

Ayuntamiento de Madrid

NUMEROTADO MUNICIPAL

B
0

Número de registro

Estante

Tabla

Número de volúmenes

Encuadernación

*Señal de Sepelio y
Barra MS*

2246

AMBROSII
CALEPINI
DICTIONARIUM,

HAC POSTREMA OMNIVM

editione non parua vocum Latinarum, ingenti etiam Græcarum, quæ
ipsis Latinis vocibus è regione opponuntur, accessione adauctum &
locupletatum; atque à vitiis, quibus olim multiplici impressione con-
taminatum fuerat, vindicatum.

*Adiecimus etiam Latinis Græcisque vocibus Italicas ac Hispanicas interpretatio-
nes. PRÆTEREÀ quæ perperam & mendosè classicorum autorum
testimonia citabantur, suæ integritati restituiimus.*

Adiuncta sunt postremò Pauli Manutij Aldi F. Additamenta tum ad intelli-
gendam, tum ad exornandam Linguam Latinam: quædam etiam
ad Romanarum rerum cognitionem, vtilissima.

LVGDVNI,
APVD HAERED. SEBAST. GRYPHII.

1 5 5 9.

THEOBALDVS PAGANVS

Typographus Lectori Linguae Latinae
studio S. D.

Dereueram iam olim, candide Lector, hoc Dictionarium excudere: sed timor quidam, subrusticus certe, ne cuiquam, praesertim amicis, incommodo essem, me semper ab hoc meo instituto e medio fere, quod aiunt, cursu reuocauit. Nam eorum rogatu, quos semper maxime colui, quique illud ante ediderant, ne hac mea editio illis impedimento foret, quominus suam diuenderent, hoc meum propositum ad hoc usque tempus distuli. Sed quum viderem nouam unam atque alteram Latini dictionarij editionem subinde aut ab Italia, aut e Germania, alijsue locis in lucem prodire, defunctus iam meorum amicorum imperio, ut & ipse hominum generi, & maxime purae dictionis Latinae studiois adiumento essem, hoc Ambrosij Calepini dictionarium, nunc demum ditissimum ac castigatissimum factum, tandem in lucem emisi. Hunc vero laborem hoc maiori ac alacriori animo mihi assumpsi, quod eum summa utilitati omnibus hominibus, qui ubique gentium sunt purae germanaeque dictionis Latinae, imo & Graecae, studiosi, quique cum ceteris hominibus commercium sunt habituri, futurum intelligerem. Nam parum, imo nullius fere momenti, est, egregia quaeque praclaraque animo concipere nisi ea discrete ornatæque eloqui possis. Itaque si non adsit illa verborum vis ac facultas, qua illa in mente recondita proferantur, & cum aliis communicentur, profecto illae animi opes non multum ab auro sub terra defosso, differre videbuntur. imo vero sancta illa hominum societas, qua omnes unius ciuitatis ciues esse dicimur, nullo modo stabiliri, conseruarique poterit, sine hac verborum munda ac varia suppellectile, qua oratio verus rationis nuntius ac index conficitur. Alioquin non hominum ciuitas, sed Cycloporum antrum, in quo, ut ait Euripides, ἐξ οὐβὲς ὀδὲς ὀδὲς ὀδὲς, planè esse videbitur. Quàm ergo hac vocum congeries ac interpretatio, quibus mentis concepta explicantur, sit omnibus necessaria, non est quòd pluribus coner ostendere. Nunc vero reliquum est, lector humanissime, ut te de ratione huius mei instituti paucis admoneam. Primum hoc Dictionarium non parua vocum Latinarum accessione, quae tum ex Cicerone, tum ex aliis quibusque probatis autoribus petita sunt, auximus. Neque hoc mirum tibi videri debet, nam cuiuslibet linguae lexicon fuerit, eiusmodi est, ut licet semel atque iterum auctum fuerit, locupletari tamen non minus possit, quàm thesaurus etiam refertissimus, in quem in dies singulos nouas opes licet congerere. Deinde quum ingentes Graecae voces deessent, quae suis Latinis e regione opponi debuerant, eas magno labore iudicioque adieciimus: multasque etiam, quae quum aut vocibus Latinis non responderent, aut à probatis autoribus Graecis excerpta non essent, sustulimus, aliasque ex puris Graecorum fontibus haustas substituiimus. Praeterea exempla sententiarum quae à classicis autoribus petita, multiplici olim impressione contaminata fuerant, suae integritati restituiimus. Atque ita hac in re superstitiosi fuimus, ut ne unam quidem suae formulam loquendi, suae sententiae sustulerimus: sed ad auctores, qui citabantur, crebro recurrimus, ut inde tanquam ex purissimo fonte veram lectionem hauriremus. Postremo Italicas ac Hispanicas interpretationes singulis vocibus subiicimus, tum ad intelligendum utriusque vulgæ linguae idiotismum, tum in gratiam Italicae Hispanicaeque gentis, ut idiomatis Latini vim & proprietatem facili negotio percipere possint. Haec sunt lector candide, quorum te admonendum duxi, ut rationis instituti mei certior factus, quanto studio, quantaque diligentia hoc in dictionario augendo, castigando & exornando, usus fuerim, intelligas. Vale. Lugdani, Idib. Augusti. 1559.

Ambrosii Calepini Dictionarium, hac po-

strema editione castigatissimum & locupletissimum factum, cum
Italicarum & Hispanicarum vocum additione.

A NOME N est littera primæ Hebraicæ, Græcæ & Latinæ: quæ à Cicerone Salutaris littera dicitur, quod nota esset absolutio- nis: ut C. codenationis, & n. i. si- gnum erat ampliacionis.

Hæc à tergo aspiratio acci- piens, sit interdictio: de qua vi- de infra suo loco.

A autè præpositio sine aspira- tione, & graui accètu scribitur. Deducitur enim ab *ἀ* Græca præpositione, remota à prima syl- laba *α*: à qua præpositione Ab quoque deduci videtur, abiecta

vltima littera o, & mutato *u* tenui in suâ mediâ b. Eadem ratio est de Absquarum triam eadem est significatio: in hoc autè vno differ- rant, quod A nunquam coniungitur cum dictionibus incipienti- bus à vocali: Ab vero cum omnibus iis, & præterea cum *l* & *r* dua- bus liquidis, & i consonantibus locum tenet: vt, Ab lege, Ab rege, Ab Ioue, (sicet apud Liuium cum aliis quoque consonantibus coniu- ctum legatur) & Abs cum *t*, & *q* vt, Abs Tullio, Abs quolibet. Quæ- cunque igitur de A, eadem & de Ab & Abs, quantum ad signifi- cationem attinet, dici & posse & debere est putandum.

A motum à loco significat vt, Redeo à villa, ab agro: Venio ab vr- be, ab Italia. Virg. 2. Aeneid. Et tam Argiua phalanx instructis nau- bus ibat. A Tenedo: Neque solum motu à loco significat: sed etiam tempus importat, & tum maxime declaratur per Quam: vt, A par- uo te noui, id est, quum paruum adhuc esses. Sic, Ab infantia te dilexi, quum dico, significo statim quum inciperet infantia, captam esse meam dilectionem. Similiter cum verbis passiuis significat personâ agentem: vt, Vidus est à Scipione, id est, vicit eum Scipio.

Interdum ponitur pro Post, cum accusatiue, & *ἀπὸ*. Cicero de Senectute, Cuius à morte hic tertius, & tricesimus est annus: hoc est, post cuius mortem. Plin. lib. 28. ca. 11, Equarū vincti à coitu in lychæis accensum, Anaxilaus prodidit equinæ caput vim repræsentare. Vbi A coitu, dixit pro eo quod est Post coitū. Sic dicimus, A paru- ro, A funere, A comætu: quod est Post partum, post funus, post com- eatum. Suetonius in Cæsare, Plebs statim à funere, ad domum Bru- ti & Cælii cum facibus tendit: hoc est, post celebratas exequias. Idem in Tiberio, A comætu castra repetiēs. Et a tergo, id est Post tergum, retro, ponit, *ἀπὸ*, *ἐκ*, *ἐξ*. Liuius 3. ab Vrbe, Neque hostiū à tergo incursum vidit. Sic A somno, id est post somnū. Dicimus etiam non inlegatē, A rege secundus: quod est, Post regē primus. Idē 1. ab Vrbe, Si dignū, qui secūds à Romulo numeretur, creariis. Quadoque significat De, Terent. in Adelphi. A villa mercenariū vidi. Suetonius in Vesp. Alterum ad Iuniam Caluinam à gente Augusti pertinere dicebat: pro, de gente. Martialis, Ipsa protinus à via salu- tes. Et Cicero, A Paulina Lentuli liber totū auditū, quod alibi per De, enūtiat: vt, De Philadelpho audies: id est, Philadelphus tibi dicit. Quandoque habet vim defensionis, & significat Pro, *ὑπὲρ*, cum ge- nitiuo. Cicero in Bruto, Nec verò M. Cælium prætercundū arbitror, quæcūque eius in exitu vel futura, vel mens fuit: quā diu au- toritati meæ paratū, talis Tribunus plebis fuit, vt nemo cōtra ciuiū perditionem popularem, turbulentiāque demeritiam à Senatu, & à bonorum causa fecerit infensum. Vbi quod A Senatu, ait, & A cau- sa honorum, perinde est ac si dixisset, Pro partibus Senatūs, & bono- rum: hoc est, Senatus studuerit & fauerit, cūque tutatus fuerit. Idē pro Cluentio, Non modo dicendi à reo, sed ne surgendi quidem por- tas fuit: quod est, Pro reo: hoc est In gratiā & fauorem rei. Sic di- cimus, A questionibus, A testibus, A voluntatibus: quæ loquutio creber- rima est apud idoneos auctores: quasi defensor quæstionum, testium, & voluntatis aferens. Officiorū præterea & dignitatū nominibus præposita, eos significat, qui iis ante officiū, aut dignitatibus fungun- tur: quæ quidem in te latissimus huius præpositionis est vsus. Nam A studiis dicitur esse, qui per eruditione & doctrina sua, præstet studiis alicuius, puta principis. Ab epistolis, *ἀπὸ* *ἐπιστολῶν*, qui præstet epi- stolis, siue vt eas accipiat, siue vt ad illas respondeat. A rationibus, qui nūc vulgò clericus, siue *Magister computorum* dicitur. Suetonius in Claudio, Super hos Polybiū à studiis, Narcissum ab epistolis, & Pal- lanem à rationibus, quos decreto quoque Senatus non præmiis mo- dō ingentibus, & Quæstoriis, Prætorisque ornamentis ornari libe- ter passus est. A libellis, Qui libellis supplicibus præstet, *ἀπὸ* *ἐπισημα- τῶν* *καὶ* *ἐπισημασίων*. Sic A battis, Qui præstet messoribus, quique annonam mensuris diuidit. A caliculis, Qui præstet caliculis, quæ sunt vasa potoria, *ἀπὸ* *καλίκων*. A commentariis, Qui præstet com- mentariis, hoc est qui in commentariis custodias refert, & veluti dia- rium custodiariū conficit. Hunc Aconius Pedianus Commentariem sem vocat. Hieron. lib. 1. Reg. Iosaphat erat à commentariis. A ma- nibus, siue A manu dicuntur scribæ, quorum manu ad litteras scribē- das principes vtī solent. *ἀπὸ* *τῶν* *ἐκτετακμένων*. Suetonius in Cæ- sare, Philomenem à manu seruum, qui necem suam per venenū ini- mici promiserat, non grauius quā simplici morte punit. Hi alio

nomine, Ad manum, dicuntur. Cicero libro tertio de Oratore, Lici- nium seruum sibi Græchus habuit ad manum. Similiter Amanuensis eos Suetonius alibi vocat. A memoria, Cuius officium est sug- gerere principi res obcundas, & quæ sine agenda, in memoriâ illius reuocare ex præscripto. *ἀπὸ* *τῆς* *μνήμης* *καὶ* *παρρησίας*. A pedibus, dicitur ferui, quorum pedibus vtitur. Cicero ad Att. Nec vllam ob aliâ causam Pollucem seruum à pedibus Romæ misit. Mart. lib. 1, Omnia quæ retro pueris opsonia tradas, Cur non mensâ tibi ponitur à pe- dibus? Item lib. 7. eosdem vocat Ad pedes, Misto (inquit) flagenam re- plet ad pedes vino. Inuenimus etiam pro eodem Pedes, sine præposi- tione. Idem lib. 3, At ipse retroflexus ad pedum turbam. Et sciedum, A pedibus, per omnes casus eadē terminatione dici. Redē enim in- terrogaueris, Quid agūt à pedibus? intelligitur enim ibi, ferui à pe- dibus, Misi à pedibus, Dedi à pedibus meis. Hi etiâ Circūpedes vocā- tur. Vnde air Agreius, Circūpedes, sunt obsequia seruorum: Ante- pedes, amicorum. Cicero, Circūpedes autem homines formosos & literatos, suos esse dicebat. A pugione, dicitur qui principis pugio- nem gestat, eique semper præstet. A pūctis, Qui præstet rediti aquariorum, vt est apud Frontinū lib. 2. de Aquar. duct. A secretis, siue à secretis, Secretarius dicitur, qui ab ore principis (vt docet Bu- dæus in prioribus in Pidecæ Annotationibus) imperia recipit di- plomatū subscribēdorū, edictorūque, quæ in consilio secreto de- cerni solent. *ἀπὸ* *τῶν* *ἀποκρίσεων*. A voluptatibus, Qui studiū habet cōmiserendi voluptates ad principem oblectandum. Vnde olim Xerxes edixit se premium daturum ei, qui nouem voluptatis genus reperisset. Suetonius in Tiberio, Deniq; officiū iussit ut à volupta- tibus, præposito equite Romano, T. Cæsonio Pafico. Aliquado etiâ hæc præpositiones pro Cōtra ponuntur. Virg. in Melibreo, Dū teneras defendo à frigore myrros, hoc est, contra frigis. Cicero pro Fonteio, Quod periculo defendite, iudices, ciuem fortem. Plin. lib. 25. cap. 17, Vestes quoq; à tinea defendit. Quadoque ponitur pro Per, Plaut. in Rud. Ab se cantat cuius sit, id est per se, ac suo vnius testimonio. Idē in Bacchid. Nunc ab transfenna hic turdus lambrium petit: id est, per transfennā. Quadoque pro Præter, siue Contra: vnde Ab re, signi- ficat Præter, siue contra vtilitatē, aut sine vtilitate. *ἀπὸ* *ὑποφύου*. Cui cō- trarium est, E re, id est ad vtilitatē. *ὑποφύου*. vt, E re publica, id est, cōmodo Reip. Plaut. in Capt. Quiduis, dum ab re ne quid ores, fa- ciāmid est, ne quid ores alienū ab honestis moribus, quod bonis mo- ribus non cōueniat: quasi dicas, Præter, vel contra honestatē. Idem in Trinus. Ab re cōsultū, id est, frustra. Sepius autē vsurpatur cū par- ticula negatiua. Plaut. in Afin. Haud ab re accipis Plin. lib. 33. cap. 8, Id quod notasse haud ab re est, hoc est, non inuile, non alienū à pro- posito, vel non absurdum. Suet. in Augusto, Non abs re fuerit subre- xere: quæ ei prius quā nasceretur in ipso natali die deinceps euen- rint. Liuius, Haud ab re duxi. A vel Ab, pro *ὑπὲρ*, siue pro eo quod dicimus, Quod pertinet ad. Cicero pro Rabirio, Quorum impunitas fuit non modò à iudicio, sed etiam à sermone. Idem ad Atticum, Su- mus enim sagittiosè impatati cū à militibus, rū à pecunia. Idem de Oratore, Hæc quum Crassus dixisset, pariter & ipse conticuit, & ceteris silicium fuit: pro, Quod ad iudicium, ad militē, ad pecuniā, ad ceteros pertinet. Plautus in Epidico, A morbo valui, Ab animo arger fui: id est, quod ad morbum, quod ad animū pertinet. Idem in Cure. Tā me pudica est, quasi soror mea sit. Pudica, inquit, est, quod ad me attinet. Huc pertinent & hæc, Ab animo petit, Ab re petit, Ab animo otiosus, Ab ingenio improbus. Dolco ab animo, Dolco ab o- culis, & similia apud Plautum ac Terentium. Accipitur etiam A, vel Ab, pro eo quod vulgò dicimus, De parte. Plinius lib. 33, Quod à sole fuit, in iis melius, quā quod à terra, pro, Versus solem, & Ver- sus terram. Idem lib. 2. cap. 47, Sunt ergo bini in quatuor calti parti- bus: ab Oriente æquinoctiali Subsolanus, ab Oriente brumali Vul- turnus. Dicitur tamen & A parte, pro eodem. Plin. lib. 13. cap. 15, Lau- datissimo à parte Aquilonis, aut cum spongiis. A vel Ab præterea cū ablatiuo personæ eleganter domicilium significat: vt, A iudice re- no: hoc est, à domo iudicis. Terentius in And. Vnde est iste clarus, & v. à vobis, id est, à domo vestra. Ibidem, Sed Mysis ab ea egreditur. Sic A me, A milite, A Glycerio, apud eundem. Ab eo, pro Eius. Teren- tius in Eunuchio, Adibo, atque ab eo gratiā hauc, quam video velle, inibo. Vbi Donatus, Hæc est eloquentia, Gratiā ab eo inibo, pro, Eius gratiam increbro. Nā Ab eo, amat Terentius pro, Eius, ponere vt in Andria, Hæc primū animaduertenda ab eo inuita est, id est, eius iniuria. Sunt & aliæ harū præpositionū significationes, cuiusmo- di sunt quæ sequuntur. Cæsar, Opportuno, atque occulto loco à milli- bus passū circiter duobus, Romanorum aduentū expectabat. pro, intervallo duū milliū passū. Idem, Polius castis à millibus pas- sū quindecim, auxilia Germanorum expectare constituit. Ab aliquo legare. Cicero pro Cluent. Itaq; ei testamentū legat grandem pecuniā filio: à secundo herede nihil legat. Subintellige tradendū, id est, A Cluentius ita legat Oppianico grandem pecuniā, vt is eam non nisi à filio, siquis natus esset, accipere posset: scilicet ipi Op- pianico curæ esset salus filij, quū in ea tātum suū emolumentū pos- tum intelligeret. Nam legata nō valebant, nisi à quo nominatiū tes- tamento relicta essent, heres esse nō posuisset. A lenone manu alle- gere, apud Plaut. in Pers. Hæc de significatione & vsu harū præposi-

tionum A, & Ab, & Abs, ceteris dictionibus appositurum: in compositione vero separationem significant, & priuationem. Neque tamen cum quibuslibet litteris coniunguntur. Nam a cum m, & u, consonante solum conieciuntur, Amicus, amens, auellor: Ab, cum a de fili no r, & u, ut, Abactor, Abduco, Aberto, Abfere, Abiuro, Abiacto, Abnuo, Abortio, Abrogo, Abundo. Duo sunt Ab præpositione copulata, quæ euphonice causa b, mutant in u, Aufero videlicet & Aufugio. Important autem, ut diximus, hæ præpositiones in compositione ferè priuationem, ut Abimilis, non similis. Nonnunquam separationem: ut, Abiacto, Aufugio. Interdum idem valere quod Extra: ut, Abduco. Aliquando idem quod Contra: ut, Abusus, Contra usum. Aliquando superflua sunt, ut apud Lucretium, Flauius supplementum ab Roma abdux erat. Cicero, pro Rose. Amer. Non est necesse omnes commemorare Curtios, Marios, Mamercos, quos iam præas à prælio auocabat.

Abz vero componitur cum c, q, & t, ut Abfcondo, Absque, Abstinco. Significat quoque retractionem in partem posteriorem, sicut in Abitrahio: & aliquando priuationem, ut in Abstemius, quasi sine temere.

A A R O M, Aupar Suidæ, Nomen proprium summi Sacerdotis apud Hebræos, qui vna cum fratre Mose Israelitas eduxit ex Aegypto.

Acta eius reliqua vide in Exod.

A ante B.

Ab, præpositio. Vide in superiore dictione.

A B A, Xenophanis filia, quæ Olbi Ciliciz virbis tyrānidē, quam pater procuratorio nomine administrabat, cultu obsequiūq; ab Antonio & Cleopatra sibi impetravit. *Idem.* Vide Strabonē lib. 14. Fuit præterea Abaz (ut idē Strabo refert lib. 10. ex Aristotelis sententia) ciuitas Phocidis, cuius ciues Abantes, *Abantes*, dicebātur: qui postea relicta patria Euboram incoluerunt, quæ etiā ab ipsis Abantis, *Abantis* Stephano dicta est. Est etiam Aba, mons Armeniz, ex quo Domitius Corbulo Euphratem nasci voluit, referente Plinio lib. 5. cap. 14.

A B A C A E N A, Abacana Ptolemæo, vel Abacnum, *Abacana* Suidæ & Stephano, Oppidū est Siciliæ non procul à Messanæ: cuius incolæ dicuntur Abacnini, *Abacnini* Stephano. Est præterea Abacana, teste Ptolemæo lib. 6. Oppidum Mediz.

Abacion, pen. cor. diminutivum est à nomine Abax: cuius significatio nem videt in primordio Abax, *Abax*.

Abaces, vide in singulari Abax.

Abactores, qui sine, quare in dictione Abigeus in Abigo. *Abιγατες.*

Abactius, adiectivum, & Abactus verbalis. Vide **A B T O.**

Abacus, penultima correpta, à genitivo Græco *Abax*, ab *Abax*, mensa est, vel tabula in qua aliquid deponitur: quales sunt mensæ conuivialium, in quas receptacula edulorum exponi solent. Italicè, *Desco.* Hispanicè, *Aparador dela plata à visos.* Item mensæ genus ex opere intellendo, ad exponenda omnis generis vasa factū. Cicero in Verre, Ab hoc abaci vasa omnia, ut exposita fuerāt, abstulit. Iuena. Sat. 3. Lectus erat Cædri Procula minor, vireoli sex Ornamentū abaci. Cice. 4. Tuscul. Abacos complures ornauit auro & argento criato.

Est item tabula calculatoria, *Abacus* Ammonio: Italicè, *La credenza*, *la tavola da scrivere*, *cartella* Venetis. Hispan. *Tabla para servir de contar* in qua logistæ numeros subsinde delectiles, & mathematici suas lineas & figuras ducunt. Persus, Nec qui abaci numeros, & scæto in pulvere metas. Scit rursus vaser. Vtetur eo in hac significatione & Apul. in Mag. Veteres mensam Pythagoricam appellabant. Vide & propria supputandi pericia, quæ Platonē *λογισμῶν*, dicitur, vultus abaci solet. Aliquando planities ē marmore vel structura ad festum habilis hoc nomine appellatur.

Sunt præterea Abaci, columnarum ornamenta, & tabulæ quadratæ, quæ epistylis supponuntur, de quibus Vitru. lib. 7. cap. 1. Italicè *Abaci della colona.* Hispan. *Piedra labrada que se pone al pie della columna baxo.*

Abaculus, diminutivum est à nomine Abax: quo significatur parua mensa, in qua vel rationes subducuntur, vel vasa reponuntur. *Abaculi.* Sunt præterea Abaculi, calculi quibus utebantur veteres in supputatione dispositioneque rationū: qui mos etiā hodie apud omnes fere nationes seruatur. Italicè, *figura da far conti, dicitur scribere, & rationabilis.* Hispan. *confesso para hacer cuenta.* Plin. lib. 36. cap. 2. 6. Vitri fragmenta reperta adglutinantur tantum, rursus tota fundi non queunt. præterquam abrupta sibi, nec tingi, veluti quami calculi sunt, quos abaculos appellant.

A B A S, Abasum, Abas, Oppidi nomen est in Phocide, ab Aba quodā heroe illi inditum, ut Stephanus & Suidas prodiderūt. Huius incolæ dicti sunt Abantes, *Abantes*, qui postea hac urbe relicta, in Eubora se des fixerunt, cāmque insulā de se vocauerūt Abatidem. Pro eodem legitur & Aba singulari numero, ut paulo ante ostendimus.

A B A A, Abaze, *Abaze* Ptolemæo, Oppidum est in sinu Messeniaco, non procul à Pherie, quod nonnulli idem esse putant cum Hira, seu Ochalia, vna ex septē ciuitatibus, quæ apud Homerū 10. Iliad. Achilli offeruntur ab Agamemnone. Vide Hermol. in Plin.

A B A T A S, pe. prod. Abatatus, Populi sunt Arcadiæ in sinu Messeniaco, quorum vbi Abas commemoratur à Ptolemæo lib. 5. Vide Plinius lib. 4. cap. 6.

Abagio, onis, teste Varrone lib. 6. de lingua Latina, à veteribus dicebatur pro eo quod nos, vna littera immutata, Adagionem dicimus. *παρρησία* Italicè, *Proverbia.* Hispanicè, *Refra.*

A B A L A, Abala, Oppidum est Troglodytarum, non procul à mari Rubro. Vide Plin. lib. 6. cap. 29.

Abalieno, as, are, pe. prod. Quod nostrum erat, alienum facere: & de rebus municipi dicitur, id est, quæ à nostro ad alterius dominium transire possunt. *Abalienatio.* Ital. *Abalienare, di parte, di signore.* Hispan. *Engeniar di signore.* Cicero de lege Agr. Huiusmodi res commissæ nemini est ut agros veltigales populi Romani abalienaret. Hinc Abalienatio, id est, ut Cicero in Topic. scribitur, eius rei quæ municipi est, aut traditio alteri nexu, aut in iure cello, inter quos ex iure ciuili fieri possunt. Ponitur etiam pro separare, disiongere. In Curcul, Nisi mors animum meum abs te abalienaret. Idē in Mil. Istuc crucior, à viro me tali abalienaret. Itē pro Auertere. Cicero Attico, lib. 14,

Sed totum se à te abalienauit Dolabella.

Abalienatus, participiū, Quem quis à se remouerit, aut alienū à se fecerit. *Abalienatus.* Ital. *Dispartito, disgiunto.* Hispan. *Engeniar di signore.* Cic. Att. 1. Sed mirandū in modū est animo abalienato. Idem in Verre. Abalienati scelere istius à nobis oēs reges amicitissimi, nationēque.

A B A L I T E S, s. i. n. v. s. Abalites, *Abalites* Plinio, Exiguus est finis in tractu Troglodytarum, ita dictus ab Abala, eius regionis oppido maritimo. Vide Plinium lib. 6. cap. 29.

A B A L V S, Abalus, Insula est Oceani Germanici, in qua nonnulli crediderunt electrum ex arboribus fluere. Plin. lib. 37. cap. 2. Sū & Abali Indiz populi ad Gangem fluuium. Plin. lib. 6. cap. 19.

Abambulantes, Abcedentes, auctore Festo. *Abambulantes.*

Abamita, Est soror Abai. *Abamita.* Ital. *Sorella del terzo ano.* Hispan. *Hermana del tercero abuelo.* Inltit. lib. 3.

A B A N A, na pen. cor. Fluuius Damasci, qui in radicibus Libani exortus, in Syriacum effunditur mare.

A B A N T E S, Abantes, Populi ex Thracia oriūdi, qui finibus suis egressi postquam in agro Phoceni oppidum condiderat, quod à ductis sui nomine Aban vocauerat, ipsi quoque à nomine oppidi Abantes vocati sunt. Hi postea in Euborā transgressi, quæ tunc Macris dicebatur, à suo reliquitque nomine oppidi, Abantidem illam vocauerat. Hos Herodotus lib. 1. inter Ionas commemorat. Alios hoc nomine populos Orpheus in Argonaut. iuxta Pontum collocat.

A B A N T I A S, adis, Abantias, Patronymicum est à nomine Abas. quo significatur vel filia, vel neptis Abantis. Vnde apud Poetas ferè pro Danaë ponitur, Abantis ex Acrisio nepte, vel pro Atalanta, nepte eiusdem ex Iasio. Vide **A B A S.**

A B A N T I S, idis, Straboni, aut Abantias, adis, Plinio, *Abantias* Stephano & Suidæ, Insula est Bœotiz adiacens, tā exigua à continenti Euripodis freta, ut ponte iungatur. Hæc teste Strabone in principio lib. 10. olim Macris dicebatur obitus longitudinem: postea ab Abantibus Thraciz populis, qui relicta Aba, Phocenis agri oppido, in hac insula sedes suas fixerūt, dicta est Abantis: & postremo Eubora. In hac insula est Caphareus promontorium Græcorū naufragis infame.

A B A O R T A S, à Plinio lib. 6. cap. 20. numeratur inter Indiz populos.

Abaptistum, substantivum, Medicorum est instrumentum, cerebelli vium præbens, quoties cranij os propter fracturam aliquam periret: rebrandum est: habet enim hoc instrumentum in summitate sua labrum, siue obicem prohibentem, ne altius immergi possit, aut meningas lacerare: vnde & nomen habet. *Abaptistum.* Vide Galenū lib. 6. Method. cap. 6. & Celsum lib. 3. cap. 23.

Abaptistis adiectivum, quod mergi non potest. *Abaptistis.* Epitethon est propriè suberi conueniens.

Abaphus, pe. cor. Non tactus. *Abaphus.* ab à priuatiua particula, & *βη* *βη*, ringo. Ital. *non tinto.* Hispan. *no tinto.*

A B A R A R E, à Abarapia, Vna Naiada, ex qua Bucolion, maximus natorum Leomedontis Aesclepū genuit, & Pedasum. Homer. Iliad. 6.

A B A R I M, Mons excelsus diuidens terram Amon & Euphratis à terra promissionis, contra Iericho ad Jordanem vsque fluuium protendens radicem.

A B A R M O N, Scythiz regio in magna Imai montis conuallo, in qua syluestres homines degunt, aures soli extra plantis, qui maximam habent velocitatem, passimque cum feris vagantur. *Abarmion.* Plin. lib. 7. cap. 2.

A B A R T S, huius Abaris, pe. cor. nomen viri propriū, de quo sic Cælius lib. 16. cap. 22. Abarim Hyperboreum ferunt sagittæ per orbem terre circumtulisse, nihil omnino velle. Hunc Abarim Scythiz filium, non ignarū literarū, oracula scripsisse traditur, quæ Scythica nunc pentur: & nuptias Hebræi sumunt, Apollinis aduentum ad Hyperboreos, ratione metrica, abs quo sagittæ accepit, quam diximus. Huius & Gregorius Theologus commemorat in epistaphio ad Magnum Basilium. Hæcenus Cælius. Præter oracula Scythica, & nuptias Hebræi sumunt, alia quædam scripsit, ut commemorat Suidas. Meminerūt huius Herodotus in Melpomene, & Strabo lib. 7.

A B A R V S, Abarus, Stephanus, vel Abarnis, *Abarus* Herodoto, Oppidū est, & regio aspera in tractu Bariano, ad Propoideum. Hecærus & Ephorus Abarnidem ad Hellepontū collocat, & Lampfaci arcem esse volunt. Vide Stephanum.

A B A S, Abas, *Abas* pe. vnum b, rex duodecim Argiuorū: Lyncei ex Hypermetra coniuge filius: sunt tamen qui Deli filium faciunt, homo bellicosus & acerrimi ingenij fuit, & regnavit annis 111, ut inquit Eusebius. Pater fuit Persei & Acrisij, & auus Persei, à quo postea Argiuorum reges, Abanidae dicti. Abas alius fuit quidam nobilis comes Aeneæ, de quo Virgil. lib. 10. Vnā toruus Abas, &c. Et alibi, Aeneas clypeum magni gestamen Abantis. Alius inter fuit Centaurus, Ixionis & Nubis filius. Fuit etiam hoc nomen Sophista quidam, qui & historicos quosdā commentarios, & Rhetoricæ scripta reliquit. Auctor Suid. Ab Abas sit possessus Abatius, *Abatius*. Itē Abantiades patronymicū masculinū. Quid. 5. Metamorp. Torquet in hunchastam calido de vulnere raptam. Vltor Abantiades. Hoc est, Perseus pronepos Abantis.

A B A S S, plur. numero, loca sunt deserta & inaccessa in Occidentali plaga Aegypti. *Abassæ.* Hec enim nomine Aegyptii vocant regiones inhabitatas, & maximis desertis circumdatis, vnde scribit Strabo lib. 17.

A B A T O S, pen. cor. Insula est Aegypti, in palude Memphitica posita: ita dicta quod ad illam proper limi & papyrusum copiam diffillit: sit aditus ab à priuatiua particula, & *βατος*, quod est vado, vel ascendendo. Huius meminit Lucanus lib. 10. Hinc Abatos, quam nostra colit veneranda vetustas, Terra potens. Hoc nomine etiam vocatus est locus ultra Aegyptum & Archiopolis, iuxta paludem quam Stygem vocant. Latini huiusmodi loca, ad quæ difficile dantur accessus, Inuia vocant, siue Auiæ, siue Inaccessæ. Sic etiam Ouid. de Pont. Pantherum gentem inuam vocat.

Gens fuit & terribis, & equis, & cura sagittis,

Et non accessus inuia fluminibus.

Abatos præterea adificij nomen fuit, quod à Rhodiis fuit erectum ad regem

Journal of Management Education 36(7)>

gestamentum de fœderamento del parto. Hisp. *Aguella obra de mal parir.* [Gell. lib. 3. Quam abortio quibuldam, non paritur videtur interpellari. Cicero pro Cluentio, Que pecunia mulieri legata erat a filio, si natus esset, eam præsentem Oppianum non debuit mulieri soluit hæc solutio legatorum, & non merces abortionis appellanda est.]

Abortio, ris, tui, Immaturo foris edo. [αβόρτιον. Ital. *Disperdere a fœu.* *car il pario. Hisp. Mal parir la mujer, fin tiempo.*] Plin. lib. 8. cap. 51. Impletur vno coitu, qui & gemitur propter facilitatem abortiendi. Est & Abortio verbum deponens.

Abortum, ris, idem quod abortio, *αβόρτιον.* Hieronymus, Dum crebris abortis, & experta fecunditate conceptum, &c.

Abortiuum, uum, penultima producta, quod abortum facere potest. *αβόρτιον.* Ital. *La fœntina del parto, che pue far il parto acerbo.* Hisp. *Que fa mal parir.* Plin. Ocitatio quidem in eniui letalis est, sicut Remissio a coitu, abortiuum. Idem lib. 14. cap. 18. Aegyptus & eebolima habet abortiuos facientes. Subaudi fœtus.

Abortus, ris, sicut Abortio, ris, id est Abortum facio. *αβόρτιον.* Firmicus libro 6. Math. Abortiuit filios geminos. Varro 2. de Re rust. cap. 4. Ne dum exire velit, prægnans abortit.

Abor, ris, Fluuius est Mesopotamiae in Euphratem insuens, *αβόρτιος.* Strabo lib. 16.

Abot, ris, pen. cor. *αβόρτιος.* Vrbs est Aegypti, ut tradidit Hecæteus, cuius incolæ dicuntur Abotæ, *αβόρτιοι.* Vide Stephanum de Urb.

Abpatrus, ris, frater abau. [αβπατρις. Ital. *Fratello del quarto uolo.* Hisp. *Hermano de mi quarto abuelo.*] Theoph. Inskit. lib. 3.

Abra, abra, *αβρα*, vox Græca est, quæ ancillam adolescentiore significat.

Abra, *αβρα*, Xenophontem in lib. 1. de Citi expeditione, numeratur inter duces copiarum Artaxerxis.

Abra, *αβρα*, *αβρα*, rex Suforum fuit, & maritus Pantheæ nobilissimæ matronæ, quam quum a Cyro captam castris & liberaliter haberi præter spem intellexisset, ad eam accedens, quæsiuit quid sibi illa faciendum censeret, quod tanti principis beneficio gratiam aliquam rependeret. Cui quum illa respondisset, ut enteretur se tanto Regi similitum præstare statim in aciem profectus, strenue pugnis occubuit. Cuius corpus ad se relictum, quod Pæthæ aspersisset, acinace seipsum cõdit, capite super viri pectus recubens, ut e iugulo profusus sanguis, mariti vulneribus infunderetur. Vide Xenophontem Pæthæ Citi lib. 7.

Abrado, dis, pen. prod. Radendo tollo, detrado. [αβραδω. Ital. *Rader, ex radendo toglier via.* Hisp. *Racer de alguna cosa.*] Plin. lib. 6. ca. 20. Barba abraditur, præterquam in superiore labro. Cic. pro Ros. Abraha superciliosa.

Ita refecto, tollo, abscindo. Colu. lib. 3. Arida & vetera quæ falee amputari nõ possunt, acuta dolabra abradito. Per trāsillatam ponitur pro extorque, exprimere, sine per vim, quasi radendo auferre. Cic. pro Cæc. Postquam videri nihil se ab A. Cæcina posse liciti terrore abradere.

Abra, *αβρα*, pen. pro. *αβρα*, Suidæ. Myliæ regio est, ita dicta à Brettia nymphe. Vnde Abrettanus Iupiter, *αβρεττανος* Jovis, qui in Abrettana colitur de quo vide Strabo. lib. 12. Incolæ quoque Abrettani dicuntur, *αβρεττανιοι.* Stephanus hanc regionem Abrettinam *αβρεττιναι.* & Plinius populum ipsam Abrettinam appellat, *αβρεττιναι.*

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

Abri, *αβρι*, pen. pro. *αβρι*, Suidæ. Pontus *αβρι*, vide Steph.

precibus occasionem malignandi habeat. Septimò, propter malum inde sequens. Interdum est simpliciter laus. lib. 1. ad Heren. Nam & periculosum est, nequando plus minusve dicamus, & illi utione affert auditori meditationis & artificij, quæ res fidem abrogat orationi.

Abrogatio, verbale, *αβρογatio.* Ital. *secundum, come della legge.* Hisp. *Aguella obra de quitar la ley.* Cic. Att. lib. 3. Neque enim illa est lex, quæ non ipsa se sepiat difficultate abrogationis.

Ab, *αβ*, Suidæ, Grammaticus fuit & Phrygia, aut recte ex Rhodo oriundus, & Tryphonis discipulus. Abiones etiam dicuntur homines molles & delicati: nominis occasione sumpta ab Abione quodam Argivo, diuite luxurioso & molli, cuius vita locum fecit proverbio, *αβιονος βίος*, hoc est, Abionis vita, pro splendida & molli. Vide Zenodoti paronymiam. Aut certe à Græco *αβιον*, quod splendendum & delicatum significat.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ab, *αβ*, nomina, lege Aboni nomina: vide supra in dictione Abono tichite.

Ayuntamiento de Madrid

Felicia adolescentulorum ingenia voluptatum illecebris absorberit. Cic. 2. de Legib. Sed antequam ad populares leges venias, vim istius celestis legis explana, si placeat: ne istos nos consuetudinis absorbeat, & ad sermonis mortem visitat. Idem. Sed hunc quoque absorbit auctus quidam insolite adolescentibus gloriæ.

ABSORBERE, *absorbere*. Insula est in mari Adriatico, Liburniæ adiacens, cum oppido eiusdem nominis. Vtriusque meminit Ptolemæus.

ABIQUE, *Abique*. Prepositio separativa est, idem quod sine significans, [*Abique*, *Abique*. Ital. *senza*. Hisp. *sin*] vt, Abique pecunia difficile vitam traducas, Abique te esset, & Abique te foret: pro eo quod vulgo dicimus, Nisi tu esset, locutio est Plautina & Terentiana. Plaut. in Bacch. Nam abique te esset, ego illum haberem ad ingenium bonum: nunc propter te, tuamque prauus factus fiduciam in est, Nisi tu obstaris. Terent. in Phorm. Nam abique eo esset, recte ego mihi vidissem, & senis essem, vultus iracundiam: id est, si ad eum res non pertineret. Sic in prima persona. Plaut. in Meneli. Nā abique te fuisset hodie, nunquā ad solis occasum viuere. Alibi tamē Plautus, Si particula addidit, Nā (inquit in Trin.) exadificasset me ex adibus, si abique te foret. In hoc tamē Hecyre Terentij, Quam fortunatus sum ceteris rebus, abique, vna hæc foret, Abique aduerbialis vult poni Donatus, vt sit sensus, Nisi vna hæc res esset.

ABSTERGIUM, *abstergium*, ex Abs, & Tergere, id est vinum quasi sine vino, Sobrius. Sive (vt alij volunt) ex Absterge & Tergere, id est, qui vino absterget. [*Abstergium*, *abstergium*. Ital. *zello che non ha vino*. Hisp. *el agua*] Ouid. Met. lib. 3. Clitorio quicquid, sitim de fonte leuatur. Vina fugit, gaudetque, meris abstergiis vadis. Varro de vita pop. Rom. lib. 1. Quotidie abstergiis mulieres voluerint esse, vel vno exple potest videri. Gel. lib. 10. cap. 2. Quod de victu atque cultu pop. Rom. scripserunt, mulieres Romæ, atque in Latio atque abstergiis egisse hoc est, vino semper, quod Tergere picea lingua appellabatur, abstergiisse dicunt.

ABSTERGERE, *abstergere*, id est quod Absterge. [*Abstergere*, *abstergere*. Ital. *nettar*, *polire*. Hisp. *limpiar*] Plaut. in Afin. Tu labellū absterges potius, quam cuiquam illa suauium faciat palam.

ABSTERGERE, *abstergere*, id est, abstergere, Detergere, sive tergere remouere, purgareque. Liu. 4. ab vrbe, Inspecum vultus abstergero eruoce, omnia salubria esse. Transfertur ad animum, Cic. in Top. Tum exultantem latitiam comprimens, tum ingritudinem abstergens. [*Abstergere*, *abstergere*. Ital. *nettar*, *polire*. Hisp. *limpiar*]

ABSTERREO, *absterreo*, es, Terrore incusso amoueo, repello, prohibeo. [*Absterreo*, *absterreo*. Ital. *spaventare*, *mettere paura per disturbare*. Hisp. *espantar de algun lugar*] Cic. 4. Verr. Vt iam videamus non à pecuniis homines absterere.

ABSTINEO, *abstineo*, es, pen. corr. ex Abs, & Teneo, significat Tēpro, continuo, cohibeo. [*Abstineo*, *abstineo*. Ital. *astenersi*. Hisp. *refrenar de tomar la agena, abstener*] Et iungitur cum accuf. Terent. Non manū abstines masticia? Aliquando cum ablatiuo sine prepositione. Iul. lib. 1. Contentique victoria, imperio abstinebant. Hor. lib. 3. Carm. cum genitiuo iunxit, Mox vbi lustris facis, abstineo, Dixit, iterum. Plaut. in Amphit. pro Arcere poluit, Nunc quando factis me impudicis abstines, id est, Quoniam me arcet & prohibet ab impudicia.

ABSTINERE, *abstinere*, Imperator. Liu. 5. ab Vrbe. Dictator edicere iubet, vt ab inermi abstineatur.

ABSTINENS, dicitur, qui est suo contentus, vel nulla libidine præcepis, maxime avaricia & impotenti cupiditate. Cic. ad Quint. Frat. Est abstinentem, continere omnes cupiditates, præclarum est.

ABSTINENTIA, est virtus qua ab alienis abstinent, nihil cuiquam eripientes. [*Abstinentia*, *abstinentia*. Ital. *astinenza*. Hisp. *aguel refrenamiento de la agena, abstinenza*] Differat autem à continentia, quod hæc fit in vitro temperate, illa vero in innocente. Salust. in Iug. Cum Iternuo, virtute cum modesto, pudore cum innocente, abstinentia cecidit.

ABSTINERE, *abstinere*, aduerb. [*Abstinere*, *abstinere*. Ital. *con astinenza, astinentemente*. Hisp. *con quel refrenamiento*] Cic. in Sallust. Modeste se gessit & abstinenter.

ABSTO, *absto*, abstulit, abstulit, & abstulit, significat longe fto. [*Absto*, *absto*. Ital. *stare lontano*. Hisp. *estar leao de alguna cosa*]

ABSTORQUEO, vide Torqueo.

ABSTRABO, *abstrabo*, Quasi per vim, aut arte aliqua aufero. [*Abstrabo*, *abstrabo*. Ital. *trarre per forza*. Hisp. *tomar por fuerza*] Cic. lib. 1. Tull. Certè si tunc occidissetur, mors non à malis, non à bonis abstraxisset. Huic contrariū est Attraho. Alter vultus est Caesar 7. belli Gallici, Bona Ciuiū Roman. diripiunt, cædes faciunt, in seruitutem abstrahunt.

ABSTRACŒ, ab Abstraho, id dicitur quod ab alio trahitur [*AbstracŒ*, *abstracŒ*. Ital. *tratto per forza*. Hisp. *tomado por fuerza*] Definitur vero à Logice hoc modo, AbstracŒum est quod significat formā aliquā, cum exclusionē subiecti: vt albedo. Concretum est, quod significat eandem formā, cum hærentibus subiecti: vt Album: à Concretæ, quod significat coniungor in aliqua re. Et hæc aliter dicuntur Denominans & Denominatiuum, vt est apud Aristotelem in Antepæd.

ABSTRINGO, *abstringo*, es, ere, ſum, ſoluo. [*Abstringo*, *abstringo*. Ital. *sciogliere*. Hisp. *desatar*] Liu. 3. Dec. lib. 4. Tanquam laxaret elatum pedem abstricŒo nodo, miratus turbam, &c.

ABSTRUDO, *abstrudo*, dis, pen. prod. ex Abs & Trudo, significat Abscōdo vel claudio. [*Abstrudo*, *abstrudo*. Ital. *ascendere, serrare dentro*. Hisp. *encerrar por fuerza*] Sed Scruo auctore dicitur, quod Abscōdere, sit de industria: Abstrudere, à natura. Virg. 4. Geor. Vt venis illic abstrudum excederet igne, quæ tamen differentia non semper obseruatur. Plaut. in Proi. Aut. Atque aut rimen domo sublatam variis abstrudit locis.

ABSTRUSUS, *abstrusus*, a, um, nomen ex particip. [*Abstrusus*, *abstrusus*. Ital. *nasfo*. Hisp. *abstruso*, *abstruso*] vt, Abstrusus in iudic. id est, penitus latentes. Cic. 4. Acad. Sequitur disputatio copiosa illa quidē, sed paulo abstrusior. Abstrusus homo, qui secreta sua magnopere celat. Tacit. lib. 1. Annal. Hæc audita, quamquam abstrusum, & tristissima quæque maxime occultantem Tiberium, &c.

ABSTUM, [*Abstum*. Ital. *estirpato*. Hisp. *estar abstruendo de lugar alguno*] ex Ab prepositione (quæ mutat significationem in dictionibus, & facit per contrariū significare) & Sum (id est, præsens exilto) significat Non coram sum, disto, distans sum: & tam ad iterum earentiam, quā ad loci & temporis intervalum referri potest: poniturque aliquando absolūtē. Terent. in Eun. Domini vbi absum. Aliquando cum præposi-

tione A vel Ab, fall. in Iugurtha. Neque animus, neque corpus à vobis abest. Sic Abesse ab vrbe, Abesse ab domo frequens est apud Cicero nem. Aliquando sine prepositione. Cic. de Nat. 2. Quod Diana qui in parer Olympiadis adesse noluisse, abfuisse domo, id est, ab ædificiis. Liu. lib. 3. bel. Punici, Romana castra viginti millium ipario aberant. Virg. 11. Aene. Nec longis inter se pallibus abfuit. Aliquando cum datiuo Cic. pro P. Syl. Vt mirari Torquatus desinat, me qui Antonio abfuerim, Syllam defendere, pro, non adfuerim Antonio, siue non descendissem. Aliquando cum accusatiuo. Terent. in Heaut. Clam me profectus, menses tres abest, Cic. pro Plan. Quamquam abessent aliquot dierum viam, Aliquando cum genitiuo, vt Abesse bidui, tridui. Cic. ad Att. 10. Quum in castra proficisceretur: à quibus aberam bidui. subaudi Itinere, vel aliquid simile. Aliquando cum aduerbis, Longe, Procul, Multum, Paulum, &c. Plaut. in Truc. Oves illius haud longè abfunt à lupis, Caesar diuina cōpositione verbum hoc duabus dictionibus extulit. Qui erat (inquit) ab oppido millia passuum circiter tria, pro. Aberat. Dicimus præterea, Culpam à nobis abesse, pro eo quod est Vacare culpis. Item, Culpam nostram à re aliqua abesse, pro eodem. Cicero ad Cornificium, Ego certè Reip. non deero: quicquid acciderit, à quo mea culpa abest, animo forti feram.

ABSTINERE, *abstinere*, sicut à Præsent. [*Abstiner*. Ital. *astenersi*. Hisp. *abstener*] Vlp. Abstinentem accipimus eum qui non est in eo loco in quo petitur. Non enim trans mare abstinent desideramus. Et si forte extra continentiam vrbis sit, abest. Ceterū vbi à continentia non abesse videbitur, si loco latet. Abesse autem non videbitur qui ab hostibus captus est, sed qui à latronibus detinetur. Paulus, Abesse res vbi debetur, si vestimentum scissum reddatur, vel res corrupta reddita sit: veluti scyphi collisi, aut tabula, rasa pictura: quoniam earum rerum pretium non in substantia, sed in arte sit positum. Item si eam dominus rem, quæ sibi furto aberat, ignorans emerit, rectè dicitur res abesse, etiam si id postea ita esse scierit: quia videtur res, et abesse cui pretium abest. Abesse etiam scribit Cuius, quæ in rebus humanis non sunt.

Quum autem dicimus, Abstinent nobis, & Perseuerat nobis, pro Abstinentibus & presentibus nobis, Atticorum fit more: sicut, Aperite aliquis actum, apud Terent. in Adel. & Plaut. in Amph. Nec nobis presentē quicquam aliquid ausi sunt.

ABSUMO, *absumo*, mis, pti, pti, pen. prod. Profundo, omnino consumo & ab oleo. [*Absumo*, *absumo*. Ital. *consumar, mettere al fine*. Hisp. *gastar en mala parte*] Varius ac multiplex eius vltus est. Cic. pro Quint. Horrensius à se petit, ne dicendo tempus absumam. Liu. 10. bel. Pun. Lacedæmonibus præliū diem absumpsit. Acro. Ped. Adeo, vt in eius impensas opes suas absumpsit. Terent. Heaut. Nam vt alia omittam, pitulando modò mihi Quid vini absumpsit? Plin. Iuni. in Epist. Vastissimum incendium multas præiatorum domos, & duo publicæ corpora, quamquam via interiacente, Gerustiam & Iulum absumpsit. Dicimus etiam Absumi ferro, veneno, morte. Et Plaut. in Mostel. Absumpti sumus: pro peritimus, & actum est de nobis, [*Absumo*, *absumo*. Ital. *consumar, mettere al fine*. Hisp. *gastar en mala parte*]

ABSUMEDO, *absumedo*, inis, Consumptio, à verbo Absumo. [*Absumedo*, *absumedo*. Ital. *consumar*. Hisp. *gastar en mala parte*] Plaut. Cap. Quanta peris pestis veniet quanta labe latio quanta summi absumedo?

ABSTURDUS, *absturdus*, a, um, Quod est dispar, diuersum, adhorrens, inconueniens, stultum, deformē, odiosum, iniquum. [*Absturdus*, *absturdus*. Ital. *mal conueniente*] Cic. in Sallust. Avaricia verò, femilis, quid sibi velit, non intelligit. Potest enim quicquam esse absurdus, quā quā minus viæ restat, eo plus viatici querere.

ABSTURDUS, *absturdus*, aduerb. [*Absturdus*, *absturdus*. Ital. *disconuenientemente, estranamente*. Hisp. *con tal indignidad de non esser vta*] Cic. de Finib. Idque ita dicit, non esse reprehendendos luxuriosos, si sapientes sunt, absurdi dicit.

ABSTRUSUS, *abstrusus*, Vide Abis.

ABSYNCHALUM, & **ABSYNCHITES**, vide supra Abstinthium.

ABSYRTES, *absyrtis*, Insulae sunt in Adriatico mari, Illyrico adiacentes, à Iatre Medea ibi interfecit, uominē Absyrtis, sic appellata, vt Plinius scribit lib. 3. cap. 26. & Strabo lib. 7.

ABSYRTIS, *absyrtis*, Insula est maris Adriatici, non procul ab Issa vt tradit Plin. lib. 3. cap. 21.

ABSYRTIS, *absyrtis*, Acere regis Colchorum & Iplex, siue (vt alij malunt) Idæ filiz Oceani filius, alio nomine Aegialeus dictus, quem Iocor Medea cum Iafone disc. dens membratim duceret circumquaque; diceret, vt sequentem se parrem in colligendis olibus occupatū remoreretur, ne se à fuga retraheret: vnde locus ille dictus est Iomus, id est, insilio. Hæc Ouid. lib. 3. Tristit. eleg. 9. Plinius verò & Strabo non apud Tomiris Absyrtum discerptu voluit, sed in insula quadā maris Adriatici, vna earum quæ ab illius exitio Absyrtides vocantur sunt. Vide Plin. lib. 1. cap. 26. & Strabonem lib. 7. Fuit insuper Absyrtus, teste Suida, Nicomedensis quidam miles, qui quum sub Constantino ad iterum militaret, librum vtriusque scripti de medicandis equis, & de cura animatum, cumque pulcherrimum & emendatissimum habet Antonius Vicecomes Mediolanensis, vir vt magnificus, ita bonarum litterarum studiosus, & studiosorum fauor summus.

ABUNDARE, *abundare*, Vrbs est Germaniæ, non procul ab Augusta Vindelicorum, Ptolemæo.

ABUNDARE, *abundare*, Vrbs Hispaniæ, Ptolemæo.

ABUNDO, *abundo*, as, ex Ab & Vado, vt quidā aiunt: vnde sunt Exundo & Inundo. Est autē Abundare, affluere, & supra modū quidā possidere. [*Abundo*, *abundo*. Ital. *abundare*. Hisp. *abundar y ser copioso*] Tractū ab amicibus, qui quod magis augetur in tribus, eō maioribus & celebrioribus vndis eriguntur. Terent. in Phor. Amore abundas Antipho. Dicendum, Abido pecunia, & pecunia abundat mihi. August. lib. Confess. Nam id futurus sum quod mihi abundat. Lucilius cum genitiuo iunxit, Quare & abundamus rerum, & quare indigemus. Virg. lib. 4. Geor. absolutē, Rufus abundabat fluidus liquor. Hinc Abundans, pro diuite, pecuniolo, potente, abundante, [*Abundo*, *abundo*. Ital. *abundare*. Hisp. *abundar y ser copioso*]

ABUNDANTIA, *abundantia*, fatietas, copia. [*Abundantia*, *abundantia*. Ital. *abundancia*. Hisp. *abundancia*] Plin. lib. 10. cap. 1. Ad coctem dam succi abundantiam.

Quod tua Romanæ vindex clarissime linguae

Sylla loco melius surgere iussa viret

Atq; Academiæ celebratam nomine villam

Nunc reparat cultu sub potiore Verus.

Hic etiam apparent lymphæ non ante repertæ,

Languida quæ infuso lumina torce leuant.

Nimirum locus ipse sui Ciceronis honoris

Hoc dedit, hac fontes quum patefecit ope:

Vt, quoniam totum legitur sine fine per orbem,

Sint plures oculis quæ medeantur aquæ. Plin. lib. 31. cap. 1.

Academicus, ca, cum, adiectivum, *ἀκαδημαϊκός*. Vt, Sectæ Academicæ, hoc est, eorum qui Academicos sectantur.

ACADINVS, Fons est Siciliæ iuxta Delos lacus, Palicis fratribus sacros, ad quem iuramenti veritatem explorare solent ad hunc modum: Iuramenti verba tabulis ligneis inscribunt, easq; in fontem deiciunt, quæ supernantes iuramenti integritatem, demersæ periclitum indicant.

ACALANDRVM Plinio, *ἀκαλάνδρον*. Straboni, Fluvius est in suo Tarentino, non procul à Metaponto oppido. Vide Plin. lib. 3. cap. 11.

ACANIA, Virga cras longa pedes decem, quæ agros demererebatur à Thesallia (vt scribit Apollonij interpres) primum excogitata. *ἀκάνη*. Sic dicta, ab à priuatio, & verbo *καίνω* quod est, occido: quod cardibus, quæ quotidie ob limitum confensionem fiebant, finem imponeret. Est etiam aratoris baculus, quo boues suos extimulant. Vide Cels. Rhod. lib. 7. cap. 9.

ACALANTHIS, *ἀκαλάνθης* Suidæ, Auis est, quam alij Acanthidem, alij Carduellem vocant. Vide Acanthis. Est præterea Acalanthis, canis nomen, dictum (vt putat Suidas) *ἀκάνη* *ἀκάνη*, hoc est, ab adulando.

ACALYPHE, *ἀκαλύφη*, *ἀκαλύφη*. Herba est, quæ nostri vriticam vocant: dicta Acalyphe, teste Athenæo, *παρὰ τὴν ἰχθυήσαντες*: hoc quod tactui non sit iucunda. Ital. *Ortiga*. Hisp. *ortiga*. Est etiam ex genere muscarum, apud Aristotelem de Animalib. Item piscis quoddam genus, quod & nostri Vriticam appellant. Plinius (lib. 9. c. 45.) inter *ῥαβδωτά* connumerat, hoc est inter ea quæ medum habent naturam inter animalia & plantas. Vide latius in dictione *ῥαβδωτά*.

ACALIS, idis, *ἀκαλίσ*. Minois fuisse filia creditur, & mater Oaxi. Stephanus de Urbib. Oaxus (inquit) oppidum Crete est, ab Oaxo filio Acalidis, quæ fuit Minois filia.

ACAMANTIS, *ἀκαμαντής*. Insula est in mari Cilicio, quæ notiore nomine Cyprus appellatur: dicta Acamantis, ab Acamante promontorio sita ad Occasum. Vide Plin. lib. 5. cap. 31. Fuit etiam Acamantis, vna ex decem tribubus Atheniensium, ita dicta ab Acamante Thesei filio. Vide Suidam.

ACAMANTIVM, *ἀκαμαντίον*. Vrbs est in maiori Phrygia, opus Acamantis Thesei filij, qui quum in expeditione aduersus Solymos se strenue gessisset, locis condenda vrbs à patre impetravit. Hinc fit gentile Acamantis, *ἀκαμαντίον*, & femininū Acamantis, *ἀκαμαντίς*, & possessivum Acamantis, *ἀκαμαντίον*. Vide Stephanum.

ACAMANTIVS, *ἀκαμαντής*. Philosophus fuit Heliopolita, de quo vide Suidam.

ACAMARCHIS, *ἀκαμαρχής*. Marinæ Nymphæ nomen est, quæ Oceani filiam fuisse voluit, cuius meminit Diodorus lib. 6.

ACAMAS, *ἀκάμας*. Promontorium est saluosum in Cypro insula, quod procul aspicientibus duarum mammillarum speciem præbet: à quo Cyprus antea Acamantis vocata est, auctore Strabone lib. 14. Meminit præterea Homerus lib. 2. Iliad. Acamantis cuiusdam Thracis, qui Trojanorum amicus, & in bello socius erat. Fuit præterea Acamas, Thesei filius, à quo vna tribuum Atheniensium Acamantis, *ἀκαμαντίς*, nominata est: & oppidum Phrygiæ Acamantis de quibus vide supra.

ACANNAB, *ἀκάννης*. Emporium est ad mare rubrum, de quo Stephanus.

ACANTHA, *ἀκάνθη*. Herba eadem est cum acantho. Vide ACANTHVS.

ACANTHALEUC, *ἀκάνθη λευκή*. Ital. & Hisp. *cardo spinosus*. Herba est foliis aculeatis, & candidis maculis variegatis, quasi lacte confersis: vnde & Latini Spinam albā vocat. Officinæ Punico nomine vocant *bedegarm*.

ACANTHIS cicadæ, *ἀκάνθης*. Prouerbiū est, dici solum de hominibus multis tractum à multis quibusdam cicadis, quæ Acanthis vocantur, siue quod eiusmodi iuxta Acanthum urbem inueniantur, vt Stephano placuisse (vt mauius Suidas) quod tales sint, quæ inter duos & spinas versantur.

ACANTHICA mastiche, *ἀκάνθη*. Lachryma helxines herbæ, de qua sic Plinius lib. 21. cap. 16. Helxine rara visu est, neque in omnibus terris effradice foliosa, ex qua media veluti malis exuberat, contedum sua fronde. Huius vertex summus lachrymam continet iucundi saporis. Acanthiceen mastichen appellatam.

ACANTHION, siue Acanthium, *ἀκάνθιον*. Herba est albæ spinæ similis, cuius meminit Plin. lib. 10. cap. 11. his verbis, spinæ albæ similis est spina illa, quam Græci acanthion vocant, minoribus multo foliis aculeatis per extremitates, & araneosâ lanugine obductis: qua collecta etiam vestes quadam bombycinis similes sunt in Oriente.

ACANTHIS, *ἀκάνθης*. Auis stridula, quæ & Carduelis ita dicta, quod spinis & carduis pascatur. Nam *ἀκάνθη* spina est, *ἀκάνθης* spinet. Plin. lib. 10. cap. 74. Et acanthis in spinis viuit: idcirco & alinos ipsa odit, flores spinæ deuorantes. Verg. lib. 8. Georg. Littoræque halcyonem resonant, & acanthida dum. Quod tamen in loco Pierius Acalanthida legendum contendit, itaque in vetustissimis exemplaribus legi asserit. Theod. Gaza pro Acanthide, vertit Spinæ & Ligurium, libro Arist. 8. de hist. anim. cap. 3. Et Acanthis Callimacho est genus herbæ, quæ Latine Senecio dicitur, teste Plinio lib. 5. cap. 13.

ACANTHON, *ἀκάνθων*. Mons est Actoliz, cuius meminit Plinius lib. 4. cap. 5.

ACANTHVS, siue Acantha, *ἀκάνθη*. Ital. *Acantha*. Hisp. *Yrreguizante*, *branca yfina*. Herba est quæ officinæ à similitudine quam eius folia cum anterioribus visorum pedibus habent, *brancam yfina* vocant. Plinius dicit eius genera commemorare: quorum alterum aculeatum facit, & crispum: alterum leue, quod à quibusdā Paderota vocari assit, ab aliis Melamphyllum. Dictum autem voluit Acanthum, ab

Acantho puero in florem huius herbæ conuerso. Folia eius in colunarum epistylis insculpi solent: vnde & Marmorariam vocatam fuisse, auctor est Dioscorides. Solent quoque pocula huius sculptura decorari. vnde apud Virg. 3. Aeglo. Dametas pocula sua ab acanthi sculptura commendat, quum ait, Et molli est ansas circum complexus acantho. Est præterea Acanthus, *ἀκάνθος*, oppidum Macedoniæ, situm ad Isthmum eius Chersonesi, in qua est Athos mons. De hoc Plin. lib. 5. ca. 11. Item alterum eius nominis oppidū in Aegypto, recentis viginti stadis distans à Méphide quo vide Stephanum. Item tertium in Asia ad Nium fluium: quod olim Dulopolis dicebatur. Vide Plin. lib. 5. cap. 28.

ACAPETA, *ἀκαπέτα*. Populi sunt circa Mæzoniæ de quibus Plinius lib. 6. cap. 7.

ACAVIS, pen. corr. Fluvius Afrix apud Lazos populos.

ACAPNA, *ἀκαπνα*. Itali. *Legue sèche de nell' andare non facciano fumo* Hisp. *Lina que no humea*. Dicitur ligna sicca, quæ igni iadiora & flammam facile concipiunt, & quàm minimum edunt fumi. Vnde & nomen habent, ab à priuatio, & *πνέω*, fumus. De lignis eiusmodi videtur intellexisse Cato de Rust. cap. 30. his verbis, Codicillos oleaginosos, & cetera ligna amurea cruda perspergit, & in sole ponito: peribans bene, ita neque fumosa crunt, & bene ardeunt.

ACAPNON, *ἀκαπνον*. Mellis optimi epitheton est, quod ex fumo vitium non contraxerit. Vide Plinium lib. 11. cap. 16.

ACARA, pen. corr. *ἀκάρα*. Oppidum est in medio Pannoniz. Est etiam alterum huius nominis oppidum, in octaua Italiz regione, non procul à Regio Lepidus: cuius meminit Strabo lib. 5.

ACARASSVS, *ἀκαράσς*. Oppidum est Lyciz, in minore Asia: cuius meminit Stephanus de Urbib. Inde fit gentile Acaressius, *ἀκαράσιος*.

ACARIA, *ἀκαρία*. Fons est in agro Corinthio, apud quæ Iolas Euristhæo caput amputauit. Auctor Strabo lib. 8.

ACARNE, *ἀκάρνη*. Oppidum est Magnesiæ regionis Thessaliz, vt tradit Plinius lib. 4. cap. 9. Est etiam Acarne, piscis marini genus, teste eodem Plinio lib. 32. cap. 11. vbi sic scribit, Peculiaris autem maris acipenser, aurata, asellus, acarne, aphyæ. Acarne quoque Theophrasto, herba quidam aculeata, attractylidi similissima, spuiam habes pro folio, colore rufo, & succo pingui.

ACAROS, *ἀκάρως*. Frutex est aculeatus, qui & Oxymyrsine, & Chamamyrsine, & Latine Ruscum appellatur. Vide Ruellium.

ACARHA, geminato r. *ἀκαρρη*. Vrbs est Achaiz, teste Stephano. Vnde fit gentile Accarthesius, *ἀκαρθησιος*.

ACARNANIA, *ἀκαρνανία*. Epiri pars, quæ Achelous ab Acetolia diuidit. In hac est oppidum Leucas. Est & regio quædam parua in Aegypto dicta Acarnania, sicut scribit Seruius in libris 5. Aene. Et ciuitas non procul à Syracusis (vt inquit Cicero in Verrem) in qua Olympij Iouis antiquissimum sanum fuit.

ACARNANIS, *ἀκαρνανός*. Qui ex Acarnania est. Virg. 5. Aen. quorum alter Acarnan, Alter ab Arcadia Tegeæ sanguine gentis.

ACARPIA, *ἀκαρπία*. Fructuum priuatio dicitur: *ἀκαρπία* enim fructus est.

ACARPOS, *ἀκαρπός*. Latine infructuosus.

ACARUS, *ἀκάρης*. Ital. *Il pellicello, animal minutissimo*. Hisp. *El Arador*. Tinea genus in cera nascens, quod omnium animalium minimum esse existimatur. Ex Aristotele lib. 5. de Hist. animal. cap. 33. Dicitur à Græco *ἀκάρης*, quod est indiuisibile & inf. Olie.

ACASTA, *ἀκάστη*. Nympha, Oceani & Tethys filia. Hesiodus in Theogo.

ACASTVS, *ἀκάστης*. Peliz Thessalorum regis filius, venator sagittis clarus, cuius meminit Ouidius lib. 8. Metam. Hic vxorem Cercetidem, siue (vt Suidæ placet) Atalantam duxit, quæ quum Peleum amaret, siue ille cõtra huius amoris obsequi vellet, vitro eum de stupri appellatione apud virum accusauit. Itaq; Acastus Peleo eum venatoris causa in saltum Pelij montis abducto, ibique omnibus armis spoliato, feris lacerandum reiecit: verum Chiron, siue is Mercurius fuit, intecueniens, acceptis Iuliani machæra, Pelium liberauit: qui postea donum reuersus, ab Agonauris adiutus, Acastum cum vxore interfecit.

ACATALECTOS, *ἀκατάλητος*. & Acatalecticus versus, cui nulla syllaba deficit cui opponitur Catalecticus, cui vna desit syllaba.

ACATALEPSIA, *ἀκατάληψια*. cum accentu in penultima, Latine incomprehensibilis dicitur.

ACATIUM, *ἀκάτιον*. Genus nauigij aduarij. Plin. lib. 9. ca. 30. Aliam sibi in Propontide visam esse cencham Mutianus prodidit, acatij modo carinatam, inflexa puppe, pro ra iohrata. Iul. Pollux scribit Acatium velum in nauj maximum esse, sicut minimum Dolens, & tertium quod rectorum panditur, Epitromom. Vide Bayhum de re nauali.

ACAULTOS, *ἀκαυτός*. Latine Minime vltus dicitur: nam *καυτός* est ardens, *καυτός* calor intensus.

ACALAVRENTIA, Faustulus vxor quæ Romulæ, & Remulæ lacrimis, & matera solertia gubernauit. Hæc vocata est Lupa, eo quod nobile scortum fuerit. Et tales nuncupantur Lupæ, ob auaritiam, cuius causa pudicitiam præstituerit: & cellæ earum Lupanaria. In honorem huius instituta sunt festa, quæ Romani testamentis eius locupletati, Laurentialia vocabant: de quibus suo loco plura dicentur.

ACCANTO, *ἀκάντο*, luxta cantare. [*ἀκάντο* Ital. *cantare appresso*. Hisp. *cantar cerca algu lugar*.] Stat. 4. Syl. Sumo animum, & magni tumulis accanto magistri.

ACCABICOTICHTAS, *ἀκαβικωτικής*. Populi sunt in Mauritania, non procul à mote Atlantea dicti ab oppidulo cui *Ἀκαβικωτή* hoc est Accabicus mutus nomen erat. Auctor Stephanus.

ACCARON, *ἀκάρων*. Palæstina vrbs, quæ postea ab Herode instaurata, in gratiam Augusti Cæsarea appellata est.

ACCEDO, *ἀκκέδω*, pen. proil. Aduenio, appropinquo [*ἀκκέδω* Ital. *Accedo*.] Confectione candæ habet, quæ reliqua verba quæ motum ad locum important: nimirum in nominibus, prout oppidum aut pagum accusatiui, supinis nulla præcedere præpositione. In reliquis, accusatiui cum præpositione. Cui. 12. Phil. Poterone Ariminum rursus accedere: Terent. in Andria, Ad flammam accessit imprudentius. Per translationem in spē pro

Assentiri, probare, recipere, ponitur: vt Accedere sententiæ, Accedere ad conditiones alterius. Item in Procl. Phor. Voluntas vestra si ad Potentem accessit

accessit. hoc est si Poëta fuerit. Graece *επιπροσέτις*. Ital. *Conferente*. appropinquare. Hisp. *Conferir con otro*, dicitur. Interdum similitudinem quandam denotat, vel aequalitatem, ut, Hoc ad illud accessit, id est simile est. Et cum dativo, Cic. in Bru. Antonio Philippus proximus accedebat. Aliquando Accedere in tertius duntaxat personis incrementum importat, ut idem sit, quod Addi vel adungi, ut quum dicimus, Accedit ad hac, pro Adiungitur ad hac. Et in hac significatione innuitur aut dativo, Cic. Attico, Dolor accessit bonis viris. Aut accusativo mediante prepositione Ad. Ibidem, Ad calamitates hoc quoque malum accedit. Aut adverbis Huc, Eo, Eodem, & similibus: Ut Accedit huc, Eodem accedit. Interdum etiam profus absoluit, Cic. de Orat. Accedit, ut ne in ipsum quidem Clodium meum indigne odium fuerit.

Accessus, Ab accedo, pro Advenio.

Accessio, ab accedit, pro Adiungitur, *επιπροσέτις*, *επιπροσέτις*, Adiectio & incrementum, *επιπροσέτις*, quorum contraria sunt Recessio, & Deaccessio. Seneca, Magna rebus nostris facta est accessio. Invenitur etiam Accessio pro adventu, sicut Deaccessio pro recessu. Cic. 2. Offic. Eorum neque accessione vitam meliorem fieri, neque decessione peiorem. Accessio in febribus dicitur morbi ipsius exasperatio, quum scilicet redeunte malo, ad pugnam irritatur natura vis. Graeci *Παροξυσμός*, *παροξυσμός* dicuntur accessio febris, *επιπροσέτις* *επιπροσέτις*.

Accellero, *επιπροσέτις*, cor. Propere, festino, celeriter vado. *επιπροσέτις*, *επιπροσέτις*. Ital. *Andare in fretta*. Hisp. *Apresurarse a ir o venir*. Cic. in Catil. Autelia via profectus est: ut accelerare volent, ad vesperam consequeretur.

Acceleratio, verbalis, Festinatio, prope ratio. *επιπροσέτις*. Ital. *Preslamento, sollicitamento*. Hisp. *A quella obra de llevar o venir*. Autor ad Heren. Continuatio est orationis enuntiatum acceleratio clamorosa.

Accendo, dis, di, sum, Ex Ad & Cando, in e, mutata: quemadmodum a Mando fit Commendo. Neque enim fit a Cando (ut quidam male crediderunt) quod habet significationem neutralem, Accendo verò ad actionem. Neque rursus a Cendo, quod nusquam legitur. Sequitur igitur simplex est Cando: quod licet hodie in usu non sit, ex neutro tamen eius Cando, constat olim fuisse visitatum. Postulat enim analogie ratio, ut quemadmodum ab activo Albo fit neutrum Albore, a Duro, Duro, a Pendo, Pendore: ita ab eo quod est Cando, deducatur Cando. Est autem Accendo, ignem excitare, inflammare, *επιπροσέτις*, *επιπροσέτις*. Ital. *Accendere, incitare*. Hisp. *Encender*. Cic. in Pisonem. Ego facies iam accensas ad huius virbis incendium extinxit. Item illuminare. Idem in Somnio Scipionis, Luna radiis Solis accensa, *επιπροσέτις* *επιπροσέτις*. Per translationem significat Animare, & instigare. Virgil. Accendit quo non praestantior alter Aere cecere viros, Martemque accendere cantu.

Accensus (ut Marcellus scribit) Genus militum erat administratibus proximis, *επιπροσέτις* *επιπροσέτις*. Dicitur quod ad necessarias res sapienter accenserent, veluti accessit. Festus verò scribit fuisse, qui in locum mortuorum militum subrogabantur, & ad accessum adiebantur. Idem lib. 1. Adscripti, veluti quidam scripti dicebantur, qui supplendis legionibus adscribebantur. hos & Accensos dicebant. Sed Varro rectius sentire videtur, qui docet Accensos ministratores fuisse magistratuum: ab acciendo dictos, id est vocando. Nam Accensus instat praetoris accipit in usu Consulibus. Quirites ad electionem, *επιπροσέτις*, *επιπροσέτις*. Ital. *L'uffiere il sergente*. Hisp. *Alfanzila*. Plin. lib. 7. Post aliquot annos adiectus est & meritis, Accenso Consulium id praestantior. Erant singuli Praefidis provinciarum Accensi. Quod minus nemini, nisi liberis deferrebat, sicut scribit M. Cicero ad Quintum Fratrem, cuius verba sunt haec, Accensus hic eo etiam numero, quo cum maiores nostri esse voluerunt, qui hoc non in beneficii loco, sed in laboris ac muneris, non remere, nisi libertis, deferrebat. Accensus autem sic habet, Accensus, est nomen ordinis & promotionis in militia: ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis, aut cornicularius. Accensi & praecox officia in hoc conveniebant, quod uterque ad imperium notumque Consulibus, Praefidisve praesto esset: verum in hoc differbat, quod Praeco ad comitia populum aduocabat, Accensus ad concionem.

Accentus, Dicitur quasi Adcentus, hoc est iuxta cantum quia ad cantum vocis nos cognoscere facit syllabas. Graeci *επιπροσέτις* dicunt, quod *επιπροσέτις* *επιπροσέτις*. Ital. *Accento, el leuar, & abbasar della voce nella pronunzia delle voci*. Hisp. *El acento de cada palabra*. A Latinis etiam Tonus, & Tenor vocatur: quia ibi sonus crevit & desinit. Desinitur a quibusdam, quod sit anima verborum: ab aliis, quod sit vox syllabarum. Hos veteres nunc Moderamenta, nunc Accentuaculas, nunc Voculationes appellant. Sunt autem tres accentus: acutus, gravis, & circumflexus. Acutus *επιπροσέτις*, dictus est, quod acuat & erigat syllabam: Gravis, *επιπροσέτις*, quod deprimat, & deponat: est enim contrarius acuto: Circumflexus, *επιπροσέτις*, qui ex acuto & gravi constat incipiens etiam ab acuto, desinit in gravem. De his Fabius lib. 1. Priscianus & Torrellius.

Accepto, Veteres pro acceptum dixere. Pacuvius, Haud finem quicquam praefari, priusquam accepto quod peto.

Acceptabilem, Vide paulo post a c t a b v l m.

Acceptatio, Acceptio, Accepto, Acceptor, Acceptus, vide a c t a b v l m.

Accessio, sis, ire, quare coniugationis, significat Voco, aduoco, ad vocandum eo. *επιπροσέτις*. Ital. *Chiamare, andare a chiamare*. Hisp. *Ir a llamar*. Liui. lib. 3. Placeret itaque patrem accessisse. Sal. in Jug. Polkremò syllam accessit iuber. Poneitur etiam pro accusare. Cic. 2. de Inuent. Quidam capitis accesserunt.

Accessio, sis, sui, situm, *επιπροσέτις*. Et Accessio, sis, ambo coniugationis teriturque significat evocare, seu ad vocandum ire. Actum enim corporis denotant, sicut extera in so, terminata: sed in praeterito, non autem in praesenti, sunt quare, quia propterea desiderativa & Grammaticis dicuntur, quod nunquam ferè eorum verborum actus sine desiderant. Teret. in And. Oblecterem accessio. Fit autem Accessio ab Actio: Accessio verò ab Actio, quod idem est: quum apud antiquos (ut Priscianus inquit) At pro Ad poni consueverit, Arctas, Aruentores, Aduolare: pro Advenas, Aduentores, Aduolare dicentes. Vnde ostenditur recte Accessio dici ab Actio, quod nos Accio dicimus. Claud. lib. 3,

Iuppiter interea cinctam Thaumantida nimbis Ire iubet, totòque deos accellere mundo. Apud Virgiliū tamen lib. 4. Georg. pro attrahit ponitur. Hinc pueres, armata, viros, genus omne ferarū, Quemque sibi tenuis nascentem accellere vitas. Accipitur interdum pro accuso. *επιπροσέτις*. Sallust. in Jug. Quis pecuniarum capere accellabant, delicta perferent. Cic. in Verr. Act. 3. Quid tum magis inuidio crimine, quam vero accesseretur. Et paulo post, Quis erit tam demens, qui te post quinquenium statuarum nomine accesseret? Et alio loco, Accessere aliquem crimine coniurationis, *επιπροσέτις* *επιπροσέτις*.

Accessus, *επιπροσέτις*, tum, participium, Vocatus. *επιπροσέτις*, *επιπροσέτις*. Ital. *Chiamato ad vno, citato*. Hisp. *Llamado*. Cic. 2. de Orat. Etiam cauendum est, ne accessum dictum putetur.

Accessus, us, substantia. *επιπροσέτις*, *επιπροσέτις*. Ital. *Il chiamare, el citare*. Hisp. *Llamamiento*. Cic. 2. de Natu. deor. Nam cum feris Latinis ad eum, ipsius rogatu, accessisse venissem.

Accessor, oris, Vocator. *επιπροσέτις*. Ital. *Chi va a chiamare a citare altro*. Hisp. *Llamador*. Plin. Junior, epist. 101. Altius ibi oium, & pinguius, eoque securius: nulla necessitate togae, nemo accessor ex proximo.

Accido, pen, prod, ex Ad & Cado, significat attenuo, circuncido, ex laurino. *επιπροσέτις*, *επιπροσέτις*. Ital. *Tagliare, sfumare*. Hisp. *Cortar y gisar*. Liuius 1. ab Verbe. Ita praelio vno accidit Vellinorates, ut ne vallo quidē freti in oppida dilaberentur. Idem, Quamquam accitas re eorum satis constabit, id est in se ipsum propter inopiam, *επιπροσέτις* *επιπροσέτις*. Virg. 7. Aene. Accidit coger dapibus consumere menfas.

Accido, dis, pen, corr. Ex Ad & Cado. Quasi ad id est iuxta, aliquid cadere. *επιπροσέτις*, *επιπροσέtiς*. Ital. *Gittarsi davanti in genere, accendere*. Hisp. *Cair a conester alguna cosa*. Suet. in Cael. Lucullo tantum calumniarum metum iniecit, ut ad genus sibi accideret. Cic. Attic. 1. Ad pedes omnium singulatum accideret Clodio. Cuius consilii visus perit promori. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Siquid filio meo acciderit, Nescius meus heres esto. Id est, si filius meus mortuus fuerit. In tertia persona significat, praeter spem venire: & hoc tam in hominibus, quam in malum. Terent. in Andr. Interea aliquid acciderit boni. Cicero de Amicit. Nihil mali accidisse Scipioni putandum est. Poneitur etiam absolute, sequente particula Vt. Cicero 3. Ver. Accidit, quum iste a Cn. Dolabella efflagitasset ut se ad regem Nicomedem, quique Sadalam mitteret, vtili itinere veniret.

Accidens, *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Ital. & Hisp. *El Accidente, quel che auuene & sopravuene*. Vox est Dialectica visitata, pro qualitate quae adest, & abest, praeter subiecti corruptionem. Aliiter definitur, Accidens est terminus vniuocus praedicabilis de pluribus in eo quod quale accidentale non conuertibiliter. Quintil. lib. 5, cap. 10. Causa, tempus, locus, occasio, instrumentum, modus, & cetera sunt rerum accidentia.

Accidentia, x, Verbalis ab Accidit. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Ital. *L'accidentia, la forte, el cas*. Hisp. *A quella obra de conester de cas*. Plin. lib. 32. cap. 2. Elic verò illam naturam accidentiam, quod magis miremur, etiam in locis quibusdam apposto occurrit exemplo.

Accio, accies, acciui, accitum, penultima breui. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Ital. *Chiamare a se*. Hisp. *Llamar de lexos*. Verbum fatum, idem significat quod Accio. Plautus in Mil. Vos modò curate, & c. si probè iam oneratum huc acciebo.

Accingo, gis, xi, sum, ex Ad & Cingo, significat instruere, armare: atque ferè cum ablatiuo iungitur, ut, Accingere, se armis, ferro, ensi, &c. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Ital. *Appararsi, mettersi a punto*. Hisp. *Ponerse a las armas*. Virg. 2. Aeneid. Atque omnis facibus pubes accingitur aris. Interdum aggreddi vel preparare. Habet autem vel datiuum. Virgil. Aene. 1. Illi se praedæ accingunt. Idem lib. 7, Accingunt omnes operi. Vel accusatiuum, etiam in passiuua significatione. Idem Aeneid. 4. Magicas iniurias accingit arces: pro, ad illas discedas preparari. Vel accusatiuum cum Ad vel In. Liuius, Proinde in hoc discrimine, si iuuat, accingere, id est ad hoc periculum subeundum te para. Idem, Quin igitur ad hoc accingens id est, Cur hanc rem non aggredieris? Vnde Accinens vocamus, indultus praetors, expeditioque: contra Discinctos, ignauos, incompotes, negligenterque.

Accino, is, ere, accinui, accentum, ex Ad, & Cano. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Ital. *Cantar insieme & d' accordo con altri*. Hisp. *Cantar juntamente con uno*. Hinc accensus, us, uli. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Quod supra.

Accio, eis, ciui, vel, ciij, accitum, pen, prod. Ex ad & cio, significat aduoco, *επιπροσέtiς*. Inde Accitus, aduocatus. Virg. lib. 11. Aene. Spem siquæ accitis Aetollum habuistis in armis.

Accitus, tus, tui. Virg. Aene. lib. 3. Regius accien chari genitoris ad vrbe. Accipio, pis, Capio. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Ital. *Pigliare, prendere*, Hisp. *Tomar lo que se da*. Quamquam ab inuicem separantur, sicut in distictione Capio dicitur. Multi & varij vsus est hoc verbum. Interdum enim est audire. Cic. in Catone, Accipite veterem orationem Archytae. Interdum sentire. Terent. in Heaut. Clinia, aliter de amore tuo, atque est, accipis. Interdum cognoscere, intelligere. Cic. 1. de Natu. Deo. Quum M. Catonem Graecas litteras in sententia didicisse acciperem. Interdum concipere. Virg. lib. 8. Aeneid. alij vètolis folliibus auras Accipiunt, reduntque. Interdum recipere. Lucil. Sic inquam veteratorem illum veterem lupum Annibalem accipiem. Interdum tractare, tam in malum quam in bonum. Teret. in Adelph. Ego ab te miseris sum acceptus modis. Cic. Roga ipsum quemadmodum ego cum Arimino accipi. Accipere nomen, pro eo quod vulgus dicit, *Accipere ad monstrum*. Liuius 1. Bel. Pun. Itaque si suum nomen Dictator acciperet, se comitibus intercessuros dicitur. Dicimus etiam Accipere conditionem, colorem, sœdera, libertatem, &c. Huius compositum est Praecipio.

Acceptus, nomen ex participio, gratus, vel iocundus. *επιπροσέtiς*, *επιπροσέtiς*. Ital. *Qual che aggrada, che è d' accetto*. Hisp. *Cosa grata y grata*. Cassia. 1. Bell. Gall. Maximè plebi acceptus erat. Acceptum, accipit, absolute, dicitur quicquid ab aliis accipimus seu dono, seu mutuo, seu alio quouis modo. Plaut. in Truc. Hic ratio accepti scribitur. Antheiton riuus est, Datum, siue Expensum. Vnde Tabulae accepti & expensi dicebantur: lib. mercatorum, in quos referebantur tam ea quae acciperent, quam quae expendissent. Cicero pro Roscio Comodo, Si tabulas Fannius accepit & expensu profert suas infusam rem suo arbitratu conferent, *επιπροσέtiς*.

Ayuntamiento de Madrid

simul aceruo, coniungo. Laetant. lib. 5. Errores suos insuper crudelibus factis coarctauerunt.

Aceruatio, verbale, id est accumulatio. Plinius lib. 11. cap. 5. Aceruatio laporum peltifera.

Acerualis, & hoc aceruale. Cic. de Divin. Argumentationes, quas Graeci Soritas vocant, aceruales appellat, his verbis, Aut quodammodum Soriti respondeas, quem si necesse sit, Latino verbo liceat acerualis appellare, id est nihil opus. Ut enim ipsa Philosophia, & multa verba Graecorum, sic capitis satis Latino sermone tritus est.

ACEUS, Acher, Huius est in Asia, Chorasminorum, Parthorum, Hyrcanorum, Sarangorum, & Thomaniorum regiones irrigans. De hoc Herodotus lib. 3.

ACEUS, pen. cor. Acher, Oppidum est Macedoniae cuius ciues dicebantur Achei, Acheri. Vide Stephanum.

ACESAMENAE, Acher, Oppidum est Macedoniae, conditum ab Acelamene, vno eorum qui in Pieria regnaverunt. Vide Stephanum. Gentile est Acelamenius, Acher, pen. cor.

Acelco, Vide ACEUS.

ACEUS, Pataxus acupitior nobilis fuit, qui cum Helicone Carystio, Palladis, quae Athenis in arce colebatur, pepum pinxit. Vnde etiam nobilia opera & insigni arte confecta, vulgato proverbio Acelci & Heliconis opera dicebantur.

ACEUS, Acher, Nomen est imperiti medici apud Diogenianum, qui magis nugebat morbos, quam tollebat. Hinc fit ut in Proverbio abierit, Acelas medicatus est, quando quod magis malo nitimur occurrere, tanto magis ingrauescit. Erasmus in Adagio.

Acelis, Acher, Genus est chrysocollae, diuerse ab orobotide. Vide Plinium lib. 33. cap. 5.

ACEUS, Acher, Nouarianorum Episcopus fuit, sub Constantino Imperatore de quo vide Suidam.

ACEUS, Acher, Nautae ignauissimi nomen fuit, qui semper lunam accubabant, tanquam parum navigationi opportunum. Vnde Acelci dicti sunt compendinatores, quibus nunquam ad bene agendum tempus est opportunum.

ACEUS, Acher, Stephanus, Vrbis Siciliæ, ab Acelte rege sic nominata, quæ cadem postea Segesta dicta est, ut inquit Servius in hunc Virgilij locum 5. Aeneid. Vrbem appellabant permisso nomine Aceltæ. In ea partem suorum reliquit Aeneas, quum peteret Italiam.

ACEUS, Acher, pen. prod. Acher, Fluvius Orientalis, qui in Indi fluvium cadit magnus & navigabilis, circa quem fertur arundines tantæ magnitudinis nasci, ut singula intermedia incolis præsentem vicum navigij, Strabo Acelnem vocat.

ACEUS, Acher, Filius fuit Crinisi fluminis Siciliæ ex Egeia Troiana muliere, ut testatur Servius in illud Virgilij 5. Aen. - occurrat Acelles. Horridus in iaculis, & pelle Libystidis vrsæ. Hic iam senex, primo Anchisen, & Aeneam Italiæ petentes suscepit hospitio, & mortuum Anchisen in Eryce monte Siciliæ sepelivit. Demum iterum à Carthagine redeuntem Aeneam, quod illum venti impulerant, suscepit abeuntem vino, & aliis muneribus, memor veteris amicitiae, liberalissime prosequutus est. Virgilius lib. 1. Aeneid. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat Acelles.

ACEUS, Acher, filius, Fluvius Indici navigabilis iuxta quem Alexander Macedo Bucephalam urbem condidit.

ACEUS, Acher, Nomen mulieris proprium apud Pausaniam.

Acetabulum, Ab accipiendo dicitur, ut Hermolao placet, seu potius ab Aceo: Menstruæ genus est, quod Graeci ἀκερῶν appellant, Cocyte quartam partem emittens, hoc est, drachmas x. Acetabula quoque in corporibus dicuntur pyxides (ut Anatomici vocant) quibus coxendices infinguntur, & circa quæ vertuntur ossa coxarum, ut in Plinio lib. 28. cap. 11. Item ossa ex acetabulis pergnantur, circa quæ coxendices vertuntur. Acetabula item sunt veluti quidam calculi in iis piscibus, qui molles appellantur, ut in polypo. Plin. lib. 9. ca. 30. Præterea negat esse vitium atrocis animal ad conficiendum hominem in aqua lactatum enim complexu, & forbet acetabulis, ac numerofo suctu detrahunt. Acetabula sunt etiam præstigiatorum vasa, sive caliculi, quibus astantium oculos perstringunt. Seneca lib. 6. Epist. Ista sine noxa decipit, quomodo præstigiatorum acetabula & calculi in quibus me fallacia ipsa delectat. Latini etiam herbam quandam vocant hoc nomine, quam & Graeci ἀκερῶν appellant, quod folia habeat contorta, & quodammodo in acetabuli formam cornata. Alio nomine Umbilicus Veneris dicitur. Acetabulum abusive dici potest de rebus aliis, quæ similitudinem quandam referunt acetabuli, quod in corporibus esse, supra dictum est. Quintilianus lib. 8. cap. 6.

Acetare, Dicebant veteres quod nunc dicimus agitare. Festus.

Acetaria, A quibusdam dicuntur herbae, seu cibaria, quæ ex aceto sumuntur ad excitandum appetitum, quales sunt herbae vitentes, quas aceto, oleoque guttatim insillitum concinnamus. (Id est ut Ital. Cose composte in aceto. Hispan. Cose compuestas con vinagre, como ensalada.) Fiant & ex herbarum radicibus acetaria. Plin. lib. 20. ca. 20. Stomachum in acetariis sumpta corroborat. De portulaca loquitur. Graeci ἀκερῶν appellant, quasi aceto tinctum, ut in Plinio lib. 20. ca. 20. Acetaria dici quoque possunt carnes minutim concitæ, quæ ex aceto sumuntur.

Acerum, Viden Aceo, ces.

ACEUS, Acher, Oppidum est Cholechidis in ripa Phasidis.

ACEUS, Acher, Ponti aceola, Orchomeinorum colonia.

ACHAEMENES, cum diphthongo, pen. cor. ἀχαιμῆνης, Nomen primi Persarum regis (ut scribit Herodotus), à quo reges omnes viq. ad Darium descendunt. Hinc Persæ dicti sunt Achæmenij, & Achæmenidae. fuit alius, Xerxes, frater, hoc nomine. Lucanus lib. 2. - coniunct in arma Mundus. Achæmenis decuriant Medica Suis Agmina.

ACHAEMENIA, ἀχαιμῆνια, Pars Persidis, ab Achæmene Aegæi filio. Autor Stephanus. Unde Achæmenius, id est Persicus, vel Parthicus. Lucanus, Passus Achæmenis longe decurrere campis.

ACHAEMENIDAE, ἀχαιμῆνιδαι, Fuit vnus ex socii. Virgilius à quæ apud Cyclopa relictus, vitam in sylvis aliquando radicibus, fructibusque sylvestribus sustinuit, donec eodem delatus Aeneas, navigationis suæ

zomicem eum assumpsit. Apud quæ patriam genitricem suam lunæ in modum commemorat, Sum patria ex Ithaca comes infelixis Virgilius, Nomen Achæmenides, Troiani genitore Adamaſto Paupere (mansissetque vnam fortuna) profectus. Vide reliqua apud Virgilium 3. Aeneid.

ACHAEO RVM PORTVS, ἀχαιοῖς λιμὲν, Portus est in Troade, sub promontorio eiusdem nominis ita dictus, quod ibi Cerevi classis flux stationem habuerint, quo tempore Troianis bellum inferabant. Huius meminit Plinius lib. 4. cap. 12.

ACHAEOVS, vel Achiuus, ἀχαιοῖς, Proprie dicitur, qui ex Achæia oriundus est. Quæ autem sit Achæia, vide in dictione sequenti. Sepe tamen generaliter accipitur pro quibuscumque Graecis. Horatius in Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achiui. Virgil. 12. Aen. Aut hoc inclusi ligno occultantur Achiui. Fuit etiam Achæus, poeta quidam Ereticæ, Trago-diarum scriptor, paulo junior Sophocle, qui fabulas 44 docuisti, nam autem vici. Fuit & alter eiusdem nominis Tragicus poeta, Syracusis oriundus, qui & ipse decem fabulas edidit. Autor Suidas.

ACHAIA, ἀχαιία, Proprie dicitur Peloponnesi regio Septentrionalis, secundum litus finis Corinthiaci, ab ipso Isthmo vsque ad Araxum promontorium & Eliorū agrum ad Occidentem extensa ita dicta, ab Achæo Xuchi filio, ut tradit Strabo libro 8. Hæc & Aegialis dicta, quod penitus litoralis sit, præcipuisque suas vrbes habeat secundum mare extensas. In hac vrbes fuerunt, Bura, & Helice à mari oblonga, præterea Sydon, Aegira, Aegion, & multe aliae, quas enumerat Plinius lib. 4. cap. 5. Hanc Ptolemæus, ut ab Hellade distinguat, Achæiam præ prædictam appellat. Plinius verò hanc solâ Achæiam nomine dignatur. Ptolemæus verò Achæiam nomine quoties nihil addit latissimam regionem intelligit extra Peloponnesum, quæ à Plinio Hellas sive Græcia dicitur, quæ quidem ab Occidente Epirum, à Septentrione Macedoniam habet, & partem Aegæi maris ab Ortu quoque partem Aegæi maris iuxta litus, quod ab Aethiopia amne vsque ad Isthmum extenditur. Huius partes sunt Attica, Boeotia, Locris, & reliquæ, quæ enumerantur à Plinio lib. 4. cap. 7.

Achæicum mare dicitur, quod Achæiam Graecorum provinciam ad Meriditum & Occidentem alluit.

ACHAIA, id est, ἀχαιία, Oppidum est situm ad Orientalem plagam maris Hyrcani, non procul ab Oxomine, quod antea Heraclea dicebatur, donec ab Antiocho Seleuci filio instauratum, Achæis cepit appellari. Vide Plinium lib. 6. cap. 16.

ACHANA, Fluvij nomen in Arabia, non procul ab Euphrate: de quo Plinius lib. 6. cap. 18.

Achæne, ἀχαιῆς, Genus erat mensurae frumentariae, apud Persas, capiens minimos Atticos 45. Cell. libro 8. cap. 9. docet esse vas genus, in quo comestus eorum includebatur, qui ad Theorias mittebantur. Porro quas Athenienses vocant Theorias, videbis infra suo loco.

ACHANI, ἀχαιοί, Populi sunt Scythiae, qui & Acharni, ἀχαρῖν, dicuntur à Theopompo. Autor Stephanus.

ACHAIA, Nomen civitatis, quæ nunc Nizibis appellatur.

Achæaris, ἀχαιῆς, Italice, Ingrate. Hispanice, Desgraciado. pen. cor. Latine dici potest sine gratia, ingratus: ἀχαιῆς enim gratia dicitur, & ἀχαιῆς, ingratus.

ACHAETANVM, ἀχαιῆται, Oppidum liberum est in Africa proprie dicta ab ea parte, quæ spectat tractum Cyrenaicum. De hoc Plinius lib. 5. cap. 4.

ACHARNIA, ἀχαρῖναι, Civitas est Græciæ, in Attica regione, totius eius tractus olim potentissima, teste Thucydide lib. 2.

Achæreon, Vide ACHÆTIVM.

Achætes, pen. prod. ἀχαιῆς, Gemma est versicoloribus venulis ita distincta, ut & nemorum, & fluviorum, & montium, nonnunquam & iumentorum & curruum speciem referat. Hanc primum reperit seculum ad Achætem Siciliæ fluvium: vnde & nomen accepit. Postea & in India, & in Phrygia inventa est. Insignem Achætem Pyrrhus, Epitrotarum rex habuisse traditur, in quo novem Musæ, & Apollo citharam tenens spectabatur, non arte, sed sponte naturæ ita discurrentibus maculis, ut Musæ quoque singulis suæ redderentur insignia. Vide plura de hæc gemma apud Plinium lib. 37. cap. 1. & 10.

ACHAETES, Apud Virgilium, Individuum Aeneæ comes, ἀχαιῆς, hoc est à cura dictus, quæ perpetuo Reges comitatur.

ACHÆDOVS, vide Achædorus.

ACHÆLOVS, ἀχαιῶν, Aetoliæ rex, à quo fluvius eiusdem nominis qui à Pindo oritur, & Aetoliam ab Acarnania dividens, in Maleacum sinum defluit. Heas ante appellabatur.

Achelæus, αχαιῶν, quod modò possessum est, modò pro Aqueus ponitur. Virgi. Georg. 1. Peculq. iuvenis Achelæia mæuit vix. Vterque enim aquam omnem Achelæon nuncupante, quod primus post diluvium erupisse terra fertur: huc quod Achelous in Græcia (ubi eorum ingenia fluxerunt) omnium fluviorum celeberrimus fuit. De hoc Macrobius lib. 5. cap. 18. Hinc Achelæides, ἀχαιῶνιδαι, Nymphæ dictæ sunt.

ACHÆMON, ἀχαιμῶν, vnus fuit Cercopis, qui vnâ cum fratre Pallaso, nullo non iniuriarum genere in ebrium queneque debeat habatur. Hic erat mater nomine Sennonis, mulier satidica, quæ filios cauere iussit, ne quando in Melampyrgum inciderent. Euenit deinde, ut Hercules aliquando sub arbore quadam dormiret, armis in eandem reclinatis. Accesserunt Cercopes fratres, & Herculeum dormientem ipsius armis agitati tentarunt. At ille protinus infidas sentiens, correctos ac vindictæ de claua à tergo suspendit leporum ritu, atque cum modum gestabat. Capitis itaque pendentes deorsum demissis, pollicem Hercules nigris pilis horridum, atque hispidum viderunt, non Lydorum more leuæ ac depilatum. Quapropter materni moniti memores, hæc de re inter se confabulabantur. Quod simulacrum audisset Hercules, cognomine delectatus, & in eum solatus, vinculis eos liberatos dimisit. Hæc Erasmus in proverbio. Ne in Melampyrgum incidas. Meminerunt huius fabule & Suidas, & Gregeus Nazianzenus.

ACHÆON, ἀχαιῶν, masculini generis, ἀχαιῶν, fluvij nomen est iuxta Pandosiam urbem, ex Achæria palude Thelaptois profusus, multaq. flu-

uiscantur, in fœne Ambrosiam influens. ¶ Est & alter Acheron, teste Strabone, in agro Bruntio, ubi Alexander Molossorum rex à Lucanis occidatus est. Dodon eo decipit oraculo, quo iubeatur Acherusiam aquam, Pandosiamque urbem cauere. Dicitur autem Acheron, non ut quidam somniant, ab *achē* & *ron* (sic enim diphthongo scriberetur) quod fieri non potest, quoniam penultimam semper corripit, sed potius *achē* & *ron*, quasi doloris fluius. Unde etiam poëta fluium infernalem esse finxerunt. Virg. 7. Aeneid. Flebere linquo fœpore, Acheronta mouebo. ¶ Ab Acheron sunt adiectiua, Acherusius, æum, *achēron* & Acherontes, *achēron*, *achēron*, Aristophani, & Acherons, apud Plautum, Verumenimvero nullus adæque est Acherons.

Acherontini, *achēron*. Populi sunt in agro Bruntio iuxta Acherontem fluium habitantes: quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 5.

Acherontis, *achēron*. Peculiari epitheto vocatur populus alba, siue quod ad ripam Acherontis fluius nascatur, siue quod inter inferos arbores, quæ dux inferi sacre erant, soleat numerari: siue, ut Pausanias refert, quod Hercules huius apud inferos conspexit ramum ad superos attulerit. Aristoteles contra, populum nigram ita cognominatam refert. Vide hanc latius apud Ruellium lib. 1. cap. 119.

Acheronti, *achēron*. Cuius parua Apulie in monte sita: quam ob hoc nidum appellauit Horatius, quia parua est, & in montis constituta summitate, sicut nidi autem in summis arboribus. Horatius lib. 3. Car. 3. Mi rum quod foret omnibus. Quicunque celsè nidum Acherontis, &c.

Acherusia palus, *achēron*. Inter Capuam & Auerfam, per aperta plana ad ipsas vsque Cumas penè diffusa. Dionysius libro 2. Bibliothecæ, agens de sepulchris Aegyptiorum, qui in Ichnopolim accedunt, tradit paludem esse Acherusiam, in quam immittantur cadavera in vltiorem ripam deferenda: nam verò ipsam qua traiecitur, Barin, hoc est onerariam appellari: inde natam de Charonte, qui animas transuehbat Sygem, subilam. ¶ Acherusia, item specus est iuxta Heracleam urbem, ab Hercule conditam in litore maris Euxini, ad manes vsque (ut fama fertur) inuenerit, & ex eo Cerberum ad superos tractum incolæ memorant. De hac Ouidius lib. 7. Metam. -specus est tenebrosus cæcis huius, Et viadecius, per quam Tityrhus heros Restantem, contragebat, radiosque micantes. Obliquatrem oculos, neris adamante catenis Cerberon attraxit. ¶ Item, lacus Theopromia in Epiro, ex quo annis Acheron prodit, qui in Ambrachium flum defertur. Autores Pompon. lib. 2, & Strabo lib. 5, & Plin. lib. 3. cap. 5.

Acheta, *achēron*. Cicadærum quatuor (ut inquit Suidas) non species, sed epitheton est, diductum *achē* & *ron*, hoc est, ab eo quod inter spinas canunt. Plin. lib. 1. cap. 26. Similis cicadæ vitæ quarum duo genera: minores, quæ primæ proueniunt, quæque sunt mutæ, & nouissimæ pereunt: maiores, quæ canunt, vocantur Acheta.

Achilleas, *achēron*. Plutarcho, Scuti Aegyptii nomen est, cuius manu interfecit fuit Pompeius. Lucan. lib. 8. Pharsalia. -sceleris deus Achilles. Et paulo post, At postquam mucrone iacis sinectus Achilles: Perdidit. De hoc vide plura apud Plutarchum in vita Pompeij.

Achillea, *achēron*. Insula est exigua, Borythenis ostio obiecta: ab Achille in ea sepulchro nomen habens: ut refert Pompon. lib. 2.

Achilleus, dictio trisyllaba, *achēron*. Idem quod Achilles.

Achilleus, *achēron*. Península est non procul ab ostio Borythenis amnis, ad formam gladij in transversum porrecta, ab exercitatione Achillis nomen habens. Vide Plinium lib. 4. cap. 12.

Achilleus, *achēron*. Opus est Scatij Papinij, quo ille Achillis pueritiam descripsit, totam eius vitam profecturus, nisi immatura eius mortem insigne nobis opus inuidisset.

Achilleis, siue Achilleæ, *achēron*. Theophrasto, *achēron* Hippocrati, her dei genus, cui spica folio proxima est, amplitudinis, & crassitudinis maioris: idemque æugini magi obnoxium. Vide Ruell. lib. 2. cap. 15.

Achilleus, *achēron*. Myriophyllum herba appellata, quod eam Achilles inuenisse traditur in curando vulnere Telephi. Plin. lib. 25. cap. 5.

Achilleus, siue Achilles, *achēron*. Nomen viri apud Homerum caratissimum. Huius nominis gentilius est in i, quàm in is, finitur: ut, Achillis à nominatio Achilles: Achilli verò à nominatio Achilleus. Nomina enim in eis, per diphthongum terminata, quæ more Latino gentilius faciunt in ei, per duas syllabas, sepe per crasim contrahuntur, in ei, diphthongon, vel in i longum, ut apud Virg. 1. Aeneid. Troas reliquias Danaï atque immensæ Achilli. Interdum soluitur hæc diphthongus in carminatam: ut, Achillei, pro Achilli, & Vlyssæi, pro Vlyssæ. Horat. lib. 1. Carm. Nec curus duplici, per mare Vlyssæi. Hic Pelæi, & Thetidis filii, Chironi nutritus, ius datus est. Inter filias Lycomedis sub habitu mulieris absconditus, ex Deidamia generauit Pyrrhū, Indignatus, contra Agamemnonem, post mortem Patrocli suscepit à Vulcano arma noua. Hectorem occidit. A Paride coniugium Polyxenæ sperans, tandem occiditur, & in Sigæo sepelitur.

Achilleum, *achēron*. Genus spongiarum tenue densumque, ex quo siccant penicilli. Plinius lib. 9. cap. 45.

Achilleus, Achillides, *achēron*. Insula in Ponto Euxino ad Borythenem, teste Plinio cap. 12. lib. 4.

Achimenis, siue Achemenes, & vide in dictione ACHAMENIS.

Achimeneis, Plinio *achēron*, siue, ut apud Dioscoridem legitur, Achamenis, *achēron*. Herba est quæ alio nomine Posium montanum appellatur. [Italice, *posio montana*. Hispanice, *tercia ysa*.] De hac Plinio lib. 25. cap. 4. Achimeneide coniecta in aciem hostium, crepidare agmina, ac terga veterare.

Achis, *achēron*. Africa populi, quorum meminit Plinius libro 6. cap. 30.

Achis, *achēron*. Auctore Plinio lib. 5. cap. 31. Insula est Rhodiorum in mari Cæpario, quæ deinde Cæpari dicta est. ¶ Achine etiam significat minores quasdam scissas ex specie inter cæparia: quod latius accipitur pro quibusvis minutis. Vide Erasimum in prononibio, Ne tamenta quidem.

Achis, *achēron*. Oppidum est Arabie, non procul à Nabathæis. Auctor Plinius lib. 6. cap. 28.

Achis, *achēron*. Libera ciuitas est in Africa propriè dicta, non procul à Zella. auctor Strabo, lib. 17.

Achilus, pen. cor. *achēron*. Carens felle, vel bile, *achē* enim apud Græcos feli, vel bilem significat.

Achires, pen. pro. *achēron*. Galeno. Sunt cutis capitis vlcera foraminosa, sanie tenaci huic, quæ mediam quandam consistentiam inter aquæ tenuitatem & mellis crassitudinem obtineant. Nam in quibus sanies mellis crassitudinem adæquat, Cæcia, *achēron*, vocantur: aut & foramina habent ampliora. Achiras Galli tinea vocant, similitudine sumpta ab iis animalculis quæ velle, atrodunt. Malum est pueris in primis familiare. Vide Fuchsum, & Manni in Epist.

Achiras, *achēron*. Deus habitans est apud Cyrenæicos, cui sacra faciebant, quoties multitudine pestilentiæ inuehebatur, quæ proximis ut deo huic litatum erat, exstinguebatur. Vide Plinium lib. 10. ca. 28.

Achiras, *achēron*. pen. pro. *achēron*. Stephano, Pars est vrbis Syracusanæ, cum reliquis vrbis eius partibus ponte coniuncta. Vide eius deserti notitiam apud Ciceronem, Act. in Ver. 6.

Achiras, *achēron*. Ital. *Peres de mato, peres montanos*. Pyri Sylvestris genus est tardissimè maturescens, maiorisque vini habens altitudinem, quàm cetera pyrorum genera, vocique in primis officiens. Unde Thralybulum Atheniensem accepimus à Lacedæmoniorum legatis corruptum, ne postulat illorum contradiceret, simulasse se achirades comdisse, atque ob id loqui non posse. Vide Col. lib. 7. ca. 9, & Dioscoridem lib. 1, & Gal. lib. 6. de Facult. simplic. medicament.

Achireus, *achēron*. Ital. *Insule*. Hispan. *Desproucheda, seu procheda*. Item est quod abulius, insulaus, inutilis. Nam *achēron* Græcis, item est quod bonus, siue utilis. Inde *achēron* inutilitatem significat, siue incommoditatem.

Achiras, *achēron*. Stephano, Oppidum est ad mare Hyrcanum, cuius meminit Polybius lib. 10.

Achirogelos, *achēron*. Ital. *calui cherid, troppo & senza causa*. Hispan. *El quemuy mucho reide*. Dicitur qui procliuus est ad risum, quasi temerè & sine causa eiddem quod stultitiam signum est: unde etiā pro stulto aut insano positum inuenitur. Vide Erasimum in Adagiis.

Achyrosis, pen. pro. *achēron*. Ratio quædam est comiscendi palcas cum argilla, aliòve luto, ab hirundinibus, (ut videtur) primum excogitata, quæ ex luto festucis quibusdam commisso nidos sibi conficiunt. Has deinde rusticæ imitari, edificiorum suorum parietes hoc intret genere illinant. Nomen habet *achēron* & *achēron*, hoc est ab achere: unde & à Latinis quibusdam Lutum aceratatum appellatur.

Aciris, Securis ærea, qua in sacrificiis veteres sacerdotes utebantur. Festus.

Aciris, *achēron*. Populi sunt in Sarmatia Europæa post Riphæos montes. Recensentur à Ptolemæo.

Acicula, formatione, non significante, diminutiuum ab acu, ut inquit Priscianus, Est spinula quædam ex ferro, vel alio metallo, quandam acus similitudinem referens, qua vtitur mulieres ad ornatum capitis. *acicula*. Ital. *ago da capolo, spidiero*. Hispan. *El alfiler de aguja piquita*.

Acicula, Est piscis tenuis ac longus, qui & Acus dicitur. A Græcis *paris* appellatur. ¶ Est & herba huius nominis, inculis in locis præ naseens, plebis Atheniensis quotidianus olim cibis, odore ad dancum, reliqua similitudine ad chrysophyllum accedens, exerta habet in vertice cornicula, quæ acus effigiem representat: à quo habuit à Romanis vocata est Acicula, teste Dioscoride, Græcis dicitur *paris* quoque nomine & Latini veniunt.

Acidalia, *achēron*. Veneris epitheton, vel quia inicit curas, quas Græci *achēron* dicunt: vel ceret à fonte Acidalis, qui est in Orchomeno Bæotiarum ciuitate, in quo fe Græci lauant, quæ Veneri sunt sacre. Ipsius enim & Liberi filij sunt: nec immerito. Græci enim per horum ferè nuntium munera conciliantur. Hæc Scruus.

Acidalia, pen. cor. *achēron*. Suidæ, Fons in Orchomeno, oppido Bæotiarum, Veneri sacre: unde etiam Acidalia dicta est. Virg. 1. Aen. -ar memor ille Matris Acidaliæ. In hoc etiam fonte fe Græci lauant: dicitur unde & ipse, Soteres Acidaliæ passim à Poëtis appellantur. Græci hunc fontem *achēron* esse ferunt feminino genere, respicientes nimirum ad substantiam *paris* vel *paris*, eiusdem generis. Nos Acidaliū esse ferimus, qui fontis nomen in masculino genere collocamus, quædam modum etiam Castalium dicimus, quem illi *achēron*.

Acidalia, *achēron*. Amnis est in Elide Peloponnesi regione, lat danis sepulchrum præterlabens. Strabo.

Acidoton, pen. pro. *achēron*. Herba est, quæ notiore nomine Poterium vocatur, & Neuras, *achēron*, dicitur. Plin. lib. 25. cap. 9, eandem Phryniū vocat. Vide Dioscoridem lib. 3. cap. 15.

Acidus, da, dum, pen. cor. Idem est quod Acetofus, hoc est acetii saporem gustui representans: *achēron*. Ital. *Aceto, aceto, aceto che è diuenuta forte*. Hispan. *coji axeda*. [Gal. lib. 1. de facult. simplic. medicam. acida cū acris in hoc conuenire offendit, quod utraque linguam mordicant: in hoc autè differre, quod acris cū valida caliditate hoc præstant, acida vero citra omnem calorem. Columell. lib. 6. Malum Panicum si acidum, aut minus dulcem fructum feret, hoc modo emendabitur. ¶ Huius compositum subacidum, aliquantulum acidus. Cato de Re rust. ca. 108, Vinum pinto sub dio, posttridie manè gustato: si id sapit quod in dolio est, scito id duo aurum subacidum non durabit.

Acidulus, *achēron*, diminutiuum ab Acidus, ea forma, qua à Candidus deducitur Candidulus: idem est quod subacidus, hoc est acoris nonnihil habens. *achēron*. Ital. *Alquano, aceto de aceto*. Hispan. *coji axeda*. Hinc Acidula dicta sunt pyri quædam, quod subacida essent, quædamque aciditatem gustui representarent. De quibus Plinius capite & libro 15. Simili etiam ratione aqua quædam acidula dicitur: quales sunt Lynceus fluius aquæ, vini modo mebrante: de quibus idem Plinius libro 2. capite 103. ¶ Est etiam *achēron* fontis nomen in agro Venetico: nota dictum, quod aqua haberet subacidam. Plinius lib. 31. capite 2.

Acidulus, *achēron*. Olim populi erant in Latio, qui vna cum reliquis Latini carnes in monte Albano solebant accipere Herum meminit Plinius lib. 3. cap. 5.

Acres

A C L

Macrob. Satur. lib. 1.
 A C T A Y O N E s, Plin. lib. 3. cap. 20. numerat inter populos Alpino.
 A C T H I V s, *ακτινός*, Fluius est Siciliæ, non procul à Lilybæo promon-
 torio in mare influens. Autor Ptolemæus.
 A C T I O N, Vide A C T Y O S.
 Acleros, pen. prod. *Εκθαρες*, qui hereditate priuatus est. [*ακλῆρος* : quasi
ἀκλῆς *ακλῆρ*. Ital. *Disheredito*. Hisp. *Desheredado*.] hoc est sine sorte, parte,
 vel hereditate. Bud. in Comment. ling. Græcæ.
 Aclasis, Tunicæ ab humeris non confusa. Festus.
 Acleros, *ακλῆρος*, non vocatus, qui citra vocationem ad conuiuium vadit :
 quod amici faciunt. Aljmbolus verò, *ἀντιμολος*, dicitur qui nihil
 confert ad cænam.
 Aclicdes, pen. cor. *ακκλίδης*, sunt tela quædam antiqua adeò, vt nusquam
 memorantur in bello. Legitur tamen quòd sint clauæ quædam breues
 eminentibus hinc & hinc *ακκλινibus* quibuldam, quæ ita in hostem
 iaciuntur religatæ loro, vel lino, vt peractis vulneribus possint re-
 dirc. Virgil. lib. 7. teretes sunt aclicdes illis Tela: sed hæc lenro mor-
 est aptare flagello.
 Acme, *ἀκμή*, Vox Græcæ est, Galeno familiaris, quam Theodorus Gaza
 modò vigorem, modò florem ætatis interpretatur. Est etiam mulie-
 ris nomen apud Carullum.
 A C M O D A E, pen. prod. *ακμοδῆς*, Septem lunt infule post Hyberniam, non
 procul ab Orcadibus. Vide Plinium lib. 4. cap. 16.
 A C M O N I A, *ἀκμονία* Stephano, Vrbis est Phrygiæ in conuentu Synnadi-
 co: cuius meminitur Ptolemæus & Stephanus.
 A C M O N I E N S I S, siue vt apud Plinium Naz. hist. lib. 5. cap. 5, legitur,
 Acmonei fies: *ακμονεύουσα* Stephano, populi sunt Acmencia vrbis.
 Acmion, *ἀκμίων*, Latine incensum: vnde Pyramon vsus fuit ex Vulcani fa-
 milias, quòd à calenti incensum nunquam discederet. Virg. 8. Aen. Bron-
 tique, Stæropæque, nudus membra Pyramion.
 A C M O N I D E S, *ακμονίδης*, Inter Vulcani ministros numeratur: didus
ακμῶν, hoc est ab incense.
 Acmotheton, *ακμοθῆτον*, dicitur truncus ille qui impostam sustinet
 incudem.
 A C O S T A S, *ἀκόςτας*, apud Quidium lib. 3. Metam. nauæ pauperis: nomen
 est quod & ipsum vocis compositio indicat: *ακός* enim apud Græcos
 fœnat, sine cubili.
 Acœton, *ακῆτον*, à Plinio lib. 11. cap. 15, optimum mellis genus appella-
 tur, quod per se fluxit, quodq; nihil habeat retinentis aut sedimenti
 adinstum. Dicitum *ακῆτον*, quasi sine cubili. Nam sedimentum in vino,
 alijsq; rebus liquidis, tulkicorum nonnulli etiam hodie vocat cubile.
 Acolathus, [*ἀκολῆς*], Ital. *imperato* Hisp. *Desfemplado*.] Idem est quod
 citharus, indonitus, prodigus: ab à priuatiua particula, & *ακολῆς*, em-
 do, corrige, castigo, coercere. Vnde Acolathi dicuntur, quos Latine Ne-
 potes, vel Decetores vocamus.
 A C O L T A N Y, *ἀκολιτάνωρ*, Oppidum liberum est in Africa propriè
 dicta, ab ea parte, qua tractum Cyrenaicum spectat. Vide Plinium li-
 bro 5. cap. 4.
 Acolyti, *ἀκολυται*, Didici sunt qui nullis minis ab instituto poterant reuo-
 cari. Vnde Stoici acolyti dicti sunt, qui curpe putabant mutare senten-
 tiam. A Christianis etiam hoc nomine dicuntur sacrorum ministri,
 qui quum ipsi sacra non facerent, ab illis tamen non excluderantur:
 dicti Acolyti, quasi non prohibuit, ab à priuatiua particula, & *ακολῆς*
 quod significat prohibeo.
 Acoluchus, pen. pro. *ακολυχός*, Latine Cōsequēs dicitur: *ακῶν* *ακολυχῶν*,
 id est à sequendo.
 Acone, pen. cor. [*ἀκόν*, Ital. *cote*. Hisp. *Piedra para aguar* *liuerramientos*.]
 Latine cœtem sonat, vel cautem. Est etiam Acone, vt apud Plinium le-
 gitur: siue vt est apud Stephanum, Aconæ, *ἀκόνια*, Nomen oppiduli, vel
 portus Mariandiniorū, non procul ab Hieraclea Pontica, vbi magna in
 copia provenit acôniti, quod vt quibusdam placet, ab hoc loco nomē
 accepit. Plin. lib. 6. cap. 1. Portus Aconæ, veneno acôniti ditus.
 Aconiti, *ἀκόντι*, Latine idem sonat quod sine puluere, hoc est citra ne-
 gotium & labore. Translatio sumpta est, ab arbutis, qui vñdis corpo-
 ribus puluerem inspergebant ne prehenderet obesse lubricitas.
 Aconitum, pen. prod. [*ακόντιον*, Ital. *Aconito*. Hisp. *camelia*.] Herba, quæ
 Cerberi spuma confusa, venenum efficit: illius contraxit, quo tempo-
 re cum Hercules ab inferis traxit. Dicitum Aconitum, *ακόντι* & *ακόνιον*,
 hoc est à cote, seu caute. Ouid. 7. Metam. Quæ quia nascuntur du-
 ra viuacæ caute, Mortales aconita vocant. Sunt qui ab Acone
 portu seu oppido Mariandiniorū deducant, iuxta Hieracleam Pon-
 ticam, vbi copiosissimè provenit. Illuc enim non longè abest Acheru-
 sia specus, per quam Hercules Cerberum ad superos fectur petierat. Ille.
 Alij Aconitum dictum putat, quòd *ακόντι*, hoc est sine puluere aut ter-
 ra proveniat. Nascitur enim in durissimis caëribus, nulla terra inter-
 ueniente. Plin. lib. 27. cap. 3. Nascitur aconitum in nudis caëribus, quas
 Aconas vocant. Est idco Aconitum aliqui dicere, nullo iuxta ne pul-
 uere quidem nutrente. Alij, quoniam vi eadem in morte cecit, quo co-
 tribus ad ferri aciem detectum, itaqueq; ad mota velocitæ scēctetur.
 Hæc Plinius. Alio nomine dicitur Pardalichæ, quòd pantheræ co-
 gustato Ratum triangulatur.
 A C O N T E Y S, *ακόντιος*, Venator egregius, vt docet Statius lib. 7. Ther-
 baid. - donec Ælimatus Aconitus Strage virum, cui sueta ieras pro-
 sterere virtus.
 Aconitæ, [*ακόντια*, Ital. *Comete*. Hisp. *Cometas del cielo*.] Sunt stellæ crinitæ,
 seu impressiones: dicit *ακόντι* *ακόντιον*, hoc est à iaculo: quia (vt Plinius
 scribit lib. 2. cap. 25.) iaculi modo vibratur ocyllinis volatu. Ex his
 quædam breuiores & in mucrone fastigiatæ Asphras vacuare, quæ
 sunt omnium pallidissimæ, & quod gladij nitore sine radis,
 Aconitæ, *ακόντια*, Serpentes quidam, doctum cubitoium magnitudinis,
 figura circa caput crassa paulatim in tenuem abeunt, colore viridi,
 alio minutis quibusdam maculis confectis, quæ quandam granatum
 sulij similitudinem repræsentant. Vnde & Cenchrides *ακόντιος*, &
 Latinis nonnullis Miltariæ vocantur. Aconitiæ autem *ακόντι* & *ακόντιον*,
 hoc est à similitudine iaculi. Mira enim celeritate progrediuntur, non
 seruosius suis, vt reliqui serpentes, sed recto quodam tramite
 progrediuntur.

quodammodo eiaculantur. De his Actius lib. 1.3. c. 17. & Lucanus lib. 9. Vide infra in dictione c. 1. N. C. H. S.

A C O N T I O N. *ἀκοντίον*. Oppidum est Arcadiæ, nomē habens ab Acontio Lycæonis filio. De hoc Stephanus.

A C O N T I V S. *ἀκόντιον*. Boreæ mons est, teste Plinio, lib. 4. cap. 7.

A C O N T I V S. *ἀκόντιον*. Adolescentis nomen est ex Cea Corycymaris insula oriundi, qui quum in Dianæ templo Cydippem confexisset, eius amore captus, devoluit ad pedes eius malum huiusmodi carmine inscriptum, Me tibi nuptura (sux car omen) Acontij. Iuro quam colimus, numina magna dec. Postea a patre alteri desponsa, quum periculosissima febri esset correpta, rata petiurum, morbi sui causam esse, maluit Acontio nubere, quam Dianæ iræ viterius experiri. Extant hac de re duæ Ovidij Epistolæ, una Cydippes, Acontij altera.

Acopa, pen. cor. Medicamenta lassitudines & fatigationes leuantia, imposito ex re vocabulo. *ἀκωπη*. Plin. lib. 2.9. ca. 3. Ad omniāque acopis curantur, vnguentumque pariter & medicamentum est.

Acopis, Gemma, nitro similis, pumicosa, auris gurgis stellata, cum qua oleum subiectum perunctis lassitudinem soluit. *ἀκωπη*. Plin. libro 37. cap. 10.

Acopos, pen. cor. *ἀκωπη*. Dioecoridi, Herba est fruticosa, graui odore, flore holericusque & Anagyros vocatur à Plinio, à Dioecoride etiā Anagyris, *ἀκωπη*. Vulgus ob odoris grauitatem Lignum fetidū appellat. Huius semen, quod in oblongis corniculis habet, commaducatur vomitiones ciet. Vnde factus est locus proverbio, *ἀκωπη δὲν κούει*, Anagyris mouere, quo vitium in eos, qui obfutura sibi commouent.

Acor, Vide A c e o.

Acorna, Herba est ex genere acanacearum, spinam habēs pro folio, vernaculo cneco simili, colore tamē rufo, succū pinguem & sanguineum fundens. *ἀκωρη*. De hac Plinius lib. 10. cap. 16.

Acorum, *ἀκωρη*. Ital. & Hisp. *Acero*. Dioecoridi, Plinio Acoros, Herba est folia habens iridis, radicisque illi non abimiles, gustu acres, odore non ingratis, easque complicatas, nec in rectum, sed in obliquū actas. Vulgo *Galanga maior* vocatur. Quod verò officinæ pro Acoro ostendant, verum Dioecoridis Acorum nō est, rameris quædam eius species esse videtur. Hanc vulgo *Gladiolus aqua* appellat.

Acosmia, Idē est quod inornatus. *ἀκωρη*. Ital. *Inornato*. Hisp. *No offrendo ni compueso*. Nam *κίρη* apud Græcos, ornatum vel ornamentum significat.

Acosmia, Confusa quædam rerum congeries & significationem contrariam habet huic dictioni Ornatus: sicuti dicas, Inornatum, vel Cnatus neglectum. *ἀκωρη*.

Acquiesco, Rei alicui quietis gratia innitor. *ἀκωρη*. Ital. *Acquiesco*. Hisp. *Dequiesco*, *Dequiesco*. Seneca, Nililo inferior eras, iassa ceruix mea in manipulo ferri acquiescat. Nonnunquam accipitur pro simplici suo quiesco, *ἀκωρη*. Cic. Att. lib. 7. Acquiesco enim, & ad te scribens, & legens tuam libid. Vitæ exaloris causa Lanuij tres horas acquiesceram. Interdum transumitur Acquiescere, pro eo quod est, cum animi tranquillitate voluptatēque in re aliqua versari. Ibidem Cicero, Nulla est res publica quæ me delectet, aut in qua acquiescam. Idem de Divinat. lib. 1. Quam græte prode est in nollis libris acquiescent. Nonnunquam etiam pro eo quod est, in re aliqua quietem suam & spem repositā habere. Idem de Amicit. Libenter enim senes in adolescentum charitate acquiescimus.

Acquirō, Quæro, concipio, concilio, colligo, adipiscor, consequor: ab Ad & Quæro. *ἀκωρη*. Ital. *Acquisire*. Hisp. *Alcanzar*, *desfado*, *conquero*. Cic. de Amic. Semper aliqui acquirēdi sunt, quos diligamus, & a quibus diligamur. Plin. lib. 17. cap. 17. Quo genere & vino odorem acquiri putant.

A C R A, Vicus est Pancrepensis agri, ad ostium Mæotidis, 70. stadiorum fere à Corocodam opposita sibi vrbe diceretur. *ἀκωρη*. Est & Acra, cognomen Iapygiae promontoriū extremum Salentinorū, quod quālongissimū, ut inquit Plinius lib. 3. ca. 11. in mare excurret Italia: Iapygia cognomen dixerim gratia additum est. Nam Græci quælibet promontoria Acras, *ἀκωρη* vocat. Vnde & plerique vrbes in promontoriis sitæ, Acræ appellantur. Vide Stephanum, qui decem huius nominis vrbes enumerat.

A C R A B A T H E N A, Vna est ex decem Iudææ toparchiis. *ἀκωρη*. Vide Plinium lib. 5. cap. 14.

A C R A D I N A, vel portus Achradina Stephano *ἀκωρη*, vide suprà, Achradina, & infra in dictione Syracusæ.

A C R A T I V N O, *ἀκωρη*. Dicitur à Corinthiis, quod *ἀκωρη* huius, hoc est in promontorio quodam inter Lechæum & Pagas, non procul à Corintho coleretur: ubi & restitum eius extabat oraculum. Vide Strabonem lib. 8.

Acrapala, *ἀκωρη*. Ab Hippocrate dicuntur ea omnia quæ etrapalæ obfistunt, quæmadmodum Adipalæ, quæ sicim prohibent. Inter Acrapala numerantur amygdala amariore.

Acraphia, *ἀκωρη*. Vrbs est Bæotiar, quæ ab Homero Arne vocatur, dicitur Acraphia, ab Acraphio Apollinis filio, ut Stephano placet. Hanc Strabo nullo genere citat, Acraphium, *ἀκωρη*.

A C R A C A, pen. cor. Nobilis, artificis nomen est, qui in auto argenti quoque calando plurimum præstiterunt: etiam Plinius ætate Rhodi in templo Liberi patris opera quædam extabant, Bæchæ scilicet & Centauri in seppariæ clati. *ἀκωρη*. Vide Plinium lib. 3. capite 12. Est item Acragas, *ἀκωρη*. Stephanus, Mons Sicilia, non procul à Pachyno promontorio, cum oppido eiusdem nominis, quod à Latinis Arigentinum dicitur, teste Plinio lib. 3. ca. 8. Virgilius. 3. Aeneid. Ardeus inde Acragas e Bæntæ maximi longē. Mænia Stephanus existimare hūc vrbe, ut plerique in Sicilia, præterlabente huius nomen accepisse. Alij ab Acragante Iouis & Atterpes filio dictam putant. Quatuor præterea huius nominis vrbes commemorat Stephanus, quarum primam in Thracia ponit, alteram in Eubæa, tertiam in Cypro, quartam in Acetolia. Scribitur & Acragas per quatuor consonantes in secunda syllaba. Hinc deducitur gentile Acragantinus, *ἀκωρη*. Lucetius lib. 1. Quædam Acragantini cum pueris Empedocles est. Hos Latini vocant Agigantinos.

Acratīnus, *ἀκωρη*. Ital. *Imbrida*, collatione. Hispani. *Almuerca*. Latine Tentaculum dicitur, *ἀκωρη* huius, hoc est à vino non diluto, ut placet Plutarcho in Sympoticis: siue quod apud Græcos ientaculi vice sumi solet, butcella panis mero macerata: siue quod iuxta medicorum consilium in ientaculo vino meraciore sit vendum.

Acratocorihones, penu. prod. *ἀκωρη*. Dicitur sunt homines vino, & meracius bibetes: quasi dicas, vini meri pocula: *ἀκωρη* enim merū est. *ἀκωρη* autem inter pocula numerantur. Vide Callib. lib. 2. cap. 27.

Acratos, *ἀκωρη*. Ital. *Intemperato*, penu. Hisp. *No templido*, *no meçclido*. Purus, meru, intemperatus: ab *ἀκωρη*, & *νερ* hoc est *νερ*, quod est tepore. Hinc Acraton, *ἀκωρη*, absolute ponitur pro mero, hoc est vino non diluto. Vnde *ἀκωρη*, dicunt Græci, pro eo quod est meracius potare: & qui meri audiores sunt, vinumque non diluunt, Acrotopora, *ἀκωρη* dicuntur vitiumque ipsum Acratopolis, *ἀκωρη* appellatur.

Acratophorum, penu. cor. *ἀκωρη*. Ital. *Oreino*. Hisp. *El arcado*, penu. *hac vino*. Vireolus Latine dicitur. Cic. 3. de Fin. Et tamen puto concedi nobis oportere ut Græco verbo utamur, siquid minus occurrerit Latini, ne hoc ephippiis & acratophoris potius quam *ἀκωρη* huius & *ἀκωρη* huius concedatur.

A C R A T V S, *ἀκωρη*. Bacchantium Genus Athenis spectabatur, cui os duntaxat extra parietem extabat. Autor Pausanias in Attica.

A C R A V I S C I, *ἀκωρη*. Populi sunt Pannoniæ inferioris, iuxta Scordiscos: de quibus Plinius lib. 3. ca. 27.

Acredo, pen. pro. acedinis. *ἀκωρη*. Ital. *Acrida*, *Acrida*. Hisp. *Acrida*, *Acrida*. Proprie est qualitas illa mordax, quæ est in pipere, porro, alio, & similibus, quæ linguam simul mordicant & calcificant: cuiusmodi sapores suprà docuimus Acres vocari, ab his qui ex professo de saporibus tractant. *ἀκωρη* tamen hanc vocē videri videri, us pro acre, seu aciditate, vel etiam pro acerbitate, siue austeritate. Idem iudicandū est de reliquis de cuius adiectiui Acer, qualia sunt Acrimonia Acritas, & similia.

Acrotula, pen. cor. *ἀκωρη*. Ita. *Rufinolo*. Hisp. *Rufinolo*. Putatur Luscinia avis, siue (ut aliis placet) avis illa quam vulgo *Adanimum* vocamus. Cic. de Divinat. Et matutinis acrotula vocibus inflat.

A C R E N T E S, *ἀκωρη*. Populi sunt Siciliæ, stipendiarj Romanorum, non procul ab Acetia oppide: de quibus Plinius lib. 3. cap. 8.

A C R I A, *ἀκωρη*. Oppidum est Hispaniæ in conuentu Hispaniensi: quo Plinius lib. 3. cap. 1. Item alteri in Peloponneso, ad ostium Euroæ fluuij, in sinu Laconico: de quo Protenax.

Acridicæ, *ἀκωρη*. Itale Budrus, ab Aristotele appellantur Iuvisconsules: qui neglecta equitate, summo iure, hoc est verbi ipsi nuntur: sic dicit, quod nimirū exacte legi: rigore, quum vocant, obseruant. Et stictum illud nomen Acridicæron. *ἀκωρη* appellatur.

A C R I D O R H A, *ἀκωρη*. Populi sunt inter Aethiopes, veloces: cursu, vita verò adeo breui, ut annosissimus quadragesimum annum non excedat, solis fere locustis videntur, à quibus & nomen inueniunt. Nam Acridas *ἀκωρη*, Græci dicunt, quas nos Locustas. Vide plura de his apud Diodorum Siculum, lib. 4. cap. 3.

Acrisofium, Arbutula est, quæ à Macrobio inter arbores infelices numeratur. *ἀκωρη*. Creditur eadem esse quæ Lotos alio nomine, à Gallis autem *Alyse*, vel *Alyseum* vocatur. Vide Ruellium.

A C R I L A, *ἀκωρη*. Oppidum est Siciliæ, non procul à Syracusis: cuius incolæ dicuntur Acrilæ. *ἀκωρη*. Vide Stephanum.

Acritonomia, vide A c r a adiectiuum.

A C R I O, onis, Philolophus fuit Pythagoreus, cuius meminit Cicero libro 5. de Finib.

Acrilia, *ἀκωρη*. Est absentia iudicii, vel delectus. Budrus in Comment.

A C R I S I V S, pen. cor. *ἀκωρη*. Filius fuit Abantis, & pater Danaes, qui Præto frater in regnū Argiurum successit. Hic quum oraculo monitus esset fore ut à nepore vira exueretur, filiam suam vnicam multissimæ turri inclausit, eo consilio, ut ea perpetua virginitate damnata, omni, qui à posteritate impendere videbatur, metu solueretur. Ac insuper Danaes amore captus, in speciem imbris aurei se transformauit, & per impluuium in puellæ gremium descendit: utiq; corpus factus, ex ea perstium genuit. Quod ubi Acrisius animaduertit, filium vñ cum infantulo recens nato in arceā impositā, in mare abiectū: quæ ad litus Apulum appulsa, & à piscatoribus excepta, tam libi vxore deiecit. Porro Acrisius simulacra adoleuit, aduersus Gorgonas expeditione suscepit, & per euasione nec ita multo post Argos venit, faxi sicum Medusæ caput ferentem in quod quum forte Acrisius incidisset, in lapidem transmutatus est. Hæc ex Eusebio, Lactantio, & Seruio. Hinc deducuntur,

Acrionæus, a, um, adiectiuum, *ἀκωρη*. Virg. 7. Aen. Hanc dicitur vrbe. Acrionæus Danae fundasse colonis.

Acrionides, *ἀκωρη*, patronymicum masculi, ab Acrisio deductum, quod accipitur pro Perseo nepote Acrisij ex Danae filia.

Acrionæus, *ἀκωρη*, penu. prod. patronymicum femi, ab Acrisio deductum, quo significatur Danae filia Acrisij, & Persei mater.

Acrisus, Acrisius, Acris, Vide Acer adiectiuum.

Acroamata, *ἀκωρη*, Græci auditiones, siue auscultationes vocant. *ἀκωρη* enim audire est, seu auscultare. Aristoteles Acroamata nominat commemorationes suas, quas discipulis tradebat, in quibus Philosophia remotior subtiliorque agitur. Hæc disciplinæ, quæ Acroamatice dicuntur, tempus dabit in Lyceo gymnasio matueri. Alij appellant Acroamata, festinas recitationes Iudicij, quæ narrationes. Quod significat Cicero. Verr. 2. Hæc quasi festiuū acroama, ne sine collatorio de conuiuii discederet, ibide conuiuii infestantibus, emblemata uellenda curauit. Et Suetonius de Augusto scribit, Acroamata, hoc est, narrationes recitationesque Iudicij & mimas ab Augusto interponi solere conuiuiis, ad conuictiores oblectando. Lampadius accipere videtur pro ipsis hominibus acroamata recitantibus, qui aut in Alexandro, Alexandrum nanos, & nanas, & morientes, & vocales exoletos, & omnia acroamata, & pætomimæ populo donasse. Similitudine Plinius in Epist. Interdum, inquit, audiebamus acroamata, interdum iucundissimis sermonibus nox ducebatur.

Acroamati

Acromaticus, ea, cum, Idem quod auscultatorius. *ἀκροματικός*.
 C R O A T H O N, *ἀκροατήριον*, Oppidum est Thraciæ in vertice montis, qui Athos dicitur, situm: unde & nomen habet. Pomp. Met. lib. 2.
 A C R O C E R A V N I, Aotum, vel Acroceraunii montes. *ἀκροκέρανια*. Montem in sunt fronte Epiri, Ionii mare ab Adriatico dirimētes: ita dicti, quod proper inmensam fœditatem vertices habeant fulminibus maxime obnoxios. *ἀκροατήριον* enim vertice significat, & *κεραυνός* fulmen. Horat. lib. 1. Carm. ad Virg. Qui sicis oculis monstra natantia, Qui vidit mare turgidum, & infames scopulos Acroceraunia. Plinius lib. 3. cap. 23. Inde initium Epiri, montes Acroceraunii. Idem in proœmio lib. 4. Tertius Europa finus Acroceraunii incipit montibus, finitur Helle-sponto. Item eiusdē libri cap. 1. In Epiri ora castellum in Acrocerauniis Chimæra. Non defuerūt qui & iuxta Armeniam montes Acroceraunos collocarēt: verum illi nominis vicinitate lapsi sunt. Siquidem illi Ceraunii montes appellantur, non Acroceraunii. De quibus vide Plinium lib. 5. cap. 17. & infra suo loco.
 A C R O C E R A V N I O N, *ἀκροκέρανιον*. Est primū Epiri promontorium, & quæ Acrocerauniorum montium pars, quæ mari imminens, secundum Europæ sinum à tertio, hoc est Adriatico mare ab Ionio diuiditur: & à Lacinio, extremo Italiae promontorio 75000. pass. Vide Plinium lib. 3. ca. 11. & 26.
 Acrochordones, *ἀκροχόρδονες*. Itali. *Porti che nascono per le mani*. Hipsa. *Un genere de berruga que duole*. Tubercula sunt in cute excrecentia, dura & exigua, ima sui parte adco angusta, vt veluti chordarum neru summa in cute suspēdi videantur: unde & nomen habent. A quibusdam Verruca peniles appellantur. Vide Galenum Methodi lib. 2. c. 11. & Manard. Epist. lib. 7.
 Acrocomus, pen. cor. Longas comas habens. *ἀκρόκομος*.
 A C R O C O M A S, *ἀκρόκομος*. Populi sunt Thraciæ: à capillorum longitudine dicti, quod antias in fronte, mulierum more, demissas gestarent. Autor Homerus in Catalogo nauium.
 A C R O C O R I N T H U S, *ἀκροκέρανιον*. Mons Peloponnesi inter duo maria, Aegæum & Ionium, stadium trium & dimidiatū altitudine ad perpendicularitatem cuius radice in plano, instat mensis, iacet oppidum Corinthus. Strabo lib. 8. autor est montē hūc mœnibus ita fuisse circumdātū, vt ateis vsus prætheret: quod sit, vt inuicē murū videri debeat. Acrocorinthum à Plinio arcem appellari, quem Strabo montem vocat. Vcrba Plinii sunt hæc lib. 4. ca. 4. Medio hoc intervallo, quod Isthmū appellauimus, applicata colli habitat colonia Corinthus, antea Ephryra dicta, scægenis ab vtroque litore fladus, & summa sua arce, quæ vocatur Acrocorinthus, in qua fons est Pyrene.
 Acrocorium, Bulbi species est. Plin. lib. 19. cap. 5. *ἀκροκόριον*.
 A C R O L I S S Y S, *ἀκρολίαν*. Arx est in colle supra Lissum Illyrici vrbe: cuius meminit Strabo lib. 7.
 Acrodrya, propriè dicuntur fructus arborum, qui signosos cortices habent: quales sunt castaneæ, glandes, amygdalæ, iuglandes, & similes. *ἀκρόδρυς*. Et contrā, Opora dicuntur quæ molli sunt putamine. *ὀπώδρυς*. Quamquam Acrodryorum nomen latius interdum accipitur pro cuiuslibet arboris fructu. Vide Ruellium lib. 1. cap. 97.
 A C R O L O C H I A S, *ἀκρολοχίας*. Promontorium est Aegypti ad Pharon. Strabo lib. 17.
 A C R O N, *ἀκρόν*. Grammatici nobilis nomen, qui Horatium vtilissimis commentariis illustrauit. Fuit etiam Censurum rex eo nomine, quem Romulus singulari certamine vicit, cuiusque arma Ioui Feretrio vendidit. Acron præterea medicus Acritætinus fuit, qui Athenis vna cū Empedocle philosophatus est. Antiquior fuit Hippocrate. Scripsit lingua Dorica de victu salubri librum vnum, auctore Suida.
 A C R O N I S, *ἀκρόν*. Olim appellatus fuit, qui aliis nominibus & Podamicus, & Briganthus nuncupatur. Hodie à Constantia vrbe ipsi imminente, Constantiensis dicitur. Pomp. Met. lib. 3. Rhenus ab Alpibus decedens propiè à capite duos lacus efficit, Venetum & Acronium.
 Acronyctæ, *ἀκρονύκται*. Stellæ vespertino tempore orientes, quum sol vergit ad Occasum. Nam *ἀκρόνυξ* à Græcis dicitur, quod nos Crepusculum vespertinum vocamus. Vide Cal. Rhod. lib. 1. c. 1. cap. 5.
 Acropolis, Arx dicitur supra oppidum in edito loco sita: cuiusmodi olim Athenæ habuerunt. Mineræ delubro insignem. *ἀκρόπολις*.
 Acrostichis, idis, pen. cor. Dicitur quum primis aliquot versuum literis nomen alicuius, vel alia quævis dictio aut oratio exprimitur. *ἀκρόστιχος*. In hoc genere Plautus luit aliquot argumenta Comædiarum, quæ primis literis fabulæ nomen edicant. Sic Cicero lib. de Diuinatione citat Acrostichida Sibylla, quæ adhuc in libris Sibyllinis extat.
 Acrostolia, orum. Ornamenta erant proæ in nauibus, quæ Baynus eadem cum nostris credit. *ἀκρόστολια*.
 A C R O T A D V S, *ἀκροτάδω*. Insula est in sinu Persico: de qua Plinius lib. 6. cap. 23.
 Acroteria, Dicuntur pinnacula in summitate edificiorum prominentia. Item in corpore humano extremitates etiam Acroteria dicuntur, quales sunt in manibus & pedibus illæ partes digitorum, quæ sub vnguibus latent. *ἀκροτήρια*. Vide Bud. in Comm.
 Acroterus, pen. prod. Dicitur, quod ad salutationis mensuram non respondet. *ἀκρότερος*. Vide Athenæus lib. 1. sermones intempestiuos, & nihil ad rem pertinentes, *ἀκρότερον κέρμα* vocat.
 Acrothimia, Primitiæ frugum sunt, quæ de summo acervo solent tolli. *ἀκρόθιμα*. *Ἀκρος* enim summum sonat, *θίμα* autem trumentorū acervi dicuntur. Vnde *ἀκροθιμιά* Græci dicunt, pro eo quod est Summa delibere, vel primitiæ consecrare.
 A C R O T H O N, Vide Acrothion.
 Acta, substantiuū nomen, & Græcum, vltima depresso accentu. [*ἄκτις*. Ital. *Lito*. Hispanice, *La ribera del mar, o tierra cerca del mar*.] Litus secretum & amœnum. Virg. lib. 5. At procul in sola secretæ Troades acta Anchisen Æbant. Scruus.
 Acta, adiorum, Vide A C O.
 Actæa, Herba est, siue frutex, graui foliorum odore, caulibus anisi geniculatis, semine nigro, vt hederæ, bacis mollioribus. Nascitur in opacis & asperis, & aquosis. Hæc Plinius, lib. 7. cap. 7. Ruellius hanc eandem

esse putat, aut certe simillimam illi, quæ à Dioscoride *χαμαίαν* à Latinis Ebulum vocatur.
 A C T A E O N, *ἄκτις* cum diplit. Aristici, & Antonos filius, à Diana in ceruicem conuersus, & à suis canibus dilaceratus. Vide fabulam apud Ouidium lib. 3. Metamorph.
 A C T A N I A, *ἄκτις*. Insula est in mari Germanico, cuius meminit Plinius lib. 4. cap. 13.
 Actasta, Vide A C A S T A.
 A C T E, *ἄκτις*. Græciæ regio nobilissima, quæ postea ab Attide Granai regis filia, Attica nominata est. Dicta Acte, vel ab Actæo quodam rege indigena, vt refert Stephanus: vel potius quod maxima sui parte litoralit sit, & ad mare extensa. Nam *ἄκτις* Græci litus vocant. Plin. lib. 4. cap. 7. In ea prima Attica, antiquitus Acte vocata.
 Actus, a, um, id est Atticus, *ἄκτις*. Ouidius 1. Metamorph. Separat Ionios Aetis Phocis ab ætis.
 Acte, Frutex arborefcens, quem Latini Sambucū vocāt. [*ἄκτις*. Ital. *Sambuco*. Hipsa. *Sabugo*. *Sabuguciro*. *Canimero*.] Vnde Chamæacte, *χαμαίαν* dicitur, quod Ebulum à Romanis appellatur, quā pumila sambucus. Vide infra in dictione Sambucus.
 Actia, *ἄκτις*. Stephano, ludi erat in Actio Epiri promontorio quinto quoque anno celebrari soliti in honorem Apollinis, qui & ipse Actius cognominabatur. Hos ludos vetustissimos fuisse constat, vt pote quorum & Callimachus meminit. Summo tamen apparatu ab Augullo instaurati fuerunt, postquam Antonii & Cleopatram nauali prelio ante Actium superasset: cura eorum deinceps. Lacedæmonia mandata. Hæc Strabo lib. 7. Stephanus tertio quoque anno celebratos fuisse tradidit: tribusq; certaminibus fuisse insignes, gymnico, equestri & nauali. Horum meminit & Seruius in illud Virg. 3. Aen. Actiæq; Iliacis celebramus littora ludis.
 Actio, Vide A C O.
 A C T I S A N S, *ἄκτις*. Rex Aethiopix, qui Amasim Aegypto depulit, quod nimis immoderate tyrannidem exercebat, regnūq; eius occupauit. Vide Diodorum lib. 2. cap. 1.
 A C T I V M, *ἄκτις*. Epiri promontorium, vbi Augustus, deuictis nauali prelio Antonio & Cleopatra, vrben condidit: & Nicopolim à victoria nominauit.
 Actius, a, um, & Adiacus, a, um. *ἄκτις*. Virg. 3. Aen. Actiæq; Iliacis celebramus littora ludis. Sappho ad Phaonem, Cur non Adiacas miseram me mitis ad oras?
 A C T I V S N A V I V S, Inclytus Tarquinij Prisci temporibus Augur fuit, quem inspectante Rege, eodem nouacula discidisse fabulantur. Vide Liliū lib. 1. ab Vrbe. Alij malunt scribere Accius.
 A C T I V S, siue Accius, fuit Tragediarum scriptor, natus libertinis parentibus, & inter colonos Pilaui deductus: à quo & fundus Actianus iuxta Pisaurum dictus. In scribendis Tragediis, sententiarum grauitate, verborum pondere, personarum autoritate elasticus exiit. Vide supra Accius.
 Actito, Actius, Actor, Vide A C O.
 A C T O R, *ἄκτις*. Comes fuit Herculis in expeditione contra Amazones, in quo bello vulneratus, quum recedē domum abire vellet, in itinere mortuus est. Actorides, *ἄκτις*. Patroclus, nepos Actoris. Is enim ex Aegina, quam ei Iupiter à se uoluerat, vxorem dederat. Menætem genuit. Menætem autē relicta Aegina, Opuntem in Locros se cōtulit, & ibi Patroclum genuit. Fuit & Actor quidam Auruncus, cuius meminit Virgilius lib. 12. Aene. -validam vi corripit hastam Actoris Aurunci Ipolium, &c.
 Actuarius, Actuosus, Actum est, Actus adiectiuum & substantiuum, Vide A C O.
 A C T V A R I V S, *ἄκτις*. Medici Græci nomen, qui plurimis scriptis voluminibus, artem illustrauit: quibus etiam hodie sunt in manibus septem libri de vrinarum ratione.
 Actutum, Vide A C O.
 Aculeus, spiculum, vel res pungens, & propriè vesparum est & apum, est simili. [*ἄκτις*. Ital. *Pungolo*. *ago*. Hipsa. *El aguijon de la abbeja o de la casa*.] Colum. lib. 1. Nec paludem quidem vicinam esse oportet adificiis, nec iunctam militarem viam: quod illa caloribus noxiū virus eructat, & infestis aculeis armata, culices, muscas, tabanos, quæ in nos densissimè agminibus inuolant. Cic. 1. de Finib. Vespas aculeis vti videmus. Idem 2. Tuscul. Quum liquefcimus, flumibusque mollitia, apis aculeum ferre non possumus. Dicuntur & in herbis aculei, spinulæ quædam in foliis, caule, aut flore eminentes: vt in carduo, tribulo, leucacantha & similibus. Cic. de Optimo dicendi genere, transiit ad orationem, Horum oratio, inquit, neque netuos, neque aculeos oratores ad forenses habet.
 Aculeolus, diminutiuum, quo vtitur Martialis Epigram. lib. 8. *κισσίδιον*.
 Aculeus, ta, tum. Quod aculeum siue acutū quiddam aculei instat habet. [*ἄκτις*. Ital. *chi ha tal ago*. Hipsa. *Cosa que tiene punta o aguijon*.] Plinius libro 11. ca. 26. de cicadid, Sine ore elipro eo, quiddam aculeatum linguis simile, & hoc in pectore, quo torē lambunt. Per translationem quoque oratio, aut epistola aculeata dicitur, quæ veluti aculeis quibusdam munita, animum quodammodo mordet, ac pungit. Cicero ad Attic. lib. 14. Satis aculeatas ad Dolabellam literas dedi.
 Acuncula, Vide A C V S.
 Acuo, acuis, acui, acutum, Aciem induco rei alicui, vt falci, cultro, & huiusmodi ferramentis. [*ἄκτις*. Ital. *Dare il filo, affilare, aguzzare*. Hipsa. *Aguzzar*.] Coll. lib. 3. Quoties falcem acueris, pelle aciem decergito, atque ita putare incipito. Per translationem Terent. in Adelphi. opibus adhibuit, quum ait, Attentiores sumus ad rem omnes, quam sat est: Quod illos sat aras acuerit id docebit. Virgil. 1. Georg. in simili significatione animo tribuit, Curis acuens mortalia corda. Cic. in Topicis viris apposuit, In excedendo autem, & in excendo plurimum valet, si laudes illum, quem cohorteris. Et lib. 3. Offic. Dux res quæ languorem afferunt cæteris, illum acuebant, otium & solitudo, id est incendebant. Virg. 7. Aeneid. in malam partem accipit, pro instigare, incendere, irritare. Postquam, inquit, vltis satis primos aculeos fures. Huius verbi composita sunt. Exacuoquod est, Valde se per-

fectū acuo. Virg. lib. 1. Georg. Exacunt nlij vallos. fureasque bicornes. Idem lib. 3. Georg. Dentelq. Sabellius exacuit sus. ¶ Præacuo, prius acuo vel anterior partem acuo. Cato. ca. 4. Vitem tenerā præacuto. Acutus, tum, propriè de furo dicitur, quod acie habet, & bene secati cui opponitur Hebes vel obulium. Sicut. Itali. *Acuto Cr. apuntato*. Hisp. *Acuda* aguda de *aguda*. Plaut. in Mil. Vide, vt tibi illic sit acutus Catio culter probè. Item quod in mucrone, siue acumen definit, vt Acutus palus, Acutus angulus, Acutum rostrum. ¶ Per metaphoram autem ponitur pro subtili vel acrive, Acutum ingenium, Acutus sophista, Acuta vox, & *apuntia*. Item Acuti oculi, id est clarè cernentes, & *apuntia*. Acutum cernere, Horatius & *apuntia*. Acuta aures, Horatius, & *apuntia*. Acuti cibi, & *apuntia*. Xenoph. Leuora studia, sed tamen acuta, & *apuntia*. Gata ex Cicrone. Acute, aduerbium. Idem quod quantum de acie ferri dicitur, sepius tamen ad animum refertur, idemque significat quod ingeniosè, vel subtiliter. Cice. pro Cælio, Si mihi acutè, argutèque responderis. Idem in Lælio, Multa responsa acutè ferebantur. Interdum de voce dicitur, ita vt habeat antitheton Grauitè: vt, Vox acutè sonans, apud Cicronem de somno Scipionis. Nonnunquam & de visu, pro Clarè, perspicaciter. Cice. pro etiam legimus Acutè, vt Horat. lib. 1. Seru. Sat. 3. Quam tua peruidas oculis mala lippus inuendit. Cui in amicorum vitis tam cernis acutum? Acutulus, diminutiuum, Idem quod subacutus, Cic. 3. de Nat. deor. Breues & acutulus conclusiones. Acumen, pen. prod. Idem quod aculeus, seu cuspis. *Acumen*. Itali. *Acutezza* acume. Hispani. *Aguda* de *ca* de *aguda*. Cicero in Atti Phænomenis, Terpique Centauri, atque ncpai portat acumen. Accipitur & pro ingenij perspicacitate in *acumen*. Idem de Natur. deor. Epicurus, homo sine acumine, sine vilo lepore. Colum. in præfatione, Facillimam esse, nec vilius acuminis rusticationem, quod quæ in acutum terminent, interius magis penetrant: quomodo solent perspicacia ingenia penetrare. Acumino, nas, pen. cor. Acutè facio. *Acumino*. Itali. *Acumare*. Hisp. *Aguar*, & *hacer agudo*. Lact. de Opific. In quadrupedibus autem contextum spinæ à summo capite deducum, longius extra corpus eduxit, & acuminavit in caudam. Acuminatus, a, um, Quod acumen habet. *Acuminatus*. Itali. *Acumato*. Hisp. *Acuda* aguda de *hecha aguda*. Plin. lib. 11. cap. 2. de culice, ita reciprocã generatur arte, vt fodiendo acuminatū, sorbendoque fistulosum effert Acupediis, Dicitur, cui præcipuum est in cursendo pedum acumen. *Acupediis*. Festus. Acupiscitores, Qui acū pinguunt. *Acupiscitores*. Itali. *Acumatori*. Hisp. *Acumadores* de *boiladores*. Alio nomine Phrygiones appellatur, à Phrygia, regione Troie, vbi ptiuim inuenta hæc ars dicitur. Acus, aci, generis masculini, Genus piscis, qui & Acicula dicitur. Mart. lib. 10. Et fatius tenues ducere credis acos. Hic etiam Belona dicitur. *Belona*. Plin. lib. 9. c. 1, Acus siue Belone, vnus piscium, dehiscens propter multitudinem vtero parit. Acus, accers, generis neutri, Purgamentum frumenti. *Acus*. Itali. *La loppa*, de *monda* cura de *grano*. Hisp. *La granza* de *abietadras* de *ra*. Colum. libro 8, Nam in suburbanis lactens porcus acere nutritandus est. Acer, acceras, acerare, pen. cor. Paleas inessere. *Acer*. Itali. *Imbrata* de *paglia*. Hisp. *Grana* etiam. Acetatus, adiect. Acere plenus, aut permixtus. *Acetatus*. Inde, Lutum acetatum, autore Festo, quod paleam habet admixtam. Acerosus, adiect. Idem, vt, Panis acerosus, qui confectus est ex frumento parum purgato, acereq. non satis diligenter excreto. Acus, quare declinat, generis feminini, Instrumētum est quo vestes scaruntur. *Acus*. Itali. *Acus*. Hisp. *Acus* para *cofer*, & *aguija* para *hacer la creencia*. Item, quo ornatrix vitæ ad discernendos capillos. Iuue. Sat. 2, Ille supercilium madida fuligine tinctum Obliqua producit acu. Mart. Figat acus tortas, sustineatq. comas. ¶ Purgamenta quoque leguminum Acus dicitur inuenimus à Columella lib. 2. ca. 10. vbi sic scribit de fabarum tractatu, Nam semina excusa in arca iacebunt superque ea pauatim eodem modo reliqui falciculi excutiantur ac durissimæ quidem acus selectæ separatæq. erant à cuderibus: minuz verè, que cum filiquis de faba relederant, aliter feceruntur. ¶ Similiter excretus instructio, Acus dicitur, quod ea militum parti vehemētissima sic ad hostem vulnerandum acumine telorū. Peroccos, Acuncula, diminutiuum ab acuo: quæ videntur mulieres ad se ornandum. *Acuncula*. Huiusmodi est discerniculum, quod capillis discernendis est accommodatum. A C V T I A V, & *Acutius*. Atheniensis Rhetor, qui Galba imperatē sese Romam contulit, ibiq. ludū aperuit tanto successu, vt moriens Atheniensibus decem myriades ex huiusmodi paratis reliqueret. Fuit & Acutius quidam Argiū Historicus, qui Genealogias quasdam conscripsit, ex æneis tabulis, quas patrem eius ferè inuenisse, quum in domo sua nescio quid foderet. Vtriusque meminit Suidas. Acustici, Sunt auditores: quales erant discipuli Pythagoræ. Ille enim à suis auditoribus, vt minemū, biennium exigebat, quo illis tantum audire, non etiam loqui licebat. *Acustici*. Acutè, Acutus, Acutulus, Vide A C V O. A C V T I A, pen. prod. *Acutè*. Hispani vbi est Stephano: cuius incolæ dicuntur Acutani, & *Acutani*. A C V T I A, P. Vitellij vxor. Tacitus lib. 5. A C V T I A, & *Acutius*. Philosophi nomen, qui Dialecticos cōmentarios conscripserunt de Syllogismis. Suidas. Acylos, seu potius Acylos, & *Acylos*. Suidas, Fructus est illicis forminx, Plinius lib. 16. ca. 6, Illicis gians vtiusque breuior, & gracilior, quam Humecus Acylos vocatur: eoq. nomine à glande distinguit Mafculus illicis negant ferre. Dicitur etiam hoc nomine stuctus arboris cuiusdā, quæ medium quandam naturam obinet inter suber & quercum, quæ ob id Phellodrys vocatur. Vide Kibinet lib. 1. cap. 89. A C V T I A, & *Acutius*. Oppidum est in Dorica tetrapoli, vbi ex Theopompo refert Stephanus.

A C V T O, & *Acutius*. Stephano. Insula est non procul à Creta, è regione Cydonia ciuitatis, quæ alio nomine Melos appellatur. Vide Plinium lib. 4. cap. 12.

Acrylogia, & *Acrylogia*. Latine impropria locutio, qualis est illa Virgilij 4. Acne. Hunc ego si potui tantum sperare dolorem. Vbi Sperare, pro Timere diximus: quum propriè speremus bona, timeamus aduersa. Ab aliis dicitur didio minus conuenienter elata, vel non propriis dictionibus obscurata sententia: vt, Accede ad ignem hunc, iam calces plus satis, ibi enim nullus significatur ignis, sed meretrix. Dicta est autem Acrylogia, quasi *Acrylos* λόγος, hoc est, improprie sermo.

A ante D

Ad, & *Ad*. cum accusatio, Præpositio accusatio seruient, proximitatem significat, eamque frequentissimè coniunctum cum motu ad locum, vel ad personam. Cicero in Vatinium, Venisti ad fictum per Mauritaniam. Terent. in Andria, Venit ad me Chremes postredie. In hoc itaque differt à præpositione Apud, quod hæc nunquam motum neque ad locum, neque ad personam importat: Ad, verò frequentissimè motui feruit, sive etiam quieti, vt infra ostendimus. ¶ Differt à præpositione In, quod hæc ingressione terminat significat: Ad verò, tantummodo accessum ad terminum. Vnde rectè dixerit, Iudicem, vel Prætozem in tribunal se conferre, Litigatorem autem ad tribunal. Sic ad Vrbem olim accedebant Imperatores, qui ob res prosperè gestas triumphum sibi decerni cupiebant: quibus tamen Vrbem ingredi, nisi positis fascibus, & abiecta triumphi cura non licebat. ¶ Sepe etiam, vt diximus, sine vilo ponitur motui, vt idè sit quod Apud, *Ad* cum datiuo. Cicero pro Cælio, Habes hortos ad Tyberim. Idem pro Flacco, Qui producti, tabulas se publicas ad spectantes perdidit dicerant. Idem pro Sexto Roscio Amerino, Occiditur ad balneas Patinas rediens à cæna Roscius. Ita etiam aliquando cum accusatio personæ, quo locus citra motum denotatur. Cicero in Ver. Act. 2, Decem fisci ad Senatorem relictū. Idem Attico lib. 9, Dionysius ad me fuit bene mand. Hoc est, domi Senatoris, domi meæ: accusatio personæ pro loci accusatio. ¶ Multiplex præterea huius præpositionis est vsus: vt quum pro In, ponitur. (Cic. in Pison. Deprehensus denique cum ferio ad Senatum est. Cæ. Bell. Gal. 5, Totam hyemem ipse ad exercitum manere decreuit. ¶ Pro Circa. Cic. Att. 4, Quæ tempora te expellim, facias me certiorum velim. ¶ Pro Circiter. Terent. Heaut. Talenta ad quindecim coigi. ¶ Pro Versus: vt, Ad Orientem, Ad Meridem. Sic, Ad sidera, Ad exilium tendere manus, siue oculos. Virgil. 1, Acencidos, Duplices tendens ad sidera palmas. ¶ Pro Præ. Terent. in Eunuc. Est ne, vt fertur, forma? Sanè. c. 11. At nihil ad nostram hanc. ¶ Pro Post. Cic. Att. 12, Nescio quid interis, utrum illuc nunc veniam, an ad decem annos. ¶ Pro Propter. Propertius Eleg. vli. lib. vlt. Panditur ad nullas ianuæ nigra preces. Linius ab Vrbe, 1, Inde quum aliz boues quxdam ad desiderium (vt sit) relictarum mugissent. id est, propter desiderium, vel præ desiderio. ¶ Interdum etiam idem valet quod Pro. Plaut. in Aul. Venimus eodem ad nuptias id est, Nuptiarum causa. Terent. Argentum dabitur ei ad nuptias. Cicero 5. Ver. Qui ad statum pecuniam conuenerunt. ¶ Pro Ante: vt, Ad limina expectare. Virgil. 4. Acne. Reginam thalamo cunctantem ad limina pecti. Pænosum expectant, Ad pedes abiicere. Cic. Attico lib. 2, Clodius abiecta toga, se ad generi pedes abiicit. ¶ Pro Præter. Terent. in And. Ad hæc mala hoc mihi accedit etiam. Pro Secundum, similitudinem scilicet significans: vt, Ad arbitrium, ad nutum alterius. Plaut. Merc. Ad istam faciem viciu quoero. Pro Quantum ad. Cic. 3. Ver. Vidi simul cum populo Romano forum, comitiūque adornatum ad speciem magnifico ornatu: ad sensum cogitationemque, acerbò & lugubri. Id est, Quantum ad speciem, Quantum ad sensum. Pro Vtique ad, vel Vique in. Cic. Ad multam noctem contenderunt. Cæsar, Ad horam nonam in anchoris expectauit. Lilius, Ad lucem accitum pugnam est. Aliquando significat rei vsum. Cic. 6. Ver. Quo solitus erat vti ad festos dies, & ad hospitum aduentum. ¶ Aliquando officium. Vnde Ad manus ferus dicitur, qui & A manu, siue Amanuensis, de quo antea. Sic Ad cyathos stare, dicuntur pincernæ vini administratores. Ad limina cultos, qui est xilicuius. ¶ Iungitur & cum gerundis in dum, vt, Iuit ad lauandum. Ter. in And. Nec latis ad oburgandum causis. ¶ Sunt aliz quoque huius præpositionis locutiones: vt, Ad pedes desilire Cæpro, de equo descendere. Ad dextram, ad sinistram, siue in manum. Terent. in Adelp. Ad sinistram hac recta platea. ¶ Ad extremum, Ad postremum, Ad vltimum, quæ aliquando ordinis sunt, vel temporis, & pro Denique, vel postremo, vel tandem accipiuntur: aliquando nullius sunt ordinis. Ad summam, id est In summa, siue denique, postremo. Cic. Att. 10, Iutabar ad summam, quod nullo negotio faceret. ¶ Ad summum verò, ad numerum refertur. Idem, Scies igitur fortasse cras, ad summum perendie. Ad verbum, idem est quod De verbo ad verbum. Cicero. Fabellæ Latinæ ad verbum de Græcis expressas. Plin. Ad verbum translatâ sententia. Ad vnum, idem quod nullo excepto. Linius 2. ab Vrbe, Quos Consul Romanus in Algidio conseruatus, ad vnum omnes occidit. Sic Ad lyram canere, Ad lucernam ludere. Et Cic. Ad eum nuncium commori sunt omnes. id est auditore nuntio. Quid. Mortua, crede mihi, tamè ad tua verba reuixit. ¶ Ceterum notandum quod Ad, in compositione quum iungitur dictionibus incipientibus à c f g l n p s t, mutatur in literas sequentes: vt Accurro, Affero, Aggrego, Allego, Annumero, Appono, Arrago, Assisto, Attituo. Excipiuntur Agnosco, in quo d abiicitur, aut in g mutatur, sicut in Agnatus, euphoniz causa: similiter Adsum, vbi d remanet, sicut suo dicitur loco. Sed si componatur cum a b d c h i o u, semper d integra manet: vt, Adamo, adhibeo, adbreuio, adduco, adeo, adhibeo, adimpleo, adoleo, aduoco. Si verò cum q, d mutatur in c, vt Acquirō. Anquiro autem ab An sit, quod significat citum, vt latius suo loco dicitur.

A D A, & *Ad*. Filia fuit Hecatomni Cariz regis, & Artemisæ soror, quæ Hydrion fratri nuptiæ tradidit Strabo lib. 14.

A D A T A, & *Ad*. Ciuitas Prisdarum, ad Taurum montem. Strabo libro 12.

A D A D,

Ayuntamiento de Madrid

Adhibeo, pen. cor. Appono, admoceo, adiungo, adicio. Et tam ad res, quam ad personas refertur: habetque penē semper accusatiuū. *[Adhibeo. Ital. Aggiungere. Hisp. Adhiber.]* Cicero 1. Famil. Adhibui diligentiam, quod iustitiamque Senatus fuit, et adesse. Terent. Phorm. Nunquā nouit tam ego a me, quin mihi testes adhibeam. Cicero. Fam. 5. Rationes confectas me absente sunt tecum, ad quas ego nihil adhibui, prater lectionem. Idem Ruffo, Ut omnes adhibeam machinas ad tenendum adolefcentem. Et Fam. 2. Tecum loquere, te adhibe in consilium.

Adhinnio, Proprie est equorum, quum se mutuo conspicientes, audientes, aut olfacientes, hinnitum emittunt. *[Adhinnio. Ital. Anninire. Hisp. Relinchar a otra cosa que relinchar.]* Ouidius 1. de Arte, Formina cornipedi semper adhinnit equo. *[Per metaphorā accipitur pro eo quod est aliquid orationem cum plausu excipere, assensumque nostrum clara voce testari.]* Cicero in Pisonem, Sic ad illius hanc orationem adhinnit, ut non magistram virtutis, sed autorem libidinis a se illam inueniunt arbitratum.

Adhortor, atis, Idem quod simplex Hortor. *[Adhortor. Ital. Confortare, mettere cuore, dar animo. Hisp. Inducir y atraer con razones.]* Cicero 1. Offic. Ne possit aliquando ad bellum faciendum locus adhortari. Idem Philipp. 4. Sic ego vos ad recuperandam libertatem adhortabor.

Adhortatio, verbale, Idem quod Hortatus, vel admonitio. *[Adhortatio. Ital. Adhortare. Hisp. Inducir y atraer con razones.]* Cicero 1. Offic. Ne possit aliquando ad bellum faciendum locus adhortari. Idem Philipp. 4. Sic ego vos ad recuperandam libertatem adhortabor. Adhuc, aduerbium compositum ex Ad, id est Vtique, & Huc: significat Etiamnum, Etiamtum, Haecenus, vel Ad hoc tempus. *[Adhuc. Ital. Finqui. Hisp. Hasta aqui.]* Autor ad Heren. lib. 4. In his quatuor generibus exhortationum, quae adhuc propinque sunt, non inopia verborum sit, ut ad idem verbum reuertatur saepius. Idem li. 2. Adhuc quae dista sunt, arbitror mihi confutare cum ceteris artis scriptoribus. Quint. Et adhuc alia in respondendo figura. Horat. in Arte, Grammatici certant, et adhuc sub iudice lis est. Adhuc locorum, eadem figura quae dicitur Vbi que locorum, &c. Plaut. in Capt. Et adhuc locorum feci, faciam sedulo.

Adiabar, as, Populi sunt Aethiopiz. Plin. lib. 6. cap. 30. Deinde contra Meroē Meteghari, quos aliqui Adiabaras nominauerunt.

Adia, u, e, h, e, *[Adia. Ital. Armenia.]* Est ultra Armeniam regio, quae Assyria antea dicebatur, ut Placet Plinio lib. 5. cap. 12. Ptolemus verō, & Strabo Adiabenam Assyriam portione faciant, eamque ad ortum collocant ultra Mesopotamiam. Nomen habet a difficili transitu, ab a priuatio, & *[Adia. Ital. Transio.]* Amnium enim, qui eam rigant, multitudine, iter reddit impeditum.

Adiacco, ces, penul. cor. Iuxta factum, adhaereo. *[Adiacco. Ital. Giacer vicino. Hisp. Incer cerca de otra cosa.]* Columel. in praefatio. An puteum fortunarius a catamito repulsum ianitore, saepe nocte sera foribus ingratias adiacere?

Adianoctia, *[Adianoctia. Ital. Nocturnus.]* Id est non intelligibilia: nam *[Adianoctia. Ital. Nocturnus.]* intelligo significat.

Adiantum, *[Adiantum. Ital. Capel venere. Hisp. Culastrillo de pozo.]* Herba est quae aliis nominibus Polytichon, Callitricho, & Capillus Veneris appellatur. Vide Plin. lib. 22. cap. 21.

Adiater, *[Adiater. Ital. Adiat.]* Metellij cuiusdam Galatiz Tetrarchz filius fuit, qui quum apud Heracleam Ponticam, coloniam Romanorum eodem nocte una iussu Antonij iugulasset, paulo post in praetio Asiae captus, & in triumpho circueunductus, una cum filio iugulatus est. Vide Strabo. lib. 12.

Adiaphora, pen. cor. *[Adiaphora. Ital. Cosa che si possano usare in bene & in male.]* Latine dicuntur promiscua, sine indifferentia, quibus & bene possunt uti, & male: quia sunt bona corporis, ac fortunae.

Adiectio, Adiectum, Adiectus, Vide A D I T T O.

Adigo, gis, pen. cor. ex Ad & Ago, significat Vi impellere: sicut feriendo adigimus cuneum. *[Adigo. Ital. Conducere, far entrare per forza. Hisp. Conducir a compiar.]* Plin. lib. 26. cap. 10. In ipsam arborem clauus ferreus adigitur. Cui de Bell. ciu. 3. Tantū aberrat a nostro castrulo, ut telum tormentumve missum adigi non possit. Per metaphoram ponitur pro Concitare, impellere. Terent. Adelph. Tu homo ades me ad infamiam. Item pro Aliquo ago, hoc est compello. *[Adigo. Ital. Conducere.]* Idem Eunuch. Noctū te adigent horum insomnia. Plautus in Bacch. Nam amabo quis has huc oues adigit Cicero loco huius verbi, Appello verbo est vti utique enim de Diuini. Visum est in somniis pastorem ad me appellere duos consanguineos arietes. Item pro Cogere: Adigere in verba, est cogere quempiam ut in verba nostra iuret. Sic Adigere iureiurando, sive ad iusiurandum, *[Adigo. Ital. Conducere.]* dicitur, qui conceptis verbis, hoc est arbitrio suo dictatis, alium iureiurando obstringit.

Adactus, participium passivum, Vi impulsus. Plin. lib. 7. cap. 40. Et ne sic quidem adactus auelli clauus queat.

Adactio, verbale. Lilius 2. Bel. Pun. A Tribuni ad legitimam iusiurandi adactionem transiunt.

Adicio, cis, pen. cor. ex Ad & Iacio, cum ceteris a Iacio compositis, per duplex, nisi in Poemate, ubi quandoque primam syllabam contingit breuiari. Statur, Fontibus intentas abicit, monstratque cruore. Idem, Pectoraque inuisis obicit fumantia muris. Virgil. Tityre pascentes ad flumine reice capellas. Ibi enim altera abicienda est, ne syllaba longa positione i duplicis consonantis, contra rationem metri corripitur. In illo itaque Virgilij, His germana malis oneras, atque obicit hosti: verbum Obicit gemino i. est scribendum, aliqui prima produci non possit. In praetereo verō per vñcum i scribenda sunt, ubi a in e, mutatur: ut Abicci, Adicci. Significat autem Adicere proprie, ad aliquid iacere. *[Adicio. Ital. Aggiungere, atter, jere. Hisp. Añadir a otra cosa.]* Cui de Bell. Gall. 3. Ut neque ex inferiore loco satis comode telum possent. Colu. lib. 12. cap. 16. In litiuix sextarios decem, salis tres cyathos adicio. Transfertur quoque interdu ad alia. Sic Adicere vires, Adicere auctoritatē. Adicere animū rei vel ad rem, est animum appellere, adiungere, applicare. *[Adicio. Ital. Aggiungere, atter, jere. Hisp. Añadir a otra cosa.]* Adicere oculos in aliquam rem, *[Adicio. Ital. Aggiungere, atter, jere. Hisp. Añadir a otra cosa.]* est cupiditate rei vix teneri. Adicere calculum est approbare. Colitur autem vel cum datiuo, vel cum ac. rōtūo, & praepositione Ad vel In. Adiectio, verbale. Vitrui. lib. 9. cap. 9. Sinautē cuneorū adiectiōibus &

deiectionibus correptiones diēti ac crescentie nō probantur, &c. Adiectum, Quasi adiunctum, quia substantiis adiungitur. *[Adiectum. Ital. Aggiungere.]* Adiectus, huius adiectus, verbale, Idem quod Adiectio. Vitrui. lib. 9. cap. 9. Cuneorum adiectus, aut exemptus in singulis diebus aut mensibus. Adiciales, cunctae, Adipalesque, vocantur sacerdotum, ut pater ex Festo, Plinio, Seneca, & Macrobius in his epim multa extra ordinem, iustitiam, fercula adiciebantur, Varro lib. 4. de Rust. Primus Q. Horatius paucos Augurali adiciali cōna posuisse dicitur.

Adilistis, *[Adilistis. Ital. Adilistis.]* Mons est Beroz, de quo Plin. lib. 4. cap. 7.

Adimans, *[Adimans. Ital. Adimans.]* Nomen viri Atheniensis, fratris Platonis. Laert. lib. 3. Fuit etiam hoc nomine Corinthiorum dux, qui quum Themistocli exilium obieceret, Num putas, respondit Themistocles, exulem quempiam esse, qui ducentas habeat triremes? Ex Suida.

Adimo, mis, pen. cor. Aufero. *[Adimo. Ital. Togliere, portar via. Hisp. Quitar de alguna cosa.]* Terent. in And. Hanc, nisi mors, adimet nemo. Inde Ademptus, ablativus, *[Adimo. Ital. Togliere, portar via. Hisp. Quitar de alguna cosa.]* Adimere ius verborum in comitiis, est ius suffragandi tollere, & tanquam sexagenarios de ponte deicere. Nam per pontem suffragia ferebantur. Componitur autem ex Ad & Emo, id est accipio, ut Festus vult.

Ademptio, verbale, Priuatio, ablativus, *[Ademptio. Ital. Togliere, portar via. Hisp. Quitar de alguna cosa.]* Cicero pro deo suo, Id autem ut esset faciendum, non ademptione ciuitatis, sed testi, & aqua, & ignis interdictione faciebant.

Adimpleo, Idem quod impleo. *[Adimpleo. Ital. Adimplere, compir. Hisp. Cumplir de algo.]* Plin. lib. 11. cap. 37. Corchleis oculorum vicem cornicula bina praetentata adimplent.

Adindo, is, ere, verbum antiquum, compositum ex Indo, quod & ipsum ex Do est compositum, significat imponere, immittere, *[Adindo. Ital. Importare, aggiungere. Hisp. Poner en cima de otra cosa.]* Cato de re Rust. cap. 18. Orbem olearium latum pedibus quatuor punctis argumentis facito crassum digitos sex, subscudes lineas adindito.

Adineo, nis, pe. cor. adiniui, adinitum, Id est in aliquid, vel iuxta mitto. *[Adineo. Ital. Mettere appresso, dentro. Hisp. Embutar cerca.]* Colum. lib. 8. Quum ferula fuerit enata, eam finito, & in medullam eius nucem Graecam, vel auclanam abscondito: & ita adinito. Hae Calpurnius, corruptis exemplaribus, ut plerisque aliis in locis deceptus. Nam in citato Columellae loco emendatores cedices Adobruco habent, non Adinito.

Adinstar, Idem quod instar. *[Adinstar. Ital. In guisa. Hisp. A semejanza.]* Ad enim (ut Valla scribit) redundat. Primus autem Serenus Lyricus hanc dictionem usurpasse fertur. Vtut ea & Politianus in Miscel.

Adiunctio, is, ite, Idem quod suum simplex. *[Adiunctio. Ital. Trouare. Hisp. Hallar.]* Cicero 2. de Nat. deor. Ex quo intelligitur, adiuncta animo, percepta sensibus, adhibitis opificum manibus, omnia nos consecutos.

Adipale, Adipatum, Vide A D I T T O.

Adipiscor, feris, ex Ad & Apiscor, quod non est in vñu, à quo Aptus participium videtur fuisse. Vide Adeptus, Aptus, cum propria significatione intelligitur: poni tamen solet pro Adeptus: sicut Apiscor, pro Adipiscor. Nonius de praeis dictionibus. Lucil. lib. 26. Ut ego effugiam, quod ego te in primis cupere apisci intelligo. Dicitur etiam Apiscor, feris. Lucil. Magnam inde apiscatus infamiam. Inde etiam Idipiscor, quod significat assequor. Plaut. tamen in Aulularia. Indipiscor, in actiua voce dixit. Adipiscor igitur, quoniam plenus sonat quam Apiscor, in vñum venit, & significat quandoque consequor siue obtineo. *[Adipiscor. Ital. Conseguire, acquistare, trouare. Hisp. Alcanzar in desido.]* Lib. 4. ad Heren. Haec omnia adipiscimur, si rationes praecceptionis diligentia consequemur, & exercitatione. Plaut. in Tria. passim dixit. Non erat, verum ingenia adipiscitur sapientia. Aliquando significat Conuenio, peruenio, quando seilicet cum persona iungitur. Plaut. in Epid. Dii immortales, infelicite te, ut tuis grandibus gradibus. Nam vt ad portum te conplexi, curricula occorpi sequi. vix adipiscendi potestas modò fuit. Cicero. Nam medio itinere cum adeptus amplexus sum. hoc est, cum medio itinere ad eum peruenissem.

Adeptus, ta, tum, Assecutus, acquisitus, inuentus. *[Adeptus. Ital. Acquisito. Hisp. Alcanzado.]* Plin. lib. 7. cap. 24. Tam multis gloriam eius adeptis. Cicero de Seneca. passim proculit, Quia ut adipiscantur, omnes oprant, eandem accusant adeptam.

Adeptio, verbale, Idem quod consecutio. *[Adeptio. Ital. Consecutio.]* Cicero 2. de Finib. Nos beatam vitam non depulsiōne modo, sed adeptione boni iudicemus.

Adiposus, Vide A D I T T O.

Adipsatheon, *[Adipsatheon. Ital. Adipsatheon.]* Frutex est succulosus, multis spinis horrens, qui ad Istrum, & in Nisyro, Syria, & Rhodo nascitur, quodque ad vnguentorum spilationem olim utebantur. Aliis nominibus Aspalathus, Erythraeum, Diphacon, & Diarylon nominatur. Ruellius putat idem esse, quod hodie in officinis Lignum Rhodium appellatur. De hoc Plin. lib. 14. cap. 13. & Dioscor. lib. 1. cap. 19.

Adipsa, *[Adipsa. Ital. Adipsa.]* Medicinae che speque li se. Dicitur quaeque medicamentum sitim aut extinguentia, aut obrepere prohibentia: quemadmodum Alima *[Adipsa. Ital. Adipsa.]* quae fami obstitunt. Vt eorumque meminit Plutarchus in conuiuio septem Sapientum.

Adiplos, *[Adiplos. Ital. Adiplos.]* Species est palmae viridis, odore mali cotonei, nullo in eis ossi. Nascitur in Aegypto, simillimum myrobalano, in vnguentis vñum habens. Dicitur & Phoenicobalanus, ubi uariuerit, esse Plin. lib. 12. cap. 22. Est praeterea Adiplos radix olim in Syria, hodie etiam in agro Francienli nascens, quam a dulcedine Glycythi zam appellant. Vulgus corrupto vocabulo Liquiritiam vocat. Vide eundem lib. 22. cap. 9.

Adiudico, cas, Per sententiam & iudicium tribuo, assigno. *[Adiudico. Ital. Assignare, giudicare per sentenza. Hisp. Asignar y dar algo por sentencia.]* Cicero ad Att. lib. 4. Nemo enim dubitat, quin domus nobis esset adiudicata. Huius contrarium est Abiudicare, *[Adiudico. Ital. Assignare, giudicare per sentenza. Hisp. Asignar y dar algo por sentencia.]* Refertur quoque aliquando ad alta, res extra forum decernendas. Plaut. in Mench. Adiudicatio, cum vtro hanc nosem hēt. Cicero. Acti. 1. Salutem mihi impetij atque obis tereorum acti.

gestu, omniſque ad voluntatem alicuius & loqui & agere, non ad veritatem. *(ἡ δὲ λέξις ὁμοῖα τῇ ἰταλῇ.)* Itali. *Adulare, lusingare.* Hſip. *Σιγόνειος δὲ μῶνερ λέει.* Cic. de Amicit. Apertè adulantem nemo non videt, niſi admodum ſit excoꝝ. Idem 2. de Divin. Nec adulator, nec admiratus ſum fortunam illius. Valla lib. 5. cap. 69. Adulari, inquit, eſt inferuſe, & adniti vſi fauorem emercantur quocumq; modo, vel voce, vel geſtu. Elt quæ traditum ἐπὶ τῷ Ἰδάλῳ, quod ſequum ſignificat. ¶ Eſt enim tam quàm ſeruile, hominẽs ingenio minimè dignum. ¶ Feiſus ab alludendo traditum putat, pauciſ literis tranſpoſitis. In qua ſententia Nonius quoque fuiſſe videtur, quum Adularianem propriè cranum blandimentum eſt interpretatur, conſuetudine ad hominẽ traditum. Dicunt enim canes adulari, quum corporis geſtulatione, & caudæ motu nobis blandiuntur. In qua ſignificatione uſus eſt hoc verbo Quidius lib. 14. *Metamorph.* Quæ neciũ blandas mouere per ætæ caudas, Noſtræque adulantem comitante veſtigia. Idem alibi de Circe, & inter Agmen adulantum media procedit ab aula. ¶ Veteres etiam dicebant Adulo, actiua voce. Lucr. lib. 3. Longè alio paſto gannit vocis adulant. Huius paſſiui uſus eſt Cice. lib. 1. Offic. Cauendum eſt, ne aſſentatoriſ: a ſuſcipiamus aures, nẽ adulari nos ſinomus. ¶ Inuenitur apud vetuſtiſſimos pro lambo, ſiue eſſibo. Cice. 2. Tuſculæ Accipit Prometheũ, Pinnata cauda poſtrum adulant ſanguinem.

Adulator, verbale, Aδουλος adulandi. *αδουλος*.
Adulator, Qui adulari solet, hoc est, qui ficto amore & obsequio, gratiā
ac favorem capiat. *αδουλος*. Ital. *Adulator*. Hispan. *Lisiverto*.

Adulatrix, Que adulari solet. κρηπίς.

Adulatorius, adiectivum, *αδολογικός*. Tacitus lib. 5, Vitellius formidine
C. Cæsaris, familiaritate Claudij turpe in servitium mutatus, exem-
plar apud posteros adulatorij dedecoris habetur.

Adulter, *por. por.* Adultera, *por. por. adic.* [Itali. *Adultero.* Hisp. *El que se junta con mujer ajena.* adultero de casado.] componi videtur ex Ad & Alter, seu Altera: quod ille ad alteram, & hinc ad alterum se conferat. Quid. r. Epist. Obruus infans esset adulter aquis.

Adulterium, *perjurie*. Quid proprie cum nupta cōmicitur, ut Valla scribit lib. 4. C. 3. de Orat. Qualem exilium amicum, qui in adulterio deprehensus sit, datur. Quinili. lib. 7. cap. 4. Non commisi adulterium. ¶ Transfertur aliquando ad alia, et Adulteria naturæ, pro operibus non verè naturalibus, adulteria mercis, pro fraude. Adulteria arborum, pro infestionibus, apud Plin.

Adulterio as, pen. cor. Adulterium committo. [αδύλτερο] Ital. commettere adul-
terio. Hilp. *Adulterare se cum uxore aliena, adulterare los rajados.* | Gelli. lib. vii.
cap. 23. In adulterio uxorem se deprehendisses, litem iudicio imponē
necares; illa te, si adulterares, non arderet digno iudicio contingere. ¶ Est etiam
adulterare, ut aliquis quippiam ore uerbo assimilare, ut; ita rem syn-
ceram corrumpere. αδύλτερον. Plin. lib. 12. cap. 7. Piper longum facillimē
adulteratur Alexandrinum sinapi. Inde etiam Adulterare iudicium,
Adulterare tabulas, &c. uouit Cicero.

Adulteror, aris, deponens, Idem. Cic. l. de Offic. Latrocinari, fraudare, adulterari, turpe est.
Adulteror, aris, Passivè. *μολυβδαινο*. Horat. Epod. 16. Mirus amor, iuuet &

Adulteratus, a, um, Quod alienæ rei cōmissione corruptū est: vt, Adulter-

Adulterinus, a, um, pen. prod. Nothus, quasi ex adultero procreatus. [μῆ-
τις, xίος ἄδ. Ital. Bastardo falsificato. Hisp. Falso, bastardo, contrabesio.]

Pil. lib. 10. cap. 3. de aquila pullos. Si conuenientem generemque animaduertit, praecepit arido, uelut adulterium & degenerem. Vnde per metaphorā, Adulterina signa, dicuntur, quae sunt falsis, assimilatiueque annuli: facta. Cicero pro Cluentio, Testamentum in alias tabulas transcriptum, signis adulterinis obgnauit. Sic, Adulterina licet, & Adulterinae clauae, quae pro ueris substituuntur. Item, Nummus adulterinus, apud Ciceroem 2. Officio.

Adumbro, as, Vmbram adhibeo, siue vmbram tegēdo facio, *intendi?* Italice, *Adumbrare, oscurare.* Hispan. *Escurecer, d. haxer sombra, Traspasar d. bu-*

Adumbrantur vel stramentis, vel aliis tegumentis vix, ne ventis, aut
caloribus exarscant. Accipitur pro exprimo, represento, siue imi-
tor vel pictores, qui imagines planas adumbrant, vt solidæ videantur.
Cicer. 3. Tuscul. Est enim gloria, solida quædam res, & expressa, non
adumbrata.

Adumbratio, Verbalis, *ἰσχυρὸς*. Cic. de Perf. Orat. Nulla est enim vlllo in genere laus oratoris, cuius in nostris orationibus non sit aliqua, si non perfectio, at conatu, tamen, & adumbratio.

Adumbratim, aduerbium, Subobscure, non aperte. Lucretius lib. 4.
Non tamen ut coram quæ sunt, verèque rotunda,
Sed quasi adumbratim paulum simulata videntur.

Aduncus, cas, ab Vncus, significat curvatus, ἰκανήμυς. Ital. *Piegare*. Hisp. *Afircion*. inquit ad concursum.

Aduncus, Curvus, torquosus. τρεπόμενος. Ital. *Piegare*. Hisp. *Contra*. γ' ἑν-

Aduncitas, Ipſa (ve ſic dicam) incurvitas, *εὐκμπλῆτης*. vt, Aduncitas ro-

Iti. Plan. lib. 8. cap. 7. Ital. *Spanto*. Hispa. *Derecha* 377 *malmente*. Significat ad perditionem. Translatio sumpta à marmotariis qui iun-
cturas marmorum tunc absolutas exillimant, quum voguis superdu-
ctus nihil ostendit: vel qui iuncturas ita exacte sunt, ut Seneo (sicut
ait Persius) excludant voguestive ab iis qui magna diligentia ma-
gnosque iudicii aliquid agerent, inter cogitandum vogues mordere
solent. Horatius lib. 1. Scrm. Ponticus ad vnguem lactu: homo: hoc est
omni ex parte perfidus.

adunum, penultima producta. Congreg. 7. Italiae, *Adunare*, Hispa.

in aceris adunatum video.

Ad vnum, *lat. xxi. Ital. Tutti. Hisp. Todos.* Iudicialiter sumptum, *fig.* significat omnes nullo excepto. Curtius, Omnes ad vnum perire.

Adiutor, cas, pen. cor. Ad me voco. [*μετακλημασι*, Ital. *chiamarsi* s. f. *Hijs.*
Chamar para fazer alguma coisa.] Vnde *pen. confiliorum* auxillive causa
amicos accersere, ponitur. Terent. in *Phorm.* Amicos aduocabo, ad hanc
rem qui adfuit. August. de *Ciuit.* 3. Ut eam bonoribus talibus aduocant
cultores qui *Hijs* opposunt. August. *Nim.* 1. *Hijs.*

[illegible]

Aduocatio, verbalis. Quæ est amicorum coactorum ad opem faciendamque præstandam facta coitio, aut cœtus, ipse patronorum & causidicorum, aut ipsa causæ defensio. Cicero in Epist. Fam. ad Trebatium, In re militari multò es cautior, quàm in aduocationibus.

Adulo, las, penul. corr. Iuxta, vel ad aliquem locū volare. [sic corr. p. m. d.]
 Ital. *Volare* ad aliam partē. Hisp. *Volar* ad corru haxia alquien cosa. Et con-
 struitur cum accusativo, præposito *Ad*, vel *In*, & aliquando dative. *Plu-
 At in agrum* Volaterranum palumbium vis ē mari quatuor: *adulo-
 lat*. Idem lib. 10. cap. 46. *Platera* nominatur aduolans ad eas, quæ sē in
 mari merent. *Indigena*. Caprarigine v. *peribus* aduolans.

Aduolatus, tus, Actus aduolandi. Cic. l. Tus. Tristi aduolatu aduncis lac-
cerans vnguibus.

Aduoluo, ἀποσπάλω, vide in didicone v o l v o. Virg. 3. Georg. -conge
 flique robora tota: Aduoluere focus vltimos, ignique dedere.
 Aduorior, ἰσχυρότερος, pro Aduerfer: & Aduorsem, pro Aduersarium ve-

terez Hixerunt, teste Festo. Sic Aduorsum, & Aduorto, pro Aduersum,
& Aduerto.

Ad votum, *[votum] [votum] Ital. secondo il suo desiderio. Hic. A suo voto. I d*
est ex sententia. Nam licet hoc videatur rationis, illud cumfiam affe
ctus in eandem rament veniunt significationem. Quine. Hab. Hoc vxo
rem ex animi tui sententia. Et alibi, Ad votum omne fluere fortuna
la scuit otium.

Adurgens, ere, Vehementer Virgere, *imixta, imaris* x. Cellus, Is quoniam natus est dies in locum prius, quotidie digitu adurgendo. est. Aduro, patuli prod. Idem est quod simplex Vro. [sigla] Ital. *Abruzzo* x. Hisp. *trucha quemar*. [Cice. 2. Offic. Quid enim censuimus? Superiorem illum Dionysium, quod cruciatur timoris angeli solium, qui cultros metuens confors, candenti carbone sibi adurebat capillum.]

Adustio, onis, verbale. *scilicet*. Plin. lib. 14. cap. 20, Virtus præter supradicta, cor, aut fumidum virus: picis autem, adustio.

Adusque, id est usque ad, (ut Ital. Fin'a, Hisp. Hasta.) Virg. 11. Aene.
Atres Prothei Menelaus adusque columnas Exulat. Gell. lib. 15,
cap. 1, Præterea vini libidine adusque ludibria ebriofus.

Adynamum, *ἀδυναμὸν*, Vini factitij genus, quod fiebat ex multo albo, dimidia parte aquæ addita, quod ad motum igni decoquebatur, donec aquæ mensura cretaceret. Vide Plin. lib. 14. cap. 16. Dictum Adynamum, *ἀδύνατον* adynamon, propterea quod esse inebille & sine viribus, idèoque agris dabatur, quibus vini noxam intuebant.

ΑΟΥΡΑΧΙΝΙΔΑΙ, *αὐρῶν ἰδὲν*, Populi sunt interioris Libyæ, ab æpate quæ Aegyptum spectat. De horum moribus memorem prædium est, vixores in vtroque ætate ac mulam æream gellare. Veræque autem sexum ex quo æquomodo effluo sic, vbi plurimum alant peduculos: quos vbi ceperint, præ moribus abiciunt, Virgines vbi matura ad Regem conueniunt, ex quibus illæ nam deligunt, quam vbi viciatæ, statim dimittit. Vide Cæl. Rhod.

Adytum, media correptra, *aditus*. Locus est secretior templi, ad quem nuli est aditus, nisi sacerdotibus & privatis & *aditus* ingredior, quasi inaccessibleis. Virg. 2. Aene. Isque adytis haec tristitia dicta reporat.

A 1 A. Aia, Ciuitas est Colchidis, Aetæ regis opus (vt scribit Stephanus) quam Hippos & Cyaneus fluuij è diuersis locis in Phasim influentes, peninsulam efficiunt. Fabulatur Poetæ Aeam nomen accepisse à puella eisdem nominis, quæ quum Phasidis amnis viam effugere non posset, miseratione deorum in Peninsulam est conuersa, quam etiam nunc, vt veterem illum amorem adhuc possit agnoscere, magna flui parte ambit, & veluti amplectitur Phasis. De hac Plinius lib. 6. cap. 4.

Aera, *Aiaia*. *Circēdicta*, ab aspernantium voce, propter celebras illic corporum mutationes placet Servio in illud Virgilij 3. Aen. Aeraeque insula Circes. Verisimilius tamē illud Aeram dictam ab Aca Colchorum ciuitate, quādammodū & Cyreis, siue Cyera dicta est *Ἰνσουλῆς*, *ἢ* *νηυσίας* ad Cyra eiusdem regionis oppido. Quod etiam ab Apollonij interpretibus annotatum est.

Aca, *ai*, *ai*, *ai*, Denominativum est ab Aca Colchidis peninsula, & urbe eiusdem nominis, in qua nata creditur Circe Solis filia. Unde peculiari epitheto Acaea appellatur, Virgil. 3. Aeneid. Inferniq; lacus Acaëaque insula Circe.

Aeë, sine Aeëra, *aiuis*, Insula fuit in mari Tyrrheno, non modico olim fre-
to ab Italia distans, hodie continens, ita tamen ut paludibus circum-
quaque cincta, infusa speciem præ se ferat. In hac Iemera, Circes fe-
dem collocavit, sic fectibus lib. 10. *Odyss. Aiaia* est *is nōs apud eand*,
is nōs est *River* *is Aiaia* &c. Huius meminit & Virgilius lib. 3.
Æneid. Inferique lacus, Aeëque insula Circes. Tamen Servius ibi
tristis diphthongus videtur agnoscere, ut sit Aeë. Circes. Latini quin-
que locum hunc à Circes demittit Circeum, vel Circeas appellat:
ibidemque antiqui Latini terminum constituunt. Vide Plin. lib. 2. cap.
85. & lib. 3. cap. 5.

A E A C V S, *aiacis*, pen. cor. Iouis filius ex Aegina filia Afopi: qui primus ipsulam, in qua regnavit, Aeginam à matris suæ nomine appellavit, quam antea Oenone dicebatur (vt Plinius, Strabo, & Stephanus tradiderunt) aut certe Oenopia, vt apud Nasōnem legitur lib. 7. Meramior. Oenopiam veteres appellauerunt ipse. Acacius Aeginam genitricis nomine dixit. Hunc tante iustitiae fuisse dicunt, vt apud inferos animarum creditus fuerit à Plutone delectus iudex, cum Minos, & Rhadamantho, & peccantium peccata discerneret, & pro meritis penas inferre. Ouid. in Ibin. *aiacis* Aecus in penas ingeniosus erit.

A E A C I D E S, *aiacides* Suidæ, Patronymicum maiculnum, quo significatur filius vel nepos vel aliquis ex posteris Aecii. Virgil. *aiacides*. Sæuus vbi Aecide teloiacet Hector. Hoc est, celo Achilles, Aecii ex Peleo nepotis. Aecides item Pyrrhus, Aecii ex Achille pronepos. Virg. 3. Aeneid. Coniugio Aecidae Pyrrhi sceptrisque potitum. Pyrrhus ite Epirotarum rex ab Aecio trahens originem, Aecides dictus. Virg. 6. Aen. Erat ille Argos, Agamemnonisq; Mycenæas, Ipsūque Aeciden, genus arripotentis Achilli.

A E A C I D E U S, um, adiectiuum sex syllabarum. Ouid. 7. Metam. Oenopiā Minos petit Aecideia regna.

A E A M E N E, pen. pred. *aiemen*, Aegin est Nabathorum, apud Steph.

A E A N I A, *aienia*, Macedoniam oppidum, dictū ab Aecano Helyni filio, qui eam coloniam dedit.

A E A N A S, *aienas*, Nomen gentile. Vide Stephanum.

A E A N T I S, *aiantis*, Regio Nabathorum.

A E A N T I V M, *aiantivm*, Ptolemao, Oppidum Troadis, à Rhodiis conditum, eodem in loco, in quo sepulchrum est Aiax, & vbi classis fux habuerat rationem. Vide et nomen habet. Nam queni nos Aiacem, Græci *aiacē* vocant. Vide Plin. lib. 5. cap. 30. Est et nomen promontorii in Magnesiâ, ad sinum Pelagium, de quo idem Plin. lib. 4. cap. 9.

A E A S, *aias*, Fluvius qui ex Candabius Macedoniam montibus ortum ducit, & non procul ab Apollonia Taulanciorum vrbe, in mare Ionium illabitur. Lucanus lib. 5. Puras in occasum, parui sed gurgitis Aecis, Ionio fluit inde mari. Meminit huius fluvij etiam Plinius libro 3. cap. 23.

A E C A, *aiaca*, Maritima ciuitas: qua Aecani populi, *aiacæ*, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 17.

A E D E P S Y S, *aiedepsys*, Stephano, Oppidum fuit Eubææ insula, cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

A E C I, *aiaci*, Nobilis Atheniensis, qui Eretriam Eubææ ciuitatem coloniam duxit. Strabo lib. 10. Post res verò Troianas Aecius & Cothus, ex Athenis profecti, colonias duxerunt: ille quidem Eretriam, Cothus verò Chalcidem.

A E D E P O L, pen. cor. *aiedepol*, Aduerbum intrandi, quod est quasi per aedem Pollucis. Item Pol, & Perpol, quæ idē significant. Per pol, quā pauci, apud Terentium in Andria per tuelio dictum puto, pro, Pol per quā pauci. Erat autem Aedepol teste Gellio lib. 11. cap. 6. iuramentum tam viris, quā mulieribus commune. Per Herculem autem mulieres nunquam iurabant, neque viri per Castorem.

A E D E S, Tam in singulari, quā in plurali numero, pro templo vel sacratio, sed fere semper cum adiectione, vt Aedes sacra, vel Aedes sacra, Aedes Iouis, Aedes decorum, Aedes patris, & huiusmodi. *aiedes*, Ital. *il tempio*, *la chiesa*. Hisp. *templo*. Cicero 2. Ver. Aedes Mineræ in fano Apollinis. Idem 1. Philip. Ex eo die, quo in aedem telluris conuocati sumus, Valer. Max. lib. 1. Ea Pontificum admonitione effectum est, vt Marcus Aedibus separatim Honoris ac Virtutis simulacra statueret. Ouid. in Epist. Didis, pro sepulchro posuit, quā ait, Est mihi maritima sacra in aede Sichelus. Nam & sepulchra, vt scribit Iulius, consuevit de Sepulchris & religiosis loca habentur. Pro aedificio profano, vix aliter quā plurali numero vitimur. Cicero 2. Ver. Quæ vidi egomet apud istum in aedibus. Idem de Clar. orator. Ex testitudine quadam exiit in aedes. Non tamen inus inficis etiam in singulari numero in hac significatione inuenitur: verum id vsui recepto aduersari contentissimus. Curtius de gest. Alexandri, Excubabant principum liberi seruatū nocturni vicibus, proximi foribus aedis, in qua Rex acquefcebatur. Vbi Aedem pro cubiculo dixisse videtur. Idem alibi eodem in numero pro conuaculo posuit, quā ait, Strabat ad fores aedis eius, in qua Rex vehebatur. *aiedes* autem Aedes (vt scribit Seruius) ab Edo, quod in ea sacrificantes edere consueverunt. Nam quædam sunt nomina, quæ initio diphthongum recipiunt, quauis à verbo monophthongo deriuerunt, vt Aedes, Aedulus. Var. lib. 4. de lingua Latina, ab aedu fieri putat, quod scilicet plano pede adibant: unde etiam prima syllaba diphthongum accepit. Festus, Aedes quod in edito poni solet. Alij Aedem dici existimant, quod in ea vnum degatur, quod Græci *aiē* vocatur. Aedis, in nominatio singulari. Varro de vita populi Rom. lib. 1. Hæc aedis, quæ nunc est, multis annis post facta sit, &c. Hoc etiam ex diminutioni formatione videtur consequi, vt Aedis in recto dicamus, non Aedes. Nam vt Apicula fit à nominatio Apis, videtur analogia ratio exigere, vt Aedacula fit ab Aedis. Nam ab eo quod est Aedes, potius fieret diminutiuum Aedacula, vt à Vulpes Vulpacula.

A E D I C U L A, Parua domus. *aiedicula*, Ital. *piccola casa*. Hisp. *ca. pequeña*. Aliquando pro cellula in aedibus. Plautus in Epid. In aedulam scortum affixæ est, iube. Aliquando pro sacello, quod est aedis sacrae appendix. Lilius, Iulius aedulam aedulam Victoræ virginis, prope aedem Concordiæ M. Porcius dedicauit. Aliquando pro locumulo simulacri. Plin. lib. 26. de Venere Cnidia, Aedacula eius tota aperitur, vt conspici possit vndeque effigies deæ.

A E D I C I O, Proprie idem est quod domum struat, quod etiam indicant partes compositionis. *aiediccio*, Ital. *edificare*, *fabricare*. Hisp. *edificar*. Nam ab aede, vel aedibus faciendus dictum est. Et ita fere absolute ponitur sine casu. Cic. ad Q. Frat. Tribus locis aedifico, reliqua recomendo. Horat. 1. Epist. Dicitur, aedificat, mutat quadrata rotunda. Martialis in Gellium, Pœceni nomen vt dicere possit amico. Hoc vñ verbum Gellius, Aedifico, Quoties verò accusatum aedificum habet, idem valet quod Struo. Cicero pro lege Manilia, Qui quā maximas

aedificasset, exornassetque classes. Idem pro pro Sylla. Ad illius penam carcer aedificatus est. Idem 1. Officio. Vires sine hominum cultu, nec aedificari potuissent, nec frequentari. Idem, Qui quā aedificasset in Palatio domum plenam dignitatis. Quo in exemplo accusatus de omni vñ, additus, facile indicat, Aedificare, simpliciter, ibi accipi pro struere: nam aliqui redundaret. Cicero 1. de Nat. Deor. Quibus enim oculis animi intueri potuit vester Plato fabricam illam tanti operis, qua constructa à Deo, atque aedificari mundum fuit? Huius composita sunt, Cordifico, Exadifico. Inadifico, in loco aliquo aedifico. Lilius lib. 1. Et vt libera egeris religionibus ara esset tota Iouis, templis, eius quod inadificaretur, exangustare fana, sacellaque statuit. Proadifico: unde Proadificatum veteres dicebant, teste Festo, quod ex privato loco processerat in publicum solum. Readifico, rursus aedifico. Superadifico. Hieronymus, Si quis autem superadificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, &c. Verba sunt.

A E D I F I C A T I O, Ipse aedificandi actus. *aiedificatio*. Cicero ad Attic. Aedificatio me non mouet.

A E D I F I C A T I O N U L A, *aiedificatio*. Parua aedificatio. Cic. ad Q. Frat. Quæsiuit ex eo, quid de illa aedificatio nula Laetici, de qua mecum locutus es, mandauisses.

A E D I F I C A T O R, verba, *aiedificator*, *aiedificator*. Caro, De bono aedificatore melius emetur.

A E D I F I C I U M, Aedis constructio, & ponitur pro omni structura. *aiedificium*. Aedificij quoque appellatione non solum superficem signat, sed solum quoque ipsum, cui aedificum superpositum est, vbi putat. Plin. lib. 16. cap. 6. Minus vultis aedificij. Cesar bel. Gall. 2. Omnibus vicis, aedificijque, quod adire poterant, censu.

A E D I L E S, *aiediles*, pen. prod. dicti sunt ab eo, quod aedilem feras: priuatas procurant, teste Varro lib. 4. de ling. Lat. Primū ex plebe duo creati sunt Aediles: deinde procedente tempore duo ex patricijs, ad ius et sunt, qui à solo eburne, quod eis datum est, Curules dicti sunt. Officium Aedilium erat, sudas publicas exhibere, & sacras priuatasque aedis procurare, totam urbem tuere, vt clouæ, & aquæeductus, & quæque publica aedificia munda & integræ essent: loca in theatro assignare. Si quispiam seuerum, aut iumentum morbosum, vicio-umve, pro integro, sanoque vendidisset, aedilem Aedilium emptori succurrebat: unde Aedilium aedilium dicebatur, huc Aedilicis aedilicis. Cicero 3. de legib. ex lege x. 1. Tabul. Suntque Aediles curatores vrbs, annonæ, ludorumque, solenniumque ad honorem amplioris gradum is primus accessus est. Erant & hij Aediles, qui frumento præerant, à Cæsare primū creati, & à Cerere Cereales nominati, vt scribit Pomponius. His cura ponderum, ne qua fraus fieret, & mensurarum commissa erat.

A E D I L I T A S, tis, Ipsa dignitas. *aiedilitas*. Cic. 1. Offi. Crassus cum omnium hominum moderatissimo. Q. Murtio munificentissima aedilitate functus est. Suetonius in Cæsare, Siquidem ante paucos dies, quā aedilitatem iniret. Lilius lib. 7. ab Vrbe, Annus hic insignis nouis duobus magistratibus, Prætura, & Curuli aedilitate: hos sibi patricij quæsuere honores, pro concessio plebi altero Consulatū.

A E D I L I T A T U S, Idem quod Aedilitas. *aiedilitatus*. Aedilitus, *aiedilis*, Nomen possessum ab Aedile: vt Comitatus aeditus, in quibus creabatur Aedile: & Aedilium munus: hoc est officium ad Aedile pertinet. Cic. de Offi. lib. 2. Sed quid ego Aedilias repulsa colligo? Homo Aedilitus. Cicero pro Cluent. Et illum hominem Aedilitium, iam Præteritum opinionibus hominum constitutum, &c.

A E D I L I T A T I J, qui Aedilitate functus est, quem admodum & Consulatis, qui Consulatum gessit, & Prætoris, qui Prætorum administravit. Cic. in Bruto, Sed omnia is summa sperans, aedilitus est mortuus.

A E D I L I M U S, pen. cor. Qui aedibus præest. *aiedilimus*. Gell. lib. 12. cap. 10. Ait Aedilimus dici ea forma, qua finitimus, legitimus. Verum pro eo nunc vitimur Aedilimus, vt Var. lib. 1. de Re rust. ait, Et Sementinus, fies in aedem Telluris venerat rogatus ab aedilimo, vt dicere didicimus à patribus nostris: vt corrigimur à recentibus vrbani, ab aedilio.

A E D I T O R, & Aeditum, Aedem tuetur. *aiedito*. Gell. lib. 12. cap. 10. Qui postquam tibi appareo, atque aeditum in templo tuo.

A E D I T A U S, Idem quod Aeditimus. Sæpe aedis tutor, id est curam gerens: ab aedibus sacris, quas tuetur. *aieditus*. Ital. *Defensor del templo sacro*. Hisp. *El sacristan ó guardador del templo*. Lucretius pro aedibus dixit Aeditentes, vt est apud Gellium, Holsibus loca, que compleret aeditentes.

A E D I T A, *aiedita*, Mulier Aegyptia, vxor Hermeæ, & Syriani Philosophi propinqua, coriisq; castitatis & probitatis exemplar: cuius vitam laudissime describit Suidas.

A E D I C I A, vlcera, *aiedicia*, Aegina appellat, quæ circa pudenda nascuntur. Nam aedicia Græci vocant, quæ non pudenda.

A E D I O N, dictio trisyllaba pen. prod. *aiedion*, Auis est, quæ aliis nominibus & Philomela, & Luscina dicitur dicta Aedion *aiedion* ad aedion, hoc est à perpetuo canendo, quod etiam tunc canat, quia relique velucere si leant. Virgilius de cantu Syrenum, Quodque leues calami, quod suauis cantat aedion.

A E T E S, vel Aetæa, pen. prod. *aietes*, Rex fuit Clechorū, & filius Solis ex Perla Oceani filia, & pater Medæ, Aethyri, & Calceopæ, qui quā antiqui vellas à Phryxo Achamantis filij in loco Martis suspensum diligenter asseruaret, à Medea filia proditus, & vellere, & duobus insuper liberis spoliatus est. Nam Medea, quāvis Iasonem in rapendo vellere se diuitem præbuisse, vñ cum illo profugit, Iasonemq; Aethyrum, quem fugæ contemnit assempserat, vt patrem insequenti remoueret, multas in particulas discepit. Fabula notissima est ex Valerio Flacco, & Apollonio Rhodio. Hinc si patronymicum Aetæas *aietes*, quo significatur Medea Aetææ filia. Ouid. 7. Metamorph. Concipit interea validos Aetæas ignes.

A E A, *aiæa*, Promontorium est Aethidis, non procul à Caiæ fluminis ostio. Strabo lib. 13.

A E G A E, *aiæa*, Multorum oppidorum nomen est: quorum vnum est in Macedonia non procul ab Halyacene flumini, quo receptum erat, Macedonum rege, sepelire. De hoc Plinius lib. 4. cap. 10. Alterum in Cilicia.

AEOLIA, *αἰολία*, pen. prod. fuit Alope Boreae regis filia, & mater Acaci, à qua insula Peloponnesus adiacens contra Atticam, Aegina vocata est, quum antea Oenone diceretur (vt apud Strabonem, Plinium, & Stephanum legitur) aut certe Oenopia, vt placet Ouidio lib. 7. Metam. ubi sic scribit, Oenopiam veteres appellauerunt, sed ipse Acaus Aeginam gentilibus nomine dixit.

Aegineta, *αἰγινέτης*, Gentilis. Vnde Paulus Aegineta medicus clarissimus.

Aeginiticus, *αἰγινίτικος*, 4. um *αἰγινίτικος*: vt, Aeginecum xs, quod in hac insula non gignebatur quidem, sed optimè temperabatur: vt est autor Plinius lib. 34. cap. 2.

AEOLIVM, *αἰολίον*, Oppidum Macedonix, in ea regione, quæ appellatur Pieria. Plinius lib. 4. cap. 10.

AEOLON, *αἰολόν*, Suidæ, Oppidum Achæie propriè dictæ, quæ regio est Septentrionalis Peloponnesi. Vide Plinium lib. 4. cap. 5.

AEOLICHVS, *αἰολικός*, Iouis est cognomen, inde tractum, quod cum Titianus pugnaturus, xgide, hoc est, scuto caprino corio contexto, fuerit armatus. Et sic erit compositum à nomine *αἰολέ*, & verbo *εἰσέω* vt sit Aegiochus, quasi ægida tenens. Alij malunt Aegiochum dictum esse à *αἰολέ* xgide, hoc est, à capra alimento, quod Iupiter infans caprino lacte in Creta feratur nutritus.

AEOLIANES, *αἰολῖανες*, quos nonnulli Semicapros vocat, Monstra sunt caprinos pedes habentia, reliquis partibus humanam referentia figuram. Plin. lib. 5. cap. 1. Atlancem Africæ montem prodiderunt hostibus micare crebris ignibus, Aegypanum Satyrorumq; lasciuia. Veteres huiusmodi monstra pro fœmideis, siue pro syluestribus diis coluerunt, quemadmodum Faunos, Syluanosq; Faunos & Satyros nemorum deos esse dicentes, Panas agrorum, Syluanos sylvarum.

AEOLIA, pen. prod. *αἰολία*, Oppidum Achæie in Peloponneso, de quo Plinius lib. 4. cap. 5.

Aegirion, *αἰγίριον*, Veneris genus est, teste Ruellio, ex vna populi arboris confectum, *αἰγίριον* quædam alij alium, alij nigram populam credunt.

AEOLISSA, *αἰολισσα*, Oppidum Aelidis in Asia: cuius meminit Herodotus lib. 1.

Aegis, *αἰγίς*, Munimentum pectoris æneum à Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput. Quod si in pectore numinis sit, Aegis: si in corpore hominis, sicut in antiquis imperatorum statuis videmus, Lorica dicitur. Virgil. 3. Aen. Aegidæq; horciferam, curbatæ Palladis arma. Hæc ferè Scruuius. Aegis apud Græcos varia significat, Pellicem regem, quod gellant Afri: præterea maris intumescens vndas, ac ventorum procellas & turbines. Alij malunt esse rete ex coronamentis contextum. Nec desunt, qui putent significare sacerdotem, quæ Achenis solita sit ferre sacram Aegidem, & ita ingredi ad eos, qui super durissent vxores. Vnde factum proverbium, Aegis venit. Quod Suidas indicat dici solitum de iis qui petulant & impudent agere. Vide Erasmus in Chiliadib. Aegis præterea Aegis, scutum Iouis, & Palladis, Iliados 4. & 5. in cuius medio erat Medusa Gorgonis caput serpentibus vice crinium terribile: quod qui intuebantur, mox vererebantur in lapides: vt apud Ouidium 4. Metam. habetur. Aegis etiam Aegis, lignum densum, medulla simile, in lare fœmina nascens, melli coloris, ex quo pisorix tabulæ fiebant, & codicilli, immortali penè materia, nulliq; cinis aut fœluris obnoxia. Autor Plinius lib. 16. cap. 39.

AEISTHVS, *αἰίσθης*, Thycitis filius, ex Pelopeia, eiusdem filia, quem infantulum matre caula regendi sceleris perendum feris exposuit in sylvis: sed à pastore auentus, eiusque beneficio nutritus est, & inde *αἰίσθης* dictus, quod nutritus sit à capris. Hic prouectior ætate Atreû, impellente tamen patre, interfecit, & eiusdem filium Agamemnonem in balneis, vel vt alij volunt, in primo egressu, adiuvante vxore Clytemnestra, qua etiâ turpissimè vsus erat, obrutauit. Postremò ab Oreste Agamemnonis filio patris mortem vlciscente, à medio est sublat. Ouid. de Remedio amoris lib. 1. Queritur Aegyptus quare sit factus adulter: In promptu causa est, desidiolus erat.

AEISTHVS, Belli Prisci filius. Vide **AEISTHVS**.

Aegihalos, *αἰγίχλος*, Aus est apud Aristotelem quæ à Theodoro Parus venit. Hermolaus in Plinium.

Aegithus, *αἰγίθος*, Auicula nomen est, irreconciliabile cum asino similitates exercens, quod nidus eius, quem ferè in carduis struit, ab asino dissipetur. Contra aegithus quoniam alia parte nocere non potest, asini vlcera erodit. Plinius lib. 10. cap. 74.

Aegitis, pen. prod. *αἰγίς*, Herba est Dioscoridi, quæ notiore nomine Anagallis dicitur.

AEOLVM, *αἰολίον*, Oppidum Achæie, quæ est in Peloponneso, quo in loco Iouem à capra nutritum ferunt: vnde oppido nomen. *αἰολίον* enim capram dicunt.

AEOLIA, *αἰολία*, Vna Hesperidum fuit, hoc est, vna filiarum Hesperii, Italix regis, quæ vnâ cum Atethusa, & Hesperethusa, sororibus, a manifestis in Mauritania hortos habuit iuxta Lixum Romanorum coloniam, iussu Claudij Caesaris eò deductam: in quibus (vt est in fabulis) aurea mala nascebantur, quæ à perugili dracone asseruabantur, quæ postea abstulit Hercules, dracone interempto. Vide infra in dictione Hesperides. Quæ fuit & nympha hoc nomine, vna Naiadum, Solis (vt volunt) ex Neceia filia. Virgilius in Sileno, umidisque superuenit Aegle, Aegle Naiadum pulcherrima.

AEOLIS, *αἰολίς*, Athleta Samij nomen, qui quum per omnem ætatem mutus fuisset, in facio ramentum certamine quum in fortitione fraudem committi videret, nimio loquendi desiderio, linguæ vinculum rupit, & distinxit quando vixit, loquutus est. Vide Gellium lib. 5. cap. 9. & Valerium Maximum lib. 1. cap. 8.

Aegloga, *αἰγλόγημα*, pen. cer. Caprarum seu rerum pastoralium sermo dicitur, quasi *αἰγλόγημα*. At Ecloga *οἰκονομία*, sine diphthongo, elegio vel explanatio, elegia dicitur, vt inquit Plinius lib. 4. Epist. & Eusebius lib. 4. Eccl. lib. contra Torrellum.

Aegoccephalus, *αἰγιοκέφαλος*, pen. cer. Auis est liene carens. Vide Aristotelem lib. 2. de Animal. & Plinium lib. 11. cap. 17.

Aegoceros, *αἰγίκερος*, Signum caeteri est, quod à nobis Capricor-

nus dicitur: quod sol ingreditur, Solstitium hyemale efficit. Pœgia fabulantur hunc ex Amalthæe nymphe caprarum fuisse, & eodem lacte cum Ioue educatum: qui postea celi imperio potitus, veterem collactaneum inter astra collocavit. Inuenitur etiam accusatus Aegoceron terræ declinationis Græcorum, à deminutio *αἰγίον*, per *α*, paruum. Lucanus, Aegoceron, Cancriumq; tenet. Aegoceros, *αἰγίκερος*, Dioscoridi, sue (vt apud Plinium legitur) Aegoceras, herba, quæ notiore nomine Fornungæum appellatur: ita dictum, quod semen habet in siliquis caprino cornu similibus. Vide Plinium lib. 24. cap. 17.

Aegon, *αἰγών*, pen. genitiui prod. *αἰγών*. Idem quod captile, hoc est, rabulum caprarum.

AEOLON, Nomen pastoris apud Virgilium in Palæmone. Moni præterea Quirinalis, qui antequam in eum Sabini commigrarent, Aeghū appellatus est: porroque ipsa Aegonensis dicta est, quæ alio nomine, Quirinalis dicitur. Autor Festus.

Aegolethiōs, *αἰγολέθιος*, Herba in Ponto alba, ex cuius flore apes decerpunt mellis genus amatum, quod Metacleticum, vel Pœnicium vocatur: dicta à capris interimendis, *αἰγ* enim capra, & *λεθίον*, perniciosum.

Aegonomus, pen. contr. *αἰγνομύς*, Pastori capri Caprarū ductor: qui & Aepolus, *αἰπόλος* dicitur, quasi *αἰγός* *ποιός*, id est capras pascens.

Aegonychon, *αἰγόνυχον*, Dioscoridi herbam illam esse docet Ruellius, quæ in officinis Milium folis appellatur. Alio nomine Lithospermum vocatur.

AEOPHACOS, *αἰοφάκος*, Iuno apud Spartanos dicta, quod illi capris præcipue sacrificabant. Cælius Antiqu. lib. 26.

Aegophthalmus, à Plinio lib. 37. cap. 11. gemma quædam appellatur, quæ caprini oculi speciem præ se fert.

AEOLIS, *αἰολίς*, Thraciæ fluvius, ad cuius ostia classis Atheniensium, à Lyfandro capta fuit. Plin. lib. 2. cap. 60. Idæque factum interdiu in Thraciæ parte ad Aegon flumen. Stephanus ad Hellepontum collocat oppidum nomine *αἰγίον*, quod nos Capæ flumen interpretari possumus: à quo deducitur gentile Aegopotamites, vel Aegopotamita, *αἰγίον* *ποταμός*.

AEOSTHENIA, *αἰοσθένεια*, Ciuitas est Locridis, quam recenset Prolemæus in descriptione Achæie. Huius incolæ à Plinio lib. 4. cap. 7. vocantur Aegosthenenses, Megarensum iurisdictioni attributi.

Aegre, Aegreo, Aegreco, Aegrimonia, Aegritudo, Aegrotus, Aegrotio, Aegrotatio, Vide **AEOLIA**.

AEOLIA, Vide supra Aegila.

Aegyplos, Vide supra Aegilops.

Aegypus, & Gypas, *αἰγύπτιος* *καὶ* *γύπας*, Græci vocant, quos Latini vultures.

AEOPYTUS, *αἰοπύτης*, Vrbis ad ripam Istri fluvij sita, nomen habens ab Aegypto Caprio conditore. Ouid. de Ponto, 1. Eleg. 9, Siat vetus vrbis, &c. Calpius Aegyptus, &c.

AEOPYTIVM, pen. prod. Dicuntur Aethiopes, quia Aegyptiis sunt similes. Autor Festus.

AEOPYTUS, *αἰοπύτης*, Ciceronis libertus fuit, cuius identidem meminit Cicero in Epist. ad Tyronem. Tres autem præcipui numerantur Ciceronis liberti, Tyro, Aegyptus, & Laureus, cuius extat epigramma de aquis Ciceronis apud Plinium lib. 31.

AEOPYTUS, *αἰοπύτης*, Regio ab Aphrica (vt Plinius inquit) Canepio determinatur ostio: ab Asia vetò Pelusiaco, quum ob rem quidam inter insulas Aegyptum computauerit. Qui tamen Asiam dimenit sunt, inter Asiam regiones Aegyptum quoque diu imerauerunt. Est Aphricæ proxima: ab Aegypto Danai fratres sic appellata, prius Aeria dicta. Hæc (teste eodem Plinio lib. 5.) ab Oriente Rubro mari Assyriæque coniungitur, ab Occasu Cyrenæ & Aphricæ residuum habet, à Meridie vsque in Aethiopiam protenditur, à Septentrione habet mare Aegyptium. Eius insignes vrbes sunt, Thebæ, Abydos, Alexandria, Babylon, & Memphis. In hac (vt Plato inquit) nunquam visum est plueri, sed Nilus inundatione circumdatur. Eius figura triquetra est, quam efficit Nilus, ita se diuidens, vt à literam facere videatur. Ab Aegypto sunt adiectiva Aegyptius, 2. um *αἰγύπιος*, & Aegyptiacus, 2. um *αἰγύπτιος*, de qua Plinius lib. 13. cap. 7. Aegyptia mensa, &c. Aegyptia coniux, Maro lib. 8. Tempore Amasis regis vrbes habuit 10000. Natio fuit superstitiosissima, adeò, vt non solum brutæ animalia, vt canem, bouem & similia, verum etiam res inanimatas: vt allium, & capras inter deos collocavit. Dicitur patens terrarum, vt inquit Crinitus: nam Aegyptij omnium populorum verustissimi, discipuli natumq; complurium inventores, rerumq; diuinarum, & siderum peritissimi dicuntur: primi animam esse immortalem dixere, & de corpore in corpus vagari, vt autor est Diodorus. In hac Dædalus, Melampus, Pythagoras, Homerus, complurisque alij eruditionis causa profecti, dogmata in suam quisq; patriam retulerunt.

AEOPYTUS, mas. gen. *αἰοπύτης*. Beli Prisci filius fuit, & frater Danai: qui quum quinquaginta haberet filios, totidem eos fratris sui filiabus matrimonio coniunxit: itaque à patre Danao instans prima à nuptiis nocte suumqueq; maritum interfecerunt, præter vnâ Hyperminestram, quæ Lynceus viro suo pepercit: qui postea, pulso Danao, Argiuorum regnum inuasit. Vide infra in dictione **AEOLIA**.

AEOLIS, *αἰολίς*, Oppidum est Laconicæ regionis, apud Stephanum.

AEOLIA, *αἰολία*, siue, vt alij malunt, *Λαονία* *αἰολία*, Oppidum est Arabiæ felicius, iuxta sinum, qui ab eo Aclanicus dicitur, siue Icaniticus, *αἰολίτικος* *καὶ* *αἰολίτικος*. Ptolemæo, Plin. lib. 6. cap. 28. Sinus intimus, in quo Icanitæ, qui nomen ei dedere. Regia eorum Agra, & in sinu Icana, vel, vt alij, Aclana. Nam & ipsum sinum nostri Aclanicum scribere, alij Elanaticum, Artemidorus Alanaticum, Iuba Icaniticum.

AEOLIA, *αἰολία*, Vrbis est Palæstinæ, quæ & Hierosolymaita dicta ab Aelio Adriano. Stephanus.

AEOLIA, *αἰολία*, Sophista fuit Prænestinus, tanta linguæ Atticæ puritate, vt *αἰολία* *καὶ* *αἰολία* cognominaretur. Scripsit Historiam de Animalibus, de varia historia, de re militari, quæ omnia ad nos perueniunt. Claruit sub Adriano principe. Suid.

Aelii, Per quatuor syllabas, *ἀελίος* dicuntur, quibus dux sorores nupserunt. Vide Caelium Rhodig. lib. 19. cap. 24.

AELIUS, *Ἀελίος*. Nomen proprium, quo plurimi ex Romanis viri illustres fuerunt appellati. Aelius Gallus, vir equestris ordinis, qui solus Romanorum Arabiam hostiliter est ingressus, ut testatur Plin. lib. 6. ca. 29. & Strabo lib. 1. Aelius, praenome Publius, qui anno Romae Consulatum gerebat cum Cn. Cornelio, quo Annibal in Africa victus fuit, teste Plin. lib. 6. cap. 18. Aelius Stilo, nobilis scriptor, cuius meminit Plin. lib. 9. cap. 25. Item Aelius Adrianus, & Aelius Verus, Romanorum imperatores, quorum vitam vide apud Eusebium.

AELIUM, *Ἀελίον*. Tetrum syllabarum, vox est Harpyia; sic dicta, quasi *ἄελος*, hoc est alienum tollens. Ovid. 1. Metam. Strophadumque receptos Poetubus insidis excerpuit ales Aello. Est etiam nomen vnius ex canibus Acteonis, apud Ovid. 3. Metamorph. dictum (ut videtur) *ἄελος*, hoc est a procella, quam cursu celeritate referebat.

Aelurus, pen. prod. *Ἀελύρος*. Latine catus, & felis dicitur. Aristot. de Anim. Aeluri & Ichneumones tot numero pariter quot canes Aelianus. Hist. lib. 2. Aelurus, mas quidem libidinosissimus est; femina autem tantum illius proles, fugit coitum cum maribus, quoniam semen emittit calidissimum, & quasi ignem genitalia aduens. Hoc cominus mas, communem factum dilaniat; illa vero proli, desiderio, maris libidine ardentes adit rursus, Gel. lib. 10. cap. 7. Aelurorum quoque oculi ad eadem vicis Luna, maiores sunt aut minores.

AEMATHIA, vide **EMATHIA**.

AEMILIA, Regio Italiae, quae & Flaminia, & Romandiola etiam dicitur. In qua sunt urbes Ariminum, Crixua, Sallina, Faentina, Ravenna, Forum Iulij, Bononia, Fecetaria, Imola.

AEMILIA GENS, Familia fuit Romae in primis illustri: ex qua fuit Paulus, ille Aemilius, qui in consolatua suo Persen Macedonum regem bello vicit, captivumque in triumpho duxit. Item Q. Aemilius Lepidus, quem Plin. lib. 7. ca. 33. refert, quum cubiculo egredi pararet, nihil mali sentiens, ostendo ad lumen pollice, repente obfusse. Item Aemilius Scaurus, homo factiosus, & subdolu: de quo multa Sallustius in Iugurtha. Sunt qui Aemilij scribere malint per y, in antepenultima, non minus eius initium referentes ad Mamercum, Pythagorae Philosophi filium, qui ob singulari morum comitatem, sermonisque leporem, quem Graeci *αἰμύλιος* dicunt, Aemulos est cognominatus. Aemilius quertimus tamen à Graecis ipsis & praecipue in Onomasticis, in quibus literarum series dictionum initia non facile sunt corrupti, *αἰμύλιος*, *αἰμύλια*, & *αἰμύλιος* scribi per quartam vocalem, non per sextam.

AEMILIA, *Ἀεμίλια*. Virgo Vestalis fuit ex nobilissima Aemiliorum familia: de qua sic scribit Valerius libro 1. cap. 1. Aemilia virginis disciplinam, exinde igitur, tutam ab omni reprehensione nomen Veste praestitit: quia odorante, quam carissimam, quam optimam habebat, foculo imposuisset, subito ignis emicuit.

AEMILIANUS, *Ἀεμίλιος*. Africanus minor primus appellatus fuit, Pauli Aemilij filius, eo quod ex Aemilia gente in Scipionum familiam fuerit inferus. Post quem & alii plerique eiusdem familiae viri clarissimi & triumphales, eodem cognomine dicti fuerunt. Iuvenalis Sat. 8. *... pictisque ostendere vultus Maiorum, & stantes in curribus Aemilianos.*

AEMINIUM, *Ἀεμίγιον*. Ptolemaeo, Oppidum Lusitaniae mediterraneum.

AEMINIVS, *Ἀεμίγιος*. Fluvius Hispaniae à Minio Tartaconensis tractus fluviu distans c. c. m. pass. vix Varionis sententia tradit Plin. lib. 4. cap. 22.

AEMONIA, penult. core. *Ἀεμύγια* Stephano, Regio (quae postea dicta est Thessalia) ab Aemo monte, cui propinqua est, vel ab Aemone Deucalionis filio: prius Pyrrha dicta, à Pyrrha Deucalionis vxore. Quiddam cum aspiratione scribunt Haemonia, *Ἀεμύγια*: quo pacto etiam apud Suidam legitur.

AEMONIS, *Ἀεμύγιος*. Stephano: & semineum Aemonis, idis, *Ἀεμύγιος*. Et possessus Aemonius, aum. Ovidius in Epist. Laodamia ad Proteclum, Aemonis Aemonio Laodamia viro. Aemonia item, Oppidum est Norici, apud Plin. lib. 3. cap. 24.

AEMULOR, *Ἀεμίλιος*. Ab Aemulo, cum accusativo in bonam partem accipitur, proximitati, & quasi affectui (*ἁδύς, φιλοτιμία*. Ital. *imitar à soccorrenza*. Hisp. *remediar à mer embidia en buena y mala parte*) Cicero pro Flacco, Omnes vix vrbis instituta laudare facilius possumus, quàm xmulari. Torcentius in prol. And. Quorum xmulari exoptat negligentiam. Potius, quàm istorum obscuro diligentiam. Horatius lib. 4. Carm. Pindarum quisquis studeat xmulari. Interdum sine casu, Plautus in Menaech. Aemulari quia non licet, iudicet. Accipitur & in malam partem, pro invidio, *ἔμυλος*, sic fere cum dativo contrahitur. Cicero 2. Tuscul. Obcedere alteri, aut illa vitiosa xmulatio, quae tua iustitiam simili, est, xmulari, quid habet utilitatis? Et paulo post, Quibus corporis facibus inflammati soleamus ad omnes fere cupiditates, eoque magis incendi, quod his xmulamur, qui ea habent, quae nos habere cupimus, &c.

Aemulatio, *ἔμυλος*, quae (ut Cic. Tuscul. 4. scribit) dupliciter dicitur, ut in laude & in vitio nomen hoc sit, sicut Aemulor. Nam, inquit, imitatio virtutis, xmulatio dicitur: & est xmulatio xgentudo, si eo quod conceperit, alius possit, ipse carcat.

Aemulator, *ἔμυλος*. Idem quod Aemulus. Cicero Attic. lib. 1. Seruilius xmulator Caronis, *ἔμυλος*.

Aemulus, *ἔμυλος*. Ital. *Invidia*. Hisp. *Embidoso en bien y mal* ut, Aemula Senecula, apud Virgilium Aen. 2. Quae quali invidere nobis, vide per invidiositatem xlicitatem. Item eiusdem rei studiosus, vel sectator, atque imitator. *ἔμυλος*. Cicero Att. 6. Licebit cum solus ames, me xmulum non habebis.

AEMULUS, *Ἀεμίλιος* Stephano, Mons Thraciae, sic dictus ab Aemo Boreae & Ori thymae filio. In hoc monte Massi, domicilium collocaverunt Poetae. Sunt qui per aspirationem scribunt Haemus, *Ἀεμύς*: quo pacto & apud Suidam legitur.

AEMYLIA, vide **AMILIA**.

AENARIA, *Ἀενάρια*. Insula est in sinu Puteolano, de qua sic scribit Plin. lib. 3. cap. 6. Aenaria à statione navium Aeneae, Homero Inarime dicta, Graecis Pithaeus, non à simiarum multitudine (ut aliqui existimaverunt) sed à signis doliariorum. Hodie Lichia dicitur, à figura oppidi quod in monte habet coeundis figura.

AENARII, *Ἀενάρια*. Lucus in Achaia Peloponnesi regione, iuxta Oleum oppidum, in quo Achaiae de rebus communibus consultaturi, conventum agebant. Auctor Strabo lib. 8.

AENAEUS, *Ἀενάιος*. Verbs in Thracia, ab Aenea, ut Stephano placet, condita, quam nos eandem esse credimus cum ea, quam Plinius Aenon vocat. Huius meminit Livius libro 4. Proficiscuntur (inquit) à Thessalonica Aeneam ad statum sacrificium. Item Theophrastus de plantis, Circa Aeneam ficus arbor scabiei non sentit. Hinc fit genitile Aeneates, *Ἀενάιος* Stephano, & Aeneaticus *Ἀενάιος*, denominativum. Hoc etiam nomine olim dictum fuit oppidulum, vbi Roma imminens, quod & Ianiculum dicitur, conditum à Romulo Aeneae filio, ut tradit Dionysius. Ianiculum verò dictum Festus ait, quia per ipsum populus Romanus transire exierat in agrum Hetruscum. Nam & Ianus ab eundo dictus est, quasi Eanus, ut Cicero de natura Deorum ait.

AENAEUS, *Ἀενάιος*, pen. prod. Veneris & Anchise filius, Virgilij carmine notissimus. Dictus Aeneas, ut quidam putant, ab *ἄνιος*, quod est laudo: nam Laus à Graecis *ἄνιος* dicitur. Ab Aenea dicti sunt Aeneadae, *Ἀενάδαι*. Troiani. De huius genealogia vide Ovidium lib. 4. Fastorum ibi, Dardanone Electra, &c.

AENEIDIVS, *Ἀενείδης*. Illustris Arguorum Imperator fuit, qui quum Argi à Philocle obsideretur, nec urbem tueri posset, imperata militibus abundi sculpare, ipse honeste in praesidio sibi credito occumbere maluit, quam cum dedecore in patriam reverti. Vide Livium lib. 32. ab Urb. cond.

AENEUS, aum, pen. cor. Idem est quod *ἄνιος*. Ital. *Cosa fatta di bronzo*. Hisp. *co'a de alambre o cobre*. Dixerim quandoque patitur, & interponitur aspiratio formioris soni gratia. Horat. lib. 1. Epist. Hic murus aeneus esto. Pro eodem etiam legitur Ahenus, aum, ut Ahenus turris, apud eundem.

Aenecatores, Dicti sunt tubicines, ab *ἄνεια* tuba [*ἄνεια* Ital. *Trombeta*. Hispanice, *Tamboreros de trombeta*] Ammian. lib. 19. Quum superesset exiguum noctis, zencatorum clangore ductores verberem, ut mox casuram, terribili corona cinxerunt. Et libro 34. Aenecatorum accentu signo dato progrediendi ad pugnam, ad arma concusum est.

AENI, *Ἀενί*. Insula, Est insula in sinu Arabico-Ptolem.

AENIA, *Ἀενία* Stephano, Oppidum est Perchthorum non procul ab Acheio fluviore cuius meminit Strabo lib. 8.

Aenienfis, gentile, quo vtitur Plin. lib. 4. cap. 9. & Aenian, *Ἀενίαν*, Strabo dicitur Aenian, *Ἀενίαν*.

Aenianicus, denominativum: ut Aenianicus sinus, *Ἀενιανικός κόλπος*.

Aenigma, *ἄνιγμα*. Ital. *Enigma*, allegoria obscura. Hic, *sententia obscura*. Obscura allegoria, vel quasil obscura, quae difficile intelligitur, nisi aperitur ab *ἄνιγμα*, obscurè loquor, inno. Invenit enim quiddam, quod pluribus explicandum est. Huiusmodi est illud libri Iudicum, De comedente exiit cibis, & de forti egressa est dulcedo. Gellius lib. 12. cap. 6. Quae Graeci dicunt Aenigmata, hoc genus quiddam ex nostris verberibus Serpentes appellantur.

Aenigmaticus, aum, *ἄνιγματικός*. Obscurus, & xigmaticus innotulus.

Aenigmatistes, *ἄνιγματιστής*. Qui xigmata facit, seu proponit. Hieronymus contra Iovin. Sed quid ad nostrum xigmatisten, cuius libros multo difficilius est nosse, quam vincere?

Aeniochi, vide Heniochi.

AENOBARBUS, Dictus est Domitius, quoniam Castor & Pollux quam victoriam illi nuntiarent, ipse minimè crederet narratibus, malis, barbatiq; manibus permulserunt, & eam ex sulca in flauim conuerterunt: unde à barba rutila, xneq; coloris Aenobarbus dictus: quod postea Domitiorum cognomen fuit.

AENOS, *Ἀένος*. Stephano, Oppidum Thraciae liberum, cum Polydori tumulo. Plin. lib. 4. ca. 11. Straboni Poliochiria dicitur. Oppidum hoc Virgilij credi vult ab Aenea conditum fuisse, & ab eo nomen accepisse, quum ait lib. 3. Aen. *... feror huc, & litore curvo*. Memoria prima loco, satis ingressus iniquis, Aeneadaeque meo nomen de nomine singo. De quo vide plura apud Servium.

Aenum, Genus vasis, ab *ἄνεις*: quod & cacabus siue caldare dicitur. [*ἄνεις* Ital. *Caldaria*. Hisp. *Caldera para cozer al burgo*] Dividitur quandoque diphthongus per diresim: & tunc (ut Servius docet) aspiratio interponitur, ut apud Horatium, Sub nodum gelidum ligus calefactae ahenum. Virg. Aut solis vadum tepidi desumpat aheni.

Aenus, adiectivum. Idem significat quod *ἄνεις*. Virg. 2. Aen. Et luce coruscus ahenus. Quem Virgilij locum Gellius li. 2. ca. 3. testatur se vidisse in vetustissimo exemplari, & Virgilij (ut ipse credebatur) archetypo: vbi aspiratio in dictione Aena non interposita erat literis, quemadmodum nunc scribimus, sed Graecorum more literis superposita.

AENVS, *Ἀένος*. Germaniae fluviu est, & Vindelici à Noricis diuidens. Ptolemus.

AOLIA, *Ἀολία* Stephano, Insula est Siciliae adiacens, vna earum, quae à Graecis Hephastides, à Latinis Vulcaniae appellantur, & Acoliae. Putatur eadem esse, quae alio nomine Strongyle dicitur. In illa enim Acolus, quannus Vulcanus omnibus imperaret, praecipue domicilium habuisse fertur. Plin. lib. 2. cap. 105. Acolia insula iuxta Italiam cum ipso mari arsit per aliquot dies sociali bello, donec legatio Senatus pavit. Meminit huius & Homerus lib. 10. Odyss. *Ἀολίαν δ' ἱερώς ἀπὸ Πηλεΐδης*. Et hunc imitatus Virgilius lib. 1. Ventorum in patriam, loca fœta furentibus Austris, Acolij venit. A quibusdam etiam Acolia dicitur, regio minoris Asiae, Hellesponto, & Propontidi adiacens, quae olim Mylia dicebatur. Veium hanc cum Plinio, Strabone, Mela, ceterisque Geographis melius Acolidem appellaveris. Vide paulo post in dictione **AOLIS**.

AOLIS, *Ἀολίς*. Insula est in sinu Puteolano, de qua sic scribit Plin. lib. 3. cap. 6. Aenaria à statione navium Aeneae, Homero Inarime dicta, Graecis Pithaeus, non à simiarum multitudine (ut aliqui existimaverunt) sed à signis doliariorum. Hodie Lichia dicitur, à figura oppidi quod in monte habet coeundis figura.

eo septem, non procul à Peloro Siciliae promontorio distat: de quibus scribit Plinius lib. 3. ca. 8. Circa verò Siciliam ex aduerso Metauri annis 111 millibus ferme passuum ab Italia, septem Aeoliae appellatae. Eadem Liparorum, & Hephastidae à Graecis, à nostris Vulcaniae. Dicitur Aeolia, quod Aeolus Iliacis temporibus ibi regnabat. Harum Insularum nomina sunt, Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Eriocia, Phoenicea, & Eucynus. Vide eundem lib. citato, cap. 9.

AEOLIA, pen. corr. *Aiolia*. Populi fuerunt Graeci, ita dicti ab Aeolo Hellenis filio. Hi relictà patria, in Asiam traiecerunt, sedibusque in Mylia minore fixi. Aeolides à se se vocauerunt. Antea Pelasgi dicebantur, teste Herodoto lib. 7.

Aeolicus, a, um, *aioleus*: vt, Lingua Aeolica, vna ex quinque Graecorum dialectis.

AEOLIDES, *Aiolides*, dictus est Vlysses ab auctore Aeolo, qui filium habuit Silyphum, ex quo & Anticlea ante Laerte nuptias natus est Vlysses. Virg. lib. 6. comes aditum vna Horator scelerum Aeolides. Hoc etiam nomine vocat Virgilius Misenum Aeneas rubicinem Misenum, inquit, Aeolidem, quo non praestantior alter Aeneas ceteros viros.

AEOLIS, idis, *Aiolis*. Regio est in minore Asia, Lecto promontorio à Troade, Hermo autè fluio ab Ionia diuisa dicta ab Aeolibus Graeciae populis qui duodecim in ea urbes adfuerunt, teste Herodoto lib. 1. Antea Mylia dicebatur, teste Plin. lib. 5. cap. 30.

AEOLVS, *Aiolus*, penult. corr. Iouis filius ex Aethesta, siue Sergesta, filia Hippote Troiana qua Hippotes dicitur. Ouid. 11. Metam. Quod solet Hippotes ubi sit, qui carere fortis Continuat ventos. Hic in hospitibus benignus fuisse, & Aeolias à se nominatas insulas in ora Sicilia tenuisse perhibetur, & in his Strongylen, ex cuius fumo, quinam status futuri essent, in triduum praedicebat. Vnde ventorum rex putatus est. Aeolus Hellenis filius, à quo ventorum rationem primò inuentam tradit Plin. lib. 7. cap. 66.

AEOLVS, *Aiolus*, Typhonis filius, quem quidam scribunt Paphon Cypri ciuitatem condidisse: quoniam tamen fuit, qui Paphi Pygmalionis filij opus esse scribant.

AEOLVS, *Aiolus*, Stephanus, Agri Iaconici oppidum, non procul à Pharis. Strabo lib. 8. Aeolus hoc tempore Thuria dicitur, quam Pharis contemnam commentariamus: sita verò est in excelso collo: vnde *Aiolus*. id est celsa nomen sortita est.

AEOLVS, penult. corr. *Aiolus*, Pastoris nomen apud Theocritum, per synepen dictum (vt quidam putant) pro *aioleus*, *aioleus* & *aioleus*. Latine Captiuium vocare possumus. Nam illi *aioleus* dicunt, quem nos Captiuium grecum.

AEOLVS, *Aiolus*, rex fuit, teste Lino, qui à Romanis victus, ferro se maluit occidere, quam viuis in Romanorum potestatem venire.

AEOLVS, *Aiolus*, Vrbis fuit sub ditione Nestoris, quam *ioleus*, hoc est, bene munimur dixit Homerus lib. 11. ad. 2. Et in montibus Iram esse dicit Statius lib. 4. Thebaid. quoniam inquit, Quos Thyron & summis ingellum montibus Aegy. Vnde & nomen accepisse videtur, quod edito in loco situm esset. Nam *aioleus* idem est quod altus, siue excelsus. Meminit vrbis huius & Strabo lib. 8.

Aequabilis, Vide **AEQVVS**.

Aequarius, Aequalis, eiusdem aetatis, ab aequalitate aui [*aioleus*. Ital. *delia medesima etate*. Hisp. *cosa de igualdad*] Virg. 2. Aeneid. Vt Regem aequorum crudeli vulnere vidit Vitam exhalantem. Nomen est propter poetici munus Aequalis oratorum est.

Aequamentum, Aequatio est: quod & Libramentum dicitur, aequa vique portione propendens [*aioleus*. Ital. *Pareggiamento*. Hisp. *igualdad de una cosa à otra*] Sic enim vertit Gaza locum Aristotelis de animalibus.

Aequanimis, & hoc Aequanime, & Aequanimus, a, um, qui est aequi animi, qui nec prosperis extollitur, nec aduersis frangitur [*aioleus*. Ital. *quello che è d'animo temperato*. Hisp. *Paciente y sufrido*. Ausonius, Aequanimus fiam te iudice, siue legenda, siue regenda putes carmina quae dedimus.

Aequanimitas, Favor, & propitius animus [*aioleus*. Ital. *Temperanza d'animo*. Hisp. *Paciencia y sufrimiento*] Terent. in Adelph. Facite, aequanimitas vestra Poeta ad scribendum augeat industriam.

Aequanimitas, Moderata patientia, aequo animo [*aioleus*. Ital. *Temperamentum*. Hisp. *Paciente y sufrimiento*.]

Aequatio, Vide **Aequo** aquas, in **AEQVVS**.

Aequator, toris, Circulus in caelo, sphaeram diuidens in duas partes aequales, parem vtriusque versum poidis mundi distantiam relinquens: in quem quum sol incidit (quod bis contingit in anno) semel in principio Aetatis, atque iterum in principio Librae dies sunt aequales nocti in toto orbe terrarum. *temperamentum*.

Aequus, Vide **AEQVVS**.

AEQVVS, Populi fuerunt Italiae, Latinis & Volscis finitimi, à Quinto Cincinnato Dictatore ad internecionem deleti.

AEQVVS, *cyllan*, Italiae populi, Sabini ad Orientem proximique horum episcopi sunt Cliternum, & Calceoli. Horum meminit Plin. lib. 3. ca. 12. Idem à Virg. 7. Aen. Aequicola vocatur. Horrida (inquit) praecipue eos gens, afflicta multo Venatu nemorum, duris Aequicola glebis. Eisdem & Aequicolas dictos inuenimus. Ouid. 3. Fast. Quintum Laurentes, bi. quorum Aequicolas acer.

Aequidiale, dictum ab antiquis, quod nunc dicimus Aequinoctiale, quia nec dies potius, quam dies nocti annumerari debet. *temperamentum*. Sic etiam Aequiduum, *temperamentum*, quod nunc Aequinoctium. Auctor Festus.

Aequilatio, Nomen duriusculi compositum ex aequo & latum, quasi aequum locum secundum latitudinem productione. Vitruvius lib. 5. cap. 8. tunc ab centro ducto circulo ad lineam planitie aequilatio generatur.

Aequilatum, Ex toto dimidium significat: dictum à lotine lae, quae dicitur aequilatio recte, quum dimidium deciderit foribus. Ex isto.

Aequilibrium, Aequatio librae [*aioleus*. Ital. *Contrappeso giusto*. Hisp. *Peso que se iguala à otro tanto peso*] quod & Aequamentum & Libramentum dicitur, & Trutina, quum pro bilancis seu Ratera lingua sumitur. *temperamentum*. Gel. Nunc cui membrum ab alio ruptum est, si ipse eundem rumpere per rationem velit, quare an efficeret possit rumpere pariter membrum aequilibrium.

Aequilibris, & hoc bre. pen. prod. Ex Aequo & Libra compositum, proprie significare videtur, quod ad libram aequali conlita ponderare: vt si dicas, Hi numi sunt aequilibres. id est aequali pondere. [*aioleus*. Ital. *Peso equale*. Hisp. *Peso igual*] Transfertur tamen ad aliam aequalitatem. Vitruv. lib. 5. cap. 12. Desquipedales margines struantur aequilibres ei plantis, quae supra scripto est: hoc est omnino aequales, quasi ad libram aequati, vel quali aequaliter librati.

Aequilibras, atis, *aioleus*. Cic. lib. 1. de Nat. deorum, Confugis ad aequilibras: sic enim *aioleus* (si placet) appellamus.

Aequinotus, pen. corr. Idem quod ambidexter, hoc est qui veraque manu vtitur. *aioleus*. Ita. *Druso* & *manus*. Hisp. *Enfio de ambas las manos*]

AEQVVS, *cyllan*, Lecus Romae, vbi domus Meli solo aquara fuit. Pub. enim Melius ob frumenti largitionem in suspicionem aeternae dominationis venit: quum ad populi fidem fugeret, à Scruilio Hala magistro equitum comprehensus, & occisus est, domusque eius dicta, & aequa Aequimelum dicta. Ex Tito Livio 1. Decad. lib. 4. Cic. pro Domitia, Melij regnum appetentes domus est complanata. Et quid aliud aequum accidisse Melio Populus Ro. iudicauit: Nemine ipso Aequimeliuilem poena comprobata est.

Aequimentum, ti, Iusta merces appellabatur apud veteres, quae domini soluebatur nomine equorum, aut asinum, qui iumenta imitant. Varro sexages. An si equum emisses quadrupedem, vt meo alio Reatino admitteres, quantum poposcessim, dedisses aequimenti: Haec Norius. Fortassis melius Equimentum, absque dipithongo, ab equo equum sit merces pro administrata equi.

Aequinoctium, Ab aequalitate noctium dicitur: quod tunc dies & noct horarum spatio aequales sunt [*aioleus*. Ital. *Eguinoctio*. Hisp. *La igualdad del dia y de la noche*] Cic. ad Attic. Nunc quidem aequinoctium nos munitur, quod valde perturbatum erat. Duo sunt autem aequinoctia, Vernalis scilicet & Autumnale. Vernalis fit quarto Idus Martias, vel circa octauum Calend. April. & in octaua parte Aetatis conficitur. Quinque le decimo octauo Cal. Octob. ante Virgilitum occasum, diebus quadraginta. Annum enim olim in duas tantum partes diuidebant, hoc est in aetivum, & hyemale solstitium.

Aequinoctialis, adiectiuum: vt, Tempus aequinoctiale, & Horae aequinoctiales, quarum 24. exaequant diem naturalem. Plin. lib. 2. cap. 75. Sic fit, vt vario lucis incremento in Merco longissimus dies 11 horas aequinoctiales, & octo partes vnius horae colligat. Catul. iam vee egelidos refert tepores, iam cali furor aequinoctialis lucundis Ze. phyris fletit auris.

Aequiparatus, as, pen. corr. Significat comparo, vt aequo [*aioleus*. Ital. *Agguagliato*. Hisp. *Igualar una cosa à otra*] Cic. 5. Tusc. Nemo est qui facit ine aequipare potest. Vig. 3. Aeglog. Nec calamus solum aequiparas, sed voce magistrum, Hinc,

Aequiparabilis, & hoc le. Quod aequati vel comparati cum aliquo potest, *temperamentum*. Plaut. in Trin. Ita tu nunc dicis, non esse aequiparabilis vestras cum nostris factiones, acque opes.

Aequiparatio, Gel. lib. 14. cap. 3, Aequiparatio ipsa plerumque, & paritas virtutum inter se confimilium.

Aequipolleo, les, per duplex ll, Parem potestatem habeo. *temperamentum*. Ital. *Poter parimente*. Hisp. *Poder otro tanto*.

Aequipollentia, Aequiualentia.

Aequipondium, ex adiectiuo Aequum, & Pondus. Ponderis aequalitas [*aioleus*. Ital. *Contrappeso giusto*. Hisp. *Peso que se iguala à otro tanto peso*] Vt si dicas, Aurum dedi ad argenti aequipondium. Legitur hoc nomen apud Vitruvium, lib. 10. cap. 8. apud quem & Sacoma pro eodem.

Aequitas, Aequo, aequas. Vide **AEQVVS**.

Aequiualeo, es, penult. corr. Idem quod aequiparo, aequor, quasi tantumdem valeo. [*aioleus*. Ita. *Poter parimente*. Hisp. *Poder otro tanto*] Ouidius de Philonela, Nam quāvis alie volentes modulamina tentent, Nulla potest modulis aequiualeere tuis.

Aequiuocum, A Martiano vocatur Plurivocum, quando pluribus rebus eadem est appellatio: vt Aries. Nam & machinamentum quomuci expugnantur, & fidus in caelo, & animal in tectis Aries vocatur. *temperamentum*.

Aequor, oris, Mare dicitur, ab aquare, pro planum facere, quod aqua superficiem habeat, siue planum sit, nullis iam à tempestate fluctantibus procellis [*aioleus*. Ital. *Mare piurivo*. Hisp. *La llanura del mar à del campo*] Virg. Aen. 1. Heu quae nunc telus, inquit, quae me aquora posse sunt Accipere? Neque solum de mari dicitur, sed etiam in terra de campo plano. Idem Georg. 3. At prius ignotum ferro quam scindimus aequor, Cicero de Dio. 1. Sic enim Aegypti, sic Babylonij in camporum paternum aquoribus habitantes, quum ex terra nihil emineret quod contemplationi celi officere posset, omnem curam in siderum cognitione posuerunt. Quandoque pro aere. Idem 1. Aen. Alpicte bis senos velitant res aequore cygnos.

Aequoreus, a, um, Quod ad aequor pertinet. *temperamentum*. Mart. lib. 1. 3. Hic sca rus aequoreis qui venit obesus ab undis. Virg. 4. Aen. Et genus aequoreum, pro piscibus.

Aequus, a, um, In quo nihil eminet, nihilque est inaequale [*aioleus*. Ital. *Ponalte, plano, giusto*. Hisp. *Cosa que no es alta à inferior*] Cic. pro Cicerone. Sed ne aequo quidem & plano loco. Quae translationem penitus pro integro, & iustitiae dedito, quum nullam in partem se inclinet: vt Praetor aequus. Cic. 6. in Ver. Praetor aequus, & sapiens dimitti subiectum. Ponitur aliquando pro fauente, vel iustitia agente: hoc interdictum dicitur: vt, Te mihi aequum praebere debebis. Cic. ad Attic. Consequenter, vt eos ipsos, contra quos statuas, aequos placabilisq; dimittas. Ad rem quoque aliquando refertur, vt Aequa cendina, aqua lex, aqua postulatione. Tuent. Eun. Quae aequum est vos cognoscere, & ignoscere. Aliquando aequus, pro aequali legitur, siue aequo magno. Tuent. in Lu. nuchio,

mucho, O Thais, Thais, vitiam effert mihi pars aqua amoris rocinm. Virg. 2. Aen. Sequiturque patrem non pallibus aquis. Acquum, neut. gen. Idem quod equitas, ut inueniunt. Virgil. 1. Aene. Cadit & Rhipheus iustissimus tuus. Qui fuit in Teucris, & seruauitissimus equi.

Aequi bonique facio. In bonam partem accipio. [Idem quod bene facio. Ital. *Fagliam in buona parte.* Hisp. *Tomar en buena parte.*] Apul. lib. 1. de Aem. Istud quidem quod polliceris, equi bonique facio. Potest etiam accipi pro Non magni pendo, *ἐλάττω* *πένω* d. Terent. Ceterum equidem istuc Chremes, equi bonique facio. Livi. Ne serpat latius contagio eius mali, nos equi bonique facimus. Cicad Att. line copula dixit, Aequi boni facit. Hæc loquendi formula à Lurisperitis est profecta. Illi enim Acquum bonum appellat, quando non stricto & summo iure, sed secundum æquitatis diuitem, quæ est legitima iuris moderatrix, negotium deciditur. Ex æquo & bono statere, arbitrari, censere, æstimare. Acquum & bonum impetrare, id est ius suum obtinere, sem suam recipere, quod æquum erat, auferre.

Aequabilis. Idem quod equalis. *ἰσότης*, *ἰσότης*. Ital. *Uguale.* Hisp. *Coisum bien, igual, y amigable.* Cic. Offic. 1. Sed hoc colendum est æquabile, & temperatum orationis genus: hoc est quod vno tenore incedit, nec multis figuris & affectibus variatur, sicut solet orationem Iulius. Idem pro Cecinna, Quod æquabile inter omnes, & omnibus vnum esse possit.

Aequabilis. Idem quod equalis. *ἰσότης*. Ital. *Uguale.* Hisp. *Uguatad y amigable.* Idem ferè quod æqualitas, hoc est certus quidam rerum modus, & constantia: vel sibi constans, & nulla parte in vitium inclinans ratio: ut æquabilis vitæ, in qua nulla est perturbatio, neque varietas, aut disceptatio. Cicero. 1. Offic. In liberis verò populis, & in iuris æquabilitate exercenda etiam est facilitas. Ibidem, æquabilis cum vniuersæ vitæ, cum singularum adinsum, maximè decora est.

Aequabiliter. aduerbium. *ἰσότητι*, *ἰσότητι*. Ital. *Uguale.* Idem 2. de Orat. Genus facieturum æquabiliter in omni sermone fufum. Idem 2. de Natur. deorum. Tactus autem toto corpore æquabiliter fufus est.

Æqualis. Par, æquus, magnus. *ἰσότης*, *ἰσότης*. Ital. *Piano, uguale.* Hisp. *Cofa igual à otra cofa.* Cicero. 1. de Legib. Paupertatem diuitis etiam inter homines æqualem esse volumus. Item 3. de Oratore. Et Cretici æqualis Prætor, qui spatio par est, syllaba longior. Interdum accipitur pro simili, *ἰσότης*. Plin. Quam & ipse æqualem fortunam expertus fuisset. Referunt & ad ætatem dicunturque æquales, *ἰσότης*, qui pares sunt ætate, & æque multis numeris annos. Ciceroni verò, *ἰσότης*, dicuntur, qui ætate eadem vixerunt, etiam si alter altero annis multis fuerit maior. Sic Cicero, & Augustum cotæneos fuisse dicimus, æquales verò nequaquam. Cicero in Catone, Nec cum æqualibus solum, qui pauci admodum restant. Idem de Clar. Orat. Livi. Ennio æqualis fuit.

Æqualitas. Similitudo, paritas, seu æquabilitas. *ἰσότης*. Plin. lib. 30. cap. 31. Carnæque quæ exercebantur, ad æqualitatem rediguntur: quæque, & ad ciceritatem perducit.

Æqualiter. Similiter, pariter, ex æquo. *ἰσότητι*. Ital. *Uguale.* Hisp. *Uguale.* Cicero. 1. Acad. Acqualiter omnibus abrogatur fides: hoc est tam his abrogatur quam illis.

Acquē. aduerbium. Significat iuste, *ἰσότητι*. Ital. *Giustamente.* Hisp. *Uguale.* *Uguale.* Idem ferè quod æquitas, hoc est iustitia, iudex qui parit inaudita altera aliquid statuit, etiam si æquē statuerit, haud æquus fuit. Nonnullam idem quod Ex æquo, vel æqualiter, *ἰσότητι*. Cicero. 1. Offic. Beneuolentia ciuium non æque omnes egent. Idem Fam. 13. Litteræ vitæ nostræ prope æquē gratæ erant. Interdum significat Tam, vel Tantū vel Similiter, *ἰσότητι*, & admittit Ac, vel Atque, vel Et. Suetonius in Cæs. Nihil æquē ac iudicis acerbitas profuit. Terent. in Andr. Miser æquē atque ego. Cicero. Atti. Simul quod æquē ea que sunt, ut ea que cetera futura sunt, videre non possum.

Acquitas. [Ital. *Pianura, giustitia.* Hisp. *La iusticia que tiempla lo derecho.*] Modò plantitum significat, *ἰσότης*. Seneca, Iudex qui parit inaudita altera aliquid statuit, etiam si æquē statuerit, haud æquus fuit. Nonnullam idem quod Ex æquo, vel æqualiter, *ἰσότητι*. Cicero. 1. Offic. Beneuolentia ciuium non æque omnes egent. Idem Fam. 13. Litteræ vitæ nostræ prope æquē gratæ erant. Interdum significat Tam, vel Tantū vel Similiter, *ἰσότητι*, & admittit Ac, vel Atque, vel Et. Suetonius in Cæs. Nihil æquē ac iudicis acerbitas profuit. Terent. in Andr. Miser æquē atque ego. Cicero. Atti. Simul quod æquē ea que sunt, ut ea que cetera futura sunt, videre non possum.

Acquo, æ. Acquum, sine æquale facio, plano. *ἰσότης*. Ital. *Spianare.* Hisp. *Uguale una cosa à otra.* Plin. Acquato deinde pavimento infunditur oleum. Cicero. Veri. 6. Quo in summo est aquata agri plantities, & aqua perennet. Hæc propria est huius verbi significatio. Per translationem autem significat æqualiter diuidere. Virgil. 1. Aene. Operumque laborem Partibus æquabit iustis. Aliquando continuare. Idem 9. Aen. Felix si protinus illum Acquisser nocti ludum. Accipitur etiam frequenter Acquare, pro eo quod dicimus, Acqualem vel pa-

tem alicui facere, vel etiam quempiam aliqua in re assequi. Atque ita interdum conuenit cum præpositione Cum. Cicero de Legibus. 3. Inuentum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus se æquare putarint. Interdum cum datiuo. Idem Offic. 1. Ut non solum orationes meas, sed hos etiam de Philosophia libros, qui se iam illis fere æquarunt, studiosè legas. Interdum absolutè. Cæsar Belli Gallici 1. Ut æquato omnium periculo spem fugæ tolleretur. Huius compositio Adæquo, Coæquo, Exæquo & Peræquo, quæ secundum vim præpositionum significant.

Acquatio, verbale. Acqualitas. *ἰσότης*. Italice, *Uguagliamento, equalità.* Hispanice, *Obra de igualar una cosa à otra.* Linius 4. ab Verbe, Nec excellere vnum aut alterum ordinem in ciuitate, sed æquationem ad dignitates fore credidit, &c.

Ær. [Italice, *Aere, aria.* Hispanice, *Ayr elemento.*] Propriè dicitur medium spatium inter elementum ignis & terram, plus multo habes raritatis, quam inferiora elementa. A Virgilio etiam inane vocatur, in Sileno. Næque canebat vii magnam per inane coacta. Semina. Dicitur Ær (ut quidam autumant) *ἀέρ* & *αἴρ*, ab eo quod ferat terram, vel quod feratur. Sed credo potius dici, ab *αἴρ*, id est spiro, unde producit viciniam. Luc. lib. 1. Ær & longi voluent Titana laborum. Qui corripunt, Claudiani deprauata lectione falluntur, dum sic legunt, Lucidus vmbroso miscelbitur ær. Auctore, vera siquid lectione nō habet Ær, sed Axis. Alioquin neque quicquid ratiō cōstaret, neque sensus cōueniret. Hic autem ær partim ad ærealem, partim ad celestem materiam pertinet. Nam illa subtilis, ubi ventosi ac procellosi motus non possunt existere, ad celestem pertinet partem: iste verò qui volueribus permearat, & stadiis quadraginta (ut Pollidonius ait) à terra distat, quum sit turbulentiore & exhalationibus humidis corporecatur, terra deputatur, atque ex se multas species reddit. Nam cōmotus, ventos facit: vehementius concitatus, ignem & tonitrua; contractus, nubila; conspissatus, pluuiam; congelatus nubibus, niuem; turbulentiore congelantibus densioribusque, grandinem: distensus, serenum efficit. Aliquando Ær dicitur ventus, spiritus, vel flatus molleus. Virgil. Æra dimouit tenebrosam, & dissipat vmbra. Aliquando dicitur sonus, Væro, Anima ut conclusa in vesica, quādo est arctè ligata, si perculeris, æra reddet.

Acipes, quatuor syllabarum, penulti. correpta, Celer, quasi Aërios pedes habens. *ἀκίπης*. Virgilius synæresim facit. Fixerit æripedem curam licet.

Acies, adiectiuum quatuor syllabarum, *αἴς*. Modò significat altum: ut, Aeria turris: modò quod constat ex ære, ut, Corpus aerium, fulgor aerius. Virg. 4. Georg. Protinus aërij mellis caelestia dona.

Acromantia, penprod. *ἀκρομαντία*. Diuinatione ex ære.

Acra, æ. Numeri nota erat in moneta, quia eius pretium designabatur. Lucilius, Hæc est ratio peruersa, æra numeri subdita improbi. Astrologi quoque temporis initium, à quo supputationes incipiunt, Acram vocant. Vide Cæli. Rhod. lib. 10. cap. 2. Æra *αἴρα*, Herba triticū encans, quæ apud nos Lolii dicitur, ut inquit Dioscorides. Plin. lib. 18. cap. 17. Est herba quæ cicer encocat, & eorum, circumligando scivocatur orabancheriticum simili modo æra.

Acirneus, a, um, Quod ex æra factum est. Idem, Panis verò cum melle & ærinea farina id est loliacea.

Ær, æ. *ἄρ*, Oppidum est Macedoniæ, cuius incolæ Acæri, *αἰερίαι*, dicuntur. Alterum ad Hellespontum: à quo gentile Acæres, *αἰερίαι*. Tertium in Ionia. Vide Stephanum de Urb.

Acranthemis, Vide *ΑΝΤΗΜΙΣ*.

Ær, æ. *ἄρ*, Olim dicta est Aegyptus, teste Stephano. Aeria, Narbonensis Galliarum oppidum, apud Plinium libro 3. cap. 4. Item insula in mari Aegæo, nō procul à Nelli fluminis ostio, quæ alin nomine Thasos dicitur. Autor Plinius libro 4. cap. 12. Hoc etiam nomine dicta est insula, quæ notiorie nomine Creta appellatur, ut videm Plinius testatur loco iam citato.

Acrica, Piscis est, carniuosus, qui vnus inter omnes pisces pediculis sub branchiis innatis infestat. *αἰρίαι*. Aristoteles Chalcidem vocat, si Gaza credimus, qui lib. 8. Histo. animal. Acricam vocat, quæ Aristoteles Chalcidem appellat.

Acrinus, a, um, Siue (ut alij legunt) Acrineus, idem est quod Loliaceus. Vide Farina ærina, vel ærinea, quæ fit ex Lolij semine. Plin. libro 22. capite 25. Acrina farina magis cæteris purgat vlcera vetera. Vide *ÆR, æ.*

Acrizula, *αἰρίζου*, Gemma est ex Iaspido genere, ab ærio colore nomen habens. Nam *αἰρίζου*, est æceri imitari. De hac Plinius lib. 37. capite 8.

Acromeli, *ἀκρομέλι*, Liqueor est in Syria præcipue & Arabia sereno cælo ex ære deliuens sub exocorū Vergiliatum, plantisque adhærens, & deinde duritiam quandam colligens. A quibusdam eos Syriacos, à recentioribus Manna dicitur. Vide Ruellium lib. 1. cap. 24.

Ær, æ. *ἄρ*, per quatuor syllabas, & penult. corre. *αἰερίαι*. Vxor Atrei, ex qua Thyestes duo: suscepit filios, quos postea Atreus frater comedendos posuit. Quorum scelerum turpitudine ne pollueretur, Solem æuerum fabulantur Poëta. Ouid. 1. Trist. Si non Acropem fater sceleratus amasset, Auerfos Solis non legeremus equos.

Acergo, penprod. æruginis, Idem quod rubigo, & propriè in ære vel argento, quum viridescit. *ἰσότης*. Italice, *Ruggine.* Hispanice, *El mocho de cobre.* Rubigo verò in ferro, & feretibus, *ἰσότης*. Quamquam & Rubigo pro æris vitio postquam inuenitur. Plinius lib. 34. ca. 9. Acra exteris ceteris: rubiginem trahunt, quum neglecta, nisi oleo prutgantur. Transfertur ad segetum rubiginem, vel apud Theophrastum lib. 4. de Causis plantarum, appellat enim Græci *αἰερίαι*. Est autem Acergo incidentis segetibus humoris, putrefactio, quo vitio spica marcidæ sunt, & in puluerem fetidum conficiuntur. Apud Horatium & Iuuenalem accipitur Acergo pro pecunia, quæ ex ære fit.

Acerginosus, a, um, *αἰερίνος*, Quod est ærugine plenum. Seneca lib. de Bee. vitæ, Maiorem dicitur partem in æruginosi lamellis consumit.

Acrumna, *ἄρ* & *αἰρ*, Leuo, tollonam propriè Acrumna, & per diminutionem

vius, primū parvulis fruiat rebus. ¶ Aetas media, vocatur illa, quæ est inter iuvenam & senectam, quam Auienna vocat ætatem pulchritudinis, *αἰὴς τῆς ἡλικίας*, quæ ferè est à trigésimo vsque ad quadragesimum annum. Eadem dicitur Aetas consistendi *ἡλικία συνίστην*, in qua Hippocrates Aphor. 1. facit in mediam ferri dicit.

Aetatem, aduerbium temporis, significat diu. [*ἄρῃ αἰάρα*. Ital. *Zungamento*. Hisp. *Luengo tempo*] Plautus, Vt tibi superstes vxor ætatem sit. Terentius, Iandudum ætatem lites sunt inter eos. Idem, Iandudum ætatem abij. Idem in Heer. Nam neq; ille hoc animo erit ætatem. Plaut. Aetatem velim feruire, Litanum modò vt conueniam.

Aetula, diminutivum, Aetas modica, & tenerior puerorum ætas. [*ἁγία ἡλικία*. Itali. *Etatenera*. Hispan. *Edad tierna*] Cic. de Finib. Facile est hoc cernere in primis puerorum ætutis. Idem de Arusp. respon. Quæ primam illam suam ætutem ad seuerarum locupletum libidines deculit. Plautus in Pseud. In munditiis, mollitiis, delicisq; ætutem agit.

Aeternus, Perpetuus, quasi æternus, à quo Sempiternus, quasi semper æternus [*ἄϊωνος*, *ἄϊωνος*. Itali. *Eterno*, *perpetuo*. Hispan. *Cosa que siempre dura y vive*] Sall. in Cat. Virtus clara, æternaque habetur. ¶ Differunt tamen Aeternum & Sempiternum: quod Sempiternum dicunt Deum esse, qui semper fuit, existit: Aeternus homines, qui principium quidem habuerunt, & tamen animo sunt immortales atq; perpetui. ¶ Aeternitas, sequenter pro aduerbio temporis accipitur. *ἀϊ*. Virg. 6. Aen. sedet æternūq; sedebit. Infelix Theseus, loquitur de patris inferorum. Idem, Manet, æternūq; manebit. ¶ Sic Aeternò, Idem, Plin. lib. 2. cap. 107. Vixit æternò hunc fontem igneum contexens fratibus.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

Aeternitas, Perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest: quoniam omne contineat ævum, & contineatur à nullo. [*ἄϊωνος*. Itali. *Eternità*. Hispan. *Aguaella duracion sin comienço y fin*] Plin. lib. 1. cap. 5. Materix verò ipsi æternitas. Idem libro 2. ca. 7. Nec mortalis æternitate donare.

æus exarscunt. De hac Plin. lib. 26. cap. 4. & lib. 27. cap. 4.

AE T H I O P S, *Αἰθίοψ*, Vulcani filius fuit, qui Aethiopiam à se denominavit, vt placet Plinio lib. 6. cap. 30. ¶ Aethiopes quoq; dicuntur, qui Aethiopiam incolunt, & mulieres Aethiopiæ, *αἰθιοπίδες*.

¶ Sunt qui Aethiops dictos putent, à Chus filio Cham. Nam Chus Hebræis Aethiopem sonat. Hi olim ad Indum Riuum habitasse creduntur, relictiq; sedibus suis, iuxta Aegyptum concessisse inter Nilum & Oceanum supra Heliopolim, & paulatim etiam ad interiora Africæ penetrasse. ¶ Strabon. lib. 1. Hæmetum loquutus, deplacem Aethiopiam facit alteram ad plagam Africæ Orientalem, quam primò cognouerunt, qui ex Arabia soluerunt alteram ad Occidentem, cuius in notitiam primū perueniunt, qui Gadibus egredi, Occidentum litus illustraverunt.

AE T H O N, *Αἰθών*, Equus Phæbi dictus est. Fuere autem (vt in fabulis fertur) quatuor equi Solis: Phlegon scilicet, Pyroon, Heos & Aethon, quibus significantur quatuor diei horæ. Ouid. 2. Metamorph. Interea volucres Pyroon, & Heos, & Aethon, Solis equi, quatuorq; Phlegon, humitibus auris Flammiferis implent. Latine Aethon interpretatur ardens: Phlegon, inflammans, Pyroon, ignitus; Heos, lucifer.

Aethra, *ἄῆρ*, Splendor ætheris, & pro æreponitur. *ἄῆρ*. Virg. lib. 3. Nam neq; erant astroz ignes, neq; lucidus æther Sydereus polus. Vbi Scruuius, per Aethram syderem, intelligit splendorem ætheris. ¶ Nam æther est ipsum elementum, æthra vero splendor ætheris.

AE T H R A, *Ἀἰθήρ*, Filia Pierthei regis, & vxor Aegæi, materq; Theci. Ouid. in epist. Actæades ad Thecium, Nec pater est Aegæus, nec tu Piertheus; filia. Filius. Vide in Aegæo, Alia fuit Aethra Oceani & Tethyos; filia, vxor Atlantis, filia Iapeti, quæ ea xii. filias, & vnum filium, Hyantem videlicet, suscepit: Hyas in Libya à serpente occisus est: cuius mortem quum quinq; sorores nimium dolerent, luctu contabuerunt: sed Iouis commiseratione inter sydera sunt translata, Hyas & filii à fratris nomine dicti. Reliquæ septem, eò quod plures superstites mansissent, Pleiades sunt appellatæ, vt auctor est Timæus Græcus scriptor. sed de his infra paulò aliter.

AE T H R A E A, *Ἀἰθραία*, Insulæ nomen est, in mari Carpathio, quæ hodie Rhodos dicitur. *Ρόδος*. Autor. Plin. lib. 5. cap. 33.

AE T H R I A, *Ἀἰθρία*, In Aegæo mari insula est, quæ & Aeria, & Thaffos appellata est. Plin. lib. 4. cap. 12.

AE T H R Y A I A, Vide H T R Y A I A.

AE T H V S A, *Ἀἰθυσία*, Insula est in mari Libyco, quæ à quibusdam Aegusa dicitur. Plin. lib. 3. cap. 8.

Aetia, *ἄῖα*, Callimachus poeta librum suum inscripsit, quem de causis & rationibus factorum edidit, eodem penè argumento quo Ouidius Fastos conscripsit. Opus hoc temporum iniuria interceptum ad nos non peruenit.

Actiologia, *ἄκτιολογία*, Causæ redditio, composita dictio *ἄκτις* & *λόγος*. Quot. lib. 1. cap. 15. Sententia quoq; & chrisæ, & xtiologia, subiectis dictorum rationibus, apud Grammaticos scribantur, quia initium ex lectione ducunt. Quorum omnium similis est ratio, forma diuersa: quia Sententia, ætiologica est vox: Actiologia, personis continetur.

Action, *ἄκτις*, Causa, principium, origo. Vnde Aetia Callimachus librum suum inscripsit, quo causas & origines factorum Græcæ antiquorum est complexus, quemadmodum Ouidius in Fastis Romanorum Latiorumq; factorum initia causisq; est persequutus.

Actites, pen. prod. *ἄκτις*. Lapis est colore subrusco, quem si concutiat, aliud lapidem, quem veluti prægnans in vtero gerit, intus audis sonantem. Inueniuntur bini in aquilarum nidis: si feruntur, aquilæ sine ulla oia parere non posse. Quum ob causam nomen illis impositum creditur. Mijterum quoq; patris, femori alligatus actites, faciles reddere putatur. Quatuor autem sunt actites species, quas enumerat Plin. lib. 36. cap. 23. ¶ Est & Actites, gemmæ nomen, impositum à colore aquilæ candicante cauda. Vide eundem lib. 37. cap. 11.

AE T I V S, *ἄκτις*, Medicus fuit insignis, ex Antiochia Syrix vrbe, discipulus Eunonii, tempore Constantini imperatoris, Aethæos cognominatus, quod diceret nullum esse Deum, vt alij quidam impij philosophi. Scripsit de Re medica libros sedecim, & Epistolæ quasdam. Nomen deductum est *ἄκτις* & *ἄκτις*, hoc est, ab aquila. Vnde per quatuor syllabas proferri debet.

AE T N A, *Ἀἰτνα*, Mons Siciliæ perpetuo clarus incendio, eòq; nomine à Poëtis celebratus. Incendij autem eius causas explicat Trogi abbreviator Iustinus lib. 4. Sicilia (inquit) ter ra est cauernosa, & fistulosa: quo fit, vt ventorum fluxibus pateat, vnde ignis concipitur. Interius seculi sulphur habet & bitumen, quod vbi ventus per spiramenta cauerarum incubuit, diu luctatus concipit ignem: sic Aetna durat incendium. Motus ergo ventorum, causa incendij est.

Aetæus, *ἄῖα*, Denominatiuum. Virg. 8. Aene. Cyclopus ex ca campis Antra Aetæa tenant. Accipitur interdum pro magno, instar Aetææ montis, vt annotauit Cælius Ant. lect. lib. 2. cap. 23. In qua significatione Virgilius quoq; vltimè videtur lib. 3. Aen. Cænimus altantes nequiquam lumine toros Aetæos fratres.

AE T N A, Oppidum in Sicilia, non procul à Catana, Hieronis opus, quod olim, teste Stephano, Inessum dicebatur. Hinc Aetæes populi, *ἄῖα*, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 8.

AE T O L I A, *Ἀττολία*, El despectus Græciæ regio in tertio finit Europæ, Epiro, Acarnania, & Locris finitima; dicta ab Aeolo Martis (vt Plinio placet) filie (vt Stephanus maualt) Endymionis filio: quum anrea Hyantis *ἄῖα* diceretur.

Aetolus, *ἄῖα*, pen. prod. *ἄῖα*. Virg. lib. 2. Non erit auxilio nobis Aetolus, & Arpi. Dicitur & Aetolus, vt scribit Plin. lib. 6. cap. 54. Martis fuit filius. Homeri autè enarrator, de Aeolo sic tradidit, Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit: qui cæde per imprudentiā in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ postea ab ipso Aetolia dicta est: ibiq; genuit filium Pleuron, à quo vbi Aetolia dicta. Huius autem alij diu filij fuerunt, Cætes, & Calydonia quibus: cætes aliis vbi vbi nomina data sunt.

AE T O L I A, *Ἀττολία*, El despectus Græciæ regio in tertio finit Europæ, Epiro, Acarnania, & Locris finitima; dicta ab Aeolo Martis (vt Plinio placet) filie (vt Stephanus maualt) Endymionis filio: quum anrea Hyantis *ἄῖα* diceretur.

Aetolus, *ἄῖα*, pen. prod. *ἄῖα*. Virg. lib. 2. Non erit auxilio nobis Aetolus, & Arpi. Dicitur & Aetolus, vt scribit Plin. lib. 6. cap. 54. Martis fuit filius. Homeri autè enarrator, de Aeolo sic tradidit, Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit: qui cæde per imprudentiā in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ postea ab ipso Aetolia dicta est: ibiq; genuit filium Pleuron, à quo vbi Aetolia dicta. Huius autem alij diu filij fuerunt, Cætes, & Calydonia quibus: cætes aliis vbi vbi nomina data sunt.

AE T O L I A, *Ἀττολία*, El despectus Græciæ regio in tertio finit Europæ, Epiro, Acarnania, & Locris finitima; dicta ab Aeolo Martis (vt Plinio placet) filie (vt Stephanus maualt) Endymionis filio: quum anrea Hyantis *ἄῖα* diceretur.

Aetolus, *ἄῖα*, pen. prod. *ἄῖα*. Virg. lib. 2. Non erit auxilio nobis Aetolus, & Arpi. Dicitur & Aetolus, vt scribit Plin. lib. 6. cap. 54. Martis fuit filius. Homeri autè enarrator, de Aeolo sic tradidit, Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit: qui cæde per imprudentiā in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ postea ab ipso Aetolia dicta est: ibiq; genuit filium Pleuron, à quo vbi Aetolia dicta. Huius autem alij diu filij fuerunt, Cætes, & Calydonia quibus: cætes aliis vbi vbi nomina data sunt.

AE T O L I A, *Ἀττολία*, El despectus Græciæ regio in tertio finit Europæ, Epiro, Acarnania, & Locris finitima; dicta ab Aeolo Martis (vt Plinio placet) filie (vt Stephanus maualt) Endymionis filio: quum anrea Hyantis *ἄῖα* diceretur.

Aetolus, *ἄῖα*, pen. prod. *ἄῖα*. Virg. lib. 2. Non erit auxilio nobis Aetolus, & Arpi. Dicitur & Aetolus, vt scribit Plin. lib. 6. cap. 54. Martis fuit filius. Homeri autè enarrator, de Aeolo sic tradidit, Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit: qui cæde per imprudentiā in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ postea ab ipso Aetolia dicta est: ibiq; genuit filium Pleuron, à quo vbi Aetolia dicta. Huius autem alij diu filij fuerunt, Cætes, & Calydonia quibus: cætes aliis vbi vbi nomina data sunt.

Aetolus, *ἄῖα*, pen. prod. *ἄῖα*. Virg. lib. 2. Non erit auxilio nobis Aetolus, & Arpi. Dicitur & Aetolus, vt scribit Plin. lib. 6. cap. 54. Martis fuit filius. Homeri autè enarrator, de Aeolo sic tradidit, Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit: qui cæde per imprudentiā in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ postea ab ipso Aetolia dicta est: ibiq; genuit filium Pleuron, à quo vbi Aetolia dicta. Huius autem alij diu filij fuerunt, Cætes, & Calydonia quibus: cætes aliis vbi vbi nomina data sunt.

Agafytus, [ἀγαφύτης. Ital. *Sordido, felloso*. Hispanicè, *Agafy*] Apud Latinos squalidum sonat, & sordidum: vnde Pittacus Mitylenæus philosophus Agafytus est dictus, quod neglecto corporis cultu videretur sordidior.

AGATHA, ἀγάθη. Stephano, Oppidum provincie Narbonensis, quondam Massiliensium. Vide Plinium lib. 3. cap. 4. ¶ Fuit præterea hoc nomine virgo (teste Volaterrano lib. 13.) Cathacensis, & martyr, sub Gallo mammillis tora.

AGATHARCHIDES, ἀγαθαρχίδης. Historicus Samius, de quo Plutarchus in historia Persica.

AGATHA, pen. prod. ἀγάθη. Oppidum est Phocidis. Stephanus.

AGATHIAS, ἀγαθίας. Smyrnæus fuit historicus nobilissimus, qui Iulianiani Caesaris gesta conscripsit.

GATHYRNVM, Vide AGATHYRSVM.

AGATHO, penul. corr. ἀγαθός. Philopoli Pythagorici nomen fuit. Hic quum annorum esset octoginta, ab Archelao rege interrogatus, num quas adhuc seruaret pristini corporis reliquias. Quid nil inquit: nam non modo Ver, verum etiam Autumnus consuevit bonos fructus proferre. ¶ Fuit etiam hoc nomine Atheniensis vir, postea totius proceritatis & fortitudinis: de quo Philosophus in vita Herodis Attici. ¶ Fuit & nomen filij Priami, qui cum patre Hectoris corpus redempturo, ad Achillem profectus est, vt habet Homerus Iliad. lib. vi.

AGATHOPOLIS, ἀγαθοπολις. Gallie Narbonensis ciuitas est, quæ hodie Montepellianus dicitur, vulgò *Montpellier*, vel potius *Agde*.

AGATHOCLES, ἀγαθοκλῆς. Siculus tyrannus fuit, qui ex sordido generatus, patre scilicet sigulo, quum libidini, latrocinioque, operam dedisset, gregariis militibus exercebat. In qua quod manu strenuus esset, & in concionibus perscandus, breui ex centurione tribunus militum euasit: & primo quidem bello contra hostes pugnaus, magna suæ virtutis præbuit experimenta, adeo vt in demortui regis locum fuerit substitutus. Nec multo post interfectis Syraculanis nobilibus, cum Cathaginensibus bellum gessit. Deinde spe ampliandi regni in Italiam traiecit: ubi quum deceptus fuisset, ex indignatione morbum contraxit: ex quo etiam vita fundus est. Hic quum siguli (vt modo diximus) esset filius, generis humilitatem non modò non dissimulauit, verum etiam eo veluti firmissimo argumento usus est, ad inflammados suos ad cæpendam virtutem. Vnde vasis aureis frequenter sigulina solebat admiscere, vt ostenderet sordidissimæ etiam conditionis hominibus per virtutem ad honores iter patere.

AGATHYSA, ἀγαθυσσα. A Callimacho dicta est insula in gurgente nobilis, quæ alio nomine Telos dicitur. Plin. lib. 4. cap. 12.

AGATHYRSVM, sive AGATHYRSAM, ἀγαθύρσος Stephano, Vrbis est Siciliæ, quæ recensetur à Plin. lib. 3. cap. 8.

AGATHYSTI, ἀγαθύστει. Populi Scythiæ vicini (vt inquit Hieronymus) qui multum habent auri, sine auaritia, aut inuidia. Hos Plin. lib. 4. cap. 12. scribit habere capillos cæruleos. Poetæ pictos vocant, quoniam versicoloribus vestibus induuntur. Virg. lib. 4. Cretesque Dryopesque fremunt, pictique Agathyrsi. Dicti Agathyrsi, ab Agathyrio Herculis filio.

GAUYS, pen. prod. ἀγώς. Filia Cadmi & Hermiones, & vxor Echionis, quæ in Iuxorem versa Pentheum filium, regem Thebanorum, in Orgeis Bacchi suis manibus dilaniavit.

GAVALI, ἀγῶνι. Populi sunt Septentrionalis: quos Homerus circa initium lib. 13. Iliad. dixit gentem innocentissimam, vt quæ sine vllis diuinis equino victit laetæ.

GAUYS, pen. prod. ἀγώς. Vnus è Priami filius, apud Homerum lib. 13. Iliad. vlti. qui patrem Hectoris corpus ab Achille redempturum comitabatur.

GBARVS, ἀγῶν. Rex fuit Edessæ, cuius ad Christum Seruatorem nostrum epistolam, Christiani iidem responsum, vide apud Eusebium.

GBATANA, ὄρυς, ἀγῶν. Stephano, Oppidum Phœnicæ, quod Plin. lib. 5. cap. 13. Ecbatana appellat. ¶ Item oppidum Mediæ, totius regionis caput, à Seleuco conditum: quod & ipsum Plinius Ecbatana appellat, lib. 6. cap. 14.

Age, Aduerbum adhortantis: & singularem numerum desiderat, Agite pluralem: Agedum vtunque admittit [ἀγέ, ἀγί. Italicè, *Harpe, Horus*] Quint. Agedum si videtur, extra portas prospice. Cicero pro Sylla, Agedum, conferte: vnde cum illis vitam P. Syllæ. ¶ Dicimus & Agitedum, sed in plurali semper. Liu. lib. 1. Agitedum, ite necum. ¶ Interdum est correptius. Terent. in Adelph. Age, scis quod loquar: Pecuniam in loco negligere maximum interdum est luctum. ¶ Interdum pro Dic. Terent. in Adelph. Age, noui tuum animum, quasi iam vltimam tibi sint viginti minæ. Vbi Donatus, Age nunc verbum est, significans Dicere: quia iam propè est, vt consentiat per suadenti. ¶ Interdum consentientis. Terent. in Adelph. Age age, traducatur Bacchis. ¶ Interdum excitandi & plerumque post Nunc, apud Petras ponitur. Virg. Georg. 4. Nunc age, naturas apibus quas Iuppiter ipse Addidit, expeditam.

Agea, pen. prod. Via in naui, dicta quòd in ea maximæ quæque res agi solent, ἀγῶν. Ennius, Multa foro ponens, ageque longa repletur. Vbi etiam Foros vocamus.

AGEOCVM, penult. prod. ἀγῶν. Ptolemæo Gallorum Senonum oppidum est, quod idem esse existimatur cum eo, quod Galli sua lingua *Soni* vocant.

CELADES, ἀγῶν. Nomen insignis statuarij, & magistri Polycleti: cuius meminit Plin. lib. 34. cap. 8.

Agelæus, ἀγῶν. Dicitur à Grecis, qui à nostris Cibarius dicitur, vix farina parum bene cribrata constans. Vide Catium lib. 9. cap. 16. & Ruellium lib. 2. cap. 14.

Agellus, ἀγῶν. ab ἐλ & γῶν. Ital. *Meslo, Chetmai* non vide Hispan. *Agellus* non est in Italia, sed in Africa. Latine mæstus, & sine risu. Quo nomine dictus est Crassus, cuius Crassi à Parthis intercepti, quem tradunt semel tantum in vita sua risisse: quod factum est, quum vidisset abnum carduus comedentem, dixissetque ob id. Similem habent labia lactucam. Factum hoc dictumque, seltissimum risus subsecutus est. Cic. 5. de Finib.

Agellus, vide AGELLUM.

Agema, atos, pen. prod. ἀγῶν. Ital. *Squadra*. Hisp. *Muchedumbre*, *compañia de gente*. Idem quod agmen. Arrianus scribit alam equitum fuisse, quæ dicebatur ἀγῶν. quancumque & de pedibus dici agema, idem testatur Arrianus. Lilius 5. Decade, Delecta inde, & viribus, & robore atatis ex omni cetratorum numero duo erant agemata: hæc ipsi legionem vocabant.

AGENOR, ἀγῶν. pen. prod. Nomen regis Phœnicum, & Beli filij. Hic genuit Taygetam & Europam filias: filios verò Calice, Cadmum & Phœnicem. Virgil. 1. Aen. Punica regna vides, Tyrios, & Agenoris vrbeni. ¶ Hoc etiam nomine dictus fuit filius Antenoris Troiani.

Ager, Ital. *Campo*. Hisp. *Campo que se labra* [ab ago, is, quòd in eo aliquid agatur, vel (vt Donatus inquit) quòd in eo multa sint agenda. Quantilianus autem lib. 1. scribit Græcum esse. nam ἀγῶν Latine dici potest. Significatque Ager quandoque circumscriptum territorium alicuius vrbis seu provincie, vt Sal. in Catil. Reliquos Catilina per montes asperos in agrum Pistoriensem abducit. Vnde dicimus, Ager Campanus, Ager Brixianus. Et includit in se nemora, saltus, pascua, lacus, flumina, & omnia quæ in territorio illo sunt, & in ea significatione vix vquam reperitur pluraliter. ¶ Quandoque significat partem quandam ipsius territorij vrbis, quæ priuatim ab aliquo possidetur, & esse videtur rus, in quo & domus, & omnia quæ in agro sunt, generaliter continentur: id est quæ pro capiti ipsius partis esse possunt. Vnde Terent. in Eunuch. Ex meo propinquo rure hoc capio cominodi. Et sequitur, Neque agri, neque vrbis odium me vncquam percipit. Vbi satiras cepit fieri, cominuto locum. Idem in Heaut. Agrum in his regionibus meliorem, neque pretij maioris nemo habet. Ex paulo post, Tarenta duodecim coegi, agrum hunc mercatus sum: hic me exerceo. Ex his innuitur sub Agri nomine & domum, & omnia alia quæ in agro continentur comprehendit, idemque esse Agrum, Rus, & Possessionem. ¶ Notandum tamen quòd nec rus, nec ager villa est, sed villa in rure, sive agro dicitur esse. ¶ Quandoque Ager significat locum in rure quem colimus, sive arando, sive conferendo: & singularem, pluralemque numerum habet. Col. lib. 1. Nam vbi sedulo colitur ager, plerumque compendium, nunquam, nisi si celi maior vis, aut prædonis incellit, detrimentum affert. Lilius lib. 4. Pestilentem anuum inopia frugum, neglecto cultu agrorum, vt plerumque fit, excoquit. ¶ Ager colonus. Cic. de Leg. agrat. Cognoscere aut qui ager colonus esset, quòd milites veterani deducti essent, qui, &c. Videtur eam agri partem significare, quæ propriè ad arandum accommodata est, & alio nomine Aruum dicitur.

Agellus, diminutiuum. Significat paruum agrum [ἀγῶν, ἀγῶν. Ital. *Campicello*. Hispan. *Campo pequeño*] Tarentinus in Adelphi. Agelli est hic sub vrbe paulum, quod locitas foris. Huic deaus, qui situat. ¶ Hinc fit aliud diminutiuum Agellulus. Ambrosius, Qui fidei exerceat militiam, ab omni vsu negotiationis abstinere debet, agelluli sui contentus fructibus.

Agrarius, a, um, ἀγῶν. Ital. *Cosa appartenente al campo*. Hisp. *Cosa perteneciente al campo*. Quod ad agros pertinet, vt Lex agraria, *republicæ agraria*, quæ forebatur de agris populo diuidendis. Liu. lib. 2. Tum primum lex agraria promulgata est.

Agrarius, rij, substantiuum, Legis agrariae suffragator, aut qui agros publicos diuisos possidet. Cic. 1. Philipp. Nam rursus reprobos dueriaribit num sollicitabit rursus agrarios?

Agreffe, Dicitur, quod rusticum est, & ad agros pertinet, quòd in agris, non in hortis nascitur [ἀγῶν. Ital. *Villeto*. Hisp. *Cosa del campo*] Virgilius, Cerecem pubes agrestis adoret. idem, Dicendum & quæ sint duris agrestibus arma. ¶ Item Agrestis dicitur, qui syluestrem vitam agit, & feram: quem & Græci ἀγῶν dicunt. Vnde in compositione Onager dictus est asinus ferus. ¶ Agrestis substantiuum pro homine rustico. Virgilius 9. Aeneid. Lydorumque manum, collectos armat agrestes.

Agricola, penul. corr. ἀγῶν. Cultor agri [ἀγῶν. Ital. *Lauoratore della terra*. Hisp. *Labrador del campo*] Virgil. 1. Georg. O fortunatos nimium, bona si sua norint, Agricolas. Cic. 1. Tuscul. Arbores feret diligens agricola. Est autem nomen generale: nam agricolarum alij Aratores, alij Vinatores, nonnulli Arboratores, multi etiam Pastores, quales erant ferè apud antiquissimos. Nec solum rustici, & agrestes dicuntur Agricola, sed multi etiam oppidani: quod genus vitæ olim in maximo pretio fuit, atque honore, præsertim apud Romanos. Caro de re Rust. cap. 1. Bonus agricola, bonusque colonus. Ita laudabant antiqui virum bonum.

Agricolatio, onis, Idem quod agricultura. [ἀγῶν. Ital. *Lauoramento di campi*. Hisp. *La labrança*] Colum. lib. 1. cap. 9. Minus in hoc officio quam in cæteris agricolatio frugalitatem requirit.

Agricolus, Idem quod Agricola. Liu. 6. bel. Punic. Seruos agricolatores temp. abduxit.

Agricoltura, a, um, Cultus agrorum [ἀγῶν. Ital. *Lauoramento di coltiuamento di campi*. Hisp. *La labrança*] Cic. 1. Offic. Nihil est agricultura melius, nihil vberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius.

Agripetæ, pen. corr. Qui petunt ex agrorum diuisione portionem, quæ vitium dabatur. Cicero ad Atticum, Seruos autem dicere eum & agripetæ electos à Burthoribus.

Agerton, ἀγῶν. Herba est ad duorum palmorum altitudinem excrefcens, similis origano, florem ferens bullis aureis non abssimilem: dicta, quòd non facile marcescat. Vide Plin. lib. 27. cap. 4.

Ageratius, ἀγῶν. lapis est, quo coriarij olim utebantur in poliendis coriis: cuius loco hodie vtuntur massa vitri. Meminit huius lapidis Galenus lib. 9. Simpl.

AGERONA, Dæ cuiusdam nomen erat apud Romanos, ab agendo dicta, quòd industriè præsidere putabatur. Sicut contra Muræa, locordia Dea credebatur.

AGSANDER, ἀγῶν. Insignis statuarius fuit ex Rhodo insula, qui vnà cum Polydoro & Athenodoro, Laocoonem marmoreum fecit in domo Titi Vespasiani Imperatoris, omnium artificum opera longo intervallo superantem. Vide Plin. lib. 36. cap. 5.

fermo. Vide paulo ante in dictione A G O N I A. Agonia quoque antiqui hostias appellabant. Este Festo, nomine ab agendo deducto. Sterilitatem quoque & impotentiam generandi, Agoniam Graeco vocabulo agonia vocatur. Agonia antepen. prod. agonia extrema est conturbationis species, quam Latini Trepidationem vocant. Quam vocem etiam Lucius interpretis servauit, cap. 22. Et factus (inquit) in agonia prolixius orabat.

Agonisma, agonia, Graecis est palma, siue primum certaminis. Agonium, Dies appellabatur, quo Rex factorum agonias, hoc est hostias immolabat. Auctor Festus.

Agonista, agonia, Qui in agone contendit, certator, pugil.

Agonius, agonia, Dicebatur Deus, qui praesidebat rebus gerendis: in cuius honorem Agonalia instituta fuisse, existimavit Festus.

Agonotheta, agonia, pen. corr. ab agonia & theta, Munerarius, quasi agoniae dispositor seu praefectus, qui primum certaminis in quolibet ludum genere praeparat, qualis Achilles apud Homerum in funere Patrocli, & Aeneas apud Virgilium. Aene. Spartianus in Adriano, Pro agonotheta resedit.

A G O N A X, Zoroastri fuit praceptor in arte Magica. Apud Plinium tamen lib. 30. cap. 1, Azonacem hunc, non Agonacem appellatum invenimus.

A G O N E N S I S P O R T A, Romae fuit in monte Quirinali, quae & Colina porta dicebatur.

A G O N I S, idis, Liberta Veneris Erycinæ, Apud Ciceronem 1. Verr.

A G O R A C R I T V S, agonia, Insignis Itacacius fuit, Phidias discipulus, cuius opus esse creditur Veneris Rhamusae signum, quam Nemesis appellavit. Nam quum de facienda Venere cum Alcibiade condiscipulo suo contenderet, suffragio imperitii populi, non arte superatus, vique adeo rei indignitate commotus est, ut signum illud Nemesis appellaret, cuius lege vendiderit, ut Athenis esset. Auctor Plinius lib. 36. cap. 5.

Agonium, Agonothetes, vide A G O N.

Agoraeus, agonia, Nundinarius, vita emens: ab agonia & euno. agonia enim forum venaliū dicitur: quoniam etiam pro Concione, pro Pretorio, pro re vendita, & pro Foro iudiciali quandoque ponatur.

Agoraeus panis, agonia, dicitur, qui in foro rerum venalium venditur: de quo vide Ruellium lib. 2. cap. 14.

Agoranomus, agonia, pen. corr. prorsus eiusdem significationis est, cuius & Aedilis: de quo in superioribus satis. Dicitur Agoranomus, à foro rerum venalium, cui regulam praescribit. Plautus in Cap. Mitræ, adeo est, nisi hunc fecerit sibi agoranomum Aetoli.

A G R A G A S, Regia Lætanitarum, Arabiarum populorum. Plin. lib. 6. cap. 28.

A G R A D A T V S, agonia, Rex Persarum, postea Cyrus dictus, à Cyro Persidis filio. Strabo lib. 15.

A G R A T A R U M, agonia, Oppidum est mediterraneum Attædæ, apud Plin. lib. 4. cap. 8. Item Attædæ regiuncula, Dianæ agoniae templo insignis. Vide Cælium Rhod. lib. 20. cap. 7.

A G R A S I, agonia, Stephanus, Populi sunt Arabiarum in sinu Lætanico, quorum oppidum est Agria, agonia, Lætanitarum regia: cuius nomen & Plinius lib. 6. cap. 28.

A G R A G A S, Qui & Acregas, agonia, Siciliæ mons est, & in eo oppidum eiusdem nominis, quod hodie Agrigentum vocant. Vulgo Gergonia. Virg. 3. Aen. Atque inde Acregas ostendit maxima longæ Mænia.

Agragantinus, idem quod Agrigentinus. Lucr. lib. 1, Quorum Agragantinus cum primis Empedocles est. Vide A G R A G A S.

Agrophos, agonia, pen. corr. Latine non scriptus dicitur, vel non pictus. Sic Agaphum in dicitur, quod non scriptum, sed consuetudine receptum, & à minori populi parte approbatum.

Agrarius, Agrellis, vide A G R.

Agre, agonia, Cuius est Lydia, apud Stephanum.

Agria, agonia, Scabies quardam est flatus anni temporibus revertens, curata adeo difficilis, ut nulla penè arte sanari possit: unde & nomen habet. Agria enim idem est quod immixta, vel feor. Celsus Feram scabiem appellat.

Agriacantha, agonia, Spina est sylvestris, carduo similis, densis hirsutis spinis. Auctor Dioscorides.

Agricola, vide A G R.

Agriola, agonia, Olea sylvestris, quam Latini vocant Oleastrum.

A G R I O S N E F V M, agonia, Vrbis Siciliæ, quæ & Acregas, siue Agragas dicitur, ex qua Empedocles philosophus, & Paalatis tyrannorum iussus originem duxerunt.

Agrigentius, agonia, um, agonia, possessum, pen. prod. ut Tyrannus Agrigentinus. & Sal Agrigentinus, qui in igne fuit, & in aqua vel liquore alio crepitavit, quasi torreat. Plin. lib. 31. cap. 7, Agrigentinus salignum patiens, ex aqua exiit.

Agriocardium, agonia, Herba eadem esse creditur cum ea, quæ alio nomine Hibetis dicitur, & Lepidium Galeno. Vide Ruellium lib. 1.

A G R I O D O S, pen. corr. Numeratur ab Ovidio inter Canes Aëlonis 3. Metamorphoseos.

Agriion nardum, agonia, Ital. Viteriana. Hispan. Hierba benedicta. Herba est solio olivæ, quam Dioscorides Phu, quæ nonnulli etiam Nardum Ceticum appellant. Recentiores vocant Valerianam maiorem.

A G R I O N I A, Festa erat apud Bæotios, quæ in honorem Bæchi quorundam celebrabantur.

A G R I O P H A G I, agonia, Aethiopum populi sunt solis ferarum carnibus vescientes. Strabo lib. 16. cap. 30.

A G R I O P H Y L L O N, agonia, Ital. Cuscuta. Hispan. Hornatum. Herba est, quæ alio nomine Puccinodanum appellatur. Vide Diosc.

Agriophilum, agonia, Herba eadem cum hippocleino, Dioscorides.

Agrippa, vide A G R.

A G R I P P A, agonia, Sylvas Tyberini Latinorum regis filius, qui subactis patri successit in regnum, & quum quadraginta annis

regnasset, moriens Romulum filium regni reliquit heredem. Vide Livium lib. 1. ab Urbe.

Agrippa, quasi Agrippa, ab agro partu (ut docet Gellius) dicuntur, quorum in nascendo non caput, sed pedes primi exierunt, qui partus difficilissimus, & agerrimus habetur: ab agitudine & pedibus appellati. Confixos autem pueros esse in vtero Varro scribit, capite infuso nervos, sursum pedibus elatis, non ut hominis natura est, sed ut arboris. Nam pedes erant: arboris appellant ramos: caput, stirpem atque radicem. Quando, inquit, contra naturam forte conuersi in pedes, brachiaque, plerumque diductis tectum solent, agrius tunc mulieres citantur. Fecerunt autem multi sic appellati, quorum vauis fuit Menenius Romanus cognomento Lanatus, qui de Sabinis triumphavit, & populum qui à patribus secesserat, in gratiam reuocavit, narrato apologo de membris aduersus ventrem conspirantibus. Hic tam pauper decessit, ut collatis in singula capita sextantibus publico sumptu elatus sit. Alter Syllius Agrippa duodecim Latinorum rex, cuius meminimus paulo ante. Item M. Agrippa, Augusti gener, nautici victoria contra Sext. Pompeium insignis. De quo Virg. lib. 8. Parthealia ventis & diis Agrippa fecundis. Item Herodes Agrippa, secularis Galilæorum Terracina, Herodis primi Iudæorum regis filius, qui Christum Iulium remisit ad Pilatum. Fuit praeterea alius hoc nomen Aristoboli filius, quem à Tiberio in vincula coniecit. Caligula soluit, regemque Iudæorum constituit. Vide Iosephum, & ea quæ infra annotauimus in dictione H E R O D E S.

A G R I P P I N A, pen. prod. agonia, M. Agrippæ filia, & neptis Augusti, & vxor Germanici, quæ etiam in Syriam comitata est: ubi quum ille millo à Cn. Pisone veneno interisset, cineres eius in Italiam reportauit, & Iuliz familiae monumento intulit, Pisonemque iudicio persequuta, ad spontaneam necem adegit. Postremo apud Tiberium Cæsarem nullo suo merito in inuidiam adducta, inedia sibi mortem concepit. Julia Agrippina, Germanici, & superioris Agrippinæ filia fuit, quæ primum C. Domitio Acnobarbo nupsit, cui Neronem peperit, mox quoque Domitio, nouo quodam exemplo cum Claudio Cæsare patris suo secundas nuptias contraxit: quem, ut Neroni filio suo expeditam ad imperium viam iteraret, venenoato bolco suffulit. Tandem infans nobilissimorum virorum cordibus grassata, immixtis Neronis iussu percussoribus, multis vulneribus confecta est, illud idem em claudens, Feti ventrem, qui monstrum tam feruui tulit. Viri quoque vitam vide latus apud Tacitum.

A G R I P P I N A, siue Agrippinensis Colonia, Urbis est celeberrima ad Rheum Aonium, Vbiurum metropolis, nomen habens ab Agrippina Neronis matre, quæ ut patriam (ibi enim nata erat) splendidiorem redderet, locis quoque etiam nationibus potentiam suam ostentaret, Veteranorum coloniam eò deduci imperauit. Vide Tacitum Annal. lib. 12.

Agrius, Herba tum præcipua dulcedine, tum hominibus ac iumentis utilis in primis vltis, ea potissimum Aegyptii vellebantur. Dioscorus Siculus lib. 2. cap. 1.

A G R I V S, agonia, Martis ex Parthæone filio nepos, & Therses pater, teste Homero, cuius nihil præter nudum nomen ad nos peruenit. Fuit & Agrius Vlyssis ex Circe filius, ut auctor est Hesiodus in Theogonia.

A G R O N, agonia, Primus qui & Heraclidæ Sardibus regnavit. Herodotus lib. 1. Agron Illyricorum rex qui quum Aetolos superbissimos populos bello domuisset, tanta sese præ gaudio vini copia obruit, ut pleuride correptus, subito fuerit extinctus. Auctor Polybius. Agri præterea apud Cælium Rhod. lib. 4. cap. 22. medicis summi laudatus, quod Athenas magna pestilentia, vi feruui infestante, affectorum plerisque salutarem tulisset opem, accensum in proximo ignibus. Agron Nini filius à Græcis dictus, quod in agris natus esset, apud eundem Cælium lib. 23. cap. 5.

A G R O S T I, agonia, Populi Arabiarum, apud Plin. 6. lib. cap. 30.

Agrostes, agonia, Phalangii species, apud Nicandrum.

Agrostis, agonia, Ital. Gramina. Hispan. Gramen. Herba est geniculata: per terram ramulis serpens, folia habens oblonga & acuminata, in modum parum arundinis, quæ boues iumentaque pascuntur. Latini Gramen appellant. Vide Diosc. lib. 4. cap. 26.

A G R O S Y S, Mons est, ubi nunc Roma, quem Faunus rex, Euandro ex Arcadia pulso concessit, quem ille postmodum Palatinum appellauit.

A G V N T V M, agonia, Proletæno, Oppidum est Norici, quod & à Plinio recensetur lib. 3. cap. 24.

Agvya, agonia, Stephanus, Vide A G V Y S.

A G V Y S, agonia, per tres syllabas, Proprium est Apollinis epitheton, dictum à viis urbanis, quas Græci agvys vocant, quibus Apollo praefectus creditur: unde & agvys, hoc est, malorum depulsor vocatus est. Ex Stephano.

A G Y L A, agonia, Urbis Thucis, aliàs Cære vocata, & Agyllina, à nomine conditoris, quem Virg. lib. 8. ex Lydia venisse ostendit, quum ait, Haud procul hinc saxo colitur fundata vetusto Vrbis Agyllina sedes, ubi Lydia quondam Gens bello præclara iugis iniecit Hætu- scis. Vide Stephanum.

A G Y R I V M, siue A G Y R A N A, agonia, Dionysio, agonia, Stephanus, Oppidum Siciliæ. Vide Agryni populi, quo recenset Plinius in descriptione Siciliæ lib. 3. ca. 8, Stephanus Agryneus vocat, agryneus, Vulgo, 201 de s. Philippo, de Agryne.

Agvra, agonia, Præstigiatores sunt & circulatorum circumsoranci. Nam agvra inter cetera significat, Præstigium exciteo.

A G N I C, agonia, H & I. Ah, siue Aha, siue Ah, interiectio est multorum affectuum significatiua. Nam modo dolentis est, siue commiserantis. Virg. 1. Aeglo. apem gregem, Ah, siue in puda commixta reliquit. Modo admittentis, ut apud Plautum, Ah, quid ai? Aliquando debilitantis, in qua significatione crebro occurrit apud Ieremiam & Ezechielem Prophetas. Ah, indignanti, siue increpanti, seipsum. Tercio, And. Ah, vi tandem senii Iulidus, Virg. Aeglog. 2. Ah, Corydon, Corydon, quæ te dementia cepit? Ah, deperantis, Plautus in Arianis, Ah, quanto amplius valetis, hic nane re! Ah, factum aliter reprehendentis. Tertio in Andria, Nam quid ego dicam de patre? Ah, tantumne rem tam negligenter ageret?

A H, siue Aha, siue Ah, interiectio est multorum affectuum significatiua.

Nam modo dolentis est, siue commiserantis. Virg. 1. Aeglo. apem gregem, Ah, siue in puda commixta reliquit. Modo admittentis, ut apud Plautum, Ah, quid ai? Aliquando debilitantis, in qua significatione crebro occurrit apud Ieremiam & Ezechielem Prophetas. Ah, indignanti, siue increpanti, seipsum. Tercio, And. Ah, vi tandem senii Iulidus, Virg. Aeglog. 2. Ah, Corydon, Corydon, quæ te dementia cepit? Ah, deperantis, Plautus in Arianis, Ah, quanto amplius valetis, hic nane re! Ah, factum aliter reprehendentis. Tertio in Andria, Nam quid ego dicam de patre? Ah, tantumne rem tam negligenter ageret?

¶ Ah, obiurgantis. Ibidem. Ah, quanto satius est te id operam dare, qui istum amorem ex animo amoveas tuo. ¶ Ah, abuegantis. Ibidem. Ah, ne me obsecra. ¶ Ah, reclusa manis aut contradicentis. Terentius in Hecyra, Meum receptas filium ad te Pamphilum. A. C. H. 15. Ah. 2. A. C. H. 25. Sine dicam. Vbi Donatus, Ah, quod falsum est reclamavit meretricis statim, & voluit contradicere, si permitteret senex. ¶ Ah, ah, suspirantis. Plautus in Milite, Habe bonum animum. P. A. M. P. H. Ah, ah. Quum venit in mentem, mores mihi mutandi ut fient. ¶ In notis antiquis, A. H. Alius homo.

A. H. A. N. A. Oppidum Herreria, apud Livium Decad. 1. lib. 10. Abentum, Vas est in quo aqua ad laudum calefit. *αβεντιου*. Ital. *caldeo*. Hisp. *Caldera de tbr*. Virgil. Georg. Er folius vndam tepidi despumat abenti. Vide A. E. N. V. M.

Ahenus, a. um, idem quod Aereus *αηενου*. Ital. *cofa di bronzo*. Hisp. *cofa de materia de cobre*. Virg. Et luce coruscus ahenus. Ahenus, a. um, idem. Horat. 1. Epist. Hic murus ahenus est.

Ahorta, Vide A. O. R. T. A.

Ahu, Interfectio animi perturbati significatur, is. Terent. Ahu, tace oblecto.

A. I. A. X. *αἰαξ*. Duorum fortissimorum Græcorum nomen fuit: quorum alter a patre Telamone Telamonius cognominatus, proximum ab Achille fortitudinis laudem obtinuit in Græcorum exercitu. Hic cum Hector singulari certamine congressus est, & victor evasisset, nisi noctis adventu pugna fuisset interempta. Quæ necessitate adactus, re infecta ad suos rediit, gladio ab Hector donatus, quem ipse vicissim baltheo donavit: quæ dona (ut exitis declaravit) utrique fuerunt exitalia. Nam Hectoris corpus hoc ipso baltheo circa Patrocli tumulum tractum est ab Achille. Aiax verò Achille interempto, quum de armis illius cum Vlyse iudicium instituit, aduersarij eloquentia superatus, inferior discessisset, rei indignitate in furorem versus, in muta peccata suavit, Atidas sese & Vlysem credens interire. Verum vbi ad mentis sanitatem rediit, seque delusum cognovit, acri dolore compulsi, gladio, quem ab Hector dono acceperat, in loco deserto se cõfodit: erubescens in Hyacinthum florem est permutatus. ¶ Aiax alter fuit, qui ab Oilei patris sui nomine Oileus dictus est. Hic Locren sum rex fuit, velox pedibus, & peritus alia vibranda, multaq; fortitudinis exempla in obsidione Troiana edidit. Capto autem Ilio, Cassandram virginem in Mineræ templo (cuius illa sacerdos erat) violavit. Quam ob causam indignata Minerva, tempestatem Græcis redeuntibus circa Caphareum promontoriū immitit, in qua quum alij perirent, tum ipse etiam Aiax periret. Virg. 1. Aeneidos, Pallās exultare classem Argivum, atq; ipsos porit demergere ponto, Vnius ob noxam & furias Aiacis Oilei.

A. I. D. O. N. E. *αἰδονη*. Rex inferorum, quem nos Ditem & Plutone appellamus. Fuit præterea eodem nomine rex Molossorum, cuius filium nomine Persephonem Theleus conatus fuit rapere non procul ab Acheronte fluvijs. Vnde factus est locus fabulæ, Theleum ad inferos descendisse, & Persephonem Ditis vxorem rapere voluisse. Vide Plutarchum in Vita Thelei, & quæ supra annotauimus in dictione A. U. S.

Aigleuces, *αἰγλευκης*. Vini genus est, quod multo dulcedinem non amittit: ita dictum, quod semper multum videatur, quale est vinum, quod in lacu nunquam defecit. Plin. lib. 14. cap. 9.

Aio, ais, ait, aiunt, Præteritum imperfectum habet integrum, perfecti solium secundas personas. In imperativo Ai, in futuro optatiui, Aias, aiat, aiatus, aiant. Participij habet vnum Aieas. Reliquia omnia tempora desiderantur: & significat idem quod Dico *αἰω*. Ital. *Dicere, affirmare*. Hisp. *Dezir affirmare*. Augustinus, Vos adiectantes in malo, aistis. Plautus in Aulularia, Me vnice vnum ex omnibus, atq; illam amare aiebat. ¶ Aliquando accipitur pro affirmo: & habet antitheton Nego, Nequius, An nata est sponso prægnans vel et, vel nega. Cic. de Fin. bon. Quasi ego id eum, quid ille aiat, ait neget. Gell. lib. 6. Sive aias, siue neget, hærebis in captione. Præfatus Aiamus dixit lib. 1. de construct.

Aiuga, Herba quæ Græcè *Campepitys*, *χαμπεπιτυς* dicitur. Ital. *Iua, campepito*. Hisp. *Pinillo* Iucius tres sunt species, quas vide apud Plinium lib. 24. cap. 6. Alij legunt Abiga, adducti verbis Plinij, qui eam ab abortu nomen habere affirmat.

A. I. V. S. Deus à Romanis dictus est, ab eo, quod arebat. Nam olim Romæ audita vox est silentio noctis, clarior humana voce, quæ iuberet magistratus nuntiare, Gallos aduentare, & se prouiderent ne Roma ab his caperetur. Ex eo dictus est Deus Aius id est loquens. Cic. lib. 2. de Divina. Quid ergo Aius iste loquens, quando eū nemo norat, aiebat, & loquebatur: vnde & nomen adiunxit. Livius hūc eadē ratione vocat Locutiū.

Aizoon, *αἰζων*. Ital. *sempre viva*. Hisp. *yerua puzera, sempre viva*. Herba est, folio carnoso, laui, oblongo, & semper virenti: vnde & *αἰζων* à Græcis, & à Latinis quibusdam sempervivens appellatur. Plin. lib. 25. cap. 43. duo eius constituit genera. Maius in hētilibus vasculis seritur, quod aliqui Buphrthalmum, id est, bouis oculum à similitudine vocat. Alij Zoophthalmum, id est animalis oculum: ambitu enim effigiem oculi imitatur. Alij, quod amatoris conveniat, Erogettonem. *αἰζων* enim gigno, *αἰς* amor. Alij hypogelon, quoniam serē in subgründis nascitur. Græci enim parietis tecti prominentes *αἰζων* vocant. A Latinis etiam Sedum maius, aut Digrellus appellatur. ¶ Aizoon minus, quod & Sedum minus à Latinis, à Græcis etiam *αἰζων* appellatur, quod ter quatuordecim florcat. Vulgo Vermiculatū, à similitudine foliorum, quæ figura oblonga & propemodum ovali, vermiculorum speciem referunt. Nascitur in petris, & parietibus vultibus. Hic à Dioscoride certum additur Aizoi genus, folioli habens pinguiora, ad portulacæ figuram nonnihil accedentia, sed hirsuta, brevioriq; cacumine. Herbarij Vermiculatam minorem vocant.

A

ante

L.

Ala, qua aues volant *αλα*. Ital. *Ala*. Hisp. *el ala del aue* cosa que vuela. A cuius similitudine Ala etiam dicitur locus ille concavus, iuber brachium in homine, quia in eo colli quasi pecus nascuntur. Plin. lib. 11. cap. 40. Elephas tantum sub armis, duas (scilicet mammas) nec in petore, sed etiam in alis occulit. Hinc hircinus ille odor concipitur Horat. Epod. 11. Grauis hircinus cubat hircus in alis. ¶ Pro eodem etiam

Axillam dicimus, sedque vocabulo antiqui solum utebantur. Nam Ala appellatio recentior est, fuga valioris literæ ex Axilla efficta. Male itaque credidit Præfatus Axillam ab Ala factam esse per diminutionem: ut satis docet Cicero in Oratore, his verbis, Quæntiam verba sepe contrahuntur, non vltus causa, sed aurium. Quomodo autem vellet Axilla Ala factus est, nisi fuga literæ valioris? quam literam etiam maxillis, & axillis & vexillo & paxillo confusio elegans Latine fermonis euellit. ¶ Præterea Ala dicta est equitum turma, quod pedes regant alarum vice. Nam in equitum ordinibus circum legiones extra sinistramque, tanquam alæ in auium corporibus, locantur, Cicer. 1. Offic. Quo in bello se Pompeius alæ alteri præfecit. ¶ Ala etiam auium dicuntur, ut, Velorum pandimus alas.

Alaris, alare, denominationum ab Ala: & Alarius adiectiuum, pro eodem: ut Equites alarij, & Cohortes alariæ. Liu. lib. 10. ab Vrbe, Cum cohortibus alaribus. Idem, Qui præerat alariis equitibus. Cæsar. Bell. ciu. Cohortes circiter triginta alariorum addidit.

Alarus, a. um, ab ala auium. Quod habet alas *αλαρος*. Ita, *che ha ale, alato*. Hisp. *cosa que tiene alas para volar*. Mercurius alatus. Virg. 4. Aen. Vt primum alaris tetigit magalia plantis. Alati equi solis. Ouid. 3. Fast.

Alifer, Alatus, *αλifer*. Ouid. 4. Pastorum, & alifero tollitur aze Ceres. Aliger, Alatus, *αλiger*. Ital. *Alato*. Hisp. *que tiene alas para volar*. Vnde Cupidinem alatum & aligerum Poeta vocant. Virg. 1. Aen. Ergo his aligerum dictis affatur Amorem.

Alipes, pen. corr. Velox, quasi alas in pedibus habens. *αλipes*. Virg. 12. Aene. Alipedumque fugam curru tentauit equorum. Sil. Ital. lib. 7. Alipedem planta curru premat.

Alipilus, li, Alarum pilos in balneis vellens. Seneca lib. 8. Epist. ad Lucilium. Alipilum cogita, tennem & stridulam vocem, quod sit notabilior, subinde exprimentem, nec vnumquam taceant, nisi quum alas vellet, & alium pro se clamare cogit. Calp. lib. 30. cap. 10.

A. L. A. B. A. *αλαβα*. Ptolemæo, Oppidum est Celibere rum.

A. L. A. B. A. N. D. A. *αλαβανδα*. Stephano, Carthæ ciuitas est non procul à Mæandro fluuijs, & copiam copia affluens, duobus montibus ita subiecta, ut citra inuicem aspectum exhibeat. Ex hac originem traxerunt tres clarissimi oratores, Menecles, & Hierocles fratres, & Apollonius Molo. Nomen accepit ab Alabando Eutippi filio, ut Stephano placet. Apud Latinos frequentius legimus Alabanda, arum, plurali numero. Lucanalis Sat. 3. Hic Andro, ille Samos; hic Trallibus, aut Alabandis. Plin. lib. 37. cap. 7. Adiciunt Aethiopicis, & Alabandicos in Orchosia caute nascentes, sed qui perficiantur Alabandis.

Alabandus, *αλαβανδης*, gentile. Cicer. 2. de Nat. Deor. Alabandi Alabandum consecratur.

Alabandicus, & Alabandicus, *αλαβανδικος*. Quædam Alabandis, possessiua: ut, Rosa Alabandica, apud Plinium lib. 21. cap. 4. Quæ folia habet albicantia, & inter viliora rosarum genera connumeratur.

Alabarches, vide H. A. L. A. B. A. R. C. H. E. S.

Alabastrites, *αλαβαστριτης*. Italicè & Hisp. *Alabastro*. Lapis humani vnguis candorem referens: vnde & Onyx appellatur: dictus Alabastrites quod alabastro ex eo fieri soleant. Vide in dictione A. L. A. B. A. S. T. R. Y. M. ¶ Est etiam Alabastrites, gemma quæ edam, candorem habens variis coloribus intermixtum, quæ cremata cum follii sale ac trita, grauiter oris & dentium extenuat. Plin. lib. 16. cap. 10.

A. L. A. B. A. S. T. R. Y. S. *αλαβαστρος*. Fluuius est in Acolide, mineris Asiz regione. Plin. lib. 5. cap. 30.

Alabastrum, *αλαβαστρον*. Italicè & Hisp. *Alabastro*. Vals genus erat ex Alabastrice lapide torto excavatum, ad conservandam vnguenti maximè idoneum. Martiali, Quod Co'mu redolent alabastra, socique deorum. ¶ Dicitur etiam in masculino genere, Alabaster, & ab Aristophane *αλαβαστρος*. Cicero lib. 2. Acad. Quibus etiam Alabaster plenus vnguenti putere videtur. ¶ Alabastres autem ex quo vascula huiusmodi fieri consueverunt, autere Plinio lib. 36. cap. 8. Lapidis genus est colore candido, quem Onychem à colore humani vnguis nominabant. Alabastrix autem nomen ab alabastris deductum est, quæ ex eo fieri solebant. Alabastrum verò dictum videtur ab & priuatiua particula & *αλαβαστρος*. Erant enim vascula sine ansis, quæ propter summam leuitatem vix comprehendi, tueriue possent. ¶ Est etiam Alabastrum Aegypti oppidum. Plinius libro 5. capite 9.

Alabes, *αλαβες*. Piscis est Nilo peculiaris: inde dictus, quod ob lubricitatem manibus comprehendi non possit. Meminit eius Strabo lib. 17. Plinius lib. 9. cap. 9. Alaberam vocat.

A. L. A. B. A. T. O. N. *αλαβαντον*. Syrie oppidum, Stephano.

A. L. A. S. V. S. *αλας*. Fluuius in orientali parte Siciliae Ptolemæo.

Alacer, alacris, & hoc alacer: vel hic & live Alacris, & hoc alacer, penultima correpta, Qui viger sensibus vniuersis (ut inquit Asconius) quod est indicium erecti animi, atq; sublimis. *αλας* *αλγος*. Ita, *αλγος* de sensu, allegro. Hisp. *aliger, con aliger*. Nam e contrario Lacer dicitur, amputatis in corpore membris, hoc est auribus, oculisque. Quæ ad animum sepe transferuntur, quod plerumque afflicto animo, sensibus non vtatur erectis. Sic Alacer dicitur, cui omnis sensus in loco suo quilibet degit: Lacer verò, qui sic affectus est, ut vultu inducet adesse animum non syncerum sensibus suis. Quæ res cognita, illud quoque intelligitur, aliud esse Alacrem, Aliud Letum. Sunt qui Alacrem festinantem & propterum dicit putant, quasi alis aerem. Hæc Alcon. Præd. Donatus in illud Terentij, Quid tu es tristis quidve alacris? respondit alacrem pro *αλγος*, id est non tristem, litera l pro d posita, dicit.

Alacritas, Vigor, & animi erectio, nec non leticia gesticens: quæ secundum Donatum, propriè est mutatio quædam vltus gesticentis in speciem aliquam: & media est inter letitiam atque tristitiam *αλκρη*. Ital. *allegrezza, prontezza, cuore liberato*. Hisp. *ligereza con alegría*. ¶ Interdum dicitur voluntaria celeritas, seu promptitudo, *αλκρη* *αλκρη*. Liu. lib. 3. Postquam ingenti alacritate clamor: est sublaris (quod bene verat) gesticurum se illis moris: postea quod die in aciem educaturum affirmat. Cic. lib. 1. Tusc. quæst. Proleticia gesticente, quæ in malis habenda sit, accepit. Vix igitur (inquit) temperantia, constantia, sine metu, sine ægritudine, sine alacritate, nulla libidine vixit.

Alacritas

A L A

- Alacriter**, [αλακρῖτης] Ital. *Alacriter*, *promissus*. Hisp. *Alacriter* y *ligermente*. Plin. lib. 20. cap. 12. Secuta etas alacriter defendit. ¶ Et alacré, pro alacriter. Plaut. in Amph. Verum quidem illo compellimus alacré.
- Alachroas**, Populi Africa iuxta Atlas Philenorum, qui etiam Lophagi appellantur. Plin. lib. 5. cap. 4.
- Alae**, aurum. Lege **ALAE**.
- Alalcomenes**, siue **ALALCOMENTVM**, ἀλαλκομένη Straboni, ἀλαλκομένη Stephano, Oppidum Bæotiz, ab Alalcomeneo conditore appellatum, qui & Mineræ simulacrum ibidem consecrauit, quam à suo nomine ἀλαλκομένη appellavit: cuius meminit & Homerus 4. Iliad.
- Alalia**, ἀλαλία. Vrbs insulæ Cynri, Phocenium colonia. Herod. lib. 1.
- Alamanus**, Lege **ALCAMES**.
- Alana**, Vrbs Aethiopiæ. Plin. lib. 6. cap. 29.
- Alante**, vide **ALCANTE**.
- Alantiæ**, Regio est Scythiæ Europæ, quæ ad Mæotidas paludes pertinet gætiæ incolæ Alanis de quibus Plin. lib. 9. cap. 12.
- Alanus**, pen. prod. Scythiæ Ruvius, à quo Alani populi dicti sunt iuxta Roxalanos: de quibus Plin. lib. 4. cap. 12. Ammianus scribit Alanos dici, quos prius Massageras dixerunt. Hi canibus vescuntur, & panem non manulicant. Mari. lib. 7. Nec te Sarmatico transt Alani equo. Iulius Capitol. Alanos in parte Dacia collocat, Ptolemæus verò in ea Scythiæ patrie, quæ est intra Imaum.
- Alanos**, Populi Scythiæ ad Septentrionem vicini, Ptolemæo.
- Alapa**, p. l. Idem quod colaphus [αλάπη]. Ital. *Guanciatra*, *inflatione*, *punchone*. Hisp. *Boferade*. Sed alapa Latinum est, Colaphus Græcum. Autor Valla in Raudenlein.
- Alaparthus**, [ἀλαπάρθους] Ital. *Rombice*. Hisp. *Labaca*. Herba est Theocrito, quam Lapharion Dioscorides, & Latini Rumicem appellant, deiciens illi vim habens: unde & nomen invenit. Græci enim ἀλάπη purgationes vocant.
- Alapen**, ἀλαπην, Populi in Arabia felici, Ptolemæo.
- Alaricus**, ἀλαργός, Nomen regis Gothorum, qui Romæ aliquandiu obcessit tandem expugnauit, & solo æquavit. ¶ Fuit & alter Alaricus, quartus Gothorum rex, qui & ipse Romam cepit anno nostræ salutis octingentesimo quinquagesimo quarto, quæ tamen non diu est potius. Nam in ipso Pasche festo infideli Italorum circūueniens, vna cum suis omnibus est trucidatus. Vide Paulum Diaconum.
- Alaris**, & **Alarius**, vide **ALA**.
- Alarodis**, ἀλαροδίου Stephano, Populi sunt circa Pontum, de quibus Herodotus lib. 3.
- Alastor**, ἀλάστορ, A Græcis dicitur animus sibi malè conscius, siue (vt ita dicam) conscientie remorsus, vel etiam malus genius hominem crucians. ἀλάστορ enim apud Græcos crucior significat, vel graue aliquid parior. ¶ Numeratur etiam Alastor inter equos Plutonis, quorum nomina Claudianus recensuit his versibus, Orphneus crudeliscians, Aethonq; sagitta Ocyor, & Stygiæ uelut gloria Nyctæus Armenti, Dirisque nota signatus Alastor.
- Alata**, ἀλάτα, Ciuitas in Arabia felici, apud Ptolemæum lib. 6. cap. 7. Item altera eiusdem nominis in Arabia deserta, apud eundem lib. 5. cap. 19.
- Alata castra**, ἀλατὰ καστὰ Ptolemæo, Oppidum Britanniæ insulæ, quod alij castra puellarum vocant. Credunt eruditi nostri seculi, urbem esse Scythiæ, quæ illorum lingua *Edimboorg* vocatur.
- Alaternus**, Arbor, siue frutex, nullum semen aut fructum ferens, cui folia sunt media quadam similitudine inter ilicem & oliuam. Plin. lib. 16. cap. 26. & Colum. lib. 7. cap. 6.
- Alatrym**, Vrbs: Hernicorum. Hernici autem populi fuerunt saxosa Campaniæ loca incolentes. Volaterranus.
- Alatrinate**, Hernicorum populi, Luitio 1. Decad. lib. 9.
- Alotus**, vide **ALA**.
- Alauda**, Auis, quæ olim Galerita vocabatur, quia apicem habet, hoc est plumam elatam in capite ad similitudinē galeri, siue galæ. [αυροαλῆς] Ital. *Alladula*, *alladula*. Hisp. *Cagujada*. Varro appellat Galericum. ¶ Alauda legionis nomen, quam Cæsar Dictator in Gallia conscripsit. Plin. lib. 11. cap. 37. Atque ab illo Galerita appellata quondam, postea Gallico vocabulo etiam legioni dederat alauda. Cic. ad Att. Antonius cum legione Alaudarum ad urbem pergit.
- Alaudium**, teste Budæo, à laudando, hoc est à nominando dictum, quod qui prædia eo iure habent, laudare, hoc est nominare autorem suum nemini teneantur. Vox est recentioribus duntaxat Iuriconsultis cognita.
- Alavna**, ἀλαύνα, Oppidum est Britannię insulæ, apud Ptolemæum.
- Alavni**, Populi sunt Scythiæ regionis, Ptolemæo teste.
- Alavus**, ἀλαύς, Duorum fluuiorum nomen est in Britannia, quorum alter est in Orientali eius insulæ plaga, alter in Meridionali. Ptolemæus.
- Alazon**, ἀλαζον, Fluuius ex Caucasii montibus in Cyrum amnem defluens, Albasolq; ab Iberibus diuidens. Plin. lib. 6. cap. 10.
- Alazonia**, pen. prod. ἀλαζονία, Ital. *Superbia*, *arrogantia*. Hisp. *superbia* & *alazón*. Superbia est, vel, arrogantia: quum qui plura pollicetur, quam p. t. est præstare. ἀλαζονία enim superbia est, vel mentis, vel libi plus æquum arrogare.
- Alba**, ἄλβα, Nomen est duarum urbium, quarum vna est in Latio, à qua Albani populi, ἄλβανες & Albanus mons, sub quo Aescaniū: ciuitatem hanc Alham condidit, quæ (vt Livius scribit lib. 1. ab Vrbe.) à situ porrectæ in dorso vrbi, Alba longa vocata est. Vulgatio fama est ab omne porrectæ ibidem iuuenit, e Albam esse dictam. ¶ Altera est Alacom Fucinum, à qua Albenses dicuntur, ἄλβανες: quauis etiam Albani quandoq; vocentur. ¶ Hoc addere placuit, esse & aliam Albam in Pannonia, olim Taurorum, & Belgarum appellatam: nunc Albani Græcam. ¶ Item aliam, quæ Alba regalis dicitur, quod Pannonum reges in ea inaugurari soleant & iungi.
- Alba**, ἄλβα, Flumen est Hispaniæ citerioris, ad radices Pyrenæi. Plinius lib. 3. cap. 3.

A L B

- Alba spina**, ἀλβὰ σπῖνα, Herba est aculeata, folia habens chamæleonis albi similia, quam officinæ Bedegarum appellant. Vide supra **ACANTHA** **LEUCA**.
- Albana**, ἄλβανη Ptolemæo, Vrbs feliciis Arabiz.
- Albania**, ἄλβανία, Regio in Oriente à colore populi vocata, eò quod albo crine nascantur. Hæc ab Oriente sub mare Caspium surgens, per oram Oceani septentrionalis vsq; ad Mæotidas paludes per deserta extenditur. In ea Albana ciuitas, & Albanus fluuius. Apud hanc habetur canes ferocissimi, qui cauros & leones occidunt. Hæc Nomadico generi proxima est, inter Iberiam & mare Caspium, ab Occu solis mari cõiuncta, ab Occasu Iberiæ finitima, à qua Alazone amne dicuntur. Boreale lacus munier Caucasii montibus, Australe Armeniam contingit. Strabo sex & viginti linguas Albanorum fuisse tradit, & toride aliquando reges. Fuere & sub imperio Persarum, postea Macedonum, deinde Romanorum. Sed Traianus Imperator his Regem dedit. Nunc sub Magna Cane degere creduntur. Ab his Albani orti sunt, quorum pars hodie in Peloponneso, pars in Macedonia sedet, iuxta *Dyrzrachium*, & in Epiro, quæ hodie vulgò Albania dicitur.
- Albanus**, ἄλβανος, Nomen est montis, & lacus non procul ab vrbe: unde vaticinium fuit, nunquam Romanos Veios capturos, nisi prius ex Albano lacu emitteretur aqua. ¶ Item Albanus, nomen est duarum urbium, quarum vna est in Macedonia mediterranea, altera in maiori Aemelia, vbi diuus Bartholomæus fuit decoratus. Hoc etiam nomine dictus est fluuius Albaniz.
- Albanus**, a, um, ἄλβανος. Possessiuum ab Alba, Latij vrbe: vt, Albani patres, Apud Virgilium, t. Aeneid.
- Albati**, vide **ALBVS**.
- Albatenius**, Medici nomen, qui Galeni libros primus in Arabicum conuertit idioma, teste Iohanne Serapione. Idem scripsit commentarios in Aristotelem.
- Albatus**, vide **ALBVS**.
- Albedo**, vide **ALBVS**.
- Albegmina**, Partes extorum, quæ diis immolabantur: à colore eorum dicta. Festus.
- Albessa**, Scuta dicebantur, quibus Albenfes, qui sunt Marsi generis, vsi sunt. ¶ Hæc eadem Decumana vocabantur, quod essent amplissima: vt, Decumani fustis, qui ceteris longè maiores & periculosiores creduntur. Festus.
- Albia**, ἄλβια, Regiuncula est montana, Carnis finitima. Strab. lib. 7.
- Albicerata** ficus, Pediculo minimo, latissima. Plin. lib. 15. cap. 18. Androtion ἀλβικίρα appellat.
- Albico**, Albicus, vide **ALBVS**.
- Albi**, ἄλβι, Olim dicti fuerunt montes, quos nunc Alpes dicimus, Athenæus. Albij etiam dicti fuerunt liberi Galliz populi, in quorum agro conditum est Lugdunum. Plin. lib. 4. cap. 18.
- Albimium**, Ptolemæo, Liguriæ vrbs, quam alio nomine Vincimilium, siue corrupta voce Vincimiam vocant.
- Albinga**, Oppidum, Ligurum colonia ad mare deducta, cuius incolæ Ligures Ingauni vocantur. Ex hoc loco ad Monæci portum stadia sunt septuaginta. ¶ Dicitur & Albingaunum. Vide in dictione sequenti.
- Albinga vny**, ἄλβινγανον Ptolemæo & Albium Intemelium, ἄλβιον intεμίλιον, Liguriæ oppida quædam. Nam quum Ligures partim Ingauni, ἰνγανον, partim Intemelij dicerentur, eorum coloniz ad mare deductæ, altera Albium Intemelium, quasi Alpium Intemelium: altera Albingaunum vocitate sunt. Vtriusque oppidi meminit Plinius libro 3. cap. 4.
- Albigerys**, Magus fuit Carthaginiensis, qui quid quisque egisset, aut omnino cogitauisset, suggerentibus daemonibus, respondebat: cuius vaticiniis se sæpius interluisse tradit Augustinus.
- Albion**, ἄλβιον, cognomen Celti cuiusdam ex familiaribus Horatii, ad quem extat epistola, cuius initium est, Celso gaudere, & bene rem gerere Albioniano. Musa rogata refer.
- Albini**, ἄλβιν, Nomen imperatoris Romani, ita dicti quod exceptus sit vtero candidissimus, contra consuetudinem puerorum, qui nascendo solent rubere, quum ingoluit secundis, erumpente menstruo, persili esse soleant profusio sanguinis pariter egredientis. Hinc illud Satyrici poetæ, -modò primos incipientem. Edere vagitus, & adhuc à matre rubentem. Vide Cælium Rhodig. lib. 15. cap. 23. ¶ Fuerunt & ante hunc pleriq; apud Romanos eodem nomine appellati: ex quibus commemorantur à Sallustio Spurius, & Aulus, Albini fratres, qui rem infeliciter gesserunt aduersus Iugurtham.
- Albion**, ἄλβιον Stephano, insula est (hodie Britannia à doctis, à vulgo Anglia dicta) ab albis rupibus, quas mare abluat. Vide **ANGLIA**.
- Albion**, & **BERGION**, ἄλβιον, βεργιον, Gigantes fuerunt, & filij Neptuni, in Herculis gratiam à Ioue interfecti. Hercules enim quum Rhodani ostia transiret, ei obuiam facti hi duo fratres, transiunt ei impedierunt: quapropter Hercules eum eis pugnavit: & quum sibi tela deficerent, Iouem patrem in auxilium vocauit, qui lapidum imbrem demittens, inimicos eius interfecit. Autores Pomponius Mela, & Diodorus Siculus.
- Albis**, ἄλβις, Fluuius est nobilissimus, quem Romani olim voluerunt esse terminum sui imperij. Orietur ex montibus qui Morauiam à Boemia diuidunt. Suffrepro deinde Molta fluuii, Pragæ Boemorum metropolim præterlabitur. Inluit in mare vastissimo ostio iuxta Hamburgam. Vulgus Germanorum hodie Elbam vocat. De hoc Lucanus lib. 2. Fundat ab extremo flauos Aquilone Sueuos. Albi & indomium Rheni caput.
- Albium Intemelium**, Oppidum Ligusticum, Plinio lib. 3. ca. 5. Vide supra in dictione **ALBINGA VNY**.
- Albius**, Propriū nomen viri. Horatius 1. Sermon. Sat. 4. Super Albius ære. ¶ Albius Tibullus poetæ elegiographus, Horatio & Ouidio familiaris. Horat. lib. 1. Epist. Albi nostri orum sermonū cardide iudex. Hic Messia Cornuū in Provinciam sequens, in Corcyra insula morbo correptus, extremum vitæ diem clausit. Vide Crinitum de Poëtis Latinis.
- Albo**, **albas**, vide **ALBVS**.

Albogalerus,

tiam filie, dum illa in litore oua parit, & ferus educat, ventos inclusos feruat. Ferunt hanc ouam paulo maiorem esse passere, pennis purpureis, candidis admixtis, collo gracili & procerio, tostro subitridi, longo & tenui, raro visum. Aristoteles lib. 8. de Animal. Haleyon duplex genus esse scribit: alterum vocale, arundinibus insidens: alterum mutum, ampliori corpore. ¶ Ab Haleyone sit Haleyonius, a. uir, ut Haleyonius dies, & Haleyonius hic, hicque à Græco ἄλς, quod mare significat: unde etiam per aspirationem scribendum videtur Haleyon, quum Alcedo Latinis sine aspiratione notetur, eò quod ab algedine originem habere existimetur. Eulathius tamen contra etym. rationem ἄλς, tenui spiritu notandum tradidit, adiecto etiam generali canone, quo negat vocabulum vllum esse aspirandum, quod initium sumat ab ἄλ, subsequente x.

Alcedonia, ἄλκυονίδες ἡμέραι, Dies sunt hyberni ferè quatuordecim, quibus alcedo oua parit in mari & excludit, quo tempore summa ventorum est tranquillitas. ¶ Dicitur sunt autem Alcedonia ab Alcedone appellari. Plaut. Tranquillum est, alcedonia sunt circa forum.

ALCEON, ἄλκυον, Vir Argiuius fuit, qui ea in pugna, qua trecenti Argiui cum totidem Lacedæmonius de finibus ceciderat, solus cum Chro-mio ex filio superfuisset, hostibus quoque omnibus, vno Othryade excepto, ad interfectionem delectis. Herodot. lib. 1.

Alces, seu Alees, x, siue Alees, x, ἄλς, Pausanias, Animal Gallie transalpinæ, figura, colore & quantitate multè similitudinem pertendens: labium superius ad eò protensum habet, vt nisi retrogradè incedens, habet in terra capere non possit. Est inuentum rarum, olfactu longinquo venatorem sentiens, statimque in specu & latibula se condens, media inter camelos & ceruus similitudine. Sed mares ex his in superciliis habent cornua. ¶ De his animalibus Cæsar libro 6, & Iulius Capitol. mentionem faciunt. Plin. lib. 8. ca. 15. Septentrio fert & equorum greges ferorum, siue & asinum Asia & Africa: præterea Alce, ni proceritas aurium & cervicis distingat, iumento similem.

ALCES, Bithynie fluuius. Plinius lib. 4. cap. vltimo.

ALCESTES, ἄλκῆς, siue Alcestis, idis, ἄλκυον, Fuit Pelias filia, Admeti Phæacum regis coniux, quæ maritum tanto amore dilexit, vt pro eo perire non recusauit. Nam quum Apollo ab Admeto humaniter exceptus, hoc illi à Parcis impetrasset, vt fatalem diem proferre posset, si quis aut cognationis, aut amicitie vinculo adductus, spontaneam pro eo mortem obire velleret, ceteris id abnuentibus, sola Alcestis inuenta est, quæ mariti vitam sua morte redimere non recusaret. Iuuenalis, spectant subeuntem fata mariti Alcestem. Plura apud Euripidem in Alceste.

ALCESTES, ἄλκυον, Molossorum rex fuit, longa generationum serie, genus suum ad Pyrrhum Achillis filium referens. ¶ Fuit & alter hoc nomine, vnus eorum qui sub Alexandro Macedone ordines duxerunt, viriisque meminit Suidas.

ALCEUS, dictio dissyllaba ἄλκυον, Pater Amphitryonis, & aus Herculis, à quo & Alcides ἄλκιδης appellatur.

ALCETES, ἄλκυον, Rhodius Cupidinem nudum Praxitelis manu factum adamauit, atque in eo amoris vestigium reliquit. Plin. lib. 36. cap. 5.

ALCHION, ἄλκυον, Mons Macedonie. Plin. lib. 4. cap. 10.

ALCHIPPUS, Maris oppidum est, Iacu Fucino absumptum, extructum à Marfa Lydorum duce. Plin. lib. 3. cap. 12. Alij tamen Archippe scribunt.

ALCIBIADIS, ἄλκυονίδης, penul. cor. Nomen Atheniensis Imperatoris summi, qui genere & forma præcipuus, omnibus rebus apertus fuit: diues præterea, affabilis, patiens, denique summis naturæ, ingenij, dotibus egregie exornatus: ceterum tanto iustus vitiorum agmine deformatus, vt si vitia virtutibus penset, merito addubites, laudene, an vituperio dignior videatur. Hic quum esset prociuius ad luxum & ad externas voluptates, ad bonam disciplinam traductus est à Socrate. Nam discendi studio, & sapientie amore pellectus, exemplo cunctis amatoribus adulatoribusque repulsus, ad Socraticam disciplinam animum vertit, nūquam recedens à latere philosophi sapientissimi. Reliqua vide in vita eius apud Plutarchum.

Alciadioides, ἄλκυονίδης, Dioscoridi, Herba sic dicta, quod vt ea ad formam conciliandam filio sit Alciadiades, magnis folijs & asperis, radice rufa, oblonga, nascens præcipue in aridis & arenosis locis. Notione nomine vocatur Anchusa. Ital. Anchusa. Hispani. rogem.

Alcibion, ἄλκυον, Herba aduersus serpentum morsus remedium habes, Plin. lib. 27. cap. 5.

Alcida, x, (vt Dioscorus fabulatur) Fera fuit immenso magnitudinis, ignem ore vomens, quo regiones omnes per quas faciebat iter, exussit, donec Pallas humani generis miserta, partim viribus, partim ingenio feram interfecit.

ALCIDAMAS, ἄλκυονίδης, Luctator insignis, Strab. 10. Theb. Tūq; d' spe clare palestis. Omnibus, & nuper Nemæo in pulvere fœlix Alcidas. ¶ Alcidas Eleares, philosophus, scriptor de musica, discipulus Gorgii Leonini. Suidas hunc inter scriptores Rhetoricæ annumerat. Quintilianus lib. 3. ca. 1. Meminit eius & Laërtius in Protogora.

ALCIDAMUS, Rhetor antiquus in primis nobilis, qui mortis laudationem scripsit. Cic. lib. 1. Tuscul.

ALCIDES, ἄλκυονίδης, pen. prod. Hercules Græca significatione à virtute appellatur: nam ἄλς, virtus, robur, fortitudo dicitur. Vel verius Alcides (vt Herodotus ait) nomen est patronymicum ab Alceo, a quo pater, hoc est, Amphitryonis pater.

ALCIMACHUS, ἄλκυονίδης, Pictor nobilis: Plin. lib. 35. cap. 1.

ALCIMEDON, pen. cor. cor. cor. Alceonis fuit, mater Iasonis. Val. Flac. Argon. 1. hunc grauis Aeson Et patre vigil Alcimedon sperantem tenentque.

ALCIMEDON, onis, ἄλκυονίδης, Sculptor nobilis, apud Virg. 3. Aeglog.

ALCIMENES, ἄλκυονίδης, Poeta tragicus, Megarensis. Suidas.

ALCIMUS, ἄλκυον, Orator omnium, qui in Græcia tum florebat, eminentissimus. Diog. Laërt. lib. 2. in vita Stilponis. ¶ Fuit præterea Alcimus Lydorum rex præcipue pietate insignis, ingenij, mitissimus. C. Julius Lædonium antiquarum lib. 19. cap. 1.

ALCINOVS, ἄλκυον, pen. cor. Nomen iustissimi Phæacum regis à poetis laudati, cuius ædes fuerunt magnificentissimè extructæ, & vitidaria bisera erant. Papin. Quid bisera Alcinoi referam pomaria, vobis, Qui nunquam vacui proditis in aethera ramis De hoc multa in Odyss. Homerus. Fuit etiam Alcinoous philosophus Platonius, qui Epitomen composuit decretorum Platonis.

ALCION, Medicus, de quo Iosephus Anci. Iud. lib. 19. cap. 1.

ALCIPHON, ἄλκυον, Magnæsius, Alexandri temporibus philosophus. Suidas.

ALCIPPE, ἄλκυον, Na ex Haleyonei gigantis filiabus, quæ Halcyonides, ἄλκυονίδες dictæ sunt. Suidas. ¶ Est præterea Alcippe, nomē rusticæ mulieris propriū, cuius sepe meminit Theocritus, & Virg. Aeglog. 7. Quid facerem neque ego Alcippen, nec Phyllida habebam.

Alcippus, ἄλκυον, Lacedæmonius cuius filius, inter suos maximè autoritatis, patriæque studiosissimus, qui ab inimicis contrarias in Republica partes sountibus, in exilium actus fuit. Huic vxor fuit nomine Damocrita: quæ quum virum in exilium euntem prosequi prohiberetur, filiaque iam viro mature publico edicto matrimonio arceatur, nequis ex illis iniuriæ auo illatæ vltor nasceretur, cōcepit animo facinus supra omnem muliebrem audaciam. Nam quum ex more feminæ vrbis primariæ ad nocturnum sacrum in andronem quandam conuenissent, Damocrita à filiabus adiuta, magnā vim lignorum, quæ ad sacrificia parata erant, ad fores congestit, ignemque iniecit, vt omnes intus exureret. Accurrentibus deinde auxilio viris, illa filias primū, deinde seipsam interfecit. Ex Plutarchi narrationibus amatoris.

ALCISTHES, ἄλκυον, Nobilis pŕictoris nomē apud Plin. lib. 35. ca. 1.

ALCITHOË, ἄλκυον, Thebana mulier fuit, quæ quum Bacchum, cuiusque Orgia contemneret, ceterisque mulieribus sacra celebrantibus, eum fororibus & ancillis lanificæ operam daret, ab irato Baccho in vesperilionem mutata est: illæ autem in vitem & hedera. Vide Ouidium 4. Metamorph.

ALCMARON, ἄλκυον, Amphiarai vatis, & Euriphyles filius fuit, qui matrem suam in vitione patris, quem illa dolo occiderat, interemit. ¶ Item Alcmæon, Philosophus Crotoniates, Pythagoræ auditor, qui teste Laërtio, primus de naturæ ratione scripsit lingua Dorica.

ALCMAN, ἄλκυον, E. Lydia, Messenias, poeta Lyricus, filius Damantis. Claruit vigesima septima Olympiade, quæ apud Lydos regnaret Ardis, pater Alitæ. Hic quum nimio amore puellam quandam deperiret, amatorios cantus primus inuenit. Ferrur phthirasi morbo interisse. Suidas.

ALCMEON, ἄλκυον, pen. prod. nomen proprium fuit matris Herculis: Electrionis filia, Amphitryonis Thebani vxor, quæ Ioui Herculem peperit. Dicitur ἀπὸ τῆς ἄλκῆς, id est à robore, quoniam hæc mulier multum præ se tulit animi constantiæ, ad viros proximè accedens. Aliquando post e. ponitur u. Alcumena, prout versus exigit. Vide Hesiodum in Alpid.

ALCMENES, Legē ALCMENES.

ALCOMENAS, ἄλκυον, Ithacæ insule ciuitas est, à qua Vlysses Alcomeneus, ἄλκυον, à poetis appellatur. Stephanus.

ALCON, ἄλκυον, Nomen propriū Cretensis sagittarij, cuius filium quomdam daco inuasisset, tanta arte direxit sagitem, vt ea in serpentis defecere vulnere, nec transiret in filium. Fuit hic Alcon Erichthei Atheniensium regis filius, qui ex Attica in Eubœam fugit. Virg. 1. Aeglog. Si quos aut Phyllidis ignes, Aut Alconis habes laudes, aut iurgia Codri.

ALCOTHOVS, Legē ALCHATOVS.

ALCYON, ἄλκυον, penultima cor. pta, Aeoli regis ventorū filia fuisse creditur, & vxor Ceycisque desiderio mariti qui naufragio perierat, in mare se deiecit, versaq; est, vt poetæ fabulantur, in aum sui nominis. Vide Ouidium 11. Metamorph. ¶ Altera fuit Alecyone Eueni fluminis filia, vxor Idæi, ante Marpessā appellata: quæ Apollo quum rapuisset, non dubitauit maritus lupo arcu & sagitte vxorem vi ab eo repetere. Quod quum frustra conatus esset, parentes filia castam lugentes, commutato nomine Alecyonem eam appellauit, quod fatum superiori Alecyone non dissimile sortita videretur. Hæc Homerus 9. Iliad. Alij scribunt Haleyone, prima vocali aspirata: quæ de se vide ea, quæ supra annotauimus in dictione ALCEO.

ALCYONVS, ἄλκυον, Gigas fuisse traditur, Porphyrionis frater, ab Hercule telis confossus: cuius & filiz, quas septem nuncrant, ob patris mortem in mare præcipitantes se, ab Amphitrite in Alecyones, vt quorundam opinio est, sunt mutata. Harum nomina sunt, Pholonia, Anthæ, Methone, Alcippe, Pallene, Drymo, & Alsterie. Ex Suida. Alij scribunt Haleyoncus. Vide ALCEO.

Alca, x, penul. cor. Idem quod tellera, vel ipse ludus telleratum. [πυλῖος, ἄλκυον, Itali. Giochi di sorte, come dadi & carte. Hispanice, Qualquier juego de fortuna, como dados.] Horat. in Epist. Quem damnosa Venus, quem præceps alea nudat. ¶ Accipitur etiam pro quouis ludō, qui casu potius, quàm arte gubernatur. Martial. in Distichis, Alea parua nuces, & nō damnosa videtur: Sæpe tamen pueris abstulit illa nates. ¶ Per translationem ponitur pro quouis fortuna, siue periculo, siue etiam periculi dubitatione: diciturque, Aleam lacere, ἄλκυον κῶλον, qui se periculo fortunæque committit. Cice. de Diuina. Non perperis aleam quandam inesse hostis deligendis: Lilius, In dubiam impetij seruitiique aleam imus.

ALCA, ἄλκυον, Stephanus, Nomen oppidi in Arcadia, dictum ab Alecon ditore. ¶ Item Mincruæ cognomen, quæ circa hanc urbem colebatur, vt est videre apud Herodotum lib. 1. Verum in duabus hisce postremis significationibus primam corripit, quum alioqui producit. Papinius in Syluis, Aut Aleæ lucis vidit Tegyæa sacerdos.

Alcator, Qui spē aleæ ludit. [αλκυον, Itali. Giocatore. Hispani. jugador de salus de aquel juego.] Cice. in Cat. In his gregibus omnes aleatores, omnes adulteri, omnes impuri, impudicique versantur. Idem 2. Philip. Domus erat aleatoribus repleta, plena ebrietum.

Aleo, aleonis, Idem quod alcator, teste Festo. Nauis, Pessimorū pessime, auidæ ganeo, lucro, aleo.

Aleatorum, Apud Sidonij, pro ludo alex. [αλκυον, Itali. Lugo di gioco. Hisp. Lugar de juego.] At enim, Atque illic aleatorum lassus cōsumpto phasibero

phxerilio facit. Suetonius vocat Alestorium forum.

ALEXANDRIA, pen. prod. Larissiorum in Thessalia crudelissimus tyrannus fuit, ab ipso tandem satellitibus, quos ad corporis custodiam adhibebat, interfecit.

ALEXANDRIA, Gallie Narbonensis populi. Plin. lib. 3. cap. 4.

ALEXANDRIA, veteres dixerunt pro bene olentibus. Festus.

ALEXANDRIA, vide infra in dictione **ALEXANDRIA**.

ALEXANDRIA, huc (ut apud Plinium legitur) Alex, genus est liquaminis, quod ex piscibus quibuscumque conficiebatur. Martialis lib. 11. Cui portat gaudens ancilla paropside rubra. Alecem, sed quam protinus illa vorat. Horatius 2. Serm. Sat. 4. in neutro genere collocauit, -ego (inquit) faciem primus & alec. Inueni, Theodorus quoque ex Aristotele Alecē vitit, pro pisciculis, quem ille *μακρίν*, Cicero Marnam appellat. Sunt qui per aspirationem scribant Halec, huc Halex.

Alecula, diminutivum ab Alec, huc Alex, Patua Alec, huc *μακρίν*. Columell. lib. 8. c. 17. Itaque praeberi conuenit tabentes aleculas, & salibus exciam. Chalcidum. Idem lib. 9. Datur caninarius & riuales alecula, vel siqua sunt incrementi parui diuorum animalia.

ALECTO, *Ἀλκτώ*, na ex furis infernalis, & Latine incessans interpretatur, ab a privativa, & *αλκω* definit quia cupiditas nunquam satiatur.

ALECTOR, *Ἀλκτωρ*, Filius Anaxagorae, Iphium genuit & Capaneū, qui fuit vnus de septem duobus Argiuorum apud Troiam. Volaterr.

Alectorias, *Ἀλκτωρίας*, Gemma quae in ventriculo galli inuenitur. Gallus enim Graeci *Ἀλκτωρ* dicitur, de qua Plin. lib. 37. cap. 10. Alectorias, inquit, vocant in ventriculis gallinaceorum inuenta, crystallina specie, magnitudine fabae, quibus Mitheni Crotonici vsum in certaminibus inuicem fuisse videri volunt.

Alectorophos, *Ἀλκτωροφός*, Herba est rusticitibus utilis, foliis galli gallinacei crux similibus, caulem repens, semineque nigrum in siliquis habens. Latine Crista dicitur, teste Plinio lib. 27. cap. 5.

ALECTOR, *Ἀλκτωρ*, Adolefens fuit (ut fabulatur Lucianus) Marti adeo familiaris, ut adulterii, quo Veneri ille commissus erat, cōfessus adhiberetur, forislibique cultus apponeretur, ne Solis interuentu deprehenderetur adulter. Verum quum ille somno oppressus negligenter excubias ageret, amantes eius fiducia in vtriusque autem dormientes, à Sole deprehensi sunt, & apud Vulcanum delati, adamantinis catenis multo ante eum in vsum paratis, sunt implicati. Qua de causa indignatus Mars, Alectoriam in auem sui nominis transformauit, quae galum Latini appellant: qui etiam hodie veteris negligentiae memor, Solis aduentum cantu suo praenuntiat.

ALECTOR, Vnus fuit filiorum Boëthii, quatuor enim fuerunt, Hippodamus, Eleftrion, Archilycus, Alegenor, teste Diod. lib. 5.

ALECTOR, *Ἀλκτωρ*, Locustae Lyciae, in quem cecidit Bellerophon, quō à Pegaso ab eſtro agitato excuteretur sic dictus, quod in coæcus erraret Bellerophon, donec periret.

ALECTOR, Phazaniarum vrbis in Aethia. Plin. lib. 5. cap. 1.

ALECTOR, *Ἀλκτωρ*, Stephano, Populi Septentrionales, qui & Germani dicuntur, Rheno fluuiio Gallis, Alpibus ab Italis discreti dicti patrio vocabulo, quasi proflus viri. Quum enim Germani illi Septentrionales, praesertim Transalbiani, mutare sedes cogitarent, imitati priores Germanos, qui traiecit Rheno, quō se totos viros fore ostenderet, sibi hoc nominis, quasi *ger ein man* imposuissent, & ipsi se, quod fortissimè bellatores & viri omnes esse & vellent, & deberet, Alemanos, quasi *ei manner* appellauerunt. Hæc beatus Rhenanus in Tacitum.

ALECTOR, Fluuius apud Rysios originem à rubro castro *Katemburg* trahens. hic ad *Kelheim* oppidum iungitur Danubio. Vulgo *Altmold*, vel *Altmol* appellatur. Vide Alamerum in Tacitum.

ALECTOR, Atticae populi, apud quos est Cereris legifera, & Proserpinae templum. Pausanias in Attica.

ALECTOR, *Ἀλκτωρ*.

ALECTOR, *Ἀλκτωρ*, Insula in Maxotide.

ALECTOR, *Ἀλκτωρ*, Colonia à Sylla dictatore deducta. Plin. lib. 3. cap. 6. Ales, huius alitis, dicitur quilibet volucris, ab alis gerendis. Et tam masculino, quam feminino genere profertur. *[Sunt apud Italos. Pterodactylus. Hippo. Ales, dicitur cosa que volat, conuenit fieri.]* Virgil. Nanque volans Iulius Louis ales in æthera. In genitio plurali Alitum, & Alitum, per epenthese secundum Priscianum, Virg. lib. 11. Alitum, pecudumque genus sapor altus habebat. Quis est quæ parit oua, & pennis prædita, *[Sunt.]* Volucris autem significatio latius patet. Nam de omni eo dicitur, quod volat, siue pennas habeat, siue nō. Vnde vespertilio volucris est, non tamen auis.

ALEX, Adiectiuum omnis generis, ponitur à poetis pro veloci, *πρὸς, ἀντί*. Silius, Alite vectus equo. Virg. 8. Aeneid. Ignis & alitis Austri. Ponitur & pro Alato, hoc est, alas habente. Cic. 2. de Inuent. Angues ingentes, alites, iuncti iugo.

ALEXA, Ciuitas est Siciliæ, Ptolemæo. Hinc Alesinus, na, num. Cicero in Epist. fam. In Alesina vrbe, &c.

ALEXA, *Ἀλκτωρ*, Oppidum Elidis Stephano. Item mons Arcadiæ, non procul à Mantinea, sic dictus ab errore Rhet. Autor Pausanias.

ALEXA, *Ἀλκτωρ*, Oppidum Peloponnesi, apud Strabonem lib. 8.

Aleleo, *Ἀλκτωρ*, Autium verbum ab Alo, alisidem quod cresco, *[ἀνέξω]*. Ital. *Crescer*. Hispan. *Crescer* de mantener. Varro de Re rust. lib. 1. cap. 44. Quæ nata sunt, in fundo aleleo, adulta concipiunt. Idem c. 3. Quem admodum quicquam feri, aut alelescere, aut meti possit. Inde Cœleſco, pro Concresco.

ALEXA, *Ἀλκτωρ*, Nomen proprium viri Troiani, de quo Virgilius lib. Aeneid. 1. Et quæ grandæuus Alethes. Latine sonat veracem.

ALEXA, *Ἀλκτωρ*, Oppidum Valentini in Italia, autore Procl. Plin. lib. 3. cap. 11. Hinc Aletini populi, apud Plin. lib. 3. cap. 11.

ALEXA, *Ἀλκτωρ*, Italicae populi in tractu Campaniæ Plinio lib. 3. cap. 11. Aletini apud eundem lib. 3. cap. 11.

Alectudo, apud Festum. Verbalis ab alendo, corporis pinguedinem significat. Obſoletum est.

Aleuron, *Ἀλκτωρ*, Farina proprie tritici, Alphonon verò hordeicæ, apud Ruellium lib. 6. cap. 14. panis aleuitæ.

Alex, alitis, huius generis, Genus est liquaminis, quod Plinius mu-

rie vitium appellat, lib. 37. cap. 8. sic scribens, Laudatur & Chozomene garto, Pompeique & Leptis, siue muria Antipolis ac Thorasiam verò & Salmatia. Vitium huius est alex, imperfecta, nec colata fixæ. Est etiam Alex, siue Alec, piscis nomen, interpretare Theodoro, qui ab Aristotele Marnis, *μακρίν*, appellatur. Vide supra in dictione **ALEXANDRIA**.

ALEXANDRIA, Alecis, Fluuius Rheginum agrum à Locrensi difterminans. Strab. lib. 6. apud Theocritum verò scribitur Ales, alitis. Hic fluuius Plinio Carcinus appellatur, Pausanias & Aelianus Cecinus. Volaterranus.

ALEXANDRIA, Aetolus, Nabis tyranni Lacedæmonij interfectus, mox ab Lacedæmonij ipsis in regia obtruncatus. Liv. Decad. 4. lib. 5.

ALEXANDRIA, *Ἀλκτωρ*, Nomen proprium regis Macedonici, cuius clarissima gesta & ab historicis & in sacris literis traduntur. Hic longè omnium excellentissimus fuit, cui ex rebus actis & actis, Magni inditum est nomen, ac vir vnicam gloriam adeptus, siue laude vniquam nominaretur. Nam solus, cædendo quo, quantum hominum memoria est, inexcuperabili imperio orbis actus, fortuna sua maior vult, uicellusque eius amplissimos & prouocauit ut strenuus, & æquiparavit ut meturus, & superauit ut melior, solusque siue annulo clarus, adeo ut nemo audeat virtutem eius sperare, vel optare fortunam. Hæc Apuleius. Quæ & alij Alexandri quorundam vnus Aphrodisius, interpres Aristotelis, sed tali ingenio ut Aristotelem identidem carpat. De hoc Suidas & Stephanus meminerunt. Alius fuit Alexander Grammaticus, ex oppido quod Gorticon dicitur, qui de varia historia sue materia *ἑξήκοντα* volumina scripsit, peritissimus ætatis sue vir. Alius Alexander Asia rex, & Syriæ, dicitur Balam. Alius Iudæorum rex, qui Aneus dictus fuit, & regnauit annis viginti septem. Alius Alexander Epirota, qui quum Italiae bellum interset, à Luciano milite interemptus est.

ALEXANDRIA, Quæ & Callandra, Priami filia, ac vates. Hoc etiam nomine Lycophronis inscribitur poema de Alexandro Paride. Volaterr.

ALEXANDRIA, Alexandri Iudæorum regis vxor, Eusebio lib. 1. c. 13.

ALEXANDRIA, *Ἀλκτωρ*, Vrbis Aegypti, nō longe à Nilu ostio ab Alexandro Macedone condita: vrbs fertilissima, quum Dinocrates architectus metatus est mirabili ingenio, quindecim millium passuum latitudine ad effigiem Macedonice chlamydis orbis gyrate laciniis, anguloſo dextra læuâque procursu. Marcotis lacus ad meridiana vrbs partem Euripo Canopico ostio immititur. Hæuit olim scholas omnium disciplinarum liberalium: siueque ob commoditatem maximum totius orbis emporium. Constructum autem fuit ante Saluadoris aduentum, anno vigesimo supra trecentissimum, intra spatium septendecim dierum (ut testatur Iustinus libro 11.) cœm ex millibus murosque passibus.

ALEXANDRIA, *Ἀλκτωρ*, Iudææ oppidū Iosepho & Straboni lib. 16.

ALEXANDRIA, *Ἀλκτωρ*, Parthorum ciuitas, sic ab Alexandro Magno conditor nuncupata. Plin. lib. 6. cap. 2.

ALEXANDRIA, Sequanorum vrbs est, quæ Ptolemæus Rigaicum vocat. Diodorus autor est, hæc vrbe ab Heicule condita esse, semperque liberam mansisse, donec à Casare longa obſidione capta, Romano accessit imperio. Creditur eadem esse, quam Galli hodie *Auffes* vocant.

ALEXANDRIA, *Ἀλκτωρ*, Remedium quod fit ad depellenda catarrhos & Anulorum dicitur.

ALEXANDRIA, *Ἀλκτωρ*, In malis adiutor, malorum depulsor, Hercules & Apollinis epitheton. Pausanias in Attica, Alexiaci Apollinis simulacrum effinxit Calamis. Id Apollini nomen inditū auit, quod quum pestilencia bello Peloponnesiaco in Attica grassaretur, oraculo Delphi reddito tanta calamitate populum liberatum. Alexiaci damones dicebantur, qui nocumenta & diras amoliri existimabantur, qui & Apopompæi, & Apotropæi, Lysij quoque, & Phyxij appellabantur. Budæus, & Cælius lib. 2. cap. 32.

ALEXIPHARMACA, *Ἀλκτωρ*, Sunt (ut Suidas ait) medicamenta auri, liatoria, quæ scilicet venena, incantationes, & execrationes pellunt, prohibentque neis nobis noceri possint. Plin. lib. 2. c. 10. Nec magis alia herba conuenit medicamento, quod Alexipharmacum vocant.

ALEXIS, *Ἀλκτωρ*, Asinij Pollionis puer fuit, quem Virgilius eius amore captus, ab illo dono accepit. In huius gratiam (ut Suetius putat) Virgilius scripsit secundam Aeglogam.

ALEXIS, *Ἀλκτωρ*, Qui prius Sybaris dicebatur, poeta comicus ante Menandrum, reliquit plures fabulas. Hæuit alium Stephanum, poetam, & ipsum comicum. Suidas.

ALEXIS, *Ἀλκτωρ*, Eadem quæ Alexipharmaca.

Alga, Herba, quæ nascitur in aquis marinis: dicta ab algore aque, siue quod pedes alliget, quia crassa est, foliis ex parte supernatantibus. *[Sunt apud Italos. Alga. Hispan. Las onas à yerva del mar.]* Virgil. lib. 7. Læterique illis refunditur alga. Algenſes Pelagix, purpureæ genus villissimum, nomen habens ab alga, quæ nutritur. Plin. lib. 9. c. 37.

Algofus, a um, Alga abundans. Plin. lib. 32. cap. 9. Accruuntur muricem modo, viuuntque in algolis.

Algores, alis, vel alxi, alium, à Greco *ἄλγος*. Doleo, patior. Frigus, frigidum, *[Sunt apud Italos. Frix. Frix. Frix.]* Opponitur huic verbum Aestuo. Cic. Tuscul. 2. Itaque Lycurgi laboribus eruditur iuuentutem venando, curando, cluendo, sitiendo algendo, æstquando.

Algida, a um, adiect. Frigidus. *[Sunt apud Italos. Frix. Frix.]* Hispani, Frix, à *frixo* conſuetudine. Catull. Ego vitidis algida Idæ nunc amicta loca colam, Algida nunc, hoc est frigida.

Algores, pen. cort. Mons ab vrbe duodecim passuum millibus distans, ab aliduo frigore sic dictus. Horatius, Quæque Auentinum tenet Algidumque. Ab hoc quoque syllua Algida dicta est, huic monti subiacens, in cuius ingressu Regillus lacus est.

Algores, *Ἀλκτωρ*, Stephano, Italica oppidum non procul à Tusculo in alto monte situm, ex ætris algore propterea dictum, nunc *Roca Papæ* ex veteris situs descriptione existimatur, sylluæque proxima adhuc Algidi syllua cognominatur. Volaterr.

Algidenſis, adiectiuum, ut Raphanus Algidenſis, qui circa Algidum nascitur longus & translucidus. Plin. lib. 19. cap. 4.

Algificus, quasi Algeficiens, *ἄλγος*, Cell. lib. 19. cap. 4. Quod timor sic omibus algificus, id est frigus inducens.

Aloë, aloës, [αλόη, It. *Herba de aloë*, Hisp. *Herba babosa*.] Herba amarissima succi, quæ à quibusdam Semperuium maius appellatur. Iuue. Plus aloës, quam mellis habet. Rehl. x. c. m. b. & p. u. c. u. d. i. n. i. ac viliū viliū est. Gignitur in India & in Arabia, herba odoris grauissimi, foliis pinguibus, & crassis, & in modicum latitudinem se fundentibus, usq; stratis, & in spinulas retulas desinentibus.

Aloë, αλόη, Nome Gigatis, Titanis, & Tetræ filij: cuius vxor Iphimedeia à Neptune violata duos peperit filios, Otum, & Ephialtem, quos Aloëus pro suis educauit vnde & Aloëus αλόη appellati sunt. Hi quæ Gigantibus superis bellū inferentibus, opem ferret. Apollinis & Dianæ telis confixi sunt. Virg. l. 6. Aen. Hic & Aloidas geminos, immania vidi Corpora, qui manibus magnum rescindere calum Aggressi.

Alogia, αλογία. Latine irrationalitas (v. u. dicam) interpretari potest, quum sollicit quauis in re à rectæ rationis dictamine recedimus. Augustinus ad Casulanum, pro immundo conuiuiorum luxu acceptis. Attendite (inquit) quemadmodum Dominice dei non paruo prandio reficiatur, sed alogia delectetur. Sicut enim in animalia ratione carentia αλογία dicuntur, quibus similes sunt veneti deditur ita immoderatum conuiuium, quo mens (in qua ratio dominatur) iungit ratione velle dedit ac bibendi quodammodo obritur, Alogia nuncupatur. ¶ Dicitur etiā Alogia quum principis liberalitate, gratiæque, necellitas reddendarum rationum cuiuspiam semittitur.

Aloia, αλοια, Hæretici fuerūt, sic vocari tāquā sine verbo: propterea quod αλόη hoc est Dei Filius, qui Patris verbū appellatur, diuinitatem non agnoscerent, Ioannis Euangelium recipientes.

Aloite, es, [αλοίτη, It. *Mandragora*, Hisp. *Mandragora*.] Herba est vim habens (opositive), quæ alio nomine Mandragora dicitur.

Aloia, αλοια, ex v. caput Metam legitur. Hinc Aloia, αλοια, Ptolemaeo, Fluvius est Hispaniæ in sinu Illicitano. Est & Aloia, αλοια, insula inter Lebedum & Teon repetit enata, Plinius lib. 1. cap. 89.

Aloia, αλοια, Lege HALONIA.

Aloia, αλοια, Populi Mesopotamici Gordyzi iuncti, per quos Zerbis fluvius in Tigrim cadit. Plin. lib. 6. cap. 26.

Aloia, αλοια, Hispaniæ populi in conuentu Hispanensi. Plinius lib. 3. cap. 1.

Aloia, αλοια, Vide ALYNTIA.

Aloia, αλοια, Thesalia ciuitas est apud Plin. lib. 4. c. 7. dicta ab Aloie Cereonis, siue (vt aliis placet) Actoris filia. Enumerantur & alie quinquæ eiusdem nominis ciuitates, quas vide apud Stephanum.

Aloia, αλοια, Insula est Bosphori Cimmerici apud Plinium lib. 4. ca. 12. ¶ Est & altera eiusdem nominis insula, in regione Smyrniæ sita, in mari Aegæo: quæ recensetur à Plin. lib. 5. ca. 31.

Alopecia, αλωπεκία. Morbus in capite humano, & barba, ex vitio humorum, qui fit profluuiio capillorum. Dicta à vulpe, quæ Græci vocant αλωπεκία: quod ea crebro id genus morbi patitur. Plinius, Lingua herba est, quæ circa fontes nascitur, cuius radix coacta & tincta, alopecias emendat. ¶ Est & Alopecia Straboni lib. 11. Insula Mæotidis paludis, ante ostia Tanaisidis, Mygedorum domicilium.

Alopecus, qui alopecia laborat.

Alopecias, αλωπεκία, Piscis marini genus, apud Plin. lib. 3. ca. 11.

Alopecides, αλωπεκίδης, Canis genus, ex cane & vulpe progenerat. Pollux.

Alopecion, αλωπεκίον, Oppidum est, teste Stephano, in Thesaloniacæ Cheroneæ, ex oraculo nome adeptum, quo iubebantur Athenienses ibi urbem cōdicere, ubi vulpines catulos reperissent. Circa hanc urbem præstantissima tubera nasci, auctor est Plin. lib. 19. cap. 3. Est præterea eiusdem nominis insula, ante Thraciam Cheroneæ, non procul à Cæla, eiusdem Cheroneæ portu, de qua Plin. 4. cap. 12.

Alopecion, αλωπεκίον, Oppidum est Celticæ, regionis Hispaniæ vltioris. Plin. lib. 3. capite 1.

Alopecurus, αλωπεκός, pen. prod. & sem. gen. Herba est, spicam habens mollem & lanuginem densam, non dissimilis vulpiū caudis vnde & nomen habet. Vide Plin. lib. 20. ca. 17.

Aloia, αλοια, Ptolemaeo, Macedoniæ vrbs, auctore Pomponio lib. 2.

Aloia, αλοια, Vrbs sunt sic dicti à Galis & Campanis: quos Hispani *samos* Itali, *chierpe*, Hæretici autem & Veneti, veteri scituato nomine *clipeus* appellat. Apud Aristotelem verò, vrbs ab æm. Aclianum, Oppidanum, & Athenarum Trillas iugere est, quam vocem Aloiam interpretatur Gaza. Aufonius in Mæotia, Stridentisque totis opsonia plebis alofas.

Aloia, αλοια, Hispaniæ populi in conuentu Hispanensi. Plinius libro 3. capite 1.

Aloia, αλοια, [αλόη, It. *Herba de aloë*, Hisp. *Herba babosa*.] A candore niuium dicitur sunt, quia perpetuis ferè niuibus albescent. Sabini enim Alpū dixere, quod poitica Latini Albū: vnde Alpium nome, Silius, -ciaus niuibus rupes, suppositaq; cælo, Saxa vocat. Sunt autem montes altissimi, qui Galliam Transalpinam à Cisalpina diuidebant, nunc per promotus finibus terminantur Italix. In longitudine centum milia passuum parent, à suppeto mari ad inferum, vt Cellius tradit, Latus verò tria milia stadiorum. Hinc sit Alpium, na, num, αλπί, pen. p. d. Plin. Genes Alpinæ, & venti Alpini, qui ab Alpibus flant. Vnde & Cisalpinus, na, num, & Transalpinus, compolita.

Aloia, αλοια, Oppidū est Celticæ regionis in Hispania vltiori, apud Plin. lib. 3. cap. 1.

Alphæa, αλφεία, Nomen primæ Grecorum literæ. Vnde pro principe, capite, & antiquano accipitur. Mar. lib. 2. Non ipse Codrus alpha penularem. Et lib. 3. Quod alpha dixi Codre penultorū. Vbi videtur significare, Codrum fuisse primum penultorū: hoc est, inter plebeios & pauperes primum tenuisse locum.

Alphæa, αλφεία, Dicitur Arethusa apud Ouidiū lib. 5. Metam. Tum caput Eleni Alphæas extulit vndis. Vbi alludit ad fabulam, qua ferunt Arethusam Alphæi amatoris vim fugientem in fontem sui nominis esse conuersam.

Alphæa, αλφεία, Nomen est futoris apud Horatium lib. 1. Sernonium, vt Alphæus vaser in omni, Abiūdo instrumentū artis, clausæque tabernæ, Sutor erat, &c.

Alphæa, αλφεία, Phlegæ fluminis filia, quam Alcmæon de-

nato illo monili, quod Eryphilæ matri detraxerat, in vxorem duxit.

Alphæa, αλφεία, Nomen pastoris, apud Verg. Aeglog. 1. παῖς τὸν ἀλφειῶν βοῦν, quali inueniens boues.

Alphæa, αλφεία, Per tres syllabas, & pen. p. αλφεία, Vulgò, *Rafæ*. Fluvius est in Elide Peloponnesi regione, quem Pausanias libro 5. tradit occultis meatibus subire mare labi, & in Arethusam Siciliæ fontem desinere. Quæ in re sequens est Poëtarum fabula, qui Arethusam venarum fuisse tradunt, ab Alphæo adamatam: cui quum ille vim adhibere pararet, Dianæ miseratione in fontem sui nominis esse conuersam, occultisq; meatibus, ne amatoris vndis pollueretur, in Siciliā vique fugisse, tandemque in capite Syracusanæ vrbs, quæ Ortygia dicitur, magna aquarum vi erupisse, Alphæumque amare Nymphæ deyderio eodē esse inleceum. Virg. 3. Aen. Alphæi fama est huc Lædis annem Occultas egisse vias subter mare, qui nunc Ore Arethusa tuo Siculis confunditur vndis. Verum hæc fabulo facie conficit: quum Alphæi aquæ nusquam abirebeant, vt docet Strabo lib. 6. cuiusq; ostium manifestè videatur inter Ichthyn promontorium, & Halicarnum oppidum.

Alphæa, αλφεία, Locus est ad Alphæi fluminis ostium, ad Olympiæ stadiis octoginta distant. Strabo lib. 8.

Alphæa, αλφεία, Lacus in Pythæa, vitiligines tollens. Plinius libro 31. capite 2.

Alphæa, αλφεία, Exneratoris nomen, à quo primum profecta esse dicitur celebris illa sententia, Vel optima nomina, non appellando, mala fieri. Huius meminit Horatius in Epod. Ode 2.

Alphos, αλφός, Species est vitiliginis, corporis superficie maculis albis, usque subalperis, & non continuis, quali gutris quibusdam aspergentis diciturque ab ea specie, quam *melasma*, hoc est nigram vitiliginem vocat Celsus, solo colore. A Leuce verò distinguitur, quod hæc plus habeat albedinis, albiusque descendat, adeo vt & carnem contingat, ac pilos coloret. Alphi autem minus albescent, solamque contingunt cutem. Vide Celsum ad finem lib. 5.

Alpina, quod hic pro arboris nomine perperam erat infartum, Vide in dictione LABURNUM.

Alpina, αλπίνα, Malus quidam. Porta fuit, qui Memnonis Aurora filij bella descripfit, sed tam male, vt ab Horatio dicitur, Memnona suis carminibus iugulare. Turgidus Alpina iugulat dum Memnona, &c.

Alpina, αλπίνα, Fluvius est Venetiæ, Aquileiam præterfluens. Plin. lib. 3. ca. 16.

Alpina, αλπίνα, Villæ nomen est, ditionis Mediolanensis, in Variis prædictum. Vide Annotationes Alfieri in Cernelium Tacitum.

Alpina, αλπίνα, Herba est, quam Mutis auriculam vocant Itali, Galli *Mouanem*, quod hortorum muris peculiariter delectetur. Vide Plinium lib. 26. cap. 4.

Alpina, αλπίνα, Dicitur, qui sunt naturæ frigentis, quique à frigore laeduntur, *αλπίνα*. Plinius, Abrotanum, & Adonium, aliofa esse memorantur. Varro. Stabularum pecus melius ad hybernus exortus, si spectat quod est aliofa.

Alpina, αλπίνα, Ptolemaeo, Verbs est Tusciae litoralis, quam hodie *Santham* *Seuerinum* vocant. Plin. lib. 3. cap. 5.

Alpina, αλπίνα, Nomen est pastoris apud Virgilium libro 12. Aen. Podalirius Alpium Pastorem, primūq; acie per tela ruentem Enic sequens nudo supereminet.

Alpina, αλπίνα, Genus venti, siue flatus, & terra consurgens. Italice, *Vento da terra*. Hisp. *Viento que corre de la tierra à la mar*. Plin. lib. 2. ca. 43. Nanque & è fluminibus, & è niuibus, & è mari etiam tranquillo videmus & alios vientos, quos vocant Alpanos, & terra colligere quique quidem quum è mari redeunt, Tropici vocantur: si pergent, Apopai.

Alpina, αλπίνα, Ab altitudine dictum est. Nam antiqui in adificiis à terra eleuatis sacra faciebant diis superis in terra, diis terrestribus in effossa, diis infernalibus. [αλπίνα, Italice, *Altare*, Hispanice, *Altar*. Plin. lib. 15. cap. 30. Vt ne precipitandis quidem numinibus accendi ex his altaria aræque debeant. ¶ Altare superis tantum consecratum erat: Atā tam superis, quam inferis.

Alpina, αλπίνα, Vide ALTYYS.

Alpina, αλπίνα, Lege ALTYYS.

Alpina, αλπίνα, Romulus dictus est, siue quod in tellure alius fuerit à lupa siue quod rebus gestis excellens ac gloriofus esset: seu quod à Tatio Sabino rege in colloquium postulare, alternis vicibus audierit ac loquutus fuerit. Nam sicut à macro Marcellus, à vatro Vassellus, ita ab altero Acellus sit. Hæc Festus.

Alpina, αλπίνα, Alter, genitius alterius, penul. cor. [Γραεινός, & ἄλλος. Ital. *Altro*, l'uno de due. Hisp. *Vno de dos*, segundū] S. de vno ex duobus dicitur: vt Annibal in transitu Alpium amissis alterum oculum. Siue de vna duarum partium. Cicero, Duplices similitudines esse debent, vne rerū, alteræ verborū. Virg. 3. Aeglog. Autem mala decem misce, etas altera mittam. Alius verò, αλπίνα, de pluribus dicitur: vt, Alij virtutē præponunt, alij viciū, alij indolentia. ¶ Intendū tamē Alpina de duobus dicitur, & tunc idē ferè significat, quod diuersus. Alia est facies mea, alia tua. ¶ Item Alter ponitur pro secundo de duobus, pluribusque. Altero mense repudiavi vxorem: & Hæc est alter annus belli Punicid est secundus à belli Punicid origine. Cic. de Senec. Nec nunc quidem adolescentis vites deyderio. Is enim erat alter locus de vitis senectutis. Plin. lib. 35. Tabulas pluteis pinxit, quibus vnam in foro, alteram in comitiis, duas in Pompeij porticibus videmus. ¶ Aliquando pro aduerso, (auctore Festo) & non bono, vt in Augustis, Altera appellat auis, quæ vique prospera non est. ¶ Vnus, aut alter, idem valet, quod Vnus, aut duo. Cic. pro Clu. Quum is vnum iam & alterū diem deyderaretur. Idem Attic. Vt factum Dolabella laudarem, adductos in tuus vnus & alteris literis. Terent. in And. Postquam amans accessit vnus, & item alter, pretium pollicens. Quem tamen in locum Donatus annotat, Alterum de tribus dici, quod totidem essent Chrysidis amatores. ¶ Alter ego, elegans locutio, pro homine mihi charissimo, artificioque necessitudine deumcto. Cic. Att. lib. 2. Me ipsum accuso, deinde te, quasi alterum me. Idem lib. 2. Epist. Fam. Quem si reliquissim, diceret iniqui, nō me plane post annum ex provincia decessisse, quoniam alterum me reliquissim. Olim per primam & secundam nomen inflexionem declinabatur, sicut Niger, a, um. Vnde apud Terentium in

Interdum etiam idem quod profundus. *Αβυσσος*: vequum putei altum aut mare altum dicimus. *Quoniam* Altū ponitur pro ipso celo. Virg. 4. Aen. Haec ait, & Maia genitum demittit ab alto. Et pro ipso mari profundiore, & a terris remoto. Idem 1. Aeneid. Vis est confecta Sicula telluris in altum. Vela dabant laeti. Sallust. Et picatoria scapha in altum navigat. & Per translationem quoque ponitur pro excellenti, glorioso. Virg. 3. Aeneid. Te sine ullo altum mens inchoat. Et pro magno. Idem 10. Aeneid. Sic pater ille deum faciat, sic alto Apollo. Transfertur & ad incorporata, pro recondito, seu profundo. Idem 9. Aen. quid me alta silentia copis Rumperet idem 1. Aeneid. manet alta mente repolum. Iudicium Paridis.

Altē, aduerbum qualitates, modò Excelle, *Αλτῆς*: modò profundè, *Αβυσσῆς*, significans. Ital. *Altamente*, profundè. Hispan. *Alto* & *fundamente*. Virg. 6. Aeneid. Ergo altē vestigia oculis. Liu. 1. ab Vrb. Ferrum haud altē in corpus descendit.

Altus, comparatiuum. Cic. 2. de Diuin. Quum terra araretur, & sulcus altus esset impressus.

Altitudō, *ὑψος*. Ital. *Altitudine*, *altex*, & *profondità*. Hisp. *Altexa*, *dignidad*, *fundura*. Proprie est rei alticuius sublimitas: vt, Altitudo castris. Dicitur etiam altitudo fluminis, vel maris, quae est profunditas, *ὑψωμα*. Plin. lib. 10. cap. 33. Metrops nificat in specu, sex pedum de fossa altitudine. Cic. 7. Verr. Totum opus est ex saxo in mirandam altitudinem depresso.

Alueus, pen. cor. *ἄλως*. Ital. *Canale* & *letto del fiume*. Hisp. *La madre* & *valle*, *por donde corre el río*. Proprie dicitur fossa, per quam fluuius defluit. Virg. Alueus ripis volucres, & fluminis alueo. Ad huius similitudinem etiam vas quoddam amplum in balneo hoc nomine appellatur. Cic. pro Caelio. Et quibus requiramus, quomodo lauerint, alueūne ille, an quous Troianus fuerit. Item tabula historia ad alcam & latroneum lorum ludum accommodata. Alueus dicitur [Graece *ἄλως*]. Ital. *El tanolier* & *gincare* & *farche*, & *tanole*. Hisp. *Tablero para jugar*. Plin. M. Mcf. falsa Consul, pridie calen. Orob. diem natalis sui egreditur, transiit alueū cum testis lusorium, & gemmis duabus latum pedes tres.

Alueolus, & Alueolum, diminutiuū sunt eiusdem significationis. *ἄλως*, *ἄλως*, & *ἄλως*. Cicero de Finib. Aut alueolum poscere, aut quære- re quæpiam ludum. Col. lib. 8. cap. 5. Totum ouorum numerum in alueolum ligneum conferat. Est etiam Alueolus, testis Varrone, ca- uata cortex, vel vimineum vasculū, in quo quid propter concuuitatem reponitur, *ἄλως*. Hierony. ad Demet. Habere lanam semper in manib. vel flaminis pollice fila deducit. Vt ab torquenda subtegmina in alueolis fuit veritatur. Sed & receptaculum, in quo apes mellificat, Alueus dicitur, à mellis alimonia, vt Varro eximat. Plinius lib. 1. r. Alueos ex cernu spectatos efficit, est apum aluearia. In hac signifi- catione etiam Aluus dicitur. Varro de Re Rust. Si ex aluo minus frequen- ter exeunt. Et Aliquando pro nauis, siue pro ipsius nauis receptaculo, vt apud Propertium. Aut quidnam fracta gaudes Neptune carinat. Portabat sanctos alueus ille viros. Liuus lib. 41. Alueos informes raprim faciebant, id est nauiculas. Declinat & hoc Alueum. Festus. Nauisibulum alueum est, ad nauis similitudinem factum.

Aluearium, *ἄλως*, & Alueare, & per apocopen Aluear, Locus vel copia ipsa alueorum, *ἄλως*, & *ἄλως*. Varro lib. 3. de Rust. Quæ maceriat ad villam venationis causa clauditur, & propter aluearia. Col. lib. 9. ca. 11. Quum vetus alueare numero apum destituatur. Idem lib. 9. c. 8. Earum frequentiam apertis alueariis confideremus.

Alueatus, 2. um, adiect. *ἄλως*, & *ἄλως*. In alui modū cauatus. Cato ca. 43. Sulcos, si locus aquosus erit, alueatos esse oportet.

Aluolatus, 2. um, *ἄλως*, & *ἄλως*. Vitr. lib. 3. Si enim ad libellam dirigetur, al- uolatus oculo videbitur.

Aluini, Vide ALVVS.

Aluini, Auctore Plinio lib. 18. capi. 6. Herbz species est, *ἄλως* *ἄλως*, quæ in petris præcipue nascitur, similis cunila bubuli, foliis paruis, ra- mis tribus aut quatuor à radice, cacumibus thymi, furculis odoratim, gustu dulces, radice longa & rurela. Ruellius *Englum* vulgò cre- dit vocari.

Alumen, penulti. product. Salsugo terrea, ad crystalli colorem accedens, quam Graeci *ἄλως* & *ἄλως* hoc est ab adstringendo, *ἄλως* vocauerūt. Ital. *Alume*. Hisp. *Alumbre*. Trium huius enumerat genera. I. iu- dum, rotundum, & fissile. Liquidum natura primū est, nam ex eo duæ reliquæ species conserunt. Verum hoc rarissimum est, quemadmodū & fissile. Inuenitur tamē in Aegypto, lacti per simile. Alume rotundū & globosum est, non tamē absolute sphaericū, habet enim plurimos an- gulos: sed ad rotundā figuram nonihil accedens. Huius modū maxima ad nos aduehitur copia. Tertium genu: alumen est, quod Graeci *ἄλως*, hoc est fissile vocant, eo quod molle sit, & friabile in minimas partes. Hoc quoque rarissimū est. Nā quod Sepasarii pro eo supponit, quodque hodie Galli sua lingua vocat *Alun de plume*, Amianus lapis est. Vide Plin. lib. 3. c. 15. & ca, quæ infra annotauim. In dictione *ΑΛΥΑΝΤ* vs. Dictum putatur à Lumine, quēd lumen coloribus tingendis præset. Aluminatus, 2. tum, *ἄλως*, & *ἄλως*. Ital. *Mescolato d'alume*. Hisp. *Lo que tiene alumbre*. Vt, Aqua aluminata, quæ trahit per venas aluminis apud Plin. lib. 31. ca. 6. Aluminosus, idem.

Alumnus, Alumnari, Vide A L O.

ALVNTVM, huc Alontū, *ἄλως* Ptolemæo, Oppidū Siciliæ non procul à Lilybæo promontorio. Et Inde Alontini, huc Alentini, quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 8.

ALVONA, *ἄλως* Ptolemæo, quæ & Albona: Vulgò *S. Angelo*. Oppidum Liburniæ. Inde Aluonenses, huc Albouenses, populi, quorum meminit Plinius in descriptione Liburniæ.

Aluta, pen. prod. Pellis mollior, & ad calceos, & ad externa opera facienda conuinnata. *ἄλως* Ital. *Pelle mollior* & *delicata*. Hisp. *Pellica* & *cuerro bien adobado*, *curtido*. Cf. Bar. Bel. Gallici 3. Pellics pro velis, alutæq; te- nuerunt cōfectæ. Sumitur etiam quādoque pro sacco, seu marsupio. Lueral. Appositum nigræ Lunæ subtexit aluta.

Alutamen, & Alutamētum, A veteribus dicebatur opus ex conuinnatis pellibus factum.

Alutarius, Coriarius, hoc est pellium & coriorū cōcinnator. *ἄλως* Ital.

- Ital. *Quel che accocchia tal pelli*. Hisp. *gabatera de vbra prima y polida*. Plautus, hic alutarius eredo. Proprie tamen Alutarij tenuiorum pellium dicuntur. Coriarij crassiorum.
- Alutatio quid sit, docet his verbis Plin. lib. 3. cap. 4. Aurum qui quærit, ante omnia segullum tollunt: ita vocatur indicium. Alucus, ubi id est, arenæque lauantur: atque ex eo quod refectis, coniectura capitur, ut inueniatur aliquando in summa tellure protinus, summa felicitate. Alurationem vocant, si & auro ea tellus subest. Vide in hunc locum Hermolaum Barbarum.
- A L U T A S, Populi Illyrici, in conuentu Scardonitano. Plin. lib. 4. cap. 27.
- A L U T R A N S S, Illyrici populi, Plin. lib. 3. cap. 19.
- Aluus, *ἄλως*. Ital. *Ventre*. Hisp. *Viente*. Ab alluendo, Proprie dicitur, quæ fordes effluunt, siue eluantur. Plin. lib. 20. Repones qui vocantur, refrigerant maxime in cibo, & emolliunt alium. Quandoque capitur pro ventre qui apparer. Colum. lib. 8. Nisi obefam iogluuie, atque distentam in pabulis alium demerferit, & refrigerauerit. Item Aluus, ubi apes mellificant, qui & alucus. Varro, Si ex aluo minus frequentes erunt. Interdum siue cauatum, ubi quid reponitur. Olim erat tam masculinum quam femininum, hodie tantum feminini generis. Virg. In lacus, inque ferit curuam cõpagibus aluum. Accus in Anualib. re. Nonio, in masculino genere posuit, Aluus quàm frigidissimus.
- Aluinus qui & lyentericus, *ἄλυνος* à Græcis dictus, quod aluo languescat. Ital. *Inferno di ventre*. Hisp. *El que tiene camarras*. Plin. lib. 21. ca. 27. Vinca peruinca, aluinis impolita, multum prodesse dicitur.
- A L Y C M O N, Fluius Macedoniz. Claudianus, Ex frustra rapidum dant Alycmona Bessi. Legitur & Halicmon pro eodem.
- A L Y A T A, *ἄλυστα*, Regiuncula Bithyniz, ita appellata ab Alyatte rege. Stephanus.
- A L Y A T T A S, *ἄλυστος*, Lydotum rex fuit, Cæsi Pater, cuius memoria extructum est monumentum apud Sardos, maxima impensis paritæ ancillis, quæ omnes apud Lydos corpore quæstum faciunt, in hoc opus collata.
- A L Y B A, *ἄλβος*, Regio non longe à Myliæ ubi argentifodinz esse ab Homero traduntur.
- A L Y B E, *ἄλβες*, Græcorum nonnulli eos putant esse, qui & Chalybes. Strabo lib. 12.
- Alypon, *ἄλυν*, Dioscoridi. Vulgo, *Turbit de Levante*. Est herba subcrabra, latis sellucis, foliis minutis, flore nigro, radice bera non absumili.
- A L Y S I V S, *ἄλυσος*, Bacchus dicitur, *ἄλυσος*. Id est, solus. Cælius libro 7. cap. 15.
- A L Y S O N I A, *ἄλυσονία*, Populi sunt Scythiz Asiaticæ, ut docet Herodotus lib. 4.
- Alysson, *ἄλυσον*, Dioscoridi. Fructus est caule tantum & foliis minoribus à rubia distans: ut tradit Plin. lib. 14. cap. 11. Nomen habet ab eo, quod solo conspectu rabiem curare credatur. Quidam eandem putant esse cum ea, quam hodie Rubiam minorem vocamus, alij eam esse malone, quæ Cannabis agrestis dicitur.
- A L Y S S O S, Arcadia fons est, cuius aqua canis tabidi morsui medetur.
- A L Y X O T H O S, *ἄλυσος*, Nymphæ nomen, ex qua Priamus Aescacum suscepit. Ouid. lib. 11. Metamorph. Aescacum vmbrosa furim peperisse sub Ida. Fecit Alyxothos.
- A L Y Z I A, pen. prod. à Stephano, Acarnaniz ciuitas est, non procul à litore. Strab. lib. 10. Cic. Tironi, Tertio die abs te ad Alyziam accessimus: locus est circa Leucadam stadia 6 x x.

A ante M.

- Am, Prepositio Græca, quæ nisi apud versutissimos, extra compositionem non reperitur, significatque circum. Cato separauit, quum dixit, Am terminum. Verum quando compositus cum dictione incipiente ab a, e, i, u, interponitur b euphonia causauit, Ambages, Ambio, Ambelus, Ambigo, Amburbium, Amburalis, Ambustus. Si vero cum c, h, f, q, mutatur m, in n, n, Ancillus, Anhelio, Anfulatus, Anquiro: Cum p, remanet integræ, ut, Amputo.
- Amabilis, Amabilitas, Amabiliter, Amabo, Vide a m o.
- A M A D O C A, orum, *ἄμαδοκα*, siue Amadoci, Montes sunt in Sarmatia Europæ: à quibus & accolæ, Amadoci dicuntur. Ptolemæus.
- Amadryades, Vide n a m a d r y a d e s.
- A M A L C H I T M, à Scythis appellatur Oceani Septentrionalis portio, quam nos Mare congelatum dicimus. Plin. lib. 4. cap. 13.
- A M A L T H E A, *ἄμαλθηα*, pen. prod. Nomen fuit nutritis Ionis. Nam ipsa cum lorore sua Melissa Iouem puerum caprino lacte ac melle pauisse fertur. Est & nomen Sibyllæ apud Tibulum.
- A M A N A, *ἄμανα*, Ciuitas Mediz, Ptolemæo.
- Amanado, das, Alio mando, siue aliò deputo, ablego, aliquò mitto, ut à nobis amoueamus. *[ἄμαδος δὲ ἐστὶν ὁ πρὸς τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν ἀποστολὴν]*. Italicè, *mandare alique*. Hisp. *Mandar en algun lugar*. Cic. pro Rofe. Amandaret hunc fice, ut esset in agro, ac tantummodo aleretur ad villam, ut commodis omnibus careret.
- Amandatus, a, um, Gell. lib. 12. cap. 1. Neque multo minor amandati ad nutricem aliam filij, quàm morte amili obliuio est.
- Amandatio, onis, *ἄματιον*. Cic. pro Rofe. Iam enclitice attenta vitæ & rusticana, relegatio atque amandatio appellabitur.
- A M A N D R A, Regio ad Indum fluuium, in quatuor diuisa populos, Peucolantia, Aringaluta, Geretas, & Aloos. Autor Plin. lib. 6. cap. 10.
- A M A N I D E S, P O R T A E, *ἄμανιδες πόρται*. Dicitur Angulith Amani montis, in quas ille definit à Tauris descendens. Vide Strab. lib. 4.
- A M A N O I D E S, *ἄμανοιδες*, Ciliciz promontorium, Pomponio sic dictum, quod formam elligicque Amani circumnauigantibus exhibet, Hermolaus.
- Amans, amantur, Vide a m o.
- A M A N T H S, Populi sunt in Africa, Troglodytis proximi, apud quos tum falis, tum catibuncolorum, gemmarumque copia est, adeo ut ex sale domos sibi extruere dicantur, Autor Solinus.
- A M A N T I A, *ἄμαντία*, Ciuitas Macedoniz, Ptolemæo. Cic. 11. Philip. C. Antonius, qui tenet & apolloniam, magnam vrbem, & grauiter optinor Bullidem, tenet Amaniam, &c.
- A M A N T I N I, *ἄμαντινί*, Ptolemæo, Amates Plinio, Populi sunt Panno-

- niz inferioris, quæ hodie Vngaria dicitur.
- Amanuenses, Diæti sunt ferui, quorum opera & manu in scribendo perinde ac scribarum vituntur. Hi & A manu, dicitur, *ἄμανοι*. Ital. *seruisti s' adoprato a feruere*. Hisp. *Los que escriben lo que otro dice*.
- A M A N V S, *ἄμανος*, Stephano, prod. Pars Tauri montis, quæ Syria à Cilicia diuiditur. Strabo lib. 11.
- A M A R A C V S, pen. cor. Cynara regis Cypri puer, qui casu lapsus, dum ferret vnguenta, fregit alabastrum. Deinde, quum quinnio dolore contabuisse, versus est in sampuchum, quæ ex eius nomine Amarakus cæpra est appellari, *ἄμαρακος*, *ἄμαρακος*. Virg. 1. Aeneid. ubi mollis amarakus illum. Floribus & dulci aspiran: completitur vmbra. Plin. lib. 21. cap. 22. Sampuchum, siue amarakus in Cypro laudatissimum, & odoratissimum, scorpionibus aduersatur, ex aceto & sale illitum. Herbarum hanc vulgo *ἀμαράκινον* vocamus.
- Amaracinum, *ἄμαρακινον*, pen. cor. siue sampuchinum, *ἄμαρακινον*, Oleum seu vnguentum, quod fit ex amarako, ad excalescendos, emollientesque nervos, ut Plinius scribit lib. 21. Lucetius, poltèque superbos. Vngit amarakino, & foribus miser ocella figit. Et iterum, Sicut amarakini blandum statque liquorem. Huus vnguenti nobilissimus odor locum fecit proverbio, Nihil cum amarakino sui quod Aulus Gellius, extremo lubricationum suarum capite eleganter torquet in quosdam ingenio pinguiore, homines, & à Musatum sacris alienos, qui elegantiores literas, quas non assequuntur, miro supercilio contemnunt.
- A M A R A M I S, ut refert Iosephus, fuit nomen patris Moisi.
- Amaranthus, *ἄμαρανθος*. Herba est spicam vicius habens, quàm flore, càmque purpuream, ab immortalitate nomen trahens: unde, Immortales amaranthi, nunquam enim marcescit. Etque ab à priuatiua particula, & *ἄμαρανθος*, *ἄμαρανθος*, tabesio. Plin. lib. 21. cap. 8. Amarantho populi dubie vincitur. Galli *Passeleur* vocant.
- A M A R A N T H I, *ἄμαρανθί*, Populi inter Colchæ, apud quos Phasis fluuius oritur: unde & Amaranthiæ à quibusdam appellatur. Stephanus.
- A M A R B I, Populi Scythiz, Hyrcaniz proximi: quorum amemur Plin. lib. 6. cap. 13. Strabo lib. 11. Amardos vocat.
- A M A R D V S, Mediz fluuius, Ptolemæo.
- Amaris, a, um, *ἄμαρος*. Ital. *Amara*. Hisp. *Amarga*. Quod cotrarium est dulci. Virg. 1. Aeglog. Et facies carpenis amara. Plin. Esset debet gustu amarum. Translatè pro spero. Virg. 11. Aeneid. Hostis amare, quid inceptas? Cicero Attico, Amariorem me fecit senectus.
- Amarefcere, Amatum fieri, *ἄμαρηναι*. Ital. *Duener amaro*. Hisp. *Amargar*. Palladius, Amygdalus, si rodatur, amarefcit.
- Amarico, cas, pen. corr. Amaram, id est asperum facio, & quasi exacerbo. *ἄμαρηναι*. Ital. *Exacerbare*, *ἄμαρηναι*. *Amargar* *amara* *amara*. *Amargar* *amara* *amara*. Ipsi Amariæuerunt Dei qui peccando in ei ægitudine deueherunt.
- Amarities, ei, Idem quod amaro: & per translationem accipitur pro solitudine & dolore. Catul. Multa latis lufino est dea nescia uolui, Quæ dulcem curis miscet amaritinem.
- Amaritudo, & Amaro, pro eodem accipiuntur: nam significant inuauitatem & asperitatem illam, quam Græci *πικρία*. Ital. *Amartitudine*. Hispani *Amargura* vocant: quum si licet lingua adeo dederiguit, ut eia exasperetur. Huusmodi enim lapores amares vocari, docet Plato in Timæo, & post eum Gal. lib. 1. de Facult. Simp. medica. Virg. 2. Georg. Es apor indicium facit manifestus, & ora Tristia tantum sensu torquebat amaro. Per translationem quoque ponuntur pro dolore & solitudine, ut supra docuimus in dictione A M A R T I S. Plinius lib. 11. cap. 37. Ideo tantam habent amaritudinem, ut à canibus non attingantur.
- Amarulentus, Valde amarus, *ἄμαρηνος*. ut, Succus amarulentus. Per metaphoram ponitur pro animi dolore in inuidiam, aut malevolentiam exacerbato. Gellius, Amarulentus librum malevolentissimum cõscripsit.
- A M A R V S I A, *ἄμαρυσία*. Diana cognomen est, tractum (ut Paulaniz videtur) ab Amasyntio Euboræ vico, ubi summa cum veneratione colebatur Diana.
- A M A R Y N T H V S, *ἄμαρυνθος*, Vicius est Euboræ insula iuxta Eretriâ, in quo Diana colebatur, quæ inde Amarusia dicta est. Strabo lib. 10.
- A M A S E N V S, pen. prod. Fluuius Volcorum. Est & alius in viciis eodem nomine, de quo Ouidius lib. 15. Metamor. Nec non Sicamias voluens Amasenus arena.
- A M A S I A, *ἄμασία*, penul. prod. Oppidum Cappadociæ, quod Iris fluuius præterfluit. Strabonis Geographi patria, ut ide Strabo testatur lib. 12.
- A M A S I A, *ἄμασία*, Straboni, Fluuius est Germaniz inter Rhenum & Albim, iuxta Emdam Phryziæ orientalis metropolim, in Oceanum illabens. Germani sua lingua *der ens* vocant. Plinio & Pomp. Melam Amisus dicitur.
- A M A S I S, *ἄμασις*, penul. prod. Nomen proprium regis Aegypti, cuius tumulus fuit vna pyramidum, dicente Luciano lib. 9. Non mihi pyramidum tumulis euulsis Amasi. Hic legem condidit, ut quique quotannis apud præsidem rationem vitæ redderet, demonstraretque vnde viveret, aut quo quæstu sustentaretur, qui hoc non faceret, morte atteretur. Hanc legem Solon ab Aegyptiis transtulit ad Athenienses. Regnavit eodem tempore in Aegypto, quo septem Sapientes in Græcia floruerunt. Multa de hoc Plutarchus in Symposio septem Sapientum, & Diogenes Laërtius in vita Pericli.
- Amasius, *ἄμασις* vel Amasia, *ἄμασις*. Qui vel quæ amat vel amatur. Ital. *Inamorato*. Hisp. *Enamorado*. Gellius lib. 19. cap. 9. Audire ac discere, nostris quoque antiquiores poetas amasios ac venerios fuisse.
- Amasio, pro Amasero, scripsit Laberius & Plautus in Mil.
- A M A S S I, Plin. lib. 6. cap. 7. Populi circa Mæotim.
- A M A S T R I S, *ἄμαστρίς*, Metropolis Paphlagoniz, quæ antea Cromna dicebatur: poltea Amastris appellata ab Amastri, muliere Persica, filia Oxythiz, fratris Darii: aut (ut aliis placet) ab Amastri quadam Amazon. Est & vrbis Bithyniz, Ptolemæo.
- A M A T H, Nomen filij Chanaan, qui (autore Iosepho) Amazhones instituit, qui & Amathæ dicuntur.
- A M A T A, à Pontice appellabatur virgo Vestalis, quum, ad ministrum Vellæ capiebatur: quod prima, quæ hoc ritu capta fuit, hoc fuerit nomen.

Amblotheidion, ἀμβλοθηδών. Pharmacum abortum faciens.

Ambro, Ex Greco ἄμβροσ videtur deducum, & nō dicitur nisi de duobus, quæ præcesserint. [Ital. *Ambruso*, & *Ambruso*.] Hispa. *Dos junta* meo numero. Plato & Aristoteles, ambo philosophi. [Plato in prol. Andr. Qui vitæ recte nōrī, ambas nouerit. ¶ Vel cum hac dictione Duo: Vt, Vidi duos homines ambos mihi amicos. ¶ Vel quum de his loquimur, quæ tantummodo sunt duo: Vt, Perdidit ambos oculos, & ambas manus.]

AMBRACIA, ἀμβρακία. vulgō *Arta*. Vrbis in Epiro, Pyrrhi regia, ab Ambrace rege, Theoproti filio: qua proximus sinus Ambracius dictus est. Ambraciensis, & Ambraciensis: sive Ambraciota, ἀμβρακίωτης. Ex hac urbe originem traxit Theombromus, Ambraciota dictus: qui quum Platonis librum de aeternitate animarum perlegisset, præcipitem se dedidit in mare.

Ambrices, pen. corr. Sunt regule, quæ transuersæ asseribus & regulis interponuntur, vt in festis. Vbi per alios cæteros etiam intelligimus. Imbrices verō regulæ, quibus incurtus domus tegitur.

AMBROSIA, ἀμβροσία. Genes quædam Gallicæ, quæ subira inundatione maris, quum sedes suas amississent, capiti se alere ceperunt. Hos cum Cimbris, Teutonisque Marius delcuit. Hinc tractum est, vt turpis vir tæ homines, Ambroses dicantur.

Ambrosia, ἀμβροσία. Latine immortalitas dicitur, ab ἀ, priuatiua, & βροσ, mortalis: vel quia mortales eam non comedunt, vel quia qui comederent, efficerentur immortales: sed α, interponitur ad euphonia. Fabulæ ferunt esse deorum cibum, necesseque potionem. Ex quo illud Martialis, Iupiter ambrosia satur est, & nectare viuere. Cice. lib. 1. Tuscul. quæst. Non enim ambrosia deos, aut nectare, aut Iuvenete pocula ministrante, letari arbitror. ¶ Dioscorides Ambrosiam scribit Romanis vocari Caprum syluaticum, aliis Botryn, aliis Apium rusticum. Plinius herbam esse scribit odore non inuicundo, vagi nominis, & circa varias herbas fluctuantem.

Ambrosius, filius, ium, adiect. Pro immortalis, diuini, odorifero, fragrantis. Virg. 1. Aeneid. Ambrosia, quæ comeditur diuinæ vertice odoræ. Spirauere.

AMBROSIA, ἀμβροσία, proprium nomen, Diuinus seu immortalis dicitur.

AMBROSIA, ἀμβροσία, pen. prod. Nomen est duarum urbium, quarum vnâ Strabo locat in Phocidæ, alteram in Bæotia. ¶ Est & hoc nomine fluuius Magnæsiæ, iuxta quem Apollinem Admeti regis pecus pauiſſe Poetæ fabulantur. Alij scribunt Amphrysus. Vide infra.

Ambubaiæ, Sunti (Porphyrionem autem) mulieres vagæ, ac viles, quibus nomen ab ebrietate balutientium verborum videtur esse inditum. Nonnulli Ambubaias, tibicinas Syriacæ lingua putant dici. Horat. Ambubaiarum collegia, &c.

Ambubicia, Herba est, quam alij Ambugiam, alij Intubum agrestem, & & notiori nomine Cichorium appellant. *ambubia*.

Ambulacrum, vide A M B U L O.

AMBULATRIA, A Plinio lib. 4. cap. 19, referuntur inter populos Gallie Aquitanicæ.

Ambulo, las, Eo, incedo, gradior. [Gæd. *u. anstijun*. Ital. *Andare*, *Camminare*, *Passeggiare*. Hisp. *Andar*, como *quiesce* *passear*.] Alii lib. 10. cap. 66, Mures Aegyptij bipedes ambulat, eeu Alpini. ¶ Aliquando Ambulare, est animi causa se exercere, *ambulare*. Plautus, abire ambulat: id est Abire vt se exerceat animi causa. Idem in Mench. Conuiue ambulante ante ostium. ¶ Transfertur etiam ad alia, vt quum dicimus, Ambulare maria, Cice. 1. de Finib. Ambulant naues, Cato de Re rust. Ambulant aues, Plin. lib. 10. cap. 1. 8. ¶ Quis composita sunt, dicti sunt illicatores, & salitantes, qui honoris gratia comitando principis, solent procedere. Sueton. in Vesp. Dum eum identidem per conuenticum anteambulone fratre appellat. Mart. lib. 3, Sum comes ipse tuus, tumidique anteambulone regis. ¶ Deambulo, vide alibi. ¶ Inambulo, spatio. Et proprie Inambulare est Peripateticorum, qui deambulantes disputare consueuerunt. ¶ Obambulo, aduersus alios ambulo, & quasi ambulati me oppono, ascendo. ¶ Perambulo, per aliquid, siue ad finem vsque ambulo.

Ambulatio, ἀμβολία. Ital. *Spaggiamento*. Hisp. *Ayella* obra de andar *passeando*.] Ipse actus est ambulandi. Cice. 1. de Fin. Continuum inter nos, vt ambulatione pomeridianam conferemus in Academia. Est & locus ad ambulandum, & idem quod ambulacrum. Vitruv. lib. 5. ca. 9, Circa theatra sunt porticus & ambulationes.

Ambulationcula, diminutiua. Cice. ad Cæl. Cum vna mehercule ambulationcula, atque vno sermone nostro omnes fructus provincie non confecto. *ambulationcula*.

Ambulator, Qui huc, & illuc ambulat. [Gæd. *u. anstijun*. Ital. *Camminatore*. Hisp. *El que anda como passeando*.] Colum. lib. 3. cap. 8. Villicus (vt ait Cato) ambulator esse non debet.

Ambulatrix, Caro cap. 143, Ad eam ne quod eat, nēve ambulator sit.

Ambulatorius, a, um, Qui ambulat aut mouetur: vt Turris ambulatoria, quæ totis & machinis admovebatur muris, ad vrbes oppugnandas, vt scribit Vegetius. Hirt. de bel. Alex. Quæque patres vrbis inferiores erant, has altissimis turribus denorum tabularum munierant: præterea ambulatorias rotidem tabularum confecerant. Plin. lib. 21. cap. 14, Operculum à tergo esse ambulatorium.

Ambulacrum, pen. prod. Est locus ad ambulandum, vbi commodè ambulare possit animi causa. [Gæd. *u. anstijun*. Ital. *Loggia*, *cortile*. Hisp. *El lugar para se passear*.] Festus, Ambulacia, ambulationes. Plinius, Tam fora atque gymnasia, & pro suis extenta porticibus ambulacia miremur.

Amburbiale, vel Amburbium, Sacrificij genus erat, quæ ciuitas Iustria turis dictum, quid victima, antequam immolaretur, vrbem ambibat: unde & ipse victimæ Amburbiales dictæ sunt, eadem forma, quæ Hostie amburbales, quæ circum arua debebantur, antequam caderetur, vt fruges facilius pronouirent.

Amburo, pen. prod. Circumuro. [Gæd. *u. anstijun*. Ital. *Bruciar* & *agui* parte. Hisp. *Quemar en derredor*.] Plaut. in Epidico, Nam ille quidem Vulcani irati est filius: quæquæ tangit, omne amburit.

Ambulus, sta, stum, Circumultus, *ambulus*. Cicero pro Domo sua, Qui denique ambulas forquarū mearum reliquias suas domos com-

portari iuberent Plin. lib. 10. cap. 33, Hirundinum pulli ad cinerē ambusti multis morbis medentur.

Ambustio, onis, verba. *ambustio*. Plin. lib. 13. cap. 4, Myrteum oleū medetur eruptionibus, & ambustionibus.

Amecum, & Amecam, Pro amico & amica antiqui dicebant. Laberius, In lacu Auerno mulierem fuisse amecabundam, scripsit, hoc est Amantem.

AMELIA, Lycie oppidum. Plin. lib. 5. cap. 27.

AMELIA, Philoſophus Apamienſis, discipulus Plotini, Porphyrij magister, Ammonij & Origenis coetaneus. Suidas.

Amella, Herba quæ nascitur iuxta Mellam Gallie fluium, à quo nomē accepit. ¶ Amellus flos eius. Vide Seruium in illud Virgil. 4. Georg. Est etiam flos in prati, cui nomen Amello. Feetece agricolæ.

Amen, ἀμήν, Dictio Hebræa, quam nos Fideiiter, secundum Aquila interpretationem dicere possumus. Ductum aduerbiū ex nōmine Fidei. Secundum verō Septuaginta interpretis idem est ac si, Fiat, dicemus. Vnde in fine librorum (in quinq; siquidem Psalterium apud Hebræos diuisum est) Fiat, Fiat, translulerunt, quod in Hebræo legitur, Amen, quod ea verè quæ supra dicta sunt memorentur. Vnde Apostolus asserit, non posse aliquem respondere Amen, ad ea quæ dicta sunt, nisi intellexerit prædicationem.

Amenſ, Qui à mēte sua discessit, hoc est qui sine consilio, animoque est, quo sapimus. [Gæd. *u. anstijun*. Ital. *Furioso* *paſſo*. Hisp. *sin ſeſo*.] Cicer. 1. de Fin. An metam amentem putas, vt apud imperitos isto modo loquar?

Amentia, ἀμενία. Terent. in And. Cur neam senectutē solicio huius amentis? Cice. 3. Tusc. Nec minus illud acutē, quod animi affectione lumine mentis carentem nominauerunt amentiam, eandemque dementiā. Quidam Dementem ab Amente ita distinguunt, quod Demens sit, qui non cogitat quid agat, aut loquatur: Amentis, qui prorsus insanus.

Amentum, Omne ligamen, veluti lorum, quo media hasta religitur, vt laci longius possit. [Gæd. *u. anstijun*. Ital. *Qgni* *forse* *di* *legame*. Hisp. *Amentio* *para* *tirar*.] Silius lib. 14, Hasta iunat amento. ¶ Hinc Amentæz solez, & Amentata iacula dicuntur. Cice. 1. de Orat. Amentatas hastas ab alio accipere, eisque Oratoris viribus, Jacerisque torquere. ¶ Et Amentare apud Lucanum pro iacere, aut circumdare, aut ameno munire, Iaculum amentauit habena.

Ameos, Vide A M E I.

AMERINA, ἀμερίνα. Stephano, Ciuitas in Umbria, ante Persicum bellum annis noningentis septuaginta quatuor condita: vnde Salix Amerina apud Plinium lib. 24. cap. 9. ¶ Et, Amerina retinacula, pro viminibus. Virg. 1. Georg. Atque amerina parant leuare retinacula viti. Vbi Seruius Amerina retinacula, virgæ de quibus vites religanturque virgæ abundant circa Ameriam oppidum Italiz, cuius crebram in Rosiciana fecit Cicero mentionem.

Amerimnon, ἀμερίμων. Ital. *sempre* *rima*. Hisp. *siempre* *puntera*.] Herba est quæ alio nomine Aizon maius appellatur. Autor est Plin. lib. 25. cap. 13, Nomen habet ab eo quod curam & sollicitudinem leuare putetur. *amerimnon* enim idem est quod sollicitudinis expers.

Amerina, Species est salicis arboris, quæ & Sabina appellatur. Plinius lib. 24. cap. 9, Amerinæ nigra semen cum spuma argenti pari pondere psilothrum est.

AMERIO, A, Oppidum in Latio. Plin. lib. 3. cap. 5.

Ameris, amitis, masculini generis, Pericia aucupialis. Horatius in Epodo, Aucupare leui tara tendit reria, Pallad. lib. 9. cap. 12, Nunc in amitis apparere aucupium noſtor.

AMERISTRATVS, ἀμερίστρατος. Scilicet oppidum: cuius incolæ dicuntur Ameristratini, ἀμερίστρατοι. Autor Stephanus. Horum meminit Cicero quinta actione in Verrem, Quod Ameristratini miserī, impositus ita magnis decumis?

AMERISTRATVS, ἀμερίστρατος. Regina fuit Persarum, vxor Xerxis, de qua multa Herodotus.

Amerithyſtus, ἀμερίθυς, Gemma est dilute violæ colore, fulgore purpure, non profus igneo, sed in vini colorem desinens: citra dicta ab ἀ, priuatiua, & verbo *μυθω*, quod est inebriatus: quæ quæ ebrietati credatur resistere, vt Aristoteli cum Magis conuenit: siue (vt Plinio placet) quod vique ad vini colorem accedens, prius quàm eum degulset, in violam delinat. Plinius lib. 37. cap. 9, quinque enumerat amerithyſti species, ex quibus palmam tribuit Indico. ¶ Amerithyſtus quoque à nonnullis vocatur vna quardam species, vitium tam infirmatum, vt nullo modo inebrietur: vnde Plinius lib. 14. cap. 2, tam sua ætate Ineticulam appellatam, fuisse testatur. ¶ Ab Amerithyſto sit adiectiuum Amerithyſtinus, a, um, quod ex amerithyſto coulat, aut quod amerithyſti colorem refert. ¶ Item Amerithyſtinus, amerithyſtino colore ornatus, sicut purpuratum dicimus veste purpurea exornatum. Martialis lib. 2, Hic quem videris gressibus vagis lentum, Amerithyſtinus media qui fecat septa.

Amerithyſtizontes carbunculi, ἀμερίθυζόντες ἀνθράκων, Optimum carbunculi genus, cuius extremus igniculus in amerithyſti violam exiit. Plin. lib. 37. cap. 7.

Ametria, ἀμετρία. Ital. *Immodestia*. Hisp. *Desemplanza*.] Immodestia, vel immoderatus excessus, ab ἀ, priuatiua, & μετρία, vnde τὸ μέτρον.

Amia, Piscis est pelamidi similis, cuius incrementum singulis diebus intelligitur. Plin. lib. 9. cap. 15.

Amiantus, ἀμιάς. Lapis est friabilis in modum lane, alumini scissili adeo similis, vt pro eo à Septaliis supponatur. Vulgus Gallorum vocat *Alumen plumeum*, falso existimans speciem esse aluminis. Ex hoc lapide tenuiores conficiunt ellychnia, propterea quod ab igne non consumatur. Textitur quoque in vestes & mappa, quæ sordidatæ, igni purgantur. Discernitur ab alumine scissili, quod hoc aquæ innatet: amiantus autem mergatur. Gustu quoque dignoscitur: nam alumine scissile substantia tenuitate linguam mordicat, & tandem exulcerat, amiantus verò acrimoniæ & omnis, mordacitatisque expers est. Adhuc, Amiantus in ignem coniectus, perpetuo durat: alumen autem liqueſcit, bullisque exeat.

Amicinium, penult. prod. Vitis pediculus, ex quo vinum diffunditur. Festus,

Ami

Amicio, eis, pen. corr. cui, amicum. [*ἀμικιον, ἀμικιῶν*, Ital. *vestire*. Hisp. *vestir*.] vnde Amictus. ¶ Est autem Amicire, vestire. Horat. Epip. & quicquid chartis amicitur ineptis. Suet. in Vesp. Dum salutabat, & calcabat ipse sese, & amiciebat. ¶ Huius compota sunt. Examicio, & Circumamicio. Vetus Amicibor dicebant. Plaut. Subnixus alis me inferam, atque amicibor gloriosus.

Amictorium, Vestimentum puellare, candidum, & subtilissimum, ex lino. [*ἀμικτιον*, Ital. *Beccafino* Hisp. *Vestidura de lino*.] De quo Marialis in Distichis, Mammolas mecum, tener me trade puellæ, Vt possint nuceo pectore lina fuit.

Amictus, ſta, ſum, participium, idem quod vestitus. [*ἀμικτιος*, Ital. *Vestito*. Hisp. *Vestido*.] Cic. 1. Philip. Sedebat in rostris collega tuus amictus toga purpurea, in sella aurea coronatus.

Amictus, us, [*ἀμικτιος*, Ital. *Beccafino* Hisp. *Vestidura*.] Vellus, quæ superponitur aliis vestibus, quasi pallium. Tibullus, Frustra iam vestes, frustra mutantur amictus.

Amiculum, Genus vestimenti, autem fectio, à circumiecto dictum. [*ἀμικτιον*, Cic. 2. de Divin. Visus est in formis amica esse amictus amiculo. Valer. Max. Deractio etiā Ioui Olympio magni pectoris aureo amiculo, iniection, et lanco pallio. ¶ Inde Amiculus, amiculo indutus.

Amica, ex, Quis quis amat inhoneste. [*ἀμικτιος*, Ital. *Amica*, amorosa. Hisp. *Amiga*.] Horat. Epist. 1. Vt nox longa quibus mentitur amica, dicitur. Terent. in And. Sine ista vxor, sine amica est, gravior à Pamphilo est.

Amicula, diminutivum à mica. [*ἀμικτιον*, Ital. *Amichetta*. Hisp. *Pequeña amiga*.] Plin. Miferat etiam epistolæ Romam ad amiculam quandam. Suet. in Calig. Quoties vxoris vel amiculæ collum exofularetur.

Amicus, substantivum, Benevolus, necessarius, qui honesto amore aliquem complectitur, & indissolubili familiaritatis iure ei est coniunctus. [*φίλος*, Cic. 1. de Divin. Ital. *Amico*. Hisp. *Amigo*.] Paulus Iureconsultus, Amicos appellare debemus, non leui notitia coniunctos, sed quibus fuerint iura et præfamiliaria, honestis familiaritatis quæritæ rationibus. ¶ Huius contrarium est Inimicus. ¶ Amica quando ad virum refertur, inhonestæ res est, quasi concubinatæ vero non amicus est, sed amator eiusque amatio amator est, qui ad tempus & venerat amari, & amor huiusmodi Amatio dicitur. Plaut. Nimis penè inepta, atque odiosa eius amatio est. Donatus, Amicus animi est, amator corporis, amator ad tempus, amicus in perpetuum. Cic. 5. Vetr. Potestine Alba tuus antiquissimus non solum amicus, verum etiam amator absoluerit.

Amiculus, Diminutivum à mica. [*ἀμικτιον*, Ital. *Amichetta*. Hisp. *Pequeño amigo*.] Horat. in Epist. Disce docendus adhuc, quæ ceteris amiculus. Hæc diminutivum plena blanditiarum, & amoribus accommodata sunt.

Amicus, ea, cum, adiect. Benevolus, amicitia coniunctus. [*φίλος*, Cic. 1. Att. Mibi nemo est nec amicus, nec iucundior, nec charior Attico. Idem ad Q. Frater. Prætoribus habemus amicissimos. ¶ Iunctum cum re iunctum, significat vile, sine gratum, v. t. Amicus præstis humor, Amica frugibus æstas, Amicum plantis sydus.

Amicæ, adverbium, Cum amore & benevolentia. [*φίλων*, Ital. *Amichevolmente*. Hisp. *Amigablemente*.] Cicero in Lælio, Qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnosco, nec postulo, facis amicæ. Idem de Fin. 1. Quos tu paulo ante, cum memoriter, tum etiā erga nos amicos, & benevolos collegisti. Amiciter, adverb. pro Amice. Plaut. Pers. Quia meo amico amiciter hanc commoditatis copiam Danunc. &c.

Amicabilis, is, ic. [*φίλος*, Ital. *Amicabilmente*.] Hisp. *Amigablemente*. Plaut. Mil. Vos modo porro v. t. occipitis, operam dare amicabilē. Hinc est quam dare debet amicus.

Amico, as, are, Concilio, propitium reddo. [*ἀμικτιος*, Ital. *Far amico*. Hisp. *Hacer amigo*.] Stat. 3. Theb. Ac prius Acclides solita prece nunc amicit.

Amicitia, [*φιλία*, Ital. *Amicitia*, amicitia. Hisp. *Amistad*] Jāb Amicus, est, idiorum omnium voluntatūque consensus. Cicero in Lælio, Est autem amicitia nihil aliud, nisi omnium diuinarum, humanarūque rerum cum benevolentia & charitate summa consensus. Cuius contrarium est Inimicitia. Ennius, Amicitiam atque inimicitiam in fronte promptam gero. Sed in frequentiore vsu Inimicitia dicitur plurali tantum numero.

Amicæ, ar, aris, pen. genitivi cor. [*ἀμικτιος*, Punicum nomen est, quo dicti sunt aliquot illustres Carthaginensium duces, quorum præcipuus fuit Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio prius imbutus. Fuit & alter Alexandri magni tempore, qui quicquid eius futerent Alexandri vires eximicerent, exulem se lingens, ad eius castra tran. fugit. Receptus itaque ab Alexandro in militiam, & consiliis adhibitus, suis omnia ciuibz in tabellis ligneis, cæra superinducta perferrebat.

Aminæum, Genus vitis. vnde Aminæa vna, & Aminæa vites. Virgilius, Sunt & aminæa vites summissima vina. A regione autem ita vocabatur: & Aminæa fuerunt, vbi nunc Falernus est, vt Macrobius testatur. Quod facit vt mirer Seruium tantum Grammaticum scripsisse Aminæum dictum quasi sine minio, hoc est sine rubore, quoniam natura albū est. Alij Aminæum scribunt, geminato m, pen. cor. Vnde & vestium Virgilij supra citatum sic restituerunt, Sunt etiam Aminæa vites, &c.

Amicæ, ar, aris, pen. genitivi cor. [*ἀμικτιος*, Punicum nomen est, quo dicti sunt aliquot illustres Carthaginensium duces, quorum præcipuus fuit Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio prius imbutus. Fuit & alter Alexandri magni tempore, qui quicquid eius futerent Alexandri vires eximicerent, exulem se lingens, ad eius castra tran. fugit. Receptus itaque ab Alexandro in militiam, & consiliis adhibitus, suis omnia ciuibz in tabellis ligneis, cæra superinducta perferrebat.

Amicæ, ar, aris, pen. genitivi cor. [*ἀμικτιος*, Punicum nomen est, quo dicti sunt aliquot illustres Carthaginensium duces, quorum præcipuus fuit Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio prius imbutus. Fuit & alter Alexandri magni tempore, qui quicquid eius futerent Alexandri vires eximicerent, exulem se lingens, ad eius castra tran. fugit. Receptus itaque ab Alexandro in militiam, & consiliis adhibitus, suis omnia ciuibz in tabellis ligneis, cæra superinducta perferrebat.

Amicæ, ar, aris, pen. genitivi cor. [*ἀμικτιος*, Punicum nomen est, quo dicti sunt aliquot illustres Carthaginensium duces, quorum præcipuus fuit Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio prius imbutus. Fuit & alter Alexandri magni tempore, qui quicquid eius futerent Alexandri vires eximicerent, exulem se lingens, ad eius castra tran. fugit. Receptus itaque ab Alexandro in militiam, & consiliis adhibitus, suis omnia ciuibz in tabellis ligneis, cæra superinducta perferrebat.

Amica, penult. corr. Theophr. Paris nati soror, quasi à me tertia sit, atque aut videri possit, vel quia à patre meo amata est. [*ἀμικτιος*, Ital. *Amica*.] Nam plus forores à fratribz, quam fratres diligi solent, propter dissimilitudinem personarum, quæ ideo minus dissimilitudinis habent, quo minus amulationis. Maior amica dicebatur, amica & amica amica & Maior amica, amica & amica amica. Lilius, Adolescentes inde se ad Eburiam amitam contulit.

Ameter, nym. [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amiteus, adiect. vt, Amiteus cohors apud Silium Ital. lib. 8. Item Amiteus ager. Mar. lib. 13. Nos Amiteus ager sollicitus educat horris.

Amithæon, Pater Melampi vatic. Stat. Theb. 5. -solers tibi cura futuri Amphiaræ datur, iuxtaq; Amithæone cretus Iam senior, sed mente vires, Phœbique Melampus. ¶ Amithæonia domus. Propert. Mox Amithæonia nupta futura domo.

Amithæon, nym. [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Amittens, [*ἀμικτιος*, Vitis Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5.

Ampelos, *ἄμπελος*, *ῥέλανα*, Vitis nigra, herba est foliis similis, sed minoribus, clauiculis quibusdam obuia, quaque completus. Semen habet racemosum, initio herbaceum, sed ubi maturuerit, nigrum. Radicem foris nigra, intus buxi coloris. Vitis nomen inde nata videtur, quod serpat in modum vitis, quodque arbores, fructusque clauiculis suis, velut pedamenta, apprehendat. Nigra autem cognominetur a radicis, seminisque nigredine videtur esse sortita.

Ampelos, *ἄμπελος*, à Græcis dicitur, quam nos vitem appellamus. Est & nomen ciuitatis Macedoniæ, apud Plin. lib. 4. cap. 10. Ptolemaus quoque Ampelon urbem in Creta collocat, Stephanus aliam in Cyrenaica regione. Est præterea Ampelos, sive Ampelus, promontorium Sami insulæ in regione Drepani scætiæ insulæ. Autor Strabo lib. 14.

Ampelos leuce, *ἄμπελος λευκή*, Herba est, quæ aliis nominibus Bryonia, Philochrom, & à Latini Vitis alba dicitur. Vitis quidem, nō quod re vera sit vitis, sed quod ad eius similitudinem accedat: nam & similitudo habet & folia, & capreolus, satiusque viti similis, omnia tamen histiora. Alba verò, à radicis colore dicta putatur.

Ampelosses, *ἄμπελσες*, Oppidum est in Decapolitana regione, quæ Syriæ proxima est. Autor Plin. lib. 5. cap. 16.

Ampelos agria, *ἄμπελος ἀγρία*, Labrusca, id est vitis agrestis. Plinius lib. 13. cap. 1.

Ampelusia, *ἄμπελυσία*, Nomen est promontorii in ea Africa parte, quæ Atlantici alluit Oceanus, à vitium copia impositum. Plin. lib. 5. cap. 1.

Ampelalia, *ἄμπελεια*, Locus est Cretæ, apud Strabonem, in ipsius insulæ descriptione.

Amphemerinos, *ἀμφημερίνος*, Febbris species est, quam quartanam exequuntur vocant medici. Fit ex pituita extra vala putrescente.

Ampelias, *ἄμπελια*, Oppidum est Atticæ Strabo lib. 9.

Ampelias, *ἄμπελια*, sive *ἄμπελιος*, Argiui Ocelei, aut (ut alij mauerunt) Lini & Hypermetestæ filius, vates & Augur fuit, futurorum peritissimus, qui quum prævideret fore, ut in bello Thebano interiret, domitiam tandem ab eo prode prodiret, inuitus à Polynice ad bellum est pertrahens. ubi, quum fortiter pugnaret, vnâ cum ceteris terræ hiatus absorptus est. Vide hæc latius apud Statium.

Ampelias, *ἄμπελια*, Tarsus fuit, qui ex infima sorte ad summas opes euectus, quum amicum, tanquam degenerem, multis probis affectisset, tandem, velut respiciens, lubrici, sed & nos ex istis seminibus sumus. Quæ vox ab astantibus summa læritia excepta est.

Amphibia, *ἀμφίβια*, Animalia tam in terris, quàm in aquis viuētia. Amphibion Græci dicunt, quod sit duplicis vitæ. Colum. lib. 9. Venio nunc ad auces, quas Græci vocant *ἀμφίβια*, quia non tantum terrena, sed aquatilis quoque desyderant, ab *ἀμφί* *βίον*, quod in ambobus elementis degant. Varr. 4. de ling. Lat. Græci ea quæ in aqua, & in terra possunt viuere, vocant amphibia. Hæc Cicero Ancipites bestias vocat, lib. de Nat. deor. 1. Bestiarum autem terrent sunt aliz partim aquatiles, aliz quasi ancipites, in vtraque scde viuentes.

Amphibolia, *ἀμφιβολία*, Ambiguitas.

Amphibologia, *ἀμφιλογία*, Dubium dictum, sermo dubiam sententiam indicans. Figura quæ sit vitio compositionis, quum in ambiguo posita est sententia. Ex modo sit per duas accusatiuos à verbo infinito rectos: ut, Aio te Acacia Romanos vincere posse. Modò per verbum communem quum dicimus, Caro iniuste criminatur: incertum est enim, an ipse ab alio criminetur, an ipse alium. Modò per participiū: ut, Vidi statuum aureum hastam tenentem. Modò per homonymas: ut si quis dicat Aciem, nec exprimat oculi, vel gladii, vel exercitus. Potest etiam fieri aliis modis.

Amphibolon, *ἀμφιβόλον*, Ambiguum dicitur, quasi vtriusque percussione, à *τὸ β* *ἀμφι* *βόλον*.

Amphibrachius, *ἀμφιβράχιος*, pen. corr. Pes est ex prima & vltima breuib, media proclitica sic dictus, quod in vtraque parte breuē habeat: ut Timere. Ab *ἀμφί*, vtriusque, & *βράχις*, breuis. Huic opponitur Amphimacrus, qui breuē habet syllabam inter duas longas, ut Acquis. Amphicaulus, *ἀμφικαυλός*, Hordeum montanum, quod & *ἰσπύρις* Græci vocant. Vide Ruellium.

Amphectyon, *ἀμφεκτύν*, Publicum Græciæ concilium, ut scribit Cicero de Inuent. lib. 2. Vide decreta Amphictyonum citat Demosthenes in oratione pro Ctesiphonte. Constabat autem Amphictyonum conuentus ex septem Græciæ ciuitatibus, ut docet Strabo lib. 9. Vide autem Amphictyonum nomen deducatur, docet Dionysius lib. 14. Amphictyonem Heleni filium conuentum esse Amphictyonum concilium, cui ab ipsis nomine nomen indiderunt. Hinc Amphictio iucus, ea, cum sit, Logos Amphictyonica, quibus ad concordiam colendam inuitabantur.

Amphicyrtos, *ἀμφικυρτός*, à Græcis appellatur quod est vtriusque decliue & gibbosum. Hinc sit ut Lunam *ἀμφικυρτόν* vocentur peculiari epitheto, quum nondum semiplena est, circa decimum scilicet aut duo decimum à coniunctione dicitur enim cornua & conuexitatem quandam oculis nostris exhibet. Est & Amphicyrtos, signum quoddam incuruum, quo onera gestari solent, non dissimile illi, quo mulieres quibudam locis aquam gestant, aequalibus vtriusque situi propenduntibus.

Ampelias, *ἄμπελια*, Butiridis fuit filius, quem Hercules vnâ cum patre hospitæ immolante, interfecit.

Ampelias, *ἄμπελια*, Oppidum Peloponnesi, in tractu Messenia eo, cuius meminit Statius 4. Theb. Huic patre danti, quos fertis Amphigenia, Pæanque Messene, montanæque nutrit Iechome. Meminit euident & Homerus.

Ampelias, *ἄμπελια*, Acarnanix populi, Argo Amphilocheum incolente.

Ampelias, *ἄμπελια*, Arlicensis philosophus, & agricultor, scriptor, vltis est M. Varro lib. 1. de Rustica. Fuit & Amphilocheus, filius Amphitraxi vatis ex Epiphyle sulcepit, ut in Odyssæa statat Homerus.

Ampelias, *ἄμπελια*, Attilus ex Acarnania, qui Pissitrato rexio Athenarum tyrannidem repertum, autio fuit, ut noctu Atheniensis inuaderet. Herodot. lib. 1. Hic diuina pompa fungens Amphilytus

Acarnan, vir ariolus, Pissitrato cui assistebat, adiit, atque hæc hexametro carmine vaticinatus est, inquit, Est nummus proiectus, item sunt retia tenta. Nocte meant thynni claro subdydere lunæ.

Ampelias, *ἄμπελια*, Cretæ filius, vnus ex quatuor ducibus Epeorunde quo Homerus in Catalogo.

Ampelias, *ἄμπελια*, Sinus est Cretæ insulæ, ut testis est Ptolemaus.

Amphimacrus, & **Amphimacer**, *ἀμφιμακρός*, pen. corr. pes ex tribus syllabis constans, prima & vltima longis, media correpita: ut, Pallidus. Sic dictus, quod vtraque parte longam habeat syllabam, *ἀμφί* enim vtriusque sonat, & *μακρός* longum. Est autem contrarius Amphibrachio.

Amphimalla, *ἀμφιμάλλα*, Erant tunicæ gaufapinæ, ex vtraque parte pilos habentes, quæ & Gaufapia dicebantur. Plinius lib. 8. cap. 48. Patris mei memoria capere amphimalla nostra, sicut villola etiam ventralia. Quæ verò ex altero tantum latere villos habebant, Heteromalla dicebantur.

Amphimallachala, *ἀμφιμάλλαχαλα*, Vestes erant liberorum, duas habentes manicas: Heteromallachala autem, quæ ferorum vestes erant, vnâ tantum habebant manicam. Vtriusque nomen acceperunt ab axillis, quæ à Græcis vocantur *μακράλα*.

Ampelias, *ἄμπελια*, Nomen Libyæ cuiusdam, qui in Aula Cæpei regis aduersus Perseum pugnavit, occisus est. Quidius 5. Metamorph.

Ecce Syenites genitus Methione Phorbas,

Et Libys Amphimedon, audi committere pugnam.

Ampelias, *ἄμπελια*, Nympha, à circumspalendo, quod proprium est aquarum, quæ ripas & litora circumque depauescunt.

Ampelias, *ἄμπελια*, pen. prod. Iouis & Antiope, vel secundum aliquos, Mercurij filius, à quo accepta lyra adeo suauiter canebat, ut saxa ad stituendos muros Thebanos traxisse dicitur. Horatius, Dictus & Amphion Thebanæ conditor vrbis, Saxa mouere sono testudinis. Quod idem solum, quia eloquiij suauitate homines rudes & incultis moribus ad obsequij ciuilis pellexit disciplinam. Quod idem Horatius exposuerunt quum dixisset, Sono testudinis, addidit, Et prece blanda. Ferunt hunc inuenisse Musicam. De Amphione lib. 1. Apollonius Rhodius in Argonauticis. Hinc Amphionius, 3. um.

Ampelias, *ἄμπελια*, Ciuitas in ea parte, quæ Thraciam Macedoniæ contingit: dicta quod eam Strymon amnis circumfluat.

Amphippi, *ἀμφίπποι*, Milites, qui duobus equis in bello vtuntur, & ex sello in recentem transiliunt. Linius lib. 2. belli Punicis Desultores vocant: & equi ipsi Desulkortij appellantur.

Ampelias, *ἄμπελια*, Nympha, ab vndecunque fluendo.

Ampelias, *ἄμπελια*, sive *ἄμπελιος*, Amphiphilena, *ἀμφιφιλένη*, *ἀμφιφιλένη*, Serpens est in Libyæ desertis, duo habens capita: vnde & circulatoris tractibus creditur incedere. Lucanus lib. 9. Et grauis in geminum surgens caput amphiphilæna.

Ampelias, *ἄμπελια*, Appellatur ij, qui sub æquinoctiali habitant circulo, eo quod quadruplici verberetur vmbra. Nam Sole existente in alterutro punctorum æquinoctialium, hoc est in principio Arietis aut Libræ, vmbra eorum matutina facit versus Occidentem, vespertina versus Orientem. Sole autem Cancrum, aliquodve ex cæteris signis Septentrionalibus perambulante, vmbra habent Australi: contra verò Septentrionalium, Sole sub Capricorno aliquodve alio Australium signorum iter faciente.

Ampelias, *ἄμπελια*, Vrbis Locrorum, qui Ozolæ dicuntur: ita appellata, teste Stephano, quod vndique montibus cingatur. Luca. lib. 3. Phœacicas Amphissa manus, scopulosaque Cyrrha. Hinc Amphissæ, *ἀμφισσά*, qui Delphicum templum diripuerunt, apud Demosthenem in oratione pro Ctesiphonte.

Ampelias, *ἄμπελια*, pen. corr. Statuatiij nomen apud Plinium lib. 36. cap. 1.

Amphitane, *ἀμφιταν*, Gemma, quæ alio nomine dicitur Chryscolla. Inuenitur in ea India parte, in qua formicæ erunt aurum, colore auri, figura quadrata, traditurque natura eius eadem, quæ magnetis, nisi quod aurum quoque trahere dicitur. Hæc Plinius lib. 37. cap. 10.

Amphitapa, *ἀμφιτάπη*, Athenæo, vltis genus vringij villos habens. Varr. Alterum bene acceptum dormit sub amphitapa bene molli, Lucilius, Pluma, atque amphitapa, & si quid aliud dedituram. Vtitur hoc vocabulo Vlpianus in l. vltis. ff. de auro & arg. leg. Pro eodem etiam legimus Amphimallon.

Amphithalamus, Cubiculi genus est, quasi duplex thalamus. Vtriusque lib. 6. cap. 9. In proctadis autem dextra & sinistra cubacula sunt collocata, quorum vnus Thalamus, alterum Amphithalamus dicitur.

Amphitheatrum, *ἀμφιθέατρον*, Amphitheatro, pen. prod. Aedificij erat rotundum, veluti ex duobus theatris (quæ hemicycli figura erant) compositum, circunquaque spectandi vsum præbens, Martiali lib. 1. Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro.

Amphitheatralis, le, adiectiuum, Ad amphitheatrum pertinens: ut, Ludi amphitheatralis: Amphitheatralis spectacula. Plin. lib. 11. ca. 24.

Amphiteatrica, charta, ita dicta à loco confecturæ, cui quartus locus tribuitur à Plinio lib. 13. cap. 11.

Amphithetum, *ἀμφιθέτη*, Poculi genus est, quod vtriusque ex parte stare potest. Erasmus in Proverbis, ex Hesychij sententia, credit esse poculum, quod ob magnitudinem ambabus tollitur & reponitur, quod genus Hollandi Bulaam vocant. Neque absurdum fortassis fuerit dicere, esse poculi genus circa mediū, quum clausum est, ventricosum, vtriusque basim habens cui insitit: quod si apertas, diuiditur in duo aequalia pocula, in seclis claudas, coeuntia. Quæ etiam forma salina fieri consuevit, & hac tempestate etiam pocula ex auro & argento fiunt. Quicquid id est, constat certe magnum fuisse poculum, quo vi solebant, quum strenue potare volebant: vnde mandis proverbium, Ex amphitheto bibistis, quum aliquem ad ebrietatem vsque bibisse volumus indicare.

Ampelias, *ἄμπελια*, Nympha nomen est, à circumcursando dictum, ab *ἀμφί* circum, vnde quæque, & *ῥα* curro.

Ampelias, *ἄμπελια*, sive *ἄμπελιος*, pen. prod. Oceani & Doridos filia quæ fingitur à Poëtis esse vxor Neptuni: & per metonymiā ponitur pro mari.

Nomea

Nomen deductum est ab ἀμφιπύρρος, hoc est, à circumterendo, quod ma-
te terram vndique tetat, & lancescit. Quid Metamorph. 2. nec brachia
longo Margine terrarum portet extat Amphitrite.

AMPHITRVS, ἀμφιτρυς, Alter ex Castoris & Pollucis aurigis. Plinius
lib. 6. cap. 7.

AMPHITRYON, ἀμφιτρυών, Princeps Thebanus Alcei filius, & Alce-
ne Hercules matris coniux, à τρυών gemo, vel τρυών, vexo. Plautus ta-
men Amphitruo scribit, aut quod vetustissimi Romani peregrinas li-
teras non admitterent, aut quod Græci idem sonat ac uerbo Latine
vnde & Phryges, dicebant, quos nos Phryges, & Sullā, quem nos Syllā.
Hinc deducitur Amphitryonides patronymicum, & per cpenchesim
Amphitryoniades, quo Poëta utitur pro Hercule. Amphitryonis ve-
ra filio, quāvis ob rerum gestarum magnitudinē nōnulli originem
eius ad Iouem reulerint. Virg. 8. Aeneid. Interca quum iam stabulis
saturata moueret Amphitryoniades armenta.

Amphora, ἀμφωρα. Ital. Anfora. Hisp. Cantara à attena.] pen. corr. Vasis
fœditis genus, duas habens anfas: vnde & nomen accepit, quod scilicet
et ansis utrinque apprehensis ferretur ab ἀμφι, quod φέρω. Horat. in
Arte, amphora corpis Insistit, currente rotā cur viceus exit. Erat
autem hoc vasis genus vno asseruando in primis accommodatum.
Idem 3. Carm. Nec Lætrigonia Bacchus in amphora Languescit
mihi. Erat præterea Amphora, mensuræ genus, capiens congios octo,
hoc est quadraginta octo sextarios. Alio nomine Quadrantal diceba-
tur, à mensuræ eius figura, quæ omni ex parte pedem habebat quadra-
tum. Cicero pro Fonteio, Itaque Tetrarum Tolose quater nos denarios
in singulas vini amphoras portorii nomine exegisse. Idem in Verrem,
tam non quare, vnde quadringentes amphoras mellis habueris.

Amphoralis, Je, Quod est vniuersæ amphoræ capax. ἀμφωρεός. Plin. lib. 37.
cap. 2. Idem Xenocrates auctor est, vas amphorale visum, & aliqui ex
India crystallum sextariorum quatuor.

Amphoratus, ἀμφωρατός, Qui mercedis gratia amphoram portat.

Amphoterodexios, ἀμφωτεροδξιος, Id est ambidexter.

AMPHERVS, ἀμφήρ, Stephano, penult. prod. Fluius
Thesilius: iuxta quem armenta regis Admeti Apollo pasci traditur.

Lucan. lib. 6. Irrigat Amphrysus famulantis pascua Phœbi.

Amphrysus, a, um, ἀμφήρ, Virg. 6. Aeneid. Quæ contra breuiter fata
est Amphrysus vates. Item Amphrysus, ca, cum, Papinius, Aut
Amphrysus pastor de gramine carpi. ER & nomen duarum vrbiū.

Vide suprā a m b r y s y s.

Amplexor, cteris, amplexus, Idem est quod circumnectere, circumpli-
care [ἀμφιπύρρος, ἀμφιπύρρος. Ital. Abbracciare. Hisp. Abrigar.] Plau-
tus in Cistellaria. Anus cui amplexa est genua. Numeratur à Prisciano
inter communia: sicut & Amplexor, aris, eius frequentatiuum. Luci-
us, Quin amplexetur, qui velitego non finam me amplexier. Pon-
itur & Amplexi pro amare. Eos enim amplexi solemus, quos ve-
hementer amamus. Cicero. Epist. Famil. lib. 5. Libenter amplexor ta-
lem animum.

Amplexus, us, ui, nomen, Ipse amplexendi actus [ἀμφιπύρρος. Ital. Abbrac-
ciamento. Hisp. Abrazamiento.] Cic. 1. de Divinat. Puertum dormientem
circumplexum serpentis amplexu.

Amplius, a, um, Dicitur magnum, spatiosum, quod latè pater, & per multa
diffunditur. ἀπλοῦς, ἀπλοῦς. Ital. Ampio, spazioso. Hisp. Ancho. Ad Hec-
nium, Loci præter modū ampli vagas imagines reddunt. Virg. 1. Aen.
Vocemque per ampla voluisti Attris. Est item Amplius, idem quod
Græcis εὐρύς, hoc est, dignitate multa, & auctoritate præditus. Cicero
pro Sexto Roscio, Is mihi videtur amplissimus, qui sua virtute in alto-
torem locum peruenit. Idem de Amicitia, Subiice omnes per sese
ampliores volebat.

Amplē, aduerbium, Copiosè, magnificè [supra, ἀπλοῦς. Ital. Ampiente.
Hisp. Amiente.] Cic. 1. de Finib. Si ne hæc quidem satis ample, satis
honestè dici potius. Idem 6. in Verrem. Exornat amplē, magnificèque tri-
clitium. Amplius, vide infrā. Amplissime, vr, Amplissime gerere ho-
nores, hoc est, cum summa amplitudine & dignitate, Cic. 4. in Verrem.

Ampliter, aduerbium, pro amplē vr, Ampliter acceptus hoc est cum ma-
gno apparatu, & copia. Ampliter sumptum facere.

Amplius, aduerbium, significat Plus. [supra, Ital. Più. Hisp. Mas.] Et quan-
doque iungitur ablatiuo. Cæsar Comment. 7. Ita vt non amplius qua-
tuor digitis ex terra eminerent. Quandoque accusatiuo. Virg. 1. Aen.
noctem non amplius vnam Falso dolo. Quidamq; nominatiuo.
Cæsar Comment. 5. Amplius octingentes, quæ vno erant tempore, à li-
tore discesserant. Ponitur etiam pro Præterea, nō vr sine casu. Cicero
de Arusp. respon. Quid enim, si illi inimicissimus esset, amplius ad eius
laudem minuendam facere potuisset?

Amplitudo, vr Cicero. lib. 2. de Inuent. scribit. Est potentia, aut maiestas,
aut aliquatum copiarum magna abundantia. [supra, ἀπλοῦς. Ital. Am-
plitudine, ampiezza. Hisp. Anchura, hondra.] Idem ad Lentulum, Tug
sapientie magnitudinisque animi est, omnem amplitudinem, & dignita-
tem tuam in virtute, atque in rebus gestis tuis, atque in tua grauitate
positā existimare. Amplitudo corporis. Plin. in Epist. Nam meatus ani-
mæ, qui illi propter amplitudinē corporis grauior & sonantior erat.

Ampliuagus, ga, gum, pen. corr. πρὸς ἀπλοῦς, πρὸς ἀπλοῦς. Quod in amplum
vagatur. Auctor ad Hec. lib. 4. Ampliuagas imagines reddunt.

Amplio, plias, Augeo, protraho, dilato. [supra, ἀπλοῦς. Ital. Ampliare,
amplificare. Hisp. Enlargar à estender.] vr, Ampliare ætatis spatium, Am-
pliare vires. Pertinet etiam hæc vox ad iudicia. Ad Hec. lib. 4. Nam
quid ius iudicis, quare in sententiis ferendis dubitauerit, aut istum
hominem nefarium ampliuagis. Li. lib. 4. ab Vrbe conscribit Post-
humiam virginem Vestalem ampliatam, deinde absolutam pro colle-
gij pontificum fuisse sententia, hoc est per ampliationem in secundam
actionem interposita dilatione prætractam, vt scilicet bis causam di-
cere posset. Romani enim iudicia hoc modo peragebant. Nam aut sta-
tim sententia dicebatur à iudicibus, si absolendus esset reus: aut am-
plius pronuntiabatur, si causa obscurior esset, & tunc duabus hisce li-
teris & c. iudices significabant sibi nō liquere quid esset statuendum,
causamq; de nouo esse dicendam. Hinc Amplius nascebatur, ἀπλοῦς, ἀπλοῦς
quæ appellata videtur, quasi amplius dicendi pronuntiatio.

Quia qui ampliatur, interposita dilatione, rursus ad agendam cau-
sam redibat. De hac ampliatione intelligit Cicero certia in Verrem
actione, quum ait, Est lex ampliandi faciat potestatem, tamen isti sibi
turpe existiment non primò iudicare. Differt autem Ampliatio à Com-
perendinatione, quod Ampliatio certum numerum actionum nō ha-
bebat. Comperendinatio, iteratam actionem in tertium diem. Cicero in
Verrem. Act. 2. Glaucia primus tulit, vt comperendinaretur reus: antea
vel iudicari primò poterat, vel amplius pronuntiari.

Amplifico, as, Augeo, Amplius reddo, extollo. [supra, Ital. Amplificare. His-
p. Mucha honrar à ensanchar.] Cic. 1. de Natu. Deor. Eamque facultatem
amplificauit Academia. Idem 3. Tusc. Nam attestari seum amplifi-
catis dolorem. Idem pro Domo sua, A populo semper sum defensus,
amplificatus, atque ornatus.

Amplificator, verbale, ἀπλοῦς. Qui rem aliquam, aut personam maio-
rem aut ampliore reddidit. Idem 3. Tusc. Pythagoras non solum nomi-
nis inventor, sed etiam rerum ipsarum amplificator fuit.

Amplificatio, onis, augmentatio, ἀπλοῦς. Cic. 1. Offic. Nec verò amplifica-
tio rei familiaris, nemini nocens, vituperanda est. Apud Rhetores au-
tem Amplificatio (desinente Cicero in Patricione) est grauior quæ
dam affirmatio, quæ motu animorum conciliat in dicendo idem.

Amplifere, vide a p l v s t r e.

AMPULSA, ἀμπύλα, Ptolemao, Fluius est Mauritaniz Cæsariensis:
cuius meminit & Plin. lib. 5. cap. 2.

AMPULLA, ἀμπύλα, Ciuitas Sarmatiz in Asia, Ptolemao.

Ampulla, gemino li, Vasis genus ex vitro, aut alia materia, ad seruan-
dum oleum in balneo, item in mensa ad aquam, vel portioneem, aliōq;
que vsus accommodatum. [supra, Ital. Ampolla. Hisp. Ampolla à re-
dams de vidro.] Apul. in Floridis, Hippas prædicauit ampullam quoq;
oleariam, quam gestabat semper sibi fabricaram. Cicero. lib. 4. de Finib. Si
ad illam vitam quæ cum virtute degatur, ampulla aut strigilis acce-
dat, sumptuum sapientem eam vitam potius cui hæc adiecta. Erat
autē hoc vasis genus curgidum, veluti ventre inflato: vnde per transla-
tionem dixit Horatius, Proicit ampullas & sequipedalia verba: pro
coquod est verbaurgencia & summa abutit. Vtebantur etiam Ro-
mani ampulla ad hauriendas portiones. Sueton. in Domit. Prædeditque
ad facietatem, vt non temet super cœnam præter Marcianum malum
& modicam in ampulla porunculam daret. Est etiam Ampulla, tu-
mor inflatus, quem & Bullam vocamus, Græci modò πρηφίλομα, mo-
dò φήμη appellant.

Ampullarius, ri, substantiuum, Artifex ampullarum, ἀμπύλας. Plaut.
Rud. Ni erit tam syncerum, vt quibus dicat ampullarius, Optimū esse
opere faciundo corium, & syncerissimum.

Ampullarius, a, um, adiectiuum, ἀμπύλας. vr. Ampullariæ vñctiones. Plau-
tus Scie. Vel vñctiones Græcas sudatorias, Vel alias malis malacæ
ampullarias.

Ampullaceus, a, um, Quod ex ampulla est. ἀμπύλας. Vr, Frustrum am-
pullaceum.

Ampullacea pyra, Quæ ab ampullæ forma nomē habet. Plin. lib. 15. ca. 15.

Ampullor, laris, ab Ampulla, pro superbio, turgo. [Ital. Insuperbio, confan-
te. Hisp. Empollar, inflar.] quo verbo vsus est Sueton. in Domitiano.
& Horat. 1. Epist. An tragica defecit, & ampullatur in arte.

Amputo, tas, penult. corr. Circumputo, abscindo, seu aufero. [supra, ἀπλοῦς, ἀπλοῦς.
Ital. Potare, mozzar via. Hisp. Cortar en derredor.] Cicero. 3. de Finib. Quæ sit scientia atque ars agvicolaram quæ circuncidi-
cat, amputet, erigat, extollat, adminiculetur. Hinc sit aliud compo-
situm, Peramputo, perfectè, seu totum incido. Colum. lib. 8. Ferro quāq;
cautissimè circumsicari oportet, ne dum amputatur, etiam quod infra
est animal vulneremus. Id enim quum sauciat, venenatam sanicem
mittit, quæ repressum vulnus ita insaniabile facit, vt totum perampu-
randum sit.

AMPYVS, ἀμπύς, Titanoros filius, qui ex Chlopidē, vr ait Apollonij
Commentator, Mopsum augurem suscepit, à quo Ampycides appella-
tur. Quid lib. 1. Metam. Nec tu credideris tantum cecidisse futura,
Ampyciden Mopsum, &c.

AMUS, a, m, c, t, v, s, Locus est in medio Italiæ apud Hirpinos, sulphureas
habens aquas, quæ quod vndique sylvis angustisq; clausa sint, tam
peristentem emittunt odorem, vt propius accedentes co enecerent.
Hinc factus est locus fabulæ, in Amsanti vallibus, inferorum spiracu-
lum esse. Cicero. 1. de Diuin. Quid enim non videmus, quā sine varia
terrarum generatæ quibus & mortifera quardam pars est, vt & Amsan-
ti in Hirpinis, & in Asia Plutonia quæ vidimus. Virg. 7. Aeneid. Est
locus Italiæ in medio sub montibus altis Nobilis, & fama multis me-
moratus in oris Amsanti valles, &c.

Amula, pen. corr. Genus vasculi ad aquam gestandam, quod religionis &
expiandorum malorum gratia gestabatur, ἀμυλα, dictum quasi
amola, ab amolendis periculis. Huius diminutiuum Amulula.

Amuletum, pen. prod. Omne genus remediū aduersus cuncta mala me-
dicamenta, & præsertim cōtra veneficia. ἀμυλα, ἀμυλα. Plinius, Infantibus alligatur succinum amuleti ratione, formam vasculi
habens. Græci etiam ἀμυλα hanc vocant, ἀμυλα, quod est
amollis, summovere, depellere. Dictio hæc frequens est apud Plinium,
a m v l i v s, ἀμύλιος, Porce filius, & Numitorij frater, qui regnum fra-
tri abstulit, atque omnem eius stirpem vitilem necauit. Frateris quoq;
filia, Rhoë Syluiæ, per speciem honoris, quum Vestalem cam legis-
set, perpetua virginitate spem patris ademit. Li. 1. ab Vrbe.

Amureca, ἀμυρεκα. Ital. Ecce d'aglio. Hisp. Alperchin de aglio. Sordes olei,
quæ præcedunt. Nam quæ sequuntur, Fazces vocantur. Virgil. Georg. 1.
Et nigra perfundere amureca. Hoc nomen per c, scribitur, sed profertur
per g, vt in Caius, & Cneus Amureca contra culices & limaces vim
habet maximam. Hinc Examurecat, sordibus purgatus.

Amurcaria dolia, in qua amureca infunditur. Cato de Re rust. cap. 10. Do-
lia, quæ vinacea constat, decem amurcarla decem.

Amulium, Ventis discernendis excogitatum organum, vr ait Cælius,
Virtutis lib. 1. cap. 6. Collocetur ad libellam macmorcam amulium
mediis mœnibus: aut locus ita expolietur ad regulam & libellam, vt
amulium non delectetur.

Amulius,

Amulsis, per duplex s, Fabrorum & lapidarium regula, qua ad dirigenda ligna laxaque videntur. [videtur Ital. Archipendulo, squadra. Hisp. Nilo de almagre que usus los carpinteros.] Sed late pro omni ordine ponitur.

Amulsum aduerbium, & ab eo compositum, Adamulsum. [in subulo. Ital. A punto. Hisp. Derecha & igualmente.] Et iudicium adamulsum factum apud Gellium: & Examulsum id est recte, castigate, regulariter. Plaut. in Amph. Si vera hæc loquitur, examulsum est optima.

Amulsi opera dicuntur, quæ adamulsum facta sunt. Plautus in Mil. In hoc amulsiata sua sibi ingenua indoles. Nonius.

Amulus, pen-prod. [Amulor, Ital. Indotto. Hisp. No enseñado, no elegante.] Inelegans, & indoctus: hoc est à Muls alienus. Antiquitas enim nihil eruditum habebatur sine musica: unde apud Comicos, qui literas se didicisse negant, aiunt se non didicisse musicam. Virg. lib. 1. cap. 1. Nec musici, ut Aristoteles: sed non amulus.

Amxyrus, vide **ANXYRUS**.

AMYCLIA, **AMYCLIA**, Vna est filibus Nioche, quam tradit Pausanias cum Melibora sorore seruata, implorat Latonæ venia. Homerus tamen omnes interisse tradit. Hermod. in Plin. lib. 16. cap. 5.

AMYCLIA, **AMYCLIA**, Pluraliter nomen est vrbis Laconiz, Tyndari regia, in qua nati sunt Castor & Pollux. Alia est in Italia inter Tarracina & Fundos in paludibus, à Laconibus condita, iuxta Seruium: cuius ciues, quum Pythagoricam sectam sequerentur, & abstinerent ex de animalium, nec vicinæ paludis serpentes interimerent, ab illis delicti sunt. Alij non à serpentibus, sed hostium repentino aduentu hæc urbem delectam prodiderunt. Nam quum aliquoties fallò nuntiatos esse aduentus hostium, postea cautum est, ne quis amplius nuntiat. Inde ex improviso capta: sunt Amycliz. Hinc prouerbium, Loqui volo: nam scio Amyclas tacendo petiisse.

Amyclus, aum, adiectiuum, **AMYCLIA**.

AMYCLIA, **AMYCLIA**, Lacedæmonis filius, ut est autor Didys Cretensis in libro quem de expeditione Græcorum in Troianos composuit.

Amyclon, lege **AMYCLON**.

AMYCLIA, **AMYCLIA**, Neptuni & Melies Nymphæ filius, Bebyriorum rex, qui cum consuetudinem habuit, ut aduenas in Bebyricum nemus ad castrum certamen prouocaret, & indidit circumuolans ibidem interficeret. Quum itaque Argonautæ in Bebyricum venissent, Pollux ab eodem ad certamen prouocatus, cognitis indidit, socios conuocauit, & ab iis adiutus Amycum interfecit. Virg. 5. Aene. qui se Bebyria veniens Amyci de gente ferebat. Amycus item vnus est Centauris fide, Ixionis & Nubis filius. Amycus fuit Aeneæ comes. Virg. lib. 9. inde feratam Vastatorem Amycum, &c.

AMYCLIA, **AMYCLIA**, pen. cor. Ciuitas Pæoniæ, quæ auxilia misit Troianis. Iuuen. Saty. 3. Hic alta Syconia, ast hic Amydone relicta.

AMYGDALA, **AMYGDALA**, Ital. Mandorla. Hisp. Almendra. [pen. cor. Nux Græca, quæ & Thasia dicitur. Amygdalum, **AMYGDALA**, etiam neutro genere dicitur pro fructu. Palladius, Græci asserunt nasci amygdala scripta, si aperta testa nucleum sanum tollas, & in eo quodlibet scribas, & iterum luto, & porcino fterore inuolutum reponas.

AMYGDALUS, **AMYGDALUS**, Ital. Mandorla. Hisp. Almendra. [Arbor, amygdala, hoc est nux Græca præferens. Colu. lib. 3. Amygdalus, si parum serax erit, per arbores foratam lapidem adigito. Hinc Amygdalinus, na, num, pen. cor. Serenus, Fertur a mygdalix succus nucis esse bibendus.

AMYGDALITES, **AMYGDALITES**, Dioleoridi, Herba est genere rithymali, à similitudine foliorum amygdali, quæ & Corymbites dicitur, & Placiphylos à latitudine foliorum. Plin. lib. 26. cap. 8.

AMYDON, **AMYDON**, Ital. Amido. Hisp. Amido. [Placenta genus quod ex tritico fiebat, aut siligine sæpius elotata dicta quod **AMYDON**, hoc sine mola fieret. Macerabatur enim sæpius quotidie triticeum, aut siligo, donec ita mollesceret, ut erum ex primi posset, qui deinde in sole siccabatur. A vulgo Septalorum vnica litera immutata Amydon vocatur. Rationem cõfiscendi amyli, vide apud Plin. lib. 18. cap. 7, & apud Catonem de Re rust. cap. 87.

AMYDON, **AMYDON**, Vna ex quinquaginta filiabus Danaï regis, quæ dum se in syluis iaculando exercebat, Satyrum percussit imprudens, qui impetu in eam facto, vim ei voluit inferre. Quapropter implorato Neptuni auxilio, id ab eo passa est quod à Satyro formidat. Itaque prægnans facta, Nauplium peperit. Vide Strabonem lib. 8. Est & Amymon apud eundem, fons iuxta Lernam, cuius meminit & Plinius lib. 4. cap. 5.

AMYNTAS, **AMYNTAS**, Pater fuit Philippi Macedonis. Est item pastoris nomen apud Theocritum, & Virg. 3. Aeglog. At mihi scilicet offere vitro meus ignis Amyntas.

AMYNTOR, **AMYNTOR**, Dolopum rector. Ouid. 12. Metamor. Quem dolopum rector bello superatus Amyntor. Hic, Homero teste, Iliad. 2. pater fuit Phænicis. Ouid. 8. Metamor. Amyntore cretus Phænix.

AMYNTOR, **AMYNTOR**, Strenæ potationis genus erat apud Thracas, quum potu ingurgitabatur, ut vinum in dolium infunditur, neque spiritu reciprocato, neque ore contracto. Vnde **AMYNTOR** Græci dicunt, pro ingurgitare, & sine respiratione affatim bibere. Horatius lib. 1. Carm. Bassum Thracia vincat amyntide. Alij Amyntidem poculi speciem interpretantur, quo Thracæ vtebantur, quoties **AMYNTOR**, hoc est circa laborum contractionem, & spiritus reciprocationem, potare volebant.

AMYNTOR, **AMYNTOR**, Elidis pars est, teste Stephano, ita dicta ab Amythaone Cretici filio.

AMYNTOR, **AMYNTOR**, Melampodis insignis auguris & medici pater fuit, quem ab illo Amythaonius vocat Virg. 3. Georg. Philyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus.

AMYNTOR, **AMYNTOR**, Ptolemæo, Carix oppidum est, cuius meminit Plinius lib. 5. cap. 29.

A ante N.

AN, aduerbium interrogandi, & pro Nunquid ponitur, **AN**. Cicero, An verò Romulus ille, aut pastores, aut conuenas congregasse videtur? Sed aliquando transit in vim coniunctionis, si, quum scemo dubitatio est, & tunc ferè subdiuidio iungitur, ut, Nescio an pater uiuat,

AN, siue (ut apud Melam legitur) Anas, **ANAS**, Ptolemæo, Fluij nomen est apud Hispanos, qui Bætica, hoc est Granatam, à Lusitania, quam hodie vocant Portugalam, diuidit. Vide Plinium lib. 3. cap. 1, & 22. Vulgo Guadiana.

Anabasis, **ANABASIS**, Dioleoridi, Herba quæ Equisetum Latine dicitur, à Græcis Hippuris. [Ital. coda di cavallo, aprilla. Hisp. coda de mula, rabo de mula.] Plin. lib. 26. cap. 13. Recentiores Caudam equinam vocant.

Anabasis, **ANABASIS**, Qui emittitur in exteræ regiones, tumorem aliquem diseminaturus, qualè Triptoleum fuisse in fabulis legimus, quem semina per orbem sparturum, Cererisque beneficia annuntiatum, à dea rapidissimo cursu emissum fabulantur. Nomen deductum est à **AN** & **ANABASIS**, hoc est, ab ascensu, cursum scilicet, vel equorum. Hieronymus contra Rufinum, Idcirco cereales, & anabasis tui per diuersas provincias cucurrerunt, ut laudes meas legerent.

Anabathra, **ANABATHRA**, Scaly, pulpitæ, gradus superiores scabiles, aut instrumenta scabellorum, aut subscilla: ab **ANABATHRA** id est sursum ascensum. Sary. 7. Et quæ conducto pendant anabathra tigillo.

ANABATHRA, **ANABATHRA**, Oppidum Hispaniæ, in tractu Tarraconensi. Ptolemæus.

Anabolagium, **ANABOLAGIUM**, vel Anaboladium, **ANABOLAGIUM**, Sindonis genus est, mo humeri operimentum: dictum à **AN** & **ANABOLAGIUM**, quod interdum Indio significat, interdum Reicio. Solebant enim mulieres in negligentiori cultu hoc ornamento pectus & humeros protegere, & quum visum esset, retere.

ANABOLAGIUM, **ANABOLAGIUM**, Pithidiz oppidum apud Strabonem lib. 12.

Anacabæa, **ANACABEA**, **ANACABEA**, A vulgo Græcorum arbutuscula quædam appellatur, teste Aetio, quæ Homero Lotos dicitur: Galli Alyfani & Alyfatum nominant. Fructus quoque, eodem Aetio teste, à recentioribus Græcis Anacabon appellatur: Latini vocant Fabam Græcam. Vide Ruellium lib. 1. cap. 95.

Anacampseros, **ANACAMPSEROS**, **ANACAMPSEROS**, Herba est, cui à Magis reuocandi amoris vis tribuitur: ita dicta ab **AN** & **ANACAMPSEROS**, id est amor. Plin. lib. 24. cap. 17. Anacampserotem celebrat arte Grammatica paulo antè, cuius omnino tactu redirent amores, vel cum odio depositi.

Anacardium, **ANACARDIUM**, Arbor Indis familiaris, fructu aucula corculo non dissimili: unde nomen putant indium, rubente intus cruore, quo veluti sanguine scateat. Ruellius lib. 1. cap. 37.

ANACARDIUM, **ANACARDIUM**, Oppidum Achaïæ apud Stephanum.

Anacephalosis, **ANACEPHALOSIS**, pen-prod. Brevis recapitulatio, in qua repetitio rerum summatur sit. Quint. lib. 6. cap. 1. Rerum repetitio, & congregatio, quæ Græce dicitur **ANACEPHALOSIS** à quibusdam Latino Enumeratio, & memoriam iudicis reficit, & totam simul causam ponit ante oculos iudicis. Græce **ANACEPHALOSIS**, caput dicitur in ea significatione, qua nonnulli capituli appellatione videntur.

ANACHARSIS, **ANACHARSIS**, Philosophus ex Scytharum genere, sapientiz admirandæ, ut scribit Cicero lib. 5. Tuscul. qui studio cognoscendæ ritus & mores Græcorum in Græciam se contulit, eodem tempore, quo septem Sapientes florebat. Huius imaginibus inscriptum erat, Lingua, vntre, pudendis abstinentum esse. Plinius tradit Anacharsim inuenisse totam siguli, cuius circuite vasa formantur. Sed si inquit Seneca) apud Homerum longè antiquior inueniatur siguli rota, non video quomodo Anacharsis esse autor huius rei potuit. Ibat nudis pedibus, dormiebat in terra, & famem pro pulmento habebat. Hic leges araneæ telis quàm simillimas esse dicebat, quod muscas quidem, & cetera eius generis infirmiora animalcula irrecirent, à fortioribus autem percurrerent. Interrogatus autem quo pacto abstemius fieret, respondit, si cibiorum motus sibi ante oculos ponat. De genere mortis eius tradit Laërtius, quod quum in patriam se recepisset, Græcòque ritu sacrificaret, à fratre suo Scytharum rege, fuerit interceptus.

Anachites, **ANACHITES**, Gemma est omnium pretiosissima, quam notiore nomine Adamantem vocamus: ita dicta quod vanos motus, animiq. lympnationes credatur abigere, & aduersus venena habere vim antidoti. Vide Plin. lib. 37. cap. 4.

Anachoresis, **ANACHORESIS**, Eremitis, secessus: unde monachi eremum incolentes, & quicunque procul ab hominibus secesserint, **ANACHORESIS** vocantur. Cassianus in Col. Cuius sectatores anachoriz, id est secessores meritis nuncupantur, eo quod nequaquam contenti hac victoria, qua inter homines occultas insidias diaboli calcauerunt, aperto certamine ac manifesto conflictu demonibus congressi cupientes, vastos eremi recessus penetrasse non timeant.

Anacinterium, **ANACINTERIUM**, Ital. Letticola, masara 229. Hisp. Luzar para dormir. [Lectulus, super quo quiescimus interdum, qualia celebrantur Florentiz Tuscanica: & apud Lampidium in Heliogabalo, Accubita: à quibusdam quoque Stibadia dicuntur. Spart. in Cecilio Commodo, Nam lectum eminentibus quatuor anacinteriis fecerat, minorum reticulo vndique inclusum.]

Anacoluthos, **ANACOLUTHOS**, Latine inconsequens: unde Anacoluthon figura est, quæ non redditur quod superioribus respondeat, ut si in oratione ponatur **AN** & non sequatur **AN**. Aut è contrario, quum particula quæ non nisi posteriori loco poni consuevit, sola ponitur sine ea quæ solet præcedere: ut si, verbi gratia, relatiuum ponatur sine antecedente. Virg. 2. Aen. Millia quot magnis nunquam videri Mycenæ. Vbi Seruius Anacoluthon est: nam dicit Quot, quum non præmisit Tor.

ANACREON, **ANACREON**, Nomen proprium poetæ lyrici, à quo metra Anacreontica dicta sunt. Orpus fuit ex Teo Ionie ciuitate: quæ etià Hecateus historicus, A mauit puerum nomine Batyllum visenda pulchritudine spectabilem. Horatius, Non aliter Samio dicunt arisse Batylo Anacreonta Teium. Perit acino vix passis stragulatibus, ut tradit Plin. lib. 7. cap. 7.

Anacrisis, **ANACRISIS**, Ital. Famaia. Hisp. Bufo como per tormento. [Questio de reo habita, siue ea per tormenta heret, siue sine tormentis.] Item interrogatio testium, quam vulgo Informatiorem vocat. Vide Budæum in Commentariis.

Anacrisis, **ANACRISIS**, Herba est, quæ notioribus nominibus **ANACRISIS** Græcis, & Latinis Gladiolus appellatur. Dioleoridi.

ANACRISIS, **ANACRISIS**, Stephano, Oppidum est Acananiz, ad sinum Ambra.

Ambracium. Plin. lib. 4. cap. 1. ¶ Est item hoc nomine Ioniz urbs in minore Asia, postea Milerus appellata, ut testatur idem Plin. lib. 5. ca. 29. Anademum, ἀνάδημος, pen. prod. Corona, sericum, aut simile capitis ornamentum. A verbo ἀνάδημι, coronare, vel circumaligo. Lucrētius lib. 4. Et bene parra parum sunt anademata, mirare.

Anadendrades, pen. cor. ἀνάδενδρες, vocantur a Græcis vites arbutiæ, quæ scilicet arboribus fulciuntur.

Anadendromalache, ἀνάδενδρομαλάχη, Malua arborecens, quam Galenus 4. Therapeuticæ tandem facit cum Alchæa.

Anadiplolis, ἀνάδιπλωσις, pen. prod. Dicit potest reduplicatio. Est enim dictionis in vltima parte præcedentis versus sita in prima sequentis repetitio. Virgil. Aeglog. 8. Certe & cygnis violæ, sic Tityrus Orpheus, Orpheus in sylvis, inter Delphinas Actæon.

Anadyomene, pen. cor. ἀνάδυμις, Participiū femininū est verbi ἀνάδυμαι. Latine reddi potest Emergens. Hoc nomine Apellis opus dictū est, quod Venerem habebat & mari emergente. Vide Plin. lib. 35. ca. 10.

ANANIAS, ἀνάνας, Vrbis Carie contra Samumia qua fuit gentilis, Ananus, ἀνάνας, & Anaites, ἀναιτες. Hinc ortus fuit Menelaus Anaxus, Peripateticæ familie philosophus, & historicum scriptor egregius.

ANASTASIA, ἀνάστασις, Oppidum maioris Armeniæ, quod ab Euphrate alluitur. Plin. lib. 5. cap. 14.

Anagallis, ἀνάγallis. Ita. *cofe di retero. Hic. Vases labrados de buril i su xel* pen. cor. Dicitur vase, alius opera, sculpturis alptra, quæ scilicet ita exculpta sunt, vt in eis imagines emineant ita dicta ab ἀνὰ, quod sursum significat, vt supra, & γὰρ sculpsit quod sculpsit in superiori parte emineant. Vnde & a Gallis *Releuata* dicuntur. Eadem & Anaglypta inuenimus appellata. Plin. lib. 33. cap. 11. Nunc anaglypta in alperitæm; incisa circa linearum picturas quæritur. Mart. lib. 1. Nec desunt tibi vera Glaniana, Nec mensis anaglypta de paternis.

Anaglyptes, ἀνάγλυπτος, Ital. *scultore*. Hic. *Platone que Libra par finxet* sculptor, qui ita quippiam exculpsit, vt in eo imagines prominent.

Anaglyptice, huc Anaglyphice [ἀνάγλυφική, ἡ ἀνάγλυφική, Ital. *L'arte da sculpir di releuo*] Ars & ratio ita sculpendi, vt in opere imagines emineant. Huic opponitur Diaglyphice, διαγλυφική, quum imagines superficie operis sunt depressiores, & ita excavatæ, vt eminentes imagines extra, alterius corpori molli possint imprimere: cuiusmodi sunt annuli & sigilla nam publica, quum priuata, quibus literæ, & diplomata obfigantur.

ANAGNIA, ἀνάγνια, Ptolemaio, Ciuitas Hernicorum in Latio, vbi Anronius ferore Augusti contempta, & Cleopatra in vx oreu ducta, monentur sciri iussit. Virg. lib. 7. Quos diues Anagnia pascit, &c.

Anagnosces, ἀνάγνωσces. Latine lector dicitur. Nam ἀνάγνωσκω, lego, ἀνάγνωσις recognitio, lectio. Cic. Att. 11. Nam puer solitissimus anagnosces noster Sositheus decesserat.

Anagryris, ἀνάγρις. Herbs est grauissimi odoris, quæ ob id a rusticis lignum putidum vocatur. Huius folia, virgatis siquis decerpserit, fridissimo odore manus imbut, quo non nisi frequenter lotionem potest liberari. Hinc factus est locus proverbio, vt qui libi offensus commoueat, ἀνάγρις κνήϊ, hoc est, Anagrysin mouere dicatur.

ANAGYRI, ἀνάγρις, Dux cuiusdam nomen, quæ in Sacasena Armeniæ regione præcipue colebatur. Huius decem ministerio moris erat optimatum filias forma præstantissimas dedicare: quæ vbi aliquandiu omnibus corporis sui copiam fecissent, tanquam nobiliores reddita, deinceps vitis tradebatur. Dies festus huic numini dicatur, Sacæ vocabatur, quo se viri mulieribus permitti ad stuporẽ vino ingurgitabant. Sunt qui tradunt, hæc festi in memoriam victoris, quum Cyrus de Sacarum gente retulit, esse instituta. Ferunt enim Sacæ Cyri castra ingressos, quæ ille simulata fuga, epulis vinoque differta reliquerat, ita se vno obtulisse, vt à Cyro omnes ad internecionem penè deleti fuerint prius, quam possent expergisci. Strab. lib. 11.

Analecta, ἀνάλεκτα. Ital. *immunditie della tavela*. Hic. *Los reliques* Purgamenta conarum, & quicquid ciborum sub mensam cadentes, quæ manu colligi solent, & extra triclinium efferi. Mart. lib. 7. Colligere longa nec turpe putat dextra. Analēcta, quicquid & canes reliquerit. Dicta Analēcta, ἀνάλεκτα, hoc est a colligendo, propterea quod manu colliguntur, non scopis eueri cœntur. Inuentis enim lichostrotis, ceterisque in genus pretiosioribus pavimentis, cessant vsus scoparum. Illa enim, quod ex minoribus telluris conlabant, scopas non admittēbant: vnde etiam Afarota dicebantur, quod non verterentur: sed quod manu purgamenta colligi solent, & pavimenta ipsa spongiis lauari. Mart. lib. 14. In pretio scopas testatur palma fuisse. Quæ sed scopis nunc analēcta dantur.

Analectes, ἀνάλεκτες. Dicitur, teste Cælio Rhodig. lib. 13. ca. 31, qui multa lectio exercitatus, memoria est firmissima, ita vt quicquid vique legent, vel audierit, habeat ad manum. Nomen deductum est à verbo ἀνάλεκτω, quod inter cetera significat, ἀνάμνησις ἡ ἀνάμνησις, hoc est memoria concepire, & hinc tenere. Seneca, Sualit illi Sællius Quadratus, vt Grammaticos haberet analēctas.

Analectides, ἀνάλεκτιδες. Dicuntur, quibus à xylino lino, vel quavis materia, puellæ tanquam puluillis confiant scapulas prominentes, vt videri habitiores possint. Ouid. 3. de Arte aman. Conueniunt tenues scapulis analēctides alius, Angustum circa fasciæ pectus erat. Cat. lib. 7. cap. 11.

ANALICTA, ἀνάλεκτα, Populi Arabiæ, apud Plin. lib. 6. cap. 18.

Analogia, ἀνάλογια. Ita. *Proprietat, conuenientia*. Hic. *Proprietad, conuenientia* Accentu in pen. Proprietat, proportio, conuenientia, similitudo. Cicero, Quod analogiam Stoici, nos appellamus conuenientia, si placet. Quint. lib. 1. Analogia præcipue, quam proximè ex Græco transferentes in Latinum, Proportionem vocauerunt. Hæc est eius vis, vt id quod dubium est, ad aliquod simile, de quo nō quæritur, referat, vt incerta certis probet, vt si quærat, funis masculini, an feminini generis sit, ex eius diminutiuo cognoscitur, quia funiculus generis masculini est.

Analogismus, ἀναλογισμός. A dialectici vocatur firmissimum illud argumenti genus, quod à causa propinqua ducitur. Cui opponitur Epilogismus, qui solet sumi ab effectu, aut certe à causa remota. Dicitur autem Analogismus à verbo Græco, ἀναλογίζομαι quod inter cetera significat ratiocinari, & firmissimis argumentis aliquid colligere.

Analogos, ἀνάλογος, Proportione respondens.

Analytica, ὀν, ἀναλυτική, Nomen est duorum librorum Aristotelis, quibus ille iudicandi, siue (vt alij loquuntur) argumenta resoluendi, partem exequitur. Nomen deductum est à verbo ἀνάλω, quod resoluere significat, nonnunquam etiam diiudicare. Budrus in Comment. ling. Græcæ.

Analphabeti, ἀναλφάβητοι, A Græcis dicuntur qui ne elementarias quidem literas nouerunt, quos Fulgentius Abecedarios appellat, in 3. Mythologicon. Budrus in Pandectis.

Anamnetis, ἀνάμνησις, Latine commemoratio dicitur.

Ananecron, ἀνανεκρον, Necessariū Latine dicitur: Figura quum volumus ostendere necessitudinem, aut naturam, aut reposit, aut aliquid perlongi: quale est illud Demochæis, Nihil valebat assidua pro fratre ac misericors deprecatio, quum indicaret tyrannus, cuius crudelitas omnem naturæ necessitudinem exstinguebat. Rutilius Lupus lib. 1.

Ananchitis, ananchitidis, ἀνάγχησις, Gumma, de qua sic Plin. lib. 37. cap. 11. Anachitide in hydromantia dicunt euocari imagines deorum.

Anantapodoton, ἀνανταποτότων, Schema est, quo Græci frequenter vtuntur quum Latini, quum scilicet oratio alij in membro desinitur.

Anapæstus, ἀνάπæστις, Pes ex duabus syllabis breuib, & ex tertia longa. Componitur ex ἀνά τε, & πæσις scio, vnde quod repercutitur dactylum sono recipere. A Græcis ἀνάπæστις dicitur, quali dactylo conariatur. Cic. lib. 3. Tusc. Non adhibetur vlla sine anapæstis pedibus exhortatio.

ANAPYOMENOS, ἀναπαύομενος, Fons est in Doliæ, Ioui sacri: ita dictus ἀπὸ τοῦ ἀναπαύω, eo quod sub meridie quotidie desinat fluere. De hoc sic scribit Plin. lib. 3. cap. 103. In Doliæ, Iouis fons quum sit gelidus, & immeris faces exinguat, si extinguit admoventur, accendit. Idem meridie semper deficit: qua de causa Anapayomenon vocant: mox incretens ad medium noctis exuberat: ab eo rursus sensim deficit.

Anaphalis, ἀναψαλίς, Herba est, quæ notiore nomine Gnaphalium & a quibusdam Cencunculus appellatur.

ANAPHORON, ἀναψαλίς, Insula est vna Sporadæ, inter Therasiam & Astypalæ, quam Plin. lib. 4. cap. 87, enumerat inter eas, quæ diu aquis tectæ, tandem emerferunt. Nominis ratio à Stephano hæc ita dicitur, quod Argonautis intermestri luna tempestate iactatis, opportuad apparuerit.

Anaphora, ἀναψαλίς, seu Epanaphora, ἐπαναψαλίς, pen. cor. Figura quum nos Relationem seu Repetitionem dicere possumus, quæ sit quorū in principio singulorum membrorum, aut versus eadem pars orationis repetitur, hoc modo, Verres, calumniatoris apponitur, Verres de causa cognoscitur, Verres pronuntiatur, Virg. 1. Aene. Nunc mox veres, mea magna potestis solus, Nare patris summi. ¶ Anaphora etiam translationes seu ascensionis signorum vocabantur, ab Oriente circumacta mundi quodiduo factæ, ex inclinatione celi varia, nunc maiores, nunc minores. Firmicus. Sed istis tantum vitis laborabit, quoad signi eius fuerit anaphora completa.

ANAPY, ἀνάπυ, pen. prod. Siciliæ fluuius leniter decurrens, decem stadiis procul à Syracusis in mare defluens. Ouid. 5. Metam. Præterit & Cyanen, & fontes lenis Anapys.

Anapologetos, ἀναπολόγητος, Latine inexcusabilis.

Anatichus, ἀνατίχης. Sine principe, vel principio. Ambr. lib. Hexam. Dedit ergo principium mundo, dedit etiam creaturæ infirmitatem, ne anatichon, id est principio earentem, crederemus.

ANATIA, ἀνάτια, Straboni, Anatiæ Plinio, ἀνάτια Stephano, populi sunt ad mare Caspium ad Ortum incolentes: quorum oppidum Anatiæ, ἀνάτια commemoratur à Stephano.

Anarrhinon, ἀνάρινον, Quod & Antirrhinum, herba est anagallidi similis, radice nulla aut perexigua, semine vitulinas nate imitatur: vnde & nomen habet. Galenus Bueranion appellat. Galli *Oculum canis*. Vide Plin. lib. 15. cap. 10. & Ruellium lib. 3. cap. 131.

Anas, avis, pen. genitiui corr. Aus notissima ex genere amphibiorum: ita dicta ab assiduitate natandi [ἀνά, Ital. *Anitra*, Hic. *Anida*] Mart. lib. 13. Tota tibi ponatur anas, sed pectore tantum. Et ceruicæ sapit, cetera redde coquo.

Anaticula, diminutiuum est, ἀνάτικα, Cic. 5. de Fin. Serpere anguiculus, colare merulas, nare anaticulas, cornibus vt videmus boues.

Anatinus, na, num, pen. prod. Plaut. in Rudente, Vtinam fortuna anatina nunc vteret: vt quum exiliū ex aqua, aërem tamen.

ANAS, ἀνάς, Fluuius vltioris Hispaniæ Betici diuidens à Lusitania: de quo Pomp. Mela lib. 2. ¶ Antiqui præterea Anate vocabant anuum morbum, quo scilicet vterque laborabat. Festus.

Anatarius, Qui anates custodit, pascitur, ἀνάταρις.

Anatarius, ἀνάταρις, Quod ex anate est: vt, Anatariæ plumæ: siue quod ad anates pertinet, vt, Anataria aquila, ἀνάταρις ἀνίς, quæ anates vnat. Plin. lib. 10. cap. 3.

ANAS, ἀνάς, Oppidum Carmanis, apud Plin. lib. 6. cap. 18.

Anasphoros, ἀνάσφωρος, A quibusdā vocatur Herba, quæ Græci ἀνάσφωρος, Latini Linum appellant. Legitur hoc nomen in quibusdā Dioscoridis exemplaribus. Quidam verò hoc vt plerique alias herbarum nomenclaturas apud eundem inter notha referre malunt.

Anastomosis, ἀνάστομις, A medicis appellatur apertio venarū, quando scilicet venarū ostia amplius atque apertius: quod fit aut propter vasorum imbecillitatem, aut propter sanguinis ad ostia assuetis copiam. Gal. lib. 4. & 5. Methodi. Est autem nomen hoc deductum à verbo Græco ἀναστόμις, quod Latine sonat Apertio.

Anastrophæ, ἀνάστροφæ, Inuersio, vel peruersio dicitur. Est enim (vt docet Diomedes) duorum verborum ordo propositus: vt, Italiani contra, pro contra Italiani.

Anathema, ἀνάθημα, [Ital. *communica*, Hic. *Defcommuni*] Idem quod Delectatio, vel execratio. Item, donariū, quod diis suspenditur in celis, vel pæ

A N A

vel pariete templi, *ἀνάθημα*, hoc est a seponendo, vel suspendendo: aut certe ab eo, quod nefas esset ea loco mouere. ¶ Homines quoque facti, quorum capita deorum alicui dicata sunt, Anathemata appellantur. Vide Budrum in comment. Linguæ Græcæ.

Anathematizo, *ἀναθεματίζω*, Deuoco, detestor.
Anatocismus, [*ἀνατοκισμός*, Ita. *Renouement de usure, quando l'usure acquiescitur* in principalis *est usura*. His. *Renouement de usure, usura sobre usura*] Est usure annuatimaria seu uolutio, & quas usura: usurarum uocant. Cice. ad Atticum, Incertum quid in edicto translatio centesimas me obseruaturum haberem cum anatocismo annuatimario.

Anatome, *ἀνάτομή*, Dissectio, vel confectio, quum scilicet humanum corpus difficatur, ut uenæ, nerui, & cætera à medicis conspici possint.
ANATROPS, *ἀνατροπή*, Fluuius Thessaliæ, ex Pelio monte fluens, quasi abijci aut dictus. Lucanus lib. 6. Quippe nec humentes nebulas, nec rose madentem Aëra, nec tenues ventos aspirat Anauros. De hoc fluuiio, vel potius torrente, vide plura apud Apollonium Argonaut. lib. 6.

ANASTAS, Apud Placem in Argonaut. Procus est Medex, Alanorum & Heniochorum rex, postea à Stylo riuarij interfectus.

ANAX, *ἄναξ*, Proprium uiri nomen, qui fuit Calij & Terræ filius, à quo Milesus olim dicta fuit Anactoria, Calij Rhod. lib. 5. cap. 1.

ANAXAGORAS, *Ἀναξαγόρας*, pen. cor. Clazementus philosophus fuit, in physicis præcellens, qui non modo generis gloria & diuitijs, uerum animi quoque magnitudine clarissimus fuit, quippe qui totum patrimonium suis sponte reliquit. Et quum ab eis negligentia inhumilaretur. Quid ergo, inquit, nonne uos ista curatis? Mox abscedens, ad speculandum rerum naturam se conuulit, studio doctrinarum flagrans, rei & priuatae, & publicæ omnino negligens, & incuriosus, adeo ut eundem ipsum ita compellanti, Nullane tibi patriæ cura estdiceret, Mihi uero patriæ cura, & quidem summa est: digitum in calum intendens. Hic quum post diutinam peregrinationem in patriam redisset, possessionesque desertas uidisset, Non essem, inquit, ego saluus, nisi istæ perisissent. Digna profecto uox philosopho, qui plures faceret culturam ingenij, quam prædiorum. Vide plura de hoc apud Laërtium.

ANAXANDRIDES, *Ἀναξανδρίδης*, Poëta Græcus, Comædiarum scriptor, patria Rhodius, qui tempore Philippi Macedonis floruit. Docuit fabulas 65. uicit una, ut scribit Suidas.

ANAXARCHUS, *Ἀναρχος*, Nomen proprium philosophi Abderitæ, sectatorisq. Democriti. Hic habuit inimicum Nicagorentem Cypri tyranum, à quo comprehensus, coniectusque in pilam faxeam, quam Græci *ἄλγος* uocant, ibique ferreis malleis contusus, adeo toleranter petulit asperissimos illos cruciatus, ut uerbum illud memorabile conduplicaret, Tunde, tunde, Anaxarchi sollem, Anaxarchum enim non ruidis. Ad uicium amputationem lingue minitante tyranno, protinus dentibus abscedit & commendatam linguam in os eius ira paruum dicitur expulisse. Vide Laërtium.

ANAXARETES, *Ἀναξαρέτης*, Puella fuit Cypria, ex Salamine oppido, forma insignis, & regia stirpe superba, quam quum Iphis infirmus fortis iuuenis perdidisset amaret, & ab ea ludibrio haberetur, doloris impatentia sese ad fores eius suspendit: cuius funus quum Anaxarete fecisset, immorsusque oculis intueretur, in saxum est conuersa, ut fabulatur Ouidius lib. 14. Metamorph.

ANAXENOR, *Ἀναξενόρ*, Citharædus fuit, quem Magnesia ciuitas valde extulisset magis M. Antonius, qui quatuor ciuitatum ei tributa legenda tribuit, ut scribit Strabo lib. 14.

Anaxerum, *Ἀναξερης*, Apud Dioscoridem lib. 3. legitur inter nomenclaturas Gnaphalii herbei. Quamquam non desunt, qui & hoc malint inter notha referre.

ANAXILANDER, *Ἀναξίλανδρος*, Poëta comici nomen, cuius meminit Suidas.

ANAXILAS, *Ἀναξίλας*, Rheginorum in agro B. utio tyrannus fuit, & Messana in Sicilia conditor, qui ex testamento liberos suos Micrithi ferui sui tutelæ commendauit. Mycithus autem prouinciam sibi imposuit, tanta fide, modicatione, administrauit, ut Rheginis, ferui imperium non detrectarent. Puertis deinde ad legitimam aratem prouectis bona fide & imperio, & paternam hereditatem restituit, sibiq. exiguo seruato uicium, reliquum uitæ priuatis peregit. ¶ Fuit præterea Anaxilæus quidam ex Lacædæmoniorum principibus, qui una cum Lycurgoin uincula coniectus fuit, & paulo post eundem absoluitus. Vide Pictarchum in Alcibiade.

ANAXILIDES, *Ἀναξίλειδης*, Nomen philosophi, de quo Hieronymus contra Iouin. scribit, quod in libro secundo philosophiæ astrat Potonam matrem Platonis phantasmate Apollinis fuisse oppressam, quodque sapientie principem non aliter arbitretur, nisi de partu virginis editum.

ANAXIMANDER, *Ἀναξίμανδρος*, Milesius philosophus, Thalesis auditor, primus terra marisque circuitus descripsit, & sphaeram insuper construxit, ut inquit Laërtius. Hic dixit infinitum rerum omnium generationis atque corruptionis causam esse, & partes quidem uiciorum corrupti, totum autem esse immutabile. ¶ Præterea cylindri formæ esse terram asseruit, tanta profunditatis, ut ad latitudinem profunditas tertia inueniatur.

ANAXIMANES, *Ἀναξίμανης*, Philosophus fuit Milesius, Eurytati filius, Anaximandri discipulus successitque, qui eo die obiit, quo Sardis à Cyro capta fuerunt. Hic principum rerum aëra opinatus est, quem genere inhumanum, qualitatibus finitum aiebat, cuius condensatione ac rarefactione cuncta gigni putauit. Motum uero ab æterno esse dixit: Terram autem esse constipatam, primum omnium factam latam, magnam: idcirco non abijci, ratione super aërem contineri: Solem, Lunam, & cæterâsque stellas à terra ortum habere.

ANAXO, *Ἀναξο*, Ancæ cuiusdam filia fuit, quam quidam Alcmenes matrem facit, non Lyfidicem sororem Picthei ex Pelope & Hippodamia, ut habet Plutarchus.

Anaxyris, *Ἀναξυρίς*, Herba est uosissima, quam & Oxalidem Græci, & Latini Rumicem appellant. Ita dicta, quod folia eius calceos soleas intinctur, quæ & anaxyrides, quandoque à Græcis appellantur.

ANAZARBA, *Ἀναζαρβά*, Stephano, Oppidum est Ciliciæ, Dioscoridis illusterrimi medici patria.

A N C

ANCA, dicta sunt ab antiquis uasa, quæ celata uocantur, quod citum cadendo talia fiant. Ipsum quoque, Calare uerbum ab eadem causa dictum est, cum i permutata Festus.

ANCARVS, *Ἀνκαρῶς*, Samiorum rex, qui strenuissimus agricola habitus fuit. Huic, quum seruos nimio labore premeret, prædictum fuit à seruo, nullum illum eius uinea, quam tum plantabat, uinum bibiturum. Paucis post annis, coacta eius uinea uindemia, iussit sibi ex lacu uinum hauriri, increpans eum, qui futurum prædixerat, ut nunquam eius uinea uinum biberet. Iamque calicem ori admotero nuntiat quidam, aprum nixæ magnitudinis uineam uallare. Abiecto itaque poculo, quum aprum uellet interficere, ab illo dente ictus interit. Huc alludit Horatius, quem ait, inter calicem supremamque labra Multa cadunt. Vide Erasmi Adagia. ¶ Fuit & alter hoc nomine filius Lycurgi.

Anceps, *ἀνκεψ*, Quod utraq. acutum est, *ἀνκεψ* uel *ἀνκεψ*. Anceps (inquit Festus) significare uidetur, quod ex utraq. parte caput habet, ut securis, bipennis. Sed magis à capiendo, quod ex utraq. parte aquæ capitur, appellatum est. Lucil. Vete, atque ancipiti ferro effringam cardines. ¶ Accipitur pro dubio, siue ambiguo *ἀνκεψ* *ἀνκεψ* *ἀνκεψ* Ital. Dubio. Hisp. Dudo] Cicero pro Marcel. Incertus est exitus, & anceps fortuna. Idem i. de Nat. deor. Bestiæ quasi ancipites, in utraq. sede uiuunt.

ANCHACES, Nomen ducis in exercitu Perse contra Aecten Colchorum regem, fratrem Persæ. Val. 6. Argon. Doctus, & Anchaces, patulo uaga uincula gyro Spargere, & extremas saqueis adducere turmas.

ANCHIMOLVS, *Ἀνχιμολος*, Rhæti regis Marubiorum filius fuit, qui quum Casperi nouerca stuprum intulisset, à patre ad supplicium uictus, ad Turnum in militiam profugit. Hæc Seruius in illud Virgilij 10. Aeneidos. Hinc Stethenum petiit, & Rhæti de gente uetusta Anchemolus, thalamus autem incestu noneræ.

ANCHIALIS, *Ἀνχιάλης*, Ciuitas Ciliciæ, de qua Strabo post Zephyrii inquit, Anchiale supra mare, Sardapanali opus. Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non à Sardapanali, sed ab Anchiale Iapeti filia condita uult Cydmi matre, à quo nomen vicino flumini. Ex Stephano.

ANCHIALOS, *Ἀνχιάλος*, Urbs Thraciæ sita in intimo sinu, atque ubi pontus alterum sui flexum angulo finit, non procul à magna Apollonia. Hæc Pomponius. Est & Anchialos, astrologi nomen, cuius meminit Cic. lib. 1. de Divinat.

ANCHISES, *Ἀνχίσης*, Capys filius, ante bellum Troianum, nemorum latebras & solitudines coluisse fertur, gregibus & armentis intentus: quibus quum vacaret, à Venere adamari cepit, & cum ea concubuit, unde natus est Aeneas apud Simoënti Troiæ flumini, ut scribit Seruius. Poterit quum se Veneris concubitu uisum fuisse iactasset, à Ioue fulmine est afflatus. Propterea dicunt eum Troianorum consilij non interfuisse. Ardente Troia, quum nulla saluti spes appareret, scio confectum Aeneas humeris imposuit, secumque Drepanum usque Siciliæ urbem uexit, ubi satis concessit. Virgil. 1. Aen. Tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisæ Alma Venus Phrygiæ genuit Simoëntis ad uindam?

Anchoræ, Lege ANCHITESTES.

Anchora, pen. cor. Ferreum instrumentum quo naues retinentur, quod & à Græcis *ἄγκυρα* Ital. *Anchor*. Hisp. *Ánclo de la nave*, uocatur unde & Latini uocem hanc procul dubio mutuauerunt, & tunc in uicium aspiratam, & u in a commutantes. Cic. 7. Verr. Vela fieri, prædici anchoras imperauit. Et quia nauis tempestate iactata, quando facilius nauigandi nulla spes superest, ad anchoram confugit, qua eadem nauim eodem in loco retinet, donec felicius nauigandi se offerat occasio: factum est ut Sacram anchoram prouerbialiter dicamus pro extremo persuasio. Vide Erasmus in Adag.

Anchorarius, *Ἀγκυρῖος*, Qui curam anchoræ habet, ut cam vel demittat, vel eleuet.

Anchorarius, a, um, Quod ad anchoram pertinet: ut, Funes anchorarij. Hircius, Storias autem ex funibus anchorariis tres fecerunt. Anchoralis, lie, lie, adiectiuum. Plin. lib. 16. cap. 8. Vfus eius anchoralibus maxime nauium piscantiūque, tragulis. Anchoralis tractus. Linius 7. belli Macedonici.

ANCHVRS, *Ἀνχύρς*, Midæ regis filius: fuitque quod hæc tradit Plutarchus in Paralleli. Circa Celænon Phrygiæ oppidum, terra ingenti hiaru diuisa, quum Midæ responsum esset, futurum ut terra cerneret, hies in hiarum pretiosissima deiecerit, Anchorus regis filius nihil hominis anima periculosius existimans, confenso equo, se in specum præcipitauit. Nec ita multo post terra in pristinam coit figuram.

Anchora, *ἄγκυρα*, Herba est lactuca folijs, radicem habens digitali crassitudine, colore sanguineo, astate manus inficiens, qua mulieres colorem purpureum malis inducunt. Galli uocant *Orchietellam*.

Ancile, per simplex l, pen. prod. *ἄγκυρα* Ital. *scudetto, brochiéro*. Hisp. *Escudo redondo*] Scutum breue erat, autore Festo, ita ex utroque latere recisum, ut nullus angulus uideri posset, & summum infimūque eius latus medio pateret. Dictum ab An & Cæsum, quasi Ancisum: uel ab *ἀγκυρῶν*, quod est cubitus: uel ab *ἀνκεψ* remedium, quoniam pestilentie remedium fuit. Fertur Numæ Pompilij tempestate de circo decidisse, uiaque editam uocem, omnium potentissimam fore ciuitatem, quandiu in ea mansisset. Itaque facta sunt eiusdem generis plura, quibus id miscetur, ne interitio cæleste posset. De hoc Ouidius lib. 3. Fastorū. Ecce leui scutum uersatum leniter aura Decidit: a populo clamor ad alta uenit. Ex paulo post, Idque ancile uocat, quod ab omni parte recisum est. Quædam notæ oculis, angulus omnis abest. Lib. lib. 1. Salios item duodecim Marti gradibus legit, tunica pictæ insignæ dedit, & super tunicam, æneum pectori tegmen: cælestiaque arma, quæ ancilia appellantur, ferre, ac per urbem ire canentes carmina cum tripudis, solenniūq. saltatu iussit. Horat. lib. 3. Carm. hoc Ancilium declinauit, quum ait, Anciliorum nominis, & rogæ: Luenaalis uero adiectiuum posuit, quum dixit, elypeis ancilibus.

Ancilla, [*ἄνκλῃ* Ital. *Fante, serua*. Hisp. *Sierua esclama, o moça de seruida*] Mulier serua. Nomen deductum putauit Festus ab Anco Martio, quod is in bello

Anemosphoros, ἀνέμοσφορος. Herba est ex naporum generibus, quæ receptiore nomine Bunion appellatur.

Anethum, [ἀνέθον. Ital. *Anetho*. Hulp. *Enel* [*do, endros*] Genus herbę boni odoris, etiam hodie in officiniis nomen retinens, rufus mouens, tormina sedans, & singulis colibens. Plin. lib. 20. cap. 18.

Anfractus. Dicitur obliqui viarum flexus, in sese recurrens, ab Am & frango, quod recta via crebris meandris vndequeq; sit interrupta, ¶ *meandris.* *Recturae & rovinæ de via.* Hisp. *Reules de camino aspero* ¶ Crat. Oppidi murus ab planitie, atq; in inicio anfractuum, recta regione, si nullus anfractus intercederet, n.o.p. passum aberat. ¶ Transfertur & ad alia, accipiturq; simpliciter pro quouis circuitu. Cicero de Parit. Orat. Otae circuncilipia longo anfractu. Idem de Divinat. Iam verò quid opus circuitu & anfractu? ¶ Legitur & Anfractus neuro genere apud vulgissimos. Accius Euryclae, cicante Nonio, Super Oceani flagna alta patris terrarum anfracta reuoluit.

Angarā, *ἄγαν*, recte Suida, Nuntiū erant regij apud Perfas, qui *ἀγγαρεύ* vocabatur. Quod tamen nomen postea latius vsurpari cepit, pro quibuscumque iussuorū aut iumentorū onera baiularent. Horum diuersoria, in quæ peracto diei penitus diuerterent, Angarā *ἀγαν* vocabatur. Quod etiam annotauit Celsus Rhodig. lib. 8. cap. 2.

Angaria, [*Angaria* Ital. *Angaria*, *græcæ*, Hipp. *Quæd fruidumbre*] pen.
prod. Dicitur Perficæ, ut inquit Suidas, Proprie feruntur coacta. Unde
hiquis cogitur plus solære publicanis quam liceat, angaria est. Inde
angaria & *co*. cog. Quædæ res habet, Apud Perficæ erant *angaria* *diu* *ex*,
curfus perniciosissimus equium, ut scribit Herodotus in 8. unde nomen
Angariz, & Perangariz in libris iuris lectitæum manauit, est enim no
men Perficæ. Nostrates *Pesfu*, quasi positos collocaçõe, in certis locis,
& semper in prociuis ex cubantes, appellant.

ANGARIS, Mons est Idumæa, apud Plin. lib. 5. cap. 18.

Angelus, *ἄγγελος*, Latine nuntius: hanc officij nomen est, non naturæ. Semper enim spiritus sunt sed quum mittuntur, vocantur Angeli. Angelicum metrum Diomedæ celeritate nuntiis aptum.

ANGERON *Angerona* Vocitata est voluptatis dea, quæ & voluptas dicebatur, cui sacra à Romanis instituta sunt, quum angina ciuias vexaretur, ab angore tollendo sic dicta. Eius festa Angeronalia sunt vocitata. Putabatur enim ab hac dea populum eo morbo promissio voto fuisse liberatum. Huic Pontifices in sacello Voluptas sacrum faciabant.

Angina, Vide ANGIO.

Angiportus, quarti ordinis: angiportum, Via est exitum non habens: vel cuius angustus & steruolus in modū angui quasi angustus ad portum aditus: ab angendo & portu. *[an. v. v. r. Ital. Via senza capo angiporta]*. Hipp. *Calle angusta & sin. alida*. V. Iulianus, Angiportum à portu dictum est. Portus verò, conellus & munus locus est, quemadmodum & statio: ab importandis, exportandisq; mercibus nomen habens. Terent. in Adelph. Id quidem angiportum non est peritum. Cic. 4. in Verem, Vt omnibus in angiportis prædones improbiissimi statum ponant. Idem 1. de Divin. Ex horrei, dixerunt effulsumq; frumentum vias omnes angiportuq; contrauerat. Alij à Græco ἀγγι, quod significat propè, dictum volunt, quia non longius extenditur.

A MORTUA, Acetæ filia, & soror Medæ, quæ prima Maris remedia contra venena fecit ostendisse. Silius libr. 8, Acetæ prolem Angustiam mala gramina primam. Monstravisse ferunt, eadèq; domare venena.

a. NO. 12. [In *Flavia*, Ital., *Inghilterra*, Hisp., *Inghilterra*] quæ Britannia ab
 eruditis dicitur, Ital. Italia insigni in Oceano, quæ vandeque à circumfuso
 mari complexa est, nolumus iuncta continenti, sed ab omni orbe no-
 stro diuisa: quæ quondam ab albis rupibus, quas mare vndiq; abluit,
 Albion dicebatur. Hanc prius in Troia incoluerunt: qui Troia disticta
 fugerunt exiliam patriam, Palladisq; oraculo elasi in hanc insulâ mi-
 grantes: itaq; gigantes cuncti insulâ renescunt, multis vitiis; preliis ex-
 pugnantur. Hanc postmodò longo temporis tractu Saxones, qui sunt
 illiuscunq; Alemanni populi, opprellere, agrôsq; et opes inter legatos
 Saxorum regina Angela diuisit. Atq; vi linguæ pariter et gentis me-
 moria in decida insulâ sempiterna foret, ab Angela, cuius ductu victa
 est, Angliam tellurem illam vocauit. Quamquam pleriq; Angliam ve-
 luti nostri orbis angulum prædicent dictam. Sit est (v. inquit Plin.
 lib. 4. cap. 16.) exaduerbo Gallis, Germanisq; etiam Hispanis, licet
 longior intervallo. A grippa longitudinem eius prodit esse 6000. m.
 passuum, latitudinem verò 600. m.

Ango, angis, anxi, sine supino v. ratiōe ἀνχο, στεῖ. Affanare, anfare, anfare.
 Hesp. Affanare ē congorari. Idem est quod cruciare, affliccare, premere,
 vexare. Et modō ad animum, modō ad corpus, modō ad vtrūque pro-
 misceat pertinet. ¶ Ad animum. Cic. Epist. fam. lib. 16. Audio te animo
 angī, Gellius. Chio praestabilis homo sapientia, quoniam vsq; debuerit
 contra legem, contraq; ipsi pro amico progredi, dubitauit: cūq; rex in
 sine quoq; vitæ ipsius animum anxit. ¶ Ad corpus. Col. lib. 9. Cauendum
 est vt rectoris sepa. eūq; ad validiores, quia robustus angit imbecil-
 lum. ¶ Ad vtrūque promiscue. Galli. Dum Pyrrhus ex iera italiam
 efficit, et vnam atq; alteram pugnam prosperè pugnauisset, factiq; ange-
 rentur Romani, et pleraq; Italia ad regem deiecerunt. Plaut. pro blū-
 mo posuit in Aulularia. Tum anxiā amica, liquis petet. Deducitur ἀν-
 χι ἀνχο, quod est sustinere, ita angulos quo Synanche morbus saucium
 accius, vt dictum est in dictione Angina. Dicitur autem, Angor ani-
 mi, vel animo, ἀνχο, ἡσυχία.

Angor, oris, Corporis, vel animi cruciatus [*ad purgationem Ital. Affanno, doglia.*
Hisp. *Angofia, angia, o congoxa*] Cicu. Tuf. Angor, est agritudo pre-
mius. Idem. de Fin. sic robuitus animus & exelius, omni est liber cu-
ra & angore, quum & mortem contemnit.

Anxietas, & Anxietudo, *ἀνξία, ἀνξιοσύνη*, Cic. lib. 2. de Repub. Quæritq; anxietudo proinde iudicium, & incertum: semper se ipsa sollicitans.

Angina, pen. prod. *Strangulatio*. Ital. *Strangina*. Russ. *Strangina*. Genus morbi acutissimi, quo fauces anguntur ac strangulantur. Imperitum vulgus medicorum Squinantiam vocat. Dicitur angina, quod angat guttur, viamque spiritui præcludat. Plautus, Vellem me in anginam verti, et huic ancule faucibus præoccuparem. Festus, Anginam vniariam habere dicuntur, cum vino suffocantur.

Α Ν Ο Ρ Ψ Ε Σ, ἄρσενος, Fluvius est ex Illyricis, versus Boream Aueus, Herod. lib. 4, Qui ex Illyricis in Aquilonem tendens Angrus, planitie Triballiam interfluens, Brongem intrat, Brongus iste, Istrum.

Anguilla, Piscium solæ exanimæ non sunt antiquas non uero, non coitu procreari scribit Aristoteles. { *ἰχθυόων*. Italicæ & Hispanicæ, *Anguilla* } Dicitur anguilla, quod specie anguam repræsentent. Plin. lib. 9. cap. 51. Anguilla attingit se scopulis, ea strigmenta viuiscunt, nec alia est eam pro creatio. Plaut. in Pesc. Anguilla est, clabitur.

Anguis, 2 am fœminam quàm masculini generis, serpente genus est fœtus
notus, & propriè illud (i. Serpens) creditur) quod in aquis degit [*æpe*
Ital. *serpente*. Hilp. *culebra* o *serpente*] frequentissimè tamen etiam de
terrestribus dictis inuenitur. Vir, & Agell. Frigidus, o, pueri, fugisse hinc,
lacet anguis in herba. Valerius lib. 1, Sylva consilii, sociali bello, quum
in agro Nolano aræ prætorum immolaret, fubito ab vna parte a:
prolapsum anguem præcepit. Corn. Tacit. Vnam omnino anguem in
cubiculo vifam narrare solitus est. Frequentius tamen masculino ge-
nere profertur.

Anguiculus, *ἰχθυό*, Ital. *Serpentello*. Hisp. *Pequeño serpiente* } Diminutivum
ab Anguis, ut apud Ciceronem §, de Finib. Serpere anguiculus,
nare anariculus.

Anguifer, pen. con. Signum celeste, quod à Grecis dicitur *εφ' αερος*. Colum.
Anguifer quod mane occidit, tempestatem significat. Cic. de Nat. deor.
Atq; hęc quidem à tergo, propter caput autem Anguitenens.

Anguineus, aum, adiectiuum. Quod anguineum est, aut quod ex anguibus
constat, *apud* v. Anguineus com Medusæ, apud Ouidium 4. Tri-
stium: & Anguineus capillus Eumenidis, apud Catallum. Item quod
ad angui similitudinem accedit: v. Anguineus eucumer. Columella
lib. 2. cap. 9. Hoc est oblongus, & ad anguis similitudinem contortus.
Plinio dicitur Erraticus, lib. 20. cap. 2.

Anguimanus, nī, Elephantorū epitheton est, propterea quod proboscis
eorū quæ manus vocatur, in omnem partem, anguini more, facili
flectitur, & verritur. Lucetius lib. 3, Anguimānos bellī docuerunt vul-
nera Pūni Sufferre, & magnas Marti turbare ceteras.

Anguipedes; A poetis dicti sunt Gigantes, quasi loripedes, quod pedes tortuosos habuisse finguntur, sicut angues se tortuosos faciunt. *Anguipides*. Ouid. 1. Metam. qua centum quisq; parabat Inticere anguipedum captiuo brachia caelo.

Anguinus, a, um. Idemque, Anguina vernatio, ὄγκος ἔρως, pro pelle quam
pleno tempore angues excutiunt. Plin. lib. 30. cap. 3. Anguinum ovum.
Vlin. lib. 2. cap. 3. Præterea est eorum genus in magna Galliarum
fama, omiffum Græcis. Angues innumeris altate convoluti, faluis
fauicium corporumque spumis artificio complexu glomerantur: An-
guinum appellatur.

Anguitia, *cir.* Vide **ANGITIA**.

Angulus, *p*er. corr. A geometris dicitur id, quod refertur ex duabus lineis in idem punctum definitivibus [*jurin. Ital. Angolo, d'cantone, canto, Hisp. Rincon*] ¶ In edificiis item anguli dicuntur, ubi duo parietes con-eunt. ¶ Item in agris & regionibus, ubi duo latera conveniunt, atq; in acutum definiunt, angulus appellatur. Casar. v. belli Gall. Hiuis lateris alter angulus, qui est ad Cantium, &c. ¶ Et quoniam anguli in edificiis reliquis partibus ferè sunt obtusiores, & secretiores, factum est, ut an-gulus accipiatur pro loco quavis secreto & abditto. Terent. in Adelphi. Interea in angulum aliquo abeam. Cicero in Catil. Nemo non modò Romæ, sed ne villo quidem in angulo totius Italie fui, &c.

Angellus, li, *widm.* Paruus angulus. Lucr. lib. i, Sed magis angellis paulum prostantibus.

Angulatus, a, um, *angulatus*. Cic. de Nat. deor. Esse corpuscula quaedam
leuia, alia aspera, rotunda alia, narium autem angulata.

Angulosus, Habens plures angulos. ~~penitus~~ Plin. lib. 37. cap. 12, Figura oblonga maximè probatur, deinde quæ vocatur lenticula, postea clypeodes & rotunda, angulosi minima gratia.

Angularis, & hoc, lare, Quod habet angulos. *parat* & Cato de re Rust. cap.
15, Pila ex lapide angulari.

Angulatim, *agora jarias*, Hisp. *De rincón en rincón*] Adverbium significans per angulos.

Angustus, a, um, ab angulus [m. f. Ital. stretto. Hiip. Angosto y estrecho, à gregada] Arctus cò quòd anguli semper coarctentur: ut Angusta de-

domus. Cic. 1. de Finib. Angustissimæ fauces, Cæsar 1. bel. Civil. Angustioribus foliis Plin. lib. 10. cap. 11.

Angustia. 2. Idem quod stringo [*saxupia*. Ital. *stringere*. Hisp. *Angustiar*, *estrechar*] Luc. lib. 1. Quæ maris angustat fauces saxosa Carystos.

Angustans, Angustatus, Angustandus, participia. Carul. Cuius iter castris angustans corporum aceruis. Cice. Sorn. Scip. Omnis enim terra quae colitur à vobis, angustata verticibus, lateribus latior. Seneca de Tranquil. vita, Angustanda certe patrimonia sunt, ut minus ad iniurias fortunae sumus expoliti.

Angustē, adverbium [*angustus*. Ital. *strettamente*. Hisp. *estrechamente* y *apretadamente*].
Cæsar. 3. bel. Ciu. Ad rem frumentariam expediendam, qua angustē utebantur.

Angustia, *q*, Locu8 arctu8, & minime ampu8, cuiusmodi sunt montium fauces [*στρογγυλη*]. Ital. *Angustia*, *stretta*. Gr. *Ἰσπ.* *Ἀγσθρία*, *σφιστήριον*.] Cæsar, f. Bell. Gall. Tamen angustius viarum quam maximè potest, contrà it. Idem. Qui prior has angustias occupaverit, ab hoc hostem prohiberi nihil esse negotij. Transfereat & ad alios: vt, Angustia orationis, Angustia exercitj, Angustia etiam corporis & animi. Cæsar, Neminem, qui et in tot rerum angustijs subterfugere habebat.

Angustias, aris, verus nomen, pro Angustia. Actius, Sed angustitatem in-
clusam, ac faxis squalidam. Nonius.

Anhelus, as, penult. prod. ex An, & Halo, m, in n, mutata, significat
agere halo: quum videlicet ex cursu, aut alio quouis labore vehemen-
tenti, crebris quasi singultibus spirare, ac respirare [*ἀναπνεῖν*].
Ital. spirare, fiutare, anfare. Hisp. *Asar* & [*spirar* dissimul.] Colum.
lib. 1. cap. 3. Sed ante ad præcipia populi religiosi non expat, quàm
sudare, atq; anhelare desierint. ¶ Vnde, & pro ardentem cupio per
translationem poni consuevit. Cicero in Cat. Tandem aliquando,
Quirites,

nos mensis. Ipsorum quoque temporum faciunt eadem discretionem ut primo mense, ut nouum dicitur, secundo Aduleum, tertio Præceptum extremum, unde est, Extremum casum hyemis. Idem quoque de ætate, aurum, et hyeme dicendum est. Annum primò Eudoxus, post Hipparchus, deinde Ptolemaeus, ad vltimum Casar deprehendit. Quod Annius Saturni (ἀπὸ τοῦ σατυρίου) à quibusdam dicitur, qui est quadraginta annorum. Quod Annius Atcadum trimestris fuit. Aegyptij Luna senio annum terminabant, apud quos etiam singula millia annorum quidam vixisse produntur.

Annales, dicuntur res gestæ, quæ de anno in annum in historias rediguntur: nostræque temporis esse possunt. [ἀπὸ τοῦ ἀννίου, ὁ ἀννίου]. Ital. *Annali*. Hisp. *crónica de tiempos*. Vnde Virgil. Æn. Ecce vacat annales nostrorum audire laborum. Historia res gestas narrat, & ab ætatis nostre memoria remota. Cic. lib. 2. de Orat. Erat enim historia nil aliud nisi annalium confectio. Gellius sic habet, Recte annales, historias appellaueris sed non cōtinuū quicquid historia fuerit, annales appellare possis. sunt enim vtriusque rerum gestarum narratio. Earum propriè rerum sit historia, quibus gerendis interfuit is qui narrat: Annales verò, quum res gestæ plurimum annorum, seruatō cuiusque anni ordine, memoria tradantur. Quum autem non per annos, sed per dies singulos res gestæ scribuntur, Diarium, ἡμερησίως, vocatur. Præterea historia non solum res gestas longo ordine explicat, sed & consilia quibus gestæ sunt, exponit, & coniecturas facit, & acies instruit, & situs locorum describit. Annales singulorum annorum gesta breuissimè notant. Vnde Annales Pisonis, & Salustij historias dicimus.

Annalis, & hoc **Annale**, Quod ad annos pertinet. [ἀννάλιος]. Ital. *Annale*, *annale*. Hisp. *anual*. Vnde Legem annalem dixerunt, quæ præscribat legitimam ad petendum magistratum ætatem. Cicero de Legibus, Ciuitatem annali lege seruauit. Dicitur & tempus annale, quod est vnus anni. Varro. Et quoniam tempora duorum generum sunt: vnum annale, quod sol circuitu suo finit: alterum mensuratum, quod luna circumiens comprehendit.

Annarius, a, um, Idem quod annalis: ut, Lex annaria ab antiquis dicebatur, quæ finituri anni magistratus capiendi, ut inquit Festus. **Annulus**, Quod est vnus annus, Annulus puer, Annicula puella, Anniculum iumentum, [ἀννός, ἀννός]. Ital. *D'vni anno*. Hisp. *casu pequeña de vn año*. Nec de animalibus tantum, sed etiam de inanimatis: ut, Annicula vites. Plin. lib. 13. Ergo plantaria insinuant, anniculatque, transserunt, & iterum bimas. De pueris tamen magis dicitur per diminutionem, & is omnibus quoque adhuc incrementum accipere possunt. Vide Vallam Eleg. lib. 1. cap. 5.

Annifer, adiect. [ἀννίφωρος]. Plin. lib. 19. cap. 7. Quædam & radice & semine, vt cæpa, allium, bulbi, & squorum radice anniferorum relinquunt.

Annilis, & hoc **Annile**, pen. prud. Dicitur quasi senilis & ætate grandi [ἀννίλος]. Ital. *Vecchio d'età senile*. Hisp. *cosa vieja*. Colum. lib. 2. Parentem omnium terram sicut mulierem sexum ætate annili iam cōsecram, progenerandis esse fertilibus inhabilem. Quamquam in castigatioribus exemplaribus, non Annili legitur, sed Anili: quod etiam comparationi illi, quam ibi Columella ab ætate mulieris senio effert, ad recte sterilitatem transferre, multo est accommodatius. Satiū, itaque, erit, nisi aliud testimonium afferatur, ab hac voce abstinere. Nam apud Columellam proculdubio Anilis legendum est vnico. Quod est autem Anilis, denominatum ab Anus, idem significans quod ad annum pertinet: ut, Anilis fabula, Anilis ætas, &c.

Anniversarius, & hoc **Anniversale**, Anni circulus innotuit. **Anniversarius**, a, um, Quod singulis annis statuto tempore reuertitur, sicut Sacra anniuersaria [ἀννιουερσάριος]. Ital. *Quel che si fa vna volta à l'anno*. Hisp. *coñ de cada vn año*. Cic. in Ver. 6. Mercurius laceris anniuersariis colebatur. Scribit Valerius Maximus, quod Aneipater Sidonius poeta, omnibus annis, vno die natali tantum corripiebatur febre, quæ ideo ad anniuersaria diei poterat. Suetonius de August. Quasdam & anniuersarias, ac certo tempore recurrentes experiebatur.

Annona, æ, pen. prod. Ab anno inclinari videtur [ἀννός]. Ital. *La ricotta*, ὁ κρηνηγία. Hisp. *Pan-arigo, cecado*, vnde cōtra per bistr, vñualia. Hoc enim nomen non solum fruges comprehendunt, verum etiam omnia quæ annus suppeditat ad alimentum nostram. Colum. lib. 9. Vel laticis annona permittit. Cic. lib. 2. de Diuinat. Putare annonam in macello cariorum fore. Iuue. His opibus nunquam cara est annona veneni.

Annouarius, a, um, Quod ad annonam pertinet, [ἀννιουάριος]. ut Lex annouaria, [ἀννιουάριος νόμος], quam Clodius tulit, & summe popularis fuit. Vegetius Annouarias expensas vocat, eas fugum pabulique species quas provinciales militibus expendunt.

Annosus, a, um, Quod est vetustum, quasi multorum annorum [ἀννός]. Ital. *Annoso, carico d'anni*. Hisp. *de tempo de muchos años*. Vnde Annosa mater, Colum. lib. 6. cap. 2. Annosum Falernum, Mart. lib. 6. Annosa ornus, Virg. Æneid. Annoso olegit æuo, Plin. lib. 4. cap. 12.

Annosus, [ἀννός]. Ital. *D'vni anno*. Hisp. *Coñ de vn año*. Quod est vnus anni. Columella lib. 4. cap. 24. Vngues custodum annosinos resecato.

Annus, a, um, Quod vnus anni spatium cōtinetur [ἀννός]. Ital. *cosa d'vñ anno*. Hisp. *Coñ de vn año*. sicut Diurnum, quod diei. Cic. Cassio, lib. 1. Ad hanc provinciam quam & senatus, & populus annuam esse voluit. Quod annuum quoque dicimus quod sic singulis annis. Virg. 1. Geor. ætæque annua magna Sacra refer Coeeti. Annua aboluit, dicuntur alimeta in singulos annos. Iuuen. Sunt quæ corcoribus annua præstent. Sueton. de Tibe. Pectulo concessa patre, præbitusque annis tradauit per speciem publici iuri.

Anodina, [ἀννοδία]. A medicis appellantur Pharmaca dolorem sedantia, quæ cruciatu quidem minuunt, patrem autem affectum non sanant, sed sensum eius obstupesciunt. Ab æprimatio, & ἄννοδία, dolores, vñ licta euphoniz gratia interiecta.

Anomalia, [ἀννόμια]. Ital. *Disuguale*. Hisp. *Irregularidad, desigualdad*. Inæqualitas: & est Analogiz contraria. Gell. lib. 2. cap. 15. In Latino sermone, sicut in Græco, alij Analogiam sequendam putauerunt, alij Anomaliam. [ἀννόμια], est similitudo declinationum: quam quidam

Latine Proportionem vocant. ἀννόμια est inæqualitas, declinationum consuetudinem sequens.

Anomalum, pen. corr. [ἀννόμολος]. Ital. *Disuguale*. Hisp. *Desigual*. Dicitur inæqualitas ab ἀννόμια, & ἄννοδία, & ἄννοδία. Quod anomalum etiam dicitur asperum, varium.

Anonis, pen. prod. quæ & Ononis [ἀνώνης, ὁ ὄνους]. Ital. *Sanaga*. Hisp. *Gualthi, gualthi*. Herba est ex genere aculeatarum, quam recentiores herbartij *Resam boni* appellant. Vide Dioscoridem lib. 3.

Anonymos, Pro nomine arboris. Vide **ANONYMOS**.

Anonymum, pen. corr. [ἀνώνυμος, ὁ ὄνους, ἄννοδία, nome]. Sine nomine & obsecrum. Legimus autem populos esse in Africa Atlantes dictos, qui sunt anonymi, hoc est sine propriis nominibus, qui in vniuersum Arlantes tantum vocitantur. Horum meminit Plin. lib. 5. cap. 8.

Anormis, me, Sine norma, qui aliorum normam non sequitur, [ἀννόμια]. Ital. *senza regola*. Hisp. *Irregular*. Horat. 2. Sermon. Rusticus anormis, sapiens, cæssusque, Minerva. Vide **ANORMIS**.

Anquina, pen. prod. Funis naui, quo ad malum antenna constringitur. De qua Cinna, Atque anquina regit stabilem fortissima cursum.

Anquirere, Antiquum est verbum [ἀνκίρω]. Ital. *Informarsi, far inquisizione*. Hisp. *Buscar por enformacion*. Liu. 4. bel. Pu. Sex legibus, seu moribus mallet, anquireret. Id est ut vulgo loquimur, faceret inquisitionem, sine informatione: quod Cicero tum Quærite, tum inquirere in aliquem dicit. Budæus.

Ansa, Vasis auris, vtriusque prominens, quæ scilicet manibus teneri solet. [ἀνός]. Ital. *Manico d'ogni vase*. Hisp. *Asidero de cothete, mancho y bñabra*. Virg. in Sileno. Et grauis ætæra pendebat cantharus ansa. Quæ quæque Manubriū, vel quicquid omnino à toto corpore exit. Vnde ponitur quædoque pro fibula, seu fibula quæ calcem infuitur. [ἀνός]. Tibullus, *Ansaque* corporeos alligat arcta pedes. In cærenis quoque, Anse vocantur apuli ex quorū conuentione tota constat cærena. Per translationem Ansa ponitur pro occasione. Cic. de Amicit. Quænam necesse erat cupere, ut quæm lepiissime peccet amicus, quod plures det sibi tanquam ansas adprehendendum. Idem pro Plancio, Si locus habet reprehensionis ansam aliquam.

Ansula, diminutiuum ab Ansa [ἀνός]. Ital. *Anella della catena*. Hisp. *E sñende cadena*. Quo usus est Augusti. lib. 8. Confessi, pro annulo quo sunt catenæ, licet per translationem. Ex voluntate (inquit) peruersa facta est libido: & dum seruitur libidini, facta est consuetudo: & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas: quibus quasi anulis quibusdam fibimet inæxitis (vnde catenam appellant) tenebatur obstrictum dura seruitute. In calcamentis quoque Ansula vocantur fibule, quibus ligantur. Valerius lib. 8. cap. 13. Mirificæ ille ætifer, qui in opere suo monerit, ad furore de crepidâ & anulis passus, de crure cum disputare incipientem, supra plantam ascendere vetuit.

Ansatum, adiectiuum, Quod ansam habet: ut, Vas ansatum, Columella lib. 9. cap. 15. Ansatus homo, Plautus Persa, Subnixis alis me insatam, atque amicibor gloriose. Sed quis hic ansatus ambulat? Ansatum hominem ioco dixit, qui incedit vtroque brachio ansarum in modum ad latera applicato: sive, ut ipse loquitur, qui subnixis alis sese infert.

Ansanctus, quæte **ANSA** NCTVS.

Anser, Aus est nomen [ἀνός]. Ital. *Oca, papera*. Hisp. *Ansar o puto o ganso*. Hæc nocturnas excubias celebrat: vigilas enim suas clauore clatur. Anseres olim publicè in Capitolio alebantur, quod custodibus omnibus sortitis, Romanos ad defensionem arcis excitauissent, & arcem suis vulucribus à Gallorum vi seruasset. Anserum autem alij domesticis, alij agrestibus, de quibus Plin. lib. 10. cap. 22. Quod est autem nomen positum, quem Ouidius procacem vocat lib. 2. Trist. Cinna quoque hic comes est, Cinnaque procacior Anser.

Anserinus, a, um, Quod est Anseris. [ἀνός]. Plinius, Tubera, & quæcumque emolli opus sit, efficitur sine anserino adipe curantur.

Anserculus, diminutiuum. [ἀνός]. Columella lib. 8. cap. 14. Ne noceri possit excussis anserculis, quos cneant vitæ.

Antracæ, [ἀντράκας], Pisces sunt delphinos magnitudine æquant, quos ad Maotin & Borystheni, ostia, in glacie effodit autot est Strabo lib. 7. Eorum naturam vide apud Aelianum lib. 13. cap. 7.

Antrachates, [ἀντράχας], Gemma, ex Achate generibus, myrrham redolens quum vitæ, & ob id mulieribus grata. Plin. lib. 17. cap. 10.

Antæ, arum, tantum pluraliter, Ostiorum latera dicuntur [ἀντῆς]. *De bñde delle porte* à quibus Antæpagmenta dicuntur ornamenta valuarum, quæ anti, appinguntur, hoc est affiguntur. Festus, Antes sunt extremi ordines vinctarum: vnde etiam nomen trahunt Antæ, quæ sunt latera ostiorum. Idem, Antes sunt quadratura, vnde & Antæ dicuntur quadræ columnæ. Antæ in singulari legitur apud Vitruuium: & Antarius, apud eundem lib. 19. cap. 3. His explicatis Antarij fines aut laxi collocantur.

ANTAPOLIS, [ἀνταπόλις], Aegypti oppidum, cuius incolæ dicuntur Antapopolitæ. Stephanus.

ANTAVS, cum diphthongo, & sine h, [ἀντῆς]. Gigantis Libyci nomen, Neptuni ex Terra filij, magno ac procerō corpore: quippe qui in quadraginta cubitos exereuerit. Hic cum Hercule congressus, quoties membra labore defecia essent, tacto terræ recreabatur. Quæ re animaduersa Hercules, altè sublatum terræ contactu prohibuit, pectoreque suo artius adstrictum cneuit. Scribit Plutarchus Sertorio Romano Romano duce, apud Tygrram oppidum in sepulchro Antei, cadaver inuicisse. Eusebius in Chronico scribit, Antæum palestine ætatis fuisse doctissimum, & quouicunque certaminum, & ob id se arbitratu fidum, quod fuerit filius Terræ, & quod vtriusque restaretur ab ea.

ANTALCIDES, Fuit nomen proprium viri Lacedæmonij, qui præ ætate visus est honore præfictus. Plutarchus in vita Pelopidi.

Antanactasis, [ἀντανάκσις], ad verbum transferri potest, Ex aduerso restrictio. Figura, quum id quod ab altero dictum est, non ea mente, quæ dictum est, intelligitur: sed in aliam, aut contrariam accipitur. Vide Quintilianum lib. 8. cap. 3.

ANTANDROS, [ἀντανδρός], Phrygiæ vrbis, ad Meridiem posita, quam habuerat

bituere Leleges, finitimi Cilicibus, Virgil. 3. Aen. Classēq; sub ipsa Antandro, & Phrygiē molitur montibus Idæ.

Antapochia, Vide A P O C H I A.

Antapodosis, pen. corr. ἀνταποδosis. Figura est, quum media primis, & ultimis respondent: ut, Vultum hoc factum reprehendo r. c. non meum, ac pulcherrimum quidem factum, verum (ut dixi) non meum, sed vultum.

Antarcticus circulus, ἀνταρκτικός κύκλος, qui Arctico ex diametro opponitur, terręq; obiectu à nobis cerni non potest. Huius circuli centrum Polus antarcticus appellatur, qui Arctico polo oppositus est, & alio nomine Australis appellatur.

Ante, Modò aduerbium, modò præpositio est [Ital. Prima, innanzi. Hisp. Ante, delante] Aduerbium, quòd nulli deferuit casui, & significat Antea, & tempus. Virgil. Aeglog. 1. Ante leues ergo pascuntur in æthere cerui. Hoc enim accidit multis præpositionibus. Nec mirum, quando aduerbium etiam quibuscumque licet vim præpositionis assumere: ut Prædie Calendæ, prædie Nonæ. Itaq; Apud, Circum Ante, Post, & reliquæ, tunc præpositiones iure appellantur, quando casibus adiunctæ transiunt facere ostenduntur, quod est proprium ipsarum: quando verò sine casibus ponuntur, sunt aduerbia. [Sciendum quòd Ante & Post, quum casibus præponuntur, accusatiuum exigunt: ut, Ante multum, Post multum: quum verò casibus subiiciuntur, ablatiui, Plautus in Afin. Vix anno post exegi. Nisi malis dicere, Post ibi esse aduerbium.] Ante præpositio, & extra compositionem, quandoq; personam, quandoq; locum, quandoq; tempus denotat: ut, Ante ora parentum, Ante templum, Ante duos annos. [Composita plerumq; significat sicut sonat, & componitur eam dictione incipiente ab A, ut, Antecubitoia c, ut Antecapio, ut Antecor, ut Antecorog, ut Antegradior, ut Antelucanus, ut Anteposco, ut Anteflo.] Ab Ante sunt deriuatiua, Antica, Anticum, Antea, Antenna, & huiusmodi.

Antea, Aduerbium eiusdem significationis cum Ante, componitur ex Ante, & ea, ut ostendit Priscianus, quauis tantum tempus denotet [Ital. Innanzi, prima. Hisp. Antes, adelante] Horat. Ep. 1. 1. Pecti, nihil me, sicut antea, iuuat Scribere versiculos amore per cultum graui.

Ante alios, Plus aliis, prius aliis, vel præter alios, ἀντὶ τῶν ἄλλων. Virg. 1. 1. Aen. Ille mihi ante alios fortunatosq; laborum Egregiūq; animi. Idem 3. Aen. O Felix vna ante alias Priameia virgo.

Anteactus, participium ex ante, & Actus, Præteritum significat: ut Anteacta vita. Ital. Cosa fatta innanzi. Hisp. cosa hecha delante. Cicero pro M. Marcello, Ille quidē fructum omnis anteaactæ vitæ hodierno die maximum capio. Idem 5. in Verr. Nihil putas valere in iudiciis consuetudinem, nihil suspitionem, nihil anteaactæ vitæ existimationem.

Antecubulo, as, Præcedo, præceditor, ἀντεκύνω. Vnde Antecubulones dicti sunt, qui aliquem honoris gratia deducentes præeunt, Hi & à Græcis ἀντεκύνωτες appellantur, qui verò sequuntur, ἐπὶ κύνω.

Antecanus, à Cicerone de Natura deorū dicitur sydus illud quòd à Græcis ἀντεκύνω nomen habens quòd ante maiorem Canem exoritur. Hic, teste Higino, in læteo circulo est definitus, pedibus æquinoctialem circuli tangens. Spectat ad Occasum, utpote qui inter Geminis & Canem sic constitutus. Tres tantum habet stellas. Ab aliquibus Antecanus appellatur, sed illorum error ex Græcæ dictionis compositione facile deprehenditur.

Antecapio, Præuenio, anticipo [ἀντελαμβάνω. Ital. Preuenire, anticipare. Hisp. Venir delante] Sallust. Consul optimum factu ratus, noctem, quæ inflabat, antecapere, nequid conspationouaretur. Tacit. lib. 20. Quia pontem Mosæ fluminis antecaperat.

Antecedo, pen. prod. Præcedo, antecado, & constituit tam cum accusatiuo, quàm cum datiuo [ἀντεχω. Ital. Precedere, andare innanzi. Hisp. Ir à espas delante] D. Brutus Cicero, Biduo me Antoniu antecessit, itinere multo maiore fugiens, quàm ego sequens. Cicero pro Archia, Celeriter antecedere omnibus ingenij gloria contigit.

Antecedens, participium. ἀντεχων. Plinius, Antecedens annus. Cicero, Antecedens dignitate.

Antecessor, oris, Qui antecedit [ἀντεχων. Ital. Quel che corre à camina innanzi. Hisp. Antecesor, à que esta delante] Suet. in Vitell. Insurrexant iam agminis antecessores, & singula rimabantur.

Antecessio, oris. ἀντεχων. Cicero 1. Offic. Consequencia cernit, causas rerum videt, earumque progressus, & quasi antecessiones non ignorat.

Antecessus, siue Antecessum. Dicitur id quod prius datur, ut post aliquid recipiatur, ἀντεχων. Seneca libro quarto de Benef. Vnde apud me istæ expensio, accipitiorum, rationes distinguuntur, Ego, quòd cui debeam scio, aliis post longam diem repono, aliis in antecessum est. Et alibi. Sed non ero difficilis, bene credi tibi scio: itaque in antecessum dabo.

Antecello, Idem est quod præcello, ἀντεχω. Ital. Auanzare, vincere. Hisp. sobrepasar à otro, adelantarse. Cicero pro Cornelio, Qui eloquentia ceteros antecellit. Idem Offic. 1. Omnes participes sumus rationis, præstant eiq; eius, quæ antecellimus bestiis.

Antecellens, oris, participium. ἀντεχω. Cicero pro Muræna, Quæ Carullū humanitate, sapientia, integritate antecellentem.

Antecœnium, Cibum qui ante cenam sumitur: vulgo Merenda, [τὸ μὲν ἄριστον. Ital. Merenda. Hisp. Merenda à comida ante de la cena] Apul lib. 2. Prius gladiatoris Veneris antecœnia.

Antecursor, Qui præcurrit ab Ante, & Cursor [ἀντεχων. Ital. Chi corre innanzi, s'uffire. Hisp. Corredor, à auanzar del campo] Calat. 1. Bell. Civil. Ibi cum antecursoribus Cæsaris prælio commisso. Idem 3. Bell. Gall. Hora circiter tertia ab antecursoribus, de Crassi aduentu certior factus.

Antedico, siue, Prædicere [ἀντεχων. Ital. Indovinare. Hisp. Decir delante] Cic. 2. de Divin. Hæc qui antediciunt, quæ rationem sequuntur, vides.

Anteco, tam datiuo, quàm accusatiuo iungitur: & significat ante vado, præcello [ἀντεχω. Ital. Andare innanzi. Hisp. Ir delante] Cic. 2. Offic. Barbarum districto gladio iubeat antere. Plautus in Amphitryone, Virtus omnibus rebus ante. Cic. Offic. lib. 2. Ceteros virtute antecunt. Sallust. in Jug. Et quum omnis gloria anteciret, omnibus tam men charus erat.

Ante expectatum, siue Antexpectatum, vna dictione (ut Servio placet in illud Virgilii, Antexpectatum possitis stat in agmine castris) ponitur pro aduerbio temporis, & idem est quod Ante vel citius, quàm expectabatur. ἀντὶ τῆς ἀποδοχῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀποδοχῆς.

Antefero, pen. corr. Antepono [ἀντετίθημι. Ital. Anteporre. Hisp. Poner delante] Cicero Cecinaz, Quum vel iniquissimam pacem iustissimo bello anteferrem.

Antelatus, participium. ἀντελαττός, ἀντελάττω. Cice. de Proving. Conf. Quæ ipse ceteris omnibus esset omni honore antelatus. [Anteferendo. Horatius 2. Epist. Te nostris ducibus, te Graiis anteferendo.

Antefixa, Dicitur quæ ex opere figulino sub tectis affiguntur sub stillidicio. Festus.

Antegenitus, Priore loco genitus [ἀντεγεννητός. Ital. Primogenito. Hisp. Primero engendrado] Hinc antegenitalis, adiectiuum. Plin. lib. 7. cap. 55. At quanto facilius certiusq; sibi quæq; credere, ac specimen securitatis antegenitali sumere experimento?

Antegredior, Ante vado [ἀντεχω. Ital. Andare innanzi. Hisp. Andar delante] Cic. 1. Offic. Quæquid est quod deceat, id tum appareat, quum antegressa est honestas. Idem de Nat. deor. Lucifer Lacine dicitur, quum antegredior solem.

Antehabeo, Idem est quod Præfero [ἀντεχω. Ital. Anteporre. Hisp. Poner delante] sicut contra Post habeo, postpono. Tacitus lib. 4. Ne diuulgata atq; incredibilia auidè acceptaueris, neq; in mixculum correptis, antehabes.

Antehac, Non modò significat Ante hoc tempus [ἀντὶ τῆς. Ital. Per adietro, pel pasado. Hisp. Adelante] Terentius in And. Nam quod antehac feci, nihil ad me attinet, id est Ante hoc tempus, siue hæcenus, vel usq; modò, sed etiam, Ante illud tempus: sicut Post hac non tantum post hæc, verum etiam post illud tempus. Sallustius, Sic erat accensa libidine, ut sæpius peteret viros, quàm peteretur. Sed ex Expe antehac fidem prodiderat, id est Ante illud tempus.

Anteloquor, Prius loquor [ἀντελογέομαι. Ital. Parlar innanzi. Hisp. Hablar delante] à quo Anteloquium, ἄντελογος, prius in dicendo locus, siue prior loquutio. Macrobius, Huic assenti omnes, Prætextato anteloquium detulerunt.

Antelucanus, a, um, Quod est ante lucem [ἀντελुकων, ἀντελुकων. Ital. Nanti giorno. Hisp. Ante dela luz, del dia] Cic. M. Catoni, Ex antelucano tempore usq; ad horam diei decimam magna multitudo hostium occisa. Sic & Antelucanæ cœnæ. [Antelucani factus, ἀντελुकων ἑσπερος, Venti sunt dilectio stantes, verno præterit tempore, sole autem in ianuascence cadentes. Oriuntur ex vicinis fluminibus, aut conualibus, aut ex sinu aliquo, neque ultra terræ conspectum feruntur.

Anteluco, as, siue Antelucor, pen. prod. Significat ante lucem vigilio, ἀντελुकω. Ital. Veggiare nanti giorno. Hisp. Madrugar antes dela luz.

Antelucio, Et Anteluculo aduerbium, quasi ante lucem [ἀντελुकω. Ital. Nanti giorno. Hisp. Delante el luz] Apul. lib. 1. Optimum itaq; factu visum est, anteluculo furtim euadere.

Antemeridianus, [ἀντεμεριδιανός. Ital. Nanti mezzo di. Hisp. Cosa antes del medio dia] ab ante, & Meridies, Quod est, vel sit ante meridiem. Plin. lib. 36. cap. 15. Antemeridiano Ludorum spectaculo edito. Cice. Art. lib. 3. Antemeridianis tuis literis heri statim referpsi.

A N T E M A Z, ἀντιμαζ, cum m, ante n, Verbs Sabinorum, quasi ante am nem dicta, quòd eam amnis præterfluat, de qua Virgil. lib. 7. Antemæ Tegmina tuta cauant capitum.

A N T E M V, ἀντιμυ, Flauus est Colchidis, Coraxos urbem præterfluens, Plin. lib. 6. cap. 5.

Antenna, [ἀντενα. Ital. Antenna. Hisp. Antena de la nao] per duplex nn, Lignum per transfuersum in malo positum, in quo velum alligatur, & circuntenendo dicta. Plin. lib. 1. Non antennis solum, verum ipsa nauis concorta frangens. Virgil. 3. Aen. Cornua velatarum obuertimus antenarum.

A N T E N O R, ἀντινορ, Troianus fuit, patriam prodidisse existimatus: quia & legatos, qui ad repetendam Helenam venerant, suscepit hospitio, & Vlysem intra mœnia dissimulato habitu cognitum non indicauit. Capta Troia, adiunctis sibi Henetis & Paphlagonibus, in initium maris Adriatici sinum sese contulit, ibiq; urbem condidit non procul à mari, quàm de nomine suo Antenorium appellauit. Postea Patavium dictum est, & hodie Padua. De hoc Virg. 1. Aen. Antenor potuit me diis clapsus Achiuis, Illyricos penetrare sinus. Et paulo post, Hic tamē ille urbem Patavi, sedesq; locauit Teucrorū. Et Livius meminit in principio primi libri.

Ante oculos, [ἀντὶ ὀφθαλμῶν. Nanti à gli occhi] Minus est, quàm Coram. Nam Coram proximitatem significat. Ante oculos potest etiam de remotiore loco intelligi, modò extra conspectum non sit. Terent. in Eunuch. Quæ mihi ante oculos amatorum coram adduxit tuum.

Antepagmenta, Sunt valuarū ornamenta, quòd ante valuas appingantur, id est affigantur: vel quòd appingantur auri, seu valuis. [ἀντεπυγμῆναι. Ital. V'sali. Hisp. Chahbran de la puerta] Cato cap. 14. Fullonica vna, antepagmenta, vasa, torcula duo.

Antepilani, In Romana militia secundæ aciei milites erant, scutari omnes, robustiorisq; ætatis, qui, quòd ferè ex optimatibus essent, & armis maximè insignes, etiam principes sunt appellati. Dicti autem sunt Antepilani, quòd ante Pilanos, hoc est ante Triarios, qui pilis pugnant, prælium capesserent. Ita enim apud Romanos, teste Livio, acies instructæ batur, ut primo loco hostes aggrederentur manipuli hastatorum ex flore iuuenum pubescentium collecti: qui si hostem propulsare non possent, sensim retrocedentes à principibus (scutatis, quos Antepilanos vocari diximus, in intervalla ordinum recipiebant: principibusq; in eorum locum succedebant: hastati autem post eos subibquebantur. Si à principibus quoq; non satis feliciter esset pugnatum, à prima acie ad Triarios paulatim referebantur, vnoq; facto agmine, iam nulla spe post se relicta, vna omnes in hostem procedebant. Ex his itaq; Triarii, qui nouissimi prælium inibant, Pilani dicti sunt, quòd pilis præcipue in bello vererentur. Erat autem Pilum reli genus longū pedes quinq; & semis, Romanis familiare: quemadmodum Sarrissa Macedonibus, & Gesta Gallis. Principes verò scutari, qui ante hos in acie consistebant,

conflabant, Antepilani dicti sunt. Hæc ferè Liu. libr. 8. ab Vrb. cond. Antepono, nis, Proprie est, appono, vel autè aliqùe pono [*antepono* Ital. *Anteporre*. Hisp. *Poner delante*] Plautus in Cureul. Quid antepones Veneri à ientaculo? Sæpe etiam accipitur pro Præferre. *antepone*. Cicero in Lælio, Vt amicitiam omnibus rebus anteponat.

Anterius, Antehac vel prius [*anterius* Ital. *Prima*] Fit enim ab antè sicut à Post, Posterius; & à Sub, Subterius, quo vltus est Boethius. Sido. ad Domitium, Quænam potissimum antèrius caulibus nostris culina fumaret.

Antermini, Qui circum terminos provinciarum habitant. Festus. *Antermini*.

Anteros, *Anteros*, Veneris est & Martis filius; cuius meminit Cicero lib. 3. de Nat. deorum.

Anterotes, *Anterotes*, Gemmae sunt ex generibus amethysti: de quibus Plin. lib. 37. cap. 9.

Antes, *Antes*, Mons est Achæie, non preceus ab Argis. Plin. lib. 4. cap. 5.

Antes, Nomen ab Ante deductum, quo significatur eminentes lapides, siue vltimæ columnæ quadratæ, quibus sustinetur fabrica [*antes* Ital. *capitello*, Hisp. *el capitel*] Hinc dicti videntur Antiani magistratus in vrbibus, qui semestrem magistratum exercent: qui, velut antes columnæ, totius vrbis onera sibi incumbencia sustinent. Antes etiam dicuntur primi ordinis vitium sic dicti, quod antecessent, & se primos offerant. Virg. lib. 4. Georg. Iam canit extremos effectus visitor antes.

Antesignanus, signorum, hoc est vexillorū propugnator, siue defensor. [*Antesignanus* Ital. *Capitano di bandiera*, Confaloniere, Hisp. *Alferez*] Nam signum pro vexillo militari ponitur. Liu. lib. 4. Signa nunc resistentia deferuntur ab antesignanis, nunc inter suos manipulos recipiuntur. Signifer est, qui vexillum fert. Linus ibidem, Ite primo statim prælio, quum Dictator equitatu immisso antesignanos hostium turbaret, legionum inde signa inferri propere iussit, signiferumque ex suis vnum cunctantem occidit.

Antello, as, Cum dativo constructur, significatq; antecello [*antello* Ital. *stare innanzi*, Hisp. *estar delante*] Cæ de Inuent. Omnibus corporū viribus antecellerunt. Gell. lib. 9. Qui & viribus & magnitudine, & ad lecentia, simulque virtute ceteris antestabat, id est antecellebat. Sed hoc per translationem: nam propriè significat sicut sonat. Vnde Antilles, & Antillæ, de quibus infra.

Antestor, aris, teste Budæo, Vetus est Turiseonfultorum verbum, significans accipere in testem. Apud veteres enim qui aduersarium in ius pertrahere volebat, prius aliquem de præsentibus antestabat, hoc est antestabatur, vel testem capiebat, eius attingens auriculam, & sic intro gans, Licetne antestari illo autem respondente, Licetum iniecta manu aduersarium in iudicium rapiebat. Solos autem liberos antestari fas erat: ferui autem testes esse non poterat. Ad hoc alludit Horat. lib. 1. Sermonum Sat. 9. quum ait, quod tu turpillime magna Exclamat voce, & licet antestari ego vetò Oppono auriculam; rapit in ius. Hanc etiam iuris solennitatem elegantissime depingit Plautus in Persa, Age (inquit ibi Saurio) ambula in ius leno. *do x r*. Quid me in ius vocas? *s a r*. Illic dicam apud Prætoris: sed ego in ius voco. *do x r*. Nōne antestaris? *s a r*. Tuā ego causa carnifex cuiquam mortali libero aures attuleram? Vnde autem antestantes testium aures apprehendamus, docet Plin. lib. 11. cap. 45. Est (inquit) in aure ima memoriæ locus, quam tangentes antestantur.

Anteuulsi, Præuenio [*Anteuulsi* Ital. *Venire innanzi*, Hisp. *Venir delante*] Sall. in Iug. Ac per trames et ceculos exercitum Metelli anteuulsi. Plautus in Trin. datiuo iunxit, pro Coram, siue obuiam venio: Tempori huic hodie anteuulsi.

Anteuulsi, Præuenio, præuenio, anticipo [*Anteuulsi* Ital. *Anticipare, trapassare chi camina*, Hisp. *Prevenir à anticipar*] Cic. in Lælio, Idipsum quam tecum agere conarer, Fannius anteuulsi, id est præuenit.

Anteuulo, as, *Anteuulo*, Virgil. 9. Aeneid. Anteuolans tardum præcellerat agmen.

Anteuor, ta, Dea est Romanorum, quod futura prospiceret.

Anteuurbanus, a, um, Quod est vrbis propinquū [*Anteuurbanus* Ital. *Propinquo alla città*] Vnde Anteuurbana prædia dicuntur, vrbis propinqua. Festus.

Antexpectatum, Vide *Ante expectatum*.

Anthaliū, *Anthaliū*, Malum est rotundum, magnitudine mespili, in locis Aegypti arenosis nascens, non procul à Nilo, quod bellariorum vicem in scidis mentis apud Aegyptios obtinet. Vide Plin. lib. 20. ca. 15. Theophrastus Anthali malum vocat, ab Anthalo planta, in qua nascitur, quam Plinius cypri folia habere tradit.

Anthana, *Anthana*, Stephano, Vrbis est Laconica, ita dicta ab Anthè Neptuni filia, vt ex Philosphani sententia tradit Stephanus.

Antharus, Rex Longobardorū Theolinda maritus, quos sex regnasset annos, infidus domesticorum apud Ticinum extinctus est venenato populo. Autor Paulus Diaconus de rebus gestis Longobardorum.

Anthedon, pen. prod. *Anthedon*, Mespili arboris genus, pomum ferens minus ceteris, sed odore præstantius, & quod diutius seruetur. Flos amygdalæ flori similis, folium magna ex parte fissum, quod antequam decidat, valde rubescit. Non fuit in Italia hæc arbor Catonis tempore. Vide Plin. lib. 15. cap. 20.

Anthe domus, *Anthe domus*, Vrbis est Bæotia, habitata quondam Thracibus, de qua Pomponius & Strabo lib. 9. Nomen habet (vt Stephanus existimat) ab Anthedone Neptuni pronepote, aut certe, *Anthe domus* *Anthe domus*, hoc est quod omnium floridissima sit. Sita est in extremo litore Bæotia, è regione Eubœæ insula. Vnde Homerus *Anthe domus* *Anthe domus*, hoc est vltimam vel extremam Anthedonem appellat.

Anthe domus, *Anthe domus*, Vrbis Troianus, Simoij pater. Autor Homerus lib. Iliad. 4. De Simoio, vide suo loco.

Anthe domus, *Anthe domus*, Insula est Thraciæ adiacens, quæ & Imbrasiū aliqùo vocata fuit, & Parchenia à Parchenio fluuiio: minori nomine Sæmothrace appellatur. Strabo lib. 10.

Anthemis, *Anthemis*, Herba est fœniculi folio: quam nonnulli Leucanthemida, alij Leucanthemum, nonnulli Melanthemon vocant. Hanc medicos recentiores barbarè *Camomilla* vocant. Ruellius lib. 3. cap. 68. & Plin. lib. 22. cap. 11.

Antemysia, *Antemysia*, Oppidum est Mesopotamiz, ad Aboram flumen situm. Strabo lib. 16.

Anthericeum, *Anthericeum*, Balsami genus tenui & capillacea coma. Anthericæ enim Aristæ dicuntur.

Anthericus, *Anthericus*, Scapus est, siue caulis Asphodeli herbarum: quam Hæstulæ regiam quidam hodie appellant. Vide Plin. lib. 21. cap. 22.

Anthias, *Anthias*, Piceis nomen est, qui circa Chelidonias Afiz insulas capitiuentius naturam vide apud Plin. lib. 9. cap. 59.

Antheus, *Antheus*, cum h, Antenoris filius, fuit, quem Paris amauit, & imprudens interfecit. Quo nomine etiam dictus est vnus ex Aeneæ duobus: de quo Virgilius, Anthæ Sergestumque vocat.

Anthia, *Anthia*, Vrbis fuit propinqua Pylo, sub ditione Agamemnonis, vna earum quas ille Achilli obtulit, vt eum in gratiam rediret: vt scribit Homerus lib. Iliad. 9.

Anthinum mel, *Anthinum mel*, vocatur, quod Vere factum est, quoniam ex floribus faui construuntur, quos Græci *Anthinum* appellant. Mel verò æstiuū vocatur *Anthinum*, quod Græci omnes fructus æstiuos nominant: *Anthinum*, quoniam id tempus per excellentiam Horam vocant.

Anthium, *Anthium*, Oppidum Thraciæ, de quo sic Plinius in Thraciæ descriptione, Astice regio, inquit, oppidum habuit Anthium, nunc est Apollonia.

Anthium, *Anthium*, Fuit Amulij Albanorum regis filia.

Antho, *Antho*, Nomen est propriū viri de quo Virg. lib. 10. Aen. Egregiū Anthoem latus inter & filia hgit, Hæc latus Anthorem comitem.

Anthos, *Anthos*, Vnus ex filijs Nestoris est: & Latine filius interpretatur. Hinc carduelis Anthus dicitur, quod flore pascatur. Vide *Anthos*.

Anthrax, *Anthrax*, Ital. *Carbone carbonchio*, Hisp. *Carbon*] Latine *carbo*. Est & anthrax, gemmæ nomen, ptenolissimæ, rubræ & traspuceidæ: ita dicta ab igniti carbonis similitudine: vnde & à Latinis Carboneolus dicitur. Hoc præterea nomine medici vocant vlcetis genus (teste Galeno lib. 6. de Composit. medic. secundum genera) celeriter crustam faciens, cum vehementi totius circumstantis particule inflammatione.

Anthracites, *Anthracites*, Gemmae est, in qua veluti scintillæ ignis discurrentes videntur. Plin. lib. 37. cap. 7.

Anthracinus, *Anthracinus*, Color niger, à carbone, quod carboni similis sit: siue quod huiusmodi color fiat ex tritis in mortario carbonibus. Varro de Vir. past. Propinquæ adolecentulæ, etiam anthracinis, proximo amiculo nigello, capillo demisso sequuntur lectum.

Anthracium, *Anthracium*, Herba est scandici ad eam similit, vt eadè videri possit, nifi tenuioribus & odoratoribus folijs ab ea distingueretur. Peculiaris eius laus est, quod fatigato venere corpori succentrat, iamque senio marcescentes coitus exciet, & alba seminarum siliat probuia. De hac Plin. lib. 10. cap. 15.

Anthropographus, *Anthropographus*, Dictus est Dionysius, quod nihil aliud quam homines pinxerit. Plin. lib. 35. cap. 10.

Anthropomorphon, *Anthropomorphon*, à Pythagora dicta est herba quædam somnifera, quam alio nomine Mandragoram appellamus: ab humana nimirum forma imposito nomine, quam radix eius viciuque videtur imitari.

Anthropophaga, *Anthropophaga*, Populi Seychix, qui humana carne vescuntur. Hi populi sunt ad Orientem ac Septentrionem Maissæ vicini, circa quos tristissima solitudo, & mare, quod Thabin vocant. Vide Plin. lib. 4. cap. 12. & lib. 6. cap. 30. & Gellium.

Anthropomorphitæ, *Anthropomorphitæ*, Dicti sunt, qui simplicitate rusticæ, Deum *Anthropomorphitæ* esse, hoc est humanam formam, & membra habere arbitrabantur. Vnde & Anthropomorphitæ hæretici.

Anthus, *Anthus*, Auis est, quæ aduentu equorū hæcæ pabulo pulsa, vt iniuriam vilesatur, hincitum irridendo imitatur. Plin. lib. 10. cap. 42.

Antia, *Antia*, Aegypti vrbis est, auctore Herodoto, lib. 1. quæ reginæ in calcamenta dabatur.

Antipophora, *Antipophora*, Figura est apud Rhetores, quæ Quintilianus Subdictionem vocat, quum tacite aduersariorum obiectioni occurrimus, eorumque nobis dicta, sententiasque proponimus, in hoc tantum, vt illis respondamus. De hac Iul. Rufinianus lib. 2.

Anthyllion, *Anthyllion*, Herba est lenti similis, quæ in vino pota, velsicam viciis liberat, & sanguinem sistit. Plin. lib. 26. cap. 3.

Anthyllis, *Anthyllis*, Herba est chamæpityos similitudine, flore purpureo, graui odore, radice iutu. Plin. lib. 26. cap. 8.

Antia, *Antia*, Vxor fuit Proci Argiutorum regis, Abantis filij.

Antia lex, Dicebatur quam Antius Restio tulit: quæ licet optima esset, luxurie tamen obstinatione nullo abrogante obliterata est: propter quod Restionem ipsum tradunt, quandiu postea vixit, foris non ecessasse, ne legem à se latam contemnere videretur. Vide Macrobius lib. 3. cap. 17.

Antia, Sunt muliebres capilli, in fronte demissi, quod ante faciē fieri fiat, *Antia* Ital. *Capelli de donne*, Hisp. *Capete de los cabellos*.

Antiadæ, *Antiadæ*, à Paulo Aegineta dicuntur tonsillæ, quæ in tumorem obduerunt, cibi, potusque, & spiritus viam præcludentes.

Antia, *Antia*, Dicti sunt populi Italici, qui Antio vrbem Latij maritimam incolabant. Apud hos fuit insigne Fortunæ templū, quam Antiam Fortunam vocauerit. Horat. lib. 1. Carm. O diua, gratum quæ regis Antium. Antiaties plurimum classe valebant: cuius rei indicio id esse potest, quod delecto à Romanis Antio, rostra nauium in foro Antia nomen fecerunt loco, vnde ad populū concio haberi solet. Vide Titum Livium, 1. Dec. lib. 6.

Antibacchius, *Antibacchius*, Ipes Bacchio contrarius. Constat ex duabus longie & vltima breui: vt, Natura.

Antia, *Antia*, Insula fuit in sinu Aethiopico, Bacchiis opposita, quarum meminit Plin. lib. 6. cap. 29.

Antica, Vide in dictione *Positica*.

Anticantharus, *Anticantharus*, à quibusdam appellatur flos, quem Romanij Lilium agreste vocant.

Anticantus, Vide *Anticantus*.

Anticategoria, *Anticategoria*, Latine dici potest Recriminatio, siue mutua accusatio: & est genus controuersiarum iudicialis. Quint. lib. 3. ca. 12. Adiecerunt

Adiecerunt quidam numero mutuum accusationem quæ ἀντιγραφία vocatur.

Anticatones, ἀντικατῶνες. Dicitur sunt duo libri, quos Cæsar contra Catonem scripsit. Sueton. Reliquæ de Analogia duos libros, & Anticatones totidem. Iuven. Sat. 6. quæ pſalteria penem. Maiorem quàm sint duo Cæsari. Inculcrit. Nomen est compolitum ex Græco & Latino. Nam (ut Quintilianus inquit) ex peregrino & nostro componuntur dictiones. Vt, Epitogium, & Anticato.

Anticidium, Herba est lentissima, quæ & Anthyllion dicitur. Plin. lib. 22. cap. 29.

Antichthoniæ, ἀντιχθονίαι. Populi qui habitant in Zona hyemali. Hor. Martianus sciungit ab Antæcis & Antipodibus, qui Zonam nobis adversam & contra pedes nostros; habitant. Pomponius tamen videtur Antichthonem pro Antipodibus accipere.

Anticipo, ἀντιπῶ. Anticipatio. [ἀντιπῶν τὸ λαμβάνειν, ἀντιπῶν τὸ λαμβάνειν. Ital. Anticipare. Hisp. Venir delante.] Virgil. in Rosis, Strictior coos præcelsat aura iugales, Aestium suadens anticipare diem. Cicero Act. Quid igitur proficis, qui anticipas eius rei molestiam, quam tri-duo sciturus sis?

Anticipatio, onis, verbale, ἀντιπῶσις. Cic. 2. de Nat. Deor. Quæ est enim gēs, aut quod genus hominum, quod non habeat sine doctrina anticipatiōnem quandam decorum, quam appellat ἀντιπῶσις Epicurus?

Anticitæ, ἀντικίται, pen. corr. Amnis Sarmatiz Asiaticæ, non procul à Rhombite minore in Mazecim inueniens. Strabo lib. 11.

Anticyra, ἀντικύρα, pen. prod. ἀντικύρα. Fuit mater Vlyssis, quæ quum duceretur ad Lærtæ nuptias, ab Sisypho latrone, Aëoli filio, capitur & adulteratur. Alij dicunt quum Lærtæ iam nupsisset, & ad oraculum pergeret consultura, captam à Sisypho latrone, & vt multi putant, ex eo Vlysses conceptus. Quod Ajax apud Ovidium 13. Metamor. vitio vertit Vlyssis, & sanguine cretus Sisyphio.

Anticyra, ἀντικύρα, pen. corr. Mons Lyciz, Crago oppositus teste Strabone lib. 14.

Anticyra, ἀντικύρα, pen. corr. Insula ad sinum adiacens Maleacum, & Oetam montem, cuius meminit Strabo lib. 9. vbi autore Plinio, helleborum tuiſſimè sumitur. Ouid. lib. 4. de Pont. 1. bibe, dixisse, purgans pectora succos. Quicquid & in tota nascitur Anticyra. Vnde quoties insanum hominem significare volumus, Anticyra egere dicimus. Horatius, Si tribus Anticyris caput insanabile, nūquam Tonſori Licino commiserit. Est & Anticyra ciuitas: iuxta Cyrrham in Phœcie regione, in Corinthium conuersa sinum, ab Anticyreo quodam, Herculis ætate: Cappariſſus ab Homero dicta. Hanc alij Anticyrrham appellant, duplicato r. Videtur enim inde nomen accepisse, quod sita sit in promontorio in mare excurrente, è regione Cyrrhæ.

Anticyricon, ἀντικύριον, Sefamoidis herbe species, similis Erigeronti, quæ in Anticyra insula crescit.

Antidora, pen. prod. ἀντιδώρα. Ital. Rimunerazione, quid dedit. Hisp. Galar-don] sunt remunerationes, aut quæ à nobis pro acceptis muneribus redduntur. Vlp. citul. de pec. li. red. Planè si antidora acceperunt, dicendum est eatenus locupletiores factos, quatenus acceperunt, velut genus quoddam hoc esse permutationis.

Antidosis, pen. corr. ἀντιδῶσις. Latine retributio: significat enim quicquid ex aduerso datur, ab ἀντιδῶσις retribuo.

Antidotum, pen. corr. ἀντιδοῦν. Ital. Rimedio contra i veneno. Hisp. Medicina contra ponpon] Remedium, siue medicamentum quod contra venena datur. Nam & ipsa antidora ferè venena sunt: vt sic antidotum, quasi venenum datum contra venenum, ἰσὶ ἀντὶ τοῦ δίδωμι, id est Contra & Do. nam contraria contrariis curantur. Quin. lib. 7. Tyrannus suspensus à medico suo datur sibi venenum, totum eum. Ex quo id dedisse se negaret, accersit alterum medicum. Ille datum ei venenum dixit, sed se antidotum daturum. Dicitur & Antidotus, generis feminina. Gell. lib. 14. Huius regis antidorus celebratissima, quæ Mithridatis vocatur.

Antipater, pen. corr. ἀντίπατρος. Nomen pueri rusticici, apud Virgilium in Daphnide, Aetna fume pedum quod, me quum sepe rogaret, Non tulit Antipater.

Antipater, ἀντίπατρος, Autore Suida, Thebanus musæus, tibicen, Philoxeni discipulus, qui primus calcæarum Mithæis lasciuioribus vsus fuisse dicitur. Huius meminit Plin. lib. 16. cap. 36. Hic etiam, vt autor est Cicero in Bruto, discipulo frigidus ad populum ait, Mihi cane & Musis. De eo vide Gell. lib. 1. cap. 17. & Valer. lib. 3. cap. 7.

Antipater, Veteres pro Valde, & pro Statim viebantur, quasi antequam res gereretur. Festus.

Antipater, ἀντίπατρος, Oedipodis Thebanorum regis filia, quæ patri exeo à Creonte in exilium acta, se viæ ducent præbuit: fratribusq; suis Poly-nicti & Eteochi muræ exde interemptis, contra Creontis edictum, sune bre officium præstitit: ob quam pietatem postea vnâ cum Argia Poly-nicti, coniuge iussu tyranni est interfecta. Hæmon quoq; nobilis adolescens, qui mucro eius amore tenebatur, sua se manu ad tumultum eius iugulauit. Fuit etiam hoc nomine vna filiarum Priami, quam quum formæ suæ fiducia nimis arrogantem reddidisset à Iuno in ciconiam mutata est. Vide Ouid. lib. 6. Metam.

Antigonæ, ἀντιγονία. Oppidum Troadis, Romanorum colonia, quæ & Troas, & Alexandria dicta est. Plin. lib. 5. ca. 33. & Strabo lib. 13. Est præterea eiusdem nominis oppidum in Accadia, non procul à Tegea. Plin. lib. 4. cap. 6.

Antigonæ, ἀντιγονία, pen. corr. Nomen proprium regis Macedonum, qui ob multa sua in Græcos beneficia Euergetes est dictus. Nam quum Cleonem Macedoniorum regem praelio vicisset, Spartamq; cepisset, militem victorem ab omni iniuria continuit, pristinamq; ciuitati libertatem restituit.

Antigraphus, ἀντιγραφός. Dicitur, cui id muneris iniunctum est, vt obſeruet pecuniam, quam in vsu principis, vel ciuitatis collegerunt exactores. Cuius lingua ἀντιγραφῶν vocant: nos Antigraphum appellare possumus. Hos Cicero Custodes appellat, in oratione pro rege Agriæ contra Rullum, & de Reditu suo. Et Vlpian. lib. 3. de

administ. tutor. Budæus in Annotationibus.

Antigraphum, ἀντιγραφον. Dicebatur Antigraphorum nota, siue diuersum exemplar.

Antilena, ἀντιλήνη. Ital. Perforale. Hisp. Perforal comun de bestias] Quæ pectus iumentis cingitur: siue Postilena, quæ sub cauda ponitur.

Antilepsis, ἀντιληψις. Græci dicunt, quam Latini intercessionem, vel intercessionem nominant.

Antilibanus, ἀντιλήβανος. Mons est Libano oppositus, non procul à Sidonio mari incipiens, & ad montes Arabiz delinens, qui sunt supra Damascum. Vide Strabonem lib. 16.

Antilocheus, ἀντιλήκως, pen. corr. Nestoris filius maior natu, quem in bello Troiano Memnon Aurora filius interemit. Vnde patris precibus motus Achilles Memnonem occidit. Ouidius autem vult ab Heclore fuisse occisum Antilechum. Ita enim ait in Epistola Penelope, Siue qui. Antiochum narrabat ab Heclore casum, Antiochus nostri: causa timoris erat.

Antilogia, ἀντιλογία. Dicitur potest contradictio, refutatio, vel quasi contrarietas orationis.

Antimachus, ἀντιμάχος. Colophonius poëta Græcus. Is quum poëma quoddam obscurum in auditorio recitaret, arguunt, præter Platonem, quod nimis illud intelligeret, discessissent, Plato, Mihi, inquit, pro omnibus. Hæc Cicero. De eodem Plutarchus in Lysandro. Hic aggreſſu belli Thebani materiam, vigesimo quartum volumen impleuit, antequam duces Thebas vsq; perduceret. Antimachus quoq; alios duos Syndas ponit, alterum Aegyptium, patria Hircopolitanum, qui Cosmopyriam heroico carmine conscripsit: alterum poëtam Melicum cognomento Pſecam. Fuit item præter hoc etiam alius Antimachus Troianus, qui donis Alexandri auroræ corruptus, impedimento fuit, quem Helena redderetur: quin pro concione Troianos hortatus est, ne Menelaum, dum legatus ad eos in urbem venisset cum Vlyſſe, redire ad suos sinerent: sed in urbe assuerant, et uiderant, quæ Homero autore lib. Iliad. 11.

Antimelon, ἀντιμήλον. Ital. Mandragora. Hisp. Mandracola] Herba est Dioscoridi, quam alio nomine Mandragoram appellamus.

Antimetabole, ἀντιμεταβολή. Latine dici potest Ex aduerso mutatio. Figura quæ verba declinata repetuntur: vt, Non vt edam viuo, sed vt viuam edo.

Antinomia, ἀντινομία. Est quum duæ leges casu colliduntur, & euenit, vt inquit Budæus, Quintil. lib. 7. cap. 8. Proximè est de legis contra-riis: quæ quia inter omnes ætatem scriptores constat, in antinomia duos esse scripti & voluntatis status, &c.

Antinos, ἀντινός. Stephano, Vrbs Aegypti, ita dicta ab Antinoo Adriani amasio, vt scribit Hieronymus in Iouinianum.

Antinopus, ἀντινός. Nomen vnius ex prociis Penelope, apud Ovidiū in Epistola Penelope. Fuit præterea Antinon, puer quidam Bithyni, cui tanta formæ elegantia, vt Adrianus Cæsar, qui illum adamabat, templum ei apud Mantineam constituerit, & urbem quandam Aegypti Antinocam à nomine eius appellaret. Hæc Paulianus.

Antiochia, ἀντιόχεια. Syria vrbs est, ad Orontem fluium sita, totius regionis caput, à Seleuco Nicanore condita, & à patris sui nomine Antiochia appellata, vt tradit Strabo lib. 15. Stephanus Byzantius: duodecim alia; enumerat eiusdem nominis vrbes, quarum vnâ nam collocat in Iydia, & ab Antiocho Epiphane ita nominatam existimat. Alteram in Mesopotamia, quæ & Mygdonia, & Asibe appellatur: in qua Apollonius Strabo, & Pharnuchus Persicæ historiæ scriptor, nati dicuntur. Tertia in Pisidia cõstituit, cuius meminit & Strabo lib. 12. Quarta inter Cauam Syriam, & Arabiam, Semiramidis opus. Quinta in Cilicia, ad Pyramum fluium. Sextam in Picria, quæ & Arados à Syris appellatur. Septimam ad Calliæ lacum. Octauam ad Taurum montem, in Comagena regione. Nonam in Scythia. Decimam in Caria, quæ & Pythopolis fuit appellata. Vadeccimam in Margiana, ab Antiocho Sotere conditam. Duodeccimam eandem facit cum Tarſo Ciliciæ oppido. Hinc Antiochenus, & Antiochenſis, ἀντιόχειος, ἢ ἀντιόχειος.

Antiochus, ἀντιόχος. Nomen secundi regis Syriæ, Seleuci filij, huius neminis primi, qui Soter cognominatus est, & regnauit annis xx. Secundus Antiochus, huius filius, dictus Achios: regnauit annis xx veneno ab vxore Lædicea extinctus. Tertius Antiochus Galaticus, Antiochus quartus, Rex, cognomento Magnus, regnauit annis xxxvi. Dictus est etiam Hierax, quod accipitris more in rapiendis alienis vitam duceat. Hic Proleum Philometorem praelio superauit. Quintus Antiochus Syriæ rex, dictus nobilis siue illustis, qui regnauit annis xi. Hic Hierosolymam destruxit, & multa mala intulit Iudæis. Sextus Antiochus Syriæ & Asia rex, dictus est Eupator. Fuit & alius Antiochus Aſcalonia, philoſophus, Ciceronis, Brutiq; præceptor.

Antiochia, ἀντιόχεια. Nyctæi filia fuit, & vxor Lyci Thebanorum regis. Hanc quum Iupiter in Satyrum inuicatus compressisset, Lycus repudiavit, vxorēq; dicens superinducit, quæ Antiocham in carcere coniecit. Verum inſtate partus tempore, illa ruptis vinculis, in Cithæronem montem se recepit, vbi & Amphionem & Zethum peperit: qui à pastoribus inuenti & educati, materem iniuriæ viatores exierunt. Lycus cum Dirce vxore interfecit.

Antiparastasis, ἀντιπαράστασις. Figura est frequens Demostheni & Ciceroni, habens confessionem quandam coniunctam cum maiore infectione. Sic Demosthenes aduersus Leptinem, vbi docuit etiam apud maiores in vsu fuisse, vt viris fortibus præmia periboleretur, postea ostendit, si sine causa detrimentum, eius contrarium posse conſiderari: neq; ex eo ſequi, immunitatem illa ætate viris de republica bene meritis concessas, sine manifesta aliqua culpa esse eripendas, nisi ostenderet aduersariis, idem quoq; maioribus esse facturum. Sic etiam Cicero in Oratione pro Rabirio Posthumo, vbi ostendit fallum esse, Rabirij manu occisum esse Saturninum, subdit, Si integrum tibi esset, libentissimè se hoc confessurum, & meritum eo nomine præmiū petiturum, quod ciuem seditiosum è medio sustulisset.

Antipater, ἀντίπατρος, pen. corr. Nomen proprium poëtae Sidonij, seu ex

fen ex Tyro Phœnicia, Stoicæ sectæ, qui post Panæum de officiis scripsit. Ille quo die natus fuit, eodem quorundam febre laboravit. Et quum diu vixisset, postquam ætatis suæ tempus destinatum appropinquasset, eo die & eodem morbo perire consumptus est. Hic Antipater nobili epigrammate in Sappho, decimam inter musas eam cooperat. Ex tempore innumerabiles penes versus faciebat, ut testantur Cicero & Quintilianus. ¶ Antipater alius, Iolai filius fuit, & Palæstra civitate Macedoniæ, miles Philippi, deinde inter Alexandri duces, & regni successores, discipulus & ipse Aristoteles, ut præter scientiam rei militaris, litterarum, ut tradit Suidas. De hoc Antipatro sic scribit Plutarchus, Antipater successit Alexandri in regno Macedoniæ, post bellum Atheniensibus illatum, legatis ad eum de pace venientibus, quorum princeps erat Xenocrates, respondit se in amicitia permanfurum, si libi Demosthenes, & Hyperides dederant: si eius præsidium in Munichian, id est Athenarum arcem receperint: si denique absumptam in eo bello pecuniam, acceptæque damna rescuerint. Quibus illi conditionibus consenserunt. ¶ Item Antipater Tyrius, philosophus Stoicus, & Catois Vitiensis præceptor, ut autor est Plutarchus in Catone. ¶ Alius item Tarfentis philosophus, ut idem autor est. ¶ Fuit præterea Antipater Herodoti regis pater, a Salonita, vir maximus & potentia præditus, de quo Volaterranus in historia Hierosolymitana. ¶ Fuit & Antipater Eupoliætaus Sophista nobilis, præceptor liberorum Scæuri principis, cuius etiam res gestas scripsit, ac eidem magister epistolarum fuit, ut est autor Ptolemaeus. ¶ Fuit & alij huius nominis, inter quos fuit Cassandri Macedonum regis filius.

Antipatris, antipatris, Gemma nigra speciosior, non translucescentis, quæ in facie decedat, id myrris simile facit. Plin. lib. 37. cap. 10.

Antipathia, antipathia, Naturalis, rerum differentia siue repugnancia: ad verbum sonat contrapositionem, cui opponitur Sympathia, quæ mutuum quandam rerum inter se cognationem significat. Plinius lib. 32. cap. 2. Quod ad repugnantiam rerum attinet, quam Græci antipathiam vocant, nihil est venenatius visquam quam in mari pascinnæ. Idem lib. 34. cap. 15. A rubigine vindicant cerusa & gypso, & liquida pice. Hæc est temperatura, à Græcis antipathia dicta. Est igitur antipathia inter ea, quæ veluti naturali quodam odio inter se dissident: ut braccia antipathiam quandam habet cum vice. Contrà ostræa & concha sympathiam habent, quod plenius plenæ sint: & decretescentia luna decrefcent.

Antipatergæsis, pen. prod. siue Antipatergia, [antipatergæsis. Ital. Retributione de beneficiis. Hisp. Retribution del bienhecho] Est mutua acceptorum beneficiorum compensatio. Græci enim *antipatergæsis* vocant, de nobis bene meritis officiorum vicissitudine respondere. Sumpta est metaphora à ciconiis, quas illi *antipatergæsis* vocant. Illis enim naturalis quædam pietas insita est, qua parentes senio defectos alunt, & quum sub hyemem mutata sedes est, eos inter se medios recipiunt, & deficientes alis sustinent. Quod etiam Latini quidam ad imitationem Græcorum Ciconiarum vocaverunt.

Antiperistalsis, antiperistalsis, Latine circumobfistenta, reciprocatio, compressio vndiq; circumfusa: per quam ubi calidum est, inde frigus expellitur: ubi frigidum est, inde calor expellitur. Hinc putei per hybernum tempus calidant, quia illis de calor contulit, cedens frigori superiora possident.

ANTIPHATIS, pen. cor. antiphatis, Rex fuit Læstrigonum, Melampodis, seu ut alij volunt, Lami filius, qui Formiarum oppidum condidit. Hic cum ceteris Læstrigonibus humana carne vesceretur. Policianus, Et Lamius Antiphaten, & virgum, & pocula Circes. Dicitur & Antiphaten. ¶ Antiphaten alius, filius nothos Sarpedonis, ut est apud Virgil. lib. 9. Et primum Antiphaten, in enim se primus aiebat Thebane de gente nothum Sarpedonis alii. Hic Aeneam in Italiam secum, à Turno Rutulorum rege occisus est.

ANTIPHILLY, antiphilly, Oppidum Lyciæ apud Plin. lib. 5. ca. 27.

ANTIPHON, antiphon, Hamunius orator antiquus, Athenis & præceptor dicendi tradidit, teste Quintiliano: quo ne in neminem minus orauisse causam capitis, quum seipse defenderet, Iocuples est autor Thucydides lib. 8. Huius meminit Cicero in Bruto.

ANTIPHVS, antiphvs, Primi filius ex Hecuba, quem Agamemnon vna cum Ifo fratre, gladius illegitimo thoro nato, in bello Troiano interfecit. ¶ Antiphus, filius Thephili & nepos Hercules, qui cum fratre Philpido dux triginta nauis cum alijs Græcis ad Troiam nauigauit, ut est apud Homerum lib. II. ad. 2.

Antiphora, pen. prod. antiphora, Vox reciproca, duobus chotis alternatim psallentibus. Antiphona: Græci primi composuerunt, & apud Latinos sanctus Ambrosius instituit. Exhine in cunctis regionibus Ecclesiæ vsus increbuit.

Antiphraasis, antiphraasis, pen. cor. Sermo per contrarium intelligendus: ut, Paucæ, quia nemini parcant. Sic Manes, quod non sint boni: Manum enim antiqui bonum dicebant.

ANTIPODES, pen. cor. antipodes, Dicuntur qui contra nos positi sunt contrariis vestigijs. Cic. 4. Acad. Nonne etiam dicitis esse è regione nobis, & contraria parte terræ, qui aduersis vestigijs stent contra nostra vestigia, quos Antipodas vocatis. ¶ Declinatur Antipus, tipodis, vel antipodos. De his copiose Ioachimus Vadianus in Melam.

ANTIPOLIS, antipolis, Apud Ptolemæum vrbis nomen est in Gallia Narbonensi. Galli paucis litteris immutatis, etiam hodie *Antipolis* vocant.

Antipolis, pen. prod. antipolis, Figura est quando casus pro casu ponitur, ut, Vrbem quam statuo, vestra est. Componitur enim ex *anti* pro, & *polis* casus, à *anti* casu.

ANTIPYRVS, antipyrvs, Vrbis Libyæ est Marmaricæ, quæ eadem esse creditur, quam vulgo *Luchis* vocant.

Antiquus, idem quod vetus siue prius: ab Ante & Aeuum, ut Varroni placet [antiquus, idem quod vetus. Ital. Antico. Hisp. Antiguo & viejo] Virgil. 2. Georg. antiquisq; domos auium. ¶ Quoniam verò quæ antiquiora sunt, ferè meliora esse consueverunt, ut mores, vinum, & similia: factum est ut antiquum pro prebo, bono, & simplici dicamus. Tercio in And. Pol. Cito hospes, antiquum obsequia. Cicero pro Sexto

Roscio. In qua muliere vestigia antiqui officij remanent. Sic & Antiquus dicimus, pro meliore, chariore, potiore. *antiquus, idem quod vetus. Ital. Antico. Hisp. Antiguo & viejo*. Cicero ad Atticum lib. 1. Nihil mihi antiquius vestra amicitia est. Idem 1. de Inuent. Qui pauperes sunt, in antiquo officio pecunia est.

Antiquarius, aum, Qui verba ab vsu remota, & commentarios pontificum, & vetustissima sædeta, & exoletis scriptaturæ autores, ut ex his contrahat, quæ non intelligantur, veq; quædam solas scire videatur [antiquarius. Ital. Antico della antichità. Hisp. Antico de la antiguedad] Iuuen. Ignoribus mihi tenet antiquaria versus. Sueton. in Augusto, Cæzels, & antiquarios pari studio sprecuit.

Antiquitas, pro vetustate [antiquitas. Ital. Antiquità. Hisp. Antigüedad & vejez] Cic. 1. de Finib. Quod quàm magnam sit, fiet veterum fabulæ declarant, in quibus tam fabulis multis, tamq; variis ab vltima antiquitate repetitis, tria vix amicorum paria reperiuntur. ¶ Antiquitas, pro ipsius antiqui. Plin. lib. 12. cap. 19. Cinnamomum & casia fabula narravit antiquitas. ¶ Item in alio significatu accipitur apud Salustium, Seruo teste, Tantum antiquitatis, curæq; maioribus pro Italica gente fuit. Id est, antiqui & præcipui amoris siue charitatis, ab eo quod est antiquum pro charo.

Antiquitas, idem quod olim, vel tempore antiquorum. Cæsar lib. 6. Bel. Gall. Quod summa autoritas antiquus erat in Heduis.

Antiquitas, Euacuatio, abrogo, iterum facio [antiquitas, idem quod abrogo. Ital. Antiquità. Hisp. Antigüedad & vejez] Vnde legem antiquatam dicimus, quam populus suffragijs suis improbauit, nec perferri passus est. Abrogatam autem dicimus legem, quæ quum accepta fuerit, & perlatâ, postea contraria lege fuerit sublata. Liuius, Omnium rerum causa vobis antiquitas ceteris sitis rogationes. Cic. 3. de Leg. Vos item, ut video, legem antiquatam sine tabella.

Antiquatio, onis, verbale, Abolitio, abrogatio. [antiquatio, onis. Ital. Antiquazione. Hisp. Antigüedad & vejez] Gell. Facta mox est antiquatio legis.

Antique, aduerb. Hec est ad more antiquorum, ut, Antique dictum. [antique, aduerb. Ital. Anticamente. Hisp. Antiguamente] Horat. 1. Epist. Si quædā minus antiquè, si pieraq; dure Diceret credas eos.

ANTIRACHIVM, antirachivm, Promontorium est Acrolis, situm ad ipsum sinus Corinthiaci ostium, è regione Rhij, quod est Achaia: promontorium, ab Antirachio septem tantum stadiorum flecto diuisum. Thucydides vtrunq; Rhium appellat, cognominibus tantum ea distinguens. Nam quod in Peloponneso est, Achaicum cognominat alterum Molyericum, à vicina vbe Molyetia.

Antirrhinum, antirrhinum, Herba est eadem cum illa, quam supra Anarrhion appellauimus, de qua vide Plin. lib. 25. cap. 10, & ea quæ supra anonimus in dictione ANARRHION.

Antiscorodon, antiscorodon, Herba est ex generibus alij, quæ & Vpiscu, & Allium Cypriuin appellatur. Vide Plin. lib. 19. cap. 6.

Antispoda, sine Antispodia, antispoda, Dir scordis, à *antispoda* Galeno, Vocatur à medicis omnia ea quæ eandem cum spolio habent facultatem, quæq; in spodiis inopia pro eo possunt supponi: Quid autem sit Spodos, siue spodium, vide suo loco.

Antismos, quod hic corruptè legebatur, vide ASTISMOS.

ANTISSA, antissa, Stephano, Lesbii insule oppidum est, ex quo Terpander nobilis Citharædus originem traxit. Gentile est Alcibiæus, à *antissa* dicitur.

Antistes, itis, Ex ante & sto, tam feminini quàm masculini generis, à verbo antiquo Antisto, pro antello, quod ceteris antecedit, id est excellat [antistes, itis. Ital. Antista. Hisp. Antista] Eterant primarij templorum singularem sacerdotes, qui sacris præstant, deq; futuris responsa dabant. Quidam de Pon. Non finit illa sui vanas antistitis vngam. Esse preces. Luu. 1. ab Vrb. Potitij ab Euandro edocti, antistites sacri curia per multas ætates fuerunt. Valer. lib. 1. Nec de verustis ritibus perita decisset antistes. ¶ Per translationem verò Antistes dicitur, qui in re aliqua excellit, atq; principatum tenet. Vnde Seruius Sulpitius, Quintilianus teste lib. 1. cap. 1, Iuris antistes appellatus est. Item Plato sapienter antistes.

Antistita, a, antistita. Ital. Antista. Hisp. Antista] Muger prelada] Gellius lib. 13. cap. 19. Sacerdotes quosq; feminas M. Cicero Antistitas dicit: Sa cerdotes, inquit, Ceteris atq; illius fani antistita.

Antistitium, Excellence, & apex, & quasi antistitis dignitas, [antistitium. Ital. Excellence. Hisp. Prelada] Matianus Capella, Antistitio preminebat: Athanasia.

Antistor, pen. cor. Præfex, præfectus, quasi antestator [antistor. Ital. Præfidente. Hisp. Prefidente] Columella lib. 4. Neq; enim singulis totidem antistores possit dare, qui obseruent, quinq; præcipiant, ne acerbe vix demerantur.

ANTISTHENEVS, antisthenes, pen. cor. Socraticus philosophus, acutus magis quàm eruditus, præceptor Diogeni. Hic quum magno auditorum concursu docuisset Rhetoricam, audito Socrate, diuulsi ferunt ad discipulos, Abite, & magistram querite: ego enim iam reperi: statimq; quæ habebat, & publice distribuit, nihil sibi præter palliolum reseruauit. Patientiam & duriciam in Socratico sermone admauit, ut scribit Cicero libro 3. de Orat. ad Qu. fr. ¶ Fuit item alijtes eodem nomine: vnus è schola Heracliti, alius Ephesius, tertius Rhodius historicus, ut tradit Diogenes Laërtius.

Antistola, as, are, antiqua verbi pro Antello, id est antecello [antistola, as. Ital. Antistola. Hisp. Antistola] Caro cap. 156. Bractia est, quæ omnibus olebibus antistat. Lucr. lib. 1, Herculis antistat autem si facta putabis. Longius à vera multo ratione ferre.

Antistrophe, antistrophe, Literarum permutatio, quum scilicet littera pro littera collocantur ab antepro, & *antistrophe*, elementum vbi Sella pro oïda, & Magala pro nugra, i pro e nam Maga, pro Magat dicitur, quoniam Per nam lingua villam designat.

Antistrophe, antistrophe, Dicitur quum inter coniuncta duo, quæ à seie mutuo pendeant, sit alterna conuersio: ut, Scelus domini, & Domini scelus. ¶ Lyricis autem Poëtis Antistrophe est saltationis genus, quo

quo modo in dextera, modo in sinistra choros agerent, ac reuocarent.
A N T I A V R S, *antivrs*, Tauri montis pars est, reliquis Tauri partibus opposita: insignis olim Comana ciuitate, & Bellonæ fano. Strabo lib. 1. & 12.

Antithesis, *antithesis*, pen. cor. Color rhetoricus, quum contraria contrariis opponuntur. Quintilianus Contentiorem vocat.

Antitheton, pen. cor. *antitheton*, Figura est, qua contrariis opponuntur contraria, vt apud Ouidium 1. Metamor. Frigida pugnant calidis, humentia siccis, Mollia cum duris, sine pondere haucitia pondus. Puritas, crimina raris Librat in antitheti, doctas posuisse figuras Laudatur. Cic. ad Brutum, Semper hæc quæ Greci antitheta nominant, quum contrariis opponuntur contraria, numerum oratorum necessitate ipsa efficiunt.

Antitypum, *antitypum*, pen. cor. Latine exemplar, similis formæ, vel contrarium.

A N T I V M, *antivm*, Vrbis Latij, Volscorum caput, Romanorum colonia: dictum, quod ante alias vrbes in ipso litore sita sit, ad ortum, reuerſumq; vrbis variationem accommodata. Habebat hæc vrbs celeberrimum Fortunæ templum. Horat. 1. Carni. O diua, gratum quæ regis Antium. ¶ Hinc Antiaties dicti sunt vrbes huius incolæ: de quibus vide supra vbi loco.

Antilæ, *antilæ*, Vetusissimi dicebant pro haurire, verbo à Græcis mutato. Liuius Andronicus, Floræ antilabanti liberi ex carchæsis. ¶ Hinc Exhantlare, exhaurire, de quo infra.

Antlia, *antlia*, Ital. *Infornento con che si cava acqua*. Hisp. *Antoria para sacar agua*. Machinula ad hauriendam aquam excogitata. Nam *antlia*, Latini haurire est. Mart. lib. 9. Curia laborat: antlia tollit aquas. Et Fest. Antilæ, haurire, à Græco *antlao*, id est haurio. Liui. Florem antilabant liberi ex carchæsis.

A N T O C I, *antoci*, Populi trans æquinoctialem habitantes circulum, totiq; graduum latitudine ab eodem Austro versus distantes, quot nos versus Septentrionem. Ita dicti, quod zonam nobis, non contrariis, vt Antipodes, sed diuersimodum incolant.

A N T O N I V S, cognomen Pius, Romanorum Imperator, qui Aelio Adriano succcessit. Hic quum filium non haberet, M. Antoninum Philoſophum adoptauit, eumq; moriens imperij ſucceſſorem reliquit. ¶ Fuit & Antoninus cognomine Caracalla, qui post Severum, Romanum tenuit imperium. ¶ Alius prætoræ cognomine Heliogabalus, qui Opilio Macrino ſucceſſit.

A N T O N I V S, *antoni*, Nomen viri proprium. Antoniorum familia Romæ nobilissima, vetustissimaq; fuit, vtore quæ ab Antone Herculis filio & nomen a oriunda proditur.

A N T O N I V S G N Y P H O, Ingenium in Gallia natus, sed expositus, & à intertere sine manumissis, Romæ doctus Rhetoricam, & poemata in domo ſui, Celsi pueri adhuc. Cuius etiam ſcholam Cicero, & alij nonnulli clari adoleſcentuli frequentasse dicuntur. Fuit alioqui viri faciliq; natura: nec vquam aliquem de mercedibus pactus, eoq; plura ex diſcentium liberalitate conſequutus est. Vixit annos quinquaginta. Ex Tranquillo.

A N T O N I V S M Y S A, Medicus fuit Auguſti temporibus, qui Cæſarem periculoſiſſimè argutentem, potu balneiſq; frigidis ſanitati reſtituit. De hæc Plinius lib. 29. cap. 1. & Horatius lib. 1. Epist.

M. A. N T O N I V S O R A T O R, Triumuiratus, de quo ſic ſcribit Cicero in Bruto, Nunc ad Antonium Craſſumq; peruenimus. Nam ego ſic exiſtimo, hos Oratores fuiſſe maximos, & in his primū cum Græcorum gloria Latine dicendi copiam æquatam. Omnia veniebant Antonio in mentem: eiq; ſuo quæque loco vbi plurimum proſicere & valere poſſent, vt ab imperatore equites, pedites, leuis armatura, ſic ab illo in maximè opportunitis orationis partibus collocabantur. Erat memoria ſumma, nulla meditationis ſuſpicio, imparatus ſemper aggredi ad dicendum videbatur: ſed ita erat paucus, vt iudices illo dicente nonnūquam viderentur non ſatis parati ad cauendum fuiſſe. Verba ipſa, non illa quidem elegantiffimo fuerint ſermone: itaq; diligenter loquendi laude caruit, neq; tamen eſt admodum iniquitate loquutus, interſectus eſt à Mariana ſactione, vna cum pluribus aliis clariffimis ciuib; quorum capita in oſtro pendere. ¶ Huius filij M. & C. Antonij fuerunt: quorum M. Antonius græcia Cottæ Conſulis, Cethegi ſactione in Senatu curationem rei fragmentariæ & totius oræ maritima nactus, Siciliam & prouincias omnes depopulatus eſt. Et ad poſterum inferens Cretenſibus bellum, ibi morbo interiit. Hunc Saluſtius ait perdande pecunie gentium, & vacuum à curis, niſi inſtantibus. Autor Pad. ¶ C. Antonius, alter Oratoris filius, multos in Achaia ſpoliauit, nactus de exercitu Syllano equitum turmas: quo nomine à Græcis tractus eſt in ius ad M. Lucullum prætorē, qui ius inter peregrinos dicebat. Egit pro Græciæ Cæſar, etiam tum adoleſcentulus: & quum Lucullus, id, quod Græci poſtulaſſent, decreuiſſet, appellauit Tribunos: iurauit, ſe ideo ciuitate, quod æquo iure vti non poſſet. Hunc Antonium Gellius & Leatulus Cenſores, ſextennio poſt petitionem Conſulatus, ſenatu mouerunt cauſisq; ſubſcriperunt, quod ſocios diſcipuliſſet, quod iudicium reſuſciſſet, quod propter aris alieni magnitudinem prædita mancipaſſet, bonaq; ſua in poteſtate non haberet. Paſſianus, Hunc item Cicero in Verrenis vocat in exercitu Syllano prædonem, in introitu gladiatorem, in victoria quadrigatum. Nam inter eos fuit, qui inſiſſe Syllæ in Cenſibus, quos ipſe poſt victoriam fecit, quadriga agebantur. Hic cum Cicero Conſul fuit: eiq; maximè eſt aduerſatus, vt qui Catiline conſultationi ſaneretur. Placatus ab eo demum paſſione prouinciar, teſtiſq; de Republica ſentire perſuaſus eſt. ¶ M. Antonio, Oratoris filio, tres filij fuerunt, M. L. & C. quorum M. Antonius poſtea Triumuir, cauſa & ex totius belli ciuilis exitu. Nam quiſ uellet Tribunos plebis, Cæſariſq; partibus in ciuitate curandis ſiſe imparem videret, vna cum C. Curione (qui & ipſe Tribnus plebis erat) conduco vehiculo, habitiſq; maxime miſericordi, in Gallia ad Cæſarem profugeret, cumq; adhuc hærentem, ad bellum ſine mora ſuſcipiendum inſtigmavit. Cæſarem quoq; occidit laudauit pro roſtris: veſtigijs eius ſanguinolentum oſtendens, & teſtamentum recitans, quo ille Pop. Romano drachmas 73, vitiſq; legauerat, preſentit vt percussores ob me-

tum ab vtriusq; proſingerent. Deinde quum D. Brutum Mutinæ obſideret, hortante Cicero, à Senatu hoſtis indicatus eſt: & ab Hircio & Panta Conſulibus, & Octauius adhuc adoleſcentulo, ingenti prælio ſuperatus. Poſt hæc Triumuiratus federe inter eum & Lepidum ac Cæſarem inito, Brutum & Caſſium in Macedonia apud Philippios ſuperauit. Quo bello conſecto, Octauius valetudinis cauſa Romam rediit: Antonius in Græciam Aſiamq; proſectus, honore, quaquaverſus proſicereſſet, ingenti eſt excepsus. Quum illi Oriens, Auguſtus Occidens, Lepido Africa obſiſſet, multos per Orientem reges & tetrarchas debellauit. Inter quos Antigonus ſuſtorum regem ſicuri percuffit: quod antea Regū nulli contigit. Caprus amore Cleopatrz, multa ipſus græcia inſanda admittit, eiſq; regna multa conceſſit in Syria. Fulſiam vxorem ſtatim inito Triumuiratu repudiavit, ac Octauiam Auguſti ſortem duxit: quam & ipſam deinde ob Cleopatram contempſit. Ad bellum Parthicum, Ventidium legatum miſit, qui interfecto Pacore, regis filio, ab Antonio inſiſſe Romam, triumphauit. Inde Cleopatra in Aegyptum remiſſa, per Armeniam Arabiamq; proſectus, copias vadique contraxit. Cum Pharaate Medorum rege prælio congreſſus, ac victor, eum ſiſq; ad Araxem flumem perſequutus eſt. Dein in Armeniam reueſſus, eius regem in triumphum Alexandriam duxit. Repudiata igitur Octauiam, cauſa fuit inter eum & Octauium diſſenſionis. Quo cum poſtmodum Aſiam nani prælio congreſſa, ſuperatus eſt: Alexandriamq; congreſſus, atq; ibidem ab eodem obſiſſus, gladio ſponte occubuit, anno ætatis 51. Huius viri illud in primis admirabile dicitur, quod in otio luxurioſiſſimus, in negotio laborioſiſſimus fuit. Nec ob res male geſtas quicquam de ſolita voluptate remiſit. Hæc ex Plutarcho. ¶ L. Antonius Triumuir frater, apud Perſiam ab Octauii obſiſſus, famiq; adactus, venit in dedicationem eum & e. calis: quibus, vt ait Florus, in Epitome Liuij, Octauius pepercit: vt verò Tranquillus, omnes ad præm Cæſaris necari etudeliter iuſſit. ¶ C. Antonius, Lucij & Marci frater, in Macedonia à Bruto captus, Ciceronis & Hortenſij Manibus, interſus miſus eſt. Autor Plutarchus in Antonio, & Bruto. ¶ Antonius Iulianus ſcleror Romæ, perquam ſuit honeſti atq; humani ingenij doctrina quo que illa vtiliore ac delectabili, viceratq; elegantiarum cura & memoria multa fuit. Adhuc ſcripta omnia antiquiora tam curioſè ſpectabant, aut virtutes penſitabant, aut vicia rimabatur, vt iudicium ab eo factum ex amuſum diceret.

Antonomaſia, *antonomasia*, Dici poteſt, pro nemine, id eſt, vice nominis poſſito. Diomed. Antonomaſia eſt vocabulum quod ſine nomine poſſum, loco eius ſungitur: vt eſt, Arma, vitiſq; cano: vbi intelligitur Aeneas. Fit autem tribus modis: Ab animo: vt, Magnanimus Anchiſades, id eſt Aeneas: A corpore: vt, Ipſe arduus, id eſt Polyphemus. Extrinſecus: vt, Inſignis puer, atq; impar congreſſus Achilli, hoc eſt Troilus. ¶ Inde Antonomaſiæ, hoc eſt per Antonomaſiam.

Antre, arum, autore Feſto, Dicuntur conualles, vel arborum interualla.

A N T R O N I A, Pomponio Melæ ciuitas eſt Magnæſiæ, regionis Theſſaliæ, quæ à Stephano, & Strabone Antroa *antrea* dicitur: ab antreſ nimirum vtroq; nomine deducto, quorum magnam circa hæc vrbeſ copiam fecerant molarium lapidum fodina. Circa hæc vrbeſ proceriſſimi gignebantur aſini: vnde factum eſt, vt Antonius aſinus, pro uerbo dicatur de homine corpulento & robuſto, in quo tamen ingenium & animi vigor deſideretur.

Antrum, *antrum*, *antrea*, Ital. *Antro ſplenca*. Hisp. *La cuna* Latinè ſpecus vel cauerna. Virg. 6. Aenei. Excitum Euboicæ larus ingens rupis in antrum. Marc. lib. 1. 3. Gaudet in eſt ſis habitare cuniculis antreſ.

Anubis, *adis*, *anubis*, A quibuſdam dicitur herba, quæ ætore nomine Conyza appellatur, & vulgo Cimicaria, ſeu Pulicaria. Legitur hæc vox in quibuſdam Dioſcoridis exemplaribus: quam tamen à petitionibus inter nomenclaturas nothas, falſisq; Dioſcoridi attributæ, video numerari.

A N V B I S, Genitiuum facit Anubis, vel bidis, *anubis*, Lingua Aegyptiaca dicitur canis, ſub cuius ſerma colebatur Mercurius, vt inquit Sculius. Virg. 8. Aene. Omnigenūq; deū monſtra & latrator Anubis. Quidius in Elegijs, Per tua ſacra precor, per Anubidis ora venerandi Dioſcori ſcribit, Anubim ſilium fuiſſe Oſiridis, qui canem geſtabat, tanquā armorum inſignia. Ex quo Aegyptij canem venerantur, & Anubim deum canino capite eſſingant.

Anulus, Pro digitorum ornameto à circuitu vocatus eſt, ſic à rotunditate, quaſi annus Græci à digitis *anulus* appellauerat. Ital. *Anello*. Hisp. *Anillo* Cicero 5. Verr. Sæpe enim noſtri imperatores ſuperarum hoſtilibus, optimè Republica geſta, ſcribas ſuos anulſ aureis in concione donarunt. ¶ Fuerunt homines ram inepti, qui anulſ etiam digitos à Latinis vocari crederent, adducti autoritate Plauti in Purnulo, Atq; vt opinor, digitos in manibus non habent. A. Quid iam? M. C. quis ſuccedunt anulſ auribus. Sed hi proſecto nimis pueriliter deſirant, neq; Poëtæ iocum aſſequuntur. Irridet enim ibi poëtæ Pænonum morem, qui, acſi digitos in manibus non habent, anulſ à manibus ad aures tranſferebant. Apud nos præſci Vagulum & Vnguinum vocabant poſtea & noſtri & Græci, Symbolon dixerunt. Nam Symbolum, nota eſt & ſignum. Anuli autem equalis ordinis acceſſant. ¶ Conſulū quoq; & Conſulium veteres anulū nuncupauerunt, teſte Feſto. Plaut. in Trin. In thermololo conſulium eſt oblitus. Mos fuit veterum gerere anulū in digito ſiniſtre manus, qui eſt minimo proximus. Eius rei duplex reddunt ratio à Macrobio. Prior, quia in eo digito gemma anuli ab omni leſione eſſet tutiſſima: altera, quia diſſectis humanis corporibus, reſertum eſt, neruum quendam tenuiſſimum (vt credi vult) ab eo digito ad cor hominis peruenire. Et ideo viſum eſt veteribus, vt ille digitus anulo, tanquam corona, circūdaretur. ¶ Primus Prometheus fecit circulum ferreum, in uſo lapide, digito circūdediſſe, quæ conſuetudine homines vſi anulſ habere ceperunt. Apud Romanos anulſ de publico dabatur, & non ſine diſcrimine: nam dignitate præcipuis viris gemmati dabantur, cæteris ſolidi. Anuli autem neq; ſtrius, neq; libertinus

libertinus gestabat in publico: sed anulo aureo liberi utebantur, libertini argento, ferri ferreo. Apud veteres vitra vnum anulum uti, infame habuit vito. Gracchus in Maximus. Considerate Quirites sinistra eius: ten, cuius auctoritatem sequimini, qui propter mulierum cupiditatem, ut mulier est ornatus. Crassus, qui apud Parthos pereit, in senectute duos habuit anulos, canfam praefrens, quod pecunia ei immensa creuisset. Formina non vixit sunt anulis, nisi quos virgini sponfus miscrat: neque amplius quam binos anulos autcos in digitis habere solebant. Inter genera anulorum sunt, vngulus, Samothracius, Tynius. Vngulus est gemmatus, vocaturq; hoc nomine quia sicut vngula carni, ita gemma anuli auro accingitur. Samothracius aureus est quidem: sed capitulo ferreo, a loco ita vocatus. Tynius purus est, primum in Bithynia fabricatus, quam olim Tynam vocabant. Flaccus, Lugente mea vita nec smaragdus beuillatq; mihi Flacce nec nitentes per candidam margaritam quexo, nec quos Tynica lima poluit anellos nec iaspis lapillos. Ildorus de Eymologis. Anulus, item Fluvius est Mauritanix, in quo elephantes luna noua apparente se abluunt. Plin. lib. 8. ca. 1. Autores sunt, in Mauritania salibus, ad quandam amnem, cui nomen est Anulo, nivescent luna noua, greges elephanti descendere, ibiq; se purificantes, solenniter aqua circumspergi, atq; ita salutate fydere in sylvas reuertit.

Anularius [*ἀνυλῆς* Ital. *Onfice*, *che fa anella*. Hisp. *Platero que haze los anillos*] Artífex qui anulos facit. Cic. 4. Acad. An tibi erit quarendum anularius aliquis, quoniam gallinarium inuenisti, Deliacum istum, qui oua cognosceret?

Anularis, re, Quod anuli est: v. Digitus anularis dicitur, qui proximus est anulari. *ἀνυλῆς*. Quare autem veteres in hoc positiuū digito anulos gestauerint, vide Macrobius lib. 7. Sat. ca. 13.

Anularis, *ἀνυλῆς*, Anulus ornatus. Plaut. in Pseudulo, Quid iam? quia incedunt cum anularis autibus.

Anus, us, generis feminini, & prima correpta, Verula dicitur, ab annorum multitudine ita vocata, quum antiqui consonantē non geminant [*ἄνους* Ital. *Vecchia*. Hisp. *Veja*] Vel ab *ἀν*, & *νός* sensus, intellectus: quod iam deliret, & quodammodo mente careat. Cic. 1. Tusc. Quare et anus tam delira, quae timeat ista quae vos videlicet, si physica non didicissetis, timeretis?

Anicula diminutiuum [*ἄνικλος* Ital. *Vecchiarella*. Hisp. *Pequeña veja*] pro verula. Cic. pro Flac. Anicula minime suspiciosa purgat se.

Anilis, & hoc anile, Quod est anus, vel quod ad anum pertinet. *ἄνικλος*. Virg. 4. Aen. illa gradum studio properabat anile.

Aniculus, & hoc aniculare, Idem est quod Anilis. *ἄνικλος*. Aug. Delirare tibi video, auare, quid haec loquor aniculus tibi videntur haec verba.

Anilitas, Senectus. *ἄνικλος*. Catul. Vg. dum tremulum motus cana tempus anilitas, Omnia omnis annuit.

Aniliter, aduerbium, *ἄνικλως*. Cic. 3. de Nat. deor. Neq; id dicitis superstitiose atq; aniliter: sed physica constantiq; ratione.

Anus, ni, Generis masculini, & prima producta, pars posterior vetenda [*ἄνους* Ital. *El bazo, donde es el purgamento del vientre*. Hisp. *El culo*] Cicero Parto. Anum appellas alieno nomine: cur non suo potius? si turpe est, ne alieno quidem: si non est, suo potius. Dicitur & alio nomine Podex.

Anxius, a, um, Sollicitus, molestus, ab *ἄν*, & *ἄν*, [*ἄν* Ital. *Auxio, soleris*. Hisp. *Concexofo*] *deligente* Proprie tamen quid sit, Cic. 5. Tusc. ostendit his verbis. Itaq; dicimus grauedinosos quosdam, quosdam torminosos, non quia semper sint, sed quia saepe inter alia ad metum, alij ad aliam perurbationem proclives. Ex quo in aliis anxietas, vnde anxius in aliis tranquillitas dicitur, quae ab illa differt. Etleq; aliud iracundum esse, aliud iratum: et differt anxietas ab angore. Neq; enim omnes anxij, qui anguntur aliquando, neq; anxij semper anguntur.

Anxii, aduerbium, Sollicitē, curiose [*ἄνικλως* Ital. *Anxiamente, con affanno di cuore*. Hisp. *Concexamente*] Sallust. in Jugur. Nobis satis comperitum est, illum magis honore Marij, quam iniuria sua exercitacum: neque enim anxie latrum fuisse, si adempta provincia alij, quam Mario, traderetur. Plin. lib. 11. cap. 52, Ne in se quilibet & auguria anxie querat.

Anxietas, & Anxietudo [*ἄνικλῶς* Ita. *Anxietat, affanno di cuore*. Hisp. *Concexa*] Cic. de Republ. v. citat Nonius, Quartaq; anxietudo proua ad iudiciū, & moriens semper. Plin. lib. 7. cap. 53, Quem euenit anxietate diuinum mortuum. Iuven. Sat. 13, Perpetua anxietas, nec mensis tempore cessat.

Anxietas, pen. cor. Quasi angorem, anxietatemq; ferens. *ἄνικλῶς*. Cic. lib. 2. Tusc. Nunc nunc dolorum anxietas torquent vertices. Ibidem 1. de Diu. Tu tamen anxietas curas requiere relaxas.

ANXUR, tam masculini, quam neutri generis, Vrb: est Italica, quam nunc Tarracina dicit. Mart. Siue salutaris, cādis Anxur aquis. Horatius 1. Ser. Sat. 5, Millia rumprant tria rephimus, atq; subimus Impolium faxis late candentibus Anxur. Quidam autē Anxur (vt Seruius docet) quia illic colebatur Iuppiter Imberbis, quem idcirco Anxurum, quasi *ἀνὰ νύκτα* vocabant, quasi *ἀνὰ νύκτα*, hoc est sine nouacula. Virg. Aene. 7. Circūmque iugum, quibus Iuppiter Anxur aruis Praefidit.

ANXURUS, huc ANXURVS, vide supra ANIGROS.

ANXVS, *ἄνικλος*, Rhetor Atheniensis fuit, acerrimus Socratis inimicus: a quo & reus peractus est. Hor. 1. Ser. Sat. 4, -qualia vincunt Pythagoram, Anxij, reum, doctumq; Platona. De hoc vide Plutarchum in vita Socratis.

A

ante

O.

ANON, Neptuni filius, vt dicit Laetius, qui factione suorum ex Appulia pulsus, nauigio ad Euboeam venit, & inde se in Beotia coeuit, vbi populis montes habitantibus imperauit, eosq; Aones, ex suo nomine appellauit: quibus Neptuni filius esse habitus, quum Onchesti diuinitati cuiusdam Appuli filius fuerit, ex Parichia coniugē filium Dymantem reliquit, qui ei in regno succellit. Perotus.

ANONIA, *ἄνικλος*, Regio Beotiae, ab Aone rege Neptuni filio dicta, quae factione ex Appulia pulsum, in Beotia tradit venisse, ac de suo nomine montanā regionem Beotiae vocitasse Anonā, & incolae ipsos Aonas.

Anonius, *ἄνικλος*, adiectiuum. Ouid. 1. Metamor. Separat Anonios Aetivis Phocis ab aruis.

Aonis, idis, *ἄνικλος*, Patronymicū femininū: quo Poetę frequentissimē vtuntur pro ipsi Musis. Iuue. Sat. 7, aptusq; bibendis Pontibus Aonidum. *ἄνικλος*, *ἄνικλος*, *ἄνικλος*, Fuit petra apud Iudaeos preceptis & inuita, monumentis historicorum celebrata, ita dicta ob admirandam altitudinem, quasi ipsi etiam aubus inaccessa. Scribit Plutarchus, Alexandrum, quum intellexisset hanc petram reueri ab homine meticoloso, dixisse, Nunc locus iste facillimus est caput. *ἄνικλος* & Aornos locus in Epito, ita dictus a pestifera aubus exhalatione, teste Plinio in Procemio lib. 4. Hoc etiam nomine dictus fuit locus inter Puteolos & Baias, qui postea Auernus est appellatus. Vide infra.

AONIS, *ἄνικλος*, Populi Scythiae intra Imaum, quos Ptolemaus collocat nō procul ab Iaxarte fluuij, qui in mare Hyrcanum defluit. Strabo lib. 11, duplices facit Aonios, quoniam quatuor matris Calpioram maxima ex patre tradit renuissit, alteros iuxta Tanaim habitasse, quos superiorum exules esse opinatur. Plin. verò lib. 4. cap. 12. Aonios quosdam in Europa collocat iuxta Hamaxobios.

AORTA, *ἄνικλος*, Arteria est omnium maxima, ex sinistro cordis ventriculo exiens, spiritum vitalem in totum animalis corpus deferens, natiūmque calorem per diastolen & systolen temperans. Hae vbi primum ab corde emittit, imparibus sectionibus bifariam diuiditur: quarū altera, quae minor est, sursum fertur, omnibus, quae sunt supra cor partibus, valorem propagines praebebit. Altera, quae maior est, fertur deorsum, partibus omnibus inferioribus arterias immittens. Ex Galeno de dissectione arteriarum, & lib. 16. de V. su partium.

AORA, *ἄνικλος*, Crete ciuitas, ab Aora Nympha ita appellata: quae alio nomine Eleuthera dicitur, ab Eleuthere, vno ex Curetibus. Ex Stephano.

AUT, pen. prod. *ἄνικλος*, Populi sunt in finibus Thraciae, Getis finitimi, non procul ab Istro. Meminit horum Plin. lib. 4. cap. 11.

AOS, pen. prod. *ἄνικλος*, Fluvius est in ea parte Macedoniae, quae mari Adriatico adiacet: non procul ab Apollonia in mare illabens. Sunt qui Acanthem appellant, teste Plinio lib. 5. cap. 23.

A

ante

P.

APAEI, *ἄνικλος*, Populi in Aethiopia sub Aegypto, Memnonibus ad Aultrum proximide quibus Ptolemaus lib. 4. cap. 8.

APAGE, *ἄνικλος*, Ital. *Leua via, leua via*] & Apagete, dictio Comica, ducta a verbo Graeco *ἀπαγω*, quod significat abduco, abigo, remoueo. Plaut. in Curcul. Apage hanc canicula. Apuleus, Apagete factorem extremae latitiae. Vatin. ad Ciceronem, Apagete cum nostro Sex. Seruilio, nam mehercule ego illum quocq; amo.

APAGIS, pen. cor. (quod & ipsum frequens est apud Comicos) Familiariter corripientis est, & significat Aulter, vel remoue si vis, *ἄνικλος* Apul. Apagis iam eructos deos. Vel etiam absolute, pro Abi si vis. Plaut. in Pseudulo. Apagis, negotij in muliere quantum vna est.

APALASTRI, *ἄνικλος*, Graeci vocant ignotas palastras, hoc est qui sese in ludia non exercuerunt.

APAMEIA, siue Apamea, *ἄνικλος*, Vrbis celeberrima in Tetrapoli Syriae, a Seleuco Nicanore condita, & a nomine vxoris eius ita appellata: vt testatur Strabo lib. 15. *ἄνικλος* & Apamia, Parthorum ciuitas, Heraclea, & Rhagis finitima: de qua apud eundē libro. 11. Tercia est in ora maritima Bithyniae, inter Rhodac & Ascaniosia, Antiochi Epiphani opusculis meminit Stephanus, & Ptolemaus lib. 5. ca. 1. Quarta col locat Plin. lib. 5. ca. 29 in ipso Maritima fluminis ostio, vbi scilicet Maritima in Maandru influit, quae antea Celanias, & deinde & Iphoton ait appellatam. Hanc Strabo ab Antiocho Sotere conditā scribit, & a nomine Apamiae matris eius, quae Artabazi filia fuit, & 1001 Seleuci Nicanoris) Apamiam fuisse appellatam. Fuit haec vrbis olim clarissima, totiusq; Asiae emporium post Ephesum celeberrimum.

APAMISTE, Oppidū in ea Italiae parte, quae olim Magna Graecia dicta est. Huius incolae dicuntur Apamistini: quos meminit Plin. lib. 3. cap. 11.

APARCHIAS, *ἄνικλος*, Ventus ab Actio flans, hoc est a Syrtentione. Aparine, *ἄνικλος*, Lappae genus, quod alio nomine Philachinos appellatur, quod veltibus hominum adhaerens eos amare videtur.

APARE, *ἄνικλος*, Genus intybi apud Theophrastum, quam Theodorus Fraudem conuertit, eo quod gustantes amaritudine decipiat.

APATHES, *ἄνικλος*, Ital. *Senza passione, ex perturbatione*. Hisp. *Saffegado, sin turbacion*. Latine dicitur sine passionibus, siue vlla animi perturbatione, quasi impassibilis, quem Stoici volebant esse sapientem. Negabit enim sapientis esse aut dolore, aut voluptate, aut metu, aut odij, aut misericordia commoueri. Plin. lib. 7. cap. 20. scribit quosdam sapientia seclatotes toruitate quadam naturae dura & inflexibili praeditos, humanis affectibus caruisse, qui & ipsi Apathes nominantur. Vnde Apathia, *ἄνικλος*, Animus tranquillitas, nullis affectuum motibus obnoxia.

APATOR, [*ἄνικλος* Ital. *Senza padre, bastardo*. Hisp. *Hijo bastardo, no legitimo*] Dicitur sine patre: quo nomine a Poetis Vulcanus dicitur, quoniam illi fingunt, a Iunone sine patre esse editum. Quidam etiam *ἀπάτωρ*, qui incerto patre nati sunt, quos Latini Spurius vocant. Vide Plutarchum in Problem.

APAYOTENE, *ἄνικλος*, Regio est Scythiae, in qua est Hyrcania provincia.

APEDES, vide APODES.

APELIOTES, ex, pen. prod. *ἄνικλος*, Ventus est ab Oriente equinoctiali flans, quem Latini Subsolanum vocant.

APELLIA, Dicitur potest sine pelle [*ἄνικλος* Ital. *Circunciso*. Hisp. *Circuncidado*] Quo nomine vocati sunt Iudaei circuncisi. Horat. lib. 1. Ser. Sat. 5, cre dat Iudaeus apella, Non ego.

APELLES, Apellis, *ἄνικλος*, Nomen pictoris eximij, patria Coli, qui omnes prius genitos, futurosq; postea artificij superauit, & picturae plura solus prope conuulit, quam ceteri omnes. Fertur Alexandrum Macedonem a nullo pingi voluisse, quam ab Apelle. De hoc Ouidius, Si nunquam Venerem Cois pinxisset Apelles, Mersa sub aequoris illa laret, aquis. De hoc vide multa apud Plin. lib. 36. cap. 10.

APELLEUS, a, um, adiectiuum. Sat. lib. 5. Syl. Vel vel Apelleo vultus signata colore.

APELLIS, apuli, apulium, ex a, & pello, Significat amoueo [*ἀνικλος* Ital. *Scacciare*. Hisp. *Echar de algua lugar*] vt, Apulius ab vrbe, id est amotus. Sunt tamen qui putant Apello, nō Apello scribi debere, & componi ex abs, seu

ab, seu ab, b, in, mutata: ne ex a o compositum videatur. Nā ita in Capite Plauti legitur, hic est ille dies, quum nulla vitæ salus sperabilis est mecum, Neq; exitum exitio est, neq; adeo spes quæ mihi huc aspelat. Cic. 2. Tuscul. Sed lōgē à lro uauine aspellor lous.

A P E N E S T E, Lega P A M E S T E.

A P E N N I N U S, [ἀπεννίνος]. Vulgō *Il monte Apennino*] per duplex nu, vel Apenninus cum æ, diphthongo, ut scribit Seruius, quasi apes Pœni, quod eas Annibal primus superauit. Mons est, qui Italiam in mediam diuidit, incipitq; à Genua, & supra Carnos incumbit. Eius descriptionem vide apud Lucanum.

Apenninigena, qui Apenninum inhabitat, aut in Apennino versatur: vt, Apenninigenæ pastores. Claudian. Apenninigenis cultas pastoribus aras.

Apennicola, idem. Virg. 1. 2. Aeneid. Apennicola bellator filius Auni. Apepla, π, ἀππία. Ventrículo vitum est, quod Latini Cruditatem appellant: quum scilicet cibi in ventriculo non immutantur: sed tales ferē egerant, quales sunt ingesti. Quomodo autem differat à dispepla, & à tercia specie, quam Graeci ἀσπιδιαν vocant, vide in dictione ΔΥΣΠΕΨΙΑ.

Aper, Potius syluester, à Græco ἀπέρης, remota prima littera. [Ital. *Percia elmito singhale*, Hisp. *El yual, puero montes*] luentalis, -quanta est gula, quæ ibi totos Ponit apros, animal propter conuiuia natum. Varro de ling. lib. 4. Aprabo, quod in locis alperis versantur: nū à Graecis deductam mali, qui hos *apros* vocant.

Aperinus, [ἀπρινος. Ital. *Cinghiale, cōsa di cinghiale*. Hisp. *cōsa de puero yual*] ab Apto deducitur: vt, Aprina caro. Sic scribi quidē debet secundū analogiam. Antiqui tamen scribentes Aprignus, Plin. lib. 8. cap. 57. Catonis Censoris orationes aperignus exprobat callum. In tres tamen partes diuiso apto, media ponchatur, lumbus aprignus appellata.

Aperio, ex Ad & Pario (vt inquit Priscianus) abiecta d, (quia d, sequente p, non nouum abicitur). Significat patefacio [ἀπείρω. Ital. *Aprimo*. Hisp. *Abrio lo serrado*] Terent. Fores aperit. Habitoj a, correptam. Iuuen. Protulit, vt mos est, & aperta palluit agna. ¶ Quandoq; derogo. Hinc Macrobius ait, iuniores solitos esse non tam honoris, quam valetudinis causa, maioribus caput aperire. Statius, -sic fatus aperto. Enī vocat socios. ¶ Per translationem, Aperire ponitur pro exponere. Plaut. Age iam & hoc xignia aperit nobis. ¶ Itē, pro nudare. Cic. Veretur enim, ne suo casu acciderit, vt partes corporis quædam aperiantur alpicitur nō deoer. ¶ Item pro vulnerare. Iuuen. Fuisse aperire caput, candela apponere valuit. ¶ Huius verbi cōposita sunt, Ad aperio, quod est valde aperio. A quo Adapertile, pe. cor. *adapertile*, quod aperitur, vel apertiri potest. ¶ Versatili axis, qui versatur vel versari potest. Ouid. de Trist. Alpiceis à dextra laus hoc adapertile tauri. ¶ Ex aperio, fors, vel valde aperio.

Aperit, abutrhium, Clare, manifeste. [ἀπείρω. Ital. *Aperitamento*. Hisp. *Claramente*] Cic. Attico, Quæ verba aperit indicant, posse rationē haberi etiā absente. ¶ Hinc Aperitis, & Aperitissimē. Idem pro Q. Rosce. Plinius, & aperitis dicta. Idem Attico, Lenitiā aperitissimē tulimus omnes. Appetio, onis, verbale, ἀπείρω. Varro 1. de Re rust. ca. 63. sub terra qui habet frumentum in iis, quos vocant syros, quod cum periculo introitur recenti apertione, ita vt quibusdam interclusa sit anima.

Apertura, ex, ἀπείρω. Vitru. lib. 5. cap. 5. Contraque ear cellas relinquuntur apertura inferiorum graduum cubilibus, &c. Idem lib. 10. cap. 9. Circa frontem eius signetur tabula, relictiis semipedalibus aperturis, ad aquam intro concipiendam.

Apes, vel, Apis in nominatio singulari. [ἀπείρω. Ital. *Ape*. Hisp. *Abeja*] Columel. lib. 10. Nam quanto grandior apis atque torandior, tanto perior. Ouid. lib. 13. Metamor. Non apis inde tulit collectos sedula flores. ¶ Hoc nomen compositum ex istantem pleriq; ab à sine, & pes, quod sine pedibus videntur, dicente Virgilio, Trunca pedum primo. Sed quum non seruet analogiam, sicut cetera composita, Bipes, edis, Tripes, edis, Compes, edis, magis simplex iudicandum est. Creantur apes ex bovis limo, sicut crabrones ex equorum, sicut ex mulorum, vel ex asinorum excrementis.

Apacula, siue Apicula diminutiuum. Parua apes. [ἀπείρω. Plin. lib. 7. Quādrigam ex eadē materia, quam iuxta integeret alis, fabricatam, & nauem quam apicula penus abscondere.]

Apicarium, Locum vbi apes confluunt, hoc est vbi aluci apium tenentur, quod Mellariū, siue alucariū nominantur [ἀπείρω. Ita. *Livoco dante flumino*]. Virg. Hisp. *El colmenar*] Colum. lib. 10. Non est dubitandū, quin in edificio iunctum apicarium materia circumdatus, sed in ea parte, quæ retris latine sterquiliniq; & balnei odoribus libera est. Idem lib. 8. cap. 14. Nos similiter appellamus apium cubilia, apicaria.

Apiciarius, Qui curat, siue qui possidet apes. [ἀπείρω. Ital. *Colmenario* à possessore dell'api. Hisp. *Colmenero*] Plin. lib. 31. Prouentum enim sperant apicarij largē horefcēte thymo.

Apicarium, [ἀπείρω. Ital. *Colmenario*] Herba est, qua apes mirum in modum delectantur: vnde & Melisophyllon, & per synopen Melisophyllon appellatur. Vulgō *Melissa*. Vide latius in dictione ΜΕΛΙΣΟΦΥΛΛΟΝ.

Apialtra, [ἀπείρω. Ital. *Colmenario*] Aus dicitur, quæ apes comedit. Alio nomine Meops dicitur de quo vide infra suo loco.

Apicius, sūm, ab apibus: sicut à vermis Vermiculatus. Dicitur quod apium impressam habet similitudinē, vt, Apicaria mensa, apud Plin. lib. 13. cap. 5. vbi de mensis ceditis loquitur.

A P I S V S, Iuntis, pen. cor. ἀπείρω, Montis nomen est, qui Nemæ superiacet, vbi Theseus Ioui primū operatur: creditur. Dictus ab heroe, cui Apelas nōmē erat. Papius, Mons erat iudaci seductus in aethera dorso. Nōmē Lernæ dicitur Apicaria coloni, Gētibus Argolicis olim facit. In castigationibus tamen exemplaribus hoc loco apud Statium Aphelanta legitur à nominatio Aphelas. Apud Plinium autem lib. 4. cap. 5. Apelas absq; aspnatione.

Apex, icis, Proprie virga in summo flaminis pileo, in cuius extremo modica lana est: quod primum constat ad Albi Alcanii inscripsi. [ἀπείρω. Ital. *Apice*. Hisp. *Apice*] Hodie ponitur hanc insula hoc nomine appellari potest. Valer. lib. 1. At Sulpicio inier sacertandū à capite apex p. uolaplis, eidem sacerdotiū abilitat. ¶ Peruagat; tamē sumitur pro summa verticis parte, quod longe sit à pedibus, & pro cuiusq; rei summitate acuminata. Columel. lib. 5. Elisiq; velut apex pronus imminens vocatur. Cicero ve

rō transiit ad summā rei alieius dignitate in: Apex, ἀπείρω, inquit, senectutis est autoritas, quanta fuit in M. Caelio Metello.

Apiculus, diminutiuum, Parua apex. [ἀπείρω. Ital. *Apiculus*. Hisp. *Apiculus*] Feltus, Apiculus, filum est quo flammis velatum apicem gerunt.

Apexabo, onis, Insectum sanguine plenum, admixto pinguis dictum quod in similitudine quiddam, quasi in capite apicem habet. Varro lib. 4. de ling. Latina.

Aphaca, æ, siue Aphate, ces, ἀφάκη, Herba est in aruis nascent; paulo altior leute, folijs admodum tenuibus, terna aut quaterna semina nigra in hiliquis ferens. Hæc Plin. lib. 27. cap. 5. Ruellius eandem esse putat cū ea, quam vulgus Viciam agrestem appellat.

Aphareus, pen. corr. ἀφάριος. Dicit potest abscessio. Figura quæ à principio dictionis litteram vel syllabam auferit, vt, Pone mac uti, pro Depone. Ex ἀφάριος ἀφάριος.

A P H A R I V S, per tres syllabas, pe. cor. ἀφάριος. Patris Lyncei nomen est: à quo Ouidius Lyncei prolem Aphareiam vocat lib. 8. Metamorph.

A P H E S A S, antos, Montis nomen est supra Nemicam. Vide Apulus. Apheteria, [ἀφαιρία. Ital. *Masse*] Graeci dicunt carceres, vnde equi emicuntur ad cursum, Sunt & Apheteria, vt inquit Suidas, organa ad expugnandas vberes accommodata.

A P H I D A N T E S, ἀφιδαντες, Populi sunt ex Molossis (vt inquit Stephanus) ita dicti ab Aphidante rege.

A P H I D N A S, arum, ἀφιδνα Stephano, Locus celebris in Attica. Seneca in Hippol. -paruas alius Calcei Aphidnas.

Aphracta, ἀφρακτα, Sunt aperta, interdicta nauigia. Cic. ad Attic. Nos Rhodiorum aphractis tranquillitates aucupari eramus. Idem ad Tironem, Nolli aphracta Rhodiorum, nihil est quod minus fluctum ferre possit. ¶ Legitur & Aphractas mascul. gene. Cic. ad Att. lib. 6. Nos Eræsi vehementissime tardantur: detraxit viginti ipsos dies etiam aphractus Rhodiorum.

A P H R I C A, ἀφρίκη, Tertia orbis pars, ab Asia Nilo fluuio, ab Europa mari Mediterraneo discretata dicta, quasi Aprica, quod solis aestibus maxime sit exposita. Alij à Græcis sumpti putant nomen huius egyptum, vt Africa dicta sit, quasi ἀφρίκη φάρις, hoc est sine horrore aut frigore. Est enim hæc regio calidissima, vt quæ magna sui parte inter Tropicos sita sit. Vide plura supra in dictione ΑΡΕΤΕΑ.

Aphrodisia, ἀφροδισια. Dicuntur Veneris festa, vel veneris voluptates.

A P H R O D I S I A S, ἀφροδισια, Insula est in mari Persico, vbi Persis à Carmania dissecitur: sic dicta, quod in ea Venus quā religioissime colebatur: alio nomine ἀφρίκη dicta. Insula huius meminit Plinius lib. 6. cap. 25. ¶ Est præterea Aphrodisias Cilicie oppidum teste Stephano. ¶ Est item insula in Oceano Hispanico, non procul à Gadibus: quæ Plin. lib. 4. cap. 22.

A P H R O D I S I V M, ἀφροδισιον, Oppidum fuit in Latio maritimum quod postea murato nomine Antium dictum est. De hoc Plinius lib. 3. ca. 7.

¶ Apud Græcos hoc nomen significat statua Veneris, atq; adeo res ipsa venerata. Vnde & ἀφροδισιον dicunt, pro eo quod est Rem venereum exercere.

A P H R O D I T E S, ἀφροδites, Veneris cognomen est, dictum ἀφρίκη ἀφρίκη, hoc est à spuma. Venerem enim ex spuma maris ortam esse Poetæ fabulantur.

A P H R O D I S I V M, ἀφροδισιον, Caræ promontorium est Pomponio, quod Aphrodisias Plinio appellatur. ¶ Est & Aphrodisium Ptolemæo vrbis Africa. ¶ Est præterea Aphrodisium Hispania: Tarraconensis promontorium, eodem autore.

A P H R O D I S I V S, ἀφροδισιος, Præsul Bituricensis, Petri discipulus, genere Aegyptius, qui diem suum obiit apud Bituriges, teste Volaterrano.

Aphronitrum, [ἀφρονιτρον. Ital. *Schioma di Saluino*. Hisp. *Alatrou*] Spuma nitri: de qua Plinius lib. 31. cap. 10. & Marc. lib. 14. Rusticus es? nescis quid Græco nomine dicat? Spuma vocor nitri, Græcus es? aphronitrum.

Aphron, Plinio herba est ex generibus papaueris, folijs (si propius intuari) passerum speciem representantibus, radicem habens in summa terre cute, semine spumoso. A Dioscoride [ἀφρόν] ἀφρόν, Hoc est spumum papauer appellatur. De hoc Plin. lib. 20. ca. 19.

Aphrocorodon, ἀφροκορόδον, Genus est alij maioris incrementi, quod à Plinio [ἀφρόν] apicium vocatur. Nominis ratio diuersa traditur. Nam Columella ab Aphris nomen sumptisse existimat. Vlpicum (inquit) quod quidam allium Punicum vocant, Græci Aphrocorodon. Plinius à spu ma dictum existimat, quum gignit in pulmentariis quibus adhibetur: ita enim habet lib. 19. cap. 6. Vlpicum quoq; in hoc genere Græci appellauerunt allium Cyprium, præcipue Aphricæ celebratum inter pulmentaria totis, grandinis alio. Tritum in oleo & aceto mirum quantum increfcit spuma.

Aphroclenus, ἀφροκλένους, Lapis alio nomine Selebitis dictus, ἀφρίκη [ἀφρόν] ἀφρόν, Nascitur in Atabia, colore candido, pellucidus & minime pouderosus. A Latinis etiam Lunatis lapis appellatur. Vide Dioscoridem lib. 5.

Aphthæ, ἀφθαί, Exulcerationes sunt in summo ore, infantibus peculiariter, prouenientes vitio lactis quo nutritur, calido humore corrupti. Oriuntur & in arare proculioribus, quum ora illis intumescunt, rubescuntq; calidis humoribus eō commicantibus. Vide plura apud Cælium Rhodig. lib. 9. cap. 10.

A P H T H O N I V S, ἀφθόνιος, Sophista cuiusdam nomen, qui in Rhetorica Hermogenis [ἀφθόνιος] ἀφθόνιος, hoc est præexercitationes conscripsit, quæ etiam hodie extant.

Aphyia, ἀφύη, Pilei genus candidum, molle, ac tenerum, quod ad mortuum igni protinus decoquitur. Vnde Proverbia, Aphyia ad ignem ea quæ celeriter intereunt, aut consumuntur. Pileis huius meminit Aristoteles lib. 6. Animal. Theodorus Apulum vertit. Athenicenses [ἀφύη] ἀφύη, hoc est mendicorum [ἐπώνι] ἐπώνι vocare solent, obuiam rei vilitatē. Cic. Att. lib. 4. Aphyam populi vocat (sentiam, & fordes populi. Quare (inquit) vt huiusmodi curio, ita perferere ad me quid primus dixi, quid secundo, quid Censoris, quid Appius, quid illa populi aphyia, denique etiam quid de te fiat, ad me velim scribas. Vide Cælium lib. 5. ca. 19.

A P H Y D N A, Vide A P H I D N A.

Aphythacoras

apud Boetius inuenitur prima correpta: quæ, si per m, scriberetur, mutatione positionis necessario produceretur. Sic in Arato, Naubus affusa

nam iustitiam ex animis patres & ceteris magister, per totum mundum
artem medicinarum persequitur, & citharam adinuenit, & idem dicitur Liber,
quod

quod liberet vagetur per aërem. ¶ Nomius etiam, id est pastor dictus est ab eo, quod Admeti regis paucit amentia. Apollinis tripodem vas aureum iussit consistat tuium pedum, à Vulcano fabricatum, et pro munere Pelopi datum, quem vxorem duceret. Porphyrius ait eundem esse Solem apud superos, Liberum patrem in terris, Apollinem apud inferos. Vnde etiam eria insignia circa eius simulachrum videmus: Lyram, quæ nobis celestis harmonia imaginem monstrat: Grynam, quod terrenum nomen ostendit: Sagittas, quibus infernus deus iudicatur: et novius. Vnde et Apollo dictus est et quidam existimant, et πῦρ ἀπὸ λυαίου, quod perdere significat, siue destrucere, quod non paucos nimio astu crediderunt extinguere. Vnde etiam spicula ei assignavit vetustas: quæ tamen non dextera gestat, sed sinistra, quod ad iniudum prompior sit quam ad nocendum. Vnde etiam nonnulli πῦρ ἐκ τοῦ ἀπὸ λυαίου τοῦ νέοντος, hoc est ab abigendis morbis, Apollinem dictum existimant.

Apollineus, a, um, adiect. φαιός: ut Apollineus ars, pro arte medica. Ouid. lib. 3. Trist. Nullus, Apollineus qui leuaret arte malum, est. Et ars Apollinea, pro arte vaticinandi. Ouid. in Ibiu, Apollinea clarus in arte loquax. Tiresiam intelligit.

Apollinare, Ludus, qui in honorem Apollinis fiebant: de quorum institutione vide Liliuin. ἀπολλιναι. Cic. ad Att. Ludus Apollinarius: Diphilus tragædum in nostrum Pompeium petulantem inuectus est. Vide de his plura librum de legibus Romanis ab Aldo in lucem emillum.

APOLLONORVS, ἀπολλωνός, Nomen pictoris excellentis, et nomen oratoris Pergamæ. Apollodoros fuit memoratur. Primus Atheniensis Comicus. Secundus Celeus, cuius comædiæ fuerunt Philæolphi, et Sisyphus. Tertius Tarsensis Tragicus. Quartus item Atheniensis Grammaticus, Aristarchi discipulus. Quintus Pergamæus rhetor, præceptor Calidii, qui docuit Augullum. Sextus Alexandrinus Comicus, Menandri amulus.

APOLLONIA, ἀπολλωνία, Oppidum in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari adiacet, Corinthiorum colonia, optimis oliui instituta legibus. Vixit his temporibus Ptolæus nominatur. De hac Strabo, Condidit Apolloniæ Corinthii Corcyraque ab Acante fluuiio stadiis decem, à mari sexaginta. ¶ Est et Apollonia inter insulas Thraciæ, cis Istrum amnem locata. ¶ Est et Apollonia ciuitas in Creta, et alia in Syria. Vide Stephanum.

APOLLONIA TAE, ἀπολλωνιάται, Populi Apolloniæ. Valer. Max. lib. 1, Apolloniae quidam penitentiam egerunt.

APOLLONIVS, ἀπολλωνίος, Nomen philosophi Alexandrini, qui Rhodi vixit: vnde et Rhodius appellatus est. ¶ Fuit enim hoc nomen Alabandensis Philosophus, didicius à Suetonio clarissimus dicendi magister, sub quo (ut Plutarchus scribit) Cicero, et Cæsar condiscipuli fuerunt. Præter hos fuit et Apollonius Tyaneus, Pythagoricus philosophus, et magus, cuius vitam scripsit Philostratus, Græcorum omnium mendacissimus. Ferebat hic dum Ephesi vitam ageret, et forte in multitudine disputaret, per eam horam, quæ Domitianus interfecit, defixit et clavis scissæ, atque ibi primum loqui potuit, exclamasse, Euge Stephane, pulchre, Stephane percute sceleratum: pulsasti, vulnerasti, et interfecisti.

Apologia, ἀπολογία, Ital. Apologia di se. Hisp. Respuesta, excusacion] Responso vel satisfactio, defensorio seu excusatio, quæ et Apologeticon, et Apologema, ἀπολογημα dicitur: vnde Apologeticus liber, quo nos expurgamus, aut aduersario satisfacimus.

Apologus, pen. cor. ἀπολογος, Ital. Favola. Hisp. Ficion, confejta, a novela fingida] Fabula in qua bruta animalia loqui introducantur. nam est quædam ex humilibus rebus composita forma ac species accommodata ad videndum, quæ et Apologia dicitur. Cic. de Orat. Et ad hoc genus adseruitur etiam nomenclaturæ apologorum. Vide Quin. lib. 5, cap. 11.

Apologus, as, Postulo, ἀπολογίζομαι. Senec. epist. 47. Et sepe illum inuicem apologauit. Gallie dicitur Bracard.

Apologatio, onis, i, ἀπολογία, Quin. lib. 5, ca. 11. Nostorum quidam, non sane recepto in vsum nomine, à pologationem vocant. De fabulis loquitur.

Apomeli, itis, ἀπομელი, Potus confectus ex maceratis aqua fauis, medium inter nullam et oxymeli locum obtinet: cuius plurimus est vsus circa Peloponnesum: vnde scribit Galenus lib. 8. Method.

APONVS, pen. cor. ἀπὸν, Fluius seu fons calidis aquis, haud longè à Patauio, vel vicus ipse, in quo Balneæ sunt. Lucan. lib. 6. Colle sedens, Aponus terras vbi fumifer exit, Atque Antenorei dispergitur vnda Timæi. Aponus autem dicitur non tam quod morbis medetur, quam quod sine dolore remedium afferat.

Apophasis, pen. cor. ἀποφήσις, Negatio, abuentia, depulsio. ab ἀπὸ φησι. Vide de hac figura Quint. lib. 9, cap. 1. ¶ Aphaphasis etiam dicitur catalogus: et index bonorum: qualis ferè fieri solet à morte alicuius. Iuris periti suo quodam more vocant Inuentarium. Dicitur autè Apophasis in hac significatione ab ἀποφαινω, quod est in rationes tutele referre.

Apophlegmatismi, ἀποφλεγματισμοί, Vocantur remedia, quæ in ore retenta, vel manducata, aut linguntur subditi, noxios quosque humores ex capite detrahunt. Fit à verbo Græco ἀποφλεγμίζω, quod est capitis pituitas expurgo.

Apophyades, ἀποφύδες, Latine Appendices vocari possunt, quæ scilicet rei alicui agnoscuntur. Vnde et Aristoteles ἀποφύδες vocat intestinum appendices, quæ et εὐφύδες dicuntur.

Apophoreta, pen. prod. ἀποφορέα, Ital. Mantia. Hisp. cosa que se dan como preñia] Munera que dari solebant Saturnalibus: quem morem hodie quoque seruamus mense Decembri, in natali Saluatoris die. ¶ Munuscula quoque, quæ à cæna conuiuii dabantur domum auferenda, etiam Apophoreta dicebantur: ita dicta à verbo Græco ἀποφέρειν, quod auferre significat. Suetonius in Domit. Dabat sicut Saturnalibus viris apophoreta, ita per Calendas Martius feminis.

Apophthegmata, Cice. i. Offic. Mulcæque multorum facere dicta, vt ea quæ à senè Catone collecta sunt, quæ vocant ἀποφθίγματα. Ita. 5. sententia a ouero dicto breuè. Hisp. Dicho grauioso y sentenciado.

Apoplectici, ἀποπληκτικοί, Sunt quorum videlicet et corpus, et mens stupet ictu fulminis, aut morbo. Celsus lib. 3, cap. 26, vocat Attonitos.

Apoplexia, [ἀποπληξία. Ital. Gocciola.] siue Apoplexis, Est stupefactio neruorum totius corporis cum priuatione sensus et motus. Ita dicta à verbo Græco ἀποπλησσω, quod est percussio, alio, attonitum reddo. Celsus lib. 6, cap. 26. Attonitos quoque ratò videmus, quorum et corpus et mens stupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo, ἀποπληξία hunc Græci appellant. Idem capite proximè sequenti: At resolutio neruorum frequens vbiq; morbus est: sed interdum tota corpora, interdum partes infestat. Veteres auctores illud Apoplexian, hoc Paralyzin nominauerunt. nunc utrunque Paralyzin appellari video.

Aporiur, aris, Verbum ex Græco ἀπορίω tractum, quo interpret Testamenti noui vsus est 2. ad Cor. cap. 4. Significat autem modo hæreo, et concilij inops et perplexus sum: modo ad summam angustiam cecidit: modo indigeo.

Aporia, x, ἀπορία, Indigentia, vel dubitatio, et consilij inopia.

Aporon, ἀπορον, Contradictio: genus inexplicabile, cuius exemplum proponitur à Gellio lib. 9, cap. 19.

APOTROGAS, ἀποτρογᾶς, Græci vocant defluxus quosdam aërios, qui ad terram labentis, stellærum casus imitantur.

APOTROPEIS, ἀποτροπῆς, pen. prod. à Cicerone dicitur Reticentia, à Cello Obreicentia, alij interruptionem appellant. Nam est quasi interceptum silentium. Figura indignantis familiaris, in qua verbum extrinsecus subintelligitur. Virg. 1. Aeneid. Quos ego deest enim Puniæ, vel quid finit. Quin. lib. 9, Omne in quo aliquid deest, Apotropeis poterit appellari.

APOSTATA, penul. cor. ἀποστάτης. Ital. Sfrutato, ribelle. Hisp. Casa rebelde, o que rebela] Defector, siue defensor: vt qui à dūce suo ad hostes transfugit, aut à Christianis ad Ethnicos, vel Iudeos. Monachos quoque, qui ab instituto suo resiliunt, Apostatas, vocamus. Huiusmodi autem defectio, Apostasia ἀποστασία appellatur.

APOSTATO, as, pen. cor. ἀποστατήρ, Ital. Ribellare. Hisp. Rebelar] Rebello, abistto, et oppugnatio quod antea defendebam. Cyprian. ad Corn. Eos qui velat apostatauerunt, et ad seculum, cui renuntiauerunt, reuerterentur, gentilitate viuunt, vel ad hæreticos transfugæ facti, contra Ecclesiam perniciosa arma suscipiunt.

APOTEMA, atis, pen. prod. ἀποτέμα. Ital. Postia, postema. Hisp. Botor] Est tumor præter naturam, quum pus ex phlegmone resolutum in quendam quasi sinum colligitur: vel etiam nulla præcedente phlegmone, quum humor quidam acris statim ab initio in parte aliqua colligitur, spatiūque sibi molliens vel inter duas tunicas, vel sub certis membranis, nimia diffentione eam exoriat. In autem præcipua horum sunt genera, quorum singula propriam appellationem sunt sortita à rebus in ipsis contentis. Nam si quiddam melli simile contineant, Melicerides μελιχιδες appellantur. Si pingue quippiam in morem stearum, Steatomata, στεατόματα. Quod si pulvis similitudinem referat quod in ipsis continetur, Atheromata ἀθήροματα dicuntur. Dicitur autem Apotema à verbo Græco ἀπώμα, quod est abscedere: vnde et Latini verbum ex verbo exprimentes, Abcessum appellantur. Cels. lib. 2, cap. 1. Abcessus corporis, quæ Apotemata Græci nunciant. Plin. lib. 20, cap. 33, suppuracionem interpretatur: Caro (inquit) cicui interior clauis pedum et suppuracioni bus medetur, quæ Græci vocant Apotemata.

APOTOLVS, ἀποτολός, Latine missus, siue nuntius dicitur, ab ἀποτίζω mittere. Apotolorum autem quatuor sunt genera. A Deo missi, non per hominem, vt Moses: à Deo, sed per hominem, vt Iesus Naue: per hominem tantum, siue nostris temporibus multi fauore vulgi in sacerdotum subrogati sunt: ex se autem, siue sunt ipsi pseudoprophete. ¶ Apotoli etiam dicebantur litteræ dimissoriae de quibus Alciatus de Re rum et verb. signifi. ¶ Athenis quoque, Apotoli, magistratus quidæ erant, quorum officium erat rectè atque ordine curare atque instruere classem.

APOTROPHE, ἀποτροπή, dici potest conuersio: Figura quum sermonem à iudice vel auditore ad absentem aliquem conuertimus. Tè nunc alloquor Africane, cuius mortui nomen splendori ac decori est ciuitati. ἀποτροπή enim auertit.

APOTROPHVS, ἀποτροπή, Collisionis nota, in fine alicuius dictionis, denotans vocalem præcedentis dictionis elisam propter hiatum: vt ἀπὸ π, pro ἀπὸ π.

APOTELSMATA, ἀποτελσµατα, Effectus horoscopi, hoc est quicquid exlun ex astrorum compositione et aspectu mutuo affectu, in natali hora cuiusque efficit. ¶ Hinc Apotelesmatici ἀποτελσµατικοὶ post Homerum atque dicti sunt, qui nunc Mathematici et Chaldei vocantur: quorum curiositas nihil reliquit, quod planetarum non subiiceret potestati: vt in primū librum Hicad. annotauit Eustathius.

APOTHECA, [ἀποθήκη. Ital. Caneca, bottega. Hisp. Botega o taberna o tienda] Cella vinaria, vbi vinum et conferuatur et venditur. Plin. Tantum pecuniarum detinent vini apothecæ: nec alia res maius incrementū sentit. Idem, Vina in apothecis Canis ortu mutantur. Dicitur etiam Apotheca statio, in qua res venales exponuntur.

APOTHEOSIS, [ἀποθεωσις. Ital. Consecratione, deificatione. Hisp. consecracion] Consecratio, seu deificatio, relatio in numerum duorum: quæ quibus exremionis apud Romanos fieri soleat, eleganter scribit Herodotus. li. 4.

APOTOMIA, ἀποτομία, Maior pars semitoni, quæ à Latinis discissio dici potest: ita verbo Græco ἀποτομή, quod est abscindere.

APoxyMENOS, ἀποξυµενός, Signum xreum Lyppi, quod à M. Agrippa ante thermas suas dedicatum Tibertius Cæsar derexit, et in cubiculum suum transfudit: quod tamen, populi clamoribus adductus, postea reposuit. Erat autem imago distinguentis se: ita dicta à verbo Græco ἀποξύνω, quod est distringere.

APOTEMA, [ἀποτέμα. Ital. Acqua cocta con varijs condimentis. Hisp. cocimiento de muchos cosas] Aqua cocta cum varijs condimentis, decoctum ex herbis. A verbo Græco ἀποτέμα, quod est deferre, scilicet.

APPARATUS, & APPARITIO, vide A P P A R O.

APPAREO, es, pen. prod. [αἰσθημαι. Ital. Apparire. Hisp. Aparecer] Significat Videor. Virgil. 1. Geor. Apparet liquido sublimis in aëre Nixus. ¶ Est etiam de improviso se ostendere. Cic. Quum equites Antiochij apparuissent. ¶ Item obedire, et præsto esse ad obsequium, παριστῆναι. Virgil. lib. 12. Hæ Iouis ad solium, seu iuxta ad limina Regis Apparent. ¶ Apparece

approbare hunc gregem & fabulam, in craftinum vos vocabo. Cic. pro
f. Scrb.

[illegible]

sine dominij significatione aliquando inueniatur: vt latius docebimus suo loco. ¶ Apud aliquando accipitur pro Inve apud Terentium in Andria, De Dauo modò apud fortè audiri. ¶ Apud se dicitur esse qui omnis negotijs se in recessum recipit. Cic. lib. 1. de Orat. Marcus verò Scavrus, què non longè ruri apud se esse audio. Magis tamen videtur Apud se in hoc Ciceronis loco accipi pro, Domi suar: quæmodò frequenter apud Terentium, Apud nos, pro Domi nostri.

APVIA, *Puglia*, Italiz regio, mari Adriatico còtermina, inter Daunià & Calabrià, quæ & Iapygia, ab Iapyge Dardali filio, qui eam regionem tenuit, dicta est. *Iapygia*, Corripit autem hoc nomen primam syllabam, & vnico p, scribendum est: Iapygia tamen interdum alterum p, vt eandem producat. Secundam autem syllabam semper producit, Contra Appulus semper primam producit & corripit medià. Horat. lib. 3. Carm. Nutricis extra limen Appulis. Iuuenal. Vendit agros, sed maiores Appulia vendit. vbi & prima producit. ¶ Hinc Apulos, a, um, siue Appulus, adiect. Lucan. lib. 5. Appulus Adriacas exit Garganus in vndas.

APUS, odis, vide Apodes.

APYRINON, *ἀπύρινον*, Genus est mali Punici dulcissimi, ita dictum, quasi *ἀπὸ πυρρός*. hoc est, siue nucleo: non quòd prolixus nucleis carcat, sed quòd eos habeat minus lignosos. Quo hit, vt & acinos habeat blandiores & minus amaros. Plin. lib. 13. cap. 19. Mart. lib. 13. Lecta suburbanis mittitur apyrina ramis, Et vernè tuberosi quidi cū Libyci. ¶ Legitur & adiectum apyrinus, a, um, vt apyrinus fructus, hoc est dulcis, nucleisq; minus lignosis, quales habent apyrina. Col. lib. de arboribus cap. 13. Ea res & fertilis arborem reddet, & primitiuis annis fructum vinolum: postea vero etiam dulcem, & apyrinum faciet.

APYRUM sulphur, *ἀπύρρον*. Plin. lib. 33. cap. 15. vocat sulphur viuum, quòdque ignem non est experiri: *ἀπύρρον* enim Græci vocant incoctum, & quòd igni non est admodum. Vnde & Apyr tripodes *ἀπύρρον* tradidebantur, qui ignibus inacti erant, vt qui non culinarius vsui, sed domorum templorumque ornati dicantur erant.

APYROTUS, *ἀπύροτος*, Gemma igniti carbonis similitudine referens, quam Ouid. 2. Metamorph. Pyropum vocat, Latini Carbunculum: inde Apyrus dicta, quòd ignem non sentiat. Plin. lib. 37. ca. 7. Principum habent Carbuncula, similitudine ignis appellati, quam ipsi non sentiat ignis: ob id à quibusdam Apyrioni vocati.

A ante Q

Aqua, còponi videtur ex à & qua: quasi à qua viuamus. [id est] Ital. *Acqua*. Hisp. *Agua*. Vnde aqua & igni interdici solebat damnatis. Aquam & ignem sumebant nuptæ, & qui funus perfecti fuerat, redeuntes ignem supergrediebantur aqua aspersi, quòd purgationis genus vocabat suffocationem. Hoc elementum ceteris omnibus videtur imperare. Terras enim deuorat, quæ, si flamas necant, scandunt in sublime, & ipsum quoque sibi vendicat calid. Quid esse mirabilis potest, quàm stare in celo aquas? At illi non modò in tantà altitudine, sed secum quoque, piscum examina, & lapides rapiunt. Eadem cadentes omnium terra nascetium causa sunt frigides, arbores, frutices iuuant: migrat in calum vt vitale animam deferat herbis. Præterea alibi calida sunt, alibi frigida, alibi tepida, & penè omnibus morborum generibus auxiliantur. Aliæ sulphureis, aliæ ferri, aliæ aluminis, aliæ salis, aliæ nitri, aliæ bicuminis, aliæ azis. Aliæ acidæ sunt, aliæ salis, & cunctæ hominū tantum causa videntur erupisse. Generatim aeris profunt omnes: aliæ pedibus, aliæ coxæ, aliæ diuis, aliæ luxatis, aliæ fractis: aliæ exaniant alios, aliæ sanæ vulnera, aliæ capiti auribusque, & oculis primam medetur: aliæ sterilitatem mulierum, & vitiorū infamiam abolere produunt, nonnullæ iuuant calculosos, aliæque prohibent aborti. Sunt quæ tollunt vitiliginis, aliæ podagris profunt, aliæ tertianas febres discutiunt, aliæ dentes siliunt, aliæ vngulas etiam inuentorū indurât, aliæ subtiliores faciunt sensus, aliæ memoriâ auferunt, aliæ obliuionem inducunt, aliæ canoras voces faciunt. Hæc Perotus ex Plinio, quibus illud præterea addidit: deduxisse aquas in agro Viterbiensi, quæ lethargicos, & hydropicos & colicos curant, luxatos statim siliunt, dentes ex collatis siliunt, scabium, lichenas, vitiliginis mira celeritate tollit, sanem omnino sublimi fastidio inducunt, locum condant mulieribus afferunt, venter debilitatam excitant, calculorum vitia discutiunt. Hæc ille. Alij aquam, quasi æquam, hoc est, æqualem dictam volunt, ablato e, quòd aqua, nisi ventis agitur, nihil sit æqualis.

Aquila, diminutiuum ab aqua. *ἀδύλος*. Cic. lib. de Orat. Quæ mihi videtur non tam ipsa aquila, quæ describitur, quàm Platonis oratione creauit. Et lib. 2. vbi non sclusa aquila teneatur, sed vnde vnuerfum flumen erumpat. ¶ Et Aquila Ptolemæ oppidū Herteriz: vnde Aquilenses, quos Aquenses vocat Plinius lib. 3. ca. 5.

AQUADUCTUS, us, ubi ab aqua ductenda. [id est] Ital. *Acquedotto*. Hisp. *Agueducto*. *Agueducto* pariter vocatur aqua. ¶ Est enim aquarum deductio, hoc est quum alicunde aqua deriuatur, vt per cuniculos impositis canalibus aliò inducatur, siue ad bibendum, siue ad irrigandū, vt est videre apud Iulium Frontinum in libro de Aquaductibus Romanorū. Erat autem apud veteres duplex ratio ductendæ aquæ. Nam aut per subterraneos cuniculos ducebatur, aut opere arcuato. Vtriusque generis etiam hodie Romæ non pauca extant vestigia. Vlpian. de Seruit. rust. præs. Seruitutes rusticorū prædiorum sunt hæc, iter, actus, via, aqua ductus.

AQUALICUM, dicitur quum aqua pluuialis remedijs quibusdam elicitur: quod in magnis siccitatibus aliquando factum ceciderit. Aquæ miniales, mensæ adhibebantur antiquis, quæ decoquebantur vt essent salubriores, *ἀδύλα νηπρία*. Postea colonnario & sacco attenuabantur, deinde refrigerabantur.

AQUAGIUM, quasi aqua æquum, idem quòd aqua ductus, *ἀδύλα νηπρία*. Plin. lib. 13. cap. 1. Pompei. hoc iterum aqua. quod. Dum ne fundum domino, aut aquagium ruralibus deterius faciat.

Aqua intercus, Morbus est, quem Græci Hydropem appellat: eum inter eum aqua colligitur, quia corpus turgescit. *ἀδύλα νηπρία*. Nonius. Aqua intercus, hydropis morbus, quasi aqua inter eum. Cic. 3. Offic. Siquis medicamentum cupiam dederit ad aquam intercutem. A Cello Aqua inter eum appellatur. Inter enim habet ille lib. 3. cap. 2. Longas verò fuit potest morbus eorum, quos aqua inter eum male habet. Plinius vocat Aquam subter eum intercutem.

AQUALICUS, pen. cor. Aluus, quòd sordes defluunt. Item genus quoddam lati interitini, ex quo facrimina fieri solent. Apicis, Repic aqualicum, sic vt laxamentum habeat, ne diffiliat in coctura.

AQUALICULUS, diminutiuum est ab aqualicus. Vas est in quo pores forbent. [id est] Ital. *Albuculo* de porci. Hisp. *Albuculo* de porci. *Albuculo* deinde comen los pueros. ¶ Per translationem pro ventre siue alio sumitur, tam occultata, quàm apparente, inquam sordes funt. Persius Sat. 5. nugaris, quum tibi calice Pinguis aqualiculus propense sequepiede extet.

AQUALIS, gene. m. scilicet, Genus vas ad aquam tenendam, quò aqua manibus datur, quòd & Marellio dicitur, teste Varcone. [id est] Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo* de aqua para buer. ¶ Plautus in Cure. Date isti sellam vt sedeat, & aqualim cum aqua.

AQUATIOSA, Dicuntur lotrina, in quas lotura prolicetur: nec in culinantum, sed & in ericlinis, & cubiculis, & cationibus cum dignitate & elegancia sunt.

AQUATIOSI, Dicuntur mulierum impudicarum sordidissimi affectu. Festus. *ἀδύλα νηπρία*. Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*.

AQUATIOSUM, siue aquatius, Locus in quem sordida aqua demittitur, qui & Lauatrina dicitur à lauando, & per synecopen, Latrina.

AQUARIUS, a, um, Quod ad aquam pertinet, *ἀδύλα νηπρία*. vt, Cos aquaria, Res aquaria. Gellius, Re aquaria defectos. Plin. lib. 34. Quippe quum in exacuendo oleares cotes, & aquariz differat, oleo delicatior sit fiat acies.

AQUARIUS, rui, Vnde cunctum signum Zediaci, est proximum Capricorno, quod oritur x v. Cal. Februa. [id est] Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*. ¶ Enulatur Poeta huc fuisse Ganymedem, quem Iupiter, eius pulchritudine captus, ab aquila in calum raptum, ministrum suum fecisse existimatur.

AQUARIUS fulcus, Qui aquam educit, *ἀδύλα νηπρία*. Colum. lib. 2. Crebrusque fulcos aquarios, quos, & nonnulli Elices vocant.

AQUARIUS, en, cum, Qui in aqua degit, *ἀδύλα νηπρία*. sicut Terrestres, qui in terra viuunt. Plin. Terrestres & aquatici pisces.

AQUATILIS, pen. cor. Idem quòd aquaticus, *ἀδύλα νηπρία*. Plin. lib. 9. c. 12. Aquatilium tegmenta plura sunt. Cic. r. de Nat. deo. Bestiarū autē terrena sunt aliz, partim aquatiles, aliz quæ accipites, in vtraque sede viuentes.

AQUOR, aris, verbum callense est, Aquā haurio, siue aquam fero, ad vsum exercitus, vel alterius rei. [id est] Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*. ¶ Enulatur Poeta huc fuisse Ganymedem, quem Iupiter, eius pulchritudine captus, ab aquila in calum raptum, ministrum suum fecisse existimatur.

AQUOR, onis, verbale, Actus aquandi, hoc est aquam ad castra afferendi. [id est] Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*. ¶ Enulatur Poeta huc fuisse Ganymedem, quem Iupiter, eius pulchritudine captus, ab aquila in calum raptum, ministrum suum fecisse existimatur.

AQUATOR, oris, Qui aquandi ministerium, præsertim in exercitu, facit. [id est] Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*. ¶ Enulatur Poeta huc fuisse Ganymedem, quem Iupiter, eius pulchritudine captus, ab aquila in calum raptum, ministrum suum fecisse existimatur.

AQUATUS, ta, tum, Aqua infusus. [id est] Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*. ¶ Enulatur Poeta huc fuisse Ganymedem, quem Iupiter, eius pulchritudine captus, ab aquila in calum raptum, ministrum suum fecisse existimatur.

AQUATUS, a, um, Quod ex aqua est, *ἀδύλα νηπρία*. vt, Color aqueus.

AQUOSUS, sa, sum, Quod copiam aquæ habet. [id est] Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*. ¶ Enulatur Poeta huc fuisse Ganymedem, quem Iupiter, eius pulchritudine captus, ab aquila in calum raptum, ministrum suum fecisse existimatur.

AQUA, *ἄνδρα γυναικα*, Verbs in Gallia Aquitanica, Ptolemæo. Hanc vulgò *Autunum* vocant.

AQUA, *ἄνδρα γυναικα*, Verbs in Britannia insula, Ptol.

AQUA, *ἄνδρα γυναικα*, Hodie vocatur oppidū Narbonensis prouinciz, ad alterum ex Rhodani ostijs situm. Ptolemæus Mariana vocat appellat, & propinqua fossa, quam Marius ex Rhodano duxit in vicinum lacum, ostreir (vt scribit Strabo) abundantem. De hac fossa vide Plinium lib. 3. cap. 4. & Melam lib. 2. & Scrabonem lib. 4. Vulgò *Agues mortis*.

AQUA, *ἄνδρα γυναικα*, Verbs in Gallia Narbonensis, iuxta quam sunt aquæ calidæ, quæ agros curare solentia appellatæ à Sextio quodam Romanorum duce, qui perdomitis Salybus oppidū hoc extruxit. Autor est Strabo lib. 4.

AQUIFOLIA, species est ilicis, mespilis folijs referens, *ἀδύλα νηπρία*. Theophrasto: vnde & Mespilus sylvestris, *ἀδύλα νηπρία* à nonnullis appellatur. Vide Plin. lib. 24. c. 13. & lib. 27. c. 8.

AQUILA, vrbis nomen est in Brutis, ex ruinis Euronis antiquissimi oppidi à Longobardis edificata. Volaterr.

Aquila, *ἄνδρα γυναικα*. Ital. *Albuculo*. Hisp. *Albuculo*. ¶ Regina autē, quæ postea Iouis altem, eiusdemque armigeram appellat, & fulmina ei subministrat fabulatur. Cui fabulæ occasionem dedit aquile naturæ: quia sola autum & fulminis itum non laditur, & Solis fulgorem oculis incommuni potest aspicere. ¶ Sex autē aquilarū genera enumerat à Plinio, Melanctos, quæ & valeriat: Pygargus: Morphos, quæ & Perenò: Homerus, Latini Planctū, & Anatariā vocat: Perenopteris: Onchos & Haliaetus. ¶ Aquila præterea, sydis caeleste est, cuius ala dextera circumlunæ æquinoctialem attingit, sinistra autem noui quodam capite Opibuchi videtur figurata. Rostrum eius à reliquo corpore diuidit circulus à Canero ad Capricornum perueniens. Exoriente Leone, occidit: exoritur autem cum Capricorno. Habet in capite stellam vnam, in vtraque ala vna, & vnam in cauda. ¶ Est etiā Aquila, piscis nomē ex genere planorū, quem & Græci *ἀνδρα γυναικα* appellant: teste Plinio lib. 9. cap. 24.

Aquilinus, a, um, *ἀνδρα γυναικα*, vt Aquilina vulgus. Plautus in Pseud. An tu inuenire postulas quinquā equum, Nisi sit miluinis, & aquilinis vngu his? Vbi Aquilinas vngulas dixit, pro manibus rapacibus, quales sunt vngues aquilarum.

Aquilifer, dicti sunt signiferi in Romana militia, *ἀνδρα γυναικα*, quum Romanis legionibus Marius in secundo Consulatu suo præpedit deauit: fuitque tanquam princeps totius legionis signū. Cuius 3. bel. Cia. In eo prelio quum graui vulnere esset affectus aquilifer. Habuerunt & Romani alia quatuor signa, videlicet lupos, montanos, equos, apros, quæ singulos ordinēs antebat. Item & dracones: vnde Draconia. Postea tamen, repulsi ceteris, nam seruauerunt aquilam.

Aqui.

Aquilegium, Aquæ collectio, & aquædûsus. *apud Plaut.* Si pluer, aquilegium iuuabo.

AQUILIA, *Ἀκουλία*, Vulgò, *Aquilia*, Carnorû metropolis, iuxta quâ defluit Timaunsa: legendis aquis dicta. Marialis, Et tu Ledeo faxilz Aquileia Timano. Plinius Aquileiam collocat in decima regione Italiae. Fuit autem Romanorum colonia duodecies mille passibus à mari sita. Ad eam flumine aduerso onerariis nauigatur navibus per Natifonem fluiui. Ex hac orti sunt Chromatins, ad quem Hieronymus hæpe scripsit: & Rufinus Græce Latineque eruditus, qui Iosephum conuertit in Latinum, cuius archetypû est Mediolani in sancti Ambrosii sano, Longobardis characteribus carissimissimis.

Aquilex, penul. corre. Qui aquâ colligit, ducit, & propriè qui signis quibusdam fontes nouit inuelligare. *sub p. 1. Ital. Colus dia. & cognoscit. Lingua. Hisp. El que coje agua de rramada, & el que conoce donde ay agua.* Varto. Ac hoc pacto vilior re Tuscul aquilex. Plin. Subellæ aquas credunt, & hoc habent signum aquileges.

AQUILIVS, *Ἀκουλιος*, Cognomen Iurificosulzi, factû à colore subnigro. **Q. V. I. O. pen. cor.** Ventus Septentrionalis, frigidus & siccus, ita dictus à vehementissimo volatu instar aquilæ. *[Baptus. Itali. Aquilone, borea. Hispan. Regaños, vento entre Norte y Suro.]* De hoc sic scribit Ouidius lib. 6. Metamorph.

Apra mihi vis est, qua tristitia nubila pello,
Et fræta concutio, nodosque roborat vërto.
Indaròque nives, & tectis grandine pulso,
Idem ego quum frætes celo sum nactus aperto,
(Nam mihi campus is est vnto molimine luctor,
Vt medius nostris concursibus infonset æther,
Exiliantque canis elsi nubibus ignes.
Idem ego quum subij conuexa foramina terræ,
Suppositique feror imis mea terga cauernis,
Sollicito manes, totumque tremoribus orbem.

Flat autem hic ventus, teste Plinio lib. 2. ca. 47. inter Septentrionem & ortum solstitialem, è regione Cauri.

Aquilonaris, re. adicc. *Ἀκίλων*, Cice. de Nat. deo. Sed etiam regio, quæ tum est Aquilonaris, tum Australis.

Aquilonius, a. ium, vt Loca Aquilonia, in quibus flat Aquilo. Plin. lib. 2. ca. 13. Omnes verò herbæ vehementiores effectu viribusque sunt in frigidis locis, vt in Aquilonis.

Aquilus color, fuscus & subniger. Ab aqua. *[sub p. 1. Ital. Foscus, aliquando negro. Hisp. Un poco negro.]* Nam quum antiqui duos omnino naturales colores nosceret, albu scilicet & nigrum, interuenit is quoque, qui ita neutri similis est, vt tamè ab utroque proprietatem trahat: quem potissimum ab aqua nominauerunt, cuius incertus est color. Plaut. in Pseudulo, Statura laud magna, corpore aquilo. Suetonius in Augusto, Nasum à summo eminentiorem, & ab imo deductiorem, colorem inter aquilum candidumque.

Aquiminarij, Dicuntur omnia vasa deferendis aquis deputata. *id est.* Florentinus Iurificosulzi lib. 34. Digest. Nā & pelues argenteas, & aquinarios argenteos in suppellectili esse non dubitatur.

AQUINVM, *Ἀκύνιον*, Penitæmo, Oppidum est Latij, aut (vt alijs placeat) Campaniæ, Diui Thomæ patria, qui ab eo Aquinas dicitur. Cic. 2. Phil. Quum Romani proficiscens ad Aquinum accederet, obuiam processit magna sanæ multitudo.

AQUINVM, *Ἀκύνιον*, Germaniæ nobilissima ciuitas, prius Veggera dicta, Caroli Magni sepulchro nobilitata.

AQUINIA, *Ἀκύνια*, Regio, & tertia Gallie pars, ab obliquis aquis Liguriæ. Hæc à Circeo Oceanû habet, qui Aquitanicus sinus dicitur: ab occasu Hispaniæ Septentrione Lugdunensem provinciam à meridie Narbonensem. In ea Tholosa, & Burdigala ciuitates. Hinc Aquitanus, nam: vnde Aquitani populi, & *Ἀκύνιο*.

AQUINVS, *Ἀκύνιος*, pen. cor. Sacerdotis nomen apud Phasidem. Val. Flac. lib. 6. magnij sacerdos Phasidis arctois Aquites erabat in agris.

A ante R.

Ara, Quasi ansa, vt Varro pinet, dicta est à tripodibus, quod sacrificantes ansas cenebāt: vel potius, quia pœdantes manibus aras apprehenderent. *[sub p. 1. Ital. Altare. Hispan. Ara.]* Hinc Virgil. 4. Aeneid. Talibus oracem dictis, araque sequente. Primò ergo Ausi dictæ, deinde commutatione literarum, ara. Sunc qui aras ab ardido deriuent, quod in his victimæ adolerentur. Alij ab *ἀρά*, quod est oro, (vnde & *ἀρά* oratio dicitur), quod in sacrificiis oratur. Iurates etiam olim aras tan gebant. Vnde celebratur nobilis illa Periclitæ sententia, Ad aras vltimæ amicum esse oportet: quia significatur, neminem amici causa aut peccare, aut quippiâ inhonestum facere oportere. Est etiam Ara ciuitas, Arabiæ regio, necnon & insula Arabiæ adiacens, vt scribit Ptolemæus. Habet autem hoc nomen priorem syllabâ productam. Hara aut cum hanc eandem corripit, & significat porcorum, seu autum stabulû, *ἄρα* *ἄρα*. Ouid. in Epistola Penelope: ad Vlysem, Tertius immunda cura fidelis haræ. De hoc plura suo loco.

Arabarches, *Ἀραβάρχης*, (vt pulchre ostendit Aelianus lib. 1. Prætermisissimum) Dicebatur publicanus, qui præter exigendo vestigali de pecoriibus, quæ ex Arabia in Aegyptum adducebātur. Horum autem officium Arabarchia *Ἀραβάρχεια* vocatur. Super hac re extat Constitutio Val. Græc. Theod. Inip. in hæc verba, Vlturpationem totius licentiæ subinuenimus circa vestigal arabarchiæ, per Aegyptum atque Augustaniam constitutum, nihilque super transductione animalium vendicare pernitimus. Hinc facile intelligi potest sententia horum versuum apud Iuuenalem, Atque triumphales inter quos ausus habere. Nescio quis titulos Aegyptij, aut Arabarches. Inuenitur enim in T. Alexandrini natione Aegyptium, quem Arabarchem vocat, hoc est Aegyptium publicanum.

ARABIA, *Ἀραβία*, Regio inter Iudæam & Aegyptum, ab Arabo Apollinis & Babylonæ filio. Solinus Arabiam interpretatur, faciam. Est autem triplex Arabia, secundum Plinium libro 2. Vna faxilz, *Ἀραβία* *ἡ ἑσπερία*, *ἡ ἀνατολική*, *ἡ ἡμετέρα*, altera Petraea, *ἡ πετραία*, tertia deserta, *ἡ ἄρη*, de quibus plura in dictione sequenti. In Arabia est mons Sina, qui & Oreb, in quo Moses Legem accepit. In eadem & Phœnix aus nascitur.

tur & Sardonie gemma.

Arabius, & Arabicus, *Ἀραβίος*, adiectiua. Virgilius lib. 7, Hyrcaniscæ, Arabibus patant. Proper. Nec siqua Arabio lacer bombyce pucila.

Arabia Petraea, *Ἀραβία ἡ πετραία*, Sic dicta à Petra vetustissimo oppido, pars illa Arabia, quæ est Aegyptio Iudææque confinis. Autor Ptolemæus. Straboni ac Plinio alio nomine Nabathæa dicitur. Post Petram, sequitur alia Arabiæ pars, Arabia deserta. Ptolemæo vocata, Straboni autem Scenitis, *ἡ σενιτική*, quod gens vaga & sine adiectis in tentorijs habitet. Hæc à Meridie montibus Arabiæ Fircis cincta est à Septentrione Mesopotamiâ habet, ab Occidente Petram. Arabia Felix Meridiem versus, inter duos sinus Arabicum & Persicum, veluti peninsula excutrit, fluminibus scæren: quæ, vt Strabo scribit, bis quotannis, vt India, fertur ob fecunditatem. Vide Plin. lib. 6. cap. 28.

Arabis, bis, *Ἀραβίς*. Gentis nomen est, quo is significatur, qui ex Arabia ortum traxit. Virg. 8. Aenei, omnis co terrore Aegyptus, & Indij, Omnis Arabs, omnes veteabant terga Sabæi.

Arabice, Aduerb. vt Arabice olere, id est bene olere, & odoribus Arabicis, *Ἀραβικῶς*.

Arabilis, Vide A R O.

ARABIS, Vide A R B I S.

ARABVS, *Ἀραβός*, Apollinis fuit filius ex Babylone, vt inquit Plin. lib. 7. cap. 56, quem medicinx artis quidam voluerunt exiisse reperiorem. Est & Arabus lapis, teste Plinio lib. 36. cap. 21, eburnæ candoris, qui in puluerem redactus, apthimus est dentifricus.

ARACHNE, *Ἀράχνη*, nomen puellæ Lydiæ, quæ quum de lanificio ausa fuisset cum Pallade certare, videretur dea percussa radio, in araneam est commutata. Verum hoc à poetis fictum est. Constat enim, autorem Plinio, Arachnen linû & retia inuenisse. Clasterem autem filij eius fufus in lanificio. Suidas scribit, *Ἀράχνη*, filum cile & ficium tenuissimum: *Ἀράχνη*, feminini generis, telæ, seu texturæ masculino genere *Ἀράχνη*, pusillum animal ita dictum, quod tara molliorque habeat vestigia.

ARACHOSTA, *Ἀραχόστα*, Regio est Scythiæ Asiaticæ. Drangianis, & Gedrosiis finitima: cuius præcipue emirates sunt Alexandria, & Arachotus. *Ἀραχόστα*, quæ regioni nomen dedit. Vide Strabonem lib. 11. & Ptolemæum lib. 6. cap. 20.

ARACHIVS, *Ἀραχίος*, Fluius est Epiri non procul à Nicopoli in sinum Ambracium influens. Meminit huius fluij Plinius lib. 4. cap. 1, & Ptolemæus lib. 3. cap. 14.

ARACIVS, *Ἀρακίος*, Dicitur arbus, pediculo minimo, latissimæ, de quibus Plinius lib. 15. cap. 18.

ARACVNTHVS, *Ἀρακύνθος*, Mons est Acarnaniæ, teste Plinio lib. 4. cap. 1. Est & alter in Attica mons eiusdem nominis: de quo Virgilius 2. Aeglog. Amphion Diræus in Aethæo Aracyntho. Sunt tamen qui putent ibi Virgilium personæ pastoris rationem habuisse: idcoque in Attica montem collocasse, qui re vera est in Acarnania: cuius generis pleraque etiam apud Theocritum animaduertimus. Stephanus præterea Aracynthum in Boeotia collocat: à quo Mitræum Aracynthiam dictam scribit.

ARADVCA, *Ἀράδωκα*, Vrbis Lufitanie, quæ vulgò ab Hispanis *Arxua* dicitur. De hac Ptolemæus lib. 2. cap. 5.

ARADVS, *Ἀράδος*, Insula est, siue potius vrbis in petra sita, habens in ambitu septem circiter stadia, distans à Phœnicæ, cui adiacet, viginti stadiis. Estque, vt tradit Strabo lib. 16, vna ex Phœnicie vrbibus, quæ Tispolim efficiunt: reliquæ duæ sunt Tyrus ac Sidon. Huius etiam meminit Plinius lib. 5. cap. 30, in Phœnicæ, inquit, mari est ante Ioppen parva, tota oppidum, in qua obiectam Andromedam belus ferunt, iam dicta Arados: inter quâ & continetur quinquaginta cubita alto mari (vt autor est Mutianus) fronte dulcis aqua tubo coris facta vsque à vado trahitur. E regione huius insulæ, ad Metidiam, vrbis est hinc opposita, quæ olim Antaratidos, hodie *Tarso* vocatur.

ARAE FLAVIÆ, Vrbis Germaniæ, non procul à Danubio flauio, quam Germani sua lingua *Nordlingen* vocant.

ARACHTHVS, *Ἀραχθίος*, Regiuncula est Achaie propriè dictæ, postea Asopis dicta, vrbem habens eiusdem nominis, quam Homerus in Catalogo ab aueritate commendat. *Ἀραχθίος* *ἡ ἡμετέρα* cam appellas. De hac Plin. lib. 4. cap. 5, & Strabo lib. 8.

ARACVS, *Ἀράκος*, Fluius Massagetarum agrum irrigans: cuius meminit Strabo lib. 11.

ARAMEI, Telle Plinio lib. 6. cap. 17, ab antiquis dicti sunt Scythæ, alio nomine Sacæ à Persis appellati.

Aranea, *Ἀράχνη*, Ital. *Tela de ragui, ragatula*. Hispan. *La telaraña*, quæ hæc est *el araña*. Humilino genere, Tela seu rete araneorum. Ovi. 4. Metamor. non illud opus tenuissima vincant Stamina, nec fummo quæ pendet aranea tigno. Reperitur quandoque tamen Aranea pro ipso animal. Virgil. 4. Georg. Laxos in foribus suspendit aranea calces. Ouid. 6. Met. Stamen & antiqua exeret aranea telas.

Araneus, nei, Animalculum ex genere insectorum, quod Græci *Ἀράχνη* appellant. Itali, *ragno*, argui. Hispan. *Araña*. Huius multa sunt genera: vnum tamè præcipuum, nullique incognitum, quod nuro quodam araticeo relas orditur, quibus maseæ iterantur. Plant. in Ann. Iustin' columnis dei rei opera araneorum? Idem in Stricho, vt operam omnem araneorum tergam, & texturam improbem, deiciamq; eorum omnes relas. Sunt & ex araneorum genere Phalangia, Italica ignota (vt scribit Plinius lib. 29. cap. 4.) quorum mox mortuus corpus exiguum, varium, & acuminatum. Hæc tursus in multas leccatur species, quas vide apud eundem loco iam citato. Sunt & alia araneorum genera, quæ latius expiat idem Plinius lib. 11. cap. 24. Est præterea Araneus, vnum peculiare vitibus & oliuis, quum veluti tela involuit fructum, & absumunt. De hoc Plinius lib. 17. cap. 24. Est etiam piscis quidam hoc nomine, inari peculiaris, noxiam in dorso spinam ferens: de quo Plinius libro 9. capite 48, & libro 32. capite 11. Araneus mus, Animal est ex genere mustellarum, morsu venenato: quod si orbitam tranferat, statim emoritur. *ἄρακος*. De hoc Plinius lib. 8. capite 58. & Aelianus lib. 2. cap. 39.

Araneolus, cū accentu in antepenultima, diminutivum est ab Araneus. *ἄρακος*. Virg. in Cui. At. 1. vt araneoli tenuē formationis oritur.

Aranea

Araneolus, a, um, Araneolus faciem habens, *ἀράχνη*: vt, Araneolus caulis. Plin. lib. 21. c. 15. Huius similis est spina illa quam Graeci Acanthion vocant, minoribus multo foliis aculeatis per extremitates, & araneola lanugine obductis, lib. 24. cap. 12.

A R A K 15, penul. cor. & per apocopen Arat, *Ἄρατος*, Fluius Gallie Lugdunensis, à monte Vogeso per fines Heduerum & Sequanorum in Rhodanum fluens. Lucan. lib. 6. Rhodanumque fluentem Praecipitavit Arat. Hodie *Saona* dicitur. Alius est ab eo qui per Heluetios lapsus, hodie Arola, vulgo *Ar*, dicitur.

A R A R V 5, c. 1, *Ἄρατος*, Fluius Sythiae Europae, in Istrum influens: cuius meminit Herodotus lib. 4.

Aratio, Aratiuncula, Arator, Avarro, Aratrum, Vide A R O.

A R A T O R, Poeta Christianus, Romanus Subdiaconus fuit, qui Apostolorum acta hexametris versu conscripsit, vt notat Volaterranus.

A R A T V S, *Ἄρατος*, Poeta Cilix, Altronomiae peritissimus, cuius Phoenomena extant Graece, & Latine à Cicrone adhuc adulescentia versa. Fuit & alter Aratus, dux Sicyonijs, vir optimus, qui patriam suam à tyrannide liberauit: de quo Cicero 3. Officiorum.

A R A V R I V S, *Ἄρατος*, Prolemæo, vel (vt Straboni placet) Rauraris, Fluius est Gallic Narbonensis, non procul à Massilia.

A R A V S I O, Ciuitas est Gallic Narbonensis, prope Aemionem, pincipatu nobilissimo insignis, vulgo *Ar*. Antonis Oppidi meminit Plin. lib. 3. cap. 4, & Strabo lib. 4.

A R A X E S, *Ἄραξ*, Fluius est Armeniae eodem in monte, ex quo Euphrates nascitur, octum habens, Armeniamque ab Atropatia diuidens. De hoc sic scribit Pomponius lib. 3, Araxes Tauri latere demissus, quoad campos Armeniae fecat, labitur placidus, neque in vtram partem eat, quanquam intuearis, manifestum. Quum in asperiora decurrit, hinc atque illic rupibus pressus, & quanto angustior, tanto magis pernix. Frangit se subinde ad opposita cauitum: atque ob id ingenti cum murmure, sonanteque deuolutur, adeo citus, vt quā ex precipiti casurus est, in subiectam non declinet statim vndam, sed vltimā quam canalem habet, cunctat plus iugiter spatio, sublimis, & aquis pendentibus semetipsum sine aluio ferens. Deinde ubi incutuo, arcuatque amne descendit, fit tranquillus, iterum per campos tacitus, & vix fluens, in litus clabitur. Hæc ille. Meminit huius fluuii & Plin. lib. 6. ca. 9.

A R A X V M Plinio, *Ἄραξ*, Prolemæo, Promontorium in occidenta parte Peloponnesi, non procul à Patris. Vide Plin. lib. 4. cap. 7, & Prolemæum lib. 3. cap. 6.

A R A Z A, apud Plin. lib. 3. ca. 1: Insula est ante Illyricum. Prolemæus vero lib. 2, cap. vltimo, Arabiam ciuitatem esse tradit Scardouæ, quæ est insula Illyrico adiacens.

Arbilla aruina, Id est pinguedo corporis. Festus.

A R B I I, *Ἀρβί*, *Ἄρβι*, Stephanus, Populi sunt Indis finitimi, nō procul ab Arianis, & Gedrosiis: ita dicit ab Arbi vicino fluuio. Recensentur à Plinio lib. 6. cap. 23.

A R B I S, *Ἀρβίς*, Fluius est in finibus Carmanie, non procul ab Arianis & Gedrosiis: à quo vicini populi Arbij *Ἄρβι* dicuntur. Vide Plinium lib. 7. cap. 2.

Arbiter, iij. pen. cor. Iudex non à lege datus, sed ab iis qui litigant, lectus, qui totius rei haberet potestatem: dictus ab arbitando, id est existimando. [*ἄρβιτρος*. Ital. *Giudice arbitro*. Hispan. *El juez arbitro* à *arbitrario*.] Eius enim officium est iudicare, non prout iuris sit, sed pro vt ipse æquum esse existimet. Iudex verò ex officio dictus est. Terentius in Heaut. Simo & Crato vicini hic ambigunt de finibus, Me corpore arbitrum. Cæc. 3. bell. Ciuil. De his rebus quum ageretur apud Cæsarem, isque maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere. Legitur & faminiuum Arbitra. Ambrosius libro 1. Offic. Confidentia vera atque incorrupta, punarum, pramiorumque arbitra.

Arbitramentum, Idem quod arbitrium, hoc est arbitri sententia. *ἄρβιτρον*.

Arbitrarium, Dicitur quod alicuius arbitrio est relicta: mita dictum ab arbitrorum more, qui totius controversie suo arbitrio finiendæ potestatem habent. [*ἄρβιτρον*. *Arbitrario*.] Illi enim non ad summum iuristæ rigorem, sed quod ipsis æquissimū videretur, solent decidere. Vnde Arbitraria pœna dicitur, quæ non lege statuta est, sed iudicis arbitrio relicta. Marrianus, Quam celebrem cuperent, huius arbitrii variabat. Plautus in Amph. Hoc quidem profecto certū est, non arbitrarium. Arbitrarius, Arbitrium, voluntas, opinio. [*ἄρβιτρον*. Ital. *Parere, voluntas*, Hispan. *Voluntad*.] Plaut. Amph. Mane, arbitratu tuo iusurandum dabo. Cic. in Læl. Cuius disputationis sententias memoræ mandauimus, quas in hoc libro exposui meo arbitratu.

Arbitrio, siue Arbitrariū, aduer. *ἄρβιτρον*. Idē quod pro arbitrio, hoc est pro voluntate. Plaut. Poen. Nunc pol ego perij certo, haud arbitrario.

Arbitriū, trii. Sententia est quæ ab arbitrio statuitur. [*ἄρβιτρον*. Ital. *Sententia arbitraria*. Hispan. *sentencia del juez arbitario*.] Interdum dicitur potestas arbitro data. Vnde Arbitriū suscepisse dicitur, qui partes iudicis suscepit. Cic. in proemio Offic. Iudicio, arbitriūque, nostrum, quātum quoquo modo videbitur, hauriemus. Interdū idem est quod opinio huc voluntas. *ἄρβιτρον*, nō autē *ἄρβιτρον*: vt, Omnia pro meo arbitrio facio, id est vt mihi videbitur, & vt opinor faciendum.

Arbitror, crates, penul. corre. Existimo, cenfeo. [*ἄρβιτρον*. Ital. *Giudicare, potestatem, existimare*. Hispan. *juzgar, censo, arbitro, pensar*.] Cic. 6. Verr. Si hoc quod abs te postulo, minus ad officium tuum pertinere arbitrabere, succedam ego vicarius tuo muneri, iulcipiam partes, quas alienas esse arbitrabar. Terent. Hec. Neque enim quoniam esse arbitror. Interdum accipitur pro speculatore, *ἄρβιτρον*, & inquirere, seu auscultare, Plaut. in Aul. Hinc ego huc & illuc potero, quid agant arbitratier. Apud Iuriconsul. Arbitrari, pro iudicare ponitur, & licet arbitrio finire: quod & *ἄρβιτρον* à Graecis dicitur. Vlpianus de receptis arbit. si quis litigatorum descenderit, quia per eum factum est, quō minus arbitretur, perna committitur.

A R B O A, Piscis est in Oceano Gaditano, tam vastis diuisus ramis, vt ferum nunquam ingressus credatur. Autor Plin. lib. 9. ca. 4.

Arbor, otis, noia significacionis nomenclus appellatione conuocatur

plantæ maiores, & dissolutæ cōmæces, quæ simplici caudice, ramisque brachiorum more porrectis assurgunt: cuiusmodi sunt olea, vitis, quercus, & similes. [*ἄρβυλον*. Ital. *Arbor, arbore*. Hispan. *Arbol*.] Plinius in proemio lib. 12, Summūque manus homini datū, arbores, syluæque intelligebantur. Dicitur & Arbos in nominatio. Virgil. 4. Georg. Obuiæque hospitibus teneat frondentibus arbores. Hinc Festus, Arborem pro arbore antiqui dicebant, & Roborem pro robore. Arborē fieri, sicut Arborem fieri dici posse, ostendit Columella lib. 6. quum ait, In scrobem fieri arbustulam deponito. Ibidē, Tum arborem fieri deerranea. Cice pro Flacco, Homini enim Phrygi, qui arborem fieri nunquam vidisset, hinc nam scrotem obiecit. Quod est contra Laurentium Vallam.

Arborarius, a, um, adiect. *ἄρβυλος*: vt, Arborarius picus, *ἄρβυλος ἄρβυλος*, qui in arboribus nidificat. Plin. lib. 10. cap. 16. Eo vtique qui arborarij picu rostrum habeant. Arboraria falx, apud Catonem cap. 11.

Arborator, Nomen verbale, ab Arbor, ras, quod significat eum qui arbores putat: qui & Frondator dicitur. [*ἄρβυλος*. Ital. *Arborator, putator d'arbores*. Hispan. *El que corta los arbores*.] Plin. lib. 18, Frondem medio die arborator ne cædido. Colum. lib. 1. cap. 1, Nam & arator reperitur aliquis bonus, & optimus fossor, aut fœnifector, nec minus arborator & vinitor.

Arborefcere, Arborem fieri, vel in arborem crescere. [*ἄρβυλος*. Ital. *Farsi arbore*. Hispan. *Hacerse poco à poco arbol, arbolecer*.] Plin. lib. 19, Triadunt auctores, in Arabia malus septimo mense arborefcere.

Arboretum, *ἄρβυλον*, Vide paulo post in dictione A R B Y S T A.

Arboreus, rea, reum, Quod est arbori. [*ἄρβυλος*. Ital. *Arbore*. Hispan. *Cosa de materia de arbol*.] Virg. lib. 1. Georgic. Arborei seruis alibi.

Arbores, Vide A R B O R.

Arbustula, diminutiuum ab Arbor. [*ἄρβυλος*. Ital. *Arbustello*. Hispan. *Pequeño arbol*.] Varro lib. 5. de Re rust. In eo arbustulas esse oportet, quæ ferant glandem. Significat etiam machinulū quæ Graeci *ἄρβυλος* vocant, in qua versantur rotarum axes conchiliis laminis ferreis: de qua Virgilius lib. 10. ca. 17. Arbustula præterea nomen est mulieris cuiusdam mimæ. Horat. 1. Serm. Satyr. vlti. nam satis est equum mihi plaudente, vt auidar, Contempeit alijs, explosa Arbustula dixit.

Arbusta, Loca consita arboribus vitiferis, hoc est vimis, populus, vel similibus, in quibus vitis extendi solet, vel ipse etiam arbores vitibus maricæ, & in ordine digestæ. [*ἄρβυλος*. Ital. *Arbusta*. Hispan. *Arbustales*.] Colum. lib. 5. cap. 5, Qui vineam vel arbustum constituit, videri, seminaria prius facere debet. Docet etiam Plinius quomodo arbustum sit faciendum. [*ἄρβυλος*.] Rusticus, arbustum, Locus est in quo arbores sunt ad fructum confectæ, sicut salicum, vel Salicetum, in quo sunt salices. Hoc & Arboretum aliqui vocant. Gell. lib. 17. capite 2, Conualles, inquit, & arborea magna erant. Arborea ignobilis verbum est, Arbusta celebratius.

Arbustiuus, a, um, adiectiuum vt, Arbustiuus vitis, quæ arboribus applicatur, & in sublime procedunt. [*ἄρβυλος*. Ital. *Arbustiuus*.] Pallad. Locum, quæ arbustiuus vitibus destinabis implere, Cola de arboribus cap. 16. Arbustiuam vitem, quā putare, tam alligare diligenter oportet. Arbusto, itas, Agri arboribus conserto ad mandandas vitis. [*ἄρβυλος*. Ital. *Piantar arbori per sostegno delle viti*. Hispan. *Piantar arbores para vitas*.] Plin. lib. 17. c. 23, Transpadana Italia, præter supradicta, cornu, populo, rilia, acere, orno, carpino, arbutat agro.

Arbutus, pen. cor. Arbor folio cirro similis, sed raris frondibus, cuius fructus Arbutum, seu vnedo vocatur. [*ἄρβυλος*. Ital. *Corbeia, vnedo*. Hispan. *Arbutum, arbut*.] Hæc arbor in Arabia excolitur in altitudinem 50 cubitorum. Virgilius Aegloga 7, Ex quæ vos rara viridis regit arbutus vmbra.

Arbutum, Pomum rubrū sylvarum quod Plinius vnedonem vocat, quod asperitate sua plura edi non possint. [*ἄρβυλος*. Ital. *Corbeia, vnedo*. Hispan. *Arbutum*.] Virg. lib. 2. Georg. Dane arbuta syluæ. Duo eius traduntur esse genera, Comaron, & Memecylon. De quo vide plura apud Plinium cap. 24. lib. 15.

Arbutus, a, um, Ex arbutu factū. [*ἄρβυλος*. Ital. *Cosa fatta di corbeia, vnedo*.] vt, Arbutus crates, & Arbutus virgæ. Virg. 1. Georg. Arbutus crates, & mystica vannus Iacchi. Idem 11. Aeneid. & molle phœcerum Arbutis textum virgis.

Arca, ex, Seruiniū, capia. [*ἄρβυλος*. Ital. *Arca, cassa*. Hispan. *Arca de taxa de guarda*.] ab arcendo dicta (vt inquit Varro lib. 4. de ling. Lat.) quod ab ea clauia arceantur fures. Cic. in Parad. Animus hominis diues, non arca, appellari solet.

Arcaula, diminutiuum, Parua arca. [*ἄρβυλος*. Ital. *Cassa*. Hispan. *Pequeña taxa*.] Cic. 2. Offic. Præmirebatque de stipatoribus suis, qui perseruantur arculas muliebres, & nequid in vestimentis telum occultaretur, exquirerent. In auspicijs quoque Arcaula dicebatur, teste Festo, aus, quæ aliquid fieri verbatim arcendo nomen habens, quod consuetudinem à re aliqua aggreddi arcet, hoc est prohiberet. Est & arca vrbis. Cælestis, antiqui adhuc nomen inter Barbaros retinens cuius meminit Iosephus lib. 5. Antiq.

A R C A D I A, *Ἀρκαδία*, Peloponnesi regio intima, à mari vndique remota: ab Arcade Iouis filio ex Calisto Lycæonis Arcadiæ regis filia, sic appellata. Hæc, vt Eustathius docet, aliquando dicta est Pelasgia, à Pelasgo rege magno sapiente viro, qui vitæ cultioris autor eis fuit, & vltimè ex stirpibus herbarum arborumque frondibus transiit ad gladium, maximèque ad saginam. Aliquando etiam Lycæonia, aliquando Cigantis, & aliquando Parthæia dicta est, teste Stephano. Arcas autem quum Pelasgos in deditionem redegeret, eorum regionem Arcadiam nominauit. Scribit Plinius hanc vniuersam, veluti pensant equorum incursus natura, in montes 76. attolli. Habet hæc regio alios processissimos, qui ob corporis magnitudinem in prouertibus abierunt. Habet & lapide asbeston, hoc est inextinguibilem. Oppida eius præcipua sunt Mæinea, Tegea, & Sympthalus. Monte. Pholoe, Cylene, Lyceus, Mænalis, & Nonacris. Fluuij Ladon, & Erymanthus.

Arcadicus, ca, cum, *Ἀρκαδικός*. Quod est ex Arcadia: vt, Arcadici mores, Arcadicum pecus.

Arcas, cadit, *Ἀρκάς*, Nomen Iouis filij ex Calisto, à quo Arcades originem ducunt. Est & gentile ab Arcadia. Quidius 5. Faustor Arcadia

f 3 Euandri

Archimandrita, pe. pro. ἀρχιμανδριτης. Ital. *Abbate, prior, guardiui, Genitor*. Hic, prelati de munges & seminate dignitas. Dicitur prepositi confectantur turbæ, haud longe dissimiles ab episcopali dignitate: ita dicti quod principes mandra & agminis sint. Mandra quoque significant speluncas, in quibus greges solent stabulari. Hinc Episcopi archimandrita & Græcis dicti possunt videri, non dissimili ratione, ab ea, qua à nobis dicuntur pastores. Alcatus scribit Archimandritam id significare, quod dicimus Abbatem. Prisci enim monachi eremos colentes, in speluncis, id est in speluncis, & cauis montium habitabant.

Archimedes, ἀρχιμεδης. Nomen proprium viri Syracusij qui Geometricæ, ac machinatis, sphericæ scientiæ consultiſſimus fuit, & celeberrimus testimonio Lij, Plinij, & Plutarchi. Hic velut deus terrenus mechanico artificio sphaeram vitream fecit, in qua mira arte dissimiles motus citulorum viscebatur. De qua sic scribit Claudianus iura poli, regnūq; deorum. Ecce Syracusius trāstulit are senex. Percurrit proprium mentitus signifer annum. Et simulata nono Cynthia mente redit. Marcellus in expugnatione Syracusarum interdixit, ne Archimedes vnus violaretur: vnus quum Syracusæ caperetur, & ipse animo ac oculis in terra defixis quum geometricas describeret, à milite ignaro quis esset, interfectus est.

Archimimus, mi. ἀρχιμιμος. Ital. *Principe de buffoni*. Hic, *Maestro de mimos*. Mimorum princeps. Sane autem Mimi, qui in scena gestus cori, quos volunt irridere, expriment & imitantur, non à mimos, quod est imitari. Tranquillus in Vespasiano, Fauo archimimus personam eius ferens, sustinens, (vt est mos) facta & dicta viti, &c. Vtrius etiam hoc voce Iulianus de operis lib. l. patonius. Nam si quis (inquit) archimimus, vel pantomimus, &c.

Archiotra, vide ARCHITRA.

Archipirata, it. Prædonis dux. ἀρχιπειρατης. Ital. *capitano de corsali*. Hic, *Principe de corsarios*. Cice. 7. in Verrem. Archipiratam ipsum vidit p. mo, de quo supplicium sumi oportuit. Idem l. Offic. Ille qui archipirata dicitur, nihil æquabiliter prædam dispersat, aut occiditur à sociis, aut relinquitur.

Archippocomus, pen. cor. ἀρχιπποκου. Dicitur hippocomorum præfectus. Hippocomi autem dicuntur equorum curatores, ab ἵππος, equus verbo neutro, quod significat equos quo. Est itaq; Archippocomus, quem Galli *Mingum* sicutum vocant.

Archiprætor, ἀρχιπραιτωρ. Nomen philosophi qui Thebis scholas habuit (vt scribit Hieronymus), & Pythagoræ auditor fuit.

Architectus, ἀρχιτεκτων. Ital. *Architetto, soprastante alle fabriche* Hispan. *El maestro de obra para edificar*. Nomen compositum ex ἀρχι princeps, & τεκτων fabri. Principis fabri, fabricandi arte habens, vel qui structuris ædificiorum præstet, & qui fabricanda præscribit. Architectus (vt inquit Plato lib. de Regno) magno ministerio non vritur, sed vtriusq; præstet. Fabri autem, qui aliquid manu faciunt in ædificiis, alij sangunt ingenio, alij opera valent. Cicero Varr. Si quis adhibere vole non modo vt architectus, verum etiam vt fabros ad ædificandam Rempublicam, poterimus & nos libenter accutere. Marcellus lib. 5. Si duri puer ingenij videtur, præconem facias, vel architectum.

Architecton, onis. Idem quod Architectus. Plautus Pœn. Me dolis iam superat architectonem. Idem Mostell. Nam sibi laudasse qdais ait architectonem. Nescio quem, esse ædificat sanè bene.

Architectonicus, a. um. adiect. ἀρχιτεκτωνικος. Ad architectonem pertinens. Vitruvius lib. 9. cap. 4. E. qua per rationes architectonicas, circinique descriptiones est inuentus effectus in mundo.

Architector, etatis. Construo, fabricor. ἀρχιτεκτωνικος. Ital. *Fabricare*. Hispan. *Obra por anticho*. Vitruvius lib. 9. cap. 4. Næque in his locis naturalis potestas ita architectata est, collocatque cardines, tanquam centia. Translatè ponitur à Cicerone 2. de Finib. Cur tandem sapientia tan topere landatur quod ita callida est, vt optime possit architectari voluptates id est formam & rationem fruendarum voluptatum comminici & præscribere: quemadmodum architecti opera minoris sumptus & magnifica ingenti ratiocinatione architectari solent. Budæus.

Architectonice, ces, formi. gen. ἀρχιτεκτωνικης. Ital. *Architettura*. Hispan. *Arte de edificar*. Ars ipsa architectandi. Quintilianus lib. 2. Alia quoq; artes minores habent multiplicem materiam, velut architectonice: inaneque in omnibus quæ sunt in ædificio vtilia versantur.

Architectura, Adificandi scientia, Græcè ἀρχιτεκτωνική, Architectonice dicitur. Hoc nomine Vitruvius opus suum inscripsit, quod de ædificandi ratione conscripsit. Cice. lib. 1. Officiorum. Quibus autem artibus aut prudentia maior inest, aut non mediocriter vtilitas quaeritur, vt medicina, vt architectura, vt doctrina rerum honestarum.

Architectrinus, pen. prod. Qui præstet trichinio, ἀρχιτεκτωνικος. Ital. *scalco*. Hic, *Refectore*. Erat autem Trichinium, cenaculum tribus ad accumbendū, lectis stratis, lutenalis, Tertia ne vacuo cellaret culcitra lecto. Architectrini erat curare, vt edulcorum variorum ferecula tritium & in tempore conuiui ex hiberentur, vt quæ recte omnia disposita essent.

Architrum, ἀρχιτρον. Ital. *Cancelaria*. Hic, *Liberia de los originales*. Armarium librorum, seu locus publicus, in quo acta vrbis & ciuium recondi consueverunt. Romani Tabularium dicebant: Græci Chartophylacium.

Archior, pen. prod. ἀρχιος. Dicebantur qui publico archiuo præerant. In scholiis Græcis traditum est, aulam locum esse, in quem fontes ducebantur, cumq; à iuuioribus ἀρχιος appellari. Alcatus.

Archon, ontis, ἀρχων. Summus principatus Athenis, sicut Suffes apud Carthaginenses, Romæ Dictator. Fuerunt enim, recte Seida, Archontes nouem, quorum sex Themothetæ, hoc est legistatores dicebantur, vnus Rex, vnus Polemarchus, & præter hos vnus qui per excellentiam Archon dicebatur. De hoc magistratu sic scribit Budæus, Archontes qui fuerint, non planè constat. Seidas nouem fuisse auctor est: & inter eos numerat Themothetes, rectè, vt opinor, quum idem sentite videtur euarrator Demosthenis: quippe qui Archontas etiam Themothetas appellat. Sed ex his vnus erat princeps collegij & præfectus, qui & Hegemon & Prytanis vocabatur. Prytanis autem erat numero quinquaginta, decimam partem consilij & curæ quinquagenariæ efficiens: in omnem mensem, hoc est magistratum eum gerentes, & in singulos menses vices mutantes. Verum is, qui inter Archontas pecunia-

rem appellationem retinuit, simili etiam ratione Prytanis dictus est. Quemadmodum autem Romæ Prætor iudicij præerat, atque idem quaestoris iudex dictus est, & quaestoris hic Archon Athenis iudicibus præsedebat. Cice. de Fato, Morietur Epicurus, quum duos & septuaginta annos vixerit, archonte Pythararo.

Archontici, ἀρχοντικη. Hæretici quidam à principe appellati, qui vniuersitatem, quam Deus condidit, opera esse principum dicebant, & negabant resurrectionem carnis.

Archytas, pen. cor. ἀρχυτας. Hæretici, sive (vt alij malunt) Mnæarchi filius, Philosophus fuit Pythagoricus, patria Tarētinus, qui Platonem aduersus Dionysij insidias præstitit incolumem. Hic in Mathematicis maiorem humano capto progressum fecisse traditur, adeo vt & cubum primus inuenerit, & columbam ligneam tam affabrè effinierit, liberaret, & inflaret, vt viua volatut imitaretur. Primus etiam platagen, hoc est crepitaculum puerorum traditur inuenisse, quo pueros nunquam interquiescentes, & à periculosis ludis auocaret. Hinc factus est locus proverbio, vt dicitur, & puerilia crastantes, ad Archytæ plaragen dicamus recidisse.

Archytus, ager dictus est, quia certis linearum mensuris, non continetur, sed ætenuis finis eius obiectu fluminum, montium, arborum; vnde & in his agris nihil subsecutorum interuenit. Sic in libro variorum autorum de limitibus. Siculus autè Flaccus, Occupatorij, inquit, agri, quos quidam archytas vocant, autem archytas dici debent, quibus agri victor populus occupando nomen dedit. bellis enim gestis victores populi terras omnes, ex quibus victos eiecerunt, publice atq; vniuersaliter rectorij dixerit, intra quos fines ius duendi effect deinde vt quilibet, virtute colendi occupauit, arcendo vicinum, archytalem dixit. Hæc apud Frontinum leguntur. Ager archytus, sicut ait Varro, ab arcendis hostibus est appellatus: qui postea, interuentu litium, per ea loca, quibus finit, terminos accipere coepit. in his agris nullum ius subsecutorum interuenit. Archytas agri, & Archytus dicitur, quorum fines deprehendi non possunt.

Archytas, ἀρχυτας. Oppidum est Hispaniæ in tractu Bætico. Prolemæus.

Archytas, ἀρχυτας. Oppidum est Dacia. Prolemæo.

Arcto, arcis, arcui, arcium. [Ital. *Porte, immettere*. Hispan. *Meter dentro*.] pro Indere, & adigere accepisse videtur. Cato de Re rust. cap. 40. Surculum aridum, præcutum, inter librum & stirpem arcto primo: digitos duos. Et paulo post. Surculum aridum, quem arcuerat, eximito: eoque arcto surculum, quem inferere voles librum ad librum vortum facito, arcto vsque ad eo, quo præcuteris. Antiquum est verbum.

Arctima, Genus modici plaustrij, quo homo gestari solet. Est, ἀρκίς. Ital. *Carretta*. Hic, *Andas, pequeñas*.

Arctitens, adiectiuum, Apollinis epitheton, ab arcu tenendo, quod semper cum arcu & pharetra pingeretur Apollo. ἀρκίτης. Virgilius 3. Aenei. Quam pius arctitens oras & littora circum. Errantem Myconem celsa, Gyaroque reuinxit. Ouid. 1. Metamorp. Hunc Deus arctitens, & nunquam talibus armis Antè, nisi in damis, capisq; fugacibus vsus. Perdidit, &c.

Arctonicum, vide infra in dictione ARCTONICUM.

Arctophthalmos, ἀρκτοφθαλμος. A quibusdā appellatur herba, quæ Chrysogonon Dioscoridis dicitur. Est autem hæc nomenclatura ex iis, quæ inter notha Dioscoridis à doctioribus numerantur.

Arctophyton, ἀρκτοφυτον. Ex iis nomenclaturis, quæ Bechio, seu, Tussilago herba in quibusdā Dioscoridis exemplaribus tribuuntur.

Arctomys, ἀρκτιμυς. Animal habens similitudinem mus & vris.

Arcton, ἄρκτος. pen. prod. ἀρκτινός. Oppidum est Miletiorum, ad Propontidem situm, quod alio nomine Cyzicum appellatur. Plinius lib. 5, capite vltimo.

Arcton, ἄρκτος. Mons, qui imminet Cyzico, ita dictus à Iouis nutribus, quas illic in ἀρκτε, id est in vris migrasse tradunt.

Arctophylax, pen. cor. ἀρκτοφύλαξ. Sydes iuxta maiorem Vrsam, alio nomine Bootes. Cicero in Phenom. Arati, Arctophylax vulgò qui dicitur esse Bootes. Latine Vrsæ custodem interpretari possumus nam veluti custos quidam Vrsæ adhibuit, a tergo eam subsequitur. Simili etiam ratione Bootes appellatur, quod in modum bubulci plaustrum sequatur: rustici enim Septentriones Plaustra vocant. Fabulatur autem poeta, hunc esse Calistū ex Ioue filium, cui nomen Arctus fuit.

Arctos, ἀρκτος. Apud Græcos vrsū, vel vrsam significat. Quo fit, vt pro duobus signis Septentrionalibus accipiat, quæ & à Latinis Vrsæ appellatur. Sunt autem Arcti duæ Septentrionali polo, velut ære quodā, nixæ, Arctico circulo clausæ, & ita collocatæ, vt vtraque resupinata, alterius contegat caput: sed caput eius quæ superior est, ad caudam inferioris contendat. Alteram maiorem Vrsam siue Elicen: alteram minorem Vrsam, siue Gtæcorum lingua, Cynosuram, id est Canis caudam nominant. Illam Græci populi notare soliti, hæc Sidonii obseruant inter nauigandum. Ouid. Esse duas Arctos, quarum Cynosura vocatur Sidonii, Elicen Graia carina notat. Elicem scribit Heliodorus Calisto Lycæonis Arcadiæ regis filiam fuisse. Hanc studio venationis inducū, relicto patre, sese in sylvas contulisse, factamq; vnam ex comitibus Dianæ, à qua quum miserricè amaretur, quodam die solum in syluis inuentam, à Ioue comprællam fuisse. Quod facinus quum aliquandiu celasset, tandem iussam eū cæteris virginibus lauari, tumore veteris criminis detexisse. Quamohrem indignatam deam, in Vrsæ effigiem eam commutasse, quæ Græci ἀρκτος appellatur: in ea specie non multo post filium peperisse, quem Arcada nominant: à quo postea dicta est Arcadia Peloponnesi regio. Ab Arcto oritur Arcturus, Arcticus, & Antarticus.

Arcturus, a. um. adiect. ἀρκτουρος. Polus arcticus, hoc est Septentrionalis, cui oppositus est Antarticus polus, hoc est Meridionalis.

Arctous, ἀρκτος. pen. pro. adiectiuum ab Arcto, idem quod Septentrionalis. Mart. lib. 10. Felices, quibus vna dedit spectare coruscum Solibus arctois, syderibusq; ductæ. Arctous orbis. Lucanus lib. 1. Arctois fides, & arctous polus, Seucca in Hercule Oerxis.

Arcturus, ἀρκτος. Stella in signo Bootæ post caudam maioris Vrsæ, cuius

A R E A, *ἀρεά*, Peloponnesi civitas est iuxta Pylum, quæ flumine Minyeio abluatur. Urbis huius, meminit Hom. lib. 2. Iliad. & Strab. lib. 8.

Arena, Tenuissimus pulvis & aridis, ideò; ab ariditate deductum nomen quidam existimant. *ἄμμος*. Ital. *Arena*, *sabbione*. Hisp. *Arena*.] Caret enim omni humore & succo, unde & plurimum aquæ ebibit: ita sine aspiratione scribi debet. Nec ququam mouere debet, quod Arena habeat primam breuem, Arco verò productam, quum deriuatiua non semper primitiuorum naturam seruent. Alij per aspirationem scribunt, voluntque dici ab arendo, quod sibi inuicem propter tenuitatem coherere vel quod cum calce parietibus inhæreat, sicut in fabecis videmus. Eius verò tres sunt species: scilicet Fossilis, fluuiatilis, & marina, inter quas crassior sabulum, *ἄμμος*, nuncupatur. Quandoque tamen Arena ponitur pro loco, in quo pugnabant gladiatores. Suetonius in Aug. Quodam autem muneris die Parthorum obfides tunc primum missæ, per arenam mediam ad spectaculum induxit. Hinc arenarij dicti sunt gladiatores, qui in arena depugnabant. Per translationem Arenam dicimus pro foro, quia illic sic depugnant actores caularum, vñ arena gladiatores digladiabantur. Seneca, Hoc ita habitum est, scholam quasi ludum esse, forum arenam. Hinc Plinius Arenam suam appellat Centumuiros: quoniam in iudicio centum viri certabant frequenter reus oratoris. Hoc nomen licet raro pluralem numerum habeat, Virgilius tamen dixit, Quam multæ Zephyro turbantur arena.

Arenaceus, *καταρ*, eum, Quod ex arena est. *ἄμμος*. Ital. *Di arena*. Hisp. *Cofa di arena*. Plin. lib. 17. cap. 7. Est enim alba, rufa, columbina, argillacea, raphacea, arenacea. Idem lib. 3. cap. 15. Inueniuntur in corniculis cochlearum arenaceæ durities.

Arenarius, *ἄμμος*, eum, Quod ad arenam pertinet. *ἄμμος*. Ital. *Pertinente all'arena*. Hisp. *Cofa perteneciente a la arena*.] vt Iupiter arenarius, quem Graeci Ammonem dicunt.

Arenarius, substantiuum, Qui in arena depugnat. Callistratus, Nec si metretis manu missa fuerit, eadem opes patrono prestare debeant: nec arenas manu missas tales opes: quia illæ sine periculo vitæ præstari non possunt.

Arenariz, arum, Fodinz in quibus foditur arena. *ἄμμος*. Ital. *Dove se cava l'arena*. Hisp. *El lugar de donde se saca la arena*.] Cicero pro Cluëtio, In arenariis quidam extra portum Esquilinam productus occiditur. Varro, Neque lapidibus, quæ arenariz, ad agriculturam pertinent.

Arenatus, ra, tum, Quod arena mistum est. *ἄμμος*. vi. Calz arenatus. Cato de Re rust. cap. 18. Postea cernitis minutis, & calce arnato, semipedem vnumquodque corium struito.

Arenatum, substantiuum, pro eo quod ex arena factum est: sicut Marmorum, quod ex marmore. Vitruuius, Quæ autem testoria fundata arenariz & marmoratiz soliditate sunt. Varro de Re rust. Vbi libaveris de glareæ & calce, arenatū primo corio facito. Plin. in Graecia testoria etiam arenatum quod ductum sunt, prius in mortario lignei vectibus subiungunt. Arenatum alio nomine sacrum vocamus: Barbari etiam *Mortarium* nonnulli & Cementum, licet perperam. Nam cernitis appellatione lapides significantur impositi, vt potius lapidum frusta, quæ arenato coniunguntur: vt latius docuimus suo loco.

Arenosus, sa, sum, Quod arena abundat. *ἄμμος*. Ital. *Arenoso*, *pieno d'arena*. Hisp. *Cofa llena de arena*.] Plinius, Litus non arenosum, sed alga, & fluuiorum foribus plenum. Virgil. 4. Aeneid. Litus arenolum Libyz.

Arenula, diminutiuum ab Arena, *ἄμμος*. Ital. *Arenula*. Plin. lib. 30. cap. 3. Arenula, quæ inueniuntur in cornibus cochlearum, caus dentium induræ statim liberant dolore.

Arco, res, iui, Aridis sum. *ἄμμος*. Ital. *Essere secco*. Hisp. *secar*.] Plaut. in Rud. Vtiam fortuna nunc anatina vixeret, vt quum existeret ex aqua, arcem tamen. Plin. lib. 13. cap. 4. In totum arcetes Thebaidas. Quiddam hoc verbum ab ara deducunt, in qua quæ diis immolabantur, torreris solebat. Alij verò per contrarium sensum, *ἄμμος*, quod significat irrigare, quod aridum minimè sic irrigatur. Huius composita sunt, Adarco, Exarco, Inarco, Obarco, Perarco, & Subarco: de quibus suo loco.

Arefacio, Aridum facio. *ἄμμος*. Ital. *Seccare*. Hisp. *Secar otra cosa*.] Cato de Re rust. cap. 69. Postea amurcam exiunio, & arefacio. Plin. lib. 13. cap. 22. Quiddam caulem incidunt per menses, & in ipsa excauant totum, quo succus confusus, arefaciuntque tollunt. Huius passiuum est Arefco, *ἄμμος*, pro exiccor.

Arefco, scis, Aridus fio. *ἄμμος*. Ital. *Seccare*. Hisp. *Secar otra cosa*.] Cato de Re rust. cap. 69. Postea amurcam exiunio, & arefacio. Plin. lib. 13. cap. 22. Quiddam caulem incidunt per menses, & in ipsa excauant totum, quo succus confusus, arefaciuntque tollunt. Huius passiuum est Arefco, *ἄμμος*, pro exiccor.

Arefco, scis, Aridus fio. *ἄμμος*. Ital. *Seccare*. Hisp. *Secar otra cosa*.] Cato de Re rust. cap. 69. Postea amurcam exiunio, & arefacio. Plin. lib. 13. cap. 22. Quiddam caulem incidunt per menses, & in ipsa excauant totum, quo succus confusus, arefaciuntque tollunt. Huius passiuum est Arefco, *ἄμμος*, pro exiccor.

Aridus, da, dum, penul. corr. Siccum, quod naturalem humorem amisit. *ἄμμος*. Ital. *Secco*. Hisp. *seco*, *enxuto de toda humedad*.] vt, Fons aridus. Catull. At qui corpora siciora cornu, Aut si quid magis aridum est. Interdum ponitur pro puro & lucido. Plautus in Ruden. Argento arido. Interdum pro horresco, aceto, quum de sono loquimur: quia ea quæ arida sunt, quum frangi carperint, nimium atque horresco sonum edunt. Virgil. lib. 1. Georg. & aridus altis Montibus audisti fragor. Huius diminutiuum est Aridulus.

Ariditas, quæ & Aridus dicitur, Siccatas. *ἄμμος*. Ital. *Aridità*, *seccità*. Hisp. *secura*.] Plin. lib. 1. cap. 33. Sicut enim araneus, & omnium humorem aborsiens ariditatem ampliat. Varro de Re rust. lib. 1. cap. 12. Quæ & bestiolæ siquæ prope nascuntur, & inferuntur, aut effluunt, aut aritudine citò pereunt.

Aritudo, pro parsimonia apud Plautum in Rud. Qui semper seruas gloriam aritudinis.

A R E O P O L I S, penul. prod. *ἄμμος*. Ital. *Stephano*, Vicus erat Athenis

à templo Martis sic cognominatus, vbi primum iudicium capitis actū fuisse scribit Plinius lib. 7. Nam quum Mars Halirrhothium, Neptuni filium, qui vim Alcippæ filiz suæ intulerat, occidisset, à Neptuno homicidij reus factus est, causæque à duodecim diis in Areopago cognita, fux sententiis est absolutus. Meminit huius iudicii Helianicus 1. Histor. Libanius quoque percreantem declarationem Martis causam tueretur.

A R E O P O L I S, pen. prod. *ἄμμος*. Ital. *Stephano*.] Illi dicebantur, qui in templo Martis iudicabant: quod iudicium exquisitissimum habebatur. Nam quum Mars, qui Græcè dicitur *ἄμμος*, homicidij crimine reus factus esset à Neptuno, iudicantibus duodecim diis, in eo pago sex sententiis absolutus est, vt Stephanus Byzantius docet, & multi alij Graeci. De his vide copiosius apud Alexandrum ab Alexandro lib. 3. cap. 5. & lib. 4. cap. 11. & lib. 6. cap. 11. Apud Cesium Rhodig. Antiq. lect. lib. 7. cap. 19. Budæum in Pandectis, & Erasmus in Chiliadibus.

A R E O P O L I S, penul. prod. *ἄμμος*. Ital. *Stephano*.] Qui habitant Areopolim. Areopolis autem ciuitas est Arabiz, quæ alio nomine dicitur Moab. De qua in dictione M O A B.

Areptenis, apud Gallos mensura est dimidij iugeri, quæ illi agros suos metiuntur. Cola. lib. 5. cap. 1. Galli Candetur appellant in arcis vrbis spariunt centum pedum: in agrestibus autem pedū 1. quod aratoris Candem nominant, semigugerum quoque Arepteniam vocant.

Arefum, *ἄμμος*, Vnicus, Latine senat placitum, à verbo *ἀρεφω* placeo. Hinc factum est, vt sententiæ Præfecti Prætorio, quæ appellatione recondi non possunt, Arefa dicantur. B. id. rui.

A R E T A, *ἄμμος*. Fuit Aristippi philosophi filia, quæ cum successit in schola, summum bonum in voluptate, quæ maxime sensum moueret, posuit. Huius filius fuit Aristippus, qui quod à matre philosophiam haurierat, *ἄμμος* cognominatus est. Fuit præterea hoc nomine Alcinoi Phæacum regis vxor: de qua Homerus in Odys.

Arctalogus, *ἄμμος*. Ital. *Garrulo*, *loquaceo*, *cruciatore*, *ciuitatore*, *Hilpa*.] Compendio de nouis singulis et quæ paria vanamente. Porphyrio teste, garrulus & loquax dicitur in ollectionem virtutis: unde nomen deducitur. *ἄμμος* enim virtus est, & *ἄμμος* sermo. Suet. in Aug. Frequentius arctalogos & festos & solenneis, nonnulli tantum locularitatem celebrabat. Iuue. Satyr. 1. 5. rufum forasse quibusdam Monerat, vt mendax Arctalogus. Arctalogus etiam dicitur, qui in fingendis mendacis auditores mouet etque verbum. Sed eunc contra Porphyriorem ab *ἀρεφω* placeo, feret, vt sic Arctalogus, facetus, vrbanus, quique sermone lepore oblectat auditores.

A R E T H I S S A, Vide A R E T H I S S A.

A R E T H I S S A, *ἄμμος*. Virgo venatrix, Dianæ comes, ab Alphæo amata, cuius vim quum effugere non posset, Dianæ miseratione in fontem sui nominis dicitur commutata: qui ne amatoris aquis pollueretur, per subterraneos cuniculos in Siciliam aufugit, & iuxta Syraculas vberibus aquarū gurgite emergit. Vnde & Syracusæ Arethufides dictæ sunt, forma patronymici feminini. Ouid. lib. 4. Fast. Væque Syraculas Arethufidas, absiluit armis. Claudius. Fuit & Arethufis fons Smyræ: ceteris in Chalcide: quatuor in Ithacæ: quintus in Eubœæ: sextus in Bœotia prope Thebas. Didymus octo eius nominis fontes commemorat: deo vt epitheton esse putetur cuiusdamque fontis, ab irrigando. Est præterea Arethufa, lacus Armenie in ioriis, pondera omnia sustinens, & nitrum nebulis exhalans: per quem Tigris fluuius rano fertur impetu, vt aquæ non commiscantur. Vnde et piscis genus: est, & hoc transcurrentis fluuii aluo non miscetur, sicut nec è Tigris piscis in lacu transnauat. Autor Plin. lib. 6. cap. 27. Est & Arethufa locus Syriæ munitus iuxta Emesam sexdecim milibus passuum: à qua Arethufi, vt inquit Strabo. Est item Arethufa vrbis vna Eubææ, altera Syriæ, auctore Volaterrano.

A R E T H I S S A, *ἄμμος*. Cinitas Tusciæ, à Græcis condita eo tempore quo populus Israel sub Iudicibus regebat: quæ incolæ dicti sunt Aretini. Vasa quoque fictilia, quæ in ea fiebant, Aretina appellabantur. Mart. lib. 4. Aretina nimis spernas ne vasa monemus. Lautus erat Tusciæ Pœsina fictilibus.

Arefia, x, Aqua quæ inferis libabatur, seu vas vini quod adhibebatur sacris, & à Ferro deducitur. Festus.

A R E V S, *ἄμμος*. Pelopis fuit filius, & Alectoris pater. Alius fuit Licymni, qui ab Hercule abductus, vi morbi peregit: perit, cuius crematos cineres Hercules reuoluit, vt inferandum, quod decem et sic illum reduciurum, seruaret. Hunc dicunt primum fuisse qui crematus sit, & ab eo deinde morem seruatum. Est item Argæus, Cappadociæ mons arduus, & perpetuis pruinis rigens, cui Mazaca ciuitas Cappadociæ metropolis subiaceat. *ἄμμος*. Autor Strabo lib. 11.

A R G A N T H O N I V S, *ἄμμος*. Rex fuit, vt testatur Herodorus lib. 1, in Arna ciuitate Bæotiz. Fuit item Argathonius, Tarsellorum rex in Hispania, quem Plinius ait vixisse 70 annos: Silius autem 60, qui eius meminit lib. 3, Arganthoniacos armat Cartheia nepotes. Rex proauus fuit humani ditissimus rex, Ter denos decies emensus belliger annos.

A R G A T H O N, *ἄμμος*. Mons in Myfia, vbi raptus Hylas. Dictus ab Argathone Rheli coniuge, cui & Argathon, vt monti quoque nomen fuit.

A R G E A, pen. prod. Loca quædam Romæ appellantur, quod in his sepulchri essent quidam Arguorum illustres viri. Hæc Festus. Luuius Argeos vocat masculino genere. Sic enim scribit lib. 1. ab Vrbe. Multa alia sacra loca quæ sacris faciendis, quæ Argeos Pontifices vocant, dedicant. A Varro lib. 4. de Lingua Latina, Argeorum sacra appellatur. Reliqua (inquit) vrbis loca olim discretæ, quum Argeorum sacra in septem & viginti partes vrbis sint disposita.

Argema, aris, penul. breu. *ἄμμος*. Morbus est oculorum, quum scilicet albidum quoddam vlcus oculi infestat circulum, quum Irin Graeci dicunt: quod mali genus afflicti illi, quod Latini Albugo vocatur, Græci etiam *ἄμμος*. Plin. lib. 29. cap. 6. Eadem vis est in gallinacei fille alligato ad argema & albugines. Apud eundem (vbi forte vitata sit lectio) legitur & Argema, & per primam nominis declinationem: vt lib. 29. cap. 5. Succo & cicatrice oculorum, & albugines, & argemas iunxere. Item cap. 9. libri eiusdem, Folia trieta cum oleo argemas iumen

iumentorum sanant. Quibus tamen in locis nonnulli legunt Arge-
mos. A Græcis certe *ἀργύρος* & *ἀργύρεος*, indifferenter effectus.
Argemon, Herba est apud Plin. lib. 24. ca. 39. quæ Lappa canaria dicitur.
Argemone, es, pen. prod. *ἀργεμόνη*. Herba est sylvestris papaveri omnino
similis, ita dicta ab effectu, quod oculorum albugines, quæ argemata
appellantur, sanat. Vide Diosc. lib. 1. cap. 169. Plinius Argemoniam ap-
pellat, lib. 25. cap. 9.

A R G E N V S, *ἀργύρεος* Stephano, insula est Lesbos adiacens, iuxta Arge-
mon promontorium, quia Alcibiades exinctus est. Plin. lib. 5. ca. 31.
Arginulam vocat.

A R G E N T I N A, vel A R G E N T O R A T Y M, *ἀργυροπολις* Ptolemæo,
Vrbis Gallie, ad Rhenum fluvium: quam tamen Germani habitant, si-
cut pleraque aliacis Rhenum oppida. Vulgo *Strasbourg* dicitur.

Argentum, Metallum est post aurum pretiosissimum, quod gignitur (si
chymistis credimus) ex argento vivo, & sulphure albo. *ἀργύρεος* & *ἀργύ-
ρος*. Ital. *Argento*. Hisp. *La plata*. Huius spuma vulnera sanat, neque si-
ne superfluis carnis exerceat, & fordeis cordis mundificat. Argentum
factum dicitur, quod elaboratum est, & in vasa, aliâve supelle-
ctilem fabricatum. Græci *ἀργυρέος* appellant. Pompo. fide auro &
argento legat. Argentum factum Q. Mutius ait, vasa argentea contineri,
veluti trullas, paropides, pelues, & his similia. Hinc opponitur Ar-
gentum infectum, hoc est rude & nōdum laboratum. Argentum si-
gnatum, ab eo dicitur pecunia argentea, quod signum principis, vel
magistratus habeat impressum. *ἀργύρεος*. Seneca t. de Benefic. Libertus
donabo argentum factum, quâ signatum. Interdum etiam Argen-
tum absolute positum legitur pro argento facto, siue supellectili ar-
gentea. Plautus, Tu esto lechisternator, tu argentum eluito. Cicero,
Quis esset trichina strata, argentumque expolium in arduis. Item
pro argento signato, hoc est pecunia argentea. Terent. in Phorm. Emu-
xi argenteo senes. Idem in Hæur. Argentum cudo. Argentum primò
signatum est anno Vrbis 885, Quinto Fabio Consule, quinque annis
ante bellum Punicum primum. Nota argenti bigæ & quadrigæ fue-
runt ante digati, & Quadrigati nummi appellati sunt. Aureus verò
nummus 62, anno post argenteum percussus est, in quo primò Con-
sul, deinde Imperatorum capita imprimi cœperunt, & ab his sæpe no-
mina accepere. Argenti venæ, *ἀργυρέες φλέβες*. Argentum pullulari,
vide infra, statim post dictionem P V S T V L A.

Argentarius, rii, substantia, qui argentum exerceat, hoc est apud quem
pecuniam deponimus, quam tempore locove alio nobis reddat. *ἀργυ-
ρεός*, *ἀργυροκόπος*. Ital. *Cassiere*, *banchiere*. Hisp. *Cambador* & *banquero pu-
blico*. Plautus in Cureul. Habent hunc morem plerique argentarii,
vultus alium possant, reddant nemini. Eundem etiam Trapezitarcham
& Mensarium appellamus. Idem ibidem, ibi me interrogat, Equem
in Epidaurio trapezitarum Lyconem novem. Cicero pro Flacco, Cuius-
tas, in qua nummus nullus moveri potest, sine quinque Prætoribus,
tribus Quæstoribus, quatuor Mensariis. Proprie autem Argentarii
dicuntur (ut docet Iureconf. de edendo.) maiores mentarii qui mul-
torum pecunias acceptas custodiunt, quum opus fuerit, reddunt, &
quorum officium atque ministerium publicum habet causam: hique
rationes conscribunt. Aut et Seneca, argentarios præsele publicis
adionibus. Vide Budri Annotationes in Pandectas.

Argentarius, ria, rium, adiectivum, *ἀργυρεός* & *ἀργυρεός*. Ital. *Casa d'argento*, *o-
vero di appartiene all'argento*. Hisp. *Casa perteneciente a la plata*. Quod est
argenti, aut ad argentum pertinet: ut Argentaria metalla. Plin. lib. 33.
cap. 5. Laudationem eandem in xeris metallis, & proximam in ar-
gentariis fieri compertum est. Ratio argentaria, id est pecuniaria. Ca-
zo de Re rust. cap. 2. Rationem putare argentariam, & frumentariam.
Auxilium argentarium. Plautus in Pseud. Spero alicunde hodie me
bona opera, aut mala, tibi inveniturum esse auxilium argentarium.

Argentaria, ria, Mensa, tabernaculum argentarii, vel etiam officina, in qua
argentum cuditur, aut præparatur. *ἀργυρεός* & *ἀργυροποιός*. Ital. *Banco*,
arredo bottega dove si batte l'argento. Plaut. in Epid. Per myropolia & la-
nienas, circumque argentarias. Significat & Argentaria officium seu
functionem argentarii. Vlpianus tit. de eden. Sed & quod solui
constituit argentarius, edere debet nam & hoc ex argentaria venit. Ar-
gentarius facere vel exercere. *ἀργυροποιός* & *ἀργυροποιός*. Idem eodem
titulo, Is etiam qui desit argentariam facere, ad editionem compelli-
tur, ubi argentariam exerceat.

Argentari, ata, atum, Argentum rectus. *ἀργυρεός*. Ital. *coperto d'argento*.
Hisp. *copa tocada por despoja*. Liu. 9. ab Vrbis, Tunicæ auratis militibus
verlicolores, argentarij linthe candidæ.

Argenteus, a, um, Quod est ex argento. *ἀργύρεος*. Ital. *Fatto d'argento*.
Hisp. *Cosita de materia de plata*. Ite, Argenteus decarius, & Argen-
teus sphaera, apud Plinium. Argenteum solium, argenti splendorem
referens, apud eundem lib. 16. cap. 18. Argentea amica, quæ argento
vendita est. Plautus in Pseud. Quid ego ex te audior amicam tuam esse
factam argenteam.

Argentofolus, cui immixtum est argentum. *ἀργυροφυλλός*. Ital. *Che tien d'ar-
gento*. Hisp. *Cosa que ella mezclada con plata*. Ite, Aurum argentofolus. Plin.
lib. 33. cap. 5. Ita feruntur aurum quod argentofolus vocant.

Argentofodina, nō, ubi foditur argentum, quam Argenti minam voca-
mus. *ἀργυροφυλλός* Ital. *Minera d'argento*. Hisp. *Minero de donde sa-
can plata*. Plin. lib. 33. cap. 6. Odor ex argentofodinis inimicus est omni
bus animilibus, sed maxime canibus.

Argentum vivum, Genus est metalli liquidi, argentum colore, fluida ve-
ro consistentia aquam referens: unde & nomen accepit. *ἀργύρεος*.
Aristoteles *ἀργύρος* & *αἷμα*, hoc est fusile, seu liquidum argentum vocat.
Ital. *Argento vivo*. Hisp. *Acque*. Huius dux sunt species, Nativum, seu
Fossum, & factitium, quod ex minio excoquitur. Vtrique Hydrar-
gyro: Dioscoridi dicitur. Plinius Hydrargyrum ab argento vivo distin-
git, quod foliile est & nativum. Argentum vivum, quod ex minio pur-
gatur, Hydrargyrum appellatur. Sic enim habet lib. 3. cap. 3, Aes inau-
rari argento vivo, aut certe hydrargyrum legitimum erat. Vtraque spe-
cies pellentem exhalat odorem, autemque planè exitiale.

Argentangina, Vocabulum est Latinum, ex Græco *ἀργύρεος* effectum:
quo significatur angina ex argenti, hoc est pecuniarum cupiditate profici-

scens. Vnde Argentangina laborare dicuntur, qui pecunia corrupti re-
tinent ea quæ ad Reipublicam commoda iudicant pertinere. Vide infra
in dictione A R G Y R A N G I N A.

Argelles, *ἀργελλες*. Vento di maestro. Vetus flans ab occasu æstivo qui à
Latinis Corus & Caurus dicitur. Plin. lib. 2. cap. 47. Ab occasu æqui-
noctiali Favonius, ab occasu solstitiali Corus: Zephyron & Arge-
sten vocant.

A R G E V S, geu, *ἀργύρεος*. Denominativum deductum ab Argis Pclo-
ponnesi vrbe, idem significans quod Argivus. Horat. lib. 4. Carmine,
Tybur Argeo positum colonio. Argei quoque, teste Varro, diceban-
tur scirpeæ effigies, quæ per virgines Vestales iaciebantur singulis an-
nis in Tyberim per pontem Sublicium.

A R G I A, pen. prod. *ἀργία*. Adrastris regis Argivorum filia, & vxor Poly-
side cuius in defunctum maritum pietate, vide Statium lib. 12. Theb.
A R G I A E, pen. prod. *ἀργίαι*. Insula sunt numero viginii, Caræ adiacen-
tes: scribit Plin. lib. 5. cap. 31.

A R G I E T Y M, Locus erat Romæ iuxta Palatium, ita dictus (ut quidam
volunt) ab Argo Argivorum duce, qui ab Euandro hospitio exce-
pit, quum in affectu regni suspitionem venisset, ab Arcadibus,
inficio (ut volunt) Euandro, est occisus. Cui postea Euander tumu-
lum crexit, quem de nomine eius Argiletum appellavit. Hinc alludit
Virgilius S. Aeneidos. Et Ierum docet hospitis Argi. Alij Argiletum
dictum putant, quasi Argillemum, ab argilla, hoc est creta, cuius eo
in loco erat magna copia. Vtrunque opinionem refert Varro libro 4.
de Lingua Latina.

Argilla, *ἀργίλα*. Ital. *Creta*, terra. Hisp. *Barro* & *azilla*. Terra cretosa, &
candida, quæ sigili vtuntur ad vasa facienda. Cicero in Pisonem, Quid
cessat h'c homulus ex argilla & luto factus Epicureus? Horatius 2.
Epist. idoneus arti Cuiuslibet, & argilla quidvis imitabitur vfu. Sunt
qui vnicui scribant, quod etiam convenire videtur cum Græca origi-
ne: contra tamen vsus obtinuit.

Argillaceus, a, um, *ἀργίλος*. Ital. *Cosa fatta di creta*. Hisp. *Cosa de materia de
barro*. Quod ex argilla est, aut quod tenax est in modum argillæ. Plin.
lib. 17. cap. 7. Est enim alba creta, rufa, columbina, argillacea.

Argillosus, a, um, *ἀργίλος*. Ital. *Abundans di creta*. Hisp. *Leno de barro*.
Abundans argillave, Loca argillosa. Plinius lib. 11. cap. 4. Scit nec
pinguibus vult, nec argillosis locis. Colles argillosi. Columella, Olca
maxime collibus siccis, & argillosis gaudet.

A R G I L V S, penult. corrept. *ἀργίλος*. Herodotus lib. 7. histor. teste, Vrbis
fuit Aemathix, nō procul ab ostiis Strymonis fluvij versis occidentem.

A R G I N V S, a, *ἀργίνος*. Insula est exigua, Lesbos adiacens Inter Mochy-
nam & Mitylenen, iuxta Argennum promontorium: unde & nomen
habet. Meminit huius insule Plinius lib. 5. cap. 31. Stephanus *ἀργίνος*
vocat. Serabo autem lib. 13, tres facit insulas Arginusas modico in-
teruallo discretas.

A R G I P H O N T E S, *ἀργίφρονες*. Cognomen est Mercurij, tractu ab Argo
centroculo, Iūs custode, quem Iouis iussu interfecit. Mythologici in-
terpretantur Argum sphaerâ esse stellatam, quod illi insit species quor-
dam caelestium oculorum. Io autem terram esse voluit, quam Aegyptij
in hieroglyphicis literis bonis imagine exprimebant. Hanc Argus, hoc
est caelum stellatum nocturno tēpore desuper videtur observare. Mer-
curium autem Solem interpretantur, qui Argum tunc dicitur occide-
re, quum luminis sui magnitudine stellas omnes obscurat, earumque
conspectum mortalibus eripit. Vide Macrobi. Satur. lib. 1. cap. 19.

A R G I P A S T O R U M, *ἀργίπαστορες*. Populi sunt Scythie, iuxta Sarmaten &
Thullageras, ab ipsâ nativitate caloi, simis naribus, & ingenti mento,
proprio quodam oris sono, ex arboribus viciniae. Hi quum arma
nulla haberent, a nemine tamen afficiuntur iniuria, propterea quod sa-
cri putantur. Idem finitimorum controuersias dirimunt, & ad se con-
surgentes tuerentur ab iniuria. Plura de his Herod. lib. 4.

A R G I R I P A, Vide A R G Y R I P P A.

A R G I S A, *ἀργισα*. Thessalia civitas est prope Peneum, condita à filijs
Lariæ, deinde Argusa vocitata, vt scribit Strab. lib. 9.

A R G O, generis fœminini. *ἀργή*. Prima navis fuisse creditur, quæ Iasonem,
vna cum flore iuuentutis Græci, in Colchida nauigantem, vellicusque au-
rum, à Medea adiutus, in Græciam reportavit. Volent autem hanc
navem Argo appellatam ab Argo architecto, de quo Flaccus, ad cha-
rum Tritonia deuoluat Argum. Moliri hunc puppin iubet, & de-
mittere ferro Robora. Dioscorus à velocitate dictâ putat nam *ἀργή*
inter cetera significat velocem. Alij ab Argivis, qui in ea velli fuerunt,
malunt appellatam. Quod sentire videtur Cicero lib. 1. Tuscul. questii.
quum ait, Et eas angustias, per quas penetrauit ea, quæ est nominata
Argo, quia Argiui in ea delecti viri velli, perebant pellem inauratam
atrecis. Est & Argo, signum caeleste, quod & Navis appellatur. Oritur
prole Idus Martij.

Argonautæ, *ἀργοναυται*. Dicti sunt heroes illi qui cum Iafone in Chelchos
profecti sunt numero amplius quinquaginta: ex quibus præcipui fue-
re Castor & Pollux, Telamon, Orpheus, Hercules, & Hylas puer. Sic
cognominati à naui qua nauigauerunt. De his Orpheus lib. 1, & Apol-
lonius in Catal. heroum, & Flaccus in Argonaut.

A R G O P E L A S C O S, Homerus vocat Thessalos.

A R G O S C O S, & in plurali numero Argi, orum. *ἀργός*, Clarissima ciui-
tas Peloponnesi, non procul à Mycenis, quæ ad discrimen aliarum ciui-
dum nomen vrbium Argos Hippium dicebatur, quod agrum habere
pascendū equis in primis idoneum. Dicitur & Dipion, ab aqua pe-
nuria: quod sic vt plures eodem vtantur puteo: quod genus est apud il-
los ætissima societatis. Aliquando & Phoroneum dictum est, teste
Stephano, à Phoroneo primo rege. Est autem hoc nomen in singulari
numero neut. generis, quod apud Græcos declinatur, *ἡ ἀργή* & *ἀργή*.
apud Latinos autem tantum in vfu habet nominativum, accusatiuum,
& vocatiuum. In plurali verò masculinum est secundæ nominis inflexi-
onis. Horatius, Apertum dicit equis Argos, diciturque Mycenæ. Virg. 7.
Aeneid. Ecce autem Inachij scilicet referebat ab Argis Clara Iouis con-
iux. Idem lib. 10, Herculis Autorem conuenit, qui missus ab Argis.
Hinc Argivi Græci dicti sunt, & Argolicus sinus, & Argolici duces, &
Argolica regio. Est item Argos oppidum Thessaliæ, quod & Pelasgicon
dicunt,

dicunt, à Pelafgis. Lucanus, vbi nobile quondam. Nunc super Argos arat. ¶ Aliud in Atarnania, Amphiloichium cognominatum, quod Alemæon eiusque liberi condidere, vt inquit Strabo lib. 7. ¶ Fuit & Argos Apuliz oppidum, à Diomede conditum, & primum à nomine relicta patriæ Argos Hippium appellatum, quod deinde Argypipam, & postremo Arpos vocitauerunt. ¶ Theffaliam quoque aliquando Argos Pelafgicum appellatum fuisse, autor est Plin. lib. 4. cap. 7. ¶ Ipsam præterea Peloponnesum antiqui Argos, & Argos Achaicum appellauerunt: vt scribit Strabo lib. 8. ¶ Est item Argos, siue Argus, canis nomen apud Homerum lib. 17. Odysf. qui solus Vlyfsem vigehimo demum anno in patriam redeuntem agnouit.

Argolicus, ea, cum, ἀργολικός. Idem quod Argiuius: vt Virgil. 1. Aeneidos. Argolicis excidit Pergama telis.

Argolis, idis, feminini generis, ἀργολίς. Id est Argiua. Ouid. 9. Metamor. -at longis anxia curis Argolis Alcmene.

Argous, a, um, ἀργός. Idem quod Argolicus. Horatius in Epod. Non huc Argos contendit temigè pinus.

Arguo, arguis, argui, argutum, Imputo siue accuso, reprehendo. [ἀίψω. Italicè, Imputare, reprehendere, accusare. Hispanicè, Redarguir, y reprehender.] Et genitiuo sapius, quàm ablatiuo iungitur. Curtius, Orthocem modò auaritiæ, interdum & defectiois arguebat. Plautus in Amphitr. Et ecceum video, qui me miseram argui flupri dedecoris. Si verò id quo quis arguitur non exprimitur, accusatum tantum habet, Lact. lib. 3. Tui ergo te liberi arguunt. ¶ Propriè tamen Arguere est ostendere. Virg. 4. Aeneid. Degeneres animos timor arguit. ¶ Aliquando in discrimen vocare. Festus, Argutum iri: id est in discrimen vocari. ¶ Huius composita sunt, Coarguo, & Redarguo, ἑκδιψώ. Sallustius in Catil. Lentulum dissimulantem coarguit sermonibus, quos ille habere solitus erat. ¶ Sciendum est, quod licet Arguo, Argutum supinum faciat, ex quo Argutus, participium tamen futuri temporis est Arguturus. Sallustius lib. 1. hist. Quos aduersus multi ex Bithynia volentes occurrere, falsum filium arguturi. Nam, vt docet Plinius, quædam sunt verba, in utrum supinum formantia, quorum participia futuri terminant in uturus, & verba in itio, vt Argutum, arguturus: Tugum, tugurus: Sputum, sputurus: Plurum, plururus, pluitio.

Argutus, ra, tum, participium passiuum ab Arguo. Idem significans quod accusatus, vel reprehensus. id est, argutus. Plautus in Pseud. Argutus maioru facinorum. ¶ Quandoque verò est nomen, idem significans quod subtilis & acutus. [ἀίψος. Italicè, Argutus, sottile. Hispan. Argudo & ingenioso.] Plinius in Epist. Virassem iam dudum, ne viderer argutior, nisi proposuissim omnes angulos tecum epistola circuire. ¶ Interdum pro canoro resonantique, ut, Arguta hirsundo, & Arguti homines, qui multum & celeriter loquuntur. Virg. Aeglog. 9. Argutos inter strepere audet olores. ¶ Interdum pro exili, breui, & quasi acuto. Idem lib. 1. Georg. Argutumque caput, breuis alius, obesaque terga.

Argutulus, a, um, ἀργυρίδιον. Diminutiuum ad contemptum deriuatum, & non blandiendi causa, vt Homunculus, & Homulus.

Argutus, tiarū, Dicitur acutè & malitiosè dicta vel facta. [ἀργυρία. Italicè, Arguta, satyrica. Hispan. Grieta, satyrica, & maliciosa.] Plautus in Most. Exi à culinacis foris multigra, Qui mihi inter patinas exhibes argutias. Cicero, Sed nihil est, quod illi non assequantur suis argutis.

Argutiola, æ, diminutiuum. Gell. lib. 2. cap. 7. Argutiola quippe hæc frivola atque inanis est. [ἀργυρίδιον. Italicè, Argutola.]

Argutor, tatis, pen. prod. depon. ab Argutus sit, & significat procaciter loquor, teste Nonio. [ἀργυρία. Italicè, Argutare.] Parlat argutissime. Hist. Parlat arguta. [Nauis, Quandoque ad ludos venit, alij quò tacerent, totum diè argutatur, quasi cicada.] Est & argutari, subtiliter. Titianus in Fultonia, vt citat id Nonius, Terra hæc est noua, quasi vbi tu solitus argutari, pedibus eretam dum compescis, vestimentaq; lauas.

Arguto, as, iacis, x, Perpetius, Illa mihi totis argutat noctibus ignes, id est argutè obicit.

Argutatio, strepitus. [ἀργυρία. Italicè, Argutare.] Catull. Pulvinisque perque, & hic & illic Atitutus, tremulique quasi lecti Argutatio, inambulatioque.

Argutator, oris, verbale. [ἀργυρία. Italicè, Argutare.] Hist. El que mucho, & demasíadament parla. [Gellius lib. 17. cap. 5. Processisset autem argutatori isti foras receptentio. Argutorem pro sophista argutulo, vel argumetatore accipimus.]

Argumentum, i, [ἀργυρία. Italicè, Argumento. Hispan. Argumento.] Quintiliano est ratio probationem præstans, qua colligitur aliud per aliud, & quæ quod est dubium, per id quod dubium non est, confirmat. ¶ Sumitur interdum etiam pro materia, quæ aliquo in opere tractatur: quam Græci ἀπόδειξις vocant. Cic. Quoniam nullum scribendi argumentum mihi relictu est. Sic dicimus Argumentum Comædiæ, quod Græci Περιόχων vocant, id est summam totius Comædiæ, paucis verbis expressam. [Interdum pro coniectura. Idem in Catil. Certissima argumenta, atque indicia sceleris. Idem 2. Verrina, Quæ res perueni nobis argumento indicioque patefacta est.] Item pro sententia, ab Arguo, pro demonstro. Cic. lib. 1. Offic. Tabulæ verò nouæ quid habent argumenti, nisi vt emas mea pecunia fundum? Argumentū præterea pro ingenioso artificio ponitur. Idem 6. Verr. Ex eborè diligentissime perfecta erant ædificia in valuis. Sic alibi legitur Argumenta totorum, & Argumentosa opera, pro ingeniosis.

Argumentor, aris, [ἀργυρία. Italicè, Argumentare. Hispan. Argumentar.] Rationibus nitor ad aliquid probandum. Cicero 3. Verr. Nonne argumentamur, quas Græci ἀποδείκνυσθαι appellant. Cicero 2. de Orat. Altera est, quæ tota in disputatione, & argumentatione oratoris collocata est. Idem lib. 1. de Inuentione definit hoc modo, Argumentatio, est inuentum ex aliquo genere, rem aliquam, aut probabiliter ostendens, aut necessarii demonstrans.

Argumentatio, Est rei propositæ, per argumenta probatio. [ἀποδείξις. Italicè, Argumentatione. Hispan. Argumento.] Autor ad Herenn. lib. 1. Argumentationes, quas Græci ἀποδείκνυσθαι appellant. Cicero 2. de Orat. Altera est, quæ tota in disputatione, & argumentatione oratoris collocata est. Idem lib. 1. de Inuentione definit hoc modo, Argumentatio, est inuentum ex aliquo genere, rem aliquam, aut probabiliter ostendens, aut necessarii demonstrans.

Argumentosus, fa, sum, Quod est factum magno argumento, hoc est ar-

tificio. [ἀποδείξις. Italicè, Argumentosus, ingenioso. Hispan. Llento de argumentos, furtil.] Quintil. lib. 5. cap. 20. Vulgòque paulò numerosius opus, dicitur argumentosum, id est nimia argumentorum mole repletum. In picturis quoque Argumentosa opera vocamus, id est ingeniosa.

Argus, a, um, ἀργός. Nomen proprium regis Argiuorum, filij Apis, à cuius nomine Argiui appellati sunt. Hoc regnante cepit vt frugibus Græcia, & habere segetes in agricultura, delatis aliunde seminibus. Et post obitum Deus haberi cepit, templo & sacrificiis honoratus. ¶ Fuit præterea Argus filius Phrygi, qui aurato arietè in Colchidem transuectus est. ¶ Fuit & alius Argus, ἀργύριος: à Græcis cognominatus, quæ totus oculis scateret, quæ Postea fabulantur à Iunone constitutū fuisse custodē Ithi Inachi filij, quam Iupiter in Iunone formā cōmutauerat. Huc postea Mercurius Iouis iussu interfecit: unde & ἀργυρίος cognominatus est. Iuno autē oculos eius, auis siue, hoc est pavonis caudæ inseruit. Hanc fabulam latissimè describit Ouid. lib. 1. Metamorph. Mythologicè Argum interpretantur sphæram esse stelliferam, innumeris oculis, hoc est stellis resurgentem: Mercurium autem Solem esse volunt, qui tunc Argum dicitur occidere, quum diurno suo lumine stellarum luce obscurat. Vide Mæctob. 1. Satur. cap. 19. unde, & ἀργυρίος cognominatus est, quod Argum peremerit. Myllicè autem Argus est calum stellarum, luce distinctum, quibus inesse quædam species celestium videtur oculorū. ¶ Argus quoque, vocatus fuit nauius illius architectes, quæ ab illo Argo dicta est, qua Iason, vnā cum Minys in Colchidem vectus est.

Argyræ, a, um, ἀργύρεα. Civitas Sicilia, vnde f. Diodorus Siculus oriundum facit: à qua Argyri. ¶ Est & Argyra, Taprobana insula metropolis: cuius incolæ dicuntur Argyritæ, ἀργυρίται Stephano.

Argyranche, es, ἀργύρανχη. A Græcis dicitur, quæ Latinorum quidam verbum ex verbo exprimentes, Argētangiam appellauerunt, cuius vocabuli hæc traditur fuisse origo. Mithridatem legatī Athenas missi, quid Demosthenem postularis suis magnopere aduersari viderent, pecunia eum corrumunt, nequid in posterum commodis ipsorum obliuisceretur. Postridie itaque, quum res denuo apud populum ageretur, Demosthenes collum falsis obvoluit, angustaque sese laborare simulauit. Qua re audita, quidam ex populo, cui focus subolebat, non fymachem illum, sed argyranchem esse exclamauit. Hinc proverbio locus factus est, vt argyranche laborare dicantur, qui pecunia muti redditi sunt, eaque supprimunt quæ ex Republicæ vtu esse nouerunt.

Argyripides, a, um, ἀργυρίπιδες. Italicè, che portano gli stendi d'argento, dicitur, qui argentea scuta ferunt. Sic Chryspides, ab auicis clypeis nominati. Lampr.

Argyræ, a, um, ἀργύρεα. Stephano, Apuliz ciuitas est: à Diomede condita: quam primum à nomine relicta patriæ Argos Hippium appellauit. Postea corrupto vocabulo Argyrippa dicta est, & Arpi. Virgil. lib. 12. alterum p. abiecit, metri causa. Ille (inquit) vrbem Argyrippam patriæ cognomine genus, videtur Gargani condidit lapygij aruis.

Argyritæ, arum, pen. prod. ἀργυρίται. Agones quidam dicebantur, ab argenteo, pecuniatioue præmio. Budæus.

Argyritis, a, um, ἀργυρίτις. Italicè, schiuma d'argento. Hispan. Espuma de plata. Spuma argenti dicitur. Plin. lib. 33. cap. 6. Et in iisdem metallis & quæ vocatur spuma argenti. Genera eius tria optima, quam chrysitia vocant: secunda, quam argyritica, tertiam, quam molybditica.

Argyrocopus, a, um, ἀργυρόκοπος. Italicè, Bauchiere, & colui che taglia l'argento. Hispan. Cambiador & Esculpidor, & entallador de plata. A Græcis appellatur numularius, campfor, vel ipse etiam argenti sculptor. [ἀργυρία. Italicè, Argyro, hoc est ab incidendo argento.]

Argyrolagus, a, um, ἀργυρόλαγος. Italicè, Camerlengo, Tesoriero. Hispan. Contador mayor. A Græcis vocatur, quem Latini Quasitor: appellauit, cuius officio est, vt argentū, hoc est pecuniā colligat, & in aerarium, siue fscum redigat.

Argyrodamas, a, um, ἀργυρόδαμος. Lapillus argenti nitore habens, vt adamas, de quo Plin. lib. 37. cap. 10. addubitat, siue idem cum eo quem Andromanta vocant, quoniam imperis hominum & iracundias domat.

Argyrognomones, a, um, ἀργυρόγνωμονες. Italicè, Bauchiere. Hispan. Los cambiadores. Vocantur à Græcis pecuniæ permutatores, quos Latine Campfores vocamus, quasi pecuniæ spectatores dicas.

Argyrodon, a, um, ἀργυρόδων. Actoliz Auicius, ita didus ab argenteo aquæ candore.

Argyrotrochus, a, um, ἀργυρότροχος. Apollinis epithetè, quasi argenteū arcū gerens. A Græcis vocatur, Regio est inter Indos & Parthos sita, iuxta Gedrosios, & Drangianos: quam recentiores Geographi Τρωακίσση vocant. ¶ Est etiam Ariz, insula in Ponto, versus Colchos, Marti sacra, aliis Chalceitis dicta. Plin. lib. 6. cap. 12.

Arta, a, um, ἄρτα. Arbor est, apud Theophrastum, hyemis initio fructificans, materie tã dura, vt necesse sit, prius quàm terebretur, aqua eam macerari.

Artabanes, a, um, ἀρταβάνης. Fuit Darij filius ex filia Gobryæ, qui vnā cū Praxaspè & Megabazo præpositus fuit classi Xerxis. Herodotus lib. 7.

Artadna, a, um, ἀρταδνᾶ. Filia Minois regis Cretæ ex Pasiphaë vxore, cuius industria Theus ab Atheniensibus Cretā missus à Minotauro deuorandus, labyrinthum filo ducit, quod Ariadne dederat, euasit, occiso prius Minotauro. Theus autē eius amore captus, quū in patriam reuerteretur, eam abduxit: sed prioris beneficii inmemor, abductam in Insula Chio, seu Naxo periturus deseruit, quā Bacchus postea in vxorē duxit, eiusque coronam nouem stellis ornatam, quam à Venerè acceperat, astris inulit, vocaturque corona Gnosia. Postremo à Diana sagitta dicitur occisa, eo quod virginitatem non seruasset.

Artanis, a, um, ἀρτανίς. Herba ignei coloris, cuius ractu Magi tradid ligna oleo peruncta accendi. Nascitur apud Artanos: quæ est Sythica gens. Gedrosii finitima, à quibus & nomen accepit. De hac Plin. lib. 24. cap. 18.

Artathes, a, um, ἀρταθῆς. Cappadociz rex fuit, à populo Romano in societatem acceptus. Fuit hic Antiochi gener, qui Ariaratheam ciuitatem condidit in finibus Cappadociz: quæ Stephanus.

Artanensis, a, um, ἀρτανένσις. Fluius est Milyadis, (quæ est minoris Asiæ regiuncula, in confinio Pamphyliz, Cariz, & Lyconia: sita) qui in Limyrum amnem influit. A Artui herus nomine vicinum oppidum Articana appellatur. Vtriusque meminit Plin. lib. 5. cap. 27.

Articæ, a, um, ἀρτικῆ. Vrbis in Italia, quæ adificauit Hippolytus Thefei filius, & à nomine coniugis Articiam appellauit. Abest ab Vrbē ad decimum lapidem.

Adriano, scriptis de Rhetorica epistolas, & declamationes ad Imperatorem. Suidas. ¶ Nomen item fuit aut patris Platonis, qui & ipse Aristocles vocabatur: postea Plato aut patrum latitudine dictus.

ARISTOCLES, Ἀριστοκλῆς, Orchomeni tyrannus, qui Symphalidem virginem adamauit. Vide in dictione ΣΥΜΦΑΛΙΔΗΣ.

ARISTOCRATES, Ἀριστοκράτης, Cuius quidam Rhodius fuit, qui quod plurimum dignitatis, strenuissimeque pro se ferret, civium omnium consensu belli dux electus est: in quo ipse suorum egregie se felicitate: in rebus gerendis, tanquam adulterinus nummus in igne, degener plane appareret, & omnino alius quam prima fronte promitteret. Ex Suida.

Aristocrata, Ἀριστοκρατία, Optimatum principatus, ubi optimates Rempublicam tractant: quasi ἡ ἀριστοκρατία, qualis etiam hodie est apud Venetos.

Aristolochia, Ἀριστολόχεια, Herba est etiam hodie nomen seruans: cuius dux sunt species, alia longa, alia rotunda. Aurum fides emundat, & cum melle mista, si in aures instillata fuerit, auditum iuuat.

ARISTOMACHUS, Ἀριστομάχος, pen. prod. Nobilis Grammaticus fuit, Pompeii liberiorum præceptorum: in Rhetoricam, ininde Grammaticam docebat. Strabo.

ARISTOGENES, Ἀριστογένης, Medici Thasij nomen, qui varios de re medica libros conscripsit ad Antigonium Macedoniam regem. ¶ Aristogones alter Gnidius, item medicus, seruus Chylippi, famam adeptus est ex curatione Antigonis Gonatae. Autor versiusque Suidas.

ARISTOGITON, Ἀριστογίτων, Nomen est cuiusdam Atheniensis, qui adiutus ab Harmodio Pisistratum tyrannum interemit: vnde utique ab Atheniensibus in foro postea laus statuit. ¶ Fuit etiam hoc nomine Orator Atheniensis, qui Causa dictus est, quod optimo cuique allaturaret. Scripsit enim inuestigulas aduersus Timotheum, Timarchum, aliosque complures. Vide Suidam.

ARISTOLAVS, Ἀριστολάω, Pictor, Pauza discipulus, & severissimis pictoribus fuit. Eius opera nonnulla commemorat Plin. lib. 35. cap. 11.

ARISTOMACHUS, Ἀριστομάχος, Nomen fortis Dionysij tyranis & vixit Dionis. Vide Plutarchum in vita Dionis.

ARISTOMACHUS, Ἀριστομάχος, Solaus quidam fuit, qui tanto apum amore flagrauit, ut annis duodecim nihil aliud egisset. Quæritur librum de corum cura, & ratione mellificij edidit. ¶ Fuit & alter Aristomachus, qui de arte vini apparandi volumen conscripsit. Vtriusque meminit Plinius: illius quidem, lib. 11. cap. 9. huius verò, lib. 14. cap. 19.

ARISTOMENES, Ἀριστομένης, pen. cor. Ἀριστομένης, Nomen Messenij viri, qui iustissimus fuit, ut scribit Hieronymus. Hic Lacedæmonis quodam tempore nocturno sacra celebrantibusque vocabantur Hyacinthias, rapuit de choris ludentium virgines duodecim, & tota nocte gradu concitato fugiens, excessit de finibus Spartano: quumque eas comites eius vellent violare, monuit quantū potuit, ne hoc facerent: & ad extremum, quodam non parentes interfecit, ceteris metu coactis. Redemptæ postea à cognatis puellæ, quæ Aristomenem viderent exilis reum fieri, candide ad patriam non sunt reuersæ, quædam iudicij aduoluerunt, defensorē pudicitiz suæ cernere absolutū. Hic dux tanta calliditate fuisse fertur, ut sepe Lacedæmonios deciperet: quorum sepe ut bene ingressus est, & aliquando captus, atque in vincula coniectus, calliditate sua ausugit: quod quum scelus atque iterum & tertio fecisset, tandem occisus est à Lacedæmonis, & excoelo corpore innectum est cor eius pilolum fuisse.

ARISTON, Ἀρίστης, pen. genitui cor. Ἀρίστης, Sculptor, cuius meminit Plin. 34. ca. 8. ¶ Et iurifconsultus quidā doctissimus apud Gel. lib. 11. cap. 18.

ARISTONIDES, Ἀρίστης, Eunuchus fuit, summus aliqui belli dux, cuius fidei opera Ptolemæo plurimum in bello profuit. ¶ Fuit etiam hoc nomine Grammaticus, qui in Heliodi Theogoniam commentarios conscripsit. Vtriusque meminit Suidas.

ARISTONIDES, Ἀρίστης, Stacurij insignis nomen, qui quæ Athamæti, fures, Leontio filio præcipitante resistent, cunctis perniciem vellet exprimeret, fertum, & exsiccuit, ut ferri rubiginem per nitorem aris relucens, exprimeretur verecundia rubor. Plin. lib. 34. cap. 14.

ARISTONYMUS, Ἀρίστης, Insignis Comædiarum scriptor fuit, qui Ptolemæi Philadelphi temporibus floruit, cuius etiam bibliotheca fuit præfectus. Suidas.

ARISTOVATRIS, Ἀρίστης, Mater Crateri cuiusdam, qui sub Alexandro militauit, ut autor est Strabo.

ARISTOPHANES, Ἀρίστης, Picta comicus ex Lindo Rhodi oppido, lege verò Atheniensis, patre Philippi malelicus, & in carpendis hominum vitis liberissimus ac mordacissimus: inuentor tetrametri & octometri versus. Filios habuit Ararota, Philippum, Phileetrum, Comicos omnes. Doruti fabulas 1111. Suidas. Hic Attice lingue nobilitate adeo præpoller, ut Dionysio roganti aliquem eius sermonis eundum, autorem hunc miserint. Socrati amicus fuit, quem exagitat, & infectatur in Nubibus. ¶ Aristophanes alter, Byzantinus Grammaticus, Apellis filius, dux etiam exercitus, discipulus Callimachi, Zenodori & Dionysij. Autor Suidas. Aristophanis Grammatici Quintil. lib. 1. mentionem facit.

ARISTOPHON, Ἀρίστης, Pictoris nomen apud Plin. lib. 35. cap. 11. Aristophorum, pen. cor. Ἀρίστης, Vas quo prandium deferretur: Latine dictus. Ἀρίστης enim prandium dicitur, φάρυγ, porto.

ARISTOPHON, Ἀρίστης, pen. genitui cor. Ἀρίστης, Crotorij filius fuit, & pater Arctogonoculi, qui ab eo Aristocles vocatur. Quid. 1. lib. Metamor. Donec Aristocles seruandam tradidit Argo.

ARISTOTELIS, Ἀρίστης, pen. cor. Ἀρίστης, Nomen Stagiritæ philosophi, Peripateticorum principis. Hic habuit patrem Nicomachum medicum, matrem verò Phastidiam. Fuit parvus, gibbosus, & difformis, balbutiens, sed diues, ut qui socius, & præceptor, & secretarius Alexandri esset. Septendecim annos natus, Athenæ, præfectus est, ubi viginti annis Platonis se auditorem præbuit. Deinde à Philippo in Macedoniam euocatus, decem anni. Alexandrum instituit: cui quàm fuerit charus, vel illud vnum abunde magno est argumentum, quod Scagiram patriam eius, quam dicebat, in gratiam eius militauerit. Alexandro deinde in Asiam profecto, Athenas rediit, & in Lyceo tredecim annis philoso-

phiam professus est. Postea accusatus, quod de his non rectè sentiret, cedens inuidia, abiit in Chalcidem, ibique reliquum vite transegit. Excessit ætatis anno 1111, sub idem fere tempus, quo & Demosthenes extremum vite diem clausit. De hoc Quintilianus, Quid Aristotelem quæm dubio scientia rerum, an scriptorum copia, an eloquendi suauitate, an inuentum acuminem, an veritate operum clariore patrem. ¶ Hinc sunt adiectiua Aristoteleus, & Aristotelicus.

ARISTOXENUS, Ἀρίστης, Tarentinus, Mantinea tamen agens, philosophus & medicus nobilissimus, audiuit patrem & Lamprium piniosophum Erythrum, dein Zenophilum Pythagoræum, postremo Aristotelem, cui morienti conuiuium dixit, quod Theophrastum sibi in scholæ successione præponeret. Scripsit omnis generis libros, multos præsertim. Suidas. Hic animam dixit harmoniam esse, ut tradit Cicero in Tuscul. ¶ Aristoxenus alter Cyrenarus, qui adeo delictus fuisse dicitur in hortorum cura, ut vesperi lactuca, multo irrigaret, ut luxuriosius succrescerent, & saporis essent præstantioris. Autor Suidas.

Arithmetica, Ἀριθμητική, Numerales scientia, quæ tractat de numeris & supputandi ratione. Hæc inter disciplinas Mathematicas prima esse dicitur, quoniam ipsa nulla alia indiget disciplina: Musica autem, & Geometria, & Astronomia illius auxilio egent. Plin. lib. 35. cap. 10, sed primus in pictura omnibus literis cunctius, præcipue Arithmetice & Geometricæ. Dicta Arithmetica ἡ ἀριθμητική, hoc est, a numerando.

Aritudo, Vide A R T O.

ARTEMIS, Ἄρτεμις, Fluvius qui Ariam regionem irrigat, quæ est inter Parthos & Indos: à quo Arty populi. De hoc Plin. lib. 6. cap. 23.

Arma, ab armis dicuntur, id est humeris, à quibus dependant, ut inquit Festus: ut scutum, gladius, tela, & ea quibus præliamur. [ἄρμα. Ital. Arme. Hispan. Las armas para armar.] Scimus docet Arma esse, quæ armos regunt. Varro ab arcendo Arma dicta existimat, quod his accensus hostes: ut fulles, lapides, & huiusmodi. Quidā à verbo Græco deriuant, ἄρμα, id est cōuenire. Inuicta enim sunt arma, nisi ita quadret corpori, ut neque ampliora sint, neque angustiora: neque corpus ledatur angustia, neque amplitudine impediatur. Sed re vera non solum hoc nomine bellico, sed etiam omnium fere artium instrumenta intelliguntur. Vnde rusticorum arma vocamus, rastra, ligones, & huiusmodi. Virg. 1. Georg. Dicendum & quæ sint dantis agricolis arma. ¶ Arma coquinaria sunt, lebes, patella, tripes, olla. Plautus, Quam eleganter instructum coquinariis armis. ¶ Arma ludicorum, stylus, pugillares, libelli. Plinius, Cuius arma erant, non venabulū, & lancea, sed stylus & pugillares. ¶ Nautarum quoque & pilorum instrumenta Arma dicuntur. Virg. lib. 5. Aen. Colligere arma iubet, validisque incumbere remis. Ex lib. 11. cerealiæque arma Expediunt. ¶ Quandoque Arma capiuntur pro bello, sicut toga pro pacis. Cedant arma togæ. ¶ Falsus quoque, & consilia. Arma dicuntur. Virg. 2. Aen. & quærent cōtendens arma.

Armatura, Habitus armorum, vel ipsa arma significat. [ἄρμα. Ital. Armatura. Hispan. Armadura.] Cicero Attico lib. 16, Habet autem cohortes quadragentarias, notitia armatura x x x ad id similibus, quibus nos armati armis. Veget. lib. 2. cap. 14. Terras ordo disponitur de armaturis velocissimis, de sagittariis iuuenibus. Leuis armatura, Cicero. 39. in Thucyd.

Armiger, a, um, adiectiuum, Arma ferens: à ἄρμα. Silius lib. 6, Quis cedat toga, & armiferi gen. sacra Quiriti. ¶ Armifera decia, scriptura his Mineræ. Quid ad Luianum. ¶ Armiferum arum, sive in Medea. Armiger, armigeri, pen. cor. Qui lanceam, scutum, galeamque ferent, armatum equitem in prælio loquitur. [ἄρμα. Ital. Armifera. Hispan. Armador.] Idem lib. 4, Consul triumphans in urbem rediit, Cluilio duce Volcorum antecursum ætulo, prælatique spoliis, quibus decurmatu exercitum hostium subiugo mittit. ¶ Exarmo idem significat. Suetonius in Domi. Neganremque ultra se tueri eum posse, quod exarmata esset à loue. Exarmatas autem feras dicimus, manifestas. Lamprius de Helioagabalo, Habuit leones & leopardos exarmatos: quos edoctos per mansuetos subitū ad secundam & tertiam mentem iubebat accumbere. ¶ Obarmo, circumarino. Horat. lib. 3. Carm. Mos vnde deductus per omne Tæpus Amazonia securi. Dextras obarmet. ¶ Perarmo, perficere vel pulchre armo. Curtius, Hoc modo instructo exercitu, ac perarmato, Babylone copias mouit.

Armipotens, Arnis valens. [ἄρμα. Ital. Potente nell'armi. Hispan. Poderoso en armas.] Vnde Pallas sine Bellona, armipotens dicitur. Cicero, Antequam iret in exilium, Nam ego te lupiter optime maxime, cuius nunc ac dirione sola terrarum gubernatur, teque particeps connubij, socia regni, regia Iuno, teque Tritonia armipotens, Gorgonia Pallas, Minerva. Virg. 2. Aen. Penelci dextra diuæ armipotentis ad aram Procuumbit.

Armifonus, notæ significationis, ut Pallas armifona. Virg. 3. Aen. tum numina sancta precamur Palladis armifonæ.

Armo, mas, Arnis induo, seu munio. [ἄρμα. Ital. Armare. Hispan. Armar.] Virg. 8. Aen. Tunc quoque fax nobis Teucros armare fuisset. Plan. cus ad Cic. Qui quidem quum in fraudem se deductum videret, manus quas iustis in Lepidi perniciem armasset, sibi afferre conatus est. Lucret. lib. 2. de bello Pœn. Itaque & muni rescebantur, & propugnaculis armabantur. ¶ Conposita sunt, Decurmatu, quod est armis exuto, ἄρμα. Idem lib. 4, Consul triumphans in urbem rediit, Cluilio duce Volcorum antecursum ætulo, prælatique spoliis, quibus decurmatu exercitum hostium subiugo mittit. ¶ Exarmo idem significat. Suetonius in Domi. Neganremque ultra se tueri eum posse, quod exarmata esset à loue. Exarmatas autem feras dicimus, manifestas. Lamprius de Helioagabalo, Habuit leones & leopardos exarmatos: quos edoctos per mansuetos subitū ad secundam & tertiam mentem iubebat accumbere. ¶ Obarmo, circumarino. Horat. lib. 3. Carm. Mos vnde deductus per omne Tæpus Amazonia securi. Dextras obarmet. ¶ Perarmo, perficere vel pulchre armo. Curtius, Hoc modo instructo exercitu, ac perarmato, Babylone copias mouit.

Armati, Dicuntur non solum, qui leuis telisque parati sunt, sed etiam qui glebis, aut faxis, aut subulis instructi. [ἄρμα. Ital. Armati. Hispan. Armados.]

Armator, ἄρμα, & Armatrix, verbalia sunt ab Armo, as.

Armatus, huius armatus, Idem quod armatura. [ἄρμα. Ital. Armatura. Hispan. Armado.] Lucret. lib. 7. bel. Macedon. Inde Neocertes mille, & cōdum armato Care & Cilices mille & quingenti. Hoc est paribus & similibus, armis induti.

Armamenta, Armorum cōgregatio. [ἄρμα. Ital. Munitione d'armi. Hispan. Munición de armas.] Vnde nauum instrumenta vel munimenta, sicut iunces & vela, Armamenta dicuntur. Columel. lib. 4, Nouituli

Nonnulli strenuè fabricæ nauigia, nec consummata perinde instruit armamentis, ministrisque. Dicuntur tamen etiam de aliis rebus. Nam Plinius etiam vinitorum instrumenta, armamenta vocat.

Armamentaria, Repetitoria armorum sunt, & ferè nauialium, quæ Armamenta vocari, paulo ante ostendimus. [i. e. de rebus, ex d. d. d. d. Ital. *Luo- ga da ripori armis, luogo da monitione, arsenale*. Hisp. *Almazén para guardar armas*.] Armamentum insigne Athenis Philon fabricauit, mille, (teste Plinio), capax nauium. Lilius de bello Maced. Conflagrantur & horrea regia, armamentarium cum ingenti apparatu machinarum & tormentorum. Visitur etiam hodie amplissimum armamentarium Venetiis, quod illi sua lingua *Arsenale* vocant.

Armarius, trij, ab armis, Locus ubi cibaria, libri, & similia reconduntur. [i. e. Ital. *Armario*. Hisp. *Almario para guardar cosas*.] Plautus in Capr. Cellas refregit omnes intus, reclusitque armarium. Huius diminutium est Armariolum, & dicitur paruum armarium. Plautus in Truc. Aut lectus dapilis, aut armariolum Græca.

Armenia, Ἀρμενία, Regio Asia inter Taurum & Caucasum montes sita, & à Cappadocia ad Caspium usque mare protensa ab Armeno quodam Rhodio (vt ex Antipatri sententia tradit Stephanus) ita appellata. Et vt Plin. lib. 6, autor est, duplex est: maior scilicet, & minor. Maior post Mediam ad Occidentem occurrit. Ea (vt ait Ptolemaus) à Septentrione Colchidem habet, Iberiam, & Albaniam: Occasu magnum Euphratis cursum, qui Cappadociam, minorem Armeniam, & Syriam Comagenem relinquens à dextris ab Oriente partem Hyrcani maris ac Mediam, qua montes Caspii allunguntur Meridie Mesopotamiam atque Assyriam. Montes in Armenia sunt Moschici, qui supra partem Ponti ad Cappadociam se effertur: Pariedrus, in quo fontes habent Euphrates & Araxes fluuij: Antiaurus, qui ab Euphrate scissus & Mediâ percurrent, postremo Abus appellatur: Gordizus, ex quo Tigris oritur: Taurus, ac Niphates, qui Mesopotamiam atque Assyriam ab Armeniis determinant: Caspii, qui vergunt ad Medos: & Caucasii, qui septentrionalia Iberiam versus, Albaniamque concludunt. Flumina sex, Cyrus, qui monte ortus Caucasus, à finibus Iberiam Albaniamque dimittit, Armeniam à dextris, in Hyrcanum defertur pelagus: Araxes, Phasis, Lycus, Tigris, Euphratesque. In Armenia pretiosum inter reliqua aromata nascitur amomum, & Armeniam Hebræi Arath vocant. In ea ciuitas insignis Artaxata.

Armenius, a, um, adiectiuum, Quod est ex Armenia. Horatius 1. Epod. Cantaber Agrippæ, Claudij virtute Neronis Armenius cecidit. Viug. 5. Aeglog. Armenias curru subiungere rigros.

Armeniacus, a, um, ve, Mala Armeniaca. [i. e. Ἀρμενίαν. Ital. *Armenio, monia*. Hisp. *Pa genero de aluor que*.] Poeta sunt medium quandam locum obtinentia inter persica & pruna. Sunt enim minora persicis, sed citius maturescunt. Olibus ad prunum, carne ad persicum quam proximè accedunt. Dioscorides alio nomine Præcocia vocari testatur. Galenus verò lib. de Aliment. facit & lib. 7. Simpl. medica. Armeniaca dicitur à præcocibus: hæcque illis multo præstantiora esse testatur. Illud tamen faceret, verus Armeniacorum nomen sua etiam ætate in usu esse desisset, & vtraque speciem nullo discrimine præcocium nomine appellari carpsisset.

Armentum, inquit Festus, id genus pecoris dicitur, quod est idoneum ad opus arandum: vt sunt equi & boues. [i. e. Ἀρμέντιον. Ital. *Armento*. Hisp. *Gauado m. oxo, como buey o caballo*.] Nam equi in bellum curritur, clypei verò bouum coris armanur. Varro autem boues, Armenta vocari voluit, quali Aramenta, terra licet subalta, quod eorum præcipuè opus in arandis agris vtatur. Vnde Columell. lib. 7. Lumenta & armenta nomen à retrahere, quod nostrum laborem vel onera subuectando, vel arando, iuuarent. Proprie itaque Armenta boues dicuntur & equi: quauis etiam alia maiora animalia eo nomine dici possint, quauis sint ad arandum, aut ad gestanda arma inutilia. Nam cerui, qui ad hoc non sunt idonei, inter armenta computantur à Virgilio lib. 1. quum ait, Hos tota armenta sequuntur. De hoc vide plura in dictione Grex.

Armentalis, le, Quod est ex armento. [i. e. Ἀρμέντιον. Virgilius 11. Aeneid. Hic natum in dæmonis intusque horrentia iuxta, Armentalis equæ mammas, & lade ferunt. Numbat teneris in mulgens vbera labris.

Armentarius, ti, Armenti cultos. [i. e. Ἀρμέντιος. Ital. *Cultore de l'armento*. Hisp. *Cuidado de ganado mayor*.] Virg. lib. 3. Georg. omnia secum Armentarius Apher agit, rectumque laremque. Lucretius lib. 6, Præterea iam pastor, & armentarius omnis.

Armentolus, Armentis abudans. [i. e. Ἀρμέντιος. Ital. *Ricco de abundante de bestia*. Hisp. *Leno de ganado mayor*.] Gelli. lib. 11. cap. 1. Quod Italia tunc esset armentolissima.

Armentinus, na, num, Quod est ex armento. [i. e. Ἀρμέντιον. Plinius lib. 28. cap. 17. Firmi cerui, maxime subulonis, sed & bubulide armentinis loquor, &c.

Armentitius, a, um, Idem significat. Varro lib. 2. de Re rust. cap. 10, In alimentis armentitium pecus sic continendum.

Armille, atum. [Ital. *Abbigliamento militari, come braccialetti d'oro et simili*. Hisp. *Minillas de manijas del escudo de braso*.] sunt ornamenta in circulo modum, quæ vittis militibus ab Imperatoribus donata, in finitibus brachij gerere cõsueuerunt. Hæc Priscianus brachialia vocat: quem admodum Græci βραχίονος. Dicuntur autem Armille ab armis, quod antiqui humeros cum brachijs armos vocabant. vnde arma ab his dependencia armille sunt vocata. Lini. lib. 1. Additur fabule quod Sabini aureas armillas magni ponderis brachio lauro gemmatique magnâ specie annulos habuerunt. Quod Galli vulgò *blisus*, Budæus Armillam vocat. vnde Armillati cursores, quos postea dicimus: videlicet quia id insigne gerunt, quod potest armilla aut spinter dici.

Armillatus, Dicitur qui armillas habet, [i. e. Ἀρμέντιος. Propertius, Arque armillatos, colla Molossia canes, & Fuit & Armillatus nomen viri, qui sub Nerone & Domitiano vixit.

Armille, neutri generis, Instrumentum, & apparatus versutiarum, ab armis, pro dolis & fraudibus. Apuleius lib. 6, Ad armille redit.

Armillum, va: vinarium in sacris, ita dictum, quod ab armo, id e. uinero deportatur. Varro de vita pop. Rom. lib. 1, Etiam nunc pocula,

quæ vocant Capulas, & Capides, quod est poculi genus: item armillæ, quod est vireoli genus vinati.

ARMILLVS TRVM, Festum apud Romanos, quo res diuinas armari faciebant, & sacrificantes cantebant cubis. Item locus in quo huiusmodi ludj fiebant. Varro hoc nomen ab ambitu iustri dictum existimari: quod ibi circuleretur pompa, & equi currerent.

Armon, Plin. lib. 19. cap. 5. Rhaphani syluestris genus Pontica lingua dici ostendit, quod Latini Armoracion vocant.

ARMORICAE CIVITATES, A Celare appellantur ciuitates Gallie ad Oceanum occidentalem sitas: quas incolabant Rhedones, Curio, solites, Osilini, Cadetes, & Vnelii.

Armoracca, cor. [i. e. Ἀρμόρακον. teste Palladio, Agrestis Rhaphanus est. Plinius Armoracium vocat, sic scribens lib. 19. cap. 5, Etiamnum vnum syluestre: Græci ἄρμον vocant. Pontici Armon, alij Leuce, nostri Armoracion, fronde copiosius, quam corpore. Est & hoc nomine fluuius, qui de montibus Arabie descendens in stagnum Asphalitem erumpit, diuidens Moabitidem & Ammonitidem. Ioseph. lib. 4.

Armus, Humerus. [i. e. ἄρμος. Ital. *Homero, spalla*. Hisp. *Especta*.] Virgil. lib. 3. Georg. Densa iuba & dextro iactata recumbit in armo. Differt tamen Armus ab humero. Nam humeri proprie eorum sunt, qui recti in exilium spectant: vnde homini soli humeros esse dicimus. Virg. 4. Aeneidos, Os humerisque deo similis. Armi verò sunt brutorum: (quauis & de hominibus quandoque dicatur.) Horat. Saty. 4, Fecundi leporis sapiens scetabitur armos.

ARNA TES, Apud Plin. lib. 4. cap. 14, populi sunt in sexta regione Italiae, ab Arma Vmbroium ciuitate ita dicti.

ARNES, a, um, Ciuitas est iuxta situm Maliaecum, primum à Bæotii inhabitata, deinde à Theffali occupata: vt est autor Thucydides lib. 1. Bel. Pelopon. Sunt & alie eiusdem nominis ciuitates, quæ recensentur à Stephano.

ARNODIA, vt habet Plinius, Arnoba vt Ptolemaus, Arbona vt Cornelius Tacitus, Mons est ex aduerso Rauici Gallie oppidi, ex quo Danubium oriri ferunt. Vide Plin. lib. 4. cap. 11.

ARNOGLIUM, [i. e. Ἀρνογλίον. Ital. *Plantagine*. Hisp. *Zhanem, samchagem*.] Latine, Lingua agni, vulgò Plantago dicitur. Non enim Græci agnum dicunt, γλῶσσαν linguam. Hæc alio nomine dicitur Heptapleurus, id est habens septem coltas. nam in folio eius sunt septem colte. Sunt enim septem nerui instar costarum animalium. Vide Ruellium lib. 1. cap. 20, & lib. 2. cap. 58.

ARNVS, a, um, Vulgò, Arno. Fluuius est Hetruriae, Florentiam alluens, etiam hodie nomen ferunt.

ARO, arax, Proprie significat terram iam proficissam tursus vomere euerro. [i. e. ἄρο. Ital. *Arare*. Hisp. *Arar y labrar la tierra*.] Plinius, In arando magnopere seruandum est Canonis oraculum. Quid est primum? Agrum bene colere. Quid secundum? Bene arare. Quid tertium? Stercorare. Per translationem Arare ponitur pro colere. Plaut. Fundum alienum arat incultum, familiarem deserit, id est alienas mulieres subagitat, vxorem suam deserit. Composita huius verbi sunt Dearo, Exaro, Peraro, Inaro, & Subaro. Plin. sunt qui iam natus inarant segetes.

Aratio, onis, Ipse aradi actus. [i. e. Ἀράτιον. Ital. *Aratone*. Hisp. *Aratella obra de labrar la tierra*.] Plin. lib. 18. cap. 20, Aratione per translationem iterata, occasio sequitur. Nonnunquam sumitur pro ipso aruo, seu agro culto. Nam (vt rectè inquit Valla) nomina quæ positionem habent in 10, latius significat solent: nec actionem modò, sed rem etiam & corpus significat. Cicero, 5. Verr. Quum dederint Apronio quod poposcerit, relinquunt arationes, relinquunt latem familiarem suum. Plinius lib. 17. cap. 8, Nascitur in arationibus.

Aratiuncula, læ, diminutiuum. [i. e. Ἀράτιον. Plautus in Trucul. Malè vorit res pecuaria mihi apud vos: nunc vicissim volo habere aratiunculam pro copia apud vos. Non aruus hic, qui arari solet, sed pascuus est ager.

Arator, Qui arat. [i. e. Ἀράτης. Ital. *Aratore*. Hisp. *Gañan que ara la tierra*.] Et sumitur tam pro boue, quam pro homine bouem ducente. Plin. lib. 18. cap. 19, Arator nisi incurtus, præuaticatur.

Arabilis, le, verbale, Quod arari potest. [i. e. Ἀράβη. Plin. lib. 17. cap. 5, Contrà in Byzantio Aficæ illum centena & quinquaginta fruga fertilem campum, nullis, quum siccus est, arabilem rursus.

Aratro, as, pen. pro. siue Artro, litera vna per synopen ablata, quasi arando iterum. [i. e. Ἀράτης. Ital. *sonstige*. Hisp. *Arroyo, torar arar lo sembrado*.] Significat autem segeter iam natus rursus arando proficiscitur, quod impingundi causa fit. Plin. lib. 18. cap. 20, At ille nullis dupliciter docuerunt quod nunc vocant arare, id est aratrare, vt credo tunc dictū. Hoc fit vel incipienti calamo, quum iam sit bina vel terna miserit folia.

Aratrum, tri, pen. pro. [i. e. Ἀράτης. Ital. *Aratro*. Hisp. *Arado por arar*.] dictū ab Aro verbo, sicut à Lauo Lauatū, & à Simulo Simulacrum. Iustitiam est quod aratur. Virg. 7. Aeneid. Et terram cætum vertebat aratris. A. o. m. 4. penul. corr. Ἀράτης. Lydie, siue Mæonia oppidum est, cuius meminit Strabo lib. 14.

Aromata, ἀρώματα. Sunt quæ vulgò species dicuntur, vel alia etiam odoramenta. Col. lib. 12. cap. 20, Deinde quid videbitur mediocriter calore defrutum, reliqua aromata conueta, & citraba paulatim insperges.

Aromaticus, a, um, adiect. ἀρωματικός. Odorem habens aromatum.

Aromatopola, [i. e. Ἀρωματόπολις. Ital. *Aromatario, speculac*. Hisp. *Espectero*.] Qui aromata vendit, quem nos Aromatarium dicimus.

Aromatices, ἀρώματα, Gemina, quæ in Arabia gignuntur ita dicta, quod myrrhe odorem habeat. Plin. lib. 17. cap. 10, Aromatices & ipsa in Arabia traditur gignit & in Aegypto circa Pisas, vbiq; lapidosa, & myrrhe coloris, & odoris, ob hoc reginis frequentata. Et item Aromatices, vinum aromaticibus conditum. Plin. lib. 14. cap. 13, Lautissima erant apud præfatos vina myrrhe odore condita. Ideo quidam aromatici delictatos maxime credunt. Hoc vini genus quo pacto confici solet, docet Dioscor. lib. 5.

Aron, a, um, Herba est & bulbosæ genere, teste Plin. lib. 19. cap. 5. scilicet proximum amplitudine, folijs lapathi, caule recto duorum cubitorū, baculi crassitudine, radice mollioris naturæ, quæ & eruda editor. Folia quoque eius in aceto decocta manduntur. Officina corrupto, vt folium nomine

nomine *serum* appellant. Quidam ex vulgo *Podem vituli*, alii *Serpentium* minorem vocant.

A P I N V M, pen. prod. Ciuitas inter Forem & Aquinum, porceda in monte, ex qua orti fuerit M. Cicero, Plautus Comicus, & C. Marius, qui septies Consul fuit. Vnde Arpinas, atis, quod modo substantiuum est, significans eum, qui Arpini natus est. Modò adiectiuum, ea denotans quæ ad id oppidum aliquo modo pertineant. Cicero pro lege Agraria, Meus paternus auirique fundus Arpinas.

Arquatus, a, um, siue Arcuatus, adiectiuum ab Arcus, dicitur quicquid arcus figuram vilo modo imitatur. [Arquato, Ital. Inarquato Hisp. Arcado, corbado.] Ouid. 11. Met. Dixit, & arquato cælum curuamine signas. Vnde opera illa quibus aqua duci solet, Arcuata dicitur, quod multis arcubus æqualiter fluctantibus fulciantur. Dicitur etiã Arquatus, quos Graeci *ἄρκυος* vocant, quod virētibz oculis arqui celestis colore imitentur. Hic morbus à Varrone Morbus regius dicitur: vnde Arquatum pecus, quod morbo iſterico, id est regis, laborat. Colum. li. 7. Bilis æstiuo tempore non minima perniciēs, potione depellitur humanæ veteris vrinæ, quæ ipsa remedio est etiam pecori arquato.

Arquites, dicebant antiqui arqui prælantes, quos nunc sagittarios vocant. [Arquitas, Ital. Sagittari, artieri. Hisp. Archeros à fracheros.] Vide supra in dictione Arcus.

Arreptitius, Qui à demone iapitur, qui etiam Abreptitius dicitur, *ἀρρεπτός*, Veretes Arreptitium dicebant lacuatum, quasi à larvis, arreptum. Perotus.

Arthra, lux, & Arthabo, onis, pen. corr. [Arthra, Ital. Arta, caparra. Hisp. Arthra de la compra.] Verumque sumitur pro eo quod dari solet ad confirmationem contractus. Plin. lib. 33. cap. 1. Argumento est confectio vulgi, ad psonas etiamnum annulo exiliente, ab eo tempore quo nondum erat artha velocior. Terentius, Ea relictā arthaboni est.

A R T A, Romana fuit mulier (licet alij Pataninam faciant) quæ damna to Patro marito suo, corpus gladio fodit, quæ vulnerē educens, ipsi Patro querenti dedit, vt idem faceret. Mart. Casta suo gladium quum traderet Artia Patro, Quem de viscibus traxerat ipsi suis.

A R T A N V S, *ἄρτανος*, Philosophus fuit Nicomediensis, qui Romæ Adriani temporibus floruit: quo etiam summis honoribus eruditionis nomine est affectus. Scripti Epicteti Philosophi vitam, & Alexandri Magni historiam, quæ opera etiam hodie in bibliotheca Vaticana afferuntur. Fuit etiam Poëta quidam hoc nomine, cuius scribibus Tibullum Cæsarem vniuersale delectatum ferunt.

Artrideo, *ἄρτιδος*, Ridendo applaudo, vel risu letitiam ostendo. [Artrideo, Ital. Ridere de cosa che piace. Hisp. Reir à la risa de otra que se rie.] Cicero de Somnio Scipionis, Hic *ἄρτιδος* artides Scipio. Accipitur & pro placebo. Idem Artico, Inhibere illud taum, quod valde mihi ariserat, vehementer displicet.

Artigo, *ἄρτιος*, *ἄρτιος*, *ἄρτιος*, arrectum, arrigere, Ex ad & rego compositū, significat erigere. [Artigo, Ital. Artigare, arigare. Hisp. Artigar, arigar.] Virg. 10. Aen. Comisq; arrexit. Arrigere aliquem, siue alicuius animum, per metaphoram. Sallust. Eos non paulo Marius oratione sua arrexerat. Arrigere aures. Terent. in Andria, Artrige aures Paphila. Virg. Aeneid. 1. Artrigē, auribus alant. Arrigere aures alicui sermone aliquo. Plaut. Rud. Sui mihi hic sermone artexit aures.

Arrectus, Participium. Virg. 4. Aeneid. Arrectæque horrore comæ. *ἄρτιος*, *ἄρτιος*.

Arrectarius, adiectiuum à participio Arrectus. *ἄρτιος*. Quod est arrectū. Vt affer arrectarius in cratizio pariete, qui arrectus est: sicut Transversarius, qui in transversum ponitur. Vitruu. lib. 2. cap. 8. Etiam qui sunt in tectoriis operibus, rimas in iis faciunt arrectariorum & transversariorum dispositione.

Artipio, *ἄρτιος*, Ad me rapio, attraho, apprehendo. [Artipio, Ital. Tor per forza. Hisp. Artipio.] Cic. 2. de Oratore, Si quem enim patremfamilias artipio, siue ex aliquo circulo. Idem pro Sestio, Qui cognomen sibi ex aliorum imaginibus artipuit. Idem 2. de Nat. deor. Quærit apud Xenophontem Socrates, vnde animam artipuerimus.

A R T I V S, *ἄρτιος*, Philosophus Alexandrinus fuit, tanto in honore apud Augustum habuit, vt aliqua ex parte Alexandrinorum factum illi debere faceret. Tri bus enim ex causis se Alexandrinis peperisse aiebant: primum ænæ vna cum vrbis Alexandri Magni memoriam videretur delere: secundò propter vrbis ipsius pulchritudinem, tertio propter Arrium Philosophum. Autor Plutarchus in Antonio. Fuit etiam hoc nomine Hærciasarcha quidam, à quo Arriana secta originem cepit.

Arrodo, *ἄρτιος*, pen. prod. arrodo. Idem quod rodere, vel circumrodere significat. [Arrodo, Ital. Rodere, accanto. Hisp. Mucho roer à en derredor.] Plin. lib. 11. cap. 30. Semina arresa conduntur formicæ ne rursus in fruges exant & terra. Arroderet Rempublicam, per translationem. Cicero pro Sestio, Quoniam id etiam fatum ciuitatis fuit, vt illa ex vepre culis extracta nitidula Rempublica arrodere.

Arrogo, *ἄρτιος*, pen. cor. Assumo, vendico, plus satis mihi tribuo, arroganter pt. sumo. [Arrogo, Ital. Arrogare, presumere. Hisp. Arrogar, presumir.] Virg. 10. Aen. Huius opponitur Derogo. Cicero pro Sexto Roscio, Non enim tantum mihi derogo, (tametsi nihil arrogo) vt te copiosius pntem, quàm me, posse dicere. Hiconymus in Prologo Esdræ, Interrogent Hebræos, & ipsi auctoribus translationi meæ vel arrogant vel deo, ogent fidem. Cicero 7. Philipp. Ego itaque pacis (vt ita dicam) alumnus, qui quantuscumque sum (nihil enim mihi arrogo) sine pace nulli certe non fuissim. Item Arrogo, *ἄρτιος*. Est in filium ac familiarem afficere: quo fit Arrogo, quæ est, quum is qui afficitur aliquid in filium, interrogetur an velit illum iustum sibi filium esse: & is qui afficitur rogatur, an id fieri patiarur. Vel ideo Arrogo dicitur, quod per populi rogationem fiat. Vide Aulum Gellium lib. 5. cap. 19.

Arrogans, Qui sibi temere atque insolenter tribuit, quæ in eo non sunt. [Arrogans, Ital. Arrogante, presumido. Hisp. Arrogante, El que se atribuye lo que no tiene en merced.] Cæsar 3. bel. Ciu. Statuerat enim hos prius iudicio populi debere restitui, quàm suo beneficio videri receptos: me aut ingratum in ferenda gratia, aut arrogans in precipiendo populi beneficio videretur. Arist. in Ethicis, Arrogans præclara, & ea quæ non

insunt, & maiora quàm insunt, sibi fingit. Dissimulatur verò, aut insensibile sibi negat, aut imminuit.

Arrogantia, Per quam temeritas atque imprudentia vanam sibi comparat auctoritatem. [Arrogantia, Ital. Arrogancia, presunción. Hisp. Presunción y soberbia.] Cæsar 3. bel. Ciu. Accidisse igitur his quod plerumque hominibus nimia pertinacia atque arrogantia accidere solet, vt eò recurrant, & id cupidissime petant, quod paulò antè contempserunt.

Arroganter, Superbè. [Arroganter, Ital. Arrogantemente, presuntuosamente. Hisp. Presuntuosamente y soberbiamente.] Iudicium Cic. 2. de Orat. Si asperè, si arrogatè, si uirpiter, si sordidè, si quoquo animi vitio dictum esse aliquid videatur.

Arthostema, atis, vel Arthostia, *ἄρθωστα*, *ἄρθωστα*. Ital. Malatia. Hisp. Enfermedad. Latine agrotatio, ab *ἄρθωστα* agrotus. Arthostis, *ἄρθωστα*, agrotus. Cic. 4. Tusc. Deinde agrotationes, quæ appellantur à Stoicis *ἄρθωστα*, huius irem opposita contrarie essentiales.

Arrugia, Coniculus subterraneus, ex quo effoditur aurum. [Arrugia, Ital. Fossa donde se cava l'oro. Hisp. Mina de donde se saca el oro.] Vide Plin. lib. 33. cap. 4.

Artes, *ἄρτε*. Multipliciter dicitur. Nam quædam est ars, quæ in speculatione tantum consistit, vt Astrologia: & hæc Theoretice, id est speculatiua dicitur, nullū exigens actum, sed ipso rei, cuius studium habet, intellectu contenta. Quædam in agendo, quæ acta perficitur: & Practicæ, id est actiua dicitur, vt Salaria. Quædam in effectu, quæ operis, quod est oculis subicitur, consummatione, sine accipit, qualis est pictura: sic definitur, Ars est recta ratio rerū faciendarum. Dicta ars *ἄρτε* *ἄρτε*, id est à virtute, quam Graeci vniu' *ἄρτε* scientiam vocant. Est etiam Ars, quæ constat ex præceptorū collectione, ab *ἄρτε* *ἄρτε*, quod arctis præceptis, id est angustis & b-enibus cõcludatur, vt est Ars Scutarij, Ars Donati, Ars Prisciani. Ars etiam astutia. Sive sit in virtute, sive in vitio, dicitur, quæ quis non facili falli, sed magis alio fallere potest, vt Græci quoque dicitur *ἄρτε* *ἄρτε*, arg. 2. Aeneid. Dolis instructus & arte Pelagæ. Ab Ars sunt composita, Iners, Solers, Artifex, & diminutiuum Articu, *ἄρτιος*, *ἄρτιος*.

Artifex, Qui arte aliquam exercet, aut nouit id quod arte quippii faciat. [Artifex, Ital. Artista, Artista de alguna arte à obra.] Cic. 4. Acad. Quam si subtraheris, quæ distinguunt artificem ab inficior. Quint. lib. 1. ca. 14. Artifex est, qui percipit artem. Feltus, Artifices dicitur, quod scientiam suam per artus exercent. Sive quod aptè opera inter se arcent, quæ ex causa etiam artes appellantur sunt.

Artificium, Ars & scientia. [Artificium, Ital. Artificio. Hisp. Arte para hacer alguna cosa.] Cæsar 7. bell. Gall. Neque acie vicissim Romanos, sed artificio quodam, & scientia oppugnationis. Cicero pro Cluent. Nisi forte hæc causa est, quod medici nihil præter artificium, oratores etiam auctoritatem præstare debent. Artificium pro fraude, de lo. Cicero Art. Quotum artificis effectum est, vt Respublica in hunc statum perueniret. Idem 4. Verr. Audie hæc etiam Verres, & primo illo suo ieiunio artificio Heracleum aggredi conatur.

Artificiosus, a, um, Plenus artificio. [Artificiosus, Ital. Artificioso. Hisp. Cosa mucho hecha por arte.] Cic. 2. de Finib. Epicurus autem, vt opinor, necdò vult, si possit, planè & aperte loqui, nec de re obscura, vt physici aut artificiosi, vt mathematici, &c. Sic artificiosus eloquentia, apud eundem, de Inuentione. Dicitur & Artificiosus, qui aliquid arte facit, Cic. 2. de Nat. deo. Zeno igitur naturam ita definit, vt eam dicat esse ignem artificiosum ad gignendum.

Artificiosè, aduerbium. [Artificiosè, Cic. 1. de Orat. Nulli fuerunt, qui illa artificiosè digesta, generatim componerent.]

Artificialis, le, Quod arte factum est. [Artificialis, Ital. Artificioso. Hisp. Cosa que se hace à que se puede hacer por arte.] Huius compositus, & antitheton est Inartificialis, Qui arte caret. Quint. lib. 5. cap. 5. Aliis probationibus æque inartificialibus, soluitur.

Artificialiter, aduerbium, Artificiosè, *ἄρτιος*, *ἄρτιος*, qui opponitur Inartificialiter, *ἄρτιος*, hoc est sine arte. Idem lib. 1. cap. 18. Sed nec illa omittenda sunt, quæ in re alius se inartificialiter, alius artificialiter gerat.

Artius, pen. prod. Dicitur bonis artibus instructus. Felt.

A R T I S, *ἄρτιος*, pen. corr. Nomen proprium Parthorum regis, cuius memoriam hunc honorem Parthi tribuerunt propter quæstum, consti tutumque ab eo regnum, vt omnes deinde reges suos Artices, appellauerint, quemadmodum Aegyptij reges suos vocauerunt Ptolemæos. Quin & Parthi ipsi ab eo dicti sunt Articiæ.

A R T I A, *ἄρτιος*, prius vocata Europus, Vbs est in Media, sic à Parthis appellata. Autor Strabo lib. 11.

A R S A N I A, *ἄρσενια*, Fluvius est Armeniæ, qui cum Tigri circiter quatuor passuum millia hinc deinde diuisus, in Euphratem illabitur. Meminit huius fluij Plin. lib. 4. cap. 24.

Arfenicum, *ἄρσενιον*. Ital. Arsenio, Orpimento. Hisp. Orpimente. Genus est coloris lutei, quod à Phnio auripigmentū vocatur, eò quod in picturis auri colorem refert. Duo eius sunt genera, natium, & factitium. Natium rursus est duplex: alterū crustosum & in squamas scissile, aureo colore micans, nulliq; materis permixtum. Hec à nonnullis vocatur foliatū. Huius generis magnā vim Caius princeps auri audifsimus, excoqui iussit, & fecit planè aureum excellēs, sed tam exigui, vt detrimentum sentiret. Alterum genus glandis effigie, pallidius, & colore sandaracham referens. Hoc ignobilius est, nullūque ex eo excoquitur aurum. Sape in eadem inuenitur gleba cum sandarachā: qua solo colore differt & coctione, vim alioqui candē habet. Ex hac specie fit Arfenicum factitium, quod quo pacto fiat, vide apud Diosc. lib. 5.

Arferogonon, *ἄρρογονον*, Herba ferens semen testibus similitudo dicta, quod vino, in quo macerata est, opoto, mares generari cecidantur, quemadmodum Thelygono feminæ. Autor Plin. lib. 26. cap. vlt.

A R S E N O T H E L E A, *ἄρσενόθελος*, Deos antiqui esse dixerunt vtiusq; sexus participatione, quali masculos feminos. Quo nomine quædam quoque animalia ab Aristotele nominantur semperpiti inuentia.

A R S E N A R I A, *ἄρσενια*, Ptolemæo, Mauritaniz Cæsariensis colonia, tribus passuum nullibus à mari lita. Recensetur à Plinio lib. 5. cap. 2, & à Ptolemæo lib. 4. cap. 2.

A R S E N I V M, *ἄρσενιον*, Germaniz oppidum apud Ptolemæo lib. 2. cap. 11.

A R T

- ▲** **Α** **Ε** **Τ** **Α** **Σ**, Hetruscorum sylva fuit, Romanorum cum Veientibus & Hetrufis pugna celebris.
▲ **Α** **Σ** **Ι** **Ο** **Ρ** **Α** **Σ**, Sardorum rex tempore Annibalis, vt scribit Linius.
▲ **Α** **Σ** **Τ** **Ι** **Ν** **Ο** **Σ**, *Αφρική*, Fuit filia Ptolemæi, Lagi filij, qui Aegypti post Alexandrum tenuit, & vxor Lylimachi regis Macedoniæ, forma præstantissima cuius nomine Ptolemæus Philadelphus eius frater vrbe condidit in Cyrenaciæ regione.
Α **Ι** **Ι** **Σ**, *Αφρική*, Latine vocis eleuationis & *Αφρική* positio vocis est, Arimæar, eleuatio celsura, positio. In his duobus per diuisionem pedes legitimi colliguntur.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Β** **Α** **Ν** **Υ** **Σ**, pen. prod. *Αρταβανός*, Vltimus Artaxidarum fuit Parthorum rex, quem Artaxerxes miles Persæ interemit, fuisseque regnum restituit, quod post Dariam regem ab Alexandro filium semper pueros Parthos fuerat. ¶ Fuit & alter Artabanus, Hythaspis filius, & patruus Xerxis, quem expeditionem in Græciam parantem frustra conatus est ab instituto reuocare. In ipsa quoque expeditione quum Regis consilia identidem improbare videretur, veluti militie inutilis, ad regni administrationem in Persidem remissus est, vbi postea Xerxem obtruncauit. Vide Herod. lib. 7. & Iulianum lib. 2.
Α **Ι** **Τ** **Α** **Β**, sive Artabæ, es, *Αρταβανός*, Mensura est frumentaria apud Persas, capiens Atticum mediumum, & chænicæ tres. Auctor Herod. lib. 1.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Β** **Α** **Ζ** **Υ** **Σ**, *Αρταβανός*, Armenia rex fuit, filius Mithridatis, vir in tantis remora barbaria cinnium tamen literarum peritissimus. Hic quod exercitum Antonij Parthis prodidisset, ab eo Alexandrie ad ludibrium per urbem circumductus, tandem in carcere necatus est. ¶ Fuit & alter hoc nomine, ex duobus Xerxis, qui se insatiablem aduersus Græcos gessit, cum paucis suorum effugit. De hoc Herod. lib. 9.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Δ** **Ε**, *Αρταξέρξης*, Hispanæ populū in extremis finibus Lusitanæ, ad Septentrionem & Oceanum, auro, argento, & stanno abundantissimè ditæ ab Artabo vicino promontorio. Meminit horū Strab. lib. 3.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Ε** **Α**, sive Artacæ, *Αρταξέρξης*, In Cyzicencorum insula, mon. est arboribus plenus, in fronte habens quandam parnam insulam eodem nomine: prope est promontorium, quod Nigri appellatur: id præternavigationis est & Cyzico Priapum delatis. Hæc Strabo lib. 12. & 13. ¶ Est etiam Artacæ Stephano Phrygiæ oppidum, Miletorum colonia: quod tamen Ptolemæus lib. 5. cap. 1. villam appellat, Plinius portum.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Ε** **Ν** **Α**, *Αρταξέρξης*, Regio est Syriæ, Lyco & Capro fluuijs irrigata, in qua Darium ab Alexandro victum fuisse tradit Strabo in principio libri 16.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Χ** **Α** **Ε** **Σ**, sive Xerxis, Vnus fuit ex duobus Xerxiatis, totius exercitus, vno Rege excepto, procerissimus, quippe cui ad staturam quinquagubitorum quatuor tantum digitorum deceret latitudo. Hunc apud Acanthum vbi fossæ ducendæ præerat) fato fundum, Xerxes eximio sepultura honore est prosequutus.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Χ** **Α** **Τ** **Α**, *Αρταξέρξης*, Clarissima Armeniæ vrbs, ad Artaxem amnem sita, quam Annibal Artaxiæ regi cōdidit, à quo & nomen accepit. Alio nomine Artaxioliota, *Αρταξέρξης*, appellata, teste Strabo lib. 11.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Φ** **Η** **Σ** **Η** **Ν** **Ε**, *Αρταξέρξης*, Hythaspis filius fuit, & frater Darij, & primus Sardium perfectus, qui apud Marathona debellatus fuit, vt scribit Herod. lib. historiarum 7.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Ι** **Ε** **Ν** **Ε** **Σ**, *Αρταξέρξης*, Nomen proprium Xerxis filij, qui Longimanus dictus fuit, quoniam manum alteram habebat longiorem. Hic ex concubinis, & ex villosis suscepisse traditur, & ex legitimo matrimonio res, Darium, Oclum, & Ariarathem quoruam Darius à patre Rex declaratus, lucem ob causam cum quinquaginta ex fratribus aduersus eum rebellauit: qui postea separati, ad vnum omnes cum vxoribus & liberis iussu Regis sunt interfecit. Ab hoc profecta est celebris illa sententia, Beneficium addere longi: magis regale esse, quam auferre. Fuit & alius Artaxerxes, Cyri iunioris frater, cognomento Memos. Huic quum pauper quidam málum ingentis magnitudinis obtulisset, inuende suscepit, Per Solem, inuens, hic is mihi videtur, quem vrbe quoque ex parua magnam reddere posse existimem.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Υ** **Τ** **Ε** **Σ**, *Αρταξέρξης*, Persa fuit, vlti prædictus sub Xerxe, qui quàm multa nefarie perpetrasset, tandem à Xantippo Atheniensium duce captus, vixus paulo laxius est. Herod. lib. 7.
▲ **Α** **Τ** **Α** **Υ** **Α** **Τ**, *Αρταξέρξης*, Gens fuit Persica, ita dicta ab Artæa Persidis regione: dicitur quæ Stephanus, & Herod. lib. 1.
▲ **Α** **Τ** **Ε** **Μ** **Β** **Α** **Ρ** **Α**, *Αρταξέρξης*, Vir in primis clarus inter Medos, cuius filius quum à Cyrò adhuc puero, & incognito, iniuria affectus esset, Artembæzes eum apud Alyageni accusans, occasionem præbuit, vt regni: puer, & Alyagæ nepos agnosceretur. Herod. lib. 1.
▲ **Α** **Τ** **Ε** **Μ** **Ι** **Ο** **Υ**, pen. prod. *Αρταξέρξης*, Gnidius Philosophus fuit, Bruto familiaris: quo quum coniurationis in Cæsarem factus esse patriceps, oblato Cæsari libello, rem ordine exposuisset: ita tamen vigile facto cecidit, vt Cæsar libellum, tanquam alio tempore lecturus, in sinum reieceret, qui postea ipso interfecit inueniens est. ¶ Fuit & alter Artemidorus, Philosophus Daldianus (est autè Daldus Lydiæ ciuitas) qui de somnis, auspicijs, & chreimantia libros: quatuor conscripsit, ¶ Suidas præterea alium quendam Artemidorum cōmemorat, cognomento Πενδαρίσιον, qui rei culinae voces congelat.
▲ **Α** **Τ** **Ε** **Μ** **Ι** **Σ**, *Αρταξέρξης*, Diana, sive Luna, quàm *Αρταξέρξης*, al. est æreum siccas, vt quidam volunt: quod integros facit partus. Strab. lib. 14.
▲ **Α** **Τ** **Ε** **Μ** **Ι** **Σ** **Α**, *Αρταξέρξης*, Manfoliæ Caræ regis vxor, quæ insignis pudicitie fuisse perhibetur, & virum vitæ humane affectionis fide amasse creditur. Nam & mortui cineres vino commisit: cibis & memoria eius tam splendidam erexit sepulcrum, vt magnifica omnia monumenta, Manfolæ dicebatur ab illius nomine fuit. int. appellata. ¶ Est & Artemisia, herba insignis, ablandij modo succulosa, maioribus folijs, ping. & illis: quæ cuius duo sunt genera, alterum latoribus folijs, alterum minoribus & tenerioribus, & nulli in locis marinis nascens. [Ital. *Artemisia*, Hisp. *Artemisa*.] Nominè acceperit putatur ab Artemisia regina, quam antea Parthenis dicebatur. Alij ab Artemide cognominant, vni putant, quoniam priuati medicatur feminarum malis. Vide Pim. lib. 25. cap. 7.
▲ **Α** **Τ** **Ε** **Μ** **Ι** **Σ** **Υ**, *Αρταξέρξης*, Vt Demosthenes per Ctesiphonte docet, promontorium Eubææ est. ¶ Artemisium item lucus est prope Artæa.

ART

Dianx facer, quasi Dianium dictum: Latini Nemus, & agrum vicinum Nemorensem dixerunt, unde & Nemorensis rex, dictus est facer, dos illius regionis.

- A** T H I S I V S, *Ἀθηναῖος*. Apud Macedonas mēsis Maius dicitur: quo nomine etiam vocatur mōis Arcadij. Plin. lib. 4. cap. 6.
A T H I T E, *Ἀθηναῖος*. Infans est Cuius quingentes stadiis à Seleucia distans. Autor est Strabo lib. 15.
A T H I V S, *Ἀθηναῖος*. Romæ fuit prefectus carceris, qui vñ cum vxo, re Candida, & Paulina filia iacent in via Aurelia, martyres sub Adriano principe. Autor Volater.
A T T E M O N, *Ἀττήμον*. Quid sit inter eruditos non satis convenit. Bayhus credit esse velum maximum in naui, eo argumēto fretus, quod etiam hodie Veneti maximum naus velum hoc nomine vocant. Alciatus verò credit esse velum addititium, quod scilicet maiori velo additur & assuitur dirigendæ navi causa. Nam Græci *Ἀττήμον* dicunt assuere, vel appendere *Ἀττήμον* appendicem. Alij verò volunt esse naus artemnam, quæ velum suspenditur. Vitruv. lib. 12. deo, credit Artemon esse, quam nostri Trochilum, Græci *ἄντημον* vocant. Hac autem in navibus funes ductarii trahuntur, & artemnata explicantur, vt meritis additamētum negis, quam pars naus esse videtur. Alii ite scipitor, machinæ veli generis tria fortias ad onerandas naues esse accommodatas: fectique his trochleis nauidum subductiones.
A T T E M O N, Medicus, quem Plinius lib. 28. cap. 1. ex hominis cremati calua aquam propinasse scribit aduersus morbum comitalem. Alius item pectori nobili fuit, cuius opera enumerat Plin. lib. 35. cap. 11.
A T T E M O N, præterea Syrus quidam fuit ex infima plebe, Antiocho regi adeo similis, vt Laodice, necato Antiocho, regni successionem per eum fuerit accepta, vt tradit idem Plinius lib. 7. cap. 1.
A T T E M O N A, *Ἀττήμονα*. Apud Plautum dicta est mulier quædam: ab *Ἀττή*, pectore, quod pectore quæ vellet, quod esse egregie dotata.
A T T E R I A, *Ἀττήρια*. Ital. *Aterria*. canna della gola, strozza. Sic. *Donde piffa el core*. Latine significat venit vitalem, seu semitam, in qua est vitalis spiritus. Plin. lib. 1. cap. 37. Inter has, latente arterie, id est spiritus semine. Gell. lib. 3. cap. 10. & lib. 17. cap. 1. & lib. 18. cap. 10. Arteria est, inquit, conceptusculum spiritus naturalis misti confusique cum sanguine, in quo plus spiritus est & minus sanguinis, quo motu, atq; pulsus habuit & modum febrium demonstrat. Antiqui Arterias vocant Pulsus. Super arterias locantur venæ, præterquam in dextro, in quo magna arteria est posita super venam. Exduntur arterie, si antequam vox bene periculis est, ac si clauore compleantur. Ergo interuallū longioribus vi conuenit. recitat enim spiritus vox, & arterie retinendo acquiescunt. & Pomit quandoque vena præterierit. Persius, Tange mifer vena, & pone in pectore dextram, Nil calidè hic. Neque enim venas ægrotorum, sed arterias percutamus. Celsus lib. 3. Si protinus vena conceditur, & sapius eodem die si inter plures accessiones vis perinde corporis deest. Dicta est autem Arteria ab eo, quod *ἄττει*, hoc est spiritus intra seuerit, quasi *ἄττειν τῷ πνεύματι*. Aspera arteria, *Ἀσπερία*. Est situla exterior colli, ab ore protensa ad pulmonem, per quam spiritus attrahitur & emittitur.
A R T H R I T I S, *Ἀρθρίτις*. Ital. *Infermità del dolor di giunture*. Hisp. *Enfermedad de los artojos* & *artritis*. Morbus articularis, ita dictus, quod *τῷ ἄρτρω*, hoc est articulo & iuncturas infellet.
A R T H R I T I C U S, *Ἀρθρίτικος*. Qui laborat arthritide, hoc est morbo articulari. *ἄρτρω* enim apud Græcos articulum significat. Cicero ad P. fratrem, Non enim arthritico coquitur etiam te arthriticum habere.
A R T H R O S, *Ἀρθρόσ*. Ptolemæo. Hispanice ciuitas, in tractu Bætico, alio nomine Althama dicta.
A R T O, Ita, Vide supra **A** R C T O.
A R T O C M E S, *Ἀρτοκμέης*. Nus fuit è Xerxis ducibus, qui Darij filiam vxorem duxit, vt testis est Herodotus lib. 7.
A R T O C O P U S, pen. corr. *Ἀρτοκόπος*. Ital. *Trattore*, *panettiere* *formajo*. Hisp. *Hornero* *que cuece en horno el pan*. Pistor, seu factor panis, quanquam & pro dispensatore accipitur, cui panis distribuendi officium incumbit. Iuu. Satyr. 5. Salua fit artocopi recutentia.
A R T O C R E A S, *Ἀρτοκρέας*, neut. gen. sicut simplex *ἄρτος*, *ἄλλος*. Cibi genus est ex pane & carne minutim concul confectum. Quod quo pacto fieri confueuerit, vide in eo libello, qui Apicij nomine circumscribitur. Sunt qui insistant per primam inflexionemian rectè, ipsi videntur: certe apud Apicium legitur nominatim Artocreas. Ita etiam videtur exigere ratio analogiæ, quam habet cum simplici. Neque obsistat Persij autoritas Satyr. 6. oleum artocreasque popello. Largiorian prohibet. Nam doctorem omnium iudicio, Artocreas ibi est accusatiue singularis, neutri generis.
A R T O L A G A N I S, pen. corr. *Ἀρτολάγανος*. Panis genus delicatissimi, quod cum pulillo vino, lacte, oī, & pipere coquebatur, vt placet Rustellio lib. 2. cap. 14. Plin. lib. 18. cap. 1. Panis plus varia genera persequi superuacuū videretur: alijs ab opsonis appellati, vt ostreatus, palus à delictis, vt artolagani. Cic. Pato, lib. 9. Epist. Descendat sunt tibi spoitel, & artolagani tui.
A R T O P T A, *Ἀρτοπτα*. A quibusdam dicitur mulier, quæ coquit panem in cilibno vel in furoris, *ἄρτος* coquo. Erat enim id officium mulierum: neque ante bellum Persicum, teste Plin. lib. 18. cap. 1. Romani, pistores suos habebant. Plaut. in Aulul. Ego hinc artopam ex proximo vendam pæro. At Pollux dicit esse instrumentum artocopi, in quo panes torcebantur. Alij accipiunt pro vase in quo farina subigitur.
A R T O P T I T U S, panis, *ἄρτος* ex fermento duriore conficitur, torretur in artopis. Plin. lib. 18. cap. 9. Si iugiter farina modus Gallicæ, virginis duas libras panis reddit: calicæ quatuor tribusve amplius in artopito pæne. Nam funiaceis binas adducunt libras. Vide Rustell. lib. 2. cap. 14.
A R T O T H R I T I E, *Ἀρτοθρίτις*. Populi quibus oblatio eorum hoc nomen dedit. Offerbant enim panem & casum, dicentes à primis hominibus oblationes de fluctibus terra & omnium fuisse celebratas.
A R T U S, artum, artibus, plur. alij: tantum nomen. *ἄρτῃς, μέγας*. Ital. *Nodi*. Hisp. *nodos*, *miembros del cuerpo*. Proprie dicantur nodi in corpore animalis, ex duorum ossium cōiunctibus extremitatibus resultant: ita dicti ab arctandis, hoc est continentis, & colligendis, ossibus. Virg. li. 3.

Et inagiti

Nimus) Gallorum lingua *Afarum* appellatur, *Baccata*, & *Cabara*. Id certum est vel Dioscoridis testimonio eadem herbā esse cum ea, quae alio nomine Baccat dicitur.

Afarotum, pen. prod. *ἀσάρω*, Pavimentū picturae arte elaboratū, à Græcis inventū dicitur, quod verri nō debeat. Nam deducitur ab à privativa particula, & *ἀσάρω*, verro, scopō. Scopae quoque à Græcis *ασάρω* dicitur. Solebant quippe purgamenta coenarum, quae *ἀσάρω* vocantur, è pavimento euerri, dum subregulancia pavimenta in vſu erant. Postea asarotis inventis, cessavit vſus scoparum, manibūq; colligi purgamenta ceperunt, pavimenta verò spongis mundari. Xenodorus primus claruit in faciendis asarotis, quae miro artificio parvulis testulis in varios colores tinctis, & imagines pictae stant. Nam Pergami in asaroto columbam effecit bibentem, quae aquam capitis umbra offuscabat, alia sibi escam eripiente. Papinius lib. Sylvarum, varias vbi pacta per arteis Gaudet humus, suberantq; novis asarota figuris. De hoc vide Plura apud Plinium lib. 36. cap. 25.

Asbestinum, *ἀσβεστόν*, Genus est lini, quod ignibus nō absumitur. Viſū id vocat, ardentēq; in focis conuoluitur ex eo vidimus mappas, sordibus exustis splendentes igni magis, quā possent aquis. Vocatur autem à Græcis *Asbestinū* ex argumento naturae. Hæc Plinius libro 19. capite 1.

Asbestus, *ἀσβεστός*. Itali. *Cofa che non se può spegnere*. Hispan. *Cofa que no se puede apagar*. Latine inextinguibilis: & nomen lapidis est, ferri coloris, in montibus Arcadiæ nascentis, qui quā ignem nō habeat propriū, tamen sic accendit, ut non possit extinguī. De hoc Plin. lib. 37. ca. 10.

Asbitz, Vide **H A S B Y T A S**.

Aebolus, Numeratur ab Ouidio 3 libro Metamorph. inter canes Actæonis. Nomen est fictitiū, dictum à colore pilorū fuliginem referente. *ἄεβωλ* enim apud nos fuliginem sonat.

AEBOTVS, pen. prod. *ἀεβώτης*, Vrb. Thessaliæ Stephano.

AEBYLV, Crotoniata, cuius meminit Pausanias, & Plato in libris de Republica.

A S C A, Oppidum est Arabiæ, apud Strabonem lib. vlti.

Alcalabotes, *ἀλκαλάβωτες*, *ἀλκαλάβωτες*, ex genere stellionū, Ienigine plenum, acerbi stridoris, diuersum ab eo, quod Itali sua lingua *Tartarū* vocat. Vide Plin. lib. 29. ca. 4. Dicitur autem mutari Alcalabotes, *πτερόν τε ἀσκαλάβωτον, τὸν ἄνθρωπον τὸν πτερόν, τὸν ἀσκαλάβωτον*.

A S C A L A P H Y S, *ἀσκαλάφη*, Achetonis & Orphæus Aemalis nymphae filius fuit, postea à Proserpina in bubonem mutatus. Nam post raptum à Plutone Proserpinā, quā Ceres filiae suae reditū à Ioue ea lege impetrasset, si nihil apud inferos gustasset cibi, Alcala-phus eam prodidit, quod deceptū ab arborē malū comedisset. Indignata itaque Proserpina, sibi Alcala-phū indicio negatū esse reditū, conuertit eū in bubonē autem furem, & triduum semper cerum querit. Ouid. 5. Metamor.

A S C A L I N I V M, Ptolemyo vrbis Germaniæ, hodie *Hildesheim*.

A S C A L O N, pen. cor. *ἀσκαλόν*. Ciuitas Palestinæ, ab Alcala Hymenæi filio condita: qua Alcalonitæ, *ἀσκαλονίται* homines in ea nati.

Alcalonium, *ἀσκαλόνιον*, Capre genus, quod in Alcalone plurimum nascitur. Plin. lib. 19. ca. 6.

A S C A N I A, *ἀσκανία*, Insula est vna Sporadū, non procul ab Anaphe, & Altypalæ, de qua Plin. lib. 4. ca. 11. *Ἐστὶν ἡ Ἀσκάνια, Πυργίου locus, de quo Plin. lib. 5. ca. vlti.* Item alius in Superiori Myliæ, siue Bithyniæ, iuxta Aescani lacū, quā Myciad vocat Strabo ad differentia superioris, quam Phrygiā appellat. Vide ipsam lib. 12. & 14.

A S C A N I V S, *ἀσκανίος*, Aescani filius, reſte Virgilio, ex Creſſæ regis Priami filia, & Iugæ, laborumq; in querendis sedibus locus. Lira. lib. 1. ab Vrbe condita, dubitat Creſſæne, an Latinus filius fuerit, sed Poeta omnes & ceteri historici cum Virgilio Creſſæ filii fuisse affirmant. Dicitur autem primū Aescanius ab Aescanio Troie Auio, deinde Ilius ab Ilo Troianorū rege, postea Iulus à prima barba lanugine. Vide Virg. 1. Aeneid. At puer Aescanius, cui nūc cognomen Iulio. Additus Iulus erat, diis res ſeuit Ilii regno, &c. Huic, quum auus & pater iam diruta Troia, de fuga disceptaret, simulula quædam in capitis vertice apparuit, quæ tamen nihil lesionis intulit, neque etiam manibus extingui potuit: unde illi futuri imperij omen ſimulauerunt. Post hæc cum patre post multos errores in Italiam venit, vbi Turno occiſo, & patre etiam mortuo, quod apud Lauiniū 30 annis regnasset, Albā longā condidit, restituta tamen prius in regnū nouerca, quæ antea obtinorem in syluā auferat. Tandē quā vniuersum triginta octo annis imperij gubernacula tenuisset, iam moriens, quā videret filii Iulium Syluiū regno non ſibi aptū Syluiū Posthumū fratrem, sed ex diuerſa matre, pietate & iustitia præſtitem regni hæredem reliquit. *Ἐστὶν præterea Aescanius Myliæ superioris, siue Bithyniæ locus, huius emittens eiusdem nominis, qui circa Eriubæam in Propontide illebitur. Virg. 3. Georg. trans Gargara, transq; Isontem Aescaniū, Vide Strabonem lib. 12. & 14.*

Aſcarides, *ἀσκαρίδης*. Vermes sunt exigui ex genere lumbricorū, de quibus Galenus libro vltimo Methodices.

Aſcendo, *ἀσκαίνω*, Ex Ad & ſcando, ſed d. abicitur. Significat ſuſum, ſive ad aliquid ſcando. *ἀσκαίνω*. Itali. *Aſcendere, ſalire, montare. Hil. Subir ariba.* Terentius in Adelphi. Naucem aſcendere. Aſcendere in cōcionem, hoc est in eum locū unde oratio ſolet haberi ad populū. Cicero ad Attic. Tum ſubito ille in concionem aſcendit, quam Appius ei dedit.

Aſcenſio, & Aſcenſus, pro aſcendendi actū. *ἀσκαίνω*. Cic. pro Domo ſua, Homines audaces ab eius templi aditu atq; aſcenſu prohibuit.

Aſceteria, *ἀσκητήρια*. Vocantur monaſteria in Codice Iuſtiniani, à verbo *ἀσκήω*, quod est mentem exercere in cōſideratione rerum diuinarum.

Aſcia, *ἀσκία*. Fabri lignarij inſt. umentū est, quo fabricæ matricē dolantur. *ἀσκία*. Itali. *Aſcia*. Hiſp. *el ſegnon d'apella para dolar*. Plin. lib. 16. ca. 40. Molliſſima tamen calē videtur & calidiſſima argumentū aſſerunt, quod ciuiliſſime aſcias retundat. Ilius diminutivum est Aſciola.

A S C I V A C I V M, Vrbis est inter Germanos, quam illi ſua lingua *Lamirib* vocant.

Aſcio, Aſcia exdo. *ἀσκήω*. Itali. *Aſciare polire*. Hiſp. *Dolar*. Virgilius lib. 7. ca. 1. Sumatur aſcia, & quemadmodū materia dolatur, ſic calx in lacu macerata aſcitur. *Ἐστὶν ἑλκός, ἀσκήω*, unde Exaſciatum opus dicitur à Plauto pro polito, puffedo. *ἀσκήω*.

Aſciſco, ſciſ, aſcini, acitū: vel etiam (ut quibuſdam placeat) Aſcio. is, Significat aduocare, aliunde ſumo, accerſo, expro, aſcribo, adiungo. *ἀσκήω*. Itali. *Aſcribere, eliamare ad ſe*. Hiſp. *Aſcribire, llamar a traher a lexo*. Aſciſciatū poſt datū ſemper ſemē poſtulat. Quint. lib. 8. Quo in genere idem præcipue cultodiendū, ne id quod ſimilitudinis gratia aſciimus, aut obſcurū ſit, aut ignotū. Cicero pro domo ſua, Iſtam ſapientiam mihi nō aſciſco. Laſtancius lib. 4. Et illos qui temere ſapientium ſibi nomen aſciunt, erroris ſulcitū, quædam aſciunt. Cic. pro Arch. Quod ſi mihi à vobis tribui, concediq; ſentiant, perficiam proſecto, ut Aulum Licinium non modo nō ſegregandum (quoniam ſit ciuiſ) à numero ciuium, verum etiam, ſi non eſſet, pueris aſciſcendū fuiſſe, id eſt donandū ciuitate. *Ἐστὶν contrariū eſt Deſciſco, ἀφίς, ἀφίς, quod cum ablatio ſemper cōſtruitur cum A, vel Ab, & vltra ablatiuum aliquando habet aſciſciatū mediante a d, & v. Valla ſcribit lib. 5. cap. 89. ſignificat ſe ab imperio duellūq; alterius ſubtrahere: ut milites à duce, populi à domino, diſcipuli à magiſtro, ad alterius ſciſcit vel imperium, vel ſententiam ſe iam conſequentes. Lira. lib. 2. Preneſte à Latinis ad Romanos deſciuit. Gell. Poſuit eam rem Cæcilium non incoſiderate dixiſſe, neque temere à Menandro, atq; à multorum opinionibus deſciuiſſe. Laſtanc. lib. 4. Deſciuerunt à re, & abiecerunt legem tuam.*

A S C I T A R E, *ἀσκήω*. Arabes diſci ſunt ab vrbibus, quos Græci *ἀσκήω* vocant, quoniam bubulos (ut Plin. lib. 5. c. 29. inquit) vrbes binos ſternentes, pſtricam exercent.

Aſcites, *ἀσκήω*, ſpecies eſt aquæ ſubter cutē ſuſa, in qua plus ſeſe humoris promit, ſpiritus autem minus. Cui opponitur Tympanites, in quo plus ſpiritus eſt, quā aquæ. Vide Ceſium lib. 3. cap. 11.

A S C L E P I A D E S, *ἀσκληπιάδης*, Nomen hiſtorie Cypriiſi floruit eodē tempore quo Pygmalion regnabat in Oriente: quo etiam tēpore ſcribit eſum carniū in vſu non fuiſſe. *Ἐστὶν* ſui Philoſophus cæcus, quem ſerunt (ut Cic. lib. 5. Tuſc. quaſt. ait) quum quidam quaereret, quid ei cæcitæ attuliſſet, reſpondiſſe, ut puerū vno eſſet comitator. *Ἐστὶν* & alius Aſclepiades Præſentis medicus, qui lapſu ſcalarum interit. *Ἐστὶν* & alius Aſclepiades poëta, à quo carmen Aſclepiadeum dictum eſt.

Aſclepias, *ἀσκληπιός*, Herba eſt, ramos oblongos, & hederæ folia, habens, & radicē ſilueſtris dicta ab Aſclepio inuocata. De hac Dioscorides lib. 2. cap. 11. Plin. lib. 26. ca. 5.

A S C L E P I O D O T V S, pen. prod. *ἀσκληπιάδοτος*. Nobilis poëta fuit, quoniam ſalutis ſymmetriam membrorum obſeruaui. Apud Plinium lib. 35. cap. 10. *Ἐστὶν* & Aſclepiodorus Aſclepiodoti filius, ſingulari ingenio ad omnia mathematica, ad inqueſtioneſ cognitionemq; herbarum & lapidum, inquit Suidas.

A S C L E T A R I O N, *ἀσκλητάρων*, Mathematicus fuit temporibus Domitiani, qui aliquando dixerat ſe deſcriptum ſi à canibus: ea propter à Domitiano iuſſus eſt interfici, & accuratiſſimè ſepeli, ut vanitas eius artis redargueretur. Sed repentina tēpeſtate diſſecto funere ſemiuſum canes diſſepere.

A S C O N I V S Padianus, Grammaticus fuit & Hiſtoricus, ſub Nerone clariffimus, qui in Ciceronis orationes reliquit cōmentarios. Hic *Ἐστὶν* aratis anno captus luminibus, & t poſtea ſummo cum honore, & hominum gratia vixit annos, auctor Euſebio.

Aſcopera, *ἀσκόπερα*. Itali. *ſaccheto, borſa di cuoio*. Hiſp. *ſacco pequeño, el coſtal de cuero*. Sacculus pelliceus, maſtipium dictum ab *ἀσκος* & *πέγος*. Suet. in Nerone, Alterius collo aſcopera deligata. Ex quo datur intelligi, cuius ſymbolum fuiſſe deligatum Neromanæ ſtatue: quoniam matricida fuit.

A S C R A, *ἀσκρα*, Vicus Boætiæ in aſpero & ſterili loco, in dextra parte Heliconis, Heſiodi patria. De quo Gellius lib. 12. Aſcra rus miſerū penes hic Helicon colat. Ilyberno diuino, triſte aſtu, optabile nauquam.

Aſcreus, a, um, adiect. *ἀσκρεός*. Virg. 2. Georg. Aſcreūq; cano Romana per oppida carmen. Et Ouid. 6. Faſt. Aſcreæ oues.

Aſcribo, *ἀσκήω*, prum, ex Ad & ſcribo, Significat ſubſcribo, hoc eſt ad ſcriptum aliquid, nomen vel ſententiam meam ſubiungo. *Ἐστὶν* *ἀσκήω*, *ἀσκήω*. Ita. *ſottoſcrittare, attribuire*. Hiſp. *añadir, atribuir, atribuir, y eſcribir por ſeña para alguna coſa*. Cic. de Leg. 1. Aſcribito me fratris ſententiæ. & de Opt. genere Orat. Qui Thucydidem laudat, aſcribit ſententiam. Idem Attico, Nam quod me non eſt aſcriptū vides, id eſt nomen meum. Sic ad Q. fratrem, in qua prius erat, quod antiquior in tuis fuiſſet aſcripta literis, quā in Caſariis. Idem ad Atticum. Igitur tu quoque ſolentem vtrique aſcribito. *Ἐστὶν* ſignificat quoque aſciſco. Cic. pro Archia, Venit Heraclæam, quæ quum eſſet ciuitas antiquiſſima iure ac ſordere aſcribi ſe in eam ciuitatem voluit. id eſt ciuiſ fieri voluit, & aliis natis ciuibz adiungi. *Ἐστὶν* autem aſcribere ciuitati, in ciuitatem, vel in ciuitate. Item Aſcribere, eſt attribuire, adiungere, vel aſſignare. Cicero, Quod vulgō hominum opinio ſocium me aſcribat tuis laudibus. Vbi cum datiuo poni vides. Cum præpoſitione verò In vel Ad. Idem Ofic. lib. 3. Admiratus eorum fidem tyrannus, petiuit vt ſe in amicitiam rectum aſcriberent. Et ad Q. fratrem, Hunc ad raum numerum libenter aſcribito. *Ἐστὶν* in malam partē, pro imputare. *ἀσκήω*, *ἀσκήω*. Cicero, Neque mihi negligentiam velim aſcribas. *Ἐστὶν* Ab Aſcribo Aſcripti dicebantur, qui in coloniis nomina deſiſſent, vt ceteris coloniis adderentur. Item Aſcripti milites, qui ſupplendis legionibus aſcribantur: quos etiam Accenſos dicebant, quod ad legionum cenſum eſſent aſcripti. Et velatos, quia veſti inermes ſequabantur exercitum. Et Ferentarios, quia fundis præſtarent, ea modo ferrent, quæ in hoſtes iacerent. Et Rotarios, quod id hominum genus antequam acies coirent, in modum vocantis tempeſtatis dimicarent.

Aſcriptus, Aſcriptus, qui ad aliquam rem aſcriptus eſt. *Ἐστὶν* *ἀσκήω*, *ἀσκήω*. Ita. *colui che è ordinato a qualche coſa*. Hiſp. *Perſona eſcrita para alguna coſa*. Vt qui vulgō in collegiis maſtratuū Extraordinarij vocantur. *Ἐστὶν* Aſcripti, qui diis maiorū gētiū opponuntur quibus Budeus in Pædeſtis. Item ciues aſcripti, quod natis ciuibz adiungi, ſe iam in alterius imperium dediderunt.

Aſcripro, oris, Qui rei alicui nouem ſum aſcribit, aſcripſit acta approbat. *ἀσκήω*. Cic. pro Domo ſua, Denique ille nouitius Ligur vernalis

nalís ascriptor, & subscriptor eius, quum M. Papirij sui fratris esset testamentum & iudicio improbatum, mortem eius se velle persequi dixit. Idem ad Quir. post red. Itaque is fuit non modò salutis defensor, verum etiam ascriptor dignitatis meae.

Ascriptus, idem est, quod Ascripticius, apud Plautum in Menach. Idem illuc aliis ascriptus ad Legionem solet.

ASCRIVM, *ἀσκριον*. Vrbis Liburniae Ptolemaeo, Plin. lib. 3. ca. 22, Ascrium appellatur.

ASCLV, *ἀσκληον*. Oppidum est Piceni, memoratum clade illata Pyrrho à Curio & Fabricio Romanis Consulibus: ut latè ostendit Plutarchus in vita Pyrrhi.

Ascyron, *ἀσκυρον*. Herba est hyperico similis, comas habet, quae manibus trita, succo sanguineo manant: unde & Androsimon appellatur. Vide Plin. lib. 27. cap. 4.

ASDRUBA, *ἀσδρῦβας*. Gener Amilcaris patris Annibalis fuit, qui post eius mortem septem annos imperium tenuit, fauente factione Barchinademum à seruo barbaro, cuius domum occiderat, interfectus est in medio fororum. Comprehensus deinde à circumstantibus feruus, haud facti penitus, inter cruciatum & cometa, speciem semper ridetis praebuit. Autor Livius lib. 21. & Asdrubal item alius fuit Annibalis frater, qui quum in Italiam traicisset cum magnis copiis, ve frater supplicat fecerit, iuxta Traimenum lacum à Cl. Nerone, & M. Livio Salnatore Consulibus, victus est, & occisus: capique eius praecisum in Annibalis castra proiectum est. Historiam hanc vide latius apud Livium in secundo bello Punico, & Plutarchum in Annibale. Quae praeterea Asdrubal, cui Calvo cognomen erat, qui in Sardinia dux classis missus, tempestate reiectus est ad insulas Baleares, ubi tantisper, quoad quas resisteret naues, refecit. De quo plura apud Livium. Ad. ubi praetor hos alius fuit dux bello tertio Punico à Scipione Aemiliano tanta clade superatus, ut mox civitatis sequuta sit deductio. Huius vxor, quoniam paucis ante diebus à viro impetrare non potuisset, ut ad victorem transfugeret, in medias vrbes flammis sese cum filiis iecit. Autor Livius lib. 35. & Asdrubal item, Giskonis filius, cuius meminit Plutarchus in vita Scipionis.

ASSELLVS, *ἀσσηλῶν*. Historicus, & Tribunus militaris sub Scipione Aemiliano apud Numantiam, qui illud bellum literis mandavit. Citatur saepe testis à Cellio. & Ascellus item Claudius, eques Romanus, Tribunus militum, sub Claudio Nerone, qui apud Lucanos memorata fortitudinis exempla edidit. Huius meminit Volcatianus.

ASIA, *Ἀσία*. pen. cor. Nomen terrae partis orbis, quo ad numerum nam quo ad magnitudinem, dimidia reperitur. Est autem duplex Asia: maior scilicet & minor. Asia minor in quatuor partes dividitur, in Phrygiā, Lydiam, Mysiam & Cariam. Maior autem Asia distinguitur ab Europa Tanais fluvio: ab Asia autem Nilo. Dicta autem Asia ab Asia nympha, Oceani & Tethyos filia, lapeti coniuge, ex qua Prometheum ortum ferunt: siue, ut quidam volunt ab Asia, Manes Lydi filio. Ab Asia fit Asius, Asia, Asius, Asiaticus, Asianus, & Asis, id est, quibus infusa. Est & Asia, *Ἀσία*, Nomen paludis in Myria, prope Caystrum fluvium, à quo vicini campos Asia prae vocant. Virg. Georg. 4. tam varias pelagi volucres, & quae Asia circum Dulcis in stagnis rimantur prae Caystri. In hac autem significatio Asia primam syllabam producit: aliter eandem corripit: ut Europa atque Asia pulsus.

Asiacus, a, um, *Ἀσιακός*. Possessivum ab Asia formatum. Ovid. 12. Metamor. Equid, ubi Asiacas casuras aspicias arces, Ingemis. Asiaticus, a, um, *Ἀσιατικός*. Idem quod Asianus, vel Asiaticus. Cice. de Claris Orat. Genera Asiaticae orationis duo sunt. Sic Asiaticae pecuniae, apud eundem pro lege Manilia.

Asianus, a, um, *Ἀσιανός*. Denominativum ab Asia formatum: unde Asiani oratores dicti sunt, qui inflati & redundantes orationis genere crebuit: cuiusmodi fere sunt oratores eorum, qui in Asia aut nascuntur, aut instituti. Asis, idis, Possessivum femininum, patronymica forma ab Asia deductum. *Ἀσίου, Ἀσίδος*. Quid. 9. Metamor. celeritq; carina Atgeas metris aquas, & in Asideterra Mœnia constituit.

ASIA, *Ἀσία*, *Ἀσία*. Viri erant communi Asiaticum civitatum consensu delecti, qui communia negotia curarent: de quibus Strabo libro 14.

ASIDAE, *Ἀσίδαι*. Oppidum mediterraneum in Barchina, Hispaniae regionis: cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 1.

ASIA, *Ἀσία*, *Ἀσία*. Auguris nomen, qui Aeneas in auxilium venit contra Turnum. Virgilius libro 10. Tertius ille hominum, diuimque interpret Asias, &c.

Asilus, pen. prod. *Ἀσίλος*. Ital. *Trifido*, *ἡ τριφύδα*. Hisp. *Mofarda*, *que alymista* *la vacas o rufes*. Mulca genus, gregibus maxime infectum: unde etiam à Graecis Oestros appellatur. Hoc infecto Iuno pellicem Io mutaram in iuvenem adegit ad infantiem. De hoc Virg. 3. Georgicon, Est lucos Silari circa, illic ubi quae vitemum Pluribus Alburnum volitant, cui nomen Anlo Romanum est, strum Graij vertice vocantes, Asper, acerba fonans, quo tota exterrita sylvis Diffugiunt armenta. Nascitur à latiusculis quibusdam bestiolis, quae in fluminis supstant. Unde circa aquas magna asilorum copia, ubi id genus bestiolarum est.

Asina, Asella, vide ASTIVS.

ASINVS, *Ἀσινός*. pen. cor. Viri erant communi Asiaticum civitatum consensu delecti, qui communia negotia curarent: de quibus Strabo libro 14.

ASINVS, *Ἀσινός*. Viri erant communi Asiaticum civitatum consensu delecti, qui communia negotia curarent: de quibus Strabo libro 14.

Aulum Gellium libro 17. capite 7.

Asinus, *ἄσινος*. Ital. *Asino*, *ἄσινος*. Hisp. *Asino*, *animal domestico*. Animal notum, cuius femininum est Asina, *ἄσινος*. M. Varro de Re rust. lib. 1. cap. 8. Ex equa enim & asino fit mulus: contra ex equo & asina hinnus. Asini in Achaia optimi sunt Atcadici, in Italia Reatinæ tradit Plin. lib. 8. ca. 45.

Asellus, diminutivum ab Asinus. *Ἀσέλλος*. Ital. *Asello*. Hisp. *Pequeño asno*. Martialis lib. 6. Hic verò acuto capite, & auribus longis, Quae sic moventur, videntur, asellorum. Asellus etiam est nomen piscis, sic dicti, quod sit colore cineritio, sicut albus: quem vulgò *Asellus* vocamus. De quo vide Plinium lib. 9. cap. 17. Est & nomen duarum stellarum in signo Cancr. Plinius lib. 18. ca. 35. Sunt in signo Cancr. duae stellae parvae Aselli appellatae.

Asella, diminutivum ab Asina. *Ἀσέλλα*. Ital. *Asella*. Hisp. *Pequeña asna*. sicut Asellus, ab Asinus. Ovidius 3. de Arte, Ut sudie à scabra turpis asella mola.

Asinarius, adiectivum, Quod ad Asinos pertinet. *Ἀσινάριος*. Ital. *Asinario*, quam circumagat asinus. Et Asinaria Plauti comedia, ita dicta, quod de Asinorum venditione tractet.

Asinarius, *Ἀσινάριος*. Qui asinos pascit vel custodit. *Ἀσινάριος*. Ital. *Asinario*. Hisp. *Asinario*. Cato de Re rustica, ca. 10. Operarios quinque, bubulcos tres, subulum unum, asinarium unum. Suet. in Augusto, Apud Asinum descendenti in aciem, asellus cum asinario occurrit.

Asinus, a, um, adiectivum, Quod est asini. *Ἀσινός*. Ital. *Asino*, Pullus Asininus, Varro 2. de Re rust. cap. 8. Lac asininum. Plin. lib. 28. c. 10. Asinino lacte potio venena restinguuntur.

Asio, *Ἀσίου*. *Ἀσίου*. Aus est ex genere nocturnarum, minor bubone, plumas erectas habens aurium modo. Plinius lib. 10. cap. 23. Otis bubone minor est, noctua maior, auribus plumis eminentibus: unde & nomen illi quidam Latine Asionem vocant.

ASIS, idis, Vide supra post ASIA TICVS.

ASIS, (quod hic corruptè legebatur) vide AESIS.

ASISTVM, Vide AESISTVM.

Asomarus, *Ἀσώμαρος*. Ital. *Asomarus*. Hisp. *Lo que no tiene cuerpo*. Id est sine corpore, & impalpabilis. Cic. id est Natur. deor. Quod vero sine corpore vltro Deum vult esse, ut Graeci dicunt, *ἀσώματος*, id quod esse possit, intelligi non potest. Sic e converso Origenes *σώματος* appellat id, quod solidum, & palpabile est.

ASIVS, *Ἀσίου*. Filius fuit Dymantii, & frater Hecubae, sed ex diversis patribus, & Hecubae aeneas. Hic etiam Priamo adversus Graecos auxilium tulit, ut Homerus 2. Iliados tradit. Fuerunt & alij huius nominis, quorum passim meminit Homerus. Est & Asius, Ptolemaeo, Senonum fluvius, iuxta Senogalliam in mare Adriaticum influens, idem (ut opinor) cum eo, quem Plinius Asium appellat.

ASIVS, *Ἀσίου*. *Ἀσίου*. Campus est vliginosus, iuxta Caystrum Myriae fluvium, de quo supra in dictione ASIA.

Asinographi, *Ἀσινόγραφοι*. Dicti sunt Poetae, qui ad barbiton, citharam, aliudve musicum instrumentum cantica conscribere: cuiusmodi fuerunt Automedes, Demodocus, & Lares Coryraei, & Ithacensis Pheemus: ut post Demetrium Phalereum refert Caelius Rhodius, lib. 7. ca. 4.

ASOPIS, idis, *Ἀσώπις*. Regiuncula est Peloponnesi, in traiectione Achaiae proprie dicta circa Phliuentia dicta ab Asopo fluvio, cui adiacet. Ab Homero Arachyrea dicitur, teste Plinio lib. 4. cap. 5. Strabo lib. 8. etiam Asopiam appellat.

ASOPIDES, *Ἀσώπιδες*. patronymicum masculinum *Ἀσώπιδης*. Quod apud Poetas accipitur pro Aeaco, Asopi nepote, qui pater fuit Aeginae matris Acaei. Ovid. lib. 7. Met. Huic Asopides, Petis irrita, dixit, &c.

ASOPVS, *Ἀσώπος*. Fluvius Peloponnesi, à Chironio monte mediam praeterfluens Corinthi regionem, in sinum labitur Corinthiacum. Est & alius eisdem nominis fluvius in Buxoria, qui Thebas, Plataeas, & Tanagaram praeterfluit. Item alius in Asia proprie dicta, qui vna cum Capro fluvio Loadice urbem celeberrimam aluit, Lyco fluvium impolit. Est & quartus in Paro insula. Horum omnium meminit Strabo lib. 8. Hinc Asopis, idis, *Ἀσώπις*, patronymicum femininum, quo Poetae utuntur pro Aegina Asopi filia.

Asotia, *Ἀσώτια*. Italice, *Incontinentia, luxuria*. Hispanice, *superfluitas*. Populatio, incontinentia, luxus. Cellius, Cedere equidem vobis debui, ut in tali asotia, id est luxu, prodigialitate, atque nequitia, arcium nos vinceretis. ex *ἀσώτια*, solus.

Asotus, pen. prod. *Ἀσώτος*. Ital. *Asotus*, *proditio*. Hisp. *Proditio*, *gustador*. Latine, prodigium, popino, bellus. Cicero 2. de Natu. deor. Possit alios ex Aristippi, acerbos ex Zenonis scibola exire. Inde adverbium *Asotus*, *ἀσώτως*, idem significans quod incontinenter & nequiter. Martialis, Vixit asotus, id est lascivus, incontinenter.

Aspalathus, *Ἀσπάλθος*. Ital. *Legno aloi da Rhodes*. Hisp. *Alargal*. Spinae est candida, teste Plinio lib. 12. cap. 24. magnitudine arboris modica, flore roseo, cuius radix vnguentis excipitur. Putatur idem esse cum eo, quod hodie officina Lignum Rhodium appellat. Vide Ruell. lib. 1. c. 38.

Alphatlon, *Ἀλφάλλον*. Species est trifolij, apud Dioscoridem lib. 3.

Asparagus, *Ἀσπάραγος*. pen. cor. *Ἀσπάραγος*. Ital. *Asparago*. Hisp. *Esparago*, *ἡ ἔσπαργος*. Herba est fenuculi folio, bacellisque, quum maturaverit, rubris etiam hodie tam in sepiasorum officinis, quam vbi vulgi, indubitata veteris nomenclaturae vestigia retinet. Duo eius sunt genera: alterum sarium, siue altale, quod propriam sibi asparagi appellationem vendicavit. Alterum sylvestre, quod peculiari vocabulo Corridi vocatur. Plin. lib. 19. ca. 4. sylvestres fecerat natura coeulas, ut quisque demeter passim necesse alios spectantur asparagi.

ASPASTA, *Ἀσπαστα*. Mulier Milcha fuit, acutissima sophistria, & (quod in eo sexu rarissimum est) Rhetorices peritissima. Hanc ab Atheniensibus captam Pericles duxit uxorem, infansulo patris matrumonio, utpote quod duorum maximorum bellorum Peloponnesiaci & Sami originem praebuit.

ASPASTVS, *Ἀσπαστος*. Sophista fuit Ravennas, Demetrij filius, auditor Pausaniae & Hippodromij: qui Romae docuit sub Alexandro Severo. Scripsit contra Arillone & maledicos duercas orationes. De hoc multa Philostratus. Fuit item Aspastus cognomento Byblus, qui de Byblos patria sua librum condidit, ac arte rhetoricae scriptis, & Panegyricum

ricum in Adrianū principem, cuius temporibus floruit. Autor Suidas. ¶ Præterea Aspalus quidam fuit Tyrinus historicus, qui de Epiro variam historiam scripsit: ut idem autor Suidas.

ASPATHEUS, *ἀσπαθῆς*, Ex Persis vnus, qui cum Dario in Smerdim Marum coniuuaretur. Herodotus lib. hist. 3.

Aspello, is, Amouco, abigo, arceo. [*ἀσπῆλλω*. Ital. *Rimouere*. Hispan. *Echar de algua*. Inger.] Cic. 3. Tulcul. Sed longe à luto numine aspello louti.

ASPELLA, Vnum ex Cypri insulae nominibus, apud Plin. lib. 5. ca. 31.

ASPENDIUS citharædus, *ἀσπένδιος* *ἀσπένδιος*, pro uerbo dici solet in eos, qui rei nullius, quam priuati sui compendij rationem habent. Tractum ab artifice quodam Aspendio, qui tam leuiter sinistra manu citharæ suæ chordas mouebat, ut sonus ad ipsum tantum citharædum, aut certe ad proximèstantes perueniret. Cicero in 1. Verrina. Atque etiam illum Aspendum citharistam, de quo sæpe audistis id, quod est Græcis hominibus in proverbio, quem omnia intus canere dicebant, sustulit, & in inimici suis edibus posuit, ut etiam illum ipsum artificio suo superasse videatur. In quo Cicerois exemplo. Intus canere proverbialiter dictū est, pro eo quod est, omnia priuato metiri emolumento.

ASPENVS, *ἀσπένδος* Stephano, Pamphylæ vrbs, Argiuorū ædificium, tulle Pomponio lib. 1. Hic Veneri subius sacrificabant eo quod autor eius generis Mopsus ex Argis huc proficiscens, primum obuium sacrificare vouerat: occurrit autem fuit.

Asper, ratum, Quod visu vel gustu, vel tactu, alioue sensu iniquum est, ut inquit Sponcius. [*ἀσπερος*. Ital. *Aspro*, in fine. Hispan. *Aspero*.] Vide. tur deductum à Græco *ἀσπερος*. Hinc asperam arctem vocat Plinius, atque adeo medicos omnes, quoniam Græci *ἀσπερος* propter mulcorum semineculorum asperitatem. ¶ Lenē & Asperam contraria. Cicero 2. de Finibus. Sensus indicat dulcem amarum, lenem asperum, propē longē, &c. ¶ Lenis & Asper contraria. Cicero in Part. orat. In locis autem & illa naturalia, leues an asperi, salubres an pestilētes, &c. ¶ Aspera signis pocula. Virg. 2. Aen. Cymbiaq; argento perfecta, atq; aspera signis. Pocula. [*ἀσπερα*.] Transfertur & ad alia quæ dura sunt, *ἀσπερος*. Teren. Asperum pater hoc est, aliud fodes para. Vnde & pro nocēto quandoq; capitur. Virg. 3. Georg. Asper, acerba sonas. ¶ Et pro iniquo. Idem 1. Aeneid. Quin aspera luno. Cicero pro Cn. Plau. Eodemque adlungas, quos natura putes asperos, atque omnia iniquos. ¶ Pro fastidioso, & ingrato. Virg. 8. Aene. Rebusque veni non asper egenis. ¶ Aspera & horrida oratio. Cicero in Orat. Quod ipsum alij aspera, tristi, horrida oratione, neque perfecta neq; cōclusa, &c. ¶ Asperi, pro Asperi, synæresis vtriusq; Poëtis. Virg. 2. Aen. Improbiū aspris vcluti qui sentibus anquem Prestite.

Asper nummus dicitur, quia recentior culus signatūq; est, quod plebsculum habeat asperitatis, quā ille qui iam manibus tritus est. Persi. quid asper. Vnde nummus habet. Suet. in Nerone. Exigitque ingēci fastidio & acerbitate nummum asperum.

Asperitas, atis, cōtraria lenitati. [*ἀσπεριτης*. Ital. *Asperitas*. Hispan. *Asperencia*.] Cic. 4. de Finibus. Quam illorum trilitiam atque asperitatem fugiens Panætius, nec acerbitate sententiarum nec differendi spinas probauit. ¶ Asperitas animi, siue animi, pro difficultate spirandi. Plin. libro 2. ca. 24. Ergo & hæc animi asperitas, seu potius anime, dulciore succo mitigatur.

Asper, aduerbium, Dure, & insolēter. [*ἀσπεριως*. Ital. *Asperamente*. Hispan. *Asperamente*.] Cic. de Amicis. Ut inquit & monere, & moneri, proprium est verbi amicitie; & alterum libere facere, non asperitatem patienter accipere, non repugnantem: ita &c. Idem 1. de Orato. M. Caro Galba grauius atque acer inimicus, asperus apud populum Romanum, & vehemens ut loquutus.

Asperiter, pro eodem apud Næuium in Pullis, Vbi tu nequaquam cubares asperiter. Nonius.

Aspero, as, peccor. Asperum facio. [*ἀσπερώω*. Ital. *Inaspire*. Hispan. *Asperer*, *hacer aspero*.] Col. lib. 9. lundis parietis modicis aspercolis, qui paulum formati gradibus asperantur, ne sint volatibus lubrici. Virgilius pro Coagulo, siue durum facio, posuit, Aeneid. 3. Et glacialis hyems Aquilonibus asperat vndas.

Aspredo, pen, prod. Idem quod asperitas. *ἀσπρέδος*. Cellus lib. 5. cap. 27. Interdum simile his, quæ vocat Græci *ἀσπρέδος*, aspredine quadam, & magnitudine sua.

Aspredo, inis, *ἀσπρέδος*. Cellus lib. 6. ca. 6. Atq; alia quoq; vtilia sunt, quæ ad extenuandam aspredinē sunt, de qua protinus dicam.

Aspreum, ri, pen, prod. Locus asper & abruptus. [*ἀσπρόν*. Ital. *Luogo aspro*. Hispan. *Lugar aspero*.] Liui. 2. ab Vrbe. Ad hæc saxa erant, & temerè iacentia, (ut sit) in aspreis. Idē. 7. bel. Macedonic. Tabernacula statuerē in aspreis, & iniquabili solo difficile erat.

Aspergo, gis, si, sum, ex Ad, & Spargo, quasi ad aliquid spargo, vel aliquā tum madefacio. [*ἀσπείρω*. Ital. *Aspergere*. Hispan. *Aspergar*, *hacer aspero*.] Regit autem vel accusatiuum solum. Plautus, Aspersisti aquam, iam rediit animus. ¶ Vel accusatiuum cum datiuo. Virg. lib. 3. Georg. Aut recto assueris coluber succedere, & vmbra, Pestis, acerbam pecori, aspergere virus. ¶ Vel accusatiuum cum ablatiuo. Plautus in Epid. Ah, guttula pectus mihi ardens aspersisti. ¶ Vel accusatiuum cum præpositione. Ex. Cicero. Fam. 6. Quæ est igitur (inquies) spes ab irato eodem fonte se hauriunt intelligit laudes sua, & quo sit leuiter aspersus.

Asperio, onis, *ἀσπείρω*. Ital. *Asperio*. Hispan. *Asperio*.] Cicero 2. de Legibus. Nam illud vel asperione aquæ, vel dierum numero tollitur.

Aspergo, inis, Significat actū ipsū aspergēdi, vel madefactionē. *ἀσπείρω*. Virg. Aeneid. lib. 3. salta spumanti aspergine cautes. Plin. lib. 36. cap. 22. Aspergine & gelu puuiniq; rumpuntur in tellas.

Asperus, huius asperus, nōmē. *ἀσπερος*. Plin. lib. 11. capite 53. Quæ infecta appellauimus, omnia olei asperu necantur.

Asperillum, *ἀσπρίλλιον*. Ital. *Aspergolo*. Hispan. *Rociadero*.] Instrumentum, quo aqua nos aspergere solemus. Sponcius.

Asperior, aris, cōpositū à sperno, Recuso, aufero, non agnosco, fastidio. [*ἀσπεριώ*. Ital. *Asperior*. Hispan. *Asperior*.] Teren. in Phormio. Quam 1. asperior nunc tam liberaliter.

Aspernabilis, Qui est dignus ut aspernaretur. [*ἀσπερνώ*. Ital. *Aspernare*.] De quo.

d'essere sprezzato. Hisp. *Digno de ser menospreciado*] Gell. Nonnunquā apud mensum soleo res eiusmodi paruas quidem minutatq; & hominibus non bene eruditis aspernabiles, &c.

Aspernatio, Contemptus. [*ἀσπερνώ*. Ital. *Disprezgiamento*. Hispan. *Menosprecio*.] Cic. 4. Tulcul. Quorū omnes morbi & perturbaciones ex aspernacione rationis eueniunt.

ASPHALTES, *ἀσφαλτῆς*. Lacus est ludæ, bieuem gignēs: vnde & nomen habet. *ἀσφαλτῆς* enim bieuem significat. Nullū corpus viuū in eo submergitur: vnde & Mare mortuum dicitur. Autor est Plin. lib. 5. cap. 15. & 16. & Iust. lib. 36.

Asphodelus, *ἄσφοδελος*. Ital. *Asphodelo*. Hispan. *Gamanito*.] Herba est, quā alio nomine Anthericon vocant, quā Lucianus fingit manes veici apud inferos. Eius dux sunt species, serui dicuntur. Marem Albutā nominant, firminā. Hastulam regiam quodam, dum flocet, regij sceptri effigiem referat. Vide Plin. lib. 20. ca. 17. & Ruell. lib. 2. cap. 99.

Aspicio, is, Ex ad & Specio, antiquo verbo (teste Varrone) in i mutata. Intueri, oculos in rem aliquam intendere. [*ἀσπείω*. Ital. *Aspero*, *guardare*. Hispan. *Mirar*.] Plautus in Alin. Si quem alium aspexerit, cæca cōtinuū fiet. Teren. in And. Interea inter mulieres, Quæ ibi aderant, forte vnam aspicio adolecentulam.

Aspectus, us, Vilius & intuitus cuiuscunque animalis. [*ἀσπείω*. Ital. *Aspetto*, *vedere*. Hispan. *Mirar*.] Virgil. 1. Aeneid. Neque aspectu ne subtrahe nostris. Cic. 1. Tulcul. Quod is sæpe vlti venit, qui quā acriter oculis deficientem solem intueretur, ut aspectum omnino amitterent: sic mentis acies seipsam intens nonnunquam hebetat. Idem de Vniuersitate, Quæ ex coniunctione celum ita actum est, ut sub aspectum & radum cadat.

Aspecto, as, Sæpe, aut fixē aliquem intueor. [*ἀσπείω*. Ital. *Guardar*. Hispan. *Mirar*, *de miranda*.] Plaut. in Amph. Celum aspectat, obseruabo quam rem agat. Virg. 1. Aeneid. Aduersatque aspectat desuper arces.

Aspectabilis, le, Dignum quod aspiciatur. [*ἀσπείω*. Ital. *Aspetto*, *guardare*.] Cic. de Vniuersitate, Deus animal vnum aspectabile, in quo omnia animalia continentur, effectus. ¶ Interdum id quod videri potest. Idem de Vniuersitate, Corporeum, atq; aspectabile, itēq; tractabile omne necesse est esse quod natum est.

Aspidi, *ἀσπίς*. Breuia sunt scuta, & in scuti modum orbicularia ornamenta. Cel. lib. 13. cap. 16.

Aspides, *ἀσπίδες*. Gemma est ignei coloris, quam Democritus tradit in Arabia gigni, & in anū quarūdā nido inueniri: traditq; eam ex cameli pilo splendetis alligari, malo illorum mederi. ¶ Est & altera eodem nomine argentei coloris, lympheus vili. Vtriusq; meminit Plin. lib. 37. cap. 10.

Aspiro, ras, pen, tri, prod. Idem quod aspiro ex Ad, & Spiro, sed d, abiicitur. [*ἀσπείρω*. Ital. *Aspiro*, *favore*. Hispan. *Aspiro*, *favore*.] Virgilius. Aspirant auræ in noctem. Habet autem vel datiuum, vel accusatiuum cum præpositione. Ad. Et per metaphoram ponitur interdum pro Auxilium præbere, favere, *ἀσπείρω*. Virg. 2. Aeneid. Aspirat prima fortuna labori. Tractum à nauigantibus, quibus spirantes auræ fauent. ¶ Interdum pro Incumbere, & quasi toto spiritu intentum esse, *ἀσπείρω*. Virg. Scipio aspirat ad Consulatum. ¶ Interdum pro iuxta accedere, seu prope tangere. *ἀσπείρω*. Gel. lib. 1. ad horum autem lycenitatem veritatemq; verborū an aspirauerit Cæcilius, consideremus. Cic. Trebatio. Vltro etiam accersim ab eo, ad quem ceteri non propter eius superbiam, sed propter occupationem aspirare non possunt.

Aspiratio, onis, verba, Actus ipse aspirandi, hoc est inspirandi, nempe dum aërem in corpus intromitimus. *ἀσπείρω*. Cic. 2. de Natura deor. Animantes autem aspiratione aëris sustinentur. Cic. de Diuina. Nam si obscurior, quasiq; caliginosa stella existeret, pingue & concretum esset calum, ut eius aspiratio graui & pestilens futura sit. ¶ Est item aspiratio, spiritus asper, quo literas quasdam vegeriore sono efferimus. *ἀσπείρω*. Cic. 3. de Orato. Maiores nūquam, nisi in vocali, aspiratione utebantur.

Aspis, idis, *ἀσπίς*. Aspidem, Serpens paruos, rardi vilius, tam præsens habens venenum, ut nullum sit morbis remedium, nisi ut partes leste confestim amputetur. Huic animali tantus est amoris affectus, ut vix vnamquam sine compare vageret. Itaque si quis alteram interemerit, tanta est alteri vitionis cura, ut interfectorem persequatur vnumq; cum in quantonis hominam agmine agnuit infestat: perumpit omnes difficultates, permeat spatia, nec nisi amibibus acceretur, aut præceleri fuga. Hæc Plinius lib. 8. ca. 28. Aspis, si Luciano creditur, in sola Africa nascitur, quauis & in nostrum orbem auaritia inuexerit. Itamē de ea ait lib. 9. Ipsa caloris egens gelidū non transiit in orbem. Sponte sua, Nilōq; tentis meretur arenas. Sed quis erit nobis luci pudore inde petuntur. Huc Libyæ mores, & fecimus aspidem merces. Sunt autem plures aspidum species, disparēq; effectus ad nocendū: de quibus vide Aelianum lib. 9. a capite 20. vsq; ad caput 29. ¶ Est & Aspis, insula in mari Lycio, de qua Plinius lib. 5. cap. 31. ¶ Est item Aspis, promontorium in litore Africæ, à forma clypei dictum, vrbem habēs eiusdem nominis, quæ à Latinis Clypea dicitur. Silius, In clypei speciem curuatis turribus Aspis. Strabo libro 6. Colura insula est ante Aspidem sita, Carthaginensium vrbem, quam Clypeam vocant.

ASPLEDION, pen, prod. *ἀσπλέδιον*. Phocissum vrbs, ut tradit Pausanias. Hanc Eustathius vocatam. Asplem dicitur, quod huius bybarnati loci locus amoenus sit, cum ad differentiam alterius, cuius meminit Homer. in catalogo lib. 2. liad.

Asplenium, ni, pen, prod. [*ἀσπλένιον*. Ital. *Scelopendria*. Hispan. *Doradilla*.] Herba ita dicta, quod tenem immittit de qua Plinius libro 27. ca. 5. Hanc alij Scelopendriam, vel Scelopendram vocant: Arabes Ceterach: quod nomen vulgus pharmacopolarum adhuc retinet. Quam autem pharmacopoli falsū Scelopendram vocant, est ea quam Dioscorides Phyllitim appellat.

ASPORIVS, *ἀσποριός*. Mons est prope Pergamū Asia vrbem: ab asperitate & sterilitate dictus. Habet celebre Cybeles templum, quod ab eo etiam Asporenum, & dea ipsa Asporena dicitur.

Asportare, Auferre, quasi hunc alio portare. [*ἀσπείρω*. Ital. *Leuar* de vna loco, & portare à vno loco. Hispan. *Leuar* de algua lugar.] Teren. in Phormio. Quomodo

Quoquò hinc asportabitur terrarum, certum est persequi. Cice. in Parad. Multa de suis rebus secum asportarent. Virgilia. Aeneid. Nec conatente hinc asportare Creſtam. ¶ Huius contrariū est Importare, *ἀναφέρειν*, quod est aliunde huc portare. Cæſar, Ac pleſunq; videntur frumento importato.

Asportatio, onis, verbale, Asportandi actus. Cice. 6. Verr. His pulchritudo periculo, amplitudo ſalutis fuit, quod eorum demolitio atque asportatio difficilis videbatur.

Aſſa, vox, vt Nonius ſcribit, ore tantum prolata, nullis tibiarij, aut aliorum organorum vocibus admittis. Caro de liberis educandis, Melos alterum in cantibus est bipartitum: vnum, quod est in aſſa voce: alterum, quod vocatur organum. Bud. in Pand.

Aſſa, in neutro genere, vel aſſe carnes eadem ratione dictæ ſunt, quæ vox aſſa, *ἀσσία*. Aſſum enim apud veteres ſolū ſignificat, vel merum: vel quod ſolū igitur ſine aliquo liquore coctæ eſſent, vel quod ſine condimento aliquo, aut adiumento, alicui ſaporis ſolent eſſe. Eadē etiam figura, Merum dicimus, quod ſolū et purum, quod nihil aquæ habeat admixtum. Sic etiam Vox aſſa dicitur, vox ſola, quæ nulla organorum ſymphonia adiuvatur.

Aſſa, a c a n i r, Index regio eſt, in qua eſt Maſolia ciuitas regionis totius caput. Strabo lib. 13.

Aſſamentum, orum, neutrum plurale, [*ἀσσημένον*]. Ital. *Tavola da ſigaro*. Hiſpani. *Entabladores*. Tabula ſuæ ſectiles, quæ aſſe ſive potius aſſeges alijs dicuntur, non abſimiles ſcandulis, quibus recta regularum vice aliquando regi ſolent. Plin. lib. 16. cap. 4. ¶ Id eadē, aſſamentumque portarum viſiſſima.

Aſſa a c v s, *ἀσσηνός*, Teois filius fuit, auus Anchife, & pater Capys. Virg. 3. Georg. Aſſarici proles.

Aſſaratum, Autore Feſto, Potionis genus erat ex vino & ſanguine temperatum, quod Latini præſci ſanguinem Aſſar vocabant.

Aſſecia, Ab aſſequendo nomen deductum, quod ſignificat eum, qui alicuius commodi ſpe alteri aſſectatur, eique ad nunt præſto eſt. [*ἀσσηνός*]. Ital. *ſequitatore*. Hiſp. *Aquel que acompaña ſiguiendo*. Liui. lib. 5. Et eodē voluit rem, vt ſur Patricij, aut Patriciorum aſſecle habendi Tribuni plebis ſint. Cice. in Saluſt. Sed in omnium menſarum aſſecle, omnium cubiculorum in ætate pellex, & idem poſtea adulter.

Aſſentio, tis, ſi ſum, & Aſſentior, itis. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *conſentire*, *conſentire*. Hiſp. *Aquel que acompaña ſiguiendo*. Liui. lib. 5. Et eodē voluit rem, vt ſur Patricij, aut Patriciorum aſſecle habendi Tribuni plebis ſint. Cice. in Saluſt. Sed in omnium menſarum aſſecle, omnium cubiculorum in ætate pellex, & idem poſtea adulter.

Aſſenſus, us, verbale, Approbatio, conſenſus. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *conſentire*, *conſentire*. Hiſp. *Aquel que acompaña ſiguiendo*. Liui. lib. 5. Et eodē voluit rem, vt ſur Patricij, aut Patriciorum aſſecle habendi Tribuni plebis ſint. Cice. in Saluſt. Sed in omnium menſarum aſſecle, omnium cubiculorum in ætate pellex, & idem poſtea adulter.

Aſſenſio, onis, aliud verbale eiuſdem ſignificationis. Cice. 4. Acad. Neque peccare quinquā, niſi aſſenſione. Idem lib. 1. Acad. Sed ad hæc quæ viſa ſunt, & quæ accepta ſenſibus, aſſenſionem adiungit animorum, quam eſſe vult in nobis poſitam, & voluntariam.

Aſſenſor, Qui alicui aſſentit. [*ἀσσηνέω*]. Cice. Toriano, Quotidie cōmemorabam, te in tanto exercitio mihi fuiſſe aſſenſorem, & me tibi.

Aſſenſor, aſſis, [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Adulatore*. Hiſp. *Adulador y teſtigo*. Significat (vt ſcribit Valla lib. 5. ca. 68.) in iudicijs, & conſiliandæ alicuius utilitatis gratia, eſſuſus, & plerumque falſo, quæpiam laudo. Et proprie aſſentamur voce, adulamur geſtu, blandimur tactu. ¶ Poſtulat autē aliquando abſolutē. Cice. Ne aſſentari viderer. ¶ Aliquando eñ datiuo. Idem in Bruto, Cur ita aſſentari, non dicā, ne me tibi aſſentari putes. ¶ Aliquando cum accuſatiuo. Terent. in Eun. Poſtremo imperaui egomet mihi Omnia aſſentari.

Aſſentatio, onis, verbale, Actus aſſentandi. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Adulatione*, [*ἀσσηνέω*]. Hiſp. *Adulador*, [*ἀσσηνέω*]. Liui. 1. bel. Maced. Aſſentatione inmodica pudorem merantur. Cice. de Amicitia, Semper auget aſſentatio id quod iſt, cuius ad voluntatem dicitur, vult eſſe magnam.

Aſſentatio, onis, diminutiue [*ἀσσηνέω*]. Cice. ad Lucceum, Vereor ne aſſentatione tua quadam aucupati tuam gloriam videar.

Aſſentator, oris, Qui aſſentator. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Adulatore*. Hiſpani. *Adulador*. Cice. 1. Offi. Non benefici, neque liberales, ſed pernicioſi atque aſſentatores iudicandi ſunt.

Aſſentatoricē, aduerbiū, [*ἀσσηνέω*]. Cice. ad Q. fr. Dubitare te nō aſſentatoricē, ſed fratricē veto.

Aſſequor, eris, Nuncior præſentem, ad eum quem ſequor, peruenio. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Giungere*, [*ἀσσηνέω*]. Hiſpani. *conſigurar y alcazar*. Cice. ad Attico lib. 1. Ad te quā ſcribam, nescio. Si enim es Roma, iam me aſſequi non poſſeſſin eſt in via, quum me ſueris aſſecutus, coram agemus. ¶ Per translationem accipitur pro æquare. Cice. 3. de Legib. Quem imitari, nonquam aſſequere. Idem Lenuſulo, Nullā partem tuorum erga me meritorum videar aſſequutus. ¶ Quandoq; pro acquiro. [*ἀσσηνέω*]. Idem Poſt. reditum ab exilio, Veltros denique honores, quos etiam gradatim ſingulos aſſequutus.

Aſſector, atis, Alteri bonoris gratia aſſidue comitatu præſto. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *ſequere*, [*ἀσσηνέω*]. Hiſp. *Acompañar ſiguiendo*. Cice. de Ora. Quum adilitatē Craſſus peteret, eūq; maior natu & coluſaris Sergius Gaſba aſſectaretur, quod Craſſi filium Cn. filio ſuo deſpondiſſet.

Aſſectatio, onis, [*ἀσσηνέω*]. Cice. pro Muræ. Hanc in noſtris petitionibus operam atque aſſectationem, &c.

Aſſectator, oris, Qui aſſidue comitatur præſtat. [*ἀσσηνέω*]. Cice. 7. Verr. Quum ab eo veteris quidam aſſectator ex numero amicorum non imptaret, vt, &c.

Aſſeres, Tabula ſectiles, dicti ab aſſidendo, quod admoveantur, hærentque parietibus, erabibique. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Tavole da ſigare*. Hiſp. *Tablas curadas*. Huius nominatiuus ſingularis eſt Aſſis aſſeris, ſicut pulvis, ſueſtia Aſſer, Plinius, Venerij aſſeribus contabulæ pauimenta oportet. ¶ Hinc Aſſo, as, de quo infra. Palladius aſſe, et quænas dixit. ¶ Aſſerum ſtrutura Conſolationem vocamus, vt à tabulis Tabulationem. ¶ Interdum Aſſere accipitur pro lignis, quibus, vtabantur lecticarij. Suetonius in Cali. Ad primum tumultum lecticarij cum aſſeribus accurrerunt. ¶ Dicitur & Aſſis, is, pro eodem: vt de & diminutiue Aſſi-

culus. Colum. lib. 6. c. 18, Aſſibus roboreis compingitur ſolum. Et paulo poſt, Nec exire alia parte prohibentibus aduerſis aſſiculis. ¶ Hinc ſit Aſſula diminutiue. ¶ Aſſerulus autem diminutiue eſt ab Aſſer, tis. *ἀσσηνέω*. Colum. lib. 12. cap. 50, Itaque quum lacus extruxeris aſſerulus inter ſe diſtantes, ſemipedalibus ſpatiis ſupra ſolum ponita.

Aſſero, tis, penult. corrip. aſſeru, aſſutum, iuxta ſeminio, vel iuxta planto. [*ἀσσηνέω*]. Ita. *ſeminar appreſſo*. Hiſpani. *Sembrar cerca algún lugar*. Caro Re ruſtica, Arbores ſacito, vt bene maturare ſint, vitæſque vt ſatis multa aſſerantur.

Aſſero, tis, aſſeru, aſſertum, Significat aſſermo, approbo. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Aſſermare*, [*ἀσσηνέω*]. Hiſpani. *Aſſirmar perſuando*. Cice. Offi. 3. Quod ſiqui proſcribunt viliam bonā (vt ipſi aſſerunt) beneq; adificatā.

¶ Aſſerere item iuris verba eſt, ide ſignificans quod vendicare, ſolumque eſſe dicere, [*ἀσσηνέω*]. ¶ Vnde aſſerere in libertatem, eſt aſſermare aliquē, qui ſeruus eſt, ut liberū. [*ἀσσηνέω*]. ¶ Contra Aſſerere in ſeruitutem, eſt aliquem qui pro libero eſt geſſus, tanquam ſeruū ſuum vindicare. Liui. lib. 3. ab Vrbe cond. M. Clodio cliente negotiū dedit, vt virginem in ſeruitutē aſſereret, hoc eſt vindictam iudicio proſerua vindicaret. ¶ Sic etiam dicimus, Aſſerere ſe ab iniuria moralitatis, aut obliuioni, pro eo quod eſt, rerum gellatum, aut ſeruitutem monumentis, à quadam obliuioni, aut moralitatis ſeruitute, cui aliqui ſumus obnoxij, ſe vindicare. ¶ Frequēs etiā locutio eſt apud veteres, Aſſerere manu, pro eo quod eſt, in libertatem vindicare. ¶ Tenuſius in Adelphi. Nam ego illam liberaſi: cauſa manu aſſero. Vbi Donatus, Verba, inquit, ſunt iuris. Nam & Aſſereres dicuntur vindices alienæ libertatis: & ipſa cauſa liberaſi dicitur, quæ a ditionem in ſe cōtinet libertatis. Item apud Plautum in Curcul. Memoro promiſſiſſe tibi, ſi quid hāc liberaſi cauſa manu aſſereret, mihi omne argentū reddidiſſi.

¶ Legimus etiā Aſſerere ſe abſolute dictum pro vindicare ſe in libertatem. Ouid lib. 3. amor. Scilicet aſſeru iam me, ſugq; catenas.

Aſſertor, oris, aſſertor, dicitur iſ qui aliquem in ſeruitute, aut etiam in libertatem vindicat. Prioris exemplum eſt apud Liuiū lib. 3. ab Vrbe cond. Aſſertor nihil opus multitudine conſtituit, ſe iure graſſat. Vbi Aſſertorem intelligit M. Clodius, qui ab Appio Claudio ſubmiſſus, virginem in ſeruitutem petebat. Poſterioris exempla paſſim occurrunt. Mart. lib. 1. Aſſertor veniſ, ſatijq; præſtes. Itē alibi, Qui Curios loquitur, aſſertor eſq; Camillos. Vocat autem Camillum aſſer. torem, hoc eſt publica libertatis vindicem, quod populum Romanum à Gallia ſeruitute in libertatem vindicauiſſet. Contrariū eiuſ eſt Deſertor, qui patriam, principem, aut clientem in periculo deſert.

Aſſertio, ipſe aſſerendi actus, hoc eſt aſſermatio. [*ἀσσηνέω*]. Cice. 1. Acad. Quibus de cauſis nihil oportere neque proſerere, neque aſſermare ququam, neq; aſſertione approbare. ¶ Inuenitur nonnunquam poſitū pro ipſis iudicijs, ſive liberaſi iudicio. Fabius lib. 3. ca. 8, Siue liber, qui in aſſertione eſt.

Aſſeruo, is, ire, Idem quod Inſeruo, obſequor. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *ſeruire*. Hiſp. *ſeruir en ſauor de otro*. Cice. 4. Tuſcul. Qui volunt exclamare magis, toto corpore contentionem vocis aſſerunt.

Aſſeruo, as, ſeruo, conſodio. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *conſeruare*, [*ἀσσηνέω*]. Hiſpani. *Guardar*. Cice. 3. Verrina, Tum iſte imperat, dum res iudicaretur, hominem vt aſſerant. Idem pro Archia, Quum Appij tabula negligentiſſe aſſeruat eſſe dicerentur.

Aſſeruero, as, Conſtanter & ſeuere aſſermo, in aſſermatione perſiſto. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Aſſermare*, [*ἀσσηνέω*]. Hiſp. *Aſſirmar perſuando*. Cice. 1. Acad. Nemo viſa de te potest contendere, neque aſſeruerat, ſine certa aliqua eius rei & propria nota. Idem de elati. Oratio, Magni intereſt, coram videre, quemadmodum aduerſarius de quaque re aſſerueret.

Aſſeruor, paſſiuum. Cice. 4. in Verrem, Quæ eſt iſta deſenſio? vtrum aſſeratur in hoc, aut tentatur?

Aſſeruenter, & Aſſeruere aduerbia, [*ἀσσηνέω*]. Cice. ad Attic. Statius ſcripſit ad me, loquutum ſecum eſſe Q. Ciceronem valde aſſeruenter, ſe hæc ſerre non poſſe. Idem 4. Acad. Multo etiam aſſeruenter, in Syria, quum eſſet mecum, & paulo ante quā eſſet mortuus. Gellius lib. 7. ad 1.

¶ Tragedias Poëtarum nebula ſeruitate aſſeruat adituta, vt aſſeruatio, verbale, Aſſermatio, [*ἀσσηνέω*]. Qyn. lib. 4. cap. 2, Qui præſertim quorundam probatio ſola ſit in aſſeruentione & perſeuerantia, &c. Plin. lib. 9. cap. 4, Tanta auctorum aſſeruentione commendatur.

Aſſicco, as, Diligenter ſiccō. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *ſeccare*. Hiſp. *ſecar*. Colum. lib. 12. cap. 15, Tum ruſum in ſole aſſicauit.

Aſſiccoſo, is, Siccum fieri. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *ſecareſſo*. Hiſp. *ſecareſſo*. Colum. lib. 12. cap. 9, Expreſſos in eratibus pādere, dū aſſiccoſat, Aſſiccoſat, Menſe ad quas ſedentes Flammæ ſicra faciebant. Feſtus.

Aſſidco, alides, penultima correpta, compositum eſt à Sero, & Idem ſi goniſis quod iuxta ſedeo. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *ſedere*, [*ἀσσηνέω*]. Hiſp. *Aſſiderarſe* circa de otro, como por dar conſejo. Verbum eſt neutrum, ſicut ſuum ſimplex. Cice. pro Plancio, Huic aſſident, pro hoc laborant. ¶ Habet etiam in ſecundum accuſatiuum virtute præpoſitionis, ex qua componitur. Saluſt. in Iugur. Adherbalem dextra aſſedit. Quamquā hoc aliqui vident eſſe ab Aſſido. ¶ Saluſtius teſte Priſciano, paſſiue protulit, Oppida amiſſum aſſideri, eodem modo, ſicut dicimus, Obſideri & Circuſideri: quod certe rariffimum eſt. ¶ Aſſideo etiam accipitur pro ſimilis ſum. Horat. Parcus ob heredis curam, nimiumque ſeruus, Aſſider inſano. id eſt ſimilis eſt inſano.

Aſſeſſio, onis, verbale, Cice. Mario, Quæ tua fuerit aſſeſſio, oratio, conſilium animi mei, &c.

Aſſiſor, Nomē verbale ab Aſſideo, cuius poſticiuſ eſt aſſidere Praſidi atq; conſulere in cauſis, cognitionibus, poſtulationibus, libellis, edictis, decretis, epuſtulis. [*ἀσσηνέω*]. Ital. *Aſſiſſore*. Hiſp. *Aſſiſſor*, que cerca de otro ſe aſſienta como por dar conſejo. Cice. 1. de Diui. Lacedæmonis regibus ſuis Augurem aſſeſſorem dederunt.

Aſſiſſura, re. Vlpian. de proxenets, Facilius quod Græci *ἰπποδωμῶν* appellant, peccat apud eos poterit, ſiquis forte conditionis vel amicitia, vel aſſiſſura, vel alicuius alterius huiuſmodi proxeneta fuerit.

Aſſiſſive, ſermin. verbale, Quæ iuxta ſedet. [*ἀσσηνέω*]. ¶ Afranius, Dimittis iam aſſiſſicē, me ad ſeſe vocat. Nā verba ſermina ſi formentur à

g 3 ſupinis

bantur. Autor Plin. lib. 16. cap. 17. Ex hac vrbe ortum traxit Cleantes Stroeus philosophus, qui Zenoni in schola successit, quam ipse Chrysippo tradidit. ¶ Afus aureo vnicio, siue (vt apud Plinium legitur) Afum, Creta oppidum est: de quo infra suo loco.

Affius, a. um, *adlectum* est ab ea vrbe deductum: vnde Affius lapis, quoddam sarcophagi genus, in quo condita caduera, intra dies quadraginta, vna cum ossibus, solis dentibus exceptis, consumuntur, vt iam dictum est. Vide Plin. lib. 36. cap. 17.

Affius, a. um, idem est quod torrefactum, eo quod igni affusescit. (vt Varro placet lib. 4. de lingua Latina.) Sudendo enim affum distillat ob calorem. *is. lib. Ital. Astrolo. astrolo. Hisp. cosa affada.* Vel dicitur affum (vt Nonius mauole) quasi solum: quoniam admodum merum, solum dicitur quoniam in opsonis sine pigmento saporis alieni affie carnes inferebantur. Vide A S S A.

A S S Y R I A, *Assyria*, Regio est maioris Asiae, quam Prosemaus ab ortu Medie parte terminat, ab Occasu Mesopotamia, à Septentrione parte minoris Armenie, iuxta Niphatem montem à Meridie Susiana. Plin. lib. 5. cap. 12. Affyriam docet Syriam partem esse, quæ postea vocata est Adiabene. Strabo autem iogè latiores Affyrie fines assignat, eo nomine comprehendens Babyloniæ, & maximam circumiacentium regionum partem. Eadem & Syria à Græcis vocata est, teste Iustino lib. 1. & Hierodoto lib. 7. quoniam multo latiores Syriæ fines fuerunt, quam Affyria. ¶ Dicta est autem Affyria, teste Augustino, lib. 1. de Ciui. Dei, ab Assur filio Sem.

Ast, Coniunctio est, quæ Poëta carminis gratia vtuntur, pro Ae, siue Sed. *is. lib. Ital. Ma. Hispan. Ma.* Virgil. 1. Aenei. Ast ego, quæ diuini iucundo regina.

A S T A, *asta*, Cuius est Baticæ, inter sacrum promontorium & Herculeas columnas, de qua Plin. lib. 2. ca. 1. ¶ Est & Asta, Insulæ vrbs, non longe à Nouaria distans. De hac Claudianus, nec plus Pollentia rebus Consultat Ausonii, aut moenia vindicis Astæ. Meminit & Plinius libro 35. capite 12.

A S T A B O R A, s. vel **A S T A B O R E S**, teste Plinio lib. 5. ca. 9. Alter est ex aluicis Nili, qui Meroen insula à sinistra alluente verò, qui à dextera parte est, Astaspe appellatur. Strabo verò Astaborem fluuium vocat de ceter diuersum à Nilo, circa Meroen insulam in Nilum influentem.

A S T A C E S, *astaces*, Pluuies sunt in Ponto, à Astæ regione, cuius aquis irrigari campiones pluuies, nigro lacte accolæ alentes. Autor Plinius libro 2. cap. 103.

Astaci, *astaci*, Ex genere sunt cancerorum, apud Plin. lib. 9. ca. 31.

A S T A C Y M Plinio, siue **A S T A C Y S**, *astacus* Stephanus & Straboni, Bithynæ oppidum fuit, ita dictum ab Astaco quodam Neptuni, & Olbia Nymphæ filio. A quo vicinus sinus Astacenus appellatus est, testibus Plinio lib. 5. cap. vlti. & Strabone lib. 12. ¶ Fuit & altera eiusdem nominis vrbs in Acarnania, quæ & ipsa propinquo sinui Astaceno nomen fecit: teste Strabone lib. 10.

A S T A O C H I A, Quod hic hæcenus corruptè lectum est, vide **A S T V O C H I A**. **Astaphylinos**, Pastinaca syluestris, quæ & Staphylinos dicitur. Vide Ruellium lib. 3. cap. 47.

A S T A P Y S, Straboni fluuius est circa Meroen, in Nilum influens, quæ in re à Plinio non nihil videtur dissentire. Plinius enim Nilum ipsum supra Meroen Astapam asserit vocari, quod sape terra receptus, velut è tenebris in lucem erumpat (sic enim vocant Aegyptij) aquas è tenebris emergentes) Nili autem nomen ante non assumere, quàm se concordibus aquis iungeret. Vide Strabonem lib. 17. & Plinium lib. 5. cap. 9.

Astaphis, idis, *astaphis*. Ital. *passa*. Hispan. *passa* & *passada*. A nobis vna passa vocatur. Plinius lib. 1. ca. 1. Vna passa, quam Astaphida vocant, stomachum, veterem, interanea tentaret, nisi pro remedio in ipsis acinis nuclei essent.

Astaphis agria, *astaphis agria*. Ital. *staphis agria*, *staphis agria*. Hispan. *staphis agria*. Herba est cauliculis nigris, rectis, foliis sabuleis: fere folliculos varios, quàm acinos, virides, similes cicori. Hæc à Romanis, teste Dioscoride, Pedicularis herba dicebatur, eo quod nucleos haberet phthirasi curandæ vriles. Vocatur & Staphis agria, prima vocali à capite sublata. Nam quam *astaphis* Agria, reliqui Græci *staphis* appellat. Quinque hodie ab Officiis Staphis agria dicitur.

A S T A R O T H, Antiqua ciuitas Og regis Bathan, in qua habitauerunt gigantes, & postea cecidit in sortem tribus Manassæ, regionis Bethaniz. Sunt autem duo castra in Bethania hoc vocabulo, nouè inter se millibus separata, inter Aderam & Abellam vrbes.

A S T A R T E, *astarte*, Sytiorum nume erat, quam alio nomine Aertatim aut Derecto nominant volunt. Cicero 3. de Natura deor. vult fuisse Venerem, quæ Adonidi nupsit. Hanc sacra licet Astarten Sidoniorum deam vocant: cui Salomon rex vni pallacium suarum obsequi volens, altaria condidit.

Astefismos, *astefismos*. Ital. *gentilezza*, *urbanità*, *ciuitas*. Hisp. *Noblezza*, *hidalguezia*, *ciuitas*. Latine vrbantitas: & est tropus multiplex, numerosaque virtutis. Nam Astefismos putatur quicquid rustica simplicitate caret, & sacra satis vrbantitate exponitur, vt apud Virgil. 3. Aeglog. Qui Bauium non odit, amare tua carmina Mæui. Id est pro pona ei contingat, vt diligat Mæuium potiorum Poëtam. Atque idem iungat vulpes, & mulgeat hircos. Id est faciat ea que contra naturam sunt. Nam *astefis*, vt banus, *astefis*, vrbantus sum.

Alter, & **Astrum**, *alter* & *astrum*, hoc modo inter se differunt, quod hoc congregationem significat stellarum, vel signum ex stellis coactum, vt est Leo, Libra, &c. Illud verò vnam tantum stellam. Apud Græcos etià eadem obstruatur differentia. *alter* enim apud illos vnicam tantum stellam, *astrum* sydus totum significat. Suidas, *alter* & *astrum* *diaphanum* & *alter* & *astrum* *diaphanum* & *alter* & *astrum* *diaphanum* & *alter* & *astrum* *diaphanum*. Cicero, Quam autem ver esse expirat, cuius initium ille non à Fauonio, neque ab aliquo astro notabat, &c. Idem de Vniuer. Hæc igitur ob causas nota sunt astra.

Asteriscus, *asteriscus*, diminutiuum. Signum est ad paræ stellæ similitudinem, quo vitium quum aliquid in scribendo omissum est, vel quum variare exemplaria. Hieronymus, Qui editioni antiquæ Theodotionis misceat asteriscos & obelos.

Astifer, *astifer*, Ferens astrum. *astifer*. Marti. lib. 8. An tua multitudine numerant Iana Timanum, Quem prius astifero Cyllarus ore bibit. Alter famulus, *astifer* & *astifer*. Species est terræ emulsæ ad multos medicinas vsus conducens, quæ in Samio insula effoditur: ita dicta à stellæ imagine quæ illi imprimi sigillo consuevit. Huius terræ meminit Galenus lib. 9. Simplicium.

Aster Atticus, *aster atticus*. Herba est Plinio, quæ quod præfens est inguinum remedium, à Romanis Buboni dicitur, & vulgò Inguinalis. Vide Plin. lib. 16. cap. 5.

A S T E R I A, s. vel **A S T E R I S**, *asteria*. Nomen Latonæ sororis proprium. ¶ Est & Asteria Deli, & Rhodi insularum nomen, teste Plinio lib. 4. capite 12. & lib. 5. ca. 31. ¶ Significat & gemmam, inclusam quandam lucem pupillæ modo continentem, quæ opposita Soli, radios regeat candicante. Plin. 37. cap. 9.

Asterias, *asterias*. Aus ex genere ardeolarum, à fulgore astrorum. Plin. lib. 10. cap. 40.

Astericum, *astericum*. Herba est ocymi folio, quæ & Helxine dicitur, & Vascularis herba, eo quod vitreis vrcolis detergetis in primis sit idonea. Nascitur in regulis, parietibus, vnde & Parietaria, & Muralis herba vulgò dicitur. De hac Plin. lib. 22. ca. 17.

Asteriscus, *asteriscus*. Vide **A S T E R A T T I C Y S**.

A S T A R I O N, *astarion*, Ciuitas Thessaliæ, sic dicta, quod in alto sita monte, velut astrum quoddam procul aspicientibus fulgere videatur, vt tradit Stephanus, qui eam sua ætate Pyreæam vocatam asserit. ¶ Est & altera vrbs eius nominis in Syria. ¶ Est & fluuius Achæiæ, in Nemæa sylua leniter fluens, & fructuum iuxta ripam abundantissimus, vt testis est Lactantius. ¶ Item mons Peloponnesi, ad sinum Argolicum, de quo Plin. lib. 4. cap. 5. ¶ Est & herba quædam hoc nomine apud Pauliniam, in agro Argiuo nascentis ad ripam fluuij eiusdem nominis, cuius folia Iunoni sacra accola in coronas neunt. ¶ Asterion item *astarion*, Comæ filius, qui Iasonem Colchos nauigantem secutus est: vt habet Apollonius. Valerius libro 1. Argon. - ceter Asterion, quem matre carentem Clentus gemino fouit pater amne Cometes.

Asterion, *asterion*, Species est aranei, cuius morbu genua labefactatur, vt tradit Plin. lib. 19. cap. 4. ¶ Est & Asterion herba paræ & Spondylium dicitur, quod semen habet Asterij animalculi figura. Vide Dioscoridem lib. 3. in descriptione Spondyli.

A S T E R I S, pen. cor. *asteris*. Insula est in medio Sami, & Ithacæ sita. Straboni libro 1.

Asterno, *asterno*, est, astrat, astratum, iuxta sterno. *asterno* & *asterno*. Itali. *Di. pendere*. Hisp. *Derribar algo hacia otra cosa*. Quidius vtitur eius passiuo 1. Metamor. Nocte dieq. vocatur, alter nuntiusq. sepulchro.

A S T E R V S I A, *astervsia*, Mons Cretæ ad Meridicem, mare aspiciens: à quo & Asterusia Indiæ vrbs nomen habet, quod illic Cretenses coloniam collocarint. Huius incolæ Asterusiani vocantur, & Asterusij, *astervsia* Stephano.

Asthmaticus, cum h. *asthma*, Anhelus & spirofus dicitur: quum scilicet spirare sine sono & difficultate quispiam non potest. ¶ Id autè morbi genus Asthma, *asthma* vocatur, hoc est spirandi difficultas.

A S T E T O N, *asteton*, Regio est Thraciæ, supra Bosporum, Ponto Euxino imminens, cuius vrbes sunt Apollonia, Thynnias, Almedessus, Deuelcon, & Phinopolis. De hac Plin. lib. 4. ca. 11.

A S T I O I, Ciuitas Baticæ: à qua Astigitanus ager. Plin. lib. 3. cap. 1.

A S T I O C H I A, vide **A S T V O C H I A**.

Astipulor, pen. cor. *astipulor*. *astipulor* & *astipulor*. Itali. *astipulor*. Hisp. *astipulor* con otro y otorgar. Liuius 9. bel. Maced. Non pendere ex alterius vultu ac nutu, nec alienis momentis animi circumagi, astipulorq. irato Consuli Tribuni plebis.

Astipulatio, Astipulatio, *astipulatio*. Plin. lib. 19. cap. 1. Quæ de re extat etiam Annei Senecæ astipulatio.

Astipulator, us, *astipulator*, vel Astensus. Plinius lib. 7. cap. 47. Consecratus est viuis, sentiensque, oraculi eiusdem iussu, & Iouis deorum summum astipulator.

Astipulator, oris, Qui assentitur. *astipulator*. Cicero 4. Acad. Sed illud fallum esse & Stoici dicunt, & eorum astipulator Antiochus.

Astruor, is, *astruor*, astruor, compositum ex Ad & Statuo, iuxta statuo, præfentem exhibeo. *astruor*. Hispan. *astruor*. Hispan. *astruor*. Autor ad Herennium lib. 1. Aegrotum in lecto cubantem faciemus, & reum ad lectum eius astruemus. ¶ Est itè Astruor, Sui in loco colloco. Plautus in Capt. Iuben, an non iubes astrui aulæ, patinas elui.

Astro, as, *astro*, Astrum, Significat præfens, aut firmus, seu erectus sto. *astro*. Itali. *astro* *presente*, *astro* *fermo* in pede. Hisp. *astro* *en pie cerca de otro*.

¶ Poniunt interdum absolute. Plautus in Capt. Ego misit vix astro præformidine. Idem in Cist. adolecens asta, atque audi. ¶ Interdum cum datiuo. Idem in Cal. Stultus cõtrui diem, dum alto aduocatus cuidam cognato meo. ¶ Interdum cū præpositione In. Idem, Continuo in genou altant. ¶ Et cum Ad. Cicero pro Archia, Quum in Sigeo ad Achillis tumulum astreisset, ¶ Aliquando significat Simpliciter sto. Virgilius, Arrectisque auribus altant. ¶ Interdum Sum, quum de rebus loquimur quæ cadere non possunt: vt quum dicimus terram astare.

A S T O M I, *astomi*, Indiæ populi sine ore, anhelu tantum viuētes, & odore, ab astipuatua, & *astomi*, quod Latine os significat. Plin. lib. 7. ca. 1.

A S T R A, *astra*, Astra & Aurora, siue (vt alij malut) Iouis & Themidis filia, Iulitæ anelita, quam Poëta fabulantur aureo illo seculo exsolto in terram migrasse, & tandem mortalium sceleribus offensam celum repetiisse. Quidius 1. Metamorph. Vltima caelestium terræ Astra reliquit.

A S T R A T Y S, *astratys*, Vnus fuit ex Titanibus, qui cõtra deos arma sumptuerat, Hic cū Aurora fecerit concubuisse, & ex ea vetos genera scæqui ab eo Astræi fratres dicti sunt. Ouid. 1. Metam. Aeræq. & tumidæ subiris concussibus aqor Astræi turbant, & eunt in prælia fratres.

Astragalus, penul. cor. *astragalus*. Itali. *Tallone*. Hisp. *carriol*. Os est pedis in animalibus quibusdam supra calcaneum, quod à Latinis Talus dicitur. ¶ Astragalus itè Iudi genus erat, in quo astragalus, hoc est talis vtebatur, iussu, aut naturalibus, aut ad eam similitudinē ex ebore, aut quæ materia effictis: de quo Iudi genere vide plura in dictione Talus.

¶ Astragali quoque dicuntur septem spinæ verebre, quibus collum incumbit, quos *αστραγάλους* & *αστραγάλας* Suidas appellat. Vnde Hoinc. lib. 10. Odyss. Elpenore tradit in Cires adibus de scalis delapsam astragalos fregisse. ¶ Est item Astragalus, (vt ex Dioscoride colligit Ruellius) herba quam Montanum vel rusticum cicer appellamus. ¶ In edificio rum quoq; colūnis Astragalus erat calaturæ quoddā genus, ab herbe fortasse huius similitudine dictū: cuius meminit Vitruuius, quum ait, Astragali faciendi sunt octauæ partis.

Astragalizos *αστραγάλιστος*. Itali. *Giocare a dadi*. Hisp. *Jugar al carriel*. Græcum est verbum, idem significans quod talis ludus. Vnde Astragalizontes, *αστραγάλιστοι*, talis ludentes, quo nomine dictū fuit opus nobilissimum Polycteri ex ære, quod duos habebat pueros, talis ludētes: de quo Plin. lib. 34. cap. 8.

Astrapias, *αστραπιος*. Gemma est colore partim albo, partim cyaneo, fulminis radios in medio habens discurrentes. vnde & nomen accepit. De hac Plin. lib. vlti. cap. 11.

Astræa, *αστραία*, dictio dissyllaba, *αστραία*. Nomen vnus ex istis, qui à Perseo in aula Cephæ regis sunt occisi. Quidam s. Metamor. Occidit & Celadon Mendæus, occidit Astræus.

Astræa, *αστραία*, dictio dissyllaba, *αστραία*. Nomen vnus ex istis, qui à Perseo in aula Cephæ regis sunt occisi. Quidam s. Metamor. Occidit & Celadon Mendæus, occidit Astræus.

Astræa, *αστραία*, dictio dissyllaba, *αστραία*. Nomen vnus ex istis, qui à Perseo in aula Cephæ regis sunt occisi. Quidam s. Metamor. Occidit & Celadon Mendæus, occidit Astræus.

Astringo, *αστρίγγω*. Vnio, coniungo, contraho, coarcto. *αστρίγγω*. Itali. *stringere*. *Je-gan*. Hispan. *apretar mucho*. Columella lib. 3. Quum omnes surculos, quos arbor patitur, dimiseris, libro vlti vel vimine arborem astringere. Virgil. 1. Geor. Seu durat magis, & venas astringit hiantes. ¶ Per translationem Astringere ponitur pro obligare, *αστρίγγω*: & sic genitio iungitur, sicut Gellius notauit Sabinum scripsisse, Qui alienum tacens iustificandi causa subleuit, furti astringitur, siue scit, cuius sit, siue nō scit. *αστρίγγω*. ¶ Quandoq; pro promittere, quia promissa, vincula fidei dicuntur. Terent. in Eunuch. Mæ astringo fidē. ¶ Est item Astringere, *αστρίγγω*, medicorum verbum, quod significat Desiccare, & poros, siue meatus contrahere.

Astridit, *αστρίδι*, verbale, *αστρίδι*, *αστρίδι*. Actus siue facultas astringendi. Plinius, Gustus amari cum astrictione.

Astridorius, *αστρίδιος*, a, um, Quod astringit. *αστρίδιος*. Plin. lib. 24. c. 13, Paliuri folia astridoriam vim habent.

Astridit, aduerbium, *αστρίδι*. Cicero 3. de Orat. Qui putat orationem, quæ quidem sit polita, atq; facta quodammodo non astridit, sed remissius, numerosam esse oportere.

Astris, *αστρί*, Genma crystallina propinqua, quæ si astris opponitur, fulgorem eorum capit & regerit. Plin. lib. 37. cap. 9.

Astrobohismus, *αστροβόησμος*, Arborum vitici est, quum Canicula æstu (quam Theophrastus peculiariter *αστρο* appellat) humore absumptum arefcant. Latiorum nonnulli Siderationē interpretantur. ¶ Transferunt & ad animalia, quum pars aliqua corporis cum ipsis etiam ossibus exarefcit: quod mali genus *αστροβόησμος* à Galeno appellatur.

Astroites, *αστροίτης*, Gemma quæ oculis piscium similis esse perhibetur. Autor Plin. lib. 37. cap. 9.

Astrolabium, *αστρολάβιον*, Instrumentum ex quo astrorum motus colligitur.

Astrologia, *αστρολογία*, Scientia tractans de cognitione & motu astrorum: quæ & Astronomia dicitur: quæquam non defunt, qui hæc ita distinguant, vt Astrologia sit, quæ de motu astrorum differit: Astronomia autem, quæ de iudiciis agit ad vitam fortunamq; peritæribus. Verum hæc differentia non obseruatur. Cicero de Senectute, In astrologia C. Sulpitium audiuius. Idem 3. de Diuinat. Eudoxus in astrologia facit princeps.

Astrologus, siue Astronomus, *αστρολόγος* & *αστρονόμος*. Qui astrologiæ, siue astronomiæ gnarus est. Cicero 2. de Diuinat. Quid astrologus? Stella Iouis aut Veneris coniuncta cum Luna ad ortum puerorum salutis sit, Saturni, Martisq; contraria? Astrologorum prædictiones, apud eundem, ibidem.

Astron, *αστρον*, (Quod hic pro vna ex Pleiadibus corrupte legebatur) vide ASTEROP.

Astrum, *αστρον*, Vide in dictione ASTER.

Astrucio, *αστρίττω*, luxu struo, & edificium adificio iungo, *αστρίττω*. Itali. *Fabricare appresso, fortificare, confirmare*. Hisp. *Fabricar, afirmar o confirmar*. Colu. lib. 1. Nam quum veteri astruit recens adificiū, quasi surgenti relictis, oneri cedit. ¶ Hinc per translationem pro affirmare sumitur, Plinius lib. 1. cap. 18, Perici cetum astruxerunt, non ferre tantum annuo factu, quantum, &c.

Astys, generis neutri, vt cornu, Pro ciuitate Atheniensis, quam *ἄστυ* vocabant, sed à Latinis mutatur, y in u, & fit Astu, vt inquit Præfixianus, Terentius in Eunuch. An in Astu veniet Probus? Aemilius in Alcibiade. Postquam in Astu venit, cōcione aduocata verba sic fecit. ¶ Apud Latinos verò Astu, siue Astus, idem est quod calliditas, *παραρρησία*, quæ & Astutia dicitur. Festus Porcius, Astu apud Poetas astutia significat: cuius origo à Græco *ἄστυ*, hoc est ab oppido deducitur, in quo qui versati assidue sint, cauti & acuti esse videntur. Vide inf ra in dictione ASTYS.

Astu, aduerbialiter pro astute ponitur, *παραρρησία*. Terentius in Eunu. Quid si astu rem tractauit, dii vobis fidem. Quamtu & quam veram laudem capiet Parmeno?

Astus, adiectiuū videntur finisse Plautus Trucul. si venerit Ne istum icalor hodie astis confertum fallacis.

Astys, *αστὺς*, Flumen Latij, & insula in fluij ostio. Plin. lib. 3. cap. 5, Ancium colonia, siue Astura, & insula. Et lib. 33, Tenuit & nostra memoria nauem Caij principis ab Astura Ancium nauigantis. Ab aliquibus etiam Stura dicitur. Vnde Festus, Stura, flumen in agro Laurenti est, quod quidam Asturam vocant.

Astys, *αστὺς*, Regio Hispaniæ in tractu Tarraconensi, Arrabris, Gallæcis, Cantabris, & Vardulis finitima: equis tolurariis nobilitata, qui ab ea Asturcones vocati sunt.

Astus, *αστὺς*, Gentile nomen est, cum significans, qui ortus est ex Astura, Tarraconensis Hispaniæ regione. Martialis pro possessio vspausit, Asturem equum dicens, pro Asturico, siue Asturicensi. Ita enim habet in Distichis, Hic breuis ad numerū rapidos qui colligit vngues, Yñat ab armiferis gentibus Asturequus. ¶ Est item Astus, Hetrusci

cuiusdam proprium nomen, qui Aenez suppetari tulit aduersus Turnum: de quo Virg. lib. 10. Aeneidos.

Astures, *ἀστυρες*, Sūt Hispaniæ populi memoratissimi, Gallæcis, Arrabris, Vardulis, & Cantabris proximi, aurifodinis & equis quondā tolurariis nobilitati, quibus nō vulgaris in cursu gradus, sed mollis altero crurum explicatu glomeratio est. Plin. lib. 8. Meminit Asturū multis locis lib. 3. Silius, Eorum tractus, Asturæ nomen habet.

Asturica Augusta, Hispaniæ Tarraconensis vrbis in finibus Asturæ, Prole, Asturcones, Equi ab Asturia regione Hispaniæ ita appellati, quibus non vulgaris in cursu gradus, sed mollis altero crurum explicatu glomeratio est: vt tradit Plin. lib. 8. ca. 42. Silius lib. 3. His paruos sonipes neq; matri notus: at idem Aut inconcussu glomerat vestigia dorso, Aut molli pacara celer trahit efeda collo. Talem gressum Græci *ἀστυρες* vocant, à bonitate cursus. Latini dicunt tolurarios equos, à tollendis pedibus, & tollitum glomerandis.

Astus, us, masculini generis, *παραρρησία*. Idem quod astu, vel astutia, à Græco *ἄστυ*, quod Latinis oppidum sonat. Nam qui in vrbibus frequentes sunt, solent esse callidiores. Silius libro 1. Non ars aut astus belli, vel dextra decrat. Callidi astus, Seneca in Troade. Acis astus, Valerius 2. Argonaut.

Astutus, ta, rum, adiectiuum, Versutus, cautus. *παραρρησία*. Itali. *Astuto, malizioso*. Hisp. *Astuto y cauto*. ¶ Seruius, Proprie astutos malitiosos vocamus. Cicero 2. Verr. Ita fiet, vt tua ista ratio exillimetur astuta, meū hoc consilium necessarii. Idem 3. Offic. Certe non aperti, non simplices, non ingenui, non iusti, non viri boni: sed versuti potius, obliqui, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri. Plautus Cālina, Nec fallaciam astutiorem vllus fecit poeta.

Astutia, *αστὺς*, Calliditas, malitia. *παραρρησία*. Itali. *Astutia, callidità, malizia*. Hisp. *Astucia, cautela*. ¶ Cicero 5. de Fin. Quibus abest ad præcauendum intelligendi astuta. Terentius in Eunuch. nunc opus est tua. Mihi ad hanc rem ex prompta memoria aque astutia.

Astute, aduerbium, Callidē, versutē, *παραρρησία*. Itali. *Astutamente*. Hispani. *con astucia*. ¶ Cicero ad Q. frat. Nihil tamen uce temere dicere, nec astute reticere debeo.

Astys, *αστὺς*, Cyaxaris filius, Persarum & Medorum rex, & pater Mandanæ, quæ Cambyſi medioeris dignitatis Persæ nupta, Cytū peperit: quem aus, in somniis quibuldam exterius, Harpago cuidam ex intimis familiaribus, necandum tradidit. Qui quum tam crudele mini fieri per seipsum nollet exequi, Mitræ dari regio bubulo onus illud iniunxit. Erat Mitræ dari vxor nomine Spaco, quod Medorum lingua tanem sonat. Hæc tum fortē mortuum ediderat partum, quæ pro Cyro magnificē curat sepeliri: Cyrum autem ipsum, tanquam filium suum, domi educit. Qui postea ab auo augurius, & in Persidē ad parentes remissus, simulacque adoleuit, Harpago instinctu auo bellum incutit, cumque in prælio captum, quoad vixit, penes se habuit. Ex Herodoti libro primo.

Astys, *αστὺς*, vide ASTYS.

Astys, *αστὺς*, Helene Menelai vxoris ancilla lasciuissima, dominamq; prorsus se digna nata, quæ prima de variis cōcubitus modis librum conscripserat: cuius exemplū postea imitatur Phalanis, & Elephantine, idem argumentum tractant. Autor Suidas.

Astys, *αστὺς*, Vnicus fuit filius Hectoris ex Andromache, natus post inchoatū bellum inter Troianos & Græcos, quæ Vlyſſes, antiquam nauem è Sigee soluerent, è turri mira inhumanitate dedit in præcep, nequid reliquiarum superesset, quod excidit Troiæ, & populi ruinam videretur. Hector vt plurimū vocabat Scamandriū. Virg. lib. 2. Aenei. Parulūq; manu Astysanacta trahebat. Latine principem ciuitatis sonat, quasi *ἀστυς* & *ἄστυς*.

Astys, *αστὺς*, Atheniensis, & filius eiusdem nominis, ambo Tragici poetæ fuerunt: pater etiam summus philosophus, & Socratis auditor. Suidas.

Astys, *αστὺς*, Armeni filia, quam Hercules, patre prius occiso rapuit. Ouid. Nec referat partus Ormeni Nympha tuos.

Astys, *αστὺς*, Lactucæ latioris genus sine caule, quæ ob insignē frigiditatem Veneri maxime creditur resistere vnde & Eunuchion, & Spadonion à nonnullis est appellatum. Vide Ruellium lib. 1. cap. 10.

Astys, *αστὺς*, Vnus fuit ex Centauris: & quoniam angustio valebar, futura prænosens, fratres monuerat, ne bellum aduersus Lapithas assumerent: sed exorto in nuptiis bello, ipse sibi timentis, vñ cum Nello Centauro fugam arripuit. De hoc ita Ouidius 12. Metamorph. Astylus ille etiam metuenti vulnera Nello, Ne fuge, ad Herculeos, inquit, seruaberis arcus.

Astys, *αστὺς*, Crotoniata eunuchus tribus Olympiis continuis vicit, stadio, diaulo & dolicho. Quod autē in vltimo se Hieronis magistru à Syracusanū à præcone declarari fecerit, Crotoniati irati, itaq; eius fregerunt, bona insuper publicauerunt. Autor Pausanias. Meminit eius Plato in legibus, qui cum non tam cursu, quam perpetua virginitate clari prædicat. ¶ Fuit prætereā Astylus quidā Troianus, à Menepolemo occisus, teste Homero in pto. 6. liad.

Astys, *αστὺς*, Oedipi fuit vxor (hæc enim repudiata ante, quam prius matrimonio sibi coniunxerat, sed incognitam, in vltorem duxit) quæ vt liberis prioris coniugis iulcentem parentem faceret (vt ferē omnium nouerunt mos est) apud patrem eos accusauit, tanquam qui se de stupro appellassent, quapropter Oedipus iratus regnum euenrum reliquit.

Astys, *αστὺς*, Chryse Apollinis sacerdotis filia (vnde & Chryseis dicta est), quæ Chrysa oppido à Græcis expugnato, in prædæ diuisione Agamemnoni cessit. Quam tamen postea, pestilentia ab Apolline immissa adacta, patri restituit. Autor Homerus 1. liad.

Astys, *αστὺς*, Princeps quidā Troianus, quē Diomedes in bello Troiano interfecit, vt scribit Homerus lib. 4. liad.

Astys, *αστὺς*, penul. produ. *αστὺς*, Actoris filia fuit: quæ quum sola in summum paternæ domus cœnaculum ascendisset, à Marte compressa creditur. ¶ Fuit & altera eiusdem nominis, quam Hercules rapuit, & ex ea Tiepolemum genuit: quæ Homerus in Catalogo nauium.

Astys, *αστὺς*, Insula est in mari Cæparchio, aut certe Icario, &

- A T H E T I C A**, Civitas regionis Venetæ, ut tradit Plin. lib. 3. cap. 19.
- A T H A M A S**, *Ἀθάμανας*, Acol fuit filius & Thebarum rex, qui Nephele in vxorem duxit, & ex ea Hellen & Phryxum genuit. Sed quum Nephele furere Liberi patris concitata, in sylvas abiisset, Athamas liber: suis Ino Cadmi filiam superinduxit nouercam: quæ priuignos identidem apud Patrem accusans, eos illos compulsi, ut cōsensus aureo arietis (quem quidam ex Nepruno & Theophane genitum tradunt, & eius vellus à Phryxo mari consecratum, postremo inter sidera relatum) fuga sibi consulerent. Quapropter Ino irata furias in Athamantem immisit, quæ in tantam rabiem eum duxerunt, ut quum Ino ad se eam videret, hanc leuam, & filios suos eiusdem catulos arbitratus, raptum Learchum ex filio alterum saxo illisit. Quod Ino videns: cum Melicerta altera prole fugiens, se ex rupe in mare precipitem dedit, & deorum miseratione in deam marinam mutata est: quam Greci quidem Leucortica, Latini autem Mauritam appellant. Vide infra in dictione Ino. Hinc Athamantis, id est Helle eiusdem filia.
- Athamantis**, id est Phryxus, Melicertes, vel Learchus Athamantis filius. Athamas etiam est Thessaliæ mons, ut habet Plin. lib. 4. ca. 8. Est etiam suuij nomen, qui decretescente luna ligna sibi admota incendit, ut auctor est Ouid. 15. Metamorph. Admotis Athamantis aquis incendere lignum. Narratur, minimis quum Luna recessit in orbem.
- A T H A M A N E S**, *Ἀθαμανης*, Populi sunt Aetoliæ: de quibus Plinius lib. 4. cap. 2.
- A T H A N A S I U S**, *Ἀθανάσιος*, Præsul Alexandrinus, educatus ab Alexandro eius ciuitatis præfule, olim Diaconus in concilio Niceno fuit. Artianorum deinde maximas persequi insidias, ad Constantem Galliarum principem aufugit. De quo plura Volaterranus.
- Athanasius**, penult. corr. *Ἀθανάσιος*. Ital. *immortale*. Hisp. *cosa que no puede morir*. Dicitur immortalis, quod nomen Deo opt. max. concedit. Fuit item Athanasius, vir incredibili corporis robore, quippe quem thorace plumbeo quingentorum pondus, & cothurnis totidem pondus indutum, per scenam ambulante Plinius se vidisse testatur lib. 7. cap. 20.
- Atharax**, *Ἀθάρax*, Medicamentum ex olya, siue siliagine, infantibus vtilissimum: quo tamen & adultos illunt. Vide Plin. lib. 22. cap. 25.
- A T H E N A E**, *Ἀθήναι*, ætiam, Civitas Græciæ totius celeberrima disciplinarum omnium altitæ, & amplissimarum coloniarum fecundissima genitrix, in ea Achæia parte sita, quæ quod magna sui parte littoralis est, olim Aegæ, & deinde Attica vocata fuit, quasi Attica. Hanc Cecrops prius condidit, vnde & Cecropia dicta est: postea à Mopso Mopopia, & ab Ione Xuthi filio Ionia, & à Mineræ Athenæ Græciæ nomen Mineræ *Ἀθηνæ* dicitur. Horat. 2. epist. Adieceret bonæ paulo plus artis Athenæ. Cicero. 1. de Orat. Ut omittam Græciam, quæ semper eloquentiæ princeps esse voluit: illas omnium doctrinarum inventrices Athenas, in quibus summa dicendi vis & inuenta est, & perfecta. Tres autem (ut quidam astruunt) fuerit Athenæ, ab vnâ Athenæ: ab alterâ Atheniensibus: ab aliâ Athenopolitæ dicti sunt.
- A T H E N A E T A**, *Ἀθηναῖος*, Locum erat Mineræ dicatus, ad quem Poetæ, alique scriptores Græci scripta sua deferabant, quemadmodum Poetæ Latini ad Apollinis templum. Accipitur item pro auditorio publico, ad quem conueniebant Iudicii, ut aut Poetæ recitantes, aut Rhetores declamantes, aut Philosophos aliarumve disciplinarum professores audirent. Dictum est autem Athenæum, *Ἀθῆναῖος*, hoc est à Minerâ, Auditorio antistitiæ. Julius Capiv. Postea verò ubi adoleuit, in Athenæo controversiis declamauit, audientibus etiam Imperatoribus suis. Lampadius, Ad Athenæum audiendum & Græcorum & Latinorum Rhetorum vel Poetarum causa frequenter processit. Est & Athenæum promontorium Campaniæ, nō procul à Pompeiis, in extrema sui parte Mineræ sacellum habens, ab Vlyse conditum. Auctor Strabo lib. 5.
- A T H E N A E V S**, *Ἀθηναῖος*, Cilix Peripateticæ sectæ philosophus fuit tempore Augusti. Fuit etiam hoc nomine Græmaticus Nauarrites, qui sub M. Antonio claruit, qui liberos Diphosophistarum varia eruditione relectos conscripsit: quos Hermolaus Byzantius in Epitomen contraxit. Pica de hoc vide apud Suidam.
- A T H E N O D O R U S**, *Ἀθηνοδωρος*, Pictor insignis fuit, Glauconis Corinthij discipulus, cuius opera numerantur à Plin. lib. 35. cap. 11.
- A T H E N O D O R U S**, *Ἀθηνοδωρος*, Philosophus fuit, Augusti familiaris, quem quum natura ad iram propensior videret, hoc illum præcepto instruxit: Quum ira, Caesar, te ceperit, nihil prius neque dixeris, neque feceris, quàm ipsa quatuor & vigin elementa literarum Græcarum tecum ipse percurrat, & memoria recensueris: ut ita concitata illa, quæ momentosa est, mente aliò traducta, parui temporis interiectu languescat. Hic fuit discipulus Dionysij Arcopagiti. Composuit opus varium, quod *Ἀθῆνα* inscripsit. Fuit & Athenodorus sculptor eximius. Plinius lib. 34. cap. 5.
- A T H E N O P O L I S**, *Ἀθηνοπολις*, Oppidum Massiliensium. Plinius lib. 3. ca. 4.
- Atheos**, *ἄθεος*, Impius, qui negat Deum esse.
- Atheromata**, *Ἀθήρομα*, Tubercula sunt ex genere apolematarum: ita dicta, quod humorem pulsi similem in se contineant. Nam *ἄθρομα*, Græcis pulvis genus est ex olya siue siliagine confectum. Vide Galen. lib. 11. methodi.
- Atheris**, *ἄθρις*, In hordeo dicitur summa spicæ cuspidis: ut ex Galeni auctoritate docet Ruellius, lib. 1. cap. 2.
- A T H E S I N U S**, penult. produ. *Ἀθῆναις*, Fluvius effluens è Iacu, qui in Appennino est, supra Carnos incumbente, & labitur in Istrum. Auctor Strabo lib. 4.
- A T H E S I S**, *Ἀθῆναις*, penult. corr. Fluvius qui ex Tridentinis alpihus Tridentum alluit, & Veronam diuidit: deinde per latas Padi paludes gradies, non longe à Brunio portu in Adriaticum mare insuit. Plin. lib. 3. cap. 16. vlt. *Ἀθῆναις*.
- Athleta**, penult. produ. *Ἀθλητής*, Pugil & luctator dicitur: ab *ἀθλῶ*, quod est certo. Pollux hoc nomine Gymnasticos omnes intelligit, *παλαῖστας*, *δρομῆτας*, *πυγμαχῆτας*, *δυσκοῖδας*, *καὶ ἄλλους*, hoc est luctatores, cursores, pugiles, item disco & saltu certantes. Cicero 2. Tuscul. Facinor idem quum exercebantur, athletæ.
- Athletica**, Absolutè dicitur pro arte certandi *ἀθλητική*. Vnde apud Iurif.

consultum legitur, ignominiosos non esse, qui athleticam virtutis gratia exerceant.

Athleticus, a, um, *ἀθλητικός*, Quod athleticus est: ut, Athletica certamina. Athleticè, id est optimè & firmissimè. Plautus in Bacchid. Benène vsque valuit. Paneraticè, atque athleticè.

Athlothetes, *ἀθλοθέτης*, Certaminum iudex: quo verbo vtitur Suetonius. Athlothetæ in gymniciis ludis erant: hoc est curatores, constitutoresque certaminum, iidem qui *ἀγὼνέτης*, & Agonothetæ. Horum erant liethores mastigophori, id est flagriteri, ad summouendam curbam, & cohibendas seditiones. Budæus.

A T H O S, *Ἄθος*, Stephano, Vulgò *Monte sancto*. Mons inter Macedoniam & Thraciam tantæ altitudinis, ut vsque ad insulam Lemnon vmbra porrigeret dicatur. Ita dictus à Gigante eiusdem nominis. Situs est hic mons in Cherthonefo, quæ Chalcidicæ regionis angusto isthmo annexitur: quem Xerxes bellum Græciæ inferens, perforauit, montemque ipsum à continente abscidit. Huc alludit Iuuen. Sat. 10. credidit olim Velificatus Athos. Seruius in illud Virg. 12. Aeneid. Quantus Athos, aut quantus Eryx: Athos metui necessitate, non Athos legendum præcipit: existimans nimirum posteriorem syllabam corripit. Quæ tamen in re fallitur, quum apud Græcos *Ἄθος* scribatur per *ω* magnum.

A T H R A X, vide **A T R A X**.

A T M E T Y S, penult. produ. *Ἀτμετός*, Libertus Caesaris fuit, ut deprehenditur ex inscriptione sarcophagi, quem Homonæ vxori suæ defunctæ posuit cum elegantissimo Epitaphio: cuius exemplum video infra in dictione **H O M O N A S**.

A T I N A, penult. produ. *Ἀτίνη*, Civitas iuxta Pontinas paludes: dicta à morbis, qui Græci *ἄτνη* dicuntur, quos paludis vicinitas creat. Martia. lib. 10. Quo ciue præfca gloriatur Atina. Inde Atinates populi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 6.

Atitina, x. Genus, vltimè rarissimam ferens fameram (ita enim vltimè semen vocant) eamque inter fiondes, quas prima germinatione edit, latetem. Columel. lib. 5. cap. 15.

Atizoes, *Ἀτίζους*, Gemmæ species argenteo nitore fulgens, magnitudinem trium digitorum, ad lentuleæ figuram, odoris iucundi. Vide Plin. lib. 37. cap. 10.

A T L A N T I C A E I N S U L A E [*Ἀτλαντὶς νῆσος*, Vulgò *Isle beate*], quas Beatas vocat, septem quidem hæ sunt, paruo inter se diuicè mari, decem millibus stadiorum ab Atlacæ distant. Imbres illic rari medici cōsij, veni autem plurimum fauces ac torrefici. Solum verò pingue nec araxi vilo modo, plantarive delcyderat, sed etiam ex se abique vilo humano studio fructum producit, dulcem quidem & otiosam multitudinem nutrire sufficientem. Aer syncerus, ac temperatus, & medicocri mutatione per tempora contentus. Nam quæ tertia perstant venti, ut Boreas & Aquilo, propter longinquitatem per vasta & inania incedentes spatia, fatigantur, & deficient priusquam ad eas insulas perueniant. Qui verò à mari perstant Argææ & Zephyri, rari quidem & temperatos imbres ex pelago afferunt. Plurima verò per humiditatem ætæ cum summa facilitate natiunt, ut etiam apud Barbaros increbuerit fides, ibi Elysios campos esse, & beatorum domicilia ab Homero decantata.

A T L A S, *Ἀτλας*, Mauritanie rex fuit, qui humeris celum sustinuisse dicitur, quod primus cursum Solis & Lunæ, syderumque omnium versationem rationes, vigore animi, solertiaque deprehenderit. Hic fuit Prometheus frater, qui quum monitus esset oraculo, ut caueret à Iouis filio, nullum hospitio suscipiebatur: quod Persens Iouis ex Danaæ filius indignè ferens, ostendit ei caput Gorgonis, quo confectio Atlas in montem conuersus est tam excelsum, ut eius cacumen cerni nequeat. Hinc factus est locus fabulæ, ut Atlas rex Mauritanie celum humeris suis fultore dicatur. Ferè medio monte nubes incipiunt: hyeme & æstate niuem habent. Colossam cæli indigenam appellat. Ab eo populi incolentes Atlantes dicitur, qui soli sunt anony, hoc est sine nominibus. nam in vniuersum Atlantes nominatur: singulis nulli proprii nomen imponitur. Solem orientem, occidentemque dicta imprecatione conueniunt, ut exitalem ipsi agrifque. Neque insomnia visone qualia reliqui mortales. Plinius, Solinus, Herodotus auctores. Ex Atlante ingenerata Humina oriuntur, inter quæ Nilus. Augustin. lib. 8. de Ciuit. Frater Prometheus Atlas, magnus fuisse astrologus dicitur: vnde occasionem fabula inuenit, ut eum celum portare confingeretur: quauis mons eius nomine nuncupetur, cuius altitudine potius cæli portatio in opinionem vulgi venisse videatur. Diodorus lib. 4. Ferunt Atlantes astrologiæ fuisse peritissimum, deque sphaera primum inter homines disputasse: quæ ex re visus est celum suis humeris sustinere, locum præbente fabulis sphaeræ inuentione. Scribunt quidam duos esse montes in Mauritania Atlantes dictos: alterum columnis Herculis viciniorum, alterum in interiore Libya. Remotior ab Atlante rege in eum conuerso dictus est, quem cæli columnam nominant. Tres autè Atlantes fuisse memoratur. Vnus rex Italix, & pater Electæ vxoris Coryti. Alter rex Arcadiæ, & pater Malix, ex qua natus est Mercurius. Tertius Maurus, qui dictus est Maximus. Hic primus nauim cōstruxit, nauigauitque. Sumitur nonnunquam à Poëtis Atlas pro hominis simulacro, sustinente columnas ædium, aut ipsum ædificium, ad similitudinem Adantis celum humero torquentis, qui etiam Latino vocabulo Telamones appellantur. Fiebant autem ferè gibbosa figura, more eorum, qui onera dorsogestant: erantque omnino duo, interdum aucti, interdum se iniuncti spectantes. Marialis, Non aliter rident Atlas cum compare gibbo. Est & Atlas, teste Herodoto, lib. 4, Fluvius ex Hæmi monte nascens, & Aquilonem versus in Istrum defluens.

Atlantici, a, um, *Ἀτλαντικός*, ut, Atlanticum mare, id est ex pars Oceani, quæ Mauritaniam ab Occidente alluit: ita dictum ab Atlante monte, qui eam Oceanum partem respicit. Cicero de Somnio Scipionis, Omnis terra quæ colitur à vobis, parua quædam insula, circumfusa illo mari quod Atlanticum, quod magnum, quod Oceanum appellatis in terra. Mar Oceano.

Atlanteus, a, um, penult. produ. Horat. 1. Carm. Atlanteusque finis Concurrit. Pleiades Atlanteæ, apud Ouid. 3. Fastorum.

Atlantes, x, & per epenethem Atlantes, *Ἀτλαντῆς*, *Ἀτλαντῆς*. Patronymicum.

A T T

Atticus, us, pen. prod. verbale. *ἄττικος, πεν. προδ. ῥημ.* Plin. lib. 9. cap. 45. Con-
tractos, pilices, attirique petreæ scalpentibus prurientum, inuadit.
Attiretor, aris, In testem accipio. [*ἄττιρετορ, ἄρις* Ital. *Accettare per testimonianza*,
affirmare. Hisp. *Tomar per testigo, o decir testimonio*.] Cic. pro Mil. Is qui
ita natus est, ita confuevit, ita Magnæ tamen attiretetur. Plin. lib. 1.
cap. 45. Est in aure ima memoriz locus, quem tangentes attiretatur.
Bro cœdem veteres dicebant Attiretor. Vide suo loco. Ponitur etiam
nonnunquam pro testimonium dicere, vel affirmare. Plin. in Præfatio.
lib. 4. Hoc attiretatur vel inimico iudici se approbari posse.
Attexeo, is, etc, atque, atrexxo. Addo, adiungo. [*ἄττιξεω, ἄττιξ* Ital. *Tessere*
oppresso, aggiungere. Hisp. *Texere sobre otra cosa, añadir*.] Cic. de Vniuers.
Vos autem ad id, quod erit immortale, partem attextite mortale.
Varro lib. 1. cap. 3. Nos inter secundum actum de maioribus atexa-
mus. Caesar, Pinnæ, loriceque ex cratibus atextuuntur.
A T T I S, id est, et, Crana filia, qua regio Attica (v. quidam existi-
mant) dicta est, qui prius Aethica ab Aethione dicebatur, iuxta ab Adæ-
rege, v. Fauorino & Lycophroni placet, iuxta ab æmulo quoque litus signifi-
cat, propterea quod ea regio, sicut scribit Strabo, magna ex parte litoralis
sit. Quæ voce etiam videntur Latini. Virgil. 3. Aeneid. At procul in
sola secretæ Troades Aetha Amilum Anchisen flebant. Præcipua
regionis huius ciuitates fuerunt Athenæ, Eleusis, Marathon, & alia
nonnullæ. Archidem præterea Poetæ Lucifinium appellat, ad fabulâ
nimirum respicientes, quæ Philomela Pandionis Atheniensium regis
filia in hanc autem dicitur esse transformata. Martia. Sic vbi multisona
ferret sacer Athide ludus.
A T T I C A, ætilla. Regio est Achaia, ab agro Megarensi vsque ad Sinu
promontorium caput. Olim Aeth appellata, & Attica, quod maxima
ex parte litoralis sit, teste Strabo. lib. 3. Vrbes præcipuas habet Athe-
næ, Eleusium, Marathonem, & alias nonnullas.
Atticus, ca, cum, ætilla. Quod ex Athenis est, vel quod ad Athenas per-
tinet: vt, Regia Attica, ætilla.
Atticæ adverb. ætilla. v. Atticæ loqui, hoc est lingua Attica. Cicero de
Claris orat. Nam si quis eos, qui nec inepte dicunt, nec odiose, nec puti-
dè, Atticè putat dicere, is rectè nisi Atticum probari nemiinem.
Atticè, adu. ætilla. p. g. Est quedam peculiaris Attici sermonis elegantia.
Cic. de Clar. orat. Et ille Larinus Atticissimus ex intervallo regulatulus.
Atticillio, as, Atticæ loquor, ætilla. Plautus, Non atticissar, sed Sicillissar.
Nam quemadmodum Attici inter Græcos omnes ornatissimè loque-
bantur, ita Siculi omnium possimè. Vnde etiam Cicero Q. Cæcilium iu-
rider, quod linguam Græcorum non Athenis, sed in Sicilia didicisset.
Attigro, sine n. Idè quod Attingo cum situt Tango, ita & Tago dicimus.
Plautus in Mæde. Abscedite, celis ne attingat.
Attingus, Proximus, ab Attingendo, sicut Contingus à Cœtingendo. ætilla.
Apul. lib. 4. Contra proclue montis attingui, fuga, me liberanti.
A T T I V S, æ f o c v l v r, Consul Romanus, qui primo bello Punico
quam Carthaginenses sepe viciisset, tandem per insidias captus, & postea
Romam missus est à Carthaginensibus pro permutandis captiuis: sed
quæ Romæ venisset, ipsemet permutationem diffusit, & Carthaginem
rediens, crudelissimè est necatus. De hoc multa Cic. lib. 3. Officio.
Attilus, pen. prod. Pifcis satis grandis, qui in Pado inertia pinguescens,
ad mille aliquando libras caput est, careatino hamo, nec nisi boum iu-
gis extractus. Plin. lib. 9. cap. 15.
Attinere, Pertinere, decere, conuenire. [*ἄττιναι, ἄττιναι* Ital. *Pertinere, con-*
uenire. Hisp. *Atener à pertenecer algo*.] Terent. in Adelphis. Iamne me
vis dicere, quod ad te attinet: Aliquando significat iuxta, sive in ma-
nibus tenere. Plautus in Capt. Nam senex est in toastrina, nunc iam
eulstros attinet.
Attingo, gis, attingi, attractum, Leuiter tangominus est enim quam tan-
go, v. inquit Donatus. [*ἄττιναι, ἄττιναι* Ital. *Toccare leggermente*. Hisp.
Atcaupar tocando algo una cosa.] Terentius in Adelph. Teuigine cui aliquid
æ f. Si attingisses, ferres informium.
Attractus, us, verbale. ætilla. Virg. 5. Aeneid. Ille inter vestes, & læuia pe-
dora lapsus Voluitur attractu nullo.
Atrolo, is, Eleuo, erigere, imigro. Ital. *Eleuare, innalzare, togliere*. Hisp. *Alzar*
ò quitar.] Liuius, Quinque se quisque attollere, ac leuare vellet. ¶ Ali-
quando ponitur pro Aufero. Pacuuius, Custodite istum vos, ne eum quis
attollat, neve quis attingat. ¶ Aliquando pro Affero. Plautus in Calina.
Quid si prepius attollamus, flammisq; obuiam? Hoc verbum facit præ-
teritum. Attruli. Diomedes, Affero, attruli, quoniam & à ferro Tuli dici-
mus: quanquam & id perfectum quod est attruli, ex alio verbo profici-
sei repetimus apud veteres, ex eo quod est Atrolo.
Attonitus, Consternatus fulmine, aut morbo rupefactus. [*ἄττοναι, ἄττοναι*,
ἐκ τῆς ῥῆσεως Ital. *Stupefatto, attonito*. Hisp. *Attonado, espantado*.] Scrolius,
Attonitus dicitur, qui casus vicini fulminis, & tonitus conterritum dant
stuporem. Virg. 3. Aeneid. Talibus attonitus visus ac voce decorum. No-
men est ex participio deductum à verbo Attonico vsus est Ouid. in
Epist. Phædræ ad Hippolytum, Aut quas scindens Dryades, Fannique
bicornes Numine contractas attonere fuso.
Attoniti, adverb. ætilla. p. g. Plin. 30. c. 1. Britania, hodieq;
eam attonite celebrant tantis æremonis, vt dedisse Perus videri possit.
Attraho, his, Ad me traho, alioqui. [*ἄττιρω, ἄττιρω* Ital. *Attrahere*. Hisp. *Traer à sí*.]
Cicero Attico, Quum id malum, quod vitare poteras, vitro accerfas,
atque attrahas.
Attrahere, Significat manibus tracto, palpo. [*ἄττιρῶ, ἄττιρῶ* Ital. *Manciare*. Hisp. *Traer fangando la cosa*.] Plaut. in Persa. Ne me at-
trecla fugatix. Liuius ab Vrbe, Quid id signum more Heretulo, nisi
certæ gentis sacerdos, attrahere nõ esset solitus. Sic Cicero de Arusp.
respon. Attrahere contaminatis manibus. Et Virgil. 2. Aen. Attrahere
sacra. Cicero pro Calpio. Est enim dictum ab illis, fore qui diceret vxo-
res suas à cœna redeuntes attraheratas esse à Calio.
Attræctatus, us, verbale. ætilla. p. g. Cicero 2. Tufcul. Nam attræctatu, &
quassu suum amplificatis dolorem.
Attrremo, is, etc, Ad vocem alicuius contremiscere. Statius 8. Theb. Di-
xerat, atque illi iandudum regia tristis Attreromit oranti.
Attribuo, is, Impono, committo, assigno, ætilla. p. g. tribuo, declino, tribuo, v.
tribuo, declino, tribuo. Ital. *Attribuare, attribuire*. Hisp. *Attribuir à al-*

quoque dar.] Lilius, Ceterorum curam tuendorum. C. Flaminio Quæstoris attribuit. Cæsar lib. vlti. Nostri sicut superioribus diebus, ut cuique erat locus attributus, ad munitionem accedunt. Vnde Attributa pecunia, quas nunc assignationes dicimus. *ἰσχυρὰ πρὸς τὸν πόλεμον*. Varr. de Lingua Latina, Tributum, inquit, dictum à tribubus, quod ea pecunia, quæ à populo imperata erat, tributim à singulis pro portione census exigebatur. Ab hoc ea quæ assignata erat, Attributum dictum. Ab eo quoque, quibus attributa erat pecunia ut militi reddant, Tribuni æarii dicti. Id quod attributum erat, Aes militare dictum.

ATTROPATIA, Vide ATROPATIA.

ATYLA, *ἄτυλα*. Hunnorum rex fuit ex Scytharum genere, qui subacta Pannonia, Italiam ingressus, Aquileiam subvertit, & in Germaniâ transiens plurimas vastitates edidit indeque domum reversus, dum novis nuptiis operam dedit, vino plenus, effuso è natibus multo sanguine suffocatus est. Hic tor cladibus rem Christianam affixit, ut apud omnes Dei flagellum fuerit appellatus.

ATYCYTUS, *ἄτυκύτης*. Ptolemæo, Vrbis est inter Tungros, post Tabellam flumen sita. Sunt qui Antuerpiam esse credant, hoc Ptolemæi descriptioni non convenit. Antuerpia enim sita est ad Scaldis fluvium, qui etiam à Cæsare eodem nomine dicitur, Oceanique sinu aluitur. Tungri verò in Medietate sunt, multum à scalde distiti.

ATYCYTUS, Apud Poetas pueri formosissimi nomen est, quem Cybele casto amore adamavit, cumque facris suis præficeret ea lege, ut perpetuè castitatem conservaret, sed quum postea voti sui parum memor, Sangaridem nympbam compressisset, ab irrita dea in furorem actus, testes sibi executi, quumque etiam manus sibi afferre conaretur, miseratione Cybeles in pinum arborem mutatus est. Vide Quid. 10. lib. Metamorph. Atycytus fuit Cæci, Lydiæ regis filius, qui quæ antea semper mutus fuisset, in eo tandem prælo, quod Lydia servitute attulit, quum Cyri militem videret subactis ensi patri suo eadem illaturus, nimia loquendi cupiditate linguæ vinculum abruptis, claræque voce patris sui interitum deprecatus est. Autor Herod. lib. 1. Atycytus fuit ex Hercule & Omphale prognatus, qui filios habuit Lydum, à quo Lydia dicta est, & Tyrrhenum, à quo Tyrrheni appellati sunt, de quibus Strabo lib. 5. Atycytus fuit ex Lydia, ex Limniæ Gangis filia procreatus, in Andromedæ nuptiis occisus est à Perseo, corripit autem priam. Quid. lib. 5. Metamorph. erat Indus Atycytus, quæ fulmine Gange Edira Limniæ vitreæ pependit sub vndis. Creditur.

ATYCYTUS, *ἄτυκύτης*. Alibi Sylii filius, quem Eusebius Aegyptium Sylium vocat. Hic quum viginti novem annis regnasset, Capri filio relicto, diem clausit.

ATYPUS, *ἄτυπος*. Dicitur, qui non satis expedito plectro linguæ vitetur, quasi ærem non feriens, vel quasi non satis verba exprimens, conformans. Gell. lib. 4. cap. 3. Balbus autem, inquit, & atypus viciosi magis, quam morbofi sunt. Huius vitii meminerunt & Iulius de Aedil. edict. ante V.

AU, Interiectio est conturbata mentis. Terent. in Andr. Dicitur ne quod rogamus. Au. Concede ad dextram. AU, interjectionem esse silentium iniungentis, docet Linæus ex Terentii Eunuch. Au, ne comparandus hic quidem ad illum est. Quod tamen rectius Hau, per aspirationem legitur.

AVANTICUS, *ἄναντιος*. Ptolemæo, Populi Heluæti finitimi, quos Ptolemæus lib. 2. cap. 9. inter Sequanos collocat.

AVARIUM, Oppidum fuit Bituricum, flumine & paludibus cinctum, de quo multa apud Cæsarem de bello Gal. Sunt qui credant hoc oppidum esse, quod Galli vocant *Viarren* in Berry.

AUARIUS, quasi audis aris. *ἄναρτος*. Dicitur composita est (ut Nigidius voluit, referente Gellio) siue (quod Gellio magis placet) simplex nomen est, ab auendo dictum, & semper in reprehensione est. AUARIUS verò ab auendo, etiam in laude ponitur. Sallustius, Laudi, audi, pecuniarum liberaliter erat. Horat. 1. Epist. Semper auarus erat. Terent. in Eunucli. Ab meretricie auara. Auara terra dicitur, quum id, quod in se recipit, amplius ferre non possit.

AUARITAS, Cupiditas. *ἄναρτος*. Ital. *Avaritia*. Hisp. *Avaricia* & *codicia*. Cic. 4. Tuscul. Avaritia est opinatio vehemens de pecunia, quasi valde expectanda sit, inopulens, & penitus infesta. Terentius in Phormio. Quia egressi rursus est misera, ignoratur parens. Negligitur ipsa vide, avaritia quid facit.

AUARIUS, tui. Idem. Lucetius, Denique auarities, & honorum exca cupiditas, Quæ miseris homines cogunt transcendere fines Iuris. AUARE, adverbium, Tenaciter. *ἄναρτος*. Cic. 3. Offic. Nihil tamen auaritia, nihil iniuste, nihil libidinose, nihil incontinentem esse faciendum.

AUARIUS, aliud adverbium eiusdem significationis, quod nonnunquam etiam accipitur pro auide. Plautus Cur. Hoc vide, ut ingurgitat impura in se merenti auariter.

AUCEPS, aucupis, Qui vel quæ aues capiat. *ἄναρτος*. Ital. *Uccellatore*. Hisp. *Cazador* & *cazador*. Colu. lib. 8. cap. 10. Qui ab aucupibus in hunc usum nutriti, quasi allectores sine captivorum. Plaut. Afin. Aucups quando concinnavit aream, effundit cibum, aues afflueunt.

AUCUPIUM, & Aucupatio, Aui captio. *ἄναρτος*. Ital. *Uccellazione*. Hisp. *Caza* & *caza*. Plaut. in Afin. Hic noster quæstus aucupij finillimus est. Per translationem accipitur pro iheretibus. Cic. de Oratore, Sic minime animaduerteteret delectationis aucupium.

AUCUPUS, pen. cor. deponen. Aues capio. *ἄναρτος*. Ital. *Uccellare*, *cazare*. Hisp. *Cazar* & *cazar*. Per translationem verò significat artificem quodam & solertem quæstorem. *ἄναρτος*. Per translationem etiam Aucupo, as, voce actiua. Plautus Mostel. Circumspice, dum auquis est. Semmonem nescit qui aucupet. Idem in Afinia, paulisper mane, Aucupemus ex infidiis clanculum quam rem gerant.

AUCUPATOR, a, um, Quod ab aucupio pertinet. *ἄναρτος*. Ital. *Cosa che appartiene a pigliare uccelli*. Hisp. *Cosa perteneciente a captar aues*. Vnde aucupatorij calami viscati, quibus vimur ad capiendas aues. Plin. lib. 16.

cap. 36, Quum igitur anno permanferit inundatio, proficiunt in aucupatoriam quoque amplitudinem.

AUDEO, audes, ausu, sum, Significat fidenter esse. *ἄναρτος*. Ital. *Ardere*, *Esse audace*. Hisp. *Ysar*. Plautus, Vix domo egressi audent. Tunc igitur aliquando cum accusatiuo. Quid. lib. 6. Metamorph. Et nihil est, quod non effreno captus amore Ausit nec capiant inclusas pectora flammæ. Aliquando temere præsumere. Virgil. 12. Aeneid. hæc præmia, qui me Ferro ausi tentare ferunt.

AUDENS, participium, Non timidus. *ἄναρτος*. Virg. 10. Aeneid. Audentes fortuna iuuat.

AUDENS, nomen ex participio. *ἄναρτος*. Quintil. lib. 9, Illa adhuc audentiora, & maiora (ut Cicero existimat) lateri, quæ propopædia dicuntur. Virg. 6. Aeneid. Tunc cede malis, sed contra audentior ito.

AUDENDUS, *ἄναρτος*. Tibul. 1. Eleg. Audendus est, fortis adiuuat ipsa Venus. Audenter, adverbium, Idem quod audacter. *ἄναρτος*. Ital. *Audacemente*. Hisp. *Osadamente*, Tacitus lib. 4, Quidam audentius apertis in collibus visabantur.

AUSUS, a, um, participium. *ἄναρτος*. Lilius, Exules, obrati, ausi capitula plerique. Quid. 3. Trist. Confite perculsi meritorum pectora Colatibus Ausi, atque ausura inulta nefanda manu.

AUSUM, ausi, nomen substantiuum. *ἄναρτος*. Silius lib. 5, Funditur vnamini visus, & concordibus ausi, Pilorum in Pænos nimbis. Virgil. 6. Aeneid. Ausi omnes immane nefas, ausoque potiti.

AUDAX, modo fidens dicitur. *ἄναρτος*, vel quod *ἄναρτος* est, *ἄναρτος*. Ital. *Audace*, *audax*, *perterato*. Hisp. *Audaz*, *osado*, *sin prudencia*. Virg. 5. Aeneid. Quique nedum cursu valet, & qui vitibus audax. Modò temerarius. Plautus, Pergrin' audax hoc facinus persequi?

AUDACULUS, diminutiuum. Gellius, Ad erat reprehensor audaculus verborum. Audacia, *ἄναρτος*. Ital. *Audacia*, *ardire*, *temeritas*. Hisp. *Osadia*, *Attemuendo*. Inquit Syculippus, est securitas qua quis malum neque futurum expectat, neque præsens horret. Et ferè accipitur in malam partem promissa confidentia, qua quis sine vilo aut periculi metu, aut pudoris respectu rem aliquam temere aggreditur. Cicero, Nec vires eis, nec audacia, nec tela desiere. Sallustius, Audacia pro muro habetur.

AUDACITER, & Audacter per Lynceum. *ἄναρτος*. Cicero pro Rose. Multa feceratis, multa audaciter, multa improbe fecistis. Idem de Clar. Orat. Magis audacter, quam paratè veniebat ad dicendum.

AUDIO, audis, audiui, auditum, Proprie significat sonum auribus accipio, *ἄναρτος*. Id est à voce, cuius proprium est ut audiat. *ἄναρτος*. Ital. *Vire*. Hisp. *Oir*. Virgilius audiendi vocabulum etiam ad ea transtulit quæ auribus & sensu carent, quum ait lib. 1. Georg. & frustra retinacula tendens Fertur equis auriga, neque audit curus habenas.

Aliquando Audire est intelligere, aduertere. Virgil. 1. Aeneid. Progenem sed enim Troiana à sanguine duci Audierat. Interdum est audire petenti concedere. Virgil. 9. Aeneid. Audiit, & genitor exli de parce sinistra Intonuuit Iteum, & Interdum credere, accedere. Cicero in Tusculan. Nec Homerum audio, qui Gany medem à diis raptum ait.

Interdum præcipienti parere, *ἄναρτος*, & hoc tam cum accusatiuo, quam cum datiuo. Cicero, Audies te, id est auscultabis tibi. Nam audire præcepta alicuius dicimus, quum eis paremus. Cum datiuo. Idem, Et audiens esset huic ordini, id est obediens. Inuenitur & Audio cum adverbio bene, quod significat comendat, laudat. *ἄναρτος*. Aristophanes. Terentius, Benedicisti si certasset, audisset bene. Huius verbi cõposita sunt, Exaudio, Inaudio, bene vel perfectè audio. Plautus, Inaudisse, inquit, pro Valde audisse. Cicero Panæt. pro simplici posuit, Quorum erupit illa vox, de qua ego ox te primùm inaudieram. Inaudium tamè dicitur pro eo quod nunquam auditum est, *ἄναρτος*. Res inaudita. Cicero pro Ligario, Rem certe nouam & ante hunc diem inauditam. Et Inaudium quod dicitur, quod non audit, *ἄναρτος*. Varro, Animalium aliud alio sensu caret, quædam enim à natura gignuntur aut innotorata, aut inaudita. Obaudio etiam veteres dixerunt pro non obediō & Sabaudio, quod modò parum audio significat, modo intelligo.

AUDITO, ipse audiendi actus. *ἄναρτος*. Cic. 5. de Finib. Dantque se ad laudendum, fabellarumque auditione dantur. Dicitur & audientia pro populo. Plautus, Exurge præco, hæc populo audientiam, hoc est fac ut populus audiat. Cicero 1. Verr. Quam denique audientiam orationi meæ improbitas illius factura sit. Hinc Auditiuacula, diminutiuum. Gellius lib. 13. cap. 18, Auditiuacula quadam de Catonis familia aspersus est.

AUDITORIUM, Locus ubi auditur præceptor, aut Orator. *ἄναρτος*. Ital. *Auditorio*. Hisp. *Lugar para oir*. Quintil. lib. 2. cap. 1, Sed cuius rei gratia plenum sit auditorium. Per inuentionem accipitur pro ipsa auditorum turba. Plin. in Epist. Nam proximi frequentia auditorio inter se coram multi ordinis nostri clarè iocabantur. Auditorium etiam pro foro & tribunali ponitur. Paul. in l. cõtera. de te iad. Is qui ad maius auditoriū vocatus est, si litem inchoaram deferuerit, contumax nō videtur. Significat etiam Auditoriū propriè scholæ Rhetorum, Grammaticorum, aut Philosophorum, in qua discipuli præceptorē audiunt, aut eorū disputationibus aut declamationibus sese exerceant, atque ita foro opponitur. Quintil. lib. 10. cap. 1, Sed alia ratio est litium & disputationum fori & auditorij, præceptorum & periculatorum.

AUDITOR, oris, verbale, Discipulus, qui professorem audit, aut Rhetorem declamantem, aut Poëtam carmina sua recitantem. *ἄναρτος*. Ital. *Auditor*. Hisp. *Oidor*. Cic. Attic. lib. 16, Sed notentur Eclogarij, quos Saluius bonos auditores nactus, in conuiuiis duntaxat legat, Iuue. Saty. 1, Semper ego auditor tantum.

AUDITUS, tus, sensum audiendi significat, hoc est potentiam illam, qua soni percipiuntur. *ἄναρτος*. Ital. *Udito*. Hisp. *El sentido de oir*. Plin. lib. 10. cap. 69, Auditor cui hominū primò negatus est, haic & sermonis vltus ablatu. Cic pro Marc. Vereor ut hoc quod dicam, non perinde intelligi audiri possit, atque ego ipse cogitans sentio.

AUC, verbum defectiuum in secunda persona singulari Auc, & plurali Auete in infinitiuo Auere, teste Diomede lib. 1. *ἄναρτος*. Matialis lib. 5, Exprimere, Ruffe, fiducialiter cogant Auc Latinum, *ἄναρτος* non potest cum.

Aucho,

Aueho, is, Abduco, huc aliò vcho. [Annoy. Ital. Conduere altroue. Hisp. Trer a algun lugar.] Suer in Cael. Stipendiarium quoque pronuntiatum, & abstrahentibus statim eripuit, occultauitque apud se diu, & innox perfractura proficiens in Hispaniam, inter officia prosequendum facisque hitorum lectica sua auxit. Terent. in Adelphi. Is venit, ut locum auehar.

AUELLA, Vide **ABELLA**.

Auellana, na. [Annoy. Ital. Nocciuola, nocchia, nocbia. Hisp. El auellana.] Nux est coryli arboris, que alio nomine dicitur nux Pontica, quod in Asiam, Græciamque primò à Ponto venerit: eadem & Prænestina dicitur, quod Prænestini, ut abundant, siue (vt Macrobio placet) quod Prænestini ab Annibale obsidione cincti, his nucibus famem tolerauerint. Primum autem dicitur Abellina: ab Abellino Campaniæ oppido, quod à Virgilio appellatur Abella, à Silio Auella. Plin. lib. 17. cap. 21. Ceteris quicquid est, solidum est: vt in auellanis, & ipso nucum genere, quas antea abellinas vocabant.

Auello, lis, auelli, & auulsi, auulsum, A loco vello, abstraho, aufero. [Annoy. Ital. Strabire strappare à forza. Hisp. Arrancar de lugar.] Cicero de Sen. Et quasi poma ex arboribus, si cuda sunt, vi auelluntur. Virgil. 2. Aeneid. Fatale aggressi sacro auellere templo Palladium. Terent. in Andr. Ita magis, vt sperem posse auelli, id est abduci, disungi.

Auulso, r. [Annoy. Ital. Auulso, auulso, verbalia. Plin. lib. 17. cap. 10.] Aut enim semine proveniunt, aut plantis radicis, aut propagine, aut auulsiōe. Idem lib. 9. cap. 45. Vbi auulsores fenestre, contra: multo difficilius abstrahuntur.

Auena, z, penul. prod. Herba est nota ex frumentaceo genere, eorumque præcipue pabulis nascentis, tritico foliis & culmo similis, semen habes eiusdem nominis, si summo pendens culmo, locustarum quandam si militudinem referens, duplici crure diutricarum. [Annoy. Ital. Avena, & Hispanice, Avena.] Nomen accepit putatur ab eo, quod ad fructum non venit. Numerator enim inter vitia segetis, veluti quidam frumenti abortus. Solis enim calique vicio interdum accidit, vt triticum, hordeum & in auenam degeneret. Nuncquam etiam idem euenit vitio seminis, si illud aut imbecillum fuerit, aut cariolum. Vide Plin. lib. 16. cap. 17. & aliter auenæ genus, quæ Avena Græca à Plinio vocatur, & à Græcis ἀβλαα, quod morbum cures eiusdem nominis. Hæc in hordeo nasci gaudet, vt solum in tritico, multiplicique radice solum emacians, illi præcipit alimentum. Penitur interdum Avena, pro calamo, siue culmo segetis, ex quo pastores sibi fistulas conficere solent: quo fit, vt & pro stylo, siue caractere bucolico accipiat. Virgil. 1. Aeglog. Syluestrem tenui mosam meditaris auena.

Auenaceus, a, um, Quod ex auena confectum est. Plin. lib. 30. Vel cum farina hordeacea, vel auenacea.

Auenaria, Cicadæ species est, quam nonnulli Frumetariam vocant, quoniam simul cū frumentis arcentibus apparer. Autor Plin. lib. 11. ca. 27.

AVENTINUS, onis, [Annoy. Stephanos: Vulgo, Auznon.] Oppidum est Narbonensis Galliar, ad Rhodanum, Causarum metropoli: de quo Plin. lib. 3. cap. 4. Hodie Pontificis ditatōis est. Clementi enim sexto eius nemini Pontifici, vt ibem hanc cum vicino agro vendidit Iohanna Siciliæ regina: vt id videre apud Volaterranum.

AVENTINUS, bi, pen. prod. auium. Vnus ex septem vrbis Romæ montibus, cuius radicem Tyberis præterlabitur: ita dictus ab auiibus (vt ex sententia Næui refert Varro) quare ob situs opportunitatem, amnæque viciniam maxima ibi copia erat. Vel ab Auentino Albanorum rege, qui in eo extinctus est, & sepultus. Vel ab aduentu hominum, qui ad Dianæ templum, quod eo in monte à communi Latio conditū fuit, conmeabant. Vel ab aduentu quod Varro magis probatur. Erat enim hic mons à reliquis paludibus discretus. Vnde ratiū ad eum aduehebantur, quædamque pro nauio persoluentes. Fuit item Auentinus, cognomēto Syluius, Albanorum rex, Romuli Syluii filius, & pater Proci, à quo nonnulli Auentino monti (in quo sepultus est) nomen factum exillamant. Est præterea Auentinus apud Virgilium 7. Aeneid. nomen filij Herculis ex Rheæ, qui Turno aduersus Aeneam suppetis tulit.

Auentinus, na, num, adiectiuum: vt, Aex Auentina, apud Ouid. 6. Fast. Et Auentinum iugum, apud eundem lib. 3.

Aueo, es, Verbum defectiuum sine præterito, & supino, significat concupiscere. [Annoy. Ital. Desiderare, appetere. Hisp. Codiciar.] Cic. lib. 1. Offic. Itaque quum sumus negotiis curisque vacui, tum auemus aliquid audire, & discere. Idem ad Attic. lib. 1. Valde aueo scire quid agas. Aueo etiam à nimia cupiditate, pro gaudeo ponitur. Vnde salustius quoque Aue, xpi, dicimus, id est gaude & letare.

Auens, participium. Hora. 2. Sermon. non est mihi tempus auenti. Ponere signa nouis præceptis.

AVERNUS, vide **ARVERNI**.

AVERNUS, i, pen. generis masculini, in plurali Auerua, otum, Lacus Campani, e, propè Baias, quem locum Plutoni dicatum, & inferorum limen esse rudis vetustas credidit. Vulgo Lago de Tripergola. Vnde & pro inferorum sede à Poëtis vsurpatur. Dicitur Auerua, quasi xpi, hoc est auius carens, siue quod aues superuolantes graui eius odore enecentur, siue quod sulphureæ exhalationes aërem vsque adeo extenuent, vt aues sustinere non possit. Lucretius lib. 6. Principio quod Auerua vocant, non nomen id ab re Impositum est, quia sunt auius contraria cunctis. Strabo lib. 6. Contiguus Baiis Lucrinus adest finis, intra quem Auerua est.

Auernus, a, um, adiectiuum. Ouid. 10. Metamorph. Ne flectat retro sua lumina, donec Auernas Exierit valles. Virg. 2. Georg. Tyrannumq; fretis immitteitur ælius Auernis.

Auernalis, le, adiectiuum: vt, Aque Auernales, Horat. 5. Epod. Auernales nymphæ, Ouid. 5. Metamorph.

Auertuncare, Idem est quod Auerto, vel depello, quod putatur à runcando deductum esse. [Annoy. Ital. Discedere, rimouere. Hisp. Rorar, o arruicar raices.] Est autem iuncare, herbas vel frutices noxios, ex agro euellere. Liu. 3. ab Vrbe, Placuit ad auertuncandā Deum iram, victimas eadi. Inde Auertuncallo, pro eodem, Lucilius lib. 2. 6. Dij maluerint meliora, atque amantem auertuncallum tuum.

AVF, v, ci, Dei nomen erat apud Romanos, qui ma la auertunt care, hoc est depellere, atque auertere putabatur. [Annoy. Ital. Cuiusmodi apud Græcos habebantur Hercules & Apollo, quos idcirco ἀντιφυγας, ἀντιφευγας, ὑγι ἀντιφυγας appellabant. Pacuvius apud Varro. lib. 6. de Ling. Lat. Deus qui meis rebus præest Auertuncus.]

Auertarum, Sunt lora (vt Budæus scribit in Annot. Post.) iatoria, quæ per terga equi ingulis excutunt, sub alis eius succincta. Accur. sius Auertarum, equorum pectorale vult esse, ita dictum, quod auersum collocetur: sicut Postilena Plauto incuruum illud cotium dicitur, quod à sella in eandem definit ab eo, quod post sellam sit. Alciator placeat, hoc vocabulo ornamentum capitis intelligi, quo habent signum: & id quoque ab auertendo, quod equi per eam vertantur, prout fessori vsum est.

Auerto, is, Aliò verbo, amoueo. [Annoy. Ital. Rimouere, volgere altroue. Hisp. Boluer, empujar de algun lugar.] Virg. 1. Aeneid. Nec posse Italia Teuorum auertere regem. Plautus in Amphitruone, -re volo vxor col. loqui. Quo te auertisti muner. Huius antitheton est Aduerto. Vnde Aduertere oculos, vel mentem dicimus, pro eo quod est, ad rem aliquam aciem oculorum vel mentis intendere. Quæ auertitur autem est remouere, & aliosum flectere. Cicero de Amicit. Tu vellem animum pauper à me auertere, Lelium loqui ipsum putes. Est item Auerto nonnunquam idem ferè quod Interuerto, hoc est interceptio, & officio ne res ad eum perueniat, cuius est. Cicero 3. in Verrem, Is auersa pecunia publica aufugit. Ex paulo ante, Hæc in quaestura pecuniam publicā Cn. Carboni Cof. datam auertit. Idem in Frumentaria, Frumentum auersum à Republica abreptum ab auctoribus.

Auersus, a, um, Qui faciem à nobis auertit, tergumq; ostendit. [Annoy. Ital. Quella che volge le spalle verso. Hisp. El que bolue las espaldas.] cuius antitheton est Aduersus, eadē, qui faciem, anterioremque corporis partem nobis obiectam habet. Cic. 3. de Orat. Aduersus, & auersus impudicus es, hoc est ab anteriore parte, & à posteriore. Sic hostes aduerso: aggredi dicimus, quum eos à fronte inuadimus: auersos autem, quum fugientes à tergo adorimur. Per metaphoram Auersum vocamus iracum, iniquum, contrarium, & mali cupientem. Cic. ad Atticum lib. 9. Deos auersos esse à salute populi Romani. Idem eisdē lib. 7. Ille auersissimò à me animo est. Virg. 4. Aeneid. Talia dicentem iandum auersa tueretur. Vbi Sernius, Auersa, inquit, hoc est irata. Nam si inueneretur, quomodo auersa, nisi irata? Auersa Venus, dicitur postpositus coitus, qui infandus est, & execratus. [Annoy. Ital. Capitol. de Clodio Albino, Muliericus fuit inter primos amatores, auersæ veneris semper ignarus, & calum persequutor.]

Auersor, aris, Detestor, abominor, ab aliqua re, quam odio habeo, vultum auerto, vt illam repellere videri possim. [Annoy. Ital. Abominare, volgere il volto in altra parte. Hisp. Detestar, mal agor. Ouid. in Fast. Officiò quo leuem non auersatus honorem. Columel. Nam nec rubos auersatur capra.]

Auersatio, verbale. Quintil. lib. 8. cap. 3. Ego certe mihi cernere videor eorum qui adertant tantam auersationem, ac timidam verewardiam. Auertor, eris, deponens, Idem auertor, hoc est contemno, vel sperno. [Annoy. Ital. Auertere, avertere.] & consuetudine hominum dicta significatione Abiis eum quæ nobis sunt contemptui, faciem nostram auertimus. Boëthius, Heu heu, quam furda miseros auertitur aure, id est spernit, designatur. Aliud est Auertor passiuum ab Auertor: quo fit Auersus, de quo supra.

AVERSA, a, y, a, Olim dicta fuit, quæ postea Martia dicitur, omnium aquarum toto orbe (Plinio teste) clarissima: frigoris salubritasque laude exteris prælatæ. Oritur in vicinis montibus Pelignorum: transit Marfos & Fucinum lacum: mox specu mersa, in Tyberina se aperit, nouem passuum millium fornicibus perducit. Primus eam in Vrbem ducere auspicatus est Ancus Martius, vnus è Regibus: postea Qu. Martius rex in Patruia: quibus Martie aquæ nomen accepit, quum antea Aufcia diceretur. Hæc ferè Plin. lib. 31. cap. 3.

Aufero, auersus, abstruli, ablatum, ex Ab, & Fero compositum, (teste Cicero in Otatore) significat tollere. [Annoy. Ital. Togliere, rapere. Hisp. Quitar alguna cosa de lugar.] Terent. in And. Vos isthæc intro auferre. Cicero 3. de Finibus, Commentarios quosdam, inquam Aristotelicos, quos hic scribam esse, veni vt auferrem, quos legerem dum essem otiosus.

Ablatum, participium. Val. Flac. 6. Argonaut. nec ablatam sequitur, quæritve fœtorem.

AVERSA, a, penult. prod. auium. Oppidum est in quarta regione Italix, sub Ferentanis situm, teste Ptolemaeo. lib. 3. cap. 1.

AVERSA, a, penult. prod. auium. Populi, quorum Plinius inter Samnites meminit, lib. 3. cap. 12.

AVERSA, Cognomēto Lurco, qui primus pauones saginare aggressus est, ex eo quæstus redditum sexagenarium millium festeriorum percipiens. Autor Plin. lib. 10. cap. 20. Aufidius Bassus, nobilis historicus fuit Quintilianæ ætate, qui de rebus Germanicis historiam conscripsit. Vnde & di. [Annoy. Ital. Seraboni, pen. cor. Fluius est in Hispaniâ montibus nascentis, & præter Canisum in mare Adriaticum influens: quem ex clade Cannensii Romanorum sanguine aliquandiu rubuisse, tradit Livius in tertio bello Panico. Vulgo, Fanto en tierra de Barray.]

Aufugio, is, pen. cor. Aliò fugio. [Annoy. Ital. Fuggire altroue. Hisp. Huir à lugar, à de lugar.] Terentius in Hecyra, denique hercle aufugerim Potius, quam, edeana, si cō mihi redendum sit. Inuenitur aliquando accusatio iunctum, quemadmodum simplex Fugio. Cic. 1. de Natu. deor. Andromeda aufugiens confectum moesta parentis. Sepe cū absolute, & sine casu. Idem in Epist. ad Vatinius, Dionysius, quum multos libros surripuisset, nec se impune latum putaret, aufugit. Interdum cum ablatiuo mediæ præpositione A, Ab, vel Ex. Livius, iam aliquanquam spaci ex eo loco, vbi pugnam est, aufugerat.

AVO, a, x, vel Aue, es, vel Auges, a, x, y, a, y, a, Mater fuit Telephi, quam Euripides dicit ab Alceo patre (quum ab Hercule corrupta deprehenderetur) in vna quadam cum Telepho filio impositam, & in mari demersam effecit Palladis providentiā venā ad Cayci oīta transfmissam euasisse, & Auges à Teuthrañte exceptā, eidem nupissimūq; Telephum

Telephus pro filio educasse, & regni successore instituisse. Verba sunt Strab. lib. 13. Aliter Diodorus libro 5, Auge (inquit) mater Telephi fuit ex Heleclo, quæ a parte deprenta grauida esse, naucloero euidæ tradita est submergenda. Sed antequam ad mare perueniret, virgine tempore parit, Telephum peperit, quem inter virgulta abdidit, qui postea inuentus a pastoribus Corithio regi datus est, & Telephi nomine appellatus, quod a pastoribus inuentus esset pendens ab vberibus ceruæ. Auge verò à mercatoribus, qui illam à naucloero dono acceperant, in Cariam ad Teuthraionem regem delata est, ubi postea à Telepho filio fuit agnita.

AUGASTI, *αὐγαστῆς*, Populi sunt inter Massageras, apud Stephanum.

AUGEA, *αὐγέα*, Suidæ, Atheniensis Comicus fuit, ut est autor Athenæus. Fuit & Augæus Eleorum rex, quem Hercules sustulit. Vide infra AVGIA.

Augæo, es, xi, auctum, Maius facio, amplifico, addo, accessionem facio, cumulo, multiplico. *αὐγέω, αὐγέω, αὐγέω*. Ital. *Accrescere, far maggiore*. Hisp. *Acrescentar*. Et tum ad res, tum ad personas refertur. Ad personas. Cicero ad Atticum, Augæus Antonij beneficio sum. Ad res. Idem in Verrem, Nam locupletissimi cuiusque census extenuarant, tenuissimi auxerant. Et ad Q. J. Fr. Cæsar in nos amorem, quibusque potum rebus, augemus. Hinc coponitur Adaugæo & Exaugæo, quæ vehementer significat. Erat in Heaur. Hoc timet, ne tua duritia antiqua illa etiam adauclia fiet. Idem. Ibi concurrunt multe opiniones, quæ mihi animum exaugcant. Ab Augæo sunt Augæo, as: Augæus, a, um, *αὐγέαιος*: Augæus, us, Augæor & Augæio, *αὐγέαιος*. Augæio, nonnulli ex antiquis dixerunt. Ennius, Et cæbes numeros augificabit suos.

Augæio, *αὐγέαιος*, Cresco, incrementum accipio. *αὐγέαιος*. Ital. *Accrescere, aumentare*. Hisp. *Acrescentar*. Sumitur enim passivè, & semper intransitivè ponitur. Plin. lib. 11, Augescunt corpora dulcibus, atque pinguibus, & potum inuenerunt siccis & aridis, & sit. Cicero in Catil. Quæ & succo teret, & calore solis augescens, primum est peracerba gustatu, deinde maturata dulcescit.

Auctus, us, verbale. *αὐχέος*. Ital. *Accrescimento*. Hisp. *Acrescentamiento*. Liu. 4. ab Vrbe, Cuius rei præmiū sit in ciuitate, eam maximis semper auctibus crescere. Plin. Epist. 95, Fontis mira naturæ in die statit auctibus & diminutionibus crescere, decrescitque. Plin. lib. 4. cap. 12, Auctu immenso aquarum.

Auctum, Vocatur spatium circi, quod super definitur, modum viginti adiungebatur. Fessus.

Auctio, onis, Nomen ab Augere significat augmentum. *αὐχέος*. Unde etiam ponitur pro venditione. *αὐχέος*. Plautus in Stich. de auctione parafutica loquitur, Si conuictus auctio fiat. Plautus in Stich. de auctione parafutica loquitur, Nunc auctione inquit, facere decretum est mihi. *αὐχέος*. Auctio verò hæc, Est venditio publica bonorum eorum, qui damnati, proscriptique fuerunt. Nam hæc subiciebant ea, quæ publicè vendebantur, sicut in bello capta. inde hæc auctio restituisse scribit Cicero, qui alibi ait, Bis iam vidimus hæc in foro ponere, & bona ciuium voci subiacere præconis.

Auctionor, *αὐχέος*, Pro auctione vendendo. *αὐχέος*. Plautus in Stich. de auctione parafutica loquitur, Si conuictus auctio fiat. Plautus in Stich. de auctione parafutica loquitur, Nunc auctione inquit, facere decretum est mihi. *αὐχέος*.

Auctionarius, *αὐχέος*, Auctio naria auctio, in quibus auctio fiebat. *αὐχέος*. Cicero de Lege Agr. Vt in artibus auctionarius potius, quam in triviis, aut in compitis auctionentur.

Aucto, as, Frequenter auctum est verbi Augere. *αὐχέος*. Plautus in Amph. Et res, rationeque vestrorum omnium. Bene expedit vobis, peregrinque & domi. Bono atque amplo auctare perpetuo lucro. Huius compositum est Aucto. Accius, Quibus rem suam, & patriam nostram quondam adauclauit pater.

Auctio, as, frequenter auctum ab Aucto. Vt, Auctitate pecunias fœnore, apud Tacitum. *αὐχέος*.

Auctarium, *αὐχέος*, Quod super mensuram vel pondus instum adicitur: ut cumulus in modio. *αὐχέος*. Plautus in Stich. de auctione parafutica loquitur, Si conuictus auctio fiat. Plautus in Stich. de auctione parafutica loquitur, Nunc auctione inquit, facere decretum est mihi. *αὐχέος*.

Auctor, nomen verbale ab Augere, Pro eo qui auget: cuius forminis est Auctrix. *αὐχέος*. Ital. *Accrescente*. Hisp. *Acrescentador*. Autor verò, quem Græci *αὐτορ*, & *αὐτορ* dicunt, sine c, scribendum est. Videur enim fieri à Græco *αὐτορ*, quo is significatur, qui per seipsum, suoque artificio aliquid perficit. Ital. *Autore*. Hisp. *Autor*, que di autoridad à alguna cosa. Cic. 2. Offic. Apud Homerum optimum autorem nulla talis est de Vlyssis suspitio. Legitur & in feminino genere. Ouid. lib. 4. Fast. Optima tu proprii nominis autor eris. Figuraturque per obliquos, sicut alia verbalia in ordinatione, neutris adiungitur. Virg. li. 10, Itaham petit satis autoribus, esto. Est autem Autor, quasi operis factor. Vnde Poeta, ceterique operum conditores dicuntur Autores. Valla lib. 4. cap. 32, & lib. 5. cap. 10, Neque solum qui opus aliquod facit, sed qui princeps est, & primus tubet ut aliquid fiat, aut inductor, persuasorve, Autor vocatur: ut si quis populum ad bella conuocauit, vel qui concordiam persuasit, belli vel concordie autor fuit. Cic. lib. 3. Offic. Atque huius deditiois ipse Possidum, qui debebat, suator, & autor fuit: quasi dixisset, suator & persuasor. Autor etiam significat promissorem, ut apud Liu. lib. 2, Autores sumus tutam ibi maiestatem Romanis nominis fore. Item primum propugnatoris sue defensionem, aut vindicem. Idem, Sed vniuentor legis Volero, sic Lectoris collegæ eius autor eum recitator, tum actor erat. Item eum, cui quis fidem habet. Idem, Agitur deinde consiliis ex omni parte assentiendo multis autoribus crepidauerat. Item primum denuntiatorem. Idem, Idem autoribus cognitus est Acquis, Volensque summa vi bellum apparare. Similiter approbatorum. Idem lib. 3, Multi que erant, qui mollis consilium dicerent, quod legum ab eis latatum patres auctores fuissent. Is etiam in quo est ius, potestas, dignitas, nec ab alio potest dici Autor: quo Auctoritas, *αὐχέος* est appellata. Vnde illud

apud Liu. Deceperunt, ut quem populus regem institisset, id sic ratum esset, si patres auctores fierent, hoc est si auctoritatem suam imponerent, & ratum haberent. Autores sententiarum sunt, quorum sententiam sequimur. Autores pupilli in quorum administratione res eius sunt. Paulus Iureconsultus, Etiam si non interrogatus tutor, autor fuit, valet auctoritas eius: quum se probare dicit quod agitur, id est autorem fieri.

Auctificus, penult. corr. adiectiuum, Quod auget, quodve momentum aliquod affert ad incrementum. *αὐχέος*. Ital. *Accrescente*. Hisp. *El que haze acrescentamiento*. Lucet. lib. 2, Nec portio rerum genitalis, auctificque Motus, perpetuè pollent letuare creati.

Augmē, inis. *αὐχέος*. Ital. *Accrescimento*. Hisp. *Acrescentamiento*. Idem quod augmentum. Lucet. lib. 3, Perfectum corporis augmen. Augmine domæ, pro augere. Idem lib. 2, Vnde abeunt, minuant: quibz vincte, augmine doant.

Augē, *αὐχέος*, sue Augæa, penult. prod. *αὐχέος*, Stephano, Nomen est duarum vrbiū, quarum altera in Locride est, cuius in Catalogo nauium meminit Homerus: altera in Laconia.

Augē, *αὐχέος*, sue Augæa, penult. prod. *αὐχέος*, Nomen regis Eleorum ab Hercule interfecti. Huic bubile erat capiens tria bouum millia, nunquam repurgatum ante Herculis aduentum. Vnde etiam inter Herculis labores enumeratur huius stabuli repurgatio. Vide Erasmus in proterbio, Augē stabulum.

Augur, auguris. *αὐχέος*. Ital. *Augure*, indominate. Hisp. *El que aduina por auguros*. Qui ex volatu, pastu, aut cantu auium futura diuinita dicit, istic Felto, ab aui garritu, siue à gestu eorum, quem augures solent obseruare. Cic. in Catone, Augurque quum esset, dicere ausus est, optimis auspiciis ea gei, quæ pro Reip. salute gererentur.

Auguralis, le, Ad augurum pertinet. *αὐχέος*. Ital. *Auguralis*, cona, quæ & Adicialis dicitur. Varr. 1. de Re rust. cap. 6, Primum hos Q. Horatius augurali cena posuisse dicitur. Cicero ad Gallum, In cas quum incidissem in cena augurali apud Lenulum, Augurales libris. Auguralia insignia. Porta auguralis, Tacit. lib. 3, Noctæ porta egressus augurali, per occulta, & vigiliis signata, vno comite, &c.

Augurale, Insigne augurum. Senec. de Tranquillitate, cap. 11, Quæ dignitas, cuius non præteriam, & augurale, & Vir Auguralis, Cic. de clar. Orat. Auguralis virga, *αὐχέος*. Baculus erat breuis, qui & Litus appellatus est, in ea parte qua robustior erat, incuruus.

Augurium, Pro ipsa diuinatione, quasi Augurium dictum, vel Augurium pro quo antiquissimi etiam Augurum dixerunt per tres syllabas, ut Accij testimonio confirmat Nonius. *αὐχέος*. Ital. *Indomamento, diuinatione*. Hisp. *Diuinatione per auguros*. Erant autem tria diuinationis genera in auibus, nam alia ex volatu, alia ex cantu futura prædicabant: & illæ quidem Præpetes, istæ Officines dicebantur. Erat & tertium genus ex illarum pastu, quum polli, gallinæ, & cauea depreptis eicæ porrigebatur. Si enim ira auidē edebant, vel citius ore excidens terram pariret, hoc est feriret, tum auspiciis tripudium solistum nuntiabatur, & feliciter cessurū quicquid ille animo conceperat: contra omnia infausa portendebatur, si eam non ceperit. Quapropter infestis conductis à Numantinis in Mancinū illarū prædixerunt polli, qui eicæ non ceperunt, sed ex cauea exiierunt. De auguribus, augurisque vide Alexandrū ab Alexandro, & Budrū in Pandecta. Sumitur etiam Latine Augurij nomen pro quavis diuinatione, siue coniectura. Cic. 4. Phil. O mea semper frustra verissima auguria rerum futurarum.

Auguraculum, *αὐχέος*, Vtentes dicebant, quem nos artem vocamus, quod ibi aues publicè auspicarentur. *αὐχέος*. Fessus.

Augurium, a, um, Idem quod auguralis. *αὐχέος*. Cic. Epist. lib. 2, Quæ ipsam cognitionem iuris augurij consequi cupio.

Auguro, pen. corr. Proprie est ex auium cantu, gestu, vel pastu futura diuino. *αὐχέος*. Ital. *Augurare, indomare*. Hisp. *Aduinar per auguros*. Quamquam etiam latius accipitur, pro quouis modo coniectio. Regit autem vel acculationum. Cic. de Diuinat. 1, Calchas ex passum numero belli Troiani annos auguratus est. Vel ablatiuum. Idem ad Atticum, Et tunc quantum coniectura auguratur. Item cum præpositione De. Idem in Bruto, Sed quid de illo augur, lubet dicere. Et cum Ex. Idem Cecinur, Nemigitur ex aliis volatu, nec ex cantu sinistro officinis, nec e tripudis solistimis, aut somniis tibi auguro.

Auguro, as, Idem quod auguro. *αὐχέος*. Virg. lib. 9, Et siquid veri mēs augurat opto. Hinc Inauguro, & Exauguro, composita contrariæ significationis. Nam inaugurare est per augurum consecrare. Exaugurare autem, quod inauguratū erat, contrario augurio profanare. Cic. de Antonio Cæsaris Flamini, Quid igitur cessat: ut non inaugurate diem vide, qui te inauguret. Liu. 7. ab Vrbe. Et vbi libera à ceteris religionibus area esset, tota Iouis templique eius, quod in edificaretur, exaugurare fana, sacellaque statuit.

Augurato, aduerbium. *αὐχέος*. Per augurium: sicut Auspicato, per auspiciū. Liu. 1. Decad. lib. 1, Accitus Numa, sicut Romulus augurato in vrbe condenda regnū adeptus est, de se quoque deos consuli iussit.

Auguratus, ur, cicerit, vel dignitas auguris. *αὐχέος*. Cic. 1. de Diuin. Cuius quum tentaret sententiam auguratus, dixit ei cogitare se quicquam. Ibidem, Quid licuit iste veller, quod clarissimum est insignis auguratus, vnde vobis est traditus?

Augurati, onis, Ipse augurandi actus. *αὐχέος*. Cic. 3. de Diuin. Quæ tandem ista auguratio est ex passeribus?

AVGVSTA EMERITA, Ciuitas Lusitanæ, quæ à militibus emeritis condita, & Augusto nomen sortita est. Nara vbi Diomedes refert, quo tempore Cæsar Augustus Cantabris & Asturibus deuictis in Italiam rediit, reliquit milites qui supra artem forem, atque concessit ipsi, vti in Lusitania Augustam Emeritam concederent. Vulgò, *Medina de Rojio*.

AVGVSTA VINDELYCORVM, Germaniæ vrbs est celeberrima ad Lyem amnem sita, quam Germani sua lingua *Ausburg* vocant.

AVGVSTA TREVIORVM, Est metropolis Treuitorum ad Mosellam flumen sita. Vulgò *Trier*: à Germanis dicitur à Gallis *Treuer*.

vinum sine obnuntiacione alterum cum obnuntiacione. Vtq; genere potestas agendi cum populo tollatur: primo, vel si nulla omnino signa de celo monstrarentur, nec obnuntiaretur quidquam: altero quod caelesti aliquo signo viso, quod publicam calamitatem portendere videretur obnuntiaretur, qui auspiciabatur, ei, qui agere cum populo vellet. Vt utq; genus, lege lata, fustulit P. Clodius Trib. Pleb. Ciceronis inimicus de quo sic in oratione pro Sextio, Iisdem Consulibus fedentibus atq; inspectantibus, lata lex est, ne auspicia valerent, ne quis obnuntiaret, ne quis legi intercederet. Ex Commentariis Aldi in orationem pro Sextio. Sumitur etiam latius, ut ad alia diuinandi genera extendatur. Cic. 3. de Diuin. Fulmen optimum auspiciū habetur, si finistrum fuerit. Ponitur & pro ductu, fortuna, & autoritate. Virgil. 6. Aen. En huius, nate, auspiciis illa inelyta Roma Imperium terribi, animos aequabit Olympo. Nonnunquam etiam pro imperio & potestate. Idem 4. Aene. Communem hunc ergo populum, paribulq; regamus Auspiciis.

Auspicio, aris, Auspicio fumo, de caelo seruo, ex auium eāto gestūq; futura diuino, de rei euentu ausu cōsilio [ciuitatis] Ita. Augurare, comminari. Hisp. *Adiuniar* pro augurio, comminari. Cic. 1. de Nat. deor. Gracchus quā pomerium transiret, auspiciā est oblitus. Et quoniam veteres nihil nisi auspiciatū gerebant, sic ut Auspicari dicebant pro incipere, & negotium aliquod aggredi. Suetonius in Aug. Milicia auspiciantibus non tribunatū modō legionum, sed etiam praefecturas alarū dedit. id est militiam incipientibus & felici auspicio inchoantibus. Columella lib. 2. Pol. sic ab Idibus Ianuariis auspiciari culturarum officia.

Auspicio, as, Antiqui dicebant pro Auspicio. Plaut. in Persa. Ego auspiciui in hunc diem. Idem in Rud. Non he die isti auspiciui rei. Nonius.

Auspiciatū, aduerbium, *auspicatū*. Idem significans quōd Auguratū, hoc est bono auspicio, auius addicentibus. Cic. 2. de Diuinat. Romulus vrbē auspiciatū cōdidit. Idem pro Deiotaro, Nilil Deiotarus, nisi auspiciatū gerit. Sumitur nonnunquam pro Facilitate. Terent. in And. Haud auspiciatū me huc appuli. Huius compositum est Inauspiciatū, hoc est Infacilitate, vel nullo auspicio praeiū.

Auster, Ventus meridionalis ab hauriendis aquis dictus, licet non aspietur in principio [i. e. in] Ital. *Vento astra*. Hisp. *Viento de mediodia*. Nam ne balofus atq; humectus est: vnde etiam Graeci eadem ratione *zēos* appellatur, quoniam *zēos* Latine humor dicitur. Virgil. 4. Georgic. Frigidus ut quondā Sylus immurmurat Auster. Ab Auster sunt duo adiectiua, Australis, & Austrinus. Cic. de Som. Scipion. Duo sunt habirabiles, quorum Australis ille, in quo qui insunt, aduersa nobis vrgē vestigia. Plin. lib. 16. ca. 26. Pyrus & amygdala, etiam si non pluat, sed fiat austrinum caelum, atq; nubilum, florem amittunt.

Auster, as, Humectio, *austrum*. Plautus, Austrat ad ignem sedent.

Austeris, 1. um, pen. prod. *austrum*. Ital. *Acerbo*, *aspro*. Hisp. *Aspero en lo que toca al gusto*. Inimicus, subacribus, qualis est sapor fructus, qui nondum plenam maturitatem sunt consequuti. Differt autē ab Acerbo, (ve docet Plato in Timaeo, & Gale. lib. 3. de Facul. Simplic.) tanquā minus à maiore. Vtq; enim guttata attingunt & contrahunt linguam: minus tamen eam exasperant, quā austeria sunt. Hinc Austeri vinū dicimus, quod vulgus *vinū* appellat. Per translationem accipitur pro duro, aspero, graui. Horatius in Serm. Molliter austerum studio fallente laborem. Propert. lib. 3. Eleg. Qui vult austeros arte ferre viros.

Austeritas, aris, Contraria suauitati. *austrum*. Quintilianus lib. 2. cap. 2. Non austeritas eius tristis, non dissoluta sic comitas.

Auster, aduerbium, *austrum*. Cicero pro Muræna, Attamen agit mecum auster & Sciole Cato.

Australia, Insula est in Oceano Septentrionali, aliā Glesaria dicta. Plin. lib. 4. cap. 13.

Austraria, Regio est Germaniæ ad Danubium, olim Pannonia superior dicta, Meccopolim habens Viconiam, frequentibus Turcarum oppugnationibus nobilitatam.

Austrum, vide *HAUSTIVM*.

Aus, Coniunctio separatiua [ital. *Quero queramento*, Hif. *O*] Virg. 1. Aen. Aus quæra accipiant venientum, aut agmine facto Ignauum fucus pecus à praescipulis arcent. Aliquando dubitatiua: vt, Aut librum volo, aut precium. Si semel subiiciatur, diminutiua est: vt apud Virgil. 1. Aene. Aut age diuersas (quod enim grauius erat, luno primū optabat, vt scilicet submersas puppes obrueret): aut si id grauius videretur, vt saltem in partes diuersas eas dissiceret. Aliquando coniunctiua: vt apud eundem 9. Aeneid. me primam absumite ferro, Aut tu magne pater diuū misere.

AUTARIA, *Autaria*, Stephano, Populi in Illyrica bellicosissimi, qui quæ Triballus, & Ardiaei vicinos suos debellarent, postea à Scordiscis attriti, & tandem à Romanis penitus deleti sunt. Autor Strab. lib. 7. Autem, Pro, sed, siue, verum, Coniunctio est tanquā subiunctiua. *Autem*, Ital. *Ma*. Hif. *Ma*.

AUTIAS, Alcyonæ gigantis filia fuisse perhibetur, quæ ob dolorum paternæ neci: cum reliqui: fororibus se in mare praecipitavit. Sex autem Alcyonæ filie fuisse creditur. Phosonia, Authæ, Alceie, Alcippe, Merthone, & primo, quæ ob desiderium patris ab Hercule occisi, quā in mare sedecere vellent, in Alcyones aues sunt mutatae. Apud Suidam tamen, vnde hæc videntur esse descriptæ, *autia* legitur, non *autia*.

Authenticum, *authenticum*. Ital. *Authenticum*, *approbato*. Hif. *Cosa que tiene autoridad*. Dicimus, Græcos secuti, quod Latine Authorem dicemus. Hinc lex authentica, & decretum authenticum, quod multorum auctoritate comprobatur est.

Authēpsia, *authēpsia*. Olla æneæ fuit genus, ita dictum, quasi per seipsum coquen, quod tam artificiosè factum esset, vt minimo supposito igne facile bulliret. Meminit huiusmodi ollæ Cicero pro Sexto Roscio Amerino: cuius tantum pretium fuisse dicit, vt prætereuntes audito pretio totum fundum vxine arbitarentur.

Author, Legē in nomine *AVCTOR*, in *AVGRO*.

Authoritas, Est pōdus & eminentia quædam, vitæ probitate, scientia, ætate, meritis, potentia, vel honoribus parta, cuius gratia dictis factiq; cuiuspiam plurimū deferimus [ital. *autoria*, *potestas*, *gratia*, *fortis*, *gratia*. Hif. *Autortad*] Cic. 2. de Diuinat.

Hic ergo antepones Platoniqui vt rationem non redderet, auctoritate tamē hos minutos philosophos vinceret. Idem lib. 1. Epist. Fam. Nos eo minorem in causa auctoritatem habemus, quod tibi debemus. Liuus libro secundo ab Vrbē. Nec ante mouerunt de sententia Consulē quā Tribuni te in auctoritate Patrum futuros esse polliciti sunt. Cicero Philippica prima, A vobis peto, vt si sequi minus auditis orationem atq; auctoritatē meam, benignè me tamen, vt fecistis, adhuc audiat. Melius fortasse scriberetur sine aspiratione, à Græco pronomine *autia*. Vide supra in *AVTOR*.

Authorare, Est aliq; aut sacramento aut praximo obligare: & habet o productum. [ital. *obligare*, *obligare*. Ital. *Obligare* aliquid aliquid sacramento. Hif. *Obligare* aliquid aliquid sacramento] Suetonius, De legendo, vel authorado mihi, ac legi, num, & auxiliorum discretione. Cic. in Epist. Famil. Quam depresso in ludib, his gratis depugnasset, authorari sese nolebat, & ad populum confugerat.

Authoramentū, Sumitur pro obligatiōe, nexūq; ac veluti stipendio, pretiūq; eius qui sic authoratus, id est obligatus [ital. *obligatus*. Ital. *Obligatus*. Hif. *Obligatus* con iuramento] Cic. 1. Offic. Mercede aut esse authoramentum seruicitus. Vbi authoramentum capitur pro illa obligatione, qua mercenarius accepta mercede, cogitur seruire. Seneca, ad fluxum operis, Magno authoramento labor peruenit.

Authoratus, Authoramento obligatus, mercede cōductus: quod nomen ad gladiatores refertur, qui vitā suā venalem habent, viliq; mercede ad appetitissima pericula sese addicunt, *authoratus*. Huius opponitur Exauthoratus, hoc est authoramento solutus. Hinc Exauthorati dicuntur milites, quasi exobligati, solutiq; militari sacramento & obligatione: quod interdū per ignominiam, interdū citra ignominiam fit. Plin. lib. 14. Vindemiatores aetorathū dicit, hoc est mercede cōductū, & sublimitate vitæ periclitantem. Idem lib. 36. populū Romanū Authoratū appellat, in ipse speculis periclitantem, iustitā gladiatores. A Lituio Authoratus proditor dictus, quasi obligatus. Manilius lib. 1. Astronomicū, ministros perpetuo quasi epitheta Authoratos vocat, tanquam perpetuos mercenarios, obligatosq; dominis, a quibus mercede comparatur, sic enim ait, Atq; authoratos in tertia iura ministros. Sic Seruius dixit solos parentes habere potestatem authorandi.

AVTINTI, *Avinti*. Hibernæ populi sunt Ptolemaeo.

Autochthones, *autochthones*, Epitheton est Atheniensū, & aliorū nonnullorum populorum, quasi indigenæ, & in eodem nati solo quod incolant, eūq; terra primi coltores, vt quæ illis sedes eadem sit & origo. Cicero Attico, lib. 7. Cuius autem ipse sentit gēntem velle à me diligi, & eo sum admodū delectatus: & merchule est, quam facile diligas, *autochthones* in homine vrbantitas: id est ingenuitas, natia.

Autodidactus, *autodidactus*. Qui seipsum magistrum habet, qualis fuit diuus Augustinus Ecclesiæ doctor eximius.

Autographum, *autographum*. Ital. *Escriba di propria mano*. Hif. *Escriba de su propia mano*. Dicimus propria manu scriptū. Vnde Autographa epistola, *autographa* [ital. *autographa*] apud Suetonium in Augusto, ipsius manu scripta significatur. Antigrapha verò, re scripta.

Autolecithus, pen. cor. *autolecithus*, Mendiculus, scurra. Nam *ἀλγος*, est vtreolus olei, *autis* ipse: quoniam non aliud possidet, ait Suidas. Vide Erasmi Adagia.

AVTOLEA, (quod hic corruptè legebatur pro matre Vlyssis) Vide *ANTICLEA*.

AVTOLYCYS, *autolyces*, Fur maximus perhibetur, auius paternus Sinois, & maternus auius Vlyssis. Martialis lib. 8. Non fur Autolyces tam peccata manus. Alter fur Parnassi incola, de quo Strabo lib. 9. scribit, quod furto vicinorum bona furripuerit.

AVTOLEA, pen. cor. *autolea*. Populi sunt Africæ ad Atlantem montem. Vide Plin. lib. 5. cap. 1. & 2. & Silium lib. 3. Necnon Autoleos leuib. gens ignea plantis, Cui sonipes caru, cui cesserit incitis annis: tanta fuga est.

AVTOMALA, Ptolemaeo, AVTOMALA Straboni, Castellū est in intimo Cyrenæi sinus recessu situm. Sunt qui hodie *Estam* vocari credant. Automata, *automata*, Sunt instrumenta arte mechanica ita subtiliter fabricata, vt sua sponte, nullaq; apparente causā moueantur: qualia sunt horologia, machinæq; versatiles. *Automata* enim interpretatur vltro-neum, & suæ spontis. Scribit Virtuus hydraulicas machinas & aquarum expressiones Automatas à Ctesibio primū repertas fuisse. Mors naturalis & facalis dicitur à Demofthene *automatus*: quā si suæ spontis, & nulla extrinsecus vi coacta.

AVTOMEDON, pen. cor. Nomen auriq; Achillis. Virg. 2. Aen. & equum agitator Achilles Armiger Automedon.

Automola, siue Automola, *automola*. A Græcis dicuntur profugi. Pomponius scribit, Aethiopum alios vocari à vitæ spatio Macrobius: alios, quia ex Aegypto aduenere, Automolas. ita enim Græci profugos appellant.

AVTONOMIA, *autonomia*, Cadmi Thebatum conditoris, & Hermiones filia fuit, & Actæonis ex Aristæo mater, qui & ipse à nomine matris, Autono eius vocatur ab Ouidio lib. 3. Meramorph.

Autonomia, *autonomia*, Libertas viuendi suis legibus.

Autonomus, pen. cor. *autonomus*, Qui viuit suis legibus.

Autophoros, pen. prod. *autophoros*. A Iuristis dicitur vocatur fur manifestus, qui scilicet in ipso furto, aut cum re furtiua ante quā decessuauerat) pertulisset, est deprehensus. Vtutissimi enim Græci *phoros* vocauerunt, quem recentiores *αὐτοφωρος* vocant.

Autopyros, pen. cor. *autopyros*. Epitheton panis, ex quo furfures nō sunt sublati, quasi totum in se triticum non immittunt habens. Celsus lib. 2. cap. 17. Firmius est triticum, quā milii: idipsum, quā hordeū: & ex tritico firmissima flugo, deinde simila: deinde qui nihil ademptum est, quod autopyron Græci vocant: infirmior est ex polle: infirmissimus cibarius panis. Ex quibus Celsi verbis satis constat, non eundem esse panem autopyron cum eo, quem Cicero Cibariū vocat. Autopyros enim (qui & *πυρρος* à Galeno appellatur) is est, ex quo nihil neq; polinis neq; furfuris excretum est. Cibarius verò dicitur, cui bona pars polinis adempta est, quig; magna ex parte furfuraceus est, quem Paulus Aegineta *πυρρος* videtur appellare.

Autofchedios,

Balbe, aducrium, Obscurus, imperfectus, blaff.

Balbutio, ita, Imperfecte loquor, quodam lingue habitatione & confusione trepido. [βαλβύω, βαλβύω, βαλβύω, Ital. Balbutare. Hisp. Tartamundar.] Horatius in Sermo. Balthus Scytharum prauis sultum male talis. Cic. 5. Tuse. Mequidem autore etiam Peripatetici, veteresque Academici balbutire desinant aliquando.

Balbutinari, significat lingua balba loqui, sicut senes, βαλβύω, βαλβύω.

BALDRA CA, Puella generis obscuri, peregrinaque conditionis, quæ quauis multorum reum ob paupertatem esset indiga, noluit tamen corporis sui facere copiam Othoni imperatori, quauis multa promittenti, ut scribit Volaterranus.

BALDRES, [βαλδρες, Vulgo Maioica & Minorica.] Dux insulæ ante Hispaniam, 30000 passuum intervallo à se innicem distans, quarum maior, quæ Orientem spectat, 100000 passuum longitudine habet, circuitum autem passuum 48000: cuius præcipua oppida olim fuerunt Palma, & Pollentia. Alterius in 60000 tantum passuum longitudine extenditur: circuitus autem in passuum 10000. [Dicitur Bales, (ut qui dam volunt) à Balco quodam Herculis comite ibi relicto. Aut certe à βαλδρος, hoc est à iaculando, propterea quod fundæ iaculatione Bales, peritissimi habiti sunt. Tradit enim Lycophron, & post eum Horatius lib. 3. cap. 8. eam hisce in insulis obseruatâ fuisse consuetudinem, ut esorientibus filiis à matris ientaculo in sublimi trabe proponeretur, quod illi contingere non poterant, nisi prius funda deiecerint. A Grecis dicti sunt βαλδρες, eo quod nudi aliquandiu vitam egisse dicantur, nec vestitus ventres, nec calcis. In hisce insulis tantus olim cuniculorum proventus fuit, pectus Plin. lib. 8. cap. 55, ut in eos præsidium militare ab Augusto petere sint coacti. Hodie ab Hispanis, quorum imperio parent, Maiorica, & Minorica appellantur. Bales etiam dicuntur incolæ harum insularum. Inde sit possessus Balesis, & arc. Virg. lib. 1. Georg. Sæpe torquentem Balesis verbera funda.]

Balcaricus, ea, quæ, Balesica funda. Ouid. 2. Metam. Non secus exarsit, quam quædam Balesica plumum. Funda iacit volat illud, & incandescit eundem. Balesica vina. Plin. lib. 14. cap. 7. Balesica vina ex insulis, confecturæ sunt Italici primis. Balesica cohæret, quæ herbis non viuunt, sed vix modo inter se coherant, à terræ causi non prorepentes: unde & cauitæ à Balcaribus appellantur. Antor Plin. lib. 8. cap. 39.

BALCARVS, Philosophus quidam Gallicus ac Peripateticus, Parisiis prodit vix doctissimus, ab orthodoxis tamen in quibusdam aberrans, à quibus nec per synodum iussu regis Ludouici huius gratia coactum auelli potuit, sed in quodam loco deserto, cum sociis nonnullis omnem æuum abstinendo exegit. Volat. lib. 21.

BALIA S, siue Balis, (nā & in Grecis quibusdā codicibus βαλία legitur, in aliis βαλός.) Yunus fuit ex equis Achillis, à Balio color ita dictus. Commemorat autem Homer. lib. 1. 6. Iliades Achilles equos, quorum duos Baliam & Xanthum inmortales fingit, ex Zephyro vento, & Podarge Harpyia prognatos: tertium autem mortalem, nomine Pedasum.

BALIS, v. m. aureo Plinio, Apulæ oppidum est maritimum, non procul à Brundisio. Plin. lib. 3. cap. 11.

BALISVS, Anunculus Catling, Lucretium Afellā, consulatum contra voluntatem Syllæ pertrahendum ciuitatis statum perentem, occidit iussu Syllæ tunc Dictatoris, accusatus postea, ac damnatus. Padianus.

BALIMENTVS, Populi in Lazio, qui alās Trebulanū dicuntur. Plinius libro 3. cap. 5.

Balimum, [βαλimum, Ital. Bagno. Hisp. Baño] & Balineæ, arum, Idem quod Balneum & Balnear, arum. Cic. Attico lib. 2. Balineum calefieri iubebo. Plaut. Pænulo. Numnam ita balineis circumductus pallio? Plinius Epist. 3. Quid balineum illud, quod plurimus sol implet, & circumit? Dicitur autem putatur Balineum, à βαλνών, hoc est à glandibus, quæ in balneis succendi solent. Scribit enim Suidas glandes hominibus apud antiquissimos, cortices verò earum igni alimenta præbuisse.

Balius color, [βαλίου χροία, Ital. Balio Hif. Bayo] In equis laudatissimus est, à quo Homerus vnum ex equis Achillis, Balius, siue Balis appellatur. Nonnulli varium interpretantur, maculisque multis distinctum. Thyleus autem in libello de coloribus, eundem esse existimat cum eo qui & Spadicus, & Baius, & Badius, & Phœniceus appellatur.

Ballaria, A Romanis appellata est herba, quæ à Dioscoride λεγνίς οφθαλμοχαρμύκη, hoc est Lychnis coronaria, & à Gallorum vulgo Candellaria dicitur. Vide Ruellium lib. 3. cap. 57.

Ballista, gemino II. à βάλλω, lacio: Machina est qua saxa torquentur, vel sagitte. De saxa iacente (quæ & maior ballista appellari potest) Valerius Max. lib. 1. Quum telorum iactu pectorari nequiter intelligit ferentem ab Attilio Regulo (interemptum) ad vitium ballistarum tormentis vndique petitam, filicum erebris & ponderolis verberibus procubuisse, &c. Et siue trabs, quæ vestibus appellatur, fuerit, siue alterius generis, modò saxa maiora & grauiora iaciat, hoc nomine intelligitur. De sagittis iacentibus (quæ & minor) Lucean. lib. 2. Torrens per tenebras validis ballista lacertis. Multifidas iaculata faces. Et D. Hieronymus contra Iouin. Ballista quanto plus retrahitur, tanto fortius emittitur. Hanc Græci βάλλιστρα. Ital. Balestra: Hisp. Trabuco d. iuguetio ballistæ, dicunt, quam & Phœniceis inueniunt Plinius tradit lib. 7. cap. 66. aliis Saturnum à Ioue pulsum & in Græciam profugum ballistarum vsum docuisse scribentibus.

Ballistarium, Locis ubi sita est ballista. Plautus, Inrenea est ballista probè, quam ego haud multo post emetam è ballistatio. Vbi etiam Ballistum accipere videtur pro telo.

Ballote, [βαλότης, Ital. Marrobio nero. Hisp. Marrojos negros] Herba est marrobio similis, quæ & Melampyrion à Grecis appellatur. Officina Marrobiastrum vocat, aut Marrobum nigrum. Vide Dioscoridem lib. 3. Plin. lib. 27. ca. 2. & Ruellium lib. 3. cap. 58.

Balluca, ex. Vide BALUX.

Balneum, [βαλνείον, Ital. Bagno. Hisp. Baño] & in plurali numero Balnear, arum, vel Balnea, orum, Loca sunt publica vel priuata, in quibus aut sapientis, aut abstergendarum sordium causa lauamur. Cicero Terentia vxori, Labrum si in balneo non est, fac ut sit. Idem Attico, Balneum calefieri iubebo. Idem pro Sext. Roscio, Occiditur ad balnea. Palatinas

rediens à cæna Roscius. Illud autem serè obseruatur à scriptoribus: ut Balnear, vel Balnea in plurali numero de publicis tantum dicantur: Balneum in singulari, locus in domo nostra, ubi priuaticum lauamur. Ratio huius diuersitatis videtur, quod in publicis balneis plura ad lauandum fuerint loca. Habebant enim mulieres lauationes suas à viris separatas. Erant præterea in balneis tria veluti cænacula, (vix regiones malis appellare) quorum summum plenum erat æcis calidi quæ hodie sunt Germanorum hypocausta. Hæc balnearum pars Laconicum vocabatur. In medio cænaculo erant aquæ calidæ: in imo, frigide. Ex his facillè ostendi potest quid sit discriminis inter Balneas, & Therma. Balnea enim tantum dicuntur in quibus lauamur. Vnde summa illa balnearum pars, quam Laconicum vocari diximus, & cryptæ quadam siccæ in litore Baiano calidi æcis plene, balnearum appellationem non veniunt, quæ tamen Therma aptè dici possunt. Therma enim dicuntur quæcumque loca calida, siue illa siccæ sint, siue calidis lotionibus accommodata. Frigidum itaque balneum sub Thermarum appellationem non venit. Nam Therma calorem significat. Valla in Raudensium huiusmodi ponit differentiam, ut Therma dicantur quæ natura calidæ sint, Balnea etiam quæ calefunt igni. Quid non omnino verum esse constat multis tum Martialis, tum aliorum testimoniis, qui Neronis & Titi balnea Therma vocant, quæ certè igni calefiebant. Vnde autem dicatur Balneum, vide supra in dictione BALINVM.

Balneolum, diminutiui est. Iugnalis Satyr. 7. quum iam noti celebrèsq; poetæ Balneolum Gabis, Romæ conducere furnos Tentarent.

Balnearia, orum, Ea pars villæ, siue ædium, in qua balnear sunt, & nonnumquam etiam ipsum balneum. Cic. ad Q. Fractem lib. 3. Sed tamen nihil ei restabat præter balnearia, & ambulationem, & alacritatem. Ibidem In balneariis, alla in alterum apodyterij angulum promouit. Colum. li. 1. cap. 6. Balnearia Occidentis æstiuo obseruantur, ut sint post meridiem, & vsq; in vespertum illustria.

Balnearia, a, um, siue Balnearis, re, Quod ad balneum pertinet, vt, Vestis balnearis, Seruus balnearis. Item Balnearia instrumenta, cuiusmodi sunt strigiles, ampullæ olearia, linæa. Pro quibus etiam Balnearia absolute dixit Apuleius lib. 3. Milonem iussit cum balnearibus assequi.

Balnearor, βαλνείω, Qui curam habet balnearii. Cic. pro Cæl. Familiaris facta erat balneariorum. Plaut. Truc. Omnes amatores balneariores sient. Huius femininum est Balnearix, βαλνεία, Mulier cui balnei curandi cura incumbit.

Balneariorius, a, um, Quod ad balneum pertinet. Martianus Iurecon. Instrumento balneario legato balneariores continentur, quoniam sine his balnear vsum suum præbere non possunt.

BALSA, a, Balnea, A Plin. lib. 5. caitem 5. numeratur inter Cyrenæicæ regionis oppida. Est etiam hoc nomine vna Lusitania, non procul à Sacro promontorio, & Anaximii ostiis, quæ vulgò vunc Tanila dici creditur. Commemoratur à Plin. lib. 4. cap. 22. & Ptolemaeo lib. 2. cap. 5.

Balsamum, neutri generis, [βάλσαμον, Balsamo] Arbutula vni cerarum Iudæ quondam concessa, vixi similior quam myrto. Virgilius 2. Georgic. Quid tibi odorato referat sudantia ligno Balsamum, & bacæ semper frondentis cæcinit? Scribitur maleoli, & vitis, & cæles implet vineatum modo, sustinens sese sine adminiculis. Intra tertium annum est fructifera: proceritas intra bina cubita subsistit. Præfertur omnibus odoribus. Inciditur vitro, lapide, ossibus, & succum emittit eximie suauitatis, quem Opobalsamum dicunt. Nam & Græcis succus est Summa Opobalsami probatio est, ut læ coagulet, & in veste maculas non faciat. Lignum quoque eius in pretio est, Xylobalsamum appellatur, quod officinæ vnguentariorum pro succo subsistebant. Carpobalsamum, fructus balsami: ερπον enim Latine fructus. Vide Plin. lib. 12. cap. 25.

Balsamelon, βαλσαμέλων. Succus est oleo persimilis, qui incunte autumno, ex imis balsami fructibus præparatis profuit: vt post Actium refert Ruellius lib. 1. cap. 35.

Balsaminus, na, num, adiectiuum pen. corr. vt, Balsaminum oleum. Plin. lib. 13. cap. 13. Balsaminum longe præciosissimum omnium, & vix vnguentis diximus, contra omnes serpentes efficax.

Baltecus, & Balteum in singulari, in plurali neutrum tantum, [ζώνη, Ital. Corregia, finta da spada. Hisp. Banda de Cavaliero] Militare cingulum, vel zona bullis ornata. Virg. 12. Aen. Infelix humero quem apparuit alto Baltecus. Varro, Qui gladiatores balteum cingulum è cerio habebant. Liuius lib. 9. Aurata vaginæ, aurata baltea illis erant.

BALTEA, I. Insula est in mari Germanico, quæ mari Baltico nomen dedit. Meminit huius insulæ Plin. lib. 4. cap. 13.

Balux, lucis, Minutior auri particula ab Hispanis dicitur, cuiusmodi in arguis, aut puteis penè puræ inueniuntur, nullaq; opus habentes coctione. A Grecis λεγνίς οφθαλμοχαρμύκη, quasi aurea arena dicitur. Hispani, Ore tiber non aperido vocant. Plin. lib. 33. ca. 4. Aurum argugia quælitum non cognitur, sed itatim suum est. Inueniuntur ita massæ. Necnon in puteis etiā denas excedentes libras. Palatras Hispani, alij Palatranas, idem, quod minutum est, Balucem vocant.

Bambacion, βαμβάκιον, βάλσαμον, βαμβάκιον Suidæ, Lanæ genus candidissimum, in exiguo nascens frutice, quem nonnulli Gossipion, plures Xylon appellant, teste Plin. lib. 19. cap. 1. Fert hic frutex fructum barbaræ nucis non dissimilem, quæ delictis velut incoleatam lanæ glomum decerit, ex qua deinde vestes fiunt, quæ à nonnullis Bambacinæ appellantur, & peritioribus Xylina, vel Gossipina. Vulgus cotonium vocat, à similitudine fortasse illius lanuginis, quæ foris in malo cotoneo gignitur. Vide Ruellium lib. 2. cap. 150.

BAMBORVM, Flumen Mauritanie: crocodilis & hippopotamis referunt, vt scribit Plin. lib. 5. cap. 1.

BANBYC, βαμβύκη, Straboni Mesopotamiæ ciuitas est, siue (vt Plinio placet) Syriæ Cites, in qua Atergatis dea colebatur. Hæc alio nomine Hieropolis, hoc est Cæsarea ciuitas appellatur, & Edeffa. Vide satius in dictione EDESSA.

Banacura, Vide BANACURA.

BANASA, Apud Plin. lib. 3. cap. 1. Romanorum colonia est in Mauritania Tingitana, Valentia cognominata.

Banauus.

- BARBA**, Oppidum est Hispaniæ citerioris, Bæticæ tamen adscriptum, ut scribit Plinius lib. 3. cap. 3.
- BARBASTI**, Populi sunt Aethiæ, ex Troglodytis, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 29, in descriptione sinus Maris rubri, Troglodytiæ, & Aethiopiæ.
- BARBUS**, Thraciæ fluvius est in Hebrum cadens. Plin. lib. 4. cap. 11. Flumina in Hebrum cadentia, Bargus, Suenus.
- BARCINÆ**, urbs, *Βαρκελώνη*, Stephano, Oppidum est Carie, ita appellatum à Bargyllo Bellerophonis comite, qui ex Pegasi idu interit. Unde Bargylliæ campi, quorum meminit Plin. lib. 5. cap. 29.
- BARCINÆ**, Mons Syriæ, in confinio Phœnicis, cuius meminit Plinius lib. 5. cap. 20.
- BARIS**, *Βαρις*, Apud Aegyptios dicebatur cymba, qua cadauera vestabant ad sepulturam. Propert. lib. 3. Baridos & contis nostra Liburna sequi. Est item Baris Pamphyliæ oppidum, in præfectura Pisidicæ cuius meminit Ptolemæus lib. 5. cap. item 5.
- BARIS**, *Βαρις*, Ptolemæo, Apulicæ oppidum est, teste Plin. lib. 3. cap. 11. quod feruato antiqui nominis aliquo vestigio, vulgo *Barri* vocatur. Horat. Sat. 5. Bari mœnia pifocis. Vbi Bari dixit, pro Barib.
- BARINCHIVS**, *Βαρινχός*, Fluvius est Peloponnesi, in Alpheum influens qui & Enipeus appellatur à Strabone lib. 8.
- BARONES**, *Ιταλ. Baroni*, Hisp. *Hombres grandes y de autoridad*. Viri fortes videtur appellasse Cicero in Epistola Atticum lib. 5. Apud Patronem, & reliquos Barones te in maxima gratia posuit. De Epicureis loquitur, quos Philosophorum nomine non dignatur sed Barones ironice appellat, hoc est viros fortes, quum tamen innuere velit, molles esse & effeminatos. Varia tamen lectio hanc dictionem omnibus aliis testimoniis destitutam, in dubium reuocat.
- BAROPTENUS**, Plin. lib. 37. cap. 10, gemma est nigri coloris, sanguineis & albis nodis distincta.
- BARRUS**, *Βαρρὺς*, *Ελεφαντ. Ηἰπ. Ελεφαντ. animal conocido*. Maximum animalium terrestrium, quod Elephantem vocant Græci pariter & Latini. Horat. in Epod. Quid tibi vis mulier nigris dignissima barris? Hinc Ebur dictum putant elephantis dentes, quod sit e barro.
- BARRITUS**, *Βαρριτός*, pen. prod. *Βαρριτός, βάρριτος*, Vox elephantis. *Βαρριτός* etiam dicitur Romanorum clamor militum, qui sit quum vtrique acies se iungunt. Auctor Vegetius.
- BARROCA**, *Βαρροκά*, Gallici populi sunt, teste Plinio lib. 4. cap. 19, Pictoribus vicini.
- BASITES**, *Βασίτης*, Genus est marmoris ferrei coloris, & duritici, ab Aegyptiis in vicina Aethiopia inuentum: cuius generis longe maximum Vespasianus Cæsar in templo pacis dedicauit. Auctor Plin. lib. 36. cap. 7.
- BASITES**, *Βασίτης*, vel (ut aliis placeat) *ΒΑΣΙΤΑΣ*, per tres syllabas, *Βασίτης*, *Βασίτης*, Populi sunt Thraciæ Stephano.
- BASITITES**, *Βασίτης*, Lapis ex quo fiunt cotes. Plin. lib. 36. cap. 20. Experimentum eius esse in core ex lapide basanite. Dicitur basanites, *Βασίτης*, quod est explorare, vel examine vnde & *Βασίτης* dicitur Græci pro indice, cuius attritu exploratur aurum.
- BASEAUDA**, Vas Britannicum, postea in Romanorum vsum receptum. Tacit. Hist. 12. Adde & baseaudas, & mille estaria. Martial. lib. 14. Barbara de pictis venit baseauda Britannis: Sed me iam mauius dicere Roma suam.
- BASERA**, pen. prod. *Βασερα*, Oppidum Phœnicis, Stephano.
- BASILEA**, *Βασίλεια*, pen. prod. *Βασίλειος*, Rauracorum vrbis celeberrima, ad Rhenum fluvium in agro Gallico sita, à Germanis tamen (ut plerique cis Rhenum loca) habitata, eadem, aut certe proxima ci, quæ Augusta Rauracorum Ptolemæo appellatur. Vulgo *Basle*.
- BASILEI**, *Βασίλειοι*, Scytharum, Populi sunt Sarmatiæ Europæ, ad vtriusque Istri ripam incolentes, Iazygibus, & Vægis finitimi, maxima ex parte Nomadibus, hoc est, pastoribus cōstante sibi de (opinor) cum his, quos Pomponius à regibus moribus Basilidas vocari tradit.
- BASILEIA**, *Βασίλειον*, Insula in Oceano septentrionali, immensis magnitudinis, distans à Scythia vi litore tridui navigatione, quæ alio nomine Baltia dicitur, teste Plinio lib. 4. cap. 13.
- BASILICA**, *Βασίλικη*, *Ιταλ. Luogo publico dove si fanno le facende d'importanza*, *Βασίλειον*, *Ηἰπ. Βασίλειον*. Principio dicta fuit domus ampla & spatiosa, causarum cognitioni destinata: dicta ab eo, quod princeps eis ad ius dicendum conuenirent: recte, quod Græci *Βασίλειον* appellacione etiam iudicem intelligunt, stipulante etiam Hesiodo, qui *Βασίλειος* appellat *Βασίλειος*, hoc est dominos iudices, interprete Budæo. Plinius in Epist. Descenderam in Basilicam Iuliam, auditurus quibus proxima compendiatione respondere debebam. Erat autem Basilica templo persimilis, ambulationibus amplissimis instructa, ad quæ multi rosa ex vrbis, alij eas agendi, alij consulendi, alij aliud agendi gratia confluabant. Vnde venustum in prius est illud Ciceronis ad Atticum, lib. 2. Basilicam habeo, non villam, frequentia Formianorum. Postea etiam basilicæ edificatae fuerunt in vsum negotiatorum, ut iuc in locis calidissimis, foris, proximis: ut haberent mercatores, quos se hybernis mensibus subit ingruente tempestate possent recipere. Vide Vitruvium lib. 5.
- BASILICUS**, *Βασίλικος*, Regius, siue regalis. Plautus in Cap. Basilicas ediciones, atque imperiosas habet. Et in Pleu. Basilicus stans, & basilicus victus, id est regalis & excellens, & Basilica facinora, hoc est regia.
- BASILICA** nux, siue Basilicon absolutè, *Βασίλικον κρημνον*, Luglandi: genus optimum, quod & Persicum dicitur, quod ex Perside primum fuerit aduectum. Dicitur autem videtur Basilicon, siue à prestantia, quod inter nuces principatum obtinere videatur: siue à regibus, qui eas primi à Perside in Græciam transtulerunt: ut non obscure innuit Plinius libro 15. cap. 22.
- BASILICÆ**, aduerbium, *Βασίλικως*, Regiè, magnificè, splendide, agregiè. Plautus in Pœnulo, Basilicè ornatus incedit, & affabè ad fallaciam.
- BASILICVS**, *Βασίλικος*, *Βασίλικος*, qui Ioniam, Asia minoris regionem alunt. Plin. lib. 5. cap. 29.
- BASILIDÆ**, *Βασίλιδοι*, Populi sunt Sarmatiæ Europæ, Gerho ante à Nomadibus discreti, ab Heracle & Echidna generis originem trahentes: ita dicti à regis moribus, ut tradit Pomponius lib. 1. Meminit horum & Plin. lib. 4. cap. 12.

- BASILIDES**, *Βασίλειδης*, Nomen proprium cuiusdam hæretici, qui trecentos sexagintaque annos esse credebat, quo dierum numero annus inducitur: cuius sectatores dicti sunt Basilidiani.
- BASILISCA**, *Βασίλισσα*, Ludi genus est, quo Rex forte creatus, negotij ali- quid ministro similiter forte creato imperat.
- BASILIS**, *Βασίλις*, Chuitas Arcadiæ, Stephano.
- BASILISCUS**, *Βασίλισκος*, *Βασίλειος*, Genus serpentis, quod (teste Plin. lib. 8. cap. 21) in solitudinibus Africa habitat, cædida in capite macula, velut quodam diademate, adornatum. Acutissimum habet caput, tuberos oculos, & colorem ad nigredinem vergentem. Reliquos serpentes sibi fugat, ut solus regnare videatur. Lucanus lib. 9, Sibilique effundens cunctas terrentia pestes. Ante venena nocens, latè sibi subnoctat omne vulgus, & in vacua regnat Basiliscus arena. Lactorum nonnulli Regulum vocant.
- BASILISVS**, *Βασίλις*, *Βασίλις*, Cæsariensis fuit, qui vult cum Gregorio Nazianzeno, & Iohanne Chrysostomo sub Valente indecessus Christianæ religionis contra Arianos extiterit propugnator.
- BASILISVS**, *Βασίλις*, Fluvius inter Euphratem & Tigridem fluens: cuius meminit Strabo lib. 16.
- BASINNI**, *Βασίννιοι*, Populi Arabiæ, Stephano.
- Basios**, Vide **BASIVM**.
- BASIS**, *Βασίς*, *Ιταλ. Βασίς, Ιστέγον*, Hisp. *El pie de la columna y otra cosa*. A nostris dici potest sustentamentum. Sunt enim bases, sustentamenta, & quidam veluti pedes columnarum, statuarum, seu fabricarum, quæ à fundamentis conserunt, & superpositæ fabricæ sustentant pondus. Cice. 5. Tuscul. Animaduerti columellam non multum è dumis eminentem, in qua inerat sphaera figura & cylindri: quod quum patefactus essei aditus, ad vniuersam basim accessimus: apparebat epigramma cæcis posterioribus partibus versiculorum. Aqua similidudine orbiculi illi, quibus vasa in mensis collocantur, ne totalia possuantur, vocari solent bases. Trebatius Iurecōsul. de Legat. lib. 5, Cui Corinthia vasa legata essent, & bases huic quoque horum vasorum collocandorum causa paratas, debere respondit. Est & Basis, figura in narrationibus, quum omnia per deum in finuandi gratia proferuntur, ut apud Terentium in Eunuch. Matris mercator dono dedit, mater vbi accepit, &c.
- Basium**, *Βασίον*, Idem quod osculum vel suauium. *Βασίον*, *Ιταλ. Basio*, *Ηἰπ. El beso, como de enamorado*. Martialis lib. 2. Basia dimidio quod dæ mihi Polthumo labro, Laudo, licet demas hinc quoque dimidium. Donatus tria ponit osculandi genera, Osculum, Basium, & Suauium: quæ sic distinguunt, ut oscula sint officiorum, Basia pudicorum afectionum, Suauia libidinum vel amorum. Quæ differentia aut nulla est, aut certe non obstruatur: ut latius infra ostendemus in dictione Osculum. Hic satis fuerit hoc ostendere, Basia sepe numero impudicorum affectuum causa. Catullus ad Lesbiam, Da mi Basia mille, dedit centum. Idem paulo post, Ne tantum sciat esse basiorum. Et mox, Tam te Basia multa basiare, Vaso fatis, & super Catullo, Quæ nec pernumerare curiosi Possunt, nec mala fascinare lingua. Idem ad Lunentium, Nunquam iam posthac Basia surripiam. Hinc Basiare verbum est. Basiaror verò & Basiarior verbalia. Martialis lib. 6, Et bis, &c. quæcūque basiauit. Idem lib. 7, Hybernæ Line basiationes, Catullus, Quæris quot mihi basiationes Turæ Lesbica sint satis superque.
- BASIS**, *Βασίς*, is, vel idis, *Βασίτης*, Bassareæ, hoc est Bacchi sacrificula, Persus Satyr. 1, Et festum vultu caput abietura superbo Bassaris. Est etiam vestis genus ad talos vsque demissa, qua in Bacchi sacrificiis utebantur sacerdotes. Dicitur autem est Bacchus Bassareus à Bassara Lydiæ oppido, vbi præcipue colebatur: vel *Βασίτης*, quod est clamo, quod eius sacra maximis clamoribus à Bacchi celebraretur. Horatius lib. 2. Carm. Ode 18, Non ego te candide Bassareu Iuquitur quæuiam.
- BASISTÆ**, *Βασιστæ*, Straboni lib. 3, Populi sunt Hispaniæ, in tractu Bæticæ, qui & Bassulidicuntur.
- BASOROPEDA**, Regio Medorum Armeniæ contributa, ut tradit Strabo lib. 11.
- BASVS**, Poeta Epicus, cuius fuit, teste Quintiliano, vehemens, ac poeticum ingenium: nec ipsum senectute maturum, præueniente fato, quemadmodum & Valerio Flacco contigit. Item, Aufidius Bassus, historicus Quintiliani temporibus, qui bellum Germanicum scripsit. Cuius item Bassus iure Lyricos ab eodem ponitur: de quo sic scribit Probus. Cæsum Bassum poetam Lyricum fama est in prædis suis, ardente Vesuo, & latè vagantibus ignibus, cum villa sua grassasse. Quintilianus quoque seum vidisse ait. Bassus item Romanus medicus fuit, cuius vnguenti relicticum citatur ab Actio lib. 12. Præter hos fuit Bassus martyr sub Decio clauis ferreis confixus. Auctor Volaterranus.
- BASTARNA**, *Βασταρνα*, Stephano, Populi sunt Sarmatiæ Europæ, ad Borythenem amnem non procul à Peucenis: quorum meminit Ptolemæus lib. 3. cap. 5, Plin. lib. 4. cap. 13, & Strabo lib. 7.
- BASTIVS**, Bæticæ Hispaniæ populi prope Turdulo, quorū oppida sunt, Sevi, Abdera, Iurgis, Obuleo, quod & ab Hispaniis Ybida. Mons item Calpe, circuitu quidem non magnus, exterum adeo erectus, ut procul aspicientibus columnæ effigiem repræsentet. Vide Strabonem lib. 3, Ptolemæum lib. 2. cap. 5, & Plin. lib. 3. cap. 1 & 3.
- BAT**, Vox est qua uti solemus quum quempiam corripimus, iubemūque eū tacere. Plautus Pœnul. Quid opus est? Porin, aliam rem ve cures. c. ac. p. bat. c. crucior. p. cor dura. c. Non possum. p. fac possis.
- BATA**, *Βατα*, Vicus est & portus in Sarmatia Asiatica, supra Bosporum Cimmerium, non procul à sinu Cæretico. Vide Ptolemæum lib. 5. cap. 9, & Strabonem lib. 11.
- BATALA**, Antiquissimum Sidiatorum in Italia oppidum cum aliis eorum oppidis à Luio commemoratum.
- BATALVS**, *Βαταλός*, Ephesus tibicen fuit, teste Libanio, qui omnium primus in scena calcitantis formicinis vsus est, & fractis cantibus arcum tibiarum emoluit. Vnde factum est, ut efformaretur & parū viri, Batali à Græcis dicantur: quo etiam cognomento Demosthenes ab inimicis notatus est, ut ipse testatur in oratione pro Ctesiphonte.
- BATAVIA**, Germaniæ provincia duobus Rheni aluic bona ex parte inclusa, quæ hodie *Hollandia* appellatur.

BATAVUS,

- Bebricenses bellis civilibus trans Padum, externæ & nouæ aues, (ita enim adhuc vocantur) turdorum speciei, paulum infra columbas magnitudine, lapore grata.
- B E B R Y C E S**, *Βεβρυκεῖς* Stephano: vel Bebrycij, Populi à Thracibus oriundi, qui tam partem Asiæ incoluerunt, quæ postea Bithynia, & aliquando Mygdonia dicta est: ut est videre apud Strabonem lib. 7. & 11. Hos Artianus originem à Bebrycæ trahere vna filiarum Danaï scribit, quæ vna cum Hypermetra præter iussu patris viro peperit: quare fugiens parentem, vna cum viro in hæc loca peruenit, incolâsq; ritus docuit Aegyptios: pro quibus meritis regionem ab eis nomine Bebryciam fecerunt appellatam. Tenebant olim totum tractum vsq; ad Ephesum & Magnæ Ionie oppidum, ut scribit enarrator Apollonij, Charontem adducens autorem, qui dicit Lampfacenorum regionem, olim Bebryciam appellatam. Ex Volaterrano.
- B E B R Y C I A**, *Βεβρυκία*, Regio est minoris Asiæ ad Propontidem, postea Mygdonia à Mygdonibus Thraciæ populi, & Bithynia à Bithynio rege appellata. ¶ Bebrycæ populi eiusdem regionis, quos Strabo lib. 7. & 11, Thracæ fuisse putat. ¶ Bebrycium nemus, de quo supra in dictione *A M Y C Y S*.
- Bebrycius, aum, *Βεβρυκίος*, Possessum à Bebrycia, Asiæ regione. Virg. 5. Aeneid. qui se Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat.
- B E B R Y C I S**, *Βεβρυκίς*, Rex fuit in montibus Pyrenæis, teste Silio, quos etiam à Pyrene illius filia nomen traxisse, idem autor est. ¶ Est item Bebryc, nomen gentile, cum significans qui ex Bebrycia ortus est: de quo vide paulo ante in dictione *B E B R Y C E S*. Huius autem nominis obliuii indifferenter offeruntur à Poëtis, secundam syllabam modò producentibus, modò corripientibus. Valerius Flaccus 2. Argonaut. Bebrycis, & Scythici præcul in clementia faxi. Silius lib. 3. Possellus Baccho læua Bebrycis in aula.
- Bechion, *Βεχίων*, Herba est, Latine Tusilago dicta, quia tusim sedat. Vnde etiam Bechion à Græcis dicitur *πυλὸν τὸ τὸν βίχον ἰσχυροποιεῖν*, hoc est à tusili sananda. Plinius lib. 16. cap. 6. Officinæ Vngulam cabalinam vocant.
- Bechica, Medicamenta, *Βεχικά φάρμακα*, à medicis appellantur quæ tusi medentur, *βίχης* enim Græci tusim appellant.
- B E C H I X**, *Βεχίς* Plinio, *Βεχίς* Stephano, populi Themiscyræ, Asiæ regionis, Cappadociæ continende quibus Plin. lib. 6. cap. 4. Hi quum Atticæ ductu in Italiam venissent, vinumq; antea ipsis incognitum gustassent, breui mortalium omnium bibacissimi euascent.
- B E D A**, Natione Anglus, ob vixit modestam Venerabilis cognomentum adeptus, claruit sub Iohanne sexto Pontifice, quum Saraceni ex Africa soluentes, Hispaniam inuaderent: quæ Beda literis Principes ad eam recuperandam sollicitauit. Græcè Latinèq; eruditus fuisse traditur. Scripsit in Acta Apostolorum & in Lucam: edidit librum de temporibus, & hominibus, quibus Gallici sacerdotes frequenter videntur. Frates habuit Strabonem, & Aymonem, doctos etiam viros, quorum alter Homiliis quiddam non incurit, alter in Genesin scripsit. Bedæ corpus Genæ conditum est. Autor Volaterranus.
- B E D Y N I**, Ex Arabum, & Saracenorum secta, aliis additi opinionibus sunt, quapropter Hæretici sunt appellati. In nulla ratione, inermisq; vna cum Saracenis in bellum ruunt, dicentes mortem vitari non posse, factq; omnia referunt. Hærenis amicitur pelibus. Solem orientem adorant. Volaterranus.
- B E E L P N E G O R**, *Βεελπεγορ*, Idolum fuit Moabitum, nomine Beel sue Baal, quod in monte Phegor colebatur. Idem creditur cum Saturno: vt annotauit Cælius Rhodig. Antiqu. lib. 1. cap. 23.
- B E E L Z E B Y B**, *Βεελζεβυβ*, Idolum fuit Accaronitarum: quo nomine Idolum muscæ significatur. Bel (inquit Hieronymus) & Beel, & Baal, idem Hebræis est: nam in iis vocibus indicatur idolum. Zebub autem muscæ signat: vnde Beelzebub (etiam Belzebul Græci pronuntiant) tanquā muscæ dicitur idolum. Sed & pro demonarcha ponitur, hoc est demoniorum princeps.
- B E E R G I O S**, (quod hic pro Neptuni filio corruptè legebatur) lege *B E R G I O N*.
- B E L A**, Pannoniæ rex, regno per fratris eadem positus, bonus aliqui princeps habitus, populos à multis vestigaliibus immunes fecit. Primus Byzantios numeros, argentamq; monetam percussit. Deceffit post annos regni res, membris equi lapsi fractis. Fuere quatuor huius nominis Pannoniæ reges, vt autor est Volaterranus lib. 8.
- B E L B I N A**, *Βελβίνα*, Strabo lib. 9. Insula est regione Anaphyltorum, apud quos Panos templum est, & aliud Veneris Coliadis.
- Belhion, (quod hic corruptè legebatur) vide *B O L B I T O N*.
- Belbus, quæ & hyzina, *βελβύνα*, Fera cum omnium astutissima, quæ imitatur sub noctem humanos gemitus, vt homines pietate motos, & ad succurrendum egredientes deoriet.
- Belenum, *Βελένιον*, Aristoteli, (si modò Aristoteli opus sit, quod de plantis nomine eius circumfertur) olim delibutorum in Perside venenum erat: translatum autem in Aegyptum & Palæstinam, sine periculo maudi cepit. Putatur idem esse quod Cræteas medicus Helenium Aegyptium vocat. Vide Ruellium lib. 2. cap. 13.
- B E L G A E**, arum, *Βελγæ*, Populi Galliarum Comatq; inter Sequanâ & Scaldem fluuios sit, in quindecim olim populos diuisi. Plin. lib. 4. cap. 17. Gallia omnis Comata vno nomine appellata, in tria populorum genera diuisa: à Scaldæ ad Sequanâ Belgicæ ab eo ad Garumnam Celtica, cadémq; Lugdunenside ad Pyrenæi montis excursus Aquitania.
- Belgicus, aum, adiectiuum: vt, Effedum Belgicum, Curus quoddam genus, apud Belgas primum inuentum. Virgil. 3. Georg. Belgica vel molli melius serer cilecta collo.
- Belgium, gij, apud Cæsarem 3. bell. Gall. Oppidum est inter Belgas, aut certe ipsa Belgarum regio.
- B E L G I T A S**, Pannoniæ populi, apud Plin. lib. 3. cap. 23.
- Belion, *βελίον*, Herba, quæ à Dioscoride *πυλὸν ὀρνέον*, hoc est Polium montanum appellatur. Est autem hæc nomenclatura ex iis, quæ inter notha Dioscoridis à doctioribus numerantur.
- B E L I P P O**, Oppidum Hispaniæ Bæticæ in conuentu Gaditano, apud Plin. lib. 3. cap. 1.

B E L T A R I V S, *Βελταριος* Suida, Felicitissimus pro Iustiniano principe belli dux fuit, qui Persas in Oriente, Gothos in Italia, Vandalos in Africa prælio superauit, eorum rege Gislifere in triumphum ducto. Hic tamen strenuus belli dux & in hostibus periculis felicitissimus, inuidiam vincere non potuit. Nimia eius potentia cum apud Iustinianum in suspicionem affecti imperij adduxit, qui verumq; ei etiam periculum. Quare quum principis ingratitude aliter vincti non posset, exiguum extra urbem tugurium extruxit, vbi per omnem vitam, à prætereuntibus stipem emendicauit: illud identidem reperiens, Da obolum Belisario, viator, quem inuidia, non culpa cecauit. Vide Crinitum, & Volaterranum.

B E L L A, Vide *A B E L L A*.

Bellaria, orum, plur. num. Fructus, & cibi saccharo aut melle conditi, aut alia id genus gulæ irritamenta, quæ & secundæ mensis appellantur. *τρυφάκια ἀπὸ γλυκερῶν, ἀπὸ μέλιτος, ἀπὸ ζάχαρος*. Macrobius in Satur. Adhuc dicente Furio, secundæ mensis illata bellaria nouo sermone principum dedere. ¶ Vina quoque dulciora est inuenire in comædis antiquioribus hoc vocabulo appellata, dictaque esse a Liberi bellaria. Gellius lib. 3. cap. 11.

Bellaria, (quod quidam pro lychinde herba hæc malè ingesserunt) vide *B A L L A R I A*.

Bellator, Bellatrix, Bellax, Vide *B E L L O*.

B E L L E P H O N T E S, *Βελλεφώντες*, seu Bellicophonæ, *Βελλεφώνται*, Fuit Glauco regis Ephyræ filius, inclito decore conspicuus, & virtutis maximus. Hic quâ à Stenobora vxore Præti de coitu interpellatus esset, veritus hospitalis lous itam, lasciuam fecerimam repulit. Vnde exardē repulsa mulier, apud vitum innocentem hospitem accusauit: qui hospitij iure motus, illum domi interfecit non sustinuit, sed datis codicillis ad Iobatem socerum in Lyciam misit. Lectis ergo codicillis, Iobates in vltionem criminis ad Solymos domandos Bellicophonem misit, vt sub preterito memorabilis pugnae interiret. Verum quum & Solymos facile viceret Bellicophonæ, & aliis plerisq; periculis obiectus, semper victor rediisset, postremo ad interimendam Chimæram inuisus est: quem etiam laborem, naclis Neptuni beneficio Pegafum equum, summa cum laude superauit. Quapropter Iobates virtutem iuuenis admiratus, alteram illi ex filiabus cum regni parte vxorē dedit: qua Pandrum, Hippolochum, & Laodamiam suscepit, vt lib. 6. Iliad. refert Homerus. Quod quum audisset Stenobora, filij mortem cōsequi. Bellicophonæ autem felici rerum successu elatus, quum in cæsum euolare cum Pegaso conaretur, immisso à Ioue cæstro, equo excussus est: deiditq; in eum campum, qui postea Aleius appellatus est. Pegafus autem à Ioue inter fydæra est relatus. Hic primum Hipponous dictus est, Bellicophonæ postea appellatus, à Bello quodam Corinthiorum primatæ, quem de medio sustulit.

B E L L E P H O N T E S, *Βελλεφώνται*, Corinthiorum primas quidam, à quo interfecto Bellicophonæ dictus est, quum antea Hipponous diceretur. Vide Cælium Rhodig. lib. 1. cap. 9.

Bellica, ex, Dicebatur colunella illa ante templum Bellonæ, super quam iacebant hastæ quum bellum indicerent. Festus.

Bellici, ci, substantiuū, *τὸ πρὸς μάχῃ*. Ital. *summo dell. trombetta quando suona à l'arme*. Hisp. *sonido de boxina para acometer pelea*. Sonus tubæ, quo signū dabatur militibus incundæ pugnae. Vnde Bellicum canere, propriè est milites tubæ cantu ad prælium animare. Per metaphoram accipitur pro instigare seu inflammare ad dissidium. Cic. 6. Philip. Atq; idem bellum me cecinisse dicit. Idem 3. de Orat. Thucydides incitationem ferret, & de bellicis rebus canit quodammodo bellicum. Idem pro Muræna, Simulacq; motus aliquis notus bellicum canere cepit.

B E L L I T A N I, Populi Ederatæ, quæ est regio citerioris Hispaniæ ad Iberum fluuium. Plin. lib. 1. cap. 3.

B E L L O N A, æ, pen. prod. *Βελλων*, Bellorum dea, & Martis soror. Virg. 9. Aen. Quam cum sanguine sequitur Bellona flagello. Huic proprio sanguine sacerdotes sacrificabant. Ante Bellonæ templum columna erat, quæ bellica dicebatur, super quam hastam iacebat fecialis bellum indicēs: vt post Festum annotauit Alexander ab Alex. lib. 3. cap. 12.

Bellonarij, sacerdotes Bellonæ, qui laceratos humerisq; concidebant, sanguine suo Bellonæ sacrificantes. Acron.

B E L L O V A C I, *Βελλοῦακται*, Populi Gallicæ, qui Belli gloria Belgas omnes se perarunt, quos Cæsar, duce eorum interfecto, in potestatem redegit.

B E L L O V A C Y M, pen. core. Oppidum Bellouacorum, apud Cæsarem Comment. lib. 8. Vulgò *Bellouacum*.

Bellum, Propriè est discordia hostium, arma sibi mutuo inferentium: cui opponitur Pax. *πρόκλητος πόλεμος*. Guerra. Item totum illud tempus, quo hostes in armis sunt. Prælium autem est conflictus ipse, & hostium congressio, quæ & pugna dicitur, & certamen: quauis hoc etiā nudis verbis peragi possit. Hæc differentia non obicere colligitur ex Lilio, quū ait, Populum Romano nullo bello, multis verò præliis fuisse superatum. Item ex loco Virg. 11. Aen. Infantem fugiens media inter prælia belli. Exiit exilio comitem. ¶ Aliquando tamen Bellum capitur pro prælio. Sallustius, In eo bello trecenti milites deſiderati. Dicitur bellum (vt Plinius sentit) per antiphrasim, quod minime bonum sit. Alij à bono deducunt: non tamen per contrarium, sed quod boni gratia bella olim susceperunt, nec ad inferendum, sed ad propulsandam iniuriam, pacemq; paradam. Alij à duello deriuant, abiecto d, & digamma in b, conuersio. Festus à bellus, quod belluarum sit mutuo se laniatu confectus.

Bellus, aum, adiectiuum, Quod ad bellū pertinet: vt Bellica disciplina. *πρόκλητος*. Ital. *Di guerra*. Hisp. *Cosa perteneciente à la guerra*. Cic. 2. de Natura deor. Bellica corona, quæ bellatoribus victoribus dabatur. Plin. lib. 16. ca. 4. Ouidius 3. Fast. Dea bellica Pallas.

Bellicosus, aum, Fortis, ferax, & ad bella gerenda aptus, *πρόκλητος*. Ital. *Feroce*. Hisp. *Mucho guerrador*. Sallustius in Iugurtha, Libys quàm Getulis minus bellicosius erant. Liu. 9. ab Vibe. Cepisse enim eos non Romanos, sed quod multo bellicosius fuerit, Romanam virtutem, ferociamque.

Bellicosus, aduerbium, Fortiter, ferociter, vt vim bellicosum decet. *πρόκλητος*. Ital. *Ferocemente*. Hisp. *Brava, en guerrador*.

Belligera, Genus vereris saltationis à Romulo instituta, in qua cum armis saltabant.

Bellifer,

B E T D I A

incolas esse voleit: alias volucres exlo frui libero: serpentes quasdam esse gradientes. Item de amicicia, Quod si lux apparent in bestijs volucris, agrestibus, nantibus, &c. Bestia quoq; praeuocine Lucij commemoratur: Sallustio inter eos, qui cum Catilina aduersus Rempub. coniurarunt.

Bestiola, læ, diminutivum. *Geodæ*. Plin. lib. 1. ca. 6. Apes alucum illicunt
amarioribus succis contra aliarum bestiolarum auditates.

Beliiarii, Dicebantur qui cum bestis depugnare dammati erant. *Inopugn-
-antur.* Hinc et Seneca ludus bestiarii nuncupatur quo bestiarii de-
-pugnabant. Cicero pro Sestio, Praeclara adilitas, vos leo, ducent be-
-stiarum. Idem in Varium; Milonem dicas gladiatoribus et bestiariis
-obfedisse Rempublicam.

Betaxer, Herba est notissima, etiam hodie nomen retinens, quæ quod in-
spida fit, fatua peculiari quodam Epitheto appellatur. (αἰλαῖα). *Real.*
Beta, betula: *Hisp.* *Ajalgas* | Martialis lib. 13, Vt sapient fatuer fabro-
rum prandia betæ. | O quam sæpe petet vina, pitpūq; coquus: q Betæ
quoque à Diogene appellabantur homines molles & cinidi. | Vide &
Betizare dixit Augustus, pro languere, & effeminari. | Vide Callum
libro 15. cap. 11.

Betanomantia, (quod in quibusdam editionibus huc perperam fuit in-
gestum) vide BOTONOMANTIA.

DE TARMONES, *Σαρματῶν*, Ab Homero Corybætes vocātur, Odyssæ 8.
 RETHACARVM, Vicus inter Hierosolymam & Thecuam in monte si-
 tus. Compositum nomen ex lingua Syriaca & Hebræa.

ΒΕΤΘΑΝΙΑ, *Βηθανία*, Villa secundo milliario ab Hierusalem, in latere montis Oliuei, Marthæ, ac Mariæ memoria insignis. *¶* Est & altera Bethania trans Iordanem, ubi Iohannes quondam baptizabat. Volaterranus.

ΒΕΤΗΛ, Urbs Samaritæ, quam Iebusæi condiderunt, quæ prius vocabatur Luza.

ВЪТН ЛЕЖЕМ, ἀνέκειμαι. Nomen cingaris David, quæ alio vocabulo dicitur Ephrata. Christi servatoris nostri natalibus insignis. Nunc vici-

lus esse dicitur, qui ab Ioppe quadraginta milibus distat. Ex hac ciuitate ortus, atque ibidem in regem uentus est Dauid. Ibi Rachel occubuit, & sepulchrum Iesse patris Dauid ostenditur. Est autem hic locus in tri-

Et repentinum tunc patris Dauid occidit, et tunc advenit ille locus in monte Iuda, sexto ab Hierusalem milliario positus, contra Meridicum, in itinere, quod iter Hebron. Quando autem Iacob ibi precora sua pavit, loco Bethlechem nomen imposuit, quod domus panis interpretatur: pro-

propter eum panem qui ibi de caelo descendit. A Stephano *ἐπίσκοπος* appel-
latur neutro genere, & plurali numero. ¶ Hinc Bethlehemitæ, penul-
ti, producti dicti sunt eius incolæ.

ΒΕΤΗΡΗΑΒΕ, pen. prod. *Sed* ⁴²⁷ Vici nomen est in Iudra, non procul
ab Hierosolymis, quod Syris domum oris, vel maxilla sonat.
ΒΕΤΗΣΑΙΔΑ, *Sethaida*, Galilee ciuitas, Petri, Andreæ & Philippi pa-

BETHSaida. Nomen urbis Galilaeae, ubi Dominus perhibetur mulca

signa fecit: qua Berthamita populi.
 VENTURA, & Bertham, tantum plurale, pen. prod. Munitum fuit Iu-
 dexorum praesidium: quo multa lib. 2. Machabæorum.

BETO, is, fluvijs Hispaniæ vltioris. Vide BARTIS.

Betonica, [κίσπος Dioscoridi, Ital. *Betonica*, Hisp. *Bretonica*] Herba Gal-
lis dicitur, quæ ab Italis *Serratula*, teste Plin. lib. 25, cap. 8. ¶ Est & alce-

ra Betonicæ species, teste Aegineia, herba viciaulis, ramulos habens pulegij, sed tenuiores, & gultu favos, quæ à superiore, specie differt, non effectû.

Betula, geminoll, ^{emph.} Arb. est virgis aptissima, cortice candidissimo: quam Romani ex Gallia in Italiam transtulerunt, & ex ea fasces conficiebant, qui Magistratibus solebant præferri Huius meminit Plin.

B I T V L O, Hispania fluvius est in tractu Tarraconensi, Barcinonensem agrum irrigans. Rectius scribitur Bxtulo per diphthongum. Vide su-

præ suo loco. Vulgò *Becon*. B ante I.
Beton, *Bieton*, Vini factitij genus erat, valerudinis causa excogitatum.

Fiebat ex visis ad solem siccatis, & aqua marina dictum est à cura, quia multum in eo cōdendo laboris adhibebatur: siue quia violentum esset, & efficax contra morbos: siue à festinatione atq; impetu. Plin. lib. 14.

cap. 8. Apud Græcos iure clarissimum nomen accepit, quod appella-
runt Siron, ad plurimos valetudinum vsus excogitatum. Fit autem
hoc modo, Vix paulum ante maturitatem decemque, siccantur acri

Biarchi, *Ad 201.* Qui præsunt cōmēatibus, vitæq; necessariis cōparandis.

PIA NOR, *piérus*, Nomen viri, qui & Octus dictus est, filius Mántis fatidice, & Tusci fluminis, qui Mantuam urbem à nomine matris appel-

launt. Virgil. Aeglog. 9. -nanq; sepulchrum Incipit apparere Bianco-
ris, hic vbi densas, &c. ¶ Fuit idem vnus ex Troianis principibus qui
cum Oileo auriga ab Agamemnone interemptus est, teste Homero

lib. Iliad. 11.
 P. A. S. Biantis, *grec*: Nomen philosophi Priœnēsis, qui fuit vnus ex septem
 Grecis sapientibus. Hic (Laetio testē) vir fuit totus regius, & ciuium

suorum principes, quos diu aduersus pericula tutatus est. Sed tandem capta patria, quum vniuersi fugerent, rerum preciosissimarum sarcinulis onusti, ipse, ter rogaretur, cur ex bonis suis solus nihil secum fer-

ret, respondit, Omnia bona mea mecum porto: fortuita enim inter bona sua non numerabat.

■ ■ ■ ■ ■ *Billia*, siue (ut alij vocant) *Billia*, Vxor Duellij Romani, qui primus Romæ ex nauali certamine triumphauit: quæ tantæ pudicitie fuit, ut

illo seculo pro exemplo fuerit, quo impudicitia monstrum erat, non
viciu[m]. De hac memoriae prodicium est, quod quum Duellio in iurgio
quodam

Madrid

Multa habet composita, de quibus modò dicemus.

Biceps, atis, Qui habet duo capita [*διγυρῶν*. Ital. *cofa che ha due capi*. Hisp. *cofa que tiene dos cabeças*. Plin. lib. 10. ca. 62. Serpentes coeunt complexu; addo circumvolvunt libi, vt vna existimari biceps possit. Cic. 1. de Divin. Et si puelle nata biceps esset.

Biclinium, Locus vbi duo lecti sunt sicut Triclinium, vbi tres. [*δι κλινῶν*. Ital. *Luogo dove stanno due letti*. Hisp. *De dos lechos y mesas*.] Est autem hac dictio ex Latino & Græco composita: nam Bis Latinum est, & κλινῶν Græcum, quod lectum significat. Plautus in Bacchid. In Biclinio cum amica sua vterq; cubitum caris.

Bicolor, adiectivum, Duorum colorum. [*δι χροῶν*. Ital. *Di due colori*. Hisp. *cofa que tiene dos colores*. Plin. lib. 10. ca. 12. Intus omne ouem volucriū bicolor. Ouid. 11. Metamorph. Myrica sylua subest bicoloribus obfita bacis.

Bicornis, ne, Quod habet duo cornua [*δι κερῶν*. Ital. *Di due corna*. Hisp. *cofa que tiene dos cuernos*.] vbi Bicornes ferramentū, Columella lib. 10. ca. 5. Bicornes furax, Virg. 1. Georg. Exarcent alij vallos, furcāsque bicornes.

Bicubitalis, le, Quod duorū est cubitorū [*δι κούβιτων*. Ital. *Di due cubiti*. Hisp. *cofa que tiene dos codos de medir*.] vbi Bicubitalis caulis, Plin. lib. 20. ca. 23.

Bidental, Locus erat, aut adificium fulmine cadumita dictum ab eo bidentente, quæ ad predigij procuracionem a facerdotē immolata, ibi spectabatur. Horatius, Minxerit in patios cineres, an triste bidental. Mox ut in celus ceciderit furit, ac vult vltus. Nonius Marcell. Bidental dicitur, quod binæ peces madarentur.

Bidentes, Quidam intelligunt oues, aut alia pecora, quæ per ætatem duos dentes aliores habent. Nam Higinus dicit, Quæ bidentes hostia, oportet detes habere octo, sed ex his duos ceteris aliores, per quos appareat ex minore ætate in duorū est transcūdisse. Alij Hostias bimas, id est duos annos habentes, hoc nomine intelligunt, quod in commentariis ad ius Pontificū pertinetibus legatur Bidentes primò dictas, d. littera ex superfluo interiecta (sicut in Redeo) ad hiatū duarum vocalū præcauendū. Ergo bidentes primò dictæ sunt quasi Biennes; postea autem vocabulo longo vsu loquendi corrupto, quæ prius Biennes dicebantur, postea bidentes sunt dictæ. Vide Gellium lib. 10. cap. 4. Virg. 6. Aeneid. Totidem lectas de more bidentes. Item Bidentes, Pollux, vbi *βιδέντες* *βιδέντες*, in festum mentum ruficum foliorum, quod duos detes habent. Iouenalis, Vix bidentis amans, & culti villicus horri.

Biduum, Spacium duorum dierum, quo biduanus, a. um, vt Biduante inducit. [*δι δύο ημερῶν*. Ital. *Il spazio di due giorni*. Hisp. *El espacio de dos dias*.] Terentius in Eunuch. Ego impetrare nequeo hoc abs te biduum. Silem vt concedas scilicet. [*Βιδου* continent, significat duobus diebus continetibus. Suetonius in Calig. Per hunc pontem vitro citro continetur biduo continent.

Biennis, Qui est duorum annorum, *βιεννιος*, Triennis, qui trium.

Biennium, Spacium duorum annorum. [*βιεννιον*. Ital. *Di due anni*. Hisp. *Cofo de dos años*.] Cic. de Amicit. Primò Gabinia lege biennio autem post. Cassia.

Bisfariam, [*δι δύο*. Ital. *In due partes*. Hisp. *En dos partes*.] & Trisfariā, *τρις*, aduerbia sunt, quibus significatur quod duobus vel tribus modis, vel quod in duas vel tres partes dari potest. Cic. 3. Tuscul. Bisfariam quatuor perturbationes æqualiter diffunduntur. Nam dñq, &c. Sic Multifariam, Omnisfariam. Plurifariam significat multorum generum, omnis generis, plurium generum, sive in multis, in omnes, & in plures partes sive quod multis, omnibus, & pluribus modis dari potest. Dicimus etiam Bisfariē, Trisfariē, Multifariē, &c.

Biferus, a. om, Quod bis quotanni fructum fert. [*δι δύο*. Ital. *Cofo in due parti*. Hisp. *Cofo que hende en dos partes*.] Plin. lib. 1. ca. 37. Lacertis bifida & pilosa lingua. Ouid. 4. Metamorph. bifidōsq; relinquunt Rima pedes.

Bifidus, a. um, adiectivum, Idem quod Bifidus. Plin. lib. 1. ca. 4. Folia coltrate mucrone, lateribus in se bifidatis, bellas primum demonstrare gemmas.

Biforis, re, Quod habet duas ianuas. [*δι δύο*. Ital. *che ha due porte*. Hisp. *cofa que tiene dos puertas*.] Ouid. 3. de Ponto. Nox erat, & biforis intrabat Luna fenestras. Biforis canes. Virg. 9. Aen. Vbi alluere biforem dat riba cantum. Vbi Seruius, Biforem, bifonum, imparem.

Biformis, a. um, adiectivum, Idem quod biformis. [*δι δύο*. Ital. *Cofo in due parti*. Hisp. *Cofo que tiene dos partes*.] Cic. 2. Tuscul. Non biformis impetu Centaurus idus corpori infixit meo.

Biformis, is, & hoc Biforme, Duas habens formas. [*δι δύο*. Ital. *Di due forme*. Hisp. *Cofo que tiene dos formas*.] Virg. 6. Aeneid. multūq; genus, præclūq; biformis, Colum. lib. 10. Inter lasciuos Satyros, Pansque biformes.

Bifrons, is, Qui duas frontes habet. [*δι δύο*. Ital. *Di due fronti*. Hisp. *cofa que tiene dos frentes*.] Est autem hoc Iani epitheton, quoniam ideo dicimus bifrontem, quod præterita sciverit, & futura prævidet: vel quia superiorem, & inferiorem ianitor est. Virg. 12. Aeneid. Latona; j; genus duplex, Ianūq; bifrontem.

Bifur, Plus quàm fur, sive qui bis in furto est deprehensus.

Bifurcus, Geminas furcas habens. [*δι δύο*. Ital. *Di due forche*. Hisp. *cofa de dos horcas*.] vbi Bifurcum ferramentum. Colum. lib. 3. cap. 18. Bifurci ramusculi. Idem lib. 5. cap. 12.

Bigæ, Currus duobus equis, velti ita dicti, quasi Biugi, quod duorum equorum iugo agantur. [*δι δύο*. Ital. *Carroza di due cavalli*. Hisp. *La yunta de dos cauallos*.] Equi verò ipsi Biugi, Biugēsve dicuntur. Sic Quadrigæ, qui è quatuor equorū iugo trahi solent, & equi ipsi, Quadrugi. Virg. 5. Aen. Et nox atra polum bigæ subiecta tenebat. Apud veteres tamen Bigam, & Trigam, & Quadrigam inuicimus. Sueton. in Tib. Vix vnus bigæ adiectione honorari passus est. Papin. in Theb. Roriferum gelida renouauerat æra biga. Plin. In summo Maufoleo est quadriga marmorea. Bigas primū inuenerunt Phrygi, quadrigas Eubœothoni, teste Plin. lib. 7. cap. 56.

Bigamus, [*δι δύο*. Ital. *Rimarieto*. Hisp. *Casado dos veces*.] Qui duas vxores duxit: quo Bigamia, *γαμία*, enim nuptiæ dicuntur.

Bigati, Nomi bigas iupressas habentes. Plin. lib. 33. cap. 3. Nota argenti

fuere bigæ atq; quagrigæ: & inde bigati, quadrigatiq; dicti. Tacitus de Germ. Pecuniam probant veterem, & diu notam ferratos, bigatōsq;.

Bigemmis, me, Quod habet duas gemmas. Colum. lib. 6. Pro materiis longioribus pollices quaternū aut quinū gemmarum relinquuntur, pro cultodibus autem bigemmes celsiores efficiunt in ea.

Bigenera, Animalia ex diuerso genere nata. vt Leopardus ex leona & pardale, non (vt aliqui putant) ex leone & panthera. [*δι δύο*. Ital. *Di due lingue*. Hisp. *Cofo que tiene dos lenguas*.] Vnde etiam pro fallaci posuit Virg. 1. Aen. Quippe domū rimet ambigua, Tyrōq; bilingues.

Bilix, adiectivum a Licium: [*δι δύο*. Ital. *Maglia a due licie*. Hisp. *cofa que se tece con dos lixos*.] vt Bilix lorica a Virgilio dicta, quæ duo licia & fila in similitudine haberet ad ornatum, lib. 12. Aeneid. rumpitq; infixa, bilicem Lorica.

Bilustris, ite, vt Bellū bilustre, quod duo lustra, hoc est decem annos durauit. [*δι δύο*. Ital. *Di due lustri*. Hisp. *cofa de espacio de dos lustros*.] Ouid. 2. Amor. Pergama quoniam cadent bello superat bilustris.

Bimaris, re, adiectivum, pen. cor. [*δι δύο*. Ital. *Cofo polstra due mari*. Hisp. *cofa que participa dos mares*.] Quod iuxta duo maria situm est: vt Bimaris Corinthus. Horat. 1. Car. Ant. Ephesum bimariue Corinthi Mænia.

Bimaritus, Qui duas vxores habuit. [*δι δύο*. Ital. *Cofo que tiene dos mujeres*.]

Bimater, Agnomen Bacchi, quod duas matres habuerit, Semelen, & Iouem, matris fungentem officio. [*δι δύο*. Ital. *Cofo que tiene dos madres*.] Vide supra in nomine BACCHVS.

Bimembres, Duarum partium, quasi membrorum. [*δι δύο*. Ital. *Di due parti*. Hisp. *cofa que tiene dos miembros*.] Ouid. Et male consilium pedibus, formāq; bimembres. Et Bimembres substantiue, pro Centauris. Ouid. 2. Metamorph. Ecce riuus vasto trepidi clamore Bimembres. Virg. 8. Aeneid. tu aubigenas inuicite Bimembres, &c.

Bimennis, huius bimennis, Tempus duorū mensūm. [*δι δύο*. Ital. *Spazio di due mesi*. Hisp. *Spazio de dos meses*.] Livius Dec. 3. Et ad opera quæ locassent probanda, anni & bimennis tempus prorogaretur.

Bimestris, ite, Duos menses habens, aut duos annos a luna computatos. [*δι δύο*. Ital. *Chiusa due mesi*. Hisp. *Cofo de espacio de dos meses*.] Horat. lib. Carm. & porco bimestri. Cum canibus operum solutus. Sic Trimestris, Quadrimestris, Quinquimestris. Plin. Castrati agnos, nisi quinquimestres, præmaturum existimant.

Bimulus, pen. cor. Qui in bimaro est, hoc est qui duos annos ætatis habet. [*δι δύο*. Ital. *Di due anni*. Hisp. *Cofo de espacio de dos años*.] Et propriè de di dicitur (teste Valla) quæ post eam ætatem adhuc incrementū possunt accipere: vt puerum propriè bimulum dicas, bouem aut eam non ita.

Bimus, [*δι δύο*. Ital. *Cofo in due parti*. Hisp. *Cofo que tiene dos partes*.] Trimus, Quadrimus, Quinquus (vnde Bimarus, Trimaricus, Quadrimaricus, Quinquaricus) pro eo quod ætatem habet duorum, trium, quatuor, aut quinq; annorum. Cato de Rust. cap. 17. Dum sint nubes bimæ, inde semē excedit. Varro de Rust. cap. 5. Vnum annuū, d. alectrum bimum. Rima sententia. Cic. ad App. De hac quoq; sententia bimæ decedat, id est qua cœnsit, vt per duos annos remaneat in prouincia. Plinius, Vita Feminis quinquedecim annis longissima, maribus vixim: tunc in quinquatuor. Sueton. in Aug. Quadrimus patrem amittit. Plin. lib. 1. cap. 2. Vita vespertini bimatum non transit.

Binarius, Numerus duorum. [*δι δύο*. Ital. *Cofo in due parti*. Hisp. *Cofo que tiene dos partes*.]

Bini, x. a. Propriè distributi numeri vox est, idem significans quod duo per singula. [*δι δύο*. Ital. *Di due*. Hisp. *Cofo de dos*.] Cuiusmodi est C. 4. Verrina. Describitur hæc effores binos per singulas ciuitates. Timarchides, id est duos in singulis ciuitatibus. Idem Ateius, Pompeius, distri buit binos singulis paribus familiarum. hoc est vnicuiq; duos. Sic Bini, ternos, quaternos, aut quinos dicimus milites incedere, hoc est duos, tres, quatuor, aut quinq; in singulis lineis aut ordinibus. Nonnunquam etiam simpliciter accipitur pro duobus: & sic frequentius is iungitur, quæ singulari numero desinunt. Sic binas literas dicimus, & Bina castra, non duas literas aut duo castra. Cic. 6. in Verr. C. Pompeius cum P. Vetto intra bina castra colloquutus est. Idem 2. in Verr. Vt dies 4. inter binos ludos tolleretur. Nam castra pro militum castris: & ludi pro magnificis & splendidis spectaculis. Singularem numerum non agnoscunt. Aliquando tamen etiam in hac significatione is coniungitur, quæ vtrūq; habent numerum: sed hoc frequentius apud Poetas. Virg. 1. Aen. Bina manu lato crispans hastilia ferro. Idem 8. Aen. Frænaq; bina meus quæ nunc habet aurea Pallas. Interdum etiam in oratione soluta. Plin. lib. 9. cap. 30. In nostro mari soligines capiuntur quinque cubitorū, sæpe binū. Cic. 1. de Orat. Demosthenes vna contentione verborum, binas contentiones vocis & remissiones continebat.

Binomius, Dicitur qui geminum habet nomen: vt Ister, & Danubius, Iulus & Aescanius. [*δι δύο*. Ital. *Di due nomi*. Hisp. *Cofo que tiene dos nombres*.]

Binominis, ne, Idem. Ouid. 1. 4. Metam. Inde sub Aescanij ditione binominis Alba Rēsq; Larina fuit.

Bipalium, [*δι δύο*. Ital. *Pinga*. Hisp. *Cierto instrumento para cavar*.] Instrumentū rusticum, quoniam terra foditur. Varro, Si locus humectus sit, ibi cacumina populorum secunda, & arundinum: id prius bipalio vortito, &c. Luc. 3. ab Vrb. Ibi ab Legatis salute data, &c. fossam fodiens bipalio innoxius, seu quum araret, &c.

Bipalmis, me, Duorū palmorū [*δι δύο*. Ital. *Di due palme*. Hisp. *cofa que tiene dos palmas en la uirga*.] Var. 3. de Rust. ca. 7. Intus ternorū palmorū ex uina

nia, aut ex Normannia aduchitur, penè ad rubricam accedens.

BOMAREI, Asia populi sunt à Caspiis montibus Orientem versus incolentes, ut auctor est Plin. lib. 6.

Bombax, A veteribus usurpatum est pro aduerbio contemnentis, vel negligeris. Plaut. in Pseud. Fur. a. b. b. x. i. u. g. i. u. g. i. u. a. bombax. c. i. f. r. a. u. s. p. o. p. u. l. i. s. planissimum.

Bombina, Lege **BOMBINA**.

BOMBOS, Cilicis fluvius. Plin. lib. 5. cap. 27. Præterea intus flumina Liparis, Bombos, Paradisus.

Bombus, [βόμβος. Ital. *Ribumba*. Hispani. *Zumbido* d. *sonido ronce*.] Sonus tubarum raucus, nec valde acutus: vox tracta ab ipso sonitu, sicut mugitus boum. Persius, Torua Simalloneis implerunt cornua bombis. ¶ Est etiam Bombus sonus apum.

Bombilo, as, peno. cor. [βόμβίλος. Ital. *Ribumbare*. Hispani. *Zumbat como las abejas*.] est Bombi emito, & proprie est apum. Auctor carminis de Philomela, Bombilat ore legem: mureta mellis apis.

Bombilatio, Sonus apum, βόμβιστος.

Bombylius, βόμβυλος, Apis quoddam genus obstreperum, à bombo, quem edit, appellatur.

Bombylis, Vermis genus est, ex quo neceyalus, & deinde bombyx procreatur. Plin. lib. 11. ca. 22. Est & alia bombycum origo è grandiori vermiculo, gemina protendens sui generis cornua. Hi erucæ sunt. Fit deinde, quod vocatur Bombylis, ex ea neceyalus, ex hoc in sex mensibus Bombyces.

Bombyx, [βόμβυξ. Ital. *Verme da far la seta, bigatto* Hispan. *Gusano de la seta* y *perfecto*.] per y, Vermis genus est similis erucæ, qui apud Indiam, Aethiopiam, & Seres in araneorum morem tenuissima fila ducit ad vestem faciendam. Primum bombylis, deinde neceyalus, deinde bombyx appellatur. De hoc Aristoteles & Plinius ferè idem tradunt. ¶ In sex mensibus bombyces telas araneorum mundè texunt, ad vestem inquam femininarum, quæ bombycina appellantur. Primò eas in filum torquere, & rursus texere inuenit mulier Pamphila Latoi filia.

Bombycina, orum, βόμβυκίνα, Vestes sunt tenuissimæ, ex bombyce cōfectæ. Martial. Examineum luct sic per bombycina corpus.

Bombycinus, a, um, pen. cor. βόμβυκίνος. Quod ex bombyce est confectum: ut, Panniculus bombycinus, apud Iuvenalē Sat. 6. quatum Delicias & panniculus bombycinus vitit.

BOMI, βόμι, Aetoliæ colles sunt: quorum incolæ Bomij, βόμιοι, commemorantur à Thucydide lib. 3.

BOMILE, a, x, Carthaginiensis fuit, Amilcaris filius, qui quum apud suos in suspicionem venisset, quod cum Agathocle sentiret, in crucem sublatu est. Vide Iustinum Trogi abbreviatorem lib. 33.

BOMITAE, Oppidi nomen est in Amano monte, qui Syriam à Cilicia diiungit. Plin. lib. 5. cap. 22.

Bomolochus, pen. cor. βόμολχος. Didus est apud Græcos, qui facili, atque idem humilis, omnia lucti gratia perfecti iocando, cauillando, & quales apud nos Scurra appellatur, qui vi sumptuosioribus cœnis interfuit, à nullo securi litatis genere se continet. Sed propriè qui altari insidiatur ut furentur oblata, quasi βόμολχος λέγεται. Vide Cælium Rhodig. Antiqu. lect. lib. 10. cap. 6.

Bona caduca, Bona dea, Bonæ fidei possessor, Bonæ frugis hominem, Bona hereditaria, Bonavencia, Boni cōsulare, Vide **BONVS**.

Bonatus, βονατος, pen. prod. Fera est, quæ, ut scribit Aristoteles, in monte Mefapo, qui Pæonie ac Mædici limes est, inuenitur, cuius meminit & Plinius lib. 8. cap. 15. Habet caput taurinum, corpus verò & iuba equit latiore tamen corpore est quam bos, sed pilo molliore quam iuba equina, & compositiore, color pilorum corporis flavus, tuba proluxa & ad oculos usque demissa. Cornua adunca, multo flexu in se recurvata, & pugna inutilia gerit, magnitudine palmari vocem similem boui emittit: caret superiore dentium ordine, crura hirsuta habet, & pedes bisulcos. Ab Aeliano Monops appellatur. Meminit eius & Solinus, qui circa Lydiam & Phrygiam bonulum nasci tradit.

BONNI, (quod hic corruptè legatur) Vide **BOMI**.

BONNIA, Principes Hætrurici colonia, Felsina olim vocitata, in ostia Italiae regione tradit Plin. lib. 3. cap. 15. Vulgò *Bologna*.

BONORS, Romanorum tyrannus mixte bibaccharis: de quo Aurelianus illud celebratur, non vi viueret illum esse natu, sed vi biberet. Hic quam tum libet bibisset, semper securus erat & sobrius, & nunquam non vivo prudenter: & quantum bibisset, tantumdem reddebat velica ad acquiritum. Hunc ad laqueum quam cōgesset Probus imperator, iacturam est militari ioco, Amphoram pendere, non hominem.

Bonus, na, num, Dicitur qui opponitur malo. [βόνος. Ital. *Buono* Hispan. *Cosa buena* generalmente.] Cic. 1. Offic. Vir bonus innumerabilibus officiis & laudibus cōtinetur. ¶ Bonum absolute à Philosophis appellatur, quod sui causa expeditur. Unde Aristoteles τὸ βόνον, hoc est bonum appetitus sentiri obiectum facit. Idque duplex est, Verum, & Apparentis. Voluptas enim corporis tanquam bonum expeditur, non quia vera bonum sit, sed quia eiusmodi appareat. Summum autem bonum appellabat, quod esset rerum omnium expendarum extremum: quod Stoici in vita naturæ conueniente, Epicurei in animi voluptate sine indolentia, Cyrenaici in voluptate corporis, alij aliis in rebus collocabant. Peripatetici triplicia constituunt bona, animi, corporis, & fortunæ. Quod sit, ut opes & facultates à nostris etiam Bona, καλὰ, καγαθὰ, appellantur. Cicero pro Cecinna. Ad incertum reuocati bona, fortunæ, possessiones; omnium. Idem in Topicis, Mulier, cui vir bonorū suorum vsum suum legauit. ¶ Bonum item dicitur, quod exequitur officium suum, quodque actiones suas probè obit. Hinc si virum bonum dicimus, intelligimus probū bonum militem, fortem: si bonum Imperatorem, prudētē: si bonum Grammaticum, literarum nisi bonum Oratorem, faciūm: si bonum iudicem, iustum. Sic e contrario, Malum generale est nomen, & turpia simul, & detrimentosa cōplectens. Unde malum virum dicimus flagitiosum: malum militem, imbellem: & sic de reliquis. ¶ Aliquando Bonum sonitur pro bonitate: ut quum dicimus, Ex aquo & bono iudicare. ¶ Aliquando pro magno. Sallustius, Bona pars militum inde discesserat. ¶ Aliquando pro non vili: quia (ut Donatus ait) boni non sunt viles. Terentius in Phormion. Illam ciuem

esse Atticam bonam, bonis progenerat. ¶ Aliquando pro vtili: ut bonum est pecuniæ parere. ¶ Item pro otio & quiete: sicut Malum, pro labore. Seneca, Delicatus, & bono semper affluens. ¶ Item pro miti, & fauente. Statius, tu corda parumper. Huc aduerte libens, atque habet bonus accipe voces. ¶ Item pro pulchro, Unde forma bona, apud Terentium in And. ¶ Item pro apto & idoneo. Virg. 2. Georg. & bona bello Cornus. ¶ Item pro docto. Horatius, Quandoque bonus dormitat Homerus. ¶ Bona caduca, Facultates quæ hæredem non habent, vel quæ non habent firmitatem, quales sunt res danatorum. ¶ Bona dea, quam veteres Faunam, siue Fatuam, siue Sentā dixerat. *ἀγαθὴ θῆε*. Hauc Varro scripsit tantæ pudicitie fuisse, ut nemo illam, dum vixit, præter vitum, mas viderit, nec nomen eius audierit, propter quod illi in opere mulieres sacrificabant, & Bonam deam appellabant. Vide Alexandrum ab Alexā. lib. 6. cap. 8. ¶ Bonæ fidei possessor. Esse videtur, qui rem possidet non suam, quam tamen suam esse putat, & eum qui vendidit, ius vendendi habuisse, puta procuratorem, aut tutorem fuisse, κατὰ τὸν νότον. Contra verò Malæ fidei possesorem dicimus, qui nec rem suam possidet, & eam scit suam non esse. ¶ Bona fides, *ἰσχυρὰ, ἀληθὴς*: & Bona fide, *ἰσχυρὸς, ἀπὸ τοῦ*. ¶ Bonæ frugis hominem, dicimus eum laude, hoc est vtili & bonum, καγαθόν. Apuleius lib. 4. Statui iam dolis abiectis asinum me bonæ frugis dominis exhibere. Hæc loquendi formula vetus admodum videtur, & penè obsolescentia: frequentius tamen apud Plautum & veteres Iuriconsultos occurrit, quàm ut librationum culpa debeat ascribi. Illud tamen dubium non est, vltatius dici Bonæ frugis hominem, quàm Bonæ frugis. Ad bonā frugē redire, hoc est ad bonos mores, probitatemque. Reliqua vide infra in dictione **FRUGIS**. ¶ Bona hereditaria, ex patrimonio proueniencia, κατὰ νότον. ¶ Bona venia, Dicimus, quod est sine ira, sine indignatione. *ἰμάρτης*. Terentius in Phorm. Adolefcens, primum abs te bona venia peto. ¶ Boni cōsulare, hoc est Bene facere, re, in bonā partem, ut aiunt, accipere. *ἀγαθὸν ποιεῖν*. Ital. *Pigliare in buona parte*. Hispan. *Tomar en buena parte*.

Melior, & hoc melius, Comparatiuum à Bonus.

Melioresco, is, Melior fio. [βελτιοῦμαι. Ital. *Diventir meglio*. Hispan. *Mejorar se*.] Colu. lib. 1. ca. 10. Napus de uxam amat & siccam, tenui; propiore terram, atque sabulosam, elareosique aruis meliorescit.

Optimus, Superlatiuum est à Bonus. [ὀψιστος, καλῶς, βέλτερος, ἁπλῶς. Ital. *Ottimo, perfetto*. Hispan. *Mucho muy bueno, perfecto*.] ¶ Optimo iure pradia esse dicuntur, esse immunia prorsus sunt, id est ut nūc loquuntur, alaudalia. Cic. de Leg. agr. Optimo enim iure ea sunt profecto pradia, quæ optima eonditione sunt. Quinti in Proem. lib. 1. Optima facere quam prouinciter maluerunt.

Optimè, aduerbium, Quod præter alia significata ponitur aliquando pro opportune. Terentius in Eunoe. Adest optimè frater.

Optimitas, atis, Vilitas, commodum. [ὀψιμίτης. Ital. *Prilisa, comodo*. Hispan. *Prouecho*.] Plautus, Maximas optimitates, gaudiōque offertissimas suis heris ille vna mecum pariet.

Optimates huius optimatis, communis gen. [οἱ ὀψιμίται, οἱ δὲ τῶν ὀψιμῶν καλῶς. Ital. *Prilimi, nobili*. Hispan. *Hombrs buenos y nobles*.] Optimates dicuntur, ut ait Perotus, qui primum in ciuitate locum tenent: vel quod opulentes sunt, & in maiori censu, vel quod in primis optem ferre possunt oppressis. Cicero pro Sestio sic dicit, Duo genera semper in hac ciuitate fuerunt eorum qui versati in Rep. atque in ea excellentis gerere studuerunt: quibus ex generibus alteri se populares, alteri optimates & haberi & esse voluerunt. Qui ea quæ faciebant, quæque dicebant, iucunda volebant esse populares. Qui autem ira se gerebant, ut sua consilia optimi cuique probarentur, optimates habebantur. Ibidem, Omnes optimates sunt qui neque nocentes sunt, nec natura improbi, nec furiosi, nec malis domesticis impediti. Præcians lib. 5. Optimates sunt qui defendunt Senatores: populares, qui defendunt populum. Cicero Attico lib. 10. Vide, ne dum pudet parum optimatem esse, parum diligenter quod optimum sit, eligas. ¶ Optimates matrone. Cicero ad Trebatium lib. 7.

Bellus, a, um, per duplex II, diminutiuum est à bonus. [καλός. Ital. *Bello, buono*. Hispan. *Bello y bueno*.] Varro, Ita cum eis bellum geras, ut bella omnia domū auferas, id est bona omnia. Idem, Veni nunc ad vltimū testamentum, quod dicitur physicon, in quo Græci belliores, quàm Romani nostri. ¶ Et quoniam bonum, quandoque pulchrum significat, (ut apud Terentiū, Forma bona fortasse) Bellum quoque pro pulchro accipitur: ut Bellus puer, Bella puella, Bellum corpus. Martialis, Bella es, nouimus, & puella: verū est. Hinc Belli homines aliquando boni & prudentes: aliquando formosi atque elegantes, & festiui dicuntur.

Bellior comparatiuum, de quo paulo ante citauimus ex Varrone testimonium, καλῶς ὄντων.

Bellissimus, superlatiuum, Idem significans quod optimus, vel pulcherrius. καλῶς ὄντων. Terentius Adelp. Ego iam prospiciam mihi, atque vnumquodque quod erit bellissimum, Carcam.

Bellulus, a, um, Vocabulum blandientis elusum significancæ cum Bellulus. Plautus. Cur ergo non imus cubitum bella bellulæ?

Bellulus, a, um, diminutiuum formatum à Bellus, Idem quod pulchellus. [καλῶς ὄντων. Ital. *Bellino*. Hispan. *Bello yn poco*.] Plautus in Mil. Aedepol equidem bellulæ es. A quo aduerbium Bellulæ, Plautus, Nam nurus bellulæ se habet.

Belliatas, a, um, adiectiuum, Idem quod Bellulus. Plautus in Rud. Hem zibi aquam mea tu belliatas. Sunt tamē qui hoc in loco Bellatula legere malint quàm Belliatas.

Bellè, aduerbiū, Idem quod pulchre. [καλῶς. Ital. *Bellamente*.] Plautus Trucul. Qui istas buccas tam belle purpurillatas habent. Dolabella Cicero, Terentia minus bellè habuit: sed certū scio iam cōualuisse eam. Cicero Terentia, Bellissimè vel mecum, vel in nostris pradiis esse poteris.

Bellitudo, inis, Ornatus, pulchritudo. Festus. [καλῶς ὄντων. Ital. *Bellezza*. Hispan. *Belleza*.]

Bonitas, Capitar pro virtute, & honestate, atque iustitia. [ἀγαθότης. Ital. *Bontà*. Hispan. *Bondad*.] Cic. 2. Offic. Quum enim fidē aliqui bonitatemque laudant, dignum esse dicunt, qui cum in tenebris micet. Hinc contraria est malitia. ¶ Frequentius tamen Bonitas pro benignitate, & quadam ingenij simplicitate ponitur. Plautus, Bonitas, & simplicitas vxoris.

Maxosidos paladis, iuxta Tauricam Chersonesum, duorum millium passuum latitudine, per quem palus Maxotica in Pontum defluit, Hic

BRACHIA, vide supra BRACHIA, & infra in dictione BRACHIA-
Brachium,

Ha lingua appellabant Graeci Brentesii appellat, à Bréto quodā (si Stephanus credimus) Herculis filio. Ex hac vrbe Pacuvius poeta oreū traxit.

BRUSA, lege PRUSA.

Brusum, Tuber est acris at horis incoctis crispum: oī quod simplicius sparsum est, Mollisium dicitur. Autor Plin. lib. 19. ca. 19.

Bruta, Arbor est soli Orienti cognita, cupressi fuscis similis, albicantibus ramis, odore cedri, circa Pasitigrin nascens, in Zagro monte. Vide Plinium lib. 12. cap. 17. Sunt qui hanc arborem hodie in Europa passim nasci existimet, eandemque esse cum secundo fabinae genere. Vide Ruellium lib. 1. ca. 19.

BRUTII, sive Brutii, Italiae populi, in eo tractu, qui hodie Calabria dicitur, post Laum fluvium incoctis, & in seculum Siculum in modum peninsulæ procurrescentes, quasi bruti & obsecant. Fuerunt enim Brutii, serui & pastores Lucanorum, qui inde aufugere, & sursum in regione confederunt, ubi Consentia est, quæ fuit eorū metropolis: quam regionem prius Aufones habitauerunt. Hi multo post tempore, & ab Aunibale & à Romanis propter eorum perfidiam plenè delicti fuerunt, sine dignitate, sine honore, ad servilia opera semper coacti. Hæc regio, (vt auctor est Strabo lib. 6.) Cenontia quondā dicta fuit. Supra Consentia est Pandosia, ubi Molossorum rex Alexander trucidatus est. Est & Rhegiū ciuitas olim potētissima, in extrema agri Brutii parte sita, ubi Siciliam ab Italia tradunt fuisse abscissam.

Brutiana parma, dicta sunt scuta quibus Brutii utebantur.

Brutiani, à Romanis dicebantur, qui officia servilia magistratibus præstabant, nomine tracto à Brutis: quia quod primi Annibali adhaerescerent, & cū eo persequerentur, donec ex Italia discederent, hac ignominia à Romanis notati sunt, vt vilissimam quaque munia per illos obirent. Vide Alexand. Genial. dicit. lib. 1.

Brutius, a, um, aliud adiectivum, à Brutis Italiae populis: vnde Brutia pix, secundus liquor qui ex tarta excoquitur, & aceto coagulatur: doctis, aliisque vasis illinendis utilis, ab alia pice lentore differens. Primus autem tarta liquor Cedrium appellatur, quo Aegyptij defunctorum corpora incorrupta conseruabant. Vide Plin. lib. 16. ca. 11. Huiusmodi pix optima in agro Bruto excoquebatur: vnde & nomen accepit.

BRUTIVVM, Promontorium Italiae extremum: ubi Sicilia olim agro Bruto adhaerebat. Plin. lib. 3. Primus Europæ sinus à Calpe extremo Hispania monte ad Brutium vsque promontoriū immenso ambitu æstetur. Promontorium Scylliarum appellat. Vulgo Brutianum in Calabria.

BRUTINA, sive Brutina, Stephano, Oppidum est Hispania in tractu Bruto, quod & Brutina appellatur. Dicta Brutobria quasi Bruti ciuitas, ea forma, qua Scylambria, & Poltyobria: in quibus Bria ciuitatem significat.

BRUTUS, a, um, familia Romæ in primis fuit illustis, ex qua primus fuit L. Iunius Brutus, à stultitia, quæ Tarquinij meru simulabat, ita cognominatus. Hic ex actis regibus, ciuitatē in libertatē vindicant, primus Romæ cum L. Tarquinio factus est Cōsultus: multis præclarè gestis, tandem eo in prelio, quod ad Regillum lacum cōmilitum est, occubuit: eumque maronem, vt fortissimum muliebri pudicitia vindicem, annum integrum luctuē. M. Brutus, vnus fuit ex Caesaris Dictatoris percussoribus, qui in campis Philippicis ab Octauio & Antonio victus, necem sibi confuit. Quidam Brutus, acerrimus publicæ libertatis propagator fuit, qui Martium aliquādiu ab Antonio obfessus, eaq; obfidiōe Hircij & Pante opera liberatus, tandem à multis suis desertus est, & ab hostibus occisus.

Brutus, a, um, adiectivum sive substantivum. Ital. Græue, tardus, infestus. Hispan. Brutus, bestial y sin fe. Dicitur stupidus, grauis, tardus, hebes, infestus, cui Sapiens opponitur. Cyprianus ad Demet. Nullus effectus offert lumen cæco, sermonem surdo, sapientia bruto: quum nec sentire brutus possit, nec cæcus lumen admittit, nec surdus audire. Horat. lib. 1. Car. Brutum tellurem dixit, pro graui & tarda, quod terra perpetuū est. Inde bruta animalia pro tardis, & irrationalibus. Plin. lib. 1. cap. 37. Bruta existimantur animalia, quibus cor durū riget, ubi Bruta animalia accipit pro hebetioris, tardiorisq; intellectus. Inde Iunij Bruti cognomen, qui se stolidum simulauit.

Brya, bryæ, Pamilus quidam frutex in Achaia appellatur, quem Dioscorides *myrsin* Romani Tamaricæ appellant, Vulgo, *Tamarice*. Hispani, *Tamarice*, & *atarfe*. Eius duo sunt genera, satiuum, fructum ferens gallicæ similitudinis, & syluestre, nihil ferens præter musculum florem. Vide Plin. lib. 13. cap. 21.

BRVANTION, sive Brvntion, Theprotia ciuitas Stephano.

BRVXIS, insignis statuarius fuit, qui cum Leochare, & Timotheo, Mausoleum in Caria ex marmore exedificauit. Plin. lib. 36. cap. 1.

BRVZON, Amnis Afrix in Bithynia. Plin. lib. 5. ca. 31.

BRVTHES, sive Bruthes, Populi Thraciæ fructus: qui postea Phryges dicti sunt, à quibus Phryges Afrix populi originē traxerunt. Autor Strabo lib. 7, Stephanus Brygas in Macedonia collocat.

BRVTHON, Inter vrbes Macedoniae Plinio ponitur lib. 4. ca. 10.

BRVTHIVM, sive Bruthivm, Propontidis oppidum Stephano.

Bryon, sive Bryon, Villolum quiddam est, in quo præcipue in cedro, & in populo nascens, quod Latini Muscum arborum appellant. Vide Dioscoridem lib. 1. ca. 10. Est & Bryon herba quedam quam Plinius Lupum salictarium, officinæ Lupulum appellant: cuius flore Gallia aliquot & Germaniæ populi ceruiciae suæ saporem commendant. Vide Ruellium lib. 2. ca. 141.

Bryon maritimum, sive Bryon maritimum, Herba est marina, lætuce foliis, rugosa, & veluti contracta sine caule, exedibus & radicis foliis. Nascitur in scopulis maxime, iussuq; terra comprehensus. Vide Plinium lib. 27. ca. 8. Bryonia, sive Bryonia, Herba est, larmetia, capreolos, & folia habens satius viti non dissimilia, omnia tamen hirsutiora. Alio nomine Vitis alba à nostris, & à Græcis *ἀμπέλως* appellatur: à nonnullis etiā Pilotheū, quod acinos ferat rubentes, quibus certarij ad tertiora depilanda vruntur. Vide Plin. lib. 23. cap. 1. & Dioscoridem lib. 4. ca. 163.

BRVTHA, Thraciæ populi, apud Plinium lib. 4. capite 11, in descriptione Thraciæ.

BRVTHA, Cyconum vicini inter Scythicas gentes Plinio referuntur, lib. 6. cap. 17.

BRVTHA, Vrbs Laconia, à qua Bacchus Bryseus cognominatus est, quod ibi colebatur. Quidam tamen Bacchum Bryseum dici putant ab antiquo verbo *brisa*, quod est scaturio: quoniam ex alucariis mellis, vel ex viti musta exprimere primus docuit. Alij Bryseum potius quam Bryseū volunt cognominatum, à byrsa, hoc est pelle, quā in bello induebat: Nam teste Diodoro lib. 5, Bacchum in præliis pardalium pellibus vsum constat. Byrsa autem cotium ac tergus significat.

BRVTHA, sive Brutha, Vrbs ex agnominibus Bacchi, dicitur à *brutha*, quod significat inundare & madefacere: vel (vt alij malunt) à Byræ Laconia ciuitate. Vide dictionem præcedentem.

BRVTHA, sive Brutha, Vrbs Elidis Stephano.

Bryton, sive Bryton, Potionis genus ex hordeo, cuius meminerunt Sophocles in Triptolemo, & Aeschylus in Lyeurgio: Aristoteles *πύρον* vocat.

BRVTHA, Vrbs.

Bu, sive Bu, Particulam solebant magnis & amplis rebus præponere, à magnitudine scilicet bouis. Hinc Buprædas, magnos pueros: Bupodas, magnos pedes: Bulimiam, magnam famem dixerunt.

Bua, Puertorum infantium potio est, apud Aristophani. Varro, Quum cibum ac portionem Pappas & Buas vocet, & matrem Māmam, & patrem Tatam. Lucil. lib. 8, Quam vineolentus diceret, vini buas designauit.

Bubalus, penul. cor. [Bubalis. Ital. Bufalo. Hispan. Buefalo animal conuido.] Animal est simile boui: vel syluestris, colore niger, fortissimis cruribus, & breuibus, respectu sui corporis: cornua habet longa & indexa nigraque, parui pili, & parux caude, præterea est magna velocitatis. Plinij ætate bubali Romæ erant solo nomine noti: vnde non mirum videri debet, si cerui aut vultu figura esse dixerit. Primi autem bubali creduntur ex Africa esse aduecti: nunc autem tanta eorum in Italia copia est, vt vix alio animali ad agriculturam vntur.

Bubalinus, a, um, vt Thorax Bubalinus. Ital. Coriaca à coriaca, una de bufala. Hispan. jupon de bufalo. Gallicè, *vi collet de buffe*. Bubalina stragula à luteoconuulso dicta sunt, quæ equis insterni solebant: ex pellibus enim bubalinis fiebant antiquitus stragula ad equos. Bayfus.

BRVTHA, sive Brutha, Pro pictoris nomine, vice BRVTHA, sive Brutha.

BRVTHA, sive Brutha, Herodoto, sive Bubalus, sive Buefalo. Stephano, Aegypti vrbs, in qua quotannis cōuentus celebrabatur in honore Dianæ: quæ & ipsa Buballis ab vrbs huius nomine fuit appellata. Ouid. 9. Metam. cum qua latrator Anubis, Sanctiq; Bubaltes. Hinc Bubaltes nomen, appellabatur quædam ex Aegypti præfectus, vt bi huic proxima: cuius meminit Plin. lib. 5. ca. 9.

BRVTHA, sive Brutha, Cariz regio est, cuius mulieres ab Ouidio vocantur Bubaides, quum inquit lib. 4. Metam. Bubalides videre nurus.

BRVTHA, sive Brutha, Natio est, vel oppidum Cyrenes, teste Plin. lib. 5. ca. 5.

BRVTHA, sive Brutha, Campaniæ populi, Coriolanis vicini. Autor Plinius libro 3. capite 5.

Bubecia, Vide BRVTHA, sive Brutha.

Bubile, Vide BROS.

BRVTHA, sive Brutha, Fluvius est in Orientali latere Hyberniz apud Ptolemaum lib. 1. cap. 2.

Bubino, as, pen. prod. Menstruo mulierum sanguine inquinato: cuius compositum est Imbubino. Lucil. apud Nonium, Hæc te imbubinat: hic contra te imbubitat. Nam Imbubitare, *ὑποβαίνειν*, est pueri stercore fœdare. Tractum à simo, quod *ὑποβαίνειν* Græci vocant.

Bubo, nis, [Bubo. Ital. Aluco. Hispan. Buefo.] generis masculi & femini, secundum Priscianum, Aus feralis, debilis ad volandum in cauernis cōmorans, à bouis mugitu, quem imitari videtur, ita appellata. Qui lib. 4. Metam. Ignauus bubo dictum mortalibus omni. Virgil. lib. 4. Solique culmini: feris ferulis carmine bubo. Bubo, sive Bubo, rumores quidam sunt præter naturam, in quacunque corporis parte proueniunt, sed maxime circa inguina: vnde & nomen accepit. Nam & inguina ipsa Græci *ὑποβαίνειν* appellant.

BRVTHA, sive Brutha, Ciuitas est Cabalis, quæ Lycie est regiuncula, tribus oppidis habitata, Onoanda, Balbura, & Bubone, Autor Plinius libro 5. cap. 17. Stephanus Bubonem à Bubone latrone appellatum tradit, quemadmodum & Balburam ab alio latrone, nomine Balburo.

BRVTHA, sive Brutha, Boum dea habita est, quemadmodum Pomona pomorum. Bubonium, sive Bubonium, Herba est, quæ alio nomine à Heri Articus dicitur à capitulis quibusdam quæ in eadem habet, stellæ sunt radiata. Latini etiam Inguinalis appellatur eadem ratione qua à Græcis Bubonium, quod scilicet præter naturam sit affectu inguinum remedium. Vide Plin. lib. 27. cap. 5.

Bubonocela, sive Bubonocela, Teste Manardo, hernia species est, quum intestinum aut omentum non intra scrotum descendit, sed in inguine retinetur, ipsum tumefacit. Latini Inguinalis ramiem appellant.

BRVTHA, sive Brutha, (quod hic pro Libyæ Cyrenæ oppido male legebatur) vide BRVTHA, sive Brutha.

BRVTHA, sive Brutha, Oppidum est Frentanorum in quarta Italia regione. Autor Plin. lib. 3. cap. 12.

Bucardia, sive Bucardia, Lapillus bubulo cordi similis, in Babylone tantū nascens. Plin. lib. 37. cap. 10.

Bucca, ex, Oris concavitas intra malas à mento ad oculos, quæ spiritu à pulmone renouato & opprellis labiis recenti infatur. [Bucca, sive Bucca. Ital. Bocca. Hispan. Boca.] Horat. lib. 1. Serm. Quid causa merito quoniam illis Iuppiter ambas Iratus buccas infudit: Plantus in Truc. pro maxillis exterioribus posuit. Quæ illas buccas tam bellè purpuratas habes: id est ipsas malas. Et sonus ille qui ex induratis buccarum erumpit, fictio nomine Scloppus dicitur. Persius, Nec scloppus tumidas incendens rumpere buccas. Buccas infare est *ὑποβαίνειν*, & apud Lucianum *ὑποβαίνειν*. Quicquid in buccâ venerit scribere aut loqui dicitur: pro eo quod est, quicquid in menta venerit, ex tempore & impræmeditate, *ὑποβαίνειν*. Cicero ad Atti. Si rem nullā habebis, quod in buccam venerit scribo. Item Bucca, cura dicitur. Iuuen. Saty. 6. Et Phrygia vestitur bucca iara. Hinc Buccina.

Buccula, per duplex ce, diminutivum à Bucca, oris partem est pusilla bucca, *ὑποβαίνειν*. Ita. *puellula*. Hispan. *pequeña boca*. Apuleius lib. 6. de Anio, Tunc Iuppiter perpressa Cupidinis buccula, manūque ad os suum relata combasit. Quandoque ponitur pro parte castidis, per quam

mittitur spiritibus, ita dicta, quod buccam tegat: unde & buccarū regmen à Castore appellatur. Castis enim caput, buccula autem barbaras partes armat. Aut certe pro summo galeæ cono, in quo desiguntur cristæ, quod buccæ parvæ habeat similitudinem. Inuenalis, Lorica, & fracta de castide buccula pendens.

Buccella, diminutivum à buccula. *Phrygiæ.*

Bucca, cæz. A bucca sic pro ore, & significat frustulum alicuius rei esui aptæ, quantum scilicet bucca commodè capit: quod & Bolos dicitur. [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Borene. Hifp. Bocado que cabe en la boca.*] Augustus Cæsar ad Tiberium, Ne Iudæus quidem, mi Tiberi, tam diligenter sabbathis id ieiunium servat, quam ego hodie servavi, qui in balneo demum post horam primam nodis, duas buccas manducaui priusquam vngi inciperem. Martialis lib. 7. Buccas dixit pro Buccas, vel Buccellas: Buccos (inquit) placenta sordidas linat nappas.

Buccellatum, Panis castrensis & frumentacei generis, [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Pan bisotto, pan bisortato, bisotto. Hifp. Vixaccho.*] de quo Spartianus scripsit, Pescennius Imperator prohibuisse pistoris exercitum sequi, ac iussisse milites omnes buccellato in locis pacatis accepto esse contentos. Aminianus verò sic scribit, Viginti dierum frumentum, ex eo quod erat in sedibus consumendum, ad vsum diuturnitatem excoctum, buccellatum, ut vulgò appellant, humeris imposuit libentium militibus. Vbi buccellatum accipere videtur pro pane nautico, quem vulgus *Biscutum* appellat. Dictum est ex eo, quod in buccellas, & quasi testellata frustra confectum sit. In Codicis volumine legimus, milites expeditionis tempore buccellatū primis diebus, mox lardum, carnem veruicini accipere debere.

Buccellarius, Suidas Buccellarios Gallogræcos fuisse scribit: & Buccellariorum regionem, Gallogræciam. Copiosius Alciatus libro 5. Disputat.

Buccina, n. penult. corr. Propriè est cornu recurvum, quod tubæ modo infaturata dictum à bucca: quum tuba significat. [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Cornu proma. Hifp. Buxina para tañer.*] Hieronymus ad Dar. Bucca vocatur tuba apud Hebræos: deinde per diminutionem Buccina dicitur. Varro, Orpheæ vocari iussit: qui quum eò venisset, citharā cantare iussus, buccinam infauit. Ovidius, -causa buccina sumitur illi. Tortilis in latum. Est quoque buccina pastoralis, qua oves & porci appellantur. Colum. lib. 7. Ad quem saturæ pabulo libenter recurrunt, quum pastoralis signo, quasi receptum canitur. nam id quoque semper crepusculo fieri debet, ut ad sonum buccinæ, pecus, si quod in sylvis subliterit, sepra repetere consuecat. Buccinas à tubis nonnulli sic distinguunt, quod illæ ex recurvis animalium cornibus tubæ ex ære, argenteove confici solent, ad animos militum & eorum infammandos. Apuleius certe lib. 3. Florid. buccinā manifestè à tuba fecerunt, quum ait, Si quidem vox hominis & tuba rudiores toruior, & lyre concentu variatior, & tubæ questu delectabilior, & fistulæ fusuro iucundior, & buccinæ significatu longinquior. Sepe tamen Buccinam pro tuba positam inuenimus, aut certe pro infumento tubæ simili, eundem in bellum usum habente. Cicero pro Muræ. Te gallos, istum buccinarū cantus exultantem actione instituit, ille aciem instruit. Buccina etiam non men oppidi in Sicilia, cuius meminit Dionysius, quo nomine etiā dicta est insula, Pontiani pontificis exilio, & morte clara.

Buccino, penult. corr. Buccina cano. [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Sonare di cornetto. Hifp. Tañer con aquella buxina.*] Varro 2. de Re rustica, Primum quum incluserunt, quum buccinatum est, aperunt, ut exire possint, &c.

Buccinator, Qui buccina canit, ad incitandos ad prælium militem animos. [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Sonatore di cornetto. Hifp. Tañedor de buxina.*] Cæsar 2. Bell. ciu. Qua re animaduersa Varus, & terrore exercitus cognito, buccinatore in castris, & paucis ad speciem castrorum in tabernaculis relictis, de cetera vigilia silentio exercitum in oppidum reducit. Per translationem etiam Buccinatorem pro laudatore ponimus. Cicero Tironi, Quod polliceris te buccinatorem fore existimationis meæ, sermo id, constantique animo facias.

Buccinum, n. Idem quod buccina, hoc est cornu recurvum, quod tubæ modo infatur, [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Buxina para tañer.*] Buccinum item conchæ genus, purpura minus, quod peris adhaerescit, & circa scopulos legitur. Plinius lib. 9. cap. 36. vno in loco veranque significationem expressit. Buccinum est, inquit, minor cōcha, ad similitudinem eius buccini, quo sonus eduntur: unde & causa nominis, rotunditate oris in margine incisæ.

Buccæ, per simplex c. Folliculus grani fabæ interior, qui albus est. Buccentaurus, *Buccentaurus, Buccentor*, Veneris, composita dictio à *Cæ*, quod magnam quiddam signat, & Centaurus, id est magna nauis Centauto insignita. Veteres enim colebant magnis rebus *per* syllabam præponere, à maiestate scilicet bouis.

Bucentes, [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Tassano. Hifp. Mostarda que abuyenta las vacas de rages.*] Tabanus à pungendis bubus, *phrygiæ* enim pungere significat. Latini hoc insecti genus Asilum vocant. Græci alio nomine *ingor*. Non dissimile est apibus, quibus maiore corpore, armatis præcipue infestum. De quo ita Virgilius in Georg.

Est locus Silari circa, illicibusque vitentem
Plurimus Alburnum volitans, cui nomen Asilo
Romanum est, æstrum Graiæ vertere vocantur:
Asper acerba sonans, quo tota exterrita sylvis
Disiungunt armenta.

Bucentrin, *Bucentrin*, Strimulus quo boves agitantur.

Bucephalus, *Bucephalus*, penultima correpta, quali bouis capiti: quo nomine dictus est equus Alexandri, ab aspectu toruo, seu ab insigni taurini capitis armo impressi. In cuius demostrii memoriam, Bucephalam India urbem cōdidit. Est etiam Bucephalus herba eadem cum tribulos ita dicta, quod bubuli capitis, imaginem referat duobus cornibus, & rictu. Vide Marcellum Virgilium in Dioscoridem.

Bucephala Plinio, *Bucephala*, Stephano, India oppidum est ad Hydaspem Riuum, ab Alexandro Magno conditum, & à nomine Bucephali cuius ita appellatur, qui ibi interfectus fuit, eo in prælio, quo Alexander Porum vicit. Vide Plin. lib. 4. cap. 20.

Bucephala 5, *Bucephala*, Portus est in sinu Saronico, non procul ab Æthra Peloponnesi: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 5.

Buccras, *Buccras*, Herba est Theophrasto, quæ notiore nomine *Ecnogras*, cum appellatur: ita dicta à figura feminis, quod corniculorum similitudinem quandam præ se fert. Vide Plin. lib. 24. ca. vlti.

Bucina 1. A, (quod hic pro sonis loco perperâ legatur) vide *BVT 1. A.* Bucina 2. A, Insula est exigua Siciliæ adiacens, à Lilybæo promontorio in Africam vergens. Vide Plin. lib. 3. ca. 8.

Bucolico 8, *Bucolico*, Laomedontis filius natu maximus, qui ex Abar barea Nympha Pedasum & Aescpū suscepit. Autor Homerus 6. Iliad.

Bucranium, *Bucranium*, Herba est, Galeno alio nomine Antirrhinon appellata. Vide Ruellium lib. 3. ca. 131.

Bucina, Vngarie, siue Pannoniæ metropolis est, non ita procul à Danubij ripa disita: olim municipium totius Germaniæ propugnaculum nunc Turcarum ditioni pareat, ut penè tota Pannonia. Germani vocant *Offen*.

Bucina 1. A, *Bucina*, penultima longa, Stephano Magnesiæ ciuitas, à Budeo quodam conditore dicta: qua etiam Minerua, quæ in ea ciuitate colebatur, Budea dicta est. Homerus *Bucina* appellat. Est & Bucina Phrygiæ oppidum Stephano.

Bucina 2. A, Gymnosophitarum apud Indos princeps extitit, quem illi ex virginis latere natum fuisse, credi voluerunt. Cælius Rhodiginus libro 14. capite 1.

Bucina 3. A, *Bucina*, Medix populi Stephano.

Bucina 4. A, *Bucina*, Scythiæ Europææ populi, non procul à Borysthene amne, Gelonis, Thusagetis, & Baslidis finitimi, quorum meminit Plinius lib. 4. ca. 11.

Bucina 5. A, *Bucina*, insulæ duæ prope Cretam insulam, ut scribit Plinius libro 4. capite 12.

Bucina 6. A, *Bucina*, à Ptolemy dicta creditur, Germaniæ ciuitas in Schlesia tractu, quæ hodie Vratislavia dicitur, vulgò *Breslau*.

Bucina 7. A, *Bucina*, Germaniæ urbs est, sub ditione Comitum Palatini: vulgò *Heidelberg*.

Bucina 8. A, *Bucina*, Promontorium est apud Salaminem. Stephano.

Bucina 9. A, *Bucina*, Ital. *Botta, rosso. Hifp. Fapo de furo.* Rana terrestris venenata. Virgilius 1. Georgic. Inuentusque cauis bufo, & quæ plerumque terrez Monstra ferunt.

Bucina 10. A, Amnis est Scythiæ Europææ, qui flexum Mæotidis secat, ut auctor est Pomponius Mela. Supra Bugen verò, amnes sunt Agarus (quem Sagarim Ovidius nominat) & Lycus, clarissimi, Ptolemy. Plin. aurore lib. 4. c. 12. Buges lacus est, non fluuius, à Coreto Mæotidis sinu petroso discissus dorso, & fossa in mare emissus.

Buglossum, siue Buglossos, [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Bortina, bortagina. Hifp. Bortina, bortina.*] Herba est officinis & herbariis *Boragini* nomine nota: diuersa ab ea quam vulgus hodie *buglossum* vocat, nam ea Cichon est, siue Buglossum maius. Dictum autem est Buglossum à lingua bubuli similitudine. Alio nomine Euphrosium dicitur, propterea quod in vinum deiectionum hilaritatem pignere creditur. Vide Plin. lib. 2. c. 8.

Bugones, *Bugones*, à Græcis dictæ sunt apes, quoniam ex botæ putrefactis nasci perhibeantur. Varro de Re rusti. lib. 2. ca. 1.

Bulapathum, *Bulapathum*, Herba est ex Lapathi generibus, ab oxylapathico sola radicis altitudine differens. Vide Plin. lib. 20. ca. 21, & Ruellium lib. 2. ca. 49.

Bulbine, es, teste Plin. lib. 20. ca. 9. Herba est, porraceis foliis, tubicundo bulbo, quæ vulneribus mixta in modis utilis est. Officina: Maurorū vocabulo *Bubigerum* appellant, teste Ruellio lib. 2. cap. 100.

Bulbito, as, penultima correpta, *Bulbito*, Puerili stecore fædo. Vide in dictione Bubino.

Bulbus, *Bulbus*, Ital. *Cipolla maligia. Hifp. Pa ciero genere de cebolla.* Latine Allii agrestis, siue Allii maritimi, caulum & folia habens lilio simili. Hæc apud genus est non abhincile Ascalonix, quod veneni impendit excizat. Martialis lib. 12. Quum sit anus conuuium, quum sint tibi mortua mēbra, Nil aliud bulbis quam satur esse potes. Colum. lib. 10. -queque viros acunt armantque puellas, Iam Megaris veniit genitrix semina bulbi. Generaliter verò apud idoneos auctore bulbi sunt radices rotundæ, membranis suis tunicatæ, siue pluribus capitulis coagmentatæ, vno folliculo omnes ambiente, siue quadamcūque distincte separantur: cuiusmodi sunt croci, narcissi, colocasis, scille, & arundinam. [*Ital. Scalogni che nascono con più capollette attaccate insieme. Hifp. Quilguera raxa como de cebolla.*] Pallad. Nunc & liliorum bulbos ponimus, vel illa autē habita farriemus summa diligentia, ne oculos circa radices nascentes, & minores bulbos sanctemus, qui à matre subtrahunt, atque in alios digesti ordines, noua liliata formantur. Idem, Violatum plantæ & croci bulbi ferendi sunt. Varro & Apicius ita scribunt, Aqua decoquant bulbos, qui veneris vsum quærunt. Ex bulborum genere Cato maximè celebravit Megaricos: ita dictos, quod è Megaride Attici agri regione mittentur. Alij Scillā nobilissimam faciunt, medicamenti, & aceto exacuendo naram. Vide Plin. lib. 19. ca. 5.

Bulbosus, adiect. *Bulbosus*, vt Radix bulbosa, in qua bulbi conspiciuntur, quales in radicibus arundinis. Plin. lib. 1. ca. 17, Semipedali radice, bulbosa, molli, tribus aut quatuor agnatis.

Buleuta, ex, *Buleuta*, Ital. *Configliere, senatore. Hifp. Confijero, senador.* Latine dicitur consiliarius, senator, de cuius à *Buleuta*, senator, consilium. Plin. in Epist. Claudiiopolitanæ quoque in depresso loco, imminente etiā monte, ingens halnecum defodiunt magis quam ædificant, & quidem ex ea pecunia, quam Buleuta addunt beneficio tuo.

Buleuterion, *Buleuterion*, Ital. *Luogo di sala dove si fanno i consigli, corte.* Hifp. *Senado, lugar donde se dan los consejos.* Græci vocat adificiū amplum, consilii publicis destinatū. Latine Curiam vocare possumus. Cic. 4. Ver. Deinde ut in curia Syracusis, quem locum illi Buleuterion vocant. Plin. lib. 36. cap. 15. insignit buleuterion Cyrici fuisse tradit, sine ferro clauo, ita disposita contignatione, vt eximerentur trabes sine sulcatis, ac reponerentur: quod item Romæ in ponte Sublicio religiosum fuit, posteaquam Coriut Horatio defendente ægrè reuulsus est.

Bulga, g, auctore Festo, Sacculus erat ex corio, aut alia materia cōfectus, quo circumferebant peregrinantes pecuniam, aut alia via necessaria: à Græcis ab equis, quibus ferebatur, *bulga* appellabatur. [*Phrygiæ, Phrygiæ, Ital. Bulga, bulga.*] Hifp. *Bulga, bulga de cuero.* Lucil. Sat. lib. 6.

Cui

Cui neque iumentum est, nec seruus, nec comes vilius, Bulgam, & quicquid habet nummorum, secum habet ipse. Cum bulga cenat, dormit, laus: omnis in vna. Spes hominis bulga: hac deuincta est cetera vita.

BVLGARIA, a recentioribus appellatur Europæ regio supra Thraciâ, inter Danubium & Pontum Euxinû sita, Dacia & Moesia contemina. **Hinc Bulgari dicti**, qui eam regionem incolunt.

Bulimia, [*Bulimia, ὀρεξίμια*]. Ital. *Gran fame*. Hisp. *Grande hambre*. Immodica appetentia interpretari potest, quum scilicet cibo quâtolibet sumptio fames non exstinguitur. Compositur ex *βῆ* particula, quæ magnû quid indicat in compositione, & *λίμης* fames. **Est & Bulimia**, siue Bulimos, Galeno 2. Aphor. orificii ventriculi morbus, & casus appetentie, ex frigidityte exteriori, qui à fame quidem inchoauit, sed non habet eam amplius adiunctam. Et in hoc differt ab appetentia canina, quæ perpetuò cibum appetit, sumptumque statim euomit.

BULONIA, Phocidis oppidum inter Patnâdon & Heliconē situm: ita dictum à Bulone conditor. Hinc **Bulij** & **Bulienfes**. Cicer. in Pisonem, Parthenij & Bulienfes illi.

Bulla, [*βύλλα, βύλος*]. Insigne erat triumphantium, quum in triumpho præ se gerebant, inclusis intra eam remediis, quæ crederent aduersus inimicidum valentissima. Hinc deductus mos, vt præterea, *βύλλον*, quæ magistratum erat, etiam in vfu puerorum nobilium vsurparetur ad omen & vota conciliandæ virtutis, ei similis, cui primis in annis munera ista cesserunt. Erat hæc bulla rotunda (vt Macrobius scribit) in cordis figuram formata, quum ante pectus annexebant in collo, vt bullam insipientes, ita demum se homines esse cogitarent, si corde præstarent. Romani deposita adolescentia eam exuebant. **Dicta est autem Bulla**, teste Macrobio, *βύλλον*, quod est a consilio: quod efficitur illius ætatis imperus, consilio præcipue esset regendus. Primus autem Tarquinij Prisci filius, quod se in bello viriliter gessisset, bulla aurea donatus est, & toga prætexta. Deinde omnibus pueris facta est communis, quorum patres Curulem magistratum gessissent. Libertinorum verò filiorum in collo pro bulla decore gestabant. Acon. Bulla suspendi in collo infantibus ingenuis solet aurea, libertinis scortea, quasi communis pectus puerile. A cuius rei specie (Plutarcho autore in Problem.) dicta bulla [*βύλλον*]. Ital. *Ampolla*, *fragolina d'acqua*. Hisp. *Bulla de ampolle*. Iustum quidam excrēscere tam in aqua quâ bullit, quum in vrina quum spumam facit, & repente euascescit. Ex quo etiam proverbialiter apud Varonem dicitur, Homo bulla, quod scilicet similis bullæ vita hominis sit fluxa, & momento caduca. Plaut. in Asin. accepit bullam pro capite elauorum, iussit in splendorem dari bullas has foribus nollis. Nam elauorum capita more bullæ quasi turgentia formata sunt, & splendent ad fores decorandas. Sic Cicero tradit Vetrem bullas aureas, ex valuis templi magnificentissimis abstulisse. **Bullæ** etiam dicuntur ornamenta, quibus cingula decorantur. Calphurn. in Bulo. Alternat vitæ lateralis cingula bullas. **Apud Apuleium lib. 5.** accipitur pro ornamentis illis orbicularis extuberantibusque, quibus tanquâ oculis ephippia equorû, & pectoralia, & habent exornari solent: aut enim, Bullis multis aureis inocularum, veluti stellis relucemem.

Bullula, diminut. Parua bulla, [*βύλλυλα*]. Cels. lib. 2. de Vrina, Aut si quasdam, inquit, maculas repræsentet, vt si bullulas exierit.

Bullatus, ita, tum, Bulla insignitus. [*βύλλυτος*]. Vestis bullata, in qua erat bulla. **Accipitur** pro inani, tumido, & inflato. *βύλλυτος*, *βύλλυτος*. Perfluus, Non equidem hoc studeo, bullatis vt mihi nugis. Pagina turgescat.

Bullio, is, iui, itum, [*βύλλω*]. Ital. *Bollire*. Hisp. *Bullir como la que hierne*. Significat feruere, dictum à bullis, quas in aqua feruida videmus. Celsus lib. 5. cap. 19, Aut spumæ argenti filibra, ex olei hemina, & aquæ marinæ altera, cocta donec bullire desierit, cui paulum ceræ sit adiectum. **Quuius compositum est Ebulire**, *εβύλλω*, effervescere, & inter bulliendum effundi, sicut aqua in aheno calefacta ebulliens, non seipsam caput, led intumescit, & effunditur. **Per metaphoram accipitur** pro iactare, vel ostentare. Cicero 3. de Finib. Dixerit Epicurus, semper beatum esse sapientem, quod quidem solet ebullire nonnunquam. Idem 3. Tuscul. quæst. Qui se virtutes ebullire volunt, & sapientias, nihil aliud dicent.

Bullo, as, Idem quod Bullio. *εβύλλω*. Cato de Re rust. Vinum Græcum sic facito: Multo quadrantalita viginti in ahenum, aut plumbum infundito, ignem subdito, vi bullabit vinum, ignem subducito. Plin. Magna signa sunt vrinæ bullantis, & crasse. **Sic Ebullo**, id est erumpo, crepo. Perfluus, O si ebullit parui præclarum funus.

BULLARIA, Liberum est Numidia oppidum, teste Plin. lib. 5. ca. 1.

BULLIVM, *βύλλιον*, Britannia insulæ oppidum, apud Ptolemaum libro 2. cap. 3.

BULLIONAS, Barbari incolæ Macedonia, dicente Plin. lib. 4. cap. 23, Apollonia quondam Corinthiorum colonia, vti n. paulum à mari recedens. Cuius in finibus celebre Nymphæu accolunt Barbari, Amanres, & Bulliones. Hæc Plinius.

BULLIS, idis, *βύλλης*, Oppidum in ea parte Macedonia, quæ mari Adriaciadiacet, non procul ab Apollonia, teste Ptolemaio lib. 3. cap. 13. Plinius Bullidentam coloniam vocat, lib. 4. cap. 10. & populos ipsos Euliones, lib. 3. cap. 13.

BULLIVM, *βύλλιον*, Oppidum Liburniæ, non procul à Drilone fluuiio, Ptolemaus lib. 2. cap. 17.

BULLIVM, *βύλλιον*, Libyæ Cyrenaicæ oppidum, apud Plin. lib. 5. cap. 5.

BUMAMMA, siue (vt apud Macrobi. lib. 3. Saturnal. ca. 3. legitur) Bumammia vna, est eadem quæ & Bumastus dicitur. Vide in sequenti dictione.

BUMASTOS, *βύμαστος*, feminini generis, Vux genus, crassioris mammae cuiusdam modoinnascens: si autem augmentatiua particula, & *μαστ* mamma: quasi magnam mammam dixeris. Plin. lib. 14. cap. 1, Tument verò mammarum modo bumasti.

BUMELIA, *βύμεια*, Fraxini species in Macedonia amplissima & lentissima, cuius folia contra serpentes succo expresso ad potum, & ientissima videris maxime profunt. Plin. lib. 18. ca. 13.

BUNIAS, adis, *βύνιας*, Napi species est, dicitur à Buniio. Plin. lib. 20. cap. 4, duas napi species facit, quarum altera Bunion, altera Bunias vocatur.

Bunion autem angulosi foliorum caulibus esse tradit, eiusque decoctû purgationibus feminarum, & vesicæ, & vrinæ vtile esse: idque Dioscorides à Romanis Scopam regiam vocari asserit. **Buniada** autem idem Plinius raphano, & rapho simile facit, cuius semen antidotis, quæ contra venena sunt, admisceri tradit. Hodie Bunias napi nomine nulli nō cognita est. **Bunium** autem id esse, quod vulgus Gallorum *Carpetanum* herbam vocat, plerique suspicantur. Verumque autem generis appellatio à rumente radici figura tractum videretur. Nam colles, tetræque, rumores *Bunio* Græci appellant. Napum autem Buniadis nomine ne Columella quidem ignorauit, qui sic scribit lib. 10, Atque Amiteoniensis defertur bunias aruis.

BUNION, Vide **BUNIAS**.

BUNITIVM, *βύντιον*, Vrbis Germaniæ in climate magis Septentrionalide qua Ptolemaus lib. 2. cap. 11.

BUNIVS, *βύνιος*, Illyridis oppidum est: cuius gentile est Bunnus, *βύνιος*. Stephanus.

BUPÆDAS, *βυπέδας*, Magnos pueros dicunt Græci, qui fecerunt sinem excelsendi. Latini vocant Exoletos.

BUPALVS, *βυπάλος*, Pictoris insignis nomen, qui quum Hippocrati Poëtam deformi figura pictum omnium risu exposuisset, tam mordacici ab eo carmine fuit perfrictus, vt laqueo vitam finiret. Horat. in Epod. Qualis Lycambe sperus infido gener, Aut acer hostis Bupalos. Bupalus huius meminit & Plin. lib. 36. cap. 5.

BUPHIA, *βυφία*, Sicyoniæ vicus apud Stephanum.

Buphonum, *βυφώνιον*, Genus herbe, quæ à bobus deuorata anginem procreat, colique necat. Græce quippe *βύφον*, dicitur mors. Hanc herbam quidam Camelotram vocant: illi Cynozolon, quod ferore eius ricini & canum auribus decidant. *βύφον* enim canis, *βύφον* ferere. Vide Plin. lib. 2. cap. 18, vbi tamen Vlophonum legitur, non Buphonum.

Bupthalmus, *βυφθαλμος*, Herba est, quam Romani Bosiarum appellauere, cauliculis teneris & subrenibus, foliis feniiculi, floribus luteis, maioribus quàm anemididis, & bubulorum oculorum similitudinem referentibus: vnde & nomen accepit. Vide Plinium lib. 15. cap. 8.

Bupthalmos etiam apud Dioscoridem recensetur inter appellationes Sedi, siue Semperviuu maioris.

Bupleuron, *βυπλέρον*, Herbe nomen, quum sic describit Plinius lib. 11. cap. 22, Bupleuron in sponte nascentium herbarum numero Græci habent, caule cubitali, foliis multis, longisque, capite anethi, laudatum in cibis ab Hippocrate in Medicina, à Glaucione & Nicandro.

BURIA, *βύρια*, Epzorum oppidum, Elidi finitimum: cuius meminit Homerus in Catalogo nauium. Plin. lib. 4. cap. 5, Achaiæ propriè dictæ annuerat.

BUPRESTIS, *βύπρεςτις*, vt scribit Plin. lib. 30. cap. 4, Animal est ex genere cantharidum, scarabeo longipedi simile, venenatum, rarum in Italia: saltiliter inter herbas bouem maxime, vnde & nomen inuenit. Apud Iurecon sul. Titulo ad legem Corneliam, feribitur, Si cui temere pigmeccarum dederint pytiocampas, aut buprestes, quæ ambo venenata sunt, teneri pena legis Corneliæ de sicariis & veneficiis. **Est & Buprestis herbe genus**, quum in laudibus ciborum habere. Vide Ruellium lib. 2. ca. 127.

BURA, siue Butis, Pars aracti posterior, quæ manu bubulicetetur: ita dicta, quia *βύρα*, quod ad similitudinem bubulæ caudæ sit incuruata. *βύρα*. Varro lib. 1. de Re rustica, Et sepe fracta bura relinquunt vomeres in aruo. Virg. lib. 1. Georg. Continuo in syluis magna vi flexa domatur. In Buri. **Fuit item Bura**, *βύρα*, Achaiæ propriè dictæ vrbis, ad sinum Corinthium sita, olim florentissima, nunc vna cum Elice vicina vrbis, maris impetu hausta: de quo Ouid. lib. 1. Metamorph. Si quæras Elicen, & Buran, Achidas vrbes, Inuenies sub aquis: & adhuc offendere nauæ Inclinata solent cum maxibus opida meris. Plin. lib. 5. cap. 22, Pyrrham & Antistam circa Mæotim pontus abstulit: Elicem & Buram in sinu Corinthio, quarum in alto vestigia apparent.

BURCHANA, Insula (vt lib. 3. cap. 13. Plinius docet) in Oceano Germanicâ Romanis Fabaria, à frugis similitudine sponte provenientis appellata.

BURDIGALA, *βυρδιγάλα*, siue (vt apud Suidam legitur) Burdigala, *βυρδιγάλα*, Galliarum Aquitanicæ vrbis clarissima, Ausoni Poëtæ patria, Strabo Burdigalliam appellat, Vulgo, *Bordeaux*.

BURDO, Dicitur qui ex egro & aîna natus est. [*βύρδος*]. Ital. *Stulo nato di cavallo & asina*. Hisp. *Burdigano hijo de caballo & asina*. Vtitur hæc vox Vlpianus Iureconsult. de Legat. litem legato.

BURDIA, *βύρδια*, Galliarum provincie Celticæ, ducatus titulus insignis, quum antea sub Regibus fuerit: qua Burgundi, & Burgundiones. Eam olim Sequani ac Hedui tenuerunt. Burgundiones Plin. lib. 4. cap. 14, inter genera Germanorum ponit: sic enim scribit, Genera Germanorum quumque, Vindelici, quorum pars Burgundiones, Varrini, Carini, Guttones. Vulgo *Burgundi*.

BURDIA, *βύρδια*, Plin. lib. 3. cap. 21, populi Illyrici sunt, Scultinis & Albonensibus finitimi.

BURTHANICUM, Genus vasis, Festo.

BURTHANITA, Genus potionis, hæc sapa mistum, à rufo colore nomen ductum. Festus.

BURTHUS, [*Ital. Rosso. Hil. Roxo & bernejo*]. Color à veteribus dicebatur, qui hodie Rufus dicitur, Græci enim *βύρθος* rubrum, seu rufum vocant, vnde qui ex prælargâ potatione rubescunt, Burthi, siue Byrthi sunt appellati: & Burthi, veltes rufi coloris.

BURSA, *βύρσα*, Hispaniæ citerioris populi sunt, Calaguritani, & Complutrenses vicini. Vide Plin. lib. 3. cap. 3.

BURTHANITA, Apud Ptolemaum lib. 2. cap. 6, l'hergerum ciuitas est in Hispania Tarraconensi. Vulgo, *Burthano*.

BURTHANITA, Herod. lib. 1, populi sunt Medorum, quos subegit Dioces. Burselinum, *βύρσαλινον*, Herba est satiuo apio similis, solâque caulis breuicæ, & rufa radice ab eo differens. Autor Plin. lib. 20. cap. 12.

BURTHANITA, *βύρσαλινον*, Ficus erat præcipue magnitudinis, sed satuo sapore, quæ alio nomine Marisca dicitur. Ex Festo.

BURTHANITA, pen-prod. *βύρσαλινον*, Neptuni & Libyæ filii Epaphi filius, crudelissimus Aegyptiorum tyrannus fuit, quo tempore Danaus Argivus impe

Country	1950	2000	2050
Japan	15	22	28
Germany	12	18	22
France	10	15	18
Italy	8	12	16
Spain	7	10	15
Canada	6	9	14
Sweden	5	8	13
United States	4	7	12

exempla Mecenij vxorem, quod vinum bibisset de dolio, interfectam fuisse a marito, cumque cardis à Romulo absolutum. Inde dicimus aliquid quem commississe eadem. Huius diminutivum est Cædicula.

Cædya sylva. A cædendo dicta, quæ scilicet religiosa non est, sed quoties opus est, ad ignis vel ædificiorum usum cæditur. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *salva da tagliare*. Hisp. *Bosque que se corta o pade cortar*.] Plin. lib. 3. ca. 4. Cædruz palmarum sylva. Contra Incidua sylva dicitur, quæ non cæditur. Eiusmodi erant Lucii religiosi, quos violare nefas erat, qualem describit Lucanus Pharsaliae lib. 3, Læus erat longo nunquam violatus ab iuove, &c.

Cælatura, Vide Cælatio.

Cælebs, generis communis, Vir sine vxore, aut mulier sine marito videtur. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Nuovo uer donna non maritata*. Hisp. *Varón soltero o muger soltera*.] Dicitur cælebs (vt inquit Hieronymus) quod cælo dignam vitam agat, qui coitu caret. Angust. Cælebs qui non habet vxorem, vel quæ non habet maritum, qualia sunt numina in cælo, quæ obsequio coniugis sunt, si ageretur non attendamus. Hi accipiunt Cælebites non tam pro vxore carentibus, quam pro castis & omni vnece abstinentibus. Sed proprie dicitur Cælebs, qui vxorem non habet, etiam si concubinas habeat. Nam Cælebs & Maritus contraria sunt. Martialis lib. 12. Corruptis sine talione cælebs. Hoc est corruptis alienas vxores, quum ipse viuas in cælibatu, nec habeas vxorem, quam illi vicissim possint corrumpere. Quintil. Nam clarus, an obsecutus magistratus, an priuatus; ciuius, an peregrinistis liber, an seruus; maritus, an cælebs; patrens liberorum, an orbis sit. Cic. de Legib. Cælebites esse prohibent. Ingedizimus Torum cælebem, & vitam cælebem, actam in cælibatu. Quid. Quæ si non fuerat, cælebs re vita deceret.

Cælibatus, uis. Pro vita, quæ agitur sine vxore. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Lo stato di celibato*.] Dicitur non esse maritatus. Hisp. *soltero de no fir casado*.] Mart. Constituit Mercurius pellere cælibatum. Sucto. Verum amissa vxore Lepida, doctusque ex ea liberis, mansit in cælibatu.

Cæli & Tinnii, Populi Umbrie sunt, qui à Plin. lib. 3. cap. 14. in sexta Italia regione collocantur.

Cælia, potus genus ex frugibus confecti: cuius meminit Plinius libro 22. cap. 17.

Cælibaritis hasta dicebatur, quæ caput nubentis comebatur, quæ in corpore gladiatoris occisi steterat, vt sicut illa coniuncta fuerat cum corpore gladiatoris, sic eum viro noua nupta esset copulata. Festus.

Cæli & Tinnii, Mons vrbis Romæ ex septentrionalibus montibus dicitur. Thucyd. dicitur: quod Romulo aduersus Latinum regem cum auxiliariis venerit: à quo Cælimontia, aut Cælimontana porta. Hunc montem Tullius Hostilius vrbis addidit, ibique ipse habitauit, quod frequenter habitaret, vt inquit Lilius. In eo habitauit Ennius poeta. Fuit & Cælius nomen patris Saturni.

Cæli & Tinnii, Oppidum Calabriae, non procul à Brundisio, apud Plinium lib. 3. cap. 17.

Cæli & Tinnii, Orator acerrimo ingenio fuit, discipulus Ciceronis, de quo erat illud Quintiliani elogium. Longiore illum vita, & meliore mente dignum fuisse. Hic postea ab Attiano quodam accusatus, quod cum Catilina conspirasset in perniciem Reip. quodque aurum à Clodia Clodiorum extorsisset, eique venenum propinasset, defensio est à Cicerone elegantissima illa Oratio, quæ hodie quoque habetur in manibus. Alius fuit Cælius Pontius, Prætor vrbis, cui ius dicenti, quod picius capiti eius infunderet, ab Aursipie responsum est, dimissa aue, hostium videram fore occisam, Reipublice cum ramen interiturum, qui eam occidisset, inquit, tamen aue occidit, unde nō ita multo post cum quadraginta suis familiaribus hominibus est interfecit.

Cælo, a, sculpo. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *sculpare*.] Antiqui. Hisp. *Labrar de buil*.] & fin. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *sculpare*.] Cælo, a, de Diuinitate. Hanc speciem Praxiteles cælatum argenteum, & noster expressit Archias veribus. Virg. Cælatumque in auro facta virum. A quo Cælati vasa dicuntur, quæ veteres Ancæa vocabant, quod circumcidendo stant. Cælo, a, a, a, ipsum instrumentum, quo quippiam cælatum. Plin. lib. 3. 3, construxit hoc verbum instat eorum, quæ pretium signant. L. Crassus inquit, orator duos scyphos habuit. Menotris artificis manu cælatos, scilicet centum: confectionis est tamen, nunquam se his vii propter vetustitatem ausum.

Cælatura, a, est cælandi, aut ipsa sculptura & incisio. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Intagliamento*.] Cæla diuina labor. Hisp. *obra de fincel*.] & la arte de fincelar. Plin. lib. 19. cap. 4. Superque pulcherrimum operibus, & cælatum viuere. Idem lib. 35. cap. 12. Qui placent matrem statuaria, sculpturaque, & cælatura esse dixit.

Cælator, oris. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *sculptore*.] Antiqui. Hisp. *El que labra de fincel*.] Quintil. lib. 4. cap. 4. Cælator cælo desyderat, & pectus pecticilla. A. Argenti cælatores. Plin. lib. 34. cap. 8.

Cælamen, inis. Idem quod cælatura. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *sculptura*.] Ouid. 1. 3. Metamorph. - neque enim clypei cælamina nouit Oceanum, & terras, cumque alto sydera cælo.

Cælo, cællis, diphthongo, & gemino il, scriptum, Verbum antiquum, & quo solum in compositis vniuersum, significat percutio, aut frango. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Percutere*.] Antiqui. Hisp. *Herir*.] Perteritum facit Cæcelli, vel culli, & supinum Cullum. Hinc sunt composita Percello, Procello, & Recello. Percello, idem est quod percutio, pulso, & frequenter ad animum transfertur. Terent. in Andr. Percussit illico animum. Procello idem est quod propello, vel euenio. Inde Procelia de quo suo loco dicemus. Item Recello idem quod reclino. Est & Cello, sine diphthongo scriptum, de quo vide infra.

Cæli & Tinnii, Thracie portus apud Plin. lib. 4. cap. 11.

Cællus, Vide Cællus.

Cællum, Instrumentum, quo vniuersum argentarij, dum vasa sculpunt, aut quo sculptores, aut statuarij vtuntur in ligneis, aut lapideis simulachris sculpendis. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *sculpo*.] Antiqui. Hisp. *fincel*.] & b. l. Vnde est illud, Cælo fabricata Myronis.

Cællum, [Axiop. 1. l. 1. Ital. & Hispanice, *Cielo*.] Vno nomine dicitur tota illa mundi pars, quæ est supra elementum ignis, quam philosophi Aethera appellant: dictum à cælando, hoc est occultando: quod inferiora omnia cælet, & regatur à stellarum imagine quæ in eo quodammodo ex-

latz apparent. Ambrosius lib. Hexam. Cælum, quod impressa stellarum lumina habeat, quasi Cælatum appellatur: sicut argentum, quod signis eminctibus resurgit, cælatum dicitur. Varro Cælum, quasi cælatus, hoc est caui, dictum putat: sic per æ, diphthongum scribendum videtur. Cic. pro Pomp. Pœpeum omnes, sicut aliquem nō ex hac vrbē videtur, sed de cælo lapsum inuenit. In cælo esse metaphoricis dicitur, pro eo quod est numeris omnibus forticem esse, & summis laudibus celebrati. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Item in cælo ferre vel rollere*.] Est summis honoribus afficere. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Item in cælo ferre vel rollere*.] Cic. Att. lib. 3, Salamini nos in cælo decreuit suis sustulerunt. De cælo detrahere, Est de summo honore gradu deturbare. Cic. 6. Philip. Collegam de cælo detraxi. Philosophi, decē cælos esse dixerunt, quorū septē à planetis appellauerunt: octauum, sydereum, seu stellatum: nonum verō, quō nescirent cuius conditionis esset, vocauerunt cælum aequē, crystallinūque, nō à frigiditate, sed transparentia, quod per illud sydera apparent, & pellucant. Decimū locum sibi vendicat cælum illud, quod vniuersum philosophi putantes, Primū mobile vocauerunt. Vndecimū cælo beatorū sedes, ab Ethnicis philosophis ignoratū: quod idcirco Theologi Empyreum vocauerunt, non quod calore, sed splendore & claritate cæteris antecellat. Sunt igitur vndecim cæli, scilicet cælum empyreū, primum mobile, cælum crystallinum, cælum stellatum, cælum Saturni, cælum Iouis, cælum Martis, cælum Solis, cælum Veneris, cælum Mercurij, & cælum Lunæ. Hæc fusi tractantur in lib. de Cælo ab Aristotele. Cic. 4. Tusc. Cælum hoc in quo nubes, imbres, ventique coguntur, quod & humidum, & caliginosum est propter exhalationes terræ. De cælo igitur, est fulmine afflari. Cic. lib. 2. de Diuin. Summanus de cælo iocus. De cælo seruare, Est cæli statu obseruare, auspicijs obnuntiare. Auspicijs enim non nisi sereno cælo, ita cælo: contra fulmine aut pluuia turbabantur. Cicero in Vatinius, Quod eo die scires de cælo esse seruatum. Idem Attico lib. 2, Milo pro. scripsit se per omnes dies comitiales de cælo seruatum. Plin. lib. 1. cap. 37, cælum capitis, cranium videtur appellasse, eo quod caput totū eo tegatur, vt inferiora hæc cælo: hoc inquit est viscerum excelsissimum, proximūque cælo capitis, sine carne, sine cute, sine foridibus. Interdum Cælum sumitur pro aëre. Virg. 1. Aeneid. Maria ac terras, cælestium profundum. Idem Georg. 1. & varium cæli prædicere morem. Vbi Seruius Cæli, id est aëris. Lucret. In hoc cælo qui dicitur Aër. Plin. lib. 2, Et hoc Cælum appellauerunt maiores, quod alio nomine Aëra. Hinc grandines sunt, & pruinae, imbres, procellæ, turbines ventorum. Cælum antiquissimum deorum fingunt Poëtae, qui Terra sorore in matrimonium ducta, Saturnum, Bruttum, Dogana, & Atlanta genuit. A cuius nomine formosissimum supremum corpus Cæli dicunt fuisse appellatum.

Cælestis, ste, Diuus, diuinus, de cælo existens. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Celeste*.] Hisp. *Celestial*. Virg. 1. Aen. Tæne animis cælestibus iræ. Liu. 4. ab Vrbe, Sicelitate eo anno plurimū laboratū esse: nec cælestes modo defuerunt aq̃, sed terra quoque ingenito humore egens. Cælestes etiam substantiue dicimus pro cælestibus, & diis superis. Cic. 6. Philip. Quid est, quod de voluntate cælestium dubitare possumus? Idem 2. Offic. Hercules, quem hominū fama beneficiorum memor in cælestium concilio collocauit. Cælicola, Qui vel quæ cæli habitat. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Habitator del cielo*.] Hisp. *Morador del cielo*. Virg. 2. Aen. Me sic cælicola voluisti ducere vitam: Cælicus, a, um, de cælo. Idem est quod Cælestis, Cælica regna.

Cælis, Athlantis epitheton est, quem poëta ob insignem Astrologie peritiam boxerum sustinere cælum. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Cælis*.] Virg. 6. Aen. - vbi cælis Atlas Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.

Cælies, cælitum, pen. cor. Diu cæles, qui cælum inhabitant. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *Di cæles*.] Hisp. *Los dios del cielo*.] Cælum autem appellabant veteres, illam mundi partem, quam nos Aethera, siue Aethetū mundum vocamus: hoc est omne illud, quod est supra elementum ignis. Vnde Solem & Lunam, & cæteros planetas inter deos cæles, numerabant. Cic. 2. de Diuinat. Ego deum genus esse semper diui, & dicam cælitum. Idem in Som. Scipion. Et grates, inquit, tibi ago summe Sol, vobisque reliqui cæles. Legitur & apud Ouid. 3. de Ponto, singulare Cæles: Quale tamen potius de cæle, Brute, reueri Vestra procul positis carmen in ora dedi. Vbi vocat Augustum Cæstem.

Cælitus, pen. cor. aduerbium, Significat de cælo: sicut Diuinitus, à Deo. [Axiop. 1. l. 1. Ital. *De cælo*.] Hieronymus, Tandem cælitus inspiratus, præcisam morsu linguæ in osculantis se faciem expuit.

Cæmentum, a, l. Ital. *Pierre & simile materia da murare*. Hisp. *Cimiento*.] de pared de piedra manpuella. Ita cæto, vt quidam putant. Sunt enim Cæmēta, omnis rudior materia, quæ ædificia confurgunt: quales sunt rudes lapides nulla arte ad ædificium accommodati aut politi, sed quales inueniuntur temere congesti. Fodinas quoque rustici Campaniæ Cæmentarias appellant. Lilius, Nec erat difficile murum subire, quod cæmentum non calce durata erat, sed interlita luto, struere antiquo genere. Colum. lib. 9, Sub porticibus quadratæ hæc cæmentis, vel etiam laterculis extruuntur. Aliquando ponitur pro ipso opere, id est ædificio, quod structo lapide erigitur. Plinius, Pallidus lapis in cæmento raro vtilis: licet enim contra iniurias fortis, ad structum tamen infidelis est. Interpretatur vtiq̃ in Bibliis pro calce, aqua, sabulose fermentata. Habuerunt lateres pro faxis, & bitumen pro cæmento.

Cæmentarij, a, l. Ital. *Cementarij*. Dicuntur Cæmentorum, hoc est ædificiorum, quæ ex lapidibus sunt, structores, quos Fabros murarios appellant.

Cæmenticijs, a, um, Quod ex cæmento est vt, Parietes cæmenticij. Vitru. lib. 2. cap. 8, Itaque pilis lapideis, struuntur testaceis, parietibus cæmenticijs altitudines extruunt.

Cæne, a, l. Ital. *Cæne*. Sinus Laconici oppidum, non procul à Tenaro promontorio. Hinc Cænetis portus, apud Plin. lib. 4, & Cæneus Iupiter dictus est. Ouid. Victor ad Oechalia Cæneo sacra parabat. Vota Ioui. Cæne item parua quædam insula in mari Siculo in Africam versa, cui vicina est Gaules & Melite, Plinio scribitur lib. 3. cap. 8.

Cæne, a, l. Ital. *Cæne*. Promontorium est Euburæ ad Septentrionem, de quo Plin. lib. 4. cap. 12.

Cæne, a, l. Ital. *Cæne*. Elari filius, à prima ætate puella, fuit forma venustissima, adeo vt Neptunus illi forma tractus, cum ea concubecit: mercedē autē cōcubitus pectus illa in cæto vitum mutauit, & esset inuoluptu-

bilis: quod factum est. Ceterum quum postea Caneus superbia elatus
 cōtēptis diis, inberet Lapithas, quibus imperabat, per hastam suam
 iurare, Jupiter illius superbiam ultus est. Nam pugnant cum Centau-
 ris, quum ferro violari non posset, tanta arborum mole oppressus est,
 ut viuis sub terram detrunderetur, atque hoc modo interit. Post mor-
 tem autem in aeuum mutatum dicit Ouid. lib. 12. Metamorph. salu-
 Maxime vir quondam, sed auis nunc vnica Caneu. Virg. verò lib. 6.
 Aen. post mortem in sexum rediisse dicit. Et comes & iuuenis quondā,
 nunc fœmina Caneus. Rursus & in veterem sarō reuoluta figuram.
 C A E N I C A, Thraciæ regio, Plinio autore lib. 4. cap. 11.
 C A E N I N A, à Plinio inter Latij oppida nominatur, lib. 3. ca. 5. Hinc Cae-
 nenses populi, à Romulo victi, ut est videre apud Liu. lib. 1. ab Urbe
 C A E N I S, (ut fabulatur Ouid. lib. 12. Metamorph.) Thessalica puella fuit,
 quæ à Neptuno compressa, ab eo muneri loco impetrauit ut in vitum
 transformaretur, nullique vnaquam vulneribus posset fauciari. Muta-
 tio itaque fecit etiam nomen mutari, & ex Camide factus est Caneus.
 Hic in prælio Lapitharum, quum nullo teli genere ladi posset, conge-
 sta arborum mole, obrutus est, & in Canidem aeuum transformatus.
 C A E N I T R S, pen. prod. Achæiæ portus fuit, non procul à Saronico sinu,
 querno nemore exornato. Plin. lib. 4. cap. 5.
 C A E N Y S, *caenis*, Italiæ promontorium est, quod aduersum habet Pelo-
 rum in Sicilia, x. 1. stadiorum intervallo. Autor Plin. lib. 3. cap. 6.
 Cape, gen. neut. & indeclinabile, à capitis magnitudine dicitur: unde &
 prima vocalis diphthongum accepit. [*capitum*. Ital. *capo*. Hisp. *ca-
 bol*.] Plin. lib. 19. cap. 6. Ergo omnibus annis separatim semen cape
 causa ferit, separatim cape sentit. Dicitur & Capa, & Capa, quod Ouid.
 4. Fast. Cardenda est horum cruta cape meis. Caparum plura sunt ge-
 nera, nobilissima Afcalonis, ab Afcalone oppido Iudææ. Nam ut refert
 Strabo lib. 16, Afcalonienſium regio præcipue fert expas. Columella,
 Pompeiam vel Afcaloniam expas eligit, & compositio in fidelia.
 Capa oculis mordere vnde à Grecis, nouum unpositum *capitum*, quasi
 pupillam oculi comprimere cogere, sicut scribit Aristoteles in Proble-
 matibus. Vnde Lachrymosa dicitur à Colimella.
 Capula, diminutivum à Capa. Pallad. Hoc mense capulas seris.
 Capitius, a, um, & Cepitum substantiuum, Secundum Priscianum, pro
 eo quod est ex genere caparum.
 C A E P O R I, Hispaniæ ciuitatis populi sunt. Plin. lib. 4. cap. 20.
 C A E R A, eius derivata, vide C E R A.
 C A E R S, *caeris*, Stephano, neutro genere, & indeclinabile, Vrbis insignis
 nomen in Hetruria, quæ olim regionis totius caput fuit. Hanc quondā
 Agyllam nominarunt, & à Pelagis è Thessalia profectis conditam fe-
 runt. Deinde vnde Lydis, quos postea Tyrrenos nominauerunt, aduersus
 Agyllinos bellū gerentibus, quum quidam murū subiciens, vrbis eius
 nomen percontatus fuisset, eique à Thessalo quodam de muro *caeris* re-
 sponsum esset, eo veluti omine à Tuscis accepto, capiam postea urbem,
 mutato priori nomine, *Caere* vocauerunt. Vrbem tam splendide, tamque
 gloriose ciuitatis, Strabo lib. 5. asserit, vix vlla sua ætate extitisse ve-
 stigia: & solo vicinorum balnearum nomine, quæ Cæretena dicebatur,
 fuisse celebratam. Festus, Cæretorianū causam aliqui ab oppido Cære
 dictam existimant. Declinat ut Cæres, itis, pen. obliquorum corre-
 pta. Virg. Est ingens gelidum lucus prope Cæritis amnem. Legitur
 & ablatius Cærete, pen. prod. tanquam à nominatiuo Cæres, eis. Vir-
 gil. 10. Aeneid. Qui Cæretedome, qui sunt Minionis in aruis. Quan-
 quam non desunt, qui Cærete ibi adiectiuum esse cōtendant. Quod ab hoc
 oppido Cæritæ tabula appellatur sunt, in quas Censores referri iube-
 bant quos nota causa suffragis priuabant. Nam Vrbe à Gallis capta,
 quum Cæretani eos qui vna cum sacris æternūque Vestæ igne ad
 se profugerant, comiter hospitio suscepissent, Romani deinde restituta
 in statum meliorem vrbe, facis malignam illis gratiam retulerunt.
 Nam ciuitate quidē eos donauerunt, suū agni autem eis nō conce-
 serunt. Hinc factum est, ut quum aliquem ignominia & cōtūmelia di-
 gnum vultus significare, Cærete certa cum dignum esse dicamus.
 Cærcionia, pen. cor. [*caerionia*, Ital. *Cerimonia*. Hist. *La cerimonias*.]
 vel ab oppido Cære, vel à carēdo dicta sunt. Nam Vrbe à Gallis capta,
 quum Vestales virgines simulachra deorum ex hostibus erepta tradi-
 cerent, in oppidum Cære potissimū cōtulerunt, vbi benigne fuerunt hos-
 piritio susceptæ, donec à Gallis ciuitas per Camillū liberata fuit. In cuius
 ius beneficii memoriam Romani præstitit, ut omnis diuinus cultus
 Cærcionia à Cære diceretur. Liu. lib. 5. scribit, L. Albinum de plebe
 vrbis, virgines sacerdotis, sacraque plantæ Cære inuexisse: vnde Cæ-
 rcionis fit enatum nomen. Macrob. lib. 2. cap. 3. inuuit Cærcionias
 à carēdo dictas. Seruius Sulpitius (inquit) Religionem esse dictā tra-
 didit, quæ propter sanctitatem aliquam remota & seposita à nobis sit:
 quali à relinquendo dicta, ut à carēdo Ceremonia. In quo exemplo
 illud notandum est, dici etiam Ceremonia in singulari. Cæsar 7. bell.
 Gall. Quod more eorum grauissima ceremonia continetur.
 Cærete, vide C A E R E.
 C A E R E T V M, Vmbriæ oppidum inter Spoletum ac Nursiam, à quo Cæ-
 retani appellantur, totum orbem vano quodam ac turpi superstitionis
 genere ludificant: ob quam causam fere continuè peregrinantur, fa-
 milia atque vxoribus domi relictis.
 Cærinthe, vide C E R I N T H E.
 Cæroma, vide C E R O M A.
 Cæruleus, a, um, quod calis puri, & nubibus vacui colorem imitatur:
 quasi celuleus. [*caeruleus*, Ital. *color verdone d'azzurra*. Hist. *color verde d'azzurra*.]
 Vnde & mare, quod à calis colorem suum accepit, propriè Cæ-
 ruleum dicitur. Virg. 12. Aeneid. Fontēque fluuiūque voco, quæque
 ætheris alti. Religio, & quæruleū sunt numina ponto. Sic etiam
 Cicero lib. 1. de Nat. deor. Neptuni oculos dixit esse cæruleos, ad ma-
 ris nimirum colorem respiciens.
 Cæruleus, a, um, pen. corr. Idem est quod Cæruleus. *caeruleus*. Carullus,
 Carula verentes abiegis aquora palmis. Et apud Virgil. lib. 10.
 Aeneid. Ereta carula.
 Carullum, substantiuum, seu potius in plurali numero Carula, pro mari
 frequentissimè accipitur apud poetas. Virg. 3. Aeneid. Aduxit torquent
 spumas, & carula vrant.

Cæruleum, Aeneas genus est, quæ in auri atque argenti metallis nascitur
 pictorum vultus: tria sunt genera, Aegyptium, Scythicum, & Cy-
 prium. Vide Plin. lib. 34. cap. 12. & 13.
 Cæsa, quæ & in eia vocatur, sunt particule orationis, quæ Græci *ἐξ-
 αἰρε* vocant, differuntque à membris, quæ *μέλη*. Membrum enim est
 pars periodi ex pluribus verbis absolute aliquid significans, hæc mo-
 do. Et si vereor, iudices, ne turpe sit pro fortissimo viro dicere me-
 pientem. Cæsum autem pars orationis ex duobus aut pluribus verbis
 nondum quicquam absolute significans, hoc modo. Et si vereor, iudi-
 ces, ne turpe sit. Cæsa oratio dicitur quæ non efficiatur membra ex conne-
 xione verborum, sed singula verba aliquid significantia proficiuntur,
 hoc modo. Quis est ille Gellius? Armiger Catilina, itipator tui cor-
 poris, concitator cabernariorum, latrator Ioui. Veteres etiā Cæsa vo-
 cabant, quæ postea Cæsa dicta sunt: quæ erant tela Gallis peculiaria,
 sicuti Romanis pila, & Macedonibus sarissæ. Varro, Qui gladii cincti
 sine scutis, cum binis cæsis essent.
 Cæsale, (quod hic corruptè legebatur) vide C A S A L E.
 C A E S A R, *caesar*, Cognomen Iuliorum est. Ille enim qui primus Cæsa-
 ris nomen adeptus est, ab eo dictus fuit, quod cæso matris vtero
 fuerit natus. Vel ab elephantu in pugna occiso, qui lingua Mauro-
 rum Cæsar appellatur. Vel quod oculis cæcis, hoc est glaucis fuerit.
 Vel à cæsarie, cum quantus proditor. Iulius autem Cæsar, à quo fa-
 milia Cæsarum postea prorogata est, non est natus cæso vtero ma-
 terni, qui matrem Aureliam habuit, quam amittit quum in Gallia
 bellum gereret: cuius etiam pater Cæsar est nuncupatus, qui Prætor
 functus Philis obiit. Hic Iulius Cæsar omnem Galliam quæ à saltu Py-
 renæo, alpibusque, & monte Gebenna Aluminibusque Rhodano &
 Rheno continetur, nouum annis in prouincias formam redegit. Ger-
 manos, qui trans Rhenum incolunt, primus Romanorum ponte fa-
 b iæro aggressus, maximis affectu cladibus. Aggressus est & Britan-
 nos, ignotos antea, superatque pecunias & obides imperauit. Dein-
 de quum obtinere non potuisset ut sui absentes in Consulibus co-
 mitibus ratio haberetur, arma in patriam conuertit: nemineque re-
 pugante Galliam Cisalpinam, Picenum, Vmbriam, & Hetruriam
 occupauit: Pompeiumque Italia expulit. Post hæc in Hispaniam
 transgressus validissimas Pompei copias, quæ sub tribus legatis, M.
 Perreio, L. Afranio, & M. Vartone erant, superauit. Pompeium su-
 perissimè in campis Pharsalicis prælio superauit. Proleum in A-
 gypto subegit. In Africa deuicit Scipionem & Tubam in Hispania li-
 beros Pompei. Triumphauit quinquies: primū de Gallia, postea de
 Alexandria, deinde de Ponto, Africa, & de Hispania. Liberalissimus
 fuit omnium, & maximè post hoc triumphos de quibus Suetonius.
 Cæsar præterea duo alij fuerunt, Caius, & Lucius: quorum Caius
 Poeta Tragicus fuit, & Orator, (ut testatur Padianus) frater veteris
 Catulli Oratoris: cuius & Cicero sic meminit in Bruto, C. Cæsar, L. E.
 & superioribus, & æqualibus suis omnibus præstitit, oratorque fuit mi-
 nimè ille quidem vehemens, sed nemo vnaquam vrbaniatate, nemo le-
 pore, nemo suauitate conditor. Sunt eius aliquot orationes, ex qui-
 bus, sicut ex eiusdem Tragediis lenitas eius sine nervis percipi po-
 test. Hæc tamen Cicero. Lucius vero, huius frater, Prætor, & Consul
 fuit:ambo Syllam sequuti, iussu Marij interfecti sunt, quo tempore item
 M. Antonius Orator, Crassi æquali, simili fato perit. Cæsar præterea
 alius fuit, prænomine Lucius, M. Antonij Trimumiri auunculus, Pom-
 peianarum partium, missis vtrique aliquoties Orator de pace: Pos-
 tremo inter proscriptos ab Octauo relatus est, & interfecus in cuius
 locum obtinuit Antonius, ut M. Cicero item proscriptus. Vide Pla-
 tarchum in Augusto, Cicrone, & Antonio.
 C A E S A R E A, penult. prod. *caerentia*, Stephano, Vrbis Palæstina in li-
 tore Maris magni, quæ turris Stratonis vocabatur: sed postea ab He-
 rode in honorem Cæsaris nobilissimè edificata, Cæsarea est appellata:
 qua idem Herodes in honorem Cæsaris magnificam domū albo ma-
 more construxit. Vbi nepos eius Herodes ab Angelo percussus, eo
 quod non dedisset honorem Deo, consumptus à veribus expirauit.
 In hac Cornelius Centurio à Petro baptizatus est. Altera Cæsarea
 Philippi à Philippo Herodis filio, in honore Cæsaris ad radices mon-
 tis Libani edificata, vbi duo fontes, Ior scilicet, & Dan oriuntur. Quæ
 Tertia Cappadocia, sic à Tiberio nominata, pulso Archelao, quum ante
 Mazæ diceretur. Autor Eusebius. Quarta Mauritanix nobili portu
 insignis, ante Iol vocitata: quam quum Iuba Ptolemæi pater munitet,
 Cæsaream appellauit. Autor Strabo lib. 17.
 C A E S A R A V G V S T A, *caesars augustus*, Vrbis Hispaniæ Tarraconensis:
 quam Strabo Augustam Cæsaream nominante Numania dicta,
 esse Pomponio. Vulgus Hispanorum *Taragossam* vocat.
 Cætareus, a, um, & Domus Cætare, Ouidius 1. Trist. eleg. 1. Vultus Cæ-
 sarei. Idem 2. de Ponto, eleg. 8.
 Cæsarianus, a, um, Cicero ad Att. lib. 16. Facile me ille esset assequutus:
 auit enim cum Cæsariana vi celeritate.
 Cæsaries, riet, Coma. A crebra cæsiōne: ideōque propriè virorum est.
 [*caesaries*, Ital. *caesaria*. Hisp. *cabelladura*.] Plautus in Mil. Vide cæsa-
 ries quam decet. Cæsaries promissa, id est longa, apud Liuium bel.
 Pun. 8. Vnde Cæsariati, comati dicuntur. Plautus in Mil. Qui miles
 admittitur cæsariatus.
 C A E S A R I E N S I S, Ionix populi, in Ephesiorum conuentu. Plin. lib. 5.
 cap. 29. Ephesum verò, alterum Asia lumen, remotiores conueniunt
 Cæsariensē, Metropolis, Cylbiani.
 C A E S A R I E N S I S M A V R I T A N I A, Vide infra in dictione M A V-
 R I T A N I A.
 C A E S A R I V M, Aegypti emporium est, & secus quidam Strabo li. 17.
 C A E S A R O R I C E N S I S, Lusitanix Hispaniæ populi, apud Plinium
 cap. 22. lib. 4.
 C A E S E N A, Vrb: Flaminix prouinciz, à cædendo, quod exiguo amne
 Cæsa, id est diuisa sit: vel quod ager eius duobus fluminibus, Sapi,
 & Rubicone sit diuisus. Hinc Cæsennæ dicti sunt, Cæsennam ha-
 bitantes: & Cæsennaria vina, quæ inter generosa numerabantur.
 Vulgo *caesna*.
 Cæsiō, Cæsim, Vide C A E D O.

Min. lib. 16. Calamis populi Orietis bella conficiunt. ¶ Est & Calamus, quo scribit solet. Primi enim calami ex arundine conficiuntur. Martialis in distichis, Dat chartis calamos habiles Memphis tellus: Texantur reliqua testis palude ribi. ¶ Est & calami genus concavum & fistulosus, quas Syringas vocant, conficiendis accōmodatam. Ad quod videtur alludere Virgilius Aeglog. 6. Nec calamis solum aequiparas, sed voce magistrum. Huius primum inventorem fuisse Pana voluit poetarum. Idem Aeglog. 2. Pan primus calamos cera coniungere plures Instituit. ¶ Calamus item est virga, cui hamus filo longo alligatur ad capiendos pisces: similiter virga ad capiendas aues visco illita. Marcialis, Galbula decipitur calamis, & retibus ales. ¶ Aliquando accipitur pro stipula, & pro quacunque re tereti, ac fistulosa ad similitudinem arundinis. Vnde arborum quosque ac vitium calamos dicimus, id est teretes percutas & virgas ad ferendum in terra aptas. Plin. Qui si longius effertantur pomorum calami, capis infixis optimè custodire succum arbitrantur. ¶ Est etiam Calamus mensura sex cubitorum & palmi. ¶ Calamus odoratus, *καλαμὸς μυρσίνος*. Dioscoridi, arundinis similis est aspectu, multis geniculatus nodis, castæ sapore, tactu mollis, & qui frangitur, scissilis. Intus araneosus, locum in quo nascitur, suavisissimo replens odore. Provenit in Arabia, India, & in Syria iuxta Libanum montem. Vide Plin. lib. 12. ca. 10. ¶ In officinis appellationem retinet.

Calamitas, tis. Grando, quod comminuat calamos, hoc est culmos, & segetes. *καλαμὸς ἰταλ. Grandine, calamitas, miseria.* Hisp. *Daño que hace la tempestad, generalmente dicho, de desfigurar o perdidas qualquiera.* Plaut. Calina, Profecto herede non fuit quicquam olorum, Nisi quicquid erat, calamitas profecto attingeret nunquam. Terentius in Eunucho, Ipsa egreditur nostri suoni calamitas. Sed translatio in hoc exemplo est. Ibi enim calamitas pro infortunio & miseria accipitur, siue ærumna. *καταστροφή.*

Calamitosum. Dicimus malis ac calamitatibus prægrauatum. *καταστροφικός.* Cicero, Et honoris amplissimi puto esse, & accusare improbos, & miseros, calamitosi siue defendere.

Calamitose, adverbium, *Μισηρόν, δυστυχώς.* Cicero 3. Offic. Nam quod aint, minima de malis, id est ut turpiter potius, quam calamitosam est vllum maius malum turpiudine.

Calanica, Tegmen muliebri quod capiti innectitur. *καλάνη ἰταλ. Cuffia di donna.* Hisp. *Pa cierto tocado de mugeres.* Cicero in Clod. Tunc, quum vinceretur pedes fasciis, quum calanica capiti accommodaret, &c.

Calanus, us. pen. prod. *καλάνος.* Fuit philosophus ex Gymnosophitis Indis, qui sequutus Alexandrum Magnum extra Indis fines, quum apud Palagardas ægrotare cepisset, facta pyra, & aurea lectica superimposita, in ea cubans combustus est, stramentis operiis. Fertur, quum Alexander Magnus rogaret eum, si quid vellet, dixisse, Propediem te video. Quod non multo post contigit: nam in Babylone paucis post diebus Alexander mortuus est. Lege Arrianum de gestis Alexandri. Indi autem quæque sapientem Calanon vocant, ut scribit Suidas.

Calareis, Pannonie amnis est, in Saum influens iuxta Sisciam, duobus alueis insulam efficiens, quæ *σεγέθια* vocatur. Plin. lib. 3. cap. 25.

Calareis, Civitas in Sardinia apud Plin. lib. 2. cap. 108, cuius meminit & Claudianus de Bello Gildonio. Vide in dictione **SARDINIA.**

Calaritani, Sardinie populi, ad Meridiem sui: quibus Calaris oppidum nomen fecit, cuius meminit Plin. lib. 2. cap. 108. *Vulgo caller.*

Calaritani, Sardinie promontorium Africam spectans apud Plin. lib. 3. cap. 7.

Calasis, autore Festo, Vestis genus fuit apud veteres, quod Græci *καλασίδος* vocant. Sunt qui dicant tunice muliebris nodum esse, quo circa cervicem connectitur.

Calata comitia, Vide in dictione **COMITIUM.**

Calathæa, æ, quam alij Calathusum vocat. Nomen vrbis ad Herculis columnas sita. Autor Stephanus. Plin. verò lib. 4. cap. 11, Calathusam insulam esse asserit in mari Aegæo, non procul à Cherroneo sitam.

Calathis, pen. corr. ab aliquibus Quilis, & Quassilis: ab aliquibus Piscella, Vas vineum, secundum Porphyrionem, in quo mulieres pensa vel tranam revolvunt: aut in quo flores, vel fructus, aut aliquid id genus ferunt. *καλάθης, καλάθος ἰταλ. cesto, paniera.* Hisp. *Cuassia de vinas.* Virgilius in Alexi, -ribi lilia plenis Ecce ferunt Nymphæ calathis. Ovidi. lib. 4. Fastor. Hæc implet calathos lento de vimine nexos: Hæc gemium, laxos degrauat illa sinus. Erat autem calathi forma super ne lator, paulatim in angustum desinens, qualem etiam in turbine conspiciamus. Accipitur interdum pro calice ad sacrificium apto. Virgilius in Daphnide, Vina novum fundam calathis Aruista neclat. Servius ait esse vas æneum in quo lac, vel recens cæsus distrahitur.

Calathiscus, diminutiivum, *καλαθίσκος.* Patius calathus. Catullus, Ante pedes auræ candidissimæ mollia lantæ Vellera, virgati custodiebāt calathiscæ. Calathiana viola, Flos est præter violarum naturā Autumnum proveniens, Intei coloris, solius minutus, sine odore: à calathi figura ita appellatus. Vide Plin. lib. 21. cap. 6.

Calathicus, Filius Iouis & Antiope, ut autor est Homerus in Odys.

Calatymissa, æ, *καλαθύμις* a Plin. lib. 4. ca. 11, numeratur inter insulas desertas, quæ inter Chersonesum, & Samothracen interiacent.

Calatys, æ, *καλάτης* Stephanus, Thracie civitas, non procul à Tomis, Ponto Euxino imminens: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 11, & Strabo lib. 7. ¶ Ex hac civitate ortus fuit Ister Poëta, qui de ratione scribenda Tragædiæ opus insigne composuit.

Calatizæ, *καλατιζæ,* Indici populi apud Stephanum. ¶ Calatizæ præterea inter vrbes Italiz ponuntur à Plinio lib. 3. cap. 5, non procul à Bouillis, & Calino.

Calatores, *καλατορες.* Dicebatur servi, *καλὸν καλῶν*, quod est vocare, quod semper vocari possent ob necessitatem servitutis.

Calatya, æ, siue Calantia, *καλαντία* Stephanus, insula est in sinu Argolico contra Træzenem, nulla aliâ re, quam morte Demosthenis nobilitior. In hac etenim insula templum erat Neptuni, quod Demosthenes, audito Archia satellitis Antipatri aduentu, confugit, & ne vius in Antipatri potestatem perueniret, hausto veneno ex calamo, vitam finivit. Hanc nonnullis in locis Calabriam appellatam invenimus, sed mendosè. *Vulgo sidra.*

Calbei, Antoro Festo, dicebantur apud veteres armilla, quibus triumphantes utebantur, & milites ob virtutem donabantur. *καλβίαι.* Cariz amois, ut scribit Pomponius Mela lib. 1.

Calbrys, Vide Calanus.

Calcia, æ, a Strabone lib. 7, numeratur inter Campanie civitates, non procul à Theano Sidicino.

Calcedix, Festo, *καλκεδών* genus est.

Calcedonensis, *καλκεδόνιος.* Propriū nomen Græci auguris, Thelstoris filij (à quo Thelstorides à Poëtis appellatur) qui cum Græcis ad expeditionem Troie profectus est: & quoniam diuinandi arte plurimum præstabat, eius consilio multa gesta sunt. Nam in Aulide ostendit quomodo placata Diana, veti sedari possent: & apud Troiam in castris docuit, quæ ratio Apollinis placandi, ut pestilentia cessaret, foret: & ex passere, quæ cum novem pullis à Dracone vorabatur, indicavit decenalem obfidem Troie futuram. Quapropter inter ceteros Achilli acceptissimus erat, adeo ut eius præsidio plerumque defenderetur, præcipue verò quum suaderet Chryseidem patri reddendâ esse. Tum enim Agamemnon non solum in vatem, sed etiam in ipsum Achillem incensus ferebatur. Diruta autem Troia reuersus cum Amphilocho Amphiazai filio reuoluit itinere, Colophonem (quæ vrbis est Ioniæ) quum in luco Apollinis Clari extra vrbem apud sanum in Mopsium præstitissimum Augurem incidisset, artis peritia ab illo superatus, dolore contrahit, quod proposita sibi à Mopso caprifico (ut refert Hesiodus) aut (ut Perercesydes maurel) sue grauida, conicere non potuisset quot in illa fœus esset, quod hæc vtero fuculas gereret: quod tamen Mopsus sine vilo errore diuinavit. De Calchaute vide multa apud Homerum, lib. 1. Iliados, & Virgil. 2. Aeneidos.

Calceitaga, æ, Herba est in maritimis petris ferè nascens, à calculis strangendis ita dicta: *καλκεϊτάγα*: de qua vide Plin. lib. 27. cap. 9, & Ruellium lib. 2. cap. 129.

Calcioli, (quod hic corruptè legebatur) vide **CAROLI**, & **CARSEOLI**.

Calciopæ, *καλκίωπες.* Filia Acetæ Colchozum regis, foror Medæ & Absyrti, & coniunx Phryxi, ex quo Cyrtos peperit. Ovidius in Episto. Helenæ ad Paridem, Non erat Acetæ, ad quem despecta rediret Non Iphæa parens, Calciopæque foror.

Calculus, Lapis brevis terræ admixtus: sic dictus, quod molestiam calcantibus exhibeat: vel, quod calcem, hoc est pedem offendat. *καλκίς, καλκίον ἰταλ. Sasso picciolo.* Hisp. *Pedrezita.* Virgilius 3. Georgic. Tenuis vbi argilla, & dumobis calculus aruis. Cicero 1. de Oratore, Demosthenes cōiectis in os calculis summa voce verus spiritus pronuntiabat. ¶ Est item Calculus, Lapillus in renibus, aut vesica generatus, meatum vrinæ prohibens, asperitimumque, gignens cruciatum: quod morbi genus Græci *καλκίον* appellant. Plinius lib. 1. ca. 37. Sed hominum quibuldam diro cruciatu subinde nascens calculi, & seratam capillamenta. ¶ Qui autem eo morbo laborant, Calculosi dicuntur. Plin. lib. 20. ca. 11. Hic & calculosi, & inflationi, & torminibus illinitur. Calculus lib. 7. ca. 26, de curatione calculosorum. A Græcis *καλκίον, καλκίον*. Plinius lib. 21, Vtuntur ad alopecias, lithanicos, opisthotonicos. ¶ Item Calculus, *καλκίον* dicitur, quem Latronem seu Latronculum antiqui appellauerunt, vulgus *seracum* vocat. Martialis, Hic mihi bisse numeratur resera puncto. Calculus hic gemino discolor hoste perit. Quoniam, autè calculis subducere rationes solemus, calculus pro ipsiis rationibus ponitur. Hinc Renocare, siue Reducere ad calculum, est aliquid exactius suppurre. Cicero de Amicitia, Hoc est quidem nimis exiguum & exiliter ad calculum reuocare amicitia, ut par sit ratio acceptorum & datorum. Idem, Itaque tibi concedo, ut si te alicuius dari poterit, ad calculum reducas. ¶ Calculis item olim suffragia colligebant, canditis absolutionem, uigris condemnationem significantibus, vnde facta est, ut Calculum pro suffragio, sententia, & iudicio ponamus.

Calculator, A Calculis id est lapidibus minutis, quos antequam in manus nentes, numeros componebant. *καλκίον ἰταλ. chi fu conto, calculatore.* Hispana. *contador como con quantos.* Martialis lib. 10, Nec calculator, nec notarius velox. Maiore quicquam circulo coronetur.

Calculosus, a, um, Calculis plenus. *καλκίος, καλκίον.* Columella, Loca aprica, calculeosa, glareosa, interdum & saxosa amar. Et apud Plin. lib. 33. cap. 14, Calculosum solum.

Calidus, us, militari ioco dictus est Claudius Cæsar, pro Claudio, quem admodum & Biberius pro Tiberio, & Metro pro Nerone. Suetonius in Tiberio, In castris tyro etiam propter nimiam vini auiditatem pro Tiberio, Biberius, pro Claudio Cæsar, pro Nerone, Metro dictus est.

Calidonia sylvæ, In ea parte Britanniz fuisse putatur, quæ hodie Scotia dicitur, tenuissimis olim vrbis nobilitata. Martialis, Nuda Caledonia sic viscera præbuit vrsis. Inde etiam Britanni peculiari epitheto Caledonij dicuntur à poetis. Idem, Quinte Caledonios Ovidi vultus Britannos. Corripit autem hoc nomen in hac significatione antepositam syllabam, secundam verò producit. Apud Græcos enim scribitur per α. Contra quum Aetoliæ sylvam significamus, secunda syllaba scribitur per γ, Græcum, & ubique corripitur, sequens autè producit, eo quod apud Græcos scribatur per γ. Vide plura de hoc suo loco.

Calidonia, Ptolemaeo Germaniz ciuitas putatur inter Saxones, quam vulgò *Putenbergum* vocant.

Calidonia, apud Ptolemaeum ciuitas in Anglia esse creditur, quæ hodie Oxonia appellatur. *Vulgo oxen.*

Calendæ, *καλῆναι* Plutarcho, Primus dies mensis à καλῶ voco. Tunc enim Pontifex calato, id est vocato populo quot dies à Calendis ad Nonas superesset, pronuntiabat. Consequere autè Nonarum die in vrbem populus solebat, ut addicerent quid eo mense in diuinis, humanisque rebus factu opus esset. ¶ Hinc Nonas quidam dictas putant, quasi nouæ initium obseruationis: vel quod ab eo die ad Idus nouem putentur dies. Apud Thucos Nonæ plures habebantur, quod nono quoque die Regem suum saluarent, & de suis consulerent negotiis. ¶ Sciendum, quum dico Tercio Calendas, certum semper diem me significare. Ad tertium verò Calendas, etiam, incertum, ut qui est ceteris tertium Calendas.

Calendarius, re, Quod ad Calendas pertinet, ut Iuno Calendaris dicta, quod Calendarum dies ei sacer esset. Macrobius libro 1. capite 14, Idus.

Ilus, inquit, Ioui dedicatur, Calendæ Iunoni: unde Laurentes Calen-
darem Iunonem appellaverunt.

Calendarius, a, um, idem est: ut, Calendarius liber. *καλενδαριος*.
Calendaria, dicebantur tabulae, ab observatione singulorum mensium:
ut, Diaria, a singulorum dierum observatione. *Accipitur etiam*.
Calendarium apud Iuriconsultos pro negotiatione nominum facien-
dorum. Vlpianus, Calendarij quoque curatio & quaestura in aliqua civi-
tate inter honores non habetur, sed personale munus est. Africanus, Ita-
que ipse pecunia si adhuc calendario, id est nominibus faciendis desin-
nat essent, fidem commisso cedere solent. Rudius.

CALINVM, *καλινον*, teste Plinio, Campaniae oppidum est, non procul à
Capua, in cuius agro mite & generosum vinum nascitur. Inde Caleni
populi dicti, qui hanc urbem, aut agrum vicinum incolunt. Horum me-
morat Plin. lib. 3. ca. 5. Hoc etiam oppidum Calce, Calium, in numero
plurimi appellatum invenitur. Virg. 7. Aeneid. quique Calce linquit,
amissis vadis. Accola Vulturum. Item Horatius lib. 4. Carm. 1. Sed
pressum Calibus ducere Liberum. Si gelitis. *Vulgo Calinola*.

Calenus, a, um, *καλινος*, possessio à Calibus, siue Caleno Campaniae urbe
deductum. Horatius lib. 1. Carm. Ode 20. Cæcubum, & prelo domitam
Caleno Tu bibes vnam.

CALPIVM, *καλπιον*, Oppidum in Cenomanis, ad *πλιν* lapidem à Ber-
gomo Brivæ versus, ad colles in sinistra parte positum: à bonitate vini
denominatum, *καλιν* bonus, & *πιν* bibo.

CALISTRA, Oppidum est Thessaliae, ad mare situm, iuxta quod Axius
fluvius in mare Aegeum defluit. Herodotus lib. 7.

CALYSTA, Ignobilis insula inter Samothracen & Cherfoneum, Plinio
lib. 4. cap. 12.

CALITI, vel (*υκαλι* volunt) Caleres, Populi sunt Galliae Belgicae ad ma-
re, contra Britanniam, quorum urbs à Ptolemaeo Gesoriacum navale
vocatur, hodie *Calais*. Plinius lib. 2. cap. 1. Cadurci, Caleti, Ruteni, Bi-
turiges, ultimique hominum existimati Morini, imò verò Galliae vni-
versae, velle testis. *Apud hos erat Ictus portus, ex quo brevissimus erat
in Britanniam tractus, cuius frequens est mentio in Commentariis
Caesaris.*

CALISTRANSAGEA, non longe à Vadis Volaterranis in Thracia.
Plinius, In eadem parte oppidorum veterum nomina retinent agri
Crostumius, Calistranus.

CALIANASSA, & **CALITNERA**, vide **CALLIANASSA**, & **CAL-
ITANIRA**.

CALICA DNYS, vide **CALYCA DNYS**.
Caliculus, vide **CALIX**.

Calidrum, Ornatus est muliebris capitis, vel certe coma astitit, ut
interpretatur Acon in illud Horatii 1. Serm. Alti Saganae calidrum
Excideret, atque herbas, atque incantata lacertis Vincula cum magno
risque iocōque videres.

Caliga, penul. cor. (*καλιγαν*). Ital. *Calica*. Hisp. *Cierta*. armadura à vestidura de
piel. *Te* tegumentum cibarium: cuius diminutivum est Caligula. Ci-
cero 2. Philipp. Cui caligis & lacerna cucurrit. Plin. lib. 7. ca. 43. *Quam-
quam* Massurius auctor est, bis in triumpho ductum. Cicero Muloem
calitrem, suffectum fuisse: plurimi iuventum inopem in caliga
militari, tolerasse.

Caligatus, rum, adiectivum: ut Miles caligatus. Iuvenalis, Veniam cali-
gatus in agros. Dicebantur autem milites caligari, tenuissima fortis,
& postrematum classium milites. Nam primæ & secundæ classis milites
ocreas æneas gestabant. Auctor est Livius lib. 1. ab Vibe condita.
Caligarius, a, um, ut, Caligarius clauus. Plin. lib. 10. ca. 15. In quibus pisces
omnibus annis Virgatum ortu existunt squamis conspicui crebris
atque praeacutis, clauorum caligatioem effigie. Idem lib. 14. Aliud bre-
uitate sola placet, clauique caligariis.

Caligaris & hoc caligare. Plin. lib. 22. cap. 12. Si enim caligaris clauus, si
agri vel chalybis aliqua rubigo, &c.

Caligo, pen. prod. Tenebrae, obscuritas, opacitas, aeris spissitudo. (*καλιγαν*).
Ital. *Nebia*. solta. Hisp. *Esfumida* à *esfuma*. Virg. 4. Aene. Quis globus,
o cives, caligine voluit atra?

Caliginosus, a, um, *καλιγανος*, *καλινος*, pro obscuro dicitur. Cicero 1. Tuscu-
li. Ut penetrare & diuidat omne celum hoc, in quo nubes, imbres, ven-
tisque cognant, quod & humidum, & caliginosum est, propter exhalationes
terre.

Caligosus, Cæcitas, (*καλιγανος*). Ital. *Oscurità*. Hisp. *Esfumida* à *esfuma*.
Plinius lib. 20. cap. 1. Iunguntur quoque scabris genas, aut caligantes,
oculos cum melle.

Caligans, participium. (*καλιγαν*). Virg. 4. Georgic. Et caligantem nigra
formidine lucum Ingressus.

Caligatio, onis, verbale, (*καλιγαν*). Plinius lib. 20. ca. 6. Aquile misto felle
cum melle Attico inunguntur tubercula, & caligationis, suffusionis-
que oculorum.

CALIGULA, Dicitur fuit Caius Imperator: à caligis quas margaritis re-
fectas primus portavit: vel potius à caliga militari, qua frequenter in
exercitu utebatur ad conciliandos sibi militum animos. Id enim mili-
tibus gratissimum fore credebat, si Imperatorem vestibus nihil à ge-
nerario milite differre viderent. Aufonius, Caius cognomen caliga cui
castra dederunt. In exercitu enim natus erat.

Calim, Veteres pro Clam viderant. Auctor Festus.

CALINOA, Populi sunt Indiae maritimae, quorum semine quinquen-
nès siccantur concipere, octavum autem vitæ annum non excedere.
Auctor est Plin. lib. 8. cap. 17.

CALINGI, Arabie populi, quorum oppidum est Mariaba. Auctor Plin.
lib. 6. cap. 26.

CALINTRA, Indorum oppidum, non procul à Gange fluvio. Plinius
lib. 6. cap. 17.

Calix, (*καλιξ*). Ital. *Calice*. Hisp. *Vaso*, como de vino para beber. Genus poculi,
quo bibimus: ita dictum quod eo calidam bibebant: nam & calidam,
& frigidam conuivitis veteres adhibebant. Plaut. in Capt. Aulas cali-
cæque omnes confregit, nisi quæ mediales erant. Quandoque ponitur
pro maiori vase, Cic. 1. Tuscul. Quid huic calix missi impingendus est,
ut plorare desinat. Quinque pro vase in quo legumina & olera co-

quantur. Quid lib. 4. Fast. Stant calices, minor inde fabas, olus alter
habebat. Varro, Calix à caldo, quod in ea calida puls apponebatur.
Calculus, li, Diminutivum à Calice deductum, quum vas potiorum signi-
ficat. (*καλινος*). Ital. *Calicetto*. Hisp. *Peguelo*. Vaso. Cato de Re rust. ca. 108.
Vinum si volēs expetiri, duraculum sit, necne, potentiam gradem dimi-
dium acetabuli in caliculis novum indiro.

Calla, Herbae genus est aro simile, in arationibus nascens, vñsque eisdem
habens quos arum. *Est & altera calla species, quam Anchusam non-
nulli, alij Rinoeliam appellant. Vide Plin. lib. 27. ca. 9.*

Callæ, (*καλλαι*), Gallinaceorum barba dicuntur, eo quod colorem purpu-
reum, quem *καλλαι* Graeci dicunt, imitantur. Vide Callium Rhodig.
lib. 11. cap. 16.

Callus, idis, (*καλλος*), Gemma est ex viridi palefens, oculi figura exuberans,
leutitque adhaerens petris, non ut agnata, sed ut eisdem appohta.
Nascitur in finibus Indiae, amplitudine conspicua, sed fistulosa & for-
dium plena. Vide plura de hac gemma apud Plinium libro 37. ca. 8.

CALTA, (*καλτα*), à Ptolemaeo lib. 2. capite 6, appellatur Hispaniae
Tarraconensis populi, ad Occidentalem Oceanum sita, Attabris & Astu-
ribus finitima: qui à Plinio Callici appellantur.

Calico Callens, Vide **CALIVM**.

Calliaris, Piscis est mari peculiaris, ex astellorum genere, ni minor esset.
Vide Plin. lib. 32. cap. 1. vitimo.

CALIST, Oppidum vltioris Hispaniae, in conuentu Gaditano. Auctor Pli-
nius lib. 3. cap. 1.

CALITAE, (*καλιται*), Vna ex tribus Aetoliae urbibus, teste Stephano.

CALLIANASSA, & **Callianira**, (*καλλιανασα*), duo Nympharum
marinarum nomina: alterum à bene imperando, alterum à viris
honestandis dictum.

CALLIARVS, (*καλλιαρ*), Locorum oppidum, ita dictum à Calliaro
Oedroci, & Laonomes filio: ut ex sententia Hellanici tradit Strabonem.
Meminit huius oppidi & Strabo lib. 9.

CALLIAS, (*καλλιας*), Atheniensis poeta fuit, Comœdiciam scriptor, quem
Schrenion appellatum fuisse Suidas tradit, quod ob paupertatem fines tor-
queret. *Callias item Laeophras cognominatus, du x Atheniensium nobil-
issimus, contra Artaxerxem missus. Auctor vtriusque Suidas. Callias Me-
thymorus Grammaticus, quem Strabo dicit Alpheum, Sapphoque
poetas enataste.*

Calliblepharon, (*καλλιβλεφαρον*), Medicamen accommodatum vitis ocn-
lorum, praefectum quum palpebrae cohaerescunt, & vicia oculorum male
curata sunt. Plinius lib. 23. cap. 4.

Callicia, Herba, qua Pythagoras aquam congelatam tradidit. Vide Plin.
lib. 24. cap. 17.

CALLICRATES, (*καλλικρατης*), Sculptor fuit, qui formicas, & id genus
minora animalcula, tam parua fecit, ex ebor, ut carum partes cerni non
posset. Vide Plinium lib. 36. cap. 8.

CALLIDORVS, (*καλλιδορος*), Viri proprium nomen, quasi munus pul-
chritudinis.

CALLIDROMVS, (*καλλιδρομος*), Mons est iuxta Thermopylas. Plinius
lib. 4. cap. 7.

Calliæra, (*καλλιαιρα*), Olea sativa. Vide Ruellium lib. 1. cap. 104.

Callidus, Callidè, Calliditatis, vide **CALIVM**.

Calligonon, (*καλλιγονον*), Herba est, quam nonnulli sanguinariam dicunt)
à multitudine seminis, & densitate fructus sic dicta. Plinius lib. 27. cap.
33. Dicitur & Polygonon.

CALLIMACHVS, penul. cor. (*καλλιμαχος*). Nomen poetæ Cyrenensis, qui
apud Graecos princeps inter Elegiacos habetur. *Fuit & alius histori-
cus Aegyptius, filius Bacti & Metamæ, discipulus Hermocratis laici
Grammatici. Vixit apud Ptolemum Philadelphum vsque ad Euege-
ten, bibliothecæ regiae praefectus. Omne poematis genus attingit. In ad-
versarium poema acerbissimum scripsit, quem fido nomine Ibin ap-
pellat: unde Ovidius poeta nomen, & argumentum mutuatur est. Edidit ele-
gias quoque & epigrammata, & hymnos, atque complura. Ex Suida. Ho-
rum omnium nihil extat praeter elegiam vnam in laucrum Palladis,
& quosdam bymnos in deos. Callimachus alius sculptor fuit, qui se
καλλιμαχος nominari voluit, quasi artis interpolatorem, & qui eam in
tenuiore exquisitiorisque disciplinâ reduxisset. *Idem enim liquefacere
conbarque est. Nam ipse primus lapidem perforavit, minutatimque
tractavit. Auctor Pausanias.**

Callimus, (*καλλιμος*), Lapis est ex genere acetarum: de quo Plinius libro
37. capite 11.

CALITNICVS, (*καλιτνικος*), Sophista Syrius, vel Arabs, qui Athenis pro-
fus est Scriptae de Cacoetia, de Rhetorica ad Cleoniam, de rebus ge-
stis Alexandri, & alia quadam. Auctor Suidas.

Callion, (*καλλιων*), *καλλιων*, Herba est, quam alii nominibus Solanum
somniaferum, Halicacabum, & Veticariam appellant. Vide Plinium
lib. 21. cap. 31.

Callionymus, (*καλλιωνυμος*), Genus piscis, cuius sel cicatrices sanat, & car-
nes oculorum superuacuas consumit. Plinius lib. 32. cap. 7.

CALIOPE, penul. cor. (*καλλιωπη*), Vna Musarum, & quidem praestantissima,
quæ etiam Calliopeia, (*καλλιωπεια*) dicitur: sicut Penelope Penelopeia à
pulchra voce dicta. Praestitit heroicis versibus. *Est item Calliope, oppi-
dum Parthorum. Stephano.*

CALIPTEA, (*καλιπτεα*), Fons est Ephesiorum, apud Plin. lib. 5. ca. 29.

CALIPIDAE, (*καλιπιδαι*), Populi Seythici, Hypanum fluvium accolentes,
ut auctor est Herodotus.

CALIPOLIS, (*καλιπολις*), Urbs Thraciae in extremo Hellepontide re-
gione Lampiaci, à quo quadraginta cantium distat stadiis, ut scribit
Strabo lib. 7. *Est item Callipolis Peloponnesi ciuitas, in tractu Occi-
dentali, non procul ab Araxo promontorio, inter Cyllenen & Patras:
cuius meminit Pausanias Mela lib. 2. Callipolis praeterea insula est
maris Aegaei, vna Cycladum, quæ non prope nomen Naxos appellatur,
Auctor Plin. lib. 4. cap. 12.*

CALIPPOS, (*καλλιππος*), Philosophus, qui honestati voluptatem adiun-
xit, sicut & Dinomachus.

CALIPVS, (*καλιππος*), Atheniensis, Platonis auditor, interfectus à Sy-
raculanis, quod tyrannidem post Dionysium aggrederetur, Dionemque
patris

- patris liberatorem prodidisset. Plutarchus in Dione.
- CALLIOTUS**, *καλλιότος*, Fons apud Athenas. Papinius libro 12. Theb. Et quos Calliote nates errantibus vendis implicat. Hic postea à tyrannidis reparatus, *καλλιότος* dictus est. Vallis ex Thucydide Nouem filialis vertitur. Martialis de hoc fonte, Fontes multi Attice, inter quos Calliote prædicatur.
- CALLISTO**, *καλλιστο*, item Lyci crudelissimi tyranni filia fuit, quæ Diomedem liberauit ab infidiis patris, qui hospites omnes immolabat, à quo quæ se desertam videret, vicem laquei finivit. Fuit item Calliote, Acheloi Ruminis filia, quæ Alcamæonem nupsit, ut supra docuimus in ditione **ALCAMÆON**.
- CALLISCERE**, Vide **CALLYM**.
- CALLISTE**, *καλλιστε*, Insula maris Aegæi, vna Sporadæ, alio nomine Thera appellata. Autor Plin. lib. 4. ca. 12.
- CALLISTEPHANOS**, *καλλιστεφανος*, Genus est olæstri, quo victores Olympiorum coronabantur: unde & nomen accepit. Autor Pausanias.
- CALLISTHENES**, *καλλισθενες*, penul. cor. *καλλισθενες*, Nomen philosophi Olynthij, Alexandro Magno familiaris, eiusdemque sub Aristotele codiscipulus, quem ille postea in Asiā accersit, ut res suas memorie produceret. Huic nocuit immoedia libertas, gratuitaque iniuria Regi, quum haudquaquam assentantium accommodatus ingenio esset. Nam quum Alexander ex Persico bello arrogantior factus, regio more adorari vellet, acer rimus inter recusantes Callisthenes fuit, palam diducans, Alexandrum non adorandum: esseque res & illi, & multis principibus Macedonum exitio fuit. Si quidem Alexander Callisthenem propter adorationis Persicæ interpellatum morem, conuersionis consensum fuisse criminatum, quædamque truncatis membris, abscissisque auribus, ac naso, labiisque deformatum, cum cane in cauea clausum circumferri iussit: diuque tortum tandem necauit. Vide hæc latius apud Q. Curtium de Gestis Alexandri.
- CALLISTO**, *καλλιστο*, Lycæonis Arcadiæ regis filia, quæ à Ioue cōpressa, gravidâ, effecta, quum vna cum Pallade lauraret, tumore vteri prodita, & ab ea repulsa, Arcadæ filium in sylvis peperit: à quo postea Arcadia dicta est. Hæc postea à Tanone in vrsam commutata, & Iouis miseratione in calo collocata, matrem efficit vrsamque & Arcetis à Græcis dicitur. Propertius li. 2. Callisto Arcadias extraxerat vrsa per agros: Hæc nocturna quæ fidere vela regit.
- CALLISTRATVS**, *καλλιστρατος*, penul. cor. *καλλιστρατος*, Nomen statuarij, cuius meminit Plin. lib. 24. cap. 8.
- CALLISTRUTHIUS**, *καλλιστροθιος*, Ficorum omnium frigidissimæ. Plinius libro 15. capite 18.
- CALLISTVS**, *καλλιστος*, Libertus fuit Claudij Caesaris potentissimus, qui ipsum etiam Crassum opibus longè superauit. Hic scenam Romæ adificauit, triginta solidis ex onychæ columnis sultam. Vide Plin. lib. 36. cap. 7. & lib. 33. cap. 10.
- CALLITRICHON**, *καλλित्रιχων*, Herba est, quæ alio nomine Polytichon dicitur, quod multos & pulchros crines nutriat. Nam in vino cocta cum semine apij, adiecto oleo copioso, & fluere capillum prohibet, & crispum densumque facit. Dioscorides Adiantum appellat: quo nomine & Plinius vtitur lib. 22. cap. 21. Aliud, inquit, adiantum miraculum: æstare videri, bruma non marcescit: aquas respuit persufum, mensumque sicco simile est: tanta dissonatio deprehenditur: unde & nomen à Græcis, aliouquin fraxiei topatio. Quidam Callitrichon vocant, alij Polytichon: vtrumque ab effectu. Hæc ille. Legitur & nominatius Callitrix. Idem libro 26. cap. 14. Astragali radix in puluerem trita, humidis viceribus prodest: item callitrix decocta in aqua.
- CALLITRIX**, *καλλित्रιξ*, Animal est ex genere simiarum, à pili pulchritudine ita dictum. Plinius libro 8. capite 54. Callitriches toto penè aspectu à simiis differt: barba est in facie: cauda latè diffusa primori parte. Hoc animal negatur viuere in alio, nisi Aethiopiæ, quo gignitur, celo.
- CALLIOTUS**, *καλλιότος*, Statuarius nobilis fuit, qui 17 Olympiadæ floruit: teste Plinio lib. 34. cap. 8. & Quintiliano lib. 12. cap. 10.
- CALLUS**, in male genere, & Callum, li. (vtrouque enim modo dicitur): Est cuius labore vix pedibus, aut alio opere in manibus, patetue alia corporis densior facta, cuiusmodi est in suis rostris, ceruicæ bonis, aquimalium plantis, & duritia illa quæ in manibus ex labore nascitur. *καλλος*, *καλλος*, Ital. *callo*. Hisp. *El callo de pie ó de mano ó de otra parte*. Plautus in Persa, Plus calleo quàm aprugnum calleo. Est autem Callum aprugnum caro apri callosior, & ob id saporis iucundioris. Ex in Capitiu. Quanta summi absumediquanta callo calamitas. Vnde Callum obducere dolori, vel labori, per metaphorâ dicimus, pro eo quod est, longa assuetudine ita nos comparare, ut laboris, vel doloris molestiam non admodum sentiamus. Cic. lib. 9. Epist. Fam. Confectudo diuturna callû iam obduci stomacho meo. Idem 1. Tullian. Et ipse labor quasi callum quoddam obducit dolori. *καλλος*.
- CALLOSUS**, adiectiuum, Durus, callis plenus. *καλλος*, Ital. *Pieno de calli*. Hisp. *cosa llena de callos*. Colu. lib. 3. ca. 1. Humido loco scier non rectè mandati fructus tenet: & amplioris aciem, sed callosi, & angusti. Auroe Carminis ad Pisonem, quod Ouidio à quibudâ tribuitur, Humida callosa quum pinxerit hordeæ dextra.
- CALLEO**, *καλλέω*, lvi, Proprie callosus sum. *καλλέω*, Ital. *Far il callo*. Hispan. *Hacer callos*, *ser calloso ó tener callos*. Plautus in Pseud. Neque quos homines magis afinos vquam vidit: plagis colæ callent: quos dum ferias, cibi vix necas. Transfertur & ad animum. Cicero Sulpitio, Atqui in illis rebus exercitatus animus callere iam debet. Interdum Callere, est perfectè scire, *καλλέω*, Ital. *sapere perfectamente*. Hisp. *saber muy bien*: quod sicut prius vel minus ex longo labore callum acquirit, ita mens longa experientia colligit habi tum quandam rerum, in quibus versatur. Et sic neutrum transtritium est. Persius, Dicenda, tacendaque calles. Horatius in Arte, Legitimamque sonum digicis callemus & aure. Huius compositum est, Occallere: quo Occallere Plautus in Asinaria, Qui latera conteram tua, quæ occallere plagis. Occalluit animus, apud eundem per translationem, pro obduti, & longa consuetudine confirmatus est.
- CALLONS**, nomen. Plinius libro 21. capite 31, Halicarabi radicem bibunt,

- qui sunt vaticinandi callentes.
- CALLISCERE** veteres dixerunt pro callescere, siue occallere. Cat. Aures nobis calliscunt ad iniurias, id est occalluerunt. Nonius.
- CALLIDUS** per duplex, 1. Astutus: differtque à vesusto, quod callidus sit ille (ut scribit Cicero) cuius animus vtu, vel manus opera cōcalluit: Versutus, cuius mens celeriter vesetur. *καλλιστος*, Ital. *Callisto, astutus*. Hisp. *Astuto y recato*. Cic. 4. Acad. Ego enim, ut agitator callidus priusquàm ad finem perueniam, equos sustinebo.
- CALLIDÈ**, aduerbium, Astute, vstre, malitiosè. *καλλιστος*, Ital. *Astutamente, accortamente*. Hisp. *Astuto y recatadamente*. Cicero 3. de Oratore, Callidè, arguteque dicere. Idem 2. de Finibus. Sed omnia callidè referentem ad vilitatem.
- CALLIDITAS**, *καλλιδitas*, astutia, *καλλιδitas*, Ital. *Astuteza*, *astucia*. Hisp. *Astucia y recatamiento*. Cicero 1. Offic. Scientia, quæ est remota ab iustitia, calliditas potius quàm sapientia appellanda est.
- CALLIS**, *καλλίς*, Via callo perdurata. *καλλίς*, Ital. *Callo strada*. Hisp. *Camino hondo y ancho*. Virgil. lib. 8. Rara per oculos ducet barba semita calles. Idem 4. Aeneid. prædamque per herbas Conuertant calle angustis.
- CALOS**, *καλός*, *καλός*, Ita. *chiamare*. Hisp. *Llamar*. Idem est quod voce. Hinc dicta sunt Comitia calata, quæ pro collegio Pontificum haberi solent, aut Regis sacrorum, aut Flaminum inaugurandorum causa. Dicta autè sunt Calata comitia, quod classes per ordinem calarentur, hoc est vocarentur. Equites enim vocabantur primi, octoginta deinde primæ classis centurix, & deinceps suo ordine ceteræ inferiores classes. Budæus.
- CALATOR**, penul. produ. Fest. Calatores ferui *καλός*, *καλός*, quia semper ob necessitatem feruentis vocari possent.
- Calones**, *καλόνες*, ex ligno. Quo etiâ nomine ferui militum castra sequentes dicuntur, qui clauas ligneas & fustes gerebant, vel qui militibus ligna subministrabant. *καλόνες*, Horatius, Hunc permixturus calones atque caballi. Lilius 3. Bel. Pun. Impedimenta subsequi iussit, calones, hædique & inualidos milites vallum ferre. Quidam tamen Calones à calando deriuant, quod ad ministerium aduocarentur: alij à Calendis, quod Calendarum die cibaria caperent pro toto mense.
- Calophanta**, *καλοφάντης*, Desisor. Plautus in Cure. Calophantam, ac scyphantam.
- Calopodion**, *καλοπόδιον*, Calceameti lignei genus est, quod alio nomine dicimus Soccum, & per diminutivum Socculum.
- Calopus**, *καλός*, Animal Syriæ, iuxta Euphratem habitans, austerum ac velox, cornibus longis, quibus arbores deicere fertur.
- Calor** & Caliditas, *καλός*, *καλός*, Ital. *calor*. Hisp. *Calor natural ó de fuera*. Idem significans à calendo. Plautus in Mil. nam mihi nimius calor Comburebat gutturem.
- Caldor**, *καλός*, Idem quod Calor. Varro libro 1. de Rustic. capi. 55. Olea lecta, si nimium diu fuerit in aceruis, caldore fracescit, & oleum fortidum fit.
- Calidus**, a, um, à calore fit. Modò feruentem significat. *καλός*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Virg. Aeneid. 9. Voluit ille omens calidum de pectore flumen. Modò ferocem, inconstantem. Pacuvius, Causa sis, ne nimis calidè loquaris, & turbam cōcites. Modò velocem. Varro, Quum hæc dixisset, ecce calidus quidam nauicularius irumpit in euriam. Q. Dicitur & Calidus per syncope. Martialis, Frigida non deerit calida petenti.
- Caldarium**, *καλδάριον*, Athenum quo aqua calida hauritur: vel in quo aqua igni admoventis. *καλδάριον*, Ital. *caldaio*. Hisp. *caldera*. In balneis item Caldarium erat locus in quo calida lauabantur: quemadmodum Frigidarium, in quo frigida: & Tepidarium, in quo tepida.
- Caldaria**, a, um, vtr. Caldaria cella, in qua frigida lauabantur. Plin. lib. 5. Epi. Frigidariæ cellæ cōnectitur mediæ: cui soli benignissime præfuit est, caldariæ magis: prominet enim. Caldariæ, ex quo caldaria, hoc est athena fiebant. Plin. lib. 34. cap. 8.
- Calco**, *καλλέω*, lvi, per simplex 1. Feruo, calidus sum. *καλλέω*, Ital. *caldo*, *caldo*. Hisp. *caliente*. Plautus in Rud. Os tibi caleo. Virgilius 1. Aeneid. Centum calente arx. Calere dicitur res per translationem, dum adhuc reces est. Plautus Pœn. Atenim nihil est, nisi dū caler, hoc agitur. Transfertur à fabris ferrariis, qui ferrum candens simul ac igni exmercie, statim eundem, ne mora interposita durum fiat, & intractabile. Aliter tamen calere res apud Cicertonem accipitur 3. in Verrem, Posteaquam facis calere res Rubrio vasa est: quæ (inquit) Philodemus, &c. id est ubi vidit eos inflammatos & accensos multa compositione. Composita sunt Concalco, & Incalco. Calerur impersonale à Calco.
- Calesco**, *καλλέω*, lvi, Calidus, vel calidior fio. *καλλέω*, Ital. *caldo*, *caldo*. Hisp. *caliente*. Plin. lib. 20. cap. 21. Succiditque tribus modis exprimitur in fictili, calefitque in eo in sole modicè. Ouid. 6. Fast. Est deus in nobis, agitante calcitimus illo. A quo Concalesco, & Incalco.
- Calcfacio**, & Calcfacio, Calidû reddo. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Plin. lib. 21. Chrysanthomæ radix calcfacit & stringit. Cic. 1. de Nat. deor. Partim ad calcfaciendum corpus igni adhibito. Transfertur & ad animum. Cicero ad Qu. fr. lib. 3. Eodem die Gabinius ad populum luculenter calefecerat Memmius. id est vexarat, exagitabat. Hinc Excalcfacio: à quo Excalcfactorius, a, um *καλλέω*. Idem, Excalcfactorius habet vires. Concalcfacio, Calidû reddo. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Cicero, Et ait idem, quum brachium cernalefecerit, tum solere pugnare.
- Calcfactus**, participiû, *καλλέω*. Ouid. in Ibin. Veq. perit primo plenum flauentis arena: Nondum calcfacti velitis hasta solum.
- Calcfactus**, us, nomen. *καλλέω*. Plinius lib. 29. capite 3. Cibo quoniam modis iuuent, notum est, quum transmeant faucium tumorem, calcfactusque obiter foueant.
- Calcfactio**, a, are, *καλλέω*. Horatius 2. Epist. Sub noctem gestidam lignis calcfactat ahenum.
- Calcfio**, Calidus fio, sub voce neutrali passiuam habet significationem. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Cicero ad Atticum lib. 2, Balneum calcfieri iubebo. A quo Concalcfio, & Excalcfio.
- Calorificus**, a, um, Quod calorem facit. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Plin. lib. 29. capite 3, Cibo quoniam modis iuuent, notum est, quum transmeant faucium tumorem, calcfactusque obiter foueant.
- Calcfactio**, a, are, *καλλέω*. Horatius 2. Epist. Sub noctem gestidam lignis calcfactat ahenum.
- Calcfio**, Calidus fio, sub voce neutrali passiuam habet significationem. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Cicero ad Atticum lib. 2, Balneum calcfieri iubebo. A quo Concalcfio, & Excalcfio.
- Calorificus**, a, um, Quod calorem facit. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Plin. lib. 29. capite 3, Cibo quoniam modis iuuent, notum est, quum transmeant faucium tumorem, calcfactusque obiter foueant.
- Calcfactio**, a, are, *καλλέω*. Horatius 2. Epist. Sub noctem gestidam lignis calcfactat ahenum.
- Calcfio**, Calidus fio, sub voce neutrali passiuam habet significationem. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Cicero ad Atticum lib. 2, Balneum calcfieri iubebo. A quo Concalcfio, & Excalcfio.
- Calorificus**, a, um, Quod calorem facit. *καλλέω*, Ital. *caldo*. Hisp. *caliente*. Plin. lib. 29. capite 3, Cibo quoniam modis iuuent, notum est, quum transmeant faucium tumorem, calcfactusque obiter foueant.

Calumnioſe, adverbium. *συκοφαντικῶς.*
Caluo, caluus, Vide C A L V A.

canonem & tectoriam appellant, & præcipue si laque politumque fuerit,
ut superinduci possit peniculus vel albarium, vel pictura, vel aliud
quippiam

C A M E L I N O S, Infula duæ sunt, Ioniz adiacentes, non procul à Mileco
 Autor Plinius lib. 5. cap. 31.
Camella, Genus vasæ est apud Ovidium libro 4. Fall. vbi sic habet,
 Dum licet, apposta, veluti eratere, camella,
 Lac niveum potes, purpureo quoq; sappam.
Camelopardalis, καμελόπαρδος. Ital. *Girafa*. Hisp. *Girafa animal raro*.
 Animal est cameli, proceritate, colore panthæ, maculis veluti floren-
 tibus variegatum, proceritate infra alium partes humi subdente, sicut
 in Ionibus videmus, humeri pedesq; priores, atque item postus præter
 ceterorum membrorum ratione proceræ, tenuis cervice: camelo capite
 simile, pedibus & cruribus boni Plin. lib. 8. cap. 18.
Camelus, simpliciter, καμेलος. *Camello*, Animal quadrupes, quod crura
 prolixa, collum oblongū habet. Stim per tridū tolerat, sed quā inue-
 nit aquā, tantū bibit, vī & præteritæ, & future sitī satisfaciāt. Bactri
 camelos mittūt & Arabes, vī feritæ. Diodorus: sed in hoc differt, q̃ Ara-
 bici in dorso bina habet tubercula (hæc Dromedarij vocat) Bactriani
 singula. De camelis multa Plin. lib. 8. ca. 18. Cic. 2. de Nat. deor. Cameli
 adiuvantur proceritate collorū. Horatius 2. Epist. Diuerſum confusa
 genus panthæ camelus. ¶ Est & camelus funis nauticus, quo anchoræ
 religantur. De quo aliqui intelligunt illud in Euangelio. Facilius est
 camelum per foramen acus intrare, quā diuitem in regnū celorum.
Camelinus, 4. um, adiect. vī Camelinū hæc Plin. lib. 28. ca. 9. Dulcissimum
 ab hominib; camelinum, efficacissimum ex asinis.
Camelopardion, καμελόπαρδον. Herba est quibudam, quam Dioscorides
 καμάρ, Latini Marcubium vocant.
Camera, pen. cor. καμέρα. Ital. *Vello*. Hisp. *Boueda*. ¶ Arcus ædificium su-
 stinens, rectumq; deuxum & incuruatumq; od. Fornix & Teludō à
 Latinis appellatur. Seruius deductū existimat ab ædificio Camurus,
 quod curvum significat & inflexum. Cicero ad Qu. Fr. Cameras quas-
 dam non probatū, mutarique iussit. Sallustius in Cæcil. Eum munient
 vodieque parietes, atque insuper camera lapideis fornib; iuncta, sed
 inculca tenebris.
Camerarius, 4. um, adiect. καμάρης. Plinius loquens de cucurbitis, lib. 19.
 ca. 5. Inde hæc duo prima genera, camerarium & plebeium, quod humi
 repit. Camerarium, genus cucurbitis vocat, quod in pergulas arreptū
 in hortis, non quod humi ferpit.
Camero, 2. are, καμάρω. Ital. *Edificare in vobis*. Hisp. *Edificar de boueda*. ¶ [Ca-
 meram, id est fornem & testudinem faciō] quæ Concamero. Plinius
 lib. 24. Dinocrates architectus Alexandri, Avinotes templum concame-
 rare inchoauit.
Cameras, 4. um, inde Cōcamerata loca, diciunt testudinea, hoc est
 fornibus constans. ¶ Camera vchicula, quæ Græci καμάρη vocat,
 qualia sunt pensilia, quibus matronæ gestant: cuiusmodi etiam ho-
 die sunt coturni cōnecta.
C A M E R A C Y M, oppidum Galliz Belgiz, in finibus Picardiz. Vulgo
cambray.
C A M E R I N U M, καμεινον. Ptolemao, Vulgo *Camerinum*, p. nauti. product.
 Vmbrie vrbis præclarā, à curvitate situs ita appellata: quam Liuius
 scribit P. Scipionem in Africam traiccturo, cohortem vnam exercituum
 militum præbuisse.
Cameres appellati sunt Vmbrie populi, in montibus Piceno cōtermini:
 quorū meminit Plin. lib. 3. cap. 1. 4. & Strabo lib. 5. Cic. pro Cnec. Balbo.
 Neque Fulginiarum neq; Cameritū fudere esse: esse. p. n. Rectus singu-
 laris est Camers. Silius lib. 8. Et armis vbi caltris laudāde Camers. Ad-
 iectum est Cicero pro Syll. In agro Camerici, Piceno, vel Gallico.
Camerinus, 4. um. Cic. pro Corn. Bal. Is igitur M. Annium Appium for-
 tissimum virum, singulari virtute prædium, ciuitate donauit, quū
 Camerinum fides sanctissimum, atque æquissimum sciret esse.
C A M E R V M, Latij oppidum iuxta Collatiam apud Plinium lib. 3. ca. 5.
C A M E S, sive C A M E S 5. Italiz indigena fuit, consors Iani, qui cum
 illo bonam Italiz partem Tyberi vicinam possidet, potentia ita parti-
 cipata, vī regio Camesene, oppidum Ianiculum vocatur.
C A M E L L A, καμλλη. Regina Volsorum, Metabi & Casmillæ filia, cuius
 pater Metabus, propter inuidiam suorū pelliis, Dianæ est vovit: quū
 autem iam adolefceret, solis arsis studiis: iamque in omni armorum
 genere instructissima, Turno & Latinis aduersus Aeneam in auxilium
 venit, & post multas res præclarè gestas, ab Aenete occisa est: vī copio-
 si describit Virgilius lib. 11, matrisque vocavit. Nominē Casmillæ
 mutilata parte Camillam.
Camillus, Proprie puer ingenuus, qui flaminii diali ad sacrificia ministra-
 bat. Antiqui enim Camillos & Camillas vocabant ministros & mini-
 stras impuberes in sacris. Vnde Mercurius Hetrusca lingua Camillus,
 quasi deorum minister dictus est.
C A M I L L I V S, Qui & alter Romulus dictus est, Romanorum suæ ætatis
 clarissimus fuit, qui Viciis toto decennio obsequio per circulos cepit.
 Nec multo post, quū criminis illi daretur quod ab eis equis triphasset,
 & prædā iniquè diuisisset, die dicta ab Apuleio Saturnini populo ple-
 bis, dñatus Ardeæ concessis. Mox quū Galli Senones vrbe diripiissent,
 ipsūque Capitolium artificia premerent obsidione, absens Dictator
 factus, colle dū ex fuga Romanorum reliquijs, Gallos pendendo auro
 intentos, incuratos opprefcit. Post hæc Populum Romanū Veios migra-
 re volente, elegantissima illa, quæ apud Lium legitur, concione re-
 cinnitit quæ omnes vrbis dotes laudēsque licet agnoscere. Tertiū deinde
 Dictator creatus, Sarrucino sociam Pop. Romani vrbe, ab impero La-
 tinorum curatus est. Quareūm Dictator ad sedandam populū seditionē
 factus, valerudinem excusavit: ita quē sibi subrogandum curauit.
 Quinim Dictator Gallos iterum Romam petentes, & ad flumen Anie-
 nem castrametatos, superauit. Postremū Romæ octogenarius pestilen-
 tia interit. (ex Lilio, & Plutarcho,) qui Gallos, qui capta vrbe Capito-
 liū obsidebant, Italia expulit, patriamque in libertatem vindicauit.
 Vitam eius vide apud Phædrum.
Caminitus, καμινος. Ital. *Fornace camino*. Hisp. *Horno, o chiminea*. pen. prod.
 Latine fornax dicitur. Virg. lib. 3. Aen. Ruptis Rāmæ expirare caminis.
 Ioue. Saty. 10. Iam stridunt ignes, iam folibus æque caminis Ardet
 adoratam populo caput. ¶ Est etiam structura quæ fumum excipit, vel
 locus, in quo ignis struitur. Cicero ad Atticū, Luculento camino ven-
 k s dūm

CAM

dam cenſco. Sucto in Vitel. Nec ante in prætorium rediit, quam ſtargante trichino ex conceptu camini.

Caminos, *πλινθια*, *πλινθια*, facere in mediū fornicis. Plin. lib. 18. c. 6. Accruis confectis taleis recentibus luto caminantur. Idem lib. 17. cap. 15. In prunis palmo amplius, & vbiq; caminata fuſſura ore comprellior hnt.

CAMIRVS, *καμύριον*, Vrbis vici in Rhodio, ita dicta à Camiro Herculis filio, quem ex Tele Euryti regis filia, ſuſceperat: cuius meminit Homerus in Catalogo nauium.

Cammamaron, *καμμάρον*, Herbarū venenoliſſima, quæ notiore nomine Aconitum appellatur. ¶ Camaron autem dictum exiſtanti à radiis hæxura, quam Dioſcorides ſcorpionis caudæ aſſimilat. ¶ Mandragorā item herbari nonnulli Cammaron appellant.

Cammarrus, *πεν-κορ* [*πεν-κορ*. Ital. *Gambarro*. Hiſp. *El cammaros*.] Piſcis eſt ex cancrorum genere, molliore teſtam habens pro cute. Vide. Plin. lib. 3. cap. 8. Mart. lib. 2. Concolor in noſtra cammare lance rubes.

Camnæaz, cum æ diplithongo, Muſæ, Iouis & Memoriz filia: à cantus amœnitate ita dictæ. Varro autor eſt, ab antiquis Camænæas, & Camænæas dictas fuiſſe, quæ poſtea abieciſt, vel ſi Camænæ appellatae ſunt. Aliiter Feſtus, Camenæ (inquit) à carminibus ſuis dictæ, vel quod canunt antiquorum laudes, vel quod ſint caſar mentis præſides. Virgil. 3. Aeglog. Alterius dicetis, amāz alterna Camænæ. ¶ Dicimus etiā Camenæ numero ſingulari. Perſius Saty. 5. tibi nūc hortatæ Camænæ. Excutienda damus præcordia. Seneca in Med. Ille vocali genitus Camænæ.

CAMPANIA, [*καμ-pania*, vulgò *Campania*.] Regio Italiae fertiliſſima, in qua lumum eſt Liberi patris (vt venulū à Minio dictum eſt) & Cereſis cereræniſis dicta, quod campetriſis ſit. Iuuenalis, Proſitūa Pœpœio dederat Campania ſebres. A qua Campani, qui in ea habitant. Vrbes præcipuas olim habuit Capuam, Neapolim, Cūmas, Puteolos, Nolam, aliāque complures.

Campanuſ, a, um, adiectiuum: vt, Vrbis Campana. Virgi. 10. Aeneid. Et Capſy: hinc nomen Campanæ ducitur vrbis. Litus Campani, Scatius 3. Syl. Morbus Campanus, litoratus 1. Serm. Campanum ob morbum in faciem perculſa iocatus.

Campæ, *καμπε* plero. num. tantum & neut. gen. Vermis genus hortendiſ, herbas & arborum frondes infeſtans: à verbo Græco *καμπε*, quod eſt flexio: quod flexio obliquis tractibus corpore progreditur. Colum. lib. 10, Nec ſolum teneras audireſ erodere frondes. Implicitus conchæ limax hirtutiq; campæ. ¶ Hinc Hippocampæ, piſces, qui & equi appellantur, à flexu caudarum, quæ piſcoſæ ſunt.

CAMPIDIOMON, *καμπίδιον*, in Apulia ſunt: & eſt regio quæ Diomedis ceſſit in Apulie diſpoſitione.

CAMPONI, Populi inter Aquitanicas gentes Plinio commemorantur lib. 4. capite 19.

CAMPESANI, Germaniæ populi indigentia laborantes, commemorantur Straboni lib. 7. Sunt (inquit) alij Germaniæ populi, indigentia magis laborantes: Sugubri, Chabri, Buſteri, Cimbræ, Cauci, Cauſci, Campaniani, exterique complures.

Campſor, ois, qui ex pecuniæ permutatione lucrum facit, *καμψορ*.

Campus, Eſt grande atque amplum ſpatium terre planæ, vt plateæ, areæ, quæ [*καμπίς*. Ital. *Campo*. Hiſp. *Campo*. *camp*, à *vega para labrar*.] Coppius 3. bel. Cui. Sed quum eſſet inter bina caſtra campus creter milia paſſuum flexi, Domitius eſſetis Scipionis acie ſua ſubiecit. Virgi. 7. Aen. Filius ardentis hæud facies aſpore campæ Exerebat equos. ¶ Dicitur Campus à capiendū, ſed animatum, ſeu rerum aliarum multitudinē facile capiendi quod veteres ex agro tantum plano capiabant fructus. Soter tamen accipi pro quolibet re, in qua quæ ſtudiū habeat. Cicc. 4. Acad. Quum ſit enim campus, in quo poſſit exultare oratio, cur eam in tantis anguſtiis, & in Stoicorum dumtaxat cœginis. ¶ Latiniſſimum dicēdi campum alio loco dixit Cicero pro vbertate materiam quam vocant.

Campetriſ, ſtre, denominatiuum à Campo formatum, *καμπετρίς*, vt, Campetriſ operarij, qui in campo Martio ſeuilem operam candidato imperiebantur. ¶ Campetriſta, Loca plana, à Campo deducū nomen. *καμπετρίſτα*. ¶ Campetriſta enim dicuntur genitulum ſuſceſtorum, eo quod ludentes in campo veſtibis omnibus: exuebantur, & nudi ludebat ſolis campetriſtus tecti virilia. [*καμπετρίſτα*. Ital. *Le brucie*. Hiſp. *brugu marineru*.] Horatius, Penſa ſiſtero, campetriſte nualibus auris. Vnde qui ita ſecundū ſunt, Campetriſtro, vulgus appellat.

CAMPVS, *καμπίς*, *καμπίς*, *καμπίς*. Gallis Narbonenſis, campus eſt, cœnoſi ſed ſtædiorum diametrum habens, lapidibus qui ſinguli manum impleant pleniffimus: ſub quibus gramen exoritur: à quo pœcoribus, pabuli ſuppeditatur vberitas. In medio falſe ſtatent à iuv, ſiliſque viſ magna. Vniuerſa circumadiacens ora, ventis expoliata eſt: validiſſimū autem Melamborij venti procelſis infeſſatur: quo ſaxa ipſa volui traduntur, hominēq; ex carribus exerunt, & viuentium armis veſtibique nudari. Huius rei originem ad huiusmodi referunt fabulā, Herculem cum Albione & Bærgione Neptuni filijs pugnantem, quem deſiſcantibus reſti, in vitæ diſcrimē veniſſet, Iouem patre orante, vt ſibi reſta adminiſtraret: ſtatimq; imbrem lapideū ea in loca deſiſſe, quo gigantes ſuerūt interempti. Vide de hoc lapida apud Strabonem lib. 4.

Cammaruſ, *πεν-ποδ*, Vitis genus, quod operum in nuptiis: ſerebant, in quo erant opubentis veniliſſa. Feſtus.

CAMURUS, a, um, Idem quod infexus, ſeu curvus. [*καμυρός*, *καμυρός*. Ital. *Torſo piegato*. Hiſp. *Actuero* à *de boned*.] Virgi. 3. Georgic. Camurus hircæ ſub cornibus aures.

CAMUS, mi, Genus vinctuli, [*καμύς*, *φίλα*. Ital. *Laccio*, ſunt. Hiſpani. *Lazo*, *cuerda*] Plautus in Calpſitio pro ſune quo damnaſti aligantur furæ, quum ait, Cammam & ſuicam ſera. ¶ Item equorum retinaculum, ſæ. num. & muliebæ ornamentū. ¶ Græci etiā Cadum iudeicalem ſignificant, conij figuram referentem, in quem iudices calcuſos conſiciebant. ¶ Eſt & genus tibiæ, pabuli, & ſiliq; & quardam herba. ¶ Item mechanicum infermentum ignifrum. ¶ Chamos aſpiratum, idolum eſt, quod alio nomine dicitur Beelphegor, vt inquit Hieronymus.

CANA, *καμ*, *καμ*, Straboni lib. 3, promontorium Africæ, quod contra Lectum conſurgens, Adramytenū ſit eſſicet, cuius pars eſt Eſſaiticus. ¶ Cana & Canæ vicum, Locrorum oppidulum, ſitum in agro Canco. ¶ Cana præterea vicus Galitzæ eſt, & vrbis Lycœonia. *καμ*.

CAN

Cannabis, Vide CANNABIS.
CANNACUS, *καννάκιος*, Aeoli filia fuit, & Macareli forexide qua Ovidius scribit in Epist. 11.
CANNACHUS, ab Ouidio 3. Metamorp. numeratur inter canes. A canis: quod nomen *κάνης*, hoc est a clamore & strepitu impositum videtur.
CANATIS, 3. Annis Aecolidis. Plinius lib. 5. cap. 30.
Canalicola, pen. cor. Forentes homines pauperes: dicti quod circa canales fori consistunt. Festus.
Canalis, pen. prod. & can. masculini quàm feminini generis, à canna fit, vna licera detracta. Est autem Canalis lignum ad cannae similitudinē canutum, quo aqua deducitur. [scilicet Ital. *canale condotto*. Hispan. *cañal*.] Festus, Canales per quos aqua confluit in vias lapide stratis. Virgil. 3. Georg. greges ad lagna iubeto Currerem illignis potare canalibus, vadam. [A dicitur & hoc Canale. Statius lib. 1. Syl. Flumina demerso tra hit intemerata canale.
Canaliculus, diminutivum à Canalis in masculino genere. *κανάλικλος*. Colum. lib. 9. Largiore cibo celerius piaguefcit: semper tamē etiam canaliculi milio repleri apponuntur.
Canalicula, diminutivum, Parua canalis. *κανάλικλα*. Gellius lib. 7. cap. 11. Iustum autē Erasistratum dicere, duas esse quasi canaliculas qualdam, seu fistulas, &c.
Canaliculus, 3. um. Qued est in canalis modū factū *κανάλικλος*. Plinius lib. 19. Quibusdam angusta & canaliculata, vt cumino: paucis foliacea & lata, vt arthropci.
Canalitus, 3. um, adiectivum est. Canalicitū aurum, dicitur in puteis effossum, quod venarum canalibus per saxa vagatur hoc atque illic, & per latera puteorum. Plin. lib. 33. cap. 4. Quod puteis foditur, canalitū vocant: alii Canalentes, maioris glorie inhærentes.
CANAN, dicta est Arabia à Canis, qui in ea consedit: quia Cananxi. Hæc fuit prima gens que Deū ignoravit: quia princeps eius, & conditor cultum à patre non accepit, malē dictus ab eo itaq; ignorantiā Diuinitatis minoribus reliquit.
CANANÆ, *κανανία*, Syria regio à Canaan filio Cam: qui eam regionem, quæ nunc Iudæa nuncupatur, inhabitavit, à se Cananæm nuncupavit.
Cananitis, di. *κανανίτις*, pen. cor. possessivū est patronymici feminini formæ deductū à nomine Canaan, vt Regio Cananitis.
CANARIA, Herba est quam vernacula lingua etiam Heibam canis vocamus, quod canes ægroti ea præsentē vomitum eliciant. Plinius lib. 23. cap. 8. [Invenitur & canes canariam, quia salidum deducunt, eamq; in nostro conspectu mandantes ita, vt nunquam intelligatur quæ sit: etenim dopata cernitur. Ruellius humilem esse herbula ostendit, foliis criticis multo minoribus, calamus tenui, geniculis pyxidatim coherētes articulis, internodis tubiarum modo in se infertis, quæ tracta suis ex vaginulis exeruntur: canadiā spicæ loco paniculam habens: undeque folio & culmo triticum, eamque autemundum imitans.
CANARIÆ, Insula est Atlantici Oceani, ad Isthmū Mauritaniam, vna ex illis quas veteres oh insignem aëtris temperiē, Fortunatas vocaverūt. Canaria dicta à multitudinē canū ingentis magnitudinis, vt ex lubæ sententia tradit Plinius lib. 6. cap. 25. Hodie omnes illæ insulæ, quas veteres Fortunatas dixerūt, vno nomine Canariæ appellantur: quatum nobilissima est Palma, præstantissimo saccharo, quod Canarium vocat, insignis. Vulgus nomen retinuit.
CANARIÆ, Africa populi sunt circa Atlantem, habitantes in saltibus plenis elephantorum, ferarum & serpentum: mita dicti, quod canū victus ipsis promissus sit. Vide Plinium lib. 5. cap. 1.
CANAS, 5. Oppidum Lycie regionis Afaticæ, Lycia quondam (inquit Plinius lib. 5. cap. 17.) 2. x oppida habuit, nūc x x x v i habet. Ex his celeberrima, præter supradicta, Canas, Candyba.
CANASTRAEUM, *καναστραίον*, Promontorium est Macedoniæ, Passenæ proximum, in sinu Thermaico. Plinius lib. 4. cap. 10.
CANATHIA, *καναθία* Stephano, Oppidū est in Diapolitana regione, quæ Syriæ iungitur. Plinius lib. 5. cap. 18.
CANCANUS, *κανκανός*, Herba est Galeni, quæ Dioscoridi & Plinio, Calceolia dicitur, & Leonice. Vide Ruellium lib. 3. cap. 128.
Cancelli, forum, Ligna aut ferrea, modici intervalis in transfusum instar retis vniueersam annexa, quibus scena, & tribu: alia atq; fenestæ muniti solent, additisque eorum præcludi. [*κινκλίδες, διόρυκται*, Ital. *Cesole ferree*. Hispan. *Reas* & *rejas* de hierro para portar.] Et apud pifos feræ semper fuerunt arcus, quorum multi extant per basilicas distributi, ad lignorum similitudinē fabricati, quorum lineæ autem secus in quincuncem superpositæ foramina linguunt, quibus quilibet aspectusque admittatur, prohibetur accessus, seruaturque visus cuiusmodi elausura videri pro valis, foribus: apponi. Cicero pro Scilio, Tantus est à fori cancellis plausus excitatus. ¶ Cancelli alii circumdare, per translationem dicitur pro eo quod est, limites quosdam angustos cuiuspiam præscribere, extra quos non liceat euagari, Idem pro Quinctio, Si extra hos cancellos, quos mihi ipse circumdedit, declinauero. ¶ Sunt & cancelli loca cancellatim, hoc est tessellatim facta transversariis lignis accomoda felici. Ouidius, Cancellis primos imposuisti pedes. [In sacris ligatis Cancelli vocantur specilla foraminibus plena, & transfuersim plagiis fenestrata, quas vulgus *Zebrayias* vocat. Vnde in Proverbiis, De fenestra domus: mox per cancellos perspexi iuuenē cancellos. Hos deliciosus. Cicero lib. 1. deperfecto genere diceci, appellat Trāsennas, ab oculorū videlicet & foraminū transiuituque enim, Quasi per translationem prætercens strictim aspicimus.
Cancellus, 3. Concido, dilatio, dispono, erado, delco [*ἀνακόλλω*, Ital. *Cancellare*, cassare, torere vici. Hispan. *Trancir*, & *cassar* como la scriptura.] Nam sicut ex transfuerso ducentur ligna in cancellis, ita delendū scripturis: transfuerso calamo non tē, lineæ que atremantur, iure consistit. De his que in testamento delentur. Cancellatus quis testamentum, vel induxerat.
Cancellatus, 3. um, adiectivum, Quod cancellorum figuram imitatur. *κινκλιδέος*. Plinius lib. 3. cap. 10. Durissimum dorso tergis, ventres molles, scetrum nullum tegumentum: ne in cauda quidem præsidium abigendo talio mufcarum (nanque id & tanta valetas lentit) sed cancellata cutis, & inuitatis id genus animalium odore. Ergo quum ex-

renti recipere examina, et clatis in rugas repete cancellis, comprehensas enecant. Vbi Cancellarum eorum appellat, quibusdam cancellis distinctam, hoc est cancellarum quadratam, et in modum capsularum factam. Cancelli, ad similitudinem cancelli. *Stabo xulxidu*. Plinius lib. 11. cap. 37. Terrestrium aliis venter denticulata asperitatis, aliis cancellarum mordacis.

Cancellarii, *κατασκευασταί*. Ital. *scriuani, cancellieri*. Hispan. *chancilleros*. Degenerante iam cum paulatim lingua Latina, dicti sunt scribæ principum, quorum opera illi in conficiendis, examinandis diplomatis utebantur. Vnde hac voce Plinius Vopiscus, scribens ad Carino Imperatore factum esse præfectum vrbis vnum ex Cancellariis suis.

Cancer, *καρκίνος*. Ital. *Gambarro*. Hispan. *Cangrejo*. Piscis genus est mollem testâ habens pro tegumento; cuius mulier sunt species, quas vide apud Plinium lib. 9. cap. 31. Est item Cancer vnum ex duodecim Zodiaci signis, à quadam cancri piscis similitudine ita dictus: quod Sol mensis Iunio signum hoc perambulans, paulatim incipit à nobis recedere, & cursu retrahendo ferri, in modum cancri. Refert Higinus, hunc fuisse cancri, qui à Iunone in Herculem, cum Hydra Lernæa pugnantem, immisit: qui quâ pedibus membris differt, ab Hercule occisus est, & à Iunone inter sidera collocatus. Cancer ite *καρκίνος*. *καρκίνος*. motus est ab ætæbile effluente præfente, cum alias corporis partes, cum mulierum mamma: in primis inflantur, que mensis non purgantur. Dicitur Cancer, vel quod panthera serpent cancri piscis similitudine vel quæ venas circa se habeat extensas, instar brachiorum cancri: vel quod pertinet hærere, vel solet cancer, siquid chelis apprehenderit. Est autem & in hac significatione, vti in duabus præcedentibus, masculini generis & secundæ declinationis. Cato de Re rustica, Eadem braccia vulnere putrida, cancrique purgabit, sanosque faciet. Grammaticorum nonnulli in hac significatione neutri generis esse tradiderunt, & tertie declinationis, decepti. Quidam loco, quem opinionis suæ corroborandæ causâ solent adducere, vti in duabus præcedentibus, inmedicabilem cancerem serpente, & illas vitæ addere partes. Quia in venarum profecto puritatem falluntur, non animaduertentes, adiectum Immedicabilem, non cum nomine Cancer, sed cum dictione Malum, coherere. Cancer Orci, dicit Apuleius, pro faucibus, & tenacibus stationibus, quasi cancellos.

CANES, Arabiæ populi, Cedreis, & Nabathæis finitimi. Autor Plinius lib. 5. cap. 11.

Canchrys, *καγκρύς*, Libanotidis fecunda semen est, Dioscoridi libro 3. capite 70.

CANDACE, *κανδακη* Suidæ, Aethiopum regina fuit, tempore Augusti, quæ maximi animi mulier, tantique in suis meritis fuit, ut omnes deinceps Aethiopum reginæ, eius nomine fuerint appellatæ. Strabo lib. 17. Candace per nostra tempora Aethiopiæ imperauit, virilis sanæ mulier, sed altero oculo capta. Plin. lib. 6. cap. 29. Regnare fecimiam Candace, quod multis iam annis nomen ad Reginas transitit.

CANDARA, *κανδαρη*, Paphlagoniæ oppidum, tribus schænis à Gangris distans, & Thariba vico. Genesio est Candareus *κανδαρη*.

CANDARIA, Promontorium est in Coo insula. Autor Strabo lib. 14.

CANDAVIA, Mons est in ea parte Macedoniæ, quæ in mare Adriaticum vergit, & in passu à Dyrrachio distans. Lucanus lib. 6. Deuia quæ vastos opetit Candavia saltus, Plinius Candauias montes, multitudinis numero appellat, lib. 3. cap. 23.

CANDALE, *κανδαλη*, Lydonum rex fuit, qui quum vxorem haberet formosissimam, non contentus secreta voluptatum suarum confectâ, eam Gygi amico nudam ostendit: quo facto fodalem forma Regine caput ex amico hostem fecit, & tunc proposito præmio in necem suam polleuit, vxoremque & regnum dotale veluti in manum tradidit.

Candaulus, *κανδαυλος*, Cypionis genus fuit ex carne elixæ, panæ, & calæo Phrygiæ, cum anecho, & pingui iure. Vnde Celsus lib. 20. ca. 14.

CANDAX. Vide CANDACE.

CANDEBORA, Palus Phœniciæ, in radicibus Carmeli mœdis: de qua Plinius lib. 36. cap. 26. Pars est (inquit) Syriæ, quæ Phœniciæ dicitur, finitima Iudææ, inter montis Carmeli radices paludem habens, quæ Candebora nominatur. Ex ea credunt nasci Belas amnis.

Candelatio, Vide CANDEO.

CANDORI, Populi sunt in sinu Arabico, qui, quod serpentibus vescantur, Ophiophagi vocantur. Autor Plin. lib. 6. ca. 29. Pomponius lib. 3, in descriptione sinu Arabici.

Candela, A candore luminis dicitur. *κανδαλη*. Ital. *candela*. Hispan. *candela y candel*. Iouen. Satyr. 9. Candela apponere valus. Hinc Candelabrum, in quo candelæ hærent. *κανδαλην λαχνα λαχνα*. Cic. 6. Vti iam verò lectos oratores, & candelabra vena, cum eis præteritum Syracusis per tritium facta esse existimati: & Sicut autem in Candela quæque contentæ materia, scriptis, tecta, feno, cera. Vnde. Candelabra à candela, in his enim funiculi ardentes figebantur. Martia de candelabro Corn. Nomina candelæ nobis antiqua dederunt. Non norat patres vnde incensa patet.

Candeco, *κατακαίνω*. Candidus sum. *κατακαίνω*. Ital. *Effere bianco*. Hispan. *Emblanquecerse*. Virg. 4. Aeneid. Candidus vacce media inter cornua fundit. Ouid. 11. Metam. Candida de nigris, & de candidibus atra. Significat etiam ignem esse. *κατακαίνω*. Ital. *Ducere di fuoco*. Hispan. *Encenderse*. Cic. 1. Offic. Qui cultros metuens confosus candete carbone sibi addebat capillum. Composita, Excandeo, & Incandeco, à quibus Excandefco, proprie vehementer incendit, inflammor. Cato de Re rust. Nam si sub recto coquas, quum bitumen & sulphur ad ignem est, excandefcet, hoc est incendietur, & inflammabitur. Transfertur etiam ad iram, *κατακαίνω*, quod ea est, veluti ignis animum incendens, & vultum hominis quædam candore perfundens: vel quia, vel sol quanto candidior, tanto ardentior est animus, dum ira concitatus est, inflammatus, incensatus, & excandefcens dicitur, vti tamen mentis commotio significetur. Celsus Cic. Id possumus resecit, excauduit, & nix causam inoniciatâ querere clausit, id est ira vehementer incensatus est. Hinc Excandefcencia, quæ est (vt Cicero 4. Tuscul. inquit) ira nascens, & sine modo existens. *κατακαίνω*. Incandeco, candens, & ignitus fio. Ouid. Meta. lib. 7. Non fecit excausit, quâ quæ Balæica plûbum. Fuida iactat olat hoc,

arque incandescit cundo: Et quos non habuit, sub nubibus inuenit ignes. Est & Recandeco: quo Recandefco, quod est iustus candefco: & accipitur pro calefo. Ouid. lib. 1. Metam. Ergo vbi illucit ælius lustralis recentis, Solibus ardetis, alioque recanduit æstu.

Candefco, ignitus fio, ignefco. *κατακαίνω*. Ital. *Ducere di fuoco*. Hispan. *Encenderse*. Ouid. 2. Metamorph. Curruque suos candefcere ferunt. Candefcere etiam album fieri significat. Tibullus libro 1, Licet æque caput candefcere canis.

Candeturum, Galli appellant in arcis vrbis spatium centum pedum, quasi Centearum: in agris pedum centum quinquaginta quadratorum iustum Candeturum vocant. Ex libello variorum auctorum de Limitibus.

Candor, oris, Albedo splendori coniuncta. *κατακαίνω*. Ital. *Emblanquecerse*. Hispan. *Emblanquecerse*. Plautus in Men. O. solem vides, statim vt occidit, est, præ huius corporis candoribus. Plin. lib. 11. cap. 14. Thus probatur candore. Cic. 2. de Nat. deor. Nam solis calor & candor illustrior est, quàm vllius ignis quippe qui in immenso mundo tam longè lateatque illuceat. Dicitur & per metaphoram candor animi à Cicerone multis in locis, pro sinceritate & puritate animi.

Candefacio, Candidum facio. *κατακαίνω*. Ital. *Emblanquecerse*. Plautus in Mostel. Vna opera ebur atramento candefcere posuit. Aliquando etiam Candefacere, *κατακαίνω*. Est candore, hoc est ignitum reddere. Plin. lib. 34. cap. 8. Vbi inter lapides candefactos funditur. Hinc Excandefacio, Candens & ignitus facio: unde Fertum excandefactum, hoc est candens & ignitum. Per translationem accipitur pro ira inflammare. *κατακαίνω*.

Candico, *κατακαίνω*. Candorem habeo, subcandidus sum. *κατακαίνω*. Ital. *Effere in poco bianco*. Hispan. *ser blanco por desferre*. Plin. lib. 3, ubi igne in dextro latere candicans macula.

Candicantia, *κατακαίνω*. pro albedine. *κατακαίνω*. Plin. lib. 37. Fictitæ sacrificiorum candicantiam fugiunt.

Candidatus, Qui luce quadam nitente perfusus est. Vnde Lactantius immortalitate nos veluti candidatos esse, elegenter dixit. Candidati etiam dicebantur, qui ad alicuius magistratus, aut dignitatis precationem aspirabant, ut *κατακαίνω* *κατακαίνω* *κατακαίνω* *κατακαίνω* toga candida, quæ per id tempus induebant, siue ad denotandum integritatem, quod solus hic color syncerus ac purus, & minime inquinatus esset, siue, vt peripet ab omnibus posset, eos pecuniam non habere, quæ ches corrumpere. Ite autem candidati per comitia solebant, suadendo, rogando, submittendo se omnibus, & nudato etiam corpore, cicatrices ostendendo. Cicero pro Muræna, Nec candidatis ista benignitas adimenda est, quæ liberalitate magis significat, quàm largitionem. Inde per translationem aliarum quoque rerum pettores, Candidati dicuntur, sicut à Quintiliano, Candidatus eloquentiæ, & à Plinio in Paneg. Candidatus gloriæ, & immortalitatis: ab Hieronymo, Candidatus fidei. Ex quibus ostenditur Candidatus constitui cum gentio: vt sit Candidatus Consulatus, Prætoratus, Quæstus, qui petit Consulatum, Prætoratum, Quæsturam.

Candidus, *κατακαίνω*. *κατακαίνω*. Ital. *Candido*, *bianco*. Hispan. *blanco*. *con luitre*. Proprie dicitur, quod lucentem quandâ habet albedinem: vnde nunc candidam, & cygnum candidum magis proprie dixeris, quàm album. Scriuis in 3. Geor. Aliud est candidum esse, id est quadam nitenti luce perfusum: aliud album, quod pallori constat esse vicinû. Sumitur etiam Candidum, *κατακαίνω*, pro ignitioris Fertum candidum vocamus, quum accensum est & ignitum. Et quia inter colores candidus purissimus est, accipitur etiam Candidum pro puro, & syncero, & minime fucato. Horatius 1. Epist. Albi nostrorum sermonum candide iudex. Inneidum Candidus ponitur pro felicitatibus à Thracibus, qui diem fortunatum, albo: aduersum nigro lapillo designantur. Catullus, Fulsere verè candidi tibi soles. Horatius lib. 2. Ser. huncine solem. Tam nigrum esse mihi uidetur triste & exitiosum.

Candide, idem significans, quod puri, synceri & benigne, *κατακαίνω*. Candide Ciceroni, Cauendum tibi erit, ne parum simpliciter, & Candide posuisse inimicitias videatis.

Candidulus, *κατακαίνω*, diminutivum. Cicero 5. Tuscul. Candiduli dentes, venusti oculi, color suus.

Candido, *κατακαίνω*, Candidum facio. *κατακαίνω*. Hispan. *Emblanquecerse*. Pomponius, Vestem luxurio candidam. Plinius, Cuius radice vtuntur ad candidandos capillos.

Candidariorius, *κατακαίνω*, amive, Candidatorium munus. Cic. ad Att. lib. 1. Nos in omni munere candidatorio fungendo sumus adhuc bimus diligenter.

Candifico, *κατακαίνω*, Candidum facio. *κατακαίνω*. Næuius, Poliens sese, & succis herbarum candificans eum.

CANDIDIA, *κατακαίνω*, Zeugitana regionis (quæ proprie Africa dicitur) promontorium est. Sane enim in minore Africa tria promontoria, teste Plinio lib. 5, Candidum, circa quod Scipio in Africam proficiscens copias suas exposuit: mox Apollinis, aduersum Sardiniam, & Mercurij aduersum Siciliam: quæ in altum procurentia, duos efficiunt sinus, Hippocentem & Diarrhytmum.

CANDIDIA, *κατακαίνω*, Menopionis filia & Orionis soror (vt Theodorius asserit) quam quum frater in venatione in antrum traxisset, vni illi iulit, & ex ea Hippolagû suscepit: quod quum Menopion rescivisset, indignatus, filium exulatum abire iussit, qui oraculo edocuit verius Orientem in Thraciam cum Candiope & paruo filio delatus est, ibique ob insignes virtutes in magno pretio fuit.

Candiofoccus, in vrbibus quis dicatur, docet Columella lib. 5. cap. 4, his verbis, Nonnullos tamen in vineis charactatis animaduerti, & maxime heliconaci generis, prolixos palmites, quasi *κατακαίνω* immo solo adobrere, & inde rursus ad arundines erigere, & in fructum summittere, quos nostri agricolæ Mergos, Galli *Candiofoccos* vocant.

CANDIDIA, *κατακαίνω*, Stephanus, Lycie regionis ciuitas est, vbi laudatur Menium vnum. Hæc Plinius lib. 5. cap. 27.

CANDIDA, *κατακαίνω*, Nympha fuit, Pici Laurentij regis vxor, quæ quâ vitâ à Cere in auem mutatum supramodum lugeret, extrahit, & loco cuiusdam ad ripam Tyberis, vbi hæc contigerunt, nomen suum reliquit. Fabulam hanc vide latius apud Ovidium 14. Metamorphoseos.

CANDIDA, *κατακαίνω*, Oppidum Aëolidis regionis. Plinius lib. 5. cap. 30.

CAN

Canoe, vide CANYS.
Canentes, Capitis ornamenta veteres dixere. Festus.
Caneophora, pen. cor. *canephora*. Virgo dicitur, quæ more Attico sacra in cistilibus reposita capite sustinebat, *canephora* enim Græci dicunt, quæ nos Canistra, & per diminutionem Canistella. Cicero in Verrem, Habe Caneophoras, deorum simulacra restitue.
Canis, canorum, vide CANYS.
Caneptina, vide CANOGRÆNA.
Canis, x, Vicia sylvestris genus. Plin. lib. 21. cap. 15. Et in sylvestri quæ dicitur Canis, accior, caule quoque mordaci, sibi braciis foliis.
Canica, Furfures ab antiquis dicebantur, teste Festo, eo quod canes iis passerentur. Vnde Canicaceum panem, fursureum dicimus. Pacuvius, Qui apud te, quasi feruus, est canicaceum panem.
Caniceps, Genus animalis faciem caninā habens. *caniceps*. Plinius lib. 7. cap. 2, tradit in Africæ montibus genus hominum esse canino capite, pro voce latratum edentium, quos vocat *caniceps*; nos etiam Canicipites vocare possumus.
Canicula, Vide CANIS.
CANIDIA, Vnguentaria fuit Neapolitana, in quam, tanquam in veneficam, sæpe iniechitur Horatius.
CANINI, v. s. Septem horarum Consul fuit, in quem iactatum est scoma illud Ciceronis, Mira fuit Caninij Consulis vigilantia, qui toto suo Consulatu somnum non vidit.
Caninus, Vide CANIS.
Canis, gen. comm. *canis*. Itali. *Canis*. Hispani. *Can-perro*. Animal iactabile: piscis marinus; & ludi talasii signum, quod vnum duntaxat pondum continebat, idem damnosus canis appellatur. Propertius, Semper damnosus subsilire canes. Canis animal à canendo dicitur, quod nocte in custodia, & in venando signum voce det. Terentius in Phorm. Introit in edes arer alienus canis. De hoc Columella lib. 7. ca. 12, Quis hominum clarior, aut tanta vociferatione bestiam vel litem prædicat, quam ille iactatus quis famulus amictor dominici, quis fidelior comes, quis custos incorruptior, quis excubitor inueniri potest vigilantior, quis denique victor aut vindex constantior? De genere autem & natura canum, vide Plinium lib. 10. ca. 63, & Xenophonem in opere de Venatione. Canis sy. dus leporum fugientem sequitur, habet in lingua stellam vnam, quæ propriè appellatur Canis, magnam quidem & splendidam in capite alteram, quam nonnulli Sirion dicunt. Sunt ergo duo canes in celo, maior scilicet & minor, sed Canem dicendo, maiorem intelligimus. Minor enim canis Canicula dicitur, quæ quia integrū diem in ortu atque occasu Canem præcedit, à Græcis *κύων* vocatur. Hæc etiam Antecanis, & Sirius dicitur. Cicero, Antecanem, Procyon Graio qui nomine fertur. Oritur x v j. Calend. Augusti. Occidit, sed non tota, post dies quadraginta, idque dierum spatium, Dies caniculares appellamus, eo quod sy. dus hoc in diebus in medio cæli centro sit, coniunctumque cum Sole duplicer calorem, quod dissoluitur corpora, & evaporantur. Dicta Canis, quod corpora morbo afficiat, & nimio calore mordere videatur.
Canicula, diminutivum à Canē, quum est feminini generis. *canicula*. Itali. *Canicula*. Hispani. *Canicula*. Cicero 3. de Nat. deor. At illud non modo non arroganti, sed potius prudētis, intelligere se habere sensum & rationem, hæc eadē & canicula non habere. Accipitur & pro signo celestis, *canicula*. Colum. lib. 10. Quumque peracto solstitio vsque ad ortum Canicula, qui ferē dies triginta sunt. Hinc Caniculares dicitur, *canicula*. Dicitur præterea, hoc nomine tali latus, quod vnitatem ostendebat, in quod conuersio tato, deponetur ab eo qui iactauerat, nummus vnus, aut quantum inter se pacti fuerant, sine aliquo lucro: idcirco damnosā canicula vocabatur. Persius, damnosā canicula quantum Raderet. Canicula item genus piscis marini, apud Plin. lib. 33. cap. 11.
Caniculus, Catulus, cætellus, diminutivum à Canis, generis masculini, *caniculus*. Itali. *Caniculus*. Hispani. *Caniculus*.
Caninus, x, um, Quod est ex cane. *caninus*. Itali. *Canis*. Hispani. *Canis*. Plinius, Sanguine canino nihil contra toxica præstans est. Vnde Caninidentes, post primores de quibus in dictione n. n. s. Et Caninum prandium, abstinentium, in quo nihil vini potatur, quoniam canis vinum non bibit. Vide Avlum Gellij lib. 1. ca. 29. Canina cæna, Idem. Plautus in Cas. Hæc ibi, caninam cænam spero meliorem fore.
Canarius, x, um, Quod ad canē pertinet, *canarius*. Lappa canaria, quæ canibus ad hæret. Augurium canarium. Plin. lib. 18. cap. 3, Augurio canario agendo dies constituatur, prius quàm frumenta vaginas excant, & ante quàm in vaginas penetrent.
Canatim, adverbium significans, ad similitudinem canis. *canatim*. *canatim* sicut Bouatim, ad similitudinem bouis. Cuiusdijus Figulus in Comment. Grammat. ut citat Nonius, Sunt etiam assimilationes dicta hæc Canatim, Suatim, Bouatim, quæ ab animalibus sumuntur.
Canistrum, & Canister, *canistrum*. Itali. *Canistro*, *cesto*, *paniere*. Hispani. *Canastro*. Fucella, cesta viminea à Græco *κάνιστρον*, in imitato. Virgilius Cereemq; canistris Expediunt. Palladius, Salygni canistros fieri debere vigiles, quia genus hoc oleum dicitur adiuvare. Hinc sunt diminutiva Canistellum & Canistellus. *canistellus*.
CANIS, v. s. Poëta fuit temporibus Martialis, cuius familiaris: qui natura ita hilaris erat, ut semper rideret. De quo idem Martialis libro 1. epigram. ad Maximum.
Canna, *canis*. Itali. *canis*. Hispani. *canis*. Azundo, licet minor sit, & maior calamo. Ovidius, Et pigrum velabat canna paludem. Colum. lib. 7. de arundinero, Ea est autē senectus, quam vel exaruit sit, & iuncta plurimum annorum, vel ita densata est, ut gracilis, & canum similis arundo prodeat. Strabo scribit in Africa ad cubitos quinos longas, crassitudine vero digitā minores cannas nasci.
Canneus, x, um, adiectivum, Quod ex cannis conficitur. *canneus*. Vnde Columella, Canneas tepes vocat, storias ex cannis confectas, quæ ad excipiendum olium arboribus subsistunt solebant. Sic enim ait libro 15. capite 60, Vre qui quibus oleum progeritur, canneque regentes, quibus oliua excipitur.
Canerum, vbi canarium copia est. *canerum*. Itali. *Canerum*. Hispani. *Canerum*. *Canerum* dicitur nescire. Palladius, Lilieta, canereta ponenda sunt.

CAN

Cannabis, *cannabis*. Itali. *Canapa*. Hispani. *Canapa*. Pen. cor. Herba est, ex qua fiunt chorde. Persius, Tan' mare trāsiliat tibi tota cannabe fusto Cæna sit in transtrost. Dicitur & Cannabum. Palladius lib. 3. cap. 6, Hoc tempore cannabum feris.
Cannabaceus, x, um, & Cannabinus, x, um, Quod est ex cannabe. *cannabaceus*. Columella libro septimo, Cannabinique funibus cortua iuvenorum ligato.
CANNAE, x, um, *cannae*, tantum pluraliter, Vicus in Apulia, Romanorum clade clarus. Lucanus lib. 7. non illum Pænus humator Consul, & Libya succensæ lampade Cannæ Compellunt, hominum ritus ut ferret in hostes.
Cannenses, Populi Cannas inhabitantes, Corinensibus & Collatinis vicini, teste Plinio lib. 3. cap. 11. Pugna Cannensis, Propertius libro tertio, Cannensis calamitas, Cicero de Clar. ora.
CANNAE, x, um, Populi sunt insulæ, in Batavis finitimi, apud Plin. lib. 4. cap. 17.
Cannitæ, camera, Dicitur in agrestibus ædificiis ex cannis constructa. *cannitæ*. Itali. *cannitæ*. Hispani. *cannitæ*.
CANO, is, cecini, cantum, sed eius composita faciunt præteritum in ui, diuisis syllabis, significatque propriè canere, voce modulari. *canto*. Itali. *canto*. Hispani. *canto*. Plinius lib. 10. cap. 29, Merula canit astate, hyeme balbutit. Cicero 4. Acad. Quum cornu cecinerit. Hinc canere potest dicuntur, quoniam versus rhythmicæ ratione compositos, cantando pronuntiare consueverunt. Virgilius 1. Aeneid. Arma viamque cano. Canere etiam is dicitur, qui fides, organum pulsant, aut qui tibia inflat. Cicero 1. Tus. Igitur Epaminondas, princeps meo iudicio Græciæ, fidibus prælare cecinitisse dicitur. Idem 2. de Orat. Quomodemum tibicen sine tibia canere, sic orator sine multitudine audiente eloquens esse non potest. Canere recepi, *canto*. Itali. *canto*. Hispani. *canto*. Est milites tubæ clangore ad bellum accendere. Cicero in Orat. Alter incitator fertur, & de bellicis rebus canit etiam quoddammodo bellum. Sed quia veteres laudare, & vaticinari veribus solebant, factum est, ut Canere pro laudare caperetur. Virgilius septimo Aeneid. Regemq; canebat. Et pro vaticinari. Idem 6. Aeneid. Ipsa canas oro. Et pro prædicare, & cum quodā, ut exaudiri possit, canere proferre. Martialis, Quicquid fama canit donat arena tibi. Canere etiam cantilenam dicitur is, qui molestus est, & cepius eadem inculcas. Terentius in Phorm. Cantilenam eadem canis. Intus canere dici solet is, qui privati commodi studiosus, quicquid agit, id omne ad domesticam fert utilitatem. Cicero in Rullum aduersus legem agrariam, Atque hoc carmen hic Tribuni plebis non vobis, sed sibi intus canit. Huius verbi composita sunt, Accino, quod est ad aliquid, vel iuxta cano. *accino*. Itali. *accino*. Hispani. *accino*. Concino, simul cano. Intercino, inter agē dum cano. Occino, siue Oceano, *occino*, conuenium facio. Percano, canendo persequo. Procano, canendo profero. Præcano, prædicando, præcino, & ante cano. Rectino, rursus cano. Horatius lib. 1. Carmin. Quem deum cuius recinit iocosa Nomen imago. Intercum significat in contrarium cano. Inde frequentatiuum Recantare, idem significans quod retractare, & quod semel à nobis male aut dictum aut scriptum est, reuocare, & corrigere: quod Græci eodem modo dicunt *παλιν*. Idem lib. 1. Carmin. Nunc ego nitibus Mutare querō trallia, dum mihi Fias recantatis amica Opprobria. Est & Succino, quod est summissa voce cano. Et omnia habent penultimam correptam.
Canio, onis, Idem quod cantus. *canio*. Itali. *canio*. Hispani. *canio*. Plautus in Stich. Lepidam & suauem aliquam cantionem occipio.
Cantiuncula, diminutivum. *cantiuncula*. Cicero 5. de Finibus, Vidit Homerum probari fabulam non posse, si cantiunculis tantus vir irretiti tenebatur.
Canor, oris, Canorus, & elegancia quædam, ac consonantia. *canor*. Itali. *canor*. Hispani. *canor*. Plautus in Trin. Canora hic voce tunc temperent. Cicero de Senect. Omnino canorus illud in voce splendescit. Virg. 6. Aeneid. Threicia fretus cithara, fidibusque canoris.
Canorosus, x, um, Idem. Gellius, Collectam coactamque vocem, & magis elatam, canorosiusque sonitus facit.
Cantilex, Carmen, canitum. *cantilex*. Itali. *cantilex*. Hispani. *cantilex*. Cicero 1. de Orat. Neque ex scholis cantilenam requirunt. Accipitur & pro verborum iactatione, denuntiatione, & rumore. Brutus ad Ciceronem libro 11, Nam de tuo periculo, credo mihi, iactatione verborum, & denuntiatione periculi, sperare eos, te perimefacto, adolescente impulsu, posse magna consequi præmia: & totam istam cantilenam ex hoc pendere, ut quàm plurimum lucrificiam.
Canticum, Propriè est elegans & læscius cantus. *canticum*. Quintilianus, Sic potest lectio cum suauitate quadam grauis, & non quidem pro familiaris, quia carmen est, & se potest canere testantur, non tamen in canticum dissoluta.
Cantor, & Cantrix, Verbalia qui vel quæ catus exercet. *cantor*. Itali. *cantor*. Hispani. *cantor*. Plaut. Trin. Cantrices, citharistices, nuntii, raptores panis & peni. Cicero 1. de Orat. Ita & tibi lusi consilium ipse per se nihil, nisi leguleius quidam canorus & acutus, præ coactionum, cantor formularum, auceps syllabarum.
Cantus, us, à Cano. Est in hexin voeis, & pro cantione cuiusque rei dicitur. *cantus*. Itali. *cantus*. Hispani. *cantus*. Virgil. 8. Aeneid. Tum Salij ad cantus incensa altaria eiecit. Populeis adfuit cunctis tempora ramis.

mis. Cicer. de Orat. 2. Qui enim cantus moderata pronuntiatione dulcior inueniri potest? Cantus etiam pro incantatione, seu magicis carminibus accipitur. Tibull. nempe hanc eadem se dixit amores Cantibus, aut herbis soluere posse meos.

Canto, as, frequentatiuum à Canto. Ital. *Cantare*. Hisp. *Cantar*. Plin. lib. 11. cap. 26. Mares cantant in vtroque genere. Terent. in Eunu. Cantatū provocemus Pamphilum. Plaut. in Epid. Conduca veni, ut cantatē hūc fides feni. Item Cantare, pro incantare. Virgil. in Pharmacuriz, Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Vbi Seruius, Cantando, dum incantatur. Nam gerūdius modus ab omni verbo similiter procreatur: vnde modò Cantando à passio, aut, quum suprà ab actio dixerit, Cantando tuillum. Cantare item pro celebrare, tollere laudibus, *ἡ καὶ μῆδ' ἔστι*. Cicer. ad Attic. Nam, ut scis, iam pridem istum canto Cæfarem. Ab hoc verbo sunt Cantatio, *καὶ δὲ*. Composita sunt Accanto, Ex canto, Incanto, & Recanto.

Cantio, as, pen. cor. frequentatiuum à Canto frequentatiuo formatum. *καὶ δὲ*. Terent. Adelph. Factum credo, ut habes qui cum cantat. Cic. de Clar. Orat. Vtinam extarent illa carmina, quæ multis sceleris ante suam ætatem in epulis esse canentia à singulis conuuiis, &c.

Cantatus, participium. *καὶ δὲ*. Statius 1. Syl. Alteris & Bartis totam cantata per urbem.

Cantator, Qui consuevit canere. *καὶ δὲ*. Ital. *Cantare*. Hisp. *Cantor*. Martial. lib. 13. Cantator cygnus funeris ipse sui.

Cantatrix, *καὶ δὲ*. Ital. *Cantatrice*. Hisp. *Cantera*. Claudia. Imploret citharas, cantatricēque choreas.

Cantamen, inis, pro incantatione accipitur. *καὶ δὲ*. Ital. *Incantamento*, *incantatio*, *incantatio*. Hisp. *Obra de encantar de palabras, incantacion*. Proper. O vti nam magicæ nossem cantamina Mulsæ.

CANONVS & **CANONIZAS**, Vide **CANOPS**.

Canon, *καὶ δὲ*. Tributum erat frumentarium, quod Aegyptus, Africa, & Sicilia statim populo Romano quotannis pendebant. Asconius Pedianus tria facit tributum genera, Canonem, ut in portoribus & vestigalibus: Oblationem, ut in vini distillatione: & Indictionem, quæ & Collatio, & Collecta dicitur à Cicerone lib. 2. de Oratore.

Canon, onis, pen. genitini cor. *καὶ δὲ*. Ital. *Regola*. Hisp. *Regla*. Latine regula. Cic. ad Tiron. Sed heus tu, qui esse meorum scriptorum soles, vnde illud tam *καὶ δὲ*, valedudini fideliter inferuendum? Plin. lib. 34. cap. 8. Fecit & quem canones artifices vocant, lineamenta artis ex eo petentes, velut à lege quadam. Canon etiam lotum scuti, in quod brachium immittitur.

Canonicus, a, um, Regularis. *καὶ δὲ*.

Canor, **Canorus**, **Canorofus**, Vide **CANOPS**.

CANOPTVM, Zeugitane regionis, quæ propriè Africa, & Minor Africa Plinio dicitur, oppidum est, eodem autore lib. 5. cap. 4. Est item Canopicum vnum ex Nili obliis Africæ proximū, quo Aegyptus à Libya Maritima dirimitur. Plin. lib. 5. cap. 30.

CANOPTA NVM, Oppidum liberum Zeugitane regionis, siue Africæ minoris. Plin. lib. 5. cap. 4.

CANOPS, penul. prod. *καὶ δὲ*. Suidæ. Ciuitas Aegypti distans ab Alexandria c. 20 stadiis, ex qua ortum ferunt Claudianum poetam: id est, quasi Canobus, à Canobo Amyclæo Menclai natus gubernatore, ibi sepulto. Nam deiciat Troia in Aegyptum vi ventorum delatus cum Helena, gubernatorem istu serpentis, quem Hemorrhoida vocant, amittit, in eiusque memoriam urbem condidit, relictis ibi iis, qui ad nauigandum inuitiles erant. Hæc salubritas aeris benignitate homines allicit. Lucretius Saty. 15, sed luxuria quantum ipse norauit, Barbara famulos non credit turba Canopo. Virgil. 4. Georg. Nam qua Pelæi gens fortunata Canopi Accolit effuso stagnanrem flumine Nilum. Vulgo *Damiera*. Est ibi Nili ostium, quod Canopicum *καὶ δὲ* vocant, cuius meminit Strabo lib. 17. Plin. lib. 5. cap. 10, Pompon. lib. 1. Ammianus lib. 22. Sunt exemplaria quedam in quibus Canobum & Canobitas legimus. Est præterea Canopus lydetis nomen, cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 22, in descriptione Tæpobaur insulæ.

Canopitæ, pen. prod. Qui Canopum habitant.

Canopicus, a, um, possessiuum à Canopo. Varro, Nobis Sarpedē videmur, quum simus Canopici.

Canta, pro cantata veteres vsi sunt. Festus.

CANTABRIA, *καὶ δὲ*. Vulgo *Vitæca*, *ἡ Λεπυζα*. pen. cor. Hispaniæ Tarraconensis populi sunt Asturibus finitima quibus proximus Oceanus Cantabritus appellatur. Hi esseri feni, & nullam vitam sine armis esse existimant. Silius Ital. Cantaber ante omnes hyemisque, æstusque, famisque, Inuidus. Et mox, Nec vitam sine Marte patitur: quippe omnis in armis. Lucis causa sita est, damnatum viuere paci. Cantabrorum regio Cantabria, *καὶ δὲ* dicitur. Memorie prædium est, Cantabros solitos canere pœna lœtitiæ fuffis cruci ab hostibus.

Cantabritus, a, um, ut, Cantabritus gens.

Cantabriticus, a, um, ut, Cantabriticum bellum, & Cantabritica herbae quæ Plin. lib. 25. cap. 8.

Cantarus, Vide **CANTHARVS**.

Cantes, pluralis numeri tantum, & foemini generis, Fistulæ sunt organorum.

Cantator, **Cantatrix**, **Cantatio**, Vide **CANOPS**.

Cantharias, Gemmæ speciei, quæ scarabæorum effigiem habet: quippe Græci *καὶ δὲ* vocant scarabæos. Plin. 37. cap. 11.

Cantharis, cantharidis. *καὶ δὲ*. Ital. *Cantharida verde*, *ex lucida come oro*, *che si passe su i rousfici*. Hisp. *Abadejo*, *animal pequeño ponoso*. Vermis terrens viridis, aut coloris superlucens in summitate ramorum fraxini & oliuæ nascens: cuius succus in venas ingreditur, & venenum interimit, & humano corpori applicitus, vesicæ plenæ humore facit. Ouidius, Cantharidum succos dante parente bibat. Plin. lib. 29. cap. 4. In cantharidibus magna quæstio: quoniam ipsæ venena sunt potæ, vesicæ cum cruciati præcipio. Cicer. ad Pætium lib. 9. Caius accusante L. Crasso cantharidas sumpsisse dicitur. Cantharis etiam à quibusdā appellatur herba, quæ *καὶ δὲ* Dioscoridi, Latinis Fumaria, & Officinis *ἡ καὶ δὲ* dicitur.

CANTHAROLETHROS, *καὶ δὲ*. Locis Thraciæ exiguis, à

canthari exiit distus, quod ibi ex omni animalium genere solus necit cantharus.

Cantharus, *καὶ δὲ*. penul. cor. Poculum quod Baccho tribuitur, sicut Scyphus Herculi à cantharo, nauigij genere. Plin. lib. 35. cap. 11. C. Marius post victoriam Cimbricam cantharis potasse Liberis patris exemplo traditur. Virg. Aeglog. 6. Et grauis attenta pendebat cantharus ansa. Vlpianus scribit Cantharos esse, per quos aquæ saliant. Et Cantharus, piscis nomen est apud Plin. lib. 32. cap. 11. Columel. lib. 8. Nam & hælcula modò capta, & cantharus, exigulūque gobio. Est item Cantharus Græcis, quem Latini Scarabæum vocant, ex genere insectorum, qui circa animalium simum ferè versatur, pilulas ex eo conficiens, auersisque pedibus volutans. De hoc multa Plin. lib. 11. ca. 28, & Aristophanes, in Cantharo. Est item Cantharus, celeste signum in Aquario, ex tribus constans stellis. Cantharus item Comicus Atheniensis fuit, cuius scripta memorantur à Suida.

Canthactium, *καὶ δὲ*. Vehiculi genus, de quo Seneca Epist. 87. M. Cato Conserius cantherio vehiebat. Aethiopico.

Cantherius, *καὶ δὲ*. Ital. *Cantherio*. Hisp. *Percha dela perra*. Genus iugis in vinea, de quo Columel. lib. 4. cap. 11. Itaque aut veteres, ne nouæ radicem agant, arundines binas singulis vitibus applicabimus: aut si regionis conditio permittit, vetera deponemus hastilla, quibus annectuntur singulae trāsuerse peritæ, in imam partem ordinis: quod genus iugis Cantherium vocant rustici. Cantherius equus, *ἡ καὶ δὲ*. Ital. *Canallo castrato*. Hisp. *Canallo castrado*. Cui testes amputati sunt, ut fiat mansuetior. Varro, Et ideo quod semine carenti, Cantherij appellantur, distat ab equo, sicut capus à gallo. Cantherij item dicuntur qui subici solent à fabris materiariis, dum moles arborum fecant: vulgus *Canallos* vocat. Item Cantherij rigna dicuntur. Vitruuius lib. 5. Et Cantherij prominentes ad extremam suggestundationem. Supra cantherios templæ. Item Cantherius, ut ait Varro, mons est in Sabini.

Cantheriolus, diminutiuum, pro paruo pedamento. *καὶ δὲ*. Columel. lib. 1. cap. 3. Deinde quum fecerint caulem, humilioribus quasi Cantheriolis interpositis, rigorem styliorum conseruato, &c.

Cantherinus, a, um, adiectiuum. Plautus in Mench. Cere hæc mulier cantherino ritu altans somniat. Solent enim equi stantes somniare, auctore Plin. lib. 10. cap. vti. Cantherinum hordeum. Columel. lib. 2. cap. 9. Proximus est his frumenti vilius hordei, quod rustici hexastici, quidam etiam cantherinum appellant. Cantherinum sapathum, Latini Ruricem appellant. Plin. lib. 20. cap. 11.

Cantherjatus, a, um, Columel. lib. 5. Que pedaminibus adnixæ, singulis iugis imponuntur, eas rustici cantherjatus appellant.

Canthus, *καὶ δὲ*. Ital. *Il fermamento che va intorno à una ruota*. Hisp. *Cincho dela rueda de carreta*. Fecit quo rotæ extremitates vinciuntur. Perlius, Vertentem sese frustra sectabere canthum. Canthos etiam Græci angulos oculorum vocant. *ἡ καὶ δὲ*.

CANTHYVS, Abantis filius fuit, qui ab iis, qui Argonautica scripserunt, numeratur inter Argonautas.

CANTIOREVS, *καὶ δὲ*. Ptolemæus lib. 2. cap. 11. Vrbs est Germaniæ ad Albim fluium, quæ vulgò *Hamberga* dicitur.

Canticum, **Cantilena**, **Cantio**, **Cantito**, vide **CANOPS**.

CANTIVM, *καὶ δὲ*. Vulgo *Conte*, apud Ptolemæum lib. 2. cap. 3. Britanniæ est promontorium, à quo regio ipsa Cantia dicta est, & ciuitas Cantuaria, vulgò *cantuarii*.

Cantor, **Cantus**, vide **CANOPS**.

CANVLVS, *καὶ δὲ*. Tribanus plebis, rogationes duas tulit, ut conubia plebis cum patribus essent communia: & ut alter Consul de plebe crearetur. Orationem eius aduersus Consules vide apud Lili. lib. 4.

Canus, a, um, Cui canent, siue albeant capilli præ senectute. Ital. *Canuto*, *bianco*. Hisp. *blanco*, *cano*, *de cabelllos*. Plaut. in Afin. Cano capite ciculum vxor ex iustis rapit. Idem in Bacch. Cano capite, atque alba barba. Transfertur & ad alia, ut, Cani mones, albi ex niue. Cana fides. Virg. 3. Aen. Cana fides & Vesta. Vbi Nonius, Canam fidem, veterem, & antiquā interpretatur. Cana veritas. Varro in Eudæ. Et ecce de improviso ad nos accedit cana veritas, Atticæ philosophiæ alūna.

Can, oris, substantiue, pluraliter tantum, *καὶ δὲ*. Ital. *I capelli canni*. Hisp. *Los canes dela cabeza*. Capilli albi in capicibus senum. Cicer. de Senect. Non can, non rugæ repente auctoritatem a ferre possunt.

Canco, es, ni, Proprie de capillis dicitur in senibus, quod albescent. Ital. *Peny canuto*. Hisp. *Encanecer*. Per translationem de aliis etiam fuit, quæ capillorum canicem imitantur. Canent herbae, hoc est albe sint, inatubus rore aspersæ. Virg. 3. Georg. Luciferi primo quum sydere frigida tura Carpatum, dum mane nouum, dum gramina canent. Idem 1. Georg. Et glauca caecientia si ondes salita.

Canefco, is, Canus fio: & proprie de senibus dicitur, quum capilli eorum in albedinem vergunt. *καὶ δὲ*. Per translationem autē accipitur pro senescere. Cicero 1. de Legibus, Quercus huic loco non deuit, quæ Mariana dicitur: quæ (ut ait Scæuola) de fratre mei Marci, canefcit seculis innumerabilibus. Idem de Clar. Orat. Quinque ipsa oratio iam nostra canefceret, haberetque suam quandam maturitatem, & quasi senectutem.

Canities & **Canitudo**, Capillorum albedo, qualem in senibus conspiciamus. Ital. *Bianchezza*, *canitudo*. Hisp. *Canes delos capellos*. Plin. lib. 11. cap. 37. Canities homini tantum, & equis. Plautus, Stultus est aduersus ætatem & capies canitudinem. Varro Aboriginum, Sed neque vetulus cantherius, quæ amouellus, melior: nec canitudini comes vitulus.

CANVS, *καὶ δὲ*. Apulia oppidum ad Aufidū fluium, laudatissime lanæ ferax, quæ Canusina dicitur, cuius color rutilus. Vulgo *Canossa*.

Canusinatus, Dicitur qui est indutus Canusina veste. Martia. lib. 9. Vicanusinatus nostro Syrus affere fudee.

Capacitas, vide **CANOPS**.

CANVS, *καὶ δὲ*, per tres syllabas, pen. cor. *καὶ δὲ*. Arginus fuit, qui vna cum Polynece ad bellum Thebanum profectus, quum scelas moris ad mouere veller, à Thebanis lapidibus fuit obrutus. Hinc factus est locus fabulæ, Capaneum quum deorum contemptor esset, à Ioue fulmine esse

esse percussum. Vegetius lib. 4. de Re militari, Quid scalis (inquit) in ob-
sidiōe vrbium vtatur, frequenter periculum fulminem, exemplo Ca-
paei, à quo primum scalarum oppugnatio perhibetur inuenta: quā
tanta mole lapidum fuit obrutus à Thebanis, vt fulminibus dicatur
extinctus. Vnde Ouid. lib. 4. Tristium, Quum cecidit Capaneus subito
remaratus istu.

Capaneus, a, um, adiectivum tetrasyllabum, & prn. prod. ~~capaneus~~ Capaneus pinus apud Statium 8. Theb. - capaneusque pinus Iam procul Aoniis vult agnoscenda cateruis.

CA P A R A, ~~monte~~ Verbscit Hispaniz, in tractu Lusitaniz, apud Ptole-
mæum lib. 2. cap. 5.

Capax, Vide c A P I O.

par erat, principes vix omnes, quadringentis lectissimum invidios
capedinem vnam parando, Cicero in Paradox. Minusne geatas diis im-
mortalibus capedines ac scitiles vrnulas fuisse, quàm delicatas alioru
parvas arboribus.

Capella, vide e APER.
CAPENA, non prod. Oppidum vicinum Romæ, iuxta fontem Aegerie.

inquit somnia nec enim porta appropinquat, per quam supra non
ve Frontinus libe. de Aq. du. ¶ Dicta est & triumphalis, quod trium-
phantes per eam potissimum in urbem inuchi solcant. Hodie portam
D. Sebastiani vocant.

El capron o chibo castrado. Martialis, Dum iugulas hircu, factus est ipse caper. Nam Virgilius impropric Caprum pro hircu posuit, quem dixit Vir grevis iose caper, hinc etiam impropric brutum animal Vi-

Capra, quasi carpa, quod virgulta carpativ: vel quod captet aspera: vel à
crurum crepitu. Vnde & Crepas eas antiqui vocabant. [aſſ. Ital. Capra.
Hiſp. Cibra.] Pallad. de Re roſt. lib. 2. cap. 3, Scudioſe enim de agreſti-

piter. quare poltea recū potius, inter alia eam collocavit. Colu. lib. 1. r.
cap. 2. Decimo Calend. Ian. Capra occidit manē. tēpestatem significat.
Capellā, et diminutivum à Capra. ~~z~~^x. Colum lib. 7. cap. 8. Annicula,
pellis capre dicitur. et sic nomen caprum edib. subijci. Et cum nō

capraio. Hinc capretaria que garas caprae. Val. 2. de Re rust. cap. 3. is enim quum in suburbano haberet agrum iugum mille, & a caprario quodam, qui adduxit capellas ad viam, denarios sibi in dies singulos dare audisset. C. Colum. lib. 2. cap. 10.

belli intra viscera humorem quandam inesse, qui caliginem depellit
oculorum, & obfusores quoque visus exacuat. Marialis in distichis,
Pendentes summa capream de rupe videbis. Casuram speres, deci-

del. aebra montes. Virg. Aeglog. 2. Præterea duo, nec tura mihi valle re-
 perti Capreoli, sparus etiam nunc pellibus albo. ¶ Sunt etiam Ca-
 preoli, clauiculi intorti in vitibus, & veluti quidam cincinni in tene-

terea Caprenius, instrumentum rusticum est bicornis. [Ital. Instrumen-
to à modo d' una xappa con doi denti da cavar à i piedi delle viti. Hisp. Anda
de dos dientes para cavar.] Colum. lib. ii. cap. 3. Vere dcinde prius quàm

Caprile, [*capr.* Ital. *caprile*. Hisp. *chibital* à *aprisco* de *cabras*.] pen. prod. Loc. ubi capræ seruantur: sicut Oule, ubi oves. Plin. lib. 8. cap. 10. Atque

quod Caprinus, sicut ab oue Ouilus et Stercus caprillum, & ouillum.
Caprimulgus, Dicitur qui capras mulget. *Qui melle & sanguine.* Ita. Quel-
lo che melle capre. Hisp. Ordenador & chopador de las cabras. Catul. Suffenus

bus propter succū lactis aduolant, qua iniuria emoriuntur vbera. Hos
Aristoteles à caprarum mammae, *αἰγάλας* vocat. Plin. lib. 10. cap. 40.
Caprinus, a, um, Idem quod capreus, *αἰγός* est, Caprinus grex, Linius 2.

tractum est. Vnde & Caperatum, rugosum dicitur. *in 1528 d. p. 27.* Plautus, Quid illud est, quod illi caperat frons severitudo?
Capeſſo, Vide C A P I O.

dolo magna ex parte allisa, naufragum fecit. Nam quum ab Ulyſſe Palamedes eius filius proditoris falſo accusatus, iniquo Græcorum iudicio eſſet interemptus, Nauplius, vt inſultam filij necem viciſceſceret, obſcuræ noctis tempore Græci, ex Cephæone naueſcitantes, in eam

ostendit: unde illi portum arbitantes, impegerunt in scopulos.

Capharnaum, seu potius Capernaum, *Καπερναούμ*, torius Galilee metropolis fuit, multis Christi Servatoris miraculis nobilitata.

CAPHURA, *капура*, Actio, & Aquario Indix arbor est tantæ magnitudi-

nis, vt sub singulis hominum centuriæ possint quiescere. Nascitur in montibus mari vicinis, materie leui, & ferulacea: gummiq; exudat eiusdem nominis, quod à recentioribus vnguentis admiscetur: cuius

longè maximus est proventus, quum cælū fulgetris coruscet. Officinæ
Camphoræ appellant.
Capidulum, Genus vestimenti, (inquit Festus) quo caput tegebatur.

Capillus, Quasi capitis pilus. [*capen*, Ital. *Capello*, Hisp. *cabello de la cabeza*.] Cicero in Pisonem, Erant illi compti capilli, & madentes: cincinnuorum sinitrix. Quanuis & pro omni pilo sumatur. *Spiz*. Plin. lib. 7. cap. 3. Oili.

bus humanorum capitum bibere, cutibulque cum capillo pro mantili-
bus ante pectora uti. Gellius capillam pro hœdino pilo posuit, quâ ait,
Nam si ouium lacte hœdi, aut caprarum agni alerentur, constaret ferme
in his lactem hœdi, aut caprarum agni alerentur, constaret ferme

Capillo, as, are, Est capillos facere. *verbo.* Italicè, *Mettere capelli.* Hispa. *Hacer cabelllos.* Plin. lib. 37. cap. 11, Polytrix in viridi capillatur, sed de-

Capillatus, a, um, Qui crines longiores habet. *capit. Cicero de lege Agr.*
Non minus bene nummatus, quàm bene capillatus.
Capillamenta. Dicitur in capilli *capit. Cicero de lege Agr.* Ital. *capini*. Hic *los belos* 1

Apul.lib.2.de Alin.Tanta este capillamentorum dignitas, ut quancumq; auro,
veste, gemmis, omnique cetero mundo exornata mulier incedat, ta-
men nisi capillum distinxerit, ornata nō possit videri. Plin.lib.2.1. Her-

ba erexit folio angusto, penè in capillamenti modum. & Transfertur quoque ad herbas & arbores Colu.lib. 5. Qui nò solum in eo errabant, quòd primi anni capillamenta seminum in creta patiebantur, &c.

Capillare, huius capillaris, neut. gen. *Capillaris*, *capillaris*. Ital. *Retiella*. Hisp. *El almanera*, *o capilejo de mujer*.] Reticulum muliebre, quo capillos involuunt, Martialis lib. 3, Non erubescit murice aureo nobis Divideret

mixcha pauperis capillare. ¶ Capillaris, & Capillata arbor appellabatur, in qua ronsum capillum adolescente, suspendebant, quando deponebant comam, deo eam facrantes. Erat & in urbe Roma, teste Felto,

arbor antiquissima, quam supra trecentos & septuaginta annos durasse
comperitum est, quæ capitata appellabatur, quod Virginum Vella-
tium capillos ad eam deferre mos erat: cuius arboris meminit & Pli-

Capillitium, Idem quod capillamentum. *u. cap.* Sic enim à capillo Capilli-
cium dicitur, vt à famulo Familitium, à satellite Satellitum. q. Capil-
litium = *cap.*

Capillus Veneris, Herba sic dicta, quod delapsos post alopeciam capillos recreat: siue quod capillorum fluores coarctet. *ἰαβώριον*. Ital. *capel venere* Hist. *Culcyra* dicitur a Plinio Adonatum *Bolwerichon*. & *Cel*

CAPILLATI, Populi inter Alpinas gentes. Plin. lib. 3. cap. 20, Capillat-
orum plura genera ad confinium Lufenſici maris.

Capio, is, cepi, caprum, significat Accipio. [καταλαβω. Ital. Pigliare. Hissp. Tomar.] Virgilius lib. 4. Georg. Cape sacra manū, cape robora pastor. Sed differentia quia Capere est cum affectu: Accipere quum quis non sic

accipit, vt habet. Ideo, vt V Ipiamus scribit, non videtur quis capere, quod est restitutus. Et capere est spōte, vel nō sponte: Accipere tantum sponte. Vnde dicimus, Cepi labores, Cepi molestiam, Cepi vel su-

ſcepi ininiicitias: Accepi calamitatem, cladem, contumeliam, vulnus.
Valer. Maxi. Vt non coactus enim accipere, ſed ſua ſponte ſumere vi-
derecur. Habet interdum reciprocum vſum: vt idem ſit, Cēpi volupta-

rem: & Cepit me voluptas, Cepisti dolorem, *ἐξ αὐτῆς ἔλαψες*, Cepit te dol-
lor. *ἐξ αὐτοῦ ἔλαψεν*. ¶ Quandoque significat facere. Terent. in Andr. Non
si capiundos mihi sciam inimicos homines omnes. ¶ Quandoque dr.

lectare, *πρῶτον*, inlecare, irretire, ex translatione feracum, venatūque. Horat. 2. Serm. Te coniunx aliena capit, meretricula Davum. ¶ Quandoque propitiari. Lucret. lib. 2. Nec bene pro meritis capitur, nec tan-

gnur ira. ¶ Quandoque decipere, *deceperis*. Virgil. 2. Aen. Caprique dol-
lis, lachrymisque coactis. ¶ Quandoque eligere, *eligeris*. Terent. in He-
cyr. Quum illum gnatum cepimus. ¶ Quandoque perperit: ut apud eun-
d. in Iulianum. Duxit ab eoque perperit. *perperit*, *perperit*.

dem in Heauton. Du mi abs te absum, omnes mihi labores quos cepi,
fueres leues. ¶ Quandoque tenere, *χρησι*: vt in Eunuchō, Dii boni
quid turbat? rēdes nostrā vix capient. ¶ Quandoque inuadere, occu-
pare *κατα*: Cicero. Nouam quandam pirataram arde audiam.

perire, *χρημα*. Cicet. reuocem quandam piratarum praeda onustam ce-
pere. Varro. Quid hic venator non capis? Hinc Vincti, Captiui dicun-
tur, quod non sui iuris sint, sed in potestatem aliorum redacti. *αι* *χρημα*
αυτι. Quoniam autem qui ita capti sunt, non sunt amplius *χρημα*.

non enim Capri autem quia Capri sunt, non tunc amplius in iuris, sed libertate priuati, ideo Capros quandoque pro priuatis, siue impeditis accipiunt. ¶ Mentio capri, amentes, hoc est qui mentis compotes non sunt. Capri oculis. *οφθαλμοι*, qui officio oculorum

¶ Aliquando Capere, est amore accendere: vnde Cap-
peti amantes dicuntur. Lucilius, Ne aspectu & fornicari capere aliena.

o de Madrid

In summa hoc verbum sua habet significata pro diversitate rerum, cum quibus iungitur. v. Capere manu, est comprehendere: Capere oculis, videre: Capere auribus, audire: Capere mente, intelligere: Capere consilio, eligere: Capere alio vel dolis, decipere: Capere cantu, aut volucribus, delectare. Virg. 4. Georg. Carmine quo capta dñi fuit mollia pensa Deuolunt. ¶ Capere consilium, est deliberare. *οὐκ ἔστιν ἄλλο καὶ βέλτερον*. Cicero, Quam autem consilium hoc princeps cepisset. ¶ Capere rationem, est modum inuenire. *καὶ οὕτως ὁρίσας*. Plautus, Rationem cepi, vi & amanti obsequerem, & pacem non offenderem. ¶ Huius verbi composita sunt, Accipio, à quo Præaccipio, Concepio, Decipio, Excipio, Incipio, Interceptio, Percipio, Precipio, Recipio, Suscipio & Vtucapio, quæ antepenultimum correptam habent. ¶ Deriuata sunt quæ sequuntur Auiceps, Forceps, Princeps Municeps, Particeps.

Captus, us, Comprehensio, capacitas, intelligendi facultas. *καταλαμβάνω*. Ital. *capacità, la potenza a possedere d'alcuno a fare o a intendere qualche cosa*. Hisp. *El tomo de algo para hacer o entender alguna cosa*. Cic. lib. 2. Tuscul. Græci homines non satis animosi, sed prudentes, ut est captus hominum, quasi diceret, tam prudentes, quam capax prudens est hominum natura. Apuleius dixit, supra captem cogitationis: pro eo quod est supra quam quispiam cogitatione capere & complecti possit. ¶ Accipitur item Captus pro forte & conditione. Terent. in Adelpis. Præterea, ut captus est seruorum non malus: hoc est, ut sic habet seruorum conditionem, sicut exponit Donatus.

Captura, re, Actus ipse capiendi ferarum, aut aliquid eiusmodi. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Preghia*. Hisp. *El tomo*. Plin. lib. 19. cap. 1. Ad piscium & alium capturam. ¶ Interdum prada, quæ capitur. Idem lib. 10. ca. 10. Plautus nominat adulonem, ad eas quæ in mari sese mergunt, & capta eorum mox corripit, donec capturam inter sequeat. ¶ Accipitur & pro questu, Suet. in Calig. Ex gerulorum diutius quæstibus pars odiosa, ex capturis proficiuntur, quantum quæque vno concubitu meretur.

Caprio, Ipse actus accipiendi, seu id per quod quis capitur. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Aquell'atto de pigliar*. Hisp. *Arrebatada de tomar, arrestar*. Cic. de Clar. orator. Quanta esset in vestris caprio, cum in exercitiis rebus, tum in testamentis, &c. ¶ Caprio, deceptio. *ἡ ἀπάτη*. Ital. *Fraude, inganno*. Hisp. *Engaño*. Plautus Epid. Verum si plus dederis, referam: nulla in ea re caprio est.

Capriuncula, diminutiuum. Gellius, in *nocturnis*. Quid autem legis istius propugnatores in illa capriuncula faciet, in qua hæc esse necesse est.

Capriofus, fa, sum, Quod caput, seu decipit, & dolis plenum est. *ἡ ἀπαγωγὴ*. Ital. *Caprioso*. Hisp. *Engañoso con astucia*. Gellius, Non esse capriofus questionibus respondendum. Cicero pro Quint. Roscio, Quo nihil capriofius, neque indignius dici potest.

Capriose, aduerbium. *ἀπαγωγῶς*. Cic. 4. Acad. Sic me, inquit, ante in sinebo, nec diutius capriose interroganti respondebo.

Caprius, Qui in bello capus est, & in hostium potestate detinetur. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Cattivo, prigione*. Hisp. *Captivo, prisionero*. Cic. 8. Philip. Diutius feruitum percelli sumus, quam caprii fugi, & diligentes solent. Virg. 9. Aeneid. Præterea bis sex genitor lætissimæ maris Corpora, capriusque dabit.

Capriuitas, Ipsa detentio. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Cattività*. Hisp. *Captividad*. Tacitus, Quocumque oculis Romanis intenderet, capriuitatem, eademque, & dira omnia oculis obuersari.

Capro, frequentatiuum à Caprioliet à primitiui significatione nonnihil deiciat. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Cercar via o modo da pigliar per inganno*. Hisp. *Astucioso para tomar*. Idem est quod blanditus & necebris aliquid venotus, hic obsequendo capta autem popularem. Cicero in Pis. Natus sunt illa, mihi crede, delectamenta pene puerorum, captae plausus, vbi per vim, conspectu vel Martialis. Capro tuam pueri huiusmodi Capro, Maxime, curam: Tu capias alias, iam sumus ergo pares.

¶ Aliquando Caprare, est conari, decipere. *ἡ ἀρραγή*. Terent. in Hecyr. Inuicem est autem viciis aduersariis: aut quæ via captere te illi, eadem ipsos capiti. Martialis lib. 9. Dum me captares mitrebas munera nobis, Postquam cepisti, das mihi Rufe nihil. ¶ A Capro rursus deducitur Caprio, aliud frequentatiuum.

Capratio, Venatio. *ἡ ἀρραγή*. Plinius in Procem. lib. 14. Postquam cepit esse capratio in questu ferissimum.

Caprator, Venator. *ἡ ἀρραγή*. Cicero, Caprator ille popularis auctor.

Capratorius, a, um, *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Fraudolento*. Hisp. *Engañoso*. v. Capratoris scriptura, & capratoris institutionis est id adulatoris, ut interpretantur Papinianus & Caius Iuriscōsultus: quæ scilicet idco factæ sunt, ut vicissim hæc es scribaris, aut saltem legatum consequaris ab eo, quem instituisti. Nam Caprare, proprie est illecebris, donis, obsequio & maiorem spe aliquid aucupari.

Capello, is, iui, tum, secundum Priscianum, verbum actiuum, Idem quod capio, sue ad capiendum co. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Capello*. Sallust. lib. 2. Histor. Diuersa, ut solent, rebus perditis capellum. Lilius lib. 1. Ergo vi segregaret pugnam, capelle fugam. Similiter Apuleius, Dum simul illi & gratias agerem, & dona capellem. ¶ Virgilius posuit pro Exequendum luscipio. Mihi iussa capelle fas est. Cicero 1. Officior. Capelle Rempublicæ. *ἡ ἀρραγή*. Plautus in Alin. pro Immitto, recipio. Quid magis te in altum capellis, tam altus te in portum referet. Idem in Amph. Nunc pergam heia imperium exequi, & me donum capellam.

Capax, acis, om, gene. Quod caput, seu continet, aut continere potest. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Capace*. Hisp. *Capaz*. Cic. 1. Tusc. Vtri capaxitatem aliquam in animo putamus esse, quo tanquam in aliquo vase, ea quæ meminimus sustinenda sunt.

Capis, idis, *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Capis*. Hisp. *Capis*. Cic. 1. Tusc. Vtri capaxitatem aliquam in animo putamus esse, quo tanquam in aliquo vase, ea quæ meminimus sustinenda sunt.

Capisidus, *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Capisidus*. Hisp. *Capisidus*. Cic. 1. Tusc. Vtri capaxitatem aliquam in animo putamus esse, quo tanquam in aliquo vase, ea quæ meminimus sustinenda sunt.

capide & lituo, capite velato vicissim cadat. Huius diminutiuum est Capidula.

CAPISSENAE, Atria populi, Capissam urbem habent, quam diruit Cyrus. Hæc Plin. lib. 6. cap. 33.

Capisterium, Genus vas rusticum, quod tamen (ut Georgius Merula inquit) Scaphisterium melius dicitur. *ἡ ἀρραγή*. Columel. lib. 1. ca. 9. Quicquid exteteret, capisterio expurgandum erit: & semper quod propter magnitudinem ac pondus in imo subsederit, ad semem referuandum.

Capistrum, Capistro, capistras, vide C A P V T.

CAPITATA, Mons est totius Indis altissimus. Plin. lib. 6. cap. 20.

CAPITOLINVS, M. Manlij fuit cognomen, qui vrbe à Gallis capta, assumptis mille iuuenibus, arcem Capitolinam ab hostium iniuria defendit: unde & nomen inuenit. Hic quod postea in suspicionem affectati regni venisset, ab ea ipsa rupe Capitolina, quam seruauerat, præcipitatus est. ¶ Fuit etiam Historici cognomen, qui Cæsarum vias consecrasset.

CAPITIVVS, *ἡ ἀρραγή*, alij *καπιτινός*, Tempus erat Iouis in cliuo Tarpeio, dictum à capite hominis ibi reposito, dum foderent fundamenta. Antè enim Tarpeia arx dicebatur, à Virgine Vestali Tarpeia, quæ ibi à Sabinis necata, atque sepulta fuit.

Capitatus, Capitellum, Capitium, Capito, Capitulatum, Capitulum, Capitulum, vide C A P V T.

Capnias, *καπνίας*, Gemma est ex Iaspide generibus, quodam veluti fumo infecta, unde & nomen accepit. Plin. lib. 37. cap. 9.

Capnion, vide C A P N O S.

Capnitis, *καπνίς*. Herba est eadem cum fumo terre. ¶ Est item Capnitis Cadmia species resplendens, quæ è fornacibus summa atq; statu egesta, cameris, lateribusque fornacum adhaeret. Vide Plin. lib. 34. cap. 10. C A P N O T A T A, pen. corr. *καπνιότης*, Myrica populi dicti sunt, quæ fumum confertores, quod tranquillam agant visâ, solis sacrificiis, & deorum cultibus intenti. Vide Strab. lib. 7.

Capnos, *καπνός*. Ital. *Fumo*. Hisp. *Humo*. Fumus. Hinc *καπνός*, dicta sunt ligna sicca, quæ sine fumo ardent. Et, Vinum Capnias, *καπνίας*, hoc est fumosum. ¶ Capnos etiam siue Capnion, *καπνός* Dioscoridi, Herba est, quæ & Fumus terre vocatur: nascitur in segete hordeacea. Hæc lachrymas ut fumus provocat Plin. lib. 16. cap. 7, & lib. 25. cap. 13.

Capnomantia, *καπνομαντία*, Diuinationis genus, quod fiebat ex fumis dissensionem, qui è thure in ara accenso emanabant. Qui verò hoc augurij genere utebantur, Capnomantes dicti sunt.

Capo, vide C A P V T.

C A P O T A, Aflatus est, ex quo aliqui Euphratem oriri crediderunt. Plin. lib. 5. cap. 24.

Cappa, *ἡ ἀρραγή*. Nomen literæ Græcæ, pro qua Latini vruntur c. Græci (ut Suidas docet) quum in alium heminem voluit procerbio signare, vnum cappa: quum puerorum, duosquum pæstum, etia habere cappa dixerunt, volentes cum intelligi esse Cretensem, Cilicæ, Cappadocæ: qui singularis fuisse improbitatis existimantur. Vide Erasmus in procerbio, Tris *ἡ ἀρραγή* pessima.

CAPPADOCIA, *καππαδοκία*, Cappadocia, Pontica regio est, ut scribit Solinus, quæ latus latere vtriusque Armeniæ, Comagenenique tangens, dextro multis Asia populis circumfusa, ad Tauri iuga & Salis ortus attollitur. Euphrates eam ab Armenia minore diuidit. Appianus minoris Armeniæ partem, Ptolemæus vtriusque minoris Armeniam esse scribit. ¶ Dicta Cappadocia à Cappadocæ amne, ante Leucosyria vocata. ¶ Vide Cappadoces Leucosyri. Hinc Cappadox, cis, *καππαδόξ*, penult. corr. pro eo, qui est ex Cappadocia. Lucanus lib. 2. Cappadoces mea si gna timent, Persius, nec sit praestantior alter Cappadoces rigida pingues clausitæ catastra.

Cappadocus, a, um, possessiuum. Martialis lib. 10. Nec de Cappadocis eque, catastra.

Cappadocius, cia, cium, apud Apuleium.

CAPPADOCIA, Hispania oppidum est in Bætica provincia, Gaditani conuentus. Plin. lib. 3. cap. 1.

Capparis, *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Caparra*. penult. Corut ex triuicioris ligni, senticosus, & humilis, bacis oleæ, sed minoribus, quibus farfiscitibus emicat flos resuscandus, odoratusque: qui postquam decit, glans extuberat oblonga, seminis acinosi plena. Nascitur præcipue in parietariis, hoc est muris veteribus, & spleneis prodest ferit quocumque in locis hecis, area circum effusa, parietique ex lapidibus circumducto, ne latius euagant, steriles reddat agros. Flos, & bacæ in ciborum condimentis laudantur, et quod & experientiam excitent, & liqorem laxent, & pituitam per alium exigant. Colu. Capparis, & tristes, inula, ferulaque minaces. ¶ Dicitur & Cappar. Pallad. Hoc mende mentha & pasciaca, thymum & origanum, & cappar.

CAPPARATA, Insula in mari iuseo seu Ligustico capris abundans, quam Græci Agelion dicunt. Plin. lib. 3. cap. 8. Vulgo *Isola de capris*.

CAPPARATA, apud Plin. lib. 3. cap. 18. Vnum est ex ostiis Padis fluij.

CAPPARATA, *ἡ ἀρραγή*, apud Stephanum, Insula vltra Sacrentum Campaniæ vrbe circiter octo millia passuum, teste Plin. lib. 3. cap. 6. Tiberi sicile insula, & abundans coturnicum multitudine, quæ ex Italia volantes, illic principio autumnii capiuntur.

CAPPARATA, Lacus est apud Attabonè in descriptione Pampylis, lib. 14. Capricornus, *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Capricorno*. Hisp. *Capricorno*. Cæleste signum, quod Pana fuisse existimant, qui in Aegypto repente aduētum Typhens gigantis perterritus, posteroque partem in effugium pisis, priorem vero in formam herci commutauit: cuius ingenium admiratum Iouem ferunt hanc figuram in eelum transulisse. ¶ Alij volunt Capricornum Iouis fuisse collatorem. Amalthea enim, cui Iupiter nutriendus datus erat, quum ipsa lac non haberet, aluit eum lacte caprarum, quæ duos habebat hœdos, quos Iupiter vnâ cum matre in eelum transtulit. Stellam habet in naso vnâ, in pectore duas, in pede duas, inter scapulas septem, in ventre sex, in cauda duas. Cic. 2. de Nat. deor. Tum gelidum valido de pectore frigus anhelans Corpore semifero magno Capricornus in orbe.

Capricornus, ci, pen. prod. Ficus est ex syluestrium genere nunquâ maturis: sed quod ipsa non habet, aliis tribuit. *ἡ ἀρραγή*. Ital. *Ficus syluestica*. *capricorno* ¶ Gignit etiam culices, qui ad ficus alijs aduolantes, ipsis maturitatem

in Antonium, Capitelem & pestiferum M. Antonij reditum à Brundisio expeditur oratio, ἀντιπύονος λόγος. Cic. lib. 1. Offic. Capitalis oratio est ad exactionem bonorum pertinens. ¶ Capitalis ira ab Horatio dicitur pro mortifera. ¶ Capitale odium, ἀντιπύονος μίσος. ¶ Capitalis morbus, quod caput & vitam hominis perat. ¶ Capitalis locus dicebatur, ubi siquid violatum erat, capite violatoris expiabat. ¶ Capitale pactum, capitale vitium, id est propter quod debeat quis ad poenam capitis peti.

Capitaliter, adverbium, ἀποκατάστατον. Plin. Epist. 5. Præterea reminiscantur, quàm capitaliter meipsum apud Cæsarum viros lacerasset.

Capistrum, Capitis vinculum, quod equis, & huiusmodi animalibus adhiberi solet, ne fugiant. [καπέτρον. Ital. Capestro, legame, fune. Hisp. Xaquima d. cabestro.] Martialis, Parer putre pueris aper capistris. ¶ Colu. lib. 5. vitiis attribuit, quum inquit, Quare quum ad summum palum recta vis extenta est, capistro constituitur, ne forte gravata substat, curveturque. ¶ Et Capistrum dicitur, quod circa os brutorum involuitur, ne cibos decerpant.

Capistro, as, Capistrum impono. [καπέτρον. Ital. Incapistrare, incautare, are. Hisp. Encabestrar, bestiarum.] Plin. lib. 18. cap. 19. Si inter arbores, vitæque aretur, fuscillis capistrari boues oportet, ne germinum tenera decerpant. Colum. lib. 11. cap. 2. Ut iuga vineis imponantur, & capistrentur.

Capitatio, onis, Tributum, quod in capita ita distributum erat, ut iugatio in iuga bouum. Immanitates. & l. seq. C. de agric. & cens. l. 1. ¶ Capitatio item pro Annona, in tit. C. de Annonis & capitacione. Budens.

Capitatus, a, um, Quod in caput latius crevit. ἀποκατάστατον. Vnde Capitatus portum. Colum. lib. 12. Culus autem porri capitati assidua scissio & stercoatio est. ¶ Item Capitata vinca ab eodem dicitur, sicut & Brachiatæ, l. 5. cap. 5. Nam duæ species huius quoque culturae funtaliæ capitatas vineas, aliæ brachiatas magis probant.

Capitellum, diminutivum est à Capitulum, quod significat parvum caput, id est crassorem summamque cuiuscunque rei. [καπέλλον, ἀπάλαν. Ital. Capitello. Hisp. Capitel, como de columna d. pilar.] Plinius, Inde ramuli affurgunt iuxta capitellum gerentes. ¶ Item Capitellum dicitur Epistylus, id est caput columnarum, nam Basis inferior pars est: hoc & Capitulum vocatur. Plin. lib. 36. cap. 13. Spiræ subditæ, & capitella addita. ¶ Recentiores insuper medici Capitellum sumunt pro vase illo duplici, in quo reponuntur herbarum, aromata, & similia, ut igni supposito ex eis aqua exprimitur.

Capitum, interpretæ Nonio, Capitis tegumentum est. [καπέλον, ἀπάλαν. Ital. Capello, beretta. Hisp. Berete, sombrero.] Contra Varro non obscure innuit muliebri tegumento fuisse, quo illæ pectus vincebant: & à capiando, id est comprehendendo, non à capite esse deductum. Capitum inquit lib. 4. de Ling. Latina, quod pectus capit, id est comprehendit. Idem lib. 4. de Vita pop. Rom. ut citat Nonius, Neque id ab orbita matrum familiaris instituti, quod ex pectore & lacertis essent apertis, nec capitia habebant. Vlp. l. Vestis. ff. de Aur. & argent. leg. Muliebria sunt & eluti stola, pallia, capitia, zona.

Capitones, Dicitur duri, qui nonquam de sua sententia immutantur, ut apud Plautum in Persa. [ἀντιπύονος. Ital. Testarotti, di suo capo, ostinati. Hisp. Porfidos, confirmados, hambres de cabeza.] ¶ Dicitur & Capito qui magnum habet caput. Cic. 1. de Natu. deo. Redeo ad deos, equos insigni nota strabones, aut petulos esse arbitramur, equos nœvum habere, equos silos, flaccos, frontones, capitones. ¶ Est item Capito, piscis apud Cætonem de Re rust. cap. 158.

Capitulus, a, um, ἀπάλανος. Qui magnum caput habet. ¶ Interdum dicitur qui est duri capitis, qui & Ceruicofus appellatur.

Capitulatum, Dicitur quod in summo crasso quiddam habet in more capitelli. ἀπάλανος. Plin. Folia bouis lingue similia, minora, subcandida, & in cacumine capitulata.

Capitulatum, adverbium. Per capita. [Ital. Per capitoli, per parti. Hisp. De capitula en capitulo.] Plin. lib. 2. cap. 12. Nunc confessa de iisdem breviter atque capitulatum attingam.

Capitulum, diminutivum. Significat parvum caput. [καπέλλον. Italice, Picciol capo. Hispanice, Pequeña cabeza.] Plautus Curc. Vbi quid fuit, puer, opere capitulo caldum bibunt. Est & vox blandientis. Idem, Meum capitulum, meus ocellus. Terentius, O lepidum capitulum. ¶ Aliquando dicitur initium sententiæ, quod per metaphoram etiam caput vocatur. ἀπάλανος. Cic. 1. de Legib. Nec verò scirent, si audierint te primum capitulum optimi prodidisse, quo scripsit, Nihil curate Deum, nec sui, nec alieni. ¶ Itē Capitulum dicitur caput columnarum. Plin. lib. 36. cap. 13. Quoniam capitulis Corinthiorum eadē est altitudo, &c. ¶ Est præterea Capitulum vrbis Italiae propter Bouillas, & Calatins.

Capys, a, um, ἀπάλανος. Nomen Troiani cuiusdam, qui Capuam edificavit. Virg. lib. 10. Et Capys, hinc nomen Capuæ ducitur vrbis. Huius meminerunt Didys Cretensis, & Dares Phrygius. Item interpres Quinti Calabri posuit in lib. 15. qui cum maiestate Homeri videtur quasi conerere. ¶ Fuit item Capys, filius Aslaræ, & pater Anchisæ. Quid in Fastis, Trox est generatus ab illo: Aslaræ creat hic, Aslaræque Capyn. ¶ Capis item Syllus, Albanorum rex, & Capeti pater.

Cara, Radix est herbe eiusdem nominis, qua lacti admixta Hircius scribit Cæsaris exercitum diu inopiam leuasse.

Carabii, a, um, ἀπάλανος. Fluvius est apud Seras, Scythiæ populos, cuius meminit Plin. lib. 6. cap. 17.

Carabii, pen. corr. ἀπάλανος. Genus cancri. Plin. lib. 9. cap. 31. Cancerorū genera carabi, asci, maiæ, paguri, heracleotici, leones, & alia ignobiliora. Carabi à cæteris cancribus cauda distant. In Phœnicie ἰστού vocantur, tantæ velocitatis, ut consequi non sit.

Caracalla, lxx. Indumenti genus fuit ad talos vsque demissum, ab Antonio Imperatore populo datum: vnde & Caracallæ agnomen invenit. Autor Sextus Aurelius in Antonino.

Caracra, Oppidum est in Hispania creditur, quod hodie vulgò Guadaluera dicitur.

Caralitani, & Caralitani, (quæ huc perperam ingesta erant) vide CALARITANI, & CALARITANI.

Carabii, a, um, ἀπάλανος. Promontorium magnum Paphlagoniæ ad Septentrionem positum, arietisq. frontis habens formam,

quod longo spatio pelago incumbens, Scythiæ obiectum peninsula, Euxinum Pontum bimarem videtur efflere.

CARAMEVCIS, Fluvius est Scythiæ ad montes Rhiphæos. Plinius libro 6. cap. 15.

CARANAN, Ponti oppidum, à quo Caranensis regio dicitur: ut scribit Strabo lib. 12. Geographiæ.

CARANITIS, Præfectura est Armeniæ maioris. Plin. lib. 5. cap. 14.

CARANVS, Macedoniæ rex, cuius historiam pluribus persequitur Inst. lib. 7. Eius etiam meminit Solinus cap. 12. ¶ Est item Caranus Aradio tum portus in Phœnicæ prope Paltum urbem. Vide Strabo lib. 16.

CARASEN, Populi Taurici regionis. Plin. lib. 4. cap. 12.

CARASYS, Plin. lib. 6. cap. 7. Populi sunt circa Mæotin.

CARAYUS, (quod hæcenus hic vt vitiosè scriptum, ita alieno loco collocatum fuit) vide CHAZAYUS.

CARBANA, ἡ πόλις, Vrbis Lyciæ est, apud Stephanum.

CARBARIA, Pomponio Melæ lib. 2. commemoratur inter parvas insulas Tyreni maris, Italiæ adiacentes.

Carbas, [ἀπάλανος. Ital. Garbino. Hisp. Viento abriga.] A Vitruvio appellatur ventus ab occasu brumali flans, quem vitiatorum nomine Africum vocamus. Itali Garbinum vocant, nomine à Carba (vt videtur) deducto.

Carbassus, penult. corr. ἀπάλανος. ἡ πόλις. Ital. Lino sine. Hisp. Viento de lino preciso. In singulari frequentius foemini generis, interdum etia masculini, in plurali vero neutri. Papinius in Achilleid. Nec moram dextræ Ithaciæ carbassus auras Posce. Propert. Exhibuit viuos carbassus alba focos. Apud Valerium Maximum in masculino genere invenitur. Ita enim ait lib. 1. Quum carbassum, quem optimum habebat, foculo imposuisset, subito ignis emicuit. Est autem carbassus generis lini mixtæ tenuitatis in Hispania primum reperitum, ut scribit Plin. lib. 19. cap. 1. Ex carboso fiebant vela nauium, quæ & ipsa Carbassa, ἀπάλανος, dicuntur. Virg. 3. Aeneid. & auræ Vela vocant, tumidoque inhaer carbassus Austro. Nonius docet Carbassum esse pallium, quo foeminae amictuntur opulentiæ causa, vt serico, aut tenui lino. Virgil. 8. Aeneid. cum tenuis glauco velabat amictu Carbassus.

Carbassus, a, um, Ex carbasso factus. ἀπάλανος. Cicero 7. Verr. Tabernacula carbassis intentata velis collocabat. ¶ Carbassus venti. Tibull. lib. 3. Post hæc carbassis humorem tollere ventis.

Carbasinus, a, um, vt Carbasina vela, apud Plin. lib. 19. cap. 2. ἡ πόλις. Quint. Curtius, Carbasinis vestibus Indi & Arabes corpora velant, quæ sunt auro, purpuræque distinctæ.

Carbasineus, a, um, Idem. Varro de Vita pop. Rom. lib. 4. Eadem posita carbassineo magis, vt pellibus regerentur togæ.

Carbatiæ, ἀπάλανος, Calcamenti rustici genus, ex recentiore corio bubulo: vnde Carbatiæ crepidæ, apud Catullum. Aristot. lib. 2. de Animalibus, scribit camelos calcari carbatiis, ne scilicet in exercitu longiore itinere faciliant.

CARBITIVS, cui Spurius prænomen fuit, primus Romæ Grammaticæ mercede docuit. Huius autem patronus Carbilus, cognomen Rugæ, primus Romæ vxorem, quod sterilis esset, repudiavit, præstato antea iuramento, se vxorem liberorum causa querere. Autor Gellius.

CARBO, a, um, ἀπάλανος. Prænomine Cneus, ter Consul fuit, & in tertio Consulatu iussu Pompeii, quod Marianas partes sequeretur, dum alium exonerabat, in Sicilia fuit interfectus. ¶ Fuit & C. Carbo huius frater summus Orator, cuius meminit Cicero in Bruto, quod voluntaria morte se à iudicio severitate vindicavit. ¶ Fuit & alius Carbo, huius filius, quem Cicero Oratorem non satis acutum fuisse ait, verborum tamen gravitatem ei tribuit, & naturalem quandam orationis auctoritatem. Hic ab exercitu suo interfectus fuit, quem bellis civilibus solum ad disciplinam reuocare conabatur.

Carbo, onis, Proprie dicitur, quum extincta fuerit pruna. [ἀπάλανος. Ital. Carbone. Hisp. Carbon.] Persius, Illa prius creta, mor hæc carbone notasti. Terent. Adelph. Tam excoctam reddam, atque atram, quàm carbos est. ¶ Aliquando dicitur Carbo, quum est ignitus. Plin. lib. 18. Et quum cinis in foco conculcit, & quum carbo vehementer perlicet.

Carbunculus, diminutivum. Parvus carbo. ἀπάλανος. Plautus in Mostell. Ambuletur misero ei corculum, vt carbunculus. Ad Herennium lib. 4. Ipse à vicinis cum testa ambulans carbunculus corrogaret. ¶ Est item Carbunculus, tumor præter naturam, siue vlcis genus celeriter crustam faciens, cum vehementi partis inflammatione ita dictus à carbonis igniti similitudine. ἀπάλανος. Eius hæc nota sunt: Rubor est, superque cum non minimum pusillus eminent, maximè nigra, interdum subliuidæ, aut pallidæ. In his sanies esse videtur, infra color est niger, ipsum corpus aridum & durius quàm naturaliter oportet. Plinius lib. 23. cap. 4. Nomus repurgant, carbunculos rumpunt. ¶ Est item Carbunculus, Gemma igni carbonis similitudinem referens, ipsique etiam noctibus lucens, & quibusdam quasi radiis resurgensque apud Indos & Garamantas invenitur. ἀπάλανος. Plinius lib. 37. cap. 7. Principatum habent carbunculi, à similitudine ignium appellati, quum ipsi non sentiant ignis: ob id à quibusdam Appreti vocati. ¶ Sumitur quoque Carbunculus, pro terra, vbi resellit lapideæ, & nigrae reperiuntur. Palladius, In Ianuario mense carbunculus, nisi stercoretur, mactas vineas reddit. Plin. lib. 16. Maximæque sabulum humidum, aut carbunculum, aut rophaceam formam. ¶ Hinc Carbunculosus ager dicitur, in quo id genus carbunculi abundat. Colum. lib. 3. cap. 11. Nam carbunculosum agrum nisi stercore iuues, mactas vineas efficere dixerunt. Plin. lib. 31. cap. 3. Sabulum masculum, & arena carbunculosæ certas promittit venas, stabiliæque & salubres. ¶ Carbunculus præterea in viribus & arboribus dicitur, quum earum flores aduenerint, & ad carbonis siccitatem nigredinæque rediguntur. ἀπάλανος. Plin. lib. 17. cap. 24. Syderatio tota è celo constare quapropter & grando iis in causis intelligi debet, & carbiculatio, quod prunarum iniuria eueat. Hæc enim Verno tepore iniuriæ, & erumpere audientibus fatis molibus insidens, adurit lactescentes germinum oculos: quod in flore carbunculum vocant.

Carbunculus, as, neut. absolutum, & Carbunculus, aris, deponens, pro eo quod est, carbonis similitudine aduro, seu iustissimo. ἀπάλανος. Plin. lib. 13. cap. 3. Succus corum carbunculantis circa oculos vlcibus, & pusilli

& pustulis, prodeuntque pupillæ effeac. Idé lib. 1. ca. 7. Verum & his sua iniuria est, æq; carli intercepit carbūculatur, tūq; semina casta, & inania. Idem lib. 18. cap. 13. In hoc temporis intervallo res summa vitium agitur, de cetero visis sydere illo, quod Canicula appellatur. vnde carbūculare dicitur, ut quodam vicinis carbone exstiterit. Carbonarius, substantivum, Qui carbonē conficit. [ad hunc lib. Ital. Carbonario. Hisp. Carbonero.] Plautus in Cal. Sine modo rus veniat, remittam ad te virum. Cum furca in vrbem, tanquam carbonarium.

Carbonarius, a, um, adiectivum, [ad hunc lib. Ital. Di carbone. Hisp. cosa perteneciente a carbon.] v. Fornax carbonaria. Carbonarium negotium exerceat. Plin. de Viris illust. Nam pater eius, quauis patricius, ob pau peratam carbonarium negotium exereuit.

C A R D U L O, Autore Plin. lib. 3. cap. 3. Oppidū est Bæticæ prope Cordubā.

C A R C A S E S, Populi sunt Narbonensis Gallie, quorū oppida sunt Anacilia, Aeria, Bormannico, Macina, & Cabellio. Autor Plin. lib. 3. cap. 4.

C A R C A S V M, à Plin. lib. 3. cap. 4. vocatur oppidum Gallie Narbonensis, quod hodie Carcassonum vocant.

C A R C A T H O C E L A T A, Armenie maioris vrbis Tigri proxima, vtautor est Plin. lib. 6. cap. 11.

Carcet, ceris, Locis in quo seruantur noxii, vel vndeunque quis exire prohibetur, quasi Coarctet, à coarctendo, ut docet Varro quod vincti in eo custoditi prohibeantur exire. [ad hunc lib. Ital. Carcere. pri. gione. Hisp. Carcel. lugar de prisión.] L. i. lib. 1. Carcet ad terrorem incretensis audacis, media vrbis, imminens foro ædificatur. Cicero 7. Verr. Cur carcer edificatus sit tot supplicia in improbos more maiorum constituta? Vnde & in circo, vnde emittebantur equi, Carceres sunt appellati, quod coarctentur equi, ne inde exeat, antequam magistratus signum miserit. Plin. lib. 8. de feris. Terminum autem ad campum finem, vbi circūsi stant, Metam dicimus. Hinc metaphorice Carceres pro principio, Metam pro fine ponimus. Et licet quidam dicant in singulari tantum significare custodiam publicam, in plurali currentium equorum repagula, vel fines, qui equis ad metam currere volentibus opponuntur, Cicero tamen utrunque indifferenter posuit. Nam in Catone sic inquit, Nec verò velim quasi de curio spatio, ad carceres à calce reuocari. Et lib. 4. ad Heren. Quasi siquis ad Olympicum cursum venerit, & steret in emittatur, impudentēque illos dicat esse, qui currere cōperire, ipse intra carcerem stet. Carceres tamen interdum pro subitibus, seu captiuis poni solent. Græci δὲ καρχηδόνες, idque per metonymiam, continens pro contentis, quemadmodum etiam Ergastula sepe accipiunt pro his, qui ergastulis sunt inclusi. Cicero in Epist. Quamque iuit, ergastula soluit.

Carcetarius, a, um, Quod ad carcerē pertinet. Apuleius de Asino 7. Carcerarius, id est Carcerarius. Plin. in Capr. Aegre mihi est, hūc quēstū facere carcerariū.

C A R C H E D O N, pen. prod. καρχηδόν, A Græcis appellata est vrbis Africæ totius olim potētissima, infestissimaque Romanis imperij æmula. Vnde Carthaginienses ipsi ab illis Carchedonij καρχηδόνες appellati. Hinc etiam Plautus Comædiam suam Pœnulum Carchedonium nominauit. Carthaginienses quoque Garamanticos Plinius autor est lib. 37. ca. 2. ab huius vrbis opulentia Carchedonios fuisse vocatos, non quod cir ca Carthaginem inuenirentur, sed quod à Pœnis negotiatoribus Romanam afferrentur. Dicta Carchedon à Carchedone conditore, cuius meminit Appianus. Sed vulgarior fama est, conditam fuisse à Didone. De hac multa Eustathius in Dionysium.

Carchedonium, καρχηδόν, Genus inter metalla. Iris reperiunt, valissimum, minimumque idem fragile, & colore incertum, ac virentium in caudis pauonum, columbarumque collo plumis simile. Alio nomine Smeragdis dicitur. Vide Plin. lib. 37. cap. 5.

Carchesium, καρχηδόν, Pœculi genus. Virg. 5. Aeneid. Hic duo ritē mero libans carchesia Baccho. Tradunt Iouem, quando cum Alcmena concubuit, in pretium ei concubitus carchesium aureum dedisse. Est autem id valis genus procerum, ac circa mediam partē compressum, anatum mediocriter, anis à summo ad infimum pertingentibus. Est præterea Carchesium in nauibus suprema pars mali, à qua veli latera, quæ Cornua vocantur, vertique diffunduntur, cuius figura Alcibiades, refert Macrobius, vācula eiusdem nominis dicta arbitrat. Malia autem nauium in tres omnino partes distinguuntur: quarum infima Pœna vocatur, media καρχηδόν, suprema Carchesium. Plura de hoc vide apud Macrobius, Crinitum, & Bayssum.

C A R C I N A, καρχηδόν, Ciuitas est Scythiæ Europæ, à qua sinus Carciniter. Plin. lib. 4. cap. 12. & Pomponius lib. 2. vbi & Carcinis ciuitas, eam ciuitatem præterfluens, ut autor est Ptolemæus lib. 3. cap. 5.

Carcinethion, καρχηδόν, Genus herbar, quod Græci Polygonon vocant: cuius succus nautibus infusus supprimit sanguinem: & cum vino potus cuiuslibet partis profusum excretionē et vitæ inhihet. Genicularam Latini vocant. Plin. lib. 17. cap. 12.

Carcinias, καρχηδόν, Gemma est marini cancri colore. Plin. lib. 37. cap. 11.

Carcinodes, Vide C A R C I N O S.

Carcinoma, pen. prod. [καρχηδόν. Ital. Cancro. Hisp. Cancer.] Carcinoma, quod Plin. lib. 10. cap. 9. Caro de Re rust. Et siquid in mammis vlcis nati, & carcinoma, brasillam tritam apponito, sanū faciet. Celsus tria facit eius genera: primum Cacoethes, quon vlcus quidem pressum est, sed quod circa sunt, intumescunt: secundum sine vlcere ceterum quod Thyum vocat. Vide plura in dictione C A N C E R.

Carcinus, pen. cor. [καρχηδόν. Ital. Gambro granchio, cancro. Hisp. Cangrejo.] Cancer animal, & signum celeste. Vide in dictione C A N C E R. Lucan. 9. Par geminis Chiron, & idem quod Carcinus ardens. Humidus Agroceros. Est item Carcinus καρχηδόν, duorum postarum Tragorum nomen, quorum alter Atheniensis fuit, alter Agrigentinus: quorum scripta enumerat Suidas.

Carcinodes, neut. gen. καρχηδόν, Vitium, seu morbus, cancri naturā imitans, similiq; modo serpens. Plin. lib. 10. cap. 17. Narium quoque carcinodes consumit illius ex aqua.

Cardaces, Apud Persas appellabatur, qui ex rapto viuabant: nam Carda apud eos bellicum, & violenter significabat. Autor Strabo lib. 5.

Cardamine, [καρχηδόν. Ital. Basilica, menta aquatica. Hisp. Herba buena de la agua.] Isidori genus est, quod Officinæ Nasturtium aquaticum

vocat. Vide Dioscor. lib. 2. cap. 177, & Ruellium lib. 2. cap. 60.

Cardamomum, καρχηδόν, Frutex est amomo similis, odoratus, oblongo semine & anguloso: metitur eodem modo quo amomum. Vide Plin. lib. 13. cap. 13.

Cardamon, [καρχηδόν. Ital. Agresto. Hisp. Nasturtio, malpica.] A Græcis vocatur herba, in hortis passim proueniens, quam Latini Nasturtium horrensē vocat. Cardamon autem dictum putatur καρχηδόν, quod cor foueat, & in syncope illa, quam Cardiacam vocant, plurimum valeat. Alij diuersa ratione vsi, sic dictū arbitrantur, quod caput edomet, quasi καρχηδόν. Nam arcem mentis obfudens suo ferit acrimonio, & ignea vi prædictum caput tentat. Capitis tamen vitia purgare creditur: vnde ortum est proverbiū, καρχηδόν, hoc est Ede nasturtium in eos dici solitum, quibus sanum non est cerebrum.

C A R D A M Y L A, καρχηδόν, Vrbis fuit Peloponnesi propinqua Pylo, sub dominio Agamemnonis: vna eam quæ reconciliationis ergo Achilli ab Agamemnone offeruntur, apud Home. lib. 9. Iliad.

C A R D I A, siue C A R D I N A, Dea apud Romanos, quæ cardinibus præerat, quasi Cardina. Vide C A R N A.

Cardia, [καρχηδόν. Ital. Cuore. Hisp. Coragón.] Latine Cor: quanquam etiam à pœsis medicis, teste Galeno, pro superiori ventriculi orificio ponebatur: quo pacto ipsum etiam Hippocratem aliquando loquentem esse ostendit. Hinc factum est ut Cardiacus morbus dictus sit, non qui cor, sed ipsum infestet ventriculum: quippe qui fiat ex humoribus mordacibus, & venenatis, in ventriculo congestis, nimioque dolore syncope affertentibus, quam Cardiacam appellant.

Cardiacus, aci, Pro illo qui cardiaco morbo tentatur. καρχηδόν. Cicero de Diuin. Ego autem haud scio an nec cardiacis hoc tribuendum sit, nec phreneticis. Lucretius. Cardiaco nunquam cyathum missus amico. Est & Cardia nomen vrbis in Thracia, ad Melæum sinum, à cordis similitudine vocata, teste Plin. lib. 4. cap. 11.

Cardialgia, καρχηδόν, Dolor cordis, & mentis tristitia. Item ventriculi erosio, quæ & Cardiognos dicitur. Vide infra.

C A R D I N A, Dea, quæ & Cardina dicta est, cardinibus præesse dicebatur.

Cardinum, quod hic pro nasturtio horrensē perperam legebatur, vide C A R D O M Y L A.

Cardiogmus, mi, καρχηδόν, Morbus est ventriculi, ortum habens ex humoribus acerbis & mordacibus ipsum ventriculi orificium (quod præsi Græci, teste Galeno, etiam καρχηδόν appellantur) intolerabili punitione erosionēque infestantibus, nonnumquam etiam syncope inducentibus. Ea enim pars corporis exactissimo tactus sensu est prædita, propter insignē par nervorum ad eam à cerebro transmissum. Quo sit ut dolores ea in parte sint maximī, quibus quæ vires ferendis pares non sint, solet subsequi ea syncope, quam Stomachicam vocant.

Cardisco, καρχηδόν, Gēma est, quæ sit ex draconis cerebro, viuenti abscisso: alio nomine Dracotis dicta. Plin. lib. 37. ca. 10. Dracones, siue draconias est cerebro sit draconis, sed nisi viuētibus abscisso nōquam gemmascit, inuidia animalis moris sentientis. Igitur mos est, ut morientibus animalibus caput amputent. Encardia cognominatur, & Cardisco.

Cardo, inis, Ferramentū circa quod fores vertuntur. [καρχηδόν. Ital. Ganghera. Hisp. El quicio sobre que se balza la puerta.] Virgil. 6. Aeneid. Foribus cardo stridebat ahenis. Plautus in Amphit. Pene effregisti, fæue, foribus cardines. Hinc apud Romanos fuit dea Cardea, siue Cardinea, quæ cardinibus præerat, quasi Cardina. Cardines etiam dicuntur duæ cæli partes immobiles sibi murō oppositæ, quarum altera est Septentrionem, altera ad Austrum: Græci πύλοι vocant: vnde etiam stella Boreali polo proxima, quæ est in cauda minoris Vise, Polaris stella vocatur: non quod sit polus ipse, sed quod sua circūuolutione circulum minimum efficiat, cuius polus est centrum. Linea autem illa recta, quam Astronomi ab vno cardine ad alterum imaginantur: propriè Axis appellatur. Sæpe tamen Cosmographi Cardium nomine quatuor præcipuas cæli regiones intelligunt, Ortum, Occasum, Septentrionem, & Meridie. Cardo etiam in agorum limitatione appellatur limes, qui per agrum currit à Meridie ad Septentrionem: siue Decumanus vocatur limes ille, qui ferat agrum ab Exortu ad Occasum, ut inquit Plinius, & Columella. Pontius interdu Cardo pro opportunitate, καρχηδόν. Virgilius 1. Aeneid. Haud tanto cessabit cardine rerum. Quod Seruius inde tractum existimat, quod in proverbio dicitur, Res in cardine est, & Circa id verti cardinem dicimus, in quo summa rei est.

Cardinatus, a, um, καρχηδόν, vt Tignum cardinatum. Vitruv. lib. 10. cap. 21. Coniuncta capitibus transferasio cardinato tigno, & altero medianio inter duos scæpos cardinato.

Cardinalis, & Cardineus, Adiectiua sunt à cardine deducta, quibus recentior nonnulli vsi sunt pro præcipuo, seu principali.

Cardopos, [καρχηδόν. Ital. Cafa dal pue. Hisp. Cafa del pan.] Significat arcem panariam.

C A R D U C H I, καρχηδόν, Stephano, Parthorum populi, ad Tigrim fluuiū quorum meminit Strabo lib. 16.

Carduelis, [καρχηδόν. Ital. Cardello, Cardellino. Hisp. virguero auc.] Auis parua, capite rubro, alis luteis, albo nigroq; distinctis: dicta quod carduorum semine pascatur. Plin. lib. 10. cap. 24. Minimum autem carduelis imperata faciunt: nec voce tantum, sed pedibus & ore pro manibus.

Carduus, Herba vulgo nota, à qua Carduelis avis appellata. [καρχηδόν. Ital. Cardo. Hisp. El cardo generalmente dicho.] Virgil. 1. Georg. seguisque horreteret in aruis Carduus.

Carc, Vide C A R Y S.

Cardelum, Vide C A R A X.

C A R E N S I, Hispaniæ Tarraconensis populi sunt, Complacentibus vicini. Plin. lib. 3. cap. 3.

C A R E N T A N I, Italici populi sunt, in quarta regione à Plin. lib. 3. ca. 12, locati, prope Frentanos.

Caro, es, carui, & caritum, & caritum, secundum Priscianum, est rem desideratam non habere: & propriè de eo dicitur, teste Cicerone, quod aliquando habuimus, & quo nunc indigemus. [καρχηδόν. Italice, Mancare esser senza. Hispanice, Carecer.] Ita enim ait Tullian. lib. 7. Triste est nomen ipsum Carendi, quia subicitur hac vis, Habuit

nostra, veledema. Item hederæ: vt, Carpie enim vites paulatim, vritq; videndo. Femina. Carpere viam, est ambulare. Carpere vitales auras, est haurire spiritum. Carpere lanam, est pectere, & attenuare, *Carpeo idem*. Virg. lib. 1. Georg. Nec nocturnum quidem carpentes pensâ puellæ. Nesciunt hyemem. Carpere linum, est euellere. Carpere cibum, est pasci. Composita sunt, Decerpo, Excerpto, & Discerpto. de quibus vide locis suis.

Carptim, aduerbium, Hinc atq; illic carpendo, non ipsam seriem sequendo. [Carptim, Ital. Per particellâ, segiendo di qua & di là. Hisp. A pedasi.] Sallustius in Catil. Statui res gestas populi Rom. carptim, vt quæq; memoria digna videbuntur, perferbere.

Carptus, huius carptus, & Carptura, rz, *Carptus*. Ipse decerpendi actus, & nonnunquam id quod decerpitur. Plin. lib. 14. cap. 10. Flos cuiusq; generis tritum digitorum carptus, dyfenterias & alium citam emendat, in vino aucto bis die potus, hoc est quantum tres digiti decerpere possunt. Varro 2. de Re rust. cap. 16. Nec non etiam aliud disceptum sequantur in carptura, &c.

Carptor, oris, verbale, *Carptor*, Qui reprehendit. Gellius lib. 19. cap. 7. Quale illud est, quod vituperans suos, subduci supercilij carptores appellauit.

Carpopallamum, *Carpopallamum*. Balsami fructus est. Nam *καρπός* Græcis fructum significat. Vide Plin. lib. 12. cap. 25.

CARPOCRATES, *Carpoocrates*. Nomen cuiusdam hæretici, qui negabat mundum à Deo factum.

Carpophorus, pen. cor. *Carpophorus*. Latine fructifer. Hieronymus ad Eust. de morte Pauli. Saluæ Ephrata regio vberima, atq; *καρποφόρος*, cuius sterilitas Deus est. Fuit etiam Carpophorus proprium nomen cuiusdam ex familiaribus Domitiani Cæsaris, cuius in consensu feris dextentem extollit Martialis in Amphitheatro.

Carptim, Carptus, Carptura, Carptor, Vide C A R P O.

Carpophyllon, *Carpophyllon*. Genus lauri, nonnisi in montibus nascens, folijs mollioribus: vnde etiam ad opera topiaria longè aptissimum perhibetur, & ad coronas consensu accommodatissimum: de quo Plin. lib. 13. cap. 30.

CARRHA, rz, *Carrha*. Ciuitas Arabiæ ad Rubrum mare: qua Carrhæ dicta sunt populi. Plin. lib. 6. cap. 28. Charrhæ latissimos & feracissimos agros. Sed Carrhæ, arum, *Carrhæ* Stephano, Ciuitas Mesopotamiæ trans Euphratem, Crassi & Romani exercitus cruore nobilis. Lucan. lib. 2. Assyrias Latio maculauit sanguine Carrhæ.

Carrus, & Carrum, Carrus quatuor rotarum, cuiusmodi erant quibus exercituum impeditura vehabantur: sono, vt quidam putant, & rotarum illudore dictus. *Carrus*, Ital. *Carrus*. Hisp. *Carrro* à *carrus*. Carras, Inter Carrus, impeditura prelium commiserunt. Hircius lib. 6. Pompeius eo die per viam angustias circa complura, multoq; tamisat tetraxit. Cæ. bel. Gal. lib. 1. Alteri ad impeditura, & carrus suos se contulerunt.

Carruca, pen. cor. Genus vehiculi duas habens rotas, quod & Cistum dicitur. *Carruca*, Ital. *Carrucola*. Hisp. *Carruca* para *lleuar* *cargos*. Martialis lib. 5. Nec feriatas ibat ante carrucam. Plin. lib. 33. cap. 11. At nos carrucas ex argento ezare inuenimus.

Carrucatus, *Carrucatus*. Ital. *Carrucatus*. Qui carrucam regit. Vipian. in l. Item quæritur in prince. l. loca. Si cistarius, id est carrucarius, dum ceteros transire contendit, cistum euerit.

Carrucarius, a, um, *Carrucarius*. Quod ad carrucam pertinet. Pomponius. Plebs, multas carrucarias tales esse, vt transiungi non possint.

CARRUS, rz, *Carrus*. Oppidum est in via Valeria, non procul à Pelignis, à quo ipsi etiam incolæ Carseoli dicuntur. Horum meminit Ouidius 4. Fastor. Frigida Carseolis, nec oliuis apta serendis Terra, sed ad segetes ingeniosus ager.

Carreolanus, a, um. Ouid. 4. Fast. -nam dicere cettam Nunc quoq; lex vulpem Carreolana vetat.

CARTIA, sine h. nomen vnius ex Darij satellitis, apud Curtium.

Cartallus, li, *Cartallus*. Græca dictio significans canistrum. C A R T I A, *Cartia*. Ptolemy, Oppidum est Hispaniæ Bæticæ, in tractu Bæticorum, ad radicem Calpes promontorii. Tartessos, *Cartia* à Græcis dictum. Vulgo *Tartia*.

Cartesius, a, um, vt Liras Cartesium, in quo freti angustiz sunt.

CARTHAGINENSIS, *Carthaginiensis*. Augusti colonia in Mauritania Tingitana. Plin. lib. 5. ca. 2.

CARTHAGINENSIS, *Carthaginiensis*. Stephanus, Vrbis in Cæa insula. Hæc apud Plin. lib. 4. cap. 12. corrupte (vt suspicio) Carthæia appellatur: certe apud Stephanum per *q* diphthongum scribitur.

Carthæius, a, um, Ouidius lib. 12. Metamorph. Transit & antiquæ Carthæia mœnia Cææ.

Carthæus, adiect. Idem 10. Metamor. Nanq; sacer Nymphis Carthæa tenentibus arua Ingens ceruus erat.

CARTHAGO, Vrbis Africæ totius celeberrima, quæ post Troianum bellum (vt docet Eusebius) à Didone condita fuit, & tertio bello Punico à Scipione Aemiliano penitus euerfa. *Carthago*, Ital. *Carthago*. Hæc apud Plin. lib. 4. cap. 12. corrupte (vt suspicio) Carthæia appellatur: certe apud Stephanum per *q* diphthongum scribitur. Carthæius, a, um, Ouidius lib. 12. Metamorph. Transit & antiquæ Carthæia mœnia Cææ.

Carthaginiensis, *Carthaginiensis*. Diction sex syllabarum est: nam autore Prisciano inter n. & e. interponitur i: ait enim lib. 4. Si tertiz sint declinationis, abiciunt extremam genitiui, & affluunt genis, vt Pistor, Pistoris, Pistorienfis: Carthago, Carthaginiis, Carthaginiensis. Euius, Horem qui ferit, mihi erit Carthaginiensis.

Carthegon, Buxi granum est. Plin. lib. 16. cap. 30.

CARTI, Populi Persiæ, vt scribit Strabo lib. Geograph. 15.

Cartilago, inis, Pars similis corporis ex spermate genita, quæ tamen neq; os est, neq; caro, sed quoddam intermedium, qualis est tora auris, & extrinæ partes ossium morosiorum. *Cartilago*, Ital. *Cartilagine* *peritum*, *come* à quel de l'oreille. Hisp. *Cartilla*. Plin. lib. 11. cap. 4. Infecta non

videntur habere cartilaginem. Idem lib. 9. cap. 24. Planorum piscum alterum est genus, quod pro spina cartilaginem habet.

Cartilagineus, a, um, Quod ex cartilagine constat. *Cartilagineus*, Plin. lib. 11. ca. 37. Sed auriculæ omnibus, exceptis quæ cartilagine appellauimus. Cartilaginofus, a, um. Plin. lib. 12. ca. 1. Quod maximè laudant cartilaginofum, putum, ad similitudinem ammoniaci, minimèq; lignosum.

Caruncula, Vide C A R O.

Carus, a, um, Idem est quod gratus, dilectus, iucundus, suauis. *Carus*, Ital. *Carus*, *pretiosus*, *dilectus*. Hisp. *Carus*, *pretiosus*, *dilectus*. Virg. 4. Eclog. Cara deum soboles. Cicero post reditum à Quirites, Mihi verò & propter indulgentiam meam, & propter excellens eorum ingenium, vita sunt mea cariores. Et quia quod omnibus gratum est, magno pretio solet vendi, hinc est factum vt Carum etiam significet, quod magno constet. Cicero 2. de Dignitat. Putarem annonam in macello cariorum fore. Sunt qui ita distinguant, vt Carus per aspirationem significet idem quod dilectus: Carus sine aspiratione, quod magno venditur. Hæc tamen differentiam non esse veram, vel ex eo solum ostenditur, quod alteram significationem ex altera videmus esse deflexam. Satius itaque erit vt utrumq; sine aspiratione scribere, quum dictiones sint prorsus Latine. Nam iis qui à Græca dictione *καρὸς* deduci volunt, refragatur primæ syllabæ quantitas, quæ in dictione Carus producit, quæ *καρὸς* eandem corripit.

Carè, aduerbium à Carus, [καρὸς] Ital. *Carante* *de gran* *pretio*. Hisp. *Mucho* *precioso*. Magno pretio, & pluris quàm pro rei valore: vt Carè æstimare, Carè vendere. Cicero ad Brutum, Valde carè æstimas tot annos, quot ista ætas recipit. Varro, *Quæ* pingues, veniunt carè.

Caritas sine h. à careo, significat exuberans rei alioctus pretium, ex penuria ferè & caritate promittens. [καρὸς] Ital. *Caritas*, *inopia*. Hisp. *Caritas* *inopia* *de careo* *de pretio*. Cicero 5. Verr. Bencio prouitiam obtinuit, quum alter annus in vilitate, alter in summa caritate fuerit. Liu. lib. 11. Caritas primùm erat anno. Differunt autem Caritas & Inopia: quod Caritas sit rerum penuria, quæ adhuc extant inopia carè, quæ non extant. Cicero pro Domo sua, Quæ ex te primùm caritas nata est, deinde inopia.

CARY, rz, Populi sunt Tragelodytis finitimi pariter & Acchiopibus, in finibus Africæ, ad latus meridiem spectans inhabitantes. Spiontin.

CARY, rz, *Caryæ*. Ciuitas Peloponnesi, quæ cum Perlis hostibus contra Græcos consensit: vnde postea à Græcis deleta fuit. Virg. lib. 2.

CARYANDRA, *Caryandra*. Lacus est in insula eodem nomine Cariz regionis, non procul à Myndo. Ex Strabonis Geogr. lib. 14.

Caryarides, Statue muliebres in ædificiis, vt ait Virgilius, sicut viriles, quæ murulos, aut columnas sustinent, Telamones à nostis, *Caryarides* à Græcis appellatæ. Nam euerfa Caryæ Peloponnesi ciuitate, & interfectis viris, mariorum in seruitutē adducte fuerunt: nec passi sunt victores eas stolas deponere, vt æternæ seruitutis exemplo graui contumelia preffis, penas pendere viderentur pro ciuitate. Ideo qui tunc ædificata fuerunt, earum imagines ædificiis publici designauerunt ante ferendo, vt etiam posteris pœna Caryatidum memoriz traderent.

Caryca, pen. cor. *Caryca*. Genus edulij ex sanguine & variis condimentis constans, quod & *καρυκα* à Græcis dicitur. Vide Calium Rhodig. lib. 17. cap. 13. Caryca verò per i nostrum fucus genus est, vt supra docuimus suo loco.

Caryites, per tres syllabas, media producta, Tithymalli species, folijs myrti acutis & pungentibus. Vide Plin. lib. 26. cap. 8.

CARYON, *Caryon*. Genus cinamomi, quæuis Græcis generale sit ad omne nucis genus vocabulum, vnde *καρυον* πικρὸν nucis auellanae, & *καρυον* *βουτυρι*, iuglandem appellant, peculiari ter tamen, *καρυον* *ελαι*, hoc sibi nomen iuglandis vendicant. Plin. lib. 15. ca. 22. Caryon à capitis grauedine, propter odoris grauitatem conuenit dictum.

Carynus, a, um, adiectiuum, Carynum oleum. Idem lib. 13. cap. 4. E noue verò iuglande oleum, quod carynum appellauimus alopecis vtile est, & tarditati aurium insulsum.

Caryopos, pi, *Caryopos*. Genus cinamomi, quod in Syria gignitur. Plin. lib. 11. cap. 18. In Syria gignitur & cinnamon, quod Caryopon appellant. Hic est succus nucis expressus, mulcū à succulo veri cinamomi differens, vicina tamen gratia.

Caryotæ, siue Caryotides, *Caryotides*. Palmule genus est in Iudæa præcipue circa Hiericentem nascens: ita appellatum à capitis grauedine, quam gignit. Plin. lib. 13. cap. 4. Ab his caryotæ maximè celebrantur, & cibo quidem, sed & succo vberitatem quibus præcipua vina Orientis, iniqua capiti: vnde pome nomen. Varro lib. 2. Non scis palmulas caryotas Syriam parere, inuectas in Italiam non posse? Papin. in Syluis, Pregnantes caryotides cadebant.

CARYSTOS, siue CARYSTVS, *Carystus*. Eubææ insulæ oppidum, in litore situm, ad radicem Oechæ montis, è regione Andricusius mentitur. Plin. lib. 4. ca. 12. & Pomponius lib. 1. Circa hoc oppidum gignitur Amiantus lapis textilis, ex quo olim mantilia fiebant, quæ igni purgabantur. Item marmor nobilissimum, & macularum varietate in primis commendatum, quod à loco Carystium appellabatur, de quo vide Strabonem lib. 10. & Plin. lib. 36. cap. 6. Luca. lib. 1. Quæ maris angustat fauces saxosa Carystos.

Carysteus, a, um, pen. prod. Ouid. 3. Fast. Quicque Carysteis frangitur vnda vadis.

Carystius, a, um. Plin. Epist. 101. Vitæ quatuor columellæ Carystii subeunt, Caryum, Vide C A R Y A.

CASA, Domus rusticior dicta, quasi cava, vt nonnulli existimant, eo quod primi agricolæ in cauis montium, hoc est in antris tolerent habitare. *Casa*, Ital. *Casa*. Hisp. *Casa* *pagina* *à choça*. Alij à casu, id est ruina deductum malunt: propterea quod rustica ædificia, quum ex leuio re ferè materia conficiantur, minus sint diuturna, magisq; ruine obnoxia. Virg. 1. Eclog. Atq; humiles habitare casas, & figere ceruus. Hircius lib. 6. Et harpagones ab casis, quæ stramentis ab nostris hybernorum casia ædificæ erant, diruendas. Varro 2. de Re rust. cap. 10. Qui autem sunt in salubris, & syluestribus locis pascunt, & non in villa, sed casis, repetunt imbres vitant. Diminutiuum est Casula.

Casabundus, Crebrò cadens. *Casabundus*.

Casaria, Dicitur mulier quæ casam custodit. *Casaria*. Festus.

CASANDRA, Insula in Oceano meridionali, contra Persidem. Plin. lib. 6. cap. 27. Contra Persidem, inquit, insulae, Philos, Casandra, Aracia, &c.

CASANDRA, v. s. inquit Plin. lib. 6. cap. 27. Insula est deserta in Oceano, Indiam versus.

CASCUS, ea, cum, [scilicet] Ital. *Perchio*. Hisp. *coja muy antigua*. Significat v. t. cuius verbi origo Sabina est. Ennius, Quam primum casci populi genere Latini. Refert Varro Manilij nomine celebratam fuisse hac sententiam, Cascum duxisse cascam non mirabile est, id est vetulam nupisse seni. Vide Erasmi Adagia.

CASCUS, A coendo, vel (vt inquit Varro) a lacte coacto dicitur. [scilicet] Ital. *Fermaggio*. Hisp. *Queso*. Nam fit ex lacte coagulato, hordino in primis, v. tulinove coagulo. Virgilius in Bucc. Pinguis & ingratus premeretur cascus vrbis. Cicero de Senectute, Villa quae tota locuples est, abundat porco, hœdo, agno, gallina, lacte, casco, melle. Cascus musteus, id est recens & mollis, qui magis alibis, quam verus & aridus. Cascus oxyga lacticus commendatur a Galeno, diciturque quasi acetosum lac. nam Graeci τὸ ὄξος acetum vocant, & γάλα lac. Cascorum varia genera vide apud Plin. lib. 11. cap. 42.

CASCALIS, neutri generis. Locus alio exonerandæ destinatus: quam Scellam familiarem vocat Varro. Colum. lib. 2. ca. 15. Nam vbi greges quædrupedum versantur, quædam quotidie, vt culina, & cascales: quædam plurius diebus, vt bubula & ouilia debent emundari. Sunc tamen qui existimant Cascale declarare locum in quo aut sit, aut seruatur casca, τὸ καλὸν, τὸ καθαρόν, locumque Columellæ sic intelligi debere, vt cascale (hoc est locus conuictendi casci) sicut & culina quotidie purgetur.

CASCARIUS, a, um, adiectiuum. A casco formatum: vt Taberna cascaria. Vlpian. l. sententia. Aristo. l. si feruit. vend. Aristo. Cerebio Vitali respondit, non putare se, ex taberna cascaria sumum in superiora adificia iure immitti posse, nisi eius rei securitatem talem admittat, τὸ καλὸν, τὸ καθαρόν.

CASIA, vnicò squanuis apud Graecos καρία gemino ascribitur. Frutex est Theophrasto, salicis Amerinae magnitudine, multis sarculosisque brachiatis ramis, quædam cinnamomum, sartento, solòque; cortice commendatur. Virgil. 2. Georg. Nec casia liquidi corrumpitur vltus oliui. Dioscorides lib. 1. tria facit præcipua casia generatim: vnum ex nigro purpurascens, & rose odorem referens, Zyger appellatur: alterum longius & angustius, & fistulosum, atomatum & vini mistum odorem reperfertansquod Arabum lingua Lada, ab Alexandrinis autem mercatoribus Daphnitis dicitur. Tertium genus, superioribus paulo vilius, quod Rubum mosylicum vocitant. Hyginus autor est, à Latinis Casiam appellatam vocari Cuidij fruticem, quem Graeci Cneorum vocant, & Thymelæam: cuius folia & in coronamenta veniunt. Vnde est illud apud Virgilium 1. Aeglog. Tum casia, atque aliis intertexi suauibus herbis, quanquam ibi casiam herbam quandam, non fruticem videtur designare. Casia fistularis, καρία σαρκαλωδής, à recentioribus medicis appellatur, quam ex doctoribus nonnulli Siliquam Aegyptiam malum nominant. Est autem siliqua oblonga & retes, conseruit inuicem aramentum continens, non vna coalescens serie, sed ex intervallis lignosis tenuibusque membranis sepeum, ossaque quædam habens immerla, non dissimilia iis, quæ nostra proferit siliqua.

CASIGNETE, κασηγητης. Herbae genus est, apud Plin. lib. 2. ca. 17. ita dictum, quod cum sui generis herbis tantum nascatur. Eandem & Dionysium nymphadem appellant, quod vino mirè conueniat.

CASINI, Italici populi sunt, in agro Campano, quorum oppidum etiâ Cassilum appellatur, quod Plinij temporibus intercederat, vt ipse testatur lib. 3. cap. 5.

CASINA, pen. cor. Plauti fabula est, nomen habens à Casina ancilla, quæ Stalino senex, eiusque filius, ceteratim deperibant. Scribitur autem vnicò, vt facile colligi potest ex fabulae eius argumento, in quo versum literæ capitales Casina nomen expriment.

CASINVM, penult. prod. Campaniæ oppidum est in Italia. Silius lib. 4. Mitræban saxa & nebulosi rura Casini. Huius meminit Plinius lib. 3. cap. 5.

CASSIUS mons, κασσιος ὄρος, trans Pelusium est, extremum Nilii ostiū, in ea Arabia Petrea parte, quæ ab hoc monte Cassiotis Ptolemæo appellatur: in quo & Iouis Cassi templum erat, & Magni Pompeij tumulus ab Adriano instauratus, vt in Adriano testatur Capitolinus. Est & in Syria Antiochena Cassius mons supra Seleuciam, cognomine Pieriam, vt autor est Plin. lib. 5. cap. 22, cuius altitudo in directum est quatuor millium passuum. Ptolemæus præterea lib. 5. cap. 12, Cassium quandam montem collocat in Mesopotamia, non procul à Singra altero eiusdem regionis monte: cuius meminit & Suidas.

CASSUS, a, um. Lucanus lib. 10. Lucifer à Cassia prosperit rupe.

CASSOTIS, κασηωτης Ptolemæo, Regioneula est Arabia Petrea, Pelusio ostio ab Aegypto diuisa: in qua Cassus mons est, Pompeij Magni tumulo insignis: à quo & regio ipsa nomen accepit.

CASSINUS, Senex dicitur Osciurum lingua. Festus.

CALO, as, are, A cado, frequentatiuum. Vide C A D O.

CASO, s. pen. cor. vulgo *Caso*, Insula iuxta mare Carpathium ambitu octoginta stadiorum, in qua est oppidum eiusdem nominis, à Casio Glomachi patre dicta, qui eò colonos deduxit: à quo & Cassus mons nomen traxisse creditur. Meminit huius insula Plin. lib. 4. cap. 12. & lib. 5. cap. 31.

CASPIA PORTA, κασπία πύλη, Angustia sunt circa mare Caspium, quod alio nomine Hyrcanum dicitur, ad octo millia passuum, recte Solino, in longitudinem extense, latitudine tam exigua, vt vix plausiro sine periculo. Non satis tamen conuenit inter autores ad quam maris partem conjungantur. Quidam Amazones portis Caspijs egredias, ad Alexandrum venisse in Hyrcaniam prodiderunt illæ Caucasice fuerunt, per quas transitis est ex Hyberia in Scythiam. Neronis quoque principis comminatio ad Caspijs portas (vt inquit Plinius) ad eum transitum respiciebat. Verum mons Taurus in locis interruptis, quasi portis quibusdam petransitur in Armeniam, in Ciliciam, & in Mediam. Sed illæ tantum Caspiæ portæ appellantur, quæ apud Medes existunt, sicut ex Ptolemæo, Plinio & Strabone licet intelligere. Per has

transitis est ex Babylone, & Perside ad mare Caspium. Vnde etiam Caspijs dictæ sunt. Luga vero Caspia procul hinc absum, & ad Armenios, vltioris quoque populos pertinent.

CASPICI, Populi Scythiæ ad Caspium mare, vt autor est Pomponius lib. 3. apud quos seculissimi sunt canes, vt scribit Valerius Flaccus lib. 6.

CASPIUM mare, καρία ἡ θάλασσα, Mar de Casan, Immenso magnitudinis lacus est inter Caspijs & Hyrcanos montes, à quibus nomen accepit. Huius maris accolæ Turcæ fuisse creduntur, qui deinde cæli clementioris desiderio adducti, primum Armeniis, deinde reliquis Asiæ populis sua sede pulsis, & bona Europæ parte occupata, à sinu Persico aduq; mare Adriaticum imperium suum extenderunt.

CASPERRA, Rhæti regis Marzuborum vxor fuit, quæ cum Anchemolo priuigno corpus commiscuit. Vide A N C H E M O L V S. Est item Casperia oppidum in Sabinis, fortasse idem cum eo, quod Silius Casperulam vocat. Virgil. 7. Aeneid. Qui Tetrix horrentes rupes, montemque Seuerum, Casperiamque colunt.

CASPERRA, Sabinorum oppidum est, apud Silium, vt dictum est.

CASPIRVS, penult. prod. ἡ καρία πύλη, Vrbis Parthorum, finitima Indiæ: cuius incolæ cursu velocissimi sunt, vt ex Dionysij Bassariensis annotatione Stephanus.

CASSANDRA, κασάνδρα, Priami & Hecubæ filia, quæ quum ob formæ elegantiam ab Apolline amaretur, eidem corporis sui copiam promissit, si vates ab illo fieret: quod Apollo se facturum iuramento firmavit. Sed quum illa promissis non staret, iratus deus fecit vt eiusdem varietinis nulla fides adhiberetur, quum ex Helena raptu futura incommoda prædiceret. Postea desponsata fuit Choroabo, vt ait Maro, (Homerus verò Orthryon eum nominat) qui in auxilium Troianis veniens in postrema nocte periit. Hanc quoque Ajax Oileus in Minervæ templo vitauit, vt superius auditum est. Tandem deuastata Troia, Agamemnoni in sortem contigit, cui omnia fata, quæ à coniuge feruerecunt, prædixit: sed more solito nihil ei creditum est. Veniens igitur cum Agamemnone domum, eum eodem in conuiuii iussu Clytemnestræ occisa est. Virgil. 3. Aeneid. Sola mihi tales casus Cassandra canebat. Alia fuit Cassandra Iobaris filia, quam Bellerophonius nupsisse Homerus autor est. Est & Cassandra oppidum, & Cassandra colonia, de quibus infra in P O T I D A E A.

CASSANDRA, Filia fuit Pharnasi, vxor Cyri, & mater Cabyse teste Herodoto historiarum lib. 2, quam immatura morte sublatâ & Cyrus ipse deservit, & publico regnotum storum luctu decorari voluit.

CASSANITIS, κασανίτις, Populi sunt in litore maris rubri incolentes. Stephanus.

CASSARA, Macedoniæ oppidum, apud Plin. lib. 4. cap. 10, in descriptioe Macedoniæ.

CASSARIUM, Teste Varrone lib. 6. de Ling. Latina, oppidum Samnitium fuit, qui à Sabinis ortum traxerant dictum à venusto nomine Cascus quod Sabinorum lingua anxi quum significabat: vnde & forum vetus, Cassinum appellatum est.

CASSI DORVS, κασσι δόρυ, Rayennas fuit, Theodorici Gothorici regis præceptor, qui ex Senatore factus monachus, Palatium Davidis explanauit. Extant & eius ad Theodoricum Epistolæ. Volaterranus.

CASSIOPE, sive CASSIOPEA, κασσιόπη, Cephei regis Athiopum vxor, & Andromedæ materque quod gloriatur Nereidibus sese corporis pulchritudine præstare, illarum indignatione incutit. Nympha enim iactantia eius irritata, incredibilis magnitudinis cetum immiserunt, filiamque eius vnicam, nomine Andromedem, saxo alligauerunt, cetorq; deuorandam proposuerunt: quæ tamen Persei virtute liberata, eidem nupsit. Cassiope verò tandem generi meritis in cælum translata traditur, & in siliquaastro sedens, vertente seculo, resupinat capite ferri, pedibus ipsius in ipsa Arctici circuli circunductione positus. Aëstium circulum capite, & dextra manu tangit, & prope Medeam circulo lacteo diuiditur, non procul à Cephei signo. Occidit eum Scorpionem, exoriitur cum Sagittario. In capite eius stella ostenditur vna, in vtroque humero singule, in mamilla dextra clara vna, in lumbis vna, in sinistro femore duæ, in genu vna, in pede ipsius dextro vna, in quadrato, quo signum eius circumscribitur, vna, in vtroque angulis singule: cæteris claris lucentibus. Est item Cassiope, oppidum Epiri mediterraneum, à quo Cassiopæi populi dicti sunt, quorum meminit Plinius in Proemio lib. 4. Stephanus Cassiopam, κασσιόπη, appellat. Item oppidi nomen in Corcyra insula. apud eundem lib. 4. cap. 12, quod Ptolemæo Cassiopoli dicitur.

CASSIS, huius cassis, masculini generis, Rete præsertim venatorum, quod cassum, hoc est rarum sit. [scilicet] Ital. Rete. Hisp. La red. vnde & à raritate Rete dictum. Quidius 2. de Arte, Incidit in casses prada petita meos. Virgilius 4. Georgicon, -aut inuisa Mineræ In foribus laeos suspendit aranea casses.

CASSICULUS, diminutiuum à Cassis, Pro recti. Hieronymus, Nequaquam araneum mihi opponas cassiculos. Dicitur & Cassiculum neutri generis. Festus, Cassiculum, reticulum, à cassibus per diminutionem dictum.

CASSIS, huius cassidis, foemini generis, Galea, quod vacua sit ad caput recipiendum. [scilicet] Ital. Elmo, elmetto. Hisp. Capacete. Plautus in Trinum, Mihi & pharetram & sagittas sumptero, cassidem in caput. Iuuenalis, Frauda de casside buccula pendens. Caesar 7. Bell. Gallici, Multonisque cum cassidibus, equitum specie, ac simulatione collibus circumuehi iubet. Dicitur & Cassida, x. Propertius, Aurea cui postquam nudauit cassida frontem. Virgilius 11. Aeneidos, Aureus ex humeris sonat arcus, & aurea vati Cassida. Vbi Seruius, Cassida, accusatiuus Græcus pro nominatiuo Latino Cassis.

CASSITA, pen. prod. Aus, quam alij Alaudam, alij Galeritam dicunt. [scilicet] Ital. Lodola. Hisp. copada. i. copada. i. uae couarda. Plin. lib. 10. ca. 37. Vide apud Gellium apologum de cassita, lib. 2. cap. 29.

CASSITEROS, penultima cor. [scilicet] Ital. Plumbum. Latine plumbum album dicitur. Plinius lib. 34. ca. 16. Plumbi duo genera, nigrum atq; candidum. Pretiosissimum candidum à Græcis appellatum cassiteron. Vnde Cassiterides, κασσιτέρης, insulae decem in Oceano, ex aduerso Celeribæ, in quibus plumbum album effoditur. Plinius lib. 4. cap. 16, Ex aduerso

libr. 16. cap. 26. Id optimum genus castrationem quod adhibetur teneri arari.

Castratura, ex. Idem. in *top. lib. 1. cap. 9.* Iustum est grano Campani (quam vocant castratam) de medio redire sextarios quatuor siliginis, vel de gregali sine castratura sextarios quinque.

Castrum, numero singulari, Locus est muris munitus; *ἑστῆς*. Ita. *castello*. Hisp. *Lugar de villa cercada de muros a adarue castillo*. Id est a casa, quod sit conjunctio quadam castrum. Cic. ad Catonem lib. Epistol. 15. Vallo & fossa oppidum circumdeditur castellis, castrisq; maximis sepi.

Castra, plurali numero, appellatur loca in quibus milites tentoria fixerunt: vel ipsa tentoria, in quibus milites diuersantur. *ἑστῆς*. Ital. *campi*. *allogiamiento*. *staccato*. Hisp. *Real de la huerta*. Cicero ad Atticum, Quia castra ad oppidum castra haberet. Vnde & de nauibus Virgilius dixit: Nos castra mouemus. quoniam in illis milites essent. Caesar 5. Bell. Gall. Atq; illi imperat, vt coactis omnibus copiis, castra naualia de improbitu adoriantur, atq; expugnent. Dicta a castris similitudine, quod fossa, vallusq; quasi muro circumdantur solent.

Castellum, diminutiuum a Castro, Paruus vicus muris circumdatus. *ἑστῆς*. Ital. *castello*. Hisp. *castillo*. Cic. pro Cecinna, Ecce ipse Eburus in castellum venit. Caesar, Cunctis oppidis, castellisq; desertis. Dicebantur etiam Castella, quaedam in aqueductibus receptacula, ex quibus ad omnes viarum anfractus, aqua per vncias & digitos diuidebatur. Frontinus, Omne plumbum, & omnes impense ad aqueductus, & castella, & lacus pertinent, inde erogantur. Qui autem eius modi castellis praeerat, Castellarij dicti sunt.

Castellanus, a. um, vt Castellanus crispus, id est de castello capto actus. Cic. de Clar. erat. Malim mihi L. Cassi vnam pro M. Curio dictionem, quam castellanorum triumphos duos.

Castellani, dicti qui castellum habitant. *ἑστῆς*. Linius 4. bell. Maced. Decem milia popularium cum castellanis agrestibus in armis habuit. Sallustius in Iugurtha, Inter castellanorum angustum, vndiq; vicum. Dicti autem sunt Castellani a castello ea forma qua ab oppido Oppidani, & a vico Vicini. Est & castellanus, qui castelli curam & defensionem suscipit, *ἑστῆς*.

Castellatim, aduerbium, Quasi turmatim per castella. *ἑστῆς*. Linius lib. 7. Vt holleis, & nocturno pauore attonitos, & circa collem castellatim dissipatos, aggredierentur.

Castametum, pe. prod. Castra loco, siue pono. *ἑστῆς*. Ital. *accampare*, *attendere*. Hisp. *acampar*. Linius 9. ab Vrbe. Eo Consul cum valido exercitu venerunt: & primo circa saltus, quod vtrinq; ad hostem iniqua via esset, cunctati, castrametatiq; sunt.

Castrensis, & hoc castrense, Quod ad castra pertinet. *ἑστῆς*. Vnde Castres Vigiliae, quae in castris disponuntur. Castrense peculium, est quod a parentibus vel cognatis in militia agenti donatum est: vel quod ipse filius familiaris in militia acquisiuit: quod, nisi militaret, non acquisiuitur fuisset. Et Castrensis bona dicuntur, quae licet in militia filios familiaris non acquisiuit, ita tamen sunt ipsius aeli acquisita in militia fuissent: vt sunt ea quae ex officiis acquiruntur. Ordo castrensis, qui in castris seruatur pro vniuersiuiq; officio. Milites enim Centurioni parebant, Centuriones Tribuno, Tribunos Legato, Legatus Consuli, & Magister equitum Dictatori.

CASTAVM NOVVM, Italica oppidum est, non procul ab ostiis Tyberis, apud Pomponium lib. 2. & Plin. lib. 3. cap. 5. Vulgo *Corneo*.

Castula, ite, Palliolum quo puella nuda infra papillas vt cegebantur, Varro, Castulam mulier fumperat pro succula. Huc & *ἑστῆς*, & Puericorium appellatur.

CASTVLONES, Populi sunt Hispaniae in conuentu Carthaginensi, apud Plin. lib. 3. cap. 3. Quorum oppidum Castulou in Bextia est regionem, ad Anam fluvium. Vulgo *castana la riza*.

Castus, a. um, Parus, continens, & a libidinis labe immunis. *ἑστῆς*. Ital. *casto*, *immaculato*. Hisp. *casto de religio*. Plautus in Pnul. Eo sumus gnati genere, vt deceat nos esse a culpa castos. Virg. 2. Georg. Casta pudicitiam seruat domus. Vnde dicimus: Vxoriam castam, & Castum eunum, in quo nihil est lasciuiae: Castam manum, quae se ab alienis continet. Item pro pio & religioso. Virg. 6. Aen. Quiaq; sacerdotes casti, dum vita maneret.

Castus, huius castus, per quartam declinationem, Idem quod castitas. Var. 10. Et religiones & castus id possunt, vt ex periculo eripiant nostrum.

Castē, castus, castissimē, Id est pudice, continetur. *ἑστῆς*. Ital. *castamente*. Hisp. *castamente*. Cic. pro Lege Manilia, Castē, integreque versatus est labor meus in priuatorum periculis. Idem de Aetio. respon. Quod quid Deiotarus religione sua castissimē tueretur.

Castitas, & Pudicitia paria putantur: quum sit pudicitia ab iniuria turpiū libidinum libertate castitas: & ab his continens est & remota, praeter ea & religiosa libertas a puritate. *ἑστῆς*. Ital. *castitas*, *pudicitia*. Hisp. *castidad*. Cic. 2. de Legib. Et colenda virgines praesint, vt adtingatur facilius ad custodiam igit, & sentiant mulieres in natura summarum omnem castitatem patri.

Castimonia, Castitudo, Idem significant quod castitas. *ἑστῆς*. Linius lib. 9. bell. Maced. Decem dierum castimonia opus esse. Accius, Ibi fas, ibi cunctam antiquam castitudinem.

Castificus, a. um, *ἑστῆς*. Seneca in Hippol. Expelle facinus mente castifica horridum. id est quod te castum faciat.

CASTVILLANI, Italicae populi in sexta regione, apud Plinium lib. 3. cap. 14.

CASTVNTVM, Fluvius est in sinu Tarentino, apud Plin. lib. 3. cap. 11.

CASTVCTVS, Ptolempo lib. 2. cap. 11, oppidum est in Septentrionali parte Germaniae. Quodam longitudo & latitudinis coniectura ducti arbitrantur idem esse cum Praga, Boemi totius capite.

CASTAVANVS, Populi sunt Arabiae deferre, apud Plin. lib. 5. ca. 11. quorum meminit & Strabo lib. 16.

Catabasis, *ἑστῆς*. Inferior solis meatus, vel descensus.

CATABATHMVS, *ἑστῆς*. Vallis est & oppidum in finibus Cyrenaeae regionis, ea in parte qua Cyrenaeica a Maeotide diiungitur, 2. xxxvi m. passuum a Parctonio distans. Catabathmi autem a re ipsa nomen accepit, eo quod ea in parte qua Maeotidem contingit, admo-

dum declivis sit, quodq; non nisi praecipiti descensu adeatur. Nam *ἑστῆς*, descendere est: vnde *ἑστῆς*, & *ἑστῆς* idem quod descensus. Plin. lib. 5. cap. 5. Finis Cyrenaeicus Catabathmus appellatur, oppidum, & vallis repente conuexa.

CATACECAVMENE, *ἑστῆς*. Mazonia regio, non procul ab Ephelo, arboribus carens, vite ex cepta, quae generosissimum fere vinū, quod *ἑστῆς* appellant. Vide Strabonem lib. 13.

CATACETVS, *ἑστῆς*. Aethra populi, circa Mazon, vt docet Plin. lib. 6. cap. 7.

Catarchesis, pen. prod. *ἑστῆς*. Tropus, quē nos Abusionem, vel Vsurpationem dicimus, quum alienis abutimur perinde ac propriis, quum propria deficiunt: vt, quum piscinam dicimus pro natatione, in qua nulli sunt pisces. Simile est illud, Faciesq; similima lauro: nam Facies proprie hominis est. Dicta Catarchesis *ἑστῆς* a *ἑστῆς*, quod est abuti.

Cataclista, *ἑστῆς*. Vestis vndiq; clausa: dicta a verbo *ἑστῆς*, id est vndiq; claudo.

Cataclysmus, *ἑστῆς*. Ital. *Diluvio*. Hisp. *Diluvio*, *rebolladura*. Diluvium & inundatio dicitur. Varro 3. de Re rust. cap. 1. Thebē, quae ante cataclysmum Ogygi condita dicitur. Frequens est cataclysmi mentio apud veteres philosophos. Illi enim magnum quendam annum imaginabantur, cuius hyems esset Cataclysmus, & Epyrosis verō aestas.

Catacrisis, *ἑστῆς*. Ital. *Condemnatio*. Hisp. *Condemnatio*. Condemnatio, decretum, sanctio: a verbo Graeco *ἑστῆς*, quod est condemnare, statu, sancire. Vtriusque hanc vnde Cicero in Epist. ad Atticum.

Catadromus, penul. corrept. *ἑστῆς*. Ital. *In luogo di piazza di correte*. Hisp. *Carrera de lugar donde corren*. Latine decursorium. *ἑστῆς* enim decursio. Suetonius, in Nerone, Notissimus eques Romanus elephantos super sedens, per catadromum decurrit, id est per stadium, in quo equites decurrere solebant: imaginato praelio, vt sit sepe in Gallia, princeps spectante: *ἑστῆς* vocant. Est etiam, teste Vitruvio, machinae genus hoc nomine, quae architecti videntur ad subleuanda vel demittenda onera: quae apud Iuriconsultos Catadromus *ἑστῆς* vocatur, quasi dicas Decursorium gruis, a figura fortassis, quod collum haberet extensum more gruis: quales machinas etiam hodie videmus in maritimis emporiis, ad exoneranda nauigia accommodatas, quas etiam hodie *Grues* vocamus. Fuit & alius catadromi vsus, cuius meminit Iulius Pollux lib. 4. cap. 19, quum ex sublimi theatri parte per machinam quis dilapsus aliquem rapit, & secum sursum asportat: vt quum Aurora Memnonē rapiebat, aut Iupiter Gany medem, aut Diana Endymionē. De hoc machinae genere videtur intelligenda esse verba Pauli Iuri, fecundum, lege penultima de Action. empti.

CATACTVS, Aethiopum populi ad nouissimum Nili cataractem, vbi inter occurrentes scopulos tanto fragore Nili aquae ruunt, vt nimia soni vehementia auditis instrumentum vitent, & accolas planē surdos reddant. Plin. lib. 5. cap. 9. de Nilo fluui. Subinde insulis impactat, totidem incitatus irriterant, postremo inclusus montibus, non alibi torrentior, vltius aquis properantibus ad lucum Aethiopum qui Catadupi vocantur, nouissimum cataractem inter occurrentes scopulos non fluere immenso fragore creditur, sed rueri. Vulgo *Montes de Nila*.

Catagraphie, *ἑστῆς*. Figurae picturae delineatio est, quam & descripiunt vocant Latini. Catagrapha autem in picturis obliquae imagines dicuntur, ex vno tantum latere sese ostendentes, interprete Plin. lib. 35. cap. 8.

Catacliticum, metrum, *ἑστῆς*. Dicitur cui vna tantum deest syllaba, vt apud Horatium, Mea residet in domo lacunar. Est enim senarium Iambicum perfectum, vna syllaba minus. Catacliticum, a *ἑστῆς* dicitur, quod legitimo sine claudis, cuiq; ad perfectionem nihil deest: vt, Nec fonte labra prolui caballino. Est enim iambicum senarium perfectum.

Cataleptis, *ἑστῆς*. Occupatio, comprehensio, cognitio. Cic. 4. Acad. & lib. 3. de Finibus. Cognitiones autem, vel si haec verba aut minus placent, aut minus intelliguntur, *ἑστῆς* appellentur licet. Est praeterea Cataleptis medicis, affectus cerebri, & potissimum posterioris eius partis, procedens ab humoribus frigidis, cerebri ventres, praecipue posteriores, occupantibus, respiratione tamen integra maene, oculisq; vt in vigilia, aperti.

Catalogus, pen. corr. *ἑστῆς*. Ital. *Catalogo*, *sancta*. Hisp. *Matricula de los frines muchos*. Sermo vel scriptura quae numerum, vel ordinem recenset. Plautus in Milite, Si minus cum cura, aut catalogo loquendi lectum fiet.

Catamidiare, Verbum Graecum est, ad Latinam declinationem desicatum, quo labascente iam tum lingua Latine puritate, nonnulli vi sunt pro deridere. *ἑστῆς*. Ital. *affare*, *disleggiare*. Hisp. *Poner a la verguenza*. Spartianus de constitutionibus Adriani loquens, Deco flores bonorum suorum, si sui auctoritatis essent, catamidiati in amphitheatro, & dimicant: id est, deridendos omnibus per theatrum praebent: Graeco *ἑστῆς*, quod deridere, & Indibrio habere significat. Vnde id propemodum ludibrij genus esse suspicio quo polygami afficiuntur, id est qui multis vxoribus abutuntur, quum mistellati in scalatio suggestu lasciuientis plebeulz seu iustitiae obant: lere perficta fronte ad aliquot horas coguntur: *ἑστῆς* id appellatur. Cui non dissimile est illud, quod Tra ducere Latine dicitur. Budaeus.

Catamitus, pen. prod. Puer, quo quis ad praeposteram vicerem abutitur, *ἑστῆς*. Graeci mercedem dicunt, quasi *ἑστῆς*, id est pro pretio. Cic. 2. Philip. O hominem nequam: quid enim aliud dicam? magis proprie nihil possum dicere. Ergo vt te catamitus nec inopinatio quum ostendisset, praeter spem iustitiae afficeret. Aufonius, Aut Louis Elysi tu catamitus eris.

CATANNA, penultima correpta, *ἑστῆς*. Stephanus, Sicilia oppidum, ad radicem Aetnae montis situm, patria Chaionde, inter Atheniensium legilatores in primis celebrati. Catana simulachrum fuit Cereris, teste Cicero 2. Verr. quod a vico non modo tangi, sed ne affici quidem fas erat. Legitur & Catana per tertiam vocalem in secunda syllaba. Silius lib. 13. Tum Catana ardenti nimium vicina Typhoeo. Vulgo *catana*.

Catanae,

Caranantē, καλάντης Dioscoridi. Herba est, qua ad amorem veneficia Thesifia mulieres utebantur: unde & Thesifiam herbam nonnulli appellarunt. Eius duo sunt genera. Alterum folia habet longa, corporis pedis similia, radicem gracilem, junceamque; capitula autem sex aut septem, in quibus eruo simile semen est, quod quum siccat, ad speciem vnguium exanimati milui conestatur. Alterum exigui mali magnitudinem habet, radicem autem exiguam, olivæ magnitudinis: folia autem figura colorque olaginis similia. Posterius hoc genus Officina *Sisiteram* appellarunt: nam superius Herbarius noster est incognitum.

CATAONIA, κατωνία. Cappadocia pars Comagenæ præterita, Haly amne irrigata. Autor Plin. lib. 6. cap. 2. & 3.

Cataphyllis, καταφυλλίς. Herba est pulicaris, quæ Pysyllion Dioscoridi dicitur. Est autem ex iis nomenclaturis, quæ veluti notæ à doctioribus ex Dioscoride abiectione sunt.

Cataphractus, καταφρακτός. Ital. *Armato d'ogni parte*. Hisp. *Hombre armado de todo*. Undique munitus, à verbo Græco *καταφρακτός*, quod est obsequio, & munio. Unde Cataphractæ naues dicuntur, quas nos constratas, aut rectas dicimus. Servius in 11. Aen. Cataphracti equites, qui & ferro muniti sunt, & equos similiter munitos habent. Sallustius, Et sequebantur equites cataphracti. Est etiam Cataphracta, *καταφρακτική*, lorica, siue thorax militaris. Unde Vegetius scribit exercitum Romanum pedestres cataphractis & galeis fuisse munitum. Et Livius lib. 37. Pedites loricaatos cataphractos vocat.

Cataphractarii, Qui cataphractis muniti sunt. Lampadius de Alexandro, Cataphractarios, quos illi cibarios vocant, decem milia in bello interemimus.

CATAPHRYGAE, Hæretici qui in Phrygia fuerunt, ut Montanus, Priscilla, & Maximilla. Hi spiritus sancti donum non Apostolis, sed sibi traditum asserbant.

Cataplasma, αἰς. Ital. *Empiastro*. Hisp. *Empiastro*. Majama quod constat ex Horibus, coriis, fuculis, & axungia. Plin. lib. 10. cap. 16. Daliion herbarius parturientibus ex eo cataplasma imponit cum opio.

Catapota, κατὰ ποτα. Ital. *Pilote*. Hisp. *Pilote*. Quæ se tragant. Pilule dicuntur, unde *καταποτα*, quod est devorare, vel bibere propriè: quoniam neque estur, neque lingitur id genus, sed devoratur. Plin. lib. 26. cap. 8. Est & semen in usu cum melle decoctum ad catapota, solvenda alui gratia.

Catapulta, τε, κατὰ πύλιν. Machina bellica, qua tela, aut saxa excuti solent. Plautus in Cure. Atque ite te neruo torquebo, ut catapulta solent. Caesar 2. bel. Cicutis insuper intecurunt, ne aut tela tormentis emissis tabulationem perficerent, aut saxa ex catapulis laterum discuterent.

Catapularium pilum, hoc est sagitta, siue iaculum, quod catapulta emittitur. Plaut. Cure. Ex te hodie faciam pilum catapularium.

Cataracta, siue Cataractes, siue catenæ geminæ, Cataractæ, vel Cataractes, *καταρᾶκτες*, siue *καταρᾶκτες*. Locus est abruptus, & præceps in flumine, unde aqua ruit potius, quam fluit. Plin. lib. 7. cap. 9. de Nilo flumine, Vectus aquis properantibus ad locum Aethiopum, qui Catadupi vocantur, novissimum cataractæ inter occurrentes scopulos, non fluere immenso fragore creditur, sed rueret. Dicitur autem siue Cataractæ à verbo Græco *καταρᾶκω*, siue *καταρᾶκω*, quod inter cætera significat, cum impetu decido. Dicuntur item Cataractes, portæ quædam ex fluminibus aut catenis pendentes, quæ attolli, & demitti possunt, cuiusmodi in vrbium portis videmus, ad hostium irruptionem propulsandam accommodatas: item in fluminibus quibusdam emittendæ, vel retinendæ aquæ idoneas. [Ital. *Le serrate in se delle porte*. Le cataracte che si tirano su quando si dà l'acqua à i molini d'acqua. Hisp. *La compuerta de la ciudad de fortaleza*.] Livius, Pendulas & recedentes portas cataractas. Idem, Porcæ cataracta delecta clausa erat: nam partim sonibus subducunt in tantum altitudinis, ut subire rectè possent. [Est item Cataractes, Pamphyliæ fluvius post Olbiam, ita dictus, quod magno cum impetu defluit. Strabo lib. 14. Post Olbiam est qui Cataractes appellatur, amnis magnus, & torrentis more rapidus ab alta petra descendens, adeo v' longissimè strepitus audiat. Meminit huius fluvij & Pomponius Mela lib. 1. in descriptione Pamphyliæ.] Sunt præterea Cataractæ, aquæ quædam fulcres similes, sed dentate, oculisq; habentes coloris ignei, cætero corpore candido, quæ nuskam terrarum apparent, nisi in insula Apulix adiacenti, Diomedis tumulo nobili: vbi & aduenas Barbaros clangore infestant, Græcis tantum adulantur, miso discrimine, veluti generi Diomedis hoc tribuunt. Vide plura de iis apud Plin. lib. 10. cap. 46.

CATARRI, Pannoniæ populi sunt. Plin. lib. 4. cap. 27.

CATARNIA, (quod coriupè btelegebatur) Vide **CATAONIA**.

Catarrhus, καταρῆς. Ital. *Catarro*, siue *diseño*. Hisp. *Romero*. Latine fluxio, siue destillatio. Differt à Coryza, & Brancho. *καταρῆς* enim dicitur, quum pituita nares tantum obidet, Graeco Latine dicta: Catarrhis vero, quum fauces, palatumq; at *καταρῆς* quum & guttur, & arteria corripitur: ob id & Artericum quandoq; id vitium appellant. Omnia hæc camen Hippocrates Coryzas vocat, nostri Destillationes, quia Græcè *καταρῆς* nominantur in conuine. Dicitur est autem Catarrhus à *καταρῆς* de fluo, destillo.

Catarrhytus, πεν. corr. Ital. *Bagnato acquoso*. Hisp. *Regado*. Latine irriguus, à verbo Græco *καταρῆς*. Unde etiam Plin. lib. 5. cap. 4. Hippomem Africæ oppidum Catarrhytum vocatum fuisse tradit propter aquarum irrigua.

Cata scopium, κατασκοπία. Ital. *Fregata*. Hisp. *Nave para atalaya*. Genus nauis exploratoris, quod circumquaque speculetur. Cic. ad Attic. Aphracta Rhodiogum, & dicrorum Mitylenæorum habebam, & aliud cata scopium.

Cata scopus, κατασκοπος. Ita. *spia spione*. Hisp. *Atalaya*, varon que atalaya. Latine speculator. Est enim *κατασκοπος* speculator.

Catasta, κατὰ στα. Luciano, Locus erat vbi venales serui exponerentur, à verbo Græco, quod significat expono. Tibullus lib. 2. Eleg. 3.

Nota loquor, tegnum ipse tenet, quem saepe coegit

Barbara gyplos, fere catasta pedes.

[Est & Catasta machina lignea, longa & magna compedis forma, qua serui vincti tenebantur. Plin. lib. 23. cap. 18. Talem in catasta videre Chrysogonum Sylle.]

Catalstroma, πεν. prod. Ital. *Trasfuga*. Nautis partem significat, per quam nauis discurrunt. Latini Transstra vocant.

Catastrophe, καταστροφή. Latine subuersio, volumè, unde *στροφή*, id est à conuersendo. Unde etiam extrema pars fabula *καταστροφή* appellatur, quod in ea res turbulente in latum conuertantur exitum, ut in Comædiis fieri solet: aut contra quod res late tristesque fortiantur exitum, ut in Tragediis. Transsumitur etiam pro cuiusvis rei exitu, & pro ipsa etiam morte ponitur, quæ est extremum nostræ vitæ actus.

Catartypsis, καταρτύσις. Figura est, quæ fit quum aliquid ad typum, hoc est formam alterius describitur: ut apud Virgil. lib. 4. Aeneid. Quonia Mercutio similis, vocemque, coloreque,

Et flans crines, & membra decora iuuenta.

Catax, à Veteribus dictus est, teste Festo, qui hodie Claudus.

Carchesius, πεν. prod. Ital. *Trasfuga*. Dicitur institutio, vel instructio rerum sacrarum, quæ viua voce tradi solent, qui sacris mysteriis iniisibantur. Nam Aegyptij rheologi (a quibus hic ritus fluxisse creditur) nefas arbi trabantur arcana suæ religionis scripto committere: faciliq; illis visum est, eos qui illos mysteriis vellente initiari, viua voce institui, & ita religionis suæ ceremonias veluti per manus ad posterum propagari. Ad hunc etiam modum in primitiua Ecclesia, qui ad Baptismum admitti cupiebant, prius fidei Christianæ mysteria ab Apostolis viua voce accipiebant. Huiusmodi institutionis genus *καταρτύσις* appellabant, unde *καταρτύσις*, quod est viua voce instituere. Illi autem qui ad hunc modum sacris mysteriis iniisibantur, *καταρτύσις* dicebantur.

Catechumenus, πεν. corr. Ital. *Trasfuga*. Qui sacris nondum est initiatus, sed adhuc imbutur elementis religionis, necdum ad sacra spectanda introductus: cui mysteria fidei viua vocis ministerio concedebantur. Budæus.

Categoremata, καταγορηματά. Prædicamenta. Cic. 4. Tuscul. Distinguitur illud etiam, ut libido sit carum rerum quæ dicuntur de quodam, aut de quibusdam, quæ *καταγορηματά* Dialectici appellant: ut Habere diuitias, Capere honores.

Categoria, κατηγορία. Ital. *Accusatio*. Hisp. *Accusacion*. Accusatio à *καταγορηματά*. Accusatio: unde & *καταγορηματά*, Accusator. Categoria item hoc Categoremata Aristoteli dicuntur Prædicamenta. Quin & positiones quædam à Dialecticis Categoriae nominantur, quas prædicatorias Latine dicere possumus à *καταγορηματά*, prædicare. Sunt autem decem prædicamenta, circa quæ versari videtur omnis questio, Quædam id est essentia, Qualitas, Quantitas, Ad aliquid, Agere, Pati, Vbi, Quando, Si, & Ha bitus. Appellatas vero Categorias constat (ut inquit Augustinus in Dial.) propterea quod non possunt nisi à subiectis agnosci. Quis enim quid sit homo possit agnoscere, nisi sibi hominem ponat ante oculos, quasi subiectum homini?

Catella, diminutivum à catena, Vide **CATENA**.

Catellus, Vide **CATENA**.

Catena, Vinculum est ferreum, quo vel seruos, vel captiuos, vel animalia irremotis, ne effugiant, ligantur. Ital. catena. Hisp. *cadena*. *hacha de eslaues*. Ita dicta, quod se capiendo teneat, quia in ea anulus anulum capit. Ljv. 1. ab Vrbe, Iniecit Tullio catenam. Cic. 7. Verr. Iste hominibus miseris, Innocentibusq; iniici catenas imperat. Transsumitur etiam ad ingor porca. Seneca ad Lucil. Vna est catena quæ nos alligatos tener, amor vite. Cic. pro Sestio. Hanc tetram immanemq; belluam vinculam auspicis, alligatam more maiorum, confictam legum sacratarum catenis, soluit subito legum Consul. &c.

Catenatus, a, um, in vrbe. Ital. *Catenato*. Hisp. *Encatenado*. Cel. ad Ciceronem, Vellem quidem Venere prognatus tantum animi habuisset in vestro Domitio, quantum ipse catenatus in hoc habuit. Martialis libro 7. Nulla catenatis pila est præcincta lagenis. Catenari labores, per translationem, hoc est sese vicissim sequentes. Martial. lib. 1. Expectant curaque, catenatique labores.

Catenatio, κατανομή. Pro coniunctione & arctatione strictæ trabium vel aliarum rerum inter se. Virginius libro 2. cap. 9. Et in commissuris, & in congmentationibus ab lentitudine firma recipiunt catenationes.

Catenarius, a, um, in vrbe. Ital. *Catenario*. Senec. lib. 1. de Ira, Irascis catenariis cani, & hic quum multum latrauit, obiecto cibo mansuescit. Catenarius catenarius, qui ad fores domus alligatur causa custodia.

Catenula, diminutivum à catena. Ital. *Catenella*. Hisp. *Fregueta cadena*.

Catella, vel Catellum, aliud diminutivum. *catella*. Ljv. 9. bell. Maced Quintius alter Prætor suos equites catellis & fibulis donauit. Plaut. Cure. Delicatum te hodie faciam, cum catello ut accubus ferreo. Horat. 1. Epist. Nota refert meretricis acumina, saepe catellam, Saepè periscelidem raptam sibi flentis.

Caterua, Proprie Gallorum legio. Ital. *compagnia*. Hisp. *compaña*. sicut Phalanx Macedonum: eaque certo numero constabat. Nam auctore Vegetio lib. 2. ca. 2. in caterua erat sena militum milia. Horatius 1. Epist. Dum fugiunt equitum turmas, pedumque cateruas. Pleuroni: tamen pro quavis multitudine sumitur. Cic. 1. Tullularum, Caterue contra dicitur. Idem pro Mutina. Posthumus obui cum bene magna caterua sua venit. Virgil. 2. Aeneid. Magna comitante caterua.

Cateruarii, Cateruatim conglobati. Ital. *conglobati*. Hisp. *conglobados*. Sicut conus in Augusto. Sed & cateruarii oppidanos inter angustias vicorum tenere & sine arte pugnantes.

Cateruatim, aduerbium. Per varias catenas. Ital. *in fila*. Hisp. *en fila*. Plinius libro 10. cap. 24. Sturnorum generi proprium cateruatim volare. Ljvius bell. Pun. 1. iam primi conferuerant manus, quum alij cateruatim currebant. Gallicè, *par bandes*. Columella lib. 1. cap. 19. Sed illud etiam dicendum est, an plurium generum vites habende sint, & quæ separant, & distinctæ specialiter, an confusæ & mixtæ cateruatim.

septa designat. Fessur: à Cano Caulam dicitur, quod antiqui ante usum rectorum, quos in amra ducebant. Sed verius *καυλός* nam etiam nunc sunt ex viminibus septa. Virg. 9. Aen. Ac veluti pleno lupus infidus ouili. Quum fremit ad causas. A veretibus verò Caula pro quocumque acceptatulo accipiebatur. Lucretius lib. 6. Dispergunt animas per causas corporis omnes.

Caulis, huius caulis, masculini generis. In herbis dicitur ipsum totum, siue stipites, id est ex herbis pars, unde se producit folia aut ramusculi. [καυλός. Ital. *il gambo de l'herbe*. Hisp. *Tallo de la yerba de planta*.] Plin. lib. 19. cap. 8. Satiu autem differentia in folio denso, crispo, aut rariore, & leuiore: item caule tenuiore aut crassiore. Idem lib. 18. cap. 7. Fabu in folia exeunt, ac deinde caulem emittunt nullis distinctum internodiis. [Similiter in arboribus & in vine Caulis dicitur, ad quem alimentum defertur, quique supra terram exurgit. Radix autem plantae est, unde alimentum atrahitur à terra: Ramus, quod à caudice exire. Surculus, qui à ramis oritur. Varro, Ex sarmento caules qui nati sunt, de his plurimum valent. Virgilius lib. 12. Puberibus caulem foliis. Ponitur & pro quibuscunque oleis. Iuuenalis Sat. 1. Caules miseris atque ignis emendans. Caulis item in volucrum pennis dicitur calamus extra eum emittens, & quo plumea illa lanugo erumpit. Plin. lib. 11. cap. 39. Pennarum caules omnium autum praecisi non crescunt, vultu autem renascuntur. In animalium quoque caudis caulis dicitur illud, unde pili nascuntur. Idem libro 11. Boum caudis longissimus caulis, atque in ima parte hirtus. Quandoque (sicut docet Seruius) sumitur pro virili membro: quandoque pro ferro, & pro quolibet hastili. A Caulis sunt composita, Vnicaulis, & Multicaulis. Idem libro 12. Est & illa differentia, quod quidam in his multicaulis, ramosque sunt, ve carleus.

Caulis, hic, *καυλός*. Succus ex caule laeserit, qui in vas coëctus, admisto fusture, subinde conuulso, ad maturitatem perducitur. Plinius lib. 19. cap. 3.

Cauliculus, diminutivum à Caulis, *καυλίον*. Plinius, Hic est quidam ipsorum caulium delicatior, teneriorque cauliculus.

Caulisco, is, in caulem exerceo, caulem produco: [καυλίσκει. Ital. *crefiere nel gambo de uelle foglie*. Hisp. *crefiere el tallo*.] Hec quandoque ponitur pro folia producere, unde & Decaulisecere contrarium, quod significat sine foliis fieri, *ἀκαυλίος*. Plin. lib. 19. Raphanus uti iucundior detractis foliis antequam decaulescat.

Caulinum, vinum, iuxta Capuum progeniens, ab agro ita nominatum. Plin. lib. 14. cap. 6. Campania excitauit nuper nouis nominibus auctoritatem hie cura, sine casu, ad quareum à Neapoli lapidem Trebellis, iuxta Capuum Caulinis & in suo agro Trebalis.

Caulodes, *καυλός*, Brasicae species est, lata habens folia, & caule crenata, unde & nomen accepit. Autor Plin. lib. 20. cap. 9.

Caulon, *καυλόν*, oppidum est in prima Italiae fronte apud Locros, cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 10. Virgilius. Aen. Caulonisque arces, & nauis egum Seylaeum. Quoniam ibi Poeta non tam de oppido, quam de promontorio loqui videtur. Hanc urbem Strabo lib. 6. Pomponius lib. 2. & Stephanus de Urbibus Cauloniam appellat, *καυλονίαν*.

Caulonia, *καυλονία*, Latine calor, *καυλόνια*, quod est vtor. Ital. *calore*. Hisp. *calor*.

Caulonia, siue Caunex, *καυλονία*, Fici genus minutum, quod à Cauno maritima Carie urbe aduehebatur. Cic. 2. de Diuinatione, Quum M. Crassus exercitum Brundisij imposter, quidam in portu caricas Cauno aduectas vendens, Caunex clamitabat.

Caulonia, *καυλονία*, Vulgò *Roxa*. Carie oppidum maritimum, è regione Rhodi, non procul ab ostiis Calbis Suij, iustate & autumno ad inhabitandum graue, ob calorem & pomarum copiam: ut scribit Strabo libro 14. Ob id Cauloni pestilenti celo esse dicuntur. Hos quum ianitus esset Stratoniceus, citharodius, homo salubris plenus, illum ex 6. Iliad. vericulum in eos prorulit, *ὅς τινος ἐστὶν αἵμα, ὅστις καὶ αὐτῶν*. id est, Tale quidem genus est hominum, quale est foliorum. Colorem videlicet, quo omnes palchati, saggillati. Cuius verò quum hominem inefficent aeris, quod urbem vi morbidam carperet, Ego, inquit, non morbidam dicere aulim, ubi moritur ambulat, vbi bantus multo acrisque, quim prius illidem. Ab hac ciuitate aduehebantur, *Caunex* dicitur. Cicero libro 2. de Diuina. Quum M. Crassus exercitum Brundisij imposter, quidam in portu caricas Cauno aduectas vendens, Caunex clamitabat.

Cauo, **Cauas**, **Cauatus**, Vide **C A V V S**.

Caupo, onis, masculini generis. Efulentorum poculentorumque venditor. [καυπός. Ital. *Hoste, hostiere, cauoniere*. Hisp. *Tuercero de vender*.] Plinius in l. 1. §. caupones autem. F. nauica, caup. stab. Caupones autem & stabularios, quos nos accipimus, qui caupona vel stabulum exerceant, inlitorisve eorum. Martial. lib. 1. Non potes, ut cuperes, vendere caupo merum. Cic. 2. de Diuina. Quum duo quidam Arcades admodum familiares inter vna facerent, & Megarum venissent, alterum ad cauponem diuertisse, ad hospitem alterum, &c.

Caupona, pen. prod. Vocatur tam mulier, quae vinum & esculenta vendit, quam ipsa taberna vinaria. [καυπονία. Ital. *Hosteria, taverna*. Hisp. *Tauernera de vender, taurnera de venta*.] Cicero in Pisonem, Nonne tibi nox erat pro diei non soluto pro frequentia caupona pro oppido?

Cauponula, diminutivum. *καυπονίον*. Cic. 1. Phil. Desinit in quadam cauponula, atque ibi occulans, perpotauit ad vesperum.

Cauponaria, e, At: cauponandi. *καυπονία*.

Caupontius, a, um, Quod ad cauponem pertinet. [καυποντικός. Ital. *Cofa che appartiene a l'hoste*. Hisp. *de taurnera de venta*.] ut At: cauponia. Iustinianus lib. 1. Iustitiae cauponas, & ludicras artes, & lyncocinia exercere, Martiaius de fund. inl. & inl. leg. l. pictoris. Et instrumentum cauponio inlitorum.

Cauponor, cauponaris, pen. prod. Cauponariam exerceo, vel realiqua luctu causa ad quae estum adiutor. [καυπονάρ. Ital. *Pindere a l'hosteria*. Hisp. *Pindere taurnera, andir por taurnera*.] Ennius apud Cicero de Offic. lib. 1. Nec cauponator bellum, sed belligerantes.

C A V I V M Ptolemeo, Lusitanix oppidum, alio nomine Caura, vulgò *cerra*.

C A V R O S, *καυρός*. Insula erat, quae postea dicta est Andros, deinde Antandros. Plin. lib. 4. cap. 12. Vulgò *Andro*.

C A V R V S, *καυρός*. Ventus ab Occasu solstitiali flans, qui & Corus dicitur. Virg. 3. Georg. Semper hyems, semper spirantes frigora Cauis.

Caulia, *καυλία*. Regium capitis tegmen apud Macedones. Valerius Maximus lib. 5. Quomodo Antigonos caput Pyrrhi texit caula, qua velatum caput, more Macedonum habebat. Alibi etiam tenuiores caula vlos legimus. Plautus Persa, Tunicam, atque zonam, & chlamydem afferto, & caulam.

Caulon, vel Caulo, [καυλόν. Ital. *ardore, calore exersine*. Hisp. *ardor, calore exersine*.] Aestus seu ardor. Inde ab Hippocrate Caulon febris aestus: appellatur.

Caula, [καυλα. Ital. *causa, cagione*. Hisp. *Causa de el echaque de la ocasion*.] Proprie dicitur id, ex quo, vel propter quod, vel per quod, vel à quo aliquid fit. Cicero de Fato, Causa est, quae id efficit, cuius est causa: ut volens, moris, eruditus, morbi, signi, ardoris. Et paulo post, Nulla igitur eorum est causa, nulla eorum rerum sua vi efficit id, cuius dicitur causa. Differt autem Causa à Ratione: quod Causa dicitur impulsus ipse ad aliquid agendum: Ratio verò ordo gerendorum ex causa venientium.

Est & illud frequens bonis autoribus, Quil causa est: *πᾶσι καὶ*: id est, negarene quicquam potest, vel causam aliquam afferre: & Causam hanc dicam, id est per me licet, non recusabo. Quatuor autem causarum genera scripsit Aristoteles: Materialem, ex qua aliquid fit: Formalem, per quam aliquid tale fit: Efficientem, à qua aliquid fit: Finalem, cuius gratia aliquid fit. Hinc rerum omnium optinem. Deum, causam causatum esse affirmat. Per translationem tamen Causa dicitur: omnis actio quam in senatu vel in foro habemus. *καὶ*. Vnde tria esse causarum genera scribit Cicero, Demonstratiuum, *πῶς δὲ καὶ οὕτως*, Deliberatiuum, *πῶς οὐ καὶ καὶ οὕτως*, & Iudiciale, *πῶς δὲ καὶ οὕτως*. Ex his tamen magis proprie causa dicitur, quae iudicialis est: unde & causam pro lite ac controversia ponimus: ut, Cicero diligenter egit causam Milonis. Cicero 2. de Orat. Atque in ciuili causis, disceptationibusque, dicitur. Interdum Causa dicitur occasio. *καὶ οὕτως*. Terentius in Eunuchis, Jam diu aliquem causam querere, quam obrem aliquid iussu faceret.

Interdum dicitur excusatio, *ἀπολογία*. Vnde, Honestas est causa mei discessus. Interdum ratio, *λόγος*. Ouidius lib. 1. Pastor. Tempora enim causis Latium digesta per annum. Interdum origo, *ἀρχή*. Vnde & quidam causam à casu dictam existimant, quod initia & origines rerum, quae causa sunt, Casu eueniant. Nonnulli à Chaos, deerrata aspiratione, quod confusa illa materia prima omnium causa fuerit. Alij à Graco *καὶ οὕτως*, quod ardorem, seu incendium significat, quod causa sit quae nos accendit ad aliquid agendum. Alij à cauendo, quod ea sit quae cauere ut aliquid agatur, aut non agatur. Causa item pro partibus accipitur. Lucanus lib. 1. Vixit causa dei placuit, sed victa Caeroni.

Causarius, adiectivum: ut Causarii milites, *καυλαριοί* *οἱ ἐκ τῆς αἰτίας τῶν ἀνελυθῶν*, dicuntur à Licio lib. 7, qui propter honestam causam, puta valetudinem, à militia soluuntur, quasi valetudinarii, siue fontici, aut qui omnino causam & missionem habebant ex morbo, senectuteque. Tertius, inquit, exercitus ex causariis senioribusque à L. Quinto conscribatur, qui viri munitissimi praesidio sit. Sic Causaria missio dicitur, per quam milites soluuntur à sacramento militari. Vlpianus, Causaria, inquit, missio est, quae propter valetudinem à laboribus militum soluit.

Causarij, aduerb. Martiaius in l. Milites agrum, §. is etiam. ff. de re mil. Ideo & ad eum, qui causarij missus est, potest dici pertinere, quum huic quoque praemium praestetur. *καὶ οὕτως* *πῶς δὲ καὶ οὕτως* *πῶς δὲ καὶ οὕτως*. Causula, diminutivum à Causa. *καυλίον*. Cicero Orat. Sed quia & priuatas ille plerumque, & eas ipsas alias, & paruarum rerum causulas scripsit, videtur esse ieiunior.

Causor, aris, deponens, significat rei gestae causam assero seu reperio, & excusationem adduco. [καυλός. Ital. *Esposarsi, narrare il fatto*. Hisp. *Tracer causas de echaque contra razones*.] Iucon in Nerone, Causator nomen esse fatalem horam. Idem Syllanum item Socrum ad necem, secundasque nouacula fauicis compulsi, causatus quod se ingrellum turbatus mare non esset sequutus. Gell. Negotium sibi esse causatur. Virg. Aeglog. 9. Causando nostros in longum ducis amores. Causari etiam culpae est, *καὶ οὕτως*.

Causiflor, Causam dico, excusationem assero, recuso. [καυλός. Ital. *Esposarsi*. Hisp. *Tracer causas*.] Plaut. in Aul. Non causiflor, quin ego illam habeam potissimum.

Causatio, Praetextus, excusatio, vel color: quandoque ponitur pro vitio interiore, & agitudine. [καυλός. Ital. *Excusatione*. Hisp. *Aquellos obra de tracer causas excusatione*.] Pallad. lib. 1. Si saluo capite in pulmonibus ac thorace, aut hilla est, aut rara causatio.

Causidicus, pen. corr. Dicitur patronus, qui in causis iudicisque versatur. [καυλός. Ital. *Avvocato*. Hisp. *Abogado de pleitos*.] Cic. 1. de Orat. Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem, aut rabulam, & quiritum. Iuue. Sat. 10. nec vnquam Sanguine causidici maduerunt nostra pusilli.

Causifica medicamenta, Sunt quae habent vim causticam, id est, vitiuam, *καυστικός φάρμακον*. Plin. lib. 1. cap. 9. Stipium bractea aridorum cinis, inter caustica intelligitur. Martialis, Caustica Teutonici accendit spuma capillos.

Caulon, *καυλόν*, Latine dicitur Vllis. Plin. Quartus caustus ad ethychnia.

Cauter, *καυτός*, Vide **C A V O**.

Cauteres, *καυτήρες*, idem cum cauteris, quos Palladius habendos esse in instrumento rustico praecipit.

Cauterium, *καυτήριον*, Ital. *Ferro da cremare*. Hisp. *Hierro para quemar*. Instrumentum est, quo nota imprimuntur, & morbi alioque insana biles inuiri solent. Plin. lib. 22. ca. 23. Itepestine etiam datu cauterij vim obtineat: facti: etiam vilius, quam expertibus. Preterea Cauterij in pictoribus instrumentis continentur, quo bicutinationes, & fortiores quaque: cōglutinationes concouantur: maxime in ea pictura, quae *ιγνών* appellatur, quae sit carbonibus inlatis, & resolutis igne ceris. Martiaius titulo de fundo instructo, sic refert, Pictoris instrumento legato, ceras, colores, similiaque horum legato cedunt: item peniculi, & cauteria, & conchae.

Cauteriazus.

Plinius lib. 24. cap. 5. Cedrides, hoc est fructus cedri, tussim fanaat, vrinam ciunt.

CELADON, pen. cor. *κελαδών*, Amnis est ignobilis, in Alpheim influens, apud Strabonem lib. 7. Geogr. Est etiam Celadon nomen vnius ex iis, qui vna cum Phineo in aula Cephei regis Aethiopum, Perseo vni inferre conati, perierunt. Quidius 5. Metamor. Occidit & Celadon Mendisus, occidit Asteus.

CELADONNES, pen. prod. *κελαδόνες*, Oppidum Locridis, apud Stephanum quo Gentile, Celadoneus, a. u. n.

CELADONIA, *κελαδονία*, Exigua est insula maris Aegæi, Delo proxima, tam angusto frecto ab ea diuisa, vt catena aliquando ei fuerit annexa. Aliis nominibus Rhene, & Arzemite dicitur. In hac Delij mortuos suos sepeliebant, religione scilicet prohibita, ne quemquam in Delo humanent. Vide Thucydidem Belli Peloponnesiaci lib. 4. & Plin. lib. 4. cap. 12. Sunt item Celadusæ, parue aliquot maris Adriatici insulae, Liburnia adiacentes; quarum meminuit Plin. lib. 4. cap. 12.

CELENAE, *κελεναί*, Collis est Asiae proprie dictæ, in quo vrbis fuit eiusdem nominis, ex qua Antiochus Syer incolas transtulit in eam, quam à nomine matris Apamiam appellauit. Autor Strabo lib. 12. Plinius vero lib. 5. cap. 29. Celenas eadem facit cum Apamia. Tertius (inquit) conuenit Apamiam vadit, ante appellatam Celenas. Circa hanc urbem fuit Marfias amnis; ibique voluit posere Marfiam tibiurum cantu cum Apolline ceterasse. Celenas item alias collocat Plin. lib. 5. cap. 32, in ea parte Asiae, quæ Phrygiæ superiecta est, iuxta Andriam, Ancyræ, & Colossas.

CELENO, *κελενο*, cum diphthongo, fuit vna ex Harpyiis. *κελενο* *κελενο*, hoc est à nigredine, ita appellata. Virg. 3. Aene. Vna in præcella confedit rupe Celeno. Insignis vates.

Celatin, Vide **CELATON**.

Celastus, Theophrasto, Arbor est æterna frondens coma, cultura degenerans, & omnium rarissimè fructus suos perficiens; vltus eius ad baculos & scipiones accomodatus. Vide Ruellium lib. 1. cap. 63. & 138.

Celebris, & hoc celebre, vel Celeber, bris, bre, pen. cor. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Distinguitur à frequenti, quod Frequens dicitur creber, siue de loco, siue de re animata; v. Frequens miles, frequens Senatus id est creber, copiosus, multus. Frequens domus, id est crebra, multa. Aliquando dicitur quod ab aliis frequentatur, v. Frequens templum, in quod multi conueniunt. Vnde & Infrequens, parum frequentatur, v. Infrequens forum, id est quod pauci vel rari conueniunt. Phoenix infrequens avis, id est quæ rara reperitur. Cic. ad Qu. Fratrem, Sum Romæ infrequens. Celebris verò, Idem est quod Clarus, & famigeratus, & qui in omnium ore versatur. Cic. de Diuin. Nunquam illud oraculum tam celebre, aut tam elarum fuit. Idem in Verrem, Clara res est, tota Sicilia celeberrima atque notissima. Sæpe etiam accipitur pro frequenti, & hoc passim, tam ad rem, quam ad personam relatum. Autor ad Herennium lib. 2. Locus quæritur celestis sine sit, an desertus, id est qui celebratur.

Celebritas, Frequentia & hominum cœtus. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *La frequentation*, *Hispania*, *Compañía de hombres*. Cic. ad Att. Odi celebritatem, fugio homines, lucem aspiciere vix possum. Idem pro domo sua, Nullis vquam comitis campis Martius tanta celebritate omnis generis hominum horuit. Interdum Celebritas idem est quod fama claritas, quæ apud multos innotescimus. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *La fama*, *il buon nome*, *l'honoranza*. *Hispania*, *Gloria*, *fama*. Idem pro Arch. Hac tanta fame celebritate quum esset absenti bus notus, Romanus venit Quintius, ante omnia futurus orator, qui in magna celebritate, & in media Republica viuendum est, assuecit à puero non reformidare homines. Cic. 3. Offic. Itaque nos, qui in maxima celebritate atque in oculis quondam ciuium vivimus, nunc fugientes conspectum scleratorum hominum, &c.

Celebriter, aduerbium, Cum celebritate, cultu & honore. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Honoratamente*, *Hispania*, *Honoratamente*.

Celebro, as, Frequento. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Celebrare*, *frequentare*. *Hispania*, *Hacer mucho*, *hacer alguna cosa*, *o andar mucho*, *hacer a un lugar*. Varro, Cui non tam cum ea erat, vt templum deorum, quàm vt popinas celebraret. Cic. 3. de Orat. Qu. Mutri ianua maxima quotidie ciuium frequentia celebratur. Est item Celebrare, idem quod predicare, & illustrare. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Honorare*, *honorar*. *Hispania*, *Distinguir por fama*, *gloria*. Cic. pro Rab. Hæc mirra laus est, quæ non poetarum carminibus, non annalium montimentis celebratur, sed prudentium iudicio expenditur. Hinc celebrare laudibus, *κελεβρις*, *κελεβρις*, & virtutum celebratorem, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *honorar*, *honorar*. Item Celebriorem, Celeberrimum, pro illustrior, & illustrissimum. Celebrare ludos, est cum celebrare quadam ludos facere. Cicero & Philipp. Ludis Apollinaris incredibili M. Bruti honore celebrati. Celebrare diem festum, est feriari. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Idem in Carit. Quapropter Quintus celebratore illos dies eam coniugibus & liberis vestris.

Celebratio, onis, verba, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Celebratio*, *actus*. Cic. ad Att. lib. 15. De celebratione ludorum Bruti tibi assentior. Plin. lib. 34. Quæ domus, quæ celebratio, quæ familiaris dignitas, quæ studia amicorum, quæ ex quoque ordine multitudo?

Celebratus, nomen ex participio. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Cic. 2. Philip. Scio me in rebus celebratissimis sermone omnium versari.

Celebre, Celebris, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Accius, Et qualiscumque fama celebre facit tua. Ex Nonio.

CELOR, *κελεβρις*, Mœsia, quæ Pannoniæ iungitur, populi. Autor Plin. lib. 4. cap. 26. in descriptione Moæsiæ.

CELON, *κελεβρις*, arum, Oppidum Ciliciæ, cum portu eiusdem nominis, apud Strabonem lib. 14. & Pomponium Melam lib. 1. in Ciliciæ descriptione. Lucianus lib. 8. lequitur pars magna senatus. Ad profugum collecta ducent, parique Celendis. Quo portu mittique rares, recipique Scelus.

CELTA, Norici oppidum, Plin. lib. 4. cap. 24. vulgo *Celta*.

Celer, celeris, Idem est quod veloc. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Præsto*, *veloce*. *Hispania*, *Ligero*. Cicero ad Octavianum, O miseram, & in breui tam celerem, & tam variâ Reipub. commutationem! Horat. lib. 1. Epist. Oderunt huiusmodi tristes, erissemus, ioculi. Sedam celeres, agilem gnaumque remissi. Hinc

Celerimus superlatiuum: pro quo vetustissimi dicebant Celerissimus. Manilius in Iliade apud Priscianum, Celerissimus aduolat Hector.

Celero, celeras, pen. cor. Celeriter aliquid facio. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Far presto*, *affrettare*. *Hispania*, *Præsto*, *ligero*, *trazer*. Virg. 9. Aeneid. Tum celerare tuam, patriâque excedere iuadet. Idem 8. Aeneid. Ergo iter incipientem celerant rumore secundo. Hinc Accelero compositum: de quo supra suo loco.

Celeritas, acis, Velocitas. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Præstare*, *velocitas*. *Hispania*, *Ligero*. Cic. 7. Verr. Hæc centuripina naui erat incredibili celeritate. Idem 1. Acad. In pedibus celeritatem, in manibus vini ponebant.

Celeritudo, Idem significat. Varro 3. de Rustic. Lucius Aelius putabat dictum leporem, à celeritudine, quod leuipes esset.

Celeripes, pedis, Qui levis est pedibus. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Velox*. *Hispania*, *Casa que tiene tigris los pies*. Cic. ad Att. lib. 9. Venit autem eo ipso die ille celeripes, quem Saluius dixerat.

Celeriter, celerius, celerimè, aduerbium, Velociter. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Pelocemente*. *Hispania*, *Præstamente*, *ligeramente*. Celar li. 5. de bel. Gall. Illi imperata celeriter fecerunt. Cic. de Finibus, Celerimèque multa simul agitantem. Celeranter idem quod celeriter. Accius apud Nonium, Sed quis est, qui maturinum cursum huc celeranter rapit?

Celeratim, aliud aduerbium, pro celeriter. Sifen. histor. lib. 5. vt citat Nonius, Quo magis celeratim poterat, in insidiis suos disponit.

CELERTI, Citerioris Hispaniæ populi sunt supra Braccatas & Geroni: quorum ager Auo fluuiio irrigatur, vt indicat Ptolemæus lib. 2. cap. 6. & Pomponius lib. 3.

Celestes, pen. prod. *κελεβρις*, Vocantur equi, qui ad cursum soli adhibentur, sine bigis, vel quadrigis. Latine dicuntur Delphicorum, quod ex his facillè destituant. Plin. lib. 34. cap. 5. videntur Celestes posuisse pro statuis equestribus. Equestris (inquit) status Romani celebrationem habent, outo sine dubio à Græcis exemplo. Sed illi celestes tantum dicantur in sacris victores: postea verò & qui bigis & quadrigis viciliunt. Celestes item dicebantur nauigia aduaria, quæ vnicuique remorum ordine agebantur. Latini Celoces appellabant.

Celitzontes, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Græcis dicuntur equitantes, & equum celerem regentes. Quæ voce vsus est & Plin. lib. 34. ca. 8. Hegur (inquit) Almeruz, Pyrrhusque, rex laudatur, & celitzontes pueri.

Celestina, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Grado vni de pri persone*. *Hispania*, *Canto de marineros*. Clamor nautarum & aliorum, quum vno aliquo iubente, omnes vniformiter respondent, quasi sibi inuicem iubentes. Martial. lib. 3. Quorū per vada tarda nauigantes Lentos figit ad celestina remos.

Celestites, celestis, masc. gen. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Qui remiges hortatur, quasi nauigationis moderator: qui à Plauto Latine Hortator appellatur, quod ea horramenta faciat, quæ verbo Græco Celestina dicuntur etiam à Latinis. *Bydæus*.

Celia, Porus ex frugibus confectus, qui Hispanis præcipue in vsu erat, sicut ceruicia Gallis. Plin. lib. 22. cap. vlt. Est item Celia Apulia oppidum, in tractu Peucetiorum, non procul ab Egnaria, cuius meminit Strabo lib. 6. & Ptolemæus lib. 3. cap. 2. Vulgo *Celia* in terra de Bari.

Cella, Dicta est, quod in ea celebratur, quæ esse volumus occultas. *Ital. cella*, *Hispania*, *La celda*, *camara de bodega*. Græci *κελεβρις* dicunt, in qua res cœlestis, & poculenta reponuntur: quauis proprie *κελεβρις* cella vinaria sit. Cic. Att. lib. 14. Atticam meam gratias mihi agere de matre gaudeo: cui quidem ego totam villam, cellamque tradidi. Capie autem Cella significationem, pro ratione adiectiuorum, quæ illi iunguntur, Cella vinaria, *κελεβρις*, Cella olearia, *κελεβρις*, Cella farinaria, Cella pomaria, Cella lignaria, Cella libraria, Cella casearia. Denique omnis locus, in quo quid reponitur, Cella dicitur. Cicero de Senect. Semper enim boni assidue domini reposita est cella vinaria, olearia, mellaria, & pomaria. Terent. in Adel. Nam me in cellam aliquam cum illa concludam. Virgilius item 4. Georg. fauorum cauernas Cellas vocauit quum ait, Dilectum nectare cellas. *κελεβρις*, *κελεβρις*. Item loca in quibus lauantur, aut vnguntur in balneis, Cella dicuntur. Vnde Calliarum cellam, fugidariam, & tepidariam dicimus. Cella item pars templi erat sacratoria, in quam ingredi cuius fas non erat. *κελεβρις*. Vnde apud Cellium legitur, Scipionem in Capitolium sepe venisse, iussuque cellam Iouis aperiri, ibique solum demorantem fuisse. Lilius lib. 3. In cella Iouis Optimi Maximi habitaret exul.

Cellula, diminutiuum à cella, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Teret. in Eunuch. Quum in cellulam ad te patris penum omne congrebatur clanculum. Colu. lib. 8. cap. 9. Receptacula non tanquam columbis loculamenta, vel cellulae cauæ efficiuntur.

Cellaria, Locus ubi conditur vinum. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Cantina*, *camara del vino*. *Hispania*, *Cella para vino*. Plaut. in Mil. Ego efficiat cellaria. Et Cellaria, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Quæ præcellat. Plaut. in Mil. Iampridem, quia nihil abulterit, succent cellaria.

Cellarius, Qui in cella præpositus est peni promendo vel condendo. *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Preposito*, *alla mensa*, *dispensare*. *Hispania*, *El cillero*, *banilero*. Colum. Vt cibis & potus sine fraude, à cellariis præbeatur. Plaut. in Capt. Prometo quoduis, te facio cellarium. Hinc etiam Promum condum appellabant. Plaut. in Pseu. Promus & condus sum, procurator peni. Aufon. Promusque, quàm condus magis.

Cellarium, *κελεβρις*, *κελεβρις*, Ital. *Ripostiglio*. *Hispania*, *Cilla*. Videtur ea figura dici, qua Cellarium, Penarium, vt pro cella ac repositorio accipitur. Hanc & Cellam promptuarium, seu Promptuarium appellant, in quo cœdunt, & ex quo promuntur ad victum necessaria. Plin. lib. 36. cap. 15. Quorum agri quoque minorem modum vbiuenerunt, quàm istorum cellaria. Idem & Penarium, & Penaria, seu penaria cella à penu nuncupatur. Cicero in Verrem, M. Cato sapiens cellam penariam Reipublicæ nostræ, nutriticem plebs Romanæ Siciliam nominauit. Huius diminutiuum est Cellariolum.

Cellarius, re, adiectiuum, *κελεβρις*, *κελεβρις*, vt Columbi cellares. Columella lib. 8. cap. 8. Hæc eadem ratione palumbos, columbosque cellares, pinguiissimos facere contingit.

Cello, *κελεβρις*, sine diphthongo, Antiquissimis in vsu fuit pro cedonunc compositis tantum vimur, Excello, & Præcello, quæ significant Excedo, & antecedo. Vide in dictione **CELLO**.

Celo,

narius, nō quod Centuplus sit, sed centum librarum. Homo cētenarius, nō quod sit centum annorum, sed quod habeat centū annos. Centenarius numerus gregū, Varr. 2. de Re Rust. ca. 5. *centenarius* m. *centenarius*. Centenarius centū dicebatur in quibus lege Licinia nō plūs cētētibz, hoc est centum alibus impendebatur, qui erāt nūmī breues ex aere. Festus. Centenarius, a, um, *centenarius*. Plin. lib. 1. ca. 37. *centenarius* maxime veruſtatis patiens, centenis durare annis, obſidionum exempla prodidere. hoc est cētum. Idem lib. 3. cap. 10. Non erat apud antiquos numerus ultra centū milliariq; & hodie multiplicatur hūc, vt decies centena millia, aut ſapius dicantur. Virg. 10. Aen. It grauis Auleres, centenisq; arbore fluctu Verberat aſurgens. hoc est centum ingentibus remis. Centenarius, a, um, Proprie ordinis numerus est, ſignificans poſtremum, vel vnum ex centenariis. *centenarius*. Plautus in Milite, haud centenarium Partem dixi, neq; otium ſi ſit, poſſem ex promere. Interdum multiplicandi vini habet, & pro centuplo accipitur: vt quum dicimus, Centenarium fructum ager attulit, hoc est centies tantum quantum ſemenſis acceperat. Centenaria fruges, idem. Plin. lib. 5. cap. 4. Ita appellatur regio c. t. m. paſſuum fertilis eximie, cum centesima fruge agricolis ſortus reddente terra. Centenaria Calēdas, Iuſticonſulti vocant centesimum menſem vnde Cētelimus Calēdis aliquid dare, hoc est intra annos octo, & menſes quatuor: vt antea ait Alcibiades in Paregre. Centesima, ſima, Genus ſitue, quę centesimo menſe explet ſortem, vt pote quum centum librarum ſors ſingulis menſibus libram vnam vſurę pariat, hoc est duodecim libras ſingulis annis. *centesima*. Vide Budam de Aſſe. Cic. ad Atticum lib. 1. Nam & Cētelis propinquius minore centesimo nummum mouere non poſſum. Plinius Epistol. 20. Proinde prima quaq; occasione mitte, appoſitis quidem vſuris, quas ego (non poſſum parcius) centesimas computabo. Centesimare, & Decimare exercitum, caſtrenſia verba ſunt, pro eo quod est centesimum, vel decimum militem ſupplicio aſſicere. Solent enim Imperatores, quum grauius quippiam milites deliquiſſent, eam nemine rationem abſolue, vt neq; vniuerſum exercitum delecent, neq; facilitate venia alios ad ſimilia inuitent. Conuocatis itaq; vniuerſis, centesimum, aut (ſi videretur) decimum quęq; ſorte proditum ſecuri percutiebant, ceteroſq; metu liberabant. Centiceps, pitis, Qui centum habet capita. *centiceps*. Ital. *Di cento capi*. Hiſp. *Centi*. *Centi* *centi* *centi*. Horat. 2. Carm. Ode 13. illis carnibus ſupens Denitit atas bellua centiceps Aures. Centimanus, Qui centū habet manus, *centimanus*. Ital. *Di cento mani*. Hiſp. *El que tiene cien manos*, Iſtalem fuiſſe Briareū gigantem Virg. 6. Aen. refert. Ouid. 3. Metamor. Nec quo centimanum deicebat igne Typhoea. Centimanus Gyges, Horatius 2. Carm. Telus mearum cētimanus Gyges Sententiarum. Centumviri, Magiſtratus Romę, qui res iudicabant. Ital. *Magiſtrato de cent homini*. Hiſp. *collegio de centi homines*. Nam quum eſſent Romę trigintaquinq; Tribus, quę & Curie ſunt dictę, tene ex ſingulis tribubz ſort electi ad iudicandum, & Centumviri appellati: qui licet quinq; ſupra centū fuerint, tamen quod facilius nominaretur, Centumviri dicti ſunt. Feſtus. Cicero pro Cecin. Et hoc loco Sexuolam dixiſti cauſam apud Centumviroſ non tenuiſſe. Idem 1. de Orat. Quid qua de re inter Marcellos & Claudios patritios Cētumviri iudicauerunt? Centumviralis, tale, Quod ad centumviroſ pertinet: vt, Iudicium centumviralē. Cic. 1. de Orat. Quid quod item in centumviralī iudicio certatum accepimus? Centumviralis cauſa, & Centumviralia iudicia, & Centumviralis haſta, &c. Cēduplex, icis, *centuplex*. Ital. *Centi doppi*. Hiſp. *Centi ranto*. Plau. in Perſa, Hęc niſi inde abierit, cēduplex murus rebus ſeruadis parui eſt. Centuplicato, adverbium: *centuplicato*. Ital. *Radoppiato cento volte*. Hiſp. *Cient veces tanto*. Plin. lib. 6. cap. 23. Quę apud nos centuplicatō vaneunt. Centuplus, a, um. Idem quod Centuplex, Centuſſis, Pecunia genus fuit apud Romanos, centum aſſes, ſeu (quod in idem recidit) quadraginta valens ſeſtertios. Perſius, Et centum Græcos eurtio centuſſe licet. Centumcapita, *centuſcapita*. Hebraeſt eſt aculeatarum genere, quæ alio nomine Eryngē alba, ſive Eryngium dicitur, *centuſcapita*. caule & radice in cibos à Græcis recepta. Plin. lib. 2. cap. 8. Centumpondium, Prociptam pondere legitur, etiam ſi centum pondō excedat. Plautus in Aſin. Ad pedes quando alligatus es, æquum centumpondium. Cato cap. 13. Cellas duas, trutinam vnam, centumpondium incertum vnum, & pondera certa. Centunculus, Vide CEN T O. Centuria, *centuria*. *centuria*. Ital. *Compagnia de cent homini*. Hiſp. *compaña de cent homines armados*. In re militari centum continet homines, qui ſub vno Centurione ſunt, quorum centenarius iuſtus eſt numerus. Cic. 2. de Diuinat. Primum vide ne in eum dixerint, qui rogator centurie fuiſſet. Centuria in agris, dicebantur ducenta iugera. Centuria à Centum iugibus vocabatur: ſed mox duplicata nomen retinuit, inquit Columella lib. 6. Sicut Tribus dicta, primum à partibus populi tripartitō diuiſi, quæ tamen nunc multiplicatę, priſtinum nomen poſſident. Hac de re vide ſuſius in Additionibus P. Manutij. Centurio, Dicitur qui cētum peditibus præeſt. *centurio*. Ital. *Compagnia de cent homini*. Hiſp. *compaña de cent homines armados*. In re militari centum continet homines, qui ſub vno Centurione ſunt, quorum centenarius iuſtus eſt numerus. Cic. 2. de Diuinat. Primum vide ne in eum dixerint, qui rogator centurie fuiſſet. Centuria in agris, dicebantur ducenta iugera. Centuria à Centum iugibus vocabatur: ſed mox duplicata nomen retinuit, inquit Columella lib. 6. Sicut Tribus dicta, primum à partibus populi tripartitō diuiſi, quæ tamen nunc multiplicatę, priſtinum nomen poſſident. Hac de re vide ſuſius in Additionibus P. Manutij. Centurio, Dicitur qui cētum peditibus præeſt. *centurio*. Ital. *Compagnia de cent homini*. Hiſp. *compaña de cent homines armados*. In re militari centum continet homines, qui ſub vno Centurione ſunt, quorum centenarius iuſtus eſt numerus. Cic. 2. de Diuinat. Primum vide ne in eum dixerint, qui rogator centurie fuiſſet. Centuria in agris, dicebantur ducenta iugera. Centuria à Centum iugibus vocabatur: ſed mox duplicata nomen retinuit, inquit Columella lib. 6. Sicut Tribus dicta, primum à partibus populi tripartitō diuiſi, quæ tamen nunc multiplicatę, priſtinum nomen poſſident. Hac de re vide ſuſius in Additionibus P. Manutij.

turę conſtituta erat. Cēturio ipſe principili cēturio dicebatur, & ſeimi pilus. hic nō modò Aquilę præerat, ſed quatuor cēturias, hoc eſt quadringentos milites in prima acie gubernabat, & tanquam princeps totius legionis merita conſequēbatur & commodū. Martialis, Grata Pudentis meriti tulerit quum premia pili.

Centurio, centurias, In centurias ordinio. *centurio*. Ital. *Ordinare ſoldati a cento a cento*. Hiſp. *Ordenar los hombres armados de ciento en ciento*. Cicero ad Q. V. riter poſt ſedum. Ego quum homines in tribuſ nali Aurelio palam conſcribi, centuriariq; vidiliſſem. Ager centuriatus, qui in ducenta iugera definitus erat. Romulus enim cētētis ciuibz ducenta iugera diſtribuit. Et milites Centuriati, qui in centurias ordinabantur. *centuriatus*. Liui. lib. 2. 9. Scipio poſtquam in Sicilia traiecit, voluntarios milites ordinauit, centuriariq;. Centuriaria comitia, vt Aſconius ſcribit, dicuntur, quum ab omni ſexu & ætate ſerret ſuffragium: quod per centenas turmas diuiſus eret populus Romanus. Hinc Succenturio, à quo Succenturiati, dicuntur milites non primæ, ſed ſecundę centurię, vbi ad indiſtandum maxime collocabantur. Vide Succenturiatus dicitur, quaſi in indiſtibus poſitus. Terentius in Phorm. Nunc prior aditoru, ego in indiſtis ero hęc ſuccenturiatus, ſi quid deſiciat. Proprie autem Succenturiatus ſignificat expēdiat centurię gratia militum numerum ſupplere, vel in locum occiſorum, vel exautoratorum militum, alios ſubſtituere. Gellius eleganter ad eibz tranſtulit, quum in locum ciborum qui auferantur, alij ſtatim ſubſtituuntur.

Centuriatus, us, nomen, Dignitas & officium centurionis. *centuriatus*. Cicero pro Lege Manilia, Quum enim poſſumus Imperatorem aliquem in numero putare, cuius in exercitu vaneant centuriatus, atq; vanicines? Liuius 2. bel. Pun. Vbi ad decuriam, aut centuriatum conueniſſent. Cicero in Piſon. Quid centuriatus palam vendito?

Centuriatum, Significat per centurias. *centuriatum*. Ital. *Per centurias a cento a cento*. Hiſp. *De batalla en batalla*. Quam admodū Tributum, per tribus. Cic. pro Flacco, Diſtributis partibus, tributum, & centuriatum deſcriptis ordinibus, conuocatis itaq; tributis.

Centurionus, ab antiquis dicebatur, teſte Feſto, qui poſtea Centurio appellatus eſt, ſicut Curionus, & Decurionus, qui nunc Curio & Decurio nuncupantur.

CENTURIUS, es, ſive Centurius, arum *centurius*. Ptolem. 10. Oppidū eſt Sicilia ſub Aetna monte, Symmacho ſuſio & Caranæ vbi proximum, vt tradit Serabo lib. 6. Hinc Centurius populi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 8. Et Crocum Centurius, apud eundem lib. 2. cap. 6. Valg. Centurio.

Cepaea, Plinio, Herba eſt ſimilis portulacę, nigriore radice, ſed iouit, naſcens in ſicoribus arenofis, guſtu amara.

Cepe, ſive Cepa. Vide C A P A.

Cephalalgia, *cephalalgia*. Generale nomen eſt ad omnes capitis dolores: continetq; ſub ſe Hemicraniam, Cephalęam, & ſimiles.

CEPHALUS, *cephalus*. Promotorium alium & ſyluſum maioris Syrtis initium. Serabo lib. 6.

CEPHALEDIUM, Straboni, Cephalēdis Plinio, Oppidum eſt Sicilia, non procul ab Elmera ſuſio. Vide Plin. lib. 3. cap. 8. & Strabonem lib. 6. Valg. Cepala.

CEPHALOTOMI, *cephalotomi*. Colchicę regionis populi. Autor Plin. lib. 6. cap. 5. In deſcriptione regionis COLCHICÆ.

Cephalica, *cephalica*. Diuturnus, & inueteratus capitis dolor, à ſono, ſplendore, vel odore vehementiore, & nonnuquam à meri potu proveniens. Diſſert ab hemicrania, quod ea dimidium tantum capitis partem inſeſt. Cephalica totum caput occupat. Plin. lib. 20. ca. 13. Lenit autem capitis dolores pora cum vino, aut cum aceto & roſaceo illita. Si verò ſit cephalica, cum farina ordeacea, vel aceto Sed & Celſus Cephalęam acutum quoddam peſtiferūq; malum appellat.

CEPHALEN, *cephalen*, vel Cephalenia, *cephalenia*. cum e, longo poſt I. Inſula Ionij maris, à Cephalo Amphitryonis ſocio: vel à Cephalo Deione filio dicta. De hac Strabo lib. 10. Non dubitauerit pleriq; Cephaleniam eandem, & Dulichium appellare, & Taphium. Alij Taphios & Cephalenios eodem dixere, & Telichas, & adueſus illos Amphitryonem exercitum ductaſſe, aſſumpto ſocio Deione filio Cephalo, ex Athenienſi profugo. Inſula deinde Amphitryonē portum, eam Cephalo tradidiſſe, ab eodq; nomen habuiſſe inſulam. Hinc populi Cephalenes, *cephalenes*, qui Vlyſſem ad bellum Troianum ſequuti ſunt: vt eſt videre apud Homerum in Catalogo nauium.

Cephalocrotiles, *cephalocrotiles*. Vermis, qui in ſoliſ perſici inuoluitur.

CEPHALUS, *cephalus*. Aeoli ſilius, ſive (vt alij tradunt) Deionei & Aeoli nepos. Hic Procris Erichlei, vel ſecundum Seruium, Hyphili regis ſiliam vxorem habuit: ſed non minus etiam diligebatur ab Aurora, quę illi canem Lelapem, & duo haſtilia, omnia quę velle, contingentia (erat enim venator inſignis) dederat. Quapropter vxor ſuſpicans maritum ſuum alterius mulieris amore captum, ſurtim eum in ſylva ſecuta eſt: & vt experiretur an alteram adamaret, inter virgula ſe abſcondit. Laſſus itaq; æſtu laboręq; Cephalus, quum ſe ad virgula recepiſſet, ſub arboris cuiuſdā vmbra recumbens, Auroram inuocabat. Quapropter ſuſpicata Procris, peſſicem eſſe eo nomine, quam ille vocaret, quod rem omnem melius cognosceret, propius vultu accedere. Videns itaq; Cephalus virgula commoueri, ſeram ratus, iaculum immiſit, atq; ita inſciens vxorem interfecit. Vide latius hanc fabulam apud Ouidium 7. Metamorph. Hunc poſtea ab Aurora captum, idem Ouidius autor eſt lib. 3. de Arte amandi, Latiniū Endymion non eſt tibi Luna pudori. Nec Cephalus roſet præda pudeunda dea. Neq; tamen deſunt, qui à Ioue in lapidem conuerſum tradunt. Alter fuit Cephalus, Athenienſis orator, qui primus proœmia & epilogos induxit. Autor Suidas. Huius Cephalī Acēthines & Demotheſenes in orationibus aduerſariis meminerunt.

Cephalus, *cephalus*. Piſcis eſt in metu caput occultans, totum ſe abſconditum exiſtens: cephalus dictus à capitis magnitudine.

Cephalus, cephalęa, um, ve, Caro cephalęa. Lucilius lib. 2. Saty. Abdomina, thinnia venientibus priua Dabo, cephalęaq; carnem. Vide Gellium lib. 10. cap. 10.

Cephenes,

verborum: cuiusmodi est. Quod non perdidisti, habes: cornea non perdidisti: cornea ergo habes.

Ceratum, *κεράτιον*. Minimum pondus, quod apud nos Siliqua dicitur: tres vero siliquæ conficiunt obolum. Ceratium item Græcis appellatur arbor siliquas corniculorum similitudine: unde & nomen habet. Latini Siliquam Græcam appellant. Columell. lib. de Arborib. ca. 25. Siliquam Græcam, quam quidam *κεράτιον* vocant, deinde præficum ante brumam per autumnum ferit.

Ceratonia, *κεράνθια*. Galeno arbor est, quæ Latinis Siliqua dicitur, cuius fructus etiam Græco nomine Ceratonia appellatur, propterea quod corniculorum similitudinem referat.

Ceratum. Vide **CERA**.

Ceraunobolus, *κεραυνόβολος*. Dicta est Apellis tabula, in qua tonitrua, fulgura, & fulgura pinxit: ita dicta, quia *κεραυνός* tonitruum, hoc est fulmen torquens. Plin. lib. 3. ca. 10.

Ceraunia, *κεραυνία*. Gemma est candida. Plin. lib. 37. cap. 9. Est inter candidas & quæ Ceraunia vocatur, fulgorem siderum rapient.

Ceraunia, siue **CERAVNIA**, *κεραυνία*. Montes sunt Epiri, in mare vsq; extenti, ubi Ionium mare ab Adriatico separatur: ita dicti *κεραυνός*, hoc est à fulminibus, quibus sæpe impetuntur. Vulgo *Montes de Chumera*. Ouid. 2. de Ponto, eleg. 6. Quam poteram recto transire Ceraunia velo, ut fera vitarem saxa, monendus eram. Lucanus lib. 5. oraq; malignos Ambraçæ potius, scopulosa Ceraunia nautæ Summa timent. Pro isdem etiam Acroceraunia, vel Acroceraunios montes dicimus. Horat. lib. 1. Carm. ode 3. Qui vidit mare turgidum, & Infames scopulos Acroceraunia. Plin. in Proemio lib. 4. Tertius Europæ sinus Acroceraunios incipit montibus, & sunt & Ceraunij montes in Asia, in Caspium pelagus obuerti, ut est autor Pomponius lib. 1. Quin & Taurus mons in vniuersum Ceraunius appellatus fuit, teste Plin. lib. 5. cap. 27.

CERAVNIA, Populi sunt Dalmatiz, apud Plin. lib. 3. cap. 12.

CERAVNYS, *κεραυνός*. Cognomen vnius ex Ptolemæis Aegypti regibus, ab audacia & ingenij velocitate impositum. Autor Pausanias. Est item Ceraunus, Cappadociz fluvius, ita dictus quod fulminis velocitatem imitari videatur. Nam *κεραυνός*, Græci fulmen appellant. Meminit huius fluvij Plin. lib. 6. cap. 3.

Ceraunium, Tuberis genus, in Thracia nascens. Plin. lib. 19. ca. 3.

CERAVYS, Apolliz amnis. Plin. lib. 3. cap. 13.

CERBERVS, pen. cor. *κερβερος*. A poetis fingitur esse canis triceps, inferorum custos, quem ab Hercule catena ab inferis tractum esse idem fabulantur. Mythologici etiam interpretantur: dictumq; voluit Cerberum, quasi *κερβερος*, hoc est carnem vorantem: quod terra proprium est, quæ sibi credita corpora omnia consumit. Alij serpentem fuisse voluit in Tænaro Laconiz promontorio, cuius veneno mortales extinguebantur. Et quoniam in Tænaro ad inferos dicitur esse aditus, Diis canem dixerunt: quem quum Hercules trucidasset, nata est fabula, Canem tripitem interemisse: quamquam hoc alijs ad virtutem eius, & animi magnitudinem maluit referre, quæ omnes cupiditates, & cuncta vitia terrena contempsit ac domuit. Cerberus etiam dictus est canis Alexandri Epistrotæ, Ionisius congregiens.

CERCA, *κερκή*. Aegypti populi, iuxta quos scinditur Nilus, in Pelusid fluens, & Canopus. Autor Herodotus lib. 1.

CERCA, *κερκή*. Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia, teste Hesiodo in Theogonia: ita dicta à texendo. *κερκή* enim radium textorium significat.

CERCE, *κερκή*. Populi sunt ad Pontum Euxinum, Heniochis & Colchis finitimi, teste Plin. lib. 6. ca. 5, & Strabone lib. 11. Pomponius lib. 1. Cerceicos vocat.

CERCE, *κερκή*. Montes sunt Thessalici. Plin. lib. 4. cap. 8. In Thessalia sunt quatuor atq; triginta montes, quorum nobilissimi Cercei, Olympus, Pictus, Ossa, &c.

CERCE, *κερκή*. Insula est maris Libyci cum vrbis eiusdem nominis, ex aduerso minoris Syrtis sita. Auctores Pomponius & Plin. lib. 5. cap. 7.

CERCE, *κερκή*. Parua insula maris Libyci, quæ Cercinæ Carthaginem versus ponte iungitur. Autor Plin. lib. 5. in descriptione insularum quæ sunt ex aduerso Africæ.

Cerciram, *κερκή*. Pausanias Grammaticus ait vocari temonis genus, à populis inuentoribus qui Cerciræ appellabatur in terra India.

Cercius, qui & Cercius dicitur, Ventus est violentissimus Galliz Narbonensi peculiaris, reliquis cæli partibus ignotus. Vide Aulium Gellium lib. 2. cap. 22, & Plin. lib. 2. cap. 47.

CERCOPE, pen. prod. *κερκώπης*. Populi fuerunt Piræusæ insule, qui quum nullo flagiti genere abstergerent, à Ioue in simias mutati sunt, ut fabulatur Ouid. 14. Metamorph. Cercopes item fratres duo fuerunt, Passalus, & Achemon, siue (ut apud Suidam legitur) Achmon: de quibus vide supra in dictione **ACHEMON**.

Cercopithecus, pen. prod. *κερκώπης*. Ital. *Gatto marmone*. Hisp. *Gato pami*. Inomen compositum ex *κερκή*, quæ dicitur cauda, & *πίθηξ* simia, quæ simia caudata, quam *marmone* vulgo dicimus. Plin. lib. 8. Cercopitheci nigri capribus, pilo albinio, & dissimiles cæteris voce sunt. Martialis libro 13.

Calidus emulas eludere simias hastas,

Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Cercos, (quod hic pro accipitris genere corruptè legebatur) Vide **CIRCOS**.

Cercurus, *κερκύριος*. Nautis Afiana prægrandis, autore Nonio, à Cypris inuenta, teste Plin. lib. 7. cap. 56. Plautus in Stich. Cercurum, quo ego me maiorem non vidisse censeo. Est item Cercurus, vilissimi olei genus: unde nautæ est illud Græcorum prouerbium, *κερκύριος ὡς ἁλὸς*, id est, Est & cercurus inter olera.

CERCOX, *κερκώξ*. Lætro fuit insignis, quæ Thestus totâ Atticæ regionē lætrociniis infestantē, immani ferocia & membrorū robore curuantem trabes, & altissimas pinus ad terram trahentem, ut hoc modo homines disceperet, apud Eleusim Atticæ urbem interemit. Ouid. lib. 7. Cercyonis lectum vidit Cercalis Eleusis. Fuit & Cercyon Thessalix rex, qui Alozen urbem ab Alopes filio, ab eodem nomine appellauit.

CERCE, *κερκή*. Insula est maris Ionij, quæ à Latinis *litæra* vna imitata Corcyra dicitur. Vulgo *Corphu*.

CERDANIA, *κερδανία*. Populi felices Arabiz Stephanos.

CERDONIA, Oppidum est in via Appia, quæ iter erat Brundisium. Strabo lib. 4.

Cerdo, Artifer sordidus, & qui artibus illiberalibus quæstus gratia exercet, quales sunt furones veterum calceorum, qui à Suetonio Vercamen-tarij appellantur. [*κερδανία* Ital. *Artiere vile che solamente attende al guadagno*. Hisp. *Oficial de algum arte de ganancia*.] Martialis lib. 3. Ebrus, cerdus enim faceres hoc sobrius vnquā, ut velles corio ludere cerdo ruo. Cice. 1. de Natura deor. Orpheum poetam docet Aristoteles nunquam fuisse, & hoc Orphicum carmen Pythagorei ferunt cuiusdam fuisse cerdonis. Dicti autem sunt Cerdones, à Græco *κερδός*, quod lucrum significat: unde & Lucriones à Latinis appellantur. Cerdo etiam nomen fuit hæretici, à quo Cerdoniani, qui Christum esse natum à Ierusalem, neq; habuisse carnem, nec verè mortuum, vel quiequam passum, sed simulasse passionem dicebat.

Cere. Vide **CERES**.

CEREA, *κερεά*. Quæ alio nomine Ebur dicitur, Plinio commemoratur inter Hispaniz Barices vrbes. lib. 3. cap. 1.

Cerealis. Vide **CERES**.

Cerebrum, inquit Plinius, Est viscerum ex elementissimum, proximumq; cælo capitis, sine carne, sine cruore, sine foridibus. [*κερεά* Ital. *cerello*. Hisp. *Medulla dela cabeza*.] Hic habet sensus arcem, hic cultum altissimum, hic mentis est regimen. Cic. 1. Tusc. Aliis pars quidam cerebri, ita est animi principatum tenere. Aliis nec cor ipsum placet, nec cerebri quidam partem esse animum: sed alij in corde, alij in cerebro dixerunt animi esse sedem & locum. A cerebro proficiscitur somnus. Quæ cerebrum non habent non dormiunt.

Cerebellum, diminutivum. [*κερεά* Ital. *cerellino*. Hisp. *Pequeño medulla dela cabeza, o la nuca del medulla*.] Plin. lib. 29. cap. 5. Morbis à cane rabido, ne rabiosi fiant, cerebello gallinæ occurrunt. Medici cerebelli nomine intelligunt posteriorem cerebri partem, quam *κερεά* Græci appellant, à reliquo cerebro dupliciter meningibus scissam, eoque duriorē & sicciorem: cuius pars externa per spinas stylam illapsa, in ossis sacri imum transiit: quæ duriores ostiui, ut ex arboris caudice rami, proferuntur.

Cerobrosus, Cui vitiatum est cerebrum, quiq; præceps fertur in iram, totūq; suo consilio hæret, & obstinatus à nemine persuadetur, & iracundiz obtemperans, sine ratione fertur. [*κερεά* Ital. *cerello*. Hisp. *Legierro, ofiinto*.] Hisp. *Loco, como sin medulla*.] Horat. lib. 1. Sermon. Quod cerobrosus prolix vultus. Dicitur & de brutis. Colum. lib. 2. Duce eo tempore satum pecori sit norium, & præcipue bobus, quos pabulo suo cerebrosos reddit.

CERES, *κερεά*. Dea frugum putabatur, à creando dicta Saturni & Opis filia, quæ peculiari epitheto *Alma* dicitur, quia nos alit: vel (ut Cic. lib. 4. de Nat. deor. scribit) dicta est, tanquam gerēs, à gerendis frugibus, casu prima litera immutata. A Græcis *κερεά* quali *κερεά* dicitur: hoc est, seipsa mater, quod cunctarum frugum creatrix sit, & alitrix. Græci Cererem etiam Thesmophoron vocant, hoc est legumlaricem, quia antequam illa agriculturæ vsum docuisset, homines nulla lege vivebant: postea verò Cereris beneficio, monstrato vñ frugum, ceptum est de agros humis, qui antea nulli erant vñ, disceptari: quæ primam voluit fuisse legum & iuris originem. Hæc quondam Luna dicitur, sicut Liber pro Sole ponitur. Virgil. lib. 1. Georgic. vos & clauissima mundi Lumina, habentem cælo quæ ducitis annum, Liber & alma Ceres. Ponitur interdum Ceres pro ipso pane, sicut Liber pro vino. Terentius in Eunuchis, Sine Cerere & Baccho friget Venus.

Cerealis, *κερεά*. Quod ad Cererem pertinet. *κερεά*. Cereales autem ædiles duo dicti fuerunt, qui rei frumentariæ apud Romanos præerat: quorum creandum autor fuit C. Iulius Cæsar. Cereales iudi, in honorem Cereris facti. Liu. 10. bel. Pun. Cerna Cerealis. Plautus Menæch. Cereales cernas dat, ita mentas extruit, &c. Cereale papauer. Virgil. 1. Georg. Nec non & lini segetem, & cereale papauer. Vbi festinus Cereale papauer, vel quod est efui, sicut frumentum: vel quo Ceres vñ est ad obliuionem doloris.

Cerealia, *κερεά*. Dicitur sacra Cereris à Triptolemo instituta, quæ Plinius etiam lib. 24. Thesmophoria vocat. à Cerere Thesmophora, hoc est legumlarice. Plutarchus quoq; Adonia vocat. Hæc autem festi tanta religione celebrabantur, ut feræ pollute crederentur, siquis eo tempore cum vxore concubuiſſet. Unde erat elegans Elegia apud Ouidium, quæ cum Cerere expoliatur quod eius festo sibi cum antiqua concubere non liceret. Præterea in sacrificiis Cereris vinum non adhibebatur. Unde Plautus in Aulul. locandi anam sumptis, Megadorum Cereri nuptias esse facturum, quod nihil ad nuptias vini esset allatum.

CERETVM, & **CERETANI**. Vide **CARETVM**.

Ceria, *κερεά*. Portionis genus ex frugibus confectum, quo viuunt Hispani. Plin. lib. 12. cap. 14.

Cerinthæ, *κερεά*. Genus herbarum est, mellis cum cera misti saporem habens. Virgilius 4. Georgic. Cerinthæ ignobilis gramen. Habet folium candidum, incuruum, capite concavo, cuius florum apes sunt avidissimæ. Dicitur & Cerinthus *κερεά*, & à Dioscoride Ceranthe, ab Aristotele Eritheæ. Vulgo eam vocare solent *Carbinum*, in Hetruria præferim & Liguria: quia Ratu Africi nasci creditur, quem (ut inquit Virgilius) Carbam nautæ, vel Carbinum cognominant.

CERINTVS, *κερεά*. Oppidum in Eubœa insula. Plin. lib. 4. cap. 13.

CERINTVS, *κερεά*. Hæreticus, cuius meminit Dionysius, quum de Iohannis reuelatione differit. Cerinthus, inquit, affirmabat futurum regnum esse in voluptuaria, morēs suos lapsus, quod gule luxuriaq; deditus esset. Irenæus etiam secretiora ipsius in primo sui operis manifestat. Ex Eusebij libro 3.

Cerinus. Vide **CERES**.

Certon, *κερεά*. Vleris genus, achoribus simile, magnisculis foraminibus, in quibus sanctis mellis similis, iustas faui apum continetur, vnde &

Certior, as, Certiorem facio. [ἔτιον, ἔτιον, ἔτιον. Ital. *certificare*. Hisp. *certificar* y *anajar*.] Quod verbum nō temere alibi reperias, quā apud Iurificatos. Vlpianus, de eo qui pro tut. l. Sed necessarij pupilli non certiorant. Idem l. j. ff. de Act. empti & venditi. Hæc ita vera sunt, si emptor ignorauerit futurum; quia non videtur esse celatus qui scit: nec certiorari debuit qui non ignorauit.

Certior, certifas, Certus fio. Pacuuius apud Nonium, Vocant cocos, unde certifent.

Certitudo, a certus, [ἀσφάλεια, ἀσφάλεια. Ital. *certezza*. Hisp. *certidumbre*.] Vnde Incertitudo, notæ significationis.

Certe, aduerbium affirmatis. [ἐνίκα, ἐνίκα. Ital. *Certo*. *certamente*. *sicuramente*. Hisp. *Ciertamente*. *afirmado*.] Cic. de Finib. 3. Satis hoc conclusum videtur certe. Quod interdu idem quod certo, *certus*. hoc est clarè, & manifestè. Cic. Qu. Fratri, Certè enim scio, te fecisse eum causā. Idem Attico, Quod te molestè ferre, certè scio. Interdu idem est quod saltem.

Cicero pro Marcello, Victi sumus igitur aut si vinci dignitas non potest, certè fracti, & abiecti.

Certo, Clarè, liquidò. [ἐμφαν, ἐμφαν. Ital. *chiaramente*. Hisp. *claramente*.] Terent. in Eunuch. Hoc certo scio, Rhamnufum se esse aiebat. Cicero in Epistolis, Esi certo scio, &c.

Cerua, Ceruarium, Vide CERVUS.

CERVARIA, Locust est in Gallia & Hispania cōfinio, non procul à templo Veneris. Pompon. lib. 2.

Ceruchus, penul. prod. [κερυχ, κερυχ. Ital. *cornuto*. Hisp. *cuja que tiene cuerno*.] Latine dicitur Cornutus quasi *κερως*. In nauibus autem Ceruchi dicuntur rudentes antennarum cornua fixantes, suasque habentes in puppe anas, ad quas religantur. Flaccus 1. Argon. Temperet vt tremulos Zethes, fratèrque ceruchos. Helychius Ceruchos vocat, quasi *κερυν* *κερυν*.

Cerucal, Vide CERVIS.

Cerui, Animalia facis notata dicta quòd magna cornua gerant, quasi cerui, in c. mutata. [κερως, κερως. Ital. *ceruo*. Hisp. *ciervo*.] hoc est à cornibus, quæ primum bimis oriuntur, simplicita quidem & recta ad subularum similitudinem; quamobrem subulones per id tēpus appellantur. [Ital. *cerui*. Hisp. *ciervos*.] Plinius lib. 8. cap. 32. Ceruis quoque est sua malignitas, quamquam placidissimo animalium. Cerui item dicuntur furæ, quæ ad cæsa sustentationem signant, ad similitudinem cornuum cerui. Virgilius 2. Aegloga, Atque humiles habitare casae, & hircæ ceruus.

Cerua, uxor, sœminium. Plin. lib. 25. cap. 8. Simplicius ceruæ monstrauere elaphoboscon, de qua diximus.

Cervarius, a, um, adiectiuum à ceruo deductum. [κερυν, κερυν. Ital. *ceruo*. Hisp. *ciervo*.] Vnde Lupus cervarius. [Ital. *Lupo cervaro*. Hisp. *Lobo de gato cerual*.] Quæ Aristoteli, si Theodoro credimus) dicta est fera, lupi cūgiem habens, & Pantheræ maculas, nomine vt opinor à ceruina pernicietate imposita. Plinius lib. 8. ca. 22. de Lupis, Sunt in eo genere qui Cervarii vocantur, qualem è Gallia in Pompei Magni arena spectatum diximus. Cervarium venens, Plinius lib. 27. cap. 11. Limeum herba appellatur à Gallis, qua sagittas in venatu tingunt medicamento, quod vneum cervarium vocant.

Cervinus, a, um, Quod ad ceruum pertinet. [κερυν, κερυν. Ital. *Di ceruo*. Hisp. *ciervo*.] *penetrate* ad ceruum. Vt, Ceruinum ceruum. Varro 3. de Re rust. Circum caueas eorum incendendum cornu ceruinum, nequa serpens accedat. Cervinus color, qualis est pelis cerui, vel castaneæ. Palladius libro 4. capite 3. Colores hi præcipui, badius, aureus, albineus, rufus, murteus, ceruinus, gilvus, &c. Pellis ceruina. Horat. 1. Epist. -veneratius ex quo Tempore ceruinam pellem lacrauit in aula, Millicat in syluis catulus.

Cervisia, [ῥη, ῥη. Ital. *cervogia*. Hisp. *Cerviza*.] Potus ex aqua & frugibus confectus, & præcipue ex hordeo madefacto, & rursus elibatis siccato, addito lupi salicarij floresquò potus genere etiam hodie plerique Gallia, & Germaniæ loca, Britanniaque vniuersa, vini inopiam suppleunt. Plin. lib. 2. cap. 15. Ex iisdem sunt & potus, vityhus in Aegypto, celia, & ceria in Hispania, ceruisa & plura alia genera in Gallia.

Cervix, Posterior collis pars, quæ ab occipite incipit, & tēdit ad spinam, [κερυν, κερυν. Ital. *Cervix*. Hisp. *el cuello*.] Quæ autem anterior est, Gula dicitur. Cervicis hæc commoditas est, vt ad dextram, sinistramque, prosum, retrosumque vertatur. Constat enim ex ossibus orbiculari vertebra, ex quibus sic ad circumspectum facili. Hinc est quod qui nec aesti, nec cogi possunt, cervicis dure perhibeantur. Vnde dicimus hominem dure cervicis, quasi indomabilem, siue inexorabilem, atque contumacem; qui & Ceruicofus dicitur. Antiqui verò (vt Quintilianus ait) Cervices pluraliter dicebant, primūque Horatius Cervicem dixit. Cicero in Vat. Indaro collo, tumidis cervicibus inculisti. Cat. Si caput aut cervicis dolent, ea lotio caldo lauit.

Cervicula, diminutivum. *κερυν, κερυν*. Cicero 5. Verr. Tamēne putamus patronū tuum in hoc crimine cerviculam iactatum, & populo se ad coronam daturum?

Cervicale, & per apocopen Cervical, pen. prod. Significat cervicis sustentamentum, & munimentum, cui scilicet dormitoris caput, & cervix innituntur. [κερυν, κερυν. Ital. *Cervicale*. Hisp. *el almohada* d. *cabezal para la cabeza*.] Iuvenalis. Conducit comites, sellam, cervical, amicas. Marti. Tinge caput nardi folio, cervical olebit. Plin. lib. 20. cap. 20. Sunt qui ante solis ortum cervicalibus subiti efficaciter putent.

Cerus, Vide CERVA.

Cerula, Vide CERVA.

Cerula, pen. prod. Plinio in aceto aceto soluto comparatur. [κερυν, κερυν. Ital. *Cerula*. Hisp. *el albayalde*.] Vitruvius docet quomodo fiat, dicens, Rhodij in dolis samenta collocantes, aceto sustulo supra samenta collocant plumbeas massas deinde ea operculis obturant, ne spiramentum obstruat emittant; post certū tēpus aperientes, inveniunt e massas plumbeas cerulas. Eadem ratione lamellas greas collocantes efficiunt æruginem. Cerula verò quom in fornace coquitur, mutato colore, ad ignis incendium efficitur Sandaracha. Id autē incendio factum ex casu didicimus homines, ex eo multo meliorem viam præstari, quā quæ de metallis per se nara foditur. Vtque igitur ita cerula compareretur, neque acutum, neque lancinans quicquam haberet, neque distra-

strens, sed emplasticum, ac refrigerans. Vñ autem, inquit Aetius, pura cerussa mutatur in id quod Syriacum nuncupatur: medici Sandycā vocant. Vide Galenum lib. 9. Simp. & Plinium lib. 34. cap. 8.

Cerullatus, a, um, [κερυν, κερυν. Ital. *cerullatus*. Hisp. *cerullado*.] Cerullatus mulieres, quæ candoris comparandi gratia cerulla vntur. Martialis lib. 2. Cerullata rimet Sabella solem. Cerullata curis, Cerullata buccæ, Martialis lib. 7. Cic. in Pisonem.

Ceryx, [κερυν, κερυν. Latine pærex & caduceator: vnde Eusebius scribit à Neronē Cerycas fuisse certamine superatos. Seneca ad Serenum, Non vis nisi Consul aut Prytanis, aut Ceryx, aut Susses administrare Rempublicam. hoc est caduceator & magistratus ad Rempublicam gerendam.

CESANA, Oppidum est Piceni non procul à Cliterna etiam hodie nomē retinens. Plin. lib. 3. cap. 15.

Cespes, Vide CAESPE.

CESARIO, Narbonensis Gallie oppidum, in tractu Meminorum, non procul à Carpentoracte. Plin. lib. 5. cap. 4. Vulgò *Cæsari*.

Cessare, Abslinto, ab opere vaco. [καταλείπειν, καταλείπειν. Ital. *cessare*, *indugiare*, *abstinere*. Hisp. *cessar*, *ardar* d. *abstener*.] Virgil. 7. Aeg. E siquid cessare potes, requiesce sub ymbra, id est (inquit Scruus) in potes breue otii tibi persuadere. Quicquid autē cessare in re aliqua, & cessare à re. Cic. Neque vñquā in suo studio atque opere cessavit. Lucret. Nec ex quo castis castra collata sunt, cessatū à levibus præliis est. Et cessare, *cessare*, *indugiare*, *ardare*, remorari, diutius immorari in re aliqua faciendā, & eam negligētius agere. Virgilius 6. Aeneid. Cessas in vota, præcedit quid est carus es in vota faciendā. Terent. in Eunuch. Paululum si cessassem, Pythia, Domi nō offendiſsem, ita iam adornabat fugam. Idem in Adelphi, Aeschinus odiose cessat, prandium corruptum. Et cessare dicimus quæ quorum officium delyderamus. Gellius in fabula callista, Amici isti magnam in partem cessatores sunt. *indugiare*. Breuiter sic accipe, quod cessare interdum significat nihil agere, vacare interdum cōquiescere, vel respirare, & his duobus modis absolute ponitur, vt apud Cicero de Natur. deor. Cur tam multos deos nihil agere, & cessare patitur? apud Terentium in Eunuch. & Adelphi. vt dictum est. Quom verò pro intermittere, desistere, desinere, vel finem facere ponitur, habet alium secum in finitium. Cicero ad Qu. fratrem, Si te quoque inimici vxare ceperint, ne cessatis me certiore facere vt accutur. Terent. in And. Cessas alloqui. & in Phorm. Absenti tibi te indignas, seque dignas contumelias nūquam cessauit hodie dicere. id est toto die nihil aliud quā contumelias locutus est. Huius compositum est Concessio. Plautus in Pœnulo, Postquam aurora est, nunquam concessimus lauari, aut fricari, aut ornari.

Cessator, oris, verbale à Cesso, as, Cunctator, otiosus, qui cessat, & nihil agit. [καταλείπειν, καταλείπειν. Ital. *indugiare*, *otioso*. Hisp. *cessar*, *ardar*, *otioso*.] Gell. Amici isti magnam in partem cessatores sunt. Cicero. Peto lib. 9. Hæc tibi antea non rescripsi quòd cessator esse soleam, præsertim in literis sed quia, &c.

Cessatus, a, um, participium fine verbi origine, sicut Regnatus, & similia; nam Regnor, aut Cessor non dicimus. [καταλείπειν, καταλείπειν. Ital. *indugiare*. Hisp. *ardar*.] Hinc Cessata arua, id est neglecta, & non culta. Ouid. 4. Fast. Largaque prouenit cessatis messis in aruis.

Cessatio, onis, verbale, [καταλείπειν, καταλείπειν. Ital. *indugiare*. Hisp. *ardar*.] Cic. 1. de Nat. deor. Profecto Epicurus, quasi pueri delicatæ, nihil cessationis melius existimat. Colum. lib. 2. ca. 1. At contrariis seu sponte, seu quolibet casu destituta humus, quom est repetita culta, magno fœnore cessationis colono responderet.

Cessiculus, Paruum cingulum. [κερυν, κερυν. Ital. *Cessiculus*. Hisp. *cessic*, *cessica*, *pequeba*.

Cessiculus, autore Festo, Cingulus est quem mulieres imponunt capiti, quò commodius onera ferant.

Cestrophendona, [κερυν, κερυν. Ital. *Cestrophendona*. Hisp. *ardar*.] Telum erat semicubitale, bipalme spiculum infixū habens digitū crassitudine. cui ad libram piane tres, veluti sagittis solent, circundabatur. Nomen inuenit à figura, & vsu, quom vtque medium habet inter telum & fundam. *cestro* enim Græcis teli genus est. Perico bello inuentum. *phendona* autem id est quod Latini fundam vocant, nam fundæ modo librabatur. Inuentum autē fuit hoc teli genus, autore Livio, in bello Macedonico.

Cestheus, duabus tantum syllabis, *cestes*, Picis genus, qui & Cephalus, & angul vocatur, publicis adulterorum supplicis destinatus apud Athenienses. Vide Cestum Rhodig. lib. 27. cap. 4.

CETRARI, Epitri oppidum. Plin. lib. 4. cap. 1. & Cetrini. Cetrini incolæ, eodem autore, in Proemio lib. 4.

CETRUS, a, um, Fluvius est Pamphylia, apud Strabonem lib. 14.

Cestrum, [κερυν, κερυν. Instrumētum quo cauatur ebur. Suidas putat esse genus teli Persico bello inuenti. Latini Viriculum appellat. Iulius Pollux pro stimulo, siue stylo accipit. Est & Herba Cestron, quæ & Bertonica dicitur, à varietate remediōrū, & efficacia nomine imposita. Plinius lib. 15. cap. 8. Quæ Bertonica dicitur in Gallia, in Italia autem Serratula, à Græcis Cestron, aut Psychotrophon.

Cessus, Veneris, vide in dictione CAESTVS, & Politian. Misc. cap. 11.

Cetarij, Vide CAESTVS.

CETEGVS, Orator fuit facundissimus Africanus maioris ætate, quem Ennius (vt Quintilianus refert) Suidemullam vocat. Meminit eius & Cicero in Bruto. Fuit etiam Cetegus vñ ex principibus Catilinariæ coniurationis: cuius frequens est mentio apud Ciceroem in Catilinam.

CETI, Populi sunt Asia, Cilicibus finitimi, à Cetio agri illius flouio nominati. Strabo lib. 13.

CETIVS, Mons est in Norico, Germaniæ regione. Ptolemæo lib. 2. ca. 14. Vulgò *Calemberg*.

CETRA, tra, Scutum, breue loreum quo vntur Afri & Hispani. [ῥη, ῥη. Ital. *Targhetta*, *brochiello*. Hisp. *el adarga* d. *escudo de cuero*.] Virg. 7. Aeneid. Læuas cetra tegit. Lucret. bel. Pun. Hispani sine villa mole in vires vestimentis coniectis, ipsi cetris superpositis incubantes, flumen transfatauere. Hinc Cetra dicta sunt mulieres cetris munitis, quæ Peliculas vocant. [ῥη, ῥη. Ital. *Cetras*.] Cetras bel. Cui. lib. 1. Erant legiones Africanæ tres, Petreij duæ, præterea securæ ceterioris provincie, & ceteræ vltioris Hispaniæ cohortes circiter octoginta. Livius lib. 1. bel. Maced.

Maced. Nocte cetras, quos Pelicissas vocant, loco opportuno inter bina castra in insidiis abducat.
Cetus, [καῖος. Ital. *Ogni* sorte di pesci *imfinita* et *grandissimi*. Hist. *Pace* *my* *grande*, *como* *balena*.] Nomen est maioribus omnibus marinis piscibus commune, iis praesertim qui animal pariter, non ovum: cuiusmodi sunt balenae, orcae, prietes, thynni, & similes. ¶ Vnde Cetarj appellatur, teste Nonio, qui maiores in mari pisces capiunt. Plinius lib. 32. cap. 1. Cetos sexcentorum pedum longitudinis, & trecentorum sexaginta latitudinis in flumen Arabie intrasse tradit Iuba, pinguique eius negotiatores, & omnium piscium adipem camelos perungunt in eo situ, ut asinos ab his fugeat odore. Dicimus & Cere pro iisdem plurali tantum numero, nullaque casum inflexione. Virgilius 5. Aenei. Immania cere.

Cetarius, Qui cetos, hoc est marinos pisces maiores capie, aut vendit. [καῖος. Ital. *Venditore* di *pescatore* di *grossi* *pesci*. Hist. *Pescador* & *vendedor* *de* *los* *almadrans*.] Colum. lib. 8. Salsamentorum omnium purgamenta, quae cetarij officinis eueruntur, praebere eduntur. Varro, Adueris cetarios, quum videre voluit in mari turmas, ascendere in malum altè, ut penitus per aquam perspiciant.

Cetazurum, Loca iuxta mare stagnante lacu, in quibus thynni & alij huiusmodi pisces capiuntur, & saluntur. Plinius lib. 37. ca. 5. Perunt & in ea insula tumulo regunt Hermis iuxta cetarias marmoreo leoni fuisse inditos oculos ex smaragdus.

Ceu, adiectivum similitudinis, Idem significans quod Tanquam, vel Quasi: magisque est Poetarum, quam Oratorum, sed quo multi, & praesertim Plinius, vultur. [καῖος. Ital. *Como*. Hist. *Assi* *como*.] Virg. 1. Aeneid. Adueris rupto ceu quodam turbine venti Condisunt. Plin. lib. 8. ca. 16. Ineremto terga ceu quodam incitamento flagellantur.

Ceva, 2. Genus vaccae humilioris. Colum. lib. 6. ca. 13. Medius etiam in hos vius altius vaccae probantur, quas eius regionis incolae Ceva appellat. Ex sunt humilis statura, lactis abundantes: propter quod remotis earum fortibus, generosum pecus alienis educatur verberibus.

Cyca, populi Citerioris Hispaniae, in conuentu Lucensi: de quibus Plinius lib. 3. cap. 3.

Ceuere, [καῖος. Ital. *Ceuere*.] Aristophani in Auihus, *καῖος*, penultima produ. Est clunes mouere, quod sic adulando, ut in canibus videmus. Persius: An Romule ceuere.

Cyca, 1. Vide *Cocys* per *Cy*, diphthongo.

Cyca, 2. pen. genitui prod. *καῖος* Suidae, rex fuit Thraciae, Lueseri filius, & maritus Alecyonis filij Acoli, qui quum ob casum fratris in accipitrem mutari, ad Clarium oraculum consulendum nauigaret, tempestate deprehensus est & submersus. Quare quum statuto tempore non rediret, Alecyone multa quotidie vota pro viri salute suscipiebat. Tandem in formis monita, naufragio eum periisse, quum ad desiderum miserabilem viri casum manè ad litus venisset, vnde ille soluerat, cadauer quoddam fluctibus ad litus vidit expelli: quod quum viri sui esse cognouisset, ac per vndas ad illud exilire velleret, deorum miseratione in Alecyonem conuersa, ad os maritum aduolauit: qui, ipse oscula vxoris sentiens, in Alecyonem commutatus est. Fabulam hanc refert Ouid. 1. Metamorphoseos.

C ante H

Chala, Peloponnesi vrbs est, Lepaeo proxima, ad campum Ephasium: cuius causa bellum inter Aecades & Pylios conflatum est. Vide Strabonem lib. 8.

Chala, Vicus est Aegypti apud Strabonem lib. 16.

Chalax, 1. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Populi Seythiae, ad Chalybem fluuium habitantes, qui peregrinari mulieres, quas nautae poterant, marmas crudas edebant, & pueros deuorabant. Stephanus ex Iosepho Eudoxi.

Chalax, 2. Vicus est Aegypti in ea parte quae Arabiae est contermina. Strabo lib. 17.

Chalax, 3. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Atheniensis philosophus, & Imperator inelytus. Hic dicere solebat terribiliorum esse exercitum eorumque deum Icone, quam leonem ducere. Huius rex gestis recensentur a Demosthene in oratione aduersus Leptinem.

Chalax, 4. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Fluuius est, & oppidum eiusdem nominis in Cappadocia, huc Leucosyria, in finibus Themiscyriae, non procul à Lycrosto, Auctor Plinius lib. 6. cap. 3.

Chalax, 5. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Populi sunt Arabia, Troglodytis proximi. Plinius lib. 6. cap. 28.

Chalax, 6. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Poeta Comicus, cuius fabulas enumerat Suidas. ¶ Fuit & alter eiusdem nominis, qui Hieroglyphica scripsit: cuius etiam meminit Suidas.

Chalax, 7. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Atheniensis philosophus fuit, discipulus Socratis, qui tam pertinaciter philosophiae incubuit, ut maximè inde pallorem & maciem contraxerat. Inde ortum est proverbium, *καῖος* *καῖος* hoc est, Nihil à Charephonice differens, quoties hominè pallorem & maciem confectum volumus indicare. Auctor Suidas.

Chalax, 8. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Citharedus ineptus fuit, cuius meminit Aristophanes in Comedia quae inscribitur à *καῖος*. Suidas.

Chalax, 9. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Vicus est Beroeae, Plotarchi patria, Atheniensium elade nobilitas. Huius meminit Plinius lib. 4. cap. 7.

Chalax, 10. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Herba est, pastinacae erraticae, siue dauci folio, aliquando tenuiore, radice candicante, subamar. Veteres Gingidion appellauerunt. Nam cherephonicè nomen recentius est: à comè luxuria, & asperitas iucunditate (ut videtur) impositum. Hodie à vulgo herbariorum Chalaxfolium appellatur, Graeca & Latina voce in vnam coalescentibus.

Chalax, 11. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Locorum portus, 1. 1. M. passuum distans à Delphis.

Chalasis, [καῖος. Ital. *Chalasis*.] à medicis appellatur laxatio articulorum, quum scilicet lassitudine nimioque labore, aliud ex causa euenit ut laxatis vinculis membrum excidat: ut si radius in brachio à cubito submoueatur: ita ut locus quidam in medio vacuus relinquatur.

Chalasis, pen. pro. Tunicae genus, quod & Graeci *καῖος* vocat, à laxitate (ut quidam dicunt) nomen: tunica mulieribus, quo connexa circa cervice tunica submittitur.

Chalax, 12. [καῖος. Ital. *Chalax*.] Vrbs Macedoniae, iuxta quam Axios insluit in

Thermum sinum, inquit Strabo à Chalastra, proximo portu dicta. Chalastria, strica, um, adiectiuum est, Chalastria nris. Plin. lib. 3. ca. 10. Chalaza, [καῖος. Ital. *Chalaza*.] Collectio sub cute, buboni, & Aegyptiae fabae similis, dolorem, si tangatur, afferens: à Latini Grando dicitur.

Chalazias, [καῖος. Ital. *Chalazias*.] Gemma, quae grandinum colorem, & figuram habet, adamantinae duritiae. Plin. lib. 37. cap. 11.

Chalazion, [καῖος. Ital. *Chalazion*.] Tuberculum est in oculorum palpebris, non dissimile illi, quod à Graecis *καῖος* appellatur: diuersa tamen figura, & mobile, si huc atque illuc pellatur. Recentiores medici Grandinem appellant.

Chalcantium, [καῖος. Ital. *Chalcantium*.] Corpus est metallicum, quod à Latinis, Atrametum sutorum appellatur. ¶ Est autem duplex, flosile & factitium. Flositium aliquando est caeruleum, aliquando pallidum, aliquando candidum & pellucidum in morem vitri vnde & *Vitriolum* à vulgo appellatur. ¶ Factitium verò ex aqua pluuia sit per metallum defluere in lacunam, quae inde ab iis, qui ad metallum sunt dammati, in vasa ampla scithia perfertur, in quibus paucis diebus coërescit. Dicitur Chalcantium, quasi flos aris. Atramenti autem sutorij nomen accepit, quod ex eo aqua dissoluto corium denigretur. Vide de hoc plura apud Dioscoridem lib. 1, & Apud Plinium lib. 34. cap. 12.

Chalcis, 1. [καῖος. Ital. *Chalcis*.] Insula est cum oppido, circa Rhodum. Plin. lib. 5. ca. 11.

Chalcis, 2. [καῖος. Ital. *Chalcis*.] Vrbs Bithyniae, iuxta Bosporum Thracicum, ex opposito Byzantij. Hae Megareses condiderunt. Caeci idcirco appellati, quod non potius oppositum litus elegissent, in quo postea conditum est Byzantium, tanto feliciore modis omnibus sede. Hic olim magna synodus celebrata est, quae inter octo numeratur, quibus Ecclesia praecipuum imperium honorem.

Chalceos, Herbarum genus est, apud Plinium libro 21. cap. 18. spinosus habens aculeos.

Chalcis, 3. [καῖος. Ital. *Chalcis*.] Idis, Insula est in Ponto Marti sacra, Vnde etiam Aria dicitur. Plin. lib. 6. cap. 15.

Chalcetum, Herbarum etiam genus est apud eundem lib. 3. ca. 7. Item herba Chalcetum è vineis contra imponitur.

Chalcia, Insula maris Aegaei, quae inter Sporadas Plinius enumerat, lib. 4. cap. 13.

Chalcidensis, Syriae fertilissima regio, ut scribit Plin. in descriptione Coeles Syriae lib. 5.

Chalcis, 4. [καῖος. Ital. *Chalcis*.] penultima correp. Aetiae regis Colchorum filia fuit, soror Medae, & vxor Phryxi. Huius meminit Tacitus libro 9. Argonaut.

Chalcitica, [καῖος. Ital. *Chalcitica*.] Aetaria fabrica. Nā *καῖος*, Faber aetarius est, quem excusorem Quintilianus interpretatur.

Chalcis, chalcidus, [καῖος. Ital. *Chalcis*.] Serpentis venenosus genus est è genere lacerarum, quoddam aetis coloris lineas intergo habens: vnde & nomen habet. Plinius lib. 3. ca. 3. Quippe aduersus scorpiones ex vino bibuntur, aduersus phalangia & araneos ex mulso: aduersus chalcidas cum myrtis. Idem lib. 2. ca. 1. Lacerta, quam hi sepa. alij Chalcidem appellant. Chalcidis laceris meminit Aristoteles de animalibus. ¶ Est & Chalcis Homero avis nocturna, ex genere accipitrum, bellum internecinum cum aquila gerens. Plinius libro 10. cap. 8, cyminda vocat. ¶ Est & Chalcis, piscis quidam ex genere chombrorum, apud Plinium libro 32. capite 11.

Chalcis, 5. [καῖος. Ital. *Chalcis*.] Vulgo *Negreponte*, Euboeae vrbs praecipua, ab Auli de, Eubotiae portu, exiguo euripo diuisa, vetus Atheniensium colonia: ita dicta (si Stephano credimus) à Chalcide filia Aephorizae, cuius quod *καῖος* fabricae ibi prius fuit fuerit repetit. ¶ Est & alia Chalcis, agri Corinthij oppidum. ¶ Tertia Aetoliae, Achelou flumini irrigata. ¶ Quarta Syria à Monico Arabe condita. Sunt & aliae eiusdem nominis vrbes, quae enumerantur à Stephano.

Chalcidicus, a. um, [καῖος. Ital. *Chalcidicus*.] possessivum à Chalcide formatum. Virg. 6. Aenei. Chalcidicaeque leuis tandem superaditit arce. Vbi Chalcidicam aetem vocat Cumas, Chalcidensium coloniam.

Chalcitica, [καῖος. Ital. *Chalcitica*.] Insula est è regione ostij Rhindacii, Bithyniae fluij. ¶ Est item Chalcitis, corpus metallicum, medius inter myi & sory substantiae, illo crassior, hoc tenuior: vnde & in metallis inter hae duo media inuenitur. Dicta Chalcitis, tum quod ab aetis colore tendat, tum quod ea as augeatur. Hodie Sepiasarii pro Chalciti Chalcantium substituant. Vide Galenum libro 9. Simplicium, & Plinium libro 34. capite 12.

Chalcites, [καῖος. Ital. *Chalcites*.] Gemma aetis coloris, sed nigrioris. Plinius libro 37. capite 11.

Chalcephonos, [καῖος. Ital. *Chalcephonos*.] Gemma, quae illisa, aetis tinnitum reddit. Plinius lib. 37. cap. 10.

Chalco, [καῖος. Ital. *Chalco*.] Gema ex genere smaragdorum, aetis venis turbida. Plinius lib. 37. cap. 5.

Chalcus, Exiguus pondus erat apud Atticos, quod decies sumptum, Obolum consuebat. Plinius lib. 3. capite vltimo, Dracuma Attica denarij argentei habet pondus: eademque sex obolos pondere efficit: obolus decem chalcos.

Chalaba, cum x diphthongo, [καῖος. Ital. *Chalaba*.] Aetiae maioris regio, Arabiae contermina, plana, fontium indiga, in qua Babylon ciuitas magna. Chaldeos Arphaxat instituit, & à se Arphaxatcos nominauit, ut inquit Iosephus. ¶ Chaldei, Assyriorum magi ex gentis vocabulo dicti sunt, qui diuina obiectu uatione syderum, scientiam putantur effecisse, ut praedici posset quid cuique euenturum, & quo quique fato natus esset. Horum multa erant genera. Nam quidam Orcheni dicebantur, quidam Borsipenitaj alia nominibus, pro ratione sectarum, quas amplectebantur. Tantum autem hac in arte valuerunt Chaldaei, ut quicunque Aetionomia iudicarij proficerentur, quauis in seindissimis regionibus orti, ab iis dicti fuerint Chaldaei. Hi & Genethiaci appellantur, & Mathematici. ¶ Chaldeos quoque sua aetate, dictos fuisse Ponti populos, qui antea Alizonos & Chalybes dicebantur, auctor est Strabo libro 12.

Chalepi versus, [καῖος. Ital. *Chalepi*.] Dicuntur duri, asperi, ac prolati difficiles, qualis est versus Virgilianus, Quadrupedante putica sonitu quatit angula campus.

C H A L E S T R A. Vide C H A L A S T R A.

C H A L I S I A, *χαλίσια*. Verbs Libyæ, & alia Pontis, tetia Amazonum. Vide Stephanum.

C H A L Y B E S, *χαλύβες*. y correp. Populi in Ponto iuxta Thermodontem fluvium, qui & Alizonos Homero dicti sunt, & postea Chaldaei, pefte Scabone lib. 12. Hifcerum nudi effodit, dicente Virgilio, India mittit ebor, molles fua thura Sabæi. At Chalybes nudi ferri. ¶ Ponitur tamen quodamque Chalybs, *χαλυβ*, pro ipfa ferri materia. Ouid. lib. 4. Fast. Aes erat in pretio chalybis iam massa placebat. Virg. 8. Aeneid. Vultifcūque chalybs valla fornace liquescit. Lucretius, Chalybem frequēque momordit. ¶ Est & Chalybs fluvius in Hispania, in quo ferri optimē temperaturi iuxta quem & Chalybæ populos collocat Iustinus lib. vic. de quibus Grammaticorum nonnulli putant intelligendū illud Virgilij, At Chalybes nudi ferum.

Chamaæthe, *θεσ*, *χαμαæθη*. Italici, Ebuli. Hispanici, *Nierqua*. Sambuci genus est humiliss, quod à Latinis Ebulū appellatur. Plin. lib. 24. ca. 8. Sambucus habet alterum genus magis sylvestre, quod Græci Chamaæthe, alij Helion vocant, multo breuius.

Chamaæteralis, *χαμαæτερας*. Ex cerasorum genere humillima, terna raro altitudinis cubita excedens. Plin. lib. 1. cap. 25. Sunt & Macedonica paræ arboris, raroque tria cubita excedentis: & minore etiamnum fructe chamaæteras.

Chamaæcyparillos, *χαμαæκυπαρίλλος*. Herba quæ ex vino pota, contra venena serpentum omnium, scorpionumque poller. Plin. lib. 24. ca. 15. Ruellius docet, pumilum esse fruticem, in hortis ferri foliorum, folijs incanis, capressi arboris folia odore & figura referentibus. Vnde & à vulgō *Cypripis* appellantur.

Chamaecillos, *χαμαερίλλος*. Genus hederæ, quæ nunquam se ab humo attollit. Composita dictio ex *χαμαερί*, quod humi sue ad terram significat, & *ερίλλος* hederæ. Sic Chamaæplatan, vocantur humiles platani, & coactæ brevitatis.

Chamaedaphne, *χαμαεδάφνη*. Plinio, [Ita. Chamaedaphne. Hisp. Laurel baxo, laureola.] Herba est in hortis ferri folia in funiculi modū sese porrigēs, & vicina quæq; vincis, vnde & Vinca peruviana ab eodē appellatur. Folia habet lauro similia, idem chamaedaphne, hoc est, parva laurus appellatur: florē autē violæ similis de hac Plin. lib. 1. c. 17. Diofcoridi *χαμαεδάφνη* dicitur. ¶ Est & altera Chamaedaphnes species, cuius idem Plinius meminit libro 24. cap. 15. Chamaedaphne (inquit) vnicū ramulū est, cubitali ferē, folio tenui, lauri similitudine: cuius semen rubens admittum folijs illi nititur capitis odoribus recens. Hanc Romani *Lauriolum* aut *Lauraginem* appellant: Diofcorides autem, & Galeus hanc solam chamaedaphnes nomine noverunt.

Chamaedrys, *χαμαεδρύς*. Ital. *Quercia*, *chalamadrina*. Hisp. *Camedrios*. Herba est Plinio lib. 24. ca. 15. quæ Latine Triflago dicitur. Aliqui eam Chamaedropen, alij Teuconem appellant. ¶ Dicitur autem Chamaedrys: quasi humilis & terrestris quercus, Vulgō *Sarrasula* appellatur, teste Ruellio lib. 3. cap. 56.

Chamaelæa, *χαμαελαια*. Herba quæ similitudinem foliorum oleæ habet. Plin. lib. 2. cap. 7. Multum infra hanc succum est, qui in Gallia fit ex herba Chamaelæa, granum cocei ferente. Idem lib. 24. cap. 15. Chamaelæa similitudinem foliorum oleæ habet: sunt autem amara, odorata, in petrosis palmum altitudine non excedente. Vulgus à foliorum similitudine *Olivellam* vocat.

Chamaeleon, *χαμαελίων*. Herba est ex genere aculeatarū ita dicta à varietate foliorū. Mutat enim cum terra colorem, hic niger, illic viridis, aliubi cyaneus, aliubi croceus. Quibusdam in locis viscum gignit sub alis foliorum: vnde & Lixia appellatur. Eius duo sunt genera, album, & nigrum, radicis colore distincta. Album Latini Cardui siliarum, quod flos cæcer, officinæ Cardopatium appellant. Ital. *Cardo maris*, *cardo marialis*. Hispani, *cardo pinto*. Nigrum Galli *Cardonettum* vocat, Latini Vernilagium, vel Carduum nigrum. Itali, *Camelone nero*. Hispani, *Cardo pinto negro*, *cardo aligero*. Vide Plinium lib. 2. cap. 18.

Chamaelcon, *χαμαελκων*. Quasi parvus leo, animal est diversæ varietate conspiciunt, ut pardus, & ad colores quos videt, conversione facilissima variatur. Nascitur in India, figura & magnitudine laceræ, nisi quod crura habet recta & excelssiora. Latere ventri innōtur, ut piscibus, & ipsa simili modo. Eminent rostrum simile fuillo, cauda prælonga in renuata densens, & implicans se viperinis orbibus: vngues aduncos, motus tardior, et testudinū asperius corpus, ut crocodilū: habet oculos corpori concolores, nunquā eos operit. Solus animalium nec cibo, nec potu alitur, nec alio quā aëris alimentis latet hyeme, ut laceræ. Vide plura de chamaeleonte apud Plinium lib. 28. cap. 3.

Chamaeleucc, *χαμαελευκ*. Herba quæ Tussilago dicitur: nascitur circa fluvios, folio populi, sed ampliore. Plinius lib. 24. cap. 15. Vulgus vocat *Trigulam*, *cabulinam*. Barbarus Populaginem & Bechion.

Chamaemelon, *χαμαεμελον*. Herba est vulgō nota, ab odore mali sic dicta, quæ alio nomine Anthemis appellatur. Medici recentiores *chamaemellum* barbaræ vocant. Eius tria sunt genera, floribus tantum distantia, Leucanthemon, Chrysanthemon, & Eranthemon: de quibus latius suis locis.

Chamaemyrsine, *χαμαεμυρίνη*. Frutex ex quo scopæ sunt, aliās Ruscus. Nonnulli sylvestrem myrtum vocant, ex quo fit oleum chamaemyrsinum. Vide Plinium lib. 23. cap. 9.

Chamaepuce, *χαμαεπούς*. Herba est folia habēs lanceis folijs similia, lumborum & spinæ doloribus propria. Plin. lib. 14. cap. 15.

Chamaepitys, *πύς*, *χαμαεπίτης*. Ital. *Chamaepitio*. Hisp. *Pimilho*. Herba est Plinio lib. 24. cap. 6. à Latinis Auga, siue (ut alij legunt) Abiga vocata, ab abortu felicitæ, quæ facere creditur. Alio nomine Thus terræ dicitur. Eius tria sunt genera: vnum sequipedalibus furculis, flore & odore pinustalterum breuius, & incurvum: tertium folijs scabris, digitali caulis crassitudine. Vulgus *Thum* appellat.

Chamaetrops, *οπίς*, *χαμαετρόψ*. Herba est myrtheis circa cavlem geminis folijs, capitulis Græculæ rosæ, quæ ex vino pota, lateri, renibus, conuulsis & ruptis medetur. Autor Plinius lib. 26. cap. 8. Ruellius eandem esse existimat, quā à Mithridate ingentore Mithridationem appellant.

Chamaetripes, *χαμαετρίπες*. Arboreæ sunt ex specie dactylorum quæ & in

Creta & in Sicilia nascuntur, folio latiore, & molli, & ad virilia utilis. Vide Plinium lib. 13. cap. 4.

Chamaelice, *χαμαελίκη*. Herba est lentis folia habens nihil scatellæ, in aridis petrosisque nascens. Vide Plinium lib. 24. cap. 15.

Chamaeterea, quæ & Chamaetrides, *χαμαετρίδες*, à Græcis dicuntur, humiles & depressæ imaginesque sunt securarum & pedissequarum, quæ ferè humi sedentes singuntur. *χαμαε* enim Græcorum adverbium Latine significat. Humi. Scribit Plinius libro 36. cap. 5. Scopam fuisse Apellinem Palatinum, Vestam sedentem laudatam in Scutulanis hortis, quæque chamaeterea circa eam.

Chamaezelon, *χαμαεζελον*. Herba est teste Plinio lib. 27. cap. 10. quam quidam candē esse credunt cum gnaphalio, cuius folia ita alba, & mollia sunt, ut planè videantur tomentum; & pro tomento viscentur. ¶ Est & aliud Chamaezeli genus, quod & Pentaphyllon à Græcis, & à Latinis Quinque folium appellatur: cuius meminit idem Plinius libro 25. capite 9.

CHAMÆADES, Pars est Tauri montis, apud Plinium lib. 5. cap. 27.

Chamelopardalis, & Chamelus, Vide CAMELOPARDALIS & CAMELUS.

CHAMÆOS, teste Hieronymo, deus erat Tyriorū & Ammonitarū, quem admodum Astarte, dea Sidoriorum, quam coluit Solomon.

CHAMONIA, *χαμνια*. Pars montana Epiri, licet quandoque sumatur pro tota Epiro.

Chaones, *χαῖνες*. Populi à Troiani Heleni fratre Chaone nominati, quem quum Helenus in venatione imprudēs occidisset, ad extirpcti solatium, regni sui populos à nomine eius Chaones, & regione Chaonia appellavit. Virgilius 3. Aeneid. Chaoniaque omnem Troiano à Chaone dixit. Idem postea & Molossi dicti sunt, à Molosso Pyrrhi filio, teste Strabone libro 7.

Chionides, *χιονίδης*. Canum genus ex chais, hoc est ex lupis ceruariis conceptum, ut videtur sentire Hermolaus in Plinio. Verisimilius tamen est, à Chaonia regione dictos, quem admodum & Molossi à Molossia. Chionidum canum originem refert Iulius Pollux ad æneum canem à Vulcano fabricatum.

Chaos, *χάος*. Ital. *confusione chaos*. Hispani, *confusion mexicana chaos*. Hesiodus in Theog. omnium rerum initium vocat, quod ante omnes deos, deusque natū sit de quo & Orpheus initio Argæ nau. Alij appellant materiam cæli & terræ confusam atque informem, quæ primum ex nihilo facta est, de qua postmodum omnia sigillatim per species varias, formæque proprias prodierunt: de qua Scriptura loquitur. Qui fecit mundum de materia informi. Lactantius verò sic habet, Nemo quærat ex quibus ista materiæ tam magna, tam misericæ opera Deus fecerit: omnia enim fecit ex nihilo. Nec audiendi sunt poëtæ, qui diunt Chaos in principio fuisse, id est confusione rerum atque elementorum: postea verò Deum diremisse omnem illam congeriem, singulisque rebus ex confuso æterno separatim, in ordinemque descriptis, instruxisse mundum pariter & ornasse. Est autem hoc nomen Græcum, quod declinat prima declinatione contractorum, licet modo, *χάος*, & *χάος*, *χάος*. Apud Latinos tantum in visu est Chaos, & ablativus Chao, quāvis Priscianus per secundam declinationem declinauerit Chaus, Chai, & c. Virgilius libro 4. Geor. Atque Chao densos diuūm narrobar amores. Ouid. lib. 14. Metam. Et noctem, noctisque deos, Ereboque Chæaque conuocat. Diftum Chaos à *χάος* fundo, quod fuerit fūdo, id est confuso elementorum omnium.

Characatus, adiectiuum à Græco *χαρακτός*, quod inter cætera vallum significat, siue pedamentum, cui viti alligatur. ¶ Vnde Characata viti: quæ quo pacto fieri soleat, docet Columella lib. 5. ca. 4. Mor (inquit) quæ defixis arundinibus circummunitur, per statumina calamorū, marteris ligatis, in orbiculos, gyrōsque arduuntur, eas nonnulli characatas vocant.

Characias, *χαρακίας*. Plinio lib. 26. ca. 8. primum est tichymali genus, tam habens digitali crassitudine, cuius semen cum melle decoctum, in visu est catapota, hoc est pilulas faciendas, soluendæ alui gratia. Hanc officinæ corrupto vocabulo *Catapota* vocant. ¶ Alia quoque Characias est (vulgō *Charancia*) quæ septi modo in hortis fœcetrisque per cancellos topiario opere digeritur. Sed de hac veteres nihil. Hermolaus Corol.

Character, *χαρακτήρ*. Ital. *carattere*, *segno*, *figura*, *forma*. Hisp. *Forma*, *estilo de deus*, *señal*. Latine dicitur signum, insignis, siue figura & forma. Colu. lib. 1. ca. 2. Nec minus maiora quadraginta characterē signati debet. ¶ Item character, Genus & figura dicendi. Gel. lib. 7. cap. 14. Et in carmine, & in soluta oratione genera dicendi probabilia sunt tria, quæ Græci *χαρακτῆρες* vocant. Cicero in Orat. Sed iam ipsa forma restat, & character ille, qui dicitur.

Characterismus, *χαρακτηρισμός*. Latine designatio, figura, quæ orator vicias eorum de quibus loquitur, deformat: ut est apud Iuuenalē. Et caluo seruiter Roma Neroni, id est Domitiano.

Charadrius, *χαράδριος*. Avis maritima magna, & ingluuiosa, quam aspicientes istius morbo liberantur, teste Aeliano lib. 15. capite 26. ¶ Alio nomine Icterus appellatur, & à Latinis Galgulus, ut existimat Plinius libro 30. capite 11.

CHARADRÆA, *δρεα*, *χαράδρα*. Verbs Phœcidis, non procul à Lilæa, Gentile Charadræas. Stephanus.

CHARADREVS, *χαράδριος*. Cilicis fluvius est, à quo & Lacus, & statio propinqua nomen sumpserunt. Papinius lib. 4. Thebaidos. Quæque paret longa spumantem valle Charadron, Neris. ¶ Est item Charadrus oppidi nomen, in ea Syria parte, quæ Phœnicia proxima est. Plinius lib. 5. cap. 20.

CHARAX, *χαραξ*. Oppidum est, in initio sinu foelicis Arabie situm, ab Alexandro magno conditum. Autor est Plinius lib. 6. ca. 27. ¶ Est etiam hoc nomine emporium in Africa, vbi olim Carthaginensēs vinū succo & silphio permutabant. Strabo lib. 17.

CHARAXVS, *χαραξ*. Frater Sapphis poëtæ, qui captus fuit Rhodopis meretricis amore, cuius causa opes suas omnes dilapidauit: & ad summam redactus inopiam, piraticam exercuit. Ouidius in Epist. Sapphus, Gaudet, & è nostro crescit mœrore Charaxus. Frater, & ante

CHAR

solent. In syngraphis etiam contra fidem veritatis pactio venit, & non numerata pecunia, aut non intereunt numerata pro temporaria voluntate hominum scribi solent. Iuven. Vana superuacui dicitur chirographa ligui. Cic. 3. de Natu. deor. Id quoque L. Labienus fecit, quum chirographum sex primotum imitatus est.

Chirographarius à Iureconsultis ponitur pro eo, qui suo Chirographo scriptis se debitorem in codice.

• **ΧΙΤΡΟΓΡΑΦΙΑ**, *χίτρογραφία*, Insula est ante Lyciam, è regione Chimæ montis, de qua Plinius lib. 5. cap. 31.

Chironomia, *χίτρονομία*, In manibus diuinitio, quæ ex linearum, quæ in manibus sunt, inspectione fieri solet. à *χίτρον* & *νόμος*.

Chironion, *χίτρον*, Tertium panacis genus, ab inventore Chirone Centauro, ita dictum folium lapathum simile, flore aureum, radicem parvam habens. Plin. lib. 2. 5. cap. 4. Est præterea Chironium herba eadem cum centauro maiore, ita dicta à Chirone Centauro, quia eam curatus esse dicitur, quum Herculis arma petra claudendo telum in pedem decidisset. Vide supra in dictione **CENTAUREA**.

• **ΧΙΤΡΟΝΙΣ**, *χίτρον*, Centaurus, Saturni & Phylliræ filius, dimidia sui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poëtæ, Saturnum, quum Phylliram Oceani filiam adamaret, eiusque frueretur concubitu, Opis viridis interuentum tuatum, subitò se in equum conuersisse, Phylliram autem ex eo gravidam effectam, sætum peperisse, cuius anterior pars hominem, posterior equum referret, eumque Chironem nominasse: qui ubi primò adoleuit, in sylvas sese contulit, ibique herbarum vires edoctus, in præstissimum medicum euasit, quo etiam Centaurion herba nomen accepit, & Chironium vlcus, quod maximè fit in pedibus & crucibus, quas habes oras calentes, tumentisque dolore modico, sic dictum, quod Chironis opem exigit. Hic postea à Peleo & Thetide accitus, propter probitatem, pietatem, & iustitiam, quibus cæteris multum antecellebat, Achillis pædagogus constitutus est, quem & citharæ artem & herbarum vsum docuit. Ab eodem & medicinam Aesculapius, & Astrologia Hercules dicuntur accepisse. Postremò quum Herculeum hospitium suscepisset, armamque eius petra claret, euenit ut sagitta quædam hydræ Læonæ veneno imbuta, illi in pedes decideret. Quod malum quum nulla ope sanari posset, dirislimis cruciatibus cõficebatur: mori tamen non potuit, quod vtroque parente immortalis natus esset. Tandè quum à superis impetrasset ut immortalitatem sibi morte liceret commutare, eum transtulit sibi & Sagittarum signum efficit.

Chironia vitis, *χίτρον* & *κίτρον*, Herba est simlacis foliis, clauiculis suis arborescens modo confectens, pro semine acinos habes vix modo dependens, initio herbacens, postea nigricans, radice foris acra, intus buxi coloris. Alio nomine Vitis nigra, *κίτρον* & *μύλατον* appellatur. Vide Plinium lib. 2. 3. cap. 1.

Chironomus, *χίτρον* & *νόμος*, Propriè qui inter saltandum manibus gesticulari, quousque etiam ad reliqui corporis gestus transferatur. Iuuenal. Satyr. 6. Chironomus Ledam molli saltante Batillo, Tuccia vellex non imperat. Inde *χίτρον* & *νόμος* Græci idem est quod manibus gesticulari: cuius verbi participio vus est idem Iuuenalis Satyr. 5.

Structore interea (nequa indignatio desit)
Saltantem spectas, & *χίτρον* & *νόμος* volanti
Cultello, donec peragat dictata magistri
Omnia, nec minimo sanè discrimine refert
Quo gestu leporis, & quo gallina fecerit. Vbi *χίτρον* & *νόμος* dixit,
quali manibus gesticulari, & certo quodam manuum gestu ceteras diuidentem.

Chironomia, *χίτρονομία*, Manuum gesticulario inter saltandum, vel saltationis quoddam genus, quod manuum gesticulariorem habebat adiutorem: cuiusmodi olim fuit quidam Pyrrhica. Qujutilianus libro 1. cap. 19. legem gestus interpretatur: à *χίτρον* & *νόμος* lex: sunt enim manuum motus quidam præscripti, quibus saltantes vtuntur: quod postillimum in Græcorum fuit. Apud Romanos autem, integris adhuc verbis moribus, saltatio in solo theatro exercebatur, & maximè pyrrhica.

Chirotheca, *χίτρον* & *θήκη*, Ita. *Guante*. Hisp. *El guante*. Manuum vagina, quæ eam Manica dici solet. Cic. in Phil. Solet enim citò ipse accipere manicas. Græci etiam Daetylthecam vocant.

Chirurgus, *χίτρον* & *ῥήξ*, Ital. *chirurgo*. Hisp. *curtidano que cura con mano*. Medicus vulneratus, à manu operatione sic dictus. Martialis libro 4. Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Dialus.

Chirurgicus, a, um, *χίτρον* & *ῥήξ*: vt Ars chirurgica, Instrumentum chirurgicum.

Chirurgia, *χίτρον* & *ῥήξ*, Licet nomen generale sit ad omnem artem, quæ actionem habet manuum cum cognitione coniunctam: propriè tamen dicitur de ea parte medicinæ, quæ sectione, vel vitione, aut alia quouis ratione, quæ manu administratur, morbos curat. Cicero ad Atticum Sed ego dicta curari incipio, chirurgus exder. Eade & Chirurgice appellatur. Celsus in proximo lib. 1. Medicinæ, Iisdemque temporibus in tres partes medicina diducta est, vt vna esset quæ victu, altera quæ medicamentis, tertia quæ manu moderetur. Prænam Dixeret, secundam Pharmaceuticam, tertiam Chirurgicam Græci nominauerunt.

Chlamys, ydis, *χλαμύς*. Ita. *sopracoste militare*. Hisp. *vestidura redonda como manto*. Propriè vlcis militaris, pallio breui multo, ac lictro. Vir. 8. Acineti. ipse agmine Pallas In medio chlamyde & pectus conspectus in armis. Plautus, Dux cape chlamydem, & da palliū. Idem ad ornatum militis ait opus esse chlamyde, machæra, & petaso. Similiter Tul. Polux inter apparatus militaris numerat chlamyda. Iureconsulti verò inter vestimenta puerilia numerant chlamydes. A Numa Romanorum rege chlamydem repperam Suidas auctor est. Quidam deducunt à *χλαμύς*, & *πέπλος*.

Chlamydatus, adiectiuum, Qui est chlamyde indutus. *χλαμυδαντής*. Plaut. in Pflu. Quis hic homo chlamydatus est? aut vnde est? aut quem queritis?

Chlamyda, diminuti. *χλαμύδης*. Idem, Tu sume chlamydulam.

Chlamys, *χλαμύς*, Vestimenti genus, quod pallis, hyberno præsertim tempore, superinduebatur. Latinis Læna appellatur. Vnde natum est apud Græcos prouerbiū, *ὅς τις τὴν χλαμύδα ἐν τῇ χειρὶ ἔχει* & *ἄλλος τὸν ποταμὸν ἀνὰ χλαμύδα*. Hoc est, Acitate Lænam deterris. In eos dici solitum.

qui alieno tempore rebus necessariis abutuntur. Dicta est autè Chlamys, vt putatur, à *χλαμύς*, hoc à calcificando, propterea quod densitate sua & pondere gestantes calefacere.

• **ΧΙΛΑΜΥΔΙΑ**, *χίλαμυδία*, Vulgò *sdiles*, Insula est maris Aegæi, vna Cycladum, quæ notiore nomine Delos appellatur. Auctor Plinius libro 4. capite 12.

Chlorion, *χλωρίον*, Auis est iutei coloris, perpetuas cum coruo inimicitias exercens, altero alterius insidians. Vide Plinium libro 10. capite 29. & 74.

• **ΧΛΩΡΙΣ**, *χλωρίς*, Florum dea, eadem cum ea quæ à Romanis Flora dicta est: quæ quum Zephyro nupsisset, à marito muneris loco impetravit ut florum omnium haberet potestatem. Ouidius 4. Fastorum, Chloris erant, quæ Flora vocor. De hac Claudianus de Raptu Proserpinæ. Fuit & Chloris quædam Amphionis & Niobes filia, quæ Neleo nupsit, eique Nestorem, aliisque complures filios peperit. Hæc postea ob matris superbiam, quæ se Latoni præferre non verebatur, vna cum fratribus & sororibus, Apollinis & Dianæ telis fuit interfecta. Fabulam refert Ouidius 6. Meram.

Chlorites, *χλωρίτης*, Gemma est herbacei coloris, quæ in scyllæ auis vna re inueniri creditur. Hanc Magi ferro includi iubet, tanquam ad prodigiola quædam miracula vtilem. Vide Plin. lib. 37. ca. 10.

• **ΧΛΩΣ**, *χλωσ*, Fluvius est Cilicie provincie, cuius meminit Plin. lib. 5. c. 17. Choa, siue Chus, *χλωσ*, Mensuræ genus fuit apud Græcos, Romanis capias congiuum, hoc est sextarius sex, siue cotylas Atticas duodecim. Vide Budzum de Asse.

Choa, *χλωσ*, Gemma est viridis, auri fulgore intermicante: ita dicta à Choaipi fluuiio in quo inuenitur. Auctor Plin. lib. 37. ca. 10.

• **ΧΛΩΣ**, *χλωσ*, Medorum fluuius ad fines Persidis in Tigrim defluens: cuius aquæ tam sunt suaves, vt finitimi reges non alia aqua ad pocula vtantur. Tibullus lib. 4. Nec quæ vel Nilus, vel regia lympha Choaipis Profluat.

• **ΧΛΩΤΕΡΑ**, *χλωτέρα*, Populi sunt ad Mæotim. Auctor Plinius lib. 6. cap. 5.

Chœnix, *χωνίς*, *χωνίς*, Nomen mensuræ duos capiens sextarios. Hac mensura seruis olim frumentum in cibum admetiebatur domini. Vnde Pythagoræum ænigma est, Super chœnice non sedendum, hoc est per inermem & opum alienum cibum non esse sedandum, sed sua quæque industria sibi vitæ necessaria debere parare.

Chœnicion, *χωνίον*, Instrumentum est chirurgorum, quo minora ossicula excant. Latini Modiolum vocant. Celsus lib. 8. capite 3. Exciditur verò os duobus modis: si paruum est, modio: si spatiosum, terebris.

Chœrades, *χωνίς*, Ital. *terofale*. Hispani. *Lamparones*. Nihil aliud sunt quàm indurati adenes, in collo præcipue, in alius, & inguinibus nascens testis: Latino vocabulo Strumæ appellatur. Chœrades autem dicitur videntur, à *χωνίς*, hoc est à suis, qui hoc malo peculiariter infestatur.

• **ΧΩΡΙΣ**, *χωρίς*, penul. cor. *χωρίς*, Poëta fuit Samius, seruilis conditione natus, qui quum ex Samo Athenas fugisset, ab Herodoto Historico exceptus est & institutus. Scripsit Atheniensem victoriam contra Xerxem: cuius carminis nomine in singulis versibus singulos accepit auctores fratres. Scripsit & gesta Lylandri Lacedæmoniorum ducis, cuius in expeditione comes erat vt in vita illius tradit Plutarchus. Horatius auctor est, etiam Alexandri Magni gesta scripsisse Chœrilum, & pro singulis versibus singulis Philippi fuisse donatum. Sic enim scribit libro 2. Epistolarum.

Gratus Alexandro Magno quondam fuit ille
Chœrilus, incultis qui versibus, & malè natis
Retulit acceptos, regale munuscula, Philippos.

Sunt qui tradant Alexandrum hac lege cum Chœrilo pepigisse, vt pro singulis bonis versibus singulos acciperet Philippos, pro singulis autè malis singulos colaphos: opere autem perfecit vix septem fuisse inuentos, qui possent probari. Fuit & alter Chœrilus, poëta tragicus. Vtriusque meminit Suidas.

• **ΧΩΡΙΑ**, *χωρία*, Vicus est in agro Atheniensi, tribus Acamantijs. Stephanus.

Cholas, Lapis est ex genere smaragdorum, quem Iuba tradit in Arabia adificiorum ornamentis includi, referent Plinio lib. 37. cap. 5.

Cholera, *χολέρα*, *χολέρα*, Morbi genus est præcipue, in quo & vomitus, & deiectio simul sunt. Corn. Cels. lib. 4. cap. 1. Primò facienda est mentio cholerae, quia commune id stomachi atque intestinorum vitium videri potest. Nam simul & deiectio & vomitus est, præterque hæc inflatio: intestina torquentur bilis supra infraque eripit, primum aquæ similis, deinde vt in ea recens caro lota esse videatur: interdū alba, nunquam nigra vel varia. Accipitur & pro bile, *χολή*. Lamprid. Alexander, inquit, Cæsar iudices, qui furtoꝝ fama laborassent, si casu aliquo videret: commotione animi & stomachi cholera eum eiebat.

Cholambis, *χολάμβη*, Qui & Seazontes dicuntur, dicti quasi claudi iambi. Græci enim *χολά* claudii dicunt. Versus sunt iambici trimetri, nihil aliud à rectis iambicis distantes, quàm quod in quinta sede semper habeant iambum, in sexta verò spondeum.

• **ΧΟΛΟΣ**, *χολός*, Armea pars, quæ Tigrani parauit.

Cholobetenus, Gentile est. *χολοβήτης*. Stephanus.

Choma, atis, neut. gen. *χόμα*. Agger, siue tumulus. Budzus in Pandectas, Chomata sunt aggeres, qui terra aggesta facti sunt, quibusque Nili aqua coarctetur. Vlpianus de extraor. crim. l. Saecularij, In Aegypto quæ chomata rumpit.

• **ΧΟΜΑ**, *χόμα*, Insula Nili inter Aethiopiam, & Aegyptum: cuius meminit Herodotus lib. 2.

Chondros xiphoides, *χόνδρος* & *ξίφος*, A medicis appellatur corpus quoddam cartilagineum, quod ab extremo pectoris ossis dependet, vnticuli orificio superiori respondens: ita dictum quod acuminatum sit, & gladioli figuram quoddammodo imitetur.

Chondros, *χόνδρος*, Italicè, *cartilagine*, uenerunt, come à quel de l'œcchi. Hisp. *Tenilla*. Iuræcis pars est similis, in corpore animalis, ex femine generata, mediam inter ossa & carni duritiem obtinens, quam Latini cartilagineum vocant.

Choragium, Choragus, Choraules, Vide c h o r a v s.

Choramneci, *χωρμνέες*, Genus quoddam hominum sylvestre in Perside, c a n t e

cur,quam temporis interitum diuina dignitas et ritus continet.
H R Y S A, *z*, fuit Chryſes, *z* *xeu*, Oppidū fuit Troas, Apollinis Smin
thij delubro inſigne : cuius meminerunt Plinius lib. 5. capi. 30. Strabo
lib. 13. & Homerus Iliad. 1. Ouidius 13. Metamorpho. Chryſeū, &
Cillian Apollinis vrbes. ¶ Stephanus item Chryſen quandam collocat
circa Lemnū, & ipſam Apollioi ſacram. ¶ Eſt item Chryſe inſula In-
diæ adiacens, de qua paulo poſt.

Chrysalis, dis, *χρυσάλις*, Erucæ genus est ex rore nascent, quæ edpto cortice, cui includitur, fit papilio. Vide Plinium libro 11. cap. 23.

Chrysanthemum, *χρυσάνθεμον*, Genus est autemidis siue chamæmelis, locis per ambitum foliis à leucanthemo distinctum, de quo separatim agit Dioscorides libro 4. Meminit Chrysanthemum & Plinius libro 26. capite 3.

CHRYSANTHVS, Alexandrianus, Romæ quod iuuenis venerat, factus Christianus, sub Numeriano Imperatore in fossam demissus, ac terra saxique obrutus fuit, Volaterranus.

CHRYSANTHVS, *χρυσάνθος*, Neptuni filius, quem ex capite Medusæ, vt & Pegasus, natum scribit Hesiodus in Theogonia.

CHRYSANTHVS, *χρυσάνθος*, Vulgo *Dithiris*, Pluvius est Siciliæ, teste Cicerone, qui de eo sic scribit 6. Veri Chrysanthes est amnis, qui per Asoronotum agros fluit. Is apud illos habetur Deus, & religione maxima colitur. Fanum eius est in agro propter ipsam viam, quæ Aloroitur Ennam. In eo Chrysanthes simulacrum præclarè factum è marmore.

CHRYSANTHVS, *χρυσάνθος*, Idus, *χρυσάνθος*, Carie ciuitas à Lyciis cõdita, quæ postea Adrias nominata est: vt ex Apollonijs sententia refert Stephanus.

Chrysanthides, *χρυσάνθιδες*, Appellati sunt milites armati clypeis auro celsis.

CHRYSANTHVS, *χρυσάνθος*, Stephanus, Idus est ante ostium Iodi fluij, tam ferax auri, argenti que metallis, vt nonnulli prodiderint, solum eius aureum esse, atque argenteum. Huius insula meminit Plinius lib. 6. cap. 21.

Chryseolacrum, *χρυσέολακρον*, Electri species in colore luteum declinans, de quo Plinius lib. 37. cap. 4.

Chrysendeum, penultima correpta, *χρυσένδεον*, Vasis genus aureis crustis illigatum. Martialis libro 6. Si videre potes miseri chrysendeum Cinnæ.

CHRYSIS, *χρυσίς*, Apollinis sacerdos fuit, pater Astynomes, quæ à nomine eius Chryseis cognominata fuit: quam quum Græci, expugnatis Thebis Ciliis, vtbe Ectionis, abduxissent, & Agamemnoni in prædæ diuisione tradidissent, Chryses Apollinis insignibus exornatus, ad Græcorum castra accessit, filiaque sibi petiti relictus. Quod quum impetrare non potuisset, Apollinis auxilium implorauit, qui tam grauem Græcis pestilentiam immisit, vt Agamemnon patri puellam restitueret, sibi locum. Cuius loco quum Achilles Bryteidem eripuisse, indignus id ferens Achilles, in posterum à prælio omni abstinuit, donec morte Patrocli nunctata, intermissa arma recepit. Auctor Homerus libro 1. Iliad.

CHRYSIS, *χρυσίς*, spenult. prod. *χρυσίς*, Chryse Apollinis sacerdotis filia fuit, quæ vero nomine Astynomes abduxit: Chryseis à nomine patris cognominata. Vide in dictione CHRYSIS.

Chrysiptea, *χρυσίπτειον*, Herba à Chrysippo inuentore dicta: cuius meminit Plinius lib. 26. cap. 9.

CHRYSIPPVS, *χρυσίππος*, Apollonij filius, patria Solensis, siue (vt alij malunt) Tarsensis, Stoicæ sectæ Philosophus fuit, auditor Zenonis & Cleanthis: post quos etiam scholæ præfuit. Ingenij acumen plurimum valuit, vt qui in multis etiam à præceptoribus dissenferit. In dialecticâ clarissimus fuit: ita vt non illepidè dicerent quidam, si apud deos dialecticâ haberetur, non temere alia esset, quam quæ à Chrysippo inuenta fuit. Scripsit librorum volumina supra quinque & septuaginta. Ferunt Carneadem philosophum Cyrenæ, perlectus Chrysippi libris, ita dixisse, Nisi Chrysippus esset, ego non essem. De exitu eius varia traduntur. Quidam volunt à discipulis ad sacrificium vocatum, quum vinum dulcè affatum haussisset, anhelus difficultate laborare cõpisse, atque quintò demum die fato concessisse, annos iam natum circiter tres & septuaginta. Alij ferunt, nimio risu expirasse. Nam quum siue rure illatos altum comedentem videret, ancillæ iussisse aunt, vt & vinum alino bibendum daret: illique disci vrbaniatè tantopere sibi placuisse, vt nimio risu fuerit suffocatus. Mortuo Athenienses statuam posuerunt in Ceramico. Fuit præterea Chrysippus filius Pelopis, quem quum pater valde amaret, nouerca eius Hippodamia id indigne ferens, liberos suos Atreum & Thyestem impulit, qui illum interfecerunt: ob quam rem à Pelope pulsus in exilio vitam degerunt, donec pater e vivis excederet.

Chrysites, *χρυσίτης*, Gêma est in Aegypto nascent, quæ alio nomine Philognos dicitur, olivæ similis Atticæ. Plinius libro 37. capite 10. Numeratur item Chrysites inter genera lapidis mortuorum, à Plinio libro 35. cap. 12.

Chrysiteis, *χρυσίτης*, quæ dicitur, docet Plinius libro 33. cap. 6, his verbis, Fit (inquit) in eisdem metallis & quæ vocatur spuma argenti: genera eius tria optima, quam Chrysitin vocant: secunda, quam Argysitinet rita, quam Molybditina. Et plerunque omnes hi colores in eisdem tubulis inueniuntur. Probabilissima est Attica, secunda Hispaniensis. Chrysitis ex ipsa vena fit: Argysitis, ex argenteo: Molybditis plumbi ipsius: fusura, quæ Purcolis fit: unde & nomen habet. Est item Chrysitis herba genus, quæ alio nomine Chrysocome appellatur: de qua vide paulo post in dictione CHRYSOCOME.

Chrysoberyllus, *χρυσόβερυλλος*, Berylli quidam pallidiores, sed colorem aureum fulgore præ se ferentes. Est autem Beryllus, gemma proxima smaragdis. Plinius lib. 37. cap. 5.

Chrysolalis, *χρυσόλαλις*, A quibusdam vocatur herba, quæ notiore nomine Parthenium appellatur. Est autem ex his nomenclaturis, quæ inter notha Dioscoridis à doctioribus reiciuntur.

Chrysolacarpum, *χρυσόλακρον*, Hedera species est, ab aureo acinorum colore ita appellata. Auctor Plinius lib. 16. cap. 34.

CHRYSOCERAS, *χρυσόκερας*, Vulgo *Pera*, Promontorium Thraciæ ad Bosphorum situm: quo situm est oppidum Byzantium liberæ conditionis, antea Lygos dictum. Auctor Plinius lib. 4. cap. 11. Ratio nominis ducta est partim à figura, quæ ceruino cornu simillima est: partim à proventu, quod maxima ibi pelamundum copia accipitur.

Chrysocholla, *χρυσόχολα*, Humor qui in metallis per venas defluit, crassescens humore, rigoribus hybernis, vsque in duritiam pumicis. Laudabilissima est in auriis metallis: proxima in argenteis: tertia in aurariis, deterrima in pluviazis. In omnibus autem iis metallis fit & cura, multum infra naturalem, immixtis in venam aquis leuiter hyeme co-

ta, vsque in lunum mensem, deinde siccat in Iunio & Iulio: ita vt plantæ intelligatur, nihil aliud esse chrysochollam, quam venâ putrem. Natura autem ab hac duritia multum distat, quam Iteam vocant. Tingitur tamen & facilitia herba quadam quam Iteam appellant, vt naturam emittatur. Hæc autem duo genera in vsu sunt pictoribus. Est & tertium chrysochollæ genus, quod aurifices sibi vendicant ad glutinandum aurum: unde & nomen accepit. Temperatur autem Cypria argentea, & pueri impubis vrina, addito nitro. [Italicè, *Sorax*. Hispanicè, *Sorax* à *stictor*.] Vide plura de hac re apud Plinium lib. 33. cap. 5.

Chrysiscome, *χρυσίσκομος*, Herba est, quæ alio nomine Chrysis appellatur. Latinam appellationem non habens, palmi altitudine, comantibus fulgore auri corymbis, radice nigra, ex auctore dulci, in petrosils, opacisque nascent.

Chrysoctonus, penultima correpta, *χρυσόκτων*, Comas aureas habens: quo nomine dictus Apollo, à fulgore radiorum, quæ comæ sunt solis aureæ.

Chrysoconum, *χρυσόκων*, Herba est folio querno, flore coronarij verbas, radice rapi, vehementer intus rubente, foris nigra: quæ trita & impoluta cum aceto, muris acanthe moribus auxiliatur. Auctor Dioscorides libro 4. cap. 46. Nomen autem accepit ab auri feminis colore.

CHRYSOGONVS, *χρυσόγονος*, Syllæ libertus, sector Roscij Amerini, vt est apud Ciceronem in oratione pro Roscio Amerino. Fuit & Chrysoconius martyr, teste Volaterrano, nobili genere ortus Romæ, qui quando nec consiliatus, nec villius honoris pollicitatione per Diocletianum à fide auerti potuit, iugularis est à scalas Gemonias. Latine factum aureum sonantiam *χρυσόκων*, aurum, *κων*, huius significat.

Chrysolachanon, *χρυσόλακων*, Dioscoridi herba est eadè est attritice, Italicè, *Arnica*, *trapè*, *reppe*, *Hisp.* *Arnica*. Plinius vero lib. 27. ca. 8, duo facit Chrysolachani genera: vnum in pinetis nascent, lactuce similis: alterum flore aureo, & solis oleis.

Chrysolampis, *χρυσόλαμψις*, Lappulus in Aethiopia nascent, noctu ignei coloris, licet die palleat. Plinius lib. 37. cap. 10.

Chrysolacrum, Vide CHRYSIS.

Chrysolithus, *χρυσόλιθος*, penultima correpta, Lapis pretiosus, aureo nitore transluens, *χρυσόλιθος*, aurum, *λίθος*, lapis, quasi aureus lapis. Ouidius 2. Metamorph. Per iuga chrysolithi, positæ quæ ex ordine gemmæ. Vide Plinium lib. 37. cap. 9.

Chrysoloma, *χρυσόλομα*, Græci vocant, quod nos aurum factum, quod scilicet in vasa, aut alium vsum laboratum est.

Chrysolomus, *χρυσόλομος*, Epitheton est arietis illius, quo Phryxus trans Hellespontum vocatus est: ab aureo nimirum vellere, quod illi Phrytarum fabulæ tribuerunt. Nam *χρυσόλομος*, vellus significat, siue lanam.

Chrysomela, *χρυσόμελα*, Mala sunt ex genere cydoniorum, ad auri colorem inclinata, & incillaris quibusdam crispata: eadem, vt opinor, cum iis quæ Virgilius Aurea mala appellat. Vide Plinium lib. 1. cap. 21.

Chrysolis, *χρυσόλις*, aurei coloris, cuius Ouidius in Halicæis meminit: auctor est Plinius lib. 32. ca. 11. Sunt qui suspicentur eundè esse, quem nunc Auratum dicimus.

CHRYSOPOLIS, *χρυσόπολις*, teste Plinio lib. 1. cap. 11. oppidum est Bithyniæ, prope Chalcedonem, ita dictum, quod Persæ ibi tributum colligebant ex ceteris Asiæ ciuitatibus. Est & altera Chrysolopolis in Cilicia teste Stephano.

Chrysopastus, *χρυσόπαστος*, Auro aspersus, *παστος* enim spargo significat. Chrysopastus, penultima correpta, *χρυσόπαστος*, Gemma est ex genere topaziorum, à porracea viriditate nonnihil in aurum declinans. *παστος* enim Græci Porra vocant. Inde Pratinus color id est porraceus. Vide de hac gemma Plinium lib. 37. cap. 8.

CHRYSORRHOAS, *χρυσόρροιας*, Pluvius est Syriæ circa Damascus incipiens, qui penè totus deriuatombus exhauretur. Auctor est Strabo libro 16, & Plinius lib. 5. cap. 18. Chrysorrhoas etiam dictus est Pactolus, propter aureas arena: vt auctor est idem Plinius lib. 5. ca. 29.

CHRYSOTHEMIS, *χρυσόθεμις*, Filia Agamemnonis & Clytemnestræ, soror Orestis, Electræ & Iphigeniæ: vt scribit Homerus libro nono Iliados.

CHRYSORRHOAS, *χρυσόρροιας*, Populi dicti ad Phasium fluium, quod in his locis (vt inquit Strabo) auriferi torrentes sint. Vnde fabulis occasio de vellere apud Colchos aureo.

Chrysolipermum, *χρυσόλιπρον*, A quibusdam appellatur herba, quæ notiore nomine Sempervivum maius appellatur.

CHRYSOTOMVS, *χρυσότομος*, Nobilissimus scriptoris Ecclesiastici cognomen, patria Antiocheni, Episcopi auctorem Constantinopolitanis, ab eloquentiæ firmitate impositum. Latine sonat Os aureum.

CHRYSOTHOAS, Vide CHRYSORRHOAS.

CHRYSIVS, Duci Boiorum nomen est apud Siliu Italicum lib. 4, qui ad Brennum Senonum Gallorum duccem eius originem refert.

CHTHONIA, *χθονία*, Vnum ex vetustis Græcæ insularum nominibus, teste Stephano in dictione *χθονία*.

Chus, *χους*, siue Choz, Genus mensura humidiorum apud Atticos, Romanum congiuum capiens, nempe sex sextarios, siue cotylas Atticas duodecim. Budæus.

Chymus, *χυμος*, quauis apud Græcos quemuis succum significet, à medicis tamè peculiariter accipitur pro massa sanguinea, quæ fit in hepate ex chylone ventriculo per mesenterium attracta: quæ deinde exactius in venis excocta, & per earum officia ad vniuersas corporis partes deslapa, vertitur in illarum alimentum, insitauraque quod à calore naturali fuerat dissipatum.

Chytia, *χυτία*, Ital. *Peniola*, *Hisp.* *Za olla*. & Chytion, vel etiâ Chutren. Latine olla. Inde Chytropus, odis, Olla quæ habet pedes, vel instrumentum ferreum, super quod olla apud ignem collocatur. [χυτίνας. Ital. *Peniola* con i piedi. *Hisp.* *Olla con sus pies para cozer*.] Cato, Vbi in chytia feruisceris id lotium, sub fulam supponito pertusam.

CHYTIVM, *χυτίον*, Locus Ioniz, in quo postea Clazomenæ condita fuerunt.

C 202 I.

CHYLIA, *χυλία*, Peole mto, Vulgo *Zeta*, Insula est sub Eubiza, nō, seu ab Attica, quæ à Plinio & Strabone Cetas, & Ceta appellatur. Tres habet præcipuas ciuitates.

ciuitates, Iulidem, Carthagam, & Caracum. Hinc deducitur adiecti-
uum Cius, *aiō*, & *zō* per etasim.

Cibale, Cibarium, Cibo, Vide c 1 3 v 1.

Ciborium, *αἰσίορος*. Dioscorides interpretatur vtriculos quosdam in fa-
ba Aegyptia quam & Colocasia vocat Plinius vesprium fanis simi-
les, in quibus fabae sunt bullarum modo emergentes. Idem & Cibotium
appellari testatur, quasi feruololum: propterea quod seratur faba hac
indito in madentem glebam semine, sicque in aquam proiecta. Habet
autem faba Aegyptia folia latissima, petasi, suae galeri similitudine,
quibus Alexandrini pro poculis & carinis utebantur, testibus Plinio
lib. 20. cap. 15. & Strabone lib. 17. A quorum etiam similitudine, po-
culi quoddam genus Cibotium, huc Ciborium vocari auctor est Athe-
neus. In qua etiam significatione vsus est hac voce Horat. lib. 2. Carm.
Ode 7. Oblivioso laeta Massico ciboria exple.

Cibus, Omne id quod vescimur. *οἰσμός*, *αἰσίορος*. Ital. *Cibo*. Hisp. *Cen*, *man-
timiento*, *manjar*.] Donatus cibum distinguit a victu, quod Cibus etiam
delicatis praebatur. Victus in parvis, acridisque alimentis conficitur
sit. Terentius in Andria, Lena ac tela victum queritis. Idem in Eunu-
cho, Vident otium & cibum quid faciat alienus? Ibidem, Cibus non
nunquam capiet cum ea.

Cibo, 23, Cibus infero, alo, nutrio. *οἰσίζω*. Ital. *Nutrire*, *cibare*. Hisp. *Criar*,
mantener.] Colum. lib. 9. Atque ea genera, quae intra septa villae ciba-
tur, sepe persequi sumus.

Cibaria, orum, Alimenta non modum hominum, verum etiam quorumvis
animalium. *βρώματα*, *αἰσίορα*. Ital. *Nutrimiento*, *cibo*. Hisp. *Alimen-
tamiento*, *cen*.] Cic. ad Attic. lib. 4. Respondi, me non instituisse pice da-
re cibaria, quorum opera non essem vltus. Cicero pro Sext. Rosc. Aufe-
ribus cibaria publice locantur. Cato de Re rust. cap. 60. Bubus cibaria
annua in iuga singula lupini modios 4 x & c.

Cibarius, a, um, Quid ad cibum pertinet. *αἰσίορος*, *αἰσίορος*. Ital. *Cofa*, *cosa*, *ap-
partenenza* al cibo. Hisp. *Cofa*, *cosa* de *mantenimiento*.] Macro. lib. 3. Satur. Sylva
mortuo, Lepidus Consul legem tulit & ipse cibariam. Cato enim sum-
ptuarias leges, cibarias appellat. Cibarius panis, *πρωτοῦ*, *αἰσίορος*. Aegre-
dox, dicitur panis secundarius, qui fit ex farina secundaria ex qua flos
ante excussus est. Coracius Cellus lib. 2. cap. 17. Firmius est triticum
quam milium: id ipsum quam hordeum & ex tritico firmissima siligo:
deinde similia deinde cui nihil ademptum est, quod *αἰσίορος* Graeci vo-
cant. Infirmitior est ex pollice infirmis cibarius panis. Hec ille.
Cicero lib. 1. Tusc. Cui quum peregrinanti in Aegyptum, comitibus
non sequebatur, cibarius in capsa panis datus esset, nihil visum illo pane
iucundius. Cibarium vinum, pro ignobili. Varro, Potus meus vi-
num cibarium. Sic & cibarius homo, ab eodem dicitur pro fordi-
do & plebeiorum enim, Tuos frater cibarius fuit Aristoxenus. Cibari-
um oleum. Columella lib. 12. cap. 50. Cavendum est itaque ne ex ea
fat oleum cibarium.

Cibatus, huius cibatus, Idem ferè quod Cibus. *οἰσμός*, *αἰσίορος*. Ital. *Cibo*, *refectio*,
menta. Hisp. *Mantenimiento*, *cen*.] Plinius, Truncos quidem gratissimo in
cibatu habent. Plautus in Mil. Interdum inimici commecatamili
muni viam. Quae cibatus commecatque ad te & legiones tuas
Tuto possit peruenire.

Cibalis, & hoc cibale, Quod ad cibum pertinet. *αἰσίορος*. Varro, Est enim
lac omnium rerum, quas cibali causa cupimus, liquentium maxime
alibile, & id osillum, inde caprinum. Sic enim haecenus lectum est in
omnibus, quotquot videre conegit. Dictionarij huius editionibus:
quam tamen in emendationibus Varrois exemplatibus, Cibi causa
legatur, non cibali. Locus Varrois est de Re rust. lib. 2. cap. 11: quem
ideo indicare visum est, ut & lectori diligentia nostrae fidem facere-
mus, & ne quippiam, animi potius nostri somnio, quam optimorum
exemplarium fide freti, videremus emendasse.

Cibilla, 2, Ital. *Menfa*. Hisp. *Menfardona*.] Teste Varrone lib. 4. de Lingua
Latina, Mensa erat escaria à cibus dicta, quae primum quadrata fiebat,
& postea rotunda. & festus item Cibillam interpretatur mensa ro-
tunda: genus: apud quem tamen Cibillam corrupte legi putarum,
pro Cibilla.

Cibyates, vel Cibyrates, Ptolemaeus, Oppidum Asiae proprie dictae, non procul
à Myandro fluio. Cicero 6. in Verrem, Hosce opinor Cibyrates quod
in suspicionem venissent ciuibus, sanum expulisse Apollinis. Et paulo
post, Cibyratam cum inanibus syngraphis venerat.

Cibyrate, vel Cibyrata, nomen gentile. Cicero ibidem, Eo quum venio,
Prator quiescebat: fratres illi Cibyrate inambulabant.

Cibyrateus, a, um, possessivum. Ibidem Inmittebantur illico Cibyraticis
illi canes, qui inuestigabant, & persequantur omnia.

Cicada, *αἰσίορος*. Ital. *Cicada*. Hisp. *Cigarra* & *chicarra*.] Insecti generis canorum,
aculearum quiddam habent. in pectore, quo torcem lambit, non nisi adhi-
citis mensibus apparent: unde & Cicadam quidam dictam volunt, quasi
cicō cadentem, hoc est evanescentem. Virgil. 3. Georg. Et cantu queru-
lae rumpunt arbuta cicadae. Idem Aeglog. 2. At mecum rauce (tua
dum vestigia lustris) Sole sub ardenti resonant arbuta cicadis. Plin.
lib. 17. cap. 2. auctor est, cicadam ex omnibus quo vivunt, sine ore esse,
pro eo aculearum quiddam in pectore habere linguam simile, quo torā
lambit, & pectus ipsum fistulosum, quo vocem emittit. Cicadarum au-
tem duo genera: minores, quae primae proveniunt, & novissima pereunt
maiores, quae canunt, vocantur Achera.

Cicatix, eis, Proprie est signum vulneris obditi, quasi circa cutem, vel
quasi occurrat. *αἰσίορος*. Ital. *Il segno della ferita* & *pingua*. Hisp. *Señal que que-
da de la herida*.] Est enim callosa caro pro cute inducta, ubi hiatus vul-
neris, quod iam coitit, fuerat. Terent. in Eunucho. Neque pugnas nar-
rat, neque cicatricis suas Offendit. Cic. 7. Phil. Luculentum ipse pla-
gam accepit, ut docet cicatrix. Hinc Cicatricare, teste Festo, pro eo
quod est cicatricem ducere.

Cicatriceosus, Cicatricibus plenus. *αἰσίορος*. Ital. *Pienodi segni de ferite*. Hisp.
Libro de señales de heridas.] Colum. de Arb. cap. 11. Tum etiam vicis mi-
nus cicatriceosus sit. Quintilia lib. 4. cap. 1, Turbari memoria, vel conti-
nuandi verba facilitate destitui, nusquam turpius quā vitiosum proxi-
mum possit videri, ut cicatriceosus facies.

Cicum, Dicebant antiqui membranam tenuem, quae est in naso pumi-
co velut cellularum discrimen. Festus, Cicum membrana tenuis ma-
lorum Ponicorum.

Ciceris, *αἰσίορος*. Ital. *Cice*. Hisp. *Garbanço*.] Plin. lib.
18. cap. 12, Ciceris natura est, grigui cum salilagine: ideo solum vrit,
nec nisi madafactum pridie, feri debet. Vide ibidem plura ciceris ge-
nera, Horatius 2. Sermon. Saty. 6. Ad portis & cice-
ris tefero, laganique catinum.

Cicera, 2, Leguminis genus, à Columella inter pabula annumeratum, à
cicerula solo differens colore. Est enim obsoleus & nigro propior.
Graecis *αἰσίορος* dicitur, si Theodori versione credimus: quoniam idem
pro octo nonnunquam & cruham vertit.

Cicerula, 2, Leguminis genus ciceri non dissimile, sed minus, in qua-
les angulos habens, veluti pisum. *αἰσίορος*. Ital. *Cicerula*. Hisp. *Cicerula*.
] Plinius lib. 2. cap. 12. Est & Cicerula minuti ciceris angula-
les angulos habens, veluti pisum. Columella lib. 2. cap. 10, Cicerula:
quae pso est similis, mense Ianuario, aut Februario feri debet, laro lo-
co, exlo humido.

Cicerulum, neutro genere, Genus sinopidis. Plinius lib. 9. cap. 6, 5 p-
cies: sinopidis tres, rubra, & minus rubens, & inter has media. Pre-
tium optimae in libras tredecim denarii. Vltima ad penicillum, aut si li-
gnum colorare libeat. Eius, quae ex Africa venit, octo albes: Cice-
culum appellatur.

Cicer, 2, *αἰσίορος*. Cuius vitā Tyro Tullius eius liberis tribus volumi-
nibus scripsit, teste Padiano. Praeceptores se habuisse fatetur, in philo-
sophia quidem Philonem Academicum tunc Romae commorantem:
in inter ceteros, Senecam in dialectica, Diotimum Sinopitum in dicendo,
Apollonium Molionem. Sex. Roscium Amerinum patricij sum-
mus annos 2 x 11, ut tradit Nepos, & alij, x x 11 defendit. Metus-
deinde Syllam, quem in ea causa offenderat, in Graeciam abiit, Asiā-
que simulata valetudinis causa abiit: ubi se (ut ipse ait) reconquendo:
praceptoribus dicendi dedit, Xenoclemque Agramyreaum, Dionye-
siū Magnesium, & Menippum Caram audientem: Rhodi vero Apolloniū
Mollonem magistrum dicendi habuit. Feruntque Posidonium tunc
Athenis eum Graeco declamantem audivisse, ac protinus exclamasse,
quod solum Graecis dicendi relictam gloriam videret: ad Latinos per-
eum transferri. Postea quam multis muneribus in Rep. functus esset,
Consul conuocatione Catilinæ repressit, legem Agrariam regulit,
Murenam defendit. Cuius vitam omnem, & vitæ studia vide apud Pla-
tarchum. Cicero eius filius inter eos qui à parentibus degenerave-
runt, ponitur Valerio. Binos eum congos laute situm solum scribit Pla-
nius: per temulentiamque M. Agrippa Scythum inegisse. Quintus
Cicero Marci frater, legatus C. C. in Gallia primum, deinde ad re-
gendam Asiā Proconsul missus, adunetur à fratre per epistolam. to-
tus officij. Duxit uxorem Pomponij Attici fororem. Miserandus de-
mus exitus. Proscriptus enim vna cum filio, (quando & Marcus frater)
rogauit percussorem, se ante filium interfici: filius contra, se ante pa-
trem. Vterque igitur simul interfectus. Auctor Appianus.

Ciceronianus, a, um, Quid est Ciceronis, vel accedit ad Ciceronem. *αἰσίορος*.
Ciceroniana simplicitas. Plin. in Praefatione tecius operis.

Cichorium, penult. prod. *αἰσίορος*. Dioscoridi, Herba est, quam alio no-
mine Intubum erraticum vocat. [Ital. *Cicoria*, *radicho*. Hisp. *Cicoria*, *garra*,
comida.] Plin. lib. 20. cap. 3, Cichorium refrigerat in cibo sumptum.
Idem lib. 19. cap. 8, Est & erraticum intubum, quod in Aegypto Cichorium
vocant. Horatius dictionis huius penultimum syllabam produ-
xit, corripuit autem antepenultimā, perinde ac si apud Graecos *αἰσίορος*
scriberetur, Me (inquit) pascunt oliuæ, Me cichoria, leuēque malus.
Posterior versus est Dactylus Alcmæus Acatalecticus, consilius
duobus dactylis, & duobus spondis.

Cici, *αἰσίορος*. Frutex est parua: fici magnitudine, folia habens platu-
no similia, maiora tamen nigrioraque, & maiore laetore mollia, semen
autem in racemis asperis, quod cortice nudatum ticino verti simile
est: ex quo colligitur id, quod Ricinium oleum vocant, lucernarum
luminibus, & emplastris utile. Ab huius seminis similitudine Romani
ipsum etiam fruticem Ricinum appellant, quemadmodum & Graeci
αἰσίορος. Vide Dioscor. lib. 4. cap. 145. & Plin. lib. 15. cap. 7. Vultus her-
barum hodie *αἰσίορος* maiorem vocat.

Cicinum, a, um, adiectivum, vel, Oleum cicinum, *αἰσίορος*. Dioscoridi,
quod & Riciniū appellari, paulo ante docuimus. Plin. 2. cap. 4, Oleū
cicinum bibitur ad purgationem: ventris cum pari calida mensura.

Cicim, 2, *αἰσίορος*. Populi ex laxamatarum genere, à Medis oriundi, Tanaim
fluvium accolentes: quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 7.

Cicina, quod hic pro auct nocturna legebat: vide c 1 3 v 4.

Cicindela, penult. prod. *αἰσίορος*. Arut. Genus muscarum, quod noctu
lucet ignium modo, laterum & cliunum colore: à Graecis *αἰσίορος* di-
cta. Quidam Noctilucam, alij Nitidulam vocant. Non ante matura pa-
bula, aut post defecta conspiciuntur: nunc pennarū hiatu resurgens, nunc
compressis umbra. Ab hac lychnis pensilis, quem vulgò Lampadem
vocant, Cicindela appellatur, quæ nocte tota feruatur accensa, & lam-
pyridis instar lucet.

Cicon, 2, penult. contr. *αἰσίορος*. Populi Thacis, iuxta Hebrum fluvium
inhabitantes. Tibal. Nam Ciconum ille manus aduersis repulit vndis.
Virg. 4. Georg. sprete Ciconum quo munere matres Disceperunt la-
te inuenem sparsere per agros.

Ciconia, Avis, quæ serpētib: pullos nutrit, teste Plin. lib. 10. ca. 13. *αἰσίορος*.
Ital. *Cicogna*. Hisp. *Ciguca*.] Iuv. Saty. 14, serpente ciconia pullos
Nutrit, & innocua per devia rura laetata. Ouid. 4. Metamorph. sum-
ptis quin candida pennis. Ipsa sibi planat crepitante ciconia rostris.
Quo etiam nomine ab Hispanis vocatur lignū olivaceum, quo è puteis
hauriri aqua solet: quod & Telonem agricolae vocant. Item Ciconia
mensurae genus est, huc instrumentum, quo rustici vi solent in sulcis &
fossis ducendis, nequa pars alius aut profundior esset, aut latior. Colu-
lib. 4. Sed huic operi erigendo, quasi quandam machinam committit
maiores nostri regulā fabricauerunt, in cuius latere virga prominens,
ad eam altitudinem, qua deprimi sulcum oportet, contingit summam
ripe partem. Id genus mensurae Ciconiam vocant rustici.

- & Cumas, in ea regione in qua conuallis satis eminenti iugo circumdata est, quæ neque matutino, neque vespertino tempore Sole cõtegatur. Cimmericus Bosphorus, *κίμμερος βόσπορος*, inde nominatur, cuius longitudo est ducentorum & viginti stadiorum.
- CIMARRIS**, *κίμαρις*, Vrbis Phrygiæ, quæ à veteribus Edonis dicta fuit, deinde & Afus Apollonia & Antandros. Autor est Plin. lib. 5. cap. 30.
- CIMOLIS**, *κίμιος*, pen. prod. Paphlagoniæ oppidum est restibus Pomponio lib. 2. & Plin. lib. 6. cap. 2. Est etiam vrbis eiusdem nominis in Galatia, teste Ptolemaeo lib. 5. cap. 4.
- Cimolia creta**, Vide in sequenti dictione.
- CIMOLIS**, *κίμιος*, pen. prod. *κίμιος*, Suidæ, Insula est in mari Cretico, ð regione Zephyrii promontorii, vnde optima creta aduchitur, qua fuliones vtuntur in abluendis vestium maculis. Ouid. 7. Metamorph. Hinc humilem Myconem, cretosaque rura Cimoli.
- Cimolius**, *κίμιος*, um, adiectiuum: vnde Cimolia creta: cuius diuersa sunt genera, vt videre est apud Plin. lib. 6. cap. 17. Dioscor. lib. 5. cap. 94, duas Cimoliz teratæ species facit, vnam candidam, alteram ad purpuræ colorem vtgentem: quarum vtriusque maximas in medicinis vires tribuit.
- CIMOLIS**, *κίμιος*, A theniensis fuit, Miltiades filius, mira erga ciues liberalitate ac munificentia vt potest qui refractis agrorum suorum & hortorum sepius, ciuibz faceret potestatem, quod visum esset, ex illis decerpenti. Domi quoque tam largo apparatu instruxit conuiuium, vt non modò familiaris, sed multis etiam pauperibus vndique confluentibus abunde sufficeret. Vide latius vitam eius apud Plutarchum, qui eum cum Lucullo in contentionem addocuit.
- CINCIDIA**, *κίμιν*, Lapilli, qui inueniuntur in cerebro cinzdi piscis, maris habitum colore præcipientes. Plin. lib. 17. cap. 10.
- CINCIDUS**, *κίμιν*, um, diphthongo, *κίμιν*, Qui muliebria patitur. *κίμιν*, *κίμιν*, Catullus Epigram. 12. Cincidus mollior eunuli capillo, vel anferis medulla, vel mola mollicella. Gellius, Nihil interest, quibus mēbris cinzdi sitis, posterioribus, an prioribus. Alij Cincidos, quasi pudore vacuos appellant. *κίμιν*, enim vacuus, *κίμιν* pudor. Alij interpretatur saltatores, vel pantomimos, *κίμιν* enim quod libidine omnibus anteirent, qui choros ducebant, & nimia agilitate se exercebant. Hos alio vocabulo Perarristas vocant, eo quod saltibus leuioribus mouerentur, vt nulla duties in corpore videretur. Plautus in Aul. In suisibus sum mollior magis quàm vilius cinzdu. Cincidus etiam genus piscis, de quo Plin. lib. 32.
- CINCIDUS**, *κίμιν*, ca, cum, penul. corr. adiectiuum *κίμιν*. Plautus in Stich. Lepidam & suam cantationem aliquam occipito Cincidicam.
- CINARA**, Vide **CINARA**.
- CINARE**, Cardui sunt maiores, qui primùm ab Italis, mox etiam à Gallis inter præcipuas mensurarum delicias habiti sunt. *κίμιν*, Ital. *cinara*. Hist. Cardo que *labra y cominos*. Gallicè, *Artichaux*. Colum. lib. 10. Hispida ponatur cinara, quæ dulcis læcho Potanti vgniat, nec Phœbo grata canenti, &c. Nominis originem refert ad Cināgam pileum in herbam sui nominis mutatam. Alij à cinere deductum putant, quod cinerein primis hæc herba gaudeat stercoreari.
- CINCINNI**, *κίμιν*, A, Locum Romæ, vbi Cinciorum monumentum fuit. Festus.
- CINCINNI**, per duplex nō, *κίμιν*, Ital. *capilli crispi*. Hist. *Guadeja delos callos*. Sunt crines inforti, qui etiam Calamistrati dicuntur. Iuuenalis. Altior hic quare cincinnus? Hos capillos Martialis Anulos vocati ait enim, Vnus de toto peccauerat orbe comarum Anulus. Varro, Is est coliculus vitreus intortus, vt cincinnus. Solent autè cincinni oleo perungi. Cicero in Pisonem. Erant illi compii capilli, & madentes cincinnorum fimbria. Inde, Cincinnati disti, qui capillos intortos gestant. Cicero post reditum in Senat. Quo vultu cincinnatus ganco noui solum ciuium lachrymas, verum etiam patris preces repudiavit. Plautus Capt. Subrufus aliquantum, crispus, cincinnatus. Hoc cognomen fuit L. Quirino, qui ab aratro ad Dictaturam vocatus. Aequos victos sub iugum egit, & decimo sexto die, à quo magistratum acceperat, Dictatura se abdicauit.
- CINCINNI**, *κίμιν*, A, Romani Senatoris nomen, qui seculi sui luxui infensus, vehementissimus fufator fuit legis Fannia sumptuariæ: orationeque ad populum habita caritè inuectus fuit in mores luxuatis, & quorundam gurgitum gulam, qui solidos porcos Troianos in conuiuium inferebant. Ita enim vocabat aprum, qui inclusis minoribus animalculis grauidus erat, quem admodum equus Troianus grauidus erat armatis. Vide Macrobi. lib. 3. cap. 13.
- CINCULUS**, *κίμιν*, Ital. *codatremola*. Hist. *Vna cineta aut que siempe moue la cola*. Auis est exigua, perpetuò caudam mouens, vnde & Motacilla à nonnullis appellatur. Hanc posteriore sui parte tam debilem esse aiunt, vt nidum itruere non possit, sed in alienis nidis oua pariat. Que res fecit locum proverbio, vt omnium rerum inopia laborantes, Cinclo pauperiores dicamus. Autores Suidas, & Aelia. lib. 1. cap. 28.
- CINCUS**, Vide **CINCO**.
- CINERES**, *κίμιν*, Plutarcho, Vir Thessalus fuit, Pyrrho amicissimus, & perpetuus illius in omnibus expeditionibus comes: cuius tanta fuit eloquentia, vt Pyrrhus faretur, plures à Cinæ oratione, quàm à se armis esse subactos. Hic legatus Romam missus, vt Pyrrhi nomine de pace ageret, obfistente sibi Appio Claudio Cæco, re infecta reuersus est. Interrogatus deinde à Pyrrho de statu Vrbis & Senatus, respondit, Senatum sibi deorum consensum visum esse, populi autè tantam esse urbem, vt vereretur, ne regi cum hydra quadam Letæra res esset. Huic tanta fuisse fertur memoris felicitas, vt postidie quàm Romam aduenerat, sine vlla nomenclatoris opre Senatus, equestrisq; ordinis sua nomina reddiderit. Autor Plin. lib. 7. cap. 24.
- CINER**, Cinisfones, Vide **CINIS**.
- CINIS**, *κίμιν*, A, *κίμιν*, Suidæ, Dithyramborum scriptor, qui impietatis, improbitatisque nomine male audiuit. Fuit hoc & Pyrrhi Achilles filij cognomen, à corporis agilitate impolitum. Fertur enim Pyrrhicam saltationem vehementer excoluisse, & à suo nomine eam appellasse. Vnde natum est proverbium, *κίμιν*, hoc est Cinis Pyrrhicam didicit, vel quod in choris multo motu vteretur contra comicos agens, qui in hac parte deficiunt. Erat autem Cinis corpore pigro, & fracto curre.

- CINERES**, *κίμιν*, Hispaniæ flouius est in Iberum influens. Lucanus lib. 1. quæ Cinga pererrat Gurgite, &c.
- CINGO**, *κίμιν*, is, xi, um, Notæ significationis est, & cum accusativo ablatiuq; habet. *κίμιν*, Ital. *cingere*. Hipsa, *κίμιν*. Ouid. 5. Fastor. Sostulit hoc Nympha, cinxitque decentibus armis. Idem 2. de Ponto. Vos ego com plectar, Geticis si cingar ab armis. Cicero 3. de Natura deor. Diligentiusque vrbem religione, quàm ipfis mœnibus cingitis. Per translationem Cingere ponitur pro circuire, & circūsepere, *κίμιν*. Lilius lib. 1. Nam & muro lapideo, cuius exordium operis Sabino bello turba tum erat, vrbem, quam nondum munitat, cingere parat. Aliquando tamen accusativo solo contentum est. Plinius, Quum eum salum venatores cinxissent. Didum cingo, quasi circū ago. Huius composita sunt Accingo, Circūcingo, Discingo, de quibus suis locis. *κίμιν*. Idem, idem quod cinctus. Lilius lib. 10. Incinctum Gabino cinctu super telum stant. Interceingo, Plinius, Thebaicus intercinctus aureis guttis inuenitur in Africæ parte. Præcingo, idem quod cingo. *κίμιν*. Plautus in Bacch. Inde de hippodromo, & palæstra vbi reuenies domum, Cindiculo præcinctus, in sella apud magistrum assideres. Interdum Præcingere, est præparare. *κίμιν*, vnde Præcinctos, *κίμιν*, strenuos, & expeditos dicimus. Præcingo, cingo, apparatus quo Procinctus, apparatus bellicus. Vnde dicimus, aliquid nos fecisse in procinctu, quum ad expeditionem, aut ad iter essemus parati & accincti. Ouidius, Hæc in procinctu carmina facta puta. Plinius, Vinum curas, vigoremque animi impedit ad procinctum tendētibz. Et Procincta classis vocabatur, quæ exterius cinctus erat consensu pugnat. Recingo, quod cinctum erat, discingo. Quidius lib. 1. Metamorph. Velantque caput, tunicaque recingunt. Subcingo, subrus cingo, & ad cingulum alligo. *κίμιν*, Cicer. 12. Phil. Serg. Galbam eodem pugione succinctum quo in castris videris. Er Succingere, est cinctu vestes ita colligere, vt breuiores videantur, hæque homo ad agendum promptior. Vnde & Succinctam orationem breuem dicimus, & Succincte, breuiter, *κίμιν*. Hinc Succingulum, balteū dicimus. *κίμιν*. Succinctiorum vestis genus breuissima, quo venter & verenda teguntur, quod & Semicinctum vocatur, quod medium hominem cingat, id est vestiat.
- CINCUS**, participium. Cicero pro Flac. Equidem existimo in eiusmodi regione atque provincia, quæ mari cincta, partibus distincta, insulis circumdata esset, &c. Gellius, Scuto pedestri & gladio Hispanico cinctus, contra Gallum constitit.
- CINCUS**, us, A Cingo, sicut Cingulum. *κίμιν*, Ital. *cinco*, *cinela*. Hipsa, *κίμιν*, *κίμιν*. Varro de Lingua Latina, Cinctus, & Cingulum à cingendo: alterum viris, alterum mulieribus attributum. Quauis & pro vestitu sumatur. Virgilius 7. Aeneidos, Ipse Quirinali trabes, cinctusque Gabino. Insignis. Porphyrio docet Cinctum tunicæ genus esse infra pectus aptatæ, à quo Cinctus Cethegos. Horatius nominauit. Cinctum Gabinum esse dicunt, togam sic in tergo reiectam, vt vna eius iacinia tevocata hominem cingat. Hoc genere vestimenti Consul Romanus utebatur bellum inditurus. Hoc item vestis genere indutos fuisse duos Decios, quum se pro exercitu deuouerent, auctor est Lilius.
- CINDICULUS**, diminutiuum, Amiculi genus, quod ferè sub umbilico præcingitur, & ad dimidium cruris porrigitur. *κίμιν*. Plaut. in Bacch. Cindiculo præcinctus in sella apud magistrum assideres.
- CINDUTUS**, *κίμιν*, um, pen. prod. Cinctu indutus: quod vestis genus antiquissimis Romanis in vtu fuit. Vnde Horatius in Arte, quum antiquissimos illos denotare veller, Cindutos Cethegos dixit. Verba eius sunt hæc, si forte necesse est. Indiciis monstrare recentibus abdita rerum, Fingere cindutus non exaudita Cethegis. Continget. Hoc est iis seculis nunquam audita, quibus Romani cinctu utebantur. Alij Cindutos intelligunt bellicosos, quasi ad militiam accincti: sicut contra Didicinctos, molles & imbelles. Prior tamen interpretatio Horatii loco magis videtur conuenire.
- CINGULUM**, Hominis cinctorium dicitur, & propriè mulierum. *κίμιν*, Ital. *cinelo*, *cinela*. Hist. *cinela*. Hipsa, *κίμιν*, *κίμιν*. Varro 4. de Lingua Latina, Cinctus, & Cingulum à cingendo: alterum viris, alterum mulieribus attributum. Festus, Cingulo noua nupta præcingebatur, quod vir in lecto soluebat. In exlo quoque Cingula dicuntur, quæ & zonæ. Cicero in Somnio Scip. Cernis autem terra eandem, quasi quibuldam redimitram & circumdatam, cingulis. Quandoque pro anulo ponitur, quod digitum circuit.
- CINGULA**, *κίμιν*, *κίμιν*, Quæ cinguntur iumenta. *κίμιν*, Ital. *cinela*. Hipsa, *κίμιν*, *κίμιν*. Ouid. de Remed. Et noua velocem cingula laxat equum.
- CINGITÆ**, Tibi dicebantur, quæ licet breuiores essent, subtilioribus tamen modis insonabant.
- CINGULUM**, & Cingulus, Vide **CINCO**.
- CINIS**, *κίμιν*, A, Cinis est inter Picentes, quæ mulos Cingulanos mittit, qui etiam hodie habentur in prærio. Hinc Cingulani populi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 13.
- CINIS**, cineris, ab antiquo nominatio Ciner, hodie mascul. gen. olim etià femin. *κίμιν*, Ital. *cinere*. Hipsa, *κίμιν*. Iulius, in quem materia vsta resolutur. Statius lib. 3. Thebaid. veteris quum regia Cadmi Fulmineum in cinerem monitis Iunonis iniquæ Confedit. Idem 10. Aen. Non satius cineres patris interfecisse supremos. Idem 6. Aen. Postquam collapsi cineres, & flamma quieuit. Sumitur & pro manibus & reliquis funerum, siue memoria. Cicero 3. in Verrem, Homo importunissime, cui tantam iniuriam P. Anio mortuo ferissit hunc dolorem cineri eius atque ossibus inussit. Virg. 4. Aeneid. Nec patris Anchisæ cineres, manè se reuelli. Antiqui hoc nomen etiam feminino genere efferebant. Caluus apud Nonium, Quum iam solua cinis fueris.
- CINERACEUS**, *κίμιν*, um, Cineris colorem referens. *κίμιν*, *κίμιν*. Plin. lib. 13. Terra est aliàs cusa, aliàs cineracea.
- CINEREUS**, *κίμιν*, um, Quod è cinere est, vel quod cinereum refert colorem.
- CINERARIUS**, *κίμιν*, *κίμιν*, pro cinifone. Catullus, Nunc tuum cinerarius Tonder os: miser, ah miser Concubine nucea da.
- CINERICIUS**, *κίμιν*, um: vt, Panis cinericus, *κίμιν*, qui colius est sub cinere.

Cineta

Circunfolura, re. *circunfolura*. Plin. ibidem, Capressus aspernavor circunfoluram.

Circunforo, as. *circunforas*. Plinius lib. 17. cap. 17. Stipite ab ima parte circunforat.

Circunfrico, *circunfrico*. Ital. *Frangere intornu*. Hisp. *Frangere en derredor*.] Cato. cap. 16. Prius scopolus in doli facito habes illi rei, quibus labris doliurum circunfrices.

Circunfulgeo, ges. *circunfulgeo*. Ital. *Splendere intornu*. Hisp. *Resplendere en derredor*.] Plin. lib. 2. cap. 17. Hominum quoque capita vespertinis horis magno praelagio circunfulgent.

Circunfundo, dis. Circuncirca aspergo. *circunfundo*. Ital. *Spargere intornu*. Hisp. *Deramar a rociaren derredor*.] Cic. 2. de Nat. deor. Terram autem esse infimam, quam crassissimus circunfundat aer. Ibidem, Principio autem terra sita in media parte mundi, circunfusa radique est hac animabili, spiritalique natura, cui nomen est aer.

Circungelatus, participium. *circungelatus*. Ital. *Gelato intornu*. Hisp. *Elado en cerco*.] Plin. lib. 13. cap. 13. Sed qui circungelatus videri possit.

Circungemo, mis. *circungemo*. Ital. *Gemere intornu*. Hisp. *Gemere en derredor*.] Horat. Epod. 16. Nec vespertinus circungemit versus ouile.

Circungestare, *circungestare*. Cic. ad Q. fratrem lib. 1. Nam eam quoque epi stulam T. Cicerius circungestabat.

Circunglobo, as. *circunglobo*. Plin. lib. 9. cap. 47. Ad hocque nihil non gignitur in mari, ut cauponum etiam xelina animalia, pernici molesta salu, aut quae capillus maxime celat, existant: & circunglobata eorum saepe extrahantur.

Circuniaceo, ces, cui. In circuitu iaceo. *circuniaceo*. Ital. *Circuere intornu*. Hisp. *Raxeren cerco*.] Liu. Nam & Lyconia, & Phrygia vtraque, Pisi dia omnis, & Chersonesus, quaeque circuniacent Europae, in vestra sunt potestate.

Circunificio, cis, feci, iectum. *circunificio*. Ital. *Gettare intornu*. Hisp. *Echar en derredor*.] Lilius 1. bel. Macedo. Postquam seuo latere nudato, circunificare hastas in venientem ex transverso hostem conati sunt. *circunificare* vallum apud eundem, pro circunificare. Et circunificare ambire extrema celi. Cic. de Vni. Extrematate celi à summa regione rotundo ambire circunificat hoc est circunimplexus est. Circunificus, a, um, pro Circunpositus, *circunificus*. *circunificus* vt, Circunificata vbi loca. Lilius.

Circunictus, us. *circunictus*. Cic. de Nat. deor. Qui terram tenent circunictu amplectitur.

Circunlampo, bis. *circunlampo*. Ital. *Leccare intornu*. Hisp. *Lamer a lamber en derredor*.] Plin. lib. 1. cap. 37. Sed supra dictis capillamentis renuitate: exteris ad circunlambenda ora.

Circunligo, circunligas. *circunligo*. Ital. *Ligare intornu*. Hisp. *Ligar en derredor*.] Plin. lib. 17. cap. 10. Proderit toto capite circunligari. Liu. 1. bell. Punici, id sicut in pilo quadratum stupa circunligabant, lineabantque. Cic. 2. de Divin. De ipso Roscio potest illud quidem esse fallum, vt circunligatus fuerit angui.

Circunlinio, linis, linum. Circum vngere, vel fricare, aut aliquid leuiter digito, aut aliquo instrumento alicui rei circuninducere, & mollior ac leuiter circum imprimere, non autem crasse. *circunlinio*. Ital. *Ongere intornu*. Hisp. *Onzar en derredor*.] Plin. lib. 8. Nec pictura, in qua nihil circunlinum est, eminet.

Circunlino, in praeterito, circunlini, vel circunlenti, & circunlini. Est circunlino leuiter induco. *circunlino*. Plinius, Circunlini alueria fimo bibulo, vtilissimum.

Circunlino, onis, a. Aus ipse circunlinendi. *circunlino*. In piduris item circunlino: dicitur, supremis operis expositio: nequidmodum etiam hodie in usu est, vt tabulae iam perfectae in unipetigum illinantur. *circunlino*. Plin. lib. 13. cap. 11. Hic est Nicias de quo dicebat Praxiteles, interrogatus quae maximè opera probaret sua in marmoribus, Quibus Nicias manum admoisset tantum circunlino eius tribuebat.

Circunluo, lui, lui. Circunluo. *circunluo*. Ital. *Scorere intornu*. Hisp. *Corrolo liquido en derredor*.] Lilius 1. bell. Pun. Quo in peninsulae modum pars maior circunluatur.

Circunluo, onis, verbale. *circunluo*. Cic. 1. de Orat. Gentilitatè agnationum, aliuuicium, circunluicium, &c.

Circunmitto, *circunmitto*. Ital. *Adanari intornu*. Hisp. *Embar en derredor*.] Lilius 4. ab Vrbe, Viens multitudinem abundans, qui inter dimicari nem casti à Romana aggrederentur, post montes circunmitit. Idem 2. ab Vrbe, Vincerebatque auxilio loci paucitas, ni iugo circunmissus Viens, in verticem collis euasisset.

Circunmulcere, Molli atque circuncirca ablandiri. *circunmulcere*. Ital. *Luficare intornu*. Hisp. *Malagar en derredor*.] Plin. lib. 28. cap. 3. Ex qua familia legatus Hexagon nomine à Consulibus Romae in dolum serpentium coniectus, experienti causa, circunmulcibus linguis miraculum praebuit.

Circunmunio, Circunsepio, circunoboro. *circunmunio*. Ital. *Fortificare intornu*. Hisp. *Fortalecer en derredor*.] Columel. lib. 3. Priusquam pomariū constituas, quàm magnum habere voles, circunmunio maderie aut fossa, ita vt non solum pecori, sed nec homini transitus sit. Plaut. Capt. Ita vinclis custodisque circunmuniri sumus.

Circunmunio, verbale. *circunmunio*. Cic. 1. de Nat. deor. Id ne fieri posset, oblatione, oppidique circunmunitione fiebat.

Circunnafor, *circunnafor*. Ital. *Nacere intornu*. Hisp. *Nacere en derredor*.] Plinius lib. 2. cap. 103. Lacus Sionius in Asia circunnaforcente abinthio inficitur.

Circunobruere, *circunobruere*. Plin. lib. 19. cap. 1. Confert alterna folia circunobruere.

Circumpadanus, a, um, Qui habitat in circuitu Padi. *circumpadanus*. Ital. *Pa. Lilius 1. bell. Pun. Conflere iussu militibus Italiam ostentat, subiectoque Alpibus montibus circumpadanos campos*. Plin. lib. 14. cap. 10. Liguriae maxime, circumpadanique mustis vtilitas.

Circumpango, *circumpango*. Plin. lib. 17. cap. 13. Ramis terra circumpactis.

Circumpauio, us, Circumpauire. *circumpauio*. Plin. lib. 12. cap. 14. Alibi area circumpauita.

Circumpedes, pen. cor. Idem qui à Pedibus dicuntur. Cic. 3. in Ver-

rem, Seruos artifices pupilli quum haberet domi, circumpedes autem homines formosos & literatos, suos esse dicebat.

Circumplector, *circumplector*. Ital. *Abbracciare intornu*. Hisp. *Abraçar en derredor*.] Cicero de Vniuersi. Vndique est eos circumplexus. Plin. lib. 13. cap. 10. Tam raltis arboribus, vt termini acquirunt circumplecti.

Circumplexus, us, nomen. *circumplexus*. Plin. lib. 10. cap. 63. Laccet, vt ea quae sine pedibus sunt, circumplexu venere nouere.

Circumplico, as, penul. coctep. Circunnecto. *circumplico*. Cic. 1. de Diuin. Expectata nutrix animaduertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu.

Circunpono, nis, *circunpono*. Ital. *Mettere intornu*. Hisp. *Poner en derredor*.] Horat. 2. Scem. Satyr. 4. Primus & inueni piper album cum sale nigro Incerum, putis circunposuisse catillis.

Circunpotatio, onis, verbale à Circunpotio. *circunpotatio*. Cic. 2. de Legib. Hae praetera sunt in legibus de vinctura, quibus seculis vinctura collunt, omnique circunpotatio.

Circunrado, dis. *circunrado*. Ital. *Radere intornu*. Hisp. *Rader a derredor en derredor*.] Plin. lib. 17. cap. 16. Veluti detractio sanguinis circunradi corticis. Colum. lib. 4. cap. 29. Huius traducis si non est laeulas, cum detracta vitiquam recentissimum eligitur armentum, & leuiter circunradum.

Circunretio, tis, Impedio, & implico. *circunretio*. Ital. *Inuolupare intornu impedire*. Hisp. *Emboluer en derredor, empachar a embargar*.] Lilius lib. 5. Circunretit enim ius, atque iniuria quomque. Vnde etiam exorta est, ad eum plerumque reuertit. Cic. 7. in Verrem. Num ego tibi vlla salutem, vllum periculum putem, quum te implicarum seueritate iudicum, circunretitum frequentia populi Romani esse videam.

Circunrado, dis, penul. produ. *circunrado*. Ital. *Radere intornu*. Hisp. *Rader en derredor*.] Plin. lib. 32. cap. 2. Polypum hanc appetere, brachisque complexi, non morlu, nec prius dimittere quàm escam circunrolerit. *circunrolere* per translationem accipitur pro meditari, & quodammodo ruminare. Cic. ad Attic. lib. 4. Quid quod iam dudum enim circunrado quod deorandum est subcupicula mihi videbatur esse *circunrado*. Item pro detracto, obrecto. Horat. 1. Epistol. Dente Theonoo quum circunroditur.

Circunscalpo, pis. *circunscalpo*. Plin. lib. 10. cap. 5. Radice eius circunscalpi denti dolore liberantur.

Circunscallo, cas. *circunscallo*. Ital. *Far intornu picolini tagli in su la persona, piccio il sangue a vestilumare eka*. Hisp. *gffar en derredor*.] Plinius lib. 22. cap. 23. Pedum clauos circunscallatos ferro, mistum ceram extrahit.

Circunscindo, dis, *circunscindo*. Liu. 2. ab Vrbe, Quo ferocius clamitabat, eo infestius circunscindere, & spoliare licet.

Circunscribo, bis, Colligo, comprehendendo, intra finem quandam complector, definitio. *circunscribo*. Ital. *Circunscribere*. Hisp. *Terminar*.] Cicero 6. Philip. Virgula itantem circunscriptis iussitque vt responderet, p. iussuam ex illa circunscriptioe excederet. Lactantius, Cuius scientiae summam breuiter circunscribo, vt neque religio vlla sine sapientia sit, nec vlla sine religione probanda sapientia. Columella, Diophanes Bithyus vticensem totum Dionysii Peni Magonis interpretem, per multa diffusum volumina, sex epitomis circunscriptis. Cicero in Parad. Exitum terribile est illis, quibus circunscriptus est habitandi locus. id est constitutus. Idem pro Rab. Exiguum nobis vitae curriculum natura circunscriptis, immensum gloriae. Per translationem accipitur pro circunuenio & decipio. *circunscribo*. Ital. *Fraudare, circunuenire*. Hisp. *Eugar*.] Idem 1. Acad. Alterum est, quod capriosis & fallacibus interrogatiunculis circunscripti & decepti quidam, quum eas disoluerent non possunt, desiscunt à veritate. Plin. lib. 7. Vana mortalitas, & ad circunscribendam seipsam ingeniosa.

Circunscripte, aduerb. *circunscripte*. Cic. 2. de Nat. deor. Idque ratione concludimus, singulaque res diffinimus, circunscripteque obsequimur.

Circunscriptor, *circunscriptor*. Quis frande prius aliquem bonis. Iuven. Satyr. 1. pupillum ad iura vocantem Circunscriptorem.

Circunscriptio, onis, verbale. *circunscriptio*. Cic. 1. Tuscul. Quum totam terram conueneri liceret, eiusque cum itum, formam, circunscriptioem, tum & habitabiles regiones. Verborum quadam circunscriptioe comprehendere concludereque sententiam, Cic. de Clar. orat. *circunscriptio* pro deceptione & fraude. *circunscriptio*. *circunscriptio*. Cic. pro Cluent. Quum omnis ab his fraudes, omnes inuidia, circunscriptioque adolescentium nasceretur.

Circunseco, cas, Circuncido. *circunseco*. Ital. *Tagliare intornu*. Hisp. *Corro en derredor*.] Columel. lib. 7. cap. 1. Tuberculum cui subest verniculus, ferro quàm cautissimè circunsecari oportet.

Circunsecus, aduerb. pen. cor. Significat in circuitu, à lateribus. Apuleius lib. 5. Quique circunsecus venantur.

Circunseco, des, & Circunseco, des, circunseco, circunseco, Significat circundare, obducere. *circunseco*. Ital. *Affidare d'ogni intornu*. Hisp. *Poner cerco a algun lugar*.] Caelius ad Ciceroem lib. 8. Nisi si mauult Pompeium Brundisij circunseco. Cic. ad Attic. lib. 9. Populi Romani exercitus Cn. Pompeium circunseco, fossa & valla seprum tenet, fuga prohibet. *circunseco* item, qui assident vtriusque alicui. Cic. 4. in Catil. Nec ramon ego sum ille ferreus, qui frateris charissimi atque amantissimi praesentis marione non moueat, horumque omnium lachrymis, à quibus me circunseco videtis.

Circunseco, *circunseco*. Cic. 3. in Verrem. Te huius circunsecois ruz causam & culpam in alios transulisse.

Circunsepio, pis, *circunsepio*. Cic. ad August. Sed quoniam cohortibus armatis circunsepius Senatus. Liu. 1. ab Vrbe, Consecus deinde, malè querendi regni ab seipso aduersus se exemplum capi possent. armatis corpus circunsepius.

Circunsero, ris, *circunsero*. Plin. lib. 22. cap. 12. At genistas circunseri alueris gratissimum.

Circunseco, dis, Idem quod circunseco, nisi quod motum quendam habeat coniunctum, vt Circunseco dicantur, qui seiam ad sedendum componunt, vel qui ipso actu oppidum, vel arcem castris vel exercitu circundant. Liu. 9. ab Vrbe, Et spe abiecta Sarricula tuende, Plitiam ipsi socios Romanorum, vt patrem dolorem hosti redderent, circunseco. Circunseco.

Circulus, diminutivum à **Circu**. $\kappa\iota\kappa\lambda\omicron$. Figura est annularis. Cice. 2. de Natu. deorum, Qumque duorum fort præstantes sint, ex solidis globus, (sic enim sphaeram interpretari placet) ut planis autē circulus aut orbis, qui $\kappa\iota\kappa\lambda\omicron$ Græce dicitur, &c. Mathematici definiunt esse figurā planā, vna tantum linea contenta, in cuius medio punctus est, &c. quo omnes linee ad circumferentiam ductæ, sunt æquales. ¶ Hæc omnium planarum figurarum est perfectissima: vnde Circularem sciētiā dīcimus, pro absoluta omnium scientiarum cognitione, quæ Græci $\kappa\iota\kappa\lambda\omicron\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\iota\kappa\omicron$ vocant. ¶ Circulus per translationem pro coram hominū in orbem collectorum sumitur. Tacit. lib. 3. Nec ignoro in conuiviis & circulis inculari ista, & modum posci. Liuius lib. 4. Decade quinta.

que in pompa vehi Romæ solebat. Caro in M. Ceciliam, Quid ego cum illo decerem amplius, quem ego denique credo in pompa veditatum iri ludis pro ceteris, atque cum spectatoribus sermocinaturum? Festus.

Citior, Citiorius, Vide CITRA.

CITHARON, *κίθαρον*, per i nolum, Mons est Boeotie, teste Serapione, cuius radicem Aesculus annis alluit. Seruius credidit alterum esse ex iugis Parnasi: quod omnium Geographorum iudicio secus se habet. Est enim Citharon mons à Parnaso discretus, & ab eo plusquam triginta passuum millibus distans. Hic mons Libero patri sacer erat: unde etiam ibi rursus Orgia celebrabant. Ovid. 3. Metamor. Vadit, ubi festus facienda ad sacra Citharon Cantibus & claus Bacchantum voce sonabat.

Cithara, pen. corr. *κίθαρα*. Ital. *Cetera*. Hisp. *Harpa* instrumentum musicum, alio nomine Lyra appellata, quam Hieronymus scribit effici in modum A litteræ, cum choridis viginti quatuor, & per digitos variis vocibus, tinnulisque: sicut in diversis modis concitari. Plinius lib. 7. c. 56. Citharam Amphion: ut alij, Orpheus: ut alij, Linus invenit. Citharam Virgilius pro ipsa musica & harmonia accepit, 1. Aeneid. Augustus, citharam quæ dabat: celeremque sagittam. Quint. lib. 1. ca. 8. Nam sicut cithara, ita oratio perfecta non est, nisi ab imo ad summum omnibus inuenta nervis consentiat.

Citharædus, *κίθαρηδης*. Ital. *chi cantista* cetera citharista. Hisp. *El que tañe la harpa*. Qui cithara canit: & proprie (ut Moscopulus annotavit) qui & citharam pulsant, & ore accipit. Iuvenal. Accipit vocem, de qua citharædus Echion, Aut Gracchus facit pater. Cicero 3. Tuscul. At vocem citharædi non audire.

Citharædicus, ea, cum, *κίθαρηδης* ut Citharædica ars, apud Plinium li. 9. cap. 8, & Citharædicus habitus. Suetonius in Nerua, Item statuas suas citharædico habito.

Citharista, *κίθαρηστής*, qui citharam tantum pulsant, non etiam accipit: nam istest Moscopulo proprie dicitur Citharædus. Cicero 3. Verr. At etiam illum Aspidium citharistam, de quo sepe audistis id, quod est Græci hominibus in proverbio, quem omnia ius in canere dicebant, iustitiam.

Citharistria, *κίθαρηστρία*. Ital. *Quella che canta su la cetera*. Hisp. *La mujer que tañe la harpa*. Que cithara canit, sicut & cympano tympanistria. Terent. Phorm. Continuo quandam nactus est puellulam Citharistria. Ibidem Terentius eadem vocat Fidicinam, Ille, qui illam amabat fidicinam. Sunt autem Citharistes, & Citharistria, verballa, à Græco verbo *κίθαρη*, quod est cithara cano.

CITRA, *κίτρα*, sive Citharistes, *κίθαρηστής*. Promontorium Gallie Narbonensis: sitibus Ptolemæo lib. 2. cap. 10, & Antinino, qui in suo Itinerario ab hoc promontorio Massiliam vsque nauigio triginta millia passuum facit.

Citimus, Vide CITRA in CIT.

Citorus, Vide CITRA in CIT.

Citra, prepositio. Vide in dictione CIT.

Citro, Vide in dictione CITRA.

CITRUS, Arbor est duorum generum: quarum altera lauri folio perpetuo viens, eadem est cum malo medica, quæ citium malum gignit, oris graeco sentiam emendans, & vestium commendans odorem, easdemque à cineis confectans. Altera sylvestri cupressi similis est, & caudice & folio, & odoratu, in Mauritania præcipue nascens: unde in Italiam ad præciosissimarum mensurarum materiam aduehebatur, quæ & Cedrine appellantur à Plinio lib. 13. cap. 15. Hæc arbor ab Homero Trogete, à quibusdam etiam Thya appellatur, præcipuum in radicis crispitudine dote habens. Citrum, neni. gener. citri arboris lignum. Varro 3. de Rustic. cap. 2. Nunc ubi hic vides citrum, aut aurum? Martialis lib. 9. Et testudineum mensus quater hexaclinon, Ingenuit citro non satis esse suo. Idem lib. 10, & citrum verus, Indicisque dentes.

CITREUS, a, um, Quod ex citro confectum est. Cicero 6. Verr. Tum maximam & pulcherrimam mensam citream, à Quæ, Lutadio Didoro (qui Quæ, Catili beneficiis à L. Sylla cuius Romanus factus est) omnibus seicentibus Lilybei abstulisti. Citream mensam cum aurea comparat Martialis in Distichis, Accipe faciles, Atlantica munera, mensas: Aurea qui dederit dona, minora dabit.

CITRINUS color, A citri similitudine dictus. Plin. lib. 19. cap. 1, de cucumere loquens, Crescunt, quæ conuenter, forma, in Italia virides, & quam minimis in provinciis quàm maximi, & citrini, aut nigri.

CITREUS, a, um, adiectiuum, ut Citrea malus, quæ & Medica, *κίθαρη*, nominatur. Arbor est toto anno panicipum, aliis cadentibus, aliis maturefcen tibus, aliis subnaescentibus pomis. Folia habet lauri, intercusantibus spinis, fructum verò aureo colore, & odore gratissimo: quem Virgilius secundo Georg. miris laudibus celebrat, ibi, Medica fert tristes succos, tardiusque saporem Felicis mali. Præcipue mali huius dotes sunt, oris graueolentiam commendare, & velle à tinea illas conferuare. Varia citrei mali genera vide apud Ruellium lib. 1. cap. 69. & Amarum Lustranum in Dioscoridem cap. de citreis.

CITTA, *κίττα*. Depranatus mulierum prægnantiu appetitus, quum inutiles cibos appetunt, quod ferè contingere solet secundo aut tertio à conceptu mense, ex alimento in ventriculo corrupto, forte existente tam imbecilli, ut nutrimentum consumere non possit. Hinc fit, ut copiose in ventriculo residuantur acconuulsi, quæ varium absurdumque gignunt appetitum, ut carbonum, creta, & similiu. Eam ob causam Citrei malum hoc *κίττα*, hoc est picam, appellare, ab aus eius varietate sumpta similitudine.

CITAMPLOS, *κίταμπος*. Herba est quæ Dioscoridi Helxine, & officinis Panetarum dicitur. Virur hac appellatione Paulus Aegineta libro sexto.

CITTIUM, *κίττιον*, Oppidum Cypri: vnde Citteus Zeno, *κίττιος* apud Laërtium libro 7.

CITTOFUS, *κίττοφος*, Vuarum vitium est, quum acini à racemis dilapsi pereunt. Vide Cactium Rhodig. Antiquar. lect. lib. 6. cap. 1.

CIVIS, huius civis, Vrbis colonus à cocundo (ut Cicero probat) quod vinculo quodam societatis civis in vnum coeant eorum, & sub istam legibus viuunt. *κίτιος*, *κίτιος*. Ital. *Cittadano*. Hesp. *Ciudadano*. Cic. in Catili-

linam, Servi me hercule mei si me isto pacto metuerent, ut te metuerent omnes civis tui, domum meam relinquendam putarem. Idem 1. de Finibus, Debeo profectò, quantumcumque possum, in eo quoque elaborare, ut sint opera, studio, labore meo, doctiores civis mei. Civis & Peregrinus opponuntur. Cic. 6. Verr. Apud Segellanos repertum esse iudices scitote neminem, neque liberum, neque servum, neque civem, neque peregrinum, qui illud signum auderet attingere. Idem, Colebatur à civibus, ab omnibus aduicinis vifabatur.

Civitas, Proprie est collecta civium multitudo, ad eodem iure viuendum. *κίτις*. Ital. *Città*. Hisp. *Ciudad*, *compañia de ciudadanos*. Cic. de Somn. Scip. Nihil enim est illi principi Deo, qui omnem hunc modum regit, quod quidem in terris stat acceptus, quàm concilia, ceterisque hominum iure sociati, quæ civitates appellantur. Idem pro Sestio, Tum conuentualia hominum, quæ postea civitates nominata sunt. Civitas & Vrbis in hoc differunt, quod incolæ dicuntur civitas, vrbis verò completitur ædificia. Cicero 4. Academ. Aristoteles & Xenocrates, quos Antiochus sequi volebat, non dubitauissent quin & Prætor ille esset, & Roma vrbis, & tam civitas incoletur. Idem pro P. Sylla, Etenim in qua ciuitate res tantas gesserim, meminisse, & in qua vrbem intelligo. Aliquando Civitas dicitur ius civium: unde Ciuitate donare, *κίτιον δίδωμι*. Vrbis patius tamen dicitur vrbis, hoc est ipsa mœnia, & ædificia.

Civilis, & hoc ciuile, Quod est ciuium, seu quod ad ciues pertinet. *κίτιος*. Ital. *Civile*. Hisp. *Cosa de ciudad, civil*. Vt Civilis mos, Ciuile ius, Ciuile odium, Ciuile bellum, Civis homo, qui est peritus eorum quæ ad administrandam Rempublicam pertinent. Cic. 7. Philip. Itaque ego ille, qui semper autor pacis fui: cuiusque pacis præsertim ciuilibus, quamquam omnibus bonis, mihi tamen in primis fuit optabilis. Idem ad Att. libro 7. Genus belli quod sit, vides: ciuile est, vrbis non est ciuium diffensio, sed ex vrbis perditu ciuibus audacia natum sit. Vnde ciuiles, id est curæ, & sollicitudines. Horatius 1. Epist. Nunc agilis sis, & vrbis ciuilibus vndis. Studia ciuilia. Cicero pro Font. Si inimico testi credi non oportuit, inimici Marcellus Crassus, & Fimbria Scæurus, ex ciuilibus studiis, atque obsecratione domesticis, quàm huic Gallo.

Ciuilior, & Ciuilius, *κίτιος*, comparatiua. Ouid. 4. Trist. Eleg. 4. Ipse pater patriæ, quidem enim ciuilius illo?

Ciuilitas, *κίτιότης*. Ital. *Ciuità*. Hisp. *Ciuitad*, *ad pacem*. Comitatus, facillitas & moderatio quædam atque modestia, magis ciui hominibus politico, quàm Imperatori conueniens, quam Augusto tribuit Suetonius cap. 51. Clementia ciuilitatisque, inquit, eius multa & magna documenta sunt. Iulius Capitolinus laudat Antoninū Pium, quod Imperatorum fastigium ad summam ciuilitatem deduxerit.

Ciuiliter, aduerbium, *κίτιος*. Ital. *Ciuitate*, *ciuitate*. Hisp. *Ciuitate*, *ciuitate*. Cic. 1. Offic. Vt enim quum ciuilitate cõcedimus, aliter si est inimicus, aliter si competitor: cum altero certamen honoris & dignitatis est, cum altero capitis & famæ. Iuuenalis Satyr. 1. Postquam ut conies ciuilitate. Id est ut tibi sit panis idem qui aliis conuiuius, istudque ferculis vrbis: non ut tyrannico more, aut regio conies. Ouid. 12. Metamor. Exerceat memores plusquam ciuilitate iros.

Ciuicus, a, um, penult. corr. *κίτιος*. Ital. *Cittadino*, *ciuitate*. Hisp. *Ciuitate*, *ciuitate*. Idem quod ciuilis. Vt, Ciuita corona, quam ciuis ciui: à quo fecus fuisset in prælio, testem vix dare solebat, ex fronte querens, quoniam cibis antiquissimè quærent capi consueuerat. Cic. pro Planc. At etiam gregarij milites faciunt inuiti, ut coronam dent ciuicam, & so ab aliquo seruato esse fateantur.

CIVIS, a, um, Fluvius Thracie ex Pæoniis & Rhodope monte profluens, medium intersecans Hemum: ut scribit Herodotus lib. 4. Fuit item Cius Bithynie oppidum, postea Prusias appellatum. Hoc (ut testatur Strabo lib. 12.) Demetrius euerit vna cum Myrlea, huic vicina: easque Prusias Zelte dedit, qui vtrunque rursus à ruinis excitans, Cium, à se Prusida, Myrleam verò ab vxore Apamiam nominavit.

C ante L.

Clabula, Vide CLAVOSA.

CLADES, *κλάδες*. Ital. *Calamità*, *pestifera*. Hisp. *El estrago de mortifidad de hierre*. Strages, eades multorum, calamitas sive detrimentum in prælio aut alio modo acceptum, *κλάδες*, ut quidam existimant, quod est amputa, sive frango: aut certe, *κλάδες*, hoc est à clendo sive lugendo: quoniam non desunt, qui à cadendo cladem dicta existimant, aut à calamis comminuendis, quasi Calamidem. Plin. libro 16. cap. 12. A quo deinde tempore maiestas populi Romani refulserit, quæ ante vastata cladibus fuerat. Cic. de Clar. Orat. Cursum ingenui tui Brute, premite hæc importuna clades ciuitatis. Virgil. 1. Aeneid. & subita turbare clade Latinos.

CLAEON, *κλαίων*, Fons est iuxta Cæleas Phrygiæ oppidum, ab effectu scus dictus. *κλαίων* enim idem est quod Reo. Huic vicinus est alter fons Gelon, *κλαίων*, hoc est à ridendo appellatus. Refert Plinius ex Theophrasto lib. 3. cap. 2.

CLAM, prepositio ablatiuo casui seruies. *κλάμα*. Ital. *celatamentum*, *di nescio*. Hisp. *oculta* & *escondimento*. Idem significat quod secretus, sive latenter, Clam patre egisti. Plaut. Amph. Is amare occipit Aleuemenam clam viro. Clamgitur aliquando & accusatiuo. Plaut. Cal. Bonam multa faciam clam meam hanc vxorem. Cicero in Sallust. Timens ne facinora eius clam vos essent. Clam quoque reperitur loco aduerbijs posita. Virg. 1. Aen. Clam ferro incautum superat, securus amorum Germanæ. Hinc compositum Perclam, quod est valde occulte.

Clanculum, diminutiuum est à Clam. *κλάμα*. Ital. *Di nescio*, *celatamentum*. Hisp. *oculta* & *escondimento*. Tercitius in Eunuch. In cellulis ad te patris penum omne congereram clanculum. Ibidem, Venisse clanculum per impluium. Clanculum accusatiuo iunxit Terentius in Adelphi. postremo alij clanculum. Patres quæ faciunt, quæ fert adolescentia: Ea ne me celer, consuefeci solum.

Clancularius, a, um, Occultus, latens. *κλάμα*. Ital. *oculto*, *secretum*, Hisp. *escondido*, *secreto*. Martial lib. 10. Vernaculorum dicta, sordidum dentem, Et fuda linguæ proba circulatoris, Poëta quidam clancularius spargit. Et vult videri nostra, &c.

Clandestino, pen. prod. Occulte, secretè, latenter. *κλάμα*. Ital. *oculto*, *secretum*, Hisp. *escondido*, *secreto*. Lucili-

C L A

Ius, At enim dicis, clandestinò tibi, quod commissum fuerat. Plautus in Mil. Nam hoc uenit clandestinò ve agerem. mandatur mihi. Clandestinus a, u. pen. prod. Occultus, secretus. *[supra p. 100. Ital. Occulto, se- creto. Hisp. Escondido, se. secreto.]* Iunius 4. ab Vrbe, Quam patres clandestina denuntiatione reuocati ad diem certam. Manlius lib. 1. Et clandestinis surgentia fraudibus arma. Silius lib. 7. Cui clandestinò traheretur fœdæ bellum.

Clamor, Vox intensa & maiore cum impetu prolata. [arg. 74. 89. Italicè, Græcè. Hisp. *clamor* o *box grande*.] Plin. in Epist. Turbidoque clamore postulatæ simul & oppressæ. Cic. 6. in Verr. Interea ex clamore fama tota virbe petere crebuit, expugnari deos patrios. Virgil. 5. Aeneid. res sonat clamoribus æther. & Antiqui etiâ *clamos* dicebant, sicut *Arbos*.

Clamo, as, are, E, evociferari. [*Gr. κλάω*]. Trai, Grædare, thrangere. Hilpa, *Clamando dando voces*. Plauri, in Merc. Nec tolerant, ut æquum esset, patres: sed clamant, indecenter obstruunt. Cicero ad Att. libro 3, Id clamare omnes qui aderant, nihil impudentius esset. Terent. in Adelphi. Clamant omnes, indignissime factum esset. *Clamare* item pro dicere, & affirmare accipitur. Cic. 3. in Ver. Quum tutores H- s x x x milibus id opus, ad illius hominis iniquissimum arbitrium (se effecturos esse clama-

renr. ¶ Quandoque vocare. *κλῆναι, παρῆναι*. Virgil. 4. A. Enid. Per medios
ruit, ac morientem nomine clamat. Ouid. 2. Metamorph. Aspicit hanc,
vixisse vocat, clamata refugit. Idem 6. Metamorph. Ipsa videbatur
terras spectare relictas, Et comites clamare suas. ¶ Clamare, con-
queri. Terent. in Adolph. Mihi quidem non placeat. Et clamo sepe.
Luius 3. ab Verbe, Clamant fraude fieri, quod foris teneantur exerci-
tus. Cic. pro Cluent. Quum & de suo, & de huius interitu clamaret, tes-
tamentumque mutare cuperet, &c. ¶ Huius composita sunt. Aclamo,
Conclamo, vt, Vasa conclamo, *αὐτὸς κλῆναι οὐκ ἔδωκεν*. Item Declamo,
Exclamo, Inclamo. Proclamo, Reclamo, & Sueclamo, quæ habent penam
timam productam.

Clamiro, as are, frequentatium. *καλμυροῦ καὶ ἀντιπλάκας καλμυροῦ*. Terent. in Andr. -clamitans Me lycophantam, hereditatem persequi. Cic. 2. Tuscul. Nam quum ex renibus laboraret, ipso in ciuitatu clamitans falsa esse quæ antea de dolore sensisset ipse; Terent. in Adolph. Venit ad mense clamitans. Quid agis Mitio?

Clamator verbum, κλάτης, κλάτης. Qui clamator. Cic. 3. de Orat. Quare Coracem istum vestrum patiarum nos quidem pullos suos excludere in nido, qui euolent clamatores odiosi ac molesti. Marti. lib. 12, Non venit ablatis clamator verna lacernis.

Clamatorius, a, um, *clamatorius*: vt, *Clamatoria* aues, in auguriis dicebatur, quæ alio nomine *Cluina*, & *Prohibitoria* appellabatur, ab effectu impediendorum auspicioꝝ. Hanc *Plinius* libro 9. cap. 15. numerat inter aues seculo suo incognitas. *Clamatorum* genus. *Cicero* ad *Quintum fratrem* libro 2.

Clamorus, a, um, 2. nominatiuo Clamos, quod clamore obstrepit, vociferaturque. *non par yamós*. Iuuenalis, *Securum iubeant clamoso insistere circo*. *Quintil*. Non turbidus, non clamorus sit altercator.

Clango, is, xi, vel gui, Tuba cano, vel increpo. [*κλάγω*, Ital. *trombettare*, *sonare di tromba*, Hisp. *sonar la boxina* ò *trombeta*.] Valer. Flac. tet inhor-
ruit æther, Luctificum clangentem tuba. ¶ Clangere item dicuntur
anserēs, vt est videre apud Columellam lib. 8. ca. 1. ¶ Aquilis item clan-
gorem tribuit autor Philomela vsq. Quidium. Dum clangit anquile.

Clangor, Sonus tubarum est. *[κλαγγή, Ital. N. Sono delle trombe. Hisp. Son o fandi-
nido de trombeta.]* Virgili. Aen. Exoritur clamorque virum, clangorque
tubarum. Licet etiam dicatur de sono anserum, & aliarum rerum cla-
re strepitum. Cic. 2. Tusc. de Prometheus, lous faellens (intelligit aqui-
lam) passu dilaniat feram. Tum incurr oppimo farta & fatuata asiarum,
Clangorem fundit vastū. Columella de anseribus lib. 8. cap. 3. Eufq;
generis anser præcipue rusticis gratus est, quod nec maximam curam
pocit, & (tolerantiorem) custodiam præber, quam canis: nam clangore
prodit infantiem.

CLAMPETIAE, Locus Italiae, in Brutiis apud Plinium lib. 3. cap. 5.
CLANIVS, γλάσις Stephano, Fluvius Campaniae iuxta Acerca, urbem,
crebris eius inundationibus bona ex parte haustam; vt annotavit S. r.

unus in illud Virgili i. Geor. Vacuus Clanius nō æquus Aceretis. Pinius lib. 3. cap. 5. Glanicum vocat, eundemque esse testatur cum Lyri, Min-
toras interseccant. Stephanus Glanum appellat; Siliurumque piscem
ab eo Glanum vocari existimat. Plinio tamen Glanis Thuficæ Avuius
est iuxta Arretium: de quo inf. à suo loco.

CLAREO, Clarifico, Clarigo, Claritas, Vide CLARVS.
CLARIAT, Populi sunt Thraciz apud Plinium lib. 4. capi. 11, in descri-
ptione Thraciz.

CLAROS, κλῆρ. Vulgò *Calamo*, ionix ciuitas, Apollinis oraculo nobili-
juxta Colophonem. Hanc Mantio Tirēz filia condidit, fugiēs Thē-
banorum victores Epigonos. Quē quā p̄terea cladē lugere & suā-
manantibus vberim lacrimis fontem fecit: vnde Claros, κλῆρ
locus appellatur. Nearchus verò autor est, inde hui vrbis nomen factū,
quod Apollini per sortem Claros obigit. Nam sortem, κληρὸν Graeci
nominant. Hinc Apollo Clarus dictus, est, qui illic & sanum habuit, in
quo responsa, ep̄ota aqua edebantur. Est & Clarus insula in mari Myr-
raeo, & ipsa Apollini sacra: de qua nonnulli intelligunt illud Ouidij i.
Metamor. mibi Delphica tellus, Et Claros & Tenedos, Pataraque
recia seruit.

Clarum oraculum, in Tonia fuit iuxta Clarum oppidum, nō procul à Colophonia: quo Clarus Apollo dictus est: ibi enim specus fuit & lacuna, cuius poro mira oracula reddita sunt, brevior tamen vita bibentium. *κλάρου μαντείου*. Huius Plinius lib. 1. capite 103. & alicubi Macrobius meminerunt.

Clarus, 2, um, Proprie dicitur quod est lucidum, non obscurum: [u]bi
 λαμπρος. Ital. Chiaro, lucere. Hisp. Claro, 1, Clara dies. Cice. in Summ.
 Scip. Obtenedit autem Carthaginem de excelso, & pleno stellarum, illu-
 stri, & claro quodam loco. Virg. 1. Geor. Et claro lysus cernes Aquilo-
 ne moueri. ¶ Figuratur tamē pro insigni aq; excellēte accipitur, [u]bi
 εὐδοκία. Ital. Nobile, illustre. Hisp. Noble, & elarcedo en fama. & eo,
 qui veluti fulgore quodam famæ resplendet; & Incluyt dicitur,
 quauis plus sit Incluyt, quam Claro, propter Inq; ubi auget, Cice.

C L A

ro r.de Finib. Claris & fortibus viris commemorabilis. Plaut. in Trin. In occulto iacebis, quum te maxime clarum volest. ¶ Item quoniam quæ clara sunt, ab omnibus cernuntur, clarum etiam pro aperto & manifesto sumitur. *neg. Cic. 7. in Ver. Res erat clara, neq. folium arguentis, sed citius cæcis testibus istius audaci tenebatur.* Idem *4. in Ver. Vt in re tam clara, tam testatur.* ¶ Interdum ponitur pro audibili aut sonoro: *ivr. Clara vox.* *supra.* Cicero pro Sylla. Atque vt idem omnes exaudiant, clari summa voce dicam.

claré, 3duerbiſſ. [*ſoſ. Ital. Chiaramente. Hiſp. Claramente.*] Teré. in And. Vnde eſt dic claré. Cic. ad Atti. lib. 2, Varietas in re nulla ſit, aperteq; loquantur, & iam claré gemât. Czlius Cic. lib. 8, Et quo propius ea contentio, quàm fieri neceſſe eſt, accedit, eo clarius in periculum apparet.

clarifonus, a. um. ~~de partu~~ ut Voces clarifonæ. Catul. Clarifonas imo fu-
disse è pectore voces. Cic. in Arat. Hunc à clarifonis auris Aquilonis
ad Astrum Condens.

claritas, Luciditas, ὁ σαφὴς λαμπρότης. Itali. *Chiaro* est splendore. Hispan. *Claro* est ἐκλαμίνοντες de fama. Irv. Claritas foliis. Plin. lib. 2. cap. 8. Claritatis tunc est velper. Idem lib. 18. c. 17. Emericus; fontes Oraxi oculorum claritati. ¶ Aliquando excellencia & splendor. ὁ λαμπρὸς. Vt, Claritatis generis, Claritatis rerum gestatum. Cicero. 1. Offi. Facilior & tutior, & minus alii grauis, aur molesta vita est otiofora: fructuotior autē hoc minum generi, & ad claritatem, amplitudinemq; aptior, eorum qui se ad Rempublicam, & ad res magnas gerēdas commodauerunt. Idem ad Sulp. *Quē*, quanquam ex multis pro tua claritate audiam, tamen libentissime ex tuis literis cognoscam. ¶ Interdum facilius, perspicuitas, vt, claritas orationis.

claritudo, dicitur, idē quod Claritas, Felto ac Nonio testibus. Sallust. Quā
præferebam tam multæ, variæq; sint artes animi, quibus summa claritu-
do paratur. ¶ Claritudo vocis, & sonus. Gellius lib. 7. cap. 3. Histrio in
terris Græcia fuit fama celebri, qui gestu & vocis claritudine, & venu-
state ceteris antestabar.

claro, as. Clarus facio. *Hic q. Ital. Fer chiaro.* Hipp. *Eclatancy y aclarar* clarare. *Clarum, Poller* Aristides, veteres qui clarat Athenas. Cic. i. de Divi. ex antiquo poeta, Tappiter excelsa clarabat scepra collina. Horat. illis non labor Isthmium Clarabit pugilem. Lucret. id est, Multaque in his rebus querenda, multa; nobis Claratundit, planè si res exponere aueamus. *q. Hinc Declaro,* as.
clarare, es, ut. Claro sum vel manifestum, seu notus sum. *L. d. nescio, quid ya-*

may. Itat. Effer chiaro all'istre, noto, manifesto. Filp. Etilare cerse, ha cerse etilare-
cido o famelo. Ennius apud Ciceroem 3. Offic. Ergo potius; magisque
virum gloria claret. Idemq. Senec. Turpilius Pedito, cuius aduentu.
infula hodie claret Cypros. ¶ Claretur lumen. Ennius Telamonei (ve ci-
tar Nonius) Nam ita mihi Telamoneus parit, atque facies pnaui. Lou-
grata est, atque hoc lumen candidum claret mihi. ¶ Claretur, id est appa-
rere. Cicero in Arato, Propetia quind ad altaris primordia clarent.
¶ Claret, pro claram eff. Lucet. ibid. 6., quod in primo quoque carmine
claret. ¶ Claret mihi, id est intelligo. Clau in Paneg., ventura potestas
clarior et fecundior claret oculi hinc cognoscamus. . . .

Claruit An. *Anno*, iudicia quae inde consistunt Innocentius noster aper-
clarefit, scilicet, *clarior* *clarior*. *Clarior*, vel *clarior* so. Quintil. lib. 6. cap. 4. Neg-
rantem hoc ipse monitoribus clarescit : quidam facientes aperte quod
rixetur. Virg. 2. Aen. Clarescunt sonitus, armorumque ingruit horror.
¶ Hinc fit compositum Inlato, quod est valde claro : à quo fit Incl-
to, quod est valde clare. So. Quintil. lib. 9. cap. 7.

Clarifico, as, Clarum facio, illustro. [*λαμπρύνω*, Ital. *Far chiaro*, Hisp. *Esclarecer* y *aclarar otra cosa*.] Plin. lib. 20. capi. 13, *Akerum est nigrius, quod capitis vitia purgat, vifum clarificat.*
Clarigo as, non con. Res clarè, rancore Bellum indico, *quonia* 2 = *mon*

Αἰτίαι, καὶ αἰτίαι. Κεῖται, καὶ ὑποκείμενον, ὁμοῦ καὶ τὸ πρῶτον. Ἀ. Vocis claritate dicatur, quod clar agitur, sicut. Litigio, litem agitur. Laxigo, laxae agitur. Mitigio, mire agitur. Plinius lib. 22. Hac tempe & legati quid ad hostes, claritatemque mitterentur, visum est res captas clare expectum. Erat autem Romanis in more, quum bellum indicere alicui volebant, ut Patre patratus proficisceretur ad hostium excutitum, & praetax quid solennia verba, clara voce diceret se bellum indicere ob certas causas, quod scilicet pectus abgerissent, nec reddidissent, quod noxios receperant, quod agrum vastassent, quod foros latissent, aut aliquid simile.

clarigatio, ἡ ἀφαιρέσις τῶν ἀντιθέτων ἐκ τοῦ αὐτοῦ. Belli de-
nominatio, vix verbo Clarigo facis apparet. Accipitur & pro exactione
nummaria, maxime quæ principibus vel Reicipub. editio conceditur. Li-
uius lib. 8. In Veliternos veteres ciues Romanos quod totius rebellas-
sent, grauitur Excutium, & muri deceditis & Senatus inde adductus, iustis-
que crans Tyberim habitare: vt eius, cui eis Tyberim deprehensus esset,
vsq; ad mille passus 200 pondo clarigatio esset nec prius quam ære ab-
soluto, is qui cepisset, extra vincula caprum haberetur.

classis, Aequiuocum est, significat enim nauium multitudinem. *κλῆς*, *κλῆς* *κλῆς*, hoc est à lignis, vel totius rudentibus; veliquanquam abusue pro vna tantum nauì ponatur. Virgilius lib. 6. Lyciæ ductore classis Orontem. ¶ Significat et ciuium patris pro censu, ratione distributas. *κλῆς*. Nam Linius de Sen. Tulli rebus gestis scribit, vrbem in quinque classes diuisam, censumque ab eo institutum fuisse, rem saluberrimam tanto futuram imperio, quò pacis bellique munia, non virtutis, ut antea, sed pro habita precunatum fieret. Tum classes centuriasque, ad hunc ordinem ex censu descriptis. Qui centum militia tris, aut maiorem censum habenter, inter primarios numerabatur, & sub primæ classis titulo. Ex his octoginta fecit ceturias, quadraginta senum, quadraginta iuuenum. Seniores, ad vrbis custodiam; iuniores, vt foris bellum gererent. Arma his, galea, clypeus, ocreæ, lorica, omnia ex ære, he, vt tegumenta corporis essent. Præterea tela in hostis, hasta, & gladius. Aditæ sunt fabrorum dux centurias, quæ sine armis stipendia facerent: datum munus, vt machinas in bello ferrent. ¶ Hinc Classici, huius primæ tantum classis homines dicebantur, quò vt docet Gellius lib. 7. cap. 13.) centum et viginti quinque militia tris, amplius, censi erant.

¶ Hinc etiam Laelii testes, hoc est assidui, & inoprecites: qui (vt in-
quit Festus) signandis testamentis adhibebantur, hoc est primæ classis
homines, quali primæ autoritatis, & idonei veritatis censores. ¶ Et me-
raphorice Classicos autores vocat Gellius lib. 12. cap. 8. Quasi primæ
notæ

ni crudelitati eripuerunt. Cuius facinoris quam Cleomenem autorem fuisse Prolemaus compertisset, mortuum excoriari iussit, & cruci affigi. Plura de hoc Plutarcho in vita eius.

C L E O N, *κλεων*, Cleoneti filius, dux Atheniensium in reipublice administratione aduersari solitus Nicia. Nicerati filio, qui missus in Thraciam cum exercitu, multas res cepit. Eum infectum Aristophanes in Comœdia, quæ inscribitur *in equis*, id est Equites. ¶ Fuit & Cleon poeta, qui argonautica scripsit, quo argumentum Apollonius Rhodius mutauit, ut eius enarrator scribit. ¶ Fuit item Cleon Halicarnassensis orator, qui Lyfandro Lacedæmonio orationem composuit. Autor Suidas.

C L O N, *κλων*, & Cleone, narium, mediocre oppidum, distans ab Argis stadiis centum viginti, à Corintho nonaginta, non procul à Nemeæ sylua. Ouid. 6. Metamorph. humilisque Cleonæ. Et Nela Pylus, Cleonæus, a um, *κλωνεύς*, vt Leo Cleonæus, qui & Nemeæus. Lucanus, Ille Cleonæi proleci cerga leonem.

Cleonicon, *κλεονικον*, Herba eadem cum clinopodio, teste Plinio lib. 24. capite 17.

C L O N Y M A S, *κλονύμας*, Atheniensium dux fuit timidissimus, qui in prælio abiecit clypeo suos deferuit: vnde & *κλονύμας* dictus est. Hunc infectum Aristophanes in Nubibus.

C L O P A T A, *κλωπατα*, Aegypti regina, Anlete filia, soror & vxor Prolemaei vltimi, mulier impudicissima, à Casare primum adamata: cui filium Casarionem peperit: inde à Antonio iussu & xoris loco habitata fuit, relicta Octauiæ Augusti sorore. Postea victo apud Actium prælio nauali Antonio, ad mortis corpori aspidibus sese interemit.

C L O P H A N T Y S, Medicus, cuius meminit Plinius lib. 3. ca. 16. ¶ Fuit & Cleophantus, pistor Corinthius, vt scribit idem Plinius lib. 35. ca. 3.

C L O P H O N, *κλωφον*, Poeta tragicus Atheniensis, cuius nonnullæ fabulæ commemorantur à Suida.

C L O T H A T Y S, *κλωθατος*, Antiquissimus philosophus, qui primus in Zodiaco signa Aëteris, & Sagittæ deprehendit. Autor Plinius lib. 2. ca. 8.

C L O X E N Y S, & Democritus, *κλωξενύς* & *δημοκρίτης*, historiarum rebus Persicis scribere aggressi, quam ab illis inchoatam facturæ abfoluisse Polybius Megalopolitanus. Autor Suidas.

Clepo, is, iphi, prum, [Ital. *Rubate, furare*, Hisp. *Huilar*.] Furor, furto furtiptione: tractum à verbo Græco *κλέω*, vnde Cleptom, furto subtraham. Liu. Siquis clepsit, ne populo scelus esto, neve cui cleptom erit. Plaut. Rapes, cleps, harpaga, Cic. de Rep. Nō modo vt Spartæ capere, vi & pueri clepere discunt.

Clepsydra, pen. cor. *κλεψύδρα*, Vas quoddam vitreum graciliter fistulatum, quod æqualibus dimensionibus signatas horas ostendebat. Ad cuius etiam fundum erat foramen quod aquam guttatim emitteret, & ita hora per aquæ diminutionem, quot essent, videri poterant. Distat autem Clepsydra ab aquæ furto, quod aquam aut ecelat, aut soritur. Cicero 3. de Orat. At hunc non declamator aliquis ad clepsydram latrare docuerat. Martialis lib. 6. Septem clepsydram magna tibi voce petenti Arbitr inuicis Cæciliæ, dedit. ¶ Consimilia sunt hoc tempore clepsydri vascula illa apud nos vtitissima, quæ in medio instar duorum turbinum coarctantur: ex quibus puluisculus per foramen minutum (semel delabitur ex parte superiore in inferiorem, atque ita legitimè temporis horæ metitur. Apud veteres oratoribus æstus ita legitimè temporis scriberetur: tempus dicendi datis clepsydri, quibus exhaustis, amplius dicere vetabatur. Plinius in Epist. Dixeram horis penè quinque: nam tribus clepsydri, quas spatiofissimè accipiam, sunt additæ quatuor. ¶ Est item Clepsydra astronomicum organum, sydera diemctens, Martianus, Clepsydri lune magnitudo cognoscitur. ¶ Est item Clepsydra nomen fontis, in arce Mæstorum, in Athinæ alterum fontem influens, ¶ Fuit & Athenis: in arce eiusdem nominis fons, ita dictus, quod rare incipientibus Etesis abundet, nūdemque desinensibus exarefcit. Vide Cælium Rhodig. lib. 18. cap. 39.

Cleromanthia, *κλερμανθία*, Diuinationis genus, quod fit per fortæ.

Clerus, ri, *κλέρω*, Vermiculus est, teste Aristotele, in aluorum pauimentis nates, quo excrefcente, velut aranea obducitur alueus, & faui carie percursi, ipsi scilicet vnâ cum fæui putrefactis, quod vici genus Clerum quoque eruditores appellant, hoc est faui fæuifque putrefactio. nem, Plinius libro 1. capi. 16. clerum interpretatur apum abortum, & quondam amaræ cere duritiem, quum inde fæum apes non educerint, morbo impeditæ, aut infæcunditate naturali. ¶ Græcis item *κλέρω* fontem significat, vel hereditatem: vnde Cleronomus, *κλερνομός*, hæres: & Cleronomia, *κλερνομία*, hæreditas.

C L I A N Y S, *κλιανύς*, Mons est in extremis Italiæ finibus, non procul à Iacinto promontorio, cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 10. ¶ Est item Clibanus oppidum Italicum, quæ est Asia regio, inter Ciliciam & Pamphylia sita: de quo idem Plinius lib. 5. cap. 17.

Clibanus, ri, *κλιβανός*, Ital. *Tegbia, mæsto*, Hisp. *Horno*.] Instrumentum plantis potius, & id genus erbis, quam pani coquendo dictum, quo antiquitus ex testa, seu opere figulino fieri solebat, postea etiâ ex ferro, vel ære. Columel. lib. 3. Scroben clibano similibus esse debere, vt inuis, quàm summus, patentior sit, vt latius radices agantur. Plin. lib. 19. Cortices quoque decussis clibanis & furnis præbent vsum. Dissert autem Clibanus à furno, quod hic maior sit, & immobilis: Clibanus autem minor, vt quocumque, vltum fuerit, possit transferri. ¶ Hinc *κλιβανίς* *αίψη*, à Græcis appellatur, qui non in furno, sed in clibano coctus est: quem Varro lib. 4. de Lingua Latina, Testuatum appellat, quod scilicet in calido testæ (que enim clibanum testaceum appellat) coqueretur.

clibanarius, *κλιβανάρης*, Qui bene ferro & armis munitus certamè in *κλερνομία* Nazarius in Panegyrico ad Constant. Operimento ferri, equi, atque homines obstricti clibanariis, in exercitu nomen est. Dicit Clibanarij, quoniam more testudinis arcuatis armis (que clibani forma est) vtiebantur. Ammianus Marcellinus Clibanarios eosdem esse tradit, cum ijs, qui Græco nomine appellantur Cataphracti.

C L I D E M Y S, penult. prod. *κλιδεύς*, Scriptor antiquissimus fuit, cuius opus de plantis sæpe citatur à Theophrasto. Scripsit & Protogoniam, quæ citatur ab Aethero.

Clidium, *κλιδιον*, Thyui ingulus est, qui præcipue in recenti hoc pisce commendatur. Plin. lib. 9. cap. 15. Thyui membrum cæsi cœnice, &

abdomine commendantur, atque clidio, recentè duntaxat, & tum quoque graui ructu: ceteri parte plenis pulpamentis sale asstantur.

Cliduchus, *κλιδύχης*, Græcis claugerum significat, & *κλιδύς*, hoc est à clauæ. Plinius lib. 34. cap. 8. Fecit & quadrigas, bigasque, & cliduchon eximia forma.

Clientis, Qui sub tutela & patrocinio alterius est: & est correlatiuum Patroni. [Ital. *cliente*, Hisp. *Encomendado à algum abocado*.] Nam Patronus defensor causæ est dictus, quali patet: Clientis autem defensione indigens, id est litigator, qui patronum colit & sequitur, vt ab eo defendatur. Sed vt rectius vim vocabuli intelligas, scito quædam dum Budæus in Pæde. scribit, moris fuisse apud antiquos, vt provinciales & socii populi Romani in clientelam sese darent ploceribus Romanis, quos patronos sibi adoptabant, non modò publicè, sed etiam priuati: tumque vt clientes eorū dicerentur, inter se verò hospites. Ferebat autem id huiusmodi necessitudo, vt clientes perpetuo patronorū suorum patrocinio caput ac fortunas suas tenerent: vicissimque ipsi patronos suos omni obsequantia atque obsequio colebant, & venerantur. Cicero in Diuina. in Verrem, Clarissimi viri nostri ciniatis temporibus operis, hoc sibi amplissimum pulcherrimamque ducebant, ab hospitibus, clientibusque suis, ab exteris natu vibus, quæ in amicitia pop. Ro. ditantur, essent, iniurias propellere, eorumque fortunas defendere. Quineti: (vt idem scribit) quos *ψαλλοι* vocare solent, Clientes appellare possunt: & Clientelam, obsequantia ipsam: & obsequium, quod *Homagium* dicitur, Clientelæ officij positionem, agnitionemque.

Clienta, *κλιεντα*, feminitus, quo vsus est Plautus in Mil. Habeo cecilliam clientam meam, meretricem adulescentulam. Idem in Rud. Iam clientas repert.

Clientela, Clientum multitudo, qui potentem aliquem ciuem, principemque favore prosequuntur, & cuius dignitatem factionemque tutantur, dum aliqua mercede, vel beneficio *κλιεντία*. Italicè, *securia, clientela*. Hisp. *Apella, encomendacion, y securidad*.] Cicero ad Att. lib. 14. Scis quam diligam Siculos, & quam illam clientelam honestam iudicem. ¶ Item Clientela dicitur clientum officium erga patronos: vnde Committere, vel conferre se in clientelam alicuius, est sese alterius clientem prosternere, & eius patrocinio, sive (vt Galorum vulgus loquitur) *saluagardæ* se committere. Terentius in Eunuch. Thais patri se commendauit in clientelam & fidem.

Clima, atis, (*κλίμα*, Italicè & Hispanicè, *clima*.] Græca dictio, quæ spatium significat duobus respondens parallelis, quo diei longitudo ad dimidiatam horam variatur. Vitruu. libro 1. capite 1. Disciplinam verò medicinæ nouisse oportet propter inclinationes cæli, quæ Græci *κλίμα* dicunt.

Climax, (*κλίμαξ*, Ital. *scala*, Hisp. *Escala*.] Latine scala, vel potius scalar: est figura, quæ dicitur Gradatio: quæ paulatim veluti per scalas ascendimus: apud Ouidium, Viderat hanc, vltimamque, cupit, positurque, cupita.

Climatecticus, *καλιμακτικος*, Latine dici potest Scalarius, *καλιμακτικος*, quo nomine Græci scalarum gradus significant. Vnde numerus climatecticus dicitur, ad quem per gradus, & vltus scalas quasdam paulatim ascendimus: qualis est numerus, qui ex nouem nouenariis resultat. Nam vnitas ter sumpta conficit ternarium. Ternarius in secundis, nouenarius. Nouenarius autem nonies sumptus conficit vnum & octoginta, qui est numerus Climatecticus. Hunc autem numerum in humanæ vitæ annis maxime formidabile esse, à veteribus proditum est, quippe qui ratiōne vixit, aut fortunatum, periculo solcat transmitti. Hoc enim anno ætatis Plato philosophus, Diogenes Cynicus, Dionysius Hærcæotes, Eratosthenes geometra diem suū obierunt: alij annū ætatis sexagesimū tertium in primis periculosum iudicant, qui cōstat ex septies tribus ter multiplicatis, quem etiam Climatectera vocant. Vnde Augustus Cæium nepotem Ixtum nazalem diem suum celebrare iubet, quod annum illum omnibus hominibus periculosissimum euaserat. Fuerunt etiam qui annum vndequingagesimum maxime formidaret: partim quod sit numerus quadratus, quem potentissimum credidit antiquitas: partim etiâ quod ex septenario septies multiplicato resultet: cui inter omnes numeros veteres plurimum deuotuerunt: adeo vt per omnem vitam septimum quocumque annum periculosum & crissimum esse voluerint, sed quum præcipue qui per ternas hebdomadas ascendere, qualis est annus primus & vigesimus, qui ex tribus septenariis constituitur quadragesimus secundus, & sexagesimus tertius, & omnium maximus octogessimus quartus.

Clingo, [Ital. *Cingere*, Hisp. *ceñir*.] Veteres pro Cingo vsurparunt à Græco *κλίνω*. Festus.

C L I N I A S, *κλινίας*, Musicus, & philosophus sectæ Pythagoræ, qui si quid ad ita prouocaretur, sumpta statim cithara, motus animi leniebat, laud aliter quam Achilles, quum iatus stabat ad litus, animi sui dolorem citharæ cantu leniebat. Autor Aelianus de Varia historia.

Clitice, *κλιτική*, Medicina, quæ victu, & pharmacis corporis medetur. Diuiditur enim Clitice in duas partes, in Diætetice, quæ victu medetur: & Pharmaceutice, quæ medicamentis curat. Plin. lib. 29. ca. 1. Is quum fuisset moris, liberos morbis scribere in templo dei, qui purissimus fuisset, vt postea similitudo proficeret, exscriptis eæ tradidit: quæ (vt Varro apud nos credit) iam templo cremato, inscriptis medicinam hanc, quæ Clitice vocatur.

Clinicus, penult. cor. *κλινικός*, Medicus qui dixta curat, aut medicamentis: dictus à lectis egrotantium, quos frequentare solet, quasi Lecticularius. Martialis, Sote filia clinici, id est medicæ. ¶ Dicuntur & Clinici, qui ita morbo affecti sunt, vt surgere à lecto non possint, nullaque amplius de eorum salute spes sit. Plinius lib. 25. cap. 5. Medetur ita morbis comitialibus, vt diximus, vertigini, melancholicis, itomachicis, ipsitici, clinici, &c.

Clino, as, (*κλίνω*, Ital. *clinare*, Hisp. *clinare*.] Græcum est, idem significans, quod inclino: & licet non sit in vsu, tamen composita vsurpatur, quæ sunt Aclino, Declino, Inclino, & Reclino. pen. prod. Virg. lib. 11. Desigunt telluri hastas, & scuta reclinant.

Clinamen, inis, neu. gen. (*κλίνας*, Ital. *Inclinacione*, Hisp. *Inclinacion*.] Idem quod inclinatio, huc propensio. Lucretius de inclinatione elementorum & primorum corporum, sed ne res ipsa necessum. Inclinitum habet

gam spectans, Ionium, & Siculum mare discriminat. Polybios lib. 2. & Plin. lib. 3. cap. 10.

C O C Y T A, *Κοκυτία*. Sacra erant, quae fiebant in honorem Proserpinae, quam Pluto rapuit. Cocyta inferorum fluvio nominata. Autor Porphyrio in illud Horatii in Epod. Inultus ut tu riseris Cocyta.

C O C Y T V S, penult. prod. *Κοκυττός*. Latine dicitur luctus: quo nomine dicitur Inferorum fluvius à Styge produens. *Κοκυττός* enim gemere ac lamentari significat. Virg. 6. Aeneid. Cocyti stagna alta vides, Stygiámque paladem. Clandius, presso lachrymarum fonte, refecit Cocytus, cactis Acheron obmutuit vndis.

Codam veteres dicebant, quam eandem dicimus. Varro, Sed ut canis sine coda. Nonius.

C O D A N V S, Sinus maris est ante Albim fluvium, totius Germaniae maximus, in quo sita est Scandinavia incompositae magnitudinis insula. Plin. lib. 4. cap. 13.

C O D A N O N I A Pomponio, insula est una ex Hemodibus, earum, quae in Codano fluvio sunt, longe maxima: fortasse eadem cum illa quam Plinius Scandinaviam vocat.

C O D E T A, auctore Festo, dicta sunt ab antiquis loca trans Tyberim, quod in his virgula nasceretur equinis caudis similia.

Codex, qui & Caudex, truncus, vel stipex arboris, cui cortex detrahitur. *Κοδὲξ*. Ital. *Tronco*. Hispan. *El tronco del árbol*. Columel. lib. 4. cap. 8. Nec tam celestiter radidulx inueterato iam codice enascuntur. Codex robustus, pro simplicij genere apud Plautum in *Pomulo*, Ego iam detrahem ad molas. Inde porro ad puteum, atque robustum codicem. Locus dicitur Festo Pompeio, quod precipitabatur malefactorum genus. Codex etiam dicitur liber. Cicero 3. Verrina. Itaque L. Piso multos codices implevit eorum rerum, in quibus ita intercessit, quod ille aliter atque edixerat decrevisset. Codex item in negotiorum rationibus, dicitur praeceptus liber, data continens & accepta, in quem transferuntur omnia, quae in aduersariis ad tempus scribuntur. Cicero pro Q. Roscio, Non habere se hoc nomen in codice accepit & expensis relatum contendit, sed in aduersariis parere contendit. Litora codicis, Cicero 5. Verrina, Legere codicem, Cicero in Vatinius. Referte in codicem, Cicero pro Sylla. Scribere codicem, Cicero pro Roscio Com.

Codiculus, diminutivum à Codex, dum pro libro ponitur. Parvus codex. *Κοδικίον*.

Codicillus, diminutivum à diminutivum Codiculus. *Κοδικίλλιον*. Ital. *Codicillo*. Hispan. *El codicillo del testamento*. Sunt autem Codicilli litterae, hoc est epistolae. Cicero ad Q. fratrem lib. 2. Epistolam hanc conuicio efflagitantur codicilli mei. Idem Lexor lib. 6. Simul ut accipi à Seleuco tuo litteras, statim quatuor Balbo per codicillos, quid esset in lege. Budaeus in secunda edit. Annot. scribit Codicillos esse diplomata, id est chartulas complicatas, & lino traiectas, obligatasque.

Codicillaris, re, adiectivum est. Potestas codicillaris. Lampridio, est potestas conficiendi codicillos, quae beneficio principis & diplomate regio obtinetur, vel quae mandatur munus publicum. Iudices. Cde dignit. libro 12.

Codicariae naues, Erant naues grauiiores & firmiores, hoc est crassioribus truncis confectae. Varro, Antiqui plures tabulas coniunctas Codices dicebant: quo naues codicarias in Tyberi appellamus. Sallustius, Et quancquam ad naues codicarias occulte per hyemem fabricatae aderant.

Codiaminon, Plin. lib. 17. cap. 11. Herba est bis quotannis florens. Vero & Aucuno, aestates atque hyemes fugiens. Ruellius bulbi genus esse existimat, cuius Ros Codion appellatur. Vide ipsum lib. 2. cap. 100.

Codon, flos est bulbi initio Veris, atque iterum sub aestatis exitum erumpens, frigus simul & aestum fugiens. Vide Ruell. lib. 2. cap. 100.

C O D R V S, *Κοδρος*. Nomen proprium regis Atheniensis, qui pro patriae salute certissime se morti obiecit. Responsum enim acceperant Peloponnesenses, ita demum se superaturos, si hostium regem non occiderent. Festus ergo eos habuit pauperis, eosque in suam necem per iurgia provocando, à nullo cognitis, scire fidem otaculo. vnde, Virgilius, 4. Aeglog. si quos aut Phyllidis ignes, aut Alconis habes laudes, aut iurgia Codri. Huius tanta fuit nobilitas, ut locum fecerit proteriali hyperbole. Nam quomodo nobilitatem cuiuspiam volebant extollere, cum Codro nobiliorem esse dicebant. Hinc Codridi dicti sunt Codri posteris.

C O E I A, *Κοεία*. Anticae regiae est. Miltiade & Thucydidi sepulchris nobilitata: cuius meminit Marcellinus in Vita Thucydidis.

C O E I V S R I A, siue Syria Ca. *Κοεία*. Ea Syria pars est, teste Strabone lib. 16. quae ultra Seleucidem in Aegyptum & Arabiam recedit, proprietas est, quam Libano & Antilibano includitur: ita dicta à cautela, quam Graeci *Κοεία* nominant. Pomponius Mela lib. 1. Syria latere litora tenet, terraeque etiam latius introitus, aliis aliisque nuncupata nominibus: nam & Coele dicitur, & Mesopotamia, & Damascene, Adiabene, & Babylonia, & Iudaea, & Sophene.

Coeleus morbus, *Κοιλεός*. Qui inferius stomachi orificium infestat, quod à Graecis dicitur *πυλὸς*. Hunc morbum Celsus lib. 4. cap. 12. describit his verbis, In ipsius ventriculi porta consistit is, qui & longus esse consuevit. *Κοιλεός* à Graecis nominatur. Sub hoc venter induratur, dolorque eius est. Alius nihil reddit, ac ne spiritum quidem transmittit: ex tunc partes frigidescunt, diffculter spiritus redditur. Qui hoc morbo laborans, etiam Coeleiaci *Κοιλεοί* appellantur. Plin. lib. 21. cap. 1. Decoctum eorum veteres dysentericos & coeleiacos iuuat.

Medicini etiam, quibus buis malo occurrunt. Coeleiaci dicuntur, Varro, Quin ex floribus nucis Graecae & coru coeleiacas fieri, atque vrinam pota cessat. Plin. lib. 10. cap. 8. Ex tamen dānauem colligis addi: multoque magis, quas vocant leixipretas, quasque pepticas & coeleiacas.

C O E I O S, *Κοείος*. Thraciae portus est, ubi Lacedaemonij ab Atheniensibus navali praelio superati sunt. Mela lib. 2. Est & portus Celos, Atheniensibus & Lacedaemonijs navali acie decoruentibus. Laconice claffis signatus excidio. Quae Pomponij verba nonnulli referunt, ad praelium illud navale, quo Lacedaemonios vicerunt Athenienses, Thrahylio, & Thrahybulo ductibus. Alij ad Alcibiadem referre malunt, quem Lacedaemonios in Thraciae Cherroneum navali praelio superasse, auctores sunt Plutarchus & Iustinus.

Coelestomia, *Κοιλοστομία*. Virium pronuntiationis, quum vox ex recessu oris velut à cauo quodam audiat, Caelum, si. Vide *C A E L V M*.

Coemētum, Vide *C A S M E N T V M*.

Coemeterium, *Κοιμητήριον* à *κοιμῶμαι* sopio. Ital. *Cimiterio*. His. *coemeterio de muertos*. Idem est quod dormitorium. Vnde locum sepulturae destinatum vocant Coemeterium, quia ibi mortui dormire dicuntur, quasi mortuorum dormitorium. A quibusdam dicitur Sepulchretum.

Coemo, mis. Idem quod emo, vel coemptionem facio. *Κοιμήω*. Ital. *comperare*. Hispan. *comprar junta*. Terentius, Coemisse, hinc quae illuc veheres, multa. Cic. 5. Verr. Neinde ipsos sibi frumentum coemisse.

Coemptio, *Κοιμήσις*, verbale quo iuriconsulti ferre vtuntur, pro imaginario venditionis genere, quo vxor veniebat in ius mancipijque mariti, aut filius adoptivus in ius mancipijque adoptantis. Cicero 1. de Orat. Nam neque illud est mirandum, qui quibus verbis coemptio fiat, necesse est eundem cum mulieris, quae coemptionem fecerit, causam posse defendere.

Coena, coena, Apud antiquos dicebatur (auctore Festo) quod nunc est prandium. Vespere autem dicebatur, quam nunc coenam dicimus: à *κοιμήσις* quod est communis, quia multi in commune cenare consueverunt. *Κοιμήσις*. Ital. *comar*. Hispan. *La cena*. Plin. in Episto. Apponitur coena non minus munda, quam frugi, in argento puro & antiquo. Cicero 5. Tuscul. Vbi quum tyrannus coenauisset Dionysius, negavit se iure illo nigro, quod coena caput erat, delectatum. Quae sit coena recta, vide in dictione Recta. A coena sit Donicopitii, *Κοινησις*, quo vilius est Marr. lib. 6. Et tristis domus coenatio laborat. Plautus, Incoenam, dixit sine coena, siue incoenatum.

Coenula, diminutivum. *Κοινησίδιον*. Cicero 5. Tuscul. Quid vos hesternae, inquit, coenula, non intellexistis me pecunia non egeret? Martial. lib. 10. Vna ponetur coenula mensa.

Ceno, *Κοιμήω*, a quo *Κοιμήσις* sumo. Ital. *cenare*. Hispan. *Cenar*. Plaut. in Moli. Hic apud nos hodie coenes. Cicero ad Q. fratrem, Eae coenae apud Crassipedem. Idem 5. Tuscul. Soratem ferunt, quum visque ad vespem coentius ambularet, quatuorvigiliis esset ex eo, quare id faceret, respondisse, Se, quod melius coenaret, obsonare ambulando famem.

Cenatus, Qui coenauit, *Κοινησέν*. v. Trantus, Potus, Lotus, qui prandit, potavit, lauit. Cicero pro Deiot. Quid igitur causa ex cogitari potest, cui te lautum voluerit, cenatum iolucit necedere?

Cenatum est. Liu. 2. ab Urb. Nam quum pridie, quam legati ad Tarquinios proficerebantur, & cenatum forte apud Vitellios esset, &c.

Cenaturio, Cupio, vel appeto cenare. *Κοινησῶ*. Ital. *Disfendar di cenare*. Hispan. *Avergan de cenar*. quam significationem habent ferre in rio de. siuentiaui. Mulier parturit, id est mititur ut pariat. Martial. In omnibus Vacera quod conclauibus consumit horas, & tota die sedet, cenaturit, non cacaturit, id est laborat ut coenet.

Cenatio frequentativum. Frequenter cenare. *Κοινησῶ*. Cicero lib. 9. Epist. Itaque non desino apud istos, qui nunc dominantur, cenare. Idem Treb. Ego si foris cenitarem, Cn. Octavio familiaris tuo non defuissem.

Cenaculum, à cenando nomen assumptum. Locus ad cenandum idoneus. *Κοινησῶ*. Ital. *Cenacolo*. Hispan. *La sala para cenar*. Vnde Sicut Penarium, ubi penus: ubi cubabant, Cubiculum ita ubi cenabant, Cenaculum. Sed postquam in superiorum parte cenare coeperunt, superior domus vniuersa Cenaculum dicta est, ad quod scalis, siue coelestis ascenditur, ut scribit Festus. Hae autem incolabant teniores, & inquilini, ut Iuuen. Satyr. 10. docuit, Larentarum obsideredes. Tota cohors, ratus venit in cenacula miles, id est ad inquilinos & pauperes, qui in conductu habitant. Cicero de lege Agr. Romam in montibus positam, & coenaculis sublatam atque suspensam, &c. Soter tamen Cenatio, & Cenaculum, & Dicitur accipi pro loco in quo astat cenatur.

Cenatio, Locus ad cenandum apud, qui in imo domus, & hortis potentiorum erat. *Κοινησῶ*. vnde Iuuenalis, Et argentum rapit cenatio solem. Sueton. in Neron. Praecipua cenationum rotunda, quae perpetuo diebus ac noctibus vice mundi circumageretur.

Cenatiuncula, diminutivum. *Κοινησῶ*. Plin. in Epist. Fons ortus in monte per saxa decurrit, exipitur cenatiuncula manu facta: ibi paulum recentis, in Larium lacum decedit.

Cenaculatio, *Κοινησῶ*. Quibus qui sit ex cenaculorum ablocatione, *Κοινησῶ*. vnde *Κοινησῶ*. Vnde cenaculatio facere, siue exerceere, dicebantur, qui domus totas conductas per singula cenacula inquilinis locabant, ut inde quatuor facerent, pluris in summam locando. *Κοινησῶ*. Vlp. lib. 1. Si ver. 5. sed & si quis. ff. de his qui deie. vel effud. Si quis cenaculatio exerceat, modicum hospitium sibi retineat, residuum locauerit pluribus, omnes tenebuntur. Sic cenaculatio homo, *Κοινησῶ*. qui cenaculum conduxit. Idem I. Solutum. 5. plan. ff. de pignorat. actio. Videtur autem tacite, cum domino xdiu hoc conuenisse, ut non pactio cenaculatio proficiat domino, sed sua propria.

Cenaticus, *Κοινησῶ*. Quod ad cenam pertinet. *Κοινησῶ*. Ital. *Che è l'appartien à cena*. Hispan. *Cosa de cena para cenar*. Vt, Apparatus cenaticus. Sequitur cenaticus. Vnde. Cena cenatica, & spes cenatica, id est spes coenae. Plaut. Cap. Nunc ibo ad portum hinc est illic mihi vna spes cenatica.

Cenipeta, pen. cor. Qui ambit alienas coenas, & paratit saepe personam induit. *Κοινησῶ*.

Cenatorius, *Κοινησῶ*. Quod ad usum coenae pertinet. *Κοινησῶ*.

Cenatoria, orum, plurali numero, pro veste cenatoria, cum qua discurrere in conuiuiis solebant, quae & alio nomine Trichnaris toga dicebatur. *Κοινησῶ*. Martial. lib. 10. Pugnorum reus, ebriusque notis, Cenatoria mittat aduocato.

Cenobium, *Κοινησῶ*. Ital. *Comunio de frati*, siue si viue à commune. Hispan. *El monasterio*. Locus ubi communis vita ducitur. *Κοινησῶ* enim communis, *Κοινησῶ* vita. Hinc Cenobita, pen. prod. qui in commune viuunt.

C O E N O C E N V M, Prolempo, Urbis esse creditur Germaniae quae vulgo *Leinberg* vocatur.

Cornu, Lutum dicitur. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. 4. Tulc. Sic se dicere omnes stultos insanire, & male olere omne cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Cornolus, a cornu, Plenus cornu. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coero, cois, coiti, coitum, ex Con, & Eo, sed n abicitur, & est tam actiui, quam neutrum: significatque co nuenio, coniungo, aduno, contraho, foecio, colligo, coegrego. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coitus, pro concubitu. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coitio, pro eiusdem conuentu, congregatione, aut conspuratione. Cicero pro Plane. Dubitatis an coitio faciat.

Capio, verbum defectiuum, à Capio pro incipio, quod apud antiquos in vtu erat. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Capitum, pro principio. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Capitum, huius capitis, idem. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Capto, a, are, Idem quod incipere. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coerceo, a, ex Con, & Arceo, sed n abicitur, & a in r mutatur, significatque restringere. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coercio, verbale à Coerceo, Idem est quod cohibizio, vel castigatio. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coercio, verbale à Coerceo, Idem est quod cohibizio, vel castigatio. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coercio, verbale à Coerceo, Idem est quod cohibizio, vel castigatio. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coercio, verbale à Coerceo, Idem est quod cohibizio, vel castigatio. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coercio, verbale à Coerceo, Idem est quod cohibizio, vel castigatio. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Cogo, a, cogere, est adradicem n abicitur, & est tam actiui, quam neutrum: significatque co nuenio, coniungo, aduno, contraho, foecio, colligo, coegrego. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Coggygia, Arbor est adradicem n abicitur, & est tam actiui, quam neutrum: significatque co nuenio, coniungo, aduno, contraho, foecio, colligo, coegrego. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Cogito, as, frequentatiuum à Cogo, propterea quod mens plura in vni cogit, unde quæ sibi videtur optima, vel utilissima elicere possit. [Sap. 1. 1. Ital. Fango. Hisp. El cieno.] Plin. lib. 14. cap. 1. Ad hac pertinent peregrinae exercitationes, & volutatio in cornu. Cic. pro Sextio. Habeo quem opponam tibi illi, atque cornu.

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Cogitatio, Quæ est velut Coagitatio, id est longa consilij explicandi agi-

Columnis, me, & Incolumnis, me, penult. corr. Satus, integer. [αὐτὸν Ital. sano, saluo. Hisp. Entero, sano, y recto.] Plaut. in Trinummio, Neque ita, ut sit data, columnen reficere illi & detrahere autement. Lib. 1. ad Herennium, Casu & fortuito nauis in portum incolumis delata est. Hinc Columnitas & Incolumnitas pro salute. αὐτὸν Plaut. Idem Treb. Itaque si quis erit mihi aditus de tuis fortunis, id est de tua incolumitate, qua sunt omnia agenda. Et lib. 3. ad Herennium, Dicebat nullam vtiliorem esse incolumitate.

COLYMNA, & **CELA**, Ciuitas in agro Bratio, ut est apud Pomponium lib. 2. Hunc locum Græci *colymna* vocant, id est Columellam. Ea uirgula modo erecta, ex aduerso iuxta in Peloro sitam respicit. Hodie à multis appellatur Stylation.

Columnæ, Dicitur sunt, quod culmina sustineant. [Ital. *colonna pilastro*. Hisp. *columna pilar*.] *Pilaria* vulgò à nostris vocantur. Inter columnas, *aioues*, & *Pilas*, *stilas*, hanc differentiam esse volunt, quod *colūna* vno scapo constant, id est lapide oblongo perpetuo: *Pila* autem structura constant aut lapidea, aut cæmentitia, aut latericia. Non carò tamen etiam structiles columnas apud veteres legimus. Quia columna fit inter columnarum, *metastila*, quod est spatium inter columnas. Lib. 4. ad Herennium, Aedes, intercolumnium, angulum, fornicem. Columnarum tria sunt genera, rectes, quadrangulæ, striatæ. Quæ superponuntur columnis, Epistylia, hoc est Capitella: quæ supponuntur, Bases, sive Spiræ dicuntur. Ipsum autem columnæ corpus scapus vocatur, teste Budæo. Antiqui, teste Quintiliano, Columnam dicebant, detracta n. l. tera, pro Columna. Unde per diminutionem Columella dicitur, pro Columella. Cæsa 2. bell. Civil. Primum trabes in solo aquè longè distantes inter se pedes quatuor, collocantur: inque eis columellæ, pedum in altitudinem quinque, designantur, &c.

Columnatus, adiectiuum, Columna sustentatus. αὐτὸν Varr. 3. de Rust. cap. 5. Inter eas piscinas tantummodo accessus fecimus in tholium qui est vltra rotundus, columnatus, ut est in æde Camili, si pro parietibus feceris columnas.

Columella, penult. producta, diminutiuum est à columna. [αὐτὸν Ital. *Colonnella*. Hisp. *Pequeña columna*.] Cicero 1. de Legibus, Nam super terræ tumulum soluit quid statui, nisi columellam cribis digitis altam. Cato cap. 10, Traperi columellam ferream, quæ in milliario stat. Est & cognomen Lucij Moderati, genere Gaditani qui de agricultura tam vtili, quam profa elegantissimè scripsit. Appellatur præterea Columella à medicis quædam veluti pellicula, in fine palati deprehens, ut in hiantie homine conspicitur: quæ si inflammatur, & terretent nacta fuerit figuram, Columella, *aiouis* verò rotundam, *Vna* *αὐτὸν* appellatur.

Columnatio, Columnarum exercitio. αὐτὸν Apuleius lib. 3. Florid. Quid igitur superest ad statum meæ honoris paupum inter marmorum totios senij contabulationis? scire columnatio!

COLYMA, & **HERCULIS**, αὐτὸν *αὐτὸν*, dux esse perhibetur in Occidente: quia ex Oceano mare nostrum intrantibus duo montes occurrunt, quorum alterum in Africa Abilam vocant, alterum in Europa Calpen. Hos quondam iunctos perpetuo iugo fuisse hæxerunt, sed Hercules diremisse colles. Aliqui tamen hos montes procul spectantibus geminas columnas videri dicunt. Alij dicunt columnas Herculis in Gaditana insula fuisse ex ære octo cubitorum, ad quas proficisci solent, qui navigationem absoluisent, tanquam Herculi sacra faciès.

Columnis, A veteribus dicebatur, qui nunc Culmus.

Columnis, a. um, αὐτὸν *αὐτὸν*. Dicitur quod est ex materia coryli, teste Seruio in illud Virgilij, Pinguique in veribus torrebimus extra columnis. Festus tamen à cornu arbore deduci ait, his verbis, Columna hastilia, ex cornu arbore facta potius, quam ex corylo.

Coluri, Duo sunt circuli in sphaera, sive mundi ad angulos rectos sphaeræ dispositi: circulus primus mundi, Zodiacumque ita intersectantes, ut vnus totum per principia Arietis, & Libra feratur: alter per principia Canceri & Capricorni: ita dicti ab imperfecta sui cõuersione. quippe Græci *ἀνολυτο* imperfectum vocant, nunquam enim integri apparent: nam pars in Antædicum vergens, nostris se non ingerit obstruitur. Boetius de Arith. lib. 2. & Macrobius in Somnii Scipion. Colura quoque animalia sunt caudam non habentia, vel mutilam caudam habentia, quæ in sacrificiis non offerbantur.

Colus, li, masculini generis, Tormenti genus, quod fit ex corio: sicut scribit Festus.

Colus, li, feminini generis, tam quartæ, quam secundæ declinationis, Instrumentum quod penna continet, à quo fuso sili ducuntur, habetque penultimam corieptam. [αὐτὸν Ital. *Rocca da silare, conocheia*. Hisp. *Roca para hilar*.] Ouidius lib. 4. Metamorph. Et colus, & fusus digitis eecidere remissis. Cicero 2. de Orat. quid tu Agilia mea, Quando ad me venis cum tua colu, & lana?

Colurea, αὐτὸν Theophrastus, Arbor syluestris apud Theophrastum 3. de plantis, fructum ferens in siliqua, magnitudine lentis: quæ Alexandri Magni ætate haud temere alibi quàm in Lipara insula nascebatur: hodie etiam in Gallia passim provenit, *Bagueuanda* nomine vulgo nota. Vide Ruellium lib. 1. cap. 70. Coluteum autè neutro genere Plautus in Persa videtur appellasse quoddam mali genus. Commisce (inquit) mulsam: strucea, colureaque appaia.

Colyca, rum, Specus quædam, in quibus aphthonium inuenitur, teste Plinio lib. 31. cap. 10.

Colymbades, [αὐτὸν Ital. *Colymbades*.] Vocantur olivæ quædam conditæ, *αὐτὸν* & *αὐτὸν*, quod innuere est: propterea quod propter suam leuitatem siliaginis inuatabant. Plin. lib. 23. cap. 3, Colymbades fordidæ vicia purgant, inuitiles difficultatibus vicia: Quæ autem conditur ratione longe oliuæ genus solet parari, videtur apud Ruellium lib. 1. cap. 104.

Coma, x, αὐτὸν Ital. *Choma*, & *αὐτὸν*. Hisp. *cabelladura*.] Capillus, interpretare Festo, aliqua cum cura compositus: *αὐτὸν* & *αὐτὸν*, hoc est ad ornandum dictus: unde & Comere Latini duxerunt. Cicero 3. Tusculanarum, Scindens dolore identidem in tonsam comam. Ouidius 2. Metamorph. Permultæque comas, chlamydæque ut pendat apud Collocat. Coma metaphorice etiam de arboribus, fruticibus, arundini-

bus, atque etiam herbis dicitur. Virgil. 4. Georgie. Ille comam mollis iam cum tondebat achanti. Ouid. 1. Amorum, Frigidæque arboris mulceat aura comas.

Comans, comantis, participium sine verbo, qui longiorem habet comam. αὐτὸν Plinius lib. 10. cap. 63, Equæ comantes gloria superbiant. Virgil. 2. Acneidos, sic fatius, deinde comantes. Androgei galeam, clypeique insignis decorum Induitur. Equorum colla comantia, apud Virgil. 12. Acneidos.

Comatus, a. um, participium sine verbo, Qui longiorem habet comam. αὐτὸν Ital. *Caputo*, con gran choma. Hisp. *Caja de luengos cabellos*.] Martialis lib. 1, Caluus quum fueris, eris comatus. Sylua comata, Catullus Epigram. 4. Unde

Comatulus, penult. corr. diminutiuum à Comatus. Unde Hieronymus Comatulos pueros dixit.

Comosus, a. um, Item aliud adiectiuum, αὐτὸν Plin. lib. 16. cap. 6, Hæmæris vocatur, breuior, & in orbem comosa. Idem lib. 29. cap. 26, Comosissimum ex omnibus maximè cauliculis.

Coma, atis, αὐτὸν, Morbus grauem ac diuturnum inducens somnū, quem Latini Veteum interpretantur. Est & altera Comas species, quam Vigilantem soporem nonnulli appellant, quum neque lumina, virgæ somno, atollere, neque tranquille dormire possimus, aliis arque alius imaginationibus somni tranquillitatem identidem interpellantibus. Autor Galenus in eo Commentario, quem de Comate nominatim inscripsit.

COMAGENA, vel Comagene, pen. prod. αὐτὸν *αὐτὸν*, Pars Syriæ, supra Ciliciam in Orontis sita, trans Amanum montem, excurrens vltque in Mesopotamiam, à qua Euphrate fluuiio dirimitur. Hinc Comagenum medicamentum dictum est, quod fiebat ex adipe asnerino, in vase æreo cum cinna mo multa niue obstruto, addita etiam herba quæ Comagea appellabatur. Plinius lib. 10. cap. 22, Reperit Syriæ pars, quæ Comagenæ vocatur, adipe asnerino in vase æreo cum cinna mo multa niue obstruto, ac rigore gelido maceratum, ad vsum præclari medicaminis, quod à gente dicitur Comagenum. Idem lib. 29. capite 4, Fit ex asnerino adipe medicamentum in Comagene Syriæ partē, cum cinna mo, casta, pipere albo, herba quæ Comagenæ vocatur, obstritis vasis niue, odore iucundo, &c. Comagenus, a. um, Iuuenalis Satyr. 6, Spondet amatorem tenebrum, vel diuitis orbi Testamentum ingens, calidæ pulmone columbæ Tractato, Armenius vel Comagenus aruspex.

Comagene, Herba nomen, de qua in dictione præcedente.

COMANA, orum, Ciuitas est in consualibus Anitauri montis, insigni Bellonæ sano celebris. Inde Comani dicuntur sacri seui Bellonæ, quorum Strabo sua ætate supra sex milia fuisse tradit, qui omnes sacerdotis imperio parebant, & statim quibuscum Bellonæ festis se fecundis laniabant vulneribus. Fecerunt & Comana Pontica, eisdem de consecrata, sani etiam exemplo à Comanis Cappadociæ sumpti, in quo etiam simili ritu Bellonæ sacra fiebant. Vtriusque est autor Strabo lib. 12.

COMAROS, [αὐτὸν Ital. *Comaroso*.] Arbuti genus est, cuius etiam pomum Græci *αὐτὸν* appellant, Latini Vnedonem. Plinius libro 15. cap. 24, Duobus vnedonem nominibus appellant Græci, Comaron & Memecylon. Ex quo apparet totidem esse genera & apud nos.

COMARIS, Populi inter Scythas, ad Caspium mare incolentes, quorum meminit Pomponius Mela, lib. 1. in descriptione ASIAE.

COMARIS, atis, αὐτὸν, Portus est ad sinum Aboracium, iuxta Nicopolim, isthmum Itadorum sexaginta efficiens. Autor Strabo lib. 7.

COMATA Gallia, Vno nomine appellata est omnis Gallia Transalpina, à studio nutritæ comicis Narbonensis, Gallia Brachata dicta est, à Brachis vestimenti genere, quo regio illa peculiariter utebatur. Plin. lib. 4. cap. 17, Galliam Comatam in tres partes diuidit, amnisque distinctas. Inter Scaldem & Sequanum Belgas ponit: inter Sequanum & Garumnam, Galliam Celticam collocat, quam etiam Lugdunensem Galliam appellat. Inde ad Pyrenæi montis excursum Aquitaniam vocat. Ex hac descriptione satis constat Galliam omnem quæ à Cæsare describitur, vno nomine vocari Galliam Comatam, excepta fortassis Romanorum prouincia, quæ Gallia Brachata dicta fuit.

COMA, x, αὐτὸν, Afropi filia fuit, quæ prima æneam armatam tradidit inuenisse: unde & Chalcis est cognominata: à qua etiam Chalcidum vbi nomen factum putatur. De hac nonnulli etiam intelligunt illud Ouidij libro 7. Metamorphoseos,

Adiacet his Pleuron, in qua repidentibus alis Ophias effugit natorum vulnera Combe.

Combennones, Interpretare Festo, dicti sunt in eadem benna sedentes. Benna autem vehiculi genus fuit, Gallis præcipue vtitur.

Combibo, bis, Simul bibo, compoto. [αὐτὸν Ital. *Benere in compagnia*. Hisp. *bener juntamente*.] Plin. lib. 17. cap. 1, Ut solem phuiasque combibant. Columell. lib. 12. cap. 10, Quæ quum ius combiberit, simili mistura vas supplicatur. Ouid. Epist. 11, Et cogor læchrymas combibere ipsa meas. Combibere artes, per translationem. Cicero 3. de Finibus, Sed tamen infici debet his artibus, quas si, dum est tener, combiberit, ad maiora veniet paratior.

Combibo, combibonis, masculini generis, Compoto. [αὐτὸν Ital. *Compagno à bere*. Hisp. *Benedor con otro*.] Lucil. lib. 6, Quandoquidem reperi magnis combibonum ex copiis. Cicero Parto, libro 9, in his controuersis has habeo cum tuis combibonibus Epicureis.

Combino, as, penult. prod. Coniungo, conglutino, *αὐτὸν* & *αὐτὸν*.

Combinatio, quam Græci *αὐτὸν* vocant, quum in oratione eadem dictio sine medio duplicatur. Virg. 9. Acneidos, Me me adsum qui feci.

Combretum, Herba est baccata similis, sed procerior, foliorum exilitate vltque in siliâ extenuata. Autor est Plinius lib. 11. cap. 6.

Comburo, is, penult. prod. ex con, & vrb, interposita, simul cum aliis vrb, vel, vltimum simplex, vrb, cremo, exaro. [αὐτὸν Ital. *Abbrustiare, consumare*. Hispanice, *quemar*, quætur iunctantur.] Cicero pro Cluent. Puer ante noctem mortuus, & postridie antequam lucretet, combustus est. Idem de Natura deorum, Libri Protagoræ in conspione

contractionibus medentur, etiam si id comitaliter accidat. Id est etiam si contractiones fiant ex morbo comitali.

Comitiarius, adiectivum, *comitiarius*. Vt Comitiaria statio, quæ in modum comitorum celebatur. Liu. 3. bel. Pun. In hac comitiaria iam duorum exercituum statione, principes Nolanorum cunctant Marcello, nocturnam colloquio inter plebem & Pecos heri.

Comitiatus, us, *comitiatus*. Dicitur populi in comitio congregatio. Cice. 3. de legibus. Tum leges præclarissimæ de x tabulis tractatz duxit: quarum altera privilegia collit, altera de capite eius rogari, nisi maximo comitiatus, vocat.

Comitiatus Tribuni militares, qui dicantur, docet his verbis Alconius Pediaus in 2. contra Veron Tribunorum militarium duo genera. Primum eorum, qui Rufuli dicuntur, ibi in exercitu creati solent. Alij sunt comitiati, qui Romæ comitiis designantur.

Comitaliter, adverbium, *comitaliter*. Plin. lib. 22. cap. 21. Folia heliotropij infancium distillationibus, quod Sitalin vocant, illita medetur: item contractionibus, etiam si id comitaliter accidat. Id est etiam si contractiones fiant ex morbo comitali.

Comito, & **Comitor**, Vide COMES.

Comma, atis, *comma*. In fine, *comma*. Hic, *comma*. Medio puncto in la scriptura. Iper duplex, *comma*. Incisio: *comma*. Incido, minutissima distinctionis genus est, quod locum à Latinis dicitur à Cicerone etiam Cesium, eo quod incidat Cola & Periodos. Cōstat enim periodus omnis ex comatibus & colis, eamque partibus. Ex his cola, dicuntur partes maiores periodi, quum scilicet oratio penè est perfecta, ita tamen ut animos audientis nondum conquiescat. Commata vero dicuntur minima periodi partem, in quas cola rursus, velut in partes dissecantur. Commata etiam dicuntur aquatum emissoria, & incisa, primum in Aegypto ad hoc inventa frustaq; ut pro arbitratu accolarum Nilus versus admittatur in campos aquales, aut intra alveum continetur. Vltimo de extra ordinat. arim. I. Saccularij, Commata (inquit Budus) & Diacopi, qui in aggeribus sunt.

Commaculatio, as, Idem quod maculo. *commaculatio*. Ital. *macchiare*. Hisp. *ensu-cho*. Commaculare se ambitu, metaphoricè. Cice. pro Calio. Nunquam enim tam Celsum amens fuisset, ut si se isto infinito ambitu commaculasset, ambitus alterum accularet. Commaculare manus sanguine aliis. Virg. de Medea, Argio. 8. Sæuis amor docuit natorum sanguine matrem Commaculare manus. Id est polluere nec filiorum suorum.

Commadeo, mades, Idem quod simplex mado. *commadeo*. Ital. *effere humido*. Hisp. *mojoso*. Cato cap. 1. 6. Conquito visquedum ea comadebit bene, aquam desinendo.

Commanducate, Dentibus molere, quod Cicero Madero dicit. *commanducate*. Ital. *manducare*. Hisp. *comer* & *mascar*. Plin. lib. 20. ca. 8. Quum pro res ob religionem eam minime commanducarent. Valerius, Porciusque dentibus abscessum & commanducaram linguam in eum expuit.

Commanducatus cibis, dicitur à Plin. lib. 20. cap. 3, multa iteratione molitus, ac propè liquefactus, quam Mansum Quintilianus vocat.

Commanducatur, deponens pud Lucilius lib. 4, legitur pro comedit, vel deorat. Adestque (inquit) nec opinantem, in caput insilit, ipsum commanducatur totum complexum.

Commanducatus, us, *commanducatus*. Ille masticamento intra i denti. Hisp. *masca-dura* & *comida*. Plin. lib. 24. ca. 4. Vltima commanducatu, impositusq; effacillime sanari.

Commamipulo, onis, Miles eiusdem manipuli, apud Spartianum. Bud.

Commenditor, aris, Idem quod simplex meditor. *commenditor*. Ital. *penfare*, *imaginare*. Hisp. *penfar*, *imaginar*. Autor ad Herenn. lib. 3. Quare placet & ex ordine locos comparare & locos quos assumpserimus, egregie commendat oportebit, ut perpetuo nobis hæere possint. Lucr. lib. 6. Et fragiles sonitus chartarum commedatatur. Id est exercet, facit, reddit.

Commemini, Idem quod simplex memini. *commemini*. Cice. 1. Tusc. Ego autem non commemorini, antequam sum natus, me miserum. Idem 1 de Orat. Idem Q. Seruius Galbam, (quem hominem probè nosse & commeminisse se aiebat) pergrauiter reprehendere solebat.

Commemoratio, penult. coresp. Commemoriatio, in memoriam reduco. *commemoratio*. Ital. *ricordare*, *ridere in memoria*. Hisp. *recordar*. Cice. in Catil. Pythagoræumque more, exercebat memoriam causa, quid quoq; dixi dixerim, audierim, egerim, commemoratio vesperi. Idem pro Quotio. Nam quid hoc indignius, aut iniquius dicit, aut commemoratio potest?

Commemoriatio, verbale. *commemoriatio*. Ital. *ricordare*. Hisp. *Recordation*. Terent. in Andr. nam isthac commemoratio Quasi exprobatio est immemoris beneficij.

Comemorabilis, le, Dignus qui comenioretur. *comemorabilis*. Ital. *comemorabile*. Cicero de Natur. deor. Multaque alia in aliis locis commemorabilia profere possum. Plautus Pseud. Dabo aliam pugnam claram & commemorabilem.

Commendo, as, ex, Con, & mando. Idem quod laudo. *commendo*. Ital. *laudare* & *commendare*. Hisp. *Encomendar* & *alabar*. Jæ sic duobus ferè construi solet modis. Nam quandoq; accusativum tantum habet. Cice. Post reditum, Quum eum, præter simulatam tristitiam, nulla res commenda. er. Valer. Max. lib. 10. Quapropter non ludicram attem commendaui. Quandoque vltra accusativum constituitur cum alio accusativo mediante Apud, aut huiusmodi præpositione: ut, Commendavi te apud prætorem. Quandoque post accusativum iungitur dativus, & significat quasi chartam quid committo. *commendo*, sed non recedit à significatione verbi Laudo. Semper enim sit cum charitate & laude eius, qui commendatur. Cice. Q. Fratri, Quum multo mecum exisse putas, ut se statio commendarem? Plaut. Qualine amico mea commendavit bona? Probo & fidei & fido. Cice. 3. de Finib. Quorum vterq; tibi testamento liberor: sedus commendatur. Terent. in Eunu. Ego me tux commendo & committo fidei.

Commendatus, a, um, participium, Idem quod commissus, laudatus, aut fidei alieuius concreditus. *commendatus*. Cice. pro Rosc. Amer. Cui fama morui, fortunæ viui commendata sunt atq; concredita. Plautus Ciceroni, Meam dignitatem commendatam haberes rogo.

Commendatus, nomē, ex participio. *commendatus*. Cice. pro. Corn. Bal. Quis est enim nostrū, cui nō illa civitas sit huius studio, cura, diligentia, cōmendatior? Idem ad Brutum, Quum ipi per se tibi commendatissimi sint.

Commendatio, onis, verbale. *commendatio*. Ital. *Raccomandatio*. Hisp. *Encomienda*. Cice. ad Lent. lib. 1. Nostra, egerorūq; amicorū cōmendatione gratissimus in provincia fuit Idem, Magna est hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis, magna memoria Consulatus tui.

Commendator, & **Commendatix**, *commendator*, *commendatix*. Quis vel quæ commendat alique alteri. Cice. 1. de Legib. Sed profecto ita se res habet, ut quoniam victorum emendatricem legem esse oportet, commendatricemq; virtutum, ut a se viuendi doctrina ducatur.

Commendatix, a, um, & **Commendatix** literæ, in quibus aliqui commendantur. *commendatix*. Ital. *Lettere di commendatix*. Cice. Antonio lib. 5. Etsi statueram nullas ad te literas mittere, nisi commendatix.

Commendabilis, le, Dignū quod laudetur. *commendabilis*. Colu. lib. 5. cap. 6. Sed ut densum arbutum com mendabile fructu & decore est, sic vbi, &c.

Commencaculum, culi (inquit Festus) Virga qua in sacris utebantur ad sacrificia euntes, ut a se obuto: homines amoverent.

Commensus, Vide COMES.

Commentor, **Commentitius**, **Commentum**, Vide COM-MENTUS.

Commeo, as, ex, Con, & Meo, aliquod se conferre, animo redeundi abire, vitro citroq; ite. *commeo*. Ital. *Andare*, *venire*. Hisp. *Passar por algun lugar*, *ir y venir*. Colu. lib. 1. cap. 3. Qui libentius commeaturus sit, si vexationem viz non reformidet. Plaut. in Rud. Eum ad carnificem est equius, quam ad Venerem cōmeare. Inde Commeatus dari dicitur, est tempus quo ire & redire commodè possis. Laetan. li. 4. Quid ergo interfuit, quo animo philosophus ad meretricem famosissimam commearet? Te rent. in Hecyra. Nam fenex raris addidit se, hoc raro in videri cōmeat.

Commeatus, us, Facultas abundi, siue quod dicitur *saluum conductum*, quem dat imperator militi, præpositus inferiori, eundi quod velle ad præscriptum diem reverfuro. *commeatus*. Ital. *Libertate*, *salvo conducto*. Hisp. *Libertad para passar por algun lugar, salvo conducto de principe, de capitán*. Autor ad Herenn. Ille qui ad diem commeatus non venit, quod eum aquæ interclusissent. Liu. lib. 23. Magna pars sine commeatibus dilabebatur.

Commercium, Est libera cōcedendi cōtrahendiq; facultas, cōcessa is qui merces vitro citroq; cōvehunt. *commercium*. Ital. *Comercio*, *commercio*. Aliud Commercium est vicissitudo dandi & accipiendū Con, & Mercesmercium cōmutatio, quæ vitæ causa iouenta fuit, *commercium*, *commercium*. Plinius in Paneg. Diversaq; gentes ita cōmercio miscuit, ut quod genitum esset vsquam, id apud omnes gentes natum esse videretur. Accipitur & pro vsu & consuetudine, *commercium*, & tunc præpositioni Cum, iungitur. Cicero de Senectute. Nec habet vllum cum virtute commercium. Plautus in Bacch. Quid tibi commercij est cum diis damnosissimis? Idem in Aulularia. Quid tibi mecum est commercij, fenex?

Commerco, res, vel Commercor, teris, Committo, malè ego, delinquo, pecco. *commerco*. Ital. *Errare*, *peccare*. Hisp. *Pecar*, *errar*. Terentius in Andr. Quid fecit quid commerui? aut peceavi pater? Vbi Donatus, Commerui, maioris culpa est: Peceavi, multo minoris, vel leuioris. Idem in Phormione, Nā si te fecerit timidum pater esse, arbitrabitur Commeruisse culpam, id est (inquit Donatus) commississe. Idem in Hecyra, Quibus iris impulsus nunc in illam iniquus sim? Que nunquā quicquam erga me cōmerita est pater, Quod nollem: & sæpe quod vellem meritam scio. Vbi Donatus, Aduerte, (inquit) proprietatem Commerendi & Merendi. Mereri bona dicimus, Commereri mala, id est delinquere, peccare. Ergo hic Meritū, pro præstitisse dixit. Cice. de Orat. Interrogabatur reus, quā quasi affirmationem cōmeruisse se maxime diceret. Interdum etiam in bonam partem accipitur pro mereri. Plautus in Mostel. Quid grauius, quali gratiam non commercam?

Commetior, uris, Idem quod metiri. *commetior*. Ital. *Misurare*. Hisp. *medir*. Cice. 1. de Inuent. Nam sæpe oportet cōmetiri cum tempore negotium, & videre, poterint aut magnitudo negotij, aut multitudo rerum in eo transigi tempore.

Commensus, us, ui, Symmetriam significat. *commensus*. Ital. *Simetria*. Vitruuius lib. 3. cap. 1. Reliqua quoque membra suos habent commensus proportionis, &c.

Commeto, as, pen. cor. Vetusissimi dixerunt pro commeo, hoc est ito, aliquo me confere. *commeto*. Næuius. Quum ad lupam nostram tam multū crebrū commetant lupi.

Commigro, as, Idem est quod migro, & habitationem in locum aliqū transire. *commigro*. Ital. *Andar ad habitar altrove*. Hisp. *Mudar casa en otro lugar*. Terentius in Andria, Mulier quidam obhine triennium cōmigrauit huic vicinæ. Liuius 5. ab Vbe, Quid si non Galli hoc, sed veteres hostes vestri Aequi, Volscive faciant, ut cōmigret Romam? Cicero ad Quinct. fratrem. lib. 1. Sed ut spero, paucis mensibus post Calend. Quintiles in tuam commigrabis.

Commilitones, Dicuntur qui simul militant. *commilitones*. Ital. *compagni alla guerra*. Hisp. *compañeros en la guerra*. Suetonius in Cæsa. Nec milites suos pro concione, sed blandioris nomine cōmilitones appellabat, tanquam & ipse vnus esset ex numero militū. Cice. pro Deior. Hic verò adolefcens, qui meus in Cilicia miles, in Graecia commilito fuit.

Commiles, tis, Cras bel. Cui. Commilitēs; nonnulli grauiores sermones militum vulgò durus accipiebant.

Commilitium, ipsa belli societas. *commilitium*. Ital. *compagnia di guerra*. Hisp. *compañia en la guerra*. Iustinian. lib. 1. Deinde cogitatione legum sacrarum, tum vultu per tot bella commilitij, orat miseretur ciuium

COM

Commode, idem significat, quod Commodum: *ῥητὸς καὶ ἡρόδης, ἐν τριτοῖς, δι' οὗ καὶ πάλιν.* Enn apromissus, bene al propositio. Hif. Proxime Commode, ut bene tempo-
re faciam. vt Commodus agere, audire, &c. id est bene vel optime, apte.
Cicce. Fam. lib. i. Sed ex illo sentatusconsulto, quod te referente factum
est, tibi decernit vti regem reducas, quod commodē facere possis, id est
commodo tuo, facile, sine molestia. Quo loquendi modo quasi per pa-
rentes hic interposito, vti solemus.

[illegible]

Commodatarius, as, pen. cor. Obsequor, commodatarius alicuius inferuio, seu com-
modatorem praesto. [*commodatus*. Ital. *Fare piacere*, *accommodare*, *com-*
odare. Hisp. *Hacer favor*, *prestarle a otro*.] Cic. ad filium. Cum ego qui-
buscumque rebus potero, libentissimè commodabo. Cic. Caesari. Quicquid
commodatarius, erit mihi gratum. C. Contra Incommodatum, molestus
sum, & nocere significat. *perit*. Terent. In Ad. Magis advenit, mihi in-
commodat quàm vi obsequatur ornat. C. Commodatorem, esse vten-

Commoda res, Proprie intelligitur, si nulla mercede accepta vel constitu-
ta, vendenda res data est. *ἡ ἀντιμισθία*. Nam commodatum debet
esse gratuitum. *¶* Hinc Commodatarius, cui res data est comodato.
Κομωδός, M. Antonini Philophori filius fuit, patris dissimilimus,
cuius iam imperio successit. Vitam eius, eoque dignum exitum vide
apud Herodianum lib. 1. De hoc sic scribit Ausonius in *Tetractich.*
Carsum, Commodus iniquitum pugnis maculofus arenæ,
Threidico princeps bellicis mouens gladio.

Commercio, Totus, vel in totum unior: [εμπορευ]. Ital. *Contraffarsi, com-
dolefi, ramarcarfi*. Hilp. *Entrefier*. [ε] Plaut. in Epid. Nescio adepol quid
ta timides es, trepidas Epidice, [ε]ta vultum videtur videre comderuisse.
COMMORI, Infula est adiacens Epheso vrbi, v[er]o aut est Plinii. [ε, κα, τ].
Commolitor, trisiri, idem quod molitor. [ε, κα, τ]. Ital. *Motere* cum diffi-
cultate. Hilp. *Difficultatis* est in genio sume movere & dispor. [ε] Cic. 2. de Nat.
deor. Nec quern dolia & aut v[er]o machinam commolitor. Scio p[er]viciu[m]

Commonito, es, pen. co. Idem quod admonito, & constituitur cum gen-
tius. *[Vocabul. Ital. Ammonire. Hisp. Amenglar. Quinil. Gram-*
maticos sui officij commonemus. Terent. in And. Aliorum exempla
commonent. Ad Heren. lib. 4. Non illis te nuptiales tibi eius matrimo-
nij commonent.]

Commonefacio, eis, Commoneo, in memoriam adduco. [Vossius, de vocib. Ital. *Ammonire*. Hisp. *Amonefar*.] Salust. in Cic. Videlicet ut nos commonefacias quàm conuersa sit Respublica, quum in ea domo habitares, &c. ¶ Huius passiuum Commonefo. Cic. 7. in Verrem, Nemo est qui mihi Celestis & credularis ex illa oratione commonefat.

Commodere, Idem quod simplex mordere. [*Comodere*. Ital. *Mordere*. Hisp. *Morder* & *maldecir*.] Plin. lib. 24. cap. 11; Nomen accepit, quod à cane commorfos rabiem sentire non patiunt.

Commonientes, *συμμισην*, *μνηστος*, Nomen fabulae Plauti, Terentius in prologo Adel. Synopthinefcones Daphili coinardia est, Eam Commonientes Plautus fecit fabulam.

C O M

Cōmoratio, verbale, *ἡ ἐπιτομή*, *ἐπιτομή*, *Quod interdū pro habitazione*
sumitur. Ciccad. Lepam lib. 4. Nam & villa, & amicitias illa cōmoratio
est, non diuerfori. Interdū pro mora, seu tarditate. Cic. Quint.
frat. lib. 3. Quod nultos dies epistolam in manibus habui, propter com-
morationē tabelliarum. Cōmmoratio, figura Rhetorica. Auror
ad Herenn. lib. 4. Cōmmoratio est, quum in loco firmissimo, quo tota
causa conijcitur, manetur diutius, & eodem seropius reditur.

Commofis, pen. prod. κόμμιον, Primū mellificij fundamentum, ex te-
naci & viscofa confans materia: ita dictum à Græco nomine κόμμι,
quod nos Gummi dicimus. Vide Plin. lib. 11. cap. 7.

Commoſus, particiſipium, *συμμοσος, συμμοσῶς*, Idem quod motus, vel concuſſus. *Commoſa columna*, apud Ciceroſem 3. in Verr. Tripodes commoti. Seneca in Medea. tripodes agnoſco meos Fauente commoſos dea. ¶ Nonnunquā idem quod perturbatus. Terent. Phor. Quidnam

Commotio, verbale, *συστάσις*, Perturbatio: vt, Commotio animi. Cicero lib. 3. Tusculanarum, Aliqui rei commotionem iniicere. Quintilianus

Hispan. *Amanar* et *sauido*, *emollentar*.] Gellius lib. 7. cap. 3. In principiis au-
tem patroni, qui pro reis dicunt, conciliare sibi & complacere iudices
debent: sensus; eorum expectatione causæ suspensos regentes, honori-

communio. Carlar, Prædida disponit, castella communis, quo facilius,
sive inuito transire conarentur, prohibere possit.

hunc muneribus; *[καὶ οὐκ ἴσται. Commune. Hic. Comm. de multis.]* unde & Im-
munis deducitur. Vfus eius multiplex est. ¶ Interdum ponitur sine ca-
su. Cic. Off. 1. Magnum est enim eadem habere monumenta maiorum,
eisdem uti. Cic. 1. Annal. habet eadem monumenta. ¶ Interdum cum cau-

Epicureo mihi omnia communia sunt, nisi quod in philosophia vehementer ab eo dissentio. ¶ Et aliquando sine daturo. Cic. de Senect. Quod illud est crimen senectutis, quum illud videaris cum adolescentia esse commune? Cum senectus transierit in aliquid. Cuiusmodi est senectus.

¶ Cōmunes dies, apud veteres erant qui alio nomine vocabantur In-
tercisi. *ἡμέραι ἀπαισι* ita dicti quòd diis hominibsq; essent cōmunes.

Commune, nis, substantiud, pro cōmuni Republica, inquit Afconius. [ingrēs.
Ital. *Comune, comunità*, Hisp. *Comun, d. comunidad, d. republica.*] Cice. j. in

Communiter, adverbium. [*comūns*. Ital. *comunemente*. Hisp. *comunemente*.]
Cic. de Senect. Quo uterq; nostrum cōmuniter uteretur. Cic. 1. Offic.
Ad deum uterq; nostrum cōmuniter uteretur.

ditas vitæ & victus. Cic. 6. Philip. Quæ vobis potest cum hoc gladiaro-
re, conditionis, æquitatis, legationis esse communitas? **Confociatio**
hominum atque communitas, Cic. 1. Off. Communitas homini cum
Deo Cic. 2. Nat. deor.

rum, prætorum, civitatis continere videtur. Idem et de Legib Inter
quos potest esse communio legis, inter eos communio iuris est.
Communicatio, as, pen. cor. à nomine Communis, significat cõmune facere,
participare, ut si quis communis faciat, facit communem, ut si quis ius
communis faciat, facit ius commune.

collatio, quæ à Græcis *παραβολή* dicitur. { Ital. *comparatione*. Hispa. *comparacion, cotijamiento*. } Cic. 1. Offi. Primum igitur de honesto, tum de utili, post de comparatione eorum differendum.

Comparare, aduerbium, Alterius comparatione *παράλλως*. Cic. in Top. Quum autem queritur quale quid sit, aut simpliciter queritur, aut comparat. Simpliciter, Expectandæ sit gloria: Comparare, Perponendæ sit diuinitas gloria.

Comparabilis, le, Quod cum alio potest comparari. *παραλλήλως*. Cic. 1. de Inuentione, Comparabile autem est quod in rebus diuersis similem aliquam rationem continet: cuius partes sunt tres, imago, collatio, & exemplum.

Comparatiuus, a, um, Quod per comparationem adhibetur. *παραλληλός*. vr. Comparatiua indicatio. Cic. de Inuent. Deinde oportebit illam ipsam comparatiua indicationem exponere, in qua non causam deliberatiua. Hinc etiam Grammatici Comparatiuum gradum appellarunt, cuius proprium est superare positum in ea qualitate quam obtinet: licet quandoque pro positum ponatur. { Est autem Comparatio, vt docet Priscianus, ad vnũ vel ad plures, tam sui generis, quam alieni: quauis Græci honoris causa suæ gentis magis, quam ratione veritatis dicant, non posse ad multos sui generis fieri comparationem. Statius lib. 8. Thebaid. Sed pectora flectas, Et melior sis quàm deis. Valer. Max. lib. 4. Idem sentit Fabricius Licinius, honoribus & auctoritate omni ciue temporibus suis maior. Et lib. 7. Tercium te importuniorum supererit habere capimus rectorem. } Comparatiua & superlatiua, quæ à præpositionibus veniunt, præter suam constructionem ablatiui & genitiui, aliquid accusatiui iunguntur. Cic. ad Octauianum, Propius urbem. Salust. Proximè Hispaniam Mauri sunt.

Compasco, is, Simul pasco. *συνπάσχω*. Ital. *Pasere con gli* alteri. Hispa. *Apacensar con otros*. Varro, Colonus in agro fureculari ne capras compascat. Plin. lib. 9. cap. 14. Nuper ex cogitatur famè longæ aduentionis à Brundisio, compascore in Lucrino.

Compascor, passiuum. Varro. 1. de Re rust. cap. 1. Messis facta, spicilegium venire oportet, aut domi legere stipulam: aut si sunt spicæ rare, & opere eam compasce. Quis compascendi habere, Scæuola in l. Testatrix. §. plures. ff. si feru. vend.

Compascuus, adiectiuum, vt Aget compascuus, apud Ciceronem in Topici, qui relictus est ad pasendum communiter vicinis. *συνεπαςτός*. Valerius lib. 6. cap. 7. In compascuum, pro compascendi.

Compedes, pen. cor. & feminini generis, à nominatione singulari Compedes, singuli genus, duo caprorum pedes cõstrunguntur. *σύνδεσμοι*. Ital. *Comp. Hispa. Prison de pies como con grillos*. } Plantus in Cap. Vbi ponderosas, ciassas capit compedes. Terentius in Phorm. Molendum vsq; in pilrino, & pulandum, habendæ compedes. Cicero Atti. lib. 8. Age iam has compedes, fâces (inquam) hos laureatos referre ex Italia quàm molestem est.

Compeda, dx, Anequæ. Varro Parm. Lepusculi timeneas, hoc quadrangulum dedit Diana rete nexile, ac visum fuge, lineamque compedam. Legitur etiam nominis huius numerus singularis, præsertim ablatiuus Compede. Horatius, Nivali compede victus. Iuuenalis Saty. 4. Squalidus in magna fallidus compede fossor. Columella lib. 8. cap. 2. Eaq; quasi compede, cohibetur ferri mores. Genera compedum sunt Nummæ, Boie, Pedice. Neruus.

Compedio, compedis, pen. cor. compediui, ditum. *σύνδεσμος*. Ital. *Legare i piedi*. Hispa. *Atar los pies*. Significat pedes ligare, & vincire. Varro, Domum intro, & pedes corrigis compedio. Hinc

Compeditus, participium, Compeditus ligatus. *σύνδεσμευμένος*. Ital. *Legato in ceppi* Hispa. *Atado por los pies*. } Plantus in Capt. In lapidicinas compeditum condidi.

Compellatio, onis. Vide c o m p e l l o, as.

Compello, lis, compelli, compellum, Proprie significat (inquit Seruius) diuersa, vel diuersorum generum animalia in eodem cogere. *συνάγειν*, *συνάγειν*. Ital. *Spingere*. Et mittere in eum in grege. Hispa. *juntar a echar en una cosa lo ganado*. } Virgil. lib. 7. Compulerantq; greges Corydon & Thyrsis in vnũ. Et Plantus in Pern. Canes compellunt in plagas lepidi & lycum. { Quinciam de hominibus dici solet. Cicero de Inuent. Qui dispersos homines in agris, & in cæcis syluestribus abditos, ratione quadam compellit in vnũ locum, & congregat. Liv. lib. 3. ab Urbe, Compulsis deinde in oppida Aequi, ea multitudo dilapsa quum Annui redisset, &c. Accipitur & pro eogo, adigo, & inuitum ad aliquid faciendum adduco. *συνάγειν*. Ital. *Constringere*. Hispa. *Compeler, constreñir*. } Plin. lib. 16. cap. 5. Quod Hippouas indignatus, amaritudinem carminum distinxit in tantum, vt credatur aliquibus ad laqueum eos compulisse. { Et per translationem. Plautus in Asin. Que vult faciemus, qui hosce amores. Nostros dispulsi s compulsi. Cic. Acad. 4. Quum sit enim campus in quo possit exultare oratio, cur tam in tantas angustias, & in Stoicorum duncta compellimus.

Compello, as, Alloquor. *συνάγειν*, *συνάγειν*. Ital. *Faullare, chiamare*. Hispa. *Llamar para hablar, juntar gente*. } Plautus in Amphit. Compellimus sis hominem. Virgili. lib. 2. vltro fœcos ipse videbat. Compellare virum. Cicero post Reditu in Sen. Neque fœdum id dixit, sed quos ei commotum fuit, compellauit. { Aliquando infamo, aculo. *συνάγειν*. Suetonius in Cæsa. Eodem modo Nonium quæstorem, quod compellari ad se maiorem potestatem passus esset, &c. Cic. ad Atticum lib. 2. Nigridium inuicari in concione, se iudicem qui non adfuerit, compellaturum, id est inuoluntum.

Compellatio, vel bale. *συνάγειν*, *συνάγειν*. Cic. ad. Cornificum, Itaque crebras vel potius cotidianas compellatias meas non tulit, seque in vrbem recepit inuitus.

Compelluceo, ces, ece, *συνάγειν*. Vnde Compellucidus, penult. corcepta. *συνάγειν*. Plaut. in Persa, Nihil est macrum, nihil e nigro compellucidum.

Compendium, Est id quod parsimonia quadam seruamus. *σύντομος*. Ital. *Lo sparagno*. Hispa. *Pocio gofio o espina*. Hic est contrarium Dispendium quod vel incuria, vel inmoderate profundimus, aut pecudimus. Plin. Bubulas carnes scæules caprifici magno lignorum compendio petoquant. Idem, Magno id lignorum dispendio sit, addito salcinam peto-

qui integro die vix possunt. { Compendium dicitur etiam utilitas, leuicrum. *σύντομος*. Ital. *Utilità*. Hispa. *Prochecho*. } Hic Dispendium, damnum, *δανός*. Tibull. Nec vagus ignotis repetens compendia terris, Preclatrat externa nauita merce ratem. Idem lib. 4. ad Heren. Dux res sunt quæ possunt homines ad turpe compendium commouere, inopia atque auaritia. { Compendium, pro via compendiaris & breui accipitur. Plinius lib. 5. cap. 5. Compendium viae quatuorid deprehensum est. { Item Compendium, quauis breuitas dicitur, in qua tamen utilitas est: quales sunt libri in quibus breuiter summa operis alicuius colliguntur. *σύντομος*. Vnde Plautus in Mil. Quam potes, tam verba confere ad compendium.

Compendio facio, eis, Orationis compendio vtor. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Parlare a fauillare breuemente*. Hispa. *Hablar a de xir breu*. } Plautus in Mostel. Orationis operam compendio facio. { Nonnunquam etiam lucus facio. Plautus in Persa, Nam ego hodie compendio feci duos panes in dies.

Compendiosus, a, um, Valde utilis. *σύντομος*. Ital. *Molto utile*. Hispa. *Mucho provecho*. } Columella lib. 1. Quod & per partes nonnunquam damnosum est, in summa tamen fit compendiosum.

Compendiarius, a, um, Brevis, succinctus, & veluti ad certam metram per compendium ducens. *σύντομος*. Ital. *Breu succinto*. Hispa. *Caja de at. ryo*. } Cic. lib. 2. Offi. Præclatrat, Socrates hanc viam ad gloriam proximam, & quasi compendiaris dicebat esse, siquis ita ageret, vt qualis haberi vellet, talis esset.

Compendiariò, aduerbium. *σύντομος*. Senec. Epist. 120. Ad maximas diuinitas te compendiariò voco.

Compenso, as, Ex quo, retribui, refundo, quasi pari pondere rependo. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Compensare, remunerare*. Hispa. *Recompensar*, *Galardonar*. } Cicero pro Muræna, Atque hæc à nobis petunt omnia: neque vlla re alia, quæ à nobis consequuntur, nisi opera sua compensari vultant posse. Ouid. Epist. 3. Tot tamen amissis te compensatus vnum. Valer. Max. Tarditatemque supplicij grauitate compensat. Claud. in Rufinum, Supplicium moram grauiori numina parua Compensant.

Compensatio, is, *σύντομος*. Quæ est (autore Modestino l. i. ff. de compensat.) debiti & crediti inter se contributio. Cic. 5. Tusc. Itaq; hæc vltimum compensatione sapientem, vt voluptatem fugiat. Ad Heren lib. 4. Fortitudo est contemptio laboris & periculi, cum ratione utilitatis & compensatione commodorum.

Comperendino, as, penult. correp. Significat de die in diem differo. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Prolongare di di in di*. Hispa. *Distar de retero en retero di a*. } Cic. 1. Ver. Tria ratio est, vt secundum binos Indos mihi respondere incipias mea, vt ante primos ludos comperendino. { Comperendinari autem reus dicebatur, quum iudices adhuc incerti quid deberent pronuntiare, causam in aliud tempus differerebant. { Didum est autem Comperendinare, quasi in diem perendinam differre. Dicebatur enim proprie Comperendinario (teste Gellio) quæd reus in tertium diem reuocabatur. Quum vero in postremum diem causa differerebatur, hoc, Diem diffundere, appellabant. Vide Gellium lib. 14. ca. 2. Accipitur tamen pro quantumvis longa iudiciali dilatione. Cic. 3. in Ver. Vt his ludorum diebus interpositis, acmo istum comperendinatum indicaret.

Comperendinus, a, um, vt Dies comperendini, quibus radimonium iuberi liceat, vt inquit Macrobius. *σύντομος*, *σύντομος*. Vide Valerium lib. 2. cap. 33, & Budvum in Annotationibus.

Comperendinatio, Quæ est (sicut docet Asconius) ab vtriusq; litigatoribus inuicem sibi denuntiatio in perendinum diem, ne scilicet alter litigatorum imparatus tergiversari possit. *σύντομος*.

Comperendinatus, us, m, idem. Cic. 3. in Ver. Admo enim comperendinatum, quod habet lex molestissimum, bis vt causa dicatur. Vbi Asconius, Comperendinatum (inquit) pro Comperendinatione posuit.

Comperio, & Comperior deponens, differunt, autore Diomede, quod Comperiri est ex opinione colligere, & pro explorato comperitum habere. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Tener per chiaro*. Hispa. *Aver por cierto*. } Sallustius in Iugurt. Sed ego comperio, Bocchum magis Punica fide, quam ob ea quæ predicabat, simul & Romanos, & Numidam spe pacis deuincisse. { Comperire verò ab alio cognoscere. *σύντομος*. Ital. *Trouare*. Hispa. *Hallar*. } Terent. in And. item alio de Quærebam comperiebam nihil ad Pamphilum. Quicquam attinere. Ea tamen differentia, vt ple ræq; alie Grammaticorum, ab auctoribus passim continentur. { Comperitum est mihi, & Exploratum est mihi: hoc est per inuestigationem cognoui. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Conoscere*, *σύντομος*.

Comperitus, participium, seu nomen ex participio. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Comperito*. Sueton. in Tib. Cæsar. cap. 35. Equiti Romano iusiurandi gratiam fecit, vt vterem in stupro generi comperitum dimitteret, quam fe nunquam repudiaturum antè inrauerat. id est deprehensum. { Comperitus stupri. Liv. 1. bel. Pun. Tum quod duæ Vestales eo anno Opimia atq; Florentia stupri comperita.

Comperito, absolutè, id est quum comperitum esset. Tacit. lib. 3. Neq; dum comperito, quos illa vix percussisset. Iabolenus in l. Pantomimus. §. pro herede. ff. de acquir. hered. Pro herede gessisse filium placuit, qui mortuus, comperito matrem suam intestatam decessisse, &c.

Comperneus, dicuntur homines genibus plus iusto conuinctis, vt Festo placet, vel qui longos habet pedes, vt interpretatur Nonius. *σύντομος*, *σύντομος*. Lucil. lib. 17. Satyr. Comperneus, aut varum fuisse Amphitryonis coniugem Alcecanam.

Compes, Vide c o m p e s, o.

Compesco, is, Cohibeo, contineo, cõtreco: quasi ab eodem (vt Festo placet) pasco continco. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Raffrenare, contenere*. Hispa. *Rafinar*. Plin. lib. 20. cap. 7. Nemine trito & ex vino potio libidino in ima genibus in somno compescit. Pinus in Epist. Nostrem deniq; inlustrantem ad incendia compescenda, Iuene. Digito compescit labellum.

Competo, is, pen. cor. Honoreo, vel coniugium, vel aliud quicquam eũ alio pcto. *σύντομος*, *σύντομος*. Ital. *Competere*. Hispa. *Competer*. Plin. de Vitis illustr. Et vnam speciosam duobus comperentibus, pater puella conditionem tulit. { Aliquando Cõpetere, teste Nonio, est parum esse vel conuenire *σύντομος*, *σύντομος*. Vnde in affirmatione rerum dicimus, Hoc illi cõpetit,

petit. Senec. Nihil ei magis competebar. Columel. lib. 2. Nec omnino unctabimur, sed minus sub testum congeratur: vel si non competet, ut aut in villam secundum portetur, aut in manipulum colligatur: certe in metas extrinseque convenit. Item quandoque, animi vel corporis parte aliqua competere esse: & ut Nonius inquit, constanter valere. Sallust. lib. 1. Hist. Si vero quasi formidine attonitus, neque animo, neque auribus, aut lingua competere.

Competitores, dicuntur qui in magistratibus, officiis, & honoribus petendi concurrunt: *συμμετισταί*. Cic. ad Att. lib. 1. Competitores qui certi esse videbantur, Galba & Antonius.

Competitrix, icis. *συμμετρίστρις*, *παρρηγομένη*. Cic. pro Murz. Nam nos quoque habuimus scenam competitricem.

Competencia, pro convenientia *συμμετρία*. Gell. lib. 2. Comprehensa autem mensura Herculanis pedis, secundum debitam membrorum omnium competentiam modificata est. Idem lib. 14. cap. 1. Ad eandem competentiam nasci non queunt.

Competenter, Mediocriter. *μετρίως*. Vlpianus Sol. matrimo. l. Si quum docem. Quatenus filio & patri competentem consulatur. Paulus in l. 1. ff. de testib. Qui fallit vel varia testimonia dixerunt, vel vtrique parti pro dederunt, ad iudicium competentem puniuntur.

Compilatio, as, pen. prod. Vndique, *συμμετρίσις*, *περὶ πᾶσι*. Ital. *Pignat. d. o. g. m. p. r. e.* Hisp. *Robar. f. a. l. e. a. n. d. o.* Dicitur a *πᾶσι*, quod est compilatio, non a pilis velledis, cuius prima corripitur: aut certe ab eo quod Pilotas fures Graeci appellant. Vnde Compilare & Expilare haec dicuntur: id est fraudare & diripere. Cic. de Nat. deor. Tot millia latrocinantur morte proposita: alij omnia, quae possunt, fana compilar. Plaut. in Menz. Vbi vbi compiler clanculū, quicquid domi est. Horat. ne me Compilare putes Crispini ferina lippī. Interdum Cogo. *πᾶσι* *συμμετρίσις*. Ital. *Giongere*, *co. g. e. r. e. i. n. f. i. n. e.* Hisp. *Ayuntar en vno*. & in vnum congerere vnde Compilatores, qui multa in vnum cogunt *πᾶσι* *συμμετρίσις*.

Compilatio, verbale. *πᾶσι* *συμμετρίσις*. Cic. Cui lib. 2. Quiddam me hoc tibi mandasse existimas, vbi mihi gladiatorum compositiones, ut vadimonia dilata, & Chresii compilationem mitteres!

Compilatus, a, um, Qui furtum, passus est, (teste Nonio) quod qui de domo suppellectilem detraxerunt, equare omnia & complanare videantur. *πᾶσι* *συμμετρίσις*.

Compingo, is, compegi, compactum, Compositum a Con & Pango, contrado, compello, detruo. *συμμετρίσις*. Ital. *Cavere*, *sp. g. e. r. e.* Hisp. *Emp. r. a. r.* Plaut. in Amph. Quid faciam nunc, sitres viri me in carcerem compingunt? Cic. de Orat. Tanquam in aliquod pistrinum detruidi & compingi videbam. Plautus Menz. Et ob eam rem te in carcerem esse compactum scio. Interdum compono, coniungo. *συμμετρίσις*. Ital. *con. i. u. n. g. e. r. e.* Hisp. *com. p. o. n. e. r. e.* Virg. 2. Aeglog. Est mihi disparitas septem compacta ciuitis Fistula. Cic. 3. de Finib. Quid enim aut in natura (qua nihil est aptius, nihil descriptius) aut in operibus manu factis tam compositum, tamque compositum & coagmentatum inueniri potest? Huic opponitur Incompactum, hoc est disjunctum, male compositum. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Potest etiam esse compositum à Ping. Laetant. lib. 7. Vt summam illam, quae continet vniuersa, & compingent, & adimpleant.

Compactus, pro conuenio, vel compromisso. Sueron. in Iul. Produciūq; pro reſſitis auctoribus compacto nominare. Compacto, vel de compacto aliquid agere, id est ex composito, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Plaut. Capt. Nemo rideri: iam extemplo rem de compacto geri. Lilius 5. ab Vibe, ut multo verisimilius sit, compacto eam rem, & comuni fraude Patriotiorum actam, Verum hoc potius videretur à verbo Pacifico esse deductum.

Compactio, verbale, Compositio, coniunctio, *συμμετρίσις*, *συμ. μ. e. r. e. s.* Vt Compactio membrorum. Cic. 3. de Finib. Videamus ea quae tercia gignit, corticibus, & radicibus valida seruati: quod cōtingit animalibus sensuum distributione, & quadam compactione membrorum.

Compatilis, le, *συμμετρίσις*. Quod compactum est. Plin. lib. 1. ca. 18. Optima apes breues, variæq; & in rotunditate compatiles. Viciuū lib. 4. cap. 7. appellat trabes compatiles, subleudibus compactas. Et lib. 10. cap. 17. Compatiles postes.

Compita, pen. cor. Dicuntur loca quae petuntur, hoc est adueniunt per diuersas vias: cuiusmodi sunt trinita & quadritia, in quae plures coeunt viæ. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Luoghi à i quali si va per diuerse vie*. Hisp. *Encrucijada de muchas vias*. Quid in ternas compita lecta vias. Virg. 2. Georg. Præmiq; ingentes pagos, & compita circum. Antiquis in vsu erat: & Compitus, mascul. gen. vt annotauit Nonius. Varro de Scenicis originibus lib. 3. Vbi Compitus erat aliquis.

Compitalia, orum, Festa quae in compitis peragebantur, à Soruio Tulio diis Laribus instituta, vt et auctor Plin. lib. 37. cap. vlt. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Caro de Re rust. cap. 5. Rem diuinam, nisi Compitalibus, in compito, aut foro ne faciat.

Compitalitius, a, um, vt Dies compitalitius, quo compitalia celebrantur: & Deus compitalitius, qui compitis & viis praest. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Vide plura de his apud Gellium lib. 10. cap. 24. Compitalitius ambulationes Cic. ad Att. lib. 7. Ego quoniam 11 et 1. Nonas Ian. compitalitius dies est, nolo co die in Albanum venire molestus familiar. Et ad eundem, lib. 2. Sed hoc ambulationibus compitalitiis referemus.

Compitalitia, orum, substantiuū. Cic. in Pison. Tu quum in Calendis Ianuarias compitalitiorum dies incidit, Sex. Claudium, &c.

Compitalis, ic, adiectiuum. Sueron. in Aug. Compitales lares ornare bis anno instituit, vernis floribus, & alijs.

Complacere, Valde placeo. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Complacere*. Terent. in And. Postquam amare cepit, ubi complacit est. Præteritum facit Complacui, vel Complacitus sum vt in superiore exemplo, & apud Plautum in Rudente. Hoc Deo complacitum est.

Complacere, cas, Idem quod placeo. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Placare*. Hisp. *Placar* *car. d. a. m. a. r. e.* Gell. lib. 7. ca. 3. In principis autem patroni, qui pro reis dicunt, conciliare sibi, & complacere iudices debent.

Complano, as, pen. prod. Plano, planum reddo. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Sp. r. a. r. e.* Hisp. *Llanar* *las cosas aplanar*. Caro cap. 153. Dumidiatum digitum terram altam succinito id bene tabula, aut manibus, aut pedibus

Complanato. Cic. pro Domo. Sp. Melij regnum appetentis domus est complanata, id est destructa, solo equata. Caesar, Sed propè iam constituta opera quum complanarent, id est perfecterent, exterram manum imponent.

Complaudo, dis, dere, Plausu certatim comprobare, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Cic. de Amic. Stantes complaudabant in re ficta.

Complector, complexus sum, Amplector, comprehendo. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Abbracciare*, *comprender*. Hisp. *Abrazar*, *prender*. Terent. in And. Accurrit, mediam mulierem complectitur. Cic. pro Rosc. Quo vno maleficio secula omnia complexa esse videatur. Cic. in Somn. Scip. Me arctior quam solebat somnus complexus est. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Cic. de Amic. Complector te amore, id est amo te quod & sine ablatio dicitur. Cicero Cursioni, De ipso T. Annio tibi polliceor, te maiorem animi erga te, si complecti hominem volueris, habitum esse nemi nem. Cic. in Cat. Etenim quum complector animo, cōsidero, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Cic. in Cat. Etenim quum complector animo, quatuor reperio causas, cur senectus misera esse videatur. Cic. Complector etiam passus legitur, Scruola in l. Si si stipulatus sum. fide verb. obl. Nam si cum & ipsius, & heredis caput, ita & ipsius vis & heredis vel sapientia facta complectitur, vt condemnatur quanti interest.

Complexus, xa, xum, participium, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.*. Cicero de Somn. Scipionis, Complexus me senex, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Sic eodem loco, Terra complexa medium locum, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Sic Virgilius, Inter se cōplexi, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Complectus, participii passiuum. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Cic. pro Rosc. Amer. Atque eiusmodi, quo vno maleficio scelera omnia complexa esse videantur.

Complexus, us, nomen à Complector. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Abbracciamento*. Hisp. *Abrazamiento*. Plaut. in Amph. Meus Amphitruo vno cubiculo Alcmnam complexu tenet. Cic. pro Font. Nomen etiam de matris hunc complexu, lectissima, miserrimæq; formæ vobis inspectantibus aucler, atq; abstrahet. Cic. pro Amore. Cic. 3. de Finib. Scipio sensum foras cognationibus primum, cum affinitatibus, deinde amicitis, post vicinitatibus cum ciuibus, & is qui publicis socij, atq; amici dei deinde totius complexu gentis humanæ.

Complexio, verbale. Idem quod Complexus. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Cic. in Orat. Nec acuatim multa frequentans, vna complexione deuinciet, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Cic. in Orat. Aures perfectæ, completorq; verborum ambitu gaudent. Item à Rhetoribus appellatur, quod Graeci *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Latinoꝝ nonnulli Argumentum corautum appellat, duas habens partes, quatuor veram concesseris, non effugis reprehensionem.

Complex, Participes sceleris, & qui in eodem crimine veluti complexus est, à complectendo. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Complce*, *com. p. a. g. n. o.* in qualche sceleraggine. Hisp. *El que es de aquella misma secta de crimenes que otro*.

Compleo, ex Con & Pleo, Ad summū, seu penitus impleo. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Empire*, *pienamente*, *com. p. l. e. r. e.* Hisp. *Menchar* *à complir*, *acabar*. Gell. Ventus à latere scilicet nauem vndis complectitur. Reperitur etiam sine ablatio, Cic. de Somn. Scip. Quis est qui complectitur aures meas, tatus & tam dulcis sonus? Per translationem pro finire. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Idem in Cat. Leontinus Gorgias centum & septem compleuit annos. Interdum pro supplere, perficere, integrare. Sallust. Duas legiones instituit, cohortes pro numero militum complet.

Compleus, a, um, Perfectus, abfolutus. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Com. p. l. e. t. o.* Hisp. *Acabado*. Cic. in orat. Aures perfectæ, completorq; verborum ambitu gaudent.

Complementum, Idem quod Complexio, vel supplementum. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Empimento*. Hisp. *Finchimiento*. Cic. in Orat. Inculcata reperias inania quadam verba, quasi complementa numerorum. Corn. Tacit. lib. 1. Addito maiestatis crimine, quod tum omnium accusatorum complementum erat.

Complexus, Complexio, Complex, Vide COMPLECTOR.

Complico, Simul plico. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Piegare insieme*. Hisp. *Plegar juntamente*. Plaut. in Rudent. Dum tibi hanc rudentem, quam trahis, complico. Ad hunc modum dicimus Complicare epistolam, pro eo quod est claudere. Cic. ad Att. Quum complicarem hanc Epistolam, &c. Significat etiam contrahere, & quod latum erat, angustum reddere: vt quum dicimus, Complicare vela. Eius contrarium est Euoluo, quod scilicet impleat, & inuolutum erat, expedit, Cic. 3. Offi. At vero si quis voluerit animi sui complicati notionem euoluere.

Complodo, is, pen. prod. Concutio, collido *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Vt Complodere manus, Complodere pedes, Est manuum vel pedum collisione strepitum edere. Quintil. lib. 1. 1. Nam & complodere manus, fecnicum est, & pedes edere. Senec. lib. 1. de Ira, Conplodis sapientis manus.

Comploro, ras, Deleo, deploro. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Piangere insieme*, *compiangere*. Hisp. *Llorar juntamente con otros*. Lilius 5. ab Vrb. Complorati omnes pariter viui mortuiq; totam penè urbem lamentis impleuerunt. Cic. pro Domo sua, Videte prætextatos inimicos non dum morte complorata arbitria petentes funeres.

Comploratus, us, ui, *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Lamentazione*. Hisp. *Lloro*. Vt Comploratu iusto prosequi mortuos, Lilius 5. bell. Punici.

Comploratio, verbale, id est Lamentatio, Lilius 6. bell. Pun. Comploratio eorum, flebilisq; voces.

Complures, Complura, & Compluria, sine numero singulari, Idem quod multi. *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Ital. *Asplur*. Hisp. *Muchos*. Gellius postuisti esse gradus, non comparatiui (lib. 5. cap. 21.) docet. Caesar lib. 8. bel. Gall. Quod ubi accidit, complures hostium magno nostrorum impetu pulsi vulnerantur. Cicero 4. Verr. Dicebant scyphorum patia complura, hydrias argenteas. Terentius Heey. Vbi illic dies est, complures accersi iubet. Idem Phorm. Noua hic compluria. Vbi Donatus, Secundum regulam locutus est Terentius. nam hoc Complures, & hanc Compluria dicitur, sic veteres, quod nostri dempra syllaba Complura dicunt. Sic Caro Originum 2, Fana hoc loco compluria. Cicero in Orat. Conſiderandi genera compluria. Credo, quia veteres hoc Plure, non hoc Plus dicebant.

Compluſculi, orum, diminutiuum *ἀσυν. μ. e. r. e. s.* Plaut. Rud. Non hercle adoleſcens, iam hos dies compluſculos. Quenquam istic vidi sacrificare. Terent. Heey. dies compluſculos. Bene conueniebat sane inter eas.

Compluries, aduerbium. Factum ab eo quod est Complicita, & significat saepe. [Compluries Ital. Più o più volte. Hisp. Muchas veces.] Cato, Contumelias mihi dixisti compluries. Plautus Perfa, Meruo hercle veri scens ego iam compluries.

Compluvium, n. [Compluvium Ital. Più o più volte. Hisp. Muchas veces.] Cato, Contumelias mihi dixisti compluries. Plautus Perfa, Meruo hercle veri scens ego iam compluries.

Compluvium, n. [Compluvium Ital. Più o più volte. Hisp. Muchas veces.] Cato, Contumelias mihi dixisti compluries. Plautus Perfa, Meruo hercle veri scens ego iam compluries.

Compluvium, n. [Compluvium Ital. Più o più volte. Hisp. Muchas veces.] Cato, Contumelias mihi dixisti compluries. Plautus Perfa, Meruo hercle veri scens ego iam compluries.

Compluvium, n. [Compluvium Ital. Più o più volte. Hisp. Muchas veces.] Cato, Contumelias mihi dixisti compluries. Plautus Perfa, Meruo hercle veri scens ego iam compluries.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

Compono, is, pen. pro. Simul pono, coniungo. [Componere Ital. Componere, mettere insieme. Hisp. Componer cosas diversas.] Virg. 8. Aeneid. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Item disponere, constituere, componere, ut Cic. pro Deiotaro. Locum erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex munera constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve aspercorum concursus, néve huius sit, sed quodammodo coagmentatus & laevis.

in Capt. Atque ita me Rex decorum atque hominum farit patriae compotem. Compos animi, qui animum suum habet in potestate, vel qui habet sanum animum. [Compos Ital. Più o più volte. Hisp. Muchas veces.] Terent. in Adelphis. Vix sunt compos animi, ita ardeo iracundia. Huic opponitur Impos: vt Impos animi, pro insano, furioso, amente, qui animo sanos non est, quive animi instrumentum habet viciatum. Plaut. in Capt. Eripere isti gladium, quae sui est impos animi. Sic Compos voti, & Impos voti. Cicero, Nam quo modo videtis dicimus voti compotes, qui quicquid volunt faciunt: sic victos e contrario voti impotes, qui non possunt facere quod volunt. Legimus etiam nonnunquam Compos miseriarum: vt etiam in malam partem accipitur. Plaut. in Epid. Ceddo manum mihi, accipe xrumnarum & miseriarum compotem. id est qui simul tecum miseriae sit habiturus. Sunt autem Compos & Impos generis communis, composita ab antiqua & inusitata voce Pos, potes: unde & possum & Possideo. Pos autem idem est quod Potes, cuius genitio Potis nunc loco nominatiui vitium. Pers. Nec potis es nigrom vicio praefigere thera. Virg. 3. Aeneid. Nec potis ionos fluctus equare sequendo. Terent. in Phorm. Adulescens primum abs te hoc bona venia peto, si tibi placere potis est, vt respondeas mihi. Hoc est si potest, siue possibile est. Quod autem Persius dicit, Qui potes vis dicant nugaris. Potes pro Potis accipitur metri causa. Similiter apud Propertium, Qui potes quisque in ea conerit arte diem. Tunc ut quando Compos cum ablatiuo. Sallust. Neque animo, aut lingua satis compos. Liu. lib. 3. Praedixit ingenti compotem exercitum, suis etiam rebus recuperatis, quae populatione agrorum amissa erant, reducit. Quo in loco compotem, quae affluenrem & latum significare puto. Sapius tamen genitio iungitur.

Compositus, & Compositio, aduerbia. Vide Compro. Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Compro, as, pen. prod. Simul pro. [Compro Ital. Benere con gli altri. Hisp. Benir vnos con otros juntamente.]

Computrefco, feis, Idē quod putrefco. [ωμυρεται. Ital. Guistarsi, corrompersi, dismutatur putridū. Hisp. Podrisse,] vel quum variis res mutuo contactu putrescent. *subque putredine* Plin. lib. 1. cap. 13. Propter ea arbitratr eis non computruisse. Columel. lib. 5. cap. 10. Quoniam mutuo contractu aut computrescent, aut vermicibus interibunt. Plinius lib. 31. cap. 7. Capillum denigrant sanguisugæ, quæ in nigro vino diebus 12 computruere.

COMVM, κομῶν. Ptolemeo, Vulgō *Como*, Ciuitas Gallia cisalpinæ iuxta Latium lacum. Hæc primū in mediocriis erat colonia trans Padum, à L. Scipione deducta, & deinde à Pompeio instaurata: postremo autem à Iulio Cesare multis partibus aucta, missis eò quinq; millibus colonarū: quo tempore etiam pro como Nouum comum cepit appellari, & incolæ Nouocomenses, qui antea Comenses dicebantur. Meminit huius oppidi Plinius in nona regione Italix, lib. 3. cap. 17.

COMATIONVM, κομιση, Deus apud veteres habitus comellationis, nocturnarūq; salutationū praefid: in cuius uulstia autorabantur iuuenes, qui eorū noctu cum facibus, mouisset; instrumentis ad amicum fores saltandi candēdo: gratia concurrebat, procaciterq; lasciuiebant, vt fore nonnūquā citringeret, quod optimē describit Philostratus, *κομισην ὄντων*. Imago tertia. ¶ Hinc Comellati verbum, κομωλῶ. & Comestatio, vt inquit M. Varro. ¶ Item Crepalocoms, vinolētorum hymnus apud Aristophanem in Ranis.

CON, & CUM, idem significant. συν. sed Cum tantum sparsata, Con verò semper composita reperitur, & significat simul: vt, Coniungo. Interdū contrā, vt Concredo. ¶ Intendū valde, vt Concipere. ¶ Et est sciendū quod quando componitur cum dictione à vocali, vel ab h, incipiente, semper n, abicitur: vt Coarpo, Coerceo, Cohortor, Cohibeo, in Comedo, n. mutatur in m. in Cogen, & tolluntur. Quando componitur cum b, m, & p, transi n in m, vt Combibo, Commoueo, Compatere: cum c, t, d, f, g, n, q, s, t, i, & u, consonantibus, manet n integra: vt Concurro, Condo, Confugio, Congeco, Conicēdo, Conecto, Conueto, Cōsequor, Coniteo, Conuenio. In reliquis n mutatur in sequentem litteram: vt, Colligo, Colliuiscus, Corrigo.

CONAMEN, Conamentum, Vide CONORA.

CONAROS, κοναρος, ab Alexandrinis appellatur frutex quidam aculeatus, teste Agathæole, quī à Dioscoridis Palurius vocatur. Vide Ruellium lib. 1. cap. 107.

CONATUS, Vide CONORA.

CONCAEO, κατὰ νύκτα, κατὰ νύκτα. Ital. Imbrattar con merda. Hisp. Ensuñiar con ofieral. J. Senec. Puto concaui me. Idem, Quid autem fecerit nescio, omnia certē concaui.

CONCEDERE, concedūm, plur. num. πᾶσι τοῖς ὑπαρκτοῖς ὀφελήματα, καὶ ἰστορικὴν ἱστορίαν. Septimenta, hie munitiones ex cæcis arboribus confectæ. Tacit. lib. 1. Romanus agmine proprio syluam cæsam, limitēque à Tiberio ceptum scindit, castra in limite locat, frontem ac tergū vallo, latera conatibus munitis. Vide Galium Rhodig. lib. 5. cap. vlt.

CONCALEO, les, Idem quod caldeo. [ἡρμαινετο. Ital. scaldarsi. Hisp. Escalentarse.] Plautus in Amph. Prius abis quam lectus, vbi cubuisti, concaluit locus. Varr. 3. de rustica. cap. 16, Concaluit stomachus vt digerat multa facilius.

Concalefacio, eis, vel Concalefacio, eis, Calidum reddo. [ἡρμαινετο. Ital. scaldare alcuna cosa. Hisp. Escalentar à otro.] Cic. 2. de Oratore, Et ait idem, quum brachium concalefecerit, tum se solere pugnare.

Concalefco, fis, neutropassiuum. con. ἡρμαινετο, con. ἡρμαινετο. Varr. 3. de Re rust. cap. 9. Curator oportet circumcare, diebus interpositis aliquot, ac vertere oua, vt requiescat concalefant.

Concalefactus, a, um. con. ἡρμαινετο. Cic. 1. Tull. Ilam verò fundius reiciamus in indiuiduorum corporum leuium & rotundorum concaulationem fortuitam: quum tamen Democritus concalefactum, & spirabilem, id est animale esse voluit.

Concalefactorius, a, um. ἡρμαινετο. Plin. lib. 2. cap. 10, Vis et concalefactoria. hoc est excalefaciens, & nata calore eritace.

Concalefco, feis, Calidum fieri, vel calidū esse. [ἡρμαινετο. Ital. scaldarsi. Hisp. Escalentarse.] Cic. 1. Tull. Calidior est enim, vel potius ardentior aoi nus, quā est hic aer, quem modò dixi crassum, atq; concretum: quod ex eo sciri potest, quia corpora tota sunt terrena principium generis confecta, ardore animi concalefacta.

Concallo, les, Idē quod Calleo, callos acquirō, callis obducor. [ωμυρεται. Ital. Far' il callo. Hisp. Hazer callos, o se baxer callo.] Cic. 3. de Nat. deor. Vetusatos eos appello, quonum celeriter mens versatur: Callidos autem, quorum tanquam manū opere, sic animus vsu concaluit.

Concamerare, Est ad fornici formā & arcuato opere edificare. [ωμυρεται. Ital. Fabricare in uolo. Hisp. Hazer edificio de bouda.] Vitruuius, Inter ualla aut concameranda, aut solidāda fistucationibus. Plin. lib. 5. ca. 24. Specus ipsa, quæ concameratur architectura.

Concameratio, Verbale. καμωρῶσις, ὀψιφῶσις. Concamerationes dicuntur adificia quæ arcuato opere fiunt. Plin. lib. 6, Si hypogæa, concamerationēque insituerunt, fundationes eorum fieri debent crassiores. Sabinus in l. Si cuius xdes. ff. de leg. 3, Conclauē quod supra concamerationem alterarum xdiū effert. ¶ Concamerationes etiam dicuntur periculum horrentium testā, ad arcuati operis firmitudinem facta, quæ aut viribus, aut alio opere topiario ad opacanda ambulacra solent obduri.

Concastigo, as, Idem quod castigo. [ωμυρεται. Ital. castigare. Hisp. Castigar o corregir.] Plaut. Trin. Nam ego amicum cōcastigabo pro comēctia noxā.

CONCAUS, Sinosus, vacuus. [ωμυρεται. Ital. Concauo. Hisp. Profundo de hueche.] cuius antitheton est Conuerus. Vide Concauitas. Cic. 1. de Nat. deor. Speluncarum concausa aleitudines, fauorum spicantes. Quid. 4. Metra. Impulsique cympna palmas, Concauque pta sonant. Cic. de Fato, Stupidum esse Socratem dixit & hardum, quod ingula concaua non haberet.

CONCAUO, uas, are, Idem quod simplex Cauare. ωμυρεται, καὶ ὀψιφῶσις. Concauare brachia in duos arcus, id est inflectere & sinuare, vt formam imitentur duorum arcuum. Quid. 4. Metra. Est locus in geminis vbi brachia concauat arcus Scorpis.

Concedo, dis, pen, prod, pro Do, permitto. [*καταχωρίζω* Ital. *concedere*, *permettere*, *dar licenza*. Hisp. *dar o otorgar*.] Terent. in Adel. Hui meruit nuncii de tuo iure concessisse paululum, &c. Cic. Diuina. in Vetr. Da mihi hoc, concede quod facile est. Item concedere. *απαγορεύω*. Terent. in Hecy. Hic video me esse inuicem immerito: tēpus est alio concedere. Liu. 2. bell. Punic. Annibal Sagunto capto, Carthaginem nouam, in hyberna concesserat. Idem, Quæ quum agerentur, hostes in loca altiora cōcedere. Aliquando credere, cōsentire. *συγχωρίζω*. Terent. in Phorm. Nunquamne hic hodie concedes mihi, neque intelliges? Cic. in Latio, Quod si rectum stauerimus, vel concedere amicis quicquid velint, vel imperare ab his quicquid velimus, perfecti quidem sapientia sumus.

Concessum, si, substantiuum. *συγχωρησις*. Cic. pro Cælio, Sed abhorret non modo ab huius seculi licentia, verum etiam a maiorum consuetudine atque concessis. Id est, permissionibus atque constitutionibus.

Concessus, us, ui, pro permisso. *συγχωρησις*. Cic. pro Cælio, Datur enim concessus omniui huic aliquis ludus atari.

Concessio, onis, Idem quod concessus. *συγχωρησις*. Cic. ad Att. Et nostra concessione omnem vim sui iuris amiserunt.

Concelebro, bras, Idem quod celebrare, hoc est frequenter. [*κοινω* Ital. *celebrare*. Hisp. *celebrar*.] Concelebrare diem festum, est feriatum. *κοινω*. Concelebrare conuiuium, vel exequias, est eum quadam celebritate exhibere, vel instruere. Cic. de Pet. Consul. Et in eduiui quæ facere te oportet, & amicis tuis concelebrantur, & passim, & tributum. Liu. 8. ab Vrb. Quantum militibus studiis funus vltimum concelebrari potest.

Concello, as, are, Idem quod celo. [*κατακρύπτω* Ital. *celare*. Hisp. *encobrir*.] Gel. lib. 1. cap. 9, Non id postea conceclauit, quin gloriæ quoque hoc sibi assignauit.

Concentratio, as, Dictum est a Plauto in Pseudolo pro colligere. Concentratio (inquit) in corde sycophanciarum. Nonius in *is inuicem ut conuincitur*.

Concentor, Concentio, Conceptus, Vide **CONCERNO**.

Conceptaculum, Conceptiui feræ, Conceptio, Conceptus, Vide **CONCERNIO**.

Concerno, is, Idem quod Cerno. [*ἀνιχνεύω* Ital. *vedere*, Hisp. *mirar o ver con los ojos*.] Q. Cic. de Pet. Consul. Quod si satis grati homines essent, hæc tibi omnia parata esse debebant, sicut parata esse concerno.

Concerpo, pis, et Con, & Carpo, Idem quod Discerpto, lacerare. [*διασπείρω* Ital. *scindere*, *rompere*. Hisp. *despedir*.] Liu. 8. bel. Maced. Librumque rationis a cuius quum Lucium fratrem afferre iussisset, inspiciente Senatu suis ipsum manibus conceperit, indignatum, &c. Plin. lib. 10. cap. 18, Ille autem protinus conceperit.

Concerto, ras, Simul certo, contendo. [*ἀντιπρωτεύω* Ital. *contendere*, *combattere*. Hisp. *conceder y pelear uno con otro*.] Cic. Antequam iret in exil. Nunc igitur si lingua est concertandum, innocentem virtute fretus supero. Terent. in Adel. Quid istuc Sannio est, quod te audio Nescio quid concertasse cum hero?

Concertatio, onis, verbale. *ἀντιπρωτεύω*. Plin. lib. 10. cap. 18, Quæ de causa magna concertatio exitit.

Concertatorium, a, um. *ἀντιπρωτεύω*. Cic. de Clar. Orat. Thucydides enim rerum gestarum pronuntiator syncerus, & grandis etiam fuit: hoc forte concertatorium iudiciale non tractauit genus.

Concertatiuus, a, um. Quinil. lib. 7. cap. 3, Mutua accusatio, quam Græci *ἀντιπρωτεύω* vocant, nostri quidam concertatiuum.

Concesso, as, Idem quod simplex Cesso, hoc est, quiesco, ab opere vaco. [*ἀπαραιστέω* Ital. *cessare*. Hisp. *cessar o fardarse*.] Plaut. in Pœn. Postquam auro est, nunquam concessaui mus lauari, aut fricari, aut ornari.

Concessatio, verbale, Cessatio, quies. *ἀντιπρωτεύω*. Colu. lib. 1. cap. 1, Nam ve in itinere conficiendis dimidio maturius peruenit is qui gnauit, & sine vllis concessationibus peruenit, &c.

Concha, æ, *καβύχα*, Græca vox est, qua significatur omne genus piscis firmiter habens tectam. Quinertiam ceteri ipse diores proprii Conchæ dicuntur, quales sunt cochlearum atque concharum. Ouidius, Ostrea quæ in conchis tuta fuerit suis. Columella, Implicitus conchæ limax. Concharum genera enumerat Plin. lib. 9. cap. 33, & earum naturam explicat eodem libro capite 33. In conchis nascuntur margaritæ, vltimè docet Plinius. Quæ vltimè quædam quoddam conuacuum, ac superius parulum, Concham vocamus. Plinius, Rursus rinditur, deinde lauat in conchis, sicaturque. Alio nomine Alueos & Aluolos dicimus, & præsertim in longum porrectos, ligno excavato, more lyncium, quæ vocantur Monoxyla. Item genus vallis vianit, in quod è dolio hauriunt vinum, lucent. Quum bibitur concha. Aliquando ponitur pro cuba. Virgilius 7. Acneid. Sed tum fortè caua dum personat aquora concha. Ouid. lib. 1. Metamorph. Caruleum Tritona vocat, conchæque sonanti Inspirari iubet. His buccinis utebantur Tritones, qui erant tubicines Neptuni. Concham verò linguam habere, & Veneri esse consecratam, auctor est Aelianus lib. 3. Conchæ Cytheriæ dicebantur, quæ margaritas producebant, mulierum ornatui præcipue convenientes: & ob id Cytheriæ dicebantur, quia Veneri gratæ. Martialis. Læuor 6 conchis Galle Cytheriæ. Vocantur alio nomine conchæ margaritiferae.

Conchis, huius conchis, *καβύχα*, Fabæ genus, siue edulium ex fabis, Iuuen. Satyr. 3, Cuius conche tinnescit tecum scilicet portum. Sutor, & elixi veruccis labra comedunt qui dicat esse fabam cū cortice suo elixā, ad differentiam fabæ frizæ, quæ sine cortice coquitur: a similitudine concharum, quod fracto cortice velut implicita conchis suis caruncula videatur. Martialis. lib. 13, Si spumet rubra conchis tibi pallida testa, Latorum cæcis sape negare potes. Huius diminutiuum est Conchiola.

Conchos, *καβύχα*, Mazzæ genus, præ cæteris laudatum. Quo enim nomine apud Græcos significatur oculorum conchas. Vide Ruellium lib. 2. cap. 20, & Cælium Rhodig. lib. 1. cap. 1.

Conchyle, lis, pen. prod. vel Conchylium, li, [*καβύχα* Ital. *conchylium*. Hisp. *concha de pescado*.] Genus conche, idem cum murice, cuius sanie pretiosissima laxæ tingebantur, aulterum in glauco colorem, & irascienti mari similem tingescent. Est autem diuersum à purpura, teste Plin. lib. 9. cap. 35, Conchylium, inquit, & purpura omnis ora atterit. Cic. in Pisonem, Extructa mensa non conchyliis aut piscibus, sed multa

carne subtranda. Ponitur quandoque Conchylium pro ipso colore, sicut & purpura, & murex. Plin. lib. 9. cap. 36, Concharum ad purpuram, & conchyliam eadem est materia. Alio nomine Ostium dicitur, eo quod ex marinarum concharum testis eximatur. Conchylium itaque, Murex, & Ostium in eadem significatione accipiunt. Virg. 4. Acneid. Tyriusque ardebat murice lina. Idem 2. Georg. Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat ostro. Iuuen. Sat. 3, Horum ego non fugiam conchyliis: hoc est luxuriosas vestes, & murice infectas. Conchylium nonnunquam generale nomen est ad omnes conchas. Plin. lib. 9. cap. 36, Lingua purpuræ longitudine digitali, qua pascitur perforando reliqua conchyliis: tanta duritie aculeo est.

Conchyliatus, a, um, *καβυλλιστός*: vt, Conchyliata vestis, quæ murice tineta est. Plin. lib. 9. cap. 29, In conchyliata veste cætera eadem sine bucino. Conchyliata peristomata, quæ infecta sunt succo conchyliorum. Cic. 2. Philip. Conchyliatis Cn. Pompeij peristomatibus (seu iuribus in celis lectos stratos videres).

Conchyta, æ, mascul. gen. Qui conchyliam quatit in mari. *καβυλλιστής*. Plautus in Ruden. Saluete fures maricim, conchytae, atque hamioræ. Dicuntur etiam Conchyliarij.

Concido, is, pen. prod. concidi, concisum, simul vel minutatim cædo. [*συντεμνω* Ital. *tagliare minutamente*. Hisp. *trozar o malar*.] Plinius, Cato eius concisa ac decosta adhibenda est. Colum. lib. 1. cap. 8, Concisique scilicet porri quantum videtur adicio. Item frangere. *κατατεμνω*, Plinius, Et Nucleus cæcis cœcis super vulnus imponitur. Concisus, participium, *συντεμνόμενος*: vt, Concisa oratio, Quæ non continua, sed veluti membratim cæsa est. *συντεμνόμενος* & *λόγος*. Et concisus sonus, fractus.

Concise, adverb. *συντομία*. Quinil. Quamquam ea non est tam minutè ac concise in orationibus vendum, quam in disputationibus.

Concissura, æ, Seneca Epistol. 101, Dedit sanè varietas marmorum, & concissura aquarum è cuniculis interuentum.

Concido, is, pen. cor. concidi, concisum, Corro, in totū cædo. [*συντεμνω* Ital. *cadere*. Hisp. *caer*.] Lucian. lib. 7, Et muri omnium circumitatum concident. Plaut. in Amph. Vt quisquis insisterat, concidit crepuit. Colum. lib. 8, Atque alia genera pecorum, quum pestilentia vexantur, prius morbo & languoribus marcescunt: solæ capellæ, quauis optime atque hilaris, subito concidunt. Cic. 3. Tuscul. Quod si cui, vult idem, simul animus cum re concidit, à grauioribus illis antiquis philosophis petenda medicina est, non ab his voluptariis.

Concio, es, ere, vel Concio, is, ire, Eiusdem significationis. Nam modò significant conuocare. [*συνέχω* Ital. *conuocare*. Hisp. *llamar*.] Liu. 1. ab Vrbe, Deinde ne vana vrbis magnitudo esset, accendit multitudinis causam, veterem concilio conditum vrbes, quæ obcurat atque humilem conciendo ad se multitudinem, nam è terra sibi prolem emictebantur. Liu. lib. 5. bel. Pun. 2, Galli, quos spes præda concierat. Modò commouere, concitare. [*συνέχω* Ital. *commouere*, *concitare*. Hisp. *mouer*.] Terent. Hecyr. Forasse vnum aliquid verbum inter eas tamen hanc concierit. Plautus Aflinat, Tu ergo face vt illi turbas & lites concias.

Concitus, pen. prod. participium à Concio, *καταχέω*. Lucan. lib. 5, Inde ruunt toto concita pericula mundo. A Concio verò eandem correptam habet. Valer. Flac. lib. 1, Quis tibi Phryxæ dolor, rapido quum concitus aestu Respiceres?

Concitor, toris, verbale, *καταχέω*, vt, belli concitores. Tacitus lib. 4.

Concito, as, pen. cor. frequentatiuum à Concio, commoueo, perturbo, extimulo. [*συνεχίζω* Ital. *conciare*, *commouere*. Hisp. *mouer o perturbar*.] Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli queris à nobis, nisi vt opifices concitentur? Sic Concitare discordiam, apud eundem, & Concitare equum contra aliquem, Liu. 1. ab Vrbe.

Concitus, participium, vt, Concitus ardore animus. [*καταχέω* Ital. *conciare*. Cic. 2. de Fin. Admirabili quodam ad philosophiam studio concitatus. Cic. de clar. Orat.

Conciturus, nomen: vt, Concitator cursus, id est celerior. Liu. lib. 4. bel. Maced. Concitatissimi equi, idem 5. bel. Maced.

Concitorator, toris, *καταχέω*, *συνεχίζω*. Qui commouet. Cæsar 8. bel. Gal. Quod Corbus autor belli, concitorator multitudinis esset interfectus.

Concitoratix, femininum, *καταχέω*, *συνεχίζω*. vt, Concitoratix vis. Plinius lib. 2. cap. 10.

Concitiatio, onis, Commotio, *καταχέω*, *συνεχίζω*. vt, Concitiatio multitudinis, apud Ciceronem pro Cluent. Vchementiores animi concitationes, apud eundem ad Qu. fratrem lib. 1.

Concilium, li, à concalando, siue conciendo, hoc est à conuocando, Senatus, vel cæterus consiliatorum. [*συνέδριον* Ital. *Ragionarsi di popolo o prelati a determinare qualche cosa*. Hisp. *consejo o congreso*.] Virg. 2. Acne. Conciliūque vocat diuum pater atque hominum rex. Cæsar 2. bel. Civil. Quibus de causis concilio conuocato de summa rerum deliberare, &c. Concilium etiam pro coagulatione siue copulatione ponitur. Lucetius lib. 1, Corpora sunt porro partim primordia rerū, Partim concilio quæ constant principiorum. Est etiam Concilium flos lationes herbarum, vnicò constans folio, sed ita implicato, vt plura videantur. Plin. lib. 22. cap. 22, Latione (inquit) olus syluestre habetur in terra repens, cum multo lacte: florem fert candidum, Concilium vocant.

Concilio, as, Beneuolū facio, aut amore coniungo. [*συνεχίζω* Ital. *conciare*, *pacificare*. Hisp. *halagar o enamorar*.] Liu. lib. 1, Aeneas aduersum ranti belli terrorem, vt animos Aboriginum sibi conciliaret, &c. Reconciliare verò quis dicitur, quum post inimicitias rursus aliquem in gratiā reducit. [*συνεχίζω* Ital. *conciare*, *pacificare*.] Item conciliare, seu comparare: hoc tam in malum, quam in bonum. [*συνεχίζω* Ital. *conciare*.] Plaut. in Trin. Meus gnarus me ad te misit, inter se atque tuos affinitatem vt conciliarem, & gratiam. Terent. in Heaut. Exeo ergo, vt pacem conciliem. Sic dicimus, Concilio mihi odiū, inimicitias, quod est quasi copatio, acquirō. Sic & Reconcilio. Quine. Nam & plus auctoritatis affertur ea, quæ non præferis gratia liris sunt comparata, & laudem expe maiorem quam si nostra sunt, reconciliant.

Conciliatus, participium. [*συνεχίζω* Ital. *conciare*.] Examina conciliata viro, Catullus. Conciliatus mancipium, pro empto. Terent. Prodi malè conciliatū est, magno pretio emptū, vt interpretatur Donatus.

Conciliatus,

110

¹⁴ *Popolo, Hisp. El consejo de todos ordenes, o ayuntamiento de gentes en la jermón.*

die instituit, & quod octo diebus in agris fuissent, ad emenda necessaria
non die

nono die in urbem conuenirent. Vide hæc latius apud Macrobius lib. 1. Sat. cap. 19.

Concito, concitas, Vide CONCIPIO.

Conclamatio, as, are, Simul clamare. [conclamatio, Ital. Gridare insieme, gridare. Hisp. Zlamir dando voz.] Cic. 6. Philip. Quum vos vniuersi vna mente atque voce iterum me conclamatis esse Rempublicam. Conclamatis. Tacit. lib. 1. Conclamant patres, corpus ad rogam humeris Senatorum ferendum. Conclamare, pro simplici Clamare. Cæsar. 1. bel. Gall. Quos quum apud se in castris Ariouistus conspexisset, exercitus suo præsentem conclamauit quid ad se venirent. Conclamare vasa, militaris est locutio, pro denuntiare inter milites. Vt vasa colligant: quod fiebat quum exercitus moturus erat castra. [conclamare, Ital. Gridare.] Cæsar. lib. 1. bel. Cui. Quo cognito, signum dari iubet, & vasa militum more conclamari. Conclamatum est, hoc est transactum & factum est. [conclamatum, Ital. Egli è fatto, Hisp. La cosa está acabada.] Quod locutionis genus ab iis tractum putatur, qui morientibus assistunt. Solent enim illi cadaverum recens exanimatorum faciem identidem frigida ablueri, nomique eorum clara voce inelamare, ne forte syncope correptos pro mortuis functarent. Nam qui animi deliquim patiantur, mortuis simillimi sunt: unde & nonnullos pro mortuis elatos, & a rogo reatos accepimus. Quum itaque affusa subinde frigida, nomique sæpius inelamatio nihil proficeretur, post vltimam conclamationem te iam desperata comburebantur. Hinc Corpora conclamata dicuntur, hoc est deplorata, quibusque extremum hoc conclamationis præstitum est officium. Lucanus, corpora nondum Conclamata iacent.

Conclamatio, onis, verbale. [conclamatio, Ital. Gloriar multorum. Senec. Quum aliqua conclamatio est, quomodo exeat, non quid offerat, quarit.]

Conclamatio, tas, frequentatiui. [conclamatio, Ital. Plautus Marc. Conclamare tota urbe, & prædicare.]

Conclauate res, inquit Festus, quæ sunt sub eadem claue.

Conclauere, penult. prod. neut. gen. Loc. secretior in interioribus rebus, vnam habens clauem communem domesticis, intra quam multa loca clauis sunt adhaerentia trichinio. [conclauere, Ital. Conclauere, luogo secreto. Hisp. Camara encerrada de trinchera.] Terent. in Eunuch. Dum apparetur, virgo in conclauis selet. Cic. 1. de Diuinat. Conclauis illud ubi erat mansit, si ite periret, si ite in nocte corruit. Idem 3. de Orat. de Scopis interit loquens, Hoc iuxta in spatio conclauis, ubi epulabatur Scopas, concludit. Quinilianus eandem referens historiam, Trichinium appellat, quod à Cicerone dicitur Conclauis. Verba eius sunt hæc, Vix illo limen egresso, trichinium illud supra conuiuium corruit.

Conclauium, idem significat. Plautus in Aulul. Et conclauium mihi peruium facitis.

Concludo, is, pen. prod. Simul claudendo, vel me vna cum alio in eodem loco includo. [concludo, Ital. Concludere. Hisp. Concluye.] Terent. in Adelph. Nam me in cellam aliquam cum illa concludam: id est iudicium est. Cic. de Vniuers. Intelligentiam in animo, animum in corpore consilium Deum. Item perorator, id est oratione terminare. [concludo, Ital. Concluye.] Cic. 6. Ver. Vt aliquando totam huius generis orationem concludam, ac definiam.

Conclusio dicitur, quam Graeci ἐπὶ λόγου, nostri modo perorationem, modo Cumulum vocant. Nam Cumulus propriè accretus est, & in conclusione omnia, quasi in vnum accretum colliguntur. Vocis moderatio & verborum conclusio. Cic. 3. de Orat. Acute conclusiones, Quintil. lib. 5. cap. 14. Subtilis, & ad morem Dialécticorum formata conclusio, idem lib. 7. cap. 4.

Conclusiuncula, diminutiuum, apud Ciceronem 4. Acad. [conclusiuncula, Ital. Concluye.]

Concoctio, Vide CONCOCTIO.

Conconatio, onis, Verbale cum & cena, tertius longa. Cicero de Senect. Conuiuium Graeci tum comperationem, tum conconationem vocant. [conconatio, Ital. Conconatio.]

Concolor, oris, omnis gen. Eiusdem coloris. [concolor, Ital. D'un medesimo colore. Hisp. Cosa del color que es otro color.] Vt Concolor cicatrix, Plin. lib. 8. cap. 9. Et lib. 10. cap. 19. Turdis color affat circa collum varius, hyeme concolor. Virgil. 8. Aeneidos.

Candida per syluam cum fecti concolor albo Procubuit: viridique in litore conspiciunt fas.

Concoquo, quis, pen. cor. Idem quod simplex Coquo. [concoquo, Ital. Cocere. Hisp. Cocer.] Varro de Re rust. lib. 2. cap. 10. Ad focum ligna affert & cibum concoquit. Concoquere etiam frequentissime accipitur pro eo quod est mutare cibum in qualitatem corpori nostro conuenientem. Martial. lib. 1. Bibe concoquit Charinus, & tamen palles. Cic. 2. de Nat. deor. Ead. inq. hæc aus feribitur conchis se foicere complere: easque quum stomachi calore concoxerit, euomere. Interdum etiam metaphorice accipitur, pro aquo amico ferre, & pati. Liuius lib. 4. ab Vibe. Vt quem Senatorum concoquere ciuitas vix posset, regem ferret. Tracta est translatio à concoctione, quæ fit in stomacho. Concoquere odium. [concoquo, Ital. Cocere.] Cic. ad Q. fratrem lib. 3. Decepit, a Vaciini iussu me ab eo ita obseruari scio, ut eius illa odia non foras forem, sed etiam concoquam.

Concoctio, verbalis, Vna ex naturalis animæ facultatibus, qua cibum mutatur in qualitate parri nutriendæ conuenientem. [concoctio, Ital. Cocere.] Concoctionis autem partes sunt tres: quarum prima in ventriculo, secunda in iecore & venis conficitur, tertia in ipsi partibus nutriendis. Plinius, Multumque in summo cibo concoctionibus confert vel folio, vel semine. CONCOCTIO, a. Vt Venerit oppidum, non procul ab Alino, & flumine Licientia: cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 18. Vulgo concoctio. Est ite Concordia cognomen luia, Hispanie Bæticæ oppidum, in conuentu Hispanensi, teste eodem Plin. lib. 3. cap. 1. Huius incolæ dicuntur Concordienfes, quorum nomen idem Plin. lib. 4. cap. 20. Concordia item dea apud Romanos, cuius ædem C. Clauus, Gn. filius dedicauit in arca Vulcani summa inuidia nobilium, teste Liuius lib. 9. ab Vibe. Cic. pro Doimo suo, Si sedem ipsam ac templum publici consilij religione Concordia deminisset. Cella concordia, Cic. 2. Philip. Quum in hac cella Concordia, (o diu immortales) in qua me Consule saluare sententia dicitur sunt, &c.

Concordialis, Herba est yfuestrij papaueri similis, quæ quod argemati oculorum medetur, à Dioscoride Argemone est appellata. [concordialis, Ital. Concordia.] Plin. lib. 22. cap. 24. Semper multum ex vetere vno, facillimèque cum melle incorporatur.

Concoris, A coniunctione cordis dicitur, qui vnus cordis, siue vnus animi est. [concoris, Ital. Concorde.] Cic. 1. Tusc. Aliis cor ipsum animus videtur: ex quo Excorde, Vexcorde, Concorde, dicuntur. Plin. lib. 7. cap. 12. Diuersum quidem gentium natales tam concordia figura reperiri, super omnem esse taxationem, [concoris, Ital. Concorde.] Virg. 4. Aeglog. Talia secula suis dixerunt curte fuisse, Concordes stabili fatorem numine Parca.

Concordia, Vnanimitas, & consensus discordi contrarius. [concordia, Ital. Concordia, accondo. Hisp. La concordia.] Sallustius, Concordia paræ res crescent, discordia maxime dilabuntur. Dicitur Concordia à corde congreuente. Cic. 5. Ver. Tantamque habebat motum similitudo coniunctionem atque concordiam, ut &c. [concordia, Ital. Concordia.] Dicitur etiam, quæ quum inter se diuersa sint, tamen commixta vnum quoddam corpus efficiunt, dum vna alterius res temperat & coarctat. [concordia, Ital. Concordia.] Ouid. 1. Metamorph. Quippe ubi temperem sumptum huiusmodi coloris, Conciunt: & ab his oriuntur cuncta duobus. Quumque sit ignis aqua pugnat, vapor humidus omnes Res creat: & discors concordia furibus apta est. Horat. 1. Epist. Quid prestat obsecrum, lunc quid proferat orbem, Quid velit & possit rerum concordia discors. [concordia, Ital. Concordia.] Dicitur etiam vocat Lucanus simulatam amiciciam: ut quum amplexi & colere videtur, quem tamen tacito odio prosequimur. Verba eius sunt lib. 1. de Cæsar & Pompeio, Temporis exigui mansit concordia discors. Pæp. fuit, non sponte ducum nam sola futuri Crallus erat belli mediis mora.

Concorditas, atis, Pro concordia apud Pacum alioque veteres. [concorditas, Ital. Concordia.]

Concorditatem (inquit) hospitio adiunctam, & perpetuam probitatem conferueris.

Concorditer, Vnanimiter, pari consensu. [concorditer, Ital. Concordemente.] Cic. pro Rab. Et tibi accubior patris mors est, quæ nunquam vidisti, quam illi eius frateris, qui cum concordissime vixerat.

Concordare, Conuenire, concordare esse. [concordare, Ital. Concordare, accordare.] Terent. in Phorm. Si concordabis cum illa, habebis quæ tuam senectutem oblectet. Ouid. 10. Metamorph. Et sensu varios, quauis diuersa sonarent, Concordare modos.

Concretatilis, a, um, adiectiuum, quumque. Significat: quod ex confertis cratribus fit. Inde paries concretarius dicitur, cui infertis cratibus constructur. Papinian. in l. Si fratres. Digest. pro socio, i vicini simpedes inter se contulerint, ut ibi concretarium parietem inter se edificarent, ad onera versique sustinenda, &c.

Concredo, is, Idem quod credere, seruandum dare, & fidei alienius tradere. [concredo, Ital. Credere, committere alla fede. Hisp. Confiar el conpristado.] Plaut. Aul. Sed mihi anus huius obsecrans concredit illi thesaurum auri. Cic. pro Quinti. Alphenus, cui tu rem tuam commendare proficiscens, & concedere solebas, Proper. lib. 1. Sed auoniam non es vericus concedere nobis, Accipe commissæ munera luti. Concedere mari nauigia, Colum. in Praef. lib. 4. Venis aliquid concedere, Carul. Cic. pro Ros. Am. Cui fama mortui, fortunæ viui commendatæ sunt atque conceditæ.

Concreduo, quis, dixere veteres. Plaut. Aul. Ne tu in me mutassis nomen, si hoc concreduo. Idem Cælin. ei ego amore omni meum Concredui. Concremo, as, pen. cor. Idem quod Cremo. [concremo, Ital. Abbrustare. Hisp. Quemar.] Plin. lib. 12. cap. 18. Periti rerum asseuerant, non ferre tantum Arabiam annuo fecti, quantum Nero princeps nouissimo pompæ suæ de concremavit, Concremate igni, Liu. 6. ab Vrb. Vrb. concrematur, Sen. Theb.

Concrepo, as, pen. cor. Percutere. [concrepo, Ital. Fare strepito, risonare. Hisp. Espallar rebentando, hacer ruido lo que se quebra.] Et plus est, quam sono. Nam Con ibi auctiuum est. Terent. Sed ostium concepit. Plaut. Bacchid. Sed hinc concedam, nam concrepueunt fores. Concrepare digitis, Cic. 3. Offi. Concrepare gladiis ad lecta. Liu. 8. bel. Pan. Concrepare acinacem positum. Quid. 3. Fast. Rursus aquam tangit Temelesaque concrepat æra.

Concreresco, concreui, concretum, Simul crescere, vel conglutinari. [concreresco, Ital. Crescere insieme. Hisp. Creceer juntamente.] Non raro tamen accipitur pro congelari, & coagulari. [concreresco, Ital. Congelarsi.] Hisp. Congelarse. Cic. 1. de Nat. deor. Quæ neque congelaretur frigidibus, neque niue priuinq; concrederet. Virgil. 3. Georgic. Concrefcent subitæ currenti in flumine cruxæ. Sic etiam dicimus, Lac vel aerem concrefere, pro condensari.

Concretus, participium. [concretus, Ital. Concreto.] Cic. 1. Tusc. Crassus hic, & concretus ær. Aer concretus in nubem cogitur, Idem 2. de Nat. deor. Cælum crassum atque concretum, & Aer purus & tenuis, velut opposita ponit Cicerone 1. de Nat. deorum.

Concretum, ti substantiuum, Coniunctum & conglutinatum. Cic. 1. de Nat. deor. Quæ nihil concreti habeat, nil solidi, nil expressi. Concretus, us, ui. Plin. lib. 12. cap. 16. In plenum autem probatio est minoris glebis, nec corundis, in concreto albicantis lucci.

Concretio, onis, substantiuum. Cic. 1. de Nat. deor. Idem facit in natura deorum, dum indiuiduorum corporum concretione fugit.

Concretimior, naris, Idem quod simplex cecimior. [concretimior, Ital. Incolpare. Hisp. Culpar accusar.] Plaut. Mil. Vt hic concretimior sit aduersus militem meus Concretus.

Concretuio, aris, Doleo, torquor. [concretuio, Ital. Effere cruciatu. Hisp. Ser atormentado.] Vt Concretuio omni corpore. Lucet. lib. 3. Et quasi quum caput, aut oculus tenante dolore Lædatur in nobis, non omni concretuio Corpore.

CONCUBITUS, Populi sunt in Vmbria sexta Italia regione, ut est apud Plin. lib. 3. cap. 14.

Concubo, as, pen. cor. siue, quod vñtatis est, Concombo, is, simul dormio, simula

regis quartus; Crisarem. Valer. Flac. li. 6, quascunq; libet nunc concutere mentes. Virg. 5. Aen. Casu concussus acerbis.
Concussus, us, ur, Commotio. *παράκρη*. Plin. lib. 35. cap. 16. Coquitur in calicibus crebro concussus.
Concussura, pro Concussione videtur Tertullianus in libro de Fuga in persequutione.
Conchalium, Anuli genus, teste Festo. *ἀνάλιον*. Plaut. in Trin. Inter eosne homines conchalium redipisci postulas? Et paulo ante, In theimo polio conchalium est oblitus. Dicitum autem videtur Conchalium, *ἀνάλιον*. hoc est ad digitorum articulus, siue nodis, qui anulis exornatur, quanquam & Condyli, siue Conduli nomine etiam anulum significari, idem Festus est auctor.
CONDALIS, *ἀνάλιος*. Mausoli Carix regis in Lycia prefectus, mitus pecunia emungenda artifex: de quo tradit Aristoteles in Politicis, quod quum Lycios maximo comite nutriendi studio teneri animaduertisset, occasione sibi eam oblatam ratus, quia auri quamplurimum & sibi posset congerere, & ad regem mittere, literas sibi a Mausolo alias si nullas inuenerit, si illi inebetur comam iungere, & ad regem mittere: si tamen mallet aliquantulum pecunie iacturam facere, sed daturum operam ut in Grecia comae comeretur, & pro Lyciis ad regem mitteretur. Quam conditionem Lyciis anide accipientibus, mitum dictu quam tam eo commento pecunia vim extorferit.
CONDATIS, *ἀνάλιος*. Ptolemao lib. 1. cap. 8, Rhedonum vrbs est in Gallia, quam credimus esse eandem cum ea quam hodie vocant *Rennes* Britannie.
Condecet, pen. cor. Ad Decet compositum: idem significans, quod simplex. *ἀνέχεται*. Ital. *conuenire*. *βασίλειος*. Hist. *ἐν τῷ στασιμαστικῷ*. Plaut. Pseud. Sed vide an ornatus hic me satis condecet. Idem Amph. Obistit omen ominator capies quod te condecet.
Condecerner, *ἀνέχεται*. Gel. lib. 6. ca. 12. Commodè hoc quidem omnia, & condecerner.
Condecernia, *ἀνέχεται*. Cic. 1. de Oratore, Sic verbis quidem ad aptam compositionem & condecerniam, sententis verò ad grauitate orationis vtatur.
Condecere, pen. cor. Orno, honesto, cohonesto. *ἀνέχεται*. Ital. *ornare*. Hist. *ἐν τῷ στασιμαστικῷ*. Terent. in Pro. Hecyr. Vobis datur potestas condecorandi ludos senecios. Pin. lib. 35. cap. 10. Dignis digna loca picturis condecorauis.
Condecere, aduerbium. *ἀνέχεται*. Gel. lib. 14. cap. 4. Condecigne me hercule, & condecere Chryppus depinxit.
Condenno, as, ex Con, & Damno, Proprie iudicis est, quum muleam reo, vel penam per sententiam irrogat. *ἀνέχεται*. Ital. *condannare*. Hist. *ἐν τῷ στασιμαστικῷ*. Ex constituitur ex ablatiuo, vel genitiuo. Cic. 3. de Orat. Cuius respōso sic exarserunt iudices, ut capitis hominē innocentissimū condemnarent. Idem pro L. Flacco. Scruola aliis multis criminibus condēnatus. Ex extenditur etiam interduū cōdemnandi vobis etiā ad accusatōrē, ut idem sit quod reum peragere, vel efficere ut quis dānetur. Cic. 1. Ver. Ego hoc vōtū iudicē illum cōdemnare necesse est. Item extra forum vti, Condennoare aliquem negligentia, inertia, impudentia, hoc est negligentia, inertia, vel impudentia vitio vno affinem vel obnoxio iudicare. Cic. 2. de Orat. Ceteros non dubitati primū inereiz cōdemnare, pōsti etiā impudentiz. Cic. Titoni, Etiam sceleris cōdemnat generum suum. Idem Cutioni, Quare si iniquus es in me iudex, cōdemnabo eodem ego te crimine.
Condennoare, *ἀνέχεται*, etiam pro accusatore qui reum peregit, apud Tacitum lib. 4. Vbi Domitium Afrum vocat cōdennoatorem Claudii Pulchra, quum ante reuolueret, fuisse ab eo accusatam.
Condennoare voti, Vide latē in verbo *ἀνέχεται*.
Condenso, as, are, Cogere, spissare. *ἀνέχεται*. Ital. *condensare*. *ἀνέχεται*. Hist. *ἐν τῷ στασιμαστικῷ*. Colu. lib. 7. Torrido fale contingitur, rursus ponderibus cōdensatur. Caro. cap. 40. Hæc vā bene cōdensato, quam maxime vti lūm fiat. Pro eodem etiam apud antiquos legitur.
Condenso, fies, fer. Lucr. lib. 1. Quod si forte aliquis, quum corpora dissiluerit, Tum putat id fieri, quia se cōdenscat nec. Errat.
Condenso, a, um, *ἀνέχεται*. Ital. *condensare*. *ἀνέχεται*. Plin. lib. 10. ca. 73. Insidunt in eadem Africa parti cōdensa arborē. Cōdensa acies, Cōdensa turma, Liu. lib. 6. bel. Pun. & Hircius lib. 5. Cōdensa columbæ. Virgil. 2. Aeneid. Cōdensa arboribus vallis, Luuius 5. bel. Pun.
Condepio, is, ere, *ἀνέχεται*. Ital. *condere*. Hist. *ἐν τῷ στασιμαστικῷ*. Commicere & Greco *ἀνέχεται*, tractum. Pomponius Nuprius, Partem institui, conclusi, cōdepioi. Hæc Nonius. Caro cap. 76. Polite tractant. L. 11. Conspargio, cōdepioque.
Condictio, is, pen. p. od. Simul dederim, constituto, denuntio. *ἀνέχεται*. Ital. *determinare*, *ἀνέχεται*. Hist. *ἐν τῷ στασιμαστικῷ*. Instit. lib. 3. Nam iudicibus, quas proprio nomine cōdixerant, ex fortiorum persona rumpebant. Idem. Hi per epistolas iniucem se cōfiteri nantes, locum tempūq; cōuendi cōdixit, bellum cōmunibus viis bus instituit. Item pacifer, in eo. Liu. lib. 2. ab Vrbe, Hoc anno induciæ, quæ antea semper negatæ fuerant, cum Latinis cōdicte sunt. Quicquid etiam cōdicere eunam pro prædicere, seu prænuntiare, seu promittere. Suet. in Tib. Ser. Claudii libidinoso ac prodigio seni cōnam ea lege cōdixit, nequid ex consuetudine immutaret. Inde Cēdisia cōna, hoc est promissā, vel denuntiata. Suet. V. elut ad subitā, cōdixitq; cōnam inuiteratē populum. & Cōdicere reum aliquam, iurif. cōsulibus vtiatissimum est, pro reperiē. Iul. Si alienum, si de mortis causa don. Si alienam rem mortis causa donauero, eaq; vscapta sit, verus donum condicere eam non potest. Plaut. Hic fice posse sibi cōdici, si cōmalerit donator. & Cōdicere reum, aut litium, antiqui dixerunt, pro denuntiare res aut lites. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quamperpetuum, causam cōdixit Patet patreus populi Romani Quiritium, Patet patreus paterfamilias Latinorum. hoc est quas res, lites, causas Patet patreus denuntiauit.
Conditio, Quod in commune est dictum, id est promissio, seu pactum iniquem factum. *ἀνέχεται*. Festus.
Conditio (vt docet Festus) in diem certum eius rei, de qua agitur, denuntiatio est. *ἀνέχεται*, *ἀνέχεται*. & Conditore enim prisca lingua, est dicens denuntiare. & Actio in personam Conditio appellatur. Vlpian. in l. adici.

C O N D

[illegible]

Nam id minime conducit agricolæ. ¶ Si autem de re alia, tunc quoque accensurum mediante propositione admittit. Plaut. in Cap. Ve potissimum quod in rem reddē conducat tuam, id petam, id prosequar corde, animo, quo viribus. Et iterum ibidem, Nam si ea memorē quæ ad ventis victum conducunt, mora est. Cic. Lentulo. Et Respublici rationibus putem conducere. ¶ A conduco, fit participium Conductus, a, um, *participium* Plaut. Epid. -parabo Dolosam fiduciam, nummo conduca quæ sit. Idem Albi. Abi, opera huc conductæ est vestra, non oratio. Cic. pro Seli. Erat autem contentio non cum victore exercitu, sed cum operis conductis.

Conductum, substantivum: vr. Habere aliquid conducti. Cicc. pro Clu-
cio. Solet enim extra portam aliquid habere conducti.

Conductor, orig. verba, *Qui rem aliquam, aut operam alicuius pecunia conducit, p^{ro} p^{re}st^o d^{omi}n^o v^{er}o*. Fundi conductor, hoc est inquilinus. Item qui pretio opus aliquod faciendum suscipit. Cic. ad Fr. fratrem libr. 3. Nicephorum villicum tuum sanè probavi: quævisque ex eo quid ei de illa ædificatu feceris. Laterij, de qua mecum loquutus es, mandavisti. Tum tibi mihi respondit, seipsum eius operis H^{oc} x^{vi} v^{er}o conductorem fuisse: sed te postea multa addidisse ad opus, nihil ad pretium: itaque id se omisisse.

¶ **Conductio**, onis, *actio*. Cic. pro Cecin. Qui colonus habuit conductum de Celsennia fundi, quum idem ex eadem conductione fuerit in fundo.
¶ **Conductio**, pro collectione, Cic. 1. de Inuent. Quare in longis argumentationibus, ex conductionibus, aut ex contrario completi oportet brevibus id solum quod confutari exponere.

Conducibilis, le; Quod utile est, *λειτουργικόν, ἀδύνατον*. Plaut. in Bacc. Non ego istuc facinus mihi conducibile esse arbitror. ¶ Item quod con-
duci potest.

Conducticius, m, um, Quod conducī solet, siue ex eorum numero est quae conducuntur. *Quidam* Italice est *pluto* a *conducere*. *Hilp. ex f. aliqui adiciunt.* Plautus in Epid. Sed vna res me turbat, ratioq; . Apertici quomodo ostendunt fiduciam aliquam conducticiū. Conducticia domus tamen dicitur, quae conductā est. *Varro* . Sic conductitia opera, dicitur mercenaria, quae conductā est. *Varro* . Omnes hi agri coluntur hominibus servis, aut liberis, aut verig; liberis autem, quum ipsi colunt, ut pleriq; pauperum cum sua progenie, aut mercenarij et conducticij anag; libertorum.

Conculus, idem quod anulus, teste Festo. *ἄνυλον*, Ital. *Anello*, Hisp. *Anillo*. Ita dictus, ut videretur, *ἀνὶ ἑνὸν ἄλφ*, hoc est à digitorum articulis, aut nodis siue quòd anulis digiti exornari soleant, siue quòd in digitis anuli veluti nodi quidam emineant. Prisci etiam Vengulum vocaverunt & Symbolum teste Plin. lib. 31. cap. 7.

Conduciplico, as, are, Idē quod simplex Duplico. (διπλασιάζω, Ital. *Reddopiarē*. Hisp. *pentamentar dobrar*.) Terent. in Pluorm. Idem hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduciplicaverit. ¶ Dinitias conduciplicare. Lucrēt. lib. 3. Cic. 1. de Dignitat. Tenebræ conduciplicantur.

Conduplicatio, onis. *ἁπλοῦς* & *ἁπλῶς*. Plaut. in Poen. Quid hoc est conduplica-
tionis? quæ hæc congeminationis? Est & conduplicatio, figura Rhetor-
um. Autor ad Herenn. libr. 4, Conduplicatio est unius verbi vel plu-
rium iteratio.

Condurdon, Herba est solstitialis, flore rubro, quæ è collo suspensa com-
primi strumas. Vide Plin. lib. 26. cap. 5.

Condyloma, aris. pen. prod. $\chi\epsilon\rho\delta\lambda\mu\mu\alpha$. Tuberculum insanabile (vr lu.

Morbum J. Placitū.

Condylus, pen. cor. Ital. *Giontura, nodo delle dita.* Hifp. *juntura* d' *indio delos artojos.* *junctura*, & nodus articuloꝝ in digitis eminens, ſtriſſa in pugnam palma. Nam quatuor digiti, vt Scribit Ariſtoteles, ternos habent condylus, pollex vero duos. Graeci etiam *κνυδα* pugnaꝝ vocant, qui ſit complicatiſ digitiſ in condylus. Vnde Plutarchus ſcribit, eum quem Caſſor eōdylo percuſſiſſet, ſtatim moreruſ. Martian. li. i. Caput illi virga comminuſ, eiſdem qui fuerat eblandita *κνυδα* crebris, complicatiſq; in condylus digitiſ vulnerabat.

c o n x, Insula ad ostium Istri. Lucanus lib. 3, - & barbara Cone
Sarmaticas ubi perdit aquas, &c.

Confabulo; as, are, & Confabulator, aris, Colloquor. [*συμμιμνήσκω*. Ital. *Favellare*. Hifp. *Hablar.*] Plautus Mostel. Hicce hodie hanc confabulabunt fabulam. Plautus Cistel. Saluam eccam, sed ego rem magnam tecum Confabulari volo.

Confarreatio, Genus erat sacrificij inter virum & uxorem, in signum firmitatis conjunctionis sive Diffarreatio simile erat sacrificium, quo coniuges per confarreationem coniuncti, dissoluebantur. Sed huiusmodi matrimonij aut divorcij penus solis farfatoribus erat in usu. Auctor est Boethius in Top. Cipe. Plin. lib. 18. cap. 3. Quam & in sacrificiis nihil religiosius confarreationis vinculo erat: nouique nupte farreum præferbant. Corn. Tacit. lib. 4. Nam patritius confarreati parentibus genitos tres simul nominati, ex quibus vnus legeretur vultu more: neque adfess. vi olim, eam copiam, omitta confarreati consuetudine, aut inter paucos retenta.

Confatalis, le, Quod eadem fati necessitate tenetur. *confatalis, le, Ci.*
 cero de Fato, Ac si fata fatum sit, Nascetur Oedipus Laio: non poterit
 dici, siue fuerit Laius cum muliere, siue non fuerit: copulata enim res
 est, & confatalis.

Confectio, Confectio, & Confectura, Vide confictio.
Confectio, istae Confe & Fancio, significat compositionem. [*in populo, et uva de
Siqua. Ital. Imperio. Hisp. Hincio, embuisir recalcas.*] [Min. lib. 12. cap. 15.]
Myrrham passim à vulgo coemptam in folles conficiunt. Varr. de Re
rust. Quo facto non modò desistunt pugnare, sed etiam conficiunt
se lingentes.

Conferretur, participiū, Idem quod condensatus. *Carli.* Nequā
tanta multitudine coniecta tela conferri vitare poterant. Cicin Carli.
Vino languidi, conferti cibo, fertis redimitti, vnguentis obliiti.

CONFIDENTIAL

Confertus a, unaqueque Confertior, Cōfertiſſimus. 23. *De iuribus Confertior*
Liu. 9. ab Vrbe, Præterquam quod confertiores ſteterat. Ibidem. In cō-
fertiſſima turba prope regium tribunal conſtitit. Ibidem. Eō ſe in cō-
fertiſſimam urbem recepit.

Confercim, aduenibum, Denſe. *in pte de uenſe pe pte*. Liu. Quam confercim
Romani, vt ſolent, denſatis excepiſſent curis. Idem de bel. Maced. Con-
fercim pugnare & cadunt.

confero, confers, In vnum ferro, congero. [congruere. Ital. *Portare in un luogo*.] Hilp. iustamente traser a luger. [Columel. lib. 1. Sitq; vitriq; proximi horreum, quò confertur ut tuctum instrumentum. Cic. lib. 3. Om. Omnes curas cogitationeq; meas conferebam. ¶ Ponitur aliquando pro confero, hoc est coniungo. Vnde Conferre pedem, *supra* *capit. lxxv. est* pedem pedi conferre, & loco non cedere. ¶ Conferre manum, est pugnare, manum conferre. Virg. 9. Aeneid. Et conferre manum, & pro cedere. Iugius audit. Et paulo ante, Conferre manum furor, itaque monstrat. ¶ Conferre gradum, est gradum coniungere, & quos passibus incedere. Idem 3. Georg. Iunge pares, & coe gradum conferte iuuenes. Idem 6. Aeneid. iuuat vsq; morari. Et conferre gradū, & veniendi disce etiam sa. ¶ Conferre signa, Est duorum exercituum signa in eubdem locum.

ferre, animo incedat pugnat. Liu. lib. i. ab Vrbe, Aliquoties Iulius ex-
erit, coninus cum Romanis signa contulerat. ¶ Conferre etiam cum
accusatio loci saepe significat idem quod *Bo*, vel *Accedo*. Cicero. Epist.
Exclusus ab Antiochia Delabella in Laodiceam se contulit. Idem 3. de
Orat. ¶ Quos Aethiopes cecidit Athenis, et se Rhodi contulisset. ¶ *Quan-*
do; pro disposito, seu in comparisonem deduco. *οὐ μὲν δὲ*. Et dicimus,
Confero te illi, et cum illo. Quid. Confer Amyclis medicatum vellus
athenis, Murice cum Tyrio, turpis illud erit. ¶ *Quando*; pro parato,
sponso. Plaut. in Cure. Ita tu cofero amore semper alii sapis, Ne id quod
am, populus is fiat, tibi fit prebitor. ¶ *Quando*; pro imposito, initio,
transfere. *ἰσχυρῶ*. Idem in Amph. Ne posterius in hac culpam conferas.
¶ *Quando*; pro communico. Terent. in Heaut. Syrus cum illo nolito
confutillar, confuturū, consilia adolescentes, id est simul communi-
cant, *συμβουλεύονται*. ¶ *Quando*; pro coniungo. *συνερίθω*. Cicero ad Octa-
uium, Nam ut ordiar a principio, et perducam ad extremum, et posui-
sima conferam primis. ¶ Conferre verba in pauca, *ἐν ὀλίγοις ἑλέγξαι*, pro
concludere, reducere, et verborum compendio vti. Plautus, Nunc verba
in pauca conferam. ¶ *Quando*; pro transire, traduco, aliud fero. *μετα-
φέρω*. Terent. in Eunuch. et Metrius semper, quem ipsa nunc capis, *ἐν ὀλίγοις*
nequando iteris tu aliud conferas. Idem ibidem. Vique adeo ego illius
ferre possum ineprias, et magnifica verba, verba dū sint. Verum enim
ita rem conferentur, vapulabit id est deducetur. ¶ *Quando*; pro vili-
tatem assero, seipso prolium, *οὐδὲν ὡς μὲν εὐνοῖται*. Columella lib. i. Ceterum
ad aestiūs temperandos calores, pluitum conferunt salitres rini.
¶ Conferre beneficium in aliquem, est aliquem beneficio asserere, vel
beneficium apud aliquem collocare. Exempla passim occurrunt apud
Ciceronem in Officiis.

Collatio, Dicitur quod in vnum conferretur. [*ἵσταναι, εἰσφέρειν*. Ital. *Fruttate, contribuzione*. Hiip. *Contribucion*.] *peche*.] Budæus, Collationem antiqui vocabant, quod indicio aliis Latine dicitur; vulgus *Taleam* vocat. Plaut. in *Panegyri*. Nam mihi cogitavi eundem de collatione remississe, donationem reddidisse, congiarium obtulisse, &c. *lit. 4. ab Verbe*, Patres beneceptam rem persequenter tueri, conferre *lit. primi* & quia nondum argenti figuratum erat, æs graue plaustris quidam, ad ærium conuoluentes, *plautum* etiam collationem faciebant. *¶* Est item Collatio nonnunquam idem quod comparatio. [*ἵσταναι*. Ital. *Comparazione, similitudine*. Hiip. *Comparation*.] Plaut. in *Mil. Vbi* facta erit collatio nostrorum militarium, Haud veretur, nos subdolia perfidia perueniamur. *¶* Collatio, (inquit Cice. de Inuentione) est oratio rem cum re ex similitudine conferens.

Collatus, participium: *collatus* vi. Collatis signis, collato pede, collata dextra, collato mare, pugnare. *collatus* quod significat unum in locum perlati signis, ad pugnam congregi.

Collatitius, a, um, *n*, *adj.* *collatus*, *comparatus*. Quod collatum est. Apul.
lib. 4. Choraule doctissimus collatitia stipe de mensa paratus. Collati-
tia instrumenta. Seneca in consolatioe ad Marciam, vocat ea quæ
plusibus commodantur. Collatitiis & ad dominum rediituis instru-
mentis scena adornata est. Sic Quintilianus. Declam. 6. Collatitiam vo-
cat sepulchram quæ plusibus confertur.

Collatium, a, um, idem quod Collatrus, quod scilicet à pluribus collatum est: et Collatium laetificum, ut igitur *synon.* ¶ Collatium autem ventrem vocat Plautus, magnum et curgidum, eo quod in eum edulia multa conferantur. ¶ Collatium etiam neutro genere dicimus, eadem forma, qua Donatium, pro pecunia quam populus principi vel Reipublice confert.

Collator, oris, verba hæc confero, *ἐγὼ τὰς συνμορφίζω*. Plaut. Curc. Symbolon-
rum collatores apud forum piscarium,
Collatus, us, ui, *συνμολλητός*. Hircius de bel. Hispan. lib. 6, In collatu, pari
erant conditione.

Conferrumino, Vide FERRYMINO.
Confertus, a, um, & Confertim adverbium, Vide CONFERTIO.

Confertus, quid sit, declarat Plin. lib. 7. cap. 9. his verbis, Peculiaris (inquit) est Alpinis Ruminibus confertus, appellatus a confertur inaudendo, spongia aquarum dulcium verius, quam mellis, aut herba villosa densitatis atque fistulosa. Curatum ea fero omnibus ferè ossibus confectis propterea ad arbore alia putaretur, si cunctura inuenerit corpori, aquam suam inasperentibus, quoniam inaresceret, &c.

Conferueo, es, Simul ferueo, vel idem quod simplex Ferueo. [Glos. Ital. *bolire*, *bolire inferno*. Hisp. *hermer*, *hermer purgante*.] & per translationem pro quoque modo incalefco. Horat. l. 1. Serm. Satyr. 2. - mea quams confoluitur. Accipitur infer Conferueo, pro feruorum infer, coquo, confolido. Cellus lib. 8. cap. 10. si quando ossa non confunder bueint, quæ sepe foluta, sepe mora sunt, in aperto deinde curatio est: possunt coim coire. Et paulo post, Solent in eundem diuersa inter se ossa conferue re; eoque & breuius membrum fit, & indecorum. - Hinc Conferua herba: nomen accipit, quod ea ossa fracta conferueant, hoc est ferrumque autur de qua vide paulo antea.

Confucius

CONF

Confessio, eis, idem. Colum. lib. 12. Nec postea tangitur, donec confitebatur.

Confessum, statim, cunctis. [Confessum, statim, cunctis. Ital. Inconfessum, subito. Hisp. Luceo, subito. Ital. Confessum, statim, cunctis. Ital. Inconfessum, subito. Hisp. Luceo, subito.] Cic. 1. belli Gall. Caesar promissio equitatu confestim legiones subleu. Cic. 1. Philip. Rem ad ministrandam arbitror sine ulla mora, & confestim gerendam censio.

Confibula, & a Catone cap. 12. de Re rust. numeratur inter instrumenta ruralia necessaria, cuius praeceptum erat vltus, vt dehiscentibus arboribus induceretur, ad hiatum earum comprimendum. [Confibula, & a Catone cap. 12. de Re rust. numeratur inter instrumenta ruralia necessaria, cuius praeceptum erat vltus, vt dehiscentibus arboribus induceretur, ad hiatum earum comprimendum.] Verba Catonis sunt haec, Scias (inquit) tres fibulas, & vltus, & confibulas ligneas quibus arbores comprimant, & dehiscent, & cuneos sic.

Conficio, confeci, confectum, compositum ex Con & Facio, Facio, perficio, & sequor. [Conficio, confeci, confectum, compositum ex Con & Facio, Facio, perficio, & sequor.] Cic. Fam. 5. De Dionysio, si me amas, confice: quatenus ei fide dederis, praestabo. Idem, Conficio, quae iussisti omnia. [Huc pertinent variae loquendi formae. Cic. Philip. 9. At ille propterea, festinans, mandata nostra conficere cupiens. Conficere officium legationis, apud Cael. bell. Civil. 3. Conficere nuptias. Terent. in And. Nam facis credo, si ad iugiteris. Ex vni geminas mihi conficere nuptias. Conficere negotium. Plaut. in Cist. Nemo exibat omnes ius conficere negotium: Vbi id erit factum, ornamenta ponent. Conficere pacem. Cic. pro Placco, Pacem maximam summa virtute, atque incredibili celeritate conficere. Terent. in Heaut. In mentem venientiam; ad seferens quam maxime sine fine erit, tam facillime Boni patris pacem in leges conficere facis. Conficere iter. Cic. ad Attic. Nunc iter conficimus: a stupa & pulueri lecta via. Sic Conficere annos, vitae cursum, curriculum. Cic. 1. de Nat. deor. Sol cursus annuos conficit, cuius illustratione mensuratio spatio luna complet. Conficere annales, librum: pro scribere, componere. Conficere pecuniam, pro curare, comparare. Cicero pro Syll. Dux rationes conficiendae pecuniae aut versurae, aut tributo. Conficere exercitum. Cic. pro Leg. Manil. Pompeius difficili tempore exercitum confecit. Conficere bibliotheca. Cic. ad Attic. 1. Velim cogites id quod mihi pollicitus es, quemadmodum bibliothecam nobis conficere possis. Conficere bellum. [Conficere bellum. Cic. Fam. 5. Nam si hoc expectandum sit, dum totum bellum conficiam. Admittit quoque, in hoc genere propositionem. Cic. ad Quint. fr. De nostra Tullia tui mehercule amatissima, spero cum Craspedenos conficisse, id est transgisse. Idem Attic. 12. Sed haec coram videbimus, ita tamen, vt hac salute sanum absolutum sit. Tu tamen cum Appella Chio confice de columis. Conficere cibum, est mandare, & dentibus molere. Cic. de Nat. deor. Eorum aduersi acuti morsu diuidunt ceras, infima autem conficiunt, id est conterunt. Plin. lib. 26. cap. 8. Alias enim cibos non transmittit, alias non continet, alias non capit, alias non conficit. Conficere argentum, pro deoquere, & diadema. [Idem male absumere. Terent. in Phorm. Egomet ire senibus suntum. Dica ad mercedem, ancillulam emptum quam dudum dixit Geta. Nam quum hic non viderant me, conficere credant argentum suum. Sic patrimonium conficere. Cic. pro Placco. Patrimonium, quod hic nobiscum conficere potuit, Græcorum conuiuiis maluit dissipare. Et Plaut. in Capt. Quam me, meumque rem, quod in te vno fuit, Tuis scelestis falsidicis fallacibus dilacerasti, deartuisti: opes, Conficisti omnes res atque rationes meas, id est perdidisti quicquid ad hanc rem perscrutandam excoGITAUERAM. Cic. pro Marcel. Nihil est enim opere aut manu factum, quod aliquando non conficiatur aut consumatur veritas. Conficere hominem, est vulneribus interficere & dilaniare: & proprie hoc verbum (vt inquit Donatus) conuenit gladiatoribus qui grauissimis vulneribus se mutuo dilaniant. Cic. in Pison. Plagis confectum ante oculos tuos cecidisse. Lilius ab Vrbe 1. Prius itaque quam alter, qui nec procul aberat, confectus posset, & alterum Curatium conficit. Quin & Laetantius lib. 2, hoc verbum non inueniunt ad elementorum pugnam transumptum. Ignis quidem (inquit) permixtus aqua non potest, quia sunt vtraque inimica: & cominus venerint, alterutrum quod superauerit, conficiat alterum necesse est, hoc est perdat & consumat. Transfertur quoque ad mollitiarum, dolorumque magnitudinem, & idem ferè est quod enecare, & exorcare. Et interdum adiuu. Cic. ad Att. 11. Me conficit sollicitudo, ex qua etiam summa infirmitas corporis: qua leuata, ero vna cum eo, qui negotium gerit. Interdum passiuè, & cum ablatiuo. Cic. Off. 3. Quod si Phalarum crudelium tyrannum & immanem, vir bonus, ne ipse fugiret conficiatur, veluti spoliare possit, nonne faciat? Idem Fam. 4. Quamquam enim nulla me cepit priuatum perculit insignis iniuria: nec mihi quicquam tali tempore in mentem venit optare, quod non visio mihi Caesar detulerit: tamen nihilominus eis conficior curis, vt hoc ipsum, quod manet in vita, peccare me existimem. Interdum absolutè. Idem, Conficior venisse tempus, quum iam nec foriter, nec prudenter quicquam facere possim.

Confectio, verba. [Confectio, verba. Cic. pro Flac. Nec tabulae creditoris proferuntur, nec tributi confectio vlla recitatur. Belli confectio, Cic. 14. Philip. Annalium confectio, Idem 2. de Orat. Escaurum confectio à lingua adiutori videretur, apud eundem 3. de Nat. deor.]

Confector, oris. [Confector, oris. Cic. 1. de Nat. deor. Atque hic noster ignis, quem vltus vix requirit, confector est, & consumptor omnium: idemque quodcumque inuenerit, cuncta dissipat ac dissipat.]

Confectura, ex. [Confectura, ex. Plin. lib. 13. cap. 12. Proximum amphitheatrum datum fuerat, à confectura loco. Colum. lib. 9. cap. 14. Confectura mellis.]

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco. [Confido, is, pen. prod. Nihil addubito, fidem in aliquo repositam habeo, pro certo duco.] Ital. Confidare, sperare. Hisp. Confiar, sperare, atque.

CONF

vix, & alia, & consequenti.

Confidens, entis, nomen ex participio, quod ferè in malam partem accipitur, pro audaci, impudenti, improbo, quiq; leges & iura contemnit. [Confidens, entis, nomen ex participio, quod ferè in malam partem accipitur, pro audaci, impudenti, improbo, quiq; leges & iura contemnit.] Ital. Ardire, audere, che non teme nulla. Hisp. Arrendo, y asado. Terentius in Phorm. Homo confidens, quod illum dii omnes perdant. Virg. 4. Georg. Nam quis te iuuenem confidentissime nostras iussit adire domos? Aliquando tamen Confidens ponitur pro constanti, & graui. [Confidens, entis, nomen ex participio, quod ferè in malam partem accipitur, pro audaci, impudenti, improbo, quiq; leges & iura contemnit.] Ital. Ardire, audere, che non teme nulla. Hisp. Arrendo, y asado. Terentius in Phorm. Homo confidens, quod illum dii omnes perdant. Virg. 4. Georg. Nam quis te iuuenem confidentissime nostras iussit adire domos? Aliquando tamen Confidens ponitur pro constanti, & graui. Terent. in And. Nescio quis senex venit modicum, elum confidens, carus. Vbi Donatus, Confidentem pro constanti non in mala significatione posuit. Saepius tamen in deteriore partem accipitur. Cic. Tusc. 3. Qui fortis est, idem est fidens, quoniam confidens mala cõserudine loquendi in vitio ponitur. Ductum verbum à confidendo, quod laudis est. Ex quibus Ciceronis verbis constat, quod laudis sit confidere: Confidens verò & confidentia ab ipso verbo facta in vitio ponantur.

Confidentia, Quae est audacia cum improbitate coniuncta. [Confidentia, Quae est audacia cum improbitate coniuncta.] Ital. Confidentia, effrenata, audacia. Hisp. Aruimicento, ofadia. Terent. in And. O ingentem confidentiam! Cic. pro Cecin. Quasi verò aut in iudicio possit idem improbitas, quod in vi confidentia. Plaut. in Asinul. Scapularum confidentia, virtute vimorum freni.

Confidenter, Constante. [Confidenter, Constante.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

Confidentiloquus, [Confidentiloquus.] Ital. Audaciter, con confidentia, senza paura. Hisp. Arrendo y asado. Plaut. Quae non deliquit, deest audacem esse confidenter. Quandoque etiam temerarie. Accius, Qui in puella domum tam confidenter irrupit.

trix salute quotidie dimicare, omnino molestum est. Teret. in And. Quam ingenuis conficitur huiusmodi. Autor ad Herennium lib. 2. Male magno est hominibus avaritia, idcirco quod homines magnis, & multis incommodis conficiuntur.

Conficiat, participium. Agitur, vexatur. *ινεχεται*. Hipp. Plin. lib. 2. ca. 1. M. Agrippa supremis suis annis conficitur graui morbo pedum. Conficiat fauilla hyme volucres. Plin. lib. 18. cap. 25.

Conficiatio, *συνεργειαν, συνωμοσις*. Italicè, *confictio*. Hispanicè, *Palen*. Gellius lib. 16. cap. 3. Totius exercitus conficiatione oppugnatur serpens iussuare immanitatis.

Confictio, omis, Confictus, contentio, collisio, concursus. *τυχεσθε*. Cic. 1. de Inuentione, Confictio est prima confictio causarum, ex impulsione intentionis profecta. Idem de Partit. Rerum inter se pugnantium confictio. Quincilianus lib. 3. cap. 6. Sonus est duorum inter se corporum confictio.

Confictus, us, ui. Idem quod Collisio. *συνεργειαν*. Cic. 2. de Diuin. Si autem nubium confictus ardor expressus sit emittit.

Confuere, Simul fluere. *συνερεω, συνεωλεω*. Itali. *correre insieme*. Hispani. *Correr juntamente lo liquido y humido*. Plin. lib. 1. 3. cap. 22. Et in ipsa excauant radice, quò succus confuat. ¶ Et per translationem pro conuenire, Cicero 2. Tufcul. Quod accideret ciuitati nostris, si hac studia plures confuereint. Plautus in Epid. Id ego experior, cui multa in vnum confuunt, quæ meum pedus pulsant.

Confusus masculini generis, Est alius in quem duo summa conueniunt. *συνερεω*. Itali. *Corrente, conuenimento di due fiumi*. Hisp. *El lugar de se juntan dos rios*. Lilius 1. ab Vrbe. Vbi Anticnem transiit ad conuēntes collocat castra.

Confuctuari, impersonale. *κραταιον και εναντιον τι ποιοει*. Seneca in Medea, haud aliter metu Confuctatur, ita pietatem fugat, Irāmque pietas.

Confusus, confusa, confusum, Quod simul sunt.

Confusus & Confusum, Quo multi riuus simul fluunt. *συνερεω*.

Confuges, penultima producit. Loca fluunt in quæ riuus decursu defluit. *συνερεω*. Nonius.

Confodis, is, Idem quod Fodis. *σπινω*. Italicè, *Foderre, cauare*. Hispanicè, *Cauar o horadar*. Plin. lib. 17. ca. 10. Confodi iubent mense Aprili. Plautus. Anli. His apud me confodere hortum iussi. Interdum idem quod transfigo. *διαλυνω*.

Confosus, participium, hoc est transfixus. *διεσπινω, διασπινω*. Virgi. 9. Aeneid. Tum super exanimem sese prostratus inueni Confosus, &c.

Confosuli, apud veteres dicebantur fodere coniuncti Festus.

Confosula fusi, dicebatur quæ cum omni fetu adhibebatur ad sacrificium. Festus.

Confore, Compositum à verbo defectiuo Fore, Idem significans quod futurum esse. *συνερεω*. Itali. *Haure ad essere*. Hisp. *Venidero, que ha de ser*. Terent. in And. restat Chremes Qui mihi exorandus est; & spero cōfore.

Conforsite, veteres vsurparūt pro fœdere, aut concacare. Pomp. Conforsiti m. ex Diomede.

Conformis, conforme, Quod est eiusdem forme. *συνερεω*. Itali. *conforme, simile, uguale*. Hisp. *cosa conforme, semejante*. ¶ Per translationem sumitur pro conuenienti & congruo. *συνερεω*.

Conformio, mas, Propriè significat in formam redigere, & configurare. *συνερεω*. Itali. *Formare dar forma à qualche cosa*. Hisp. *Formar y dar figura à la cosa*. Cic. 1. de Fin. Genuit & conformauit nos natura ad maiora. Colum. lib. 9. Dicitur quibus animatur oua, in grecum voluerunt conformantur. ¶ Vnde & pro conuenire, adaptare, assimilare ponitur. Cicero. Lent. Verumtamen ipse me conformo ad eius voluntatem. Idem pro Archia poeta, Animum & mentem meam ipsa cogitatione hominum excellentem conformabam.

Conformatio, verbi. *συνερεω*. Virgi. 1. Tufcul. Quasi verò intelligant, qualis sit in ipso corpore, ique conformatio, quæ magnitudo, qui locus. ¶ Est etiam Conformatio color rhetoricos, de quo vide Priscianum in præexercitationis Rhetorices.

Conformatus, participium. Cicero. lib. 3. de Natura deorum, Mundus à natura conformatus.

Conformico, as, are, In fornice formare, apud Vitruuium lib. 4. cap. 5. *συνερεω*. Itali. *Est in volto*. Hisp. *Hacer edificio de boues*.

Confonco, confoues, ere, Simul fouere. *συνερεω*. Cato capite 53. Circum oleas autumnitate abluqueat, & hercore cito confouero.

Conformio, is, Idem quod Fremo, vel simul fremo. *συνερεω*. Plautus. *συνερεω*. Itali. *Fremere*. Hispani. *Hacer ruido ó sonido de ire y furor de congregar balsa pertrumpit en buxos*. ¶ Vt Agmina cōformant, Stat. lib. 1. Syl. Cærum conformant, Silius lib. 16. Omnes cōformant, Ouidius 1. Metamor.

Confrico, as, are, Propriè simul ficare, vt quum duo corpora mutuo tactu sese arcent. *συνερεω*. Itali. *Fregare insieme*. Hisp. *Fregar yña cosa con otra*. ¶ Interdum idem quod simplex Frico. *συνερεω*. Plautus. Alii, Arqui pol holdi non feret, nisi genia confricantur. Colum. lib. 2. cap. 3. Bones quum ab opere distinxerit, substrictos confriceat, manibusque comp. imat dorsum, & pellem reuolat.

Confringo, is, Idem quod frango. *συνερεω*. Itali. *Frangere sempre spezzare*. Hisp. *Quebrar*. Plau. Capt. Aulas, calcis, quæ omnes confrigit. Confringere conficit. Cicero 3. in Verrem, Confringat iste sanè vi sua, consilia senatoria, quaestiones omnium pertrapat. ¶ Cōfringere nauem, pro naufragium facere. Terent. in And. Nauem confrigit apud Andrum, confractus, participium. *συνερεω*. Plaut. Rud. Confracta, nauis est illis, Id est naufragium fecerunt.

Confragulosus, Idem est quod præruptus, asper & durus. *συνερεω*. Lilius 8. ab Vrb. Confragosa loca, & obitus virgultus tenebant colles.

Confragus, confragi. Lucan. lib. 8. & confraga dentis Arboribus dumentur, id est aspera & inaccessa.

Confrugio, is, ere, Idem quod fugere. *συνερεω*. Itali. *Fuggire*. Hisp. *Huir*. ¶ Iugur. Cic. 4. in Ver. Quod sit futurum est, quò cōfrugis. In agros cōfrugate, Cicero. Att. lib. 3. Confrugere in arcem, Cicero 2. Tufcul. Confrugere ad aliquem auxilij gratia. Lilius lib. 1. Inde Turnus Rutulique diffusi rehus suis, ad Horesens Herculisque opes. Mezentiumque regem coram confugiunt. Virgil. 1. Aeneid. Ad te confugio, & supplex tua numina posco.

Cic. 1.

ritur, de facto erit controversia, & ex eo constitutio causæ. Coniecturalis nominatur.

Coniectura, as, are, Idem quod conicere. Seneca lib. 9. Natu. quas. Nobis coniecturæ tantum illæ in occulto libet, nec cum certa inveniendi fiducia, nec sine spe.

Coniectarium, Efficax atque perfectum. *Επιτελειον*. Cic. 4. de Finib. Illud vçrò mihi me coniectarium. Nonius.

Coniectus, us, latus, coniectio. [*Κατα*. Ital. *li giettare*. Hispan. *El echamistar, lance*.] Plin. lib. 6. cap. 4. Acthiopide herba omnes ac stagna siccari coniectu, tactu clausa omnia aperiri. ¶ Sic Coniectus radorum, apud eundem; Coniectus oculorum, Cic. pro Plane. Non enim tribum Tarrantinam, de qua dicam alio loco, sed dignitatem, sed oculorum coniectum, sed solidam & robustam & assiduum frequentiam præbuerunt.

Coniectio, verba, [*καταβολή*.] Cic. pro Cecin. Neque ictu totinus, neque coniectioe telorum.

Coniectus, a, um, participium. [*συμβεβλημένος*.] Cic. de Amic. Sed existimare debes, omnium oculos in te esse coniectos: num te sapientem & existimant, & appellane.

Conila, s, siue Conile, es. [*κονίλα*.] Olus est cicuta similimum, quod à Dioscoride Myrrhis appellatur. Legitur hoc nomen in quibusdam Dioscoridis exemplaribus: quâquam doctiores malint numerare inter ea quæ scriptori huic paulatim accreuerunt. Nicander certe in Theriacis Conilam eandem facit cum origano.

Conion, penul. prod. [*κονίον*. Ital. *cicuta*. Hispan. *ergata*.] Græco nomine appellatur herba perniciolosa, publica Atheniensium pœna nobilitata. quam Latini Cieutam appellant.

CONISALVS, s, [*κονισαλλος*.] Deus habitus est apud Athenienses, qui simili ferè ritu colebatur, quo apud Lampacenos Priapus. Autor Strabo lib. 3.

Conifico, as, Est cornu petere more arietum, qui procurantes capita inferre se collidunt. [*κονίφω*.] Itali. *Apistat con le corna*. Hispan. *Nerir can cuestas*.] Quirit. Caput opponis, cum eo coniscans. Lucrer. lib. 1, Vt satiatæ agni ludunt, blandique conficant.

CONISTIVVS, M, Teuthrañæ oppidum, non procul à Caico fluuii, cuius meminit Plinius lib. 5. cap. 30.

Conificat aues, quæ à nonnullis Puluerariæges appellantur: et quoque nomine ætarum confunderi deducto, quod se pulueri soleant immergere. [*κονίφω*.] Vide Cællium lib. 7. cap. 16.

Conificata, s, [*κονίφω*.] Arena, siue palæstrata nominata [*κονίφω* & *κονίφω*.] hoc est à pulvere, quo athletæ se mutuo solent aspergere.

CONISTVS, S, Vrbis Hispaniæ citerioris in tractu Celtico; cuius meminit Strabo lib. 3.

Coniugo, as, penul. con. Cōiungo, quasi in vnum iugū iungo. [*συνεζωμαι*.] Itali. *Coniungere*. Hispan. *Ayuntar*.] Cic. 1. Offic. Estque ea iucundissima amicitia, quam similitudo morum coniungat.

Coniugata, s, [*συνεζωμαι*.] Rhetores sunt, quæ ab vno genere veluti iugo seduntur. ¶ Iustitia, Iustus, Iustæ, Iustum. ¶ Hinc Locum à Coniugatis dicimus, quem ita argumentamur, Si rifus gaudium est, ergo & ridere, gaudere.

Coniugator, tris, ul. s, vi, Boni amoris coniugator, de Hymentæ dixit Cæcilius in Epithalamio.

Coniugatio, In verbis dicta est apud Grammaticos, quod multa tempora ad vñū thema, velut iugum quoddâ astringat. [*συνεζωμαι*.] Cicero in Catone, propriè dixit, Adminiculorum ordines, capitum coniugatio & religatio.

Coniugus, pen. con. Quod cōiugatum est, [*συνεζωμαι*.] Plin. lib. 8. cap. 23. Cōiugæ semine vagantur, nec nisi cum compare vita est.

Coniugulis, a, um, vi. Cōiugula myrtus, apud Catonē ca. 133. Plin. lib. 15. ca. 19. Cato tria genera myrti prodidit: candidam, nigram, cōiugalem, fortassis à coniugis, ex illo Cluenei genere.

Cōiugū, Matrimonio. [*συνεζωμαι*.] Itali. *Matrimonio*. Hispan. *El casamiento de de marido & muger*.] Virg. 1. Aene. Cōiugio iungam stabili, propriamque dicabo. Cic. 4. de Fin. Vt cōiugio virorum & vxorum à natura coniuncta esse dicentur. Idem 1. Offic. Prima societas in ipso cōiugio est, proxima in liberis. ¶ Cōiugium, pro coitu. Virg. 3. Georg. -sæpe sine vllis Coniugis ventro grauidæ.

Cōiugalis, le, Quod ad cōiuges, siue ad cōiugii pertinet. [*συνεζωμαι*.] Itali. *Matrimonio*. Hispan. *El casamiento de el casamiento*.] Vt Cōiugalis torus, lectus cōiugum. Dij cōiugales dicuntur, qui cōiugis præsunt, vt Iuno, Venus, Hymen. Seneca in Medea, Dij cōiugales, cūque genialis tori Lucina custos,

Cōiugilis, in eadem significatione. Ouidius 5. Metamor. -fremitu regalia turbae Atia conuenit, non coniugalia festa Qui parat, est clamor, sed qui fera nuptur, arma. Fœdus coniugiale, Ouid. 1. Metamor. Tunc quoque mansit amor, nec coniugiale solum est Fœdus. Iura coniugalia, Ouidius 6. Metamor. Nec mea virginitas, nec coniugalia iura.

Cōiunx, secundum Priscianum à Cōiugio, siue Cōiux sine n, secundum Phocæ, à Coniugo, as, vxor, s, maritus. [*συνεζωμαι*.] Itali. *Moglie*, quæro magis Hispan. *El marido & la muger*.] Cic. de Qu. fratrem lib. 3. Fidelissima cōiunx. Ouidius 2. Metamor. Hoc certe factum cōiux mea nesciet, inquit. Debita cōiux, id est promissa & sponsa. Ouid. Epist. 7. Quodam si debita cōiux. Deiectam cōiuge esse, id est maritū amisisse. Virg. 3. Aenei. Hec quis te casu dicebam coniuge tanto Exipit.

Conium, x, ardor, Vide CONIOM.

Coniungo, si, xi, tum, Simul iungo, copulo. [*συνεζωμαι*.] Itali. *Coniungere*. Hispan. *Ayuntar*.] Vt Cōiungere boues feris, apud Catonem de Re rusti. cap. 38. Cassius ad Ciceronem lib. 12. Castra oppido cōiunxit. Virg. 2. Aeglog. Pan primus calamos cœta cōiungere plures Instituit. Ouid. 4. Metamor. -dextram cōiungere dextra. Cic. pro Cluene. Quanta vim habeat ad cōiungendas amicitias fluidior ac naturæ similitudo.

Coniunctus, participium. [*συνεζωμαι*.] Vt Homines beneuolentia coniuncti. Idem in Verrem, Quæ est enim tanta facultas & dicendi copia, quæ istius vitam tot vitis, flagitiumque cōiunctam aliqua ex parte defendere possit.

Coniunctus, nomen ex participio. Plancus ad Ciceronem, Sed primum quid ita meritis iudicæ barmidende quod ad omnes casus cōiunctiores Reipublice esse volebam. Cicero de Amic. Tui etiam cum iis & fa-

P 4 10

C O N N

coniunctio, verbale. *Plin. lib. 14. ca. 29.* Ideo tum electa, quoniam
coniunctioni & huic arbori Venus praest. ¶ Coniunctio, pro mutua ami-
cicia. *Cic. ad Brutum.* Coniunctio tua cum collega, concordiaque vestra,
quae literis communibus declarata est. *Societas coniunctionis huma-
nae.* *Cicero de Finibus.*

Cōiunctū, adverbium. *συνεχόμενον, συνεκτικόν*. Cic. *de Orat.* Et si cōiunctū sit clarū, &c. *Plin. Epist.* 94. Huius est hæres Maximus noster, quem & ipse amo, sed coniunctius tu.

Coniunx, Vide coniuo.

Conspiratio, verbale, Conspiratio. *[sunt etiam pignora, et m. Ital. En. Conspiratio, pignora.]*
 Hic. La conspiration. Terent. in Hic. Pro deum atque hominū fidem,
 quod hoc genus estque hec Conspiratio. Vt omnes mulieres eade acquē
 student, nolintque omnia Cic. de Divin. Mirabile autem illud, quod eo
 ipso tempore, quo erat iudicium conspirationis, in Senatu, signū Iouis
 biennio postquam fuerat locutum, in Capitolio collocabatur.

Conlatu, as, are, Latrau infesto, obloquor: [*υποπλάττω*, Itali. *Abbaitre*.
Hispa. *Ludrar* propriamente los peras.] Seneca de vita beata, Siquis ex his
qui philosophiam collatant, quod solent, dixerit, Cur ergo melius lo-
queris, quàm vivis?

Connecto, etis, simulnecto. *ῥομῆν καὶ σικυρίαν*. Itali. *Annodare insieme*. Hispan. *Tratar una cosa con otra*. Quintil. lib. 5. cap. ultimo. *Que apprehensa Græci magis (nam hoc solum nobis prius faciunt) in catenas ligant, & inexplicabili serie connectunt. Falces scalasque connectere, Facit libro. 10.*

Connexus, us, ui, συνημμενός. Lucr. lib. 2. -differre necesse est. Interualla, rias, cōnexu, pondera, plagas; Connexu corpus adhæret. Idem lib. 3. Cōnexu, xi, Pro cōclusionē. τὸ συνημμένον. Cic. 3. Acad. Ipsa enim ratio cōnexi quum concesseris superius, cogit inferius concedere.

Connexivus, α, um, συνωχτικός, Quod aptum est cōnectere: vt, Connexiva
cōiunctio, apud Gellium libr. 10. capite 29. pro copulativa. συνδεδεμένης,
συνωχτικῆς.

Coniungo, iui, vel xi, ſum. Oculis genis integro, oculis claudio, & ap-
rio [*excedo, ſuper, extra, &c.*]. Ital. Serrar l'occhi. Hiſpa. Abaxar los parpados
de los ojos. Plinius li. i. r. Grauiores alitū inferiore gena coniungunt. Idem,
Columbæ & ſimilia vitæque gena coniungunt. ¶ Transferretur etiam ad

Connuntia, et in iure, Diffimulatio. l. j. C. de fund. & fact. rei dom. lib. 11.
Quod si venalis procuratorum cōnuntia vti id deinceps tentetur ad-
mitteret, eos grauitimo iubemus supplicio subiacere.

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1033-1037.

CONQ

Conoides, *conoides*, A Græcis dicitur quicquid coni, hoc est meræ formam habet: unde eupressus formina hoc veluti proprio epitheto à meræ distinguitur, eo quòd fastigium habeat in meræ formam conuoluitum: quum mas extra se ramos ferat.

tem restituit. Autor Plutarchus. ¶ Fuit et alius Conon Samius astrologus; de quo Propertius lib. 4. Eleg. 1. Me creat Archyæ soboles, Babylonius Onops Horon, et à proavo ducta Connone domus. Hic septem libros de astrologia edidit.

COMOPAS, penultima producta. *κομώπας*, Minima stature nanus fuit,
duorum pedum & palmi altitudine, quem Iulia Augusti neptis in de-
licis habuit. Autor Plinius lib. 7. cap. 16.

Conopeum, *Canopieria*, Itali. Padiglione di lusso. Hilpa. Pavillon contra las mosquitas. Tentorium seu velum, & papilio ille lincus, vel lincus, seu bombycinus, qui toro circumdatur ad arcendum culices: quo maximè

CONOPION, *κονοπίον*. Oppidum fuit ad Mæotin, ubi lupos pisces aiunt
prædæ parte conductos, piscicorum retia afferuere, mercede verò frau-
datos, retia & prædâ populari. Autor Stephanus.

CONOPONDIABASIS, *κονοπόντιος ἀβάσις*. Insula est iuxta quantum

licem appellamus. Inde Conopem, ut iam docuimus.
Conor, aris, Niri, & dare operam ut aliquid fiat. (*procurare. Itali. sforzarsi.*
Hisp. se efforzar para hazer alguna cosa.) Terentius in Andria, tū autem
 hoc timer, Ne deferas se. *Nem epōncistuc conati queam?* Idem ibi-

Conarus, us, ui, Nisus, experientia. [*πείρα*. Itali. *sforzo* *sperienza*. Hispanicæ, *Esfuerzo*, *experiencia*.] Cicc. 1. de Nat. deo. Dedit autem eadem natura bel-
luis & senium, & appetitum, vt altero conarum haberent ad naturales
pastus capeffendos: altero fecerent pestifera à salutariis. Idem de

Conamen, nis, Conatus, nilus. *πηνυ*. Ovidius 2. Metamor. - dextraq; mola-
rem sustulit, & magnum magno conamine misit.
Conamentum, ti, Plinius libro 19. capi. 2. De sparro loquens, Ad reliquos
usus laboriose euellitur, ocreatis cruribus, manibusque tectis manicis,

Conquadrare, in quadratam figuram redigere. [παραγωνίζω. Italice & Hispanice, *Quadrare una cosa*.] Columella lib. 8. cap. 3, Conquadrare deinde foras duobus aduersis parietibus induuntur, &c.

Conquassatio, verbale. *παρομοιωσις*. Cicero 4. Tuscul. Itaq; illa duo, morbus, & agrotatio, ex totius valetudinis conquassatione & perturbacione gignuntur.

Conqueror, eris, Idem cum simplici Queror. *ἐμμερομαι*. Italicè, *Lamen-*

Conquestus, us, ui, *Querela. πένθος, μενέψ, μενέψ*. Liuius 8. ab Urbe, Tum libero conquestu coortæ voces sunt.
Conquestio, aliud verbale. Cicero ad Qu. fratrem lib. 1, Vbi nullum auxi-

Aligustarfi. Hispa. Holgar.] Cicero de Finibus, Videmus igitur ut con-
quiescere ne infantes quidem possint. ¶ Conquiescere in re aliqua, ele-
ganter accipitur pro re aliqua delectari. Cicero Cutioni, Aeras nostra

Conquiro, is, Est diligenter quærare, & inuestigare, vel quæredo in vñs
contrahere. [*Vrbo-Itali. Cercare con diligenza.* Hispanicè, *Buſcar curioſamente & diligente.*] Cicero libro 3. in Verrem, Quum vñdique homi-
nes acquiſiſſimos conquiſiſſet. & Inde Conquirere milites, eſt delectum

Conquisitio, verbale: *conquisitio*, Conquisitio militum, est ipse militum
delectus: quum scilicet Imperator pro sua auctoritate, quos ei visum
fuerit, ad militiam conscribit etiam inuitos: quod in maioribus tan-
rum

p. 3 32

Cuius in mente confedit iustitia. Aliquod rei humilitatem habet, & quasi denegatam altius euolandi facultatem. Cicer. Confedit versusque nomen in Quilura. Aliquando ponitur pro conuolueret. Confidete in orio. Aliquod ponitur sedari. Liu. Vbi iter confedit. Aliquando pro commorari, vel confidere. Cicer. Philipp. 13, Martiam legionem Albr. confedisse sciebat.

Confessor, oris. Qui vna cum alio sedet, *confessor*. Cicer. ad Atticum lib. 2, Praeterea spectaculum mihi propono, modo te confessor spectare liceat.

Confessus, Non est confessio, sed homines in vno loco sedentes. *confessus*. Sicut Conuentus, non est conuentio, sed homines qui in vno loco conueniunt. Cicer. de Senect. Quibus quum a cuncto confessu plausus esset multiplex datus, dixisse ex eis quendam, Athenienses scire quae recta essent, facere nolle.

Consideratio, as, are. Dispectio, iudicio cogitare, sicut contemplatione, ut Festo placet, didicim. *consideratio*. Ital. *considerare*. Hisp. *considerar*. Cicer. Terentia, Reliquum est, quod ipse optime considerabitis, vestrae similes formae sint ne Romae. Terentius Heuront. Et quum egomet nunc meum in animo vitam tuam considero.

Consideratus, participium. Cicer. *consideratus*. de Arusp. resp. Nihil feci iratus, nihil impotenti animo, nihil non diu consideratum, ac multo ante meditarum.

Consideratus, nomen. Consideratus homo. Qui agendam considerat, non qui consideratur. *consideratus*. Cicer. pro Cecin. Verum & illud considerati homines esse putauit. Idem pro Quintio. C. Quintius fuit P. Quintij huius frater, sane ceterarum rerum patet familiaris & prudens & attentus, vna in te paulo minus consideratus, qui, &c.

Consideratio, onis, *consideratio*. Cicer. 4. Acad. Consideratio contemplatioque naturae, est amoris ingentiorumque naturae quoddam quasi pabulum.

Considerare, aduerbium. *considerare*. Cicer. pro Quintio, Praetores ut considerare fieri comparauerunt. Ibidem. Quid fieri non consideratissimè.

Consido, dis, confedi, confessum. Simul affido. *consido*. Ital. *fermarsi* in *viaggio*. Hisp. *asentarse en camino*. Idemque a Confide, quod illud quietem, Confido motum affert. Colu. lib. 8, Neque aut recumbat, aut confidat. Plin. lib. 34. ca. 10. Iterumque adiecta largiore teritur, & dum confidat relinquitur. Liu. 1. ab Urbe. Deductus in arcem, in lapide ad meridiem versus confedit. Cic. ad Att. lib. 5, Antequam alio loco confidero, neque longas à me, neque semper mea manu literas expectabitis.

Accipitur interdum Confidere pro eo quod est sedes aliquo in loco figere. Virg. lib. 1. Aeneid. Vultis & his mecum pariter confidere regnis? Interdum idem quod desiderare, vel desistere. Liu. 3. bel. Maced. In Veretino agro terra ingentibus cauenis confidit.

Considit, in, *considit*. Cicer. 3. de Orat. Quum placuisse idem ceteris, in syluam venit, & ibi magni cum audiendi expectatione confidit.

Consignare, Est eiusdem penè significationis cum suo simplici, hoc est Signo notare, vel signum reuocandi clausae imprimere. *consignare*. Ital. *suocere*. Hisp. *señalar*, *señalar*, *consignar*. Sic proprie dicimus Consignare epistolam, quum illis copiatas anulum nostrum imprimimus. Plaut. in Curcul. Eamus intro, vt tabulas consignemus idem Trinum. Epistolas duas, eas nos consignemus, quasi sint à patre. Consignare pecuniam inter aliquos, est deponere. Suet. in Claud. Quam quum compessisset super probra & flagitia, Ceteram Silio nupisse, dote inter aruspices consignata, supplicio affecit.

Consignatus, participium. *consignatus*. Laudatio alicuius consignata aetia, Cicer. pro Placco.

Consignatio, *consignatio*. Signi impressio. *consignatio*. Item dicuntur quas vocamus documenta, vel chirographa. Quintilianus lib. 12. cap. 8, Promittit enim litigator omnia, testem, populum, paratissimas consignationes.

Consilio, *consilio*. pro conticere posuit Ennius, Festus. *consilio*. Italice, *consilio*. Hisp. *calar*.

Consileo, is. Gel. lib. 12. cap. 1, Omnisque impatientissimae sollicitudinis strepitus consileat.

Consiligo, inis, Herba est, teste Ruellio, quae à Gallis *Pemela*, quasi Paimona vocatur, ab herbarijs *Pata leonis*. Dioscoridi. Consiliginis autem nomen à rusticis ei creditur inditum, quod in aruis inter filiginem frequentissime inueniatur. Vide Plin. lib. 15. cap. 8. & Ruellium lib. 2. cap. 134.

CONSILIUM, *consilium*. Apuliz oppidum est, teste Mela libro 2, non procul à Tarento.

Consilio, is, lui, vel liui, consilium, Simul salio. *consilio*. vnde Consulio, *consilio*, frequenterium.

Consilium, definitore Cicerone lib. 1. de Inuent. Aliquid faciendi, non faciendiue ratio excogitata. *consilium*. Ital. *consiglio*. Hisp. *consejo* à *consulatione*. Cicer. Terentia, Veltum iam consilium est, non solum meum, quid sit vobis faciendum. Idem Attic. lib. 16, Nemo doctus vquam mutationem consilij inconstanciam dixit esse. Quandoque sumitur pro iudicio deputatis. Cic. pro Roscio. Qui ex ciuitate in Senatorem propter dignitatem, ex Senatu in hoc consilium delecti estis propter securitatem. Et infra, Dij prohibeant Iudices, vt hoc, quod maiores consilium publicum vocati voluerunt, praesidium seclorum existimetur. Dictum à Con, & Sileo, (vt quidam volunt) quod vno consulen te ceteri consulant. Sicut (vt alij malunt) à Con, & Salio, eo quod in vna sententiam plurius mentes consulant, & conueniant. Vt enim Exilium ab Exilio, is, ita Consilium à consilio descendit. Non desunt tamen qui pro consiliorum Confessu, siue iudicibus deputatis, Concilium per secundam consonantem scribendam praecipiant, & à conciendo, siue concalando hoc est conuocando, dictū velint. Consilium dare, est suadere. *consilium*. Quin. Quum Ciceroni dabimus consilium, vt Antonium roget.

Consilius, à Catone dictum, teste Gelio, lib. 4. cap. 9, pro sapiente, qui quae sanis consiliis abundat.

Consilio, as, Consilio, delibero, vel cōsilio. *consilio*. Ital. *Dimandare consiglio*. Hisp. *Dimandar consejo*. Tacitus lib. 18, Et redire Bononiā omnes simul consiliari.

Consiliator, Dicitur qui alicui dat consilium. *consiliator*. Plin. in Epist. Ille in gratendis meis honoribus consiliator & rector.

Consiliatus, Qui ab aliquo in consilium adhibetur. *consiliatus*. Ital. *consigliato*. Hisp. *consejado*. Cicer. 3. de legibus Augur monuisse debet, Ioui Opti-Maxi se consiliarium & administrum dari. Idem 4. in Verrem, interea amici & consiliarij eius molle scire coeperat Heraculum profugisse.

Consiliatum, a, um, adiectiuum. Plautus in Epid. Iam Senatum cōuocabo in corde consiliatum.

Consulo, is, consului, cōsultum. penultima correpta, cum accoatiuo, Consilium peto. *consulo*. Italice, *Dimandare consiglio*. Hisp. *Dimandar consejo*. Vt Consului doctos, id est à doctis consilium peti. Quintil. Ego aures consulens meas, Inuenit etiam apud vetustissimos in hac significatione habere duos accusatiuos. Ibo & cōsulam hanc rem amicos, quid faciendum censent. Consulo autem eum genitui Aequi vel bene, significat in meliorem partem interpretari. Italice, *Pigliare in bona parte*. Hispanice, *Tomar en buena parte*. Plinius libro 33, Querebat argentum auaritia, boni consuluit (id est, vt peritiam) interitum inuenisse minimum, robentisque terrae ex cogitauit vsum. Cum dativo neutrum est, & significat consilium do. *consulo*. Italice, *Dare consiglio*. Hisp. *Dar consejo*. Vt Medicus consuluit mihi. Interdum Prouide, prospici, & praesidium fero. *consulo*. sed hoc sepius in rebus inanimatis fit: vt Consule honori tuo, Consule rebus tuis, Consule saluti tuae: id est provide. Interdum etiam de rebus animatis. Cicer. Trebatio, Cōsuli quidem te à Casare scribis, sed ego tibi ab illo consuli mallem: hoc est nallum quod Casar prouideret tibi, quam te interrogaret. Aliquando post datiuum iungimus accusatiuum: vt Consulo tibi commodum tuum: hoc est do tibi consilium, quod sit tui commodi. *consulo*. Ital. *Consigliare*. Quandoque accusatiuum cum In, pro Contra. *consulo*. Terentius, Pessimè istuc in te, atque illum consulis. Interdum est deliberare, sed in plurali tantum, & absolute vt Consulant Senatores, id est deliberat. *consulo*. Ital. *Consiliare*. Gal. 7. bel. Gal. Bis magno cum detrimento repulsi Galli, qui agant consulant. Et grauitur de se consilire, est aliquod periculisum sibi consilium capere, quod aut vitæ, aut fortunæ detrimenti aliquid afferat. Vnde de illis proprie dicitur, qui sibi manus inferunt. Liu. 3. Vt quicquam de se grauius consulerent, conscientia impulerat.

Consulor, *consulor*, *consulor*. Consulor de hac re: id est consilium à me petitur. Cicer. 3. in Verrem. Quam inanes domus eorum omnium, qui de iure ciuili consuli solent. Senatus nihil consulitur, Cicer. Oratione.

Consul, is, *consul*, *consul*. Plutarcho. Italice, *Consolo*. Era questo il primo magistrato di Roma. Hispanice, *el consul*. Summum erat apud Romanos dignitatis fastigium, post exactos reges à Iunio Bruto primum introductum ducentesimo quadragesimo quarto ab Urbe condita anno. Dicti autem sunt Consules à Consilendo, siue quod Recipienda consulerent, siue quod à ciuibz consulebantur. De eorum officio, vide Fascellam de Romanis Magistratibus. Cicer. in Pisone, Animo Consulem esse oportet, consilio, siue praedicate, vigilantia, cura, toto denique munere Consularis, omni officio. Proconsul, qui cum potestate extraordinaria ad aliquam provinciam Consulares administrandas mittitur. *proconsul*.

Consularis, Vir, qui Consulatū gessit, quemadmodum Praetorius, qui iam Praetura gessit. *consularis*. Cicer. Lentulo Qu. Maximo, qui siliū Consulare amittit. Consularis aetas, in qua Consulem esse licebat: quæ erat annorum trium & quadraginta. Cicer. 5. Philip. Quid Macedo Alexander, quum ab ineunte aetate res magnas gerere cepisset, nonne in tertio & tricesimo anno mortem obiit: quæ est aetas nostris legibus decem annis minor, quam Consularis?

Consulariter, aduerbium. Liu. 4. ab Urbe. Quinque cōsulares eodem tenore gessi, virique omnis consulariter acta.

Consularius, us, Officium vel dignitas, siue tempus quo Consul in officio est. *consularius*. Plin. lib. 14. cap. 15. Epulo vero in tertio Consulatu suo Falernum, Chiu. &c. Cicer. pro Mur. Vultus erat ipse plenus furoris, oculi sceleris, sermo arrogantia: siue ei iam exploratus & domi conditus Consularis videretur. De Catilina.

Consulto, as, Delibero. *consulto*. Ital. *consultare*. Deliberare. Hisp. *Deliberar*, *consultar*. Cicer. 2. Offic. In quibus delibere homines & consultare de officio solent. Delecti, quibus corpus aenis infirmum, ingenium sapientia validum erat, Reipublice consultabant.

Consultatio, verbale. *consultatio*. Terent. Nulla tibi Pamphile hic iam consultatio est. Cicer. 3. Offic. Sapientem & bonum virum fingimus, de eius deliberatione & consultatione querimus.

Consultus, Quando participium est, significat eum qui consulitur, hoc est à quo cōsiliū petitur. *consultus*. Medicus consultus dixit te febris laborare. Cicer. pro Milon. Nihil de eius morte populum consulens. Quandoque nomen est, & ponitur pro prudenti & sapienti. *consultus*. Quid. lib. 1. de Arte amandi. Sit tibi credibilis sermo, consultaque verba: id est prudentiae ac sapientiae plena. Est autem nomen duobus modis: scilicet quum per se ponitur. Horat. *consultus* tu qui modò miles, Mercatorum consultus modò, rusticus, vel quando habet genitium. Liu. libro 10, Callidos, solertesque iuris, atque eloquentia cōsultos. Hinc dicimus Consultus iuris, & iuris consultor, & consultissimus. *consultus*. Idem libro 1. Consultissimus iuris, vt illa quisquam aetate esse poterat. Sic Inconsultus habet tam significationem participij, quam nominis non tamen dici potest participium, quod non habeat verbi originem.

Consultum in neutro genere. Idem est quod statutum, siue decretum. *consultum*. Hinc dicimus Senatusconsultum, pro eo quod Senatus decreuit. Horat. in Epist. Qui consulta patrum, qui leges, iuraque seruat. Dicimus etiam, Opus est consulto: hoc est opus est consulere, vt illud Sallustij. Nam & primum incipias, cōsultis: & postquam consulueris, maturè factū opus est id est est consulere, siue vt consulas.

Consultor, oris, Qui alium consulit, id est qui consilium ab alijs inquit. *consultor*. Italice, *chi dimanda consiglio*. Hispanice, *el que da el consejo*. Cicer. pro Cornelio Balbo, Etenim si Qu. Scruola ille Augur, quum de iure Praetorio consularetur iureconsultissimus, consultores suos nonnunquam ad Furium & Camillum reuocabat.

Idem pro Muræna, Vigilas tu de nocte vt consultiſtoribus tuis reſpon-
deas. [Accipitur quandeque pro eo qui alij conſulit.] *[conſultor, ſon-
bor, adſer.]* Italice, *Conſultore, conſigliere.* Hiſpanice, *Conſeja.* vt apud Sal-
tuſtium in Iugurto. Simul ab eo petitur, vt fautor, conſultor, conſiliarius ſibi adſit.
Et in illo verſus proverbialis, Conſilium malum conſultori pellimū eſt.
Conſultoria, & terminij generis, *[sonbor, adſer.]* Cicero 2. de Natu. deor. Iplius verbū
mundi, qui omnia complexa ſuo cœrebat & continet, natura nō arti-
ficioſa ſolum, ſed planē artifex, ab eodem Zenone dicitur conſultoria, &
providā vtilitatū opportunitatūque omnium.
Conſultoria hoſtia. Erat qua diuina voluntas per exta diſquirebatur.
[sonbor, adſer.] De hac Virgilius, -machar lectas de more bidentes.
[Duo enim hoſtiarum genera à Macrobio enumerantur : quatuor
altera Animalis vocatur, quom idcirco ſolium hoſtie machabatur,
vt eius anima, hoc eſt ſanguis & vita, Deo alicui offerretur cultura
Conſultoria, cuius exta ab Aruſpice inſpicit ſolent, & deum voluntas ex
illis explorari.]
Conſulto, aduerbiū, Prudentem. [*conſultor, ſonbor, adſer.]* Italice, *Pro-
dentemente* Hiſpanice, *Aſerde y a ſabeuado.* Plautus Rud. Ille qui con-
ſulte, doctè atque aſtute cauet.
Conſulto, aduerbiū, Deliberate, *[sonbor, adſer.]* Italice, *adſeruire.* Plautus Pæn.
Conſulto hoc factum eſt, mihi vt inſidie fierent. [Conſulta opera, pro
Conſulto dixit Gellius lib. 6. cap. 17, Non ſponte, neque conſulta opera
Cicero 1. de legib. Itaque ad hominum commoditates & vsus tantam re-
rum vbertatem natura largita eſt, vt ea que gignuntur, donata conſulto
nobis, non fortuito natura videantur.]
Conſuſilis, le, Idem quod ſimilis. [*conſuſio, ſonbor, adſer.]* Itali, *ſimile.* Hiſpa. *ſemejante.*
cuius contraria ſunt Diſſimilis & Abſimilis. Plautus Amph. An' tu
alterum te reperiffi coſimilem ſoſiam domi Terenti. Euauch. & quia
coſimilem luſerat iam olim ille ludum. Cicero 2. Philippica, Quid
quam rem geſſiſſet, coſimilem rebus iſis quas ipſe geſſeram, me po-
tiſſimum, &c.
Conſulo, iſo, conſulti, Proprie eſt iter incertum mora interrumpente, &
iterantiue ponitur. [*conſulatio, ſonbor, adſer.]* Italice, *Fermareſi.* Hiſpanice, *Eſtar juna-
mente.* Terentius, Otioſe nunc iam illic hic conſulte. Vbi Donatus,
Conſultere, eſt auſacter, & conſtantem ſtare. Sic Conſultere in anchoris,
vel ad anchoram apud Cæſarem. Sed tranſfertur vt Conſultere in
ſententia. Cicero ad Quintū fr. 2. Tandem clamor à noſtris [placeuerat
enim reſtere gratiam] vt neque mente, neque lingua, neque oratione
conſultere. Cato de Re ruſtica capite 126, Et ſi alius non conſultat,
id eſt non deſinat ſuccedere Varro, Vt ſi pluerit, aqua non conſultat.
[Dicimus item, Salutem noſtram aut ſpern in hoc aut illo conſultere,
hoc eſt ab illo pendere, & ſine eo nullam eſſe. Cicero pro Marcello,
Salus Reipublice in mortalīs vnus anima conſtitit. Idem ꝑ. Philip.
Quam in eo ſalus & vita optimi cuiuſque, & libertas populi Romani,
dignitate conſiſteret. Conſiſtimus quoque, quum recuperatis viri-
bus fratricos incipientes eſſe, & validiores, ita vt ſine via corporis im-
becillitate poſſimus ingredi. Cicero Famil. 7. In ca herbas quum in-
diſidiſſem in cena augurali apud Lentulum, tanta me *[aliquid]* arrip-
uit, vt hodie primum videat conſiſtere. Virgilius prætorig poſuit,
Conſtitit in digitis.]
Conſobrinū, Quī ex duobus ſororibus ſunt editi, quae Conſorotini,
[*conſobrinus, ſonbor, adſer.]* Hiſp. *Primos hijos de hermanas.* Paruales autem, qui
ex duobus fratribus à Græcis dicuntur *ἰψόδοχοι,* vel etiam *αὐτοῖς αἵματι.*
Amici, qui ex ſorore & fratre propagantur. Sed ſere vulgus omnes
iſtos comuni appellatione Coſobrinos vocat, quemadmodum & eos
qui ex fratribus, patrnelibus, aut coſobrinis propagantur, vel amiti-
nis. Cicero ad Cæſium lib. 2. Nam quod ad me Curios coſobrinus tuus,
ve, ſi mihi maxime necceſſarius. Terentius Heey. Cecedo quid reliquie
Phania Coſobrinus noſſet?
Conſobrīna, æ, Matertera mex filia. *[conſobrina, ſonbor, adſer.]* Cic. pro Quint. Quintij conſo-
brinam habet in matrimonio.
Conſocerz, z, Conſoceri dicuntur, quorum alter filium alterius filiar ma-
ritum dedit. Suetonius in Claudio, Appium Syllanū conſocertum ſuum
crimine incerto, nec data deſentione, occidit.
Conſocio, as, are, Societatem in eo, communico, cōiungo. [*conſocius, son-
bor, adſer.]* Itali, *Accompagnare.* Hiſp. *Encompañar.* Plaut. Rud. Vel conſocia-
re mihi quidem tecum licet. Aequas habemus partes. Lilius 8 ab Ve-
be, Sed quod cadio Imperij Romani cum Gallis gente efferata arma
quendam conſociante.
Conſociatus, participium. *[conſociatus, sonbor, adſer.]* Cic. in Parad. Qui videt domi ruz
patiter acculatorum atque iudicum conſociatos greges, qui nocentes
& pecunioſos reos, &c.
Conſociator, ver balte, *[conſociator, sonbor, adſer.]* Cicero 1. Offic. Sequemurque &
id quod acquiri & peſſima natura eſt, & id quod ad hominum conſo-
ciationem accommodatum eſt.
Conſolido, as, are, Redintegrare, & in vnum congregere quod prius rup-
tum aut diuiſum fuerat. [*conſolidatio, ſonbor, adſer.]* Itali, *Indurre.* Hiſp. *Fernieser y forti-
ficar.* [Rationis conſolidate, Cicero ad Ruſtium lib. 1, Illud quidem
certe factum eſt quod lex iubebat, vt apud duas ciuitates rationem
confectās & conſolidatas deponeremus. Vſufuctus conſolidatus, id eſt
confirmatus. Vipſianus 1. Idem Neratius. ff. de Vſufuctu. accreſcit. Nec
nouum nam & illud uobis vſufuctus legeretur, & apud alterum ſit con-
ſolidatus, ius accreſcendi non pertinet ꝛc apud quod conſolidatus eſt,
nec ab eoꝛ ipſe quibus modis amitteret ante conſolidationē, ſildem
& nunc amittit.]
Conſolidatio, onis, verbalis, cuius propriam ſignificationē dignoſces ex ꝑ.
Item ſinitur. Inſtitut. de Vſufuctu.
Conſolor, penul. produ. Solacium præſto, dolorem minuo, merorem le-
uo, ſive ut re fiat, ſive verbis. [*conſolatio, sonbor, adſer.]* Itali, *conſolare.*
Hiſp. *conſolar.* Cicero Marcel. lib. 4, Virruti tue magis granulari debeo.
quā conſolari dolorem. Cic. Sulp. Dices, Quid me iſta res conſolatur
in tantis tenebris, & quali perpetuis Reipublice? Inuenitur & in ſigni-
ficatione paſſiva. Afriani, Sed quum ob ea que ſperaueram, dolēbam,
conſolabar ob ea que timui.
Conſolo, actiuum apud Varonem in Oedipo Thyella. Per idem tempus
Oedipus Athenas exul venire dicebatur qui conſolat, &

Confolabilis, ſe. Cicero ad Sulpitium, Eſt omnino vix conſolabilis dolor, tanta eſt omnium rerum amiſſio. *ἡ δὲ πᾶσι καὶ ὅσοις.*
Conſolatorius, a, um, Quod conſolatur: vt Epiftoſa cōſolatoria. *παραμυθητικός.* Cic. Attic. lib. 13. A Caſare literas accepi conſolatorias.
Conſolator, toris. *παράκλητος.* Cic. 1. Tuſc. Conſolatores ipſos conſulere ſe miſeros, quam ad eos imperium ſuum fortuna conuerterit.
Conſolatio, onis, Leuamen, leuatio, doloris confirmatio. *παραμύθησις.* Ital. *conſolazione.* Hiſp. *conſolación.* Hiſp. *conſolacion.* Cic. pro Milo. Nunc me vna conſolatio ſuſtinet. Idem de Clar. Or. Ea conſolatione ſuſtento, quam tu mihi Brute, adhibuiſti ſuauiſſimis literis.
Conſolabundus, Agens cōſolatorē, cōſolatoris officin fungēs. *παραμυθητικός.*
Conſono, peſcul. corre. Simul ſono. *συμφωνή.* Ital. *conſonare.* Hiſp. *consonar.* [Varro de apibus, Quum iam coſultura ſunt, aut etiam inceperant, conſonant vehementer, perinde vt milites faciunt, quum caſtra mouent. Plaut. Amph. Poſquam id adum eſt, tubæ vtrinque canūt, contra Conſonat terra, clamorem vtrinque effeſcent. Virg. 1. Aeneid. Tum plauiſ, fremiſque virūm, fluſdiſque fauorem Conſonat omne nemus.]
¶ Conſonare ſibi, pro conſtare. Seneca Epist. 31. Vt perfectæ virtus ſit, æqualitas ac tenor vitæ per omnia conſonans ſibi.
Conſonans, nomē adiectiuū ex participio. *ἁρμονικός.* Cic. in Partit. Atq; etiam eſt hæc diſtinctio in verbis: altera naturæ, tractatione naturæ. Natura, vt ſunt alia conſonantiora, grauiora, &c. ¶ Conſonantes literæ à Grāmaticis dicuntur, quod cum vocalibus, non per ſe ſonent, *ἀσφάλας.*
Conſonus, a, um, *ἁρμονικός.* Silius libro 17. Armorūque habitus noti, & vox cōſona lingua. Cic. Attic. lib. 4. Credo Platonē vix putāſſe ſatis conſonum ſonē, ſi hominē id ætatis in tā lōgo ſermone diutius tenuiſſet.
Conſonantia, tiæ, Vocem concordantia, que *ἁρμονία.* Græcē dicitur.
Conſopio, pis, pice, In ſomnum inducere. *ἐννομήω.* Italicē, *indorare in ſonno.* Hiſp. *adormecer.* Cic. 1. Tuſc. Num igitur cū curare caſus, quum luna laborat, quia conſopius percurat, vt cum dormiente oſculare tur? Ibidem, Quid melius quā in mediis vitæ laboribus obdormiſcere, & ita conueniente ſomno conſopii ſempiterno?
CONSORANUS, Populi ſunt Galliæ Aquitanicæ, vt ſcribit Plinius in deſcriptione Aquitanicæ lib. 4.
Conſors, ſus, Eiuſdem fortis, id eſt conditionis & fortunæ, & qualitatis in omni re, & negotio. *ἑταῖρος, ἐπίλεκτος.* Ital. *Di vni iſtiſſi ſorte ex conditione.* Hiſp. *compañero de yqual fuerte.* [Sappho ad Phaonē, Non tūcum Alexus conſors patriæque, iſtæque Laudis habet. Cic. 5. Verr. Soltratus & Numenius, & Nymphodorus eiuiſde ciuitatis, quum ex agris tunc fratres conſores proſeſſiſſent, quod iſ plus frumētū imperabatur, &c.]
¶ Conſors, participiū: vt, Conſors conſilij publici, Plinius Epistol. 167. Generis conſortes, id eſt conſanguinei, & propinqui. Quid. Epistoſa. 3. Socius & conſors laboris. Cicero de clar. Orato. Thalami conſors, *ἑταῖρος, ἐπίλεκτος.* Quidius 10. Metamorph. Thalami conſorte carebat.
¶ Conſortem Propertius poſuit pro ſimili, quum inquit, Tu qui conſor tem proſperas euadere caſum.
Conſortium, iiij, Societas *ἑταῖρική, ἑταῖρεια.* Ital. *Conſortio, compagnia.* Hiſpan. *Tal compañía.* [Papinius 1. Si inter fratres, ſ. idem Papin. ii. pro ſocio. Si inter fratres voluierim conſortium inſitum ſuerit, &c.]
Conſortio, onis. Liu. lib. 6. Quamam iſta ſocietas, quamam conſortio eſſet. Cic. 3. Offi. Diſſolatur necelle eſt omnis humana conſortio.
Conſpergo, gis, Aſpergo. *ἐπασπάζω.* Ital. *Spargere.* Hiſp. *Eparcir o derramar.* [Plautus Cure. Vbi vino has cōſperſi fores. Lucretius lib. 2. Tempora conſpergunt viridantes floribus herbe.]
Conſperſus, participiū. *ἐπασπασμένος.* Cic. 3. de Orat. Vt porro cōſperſa ſi quaſi verborū ſententiarumq; floribus, id non debet eſſe ſuſum æqualiter, &c. Conſperſum ſtellis caput, Cic. 2. de Natura deorum.
Conſpicio, ſis, pen. cor. Video, cerno. *ἀσπάζω.* Ital. *Cardare, mirare.* Hiſpani. *Ver y mirar.* [Plaut. in Amph. Qui iſtus equidem nunc primum iſtanc tunc conſpicio ſimul. ¶ Dicitur & de mente. Cicero pro Cornel. Bal. Vt conſpiciat eſt meritis, quem oculis nō potellis. ¶ Conſpicere pro attendere. Cic. pro Muræna. Non debes M. Caro arripere maledictūm ex trituio, aut ex ſcurrarum aliquo conuiuiu, quocumq; remere Conſulem populi. Rom. ſaltatorem vocare, ſed conſpicere quibus præterea vitiiſ aſpectum eſſe necelle ſit eum, cui vere illud obici poſſit. Conſpicere ſibi, quæ ſunt in ſem ſuam, Plautus Tſinum.
Conſpicior, eris, paſſiuum. Cicin. Catil. Carene me aſpectu ciuium, quā inſeſtis oculis omnium conſpici mallem.
Conſpectus, nomen ex participio. Liu. 2. bel. Pun. Plebeium Conſulem ſua plebs perſecuta, turba, quā dignitate, conſpectior.
Conſpicius, a, um, Dignus qui conſpiciatur, illuſtriſ, inſignis. *δῆξαιστος.* Ital. *Digno da eſſere veduto.* Hiſpani. *Digno de ſer mirado.* [Auror ad Hercu. lib. 1. In geſtu nec venuſtus conſpicienda, nec turpitudine ſit, ne aut hiſtriones aut operarij videantur eſſe. Tibullus libro 1. Eleg. 1. Inſideat celeri conſpiciendus equo.]
Conſpectus, Pro aſpectu. *ἀπὸ, ἀπὸ οὐρα.* Virgil. 1. Aenei. Vix ē conſpectu Sicula telluris in altum Vela dabant ſati.
Conſpicius, a, um, à Conſpicio, acut Perſpicuus, à Peſpicio. Modō ſignificat ſagacem, perſpicacem, acutum. *ῥαψωπός.* Ital. *Sugace, ſentitior, accorto.* Hiſp. *Sabio, prudente y astuto.* [Quintilianus, Conſpicius, ſagax, callidiſ, ¶ Modō clarū, & qui ab omnibus conſpicitur. *δῆξαιστος.* Ital. *Chare, manifeste.* Hiſp. *Claro y conocido.* [Vnde Martialis, Cōſpicuū amphitheatrum appellat, libro 1. Hic vbi cōſpicui venerabilis ampliat theatri Etigitur moles. ¶ Conſpicius homo, qui in ſe omnium oculis eouertit. Liu. 1. ab Vrbe, Iam & Romanis conſpicuum eum nouitas diuitiūque faciebant.]
Conſpicior, ariſ, à præpoſitione Con, & antiquo verbo Specio, idem quod conſpicio. *ἰδῆναι.* Ital. *Vedere.* Hiſp. *Admir y acatar.* [Terentius Eunū. Cur ego te in hiſ conſpicio regionibus? Caſar 2. bell. Ciuil. Hunc cōſpicat nauis, ſublatis anchoris ſequi ceperunt. ¶ Sic etiam Deſpicio pro Deſpicio. Vtrunque autem corripit penultimam, vnde clarū eſt, quāmpueriliſ delirare qui aut à ſpica, aut à ſpiciulis venditari putant, quæ ſpiciſyllaba producunt. ¶ A ſpica aut ſpiculo hęc verba Inſpicio, media producta, quod vtitur Virgil. 1. Geor. Ferrūque faces inſpicat acuto de cuius ſignificatione ſuo loco dicemus.]
Conſpiculum, Dicitur vnde clanculum conſpicere poſſis. *ῥήσπινος.* Itali. *Oculiſte*

Qui nullo premio proposito, prater hoc quod iam contritum & contemptum putatur, iudicium bonorum, omnia pericula, &c. suscipit.

Contemptus, nomen ex participio. Plaut. Pœn. Contemptiores magis erunt, atque auidi minus. Tenuissimus victus, atque contemptissimus es, Cic. 2. de Finib.

Contemnendus, Cic. de Clar. orat. Ne Titus quidem Posthumus contemnendus in dicendo.

Contemptor, ris, verbale. ἀλλοτρίος, ὁ κατὰ φύσιν. Deum cōtemptor Mezentius, Virgil. 8. Aeneid.

Contemptrix, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, Plin. lib. 19. cap. 8, Eruca præcipue frigorum contemptrix.

Contemptio, verbale. Fortunæ contemptio, Cic. in Parad.

Contemptus, us, uis, Despectio. ἀλλοτρίος, ut, Tu es omnibus contemptui: id est despectus ab omnibus.

Contemptim, adverbium. κατὰ φύσιν, ἀλλοτρίως. Plaut. in Pœn. Ne nos tam contemptim contemas.

Contemplor, aris, Diligenter intueor, & res additas considero. [ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Contemplare, considerare le cose oculari. Hisp. contemplar, mirar al cielo. Verbum est ductum à templo, id est à loco qui ab omni parte aspicitur, vel ex quo omnis pars potest videri, quem Augustus Templum nominabant. Cic. pro Deior. Et id animo cōtemplare, quod oculis non potes. Lactant. lib. 6. Vel si celeste lumen, quod dicimus Solem, contemplari velint.

Contemplo, contemplanus. Plaut. in Afin. Hem meum caput contempla, si quidem ex re confutas tua. Ennius, Contempla, & templum Ceteris ad laudem aspice.

Contemplator, oris, ὁ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ut Contemplator celi, Cic. 1. Tuscul.

Contemplatio, Consideratio, siue meditatio rerum oculariorum, teste Cic. 4. de Finib. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Contemplatio, Hisp. contemplar. Idem 1. Acad. Est enim animorum naturale quoddam quasi pabulum, consideratio, cōtemplatioque naturæ. Idem 1. de Nat. deor. Hæc est res magna, & diligenti contemplatione dignissima.

Contemplatus, us, uis, Quid, 5. Trist. A contemplatu summæque mali.

Contemplationis, a, um, ὁ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, Vnde Contemplativa vita, quæ contemplationi dedita est. Seneca Epist. 95. Ars nulla contemplativa sine decretis suis est: philosophia autem contemplativa simul est & activa.

Contemporaneus, a, um, Eiusdem temporis, cōtemporeus, ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, Ital. Del medesimo tempo. Hisp. cosa del mismo tiempo.

Contemptibilis, à Contemno, idem quod Contemnendus. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Disprezzabile. Hisp. cosa de menoscabo. Vnde Contemptibilitas, l'è Contempt, & Contemptibiliter, adverbium. ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.

Contendo, Proficiscor, iter instituo, quasi conatū tendo. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Andar. Hisp. Andar. Cæsar lib. 1. Ipse de quarta vigilia, eodem itinere quo hostes ierant, ad eos contendit. Item ceterare. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. cōtendere, cōbattere. Hisp. Pelear, o porfiar. Virg. lib. 4. Aeneid. quis tanta decem? Abnuat, aut tecum malis contendere bello: Item cum conatu, ac nixu petere, seu aliquid agere. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Domandare, affare, cōfutare. Hisp. Demandar, con porfia. Vnde Contenta corpora dicimus, quæ omni nixu intenduntur adversus labores, ut in arcu nervus. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Cic. 1. Tusc. Sunt quædam animi similitudines cum corpore, ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt. Item continuare. Cic. lib. 3. de Orat. Nihil perniciosius, quam sine intermissione contentio. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Item festinare, cōtendere, cōbattere. Virg. lib. 4. Aeneid. quæ litora proxima, cursu contendunt petere. Item alstringere, interquere. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Virg. lib. 4. Georg. Tanto nate magis contendere tenacia vincla. Item comparare. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Item ad verbū ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Item extorquere, [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Cic. de Amicitia, Extremum autem præceptum in beneficiis operæque danda, ne quid contra æquitatem contendas. Item lacere, dirigere, [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Virgil. 5. Aeneid. Qui tamen aeris telum contendit in auras. Item intendere, [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Hinc Contendere arcum vel citharam dicimus, quum chordas intendimus. & Per translationem Contendere nervus ingenij, corporis, siue industria, hoc est vires omnes in re ali. qua explicare. Cic. 2. in Verrem, Magnum sanè onus, sed dignum in quo omnes nervos ætatis indulturæque meæ contenderem.

Contentio, verbale, quod significat vehementer conatū ad aliquid agendum. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Lib. 1. ad Herennium, Si nostram causam laudando extollemus, & adversariorum per contentionem deprimeremus. Cic. 3. de Orat. Per multa tum vehementissima conventionione animi, ingenij, virium, ab eo dicta constabat. Idem lib. 1. Offic. Miserissima omnino ambitio, honorumque contentio. Est præterea Contentio, ὁ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, oratio acris ad confirmandum, & confutandum accommodata: quæ à Plinio in Epistol. dicitur, Oratio pugna & contentiosa, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, φιλοδυσία. Constat autem contrariis verbis, quæ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, id est contrapositum patiunt. Ut illud pro Cluent. Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia.

Contentē, contentus, contentissimē, adverbium. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Cic. 5. Tuscul. Socratem ferunt quū visū ad vespertinam contentius ambularet, quæsitumque esset ex eo quare id faceret, respondisse, se, quod melius cōtineret, obsonare ambulando famem. Idem 1. Tuscul. Genu mehercule M. Antonium vidī, quum contentē ipsa pro se lege Varia diceret, terram tangere.

Contentiosus, a, um, φιλονεικός. Plin. lib. 19. Oratio, de qua loquor, pugna & contentiosa est.

Contentiosē, adverbium. φιλονεικῶς, ut Contentiosē agere, id est pertinaciter.

Contentebare, verbum neutrum est, pro aduersperare. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Farfi, fira. Hisp. hacer se tarde, o anocharse. Varro 2. de Re rust. Ab occasu parvo intervallo interposita ad bibendum appellant, & rursus paucis, quoad contenebatur.

Contentus, vide c o n t i n e o.

Contentinus, ni, Finitimus, & vicinus, quasi eundem terminum inhabitans. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Finitimo, vicino, confinante. Hisp. cosa vecina, o termino. Columel. lib. 1. cap. 3. Nisi Autolichus ille cuiquam potuit tolerabilis esse contentinus, aut Auentini montis incolæ Palatinus viliū gaudium Solitius suis Cacus attulit. Plin. lib. 12. cap. 8, Contermina Indi-

gens Aziana. Strabula ripæ contermina, Ovid. 8. Metamorph.

Contero, is, terere, In pulvere redigo. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Ridurre in polvere, consummare. Hisp. Quitar y gastar. Varro 2. de Re rust. cap. 7. Si fastidium salendi est, scilicet modicum contere: cum aqua. Contere radicum in pulvere, Plin. lib. 25. cap. 11. Diem contere, id est consumere, Plaut. Cæf. contrui diem, Dum adito aduocatus cuidam cognato meo. Contere etatem in libris, Cic. 1. de Legib.

Conterus, participium. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Plin. lib. 20. cap. 13, Datur & dy-sentericus cum caseo in vino cōctus. Cic. 2. de Finib. An verum est hoc vecullare contritum proverbum, Dignus quicum in letibus mices.

Contritor, oris, verbale. ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, Plaut. Persa, Contritor compedum.

Conteraneus, Dicitur qui ex eadem terra est. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Di una medesima terra. Hisp. cosa dela mesma tierra. Quapropter Catullum conteraneum suum Plinius in Praefatione prima vocat, qui non Veronæ, sed in Benaci insula natus erat. Verbum est in castris natum, quemadmodum plerique eodem sine desinentia.

Conterco, es, ēre, Notæ significationis. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Effluente, dare, errare. Hisp. Effluente. Liuius 1. ab Verbo Nouum pugna contereuit genus. Contereuit laterum canis aduenientem, Colum. lib. 7. ca. 12, Contereuit vultu aspectuque loquaciter malicium. Cic. 1. de Orat. Virg. 3. Aeneid. aspectu conteritus habet.

CONTESANTIA, Regio citerioris Hispaniæ, in qua sita est Carthago noua. Autor Plin. lib. 3. cap. 5. Forte quæ hodie vulgò Cacerayna.

Contestor, Obtestor, imploro, precor. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. chiamare in aiuto, protestare. Hisp. Rogar ayuda. Cic. 6. in Verrem, Deos hominēque contestans, clamare cepit. Contestari item (inquit Festus) dicuntur duo aut plures aduersarii, quod ordinato iudicio utraque pars dicere solet, Testes efflore. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Cic. ad Attic. lib. 6, Neque enim illi licet contestabuntur. Hinc Litis cōtestatio dicta, quæ nascitur ex petitione actoris, & responsione rei: cuiusque dicitur, [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Contestatus, participium: ut Contestata virtus. Cic. pro Flac. Quinque ab hac petenti, contestatque virtute maiorum non modò non degenerauit. L. Flaccus, sed id, &c.

Contexto, is, ere, Simul texo. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Tessere insieme, congiungere. Hisp. Texer uno con otro. Cic. 1. de Nat. deor. Quid enim omnes aliud afferunt, nisi ut eorum villis consecris atque contextis homines vestiantur? Contextere, coniungere. Plin. Epist. 101, Sub his per latus omnes vineæ porriguntur, vnamque faciem longè latèque contextunt. Contextere amores, Catullus. Contextere interrupta, Cic. 1. de Legib. Contextere carmen, Cic. pro Calio. Contextere erimen, Cic. pro Deiorato.

Contextus, participium. συνωφελές. Argentis & auro contextus. Tibul. lib. 1.

Contextus, us, uis, συνωφελός. Cic. 5. de Finib. Pennarumque contextu corpori tegumenta faciebat.

Contexte, adverbium. συνωφελώς, συνωφελή, Cic. de Fato, Omnia naturali colligatione conferte contexteq. hunt.

Contextim, aliud adverbium. ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Plin. lib. 10. ca. 53, Turdi in cacuminibus arborum luto indhecentes, penè contextim in secessu generant.

Conticco, es, pen. cori. Simul cum ceteris taceo. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Tacere insieme. Hisp. callar con los otros. Virgil. 2. Aeneid. Conticere omnes, intenditque oratebant. Cic. in Cæcil. Recitatus literis debilitatus atque abiectus, conscientia conuictus repente conticuit.

Conticisco, is, Cum aliis tacitus fio. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Plin. lib. 11. cap. 10, Tum repente omnes conticiscunt.

Conticinium noctis, Primū tempus quo omnia nocte cōdignata conticiscunt. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. El tempo de la noche al quale non si fa niente. Hisp. La media noche quando todos callan. ex Pollide. Plaut. Afin. Redito huc conticinio. Macrobius tamen & Conforinus Conticinium vocant eam partem noctis, quæ media est inter gallicinium & diluculum: inde dictum volunt, quod galli tum conticiscant. Vide ea quæ suprà annotauimus in dictione p i n s.

Contigno, as, quasi signa coniunge. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Congiungere, trans. Hisp. Satisfadar con tablas. Vnde in dictione t i c n y s.

Contignatio, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Quæ est solarium domus, siue stratum sit gypso, lateribusve, siue non stratum, qualia ferè sunt solaria domorum in Apulia. Eoque pro miraculo apud Liuiū refertur, bouem in certam contignationem conscendisse. Plin. Scelquipedalis paries, non plus quàm vnam contignationem tolerat. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Est enim superior & inferior contignatio. Galli Estigæ vocant.

Contineo, es, continui, continens, pen. cor. Idem quod tenere, & quodammodo arripere. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Tenere, continere. Hisp. Tener. Plaut. Rud. Perij, animo malè hinc continere quæsi caput. Idem Cæf. Contine pectus, face ventulum amabo pallio. Continemus fluvium suo aluoc, aut ripis, aut beluas sepiis. Item, Continemus nos domi, quum in publicum non prodimus. Ponitur aliquando pro moderari, temperare vel corrèere. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Vnde Continens, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, pro abstinentia & integritate continens est Incontinens, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Lactant. lib. 3, Da libidinosum, adulterum, ganeonem, iam sobriū, castum, continentē videbis. Aliquando est intra se tenere. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] sic dicimus, Vibe continere homines, & Locum continere locatū. Item continuare, [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] vnde & Continens, dicitur continuatum. π i n u i s. Liui. Continens imperium visque ad nos habebitis. Sueton. in Calig. Per hunc pontē vitra citroque commeauit, biduo continenti. id est cōtinuo. Curtius, Omnia velut continenti incendio ardere visa. Cic. 1. Tuscul. Sed nihil re interpellabo: continentem orationem audire malo. Item lib. 1. Offic. pro finulo tenere posuit, [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] & quasi inuicē tenere, quum inquit, Nec vlla res tam vehementer Rempublicam continet, quàm fides.

Continens, participium, Ea potest significare quæ continent. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ital. Che contiene. Hisp. Lo que tiene alguna cosa. Continens etiam ille dicitur qui se ab omni turpitudine continet, hoc est castus & sobrius. [ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.] Ita, Continens, temperato. Hisp. Aquel que se contiene de los deleites. Terent. in Eunuch. hoc nemo fuit Minus ineptus, magis securus quisquam, nec magis continens.

Continens, neutri generis, à Rhetoribus accipitur pro firmamento orationis. π i n u i s. Cic. in Top. Quibus autem hoc qua de re agitur, continetur,

tinetur, hanc Continentia vocatur, quasi firmamenta defensionis: quibus sublati defensio nulla fit. Accipitur item Continentes provinciae ac cipi debere, quae Italiae coniunctae sunt. Tryphon de Excentat. rutor. l. Titius Testamentum Romae conceptum, aut in continentibus, subaudi locis. Continentes vero feminini generis, sumuntur pro terra, quae non est insula, quam vulgo *Terra firma* appellant, qualis est Italia. *Ital. Terra firma*. Hisp. *Tierra firma*. v. Ex Sicilia ad continentem parum intercedit. Nam Insula est quae mari circumdatur, ut Sicilia, Sardinia. Cheroneus autem peninsula dicitur, quae penè tota mari circumdatur, aliqua tamen sui parte continenti coniungitur, ut Peloponnesus. Istos vero est angusta terra, peninsulam cum continente coniungens.

Continentia, sic à Continentis. *Ital. Continentia, temperantia*. Hisp. *Templancia*, aquella obra de se contener de desmayar. de qua Cic. lib. 2. Offici. Sed valeatque fultentur notitia sui corporis, & observatione earum rerum quae aut prodesse solent aut obesse: & continentiam in omni victu, omnique cultu corporis tuendi causa, & in praetermittendis voluptatibus. Huic contraria est Incontinentia. *Ital. Incontinentia*.

Continenter, adverbium, Modò significat parè, sobriè & pudicè. *Ital. Continenter*. *Ital. Continentemente*, sobriamente. Hisp. *Continentemente*, templadamente. Plaut. Quinquam illò pater archè & continententer habet. Modò coniunctè, iugiterque. *Ital. Coniunctamente*. Hisp. *Coniunctamente*, continentemente. Idem, Trium dierum sitim continententer tulit. Celsus, Belgæ cum Germanis bellum continententer gerunt. Contrarium eius est. Incontinententer, hoc est intemperanter, & impudicè. *Ital. Incontinententer*.

Contentus, a, um, quum est participium à Contineor, Significat illud quod ab alio continetur. *Ital. Contento, contentus*. Hisp. *Contento*. Quando verò significat eum qui animo satius est, neque quicquam praeter ea desiderat, *Ital. Contentus*, nomen est, non participium: quandoquidem neque tempus retinet, neque significationem. Terentius in Eunuch. Neque tu vno contenta eras, neque solus dedit. Vnde superflua videtur prolixia illa apud Vallam disputatio, an Contentus actius retineat sui verbi significationem, an passivum: quum omnino verbi sui significationem non retineat. Neque enim Contentus is dicitur, qui continetur, aut qui continetur, sed qui nihil extra seculum suam desiderat. Est etiam Contentus participium à Contender. Idem penè significans quod Extensus. *Ital. Contentus*. Cic. in Tuscul. Balistæ lapidum, & reliqua tormenta telorum eo graviores emissiones habent, quo sunt contenta atque adducta vehementius.

Continuus, a, um, Quod est sine intervallo, & opponitur intermissio. *Ital. Continuo*, *Ital. Continuo*, *Ital. Continuo*. Hisp. *Continuo*, *Continuo*. Plaut. in Mil. Quin ubi triduum continuum fuerit, iam odiosus fiet. Plin. in Epist. Litterae orant varietate grauilima, nunc continuas, nunc intermissas recta villatum.

Continuo, as, Perficere, perago. *Ital. Continuo*, *Ital. Continuo*. Hisp. *Continuo*, *Continuo*. Apuleius, Scaphas ascendere, mari iter continuare. Sic Continuare sermonem. *Ital. Continuo*, *Ital. Continuo*. Et Continuare perorationem. Plinius lib. 14. cap. 21. Bibulo, duabulque noctibus perorationem continuavit.

Continuatio, verbum, *Ital. Continuatio*. Cicero 1. de Nat. deor. Est mirabilis quaedam continuatio serierum rerum, & alia ex alia annexa, & omnes inter se aptè, colligataeque videantur.

Continuas, tatis, Idem quod continuus. *Ital. Continuas*. Plin. lib. 8. cap. 30. Cololum & iuba continuatae spinæ porrigitur, rectaque, nisi circumacti totius corporis nequit.

Continuo, adverbium, Idem est quod Statim, aut confestim. *Ital. Continuo*. Di. *Ital. Continuo*, *Ital. Continuo*. Hisp. *Continuo*, *Continuo*. Terentius in Eunuch. Continuo accurrat ad me. Eleganter etiam ponitur interrogativè, vel negativè pro Non ideo, vel Non ideo. Negativè. Cicero pro Ros. Am. Non continuo, si mosi gregem sciarum contuli, sum sciarum. Hoc est, si me in gregem sciarum contulerim, non ideo sequitur me esse sciarum. Interrogativè apud eundem 2. de Orat. Ac si illæ seditiones saluti huic civitati fuissent, num continuo, si quis populi motus factus esset, id C. Norbano in nefario crimine esset pondendum Num continuo dixit, pro Non ideo.

Contingo, gi, contigi, contactum, Idem quod tango. *Ital. Contingo*, *Ital. Contingo*. Hisp. *Contingo*, *Contingo*. Colum. lib. 1. Plurimus & his angustis illustratum fenestris, atque à terra sic editis, ne manu contingi possint. Virg. 2. Aen. Funemque manu contingere gaudet. Ponitur & pro accidere, siue evenire: sed hoc duntaxat in tertiis personis. *Ital. Contingo*, *Ital. Contingo*. Accidere. Hisp. *Continger*. Cicero 5. Tusc. Quod non modò singulis hominibus, sed potissimis philosophis cōtingit. Impersonale verò cum infinitivo: vt, Contigit mihi esse scilicet vel scilicet. Quandoque absolure, vt apud Terentium, Hanc mihi expetiti, contigit conveniunt motes. Ex quo datur intelligi, non semper servari quod ainit, Contingere esse de malis quæ sumus veriti, Obstringere de optatis, Accidere de inopinatis, tam bonis quam malis.

Contingens, participium. *Ital. Contingens*. Cicero lib. 2. de Divinat. Docet enim ratio mathematicorum, quanta humilitate luna feratur, terram penè contingens.

Contingens, nomen adiectivum: vnde à Dialecticis Contingentia dicuntur, quæ in vtraque partem accidere possunt.

Contactus, partic. *Ital. Contactus*, *Ital. Contactus*. v. Contactus religione dies. Lit. Si diè contactu religione, insignem; nomine eius loci timeant Romani. Contactus, huius contactus, nomen. *Ital. Contactus*, *Ital. Contactus*. Colum. lib. 13. cap. 3. Contactu eius languescunt incrementa virentium.

Contiguus, a, um, Quod contingit. *Ital. Contiguus*. Plin. lib. 2. cap. 9. Sed alias ad mora exio, aliis contigua montibus. Ovid. 4. Metamorph. Contiguas habuere domos.

Contagium, & Contagio, & Contages, penult. produc. Morbus qui ex contactu contrahitur: ex Con. & Tago, is, quod est tango. *Ital. Contagio*, *Ital. Contagio*. Hisp. *Contagio*, *Contagio*. La dolencia que se pega. Virgil. Dura per incautum serpat contagia vulgus. Iuvenalis, Cretice pelluces, dedit hanc contagio labem. Lucret. lib. 4. Quæ contagia sua palloribus omnia pingunt.

Contagiosus, a, um, adiectivum. *Ital. Contagiosus*, *Ital. Contagiosus*. v. Contagiosus febris, Contagiosus morbus, & Pestis contagiosa à Cello dicitur, quibus qui laborant, solo contactu alios inficiunt.

Continuo, continuas, & Continuum, Vide e o n t i n u o, nes. e o n t i n u o, a, Insula Hispania adiacens, in freto Gaditano, aliis nominibus Gadira, & Tartessus appellata. Vide Plin. lib. 4. cap. 21.

Contophorus, *Ital. Contophorus*, Equum genus, qui in bello contis vtebantur, hoc est hastis oblongioribus. Distinguit enim Iulius Pollux lib. 1. Onomastici, Equites in species septem, Hippotroxas scilicet, doratrophos, contophoros, hypaspistas, scenophoros, hippagagos, & amphilippos, hoc est desultores.

Contor, aris, Verbum deductum à conto nautarum pertica, qua illi maris profunditatem explorant, idem significans quod inquiri, & tanquā conto explorari. *Ital. Contor*, *Ital. Contor*. *Ital. Contor*, *Ital. Contor*. Hisp. *Contor*, *Contor*. Ita scribendum est sine e per o vocalem: nam Cūctor aliterius est significatio: quanquam chalcographorum quondam imperitia in quibusdam exemplaribus alterum pro altero positum invenies. Cicero ad Atticum. lib. 11. Quamque ex eo de me contaretur, cum sibi ita dixisse narrabat, se mihi esse inimicissimum. Hinc fit compositum Percontor, diligenter, & exactè inquiri, & Percontor verbale.

Contorquere, es, ere, In ambitum & gyrum torquere. *Ital. Contorquere*, *Ital. Contorquere*. Hisp. *Contorquere*, *Ital. Contorquere*. Plin. lib. 11. ca. 37. Erecta autem, rugarumque ambitu contorta. Cic. 2. de Nat. deor. Non est enim ætheris ea natura, vt vi sua stellæ complexa contorqueat. Ibidem lib. 3. At quam rhetoricè, quam copiosè, quam sententias colligitur verba contorquere vt licet cuius rhetori intelligas.

Contortus, a, um, participium, Dicitur id, quod quum sequitur, non convenit cum superiore. *Ital. Contortus*, *Ital. Contortus*. Hisp. *Contortus*, *Ital. Contortus*. Et contortæ res, dicitur perplexæ, & perturbatæ, & sibiipsis minime coherentibus. *Ital. Contortus*, *Ital. Contortus*. Cic. lib. 1. de Orat. Contortas res, & aspe difficilis necessario perdisimus.

Contortulus, diminutivum à contortus. Cic. 2. Tuscul. Sine igitur malum dplere, necne, Stoici viderint, qui contortulis quibusdam ac minutis conclusivis, nec ad sensus permanantibus, effici volunt, non esse malum dolorem.

Contortio, onis, *Ital. Contortio*, *Ital. Contortio*. Cic. de Fato. Maius est enim has contortiones orationis, quam signorum ortus obituque perdisce.

Contortè, adverbium. *Ital. Contortè*, *Ital. Contortè*. Cic. 1. de Invent. Hic cōsiderandum erit nequid perturbatè, nequid contortè dicatur.

Contorquendus, Cic. 2. de Orat. Qui tanquam machinatione aliqua tum ad suavitatem, tum ad remissionem animi, tum ad iustitiam, tum ad latitiam est contorquendus.

Contortuplicare, *Ital. Contortuplicare*. Hisp. *Contortuplicare*, *Ital. Contortuplicare*. Contortè inuolueret, quasi contortè plicaret: quo verbo vñs est Plautus in Persa, Ita sunt Persarum mores, longa nomina, Contortuplicata habemus. Hoc est adeo dura & quasi confusola, vt vix effari possint.

Contrā, *Ital. Contrā*, *Ital. Contrā*. Hisp. *Contrā*, *Ital. Contrā*. cum genitiuo, Prepositio est, quæ & separati, & componitur: significatque Adversum, locumque vel personam designat. Separata est apud Virgilium, Contra Neptunū, & Venerem, contrāque Mineruam. Componitur autem cum dictionibus incipientibus à d, vt Contradico, vt Contraeom, vt Contrauenio. Invenitur etiam Contrā pro E regione, siue Ex opposito, *Ital. Contrā*, *Ital. Contrā*. hoc tam cum casu, quàm sine casu. Virgil. 1. Aeneid. Italiam contrā. Iuvenal. Stat contrā, strique iuber. Virgil. 3. Aeneid. Contrā elata mari responderet Gnosia tellus. Plaut. in Amph. Hostes crebri cadunt, nostri contrā ingruunt. Aliquando ponitur pro vicissim *Ital. Contrā*, *Ital. Contrā*. Terent. in Adelphi. In eo me oblecto, solū, & charum ille vt item contrā me habeat, facio sedulo.

Contractus, Vide e o n t r a h o.

Contradico, Refragor, *Ital. Contradico*, *Ital. Contradico*. Hisp. *Contradico*, *Ital. Contradico*. Cicero 1. Tuscul. Vt quum is, qui audire veller, disisset quod sibi videretur, tum ego contradicerem. Idem 7. in Verrem, Quam palam principes contradixerint.

Contradictum, *Ital. Contradictum*. Quint. in Proem. lib. 4. Dissolvere contradicta. Contradictio, verbum. *Ital. Contradictio*, *Ital. Contradictio*. Hisp. *Contradictio*, *Ital. Contradictio*. Quintilianus lib. 2. cap. 8. Ponuntur hæc quandoque in secundo Ciceronis de Oratore libro contradictiones. Id est Instantiæ & obiectiones quas vocant.

Contrahō, is, contraxi, contractum, Colligo, & in vnum congrego. *Ital. Contrahō*, *Ital. Contrahō*. Hisp. *Contrahō*, *Ital. Contrahō*. Lactan. lib. 3. Præterea vt ad se multitudinem contrahat. Virgil. 3. Aeneid. contrahimūque viros. Pomponius Lentulus & Marcel. Epistol. Attic. lib. 8. Vos horro, vt quodcumque militum contrahere poteritis, contrahatis. Contrahere auxilia, apud Luuium de bel. Pun. Contrahere pecuniā, Plin. Epist. 3. 1. Contrahere amicitiam, Cic. de Amicit. Cui in rerū natura, totūque mundo confatent, quæque mouentur, ea contrahere amicitia, dissipare discordia. Quandoque compono, confio, *Ital. Contrahō*, *Ital. Contrahō*. vt Aes alienum contraxi. Plin. Epist. 55. Vt æs alienum exolveret, contractum ex pulcherrimis causis. Cic. Qu. fr. lib. 1. Conflare inter omnes video, abs re summā adhiberi diligentiam, nullum æs alienum nouum contrahi ciuitatibus. Quandoque committo. Cic. ad Quir. fr. Ea molestissimè homines ferre debent, quæ ipsorum culpa contracta sunt. Quandoque pacifcor, & conueniē facio. *Ital. Contrahō*, *Ital. Contrahō*. vt sit in emēdis, vendendisque mercibus. Idem lib. 3. Offic. Tollendum est igitur ex rebus contrahendis omne mendacium. Et lib. 2. Nulla vix pars neque publicis, neque priuatis, neque forensibus, neque domesticis in rebus, neq; si teū agas quid, neq; si cū altero contrahas, vacare officio potest. Id est si negotiū aliquid cū illo geras. Quandoque coustringo, retrahō, *Ital. Contrahō*, *Ital. Contrahō*. pura quum nerui contrahunt rigore, aut metu, ita vt excedi nequeant. Vnde Contractio. *Ital. Contrahō*, *Ital. Contrahō*. Idem 1. Tuscul. Sed eo quod in hoc est omnis animi contractio ex metu mortis. Et lib. 4. Animōque demittunt, & contrahunt, scilicet timore. Quandoque conquirō, *Ital. Contrahō*, *Ital. Contrahō*. Lib. 1. ad Heroniam, A vōstra persona beneuolentiam contrahemus, si nosdem officium sine arrogantia laudabimus. Contrahere frontem, Est fronti zugas inducere, *Ital. Contrahere*, *Ital. Contrahere*. Plaut.

Plaut. in Prologo Amphit. Quid contraxistis frontem, quia itaque
dixi hanc?

Contractus, participium. *παρὰ τὸν χρόνον*. vt. Contractus exerci-
tus, Liu. 7. bel. Pun. Contracta breuitas, Cic. 3. de Orat. Contracta res,
Idem 1. Offic. Paupertas contracta, apud Horatium, &c. Contracta &
stricta eloquentia putanda est Dialectica, Cic. de Clar. Orat.

Contractus, nomen ex participio. Cic. in Parad. Accipias igitur hoc paruū
opusculum lucubratur his iam contractioribus noctibus. Columel-
lib. 5. cap. 5. Sed neque spatiosiora, quā decem pedum, neque contra-
ctiora, quā quatuor.

Contractio, verba. *συμπίπτει*. Cic. 3. de Orat. Aut contractione bre-
uius fieret, aut productione longius. Superciliorum remissio & contra-
ctio, apud eundem 3. Offic. Idem 4. Tusc. Eodem enim in vitio est visu-
sio animi in latitia, quo in dolore contractio.

Contractiuncula, ix, diminutivum. *συμπίπτει*. Cic. 3. Tusc. Hoc detractio, quod totum est voluntarium, ageretur erit sub-
lata illa motrens: motus tamen & contractiunculae quidam ani-
mi relinquantur.

Contractio, as, are, frequentativum à contracto, Attingere significat, seu
frequenter tangere. *ἐκτρέφω*. Ital. *Contrattare*, *toccare spesso*. Hisp. *Tratar*
y tocarre. Ita *manos* & *muchas veces*. Colu. lib. 12. cap. 4. Ne contracten-
tur pocula. Plin. lib. 28. cap. 2. Capillum vero contractari, contra dehu-
ia, &c. Oculis contractari. Tacitus lib. 3. Nam quod pertinuit nuda-
re corpus, & contractandum vulgi oculis permittitur.

Contractatio, onis, *φράσησις*. Cic. 1. de Nat. deor. Quod ni ita esset, cur
non gestiret taurus equi contractatione, equus vacca?

Contractabiliter, adverbium. *συμπίπτει*. Lucet. lib. 4. leuissima
corpora debent Contractabiliter causas intrare palati.

Contracticor, tris, tri, Ex aduerso, hieco. Ital. *Contrario* all' *incanto contri-
almeno*. Hisp. *Ponte en almoneda contra alguno*. Cels. 1. bel. Gall. Properea
quod illo licente, contralicet audeat nemo.

Contrapositum, adiectivum. Pro opposito. *ἀντίθετος*. Ital. *Contraposto*.
Hisp. *Contrapuesto*. Quint. de quo, vero, iusto, bono, deque his quae sunt
contraposta, disputat.

Contrarius, à Contra sic, Significatque oppositum, & repugnans. *ἐναν-
τιος*. Italicè, & Hispanicè, *Contrario*. Cic. de Vniuers. Eos qui propè co-
pulentur, contrariaeque regione, aut pone quos, aut ante labantur, &c.
Cic. de Iouent. Contrarium est, quod positum in genere diuerso, ab eo-
dem, cui contrarium esse dicitur, plurimum distat.

Contrariè, adverbium. *ἐναντίως*. Cic. 1. de Orat. In quo aut ambiguit quid
sit scriptum, aut contrariè.

Contrariò, as, Aduersor, repugno, resisto. *ἐναντίος*. Ital. *Contra-
rario*. Hisp. *Contrario*. Namque, Contrariè mihi, nec me sunt loquies.

Contrauenio, is, Exaduerso occurrere. *ἐναντίως*. Ital. *Contraposto*. Hisp. *Con-
traponer*. Cels. 7. bel. Gall. Hoc animo, vt iqua ex parte contraueni-
retur, acie instructa depugnare. Cic. lib. 1. Tusc. Ego vero facile sum
passus, ne in mentem mihi aliquid contraveniret, isti saeco sententi-
at.

Contremito, is, ere, pen. corr. Idem quod simplex Tremo. *ἐντρέμω*. Ital. *Tremare*.
Hisp. *Tremar*. Cic. 3. de Orat. Caelum totum contremit.
Idem pro Sest. Cuius in mea causa nūquam fides vtriusque cōcremit.

Contremisco, is, ere, Idem quod Contremere. Cic. 1. de Orat. Et tota men-
te, atque omnibus artibus contremiscam. Cecinna ad. Ciceronem lib.
6. Toro corpore contremisco, non perne metu, sed illius iudicii. Seneca
Epist. 66. Fortes simus aduersus fortuita, nō contremiscamus iniurias,
non vulnera, non egestatem.

Contribuo, is, ere, Simul tribuere & conferre. *συμμερίζω*. Ital. *Dare in-
sieme*. Hisp. *Contribuir con otro*. Cic. 14. Philip. Viderem ad eam rem pecuniā
dare, contribuere, solvere iubeant. Quid. 7. Metamorph. Necnon Pe-
nec, necnon Spectantes vnde Contribuere aliquid.

Contributio, verba. *συμμερίζω*. Pampin. in l. f. ad leg. Rhod. de iactu,
Leg. Rhodia cauetur, vt si leuiana nauis gratia iactus mercis factus
est, omnium contributione sareiatur, quod pro omnibus datum est.

CONTRIBUTA, *τρίβια*, Autur oppidum est in tractu Celsico, qui
est inter eum & Anam fluuios. Auzor Plin. lib. 3. cap. 1.

Contritio, as, are, Tristitia afflicto. *ἀντίθετος*. Ital. *Contristare*. Hisp. *Contristar*
a otra cosa. [Carus Ciceron lib. 8. Contristat hic sententia Balbum
Cornelium, & Rō eum quēstus esse cum Scipione. Valer. Flacc. lib. 6.
Argon. Iuppiter, heu, in istis contristat sydera vultu.

Controversus, as, um, Ambiguum, litigiosum, & quod est in controversia.
ἀμφισβητικός. Ital. *Controverso*. Hisp. *Controverso*. Cic. de Divin. Sed isti lumunt pro certo, quod dubium controversumque est.
Idem pro Murana, Sin aliter, etiam controversum ius nosse & tracta-
re videare. Gellius. Argumenta autem censetur aut probabilia esse
debere, aut perspicua, & minimè controversa. Cic. Item controversa res,
dicitur illa de qua est controversia. Cicero de Legibus. Res controuer-
sa, & plena dissensionis.

Controvertia, Est certarum personarum de re propria contentio. *ἀμ-
φισβητική*. Ital. *Controversia*. Hisp. *Controversia*. Cic. de Contenda con-
troversia. Cic. Aelio Proconuli, Nullam dimittam si bitamur de ea haredi-
tate controvertiam cum iudice habitum. Sine controvertia, signifi-
cat sine dubio. *ἀμφισβητικός*. Idem lib. 3. Offic. Pannius, qui sine contro-
vertia de officiis accuratissime disputauit.

Controversiosus, Litigiosus. *ἀμφισβητικός*. Ital. *Controverso*. Hisp. *Controverso*.
Liu. lib. 3. Quem enim sine hoc piluata rei iudicem fecit,
vt controversiosam ad iudicem rem.

Controversor, aris, ex Cōtra & Versor, per mutationem 2, in o, significat
cōtendo. *ἀμφισβητικός*. Ital. *Contender*, *litigare*. Hisp. *Contender*. Cicero
in Protogora, Nūc à vobis o Protogora & Socrates postulo, vt de illo
cededatis alter alteri, & inter vos de huiusmodi non controverti lemini.

Contructio, as, penul. prod. Idem quod tructio. *ἀντίθετος*. Ital. *Taglia-
re a pezzi*. Hisp. *Atar despedazando*. Cicero pro Sest. A quibus hic mul-
tis vulneribus acceptis, ac debilitato corpore & contructo, se abie-
cit exanimatus.

Contructio, is, penul. prod. Simul trudo, compingo. *συμπίπτει*. Ital. *Spin-
dere per forza*. Hisp. *Empinax por fuerza*. Cic. 7. in Verrem. Et quod
eodem ceteros piratas contrudi imperat, intellexit, &c. Contrudi

in naues, Cicero in Sallust. Contrudi in dolia plena vinaceorum, Var-
ro 1. de Re rustica.

Contruncare, Est trūcum, vel mutilum reddere, vel etiam imminuere.
ἀντρίπτω. Ital. *Contruncare*. Hisp. *Contruncar miembros*. Plaut. in Stich. Dum equidē
hercle quod edant addas, meum ne contruncet cibum.

Contubernium, Verbum castrense, sicut scribit lib. 1. de Re milit. Ve-
getius, significans decem milites sub vno papillione degentes, quibus
præerat decanus, siue decurio, qui caput erat contubernii. *συμπίπτει*.
Ital. *Alloggiamento*. Hisp. *Tienda*. Quin ipse etiam papilio eo nomine di-
cebatur. Cels. 3. bell. Civil. Depositis in contubernio armis, vallum
relinquebant. Vnde accipitur pro conuictu & sodalitate. *συμπίπτει*.
Ital. *Compagnia di gente che viueno insieme*. Hisp. *Compana de casa y
de mesa*. Cic. 7. in Verrem, Vbi illud contubernium mulieribus militum,
in illo delicatissimo litore. Plin. in Epist. Adhuc filium pueritiae ratio
intra contubernium tuum tenuit. id est consuetudinem, familiarita-
temque domus tua.

Contubernales, dicitur qui iidem contubernii videntur. *συμπίπτει*. Ital. *Contu-
bernali*. Cic. ad Papyrium lib. 9. Habuisses enim non hospitem, sed con-
tubernalem. Colu. lib. 1. Sed qualicumque villico contubernalis mulier
assignata est, quæ contineat eum. Dicitur Contubernium à tabernis.

Contuor, tris, pen. prod. Fixo obtutu aspicio. *ἐκτρέφω*. Ital. *Guardare fissa*.
Hisp. *Mirar*. Cic. 1. Tusc. Quod tandem spectaculum fore
petamus, quum totam terram contueri lucebit? Idem 4. de Nat. deor. 1.
Similiter facis ac si me roges, cur te duobus contueat oculis, & non al-
tero contuear, quum idem vno alicui possim. Plin. lib. 7. cap. 1. Con-
tuentes solem immobilibus oculis.

Contutus, us, ui, Aspectus. *ἐκτρέφω*. Cic. pro Sest. Facit enim, lu-
dices, vester ille in me animum oculumque cōtutus, vt mihi tam
licet putem remissiore vii genere dicendi.

Contumax, pen. corr. Pertinax, propositi tenax. quique nullis rationi-
bus à proposito potest abduci. *ἀντρίπτω*. Ital. *Contumace*, *disabi-
dente*. Hisp. *Rebelde y porfado*. Et proprie inferiorum est in superiores.
Cic. Attic. Saram nesciam cognoui hominem, præterea in me contu-
macem. Auzor ad Herennium lib. 1. In superio- res contumax, in æquos
& pares fastidiosus. Dicitur autem vltus Contumacem siue à con-
temnendo, siue, vt alius placet, à timore, hoc est superbia. Vnde à Lu-
cretio Cōtumax dicitur, qui t. ibis propositi edictis, vel vno pro
tribus, quod vulgo Peremptorium appellatur, iudicij lictis enocuat,
præstantiam sui facere contemnit. Contumax (inquit Donatus) dicitur
contemptor priorum. Martia. lib. 2. Ne me dixeris esse contumacem,
dicitur quandoque etiam in bonam partem. Cornel. Tacitus, Contu-
max etiam aduersus tormenta seruatorum fides.

Contumacia, Inobedientia. *ἀντρίπτω*. Ital. *Contumacia*, *dispregiamento
d'autorità de maggiori*. Hisp. *Aguella rebelde y porfado*. Cic. pro Rō. Est
tux contumacia, arrogant, vitæque vniuersæ vox. Accipitur ali-
quando in bonū, quemadmodum & Contumacia. Cic. 1. Tusc. Adhibetq;
libram contumaciam, à magnitudine animi inductam, nō à superbia.

Contumaciter, adverbium, inobedienter. *ἀντρίπτω*. Ital. *Contumaciter*.
Hisp. *Porfadamente*. Liuius 2. ab Vrb. Nec vlla vi domari poterant, tan-
tum certamen animis imbebant: signiter, otiosè, negligenter, con-
tumaciter omnia agere. Contumaciter spernere imperia validiorum,
Columella libro 6. cap. 2. Contumaciter repudiate morem patrum,
Cicero 2. de Drim.

Contumelia, Conuictū vel iniuria. *ἐκτρέφω*. Ital. *Ingiuria*, *villania di parole*.
Hisp. *Injuria*, *villania de palabras*. Vocabulum etiam est (vt Vlpianus
& Seneca aiunt) à contemptu. Terent. in Eunuch. Hancine ego vi con-
tumeliam tam insignem in me accipiam? Cic. 5. in Verrem, retinere so-
litus erat aratores, atq; ubi in nō modo per iouitiam, sed etiam per con-
tumeliam tantum exprinere frumentum, quantum Apronius imperasset.

Contumeliosus, Qui contumeliam inferre solet. *ἐκτρέφω*. Ital. *Ingiurioso*.
Hisp. *El que usa injuria*. Quint. lib. 10. cap. 7. Tam contumeliosos in
se rider inuicem eiouentia. Cic. Philip. 3. At quā contumeliosos in
edictis, quā barbaros, quā rudis!

Contumeliose, adverbium. *ἐκτρέφω*. Cic. 1. de Orat. Dimitto autem eos, nō
tam contumeliosos, quā philosophum illum.

Contumulo, as, Tumulo ego. *ἐκτρέφω*. Ital. *Seppellire*. Hisp. *Enterrar los mu-
ertos*. Martialis lib. 3. Colligique iūu fragmenta nouissima fradi
Ovis, & aggesta contumulauit humo. Humo patia contumulati,
Ouid. 3. Tit. Plinius lib. 10. cap. 13. Perdices ouis itragulum molli
pulvere contumulant.

Conuictio, is, conuicti, penultima præteriti correpta, conuictum, Simul,
siue totum trudo, frango, comminuo, percutio. *ἐκτρέφω*. Ital. *Peñar*.
Hisp. *Peñar*. Hisp. *Peñar*. Horat. lib. 1. Epistol. Duram qui
conuict hydram.

Contulsum, Contractum. *ἐκτρέφω*. Colu. lib. 7. Plus etiam eiusdem
radix contusa prodest.

Contuor, tris, Video & aspicio. *ἐκτρέφω*. Ital. *Guardare*. Hisp. *Mirar*.
Plaut. Trin. At hercle ipsum adeo contuor, quasi capite incedit.
Contuor tamen frequentior est in visu.

Contuolito oculi, sicut in angustum coacti, continentibus palpebris à con-
uictu, ut est simul aspiciendo, dicit. Festus.

Conturbare, Proprie est confundere res aliquas, & inter se cōmiserere.
ἐκτρέφω. Ital. *Turbare*, *conturbare*. Hisp. *Enturbar*, *de perturbar*.
Vnde Catullus eleganter dixit, Cōturbare balia, pro eo quod est, Basio-
rū numerū cōfundere. Et transferret etia ad animū, & significat turba-
tionem afferre. Cic. pro Cluent. Vnum est quod me maxime cōturbat.
Idem 3. Offic. Incidunt, sipe multe causae, quæ conturbant animos vti-
litaris specie. Conturbare, abolere, vel Conturbare rationes, fre-
quies est apud veteres pro deoquere, & pecuniam dissipare: quod Galli
vocat *Faire banqueroute*. Ital. *Fare banquerotta*. Hisp. *Quedrar rompiendo el
credito*. Vlp. 1. Quicquid de Intit. act. Deinde pecunia accepta præsen-
ti, vt per dies singulos ei panes præstaret, conturbauit. Cic. pro Plane.
Verum fac me debere multis, & in his Planctio. Vtrum igitur me contur-
bare oportet, an exteris, quum casusque dies venerit, hoc nomen quod
vrget, nunc quum petitur, dissoluere? Sic etiam accipiendum est il-
lud apud Martialem 9. Epigr. lib. 4. Grandis in æthere licet auctio fiat

C O N T

Ayuntamiento

C O N V

e Madrid

Lilius 2. bel. Pan. In admirationem & ipsum, & omnes qui circa erant, conuerterunt. Cicero Appio lib. 4. Gratulabor tibi prius, (ita enim rerum ordo postulat) deinde ad me conuertar. ¶ Conuertere, pro interpretari, fuit ex una lingua in aliam vertere. Cicero de Opt. genere Ora. 10. Conuerti enim ex Atticis duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes inter se contrarias. Ibidem, Quod igitur est eorum in orationibus & Græco conuersis fastidium?
 Conuerty, teris, depones, Quo antiqui vsi sunt pro Cōuerto. q̄ip̄u. Plaut. Amph. Sed tamen in fugam se nemo conuertitur.
 Conuersus, participium. *conuersus* m. *ip̄u* m. *conuersus* f. Cicero in Somn. Scipio. Huius quidem anni nondum vigintiannam partem esse conuersam.
 Conuersio, onis, interpositio, *conuersio* f. *conuersio* v. Cicero, Conuersio velle, id est inuersio & reuolutio. Plinius lib. 8. cap. 42. ¶ Vuluari conuersio, apud eundem lib. 20. cap. 22. ¶ Conuersio verborum. Cicero 3. de Orato. Efficiendum est illud modò vobis, ne fiat oratio, ne vagetur, ne iostat interius, ne excurrat longius, vt membris distinguatur, vt quaestiones habeat absolutas. Neque semper videntum esse perpetuitate, & quasi conuersione verborum illud sepe appenda membris minutioribus oratio est.
 Conuersus, as, are, frequentatiuum à Conuerto. *conuersus* m. Ital. *Volgere* *ip̄u* f. Hisp. *Soluar* *mucham* *reces*. Cicero de Vniuersi. Quippe qui ex eadem virtute, alterque natura, adiuncta materia temperiore, trium partium proportionem compacta, se ipse conuersans, quum materiam mutabilem arripisset.
 Conuersor, Frequens, consuetudinem alicuius vtor. *conuersor* m. Ital. *Conuersare*. Hisp. *conuersor* 2 participat.
 Conuersatio, *conuersatio* f. Plin. lib. 10. cap. 33. Nève cui frequentior conuersatio suspecta sit. Tutor conuersatio. Quintil. lib. 1. cap. 2. ¶ Conuersatio, pro conuersione. Seneca Epist. 77. Scitauit illa ipsa, quibus laedi videret, ad conuersationem vniuersi pertinere: & eis esse, quod cursum mundi consummant.
 Conuectio, is, ire, Veltire, & exornare. *conuectio* f. *conuectio* m. Ital. *Velire*, *ornare*. Hisp. *Velire*, *ornare*. Juv. Conuectuntur herbis prata, Cic. 1. Tusc. Idem ad Qu. fr. lib. 3, Topiarium laudat, aut omnia conuectiua hedera, & idem pro Domo sua, Ergo eius domum uertam uertam duobus lucis conuectam videtis.
 Conuexo, Idem est quod simplex vero. *conuexo* f. Ital. *Disturbare*, *molesta* *re*, *notare*. Hisp. *Fatigare* *ad molesta*. J. Gell. lib. 10. cap. 6. Sed vinam reuiviscat frater, aliāque classē in Siciliam ducat, atque istam multitudinem perditum eat, quæ me male miseram quam conuexauit. Verba sunt filix Appij Claudij Cæci.
 Conuexum, Conuexum oppositum est, quod scilicet est ex omni parte declinatum, qualis est natura cæli, quod ex omni parte ad terram versus declinat. *conuexum* f. *conuexum* m. *conuexum* f. Ital. *Piegato in arce*, in *volto*. Hisp. *Re. dando por defectu*. Virg. 4. Aeglog. Apice conuexo nutantem pondere cælum. Idem 4. Aeneid. Tædet cæli conuexa tueri. Id est cælum conuexum. ¶ Hinc Conuexas, ip̄u porrectio aduersus nos. Plin. lib. 18. cap. 25. Super omnia est mundi conuexitatis, terrarūque globi differēcia. Idem lib. 31. cap. 3. Reperiuntur in conuallibus maxime, & quodā conuexitatis cardine, aut montium radicibus. ¶ Tractum à conuexitate nauium, quæ extrinsecus huiusmodi formam habent. Vnde etiam pro godem Carinam dicimus, quod formam carinæ habet.
 Conuicium, Conuicium, inquit Labeo iureconsultus, quasi conuocium, mutata litera à conuocatione, vel conuento, siue collatione vocum. *conuicium* f. Ital. *Maledictio*, *inguria* *di* *paroli*. Hisp. *Conuicio* *con* *boxes* *yina* *iuria*. Quum enim in vnum complures voces conferunt, Conuicium dicitur, quum autem nec in eam, nec vociferatione dicitur, non propriè Conuicium nominatur. Festus tamen à vicis, in quibus primò habitatum est, derivat. Alij dicunt Conuicium esse maledictum cum conuicium, & à vitio derivari, vel à Conuito, (vt Vallæ placet) vnde etiā per t, nonnulli scribere maluerunt. Valla tamen faceret posse scribi per c. Significationem huius dictionis optimè ostendit Cicero pro Cælio, Maledictum autem nihil habet propositi, præter cōuicium, inquit, si petulantius iactetur, Conuiciū, in faciet, Vrbanius nominatur. Idem 4. Acad. Virgebor iam omnium vestrum conuicio. De hoc nomine vnde Vallam lib. 6. cap. 52.
 Conuiciator, aris, Conuicium habet dico. *conuiciator* m. Ital. *Calomniare*, *dir* *villania*. Hisp. *Injuriar* *de palabras*. Quintil. lib. 3, Contrà sententibus inhumane conuiciabantur.
 Conuiciator, Qui conuicium dicit, vel facit. *conuiciator* m. Cicero in Sall. Si de mea vita, atque artibus huic conuiciatori respondero. Idem pro Murena, Si verè obicitur, vehementis accusatoris; sin falsò, maledici conuiciatoris.
 Conuictor, Conuictus, Vide c o n v i t o.
 Conuincio, is, Idè quod Vinco. *conuincio* f. Ital. *Conuincere*. Hisp. *Pencer*. ¶ Vnde, Conuincere auctoritatem autoritatis & testibus, Cicero lib. 7. in Ver. Idem de Amicitia, Tamen hæc duo lenitatis & infirmitatis pletoresque conuincunt. Idem lib. 2. in Catil. Quum ille homo audacissimus conscientia conuictus recitaueret.
 Conuiuius, & Conuiuiator, Vide c o n v i t o.
 Conuiuius, ere, Simul viuere, & comestari. *conuiuius* m. Ital. *Viuere* *et* *far* *una* *spesa* *insieme* *gaugiare* *in compagnia*. Hisp. *Beuir* *juntamente*. Plaut. in Amphitru. Mihi ad nauim Solia, vt hodie tecum conuiuiet. Quint. lib. 1. cap. 12. Laumari, & condemur, & conuiuium eis consuetudine.
 Conuiuior, aris, aris, Conuiuium facere, aut simul cibum finire. *conuiuior* m. Ital. *Mangiare* *insieme*. Hisp. *Comer juntamente*. Terent. in Heautont. Scortari volunt, crebro conuiuiant. Cic. lib. 4. in Verrem, Quotidie solitum esse non solum in publico, sed etiam de publico conuiuiari. ¶ Vnde Conuiuiator, dicitur qui parat conuiuium. *conuiuiator* m. Ital. *Laumari*. Lilius lib. 5. bell. Maced. Est autem res simillima cæcæ Chalcedonensis hospitii mei, homines & boni, & sciti conuiuiatores. ¶ Conuiuius verò, dicuntur, qui sunt inuicari ad conuiuium, *conuiuius* m. Terentius in Heautont. Egomet cenurus moror, Plautus in Asina. Vocet conuiuiam ne minem, illam te voces.
 Conuiuium, à vno fiti. *conuiuium* f. *conuiuium* m. Ital. *Conuina*, *Alcupa*, *Combie*. de quo Cicero de Senect. Bene enim maiores nostri accipationē epulæ

larem amicorum, quia vitæ coniunctionem haberet, Conuiuium no-
minatur: melius quàm Græci, qui hoc idem tum compositiorem,
tum concanationem vocant. Terent. in Eunuch. Vnâ in conuiuium erat
hic, quem dico. Cicero pro Cælio, Bais acta conuiuii, comestationes,
cantus, symphonias, nauigia iactant.

Conuictor, Dicitur quotidianus conuiuii, & qui nobiscum viuît familia-
riter. *Conuictoribus. Ital. Famiglia tua della tavola, che viuê insieme Hisp. El que
buen juntamente con otros.* Horatius, Nunc quia sum hic Mecenas con-
uictor. Sueron in Tiber. Nihilò lenior in conuictores Græculos. Ouid.
4. de Ponto, Ille ego conuictor, densoque domesticus. *Idem.* Cicero Titoni-
i, Vtor familiaribus & quotidianis conuictoribus, quos fecit Mity-
lenis Cratippus adduxit, hominibus & doctis, & illis probatissimis.

Conuictus, us, Conuictus, & commercium quoddam quî vnâ versantur,
speciem vnâ viuunt, & epulentur. *Conuictus. Ital. Conuictatione, com-
mercio. Hisp. Aquella viuenda en vno.* Columel. lib. 1. cap. 1, In primis
conuictum domesticum, multoque etiam magis externum viter. Con-
uictus humanus, & societas, Cicero. 3. Offici. Lucius Cicero. lib. 5, Vt istis
molestis laxos, & ad conuictum nostrum redeas, & ad consuetudi-
nem, vel nostram communem, vel tuam solius ac propriam.

Conuiuare, Quod ad conuiuium pertinet. *Conuiuare. Ital. Cosa que ap-
partiene a conuiuio. Hisp. cosa perteneciente al conuicio.* Linius, Multaque
conuiuaria ex auro & argento vasa. Conuiuialia oblectamenta. Liu.
lib. 9. bel. Maced. Tunc pluitrix, fimbriat luxuriae, & conuiuialia ludio-
rum oblectamenta addita epulis. Fabulæ conuiuialis. Tacitus lib. 5,
Conuocuo, eas, care, Congregare, simul vocare. *Conuiuare. Ital. Conuiuare,
conuocare, congregare. Hisp. Lleuar juntamente, ayuntar.* Cic. 3. Offici. Pisci-
tores ad se conuocauit, & ab eis petiuit, & Conuocare in concionem,
& ad concionem, apud eundem lib. 3. de lege Agrar.

Conuocatio, onis, *Conuocatio. Ital. Vocatio.* Cicero Post reditum in Sen. Nulla ad
Rempublicam defendendam populi Romani conuocatio.

Conuoluo, las, lare, Simul volare, & per translationem conuolueret, siue
festinante conuenire. *Conuoluo. Ital. Volare insieme. Hisp. Solar juntamente
en vno.* Cic. 3. Tuscul. Et illi quidem pugnant, & quidem vicino-
rum fidem implorant: multi autem sunt qui statim conuolent. Terent.
in Hecyr. - quum intricata rumor venit Datum iri gladiatores, populi
conuolat.

Conuoluio, is, ere. Simul voluo. *Conuoluio. Ital. Volgere insieme. Hisp. Sol-
uer juntamente al derredor.* Plin. lib. 12. cap. 17, Atque attractis funiculis
herbam eam conuolui. Idem lib. 12. cap. 9, Nigrum vultu bellissimum, &
in offas conuoluunt, Hadrobolus vocant. Cic. lib. 1. de Diuinat. Quis
se conuolens foli elaboraret & abiret.

Conuoluolus, penule, correp. Verniculus minor cruce, erodens pube-
scentes vnas, quem alii Voluocem appellatam conuoluendo, quia se in-
uoluit in pampino. *Idem.* Plauto Inuolutus, à Columella, inuoluta, à
Suida *ἰνολυτός* appellatur. Plin. lib. 17. cap. 28, Simili modo, ne conuoluolus
fiat in vinea, amuræa congos duos, &c. *Conuoluolus* item, est
herba per frutera nascens, florem ferens nullo odore, nullisque intus
crocis, tantum candorem lilij referentem, veluti rudimentum natura
lilia facere condiscens: dictum quod sese rei cui adheret, inuoluat.
Hæc Plinius lib. 21. cap. 4. *ἰνολυτός* inter. Vultus Campanellam vocat,
aut *Voliolum maiorem.*

Conuotui, Diebantur istissem votis obligari. Festus.

Conus, nri, *Conus. Ital. Pigna. Hisp. Pina del pino.* Nux pinæ, & cognata-
rum arborum fructus, pinæ aeneis similitudinem referens. Columella
lib. 7, Remedio sunt cupressini quindecim conî, totidemque gallæ.
Hinc Coniferæ arbores dictæ sunt, quæ conos ferunt, hæc est nux
pinæ similis. Virg. 3. Aeneid. Aeræ quercus, aur coniferæ cyparissi.
A nucis huius similitudine Geometræ conum nominantur, figuram
ex latiori acutè desinentem, quæ turbino contraria est Serenus, Donec
in angustum conscendat licetia conum. Vnde Conoides, *ῥονοειδής*, dicitur,
quæ quid conî, hoc est inuerti turbini figuram habet. de quo plu-
ra diximus suo loco. In galea item Conus, appellatur summus apex
in acuminatam desinens figuram, cui crista infertur collocantur. *Conus.*
Virg. 3. Aeneid. Et conum insignis galeæ, cristisque comantes.

Conuulsiuo, as, are, Idem quod vultneret, vel multis vultoribus affi-
ceretur. *Conuulsiuo. Ital. Ferire. Hisp. Herir.* Plin. lib. 12. cap. 37. Ipse conuul-
sueratur, & caput, semel per cauernam latronumque euasit.

Conyza, x, *Conyza. Ital. Heiba est, teste Plin. lib. 1. cap. 9, quæ alio nomine
Cunilago dicitur.* Vulpò à necandis publicibus, & cimicibus, Pulicaria,
& Cimicaria appellatur, teste Ruellio lib. 3. cap. 63.

Conon, onis, *Conon. apud Homerum lib. 11. Iliad. Antenoris filij nomen est
ab Agamemnone occisi.*

Coopertio, is, ire, Tego, *Coopertio. Ital. Coprire. Hisp. Cobrir.* Coopertæ la-
pidibus aliquæ, hoc est lapidaria. Liu. 4. ab Vrb. Ed indignatio erupit, vt
Tribunus militum ab exercitu suo coopertiretur lapidibus. Cic. 3. Verr.
Quem iste collegam nisi habuisset, lapidibus coopertus esset in foro.

Coopertus, participium. *Coopertus. Ital. Coperto. Hisp. Coberto.* Coopertus sceleribus. Cicero. 3.
Qui istum totis, tantis, tam nefariis sceleribus coopertum, iurati sen-
tentia sua liberant. Coopertus miseris, Sallust. in Iugur. Sicui vi-
detis, exortorrem patriæ, domo, inopem, & coopertum miseris, effecit, vt
vbiuis tutius, quàm in demo regno essem.

Cooperculum, li, Quo quid coopertur. *Cooperculum. Ital. Copertorio.
Hisp. Cobertorio.* Cooperculum doliorum, Plin. lib. 14. cap. 21.

Cooperto, as, are, Est eligere inter pares, aut fere pares, aut certe Valla
lib. 5, *ἰσχυροῦς.* Italice, *Eleggere.* Hispanice, *Elegir.* con orio à *ju colle-
gio.* Vir, Milites cooprant quos velint ducem. Cicero pro lege Agr. Ab
ea parte qui esset factus, is à collegio coopertaretur. Liu. 1. Decad. lib. 6,
Dictatorei dici placet: dicitur M. Furius Camillus, qui magistrum
equitum L. Aemylum cooprat.

Coopratio, onis, *Coopratio. Ital. Lega.* Cic. 3. de Legib. Neminem in summis
locum, nisi per populum venire, sublatâ coopratione Consor. 1.

Coortio, iris, iri, penult. product. vel coortis, penult. correp. Idem quod
oriri, vel simul oriri. *Coortio. Ital. Nascere. Hisp. Nacer.* nacer vna *casi* con-
orta. Vir, Coorta tempestas, Cæsar 1. bel. Civ. Cicero. 3. Verr. Tum subito
impetellentes coorta sunt maximæ. Liu. 4. ab Vrb. Volcos & Aequos
sua affectu summa vi ad bellum coortos.

eius generis fuerunt, quæ Græci *ἀγορὰ* vocarunt. Verba Capitolini sunt, Pater eius coctilicium tabernam in Hercuria exercuerat. Solere autem ligna coqui, autor est Vlpianus l. Ligni appellatio de verb. signifi. Sed & titiones (inquit) & alia ligna cocta, ne fumum faciant, &c.

Coculum, Vas æneum coctionibus aptum. [*καλκίον*. Ital. *caldaio, olla da cucinare*. Hisp. *La olla en que se coxe la vianda*.] Plaut. Aeneis coculis excocta est mihi omnis materia. Alij Cocula accipiunt pro lignis minutis, quibus facile decoquuntur obsonia. Autor Festus.

Coquus, per quæ Cocus per e, Qui cibos coquit, & vendit. [*κοκκῆρ*. Ital. *cucco, cocciniere*. Hisp. *Cocincro*.] Martialis, Nempe coquum maui scindere quam leporem. Idem, Non satis est ars sola coco, seruire palato, Nanque coquus domini debet habere gulam. Cicero in Pis. In ea cœna coquus meus, præter ius seruens, nihil potuit imitari.

Corculum, pen. cor. diminutivum, Paruus Coquus. [*κοκκῆρ*. Ital. *Corculum*.] Præcipuum inter viscera, & vitæ sedes, & arteriarum ac calor natiui, quo animal regitur, quasi fons quidam & domicilium. Vide Galenum lib. 6. de Vfu part. & lib. 7. de Anato. admini. Cice. 3. de Diuinat. Nullum animal, quod sanguinem habet, sine corde esse potest. Et quoniam ex veteribus nonnulli mentis sedem in corde collocauerunt, (quod tamen secus se habet) factum est, ut Cor, pro animo siue mēte positum inueniamus. Cicero 2. de Finibus, Nec enim sequitur, ut cui cor sapiat, ei non sapiat palatum. Cicero 4. Tuscul. Aliis cor ipsum animus videtur: ex quo excordes, vecordes, & concordēs dicti. Hinc etiam dicimus Cordi est, hoc est placet animo meo. Cicero de Amicit. Isque mihi eo magis cordi est. Idem pro Quintio, Mihi vita arida, atque horrida cordi est. Terentius Andr. Si hæ nuptiæ tibi sunt cordi. Idem Phorm. Quia uterque utriusque est cordi.

Corculum, diminutivum à Cor [*κοκκῆρ*. Ital. *Corculum*.] Plautus, Meum corculum, meus molliculus caseus.

¶ Fuit etiam hoc P. Nasica cognomen. Cicero 1. Tuscul. Et Nasica ille prudens, bis Consul, Corculum appellatus. Corculum enim, teste Festo, dicebant antiqui solemem, & acutum. Plinius libro 7. capite 31, Caros, Corculos apud Romanos cognominatos esse refert, qui sapientia præstiterunt.

Cordatus homo, Prudens, qui solertia multa pollet & ingenio. [*κορδατός*. Ital. *Homine prudente, coraggioso*. Hisp. *Varon que tiene coragion, sabio, prudente y astuto*.] Lactantius lib. 3. Non inficior fuisse illum paulo cordatorem quam ceteros, qui naturam rerum putauerunt ingenio posse comprehendere. Cicero lib. 1. Tusculan. Egregie cordatus homo catus Aelius Sextus.

Cordate, aduerbium, Sapienter, prudenter. [*κορδατῶς*. Ital. *Corde*.] Plaut. Pœn. Quas tu sapienter, doctè, & cordatè, & catè, &c.

Cordax, Pes, siue mensura metrica est, quæ alio nomine appellatur Trochæus, Cicero in Orato. Trochæus, qui est eodem spatio, quo choræus, cordax ab Aristotele appellatur.

Cordolium, Cômiseratio, & quasi dolor cordis: quod vocabulum in quotidiano sermone est vtitissimum: quo & vetustissimi autores vtiuntur. [*κορδολίον*. Ital. *cordoglio*. Hisp. *El cordojo, dolor de coragon*.] Plautus: Mihi cordolium est. Idem in Pœn. Ibi tibi erit cordolium, siquam ornatam melius forte aspexeris. Idem alibi negat mulieri esse cordolium: nam mulier nulla cordiculus dolet ex animo.

CORACIA, Latij oppidum, quod Corani populi tenuerunt, à Dardano orti: quorum meminit Plinius in descriptione Italiae.

CORACIUS, pen. prod. [*κορακίον*.] Pars Tauri montis. Plin. lib. 5. cap. 17.

Coracinus, Vide **CORACIUS**.

Corallium, [*κοράλλιον*. Ital. *Corallo*. Hisp. *El coral*.] Frutex est mollis, sub aqua nascens, colore viridi, baccas ferēs candidas, (teste Theophrasto in tractatu de gemmis) qui ex aqua exemptus, confestim lapidescit, ruboremque contrahit. Nascitur in mari rubro, sed vilis, laudarius in Oceano Septentrionali iuxta Orchadas insulas: item in mari Siculo circa Heliam & Drepanum. Scribendum est autem Corallium vnico l. contra communem abusum. Inuenitur enim sæpe apud probatissimos poëtas antepenultima correpta. Ouidius lib. 4. Metamorph. Nunc quoque corallis eadem natura remansit. Idem 15. Metam. Sic & Corallum quo primum contigit auras. Claudianus geminavit l. literam, ut syllabam breuem extenderet, Mergit se subito, vellitque corallia Clotho.

CORALIVS, [*κοραλῖος*.] Phrygiæ Buuius est, qui alio nomine Sægarius dicitur. Autor Plinius lib. 6. cap. 1.

CORALLI, Populi sunt Pontici, immanitate insignes. Ouidius lib. 4. de Pon. Hic mea cui recitem, flauis nisi scripta Corallis?

Coraloachates, Gemma est ex Achatæ generibus, similis corallo aureis guttis distincto. Plinius lib. 37. cap. 10.

Coram, [*κορὰ*.] cum genitiuo. Ital. *In presenza in palese*. Hisp. *En presencia*.] Prepositio est, quæ contrariā habet significationem prepositioni Clām: ut, Coram Senatu orationem habui. Differt tamen à Palām: quod Coram magis ad personas certas, Palām ad omnes refertur. Corā indiget adiectione, Palām non indiget. Et differt ab Ante, quod Ante oculos, longe intelligi potest: Coram, proximitatem significat. Teren. in Eunu. Quæ mihi ante oculos coram amatorem abduxit tuum.

Corambe, bes, [*κοράμβη*.] Rhetoris antiquissimi nomē, qui primus in Sicilia post Hieronis mortem artem dicendi conscripsit. Huius sic meminit Cicero in Bruto, Itaque ait Aristoteles, quum sublatis iam in Sicilia tyrannis, res priuatæ longo intervallo iudiciis repeteretur, tum primum (quod esset acuta illa gens, & controuersa natura) artem & præcepta Siculos Coracem & Tisiā conscripsisse. Hæc Cicero. ¶ Fertur item Corax primus extitisse, qui artem hanc mercede fuerit professus, Tisiāque ea lege instituendum suscepisse, ut mercedis partem præsentem numeraret, reliquam tum demum persolueret, quum in iudicio causa perorata, victoriā reportasset. Quum itaque Tisiā non parum in arte profecisset, causam tamen nullam recipere, idque fraude facere videtur, ne reliquum mercedis præceptoris persolueret, Corax hominē in ius vocat, causamque omnem in huiusmodi confert dilemma, Disce (inquit) stultissime adolescens, utroque modo futurum quod postulo, si-

ue viceris, siue condemnatus fueris. Nam à victore merce mihi ex pacto debebitur: quum ita inter nos conuenerit, ut quum primam ex iudicio victoriā reportasses, reliquum mihi mercedis persolueretur. Sin ego vicerō, nihilominus iudicij laqueis teneberis, utpote sententis iudicum condemnatus. Ad hæc Tisiā, Imò (inquit) tu potius disce, præceptor sapientissime, neutro modo futurum, quod postulas. Nam si tu viceris, ex pacto tibi nulla debebitur merces: quandoquidem ita conuenit, ut eam tum demum persoluerem, quum causa perorata victor discessissem. Sin ego vicerō, quid quaeso expectes à victore, iudicum calculis absolutus? Hicce auditis iudices adolescentis ingenium admirari, qui telum in se contortū, tam astute in præceptorem retorserat, feruntur acclamasse illud, quod etiā hodie prouerbij locū obtinet, [*καὶ κερὰ κερὰ*.] id est Mali corui malum ouum: alludentes nimirum ad Coracis nomen, quod Latinis coruū significat. ¶ Est item Corax, Sarmatiae Asiaticæ mons, Colchidem habens à Meridie: de quo Ptolemæus lib. 5. cap. 9. Plinius Coraxicum appellat lib. 5. cap. 27. ¶ Est item Corax, Aetoliæ mons, non precul à Callidromq. Autor Ptolemæus lib. 3. c. 15.

CORAXI, [*κορακί*.] Populi Colchidis, iuxta Antemunta fluium, quorum urbem Dioscuriadem, quondam clarissimam, commemorat Plinius lib. 6. cap. 5.

CORAXICVS, [*κορακίς*.] Tauri montis pars, à gentibus sortita nomen. Vide Plinium lib. 5. cap. 27. Ptolemæo Corax dicitur.

Corbis, is, Vas ex viminibus factum. [*κορβή*. Ital. *Corbe, corba, panier*. Hisp. *Cesta, cesta, cesta de vimbres*.] Cice. pro Sest. Melliora se corbe contexit. Dicta secundum Varronē ab eo, quod spicas aliudque quid eò coruebāt. Olim enim spicas demessas in corbes cōiciebant, atque ita in areas ferebant: teste eodem Varrone lib. 1. Rei rustice. ca. 50. Dicimus autem hic vel hæc Corbis, ¶ Corbis etiam inter nautalia instrumenta numeratur. Est enim vas quod in summitate mali suspenditur, vnde desuper tela in hostium naues deiciuntur.

Corbula, diminutivum. [*κορβύλη*.] Vnde Cato de Re rust. cap. 11. scribit villicum habere oportere corbula Amerinas quatuor.

Corbitæ, penul. produ. Naues onerariæ dictæ, quod in earū malo summo corbes solerent suspendi, vnde & longiusculè distita prospici, & tela è superiore loco in hostiū naues conici possent. Plaut. Tardiores quam corbitæ sunt etiam in tranquillo mari. Cice. ad Attic. lib. 16, Corbitane Patras, an actuariolis ad Leucopetram Tarentinorum: & si oneraria, statimne fredo, an Syracusis.

Corbito, as, are, In corbitam immittere. Plautus in Casin. Ego noui ambas estrices, corbitant. Vbi comesse possunt. Per translationē dixit, Corbitat, pro eo quod est, ventrem implent, quasi nauigium onerant.

Corchorus, [*κορχος*.] Herba est humilis, altitudine palmū non excedens, quæ alio nomine Anagallis, & vulgò *Morgelina*, seu *gallina morsu* appellatur. Numeratur autē inter vilissima olera: vnde locus factus est prouerbio, [*κορχος ἐν λαγένοισ*.] hoc est Corchorus inter olera: quod de his dici solet, qui fortuna sua ampliores honores, & se intra suam pelluculam continere non possunt. Erasmus in Adagijs.

Corculum, Vide **CORACIUS**.

CORCYRA, pen. prod. [*κορκυρα*.] Insula in Ionio mari, Vlyssis naufragio, & Alcinoi hortis clara: totum Phæacia à Phæace dicta, qui genitus fuit ex eiusdem nominis Nympha, Asopi filia, raptā à Neptuno, & ad insulam delata, cui nomen fecit. Vbi grauida facta, Neptuno peperit Phæacem, qui fuit pater Alcinoi. Lucan. lib. 2. Hinc latè patet omne fretum, seu vela feratur. In portus Corcyra tuos, seu ligu petatur Illyris. Huius meminit & Homerus Odiss. 12. Plinius lib. 4. cap. 12, Insula autem ex aduerso Theoprotiæ Corcyra, à Buthroto x 11. m. pass. eadem ab Acroceraniis quinquaginta millibus, cum vrbe eiusdem nominis liberæ conditionis, & oppido Cassiope, remplōque Casij Iouis, passus x c v 11, in longitudinem patens: Homero dicta Scheria & Phæacia. Hæc Plinius, ¶ Est & altera eiusdem nominis insula cognomēto Melæna, hoc est nigra, viginti tantum m. pass. distans ab Issa, quam Pomponius lib. 2. inter Egeëtridas numerat. Meminit eius & Plinius lib. 3. cap. vlt.

Cordate, Cordatus, Cordax, Vide **CORACIUS**.

Cordiacus morbus, Vide **CARDIACVS**.

CORDILLO, Stoici scēte Philosophus fuit, patria Pergamenus, qui quum omnium & regum, & principum amicitias sperneret, à Catone tamen se exorari passus est, ut illum in castra comitaretur. Volaterranus libro 14.

Cordolium, Vide **CORACIUS**.

CORDBA, pen. cor. [*κορδα*.] Vulgò *Cordoua*, Oppidū Hispaniæ Bæticæ, vtriusque Senecæ, & Lucani patria, ut testatur Martialis lib. 1. ad Licianum, Duobusque Senecæ, vnicūque Lucanum. Facunda loquitur Corduba. ¶ Hinc Cordubensis conuētus dictus est, vnus ex iuridicis Bæticæ conuētibus: qui sunt omnino quatuor, Astigitanus, Hispalensis, Cordubensis, & Gaditanus: de quibus Plinius lib. 3. cap. 1.

Cordus, a, um, Quod serotina fœtura natum est. [*κορδῖος*. Ital. *Tardo, che nasce doppo il tempo debito*. Hisp. *Cordero, que nace tardio*.] ut Cordum fœnum, autumnale, quod scilicet autumnō secatur. Colum. lib. 7. cap. 3. Aluntur autumnali fœno, quod cordum vocatur. Sic corda frumenta dicta sunt, quæ serō maturescunt. Et cordi agni, serotini, qui post tempus debitū nascuntur, quos vulgus vocabulo inde deducto *Cordifos* nominat. Plin. lib. 8. cap. 47. de ouibus loquens, Gerunt partus diebus c 1, Cordos vocabant antiqui, post id tempus natos. ¶ Dicitur & de hominibus vltra tempus legitimum in vtero gestatis. Vnde apud Suetonium, Cordi Cremetij nomen legitur. Quo nomine etiam dictus est scriptor historiarum, quem sequi se ait Iulius Capitol. in vita Gordianorum. Quinetiam Quintilianus lib. 1. præcipit scrutandas esse & subtili præceptore origines nominū, vnde Agrippa, & Opiter, & Cordus, & Posthumus dicantur. Varro de Re rust. lib. 1. cap. 1. per aspirationem scribit Chordū, & *χορδῖος* deriuat, quod significat voluam intimam, siue inuolutum, quo fœtus in vtero matris inuoluitur. Latini Secundas vocant.

Cordyla, pen. prod. [*κορδύλη*.] Thynni partus vocatur, dum adhuc parvus est, qui postea Pelamidis, & post annum, quum iam adoleuit, Thynni nomen capit, teste Plinio libro 9. cap. 15. Martialis lib. 12. Mox vetus, & tenui maior cordyla lacerta.

C O R E S S A, Heliadis, id est, Græciæ insula. Plin. lib. 4. cap. 12. At in Heliade, inquit, etiamnum in Aegreo Lycades, Scæphia, Coreia, Phocaria, compluresque aliae, ex adueto Attice sine oppidis, & ideo ignobiles.

C O R E S S I V M, Oppidum est in Pelignis, quod belli ciuilibus tempore Domitius quum pro Pompeio occupasset, obsidione coactus Caesari dedit. Hanc Marci postea Italiam appellauit, bellique Marci tempore aduersus Romanos receptaculum, atque adeo propugnaculum sibi conseruere vult videtur apud Scrabonem libro 5. *Vulgo Pentunia à Campi de S. Petri.*

Corfiniensis, eius oppidi incolæ quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 12. Corgo, aduerbium apud Veteres, pro Profecto, quasi ex corde ago, id est loquor. Festus.

Coriaceia, Herba est, quæ Magi tradiderunt aquæ congelari: quo etiam nomine à Pythagora celebrata fuit, teste Plinio lib. 24. ca. 17.

Coriaceum, Vide **C O R I V M**.

Coriaco, Infecta (vt Columella inquit lib. 6.) pestis bubulo pecori, quæ scilicet pellis ita tergo adhæret, vt apprehensa manibus deduci à costis non possit. *Id est, in his plus videri.* Ea res non aliter accidit, quam si bos, aut ex languore aliquo ad maciem perductus est, aut sudans in opere faciendo refrixit, aut si sub onere pluuiæ madefactus est. Vide Columellam lib. 6. cap. 12.

Coriandrum, *Exegor.* Dioscoridi. Ital. *coriandro.* Hispan. *culantro.* Herbarum genus etiam, hodie nomen retinens: cuius semen saccharo conuestitur, non extremum inter bellaria locum obinet. Vide Plinium libro 20. capite 20.

Coriarius, Vide **C O R I V M**.

C O R I C A S, Insulae duæ sunt, ante Peloponnesum, Plin. lib. 4. cap. 11.

C O R I N I V M, *Exegor.* Liburni vrbis est apud Ptolemæum libro 2. ca. 17. quæ Corinthium Plinio dicitur. Est etiam hoc nomine apud Ptolemæum vrbis Britannicæ, quæ vulgo *Claudicestra* vocatur.

C O R I N N A, *Exegor.* Doctissimum aliquor poetarum nomen fuit, quarum prima Thebana fuit seu Tanagra, Archelodoti & Procratiæ filia, & Myrtilidis discipula, quæ lyricorum principem. Pindarum quinquies vicisse, & Epigrammatum quinquæ libros edidisse fertur. Secunda fuit Thebais, veterum monumentis plurimum celebrata. Tertia floruit Quidam temporibus, ipsi poetæ charissima. De hac Martial. *Nec ait Nationem sola Corinna suam.*

C O R I N N Y S, *Exegor.* Illensis poeta fuit, qui primus Iliadæ conscripisse creditur, & Homero maiores omnes argumentum suppeditasse. Suid.

Corinthas, adis, Herba alio nomine Menais dicta, cuius succo in aqua decocto serpentium istius prociuis sanari prodidit Democritus refertur Plinio lib. 24. cap. 17.

C O R I N T H V S, *Exegor.* Vulgo *Corinto*, Vrbis Achæiæ, sita in medio Isthmi Peloponnesiaci sita: (Isthmos autem Græci vocant angustias, quibus à peninsula ad continentem est aditus) ab Ortu Saronicum, ab Occasu Cæstium suum habes, qui & Corinthiacus dicitur duobus inelyra portibus, quorū Lechæum Ionio, Schænus Aegæo imminet mari. Vnde & Bimarem Corinthum poetæ peculiari epitheto appellauerunt. Quid. 4. Falcor. Adiacumque patens lætæ, bimaremque Corinthi. Horat. lib. 1. Carm. Ode 7. Laudabunt alij claram Rhodon aut Mitylenæ, Aut Ephesum, bimariue Corinthi Mœnia. Fertur autem Corinthum primò à Sisypho latrone Acoli filio cœdita fuisse, & Corcyra nominata, auctore Strabone: postea Ephyræ, deinde eueria, & iustaurata à Corinthio Marathonis, seu Pelopis (vt Suidæ placet) filio (vt alij malunt) Orestis seu Iouis filii, Corinthum appellata. Habet autem hæc vrbis montem præruptum, iisdem montibus conclusum, in quo arx fuit nomine Acrocorinthus, & Pirene fons Musis facit. Hanc urbem Cicero pro lege Manliæ, Græciæ totius lumen appellat. Eo enim potentior propter situm opportunitatem exereuit, vt vix Romanæ vrbis concederentur, quæ in saltum euasit, vt populi Romani legatos iniuriolos appellare, & (si Strabonem credimus) etiam foribus perferre non dubitaret. Quare commoti Patres, quum etiam antea cœcilentem in dies vrbis potentiam suspectam haberent, bellum illi inferendū censuerunt. Missus itaque in Græciam L. Mummius, Corinthum obsedit, tandemque capram iucundit, soloque æquauit, adeo vt vix vllum Corinthi vestigium fuerit reliquum. Quo incendio quante opes fuerint absumptæ, docet Florus his verbis, Quid signorum (inquit) quid vestium, quid re tabularum raptum, incensum, proiecsum? Quantas opes victor & abstulerit, & cremauerit, hinc scias, quod quæquid Corinthiæ aris toto orbe laudatur, incendio huic superfluisse constat. Nam & aris pretiosiorum notam ipsa opulentiæ vrbis fecit iniuria, quia incendio perustis plurimis statuis atque simulacris, aris, argenti, aurique venæ in commune fluxerunt. Apollodorus auctor est, fuisse & alias hoc nomine dictas ciuitates, quarum vna fuit in Thessalia, altera in Epiro, tertia in Elide.

Corinthius, & Corinthiæ, adiectiua, quæ sic abinuicem distinguuntur, vt Corinthij, *Exegor.* sunt qui Corinthum habitant, seu qui ex Corintho nati sunt, Corinthienses qui alibi nati sunt, sed negotiantur Corinthi.

Corinthia vasa, *Exegor.* dicuntur ex ære Corinthio fusa, quæ tanto olim in pretio habita sunt, vt sepe argenti, nonnunquam etiam auri astimatione excederet. Aeris autem Corinthij non naturalis erat, sed artificio quæsitâ nobilitas, quæ argenti & æri permixto. Hæc autem metallorum commixtio casu primum est adinuenta, consulti ex Corinthi incendio metallis. Tria autem sunt genera Corinthij æris, vt docet Plinius lib. 34. ca. 1. Candidum, quod nitore accedit quamproximè ad argentum: in quo scilicet argenti mistura præualuit. Alterum, in quo auri fulas color inspicitur. Tertium, in quo æqualis temperies omnia fuit. Cicero lib. 1. Tuscul. Scis igitur, siquid de Corinthiis tuis amiseris, posse habere te reliquam suppellectilem saluam.

Corinthiacus, aum, *Exegor.* Quod ex Corintho est. Ouid. lib. 3. Trist. Illa Corinthiacis primum mihi cognita terris.

Corinthiacus, & Suetonio positum est pro amatore nimio Corinthiorum vasorum.

Coriolana pyra, quæ dicatur, vide Plinium lib. 15. cap. 15.

C O R I O L A N V S, Martij eius Romani nobilissimi cognomen fuit, ab eo in memoriam Coriolanorum vrbis à se expugnate usurpatum. Hic plebis odio in exilium ab eis, vltis populi Romæ hostis se coniunxit, p-

etiaque infestissimum bellum intulit: neque à quoquæ aut precibus aut minis flecti potuit, nisi à Veturia matre & Volturna vxore. Vide historiam latius apud Livium lib. 2. ab Vrbe. Hunc Cicero in Bruto cum Themistocle confert, his verbis, Bellum (inquit) Volscorum illud grauissimum, cui Coriolanus exul interfuit, idè ferè cum Perfarum bello fuit, similisque fortuna clarorum virorum. Si quidem veteris quum ciuis egregius fuisset, populi ingrati pulsus iniuria, se ad hostes contulit, conarumque iracundiæ lux morte sedauit. Hæc Cicero. Coriolani vitam vide latius apud Plutarchum.

C O R I O L I, *Exegor.* Stephano, Latij oppidum fuit, à Cn. Martio expugnatum. Vnde & ipse Coriolanus dictus est. Coriolani eius oppidi incolæ. Plinius lib. 2. cap. 4.

Corion, *Exegor.* Itali. *Perforata.* Hispan. *Corionxillo, mil forado.* Herba est, oleraceo huius, tenui, cubitali, rubente, folio rure, odore acris, semine in filiqua nigro: aliis nominibus Hypericum, & Chamæpitys appellatur, teste Plinio lib. 26. cap. 3. In officinis Hyperici nomen retinet. Vulgo *Perforata*, & *p. toanum herbam* appellat.

Coris, *Exegor.* Dioscoridi, Frutex est folio eruct, sed minore, & pinguiore, & rubente, palmum alius, sapore grato, acris, odorato. Quidam Hypericum appellant. Plinius lib. 26. cap. 8. Est & aliud Hypericum, quod alij Corin appellant, folio tamariacis, & sub ea nascitur, sed pinguioribus foliis, & rubentibus.

Coritus, Vide **C O R I V M**.

Corium, Animalium est, præsertim eorum quæ crassiores pellē habent, ac duriores: quibus quandoque de quacunque pelle dicatur, etiam rerum inanimatarum. *Exegor.* Ital. *cuio, pelle.* Hispan. *cuero à correa.* Cæsar 1. bel. Cui. Super lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immixta lateres diluere possit. Cicero de Natura deorū. Quarū alie coris testæ sunt, alie villis vestitæ, alie spinis hirsutæ. Apud Plinium, Corium terræ est, non tam curis eius, faciliusque summa, quam teborium, & statumen quoddam crassius, cui & aliud quoque subesse potest corium. Nam in parietibus struendis, ordines ipsi laterum Coria à Vitruvio dicuntur, hoc est quæ vulgò turba opificum appellat *Corius*. Budæus in Annotationibus in Pand. Dicitur & Corus, masculini generis. Plant. in Pannu. Hæri in tergo in eo tres facili corios contriuit bubulos. A Corium fit Excorio, ad, *Id est*, quod est corium detracto: de quo latius suo loco.

Coriaceum, Quod ex corio est. *Exegor.* Ital. *di cuio.* Hispan. *De cuero.*

Coriarius, Qui coria concinnat, præsertim crassiora. *Exegor.* Ital. *cuio, cuaiolo.* Hispan. *cuirador* qui adhibet. Plinius lib. 17. ca. 9. In coriario officinis pilo madefacto. Coriarius præterea est futez, siue herba lyulictris, foliis myrti, cauliculis breuibus, venena & tinea pellens: cuius aridis foliis, vt malicorio, coria perficiuntur. Alio nomine Rhus appellatur, teste Plinio libro 24. cap. 11.

C O R I A N, Collis suburbanus agri Tusculani, qui olim lucum habuit faginum, antiqua religione Dianæ consecratum: de quo Plinius libro 15. capite vltimo.

C O R N E A T V S, Populi sunt Pannoniæ, apud Plinium lib. 3. cap. 25.

C O R N E L I A, *Exegor.* Marrona nobilissima fuit, Sempronij Gracchi vxor, & Tiberij & Caij Gracchorū mater: & maioris Africanæ filia, quæ à Valerio Max. laudatur, quod matronæ Campanæ ornamenta, siue pulcherrima ostentanti, non aurum, non gemmas, non denique vestes opposuerit, sed liberos, qui maxima sunt matronarum ornamenta. Fuit hæc mulier doctissima, & Latine puritatis diligētissima obsecratrix, quæ etiam Epistolas ceterisq; scriptis reliquit: quarum meminisse & Cicero in Bruto, Legimus, inquit, epistolas Cornelie matris Gracchorū: apparet filios non tam in gremio educatos, quam in sermone matris. Quintilianus item Cornelij eloquentiam commendat his verbis, Magni intererit (inquit) quos quisque audiat quotidie, quibusdē loquatur à puero: quemadmodum patres, pedagogi, matres loquantur. Eloquentæ Gracchorum mater Cornelia pro illo tempore plurimū consulit. Hæc Quintilianus. Fuit & Cornelia P. Sestij vxor, cuius meminit Cic. lib. 5. Epist. Fam. his verbis, Nō satis, inquit, credidi homini prudenti tā valde esse mutatum voluntatē tuam: sed posteaquam & Cornelia tua Terentiam conuulit, & ego cum Qu. Cornelio loquutus sum, adhibui diligentiam quotiescumque Senatus fuit, vt adesset.

C O R N E L I O R V M familia Romæ fuit in primis illustis: ex qua non minimi nominis fuit Cornelius ille Cossus, qui quum Tribunus esset militum in exercitu, Volturnum Latrem Vientium regem occidit, secundaquæ opima spolia Ioni Ferreio reuulit. Cossus cognominatus à corporis rugositate. Cossos enim eos qui rugosi sunt, & aspera facie, à similitudine vermium, qui in ligno nutriuntur, Festus dicit vocari.

¶ Cornelius Afina, quum fundum emisset, sponforque pretij ab eo expectaretur, postera die afina sacculis pecunia plenis in forum adduxit pro sponfore, vnde cognomentum accepit. Auctor Macrobius. ¶ Cornelius Balbus, genere Gaditanus fuit, & Cn. Pompeio Magno ciuitate donatus: qui deinde eo nomine in ius accersitus, quasi per imperitiam legis cum ciuitate Pompeij donasset, Ciceronis patrocinium meruit. Hic postea ex Cæsaris familiaribus factus, plurima apud eum & gratia & autoritate polleuit. Cicero Atti. Fuit apud me Cornelius: hunc dico Balbum, Cæsaris familiarem. ¶ Cornelius Centimalus & Sulpitius Galba Consules, quum Annibal moribus appropinquaret, occurrerēt magna vrbis trepidatione, extra urbem castra habuerunt. Plutarchus in Annibale. ¶ Cornelius Epitadius, L. Cornelij Syllæ Dictatoris libertus, librum, quem Sylla de suis rebus gestis imperfectum reliquit, suppleuit. Trāquillus. ¶ Cornelius Gallus, Poeta fuit elegiographus, Forouliensis, qui Augusti fauore conseruit ad gradum Prætoris. Fuit primum summus Octauij amicus, sed postea suspitione conuictus, quum in eius odium impigeret, sibiipsum mortem conseruit anno ætatis quadragesimo tertio. Quidius lib. 3. Eleg. Sanguinis atq; animæ prodige Galle tur. Cornelius Gallus (inquit Seruius) primus Aegypti præfectus fuit, & Poeta eximius. Nam & Euphorionem Græcū præstulit in Latinum sermonem, & amicum suorum de Cytheride cōscripsit libros quatuor. Hic primum in amicis Augusti Cæsaris fuit: postea quum veuisset in suspitionem quod contra eum conuulisset, occisus est. Fuit autem amicus Virgilij, adeo vt quartus Georgicōn, à medio vsque ad finem eius laudes

des tenebris: quas postea iubente Augusto in Aristi fabulam commu-
tauit. Hic Gallus amauit Cytheridem meretricem, liberam Voluini:
quæ co sperto, Antonium euntem ad Gallias est secuta: propter quod
doleorem eius consolatur Virgilius Aeglo. 10. Hæc Seruius. Cytheridem
autem quam deperibat mutato nomine, Lycotem vocauit. Quid. Gal-
lus & Hesperis, & Gallus notus Eois. Et sua cum Gallo nota Lyco-
ris erat. ¶ Cornelius Merula Consul, contra Boios in Galliam missus,
duodecim milia hostium cecidit. Auctor Lilius de bel. Macedon. lib. 5.
¶ Cornelius Merula, superioris nepos, Flamen Dialis, partium Syllana-
rum, ingressio vrbē Mario, in Iouis æde, venis sufficis, læ necando mor-
tis cõtremeliose damnationem effugit: sacerdotisque sui sanguine foci
verutissimi madere, Valerius de Morie. ¶ Cornelius Nepos, Ciceronis
tempore, vt dixeris, vitas illustrium virorum scripsit, quarum tantum
Pomponius Atticus extat: totiusque xvi historiarum, tribus (vt Mar-
ialis verbis vtar) chartis explicuit. Huic Valerius Catullus Veronensis
opus suum dedicat, vt indicat primum operis epigramma. Vide plura
de hoc apud Crinici. ¶ Cornelius Senerius, inter poetas Epicos ab anti-
quis authoribus relatus est. Ingenio fuit magno, & in scribendis vesti-
bus facili. Constare eundem fuisse versatam in declamationibus, qua
in te ingenium suum atque eruditionem maximè probauit: quum in
eodem officio essent alij complures, vt A. Iunius Pollio, Pompeius Sili-
us, Porcius Latro, & Aufidius Bassus. A Fabio Quintiliano ita commenda-
tur, vt verificator quàm poëta melior habitus sit. Scriptis inter alia mul-
ta, opus de bello Syculo, quod ab eo absolutum non est, propter immatu-
ram mortem. Quod opus si absolueret potuisset, meritis sibi scædum
locum vendicasset, vt idem Quintilianus auctor est. Exat eius carmen
illud quod eleganter decessit Marci Ciceronis interitum: quod etiam ab
Anneo Seneca magnopere commendatum est, Oraque magnanimum
spitancia penè virorum. In rostris iacere suis: fed enim abstulit om-
nes, Tanquam sola foret rapti Ciceronis imago, &c.

Cornutum, Vide с о д н у с.

Cornuus, Vide C O R N U, & C O R N U S 2to bot.

Cornicen, Vide c o r n y.

Cornicor, Cornicula, Vide CORNIX.
Cornicularius, Nomen, Corniculae mil-

Cornicularius, Nomen est ordinis in militiâ, iuræ Commentariensis, & Accensus. Docet Afconius Cornicularium à corniculo se inclinari, ut à cornu Cornicinem. Nam qui corniculo militabat, is & Cornicularius dicebatur. Marcus videtur offendere Cornicularium officium fuisse super sententiis damnatorû, quum ait liba. Quod si in his locis Mars se aliqua societate coniunxerit, vel si cum his fuerit inuentus, erunt homicidiis publici præpositi, & exceptores earum sententiarum, quæ de hominum capitibus profertur, aut corniculari, aut cõmentariensis, sed quibus iura committantur.

Cognitum, Vide con n.

ORNIFICIVS, Poëta: crudelitissimi nomen fuit, cuius elegia opera
rſus eſt Auguſtus in bello Siculo. Hic milites fugientes non inſacere
Galcato lepores ſolebat appellare: à quibus tandem deſtitutus, ab ho-
ſtibus circumuentus eſt, & occiſus. Huic ſoror fuit nomine Cornificia,
cuius carmen magno in pretio habitum fuit.

Cornigenus, Corniger, Cornipes, Vide c o r n u.

CORNISCARVM DIVARVM, Locustas Tyberimerat, cormicibus
dicatur, quod in Tunonis tutela cormices esse putabatur. Autor Festus.
CORNIX, ^(Cornix, Itali. Cornice, Cornacchia. Hispan. Corneja.) Avis vivacissima,
minor corvo, quae ceterarum animarum dux esse dicitur. Annota cornix.

Horat. 3. Carm. Improbata cornix, Virgil. 1. Georgi. Idem 9. Aeglog. Ance sinistra eque monuisset ab illic cornix. Cornices etiam accip solent pro iis qui sapientiores ac duces aliorum videtur volunt: unde Cornicum oculos configere, proverbio dicimus, pro eo quod est veteru scientiam nouo inuenio obfcurare, & efficere vt priores nihil scisse videantur. Cic. pro Muræna, Inuentus est scriba quidam Cn. Flauius qui cornicum oculos confixit, & ad prudentibus iuris sapientiam ipsorum compilarit. Est etiam Cornix annulus ferreus, quo ostium pulsat, à figura, aut potius à garrulitate sic dictus.

Coracina, diminutivum *corax*. Hieronymus ad Paulinū, Malo alieni operis interperere existere, quāvis (i) quidam faciūt informes, corniculae alienis me coloribus adornare. Alludit ad corniculum illam, quā (vt est in fabulis) ianiciis pennis ornata, reliquis aurbis aliquid in non parum fuit admirationis, donec deprehensio fuoco, quas quēque auct penās repetentes, nudam corniculam destituerunt. Quam fabulam ita tangit Horatius in Epist. si hī repetitū venerit olim Grex auium plumas, moueat corniculam rufum. Turtius nudata coloribus.

Cornicor, aris, penulti. product. deponens. Significat more cornicum gar-
rio. [*καρῶν. Grasciare, cornacchiare.*] Perf. Sat. 5, Nescio quid tecum gra-
ue cornicaris ineptē.

Cornu, & hic Cornus, secundum Priscianum, à euurore (ve feribit Var 10) nominatur, *[supra. Itali. Cornu. Hilp. Curnio.]* Plin. lib. 12. ca. 11. Dentes mobiles confirmat ceruini cornus cinis. Idem lib. 11. cap. 37. Omnibus autem eava & in mucrone demum coniecta sunt cornuaceis tantum solida & singulis annis decidua. ¶ Hinc sunt Vnicornis, *[supra. Bicornis. Maxip. Tricornis. Quadricornis.]* Per traslationem Cornu, summum dicitur flexus, & curuatae aleorum, quod multis in locis ad cornum similitudinem seclaneur. Cice. Atrox. lib. 9. Ab vtroque portus cornu moles iacimus. Flac. lib. 1. Argon. Elatis cornibus amnes. ¶ Item Cornua antenarum, significant vtique partem antenae. *[supra. Virg. 3. Aeneid.]* Cornua velatarum obestrium antenarum. ¶ Similiter in praelio Cornua dicuntur aciei partes ab vtroque latere prominentes. *[supra.]* In exercitu enim est dextrum & sinistrum cornu, & quod inter vtroque est, dicitur Media acies. Terent. in Eun. in medium huc agmen cum velli. Donat. Tu Similis in sinistrum cornu, tu Syrice in dextrum. Ctesar. 1. bell. Gall. Ipse à dextro cornu primum consistit. ¶ Item Cornu, *[supra. Bicornis. Maxip. Tricornis.]* genus est cibus obortus, à quo Cornicines, *[supra. 150. dicti sunt.]*

Cornucopia, *κέρως ἀγγείων*. Cornu fuisse exillimatur, quod Hercules
iuxta Acheloo in speciem tauri mutato cōgressus, ei detraxit: hoc Na-
ciades acceperunt, & omnium fructuum primitiis referunt, Copiz
secraturus: unde apud Ovidium. Achelous rigidum fera dextera cornu

Dum tenet, infregit, truneaque à fronte reuellit: Naiades hoc pomis
 & odorato flore repletur Sacrament, diuſque, meo bona Propia cornu eſt.
 Corniculum, diminutuum à cornu. *αγρίων* Plin. lib. 11. cap. 28. Alii, corni-
 culula ante oculos prætendunt ignaua. Idem lib. 9. ca. 32. de cecichis,
 Oculis earent, itaque corniculis præterant iter. ¶ Et Corniculum nomine
 vocatum eſt oppidū iuxta Tarquinios, *αγρίων* & Stephann, à quo oppi-
 dani Corniculani, *αγρίωνες* appellati ſunt. ¶ Et Corniculum, or-
 namentū genus, quo donabantur milites ab imperatoribus pro bene-
 geſta. Luitui lib. 10. ſcribit Papyrium Conſulem equites omnes ob in-
 ſuperabilem in bellis operam, donafſe corniculis, armillisque argenteis.

Cornicines, pen. cor. & u. cornu canit. *xi. 10. 1. 1. Ital. Sonator di cornu.*
 Hifp. *Prompta ballarda, & que tañe el cuerno.* Iliu. Quadrangita dedie
 Gracchus seſtentia dotem. Cornicini, ſiue hic recto cantauerit xre.
 Hifce olim etiam in praliis vtebatur, quemadmodum & tubicinibus.
 Liu. 2. ab Vrbe, Cornicines, tubiciniſque in equos impoſitos canere an-
 te vallum iubet.

Cornigenus, a, um, Quod est ex genere cornua habetium: sicut Caprigenum, quod est ex genere caprarum. *xix. c. lxxviii.*

Cerniger, pec. cor. Geis cornua, Virg. Georg. 3. v. 609. Cuius corniger,
Cerniger, Quid. 7. Meramorph. Capur cornigerum, Onid. Epist. 7. Fluvius
cerniger, Virg. R. Aeneid. Taurus cerniger, apud Cicero. 1 de Nat.
deor. Bacchus etiam cerniger dictus est, quia simulachro Liberi pa-
tris cornua adieciat, quod vini iuveniet fuerit. Homines enim ni-
mio vini potu truces redduntur.

Cornipes, penult. cor. Animal cornes habens, sicut equus & capra, & huiusmodi vaguigium aut pedum animalia. *Lat. cornipes*. Quidius libro 2. Fast. Cornipedi Fauno cæsa de more capella. Nam Faunus caprinos pedes habere fertur.

Cornupeta, penultima correpta, Animal quod cornibus petis, id est fer-
rit. κορυπίδα.

Coniunctus, a. um, Quod habet cornua. *[xviii. p. 1. xxi. m. 0. Italicis, Cornuta.*
Hilp. Coja que tiene cuernos.] Varr. 2. de Re rust. cap. 7, Aeras cognoscit
quorum, & ferè omnium qui ungulas inditissas habet, & etiam cor
nicorum. ¶ Potest etiam dici Cornutus, quod precedit ex cornu.
Martial. Occubunt tandem cornuto ardore positus. Cornux quadrup-
res à veteribus dicebantur elephanti: nam quos in his dentes multi
dicunt, cornua sunt.

Corneus, a, um, adiectivum nomen, *ag. gen. s.* Vnde hybernae coronae Cor-
neae dictae sunt, quoniam negante tum flores terra, laminis e cornu tin-
ctis fieri solebant. Vnde Corneum rostrum. Cicco. 2. de Nat. deor. Ibi
aves excelsae, cruribus rigidis, cerneo proceroque rostro. Corneus co-
lor, qui cornu, vel corni similitudinem refert. Plin.

Corneolus, diminutivum. Cic. 2. de Nat. deor. Sed duros, & quasi corneolos habent introitus, multisque cuni flexibus: quod his naturis relatus amplificatur sonus.

cornus, fœm. genit. quartæ quàm fecundæ declinationis, secundum
Præfixum. Arbor ramos habet duricæ & rigiditate cornibus similes,
fructum circa solstitia ferens, primò candidum, postea sanguineum,
[secundum Ital. corniolo. Hisp. *el corno* *frutifer*.] Virgil. 2. Georg. - & bona
bello Cornus, id est apta hastilibus. Itala cornus, Virgil. Aeneid.
libro 9. Coniecto sternit iaculo, volat Itala cornus, id est telum ex
corno factum.

Cornum, corni, generis neut. Fructus arboris corni. $\kappa\alpha\gamma\iota\sigma\tau\epsilon\rho$ Idé 3. Acnei.
- baccas, lapidosque corna Dant rami.
Corpus a. um. Quod est corpus est. $\kappa\alpha\tau\alpha$ Corpus. Dicitur et corpus est.

Virgulta cornea, Virg. 3. Aeneid.

quæ tunc Suida, non pauciores discipulos morum comitate, quam eruditiois nomine ad se pellexit. Floruit Neronis temporibus, à quo etiam fuit interfectus. ¶ Fuit & Cornutus Prætor vrbis Romæ Ciceronis temporibus: de quo se scribit lib. Epist. 10. Placuit nobis, inquit, ut statim ad Cornutum Prætoris liberas deferremus: qui quod coss. aberant, Consultare munus fultinebat more maiorum. Item ad Attic.

lib. 1. Epist. 9, Bonis utimur Trib. pleb. Coniuncto vero Pseudocatonē.
 τ ο ρ ο ς υ, sine aspiratione, ~~τ ο ρ ο ς~~ Suidæ, Filius fuit Mygdonis, (vnde à Virgilio Mygdonides appellatur) qui incedens amore Cassandrae,
 quam etiam Priamus pater ei defecerat, ad Troiam venit. Socero

quum, etiam si illius pater Cræpus, quædam prædicta, et prædicta prædicta
et Phrygius latus auxiliium, quamvis à sponsa ipsi exitum, nisi abi-
ret, esset prædictū. Nam ea nocte, qua Ilium cecidit, occisus est à Pe-
neloë quodam Græco Virg. 2. Acneid. juvenisque Corœbus Mygdal-
onem effudit. Virg. 2. Acneid. juvenisque Corœbus Mygdal-

Coron. *rota*. Dioscoridi Herba est eadem cum sylvestri ruta.

Corolla, Corollarium, Vide C O R O N A.
Corona, est quam Græci *στέφανος* vocant, à nostris olim Strophium.

ἀντὶ τοῦ σφίγγειν, quod est vertere. Postea per diminutionē Sirophiolon est appellatum; deinde etiam Seta in plurali numero à ferendo. Et quoniam videatur corona à choro dici, caret tamen aspiratione. † Itali. *corona, diadema*. Hispani. *corona, que se da al nacimiento*. Plaut. Asin. Tum sic corona.

ancillam, ferta, vnguentu inferit Ancillam ferre Veneri. Cice. s. Verr. Vn-
xiste vnguentis, compleffe coronis & floribus. ¶ Fuerunt autem apud
Romanos diuerforum generum Coronæ in magno pretio habite: scilicet

fieri, triumphalis, quam imperatoribus post victoriam ad urbem redeuntibus ad triumphum mittebatur. Hæc antiquior ex lauro fidebat: postea etiam ex purissimo auro fieri cœpta: etiam inde aurum coronarium vocatur. Obsidionalis, quam liberari ab obsidione dabant ei qui

ipſos liberauerat ex agmine decerpto inde, vbi obſeſſus ille ſeruauit.
Nam (ve ait Plinius) ſumminu apud antiquos ſignum victoriæ erat,
victor portigere herbam è terra. Ciuica quam ciuis ciuiſ: à quo ſer-
uatus eſt in prælio totum nix ſollicitus perreperit: dicitur & huc pro-

quatuor in primis, itemque viciis, atque peregrina uoce: & nec erat
primò lignea: postea magis placuit ex quercu, quod ante inuentas fru-
ges, arboris eius glandibus homines uicilarint. Mutalis erat, qua
donabatur ab imperatore qui primus murum subiisser, inque oppi-

dum hostium per vim ascendisset. Hæc corona, ad incitandos ad oppugnationem militū animos, ex auro fiebat. Vallaris, quæ & Castrensis dice-

cap. 12. & Pomp. Mela lib. 2. Circa hanc urbem calami nascebantur sagittis consuecendis in primis idonei. Silius lib. 2. Eois quannus ceretis Cortyna sagittis.

Cortynia, aum. Cortynia tela. Silius libro 1. -cellis Cortynia moris Tela sonante fugat nemo. Cortynia vestis, pro venatoria, apud Claudianum lib. 2. de Rapt. Proserp. -vnde Diana Crispatur gemino vultu Cortynia cincta.

CORYNEANVS, Primus Romæ Pontifex maximus fuit de plebe, quæ Cicero pro Domo sua ad Pontifices, Pontificij iuris peritissimum fuisse testatur. Is quum legatus ad Teucam Illyricorum reginam missus esset, in reditu contra ius gentium interfecit. Fuit & alter Corinchanus, qui adversus Amilcarem Barcham in Siciliam missus est, cuius meminit Polybius.

CORVS sine h. penult. pro d. *Κορυς*. Ventus flans ab Occasu solstitiali. Aquiloni oppositus, teste Plinio lib. 2. cap. 47. Iuvenal. Atque habites Coro semper tollendus & Auspex. Quandoque mutantes o in au, Caurum dicimus. Virgil. 3. Geor. Semper hyems, semper spirantes frigore Cauri. Est item Coro, *Κορυς* -mensura genus, quadraginta quinque modios continens. Modius vero x x capit sextarius. In qua significatione prior huius dictionis syllaba corripitur.

CORUSCO, fac. coruscare, Splendere & proprie exli est, quum in eo ignis ostenditur sine tonitru. *Κορυσκισ* Ital. *Risplendere* à *gusta di balneo*. Hisp. *Resplender*. Cic. 3. de Ora. Flamma inter nubes coruscat, ex lum tonitru tremant. Virgil. 4. Geor. -elucet aliz, & fulgore coruscant. Interdum accipitur pro vibrare habetque accusativum adiunctum. Coruscare gladium vel hostiam. Virgil. 10. Aen. Talia vociferis sequitur, hastamque coruscant. Idem 12. Aen. oditque moras, hastamque coruscant. Interdum absolute pro vibrari, & cecuti. Iuvenal. Sat. 3. -longa coruscant. Sarraceno veniente abies.

CORUSCUS, aum. Resplendens. *Κορυσκισ* Ital. *Risplendens*. Hisp. *corusca* que resplendens. Virgilius 12. Aen. -stat ferri acies mucrone corusco. Ignis coruscus. Horat. 1. Carm. Ode 34. -Auro coruscus, Virgil. 9. Aen. -Radij corusci, Ovid. 1. Metamorph. -Sylux coruscus, hoc est crispus, vel crispantes, Virgilius 11. Aen. -Tum sylvis scena coruscis decipit.

CORUUS, Nota avis omniū nigerrima. *Κορυς* Ital. *Coruus*. Hisp. *cuervo*. Cic. 1. de Nat. deer. Milu est quoddam bellum quasi naturale cum coruis. Idem 1. de Divin. Quid auguritur à dextra coruus, à sinistra cornix faciat ratum? Græci *Κορυς* dicitur quo verbo aliquando & Latini videntur. Cicero, Quare coracem istum vestrum patiamur nos quod pullos excludat suos.

CORVINUS, aum. *Κορυς* Corvum rostrum, Corvinus adeps, Corvinum ovum. Refert Petrosus quum apud Alphonsum Siciliæ regem Neapoli sub Calisto pontifice esset, se vidisset corvum à rege Britannia missum, miro candore conspicuum.

CORVANTIS, aum. *Κορυς* Cybeles sacerdos: qui sacro correpti furore cymbala pulsabant, capite quo saltando iactantes, alios in simile rabiem agebant. Homerus *Κορυς* vocat. Hinc (inquit Strabo lib. 10) qui capia saltando iactant, & numinis aspiratione, furisque agitantur, Corybantes dicimus. Hi primam Idam Phrygiæ montem tenuisse dicuntur, postea autem in Cretam navigasse, montemque quandam incoluisse, quem à nomine reliquit sedis, etiam Idam appellatur vbi & Iouem infantem aluerunt, tympana iugiter pulsantes, ne Saturnus (cui quum Titano fratre conuenerat, vt sobolem omnem masculam interficeret) puerum vagientem audiret. Sunt qui Curetas, & Corybantas, & Caberos & Ideos dactylos eosdem esse putent. Dictos voluit à *Κορυς*, quod est caput saltando iactare: vel (vt Hermodas in Cast. sentit) à pupillis oculorum & genis, quas Græci *Κορυς* vocant, quippe qui quum Iouis cultores essent, non modo excubare, sed etiam apertis oculis dormire cogerentur. Inde *Κορυς* est insanire, & *Κορυς* hoc est malo quodam genio agi. (Diodorus Corybantū scribit Iasonis & Cybeles filium fuisse, ac simul cum Dardano sacra Matris deum in Phrygiam detulisse, eosque qui in sacrificia eius deæ incumbere voluerunt, de suo nomine Corybantas appellasse. Alij à galea dictos volūt, quæ Græci *Κορυς* dicitur, quod galero quoddam capiti recti infansio ludeat.

CORYCÆ, per a diphthongum, *Κορυκæ* Ital. *Spic*, curio. Hisp. *Los asflectores* à *spic*. Dicitur exploratores. Cicero Attic. Omnes enim Corycæ subasculat videntur quod loquunt. Nam tota Corycæ mœis Asiæ, seu (vt quidam dicunt) promontorii in Creta præternavigatio laconibus plena fuit, qui dispersi per portus ad mercatores furtim accedebant, & subasculat ab eis quid terā ferrent, & quod navigarent: vt postea discendentes adorirentur, ac diriperent. Ex quo factum est, vt omnes curiosi secreta auscultantes, Corycæi diceretur: in proverbium cecidit, Hunc Corycæus auscultant: quod de eo dici solet, cuius consilia secreta patefacta sunt.

CORYCIUM, *Κορυκισ* Ital. *Bolgia*, bisaccia. Hisp. *garron* à *saleta*. diminutivum est à *Κορυς*, quod significat peram, qua equites vtrius ad circumferendum viaticū, vel aliud quidvis, vel etiam panarium, quod & *Βολγίον* Græci appellant, vel rete capiens panem, *Κορυς* Suidas.

CORYCIVS, pen. cor. *Κορυς*, Nomen est vrbis, & montis excelsi in Cilicia, optimum crocum ferentis.

CORYCIUS, aum. *Κορυς*, vt Crocum Coryciū. Martial. lib. 11. Vltima Coryciū; cadit auro croco. Specus Corycius non longe abest ab urbe Corycæ: quo Corycides Nymphæ dictæ sunt Ouidio lib. 1. Metamorph. Corydalis, *Κορυδαλ* Ital. *Zodola*, Hisp. *coyuda*. pen. cor. Avis est habens in vertice capitis pennas aliquot erectas, quæ coni galæ speciem præbent. Vnde & nomen accepit. Nam *Κορυς* galeam significat. Latini Galeritā appellant & Gallico vocabulo *Alaudam*.

CORYLIUS, penult. cor. *Κορυς* Theophrasto, Arbor ferēs aucillanas. Virgil. lib. 2. Georgic. Plantis eduxæ coryli nascuntur.

COLURNUS, aum. vt Colurna opera, ex corylo arbore facta.

CORYLEUM, hoc est frequenter corylis confectus, Ovid. 4. Fast. Illa modum in sylvis inter corylera iacebat.

CORYMBI, *Κορυμβ* Ital. *Coccolle d'ellera*. Hisp. *Vna* de *gedra*. Vna hederarum, quibus coronabatur Bacchus. Tibullus, Sed varij flores, & stros redimita corymbis. Plin. lib. 16. cap. 34. de hederā loquens, Racemus

in orbem circumactis, qui vocantur Corymbi. Est etiam Corymbua fructus chrysocome, siue chrysidis herbæ, & alarum quæ vna hederaceis similes. Plin. lib. 2. cap. 8. Chrysocome, siue Chrysis nō habet Latinam appellationem: palmi altitudine est, comantibus fulgore auri corymbis, radice nigra.

CORYMBIFER, *Κορυμβοφόρος*. Qui fert corymbos, siue hederā. Ouidius, Festa corymbiferi celebrabat Græcia Bacchi.

CORYMBIA, x. Ferula caulis decoctus, melle conditus. Plin. lib. 19. cap. 9. Semen ferule in Italia cibis est: conditur quippe, duratque in vreis anni spatio. Duo ea genera: caules & racemi. Corymbia hauc vocant corymbolique quos condunt.

CORYMBION, *Κορυμβιον*. Herba est quam Dioscorides *Λυχνιδιον* appellat, hoc est Lychnidem coronariam appellat.

CORYMBITES, *Κορυμβιται*. Tithymalli species, alijs *Κορυμβο* vocata, à foliorū latitudine. Pisces necar, altum soluit radice, vel folijs, vel succo. Plinius lib. 26. cap. 8.

CORYMBET, aum. *Κορυμβος* Suida. Larro fuit famosissimus, Vulcani filius, qui iuxta Epidaurum hospites claua quadam quæ coryna dicebatur, peremit: vnde & hoc nominis sibi sumpsit: prius enim Periphatum vocatum tradunt. Hunc Theseus interfecit.

CORYMBÆVS, *Κορυμβεύς*. Mons est circa Epidaurum, Dianæ sacer. Stephanus.

CORYPHÆVS, *Κορυφαίος*. Est cuiusque ordinis caput, & præcipuus, *Κορυφαίος* hoc est à vertice capitis. Cic. 1. de Natura deer. Zenonem, quem Philo noster Coryphæum appellare Epicuræ cori solebat, quum Athenis esset, audiēbam frequenter.

CORYTHÆVS, *Κορυθαίος*. Regiuncula est agri Laconici, circa Pythum. Stephanus.

CORYTHIA, quæ & Colycia. Ex genere muricæ sunt, æquæ turbinata, sed multo minora, oris halitui conferuando in primis idonea. Autor Plinius lib. 32. cap. 7.

CORYTHI, penult. prod. *Κορυθ* Ital. *Carcassa*, *carcasso*. Hisp. *Carcax* de *goldre de frechas*. Sunt thece æcum, siue sagittarum, quoniam sagittarum proprie dicantur Pharetrae Statius libro 9. Thebaïdos, -excelsus implet Corythæ telis. Virgil. lib. 10. Corythique leues humeris, & leniter alicus. Apud Græcos scribitur per *Κορυθ*, vt videre est apud Homerū *Οδυσσ. φ*.

CORYTHVS, penult. cor. *Κορυθ*. Vulgo *coriona*. Oppidum Tusciæ, prope Aretium in paruo colle eiusdem nominis litum, à Corytho rege ita appellatū. Virg. lib. 9. Nec satis extremas Corythi penetrante ad vrbes.

CORYZA, x. *Κορυζα* Ital. *Catarro di testa d'humori*. Hisp. *Romalezo*. Corruptæ & fortidæ naturæ delusio, nares obturans, & vocem obtundens: quam Latini grauedinem appellant. Celsus lib. 4. cap. 6. Grauedo nares claudit, vocem obtundit, nullum siccam mouet, sub eadem falsis est saluatio: sonant aures, vena mouetur in capite, turbida vrina est. Hæc omnia *Κορυζα* Hippocrates appellat: nunc apud Græcos in grauedine hæc nomen feratur.

COS, totis, feminini generis. Lapis quo culeri acuntur *Κοσ* Ital. *Cote*. Hisp. *Piedra para aguar* *hermanitas*. *Αγυαδερ*. J. Lilius 1. ab Vrbe. Atqui hoc animo agitauit, inquit, te nouacula cotem discissurum. Hinc Cotes, siue Aconas olearias & aquaticas dicimus, quod illas ad ferrum acuendum oleo, has aqua madefacimus. Est & Cos, *Κοσ*, insula, & ciuitatis nomen: vt docuimus supra in dictione c o s.

COTICULA, læ diminutivum à *Κοσ*. Plinius lib. 3. cap. 9. Cotidique suffusiones oculorum cum lacte in coticulis totitur. Accipitur itē pro lapide, quo sit auri, vel argenti experimentum, qui alio modo Index, vel Lapis Lydius vocatur. Modicus est, & raro quæternas vncias longi. rudinis, binisque latitudinis excedens. Plinius lib. 33. cap. 8.

COTARIA, x. Locus vnde erūt cotes. *Κοτάρια* à *Κοσ* à *Κοσ* *Κοτάρια* Ital. *Lugar donde se cauana le coti*. Hisp. *Lugar donde se hacen las aguyaderes*. Alphenus I. Casar. ff. de public. Casar quum insula Cretæ cotarias locaret, legem ita dixerat: Nequis præter redemptionem, post Idus Martias, cotem ex insula Creta fodire, nec eximito, nec euellito.

COSSINOMANTIA, x. *Κοσσινομαντία*. Diuinationis genus, qd sit per cribrū.

COSSINETA, Cossinicus. Vide c o s m v s.

COSSINITO, Pro commito, m litteram in f, vertentes veteres dixere, teste Festo.

COSMOGRAPHIA, *Κοσμογραφία*. Mundi descriptio. Differt autē à Geographia, tanquam totum à parte. Geographi enim solius terræ situm describūt, præcipuūque eius regiones fluminibus & montibus distinguūt. cosmographi autem, mundi totius tam elementaris, quam ætherij cognitionem inquirunt, terræque situm qd fluitis aut montibus, sed celestibus circulis discriminant.

COSMVS, mi. *Κοσμος*. Nobilis vnguentarius fuit Romæ. Martialis. Quod Cosmi redolent vnguenta, loci, deorum. Hinc Cosmianum vnguentum. Petronius, Alter nobis alabastrum Cosmiani. *Κοσμος* autē Græcis ornatum significat, & totum vniuersum quod celi ambibus completur. Cic. de Vniuersitate. Hinc varietate distinctū bene Græci *Κοσμος* nos mundum nominamus.

COSMETÆ, penult. prod. *Κοσμηται*. Itali. *Cametiere che ha cura d'ornare il parone*. Hisp. *Cametiere que aseya el señor* à *señora*. Ornator, socrus in familia, cui dominæ, dominiue exornandi cura incumbit. Iuuenalis Sary. 6. Ponunt cosmetæ tunicas, tardè venisse Liburnus. Dicitur.

COSMICVS, adiectivum, *Κοσμικός*. Idem quod mundanus. Martialis libro 7. Cosmicus esse tibi Sempromi Tuca videris: Cosmica Sempromi rami mala quam bona sunt.

COSMA, *Κοσμα* Stephano, Oppidum est in Umbria Italiæ regione. Autor Plinius lib. 3. cap. 1. hodie Orbicellum vocat.

COLLES, à Plinio vocantur vermiculi in ligno nascentes. lib. 30. cap. 13. quos alijs in locis Collos vocat. Colles (inquit) qui in ligno nascuntur, sanant vlcera omnia. Vide c o s s t.

COSSI, Vermes in ligno editi, qui apud Phryges & in Ponto pro delicatissimis cibis sumuntur. *Κοσσι* à *Κοσ* à *Κοσ* Plinius lib. 17. Prægrandes roborem vermes delicatiores sunt in cibo (collos vocant) atque etiam farina saginati. Idem lib. 11. cap. 33. Nec enim cossi tantum in eo, sed etiam tabani ex eo nascuntur. A similitudine horum vermium homi-

nes rugosi corporis, ab antiquis Colli dicti sunt: unde & Costrutorum familia apud Romanos dicta est, ex qua fuit Costrura vxor Cæsaris, cuius meminit Suetonius in vita eius. Similiter & Costruij, & Costruiani. Costruij, Vide c. o. s. s. i.

Coltra, arum. Sunt ossa illa spinæ coherencia, intestinaq; suo complexu coherencia. [Sax. & Lat. Ital. Coltra. Hispan. Las costillas.] Virgilius lib. 3. Georgie. Et pedibus subigit terram, fricat arbore coltras.

Coltus, feminini generis, fuit Colsum neut. [Sax. & Lat. Diofentidi, xps. & Straboni.] Frutex est exiguus in Arabia, India, & Syria nascens, radicem ferens eximij odoris, quam non secus ac thus diis suis adolebat antiquitas. Plinius lib. 12, cap. 12. Radix colli gustu feruens, odore eximio, frutice alijs inutili.

Colyria, a. pen. prod. [Sax. & Lat. Insula nomen est in mari Lybico, cuius incolæ Colyrii, xps. & Straboni dicuntur. Ouid. 3. Fast. Fertilis est Melite, sterili vicina Colyria, Insula, quam Libyci vocant vnda freti.]

Cotaria, Vide c. o. s.

Coturnus, a. pen. [Sax. & Lat. Insula exiguæ nomen, quæ Byræ Carthaginensium arcu subiacebat. Euripo circumdata, circumquaque naualis vsus præbens. Autor Strabo lib. 17. Seruius verò in illud Virgilij Aeneid. 1. Hic portus alij effodit, Porus manu fatis Coturnas vocari asserit. Est & Coturnus, genus poculi siliis, paruum quidem, sed militi vsui accommodatissimum, ut quod nullo negotio gestari posset, & in peram militari circumferri. Auctores Suidas & Athenæus lib. 11.]

Coturnus, a. pen. [Sax. & Lat. Ital. Bar. achino, coturno. Hispan. Boregu.] Calciamentum erat subter sublatum, quo Tragædiani actores in scena utebantur, ut proceriores viderentur. Erat autem calciamentum a. m. p. n. d. i. t. u. r. hoc est tam dextro, quam sinistro pedi conueniens, & de suis solet relinquiri. Vnde illud apud Virgilium 1. Aeneidos, Purpureæque altæ stellas vincire coturno. Potest etiam hoc nomine appellari hoc calciamentum, quod fuit sublatum, quo in Italia mulieres hodie vtuntur, ut Herodotum illam proceritatem videretur referre, cuius meminit Iuuenalis, si breuè parui Sortita est lateris spatium, breuiorque videtur Virgine Pygmæa nullis adiuta coturnis. Aliquod pro sublimiori dicendi genere. Virg. Aeglog. 7. Sola Sophocleo tua carmina digna coturno.

Coturnatus, a. pen. [Sax. & Lat. Ital. Coturnatus. Martialis, Græde Coturnari ponit Matronis opus.]

Cotula, Vide c. o. s.

Cotidie, Quotannis à quoto & die componitur, per e, & non per q; scribendum esse quidam (ut Victorinus de Orthographia) existimant, quia rāta est affinitas inter e & q; ut q; in e, mutari facile patitur, ut sequor secutus, liquor locutus, quis cuius. [Sax. & Lat. Ital. Cotidie. Ogn. gerno. Hispan. cada dia.] Vnde Quidius lib. 1. Insit. Frigidiora his aliauit Quicquid, e quartam haberet, ne interrogare bis videretur: & Quotidie, non Cotidie, ut sit, quot diebus. Verum hæc iam inter ipsas incipias euenerunt.

Cotinus, penultima correpta, [Sax. & Lat. Olæstri genus, quo Olympionæ coronabatur: Aristoteles Philisthephanon appellat. Est & frutex hoc nomine in Apennino, ad liniamenta modò conchylij colore insignis. Autor Plinius lib. 16, cap. 18.]

Cotinus, a. pen. [Sax. & Lat. Dacorum rex fuit, à Cornelio Lentulo Augusti Legato in Pannonia superatus.]

Cotonea, neq; à Venetis dicta fuit herba quam Galli Haloni appellant, similis cunilæ bubulæ, tota odorata, capitula habens thymi, dulcis alioqui & scim sedans. Vide Plin. lib. 26, cap. 7. [Sax. & Lat. Ital. Cotonea.]

Cotoneum, nei. [Sax. & Lat. Ital. Pomo cotoneo. Hispan. Membrillo.] Mali genus, primum è Cydone Crete v. be. aduectum: vnde & Cydonion à Græcis appellatur, nam Cotoneorum nomen à Carone primum profectum putatur. Eius varia sunt genera. Quædam enim incisuris distinguuntur, colore ad aurum inclinato: vnde & Chrysomela dicitur. Alia candidiora, præstantissimi odoris. Nostri cognominata sunt & Neapolitana, & minora ea cote genere Struthæa, ferotini proventus, sed odoratioa. Sunt & præcocia multæ item sylvestria minora, sed à Struthæis odoratissima. Hæc Plinius lib. 15, cap. 11.

Cotrus, a. pen. Clarissimus Orator fuit Ciceronis cotroneus, quem etiam interlocutorem induxit in libro de Oratore. Fecerunt eodem tempore & alij Cotrus duo, quorum alter contra Mithridatem insolenter pugnat, & Syllam Cæsari cecidit: Alter legatus Cæsaris in Gallia, indidit circumuentus ab Ambiorigis ducis exercitu interfecit. Padiæus.

Cortabus, bi. [Sax. & Lat. Aenea phala, quam peractio conuiuii mensæ imponere solebat vino plena, deinde in minora pocula ab alto misceretur, soni edere, qui illi illi maior edere, ab amicis amari se augurantes. Accipitur & pro ipso sono qui hoc pacto edebatur. Vnde [Sax. & Lat. Ital. Cortabus.] pro hoc ludi genere: item [Sax. & Lat. Ital. Cortabus.] præmia victori huius ludi dari solita, quæ, recte Athenæo, fuerunt [Sax. & Lat. Ital. Cortabus.] hoc est triticeæ placculæ & sesaminæ. Aristophanes quoque, qui hoc genere ludi se recreabant, [Sax. & Lat. Ital. Cortabus.] appellauit: quod vix aliter, quam vino madentes id agerent. Plautus in Trinummo, Cortabum videtur appellasse, sonum flagrorum, qui inter verberandum redditur. Caneis (inquid) ne cortabi bubuli crebri in te crepent.

Cottana, [Sax. & Lat. Ficus exigua, verum in uicinisissimo sapore, Syriæ peculiaris. Plin. 14, cap. 5.]

Cottia, a. pen. [Sax. & Lat. Alpes, pars Alpium, Lepontis proxima, duodecim olim ciuitatibus insignis, quæ Cottianæ dicebantur, nomine accepto à Cottio rege, Augusti Cæsaris amico, qui cum tractum structis molibus tractu commoderem reddidit. Vulgo Monte Cuius.]

Coturnix, a. pen. aduen. terrestris magis quæ sublimis nostri [Sax. & Lat. Ital. Coturnix, coturnix. Hispan. Coturnix.] De huius aus confederatione p. prima cognita dignissima tradit Plinius lib. 10, cap. 13. Coturnices (inquid) semper ante veniunt quam grues: parua aus, & quum ad nos aduolat, terrestris magis quam sublimis. Aduolat non sine periculo nauigantium: quippe velis saepe infidit, & hoc semper noctu, merguntque nauigia. Iter est his per hospicia certat: Austro non volat, humido scilicet & grauiore ventora: tamē vehi volunt propter pondus corporum, vireque paruas. Hinc volantium illa conquestio, labore expressa. Aquilone itaque maxime volant, Oxygonetia duce.

Primam earum appropinquantem terræ accipiter rapit. Reliqua vide apud Plinium.

Cotyla, a. pen. [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] genus, quod alio nomine Hemina dicitur, continens dimidiū sextarii. In ossibus item Cotyle dicuntur, quæ & Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

Cotyledum, [Sax. & Lat. Ital. Cotyledum.] genus, quod alio nomine Cotyledones, hoc est causa quædam acceptacula quibus aliorum ossium capita inferuntur: cuiusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia. Accipitur & pro cœcui vas genere, cuiusmodi Dionegenem vsu fuisse docet Læcius antiq. quædam puerum ex cœcua manus vola hibernem vidisset. Accipitur & pro ludi genere, in quo quis redactas intergum manus coniungebat, stinguēbatque impolitis in eas genibus, tollebat, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatus, & [Sax. & Lat. Ital. Cotyla.] peltari dicebant.

- C R A N E V M**, *craneus*, Gymnasium erat apud Corinthum. Cicero.
- C R A N E A**, *craneus*, proinde *craneus*, Exigua regio est Anabraciorum: cuius incolae dicuntur Craneates. Stephanus.
- C R A N E V S**, *craneus*, Primus Macedonum rex, à quo ad Alexandri Magni tempora numerantur anni circiter quingentis: quo intervallo reges circiter **X X V I I I** in Macedonia regnarunt. Autor Volaterranus lib. 1.
- C R A N I O N**, *craneus*, Cephalonia civitas est, quam Thucydides lib. 5, *craneia* vocat plurali numero.
- C R A N O N**, *craneus*, Vrbis Theffaliæ Pelasgioridis, in campis qui Tèpe appellatur: centum stadiis distans à Cartone. Stephanus ex Strabone.
- C R A M U M**, *cranium*, Ital. *la calotta del capo*. Hisp. *calaveria*. Est calva capitis: & poculi genus, calvas figuram referens.
- C R A N T O R**, *craneus*, Solensis, Academicus philosophus fuit, Platonis auditor, & condiscipulus Xenocratis, & Palæmonis, qui novis opinionibus Academicam Platonem repleverunt. Hic scripsit librum de Consolatione, quem Cicero amulatus est. Perit aquæ interitus morbo. Taxavit Stoicorum indolentiam, quæ esse nullo modo potest nisi planè hominem sœvum esse velimus, & omni sensu egestem. Horat. libro 1. Epist. Troiani belli scriptore, Maxime Lolli, Dum tu declamas Normæ, Præterite regei, Qui quid sit pulchrum, quid turpe, quid vtile, quid non, Planius ac melius Chrysippo & Crantore dicit. Alius fuit Pelci armiger, de quo Quidius lib. 12. Metamorph.
- C R A P U L A**, *crapula*, Ital. *crapula*. Hisp. *Embriaguez*, id est Lucta capitis, & omnis noxa à vino hauriente proficiens. Cic. 2. Philip. Edormi crapulæ, & exhalat. Plin. lib. 23. cap. 1. Nouritur refectum nulli conducit, capitis dolorem & vertigines facit hac dicta Crapula est. Vbi hoc videtur inuere, Crapulam dici *crane* & *craneus*, hoc est ab eo quod caput vertigine ebrietat, Aristoteles in Problem. in eo distinguit Crapulam ab ebrietate, quod ebrietates vna cum mète adimic & sensum doloris: Crapula vero constanter mète caput afflicter. Hinc Aerapala, *craneia*, à Græcis vocatur medicamentum quæ crapulæ resistunt: inter quæ numerant & brassica.
- C R A P U L O R**, *crapula*, deponens, Est cibo, & vino se ingurgitate. *crapula*, Italice, *Troppo empierci de mangiare à bere*. Hisp. *Embriaguez*.
- C R A S**, adverbium temporis, Idem significat quod die proximè futuro: sicut Hæri die proximè elapso. *cras*, Ital. *Domani, domattina, domattina*. Hisp. *Mañana, otro dia*. Cicero lib. 1. ad Atti. Scies igitur fortasse cras, ad summum perendic. Horatius, Quid sit futurum cras, fuge, quærete. Accipitur interdum pro nomine substantiuo, idemque significat quod dies crastinus. Persius, Iam cras hesternum consumpsimus, ecce aliud cras. Martialis, Cras te vidurum, cras dies Posthume semper: Nescio, cras illud Posthume quando veniet. Nonnumquam ponitur infinitivè pro quoque tempore futuro. Plautus in Aulular. *Cras* veniet, perendie feratur foras.
- C R A S T I N U S**, *crastinus*, na, num, penultima correpta, à Cras fit, *crastinus*, Ital. *cosa del giorno seguente*. Hisp. *cosa del dia siguiente*. Sicut ab Hæri, Hesternus: & dies, crastinus est proximi adveniens. Linius lib. 1. ab Vrbe, Peto, crastino die adesse. Plautus Menæ. Inde vsque ad diurnâ stellam crastinam potabimus. Hic cras Cicero, Sed aliquid crastinus dies ad cogitandum nobis daret. Virgilius lib. 1. Georgic. nunquam te crastina faller. Hora, nec infidus nodis capere ferent. Cicero lib. 2. de Orat. Post meridiem, si ita vobis est commodum, loquimur aliquid: nisi forte me in crastinum differre vultis.
- C R A S T I N O**, adverbium. Idem quod Cras. *crastino*, Gellius. Si dominus messium ad amicos reiecit, crastino leges non metetur.
- C R A S T I N O**, *crastinus*, Significat De die in diem traho, & differo. *crastino*, Ital. *Alun gart di di in di*. Hisp. *Dilatate de dia en dia*. Hinc Procrastino, & Re-crastino, eiusdem significationis.
- C R A S T I S**, *crastis*, ut à Medicis accipitur, Idem est quod temperamentum, hoc est proportio quædam primarum qualitarum existentium in elementis ex quibus corpus mixtum est & constatur. A Grammaticis Crasis accipitur pro contractione duarum syllabarum in vnam coalescentium: ut *crasis*, pro *crisis*. Dicta Crasis, *crasis*, ut *crisis*, quod est Misco, siue tempero.
- C R A S T I A M E N T U M**, *crastimentum*, Crassescere, Vide **C R A S S U S**.
- C R A S S I T Y S**, *crassitudo*, Genere Surreptus, ordinis Libertini, cognomine Pallas, Romæ ludum Grammaticæ aperuit: de cuius inter alios Iulianus Antonium, Antonij Triumviri filium. Autor Tanquillus.
- C R A S T I U M**, *crastium*, Accris arboris genus vilius, à venarum crassitudine dictum. Plinius lib. 16. cap. 15.
- C R A S S U S**, *crassus*, Licinius, ante ætatem Pont. Maxi. factus (quod nunquam antea contrigit) Consul creatus, profectus est contra Aristonicum, Eumenis filium. In quo prælio, prostrato exercitu, ipse ne in manus hostium veniret, baculo Barbarum quendam, in acie oculo conculcato, in sui necem provocavit.
- L. Crassus orator, Superioris filius, qui cum Antonio à Cice. introducit in libris de Oratore, mixto quodam pudore præditus fuit: qui tamen non modo non obesse eius orationi, sed etiam probitatis commendatione prodesse. Acculavit C. Carbonem eloquentissimum hominem admodum adolefcentem: quod summam ingenij non laudem modo, sed etiam admirationem est consecutus. Defendit postea Liciniam virginem, quæ annos viginti septem natus esset. In ea ipsa causa fuit eloquentissimus, orationisque scriptas quasdam partes reliquit. Voluit adolefcentis in colonia Narbonensi causa popularis aliquid attingere: eandem coloniam, ut fecit, ipse deducere. Hæc ex libro de Ora. & Brut. Cicero, in quo libro est elegantissima ipsius Crassi cū Antonio & Sequola comparatio. Deploatur multis verbis Crassi mors à Cicero, in exordio 1. lib. de Oratore.
- P. Crassus, Oratoris frater, iuris peritissimus fuit, qui in dominatione L. Cinæ quæ Mariæ erat, effect partem, ne incidere in manus inimicorum, seipsum interiret. Huius filius M. Crassus, Romanorum ditissimus, cum Pompeio & Cæsare Triumviratum iniit: quorum planè auctoritate Respublica quætos annos regebatur. Ad bellum missus gladiatorum, qui de Sparta in Campania insurrexerant, Vatiniumque, Gelliumque Lepidulum Romanos imperatores fugaverant, & doctum milibus hostium vna cum eorum duce cæsis, apud Rhegium iuxta

Leucadis paludem victoria potitur: ex quo Vrbeni ouans ingressus est. Postremo quum ei Syria sortè obvenisset, profectus ad bellum Parthicum, ibi filium Publicum amisit. Ipse demum infeliciter rem gerens, à Surina regis præfecto captus, atque interfectus est. Autor Cicero in Paradoxis. Alter Crassus filius, Cæsaris legatus fuit in bello Gallico, & in Cæsarianis tandem partibus adolefcent occubuit: fuit autem discipulus Cicero. De quo hæc in Oratore. Erat enim Crassus (inquit) cum illicitus optimè, cum etiam perfecte planèque, eruditus: gravis, & sine segnitie verecundus esse videbatur. Sed hunc quoque abstruit æstus quidam insolite adolefcentibus gloriæ: qui quia nauarant miles operam Imperatori, Imperatorem se statim esse cupiebat. Hæc Cicero.

Crassus, prænomine Marcus, Romanorum omnium ditissimus fuit, qui negabat quempiam habendum esse diuitem, nisi qui exercitum annuo reddito possit alere. Hic postea cum Pompeio & Cæsare Triumvir factus, cupiditate auri, ut ferunt, in Parthos expeditionem suscepit: quibus ipse cum filio adolefcente & vniuerso exercitu delatus est. Crassus, Spilus, densus, pinguis, ac ponderosus. *crassus*, Italice, *Crasso, corpulento*. Hisp. *Crasso, en espesura*. Tercenarius in Hecy. Magnus, rubicundus, crispus, crassus, cæsus. Cicero 1. Tusc. Crassus, & coneretus 2er. Plin. lib. 11. capite 38. Animalium fortiora, quibus sanguis crassior. Plautus in Pseud. Suram vbi aspicias, seias cum posse gerere crassas compedes. Crassa Minerua dicitur aliquid fieri, quod iuconditius, simpliciusque, quasi quæ iudicatus sit, non autem exquisita arte, nec exactissima cura. Horat. 2. Serm. Rusticus, auormis, sapiens, crassaque Minerua.

Crassamen, *crassamen*, à Crassus. *crassamen*, Ital. *Crassamen*. Hisp. *Crassamen*. Columella lib. 12. cap. 25. Semper requiratur aqua crassamen ali quod in immo reperitur.

Crassamentum, *crassamentum*, Gellius, Sarculi duo erant teretes, oblongi, parati crassamento, eundem longitudinis, detarsi, atque ornati, similes. Sic Columella, Crassamentum vini faculentum dixit, & lib. 12. cap. 25. Crassamen, pro Sedimento.

Crassities & Crassitudo, pro Pinguedine. *crassities*, Ital. *crassities*. Plin. lib. 11. cap. 39. Hippopotami corij crassitudo talis, ut inde torcentur halæ. Cæsar 2. bel. Cui. Crassitudo parietum quinquè pedum.

Crassifera, *crassifera*, Est Crassum fieri, vel pinguè. *crassifera*, Ital. *Dinestar grasso, ingrasare*. Hisp. *Engrossare*. Columella libro 9. de Turbaribus, Nec quæ critica vel aliis frumentis minus crassifera, verum quod semine eius maxime delectatur. Plinius lib. 2. Qui neq. in nebulam densetur, nec crassifera in nubes id est crassus fiat. Idem lib. 29. cap. 6.

Crassifera, *crassifera*, *crassifera*, Columella lib. 12. cap. 43. Larvas in modum patinarum fieri iubet, utque intrinsecus & extrinsecus crasse picari. Cratægonon, *cratægonon*, Genus Satyrij herbæ semine limi maiore, duxæ radicis, cortice rubro, sapore subdulci, quod in montosis traditur inueniri. Vide Plinium lib. 27. cap. 8.

Crater, *crater*, pen. prod. *crater*, Ital. *coppa*. Hisp. *Gran copa à pila de cae el agua*. Vasis genus capacius, quo in libationibus, & solenniioribus epulis vti solent. Virgil. 9. Aeneid. Sed magnum meueus se post cratera regebat. Idem Aeglog. 6. Craterasque duos statuum tibi pinguis oliui. Idem 6. Aeneid. Crateras magnos statuant, & vina cotonant. Ab huius vasis similitudine Crater in monte Aetna appellatus est foras illud, per quod ignis euomitur. Ouid. Ex pronos curtus medio cratera recepit. Et Crater in fontibus dicitur receptaculum, quod & Labrum dicitur, in quod fistulis aqua decurrit. Item Signum celeste quod oritur decimo sexto calendis Martij, vespere. Ite Sinus in litore Campano à Miletæ Athenæum vsque extensus, duobusque penè eocunctibus promontoriis incuruatus: ut est autor Strabo lib. 8.

Cratera, *cratera*, penultima producta, idem quod Crater. Horat. in Serm. Siue grauis veteri cratera limus adhæsit.

Craterites, *craterites*, Gemma est prædure naturæ, inter chrysolichi & electri colorem. Plinius lib. 37. cap. 10.

Craterra, *craterra*, antiquis dicta est, teste Nonio, quam nos Simulam vocamus.

C R A T E R Y S, *crateris*, pen. cor. Macedo è comitibus Alexandri, qui etiâ res eius gestas scripsit, cuius meminit in Aristide Plutarchus. De hoc Persius Saty. 3. Et quid opus Cratero magnos promittere montes?

Crates, *crates*, Est rara quædam lignorum, vel viminum, vel etiam ferreamerorum conplexio. *crates*, Ital. *Grattico*. Hispani. *El carro de cosa afi tendida*. Plautus, Sub cratem ut iubeas sese supponi. Linius 10. ab Vrbe, Ibi medius ferè castris locus est conceptus cratibus, pluteisque & lineis contextus. Cæsar 7. bel. Gall. Proximam fossam cratibus contegunt.

Craticula, *craticula*, Crates diminutiuum, in qua cibi torquentur. *craticula*, Ital. *La gratiola, grata*. Hisp. *La parilla*. Cato cap. 3. Corium vnum, lucernas, craticulas duas. Martialis lib. 14. Parua ubi curua craticula fuder ossella.

Craticulus, *craticulus*, Quod ex cratibus fit. *craticulus*, Ital. *Casa fatta di gratticio*. Hisp. *Casa hecha de cratillo*. Craticuli parietes, qui cratibus infectis fiebant, seu asseribus aggregatis, transuersisque in modum cratis. Alio nomine vocantur Intergrini, quod vicinorum conuicia iis dirimerentur. Virgilius lib. 2. Craticuli parietes velim ne inueni quidem essent. Quantum enim celeritate & loci laxamento profuit, tanto maiori & communij sunt calamitati, quod ad incendia, uti fasses, sine parati.

Cratio, *cratio*, Idem quod Oeco. *cratio*, Ital. *Arpegare*. Hisp. *Agualar la tierra con carro*. Plinius lib. 18. cap. 28. Vtilissimum simul & herbarum, deinde crature, ferere florem ex fanibus, atque ex præsepibus feno delapsam spargere, priusquam cratiatur.

C R A T E S, *crates*, Nomen est Philosophi Thebani: qui ut philosophie vacare posset, protecto in mare non paruo auri pondere, Abiecit (inquit) pessum malæ cupiditates: ego vos mergam, ne ipse mergat à vobis. Neque putauit se posse & virtutes, & diuitias simul possidere. Suidas autem tradit, Craterem omnem pecuniam in substantiam redegit, & apud trapezitam deposuisse, ea lege, ut si filij philosophi essent, eam egenæ plebi diuideret: si adioræ, eis quod acceperat, bona fide restitueret. Ita enim iudicabat vir sapientissimus, homini philosopho, sapientie sectatori nihil deesse ad beatè viuendum. Fuit & Poeta Co

- ra Cómicus hoc nomine, auditor Polemonis. Item & Grammaticus, qui sub Ptolemaio Philometore claruit, aequalis Aristophanis Grammatici. Criticus, fuit Homericus cognominatus. Scriptis in Iliada & Odyss. lib. 9. Commente. Autor Suidas. Hic, v. t. ait Tranquillus studium grammaticæ primum Romanis intulit: missus enim ad Senatum ab Atratio rege, sub ipsam Ennii mortem plurimas acroases fecit, assidueque per omne tempus legationis discessit: nostris quoque exemplum fuit admirandum. Hæc ille.
- C A T H I S**, cum th. aspirato, *καθής*. Nomen est duorum fluviorum, quorum unus est in Achaia proprie dicta, prope Aegæ oppidum in sinum Corinthiacum influens: cuius meminit Strabo lib. 8. Alter in magna Græcia, iuxta Sybarim oppidum, cuius aqua barbis comisque fluvium colorem inducere tradit Strabo lib. 4. Vulgo *Græthi, rio de Cefenza in Calabria*. Quid. lib. 15. Metamor. Catihis & hinc Sybaris nostris coterminus oris. Electio similes faciunt, aureoque capillos. Et libro Fabricum 3. Est prope pifcos lapidosi Crathidis amnes. Parvus ager.
- Craticula**, vide **C R A T E S**.
- C A T I N Y S**, *κατίνης*. Poëta fuit comicus, clarus apud Athenienses, qui primus in Dionysii Athenis, satyricam fabulam indixit. Horatius, Eupolis atque Cratinus, Aristophanisque poëta. Hic autem fuit supra modum gulæ ac omni voluptatum generi deditus, præcipue ebrietatis: ad quod alludit Horatius in Epist. Prisco si credis Meccenas docte Cratino. Nulla placere diu, nec vivere carmina possunt, Quæ scribantur aquæ potioribus.
- Cratio**, vide **C R A T E S**.
- C A T I D V S**, *κατιδύς*. Mitylenæus philosophus fuit, Cicertonis filij præceptor, qui Pompeio Pharsalico prælio victo apud Mitylenen occurrens, verbis ex Philosphæ penatibus petitis, ad meliorem spem eum erexit. Phurarchus in Pompeio.
- C A T I S**, sine aspiratione, *κατίζ*. Africa fluvius, est Sicyone lacu profusus in Oceanum, iuxta quem nonnulli fabulati sunt electrum nasci. Vide Plinium lib. 37. cap. 2.
- C A T Y L V S**, pen. corr. *κατύν*. Nomen philosophi Atheniensis, Platonis mortuo Socrate præceptor, ex cuius nomine idem Plato librum de significatione nominum inscripsit.
- Crebentia**, vide **C E B E N I A**.
- Crebris**, crebra, crebrum, Frequens, quasi cretens numero, densus. *συχνός*, *συχνός*. Ital. Frequente, spesso. Hispa. *cofse spesso* que muchos veces se haze. Plaut. in Amph. Crebris hostes cadunt idem in Aul. Crebro salido oppletus locus. Cice. ad Attic. lib. 14. Et in scripto multo essent crebrior. Virg. 3. Georg. Non tam crebris agnis hyemem, ruit æquere turbo.
- Crebro**, adverbium, Frequenter. *συχνός*. Plautus in Trucul. In urbem crebro conuenio. Cicero Attico lib. 2. Velim obuias mihi literas omnibus de rebus crebro mitas.
- Crebritas**, & Crebriudo, Frequentia & spissitudo. *συχνότης*. Cice. ad Attic. lib. 13. Colloqui videbamur, in Tusculano quum essem, tanta erat crebritas literarum. Concinnitas, crebritasque sententiarum apud eundem de Clavis oratoribus.
- Crebresco**, is, brui, Celebre fio, & dinulgor. *ἀδύρηναι*. Ital. Effere fatto celebre, effere dinulgoro. Hispa. *ter publicado de dinulgoro por fama*. A quo Percrebresco. Plin. Epist. 147. Ille non tollere oculos, non remittere stylum, sed obfirmare animum, autibusque prætere: tum crebrescere fragor, aduenire etiam, &c. Oportet autem crebrescent. Virgil. 3. Aeneid. Sermone crebrescere, Idem 11. Aeneid.
- Crebrilitas**, Significat vallē crebris furtis, hoc est palis munitū. Festus.
- Crebro**, is, credidi, creditum, Significat didici vel factis fidem habeo, adhibeo, autoritate attribuo, vel adiungo. *πιστός*. Ital. Credere, haver fede. Hispa. *creer y confiar de otro*. Et ponitur vel absolutē. Cicero in Bruto Audiat equidem ista de maioribus natū, sed nunquam sum adductus ut crederem. Vel cum accentuatio. Cice. ad Atticum lib. 7. Omnia facilius credere possum, quā quod scribitis. Vel cum accentuatio & dativum. Idem Famil. 13. Hoc mihi ve testis velim credas. Vel cum dativum solo. Idem Famil. 1. Non satis credidi homini prudenti. Virg. Aeglog. 2. Nimirum ne crede color. Vel cum prepositione De. Idem Famil. 3. Bis ad te scripsi, ne purgans diligenter, te leuiter accusans, in eo quod de me cito credidisti. & Aliquando Fidei committere, seu seruandum tradere. *παρρησιάζειν*. Ital. Commettere alla fede d'alcuno. Hispa. *confiar a otro de encomendarle a la fe de alguno*. Plaut. in Aulular. Vbi vis obire mortem, qui mihi id aurum credidit. Lib. 4. ad Herenium, Nam quum canes funguntur ostiis, Iuporum, cuiusam præsidio pecunia credemus. Et non solum tradere, sed etiam recludere, ac manifestare significat. Lactan. lib. 4. Iudici quoque, quibus solis arganum Dei creditum fuerat. & Interdum Mandare. Colum. lib. 2. iam per centesimus, quot opetis in aream perducantur ea, quæ terra credidimus. Quādoque mutuum dare. *δανείζειν*. Ital. Dare in prestito. Hispa. *prestar*. Martialis, Dimidium donare Lino, quā credere totum Qui manu, manu perdere dimidium. & Cum accentuatio mediante In, significat immittere, iniicere. Virgil. lib. 2. Georg. Inque nouos soles audent se gramina tutō Credere. Interdum ponitur pro Puto. *οἶμαι*, *οἶμιζομαι*. Ital. Pensare. Hispa. *pensar*. Et hoc vel absolutē. Cicero Famil. 9. Tu enim ipse, qui & me, & alios prudentia vincis, omnia credo vidisti, nihil omnino te fecellit. Vel sequente Quod, vel Quoniam, vel Quia. Cice. Famil. 13. Quod ad te de decem legatis scripsi, patum intellexisti, credo, quia *ἀποστέλλω* scripseram. Inter Credere Deo, Credere Deum, & Credere in Deum, Ecclesiastici hoc interesse putant, quod Credere Deum, est credere Deum esse: Credere Deo est Fidei habere Deo, sine verbis eius: Credere in Deum, est fide bona se conicere in Deum & in eo spem omnem nostræ salutis repositam habere. & Huius verbi composita sunt Accredo, Concredo, quæ vix suis locis. & Veteres Creduas, pro credas dicebant. Plaut. Ipius nec amat, nec tu creduas.
- Creditor**, impersonale, Cie. pro Sex. Roscio, Tamen non temerē credunt, neque leui coniectura res pendunt. Plaut. Menach. Neque domi, neque apud amicum iam ihi quicquam credunt. Terent. in Adelphi. Ignorū est, itacitum est, creditum est. Horat. 2. Serm. Præcibus optima fungis Natura est: talis male creditur.
- Creditū**, Appellatur id quod nobis debetur. *δανεισμός*. Ital. *credito*. Hispa.

- de deo, prestito, de deudo*. Iuxta Publicum creditum, apud Quintil. lib. 4. ca. 10. Seneca de Benefic. lib. 2. Accipia ergo tanquam creditū, nō beneficium. Creditor, ois, Dicitur cui debetur ex quacunque actione, vel persequutione, vel iure. *χρηστής*. Ital. *creditore*. Hispa. *Prestider*. Causa de verbo significat. Creditorum appellatio, non hī tantum accipiuntur qui pecuniam crediderunt, sed omnes quibus ex qualibet causa debetur, sicut ex empto vel ex locato, vel ex alio vilo contractu debetur. Cicero 6. Philipp. Quod etiam videre potuistis, quoties sponsores & creditores L. Trebellij conuenire. Horat. 2. Serm. Integer est mentis Damalippi creditor esto.
- Credulus**, a, um, Qui omnia facile, vel temerē credit. *δυσπιστός*. Ital. *Credulo, facile al credere*. Hispa. *El que mucho y de ligero crea*. Cice. de Amic. Hæc etiam in fabulis stultissima persona est innotuissimum & credulorum senum. & Incredulus, qui non facile credit. *δυσπιστός*, *δυσπιστός*.
- Credulitas**, Credendi facilitas. *πιστοσύνη*. Ital. *Credulitas, la presenxa o facultat al credere*. Hispa. *Creencia de ligero*. Plancus Cicero. Credulitas enim error magis, quā culpa est: tamen in optimis cuiusque mitem facile interit. Martialis lib. 3. Et tumidos Galla credulitate sua.
- Credibile**, Quod ita veritatem est ut facile credi possit. *πιστός*, *πιστός*. Ital. *Credibile, credente*. Hispa. *Cosa creible y verisimil*. Plautus in Pœnula. Credibile ac fortiter dicitur de huius, mi pater. Cice. 4. Verum. Multa enim, quæ scio abs te esse comissa, quod aut nimum turpia, aut parum credibilia sunt, prætermittam.
- Credibiliter**, adverbium. *πιστότως*. Cicero pro Deiot. At quā non modō non credibiliter, sed ne suspicose quidem.
- Crema**, *κρημα*. Neri, in quibus testes dependent. Colum. lib. 7. Præquam ferrum admoueat, duabus angustis lignis regulis, veluti forcipibus apprehendere restum neruos, quos Græci *κρημα* ab eo appellant, quod ex illis genitales partes dependent.
- C R E M A S**, es, *κρημας*. Vrbis Ponti, à qua gentile Cremescus.
- Cremetum**, à Creto, id est augmentum. *αύξησις*.
- C R E M E R A**, penult. cor. *κρημνός*. Fluvius Tuscia, apud quem Fabij à Veneribus occisi sunt, autore Lilio lib. 2. Decad. 1. Quid. 1. Fast. Vt celesti passu Cremeram tenuere capaces. Turbidus hybernus ille fluebat aquis Iuuenalis. Quid Cremeræ regio?
- Cremium**, Caro fixa in fixorio, quæ quo magis torretur, eo magis vitæ & humor euacuatur. *σπυγώ*. Ital. *Carne soffrita, fritta in la padella*. Hispa. *Carnie frita en la sartén*. Virtus hac voce Platonius interpret, Et ossa mea sicut cremium aruerunt. Quodam Fixorium voluit ecclesiasticum illud quod in fixorio remanet.
- C R E M Y O N**, *κρημύων*. Stephanus, Oppidum non procul à Corintho, iuxta quod Thecus fuit, qui omnes agros deuastabat, occidit. Quid. lib. 7. Quodque suam securus atat Cremyena colonus, &c. Vbi alterum in versu gratia, à poëta est elisum. Crommyon autem per o, vrbis est iuxta Ascalonem de qua infra.
- Cremo**, as, Comburo. *καίω*. Ital. *Abbruciare, ardere*. Hispa. *Quemar*. Plin. lib. 17. cap. 1. Ad Neronis principis incedia, quibus cremavit urbem. Plin. de Viris illust. Qui libri, quia leues quasdam sacrorum causas continebant, ex auctoritate Patrum cremati sunt. Huius compositum est Concrema, *κακρημνός*. Lilius, Inclusi eam coniugibus ac liberis, domos super seipios concremarunt.
- C R E M O N A**, Vrbis est Gallie Cisalpinæ, non procul à Mantua, quæ etiam hodie nomen retinet. Cuius ciues quum contra Augustum cum Antonio sensissent. Cæsar victor, veteranis suis eorum agros dedit: qui quum non sufficerent, acceperunt etiam viciniorum agros, ut Mantuanorum, &c. Hinc Virgilius Aeglog. 9. Mantua, vae, misere nimum vicina Cremona. De hac Strabo lib. 5. sic scribit, Cis Padum verò, circumque Padum, celeberrimæ sunt ciuitates, Placentia & Cremona, media in regione propinquissima: inter has & Ariminum, fuit Parmatua, Mutina, Bononia.
- Cremor**, oris (Hermolaeus *κρημνός* dici putat) apud Catonem accipitur pro lacte expresso ex grano aqua macerato. Ital. *Amido*. Hispa. *La leche que se saca del grano mojado*. Cellas, Cremor pistum sumendus est.
- Crena**, Sunc incisuræ, à quibus Crenata herbarum folia vocantur: hoc est scicrata sedaque per ambitum. *γλαφίδες*. Ital. *Tagli, tagliature*. Hispa. *Rayas o cortaduras*. Hæc quoque multos locis signa, quibus agrestes numerum aliquem in feculis descriptum habent, Crenæ appellantur. In sagitta quoque partis extremæ sectio, in quam neruus inferitur, Crena dicitur. Sed & in ipso arcu summa cotinua crenæ stras habet, in quibus collocatur, sed itque neruus. & Crenæ ite dicuntur asperitates quædam crotaphagi in rubi modum denticulata. Plin. lib. 17. cap. 37. Postea arteria & stomachus denticulatus callo in modum rubi ad conficiendos cibos deerscentibus crenis quicquid appropinquat ventit.
- Creo**, creas, creare. Producere, gignere. *κρημιζω*, *κρημιζω*. Ital. *Creare, produrre*. Hispa. *crear, hazendo de nado o engendrar*. Cice. lib. 5. de Finibus. Etenim omnium rerum quas & creat natura, & ueretur, &c. Idem 1. Tuscul. Nam principium exinctum, nec ipsum ab alio renascitur, nec à se aliud creabit. Dicimus quoque Creare fraudem alicui, commoditatem, eades, lites, &c. Magistratus quoque creati dicuntur. Cæsar 7. bell. Gall. Quam singuli magistratus antiquitus creati, atque regiam potestatem anoum obtinere consueverunt. & Composita, Procreo, quod pro simplici ponitur. Recreo, pro instauro, reficio. *ἀνακαταστήμι*. Plinius, Sic enim defesta longis agitudinibus corpora recreantur.
- Creator**, Effector, genitor, conditor. *κρημιζω*. Ital. *creator*. Hispa. *criador*. Cicero pro Cornel. Bal. Quod princeps ille creator huius vrbis Romulus, fratre Sabino docuit. Idem lib. 2. de Dicitur. Nobis hæc potentia dedit ipse creator.
- Creatio**, onis, Creandi actus: *κρημιζω*, *κρημιζω*. Creatio magistratuus Cice. 1. de Legib.
- Creatrix**, icis, *κρημιζω*. Vt, Rerum creatrix natura. Lucret. lib. 2. Creatura. *κρημιζω*.
- C R E O N**, onis, *κρηων*. Nomen Corinthiorū regis, qui Creusam filia Iasini desponsauit, de quo Seneca in Medea. & Alter fuit Thebanus, Oedipi regis Thebanorum socer, & pater Iocasta. Fuerunt & alij hoc nomen.
- C R E O N**, onis, *κρηων*. Mons est Lesbii insule, cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 31.

CREPUSCULUM, Heculis filius ex Megara, quem pater cum Thero macho fratre in inferis rediens, & in furorem versus à Junone, quod d Lycum interfecisset, incremuit.

CREPUSCULUM, Nomen Samii poetæ, qui Homeri hospes & amulator fuisse fertur. Vide Apuleium in Floridis.

CREPAX, acis, Vide **CREPAX**.

CREPEX, a principio capæ sunt appellatæ, quod erubus crepent. Festus.

CREPERUS, a, um, penul. cor. Idem quod dubius. [a. creperus. Ital. Dubio, dubio. Hisp. Duda. Vnde Creperum bellum, anceps & dubium. Luc. crepilib. 5. Ex qua quæ sunt creperi certamina belli.

CREPI, Luperci dicti sunt, à crepitu pellicularum, quem faciunt verberantes. Mos enim erat Romanis, nudos discurre in Lupercalibus, & obvias quasque feminas pelibus ferire. Festus.

CREPIDA, x, penul. corr. Tulum calcemennum, teste Sernio, quod corrigi ligabatur. [x. crepid. Ital. Piane. Hisp. Alcorque, d. chinela. Apud Latinos poetas corripit primæ, quævis apud Græcos scribatur per vocalem longā. Persius, Non hic, qui in crepidis Græcorum ludere gessit.

CREPIDULA, diminutivum. [x. crepid. Gellius lib. 1. 3. cap. 12. Omnia ferme id genus, quibus plantarum calces tantum in fine reguntur, cætera propè nuda, & teretibus haberis iuncta sunt, Soleas dixerunt, nonnunquam voce Græca Crepidulas. Horatius in Serm. Clrysippus dicit, Sapiens crepidas libri nunquam, Aut soleas fecit. Quidam hoc nomen à crepi, hoc est à sono quem ambulando reddunt, dicunt appellatum. Certius tamen est, ex Gellij & Persij auctoritatibus, dicere vocem esse Græcam.

CREPIDARIUS, rij, Qui crepidas conficit. [x. crepid. Ital. Piane. Hisp. pauto de alcorque.

CREPIDARIUS, ria, rij, Quod ad crepidas pertinet, vt, Crepidarius cultellus.

CREPIDARIUS, ca, rum, Crepidis indutus. [x. crepid. Ital. che tale piane. Hisp. El que tiene alcorque. Cicero in Pisonem, Is nocte intempesta crepidatus veste se: vili namq. confendit.

CREPIDO, diuis, penul. produ. Significat oram terræ, quam aqua alluit: ex hoc appellata, quod ibi aqua alluens crepitat quum currit, aut v. d. d. appellat. [x. crepid. Ital. Riuiera bagnata d'alt' acqua, la bocca del porco. Columel. lib. 9. Precipitauerunt in gyrum moles. Sic enim maris atrocitas obiectu crepidinis frangitur, & in tranquillo consistens piscis, sedibus suis non exturbatur. Per translationem verò & puti extremam oram, quæ ad ipsum puteum respicit, quæ vulgo dicitur Os putei: & editoris cuiusque loci extremitatem solemus Crepidinem appellare, vt apud Hieronymum, In crepidinem fies. Seneca, Quis crederet iacentem super crepidinem Marium, aut fuisse, aut futurum Consullem? Vnde etiam pro abrupti saxi altitudine ponitur. [x. crepid. Virgil. lib. 10. Forte raris celsi coniuncta crepidine saxi. Expositis stabat scalis, & ponte parato.

CREPO, as, pui, pitum, Significat sonare. [x. crepo. Ital. Far strepito, sonare. Hisp. Hacer ruido lo que se quiebra. Plautus in Menchi. Dic mihi, nunquam tibi intestina crepant? x. n. 1. C. Vbi satur sum, nulla crepant: quando elusio, crepant, id est murmurant & sonant, quod intestinis inanibus accideret solet. Plautus in Amph. Oratioem primam, crepuit foris. Terent. in Adelphi. Sed quis nam crepuit foris? Ouidius Et crepat ad medios laurus adusta focus. Per translationem ponitur pro dolere, queri, accusare. Horat. lib. 1. Carm. Quis post vina, grauem pauperiem crepat? Hinc componitur, Concrepo, id est perfonno. [x. crepo. Vnde Concrepare digitis, est digitis sonum edere. Cicero Offic. 3. Itaque si vir bonus habeat hanc vim, vt si digitis concreperit, possit hic locupletum testamentum nomen eius irrepere. Increpo, quod etiam est crepitum vel sonum emittere. Item reprehendere, sed veluti cum etepit, id est verborum, pedum vel strepitu. Tenet reprehendere nunc appropinquat. Cicero 4. Acad. Sed tamen illis verbis increpant eorum arrogantiam, quasi irati. Percrepo, valde crepo. Cicero in Verrem, Locum istum litore percrepat eorum mulierum vocibus, cantuque, symphoniz. Et habent penul. corr.

CREPITO, as, pui, cor. Crepitum edo: & proprie de cymbalis, & huiusmodi dicitur, quævis & de aliis rebus dici possit. [x. crepo. Ital. Far strepito. Hisp. Hacer ruido. Plin. lib. 12. cap. 17. Myrtata reprehenduntur, crepitantque in igne.

CREPITULUM, Ornamentum capitis, quod in capitis motu crepitum facit. Festus.

CREPITACULUM, Sistrum, x, reum instrumentum quod manibus percussum reddit sonum, in Iudis sacris solenne, teste Valerio lib. 4. cap. 29. [x. crepit. Ital. Cembalo. Hisp. Castiolo, juego de niños. Columel. lib. 9. cap. 12. Crepitaculis æreis, aut testatum plectrum vulgo iacentium sonitu terrestris fugiens iuuenens. Quintil. lib. 9. cap. 4. Et sonum edant pueriliu crepitaculorum.

CREPITACILLUM, diminutivum à crepitaculo. Lucretius lib. 5. Nec crepitacillis opus est.

CREPAT, acis, à crepando: sicut ab edendo, Edax. Vnde crepacem malam, quodam in carmine dixit Metanas, referente Seneca, Epist. 115.

CREPITUS, rus, Sonitus est, qui ex concussione & impulsu refertur. [x. crepit. Ital. strepito. Hisp. sonido. d. ruido de lo que se quiebra. Vnde pedentis sonum, Crepitum ventris dicimus, quem Stoici aquæ liberum esse debere, quæ ructum affirmabant. Plautus in Cure. Vbi quid supputet, operio capitulo calidum bibunt: Tristes atq. ebrios incedunt. Eos ego si offendero, ex vnoquoque eorum ieiunium crepitum potentiarum. Et Crepitus plagarum dixit Cicero in Ver. 7. Crepitus dentium, Cicero 4. Tusc. Crepitus amorum, Plin. lib. 2. cap. 17. Crepitus forium, Plautus in Cure. Crepitus tranorum, Varro lib. 2. cap. 7. Crepitus gladiatorum, Hieronius lib. 6. Crepitus imbrum, Plin. lib. 12. ca. 1. Crepitus pedum, Cicero in Topicis.

CREPUNDIA, orum, [x. crep. Ital. Ornamenti d. bambini. Hisp. Los dedos & juguetes d. pañales de los niños. Dicitur prima mutuetia, quæ datur pueri, vt sunt fasciæ, lineolæ, vestes, bullæ, corallicæ, enfeñi, crepitacula, & puerili ornamenta huiusmodi, quibus pueri delectantur: à crepando, id est tinniendo dicta, quoniam infantes crepitaculis maxime gaudent. Plautus in Rudex. Sunt crepundia. q. Ecce, vides, quæ facie sunt. Enfulcus est aureolus, primum literatus, Post al-

trinfecus est securicula anceps, item aurea, literata est. Post sicula argenteola, & dux connexa manicular. Et sicula, & bulla aurea est, pater quæ dedit mihi natali die. Plin. lib. 11. Semetris loquutus est Cræsi filius in crepundiis, quo prodigio totum id concidit regnum.

CREPUSCULUM, Lux dubia, quæ sit ante solis ortum, & ante occasum. [x. crepusculum. Ital. Luce dubia quando se fa sera auere giorno. Hisp. Entre lubeat d. entre dos luz. à crepeto, hoc est dubio, quia tunc multis dubium est, dices sit iam, an nox. Plinius, Oriente sole, aut occidente macu tui vespertine cognominari, prout alterutri eorum manet vel crepusculo contigit. Columel. lib. 7. Iuxta conspectum saxi & canalibus sal superiectus, ad quem saturæ pabulo libenter recurrunt, cum pastorali signo quasi receptui canitur: nam id quoque semper crepusculo fieri debet. Lucanus, Longa repertus nitere crepuscula Phæbo.

CREPUSCIA apud Sabinos nominantur, qui eo tēpore erant nati. Et Sidonius horam vespertinam, Crepusculamcentem dixit.

CRESC, Vide **CRESC**.

CRESCIO, is, creui, cretum, Augere, [x. cresco. Ital. Crescere, aumentare. Hisp. crecer.] Iure. Crescit amor namq., quantum ipsa pecunia crescit. Cicero 2. de Div. Ostenditque & conchyliis omnibus contingere, vt cum luna patitur crescant pariterque decrescant. Idem pro lege Manil. Quum socii pertimuisent, hostium opes, animique creuissent. Huius composita sunt Accresco, ad augere. [x. cresco. Concreto, simul cresco, & coningor. x. cresco. Vnde Concretum, conghutatum. x. cresco. Decresco, diminuo. Excreto & Increto, vnde decresco, vnde incrementum. Accresco, rufus cresco. x. cresco. Succresco, inferius vel paulatim cresco. Supercreto, quæ sunt suis locis.

CREMENTUM, Pro augmento. [x. cresco.]

CRESSA, as, pui, as, Oppidum Paphlagoniæ est, teste Stephano, post erectum Trojanum à Merione conditum. [x. Cressa. Et portus Cariz, Rhodo insula opposita. Plin. lib. 5. cap. 28. Cressa etiam dicitur mulier ex Creta insula. Vide in dictione **CRETA**.

CRESSA, as, Herodoto lib. 7. regio Pallene vicina, ac Thermae sinui contemina.

CRESSA, as, Oppidum, de quo Herod. lib. 1. Quæ lingua Pelasgi sunt vñ, asitmare non possum, sed coniectura agnorum, licet dicere eadē quæ nunc Pelasgi videntur, qui supra Tyrrenos vrhem Cretikonem incolunt, quodam tempore finitimi eorum qui nunc Dorici vocantur. [x. Cressa. Et nomen regis Bithyniæ, cuius meminit Iustinus lib. 38.

CRETA, as, & Creta, tes, x. Crete, vulgo Candia. Insula in medio ponto, centum vrbiu fama clara, quæ vt scribit Strabo à Septentione Agægo alluitur simul & Cretico pelagibus Austro Libycis ad Occidentem Agæi Iam & Cytheram spectat: ad Orientem Carpathon. Habet in longitudine ducenta millia septuaginta passuum, in latitudine quinquaginta milia. Circueius eius quingenta octoginta nouē millia passuum complectitur. Hodie Candia vocant. Insignes in ea vrbes sunt Gortyna, Cydon, Gnossus Minois regia, & Seraboni cosmographi patria. Nullum in Creta animal noxium est, optimique vini fertilissima est, de qua Virgil. 3. Acne. Creta Iouis magni medio iacet insula ponto, Mons idus vbi, & gentis cunabula nostra, Centum vrbes habitat magnas, vberima regna. Primum dicta est Creta, ab habitantibus Cretetibus, & per syn. cursa Creta. Alij dicunt Cretā dictam, à Creta quodam Iouis filio Cureti rege. Alij à Creta nymphe Hesperidis filia. Arrianus nō à Creta nominatiuo, sed à Cretis, Cretis gentium facie, nominatam dicit sic enim vocatum ait eum qui Iouem abscondit in monte Lycæo. [x. Creta. Et Creta oppidum Scythiæ. Valer. Flacc. lib. 1. quodius paucos ad litoris ictus Delicium, Scythicum metuens Pontumque Cretamque.

CRETES vocantur eius insulæ populi, & mulieres Cretenses. [x. Creta.]

CRETEUS, & Cretellus, adiectiuum, x. Cretæ. Sunt autē hæc nomina quæ ex masculino femininā similitudine formā nuntiant. Cretes Cretia, Libys Libyssa, Phœnix Phœnissa, Thrax Thracissa. Tibullus, etiam Phæbo gratissima dona Cretes tulit. Aufonius, Præpetibus pennis super ætæ vestus homo Cretes. A Creta verò sunt Creticus, x. Cretensis. Cretæus, x. um, Quod ex Creta insula est. [x. Creta.] Ouidius, Stratiq. Cretæram bellua strauit humum.

CRETENSIS, x. Nomen gentile à Creta insula deductum. Vide prouerbis, Cretizare eum Cretosum, apud Estalmum in Chlidibus. Cicero 3. de Nat. deor. Tertius Iupiter Cretensis Saturni filius.

CRETEUS, a, um, adiectiuum formatum à Creta insula. [x. Creta.] Creticum mare, Horat. 1. Carm. Ode. 16.

CRETA, as, Terra tenax, [x. creta. Ital. Creta, terra tenace. Hisp. La greda d. barro blanco.] Vel à Creta insula, in qua optima prouenit: vel à crecedo, quoniam proprietates eius est vt macerando crescat, quod in primis creta vmblicæ accidit, quam vocant saxum, quæ nonnisi poliendis vestibus adhibebatur, usque duntaxat candidis. Erant & Cimolice cretæ duo genera, candidum vnum, & alterum ad purpurisum inclinans, vtrunque vestibus aptum. Hæc medici aduersum morbos vniunt. Lau datur & creta Theriaca. Item quæ argentearia appellatur, nitorem ægeitum reddens. Vilissima erat creta, quæ pedes, vernalium trans mare aduectorum notare mos erat. Creta Asiatica. Cicero pro Flac. Hæc quæ est à nobis prolata laudatio, obsignata erat creta illa Asiatica quæ est ferè omnibus nota nobis. Tenax creta, Virg. 1. Georg.

CRETULA, diminut. Cicero 6. Verr. Quæ Valentinus interpreti epistola Agri genti allata esset, casu signum iste animaduertit in cretula.

CRETACEUS, a, um, adiectiuum, [x. creta. Ital. Di creta. Hisp. Creta. Creta de materia de greda.] Vt, Cretacea bligo, quæ eremit in ideo cretoso. Plin. lib. 8. ca. 9. Rufior illa, at Pifana candidior, ponderosior vado cretacea.

CRETATUS, a, um, Quod est creta inspersum. [x. creta. Ital. cretato, incrustato. Hisp. creta untada con greda.] Vnde Cretati pedes dicebantur, qui creta erant dealbati, quales solebant esse sotorum pedes, qui trans mare vnales aduehebantur. Vnde Plinius inter prodigia infolentis fortunæ commemorat, liberos aliquot Prætoris ornamentis decoratos rediisse, vnde cretatis pedibus aduenissent. Ad hoc alludit Iuuenalis, quum ait, Nuper in hanc vrhem pedibus qui venerat albis.

CRETOSUS, a, um, Quod est creta plenu, [x. creta. Ital. Creta.] Agri cretosus.

CRETETRA, vide **CRETETRA**.

CRETETRA, as, diffyllabum in genitio Cretheos, x. Cretæ, Adoll. filius fuit qui ex

Crinalis, le, adiect. ῥιναλῆς. Quod pertinet ad crines. vt, Vitra crinalis.

Crissare, *κρίσσειν*, & Ceuere non nisi posito pudore exponi possunt. Est enim primum mulierum apte se motantium, dum in te venerat sunt. Iuuen. Frictum crissantis adorat. Alterum masculorum dū predicauit.

zur. Martialis, sed predicat, sed pulchre Nævole ceues. Ceuere etiam adalantem gestus significat. Persius, An Romule ceues?

Crista, dicitur conus ille in vertice galli, & aliarum quarundam auium. [Apoth. Ital.] *crista penachio*. Hispa. *La crista de auer el penachio cimera del gallo*. Plin. lib. 10. cap. 9. Vppa obsecra aliis pastu auis, crista, visenda plicatilis. Ad huius similitudinem etiam Cristam vocamus, conum galeæ. Virg. 12. Aeneid. Tum galeam Mestapi habilem, cristisque decoram. Induit. Crista etiam herbarum species est, cuius meminit Plin. lib. 17. cap. 5. Alektorolophos, quæ apud nos Crista dicitur, folia habet similia gallinaceis cristæ, plura, caulum tenuem, & semen nigrum in siliquis. Ruellius eandem esse credit cum ea quæ Gallicis *Pervenche* dicitur. Cistula, læ, diminutiuum. *λίστις*. Columel. lib. 8. cap. 2. Redtis, iustis, que cristulis.

Cristatus, a, um, *λίστις*. Qui cristas habet: ut Cristatus auesitque periphrasis gallorum gallinaceorum. Martialis. lib. 14. Cristatusque sonant vadique lucis aues. Cristata galea, Lilius.

Cristatus, a, um, *λίστις*. Stephanus, Vrbis est Thrax: ad Heliospontum octoginta stadiis à Cardia distans: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 11.

Cristatus, a, um, *λίστις*. Philosophus fuit, qui dixit animam esse sanguinem, sicut & multi alii. Vnde Virgilius, Purpuream vomit ille animi. Fuit item Critias quidam vnus è triginta tyrannis Atheniensibus, à Lacedæmoniis impolitis, eloquentis quidem, exterum omnium auarissimus: atque crudelissimus, qui quum plurimis in commodis ciuitatem affecisset, tandem à Thrahybulianis eo in exilio quod circa Munychiam fuit gestum, esse interfectus. Vide Xenophontem Retum Græcarum. lib. 4. Huius meminit Cicero. lib. de Orat. 1. Consequi sunt hos (inquit) Critias, Theramenes, Lyfias: multa Lyfias scripsit sunt, nonnulla Critias, de Theramene audivimus. Rursum idem lib. 3. Quid Critias? quid Alci biades? iustitiam fuis quidem non boni, sed certe docti atque eloquentes, nonne Socraticis erant disputationibus eruditissimi?

Critæ, a, um, *λίστις*. Græcis dicuntur iudices qui musicis agoniciis & scenicis certaminibus præerant.

Criticus, a, um, *λίστις*. *criticus*. Ital. *Giudiciale, che fa giudicio*. Hispa. *judicial el que haze juicio*. Idem quod iudicialis vel iudicis agens. *λίστις*, hoc est à iudican. tor: vnde & poematum censores, & iudices alienorum operum, olim Critici dicti sunt: quales fuerant Aristarchus & Aristophanes. Græci maritimi tantum sibi in ipsum etiam Homerum permisit, ut plurimos etiam verus, tanquam nobis & subditos, ex eius operibus summonerent. Cic. ad Dolabel. lib. 9. Ego itaque criticus antiquus iudicaturus sum. Horat. 1. Epistol. Ennius & sapiens & fortis & alter Homerus, ut critici dicunt. Critici dies vocantur qui à medicis iudicari dicuntur, in quibus de ægritudinibus ratione ferri iudicium potest: quos nostri Detrectorios vocare possunt.

Crithe, a, um, *λίστις*. Ital. *Orzola*. Hispa. *orzuolo que nace cerca del ojo*. Tuberculum paruum est in palpebra super pilorum locum: ita dictum à similitudine hordei: vnde & Hordeolum à recetioribus quibusdam nominatur. Vide Celsum lib. 7. cap. 7.

Criton, a, um, *λίστις*. Nomen philosophi Atheniensis, qui ita Socratem amavit, ut nunquam aliquod ex illis quæ sunt ad vitam necessaria, ipsi deesse passus fuerit. Criton item Pieriora (Pieria autem vrbs est Macedoniæ) historici fuisse: quippeque res Persicas, Siculas & Macedonicas. Fuit præterea alius, Naxius genere, historicus & ipse. Auctor Suidas.

Critobolus, a, um, *λίστις*. Medicus fuit insignis, qui sub Philippo Amyntæ filio, Macedonum rege claruit. Plin. lib. 7. Magna & Critobolo fama est, extracta Philippi regis oculo sagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis.

Critolaus, a, um, *λίστις*. Peripateticus fuit Philosophus fuit, qui vnà cum Carneade & Diogene Stoico Romam missus fuit. Legatus, ut scribit Cicero lib. 1. de Orato. De Critola lib. 1. scribit idem Cicero Tuscul. quæst. lib. 9. Quo loco, inquit, quoque vim habeat libra illa Critolaique quum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis & externa, tantum pendere illam boni lancem putet, ut terram & maria deprimat. Alter Critolaus, Achæorum dux, bellique Achæici concitator: vnde etiam Corinthi euerionem illi imputat. Cicero lib. 3. de Nat. deor. Critolaus (inquit) euerit Corinthum, Carthaginiem Afrubal. Hi duo illos oculos oris maritimæ effoderunt. Hunc Plutarchus in Parallelis Horatio Curiatorum victori comparat in eo, quod uterque sortem occiderit, idque eadem omnino de causa, quod scilicet ceteris omnibus victori applaudentibus, solæ fratri suo non essent gratulatur. Hic postremo à Q. Cæcilio Metello victus apud Thermapylas, veneno sibi mortem contulit. Auctor Lilius.

Criton, a, um, *λίστις*. Vnde Ephoro refert Plutarchus in vita Homeri, filia fuit Atellis, quam post mortem suam Mæonis fratris tutela reliquit. Hic autem quum puellam vitia fieri, grauidamque fecisset: atque ob id facti vereretur infamiam, Phemio eam Snyrxo Grammaticæ præceptoris in matrimonium dedit. Illa vero non multo post, quum ad lauacra iuxta fluuium Meletem fluuium erant, proficisceretur, Homero iuxta fluuium peperit: ob id Meletigenes appellatus est, qui postea excus factus, Homeri nomen accepit: Cumque nanque & Iones oculis captos Homeros appellant, quod Homeri, id est itineris ducibus egeant.

Crocodilum, a, um, *λίστις*. Oppidulum est iuxta Heracleam Ponticam, cuius meminit Apollonius Argonaut. lib. 3.

Crobylos, a, um, *λίστις*. Aureus vel argenteus corymbus, ex capillis pendens, idque propriè in viris: nam in mulieribus potius Corymbum, & in pueris Scorpium vocamus.

Crocus, a, um, *λίστις*. Stephanus, Populi Istri æcolæ, quorum meminit Plinius lib. 4. cap. 12.

Crocallis, Gemma est cerasum representans, teste Plin. lib. 37. cap. 10.

Crocate, & **Crocire**, Verba ficticia à voce cori, *κρόκω*.

Crocito, a, um, frequentatiuum. *κρόκω*. Ital. *zafferano*. Hispa. *azufra*. Plautus, Simul radebat pedibus terram, & voce crocitabat sua.

Crocatio, teste Festo, & Crocitis, rus, penultima producit. Ipsa vocis corni prolatio. *κρόκω*.

Crocus, a, um, *λίστις*. Vrbis Laconiz, vna ex centum, cuius incolæ dicuntur Croceatæ. Stephanus.

Croceatus, a, um, Vide *κρόκω*.

Crocias, a, um, *λίστις*. Gemmæ species, à croci similitudine sic dicta. Auctor Plinius lib. 37. cap. 11.

Crocium vnguentum, *κρόκω*. Quod exprimebatur ex aromatis, & croco in oleo macerato: ut docet Dioscorides lib. 1. Propertius lib. 3. Et crocino nates mattheus vngat onyx. Vide Plinium lib. 13. cap. item 13.

Crocium, Vide *κρόκω*.

Crocis, a, um, *λίστις*. Herba est, cuius contactu phalangia emoriuntur, ut ex Apollodori sententia tradit Plinius lib. 27. cap. 17.

Crocodilinus, Vide *κρόκω*.

Crocodilum, a, um, *λίστις*. Crocodilorum oppidum, *κρόκω*. Op-pidum Phœnices ad Carmeli montem, cuius Strabonis ætate nihil præter nomen extabat: ut ipse testatur lib. 16. Meminit Plinius lib. 3. cap. 19. Est & alterum eiusdem nominis oppidum in Arfinoitica præfectura, ad Nilum fluuium ita dictum, quod in eo crocodili pro diis colebatur. Hanc urbem postea Arfinoen appellatur, teste Strab. lib. 17.

Crocodilus, penult. prod. *κρόκω*. Ital. *crocillo*. Hispa. *cotadria*. Animal quadrupes, ex genere amphibiorum, tam in terra, quàm in aqua viuens, figura laceræ non admodum dissimile, incredibili magnitudine, armatum vnguibus, foli Aegyptio, & iis regionibus quæ Nilo aluntur, cognitum, cute vique adeo dura, ut 10 nulla sui parte, nisi in solo ventre penetrari possit. Vnde etiam delphini, qui perpetuum cum crocodilo bellum gerunt, non ignorantes qua potissimum parte hostis ledi possit, aquam subeunt, pinnæque, quam in dorso gerunt, illi alium subsecant. Habet & alterum hostem Ichneumonem, qui in apertas dormientis fauces telli in morem illapsum, intestina eius erodit. Nullum est animal quod à tam parvis initiis in tantam excreseat magnitudinem. Ponit quidem oua asseritis non maiora: sed hoc huius animalis peculiare creditur, ut quando viuat, nullum crecendi faciat finem. Quatuor menses hyemales non comedit, & sola hestiarum non habet linguam. Terribilis hæc belua contra fugaces est, fugax contra insequentes. Oculis habet in aqua hebetes, extra acerrimi visus. Compositio hominis emittit lachrymas, mox appropinquante deuorat. Vnde factus est locus proverbio, Crocodili lachryma: quod de iis dici solet qui sub specie pietatis alios fallunt. Ex eo dictum autumant, quod *κρόκω* id est crocum fugit, ac eius odorem reformidant, quod mella conficientes in Aegypto steruant, ne mel absumant crocodili, quoniam mirum in modum eo delectantur. Est & alterum crocodili genus, quem Scincum vocat Dioscorides lib. 2. superiori multo minus, in terra tantum, nec nisi odoratissimis viuens floribus, cuius intestina iucundi nidosi limbo referta sunt: quo ad faciei medicamenta, colorisque corollationem mulieres, & viri molliores, olim utebantur. Horatius in Epod. colorque Stereore fucatus crocodili.

Crocodilinus, a, um, *λίστις*. Quod ad Crocodili pertinet. *κρόκω*. vt Crocodilum ambiguitates, Quintilianus lib. 1. cap. 10.

Crocodylus, a, um, *λίστις*. penult. prod. *κρόκω*. Mons est Ciliciz apud Plinium lib. 5. cap. 27.

Crocodile, a, um, *λίστις*. Fimus est crocodili terrestris, ouo mulieres faciem illinebant ad coloris commendationem. Crocodilorum enim duo commemorantur genera: quorum alterum aquaticum est, Nilotantum familiare, & Iacubus Nilo vicinis. Alterum terrestris, odoratis tantum vefens herbis, quem Scincum *κρόκω* Dioscorides appellat. Huius excrementa in primis odorata sunt, mulierumque facies expeita. Plinius lib. 18. cap. 8. Vbi crocodili aquatici naturam multis explicuit, statim subdit, Alter illi similis, multum infra magnitudinem, in terra tantum odoratissimis floribus viuere: ob id eius intestina diligentissime exquiruntur, iucundo nidore referta, Crocodilum vocant.

Crocodilum, a, um, *λίστις*. Herbarum species est, chamæleontis figura, radice longa, gustu Nasturtij, semine rotundo, duplicis clypeoli forma. Plin. lib. 27. cap. 8. Crocodilion Chamæleontis herba nigra figuram habet, radice longa, qualiter crasso, odoris asperi.

Crocomagina, a, um, *λίστις*. Vnguentum crocini fæx, & retremennum, quod superest crocino vnguento ex croco, ceterisque aromatis expressum. Nam in confectioe crocini vnguenti oleum ante omnia quibusdam aromatis solet (si fieri) posteaque crocum eo conici, idque post dies aliquot diffundit: ex aromatæ & croco oleum: post hæc exprimi solet, quodque reliquum erat, Crocomagma dicebatur: idque in pastillos conformari consuevit, & multum in tempus asservari. Optimum est, quod gustatum saluum denet, &que inficit. Vide Dioscoridem lib. 1. & Plinium lib. 12. cap. 20.

Crocometion, a, um, *λίστις*. Herba, quæ alio nomine dicitur Leontopodium.

Crocopelos, a, um, *λίστις*. Auroræ epitheton est, quasi croceam habes vellem, nam cum colore imitatur, quum primum incipit apparere. Postea enim, adueniens iam die rubescens, à rosso colore *κρόκω* appellatur.

Crocota, a, um, *λίστις*. Vestis muliebris est croci coloris. Cicero de Atruf. respon. P. Clodius à crocota, à mitra, à muliebribus soleis, purpureisque fasciis, est factus repente popularis.

Crocotula, diminutiuum. *κρόκω*. Plautus in Epist. Indusiatam, patagiatam, calculam, aut crocotulam.

Crocotularius, Crocotarium vestium infector. Idem in Aul. Quum incedunt infectores crocotularij.

Crocotilum, veteres Valde exile dicebant. Plautus, Extortis talis eum crocotilis cruceulis. Festus.

Crocotus, a, um, *λίστις*. Campus est iuxta Thesaliam ad Amphrysium fluuium. Stephanus in dictione *Αμφυρσιον*.

Crocus, vel **Crocum**, a, um, *λίστις*. Ital. *zafferano*. Hispa. *azufra*. Flos est qui suffragum vulgo dicitur: à croco puro (ut postea fabulantur) dictus, qui quum Smilacem puellam tenerim deperiret, amoris impatientia versus est in florem sui nominis. Quod 4. Metamorph. Et crocon in paruos versus cum Smilacæ flores. Virgil. 4. Georg. Et glaucas salices, casisque crocumque rubentem. Sallust. Pastus nemore, in quo crocum gignitur. Præstantissimum nascitur circa Coricum Ciliciz montem:

montem: proximum in Olympo Lycie montem: mox in Centuripino Siciliæ Agro. Provenit in Gallia Narbonensi, licet bonitate inferius.

Crocus, a, um, *κροκός*, pro colore, qui vulgò dicitur *Gialdum*, velis crocea. Virg. 1. Aeneid. Et circumtextum croceo velamen acatho. Plin. lib. 12. cap. 18. Mutat enim cum terra color: hic niger, illic viridis, alibi cyaneus, alibi croceus.

Crocatus, a, tum, *κροκατός*, Ital. *Tinto in giallo*. Hisp. *Tendido en color de a. gualon*. Croco tinctus, vel infusus: unde dicimus Pannum crocatum, vellem crocatum.

Crocinus, a, num, & **Croceus**, Quod est lutei coloris. *κροκίνος*, *κροκός*. Plin. lib. 12. cap. 19. Semen his optimum crocinum, nec a nunculo vetustius, & in umbra siccatur.

Crocota, fera est Aethiopia familiaris, ex hyæna, & leona Aethiopica nascens, quæ & ipsa hyæna more humanas voces imitatur. Plin. lib. 8. cap. 30. vbi hyæna naturam multis explicuit, statim subdit, Huius generis coitu leona Aethiopica parit crocotam, similiter voces imitantem hominum pecorumque. Ades ei perpetua in vtraque parte oris, nullis gingivis, dente continuo, qui ne contrario occurfu hebetetur, capsum modo includitur.

CROCEVS, *κροκός*, Rex Lydorum fuit, Alyattes filius, omnium, quos hominum memoria celebrat, ditissimus: unde etiam hodie, quum immensas opes huiusficare volumus, Croci diuitias dicimus. Hic quum se omnium mortalium felicitissimum crederet, monitus est à Solone, Neminem ante cineres beatum dicendum, quod quoad viuimus, periculum sit ne instabilis huius mundi felicitas dolore aliquo contamineatur. Quam Solonis sententiam verissimam esse, Croci calamitas postea declarauit: victus enim à Cyro, pyræque impositus, tandem salubre Solonis consilium agnouit, cuiusque nomen superius inelamauit. Unde admiratus Cyrus quoniam esse deorum, hominumve, quem ille in extremo periculo solum inuocaret, remque totam edoctus, humane vicissitudinis memor, Crocæum ab incendio liberauit, summoque semper apud se in honore habuit. Autor Plutarchus in Vita Solonis, & Herodotus libro 1.

CROMMYON, *κρομμύων*, Vrbis Palæstinæ, non procul ab Ascalone. Item alia in Libya.

Crommyonius, a, um, Gentile, *κρομμύωνος*. Autor Stephanus.

CROMMYONISVS, *κρομμύωνιστος*, Insula est Asiæ adiacens è regione Smyræ, cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 31.

CROMNA, *κρομνα*, Paphlagoniæ oppidum est, apud Strabonem lib. 12. De hoc Valerius Flaccus lib. 5. Mox etiam Cromnam atque iugo palente Cyroton.

CRONIA, *κρόνια*, Saturni festa erant, quæ celebrabantur Romæ decimoquarto Calendas Ianuarias: ita dicta à *κρόνος*, hoc est à Saturno: unde à Saturnalia à Latinis appellantur. Horum Macrobius lib. 1. meminit, citata etiam antiqui poetæ auctoritate, apud quem legatur, Maxima pars Græciæ Saturno, & maximæ Athenæ Conscientia sacra, quæ Cronia esse iterantur ab illis.

CROTON, *κρότων*, Pælasia, à nonnullis appellatum fuit mare concretum teste Plin. lib. 4. cap. 16. Apollonius tamen in Argonauticis, *κρότων*, hoc est Cronium mare, pro Adriatico posuit (si interpreti eius credimus) eo quod Italiam alluat, quam olim Saturnum voluit tenuisse.

Crotalia, *κροτάλια*, à Plinio lib. 9. cap. 33. dicuntur Margaritæ, ita in ornamentis collocatæ, vt ex collisione sonum generent. Subeunt, inquit, luxurie eius nomina, & tædia exquisita perditione portatæ. Siquidem quum id fecere, Crotalia appellant, seu sonitoque gaudeant, & collisi ipso margaritarum.

Crotalum, pen. corr. *κρόταλον*. Itali. *campallina, nacara*. Hisp. *chapé de sonaja de tarta*. Crotalum ex ligno, & aliâ materia ita concinatum, vt effice: e sonum queat, siquis manu verset. Vnde & Aegyptiorum sacerdotum sistræ, quibus in Idis sacris vrebantur, à nonnullis etiam Crotala appellatæ: à *κρότος*, hoc est à percutiendo. Quiddam putant fuisse anulum æreum, qui ferreo baculo quateretur. Alij citulum æneum interpretantur, multas habentem annexas lamellas, siue orbiculos mobiles, qui collisi sonum debeant: qualibus etiam hodie Lusitanos natus in saltationibus suis vt videmus. Virgilius in Cops, Crispum sub crotalo docta mouere iatus.

Crotalus, *κρόταλος*, mascul. genere dicitur, quæ lingua est expeditiore, & voce sonanti, ac propè tinnula, quique loquacitate sua neminem non obtrundit. Ducta est metaphora à crotalo, crepitaculi genere, de quo egimus in dictione precedenti.

Crotaphitæ, *κροταφίται*, Musculi sunt duo, os claudentes, quos & Latini Temporales appellant, quod tempora veltant: unde etiam Græci nomen traxerunt: nam *κροταφίται* illi appellant, quæ nos Tempora.

CROTONE, *κρότων*, Vrbis fuit maritima in ea parte Italiæ quæ olim Magna Græcia dicta est, non procul à Taræto, tanta salubritate aëris, vt inde ortum sit proverbium, Crotone salubrius. Vrbis hæc à Diomede condita creditur, cum plerisque aliis, in eodem litore.

Crotonatæ, huius incolæ dicti sunt, eo nomine celebrerint, quod maximam in exercendis corporibus curam ponerent. Vnde etiam frequentissimè ex sacris certaminibus coronas reuerunt. Inter hos fuit Milo ille Crotoniæ, qui integrum vno die bouem fertur adsumpsisse. Vulgò *Crotonæ*.

Crotou, *κρότων*, Frutex est ad magnitudinem parvæ ficus affurgens, folio platani, sed leuiore, ac nigriore, ramis ac caudice arundinum modo concaui, semine vtiarum aspero, quod purgatum effigiem ricini animalis repræsentat: unde & nomen accipit: nam ricinum vermem Græci etiam *κρότων* appellant. Hoc semine exprimitur oleum, cibus quidem sœdum, sed lucernis & emplastris vtile. Alio nomine hic frutex Ricinus appellatur, & Cicero etiam oleum ipsam Cicinum, & Ricinum appellantur.

CROTOSVS, penult. product. Rex Argiuorum fuit, pater Psamathe, quæ ab Apolline compressa Linum peperit: quem quum inter vepres abscondisset, canes extraxerunt dilacerantes.

Crotopides, patronymicum mascul. Ouid. in Ibin, Quique Crotopiden diripere Linum,

Cruciatu, Cruciamentum, Crucio, Cruciabiter, Crucifigo, Vide *CRV*.

Crudaria, Argenti vena, quæ in summa fodina reperitur. Plin. lib. 33. cap. 6.

Crudus, a, um, Quod coctum non est. *Crudo*. Ital. *Crudo non cotto*. Hisp. *Crudo no cozido*. Vnde carnes crudæ dicuntur quæ neque elix sunt, neque assæ, neque alio quouis modo effusi aptæ reddita. Fructus item crudos appellamus, qui iustam coctionem, hoc est maturitatem non sunt affecuti. Cicero de Senect. Poma quæ cruda sunt, vti auelluntur: quæ autem cocta, & matura, decidunt. Item crudi cibi dicuntur, qui nondum cocti sunt in ventriculo, lunc. & crudum pauonem in balnea portas, & Crudum item hominem dicimus, cuius ventriculus probæ coctionis officio non fungitur. Cicero de Finib. Aforti qui in mensam vomant, crudique postredie se rursus ingurgient. Idem pro Cluentio, Dico illum, quum ad illud prandium crudior venisset, & sibi non peperisset, agrotasse. & Crudum vulnus, hoc est accēs, & adhuc cruentum. Plin. Epist. 1. 1. Vt enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur, neque vitro requiritur: necas animi dolor consolationes reitit, ac refugit, mox desiderat, & elementer admodum acquiescit.

Cruditatis, *cruditatis*, Ventriculi vitium cibum agere coequentis. *Cruditatis*. Ital. *Cruditatis stomachi, indigestione*. Hisp. *El abito de lo no digerido*. Cicero de Senect. Caret ergo etiam vinolentia & cruditate, & infomniis. Colum. lib. 7. Cruditatis signa sunt, crebri ructus, ac ventris sonitus, fistidia cibi.

Crudelescere, Est crudum vel crudus fieri, à *Crudo*, *crudo*. *Crudelescere*. Ital. *Crudelescere*. Hisp. *Crudelescere*. Virgil. 3. Georg. Sin in progressu caput crudelescere morbus. Idem 1. 1. Aeneid. deiecta crudelescit pugna Canilla. Inde *Crudelescere* & *Recrudelescere*, quasi renouari, & ad pristinam acerbicatem redire.

Crudelis, immisus, & asper. *Crudelis*. Ital. *Crudele*. Hisp. *Crudel*. Cicero pro Deiot. Crudelis Castor, ne dicam sceleratus & impius, qui nepos aut in discrimen capitis induerit. Virg. 2. Aeglog. O crudelis Alexi, nihil mea carmina curas. Quidam à Cruore dictum volunt, quem crudeles effundunt: ego ipsam à Cruditate derivare. Nam quemadmodum in pomis, quæ iniuria non sunt, cruda dicuntur: ita & homines immisus, Crudeles dicuntur. Virg. 6. Aen. Vidi & crudeles dantes Halimæa prævas.

Crudelitas, *crudelitas*, Inclementia. *Crudelitas*. Ital. *Crudelia*. Hisp. *Crudelia*. Cicero pro Rosc. Am. Vestrum nemo est quin intelligat populi Romanum, qui quondam in hostes lenissimus existimabatur, hoc tempore domestica crudelitate laborare.

Crudeliter, aduerbium, Atrociter, inclementer. *Crudeliter*. Cicero. Offic. de euer tendis autem diripiendi quæ vrbibus valde considerandum est, nequid temere, nequid crudeliter fiat.

Crumento, Cruentus, Vide *CRV*.

Crumena, pen. product. Loculus. *Crumena*. Ital. *Borsa*. Hisp. *Bolsa para dinero*. j. *Crumena* suspensio, quod plerumque suspensa gesserunt. Plaut. Epid. Ipse meo in collo eius pater crumenam collocauit. Idem Trucul. homo crumenam sibi de collo detrahit. Horat. 1. Epist. Et mundus vitium non deficiente crumena. Crumenula, diminutivum est.

CRV, *κρυ*, totum, *κρυ*, Stephanus, Thraciæ vrbis est maritima, teste Plin. lib. 4. cap. 11, quæ postea Dionysopolis dicta est: nomen habet à fontis scaturigibus quibus abundat. Eas enim Græci *κρυ* appellant.

Crur, *κρυ*, Sanguis qui ex aliquo vulnere spargitur. *Crur*. Ital. *Sanguis*. Hisp. *Sangre fuera de las venas*. Virgil. 8. Aeneid. Tepidumque cruor fœbat ad aras. Idem lib. 4. vsurpauit in numero plurali, Atque atros fœbat veste cruores. quod Seruius nam quam nouè dictum annotauit, quum alioqui neque Sanguines dicamus, neque cruores.

Cruentus, a, um, Sanguinolentum, quod cum cruore est. *Cruentus*. Ital. *Sanguinoso*. Hisp. *Sanguiento*. J. v. Cruenta victoria: Sallust. in Catill. Caute ne inulti animam amittatis, neu capiti potius, sicut pecora crudicimini quam virorem more pugnantes, cruentam atque luctuosam victoriam hostibus relinquatis. Aliquando ponitur pro crudelis vt, Cruenta vox, & Cruenta oratio. Cuius contrarium est, laceratus, a, um, *Cruentus*, quod est sine sanguine. Idem, Neque tamen exercitus populi Romani lxtam aut incrementum victoriam retulit.

Cruento, as, Cruore infuso. *Cruento*. Ital. *Infanguinare*. Hisp. *Enfanginar*. Cicero de Arusp. Respon. Securus suas cruentati scelere noluit, Idem 1. de Diuinat. Atque etiam cruditate aliquem, & impie cruentari. Idem 1. Philipp. Hæc te, si vllam partem habes sensus, lacerat, hæc cruentat oratio. Cruentati oculi. Plin. lib. 28. cap. 7. Mulieris quoque saluam se iunx: potentem diudicant oculis cruentatis.

Crupellarij, Quantum ex Cornelij Taciti lib. 3. possimus conicere, milites erant arma gestantes ex continuo ferro, telis quidem impenetrabilia, sed eo pondere, vt in ferendis ictibus non essent idonea. Verba Taciti sunt hæc, Ceteri cum venabulis & cultris, quæ quæ alia venantibus tela sunt, adduntur è feratibus gladiatori destituti, quibus more gentium continuum ferri tegmen (Crupellarios vocat) in ferendis ictibus inhabiles, accipiendis impenetrabiles.

Crus, *κρυ*, *κρυ*, Ital. *Gamba*. Hisp. *Pierna*. j. currendo dictum nonnulli putant, quod eruum ministerio in cursu venatur: (vitalis placet) à Græco verbo *κρυ*, quod inter ingrediendum huc atque illuc feriant. Sunt autem Crusæ à genibus vsque ad anum pedem. Cell. Crus ex duobus ossibus constat, ex tibia & fura.

Crusculum, diminutivum, *Crusculum*. Marcial. Pectus cicadæ, crusculumque formica.

Curicrepidae, arum, Plauto in Trinummio dicuntur, quibus crura crepue runt ferro, vt dicit interpretes.

Crusina, *κρυ*, *κρυ*, Ital. *Crusina*. Hisp. *Sanguis de terra*. j. Proprie dicitur fistulum, & velut cymbalum quoddam tintinnabulis reuerentem, quo gesticulantes mulieres oblectabantur: dictum à *κρυ*, hoc est à pulsando, quod sonu eniteretur dum pulsaretur. Mart. li. 6. Edere lasciuos ad Barica crusinam gestas, Et Gaditans ludere dicta raudis, Barica autē crusinata vocat, quod iis mulieres Hispanæ vti solebant, quemadmodum & hodie Venetæ puellæ venant autem sua lingua, *Crusina*, *Crusina*, Significat id excrementum quod vel ob putredinem, vel concretionem super alicuius rei superficie nascitur. *Crusina*. Ital. *Crusina*. Hisp. *Crusina dura no de comer*. Virg. lib. 4. Georg. Concreuit subite currenti Ruminæ crusinæ. Item Crusinæ, quia quid iniegitur, vt Crusinæ locusta,

Custom

Curatius, a, um, adiectivum, $\phi\epsilon\tau\tau\iota\upsilon\sigma\iota\varsigma$, à $\phi\epsilon\tau\tau\iota\varsigma$. vt, curiata lex, à cu-

Curculio, pen. corthuius curculionis, masculini generis, Animal paruum, fumentum corrodens: quasi gurgulio, co quod nihil in co penè aliud quam guttur videatur. [*pl. Ital. Triumula. Hist. Gorgop.*] Virg. i. Georgic. populatq; ingentem faris æcerum. Catullus. Colum. lib. i. c. 6. Et res ab noxa curculionum & similibus animalium commodissime videtur fruges collatis defendere. ¶ Est præterea Curculio, via patens, seu fistula colli exterior per quam spiritus attrahitur, æque emittitur, *gurgulio*. Conflat autem hæc ex cartilagine molli & flexuosa, quasi ex annulis in cæteris modum compactis, sed imperfectis. ¶ Dicitur etiam

Spiritalis fistula, quæ semper patet & spiritus liberum habeat exitum, qui ad pulmonem corq; deferunt. Trachiam artetiam medici appellant: Plinius artetiam asperam: cuius operculum est epiglottis. Scribitur autem Curculio per c, non Gurgulio per g, ut constat ex argumento Plautina: Comædiz quam Curculionem inscripsit in qua primæ verbum literæ Curculionis nomen exprimitur.

CVR 1. *Curia*, pluralis tantum numerus Sabinorum oppidum, cui imperabat T. Tullius, cuius ciues Quirites, & *Curia*, dicebantur. Conuenienterque Romulus & Tullius in hanc sententiam, ut & duobus populis viuis efficeretur, & Sabini Romam migrarent, Romæq; nomen retineretur: sed Romani & Sabini Quirites appellarentur. Ouid. lib. 1. Fast. Te Tullius paruique Cures, Ceninæque, fensit. Hinc etiam populi, Cures. Virgil. lib. 9. Tatiq;que seni. Curibusq; seueris.

CVR 2. *Curia*, Populi Cretæ insula, qui & Corybantes, & Daçyli Idæi appellati sunt: Ida Phrygiæ montes (ut quidam volunt) oriundi à cuius etiam nomine, Cretæ montem, quem primum insedere, Idam appellauerunt. Didici *Curia*, teste Strabone lib. 10. *Curia*, hoc est à conferta. Anterior enim capitis partem de consensu gestabant, ne hostes eos facile apprehenderent. Alij Cretas dictos putant & *Curia*, eo quod Iouem aluisse dicantur. Auctor est idem Strabo loco iam citato, Cretas in Græciæ quoq; traiecit, tandemq; confidisse trans Acheloum fluium: ibiq; quum inonsa feruarent capita, Acarnanas vocari cepisse.

CURIA, Curiales, Curiales, Vide **CVR** 1.

CVR 3. *Curia*, Prænomine Quirinus, insignis orator fuit, qui Cæsarem in quadam oratione omniū mulierum virum, & omnium Virorum mulierum appellauit. Huius filius C. Curio Tribunus plebis fuit eo tempore quo primum bellum ciuile inter Pompeium & Cæsarem exarsit: & quum ex perditissimo luxu sese ære alieno obruisset, Cæsarem ad bellum ciuile incitauit, causamque illius abfentis defendendam suscepit. Vide etiam à Luciano, venali lingua fuisse dicitur. Perit in Africa, cui à Cæsare erat præpositus, à Iuba Mauritaniz rege cum toto exercitu deletus.

CURIO, Curiosus, Vide **CVR** 1.

CURIS, Lingua Sabinorum hasta dicitur. Vnde Romulus Quirinus, qui eam secebat, est dictus: & Romani à Quirino, Quirites dicuntur. Curim tu nomen appellabant, quia eandem ferre hastam putabant. Festus. Vide Macrobiū lib. 1. Satur. cap. 9. & Seruiū in 1. lib. Aeneidos.

CVR 4. *Curis*, Dentatus, Romanus ciuis, exaetissima frugalitatis & perspicæ fortitudinis. Hic quum in scamo sedere, rapasq; in foto correre, & Samnitum legati magnū auri pondus publice mistum obtulissent, inuitarentq; ut eo uti vellet: respondit M. Curium malle imperare locupletibus, quam locupletem fieri: & qui acie vinei non potuit, eum pecunia corrumpi non posse. Hic primum de Samnitibus triumphauit, quos vsq; ad mare superum pacauit. Reuersus, in concione ait, Tantum agri cepi ut solitudo fuerit futura, nisi tantum hominum cepissem. Tantum hominum porco cepi, ut fame essent perituri, nisi tantum agri cepissem. Deinde de Sabinis triumphauit, postremo de Lucanis ouans urbem intrauit, Pyrrhum regem Epitatorum Italia repulit. Quæterna dena agri iugera vicinim populo diuise: sibiq; totidem constituit, dicens, Nemini esse debere cui non tantum sufficeret. Huius meminit Iuuenalis Saty. 11.

CURIO, curas, vide **CVR** 1.

CURIO, curis, eucuri, cursum: cuius composita quandoq; geminant syllabam, quandoq; non. *Curis*, Ital. *correr*. Hisp. *correr*. Virgil. lib. 4. Decurrere iugis, alij de parte partem Transmittunt cursu campos. Caro contra Pisonem, Video hac tempestate concurrere omnes aduersarios. Terent. in Hecyra, Vo illarum interea propter præcurrit. Est autem currere, celeriter ire, gradum præcipitare, intentæ celeritate viam quasi vorare. Cic. ad Atti. 10. Præterit villam meam Curio iussitq; mihi nuntiat mox se venturum: curre; Ptoleus v. ibi conuocaretur. Sic Currite cursum, Currite spatium dicimus. Interdum accipitur pro fluere. Virgil. 3. Georgic. Contereunt subitæ currenti in flumine crustæ. Plin. lib. 11. ca. 31. Dolis etiam inanibus currit eadem, conuocato vel recto patetum spatio. Sic & Cicero Currere orationem dixit. 1. de Finib. Composita huius verbi sunt Accurro, Concurro, Circumcurro, Decurro, Discurro, Excuro, Incurro, Intercurro, Occurro, Præcurro, Procurro, Percurro, Recurro, Succurro, & Transcurro: quæ omnia vide suis locis.

CURRENT, participium. *Curis*. Vnde Currentem incitare dicimus, pro incitatum iam & in rem aliquam incumbentem instantius hortari vel impellere. Cic. ad Atti. 10. Quid nec hortaris ut eos dies consumam in Philisophia explicanda, currentem tu quidem.

CURRITUR, imperfonale. Terentius in Prologo Heaut. Si qua laboriosa est, ad me curratur.

CURSO, fas, Sæpe, vel multum curro. *Curis*, Ital. *correre*. Hisp. *correr*. *amendo*. Cic. 1. de Diuin. Fufesq; nonnunquam cursans per litora cornix. Idem pro Roscio Amerino. Postea homines cursare vitro & citro non destiterunt. Idem de Senect. Quum alij malos scandant, alij per foros cursant. Terentius in Hecy. Trepidari sentio, & cursari horum, fursum.

CURSTO, frequetatiuum. *Curis*. Diomedes, Sinit & quadam interatiuum interatiua quæ sept in tres gradus deducunt verba, quale est Visito, deinde Viso, & quod plus est, Visito. Item Curro, deinde Curso & Curstus. Terent. in Hecy. Hodie mihi haud potestas data est, ita cursitando atq; ambulando totum hunc conuictum diem. Idem Eunuch. Nequis forte interuenit clām à misere ad istam curstet.

CURSUM, & Cursum, Cursum actum significant: & tam de nauigante & equitante, quam pedibus iter faciente potest intelligi. *Cursum*, Ital. *corra*. Plin. lib. 12. cap. 19. Hi recto cursu per sinus impellunt. Cic. ad Cass. Sin oppressus ibi erit, omnis hominum cursus est ad vos.

CURSUM, Idem quod Cursum. *Cursum*. Varr. Equi alij sunt idonei ad rem militare, alij ad vecturam, alij ad admitturam, alij ad cursuram.

CURSOR, Qui currit. *Curis*. Ital. *corsore*. Hisp. *El tratoro corso* & *corredor*. Cic. 1. Tusc. In Radio cursores exclamant quæ maxime possunt. Plaut. Merc.

Genna hunc cursores deferunt. *Curis* item tabellarius dicitur: & celeritate cundi. Mart. Cursores sexta tibi Rufe remisimus hora. **CURSORIUS**, a, um, Quod ad cursum pertinet: ut Nautis cursoria. *Curis*, Ital. *Corra* & *apparente* & *corra*. Hisp. *Corra* & *ordenada para correr*. Sisonius, Typum cursoriam ascendit.

CURSUM, aduerbium, Significat currendo. *Curis*, Ital. *correndo*. Hisp. *De corra* & *arrabamento*. Plaut. Varr. Nisi ego illum iubeo quadrigæ cursum ad carnificem rapi. Cic. 11. Philip. Alter in Adam iterum cursum. Plin. Epist. 49. Super hanc liber legebat, annuabatur, & & quidem cursum.

CURRUS, us, Vehiculi genus, *Curis*, Italics & Hispanice, *Corra*, dictum ab eo quod eo veteres, vterentur ad cursum. Virgil. 12. Aeneid. Quadrigæ vehitur curru. Hoc nomine bigæ etiam & quadrigæ continentur. Vnde etiam triumphantium quadrigæ, currus triumphales dicebantur. Per translationem ponitur pro triumpho. Cicero ad Caionem lib. 5. Quam ego cursum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem.

CURRICULUM, diminutiui, Breuissimū vehiculi genus, quod eo veteres ad cursum in ludis Circensibus vterentur. Plaut. Merc. Quia pedes vos in curricula coniciatis. Cur. lib. 8. Alintum turbati equi, in amnem præcipitauerunt curricula. Est etiam Curriculum, curulus. *Curis*, Ital. *Curra*. Cic. 2. de Legib. Ludis publicis, quod sine curricula & sine certatione corporum fiat, populatim scietiam in caru & fidibus, & tibis moderate, eam cum diuinum honore iungunt. Curriculum vitæ. Cic. pro Rabir. Exiguū nobis vitæ curriculum natura circumscripsit, immensum gloria. Item Curriculum significat tempus. Virgil. lib. 8. Inde ubi prima quies medio iam noctis abactæ Curriculo expulserat somnum, id est medio tempore. Curriculum item locum viæ interuallum ubi curritur denotat, & careeribus ad calcem. Græci *Curra*, appellant. Horat. 1. Caem. Sane quos curricula puluerem Olympicum Collegisse iuvat.

CURRICULO, aduerbium, pro Cursum. *Curis*, Ital. *Correndo* & *prestante*. Hisp. *De corra*, *arrabamento*. Plaut. Epid. Nam ut apud portum te confexi, curricula occipi sequi. Terent. Heaut. Curricula percurrere.

CURRUCULA, Parua auis quæ alienos pullos pro suis educat. *Curra*, Ital. *Curra*. Iuuenal. Saty. 6. Tu tibi nunc curruca places, scietiam, labellis Exorbes.

CURRUS, Currum, Currus, Currus, Currus, Currus, Vide **CVR** 1.

CVR 2. *Curis*, Prænomine Marcus, adolescens Romanus nobilis fuit, qui se pro salute patriæ diis manibus deuouit. Nam quum terra in medio foro ingenti luau defecisset, respiciens quæ esset non coitram labem, nisi quispiam ex primæ spei adolefcentibus sese in hiatum dedicisset: Curtius acceptam à patriâ vitam, eadem impendere non dubitauit & consensitque equo, sine mora se in specum præcipitauit. Vnde etiam Curtius lacus nomen creditur feruasse. Curtius prænomine Quintus, nobilis historicus fuit, qui Alexandri Magni gesta memoriæ prodidit.

CVR 3. *Curis*, Fons, Insigni aquaductu memorabilis, ut qui à quadragesimo lapide in urbem fuerit perductus opere arcuato tanta altitudinis, ut in omnes vrbis montes facile distribueretur. Vide Plin. lib. 36. cap. 15.

CURTUS, a, um, Prouis, paruus, mutilus. *Curis*, Ital. *Curra*, *breue*. Hisp. *Corra* & *corra*. Horatius, Nunc mihi curto Ite licet malo, ubi libet, vsq; Tarentum. Sic Cursum calicem dixit Martialis, pro fracto: & Percussam Curtam supellestem, pro exigua: & Cicero Curtam sententiam, hoc est decurram. Cellus quoq; lib. 7. cap. 9. in auribus, naribus, seu labris curra appellat, partium illarum deformitates, particulæ alicuius defectu provenientes.

CURRO, as, Diminutio. Horat. 1. Serm. Sat. 3. Quantulum enim summx curabit quisq; diem, & a quo Decurro, *Curra*.

CURRUAMEN, Curruatura, Vide **CVR** 1.

CURULIS, & hoc curule, adiectiuum est à curru formatum, abiecto altero, ut, Aedilis curulis, dignitas curulis, & apud Horatium, ebur curule: Cuiuslibet (inquit lib. 1. Epist.) hic fauces dabit, cripique curule, Cui uolet importunas, ebur. Nam senatores qui curulem magistratum, hoc est maiorem honorem gerabant, honoris gratia in curiam veluti soliti erant curru, in quo sella erat eburnea, supra quam confideret. Curulis etiam in feminino genere accipitur pro ipsa sella, quia facile potest intelligi eius substantiuum. Lucan. lib. 3. Prætor adest, vancuq; loco cessere curules.

CURUIUS, a, um, Inflexus, tortus. *Curis*, Ital. *Curra*, *piegata*. Hisp. *Curro* & *corrobado*. Virgil. 1. Georg. Et curuæ rigidum falces constant in culum. Tibul. Et propter celestem curua fenestra pede. Virg. 3. Aene. Et litore curuo. A quo incuruū, valde curuum. Terent. in Eunuch. Incuruus, tremulus, labis demissis. Donat. Incuruus, valde curuus. *Curra*. Procuruus, idem. Virg. 2. Georg. neque illa procuruam Expectant falcem. Recurruis, idem quod simplex curuus. Virg. 7. Aeneid. Cornuq; reuuo Tartaream intendit vocem.

CURRO, as, Flecto, vel curuum officio. *Curis*, Ital. *Curra*, *piegata*. *Curra*, *curra*. Hisp. *Entorruo* & *corrobado*. Virg. 2. Georg. Iura os taxi curuantur in arcus. Laetan. lib. 2. Quia curuantur exlesse animal ad veneranda turtena. Plin. lib. 16. ca. 42. Et palmæ arbor inualida in diuersum enim curuatur. Huius composita sunt, Accurro, quod est iuxta curuo, Colūm. lib. 4. Nam fragilis est ea parce materia, qua torta & accurata, quæ deponitur, expeccat vitium. Recurro, & incurro, vide suis locis.

CURUATUS, participium. Stat. 5. Syl. Et simulane fessos curuata cacumina somnos.

CURUATIO, verbale, *Curis*. Plin. lib. 17. cap. 23. In curuatione materiz.

CURUATIO vitis, Colum. lib. 4. cap. 12.

CURUATURA, ex, Plin. lib. 17. cap. 19. Ne curuatura fugiat. Ouid. 2. Metam.

CURUATA summa Curuatura rota.

CURUAMEN, Curuatio, huc curuatus. *Curis*, Ital. *Curra*, *piegata*, *curuatura*. Hisp. *Entorruo* & *corrobado*. Ouid. lib. 2. Metam. Sectus in obliquum est lato curuamine limes. Gell. Sub alio atq; alio cili curuamine.

CURULEO, Curuus flos. *Curis*, Ital. *Curra*, *piegata*. Hisp. *Curra*, *piegata*, *curuatura*. Huius compositum est incuruleo: quo vius est Cic. 3. Tusc. Ramos baccarum vberitate incuruleo.

CURUIPES, Qui curuos pedes habet. *Curis*, Ital. *Curra*, *piegata*.

CURIO

- Diomedis vxore confuetudinem habuit. Seruius.
- CYLLA** *κυλλαια*, Mons Arcadie, in quo Maia à Ioue compressa, Mercurium peperit, vt Autor est Virg. lib. 8. Arne. Vobis Mercurius pater est, quem canidia Maia Cyllenem gelido conceptum vertice fudit. Hinc Cyllenides, patronymicum.
- CYLLI** *κυλλί*, s. pen. prod. & per duplex *κ*, *κυλλί*, Mercurius dicitur, siue quod omnem rem sermone sine manibus conficiat, quibus partibus corporis qui caret, *κυλλί* vocatur, siue quod in Cylleniam viam, aut certe à Cyllene Nympha fuerit educatus: siue quod in Cyllene Arcadie monte fuerit genitus: quam opinionem ipse etiam Virgilius sequitur lib. 8. Aeneid. cuius verba citauimus paulo ante in dictione Cyllene. Lucan. lib. 7. Motusq; celer Cyllenius harret.
- CYLLON**, cyllonis, Videtur idē significare quod mutilus, debilis, & cui crassa sunt genitalia: quod genus hominum etiam Graeci *κυλλόν* vocant. Cicero in Sallust. Quicquid impudicorum cyllonum, paritidarum, sacrilegum, debitorum fuit in vrbe, municipiis, colonis, Italia tota, &c.
- CYMA**, [*κυμα*, Ital. *cima*, Hisp. *cima* del breton *redajo* dela verpa.] Tenerior delicatiorq; cultum aliarum herbarum, tum præcipue brassicæ cauliculus, qui in prima germinatione in summa stirpe prorexit. Nam quum vtrumq; tempus apperit, primo quoq; foliorū pullulatu, præclusus adhuc florū calycibus, quidam quasi rationes in herbis enascitur, in quibus florū primū, mox & feminis fortis concluditur. Plin. lib. 19. cap. 8. Cymas brassicæ à prima dictione præstat proximo vere. Hic est quidam ipsorum caulium delicatior teneriorq; cauliculus, Apicii luxuria, & per eum Druso Casari saltidius, non sine caligine Tyberij patris. Et deinde, Post cymam ex eadem brassica contingunt æstiu autumnalēq; cauliculi, mox hyberni, iterūq; cymæ, nullo æque genere multifero. Idem lib. 10. ca. 9. Ex omnibus brassicæ generibus suauissima est cyma, est inuulsi habetur, difficilis in coquendo, & rebus coneraria. Quo in loco nonnulli perperam existimant cymæ nomine à Plinio peculiare brassicæ quoddam genus intelligi. Neq; enim hoc sentit Plinius, ex multis brassicæ generibus, exteris suauitate præstare illud quod cymam vocant, hoc potius, in omnibus brassicæ generibus partem planæ totius suauissimam esse cymam. Celsus, Mali est succi brassicæ, magisque etiam cima eius. Columel. Maior pars eius brassicæ in cymam proflit. Pro eodem etiam dicimus cyma, cymatis. Colum. lib. 10. Frigoribus caules, & Veri cymata mittit.
- CYMA**, *κυμα*, & y more Latinorum in u mutata, Cuma, Oppidum est Acolidis: de quo vide paulo ante copiosius in dictione *cyma*.
- CYMATILIS**, *κυματίς*, Vestis dicitur quæ vndarum colorem refert, ab vndis, & fluctibus dicta, quæ *κυματίς* à Graecis nominatur. Colorem hunc *κυματίς* designat Ouidius lib. 3. de Arte, Hic vndas imitatur: habet quoq; nomen ab vndis. Videtur itaq; color hic caruleus esse, aut certe caruleo proximus. Sunt tamen qui cymatilem vestem esse putant, quem nos vndularum vocamus, quod vndis quibusdam sit variegata. Si tamen Ouidij locum propius inspicias, facile deprehendes eum loco iam citato de certo coloris genere sentire, qui & Thalassicus dicitur, non de texture variegatione, quæ crispitudine, quadam vndarum similitudine refertur.
- CYMBA**, Genus nanis piscatoris. [*κυμα*, Ital. *barca*, Hisp. *barca de pesca*.] Cic. 3. Offic. Oppare à Pythio apparatus conuiuium, cymbarum ante hortulos multitudo, pro se quisq; quod ceperat afferebat. Est item cymba, portitorum nauicula, qua amnes aut lacus traiciuntur: vide etiam Poete Charonti cymbam assignantur. Virg. 6. Aeneid. gemuit sub pondere cymba. Iuuenal. Atq; vna transire vadum tot millia cymba.
- CYMBULA**, diminut. *κυμαλίον*, vt *κυμαλίον* *οκαφίδον*. Plin. in Epist. Saep maiores minoribus, velut cymbula onerari adhærescunt.
- CYMBALISTÆ**, *κυμαλιστæ*. Qui pulsant cymbala: sicut tympanistæ, qui tympana pulsant. Apul. de Deo Socratis, Barbara autem strepitum cymbalarum, & tympanistarum, & choralium.
- CYMBALUM**, *κυμαλον*. [Ital. *cembalo*, Hisp. *campana*.] Instrumentum musicum, quod in sacris Matris deum cum tympanis habebatur. Cicero in Pisonem, Quos neque hercule ego, neque supercilium tuum, neque collegitui cymbala, ac trocæla fingi.
- CYMBALISTÆ**, Cymbala quære *κυμαλιστæ*. Cassius Hemina li. 4. Mulier cantabat tibis Phrygiis, & altera cymbalistabat.
- CYMBION**, *κυμβιον*, Poculi genus est oblongum & angustum, teste Didymio, simile nauigio quod *κυμβιον* vocant. Dionysius Samius, referent Athenæo, idem putare esse Cymbion cum eo quod Homerus *κωβύβιον* vocat: ita dictum, (vt quidam patant) quod ex cisti, hoc est hedera ligno enuclei solet.
- CYMINDIS**, *κυμινδεις*. Accipitris genus, noctu tantum volans, rarum etiam in syriis, interdu minus creans. Bellum inter necem gerit cum aquila, *λεπέγ*, deprehenduntur coherentes. Autor Plin. lib. 10. cap. 8. Homerus *κωβύβιον* vocat, quasi *κωβύβιον* *κωβύβιον*.
- CYMINUM**, pen. prod. [*κωμιν*, Ital. *cimino*, Hisp. *Cominos*.] Herba genus, cuius semine cinsient nominis, quod nos y in u vertentes, Cuminum dicimus. Eius duo sunt genera: quæ vide supra in dictione *cyminum*.
- CYMINI** sector, *κωμινος*, homo auarus, & sordidus dicitur, qui vel vilissimis ex rebus lucrum querit, nimisque parsimonia rem augere satagit. Tractum est adagium à cymini seminis vilitate simul & exilitate. Vide Erasmi Adagia.
- CYMINVS**, pen. cor. *κωμινος*, Vulgo *Lago de Pisco*. Herbarum lacus est, ad sex millia passus ab vrbe Viterbo, Cymino moti suppositus, qui Vulgo *Monte de Pisco* dicitur: vt Appianus ostendit. De huius lacus originem Italia refert Seruius. Aliquando Herculeum ad hos populos venisse: & quum à singulis prouocaretur, ad virum ostentationem, vctem feream, quo exerechar, humi defixisse, quem quum nemo illorum possit euellere, Herculeum tandem eum subleuissimum: repente aquæ vim cupisse, vt Cuminum efficeret lacum. Hæc Seruius illud Virgilij explicans Aeneidos 7. Hi Soractis habent arces, Flauiniq; arua, Et Cymini cū montelacum, Iucolq; Capenos.
- CYMODOCÆ**, vel Cymodocæ, *κωμωδοκæ*, Nympha marina, Nerei & Doridis filia, à placandis fluctibus ita dicta, teste Hesiodo in Theog. Virgilius 10. Aeneid. Cymodocæam enumerat inter eas quæ ex nauibus

Aenē in Nymphas marinas commutari fuerunt. Quam (inquit) quæ fandi doctissima, Cymodocæa.

- CYMO** *κωμωδοκæ*, pen. cor. *κωμωδοκæ*, Nympha marina, Nerei & Doridis filia, teste Hesiodo in Theogonia dicta, quod per fluctus diffeatur. Virg. 10. Aeneid. Cymodocæa, simul & Triton aduixus, acuto. Detrudent naues scopulo. Est item Cymothoe, fons notissimus Achæiæ propriè dictæ, inter Patras & Pheras vrbes: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 5.
- CYNAR**, Arbor est in Arabia, folio palmæ simili, ex quo Arabes vestes sibi conficiunt. Autor est Plin. lib. 12. cap. 11. Cynar etiam, *κυνάρ*, pisci genus fuit, quo Lacedæmonij vt solent. Vide Bayum de Re vestiaria.
- CYNACANTHA**, *κυνάκανθα*, Arbutuscula, quæ acinos veluti vux producit. Latini Caninam sentem, & vulgo *Pium* *stucum* nominant.
- CYNÆTIA**, *κυναιτία*, Oppidum est Arcadie iuxta Lepreonita dictum ab Aenæ socio vita fundito, & sepulto, vt placet Dionysio lib. 1. Antiqu. Aut (vt Stephanus mauult) à Cynetho Lycaonis filio. Meminit huius oppidi Plin. lib. 4. cap. 6.
- CYNAMOLGUS**, Auis est Arabiæ peculiaris, ex cinnamis furculis nidum construens, quem deinde accolit plumbatis figittis deiciunt. Autor Plin. lib. 10. cap. 33. Apud Aelianum hæc auis non Cynamolgus, sed Cinnamomus appellatur: & ita nonnulli etiam apud Plinium legendum suspicantur.
- CYNANCHE**, *κυνάνχη*, Morbi genus est, spirationis difficultatem, & suffocationis periculum afferens. Latine Angina appellatur. Propriè tamen cynanche dicitur, cum laryngis, hoc est gutturis interiores musculi inflammantur. Nam quum exteriores eiusdem musculi inflammantur, pariuntur, *κυνάνχη* appellatur. Est & ex anginarum genere Synanche, per sin prima syllaba, *κυνάνχη*, qui peculiaris est Pharyngis, siue faucium morbus, quum scilicet illarum musculi interni inflammantur, quemadmodum & *κυνάνχη*, quum exteriores earundem musculi inflammatione fuerint correpti. Hippocrates tamen hæc omnia genera, Cynanches nomine complexus est.
- CYNARAS**, (quod hic corrupte legebatur) vide *CYNARAS*.
- CYNÆAS**, lege *CYNÆAS*, per i.
- CYNETICA**, *κυναιτία*. Dicitur volumina de venatione cōscripta. Nam *κυναιτία*, *κυναιτία* Graecis dicitur Venator. Extat hoc nomine Xenophonitis liber & Graciani cuiusdam fragmentum. Flauius quoq; Vopiscus refert Olympium Nemesianum scripsisse Cyneticam.
- CYNIS** *κυνίς*, vs. Atheniensis ciuis fuit, cuius tanta in prælio nauis aduersus Persas inito fuit pertinacia, vt nauem hostium dextera iniecta vi retinuerit, eaq; amputata iniecerit & sinistrâ: quam & ipsam quum amississet, mordicus nauim arripuit. Refertur à Valerio Maximo, & à Iuliano Trogi abbreviatore.
- CYNIS** *κυνίς*, pen. cor. Philosophi quidam fuerunt, sectatores Anacleti, qui primus nouum hoc philosophiæ genus introduxit: dicti sunt à Cynofarge gymnasio, in quo Anacletus presidebat: huc à canina mordacitate, qua in hominum vitas nullo discrimine inuadebantur, aut (vt alij volunt) ab eo quod canum more in propatulo coire non dubitarent: quemadmodum de Crate & Hipparchia tradit Laërtius. Ex hac secta fuit Diogenes ille Cynicus, qui aliquando interrogatus quare Canis appellaretur: Quia (inquit) dantibus ablandior, non dantibus allator, malos autem mordeo. Cynici, Diocle teste, philosophiam naturalem & rationalem tollebant, soliq; morali innitebantur. Repudiabant liberales artes, maximè Geometriam & Musicam. Placebat eis summe esse secundum victum vivere. Nobilitatem & diuitias abieciunt. Quare sectam hanc, vitæ contentanem non esse plures putauerunt. De his vide Cicero in lib. 1. Offic.
- CYNIPS**, cynipis, [*κύνις*, Ital. *Mosca canina*.] Hisp. *Mosquito de los que pican*, & *mosca de los que pica* *agrumente*. Musca minutissima longis cruribus, in capite habens rostrum, quo proferat cutem animalium. Nascentur ex humore & iuxta aquas abundat. Latini Muscam caninam vocant. Est etiam hoc nomine stuius in Africa: à quo & regio eo nomine dicta est, in qua maximi sunt hirci. Hinc grex Cyniphos id est grex hircorum: & Cyniphia pellis, hircina. Martialis de Vdonis, Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti: Cyniphos poterit panna latere sua.
- CYNNA**, *κυννα*, Oppidum prope Heracleam Ponticam: ita dictum ab vna Amazonum, vel à Cynno Gigante, fratre Cei. Hinc fit gentile Cynnas, *κυνναίος*. Stephano.
- CYNOCEPHALE**, penult. prod. *κυνοκεφαλή*. Herba est quæ ab Aegyptiis Officines appellatur, diuina proflus, & ad omnia venena efficax. Hæc herba Apion Grammaticus Homeri manes se ab inferis euocasse gloriatus est, ad percontandum, qua patria, quibusque parentibus gentis esset: non tamen ausus proferri quid sibi responderet. Hæc Plinius lib. 13. cap. 2.
- CYNOCEPHALION**, [*κυνοκεφάλιον* Diocoridi. Ital. *Filisia*, Hisp. *Zargatona*, *estiba de perro*.] Herba est quam Graeci notiore nomine *ψιδιον*, nos Pulicarem appellamus. Nomen ei dedit figura foris, qui canini capitis similitudinem refert.
- CYNOCERHAI**, pen. prod. *κυνοκεράλαι*, Homines sunt, vel feræ in Aethiopia, canina habentes capita, cetera hominibus similes, violētā ad salum, feri mortu. Augustinus li. 16. de Ciuit. Dei. Quid dicam de Cynoccephalis, quorum canina capita, atq; ipse latratus magis beltiis quàm hominibus confitentur? Plin. lib. 7. Genus, quam Cynoccephalos vocamus, latere viuunt. Idem lib. 8. cap. 54. Effertur Cynoccephalis natura, sicut micillina Satyris. Vide Gellium lib. 1. cap. 5.
- CYNODONTES**, *κυνόδοντες*. Dentes, qui à nostris Canini appellantur: ita dicti, quod acuminati sint in formam dentium canis. Hos tradit Plin. lib. 11. cap. 37. semel casti aliquo amissos nunquam renasci.
- CYNOGLOSSOS**, huc Cynoglossum, [*κυνόγλωσσος* Diocoridi. Ital. *Lingua de cane*, Hisp. *Venebilla lengua de perro*.] Herba est in locis fabulosis natæ, solis latifolij plantaginis similis, angustioribus tamen minoribusq; & lanuginosis, sine caule, humi strata. Latini Lingua canina dicitur, diuersa tamen ab ea quam Officines *Canis linguam* vocant. Plin. lib. 25. cap. 8. Iungitur & cynoglossos, caninas imitans linguas, topiariis operibus gratissima.
- CYNOMAZON**, *κυνόμαζον*. Herba est eadem cum chamæleone nigro, quam &

quam & Cynozolon Plinius appellat. Dictum Cynomazon, quod in offa vel in pulve datum canes enecat.

Cynomorion, *κυνμοριον*. Herba est, quae alio nomine appellatur Orobanchae, inimica erulis, ceterisque leguminibus, cauliculus habens pinguem & rubentem, sine foliis. Nomen habet à similitudine genitalis canis, teste Plin. lib. 22. cap. 25. Hodie teste Ruellio, à Gallis Tenia vocatur.

Cynomyia, *κυνομυια*. Ital. *Mosca canina*. Hisp. *Mosca de perro*. Musca canina, quae sanguinem ab animalibus exurit. Haec praecipue canum aures infestat: unde & nomen est sortita. Est & genus herbae quae notioribus nominibus Psyllium & Pulicaris dicitur: de qua Plinius lib. 25. cap. 15.

Cynopolis, *κυνωπολις*. Oppidum est ad Occidentalem Nilum ripam, inter Oxycynchum, & Hermopolim, in quo Anubis colitur, cambibusque cibaria publica sunt assignata. Auctor Strabo lib. 17. Ab hoc oppido vicinus nomen Cynopolites dicitur à Plin. lib. 5. cap. 9.

Cynorrhodon, *κυνωρροδον*. Rubentis lilij flos est, teste Plinio lib. 21. cap. 5. ita dictus, quod à cane rabido morbis medetur, quafi Rosam caninam dicat. Eadem & Rosa sylvestris appellatur, teste eodem Plin. lib. 25. cap. 21.

Cynosarges, *κυνοςαργες*. Gymnasium in Attica, sic dictum à cane albo, qui sacrificante Diomo, raptam femora in hunc locum detulit. In hoc gymnasio Aristippus Cyrenaeus sectae princeps Philosophiam solabat profiteri. Auctor Laërtius in vita eius.

Cynoshaton, *κυνωστατον*. Ital. *Rosa canina*. Hisp. *Carca rasul*, *carca peruna*. Alij Cynoshaton frutex est, teste Dioscoride, multo amplior tubo, foliis longe, quam myrti, latiores. aculeis circa virgas robustis, flore albo, fructu oblongo, simili nucleis olivaceis, sed rubicundo. Columella Sententiam canis vocat. Sunt qui existimant fruticem esse, qui vulgo *Egenterij* nomine cognitus est.

Cynosorchis, *κυνοςορχις*. Herba, quae & Orchis dicitur, foliis oleo molibus ternis, parvisque, semipedis longitudine in terra stratis, radice bulbosa: oblonga: duplici ordine, superiore, quae durior est: & inferiore, quae mollior. Eduntur ut bulbi cocti, in vincis fortè inuenti. Plin. lib. 27. cap. 8. Officinae Graecam vocem ad verbum exprimentes, *Tephichum canis* appellant.

Cynossema, *κυνωσσημα*. Locust est Troadis ad Hellespontum, He-tuba sepulchro nobilitata, Latine Canis tumulus interpretari possumus. Fabulatur enim Poetae, Hecubam, quum in Graeciam abduceretur captiva post exitium patriae, ac suorum, ibi doloris impatiente in canem esse conuersam, & deinde sepultam. Meminit huius loci Plin. lib. 4. ca. 11. & Strabo lib. 13. Est item eiusdem nominis locus in Libya Maecotide, cuius meminit Stephanus, & Strabo lib. 17.

Cynostrea, *κυνωστρεα*. pen. prod. *κυνωστρεα*. Sydes septentrionale, ex septem constans stellis, quod & vrsam minorem appellamus. Alio nomine etiam Phœnice appellatur, teste Higinio, eo quod à Phœnicibus inter nauigandum potissimum soleat observari, quemadmodum & Elicae, hoc est vrsae maior, à Graecis nautis. Onjd. de Tristibus. Esse duas Arctos, quarum Cynostrea notatur. Sinonius: Elicae Graia carina notet.

Cynozolon, *κυνωζολον*. Herba est eadem cum chamæleone nigro, ita dicta, quod odoris fœditate ricinos vermes in Canium auribus enecat. Alio nomine Vlophonum dicitur. Vide Plin. lib. 22. cap. 18.

Cynthus, *κυνθος*. Diana dicta, à Cynthio monte in Delo insula, in quo nata cum Phœbo est, unde & Apollo Cynthius, & ipsa Delos Cynthis appellatur. Hic mons tantæ celsitudinis esse ferret, ut vmbra sua totius insulae ambitum tegat. Propertius quoque amicam suam Cynthiam ob pulchritudinem vocavit, quæ prius Hostilia dicebatur.

Cynthus, *κυνθος*. Delos mons vique adeo editus, ut totam insulam dicatur omburare. In hoc monte Apollo & Diana nati traduntur, quorum alter Cynthius, altera Cynthis ab eo appellati sunt. Virg. 2. Aen. Quælis in Eurota ripis, aut per luga Cynthi Exeret Diana choros.

Cynthus, *κυνθος*. Stephanus, Locorum Epicnemidiorum oppidum est: siue, ut quibusdam placet, nauale, cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 6. & Lilius lib. 8. de cadis 3.

Cynthus, *κυνθος*. Nili fluvij insula est, non procul à maiori Delta, eregione oppidi quod Cynopolis appellatur. Auctor Ptolemaeus lib. 4. cap. 5.

Cyparissias, *κυνπαρισσιος*. Tithymali species caulem emittens dodrantalem, ex quo germinant folia capressi similitudine, quod & nomen accepit: teneriora tamen ac tenuiora. Auctor Plin. lib. 26. cap. 8.

Cyparissia, *κυνπαρισσια*. Oppidum est agri Messeniaci, ad mare situm, à quo vicinus portus Cyparissius appellatur. Auctor Plin. lib. 4. cap. 5. Strabo lib. 8. Cyparissiam vocat, Ptolemaeus Cyparissias plurali numero.

Cyparissus, *κυνπαρισσος*. Fuit nomen pueri, Telephi filij, quem Apollo amavit, postea in sui nominis arborem conuersi. Dicitur etiam per synecresin Cypressus: deinde conuersione in u, Cupressus. Est autem arbor procerâ, caudice oblongo & recto, folio pinifol, sed carnosiore, molliorq; neq; ita pungente, fronde indecidua, odore vehementi. Duo eius sunt genera. Nam quæ sterilis est, formina dicitur ad metæ formam in fastigio conuoluta: unde & *κυνπαρισσος*; peculiari epitheto appellatur. Contra mas latius spargit ramos, conólque proferit, nu ci pinxæ non ab-similes, licet multo minoris: mira inter arbores fecunditate, quippe quæ trisera est, fructusque habet & Ianuario & Maio & Septembri maturos, nulli tamen rei viles, imò potius noxios, quemadmodum & ipsa arbor, cuius etiam vmbra noxia creditur. Dicta est autem Cyparissus (ut Diodorus placet) à *κυνπαρισσος*, hoc est ab aequaliter pariendo, quod æqualiter & ramos perdat & fructus. Fructus eius à figura, Coni appellatur. Unde ipsa arbor perpetuo epitheto Conifera appellatur. Virg. Aeneid. quæres, aut coniferæ cypariss. Idem, Et teneram ab radice ferens Syluane cupressum. Reliqua vide supra in dictione *CYPRESSUS*.

Cypero, *κυνπερο*. Ital. *Cypero*. Hisp. *juncia de olor*, *juncia auellana*. Juncus ge-nos est angulolium, iuxta terram candidum, in cacumine nigrum & pin-gue. Eius descriptioem vide apud Plin. lib. 21. cap. 18. Ruellius à Gal-lis iunces humilissimi *Souletos* vocari tradit, & minutim contusos ad conciliationem odoris vestibus interponi. Legitur etiam in neutro

nere Cyperum apud Varonem lib. 3. de Rust. cap. 16.

Cyphi, *κυνφι*. Thymiamatis compositio est, dicata diis, qua abundè Aegyptii sacerdotes vuntur. Constat (ut Plutarchus ait) ex melle, vino, rui-passa, cypero, resina, scell, aspalatho, myrrha, bitumine, iunco, hyso, calamo, vtroque iuniperco, cardamomo, layatho. Rationem componendi vide apud Dioscoridem lib. 1. cap. 24.

Cypirus, Herba est, folia habens ad iridis similitudinē mucronata, quæ à Latinis Gladiolus dicitur, radice bulbosa, & odore vicino nardo. *Expia*. Est & per se Indica herba quæ Cyperis vocatur, gingiberis effigie, comanducata croci vim reddens. Vide Plin. lib. 2. ca. 18.

Cyprinus, *κυνπρινος*. Piscis est ex genere chombrorum: cuius meminit Plin. lib. 32. cap. 17.

Cyprius, *κυνπριος*. Sabini bonum appellant: unde Cyprius vicus Romæ appellatus est, in quo Sabini in ciuitatem recepti confederant: sic enim à bo-no omine vocandum censuere.

Cyprum, *κυνπριον*. Vulgò *Chipe*, Insula in Pamphylia mari, in sinu maxi-mo, qui & Ilicus dicitur, inter Ciliciam & Syriam, diues & miræ fertili-tatis. Unde & Macaria, hoc est beata olim vocata: maxime etiam lu-xui dedita, unde & Veneri sacra. Horat. lib. 1. Carm. Sic te diua potens Cyprî. Ea quondam nouem erat regnorum sedes. Vrbes illius præcla-ræ, Cythera, à quibus Venus dicta est Cytherea, Paphos, Palaepaphos, & Salamina. Hæc inter maiores nostri maris insulas locum sibi vendicari: à Septentrione Cilicie opposita, à Meridie Aegypti spectat, ab Orien-te Syriam, ab Occidente Pamphylia. Ambitus insule trium millium, quadringentorum ac viginti stadiorum, teste Strabone lib. 12. Cyprius etiam dicitur arbutuscula, quæ à Latinis Ligustrum vocatur, à Gallis *Troena*, semine atro, non absimili sambucino acino. Eius Ros in oleo decoquitur, sitq; ex eo vagentur quod Cyprium appellant. Nascitur in multis locis, sed in Cypro insula odoris suauitate præstat, ideo Cy-prus est appellata. Plin. lib. 12. cap. 24. Cyprius in Aegypto est arbor zi-ziphi foliis, semine coriandri, flore candido odorato. Coquitur hoc in oleo, premiturq; postea, quod cyprium vocatur. Optimum habetur à Caopica: in ripis Nili nata: secundum Aftalonem Iudææ: ceterum Cypro insula odoris suauitate.

Cyprius, *κυνπριος*. unde tres pariter insule huic propinquæ. Cypriæ nominan-tur: & venis Cypria, siue quod in Cypro genita fuerit, siue quod ei pri-mam in Cypro templum sit constitutum.

Cyprogenia, pen. prod. *κυνπρογενια*. Veneris epitheton est, inde tractū, quod in Cypro insula nata dicitur. Vicitur hac voce Homerus in Hymnis.

Cypselus, *κυνψελος*. Aus ex hirundinum genere, quæ & Apodes vocatur, à *κυνψελος*, hoc est ab alueari, eo quod nidum specie aluearis ex luto fingant. Auctor Plin. lib. 10. cap. 39.

Cypselus, *κυνψελος*. Corinthiorum tyrannus, patet Periandri tra-ditus à *κυνψελος*, hoc est à cistula, siue aluco, hoc (ut Valla ex Hero-doto vertit) mensura frumentaria, sub qua occultatus fuit quidam à Co-rinthiis ad perniciem quereretur. Vide Herodotum lib. 5. & Plutarchū in Symposio septem Sapientum.

Cyrene, *κυνρενα*. & Cyrenæ, arum *κυνρενα*. Vulgò *corone*: asigne Libyæ oppi-dum, inter Marcotidem & Zeugiranam prouinciam situm, vnum ex iis quæ Pentapolim efficiunt: à Bato Therao (quem Callimachus proge-nitorem suum fuisse tradit) conditum, & à Cyrene Penei amnis filia, quam Apollo adamatum in eam Libyæ partem transtulit, ita nomina-tum. Ab hac vrbe totus ille Libyæ tractus, inter Africam proprie di-ctam, & Libyam Marmaricam, siue Marcotidem intermedium, vno no-mine Cyrenaica regio appellatur. Eadem & Pentapolitana Plinio dicitur, à quinque præcipuis vrribus, quarum nomina sunt hæc, Beronice, Arsinoe, Ptolemais, Apollonia, & ipsa Cyrene. Ex hac vrbe orti sunt Aristippus Socraticus, qui Cyrenaicā Philosophiam primus instituit: item filia huius Arææ, quæ patri in schola successit: Aristipponis cogno-mento *μυρδωδαντος* superioris Aristippi nepos, & Aetææ filius: & præ-ter hos Anniceris, qui Cyrenaicam sectam emendauit: & Callimachus poeta, & Eratosthenes Mathematicus, ambo ab Aegypti regibus in ho-nore habiti. Quibus etiam à Strabone adduntur Carneades Academicus, & Cronus Apollonijs.

Cyrenæus, *κυνρεναίος*, Cyrenæicus, & Cyrenensis, adiectiua.

Cyrenæa, *κυνρεναία*. *κυνρεναία*, ab Aristippo Cyrenæo, primo sectæ eius autore, nomen traxerunt, qui summum bonum, corporis voluptate metiebantur. Cic. Tusc. quest. lib. 3. Aequi ab Aristippo Cyrenæici philosophi nominati, omne bonum in voluptate posuerunt, virtutemq; censuerunt ob eam rem esse laudandam, quod efficiens esset voluptatis. Horum secta postea ex simplici triplex est effecta, alius se ab Hegesias, alius ab Anniceris Anniceris, nonnullis etiam à Theodoro Theodoretos nominantibus: qua de re vide Diogenem Laërtium in vita Aristippi.

Cyrenæus, *κυνρεναίος*. Diaconus fuit Heliopolitanus (est autem Heliopo-lis hæc, ciuitas insignis ad Libanum montem sita) qui imperante Con-stantino plurima Ethnicorum idola conuertit. Cuius rei illi memores sub Iuliano principe, viuo ventrem excuerunt, iecurq; inde exemplum degustauerunt. Auctor Suidas. Cyprius item Alexandrinus præsul edidit variarum hypotheson tractatus. Homilias plurimas, quibus vrun-tur Graeci præterea aduersus Nestorum epistolâs, quibus omnia occul-ta eius venena refellit. Is vixit temporibus Iuliani principis. Cyprius præterea Hierosolymitanus præsul, sæpe pulsus ab Ecclesia, & receptus: ad extremum sub Theodosio principe octo annos in sua sede perstiterat: intererat eius Catecheses. Hæc Hieronymus.

Cyrenæus, *κυνρεναίος*. Romanus, cum Basside & Nabore sub Diocletiano passus, ac sepultus tertio ab vrbe lapide. Ex Volaterrano.

Cyrenæus, *κυνρεναίος*. Indici populi viuacissimi, ut quos ad centesimum qua-dragesimum annum vitam extendere proditum sit ab Higinio, referen-te Plin. lib. 7. cap. 2.

Cyrenæus, *κυνρεναίος*. Vulgò *corsega*, Insula est in mari Ligustico, quæ Latini Corsicâ dicunt, longa palliæ centum quinquaginta millia, lata ma-iore ex parte quinquaginta, circuitu trecentorum vigintiduum mil-lium distans à Vadis Volaterranis sexaginta duobus millibus passuum. Dicta Cyrenus à Cyro rege, quum antea Therapne dicebatur.

Cyrenus,

Cyrneus, 2, um. Virg. Aeg. 9. Sic tua Cyrneus fugiant examina taxos.
Cyrnea, ex, Vahs vinarij genus, teste Nonio. Plaut. Amph. Cadus erat vi-
ni, inde impleui cyrneam. ¶ Sunt qui Cyneam scribant per i nostrum, &
παρὶ τὴν κρητὴν, hoc est à miscendo dictum velint.

Cyrtha, vide CYTHA.

CYRHA, 2, um. Stephano, Syriæ oppidum, cuius incolæ Cyrtheſte
appellati dicuntur, & Diana Cyrtheſtis, non ipsi: & regio ipsa, Cyrtheſtica
appellatur, cuius meminit & Plin. lib. 5. ca. 13. ¶ Cuius item Cyrtheſta, Ma-
cedoniæ populi, non procul à Pella Alexandri patria, quorum meminit
idem Plinius lib. 4. cap. 10.

CYRUS, 2, um. Atheniensis fuit, qui quum videret impetum Per-
ſarum diutius ſuſtineri non poſſe, ciuiſque iam de reliquenda vrbe,
nauiſque conſcendendis cogitare, ciuibz ſuis conſilium dedit, vrile
quidem (vt ipſi tum videbatur) atramen non ſatis honeſtum, vt Xer-
xem potius reciperent, quam patriam deſererent. Quæ ſententia
viſuadeo cinibus diſſipuit, vt ſtatim tum lapidibus obuocint. Autor
Cicero 3. Offic.

CYRUS, 2, um. Oppidum eſt à Mare rubrum, in quod Artaxerxes
Megabyzum relegauit. Stephanus.

CYRUS, 2, um. Nomen duorum flauiorum, quorum vnus Armeniæ &
Hiberiæ fines interit, & per Albaniam labitur. Oritur in monte Cau-
caſo. Alter iuxta Paſagardas per cauam Perſidem: à quo Cyro maiori,
qui iuxta hunc amnem ex poſitus fuit, nomen eſt inditum, teſte Strabo-
ne lib. 15.

CYRUS, 2, um. Cambyſis filius ex Mandane Aſtyagis regis filia, & Per-
ſarum Medorumque rex, qui primus (vt ſuſtinuit lib. 1. ſcribit) deſiſto
Aſtyage vrſimo Medorum rege, Medorum imperium tranſiit in Per-
ſas: & ſubacta Aſia, totum Orientem in poſſeſſum redegit. Po-
ſtremo, quum bellum Scythiſis intuliſſet, roſq; clade magna aſſeſſiſſet,
Tomyris eo tempore Scythiarum regina, compoſitis inſidiis, ducenta
millia Perſarum cum ipſo rege trucidauit, ita vt neque nuntius tante
cladis ſuperſuerit. Caput Cyri amputatum, in vrtem humano ſanguine
plenum coniecit fuit, cum hac exprobratione, Satis te ſanguine quem
ſuſciſti. Hic primum Agardus dictus fuit: & poſtea Cyrus, ab eiſdem
nominis fluius per cauam Perſidem fluente, iuxta quem fuit expoſitus.
Res eius geſtas vide latius apud Xenophontem in Pædia, Herodotum,
& Iuſtinum lib. 1. ¶ Fuit præterea eiſdem nominis poeta quidam
Theodoſij iunioris temporibus, ab Eudoria imperatoris vxore propter
ingenij ſollicitatem ad ſummos honores euſus. Poſtremo Præſul
ſuius in Coryleo Phrygiæ, Leone imperante diem obiit. Ex Suida.

CYRUS, 2, um. ſive CYRUS, 2, um. Stephano, Oppidum eſt Colchidis, Medæ
patria, teſte Stephano, herbiſ venetiſ in primis ſamoſa.

CYRUS, 2, um, adiectionum, CYRUS. Vnde Virgo Cyra appellatur Mæ-
dea à Valerio Flacco lib. 6.

CYRUS, 2, um. Proſperius lib. 1. Non hic herba valer, non hic no-
ſterna Cyris.

CYRUS, 2, um, CYRUS, 2, um. pen. prod. CYRUS, 2, um. Vulgo Cerys, Inſula eſt contra
Cretam, vt ſcribit Strabo, quinque millia à Maleæ promontorio diſtans,
in quam ſerunt Venereæ primum veſtam concha marina: vnde &
Cytherea CYRUS, 2, um. dicta eſt. Virgil. lib. 10. Eſt Paphos Idaliūque mihi,
ſunt alia Cythera. Idem, Parce metu Cytheræ, manent immota tuorum
fata tibi. Denegat tam hoc deſertuatum à natura ſui primi-
tium: corripit enim ſecundam ſyllabam, quæ in primitiuo produciunt.
Hanc inſulam Porphyriam vocat Ariſtoteles, Porphyrida Plinius à
purpurarum præſtantia.

CYRUS, 2, um, adiectionum nomen poſſeſſum, CYRUS, 2, um. vt Nectar
Cytheriacum, quod pro ſua uitate Venereæ ponitur.

CYRUS, 2, um, pen. prod. CYRUS, 2, um. Nobiliſſima meretrix fuit, libera Vo-
luntij, quæ eodem tempore floruit quæ Origo, & Arbuſcula meretrix.
Hanc Cornelius Gallus poeta ſupra modum adamauit: quo tamen
ſperito Antonium in Galliam ſequuta eſt. Hanc Virgilius Aegloga 10.
Gallum conſolans, cōmurato nomine Lyciſidē vocat. Autor Seruius.

CYRUS, 2, um, CYRUS, 2, um. Inſula eſt ex Cycladibus, à Cythno primo habitatore
ſic appellata. Ex hac inſula Timantes piſtor cecus eſt, qui ab ea
Cythnius dicitur.

CYRUS, 2, um. Hos mali Punice fatium, vt balauſium ſylueſtris, vt
eſt apud Dioſcoridem. Plinius Cythium interprecatur primum parum
Puniceæ floreſe incipientis. Flores verb ipſos in cythno erumpen-
tes, Balauſia, natura aſtringentes. Solet tamen appellatio hæc & ad
alia quoque genera congruere: vnde Dioſcorides Apollinaris herbz flo-
res Cythnos appellauit.

CYRUS, 2, um. Inſula Arabiæ, vbi topazius lapis inuenitur. Plinius li-
bro 6. cap. 29.

CYRUS, 2, um, pen. corr. Genus fruticis incani, ad ſimilitudinem thami,
cubitalibus ramis, folijs ſori trifolia, quem Ariſtomachus Athenien-
ſis miris laudibus prædicauit, eo præcipue nomine, quod lætiſſimum
pecori pabulum præbeat, & lactis copiam augeat: quod etiam confir-
mat Plinius lib. 13. cap. 24. Inſitus eſt autem hic frutex primò in Cyth-
no inſula (vnde & nomen accepit) & inde tranſlatus in omnes Cycladas
& vrbes Græcas. Columel. lib. 13. cap. 28. Cythium (quæ Græci aut Cyth-
nus, aut Cythnus, aut Cythnus vocant) quam plurimum habere expedit, quod
gallinis, apibus, ouibus, capris, & omni generi pecudum vtiliſſimum eſt.
Idem alibi duas facit Cythi ſpecies, ſaturnam, & alteram ſuæ ſponte.

CYRUS, 2, um, pery in prima ſyllaba, pen. prod. CYRUS, 2, um. Mons Paphlago-
niæ, in quo buxus plurima naſcebatur: vnde & buxiſer à Catullo dicitur.
Virgil. 2. Georg. Et iuuat vndantem buxo ſpectare Cytorum. Ab
hoc, quæ buxica ſunt, Cytorum dicuntur. Quidam 4. Metamor. Sape Cy-
torum ducit pectine crines. ¶ Fuit & Cytorus, ſive Cytorum, ciui-
tas, Sinopenſis temporibus à Cytoro Phrygi filio condita & appel-
lata, vt ex Ephori ſententia reſert Strabo lib. 12.

CYRUS, 2, um, CYRUS, 2, um. Vulgo Cythia, ſive Cyzicum, Inſula in Propontide,
duobus pontibus iuncta continenti, habens vrbe eiſdem nominis, maxi-
mibus, ære, & turribz marmoreis: cui nomen indidit Cyzicus rex quæ
laſon per imprudentiam interemit. De hac Quid. lib. 1. Fat. Hinc Pro-
pontiacis hærent Cyzicon oris, Cyzicò Aemonix nobile gentis opus.
Fuit hæc ciuitas magnitudine & pulchritudine cum primis Aſiæ vrbi-
bus comparanda, paci & bello apta, tribus armamentariis inclita, quo-
rum aliud armorum, aliud inſtrumentorum, aliud ſumentium erat rece-
praculum. Huius habitatores Cyziconi, CYZICONI, appellantur.
Cyziceus, De nominatiuum eſt Cyzicon Propontidis inſula. CYZICONI.

Litera, Eſt ex numero mutarum, quæ quan-
doque pro bta aſpiat ponitur, vt D, Deus.
¶ Quandoque conuertitur in b, vt quod olim
Duellum, nos iam Bellum dicimus, & Duella-
na, Bellona. ¶ Quandoque in l, vt à Sedeo,
olim Sedda dicebatur, quæ nunc Sella. ¶ Quan-
doque in r, vt Meridies, ab eo quod eſt Me-
ditus dies. ¶ Interponitur nonnunquam in
compoſitis hiatus prohibendi cauſa, vt Pro-
deſt, Redarguo, Redeo, Redintegrō. ¶ Subtra-
hitur etiam nonnunquam quando ſequens ſyl-
laba ab ſeum alia conſonante incipit, vt Aſceudo, Aſpicio. ¶ Quando
autem conuertatur in alias literas, dictum eſt in præpoſitione Ad.

DAA, Daarum, DAA, Scythano, Populi ſunt Scythia: ex genere Norma-
dum, vt autor eſt Seruius in illud Virgilij 8. Aeneid. Iudomique Dax,
& pontem indignatus Atrox.

DAA, DAA, Vulgo Valachia, Regio Scythiæ Euxoræ, quam qui-
dam Thraciæ partem, quidam conterminam dicunt. Hæc (vt Prole-
mus ſcribit lib. 3. cap. 3.) ad Septentrionem Carpatho monte à Sarmat-
tia diuiditur, ad Occidentem Tibiſco fluuij ab Iazygibus Metana-
ſtis: ad Meridiem & ad Orientem vique ad Danubium extenditur. Huius
regionis populi, Daci, DAA dicuntur: olim etiam Dauai, teſte Strabone
lib. 7. Getis proximi ad Orientem: à quibus ſeuilia Dauorum & Getarum
nomina Athenienſes acceperunt. Vnde & in Comædiſ ſerui introducti
ſolent, Daci & Getæ nominati. Hodie tota hæc regio Valachia nomine
cognita eſt.

DACIUS, DACIUS dictus eſt, qui Daciæ ſubegit, ſicut à Germania Ger-
manicus. Iuuenalis, -cum lance beata Dacicus, & ſcripto radiat Ger-
manicus auro.

DACUS, 2, um, DACUS, 2, um. Quod eſt è Dacia. Spartianus, Ad bellum Dacum
Traianum familiariter proſequitur eſt.

DACRYMAS, autore Feſto, Lilius Andronicus appellabat quas nos lacry-
mas, Græcos ſecutus, qui DACRYMAS vocant Lacrymas, & DACRYMAS lacry-
mas. Vnde etiam conſtat verbum Lacrymor, & nomen Lacryma mel-
lius ſine aſpiratione ſcribi, quemadmodum vox Græcā à qua origi-
nem trahunt.

Dactylus, penultima correpta, [δᾰκτυλός. Ital. Deto. Hiſp. Dedo.] à Lati-
nis dicitur digitus: vnde Dactylotrocha (quæ Græcis etiam Chiroche-
ra) pro regimento manus, vel digitorum ſumitur. ¶ Dactylus item vo-
catur pes metricus, quum ſyllabam longam duæ breues ſubſequentur,
Horos pes Cicroni dictus, lib. 3. de Orat. quod eſt ſcribantur facta he-
roum & principum. ¶ Item Dactyli dicuntur fructus palmæ, Apicius,
Et eroci drachmæ ſingulæ dactylorum oſibus tortiſ diſ quinque. ¶ Dac-
tylus præterea graminis genus eſt, de quo ſi ſcribit Plin. lib. 24. cap.
19. Sunt qui & aculeatum gramen vocant trium generum, quum in ca-
mine aculei ſunt plurimum quini: (dactylon vocant) hos conuolu-
tos naribus inferunt, extrahuntque ſanguinis eiciendi gratia. ¶ Dactylus iſ-
piſcis eſt è genere concharum. Plinius lib. 9. cap. 6. Concharum è genere
ſunt dactyli, ab humanorum vnguium ſimilitudine appellati. ¶ Dacty-
lus Idæus, gemma. Plinius lib. 37. cap. 10. Idæi dactyli in Creta ſerreo
colore pollicem humanum expriment.

Dactylicus, 2, um. Cicero in Oratore, Quod ille dactylicus numerus hexa-
metrorum magniloquentiæ ſit accomodatior.

Dactylon, δᾰκτυλίον. Græci anulum dicunt, δᾰκτυλίον, hoc eſt à
digitis: vnde & Dactylotrocha, pro anulorum reſpoſitorio. Ital. Anolo,
Hiſp. Anillo.

Dactylis, dactylidis, δᾰκτυλίδες, vitis genus, dictum à gracilitate digitali,
ſuæ quod grana habeat dactylis ſimilia. Autor Plinius lib. 14. cap. 3.
Has etiam Dactylos vocat Columella lib. 3. cap. 2.

DACTYLIDÆ, δᾰκτυλίδες, Idem qui Corybantes, quos Io-
uem nutriſſe ſerunt, & ne vagitu puer proſideretur, nouo luſus genere
excogitato, clypeolis æneis inter ſe conuerſantes, ætis tinnitu & nume-
roſiſ pedis compoſitione, qui dactylus inde dictus eſt, Saturnum celauit.
Idri autem dicuntur à monte Ida.

DADICAE, Populi Scythiæ Aſiaticæ, apud Herodotum lib. 3.

DADALA, neutri generis, δᾰδᾰλα, Vrbis Lyciæ, ita appellata à
monte vicino, ſeu à Dardanio ibi ſepulto, quum cum coluber aquaticus
ex anne Nino in paludem egreſſus momo diſſet.

DADALUS, δᾰδᾰλος, Athenienſis faber egre-
gius, Icari pater, qui ſerem, aſciam, perpendicularum, cerebram, giu-
num, iethyocollam inuenit, malūque & antenā nauis impoſuit. Hic
accuſatus quod Perdicem ſororis ſuum interceiſiſſet, iudicij metu in
Cretam fugit, vbi Labyrinthum fabricauit, cui Minotaurus inclu-
deretur, opus portentoliſſimum humani ingenij. Dictus Dadalus (vt
quidam exiſtitant) δᾰδᾰλος δᾰδᾰλᾰς, quod eſt variare, ſeu ornare. Alij
hoc verbum à Dedalo deriuatum putant, ob multiplex, variūque iu-
genium hominis, propter quod Græci δᾰδᾰλᾰς variū dicunt, & in-
genioſum. Lucræti quoque terram ob rerum artiſtorumque varietatem,
Dadalam nominat: Ennius ſimili inodo Mineruam: Vir-
gilius Circen. Plautus Logodadalos vocauit, qui dolum celant ſer-
monis oratu.

DAMODORON, δᾰμοδωρον. Latine dicitur deus terræ: quo no-
mine veteres intelligebant naturam rerum omnium matrem & al-
tricem.

DAMON, δᾰμων. Ital. Demoni. Hiſp. Angel bueno d. mdo. Deus, ſive
ſapiens, δᾰμων δᾰμων, quod eſt ſcire. Auguſtinus lib. 9. de Ciuit. Dei, Da-
mones dicuntur, quoniam Græcum vocabulum eſt, ob ſcientiam nomi-
nati. Noſtræ religionis homines appellant ſpiritus in celo à Deo crea-
tos, qui de celo deiſſi, partim in terræ inſimo, partim in hoc acre da-
mati ſunt. Hinc Eudæmon & Cacodæmon, pro bono & malo damoni
Dæmon etiam animus humanus in corpore ſitus vocatur,
Dæmoni

D A M

Dæmonius, a, um, quod est dæmonis. *dæmonius*. Lactantius libro 4. in tunc. Sed illi dæmonici fraudibus irretiti, diuinum nomen, cultumque perdidit.

Dæmonium, *dæmonium*. Idem quod dæmon, numen, Deus. Vnde extat Apuleij liber de Dæmonio Socratis.

Dagnades, Aulicæ quas potantes Aegyptij ad coronas deuinciebant, dum potum exercebant, quæ castillando & moricando non patiebantur dormire potantes. Autoc Festus.

D A H P V S, Attuarius nobilis, cuius opera enumerat. Plin. lib. 34. ca. 8.

D A I D E S, Persarum populi, omnes pastores. Herodorus lib. 2.

D A L M A T I A, *dalmatia*. Vulgò *Eslauonia de mar*, Regio Illyrici, contermina Liburnia versus Occasum: à qua Dalmata; *dalmata*, dicti sunt populi, qui (vt Appianus scribit) domiti ab Augusto fuerunt. In ea Iadera ciuitas insignis rerum abundantia, & Epidaurus hodie Ragusum dictum.

Dalmata, x. pen. cor. *dalmata*. Qui ex Dalmatia est. Martialis lib. 10. & ex eundem Vdo Dalmata quod sequeris.

Dalmaticus, ca. cum. Suetonius in Augusto. Externa bella duo per se gessit, Dalmaticum adolefcentis adhuc: Canabrium.

Dalmaticus, Dalmatarum vestibus indutus. Lampr. in Commodum. Dalmaticus in publicum processit.

Dama, Genus capræ syluestris, tam masculini quam femini generis. *dama*. Ital. *capra siluatica*. Hisp. *dama de cabra montes*. Virgilius in Phæacæia. Cum canibus timidi venient ad pocula damæ. Martialis. Dente timentur aper, defendunt cornua ceruorum. Imbelles damæ quid nisi præda sumus? Huius diminutiuum est Damula.

D A M A S C E N S I S, *damschen*. Sigenus historicus, Herodoti tempore ante bellum Peloponnesiacum, scripsit de rebus in Grecia gestis: præterea de maioribus eorum qui ad Troiam profecti sunt, & de poetis & philosophis, aliisque complura. Fuit item alius eodem nomine, Stoicus philosophus, Simplicij & Elamiræ familiaris, qui sub Iustiniano principe viguit. Scripsit Commentarios in Platonem, & alia quedam, quæ enumerantur à Suida.

D A M A S C E N S I S, *damschen*. Vrbs nobilissima, caput Syriæ: vnde Damascena, *damschen*. Vrbs, pruna, autore Plinio lib. 15, dicta creduntur: & regio ipsa, Damascene, quæ totam illam Syriæ partem complectitur, quæ adiacet Libano monti.

D A M A S T H Y M U S, *damschen*. Candantis filius fuit, vnus è duobus Xerxis Persarum regis, quum Græciæ bellum inferret: teste Herodoto libro 7.

Damassonium, *damschen*. Herba est planraginis folia habens, angustiora taron & in terram reflexa. A Dioscoride Alisma appellatur. Nonnulli putant eam esse quam vulgus *Plantaginem aquaticam* vocat: alij illam quæ ab officinis *Risula pastorella* dicitur.

D A M A S T H Y M U S, Nobilis statuarius, autore Plin. lib. 34. cap. 8.

D A M A T H Y S Epheus, *damschen*. Sophista nobilis, circa M. Antonini principis tempora, diuitiis ac potentia inter suos præditus, viros doctos liberalitate prosequutus estelloquentiæ quoque genus secundum naturam imitatus. Autor Philostratus in Sophistis.

Damium, teste Festo, sacrificij genus, quod in operto fiebat in honorem Bonæ deæ: dictum per contrarium sensum, quod minime esset *damschen*, hoc est publicum. Vnde & Dea ipsa Damia, & sacerdos eius Damias appellata est. Autor Festus.

Damnus, pro Damnatu apud Iureconsultos. *damschen*. Ital. *condemnatio*. Hisp. *condemno*. Marcellus. Quisquis mihi hæres erit, dare damnas esto. Vocabatur autem hoc verbo quum testator suo testamento dabat hæredem ad præstandum alicui aliquid legatum. Quintil. lib. 7. Hæres meus vxori meæ damnas esto dare argenti, quod elegerit, pondo centum.

Damnium, à Demendo dictum, quum diminutione res deterior fit. *damschen*. Ital. *Damno*. Hisp. *Damio*. Terent. in Adelph. Nisi eò ad mercatum veniam, damnium maximum est. Cicero. Quod declarationibus nostris carere, damni nihil facis. *Damnium* insectum, est damnus nondum factum, quod futurum veremur, apud Caium Iurisconsultum.

Damnifico, damnum infero. *damschen*. Ital. *Danneggiare*. *fur damno*. Hisp. *Maxer damio*. *Damnificus*, qui inferit damnum. Plautus in Cællar. Imitatur nequam bellum, & damnificam.

Damnigerulus, *damschen*. Plaut. in Trucul. ite hac simul mulieri damni geruli foras gerrones.

Damnolus, a, um, Damnum, vel detrimentum habet coniunctum. *damschen*. Ital. *Damno*. Hisp. *Cesta que habet damno, & menoscabo*. Columella lib. 1. Quod est per partes nonnunquam dñolus est, in summa tamen compendiosum. Aliquando sumitur actiuè, pro eo quod damnum inferit. Plautus in Bach. Quid tibi commere est cum dix damnosissimis? Aliquando passiuè, vt apud Plautum in Epid. Damno sine, pro eo qui damnum subeat. Damnosus, profusus. Suetonius in Nero. Non in alia re damnosior, quam in ædificando.

Damnose, adverb. *damschen*. Vt, Dānosè bibere. Horat. 2. Serm. Sac. 7. tum Vibidius Balatroni. Nos, nisi damnosè bibimus, moriemur inultu.

Damno, as. Condemno. *damschen*. quandoque ablatiuo, quandoque genitiuo iungitur. Cic. 4. ad Herennium. Maiores nostri si quam vnus peccati mulierem damnabant, simplici iudicio malefactorum multorum conuictam putabant. Quo pacto? Quoniam, quam impudicam iudicauerant, eam veneficij quoque damnatè existimabant. Cic. 1. Tusc. Sed plerumque contrarietur, animosque, quum capere damnatos morte mulctat. 4. Quando vero non apponitur pretium, vel peccatum, pænæ peccati, accusatio tantum iungitur, & significat culpa. Cic. 4. Tusc. Rerum naturam potius quam errorem damnare volumus. Interdum accipitur pro exheredare, *damschen*. Vnde è duobus filiis, alterum hæredem institutum, alterum damnatum legimus. hoc est exheredatione improbatum. Interdum pro compellere obligare, & necessitate obstringere. Terentius in Phormione. Tuus est damnatus gurgis, non tu. Composita à damno sunt, Condemno & Prædamno, quod est ante damno. *damschen*. Lit. lib. 4. Totam culpam eius temporis in prædamnum collegam transferentem, omnes tribus absoluerunt.

D A N

Damnatio, onis, verbale, Damnandi actus. *damschen*. Rerum acerbissimæ damnationes, Cicero in Piso. Idem 4. Verr. Docuissimam hanc damnationem duci non oportere, &c.

Damnatorius, ria, rium, *damschen*. Cic. 5. Verrina. Verres in Xenonem iudicium debat illud suum damnatorium de iugurum professione.

Damnatoria tabella. Suetonius in Augusto. *damschen*. Vbi autem capitis, vel capite, hoc est condemnatus. Interdum etiā idem quod obligatus vel strictus. Vnde hæres dicebatur Damnatu ad præstandum legatum, hoc est stricti & obligati. Pro quo veteres etiam dicebant Damnas. Item, Damnatu voti, vel voto, dicitur is qui iam eius cuius gratia votum fecerat, factus est compos. Et Damnatu aliquem voto dicebantur dii, quum alicui tribuebant id cuius gratia votum susceperat. Fiebant autem vota ferè sub conditione, hoc modo, Mars pater, si mihi, populūque Romano hodie victoriā dederis, hoc ipso in loco tibi ex marmore templum statuum. Hoc voto ita facto, qui vouit, statim factus est reus voti, nihil tamen cogitur præstare, nisi ad opta victoria. Vbi autem iam debellatis hostibus contigerat victoria, tunc demum dicebatur damnatu voto. hoc est, strictus & obligatus ad persolendum votū. Virg. in Daph. Vt Cereri, Bacchūque, tibi sic vota quotannis Agricola faciet: damnis te quoque votis. Hæc idem hic fufius notanda diximus, quod ipsum etiam Macrobius altissimæ eruditionis viro, & plerique alios, qui eius auctoritatem sequuti sunt, ea in re lapsos videremus, qui arbitrantur eum dici Damnatu votis, qui iam vota persoluit. Hoc autem verum non esse, aperitissimè conuincitur vno Liuji testimonio lib. 7. ab Vrbe condita, Dictator (inquit) deorum quoque opes adiubendas ratu, inter ipsam dimicationem adem Iunoni Moneta vouerit: damnatu voti, quum rector Romæ reuerteret, Dictator se abdicauit. Ee paulo post, Anno postquam vota erat, ades Moneta dedicatur. Audite Dictatorem protinus parat victoria fuisse damnatum voti, quum tamē votum adhuc non persolueret, quod subsequenter eodem anno fuit persolutum? (A participio Damnatu sit compositum Indemnatus, non condemnatus. *damschen*. Sallust. in Catil. Hi primum exerepe quæque pessimum, & omnibus iniuriam, indemnatum necare. hoc est indicta causa & nulla precedente condemnatione. Liu. lib. 2. ab Vrbe, Eum indemnatum indicta causa non debere violari. Composita à Damno sunt, Condemno, & Prædamno, quod est ante damno. *damschen*. Lit. lib. 4. Totam culpam eius temporis in prædamnum collegam transferentem, omnes tribus absoluerunt.

D A M O C L E S, *damschen*. Nomen propriū vnus ex assentatoribus Dionysij.

D A M O C R I T A, *damschen*. Macrona fuit Spartana, Alcippi cuius clarissimi vxor, quæ quum viro ab iis qui contrarias in Republicis partes fovebant, in exilium actum sequi prohiberetur, filijque iam viro mature edicto publico nubere prohiberetur, ne ex iis quibus Alcippi viro naceretur: concepit animo facinus supra omnem muliebrem audaciā. Nam quum ex more femine primarice noctu in andronem quandam sacrorum causa conuenissent, Damocritæ à filiabus aditæ, magnam vim lignorum quæ ad sacrificia parata erant, ad fores congesti, ignemque iniecit, vt inus omnes exureret. Accurrentibus deinde auxilio viis, illa filias primū, deinde etiam seipsam interfecit. Ex Narratione, bus amatoris Plutarchi.

D A M O T A S, cum diphthongo *α, damschen*. Nomen pastoris: de quo Virgilius in Bucol. Dic mihi Damocra, &c.

D A M O N, *damschen*. Nomen philosophi Pythagorici, qui cum Pythia artificissimo amicitia vinculo constrictus fuit. De quo ita Cic. lib. 3. Offic. Damon & Pythias Pythagorei hoc animo inter se fuerunt, vt quum eorū alteri Dionysius diem necis destinasset, & is qui mori additus esset, paucos sibi dies commendandorum suorum causa postulatisset, vas factus est alter sistendi eius, vt ille non teuerit, moriendum esset ipsi qui quum ad diem se recepisset, admiratus eorum fidem Tyrannus, perit vt se ad amicitiam tertium aliterent.

D A M O N I A, *damschen*. Lesbica poetria fuit, Sapphus constantia, cuius meminit Philostratus in vita Apollonij.

D A M O N I E S, *damschen*. Sophista cuiusdam nomen est, qui sub M. Antonino principe floruit. Autor Suidas.

D A M O T A T Y S, *damschen*. Philosophus, scripsit de piscibus lib. ix. Suidas.

D A M O X E N E S, *damschen*. Atheniensis comicus, cuius fabulæ nonnullæ memorantur ab Athenarum in Dipsophistis.

D A N, *damschen*. Vicus est in quarto à Pancæde milliario euntibus Tyrum, qui vlt. hodie sic vocatur, cerumius ludæx prouincia ad Septentrionem: de quo & Iordanis flumen erumpens, à loco sortitus est nomen, for quippe fluuium, siue tuum Hebræi vocant.

D A N A E, per tres syllabas, *damschen*. Nomen Actij filix, quæ à Ioue in aurei imbris effugiem conuerso cōpressa, Perseum peperit, qui auum suum occidit. Ouid. 2. de Trist. Quid Danaen Danaeq; nutus, matræmq; Lyzi.

D A N A V S, *damschen*. Aegypti frater, Argiuorum rex, qui anno egressionis populi Israël trigesimo secundo, Sichæno rege expulso, Argos tenuit, ibique quinquaginta annos regnauit: genuit quinquaginta filias, quæ ab aui nomine Belides dictæ sunt. Hæc vna nocte viros suos Aegypti filios interfecerunt, præter vnā Hypermetram, quæ Linum marium seruauit. Vnde apud inferos supplicij loco illis præteritum est, dolium peritum aqua implere, quæ tantumdem efflatur quantum infundatur. Inde originem traxit proverbium, Dolium Danaidum: quod in auros competit, quorum auaritia nihil est satis: aut in prodigos, quorum profusum ne ipse quidem Pæcolus satisfaciatur: aut in homines fuitiles, qui arcana fidei suæ credita non queunt continere. Huc videtur alluisse Plutarchus apud Terentium, Plenus rimarum sum: hæc atque illac pectus.

D A N I A, *damschen*. Septentrionalis Oceani peninsula est, maritimæ Saxonie lateri adhaerens: quum olim Cimbri habitauerunt, quos postea Marius delent in Italiam irumpere conantes.

Danista, *damschen*. Ital. *stipendio predatore*. Hisp. *stipendio*. Fenerator, creditor. Plaut. Morigerus est mihi danista, qui de me argentum non petit. *damschen*, quod est mutuum dare.

Danisticus, *damschen*. Feneratorius.

D A N T E S,

fero, veteres dicebant: hoc est sursum, an deorsum res feratur, patet facio. Item memoratius vim habet, ut Cicero scripsit de Officiis. Composita vero aliquando deractionem notat, ut Decortico, Delibro, Deuelfio. Deplano, Deplo, Decalio, Dearmo. In aliquibus Deorsum, *deorsum*, ut Descendo, Debus. Interdum Non, ut Delumbe, quod est, non habens lumbos. Interdum actiua est, siue intensiua, ut Deamo, Depraui. Interdum diminutiua, ut Delecto, Delecto. Interdum priuatiua, siue negatiua, ut Deperat, Demens, Dederet. Interdum localem vim obtinet, ut Deambul. Interdum deficientem vim sui liminis indicat, ut Disco, Dedisco, Tego, Dereg, Docet, Deduco. Interdum est honoris exhibitiva, ut Defero, Deduco. Significat etiam quandoque. In totum vel omnino, ut Demando. Quandoque appetit, seu palam, ut Demonstr. Componitur autem cum dictione in principio ab a, ut Deamo: b, ut Delecto: c, ut Decerno: d, ut Dequo: e, ut Deerto: f, ut Defero: g, ut Deglutio: h, ut Dehiscit: i, ut Delicio: l, ut Delabor: m, ut Demior: n, ut Denudo: o, ut Deosculor: p, ut Depellor: r, ut Deriso: s, ut Desudo: t, ut Detraho: u, ut Deuolio. Partitur nonnumquam elisionem, metri gratia: sicut in Deando, & Deline. Virgil. lib. 1. Aeneid. Oscula libauit nate, d' hinc Italia fuit. v. b. eliditur e.

Dea, dea, Femininum a Deo, *Dea*, *Dea*, Ital. *Dea*. Hisp. *Diadisa*. Virg. 1. Aeneid. nec vox hominem sonat, o dea certe. Dexterioris sacra, id est Hecates, quae & Luna, & Diana, & Proserpina creditur esse: Luna quidem in caelo, Diana in terris, & Proserpina apud inferos. Ouidius 7. Metamorph. Auxiliatrix dea. Ouidius 9. Metamorph. quum te partu Lucina leuaret. Tollere quicquid erit, dea sum auxiliatrix, opemque Exorata fero. Virg. lib. 1. Aeneid. Oscula libauit nate, d' hinc Italia fuit. v. b. eliditur e.

Dea, dea, Femininum a Deo, *Dea*, *Dea*, Ital. *Dea*. Hisp. *Diadisa*. Virg. 1. Aeneid. nec vox hominem sonat, o dea certe. Dexterioris sacra, id est Hecates, quae & Luna, & Diana, & Proserpina creditur esse: Luna quidem in caelo, Diana in terris, & Proserpina apud inferos. Ouidius 7. Metamorph. Auxiliatrix dea. Ouidius 9. Metamorph. quum te partu Lucina leuaret. Tollere quicquid erit, dea sum auxiliatrix, opemque Exorata fero. Virg. lib. 1. Aeneid. Oscula libauit nate, d' hinc Italia fuit. v. b. eliditur e.

Dea, dea, Femininum a Deo, *Dea*, *Dea*, Ital. *Dea*. Hisp. *Diadisa*. Virg. 1. Aeneid. nec vox hominem sonat, o dea certe. Dexterioris sacra, id est Hecates, quae & Luna, & Diana, & Proserpina creditur esse: Luna quidem in caelo, Diana in terris, & Proserpina apud inferos. Ouidius 7. Metamorph. Auxiliatrix dea. Ouidius 9. Metamorph. quum te partu Lucina leuaret. Tollere quicquid erit, dea sum auxiliatrix, opemque Exorata fero. Virg. lib. 1. Aeneid. Oscula libauit nate, d' hinc Italia fuit. v. b. eliditur e.

Deambulo, De loco ad locum ambulo: vel hinc inde ambulo, ut sit siluris vel relaxationis causa. *Deambulo*, Ital. *Passeggiare*. Hisp. *Passejar*. Terentius in Adelphi, Deambulare huc librum est. Cic. lib. 1. de Legib. Quin igitur pergrissum ad illa spacia nostra, sedebis, ubi quum satis erit deambulatum, requiescis mus.

Deambulatio, *deambulatio*, Terentius in Heaut. Vel me hanc deambulationem, quam non laboriosa, sed languorem dedit.

Deambulator, Locus in quo deambulamus. *Deambulator*, Ital. *Passeggiatore*. Hisp. *Passejador*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Deamatus exercitus, hoc est Exarmatus & spoliatus. *Deamatus*, Ital. *Deamatus*. Hisp. *Deamatus*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Deartus, *deartus*, quasi per artus incido. *Deartus*, Ital. *Deartus*. Hisp. *Deartus*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Deauro, *deauro*, autem rego. *Deauro*, Ital. *Deauro*. Hisp. *Deauro*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debachari, Proprie est pice ebrietate valde furere, *debachari*, Ital. *Debachari*. Hisp. *Debachari*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debellare, Bello vincere, vel capere. *Debellare*, Ital. *Debellare*. Hisp. *Debellare*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debellator, *debellator*, vel a *debellare*, vel a *debellare*, Ital. *Debellator*. Hisp. *Debellator*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debeo, *debeo*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debeo*, Ital. *Debeo*. Hisp. *Debeo*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Debitum, *debitum*, debui, debui. Pertinet ad omnia quibus deuius sumus: quod voigit Terentius, seu Debitum, aut Obligatum dicitur. *Debitum*, Ital. *Debitum*. Hisp. *Debitum*. Deamo, *deamo*, ex animo amo, *deamo*, Ital. *Amare*. Hisp. *Amor de amor*. Terentius in Heaut. Nunc ego sum fortunatus, deamo te Syre. Plaut. Truc. Magna munera Chiamus hodie gaudia, mea dona de. Amara accepta; habita esse apud Phthonem.

Ital. *Debito*. Hisp. *Debita*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Debitus, *debitus*, participium, Quod debetur. *Debitus*, Ital. *Debitus*. Hisp. *Debitus*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Debilis, *debilis*, ex Deo, & Habilis, quali parum habilis: hoc est malae habitudinis, id est infirmus. *Debilis*, Ital. *Debole*. Hisp. *Flaco*. Terentius in Adelphi. Membra metu debilia sunt. Cic. 3. in Catil. Infirmitas sine illo, ac debiles fore putabam. Imbecillitas ac debilis senex, Cic. pro Sextio.

Debitio, *debitio*, Debitum reddo. *Debitio*, Ital. *Debito*. Hisp. *Debito*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Debitari, *debitari*, Debitum reddo. *Debitari*, Ital. *Debito*. Hisp. *Debito*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Debitatio, *debitatio*, Debitum reddo. *Debitatio*, Ital. *Debito*. Hisp. *Debito*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Deblatero, *deblatero*, Debitum reddo. *Deblatero*, Ital. *Debito*. Hisp. *Debito*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decachordum, *decachordum*, Instrumentum musicum decem chordas habens. *Decachordum*, Ital. *Decachordum*. Hisp. *Decachordum*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decacumino, *decacumino*, Decem cumino. *Decacumino*, Ital. *Decacumino*. Hisp. *Decacumino*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalogus, *decalogus*, Decem leges. *Decalogus*, Ital. *Decalogus*. Hisp. *Decalogus*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

Decalio, *decalio*, Decem alio. *Decalio*, Ital. *Decalio*. Hisp. *Decalio*. Cicero in Oracione ad populum antequam iret in exilium, Fidelis conducit in loco debitum retribueret.

¶ Rursus Decedere ponitur pro mori, *admodum* & per se plerumque est, ut subintelligatur vita, tanquam de custodia & gubernatione corporis proficere: ut eo modo dicatur Decedere, quo Defunctus est. Cic. ad Attic. lib. 1. Pater nobis decessit ad v. 11. Calend. Decemb. ¶ Decedere de statione vite, figuratè apud eundem in Catone, Verat Pythagoras sine iussu Imperatoris de praesidio, & statione vite decedere. Ex dictis exemplis colligi potest quod hoc verbum ablativum habet aliquando cum praepositione De, aliquando vero sine ea: ut Decedere via, vel de via. Decedere iure suo, vel de iure suo: Decedere officio, vel de officio, quod est contra officium aliquid facere. Sic Decedere instituto suo, vel de instituto, aut more suo. id est scias quàm quis solitus sit agere, mores mutare.

Decessor, verbale est à Decedo, significat eum qui iam magistratu defunctus, decedit de provincia, & successor suo eam tradit. *Admodum* Vlpian. in l. obsequare. ff. de offic. Procons. Rectè autem & ordine faciet, si edictum decessoris suo miserit, significatque quod die finis sit ingressurus. Decessorem itaque Latine vocabimus quem vulgò Praedecessorem vocant, cui scilicet in officio, aut alia qua vis sit succedimus.

Decessio, onis, & Decessus, us, ut *Admodum* Cic. ad Qu. fratrem lib. 1. Ego tibi ipem maritus decessionis afferebam. Idem Sulpitio lib. 4. Is mecum sepe de tua mansione huc decessione communicat. Caesar 3. bell. Gall. Vulgò credebatur ab eius decessu ferre solitos. Celsus lib. 3. ca. 12. Sub decessu febri cibum sumat.

Deces, sive Deces, pen. prod. *Admodum* Agri Attici locus est, in tribu Hippothoonide decus frequens mentio est apud Thucydidem.

Decem, Numeralis, indelible, à Graeco *δέκα*. Ital. Dieci. Hisp. Diez. Te reat. in Heautont. Decem dierum vix mihi est familia. Hinc sunt composita, Vndecim, Duodecim, & derivativa, Decies, Decimus, Decuplus, Denus, & Decensus: de quibus suis locis.

December, Nomen mensis, quod decimum locum teneret antequam additi essent Ianuarius & Februarius. *Admodum* Legitur & Decemberis, adiectivum. Horat. 2. Serm. age libertate Decemberi Vere. Hoc est ea libertate quæ feris mense Decemberi (tunc enim Saturnalia celebrantur) solet concedi.

Decemugiis, Curios quom decemque iuncti stabant. *Admodum* Suetonius in Nerone Auguravit quod plurimarius: Olympis vero etiam decemugi. Iubaui, curru.

Decempeda, pen. cor. *Admodum* Perrica qua mensuratur terra, à numero pedum distat: sicut Quincupeda, à quinq; pedibus. Cic. 17. Philip. Vrbem iam peritus metator, & callidus decempeda sua Saxa diuiserat. Saxa hoc loco est proprium nomen amici Antonij.

Decempedator. Idem 13. Philip. Cavebat etiam L. Antonius, qui fuerat æquissimus agri priuati & publici decempedator.

Decemprimi dicuntur à Cicrone, qui *Admodum* Græcè. Pro Rose. Amer. Itaq; Decurionum decretum statim sit, ut Decemprimi Proficiscantur ad L. Syllam, docentque eum qui vir Sex. Roscius fuerit.

Decemscalmus, à Quatuordecim quod decem scalmis agebatur. Scalmus autem lignum illud est in quo remus aptabatur ad facilius remigandum. Cic. ad Attic. lib. 16. Hæc ego consensens à Pompeiano, tribui actuariis decemscalmis.

Decemviri, Summus magistratus Romæ fuit, in Consulum locum successus. *Admodum* Cic. 1. de Orat. Dicant vel Græci, si volunt, vel nostri Decemviri qui duodecim tabulas perscripserunt, quos necesse est fuisse prudentes. Lilius 3. ab Vrbe. Anno trecentesimo altero quàm condita Roma erat, iterum mutatur forma civitatis ab Consulibus ad Decemviro, quemadmodum à Regibus ante ad Consules venerat. Translatio imperij minus insignis, quia non diuturna mutatio fuit: ita enim principia magistratus eius nimis luxuriare, eo citius lapsa res est: repetitumque, duobus vti mandaretur Consulium nomē imperiumque. Budzus in Annot.

Decemviralis, le: vt, Decemvirales leges, quæ sunt leges duodecim tabularum, quibus perscribendis Decemviri consulari potestate creati sunt. Lilius lib. 3. Pinq;nam vrbem egredierunt, leges Decemviraes, quibus Tabulis duodecim est nomen, in res incisas publicè proposuerunt. ¶ Decemviralis collegium. Cic. 6. Verr. Tum ex amplissimo decemviralis sacerdotis Pop. Romani, &c.

Decemviralis, tus, Dignitas & officium Decemviralium. Cic. de lege Agra. Vt ij Decemviratum habebant, quos plebs designaverit.

Decendium, Spatium decem dierum. [*Admodum* Ital. spazio di dieci giorni. Hisp. Diez dias.] Nam Decennium decem annorum dicitur.

Decennale, Quod est decem annorum. [*Admodum* Ital. Di dieci anni. Hisp. Diez años.] Sui de diez años. Vt, Bellum decennale.

Decennis, ne, Decem annorum, *Admodum* à quo Decennium. Decennis festina, Plin. lib. 8. cap. 5. & 44.

Decies, adverbium. *Admodum* Plautus Sic. Quin & ipsa decies in die mutati locum.

Decimus, Vltimus ex denario, vel vnus ex decem. *Admodum* Plautus in Amphit. Alter decimo post mense nascetur puer.

Decimū, adverbium. Lilius 6. ab Vrbe. Nos restituerit decimū Tribunos.

Decimannus, sue quod vltimus est, Decimannus, Idem fere est quod decimus. *Admodum* Quia tamen ita vltimior soli in rerum natura, ut decima quæque sint maxima, factum est ut decimannus accipiat pro Magno. Vnde Decimanna parte castorum, que in his maxima est, erant; in postica castrorum parte, ut ex Casare lib. 3. bell. Gall. intelligitur. ¶ Decimanna una, quæ cæteris maiora sunt: & Decumani studius dicuntur qui reliquos magnitudine superant. Nam & cum decimū maius nascitur, & fluctus decimus fieri maximus dicitur, ut scribit Festus Pomp. Quodius 1. Metam. Vastus insurgens decimæ fuit impetus vnde. ¶ Decumanus accipitur, apud Cicero 1. de Finib. ex Lucilio. ¶ Decumanus ager, ex quo decimæ recipiuntur. Cic. 5. Verr. Præterea omnis ager Siciliæ civitatum decumanus est. ¶ Et Decumani limes, in limitatione agrorum, à magnitudine & longitudine dictus putatur, qui agrum ab Exortu æquinoctiali ad Occasum æquinoctialem lecat. Nam alter ex transuerso occurrent, cardo appellatur à Septentrione in Meridiem ductus. Plin. lib. 18. Limes hæc erit ab Exortu æquinoctiali ad Occasum æquinoctialem: & limes qui ita secabit agrum, Decumanus vocabitur.

¶ Decumani etiam (ut Alconius Padia docet) vocantur publicanorum principes, à quibus decumæ, siue decimæ, exigebantur. Cic. lib. 4. in Verrem, Decumani, hoc est principes, & quæ Senatores publicanorum, remouendas de medio litteras censuerunt.

Decimæ, erum, siue Decumæ, significat decimam partem quatuordecim; rerum quæ soluitur principibus & sacerdotibus. [*Admodum* Ital. Dieci. Hisp. Diez.] Quæ se pagam delictorum. Plautus, vt decimas solueret Herculi. ¶ Legitur & Decuma in singulari numero. Cic. 5. Verr. Affirmante se plus decuma non daturam. Idem de Nat. deor. Neq; Herculi quicquam decumam vouit vnaquam, si sapiens factus esset.

Decimo, as, are, Est decimam partem detrahere. [*Admodum* Ital. Decimare.] Decimare sortis decima Hisp. Decimar, sonar la decima. Vnde Decimari legiones dicuntur, quando decimus quisque supplicio afficitur ab Imperatore, quod Polybius vocat *ex decima*. *Admodum* Lilius lib. 2. Cætera multitudo sorte decimus quisque ad supplicium lecti. Sic Vigesimalis, & Centesimalis dicitur.

Decimodia, vel Decemmodia, Vasis genus erat decem capiens modios: sicut Trimodia, quod tres capiebat modios. Celsus lib. 12. ca. 18. Perenne fabricandæ decimodix & trimodix & siccæ texendæ & picandæ.

Decurmina, Dicuntur, teste Festo, quæ purgandi causa decerpuntur: cuiusmodi sunt frondes heræ, quibus in lustrationibus vti solent. [*Admodum* Ital. Decurmina.]

Decernere, is, decerni, decretum. Proprie consilium, desinio, siue de magnis rebus certam sententiam proferre: vt Senatus decretum. [*Admodum* Ital. Determinare. Hisp. Determinar.] Decerni 3. desinire. Cic. lib. 1. Offi. Quare expectanda quidem magis est decernendi ratio, quàm decernendi fortitudo. Terentius in And. Quicquid peperisset, decernerunt tollere, id est deliberauerunt. ¶ Interdum est ex potestate constituere: vnde Decreta factorum, & syderum. Scribit Firmicus, sydera decernere facientes infelicitatē huius mortalibus. ¶ Per translationem vero pertinet ad ea quæ sunt dimicationis. Lilius lib. 1. ab Vrbe. Obuiam egressi, ut potius ac decernerent, quàm inclusi de rebus dimicaret. Virgilius lib. 11. Aeneid. Ipsam armis, ipsamque iubet decernere fetto.

Decretum, a, um, participium à Decernor, verbo passiuo, idem quod Desini, siue constitutus. [*Admodum* Ital. Decretum.] Cicerone de Provinciis Consul. Provinciam desponsam, non decretam habere videtur.

Decretum, ti, nomen substantiuum, Statutum, sententia. [*Admodum* Ital. Costituzione, deliberatione. Hisp. Estatuto, ordenanza, sentencia deliberada.] Plin. in Epist. Decreta quibus damnati erant proferebantur. Cic. 4. Acad. Sapientia vero quid futurum est, quæ neq; de seipsa dubitare debet, neq; de suis decretis (quæ philosophi vocant dogmata) quorum nullum sine scelere prodi poterit. Vnde Decreta Pontificum, constitutiones dicuntur. ¶ Decreta Senatus. *Admodum* Lilius lib. 1. ab Vrbe. Consules si distinguit ab aliquibus, ut Decretum dicant particulam quandam esse Senatûs consulti, ut quum provincia alicui decernitur: tanquam Decreta sint specialia, Consulta generalia.

Decretorius, a, um, Ponitur pro iudiciario, in quo scilicet iudicium ferri potest. [*Admodum* Ital. Giudiciario. Hisp. cosa para iuxto.] Vt Dies decretorius, *Admodum* Lilius lib. 1. ab Vrbe. qui & Criticus & Crismus. ¶ Decretorius sydus vel tempus dicitur id ex quo de proventu aliquid rerum futuro sumitur iudicium. Plin. lib. 18. Res summa virum agitur, decretorio viui sydere illo, quod caniculam appellamus: vnde & caribularia dicuntur, ut quodam vtredinis carbone exust. Idem. Aquila exortit vesperi decretorio die, florentibus oleis. ¶ Aliquando dicitur quod est decretum, firmatum, extansque ad aliquid augendum, iudicandumve. Quintilianus, At quidam litigationibus suis illum modum ambitiosum declinanti sudorem praestitisse contenti, cum turba laudantium desistunt subfella, pugnamque illam decretoriam impetitis, ac sæpe pulsatis tutæ relinquunt.

Decerpo, is, decerpsi, decerptum, ex De, & Carpo, Detraho, siue à re aliqua carpo. [*Admodum* Ital. Carpire, tor via. Hisp. Desferrar.] Quia carpo, *Admodum* Lilius lib. 1. ab Vrbe. Vt, Decerpere vites, Plinius in Epist. ¶ Decerpere facus arborum. Plin. lib. 4. cap. 22. ¶ Decerpere folia, Columella lib. 5. cap. 10. Horatius 1. Serm. Satyra 2. quare (ne pœneat te) Desine marionem sectari: vnde laboris plus haurire mali est, quàm ex re decerpere fructus. Cic. 5. Tuscul. Humanus autem animus decerptus ex mente diuina, cum alio nullo, nisi cum ipso Deo, si hoc fas est dictu, comparari potest.

Decerto, as, frequentatiuum. [*Admodum* Ital. Contattare, guerreggiare. Hisp. luchar, ligar.] Decerto, *Admodum* Lilius lib. 1. ab Vrbe. pro Planco, Sed erat non iure, non legibus, non discipando decertandum. Cæsar 2. bel. Ciu. Hoc animo decertabant, ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur. Idem 3. bel. Ciu. Ne ciues cum ciuibus armis decertarent.

Decertatur, impersonale. Cic. 1. Offi. Quum verò de Imperio decertatur, bello gloria quaeritur. ¶ Decertatur, participium. Statius lib. 1. 7 heb. Fraternas acies, alteraque regna prophanis Decertata odiis, fontemque euoluere Thebas. ¶ Labores decertati, id est certando peracti, Claudianus 1. Paneg.

Decertatio, Verbale *Admodum* Cic. 1. 1. Philip. Quomque harum rerum omnium concertatio Consulibus optimis & fortissimis commissa & commendata sit.

Decertatorius, a, um, vt Pugna decertatoria, Quintil. lib. 6. cap. 4. Decer, Conuenit, honestum est, aptum est, consentaneum est temporis, loco ac personæ. [*Admodum* Ital. Conuenire, essere honesto. Hisp. Conueniente, conuenir.] Et modò personale est, in tertius tamen duntaxat personis declinatum. Ouid. de Remed. Lude, decer animos mollia regna tuos. ¶ Modò impersonale, habetque ferè accusatiuum. Cic. 3. de Finib. Decer patriam esse chariorem nobis quàm nosmetipsos. Idem 5. Tuscul. Oratorem icalis non decer, simulare non dedecet. Nonnunquam etiam dicitur. Terent. Adelphis, Facite ita vt vobis decet. Plaut. Nobis decet esse bonis. ¶ Huic contrarium est Dederet, quod est inconueniens, ineptum, turpe, siue inhonestum. *Admodum* Lilius lib. 1. ab Vrbe. In. Ouid. lib. 4. Metam. Admouique preces, quorum me dederet vius. ¶ Composita sunt, Condecet, & Dederet, pen. cor. A quibus Condecens, Indecens, Condecencia, Indecencia, Conducero, & Iudecero, & Deducero.

Decens, Conueniens, *Admodum* Lilius lib. 1. ab Vrbe. In.

Decentia,

lib.4. Sic deflagrare minaces. Incaustum, & verito passus languescere bello. Lilius 10. bel. Maced. Sed interdum spes animi sublebat deflagrare iras vestras, purgari suspitione possit.

Deflagratio, onis, Combustio. *ὑπερβολή καὶ πυρρός.* Cicero 3. de Fini. Quoniamque illa vox inhumana & scelerata ducitur eorum qui negant se reculare quominus ipsi mortis terrarum omnium deflagratione consequatur.

Deflecto, is, Torqueo, curvo. *κατακλίνειν.* Ital. *Torcere, Piegare.* Hisp. *Doblegar.* Columella lib. 3. Quam iam satis amplum incrementum suscepit, ramum oliue deflecte, & ad crus arboris ficulneae religa. Cicero lib. 3. Offic. pro declino per translationem posuit. Hoc autem de quo nunc agimus, id ipsum est quod velle, in quo verbo lapsa constructio de via deflexit.

Deflexus, us, nomen, Idem quod Curvatus. *κατακλινέας.* Columel. Ne deflexu frangatur.

Defleco, es, ere, Deplo, ro. *κατακλινέω.* Ital. *Piangere.* Hisp. *Atucho llorar.* Plaut. Capt. egeone non defleam. Talem adolescentem Cicero in Alius Pollio lib. 10. Itaque illud initium cuiuslibet defleui. Cicero 13. Philip. Sed hoc satis diu multumque defleta sunt.

Deflo, as, are, Idem quod flare. *πύρρειναι.* Plin. lib. 13. cap. 2. Cibus etiam manu prolapsus reddebatur, vtique per mensas, vetalanque munditiam causa deflare.

Defloccati, senes, Qui flores virium deposuerunt, quasi attriti. *ἡλικιωτάτοις.* Metaphora tracta videtur a vestibus, quae multo vtu floccos suos amittunt. Plaut. in Epid. Nam per urbem adeo defloccati senes Querantur me.

Deflorare, Idem est quod confuscare, contaminare, viciare, quasi floribus, & ornari spoliare. *κατακλίνειν.* Ital. *Sporcare, maculare.* Hisp. *Quitar la flor delo florido, enjuar.* Lilius lib. 7. bell. Maced. Erant qui fama id manus bellum, quam difficultate rei, fuisse interpretantur: vno memorabili praelio fuisse debellatum, gloriamque eius victorie defloratam ad Thermopylas esse.

Deflorescere, siue Deflorescere, Flores amittere. *ἀποκλίνειν τὰς ἀνθὰς.* Ital. *Sforire.* Hisp. *Desar de flores.* Plinius lib. 17. Pessimum inter omnia, quomodo deflorescentem vitum, & oleam pereunt imber: quoniam simul debuit fructus. Autor ad Herennium per translationem pro eo posuit quod dicimus, Vigorem amittere. *κατακλίνειν.* Formae (inquit) dignitas, aut morbo deflorescit, aut vetustate. Deflorescere apud Columellam lib. 2. cap. 12. accipitur pro flores acquirere & eisdem amittere, hoc est incipere, & desinere flores. Quomodo (inquit) totam spicam edidit, octo diebus deflorescit, ac deinde grandescit diebus quadraginta. Vbi deflorescere non simpliciter accipitur pro flores acquirere, vt quidam interpretantur, sed petius flores acquirere amittere: vt hic sit sensus, Postquam fumentum edidit spicam, ita cum flores acquirunt, & eisdem intra octo dies auerit. Sic Efflorescere, est valde floridum fieri. *κατακλίνειν.* Cic. in Lelio, Quae tamen efflorescit amicitia, etiam si tu minus eam securus sis.

Defluere, Deorsum fluere, & propriè de fluminibus dicitur. *κατακλίνειν.* Ital. *Scorrere à l'inghi.* Hisp. *Correr lo liquido de arriba abaxo.* Plin. lib. 6. cap. 7. Defluit in Rhenum Moganus. Per translationem significat decurrere, delabi. Cic. in Lelio, Ad leues amicitias defluxit oratio. Sallustius in Iugur. Vbi per socordiam vires, tempus, ingenium defluere, hoc est quasi cedere, & petiere. Lactantius lib. 3. pro in nihilum redigere posuit, Nautis sine gubernatore abie pesselum: & corpus relictum ad anima defluit. Quandoque defluere est secundo amne fluere, id est deorsum & versus locum inferiorem fluere. Sunt enim fluminum alvei, quo mari propinquiora, eo deuexiora. Virg. lib. 3. Georg. v. dicitur, aries in gurgite villis. Merfatur, missusque, secundo defluit amni. Defluere etiam dicitur quod ex parte morbove soluitur, *κατακλίνειν.* Vnde Desfluere capillus dicitur.

Defluus, & Defluuium, Defluuium, Capillorum fluxus, ἀνακλινέω. Plin. Sed defluuium comatum facere dicitur. Idem, Hippocrates capillos mulierum defluos fricati raphanis lubet.

Defluxus, us, Idem quod defluuium. *κατακλινέω.*

Defodio, is, pen. cor. Sepelio, oburo. *κατακλίνειν.* Ital. *Sepelire.* Hisp. *Enterrar alguna cosa por tierra.* Lilius. Fuerantque defossi annis quindecim supra quingentos. loquitur de libris Numae. Plaut. in Prolog. Autul. Domi suae defossam multis cum opibus aulam inuenit. Columella lib. 8. pro fodiendo plantare & inferre posuit, quod rarum est, solito defossa fauore. Fortuna facies inuidiosa tuar: in castigatioribus exemplaribus defossa legimus, non defossa. Similiter apud Columellam in praefatione libri primi defodissimum legi debet, non defertissimum.

Defomicaui, tum, signum dixerunt antiqui, quod a somnibus quibus confecti soler, erat successum. Festus.

Defore, pen. corr. compositum a fore, idem significans quod defuturum esse. *κατακλίνειν.* Cic. de lege Agrar. contra Rullum, Verum arbitramur non defore qui illam restituerent.

Deformo, as, Destruo, & quasi de forma deicio, pristinam bonam formam aufero, ab integra forma ad corruptam traduco. *κατακλίνειν.* Ital. *Deformare, distruggere.* Hisp. *Destruir, desfigurar.* Lactan. de Opif. Dei, Quam mirabili quam diuina ratione molitus est, vt tamen huius ipse vasti, oris spe citum non deformaret. Autor ad Heren. lib. 1. Qui sunt qui Italiani deformauerunt? Cic. de Arusp. resp. In qua Pompeium ornatum, an potius deformatum? Item Deformare est figurate, delinere, & noua forma insignire, *κατακλίνειν.* Virg. lib. 6. Tragicæ scenae deformantur columnis, signis, & regalibus rebus. Idem, Archidamus graphidis peritus, vt deformare possit lineis imitationem quam vult, vtiliorum.

Deformatio, onis, verbale. *κατακλινέω.* Lilius 9. ab Vrbe, Vt siue quisque conditionis oblitus, ab illa de formatione tantum maiestatis, velut à nefando spectaculo auerteret oculos.

Deformis & hoc deformis, Turpis, sordidus, non formosus. *ἀσχητός.* Ital. *Disforme, sordido, brutto.* Hisp. *Cosa fea & desfigurada.* Plin. in Epist. Placuit iocus in quo fuit aliquando domus (vt audio) pulchra, nunc deformis ruinis. Cic. pro Caelio, Id nunquam tam acerbe ferebat M. Caelius, vt cum pernitent non deformem esse naturam. Lilius 1. ab Vrbe, Quod vix Albanorum oculi tam deformis spectaculum ferre possent. Cic. Marcello lib. 4. Nec tam diligere minus debes quod deformior est. Deformis nihil est ardellione lenè.

Deformitas, atis, Turpitudine, forma infelicitas. *ἀσχητότης.* Ital. *Bruttezza.* Hisp. *Fealdad & deformidad.* Cic. de Legib. Deformitas animi, & corporis prauitas. Idem in Offic. Nullum est maius malum turpitudine: quæ si in deformitate corporis aliquid habeat offensionis, quantà illa deprauatio & sorditas turpificati animi debet videri?

Deformiter, aduerbium. *ἀσχητῶς.* Ital. *Bruttezza.* Hisp. *Fea & deformemente.* Quint. lib. 8. cap. 3. Iunctura deformiter sonat.

Defranatus, a, um, Idem quod effrenatus, hoc est indomitus, quasi sine freno. *ἀσέβητος.* Ital. *Sfrenato.* Hisp. *Defrenado.* Ouid. 1. Metamor. Et defrenato volumur in æquora cursum.

Defraudare, vel per synecopen Defraudare, est per fraudem cuiquam aliquod interceptare, vel circumuenire aliquem. *κατακλίνειν.* Ital. *Defraudare, ingannare.* Hisp. *Engañar.* Plaut. Aul. Nunc verba in pauca conferam quid te velim, Viginti tam vñs est filio argenti minis. Facit id vt paratum iam sit. Vnde gentium? Me defraudato. 1. Maximas nugas agis: Nudo detrahare vestimenta me iubes. Defrudem te ego agellis, tu sine penis vola. Tene ego defrudem, cui ipsi nihil est in manu? Nisi quid tu porro vorem defraudaueris. Defraudare genium, est interrumpere voluptatem, & naturæ quod appetit negare. Terent. in Phorm. Quod ille vñciatim vix de demenfo suo, Suum defraudans genium, comparit miser. Contrà, Indulgere genio, est voluptari operam dare, & quocunque nos naturæ ap petitus trahat, subsequi. Quæ loquendi formula inde tracta sunt, quod antiqui Genium vocabant naturæ deum, hospitalitatis præsidem. Vnde etiam Homo genialis, dicitur liberalis & hospitalis, & splendido apparatu affectus.

Defricco, as, pen. corr. Idem quod simplex frico. *κατακλίνειν.* Ital. *Frugare.* Hisp. *Frugar.* Colum. lib. 2. Totumque eorum palatum sale defricato. Autor ad Herennium, Nam vt foris hic in balneis venit, corpore, postquam perfusus est, defricari.

Defrigescere, Idem quod frigescere. *κατακλίνειν.* Columella libro 12. cap. 20. Iubebis rutabulo ligno agitari quod decoctis, eo vltimè dum defrigescit.

Defrigo, is, xi, Defrigo, vide in dictione Defeco, y o.

Defringo, is, Idem quod frango, vel decepto. *κατακλίνειν.* Ital. *Rompere, frangere.* Hisp. *Quebrantar.* Columella lib. 6. Plerumque fit vt aut crute aut cornibus bouum iamuli vitium defringantur. Virgil. 4. Georg. Aut summas defringe ex arbore plantas. Cic. pro Cecin. Qui prætercuntes ramum defringere aut arboris.

Defrugo, as, pen. prod. Omnem fructum exhaurio. *κατακλίνειν.* Ital. *Tor via tutti frutti.* Hisp. *Defruir, coger la fruta.* vt faciunt quædam legumina, quæ etiam Theophrastus *κατακλίνειν* appellat. Agricola itaque agrum defrugare dicitur quum id genus seminis scit, vel quum nimia fertura exinanit agros, vel per infestiam aut negligetiam perdit, lacerat vt fruges: vt quum vel festinata sementis est vel ferotina, præteropetèq; aut præpostèrè quid agit. Plin. lib. 18. Cereculum illud magnopere cultodiendum, Segerem ne defrugas. Columella, Constat legem nimia defrugatione exinaniri.

Defrutum, a, defrutum, (vt inquit Palladius) Vinum decoctum: Plinius auctor, vsq; ad mediam partem. *κατακλίνειν.* Hippocrati. Ital. *Vin cotto.* Hisp. *Vino cocido a la tercera parte.* Sapa verò à spidicacitate, mustum est ad tertiam partem decoctum. At Columella aliter, Mustum inquit quum dulcissimum, decoquitur ad tertias & decoctum, sicut supra dixi, defrutum vocatur. Sic Nonius, Sapa, quod nunc mellacium dicimus, mustum ad mediam partem decoctum: defrutum, si ex duabus partibus ad tertiam redigatur defrutificando.

Defuturæ, Mustum decoquere, vt inde defrutum fiat. *κατακλίνειν.* Ital. *Far vin cotto.* Hisp. *Hacer vin cocido.* Colum. lib. 2. Sed defrutum quoque facere & defrutare vinum licet.

Defutarius, a, um, Defutarius, Vasa defutaria apud Columellam lib. 12. cap. 9. dicuntur quæ ad defrutum idonea sunt. Sic Cella defutaria, apud eundem lib. 1. cap. 6. Pars autem fructuaria diuiditur in cellam pleariam, coreclariam, cellam vinariam, defutariam.

Defugere, Recusare, in totum fugere. *κατακλίνειν.* Ital. *Recusare.* Hisp. *Rechazar, rebulsar.* Cæsar 6. bel. Gall. Aditum eorum sermonemque defugiunt, nequid ex contagione incommode accipiant. Cic. pro Sylla, Itaque attende iam Torquar, quàm ego defugiam auctoritatem Consulatus mei. Lactan. lib. 5. Non defugi hunc laborem, vt implem materiam quam Cyprianus non est exequutus.

Defundo, Effundo, & interdum idem quod Fundo. *κατακλίνειν.* Ital. *Verfuer.* Hisp. *Defundar, esca liquida.* Cato de Re rust. Aquam defundito non omnem, eo addito oleum. Columella, Postea quum reflexit, in vasa defundas, & operias.

Defungor, eris, Defungor, vide in dictione Defungo, y o.

Defunctio, idem est quod languidè & remissè. *ἀσθενεία.* Vlpian. lib. 1. ad Senatusconsultum Tertul. Non solam autem quæ non petet, coheretur, sed etiam quæ defunctio petiti, vt privilegium munium vel oneratum tribus tutelis.

Degener, pen. corr. Qui maiorum suorum virtuti non responderet. *ἀσθενής.* Ital. *Traligno, bastardo.* Hisp. *Lo que no responde à su casta y genero.* Virg. 2. Aeneid. Degeneremq; Neoptoleum narrare memento. Ponitur quâdoque pro ignobili & vili. *ἀσθενής δὲ δὴς, δουλοπότης.* Virgil. 4. Aeneid. Degeneres animos timor arguit. Plinius lib. 1. cap. 50. Canum degeneres sub alium reflectunt caudam. Est autem adiectiuum generis omnis, præsertim in obliquis singularis numeri. Vnde etiam more aliorum

aliorum adiectiuorum tertio declinationis facit in ablatiuo degenerere, vel degeneri. Lucanus lib. 4. Si me degeneri strauissent fara sub hoste.

Degenerare, A genere decidere. [degenerare, de genere.] Ital. *Degenerare*, *degenerare*. Hisp. *No responder a su casta y genero, desallejer dela nobleza de sus anteciores*. Cicero de Prouinc. Conf. Patrem dico, cuius vitam filij non degenerassent a grauitate paterna. Virgil. lib. 2. Geor. Pomag; degenerant succos oblita priores. id est deterioris sunt saporis. Propert. Daj mihi sunt testes non degenerasse propinquos. Dicitur autem, Degenerare tam a malo quam a bono. Lilius lib. 9. Ne degeneraueris a familia imperiosissima & superbissima.

Degetro, is, ere. Idem quod gerere. [degero, Ital. *Portare*. Hisp. *Tracer*.] Plaut. in Mench. At ille mihi supulat aurum, & pallas ex arcis: Modò me spoliat, mea ornamenta ad meretrices degenti est defest. Quidam legunt Apud meretrices: & degerit, pro absumit exponunt. Idem, Atque illud tu degeris amica.

Deglabrare, Degilare & glabium facere. [deglabrare, Ital. *Pelare*. Hisp. *Desforzar*.]

Deglubio, is, deglubio, deglubium, ere. Corticem eximere, siliquam aut folliculum excutere, & granum sua nudare tunica. [deglubio, Ital. *deglubare, forzar*.] Ital. *Quitar el cuero o hollejo, desforzar*.] Varro 1. de Re rust. cap. 48. Quid eo folliculo deglubitur granum. Item excoicare. Vnde prouerbiali sententia dici solet, Boni paltonis est tondere pecus, non deglubere, quasi pellem detrahere.

Deglutinare, Est dissoluere quod glutinatum erat. [deglutinare, Ital. *Dissoluer*.] Ital. *Disoluer*. Hisp. *Desmijer, desmenujar*.] Plin. lib. 2. cap. 13. Purgat enim viscera oculorum, expletque, & ad cicatricem perducit, palpebras deglutinat.

Dego, is, ex de & ago, abiecto a, prateritum facit degi, sine supino, Idem est quod ago, duco, perago. [dego, Ital. *condurre, menare*. Hisp. *Guar*.] Et ferre habet post se accusatum tempus denotatem: vt Degere vitam, artem, annum, diem, horam. Cicero de Senect. Degere omne tempus atque sine molestia. Idem 2. de Finib. Degere omnem uitam in tranquillitate. Virgil. 4. Aeneid. Non licuit thalami expertem sine crimine uitam Degere morte ferat. Terent. Nam hunc diem misere nimis cupio, vt corpi, perpetuum in leticia degere. Cicero pro Roscio Amer. Interfector facies est uitam degere, quam in hac tanta immanitate versari. Ponitur interdum etiam absolute sine aliquo accusatiuo, idemque significat quod uicere. Lactant. lib. 1. Idcirco cum uoluit sub alienatione atque imperio degere, vt ne reum prosperitate corruptus, in luxuriam laberetur. Legitur & passiuum Degitur, idque in tertis tantum petitionis. Cicero 1. de Nat. d. or. Que uita deorum sit, quaeque ab his degatur etas. Lant. lib. 4. Quo rectius uita degatur, non est ne eas omnes circuire. Acceperit item Degere pro demere, detrahere. Plaut. in Aul. Nunc ego istum foror laborem degam & diminuiam. id est demam. Idem in Epid. Degitur corium de tergo meo.

Degratio, as, are, Grauem, & ponderosam reddere, deprimere, molestare. [degratio, Ital. *degrare, premere*. Hisp. *Apejar*.] Lilius 4. ab Vrbe, Alios in aquam compulso gurgites fecunt: etiam peritos nandi lassitudo & uulnera & pauidi degrauiant. Labore operis degrauiant, apud Columellam lib. 6. cap. 2. Paulatim degrauiatum pondere suo preceps, atrahetur, apud eundem lib. 1. cap. 1.

Degrummati, Ad grumma mensuram dirigere. [degrummati, Ital. *degrummati*.] Est autem Grumma, uel Nonio, mensura quadam qua flexa uia: ad lineam diriguntur. Lucius, Viamque degrummati uis, vt castris mentor fecit otum.

Degulo, as, pen. corr. Abigario, quasi gula tradito. [degulo, Ital. *inghiottire*. Hisp. *Tragar a engolofiar*.] Plaut. Postquam degulato patrimonio pauper est factus.

Degultare, Idem significat quod simplex gustare seu delibare. [degultare, Ital. *Gustare, assaggiare*. Hisp. *Gustar*.] Plinius lib. 18. cap. 2. At ne degultabant quidem nouas fruges aut uina. Cato cap. 148. Vinum boni uiri arbitratu degulatur. Degustare pabulum, Varro 2. de Re rust. cap. 5. Per translationem etiam accipitur pro leuiter & intranscursu aliquid attingere. Quincil. lib. 4. cap. 1. Degustanda tamen hac pro xmis, non consummanda. id est breuiter indicanda. Cicero 5. Tulle. Vltine igitur, inquit, o Damocle, quoniam hac te uita delectat, ipse eam deinde degultare, & fortunam experiri meam? Huc etiam referendum est illud Lucretij lib. 1. Ignes degustantigna celeri flamma. hoc est leuiter attingunt. Degustare conuiuium dixit Cicero lib. 4. Epist. ad Atticum, pro eo quod est sententiam eius explicari, Velim (inquit) ex Fabio, siquem habes aditum, odorere, & istum conuiuium degustes.

Dehauro, is, ite, Idem quod simplex haurio. [dehauro, Ital. *Cauar fora*. Hisp. *saucar fuera lo liquido*.] Cato cap. 66. Quum oleum iustuleis cotina, amurcam dehauro.

Dehinc, Id est Posthac. [dehinc, Ital. *Dipoi, per lo innanzi*. Hisp. *Deinde o despues*.] Terent. And. Dehinc vt quiescat porro moneo. Itē significat deinde, vt se aduerbium ordinis. [dehinc, Ital. *Deinde*.] In primis atque uidetur res gestas scribere: primum quod facta dictis exquanda sunt: dehinc quia plerique delecta quae tu reprehenderis, maleuolentia atque inuidia putant esse dicta.

Dehiscere, Aperiri, findi, rimas agere. [dehiscere, Ital. *Aperire forte, spalancare*. Hisp. *se leudar o abrir*.] Plinius lib. 8. Acus, siue belont, vnus piscium dehiscere propter multitudinem uitro, patit. hoc est se aperiente.

Dehonestus, a, um, Quod est valde honestum. [dehonestus, Ital. *Deonesto*.] Gell. Dehonestum, de culpitudine uerbum.

Dehonesto, as, Contrarium uerbi honesto, quod significat honore, ascriptione. [dehonesto, Ital. *Disonestare, dishonoreare*. Hisp. *Desonstar o deshonstar a otro*.]

Dehonestamentum, Dicitur id quod gratiam & honestatem alicui rei adimit. [dehonestamentum, Ital. *Disonestare, dishonoreare*. Hisp. *Desonstar o deshonstar a otro*.] Vnde uulgo dehonestamentum dicitur cicatrix, uulnere hominis dedecorans: aut oculi o flos. Gellius lib. 2. Quo dehonestamento corporis maxime labatur. Pro conuulsiua uisus est Tacitus lib. 12. Atque ille non propinquum, neque Arfacis de genere, sed alienigenam & Romanum inrepan, auribus acutis uiuere iubet, ostendit clementiam suam, & in ius dehonestamentum.

Dehortor, aris, Dissuadeo. [dehortor, Ital. *scusforare*. Hisp. *Dissuadir alguna cosa con razones*.] Terent. Phorm. At hic dehortatus est me ne illi illi dare. Cicero in Pisonem, Res ipsa, & Reipublice tempus, aut me ipsum, quod nolim, aut alium quempiam aut inuitabit, aut dehortabitur.

Dei, a, nri, a, diuini, ere. Filia fuit Onci Aetoliae regis, cuius regia Calydon erat. Hec adeo formosa erat, vt multis procos haberet: tandem Acheloon desponsata est primo, deinde Herculi. Ita; nuptiarum gratia ortum est inter eos certamen: sed Acheloon uicto, Herculi cecidit. Porro quum Hercules transiurus esset Eucum Aetoliae flauium, qui tum temporis maximè excreuerat, Nessus Centaurus seipsum vltro obtulit ad transuehendam Deianiram: quam quum Nessus commisisset, ipse primus inreperid: tranauit flauium. Nessus autem adhuc in altera ripa stans, nouam nuptiam uitare uoluit: quod uidens Hercules, sagittis hydre sanguine infectis Centaurum transiit: qui se moriturum sentiens, vt hostem ueliceretur, Deianira ueltem suam proprio sanguine perfusam dono dedit, asserens ei vim amatoriā inesse, & si hac inartus indueretur, ipsum ab aliarum mulierum amore iri auocatum. Mulier itaq; nimis credula munus accepit, & quum audisset maritum suum in Eubaea amore Toles Euryti filiae detinere, Nessi ueltem domino suo perferendam Lycha famulo tradidit. Hercules igitur nihil mali mali suspicans, quum sacrificaturus eam induisset, tantis cruciatibus affectus est, vt in furore uersus, Lycham a Ceno monte in Euboicum mare deiecerit, qui in scopulum mutatus est: ipse autem Hercules arcu & sagittis Phylotocē commisit, se in ardente pyram in Oeta monte constructum coniecit. Quod Deianira audiens, dolore percita, Herculis claua se interfecit, ex cuius sanguine postea nata est herba quae nymphaea & heracleon dicitur. Quid. lib. 9. Metamor. Victor ab Ocha lia Cenzo sacra parabat Vota Ioui, quum fama loquax peruenit ad aures, Deianira tuas, &c.

Dei, a, nri, a, diuini, ere. Filia fuit Lymcomedis regis Scyri insulae, quam Achilles, qui ipse inter regis filias sub mulieribus habuit, laceret, grauidam fecit, & ex ea Pyrrhum genuit. Vnde Statium in Achilleid.

Degero, pen. corr. Sancti iuro, iure iurando affirmo. [degero, Ital. *Giurare santamente*. Hisp. *muchos y santamente jurar*.] Gell. lib. 1. Nam quum amicus cum rogaret pro te causam, eius falsum deiecerat, his ad eum uerbis usus est, Terent. in Eunuch. Illum liquet mihi deierare, his mensibus Sex, vel septem profum non uidisse proximis. Idem in Hecyra, Phidippe, Baechis deierat perfuncti, &c.

Deiurio, as, are, Idem quod deiero, hoc est sancti iuro. [deiurio, Ital. *Deiurio*.] Plaut. in Calpser deos omnes, & deas deiurauit. Idem in Rud. Deiuria te mihi argentum daturum.

Deiurium, Sanctum iusurandum. [deiurium, Ital. *Deiurium*.] Gellius lib. 7. cap. 18. Tum adeo ex iis postliminium iustum non esse sibi responderunt, quoniam deiurio uincti essent.

Deiurus, pen. prod. Qui sancti & ualde iurat. [deiurus, Ital. *Deiurus*.]

Deiocio, is, pen. corr. Deorsum iatio uel deorsum mitto. [deiocio, Ital. *Deiocio*.] Plaut. in Aul. Iustini columnis deiocio operas arancorum: Liu. 4. ab Vrbe, Quem quum ictum equo deieciisset, Virgil. 8. Aeneid. -noto genitor quae plurima caelo Deiecit in terras. Lilius lib. 1. pro iaciendo desigo posuit. [deiocio, Ital. *Deiocio*.] Dum (inquit) intentus in eum rex totus aduerteret, alter elatum securum in caput deiecit. Per translationem ponitur pro auctore deiectionis. Cicero in Philippi. Nec uero uisquam, nec a Republica oculos deieciisse. Itē pro depeletere uel deturbare. [deiocio, Ital. *Deiocio*.] Ve apud eundem 2. in Verrem, Pollicitus est quantum uellent pecuniae, si me Adiliter deieciissent. Idem pro Murana, Qu. Tubero Praetura deiecius est. Liu. 3. ab Vrbe, Deiecius honoris duobus Quintis. Deieciere de gradu, id est dignitate. Cicero Attic. lib. 1. 6. Ex quo mihi uidetur quod deiecius de gradu. Deieciere de gradu, pro eo quod est de constantia deducere, & proposito in quo pedem deieciuit. Cicero 1. Off. Fortis enim & constantis est, non perturbatur in rebus asperis, nec tumultuancem de gradu deieci, ut dicitur: sed praesentis animo uti, & consilio, nec a ratione discedere. Ad eundem modum dicitur, Deieciere de possessione, Deieciere de sententia, Deieciere de dignitate.

Deiectus, us, pro Deiectione. [deiectus, Ital. *Deiectus*.] Liu. 9. ab Vrbe. Quum ad alias angustias proximis pergerent, seipos deieciit arborum, saxorum ingentium obiacente mole inuenere.

Dein, Per apocopen dictum est ad Deinde. [dein, Ital. *Doppo, poscia*. Hisp. *Deinde o despues*.] Sicut Exin ab Exinde, Proin a Proinde, Subin pro Subinde. Significat autem dein idem quod deinde, siue postea: & est potius familiaris quam Oratoribus. Terentius And. Accepit conditionem, dein quæstum occipit.

Deinde, aduerbium est. Ordinem, siue tempus importans, idemque ferè significans quod postea, [deinde, Ital. *Doppo, poscia*.] Compositum ex de praepositione, & aduerbio inde: & habet accentum, teste Prisciano, in antepenultima, ne duæ videantur dictiones separatae, quod etiam contingit in exinde, nimirum, aliquando, & similibus. Cicero ad Qu. fratrem libro 3. Tu uelim cures vt sciam quibus nos dare oporteat eas quas ad te deinde litteras mittemus. In carmine ferè semper contractionem patitur, siueque dictio dissyllaba. Virgil. 3. Aeglog. Incipe Damara, tu deinde sequere Menalca.

Deinceps, Proprie significat gradatim, per ordinem, siue per uices, siue quod uulgo dicere solemus, vnus post alium. [deinceps, Ital. *Ordinatamente, dipoi*. Hisp. *De aqui adelante*.] Liu. lib. 1. Ita duo deinceps reges alius alia uia, ille bello, hic pace ciuitatem auxerunt. Cicero Thermo, Sed tamen tres fratres summo loco natos, promptos, non indifferos, quos video deinceps Tribunos plebis per triennium fore, te nolo habere iratos. Columella lib. 6. Quod quomodo, & qualis generis faciendum sit, non pigebit deinceps praecipere, id est per ordinem. Interdum sumitur pro posthac, siue in posterum. Cicero Attic. lib. 7. Velim deinceps meliora sint. Interdum pro praeterea. Liu. 1. ab Vrbe, Exemplo aduocato concilio, celeriter in se fratris, originē nepotū, vt genti, vt educati, vt cogniti essent, eadem deinceps tyranni, scilicet eius autorem ostendit.

Deinsuper, pen. corr. Significat desuper. [deinsuper, Ital. *Disopra*. Hisp. *Deinde arriba*.] Salustius lib. 1. Hist. vt citatur ad Nonio, Ad medium demissuper altissimum manibus in mare attulit.

Deleteria medicamenta, *ἀληθινὰ φάρμακα*, à medicis appellantur noxia & mortifica, quæ scilicet quum à calore nostro vinci non queant, neque concoqui, alia celerius, alia tardius mortem inferunt. Dicta delectoria à verbo Græco *ἀλίσω*, quod est ludo sine nocent.

DELETACTIONES, vide DELOS.

Delibatorium, vide DELIBO.

Deliberare, dictum est à libella quæ quid ponderatur, & significat consultare, decernere, perpendere, vel definire. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Deliberare*, Hisp. *Deliberar*.] Cicero postquam reuersus est ab exilio, Noctem sibi ad deliberandum postulat. Idem in Verrem, Deliberatum est, id est fixum & decretum est. *ἀποβιβάζω*. Aliquando dubitare. *ἀποβιβάζω*. Cic. lib. 1. Offic. Est enim totum scelus & impium, qui deliberant vtrū id sequantur quod honestum esse videant.

Deliberatur, impersonale. Cæsar 7. bel. Gal. Deliberatur de Avarico in communi consilio, incendi placet, an defendi.

Deliberatus, participium. *ἀποβιβάζω*. Horat. 2. Carm. Ode 37. v. 1. atum Corpore comberet venenum Deliberata morte.

Deliberatus, nomen ex participio. Cic. Metel. lib. 5. Neque illi quicquam deliberatus fuit, quam me quæcumque ratione posset, non iudicio, neque disceptatione, sed vi æque impressione euertere.

Deliberatum, substantivum. Cæsar 1. bel. Ciuil. Illi deliberata respondet, scriptaque ad eum mandata per eos remittunt.

Deliberator, toris. *ἀποβιβάζω*. Cic. pro Sest. Illi interea deliberatori metes, longa interposita nocte, duplicata est.

Deliberatorius, omnis. Cic. 1. Offic. Triplex igitur est, ut Panætio videtur, consilii capiendi deliberatio. Idem 3. Offic. Sapientem & bonum virum fingimus, de cuius deliberatione & consultatione quærimus.

Deliberatiuus, a, um, *ἀποβιβάζω*: ut Deliberatiuus genus orationis apud Ciceroem primo de Inuent. Causa deliberatiua, Cic. 2. de Inuent. Materie deliberatiua, Quint. lib. 2. cap. 7.

Deliberandus, dum, Deliberans. *ἀποβιβάζω*, *ἀποβιβάζω*. Lilius 2. ab Vrbe, Consules velut deliberandi capita consilium, diu colloquuntur. Idem lib. 1. Rex velut deliberandus, in horum adiunx transiit.

Delibo, as, pen. prod. Significat Decurpo, quasi libando minuo. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delibare*, Hisp. *Delibar*.] Cic. pro Sest. Non sum tam ignarus, ludices, causarum, non tam insolens in dicendo, ut omni ex genere orationum aucuper, & omnes vndeque stultos carum atque delibem. Nonnunquam etiam accipitur pro leuiter attingere, & quasi summis labris degustare. Planeus Ciceroem, Putabam posse me nec de laude iuueni hominis delibare quicquam. Christ. Longolius Epist. 1. Verum quod ad rem pertinet, tantum abest ut ille de laude tua quicquam delibaret, ut eo quidem facto & iustitiam ipse suam prodiderit, & virtutem tuam, claram illam omnino & sua sponte nobilissimam, sed illustriorem tamen reddiderit. Lilius, Nec satis constat cur primus ac potissimus ad nouum delibandum honorem sit habitus. Interdum violo, destruo, vicio. Gellius lib. 1. Rependitur quippe & compenditur leue damnum delibatur honestatis. id est vitiat. Mellius autem huius verbi significationem assequitur qui seruus Græcam habere originem. Est enim compositum à verbo libo, Græcè *λίσσω*, quod idem significat quod rigo vel humecto: unde quum summa tantum labra rigamus & leuiter degustamus, proprie libare dicimur. Nimis itaque puerilis lapsus est eorum qui libare dictum putant quasi labiare.

Delibatorium, Locus delibationi accommodatus. Plin. lib. 16. Fuit & memoria nostra in porticibus septorum à M. Agrippa relicta, æque miraculi causa, quæ delibatorio superfuisset, viginti pedibus beuoris, ita pedali crassitudine. Alij legunt apud Plinium dritibitorium.

Delibro, as, pen. cor. De cortice libram, id est corticem arbori detracto. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delibro*, *Delibro*.] Colum. lib. 3. In ea nitidissimum canum eligito, & cuiusmodi spaci corticem circuecidio, & materiam delibato. Idem lib. 3. Cortex quoque aridus fissusque per summa trunci dependens delibandus est. Est etiam delibro à libra deductum, & compositum à libro, as, cuius penultima produciunt, de quo in dictione L I B O.

Delibutus, vinctus, quasi oleo aut alio liquore imbutus. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delibutus*, *Delibutus*.] Colum. lib. 7. cap. 4. Vbi per triduum delibuto tergo medicamina perhibetur. Cic. de Clar. Orat. Qui de tactus erat facili, & multis medicamentis propter dolorem arcum delibutus. Auctor ad Herennium lib. 3. Aut siquam rem deformabimus turpem, ut si frequentiam aut carnio oblectam, aut rubrica delibutam in ducamus, id est conseruam. Transfertur & ad animum. Tercium in Phorm. Satio est, si te delibutum gaudio reddo? Sallust. Vxor facit legæ petiuitur delibuta. Est autem participium sine verbo, nescio an compositum sit.

Delicata, orum, vide DELICATO.

Delicatus, a, um, à delictum fit, idem est quod plenus deliciis, seu qui in deliciis viuere assuetus est. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delicatus*, *Delicatus*.] Hisp. *Delicadus*, *Delicadus*. Cic. 6. in Verrem, Nostrum enim vniuersique, qui tam beati quam iste est, non fumus, tam delicati esse non possumus. Idem 1. Offic. Turpe enim valdeque vitiosum, in te seueræ conuictio dignum, aut delicatam aliquem sermonem inferre. Per metaphoram mollis ac tener dicitur: ut Molles, & delicatæ voluptates, apud Ciceroem 1. de Nat. deor.

Delicatus, aduerbium. *ἀποβιβάζω*, *ἀποβιβάζω*. Colum. Cultam, vestitâque, familiam vult magis habere quam delicatam.

Delicia, a, autem Festo. Tigni genus dicitur quod è culmine ad regulas angulares infimas versus fastigium collocatur. Vnde & testâ ipsum delictat, & regula delictatæ, siue collicariæ appellantur. Cato de Rust. c. 14. Delictatæ tegulæ quæ erunt, pro binis integris copuabuntur.

Delicium, ei, in singulari: Deliciæ, arum, in plurali, Oblectamentum, oblectamentum, & quæ nobis voluptati sunt à delicio, quod ex De, & Latio componitur. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delictum*, *Delictum*.] Hisp. *Los delictos*, *Los delictos*. Martial. lib. 13. Delicium paruo donabis Dorcadâ nectâ. Idem lib. 1. Stellæ delictum mei columba, Verona licet audiente dicit, Vicit, Maxime, passerem Canthi. Cic. 6. Ver. Vnde igitur potius incipiam, quam ab ea ciuitate quæ tibi vna in amore, atque in deliciis fuit. Suet.

Titus amor, ac delicie generis humani. Legitur & Delicia, fœm. gen. Plaut. Mea voluptas, mea delicia. Delicias facere, *ἀποβιβάζω*, *ἀποβιβάζω*. Hisp. *Deliciar*, *Deliciar*. Cic. 1. Offic. pro eo quod est ferre lasciuire ac lasciuire, quodammodo lasciuire, ac se superiorem esse verbis, aut gestu ostendere: quod aliter dicitur delictari, *ἀποβιβάζω*. Plautus, Eia delicias facis, mi Menachme: quia, amabo, is intro.

Delico, as, pen. cor. Explico, explano, interpretor. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delicari*, *Delicari*.] Hisp. *Delicar*, *Delicar*. Cic. 1. Offic. pro eo quod est ferre lasciuire ac lasciuire, quodammodo lasciuire, ac se superiorem esse verbis, aut gestu ostendere: quod aliter dicitur delictari, *ἀποβιβάζω*. Plautus, Eia delicias facis, mi Menachme: quia, amabo, is intro.

Delictum, vide DELICATO.

Deliculus porcus qui dicitur, exponit Varro, t. de Rust. cap. 13. his verbis, Quum porci depulsi sunt à manibus, à quibusdam delicti appellantur, neque iam lactentes dicuntur.

Deligo, as, ex de, & lego compositum. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Deligere*, *Deligere*.] Hisp. *Deligar*, *Deligar*. Deligere & Eligere sic differunt, ut Deligere sit, quid magis idoneum ad rem agendam est, cernere: Eligere verò, ut ad nostrum emolumentum, vel ad illius qui eligitur, dignitatem. Vide Vallam lib. 5. Cæsar 3. bel. Gal. Dices vtrū in deligantur. Cic. 2. Offic. Quibuscumque frequenter sunt, opinionem affectum populo, eorum se fore similes quos sibi ipsi delegant ad mutandum. Deligere pro colligere. Tenu primam deligere vngue solam, Quid. Epist. 4.

Delectus, participium. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delectus*, *Delectus*.] Cic. pro Rolo. Amad eamne rem vos referuati estis, ad eamne rem delecti, ut eos condenaretis, &c.

Delectus, tus, verbale à deligendo, idem est quod delecto. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delectus*, *Delectus*.] Hisp. *Delectus*, *Delectus*. Delectus noster, dicitur militum electio, quum scilicet imperator imperij sui auctoritate, quos ei vtrum fuerit ad militiam conferret, etiam inuitos: quod in maioribus tantum Reip. periculis fieri consuevit: alio, qui comitatus erant usque vltro nomina dabant. Homines autem per quos imperatores minime delectum habebant, à conquistandis milibus, Conquistores appellabantur. Cic. ad Attic. Nullus vquam delectus, nam conquistores *ἀποβιβάζω*, *ἀποβιβάζω* non audent, nec nomina dant. Idem de prouincis Cons. Exer. eius ille noster superbiissimo delectu, & durissima conquisitione coactus, omnis interire. Frequenter autem delectus accipitur pro discrimine, siue iudicio, *ἀποβιβάζω*. quod inde factum videtur, quod recte deligere, nisi adhibito iudicio, & perspecto rerum discrimine, non possumus. Hinc dicimus, In via verborum & sententiarum adhibendum esse delectum, id est iudicium. Cicero de Clar. Orat. Verborum acleatam originem esse eloquentiam.

Deligo, as, arc. Idem quod ligo, vincio. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Deligare*, *Deligare*.] Hisp. *Deligar*, *Deligar*. Varro 2. de Rust. cap. 47. Ea summa inuenda binis tabulis dextra ac sinistra deligatur, herbaeque elidendæ. Deligare ad palum, Cicero 7. Ver. Deligatur omnibus membris, Idem 6. Ver. Deligatur in linteolo grana, Plinius lib. 22. cap. 5.

Delimo, pen. prod. Compositum est à verbo Limo, significans id quod lima abrado. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delimare*, *Delimare*.] Hisp. *Delimar*, *Delimar*. Alij delimatam artem (scilicet artem) artem spargunt. Pro eodem etiam alio in loco Plinius dixit Elimare.

Delingere, præteritum delinxi, Idem est quod simplex lingo. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delingere*, *Delingere*.] Hisp. *Delingar*, *Delingar*. Plaut. in Curcul. Hic hodie apud me nonquam delinges saltem. Vide satius in verbo L I N G O.

Delinio, is, ite, itum, id est partium compositione species, idem erit quod perungo. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delingere*, *Delingere*.] Hisp. *Delingar*, *Delingar*. Frequenter tamen accipitur pro permulceo, placio, & illecebris quibuscumque alio. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delinare*, *Delinare*.] Hisp. *Delinar*, *Delinar*. Plaut. in Amph. Delinere sum profecto, ut ut qui sine nesciam. id est animo alienatus. Cicero de Orat. Genus hominum dilectorum oratione delinunt.

Delinitor, oris. Cic. de Clar. Orat. Ut non cum aduersario solim, sed etiam (quod mirabile est) cum iudice ipso, cuius delinitor esse debet orator, iurgio sæpe contenderet.

Delinitio, onis, *ἀποβιβάζω*, *ἀποβιβάζω*. Cic. 2. Offic. Ipsa illa delinitio multitudinis ad breue exiguntur: sic tempus.

Delinimentum, Oblectamentum, *ἀποβιβάζω*. Laetant. lib. 6. Vita verò quibusdam delinimentis naturalibus allicere animos hominum, & inanium iucunditatem specie capros, ad acerbas amaritudines, multatque perducere. Liu. 4. ab Urb. Aptissimum tempus erat, ut indicatis conditionibus, delinimentum animis Nolani agri diuisionem obici.

Delinco, inas, Compositum ex præpositione de, & nomine linco, delinco, & ruditer depingo: ut si quum pictores primum pingui quadam minerva futuri operis lineamenta ducunt. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delinco*, *Delinco*.] Hisp. *Delincar*, *Delincar*. Plaut. in Amph. Delinco, ut debeatur regando. Plaut. de Appelle, Atrepto carbone exincto & foculo, imaginem in patre delincauit. Vnde lineamenta dicta sunt. *ἀποβιβάζω*. Idem paulo post, Nec qui succederet operi ad præscripta lineamenta, inueniens est.

Delinquo, is, pen. cor. delinxi, deleui, & delui, delitum, pen. cor. Fodare, corrumper. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delinco*, *Delinco*.] Hisp. *Delincar*, *Delincar*. Vnde Delinquo, pro fodatus. Cic. Caluo, Tui molestæ, quod licet delictum mihi à te reddidit iure. Prælia. lib. 9.

Delinquo, is, delinxi, delictum, Pecco, & proprie non prætereunda præteritum. [*ἀποβιβάζω*, Ital. *Delinco*, *Delinco*.] Hisp. *Delincar*, *Delincar*. Plautus in Amph. Ex me quæris quid delinquerit? Quomam verò prætermittit ea quæ præteriti non debent, peccare est, delinquit, pro peccare ponitur. Cic. de Natura deorum, Ferræne ciuitas villa latore istiusmodi legibus, ut condemnaretur filius, aut nepos, si pater aut auus delinqueret. Plaut. in Menach. Ne tu delinquas, ne ego trascar tibi.

Delinquo, passivum. Papi. Si adulterium. Si. Farris denique, si. ad. Iul. de adul. Adulterij crimen quod pubertate delinquitur, non excusatur. Cic. 2. Offic. Siquid delinquitur, sic nescio quomodo, ut magis, in alijs ceteris quam in nobis iudicari.

Delinquium,

Deliquium, Defectus. [Deliquio, defectus. It. *Delitto, mancamento*. Hisp. *Menoscabo* & *falla*.] Plaut. in Capt. Hoc si feceris, nullam causam dico quin mihi. Et parentum, & libertatis apud te deliquium sit. Deliquium solis, quum luna inter solem terramque interposita, lumen eius nostro eripit conspectui. Plin. lib. 2. ca. 12. Deliquit animi, *anoxonia*, quum animus inquitur, & quis animo deficit, quia medici syncope vocant. Deliquum, deliqui, Idem quod minus, interpretare Festo. [Deliquio, It. *Menoscabo*.] Plautus in Cist. Sive amet, siue quod lubet id faciat, quando tibi nil domi Deliquum est.

Delictum, Peccatum. [Delicto, peccatum. It. *Delitto, peccato*. Hisp. *Pecado, menoscabo*.] Delictum, id est, quod qui peccat, delinquit officium suum. Nam propriè delictum est quum non sunt quæ fieri debent: peccatum, quum sunt quæ fieri non debent. Plautus in Bacch. Sine hoc exorare me obsecro abs te, ut istud delictum Delictis tæpere ire oppugnatum. Plin. lib. 14. cap. 1. Atque etiam in delictis poenam ipsam ignorat.

Deliquo, es, ere, vel, Deliquesco, is, deliqui, In totum resoluti, & dissoluti. [Deliquo, es, ere, vel, Deliquesco, is, deliqui, In totum resoluti, & dissoluti. It. *Deliquo, es, ere, vel, Deliquesco, is, deliqui*.] Ouid. 4. Met. Proinus imbutum caelesti necare corpus Deliquit. Colum. lib. 12. cap. 4. Hæc ita coquuntur, ut omnia poma deliquescent cum multo. Per translationem, Cic. 4. Tusc. Nec scienter quid experens ardeat delictio: nec a lacritia fuit deliquit.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. [Delirio, as, pen. prod. A recto decedo. It. *Delirio, as, pen. prod. A recto decedo*.] Plautus in Amph. Translatio per aratorem. Nam Lira est recta fossa quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluvia & terræ vltimo defluat. Et quia rectus est sulcus, delirare dicuntur qui extra sulcum, id est à recta via declinant. Plautus in Epist. Professus deliramus interdum senes. Cic. 1. Tusc. Ad eum me delirare censes, ut ista esse credam? Horat. lib. 1. Epist. ad Lolium, Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi. Est autem compositum ex de, & lro, quasi deorsum lro. Lirare verò, est agros in sulcos dirigere. Alij delirare à Græco *λίσσω*, quod incipere est, itahunt.

ex ære pretioso, ab insula Delo, ubi fuit prima nobilitas æris. Plin. lib. 34. Aunquissima æris gloria Deliaci fuit: nec æreus in Delo, & celestia, ta toto orbe. Cic. pro Ros. Domus Chryfogoni resecta valis Corinthiis & Deliacis. Ex ære Deliaci fiebant pedes trichiniorum & fulcra.

Delius, *Δελιος*. Qui est ex Delo insula: unde Apollo Delius. & Delia Luna appellata est, quæ & Diana. Ferunt enim Lunam ex Iove gravidam, quum patui vicina esset, metu Pythonis serpentis, qui eam toto terrarum orbe Iunonis iussu persequeretur, in Delum insulam fugisse, ibique Dianam & Apollinem eodem partu edidisse.

DELPHI, *Δελφοί*. Tam pro oppido quàm pro oppidanis, plurali tantum numero: sicut Gabij, Leontini, Puteoli. Est autem ciuitas in Bæotia iuxta Parnassum, dicta à Delpho Neptuni filio, ex Melætho Deucalionis filia suscepto: magis rupibus & loci natura quàm humana arte munita. Delphis Apollinis erat oraculū toti terrarū orbi celebratissimū. Vnde & ipse Apollo Delphicus dictus est. Horat. 2. lib. Carm. Laudabunt alij clarā Rhodon, aut Mitylenæ, Aut Ephesum, bimariæve Corinthi Mænia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos. Macrobius in Saturnaliis, Apolline Delphicum appellatū existimat à præca Græcorū voce *Δελφω*, quæ solū significat, eo quod interdiu stellis omnibus obsecutis, solus luceat: quia ratione etiam Sol à Latinis appellatus est.

Delphicus, ea cum, *Δελφικός*. Vnde Delphicus laurus, quod victores Pythonum (qui Iudi Phœbo sacri erant) coronauerunt: id est viciūtor laurus.

Delphinus, siue Delphis, & Delphinus. [Delphinus, siue Delphis, & Delphinus. It. *Delphino, siue Delphis*.] Genus piscis, vel potius maris belua. Parit catulos decimo mense, interdum & binos nutrit vberibus, sicut balæna, & decem annis ad summam magnitudinem peruenit. Plinius lib. 9. cap. 3, autor est, Delphinos himones vocari à nauigantibus, quod sine rostris homines: vel à Simonis pueri nomine, quem Delphinus in sinu Bæotico marium in modum ferret adamassu: ad quod nomen vocati accurrere feruntur. Ferunt Delphinum non modo omnium marinorum, sed etiam totius cælestium animalium velocissimum esse, atque adeo ipsi etiam velocitibus velociorem. Lingua est his contra naturam aquarum, papillis, & similibus: similis, pro voce gemitus humano similis, durum repandunt. Milleceat musica symphonia, præsertim hydrauli sono. Est etiam fœderis nomen. Var. 2. de Re rust. c. 5, Maximè idoneum tempus ad concipiendum à Delphini exortu, utque ad dies quadraginta, & paulo plus.

DELPHI, *Δελφοί*. Fons est insignis apud Delphos. Delphusia verò, *Δελφυσία*, vberis Arcadiæ est. Vtriusque auctor Stephanus.

Delphinium, *Δελφίνιον*. Herba est florem habens purpureum violæ non dissimilem, sesquipedales ex vna radice surculi emittens: folia autem diuisa & prælonga, quæ delphinorum effigiem repræsentant: unde tractum est nomen. Alterum præterea est delphinigenus quod Romani buccinum vocant, superior non dissimile, sed ramis longè gracilioribus. Vtriusque meminit Dioscorides.

DELTA, *Δ*. Insula est in Nilo Aegypti fluuio, non procul ab Alexandria, ita dicta, quod literæ Græcæ Δ, imaginem referat. Hieron. lib. 4. del. Civil. Locu, inquit, est illarum ferè regionum nobilissimus, non longè ab Alexandria, qui nominatur Delta, quod nomen à similitudine literæ cepit. Nam pars quædam luminis Nili deriuata inter se duobus itineribus, paulatim medium inter se spatium relinquens, diuersissimo ad litus intervallo à mari adiungitur. Est item Delta nomen vrbis non procul à Syria, teste Stephano.

DELTA, *Δ*. pen. prod. *Δελτα*. Signum est in cælo supra Arietis caput positum, triangulari figura Δ, Græcæ literæ imaginem referens: à qua etiam nomen habet, duobus equis lateribus, vno breviori, in vno quoque angulo stellam habes. Cic. in Arati Phæno m. Deloron dicere Graij. Quod soliti, simili quia forma literæ claret.

Delubrum, Locu in quo Dei simulacrum dedicatum est. [Delubrum, Locu in quo Dei simulacrum dedicatum est. It. *Delubrum, Locu in quo Dei simulacrum dedicatum est*.] Ita dictum, quod in eo dij ponantur, sicut candelabrum dicitur ubi candelæ ponitur. Autor est Varro, & Macrobius Saturnal. lib. 3. cap. 4. Cic. 3. de Natura deor. Est enim mihi tecum pro aris & fopis ceteramen, & pro decorum templis atque delubris. Virgil. Aeneid. At gemini lapsi delubra ad summa dracones Effugiunt. Alij accipiunt pro loco ante aras, ubi aqua currit: à diluendo. Religio enim sacrificij apud antiquos exigebat, ut ante sacrum sacrificij manus ablueret. Alij delubrum Dei simulacrum accipiunt, à delubro ligno ita dictum. *Δελφον*. Plinius, Præcipuum eam esse arborem circa Ammonis delubrum.

Deluctor, aris, id est quod lucet. [Deluctor, aris, id est quod lucet. It. *Deluctor, aris, id est quod lucet*.] Plautus Persa, Cum aubus Scymphalicis, cum Aurco deluctati maucelim.

Deludo, dis, Itrideo, decipio. [Deludo, dis, Itrideo, decipio. It. *Deludo, dis, Itrideo, decipio*.] Plaut. Asin. Furcifer etiam me delusisti. Idem, Quid me deluditis, & nocte excluditis foras?

Delumbo, bas, Idem est quod debilitare, quasi lumbos frangere. [Delumbo, bas, Idem est quod debilitare, quasi lumbos frangere. It. *Delumbo, bas, Idem est quod debilitare, quasi lumbos frangere*.] Plin. lib. 8. c. 4. Hoc saepe delumbata quadripede approbatur. Vide 1. v. m. v. s.

Delumbis, be, adiectiuū. Quid lumbis caret, & ideo debile. [Delumbis, be, adiectiuū. Quid lumbis caret, & ideo debile. It. *Delumbis, be, adiectiuū. Quid lumbis caret, & ideo debile*.] In lumbis enim vires corporis sitæ sunt. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdix prægrauata, aut delumbem sese simulans. Delumbis, mollis & effeminatus. Persius Saty. 1, summa delumbe salua. Hoc natat in labris.

Deluo, deluis, delui, delutum, Depurgo, diligenter lauo. [Deluo, deluis, delui, delutum, Depurgo, diligenter lauo. It. *Deluo, deluis, delui, delutum, Depurgo, diligenter lauo*.] Cato, Laferipitum aucto deluito. Quid uere item est madesaciendo aliquid delere. Varro, Obsecra: inter legendum lachrymæ lateras deluebant.

Deluto, as, pen. cor. Delutare est luto aliquid obducere. [Deluto, as, pen. cor. Delutare est luto aliquid obducere. It. *Deluto, as, pen. cor. Delutare est luto aliquid obducere*.] Plin. lib. 12. c. 8, Habitationem delutare quum volueris, terram quàm maximè ceterosam vel rubricosam sumito.

Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado. [Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado. It. *Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado*.] Plin. lib. 12. c. 8, Habitationem delutare quum volueris, terram quàm maximè ceterosam vel rubricosam sumito.

Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado. [Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado. It. *Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado*.] Plin. lib. 12. c. 8, Habitationem delutare quum volueris, terram quàm maximè ceterosam vel rubricosam sumito.

Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado. [Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado. It. *Demadeo, pen. cor. des. Idem quod mado*.] Plin. lib. 12. c. 8, Habitationem delutare quum volueris, terram quàm maximè ceterosam vel rubricosam sumito.

D E M

laxu ad summam iam inopiam redactum, cauillatus est Antipater vi-
ctimis casis similis esse, de quibus nihil, nisi lingua iam superest. Vi-
de Plutarchum in vita Demosthenis.
D E M A N E T V S, *δημάνειος*, Nomen viri proprium apud Plautum in
Afin & significat popularem & idiotam.
Demagis, Valde magis: ex de, & magis. Lucilius lib. 16, Rex Corus ille
duos hos ventos Austrum atque Aquilonem nouissimè alebat: solos de
magis istos ex nimbo Austellos, nec nos seneces putare. Item Dema-
gis antiqui pro minus dicebant, ait Festus.
Demando, andas, Committo, inungo. *δημιόω*. Ital. *commettere del tutto*.
Hispan. *encomendar*.] Lilius lib. 8. ab Vrbe. Curam eorum nominatim Le-
gatis, Tribunicis & Praefectis demandabant. Idem lib. 5. ab Vrbe, Si-
milis: plures pueri vnius curae demandabantur.
Demano, as, pen. prod. Idem quod mano. *δημιόω*. Ital. *mano*.
sed torquet, tenetis sub arcus Flamma demanat, sonitu suo pre-
tinent aures, gemina reguntur Lumina nocte.
D E M A R E T V S, *δημαρής*, Lacedaemoniorum dux fuit, qui quum
Athenienses apud quos exulabat, ingens adue-
sus Lacedaemonios bel-
lum parare animaduertisset, plus se patriae, quamuis ingratus, debere ra-
tus, quam priuatae amicitiae, omniumque agebantur ciues suos fecit
certiores. Vixit autem tempore Philippi regis Macedonum. Alius
fuit (vt scribit T. Lilius lib. 1. ab Vrbe). Corinthios negotiorum diues,
qui ob seditionis domo profugus, tyrannidem Cypseli fugiens, in He-
truriam commigravit, comportatis opibus luculentis, qui à Tar-
quiniensibus Hetruriae populis exceptus, Tarquinium Priscum regem po-
puli Romani ex illustri Hetrusca vxore genuit. Hunc comitatus sunt
duo ex Cornelio filiores Eucirapus & Eugirannus, à quibus Italia tra-
ditum placuisse, hoc est signum artem fecunt.
D E M A R C H V S, *δημαρχος*, Princeps populi, aut Tribunus plebis dici-
tur. Spartianus in vita Aderiani, Fuit Demarchus in patria sua, Athe-
ni Archon.
Demetare, Est deorsum penetrare, descendere. *καταβήσκει*.
Apuleius, Quisquis pedibus ad Tartarum demetare cogitur.
Demetaculum, Densio ad loca subterranea. *καταποφύλα*. Sic Remescula,
à demetando. Apul. lib. 6. Proserpina nuptiarum demetacula.
Dememini, apud Martialem legitur pro obliuiscor. Sic enim habet ille
lib. 1. Ipse iubar mortis dememini ille Deus. Sed quoniam hoc verbu ali-
bi non legitur, non desunt qui hoc in loco malint legere, Te memini.
Demens, Qui est mente diuina. *δημιός*. Ital. *demens*.
sunt de mente. Hispan. *loco de fin algun conserjo*.] Cic. in Off. In tranquillo et
pessetate auctorem optare dememoris. Terent. And. Quid hoc? adde
est demens ex peregrina. Cic. in Pisonem, Ego te non recordem, non fu-
rosus, non mente capium, non tragico illo Oreste, aut Achamante
dementiore putem, qui his ausus, &c.
Demencia, *δημιόω*. Ital. *stulticia, manimento di cervello*. Hispan. *locura sin*
conserjo, de furor.] Cic. 3. Tullio. Nec minus illud acutè, quod animi af-
fectionem lumine mentis carentem, nominauerit amentiam, eandemque
demenciam. Idem 4. in Catil. Qui autem ex numero ciuium demencia
aliqua de praui, hostes patriae semel esse, ceperunt, &c.
Demeter, aduerbium, Insane. *δαιμόνιος*. Idem 3. in Catil. Tanta res tam
demeter credita.
Dementia, tis, De mente exco, delirio, insano. *δημιόω*. Ital. *impazzire*,
essere di mente, demencia matto. Hispan. *enloque*.] Lactan. lib. 4. Ecce ali-
quis insulsius demonis percussus, demencia, effertur, insanit. Lucrer.
lib. 4. Super animus demenciae enim, delirata: fatum.
Demento, as, Delirio, insano. *δημιόω*. Ital. *impazzire*. Hispan. *enlo-*
que.] Apul. in Magia, Confessio est sese mea Magia in amorem de-
ductam demetare. Demetare, à actua significatione legitur pro
impellere ad insaniam: sed in Sacris tantum literis, vt in Actis Apo-
stolicis de Simone quodam Mago, qui Samaritanos demetauerat.
Demetere, res, tui, nium, quodam in loco, *δημιόω*. Ital. *quid ignore, me-*
ritare, obligare aliquo per meritum. Hispan. *ganar sueldo, obligar à otro con bene-*
ficio.] Plaut. in Pseud. Quid mercedis Peralus hodie domino demetere?
Gellius, Thais Corinthia ob elegantiam venustatemque grandem pecu-
niam demeterebat. Est etiam Demetere, praeceptum cum acculatione per-
sonarum, idem quod suo sibi merito aliquem demerere. Ouid. in
Epist. H. et id. Dic mihi, quid feci, nisi non sapienter amauit? Crimi-
ne te potui de mercede in o. Suet. de Augusto, Profecto mox annunciu-
tur in Hispanias, aduersus cum Pompeii liberos, vi tui sumus à gra-
ui in nauemque, per infestas hostium vias, paucis, imis conicibus, nau-
fragio enim facto subleuitus, magnopere demeruit. Pro eodem
etiam dicimus Demetere.
Demetere, De aliquo bene merere, concilio, deuincio, placo, beneuolam
facio, beneficii ut alicui exigat accusatiua. *δημιόω*. Ital. *meritare, obligare*.
Ital. *meritare beneficii d'alcuno*. Hispan. *mercer, obligar à otro con benefi-*
cios.] Quint. Simul vt plurimò obsequio demerere amantissimos meo. Co-
lum. lib. 1. cap. 4. Quam breui amicitiae aliqua demetenda erit, quo
patientius moreretur cum viro.
D E M E T A R, *δημαρής*, pro prod. dicta est Ceres, quasi Cemetar, id est rer-
ta mater Hinc apud Gaenium lib. 2. de Alimentis, legimus, Demetria
signa id est Cerealia, & frumentaria.
Demergo, as, Immergo, seu aqua obruo. *καταβήσκει*. Ital. *affondare*. Hispan.
sumergir de baxo del agua.] Ouid. Epist. 5. obsecramus poto demergere
puppim. Plin. lib. 32. cap. 2. Idem soligines euolare aqua tradit, tanta
multitudine vt nauigia demergant. Demersus are alieno. Lilius 1. ab
Vrbe, Tocam plebem are alieno demersam esse, nec sibi posse nisi om-
nibus consulat. Cic. pro Sylla, Patriam demersam extuli. Demerit le-
ges opibus Idem 2. Off.
Demetior, ins, Diligenter, & quadà ratione metior. *δημιόω*. Ital. *misu-*
rare con ragione. Hispan. *medir rayando y con raxone*.] Cic. 3. de Orat. Quo non
infidiis, sed apte: ut & palam laborat, vt verba verbis, quasi demissa, & pa-
ria respiciat. Cic. 1. de Nat. deor. Atque ita demetita signa sunt, vt latus de
scriptiōibus diuina solertia apparcat. Idem, Enim enim cuius de-
metit, mactatitares temporis, & va icitates, mutationesque, cognouimus.
Demetis, sum, participium est à demetior, Idem significans quod metu-
ratus. *δημιόω*. Ital. *medirato*. Hispan. *medido*.] Plaut.

D E M

Menih. Nunc argentum vobis demensum dabo. Cic. de Orat. Vt verba
verbis quasi demensum & paria respondent.
Demensum, substantiuum, mensura erat frumenti, quam seruis admetie-
bantur singulis mensuris domini. ad totius mensuram vitium. *μετρίσιος*.
Terent. in Phor. Quod ille vocatam vix de demenso suo. Sum de huius-
dans genium, compasit miser. Ser. i enim quaternos modios accipie-
bant frumenti in mensum, ait Donatus.
Demeto, tis, pen. corr. Idem quod meto. *μετρίσιος*. Ital. *metere*. Hispan.
segar.] Catul. Sole sub ardenti flauetia demetit aurum. Colum. 1. 10, Et vos
agrestes duro qui pollice molles Demetris flores. Cic. 1. de Nat. deo.
Neque enim ferendi, neque colendi, neque tempestiue demetendi percipien-
di fructus, neque condendi, ac reponendi vlla pecunia scientia est.
D E M E T R I A S, *δημητριάς*, Vulgo Demetriada, Thessaliae oppidum est
quod prius Pagala dicebatur. Autor Plin. lib. 4. cap. 8. Stephanus à De-
metrio rege dictam putat, qui ea in ora regnavit, & ciuitates quorquor
sub Pelio erant, euerit item alteram eiusdem nominis urbem in Ma-
cedonia collocat, & terram in Perside iuxta Arbelum.
D E M E T R I V M, *δημητριον*, Locus in finibus Thessaliae, circa campum
Crocotum, & Amphrysium fluium. Est praeterea eiusdem nominis
ciuitas in Acolide, teste Stephano.
D E M E T R I V S, *δημητριος*, Antigoni Macedonum regis filius & patris
in regno successor, qui propter insignem in expugnandis urbibus vir-
tutem, *μετρίσιος*, hoc est urbium expugnator dictus est. Hic post Ale-
xandrum praeter alios Macedonas nomine ac virtute clarus, transfluo
Euphrate, Babyloniam occupauit: Athenas Cassandri Ptolemaeque
imperio liberauit: Cyprium, victo Ptolemae nautali praelio, recepit:
Pyrrhū ab oppugnatione Thessaliae repressit. Postremo quum bellum
aduersus Antiochum suscepisset, acie victus, viuis in illius potestatem
peruenit: in Cheronea liberè custodiam permittitur, quae maiorem
voluptatum quam salutaris rationem haberet, morbo ex incontinentia
correptus, perit. Hunc Plutarchus in Parallels cum Antonio Trium-
phuro in contentionem adducit. Fuit & alius Demetrius Phalereus
Theophrasti discipulus, qui ob eximias virtutes Atheniensibus pregit
annis decem, trecentisque sexaginta status aereis honoratus est. Hic (vt
Plutarchus inquit) monachar Ptolemaum regem, vt de regno, impe-
riūque libris sibi compararet atque perlegeret. Quae enim amici non au-
deat monere reges, hic vt in libris scripta sunt. De hoc sic scribit Cicero
in Bruto, Demetrius Phalereus eruditissimus quidem ille omnium
horum, sed non tam armis instructus, quam palatris. Itaque dilectabat
magis Athenienses quam inflammabat. Procellerat enim in solem &
puluerem, non vt è militari tabernaculo, sed vt è Theophrasti doctissi-
mi hominis vmbraclis. Hic primus inflexit orationem, eamque mol-
lem teneramque reddidit: suauis, licui fuit, videri maluit quam gra-
uis. Fuit praeterea hos & Demetrius Syrus, dicendi magister, non igno-
bilis: cuius etiam meminit Cicero in Bruto.
Demigrare, Est de vno loco in alium domicilium transferre. *μετακινέω*.
Ital. *Andare de luogo in luogo, partissi*. Hispan. *Andar casa de lug. en lug.*
Plaut. Amph. Animam amittunt prius quam loco demigrent. Cic. 1.
Tul. Vt etiam dominans in nobis Deo inuolu hinc nos suo demig-
rare. Sic dicimus, Demigrare è vita, pro mori. Cic. pro Rabir. Fortissi-
mum ciuium mentes, quae mihi videntur ex hominum vita ad deo-
rum religionem & sanctimoniam demigrasse.
Demituo, is, ere, Idem quod diminuo. *καταβήσκει*. Ital. *Sminuere, scemare,*
menomare. Hispan. *Diminuir à menguar*.] Plaut. in Trucul. Iam de hoc
obfatio de mina demitui modò quinque numus. Idem in Amph.
Tuum demituum caput.
Demitto, pen. prod. valde miror. *καταβήσκει*. Ital. *Mara-*
uigliarsi forte. Hispan. *Marauillarse*.] Terent. in Hecy. Sed demit-
to quid sit, quamobrem tantopere hoc omnes nos celare volueris. Cic. ad
Att. lib. 14. Et addis Lamiam, quod demitro equidem. Plin. lib. 31.
cap. 6. Homerum calidum fontium mentionem non fecit: demit-
to. Aliquando demitari, est necesse: quoniam (vt Donatus inquit)
admirationem ignorantia facit. Terent. Quid mihi dicent, & quam
causam repetent, demitro.
Demitigo, as, Idem quod mitigo. Cic. Att. lib. 1. Nosmetipsi qui Lycuz-
gei à principio fuisse, quocumque demitigamur.
Demitro, Deorsum mitto. *καταβήσκει*. Ital. *Mandar giù*. Hispan.
Embair de arriba abaxo.] Virg. Aeg. 4. Iam noua progenies exiit de-
mitur alto. Sallu. Quum machinis iterum demissum victoria simul-
achum coronam capiti imponebat. Inde demissae tunicae dictae, in
pug. & demissae ad talos, & nulla zona succinctae. *καταβήσκει*. Plaut. in Po-
mulo, Sanè genus hoc mulierosum est, tunicis demissis. Item De-
mittere animum, est humiliare, *καταβήσκει*. Ital. *demettere*. Ita dicimus esse
demisso animo qui est deiectis spiritibus. *καταβήσκει*. Cic. in
Epist. Semido animo, humili, demisso. Idem de Finib. bon. Si vincunt,
clertum se: videri debilitantur, animosque demittunt. Crat. 1. bel. Gal. Sed
utiles capite demisso terram intuent. Virg. lib. 3. Georg. 3. demissa au-
rostinectus ibidem Sudor. Idem Aeneid. 1. At breuiter Dido demissa
prostat. Item demittere significat defodere. *καταβήσκει*. Idem Geor. 1.
alt. quibus in solido parum demitti, omnemque repones. Rus-
sum humum. Demittere mentes. Virg. lib. 12. Aeneid. Demittunt men-
tes, it scissa veste Latini. Id est desperant, interprete Seruio, sicut
contra sperantes aliquid, erigunt mentes.
Demissio, verba. *καταβήσκει*. Cic. 1. Tule. Vniformis est igitur, in quem ca-
de egreditur, cadere in eundem timorem & infractionem quandam
animi, & demissionem.
Demissus, aduerbium. *καταβήσκει*. Cic. 1. Tull. Non est ausus elatè &
amplic loqui, quum humiliter demissusque fecerit. Crat. 2. bell. Cui.
Huc quam potest demississime atque submississime exponit. Volare de-
missus, Ouid. 1. Trist.
Demium, *μετρίσιος*, Gema est ex sorde generibus, à pinguedine dicta. Graeci
eum *δημιόν* pingue dicunt, quia voce etiam Homerus frequenter venit. Nec
fuit in vlu antiquo gemma vlla frequentior, vt Menander fabule te-
statur. Plin. lib. 37. ca. 7. In India trium generum, rubrum, & quod de-
mium vocant à pinguedine, ceterum quod argenteis bracteis submittitur.
Demurgus, *δημουργος*, Summus erat magistratus in quibusdam Graecis
ciuita

D E N

signādo vltimum omnium. [πᾶσι. Ital. Finalmente. Hiſp. Al cabo, final-
mente.] Cic. Quum ibi no multitudine militum, non idoneis imperato-
ribus, nec pecuniā ſibi praſtito viderent, no denique vltim rem qua per-
tineat ad bellum adminiſtrandum. ¶ Ponitur interdum pro omnino,
πᾶσιτος. Quid. Siqua metu depore caſta eſt, ea denique caſta eſt.

Denomino, Nomen impono. [ἑτοίμαζω. Ital. Nominare, dar name. Hiſp.
Nombrar, dar nombre.] Quintil. lib. 1. cap. 10. Propria ſunt verba, quum
id ſignificat in quod prius non denominata ſunt.

Denominatiua, Dicuntur quæcumq; ab aliquo ſolo caſu, hoc eſt ſolo finē
ſunt differētia, & ſecundū illud nomē habent appellationē: cuiusmodi
ſunt adiectiua à ſubſtantijs deductiua: à ſtudio ſtudioſus, à robore ro-
buſtus. πᾶσιτος. Nomē enim denominatiuū habet cōmunicare cum
nomine vniueſo in principio, ſed differre in fine. ¶ In denominatione
aut tria requiruntur: ſcilicet denomināſ, denominatū, & denominatiuū.
Denomināſ eſt forma accidentalis, quæ importatur per nomē abſtra-
ctum: & dicitur denomināſ, quaſi de ſe aliud nomināſ, quia de ſe dat
concreto vt prædicatur, & de nomine ſubiectū. Denominatiū autem
res ipſa, ſub ſubiectū quod accidet in inheret. Sed denominatiū eſt acci-
dēs quod prædicatur denominatiuū de ſuo ſubiectō, vt alibi vbi nigrū.

Denotare, ¶ Eſt denotare & inæquale m facere. [ἀναγράφω. Ital. Diffe-
mare, diſtinguere. Hiſp. Defordenar, & defencontrar.] vt interpretatur
Aconitū illud Horatij 2. lib. Ser. m. ὅλι angulus iſte Proximus acce-
dat, qui nunc denotat agellum.

Denotat, as, pen. cor. Idem quod noto. [σημαίνω. Ital. Denotare. Hiſp.
Notar, & ſeñalar.] Liu. 4. ab Vrb. Haud dubie Iulioſ denotante Senatu, quos
mercedem ſeditioſi Tribunalis petere Conſulatum inſtimulabant, Ci-
cero pro lege Manij. Quid eſt qui vno die tota Aſia, tot in ciuitatibus,
vno nuntio, quā, vna literarum ſignificatione ciues Romanos necan-
dos, trucidandosq; denotauit.

Dens, dentis, nota ſignificationis ab edōdo, ſicut Græci ἰδὲ ab ἰδῶ. [Ital.
Dente Hiſp. El diente.] Plaut. Menach. Nam tum dentes mihi cadebant
primulum. Cic. 3. de Nat. deor. Tertius aruipit & Arſinoæ, qui primus
purgationē alui, dentiſq; euulſionē, vt ſerunt, inuenit. Plin. lib. 8. cap.
11. Dentes mobiles cōſtituat ceruini cornus cinis, dolorēq; cerū milti-
gar, ſue inſenſitum, ſue colluatum. ¶ Sed & omne quo aliqd tenerē
vlt diſſicari poteſt, ſolet dens appellari. Vt Plin. lib. 6. tum dens tenacē
Anchora fundabat naues. Hinc Bident, Trident, & huiuſmodi. ¶ Den-
tes diuerſa fortituntur nomina. ¶ Qui enim primū apparent, apertis la-
bijs, primores vocantur, lari & acuti, quibus cibis inciditur. ὀμφαί, κτί-
ναι, & ὀμφαί, & λαοί. Ipſi enim no cibantur m alimētis neceſſarij,
vociſ eſt ſermonij, regimē tenent, concentu quodam exſcriptis eſt
linguæ. Qui verō ſequuntur quaſi rotunda ſpecie acuti in modū ſerrat-
dicuntur, ab antiquis canini appellantur in quocunq; animali. κύνες
ἰδὲ, & ὀμφαί. Plin. lib. 11. Lupi dexter caninus in magnis habetur
operibus. Sequuntur maxillares, qui duplices ſunt cibumq; conſecutur
ob id molares dicti. ὀμφαί. Iuuenal. interque molares Difficili cre-
ſcente cibo. Genuini, ὀμφαί, noniſſimi naſcuntur hominī, vt ait
Plinius. Animalium alijs ſunt dentes continui, vt hominī, & equo: alijs
erecti, hoc eſt extra os producti, vt apro & elephantō. κύνες ἰδὲ.

Dentio, iſ, ite, Dentes emitto. [δενδύω. Ital. Fare i denti. Hiſp.
Destrecer los niños.] Plin. lib. 10. cap. 3. Cinis corum pueros erat denti-
tes adiunat cum melle. Plaut. in Mil. Vēter creat omnes has arumnas:
auribus perzudienda ſunt, ne dentes dentiant. Id eſt ne inuicem atter-
rantur & concutiantur famē.

Dentitio, Dēctum emiſſio, ἰδὲ. Plin. lib. 28. cap. 19. Infantibus nihil
butoy vtilius per ſe, & cum melle, priuatum & in dēctione, & ad gū-
gius, & ad oris vlcera. Idem alibi, Dens lupi adalligans infantibus,
prohibet pauores, dentitionique morbos. Ibidem, Cerebrum viperæ
illigatum pelliculā dentitionis adiunat.

Dentatus, Qui magnos habet dentes: i qui & dentoſus dicitur [δενδύω].
Ital. Dentato. Hiſp. Cosa que tiene dientes.] Plautus Pſeud. No ego re-
ad illū duco dentatū virum. ¶ Dentatū etiā dicitur quod dentes habet,
ſue ij magni, ſue parui ſint. Plin. lib. 1. cap. 41. Caſcus no ſit ex vering-
dentatus. Martial. lib. 17. Sic dentata ſibi videtur Aegle Empus oſibus
Indicōq; cornu. ¶ Dērata charta. Cic. ad Qu. frat. lib. 1. Calamo, & ara-
mento temperato, charta etiā dentata ſic ageat. ¶ Dentatus icē M.
Curi) cognomē fuit, propterea quod cū dentibus fuerit natus, vt ſcribit
Plin. lib. 7. ¶ Hinc Edentatus, cui dentes ſunt euulſi. Macrobius, Ede-
ntatē belu morioſus. Similiter Edentulus, ἰδὲ, qui dentibus caret.

Denticularis, ta, rum. Quod ſerz modo dentatū eſt. [δενδύω. Ital. Fattis
a denti. Hiſp. Cosa dentada de pequeños dientes.] Plinius, Præterea bina
brachia denticularijs forſcibus. ¶ Denticulata falces, Columella lib. 1.
cap. 11. Denticularum olus, Plinius lib. 26. cap. 15.

Dentale, Lignum, cui vomer arandi cauſa inducitur: ſed pio vomere po-
ni ſolet. [ῥω. Ital. Dentale. Hiſp. El dental del arado.] Virg. 2. Georg. Bina
aures duplici aptantur dentalia dorſo. Colum. lib. 7. Et denticuloſa terrā
ſubigere, quo minoribus bubus id adminiſtrari poſſit. ¶ Dicitur etiam
dens, vt Varro ſcribit, quod eo quaſi dente moleretur terra.

Dentatim & Denticulatim, aduerbia, ſignificant ad ſimilitudinem den-
tium. [δενδύω, & ἰδὲ. Ital. Den-
dentatim & Denticulatim, Vox eſt à Plauto conſicta pro quaſi res qua dentes
conſingij poſſunt. [δενδύω. Plautus in Bacch. Nō tibi hercle haud
longē eſt os ab infortunio: ita dentifrangibula hāc meis manibus ge-
ſtulum. Repetitur & in genere mafculino apud eundem in Bacchide.
Vale dentifrangibile, p. t. Et tu integumentum vale.

Dentificium, Medicamentum quo dentes fricantur, vt ſiant candidi. [δεν-
δύω. Ital. Dentidant. Hiſp. Los polvos para fricar dientes.] Plin. lib. 28.
cap. 11. Dentificria vtroque modo ſunt. Ibidem, Et capitis eorum ci-
niſ dentificium eſt.

Dentiloquus, Diſtio Plautina eſt, qua ipſe vitur pro eo qui dentes exurit.
Sic enim habet in Capriuijs, Dentiloquos omnes mortales faciām,
quæcumq; offēdero: hoc eſt dentes loquentes, id eſt ex ore emitten-
tes verbum loco: vt ſit ſenſus, Illis addō dentes concutiam, vt ſuis ſe-
dibus ecietos expuant. Sunt tamen qui legant apud Plautum, dentile-
gos: nonnulli Dentiloquos, quodſā populoſ interpretantur, cū continuo
Macedonia, citantes illud Liu. lib. 9. bel. Maced. Itaque vnum tantū m
necantū

moratus diem quieris eorum causa, quos habuerat fecit in itinere inde simili fuga in Dentilioque transcurrit.

Denticulipum, Instrumentum quo scalpuntur dentes. [δενδύλιον] Ital. *Scalpellino*. Hisp. *Montañes para los limpiar* Martialis lib. 7, Bisulcos triplices, & denticulipia septem.

Dentex, icis, A quibusdam appellatur piscis, qui à Græcis δένδρος dicitur: in cuius cerebro inuenitur gema quæ synodontides vocatur, teste Plinio lib. 37. cap. 10. Naturam eius vide apud Aelianum lib. 11. cap. 40.

Densus, a, um, Firmum, compactum, quodque partes habet valde coactas. [δένσιος, δένσιος] Ital. *Spesso, denso*. Hisp. *Espresso* Plin. lib. 10. cap. 69, Liquidius auditur talpe obruta terra, tam deolo anpi furdo naturæ elemento. Contra, rarum dicitur in quo interualis frequentibus laxior partium videtur esse coniunctio. [δένσιος] Compositum, Condensum.

Densio, as, Cogo, pisso, [δένσιος, cogo, pisso] Ital. *Spesire, condensare*. Hisp. *Espresso* Virgil. 2. Georg. - & Iupiter humidus Aulcris Densat erat quæ rara modo, & quæ densa, relaxat. Livi. 8. bel. Pun. Subdunt Hispani aduersus emissâ tela ab hoste inde ad emittenda ipsi consurguntque quum Romani conferti, vt solent, densas excepissent scutisum pes cum pede collatus, & gladiis geri res corpora est.

Densio, es, ere, Coire, coagulari. [δένσιος] Plinius lib. 20. cap. 14, Ipsa accelleret, aut coire, denseretur, lac non patitur. Legitur etiam in aditu significatione pro densare. [δένσιος] Virgil. 7. Aeneid. Argmina densentur campis. Sic enim legit Seruius. Hinc Cœdeseo compositum, quod & ipsum actum habet significationem. Lucertius lib. 1, Quod si forte aliquis, quum corpora dissilueret, Tum putat id fieri, quia se condensat aer.

Densatio, onis, [δένσιος] Plinius lib. 31. cap. 7, Prima densatio Babylone in bitum liquidum coagitur.

Densifico, Densum facio. [δένσιος] Ital. *Spesire*.

Dense, aduerbium. [δένσιος] Plinius lib. 16. cap. 37, Cædæque densius innu-mero hæc de profluit. Ouid. de Pon. Nulla tamen subeant mihi tempora densius illis.

Densifeco, is, Densus fio.

Densitas, [δένσιος] Plin. lib. 11. cap. 3, Quamvis arcente spiritum densitate, & altitudine humoris.

Densitudo, Idem.

Dentare, Dentatus, Denticulatus, Vide **D N S**.

Denuo, bis, Coniungi matrimonio. [δένσιος, denuo] Ital. *Maritare, giu-gueria in matrimonio*. Hisp. *Casar la nugar* Apuleius lib. 3. Apol. At tu dum eam putas etiam nunc claro fratri tuo denupant, falsa spe induc-tus, filio eius Pontano auctor assentiendi fuisse. Tacitus lib. 5, Tor-tibus funesta ciuitate pars mæroris fuit, quod Italia Drusi filia denu-pit in domum Rubellij Blandi. Per translationem etiam vites numero dicuntur, in firmioribus plantis, quum arboribus firmioribus associantur. Columella lib. 10, Semina de possis cupiunt denubere plantis.

Denuo, penult. prod. Spolio, nudum reddo. [δένσιος] Ital. *Spogliare, nudare*. Hisp. *Defundar* Plin. lib. 11. ca. 21, Vt denuder feminam vestis bombycina. Cicero lib. 7. in Ver. Exequeret Verres, ne denuderat pe-tore, ne cicatrice Populus Romanus aspiciat.

Denuntio, as, Futurum aliquid nuntio. [δένσιος, denuntio] Ital. *Dimo-niare, far nuntio*. Hisp. *Denunciar* Cicero de Senect. Quomodo Carthagini male diu cogitanti bellum inferatur, multo ante denuntio. Columella, Sin autem celi status frigidus & pruinosus hyemis violentiam denun-tiat, in Idus Februarius hanc curam differemus. Ponitur etiam pro significatione. Cic. 1. Tusc. Nos vero siquid tale acciderit, vt à Deo denun-tium videatur vt exeamus è vita, leti, & gratias agentes pareamus. Denuntiare alicui testimonium, est aliquem ad iudicium vocare fe-rendi testimonium gratia. Cicero pro Sex. Ros. Non puri mihi me fami-larisimis tuis testimonio denuntiatum, &c.

Denuntiatio, onis, Prædiction. [δένσιος] Cic. 1. de Diuina. Que est entia ista à diis profecta significatio, & quasi denuntiatio calamitatum. Denuntiatio minæ Plin. ad Priscum lib. 6. Epist. Quamquam quid denun-tiationibus, & quasi minis ago? Caesar 3. bel. Ciuilis, Quum neque pol-lentiationibus, neque denuntiatione periculum peruenire possit, oppi-dum oppugnare instituit.

Denuo, aduerbium, Significat rursus, quasi de nouo, de integro. [δένσιος] Ital. *Di nouo, vn'altra fiera*. Hisp. *Desde començar de denouo* Plaut. in Amph. Si denuo pultaueris. Livi. 10. bel. Pun. Fabius in Hetruria re-bellante denuo, quatuor milia & quingentes Perusinum occidit.

Deo, a, Deo, Ceres à Græcis appellatur: [δένσιος, deo] Ital. *Deo*, eo quod fru-gum fuerit inuentrix. Hinc Deoris patronymicum, filia Deûs, quæ est Proserpina. Ouid. 6. Metamorp. Addit vt Satyri celatus imagine, pul-chram Iuppiter implexit gemino Nyctida fætu, Mnemolyncem pa-stor, varius Deoïda serpens.

Deocco, as, are, Idem quod simplexocco. [δένσιος] Plin. lib. 18. cap. 15, Vicia non sarrunt, non stercoreatur, nec aliam quam deoceatur.

Deonero, ras, rare, Contrarium suo simplici onero, onus videlicet depo-nit. [δένσιος] Ital. *Scaricare*. Hisp. *De cargar* Cicero per translationem, 1. Ver. Quid quum commiserati, conquiret, & ex illius inuidia deontare aliquid, & in te trahere cœperit.

Deoro, pro Peroro nonnulli usurpant. [δένσιος] & deoratum pro peroro scripserunt, vt Pompeius Festus testatur.

Deorsum, Cuius contrarium est sursum, notam habet significationem. [δένσιος] Ital. *In giù, di sotto*. Hisp. *Hacia baxo* Plaut. Amphit. Deuolant an-gues iubati deorsum in impluuium duo. Cic. 1. de nat. deu. At acornis, quum pondere & gravitate directò deorsum feruntur, declinare paulu-lum. Capuntur tamen ambo pro Vtro, citroque. [δένσιος] vel [δένσιος] Terent. in Eunuc. Sex ego te totos Parmenio hos menses quietum reddam, ne sursum deorsum corses. Traclum ab Athenarum liu, cuius portus in imo, vrbs vero in editiore loco sita erat.

Deosculor, aris, Idem quod osculor. [δένσιος] Ital. *Baciare*. Hisp. *Besar* Mar-tialis lib. 8, Hos amplectitur, hos deosculatur.

Depacifcor, aris, huc vt alij scribunt, Depescifcor, Idem quod simplex pa-cifcor. [δένσιος] Ital. *Pacificare, far paxo*. Hisp. *Hacer paxo* Cic. pro Sexto Rose. Ipse sibi etia prælia depacifcor est. Idem 3. Ver. Nec ante dimissis, quam ad conditiones eius depacifcor est. Cic. Antico, In quo non cari-

meleo periculum: quum enim tor mala impendebat, cur non honestis-sime depacifcori velim? Terent. in Phorm. Ita me dij bene amant, vt mihi liceat tandiu quod amo, frui, iam depacifcori mortem cupio. Quidam ta-men in omnibus huius locis depacifcori legunt, & depacifcor, vt differat à depacifcor, quod participium est à depango.

Depalmare, Est palma percussere. [δένσιος] Ital. *Dar guanciate*. Hisp. *Apollar* Gellius, Quæcumque depalmarer, numerari statim feci-dui duodecim tabulas viginti & quingue asces inebat.

Depango, is, Planto, infero, humi defigo. [δένσιος] Ital. *Plantare, sic-care in terra*. Hisp. *Plantar, Hincar en tierra* Columella lib. 4, Deinceps palustatur malleolus viribus inferendus: cuique sat erit medio spatio, quod vacat inter vites, per vnam lineam, depangere.

Depactus, Plin. lib. 16, cap. 16, Sed in hoc quoniam prouidens natura facili-nascenti & depactio furculo incuriosus semina dedit.

Deparcus, a, um, Nimis parcus. [δένσιος] Ital. *Troppo parco*. Hisp. *Muy escaso* de gaudioso Sueton. in Nero. Sordidos & deparcos putabat, quibus ratio impensarum constaret.

Depalco, is, Pascendo abluo. [δένσιος] Ital. *Pasere, consummare pasenda*. Hisp. *Pacer en ganado, galar pasendo* Columella lib. 7. ca. 5, Si hodi totis-das herbas depauerint. Pro eodem etiam habemus depascor verbum deponens. Plin. lib. 11. cap. 19, Nam & papilio ceras depascitur.

Depastus, a, um, participium, quod modò passus accipitur. [δένσιος] Plin. lib. 17. ca. 24, Depastam arborem turpi facie relinquunt. Interdum actiue: vt, Apis depasta florem thymi, apud Claudianum 1. de Rap. Proserp.

Depastio, onis, in [δένσιος] Plin. lib. 17. cap. 28, Similem rationem & depastio animalium habet.

Depauperio, as, are, Consumere, facere pauperem. [δένσιος] Ital. *Far pau-ero*. Hisp. *Empobrecer a otro* Varro. Præquam domum depauperasset summi fuit.

Depescifcor, depescifcor, [δένσιος] vide **D E P A C I F C O R**.

Depecto, dis, xui, vel xi, xum, Diligenter pecto. [δένσιος] Ital. *Pettinare diligentemente*. Hisp. *Petear diligentemente* Ouid. lib. 3, Fast. Intraea libet depexos crinibus Indos Vicit, & Eoo diues ab orbe redit. Interdum idè quod pectendo aufero. [δένσιος] Virgil. 2. Georg. Velleratque vt solis depectant tenuia Seres. Depescifcor vel depexum reddere, frequens est apud Comicos, pro de mulcere verberibus, siue molle reddere.

Depexo, as, frequentatiuum. Terent. in Heaut. Ego uicisti vino, adeo exor-naum dabo. Adò depexum, vt diu uiuer, memineris semper mei.

Depeculor, pen. prod. ex de & peculor, quod à peculium deducitur. [δένσιος] Ital. *Spogliare, robbare*. Hisp. *Robar como ladronas del Rey despojar* Peculium uero propriè significat quicquid ex pecorum pastu lucri corra-dit, vel quicquid sua industria quis acquiritur. Qui autem peculium, siue quid peculij furtiue puerit, depeculor dicitur. [δένσιος] Quæquam sint qui dicant, depeculor propriè esse futuri ea quæ ad Rempub. siue principem, siue ad sacra pertinent. Autoc ceret ad Herennium siue ille Cicero est, siue quicquid alius, docet aliud esse furtum, aliud peculatum. Siquis, inquit, peculatus accusatur, quod uasa argentea publica de loco priuato dicatur sustulisse, possit dicere (quum definitione sit usus, quid sit furtum, quid sit peculatus) secum furti agi, & non peculatus oportere. Cic. in Diuin. in Verrem, Quibus in prouinciis multas domos, plu-rimas vrbes, omnia sana depeculatur. Idem 6. Ver. Apollonium Dre-panicum omni argento optime facti spoliasti, ac depeculatur es. Transfertur etiam ad incorporea. Ibidem, Cur pro isto qui laudem, honorumque familiar vestre depeculatur est, pugnas?

Depeculator, oris, [δένσιος] Cic. 2. Ver. Adduxi enim hominè in quo reconciliare existimationem iudiciorum amissam, redire in gratiam cum populo Rom. satis facere exteris nationibus posuisti: depeculator è arce, vexatore à Afric atq; Pamphilijs, prædonem iuris urbani, labem atque perniciem prouincie Siciliæ.

Depello, is, illi, pulsum, Abigo, auertere, remoueo. [δένσιος] Ital. *Dislocare, scacciare, rimouere*. Hisp. *Empuñar de algùn lu-gar* Cic. 3. de Legib. Quid iam de Saturni supplicio, reliquique di-cam? quos ne depellere quidem à se sine ferro potuit Resp. Laclant lib. 2. Inueteratos depulsum errores. Cic. in Caril. Non facile tantam mole-m mali à ceruicibus nostris depulsum. Depellere agnos à lacte, est ablactare & à lacte remouere. [δένσιος] Virg. 7. Aeglo. - nec Phyl-lida habebam. Depulsum à lacte domi quæ clauderet agnos. Pro eodè etià dicimus depellere à matre. Varro 2. de R. rust. Quum depulsi sunt à matribus agni, adhibenda diligentia ne desyderio fessentur. Item depellere, abluere. Virg. 1. Aeglo. - quo sepe soleamus Pastores ouium teneros depellere latus. Depelli portenta dicuntur, quum mala quæ ex iis fiant, precibus, suppliciis, religione, & decorum ceremoniis fugantur. [δένσιος]

Depulsus, participium. [δένσιος] Cic. 1. de Natura deor. Atq; is agitatione & motibus lingue quum depulsus & quasi detrusus ci-bum accepit, depellit. Interdum accipitur pro abiectio. Virg. 3. Aeglo. Dulce satis humor, depulsus arboris lardis.

Depulsio, as, are, frequentatiuum. [δένσιος] Plaut. Stich. Cubitis depulsa de via.

Depultus, participium antiquum, pro depulsus: sicut pultare pro pulsare. Autor ad Heren. Si præceps in Neptunias depultus erit la cunas.

Depulsio, onis, Actus ipse depellendi. [δένσιος] Cic. 4. Acad. Omnium de in-dinam visorum vna depulsio est. Idem 2. de Finib. Nos beatam vi-tam non depulsione mali, sed adiectione boni indicemus. Hinc etiam trahitur uerbali Depulsio, [δένσιος] & Depultrix. Cic. in Antonium, Depultror dominatus quam participes esse maluit.

Dependo, des, Idem quod pendeo, siue de te aliqua pendeo. [δένσιος] Ital. *Pendere, dipendere*. Hisp. *Estar colgado de arriba, de soporte* Colu-mella 4, Sed si per vnumquunque pampinam maior numerus uacuum de-pendat. Aliquando est sustentari, quum scilicet vira, aut salus nostra in manu alicuius est sita. [δένσιος] Cic. Omnis illorum salus à no-stra salute dependebat.

Dependo, dis, Ferè pro simplici pendo sumitur, quod propriè significat pondero. [δένσιος] Ital. *Pesare, uenere*. Hisp. *Pesar, pagar pena à pensio* Et quoniam Romani eo tempore quo ære graui utebantur, non

numerabant pecuniam, quemadmodum hodie, sed ponderabant statenis: hoc est ut adhuc, quoniam numeratione frequentius utamur, manserunt tamen haec loquendi formulae. Pendere vestigal, pendere tributum, hoc est numerare vel solvere. Eodem modo per compolium loquimur, pendere pretium, Dependere summam. Cic. lib. 1. Epist. Dependendum tibi est quod mihi pro illo respondisti. Idem Att. lib. 1. Mihi abjurare certius est quam pendere. Dependere caput facilius armis dixit Lucanus lib. 8, pro eo quod est victoriam adipiscendam, causam profundere. Dependere poenas, est solvere. Cic. in Catil. Denique ipsum latorem legis Sempronii iussu populi poenas Republicae dependisse.

Dependo, is. Cuius scribitur deperditum diei quod in natura rerum esse desit: diminutum, quod visu raptum est. [ἀπορροή. Italicè & Hispanice, *Perdere*, & *perder poco a poco*.] Cic. 5. Tuscul. Qui timebit nequid ex his deperdit, beatus esse non poterit. Cat. 1. bel. Gall. Populi Romani hanc esse consuetudinem, ut socios atque amicos non modo sui nihil deperdere, sed gloria, dignitate, honore auctiores vellet esse. Cic. pro Cecinna, Quam de iure civitatis nihil poterit deperdere.

Depereo, tis ex de pereō. Idem quod simplex pereō. [ἀπορροή. Italicè, *Perire*, *marire*, *capitur male*. Hisp. *Mucho ser perdido, & perecer*.] Depereunt naues, Caesar 5. bel. Gal. Scheda nequa depereat. Cic. Att. lib. 1. Decor lachrymas depereit, Quid. Epist. 12. Depereit pro mori. Cic. in Topice. Si is cui vultus ductus legatus est, depereit. Colum. lib. 4. Nostamen plus quam milibus conferimus, quia negligencia cultorum magna pars depereit. Quandoque est impatienter amare, *inimicus est*. Plautus in Cati. Hic ipse Catinam depereit. Idem Mil. Meretricem ingenuum deperebat mutuo.

Depelita, vasa vinaria erant quae sacris Sabinis in deorum mensa collocari solebant. Depelita item form. gen. poetici genus est apud Graecos. Virgilius, autem est Varro lib. 4. de lingua Latina.

Depiles, peult. corr. Qui sunt sine pilis. [ἀπείλεις, *Calva*. Italicè, *Senex a pelis*. Hisp. *Calvosinos* & *sin pelis*.] Varro lib. 1. de vita populi Rom. Quid ludis Pyzulis pueri essent glabri ac depiles propter aetatem.

Depilatio, pen. corr. Pilos detrahio. [ἀπώλει. Italicè, *Spelare*, *tear via i peli*. Hisp. *pelar*.] Martial. Quam depilatos Chreste colesco portes. Carmen est iambicum trimetrum, quod iambum habet in secunda sede. Item ratiocinatio. Lucilius lib. 29. Nato quid adsum est: omnes depilati sumus. id est ratiocinatio, ut interpretatur Nonius.

Depingo, is, ere. Est perficere pingere, & etiam describere. [ἐπιμαρτυρία. Italicè, *Depingere*. Hisp. *bien pintar*.] Cic. 3. de Orat. Pamphilumque nescio quem finimus in infulis tantum rem tanquam pueriles delicias, depingere. Manus, obsecras depinxit tabellas, Propertius lib. 2. Depingere verbis rem aliquam. Plaut. Pœnol. Formam quidem hercle verbis depinxisti mihi. Cic. 2. de Finib. Pudebat te, inquam, illius tabulae quam Cleanthes sine commodis verbis depingere solebat. Depingere facta alienius. Terent. in Phorm. Prope eorum facta imprudens depinxit senex. Depingere cogitatione. Cic. 4. Academic. Ut ea declarant quae cogitatione depinguntur. Idem 1. de Nat. deor. Magnam curam congreget ignorantum deorum, atque ita ignorantum, ut eos ne coniectura quidem informare possimus: quum mens nostra quidvis videatur cogitatione posse depingere.

Deplango, is, idem quod plango, vel vehementer plango. [ἐπιμαρτυρία. Italicè, *Pangere affari*. Hisp. *deplanto* & *planto y llorar*.] Quid. 4. Metam. Cadmeida palamis Deplangere domum, scissis cum veste capillis. Idem lib. 14. & ipsa suis deplangitur Ardea penitis.

Deplanto, as, pen. prod. Complano, planum facio. [ἐπιμαρτυρία. Italicè, *spianare*. Hisp. *llanar*.] Lactantius lib. 4. Ego ante ibo, & montes deplanto.

Deplanto, as, quod plantarum erat euello. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*. Hisp. *Arrancar* & *plantado*.] Plin. Sed vtrique infirmissima, & quae corripitur tantum, vel leni aucta ocyllime deplantiunt. Columel. lib. 2. Ne aut eorum boi ad stipitem vehementius ostendat, aut extremum iugo truncem delibet, ramumque deplante.

Depleo, ples, Exhaurio. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*. Hisp. *svellere* & *plangere*.] Colum. lib. 12. c. 10. Cochæ ferreæ quibus depleatur oleum. Papinius, Da mihi si veteres digno depleuimus haustu, Da fontes mihi Phœbe novos. Caro de Rust. cap. 64. Oleum si potes, bis in die depleo.

Deporo, ras, pen. prod. Plorando lamentor, vel actu prosequor. [ἀπορροή. Italicè, *Lamentari* & *plangendo*, *plangere*. Hisp. *llorar mucho y con lamentos*.] Cic. in Catone, Non libet deplorare mihi vitam, quod multi & indocti sepe fecerunt. Et lib. 2. Offi. Admonerat ius res vel hanc quoque intermissionem eloquentiae deplorare: nisi vereretur ne de meipso aliqua videretur queri. Aliquando est plorandi finem facere. Vnde deplorata cadavera dicebantur quibus ultimus luctus perfolutus erat. Liv. 4. ab Urbe. Ante omnia deplorati erant equites, non privato magis, quam publico luctu. Republicam item dicimus deploratam, iam evellim, vel de qua nihil melioris spei superest. Morbus item deploratus, & agroti deplorati dicuntur quibus nullo remedio potest succuri. Plin. lib. 2. cap. 8. Prodest (ut demonstrabimus suo loco) deploratus in phthisi. Idem lib. 26. cap. 6. Constat deplorata aurium vitia eo remedio sanari. Hinc indeploratus, a, um, compositum, cuius morem nemo delectat. Quid. in lib. 1. Indeploatum proiciere caput.

Deplumis, me, adieci plumam, est id significans quod implumis, hoc est sine plumis. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*. Hisp. *svellere* & *plangere*.] Plin. lib. 30. ca. 24. Inuicem sunt ibi mæda atque deplumes.

Depluto, is, ere. Deorsum pluo, siue ex loco superiore pluo. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Columel. lib. 2. cap. 1. In quo sius mater violento depluit umbra. Tibull. lib. 2. Hæc fore dixerunt belli mala signa cometen, Multus ut in terras deplueretque lapis.

Depolio, is, ire. Autore Festo, idem quod perficere, quia in omni opere politio ultimum sibi vendicat locum. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*. Hisp. *svellere* & *plangere*.] Neque enim ante res politæ coluntur quam perfecta sit. Inde depolitum idem est quod perfectum. Saepè tamen accipitur pro simplici. Plin. lib. 36. ca. 2. Si verò cetera depolitæ, nigri pauimentum vsum obinet.

Deponere, Est deorsum ponere. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Porcius, *lassar* iure 1. *Appellatio* ponere ut tertia, *quitar* de lugar. Ut, deponere sacrificium. Plautus in Cure. Proptio magnum poculum, ille ebibat: Caput

deponit, quum dormiscit, ei subduco anulum. Idem in Moskel. Ecce autem hic deponit caput & dormit. Per translationem etiam dicitur de rebus incorporeis, ut, Deponere dolorem, deponere molestias. Cic. Atti. Existimanti honestissime molestias posse deponi, si me ad philosophiam reculissent. Sic deponere invidiam, curas, simuleam, inimicitias. Item Deponere memoria, vel ex memoria, vel memoria, pro obliuisci. Depondere adificationem, est abiectionem animum edificandi. Cic. 3. Famil. Nunc verò si audierit te adificationem deponisse. Depondere provinciam. Cic. ad Atti. 2. Quum provinciam deponit in concione. Et Famil. lib. 5. Illud dico, me, ut primum in concione provinciam deponerem, statim quemadmodum eam tibi traderem, cogita & excipisse. Dicitur autem quis deponere provinciam, quum sponere sua ante legitimum tempus eam recusat, vel coactus magistratu se abdicat: non autem quum exacto provinciali tempore magistratu decedat. Interdum idem est quod privare. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Plaut. Ut me deponat vino, eam affectat viam. Sueton. Ne imperio turper depositus, privatus viveret. Depondere etiam aliquid dicuntur certantes pignore, quum aliquid apud arbitrum deponunt, quod futurum sit victoris. Virgil. in Bucol. Ego hanc vitulam (ne forte recules) Bis venit ad mulctram, binos alit vbera fartus. Depono: tu dic mecum quum pignore ceteras. Nonnunquam etiam est servandum dare, & fidei alicuius committere. Cic. 3. Offi. Si gladium quis apud te sana mente deposuerit, repetat insaniens, reddere, peccatum uti officium, non reddere.

Deponens, pen. prod. participium. Qui deponit. Deponens verbum, *inimicus*, ideo dicitur, quia deponit aliquid de quitate communis verbi: scilicet passivum significacionem, & futurum participium in dus, quod est significacionis passivæ. Nam quum participia quatuor habeat verbum commune, ut Criminosus, criminatus, criminatus, & criminandus: deponens tantum habet tria, ut Minor, minatus, minaturus, & minatus: non autem minandus.

Depositi, participium. Ad custodiendum traditus, *inimicus*: ut, Depositam pecuniam recuperare. Cic. pro lege Agrar. Depositus pro desperato, siue desperata salutis. Cic. 3. Vetr. Itaque mihi videor magnam & maximè agram, & prope depositam Reip. partem suscepisse. Virgil. 12. Aeneid. Ille ut deponit perferret facta parentis, Scire potestates herbarum, vsumque medendi. Maluit, & mutas agitare inglorios artes. Vbi Servius, Depositi, id est desperati.

Depositor, Qui apud alterum quippiam deponit. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Hisp. *Aquel que confía del depósito*.

Deposito, ti, substantivum. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Italicè, *Il deposito*, quello che si dà in salvo. Hisp. *El depósito* lo que se deposita. Quod deponitur: hoc est quod alicui sub fide traditur, vel quod pignoris loco dimittitur: vel quod questro, à pluribus in solidum certa conditione custodiendum, reddendum: quum fuerit de iure discidium, traditur. *inimicus*. Cic. 3. Offi. Quid: si quis apud te pecuniam deposuerit, bellum patriæ inferat, reddere de depositum? Nō reddere depositum, maxima iniustitia est. Iuue. Saty. 13. Depositorum solpes erit. Clam depositum. Cic. 3. Tul. Qui propter avaritiam clam depositum non reddidit, quod est iniustitia.

Depositarius, Custos depositi, vel susceptor depositarum rerum. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Italicè, *chi ha in deposito*, quello che chi si è dato qual cosa in guardia. Hisp. *Aquel en quien se confía el depósito*. Vlpian. lib. 1. Digestor. Tir. Depositi & corral. 1. § 5. Si pecunia satisfactione aut non interueniente rem in ardem deponi, & omni actione depositarij liberari.

Depontanti, Autore Festo, dicitur senex sexagenarij, qui de ponte deieciat, hoc est suffragio quod de ponte ferri solebat, priuabatur. Vnde Erasmus in Adagio, Sexagenarium de ponte deieciere.

Depopulor, atis, are. Est deiectione, siue depraedari, vastare, & diripere. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Italicè, *svellere*, *plangere*. Hisp. *Robar el campo, destruir*. Plin. lib. 8. ca. 20. Salasti quum subiectos Alpibus depopularentur agros. Cic. 5. Ver. Qui quum agros maximos, ac feracissimos per Cispium, hoc est per Apronij, Verrem alterum, depopularentur. Legitur etiam Depopulo actum apud Hircium lib. 6. de bello Hispaniensis, Agros (inquit) vestramque provinciam vestro impulsi depopulauit.

Depopulatio, onis, Vastatio, direptio. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Hisp. *Aquella obra de robar el campo, destruir*. Cic. pro Font. Provincia à Titacum depopulatione defensa. Idem de Arusp. resp. Qui excisionem, inflammationem, euerisionem, depopulationem, vastitatem meis omnibus testis atque agris inuolunt.

Depopulator, oris, Vastator, director. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Cic. pro Domo sua, Depopulator fortis, obliuio patriæ.

Deportatio, Vide de portatio.

Deporto, as, are, Referre, reportare, de loco quopiam aliquid afferre. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Italicè, *svellere*, *plangere*. Hisp. *Deportar* alguno a lugar cierto. Cic. pro Domo sua, Hoc simulachrum quidam homo nobilis ad ornatum Aedilitatis sua deportauit. Idem pro Pompeio, Pompeius bellum in Africa confectis, videtur exercitum deportauit. Interdum idem quod simplex porto. Cicero Attico, Quæ arina superabunt, ea si Brundisium iumentis deportaueritis, vehementer Republicæ profueritis. Colum. lib. 5. Nec procul à mari, vel nauigabili flumine quo deportari fructus, & per quod merces vehi possint. Deportare in insulam, est quempiam insulam alicuius finibus circumscriptam. Vnde Deportati dicuntur exules cetera alicuius insulae aut alterius loci limitibus circumscripti, quos nisi aperto vitæ dilectimine, egeci non liceat. Vlpianus, Hæc est differentia inter deportatos & relegatos, quod in insulam relegati ad compus, & in perpetuum quis potest deportari: aut eos accipere debemus, quibus princeps insulas adnotauit, vel de quibus deportandis scipit. Transfertur etiam ad ea quæ delectatione, laude, & viuefactione habent, ut quum aliquis laudem vel dedecus ex aliquo loco dicimus deportasse. Cic. Trebatio, Mihi crede, nihil ex ista provincia potes quod iucundius sit, deportare. Idem in Catone, Teque non cognouit solus Athenis deportasse. Transfertur etiam ad verba, quum quis pro verbis verba reportat. Virg. 2. Aeneid. Atque aditis huc tristitia dicta reportat.

Deposco, is, deposcere, Instanter petere, & quodam quasi iure exigere. [ἀπορροή. Italicè, *svellere*, *plangere*.] Hisp. *Demandar* con insistencia. Cic. 6. Vetr. Ut illa flamma diuinitus extitisse videatur, non quæ delectet

louis Offi.

Iouis Opt. Max. templum, sed quæ præclarior magnificentiusq. depose-
ret. Cæf. 8. bel. Gall. Principem sceleris ipsius, & cœcitate belli Cu-
ratum ad supplicium deposcit. Colum. lib. 1. Cannabis solâ pingue, ster-
toratimq. & rigum, vel planâ atq. humidâ, & altè subactâ deposcit.

Depositor, Depositorum, Vide D E P O N O.

Deposulo, as, Vehementer posulo. *Deposulo*. Hircius 6. bel. Hispan. Citi-
tates contraria Pompeio auxilia sibi deposulabant.

Depredator, Populor. *Depredator*. Ital. *Depredare, saccheggiare*.
Hisp. *Maucholar, despojar*.] à quo Depredator, & Depredatrix, verba-
lia nomina.

Deprætor, as, idem quod prætor. *Deprætor*. Ital. *Combattere, far fat-
to d'arme*. Hisp. *Pelcar*.] Horat. in Cat. Permite diuis cætera, qui simul
Struere ventos & uore feruido Deprætores, &c.

Deprauo, penult. prod. Præuam facio, vitio, adultero, corumpo, & quod
bene aut dictum aut scriptum est, in deteriorem partem detorquo.
[*Deprauo*. Ital. *Deprauare, adulterare, corrum-
pere*. Hisp. *Torcer lo derecho a uicio, corromper, destruir*.] Terent. in Phor.
Nihil est tam bene dictum, quin male narrâdo possit deprauari. Cic. 1.
de Fi. Sed ita, ut ea quæ corrigere vult, mihi quidè deprauare videatur.

Deprauat, aduerbium. *Deprauat*. Cic. 1. de Fin. De quibus neq. depræ-
uatè iudicant, neque corruptè.

Deprecor, pra. cor. Ponitur pro simplici, cum quadam tamen vehemen-
tia, ut sit vehemens, siue suppliciter precari. *Deprecor*. Ital. *Prega-
re grandemente*. Hisp. *Mauchorar*.] Sueton. in Cæsare, Satis constar,
Syllam quum deprecantibus amicis & ornatissimis viuis aliquandu
denegasset, atque illi pertinaciter comenderent, expugnatum tandem
proclamasse. Cic. in Læli. At C. Blossius Comanus hospes familiaris no-
stræ, Scruellæ, quum ad me adieram cum Leuato & Rutilio Confu-
libus in concessu, deprecatur venisset. Et lib. 1. ad Heren. De precario,
quum & passasse & consulto fecisse reus confiteatur, & tamen postulat
ut sui misereatur. Habet quandocq. contrariam suo simplici significa-
tionem, & precis negationem, seu detractionem importat, licet in de-
decat, depreco, & huiusmodi, & sic significat reculare, & precibus con-
tendere ne aliquid fiat. *Deprecor*. Atinius Ciceroni, Nec
periculum est vilius quod pro libertate aut refugium, aut deprecor.

Virgil. 12. Aeneid. Equidem merui, nec deprecor, inquit. Ouid. lib. 1. de
Ponto, Sæpe precor mortem, mortem quoq. deprecor idem. Ne mea
Sarmaticum congeat ossa solum. Lilius de bel. Maced. vitæq. signi-
ficationem complexus est, Ego siquid scelerate in fratrem aduulsi, nul-
lam deprecor penam: si innocens sum, ne iniuria confagiem, quum
crimine non possum deprecor. Horum prius pro abominor, detestor,
siue reculo sumitur, posterius pro vehementer precor. Sueton. in Au-
gusto, Quum Lætorius adolescens Patricij generis in deprecanda gra-
uiore adulterij pœna allegaret se esse precatorem. Autor ad Heren.
lib. 4. Audes verbum facere? audes quicquam peccare? audes suppli-
cium deprecari? hoc est conari precibus efficere ne supplicium de te
sumatur. Q. Interdum idem est quod depellere, vel à se remouere. *De-
precor*. Inde dicimus, Deprecari inuidiam, inuisionem calumniam.

Quintilianus lib. 3. scribit Deprecationem depullionem esse. Item Ci-
cero in Caut. lib. 1. Nunc ut à me. 2. c. quandam prope iustam queri-
moniam detestor atq. deprecor, percipite quæso diligenter quæ dicam.

Idem pro Bal. Quiddam de communione omnium nostrum, de-
precanda maleuolentiæ causa, breuiter commemorandum videtur.

Quæ de re si Gellius scripsit, Deprecari significat exorari, detestari,
depellere, vel abominari, non fuit culpandus à Laurentio Valla, quum
Depello hîc Ciceronis exemplis probe conueniat, & cum Deprecor
maximè congruat, propter præpositionem De, quæ ambobus præposi-
ta est. Exoror verò, detestor, abominor, quum penè idem significent
quod reculo, etiam ipsi verbo Deprecor conueniunt in ea significatio-
ne in qua suprâ illud Ouidij, Mortem quoque deprecor idem, diximus
accipiendum: ut & illud Ciceronis lib. 2. de Repub. Etiam Claudij in-
uidiam Græci charitas deprecabatur, id est propugnabat, & defenden-
bat. Salust. in Iugurtha, Tantummodo impetum inimici, & cruciatum
corporis deprecor. Quandoque Deprecari, est precibus exorire, *De-
precor*. Cicero de lege Agrar. contra Rullum, siquid deliquero, nul-
læ mihi sunt imagines quæ me à vobis deprecant. Cicero pro P. Syl-
la, Multorum hic vitam est à L. Sylla deprecatus.

Depratio, onis, Postulatio veniæ: *Depratio*. Ital. *Dimandare perdono*. Hif.
El demandar perdón. Cic. 2. de Inuent. Depratio est, in qua non defen-
sio facti, sed ignoscendi postulatio continetur. Idem lib. 1. de Inuent.
Depratio est & quum peccasse reus, & consulto peccasse constât,
& tamen ut libi ignoscatur postulat.

Depricator, oris, Intercessor, dupulor. *Depricator*. Cicero lib. 1.
Epist. Post meretricem nostri Dolabella depricatorum me pro illius
periculo præbeo. Idem pro Pompeio, Crenticus ad Pompeium legatos
deprecatorisq. miserunt. Idem pro L. Flacco, Sperabam, iudices,
honoris potius L. Flacci me adiutorem futurum, quàm miseriarum
deprecatorem.

Deprandus, pro preceante, & petente dænum, apud Tacitum.

Deprehendo, is, Significat incautum quempiam capio. *Deprehendo*. Ital.
Cogliere, trouare in un'incanto. Hisp. *Tomas en hurto o ma-
lificio*.] ut, Deprehensus sum in adulterio, in scelere. *Deprehendo*. Plautus in
Asin. In furto ubi sis deprehensus. Cicero 1. Ver. Qui quod in altero
vitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur. Deprehensus ab hos-
tibus, à tempestate. Virgilius lib. 4. Georgic. Deprehensi olim flatio tu-
tissima iuuis. Horat. in Serm. Deprehensi non bella est fama Trebo-
ni. Vnde & Deprehensa, genus animaduersionis in milites, qui cæro
in errore deprehensi fuissent, castigatioue tuor, ignominia minor.

Interdum Deprehenderè, est animaduertere, cognoscere. *Deprehendo*.
Cicero pro Cælio, Quum ego facinoræ oculis priusquam opinione,
manibus antequam suspicionè deprehendis. Lætan. li. 1. de Ioue loquens,
Nunc à sua prima pueritia impius & pœa: patricidæ deprehenditur?

Deprehensor, oris, nomen verbale. *Deprehensor*. *Deprehensor*.
Deprehensio, onis, subita comprehensio, animaduersio. *Deprehensio*. Cicero
pro Cluentio, subita veni deprehensio.

Deprimi, nus, penult. 2. r. deprimi, Conculco, in inferiorè partem

demitto, defigo. *Deprimo*. Ital. *Deprimere, abbassare, humiliare*. Hif.
Abaxar y abaxir, suprimir.] Varro, Ab eo deprimus, à quo erigi, extolli-
que sperabam. Lactantius lib. 3. Ita dum hominem querit extollere,
rem ipsam depremit. Idem lib. 6. Altera quæ ad inferos deprimat, id est
dorsum premit, vel mittat. Lib. 3. ad Herennium, Quam maxime se-
data & depressa voce principia dicemus, id est submissa. Plinius lib. 2.
cap. 18. Terrena in cælum tendentia deprimunt sidera vis. Cicero An-
tequam iret in exilium, Nam quem virtutis gloria cum summa laude
ad cælum extulit, eundem inimicorum inuidia indignissimè oppres-
sum deprimat ad supplicium.

Depressus, nomen ex participio. Idem est quod humilis, ut Depressior lo-
cus. *Depressus*. Colum. lib. 1. cap. 1. Quum ex depressiore loco fuerint
ossa fundamenta. Idem lib. 2. cap. 9. Modò in clariora, modò in depre-
siora cliui obliquum agi solum oportebit.

Depromo, is, pen. prod. Profero. *Depromo*. Ital. *Proferre, dar
fuora*. Hif. *Sacar lo guardado*.] Cic. 2. Offic. Altera ex arca, altera ex vitæ
d. promitur. Idem lib. 3. de Finib. Nam quibus è locis, quæ & thesau-
ris argumenta depromerentur, vestri ne suspicari quidem sunt.

Depso, is, Significat subigendo manibus aliquid molle & tenerum red-
do. *Depso*. Caro de Re rusti. cap. 76. Deinde manibus bene dephito.
Huius compositum est Condepso.

Deprecus, a, um. *Deprecus*. Quod dependo, hoc est subigendo confectum
est. Caro cap. 74. Panem deprecitum sic facito, &c.

Depuber, vel Depubis, pen. prod. Dicitur is qui ad pubertatis annos non
peruenit. *Depuber*. Hinc Depuberem porcum dicimus, quem
sacientem occidimus. Ex Festo.

Depudere, Pudorem abicere. *Depudere*. Ital. *Cittare la vergogna, dinuenir
spaccio*. Hif. *Echar la vergüenza*.] Ouid. 4. Epist. Depudit, profugusque
pudor sua signa reliquit. Seneca de Tranquillitate vitæ. Si dæmon oris
ille hoc potuit, qui assiduis conuiciis depudere didicerat.

Depufesco, scis, quo vltus est Hieronymus ad Eustochium, Non depu-
desco infelicitatis mex.

Depudico, eas, pen. prod. Violo, stupro, & pudicitiam aufero. *Depudico*.
Ital. *Tor l'honore, violare*. Hif. *Corrumper y poner tachas*.] vltus est Laberius
in Mimis, teste Gellio lib. 16. cap. 7. in principio.

Depugno, as, are, Pugno, certo, decerto, dimico. *Depugno*. Ital. *Contra-
dere, combattere*. Hif. *Contender y pelear*.] Cic. de Senect. Depugnauit apud
Thermopylas. Idem pro Cæcin. Non erit cur depugnare quisquam
posthac possessionis causa velit.

Depugnatur, impersonale. Cicero ad Attic. lib. 16. Calendis Ianuarijs
erit fortasse præsidio: aut quidem ante depugnabitur.

Depugnatus, participium. *Depugnatus*. Plautus Mench. Sed meuo
ne serò veniam, depugnato prælio.

Depurgo, as, Idem quod purgo. *Depurgo*. Ital. *Purgare*. Hif. *Purgar
à limpiar*.] Caro de Re rusti. Tertiam cum stercore bene permisceto, de-
purgato ab herba, gramini, & siccis. Dicimus etiam depurgare crimina,
pro excusare, & discere. Liu. 9. bel. Maced. Filium mittere Româ, simul
ad depurganda crimina, simul ad deprecandum iram Senatûs statuit.

Depuro, as, pen. prod. Pure libero, extergo. *Depuro*. Ital. *Purificare*.
Depuratum, Dicimus siccatum & mundatum.

Deputo, as, pen. cor. Puto, refecto, à maiori corpore abscindo, ramis sac-
cinisive superfluis arborem vicineve libero. *Deputo*. Ital. *Togliere
una, disfacere*. Hif. *Cortar y podar*.] Colum. lib. 3. In agro macro & sicco
vincum imbecillam in brumam impurato: quum partem non deputa-
ueris, circa Calendas Februarij repetito, & deputato. Q. Item Deputare
est existimare, censere, iudicare. *Deputo*. Ital. *Simulare, pensare*. Hif.
Pensar y juzgar.] Induor. Iquod vulgò dicitur Reputare, non ut multi
putant, delegare. Terent. in Heey. Ad eum nunc meam esse herus, operam
deputat parui pretij, Qui ob rem nullam me misit frustra, ubi totum
desedi diem. Plaut. in Amph. Inde cras è promptuarîa cella depromar
ad flagrum? Nec causam licet dicere mihi, neque in hero quicquam
auxilij fiet? Nec quicquam sit, quin me omnes esse dignum deputem?

Deputare secum rationes. Terent. Adelph. Sed nemo dabit, frustra ego
mecum has rationes deputo.

Depuui, is, ex de, & pauio, hoc est cædo. *Depuui*. Ital. *Battere, per-
cutere*. Hif. *Hirir*.] Lucilius, palmissique miscilam Depuui me id
est verberaui.

Dequeror, Pro simplici queror, legitur apud Valerium Flac. lib. 5. Az-
gon. Ante omnes secum dequestra labores. *Dequeror*. Ital. *Lancinasi,
querelarsi*. Hif. *Se quejar*.] Item apud Statium li. 1. Thebad. eadem sub
nocte spora Lustra restit, simulq. Noros dequestris, & imbris, &c.

Derado, is, pe. prod. Radendo aufero. *Derado*. Ital. *Togliere radendo*. Hif.
Rasir alguna cosa de otra.] Plinius, Quod decalum est, teritur, & cribatur.

Derbes, Derbes, Castellum est & portus Ithacæ, patria Timothei, qui
D. Pauli discipulus fuit.

Derbites, Derbites, Gentile.

Derbes, Derbes, Populi sunt Asiæ, autore Plinio, proximi Hyrcano
mari, quos Oxus annis medios fecat. Hi acerrimi delictorum vindi-
catores credantur: vtpote qui leuissimum quodque delictum capite
punitant. Parentes grandævos postquam animum sepuagessimum fue-
rint egressi, iugulatos deuorant, satius arbitrantur, à cognatis illos,
quàm à vermicibus absumi: citra sepuagessimum annum obuentes, non
edunt, sed humant, ut scribit Strabo lib. 1. Hos Hieronymus, Derbies
vocat, Massageræ (inquit) & Derbies multitimos putant, qui aggro-
tatione moriantur: & parentes, cognatos, propinquos, quum ad senectutem
veniant, iugulatos deuorant: relictus esse dicentes, ut à se potius,
quàm à vermicibus, comedantur.

Derces, Derces, Fons est frigidissimus aetate, inter Bilbilim & Sego-
brigam, in ripa ferè Saloniæ amnis. Hæc Calepinus ex Perotto. Mar-
tialis tamen hunc fontem Dirceanum vocat, non Dercen. Sic enim
scribit libro 1. ad Lucianum, Tepida natabis leue Congedi vada,
Mollicæque Nympharum lacus: Quibus remissum corpus affligens
breui Salone, qui ferrum gelat Auidam rigens Dirceanæ placu-
bit scim, Et Nemea, quæ viciat niues. Quo in loco si Direc legatur,
versui decet syllaba.

Derces, Derces, Nomen est fabuloræ dex, quæ apud Ioppen, autore
Plinio,

- Plinio, aut (vt Diodoro libro 1. placet) iuxta Aſcalonem voluit humana facie, triſquo corpore piſcis. Hanc Syri Atargati vocant. Filiam habuit Semiramidem, quam à columbis educatam ſeruat. Quid ſacraſ genti aues eas eſſe, oſtendit Tibullus, Alba Palęſtina ſancta columba Syro.
- Dereliſſio**, ſis, ere, Proſus, ſeu in totum relinquere, deſerere. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Abbandonare*. Hiſp. *Deſar de deſamparar*.] Cicero pro Cecin. Dereliſſio iam communem cauſam, populi Romani ius in veltia ſide ac religione depono.
- Dereliſſio**, ſis, verbalis. [*ῥηλίσσις*.] Cicero 3. Offic. Sed communis vtilitatis dereliſſio contra naturam eſt.
- Dereliſſus**, participium. [*ῥηλίσσις*.] Autor ad Herennium libro 4. Item commodus eſt in dereliſſa, quàm in celebri regione locos cõparare. ¶ Pro dereliſſo habere. Cic. ad Atti. Hæc oppida, atque oram maritimam illum pro dereliſſo habere.
- Dereliſſus**, u. m. [*ῥηλίσσις*.] Gellius lib. 14. cap. 12. Siue quis arborem ſuã vincimq; habuerat dereliſſi, non id ſine pena fuit.
- Derепente**, vna dictio, quia (vt docet Donatus) aduerbiis præpoſitionem ſeparatam non addimus. Si enim ſeparaueris, non eſt Latinum Derепente. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Deſiſſo*, incoſtante. Hiſp. *Subitamente y adeſiſſo*.] Terent. in Heey. Ita corripit derепente ſeſe ad filiam. Cic. pro Q. Ligar. Si quomodo hoc dicit faceremus, quod & facimus, & vt ipſe, non triſta facimus, tu derепente irruſſiſſes, & clamare exiſſiſſes.
- Derideo**, es, penult. prod. Cum alterius contempnũ rideo. [*ῥηλίσσις*.] Plautus in Aulu. Neque adeo ego te deriſum venio, neq; derideo.
- Deriſor**, [*ῥηλίσσις*.] Plinius lib. 11. cap. 12. Supercilia quibus iuxta tempora inflexa, deriſores ſignificant.
- Deriſiculum**, [*ῥηλίσσις*.] Plautus in Pſeud. Quam illi mihi verba per deriſicum date.
- Deriſculus**, a, um, Deriſione dignus. [*ῥηλίσσις*.] Varro 1. de Re ruſt. Sequitur vt duos villicos, & duas villicas habere debeat, quod eſt deriſiculum. Deriſicula vanitas, apud Gellium libro 10. cap. 11.
- Deripio**, pis, penult. cor. Idem eſt quod abſtraho, auello. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Rapire, pigriare preſtamente, ſcarpire*.] Virgilius lib. 1. Georgic. Colas prælorum fumolis deripe teſtis. id eſt propter antea teſtis eſſe. Plautus in Mench. Sed quis hic eſt, qui capillo me huc de curru deripit? Laſtanius lib. 5. Quomodo ſe rapinis & fraudibus abſtinebunt, qui Mercurii ſurtia mouerunt, doceatis, non fraudis eſſe deripere, ſed aſtutia eſt ſurripere.
- Deriuo**, as, penult. producta. Ruit more aquam deduco, aliõve deſectio. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Deriuare*. Hiſp. *Deriuar, ſacar riuo o arroyo de fuente*.] Columella lib. 1. Crebriſq; ſulcos aquarios (quos nonnulli elices vocant) faciamus, & omnem humorẽ in elocatis, atq; inde extra ſegures deriuemus. ¶ Per translationem elegantiffimẽ ponitur pro deſectio. Terent. in Phor. quid viſ, niſi vt maneat Planium, atq; ex crimine hoc Anriphonem cripiam, atque omnem in me deriuem itam ſeniſt eſt deſectio. Vbi Donatus, Deriuatio, dicitur inſectio criminis ab eo ad quem pertinebat, ad eum ad quem non pertinet. [*ῥηλίσσις*.] Cic. in Ver. Act. 4. Quid eſt quomobrem putes te tuam culpam non modò deriuare in aliquem, ſed communicare eum aliquo poſſe? Cic. pro Mil. Fecerunt id Gerul Milonis (dicam enim non deriuandi criminis cauſa, ſed vt factum eſt) neq; imperante, neque præſente domino, quod ſuos quiſq; facere ſeruos voluiſſet. Hoc eſt, non dicam eo animo vt Milonis crimen in ſeruos reſiciam, ſed quia ita res ſe habet.
- Deriuatius**, a, um, Quid ab alio deducitur. [*ῥηλίσσις*.]
- Derodo**, is, deroli, deroliſum. Idem eſt quod ſimplex rodo. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Derodere*. Hiſp. *Rodre*.] Plin. lib. 11. cap. 37. Et co: hęc deures habent: indicio eſt à nummis earum derola vitis. Cic. 1. de Diuinat. A muribus eſſe deroliſ.
- Derogatio**, as, pen. corr. Eſt alicui rei aliquid detracto, vel autoritatem, aut exiſtimationẽ diminui. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Derogare ſtemare, ſogliere, ſenar via qualche parte*. Hiſp. *Derogar o ſacar o quitar, eſſar y anular la ley*.] Vnde derogari legi, eſt aliquid de lege diminui, vel detrachere. Abrogare autem legem, eſt legem omnino tollere & damuare. Autor ad Herenn. Quum duæ leges inter ſe diſcrepant, videndum eſt primũ, num quæ abrogatio aut derogatio ſit. Quid eſt ergo derogatio, niſi detractio aliqua legis: abrogatio, ipſius legis ablatio? Illa partis legis, hæc totius ſublatio eſt. Cic. 2. de Inuen. Indignum eſt de lege aliquid derogari, vel legem abrogari. ¶ Dicimus autem derogare legi, vel de lege & abrogare legi vel legem. Autor ad Herenn. Quum oſtenditur id factum eſſe quod ex lex ſanciat, cui legi abrogatum, vel derogatum ſit. Item per accuſationem, derogare legem. Cic. pro Fonteio, Quorum virtuti, generi, & rebus geſtis fidem & autoritatem in teſtimonio, cupiditatis acque inimicitiarum ſuſpicio derogauit. Huius antitheton eſt arrego, quod eſt autoritatis aliquid aut fidei alicui attribuire. Hieron. in prolog. Elidre, Interrogat Hebræos, & ipſis autoribus translationi meæ aut arroget vel deroget.
- Derogatio**, as, arc, frequentatiuum: quo antiqui vſi ſunt pro ſimplici rogare. [*ῥηλίσσις*.] Plautus in Aſin. Placide ergo vnum quodque derogat, vt acquieſcam.
- Deruſa**, et, cum & diphringo, ſiue (vt alij legunt) Deruſes, [*ῥηλίσσις*.] Populi ſunt Græcorum in litonibus Thraciæ, quorum meminit Herod. lib. 7.
- Deruſa**, et, penult. prod. [*ῥηλίσσις*.] Stephano, Inſubrin oppidum eſt ad Padum ſequum, quod a Ptolemao Taurinis annumeratur. Hodie vocatur Tortona.
- Deruſpo**, is, Abtruſpo. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Rompere, eſſiſſe*. Hiſp. *Quitar algo en coſa rompiendo*.] Collis arduus & deruſus, id eſt abruptus, ſiue præcipuus: Tacit. lib. 4. Item lib. 9. Et pars maxima inermes per inuia, & rupes deruſas præcipitantes ſugrunt.
- Deruſcinare**, Deſiccare & diſſipare. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Diſſipare, ſecare, eſſe*. Hiſp. *Ropir, cortar en partes diuerſas*.] Tracum à runcinus, hoc eſt ferris maioribus, quibus fabri lignari maiora ligna ſecant. Plaut. in Mil. Vt lapide deruſcinant militem.
- Deruo**, is, Decido. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Cader giù, ruinare a baſſo*. Hiſp. *Caeer abaxo*.] Apuleius, Prologus de uſuſ. Cicero Attico lib. 16, adiuſ poſuit pro
- aufero, ſiue adimo, Et de laudibus Dolabellæ deruam cumulum.
- Des**, olim pro bes, dicebatur as, dempro eriente. Eſt enim des, ſiue bes octo vaciarum pondus. [*ῥηλίσσις*.]
- Deſacro**, as, are, Idem quod ſacrare, vel conſecrare. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Conſecrare*. Hiſp. *Conſecrar*.] vt, Deſacrare aliquid Triuiz, apud Statium 9. Theb. Nota per Arcadiaſ ſylvas Quercus erat, Triuiz quam deſacrauerat ipſa. Eiectum turba nemorum, numenque colendam Fecerat.
- Deſaulo**, is, Valde ſequo. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Incredulere*. Hiſp. *Mucho encredule, creſe*.] Columel. lib. 6. cap. 2. Vacare vnum diem, noctemq; deſaulant. Tranquil. in Nerone, cap. 29. Virorumq; ac fornicarum ad ſtipem deligatorum inguina ore inuaderet: & quum affam deſauliſſet, conſecrebat à Doryphoro liberto. Hieron. in prolog. lib. Reg. Latrantes canes qui adueſus me rabido ore deſeſiunt. Item ſequere deſino. [*ῥηλίσσις*. Ital. *ceſſare d'eſſere crudeli*. Hiſp. *Deſar de ſe enuoluer*.] Lucanus, Necdum deſeſat ira, Expectat. Virgil. 4. Aeneid. Tum pelago deſeſit hyems.
- Deſcendo**, is, Deorſum eo, ex loco ſuperiore in inferiorem me conſecto: cuius contrarium eſt alcendo. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Deſcendere*. Hiſp. *Deſcender de lugar*.] Cic. 4. Tuſcul. Vt enim in inferiorem ambulationem deſcendimus. Luu. lib. 2. ab Vrbe. Tum ad equites Dictator aduolat, obſeſans vt ſeſſo iam pedite deſcendant ex equis. ¶ Per translationem verò dicimus, deſcendere in prælium, deſcendere in campum, deſcendere in forum, & huiusmodi alia: quia de quicere ad laborem, de loco tuto ad periculum, de vita ad mortem eſt iſte deſceſus, ſiue ad animam, ſiue ad corpus, ſiue ad verumque pertinet. Perſius, Deſcendere in ſeſe, poſuit pro eo quod dicimus ſuam inſiſtentionem agnoſcere, Vt nemo in ſeſteſtate deſcendere, nemo: Sed præcedenti præſtatit mautica tergo.
- Deſcenſus**, uſ, [*ῥηλίσσις*.] Virgil. 6. Aeneid. Facilis deſcenſus Auerni. Plin. lib. 16. cap. 26. Ipſa deſcenſu Iouis ſpeluncæ.
- Deſcenſio**, ſis, [*ῥηλίσσις*.] Plin. Epit. 101. In hac tres deſcenſiones: dux in ſole, tertia à ſole. Liu. 2. bell. Pun. Primum in conſuetudine deſcenſiones facerent.
- Deſciſco**, is, deſciui, deſcui, Ab imperio duſſi; alterius deſicio. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Deſciare, mancare di fede*. Hiſp. *Rebellar*.] Liu. 2. ab Vrbe. Præſente à Larini ad Romanos deſciuit.
- Deſcõbinatus**, Saucius, abraſus, ſectus. [*ῥηλίσσις*.] Varro in Mele ag. Sin autem deſcõbinatus cauſa veniamus, quanto ſatius eſt ſalutis curibus in cicco expectare, quàm his deſcõbinatis in ſylua curare? Nonius.
- Deſcribo**, is, ere, Proprie ſignificat de exemplari ſcribere. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Transferre, deſcribere, ricopiare*. Hiſp. *Transferir eſcriptura, eſcribir una otra vez*.] Cuius ſignificationis etiam ſunt exſcribere, & tranſcribere. Cic. Corni. Dicam tuſ vtrum ſi velint, deſcribant, ad tẽque mittant. ¶ Per translationem verò ponitur pro diſponere, ſeu designare. [*ῥηλίσσις*.] Cic. in Laſio. Mei ſunt ordines, mea eſt deſcriptio. ¶ Item pro delineare, vel depingere. Plautus in Aſin. Non poſuit pictor rectius deſcribere eius formam. ¶ Accipitur etiam pro ſimplici ſcribo, vel pro conſcribo. Virgil. in Daphnide. Imò hæc, in viridi neque quæ cortice ſagi Carmina deſcripti, & modulans alterna uocant, Experiã. Laſtan. lib. 5. Quid eſt enim cur iſtam vel in carminibus, vel in omni ſermone deſcribant: conſequentes eius abſentiam, quum ſic facillimum bonos eſſe ſi velint?
- Deſcriptus**, participium. [*ῥηλίσσις*.] Cic. 2. in Catil. Quemadmodum eſſet et ratio totius belli deſcripta docuit.
- Deſcriptus**, nomen ex participio. Cic. 3. de Finib. Quid enim aut in natura, qua nihil eſt aptius, niſi deſcriptus: aut in operibus manu ſactis tam compoſitum, &c.
- Deſcriptio**, ſis, [*ῥηλίσσις*.] Deſcriptio equitum, pedumque. Cic. 4. Tuſc.
- Deſeco**, as, pen. corr. Abſcindo, reſeco, amputo. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Tagliare*.] Hiſp. *Cortar de alguna coſa*.] Columel. lib. 3. Et ſi fieri poteſt, iuxta aliquem nodum ſerrula deſecato. Idem lib. 12. Bonus operarius præi iugum deſecat. Cic. Attico, Tu illud deſecabis, & hoc adglucinabis.
- Deſecto**, as, id eſt quod ſacrum erat, profanum facio: quod Latini aliqui vo bo vocant Exaugurare. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Diſſipare, deſecrare*. Hiſp. *Deſecrar*.] Vnde ſacerdotes ſcõleris alicuius damnati, antequam ſupremo ſupplicio afficiantur, conſueuerunt deſecrari: quod vulgus vocat *Deſecrar*.
- Deſero**, is, cui, deſectum, pen. corr. Idem eſt quod ſero, ſiue planto. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Inſecrare, plantare*. Hiſp. *Enxerir una coſa en otra, plantar*.] Var. lib. 1. de Re ruſt. cap. 2. Nam & in recentibus pomariis, deſectis ſeminibus, in ordinemq; arbuſculis poſitis, primis annis, antequam radices longius procedere poſſint, alij conſueunt hortos.
- Deſero**, is, penult. cor. rui, rum, Dereliſſio. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Abbandonare*. Hiſp. *Deſamparar*.] Terent. in Heaut. Mulier telam deſecit concinuo. Idem in Andr. Per omnes tibi adiuto deos, nunquam eam me deſecturum. ¶ Deſerere item ſigna milites dicuntur, item deſerere patriam, & deſerere imperatorem, hoc eſt relinquere, & in periculo deſituere. Vnde deſectores dicuntur proditores, qui; eos quos maximè deſenſos oportebat, in diſcrimine relinquunt. Suet. in Cal. Deſectorum ac ſeditioſorum inſiſtor ac punitor accerimus, conuuebar in cæteris. Caſar 6. bel. Gall. Qui ex iſi ſequi non ſunt, in deſectorum ac proditorum numero ducuntur. Quomodo autem diſſerac deſectores ab emanſore, vide in diſtione MANſor.
- Deſerto**, as, frequentatiuum. [*ῥηλίσσις*.] Accius, Quum me ſoliũ vterque parenteſ deſectiſſent.
- Deſertus**, a, um, participium, Deſtitutus, reliſſus. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Abbandonato*. Hiſp. *Deſerto o deſamparado*.] Cicero pro Gluencio, Locos à voce Tribuni deſertus. Cicero in Partit. Orat. Anger deſertus à plebe, atque à cultura hominum. ¶ Migrat etiam in nomen, admetiẽtẽ compactionem. Cic. in Piſonem, Vt nullius vnaquam reddidit fuerit deſertior in deſertiffima ſolitudine, Idem 6. Verr.
- Deſertum**, ti, Locus ſolitarus, ac inhabitatus. [*ῥηλίσσις*. Ital. *Deſerto, diſhabitato, ſolitario*. Hiſp. *Termo de deſerto*.] Virgil. 1. Aeneid. Ipſe ignotus, egenus. Libyæ deſerta peragro.
- Deſeruire**, Eſt abiectũ & humiliter cuiſiam ſeruire. [*ῥηλίσσις*.] Virgil. 1. Aeneid.

ἀνδρῶν. Ital. *seruire humiliter*. Hisp. *seruiri con diligencia y humildad*.] Cic. Tizoni, indolge ualerudini tuæ, cui quidem tu adhuc, dum mihi defueris, seruisti non satis. Idem. i. Offic. Itemque alij qui quidvis perperant, cuius defuerant, dum quod uelim consequantur.

Desidero, des, desidi, desiderare, Otiolum sedere. [*ἀνδρῶν* Ital. *Esperar*.] Hisp. *Emperear y ser negligente*.] Plaut. in Bacc. Nam meus formidat animus, nostrum tandem ibi desiderare, neque redire huium. Terent. in Hecy. Frustra ubi totum desidi diem.

Deses, desidus, Otiolus, supinus. [*ἀνδρῶν* Ital. *Ocio*, acci *dislo*.] Hisp. *Negligente y peregrino*.] Liub. i. Desidem Romanum regem inter sacella & aras acturum esse regum rati. Et lib. 3. Sedemus desides domi mulierum ritu inter nos altercantes.

Desidia, x, Pigritia, socordia, ignauia, inertia. [*ἀνδρῶν* Ital. *Pigritia, poltro-neria*.] Hisp. *Pereza y negligencia*.] Cic. de Leg. agrar. contra Rullum, Qui propter desidiam in otio uiuunt, tamen in turpi inertia capiunt uoluptatem. Idem pro Sestio, Sed mihi omnis oratio est cum uirtute, non cum desidia.

Desideriosus, Qui totus desiderat, & nihil agit. [*ἀνδρῶν* Ital. *Pieno di infingardia*.] Hisp. *Pleno de mucha pereza y negligencia*.] Quid de Remo am. Queritur, Aegyptius quare sit factus adulter. In promptu causa est, desideriosus erat. Martialis lib. 8. Dic mihi quid melius desideriosus agas? Varro in Proterio lib. 2. de Re rust. Sic qui in oppido sedent, quam qui rura colerent, desideriosiores putabant. Incertissimum & desideriosissimum otium. Cic. 2. de leg. Agr.

Desideriosus, aduerb. [*ἀνδρῶν* Ital. *Agere artem desideriosus*, Lucr. lib. 4.

Desido, dis, desidi (nam prateritum a sedeo mutatur, teste Valla li. 5.) Idem quod ad sedendum descendendo. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desiderare*.] Hisp. *Desiderar para asentarse, entrar abaxo*.] Sape etiam accipitur pro desisco. Cicero 1. de Diuina. Eo tempore ipso, quum hoc calamitosum praelium fieret, tantos terramotus in Liguria, Gallia, compluribusque insulis, totaque in Italia factos esse, ut multa oppida corruerint, multis locis labes factæ sint, terræque desiderit, summisque in contrarias partes fluxerint. Celsus lib. 8. ca. 5. Nates desidunt, difficulter spiritus trahitur. Statius 3. Syl. se præside noscat. Cur uada desidant, & ripa corceat uandas.

Desidero, as, A nomine sidus deducitur, ut placet Festo, idemque est quod cupere, & optare. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desiderare*.] Hisp. *Desear*.] Cic. de Senect. Non caret is qui non desiderat. Ibidem. Neque nunc vires desidero adolescentis, non plus quam tauri vires adolescentis desiderabant. Quid desideramus alicuius vires, quando ille non auxiliatur nobis. Cic. in Cat. Non Curia vires meas desiderat, non coltra, non amici, non clientes. Quasi dicat, Curia non sentit me senio debilitatum, quum fungar meo munere perinde ac si integra ætate essem. Quid desiderari in acie milites dicuntur, qui in praelio ceciderunt pro quod in recessione, quæ a praelio fieri solet, non compareant. Curtius, In eo praelio trecenti capti, quinquaginta milia desiderata sunt. Quid desiderare in aliquo eloquentiam, eandem, integritatem, vel modestiam, est huiusmodi uirtutem in aliquo requirere, quæ illi vel utilis sit, vel necessaria. Cic. in Orat. Antonius multa in se, & in aliis desiderans. Idem de clar. Orat. Vnum exipio Catonem, in quo perfectissimo Stoico uim mam eloquentiam non desiderem.

Desideratus, participium. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desiderato*.] Cic. post red. ad Quir. Sed omnia desiderata magis, quam assidue respecta delectant.

Desideratio, uerbale. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desideratio*.] Cic. de Senect. Ad non est uoluptatum cetera quasi titillatio in senibus. Credo, sed ne desideratio quidem: nihil autem est molestum quod non desideres.

Desiderabilis, e, [*ἀνδρῶν* Ital. *Desiderabilis*.] Cic. 1. de Finib. Nihil enim desiderabile concupiscunt. Liui. 4. bel. Pun. Verumenimvero. Hieronymus uelut suis uitis desiderabilem efficere uellet alium.

Desiderium, pro vehementi amore, atque affectione, ut apud Iuuenalem, Cur desiderio Bibule Sertorius ardet. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desiderio*.] Hisp. *Desio*.] Et propter de rebus gratis, operatis, aut aliis dicitur. Hinc dicimus post pugnam desiderari milites qui perierunt. Cicero in Lælio, ego si Scipionis desiderio me moueri negem, quam illi rectè faciam, uidebit sapientes. Idem 4. Tull. Desiderium est libidinis quum nouum adit, uidentem. Idem ad Attic. Non dici potest quam flagrem desiderio uobis.

Desideratiua uerba, sunt quæ a Prisciano Meditatiua vocantur. Ea terminantur in io: ut, Æsurio, Parturio, & desiderium magis, quam meditationem denotant. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desideratio*.] Cic. 2. Philipp. Vinam aliquando dolor Pop. Ro. parat quod tandem parturit. Plin. lib. 36. cap. 21. Atque omnes gaudis adaligati mulieribus uel quadrepedibus in pelliculis, scariæque ueri animalium continent partus, non nisi parturit, remouendi: alioqui uulux excedunt. sed nisi parturientibus auferantur, omnino non parient. Quid Parturio itaque significat cupio parere: Elurio, cupio edere: Midurio, cupio mittere. Scaturio autem pro primitiua capitur scateo: non enim desideratiuum est significatione, sed uoce tantum. Amaturio autem, Lecturio, & similia quando illis docti uis non sunt, non modo inter desideratiua, sed ne inter Latina quidem sunt anumeranda.

Designare, Denotare, quasi per signa demonstrare. [*ἀνδρῶν* Ital. *Designare, denotare*.] Hisp. *Designar, notar, hazer nueda en algo*.] Cic. 1. in Catil. Notat & designat oculis ad eadem uinumque nostrum. Cæsar lib. 1. Cæsar hac oratione Lisci Dumnorigem Diuitiaci fratrem designari sentiebat. Aliquando significat decernere, seu deligere. [*ἀνδρῶν* Ital. *Designare*.] Hisp. *Designar*.] Cic. 2. Philipp. Designare Senatorem, & designare Salustius, Catilina diuitem in proximum annum Consulatum percat, sperans si designatus foret, facili se ex uoluntate Antonii futurum. Interdum idem quod destinare. Columel. lib. 3. Ipsum autem agrum quem seminario designaueris, planum & succosum. Aliquando significat rem aliquam insignem parare, & accipitur in uicinis partem, bonam & malam. Terentius in Adelph. Nam illa que facta sunt, Omittit, modò quid designauit. Quidnam id est? Foris effregit, atque in ædis intruit alienas.

Designator, Designator qui constituenda funebri pompæ præerant, uicini que incedendi locum, ordinemque præscribentes: huiusmodi

munere eorum qui Romæ magistri cæremoniarum uocantur. Græci *βασανιστῆς* uocant. Cic. ad Arc. lib. 4. Desertus a suis, uix iam decimum designatorem, uix Gellium retinet. Vlpian. Asiliteras, & de his qui not. infia. Designatores autem, quos Græci *βασανιστῆς* appellant, ætem iudicem non facere Celsus probat: quia ministerium, non ætem iudicem exerceant. Bud. in Annor.

Designatio, *σημείωσις*. Cic. 1. de Orat. Deinde esse omnem orationem aut de infinita rei questione sine designatione personarum & temporum, aut de re certis in personis & temporibus locata. Idem 1. de Natura deor. Omnem totius operis designationem atque apparatus. Designatio præterea est contractio, conductioque populi in unum. hoc enim ei contingit qui aliquo flagitio, populi in se oculos & ora conuertit, & speculo est vulgus.

Desilio, is, secunda syllaba corr. desilius, desultum, Salu descendendo [*ἀνδρῶν* Ital. *Desilire*.] Hisp. *salir de arriba abaxo*.] Plin. de Viris illust. Dum a templo Dianæ desiliit, talum intorsit. Desilire ab equo. Virg. 11. Aene. portusque ab equo regina sub ipsis Desilio. Desilire de naubus, Cæsar 4. bel. Gallic. Desilire de rheda, Cicero pro Milone.

Desultura, x, Ipse desiliendi actus. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desultura*.]

Desultores, Dicuntur quorum ars est binos trahere equos, & alternatim ex uno in alterum mira celeritate transilire. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desultores*.] Liuius lib. 23. Nec omnes Numidæ in dextro locati cornu, sed quibus desultorum in modum binos trahentibus equos inter æcerimæ sæpe pugnam in recentem equum ex fesso armatis transulterat nos erat: tanta uelocitate ipsi, tamque docile equorum genus est. Varro lib. 2. de Re rust. Peritus belli aliter equos eligit, aliter docet: aliter quadrigarius, ac desultor.

Desultorij, Ipsi equi sine ephippiis, dicti quod ex his facile desilire desultores, qui duo singulis equitibus præsto erant, exercitatis ita militibus, ut altero de via fesso, desilire possent in recentem. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desultorij*.] Sueton. in Cæs. Quadrigas, bigasque, & equos desultorios agitauerunt nobilissimi iuuenes. Caliod. uero in Epist. diuersum ab hoc genus fuisse docet in ludis Circensibus. Equi (inquit) desultorij sunt, per quos Circensium ministri missi denuntiant exituros, ut luciferi quadam in altis similitudine præcursorias uelocitates imitari uideantur. Per translationem, Desultorius, instabilis, ac idemdem ab alio in aliud comicans, dicitur. Cic. pro L. Mur. Respondet igitur Posthumio primus, qui nescio quo pacto mihi uidetur Prætorius candidatus in Consalarem, quasi desultorius in quadrigarum curriculum incurere. Apul. 1. de Alino, Iam hæc quidem ipsa uocis immutatio desultoriae scientiæ stylo quem accessimus, respondet. Martian. de nuptiis Philologæ, Leuitate pernix desultoria gesticulat.

Desino, is, penult. corr. ex de, & sino, significat omitto, finio, cessio. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desinare, desinere, lasciare*.] Hisp. *Desinar, dejar de alguna cosa*.] Terent. in Phor. imò haud desinam, Donec persequer hoc. Idem in prologo And. dehinc, ut quiescant. Porro monco, & desinam maledicere. Cicero Mario, Libenter me hercle artem desinere, tecumque, & cum similibus nostri uiuerem. Est autem Desinere artem, renuntiare arti, atque relinquere, [*ἀνδρῶν* Ital. *Desinare*.] Gellius lib. 15. Cuiusmodi tum Atheniensium consensu disciplina tibis canendi desita est. Apuleius lib. 4. Desine scelus. Aliquando pro terminare accipitur. Plinius in Paneg. Incipimus inde, desinimus ibi, a quo incipi, in quo desini sub alio principe non possit. Idem in Epistul. Desinit ibi tritulum.

Desinuit, impersonale, & Desitum est. Quid. 1. de Arte, Tunc bene desinuit. Cicero libro 2. de Finib. Rectè iam pridem desitum esse contra eos disputari.

Desitus, penult. corr. participium. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desitus*.] Cic. ad Partum lib. 9. Post hunc tredecim fuerunt sella curuli ante L. Papyrium Crassum, qui primus Papius est uocari desitus.

Desipio, is, penult. corr. desipui, desipiui, & desipij, ex de, & sapio, Significat insipienter ago, siue de sapientia decido, desitio, uel aliquid à communi sensu sapientiaque minus habeo: & constituitur cum ablatiuo. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desipio*.] Ita. *Esse pacis, suar de mente*. Hisp. *Enloquecer*.] Cic. M. Cælio, In quo quum obiurgaret, quod nimio gaudio penè desiperem. Plautus Epid. genitui iunxit, Desipiebam mentis, quum illa scripsi mittere. Augustinus lib. 1. de Cuitate Dei, docet minus esse Desipere quam Insanire. Porro, inquit, si quis hoc aggrediendum & suadendum putat, non dico desipio, sed insanio. Lactantius lib. 2. Deniq. Poeta maximus, homo in ceteris prudens, in hoc solo non poetice, sed auiliter desipuit. id est more auli insipienter egit. Huius contrarium est Respicio: nam Respio in usu raro est, respicio frequenter. Contra, Desipio in usu est, desipisco non. Et hæc omnia ad mentem proprie pertinent. est enim respicere, ad mentem redire, ut ait Plinius. Lactantius libro 6. Diuina. insit. Respicere enim, ac mentem suam quasi ab insania recipere.

Desisto, is, Cello. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desistere, lasciare*.] Hisp. *Desar de alguna cosa*.] Virgilius 1. Aeneid. -mène incepto desistere victam. Plautus in Rud. Desiste dictis nunc iam Miseram me consolari, mihi, &c. Cic. 7. Verr. Rogat ut id facere desistant. Idem pro Quinct. Auctionem uelle facere desistit. Plaut. in Menach. Quid tu es tristis quid ille abs te iratus Desistit? nescio quid uos uelutis estis inter uos duos, id est recessit. Desistere etiam stare, subsistere, uel in loco aliquo morari significat. Plaut. in Mostel. Quid illic desistit obiecto, tandem: Quid desistere apud Iuriconsultos est a re aliqua calumniöse instituta abstinere. Desistere, inquit Vlpianus, est a negotio abstinere, quod calumniandi animo instituerat. Inde Desistisse is uidetur, non qui distulit, sed qui liti renuntiavit in totum.

Desistio, is, Cello. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desistere, lasciare*.] Hisp. *Desar de alguna cosa*.] Virgilius 1. Aeneid. -mène incepto desistere victam. Plautus in Rud. Desiste dictis nunc iam Miseram me consolari, mihi, &c. Cic. 7. Verr. Rogat ut id facere desistant. Idem pro Quinct. Auctionem uelle facere desistit. Plaut. in Menach. Quid tu es tristis quid ille abs te iratus Desistit? nescio quid uos uelutis estis inter uos duos, id est recessit. Desistere etiam stare, subsistere, uel in loco aliquo morari significat. Plaut. in Mostel. Quid illic desistit obiecto, tandem: Quid desistere apud Iuriconsultos est a re aliqua calumniöse instituta abstinere. Desistere, inquit Vlpianus, est a negotio abstinere, quod calumniandi animo instituerat. Inde Desistisse is uidetur, non qui distulit, sed qui liti renuntiavit in totum.

Desistio, is, Cello. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desistere, lasciare*.] Hisp. *Desar de alguna cosa*.] Virgilius 1. Aeneid. -mène incepto desistere victam. Plautus in Rud. Desiste dictis nunc iam Miseram me consolari, mihi, &c. Cic. 7. Verr. Rogat ut id facere desistant. Idem pro Quinct. Auctionem uelle facere desistit. Plaut. in Menach. Quid tu es tristis quid ille abs te iratus Desistit? nescio quid uos uelutis estis inter uos duos, id est recessit. Desistere etiam stare, subsistere, uel in loco aliquo morari significat. Plaut. in Mostel. Quid illic desistit obiecto, tandem: Quid desistere apud Iuriconsultos est a re aliqua calumniöse instituta abstinere. Desistere, inquit Vlpianus, est a negotio abstinere, quod calumniandi animo instituerat. Inde Desistisse is uidetur, non qui distulit, sed qui liti renuntiavit in totum.

Desistio, is, Cello. [*ἀνδρῶν* Ital. *Desistere, lasciare*.] Hisp. *Desar de alguna cosa*.] Virgilius 1. Aeneid. -mène incepto desistere victam. Plautus in Rud. Desiste dictis nunc iam Miseram me consolari, mihi, &c. Cic. 7. Verr. Rogat ut id facere desistant. Idem pro Quinct. Auctionem uelle facere desistit. Plaut. in Menach. Quid tu es tristis quid ille abs te iratus Desistit? nescio quid uos uelutis estis inter uos duos, id est recessit. Desistere etiam stare, subsistere, uel in loco aliquo morari significat. Plaut. in Mostel. Quid illic desistit obiecto, tandem: Quid desistere apud Iuriconsultos est a re aliqua calumniöse instituta abstinere. Desistere, inquit Vlpianus, est a negotio abstinere, quod calumniandi animo instituerat. Inde Desistisse is uidetur, non qui distulit, sed qui liti renuntiavit in totum.

Dilectique duces, desolatique manipuli. Colum. lib. 1. cap. 3. Quos ho-
ris prolongando desolasset agros, &c.

Desperare, as, penult. prod. Spectare desino, omni spe desitutus sum. [*ἀπο-
δοξάω, ἀποδοξάω, ἀποδοξάω*. Ital. *Desperare, despondere*.] Hic enim
p. a. prepositio negandi vim habet. Cicero 1. Offic. Considerandum est,
ne aut temere desperet propter ignaviam: aut nimis confidat propter
cupideratem. Idem in Pisone, Quid, quod tu toties diffidens ac despe-
rans rubis tuis, in fardibus, lamentis, luctuque iaculis? Idem in Lael.
Cuius aures clausae sunt veritati, ut ab amico verum audire nequeat,
huius salus desperanda est. Dicimus autem, Desperare salutem, vel salu-
tem, vel de salute. Desperare fugam, Cat. 4. bel. Gall.

Desperatus in morbo dicitur, de quo nulla salutis spes habetur. Item
Desperatus, qui nullam habet spem. Vnde verus proverbium, Non esse
cum desperatis certandum. Cicero in Catil. Exercitus comparatus ex
senibus desperatis.

Desperatio, ut inquit Cicero lib. 4. Tunc est agnitio sine ulla rerum ex-
pectatione meliorum. [*ἀποδοξία*. Ital. *Desperatio*.] Hic, Desperatio.
Sallust. Ne forte desperatione adducti, vitæ mortem praferant. Brutus
Ciceroni, Ista vero imbecillitas & desperatio, cuius culpa non magis
in te consistit quam in omnibus aliis, & Casarem in cupiditatem regni
impulsi, & Antonio post interitum illius persuasit.

Despicio, is, pen. cor. Dorsum aspicio. [*ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Guardare à l'ingui,
Hisp. Mirar de arriba abajo*.] Colum. lib. 1. Arca si competit, ita consti-
tuenda est ut vel à domino, vel certe à procuratore despic possit. Per
translationem ponitur pro contemptu, siue parvi facio. [*παρὰ, ἀντιπρό-
σωπον*. Ital. *Despiciere*.] Nam quum quis alium con-
temnit, despiciere videtur, quasi infra se aspiciere. Cicero lib. 2. Offic.
Despiciunt autem eas, & contemunt, in quibus nihil virtutis aut ner-
vorum putant.

Despectus, a, um, participium est à verbo despicio, ferè idem significans
quod contemptus. [*παρὰ, ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Despectus*.] Cic.
in Pisone, Abiectus, contemptus, despectus ab omnibus.

Despectus, tus, nomen verbale à verbo despicio, significat prospectum ex
superiori loco in inferiore. [*ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Il prospecto d'un luogo inferiore*.
Hisp. *El mirar abajo*.] Catil. libro 7. bel. Gall. Erat ex oppido Alexia
despectus in campum. Idem lib. 3. Omnes colles, & loca superiora vnde
erat despectus in mare, ab exercitu tenebantur. Accipitur præterea
despectus pro contemptu. [*παρὰ, ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Despectus*.] Hic.
Despectus. Auctor ad Herem. Filij parvi privati patris auxilio, ludib-
rio & despectui patris inimici erunt oppositi.

Despectio, idem quod contemptus. [*παρὰ, ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Despectio*.] Hic.
Despectio. Cicero in Horat. Consolabitur eam magnitudo animi, &
humanarum opinionum alia quædam despectio.

Despectio, as, sæpe dorsum aspicio. [*ἀντιπρόσωπον, ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Guardare
à l'alto*.] Hic. *Mirar de arriba abajo*.] Claud. lib. 3. de Rapt. Proserpi-
ne, despectant vertice lucum. Virg. 1. Aenei. nunc tectas ordine ló-
go. Aut capere, aut captas iam despectare videntur.

Despicabilis. [*ἀντιπρόσωπον, ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Despicabilis*.] Hic.
Despicabilis. Dignus de se despicere. Contemptibilis: à quo Despicabilior,
Despicabilissimus.

Despicentia, ἀντιπρόσωπον. Despectus, siue despectio: & in se plus continet
quam contemptio: ut apud Ciceronem lib. 1. Tull. Totamque vim bene
vivendi in animi robore, ac magnitudine, ut in omnium rerum huma-
narum contemptione, ac despectioa ponamus. Vtque autem ho-
rum maiorem vim habet illud. Cicero in Carone, Contemni si pu-
rant, despicit illud.

Despicio, pen. cor. aris, atus, Despicio, contemno. [*ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Despicere*.
Hic. *Despicere*.] Veteres despicio in activa voce vsi sunt: à cuius
passivo Despicatus participium remansit. Terent. in Eunuchis, Quæ
nos, noliamus adolescentem habere despicatam. Donatus: Despicatam,
contemptam, atque despectam: à despicio, despicatus, nomen ex
participio pro contemendo. Cic. pro Sest. Cessi tribuni plebis despicatissi-
mum hominis futuri.

Despicatus, tus, tui, Contemptus. [*ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Despicatus*.] Hic.
Despicatus. Qui propterea in Greco sermone tam tritum atque celebratum
est, quam si quis despicatus dicitur, ut Mytiorum ultimus esse dicitur.
Despicatio verbale, Contemptus. [*ἀντιπρόσωπον*. Ital. *Despicatio*.] Cic.
1. de Finib. Ut odia,
invidia, despicationes aduerfiantur voluptatibus.

Despolio, as, are, Est exuere. [*ἀποδοξάω, ἀποδοξάω*. Ital. *Spogliare*.] Hic.
Despolio. Plaut. in Cal. Vir te vestit, tu virum despolies. Cicero ad Attic.
lib. 7. Quum ferret lucras in bustum Basilij, vulneratus & despoliatus
est. Idem 5. Verr. Qui in sua patria duxit quondam & magister ad
despoliandum Dianæ templum fuit.

Despondeo, ex, de, & spondeo. Spondeo autem veteres pro dico vsur-
pabant. Vnde Respondeo factum est, quod est posteriore loco dico.
Postea vero spondere, vsurpati ceptum est pro promittere. [*ἀποδοξάω, ἀποδοξάω*. Ital. *Spondere, spondere*.] Hic.
Despondeo. Vnde qui puellam spondet, spondor: quæ spondetur puella, sponsa: cui
spondetur, sponsus: stipulatio qua rogatur pecunia dotis à sponsio,
sponsio, hoc est promissio appellatur: & dies qua puella promittitur,
sponsalis dies dicitur: & sponsalia, mentio & promissio futurarum nup-
tiarum. Est autem Despondere, promittere: quod ad nuptias proprie
pertinet, & cum præcipue cuius interest locale mulierem viro, siue
virum mulieri. Sulpicius Periocha Andriæ, Nam aliam patere despon-
derat Gnatum Chremetis. Despondere autem ille dicitur, qui melio-
ris fortunæ spem abiicit, & quasi ex desperatione mori decrevit, & lu-
cis radiis affectus est. [*ἀποδοξάω, ἀποδοξάω*. Ital. *Spondere*.] Hic.
Despondeo. Nec ipsi solum desponde-
rant animos, sed contemni cepti erant à finitimus populis. Plaut. in
Mili. Ne lamentetur, siue animum despondeat. Varr. lib. 3. de Re rust.
Hoc autem ideo in seculo fiat, ne reliqui si videant, despondeant ani-
mum, atque alieno tempore venditori moriantur. Apud Columellam
absoluit legatur despondere pro mori seu deficere. nam de turdis sic
ait, Difficiliter in aliam regionem transferuntur, quia caecis clausi, plu-
rimi despondeant. Lib. 1. annuum. Similiter dicimus Despondere sapien-
tiam, alium qui despondit se posse ad sapientiam saltigium peruenire: &

ob hoc desistit ab incæpio. Col. lib. 12. Quam probabilis ratio est ob-
mutescendi, quia nequeas orator esse perfectus, siue in fecundiam com-
pelli, quia despondendis sapientiam: Magnæ rei, quantumlibet polle-
deris, fuisse participem, non minima est gloria.

Desponso, as, Idem quod despondeo, vxorem promitto. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Desponso*.] Hic.
Desponso. Participium passivum. Sueton. in Cat. cap. 1. Dimissa Collucia, quæ fa-
milia Equestris, sed admodum diues prætextata desponsa fuerat.

Despondebitur impersonale. Terent. Andr. Ne expectetis dum exeat
huc, intus despondebitur.

Desponsus, participium. [*ἀποδοξάω, ἀποδοξάω*. Ital. *Desponsus*.] Hic.
Desponsus. alicuius desponsa puella, Stat. 10. Theb. Coenubia desponsa, Catull.
Desponsa & destinata laus. Cicero de Arusp. respons. Cui me præcipere
desponsam & destinata laudem, quam ipse eius opera & digna-
rem & salutem recuperari, valde est iniquum.

Despumare, as, penultima producta, Spumâ aufero. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Schiumare, leuare le schiume*.] Hic. *Spumare* & *quitar la spuma*.] Virg. lib. 3. Georg.
Et solus vndam tepidi despumare atheni. Plin. lib. 9. cap. 38. Ita despu-
matis subinde carminibus, quas hasse venis necesse est, &c. Per trans-
lationem ponitur pro decoquere. Hieronymus ad Ocean. Venit micro-
astuans citò despumari in libidinis. Pers. Statim, indomitus quod
despumare Falctum sufficit.

Despuo, is, Dorsum spuo, seu spuoend excretionem demonstro. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Spuare in gen*.] Hic. *Spuare in gen*.] Perisus, Est prope te igno-
tus, cubito qui tangas, & aeres Despuat in mores.

Despui passivum, Plin. lib. 10. cap. 33. Simulque comitalem propter mor-
bum despui fuerum.

Despuitur impersonale. Lucret. 5. ab Vrbe, Vbi nunc despui religio est.

Desquamor, squamis eruo. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Scagliare*.] Hic. *Desquamor* & *quitar las escamas*.] Plaut. in Aul. Dromo desquama pisces: tu Machetio
Congrum, murzæ ex dorsis, quantum potes. Desquamare etiam
de arboribus, & aliis rebus dicitur. Plin. lib. 17. cap. 24. Vel etiam suba-
rator imprudens luxauit radices, corpusque, desquamauit. Idem lib. 23.
cap. 7. Summo cortice desquamato, alioque plaga siccatum. Idem lib. 35.
capit. 17. Primum abluere vellus Sarda, dein sulphure sufficit, mox
desquamatur cimolia.

Destico, as, penult. corrept. apud autorem Philomela legitur, pro strepe-
re, & eiusmodi edere sonum, qualem reddunt fortices. Quid tamen ar-
bitror verbum esse ab illius carminis autore coniectum, quippe quod
apud alium scriptorem vix inuenias. Mus (inquit) iaudis mutat, vo-
lox multatque ducit: Et illius grillat: desiccat inde forex.

DESTICOR, as, penult. Insula est exigua, Thraciæ adiacens non procul à
Cherroneso: cuius meminit Plinius lib. 4. cap. 12.

Destino, as, pen. corrept. Eligam, assigno, delibero, constituo. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Destinare*.] Hic.
Destino. Determinare, de-
putare, deliberare. Colum. lib. 2. Itaque considerandum erit, ut solum quod
excolere destinamus, pingue sit. Cicero 1. Tusc. Alter præsto fuit ad horâ
morti destinatum. Sueton. de Cal. De ampliando imperio plura ac ma-
iora in dies destinabat id est parabat, constituebat, deliberabat. Quæ
doque ponitur pro alligare. Apul. libro 4. de Asino, Arreptum me loro
quidam valido, ad anulum quandam destinato, &c. Quædoque mittend
significat. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Destinare*.] Destinat hoc monstrum cymbæ, linque
magister Pontifici summo. Aliquando emere. Lucilius, Facio ab le-
none, tribus ut liberarem millibus destinet. Plautus in Rud. Minis tri-
ginta sibi puellam destinet, datque archabonem & iureiurando alligat.
Hoc idem significat Persius. Apul. Et percontato pretio, quod centum
numis indicaret, aspernatus, viginti denariis perlinat. Est & præsto
no, de quo alibi. A destino fit compositum prædestino, [*ἀποδοξάω*. Ital. *Destino*.] Hic.
Prædestinatio: qua voce Ecclesiastici scriptores vtuntur pro diuina
præordinatione, qua Deus cum futura omnia præuidit, tum de salute
nostra aut damnatione libale inuolabitque præiudicium fecit. Des-
tinare etiam aliquando positum inuenitur pro notare. Quæ Curtius
lib. 9. Dioxippus coniectum oculorum quibus ut fur, destinabat, ferre
non potuit. Vbi destinare oculis furem, acceptat pro certis quibus-
dam iudicis oculorum furem denotare.

Destinatio, onis, Pro deliberatione. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Destinatio*.] Plin. lib. 7. cap. 47.
Pellilæta vrbis, fames, sitis, Italia, destinatio expirandi, & quatuor
inedia, maior pars mortis in corpus recepta.

Destinatus, Pro certo & definito. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Destinatus*.] Quint. li. 3. cap. 8. Iudicia-
lem, in qua ferè eadem, sed certis destinatis personis querantur.

Destituo, is, ex, de, & statuo. Significat desclinquo, in periculo desero.
[*ἀποδοξάω, ἀποδοξάω*. Ital. *Destituere*.] Ital. *Destituere*.] Ital. *Destituere*.] Ital. *Destituere*.]
Desistat de desimparat in periculo. Virg. 1. Aeglog. Et freta destituit nudos
in litore pisces Cic. 4. Philip. Quid eundem in decemvratu non desti-
tuit? Idem pro Sex. Roscio, Roscius socios induxit, decepte, destituit.
Interdum est priuare, & sic constituitur cum ablatiuo. Colum. lib. 9.
Rursus nimiam siccitatem destituere plantas naturali alimento. Inter-
dum dissoluere. Nequius, Nauem iubet destitui anchoris. Interdum
statuere. Cæcilius, Destituit omnes se ruos ad mensam ante se. Plautus
in Rud. Ita duo destituit figura hic cum clausi senex.

Destringo, is, Decerpo, colligo, auello. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Stricare, strepare*.]
Hic. *Destringo*, *destringo*, *arrancare*.] Vnde Destringere oleam dicimus, pro
eo quod est olius manibus colligere: & Oleas strichias, siue Destri-
ctivas, quæ opponuntur caducis. Colum. lib. 12. Tum & olea destin-
genda est, ex qua velis viride oleum efficere. Est item Destringere,
sutores, aliaque fœdes citi ad hærentes abradere: quem in vsum olim
in balneis strigiles habebant. Martialis. 1. 4. Pergamus has mi-
fir, cutuo destringere ferro: Non tam sæpe teret linea sulbo litui.
Plin. lib. 3. Epit. Dum destingitur, regiturque, audiebat aliquid. Per
metaphoram apud Ciceronem pro Rabir. Nec amicum præditem cor-
ruere patitur, nec illius animi aciem destingit splendor sui nominis,
nec mentis quasi luminibus officit altitudo fortunæ & gloriæ. Id est
non aufert aut obcondit. nam tamen magni sit nominis, non tamen
erubescit succurrere inopi amico.

Destruo, is, ti, sum, Significat quod structum erat corrumpere. [*ἀποδοξάω*. Ital. *Destruere*.] Hic.
Destruo. Huius antitheton est Construere. Cicero de Senectute, Vt nauem, &
edificium

Pfaut,

tando comperisset castra Volcorum deserta esse, latus à turtulo suos deuocat. Cic. 5. Tull. Socrates primus philosophiam deuocauit è caelo quod est, quasi deduxit.

Deuoluo, as, pe. cor. Ex loco superiore in inferiorem volo. [Deuoluo. Ital. Volare. d. alto. Hisp. volar de arriba abaxo.] Plaut. in Amphit. Postquam in conis conditus, Deuolant angues iubar deorsum in impluuium duo. Maximi. Per translationem autem ponitur pro decurro. Lilius lib. 3. Alij inter tumultum precipites, pauore in forum deuolant. Idem lib. 2. pro desilio posuit. Deuolant de tribunali et histori auxilio essent. Aliquando est aliud volare, hoc est discedere. [Deuoluo. Ital. Auror ad Herennium, Ita falsi amici ferreo vitæ tempore praesto sunt: simulatque homini fortunæ inuident, deuolant omnes.]

Deuoluo, uti. Ex loco superiori volo. [Deuoluo. Ital. Diuolgere. Hisp. Derribar abaxo.] Colum. lib. 7. Huic proxima fluens aqua è montibus oriunda, quæ per saxa præceps deuoluit. Liu. lib. 2. belli Pun. Saxa ingentia in agmen deuoluant. Per translationem verò dicimus, Deuoluta est res, deuoluta est hereditas, quod vulgò dicitur. De manu in manum peruenit. Idem lib. 1. Et cò deuolui rem, vt aut paritij, aut patriciorum affectu habendi Trib. plebis sint.

Deuoro, as, pen. corr. Vorando absumo, præ edendi auiditate non manum cibū deglutiō. [Deuoro. Ital. Diuorare. Hisp. Tragar omeu.] Cato de Re rusti. Nos si agrotare coeperit, dato continuo ieiunio omni gallinaceum crudum, & integrum facito deuorare. Refertur etiam ad alios sensus. Martialis. Oculis deuorantibus dracones, hoc est auidè aspicientibus. Plaut. Aulularie, atq; operam date, & mea dicta deuorate. Illud enim oculorum, hoc aurium auiditatem significat. Item pro concupiscere, id est perferre. [Deuoro. Ital. Cicero 6. Philip. Quapropter, Quirites, expectare, & paucorum dierum molestiam deuorare.]

Deuotiones, Vide **DEVO** & **DEVO**.

Deuouco, es, pen. corr. Solenniter vouco. [Deuouco. Ital. Far voto, votare. Hisp. Votar, ofrecer.] Vouere autem est aliquid sanctè promittere. Cic. 3. Offic. Quid Agamemnoni quom deuouisti Dianæ quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno, immolauit Iphigeniam. Interdum idem est quod præiuro voto mortē sese dedere. Virg. 12. Aeneid. quorum se deuouit aris. Liu. lib. 9. Equidem mortem pro patria præclaram esse fateor, & me deuouere pro Populo Romano legionibusq; vel in mediis me mittere hostes paratus sum. Item est diris imprecationibus malum alicui optare. [Deuouco. Ital. Ouid. in Ibin. Illum ego deuouco, quem mens intelligit, Ibin.]

Deuotus, Destinatus. [Deuotus. Ital. Destinato. Deuoto. Hisp. Ofendido. Deuoto.] Vastro, Tum deuoto tibi animo viret. Virg. 4. Aeneid. Principium infelix perit deuota futuræ. Accipitur & in malum, pro dico & execrando. [Deuotus. Ital. Quid in Epist. Medea. Viuit deuoto fœmina viro; toto. Deuotus item dicuntur qui mutæ amicitie legibus ita se abstinent, vt tota in vita illis fruantur commodis, illis in; casibus obnoxij sint. Cæsar. 3. bel. Gall. Atq; in ea re omnium nostrorum intentis animis, alia ex parte oppidi Aduanum, qui summum imperij tenebat, cum sexcentis deuotus, quos illi Soldurini appellauit; quorum hæc est conditio, vt omnibus in vita commodis illi cum his fruantur quorum se amicitia dediderunt.]

Deuoto, as, penul. prod. frequenter uocatum, & **DEVO**. Cic. in Parad. Que vis Cocleum contra omnes hostium copias tenuit in ponte solumque parrem Decium, quæ filium deuotaue, ac immisit in armatas hostium copias?

Deuotus, as, um, adiectiuum: [Deuotus. Ital. Deuoto. Hisp. Deuoto.] vt Carmina deuotiora, apud Liliū & Macrobium, quibus homines, vt ceterisq; deuotioribus de tribus Deis legimus, qui se ipsos pro salute patriæ Diis Manibus deuotuerunt.

Deuotio, Pro exortatione. [Deuotio. Ital. Deuotio. Hisp. Deuotio.] Sueton. in Calig. Lenis aded & innoxius, vt Pisoni de cetera sua rescindendi, non prius succedere in animum induxerit, quàm veneficiis quoq; & deuotionibus impugari se compellisset. Hæc deuotiones tales erant quales dixit fuerit apud præcos, quæ talem habere potestatem credebant, vt nemini fas esset, qui in eas incidisset, perire. Inter carmina magica duo erant apud maiores maxime religionis, quorum altero, dii tutelares vibium euocabantur ab hoste victore, ne deos capiuos decere videretur; altero deuotuebant, id est morti dedebant quorum exercitus, & singula interdum capita eorum qui se traderent in numerum pro salute aliena: quale fuit carmen Deorum qui se pro patriæ salute deuotuerunt.

Deuoto, is, ere, idè quod vt. [Deuoto. Ital. Deuotus. Hisp. Deuotus.] Liu. lib. 9. bel. Maced. M. Acmylius alter Consul agros Ligurum, vt ceteris qui in campis, aut vallibus erant, ipsis montes duos Ballistam Sulisfontiumq; tenentibus deussit, depopularuq; est. Deuotere morsu dicitur serpens, vel asellus, quom inflammat. Senec. lib. 1. de Clem.

Deustus, deusta, deustum, & **DEUSTUS**, vt Mons deustus, Tacitus lib. 4. Pars Ciroi deusta, Ibidem.

Deus, [Deus. Ital. Dio, idio, Hispanice Dio.] vnde deducatur, variè exponi solet. Nam alij à his derivant quod Deum significat. Alij xai vt **Deus**, hoc est à timore; quid primos in orbem deos (itam impiam sententiam referre fas sit) motum credebant inuexisse. In qua etiam sententia Papinius fuisse videtur, quom ait, Primus in orbē Deos fecit timor. Cic. de Atrop. resp. Quis est tam vecors, qui aut quom suspexit in caelum, deos esse non sentit? Idem 1. de Legib. Nulla gens est neq; tam immanis fera, neq; tam fera, quæ non, etiam si ignoret qualem habere deum debeat, tamen habendum sciat.

Deitas, Que & diuinitas dicitur. [Deitas. Ital. Diuinitas. Hisp. Diuinidad.] Aug. li. 7. de Ciuit. Hanc diuinitatem, vel (vt sic dicam) deitatem, nam & hoc verbo uti iam nostros non pigit, vt expressus è Græco transferant quod illi **Deitas** appellant. Deum & Diuum quidam indifferenter accipiunt. Alij verò Deos volunt perpetuos esse, Diuos verò ex hominibus factos. [Deitas. Ital. Deitas. Hisp. Deitas.] Et licet Deus diuinitas nequeat, tamen ita describi potest, Deus est mens vniuersi, vel, Deus est animus per immensas mundi partes, omnemque naturam commens, atq; diffusus, ex quo omnia quæ nascuntur anima-

lia vitam capiunt. Vel, Deus est infinita mens quæ per seipsam mouetur. Speusippus philosophus sic ait, Deus viuens immortale, per seipsam ad bonum sufficiens, essentia sempiterna, ipse boni causa. Deus generalis dicebatur, qui intra conspectum domus cuiusq; colebatur; nonnullis Iupiter Ercius dictus, ipse.

Dea, as, form. Vide suo loco.

Deuteria, pen. lon. [Deuteria. Ital. Secondi vini, acquaselli. Hisp. El aguapie, vala de despena.] à Græcis dicitur vinum aqua mistum, quod & à Latinis dicitur secundarium, nam **Deuteria** secundum dicitur. Fit ex mace, ratus aqua vitaceis post mustum acinis expressum.

DEXAMEN, & **DEXAMEN**, vna ex nymphis marinis, à recipiendo dicta. [Dexamen. Ital. Dexamen.]

DEXAMEN, plurali numero **DEXAMEN**, Ambraçia regioncula est, ita dicta à Dexameno Melibi filio & Ambiaçia filia Phorbanis, qui Solis filius fuisse perhibetur. Auctor Stephanus.

DEXAMEN, & **DEXAMEN**, Carmani populi, dextera ripam Granij amnis accolentes. Auctor Plin. lib. 6. cap. 2.

DEXAMEN, & **DEXAMEN**, Auctor Atheniensis fuit, sub Valeriano & Aureliano principibus. Fuit & alter hoc nomine medicus, paria Cous, discipulus Hippocratis. Auctor Suidas.

Dextans, dextantis, decem vicia dicuntur, quom scilicet assi deest sex, tantuscat deunx, quom assi vna deest vicia. Auctor Festus. Colum. li. 5. cap. 1. Pars dimidia & cetera, viginti quatuor millia, hoc est dextans, in quo sunt scrupula c c x i.

Dexter, dextri, vel Dexteræ, dextra, dextrum, vel dextera, dexterum, [Dexter. Ital. Dextro, dextro. Hisp. Dextro, dextro.] Notæ significationis est. Virg. 1. Aeneid. Quo tandem mihi dextera abis? Dextrum cornu & sinistram in acie tenere, Liu. 1. ab Vrbe. Quid. 1. Metam. Signa; sex foribus dextis, totid; in; sinistris. Interdum dicitur apus, conueniens, agilis, quæ significatio inde tracta est, quod dextera manus agilior sit & promptior sinistra. Scatius lib. 3. Spl. Signa; frangat moderatus al; Calore dextro. Aliquando etiam Dexter dicitur prosper, propitius. Virg. 8. Aeneid. Et nos & tua dextera ad pede sacra secundo. Persius, 6. Sub rastro creper argenti mihi seria, dextro Hercule. Quintil. in prom. lib. 4. Adis Domitianus dextera ac volens. Quid. 1. Fast. Dexter ades duobus.

Dexterior, comparatiuus **Dexterior**, & **Dexterior**, Quid. 2. Metæ. Nec te dexterior totum declinet ad anguem. Var. 2. de Re rust. esp. 1. Si quidem si mas est, in dexteriorem partem abis; femina, in sinistram.

Dexteritas, Aptitudo. [Dexteritas. Ital. Dexteritas, aptitudo, dextera. Hisp. Dexteritas, aptitudo, dextera.] Liu. 7. bel. Maced. Multa in eo & dexteritas & humanitas vira. Idem 8. bel. Pun. Tanta autem inerat comitas Scipionis, atq; ad omnia naturalis ingenij dexteritas, &c.

Dextrimum & **Sinistimum** antiqui dicebant. Varro **DE** **DE**, Primo composito dextrimum viam munit Epicurus. Sallust. in Iugur. Sylla cum equitatu apud dextrimum, in sinistra parte A. Manlius cum funditoribus & sagittariis.

Dextera, vel Dextra manus. [Dextera. Ital. Man destra. Hisp. La mano derecha.] Virg. 2. Aene. si Pergama dextra Descendi possent, etiam hæc defensa fuissent. Et quoniam dextra validior est sinistra, Dare dextram dicimus, non modo manum porrigere, sed etiam auxilium prestare. Virg. 1. Aeneid. Da dextram mihi. Id est presta auxilium. Dextra se antiqui venerabantur, per dextram iurabant, tanquam fidei sedem, & virtutis ministrum. Vnde & hodie consuetudo remansit apud Germanos, vt se mureo salutantes dextram porrigant. Dextram (inquit Seruius) Numa Pompilius Fidei consecrauit. Cic. 1. Philip. Dextera quæ fidei testes esse solebant, perfidia sunt & scelere violatæ. Idem post red. in Sen. Qui mihi primus afflicto & iacenti Consularem fidem, dexteraque porrexit. Terent. And. Quod ego per hanc te dextram oro, & genium tuum, Per eam fidem, &c. Cic. pro Deiot. Per dextram istam te oro, quam regi Deiotaro hospes hospitum porrexit.

Dextella, & **diminutiuum**. Cic. Att. lib. 14. Quintus frater, vt scribis, est dextella: per eum igitur quod volumus facile auferemus.

Dextere, aduerbium, scilicet, apud, & cum quadam dexterritate. [Dextere. Ital. Dextere, felicemente. Hisp. Dextere, felicemente.] Liu. 1. ab Vrbe. Notitiaque cum breui apud regem, liberaliter dextereque obuando officia, in familiaris amicitie adduxerat iura. Horat. 1. Serm. Saty. 9. Nemo dextere fortuna est vltus.

Dextrale, ornamentum dextræ, commune viris & mulieribus. [Dextrale. Ital. Dextrale, ornamentum dextræ.]

Dextratij, dicuntur Equi, maxime bigarij. [Dextratij. Ital. Dextratij, dicuntur Equi.]

Dextro, as, Est equos bigarios iugo. Valla de Dona. Constant. videretur accepisse pro eo quod dicimus, Equum à dextris ducere. Triumphasse (inquit) putas Cæsarem, quoribus prodibat, vt nunc solet Papa præcedentibus equis albis, quos stratos famuli dextrant?

Dextratio verbale. Solinus. Tarpeium Iovem terna dextratione iussit.

Dextrocherium, [Ita, Mons, brachii dextri dextro.] Hisp. Cadena de oro que pende al brazo de la uirgen.] Muliebre brachiorum ornamentum, quod ex auro in anuli lati formam, gemmis pretiosisq; intergebatur. Iulius Capitol. scribit Maximinum pollicem fuisse tam vasto, vt vixit dextrocherio viretur pro anulo. Vide Calium Rhod. lib. 8. cap. 1.

Dextrosium, & **Dextrosius**, aduerbium, significat versus dextram partem. [Dextrosium. Ital. Verso man destra.] Cic. 1. de Diuin. Dextrosium orbem flammæ. Plin. lib. 14. cap. 19. Efficacissimum remedium esse aiunt, si tres quoque trium nationum homines perungant dextrosius. Horat. 2. Serm. hic dextrosium abis.

Dextroscium, aduerbium, Eiusdem significationis est cum superiore, hoc est, versus dextram. Plautus in Cureul. Si deos salutes dextroscium cæseo. Idem in Rud. Sed dextroscium aduersa, in malâ cruceum.

D

Di, & **Dis**, præpositiones eiusdem significationis sunt: quia ambe inseparabiles sunt, & in compositione solim reperiuntur. Componitur autem di cum dictionibus incipientibus à d, vt diducio; vt digero; vt diluo; m, vt dimitto; n, vt dinumero; i, vt diiudico; u, vt diueto. & ubiq; productur, nisi in dirimo, & diseris. Dis verò modo negationem denotat: vt difficilis, distido: modò diuersitatem, vt dissideo: modò diuisionem, vt dissocio, diiungo. Modò significat valde, vt dissero.

Diameter, pen. cor. *Διάμετρος*. Est recta linea, figuram qua longissime patet ex aequo ferans: veluti diameter orbis est linea, quae sic à summo ad imum tendit ad circumum, ut per centrum ear, definitore Macrobio in Somnio Scipionis lib. 2. Sic in quadrangulo diameter vocatur linea à superiori lateris dexteri angulo ad inferiorem lateris sinistri perducta. hoc diffinitio ab Euclidis definitione. Latini dimetientem vocant, nam Graeci *Διάμετρος* παρὰ τὴν *Διάμετρον*, id est à dimetiendo dicitur. Colu. lib. 4. Est area rotunda, cuius diametros habear pedes septuaginta.

DIANA, Iouis filia ex Latona, eodem cum Apolline patre xdrta. *Ἀρtemis*. Eadem & Luna dicitur, siue quod noctu vna, hoc est sola & sine fratre luceat: siue quod lumen à sole accipiat, quasi luce lucens aliena. Praeterea & Noctiluca dicta est, sub quo nomine etiam templum in palatio dedicatum habuit. Hanc pariter Iouis Lucinae nomine invocabant: lunonem quidem appellantes à iuvando: Lucinam verò quod partum in lucem proferre putaretur. Virg. 4. Aeglo. Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo. Graeci *Ἄρtemis* vocant. Alij Lucinam dictam putant, quod oculis & luci praesit: alia à luo quem Romae in Equilium habebat. Eadem & Proserpina, *Περσεφονή*, dicta est, & Didynna: quoniam appellationem rationem vide suo loco. Apud inferos Hecate dicitur, vel quod centum victimis placeat, vel quod centum annos errare faciat insepultos. Dicta est & Perga *Περγῆ*, à Perga Pamphyliae oppido, in quo templum habuit insigni. Plures tamen Dianae fuisse Cies. lib. vii. de Nat. deor. scribit: sed illa nominatissima est quae eodem patre cum Apolline à saeco Latona nata est. Haec ob virginis amorem fertur hominum conforia fugisse: & ut à se libidinis prurium amoveret, venando sylvas incoluisse, paucarum virginum comitatu contenta. Arcum ferebat & pharetram, succincta semper incedens, & corthuno induta. Ob hanc causam sylvarum & nemorum decapabatur. Dicta est Faeclis à saeco lignorum, ubi eius simulachrum abditum erat, quod occiso Thoante Tauricae regionis rege ab Iphigenia Agamemnonis filia in Italiam delatum est. Laudatissimum templum habuit apud Ephesos: aliud item in Taurica regione, ubi carne mortuum humanum habitabat. De hac Lucanus lib. 1. Et Taurorcythicae nomen minor ara Dianae. Quam autem dictam putant, quasi Iouianam, *Διὸν ἰουίαν*, fuit enim (ut iam diximus) Iouis filia ex Latona.

Dianora, *Διωνοῖα*. Ital. *Adente invidiosa*. Hisp. *Entendimiento*. A nostris dicitur mens, siue intellectus. Vnde Figuras dianoxas vocant Rhetores quae sensum magis, quam verba spectant. Quint. lib. 1. Figuras, quae lexeos, quaeque dianoxas vocantur.

DIANA, *Διῶνα*. Vulgo *Denia*. Oppidum est Hispaniae Tarracoenensis, in ora maris Balearici. Ptolemaeus inter Ederanorum oppida enumerat, lib. 2. cap. 6.

Diapalma, *αἰς, διάπωμα*. Insuperfem sicis odoribus constans, ut scribit Plin. lib. 13. cap. 2, cuius precipuus usus est in coërendis sudoribus, ut inarescant corpora à balneo: quoniam non ob hoc solum, verum etiam ad fovendam, vel laxandam, aut astringendam aliquam corporis partem soleat adhiberi. Vide Marcellum Virgilium in Dioscoridem lib. 1. cap. 1. Dicitur autem *Διῶνα* à *διαπάλω*, inpergo. Martialis lib. 1. Quid quod olet gravius nistum diapalmate virus?

Diapason, *διάπασον*. Musicae mensurae genus, constans ex diapente & diatessaron, hoc est ex quinque tonis & duobus semitonis minoribus. Quae de re vide Commentarium Macrobij in Somnium Scipionis.

Diapente, *διάπεντα*. Musicae mensurae genus, tribus constans tonis, & hemitonio minore. Vide Macrobius in Somnium Scipionis.

DIAPHANUS, *διαφανής*. Fluvijs est Cilicis, ea in parte qua Syriae continetur: est ita dictus ab aquae perspicuitate. Vide Plinium lib. 5. capite 27.

Diaphanum, pen. cor. *διαφανής*. Latine dicitur transparent, siue & crystallum. *Διῶνα* *διαφανής*, quod est translucidum.

Diaphonia, *διαφωνία*. Dissensio, discordia: *διαφωνία*, discordia, dissensio.

Diaphora, penult. cor. *διαφορά*. Ital. *Differenza*. Hisp. *Diferencia*. Latine differentia: *Διῶνα* *διαφορά*, quod est differre.

Diaphoretica, medicamenta, *διαφορητικά φάρμακα*. A Latinis vocantur discutientia, quae scilicet collectiones incipientes non ad pus, aut ad saniem perducunt, (quod Graeci vocant *πυρρῆσι*) sed sine suppuratione aliqua dissolvunt, & dissolvunt. Id enim medici *διαφορεῖν* appellant.

Diaphragma, *διάφραγμα*. Quoniam ex vi vocabuli omne illud significat quod in re aliqua medium est, (vnde & cartilagineum illam quae nares dirigit, Graeci *διάφραγμα* appellant) peculiariter tamen medici hac voce utuntur pro musculo quodam rotundo qui spiritalia viscera à naturalibus, hoc est cor & pulmones à iecore & liene, vel paries quidam interiectus, intersepit & dirimit. Huius autem musculi summum caput in costarum extremis statuitur, ubi multae carnis est portio: deinde autem in medium, quod membranofum est, & tendoni finitimum. Ab anteriori parte malo punico annectitur, circumdandumque per notharum costarum extrema, retro ad duodecimam spinæ vertebrae adhæret. Tunicas habet duas, superiorem à membrana costarum succingente, inferiorem verò à peritonæo. Vfus eius est triplex: nam & primum est respirationis instrumentum: deinde non leue ad alij exercitationem affert momentum: postremo vitalia (vbi iam diximus) à naturalibus separat: unde etiam nomen accepit: *διαφραγμα* enim aliud nihil est quam intersepere. Quia ratione etiam à Latinis septum transversum appellatur. Corn. lib. 4. At sub corde atque pulmone transversum, ex valida membrana septum est. Idem in Proem. lib. 1. Simul atque verò septum ad praecordia accellit, & diffusum transversum septum est, quod membrana quadam superiores partes ab inferioribus dividit. *Διάφραγμα* Graeci vocant: hominem proinus animam amittit.

Diaporesis, pen. prod. *διαπύρεσις*. Ital. *Diabitanza*. Hisp. *Duda*. Latine dicitur bitatio. Figura oratoria, quae sit quoties omnia & magna videntur, & paria, ut ut orator nesciat à quibus potissimum dicere incipiat. Terent. in Eunu. Quid commemorem primum, aut laudem maxum? Illum qui dedit mihi consilium ut facerem, aut me qui ausus sum. Incipere an forsitan collaudem, quae gubernatrix fuit?

Diapsalma, *αἰς, διάψαλμα*. Commutatio rhythmis, aut vicissitudo canendi, ut quidam volunt. Alij pulsationem spiritus interpretantur, alij alterius sensus exordium, alij rhythmis distinctionem: alij verò cuius-

dam musicae varietatis silentium. Autor Hieronymus in Episto. ad Marcellum.

Diarium, *αἰς, διάριον*, à die fit, & significat victum quotidianum, id est quod in vnius diei cibum datur. *Διαρίον* *ἡμερησίον*. Ital. *Il viver d'ogni giorno*. Hisp. *La dieta comida de un dia*. Mart. lib. 1. Sed Lupus vsuram, pueriq; diaria poscant. Hoc. 1. Epist. Cum feruis urbana diaria roderet. Quae Accipit & pro libello in quo acta quotidiana perscribuntur. Graeci *ἡμερησία* appellant. Ital. *Giornale*. Hisp. *Historia que procede de dia en dia*. Iuvenalis Diurna, plurali tantum numero. Legitur & Diarius, a, um, *ἡμερησίος*. Vt, Diaria febris, hoc est febris vnius diei: quoniam non raro in quantum vsq; diem producat.

Diarchora, *Διάρχω*. Est profluuium ventris sine inflammatione, aut exulceratione. Cic. Gallo, in eadem augurali apud Lentulum tanca me diarchora arripuit, ut hodie primum videatur cessasse consistere.

Diarrhyton, *διάρρυτον*. Graeci significat aquosum, palustre: quo cognomine etiam Hipponem Africae Zeugitanae oppidum, ab Hipponne regio (quod oppidum est Numidia) distinxerunt: quos & Romani Imitati, Hipponem dilutum vocauerunt. Autor Plin. lib. 5. cap. 4.

DIAS, *Διας*, Sophista Ephesius Philippi Macedonis tempore, commemoratur à Philostrato.

DIAS, *Διας*, adis, *Διας*, Lyciae oppidum à Diade quodam conditum: à quo & nomen accepit. Autor Stephanus.

Diastaryon, *διαστάριον*. Compositio quaedam medicorum ad excitandum vomerem: ita dicta quod staryon herbarum recipiat, excitando ventris appetitum in primis efficacem.

Diastema, *αἰς, διάστημα*. Ital. *Intervallo*. Hisp. *Espacio*. à Graecis dicitur pro spatio, intercapedine, seu intervallo. Vt ut hac voce Sidonius Apollinaris, qui tamen in hoc falsus est quod penultimam syllabam correperit, quae apud Graecos per longam vocalem scribitur. Sic, inquit, placidam Paphien servare diastema quinquum.

Diastole, *διάστολη*. Figura est dictionis qua brevis syllaba conera naturam producat: ut, Italiam fero profugus: ubi prima syllaba in dictione scilicet, quae natura brevis est, extenditur. Quod Diastole item apud medicos vocatur dilataio thoracis, quae fit quom spiritum aërialium, quemadmodum & systole ab illeum vocatur illa cordis, thoracisque contractio quae fit inter expirandum.

Dialymos, *διαλύμος*. Figura est qua vna dictio ad duo diuersa significata distrahatur. Virg. 9. Aeglo. argutos iuven strepere anser elores, id est malis poeta inter bonos. Sit à verbo Graeco *διαλύω*, quod iuvat cetera significat distrahio.

Diatessaron, *διάτεσσαρον*, autore Macrobio, Musicae mensura est constans duobus tonis & semitonio minore.

Diatheca, *αἰς, διαθήκη*. Testamento. & Diatheca, orum, pro testamento ponitur, & pro hereditate quae testamento obvenit. Quam autem testamentum significat, pluraliter plerumque effertur. Martialis lib. 1. Quam diatheca valent, & quinq; comati. Tunc quum pauper erat, non stitabat Aper.

Diactrum, *διακτρυμ*. Poculi genus est tornatile: vnde & nomen habet. *Διακτρυμ* enim aut perforo significat, aut toro conficio. Vlp. 1. Si servus ad legem Aquil. Si calicem diactrum faciendum dedisti, si quidem imperitia fregit, damni iniuria tenetur. Hae pocula à Cicerone & Sallustio fere torcularia vocantur.

Diathesis, pen. cor. *διάθεσις*. Affectus: & vnum ex accidentibus verbi quod Latini Genus vocant.

Diavlos, *διάβλος*. Spatium duorum stadiorum, Stadium enim, ut Hieronymo placet, pedes in longitudinem sexcentos habet: diavlos, mille ducentos: milliarius, stadia octo: dolichus, *διολύχης*, stadia duodecim. Vitruvius lib. 5. In palæstris, peristylla quadrata, siue oblonga ita sunt faciendi, ut duorum stadiorum habeant ambulationis circuitum, quam Graeci vocant *διὰβλον*. Item Diavlos vir erat ex medico falsus, cada- uerum funerator: de quo Martialis, Chirergus fuerat, nunc est vespillo Diavlos.

Dibapha, siue Dibaphos, *διβάφα, διβάφος*. Ital. *Corpora tie due fiate*. Hisp. *Caja dos pees e duas de color hermoja*. Putra Tyrta bis dicta: ita dicta *παρὰ τὴν διὰβάφην*. Plin. lib. 9. cap. 39. Hinc succellit dibapha Tyrta quae in libras denariis mille non poterat emi. Hac Leontolus Spinæ Aedilis cum primis in praetura usus improbatum, anno vrbis conditae septingentesimo, Cicerone Consule, Cic. Calio, Curtius nollet *διβάφην* cogitare, sed cum infector moratur. Vbi notat Curtium nullius pretij hominem, qui immaturè aspirabat ad magistratum.

DIAB, *Διαβ*, Sicyonius, teste Plinio lib. 37. cap. 2. primus Corinthi singulari fuit qui ex creta vasa caput conficere, & excrevis imbricibus regularum personas imponebat.

Dica, *Δικῆ*. Ital. *Fezione* & *dinanda in iudicio*. Hisp. *Demanda en juicio*. Causa, vel libellus ad actionem continens. Terent. in Phor. En yquam iniuriarum audisti mihi scriptam dicam? Cic. 4. Verr. Scribitur Heraclio dica. hoc est, Ecquando audisti me iniuriarum nomine in iudicio fuisse vocatum? Ibidem, Cognatum te meum esse dicam, & tibi scribam dicam. *Δικῆ* Graeci deam esse sineverunt iudicio, rum praesidem, eamque virginem & Iouis filiam: (qualem etiam Latini fingunt Iustitiam) eiusque ministri *Δικαιοί*, dicebantur, hoc est iudices, & litium directores. Budens.

Dicacitas, Dicaculus, vide p. 10. d. 10.

DIACA, *Διακα*, Vrbis Macedoniae in Thymaico sinu, à Dicae Nestani filio. Autor Plin. lib. 4. cap. 10.

DIACAR, *Διακαρ*, Vrbis olim celeberrima in ora Lucaniae, quae nunc Puccoli, quod ea ciuitas quondam iustissimum regem habuit. Nam Graeci *Διακαρ* iustum vocant, *Διακαρ* principatum. Sunt qui Diacariam vocent, hanc Vrbem per quatuor syllabas. Vnde & possessum Diacarchus apud Sidonium Apollinarem legitur, Nanque Didarchae translatus pulvis aëre. Loquitur illic de pulvere Puteolano, qui in aspergendis Palæstritarum corporibus primam laudem habebat.

DIAC, *Διακ*, Vrbis Siciliae, ex Messana ciuitate, Aristotelis auditor, Philosophus, Orator & Geometra: scripsit de Republica Spartiarum, quem librum quorundam praetere in loco publico cautum erat, iuuenisque auditum convenire. Hic opinatus est bonum

hominum exordium nullum exiitisse, tanquam semper fuerit humanum genus. Compositus tres libros, in quibus scribit animam nihil aliud esse quam vim quandam atque potentiam aequabiliter fufam, rari in corporibus brutorum quam hominum, eamque a corpore credidit esse inseparabilem, & vna cum corpore interire. ¶ Fuit item alter Lacedæmonius grammaticus, Aristarchi auditor, Suidas.

DICASOGRANES, Ἀριστομένης, Poëta, scripsit Tragedias & Dithyrambos. Autor Suidas.

Dicærologia, ἀδικολογία, iuris sui in medium prolatio, quum scilicet iure nostro freti, æquitatem causæ quam brevissimè complectimur. Rutilius Lupus.

Dicax, vide **dic** & **o** **dicis**.

Dichoreus, διχόρεος, Pedis genus est, ex duobus constans trocheis: ut Audiamus: quum scilicet prima & tertia syllabæ producuntur, secundæ autem & quarta corripuntur.

Dichoromios, διχόρομος. Ital. *Partito in due parti*, Hisp. *Partido en dos partes*.] Apud nos idem est quod dimidiatus, siue per medium scissus: qualis septimo quoque die post plenum orbem luna videtur.

Dico, ἀπαγορεύω, Est confectio, & dico, numini offero. [ἀπαγορεύω ἀπὸ τοῦ ἀπαγορεύω, confectio, confectio. Hisp. *Dedicar* & *consecrar*, Plin. lib. 1. c. 1. cap. 1. Prætor, ritu simplicia iura etiam nunc deo præcellentem arborem dicant. Cic. 1. Tusc. Dicant Apollini cygni. ¶ Accipitur etiam pro addicere, offerre, & se totum alicui tradere. Cic. Cat. lib. 1. Balbum quam faciam, quamque me citotum dicauerim, ex ipso scies. Idem 3. de Ora. Non vidit eorum ipsorum qui tum adolefcentes Crasso se dicant, horribiles miserique casus. Dicare se in aliquam civitatem, & Dicare se civitati. Cic. pro Cor. Balbo. ¶ Huius verbi composita sunt Abdicō, Dedicō, Indico, Prædico, quæ habent penult. correptam.

Dicatio, οἰκισμός, ἀποτίμησις. Cic. pro Cor. Balbo. Duarum civitatum eius esse nostro iure civili nemo potest. Non esse huius civitatis eius qui se alij civitati dicat, potest. Neque solum dicatione, sed etiam postea minio potest civitatis fieri. Marcellus.

Dico, ἵστω, prior prod. dixi, dictum, Loquor, eloquor. [ἀπαγορεύω. Ital. *Dire*, *parlare*. Hisp. *hablar*, *decir*, *afirmar*, *mentar*, *decir* simpliciter.] Cic. pro Quintio, Quid hoc iniquius dici aut commemorari potest? Apud Oratores vero, Loqui, est qualicunque verba proferre: dicere vero, eleganter & facunde. Quint. lib. 10. Nam mihi ne dicere quidem videtur, nisi qui dispositus, ornatus, copiosus dicit. Cic. in Orat. Quamquam aliud videtur oratio esse, aliud disputatio: nec idem loqui esse, quod dicere: autamen utrunque in disserendo est: disputandi ratio, & loquendi, Dialecticorum ius: Oratorum autem, dicendi, & orandi. Hinc Dictio, λέξις, ὁ λόγος, vocatur oratoria & facunda oratio, licet etiam pro parte minima orationis significatio accipitur, quam Greci λόγος appellant. ¶ Dicere etiam, vocare, nominare est. Virg. 1. Aeneid. Est locus, Hesperiam Graii cognomine dicunt. ¶ Quandoque indicare. Virg. 3. Aeglo. Dic mihi Damara, quum percutas Meliboei. ¶ Quandoque denuntiare. τινάξω. Terent. And. Sed dico, ne remere facias. ¶ Quandoque promittere. ὑπαίνομαι. Pompei. in Pistoribus, Numquid certos dico quinquaginta milia. Sallust. lib. 2. Hist. Eodem anno in Macedonia C. Curio in principio veris cum exercitu profectus in Dardaniam, quibus potuit, pecunias dictas coegit. ¶ Quandoque pro affirmare. Martia Amph. Quum verus patris dicere esset pater. ¶ Quandoque dicare. Virg. 6. Aeneid. Iunoni inferna dictus sacer. ¶ Quandoque pro significare. Terent. in Eunuch. At nesciebam id dicere illam. Et alibi, Quasi dicas factum id meo consilio. ¶ Quandoque accipitur pro cantare. Virg. 3. Aeglo. Alterius dictis, amant altera Camæna. ¶ Quandoque pro pronuntiare. Hisp. *dicere* sententiam, quum tanquam consiliarij, quid nobis videtur, pronuntiamus. ἀπαγορεύω. Quint. lib. 1. Apud iudices quidem secundum legem dicturos sententiam, de confectis præcipue, ridiculatur: est. ¶ Dicere leges aliud est quam Ferre leges. ἡγεμονία. Terent. Eunuch. chime leges apud suos. Dicuntur autem victis, hoc est, imperantur. Lilius. Quando perinde ac victo iam sibi leges dicerentur. ¶ Dicere altem, efficitare, vel in ius vocare & diem præfigere, quo ad causam dicendam præstet lit. ἡγεμονία. Lilius 3. ab Vrbe, Quum diem Appio Virginius dixisset, Appius stipatus Patris iuvenibus in forum descendit. ¶ Interdum etiam extra iudicium dicere diem, est efficitare diem præfigere, constituere, siue assignare. Terent. And. Hic nuptus dictus est dies. Cic. 7. bel. Gallici. Dicim dicunt, qua ad ripam Rhodani omnes conveniant. ¶ Dixi per synecopen, pro dixisti. Terent. Eunuch. Dixi canuchum velle. &c. ¶ Dicere causam dicitur reus, quum accusationibus respondere cogitur. Lilius de bel. Maec. Scipio iussus dicere causam, orationem, &c. Cic. 1. bel. Gal. ¶ Urgentiorum ex vinculis causam dicere coegerunt. ¶ Dicere forem filio, vel filia, est promittere in dotem. Terent. Heaut. Quid doris dicam te dixisse filio? Et paulo post, Sed ita dictum opus est, si me vis saluum esse, & rem se filium, Me mea omnia bona dori dixisse illi. Cicero pro L. Flac. Dori Valeria pecuniam omnem suam dixerat. ¶ Dicere eorum. Plautus Stic. Fero comitum Dionysium, mihiq. Et tibi, namq. Aedepol eorum dicta est. Locus liber datus est tibi, & Tibi apud vos. ¶ Ius dicere, est magistratum. Cic. de Prou. consul. Enimki grandi pecunia te tibi de pecunia redditis ius in liberos populos, contra senatusconsultum, & contra legem generi tui dicere liceret. Idem pro L. Flac. Qui anno ante Romæ ius dixerat. ¶ Dicere Magistrum equitum, pro creare. Lilius 5. ab Vrbe, 19 sibi magistrum equitum Posthumum Ebutium dicit. ¶ Dicere multam antiquum dicebant, quum ad populum & in comitiis multa disceptanda interrogabatur, quod ipsi Certare multa dicebant. Lilius 1. bel. Pun. lib. 5. Exeratque tandem duo Trib. pleb. Sp. & L. Carminem quibus rem iussit, infamemque cererent, qucentum millium aut multam M. Posthumum dixit: tunc euius peracta quum dies advenisset, &c. ¶ Dicere multationem, siue multam pecoris. Plin. lib. 18. cap. 7, Multario quoque non nisi ovium bodumq. impendio dicebatur. Varro, Sed quum eiusmodi multa pecoris armentisque a magistratibus dicta erat, abigebantur oues bodumq. ¶ Dicere Musam alicuius. Virg. Aeglog. 8, Damonis Musam dicemus & Alphesiboei. ¶ Dicere nomen alicui, pro imponere. Lilius 1. ab Vr. Breui stirpis quoque virilis ex nova matumonio luv, cui Alcanium parentes dicere nomen. ¶ Dicere se

puerum. Tacitus lib. 3. Quirinus post dictum repodium adhuc infensus, quavis infami, ac nocenti miserationem addiderat. ¶ Dicere sacramenta dicebantur milites, quum ad iurandum adigebantur, Rempublicam se non deserturos. Lilius 1. bel. Pun. lib. 5. Tribuni plebis, si eis videretur, ad populum ferrent, ut qui minores decem & septem annis sacramento dixissent, iis perinde stipendia procederent, ac si viginti annorum, aut maiores milites facti essent. Idem 4. ab Vrbe, Hoc decreto Consul armatus, quum paucis appellatis Tribunum, collum torfisset, metu ceteri sacramenta dixerunt. ¶ Dicere sacramentum. Lilius 4. bel. Pun. Hodie Consules crectis, quibus sacramenta liberi nostri dicant. Hora. 2. Carm. Ode 17, non ego perfidum dixi sacramentum. ¶ Dicere de scripto. Cic. pro Plan. Reciteturque oratio, quæ propter eius magnitudinem dicta de scripto est. ¶ Dicere sententiam quis dicitur, quum iudicium suum aliqua de re explicat. Cic. sexta Verrina, Mos est Syraculis, ut si qua de te ad Senatum referatur, dicat sententiam qui velit, nominatim nemo rogatur. Cælius Ciceroni, Consulgem designatum primum sententiam dicentem. ¶ Dicere pro sententia, idem quod dicere sententiam: sicut, Dicere testimonium, & pro testimonio. Lilius 1. bel. Macedon. Et quando meo vestrum qui in hoc concilio conuocati estis, pro sententia quicquam dicere vult, aut audet, orationes Legatorum externo die pro sententia, dictas percensamus. ¶ Dicere extempore. Plin. Epist. 17, Dicit semper extempore, sed tanquam diu scripserit. Quint. lib. 6. cap. 3. ¶ Dicere testimonium, & testimonium, est testificari & probare. Cic. ad Quirinum lib. 1, Quum testimonium secundum fidem & religionem grauissimè dixissem. Idem pro Sylla, Qui in illum testimonium graui dixerunt. ¶ Dicere pro testimonio, quod nunc dicimus *Depondere*, inquit Budzus. Cic. 7. Verr. Dicitur in pro testimonio de missione nauarum, de fame, &c. ¶ Dicere ad voluntatem aliquis, est assentari, adulari. Cic. de Ami. Semper auger assentatio id quod is, cuius ad voluntatem dicitur, vult esse magnum. ¶ Dicere salutem alicui. Cic. Attico, lib. 5. Cicero meus puer tibi salutem dicit. Plaut. Curcul. Veneti verbis meis salutem dicit. ¶ Dicere impersonale. Cic. 3. de Nat. deo. Quartus is quem heroicis temporibus Acamtho Rhodi perisse dicitur. ¶ Videtur. Cicero 3. de Orat. Quamvis sphæram in locum (ut dicitur) attulerit Ennius: tamen in sphæra sphericis similitudinem non potest inesse. ¶ Dicere, pro dicere potest. Terent. And. Nec satis ad oburgandum causis: dicere, Quid feci, quid commisi, aut peccavi pater. ¶ Dicere volui, correctionis genus, est, quum quis in loquendo falsus sit, ac verbum vnum pro altero producit. Plaut. Mil. Sotir dormiens. 2. 4. Qui soibet: vilius, steterit volui dicere. ¶ Dicatilis, pro dicat: Dice, pro dic, apud Comicos frequentia. Plaut. Cur. Haud in me male medianem male dicatilis. Idem Rud. Tu siquid opus est, dic. ¶ Huius verbi composita sunt, Adicio, Contraadico, Edico, Indico, Interdico, Prædico, quæ habent penultimam productam.

Dictum, & nomen esse potest, [ἀπαγορεύω. Ital. *Detto*, Hisp. *Dicho*] & participium, ἀπαγορεύω. Terentius utrunque, complexus est quum dixit, Nihil est iam dictum quod non dictum sit prius: nam prius est nomen, secundum participium. Dictum nomen accipitur pro quouis sermone. Plaut. Cistell. Pergo illud, subagito blandis prius & benedictis dictis. Idem Asin. an tu tibi verba blanda esse autem rere? dicta docta prodar? Ovid. 13. Metamor. neque abest facundis gratia dictis. ¶ Veniale dictum, hoc est, curiale, & prociac. Tacit. lib. 18, Veniale dictum inuidiam in eum vertit. ¶ Dicto audiens, hoc est obediens. Quint. lib. 3. cap. 6, Minus dicto audientem filium licet abdicare. Cicero 6. Verr. Quæsi an misisset: respondit id quod necesse erat, scilicet dicto audientem fuisse Prætori. ¶ Dictis aliquem aggredi. Virg. 4. Aeneid. Tali. bus aggreditur Venerem Saturnia dictis. ¶ Et quumvis dicta generaliter de quouis sermone dicantur, apud veteres tamen pro faciliis & iocis poni solent. ἀπαγορεύω. Cic. lib. 2. ad Att. Itaque nostri, quum omnia dixissemus dicta, effert: faceret & bene et accuratè iocari, ea proprio nomine appellari dicta voluerunt. Terent. Eun. Facet, Ipeidè, laudè, nihil supra: Tuum obsecro hoc dictum erat? Vbi Donatus, Dictum id, quod prouerbium, siue adagium quod facietis hominibus adscribitur.

Dicturio, τῆς, pen. cor. Dicere rapio, siue dicere molior. λέξις. Macro. Sed perge Auiene, ne vltra te dictumque retardem.

Dictio, Pars minima orationis significatio ex qua instruitur oratio, & in quam resolutur. Terent. in Phorm. Causam orare non sinunt, neque testimonij dictio est. Cic. 2. de Inuent. Aliud enim laus, aliud vituperatio, aliud sententia dictio, aliud accusatio: ut resolutio donoscere debet. ¶ Item pro facunda & oratoria oratione. [ἀπαγορεύω. Ital. *Ragionamento*, Hisp. *Razonamiento*.] Cic. 2. Tusc. Itaque quum ante meridiem dictio operam dedissemus. Idem de clar. Orat. Malim mihi L. Crassi vnam pro M. Curio dictionem, quam castellanorum triumphos duos. ¶ Dictio pro oraculo. Lilius 8. ab Vrbe. Accito ab Tarentinis in Italiam data dictio erat, caueret Acheusiam aquam, Pandoliamque urbem: tibi satis eius terminum dari.

Dicax, Qui malignis salibus maledicit. [ἀπαγορεύω. Ital. *Dicax*, *maliciente*. Hisp. *Dexidor* & *parlar de maldad*.] Quint. lib. 6. ca. 4, Demosthenem tyrannum fuisse dicunt, dicacem negant. Cic. 2. de Orat. Quod est hominibus facietis & dicacibus facillimum. Idem pro Cælio, Quum volent in consiliis facietis, dicaces, nonnumquam etiam ad vinum diserti sint.

Dicaculus, ὁ κλεῖς Aristophani, & ὁ κλεῖς. ¶ Dicaculus, diminutiuum sicut. Plaut. in Asin. Sacis dicaculus es amarit.

Dicacitas, Est sermo cum risu alius incescent, inquit Quint. lib. 6. cap. 4. [ἀπαγορεύω. Ital. *chiacchiere*. Hisp. *Demasada parlaria*.] Cic. in Orat. Huius greci orationis aspergentur etiam sales, qui in dicendo mirum quantum valent: quorum duo genera sunt, vnum facietiarum, alterum dicacitatis. Idem 2. de Orat. Scutillis oratori dicacitas magnopere facienda est.

Dico, ἀπαγορεύω, frequentatiuum a verbo Dico: quod tamen à primitiuo significatione nonnihil recedit. Est enim Didicare, aliquid tradim pronuntiare, ut ex calamo excipi possit. [ἀπαγορεύω. Ital. *Dettare*, Hisp. *Decir la que uno escribe*.] ¶ Accipitur etiam Didicare, pro suggerere: ut Ratio dicitur, hoc est suggestio, ὁ ὑποκείμενος λόγος. Plin. Epist. O sylus, ὁ ὑποκείμενος

Ayuntamiento de Madrid

DIL. Ital. *Dilucere*. Hispa. *Luzir*. [et clare.] Gell. lib. 2. Contrā verō qui fer horis posterioribus nascitur, eo die videri natū qui post eam noctem diluxerit. Horat. in Epist. Omnem crede tibi diluxisse supremū. ¶ Dilucere, per transiōnem, pro clarum & apertum esse. Liu. 3. ab Vrbe, Dilucere res magis Patrius atque cōs. s. s.

Dilucidus, Clarus. [iuxta] Ital. *claro*. Hispa. *claro y manifeste*. Plin. lib. 9. cap. 19. Sic gignitur laudatus ille pallor saturitate fraudata, tantūq; dilucidior, quanto magis vellerā efurunt. Cic. 3. de Finib. Nec enim in Torquati sermone quicquam implicatum, aut tortuosum fuit: nostrāque, ut mihi videtur, dilucida oratio.

Dilucidē, aduerbium, Clarē & perspicuē. [iuxta] Ital. *chiaramente*. Hispa. *claro y manifestamente*. Terent. Phorm. Dilucidē expeditū quibus me oportuit iudicibus. Plin. lib. 18. cap. 28. Literas quidem miscbo agrestibus negotiis quā potero dilucidē atq; perspicuē.

Dilucido, as, Declaro, clarum facio. [iuxta] Ital. *claro y manifesto*. Ital. *Declarare*, [iuxta] Hispa. *Enclarar*, [iuxta] *hacer claro*. Ad Heren. lib. 3. Nam quod in docendo re dilucidandā causā dolum appellauimus, id in dicendo honestus consiliū appellabimus.

Dilucescit, Dies fit. [iuxta] Ital. *si fa giorno*. Hispa. *si hace día*. Cic. in Catil. Ipsi cōprehēsi, ad me, quā iam dilucesceret, deducunt. Liu. 6. bell. Macedo iam dilucescebat quū signū Consil dedit.

Diluentum, li, Ante solis ortū aurora, quā parua dici lux quod tum dies lucere incipere. [iuxta] Ital. *l'alba*. Hispa. *el alba o mañana*. [iuxta] Hiero. ad Eustochium, Horam tertiā, sextā, nouā, diluculo quoq; & vespēra nemo est qui nesciat. Plaut. Amph. primulo diluculo Abiisti ad legiones. Cic. pro Re. Amer. Et quā post horam primā noctis occisus est, primo diluculo nūtiū hic Ameriam venit.

Diluculo, aduerbium, Significat summo mane, ante lucem. [iuxta] Ital. *al far del giorno*. Hispa. *al tiempo dela madrugada*. Cic. ad Att. lib. 16. Quam ante lucem de Sinuclano surrexistis, venissimūque diluculo ad pontem Tretium.

Diluculo, as, penult. corr. Significat diluculum fieri. [iuxta] Ital. *pari giorno, aggrornare*. Hic. *adgrornare*. Gellius, Die crastino vbi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant. Sed hoc vix aliter quā in tertia persona & impersonaliter.

Diluculabit, Dilucescere incipit. [iuxta] Ital. *si fa giorno*.

Diludia, orum, Ludorum intermissio, cessatio à ludo. [iuxta] Ital. *Intermissione de giuochi*. Hispa. *cessacion del juego o burlesca*. Horat. lib. 1. Epist. Dilucere iste locus, clamo, & diludia posce: Ludus enim genuit trepidum certamen & iram. Vbi Acron, Diludia sunt tempora quā gladiatoribus conceduntur, ut intra quinque dies pugnent. Porphyrio, Diludia intermissio ludorum vel dilatio.

Diluo, is, dilui, diluam, ex di, & antiquo verbo luo, Lauo, purgo, resoluo. [iuxta] Ital. *Purgare, lavare*. Hispa. *Lavar, deslir*. Celsar 1. bel. Ciuil. Super lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immissa lateres diluere possit. ¶ Item aquam vel alium liquorem miscere, temperare. [iuxta] Virgil. 4. Georg. Cui tu lacte fauos, & muci dilue Baccho. Persius, Diluis helleborum, dixit pro eo quod est, medicamentis temperas. ¶ Translatē vsus est Cic. 3. Tufcul. Quē cogitatur vna maximā omnes molestias extenuat, & diluit, id est soluit, & euertit, quemadmodum vinum aqua dilutum subuertitur. ¶ Ita etiam Diluere crimina dicimus, id est purgare, & resellere: ut oratores quando resellunt obiectiones aduersarij. Cic. 7. Verr. Quo facilius erimen inamicorū diluere possim. Idem 2. de Nat. deo. Nam vt profluens amnis, aut vix, aut nullo modo, cōclusa autem aqua facile conuulsiue orationis flumine repperhoris vitia diluuntur. ¶ Item etiam pro explicare, declarare. Plaut. in Rud. Absitne maledictis, & mihi quod rogauit, dilue. Cic. pro Clau. Quam ego vnaquaque de re dicam, & diluam.

Dilutus, a, um, pen. prod. [iuxta] Ital. *Misto, temperato*. Hispa. *mezclado, templado*. ¶ Quod est mistum, sue temperatum: vnde vinum aqua mistum dicitur dilutum. [iuxta] Martial. Diluti bibis viciā salerni. ¶ A quo dilutus, & dilutissimus, prout minus plūve aqua admistum fuerit. Vnde Corn. Celsus precipit hyme me meracius esse bibendum, estate dilutus Hieronymus vinum dilutus vocat aquatius. Vinum (inquit) si aquatius bibitur, calix fragitur, mensa subvertitur, Meracius vinum dicitur, quod minus dilutum, sue aquatum est. [iuxta] Cic. 1. de Nat. deo. ¶ Dilutus color dicitur quum veluti aqua adhibita minus est intensus. Gell. Luteus color rufus est dilutus.

Dilutum, pen. prod. uocatur id liquidum in quo aliquid certo tempore fuit maceratum, ut si in vini dolo absinthium diebus aliquot maceretur, ac deinde eximatur: id vinum, absinthij dilutum dicitur. Plin. lib. 17. cap. 7. Bibitur & madesacti absinthij dilutum: ita enim appellatur hoc genus. Diluti ratio est, ut quisquis fuerit modus aquae, tegatur per triduum.

Diluuium, Terrae inundatio ab immodicis imbris, vel maris fluuio intermento proficiscens. [iuxta] Ital. *inundatio*. Hispa. *Diluuiio, nena de agua*. Plin. in Epi. Hic assidue tempestates, & crebra diluuiā. ¶ Diluuium metaphoricē pro euerfione Troia dixit Virgilius, Diluuiō ex illo diuersa per aquora veddi.

Diluuius, diluuii, f. m. gener. [iuxta] Lucr. lib. 6. Pars etiam glaciū ad diluuium reuocatur Imbris. Horat. lib. 4. Carm. Horridāque culis diluuium minatur aris.

Diluuiō, uias, uarie. [iuxta] Lucr. lib. 5. Tantum suppeditant amnes, vitæque minantur Omnia diluuiare ex alto gurgite ponti.

Dimano, as, penult. prod. Diuersē fide diuini manu, de Buo. [iuxta] Ital. *Derinare, gociare in diuerse parti*. Hispa. *Manar en diuersas partes*. Cic. pro Caelio. Equidem vt ad me reuertar, ab his fontibus profuxi ad hominum famam, & meus hic forensis labor, vitæque ratio dimanant ad existimationem hominum paulo latius commendatione & iudicio meorum.

Dimenior, is, mensus sum, Idem quod metior. [iuxta] Ital. *Misurare*. Hispa. *medir*. Cic. de Senect. Mori videbamus in studio dimetiendi pene celi atque terræ C. Gallum familiaris patris tui Scipionis. Idem in Orat. de verbis enim componendis, & de syllabis propemodum dimenandis & dimetiendis loquimur.

Dimetiens, is, f. m. gener. Linea recta, figuram quā longissimē patet, ex

quo secansquam Græci *μετρησις*, diametron appellant. [iuxta] Plin. lib. 1. cap. 23. Quantas enim dimetiētes habebat septimas, tātas habere circulum duo & vicefimas.

Dimensus, parie. Cic. de Senect. At qui ego ista sum omnia dimensus.

Dimensio, verbale. [iuxta] Cic. 1. Tufc. Pufionem quēdam Socrates interrogabat quēdam Geometrica de dimensionē quadrati.

Dimetor, pen. prod. dimetaris, dimetatus sum, Eiusdem significationis cum superiori. Cic. 2. de Nat. deo. Eorum enim cursus dimetati, maturitates temporum & varietates, mutationēque cognouimus.

Dimico, as, pen. corr. Pugno, quod proprie fit: Contendo verō verbis tantum. [iuxta] Ital. *Combattere*. Hispa. *Pelcar*. Celsar 7. bel. Gall. Ne contra suam voluntatem dimicare cogeretur. Liu. 1. ab Vrbe, Nec tamen percelli potuerit, ut acie dimicaret.

Dimicatio, onis, verbale. [iuxta] Ital. *Combattere*. Celsar 7. ab Vrbe, Omnium superiorum dimicationum fructum in eo die, atq; hora docet consistere.

Dimidius, a, um, Quasi per medium diuisus. [iuxta] Ital. *Mezzo*, [iuxta] Hispa. *Medio*. [iuxta] Ital. *Medio de la cosa entera, demediado*. Et dicitur de rebus quae separate sunt, nam est pars altera ex verticulis. Gell. lib. 3. cap. 14.

Dimidiatum, nisi ipsum quod diuisum est, dici haud conuenit. Dimidiū verō est, non quod ipsum dimidiatum, sed quae ex dimidiato pars altera est. Martialis, Dimidium donare Lino, quā credere totum. Qui mauult, mauult perdere dimidium. Plin. lib. 2. cap. 59. Certū nisi solo aduerso non sunt, nec vquam nisi dimidia circuli forma.

Dimidiatus, a, um, dicitur de rebus quae continuæ sunt, & non separantur: quasi dismediatus, & in partes duas pares diuisus. [iuxta] Ital. *Medio*. Ital. *Partito in due parti uguali*. Hispa. *Demediado en dos partes*. Cic. in Verr. Exemit ex anno vnum dimidiatūq; mēsem. Idem 5. Tufc. Apparebat epigramma excelsis posterioribus partibus verticulis, dimidiatis ferē. Sicut autem qui ex mille denariis qui ei debebantur, quingētos recepit, dimidium se recepisse dicit, non dimidiatum: ita si sephus argenteus cum alio communis, in partes duas diuisus sit, dimidiatum dicemus, non dimidium sephum. Gellius lib. 3. cap. 14.

Dimidiatum, aduerbium, [iuxta] Ital. *Medio*. Ital. *Per mezzo*. Hispa. *Por medio o la mitad*. Plaut. in Mil. Sed percellunt, sed perducunt, dimidiatum dum appetunt. Id est dum sibi volunt dari dimidium patrem.

Diminuo, uis, Idem quod minuo, siue minus reddo. [iuxta] Ital. *Diminuire, scemare*. Hispa. *Definuir, ar de amenguar*. Cic. de Clar. Orat. Interitū talis Auguris dignitatem nostri collegij diminutam dolebam.

Diminutus, parti. [iuxta] Ital. *Diminutus*. Dignitas collegij interitū alieuius diminuta.

Diminutio, verbale, ut Diminutio luminis, [iuxta] Cic. 1. Tufcul. Solem, Lunamque accretione & diminutione luminis quasi fastorum notatam & significantem dies. ¶ Diminutio capitis, apud Iuricos confusus est prioris status permutatio, quum scilicet aut libertatem, aut ciuitatem amittimus, aut per adoptionem, alterius nos potestati submittimus. Est autem triplex capitis diminutio, Maxima, media, & minima, quas omnes vide 1. de Cap. diminuo.

Dimitigo, vide DIMITTO.

Dimittio, is, Diuersa in loca mitto. [iuxta] Ital. *Mandare in diuerse parti*. Hispa. *Embarcar en diuersas partes*. Virg. 1. Aeneid. Equidem per littora ceteros Dimittam. Celsar 5. bell. Gall. Nuntios legatōq; in omnes partes dimittebat. Sall. Igitur C. Manlius Fesulas, atq; in eam partem Hetruriae, Septimum quendam Camerem in Agrium, Picenum, C. Iulium in Apuliam dimittit. ¶ Aliquando est adire permittere, abeundi potesta tem facere, cessare. [iuxta] Cic. 1. de Nat. deo. ¶ Aliquando deselluquo. [iuxta] Cic. lib. 1. Epist. Esti non ideo eorū vsum dimiseram quod is succederem. Last. Dimittite te discendum.

Dimissus, participium, idem significans quod omissus, vel relictus, [iuxta] Ital. *Dimesso*. Cic. in 4. Acad. In ista philosophia quae nūc prope dimissa euocatur, ¶ Sunt qui pro humili & abiecto accipi arbitrantur, adducentes Virgilij testimonium, Deiecit vultum, & dimissa voce loquuta est: quum tamen apud Virgilium dimissa, non dimissa constet legendum, quemadmodum etiam in his exemplis quae ex Varrone & Cicero ne perperam & corrupte huc erant adducta.

Dimissoria literæ, inquit Modestinus, sunt quae vulgo *Appollati* dicuntur, quod per eas causa ad eum qui appellatus est, dimittitur. [iuxta] Ital. *Libel. dimiss.* Ital. *Libel. dimiss.*

Dimoueo, ues, Idem quod remoueo, suo loco manere nō sipo, & de proposito deducto, [iuxta] Ital. *Dimouere*. Hispa. *Mouer*. Virg. lib. 1. Georg. Agricola incurto terram dimouit aratro. Cicero pro Ciccina, Dimoueri enim & depelli de loco necesse est eum qui deiciatur. Idem in Paradoxis, Voluptas quo est maior, eo magis mentem ex sua sede & statu dimouet. Plautus Persa, Dicat quod quisque vult, ego de hac sententia non dimouebor.

Dimulgo, gas, Diuersē publico. [iuxta] Ital. *Dimulgare*. Hispa. *Dimulgar publicar*. Cic. Appio, Quare visum est oculis agendū, neq; vilo modo dimulgandum. Ita enim nonnulli legunt, certum tamen est ibi potius legendum esse diulgandum.

Dimyxos, dimyxos, Lucerna duo habes ellychnia. Mūx enim Græcis nates dicuntur, & canaliculi in lucerna narum modo emineant, quibus ellychnia inferi solent. Vnde & Polymyxos, lucerna quoddam generū dicitur, ab ellychniorum multitudine.

DYNAMEN, es, dynamis, Nympha marina, Nerei & Dorides filia, ita dicta ab eo quod in mari plurimum polleat. Hesiodus in Theogon. *Δυναμην, Πηνειοῦ, ἡνίκηται τῆς ἀνδροῦς*.

DINACHVS, dachys, Corinthij cuius numen est, apud Plutarchum, qui Polypercontis fraude fuit interemptus.

DINDYMENVS, dindymen, & Dindyme, dicitur Cybele, quod in Dindymo Phrygiæ monte eius sacra fient. Martial. lib. 8. Non per mystica sacra Dindymenes Iurat Gellia.

DINDYMVS, penult. corr. dindymen, in singulari masc. gen. in plurali neut. Iuga sunt montis Idex Phrygiæ, matri Deūm dicata. Proper. Dindymus & sacra fabricata inuēta Cybele. Virgil. lib. 9. Accidit. O' vixit Phrygiæ

Phrygiae (neque enim Phryges) ite per alas Dindyma, ubi affuerit biforem dar tibia cantum.

D I O C R A T E S, *Diocraates*, Messenius fuit, lascivus, luxuria, vitæque incontinentia insignis, cui tamen aliqui in arduis negotiis suscipiendis non deerat animus. Hic quum quodam die in multam noctem produxisset conviviū, habuitque mulierib; sumptu, coram conviviis saltasset, postero die adit Qu. Flaminio, penes quem tum summa potestas erat, ostendens, si sibi daretur praesidium, posse se Messianā ad defectionē sollicitare. Admiratus Flaminius in homine tam effeminato tantā audaciā, de his (inquit) postea videbimus. Te verò mitor vna trahere, saltare, & mulierē mēiri posse, quā rem tantā animo audeas cōcipere.

D i n u m e r o, *Idem* quod numero. *[Apud Ital. Numerare. Hispan. Contar por numero.]* Plaut. Epid. Quia patrem prius consuevit se non vult, neque conspiciari, quam id argentum quod debet, dinumeraverit. Idem Rud. Mille nummos dinumeravi. Terent. Adel. Iube nunc iam dinumeret Babylo illi viginti minas.

D i o b o l a r e s, *Diobolares*, Meretricies dicuntur quæ duobus obolis cōducuntur, inquit Festus. Plaut. in Pern. Sexuolōrū sordidiorū scorta diobolaria.

D I O C L E S, *Diocles*, Atheniensis, antiquæ Comædiæ scriptor, cuius fabulas nōnullas commemorat Athenæus. *[Diocles item medicus Carystius, Darsi Hystalsis tempore, qui & commentarios quosdam de re medica scriptos reliquit.]*

D I O D O R, *Diodoro*, pen. prod. *Diodyotus*, cognomento Chronus, Dialecticus ex Iasio Ahiæ civitate fuit, ut Strabo est autor lib. 14, qui Platonis tempore Euclidem audiuit. Dicitur Chronus ab Apollonio Chrono eius præceptore, cuius ut famam obscuravit, ita & cognomen vlturpavit. Dialecticus etiam appellatus, quod (ut ait Laërtius) primus involutum dissendi genus invennerit. Hic apud Ptolemæum Soterem commemorans, quum aliquando inter epulas à Stipione sermones quosdam dialecticos propositos exemplo nequiuisset exsoluere, & ob id à rege per iurgium Chronus appellatus esset, cōviviū deservit: ac edico per otium super ea propositione libro, ex animi more extinguitur. Autor Diogenes Laërtius. *[Fuit item Diodorus quidam Stoicus philosophus, utroque lumine orbis, cuius se meminit Cicero in Bruto, Etiam cum Stoico Diodoro, qui quum habitaret apud me, cum Quinto vixisset, nuper est domi meæ mortuus, à quo quum alius rebus, tum studiosissimè in dialectica excitebar.]* *[Diodorus Comicus poeta, cuius Comædiæ enumerat Athenæus.]* *[Diodorus Alexandrinus, filius Pollionis philosophi eius qui composuit Dictionarium Atticum. Floruit Adriani temporibus. Suidas.]* *[Diodoros præterea duos à Lydia Tiberij tempore Strabo commemorat, ambos oratores. Præterea fuit & Diodorus Siculus nobilissimus historicus qui variam historiarū libris quadraginta conscripsit, quam bibliothecam nominavit. Floruit Augusti temporibus.]* *[Diodorus Tarsensis, præsul, cuius meminit Hieronymus, & Suidas.]*

D i o c e s s, cum & diptihongo, penult. prod. *[Diocessus. Ital. Giurisdizione. Hispan. Jurisdicción, jurisdicción de administración.]* Latine gubernatio, administratio, dispositio, sive iurisdicção: à *diocis*, gubernatio, tuor. In iure itaque civili Diocesis pro provincia accipitur, lib. 1. Cod. de Priuar. act. Ad eundem etiam modum accipit Cicero in Epist. Ut me illarum omnium diocesum quæ cis Taurum sunt, omniumque earum civitatum magistratus, legationesque convenirent. In Patrum autem Decretis solet hæc vox ad Episcoporum munus deflecti. In primis enim Ecclesia Episcopi iudicia non exercebant, sed sacra tantum administrabant. Quo fit ut quemadmodum territorium, præsidis est: sic diocesis Episcopi, quatenus ius administrandi sacra habet.

D i o c r e t e s, *Diocretes*, Qui procuratorem regiam, vel magnatis alicuius suscepit. Cicero pro Rabirio, At diocretes fuit regius. Latine dispensatorem dicere possumus.

D I O G E N E S, penult. corr. *Diogenes*, Nomen philosophi Cynici celeberrimi Antisthenis discipuli, de quo scribitur, quod quum Antisthenes nulum discipulorum reciperet, & perseverantem Diogenem removere non posset, novissimè claua minatus est, nisi abiret. Cui ille subiecit dicitur caput, *[Et dixit, Nullus tam durus baculus erit qui me à tuo possit obsequio separare.]* Vrebatur Diogenes palliolo duplici propter frigus, peram pro cellario habuit, scilicet, portabat clavam ob corporis fragilitatem, quia iam senex membra sustinere solitus erat. *[Apud Græcos] (ut scribit Hieronymus) hoc est in diem vivens vulgò appellatus est, quod omni abiectione sollicitudine cibum suum in singulos dies emendicaret. Habebat autem in portum vestibulis, & porticibus civitatum: quumque se contorqueret dolio, volubilem se habere domum iocabatur, & se cum temporibus immortalē. frigore enim, os dolij cretebat in Meridie mēstare, ad Septentrionem: & vtrunque soles inclinaverat, Diogenes prætorium vertebatur. Ferunt accedentem Alexandrum rogasse ne sibi apyricam à sole obstraret. Obiit sermè nonagenarius. Hic (ut autor est Cicero, lib. 1. Tuscul.) iussit cadaver suum inhumatum abici, quatenus vellet amicus, voluerit sine & feris corpus suum dilanandum vellet relinqui. Minime, inquit: sed bacillum apud me, quo illas abigam ponitote. Irrens nimirum amicorum præposteram cutam, qui rancore de humatione cadaveris omnis sensus expertis erant solliciti, quasi magnū quiddā interesset, à feris, an à vermibus absumeretur. *[Fuerunt alij quatuor Diogenes, quorum unus fuit Apollonates Anaximænis auditor, ceterosibus Anaxagoræ filius Sicyonius, qui Peloponnesiacā scripticulis Stoicus ex Seleucia, qui Babylonius ob viciniam cum dicitur Nicanor Tarsensis, quæstionum poeticarum scriptor. Sed in Cynicum Nicanor tale epigramma inscripsit.]* *[Diogenes, filius de] (ut scribitur p. 17. in aut. de] us vultus adit.]* *[Postremo fuit & Diogenes Laërtius qui de vita & moribus philosophorum opus scriptū reliquit.]**

D I O G E N I A N, *Diogenianus*, Heraclides insignis grammaticus fuit Adriani temporibus, qui dictionarium Græcum per alphabeti ordinem conscripsit. Autor Suidas.

D I O G E N I, *Diogenes*, penult. corr. *Diogenes*, *[Apud Plinium lib. 2. cap. 17.]* fuit vnus itinerum Alexandri regis mentor. *[Alius fuit sub Antonino philosopho pictor egregius: de quo Iulius Capitolinus] Alius Clitomachi Parni pater, qui successit Carneadiantia Adsubal nominatus. Fuere & alij huius nominis. Dicitur autem Diogenes per syncopen pro Diogenes, *[Apud] (ut scribitur p. 17. in aut. de] us vultus adit.]* hoc est Ioue genitus.*

D I O M E D A, *Diomedes*, Phorbantis filia fuit, quæ Achilles ex Lesbopratpæ concubinam habuit. Homerus lib. 9. Iliad.

D I O M E D E S, *Diomedes*, Rex Actolæ, Tydei & Deiphiles filius, qui cum reliquis Græcis ad Troiam profectus adeo strenuè se gessit, ut post Achillem & Atacem Telamonium fortissimè haberetur. Nam præter occisos à se reges, & singulares pugnas adversus Hectorē & Aeneam, aliosque insignes Troianorum principes, & captos Rhæsi equos, Palladiumque Troianis subtrahit, Matrem quoque in eo bello voluit trahi, Veneremque in dextra manu, dum Aeneā protegere vellet. Quamobrem dea indignata, Aegiale vxori eius tantam libidinem immisit, ut cum Cyllabaro Stetheni filio concumberet. Quæ re cognita Diomedes domum teneri noluit, sed in Apuliam profectus, regni partem à Dauno accepit, ibique Arpos condidit. Quidam ferunt Diomedem ab Aeneā dolo occisum, eiusque socios ob peremptum regē in aues diomedæas, vel (ut Græci vocant) heroidas, mutatos. Horat. lib. 1. Serm. Qu. locus à forti Diomede conditus olim, &c. *[Diomedes alter rex Thraciæ, qui dū equos suos humana carne aleret in Tyrida oppido trucidatis, ab Hercule equis ipsi ad deuorandum obiectus est. Ouid. in Ibin, Vt qui Threici quondam præfata regis Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.]* Idē 9. Metam. Quid quum Thracis equos humano sanguine pingues, &c. *[Fuit & Diomedes grammaticus multi ingenij vir.]*

D I O M E D E S *insula*, *Diomedes insula*, dux eregione Gargani sunt: quarum altera habitatores habet, altera deserta est, ubi disparuissent aiunt Diomedem, & socios eius ob dolorem in aues conuersos, quæ ob id Diomedæ vocitatur sunt. Has Iuba Catacactas appellat. Dentes esse dicuntur, oculi igneo colore, cæterò corpore candidæ sunt, quæ in sola Diomedea insula videntur.

D i o m e d e i campi, *Diomedei campi*, vocati sunt in Apulia, qui in diuisione regni quam cum Dauno scisse dicitur, Diomedes cesserant.

D I O N, *Dion*, Nomen proprium Syracusanū nobilis, qui adeo Platonem amauit, ut se eidem totum traderet. Hic patriam assuevit in libertatem, expulso Dionysio tyranno. De quo Plutarchus refert, quod quum Callippum, cui omnium vni maxime fideret, infidias sibi tendere accepisset, eum arguere passus non est. Mori, inquit, longe præstare quam vivere, ubi non hostes solum, sed etiam amicos caure oportuerit. *[Dion Cassius, patria Nicæus historicus, scripsit Romanam historiam libris 12.]* *[Præterea res gestas Traiani principis, viram Arriani philosophi. Autor Suidas.]* *[Dion Præficus, sophista & philosophus, cognomento Chrysolomus, prodibat in publicis amicus pelle leonis. Apud Traianum plegunque vixit, cuius familiaris fuit, eodemque curru dignatus. Scripsit pro Homero contra Platonem libros 11.]* De virtutibus Alexandri Magni libros decem. Præterea An mundus esset interiturus. De comæ laudibus. De laudibus Herculis. Hæc Suidas.

D I O N E S, *Dione*, Vna ex nymphis, Oceani & Tethys filia, (ut quidam perhibent) Veneris ex Ioue mater. Vnde & Dionea, *[Dionea dicta est.]* Virgil. 5. Aeneid. Sacra Dioneæ matri diuique ferebam. Et abbi, Ecce Dionæ processit Cæsaris ætrem.

D I O N Y S I A, *Dionysia*, Insula est quam aliter Naxum vocant, à vinearum fertilitate sic dicta. *[Est & gemma, milis nigro rubenribus maculis, quæ in aquatrica laporem vini facit. Ebrietati resistere existimatur.]* Plin. lib. 37. cap. 10.

D I O N Y S I O P O L I S, penult. corr. *Dionysopolis*, Stephano, Thraciæ vrbs est, autore Plinio lib. 4. cap. 11, & Mela lib. 2.

D I O N Y S I, *Dionysus*, Dicitur est Bacchus, & Dionysia, *[ut] (ut] Bacchania, Bacchi festa.]* *[Fuit & hoc nomine philosophus Heraclitus, Zenonis Stoici auditor, qui quum rem morbo laboraret, cruciareturque cruciatu impatibili, succumbens dolori clamabat, falsa esse quæ à Zenone didicerat. Zeno enim, & Stoici hoc omnes habent dogma, dolorem scilicet non esse malum, sed indifferenterem.]* *[Fuerunt præterea hoc nomine duo Syracusanorum Tyranni, quorum superior quum Carthaginefens tota Sicilia expulisset, & bonam partem maritima Italiae in ditionem suam redegit, tandem à Carthaginefensibus superatus, suorum fraude occidit.]* *[Huic successit filius eiusdem nominis, qui quum ciuitatem Syracusanam cædibus repleisset, expulsi sunt, scilicet, receptus, quum crudelior in dies fieret, versus exioris Corinthum in exilium proficiscitur: ubi in solidissimum vitæ genus descendit, in popinis lupinaribusque residens, ut contemnendus magis, quam merendus videretur. Nouissimè se ludi magistrum professus, pueros in trinitio docebat: ut quoniam viris imperare non poterat, saltem pueris imperaret. Erat enim eruditus, vtque Platonis auditor olim. Interrogatus iam exul, quid ei philosophia profuisset, sapienter respondit, Vt æquo animo ferrem talem fortunæ mutabilitatem. Regnabit hic annis triginta octo. Plutarchus autor est, regiam Dionij puluerulentam fuisse, propter eorum multitudinem qui geometricas in pulueris figuras describebant. Ambo tamen & pater & filius philosophi, Platonem præceptorem audierunt.]* *[Dionysius dialecticus, à Bithynia commemoratur Strabon lib. 11.]* *[Dionysius Corinthius, ut Suidas scribit: ut alij, Afer, ex Byzantio Africae ciuitate, temporibus Augusti scripsit Geographiam versibus hexametris.]* *[Dionysius Alexandrinus Grammaticus, peruenit ad Traiani tempora, cuius bibliothecæ & epistolæ præfuit: præceptorem habuit Chæremnonem philosophum in schola Alexandrinā olim successit. Autor Suidas.]* *[Dionysius Milesius historicus, scripsit res Persicæ, & quæ post Dariū secuta sunt, aliisque à Suida commemorata. Philosophus hunc inter philosophos annumerat, eumque tradit, Adriano principi ob ingenium acceptum fuisse, à quo Sarapes factus, adscripsitque inter equites.]* *[Dionysius Halicarnassensis, Augusti temporibus Romanam scripsit historiam, ut Suidas testatur: scripsit etiam de characteribus antiquorum oratorum. Præterea de compositione orationis, & elocutione, quomodo fiant Epithalamia, Epitaphia, Panegyrici, quæ Theodorus Gaza in Latinam orationem conuertit.]* *[Dionysius, Heraclionis filius, tyrannus apud Heracleam & Antiochiam regnauit, ut autor est Strabo lib. 16.]* *[Dionysius Arcopagita, Præsul Atheniensis, Pauli discipulus, ut scribitur in Actis Apostolorum, solus Paulo concionante c. philophilis qui aderant credidit. Hic quum esset in Aegypto, quò se disciplinæ causa conuolera, videretque eclipsim nulla ratione, quum Christus passus*

Discretio, nis, verbale, Separatio. *Shàngzant.* Ital. *Disinzione, separazione.*
Hisp. *Apartmento* Lactant. lib. 7. Quum vis aliqua verumq; discre-
uerit: quæ discretio, mors vocatur. Autor ad Heren. lib. 4. sic defi-
nit, Discretio nominatur, quæ rerum consequentium continet per-

spicua & dilucidam cum grauitate expositionem. Aliquando pro defectu. *scilicet*.

Discere, aduerbium, non significat prouide, aut sapienter (vt nonnulli existimant) sed separari, & distingere. *[Discere. Ital. Separare. Hisp. Apartar.]* Cice. lib. 1. de Inuent. In praesentia tantum de numeris, & modis, & partes argumentandi confusae & permixtae dispersimus: post discretum & electum in genus quodque causae, quid cuique conueniat, ex copia hac digeremus.

Discerim, aliud aduerbium. Varro de Re rust. lib. 1. cap. 3, Quoniam discerim de his rebus dicendum est.

Discrimen, pen. pro. Separatio, differentia. *[Discrimen. Ital. Differentia. Hisp. Diferencia.]* Cicero, Totumque discrimen lumini boni in ea rerum comparatione positum putat. Sallust. Laudamus diuitias, prosequimur inertiā, inter bonos & malos nullum est discrimen. Accipitur etiam pro intervallo, siue distantia. Cice. de Lege agraria contra Rullū, Duo maria perueniunt discrimine separata. Item pro diuisione, & capillorum diminutione quae fit differentia. *[Discrimen. Ital. Separatio. Hisp. Apartar.]* Et Discrimen, certamen, *[Discrimen. Ital. Certamen. Hisp. Apartar.]* Virgil. 5. Aeneid. Post hos quoque discrimine Pistris Centaurosque, locum tēdum superare priorem. Rursus Discrimen, periculum dicitur. *[Discrimen. Ital. Periculo. Hisp. Peligro.]* Virgil. lib. 1, Per tot discrimina rerum Tendimus in Larium. Celsar. 6. bel. Gal. Videt imminere hostes, atque in summo rem esse discrimine.

Discrimino, nas, penult. corr. Diuido. *[Discrimino. Ital. Diuidere. Hisp. Apartar.]* Cice. in Philip. Hecuriam discriminat Cassia. Lucr. lib. 2, Sed forte putes animalia sola teneri Legibus his: quidam ratio discriminat omnes.

Discriminatus, participium. *[Discriminatus. Ital. Discriminato. Hisp. Discriminado.]* Distinctus. Liu. 1. bel. Pun. Vigiliarum somnium nec die nec nocte discriminata tempora.

Discriminatum, aduerbium, Significat differente. *[Discriminatum. Ital. Differentem.]* Hisp. Diversa de apartadamente Varro. 1. de Re rust. Eade de causa sunt quae non possunt viuere, nisi in loco aquoso, aut etiam in aqua, & discriminatumque alia in lacubus ut arundines in Aetino: alia fluminibus, ut in Epiro arbores alii.

Discriminale, Acus est quae crines diuidit ad concinnandum caput. *[Discriminale. Ital. Scriminale. Hisp. Partido de los cabellos.]* ut apud Iulianum, Discriminale, & pericelides, & murculas, & olfactoria.

Discerniculum, Inftrumētum quo mulierum capillos discernitur. *[Discerniculum. Ital. Scriminale. Hisp. El partido de los cabellos.]* Varro. lib. 4. de lingua Latina, Discerniculum est quo discernitur capillus. Nonius, Discerniculum, acus quae capillos mulierum ante frontem diuidit: dictum a discernendo. Transfertur & ad quatuor differentiam seu discrimen. *[Discerniculum. Ital. Scriminale. Hisp. El partido de los cabellos.]* Gellius lib. 7, Tum comperi duas species hellicori esse, discerniculo coloris insignes, candidi & nigri.

Discerpo, pis, phi, pui, ex dis, & carpo, in partes distraho, discendo. *[Discerpo. Ital. Discerpo. Hisp. Discerpo.]* Partem deponatur in partes] Cice. in Topi. Quam res quae proposita est, quasi in membra discerpitur. Varro, Duabuseque ad mortis quadregis alligatum corpus, equis in diuersum iect concutitur, discerpitur.

Discerptus, participium. *[Discerptus. Ital. Discerptus. Hisp. Discerptus.]* Cice. 1. de Ora. Quae cōplecti tota nequeunt, haec facilius diuisa & quasi discerpta contrectant. Liu. lib. 1. ab Urbe, Fuisse tum quoque aliquos, qui discerptum regem patrum manibus tunc quoque arguerent.

Diffusus, a Plinio lib. 2. cap. 2, accipit videtur pro cometa, siue simili aliquid aëris impressione. Eadem(inquit) breuiores, & in mucrone fastigiatas, xiphias vocauerunt, quae sunt omnium pallidissimae, & quodam gladii nitore ac sine ullis radiis quas diffusus flos nomen similis, colore autem electro, raro à margine emittit.

Discindo, dis, discidi, pen. corr. a dis, & scindo. *[Discindo. Ital. Discindo. Hisp. Discindo.]* Discidi vero penult. prod. fit a discido, quod est compositum a dis, & cado. Terent. in Adelph. Vide ut discidit mihi lumbum. Idem in Eunoe. Vellestem omnem miser discidit Cice. pro Caelio. Discidi & vellestem sciret. Discindere amicitias. Cice. de Amic. Tales igitur amicitiae sunt remissione vltus leuandae, & (vt Catonem dicere audiat) dissuendae magis, quam discindendae sunt.

Discissus, participium. *[Discissus. Ital. Discissus. Hisp. Discissus.]* Virgil. 3. Georg. Discissos nudis laniabant dentibus artus. Stat. 1. Syll. Hunc neque discissis excipissent Pergama muris.

Discingo, is, xi, eum, contrarium suo simplici habet significationem: quod cindum est dissoluo. *[Discingo. Ital. Discingo. Hisp. Discingo.]* Martial. lib. 9, Pelicam Scythico discinxit Amazona nodo. Nonnullum etiam per translationem pro enervare, seu confutare, vel etiam retundere accipitur. Vnde discingere dolos ratione, dixit Syllus lib. 7, pro eo quod dicimus, dolos ratione & consilio retundere. Discinxit(inquit) ratione dolos, fraudisque resoluat.

Discinatus, participium. *[Discinatus. Ital. Discinatus. Hisp. Discinatus.]* que nos scindit] Liu. 8. bel. Pun. Distinctis gladiis discinatus destituit. Antiqui negligentes & desidiosi appellabant discinatos, & inemptantes. *[Discinatus. Ital. Discinatus. Hisp. Discinatus.]* contra Accinctos, solertes, strenuos vocabant: quod à re ipsa deductum est. Molles enim demissis, discinatisque vestibus uti soleant: strenui vero atque indultitri, quo sunt alii res exequendas promptiores, succincti incedunt. Persius Sat. 1, Non pudet ad morem discincti viuere Nacae: Neque discinctus, id est omni luxuria diluens, Horat. Epod. Ode 1. Quid. 1. Amor. Ipse ego segnis eram, discinctusque in orationes, Mollior animo: lectus & vmbra mos. Liu. 5. bel. Macr. Nihil primo aspectu contemptusque, hominibusque paululi & graciles: discinctus & inermis eques. Seruus, Discincti, in abiles sunt militum: omnes enim qui militant, cincti sunt. Vnde discincti, inefficaces & ignavi dicuntur: hinc contrarium praecinctos Itenuo, vocamus. *[Discinatus. Ital. Discinatus. Hisp. Discinatus.]*

Discludo, dis, Excludo, separo. *[Discludo. Ital. Separare. Hisp. Separar.]* Cice. 1. Tusc. Perturbationes seminat à morte, & disculcas putat. Lucet. Cum paribus iungi res, & disculdere mandum. Cels. 7. bel. Gal. Quae Arueris ab Heliculis disculclat. id est diungit. Significat & separatum includere. Cice. 1. Tusc. Duas partes separare vult, iram & cupiditatem, quae locis suis disculclat: iram in pectore, cupiditatem subter praecordia locauit. Varr. 3. de Re rust. cap. 17, Hi locularas habent

piscinas, ubi dispares disculcas habent pisces.

Disco, is, didici, Proprie rem ignotam affectu meditando, vel ab alio docente apprehendo. *[Disco. Ital. Imparare. Hisp. Dependere, aprender de nuevo.]* Plaut. in Trucul. Literas didicisti: quando scis, siue alios discere. Cice. 4. Acad. Ab eo enim Stoico Dialecticam didicerat. Terent. in Adel. Pater esse discere ab aliis qui verè sciunt. Huius composita sunt, Adisco, Condisco, Dedisco, Edisco, Perdisco, perfecti, seu valde discere: quae vide suis locis.

Disciplina, Dicitur prout à discipulo percipitur. *[Disciplina. Ital. Dotrina, disciplina. Hisp. Doctrina.]* Doctrina vero est prout à doctore traditur. *[Disciplina. Ital. Doctrina.]* Accipitur autem & in malam partem. Plaut. in Bacchid. Eademne erat haec disciplina olim, quum tu adolescens eras? Ibidem. Tua disciplina nec mihi prodest, nec tibi. Et in bonam, pro bono viuendi modo in Repub. Vnde Cicero queritur se incidisse in perturbationem veteris disciplinae: Sic apud Valerium Maximum caput est de militari disciplina: id est de observatione honorum morum inter milites. Disciplina, pro instituto. Plaut. in Afin. Eadem non disciplina vixit. Disciplina, pro secta philosophorum ponit Cicero 5. Tuscul. Omnes ferè Philosophi omnium disciplinarum, nisi quos à recta ratione natura vitiosa detorsisset, hoc eodem animo, esse poterunt. Doctus ex disciplina Stoicorum, Cicero de Clar. Orat. Disciplina pro bene viuendi exēplo. Plaut. in Mostel. Disciplina alius erant. Discipulabilis, le. *[Discipulabilis. Ital. Discipulabilis.]* Ad Heren. lib. 3, Aut siqua in re cohorabatur aliquem, cuius rei aliquam disciplinabilem scientiam poterimus habere, & quomodo, aut qua quidque ratione fieri oporteat ostendemus.

Discipulus, & in f. em. Discipula, Dicitur ille qui disciplinam ab alio percipit, imitator. *[Discipulus. Ital. Discipulo. Hisp. Discipulo.]* Cice. 2. Offic. Orator parum vehemens, dulcis tamen, vt Theophrasti discipulum possit agnoscere. Plaut. in Bac. Magistrone quenequam discipulum ministrat? Nihil moror discipulos mihi esse tam plenos fati gibus. Plin. lib. 10. cap. 29, Audiat discipula intentione magna & reddat. Plaut. Aut. Continuo hercle ego te dedam discipulam eraci.

Disciplinosus, Dicitur qui tam bonas quam malas artes facili discit. *[Disciplinosus. Ital. Disciplinosus.]* Hunc in reprehensione dictus est disciplinosus gladiator à Catone. Ex Petotto.

Discobolus, pen. corr. *[Discobolus. Ital. Discobolus.]* Qui discum iaculatur, *[Discobolus. Ital. Discobolus.]* id est à iaciendo disco. Quincil. lib. 2, Quid tam distortum & elaboratum quam ille discobolus Myronis?

Discolor, penult. corr. adiectiuum, Quod est diuersorum colorum. *[Discolor. Ital. Diuersi coloris.]* Hisp. Or diuersos colores] Martial. lib. 4, Discolor hic gemino calculeus hoste perit. Per translationem etiam accipitur pro dissimili. Horat. lib. 1. Epist. Vt matrona meretrici dispar erit, atque Discolor, infido secrete distabit amicis.

Disconuenio, Non conuenio. *[Disconuenio. Ital. Disconuenire.]* Hisp. Disconuenir] Horat. 1. Epist. & vitae discubuit ordine roto. Idem, Non eadem miramur, eo disconuenit inter Meque & re.

Decoquo, is, ere, Idem quod simplex coquo, vel valde decoquo. *[Decoquo. Ital. Decoquo.]* Plin. lib. 22. cap. 21, Nostrum praecipuum artificium in aqua cum sale decoquere. Ibidem, Aluum sistit in cibo, magisque discoda calestit aqua.

Discors, discordis, ex dis, & cor, Qui corde, hoc est animo dissidet. *[Discors. Ital. Discorde.]* Hisp. cosa discord] Vt, Secum ipsa discors, apud Liu. 2. ab Urbe. Cice. 2. de lege Agr. Non ambitionem, non contentionem discordes. Quid. 3. Amor. Quid tibi discordes addere in arma viros? Antiqui dicebant Discordis, huius discordis. Pompon. Blanda, fallax, impotens, superba, discordis.

Discordo, as, are, Dissidere, dissentire. *[Discordo. Ital. Discorde.]* Hisp. Defordar] Cice. 1. de Fin. Sed inuis etiam in animis inclusit, inter se dissident atque discordant. Colum. lib. 9. cap. 11, Domino mortuus familia nimia licentia discordat. Terent. Andr. Qui seis eos nunc discordare inter se?

Discordia, Dissidium, quasi cordium dissensio. *[Discordia. Ital. Discordia.]* Accipitur & Hispanice, *[Discordia. Ital. Discordia.]* Cicero. 4. Tuscul. Discordia est ira acerbior intimo odio & corde concepta. Idem de Amicitia, Quanta vis amicitiae concordiaeque sit, ex dissensionibus atque discordiis percipi potest. Veteres autem pro discordia dixerat discordias: & inde discorditer aduerbium.

Discordabilis, le, Quod discordat, & disconuenit. *[Discordabilis. Ital. Discordabilis.]* Plaut. in Capt. Me hic valere, & tunc audacter dicito Tyndare inter nos fuisse ingenio haud discordabili.

Discordialis, Qui lues generat, & patit. *[Discordialis. Ital. Discordialis.]* Plin. libro 17. capite 10, Hyenae pelle similem abominantur discordialem domibus.

Discordiosus, *[Discordiosus. Ital. Discordiosus.]* Qui discordias seminat & lites seriat: vt, Vulgus discordiosum. Sall. in Iug. Nam vulgus (vt plerumque solet, & maxime Numidarum) ingenio mobili, seditiosum, atque discordiosum erat, cupidum nouarum rerum, quicet & otio aduersum.

Discrepe, pas, penult. corr. Discordo, & non conuenio: quasi diuersimodè crepe] *[Discrepe. Ital. Discorde.]* Hisp. Discorde] Cice. lib. 1. Offic. Vt in sedibus, aut in iudiciis, quibus paulum discrepent, tamen id à sciente animaduerti solet. Per translationem accipitur pro dissidere, vel etiam diffidere. Cice. Ruffo, A meis rationibus tunc discrepat. Liuus lib. 38, posuit impetione, Nec inter scriptores rerum discrepat solum, sed orationes quoque, si modo ipsorum sunt quae feruntur.

Discerpo, as, frequentatiuum. *[Discerpo. Ital. Discerpo.]* Liu. lib. 4, Si non omnia sint, ut multo maxima pars est Consimilis, verum positura discrepant res.

Difference, *[Difference. Ital. Diferencia.]* Cice. 1. Offic. In actiones, omnemque vitam, nullam discrepantiam conferre debemus. Idem 3. de Finib. Maiorem multo habere Stoicos & Peripateticos rerum omnium discrepantiam, quam verborum.

Diferetio, Diferetis, Diferetis, Diferetiale, Diferetino, Diferetinarum, vide in D I C E R E.

Diferuor, aris, Eiusdem significationis est cum suo simplici, & eam ad animam

DISC

animum quam ad corpus refector. [*verbum Ital. Affigere, cruciare. Hil. Acommaris. f. affigere. Cic. 12. Philipp. Vi ille Trebonium, & (si posset) erum Brutum discruciatos necare. Plaur. in Aul. Discrucior animi, quia domo abeundum est mihi. In quo exemplo etiam illud observatum dignum est, quod discrucior apud veteres cum genitivo coniungi solebat, more Græco; hodie autem cum ablativo. Plaur. in Caf. Ego discrucior, miser amore.*]

Discombo, is, Est mēte accumbo. ἄνωγειμαι, ἀνέκειμαι. Ital. sedere a mensa. Hispan. se assentar a la mesa. Gell. Apud cenam Fauorini philosophi quom discubitum fuerat, cūptisq̃ue apponi cibus, seruus assistens mēte legere inceptabat.

Discubitorius lectus apud Plinium, in quo vel super quo discumbebant
antiqui carnaturi: vt differret à culcitra, qua in cubiculis utimur.

Dissecuncatus. Quasi immisso cuncto aperitur ac patens, sicut ligna diducta sunt, & hiantia adactis cuneis. [Hieronymus ad Petrum]. *Aperito con conio.* Hic. *Attendito a brida con cuneis?* Plinib. 9. cap. 30. Latet canache vili, omniq; sensu alio quàm cibi & periculi. Infunditur ergo poly pi aperitis, impositorq; lapillo extra corpus, ne palpitare ciciatur, ita securi graffantur extrahuntur: carnes illæ se contrahunt. Sed frustra, dissecuncatur.

Discipulo. Et est valde cupio. *improba* ital. *Desideras grandemente.* Hisp. *Muchos codiciar.* Catull. Cum puero bello praconem qui videt esse, Quid credat, nisi se videre discipulo? *Caecilius Ciceroni.* Perceam si minima causa esse properandi isto mihi, quod te videre, & omnia intima conserre discipulo.

Discurro, ris, in duas partes curro. (Mg. 12. Ital. *correre in diverse parti*. Hisp. *correr à diversas partes*) Liu. lib. 1, Sigao dato iuuentus Romana ad rapiendas virgines discurrit.

Discursio, onis, *ἀγέρομη*. Laciant. De Opif. Totos dies in huiusmodi discursione consumunt.

Discursus, us, Ipse discurrendi actus. [*Ætropol.* Ital. *Discurso*. Hisp. *Ayuela*.
corrida.] Cæsar s. bel. Gal. Magno clamore discursusque passim se fugæ
mandant. Et apud Plinium lib. 2. cap. 16. Discursus stellarum.

Discus, [*discus* Ital. *Piastro grande* Hisp. *Muy gran plato*] Vas latum (vt Iulius Pollux inquit) aptans carnes apum, forte lœnx. Cic. de Orat. Quorum auditores discum audire malunt, quàm philoſophum: qui ſimul vt incerpunt, philoſophia in diſputacum relinquunt. Vnde ab Hieronymo dictus eſt Diſcophorus ille qui Danieli prædum portauit: Talem enim, inquit, diſcophorum media meruerat hebdomadis. & Eſt & Diſcus, recunda quedam moles ſœxa vel plumbea, que ſerra cuius iactibus iouens inter ſe cecidit, victorq; euadebat qui aut alius in ſublimem, aut longius in tractu vitæ deſignatæ ſpatium proieciſſet. Marti lib. 14. Spenſanda quem volente Spartani pondera diſci: iſte procul pueri, ſit ſemel ille nocens. Aliudſi Poëta ad mortem Hyacinthi pueri, qui iacti diſci ab Apolline eſt interfectus, & in ſocrem ſui nominis mutatus. De quo vide Quidium ro. Metam. Hiuiſmodi diſco videntur hodie vti noſtri, i mimi & hiſtriones, qui quæſtus gratia coram populo geſticulantes, dum nescio quid ad formâ diſci rotundum & æreum iactantur in ærem, deinde vitæ excipiunt: quos diſcibolos appellat Plinius lib. 35. cap. 1. hoc eſt diſci iactatores. Diſci autem figura videntur fuiſſe plana & rotunda, vt nobis corpus ſolis apparat. Idco etiam Græci ſolare corpus diſcum dicunt.

Discutio, p^ri, penult. conc. diffusio, diffusum, ex dis & quatio, Proprie in
duas partes paruo, & denicio. ¶ *Alephius*, *antiphetis*. Ital. reuerer, dubitare.
re. Hisp. sacudar in duas partes ¶ Liu. Tribus angustibus aliquotum mori
difficulis, Quid. i. Metamor. Tempora diffucile clato caua malleus idem.
¶ Per translationem modo ponitur pro remoueo, vel resoluo. *Alephius*.
Cice. r. Phil. Diffusa est illa caligo, quam paulo ante dixi diluxit, pa-
ger, videmus omnia. Colum. lib. 7. Etiam langor & nauica diffutur, fit
integrum gallinaceum eudom ouio ieiuni faucibus infecras. Cellus
lib. 3. cap. 8. Nisi interdum cum horrore diffuso. ¶ Discutere, medicis
est vleus siue collictione circa suppuracionem dissipare, & difficere.
Alephius. Hinc Diffusionia medicamenta, ¶ *Alephius*. & vis diffusa
r. Plin. lib. 30. cap. 10. Ex per se eius inanius cochleari cura mistus
diffusionaria vim habet. ¶ Modo variis modis examino, inuestigo. ite-
ratim. *Alephius*. Cice. 4. Acad. Oppoter igitur nos esse armatos, vt occu-
rere possimus interrogacionibus corum, captionibus, discutere. Lactan.
Hæc enim pramiat est causa interrogatio liri: quam liquis cognita veritate
discussit, rit sciet quemadmodum sibi vita quaenda sit.

Discussum, Quod examinatum, aut iudicatum est. Et actus ipse Discussio.
ἀνάκρισις. Et Discussor, qui discuit. *ἡ δὲ ἀνάκρισις*.

Disilicio, eis. pen. cor. In diuersas partes iacio. [2]. *disilicio* Ital. *Gettare in diuersi parti*. Hisp. *Derramar echando*, & *echar en diuersas partes*. Virg. l. A c

neid. Dislicetque rates. Livius l. ab Vrbe, Ac primò tentata res est, si
disuasis clientibus absterrendo singulos à concionibus, conciliisque,
dislicere rem possent.

Disiecta, particim, hoc est dispersus. *Disjunctus*. Cice. Attic. lib. 3.
Nos disiecta manu aduersatis pares esse nō possumus. Horat. 1. Carm.
-re. Et quæ Penthei disiecta non leui ruina.

Disiecto, flas, stare, frequentativum. *Ἀγρίππας* Lucernus lib. 2, Sed
quasi naufragus magnis, ventisque coortis Disiectare solet magnum
mare trans tra. casinas. Antennas, proram, &c.

Disiungo, separo. [disiungere, disjungere, ital. Disiungere, separare. HiC, Desubire & apartari. Cicc. Lenculo, Nam ab orationibus disiungo me, referoq; ad maiestates Mufas. Terentius in Hecy. Atqui ea res multo maxime disiunxit illum ab illa. Cicc. 1. Philip. Ipse enim Pompeium à meâ familiaritate diiunxit.]

Disiunctus, participium. *Aut. Lxxv.* Cice. pro Rosc. Amer. Quæ vita maxime disiuncta à cupiditate, & cum officio coniuncta. Idem 2. Philip. Opera mea Pompeium à Cæsaris amicitia esse disiunctum.

Disiunctus, nomē ex participio. Cic. pro Marcel. Nec verò disiunctissimas
terras cuius passibus cuiusquā potuisse peragrari, quāvis tuis nō dicam
cursum, &c. Idem 4. Acad. Nihil est enim ab ea cogitatione, quam ha-

Diſjunctio, Separatio: et quum alter ab altero abeſt, *2^a 2^a 2^a 2^a*, *2^a 2^a 2^a 2^a*.

DISP

Cice. Neq; enim nō potest mihi nō molestissima esse diffusio nostra,
in tanta rerum omnium varietate. ¶ Hinc etiam Diffusivæ coniu-
ctiones, *ἄλλ' ὁμοῦ* qui dicitur *καί*, quæ res, vel personas, vel rēpora distin-
guunt; vt. Hoc vel illud, meum vel tuum erit.

dispalceſcere, Eſt palam omnibus innoteſcere. | *ἄλγος* *palceſcere*. Ital. *Palceſcere*.
Hiſp. Dismulgarſe Plautus in Bacch. Si plus perdidum ſit, peruſſe ſuavius
 eſt. Quàm illud haſticum vulgò diſpalceſcere.

Dispalō, as, pen. pred. Idem quod separo, teste Nonio, à præpositione dis,
& verbo palare, quod est errare, & vagari. [αἰσῶναι, αἰσῶναι. Ital.
separare, and, etc. errando. Hisp. Deramar, se deramar iurando. Huius passivū

et Dispalor. Silenna lib. 3. Histo. vt citat Nonius, Tanto passu dispalatur. Et apud vndem, Dispalati, ab insignis digressi omnes, ac dissipati. Gell. lib. 1. Ea præcœtionis tranquilla & venerabili, ad quandam quasi militaris musæ disciplinam, vis & imperus milicium, ne ipsi dissipatique procurrere, cohibebatur.

disipando, is, etc. *Extendere*. [*2. extendere*]. Ital. *spendere*. Hisp. *gastar en parte* Plin. lib. 9. cap. 4. In Gaditano Oceanio arbor in tantum valde dispensa ramis, ut ex ea caula fructum nequam intrare crederetur. Lucet. lib. 1. Deniq. *Austifrago* suspensæ in littore velles. *Vuesunt*. eadem dispanse in sole ferebant. *Plaurus* in Milite dispessis per e scribit, *Eundem* actutum adde portam dispessis manibus.

Dispersus, a, um, Expansus, extensus, participium est ab hoc verbo dispan-
do. [*disperſo, dispanſo, Iral. epanſo. Hiſpa. Tendido en partes*] Plaut. in Milite,
Eundem actutum extra portam diſperſis manibus.

Dispar, disparis, Inaequalis, dissimilis. [ἀνισότης, ἀνισότης. Ital. Dispa-
ri. Hulp. *Dispar*] Cicero de Amic. Disparates enim mores disparia iu-
ta sequuntur, quorum dissimilitudo disfacit amicitias. Idem pro Fone-
O fortunam longe disparem M. Fontei, si, eod. idem. pro Murzina, E-
quoniam ostendi, iudices, parem dignitate ac Consulatu petitionem,
disparem fortunam provincialium negotiorum in Murzina atq; Sulpicio
fuisse, & Virg. A. Eclogia. Est mihi disparibus septe compacta cicuta
Fistula. Ouid. 3. Metam. Fistula disparibus paulatim surgit aenis.

Disparilis, le, Idem quod dispar. Varr. 2. de Re rust. Et pabulum disparile, non vsquequaque idem fit. Cicc. 1. de Divin. Quæ omnia fiunt ex cæli varietate, & ex disparili aspiratione terrarum.

Disparare, as, are. Separare & feungere. [dis, & se, & parare. Ital. separare. Hispa. *Apartar en diversos lugares*.] Plaut. Rnd. Qui est Imperator diuini atque hominum, iupiter: Is nos pergetes alium in alia disparare. Gell. lib. i. cap. 17. Tot senectias in eadem rem, quafi aliud arq; aliud dicere, disparare. C. Hinc Disparata vocant. Dialectice quæ negativè opponuntur. Cic. i. de Inveni. Disparatum est autem id quod ab aliqua eæ per appositionem negationis disparatur hoc modo, sapere, & non sapere.

Dispellō, lis, dispulsi, dispulsum. In varia loca, variève modis pello. *Idem*
Ambr. ad Ital. scirent in disperse parti. *Hisp. Echar en partes.* *Liu. lib. 3. Qui*
equitem passim in loca frœnis dispulsiſſentque, Viciunt maxima pars
Tyberim effusi percutit. *Cic. lib. 1. Tuſcu. Eadẽm, ab animo tanquam*
ab oculis caliginem dispulsi. *Virgil. 1. Acneid. Teucrorumque; alios, acer*
quos aurore tyro *Dispulerat, id est disſecerat. ſue ſerpeſcuerat.*

Dispendio, dis, Disiurio, sine occupatum tenco; [*Dispendio*]. Ita, *Tenis occupatio*. Hilpa, *Deteter*. Colum. lib. 8. cap. 2. Parandi autem modus est, ducen-
torum capium, quæ pastoria vnius distenditur curam. ¶ Aliquando idem
est quod expendo, erogo, distribuo; unde fit nomen Dispendium, de quo
mox dicemus; & Dispendio frequenter iuram, idem ferè quod distribuo.
[Ita *Spendere*. Hilp. *Dispendere*.] Colum. lib. 4. Carlestes admirat imbes;
côsq; alendis feminibus dispendit. ¶ Aliquando significat expando.
Dispendio. & tunc non à pendo, sed à pando componitur. Plautus, Vbi tu
ber, dispendit hominem duorum, atq; dispendit.

dispendium, dicitur. Est sumptus, incuria, vel negligentia, aut immoderatio-
ne factus. *[Atheni. Ital. speji. Hippo. El gasso.]* Plinius, Magno id ligno-
rum dispendio fit. *[Atheni.]* Aliquando idem est quod damnum, vel detrimentum
[ελαττωσις, Ita. Damno. Hipp. Danno.] quod opponitur compendium, quod lucrum,
vel utilitatem significat. Terent. in Hecy. Quid est quod mihi malum,
quàm quod huic intelligo cucurite, ut gratiam incut line tuo dispen-
dium, & mihi prosit? Plaut. in Merc. Aemulon multos illexisse in di-
spendium. Virgil. 3. Aeneid. Hic tibi nequa more fuerint dispendia
tanti. *[Virgilius.]* etiam via obliqua, & quæ per ambages co ducit
quæ ite tendimus, contraria Compendio. Lucan. lib. 3. Tam liaber Hor-
culeas fauces, ac morosasq; Tempe, Aemoniæ deferta petens dispen-
dia sylvæ, &c.

Dispendiosus, fa, sum, Damnosus. [ζημιώδης. Ital. *Dannoso*. Hisp. *Lo que haze daño* ò *menoscabo*] Colum, lib. 2. Nam dispendiosa est cūctatio. Accipitur etiam pro lūmperuoso. φιλαυλατῆς. cui supponitur parcus.

Dispensō, as, frequentatīvum, quod frequentior in vñ est quàm sit dispē-
dit, *(Simō, cingulō) Ital. Dispensar. Hisp. Dispensar.* Plautus in Bacc. Nū-
alēctis etiā dūcentis vñs est: Qui dispēdicentur Illo capto. Lū. 3. ab
Vib. Intercales mēsis inreponendo ita dispēdicant, vt, &c. Cic. ad
Attic. lib. 1. Ex quo ferre nūl potui de nostris domestici rebus, de
quibus acerbissimē afflictor, quod quī eas dispēdicauit, neq; adest istic,
neq; vñ teratū sit, scēio.

Dispensator, Qui familiaria necessaria dispensat, hoc est distribuit: cuius-
modi sunt obolarores, quorum officium est ea cœmere quæ vltis do-
mesticus expostulat. (sing. *dispensator*. Ital. *Dispensatore*. Hisp. *Dispensero*.) Mar-
tialis lib. 8, Dispensatoris nobile cernis opus. Lucenalis, Pax illa quæta illic
dispensatore videlicet Armigero?

Diffenſatio. *Impetratio*. Cic. ad Atti. lib. 1. r. Profectionem meam, vi video.
Eritis diffenſatio impedit. Hodie diffenſationem accipitur Iuriſpiti
riti pro communis iuris relaxatione, neceſſitatis, ut certe maioris ali-
cuius utilitatis caſſa cuiſpiam conceſſi. Verum quoniam in ea ſignifi-
catione apud claſſica ſcriptores non legitur, nihil eſt quod plura hic
de ea agamus, præſertim quoniam præſentis inſtituti ſit, Latinas voces,
non Barbarorum faces huc congerere.

Disperdo, dis, disperdi, Consumo, modis omnibus perdo. [2] *ἐξολοθίζω*. Ital. *consumare, disperdere*. Hifp. *Desperdecine, gastar, alexar*.
Plaut. Cal. Imo age vt lubet, ede, bibe, disperde rem. Cic. pro lege Agr.
Videte

- Videe nunc proximo capite, ut impurus belluo turber Rempub. ut & maioribus nostris possessiones relictas disperdat & disper. Plaut. Penu. Dij immortales incum herum seruatun volunt, & hunc lenonem disperditum.
- Disperditio**, omnis. *ἡ ἀπορροή*. Cic. 3. Philip. Quam exercitu Romam sit ad interitum nostrum, & ad disperditionem vrbis venire conatus.
- Disperco**, ris, ex dis, & perco componitur, significans vario modo, aut in totum perco, & deficio. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Perdere a fatto*. Hisp. *Perder en todo* & in diuersas partes. Varr. de Re rust. Fructus solent disperire. Idem lib. 3. Prouidendum vehementer ne propter autumnum, aut propter fugus dispercant. *Dispercam*, iurantis vox. Plaut. in Amph. Dispercam, si aut inter adhuc fui, aut si hunc miserum.
- Dispergo**, is, dispersi, sum, in diuersas partes spargo. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Spargere in diuersas partes*. Hisp. *Esparcir en partes, derramar*. Cic. 4. Acad. Cum monstra ferat nulla perniciofiora mariq; disperferit. Terent. Adel. An tibi manus cerebrum dispergi hic? Cic. 3. de Nat. deor. Puerum interea obtruncat, membraque particulatim diuidit, psequi agros partim dispergit corpus, &c.
- Dispersus**, participium. *ἡ ἀπορροή*. Cic. 1. de Orat. Omnia ferè quæ sunt conclusa nunc auribus, dispersa, & dispersa quondam fuerunt, ut in multis numeri, & voces, & modi.
- Dispersus**, us, ui. Cic. Attico, lib. 9. Quod Consules laudas, ego quoque; animum laudo, sed consilium reprehendo: dispersi enim illorum actio de pace subacta est, quam quidem ego meditabar.
- Disperse** & **dispersim**, aduerbia. *ἡ ἀπορροή*. Cic. 6. Verr. Nunc iam illa omittit, quæ dispersæ à me multis locis dicentur, ac dicta sunt. Varr. de Re rust. lib. 1. cap. 1. Qui Græci disperferunt, dispersim alius de alia res, sicut plures quinquaginta.
- Dispersio**, nis, & **Dispersitio**, nis, deponens, ex dis, & partior: In diuersas partes diuido, hinc & illi partes do. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Partire, diuisere*. Hisp. *Partir de diuiser en diuersas partes*. Plaut. in Aut. Hercule iniuria dispersiisti, pinguiorem agnum isti habent. Sic Dispersitio exercitum per oppida, Livi. 5. belli Pun. Dispersit tyrones inter legiones, Hirc. 5. belli Afric. Cic. 7. Verr. A quibus iniuria vitæ, atque vidus, legum, inorum, mansuetudinis, humanitatis exempla hominibus & ciuitatibus data, ac dispersa esse dicuntur. Idem Metello lib. 1. Quod quum dicerem illud, adiunxi, mihi tecum ita dispersitum officium fuisse in Reip. salute retinenda, ut ego, &c.
- Dispersio**, nis, cui, Separo, disungo, quasi pecus à pastione arceo. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Separare*. Hisp. *Separar, como del pasto el ganado*. Plin. lib. 5. cap. 9. Inde Africanus ab Æthiopia dispersum. Dispersere, inquit Festus Pompeius, propriè est pecus à pastione deducere, ut compelleret, vna pascere, & in vno loco continere.
- Disperio**, ris, pen. corr. Disperno. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Disperno*. Hisp. *Disperner* & *inagar*. Quintil. lib. 2. Nam proprietates ingeniorum dispercere propterea necessarium. Item diuerse, diligenter inquirere, considerare, seu mente circumspectare, & prouidere, & tanquam in omnem partem lumina mentis intendere. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Guardar da ogni banda*. Hisp. *Mirar à partes diuersas y todas*. Cic. lib. 2. Tule Tamen acie mentis disperere cupiebant. Colum. in Praef. operis, Ac ego quum aur magnitudinis totius rei, quasi quandam vastitatem corporis aut partium eius, velut singulorum subtilitatem disperio, ut eor ne supremis ante me dies occupet quam vniuersam disciplinam ruris possum cognoscere.
- Dispersus**, us, ui, pro dissectione vel delectu. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Disperare*. Senec. 2. de Ira, Quid si pueris, quod neglectu disceptu officiorum, ad lusus & ineptos æqualium iocos spectent, quis irascatur, &c.
- Dispericentia**, Circumspicio, & prouidentia, vel consideratio diligens, atque discretio. *ἡ ἀπορροή*.
- Disperico**, ces, Compositum est à placere, contrariam suo simpliciter habens significationem. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Dispericare*. Hisp. *Dispericar*. Nihil enim aliud est dispericare quam non placere. Cic. Ad Att. lib. 2. Disperico mihi, nec scribo sine summo dolore.
- Dispericentia**, *ἡ ἀπορροή*, quo vltus est Seneca de Tranquil. vitæ. Hinc illud exdium & dispericentia sui, & nonquam residentis animi voluntatio. Apud Plautum in Cistellænam legimus dispericentia, Ventum (inquit) ad te gaudeo cecidisti, ita nunc hodie hic acceptus sumus. Suauibus modis, nisi hæc dispericentia apud te quicquam fuit, quin mihi placeret. Verbum est soli Plauto usurpatum.
- Disperico**, as, *ἡ ἀπορροή*, disperico, Ital. *Dispericare, spericare*. Hisp. *Dispericar*. penè idem est quod explicare, & quod phicatum erat aperio, dilato, & extendendo. Vnde dispericare volentes dicuntur à Varrone quæ dispericant sunt, & latius dispericare. Ita enim ait de Re rust. lib. 3. Quando dispericant sunt, cymbalis & plausibus numero, reducant in eundem locum.
- Displodo**, is, vel **Displaudo**, Cum crepitu rumpo. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Romper con strepito*. Hisp. *Romper con sonido*. Horat. in Epod. Et velica sonat æquum displodis, pædy.
- Displodis**, participium. Lucr. lib. 5. - quum plena animæ vesicula parua sepe ita dat pariter sonitum displodis repente. Id est disrupa.
- Displuuiatum**, à Vitruvio dicitur figura quadam cauedij, qui lib. 6. ca. 1. sic ait, Displuuiata autem sunt, in quibus deliquit arcana sustinentes stillicidia reiciunt: hæc hybernaculis maximas præstant utilitates, quod compluuium eorum erecta non obstant luminibus recliniorum.
- Dispolio**, id est quod simplex spolio. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Spogliare*. Hisp. *Despojar*. Terent. in Andr. Clamiteur, me scyophantam hæreditatem pestique, Mendicium: tum ipsam dispoliare non licet.
- Dispoliabilum**, verbale, *ἡ ἀπορροή*, quo Plautus vltus est pro dispoliatione. Egon (inquit in Bacchide), ut hæc clausa gestem clanculum, ut eulem patrem damna Pistocleræ flagitia, aut damna, aut dispoliabilia?
- Dispondeus**, *ἡ ἀπορροή*. Quasi bis spondeus, pes qui constat ex quatuor syllabis longis, ut, Oratores.
- Dispono**, nis, pen. prod. Ordino. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Disporre*. Hisp. *Disponer*. Plin. ad Fuscum, lib. 9. epist. Quæris quemadmodum in Tuleis diem ætate disponam. Disponere suo quidque ordine. Colum. lib. 12. ca. 2. Quinque Cicero de Pet. consil. Fac ut planè vis hominibus quos deinde tenes, desertipum ac dispositum suum cuique manus sit. Cic.
- Attic. libro 4. Postea verò quàm Tyrannio mihi libros disposuit, &c. Dispositus, ris, verbale, idem significans quod dispositio. *ἡ ἀπορροή*. Tacit. lib. 18. Dispositus, prouidens rerum civilium peritus.
- Dispositio**, Apertio, concinnatio, distinctio. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Disposizione*. Hisp. *Ordenadamente*. Cicero 6. Veruna, Non possum dispoñe istam acculare, si cupiam: opus est non solum ingenio, verum etiam artificio quodam singulari.
- Dispositio**, omnis, Ordinatio, collocatio. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Disposizione*. Hisp. *Disposicion*. Colum. lib. 12. cap. 2. Quis enim dubitet nihil esse pulchrius in omni ratione vitæ, dispositione atque ordine? Cic. 2. de Orat. Qui ordo tibi placet, inquit Catulus, & quæ dispositio argumentorum, in qua te mihi semper deus, videti soles.
- Dispositor**, oris, *ἡ ἀπορροή*. Senec. libro 5. Nat. quaestio. Nimirum in hac prouidentia dispositio ille mundi Deus aera ventus exercituum dedit.
- Dispuer**, dispuerit, vel dispueritum est, impersonale, pro simplici accipitur cum quodam augmento, ut dispuerit sit idem quod multis modis pudet. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Dispuer* & *grandemente*. Hisp. *Auer mucho verguenza*. Terent. in Eunuch. Dispuerit, mihi sic data esse verba. Plaut. Bacch. Nam alia memorare quæ illum facere vidi, dispuerit.
- Dispuluer**, as, In puluerem redigo. *ἡ ἀπορροή*. Næuius, Saxa, syluas, lapides, montes dilicis, dispulueras. Nonius.
- Dispumo**, as, Spumas citio, (pumis purgo. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Leuar le schiume*. Hisp. *Esumar* & *quitar la espuma*. Colum. lib. 12. cap. 34. Aut si non dalec mustum, ad tertias dispumatur. Atq; legunt dispumetur. vide *DISPUMO*.
- Dispungo**, is, dispunxi, dispunctum, Est expungere, vel delere. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Cancellare*. Hisp. *Cassar* & *raer*. Accipitur etiam pro supputare siue numerare, quasi puncto notare. *ἡ ἀπορροή*. Senec. de Breuit. vite, Dispunge, & recensite vitæ tuæ dies, pauculos & ridiculos: apud te reflecte videbis. Inde dicitur dispungere rationes, pro eo quod vulgus vocat, *Examinare calculum*. Papinianus Digestis de Verborum signifi. Dispungere est conferre accepta & data.
- Dispunctio**, omnis, verbale, Interdū idem est quod expunctio, siue delatio: interdum idem quod supputatio, hoc est datorum & acceptorum collatio. *ἡ ἀπορροή*. Vipian. Quum plures hæc Bon. autor. iud. poss. An recognito, & dispunctio concedenda sit creditori.
- Disputo**, ras, pen. corr. ex præpositione dis, & verbo puto, quod valere putum facere. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Disputare*. Hisp. *Disputar*. Vnde disputare (inquit Varro) valde putum facere: & per translationem, pro disceptare, differere. Plautus in Mostel. Eam rem voluntam, & diu disputa, ut hominem cuius rei, Quando natus est, similem esse arbitrarer. Item disputa et rationem cum aliquo, idem in Autul. dicitur, -as peris, itur, putatur ratio cum argumentario. Vbi disputa et ratio cum argumentario, Etiam plus ipse debet argumentatio. Disputare item significat rem aliquam agitare, ita ut verum tandem cognoscatur. Cic. de Amic. Catonem induxi senem disputantem, quia nulla aprior videbatur persona, quæ de illa ætate loqueretur. Lactan. lib. 7. Immortales esse animas Pherecydes & Plato disputauerunt.
- Disputatio**, *ἡ ἀπορροή*. Cic. Lentulo, Scripsi igitur Aristoteleo more (quemadmodum quidem volui) tres libros in disputatione ac dialogo de Oratore. Liberior in vtrunque partem disputatio, Quintil. libro 7. cap. 3.
- Disputator**, oris, *ἡ ἀπορροή*. Cic. 1. Offic. Nisi forte Demetrius Phalerus in hoc numero haberi potest, disputator subtilis, orator parum vehemens.
- Disputatrix**, à Quintiliano Dialectica dicitur. *ἡ ἀπορροή*.
- Disputabilis**, *ἡ ἀπορροή*, à *ἡ ἀπορροή*. Senec. ad Lucil. Res disputabilis in vtranque partem.
- Disputatus**, vide *DISPUTATIO*.
- Disquiror**, ris, pen. prod. Per omnes partes quæro, ut inquirendo nihil me lateat. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Inuestigare, cercare diligenter*. Hisp. *Buscar curiosamente à en diuersas partes*. Horat. 2. Sermon. Verum hic impenans meum disquirite.
- Disquisitio**, inquisitio voluntatis, iudicijque, diuersorumque: & penè idem quod disceptatio. *ἡ ἀπορροή*. Sueton. in Cæsare, Primo Prætoris die Qu. Carulum de seditione Capitolij ad disquisitionem populi vocauit. Pertinet etiam ad fori. Liu. Sed non quid ego fecerim, in disquisitione venit, sed quid isti pari debuerint. Id est in disceptationem. Cic. de Atul. resp. Quamquam ad facinorosi disquisitionem interest adesse quam plurimos.
- Distaro**, as, Significat castro, & diuersis modis quod densum erat, rarum facio. *ἡ ἀπορροή*. Colum. lib. 5. Sed illud de integro refecti debet, hoc potest intercedi & distarari: quod opus, rusticæ castationem vocant.
- Dissumpo**, vide *DISPUMO*.
- Disuatio**, aris, Cum letitia & voluptate osculor, ex dis, & suauior. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Bastare con piacere*. Hisp. *Mucho besar*. Suauior autè à suauum, siue suauum, per diminutionem u. Gell. lib. 5. Et quum ibi res cum (Diagoram) adulescentes anplexi, coronis suis in caput patris positis, fauiarentur. Cic. Tironi, Ego vos ad quartum Calend. video, tubique oculos, etiam si te venies in medio foro videro, disuatiabor. Id est iulium siue sepius fauiabor.
- Disseco**, eas, pen. corr. disseceui, dissectum, Dilanio, & variis modis seco, siue in varias partes diuido. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Zagliare in pezzi*. Hisp. *Cortar en partes diuersas*. Plin. lib. 11. ca. 37. Tertio capto La cedæmonij pectus disseceui causa videndi.
- Dissectus**, ra, tum, Quod est per anatomen exenteratum. *ἡ ἀπορροή*. Quod enim Græci *πυλὸν*, nos dissectionem vocamus, ut apud Plinium & Celsum videri potest.
- Dissemino**, as, Spargo, diuulgo. *ἡ ἀπορροή*. Ital. *Disseminare*. Hisp. *Sembrar en partes diuersas*. Cic. in Catil. Latius opinione disseminatū est malū. Idem pro Plan. Ne disseminato, dispersioque sermoni fortunas innocentium subiciendas putetis. Idem pro Arch. Ego verò omnia quæ gerebam, iam tum in agendo spargere me, ac disseminare arbitrabar in orbis terræ memoriam sempiternam.
- Disfentio**, ris, vel **Disfentior**, iris, Diuersum ab aliis sentio. *ἡ ἀπορροή*.

Διαμάχη. Ital. Non accordarsi, non consentire. Hisp. No acordar en sentença, de acordar. Cic. de Amic. Abiis qui pcedit ritu ad voluptatem omnia referunt, longe dissentimus. Idem pro lege Manil. Sed in hoc ipse ab eo vehementissimè dissentio.

Dissentio, verbale, sententiarum diversitas. *Διγενεσία*. Cic. pro Sylla, Vt hoc dissidio ac dissensione facta oppidum in sua potestate posset, & Pompeianos habere.

Dissentaneum, Dissentans, non conveniens: sicut consentaneum, conveniens. *ἀντιστοιχόν, ἀντιγενεσία, διαπύρισμα*. Ital. Non corrispondente. Hisp. Cosa de desacerdo en sentença. Nigidius, Eum locum facit dissentaneum. Cic. in Pare. Aut consentaneus, aut dissentaneus.

Dissipio, dissiph, dissipium, Quod sepius erat dirimo, & dissicio. *διαφύγωμαι, διαφύγωμαι*. Ital. Qualitate. Hisp. Derribir lo que es cercando con seto. Stacius 10. Thebaidos, Absiliunt pontes, & ceteri tremantis saxa frangunt, dissipioque aggeres rursus Vitur, & truncas rupes in tépla, domoque Præcipitat.

Dissipementum, ti, Quo res illa dissipitur, & dividitur: unde membranulam illam in auge intermedium, dissipementum vocari, auctor est Festus. *διαφύγωμαι*.

Differens, as, Serenum flo. Liu. 9. bel. Maced. Quam vndiq; differens affert. Plin. lib. 18. cap. 11. Si cæmina pura fient, differens affert.

Dillero, ris, pen. cor. dissenti, dissensum, Idem quod simplex fero. *εἰς ἑαυτὸν ἰσχυρίζομαι*. Ital. Seminare. Hisp. sembrar. Colum. lib. 1. cap. 3. Panax vitroque tempore, leni & subacta terra, rarisimè differtur.

Dillero, dissenti, dissensum, significat diffutare, enarrare, declarare. *διαλέγομαι, διαλέγομαι*. Ital. Dissutare, dichiarare. Hisp. Dissutare, declarar. Cicero de Amic. C. Ladij persona visa est idonea fuisse quæ de amicitia ea ipsa differeret, quæ disputata ab eo meminisset magister meus Scenola. Ibidem, Audire vero optimi viri ea quæ sepiissime inter me & Scipionem de amicitia differabantur.

Dillero, as, frequenter utitur *διαλέγομαι, διαλέγομαι*. Gellius, Quam de antiquitate quorundam verborum differtatemus. hoc est differationibus contenderemus. Tacit. lib. 12. Vbi hæc atq; talia differtatore, incipit orationem Cæsar de fastigio Romano.

Differatio. *διαλέγεσθαι*. Plin. lib. 10. cap. 68. Quapropter ingenium prædictorum, & reliqua subtexat differatio.

Differatundus, Gellius, Eumque in coram allantium differatundum invenimus.

Differus, ra, tum. *ἀλόγος, ἰδιότροπος, ἰόγλωσσος*. Ital. Eloquente, bel. parlare. Hisp. Eloquente, faciendo, efedido en la lengua. à verbo dillero (quoniam differo per duplex l se scribitur) Qui probe differt, vel qui ornatisimis verbis abundanter loquens, cuius oratio est & gravibus sententiis referta, & ornatis distincta verbis. vnde M. Antonius apud Ciceronem ait, à se differos viros esse multos, eloquentem verò neminem. Cic. ad Att. lib. 10. Ceteri tunc differos est magis, quam sapientem. Idem pro M. Cælio, Quam volent in conviviis facere, dicere, nonnunquam etiam ad vinum differi sine: alia fori vis est, alia triclinij; alia substellorum ratio, alia lectorum: non idem iudicium comestatorumque conspectus. Horat. Secundi calices quem non fecere differum?

Differet, adverbium, modo significat facundè & eloquenter. *διαίρησις, ἰδιότροπος*. Fastidatissime, eloquentissime. v. apud Ciceronem lib. 1. de Orat. Deniq; vt prudentibus differt, fultis etiam verè dicere videaris. Modò pro distinctè, & expressè. Livius lib. 31. Quam in fœdere Lucianij differt adscriptum esset, id ita eorum fore si populus censuisset.

Dissideo, des, pen. cor. Dissordo, dissensio. *ἐν τριζύ, διαίρησις, ἰδιότροπος*. Ital. Dissordare. Hisp. Desordenar. Cic. in Lelio, Quam is Tribunes plebis capitali odio à Qu. Pompeio dissideret, qui tum erat Consul. Transfertur etiã ad inanimata. Plin. 37. Adamas dissidet cum magnæ lapide in tantis vt iuxta positus ferrum non pariat abstrahi.

Dissidium, Segregatio, discordia. *ἐν τριζύ, διαίρησις*. Ital. Separatione, discordia. Hisp. Desacuerdo, Apartamiento de una cosa con otra. Terent. And. Valcani qui inter nos dissidium querunt. Cic. de Amic. Quæ enim domus tam stabilis, quæ tam firma civitas quæ non odiis atque dissidiis funditus possit everti? Ovidius lib. 14. Metamor. pro discessu posuit, à seorsum sedendo, quando ait, Non bene dissidium Phrygij latuta mariti.

Dissidentia, Dissensio, discordia. *ἐν τριζύ, διαίρησις*. Ital. Dissensio. Hisp. Desacuerdo. Plin. lib. 12. ca. 4. Dominante illa eadem rerum dissidentia.

Dissilio, is, pen. cor. ex dis, & salio, significat loco moue. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Ital. Saltare. Hisp. Saltar. Apuleius, Veritibus ossa dissilicam. Proprie autem est in diuersas partes salire. Plin. lib. 36. Lunalem silicem seria secari, à Tusculanum dissilire igni. Aliquando pro crepare, frangere. Virg. 3. Georg. Aerâq; dissilunt vulgò, vestesq; rugeunt.

Dissulto, as, frequenter utitur in diuersas partes salio. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Ital. Saltare in diuersas partes. Hisp. Saltar en diuersas partes. Plin. lib. 37. Incredibus hi deprehenduntur ita respuentes idem, & ferum vitæq; resuler, incedensq; ipse dissilant.

Dissimilis, le, idem quod abhimsilis. *ἀντιγενεσία, ἀντιγενεσία*. Ital. Dissimile. Hisp. Diferente. Terent. in Prol. And. Non ita dissimili sunt argumento: sed tamen Dissimili oratione sunt factæ & stylo. Cic. 2. de Diuin. Eos qui nascuntur eodem tempore, posse in dissimiles incidere naturas propter eqli dissimilitudinem. Idem de Claris Orat. Quam sint ipsi dissimilissimi inter se libidem, Sui dissimilior videbatur fieri quotidie.

Dissimiliter, adverbium. *ἀντιγενεσία*. Ital. Dissimiliter. Hisp. Diferentemente. Cicero 4. Tusul. Ceterique dissimiliter morbi, & procreatione sique morborum nascuntur.

Dissimilitudo, inis. *ἀντιγενεσία*. Ital. Dissimilitudine, diuersitas. Hisp. Diferencia, diuersidad. Cic. 5. Verr. Vides eandem æstimationem propter temporis dissimilitudine, in illo laudis causa habere, in te criminis.

Dissimilares partes, *ἀντιγενεσία, ἀντιγενεσία*, à medicis appellatur partes corporis compolite, quæ seclitè *ἀντιγενεσία*, hoc est similes non sunt, sed ex iis constituentur & in eas possunt resoluui.

Dissimulo, as, Diligenter & astute celo, nequid nosci possit, vel intelligi. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Ital. Dissimulare. Hisp. Dissimular lo que es de se haze. Plaut. in Mil. Dissimulabo hos quasi non videam. Terent. Andr. Bene dissimulatum amore & celatum indicat. Cic. pro Cluent. Neg, id obsecrare debet, nec dissimulare vilo modo poterat. Ouid. lib. 5. Fast. iam

facis est virtus dissimulata diu. Quis contrarium est simulo. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Simulamus enim falsa, dissimulamus verã. Simulamus esse quæ non sunt, Dissimulamus non esse quæ sunt.

Dissimulantia, æ. Idem quod dissimulatio. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Ital. Simulazione. Hisp. Dissimulacion. Cic. 2. de Orat. Socratem opinor in hac ironia, dissimulantiaq; longè lepore & humanitate omnibus præstitisse.

Dissimulatio, verbale, *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Cic. 2. de Orat. Vt qui dissimulatores studiorum fuerint.

Dissimulatio, onis. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Cic. 3. Offic. Ex omni vita simulatio, dissimulatioque tollenda est. Idem 4. Acad. Libenter vii solitus est ea dissimulatio quam Græci *ἐκ τριζύ, διαίρησις* vocant.

Dissimulancer, Simulater, Simulatum, & Dissimulatum, aduerbia. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Cic. de Clar. Orat. Non aperte, nec eodem modo semper, sed varie dissimulancerque conclusis. Quintil. lib. 10. cap. 1. Saepè præparat dissimulatum insidias Orator.

Dissimulabilis, vnde Indissimulabilis apud Gellium lib. 10. cap. 22. Cum quadam indissimulabili veritate differtur.

Dissipo, pas, pen. cor. significat dispergo, diuisgo. *διαφύγωμαι, διαφύγωμαι*. Ital. Dissipare, despergere. Hisp. Dissipar & destruyr. Colum. lib. 2. Sin autem proxima melius occupandū erit restitibile, desectis iteramentis quatuor & viginti velles stercoreis in iugera disponemus, dissipabimurq; Cic. pro lege Manil. Vt ex eodè ponto Medea illa quondam profugis dicitur: quam prædicant in fuga fratris sui membra in his locis, quæ se patens persequeretur, dissipauisse. Dicimus etiam Dissipare famam alicuius rei, dissipare rumore, dissipare sermones, hoc est diuisare, & dilatare. Cic. pro Plac. Primum quod distributis partibus sermo est tota Asia dissipatus. Cic. Cælio, lib. 2. Multi occisi, capti, reliqui dissipati.

Dissipatio, onis. *διαφύγωμαι, διαφύγωμαι*. Cic. 1. de Nat. deor. Idem facit in natura deorum, dum indiuiduorum corporum concretione fugit, ne interitus & dissipatio consequatur, negat esse corpus deorum, sed tantumquam corpus, &c.

Dissipabilis, le, Quod dispergi, aut separari facili potest. *διαφύγωμαι, διαφύγωμαι*. Cic. 3. de Natura deor. Ignis verò & aer omni impulsu facillimè pellitur, naturaq; eudens est maximè, & dissipabilis.

Dissitus, pen. cor. Dissans, remotus, quasi procul situs: cuius contrarium est Aditus, quod est iuxta situs. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Ital. Dissitante, remotio, dissensio. Hisp. Puesto à leuanto puesto en diuersos lugares. Apuleius in Flor. hæc duo velut inter se contraria opposuit atq; dissipauit, sic scribēs, Homines neq; longè dissita, neq; proxime adita possumus cernere.

Dissocio, as, are, Separare, dissoluere, & à societate dissungere. *διαφύγωμαι, διαφύγωμαι*. Ital. Dissociare. Hisp. Descomparar. Cic. de Amic. Dissipares enim mores discipula studia sequuntur: quorum dissimilitudo dissociat amicitias. Mart. lib. 7. Et Leda poterat dissociare genus.

Dissociatio, onis. *διαφύγωμαι, διαφύγωμαι*. Plin. lib. 2. cap. 1. Aquas respuat, persulsum mersum ve sicco simile est, tanta dissociatio deprehenditur.

Dissociabilis, le, Quod sociari, coniungi, non potest. *διαφύγωμαι, διαφύγωμαι*. Tacit. in vita Agricole, Et quancumq; primo statim beatissimi sculi ortu res olim dissociabiles miscuerit, principatum, & libertatem.

Dissoluo, uis, Quod ligatum erat soluo, aperio, recludo. *διαλύω*. Ital. Dissolvere, segare. Hisp. Deatar. Plaut. Pœnu. Si autoritatem postea defugeris, vi dissolutus tu fies, ego pendes. Cic. de Senect. Oppus ipsa suum eadem quæ coagmentauit, natura optimè dissoluit. Dissoluit amicitias. Cic. de Amic. Nam si utilitas amicitias conglutinaret, eandem cōmutata dissoluere. Dissoluit interrogationes. Cic. 4. Acad. Quæ eas dissoluere non possunt, deficiunt à veritate. Est etiã dissoluere, expidire. Terent. in Heaut. Dissolui me oculus, operâ vtrius dare. Ita Dissoluit aliquē, id est absoluit, nō diu suspensum tenere, paucis quod volumus dicere. Plaut. Merc. Obsecro dissolue iam Me, nimis diu enim pendes. Itē diuersis personis, seu varia debita soluit. Cic. lib. 2. Offic. Nunquā nec maius æs alienū fuit, nec melius, nec facilius dissoluitum.

Dissolutus, a, um, participium, aut nomen ex participio: quod ligatum non est. *διαλύω*. Ital. sciolto. Hisp. suelta. Plin. lib. 28. ca. 7. Alibi seruat ut nudis pedibus cant, capillo, cinctiq; dissolutus. Dicimus etiam dissolutos, qui moribus, leuissimè soluti, luxum vitæ sequuntur, quos Græci *ἀσώτως* dicunt. Cic. 6. Verr. Negligentes ac dissoluti si cupiamus esse, qui possumus illud. 1. Offic. Nam negligere quid de se quisq; sentiat, non solum arrogantis est, sed etiam omnino dissoluti.

Dissolutè adverbium. *διαλύω*. Cic. pro Cecinna, Nec cōtenderit aliud quam ne ius suum dissolutè relinquere videretur.

Dissolutio, verbale, cuius contrarium est coniunctio. *διαλύω*. Cic. in Partit. Constructioque verborum tum coniunctionibus copulectur, tum dissolutionibus relaxetur.

Dissolubilis, le, Quod faciliè dissolui potest. *διαλύω*. Ital. Dissolubile, che si può dissolvere facilmente. Hisp. cosa que se puede desatar. Cic. 2. de Nat. deor. Animal mortale, dissolubile & diuiduum est. Coagmentatio dissolubilis, ibidem, lib. 1.

Dissonus, a, um, pen. cor. Dissimiliter sonans. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Ital. Dissordante. Hisp. cosa que desacuerda en suon. Liu. 4. ab Vrbe, Dictator autem parte altera subsidia & secundam aciem adortus, circummagenti se ad dissonos clamores ac subito tumultus, hosti vndique obicerat victorem peditem, equitèq; magne.

Dissono, as, pro discordo. *ἐκ τριζύ, διαίρησις*. Ital. Dissordare. Hisp. Desacordar. Colum. lib. 1. cap. 1. An vnteris quæ maiores prodiderunt, huius temporis cultura respondant, an aliqua dissoneat.

Dissuado, des, contrarium habet significationem suo simplicis. *μεινέω*. Ital. Dissuadere, confortare. Hisp. Dissuadir. Plaut. in Cistell. Modò quod fuasit, dissuadet: quod dissuasit, id ostendit. Ouid. 1. Metamor. Pudor est qui suadet illinc, Hinc dissuadet amor. Cic. 3. Offic. Quia non modò nō censuerit captiuos remittendos, verum etiam dissuaserit.

Dissuasor, verbale, Qui dissuadet. *μεινέω*. Cicero ad Brutum, Itaque in medio Achaico cursu, quom Eucharum diebus Ausus me in Italiam, quasi dissuasor mei consilij retulisset, te vidi Velut. Sic Lucanus lib. 4. gladium vocat Dissuasorem iusti, quod non mortis metu à iustitia & honestate deterreat.

Dissuauior, aris, siue Dissuauior, Vide DISSUAUOR. *μεινέω*. Ital. Dissuadere grandemente. Hisp. mucho desfar. Cicero Titoni, Ego vos ad quatum

ed meæ fortunæ redemptum. Phanium, ab te vt distrahatur. Virg. lib. 6. t. hatis distrahatur equis. ¶ Referunt plerique, ad animum, quum ad varias sententias & occupationes trahitur. Cic. 3. Offic. Distrahatur in deliberrando animus. ¶ Ponitur etiam pro vando. [magis] Ital. *Vendere*. Hisp. *Vender*, mal. *baratar*. ¶ Vipian. de Trans. Si vni pluribusve fundus ad alimentum fuerit relidus, velintque eum distrahatur, necesse est Prætorum de eius distractione & transfectione arbitrari. Apul. lib. 1. Cæcus recens erat, & sciti lapidis, admodum commodus pretio distrahitur. ¶ Item pro compono, sedo, finio. 25. 2. Cic. pro Cæcili. Ideo quod omnia iudicia aut distrahendorum controuersiarum, aut puniendorum malefactorum causa reperia sunt.

Distractio, verbale, Separatio, alienatio. 25. 2. Cic. 3. Offic. Nulla enim nobis cum tyrannis societas est, sed potius summa distractio.

Distribuo, is, Diuido, quasi diuersis tribuo. 25. 2. Cic. 3. Offic. *Distribuire*, *dispensare*. Hisp. *Distribuir*, *partir*. ¶ Terent. in Adel. Argenteum annuauerat illico: Dedit præterea in lumpum dimidium ininar: Id distributum est sanè ex sententia. Cels. 3. lib. Gall. Priscum, quam plures ciuitas conspurcatur, patiendum libi, ac latius distribuendum: exercitum putauit. Plin. Epist. 2. 49. Distribueamus illos in ea ministeria quæ non longè à patria sint.

Distribuire, aduerbiu. 25. 2. Cic. 3. Offic. Tuse. Sed quia proficentur illi ipsi, qui eos scribunt, se neque distingere, neque distribuire, neque elegantur, neque ornate scribere, hæc enim sine vlla delatione negligo. Idem 2. de Inuent. Sin distributis tractare quis vult, partiat in animum & corpus, & extraneas res licebit.

Distributor, oris. 25. 2. Cic. 3. Offic. Cic. in Piso. Hoc certe video, quod indicant tabulæ publicæ, vos rogatores, vos distributores, vos custodes fuisse tabularum.

Distributio, onis. 25. 2. Cic. 3. Offic. Cic. pro Cluent. Itaque mihi certum est, hanc eandem distributionem inuidia & criminum finis in defensione seruare, &c. ¶ Distributio à Rhetoricis appellatur figura quæ à Græcis vocatur *μεταθεσις*, quum singulis ictibus sum proprietatem tribuimus: vt, *Lycurgus*, cuius omnes partes corporis ad nequitiam sunt appositissimæ: oculi ad perulantem lasciuiam, manus ad rapinam, dentes ad audierant, virilis naturæ membra (quæ non possumus honestè appellare) ad omne genus corruptelæ, pedes ad fugam profus, vt aut ex hoc vitia, aut ipse ex vitis ortus videtur.

Distringo, Arctè stringo. 25. 2. Cic. 3. Offic. *Distringere*, *stringere*, *stretamente*, Hisp. *Estregar*, *estricer*, *estretamente*. ¶ Cic. lib. 3. Offic. Frazus distringit, non dissoluit peritium. ¶ Quandoque, desicco, seu radendo sordes decingo. 25. 2. Cic. 3. Offic. Vnde Distringere sese dicitur, qui in balneis sudores, & sordes à corpore abradunt: quem in vsum etiam strigiles habere solent. 25. 2. Cic. 3. Offic. Mart. lib. 1. 4. Pergamus has misit: curuo distringere ferro: Nō eam sepe teret linæa sullo trita. Plin. lib. 34. cap. 8. de Lycopio, Piuma ex omnibus signa fecit secundissimæ artis, inter quæ distingentem se, quem M. Agrippa ante thermas suas decauit. ¶ Distringere gladiu, est nudare & vagina eximere. Cic. lib. 3. Offic. At ille vt ingressus est, con festum gladium distinxit, iurauitque illum statim interfecit. ¶ Quandoque, colligere. 25. 2. Cic. 3. Offic. Colum. lib. 1. 1. Sereno exlo manibus distringi olium oportet, & subistratis tegetibus aut cannis stridari & purgari. Hierony. A. Anos propheta pastor & rusticus, mora roburum distringens, paucis verbis explicari non potest. ¶ Quandoque, distraho, siue impediunt teneo. 25. 2. Cic. 3. Offic. Quintilianus, Quibus componendis, paulo pluraquam biennium, tot alioqui negotiis distractus, imponi. Id est distractus & impeditus.

Districtus, aduerbiu. 25. 2. Cic. 3. Offic. Plin. lib. 9. Epist. ad Sabinianum, Iungam iamen tanto plenius & effusius, quanto ipsum acrius, fueritque corripui, districte minatus, nunquam me postea rogaturum.

Distrunco, as, Composui, a trunco, idem est quod mutilo, vel in partes dissecō. 25. 2. Cic. 3. Offic. Plin. lib. 1. 1. *Distrunco*, *partir*, *pro medio*. ¶ Plaut. in Trucul. Ego te hic agnu in faciam, & medium distruncoabo.

Distruo, is, Scorum, vel separatum struo. 25. 2. Cic. 3. Offic. Sueton. in Calig. Distruis, ac instruis, pro loci dignitate, compluribus cellis.

Disturbo, Disticio, diruo, euerto. 25. 2. Cic. 3. Offic. Plin. lib. 1. 1. *Disturbare*, Hisp. *Desbaratar*. ¶ Cic. pro domo sua, Etiam se videre distrali à complextu suorum, disturbari recta, distrahi fortunas. Idem pro Sex. Rosc. Quis si dem lædæ, quantum in ipso est disturbat humanæ vite societatem.

Disturbatio, onis. 25. 2. Cic. 3. Offic. Plin. lib. 1. 1. Sed virilitas specie in repub. pessimè peccatur, vt in Corinthi disturbatione moliti.

Disulcus, A veteribus porcus dicebatur, diuisus in ceruice feras habens, Festus.

Direcō, Vide nō s.

DIREYRAMVS, *dirigere*, *dirigere*, Viri Thebani nomen, qui primus hyemus inuenisse creditur, qui in honorem Bacchi solent decantari: à cuius nomine ipsi etiam hymni dirhythmi creditur appellari. Horat. lib. 4. Carm. Seu per audaces noua dirhythambos Verba deuoluit, numerisq; fectur Lege solutus. Quamquā & ipse Bacchus Dirhythambus est cognominatus, *dirigere* est *dirigere*, quod per duas velut portas in vitam ascenderit. Bis enim natus creditur, ex vtero matris Semeles, & femore Iouis.

Ditto, onis, significat imperium, dominium. [imperium] Ital. *Giurisdizione*, imperio, *figura*. Hisp. *Jurisdiccion*, *señorio*. ¶ Plaut. in Mil. Loquere, aureis meas profecto dedo in ditionem tuam. Plin. lib. 34. cap. 20. Alexandria in ditionem redacta. Cic. 2. de Legib. Ditione atque nūmme deorum geruntur res. Hoc nomen quauis à Dis Ditis, diuiniari videatur, attamen conera naturam primitiuè corripit primam.

Dico, ditas, & discolo scis, vide nō s.

DICTROCHÆUS, *dirigere*, *dirigere*, Res confusæ ex duobus trocheis, hoc est ex longa & breui, & iterum longa & breui, vt Cantilena.

DIU, aduerbiu, pro Die, à quo fit Interdiu. [diu] Ital. *Di giorno*. Hisp. *De dia*. ¶ Plaut. Nec noctu, nec diu quiescis. Interdiu significat longo tempore. [diu] Ital. *Di giorno*, *di giorno*. ¶ Plaut. in Mil. Loquere, aureis meas profecto dedo in ditionem tuam. Plin. lib. 34. cap. 20. Alexandria in ditionem redacta. Cic. 2. de Legib. Ditione atque nūmme deorum geruntur res. Hoc nomen quauis à Dis Ditis, diuiniari videatur, attamen conera naturam primitiuè corripit primam.

Dico, ditas, & discolo scis, vide nō s.

DICTROCHÆUS, *dirigere*, *dirigere*, Res confusæ ex duobus trocheis, hoc est ex longa & breui, & iterum longa & breui, vt Cantilena.

DIU, aduerbiu, pro Die, à quo fit Interdiu. [diu] Ital. *Di giorno*. Hisp. *De dia*. ¶ Plaut. Nec noctu, nec diu quiescis. Interdiu significat longo tempore. [diu] Ital. *Di giorno*, *di giorno*. ¶ Plaut. in Mil. Loquere, aureis meas profecto dedo in ditionem tuam. Plin. lib. 34. cap. 20. Alexandria in ditionem redacta. Cic. 2. de Legib. Ditione atque nūmme deorum geruntur res. Hoc nomen quauis à Dis Ditis, diuiniari videatur, attamen conera naturam primitiuè corripit primam.

D I V

Curtium magistros vocat. Conlucebant enim peritores magistratum apud Romanos, pecunia largitioneque sibi studia conciliare suffragatorum.

D O N

Donec, aduerbium. Significans quoad, vel quousque. *[Sens. it. ad. Ital. Fin. che, mentre che. Hisp. Hastaque.]* Terent. in Andr. Nunquam desistit orare vique adeo donec perissequat. ¶ Iungitur autem tam indicatio modo, quam subiunctiuo, & cuius etiam temporis. De presenti exemplum est apud Plautum in Cistell. non desisti Insitare vique adeo, donec adiuta & anus, &c. De preterito suprad posuit est exemplum x. Terent. Exempla futuri nusquam non occurrunt. Virgil. i. Aeneid. Donec regina sacerdos Mente grauis, geminam partu dabit Iliu prolem. Ad eundem etiam modum cum omnibus subiunctiu temporibus iungitur. Columella. Donec ea aqua, quam adieceris, decoquat. Cato de Re rust. Donec pecuniam satisfecerit, ut delegarit, pecus & familia que illic erit, pignori finto. Terentius in Phorm. Donec tibi quid polliceris sum effecero. ¶ Accipitur etiam donec pro quandiu. Quid de Ponto lib. 3. Donec eris felix, multos numerabis amicos. ¶ Veteres pro Donec dixunt Domum. Cato de Re rust. Sed vsq; licetbe vellas, denicum semen videbis hic.

Donum, huius **doni**, Ex Græco est (inquit Festus) quo illi vocant *δῶρον*. [Ital. *Dono*, *presente*. Hisp. *Don*, *que se de como quiera*.] Plin. lib. 3. cap. 14. Græci enim (ait) antiqui *dōron* palmum vocabant, & ideo *dōra* munera, quia manu darentur. Est autem donum, quod aut propitiandis diis datur, aut hominibus pro beneficiis, quæ nulla necessitate iuris, sed sponte præstantur. Quid de Arc. Munera, crede mihi, placant homines; Deosq; Placatur donis Iuppiter ipse datus. ¶ Differt donum à præmio, ut præmio sit quod datur ex præcedenti merito: donum, quoduis munus quocumq; modo datum. ¶ Donatus in illud Terentij in Eunuc. Quoduis donum & præmium à me optato, id optatum feres: distinguit donum à munere: ut donum deorum sit: munus, hominum: quæ tamen differentia nullo modo observatur. Nam & dona dicuntur quæ dantur hominibus, & munera quæ diis offeruntur. ¶ Aliquando donum dicitur de rebus perniciosis. Virgil. Aeglog. 6. Quas illi Philomela dapes, quæ dona paravit. ¶ Donum honorarium, id est quod datur patrono: ab honore dictum, quod huiusmodi muneribus clientes patronos suos solent honorare. Neq; enim, ut hodie, ita olim patroni mercede conducti clientum negotia suscipiebant, quod illo tempore ignominiosissimum putabatur: grati tamen clientis erat acceptum à patrono beneficium munusculo aliquo remitti: quod illi donum honorarium vocabant. Nostri autem seculi aduocati (ut non infacetè ait Budrus) arbitraria, non honoraria dona accipiunt: quippe qui pro suo arbitrio litigatoribus mercedem præstent, nullamq; suæ rapacitati faciunt modum.

Dono, as, Donum in aliquem confero. [Datisque. Ital. *Donare*. Hisp. *Dar*, *gracioso*.] Plaut. in Aulul. Ab eo donatur auro, vxore & filio. Idem in Amphitruo. Quo pacto sit donis donatus plurimis. Cic. 1. de Orat. Inferi quidem & donari ab ære non possunt: omnia sunt enim illa dona natura. Seneca de Benefic. lib. 3. cap. 14. Ut circumspectus donaremus, circumspectus eligeremus eos in quos merita conferuntur. Cic. in Puf. Mihi populus Rom. vniuersus illi in concione non vnus dici gratulationem, sed æternitatem, immortalitatemq; donauit. ¶ Donare ciuitate, est efficere ciues, & iura ciuium dare. *πολιτεῖαν δίδωμι, πολιτὸν ποιεῖν, πολιτῶν τὴν τιμὴν ἀποδίδωμι*. Cic. pro Archia Poëta, Quid à Qu. Metello Pio familiarissimo suo, qui ciuitate multos donauit, neq; per se, neque per Lucullum imperatoris? ¶ Huius verbi compositum est, Condono, quod quandoq; pro simplici ponitur: quandoque significat quicquam ad aliorum petitionem do: quandoque ignosco. *ἀντιχρῆστος*. Terentius in Phorm. Argentum quod habes condonamus tibi. Sallustius, Haud facile alterius libidini malefacta condonabam.

Donatus, participium, Munere affectus, cui aliquid donatum est. *δωπτός*. Virg. 5. Aeneid. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. ¶ Huius contrarium Indonatus. *ἀδωπτός*.

Donatio, verbale, Hoc est doni alicuius in alterum collatio, & propriè ea quæ nullo virgine iure, sed ex mera liberalitate fit, idq; ea quidem mercede, ut sitam velut accipietis fieri, nec vilo calu ad se reuerti. *δῶρε, δωρεῖν*. Quod si sub conditione fiat, non est vera donatio. Cic. in Orat. Ut corona aurea donaretur, eaq; donatio fieret in theatro, populo conuocato. Dicimus autem, dono tibi munus, & dono te munere.

Donaria, sunt ipsa (ut Valla docet) dona quæ deo offeruntur. *ἀνθη, ἄγρια, ἀγνῶστα*. *Doni* *che si offeriscono à Dio* quæ scilicet dicata diis ex tholis, aut parietibus, aut etiam columnis suspenduntur. Macrobi. Ornamenta vero sunt clypei, coronæ, & huiusmodi donaria. Nonnulla etiam pro loco ponitur in quo dona reponuntur, & pro ipso etiam templo. Virg. lib. 3. Geor. Tempore non alio dicunt regionibus illis. Quæ sitas ad sacra boues lunonis, & vis Imparibus ductos alta ad donaria cursus. Gell. lib. 2. cap. 10. Vbi reponi solent signa vetra, quæ ex eo templo collapsa essent, & alia quædam religiose donariis consecrata. Apul. ibi donarium dicitur perquam opulentum, plurima auri & argenti ratio in lancibus, speculis, poculis, & huiusmodi vensilibus. Quod est contra Laurent. Vallam, qui Seruium reprehendit, quod donaria interpretetur loca in quibus dona suspenduntur.

Donarium, Munus quod à principe vel imperatore militibus donatur. *indone*. Suetonius in Domitiano, An duplum donarium militi donaret. Plin. in Paneg. Nam mihi cogitant eundem te collationes remississe, donarium reddidisse, conuictarium obtulisse, &c. Tacit. lib. 20. Et aduentu quinquecentorum, quinquaginta annorumque auctæ legiones, donatiuum possunt.

Donatius, Creditor qui donationem facit. Paulus Intercon. Si de duobus debitoribus mortis causa donatius creditor vni acceptum tulit, & conualuerit, eligere potest vtri condicatur.

Donatice coronæ, Dicebatur quibus victores in ludis donabantur: quæ postea magnificentie causa instituta sunt, super modum aptate capitibus, quasi amplitudine sunt, quum lares ornantur. Festus.

Donus, s. *donum*, Insula est in mari Aegro vna sporadam, cuius meminit Virg. lib. 3. Aeneid. Linguimus Ortygiæ portus, pelagiq; volamus, Baccharamq; iugis Naxos, vitidèmq; Donylam.

Dorcas, dorcadis, *δωρὰ*, Dama, seu caprea, *δωρὴ ὅστις δώκεται*, hoc est ab eo quod acutè vident. Plin. lib. 28. cap. 8. Dorcadis pelle collo suspensa. Martialis lib. 3. Delicium paruo donabis dorcadæ nato.

Dorcæ, s. *δωρὴ*, ab Ouidio 3. Metamorph. numeratur inter canes Aëtronis. Inde (inquit) iuuat alij rapida velocius aura Pampbagus, & Dorcus, & Oribasus, Arcades omnes.

Doricæ, s. *δωρὴ*, Oppidum est Peloponnesi, iuxta quod Thamyris citharædus Musas ad cantus certamen prouocauit. Meminit huius oppidi Plinius lib. 4. cap. 5. Idem Lucanus lib. 6. -Peleus, & Dorion ira Nobile Pieridia. ¶ Est et eisdem nominis oppidum in Magnesia apud eundem, lib. 4. cap. 10. ¶ Teutium item in Ionia, minoris Asia regione, apud eundem lib. 5. cap. 29.

Doris, s. *Ἰδία, δωρὴ*, Græciæ regio est iuxta sinum Maleacum, à tergo habens Ceteram montem: à qua incolæ Dorij, vel Dorienſes, vel etiam Dorie *δωρῖον* appellatur. ¶ Inde denominatum Doricus: ut, lingua Dorica, quæ regionis eius populi vtebantur. Dories ante Achii dicebantur: postea Dories dicti à Dorico quodam (ut Plato autor est 3. de Legib.) qui eius regionis exules reſtituit: aut (ut Seruius placet) à Dorē Neptuni filio, aut cerē à Doride Oceani & Tethyos filia. Ab

his originem traxerunt Asiæ populi, in ora Catie, ad mare Carpathiū, quorum regio etiam Doris appellata est.

Dorij, *δωρῖοι*, & Dorienſes, siue Dories, *δωρῖοι*, Populi sunt Achæiæ, sit dicti à Doride regione Græciæ iuxta Maleacum sinum, cuius à tergo mons est Oera. ¶ Sunt et eisdem nominis populi in Asia Caribus vicini, ad Carpathium mare, à superioribus oriundi, quorum frequens est mentio apud Herodotum lib. 1.

Doris, idis, *δωρὴ*, Herba est anchusa similis, lanuginosior tamen, & minus pinguis tenuioribus folijs & languidioribus. Radix oleum non fundit, sed rubentem succum, & in hoc ab anchusa distinguitur. Hæc Plinius lib. 21. cap. 20.

Doris, s. *δωρὴ*, Nympha quedam maris, Oceani & Tethyos filia, quæ Nereo fratri nupta immensam vim marinarum Nympharum peperit, quæ à nomine patris Nereides appellatae sunt. ¶ Ponitur nonnunquam pro ipso mari. Virg. in Gallo, Sic tibi quum fluctus subterlabere Sicanos, Doris amara suam non intermiscet vndam.

Doris, s. *δωρὴ*, Locus litoralis Thraciæ, sit ex opposito Samothraciæ, à Doride nympha appellatus, cuius capacitatem Xerxes uulnerat, aut potius demens est exercitus sui multitudinem. Erat enim capax c. x. m. hominum. Autor Plin. lib. 4. cap. 11. & Herod. lib. 7.

Dormio, is, verbum absolutum nota significationis. *κοιμῶμαι, κοιμῶμαι*. Ital. *Dormire*. Hisp. *Dormir*. Plaut. in Trin. Ego met autem quum extemplo arcum Mihi & pharetram & sagittas sumptis, caſidē in caput, dormibo Placidē in tabernaculo. Aliquando cum accusatiua, & præpositione in: Plin. in Epist. Nihil est quod in dextram autem fiducia mei dormias: non impunē cessatur. ¶ Dormire in vtramvis aurem, est animo otioso, scelerato, vacuōque esse. Terent. in Heaut. Ademptum tibi iam saxo omnem merum. In aurem vtramvis otiose vt dormias. Dormire in vtrumvis oculum idem significat. ¶ Plaut. in Pseud. De ista re in oculum vtrumvis conquisco. ¶ Huius composita sunt, Adormio, à quo Adormisco. Edormio, Obdormio, Prædormio, & Redormio, de quibus vide suis locis.

Dormito, as, pen. prod. frequentatiuum est: quauis diminutionem significat quandoq; habet. *δωρῶμαι, δωρῶμαι*. Ital. *Dormire*. Hisp. *Dormir*. Entre dormir y velar. ¶ Horat. Quandoq; bonus dormitat Homerus. Est autem propriè Dormitare, somno detineri. Plaut. in Amph. Te dormitare aiebas, menſa ablata est, cubum hinc abimus.

Dormisco, is, Idem quod Dormio. *κοιμῶμαι, κοιμῶμαι*. Plaut. Cure. Caput deponit, quum dormisco, ei subduco anulum.

Dormitor, verbale, Qui solet dormire, & omnia negligentius agere. *κοιμῶν*. Plautus in Trin. mira sunt, Nil illic homo est aut dormitor, aut sector zonarius.

Dormitorium, a um, adiectiuum: ut, Cubiculum dormitorium, vbi dormitur. *κοιμῶν*. Ital. *Dormitorio*. Hisp. *Dormitorio*, lugar para dormir. Plin. In iunior in Epist. Est in hac dicata dormitorium cubiculum, quod diem, clamorem, sonum excludit.

Dormitorium, substantiuum, Idem quod dormitorium cubiculum. Plin. lib. 10. cap. 6. Post hæc iubent eum in pariete dormitorij, redōve includi.

Dōron, *δῶρον*, Ital. *Dono*. Hisp. *Don* donum à Græcis dicitur, quod munera ferē manu dantur. Apud antiquos enim Græci lingua scriptores, *δῶρον* pro palme, siue manu inuenitur. Plin. lib. 35. cap. 14. Græci (inquit) antiqui *dōron* palmum vocabant, & ideo *dōra*, munera, quia manu darentur. Vnde Antidora, *ἀντιδῶρον*, remunerationes. Verus autem illa significatio adhuc remansit in compositis, Didōron, Tetradōron, & Pentadōron pen. prod. quibus lateres, struthis adificiorum significatur, qui duorum, quatuor, aut quinque palmorum longitudinem habeant. Palmi autem nomine mensuram intelligimus duodecim digitorum, quem palmum maiorem, siue dodonem vocant.

Dorsum, si, Tota posterior corporis pars, à collo vsque ad os sacrum. In qua significatione legitur & dorsus masculin. *δωρῶν*. Ital. *Dorsio*, *δωρῶν*. Hisp. *El espaldas, el lomo*. Plaut. Milite, Timeo quid rerum gesserim: ita dorsus totus prurit. Non solum autem dicitur de hominibus, exterisq; animalibus, sed etiam de inanimatis: ut de litioribus, aquis, montibus, & huiusmodi. Virg. 1. Aeneid. Dorsum immane mari in summo. Idem 10. Aeneid. Nanti, inſidit vadis, dorsum dum pendit iniquo. Quibus in locis significat duriorē arenam (ut inquit Seruius) quæ mentibus, vitro citroq; fluctibus denſatur: quod à nautis puluſius vocatur. ¶ Antiqui tamen dorsum dicebant quod nunc dorsum dicimus. Vnde dorsuaria iumenta à Varrone dicta, lib. 20. cap. 10, quæ dorſo vehunt. Ad quam rem (inquit) habent iumenta dorsuaria domini, alij equas, alij pro his quid aliud, quod omnis dorſo ferre possit.

Dorsualia, regumēta quibus equi & boues reguntur. *δωρῶν*. Ital. *Coperte da cavalli*. Hisp. *Las coberturas de los burros & caballos*. Iulius Cap. Proceſſerunt centum albi boues, corubus auro iugatis, & dorsualibus apicis discoloribus præfulgentes.

Doris, s. *δωρὴ*, Prolemaeo cap. 9. lib. 3, Maxie superioris ciuitas est, ad Danubium.

Doris, s. *δωρὴ*, Neptuni filius fuisse perhibetur, qui in Doride Græciæ regione regnauit, à quo ipsiusiam populi, Dorij appellati putantur, ut ait Seruius in illud Virgilij 1. Aeneid. -iugate ire, & Dorica castra, Deſerōſij, &c. ¶ Est etiam eo nomine vrbis quedam Phœniciæ, apud Iosephum: cuius ciues Dorice appellantur, teste Stephano: qui etiam in Cartæ eiusdem nominis urbem collocat.

Dorycnium, *δωρῖον*, Strychni genus est Theophrasto, radice cādida, longa, cubitali, caudā, folio crucez mascululo, caule quadricebitali, capite gethyi maiore, pilosioriq; pilula platani non abſimili. Drachmæ pondere datur, ut sibi quis placeat, & pulcherrimum se existimet: duplicatum pondus maiorem infamiam creat, spectis vanis animo obuerſantibus: triplicatum perpetuas gignit furias: cui ponderi siquid adiciatur, præſentem necem affert. Ab his effectibus à quibusdam manico est appellatum. Dorycnium autem dictum putatur, quod lancearum culpidēs in prælio eo tingentur.

Doris, s. *δωρὴ*, Stephano, celtæ Plinij, s. c. 29, oppidum est Phrygiæ, non procul abſiterit auriferi Auminis ſate: cuius meminit Plin. 5. c. 29.

Doris, s. *δωρὴ*, s. *δωρὴ*, filius fuit Pitiam, nothus, ut scribit Hom. lib. 11. Iliad. quæm Ajax interemit. ¶ Alter fuit Dorcyus, frater Phineæ regis Thraciæ.

Thraciz, de quo Virg. lib. 4, fit Beroë Ismarici coniunx longeva Dory-
cli. Et paulo post, non hinc Rhæcia, matres, Est Dorycli c. diuix, &c.
D O R Y L A S, *δωρυλλας*, Nomen Nafamonis cuiusdam potentissimi, vnius
ex iis qui Persico in aula Cephei vim inferre conati, ab illo sunt inter-
fecti. Quidam 7. Metamorph. Et Nafamoni Dorylas distulimus
agri, Dives agri Dorylas: quo non possederat alter. Larius, aut toni-
dem tollebat farris accubos. ¶ Est item Dorylas Centauri nomen, apud
Ovidium 12. Metamorph.
D O R Y L A S, *δωρυλλας*, Vir Cretensis fuit, rei militaris peritissimus, &
Mithridati cognomento Euergetæ magna familiaritate deuinatus:
cuius res gestas vide apud Strabonem lib. 10.
Doryphorus, pen. corr. *δωρυφορος*, Satelles qui lanceam, aut spiculum ge-
stans, tueretur corpus principis. Nam *δωρυ* lancea est, vel spiculum. Curt.
lib. 10. Cognatorum Darij regis turbam quindecim milia hominum
fuisse, muliebreiter propter modum cultam, luxu magis, quam decoris ar-
mis conspicuum, doryphori vocabantur. Peculiare enim erat illius
agminis insigne. ¶ Est etiam viri proprium apud Quintilianum.
D O S, *δος*, Proprie dicitur quod marito cum vxore datur. [*δος*, Ital. Dote.
Hispan. Dote del casamiento.] Plaut. in Amph. Non ego illam mihi dotem
duco esse quæ dos dicitur: Sed pudicitiam, &c. Terentius in Andr. Dos
est Pamphile decem talenta. Idem Adel. Vxor sine dote veniet: minus
psaltria est. ¶ Duo autem dotium genera enumerantur à Iuriconsul-
tis, profecticia scilicet, & aduenticia. Profecticia dos est, quæ à parenti-
bus profecta est de bonis eorum: Aduenticia vero, quæ aliunde adue-
nerunt siquis patri certam pecuniam dederit quam filia nubenti red-
dat. ¶ Transsumitur præterea latus huius nominis significatio pro
omni eo quod alicui datum est vel à natura, vel ab hominibus. *res dos*.
Vnde dotes animi dicuntur, prudentia, iustitia, fortitudo, & huiusmo-
di: & dotes corporis, pulchritudo, robur, incolumitas, & his similia.
Martialis libro 3, Nec potestis similes dotes numerare, nec vñs. Cicero.
lib. 1. de Orat. Cuius artem quam indotatam esse, atque incomitatum,
& incomptam videres, verborum eam dote locupletasti, & ornasti.
Quid 3. Trist. Nam tibi quam faciles mores natura pudicos, Et raras
dotes, ingenuumque dedit.
Dotalis, *δωταλός*, Ital. Dotalis. *Hic casa que se de in dote y casamiento*. Quod
ad dotem pertinet, siue illud in quo dos mulieris consistit. Vnde Dotalia
bona, Dotalis fundi. Plaut. in Afin. Dotalium seruum Saurium vxor tua
Adduxit, cui plus in manu sit quam tibi. Idem in Mil. Hæc ades dicas
dotalis tuus. Liu. lib. 6. belli Punici. Hæc tibi à me dotalia dona accedit.
D O T A S, Dorem do. *δωταλός*, Ital. Dotalis. *Dotalis* mulier de ca-
samento. Sueton. in Vesp. Vitellii hostis sui filiam splendidissime mari-
tauit, dotalique etiam, & instruxit.
Dotatus, a, um, adiectiuum, Vnde Dotatam mulierem dicimus quæ do-
tem habet: & indotatam, quæ dotis ad maritum nihil attulit. *ad vñs*.
Plaut. in Afin. Hæ sunt, atque alia multa in magnis dotibus incommo-
ditates, sumptusque intolerabiles. Nam quæ indotata est, ea in potestate
est viri: dotata mulier & damno & malo viros. ¶ Dotatum etiam
latus intelligimus cum qui bonis quibusdam animi, corporis, aut for-
tune præditus est. Manilius libro 1. primo, Tertia Pleiades dotabit for-
ma sorores. Quid. 11. Metamor. Nata erat huic Chione, quæ dotalissi-
ma forma Mille precis placuit.
Dosis, *δωσις*, a verbo Græco *δωσις*, quod est dare. Hæc vox nostri hodie
medici vtuntur pro proportionē simplicium medicamentorum com-
positionem ingredientium.
Dothien, *δωθιεν*, Abcessus cum tumore qui ex crassis humoribus
in carnosissimis partibus locis fit: mitis, quum in sola cute coheret: male-
ficus autem, nec facile curabilis, quum ex alto in summam cutem emer-
git. Vide Marcellum Virg. in Dioscorid. lib. 2.
D O R A B E, *δωραβή*, Herba est cubiti altitudine, gracilibus virgulis, quarum
latera vtrinque vestiant folia, quæ plane lepidij viderentur, nisi tenerio-
ra essent, candidioraque. In cacumine sambuci vmbellam gerit, in qua
candidi flores emicant. Hanc nonnulli herbarum periti Orientale na-
sturtium, alij Babylonium vocauerunt. Vide Ruellium, lib. 2. cap. 89.
Dracæna, *δωρακίνα*, cum diphth. draconis fæmina: sicut leonis femi-
na, *leona*.
Drachma, *δραχμή*, Genus ponderis ex decem & octo siliquis, id est tri-
bus scrupulis constans. ¶ Est & genus numismatis, denarium valens
Romanum, hoc est (vt Budæus docet) solidos Turonenses tres cum
semisse. Terentius in Andria, Vix. inquit, drachmis obsonatus est
decem. Cicero 1. de Diuin. Quibus diuitias pollicentur, ab his drach-
mas ipsi petunt.
D R A C O, *δράκων*, Antiquissimus Atheniensium legislator, cuius leges So-
lon, præterquam quæ de eade erant constitutæ, abrogandas curauit,
propter seueritatem. Nam vna omnibus poena constituta erat, vt
etiam qui desideria damnaui essent, aut qui olera furripissent, capite ple-
terentur. Ob quam causam Demades dicere solebat, Draconem non
armento, sed sanguine leges scripsisse. Vide Gellium cap. 18. lib. 12.
Draco, *δράκων*, Proprie dicitur serpens annosus, qui multa ætate in
insolitam magnitudinem excreuit: ita dictus *δράκων*, quod hoc
animal acutissimi visus esset: credatur: vnde etiam à Poëtis thesau-
rum custodius fingitur præesse. Plinius lib. 8. cap. 11, auctor est dracones
in India in tantam excrecere magnitudinem, vt perpetuum cum ele-
phantis bellum gerant. ¶ Dracones etiam dicuntur à Plinio lib. 17. ca-
13, à cornuostatis similitudine palmites emetiti, pluribusq; annis in-
durati: Nuper (inquit) reperit draconem ferere iuxta arborem: ita
palmitem appellamus emetitum, pluribusq; induratum annis.
D R A C O N I A S, *δρακονίσσας*, Ex dracone geniti: quo epitheto à
Poëtis notatur Thebani, & totius populi: propterea quod ij qui Cadmo
in ea vrbē ædificanda adiutores fuerint, ex satis draconis dentibus nati
ferantur. Vide Iarvis hanc fabulam apud Ouid. 3. Metamor.
Draconites, *δρακονίτες*, huc Draconias, gemma est quæ fit ex cerebro
draconum, sed non nisi viuentibus abscisso gemmescit, inuidia anima-
lis mori se iuuat: quapropter mos est amputare caput dormientibus.
Est autem colore candido, nec politi potest, aut autem admu-
ter. Plin. lib. 33. cap. 10.

Dracontium, *δρακόντιον*, Ital. *Dragontea*, Hispan. *Dragontia*, Herba hor-
tensis est, teste Dioscoride, folio hedera, magno, & candidis notis in-
igni, caule recto, bicubitali, verticillato, maculis resperso purpureis, ita
vt anguem plane referat. Officij *serpentarij* & *colubrinum* appellatur.
¶ Est etiam hoc nomine genus vitis apud Columellam, li. 3. ca. 2, quod
vini generositate cum Ammoneis conferri possit. Vnam (inquit) vi-
tem præcoquam, nobis ante hoc tempus incognitam, Græca consuetu-
dine dracontion vocari comperimus, quæ firmitate iucunditate-
que, arcellatæ, balthicæque, & Bituricæ comparari possit: generositate
vini, Ammineæ.
Dracunculus, penul. corrept. *δρακύνος*, herba genus est quod dracontion
Græci, pharmacopolæ *Serpentarij* appellant: vtroque nomine à cau-
lis figura deducto, qui maculis quibusdam variegatus, quandam ser-
pentis similitudinem referre videtur. Vide paulo ante in dictione
D R A C O N T I O N. ¶ Est etiam Dracunculus piscis ex conclarum ge-
nere. Plin. lib. 32. cap. 11.
D R A C Y S, Achæorum dux, à L. Mumio Romanorū dūce victus, de quo
Luius. sic scribit, Cum Achæis (inquit) qui in auxilium Bæotios
& Chalcidenses habebant, Quintil. Cæcil. Metellus ad Thermopylas
bello confixit: quibus victis, dux eorum Critolaus, veneno sibi mortē
cōstituit. In cuius locū Dracon, Achæici morus primus auctor, ab Achæis
dux creatus, ad Isthmon à L. Mumio consulē victus est. Hæc Liu. li. 32.
Dragma, *δράγμα*, Apud Græcos dicitur quod nos rapinam, aut
manipulum dicimus, hoc est quantum vna manu comprehendere
possumus.
Drama, *δράμα*, Est actus vel representatio fabularum, in quibus
Poëtæ persona non admiscetur.
Dramaticus stylus, Dicitur qui mistus non est, vbi Poëtæ nusquam loqui-
tur: vt sunt comædiæ & tragædiæ: Exegematicus, id quo solus Poëtæ
Mittus, vbi promiscue & Poëtæ & persona. Dicitur dramaticus, *δραματι-
κός*, quasi actiuus, à *δράμα* facio.
D R A N C E S, *δράκωνες*, Orator fuit Latini regis, infelicitissimus Turno Ru-
torum regi, vt est videre apud Maronem lib. 12. Tum Drances
idem infensus, &c.
D R A N G I A N A, *δρανγιανή*, Prouincia in Asia maiori, quam Ptolemæus
ab Occasu & Septentrione Aria & Bagao mōre terminari ait, ab Ori-
ente Arachosia. Vide ipsū lib. 6. cap. 19.
D R A V S I, Thraciæ populi sunt, qui puerorum recentiorum natu-
ram calamitatem desunt, commemorantes omnia mala quæ vitam
ingressos necesse est percipi: contra autem, defunctorum exequias
summa celebrant alacritate, gratulantes illis quod tot malorum my-
riadibus semel sine defuncti. Auctor Herodotus.
D R E P A N U M, pen. corr. *δρεπανον*, Vulgo *Trapano*, Vrbis est Sicilia trans
Lilybæum promontorium, non procul ab Eryce montis: dicta à cur-
pitu situ instar falcis: *δρεπανος* enim falx dicitur: vel ab eo quod Satur-
nus amputatis virilibus paternis, illuc falcem proiecerit. Quid. lib. 3.
Fast. Quig. locus curvæ nomina falcis habet. Virg. 3. Aeneid. Hinc Dre-
pani portus, & illætabilis ora, Accipit, &c.
D R I L O N, *δριλον*, Fluvius est Dalmatiz, ex Scardonio monte ortum tra-
hens, circa medium superioris Myfiz. Vide Ptolemæum, lib. 2. cap. 17,
& Plinium lib. 3. cap. 12.
Dromas, *δρῶμας*, Cameli species est, à velocitate cursus: nomen ha-
bens. Lilius lib. 7. bel. Maced. Ante hunc equitatum saltatæ quadrigæ,
& cameli, quos appellant Dromadas.
Dromones, Genus piscium est apud Plinium, lib. 32. cap. vlti. à pernici-
tate ita appellatum. *δρῶμονες*.
Dromos, *δρῶμος*, Latine cursus: quantum nonnunquam etiam accipitur
pro loco ipso in quo curritur. ¶ Hinc Catadromus, de quo suo loco.
Dropax, *δρῶπαξ*, penult. genitui corr. *δρῶπαξ*, Vnguenti genus est quod ad
cuiuscunque corpore pilos solet adhiberi. Vide *δρῶμαξ* & *δρῶπαξ*, Græci
dicunt pro eo quod est vnguentis adhibitis corpus glabrum reddere.
Marzial. lib. 3, Philothro faciemque lauas, & dropacæ caluam. Idem lib.
10, Lævis dropacæ te quotidiāno.
D R V E N T I A, *δρυντία*, Fluvius provinciz Narbonensis, in Rhodanum in-
fluens. Plin. lib. 3. cap. 4.
Drupe, *δρῦπε*, Baccæ olæ iam nigrescentes, & mox ab arbore casuræ:
vnde & nomen apud Græcos accepit, *πρὸς τὴν ῥῖνιν ὅτι καὶ δρῦπε*.
D R V S O M A G V S, *δρυσόμαγος*, Rhætorum oppidum est apud Ptolemæum,
lib. 2. cap. 12.
D R V S V S, *δρῦσος*, Vir Romanus, genere & eloquentia magnus, sed am-
bitiosus, & superbus, Catonis aui. de quo sic Cicero 4. de Finb. Con-
feram autem, inquit, auium tuum Drusum cum C. Graccho eius ferè
æquali. Ad illis munus magnificentissimum dedit: Quæstor in Asia
nullis insignibus rei voluit, nequid ipso esset insignis: Tribuus pleb.
Latius ciuitatem, plebi agros, Equitibus cutiam, Senatui iudicia per-
misit. ¶ Fuit & ante hunc M. Lilius Drusus, cognomento Salinator, qui
vna cum Cl. Nerone collega suo in Consulatu Asdrubalem vicit. Vir-
gil. 6. Aene. Quin Decios, Drusosq; procul, &c. ¶ Drusus item alius Ci-
cetonis sodalis, de quo 3. de Nat. deor. sic scribit, Cur sodalis meus in-
terfectus domi suæ Drusus, &c. ¶ Fuit & hoc nomine Lilius Augusti
filius, qui in Germania perit: de cuius morte extat Quidij carmen cō-
solatorium ad Liliam matrem.
D R V S I, *δρῦσις*, Filius Hippolochi, & pater Lycurgi, qui in bello Theba-
no Eteocles partes sequutus, quum in pugna Parthenopæum Itali
ictu vulnerasset, à Diana sagittis occisus est. Statius, Horrendumque
Dryanta mouet, &c.
D R V A D E S, *δρυάδες*, Nymphæ sylvarum præfides, ita dictæ à Græco
nomine *δρῦς*, quod quantum proprie querquem significet, accipitur ta-
men pro quavis arbore. Virgil. 1. Georg. Ferte simul Fauniquæ pedem,
Dryadēque puellæ. Hamadryades autem dicuntur singularem abo-
rum nymphæ, quæ cum is vna nasci & occidere dicuntur: cuiusmodi
vnam describit Ouidius lib. 8, Metamor. querquæ annosa ab Erisichthone
succisa interempta.
D R V A N T I A D E S, *δρυαντιάδες*, Dicitur est Lycurgus Thraciæ rex, à
patre Dryante. Quidius in Ibin, Vtque Dryantidæ Rhodopæa re-
gina tenenti.

Dryades

D R Y I D A S, *dyuidus*, siue Druidæ, siue etiam Diuides, dicti sunt: Gallorum magi, qui de totius gentis controuersia consuebant. Nomen habere creduntur à dictione *dyos* quæ olim quamuis arborem, hodie verò peculiariter quercu significat, quod maxime in lucis versabantur. Plin. lib. 16. cap. 14. Nihil habent Dyuidæ (ita enim Galli suos appellant magos) visco, &c. Cæli. lib. 6. bel. Gal. Druidæ rebus diuinis interfunt, sacriticia publica ac priuata procurant, religiones interpretantur. Ad hos magnus adolefcenit numerus disciplina causa cõueiret, magnique sunt apud eos in honore. nam ferè de omnibus controuersis publicis priuatisq; cõsultunt. Et siquid est admissum facinus, si egedes facta, si de hæreditate, de finibus controuersia est, idem decernunt, præmia panasq; constituunt. Vide de his plura apud Cæsarem, quæ hic breuitatis causa omittimus. Hanc religionem (inquit Suetonius) sub Augusto interdictam, Claudius imperator quintus penitus aboleuit. Pro his dem etiam dicimus Druides, druidum, per te etiam declinationem. Cæs. bel. Gall. lib. 6. Sed de his duobus generibus alterum est Druidum, alterum Equitum. Et paulo post, His autem omnibus Druidibus præfuit vnus, qui summam inter eos habet auctoritatem.

Deylon, vide D E Y L O N.

D E Y M O N, Peloponnesi regio mediterranea, postea Delasgis, & nouissimè Arcadia dicta. Plin. lib. 4. cap. 6.

D R Y O P H Y T E S, Raux genus est apud Plinium li. 32. ca. 7. Raux (inquit) quas *dyophytas* & *calamitas* vocant. Item cap. 10. locur tanæ *dyophytes*, aut calamitæ in pellicula grius alligatum. Quibus tamen in locis eruditiores malunt legere diopetas & diopetis: ut tanas illas intelligas, quæ aut cum pluuia de celo decidunt, aut ceret ex pluuia nascuntur. Græci enim *dyopetis* vocant quicquid ex ære est delapsum, quasi à loue missum.

D R Y O P T E S, *dyoptes*, Populi Epicotici, de quibus Strabo lib. 3. & 13. Virg. 4. Aeneid. Cretæq; *dyoptes* fremunt, pithæq; Agathyrsi.

D R Y O P H O N, penult. corr. *dyophanon*, Herba est *dyopetis* similis cauliculis tenuibus, cubitalibus, circumdatis viringue foliis oxymyrsine similibus, sed candidioribus & mollioribus, flore sambuci. Edunt decoctos cauliculos, semine verò pro pipere vtuntur. Officinæ *Nemoralem myrtum* appellant.

D R Y O S hyphear, *dyos dyphas*, Genus virei est, copiosissimè in quercu nascens: unde & nomen accepit. Est autem sui generis planta fraxinea, sesquipedalis, lenra, semper virens, grauis odoris, buxi folio, baccis exiguis, sine flore, ractum sequens, nunquam in terra nascens. Vide Plinium lib. 16. cap. vlt.

D R Y O P T E R I S, *dyoptis*, Herba est filici similis, in arboribus nascens, cœni soliorum subdolum incisura, radice hirsuta. Plin. lib. 17. cap. 9. Vulgus *osmundam arborem* appellat.

D R Y P E T A, *dyopetis*, Oliu sunt maturæ & adultæ, ita dictæ à *dyo* & *petis*, quasi iam ex arbore decedentes.

D ante V

D U A, in neut. gene. veteres dixerunt pro duo. *No. Vntil*. lib. 1. cap. 10. *Dua* pondo & repondo vsque ad nostram ætatem dictum est, & rectè dici Messala confirmat. Sic etiam apud Ciceronem, in Orat. legitur, *Video sepe ultra dua duorum corporum.*

D U A L I S, le. *dyualis*. Ital. *Numero di due*. Hisp. *Numero de dos*.] Seruius in illud Virgilij, 2. Aeneid. Conciueret omnes: Conciueret (inquit) pro concituerunt: nec est (vt quidam dicunt) dualis numerus: qui apud Latinos nusquam penitus inuenitur.

D U B E N U S, esse Festo, pro domino veteres dixerunt. Pacu. Tum dubenus seruos ligatos pessime verberat.

D U B I O, as, Apud antiquos legitur pro dubito, siue in dubio sum. *dybio*. Plautus, *Dubiar* quid agat.

D V B I S, Galliz fluius, Viugo le *Dous*, Vefunctionem Sequanorum oppidum medium secans, Dolamq; alluens. Meminit eius Cæsar, lib. 1. bel. Gall. Anonnullis Alduadubis appellatur.

D V B I T A S, s. fclor egregius, qui vasa ex rubra creta primus effinxit.

D U B I U S, dicitur qui duas vias habet, & vtram eligat, nescit: sicut ambiguum, quod in ambag agi partes possit. *dyubios*. Ital. *Dubio*. Hisp. *cosa dudosa*.] Liu. 4. ab Vrbe, Quam equites procul visi nò sine terrore ab dubijs quinam essent, mox cogniti, &c. Virg. 2. Aeneid. Nec dubius ex signa dedit. Terent. Non dubium est, quin mihi magnum ex hac re sit malum. Lib. 1. ad Heren. Dubium genus est, quum habet in se causa & honestatis, & turpitudinis partem. *dyubios*. Nonnunquam etiam dubium accipitur pro incipiti periculo. Vnde In dubium venire, idem est quod in discrimen adduci. Terent. in Adelphis, Tua fama & gnata vita in dubium veniet. Sic Salutem dubiam dixit in Epist. ad Ligariu, pro ea quæ in periculo versatur. *dyubios*. Cœna autem dubia dicitur, quum tanta apponitur ciborum copia, vt cogaris dubitare quid potissimum debeas sumere. Terentius in Phorm. Ille tingitur, tu ideas: Prior bibas, prior decumbas: cœna dubia apponitur. Quid illuc verbi est? s. Vbi tu dubites quid sumas potissimum.

D U B I E, aduerbium. *dyubios*. Ital. *Dubiosamente*. Hisp. *Dudosamente*.] Cicerò 1. de Diuin. Poteit autem accideret vt aliquod signum dubie daru, pro certo sit acceptum. Liu. 1. ab Vrbe, Nec dubie ludibrio esse miferias suas. Huius contrarium est Indubie, *dyubios*. Ital. *Dubiosamente*.

D U B I O S U S, a. um, adiectiuu, Incertus, dubius. *dyubios*. Ital. *Dubiosus*. Hisp. *Dudoso*.] Gel. lib. 3. cap. 3. Quas à ceteris segregauit, quoniam dubiose non erant. Idem lib. 1. cap. 10. Dubiosum hoc, inexplicabile.

D U B I T O, as, Idem quod dubius sum. *dyubios*. Ital. *Dubitare*. Hisp. *Dudar*.] Cic. 4. Acad. Ne vinolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt qua sobrii: dubitant, hesitant, reuocant se interdum. Idem libro 10. Epistolarum, Nam de tua erga me voluntate non dubitæ: *dyubios*. Dubitare rem potuit pro vereri, cunctari. *dyubios*. Plautus in Epidico, Quid istuc dubitas dicere? hoc est, Quid times, aut vereris. Cic. de Amicitia, Nec dubitare illi in omni sermone appellare sapientem. Lucan. Sat. 7. quæ tam Perdicus, vt dubitet Senecam præferre Neroni? Huius composita sunt Addubito, quod est idem cum simplici dubito. Liu. lib. 2. Proditoribus exemplo in vincula coniectis, de regatis paululum addubitatum est. Subdubito, parum dubito.

D U B I T A T U R, impersonale. Cicerò 4. Verr. Præfatum aliorum auctoritatæ

confirmatum dubitabitur: Idem Atti. lib. 4. Sed vtrum fronte, an mente, dubitatur.

D U B I T A N S, particip. *dyubios*. Ital. *Dubitans*. Cicerò pro domo sua, Idem idem se ipse reuocando dubitans, timens, hæsitans, omnia aliter ac vo. in monumentis habetis, & pronuntiat & fecit.

D U B I T A T U S, particip. *dyubios*. Cui 2. Metam. Venit, & intrauit dubitati te. Ita patet. Dubitatus amor, apud eundem ad Liuam.

D U B I T A T I O, & *Dubietas*, *dyubios*. Cæc. 2. de Orat. Qui timo, quæ dubitatio? quanta hæsitatio, etiam facti; verborum idem ad Trebonium, Nullam enim dubitationem apud me reliquisti quancum me amares.

D U B I T A N T E R, quod est à dubitans: ita Dubitatum, à dubitatus, aduerbia. *dyubios*. Cæcil. Imperator clamor de medio, vt milites à sinistro cœnu remouerant, & Gallis non dubitantes immittant. Silenna apud Noniu, Quod hostem no dubitatum cum pluteis & scalis iter facere cœnebat.

D U B I T A B I L I S, *dyubios*. Quid. 13. M. tamo. Arg. ego si virtus in me dubitabilis esset, Nobilitate potens est. m. Idem libro 1, nec erit dubitabile verum.

D U C A T U S, vide D V C O.

D U C E N A R I U S, Qui duas centurias, id est ducetos milites ducebat in acie secunda, qui & primus habitus dicebatur. *dyubios*. Ital. *Capitani di ducento soldati*. Hisp. *Capitan de doscientos hombres armados*.] Apud Suetoniu legitur quattam iudicum decuriam ab Augusto additam esse, quæ Ducenariorum diceretur, iudicariq; de leuioribus summis. Ducenarij autem videntur nominati à censu ducentorum scilicetiorum.

D U C E N A R I U S, a. um, adiectiuu. *dyubios*. Ital. *Di ducento*. Hisp. *De doscientos*.] Vt, Ducenaria pondera, hoc est ducentarum librarum, apud Plinium lib. 7. cap. 10.

D U C O, is, duxi, ductu. *dyubios*. Ital. *Guidare, condurre*. Hisp. *Guiar, llevar, guiar*.] proprie ducimus volentes, trahimus inuolunt. Seneca, Fara volentem ducunt, nolentem trahunt. *dyubios*. Quandoq; significat respicere, iudicare, existimare. *dyubios*. quosq; Græcis & *dyubios*. Cicerò Tiberio, Ego si mei commodi rationem ducere, te mecum esse maxime vellem. Virgilius 10. Aene. tantu me crimine dignum Duxilli?

dyubios. Quandoq; mescare, allicere, & delectatione quadam demulcere. Cicerò in Verr. Act. 2. Siquis honore aut gloria ducitur. *dyubios*. Quandoque voluere, pertrahere. Virg. lib. 6. Aene. Sic quidem ducem animo, rebarg; futurum. *dyubios*. Quandoq; nudare, ducere, *dyubios*. Idem lib. 12. Ille tamen clypeo obiecto conuersus in hostem, Ibat, & auxilium ducito mucrone porcebat. *dyubios*. Quandoq; contrahere. *dyubios*. Idem 9. Aeglo. Altum quo segetes gauderet fugibus, & quo Duceret apricus in colibus vus colorem. *dyubios*. Ducere somnos, est dormire. Virg. 4. Aene. Nate dea, potes hoc sub casu ducere somno? *dyubios*. Ducere muros, est trahere. *dyubios*. Idem 1. Aene. pars ducere muros, Moliriq; artem. *dyubios*. Quandoq; contrahere, *dyubios*. Martialis, Qui ducis vultus, & non legis ita libenter. *dyubios*. in longum protrahere. *dyubios*. Cicerò ad Cæsarem Iun. lib. 1. Ne res duceretur, fecimus vt Hercules Autianus in alium locum transferretur. *dyubios*. demittere, descendere. Plautus in Aulul. Vbi ille abit, ego me ducor ab arbore. *dyubios*. gerere. Virg. libro Aeneid. 9. Hi bellum aliquid ducunt cum gente Latina. *dyubios*. Quandoque ad supplicium ducere. *dyubios*. *dyubios*. apud Curtium ait Her molans ad Alexandrum, Nos duci iube. *dyubios*. De re obsecrare, pro eo quod est vultu sua turpiter contrahere: quod genus obsecrationis Sacra litera testius molliorem appellant. Plautus, Si tendetis, ducite, ne dissumpamini. *dyubios*. Huius verbi composita sunt adduco, adduco, quæ sunt contraria: conduco, circunduco, deduco, diduco, educo, induco, introduco, obduco, perduco, produco, reduco, seduco, subduco, superduco, & traduco: quorum singula vide suis locis.

D U C A T U S, us, præfectura, imperium militare, quod vulgus *capitanatum* appellat. *dyubios*. Suetonius in Nerone, Præignum Rutinum Crispinum Poppæa natum, impuberem adhuc, quia ferebatur ducatus & imperia ludere, mergendum mari dum piscaretur, seruis ipsius demandauit. Scribit Lampridius, Heliogabalum Præposituras, & Ducatus, & officia palatina vendidisse.

D U C T O, as, Huc illic ducor. *dyubios*. Ital. *Mandar in quæta in quella parte*. Hisp. *Guiar à menudo o en diuersas partes*.] Sallu. Huc accedebat, quod Lucius Sylla exercitum, quem in Asia ducaturat, quo tibi fidum faceret, contra morem maiorum, luxuriosus, nimisq; liberaliter habuerat. Plau. in Capt. Me vi libitum est, ductu doli. Ductare etiam est rem Venercam exercere: vnde Plautus ludens in voce ambigua, Extrapotius, inquit, quàm quis me ducet. Terent. Phot. Vt phaleratis dictis ducas me, & meam ductes gratis. Plautus Aul. qui quid cum filio Potet vñ, atque vñam amicam ducet decrepitu senex. Ad hanc item significationem respicit Quintilianus quum ait, Ductare exercitum, non sine rubore dici.

D U C T I O, as, aliud frequentatiu. Sæpe circunduco. *dyubios*. Terent. in Adelph. Tu inter eas res itum ductitans saltabis.

D U X, ducis, communis generis, Qui, vel quæ ducit. *dyubios*. Ital. *Duca, guida*. Hisp. *Duque, capitan, guidor*.] Plaut. Cælis præstigijs dux fur vxor: ea hanc inuenit rimam. Virgil. 1. Aeneid. porcanur auxin symgmalionis opes pelago: dux formosa facti. Cicerò in Verrem, Sed tunc inopes relicti à duco, præfectoq; classis, eundem necessariò cursum tenere coeperunt. Idem 1. Tusc. Morrem, non interitum esse omnia tollentem, atque delentem: sed quandam quasi migrationem, commutationemque vite quæ in claris viris & feminis dux in calum soleret esse, in ceteris homi retinebatur, & permaneret tamen. Ouidius 2. de Pon. Primus vt auerem committere carminis famæ Impulsi: inenij dux fuit ille mel. Seneca Hippol. Fœmina dux maiorum & scelerum arripit.

D U C T O R, oris, Qui præest exercitijs. *dyubios*. Ital. *Conduttore*. Hisp. *Guiador*.] Virg. 2. Aene. fracti bello, satiq; repulsi Ductores Danaum. Cic. 1. Tuleul. Quoties non modò ductores nostri, sed vniuersi etiam exercitus, ad non dubiam mortem concurrunt?

D U C T U S, us, nomen, Idem quod ductio. *dyubios*. Ital. *Conducimento*. Hisp. *Obra de Guiar*.] Liu. 4. ab Vrbe, Ductu labij, cui forte ea prouincia cunctis, nihil dignum memoratu adum. *dyubios*. Cæc. 2. Offic. Adde ductus aquarum, deriuationes fluminum. Idem 2. de Leg. Ductus vero aqua

[illegible]

duriter sit, sine seculi laboris: Durè, crudeliter: vt illud ac labore, hoc ad fructum referatur. *[Graecè, Italice, & Hispanice, Durem dicitur.]*
¶ *Præterea durè in alterum, duriter in nos aliquid facimus. Terentius in Andri. Primum hæc pudet: vicam, pœce ac duriter. Agebat, iana ac tela victum quantitas. Sed hæc differentia, vt plerumq; ante scripto ribus nullo pacto obseruatur. Terentius in Adulph. - scilicet a vobis duxit. Immodico durè quæst: atque etiam, si est pater. Dicendum magis apertè, liberaliter. Verba sunt Aeschini ad Mitionem patrè, quibus cum illo expostulat aut ipse, & simulatus ille holpes Milesiis nimis duriter consuluisse, non de se ipsis, sed de virgine illa, & eius amatore.*

Duritas, atis, Idem quod duritia. *ἐκ λυγρότητος*. Cice. in Orat. Alij duritatem
 & severitatem quam in verbis & orationibus ipsi multum habent sequuntur.
 Durabilis, le, Quod durare p. test. [*ἐκ τῆς αἰας*.] Ital. *Durabile, che può durare*.
 Hisp. *Durable, cosa que puede durar*.] Quid. Quod caret aeterna requie,
 durable non est. Plinius libro 16. cap. 43. Durabilis ac seculi, quae
 modice humida.

Duracina perfica, *duragina* Aggriuer. Quorum corpus ligno adhæret, aellique nequit. [Ital. *Perfici che non si spiccano da l'ago.* Hilp. *Duracines.* Plinius lib. 1. cap. 2. Sed perficorum palma duracines. Idem lib. 15. cap. 28. Quorundam statim a ligno recedunt, vt nuceæ & palmæ: quædam adhærent, vt oliuæ, laurique: quorundam generi vtræque est natura, vt perficis. Etenim duracines adhæret corpus, & ligno quoque aelli ne-

Duricoria, dicuntur quæ sunt duri corij. [oxlap: *Agus*, Ital. *che hanno il cuoio duro*. Hisp. *cofas que tienen lo cuero duro*. Vnde: Ficus duricorix, quæ habent durum corticem: quarum meminit Plin. lib. 17. cap. 18.

non caele durat erant. ¶ Quintilianus lib. i. per translationem posuit
per confirmare, Multa (inquit) linguae vitia, nisi primis eximuntur
annis, inemendabili in posterum praeturae duratur. ¶ Aliquando si-
gnificat tolerare. ~~¶~~ Virgilius t. Aeneid. -durate, & vosmet re-
bus servate secundis. In qua significatone quandoque contra naturam
iungitur accusativus, maxime apud Poetas, Horatius lib. i. Carm. Vir

Dureo, ēs, durui, Durus sum. [*ἀλλοφύκω* Ital. *Indurire, indurare*. Hisp. *Endurecerse*.] à quo Durefco, Durus fio. Cic. 1. de Natura deorum, Itaque & Aquilonibus, reliquique frigoris adiectis durefcunt humor. Cuid. 2. Metamorph. Quare duruerant, significatq; exarugie fedebat. Cuius lib. 6. Plumule fub canda clunibus detrahendæ, ne stercore coquina-

hæc duo tantum in eo officio essent. De eorum officio tradit Alercius. Duomuiros primos in albo delictibus solere, & fascibus vii. Præerant etiam carceribus, & vestigalibus in suo municipio locandis. Lilius 1. ab Urbe, hæc lege Duomuiros erant, qui se absolvere non rebantur ea lege ne innoxium quidem posset. Vlpianus si quis xori. §. Si fugitivum. ff. de furt. Si fugitivum meum quis quæsum, & Duomuito,

Duomuiratus, us, Dignitas duomuiratorum. P. 110. 4. Epit. ad Semp-
 rium, Hunc Agonem Trebonius in Duomuiratu suo collocandum cura-
 uit. Paul. 1. Honores. ff. de Decur. Is qui non fit decurio, duomuiratu, vel
 aliis honoribus civilibus fungi non potest.
 Duomuiralis, le, Quod ad duomuiratus nomen pertinet: vr, Dignitas
 duomuiralis,

ebulo. *Hisp. yeggo, yegua nota.* Virgil. in Sileno, Sanguineis ebuli bacis. Colum. lib. 2. Sed circa hoc experimentum multa sunt quæ & dulcem terram, & frumentis habilem significent: vt iuncus, & calamus, gramen & trifolium, ebulum, rubi, pruni sylvestres, & alia complura. Idē, Et rutulas ebuli creas vuida baccas.

Ebur, eboris. Dens elephantis, quasi ē barro: sic enim elephantum vocabant veteres, à barrita. [*ebur. Ital. Aurore. Hisp. Hysp. arsil, dentes de elephante.*] Cic. 4. Acad. Non enim est ē faxo scalptus, aut ebone dolatus. Ebur pro vasis, aut aliis rebus ex ebone dolatus. Horat. lib. 2. Carm. Ode 13. Non ebur, neq; aureum. Mea ceciderit in domo lacunar. Cic. 4. Ver. Vt omne ebur ex xibus sacris, deorum denique simulacra quæ vellet, auferret. Antiquis in vtu fuit nominatius ebor, à quo remansit genitius eboris, & adiectiuum ebores.

Ebur, eboris. Ptolemæo, *ἑβουρ*. Stephano, oppidum est Hispaniæ Beticæ, cuius meminit & Plin. lib. 3. cap. 1.

Eburneus, a, um. Quod est ex ebone. [*eburneus. Ital. D'aurio. Hisp. cefa de marfil.*] Plin. lib. 3. cap. 1. Iouem fecit eburneum in Metelli ædo, quod campus petitur. ut quod inflat eboris album est: vt, Eburnea facies. Quid. 3. Metra. Impubēq; genas, & eburnea colla, &c.

Eburneolus, diminutiuum. *eburneolus* est qui habuit ad manum, cum eburneola solitus est canere fistula.

Eburnus, a, um. Idem quod eburneus. Tibull. Hanc primum veniens plebetro modularis eburno. Luc. libro 1. Legemur quæ facies, gradibusque acclius eburnis.

Eburatus, a, um. Quod extrinsecus ex ebone est. [*eburatus. Ital. Plautus in Persa.*] Lectos eburatos, auratos. Idem in Aul. Clamores, imperia, eburata vehicula, pallas, nihil moror.

Ebores, a, um. ab antiquo nominatio ebor sit: sicut à marmor marmoreus: eburnus verò, & eburnus, ab ebur. [*eburnus. Ital. Significat autem hæc tria, quod est ex solido ebone. Quintil. lib. 6. Quum in triumpho Cæsaris eboræ oppida essent translata.*]

Ebor, eboris. Ptolemæo, *ἑβουρ*. Populi Gallie Belgicæ, qui per fraudem multos ex Cæsaris exercitu trucidantur. Hodie *Leidenis*. Vulgo *Lege*.

Ebor, eboris. Ptolemæo, *ἑβουρ*. Populi inter Celas Aulercis, Lexouis, & Vnelis, reliquisq; maritimis civitatibus vicini.

Ebor, eboris. Ptolemæo, *ἑβουρ*. Moravia oppidum est. Germani vocant *Olmona*.

Ebus, ebus. Vulgo *ibiza*. Insula est in mari Balearico altera Pitiusarum, nullum animal noxium gigante. Plinius libro 3. cap. 1. Ebusi ferunt fugax serpentes, Colubrarum pariter: ideo infecta omnibus, nisi Ebusita nuntia refram inferentibus. Habet hæc insula oppidum eiusdem nominis, à Phœnicibus (vt putatur) conditum, aut certè à Pœniis qui à Phœnicibus originem duxerunt. Silius lib. 3. Iamq; Ebusi Phœnissa mouet, iamq; Arabus arma.

E

Ebor, eboris. Ptolemæo, *ἑβουρ*. Populi inter Celas Aulercis, Lexouis, & Vnelis, reliquisq; maritimis civitatibus vicini.

Ebor, eboris. Ptolemæo, *ἑβουρ*. Populi inter Celas Aulercis, Lexouis, & Vnelis, reliquisq; maritimis civitatibus vicini.

Echalis, echalis. pen. corr. figura est quæ Latine dici potest excursus, *πυγὴ τῶν ἐχάλων*, quod est egredi sine expatiatione. Exemplum est apud Virgil. lib. 1. Georg. quum describit tempestatem præcauendam à rusticis.

Echalis, echalis. pen. corr. figura est quæ Latine dici potest excursus, *πυγὴ τῶν ἐχάλων*, quod est egredi sine expatiatione. Exemplum est apud Virgil. lib. 1. Georg. quum describit tempestatem præcauendam à rusticis.

Echalis, echalis. pen. corr. figura est quæ Latine dici potest excursus, *πυγὴ τῶν ἐχάλων*, quod est egredi sine expatiatione. Exemplum est apud Virgil. lib. 1. Georg. quum describit tempestatem præcauendam à rusticis.

Ecce, Adverbium demonstrandi: quod apud Virgilium aliquid repentinum, insperatum, significat. [*ecce. Ital. Ecce. Hysp. Mira de canche oragui.*] vt, Ecce autem gemini à Tenedo, tranquilla per alta, &c. Scribit Alconius etiam hoc proprium esse Ciceronis, vt in rebus improvisis hæc particula vtar: vt in Oratione pro Cluentio, Ecce tibi eius modi sortitio, vt in primis Bulbo esset iudicandum. Idem 6. Verr. Ecce tibi noua turba, atq; rixa. Idem in Pisonem, Ecce tibi alter ensula, &c. Non nunquā etiam in rebus latis hæc particula vitur. Quid. 3. Amor. Ecce Corinna venit. Habet autem modum nominatiuum, modum accusatiuum. Cicero ad Attic. lib. 1. Ecce alia delicia Equitum. Idem 2. de Finibus, Ecce miserum hominem, si dolor summum malum est.

Ecceubi, ecceubi. pen. corr. duplex cc, & pen. corr. componitur ex ecce & ubi, idē, quæ significat quod Nuncubi.

Ecceum, ecceum, eccos, eccas, adverbium sunt demonstrandi, quæ nonnulli voluerunt idem significare quod ecce cum, eos, eas: quos Laurentius reprehendit eo argumento, quod non semel apud Comicos legimus subiunctum accusatiuum, vt Ecceum me, Ecceum Parmenonem: vbi certè non possumus interpretari. Ecce enim meatur, Ecce cum Parmenonem. Melius itaque hæc in re Vallam sequemur, quæ harum dictionum significatiōem per aduerbia interpretatur: vt Ecceum sit idem quod ecce hic, subintelligitur vitum de quo agebamus. Ecceum, ecce hic, subintelligitur faminam de qua agebamus. Ellum, ecce illic, scilicet vitum, resoluendo per aduerbia, non per nomina. Ex his itaq; non obfcurum est quid differantia sit inter Ecceum & Ellum: quod scilicet Ec-

cum demonstrat hominem qui non procul abest à loco in quo sumus: vt Ecceum Parmenonem, hoc est Ecce hic Parmenonem: contra, Ellum, cum qui longius abest.

Ecce, iudicandum est, ac si dicatur, per Ceterum, *ἢ τοῦ δὲ μὲν πρῶτον.* vt Accastor, Accepol. Alij Ecce accipiunt pro Ecce, Plautus in Amph. Ecce: iam tu autem facis vt tuis nulla apud te sit fides.

Eccelesia, ἐκκλησία. Ital. Adunanza. Hisp. Ayuntamiento. Latine concursus, concilium, concio, congregatio. Inde fidelium omnium qui per orbem sparsi sunt, vniuersitas, à Christianis Ecclesia dicitur. Sic dicimus Christum esse caput Ecclesiæ. Athenienses hoc nomine vocabant conuentum ciuium qui Reip. causa conueniebant: nam quum ad spectaculum aliquod populus ex agro vocabatur, *ἐκκλησία* proprie dicebatur.

Ecclēstices, ἐκκλησιαστικῆς. Ital. Predicatore. Hysp. Predicador. Cōcionator: *ὁ ἐκκλησιαστικὸς*, quod est concione habere, vel ad concionē conuocare.

Ecceum, vide x c c e.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Ecdicus, ἐκδικος. Ital. Defensore, predicatore. Hysp. Defensor, Virgador. Latine interpretatur defensor, vel vindex. Erant autem Ecdici, teste Budæo, in municipiis, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam aduersus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thernium, lib. 1. 3. Epist. fam. Dixerat mihi Euthydemus, quum Ephesi essem, curatum vt Ecdici Milesij Romam mitterentur: id factum non est: Legatos audio missos esse: sed malo Ecdicos, vt aliquid concili possit. Quare peto à te vt eos & Alabandenses iubas Ecdicos Romam mittere.

Echinos.

Echites, *ἰχθυόεις*. Gemma est colore viridi subobscuro, quandam viperę similitudinem referens. Plin. lib. 37. cap. 11.
Echites, *ἰχθυόεις*. Herba est similis scammonio : de cuius natura consule Plinium lib. 24. cap. 15.
Echo, *ἠχώ*. Ital. *Echo*. Hilp. *La box, que rebombay & refuse*. Soni vel vocis repercussio, ab verbo Græco *ἠχώ*, quod est resono. Quid lib. 3. Metam. Placerunt Dryades, plangemibus assonas echo. Fit præcipue in conuallibus, & locis concameratis, ubi scinditur resiliens aer, & acceptæ voces numerosiore repercussu multiplicantur : nominiq; echo eiusmodi voci à Græcis datum est, ut Plinius scribit, quoniam non est vagandi libertus campus, sed obiectu reflectitur. Quæ causa etiam multas voces multis in locis reciprocitas facit : sicut in vrbe Cyzico turres septem acceptas voces multiplicant. Et Olympiæ porticus fuit, quam heptaphonon appellabant, quoniam septies eadem vox ibi reddebatur. In hanc sententiam ait Lucræti, Sex etiam ac septem loca vidi reddere voces, Vnam quom faceres : ita colles collibus ipsi. Verba repulantes, iterabant verba referre. Et eadem à Latinis dicitur imago. Valer. Flacc. lib. 3. Argon. Rursum Hylan & rursum Hylan per longa reclamat Auiæ, resonant sylvar, & vaga cœcæ imago. Horat. Quem deum cuius recinit iocosa Nomen imago. Vbi Porphyrius imaginem interpretatur vocis reflexionem : itaq; dictam vult quasi imitationem. Scribit Ovidius lib. 3. Metamorph. c. 11. o nympham fuisse, quæ quoniam à Narcisso, cuius amore deperibat, sperneretur, longo morore cõtabit, & corpore demum in saxum conuerso nihil nisi vocem retinuit. Græci item concauas rupes, & vallis argutas, in quibus sonus reflectitur, *ἠχώ* vocant, teste Colum. lib. 9. cap. 5.
Ecligma, *αἰς*, *ἐκλίσμα*. Frequentissimum medicis Græci vocabulū, quod Latine linctum vertimus. Sunt enim ecligmata quæ sunt legendi gratia, non edendi aut deuotandi : hoc est quum aliquid in ore tenentes, paulatim distillando forbemus, *ἐκλίσμα* & *ἐκλίσμα*. Vulgus medicorum *ἐκλίσμα* vocat. Plin. lib. 1. de thymo, Diuina tulli ecligmata faciles excretionis facere existimant.
Eclipsis, *ἐκλείψις*. Figura qua in oratione aliquid reticemus quod ad perfectionem eius sit necessarium. Latine defecationem vertere possumus, *ἐκλείψις*, quod est deficere. Terent. in And. Verbum vnum caue de nuptis. deest, dicas. Et eclipsis lunæ, hoc est defectus lunæ : nempe quum sol per interpositionem terræ illam opponitur, ut illam illuminare non queat.
Eclipticus, *ἐκλειπικὸς*. Defecticius. Plin. lib. 2. cap. 16. Conuenit stel las in Oceali vespertino proximas esse terræ & latitudine & altitudine, exortibus matutinis in initio cuiusq; fieri : stationes in mediis latitudinum articulis, quæ vocant eclipticæ.
Eclologia, *ἐκλογία*. Electio, electus, explanatio : ab *ἐκλογή* quod est eligo. Dicitur & sermocinatio, seu colloquium. Vnde Heloge Virgilij : vt quibuldam videtur, quum tamē doctioribus placeat. Aglogas dici oportere, vide a. c. 1. o. 6. Et Elogarij apud Ciceronem ad Atticum lib. 16. id est sermocinatores, vel auditores sermocinamur.
Ecnephias, *ἐκνεφίας*. Procellæ genus est, teste Plinio lib. 2. cap. 48. quæ ex sicca nobis discissione erumpit, hoc est sine pluuia : nam quæ cum imbris nubes frangunt, exhydiæ vocantur.
Econ, vide r. c. o. a.
Econtrario, vide a. p. r. o. p. o. s. i. o. n. e. m.
Ecephalis, *ἐκεφαλία*. Est itera purgæ enarratio : *ἐκεφαλία*, quod est exprimere, clarè & euidenter explicare. Helychius, *ἐκεφαλία*, hoc est sermonem euidentem interpretatur.
Equando, id est nunquando, vel non aliquando. [ἴσως. Ital. *quando mai?*] Hilp. *Por auentura en ningun tempo*. Cic. de lege Agr. Quæto à populari Tribuno plebis, equando nisi per triginta tribus creati sint.
Equis, idem quod nunquid. [ἴσως. Ital. *chi?*] Hilp. *Por auentura alguno?* Ex pro ece, & quis, ubi in ratione q sequens, mutatur in ece quod ostendit eandem vim habere & q. Terent. in Eunuchio, Equid hos amas de fidicina isthac? id est nōne me amas propter fidicinā? Quid lib. 1. Fast. Equid in officio totus est socialis? & equid Coniugibus nostris mutua cura sumus?
Ecstasis, *ἐκστασις*. Ital. *stupor*. Hilp. *El estado de éxtasis*. Latine stupor siue mētis emotio ex re aliqua repente oblata : vt quum ad subitum amici cōspectum profusus obstupescimus. Dionysius sic vocat abstractionē mentis à corpore ad contemplanda cœlestia, quæ etiā *ἑκστασις* dicitur. Qui dā definitur *ἐκστασις* *ἡ ἐκστασις*, teste Galeno de Definitionibus medicis, hoc est infaniam non diu persequantem. Dicta est autem ecstasis, *ἐκστασις*, quia Hinc Ecstasici, *ἐκστασικοί* dicuntur qui ecstasi correpti sunt, quos mente commotos vocat Plinius.
Ecstasis, *ἐκστασις*. Dicit potest productio. Figura est qua syllaba naturaliter correpta, producit : ab *ἐκστασις*, extendo, produco : vt Italiam fere profugus. Vbi prima syllaba in dictione Italiam, quæ natura brevis est, metri necessitate extenditur.
Ecstipilis, *ἐκστιπιλίς*. Latine ecstionem, vel exclusionem sonat : *ἐκστασις*, quod est elidere vel excludere. Hoc autem nomine peculiariter vocant Grammatici ecstionem in literæ finalis, quæ subsequente vocali in carmine fere semper absorbitur.
Ecstipellus, *ἐκστιπέλλος*. Horreus, & auerlati communem & visitatum naturæ modum. Apud Hermogenem *ἐκστειπύλας* interpretantur *οἱ ἐκστειπύλας* *τῆς γῆς*, id est *ἐκστειπύλας* *τῆς γῆς* : quasi dixeris exorbitantia. In qua significatione etiam Plinius accipit, lib. 7. cap. 16.
Ectropium, siue Ectropia, *ἐκτροπίον*, *ἐκτροπία*, dicitur diuisio palpebrarum, quum scilicet inferior palpebra non satis sursum attollitur, sed pendens hiat, nec cum superiore committitur. Lagophthalmos vero, quum superior palpebra non descendit.
Ectypa, *ἐκτύπημα*. Dicitur opera quæ ex ipsius typis formata sunt. Plin. lib. 37. cap. 10. Hæ sunt gemmæ quæ ad ectypas scalpuras aptantur.
Eculæus, *ἐκκύλευς*. Vide a. q. v. l. e. v. i. ante D.
Edax, *Edacitas*, vide e. d. o. e. s.
Eda, *ἔδα*, *ἔδα*. Vbi est ad Euphratem, à Phœnicibus habitata : ita dicta ab Eddano ducit. Stephanus.

Edentare, *Edentulum* facere exedentibus. [ἔδα, ἔδα. Ital. *edentare*. Hilp. *Defdentare, quitarlo de sacar los dientes*.] Plaut. in Rud. Nimis velim improbulūmo homini mās edentare. [ἔδα, ἔδα. Ital. *edentare*. Hilp. *Defdentare*.] Edentulus, Qui sine dentibus est. [ἔδα, ἔδα. Ital. *tena de denti*. Hilp. *Sin dentes*.] Plaut. in Cal. Propter operam illius improbi edentuli.
Edentulus, *ἔδα, ἔδα*. Cuius est Mesopotamia, siue (vt Plinius inuult) Syria Cœles olim Rages dicta, teste Hieronymo de Traditione. Hebraei. In hac Agbarus Toparchus regnauit, cuius extat ad Christum Epistola, & Christi ad eundem responso : vt videre est apud Eusebium histor. Ecclesiast. lib. 1. Hæc olim etiam Bambyce dicta est. Strabo, Trans Euphratem est Bambyce, quam & Edessam & Hieropolim vocant : in qua Atergatiim Syriam deam colunt.
Edicai, *ἔδικαι*, *ἔδικαι*. Dicitur sunt Edessæ ciues.
Edico, *eis*, pen. prod. edixi, edictum, iubeo, pronuntio, decerno : est proprie magistratum. [ἔδικαι, ἔδικαι. Ital. *comandare*. Hilp. *Propone edicto, mandar como señor de juez*.] Item Edicere pro denuntiare, siue præmonere. Plaut. in Truc. Edico prius, ne duplices habeatis Linguas, ne ego bilingues vos necem. Terent. in Hecyra, Ibo intro, atq; edicam scilicet ne quoquam efferti sinant. Cic. 2. de Finibus bonorum, Est etiam tibi edicendū quæ sis oblectaturus in iure dicendo. Vnde & Edicere diem ad conueniendum, edicere cōuentum, edicere mīlībus prædam, apud Livium. Ponitur etiam simpliciter pro dicere. Plautus Truc. Sane si videar, edicam.
Edicto, *as*, *are*, Eloquor, enuntio : frequentatiuum est ab edico, quod incedendum pro simplici accipi, supra ostendimus. [ἔδικαι, ἔδικαι. Ital. *dire, parlare*. Hilp. *Dexir, hablar*.] Plaut. Epid. Atq; amorum summam edictui tibi. Idem in Amphitr. Tunc edictas facta tua.
Edicta, *Quæ* sunt Consulum, Prætorum, & Aedilium literæ, quibus aliquid imperatur. [ἔδικαι, ἔδικαι. Ital. *edicta*. Cic. pro Quir. Quod Prætor non licet, sed ex edicto suo fieri iubet. Et est etiam edictum priuati hominis. Terent. Heau. Primum hoc te oio, nequid credas me aduersus edictum tuum. Facere esse ausam.]
Edictio, *onis*, Edictum, mandatum, imperium. [ἔδικαι, ἔδικαι. Ital. *edictio*.] Plaut. Capt. Basilicas edictiones atq; imperiosas habere.
Edilis, & hoc edile, vide a. d. o. e. s.
Edilio, *is*, Memoria cōpletor. [ἔδικαι, ἔδικαι. Ital. *Impare a mente*. Hilp. *Depender de coro y memoria*.] Cic. 2. Tule. Itā sunt deinde dulces, vt non legantur modò, sed etiam edificantur. Virgil. 6. Aeglo. Audit Eurotas, iussuq; edificare lauros.
Edificandus, ad verbum libellus, Cicero 4. Acad.
Edillero, *edifferis*, pen. cor. Explanò, declaro. [ἔδικαι, ἔδικαι. Ital. *declaro*.] Plautus in Capt. Jam animaduerte : hæc mihi, quæ dicam, ediffere. Cic. de clar. Orat. Quis docendo, edifferendq; subtilior?
Ediffero, *as*, frequentatiuum. [ἔδικαι, ἔδικαι. Ital. *ediffero*.] Plautus in Amphitr. Ordine omne, vt quicquid actum est, dum apud hostes sedimus, edifferrauit.
Edictus, *Edictus*, vide a. d. o. e. s.
Edo, *es*, *est*, *edi*, *esum*, vel *esum* : vel Edo, *edis*, correpta prima syllaba, ab *ἔδα*, significat velcor. [ἔδα, ἔδα. Ital. *Mangiare*. Hilp. *Comer*.] Virgilius 4. Aeneid. est mollis flamma medullas. Cic. ad Att. lib. 15. Itaq; & edit, & bibit & *ἔδα*, & iucundè, opiparè sanè, & apparatè. Infinitiuum facit duplicem, *Esse*, ab *edo*, *es* : Edere verò, ab *edo*, *edis*. Cic. 2. de Orat. Quem quum Catulus super audisset, sanum alios aiebat esse oportere. Huius composita Adedo. Virgil. 4. Georg. Nam Gæpe fauos ignotos addedit Stello. Ambedo, circumedo. [ἔδα, ἔδα. Ital. *ambedo*.] Aen. Ambes malis abstimere mentis. Comedo, Exedo, Obiedo, Peredo, & Superedo, quæ habent pen. cor. Frequentatiuum eius est Esisto, desideratiuum Esurio. Edendus, participium. Cic. de Amic. Multos modios talis simul edendos esse, vt amicitia munus expletum sit. Quandoq; edo significat cōsumo, Horat. lib. 1. Epist.
Quæ ledunt oculos, festinas demere, siquod
Est animus, differt curandi tempus in annum.
Edor, *ederis*, *ellur* : præteritum Efus sum. Plin. lib. 20. cap. 9. Et in Aegypro propter eius amaritudinem non ellur. Estur, impersonale. Plautus Mostell. Iam ista quidem absumpta res erit, quando dies noctesque ellur, bibitur.
Esico, *tas*, pen. corr. frequentatiuum est à supino Esum formatum. [ἔδα, ἔδα. Ital. *Mangiare spesso*. Hilp. *Comer amenuo*.] Gellius lib. 4. cap. 1. Pythagoræ philosophum non esciauisse ex animalibus. Ibidem, Videtur autem de cyano non escitauit causam erroris fuisse. Cato de Re rust. cap. 157. Lotium cōsecratio eius qui brassicam esciauerit.
Edax, *adiciuim*, Idem significans quod vorax. [ἔδα, ἔδα. Ital. *lugar do manciatore*. Hilp. *Mucho comedor y zaiador*.] Cic. pro Flac. Edax hospes. Terent. in Phor. Alce colunt hominem edacem. Et Edaces erunt mes, quod magnis constant impenditis. Tempus edax rerum, quod omnia spaciū longitudine atterat, & consumat.
Esticis, *estricis*, generis fœm. verbale ab Edo, *es*, *est*. [ἔδα, ἔδα. Ital. *estricis*. Hilp. *Comedora*.] Plaut. in Persa. Neque edacitres, cor biant, vbi comelle possunt.
Edacitas, Pro ingluuie, voracitate. [ἔδα, ἔδα. Ital. *edacitas*.] Plaut. in Persa. Neque edacitate eos quiliquam poterat vincere. Cic. ad Quir. Edacitatem pueri pertimesco.
Esurio, pen. corr. *is*, *esuriui*, item *ire*, Fameo, cibum appetto. [ἔδα, ἔδα. Ital. *Esurio*. Hilp. *Auer gana de comer*.] Est autem absolutum : quanquam & cum accusatiuo inuenitur. Plautus in Curcul. Qui homo maturè quærit pecuniam, Nisi eam maturè parit, maturè esurit. Terent. in Heaut. Modò licet vivere, est spes. c. 1. Quis? Nos esuriuissimos satis. Cælius Ciceroni, Vultas copias non noui : nostri valde depugnare, & facillè algere, & esurire consueverunt.
Esurialis feriz, dicuntur à Plauto in Capt. quibus ab edendo seriamur. Neque ieiuniosorem, (inquit) neque magis effractum fame vidi, & c. Ita venter, guttusq; resident esuriales feriz.
Esurio,

H. blaz effare, ad mendo. Lili. 3. ab Vibe, Feodus, multisque id verbis quæ longo effata carmine nō operæ est referre, peragat. Cic. pro Domo sua, Neque verbum villam sceleris potest effari. Virgil. 2. Aeneid. - sic effata accipit. Ad ius, & sacra longanimum in sede locavit. E. Effari etiam Augures dicebantur, quā vltimas augurij sui preces proferebant. Vnde effata, sunt vltimæ preces augurum, quas post fines auspiciorum extra verbum effabantur, vt Varro & Seruius aiunt. Cic. 2. de Legib. Aherum quod interpretatur sandicorum & varum effata incognita. Effari templum. Cic. ad Attic. lib. 13. Opus Augures nihil habere ad templum effandum. Effari preces dicitur facere facris operans, cui chorus respondet, Amen.

Effatus ager, Seruius in illud 6. Aeneid. - sic effatus vestigia pressit. Proprie, inquit, effata sunt Augurum preces. Vnde ager post pomeria, vbi captabantur auguria, dicebatur effatus.

Effatum, præterea est enuntiatio dialectica. Cicero 4. Acad. Nempe fundamentum dialecticæ est, quicquid enuntietur (id autem appellatur *enuntiatio*, quod est quasi effatum) aut verum esse aut falsum.

Effabilis le, adiect. Dicitur effabilis, *effa*. Virgil. 3. Aene. Nec visu facilis, nec dictu effabilis vili. De Polyphemo.

Effacino, as, id est quod simplex facino. *effa*. Ital. *Annaliar.* Hispa. *Aspar, en auter, à quier le fero.* Solinus, Quædam inter Africa hominum familie sunt, vocæ atq; lingua effacinantes, quæ si impensius forte laudauerint pulchras arbores, segetes leiores, infantes a. e. mores, egressos equos, pecudes calu atq; pastu opimas, emoriunt repente. Est itaq; effacinare nihil aliud quam noxio visu, & fideis laudationibus exitum afferre. Plinius refert ex Cicero mulieres omnes quæ duplices habent pupillas, oculis facinum circumferre.

Effaxillo, as, ab axilla fit, & significat exerto, quod exerto brachio axilla ostendatur. Tellus.

Effero, pen. corr. effers, Extra fero. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Hispa. *acar a fuera, en el altar.* Plaut. in Amph. Sud vide effertur ex nauibus. Terent. in Adelph. Nūquidnam enterrocedi. Efferre pedem, id est quod egredi. Plaut. in Bacch. Negotiis annis fuisse viginti primis copiam, pedem vt effertes ex adibus. Virgil. lib. 2. Mēte efferre pedem gerito. Hinc Efferti cadaver dicitur, quum celebratur funus, veldum sepelitur, quasi extra vrbem ferri. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Siquidem apud veteres solabant extra vrbem sepeliri, nisi qui gessissent magistratus: honestiores tamen circa vias. Vnde frequenter epitaphia ad viatores diriguntur. Lilius, Depugnabunt pro te ipsi, ac morientur, ac se vltro ducunt. Idē ab Vibe, Nichil aliud ad eum nuntium a proposito auersus, quam vt cadaver efferti iuberet. Interdum Efferre, est prouehere, ex altare. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Decios, Matios, magnosq; Camillos. Interdum laudare. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* quibus ad idem reduci possunt quem laudamus, quodammodo ab inferiori & humiliori gradu ad summā dignitatē euehimus. Nonnunquā etiam accipitur pro extollere, sive in altum leuare. Virg. 1. Aeneid. Ostendit dextram insurgens Entellus, & altē Extulit, id est in altū leuauit. Interdum proferre, vt apud eundem, Vt belli signum Lauri Turnus ab arce Extulit. Interdum eleuare, minuitque, quasi extra ferre, hoc est euacare. Cic. 2. de Orat. Illa autem quæ aut cōciliatioziscantia leniter, aut permotionis vehementer aguntur, contrariis cōmotionibus efferranda sunt, vt odio beneuolentia, nisi vicordia inuidia tollantur. Aliquando etiam accipitur efferre pro diuulgare, & manifestum facere. Terent. in Phorm. Vides tuum peccatum elatum esse foras, Neque iam id celare posse te vrbem tuam.

Elatus, participium. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Lilius 7. ab Vibe, Coruus & conspectu clauus, Oriemem petit.

Elatus, adiectiuum, Superbus, arrogans: a verbo effero, quod inter cætera significat extollo. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *superbo arrogante, gonfio.* Hispa. *superbio.* Cic. contra legem Agrar. Orat. 2. Quibus illi rebus elati, & inflati, &c. Elatus arrogantia, superbia, insolentia, Catul. 3. bel. Ciuil.

Elatus, aduerbium, Quod significat amplē, superbi, grauitē. *effa*. Ital. *superbo.* Cic. in Orat. Ita fit vt Demosthenes certe possit summisse dicere, elatē Lysias fortasse non possit.

Efferus, a, um, pen. corr. Idē est quod valde ferus, & crudelis. *effa*. Ital. *crudelis.* Hispa. *bravo y cruel.* Seneca in Hippolyto, Lanx effero dispersa membra. Virg. 6. Aeneid. Simul omne tumulu Coniurat trepidum Latium, feruente iuuentus Effera. Idem 10. Aeneid. vbi nunc Mezentius acri. Et illa effera vis animi.

Effero, as, pen. corr. Effugum, hoc est crudelem, instat ferre facio. *effa*. Ital. *crudelis.* Ital. *crudelis.* Hispa. *bravo y cruel.* Seneca in Hippolyto, Lanx effero dispersa membra. Virg. 6. Aeneid. Simul omne tumulu Coniurat trepidum Latium, feruente iuuentus Effera. Idem 10. Aeneid. vbi nunc Mezentius acri. Et illa effera vis animi.

Effero, as, pen. corr. Effugum, hoc est crudelem, instat ferre facio. *effa*. Ital. *crudelis.* Ital. *crudelis.* Hispa. *bravo y cruel.* Seneca in Hippolyto, Lanx effero dispersa membra. Virg. 6. Aeneid. Simul omne tumulu Coniurat trepidum Latium, feruente iuuentus Effera. Idem 10. Aeneid. vbi nunc Mezentius acri. Et illa effera vis animi.

Effero, as, pen. corr. Effugum, hoc est crudelem, instat ferre facio. *effa*. Ital. *crudelis.* Ital. *crudelis.* Hispa. *bravo y cruel.* Seneca in Hippolyto, Lanx effero dispersa membra. Virg. 6. Aeneid. Simul omne tumulu Coniurat trepidum Latium, feruente iuuentus Effera. Idem 10. Aeneid. vbi nunc Mezentius acri. Et illa effera vis animi.

Effertus, in terra declinatione, idem quod Fecurus. Virgil. 4. Georg. Aspicunt liquefacta bonum per viscera toro Stridere apes vtero, & iupis effertur. collis.

Efficax, Vide *effa* & *effa*.

Efficio, is, pen. corr. Perficio, faciendo assequor, præslo. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.*

Finire, sur con effetto. Hispa. *Acabar d. hazer obra.* Terent. Andr. Quid est quod tibi mea ars effigere hoc possit amplius? Plaut. in Pseud. Neq; hoc opus quod ego volui, ego hodie efficiam. Pro codē etiam dicimus Effectu dare, vel reddere. Te et in And. Hoc ego profectū tibi effectu reddam. Efficientia, & Idem quod effectus. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Cic. lib. 2. de Natura deorum, Asperxeruntque Solem, cuiusque cum magnitudinem pulchritudinemque, tum etiam efficientiam cognouissent, quid in diem efficeret toto caele luce diuisa.

Efficienter, aduerbium. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Cic. de Fato. Non sic causa intelligi debet, vt quod cuique antecedar, idem causa sitit quod cuique efficiat antecedit.

Effectus, us, nomen. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. in Paneg. Perge modē? Ceter. & vim effectumque censuræ tuam propositum, cui actus obtineat.

Efflor, as, pen. corr. Effloresco, Cic. de Diuinat. Magna stultitia est eorum rerum deos facere effectores.

Efficax, catis, Quod ad agendū aliquid vim habet, ac maximē conducit. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Hispa. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 15. Efficacibus docuit exemplis non maria plus temerata conferre mercatori, quam sedulum turis larem. Ibidem, Adversus serpentes, ac priuati aspidēs, ex aceto pota efficitur. Celsus ad Cic. Nosti Marcellum, quā raudus, & parum efficax sit. Hoc est promptus, & paratus, dum res exposculat.

Efficacia, Id est vis & pondus ad aliquid efficiendum. *effa*. Plin. lib. 1. cap. 5. Quos efficaciz industriaeque tante comparemus actus? Efficacitas, Idem significans. Cic. 4. Tusc. Idemque viribus corporis & neruis, & efficacitati similes, similibusq; verbis animi vires nominantur. Qu. Cicero de Peric. consil. Qui cætuum habet audaciz, tantum acquirit, tantum denique in leitudine artis, & efficacitatis, vt &c.

Efficaciter, aduerbium. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 5. Capitis vlceramantia, vtrina tauri efficaciter sanant. Idem 18. cap. 6. Id efficacissime coningit, germinantis ranis baculo decussis.

Effigies, ei, Signū est ad alterius viū similitudinē, verāve imaginē factū, tam in picturis quam in sculptis, vt scribit Valla, lib. 5. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 10. cap. 44. Vnde origo fabule, Diomedes locos in eorum effigies mutatos. Effigies humanitatis & probitatis patris filius, apud Ciceronem lib. 2. de Finib. Dicitur etiam Effigia, Plaut. in Rud. Veneris effigia hæc quidem est.

Effigios, as, Ad effigie formā. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Hispa. *Carar fuori, in altare.* August. lib. 7. de Ciuic. Quid sunt idola, nisi quod oculis habent, & non videntur, & quicquid tale de materis, licet a fabro effigiat, tamen vita sensuque carentibus dicendum fuit. Ineffigiatius autem, qui non habet aliquam formam.

Effingio, is, Est effigiem rei alicuius ad vinum exprimo, vel ad alterius formā fingo, & qualē volo fingēdo formā repræsentō. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Cic. 1. Tusc. Quæ porro tā immēsa magnitudo quæ illa multa possit effingere. Quintil. Nā mihi videtur M. Tullius, quā se totū ad imitationem Græcorum contulisset, effingisse vim Demosthenis, copiam Platonis, iucunditatē Iocratidis. Vide plura apud Valliam, lib. 5. cap. 46.

Efficitus, participiū. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Cic. pro Rose. Et enim hæc conficta arbitror a Poëtis, vt effictos nostros mores in alienis personis, expressamque imaginem nostram vitæ quodidanz videremus.

Effiditio, onis, *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ad Heret. lib. 4. Effiditio est quod exprimitur & effingitur verbis corporis cuiuspiā forma, quod satis fit ad intelligēdū.

Effragito, as, Cum clamore, seu cum magna instātia flagito: maioremque habet vim quā postulare. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effragitatus, us, nomen, Pro vehementi postulatione. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Cic. 7. Ver. In iudicio coactū atq; effragitatu meo pducere ad ignotus, &c.

Effragitatio, onis. Idem. Cic. ad Brut. Quis neminē magis decet quā te Rempub. amare, libertatisque defensorē esse, vel ingenio, vel rebus gestis, vel studio, atq; effragitatione omnium.

Effico, es, ere, Id est est quod Rendo consumere. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Hispa. *Carar fuori, in altare.* Virg. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigo, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Effigior, as, Flatu abigo, expiro. *effa*. Ital. *Carar fuori, in altare.* Ital. *Carar fuori, in altare.* Plin. lib. 2. cap. 12. Aene. Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes. Nominē quēq; vocant, notūq; effragit ensim. Quintil. ad Tryphon. Effragitatis quotidianis conuulsi, vt libros quos de Institutione oratoria scripseram, iam emittere inciperent.

Lit. 4. belli Punici, Vt si effugium patuisset in publicum, impletur v-
 brem tumule fucit. Si, inquit, patuisset effugium, hoc est via vel
 modus vilis eundem vel effugium. Cic. de Nat. deor. Alias esse cor-
 nibus armatas, alias habere effugia pennarum.
Effulcio, is, Idem quod fulcio. [επιφύω. Ital. *isultare*. Hispa. *isultar*.
 Virgil. 7. Aeneid. Cum iam lanigeras mactabat rite bidentes: Atq-
 harum effulsus tergo, traistitque iac- bat Velleribus.
Effulgeo, es, Vehementer fulgeo. [εκλάσσω. Ital. *risplendere* germinante.
 Hisp. *bracho resplandecer*.] Lit. 3. belli Pun. Nix est vehementi sole qualis
 inter graues imbre mibes effulget, tanta vis aquæ, &c. Virgil. 8. Aene-
 instructo Marti videres Feruere Leucaten, autòque effulgere Au-
 dus. Plin. lib. 4. cap. 1. Omnis Græciæ fabulosis, sicut & literarum
 claritas, ex hoc primum sinu effulsit.
Effundo, is, Extra spargo. [εκχύνω. Ital. *spargere, spandere fuori*.
 Hisp. *dermar a fuera*.] Plaut. in Afin. ita quomodo effudit fidelium id est
 sparsit quicquid in fidelia erat. Cic. pro Plan. Nunc timo ne nihil tibi
 pater lacrymas quam reddere, quas tu in meis acerbitatibus pluri-
 mus effudisti. ¶ Per translationem, consumere. Cic. lib. 2. Offic. Muli
 patrimonium effuderunt, inconsulte largiendo. Sic effundere ararium di-
 xit Cic. 3. Tufcul. pro euacuare & inanè reddere. Græculus (inquit) quæ-
 lationes maximas fecisset, & effudit ararium, verbis tamē defen-
 debat ararium. ¶ Nonnumquam etiam accipitur pro erumpere, & ma-
 gna cupiditate egredi. Cic. ad Brutum, Tumore quodam percussa ciui-
 tas, tota ad te se cum coniugibus & liberis effundebat. ¶ Quandoque, emi-
 ttere. Virgil. 4. Georg. -tulæque effusi cæcere currus. ¶ Quandoque pro
 sternere, prostrare. *τινασκει*. Sallust. Effuso ac prostrato pedicatu,
 paulatim retroducere ceperunt.
Effusio, verbale, quod interdu significat ipsum effundendi actum, vt quæ
 effusione aquæ dicturus. *ἐκχυσ*. Cic. de Nat. deo. Atq. aquæ etiã ad-
 mixtum esse calorem, primum ipse liquor, tum aquæ de calor effusio:
 quæ neque congelaretur frigoribus, neque, nunc primum, concretesceret, ni-
 hi eadem se admixto calore liquefacta & dilapsa, diffunderet. Interdu
 etiã prodigatorem. Cic. pro Rosc. Amerino. In hac vita, Iudices, quos
 sumptus quotidianos, quas & effusiones fieri putatis?
Effusio, effusio, penul. prod. Ineptæ & inconsulte loquor, euacuo. [εκχύνω.
 Ital. *impudenter, vaneggiare parlando*. Hisp. *hablar vanidities*.] Translatio sumpta à vase fuiti, quod patulo ore,
 fundo acuto, infallibile, nihil in se continet. Terent. in Phor. Ed. perpe-
 ram olim dixi, ne vos forte imprudenter foris Effunderetis. Horatius in
 Arte Poëtica, Effatire leues indigna tragædia versus. Varro, Euax ver-
 bum nihil significat, sed effusum naturaliter est. Nonius effusum ex-
 ponit pro dicere cum mendacior: adducitque Ciceronem 5. Tufcul. vbi
 sic ait, Nec hoc sic agit, vt extempore quasi effusit videatur.
Effusus, participium. *ἐκχυστος*. Cic. 2. de Diuinat. Quorum partim
 fida appetit, partim effusita temere, nunquam ne mediocriter quidem
 cuiquam, non modò prudenti probata sunt.
 E ante G.
EGELAS, a, *ἐγέλας*, Oppidum est cietioris Hispaniæ, natui falis
 fodinis nobilitata. Plin. lib. 3. cap. 7. In Hispania quoque cietioris Ege-
 las exardit sal glebis penè transluentibus, cui iampridem palma in-
 ter omnia salis genera à plebecula medicis perhibetur.
Egelido, quod gelatū est dissoluit. [εκχύνω. Ital. *Disglaciare*. Hisp.
Embarlar la cefia.] 1. Sidonius, Egelidæneur fibræ glaciæ.
Egelidus, aum, quod de summo gelu aliquid remissit. [εκχύνω. Ital. *Expel-
 do*. Hisp. *Cefa tibia primiero caliente*.] Suet. de Augusto, Vngebatur (ex-
 pui, sudabat ad Hamam, deinde perfunde banean egelida aqua, vel sole
 multo reperfacta. Quid. Sed gelidum Borean, egelidumq. Notum. Colu-
 lib. 10. Nunc Ver egelidum, nunc est mollissimum annus. Seruius valde
 gelidum interpretatur, explicans locū illum Virgilij 8. Aeneid. Ex pro-
 cul egelido secretum flumine vidit.
Egens, egens, om. gen. Est autem propriè egēs cui defunt necēssaria ad
 viuendum. [εγείω. Ital. *Biogno*. Hisp. *Pobre de menesteres*.] Terent.
 Phor. Egens velicet est misera, ignorant parens. Cic. de Anic. Quæcir-
 ca & abentes ad sunt, & egentes abundant, & imbecilli valent. Idem ad
 Attic. lib. 1. 4. Seruicque & egentes in tecta nostra cum facibus immissi.
 Plaut. Bacc. -nequius nihil est. Quim egens consiliū seruius.
Egeuor, & egentissimus. Cic. Att. lib. 6. Nihil illi regno spoliatus, nihil
 rege ceguit. Ad euinde lib. 9. Egeitates tot egentissimorum hominum.
Egeos, egui, A licentis rei inopia laboro, & tam genituius, quō dariū iun-
 gatur. [εγείω. Ital. *Haueo* verbo. Hisp. *Auer menester*.] Plaut. Capt.
 Quia tute ipse egēs in parianec tibi qui viuas, domi est. Cic. 2. de Fi-
 nib. Quia cūsumpsit patrimonis egant. Idem 2. de Diuin. Magnificū
 illud etiam, Romanis quæ nominibus gloriosum, vt Græcis de philoso-
 phia literis nō egeant. Idem 2. de Natura deor. Quæ non modò vt fi-
 rent, ratione egeuerunt: sed intelligi qualia sint, sine summa ratione nō
 possunt. ¶ Hinc componitur Indigeo. *ἰνδύω*.
Egenus, pen. prod. Cui defunt vitæ necessaria. [εγείω. Ital. *Biogno*. Hisp.
Pobre de menesteres.] Lit. 9. ab Vrbe, Omnium egena corpora humi pro-
 strauerunt. Plaut. in P. n. Spē. ego res multas tibi mandavi, Milphio,
 Dubias, egenas, inopinolas cōsili. Virg. 8. Aeneid. - &c. te quoque dignūm
 fuisse Deo, rēbūq. veni nō asper egenis. Idem 6. Aeneid. - quā tu fūge
 in rebus egenis, Quis gentes Italiam, aut quas non oraueris vrbes?
Egelas, Indigentia, paupertas. [εγείω. Ital. *Poveria, biogno*. Hisp. *Pobre de
 menester*.] Virg. 1. Georg. -labor omnia vincit Improbis, & duris vr-
 gens in rebus egestas. Cic. in Parad. Itaq. istam paupertatem, vel po-
 tius egestatem ac mendicantem tuam, nunquam obsecrè ruliisti.
 e o b r i a, (inquit Festus) Nympha fuit cui sacrificabāt prægantes, quod
 eam putabāt facili facrum vtro egerere. Vide A e o b r i a.
Egero, is, pen. corr. egessit, egestum. [εκχύνω. Ital. *Portar fuori*. Hisp.
Sacar a fuera.] Colu. lib. 1. Auium primum habetur stercore quod ex co-
 lumbariis egeritur. Plin. Epist. 101. Contra fons egerit aquā, & recipit.
Egestus, is, *ἐγείω*, *εγείω*. Seneca 3. de Natu. quest. Quomāmodum
 corpora nostra ad egestum venter exhaurit, &c.
Egelio, onis, *ἐκχύνω*, *εγείω*. Plin. Epist. 19. Si Pallantis facultates ad-
 iuuare publicam opum egestione contingeret.
Egermino, as, Idem quod germino. [εγείω. Ital. *Germinare*.
 Hisp. *Hifo*.]

est argumētum ab *ἐλεγχόμενος*, argumētor. Merum; tamē pro argumēto sophistico accipitur & causilatorio. ¶ Est etiam elenchus index libri, quem vulgō vocamus *tabula*: ab *ἐλέγξω*, quod aliquando inuestigo significat vel exploro. Indicis enim adminiculo inquirimus quicquid toto opere continetur. ¶ Sunt etiam elenchī margaritæ maiores, fastigiata longitudine. Plin. lib. 9. cap. 31. Et procerioribus sua gratia est (elenchos appellant) fastigiata lōgitudine, alabastrorum figura in plenioribus orbem desinentes. Hos dignis suspendere & binos & ternos auribus, summarum gloria est. Iuvenal. Saty. 6., turpe putat nil. Quum virides gemmas collo circumdedit, & cum Auribus extensis magnos commisit elenchos.

Elendicus, a, um, vi. Elendici libri. Quinell. lib. 2. cap. 6. Sed alij sunt eius sermones ad conarguendos qui contra disputant, compositi, quos *ἐλεγχόμενος* vocant alij ad precipiendum, qui *ἐλεγχόμενος* appellantur.

Eleo, et, Maculis. *ἐλεος*, *ἐλεος*. Ital. *Macchia*. Hisp. *Mancha*. *Mancha* dicitur, *ἐλεος*. Lucil. lib. 6. Si hic vestimenta eleuit luto, ab eo rufum magnum ad cacinnum imprudens subit.

Elephantia, siue Elephantiasis, *ἐλεφαντίασις*. Morbus est quem vulgus medicorum *elephant* vocat: ita tamen ut alium esse intelligamus à lepra Græcorum, quæ scabiei species est, eum manifestis crustis obducens. Oritur elephantiasis à sanguine atrox bilis naturam habente, qui tempore processu in perfectam auram bilem conuertitur. Rationem huius nominis referunt ad elephantis naturam, cuius cutis vicerolis quibuscumque valibus infestatur. Differt à cancro, quod hic partem corporis depascit: elephantia per totum corpus diffundatur. Plinius libro 26. auctor est elephantiasin in Italia ante Cn. Pompeij tempora non fuisse.

Elephantiasis, *ἐλεφαντίασις*, *ἐλεφαντίασις*. Qui morbo elephantia laborat. **Elephantia**, a, *ἐλεφαντίασις*, Insula Nili supra Syenen, oppidum habes eiusdem nominis, & putant ad Nili ripam ex eodem saxo, in quo Nili incrementa solent incidit. Vide Strabonem lib. 17.

Elephas, elephantis, *ἐλέφας*, Italice, & Hispanice, *Elefante*. ¶ Et Elephantos, elephantis, Animal est omnium terrestrium maximum, Europæ incognitum, nisi ex Asia aut Africa inuectum. Ditos habet dentes, siue porus cornua, ex quibus sunt opera eburnea. Cice de Senect. Nec nunc equidem vires desidero adolecentis: non pluraquam adolecentis tauri, aut elephantis desiderabam. Idem 1. de Nat. deor. Manus etiam dicitur elephantis, quia propter magnitudinem corporis difficile aditus habebant ad pastum. Idem 9. Philip. Romani nepotem Antiochi elephantos alere prohibebant. ¶ Poetæ nonnunquam elephantum pro chore posuerunt, more Græcorum, qui *ἐλεφαντίασις* appellatione, & beluam, & ebur intelligunt. Virgil. lib. 3. Georg. In foribus pugnam ex auro, solidoque elephantis. ¶ Elephantis biennio vtero grauelescit, nec amplius quam semel gignunt, nec plures quam singulos viuunt annos trecentos. Hoc primum vidit Italia, Pyrrhi regis bello in Lucanis: vnde & boues lucas nominantur: quoniam Itali maximam quadrupedem quam habebant, vocarent bouem.

Elephantinus, a, um, pen. corr. *ἐλεφαντινός*. Nomen possessiuum: ut Pellis elephantina. ¶ Elephantinum emplastrum describit Celsus lib. 5. cap. 19. sic dictum, eodem teste, quod sit percardium, quasi eburnum. ¶ Elephantini libri, apud priores fuerunt, in quibus senatus consulta scribebantur: quæ ad principes pertinebant.

Elephantographi, *ἐλεφαντογράφοι*, à Plutarcho in Periclis vita, vocantur pictores qui chore pingunt.

Elephantis, tidis, *ἐλεφαντίς*. Nomen Poetæ, qui libellos scripsit, quibus varia genera concubitus, variisque coquendi modis complexus est. Marialis lib. 12. nec Molles Elephantis libelli. ¶ Est etiam Elephantis, Nili insula infra vltimam eius flumini caractam, ubi fuit est Aegyptiæ navigationis. Auctor Plinius libro 5. cap. 9. Subo Elephantinam appellat.

Eleuo, as, penult. corr. Sursum seu, in altum tollo. *ἐλεῦναι*, Ital. *Leuare*, *alzare*. Hisp. *Alzar*. *Alzar* dicitur ab *alzare* à *tribus*. Plaut. Cape dum lapidem hunc, atque eleua. ¶ Itera rem aliquam minuo, extendo, & verbis deprimō *ἐλεῦναι*, *ἐλεῦναι*, *ἐλεῦναι*: tractum à re ponderosa, quæ ut ferri possit eleuatur, id est imminuitur. Lini. 3. ab Vrbe, Maior, inquit, si vana nostra r. c. auctoritas ad plebem est, vos eleuatam, quippe quia plebs senatusconsultum in continuandis magistratibus soluit. Idem lib. 28. Qu. Fabius res gestas in Hispania eleuauit, id est depreffit. Quinell. lib. 1. Gentium simul vniuersarum eleuata restimonia ab oratoribus scimus. Ad hunc etiam inodum dicimus, Eleuare auctoritatem, dignitatem, iudicium, vel testimonium alicuius, hoc est verbis imminuere & extenuare. Linius lib. 47. ab Vrbe, Cuius auctoritatem perpetuo vitæ tenore partam, toga candida eleuabat.

Eleus, a, um, Vide **ELYS**.

Eleus, iuris, siue potius Eleus, *ἐλεῦς*. Stephanus, Oppidum est in Thracia Chetronese, non procul à Maltia promontorio. Auctor Plinius libro 4. cap. 11.

Eleuntij, huius incolæ dicuntur, siue Eleusti. *ἐλεῦνται*.

Eleusa, siue potius Eleusa, *ἐλεῦσα*, Insula est Cilicie adiacens, non procul à Cypro: cuius nomen Plinius, lib. 5. cap. 31.

Eleusis, *ἐλεῦσις*, & Eleusin, *ἐλεῦσις*. Ciuitas in Attica prouincia, non longè ab Athenis, in qua regnauit Eleusius, qui quum Cererem filiam quærentem liberali hospicio suscepisset, illa pro munere ostendit ei omne genus agriculturæ: filium etiam eius Triptoleum recens narum, per noctem igne fuit, per diem diuino lacte nutrit: quumque grandis infusus factus esset, curru suo, quem alati traherant serpentes, impoluit per totum orbem misit ad vsum frumentorum hominibus indicandum. Ob cuius beneficii memoriam, Eleusini Cereris solennia sacra instituerunt, quæ Thesmophoria appellantur. Huius vrbs nomen Scabo lib. 8. his verbis, Eleusin ciuitas est in Attica, ubi Eleusini Cereris templum erat, & phanum mysticum quod lictus extruxit, turba theatralis capacissimum.

Eleusinus, adiect. *ἐλεῦσινος*. Stephanus: ut Eleusina mater, id est Ceres. Virgilius 1. Georg. Tardaque Eleusine matris volentia plaustra.

Eleusius, Vide **ELYS**.

Eleutherius, *ἐλευθεριος*, Latine dicitur liberis, ingenuus, sicutator,

liberatorque. Hinc Eleutherius Iouis cognomen, ab eo impositum quod depulsa Medorum dominatione, Græcos libertati restituit. Suidas.

Eleutheria, orum, *ἐλευθερία*, Sacra quedam apud Samios, *τῆς Ἑσπίας*, hoc est amoris Deo dedicata. ¶ Eleutheria nem dicebantur latiores epulæ quas serui libertate donati celebrabant. Plaut. in Persa, Basilide agio eleutheria.

Eleutheria, *ἐλευθερία*, Flumen est iuxta Orchosiam urbem quæ est in radice Libani montis. Plinius lib. 9. cap. 10. Testudines in Phœnicia mari vltro veniunt statuto tempore anni in amnem Eleutherum effusa multitudo.

Eliee, Vide **ELICE**.

Elicio, eis, pen. corr. eni, citum, Educo, extraho. *ἐλίσσω*. Ital. *Elidere*. Hisp. *Arracar* por *suera*, *suera* à *suera*. Plaut. in Bacc. Vt cum ex luteo cerno. Propter hunc elicit foras. Plin. lib. 19. cap. 5. Sapor autem asper, & medicamenti insar ad elictendas alios. Quid. Credibile est lachrymas elicuisse Deo. Cice. 1. de Orat. Verbum ex eo nunquam elicere potui de vi ac ratione dicendi.

Elieo, as, frequentatiuam formatum ab hoc verbo Elicio. *ἐλεῖναι*, Ital. *Elieo*. Plaut. in Asia. Ibo aduersum, atque electabo quicquid illud sit. Hoc est eliciam.

Eliee, pen. corr. Sulci aquarū per quos aqua collecta ex agro educitur: ab eliciendo dicti. *ἐλίσσω*. Ital. *Fossi d'intorno à i campi*. Hisp. *Sulcos grandes para desaguarse la tierra*. Colum. lib. 2. cap. 8. Sed quāvis compellunt semetis confecta erit, cauebitur tamen, vt patentes liras, crebroque sulcos aquarios, quos nonnulli elices vocant, faciamus: & omnem humorem in colligamus, atque inde extra seceges deriuemus.

Elieus Iupiter, in Aucurno colebatur, ab eliciendis & euocandis fulminibus dictus. Ouid. 3. Fastor. Elieunt exlo te Iuppiter: vnde minores Nunc quoque te celebrant, Elieumque vocant.

Elido, dis, penult. prod. elis, elium, Estingo, exprimo, excludo, praefoco, dislo, occido. *ἐλεῖναι*. Ital. *Frascare*, *rompere*. Hisp. *Quebrar* à *lizar*. Car. 3. Tule. Atqui stirpibus sunt agritudine quā multæ, quā amaræ, quæ ipso trunco cunctis omnes elidenda sunt. Plaut. in Rud. Iubeo oculos elidere. Virgil. 8. Aeneid. vt prima nouerex Monstra manu, geminisque premens eliserit angues. Plin. lib. 1. cap. 17. Ceteris oculis leonis est tanta duritia, vt igitur elidatur velut elice.

Elisus, participium. *ἐλεῖναι*. Sueton. in Cæs. Ac sepe præ turba elisi, exanimatique sunt. Ouid. 6. Metamor. Exiliatque cauis elisi nubibus ignes.

Eligo, eis, penult. corr. De quouis numero, vel ex quouis multitudine electionem facio, vel ad nostrum emolumentum, vel ad dignitatem eius qui eligitur. *ἐλέγγω*, Ital. *Eligere*, *sur elestione*. Hisp. *Eleger* à *eleger*. Cice. 4. Acad. Quam potissimum senectiam & disciplinam melius eligeret Idem 1. Verr. Quoties ille tibi potestatem optionemque facit, ut eligas vitum velis. Idem Octauio, E' duobus autem apulis quum maius fugiendum sit, lenius est eligendum. Varro de Re rust. De aliis quæque amplissimum, & formosissimum quem possunt, eligunt. ¶ Deligo verò significat ex magis idoneis aliquem legere ad aliqd agendum. Delegie sibi saepe Populus Rom. Imperatorem ad bella, vt Pompeium ad bellum Mithridaticum. Imperator quoque delegit milites, non eligit, ad rem videlicet bellicam idoneos: & inter eos agere delectum, quum dispice quoniam rei militari magis sint accommodi. Et agricola delectum agit inter tauros, quos sciendo solo, quosque procreanda soboli desinet. At ex multis daretur optio quem sibi veller eligeret, non deligeret. Ideoque semper ferè dicitur in eodem sensu, Datur tibi, siue offertur optio: & Datur tibi, siue offertur electio. ¶ Hinc Delectus, a, um, participium: & Delectus, us, nomen. Valla lib. 5. cap. 83.

Electus, *ἐλεῖναι*. Cice. 1. de Finib. Electis verbis dictata res.

Electus, us, ui. Ouid. Epist. 2. In necis electa parua futura mora est.

Electus, oris, *ἐλεῖναι*. Ital. *Electus*. Hisp. *Electus*. Ad Herenium, lib. 4. Postremo in eo vim artificiali coluunt, vt ipsi ab aliis potius eligendi, quā aliorum boni electores existimantur.

Electio, onis, Selectio, & approbatio. *ἐλεῖναι*, Ital. *Electio*, *electa*. Hisp. *Obis de elegit*. Cice in Orat. Iudicium, electioque verborum. Idem 3. de Finib. Initia quorum ex electione virtus possit existere.

Elegans, penult. corr. nomen est, nō participium, ab hoc verbo eligo deductum, vt Cicero de Optimo dicendi gen. innuere videtur quum inquit, Nam si vt in epularem apparatus magnificentiæ recedens, non se parcum solum, sed etiam elegantem videri vult, elige quibus viatur. Sunt enim plerique apud huius ipsius oratoris de quo loquitur, parsimoniaz. Est igitur elegans, idem quod cultus, ornatus, politus. *ἐλεῖναι*, Ital. *Elegans*, *polito*. Hisp. *Lindo*, *galano*, *seguir*.

Cice. 2. de Finib. Neuo nostrum istuc generis alotos iucunde putat viuere, mundos, elegantes, optimis coris, pistioribus, piscatu, aucupio, venatione, &c. Terent. Eunuch. Regem elegantem narras. Idem. Quum ipsa me noris, quā elegans formatur spectator siem. Vbi Donatus, Elegans spectator est qui sit cunctantis & fastidiosi iudicij, cui non quid placet facile. Cice. 6. Verr. Vide ne ille non solum temperantia, sed etiam intelligentia te, atque istos qui se elegantes dici volunt, vicerit. ¶ Apud antiquos elegans non honoris, vt hodie, vocabulum erat, sed reprehensionis. Gellius lib. 1. cap. 2. Elegans homo non dicebatur cum laude, sed id serè verbum ad iratam. M. Catonis, vici, non laudis fuit. Caro lib. de Moribus, Auaritiam omnia vitia habere putabant, sumptuosius, cupidius, elegans, viciuosus, ieritus qui habebatur, is laudabatur.

Elegancia, Munditia, lauitia, cultus, ornatus: ab eligo, vt putatur, dicta. *ἐλεῖναι*, Ital. *Elegancia*, *politezza*, *nettezza*. Hisp. *Lindo*, *galano*, *seguir*. Cice in Orat. Eucari verò medicamenta candoris & ruboris omnia repellentur: elegancia modò & munditia remanebit. Idem 2. de Finib. Concomit enim discendi elegantiam, confusus loquitur. Idem 3. de Finib. Agricultura quæ abhorret ab omni politione elegancia. Hæc tamen apud veteres nō ad ingenij opera, sed duntaxat ad nuntiam amantem, laudumque cultum ac victum applicabatur, nec sunt vicio erat: nunc elegans solum laudando dicitur: vt Elegans oratio. Est enim

Est enim elegantia orationis virtus quae facit ut vnaquodque verbum purè, apertè, dicitur videatur. Huius duae sunt partes, latinitas, & explanatio. Latinitas, quae sermonem purum servat ab omni vitio: Explanatio est, quae reddit apertam & dilucidam orationem. Ea duabus rebus comparatur, scilicet ut vñtatis verbis vnamur, & propriis. Vñtata sunt, quae versantur in consuetudine quotidiana. Propria sunt, quae eius rei de qua loquimur, verba sunt, aut esse possunt.

Eleganter, adverbium, Polite, & propriè, [ἐλεγχος]. Ital. *Elegantemente, politamente*. Hisp. *Linda galana y gentilmente*. ut Eleganter disputare. Cic. 4. Acad. Idem 2. de Finib. Hoc ipsum elegantius poni, meliusque, poruit. Idem ad Brutum, Tibi is exponit qui & optimè omnia novit, & elegantissimè expedit, & deferre ad te potest. Cic. Lucio lib. 5. Ad consolandum autem cum illa valent, quae elegantèr, copioseque collegisti.

Eliminatio, as, penult. corr. Extra limen eiicio, excludo. [ἐξέλιξις, ἐκβάσις]. Ital. *Cacciare da casa, mandare fuori*. Hisp. *Desferrar de casa de casa*. Pomponius ad Nonium, Eliminabo exera xdes coniugem. Ennius Medea, Ezule antiqua herilis, fida custos corporis, quod se extra xdes eliminatur. ¶ Eliminatio dicta, dixit Horatius lib. Epist. pro enuntiare, quasi extra limen efferre. -ne (inquit) fides inter amicos Sit, qui dicta foras eliminat.

Elimo, as, Proprie est lima conficere. [ἐλμω]. Ital. *Limare, lauare con la lima*. Hisp. *Limar, obrar con lima*. Ovid. 4. Metamor. -exemptio graciles ex arc catenis, Retiaque & laqueos quae lumina fallere possent. Elimat. ¶ Inde per translationem dicimus elimare opus aliquod, pro eo quod est ornare, & absolute conficere. Cic. Attico, lib. 1. 6. Velim quidam aliquod elimas ad me. ¶ Accipitur etiam interdum elimare pro lima abradere. Plinius lib. 34. cap. 1. 2. Alij elimatam scobem in fessili cundo coquunt in caninis.

Elinguis, quæ, Qui sine lingua est. [ἐλγυῖς]. Ital. *senza lingua*. Hisp. *Desfenguado*. Latineque. Item qui mutus est, & loqui non potest, etiam si linguam habeat, [ἐλγυῖς, κωφός]. Cic. pro Flaco. Contigit, & elinguem reddidit. Idem de Clar. Orat. Praefertim quum Fannius nunquam sit habuit elinguis. Plin. in Epist. Idem prosperius curiam, sed etiam trepidant, & elinguem: quum dicere quod velles, periculosum: quod molles, miserum esset.

Elingo, as, Linguam exeraho, seu lingua privo. [ἐλγω, ἐλγισμός]. Ital. *Privare della lingua*. Hisp. *Desfenguar a cortar la lengua*. Plaut. in Aulul. Si hercle ego te non clinguendam dederò vñque ab radicibus, Impero, autòrque sum, ut me cuius castrandum loces.

Eliquo, as, penult. corr. Liquidum facio: ut quum aurum, argentum, vel plumbum igni dissolvimus. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Fer liquido*. Hisp. *Derret puro o claro sin he*. ¶ Est etiam eliquare, liquidè purgare. Senec. lib. 3. Natur quærit. Est in Chersoneso Rhodiorum fons, qui post aliquam interualium temporis fœda quædam turbidus ex intimo fundat, donec liberatus, eliquatque est.

Eliquamè, Quod eliquatum est ex te aliqua, ut ex carnis, aut piscibus vulgus salumari vocat. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Colu. lib. 9. cap. 14. Abstinèatque fœc ab omnibus redolentibus esculentis: ut sum salamenta, & eorum omnia eliquamina.

Elisqueo, is, Liquidum fieri. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Vatro 1. de Re rusti. de olea loquens, Alia ad cibum eligitur, alia ut eliquescat, ac non solum corpus intus vngat, sed etiam exteriuscetur.

Elis, as, Oppidum in Occidentali tractu Peloponnesi, non procul ab Alphæo fluio, iuxta quod ceramè Olympicum celebrari solet. Autor Plinius lib. 5. in descriptione Achæiæ. Ptolemæus quoque lib. 3. cap. 16. regionem omnem circumiacentem, Elidem appellat.

Elisus, am, [ἐλκω]. Virgil. lib. 3. Georg. Hic vel ad Eli metas & maxima campi. Sudabit spæta.

Elisades, Patronymicū femininum, ut, Equæ Eliades: quæ apud Elidem ceramæ curuli palmas merentur, ut annotavit Servius in illud Virgilij 1. Georg. Eliadum palmas Epirus equarum.

Elis, as, [ἐλκω]. Beli Philumenæ regis filia, Dido cognominata, quod complura supra animi mulieribus fortitudinem gesserit. Nam & fratris infidias fugiens, Carthagine condidit: quæcumque a suis civibus cogeretur, Iarba novæ vrbis bellum inferenti nubere, morte spontanea se a secundis nuptiis liberauit, ut notat Servius.

Elisus, a, um, Aqua coctum. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Elisso, alefso*. Hisp. *Cozido en agua*. Elixum (inquit Nonius Marcellus) est quicquid aqua molitur, vel decoquitur. Nam lixiviam, aquam veteres dixerunt: unde & lixiv dicti sunt qui multibus aquam ad castra, et vel de tentoria solent ferre. Horat. 1. Serm. Satyr. 1. -at simul assis Miscoveris citra, simul conchylia turdis. Quid. 4. Fast. Candidis elix mixceatur cæcus herba. Plaut. Pæn. Milphio, heus Milphio, vbi es? M. Assum apud te, ecceum. A. 6. At ego elixum volo. ¶ Vatro autem per translationem Calceos elixos scribit, quasi madefactos: ut est caro quæ elixatur. In pavimento, inquit, non audes facere lacunam: in humum calceos facis elixos.

Eliso, as, Aqua coquo. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Cessare, cuocere a lessio*. Hisp. *Cocer en agua*. L. Valla, Quod in prandio carnes quasdam parum elixasset.

Elleborine, esse Plinio lib. 7. cap. 9. Herba est exiguis foliis, quæ elio nomine epipactis dicitur.

Elleborum, [ἐλλεβορίς]. Herba est insignem purgandi vim habens: quam Latini veratrum appellant. Eius duæ sunt species, album, & nigrum. Elleborum album, [ἐλλεβορίς, ἄλβος]. Italia habet plantaginis, aut betæ sylvestris, sed breviora nigriorque, & canalium dorso rubentia, caulē quincunciale, ferulaceum, bulborum tunicis obvolutor, radicē capæ modo multis fibris capillatam. Praestantissimum nafcetur in Anticyra insula, ubi & turissimè sumebatur, cerebri purgandi gratia. Vnde scitum est ut quos cerebri minus sano esse velimus significare, Anticyram navigare iubemus. Elleborum nigrum, [ἐλλεβορίς, ἰσχυρά]. Romanis veratrum nigrum dicitur, & Graecis etiam melampodium, & Melampode quodam ovium pastor, qui eo Pretidas furentes fertur perlassisse. Folia habet platani, sed minor, & spondyli proxima, plurius incisus, nigrioraque & subspatiat, caulē scabrum, florem ex purpureo candicantem, & vna modo racemolum: semen enici, quod scilamoides vocatur.

Ellum, vide 1. c. v. m.

Ellychnium, [ἐλλυχνίον, ἑλληνίς]. Ital. *stapino, lucignolo*. Hisp. *Archa del candil*. Dicitur funiculus ille papyraceus, seu sparticus, cannabiginis, qui stipes in lychno, qui oleo affuso lumē præbet. Plin. Et c. medulla eius elegantium luxuriarum ellychnia sunt. Idem lib. 2. 3. cap. 4. Ellychnia ex qua sunt claritatis præcipua: ex oleo lumen obscurum propter altitiam, pinguitudinem.

Ellobia, [ἐλλοβία]. Genus maritimum (inquit Apollonius Pollux) à libris aurum, quæ Graeci ἑλλοβία vocant.

Eliminthes, [ἐλμινθες]. Vermes ex genere lumbricorum. Sunt, autem in duplici differentia, teretes, & lativ: docet Galenus lib. 1. 1. 1. Muehadi, cap. 1. 1. nominari quod singularis est. Elmus.

Eloco, as, arc. Est pretio aliquid venditum, permancere. [ἐλκος, ἐλκος]. Ital. *Allogare, affittare*. Hisp. *Arrendur a otro per alquilo*. ut Ellocare fundum, est certo pretio eius usum alicui concedere. Cic. 5. Vetr. Xenon ad se pertinere negabat, fundum ellocatum esse dicebat. Ellocare boues. Colum lib. 1. cap. 7. Et maxime vexant servi qui boues ellocant, coldemque, & cetera pecora male pascunt. Ellocare fese curandum, Plinius lib. 2. 6. ca. 1. Siquidem certum est Maniliū Coturnum ex Prætoris legatum Aquitanicæ provincie M. s. c. c. locasse in eo morbo curandum, fese. ¶ Ellocare funus. Plinius lib. 2. 1. Allos ergo contulit populus, & funus ellocuit. Ellocare filiam, est eam viro tradere.

Elocutio, vide 1. c. v. o. 2.

Elogium, [ἐλῳγιον, ἐλῳγία]. Ital. *Testimonio, testimonio*. Ca. Hisp. *Testimonio*. Testificatio quæ se da en honra d' vñperio de aliquo. ¶ Testificatio de aliquo honoris vel vituperationis causâ. Vituperationis, Quintilianus, Non est, Iudices, quod putatis ideo nullum adiectum ad exhortationem iuvenis elogium, quia de scelere constaret. Honoris, Cicero in Catone, Quanta in Attilio Calarino, in quem illud elogium vñcum complurimè consentiunt gentes, populi primarium fuisse visum. Seneca, Decessit negotiator, testamento omnium bonorum suorum reliquit fortunatam uxorem heredem, & adiecit elogium, Quia pudicam, comperit. ¶ Aliquādo accipitur pro simplici testificatione sententia. Cicero in Catone, Solonis quidem sapientis elogium est, quo se negare velle suam mortem dolore amicorum, & lachrymis vacare.

Elongo, as, Protraho, differo. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Differire, prolungare*. Hisp. *Alongar*. Plinius, Quo maxime tempore dies elongantur.

Elops, [ἐλῳς]. Piscis apud antiquos nobilissimus habebatur, vñus omnium squamis ad os veñis contra aquam nando metat: nonnullis accipitur dictus. Plinius lib. 9. cap. 17. ¶ Est & Centauri nomen proprium, apud Ovidium 12. Metamorph.

Eloquo, penult. corr. Clare & apertè propriisque verbis animi sententia explicare. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Parlare apertamente*. Hisp. *Hablar claramente y bien*. ¶ Quintilianus, Eloquo, quem omnia quæ mente conceperim promptè, atque ad audientes profero. Virgil. 3. Aeneid. Bloquar, an sileam? Plaut. in Amphit. Rémque vñ facta est, eloquar. Terentius Phorm. -atque id, si potes, verbo expedito: Faciam. 4. Eloquere, d. Modò apud portum, &c. ¶ Aliquando eloqui est dicere quod proprium est Oratoris. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Ragionare*. Hisp. *Razonar*. Cic. 1. de Orat. Oratoris est compotè, ornate, copiose eloqui. Idem 2. de Officiis. Copiose eloqui, modò prudenter, melius est quam vel acutissimè sine eloquentia cogitare.

Eloquentes, dicuntur, qui in dicendi ratione perfecti sunt. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Antiquus apud Cicronem dicit se difertos vidisse plurimos, eloquentes neminem. quasi dicit, se plurimos vñtius Oratores, vñdissimè festum autem Oratorem in quo nihil defideretur, neminem. Cicero 1. de Orat. Quamobrem humanitati doctissimusque, causa sine eloquentia paucitatis: quum ex his rebus vñtissimè eloquentia conficitur: quibus in singulis elaboratè permagnū est. Idem 2. de Orat. ad Brutum, Is erit igitur eloquens qui poterit parca subactis, modica temperatè, magna graviter dicere.

Eloquentia, Dicitur ex omni parte perfecta, totum & hictoria corpus continere. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Eloquenza*. Hisp. *Eloquencia y facundia habia*. ¶ Cicero in Partic. Nihil aliud est eloquentia quam oppositè loquens: lapidantia Terentia Eun. Dixit ego in hoc dñse vobis Atticam eloquentiam.

Eloquium, Modò sermonem, modò flectidiam, modò eloquium significat. [ἐλκω, ἐλκισμός]. Ital. *Ragionamento, parlamento*. Hisp. *Razonamiento, discurso*. Plautus, Delici ac blando eloquio amicum solatus. Apul. Rationis eloquio monitus, non nobis solis nos natos esse. Quid. 2. de Rodo. Nunc tibi d. eloqui nitor ille domesticus addit.

Elocutio, Pars est Rhetoricæ, quæ à Cicrone 1. de Invent. definitur, esse idem totum verborum ac sententiarum ad inducationem, accommodationem, & modulationem.

El, o, v, s, penult. produ. [ἐλκω]. Vulgò *Labis*. Siciliz vrbis est, Pachyno promontorio proxima: ita dicta ab Elota dñm, qui adiacetibus campis superfunditur, sicut Nilus: in quo pisces cibum & manum capiunt, ut testatur. Plinius libro 31. cap. 1. De hoc Silius, Sidonios. Dropan, atque vñda clamoribus Elorus. Virgilius lib. 3. Exupero p' xpingue solum stagnantis Elori.

El, o, t, a, s, [ἐλκω, ἐλκισμός]. seu Elotia, d. *Elotia*. Sna publica appellantur mactipæ, lacedæmonij, id est publicos ministros, ut sunt apparitores, lictores, qui apud Thellatos dicuntur penestæ.

El, i, s, m, o, a, pen. prod. [ἐλκω]. Nomen comitis Mytilis, qui à Circe cum alijs sociis in portum conuersus fuit: deinde per hinc formæ refectus, de lapso de scatis, ceruicem fregit. Autor Homerus 10. Odyl. Luenalet Satyr. 1. 5. Et cum remigibus grunasse Elpenor porcis.

El, i, s, t, a, s, [ἐλκω]. Nomen proprium Boethij uxoris: de qua hoc extrat Epitaphium:

Elpis dicta fui, Siculis regionis alumna:
Quam procul à patria coniugis egid amor.
Quam hinc macta dñs, nox anxia, seculis horat.
Cumque viro solum spiritus vñt erat.
Lux mea non clausa est tali remanente marito:
Maiorisque animæ parte superstes ero.
Porticibusque speris, iam nunc peregrina quiesco,
Iudicis æterni testificata thronum.
Nec manus bullum violat, ne forte iugalis.

bitate depreffa veritas emergeat, & innocentie defenfio interclusa refpirat. Idem pro Caelo. Equidem multos vidi in hac ciuitate qui totam adolefcentiam voluptatibus deditifcent, emerfiffe aliquando, & fe ad frugem bonam, vt dicitur, recepiffe, graueq; & illuftrés fuiffe. Corn. Nepos in vitz alicui. Quibus ex malis vt fe emerfecat, nihil aliud egu quam vt plurimis, quibus rebus poffet, effet auxilio.

Emergi, impersonale. Terent. Adel. Torres repente circunvallat, vnde emergi non poffet.

Emetior, tius, emenfus fum. Idem quod meriri fignificat. [αἰμαίνω. Ital. *meffurare*. Hifp. *medir*.] Hinc emetiri iter, per translationem pro conficere iter: & emetiri labores, quid alio modo dicimus exantare, vel deuorare labores. Liu. lib. 5. bel. Punici. Et inde vna noffe ignaris notibus, & ob id quietis, aliquantum emenfus eft iter. Cic. de claris Orat. Ego autem voluntate tibi profecto emetiar, fed rem ipfam nondum poffe videor, idq; vt ignofcas peto.

Ementus, paffus. [αἰμαίνω. Hifp. *medir*.] Liu. 1. bel. Pua. Postquam multo maiorem partem iuneris emenfam cecant. Virg. 1. Georg. emenfio quam iam deceder Olympo.

EMERITA Augusta, *emrita*. Vulgo *Merida la grande*. Hifpania oppidum eft, ad Lufitaniam fpectans. Eft hac vrbis cocco celebris, quod eft rubrum grauum, cuius fucco vellera tinguntur, Tyrio fplendore neuiquam cedentia, vt Plin. feribit. lib. 9. cap. 41.

Emeto, tis, pen. cor. Idem quod simplex meto. [μετέω. Ital. *metere*. Hifp. *segur*.] Horat. in Epift. emetere Orcus Grandia cum paruis, non exorabilis auro.

Emico, as, pen. cor. Efulgeo, refplendo. [αἰσώ. Ital. *Rifplendere*. Hifp. *Rifplandecer*.] Plau. Ex oculis, quali tadji emicant folis. & Emicare, extra falutem, exilire, fubito apparere. Virg. 6. Aen. iuuenum manus emicat ardens Litius in Hefperium. Plin. lib. 1. cap. 37. Cecinna Volaterrano dracones emicuisse de exis luto prodigio traditur. & Emicare in iugum, pro actore fefe, & erigere. Colum. lib. 4. cap. 20. Nam quæ vel infirma, vel breuis eft, ad duas gemmas recidenda eft, quæ vehemens tiorum fundat materiam quæ prius emicat in iugum. & Emicare, pro excellere. [αἰσώ. Plin. lib. 3. cap. 11. Post cum emicuit longe ante omnes Euphianor Ilthuius. Per omnes emicat Nilus, Virgilius 5. Aeneidos.]

Emigras, pen. cor. Idem quod migro. [ἐμμενέω. Ital. *Ander ad habitare aliove*. Hifp. *Mudar casa de lugar à lugar*.] Valla auctore Cic. lib. 4. Verr. Ex illa domo fic emigrabat, vt, Acc. Plaut. Mostel. Pedem nemo iure retulit, & mel vt emigramus. & Emigrare eft vita, Eft mori. [ἐμμενέω. Ital. *morior*.] Cic. 2. de Legibus. Nulla eft enim perfona quæ ad vicem eius quæ vita emigraret, propius accedat.

Emineo, as, pen. cor. xvi. Excello, ab e præpofitione, & verbo maneo, [ἐμμενέω. Ital. *topaffare*. Hifp. *estar en cima de otras cosas*.] Plin. lib. 6. cap. 31. Eftulus quantum corpore eminet, tantum radice defcen- dit. Cæfar bel. Ciuil. lib. 1. Ita vt capiti rignorum extrema parietum ftuctura tegeterent, nequid emineret vbi ignis hofium adhefcere. Interdum adiuncta habet præpofitionem e vel ex. Cic. 1. Tufc. Glo- bus terræ emineat & mari. Idem lib. 5. Ego autem quæ omnia collu- flantur oculis (eft enim ad portas Sagragianas magna frequentia ftupulicetorum) animaduerti colluflis non multum e dumis eminen- tem, in qua inerat fphæra figura, & cylindri. Nonnunquam præpofiti- nem extra. Plin. lib. 17. cap. 1. Et in fco quidem dodranteis paxilli folæ præpofito feruntur fic vt defcendant quæ proxima arbori fuerit, duo oculi extra terram emineant. Interdum præpofitionem per. Liu. Equinertum per cõfles. & Per translationem pto excellere ac con- fpicuum effe. Cic. 3. Verr. Toto ex ore crudelitas effinebat. Idem pro Cluentio. Illi quibum eminet auctas atq; proiecta eft, a confiliis matris deferuntur. Et Tufc. 2. Amplitudo animi maximè eminet con- temnenda. Volentibus: Sic emineat aliqui dicitur qui ceteris antecel- lit. Cioin Orat. In quo tonitruum abeft vt nofta miremur, vt vfu, eo diffi- ciles at morofis fimus; vt nobis non facisfaciat ipfe Demofthenes: qui quantum vnus eminet inter omnes in omni genere dicendi, tame- non femp impler aures meas: ita funt auidæ, & capaces, & femp ali- quid in mensum infundunt; defiderant. Liu. 1. ab Vrb. Necdum à fin- gulis, quia: nemo magnopere eminebat in nouo populo, peruenierant fa- ctioles. Ex his omnibus fati, opinor, apparere emineat de omnibus fite: perfonis; fite rebus dici, quæ aliquam partem habent ceteris al- terum, aut magis expositam, idq; commodè transferri poffe ad quaf- cunq; res rebusq; celestibus.

Emineas, nom. fi. vt pariticipio. [ἐμμενέω. Cæf. bel. Ciuil. 2. Has trabes paulo longiores atq; emineatiorès quàm extremi parietum erant, effecerunt. Cæf. lib. 3. cap. 1. Sed & Mevania bos humilis, & Ligutia nonnu- quam iaurus eminentis ftaturæ confpicitur. Cic. Tufc. 3. Eminens effi- gies virtutis.]

Eminebat, Excellentia. [ἐμμενέω. Ital. *trappaffamento*. Hifp. *eminencia*.] Cic. 1. de Nat. deo. Nam fitantummodo ad cogita- tionem valeat, nec habent vllam foliditatem, nec eminentiam; quid inmetit verum de hippocentauro, an de Deo cognemus? Idem lib. 2. Acad. Quis eft qui cernat quanta vis fit in fensibus? Quam multa vi- dent pictores in vrbis & eminentia, quæ nos non videmus?

Emittulus, pen. cor. Partum emittens. [ἐμμενέω. Ital. *Poco emittente*, non itroppo alto. Hifp. *cufta que parce un poco fobre las otras*.] Vatro lib. 2. cap. 5. Vt habeat infertorem partem frequentibus pilis fubortipam, compa- dit trunbus, porcis breuioribus, quàm longis, rectis genibus & emi- nulis, diftantibus inter fe. Idem de canibus, Spina neque eminu- la, neque curat.

Eminor, pen. cor. eminat, Idem quod minari. [ἐμμενέω. Ital. *Minacciare*. Hifp. *Amenazar*.] Plautus Cap. Eminor, interminorq; nequis obli- terit obuiam.

Eminatio, verbale. [ἐμμενέω. Plaut. Capt. Dentilegos omnes mortales faci- unt, quæque offendero. A. c. Que illæ eminatio eft: an te quo minari fati?

Emittus, pen. cor. Significat à lóngino loco. [ἐμμενέω. Ital. *Da lungi*. Hifp. *De lejos ó de lejos*.] & differ à lóngino quod non recte dixeris, eminus habito, vt lóngi habito: fed bene, eminus iaculo. Importat

eminus eminus tacitum quendam motum de loco. Cæfar lib. 1. bel. Ciuil. Sic quotidie vtrique eminus fundis, fagittis, reliquisq; telis pugnaba- tur. & Similiter cominus, à loco propinquo, non in loco propinquo, neq; propè, id est, vt Cominus te percutiam, non cominus fe- deo. Valla in Rauden.

Emittarium, Emittarius, Vide E M I T T O.

Emitto, tis, emiffi, emiffum, Foras mitto. [ἐμμενέω. Ital. *Mandar fuori*. Hifp. *Alempar, embiar ó echar fuera*.] Cic. 1. Catil. Vt abs te non emiffus ex vrbe, fed in vrbum immiffus videatur. Idem 6. Verr. Queram, cur hunc eundem repene è carcere iufferit emitti. Emittere aquam ex pifeina, vel lacu. Cic. Attico, lib. 4. Lacus Velinus à M. Curio emiffus. [Varij præterea funt verbi huius vfus, qui fubiectis parebunt exemplis. Plaut. in Merc. Gradus grandit, emittit oculos, circunferre fe, obftipat verticem. Autor ad Heczen. 4. Quod si nunc hæc vibs inuiciffi- ma vocem emittat, non hoc pacto loquatur? Idem de Diuin. lib. 2. Si autem nubium confidit ardor expreffus fe emiffent, id effe fulmen. & Sic etiam emittit arcu fagittas, aut tela. Plin. lib. 9. cap. 8. de delphis, Nam quum fame confecti, fugietem in vada iura perfcuti pifcem, diutius fpiratum continuere, vt arcu emiffi ad refpirandum emicant, tanq; vt exiliunt, vt plerumq; vela nauium tranfuiolent. Idem lib. 10. cap. 33. de hirundinibus, Notabili munditia egerunt excrementa pul- lorum, adultiorq; circumagi docent, & foris fauitatem emittit, id eft ventrem purgare. Idem lib. 1. ca. 2. 4. de arantib. Partine autem oua ra in telas expafsa, quia falutem, atque ita emittunt. Et lib. 2. cap. 5. Quippe alia dare foliti, quæ concitant vomitiones, ipfismq; heliebo- rum extraheret medicamentis, aut clyfteribus, fæpe etiam fanguine venis emiffio. & Admittit quoq; & præpofitiones. Cic. pro Plan. Emiffus aliquis è carcere. Et lib. 1. Epift. ad Atti. Emittat ad me Publius qui ob- fignat. Cæf. 1. bel. Ciuil. Emittunt nofta per vallum. Liu. 4. bel. Pon. Primos equites clamore foblo in hofiem emiffi. Emittit manu aliquem, pro manumittere, & libertate donare. [ἐμμενέω. Plaut. in Capt. Non erit tam auarus, quin te gratis emittat manu. Terent. Adel. Haud dubium eft quin emitti æquum fiet, id eft liberum fieri. & Ponitur etiam aliquando pro manifeftare, edere. Cæf. lib. 1. Cic. Volumino, Fam. lib. 7. Vt etiam fiquando aliquid digno noftro nomine emiffus, ingemifcamus.]

Emiffio, onis. [ἐμμενέω. Ital. *emiffione*.] Cic. 1. Tufc. Vt enim baliftæ lapidum, & reliqua tormenta telorum eo grauiorès emiffiones habent, quo funt contenta atq; adducta vehementius.

Emiffarius, rij. [Ital. *spia*, vt *meffaggio che va quæ & là à la volontà d'altri*. Hifp. *Atalador, mirador, varon para embiar delante*.] Qui auct. exerci- tum emittit, [ἐμμενέω. Ital. *emiffarius*.] vel ad explorandum, [ἐμμενέω. Ital. *emiffarius*.] vel ad prelium faccendendum, [ἐμμενέω. Ital. *emiffarius*.] vel qui dominum circunflac vt eius iuffu obtemperet, & præfto eft vt emitti poffit. & Emiffarius etiam à probatiffimis autoribus appellatur calumniaror fubmiffus, & fubornatus ab inimicis. Cic. Mario, lib. 7. Epift. Perfufatrat; nonnullis inuidis meis, in me emiffarium femp fore. & Item futurum con- ciliator (ficut Alconius docet) qui fcilicet emittitur vt exploret res fur- to opportunas. Cic. 3. Verr. Turpio quidam iftius exercitor, & emiffa- rius, homo omnium ex illo conuentu quadruplarum tecterrimus. Idem Verr. 5. Dubitarum quoniam emiffimas, quum illis emiffariis hæc tibi omnis prædica quæcunq; fit. & Emiffarius item vocatur equus, aries, & huiufmodi quæ emittit, fit in folitudinem, vel qui ad genera- dam fobolem emittitur. Sed vterur ratio velle vt dicatur admiffarius, quod ad fobolem procreandam fæmine adungatur, [ἐμμενέω. Vnde ad miffura, quando mares brutorum ad fæminas admittuntur. & Plin. nius emiffarium appellat palmitem, qui emiffus ex depARATIONE infer- tur in his fcamnis, vt per fingulos annos ad fuperiora feandat. Sic enim lib. 17. cap. 13. feribit, Relictis femp duramento in fingulis tabulatis, & emiffario vno qui fubeat viquequo placuerit.]

Emiffarium, Locus per quem aqua & lacu aut ftagno emittitur. [ἐμμενέω. Suet. in Claud. Fecit & emiffarium. Lucini lacus. pòrtuq; Ofthenem. Cæf. ad Thronem, Helico nequiffimus x. m. dabat nullo aprio horro, nullo emiffario, nulla mactera, nulla cala.]

Emiffitius, a, um, Qui ad explorandum emittitur. [ἐμμενέω. Ital. *spia*, fione. Hifp. *Atalador, faldico ó fura*.] Et oculi emiffitij, extra educti, & foras porrecti. Plaut. in Aulul. Excundum hercle tibi hinc eft foras, Circunfpèctrix cum oculis emiffitij.

Emmanuel, [ἐμμανουήλ,] Hebraica diftio: quam fi interpreteris, nobis fo- nan, Nobiscum Deus, Græcè, [ἐμμανουήλ,] dicitur.

EMMAUS, mai, Plinio, fite Emmaus, iunus, [ἐμμανουήλ,] Ptolemao, Castellum fite oppidum Paleftine, alio nomine Nicopolis appellatum, vbi Chriftus à duobus difcipulis panem frangens fuit agnitus. Plin. lib. 5. cap. 14. Hiericentem palmæ conftram, fontibus irriguam Emmaum.

Emo, emis, emi, emptum, Pecuniis, vel gratia, aut premio, vel alio quouis modo aliquid mihi comparo conftruatq; cum ablatiuo, vel genitiuo horum nominum, tanti, quanti, pluri, minoris, & huiufmodi. [ἐμμενέω. Ital. *comperare*. Hifp. *comprar*.] Cic. lib. 3. Offic. Emi homo cupidis tanti, quanti Pythius voluit. Cellus, Libros plurimos ære pauco emi. [Eius compofita funt, Abemo, Adimo, Coëmo, fimul emo, vel ex omnibus locis emo: Eximo, Interimo, Perimo, & Redimo, quæ habent penultimam correptam. Item fiteque peritatum Empitare, de quo mox: & Empitare apud Plautum in Caf. Non ego iuffu verbum citiulio empitrem: quoniam alij hoc in loco legant empitrem.]

Empyus, participium. [ἐμμενέω. Horat. 1. Epift. Sperne voluptates: nocet empya dolore voluptas.]

Empyhi, onis. [ἐμμενέω. Cic. Atti. lib. 12. Quid Cæfarites habet condiciones, aut empyones ob hallam, &c.]

Empitro, ras, pen. cor. Frequenter emo, vel frequenter mercandi, feu ac- quirendi vltim habeo: [ἐμμενέω. Ital. *comperare fteffo*. Hifp. *comprar amendo*.] Plin. lib. 33. cap. 1. Alios coris boum, alios ferro, captiuifq; rebus empitrafte tradit. Colum. lib. 8. cap. 10. M. Terentius cernis fape de- nariis fingulos empitratos effe fignificat. Pro eodem etiam legitur Empitrate: de quo vide paulo ante in verbo E M O.

Empyritre quod eff cupere emere. [ἐμμενέω. Varr. in Protr. lib. 2. Propterea quod te empyritre in capos macro adducti crebro pedes.]

Emptor,

omnia facile lentio.
 N. A. *Arctura*, vbi *Arctura* Chutas Sicilie edita in loco & vndiq; præcipiti sita, à Syraculanis (Syracusanis telfe) condita, quæ vmblicus Sicilie dicitur, quod in medio insula constituta sit. Imminet subiacentibus campis, vberitate & florum varietate conspicuis. olim templum Cereidis (vbi Syraho telfatur) habuit vetustissimum, vbi dea præcipua veneratione colebatur, ad quam propitiandam quindecim viros legatos misere Romani. Hinc captam à Plutone Proserpinam Ceresis filiam dixit antiquis. Vultus hodie *Anam* appellat, vbi qui tegis locum tenet. ubi loqui commodatior. totius insule solet conuentum habere.

ac plurimas Sergio Flauto, quorum una quædam à modum videtur,
 ut Eps, & Essentia: quæ cum tantopere æternemur, nihil video, nisi
 quod

quod iniqui iudices nos sumus, ideoque paupertate sermonis laboramus. Ensis, Gladius, mucro, spatha. [ἐπίσφις. Ital. spada. Hisp. espada.] Cic. 1. de Nat. deor. Aulique funellum prima est fabricaret ensem. Virg. Et curae rigidiq. salces constantur in ense. Ouid. 3. Fast. Ensisbus exercitus bellica lra dea est. Ab ensis sit diminutivum Ensilis. Plaut. in Rud. in Ensilio ensculo literarum quid est? Ensiser, ri, penul. cor. ἑνσίσηρ. Ensiser. Ouid. 2. de Arte, Ensiser Orion aspiciendus erit. Idem. 4. Fast.

Entelechia, ἑντελέχεια, Perfectio, vis ex se movens, agitatio, siue energia. Aristoteles ipsam animam ita appellavit, lib. 2. de Anima. Cicero continuatam quandam & perennem motionem interpretatur. Verba eius sunt haec, 1. Tusc. quæst. Quintum genus adhibet vacans nomine, & sic ipsam animam entelechiam appellat nouo nomine, quasi quandam continuatam motionem & perennem. Sunt qui entelechiam per describendum existimant per r. pluribus probatur. Corinchus Grammaticus autor est Atticos ἑντελέχεια per τ, ὡς τὸ ἑντελέχεια scribere consuevit. Idem apud Lucianum in iudicio vocalium queritur si se suis sedibus pulsam & in hac ipsa voce.

ENTELA, ἑντελα, Siciliæ vrbs à Campanis habitata, Carthaginensium primi belli Punici tempore scia. Stephanus. Vulgo *Castrum Petranum*.

Enterocela, ἑντεροκέλη, Species hernia, quum intestina decidunt in scrotum: quemadmodum epiplocele, ἑπιπλοκέλη, quum eodem delabatur omentum: & hydrocele, ὑδροκέλη, quum in alterum testibus humor confluat. Omnesq. has species, noltri vocant hernias, inquit Cellus. Ramices vero qui sequuntur, porocela, ποροκέλη, quum ex abscissu aliquo circa scrotum materia subderuit. Sarcocela, σαρκόκελη, quum in ipso scroto concretuit caro. Cistocela, κύστις, quum vena intumescit, tunicis testium integris, vel in ipso scroto. Bubonocela est tumor testis cum ex inflammatione febre acens, vel tumor in inguine ex repetitione nervi ex quo testiculus dependit. Est tamen vbi Plinius enterocelam dixerit ramices, vbi in medicinis cupressi.

Enterocelicus, Qui enterocela laborat. Plin. lib. 1. cap. 8, Enterocelicus datur ex aqua, & illinitur vesica vituli.

Enteron, ἑντερον, Latine intestinum. Hinc quidam Exenterare, ἑντερειν, pro euicere, & intestina detrudere, deduci putant. Vide sup. loco.

Enthemata, ἑνθέματα, A medicis vocantur quæ vulneribus recentibus imponuntur, ad reprimendum sanguinem, & humorum affluxum. In infectionibus item enthemata vocantur surculi qui in fissuram trunci inferuntur.

Entheus, ἑνθεός, Numine diuino plenus. Stat. Syl. 1. Hic thyrsos, hic plectra ferit, hic enthea lauro Tempora Minos, crinem premu ille corona.

Entheatus, ἑνθεατός, Diuino numine afflatus: vt, Entheata vatium pectora, apud Marcialem lib. 6.

Enthusiasmus, ἑνθουσιασμός, Est diuinus quidam vigor, qualem habent dicti: aut scripta eorum qui diuino numine sunt afflati: ab ἑνθεός, quod significat afflos numine.

Enthymema, ἑνθύμημα, & Enthymematū, ἑνθύμημα, quod est mente concipere, animaduertere, considerare. Commentum vel commentationem Quint. interpretatur: quod mentis actio omnis atq. sententia, enthymema nominetur: sicut docet Cicero in Topicis inquit, Ex hoc illa Rhetorum sunt ex contrariis conclusa, quæ ipsi enthymemata appellant. Enthymema (inquit Rustianus) dicitur quum per orationis ex contrariis sententias astringitur: quale est illud Cicero in Diuina. Tamen his operam tuam pollicere, qui te neq. velle sua causare si vellis, posse arbitrantur? Dialecticis enthymema est syllogismus imperfectus, in quo ex vnicō enuntio inferitur conclusio: vt, Castitas virtus est, ergo amplectenda. Vbi ad perfectionem syllogismi desit prior enuntiatio, quam maiorem vocant, Virtus omnis est amplectenda. Iuuen. Saty. 3, aut curzum sermone rotato Torquetur enthymema.

Entoma, ἑντομή, A Grecis appellantur quæ nos vocamus insecta, cuiusmodi sunt musca, crabrones, apes, & eiusmodi: ratione nominis inde (vt opinor) ducta, quod pleraque ex his circa medium sui incisâ sint, adeo vt posterior pars tenui admodum discrimine adhaereat priori.

ENTRIS, ἑντρίς, Populi Thraciæ à Stephano commemorati.

Enubo, ἑνυβό, penul. prod. ἑνυβό, Ital. Maritare. His. Calasse sueta iussu. Id. Lilio videtur usurpatum pro extra suum ordinem nubere: ita enim ait lib. 10. ab Vrbe, Virginiam Auli filiam patriciam, plebeio nuptam lib. 1. Volumine cōsuetudine, quod est Patribus enupuisse, sacris accuerunt.

Enuprio verbale. Lilius lib. 9. Decadis 4, Vt Hispalæ Fecennix datio, diminutio, gentis enuprio, tororis optio ita esse quæ si vir testamentum dedisset.

Enucleo, ἑνυκλέω, Aperiō, & nucleum ē calyce extraho. Nucleus verò dicitur quod teneat in nucē includitur. [πυλὴ. Ital. Aprire. Hisp. Abrir, à secare et melle, à pectra dela fruta.] Per translationem enucleare significat declarare, & explanare. [ἐνυκλέω. Ital. Aprire. Cic. in Partit. Nec quicquam in amplificatione nimis enucleandum est.

Enucleatus, participium. ἐνυκλεωμένος, διδ. ἀνυκλεωμένος. Cic. pro Plan. In quo primum illud debes putare comitis, præsertim edictis, studium esse populi, non iudicium: blandita illa, non enucleata esse suffragia.

Enucleatē, aduerbium, Purgatē, exquisitē, clarē, ac siue asperitate. διδ. ἀνυκλεωμένος. Cit. lib. 4. Tusc. Habes ea quæ de perturbacionibus enucleatē dispuant.

Enudo, ἑνύδο, Idem quod nudare. [γυμνός. Ital. Nudare. Hisp. Desnudar lo cuerpo.] Et per translationem, exponere, ac veluti intellectui aperire, hoc est interpretari. Cic. 1. de Legib. Ex rerum plurimarum obscuras, & necessarias intelligentias enudant, quasi fundamēta quædam scientiæ.

Enumero, ἑνυμερό, Est multas res simul numerare, & recēdere. [ἐκτιμῶναι. Ital. Numerare. Hisp. Contar por numeros.] Cic. 4. Verr. Dixi iam antea me non omnia istius quæ in hoc genere essent, enumeratum. Colum. lib. 8. cap. 17, Et ne per singula numerem salamentorum omnium purgamenta. Propert. lib. 2. Eleg. Enumerat miles vulnera, pastor oues. Terentius Adelph. Iamne enumerasti quod ad te redditum putes?

Enumeratio, Est ipse enumerandi actus. ἐκτιμῶναι. Præterea argumenti

genus frequens apud Oratores, quum plurimis rebus expostis, & ceteris infirmatis, vna reliqua necessariò confirmatur, hoc pacto. Necessè est aut inimicitiam causâ ab hoc esse occisum, aut metus, aut spei, aut alicuius amici gratia: aut si horum nihil est, ab hoc non esse occisum. Est etiam enumeratio pars epilogi, quum argumenta aut omnia aut præcipua per totam orationem sparsa, in fine repetuntur, vt altius memorie insident. De qua multa in Rhetoricis ad Herennium.

Enuntio, ἑνυμνέω, Eloquor, effero, exprimo, profecto. [ἀνυμνέω, ἀνυμνέω. Ital. Pronunciare, profiteri, parlare, afferire. Hisp. Pronunciar, declarar.] Cic. 2. de Finibus, Grauiissima sunt ad beatè viuendum breuiter enuntiare sententiæ. Ponitur etiam pro simplici nuntiare, vel è longinquo nuntiare, vel significare. Cic. Epist. ad Atticum lib. 1, Cossinius hic, cui dedi literas, valde mihi bonus homo, & non leuis, & amans tui vilis est, & talis qualent esse eum tux mihi literæ enuntiarant. Elegantissimus præterea huius verbi vultus est pro diluare, & quod arcanum erat, reticere: vt, Enuntiare aduersariis amicorum consilia. Cicero pro Rosc. Amer. Enuntiare mysteria dicendi. Idem primo de Orat.

Enuntiatus, participium. Quint. lib. 2. cap. 5, Sermo rectus, & secundum naturam enuntiatus.

Enuntiatum, ἑνυμνέω, Oratio perfecta, veri aut falsi significatiua, quæ & effectum, & pronuntiatum dicitur. ἀνυμνέω. Nollit ætatis Dialecticæ propositionem vocant. Cic. de Fato, Nec si omne enuntiatum aut verum est, aut falsum, sequitur illico causas esse immutabiles.

Enuntiatiuus, ἑνυμνέω, Senec. Epist. 118, Sequuntur deinde motus animorum, enuntiatum corporum. Ibidem, Aliquid est enuntiatum de corpore, quod alij effectum dicunt, alij enuntiatum, alij edictum.

Enuntiatio, ἑνυμνέω, Idem quod enuntiatum, effectum, siue pronuntiatum, hoc est oratio veri aut falsi significatiua. ἀνυμνέω. Cic. de Fato, Omnis enuntiatio, quod ἀνυμνέω Dialecticè appellant, aut vera, aut falsa est. Ibidem, Explicanda vis est, tatiq. enuntiationum, quæ Graeci ἀνυμνέω vocant.

Enuntiatix, cis, Gen. gen. ἀνυμνέω, ἀνυμνέω. Quint. lib. 2. cap. 1, Ars inuentrix, & iudicatrix, & enuntiatix.

ENV A L T V S, ἑνυάλτῳ, Vnum est ex Martis cognominibus, teste Macrobio lib. 1. Satur. cap. 19, qui Enyalios dicitur quasi ἑνὸς ἑλῶ, hoc est Bellone filius. Accipitur & pro bellicoso.

ENV O, ἑνὸς, Belloua dea, bellorum præfides: quamquam etiam figuratè pro ipso bello siue prælio accipitur. Mart. lib. 1, Nec te decipiat iactibus natalis Enyo, hoc est prælum nauale.

E ante O.

EO, ἑο, iui, vel iij, ium, Notæ significationis est. [ἐπὶ ὁδῷ, ἑο, Ital. Andare. Hisp. Ir, andar.] Ire, redire, contraria. Mart. lib. 6, Et Capitolinas itque reditque vias. Ouid. Epist. 19, Anxius huc illic distulimante co. Interdum significat venire. ἑοδῶν. Terent. in Adelph. Quis vè vnâ mecum ad matrem virginis eas. Ire pedibus. Plaut. Sic. Nam pedibus ire non quo. Ire autem in sententiam pedibus, est altius sententia non verbo, sed corpore accedere. [ἐπὶ ὁδῷ. Lilius. 7. ab Vrbe, Qui hoc sentis, in dexteram partem pedibus transiit: quæ maior pars erit, eo stabitur consilio. Deinde frequentes omnes in dexteram pedibus transferunt. Hæc ratio inuenta est quod nonnunquam longum esset audire singulos, in magno præsertim Senatorum vel iudicum consilio. Quum igitur dux, tresue sententiæ dictæ erant ab his qui primi rogabantur, reliqui in illorum cum quibus sentiebant, sedilia transibant, vt res expeditiores fierent. Aliquando ne pedibus quidem præ multitudine ad sententiam ire poterant, ideoque manu sententiam significabant: quod Quint. intelligit, vbi ait, Manibus pedibq. imus in sententiam necessitatis. Huius contrarium est ire in alia omnia, hoc est ab auctore sententiæ alieuius d. sentire, & in aliorum sententiam discedere. Cic. Lentulo, lib. 1. Epist. Quatenus de religione dicebat, ei rei quia obstiti non poterat, Bibulo assensum esse d. tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. Nauibus instructis ire. Virg. 1. Aeneid. Et iam Argiua phalanx instructis nauibus ibat. Cic. ad Att. lib. 10, Nauigio esse te iturum trans mare, credere non possum. Ire rectis sensibus. Cic. 1. Philip. Si me rectis sensibus euntem diu immortales, vt spero, adiuuerint. Ire inficiat, negare. Terent. Adelph. hoc reliquum est, Si inficiat ibit, rectis mecum est anulus quem amiserat. Ire in aciem, pro militare. Quint. lib. 9. cap. 2, Qui aliquando fortiter fecerat, & alio bello petierat vt militia vacare ex lege, quod quinquagenarius esset: adueniente filio ire in aciem coactus, deseruit. Ire in articulum dicitur leges, quum nodos, veluti articulos quosdam acquirit. Plin. lib. 18. cap. 17, Si in articulum leges ire coepit. It dies, pro præterit, & elabitur. Plaut. Rud. Verba facimus, it dies. It res, pro succedit. Cic. Attico lib. 14, Incipit res melius ire quam putaram. Hoc verbum, præter naturam aliorum verborum quartæ coniugationis, facit futurum in bovi, Eo, ibo, quemadmodum & quo, quibo. Inuenitur tamen etiam nonnunquam eam, vt apud Terentium Eunue, Quid igitur faciam non eam nunc quidem. Quum accessit vltro? Composita ab eo, is, quantus simplex sit neutrum, aliqua tamen sunt actiua: vt, Adeo, adeor: obo, oboor: intereo, intereo: subeo, subeo. Iuuen. quod si subeunt prospera caltra. Claud. Quadrigarius, Pugna acriter commissa, ac multis vtrinq. interitis. Virg. lib. 10, Morbo obita, quales fama est voltare figuras. Componitur Eo cum abire, abeo: adeo, adeo: ambio, in quo b. interponitur euphoniz causa, & e vertitur in i: ante, aureo: circum: con, coco, in quo abicitur n: contra, contraeo: ex, exeo: in, inco: inter, intereo: intro, introeo: ob, obo: per, pereor: pro, prodeo, in quo d. interponitur sonoritatis gratia: præ, præco: de quo laus suo loco: præter, prætereo: re, redeo: sub, subeo: super, superbo, vbi interponitur b, & e mutatur in i: trans, transeo: vnum, vntro. A lupino itum, itu, situs, us, & itio. [ἐπὶ ὁδῷ. Cic. Attic. lib. 1, Quis porto noster ius, reditur, vultus, incessus inter istos? Ius in Tiberio, cap. 38, Ad extremum vota pro ius & reditu suo suscipi passus, vt vulgò iam per iocum Callipides vocaretur. Terent. Phoc. Hæcne etiam itiones crebit, & mansiones diuine? Lemni? Cic. Attico, De obuiam itione ita faciam vt suades.

Itur, impersonale. Terent. And. Ea quoniam nemini obrudi potest, Itur ad me.

rendo, vel scalpendo facile possit lacerari. Nomen inde habet quòd
ind. n. *derogel*, hoc est super veram cutem sita sit.

Epidicticon, *ἐπίδικτιον*. Causæ genus est apud Rhetoras, à Latinis laudatum dictum, quòd præcipuè in laudando & vituperando versetur. Ad verbum transferretur Demonstrativum. *ἐπιδεικτικόν* enim nobis sonant demonstrare. Cicin Orat. Dulce igitur orationis genus & solutū & effusum, sententiis arcuatum, vel his finitus est in illo epidictico genere.

Epidi-pi-nae, *im-dia-pi-nae*; *im-dia-pi-nae*. Sunt epulae quae in extrema coe-na vel prandio adfornantur: unde etiam uispro quodam epitheto ferè epidi-pnides vocantur. Martial. lib. 1. Hinc feras epidi-pnidas parabit.

Epidromides, [*improvidus*]. Ital. *Fune da rete*. Plagatorum funiculis sunt te-
te. Polluce, quibus retia panduntur contracta, & recrauntur expansa;
ita dicti quod retium plage per ea defluunt. Plin. lib. 9. cap. 7. vñs
est ablativus epidromis, velut a nominativo epidromos, vel epidrome.
Vidimus (inquit) plagas tante tenuitatis vt annulum hominis cum
epidromis transirent.

Epidromos, *ἠπιδρόμος*, Veli genus quod in puppi panditor. Nautæ *Μακρὰν* vocant. Sunt enim tria velorum genera, acation, quod maximum præcipuūq; navis velum est: dolon, quod supra acation attolli-
quum, quin maxima celeritate opus est: et epidromos, quod circa pup-
pim tenditur. Auctor est Julius Pollux.

Epigania, mixta, *in* *argilla*. Connuabum, affricas cum aliis gentibus.
EPIGENES, *in* *argilla*. Nomen Philosophi Byzantini. Item Poeta cuius-
dam Comici, cuius fabula recensetur à Suida.

Epigastrium, *τὸ ἐπὶ τοῦ στομάχου*, a rei anatomice peritis vocatur extrema totius ventris pars, totumq; illud quod iuxta regit, ex cute, adipe, musculis octo, & peritoneo compactum, totum illud iuxtaq; comprehendens quod est a cartilagine nuchonata, noschiq; costis, vfg. ad illa, atque ad ipsum vfg. os pubis. Cornelius Celsus lib. 4. cap. 1. abdomen appellat.

Epiglottis, f. ap. Epiglottis, [*ἐπιγλωττις*, Ital. *La linguaetta* che cuopre il collo d. la bocca del polmone. Hispan. *El galillo*.] Lingula est quæ asperæ arteriæ meatum obstruit, necibus aut potus per oesophagum ad pulmonem deierit. Plin. lib. i. cap. 37. Tonfille in homine, in lue glandulæ. Quod inter eas vix nomine vlsimo dependet palato, homini tantum est. Sub ea minor lingula epiglottis appellatur, nulli oua generitium. Opera eius gemina, duabus interposita fistulis: exterior earum appellatur arteria, ad pulmonem atq; per pertinet. Hanc aperit in epulando, ne spi-ritus et vox illac meatur, si potus cibive in alium deerauerit trans-mittit, torqueat. Altera interior appellatur fœcigula, quæ cibum ac potus deuoratur. Tendit hæc ad stomachum, inde ad venterem. Hanc per vias aperit, quum spiritus tantum, aut vox commeat: ne relin-gatio intestinæ alui obstruat.

2180 N. *int'grat*. Dicitur sunt auctores secundi belli Thebanum, quasi fuerit illorum qui primum consecraverunt bellum. Graeci enim *int'grat* posteri appellantur. Inde Euripides rragicus fabulam hoc argumento composuit, Epigonos inscripti, qui agi expectabat voce magna scenico- rum, & sonora. Ob hoc dixit Cicilius. Offuscata huiusmodi voce freti, agunt Epigonos. Medeamque. Erant qui existerent Epigonos apud Strabonem esse populos ad quibus fabulz nomen inditum (itaque Epigoni dicitur sine generali vocabulo omnes illi qui ex diueris populis constati, secundum bellum Thebanum ducit Alcemon consecravit: quasi possit geniti, & filij illorum qui in primo bello ad Thebas mortem oppetierant. Nam ex Stratijflectione constant nomina ducum qui in co- loco occubuerunt: quorum filij vt mortem parentum vilescenterent, communi consilio contra Thebanos iterum arma mouerunt. Acceperant enim responsum ab Apolline, eam se ciuitatem expugnatos si Alcemonem Amphiaraz filium Imperatorem tibi bellis fecissent. Igitur Alcemon exercitu ex Graecis collecto, contra Thebas duxit copias, acriterinque commissa pugna potitus est victoria, & Thebe captae aditrix fuit. ¶ Epigoni etiam dicitur sunt successores Macedonum vete- ranorum, qui sub Alexandro Magno ex Afariis feminis sobolem susceperat: quia fofoles (vt historici memorant) nomen habuit Epigono- rum, qui in castris nati, in armis educati, ad parula aetate periculis exer- citari, laboribus durati, proflus inuicti exierunt.

Epigrammatas, in quibus, seu Epigrammatum, ii. Dicitur inferipcio, vel superscriptio: *ἡ ἐπιγραφή*, quod est superscribere. Ci. pro Archia poeta. Quid epigramma in eum fecisset, tantummodo alterius veribus longuifolius. Idem ad Atticum, lib. i. Epist. 11. Epigrammaris tuis que in Amaltheo posuisti, contenti erimus.

Epigrammatographus, Epigrammatum scriptor.
Epigrapha, pen. corr. in ~~scop~~ Tullius, inscriptio: item census, id est di.
numeratio civium: & iustitiam.

Epilepsia, [ἐπιληψία Ital. *Mal caduco*. Flisp. *Gota serena*.] Morbus est quem Latini comitalem appellant, propterea quod comitia dimittere, siquis eo in campo fuisset correptus. **Epilepsia** autem nomen à Græcâ ἐπιληψία deductum est, quod in eo capianur, & vincantur sensus, adeo vi à mortuis nihil aliud. Nam vi cum convulsione totius corporis, principes cerebri operationes auferrunt, tota videlicet cerebro, vi duobus vis præcipuis ventibus, affecto. Hinc etiam *seizure*, hoc est sacrum morbum quiddam ex Græcis appellatur, quod ceterum fassidissimam nostri portioneem, quoddamq; membris veluti fascellum, peculiariter infert. Quiddam etiam Herculeum, ab Hercule, quem morbo huius obnoxio fuisse tradunt. ¶ Qui hunc morbum patiuntur, epileptici, *malades*, dicuntur.

Epilogifmus, ἐπιλογισμός, Cogitatio, computatio: à verbo Græco ἐπι-
 λογίζω, quod est excogito, & rationem subduco.

Epilogus, pen. corr. [*im*logos, Ital. *conclusioni*ane. Hisp. *conclusion*.] Postrema pars orationis, quam Latine conclusionem, sive perorationem dicere possumus. Cic. 4. Tusc. Num etiam Rhetorum epilogum desideramus? Rhetores tripartitum epilogum faciunt, constantem enumeratione, amplificatione, & commiseratione. Per enumerationem fieri iterum repetitio quae Graece dicitur *anastaphora*, adnot. id est recapitulatio: per amplificationem concitantur animi auditorum: per commiserationem Revertuntur ad misericordiam.

Epimedium, *im-pi-dio*, Caulis est non magnus, hederæ foliis dens duodenisve, neque florem, neque fructum ferens, radice tenui, nigra, graui

odore. Romani *Pindakim* appellant.

Epinclas, Gemina candida est, nigricante superni colore. Auctor Plin.
lib. 37. cap. 10.

Epimelis, idis, *ἑπιμήλις*, Mespili genus est mali magnitudine, folio tanquam minore, pomum ferens rotundum, esculentumque, fundo in latitudinem resimo, astringentis naturæ, & tardè maturiscentis. Galenus *ἑπιμήλις*, vocari testatur, à tribus granis siue ossibus quæ in se continet.

Epimenidium, (vt Plin. lib. 27. cap. 9. scribit) est tertium bulbi genus, ci-
bis gratū, angustius folio, minūsq; aspero quàm cetera scilla species.

EPIMENIDES, con-cort. *in antiquis*, Poeta epicus fuit, patria Cereensis; teste Apulio lib. 2. Floridior quâ ipse Agriagale in agrum ad cultu diendum pecus missus, in quodam antro obdormiuit annos 1 x x v. Vnde emanauit prouerbum, Epimenides somnum dormiuit. Hic idem Atheniensibus pestilentiali laborantibus dixit ciuitatem purgari, exparique oportere. Itaque quem rogatus eo venisset, iussit eos albas acque nigras apud Aereopagum immolari. Reuerens deinde domum, oblatam ab eis pecuniam tenuit. Meminit huius Plato in primo & tertio de Legibus.

Ε ΠΙ ΜΕΤΗ Ψ, per quatuor syllabas, *in quatuor*. A Pœteti Iapeti filius fuisse fertur, & frater Prometheus, qui ingenio valens, hominis statum primus ex luto fabricavit, re indignam Jupiter emi verit in firmam, aq; in infulus Pitheculas relegavit. Hic patet fuit Pyrrhus vioris Dædalionis, quæ ab illo Epimethi dicitur. Quid Iuno Promethides placidus Epimethida dictis Mulcer, &c. Vide infra de Prometheus, Pandora, & Pitheculas infulus.

Epimone, pen. corr. [*im* *agn.* Ital. *Perseveranza* a. Hisp. *Continuacion*, *perseverancia*.] Latine perseverantia: figura quando ad maiorem affectum denotandum in eadem dictione perseveratur: ve Virg. -sic sic iuvare sub umbras. Hæc etiam Epitexis, *im* *de* *his* vocatur.

Epimythion, *ἐπιμύθιον*, Fabula est expositio, cuiusq; ueritas: ut quum apolo-
gi rationem & sententiam auctores mythologicae attexunt: ut sunt
apud Aesopum appendices fabularum, quasi affabulationes. Budæus.

Epinicia, orum, [*invinia. Giochi & feste per le vittorie.*] Graeci vocant cele-

bruites pro parte victoriarum ab *et* *rebus* cuiusmodi sunt igne, nocturni,
pyrae, quae ad primum statim victoris munus in testimonium
publicae laudis accenduntur: solennes praeterea supplicationes, et alia
id genus solennitate quibus parte victoriae gaudium folemus testari.
Suetonius vero accipit pro carminibus in laudem victoris compositis,
quum in Nerone scribit, *Sequenti die laetum inter laetos cantantium*
epinicia quae iam nunc sibi componi coepere.

Epinythides, *immo* **Idi**, Pulchra minuta, seu vari: dicti à nocte, in qua maxime procreantur. Lulius Pollax, Epinytis, pulchra subtilula, modice tumefacta, & plena sanguinis in tibus, & pedibus. Accipitur etiam pro oculorum morbo. Plin. lib. 10. cap. 6, Ulitis foliis sanantur & ambula, & epinythides: ita vocatur huius aciem hebetans, & in angulo oculi perpetuo humor manans.

EPIPHANES, *imperator*. Cognomen Antiochi regis, qui Antiochiam Syriæ urbem condidit, quæ etiam à cognomine eius Epiphania appellata est. Dicitur Epiphanes, quasi illustris, à rerum gestarum claritate.

Epiphania, *ἐπιφάνια*. Apparitio, huc manifestatio dicitur. *ἀντὶ τῆς ἐπιφανείας*, hoc est ab apparitu. Inde Epiphania, scum, à Christianis dicitur festa quadam que nos apparitionem Domini vocare possumus. Hierony. Dies epiphaniarum Græci sermo sic vocatur. Quid enim apud nos apparitionis vel ostensionem dicimus, Græci epiphantias vocant. Hoc autem ideo quia Dominus noster eo die saluator apparuit ē tenebris. Licet enim olim natus esset ex Mariā, & triginta annorum explessit ætatem, tamen ignorabatur à mundo. Eo tempore cognitus est, quo ad Iohannem Baptistam, vt in Iordane baptizaretur, aduenit: & vox de celo Patris innotans audita est, Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Quam Pater de celis monstrauerat voce, hunc Spiritus sanctus versus in columbam, & super caput illius sedens, tacito quoq; ipso voluit demonstrare, nequis alius Dei filius putaretur ex populo. Epiphania quoq; vocatur quum lactudo mensuratur cum longitudine. Vide in dictione Gramine.

Epiphonemata, *ἐπιφώνημα*. Vide narrata, vel probata summa acclamationis. Epiphonematis post rem narratam exemplum est apud Virgilium lib. i. Aeneid. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Post rem autem probatam apud Ciceronem pro Ligario, Quotum igitur Cæsar impunitus tunc elementaris laus est, eorum tunc ipsorum ad crudelitatem acer oratio. Dicitur etiam epiphonema clausula arguta, quæ in fine posita autem ferit, quales plerumque solent esse clausule quæ epigrammata claudunt.

Epiphora, pen. cost. in hoc, Morbus oculorum quem Vulgo *Lachrymam* vocant, quum defensus humoris cutifalid mordaces oculos angit: *ἀντι* & *ἐπι* hoc est ab inferendo. Plin. lib. 6. cap. 2, Caro peponum epiphoris oculorum, & deloribus imponitur. Colum. lib. 6. cap. 16, de maguderi. Eadem radix confusa, & cum oleo lentis inuncta, vitium oculorum expurgat, epiphoram suppositum, polenta conspersa multa aqua. Dicitur & de alius membris. Plin. lib. 10. cap. 13, Testium vero epiphoris cum ramis laureis teneris adeo peculiaris est &c.

Epiplaocele, *ἐπιπλάουλη*, Hernia species quum omentum descendit in scrotum. Vide **ENTEROCELE**.

Epirhedium, Vehiculi genus, non dissimile bennæ: compositum nomen ex ἐπὶ & rheda. Juven. Saty. 8, -tritoq; trahunt epirhedria collo.

ΕΠΙΡΟΣ, seu prod. *Επιρος*, Vulgo *Emers* vel *Albania*, Regio est Græcia in qua olim Pyrrhus regnavit: hæc primum Molossia dicta est, & à Channe Heleni fratre Chaonia, nunc vero Albania vocatur, Quondam viribus populisque fere frequenterissima, sed à Romanis subacta, quam stupris deceruit, penè in solitudinem relictâ est, et à ea multa Strabo lib. 8. Quid. 8. Met. Milti apud quanto maiore heribda tauros Non habet Epirus, &c. Terminatur Epirus à Septentrione Macedonia à Oriente, Achaia, & Occidente Ionio mari. In ea sunt ciuitates Nicopolis, & Ambraçia.

Epīrota, *ἐπιρωτός*, Qui est ex Epīro. Liv. lib. 2. Decad. 5. Marius & Atilius
ad Gitanas Epīri oppidum decem millia ab mari quam ascenderent,
consilio Epīrotarum habito, cum magno omnium assensu auditi sunt.
y Epīroticus

Epitrochus, a. um, *ἐπιτροχός*. Cic. Att. lib. 12. Hodie tuas literas expectabamus impudenter: erunt fortasse altera pomeridiana, nisi te Epitrochus littere impediunt, quas ego non intello. Epitrochi boues, qui ex Epitro sunt. Varro l. de Re rust. cap. 5. Transmarini Epitrochi non solum meliores totius Græciæ, sed etiam Italici. Epitrocha mala, *ἐπιτροχὸν μέλαν*, dicuntur quæ in Epitro Græciæ regione nascuntur: à noctris dicuntur orbiculata, à figura orbis in rotunditatem circumadi.

Epischidion, *ἐπισχιδίων*. Ital. *Conio da fender legna*. Hisp. *Cañia de cuño para tender*. Apud Virruvium accipitur pro cuneo quo ligna finduntur. Nam *ἐπισχιδίων* Græcis est findere.

Episcopus, pen. corr. *ἐπίσκοπος*. Ital. *Vescovo*. Hisp. *Obispo*. *perlado de yglesia*. Magistratus nomen fuit apud veteres, cuius officium erat panis & cæterarum rerum quæ ad cibum pertinent, curam habere: ut colligi potest ex verbis Arcadij, *ἐπίσκοπος* de Muner. & honorib. Latine interpretatur speculator, ab *ἐπισκοπέω*, quod speculor significat, vel cōsidero. Unde etiam hodie ad Antistites translatum est, quod illorum præcipue munus sit, greges sibi commissi vitam explorare. Hac voce usus est Cicero lib. 7. Epist. ad Att. Vult enim inquit Pompeius me esse quem tota hæc Campania & maritima ora habeat episcopum, ad quem delectus, & negotij summa referatur.

Episcopi, *ἐπίσκοποι*. Ital. *Vescovi*. Hisp. *Obispos*. *morada del Obispo*. Episcopi habitatio dicitur: sicut Prætorij appellatur ubi Prætorius residet.

Episcopus, a. um, *ἐπίσκοπος*. Ponitur pro exploratorio. Cic. ad Atticum, Quarto Non. confendens ab hortis Clunianis in phæsum episcopium, id est naum exploratorium.

Epispastica, *ἐπισπαστική*. Ital. *Medicamenta quæ pertinent ad huius purgandum*, pluri; *ἐπισπαστικά* a verbo Græco *ἐπισπασθαι*, quod idem est quod attrahere.

Epistates, *ἐπιστάτης*. Ital. *Castro procurator*, Hisp. *Mayordomo, procurador*. Græci dicunt qui à nobis villicus, procuratorque ac præpositus rei familiæ vocatur. In feminino genere epistata, villica dicitur quæ præest diligenter familiæ rusticæ: quæ voce videtur Cato de Re rust. cap. 5.

Epistola, *ἐπιστολή*. Ital. *Epistola*, *lettera*. Hisp. *carta mensajera*. Litera: *ἐπιστολή*, quod est mittere, quia ad abscntes mittitur. Plaut. in Epid. Quia quotidie ipse ad me e legione epistolæ mitteret. Idem in Pseud. Horus me tibi salutem multam voluit dicere: Hanc epistolam accipe à me, hæc me tibi iussit dare. Cic. Quætrari lib. 1. Illud quod est epistolæ proprium vis à quo scribitur, de his rebus quas ignorat, certior fiat, prætermittendum esse non puto.

Epistolium, *ἐπιστόλιον*. Ital. *Epistola*. Hisp. *Pequeña carta mensajera*. Parva epistola. Catullus, Conscriptum hoc lachrymis mittis epistolium.

Epistolarius, re. Quod ad epistolam pertinet. *ἐπιστολῶν ἄνδρ*. Hierony. Neque enim epistolarius angustia euagari longius patiebatur.

Epistolum, *ἐπιστόμιον*. Dicitur instrumentum illud æneum quo in fontibus aqua salientium obturatur, verubulum in medio periculum habet quod admittit vel arceat aquam: Galli sua lingua *Pentem* vocant. Hoc etiam instrumentum vitum ad vinum ex dolio lauatendum. Seneca ad Lucil. Nil aquam argentea epistolum affuderit: adhuc plebeas stultas eloquit. Varro lib. 3. de Re rust. Quum & aqua calida & frigida ex orbe ligneo, mensaq; quam dixi in primis radiis esse, epistolum veris ad vinumque actum, sic ut in aqua in conuiuium, Virg. lib. 10. De hydraulici organis loquens accepit epistolum pro eo obturaculo quo in multis organis spiritum continet, & laxat ut opus est. Motione, inquit, vechum vehemementi spiritus vehemens compressus, epistomium aperitur induit, & replet anima canales.

Epistropheus, *ἐπιστροφικός*, à rei anatomice peritis dicitur prima ex septem costis vertebris, omnium ve lætissima, ita & tenuissima, duplicem habens convexitatem, capitis convexitatem, hinc processus recipiens: cuius articulationis beneficio caput ad latera circumagitur. A quo visu vertebra hæc epistropheus appellatur, à verbo Græco, *ἐπιστροφή*, quod inter cætera significat conuersionem, circumagere.

Epistrotus, *ἐπιστροφός*. Nobilis fuit Phocentis, Iphiti Naubolide filius qui vix cum fratre Schedio Phocentibus præfuit in bello Taniarum. Autor Homerus in Catalogo navium.

Epistrophe, *ἐπιστροφή*. Rutiliano figura est *ἐπιστροφή*, quum eadem in verba plures desinentes sententia. Rutilius tamen Lupus hanc inter schemata sententiarum refert, epiphoran appellans.

Epistylum, *ἐπιστύλιον*. Ital. *Capitello*. Hisp. *Capitel sobre la columna*. Capitellum quod super columnam ponitur. Corpus enim columnæ, scapum vocant, fundamentum, basim: illud verò quod columnæ superponitur, epistylum appellant. Vide multa de epistylis apud Virruvium.

Epistylacphe, *ἐπιστύλας*. Figura est dictionis, eadē cum synacphi, qua duæ syllabæ in eadem literis remanentibus, in vnam cōglutinantur: ut, Acripedem ceruam apud Virgilium pro Acripedem. Huic opponitur dixeris, quia vna syllaba in duas resolvitur: ut, Syllax, trissyllabum apud Horatium, pro dissyllabo syllax. Inter epistylacphen & synacphen hoc interest, quod synacphe proprie fiat in diuersis dictionibus, prima sequentis dictionis vocali vltimam precedentis abscindente: ut, Carthag' Italian. Epistylacpha verò non nisi in eadem sit dictione, nulla littera preueniente, sed duabus tantum in vnam coalescentibus.

Epitaphium, *ἐπιτάφιος*. Ital. *Epitafio*. Hisp. *Epitafio de la sepultura*. Dicitur inscriptio quam sepulchris incidi videmus in laudem defunctorum: quale est illud apud Virgilium in Daphuide, Daphnis ego in sylvis, hinc vsq; ad Sydera notus, Formosi pecoris cultus, fornosior ipse. Item illud apud Quidium in Epist. Phyllidis, Phyllida Demophoon lecto dedit, hospes amantem: Ille necis causam præbuit, illa manum. Dicitur epitaphium, quod humato iam corpore, *ἐπιτάφιος*, hoc est in sepulchro solet inscribi. Nam quod caduere nondum humato in defuncti laudem accinebatur, epicedium dici consuevit.

Epithalamium, *ἐπιθάλμιον*. Sacer hymnus, qui in nuptijs canitur. Nam *ἐπιθάλμιον*, Græcis idem est quod conugalis.

Epithemata, *ἐπιθέματα*. Medicamenta sunt quæ parti affectæ foris adhibentur: panniculo aut limbo illita: ita dicta à verbo Græco *ἐπιθεῖν*, quod est imponere.

Epithetis, *ἐπιθέσεις*, præter vulgatas illas apud Græcos significationes quibus pro impositione, sive aggrèssione sumitur, apud Iulios consuetos

etiam usurpatur pro inscriptione quadam apposita, in contumeliam, fraudēve alicuius facta. Vlp. Lex Cornelia, ff. de Injur. & famosis libellis. Eadem pœna ex Senarum consilio tenetur is qui epithetis, aliudve quid, siue scripturam in aliorum notam produxerit.

Epitheton, pen. corr. *ἐπίθετον*. A Quintiliano dicitur appositum, ab aliis adiectiuum: *ἐπίθετον* est *ἐπιθέτω*, hoc est ab eo quod substantiū apponatur. Epitheta tribus de causis nominibus adduntur: Discretionis; ut, Phrygiæ molimur montibus Idæ. Est enim & Ida Cretæ mons. Proprietatis; ut, Terribili implexu scæq; & dentibus atris. Ornatus; ut, Alma Venus. Differt autem epitheton ab antonomasia, quod illud nunquam solum ponitur, sed nomini proprio alicuius adiectur: antonomasia autem per se proprii nominis vice ponitur.

Epithymia, *ἐπιθυμία*. Ital. *Concupiscenza, a disio, brama*. Hisp. *codicia*. Latine dicitur concupiscencia desiderium: à verbo *ἐπιθυμειν*, quod est concupiscere.

Epitimia, *ἐπιτίμια*. Fama vniu'su'sq; integra, nulla infamix nota labefacta. Videtur hac voce Modestinus l. Scire. ff. de Quoribus & curat. Siquis inquit à parentibus pœnitentibus fuerit tutor esse, neque creare huic oportet: & si creatus fuerit, nec recusat, prohiberi eum esse tutorem, manentem epitimia. hoc est famæ integritate. Huic opponitur *ἀτιμία*, hoc est infamia, vel ignominia.

Epitrogium, Genus pallij quod supra togam ferebatur: ab *ἐπι* & *τρογᾶ* Quint. lib. 1. cap. 5.

Epitome, mes. & Epitoma, mæ. pen. corr. *ἐπιτομή*. Breuiarium, abbreviatio, vel compendium: à verbo Græco *ἐπιτομειν*, quod est abbreviare. Cic. ad Attic. lib. 1. Epitomen Bruti Cællanorum velim mihi mittere.

Eidem, li. 12. In Bruti epitoma Fauniorij scripti quod erat in extremo.

Epitragæas, *ἐπιτραγᾶς*. Piceis gæuis, à fædo hirci odore ita dictum.

Epitragi, *ἐπιτραγῆς*. Vermes vitibus infestitia dicti quod hircorum more vitium frondes prædant.

Epitrapezia, *ἐπιτραπέζια*. Dicuntur generaliter mensis apta, quæ sunt vascula & potoria & escantia, ab *ἐπι* & *τραπέζια*.

Epitritus, pen. corr. *ἐπιτρίτος*. Pes ex quatuor syllabis constans, quarum vna semper ab aliis tribus discrepat. Est autem in quadripleti differentia. Primus constat ex iambo & spondeo: id est ex prima breui & tribus longis: ut, faceretotes. Secundus ex trochæo & spondeo: id est ex secunda breui, aliis longis: ut, conditores. Tertius ex spondeo & iambo: id est ex tertia breui, aliis longis: ut, hæreditas. Quartus ex spondeo & trochæo, id est ex quarta breui, cæteris longis: ut, cælestinus. Epitritus etiam proportio dicitur, continens aliquem numerum, & eius partem tertiam: ut quatuor epitriti proportionem habent ad tria: duodecim, ad nouem: quadraginta, ad triginta.

Epitrochasmus, *ἐπιτροχασμός*. Figura est sententiarum, teste Aquila, qua plura inter se distantia velociter percurrimus, eo consilio ut aduecturum perturbemus. A verbo *ἐπιτροχάω*, quod est velociter percurrere.

Epitrope, es, pen. corr. *ἐπιτροπή*. Schema est *ἐπιτροπή*, teste Rutilio, quoniam rei aliqui vehementer confidentes, ludici permittimus ut quædam nos illi visum fuerit conseruat, eiq; nos pariter pollicemur. Rutilianus epitrope esse ait, quum alicui figuratè permittimus ut faciat quod velit, quum tamen id minimè sentiamus: proferreque exemplum ex 4. Aen. 1. Equere Italiam ventis, pete regna per vadas. Ibi enim Dido, quauis liberum Aeneæ protectionis arbitrium permittere videatur, re tamen ipsa maxime dehortatur, diffidentem ei & pericula ob oculos ponens. Dicta epitrope, à verbo Græco *ἐπιτροπή*, quod est rem alicuius arbitrio permittit. Latine concessionem vocare possumus.

Epityrum, *ἐπιτύριον*. Genus est edulij, Siciliæ frequentius quàm Italici, teste Varrone lib. 2. de ling. Latina. Plaut. in Milesi. Si vnum epityrum eadē apud illum, esurientes infans. Quidam existimantur cibi castati genus esse, ab eo quod Græci *τύριον* castum appellant. Quibus aperte refutatur Columellæ auctoritas qui epityrum in oliuis conditum genus esse docet, in Græcis ciuitatibus potissimum usurpatum: diciturque rationem qua id fieri solet. Idem sentit & Cato, qui in opere suo de Re rust. cap. 19. eius confessionem præscribit his verbis, Epityrum album, nigrum, variūq; sic facito. Ex oleis albis, nigris, variisq; nucleos eiecto, sic condito: concondito ipsa: oleum, acetum, coriandrum, cyminum, fenicolum, rutam, mentham. In oreulam condito: oleum super praesterta visor. Sunt qui hoc conditura genus ptyrum vocare malint: itaq; tam apud Caronem quàm Columellam legendum censent: vocis originem repetentes à ptyri oliuæ genere, conditura huiusmodi appelli mo. Verum hi parum diligenter Catois verba videntur expendisse, qui non ex certo quoniam oliuæ genere, cui ptyris nomen fuerit, epityrum, siue ptyrum fieri docuisset ex quouis oliuæ, tam alba quàm nigra aut varia. Columella præcipit, ex pauxilla vel orbicula ante maturitatem decerpit consiciendum ptyris, nulla ptyris facta mentione. Potius itaque in accedendum putarem, qui genus hoc conditura dicit *ἐπιτύριον*, hoc est à fuisse dictum existimantem eius similitudinem quandam referre videntur tum cymini, coriandri, feniculi, & lentisq; seminatum, tum rure menthaq; folia minutim confecta.

Epizephyrus, *ἐπιζέφυρος*. Populi in extrema ora Italici quæ olim Magna Græcia dicta est, à Locris, qui Crissum æcolunt Æonum, originem trahentes. Dicti Epizephyri, quod supra Zephyrium promontorium inhabitarent. Vide Strabonem lib. 6.

Epizetys, *ἐπιζέτης*. Combinatio, figura quum dictio in versu abq; medio aliarum combinatur. Virg. 9. Aen. Me me adhuc qui feci, & apud Terentium in And. O Myfis Myfis.

Epodus, Vide **EPOS**.

Epps, *ἐπς*. Auiscula sordidissima est, eaq; cristata, unde & *ἐπς* Græcis appellatur. Latini à igno quem edic, consilio nomine Vpam vocant.

Epoptæ, *ἐπὸπται*. In sacris dicebantur myste qui eorum iam annum initiati, ad spectanda sacra admittentur. A verbo *ἐπὸπται*, quod est spectare, siue inspicere. Unde & sacrorum inspectionem *ἐπὸπται* Græci appellant.

Eporus, es, pen. prod. *ἐπὸρος*. Stephano, Corinthiorij rex, quæ & Acrocorinthus dicitur. Eporus dicta, à verbo Græco *ἐπὸρᾶν*, quod est inspicere. Illinc enim fertur Sisyphus Iauem conspexisse Aegnam rapientem.

agitato se commisit, viribus destitutus, submersus est. Cuius cadauer quum fluctibus impulsus Sestum esset delatum, Ero doloris impatien-
tia, ex edictissima sese specula in mare precipitavit. Vide Muscum, qui
horum amores elegantissimo carmine exequitur.
Erodus, *ἔρως* Homero, Auis est quæ in coitu sanguinem erudit: unde
& nomen impostum creditur. Quenam tamen auis sit, non satis con-
venit inter scriptores. Suidas enim ciconiam putat esse, aut aliquam ci-
conæ similem, putatque erodion dictam quasi elodion, quod scilicet in
paludibus versetur. Augusti. fulicem esse credit, Theodorus ardeolam.
Erodo, is, ere, Idem quod rodere. *ἔρως* *ἔρως* Ital. Rodere. Hispa.
Rer. Plinius lib. 11. cap. 19. Omnia verò morfu erodentes. Columel.
lib. 10. Nec solum teneras audens erodere frondes. Etiosus falo, Plin.
lib. 12. cap. 9.
Erognecton, *ἔρογνέτων*, Herba est sic dicta quod amatoris conue-
nit. *ἔρως* enim, & *ἔρως* gigno, & *ἔρως* amor dicitur.
Erogo, as, penult. corr. Distribuo, & expendo. *ἔρογος* Ital. Distribuire,
spendere. Hisp. Distribuir y dar al que se repa. Cic. 7. Verr. Multas pecunias
isti erogatis in operum locationes fallas atque inanes esse perscripseras.
¶ Invenitur etiam erogare, quod est (vt Festus inquit) ex lege veteri
per novam legem erimere.
EROS, *ἔρως* Ital. Amore. Hisp. Amor. Amor Latine dicitur unde erotica
carmine, id est amatoria. Fuit etiam nomen Comædi, cuius meminit
Cicero in Oratore pro Roscio Comædo.
Erotema, atis, *ἔροτεμα* Ital. Interrogatio. Hisp. Pregunta de respuesta.
Nobis interrogacionem sonat. ¶ Est item erotema, a quibus figura quæ-
dam, quam Cicero interrogacionem vertit: qua vimur ubi exaccuando
aliquid interrogamus, ut exaugamus rei invidiam. Differtque a pisma
se, hoc est a quæstione, quod ad erotema vna voce responderi possit ne-
gando vel confitendo ad pisma vero, non nisi pluribus.
EROTISM, *ἔροτισμός*, Mulierculi nomen est apud Plautum per dimi-
nutionem: *ἔρως* & *ἔρως*, hoc est ab amore detortum. ¶ Erotium item
Græcis cupidinis imaginem significat.
Erotylos, *ἔροτυλος*, Gemma eadem quæ mepicoros, & hieronemnon di-
citur: id est Democrito præcipit laudata in argumentis diuinationum.
Auctor Plin. lib. 37. cap. 10.
ERRO, *ἔρρος*, errare, Est huc illuc: quò non fortuna fert, diuagari. *ἔρρος*
¶ *ἔρρος* Ital. Errare. Hisp. Errar. V. i. Aeneid. Heus, inquit, in-
uenies, monstrare, mæram. Vidistis si quam hic errantem forte for-
tissimè Cic. 3. Tusc. ex Homero, Qui miser in campis mærens errabat
Aleas. Sed quoniam pœudet errando, id est vagando pascuntur, errare
ponitur pro pascere. Virg. 3. Aeglo. Mille inæ Siculis errant in monti-
bus agnè. ¶ Errare aliquando est putare, vel approbare verum esse quod
falsum est, vel falsum esse quod verum est: vel certum pro incerto, huc
falsum, huc verum est. *ἔρρος* *ἔρρος* Ital. Errare. Vnde sciendum quod licet
quis absque ignorantia errare nequeat, non tamen qui aliquid nescit,
continuo errat: sed qui se existimat scire quod nescit, & falsum pro ve-
ro, siue incertum pro certo approbat. Hæc tamen significatio metapho-
rica est, Cic. 12. Philipp. Causis est hominis errare, nullius nisi insi-
pientis, perfluere in errore. Idem 5. Verr. Erravit, an potius infamavit
Aponius Tetræ. And. Huc, non tibi habeo, ne erres. Idem Eunucho.
Quid tu his rebus credis fieri tota erras via. ¶ Composita verbi erro
sunt, Aberto, quod est a re aliqua recedo, vel longè vagor,
ἔρρος *ἔρρος* Ital. Errare. Cic. 3. Tusc. Sed redeat vnde aberravit oratio. Dec. 10.
oberto, circumterro. Laetan. lib. 2. Vulgus existimat mortuorum ani-
mas circa tumulos, & corporum suorum reliquias oberrare. Pererro,
errando peragro. Colum. in præfatione lib. 1. Semper ritu volutum
longinquæ litoris, peregrinus ignotum pererrit orbem. Exerro, valde
erro. Cyprianus ad Ianuarius, Nequis exorbitans, & a via veritatis
egressus, apud hereticos iungatur.
Error, is, ve scribit D. Augustinus in Ench. est existimatio, vel approba-
tio veni pro falso, & certi pro incerto, vel econverso. *ἔρρος* Ital. Errare,
falso. Hispa. Errar, yerro, errada. Cic. 1. Acad. Omnes enim qui ad illa ar-
ma facti sumus nescio quo Recipi. misero, fundelôq; compulsi: ut si ali-
qua culpa tenemur erroris humani, & sceleris certe liberati sumus.
Horat. in Art. Quid decet, quid non, quod virtus, quod furat error. ¶ Pro-
prie autem error, est defectio a via, quum scilicet via ignari, extra in-
lirantur iter delectum. ¶ Iner errorum & erratione hoc interesse
Douglas existimat, quod error animi sit: erratio, pedum. *ἔρρος* ¶ Ter-
rent in Adelphi. Sane hac multo propius ibis, & minor est erratio, id est
minus est (pari) per quod erratur. Cic. de Vniuers. Itaque cum ab omni
erratione liberatur.
Errabundus, di, Astarim, vel valde errans, vagabundus. *ἔρρος* *ἔρρος* Ital. Errare,
yerro, errada. Hisp. Vagabundo, errado. Li. 1. ab Ve-
be. Quum nunc in liminibus staret, nunc errabundi domos suas, vlti-
mum illas visuri, pervagarentur. Virg. 6. Aeglo. Siqua forte ferant oca-
lis sese obuia nostris Errabunda bovis vestigia.
Erraticus, ea, cum, Idem penè est quod vagabundus, qui scilicet certa se-
de carens, error & vagatur. *ἔρρος* Ital. Erraticus, errans. Hisp. Erradico.
¶ Qell. lib. 2. cap. 1. Intenbi aliquot ex iis qui aderant, erraticum esse ho-
minem dicere, & nullius rei incolamq; sordentium gancarum. Hinc
etiam herbe erraticæ, & frutices erratici dicuntur qui non sunt sativi,
sed vbiq; sua sponte late serpunt. Plin. lib. 19. cap. 8. Est & erraticum
intubum quod in Aegypto cichorium vocant. Sic, & erraticæ brassica,
apud Columellam.
Erratum, ti, peccatum, *ἔρρος* Ital. Errare, peccare. Hispa. Errar y
error. Cic. Titoni, Tancum mihi dolorem cruciatumq; attulerunt erra-
ta meæ utatis, vt non solum animus a factis, sed aures quoq; a com-
memoratione abhorreant. Idem 1. de lege Agr. Cui errato nulla venia,
scilicet facto exigua laus.
ERRO, as, & Erratio, onis Vide ERROR.
Errones, Qui incertis sedibus vagantur. *ἔρρος* Ital. Errones, vagabundi, errantes. Tibullus, Atq;
negotiorum sub tua signa voca. Sappho apud Quid. in Epist. Nec
yocronem telluri admittite nostrum. Vp. Errones appellatur ferui
qui non quidem fugiunt, sed frequenter sine causa vagantur: & tem-
poribus in res nugatorias consumptis, serius ad dominum redeunt.

Erubescere, scis, Proprie significat rubore suffundor, vel rubere flo. *ἔρρος*
¶ *ἔρρος* Ital. Erubescere. Hisp. Enrogonarse. Quid 2. Amo. Eleg. 8. Sen-
tis cubuisse genis. ¶ Et quia quos alieuius rei pudet, ferè rubore suf-
funduntur, factum est vt erubescere accipitur pro pudore suffundi.
Cic. 1. de Legibus. Erubescum pudici etiam loqui de pudicitia.
ERUCA, ex, pen. prod. Genus vermis qui in oleum folia repit, abrodiq;
præsertim brassicas. *ἔρρος* ¶ Erucæ enim (vt Felsus docet) mel-
læm significat, erucare expius. Est autem erucare, rustando aliquid
ecere. Horum omnium primum est verbum rugo, is, ruti,
rustum. Vnde fit Ruclus, huius ructus, verbale, quod erudi stomachi
sonitum significat, quem edere solent qui plus aquo onerantur ven-
triculum. *ἔρρος* ¶ Item Ruclus, eras, quod est sonitum cuiusmodi edere.
¶ Iuven. Si bene ructavit, si rectè minxit amicus. ¶ Pro eodem
etiam nonnunquam inuenimus ructos deponens. Hora. Hic dum subli-
mes versus ructatur. ¶ Hinc rursus fit secundum frequentationem ructi-
to. Colum. lib. 7. Gemitus exprimit, locoque stare non patitur: expe-
decumbere & ructare expit, eademque crebris agere. ¶ Erucare au-
tem proprie (vt iam diximus) significat rustando aliquid emicare, vel
ecere. Virg. 3. Aeneid. de Polyphemo, -sanem crastinus, ac frustra
creueto Per somnum commissa mero. ¶ Per translationem tamen ac-
cipitur pro quouis modo ecere. Virg. 6. Aeneid. de Acheronte, -va-
râq; voragine gurgis Aestuat, atq; omnem Cœro eructat arenam.
¶ A ructo fit etiam alterum compositum iurculo. Plau. in Pseud. Quid
tu, malum, ergo in os mihi ebrius iurculas?
ERUDERO, as, pen. corr. Ruderibus expurgo. *ἔρρος* Ital. Purgare, ner-
tare. Hisp. Limpia. Sunt autem rudera purgamenta, puta cæmentum,
lapides conuicti, arena, calx, & huiusmodi ex ruinis congecta. Hinc
ruderatus ager, qui veterum ædificiorum materia fecat. Eruderate
itaq; est purgare, & rudera ecere. Varo 2. de Re rust. cap. 2. Solum
oportet esse eruderatum, & proclium, vt euerit facile possit.
ERUDIO, is, pen. corr. Significat ex rudi doctum facio. *ἔρρος* Ital. En-
doctrina, instruo. Hisp. Enseñar doctrina. Cic. 1. Tusc. Philo'sophia
verò omnium mater artium, quid est aliud nisi vt Plato ait, doctum: vt
ego, inuentum doctum? Hæc nos primè ad illorum cultum, deinde
ad ius hominum quod situm est in generis humani societate tum ad
modestiam, magnitudinemq; animi erudit.
ERUDITIO, pro doctrina. *ἔρρος* Ital. Doctrina. Hisp. Enseñanza de
doctrina. Cic. 1. de Fribus, Nullam eruditionem esse duxit, nisi quæ
beatæ viæ disciplinam iuaret. Idem 1. Acad. Sine eruditione Græ-
ca intelligi non possunt. Idem 2. de Orat. Omnis eruditionis expertus,
atque ignarus.
ERUDITIUS, participium, Edoctus. *ἔρρος* Ital. Eruditus. Cic. Qu. Fra-
tri, lib. 1. Sic verò fallaces sunt permulti, & leues, & diuturna scituisse
ad nimiam asserationem eruditi. Idem 3. de Orat. Nonne Socratici
erant disputationibus eruditi?
ERUDITUS, nomen, Doctus, sciens. *ἔρρος* Ital. Eruditus. Vt, Erudita opera-
tio, id est scite facta. Plin. lib. 11. cap. 24. Tertium arancorum genus
erudita operatione conspicuum. Disciplina iuris ciuilis eruditissimus,
Cic. 1. de Orat. Colum. lib. 3. cap. 16. Doctusq; erudita palata fastidie
docuit fluuiale lupum. Quint. lib. 1. cap. 5. Hoc eruditus queritur,
Vide Doctus in D O C T O.
ERUDITULUS, li, diminutivum. Catull. in Mamuriam & Cæf. Morboſi pariter,
gemelli vtriq; Vno in lectulo, erudituli ambo.
ERUGO, as, pen. prod. are, Est eum extendere, & rugas tollere. *ἔρρος*
¶ Ital. Distendere, leuare via legrice. Hisp. Desarrugar, quitar arrugas. Plin.
lib. 2. cap. 19. Lichenas, & lepras, & fustures in facie emendant: eru-
gant corpora.
ERUGATIO, verbale quo vsus est Plin. lib. 2. 3. cap. 12. *ἔρρος*
¶ Erugula, 3. Genus est leguminis, folio quam faba longiore, flore apibus
gratissimo: ideo rei rustice scriptores circa alucaria scri præcipiunt.
¶ Columel. lib. 1. Saferna putat agros stercoreari lupino, faba,
vicia, erugula.
ERUPTIO, is, Cum impetu cœdior. *ἔρρος* Ital. Effire fuori con empu.
Hispa. salir con empu. Cæsar 1. belli Ciu. Quo paratioris essent ad in-
sequendum omnes, siue noctu, siue interdiu crumperent. Cic. 1. in Cati-
linam. Sed nescio quo pacto omnium scelerum, ac veteris furoris, & au-
daciæ maturitas in nostri Consulatus tempus erupit. ¶ Inuenitur etiam
interdum adinè positum cum accusatiua à iergo. Terent. in Eunucho;
Iamne erumpere hoc licet mihi gaudium?
ERUPTIO, verbale, quæ proprie dicitur quum milites ex vbe vel ex castris
impetum in hostes faciunt. *ἔρρος* Cæsar 1. belli Ciuilis. Non
solum ab eruptionibus caueant, sed etiam singulorum hominum oc-
cultos exitus asseruent.
ERUNCO, as, Herbas noxias & spinas, scuticq; extirpo. *ἔρρος* Ital. Purgare,
dirar via l'herbe. Hisp. Rocar o arrancar las yerbas. Antiqui enim,
teste Festo, runcam dicebant, quæ deinde runcina corpit vocari, hoc est
instrumentum ferratum quo radices spinæq; in agris solent excindi.
Hinc verbum runcare, & compositum eruncare.
ERUO, is, Encio, extraho. *ἔρρος* Ital. Canare, tirare. Hisp. Sacar a fuera
lo escondido. Colum. lib. 7. cap. 5. Subluuies & intertrigo pice perſecti
quida, vel alumine & sulphure acque acetio mistis tunc eruentur. Plin.
lib. 1. cap. 37. Certe nulli sine redondantia eius emittit oculus. La-
tant. lib. 4. Ipse sibi oculos eruat, vt omnes cæci sint. ¶ Interdum est
in totum destruere. *ἔρρος* Lactant. lib. 7. Erucuntur funditus ciuita-
tes. Virg. 2. Aeneid. Troianas vt opes, & lamentabile regnum Erue-
runt Danaï. ¶ Est etiam eruire, perſcrutando inuenire, & veluti ex abdi-
cissimis

estimis latebris in lucem proferre. Cic. pro Murana, Ex Annalium veritate erunda est memoria nobilitatis tuae. Sic Idem 2. de Orat. dixit, Cura & cogitatione aliquid erueri: hoc est inuestigare & inuenire. Idem 1. Tul. Si vero scutari vetera, & ex eis ea quae scriptores Graeciae prodiderunt, erueri coner, &c.

Erythraei, *ἑρυθραίοι*, Genus leguminis, siliqua cylindracea, fractu lignoso, nec lentisculae dissimile: cuius duo sunt genera, alterum candidum, alterum rufum. Candidum dulcedine praefert. Verum in siliquis grana sepius habet quae se inuicem, ut pisca, tangant. Siliquae forma tures, & ad rationem grani cylindracea. Patientissimum vetustatis est: in eo tamen phalangium innascitur. Colum. Erythraei latatur loco macro, nec humidior: quia plerumque corrumpitur. Virg. 1. Aeglo. Eheu quam pingui mater est mihi taurus in eruo. ¶ Dicitur eruum ab eruido: capere enim, & manu vellitur. Hoc semen à Delphinatibus apud quos abundat, illorum lingua vocatur *Des erx*.

Eryx, *ἑρῡξ*, à Cicerone in 4. Verrina appellatur Siciliæ mons, quem Strabo & alij Eryce vocant. Non enim (inquit) Quistor petiit (ut est consuetudo) is qui Erycem montem obtinebat. Et paulo post in eadem Aetione, Hoc de homine, ac de huius bonis etiam in Eryce monte monumentum posuisti. Vide plura in dictione **E** & **X**.

Erycina, *ἑρῡκίνη*, Veneris cognomen est, ab Eryce Siciliæ monte, in quo religiosissime colebatur. Ouid. 2. Amorum, Quid geminas Erycina meos sine fine dolores?

Erymanthi, *ἑρῡμάνθι*, Mons Atcadix in quo aprum agrorum vastatorem Hercules domuit, viumque in humeris ad Eurythum delulit: quo confecto, Eurythum in aëre se vasse abscondit. Virg. lib. 8. Aeneid. Fixit æripedem ceruam licet, aut Erymanthi Placarie nemora & Lernæa tremescerit arcu. ¶ Est & fluvius hoc nomine in Alpibus defluens, ut ostendit Plin. lib. 4. cap. 6.

Erymantheus, *ἑρῡμάνθης*, a Juno, Monstrum Erymanthium. Valer. 1. Arg. Quisque Erymanthi sudantem pondere monstrum Amphitryoniaden, &c.

Erymanthus, *ἑρῡμάνθος*, a Juno, Ager Erymanthius. Cic. 6. Verr. Aiebant in labores Hercules non minus hunc humanissimum Verrem, quam illum aprum Erymanthium referri oportere.

Erymanthis, *ἑρῡμάνθης*, patronymicum fæm. quod aliquando legitur pro ipsa Arcadia. Ouid. 2. Metam. Nexilibusque plagis sylvas Erymanthidos ambit. ¶ Erymanthis vrsus, dicta est Callisto Lycæonis vxor, quæ versata est in vrsam, ut docet Ouid. lib. 2. Metam. ¶ Cystos Erymanthidos vrsus, Arctophylax. Idem 2. Trist. Eleg. 3. Tinguunt Oceano custos Erymanthidos vrsæ, Aequoræsq; suo sidere rursus aquas.

Eryngion, *ἑρῡγγίον*, Herba ex genere acaulicatarum, passim in campis tribus nascens: quam alio nomine à capitulo multitudine Centum capita appellant. Vide Plin. lib. 22. cap. 7, & lib. 21. ca. 15. & 16.

Erysimon, *ἑρῡσίμων*, Semen est non dissimile sesamo, teste Galeno, lib. 1. de Aliment. facul. sed deterius, patetque, nutriendum. Romani irionem vocant, teste Plin. lib. 22. cap. 17.

Erysipelas, *ἑρῡσίπelas*, a *ἑρῡσίν* & *ἑρῡσίν*, A Celso dicitur esse viceris genus, quum super inflammationem rubor vltus ambat, isque cum dolore procedit. Nascitur ex intemperie composita primarum qualitarum cum affluxu sanæ bilis, teste Gal. lib. 1. de Differt. morb. Apud Celsum titulus quidam sic habet, Curatio erysipelaturnæ tum nominatiue esset erysipela, quo in loco arbitror legendum, Curatio erysipelatum.

Erythace, *ἑρῡθήα*, Herba quam alij sandaracham, alij cerinthum nominant. Hic est apum, dum operantur, citius, qui sepe in fauorum inanitatibus inuenitur sepositus, saporis amari, sed plenus humoris. Varro 3. de Re rust. cap. 16, Erythacei vocant, quia fauos extremos inter se conglutinant. Erythace à coloris rubedine dicitur. Graeci enim *ἑρῡθήα*, rubor appellantur.

Erythacus, *ἑρῡθήα*, Vide **E** & **T** & **M** & **C** & **V**.

Erythraei, *ἑρῡθήα*, *ἑρῡθήα*, Insula est in Oceano, proxima Gadi-bus, in qua olim Geryones regnasse creduntur. In ea tanta aeris benignitas esse ferunt, ut homines pariat penè immortales. Strabo lib. 5, & Plin. lib. 4. cap. 17.

Erythraei, *ἑρῡθήα*, *ἑρῡθήα*, Vulgo *Cabo bianco*, Ciuitas Asiae, non longe à Chio, ex qua Sibylla fuit, quam à patria Erythraeam nominauerunt: antiqua sanè mulier, & diuinatrix, tempore Alexandri.

Erythraei, *ἑρῡθήα*, *ἑρῡθήα*, Pars Oceani, Arabiam à Meridie alluenstad Occidentem, Arabico à Ortum, Persico sinu terminata. *ἑρῡθήα* & *ἑρῡθήα*. Ratio nominis variè traditur à scriptoribus. Proximè tamen ad veritatem videtur accessisse, quia ab Erythra rege, Persici & Andromedes filio, dictum putant: cui etiam opinioni subscribit Ariannus, Geographi Alexandri lib. 8. Reliquas opiniones hic breuiter causa omittimus, quas lector poterit videre apud Strabonem lib. 16. A Latinis autem per errorem videtur appellatum Mare rubrum. Nam quum audirent à Grecis Erythreum vocari, existimantes à rubedine aquarum ita dictum, ipsi quoque Mare rubrum dixerunt.

Erythrodonum, *ἑρῡθήα*, Herba est rubram habens radicem, qua tinguntur lane. Latini rubiam appellant. Vulgus *Garentiam*. Vide Plin. lib. 24. cap. 11.

Erythros, *ἑρῡθήα*, Frutex, alio nomine rhus appellatus, cuius folio coriatij in condepandis pellibus vntur. Vide & ex coriariis fruticem quidam appellantur. Vide Plin. lib. 24. cap. 11. Galli *Piumam* vocant.

Erythrotæones, *ἑρῡθήα*, Ex asferum genere volucres, in quibus nitor eximius, absolutaque nigritia, & in supercilij cocci rubor: ita dicti, quasi *ἑρῡθήα* & *ἑρῡθήα*, hoc est rubri pavones.

Eryx, *ἑρῡξ*, Vulgo *Monte di S. Iulian*, Nomen montis in Sicilia, ab Eryce ibi sepulto: & nomen ciuitatis in eo sitæ, in quo templum Veneri construxit Eryx eius filius. Ouid. 2. de Arte, Sed dea nec patitur sic ad sua munera cogi, Colle sub vmbroso, quam tener altus Eryx. Pompon. Montium Eryx maxime memoratur ob delubrum Veneris. Vnde Venus Erycina dicta est. *ἑρῡκίνη*. Ouid. 2. Amorum. Quid geminas Erycina meos sine fine dolores?

E

ante

S

Esalon, seu potius Aesalon, *αισαλον*, Auis est ex accipitrum genere, perperum cum vulpe bellum gerens. Plin. lib. 10. cap. 74, Aesalon vocatur parua auis oua corui frangens, cuius pulli infestantur à vulpi-

bis. Inuicem hæc catulos eius, ipsamque vellit. Quod ubi videtint corui, contrà auxiliantur, velut aduersus communem hostem.

Esau, *ἑσάυ*, Nomen filij Isaac, qui & Edom, hoc est Rufus: & Esir, quod pilosum significat, appellatus est.

Esca, ab edendo dicta: Cibus non solum hominum, & et metiam omnium animalium. [Aperis. Ital. *Esca*, cibo. Hispan. *Manjar de yuca*, seno del huego.] Ouid. 2. Amor. Elegia 6, Nux erat esca tibi, causæque papauera forma. Cic. 2. de Natur. dicit. Sus verò quid hæberet præter escam? Accipitur præterea, pro eo quod datur auiibus, piscibusve decipiendi gratia. Cic. de Senect. Diuine enim Plato escam malorum, voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiuntur, ut hamo pisces. Vnde inescor, as, est porrecta esca decipere aues, vel pisces. *ἑσάυ*, & per translationem, homines aliqua illecebra in perniciem adducere. Terentius, in Adelphi. Nunquam rem facies tibi, nec sis inescare homines, Sannio.

Escarius, *ἑσάριος*, Quod ad escam pertinet: vt, Escaria vasa. [Aperis. Ital. *Esca*, ad escam si appartiene. Hispan. *Esca de comar*.] Plin. lib. 36. cap. 36, Ad escaria vasa totum rubens vitrum, non transluens. Escaria mensa, teste Festo dicitur quadrata, in qua homines epulantur. Vincula escaria. Plautus Menach. Facile afferabis dum illo vinclo vincies. Ista istæ nimis lenta vincula sunt escaria.

Esculentus, *ἑσάυλος*, Quod esul aptum est. [Aperis. Ital. *Manjar*, tino. Hispan. *Esca de comar*.] Plin. lib. 10. cap. 10, Notatum, miluos nihil esculenti rapere vquam ex funere ferculis. Cic. 2. de Nat. deorum, Atque ita eligere ex iis quæ sunt esculenta. Ibidem, Iam gustatus, qui sentit eorum quibus vescimur, genera deberet, habitari in ea parte oris quæ esculentis & poculentis iter natura patefecit.

Eschara, *ἑσάρα*, A Grecis dicitur crusta, sive duntius illa quæ vulneribus per cauteria quædam induci solet, quæ sanguis aliter sibi non potest.

Escharotica medicamenta, *ἑσάρα*, dicitur caustica, quæ vim habent escharam, hoc est crustam inducendi.

Esculus, arbor est ex genere glandiferarum, eadem cum illa (vt nonnulli existimant) quam Theophrastus *ἑσάυλος*, id est latifoliam appellat. Est autem sago magnitudine, & glande inferior, duplicem ferens gallam, alteram quæ non dissimile, sed nulli rei vtilis: alteram nigram, tingendis lanis vtilior. Dicta esculus, teste Seruio in 2. Georg. quod primi mortales, nondum inuentis frugibus, glande eius pro esca vterentur. Idem tamen Seruius autor est principium huius vocis diphrongo scribi consuevisse: cui tamen consuetudini hodie doctiores non obtemperant, plus originis rationi, quam Seruii auctoritati tribuentes. Virg. 2. Georg. Altius, ac penitus terra defigitur arbor, Esculus in primis, quæ quantum veretee ad auras Aetheræas, tantum radice ad Tartara tendit. De hac arbore vide plura apud Plin. lib. 12. cap. 1, & lib. 14. cap. 4, & lib. 17. cap. 20.

Es, *ἑ*, pro fluuij nomine, Vide **A** & **S** & **S**.

Esito, *ἑσῖν*, Vide **E** & **O** & **E**.

Esquilæ, *ἑσάυλ*, Vide **E** & **Q** & **V** & **I** & **L** & **E**.

Esedum, *ἑσάδουμ*, pen. corr. *ἑσάδουμ* & *ἑσάδουμ*. Vehiculum Gallorum, Bei ranorumque, apud Belgas primò receptum. Cic. ad Atticum, lib. 6, Hic Vedius venit mihi obuiam cum duobus esedis, & rheda equis iuncta, & lectica, & familia magna. Virg. 3. Georg. Belgica vel molli melius feret eseda collo. ¶ Legitur etiam Esfeda genere fæminino. Seneca Epist. 17, In iis quæ me sine auocatione circumstrepunt, esfeda transcurrentes pono. Hinc dicti esedarii, qui eseda regunt, aut qui esedis pugnant. Cic. Trebatio, Tu qui ceteris cauere didicisti, in Britannia ne ab esedariis captaris, caueto. Cæsar 5. belli Gall. Equites hostium, esedarii: acriter prælio cum equitatu nostro in iunctis confidunt.

Esedonæ, *ἑσάδονæ*, teste Plin. lib. 4. cap. 12, Populi sunt Asiae, vitanque Scythiam incolentes, super Maotim lacum non procul à Rhipasæ montibus, quibus (teste Herodoto lib. 4. Hist.) mos fuit parentum funera caneu prosequi, & congregatis proximis, cadauera ipsa pecudum admixtis carnibus comedere: os autem capitis quod cranium vocamus, auro cingere, & ad poculi vsum afferuere.

Es, *ἑ*, a *ἑσά*, Vna ex tribus religiosis oribus Iudæorum scitis: quæ omnino tres erant, teste Iosepho, Phariseorum, Essæorum, & Sadduceorum. Ex his Essæi vxoribus, & vino, & carnibus abstinebant, quotidianumque ieiunium vtebantur in naturam.

Essentia, *ἑσά*, Ital. *Essenza*, Hispan. *Essencia*.] Vocabulum est religiosum quidem Latine lingua obseruatum: ubi in uocatum à Philosophis tamen melioris inopia in vsum receptum, pro ipso esse cuiusvis rei, quam *ἑσά* Greci appellant. August. lib. 12. de Ciuitate Dei, Sicut ab eo quod est sapere, vocatur sapientia: sic ab eo quod est esse, vocatur essentia, nono quidem nomine, quo vti veteres non sunt Latini sermonis auctores, sed iam nostris temporibus vitanque, ne decisset etiam lingue nostre quod Greci appellant *ἑσά*, hoc enim verbum è verbo expressum est, vt diceretur essentia. Quint. lib. 8. cap. 3, Quorum dura quædam admodum, vt ens, & essentia: quæ cur tantopere aspernemur non video: nisi quod iniqui iudices aduersus nos sumus: ideoque paupertate sermonis laboramus. Hinc essentiale, *ἑσά*, quod est essentia: & Essentialiter, *ἑσά*, secundum essentiam. Vocabula sunt solis Philosophis, & Theologis usurpata.

Esio, *ἑσῖν*, Vide **E** & **O** & **E**.

Esirix, *ἑσῖρις*, Esuritus, Esuritor, Vide **E** & **O** & **E**.

Et, *ἔ*, ante T. Coniunctio est Græca, vt, quam Latini inuersione litterarum suam effecerunt. Est autem copulatiua: vt, Cicero eloquens fuit, & Philosophus. Dupliciterque interdum, ac complexiua est in diuersis rebus: vt, Te admittantur & ciues & hospites. Virg. 1. Aeneid. multum ille & terris iactatus & alto. ¶ Modò accipitur pro etiam. Idem 2. Aen. - totum Iphitus xuo Iam grauior, Pelias & vulnere tardus Vlyssi. ¶ Modò interrogatiua, seu expletiva. Virg. 1. Aeglo. Et quæ tanta fuit Romam tibi causa videndi? ¶ Modò indignatiua. Aen. Virg. 1. Aeneid. - & quiquam nuncen Iunonis adoret, Præterea, aut supplex aris imponat honorem? Cic. pro Milone, Et sunt qui de Apia via loquantur, taceant de Curia? Virg. 6. Aeneid. Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis? ¶ Poniunt interdum *ἑσά*, pro hoc est, sive id est. Plaut. Annos natus iam sexaginta, & senex. ¶ Interdum pro quia.

y 4

Euectus, rus, Euectio, & portatio quæ fit vel nauihus, vel curribus in aliquem locum. Plin. lib. 18. cap. 5. Malus est ager cum quo dominus iudicatur. Cato inter prima spectari iubet, num solum sua virtute valeat qua dictum est portione, ut operarum copia propè sit, oppidumque valendum, ut nauigiorum euectus, vel itinerum.

Euelant, Veretes dixerunt pro euentilato. [Ital. *suenolato*. Hisp. *Auentado*.] Unde velabra dicuntur quibus frumenta euelantur. Autor Festus.

Euello, lis, eueli, & eulli, euallum, Extraho, extirpo. [Lat. *exuere*, *exuere*. Ital. *stirpare*, *stirpere*. Hisp. *Arrancar algo de lugar*.] vt, Euellet sibi capillum per luctu, apud Ciceronem 3. Tuscul. Idem ad Attic. 5. Exeisa enim est arbor, non euulsa: itaque quam fructuarius vides. Sic, Euellet se ex complexu, apud eundem: & Euellet se ex coeno, apud Plinium libro 8. cap. 41. Per translationem Euellet sibi scripturam ex animo. Cicero pro Ros. Et pro Cluentio, Euellet opinionem aliquam ex animis hominum.

Euellio, verbale. [Lat. *exuere*, *exuere*. Cic. de Nat. deor. Qui primus purgationis alui, dentis que euellunt inuenit.

Eumenius, pen. corr. *Eumenius*. Nomen historici, de quo Lactantius, sic inquit, Eumerus antiquus autor fuit & ciuitate Messana. Res gestas Iouis & cæterorum qui dii putantur, collegit, historiarumque contexuit, & titulis, & inscriptionibus sacris quæ in antiquissimis templis habebantur. Hanc historiam interpretatus est Ennius, & sequens.

Eumenius, Lacedæmoniorum dux fuit, qui ad arcendum Theſſaliæ finibus Xerxem, Themistocli datus fuit adiutor. Autor Herod. lib. 7.

Eutnio, euenis, penult. corr. eueni, euentum, Venire, accedere. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *venire*, *aduenire*. Hisp. *Acosefer*.] Plautus Casina, Sine modo rus eueniat, remittam ad te vitum. Nonnunquam etiam significat euadere, hoc est per quancunque difficultatem ad aliquid peruenire, exitum habere. Plaut. in Mostel. Hei mihi, commissa hæc blanda dicta quod eueniant, mædo metu. Idem in Epist. Expectando exedro miser, atque exereutor, quo mihi Epidiri blanda dicta eueniant: inimis diu mægor. [Sæpius tamen ponitur pro contingere, accidere. *aduenire*, *aduenire*.] & tam in malam, quam in bonam partem accipere solet. Plaut. in Aſin. Opta id quod te contingat tibi, vis. A. R. Quid si optato? L. Eueniet. Idem in Persa. Quid agitur? T. Viuius. S. Satis ergo est sententia? T. Si eueniat quæ opto, satis. Idem in Mercat. Omnia mihi hodie eueniant præter sententiam non viam vespere, Nisi illud me me seolestam abigam. Cic. 3. Offic. Quod autem in postmibus, & in picturis vii euenit, in aliisque compluribus, vt delectetur imperij. Idem Fam. 3. Ex quo vereor, ne idem eueniat in meas literas. Quædoque est obuenire, & forte alicui obtingere. Salust. in Jug. Me. tellus & Syllanus c. o. s. designati provinciam inter se partiuerant, Metellusque Numidia euenit.

Euenit, impersonaliter pro ea cecidit. Terentian Andr. Quid tu Athenas insolens? E. Euenit.

Euentum, euenti, neutro genere, quod in plurali euenta facit. [Lat. *aduenire*, *aduenire*.] Lucretius libro 1. Euentum dici poterit quodcumque erit actum. Cicero in Particionibus, Si cuiusque facti, & euenti causa ponatur. Idem de Diuinat. Si euentus quæritur, quæ exquiruntur auihus. Idem ad Atticum, Semper causa euentorum magis mouent, quam ipsa euenta. Quæ euentum præstat, est periculum alicuius rei in se recipere. [Lat. *aduenire*, *aduenire*.]

Euentus, gen. mæf. & quarti ordinis, tam in plurali numero quam in singulari dicuntur quod casu aut fortuna nobis euenit, tam in bonum quam in malum. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *uenire*, *aduenire*. Hisp. *Acosefer*.] Cic. lib. 1. de Orat. Ve enim quis optime dicit, ita maxime dicendi difficultate, variisque euentus orationis, expectationemque hominum persequitur. Virg. 6. Aeneid. cæcòque volutat Euentus animo secum. Ouid. 1. de Ponto, Nam timor euentus deterrior abest. Ouid. in Epist. Phyllidis, cæcæ successibus opto: Quisquis ab euentu facta notanda putat.

Euentillo, as, Ventilationis purgo. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *criuolare*, *suenolare*. Hisp. *Deramar al viento*, *suenar*.] Colum. libro 1. Et celeriter frumenta decurrant, non cedente solo pulvis vagularum, tribulorumque: & eadem euentillata, mundiora sunt.

Euentus, pen. prod. *Euentus*. Fluuius est Aetoliæ in Callidromo monte nascentis, & iuxta Calydones in mare Ionium influens: ita dictus ab Eueno Martis filio, & Marpepe patre, qui se in hunc fluuium precipitauit. Ouid. lib. 9. Metam. Nansq. nauis repetens patris cum coniuge muros, Venereat Eueni rapidas Ioue natus ad vndas. Lucan. Et Melægram macular sanguine Nefi, Euenus Calydona fecat, &c.

Euentus, pen. *Euentus*. Philoſophus qui ignem optimum ciborum condimentum esse dicere solebat, vt refert Plutarchus. Quæruunt item Eueni duo Parj, Elegiarum scriptores: quorum meminit Suidas.

Euerbero, Idem est quod simplex verbero. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Battere*, *percutere*. Hisp. *Reverir*, *agitar*.] Quintil. lib. 2. cap. 4. An credibile sit, super caput Valerij pugnantis sedisse coruum qui os, oculoque hostis Galli rostræ atque alis euerberaret. Ouid. 14. Metam. & cineres pulvis euerberat alis.

Euerbo, *Euerbo*. Cognomen Ptolemæi Aegyptiorum regis, qui Philadelpho successit, à maximis eius in Græcis ciuitatibus meritis impositum. Nam *Euerbo* à Græcis dicitur quem nos beneficium, vel benemeritum appellamus. Quæritur item dicti sunt populi Scythiæ, qui à Atimalli, quod benefici facere in Argonautas maris compellatæ ad eorum litora delatos. Stephanus.

Euergo, is, idem est quod emito. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Embar*, *embar*.] J. in lib. 4. bel. Maced. Montes ingentis altitudinis spem faciebant, eo magis quod nullo aperto euergeret riuos, oculis eocinere latices, quorum vix in aëte permanentes, vnde miscerentur.

Euetto, is, euetri, euerfium, Scopis expurgo. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Spaxare*, *spaxare*. Hisp. *Barre*.] Colum. lib. 8. Stabula frequenter euetenda & purganda, humori, omnis vix deuetendus est. Per translationem accipitur pro expilare. Cic. 3. Verr. Verræ præclara, quouâ si accessisti, quod non attuleris istum diem. Eetum quam tu domum, quam tu vrbem adisti, quod sanum denique quod non euerfium, atque exterfium reliqueris.

Euerfator, Dicitur qui iure accepta hæreditate, iusta facie defuncto de-

bet: quæ si non fecerit, seu quid in ea re turbauerit, suo capite luat. Id nomen ductum à verrendo nam euerit, sunt purgationes quædam domus, ex qua mortuus ad sepulcrum ferendus est, quæ fit per euerfationem, certo genere scoparum adhibito, ab extra verrendo dictæ.

Euetriculum, li, Rete est piscatorium à Græcis dictum: & à verræda aqua sic appellatum. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Re de pescare*. Hisp. *La red barrera de pescadores*.] Varro 3. de Re rust. cap. 17. Quum neque euetriculum illi in ius educere possent viuam saginam plebeie cæne pisces. Cicero 6. Verr. expilatorem Siciliæ Verrem, euetriculum appellat. Quod vnquam (non quid) iudices, huiusmodi euetriculum in illa provincia fuit. Idem libro 3. de Natura Deorum, doli mali actionem euetriculum appellat omnium malitiarum: quod scilicet ea euerantur omnes fraudes & vita hominum ciuili. Est enim ea actio prodita ad terrorem hominum subdolorum qui ignominiam eius iudicij reformatum. Verba Ciceronis sunt hæc, Inde euetriculum malitiarum omnium, iudicium de dolo malo quod Carus Aquilius familiaris noster protulit: quem dolum idem Aquilius cum ceteri putar quæ alius sit simulacrum, aliud actum. Hæc Budæus.

Euetto, is, euetri, euerfium, Excindo, diruo, demolior. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Reverir*, *agitar*. Hisp. *Rebeluer*, *rebeluer*.] Sæpius enim significat ruinam alienius magnæ rei. Cic. lib. 1. Offic. De euetendis dispendijsque vrbibus valde illud confiderandum est. Virg. 3. Aeneid. Priamiq. euettere gentem. Immetitum visum est superis. Idem 1. Aeneid. Difficiteque ræres, euettere quæq. ventis. Cic. 3. Verr. Ne per summam iniuriam pupillum Iunium forumis parvis conetur euettere. Idem 2. de Orat. Qui duorum scæptorum nauiculam in portu euetterit. Vnde & euetiones didæ sunt. [Lat. *aduenire*, *aduenire*.] Plinius lib. 22. cap. 17. Et contra vlcera, rupta, lapsusque, & precipicia, aut vehiculorum euetiones singulas. Cic. de Senect. Hinc rerum publicarum euetiones.

Euetor, oris. *Euetor*. Cicero pro domo sua, Euetor huius imperij. Virgil. 11. Aeneid. Priami regnum euetor Achilles.

Eueſtigio, aduerbium, Confestim, properanter: vnica dictio est composita, aut cerè duæ dictiones per subiunctionem coniunctæ. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Enonstante subito*. Hisp. *Enonstante subito*.] Cic. Famil. lib. 4. Postea se à Marcello ad me missum esse qui hæc nuntiaret, & rogaret vi cogere medicos: coegi, & eueſtigio eod. sim profectus prima luce. Plinius in Epistolis, Nunquam sum magis de occupacionibus meis quæſus, quæ me non sunt palæ aut profectum re valeritibus causa in Campaniam, profectui, aut profectum eueſtigio subsequi.

Eueſti, *Eueſti*. Populi fuerunt ad incitum maris Adriatici sinum, Alpes versus, qui deinde à Trojanis & Heneis qui Antenor dux in eam Italiam partem venerunt, sedibus suis pulsi, Alpes Graias tenuerunt. Lib. 1. ab Vrbe, Calibus deinde variis Antenorem cum multitudinem Heneitum, qui seditione ex Paphlagonia pulsi, & sedes & ducem, rege Pylemene ad Troiam amisso, quærebant, venisse in iurium maris Adriatici sinum, Engantefque qui inter Alpes maræque incolébant, pulsi, Heneos Trojanosque eas tenuisse terras, & in quem primum egreſſi sunt locum, Troia vocatur, præque inde Troiano nomē est. Gens vniuersa Veneti appellati. Hæc ille. Dicit aut sunt Euganei *aduenire*, *aduenire*, hoc est à generis nobilitate, cæſte Plinio, lib. 3. cap. 20. Hinc Euganeus, aum. Iuuenalis, Euganeis quantumuis mollior agna, Lucanus, Euganeo (si vera fides memorantibus) Augur Colle sedens, Aponus ubi ceris sumifer exit, Atque Antenorei dispergiunt vnda Timau.

Euge, *Euge*. Interiectio assentiens, laudantis & congratulantis. Plautus in Epid. Euge, compulſior videre atque agillor. Idem in Mercatore, Euge mi Demipho, falce.

Eugenia, penult. prod. Vix quædam sunt à generositate sic dictæ. Nam *Eugenia* à Græcis dicitur nobilitas. Colum. lib. 3. cap. 2. Frigidum solum ac toſcidum etiam commodissime ſuſtinent, ſicut eugenie dum ſunt in Albano colle. Nam mutato loco, vix nomini ſuo reſpondent.

Eugium, Pellicula quædam in pudendo muliebris, quæ primo coitu rupta nonnulli ex antiquis putauerunt. [Lat. *aduenire*, *aduenire*.] Quibus ſeuera conſtitit inter Anatomicæ rei peritos pelliculam eiuſmodi commentitiam eſſe, & in virginum diſſectionibus non inueniri. Nonius, Eugium, inquit, pars media inter naturalia muliebris. Næuius, Sine eugio puellam inuenit, Laberius, Quare tam arduum aſcendit an cœpiciſ eugium ſcindere?

Eugus, *Eugus*. Vnum ex Bacchi cognominibus, à Ioue illi inditum eo in bello quod Gigantes cum diis geſſerant. Fabularum enim Pœtar, cæteris diis petteritis, Liberum patrem ſe in leonem conuerſiſſe, vnuque ex Gigantibus interſeciſſe: & ob rem tam ſtrenuè geſſam, Euhyon, hoc eſt bonum ſiliū à Ioue fuiſſe ſalutatum. Stat. lib. 2. Et tunc ſortè dies noto ſignata tonantis Fulmine, præprei eum te tenet Euhyc partus. Tranſmiſere patri. Inde ſe ſe minimum Euhyas, quod Bacchi ſacerdotem ſignificat. Horatius 1. lib. Carminum, Non ſecus in iugis Eſſomnis ſuper Euhyas, Hebrum proſpiciens, & nique candidam Thracen.

Euidens, pen. corr. Quod aperte videtur & intelligitur, non quod videt & intelligit. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Euidente*, *manifeſto*, *aperte*. Hisp. *Viſibile*, *claro*, *manifeſto*.] Cic. de Vniuerſ. Atque re eſſet meſſura quædam euidens, quæ in iſtis octo cauſibus celeritates, tarditatesque declararet. Si euidens ratio, euidens argumentum.

Euidencia, [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Hisp. *Aquella claridad*, *manifeſtacion*.] Claritas, perſpicuitas quo nomine etiam figura quædam ſententiarum à Rhetoribus dicitur, quæ & *clarity* à Græcis appellatur: quum ſcilicet res ita oculis ſubiicitur, vt coram geri, non commemorari videatur, quæ à Græcis *clarity* vocatur. Cic. 4. Acad. Propterea quod nihil clariſ *clarity*, vt Græci: perſpicuitatem, aut euidenciam nos, ſi placet, nominemus, ſabricemusque, ſi opus erit, verba.

Euidenter, aduerbium, Clare, perſpicue. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Euidenter*, *chiaramente*, *manifeſtamente*. Hisp. *Claro*, *manifeſtamente*.] Lilius 6. ab Vrbe, vel ſatari nobis ea, quum tam euidenter perueniret, tuum cenſemus.

Euiſſo, as, penult. corr. Idem eſt quod expurgator, & vigil ſuo. [Lat. *aduenire*, *aduenire*. Ital. *Deſtaſi*, *ſurgiaſi*. Hisp. *Deſtaſi*, *ſurgiaſi*.] Plinius Epit. 5, Euiſſaueram: nuntius à Spurtina, &c. Stat. 5. Sylva. Graius qua puppe magiſter

sando tendit. Cic. 2. de Natura deo. Eademque hæc avis scribitur conchis se folere implere cæque quum stomacho concoquerit, vomere, atque ita eligere ex his que sunt esculeuta. Teret. Adel. Vt iram hanc in eos cuomam omnoem, dum ægritudo hæc est recens. Cic. de Amic. Apud quem euomat vixus acerbatus sum.

E V N Y M O S, *ἑὺνυμος*, Vulgò *Luskega*, Insula est vna ex Vulcaniis, ita dicta quod è Liparum in Siciliam nauigantibus sinistra offeratur. Nam *ἑὺνυμος* Græci *ἑὺν* ipsiusmodi vocant sinistra. Autor Strabo libro 6. ¶ Est item Eunyomus Theophrasto, arbor infelix, malo Punice similis, in Lesbo insula potissimum præueniens, pectori gustatu letalis. Vide Plinium libro 13. cap. 22.

E V P A L I A, *ἑὺπαλία*, Nomen vrbis in Locride, apud Plinium, lib. 4. ca. 3. Eupatorium, *ἑὺπατίου*, siue Eupatoria, Herba est ab officinis *Agrymonia* appellata, cuius descriptionem vide apud Plin. lib. 25. cap. 6.

Eupetolos, *ἑὺπετόλος*, Gemma est, quatuor habens colores, igneam, caruleam, miniæ, & malæ, aut Plinius, lib. 37. cap. 10.

E V P H E M I A, *ἑὺφημία*, Mulieris nomē nutricis Mufatum, & Croci matris.

E V P H E M I A, *ἑὺφημία*, Vxor fuit Iuliani Imperatoris, cuius meminit Suidas. ¶ Græci item Euphemia, faustam acclamationem significat, qualis fieri solet principibus recens inauguratis.

Euphonia, *ἑὺφωνία*, Ital. *Buona consonanza*, s. *Harmonia accordata*. Vocatur, siue sonoris vocis, iucunda verborum prolatioque quibus adest, *ἑὺφώνια* Græcis dicitur.

Euphorbium, *ἑὺφορβιον*, Dioscoridi, siue, vt apud Plinium legitur, Euphorbia, *ἑὺφορβία*, Arbor est in Mauritania nascent, nō procul ab Atlante monte, ferula speciem referens, succum verò habens tantæ acrimoniæ, vt acceptæ eam expauscentes, ouillos vires cluros arbori circumligant, & citius caulem contis incident. Quo facto, statim è plaga copiosus humor profuit. Iacti similes, qui & ipse euphorbiū dicitur. Quod nomen ei impostu fuit, putatur Iuba Mauritaniæ rex, à nomine Euphorbiæ medicæ fuit, qui frater fuit Antioij Musæ, cuius opæ Augustum seruatum fuisse, tradit Plinius, lib. 21. cap. 8.

E V P H O R I O N, *ἑὺφοριον*, Vtri Troiani nomen est, à Menelao occisi: vt iungit Quidius lib. vici. Metamor. his versibus,

Ipe ego (nam memini) Troiani tempore belli
Panthoides Euphorbus eram, cui pectore quandam
Hæsit in aduerso grauis hasta minoris

Aridae. Sunt verba Pythagoræ, qui suo exemplo nititur probare, animas à corporibus separatas, in alia atque alia corpora commigrare, quod tempore belli Troiani ipse fuerit Euphorbus à Menelao interfecit, suumque clypeum agnouit à Menelao in templo Dianæ suspensum.

E V P H O R I O N, *ἑὺφοριον*, Nomen Poëtæ Chalcedensis, quem transfudit Cornelius Gallus. Habebat hic quosdam ita dectos libi amatores, vt eum præferebat Ennio, & reliquis Poëtis, cuiusq; carmina studiosè cantarent, posthabitis aliorum poematibus, Meminit Cic. 2. de Natu. deor. Quid (inquit) Poëta nemo? nemo phycus obicurus ille verò nimis etiam obicurus Euphorion? at non Homerus.

E V P H R A N O R, *ἑὺφρανोर*, Nomen statuarij faustissimi Isthmij, qui de symmetria & coloribus aliorum volumina conscripsit. Floruit cœlestima quæta Olympiade: plurimamq; signa nobilissima ex ære confecit, quæ enumerantur à Plinio, lib. 34. cap. 8. Idem & pictor, & marnotarius fuit, in vnoquoque genere excellens, sibiq; æqualis, teste eodem Plinio, lib. 35. cap. 11. Huius meminit & Quintilianus Instit. Orat. lib. 12. Item Tuenalis Satyra 3, hic aliquid præclarum Euphranoris & Polycteti, &c.

E V P H R A T E S, *ἑὺφρατης*, penult. prod. *ἑὺφρατης*, Fluvius Mesopotamiæ, quem Strabo scribit ex Niphate monte Armeniæ, magnum, profundum, & celerem nâsi: indurre autem in Mare rubrum, prius tamen Babyloniam per medium diuidere, & Tigri coniunctum Mesopotamiam facere. Salustius quoque certissimus autor asserit, eam Tigri, quàm Euphratis in Armenia fontes demonstrari. Cui etiam ascriptum Plinius, lib. 6. cap. 24. vbi Emphratem in Caranide, Armeniæ maioris Præfecturam, nasci tradit. Quorum testimoniorum consensu adductus Hieronymus, locum Genesios de Paradiso, quatuorq; fluminibus eum irrigantibus, (inter quos enumeratur & Euphrates) secus intelligendum esse existimat quàm verba ipsa videantur sonare. Dictus autem putatur Euphrates (quod & Ambrosius annotauit) *ἑὺφρατης*, hoc est à lætificando: propterea quod circumiacentem agrum reftagnationibus suis aded lantum secundumque reddat, vt sequente anno sponte restibilis fiat seges, impressis tatum vestigio lœmitibus. Qua de re vide Plinium lib. 18. ca. 15. & 16. ¶ Fuit etia hoc nomine Philosophus, Adriani temporibus, qui tædio lœnetutis & perpetui morbi impetrata prius ab Adriano venia, nō sibi ignominia esset, cicuram bibit, sibi que voluntariam mortem attulit.

E V P H R O Y N A, *ἑὺφροσυνη*, es, penult. corr. *ἑὺφροσυνη*, Vna ex tribus Græcis, ab hilaritate, seu læritia (id enim Græcis sonat *ἑὺφροσυνη*) nomen habens.

Euphrosynum, *ἑὺφροσυνη*, Herba est, quam notiori nomine buglossum vocamus: ita dicta *ἑὺφροσυνη*, quod est lætificare, quod scilicet in vinum detecta, animi curas pellat, hilaritatemque inducat. Autor Plinius lib. 25. cap. 2.

E V P I C T O S, *ἑὺπικτος*, Callix, per quem Lambrus in Padum defluit. Autor Plinius lib. 3. cap. 19. Vulgò *Lago di Pustiano*.

E P O L I S, *ἑπολις*, Poëta comicæ scriptor fuit, in reprehendendis hominū vitiis libertinus. Vnde etiam Perilius itatum Eupolidem vocat, quasi hominū vitia vehemente infensum. Scripsit Comædiæ septendecim, ex quibus novem viciatim meruerunt. Perit in prælio nauali inter Lacedæmonios & Athenienses iuxta Hellefontem commisso. Cuius mors quantum ciuitati luctum attulerit, vel illud vnum abunde magno documento esse potest, quod publico edicto eorum est ne Poëtarum in posterum militare liceret.

E P O M P O S, *ἑπομπος*, Pictor nobilis fuit, patria Sicyonius, Patrarchi: & Zeuxidis æqualis, tantæ inter ætatis suæ artificis autoritatis, vt genus quoddam picturæ, ab eo Sicyonium fuerit appellatum. Huius discipulus fuit Pamphilus Macedo, qui Apellæ instituit.

E V P O R T A, *ἑπορτα*, vrbis Macedoniæ ab Alexandro Magno condita, & à soli fertilitate nomen sortita. Autor Stephanus.

E V O R V S, *ἑορρος*, C. Gracchi seruus fuit, qui dominum ex Auentino fugientem, quando potuit tutatus est: occiso deinde domino super eius cadaver prostratus, sibi quoque mortem contemnit. Autor Valerius libro 6. cap. 8.

E V P R O S O P O N, *ἑὺπροσπον*, Promontorium est Phœnices ad Byblon oppidum: ita dictum ab asprellus iucunditate. Nam *ἑὺπροσπον* inter pretatur iucundus aspectu.

E V R A N I V M, *ἑὺρανιον*, Cariz oppidum est, Halicaruaæstorum iurisdictioni ab Alexandro Magno assignatum. Plin. lib. 7. cap. 29.

Eurocos, Gemma nucleo oliuæ similis, strataque modo concharum, minustamen habens candoris. Autor Plinius lib. 37. cap. 10.

E V R I P I D E S, penult. corr. *ἑὺριπίδης*, Insignis Poëta tragicus fuit, natus eo die quo numerofus ille Xerxis exercitus ab Atheniensibus fufus est. Floruit tempore Archelai Macedonum regis, à quo etiam summo in honore est habitus. Scripsit fabulas 122 v. ex quibus quinquaginta in viciatim meruerunt. Castitate aut vitæ tanta fuit, vt vulgò *ἑὺριπίδης*, hoc est mulierum osor fuerit cognominatus. Perit noctu, ab Archelai cambus, vt fertur, discerpens. Osta eius Regis iussa Pellam sunt translata, repulsi Atheniensium precibus, qui sepe per legatos tentauerant vt ciuiti sui reliquias sibi in patriam referre liceret.

Euripidius, *ἑὺριπίδης*, Numerus in talis quadragenarius ab Euripide inuentus eo tempore quo exactis triginta tyrannis, quadraginta principes Achæmensium Rempubl. administrabant. Legitur & Euripides in eadem significatione. Vide Catium Rhodig. lib. 10. cap. 27.

E V R I P V S, penult. prod. *ἑὺριπυς*, Dicitur fretum, id est mare angustum inter Aulidem Bæotie portum, & Euboriam insulam, quod vnius diei & noctis spatio septies recurrit eo impetu, vt naugia repugnantes ventis plena secum, rapiant. Autor Melas. ¶ Sunt item Euripi, canales, seu ductus aquarum aliunde deductarum in sublimi salientium, si paulo minores sint, quos intra domos Romani per pratum ducebant: si autem maiusculi sint, nili dicuntur. Cic. lib. 1. de Legibus, Ductus aquarum, quos isti niles, euriposque vocant, quis quum viderit, nō iustit? ¶ Euripi quoque sunt fossæ in ludis circumdatæ & prosepis, quorum loca temporaria prius clostra fuerunt, autore Plinio.

E V R O M E, es, pen. prod. Oppidum est Cariz, apud Plinium lib. 5. cap. 29.

A Stephano *ἑὺρομ* appellatur.

Eurotias, *ἑὺροτίας*, Gemma est que seu videtur opertire nigritiem ita dicta à Græco verbo *ἑὺροτίας* quod est suum trahere. De hac Plinius libro 37. cap. 10.

E V R O N O T V S, *ἑὺρονοτος*, Ventus inter Euxum & Notum flans: cuius meminit Plinius lib. 2. cap. 47.

E V R O P A, *ἑὺροπα*, Tertia pars orbis, ab Asia, Tanaisi fluuiò: ab Africa, Mediterræneo mari circæta dicta ab Europa, Agenorij Phœnicum regis filia, quom Iupiter (vt Poëta fabulatur) in bouem tran. format, raptam abduxit in Cretam. Habet quatuor sinus magnos: quorum primus est à Gaditano freto ad Lacinium vsque promontorium Isthmij in Locris. Secundus, à Lacinio ad ipsâ Epirî Acrotaetum. Tertius inde ad Hellefontem. Quartus, ab Helleponto ad Maortidis ostia. ¶ Hinc Europæ, *ἑὺροπαι*, qui Europam incolunt. ¶ Est item Europa, Nymphæ nomen, Oceani & Tethyos filia, cuius meminit Hesiodus in Theogonia.

E V R O P V S, pi, penult. prod. *ἑὺροπυς*, Oppidum Macedoniæ ad Axium amnem, teste Plinio lib. 4. cap. 10. ita dictum (si Stephano credimus) ab Europo Macedoniæ & Orithiæ filio.

E V R O P V M, pi, *ἑὺροπυς*, Syria vrbis, olim Thapflacum, postea Amphipoli appellata. Autor Plinius lib. 5. cap. 24. ¶ Est item eisdem nominis oppidum apud Parthos, cognomento Nomadas: cuius meminit idem Plinius libro 6. cap. 25.

E V R O T A S, pen. prod. *ἑὺροτας*, Fluvius Laconix, Spartam præterlabens, teste Livio lib. 4. bel. Maced. ripaque habens frequentibus lauris confitas. De hoc Virgilius in Sileno, Omnia quæ Phæbo quondam meditante beatus Audire Eurotas, iussuque edicere lauros.

E V R V S, *ἑὺρος*, Ventos (pitans ab Orin brumali, quem Latini Vulturum appellant. Plin. lib. 2. cap. 47. Ab Oriente æquinoctiali Subsolanus, ab Oriente brumali Vulturum illum Apelioren, hunc Græci Eurum appellant. Colum. lib. 5. cap. 5. Quum pleuuius quædam Canicula tempore, quædam partes eius regionis sic infestatur Euro, (quem incolæ Vulturum appellant) vt nili teguminihus vires opacetur, velut halitus flammæo fructus vrantur. Quid. 1. Metamor. Eurus ad Auroram, Nabathæque regna recessit, Persidæque, & radiis tuga subdita maturatis.

E V R A L I, penult. corr. *ἑὺραλ*, Fuit Regis Minois filia, quæ Nepruno Orionem peperit. ¶ Alia fuit Præterit Aiguorum regis filia, ¶ Tertia ex Gorgonibus vna: quæ tres fuerunt in extrema Africa, circa Atlantem montem: quæ omnes vnum peculum habebant, quo iniuncti videntes, quoscunque aspiciabant, conuertebant in saxa. Harum nomina fuerunt Medusa, Sthenyos, & Euryale. Seruus eximia parique pulchritudine virgines fuisse tradit, quarum solo aspectu adolescentibus obstupescabant: quam rem fabula occasione subministrasse existimat vt diceretur quoscunque aspexissent, in saxa transmutare. Hæc ille, enarrans illud Virgilij lib. 6. Aeneid. Gorgones, Harpyiæque, & forma tricornis vmbra.

E V R A L V S, pen. corr. *ἑὺραλ*, Nomen vnius ex principibus Peloponnesiacis, qui Argos & propinquas vrbis incolebant, & ad Troiam cum octoginta navibus veniunt: vt tradit Homerus in Cæci. ¶ Fuit etiam hoc nomine Troianus quidam, archilomus amicitiæ vinculo cum Nilo coniunctus, Virgiliique carmine notissimus. ¶ Fuit & nomen histriomnis. Iuuen. Nobilis Euryalum, aut mirrillonem ex primar infant.

E V R A M P V S, pi, *ἑὺραμπος*, Oppidum Magnæciæ, apud Stephanum.

E V R A N A S S A, *ἑὺρανάσσα*, Insula est maris Aegæi, regione Ioniz, non procul ab Arginula. Autor Plinius lib. 5. cap. 31.

E V R Y A T E S, *ἑὺρυάτης*, Nomē vixi Ithaci, Vlyssis præco, ab Agamemnone missus vt ab Achille auferret Briseidem. Quidius in Epit. Briseidis ad Achillem, Nam simul Euryates me Talthybiusque vocant, Eurybatæ data sum, Talthybiusque comes.

E V R Y

EVRATVS, *Ἐβραῖος*, Fur insignis fuit astutia, qui aliquando à custodiis in furto deprehensus, quum illi videre cuperent quo ingenio domos confunderet, stimulis quibusdam furcis, & funibus irrepsit in parietem, illisque inuentibus, expeditaque hominis agilitatem admirantibus, per regulas aufugiens periculum euitit. *¶* Eurybatilla, *Ἐβραῖα*, dictum aliquem qui in re nautica deprehensus, aliqua tamen arte elabatur.

EVRADVS, *Ἐβραῖος*, Lacedemonius quidam nobilis fuit, Euryclida filius, vniuersa Græcorum classis dux à Lacedemoniis constitutus aduersus Xerxem. Vide Herodotum lib. 8.

EVRILEA, penult. produ. *Ἐβραῖος*, Opos Pisenoridæ filia pulcherrima, quam Lætes in prima ætate pubertate viginti bouum pretio emit, ac honore patrem vxori domi habuit, Vlysiemque nutriendum dedit: quem & prima in patriam redeuntem agnouit. Vide Homerum lib. 7. & 19. Odys.

EVRILEVS, penult. produ. *Ἐβραῖος*, Vatis cuiusdam nomen fuit, qui de suis incommodis semper aliquid diuinabat. Hinc factum est vt omnes diuinatores Euryclida dicerentur, vt refert Cælius Antiqu. lib. 5. ca. 10.

EVRICRATIDVS, *Ἐβραῖος*, Vir Lacedemonius, de quo Plutarchus.

EVRIDAMA, *Ἐβραῖος*, antea, penult. nominatiui corrept. *Ἐβραῖος*, Vir fuit Troianus, somniorum interpret. Quid in Ibi, Vtque vel Eurydamas ter circum busta Triffylli. Et Larissæ tractus ab hoste rotis. Vbi per Eurydamantia intelligunt Euctorem, qui virtute euncta domitator, *Ἐβραῖος* enim Græcis late significat, & *Ἐβραῖος* domo.

EVRIDAME, ames, *Ἐβραῖος*, Diacætoris Lacedemonij filia fuit, & (sætor Menij, vxor autem Leutychidæ Lacedemonio regis, ex qua ille Lampito filiam suscepit, quem Archimedo Zeuxidem filio in matrimonio tradidit. Autor Herodotus, lib. 6.

EVRIDICE, *Ἐβραῖος*, vxor Orpheus, cuius amore caprus Aristæus, quum vim ei inferre pararet, illa per auiam fugiens incidit in colubum, in herba delitescens, cuius morsu interit. Orpheus autem vxoris mortem æger timè ferens, accepta cithara inferos adiit, vbi Plutonium Proserpinamque tam suam carmine demulit, vt ei vxorem ab inferis reddeendam permitterent, ea tamen conditione, ne prius eam quam ad superos redisset, intueretur. Quam legem quum ille amoris impatentia esset pruaricatus, Eurydice denique ad inferos est retracta. Virgil. lib. 4. Georg. Resistit, Eurydicemque suam tam luce sub ipsa. Immemor heu, vidi quæ animi, respexit, &c. *¶* Alia item fuit Eurydice, Clymeni filia, vxor Nestoris, ex qua ille septem filios & vnam filiam suscepit. Autor Homerus, Odys. lib. 3.

EVRILACHVS, *Ἐβραῖος*, Fuit Phlegyarum rex, & conditor Thebarum, quas postea Cadmus illustrauit. *¶* Fuit etiam hoc nomine vnus sociorum Vlyssis, qui solus Circes pocula non gustauit, neque in suis figuram transmutatus est. Ouid. 14. Metam. - suis solum caruisse figura Vidimus Eurylochum: solus dæda pocula fugit.

EVRIMEDON, Eurymedontis, penult. nominatiui corr. *Ἐβραῖος*, Pater fuit Peribææ, ex qua Neptunus Nausthoum suscepit, regem Phæacum & Alcinoi patrem. Autor Homerus, lib. 7. Odys. *¶* Est item Eurymedon, Pamphylie fluuius iuxta quem Athenienses Cimone duce Medos profligauit. Autor Thucydides, lib. 1.

EVRIMACHVS, *Ἐβραῖος*, Thebanorum potentissimus fuit, qui quum Plateas noctu per prodicionem cepisset, rebellantibus deinde ciuibus, viuis in hostium potestatem peruenit, vnaque cum suis omnibus supplicio affectus est. Autor Thucydides, lib. 2.

EVRINOME, *Ἐβραῖος*, Nympha, Oceani & Tethys filia, mater Leucothoes, quam Apollo assumpta mater illius effigie compressit. *¶* Alia fuit Apollinis filia, que Adrastum Argiuorum regem, & Eryphileam Amphiarai coniugem peperit.

EVRIVILVS, penult. corr. *Ἐβραῖος*, Fuit Hercules filius, qui regnauit in Co insula, & eunctorum Græcorum augur peritissimus est habitus. Virgilius lib. 2. Aeneid. Grepent Euryppum scitatum oracula Phœbi Mitimus.

EVRISTHVS, *Ἐβραῖος*, Suida, fuit Steneli Mycenarum regis filius, qui Iunonis instinctu imperabat Herculi vt varia monstra superaret, quo posset petire. Vnde durus Eurystheus vocatur à Virgil. lib. 1. Georg. quod nullis Hercules laboribus potuerit mitigari. - quis (inquit) aut Eurysthea durum. Aut illaudati nescit Bui ridendi aras?

EVRITON, *Ἐβραῖος*, Faber insignis fuit, qui Pallanti Euandri filio arma fabricauit. Virgil. 10. Aeneid. Qux bonus Euycton multo calauerat auro.

EVRIVS, penult. corr. *Ἐβραῖος*, Oeehalie rex, & pater Ioles, qui quum ab Hercule victus, pacti ei certaminis lege filiam tradere recusaret, iratus Hercules Eurytū occidit, vrbemque direpta, Iolem abduxit. *¶* Hinc Eurytis, idis, patronymicum femininum. Ouid. 9. Metam. Eurytides lachrymas admoito pollice siccat Alemene.

Eurythmia, *Ἐβραῖος*, Decens & aptus corporis motus. Quintilia. lib. 5. cap. 30. Corporis quoque decens & aptus motus, qui dicitur *Ἐβραῖος*, est necessarius.

Eusebes, Gemma ex qua Tyri in Herculis templo facta sedes, ex qua facile dii surgebant. Plin. lib. 37. cap. 10.

EVRIVS, *Ἐβραῖος*, Episcopus Cæsariensis, firmissimo amicitia federare cum Pamphilo martyre coniunctus: à quo & Pamphili cognomen mutauit. Floruit temporibus Constantij & Constantini Cæsarium. Scripta multa reliquit, quorum catalogum vide apud Suidam.

EVRATIVS, *Ἐβραῖος*, Nomen fuit Grammatici Constantinopolitani, cuius extant Commentaria in Homerum, que maduodem Scerui in Virgilium. *¶* Eustathius alius fuit Epiphaneus, qui temporum epitomen ab Aenea Troiano vique ad Anastasium principem sub quo vixit, septem voluminibus conscripsit. Autor Suidas. *¶* Eustathius alius genere Pamphylus, præsul Antiochenus, aduersus Arrianorum dogma compulsi sub Constantino principe: pulsus denique est in exilium Traianopolim Thracie ciuitatem, vbi & sepultus est. Sunt quoque ipsius volumina de anima, epistolæque complures. Hierony. *¶* Præter hos fuit Eustathius martyr inter aulicos Traiani principis, Placidus inter alios vocatus: qui quum in venatione ceruum lætaretur, conspecto inter eius cornus cravis simulachro, & voce seæ eiusdem audita, Cur

me persequeris? Domi vxori Theophyæ, & filiis recte manifestauit: qui verbis eius fidem adhibentes, Christo nomen dederunt. Martyrij palmam accepit sub Adriano vnâ cum vxore, æneo in tauro crastinus. Volasterranus libro 15.

EVRATIVS, *Ἐβραῖος*, Aphrodisius sophista, scripsit declamationes. Autor Suidas.

EVRATIVS, *Ἐβραῖος*, Cappadox sophista, scripsit ad Constantem principem de Cappadocia aliarumque gentium antiquitate. Volasterranus libro 15.

EVRATIVS, *Ἐβραῖος*, Nomen Philosophi qui in Ethica Aristotelis Commentarios scripsit.

EVRATVS, *Ἐβραῖος*, Vna ex Musis quæ Mathematica. vel. vt alijs placeat, ribas inuentitâ concinnat, suauitate nomen trahens. est enim *Ἐβραῖος*, & *Ἐβραῖος* delectare. Virgil. in Epig. am. de Musarum inuentis, Dulciloquis calamos Euterpe baribus implet.

EVRATVS, *Ἐβραῖος*, penult. produ. *Ἐβραῖος*, Philosophus fuit Tarsensis Apollonij Tyani præceptor: de quo vide plura apud Suidam.

EVRATVS, *Ἐβραῖος*, Pytha, in Locis Italici qui Epizephryi cognominantur ortus, Astyicio parte, vel (vt indigenis persuasum est) Cæci no amne genitus, cui Locros à Rheginis diuidit. Hunc tradit Pausanias perpetuum fuisse Olympicum victorem: semelque tantum fuisse su perarum à Theagene Thasio, non iusto quidem certamine, sed circumuentione dolose: vnde nec Theageni deceret etiam viuis meritis, vt multa nomine talentum Euthymo repræsentaret. Reuerfus: inde in Italiam, cum Temescio genio congressus, (cui oppidani quottantæ eximia forma virginem tribuit loco pendebant) victoria potens est, Temescioque se iurare liberauit, virginemque genio destinatam vxorem duxit: quo nomine diuinos honores etiam viuis meruit. Vide hæc latius apud Suidam. Meminit Iulius & Aelianus, Varix historici lib. 8. Euthymus (inquit) Locros ex Italia, pythes intelyus, & robore insigni fuit lapidem gestabat ingenti magnitudine, qui Locros ostendit: & Temescum heros, quod cuique per vim abtulerat, reddere coegit, etiam cum fanore: vt inde narum sit adagium: is qui sordidos & iniustos quæstus facit, affore Temescum genium. Hic Euthymus ad amnem Cæcinum, oculis hominum apparere debet. Meminit eius & Plinius lib. 7. cap. 47.

Euthymia, *Ἐβραῖος*, Ital. tranquillitas d'animo. Hipp. *Ἐβραῖος* d'animo. *¶* Animi tranquillitas. Lætiarius in vita Democriti definit Euthymiam esse rectum, quietumque animi statum, dum nullo metu, nulla superstitio ne, aut alia quauis perturbatione agitur. Cicero lib. 5. de Finib. Democriti autem securitas, que est animi equam tranquillitas, quam appellant *Ἐβραῖος*, eo separanda fuit ab hac disputatione, quia ista animi tranquillitas est ipsa beata vita.

Euthymia, *Ἐβραῖος*, Rectæ linæ porrectio, & mensura non per diuercula itinerum, (quæ obiectu motum, & interueniæ conuallium, ac huminum flexu plerumque necessaria sunt) sed in directum acta.

EVRATVS, Autore Becatio lib. 5. Apollinis & Cyrenes filius, qui strabus ex Africa redeuntibus, Cyrenis dicitur remansisse, & iis imperasse qui vnâ secum ibidem remansere.

EVRATVS, penult. corr. *Ἐβραῖος*, apud Horatium lib. 1. Epist. Vici cuiusdam nomen est in circumuicinis hominibus callidissimi. Eurtraphus (inquit) cuiusque nocere volebat, Vestimenta dabat preciosa. Vox est Græca, idem significans quod vrbano, salus, & facies.

Eutrapiæ, *Ἐβραῖος*, Dicitur est Græca, idem ferè significans quod apud nos vrbanoitas, lepor, festiuitas, & facies. Aristoteles in Rhetoricis *Ἐβραῖος* interpretatur *Ἐβραῖος*, hoc est eruditum cōvicium. Paulus ad Ephesios, cap. 5, pro seculitate accipit, siue satelli vrbanoitate, graui viro indigna.

EVRATVS, *Ἐβραῖος*, Insula est Thesaliæ adiacens, ante sinum Pagæficum. Autor Plinius lib. 4. cap. 12.

EVRATVS, penult. corr. *Ἐβραῖος*, Mulier Tralliana, originea patris enira, & à viginti liberis rogo illata. Autor Plinius, lib. 7. cap. 3.

EVRATVS, penult. corr. *Ἐβραῖος*, Nomen fuit hæresiarum Constantinopolitani, qui Christum de Maria virgine corpus negabat assumpsisse, sed virginis tantum vterum, velut Solis radios penetrasse.

EVRATVS, *Ἐβραῖος*, Insignis fuit Statuaris, qui Olympiade cælestima vicissima floruit, teste Plinio, lib. 34. cap. 8.

Eutlago, gas, gare, In vulgus edo, occultis omnibus prodo. *Ἐβραῖος*, Luilius libro 9. ab Vrbe, Ciuile ius repositum in penetralibus Pontificum, euulgauit.

EVRATVS, *Ἐβραῖος*, *Ἐβραῖος*, Marc illud est quod incipiens à Bosphoro Thracio, vergit in Orientem & Septentrionem, prius Poatus Axenus dictus, *Ἐβραῖος*, hoc est inhospitalis, propter immanitatem eorum qui eius maris iitora incolabant. Illi enim & hospites immolare solebant (vt auctor est Strabo lib. 7, & carnibus percussis, ex calui eorum sibi pocula conficere. Postea vero quum in locis maritimis lones aliquot oppida condidissent, cohibito Scytharum affertu latrociniis, receperunt Græcorum hominum commercia, pro Axeno Euxinus, hoc est hospitalis appellatus est. Idem penè de huius nominis origine tradit Ouidius de Ponto, Frigida (inquit) me cohibent Euxini litora ponti: Dicitur ab antiquis Axenus ille fuit.

Euzomos, siue Euzomon, penult. produ. *Ἐβραῖος*, Eruca herba, ita dicta quod iuris saporem commendat. *Ἐβραῖος* enim ius appellat Græci. Plin. lib. 20. cap. 13. In condendis obsoniis ranta erucæ est suauitas, vt Græci Euzomon appellauerint.

E ante X.

Ex, *Ἐβραῖος*, Ital. De de, di, Hipp. *Ἐβραῖος*, *Ἐβραῖος*, Proposition: vt alijs atq; alijs verbis iungitur, ita aliam atq; aliam sortitur significationem. *¶* Interdum enim significat locum, vt, Ex caelo, apud Castrum, Speculum ex caelo Mars pater ipse venit. *¶* Interdum tempus, vt idem sit quod post Cicer. 1. Philippica. Ex eo die quo in eodem Telluris conuocati sumus. Sic etiam dicitur, Ex illo, hoc est post illud tempus, Virg. 1. Aene. Ex illo fluere, & cetero sublapta referri. *¶* Spes Danaum. *¶* Nonnunquam etiam personam vt quum dicimus, Audiui hoc ex parte meo. *¶* Aliquando etiam causam importat, vt ferè id sit quod propter Seneca de Benefic. Si quis patris meæ pecuniam crediderit, non dici me illius debitorem, nec ex hoc res alienum

alienum profitebor. id est non propterea profitebor res alienum. ¶ Non-
niamque etiam accipitur pro cum. Plautus in *Merca*. Resinam ex melle
Aegyptiam vorato, salum feceris. Quod locutionis genus frequens est
apud Medicos. ¶ Alias preterea infinitas habet significationes pro ra-
tione adiunctis. Ex abundanti, idem est quod praeferre necessitatem, vel
plus quam necesse erat. Quintus lib. 5. cap. 6. Adicit ex abundanti hanc
quoque fiduciam. ¶ Ex aequo, idem est quod aequaliter. Tacitus lib. 18.
Discrimen ac periculum ex aequo paritur. Vel etiam ex aequitate.
Luius lib. 2. quinquagesima Decad. Et si in animum induceret, ut ex aequo fu-
sus fieret, & se visurum quid sibi facendum esset. ¶ Ex animo, hoc est
non simulat. Terentius in *Eunuc*. Veniam istuc verbum ex animo, ac
vere diceres. ¶ Ex animi sententia, idem est quod pro voto. ¶ Ex ante
diem Nonarum, hoc est ante diem Nonarum finitum. Cicero Attico,
lib. 3. De Quinto fratre nuntii nobis tristes, nec varij venerant, ex ante
diem Nonarum luniarum, vigae ad pridie Calend. Septembres. ¶ Ex
composito, hoc est ut compositum erat, vel ut conuenerat, vel dedita
opera. Luius lib. 1. ab Vrbe, Tum ex composito orta vis, signòque da-
to iuuentum Romana ad rapiendas virgines discurrit. ¶ Ex consuetudi-
ne, hoc est secundum consuetudinem. Plinius Epistola lib. 2. Hunc oro
ex consuetudine tua & legas, & relegas. ¶ Ex continentu, idem est quod
suum. Iulianus lib. 1. Septem tantum huius conuentionis consilij fue-
runt quae ex continentu, ne dato in praesentiam spatio res per quinquaginta
passaretur, &c. ¶ Ex dignitate, hoc est pro dignitate, vel ut dignitas po-
tulat. Cicero Licinio, lib. 5. Epistola. Quamobrem tu quantum tuo iudi-
cio nobis tribuendum esse putes, statues ipse, & ut spero, statues ex no-
stra dignitate. ¶ Ex facili, idem est quod facili. Plinius lib. 22. ca. 15. Hip-
pocrates tantum scribentibus gratia laudatur, quoniam lubrica ex facili
bauietur. ¶ Ex fide, hoc est fideliter. Suetonius in Galba, Numulario
suo ex fide veritatis pecunias, manus amputauit. ¶ Ex industria, hoc est
dedita opera. Luius 1. ab Vrbe, Ergo ex industria factus ad imitatione
Aulicis, quum se, inique praedixit esse regi, sinceret. ¶ Ex imperato, id est
praeferre. Item & opinione. Luius lib. 8. bel. Pun. Quum ex imperato
repente missis nobis hoc P. Scipionem. ¶ Ex integro, vel De integro
quod barbari dicunt, *De novo*. Plinius in Epistola. Ego quia sechama acta
Belli rescissa, datumque a Senatu lus omnibus de quibus ille aliquid
constitueret, ex integro agendi. ¶ Ex professo, id est scitò, consilio, non
dissimulato, & quasi ex professione. Quintilianus lib. 12. cap. 1. Ex pro-
fesso Philosophum ostentantibus parum decori sunt perique oratio-
nis ornatu. ¶ Ex praescripto, hoc est secundum id quod nobis praescrip-
tum est. Colum. lib. 3. cap. 1. Neque enim semper eundem, velut ex pre-
scripto habitum gerunt. ¶ Ex quo, id est postquam, vel post quod tem-
pus. Luius lib. 1. ab Vrbe, Duo quod quadragesimo ferme anno ex quo re-
gnare coeperat. ¶ Ex tempore aliquid agere, vel dicere, hoc est absque
villa precedente praemeditatione. Plinius in Epistola. Dicit semper ex tem-
pore, sed tanquam diu scripserit.

Exacerbo, as, are, ferio, & ad iracundiam prouoco. [*ἐκacerbω*. Ital. *Acce-
bare*. prouocare ad iram. Hisp. *Acabalar* & *irascir*.] Lui. 8. ab Vrbe, Quo-
mōdes afflictiore infestus Pappum exarsum, agitarum contentionem
ipsa, exacerbatumque, clam ex castris Romae profugit. Suetonius in Gal-
ba, Atque eo quidem nomine omnes qui ubique erant exacerbat.

Exacerbosus, scis, Valde acerbus, id est asper flos. [*ἐκacerbος*. Ital. *Acce-
boso*. Ital. *Inacerbire*.] Hisp. *Exasperar*, *hacerse*.] Quod ab
exacerbo, bes, fieri collat, licet acerbo ratio inueniatur. Apulius in Apo-
log. Quis est tam mitis quam exacerbecat?

Exaccolis, is, ere, Acidum fieri. [*ἐξάκω*. Ital. *Inacere*. Hisp. *Acidarse*.]
Colum. lib. 1. ca. 17. In doliū, vel in amphoras conditur: deinde quum
exacuit, & remissit liquorem, quicquid est aceti, diligenter colatur, &c.

Exacoon, Secunda centuriis species à Gallis appellata est, quod omnia ma-
la medicamentum exigit per alium. [*ἐξακων*. Ital. *Inacoon*.] Dicitur & sel ter-
re, ob insignem amantudinem. Autor Plinius lib. 2. 5. cap. 6.

Exactor, Exactor, Exactus, vide *Ex* & *Acto*.

Exacuo, idem est quod simplex acuo, hoc est acutum facio. [*ἐξάω*. Ital. *Acce-
uare*. Hisp. *Acuar*.] Virgil. 3. Georg. Ipse ruit, dentisque Sabeli-
cis exacuit sus. ¶ Ad hominem translatum, idem ferè est quod incu-
tare, vel inflammare. Claudia. de bel. Getico, Ad iuuenem stimulis im-
manibus amica virtus. Exacuit. ¶ Exacuere animum, id est acutiorem,
& per periculationem reddere. Plinius lib. 20. cap. 13. Nalutium vene-
re in inibit, animum exacuit.

Exacutus, nomen ex participio. [*ἐξάκωτος*. Ital. *Inacutus*.] Plin. lib. 18. cap.
18. Latior hanc quatuor generi, sed exacutus in mucronem sagittata.

Exacutio, onis, [*ἐξακωσις*.] Plinius lib. 17. cap. 14. Calami exacutio modu-
lam ne nudet.

Exaduersum, Vnita est dictio, idem significans quod ex opposito, vel
erectio. [*ἐξάντιον*. Ital. *Antinverso*.] Hisp. *Enfrante* de otro lugar. Teren-
tius in *Phorm*. In quo hoc dicebat ludo, exaduersum ei loco. Postuma erat
quidam. ¶ Pro eodem etiam legimus Exaduerso. Plautus in *Mercato*.
Respice huc ad dextram Charine, nōne exaduerso vides? Plin. lib. 4.
cap. 1. Exaduerso intrantibus geminae cernebantur.

Exadifico, as, are, Perfecit edificare, vel edificij absolute. [*ἐξοικοδομῶ*. Ital. *Edificare*. fabricare completamente. Hisp. *Edificar*.] Celsus
1. bel. Civilis, Quod oppidum Labienus constituerat, itaque pecunia
exadificauerat. Cicero. 7. de Orat. Non grauiare exadificare id opus quod
institui. ¶ Aliquando significat domo priuo, domo ciuico. Plautus in
Trin. Nam exadificasse me ex his adibus, si absque te foret. ¶ Exadi-
ficare inchoatam ignauiam, per translationem, hoc est augere, perlicere,
& ad summum perducere. Plautus ibidem, Quid interest, dare te in
manus argenteum amanti homini adolescentulo, animi impoti, Qui
exadificaret suam inchoatam ignauiam?

Exagatio, as, idem est quod aequalis facere. [*ἐξάγω*. Ital. *Ex-
guat*.] Hisp. *Exguat*.] Celsus 1. bel. Civilis, Ipse Pompeius ab inimicis Caesaris incitatus, quod neminem di-
gnitate secum exagari volebat, totum se ab eius amicitia auertit.
Cicero, post reditum in Senatu, Propterea quod superiorem esse con-
tra improbos, minus est negotij, quam bonis exagari. saluissimus,
In primis arduum videtur res gestas scribere: primum, quod facta di-
ctis exaganda sint.

Exagatus, ta, tum, [*ἐξαγέσθαι*.] Lucret. Exagatūque sunt crepeti cer-
amina belli.

Exaluo, vide *Ex* & *Aluo* in simplici *Ex* & *Aluo*.

Exalto, idem quod delecto, hoc est seuire desino. [*ἐξάλλω*. Ital. *Exaltare*.]
Luius, Consulens Claudium atrox vis temporis adorta, in merum in-
gentem adegit. Populoneos inde quem peruenisset, fecit ibi dum reli-
quum temporis exaltare.

Exaggero, as, idem est quod in vnum veluti aggerem congero, & co-
ceruo. [*ἐξαγέρω*. Ital. *Accrescere*, *amplificare*.] Hisp. *Amontonar una cosa à
otra*, *multiplicar*.] Plinius libro 19. cap. 8, Exaggerando altam accumu-
les. ¶ Est praeterea exaggerare penè idem quod amplificare, & verbi
extollere; obis contrarium est extenuare. Cicero 5. Tuscul. Xeno-
cratem illum, grauissimum Philosophum exaggerantem tantope-
re virtutem, & extenuantem cetera. Exaggeratus virtutibus animus,
Cicero in *Paradoxis*.

Exaggeratio, nis, Magna coaceruatio. [*ἐξάγρη*. Ital. *Accrescimento*, *ampli-
ficazione*.] Hisp. *Aquella obra de amontonar, ó agruar, y multiplicar*.] ponitur
que pro altitudine & excellentia, translatione sumpta à terra quae in ag-
gerem erecta, sustollitur in fastigium. Cicero lib. 1. Tuscul. Hoc igitur ibi
proponere, amplitudine animi, & quasi quidam exaggerationem quam
altrifiam animi, qui maxime enititur in contentis, & despicendis
doloribus, vnam esse omnium rem pulcherrimam. ¶ Oratores exag-
gationem (*διήκω*, *διήκω*) facere dicuntur, quando pluribus verbis
vnam eandemque rem vehementer dicunt, quae res maxime venustat
orationem. Apud Catonem luculenta illa exaggeratio est, Succidas hu-
manas facies, decem funera facies, decem capita libera interficis, decem
hominibus vitam eripis, indicta causa, iniudicatis, indemnatis.

Exagito, ras, Vexo, inquirio. [*ἐξαγιώ*. Ital. *Inquistare*, *turbare*.] Hisp. *Com-
mover y consturbar y molestar*.] Plautus in *Merca*. Mala bilis cruciat me,
atque exagitat. Cicero. 5. Veri. Spoliari, & exagitari atrox. Laetan. lib. 6.
Potere, tres Furias esse maxime quae mentes hominum exagitant. ¶ Non-
nunquam sumitur pro exaspero huc ad iram prouoco. Plinius lib. 1.
Salustius in *Caecil*. Tamen quia in tali tempore tanta vis hominis magis
lenienda, quam exagitanda videbatur. ¶ Ponitur etiam nonnunquam
pro excutere. Cicero pro Cluentio, Exagitabant omnes oculi fraudes,
atque fallaciam: omnis vita in euilmodi ratione versata aperiebatur.

Exagiturus, participium. [*ἐξαγιώμενος*.] Cicero post reditum
in Senatu, Qui causam Senatus exagiturum concionibus improborum,
sic sua diligentia multitudinem commendauit, &c.

Exagitor, diuersus, [*ἐξαγιός*.] Cicero in *Orat*. At ea de seniore se scribit Plato, &
scribit aequalis, & quide exagitor omnium Rhetorū: huc nuntatur iud.

Exagoga, as, pen. procl. mascul. generis. [*ἐξαγωγῆς*. Ital. *Quello che porta fuori*.]
Hisp. *El que saca à fuera*.] Quod educit & exportat. Exagoga bonorum. Plautus
in *Truc*. Ite hāc simul mulieri damngeruli foras gertones, Bonorum
exagoge. ¶ Exagoga, fem. gene. [*ἐξαγωγή*.] Exportatio, euectio, educio,
proventus, reditus. Plautus in *Truc*. Ite dum sic faciat domum. Ad re
exagogam. Idem in *Rud*. Atque oro & quæso, si speras tibi Hoc an-
no multum futurum Rurpe & laetipitium, Eamque euenturam exa-
gogam saluam & sospitem.

Exalbescio, is, ere, Pallescere, & colorem pristinum in album commura-
re. [*ἐκάλβω*. Ital. *Impallidire*, *diminuir bianco*.] Hisp. *Emblanquecer*.]
Cicero. 4. Acad. Siqui fremerent, & exalbescerent. Idem 1. de Orat. Equi-
dem & in vobis animadvertere soleo, & in meipso sepius experior
ut exalbescam in principijs dicendi, tota mente, atque omnibus artibus
contremissem. Exalbescere metu. Cicero 3. de Orat.

Exalbus, da, dum, Idem quod albus, nisi ex praeposito aliquid minue-
de significatione. [*ἐξάλβος*. Ital. *Blanco, bianchigno*.] Hisp. *Emblanqueci-
do, ó poco blanco*.] Plin. lib. 24. cap. 19. Folia viticæ in medio exalbida,
eandem procedente tempore tota rubentia.

Exalbueno, as, are, Est albuminum detrahere. [*ἐξάλβω*. Ital. *Exalbare*.] Plin. lib. 9. cap. 15. Idem quod albus, nisi ex praeposito aliquid minue-
de significatione. [*ἐξάλβος*. Ital. *Blanco, bianchigno*.] Hisp. *Emblanqueci-
do, ó poco blanco*.] Plin. lib. 24. cap. 19. Folia viticæ in medio exalbida,
eandem procedente tempore tota rubentia.

Exaluo, is, In altum eleuo. [*ἐξάλλω*. Ital. *Esaltare*, *eleuare*, *inalzar*.]
Hisp. *Ensalzar de abajo arriba*.] Colum. lib. 3. cap. 1. Scintilla pedum la-
titudinis sulcos dirigit, foditque, & exaltat in tres pedes. ¶ Per
translationem significat magnificè laudo.

Exaluminatus, ta, tum, Denominatum ab alumine. [*ἐξάλμινος*. Ital. *Aluminato*.]
Plin. lib. 9. cap. 15. de vnionibus, Summa lras coloris est, exaluminatus
vocat, id est ad colorem aluminis accedentes.

Examen, nis, Noua apum sōboles, quam parentes ex suis aluearibus ad
nouas sedes quæ tendas exire cogunt: quod hæc ita vniantur, ut simul li-
gatae videantur. [*ἐξάμνη*. Ital. *Selezione d'api*.] Hisp. *Exambre de las
abejas*.] Cicero de Senect. Nec vero segetibus solum, & pratis, & vineis, &
arbutis res rustica late sunt fide horis etiam & pomariis, tum pecudū
passu, & apum examinibus, & solum omnium variare. ¶ Nec solum
de apibus dicitur sed etiam ad alia refertur: ut, Examina piscium. Plin-
ius lib. 31. cap. 1. Rapiunt eō solum piscium examina. Examina infan-
tiū. Plin. in *Paneg*. Aduentante congiarij die, obseruare principis egres-
sum in publicum insedere examina infantium, &c. Examina seruorū,
Cicero. ¶ Rufus examen, stylus est in lance sue statera, qui quod pōdus
se vergit, exit. Virg. 10. Aen. Iuppiter ipse duas æquato examine iū-
ces sustinet. Hæc ab alius, bibeis, seu statera lingua: ab alius sequen-
ti, ab alius libramen ab alius æquilibrū & trutina dicitur. Vnde me-
taphoricè ponitur pro exacto iudicio, & perscrutata alicuius rei inuesti-
gatione. [*ἐξάμνη*.] Per flos. -examēq; improbi in illa Castigis trutina.
Examen, as, pen. corr. Scrutor, & inuestigo, perpendo, diiudico, & veluti
trutina quadam expendo. [*ἐξάμνη*. Ital. *Esaminare*, *inuestigare*.]
Hispanice, *Examinar, juzgar, pesar*.] Plin. in Epist. Examina singula verba, &
expe. Cicero. 2. de Orat. Ad ea pbanda quæ nō autitibus statera, sed quadā
populari trutina examinantur. ¶ Examinare dicitur apes, id est vernare.
Colum. lib. 1. ca. 14. Ab exolite Vergiliari ad solitum examen alueli.

EXAMPEY, is, [*ἐξαμπεύς*.] Scythia locus est inter Borythenem & Hy-
panum.

panem fluvis, fontē habens eiusdem nominis vsq; adeo amarū, vt Hypanis aquas in quē induit, reddat imbibiles. Autor Herodotus, lib. 4. **Exaurari** oleum, dicitur quōd sublara amurca defecatum sit. [a m u r a r i d e q. Ital. *Leuar la fece de l'oglio* Hisp. *amurar de la aurite*.] Apuleius lib. 4. Ac dum exalestis vaporis flammis exauratur.

Exaurisim, Vide **A M V S I S**.

Exanilo, clas, siue potius Exantlo, Pufciano docente verbum Græcum est, idem significans quod exaurio. [i t a n i l o. Ital. *cauar suar*. Hisp. *caer a suar*.] Plaut. in Sine. Nec ille adepol vinum poculo paucillius. Sa-pe exanilaui. Inde per metaphoram accipitur pro superare, perpetui & quod dicimus, deuorare. Cic. lib. 1. Tullius. Quod quum exanilauiſſet omnes labores, tum incidere in motus malum sempiternum. Lucil. lib. 30. Quantaſque modō perumnas, quantaſque labores exantlaris. Aliquando perficere. Pacuius in Peribza, vt Nonius citat, Non potest Menalippe hic sine tua opera exantlari clauus.

Exanguis, que, Quod sine sanguine est. [i t a n g u i s. Ital. *senza san-gue*.] Hisp. *cosa sin sangre de muerta*.] Cic. 7. Ver. Ne denique etiam exanguium corpora mortuorum ne morer, &c. Idem pro Sestio, Quē quum incertem, & cōfessum pluribus vulneribus extremo spiritu exanguem & cōfessum viderem, &c. Lucil. 3. bel. Pun. Propē exanguis tui-na superincendium. Accipitur etiam pro pallido quēdā pallentes vi-deantur sanguine carere, quum sanguis per extrema diffusus, sit causa ruboris: contra, recedente sanguine, subito pallentibus, vt in metu vi-demus accidere, quum sanguis se recipit ad interiora. Ouid. 3. Trist. Aspicias exangui charam pallere colore. Sic etiam Horatius cum inquit dixit exangui, quōd semen illius epoti pallidius reddat bibeas. Epist. 1. quod si Pallerem casu, biberent exangue cuminum.

Exanimus, a, um, & **Exanimis**, exanime, & **Exanimus**, ata, tum, ambo duplicem, eandemque significationem habent, licet Seruius voluerit hanc inter se differre. [i t a n i m u s. Ital. *sbogottito, spauentato, morto*. Hisp. *Def-mayndo, medio muerto, del todo muerto*.] Nam vt exanimus, siue exanimis, modō idem est quod mortuus, vt apud Liuium, lib. 8. Vt vno ictu exanimem equo præcipitaret. Virgil. 1. Aeneid. Exanimilque auto corpus vendebat Achilles. Modō idem est quod exterritus, & veluti animi deliquio cōfusus. Idem lib. 4. Auduit exanimis, trepidōque exterrita cursu. Vnguis ora foror fudans, & pectora pignis, Per me-dios ruit. Sic & exanimatus, & *exanimatus*, non solum pro exterrito, siue perturbato, (vt apud Terentium in Andr. Ibi tum exanimatus Pamphilus Bene dissimulatum amore & celatum indicat) sed etiam pro mortuo accipitur, vt apud Liuium, lib. 22. Vnam in ipsa porta so-pio filio repente oblato, in cōspectu eius expirasse ferunt alteram, cui mors filij falsō nuntiata erat, missam sedentem ad primum cōspec-tum redeuntis filij gaudio nūquo exanimatam. Lucret. lib. 6. Exanimis pueris super exanimata parentum.

Corpora nonnunquam posses, retrōque videre.

Exanimalis, Quod non est animal, vel quod est sine anima. [i t a n i m a l i s. Ital. *senza anima, non animale*. Hisp. *sin anima, no animal*.] Plautus in Bacchi. Nam neq; Bellona mihi vnguiam, neque Mar. creduar, ui illum exanimalem faxo, nūc ex hærēdem secro vitæ suæ. Idem etiam in Ruden. posuit pro eo quod animam eripit, ita (inquit) male viuo, ita multæ in pectore Sunt curæ exanimales.

Exanimo, mas, quādo ab animo fit, significat perterreo, perturbato. [i t a n i m o. Ital. *cauēdo*.] Plautus in Aulul. Nimis male timui, priuquam intus redi exanimatus fui. Terentio Andr. Oratio hac me miseram exanimauit metu. Quōd verō ab animo est, significat anima priuo, siue neco. [i t a n i m o. Cur-tius, Multos exanimauit rigor insolitus niui, multorum adultis pedes, plurimūque oculis præcipue perniciabilis fuit. Gellius lib. 3. cap. 15. Abus repente filio viso, copia æque turba, & quasi tui-na incidentis inopinati gaudij oppressa, exanimataque est.

Exanimatio, ois, sublequitur metum, & est comes pauoris. [i t a n i m a t i o. Ital. *cauēdo*.] Cic. lib. 4. Tullius. Idem 1. Offic. Ne in perturbationes, atq; exanimations incidamus.

Exanio, nias, Est sanicus, vel pus, aut alium quemuis inuicem liquorem exprimit. [i t a n i o. Ital. *cauēdo*.] Plautus in Aulul. car la sangua de podre. Colum. lib. vti. Vt omne m amaritudinem eius pallorem exaniet. Et alibi, Patitur autem nonnunquam tota nocte, & postero die bacca vellet exanari.

Exanthemata, i t a n t h e m a. A medicis appellantur tumores, siue papule per totam cutem efflorescentes, præcipue in pueris, idque beneficium nature corporis profunda expurgantis. Horum duo sunt genera, Subli-mia, quæ cutem in manifestum attollunt tumorem, eamque exulce-rant, & pruritus excitant. Vultus *Morbillus* appellat. Et Lara, quæ exiguū quidem facient tumorem, non tamen exulcerant, neq; pruritus excitant. Vultus *Varicella* dicuntur, quōd maculis per totum corpus spar-sis, variis cutem inficiant coloribus.

Exantlo, Vide **E X A N C I O**.

Exaptus, Antiqui dixerunt pro aptus. [i t a n t l o. Ital. *Arde*. Hisp. *Arde*.] Lucet. libro 4. Brachia nec parit validis exapta lacertis. Est, mandūque parat vsuque à patre similitas. Vt facere ad vitam possimus quæ foret vsus.

Exardeo, es, Valde inflammatus sum. [i t a n t l o. Ital. *Ardere grande-mente, essere infiammato suor de misura*. Hisp. *Arder ardor*.] Transfertur ad multas res: vt si dicatur in aliquo exardere inuiriā, dolorē, ambitionem. Item exardere aliquē ira, & indignatione: siue exardere in iras, vt apud Aristophanem, quod est veluti exandescere. Cic. 5. Tullius. Contra quorū disciplinam ingenium eius exarsit. Idem 4. Verr. Exarsit iracūdia ac stomacho. Idem Atti. lib. 2. Nunc vero sibilis vulgi, sermonibus honestorum, fremiebat Italix vereor ne exarscent. Idem pro Rab. Posthumo, Etiam ad innocentium periculum tempus illud exarsit.

Exardescio, is, ere, Ardescent fieri. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Orat. Nulla materies tam facilis ad exardescendum, quæ nisi ad motu igni, ignem concipere possit. Plin. lib. 13. cap. 25. In igne autem vt ferum exardescit. Transfertur etiam ad animum pro accendi, & inflammari. Cic. 3. Verr. Homo vt hæc audiuit, sic exarsit ad id quod non modō ipse nunquam viderat. Sic exarsit

inquit, hoc est tanto amore inflammatus est. Idem de Amicit. Ex quo eorum exardescit siue amor, siue amicitia.

Exarchio, Idem significat quod exareſco. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Hisp. *Arde*.] Nisi quod exarchio, passivum quādam videtur importare, quā non habet exareſco: vt exarchio dicitur quod sponte sua aridum sit, exarchio, quod vi aliquæ externa reddatur aridum. Sed hæc differentia à doctores videntur magis, quā m obseruantur. Plinius lib. 16. De fūco marino. Sed omnibus articulis morborum im-pōſitis, antequam exarchiat.

Exareſco, aridus fio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 3. cap. 1. Postea exarenatur, an satis decoctum sit splendore deprehende-re, iterumque exhalatur igni.

Exareno, as, are, Est expurgare, & veluti arenas auferre. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exarcio, as, are, Dedolare, dolabra & ascia parare, nondum tamen expo-lire. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exarcio, as, are, Dedolare, dolabra & ascia parare, nondum tamen expo-lire. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exarcio, as, are, Dedolare, dolabra & ascia parare, nondum tamen expo-lire. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exarcio, as, are, Dedolare, dolabra & ascia parare, nondum tamen expo-lire. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

Exaspere, as, Exacuo, valde asperum facio. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Cic. 2. de Divinat. Est ne quisquam ita desit-pis, qui credat exaratum est. Deum dicam, an hominem: hoc est ara-tum erutum fuisse, vel inter aridum & fulco emeruisse. Loquitur de Tace quodam, quem antiquitas fabulata est, in agra Tarquinienſi arato al-tus impacto, repenti ex fulco emeruisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui oliuic-tum sapius miscebit, is tenuissimas & dioces exarabit. Est etiam exaro idem quod ex aratione percipio. Cic. 5. Verr. Quam ex agrestes fra-ctes cōfusus profugissent, quōd iis plus frumenti imperabatur, quā quantum exarant. Ibidem, Nōne plus lucti nonne eripitur, quā quantum frumenti omnino exarant? Per translationem significat scribo. [i t a n t l o. Ital. *Arde*.] Plautus in Aulul. *Arde*.] Qui enim stylo scribit in codicillis, hi quasi fulco more aratorem ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis, & breuitatis significatio, quā scilicet paucis, & obiter aliquid scribitur. Cic. Cornificio. Hæc quum essent in Senatu, exaravi. Idem Attico, lib. 12. Vnde dico die, postquam à te discesseram, hoc literarum exaravi, egrediens è villa ante lucem.

rationem. *Lib. 25.* Volontum exercitum qui viuo Graccho summa fide stipendia fecerat, velut exauto: ante morte ducis, ab ignis discessit. Et *lib. 26.* Postera die concione aduocata de rebus ab se gestis quid dixerit, exautoratos dimisit. *Vilpianus* Exautorare interpretatur insignia militaria detrudere: quod cum infamia conficitur: vt est apud *Lamprid.* qui scribit Alexandrum tumultuantibus legiones exautorauisse.

Exballistio, flas, significat ballista proterno, & metaphoricis decipio. *Plautus* in *Mend.* Ego hunc communem meum, atq; nostrum omnium hostem exballistabo lapide.

Excecar, as, Vitium eripio, luminibus orbo. [*πρόλας.* Ital. *Accicare.* Hisp. *cegar a otra persona.*] *Cicero* 1. Acad. Num ergo is excecar nos, aut orbabat sensibus?

Excalco, ceas, Calceos detraho. [*ἐκάλωκα.* Ital. *scalzare.* Hisp. *Defcalzar.* Suet. in *Vitellio*, cap. 2. Claudium vxoribus, liberisque addidit, nequa non arte demerere, pro maximo munere à *Messalina* petiit vt sibi pedes praberet excalecandos.

Excalacio, aut detrahta licta, Excalacio, nota est significationis. [*ἐκάλωκα.* Ital. *Scaldare, rissolare.* Hisp. *Calentar a otro.*] *Plin.* lib. 2. cap. 20. Vinas magis excalefacit quam eorum ipsam. *Ibidem*, Modicis his tamen vtendum est, quoniam excalaciunt.

Excalaciorius, *Sextus* *Metellus*. Excalacioria vis, apud *Plinium*.

Excalpro, is, Scalpro excano. [*ἐκάλωκα.* Ital. *Scalpro.* Hisp. *Escalpar.* *Escalpar, dolere con fustia.*] *Cato* cap. 18. Arbores crassas pedes duos, altas pedes nouem, cum cardinibus: foramina longa pedes tres semis, & excalpro dignos feci.

Excandefacio, Idem est quod candes & ignitum reddo. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Incendere, inflammar.* Hisp. *Encender.*] Excandefacere frumentum, vel annonam, est caritate eius augere, & in pretium immoderatum extollere. *Vatro* 3. de *Re rust.* cap. 2. Sed vt ad hunc bolum venias, opus erit tibi aut epulum, aut triumphus alicuius, vt tunc fuit *Scipionis*, *Metelli*, aut collegiorum ceteris, que tunc innumerabiles excandefaciebant annonam. Vbi excandefacere annonam dixit pro eo quod paulo post dixit, Incendere annonam. Quotus quisque (inquit) est annus, quo non videas epulum, aut triumphum, aut collegia epulari, quæ nunc innumerabiles incendunt annonas.

Excandescio, is, exsundis, Ab excandeo, significat incēdor, vel inflammor. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Incendere, inflammar.* Hisp. *Encender.*] *Cato* de *Re rust.* cap. 9. Nam si in recto coquas, quum bitumen & sulphur additum est, excandescit. Per translationem accipitur pro irasce, quod ira veluti igne quodam animus solent incendi. *Sextus* *Metellus*. *Cicero* lib. 8. Epist. Id postquam recessit, excanduit, & me causam inimicitiarum querere clamorauit.

Excandescencia, a, ab *Apulio*, lib. de *Dogmatibus* *Platonis*, appellatur ea anima pars que irritabilis est, habens domicilium in corde: quam alio nomine irascientiam nominat, qua scilicet subito ad iracundiam incēdimur. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Inflammar.* Hisp. *Encender.*] *Cicero* 1. *Tulio*. Excandescencia aut sit ira modo nascens, & modo existens, quæ *Platonis* Græce dicitur: odiū, ita inueteratamini mitia, ita viciisēdē tempus obliuiscens discordia, ita acerbum, intimo odio & corde concepta.

Excanto, as, are, Idem est quod incantare, siue incantationibus pernitiem afferre. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Incantare, amaliare.* Hisp. *Encantar.*] *Plin.* lib. 2. cap. 2. Qui fruges excantaret. *Plautus* in *Amphitruo*. Prestigator forte aut veneficus excantat tibi familiam. Ponitur etiam aliquando pro Incantatione à loco aliquo euocare. *Propertius* libro 3. Eleg. 3. Vt per te clausas scias excantare puellas, Qui vult austeros ante ferite viros. *Horat.* *Epod.* 5. Que sibi excantata voce *Thesilla*, Lunamque celo deripit.

Excarnificatio, Dilaniare, in partes diuidere, & carnem discicare, quod proprium est lionum & carnificum. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Stracciare, tagliare in pezzi.* Hisp. *Alimentar haciendo sangre, encarnigar.*] *Suetonius*, in *Vitel.* Apud *Gemonias* minutissimis ictibus excarnificatus, atq; confectus est. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excarnificare.* Hisp. *Encarnificar.*] *Cicero* 3. de *Nat. Anaxarchi* *Democritum* à *Cyprio* tyranno excarnificatum accepimus. Per translationem pro excruciatum ponitur. *Tertullianus* in *Heure.* Vt te omnes equidem dii deique, quantum est Syre, cum istos inuenio, cumque incepto perduint: Huiusmodi mihi res semper comminiscere, vbi me excarnifices.

Excanto, as, are, Idem quod cauare. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Cauare, far concauo.* Hisp. *Cauar como pirda a mader.*] *Cicero* 6. *Verr.* Erat etia vas vinarium ex via gremi praxandi, trulla excauata cum manubrio aureo. *Varro* 3. de *Re rust.* cap. 1. Cuius cum natatilia sunt excauata anatum stabula. *Seneca* 4. *Nat. quæst.* Stillidij casus lapide cauatur: hæc ipsa excauato rotunda fit.

Excedo, dis, penult. prod. Discedo, egredior. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Partirsi, andar via.* Hisp. *Partir de algun lugar.*] *Cæsar* 4. bel. Gall. Nam cum omnibus suis domo excesserat, & hinc inde transibat. *Ibidem*, Aurigæ interim paululum ex prolio excedunt. *Plautus* in *Aulularia*, istic adfesto, hic hetele tunc illos loco digrum transierunt aut vnguem hanc excesserit. Item supero, amecello. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Superare, excedere.* Hisp. *Sobrepasar.*] *Vt* *Cicero* facile excedit omnes eloquentia. Excedere è vita id est quod mori. *Cicero* de *Clar.* Orat. Sed ad eos, si placet, qui è vita excesserunt, reuertamur. In qua significatione etia dicimus, Excedere absolute. *Cicero* in *Oratione* in *Seneca* habita post reditum, Quo quidē tempore, quom is excessisset qui cedi & flammæ, vobis auctoribus, resisterat.

Excessus, us, ui, verbalis, *ἐκκαίνω.* Ital. *Excessus.* *Cicero* 3. de *Finib.* In his excessum è vita, & in vita mansionem. Excessus vitæ, *Cicero* 1. *Tulio*. Neque excessu vitæ sic deliri hominem. Et Excessus absolute etiam pro morte positum inuenitur. *Idem* 1. de *Legib.* Certe non longe à tuis adibus inambulans post excessum suum *Romulus* *Iulio* *Princulo* dixit se Deum esse.

Excello, lis, vel *Excelleo, les,* excellui, excessum significat supero. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Superare, soprauolare.* Hisp. *Sobrepasar.*] *Cicero* pro *Pompo.* Vt is qui dignitate principibus excellit, facilitate infimis par esse videatur. *Laetantius* lib. 7. Qui omnes licet eloquentia excelluit. *Cicero* pro *lege Man.* Hic miramur hunc hominem tantum excellere ceteris. Sed hæc significatio videtur esse translata. Nam propterea excellere, est altitudine vel statua emicare.

Excellent, participium, *ἐκκαίνω.* Ital. *Excellent.* *Vnde* *tumulum*, vel *montem* ex-

cellentem dicimus qui inter ceteros eminet. *Cicero* Antequam iret in exilium, *Dij*, deique immortales, qui excellenti tumulo ciuitatis sedem Capitolij in saxo incolitis constituerunt.

Excellentia, a, Hoc est emicantia, magnitudo, prestantia, nobilitas. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excellentia.* Hisp. *Excelencia, obra de sobrepasar.*] *Cicero* 1. *Offic.* Nobis autem personam imposuit ipsa natura magna cum excellentia, prestantiaque animantium reliquorum.

Excellenter, aduerbium, [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excellentemente.* Hisp. *Excelente y altamente.*] *Cicero* 1. *Offic.* Quæ magno animo & elato fortiter, excellenterque gesta sunt.

Excellentus, Nomē ex participio, idem significat quod altus, magnus, edicus, [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excelente.* Hisp. *Excelente y enalzado.*] *Cicero* 2. *Tulio*. Te natura excelsum quædam videlicet, & altum, & humana despicentem genuit. *Aul. Gell.* lib. 1. Tanto fuisse *Herculem* corpore excellentem.

Excelitas, Altitudo, [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excelencia.* Hisp. *Excelencia.*] *Plin.* lib. 2. cap. 5. A lapide quadragesimo ad eam excellentiam, vt in omnes vrbis montes leuarentur. *Cicero* 3. *Offic.* Etenim multo magis est secundum naturam excelitas animi, & magnitudo, &c.

Excelse, aduerbium, Hoc est alte, & in sublime. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excelente.* Hisp. *Excelente.*] *Colu.* lib. 4. ca. 1. Si modò scādit excelsum, plus alimēti, vt exq; desiderat. *Cicero* in *Orat.* Omnia profecto, quæ è cælestibus rebus referret ad humanas, excelsum, magnificentissq; dicit & feriet.

Excerptio, Excerpto, pras, Vide *EXCIPIO*.

Excerptio, bras, *Cerebrum* eripio. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Dissectare.* Hisp. *Defcalbrar, quebrar los sesos, privar de cerebro.*] *Vt* apud *Isaiam*, Qui mactat pecus, quasi qui excerebret.

Excerno, nis, excerci, excerem, Id est quod purgare, [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excernere.* Hisp. *Excerner.*] *Plin.* lib. 2. cap. 1. Itaq; in area detrita frumenta se aggerenda, vt omni sætu possint excerni. Ita dicimus excernere alium, vt simpliciter excernere, pro eo quod est onus ventis delicere. *Celsus* lib. 4. Quoniam portæ modo in inferiores partes, ea que exceretur sumus emittit.

Excrementum, Quod egerit ex cibo potique. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excrementum.* Hisp. *Excrementum.*] Et est duplex, siccum videlicet, & humidum: conceptaculum humidum, dicitur vesica: conceptaculum siccum, alius nominatur. *Oris* excrementum. *Tacitus* lib. 20. Precabaturque principem, vt genus, & oculorum orbes dignaretur respicere ois excrementum. *Plin.* lib. 10. cap. 13. Scribit eorum, quod excrementis suis calcamenta sedasset, à mancipio proxime futuri fuisse exanimatum.

Excretus, ra, tum, participium passiuum est à verbo excernor, significans idem quod egelsum, vel expurgatum. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excretus.* Hisp. *Excretus.*] *Colu.* lib. 8. Furfures à farina excreti. *Vnde* *excreta* tritici, dicuntur vulgò grana quæ ex incementulo pro immundis seponuntur. *Colu.* lib. 8. Vbi annona est carior, excreta tritici minuta commodè dantur gallinis hoc est furfures à farina excreti.

Excretum, ti, substantiuum, Accipitur pro purgamento quod excerniculo à frumento separator. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excretum.*] *Plin.* lib. 2. ca. 4. Vbi annona est carior, excreta tritici minuta commodè dantur gallinis.

Excerpto, pis, phi, peum, Significat fecerit extrahe. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excerpto.* Hisp. *Excerpto.*] *Tertullianus* in *Phorm.* Tu id quod boni est excerptis, dicit quod mali est. *Cicero* 3. *Offic.* Excerptis ex his ipsis siquid inest boni. Vnde excerpta, dicimus quæ ex libris veluti flosculos extrahimus. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excerpta.*] *Vnde* excerpte aliquem de numero *Positum*, est cum inter *Positas* non numerat. *Horat.* 1. *Serm.* Saty. 4. Primum ego me illorū dederim quibus esse *Positas* Excerptam numero. Sic excerpte se hominum consuetudini, dicit *Seneca* in *Epist.* pro eo quod est, cedere ab hominū consuetudine. Excerpte se vulgò. *Seneca* de *Tranq. vitæ.* Excerpte te vulgò *Pauline*, &c.

Excessus, us, Vide *EXCESSUS*.

Excerpta, tre, penult. prod. Didit est hydra *Lerna*, quod vno capite tria excerebant. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excerpta.*] *Plautus* in *Peria*, Nam cum leone, & cum exetra, cum ceruo, & cum apio *Aetolico*, Cum aubus *Symphalici*, cum Antro deludari mauelim. Quam cum amore. *Quintus*, Pars quora *Lernæ* serpēs eris vnus echidnæ? Scribit *Diodorus*, *Herculem* debellasse hydram non solum ferro, sed etiam flammis, adhibito solo, qui incensam ceruicem ardente face cunctisq; inuenerat. *Constat* (secundum *Historicos*) hydram in *Lerna* *Argiutorum* regione paludem exitisse, aquas tuomentem quem vastabant vicinas ciuitates, in qua vno meatu clauso, multi erumpēbant. Quod *Hercules* videns, loca ipsa exussit, & sic aquæ meatus clausit. Nam hydra, *ἑξήκων*, id est ab aqua, nomen accepit. *Plato* asserit in *Euthydem.* hydram fuisse callidissimum sophistam, cui præter sapientiam, pro vno sermonis capite amputato, multa repullulabant.

Exchalcio, exchalcis, are, Verbum non illepidè à dictione Græca *chalco* formatum à quibusdam, significat autem arte spoliare, & auferre nummos. *Vnde* *Porphyrio* in *Horatium*, lib. 1. *Serm.* Saty. 8. inquit, *Voranus* *Qu.* *Lucatij* *Castili* liberis omni loco, omni tempore furacissimus fuisse dicitur. De quo etiam illud traditur, quum deprehensus à nummulario esset, de cuius mensa nummos subtrahos in calceos sibi infarcierat: quidam iocatus, *Bellè*, inquit, te nummularius ille exchalciauit, cum aspiratione scilicet secundæ syllabæ: simul vt *chalcon*, id est ex ablatum ex calcamento obiret. *Vide* etiam *Cælium* *Rhodi.* *Antiqu.* lib. 19. cap. 9.

Excido, dis, penult. eor. ab ex & cado, a in i mutata, præteritum excidi, supinum excalam facit: significatque ex loco, vel te aliqua sublimiori cado. [*ἐκκαίνω.* Ital. *Excider.* Hisp. *Caer.*] *Virgil.* 2. *Georg.* Nam sæpe incautus pastoribus excidit ignis. *Vnde* per translationem excidere animo, est obliuisci. *Idem* 1. *Aeneid.* Necdum excidit animi caustis irarum, fœuque dolores. Exciderat animo. *Interdum* disscit. *Lucl.* lib. 27. Ego ab *Excido* *Excido*. Exciderit nobis aliquid verbum, quum per incogitantiam, quod alioqui dicturi non eramus, imprudenter profertimus. *Cicero* pro *Sylla*, Verbum equod vnqu ex huius ore excidit, vnde quisquam posset offendi: Sunt & alia nō inueniunt huius verbi translationes: vt quum nobis victoriam, aut spem aliquam è manibus excidisse dicimus.

Excogitator, oris. *in p. m. in m. n. g. Quin. Decla. ro. Sic magum proxi nus,*
desia matre, excogitator hic mortis alterius aduocat. Excolo.

aut, ut sit, ut ait. Ital. Esecrare, purgare l'errore. Hisp. Esecraré trayenda causa. Cic. Bruto, Collegi mandasti ut te mihi per litteras excusaret. Quandoque idem est quod afferre in excusationem id quod peccandi causam præbuit. ut quod si aliquid potius per accuso dici debere videretur: veluti si lacerones aut latrones impedimento fuerint ne ad diem adesse possem. Quint. Tu tamen si interpellatus tempestatibus serius venisses, excusares mare & ambiguos status. id est mare in excusationem adduceres. Lini de Torquato, Oculorum valetudinem excusauit.

Excusatio, onis. ἀπολογία. Cic. de Amic. Nulla est igitur excusatio peccati, si amici causa peccaueris. Idem Cornificio, lib. 1. 1. Quod te mihi de Sempiterno purgas, accipio excusationem.

Excusate, aduerbium. ἀπολογησάμενος. Quintil. Et fieri id videtur excusate. id est citra culpam. Budus. Plin. Epist. 1. 98, Licebit rursum irasci, si meruerit quod exoratus excusasti facies.

Excusabile, Quod excusatione dignum est. [ἀπολογησάμενος. Ital. Excusabile, degno d'excusa. Hisp. cosa que fueveniente se puede excusar.] Quid. 1. de Pon. Ele. 8, Quid nisi delicti pars excusabilis esset, &c. Id. 4. de Pon. Ele. 1. 1. Gallie crimine est vitæ excusabile nobis, Carminis te nomen non habuisse meo.

Excusatorius, a, um, Quod ad excusationem pertinet. ἀπολογητικός: vt Excusatoria epistola.

Excusio, tis, pen. cor. Excussio, sum, ab ex, & quarto, significat proprie quatiendo deicere. [ἐκκρούω. Ital. scuotere, scossare. Hisp. sacudir.] Persius Saty. 6. calidiusq; trientem Excusit manibus. Quidis de Nucæ, Atque vitinam subitis raperent mea poma procellis. Aut possem fructus excutere ipsa meos. Habet hoc verbum varios vsus & metaphoras non inueniunt, diuersasq; significationes pro diuersitate constructionis.

Iungitur autem ferè post se accusatio modo rei inanimatæ, modo personæ. De accusatio rei inanimatæ hæc erunt exempla. Cic. 1. de Nat. deo. Hoc qui existimari fieri potuisse, non intelligo cur non idem putet, si innumerales vnus & viginti forme litterarum, vel aures, vel qualeslibet aliquid concitiantur, posse ex his in terram excussis, Anales Ennii, vt deinceps legi possint, effici. Plin. lib. 16. cap. 140, Quoniam ad excutiendum ignem non semper lapidis occasio est. Pro eod. Virg. 1. Aene. dixit, Excute ignem. Excute oculos, apud Plaurum, pro erute. Et Excute clauum lapide, apud eundem, pro expellere. Idem in Aulula. Quia mihi misero cerebrum excutunt tua dicta soror: lapides loqueris, id est concutunt, ferunt, quatunt, commouent. Idem dixit, Nauei malleo excussam: id est percussam. Ter. in Heau. Lachrymas excussit miser. id est elucit, fecitq; vt subitus exciderent. Cic. pro Syl. Noli auctores orationis meæ, qui recordari sunt, excussos arbitrari. id est electos, euulsos. Excute meum, pro deponere. Excute mentem, pro adimere. Excute iugum, pro nolle obedire. Cum accusatio personæ etiam non inuincendas habet translationes. Plin. Excussio Circensibus aurigis hoc est de curru deiectione, & in terram prostrato. Virg. 7. Aene. Quinariam paria excussis infesta per vndas Aulæ sequi. Vbi excussos dixit, pro expulsi. Cic. de Arusp. Non ignoui, mihi crede, non: nisi forte ignotum putas, quod te Iudices dimiserunt excussum & exhaustum. id est spoliatum pecuniis quibus eos corrupisti: & (vt vulgo dicitur) deplemum te reliquerunt, nihil tibi reliqui fecerunt. Paulus Lucretius. Non prius pupillus ad magistratus reuerti potest, quam omnes tutores excussi fuerint. id est quàm actione tutelæ expertus sit an ab eis sumum ius seruare possit. Plin. in Epist. Tusc. grandine excussit, in regione Transpadana lumina abundantiæ, sed per villas nuntiat. Aliquando inest in hoc verbo diligens quedam inquisitio, & scrutatio. Sueton. in Claud. Neq; ægrum quemquam visitauit, nisi explorato prius cubiculo, culcitrisq; & stragulis prætentatis & excussis. id est diligenter contractis & diuentalis, vt si in eis gladius regeat, excideret. Plant. in Aulula. Quid absistuli hinc: s. r. Dij me perdant, ego quicquam absistuli. Nere absistuli vellem. s. n. Agendum, excutendum pallium. Quint. lib. 7. cap. 2, Excussit illi patrem, & aurum in sinu eius inueniunt. Cic. Pro Rosc. Amer. Nihil est Glauca, quod metus: non excusio. id est id non iniquo ea diligentia qua possem. Vipia. 1. si mandauer. ff. Mandari. Si tibi mandauer. vt vires excuteres hereditatis. id est diligenter estimares, exactius expenderes. Cic. 2. Offic. Explicata atq; excute intelligentiam tuam. id est ingenium tuum, sensusq; omnes ad intelligentiam collige, & excita. Idem 12. Philip. Inuentum omnem ex tota Italia excussimus. id est elegimus, vt docet Nonius. Excute debitorum, frequens est apud Iuriconsultos, pro eo quod est auditionem bonorum eius facere, & experti an sit soluendo. Vnde iure nouissimo sancitum est, ne fideiussori molesti sumus, nisi prius excusso debitore.

Excussus, participium. ἐκκρούμενος. vt, Excussus pectore nostro, is dicitur cuius oblitus sumus. Virg. 5. Aene. -piger incepti, lucisque, subisq; Muræ agnoscent, excussaq; pectore Iuno est.

Excussus, aduerbium. ἐκκρούσας. Senec. de Benef. lib. 2. ca. 17, Si cum tyrone & indocto non tam rigide, nec tam excussis, sed languidius, & in ipsam eius diligentes manu remissis occurreremus.

Excussorius, a, um, Quod ad excutiendum pertinet. [ἐκκρούσας. Ital. scuotendo, scossando. Hisp. cosa para sacudir.] vt, Excussorium cribrum, quod excussit, & transmittit farina ignobilior, ex qua fit panis secundarius. Pollinarium verò tenuius est Roræ farinæ accommodum. nam farinam, in pollinem, & secundarium, & fuscioris partitur. Plin. lib. 18. cap. 11, Cribrorum genera Galli ex levis equorum inuenere, Hispani è lino excussoria & pollinaria: Aegyptius è papyro atq; iunco.

Exdecimo, as, indecimo, decimum quæq; eligo, interprete Festo: à verbo Decimo, quod est decimam partem detraho.

Exdorsum, as, Dorsum constringo vel aperio: quod & exossare dicitur. [ἐκδορύνω. Ital. rompere il dorso, scalfare. Hisp. quebrar el espinaço, d' huesos.] Plaut. in Aul. Tu Machetio, congruum, murexam exdorsua quantum potes. Hæc duo præter regulam componuntur cum ex. Alioqui enim non ex, sed e, componitur cum d, vt Educio.

Execo, cas, pen. cor. Ab ex & seco, significat excido. [ἐκκομίζω. Ital. tagliare via. Hisp. cortar.] Colum. lib. 3, Arborem quam inferere volas, diligenter excato ea parte quæ maximè nitida, & sine cicatrice est: dabiq; operam ne librum ledas. Sic excare linguam, idem est quod excindere. Cic. pro Client. Nam Stratone quidem ludices, in cruce

actum esse exceta sentore lingua. Execare testes, est virilia amputare. Vnde exceti dicuntur quibus detracti sunt coeli. Cic. 2. de Nat. deor. Nam vetus hæc opinio Græciam oppleuit, scilicet excetum Cælum à filio Saturno. Exceti etiam dicuntur quos veteres caesares, aut caesones vocauerunt, qui scilicet ex matris mortue scello vtero sunt extracti. Paulus in L. Anniculus. ff. de Verb. & rer. signific.

Execrari, aris, deponens, Significat decreta, & alicui dictum exitium imprecari. [ἐκκατέλλω. Ital. maledire, bestemire, augurare male. Hisp. Abominar y maldedir.] Virg. 3. Aene. Et terram ætlicem sicut execramur Vlyssis. Cic. 3. Offic. Itaq; accepimus Socratem execrari solitum eos qui primam hæc natura coherentia distinxissent.

Execratio, Que aliquando sumitur pro sacramenti genere, quo quis diras capiti suo imprecatur, si peierauerit. [ἐκκατέλλω. Ital. maledire, bestemire, augurare male. Hisp. Abominar y maldedir.] Virg. 3. Aene. Et terram ætlicem sicut execramur Vlyssis. Cic. 3. Offic. Itaq; accepimus Socratem execrari solitum eos qui primam hæc natura coherentia distinxissent.

Execrabilis & Execrandus, Idem significant quod detestandus & abhorrendus. [ἐκκατέλλω. Ital. maledire, bestemire, augurare male. Cic. 2. Philip. Deinde quum Pompeij fector es, non te execrandum pop. Rom. non detestabilem, non omnes tibi Deos, omnes homines tibi inimicos esse & futuros sciebas. Liu. 6. bell. Pun. Venus atq; vstrata res est in oppugnanda hostium vrbe labores & pericula pari: illud ira atq; odij execrabilis indicium est.

Execratus, participium, aut nomen ex participio. [ἐκκατέλλω. Hora. Epod. 16. Nulla sit hac potior sententia: Phocæorum Velut profugit execrata ciuitas. Plin. lib. 2. 8. cap. 1, Et sunt condita auguria, quid loquenti, cogitante id acciderit, inter execratisima.

Exedo, pen. cor. exedis, vel exes, Exodo, consumo. [ἐκτίθημι. Ital. Mangiare, rodere, consumere. Hisp. Gastar comiendo.] Plin. lib. 6, Nascuntur quoq; in sanguine ipso hominis animalia exedra corpus. Cic. 2. Tusc. Aegritudo lacerat, exest animam, planèq; conficit. Idem 1. de Finib. Animi autem morbi sunt cupiditates immentes & immanes diuiciarum, gloriæ, dominationis, libidinosarum etiam voluptatum, accedunt ægritudines, molestie, maiores qui animos exedunt, conficiuntq; curis. Lucr. lib. 3, Sed Tityus nobis hic est, in amore iacentem Quam volucres lacerant, atq; exest anxius angor. Aliquando exedere accipitur pro peredere, & totum absumere. [ἐκτίθημι. Terent. in Phor. Tu tibi hoc intristi, tibi omne est exedendum.

Exelus, participium. [ἐκκρούμενος. Cic. 5. Tusc. Apparebat epigramma exelus posterioribus partibus vesiculorum dimidiatis ferè. Idem in Topic. Si ades exelus corruerunt, vitium me fecerunt, quarum vsus fructus legatus est, hæres restituere non debet.

Exesor, foris. [ἐκδορύνω. Lucr. lib. 4, -estus ab vndis Aequo ris exesor murorum littora circum.

Exedra, id est. Apud veteres locus erat in porticibus patens, & soli peruius, plurimas habens sedes in quibus Philosophi, Rhetores & reliqui, qui studiis delectabantur, solebant disputare. Vitruuius lib. 5, Constituantur autem in tribus porticibus exedrae spatiosæ, habentes sedes, in quibus Philosophi, Rhetoresq; & qui studiis delectantur, sedentes disputare possint. Budus in Annotat. in Pand. ostendit exedras hodie non inepè dici possit: loca illa in monachorum, aut canonicorum peristyllis, quæ illi barbarè capitula vocant. Dida est autem exedra à sedium frequentia, & sedendi commoditate, quod huiusmodi loca, circumquaque suas habebant sedes. Cic. lib. 3. de Orat. Tunc dedita opera quiescebant aliis, quum in eam iam exedram venissem, in qua Crassus posito lectulo requieuit.

Exegematis character, ἐξέγεμας χαρακτήρ. Latine narratiuus vel expositiuus dici potest, quum scilicet narratiouis series nullius personæ interlocutione interrumpitur. Cuiusmodi est apud Virgilium in tribus primis libris Georgicon, & in duabus Aeglogis, quarum initia sunt, Sicelides Musæ, paulo maiora canamus: &, Præma Syracodis dignata est ludere versus. Dicitur. ἐξέγεμας χαρακτήρ, id est ἐξέγεμας, quod inter cetera significat narrare, sive exponere.

Exemplum, [Ital. Esempio. Hisp. Ejemplo que se toma de otra cosa.] (vt Val. la docet lib. 6,) Est virtus, vel vitium, vel aliud quidvis quod in alio nobis imitandum, vel vitandum proponitur. Ille autem in quo sunt huiusmodi virtutes, vel vitia, dicitur exemplar. Cic. 7. Ver. Venus est quod dicam, & propter seueritatem exempli nemini fortasse vestrum inuaditum. Idem pro Flacco, In hoc ego, nequod perniciosum exemplum prodatur perimemiam? Cic. pro Cecina, Paleula exemplar antiquæ religionis. Idem in Sallust. Eius enim patris exemplar erat Sallustius. Nonnunquam tamen confunduntur. Quidam Liviam, Occidit exemplum iuuenis venerabile morum. Quod in loco Drusum ipsum vocat exemplum morum. Terent. in Adelphis, Exemplum omnibus curare ve essis. Sic etiam Cic. pro Muræna, pro eodem dixit exemplum & exemplar. Nam quum antea dixisset, Domestice tu exemplum habere dixi ad imitandum: subdit paulo post, Ad imitandum verò tam mihi propositum est exemplar illud, quàm tibi. Festus ita distinguit exemplar ab exemplo, vt exemplum sit illud quod nobis proponimus, vt sequamur aut vitemus, maledicimus. Exemplar, ex quo simile faciamus. [ἐκτιμήω. Plin. lib. 3, 5, Sunt qui Venetum Anadiomenem illo pidaem exemplari putant. Sed sæpe confunduntur, vt Exemplum sit ex quo simile faciamus. Quintilianus lib. 10, Sic literarum ductus, vt scribendi fiat vsus, pueri sequuntur sic Musici vocem dicentium, pictores opera priorum, iustici probatam experimento culturam in exemplum inueniunt. Ponitur etiam aliquando exemplum pro excriptione, quam barbari copiam vocant. Sallust. in Catil. Literas quas sibi nomine Catilinæ redditas dicebat, exemplum earum inscripserunt est. Cic. Appia, Ex literis, quarum ad me exemplum misisti. Quidam de Tristibus, Pluribus exemplis scripta fuisse reor. Vtuntur etiam hoc nomine exempli quandoque

& quæ seruitutis & libertatis ab origine ad exodium ductæ. Apul. Nul-
 lum ego ab ipso exodium inueniebam. {Sunt qui exodium arbitran-
 tur dici ab ipso extra, & p̄dictans, quod siue canis solent iactari quo-
 rum tamen opinio refellitur testimonio Pœtæ, qui, ante penultima ma-
 semper corripitur; que proculdubio si dñi & p̄dicti deducet, ratione
 debet produci. Iuuenal. Saty. 6. Vrbicus exodium rîsum mouet Attilla-
 ne Gelibus Autonoes. Idē. -tādēm; redit ad palpa notū Exodiū.
 Exoleo, si, lui, vel leui, Ierem, Exereleo, ad suum incrementi pertingeo:
 pro quo & exoleo antiqui dixerunt. {*Exoleo, inuenio, exoleo, inuenio.*
 & crescere, inuenire. Hisp. *Dexar de crescer, de fâzâz de mârse, de fâzâz de mârse.*
 Aliquando Exoletere, est inueterascere, huc obsolescere, in vñ esse
 desinere, temporis progressu deterioris conditionis fieri, huc defecere.
 {*Exoleo, inuenio.* Cicin. Sallust. Postquam ætas tua iam ad eam patenda
 quæ alteri collibuisse, exoleuerat. A grietius, Adolefcere augmenti est,
 inolefcere coagmenti, vanaescere vanaescere. Plin. lib. 37. Calchedonij
 nescio an in totum exoleuerint, postquam metalla æris ibi defecerunt.
 Columel. lib. 13. Nam multa sunt (vt dixi) quæ negligentia exolefant,
 & sicut sterilia.

Exoletus, a, um, id est adulus, puber, iustusq; statutz altitudinē iam adeptus. Plaut. Trinummio, Reliqui domi exoletam virginem.

Exoletus, Veturius, et ab vfu remotus. *ἐκτολῆς, ἀποτολῆς, ἀμετατολῆς*.
 Qyntil. lib. 8. Obfcuritas fit in verbis etiam ab vfu remotis, vti com-
 mentarius quos Ponticif, et vetuliffima fœdera, et exoletis ſcruator
 auctor, idipſum petat. Lini. Arte agendi, exoletio iam vetuſtate odio.
 Exoleti, dicuntur ſcorta maſcula, quæ iam proſtitutionis funt ætatis, quàm
 vt amari ſint idonea. *ἐκτολῆς*, quod genus non paucos circum ſe habuiſſe
 Heliogabalum, ſcribit Voſpicius, quos deinde Alexander Suerus, re-
 titum potius, partim in infulas deportandos, partim naufragio mergen-
 dos curauit. Cicero pro Milone, Clodius ſemper ſecum ſcorta, ſemper
 exoletos, ſemper lupas ducebat.

Exsolu, is, Quod ligatum erat soluo, expedio, libero. [Cassiodor. Tral. sci-
gliere, flegare. Hlp. Defastat, pagar.] Cōstituitur; aliquando cum accusa
rius folo. Plaut. in Amphitryonē, Aggedum cum solute cūstulam. Quid
ego istam exsoluam? obignata est recte. ¶ Aliquando prater accula-
torem habet & ablatiuum. Cic. lib. 3. Epist. Si me occupationibus rela-
xaronam; ut uis me plane exsoluam, non postulo. Cic. Terent. in Hercy
Illas etrote, & te simul suspicione exsoluas: id est liberes, explices. ¶ Ac-
cipitur per satisfactionē. Cic. in Verr. Ille tantum decemans, quan-
tum iste imperat, exsoluit. Plin. in Epist. Pecuniam etiam qua illi tunc
amphiorē opus erat ut se alienum exsolueret contractum, ex pulchre-
rimis causis mutatus, ipse grauitatem dedit. ¶ Exsolue aliquem religio-
ne, est illi religionis seculum adimere, & omni proclius religionē li-
berare. Luit. ab Vrbe. lib. 3. Dedamur per Feciales nōd, & in 2. p. exsol-
uamus religionē populum Romanum, siqua obligamus.

Exomides, penul. cor. [*ἑκιδες*: Ital. *veste senza maniche*. Hipp. *ἑκιδάρα* *sin. manica*.] Appellatur vestes substriatæ & breues & veste Gellico, lib. 7. Noct. Avic. sine manicis, & citha humerum desinientes. Talibus viri sunt monachi, qui hodieq; pinguntur exsertis extra vestem brachiis. Quod genus vestium & colobia nuncupant, quasi truncata, & mutila, sine manicis. Meminit huius vestis & Plutarchus in Cæcone, & *ἑκιδῶν δι* (inquit) *τὴν χειρὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἀκροῦς τοῦ σώματος λαμβάνει ἵψος δι* *τοῦ χειρὸς ἡρῶντος* *καὶ* *κατὰ τὴν ἀκροῦς*. hoc est, reuerfus autem in agrum, liquidè hyems erat, exomida sumebat: *sin* autē *αἰέτας* *ναυὶ* *ἐν* *τοῖς* *οὐραῖς* *οὐρα* *ἔσται*. Dicitur exomides, siue quòd expedite essent (id enim *ἑκιδῶν* dicitur Græci) siue quòd circa humeros (quos idē *ὄμους* appellat) desinere. Exomphalos, *ἑκὼμφalos*, Umbilici virium, quum plus quæ extat. Celus vmbilicum prominentem. Plinius prociuum appellat.

Exoncrō, a, are, Onere leuō, onus detrahō. [Exoncrō, a, are, ita scaricare His-
Defragare.] Terent. Hecyr. Ego nunc mihi cello, quo hunc humerum
exoncrēm pallio: Per translationem accipitur pro quo dicit mole-
stia quæpiam aliquem liberare. Ibidem. Nos quoq; amicos diu exon-
cratis meru. Exoncrare ite fese in mare fluuij dicuntur, quum aquas
alioqui ripas egressuras, paulatim in mare emittunt. Exoncrare ven-
trem. Malial. ibi. Exoncraturus ventrem mihi Villicia maluit: At-

Exopto, as, ar, Vois exopto, valde desidero. [Eu. in qu. Ita. Desiderare gran-
densate, bramare. Hip. Mucio deesse, elegit. Terent. Ad. Sed quem ego
potissimum exoptem nunc mihi, cui hæc narrem, danti Cic. l. Off. Quæ
que majori nati pulcherrima videntur, ea maxime exoptant.

que maiori pars pulcherrima videntur, et maxime exoptamus.
 Exoptatus, participium et nomen *exoptatus*. Cic. pro Ros. Am. Non
 modo v exoptatum inimico numero primum afferret, fed etiam quo
 rem inimici, &c. Virg. 2. Aene. Nec mihi iam patiam antiquum spes
 vlla videndi. Nec dulces natos, exoptantiam; parentem. Cicero ad Atti.
 lib. 5. Nihil exoptatus adueni meo, nihil charius. Exoptatissima gratula-
 torum. Cicero ad Atticum. lib. 4.

Exoptabilis, le, adiectivum. $\epsilon\iota\sigma\phi\alpha\gamma\epsilon\iota\sigma$, $\delta\iota\sigma\phi\alpha\gamma\epsilon\iota\sigma$, $\tau\epsilon$, Tempus exoptabile. Silius lib. 11, Nec Venerem interea fugit exoptabile tempus.

Exoracula, orum, plur. numeri. Ab Apuleio vocantur omnia artificialia argumēta quibus orator per vim eloquētiæ iudices exorat. *κρίματα*.

Exorbeo, ē, exorbui, exorbuium, vel exorpsi, exorpsum. Et forbendo exaurio: *exorpsi*, [tal. sorbere. *Hisf. soruer.*] *Plant. in Epid.* 12 meo me vrgam in hirudinem, arg; horum exorbebo sanguinem. *Lucretia. Saty.* 6. At tibi nec curruca placeat, lachrymasque labellis Exorbes. *Idem Saty.* 10, per metaphoram in feda significatione vlt. elicit, quom ait, - quos longa viros exorbeat vno Maura die. ¶ Exorbere civilem sanguinem, per translationem, pro auide haurire, & copiose effundere. *Cic. 1.* *Philip.* Guttas civiles sanguinem, vel potius exorbueras.

Exorbo, bas, Privo orbem oculorum, vel eorum reddo. [*ἐξορβάζω* Ital. *orbare, aciecare*. Hisp. *cegar, à privar otra de los ojos.*] Exorbat animam dixit Plautus in Barchide, pro occidere. Iam (inquit) ego animam amborum exorbabo oppidò.

Exorbito, ras, penul. coif. Ab eo quod rectum est aberro, quasi ex orbita
 recedo. [περιεξίσις τοῦ ἀφ' ὧν ὁδὸς ἴσ' ὁδὸς. Ital. Pregarsi dal sentiero, dalla
 dritta via. Hipp. Declinare error y salir fuera del cañuto.] August. lib. 9. de
 Ciuit. Non eis cedentes ad aliquid approbandum vel perpetrandum
 quod exorbitet ab iure sapientix & lege iusticie.

EXO

Exorcismus, mi. Idem quod adiutatio: quum scilicet homini, dæmo-
nicæ cupiunt magico crimine, vel efficaciibus sacra Scripturæ verbis
necessitas imponitur preloquendi de quibus rogatur, *Exorcismus*. Quæ
generè adiutioris qui vtuntur, Exorcistæ, *Exorcistæ*. Quæ
vocabulo appellatur: *Exorcismus* quod est adiutatio: pro quo
& exorcizæ nonnulli vsurpant: quod verbum in sacra Scriptura
aliquoties occurrit.

Exordine, Sine intermissione. [*It.* *Senza interposizione.* *Hisp.* *sin interrupción.*] Virgil. lib. 4. Georg. Septem illum totos perhibent ex ordine mentes. Fleuisse.

Exordium, dii, initium, principium. [*æpp. Ital. Effordio, principio, cominciamento. Hisp. comença.*] Cic. de Inuent. Atque huius quoque exordium mali, quoniam principium boni diximus, explicemus. ¶ Et etia Exordium apud Rhetores prima pars orationis, qua auditoris attentio capitur, henculorior, et dociliss. Græci vocant *προοίμιον*. Auctor ad Herenn. lib. i. Exordium est principium orationis, per quod animas auditoris vel iudicis constituitur, vel appatur ad audiendum. ¶ Pro eodem etiam legitur Exorium in neut. Georg. -neū hic te carmine fido. Atque per ambages, et longa exordia tenebo.

Exordior, iris, exorior, Incipio, auspicio, operis aliquid inchoo. [*ἐξορίζομαι*].
Iral. *Committitur ad praeconia*. Hup. *Ordinary commences*. Plaut. in *Agin*. Per-
gam quod ocepit, & ibi confilia exordior. *Est etiam hoc verbum Rhe-*
toribus frequens, pro quo quod est orationem auspicari, vel proemio
ut. ἐξορῶμαι, ἰρι, ἀντιρῶμαι. Cic. de Orat. *Ubi non timidi ad dicendum*
accedunt, neq; in exordienda oratione perturbantur, penè videntur
impudentes. Cic. de Orat. *lubent exordiri ira, ut cum qui audiat, bene-*
voluolum nobis faciamus, & docilem, & attentum. Sed his significatio-
nes translativè videntur. *Proprie enim exordiri textores dicuntur, quum*
telæ futuræ statim insuntur: quo fit ut apud Ciceronem duo hæc,
exordiri & pertextere, in eadem oratione sepe coniuncta videamus: ut
in 3. Philip. Pertexte modo Antoni quod exorior es. Item 3. de Oratore,
Ea quibus ante exorior, & propè pertexta cetera tenet.

Exorsus, participium. *ἐξάρσας*. Cic. pro Caelio, Quid cumulus-
tis sorora quid infans? quid clamore exorsa verbis parvā rem magnam
facis? Plaut. Persa, Hanc ego rem exorsus sum facere & callidē.

Exorsus, us, m. f. gen. d. p. t. *exorsus*. Cic. pro Le. Manil. Sed pro vestri imperij dignitate atq; gloria (quoniam is est exorsus orationis mex) videte quoniam vobis animum suscipiendum puteris.

EXORIOR, exoriris, pen. prod. per. perquam coniugationem: vel Exoteris, per terram, Nascor, em. ergo, ex. virgo. *[ἀναπαύομαι, ἡ ἀναπαύω]* Ital. *Nascere, scir fuori*. Hisp. *Nascer* (alienda a fuera.) Virg. II. Aene. Exoritur el-

namq; virum, clangorq; tubarum. Idem 12. Aeneid. Exoritur tepidis
inter discordia ciues. Virg. 4. Aene. Exortae aliquis nostris ex offibus
vltor. ¶ Aliquando pro recreari. Cicad. Art. lib. 7. Nunc venit idem vsu
mili quod et tibi scribis, quociens exorior: ego enim nunc paulum
exorior, & maximè quidem his lictis qui Roma affuerunt. ¶ Exori-
ri item dicitur quod repente, & prater opinionem fit. Cic. contra Rul-
lum, Repentinus Sylla nobis exoritur. Cicer. 3. Offic. Sed repente annū
beneficio rex exortus est Lydia. Exorta sunt hæc omnia &c. Id est &
pro mouerunt. Terent. in Hecy. 4. Myrrhina hæc sunt mea vxore exorta
omnia. ¶ Sidera quoq; dies, & auctora exoriri dicuntur, quum in nostro
hemisphærio incipiunt apparere. Cic. de Diuin. Post solstitium Cani-
culæ æstiuæ Consilium, & cetera. Quamuis sit sidera, &c.

Exortus participium. *ἐκφορῆς, ἀνφορῆς*. Cic. 2. de Nat. deor. ex Poëta quodam. Fontecatium verò proles, exorta repente est.

Exortus, us, ui, *ἔστος* ἄ. vt, Exortus Solis. Ad Heren. li. 3. Solis exortus, cur-
sus, occasus nemo admirat, propterea quod quotidie fiant.

Exortium, a, um, id est iugum, id est quod Orientalis. *[Iugum regis. Lib. Orientalis. Hisp. Oriental de donde nasce el sol.]* Plin. lib. 18. cap. 34. A parte exortium foliis itale habebit exortum. id est Orientem versus. Idem lib. 7. cap. 43. Negauerunt illi quoniam nonaginta partium exortum menturam (quod anphoras vocant) transgredi de varietate nascendi lo puerit. Exortum igitur menturam, id est eam quae ortus nostri sparium complectitur.

Exorno, Diligenter orno, magnifico apparito, instructo [*Aparato*, *U. d'ornato*, *U. d'ornamento*]. *Apparecchiare*, adornare, apparare. *Hil. Componere affettar.* Cic. Fabio Gallo, lib. 7. Epist. Ea enim lingua ego emere soleo, quæ ad similitudinem gratiosiora, exornent mihi in palæstra locum. Terent. in Eunuchis. Ius est dudum, quia varia veste exornatus fuit.

Exornator, oris. *ἡρσις, ἡρσις μέγιστος*. Cic. l. de Orat. Ceteri non exornato-
res rerum, sed tantummodo narratores fuerunt.

Exornatio, ornis, Ornamentum, vel ipse exornatus actus. [*Alexander, de re-
bus Ital.*] *Ornatio*. Hisp. *Arma*, *arma de componer y afeytar*.] Vox est Rhetoribus vrsata, qui duplicem constituunt *exornationem*, rerum scilicet & verborum. Autor ad Herenn. lib. I. Dignitas est elocutionis forma, quæ reddit ornatam orationem, variatque distinguens. Hæc in verbo-
rum & sententiarum *exornationem* diuiditur. Deinde subdit, Verbum *exornatio* est quæ ipsius sermonis insignita continetur perpolitio-
ne. Sententiarum *exornatio* est quæ non in verbis, sed in ipsis rebus
quandam habet dignitatem.

Exoro, penul. prod. Orando induco, seu orando impetror. (δυσκοῖναι, καὶ δυσκοῖναι, αἰδέσθαι.) Ital. Impetrare pregando. Hisp. Impetrar de alcansar lo que

petimus supplicare.] Terent. in Phor. Neque te exorare te maneat tridui hoc. Cic. 8. Philip. Antè dextere te, ne popularis effies, non poteramus te namque ille popularis, exorare non possumus. Idem O. Cato, Ille etiam exorabat quæ volebat auferre: tu exortos. 4. Inuenitur etiam aliquando, pro vehementer orare. Plaut. in Milite, Veni mi pro habeo gratiam, Tandemque exoro & queso, te cius mihi sit copia Quem amo quàmque exopto.

Exoratus, participium. Cicero pro Cluen. Post exoratus, initio perma-
nam pecuniam poposcit.

Exorator, verbale, Qui orando impetrat. Terent. in Prol. Hecyras, Orator
ad vos venio ornatu prologi, Sinite exorator ut siem.

Exorabilis, le, Qui exorari potest, & à quo facile obtinemus quod perimus. [*exorabilem*. Placabile, id cui facilmente si ottiene quello che si domanda.] Cicero ad Qu. frat. lib. 1. Nam si implicabiles sunt iracundix,

Summa est acerbitas: fin autem exorabiles, summa est lenitas: quae tamen (ut in malis) acerbitati anteposenda est. Fluius contrarium est Inexorabiles. Horat. in Arte. - honoratum si forte reponis Achillem, Impiger, iracundus, inexorabilis, acer, Iura neget sibi nata. Exoratus, Extra sortem. [Exoratus, Ital. Non parit. Hic. Cafa suera de forte.] Qui contrarius est Confusus, [Exoratus, Ital. Non parit. Hic. Cafa suera de forte.] Vir. 5. Aen. - nam te voluit rex magnus Olympi Talibus auspiciis exoritem ducere honorē. Livi. 4. bel. Pun. Vnum esse exortem Punicæ amicitia, fœderisque secum factū. id est qui non esset particeps amicitia. Sic Exors culpa, apud eundem libro 1. bel. Pun.

Exorsus, vide EXORIVM.

Exorsus, vide EXORIVM.

Exos, exotis, sine osse. [Exos, Ital. senza ossa. Hic. Cafa suera de forte.] Lucr. lib. 3. Exos & exanguis rudis perfusa artus. Plautus in Mench. Faciam quos & exanguis, secum capiam ancipitem, atque hunc ego Scem exollim reddam.

Exosus, Osia detracta. [Exosus, Ital. Dejjare, cumar l'ossa. Hic. Cafa suera de forte.] Terent. in Adelph. Congruum illud maximum in aqua finito ludere. Paulisper: ubi ego venio, exollabitur. Apul. Exquama- tus atque exollatus pulvis vix palpat: amplius. Colum. lib. 12. cap. 53. Ergo licet nec fume cum occideris, bene exollato: nam ea res minus vitiosam, & magis durabilem fallacem facit. In eodem significat ossa comminueret, vel confingere. Plaut. in Amph. Exollatum est: oportet quem probe percussisset.

Exofculus, a, is, Multi & ex animo ofculus. [Exofculus, Ital. Baffare malito. Hic. Cafa suera de forte.] Vide infra in verbo O S C U L O R.

Exollus, a, um, Fere actius dicitur de eo qui odio habet. [Exollus, Ital. Che odio, che è odiato. Hic. Cafa suera de forte.] Virg. 5. Aeneid. Iuppiter omnipotens, si nondum exollus ad vnum, Troianos, si quid pietas, &c. Accipitur aliquando & passivè, ut apud Gellium, lib. 12. cap. 18. Eius Epicuri etiam de se scripti duo versus feruntur, ex quibus latenter intelligas, non omnes modo dūs exollus esse.

Exotius, a, um, pen. corr. Per egressum, aduentum, [Exotius, Ital. Forstiere. Hic. Cafa suera de forte.] Plaut. in Molt. Non omnes possunt olere vnguentum exotica, hoc est aliunde apportata. Dicitur exotium ab egra Græca præpositione, quæ foras vel peregrinè significat. Plaut. Mench. Istos, Hispanos, Massilienses, Hyrcanos, Mare superum omnes, Græci omnes exotici, Orati, Italici omnes fumus circumuecti.

Expalleo, es, Pallidus sum, vel fio. [Expalleo, Ital. Diventir pallido. Hic. Cafa suera de forte.] Plin. Epist. 5. Expalluit notabiliter, quantum pallescere semper. Quid. 6. Metam. Horum infelix, totūq; expalluit ore.

Expallio, expallis, expalliare, Pallidum fieri. [Expallio, Ital. Pallidum fieri. Hic. Cafa suera de forte.] Plautus in Caf. Neque quibus modis purgem scio me mea vxori: expalliatu sum miser.

Expalpo, pas, Elicio, & quasi palpationibus extorqueo. [Expalpo, Ital. Torquere colto de qualche uno per inganno. Hic. Cafa suera de forte.] Plaut. in Aulul. Nunc ferus argentum a patre expalpat. Idē. Pern. Quid faciam? A o Exora, blandire, expalpa. M. Faciam sedulo.

Expando, is, di, sum, Extendo, aperio, explico. [Expando, Ital. Spandere, aprire, spiegare. Hic. Cafa suera de forte.] Colum. lib. 1. cap. 13. Hæc hebra diligenter purgantur, & sub umbram expanduntur. Expandere dictis, explicare. Lucr. lib. 1. & res naturæ expandere dictis.

Expanditor, verbale. Plin. in Paneg. Neque enim solū vagus ille expanditor animi intra versusq; semper collum subsisteret, atq; hæserat. Am- nem expanditor dixit, qui se extra alium suum expandit & effundit.

Expango, is, ere, Figere, seu conficere. [Expango, Ital. Conficere. Hic. Cafa suera de forte.] Plin. lib. 1. cap. 26. Idēq; aulis rem etiam de improbam, annuere posteris stellas, ac sydera ad normam expandere: organis extorgere, per quæ singularum loca, & magnitudines signantur. Loquimur de Hipparcho.

Expapillo, as, vique ad papillam denudando: unde brachium expapillatum dicitur id est exercitum, inquit. Festus. Plaut. Mil. Idem & cum nexu in humero, lruo expapillato brachio.

Expatrio, aris, Aberto, vel latius egredior, quasi spatium transeo. [Expatrio, Ital. Passare, partire, vagare. Hic. Cafa suera de forte.] Quint. lib. 2. cap. 10. Expatrio (ut verò dixerim) pueri themata tractare permittimus, ut expatrietur. Quid. 1. Meta. Ne tamen oblitus ad metam cedere longe. Expatrietur equis. Plin. lib. 16. cap. 16. Hanc in insulis fluitantibus naramillam in ripis expatiantis lacus. Quid. 1. Metamur. Expatrio rupe per apertus flumina campos.

Expatrio, as, Idem quod simplex patrio, vel pelicio. [Expatrio, Ital. Fornire. Hic. Cafa suera de forte.] Camill. in Catil. Quid est an hæc similia liberalitas parum expatriat.

Expauco, expaues, pen. corr. Expavi pen. prod. sine Expauco, is, Terreo. [Expauco, Ital. Spavare. Hic. Cafa suera de forte.] Terent. in Adelph. Quom ad id moris eius insuetæ expauescit minor Fabia, ciliu forori suis. Plin. lib. 13. cap. 24. Non & fluum, non fegorum, non grandium, aut nimis iniorum expauescit.

Expato, as, permitt. corr. In locum patrem meo, ut interpretatur Festus, vel in spatium me confeto. Patuitus, Expantem se omnes, publicè ostendunt.

Expecto, as, Maneo, opperor: ab ex & specto. [Expecto, Ital. Aspettare, attendere. Hic. Cafa suera de forte.] Solemus enim aliquid expectantes impius explicite ane veniat. Cic. de Amic. Amicorum causa honesta facimus: ne expectemus quidem domi rogemus. Terent. in Phlurm. Scem quoad expectatus velum. Ponitur per desiderare: quoniam quæ desideramus, cum voluptate aspicimus. Cic. 14. Philip. Ante verò quam ea res quam avidissime cuitas expectat, allata sit, lætetur, &c. Terent. in Andr. Expecto quid velis. id est desidero scire quid velis. Idem pro fupate. Virg. lib. 1. Georg. - sed illos Expectata leges vacuis elusit arstis. Expectare, memore. Cic. de Amic. De C. Gracchi autem tribunatu quid expectem, non libet augurari.

Expectatus, nomen ex participio, Cupiens, desiderans. [Expectatus, Ital. Aspettando. Hic. Cafa suera de forte.] Cic. Thir. lib. 16. Nemo nos amat qui te non diligat: chartas omni-

bus, expectatusq; venies. Idem, Nihil vnquam expectatus fuit. Idem Planc. l. b. 10. Intellexi enim te laborare, ut ad me mihi expectatissimi litteræ perferrentur. Expectatus etiam pro odioso: ut, Expectati parentes, inquit Donatus, dicuntur male vitæ & olo digni, quorum mors in dies singulos expectanda sit. Terent. Adelph. - si esles homo, Sineres nunc facere dum per ataram licet, Potius quam ubi te expectarum cecisset foras.

Expectatio, Desiderium, ut, Mouere expectationem, pro excitare desiderium. [Expectatio, Ital. Aspettazione. Hic. Cafa suera de forte.] Cic. ad Atticum. lib. 2. Quanta tu mihi moues expectationem de sermone Bibuli: Vincere expectationem omnium, hoc est opinionem & exultationem superare, Cic. 7. in Verrem.

Expectoro, ras, pen. corr. Extra pectus eicio. [Expectoro, Ital. Spectorare, mandar fuori del petto. Hic. Cafa suera de forte.] Cic. lib. 3. de Orat. Tum pauor mihi sapientiam omnem exanimato expectorat. Accius Epigono, Eloquere proprie, ac pauore hunc memi expectora. Ex Nonio.

Expectulati ferui à Plauto dicuntur qui pectus sunt exhausti.

Expeditio, dis, pen. corr. Extrico, libero, & quasi pedum ligamenta dissoluo. [Expeditio, Ital. Espedire, snare, sciogliere. Hic. Cafa suera de forte.] Silen. lib. 3. histor. Inermes armat, impeditos expedit. Aliquando ponitur pro explicio. [Expeditio, Ital. Terent. Andr. - viden me tuis consiliis. Miserum impeditum esse.] b. At iam expeditam. Idem Hecy. Qui te expeditas is arumis. Aliquando pro extra fero, profecto. Virg. 1. Aene. - Cerebrat, cauitis. Expellunt. Expedit virgas, id est profectus. Cic. 7. Ver. Quam repente hominem protipi, atque in foro medio nudari ac deligari, & virgas expediti iubet. Aliquando pro extollo. Idem 12. Aene. Tum vero augurium Rusti clamore salutant, Expeditiq; manus. Expedit item, est velle seu bonum ac necessarium esse. [Expeditio, Ital. Sed hoc tantum in ista persona singularis vel pluralis numeri. Terent. in Heaut. Expedit bonas esse vobis. Idem in Phor. Nostrate culpa faciemus ut malos expedit esse. Dum inuim diu nos bonos studemus atq; benignos. Est etiam euentum habere. Plaut. in Amph. Nequiter penè expeditur.

Expeditus, a, um, nomen ex participio, Promptus, paratus, accinctus, nullis impedimentis oneratus. [Expeditus, Ital. Espedito, prompto. Hic. Cafa suera de forte.] Cic. pro Milone, sit ei obuiam Clodius, expeditus in equo, nulla rheda, nullis impedimentis. Idem 11. Philip. Expedit nobis homine, & parato P. C. opus est. Expedita cena, breuis & succinata apud Plinium in epist. Expeditur iter, Cic. ad Att. lib. 16. Omnibus copiis te implicet, ne ad me iter expeditum tibi sit. Expedita via, hoc est facilis, nihilq; habens impedimentum, aut obstaculi. Idem de Amic. Reditus in exilium optimo cuique expeditissimus est. Expeditior labor, faciliior, apud Colum. lib. 2. cap. 4. Expediti milites, dicuntur leuiores armaturæ, & sine impedimentis, peritæ, ut in ista. Salust. Iugur. Legionem cum qua hyemabat, & quamplurimos potest Numidas equos pariter cum occasu solis expeditos educit. Expedita legio, expeditus exercitus, expedita subsidia in quibus milites sunt leuis armatura, & qui facile huc illuc perducuntur. Livi. 4. bel. Pun. Cum legione expedita profectus. Cic. ad Catonem lib. 14. Epist. Quam aduersa speraret, expedito exercitu ita noctu iter fecit, ut &c.

Expeditus, adverbium, Celestiter, facile. [Expeditus, Ital. Facilmente, speditamente. Hic. Cafa suera de forte.] Cic. 2. de Inuentione, Sed ut expeditior ratio traditor, ea quæ propolissimus, breui nominabuntur. Colum. lib. 2. cap. 10. Et sine vento purgari expeditissime se poterit.

Expeditio, onis, Vocatur quum exeunt milites ad bellum: quod expeditæ Rempub. aut se à cæteris negotiis. [Expeditio, Ital. speditio. Hic. Cafa suera de forte.] Curtius, Omnem expeditionē ac militarem apparatum adduxit. Caf. 8. belli Gall. Deinde omne impedimentorum agmen, quod tamen erat mediocriter, ut in expeditionibus esse consuevit. Et suscipere expeditionem, impetrare.

Expello, is, expuli, Eicio, [Expello, Ital. Cacciare fuori, scacciare. Hic. Cafa suera de forte.] Plaut. Ancillam domo expulsi. Caf. 3. belli Cimil. Magnis copiis cum fore Cleopatra gerens bellum, quam paucis ante mensibus per suos propinquos atq; amicos: regno expulerat. Horat. 2. Epist. 2. Expulsi helleboro morbum, bilēq; meraco. Idem, Naturam expellas furca, tamen usque recurret. Quid. 8. Metamorph. Ut verò est expulsa quies, sunt ardor edendi.

Expulso, onis, Cic. Parad. Qui expulsiōnes vicinorum, qui lacrocinitia in agris, &c.

Expendo, dis, di, sum, Pondero. [Expendo, Ital. Misurare a peso, pesare. Hic. Cafa suera de forte.] Plaut. in Aflnar. Quot pondo te cenes esse nudum? At pol ego qui te expendi pondo, nudus centum pondo es, per pedes quando pendes. Idem Rud. Aurum auro expenditur, argentum argento exequabimur. Aliquando significat exactè examino, confidero. [Expendo, Ital. Misurare a peso. Hic. Cafa suera de forte.] Cic. lib. 1. Offic. Quæ contemplantes expendere oportet quid quisque habeat sui, cadēq; moderari. Quandoque luere, exoluere. Virg. 1. Aene. & scelus expendisse merentem Laocœna ferunt ad est peribit. Sic expendere penas scelorum. Vir. 1. Aene. Supplicia, & scelorum penas expendimus omnes. Aliquando idem est quod erogo, cōsumo. [Expendo, Ital. Misurare a peso. Hic. Cafa suera de forte.] Vnde expensā vocamus in rationibus, id est in sum aliqui erogata de quibus paulo post.

Expensus, particip. [Expensus, Ital. Misurato. Hic. Cafa suera de forte.] Ponderatus: ut, Aurum expensum. Cic. pro Flac.

Expensa, æ, & expensum, si, Sumptus, hoc est quod in vsum aliquem erogatur. [Expensa, Ital. Espesa. Hic. Cafa suera de forte.] Plaut. in True. Vltima accipiat illico expensa. Plin. lib. 33. ca. 3. Et adhuc expensa in rationibus dicuntur. Expensum ferre, est scribere se pecuniam dedisse, ut scribit Aconius: ut quum per singula expensū nomina summam quandam expensam adscribitur. Nomina autem vocantur in rationibus, quos nunc mēculos dicimus. Cic. 3. Verri. Homo stultissime & amantissime tabulas quum conficere, sanis te elapsurum omni suspitione arbitrabare, si quibus pecuniam credebas, is expensum non ferres, neque in tuas tabulas vllum nomen referres. Idem, Quum tibi nūminibus acceptum Curti referrent, quid proderat tibi expensum illis non tulisse? Neque solūm de pecunia, sed etiam de aliis rebus dicitur. Caf. Cicero, Mentio facta est de legione ea quam expensam tulit Caius Cæsar Pompeius. Iaboleius de Supell. leg. 1. Qui vestem communem

EXP

Explano, as, pen. pro. Planum facio. *ἐκπλάνω, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Ital. *Spianare, manifestare, dichiarare*. Hisp. *Declarar, o limpiar lo aferrado o fofure*.] vt. Explanare in denos pedes ceteris, apud Plinium, libr. 26. cap. 8. Explanare etiam est declarare, manifestare, exponere. *ἐκπλάνω, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Terent. in Phorm. Quem amicum tuum ait fuisse istum i explana mihi. Cicer. 7. Verr. Explanandum est enim diligentius eorum causa qui locum ignorant. Idem. 3. Tusc. Non enim verbo locum posuit volentem, sed explanavit quid diceret. Sallust. in Caril. De cuius moribus hominis paucaprius explananda sunt quam initium narrandi faciam.

Explanari, passivum. Cui. 1. Acad. Propter argumentis, & quasi rerum notis ducibus vtebanur ad probandum & concludendum id quod explanari volebamus. Idem. 1. Offi. Qualis differentia sit honesti & decori, facilius intelligi quam explanari potest.

Explanatus, participium. *ἐκπλάνηθης*. Cic. 1. Acad. In lingua etiam explanatam vocum impressionem ponebant.

Explanatē, adverbium, Apretē. *ἐκπλάνῃ, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Cic. in Orat. Et igitur hanc nequitiam in eo quem volumus esse eloquentem, vt definire rem possint, nec, id faciat tam pressē & angustē quam in illis cruditiis multis disputationibus fieri soleret, quum explanatus, tum etiam verus, & ad cōmune iudicium popularē, quē intelligentiā etiam accommodas.

Explanator, oris, Qui interpretatur & exponit. *ἐκπλάνητής, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Cic. 2. de Divin. Sunt enim explanatores, vt Grammatici Poëtarum.

Explanatio, onis, *ἐκπλάνωσις*. Cic. 1. de Divin. Item igitur somniis, vaticinationibus, oraculis, quod erant multa obscura, multa ambigua, explanationes adhibere tunc interpretum. [Explicatio item figura est Rhetorum, de qua vide autorem ad Herennium lib. 4.]

Explanto, as, are, Plautas euello. *ἐκπλάνω, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Ital. *Spianare, sveltere*. Hisp. *Defplanar, arrancar o planar*.] Colum. lib. 4. cap. 14. Pampini se caprolicis illigent fimo, ne ventis explantentur. Idem lib. 4. cap. 9. Antequam explantes arbutulum, &c.

Explendeſco, is, ere, Lucéo, emineo. *ἐκπλάνδω, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Ital. *Risplendere*. Hisp. *Expplandescer*. Suet. in Tit. Vesp. cap. 2. In puero itatem corporis animique doctes explenderunt: inagis ac magis deinceps peraratis gradus flora egegria.

Expleo, plois, Implico, exatio. *ἐκπλέω, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Ital. *Satiare, impire, compire*. Hisp. *Imundir, hartar*. Cic. de Orat. Neq; inferens verba, quasi rimos expleat. Virg. lib. 4. Georg. Improbis ingluviem rariſq; loquacibus explet Sallust. Neq; prius ingulandi finis fore quàm Sylla omnes suos diuitis expleo. [Interdum complo, perficio. Virgil. 6. Aeneid. Dicedam, explebo numerum, reddarq; tenebris. Plin. lib. 36. Vleera eorum purgant leniter, explēntq; cicatrices, & emendant. [Interdum conſolator. Terent. in Heaut. Hem tot mei solus solliciti sunt causa, vt me vnum expleam. [Interdum exoratio: nam ex, quandoq; priuatiua est. Ennius, Nauibus explebant seſe, terrefiq; replebant. Vide Senium. Exple animum curis, pro exonerare. Terentius in Hecyra, Exple animum, tēque hoc crimine expedi. [Expleere animum, pro latſificare animo. Terentius in And. Dum tempus ad eam rem tulit, ſui animum vt expletur ſuum.]

Expletus, participium. *ἐκπλετός, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Cic. 2. de Finib. Habes vadiq; expletam, & perfectam Torquate formam honestatis.

Expletio, onis, *ἐκπλήσις*. Cic. 5. de Finib. In eaq; & expletione natura summi boni finem conſiſtente.

Explementum, *ἐκπληρωμα*. Senec. Epist. 121. Si ſeris cacumina arborum, explementum eiſe ventris.

Explebilis, le, Quid expleri poſſet. *ἐκπληρωτός*. Cic. 4. Tusc. Indigentia, libido explebilis.

Explennunt pro explent, ſc. ſuperant veteres, vt annoſant. Feſtus Pōpēus.

Explico, as, explicui, & explicui, explicitur, & explicatur, Significat extendere atque euoluere: & proprie de iſis rebus dicitur quapleis inuolue ſunt. *ἐκπλέω, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν*. Ital. *Disfolgere, ſpigare*. Hisp. *Defplegar*. vt. Explicare veſtes, Cic. Explicare vclum, Plaut. Explicare plagas, Martial. [Dicitur & de aliis rebus. Virg. 2. Georg. Sed trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Martia. de pauore, lib. 3. Miraris quociens gemmant es explicat alas. Ouid. atq; explicat enſim. [Explicare aciem, ſue ordines, ſue agmen, dicuntur Imperatores quum milites ſuos in patente locum exponunt ad conſiderationem inſeundam. Luit. 4. al. Vident, Plancium in medio non paruis modō excuſionibus ad prælia, ſed vel ad explicandas vtrūq; acies ſuis amplam habebant. [Explicare literas, vſe epistolam, pro aperire, & clauſam reſerare, apud Cicero nem ad Quinctium Fratrem, lib. 3. Sic Explicare volumen. P. Bembus, Itaq; libros ſingulos excutionis, in volumen inſerere poſſuit, nec ſatis explicatur epistolam. [Explicatam eſſe vrbem in plano loco, pro diſpoſitam eſſe & deſcriptam. [Explicare & diſſundere vrbem, ad eſt reddere. Martial. lib. 1. Claudia diſſuſa vbi porticus explicat vmbraſ. [Explicare negotium aliquod, ſc. vt mandatum, pro abſolvere, expedi- re, exqui. Explicare ſe laqueis, & periculis, pro liberare. [Explicare nomenam, hoc eſt ampliare, & faciliorem reddere. Cęſar lib. 2. bel. Gal. Legiones quattamdecimam & ſextam ex hybernis ab Arari eduxit, quas ibi explicandæ rei frumentarij cauſa ſelidas ſuperiore commentario demonſtrauiſmus. Id eſt, vt per eos faciliorem haberent rem frumentariam. [Transferitur etiam ad res obſcuras & difficiles, & pro explanare, atq; elarius reddere ponitur. Cic. ad Attic. lib. 13. Quid me hortaris vt eos diſſe conſumam in Philoſophia expſcanda. id eſt ſci- bendo aliquid planius in Philoſophia. Ad eundem, lib. 10. Meas cogitationes omnes explicanti tibi ſuperioribus literis.

Explicitur, pen. cor. participium. *ἐκπλετόν*. Cic. Atti. lib. 9. Quāquam à te eius quoq; rei iuſta deſenſio eſt explicita. hoc eſt explicata & explanata. 4. Explicitur liber, pro abſoluto. Martial. lib. 14. Quo vſ conq; loco potes hunc finire libellum, Veſtibus explicati eſt omne duobus opus. Explicitis, comparat ab explicitis nomine. Cæſar. 1. bel. Ciuil. Sed expoſitiſ conſiliis duobus, explicitis videbatur ad Herdam reuerti.

Explicatione, verbalis, Explicandi actus: vt, Rudemis explicatio, Cic. 1. de Divin. [Explicatio, declaratio. *ἐκπλάνωσις*. Cic. 3. de Finib. Multūq; ad ea que quærimus, explicatio iſta proleceſcit.

Explicitus, us, alius verbalis eiſdem ſignificationis. Cic. de Natu. deorū, lib. 3. Quibus non vulgaris in curſu gradus: ſed mollis alterno cru-

EXP

rum explicatur conglomeratio. Idem, Hæc ferè dicere habui de natura deorum, non vt eam tollerem: sed vt intelligeretur quàm esset oblectra, & quàm difficilis explicatio haberet.

Explicator, toris, Qui aliquod explicat aut exponit. *ἑρμηνεύων*. Cic. in Orat. At laudatus est ab omnibus, fateor: sed ita vt rerum explicator, prudens, seuerus, grauis: non vt in iudiciis verberet causas, sed vt in historiis bella narret.

Explicatrix, formæ generis, *ἀνακρίτωρ*: vt, Explicatrix orationis perpetua, est vis dicendi. Cic. 1. Acad.

Explicabilis, cabile, *ἀξιόπαις*: vt, Explicabilis mensura. Plin. lib. 4. ca. 13. Toto autem hoc mari ad Scaldim vsque flumini Germanicæ accolunt gentes, haud explicabili mensura.

Explicare, aduerbijs, pro clarè & aperte. *ῥηθηναι*. Cic. 3. de Orat. Qui dilinçtè, qui explicatè, qui abundanter, qui illuminatè, & rebus & verbis dicunt.

Explodo, explodis, pen. prod. explōsi, explōsum: Ab ex & plodo, significat cum sono ciusi, quod fit quum rem quæ non placuit, clamore, & gestu, ac strepitu damnamus. [*explosio* Ital. *esplosare* *via* *con* *strepito*. Hisp. *patiar* *en* *bufar*, *char* *con* *estrondo*.] Cic. 1. de Ora. Itaq; nos rancos sæpe attentissimè audiri video: (tenet enim res ipsa, atq; causa) v. de Aelopi, si paulum irascuerit explodi. Idem pro Cluent. Te verò illud idem quod tum explausum & eiūdem est, nunc reuulsis demitor. Cic. 2. de Diuin. Sed hoc genus diuinationis vitia iam communis explōsi.

Exploro, exploras, pen. prod. Antiqui utebantur pro exclamo, siue ciulo. [*ἐκπλῶρον* *αἰ*. *Gridare*. Hisp. *Gridar*.] Varro, Gemit, explorat, turbâ omnè cõcit. Festus Pompeius, Exploro antiqui pro exclamare vti funis postea proficere, & certum cognoscere, capis significare, & sagaciter inquirere. [*ἐκπλῶρον*, *κλῶρον* *αἰ*. Ital. *certare* *con* *diligenza*. Hisp. *bufar*, *espjar*.] Virg. lib. 2. Aene. Vt primùm lux alma darat eis, exite, locoque Explorare nouos, quæ vnto accesserit oras, Quærerè cõstituit. Plin. in Epist. Locus suspensùs, & mollis: què ego inter exploratū modico impediō iussu, an recipere, & suslinere opus possit. ¶ Hinc Exploratores dicti sunt. *αἰ* *αἰ* *αἰ*. Plin. lib. 16. cap. 9. Scribit in recenti ad necem explorator, &c. ¶ Interdū idè est quod oblectare. Virg. 9. Aene. Nec non & trepidi Troes formidine portas Explorant. ¶ Interdū deliberare, *αἰ* *αἰ* *αἰ*. Virg. 1. Aeneid. tuus & regina quod optas Explorat labor. ¶ Interdum ficcare. Idem lib. 4. Georgic. Et suspensas focis explorat robora fumus.

Exploratus, nomen ex participio, Significat certum: vt, Explorata falus: cuius contrariū, Salus deplozata. Cic. ad Appium, Vt consolaretur fortem virum atq; sapienter, quàm vt exploratam spem falutis olèderem, &c. ¶ Exploratum idè mihi, vel exploratū habeo, id est certò scio, liquidò noui. Cic. de Senec. Quis est tam stultus, quauis sit adole scens, cui sit exploratum, se ad vesperam vsq; esse vidurum? Idè Antico, Quid enim exploratius esse possit, quàm illius animus in Republica? Idè post Reditum, Quum mihi esset exploratissimū P. Lentulī proximo anno Consul futurū. Idem Antico, Cæsarè hoc idem probaturū exploratū habeo.

Explorè, aduerbiū, Hoc est certò, *ῥηθηναι*. *ἰ* *αἰ* *αἰ*. Cic. ad Q. fratrem, Hæc ita sentio, iudico, ad te exploratè scribo. Picius ad Senatū, Nò solum bene sperare de nobis homines, sed exploratè iudicare volumus.

Explorato, ablatiuus participij absolutè positus. Tacit. lib. 15. Et explorato iam profectus amicos, noctem quietam, vsq; affumctam, non infonem egit, id est postquam exploratum est illi, & cognium.

Expolio, asare, Idem quod simplex spoliare. [*ἐκπλοῖον* *αἰ*, *αἰ* *αἰ* *αἰ*. Ital. *spogliare*. Hisp. *despojar*.] Cic. pro Delotaro. Quo cum erga te rex animo fuit, qui auxionatus sit, selesq; & filium suum expoliare maluerit, quàm tibi pecuniam non subministrare? Expoliare honorem & dignitatem Cæsaris, Cæsar 8. belli Gall.

Expolio, is, lire, Exornare, absolvere, extremam manum imponere. [*ἐκπλοῖον* *αἰ*, *αἰ* *αἰ* *αἰ*. Ital. *Polire*, *adornare*. Hisp. *Ad ucho polir*.] Plautin Milite, Meum opus ita dabo expolitum, vt improbare non queas. Cic. de Inuentione, lib. 2. Nihil simplici in genere omni ex parte perfectum natura expoliuit.

Expolitus, participij, *ἐκπλοῖτος*. Pictum atq; expolitū orationis genus, Cic. in Orat. Dens expolitior, Cato. Libellus pumice expolitus, Idè. Expolitio, onis. *ἐκπλοῖσις*. Cic. ad Qu. fratrem, Vrbanam expolitioem vrgeri ille quidem & Philorinus, &c.

Expono, nis, pen. prod. nẽre, Ab ex, & pono, Emittere, & quasi extra ponere. [*ἐκθῆσις* *αἰ*. Ital. *Asserere fuori*. Hisp. *Poner de fuera*.] vt, Exponere vasa, Cic. Exponere in Sole funum, vt siccefeat, Columella. Exponere in terram copias, Linius. Exponere ex nauibus milites, Cæsar. Et Virg. 11. Aene. -focios de puppibus alitis Pontibus exponit. Plaut. in Truc. Nunc ego istos mundales, vitabatos amafios Hoc idū exponam & Aliquando significat abicere, & forti ac fortituz committere. Vnde infantes abieci, & commissi fortunæ, expoliti dicuntur. Terent. in Heaut. Quum exponendam to illi, de digito anulum detraxo, & cum dico ve vnâ cum puella exponeret. Liu. 1. ab Vrbe, In proxima alluuie vbi nũc ficius ruminatis est, pueros exponunt. Plaut. in Cistib. Dar cam puellam est seruo exponendam ad necem. Plin. Iunior, Epistola omnibus commendationibus destituta, malignitati interpretantium exponitur. Cic. 3. Verè. Quum tibi exposita esset omnis Pamphylia ad prædandam. ¶ Aliquando significat declarare, explicare, interpretari. [*ἐκπλοῖσις* *αἰ*, *αἰ* *αἰ* *αἰ*. Ital. *Dichiarare*. Hisp. *Declarar lo fuera*.] Cic. 1. Philip. Antequam de Republica, P. Cic. exponam vobis breuiter consilium protectionis, & reuersionis meæ. ¶ Ponitur etiam interdum pro expendere. [*ἐκπλοῖσις* *αἰ*.] Solinus, Quum magnam sit pecuniam exposuisset.

Expolitio, onis, Idem quod explicatio. *ἑρμηνεία*. Autor ad Heren. lib. 1. Narratio defensionis breuiter & simpliciter expolitioem habere debet.

Expopulo, aris, Idem quod simplex populus. [*ἐκπλοῖσις* *αἰ*. Ital. *Depredare*. Hisp. *Robar* *9* *de* *truyel* *campo*.]

Expopulatio, onis, verbatè, *ἀνακρίσις*. Colum. lib. 3. cap. 2. Pluuis, ventifque, & apibus affertur prædam: quarum vocabulo propter hanc expopulationem cognominantur.

Exporrigo, is, vel per (syncope) Exporgo, Significat extendere, quasi porrò agere. [*ἐκπλοῖσις* *αἰ*. Ital. *Sporger*. Hisp. *Estender lo encoydo*.] Hirci, f. bel. African. Poltero die eorum aciem propius inlituit exporrigere muitiones.

munitiones. Plaut. Pseud. Exporte melius est lumbos, atque exuriet. *[Exportare frontem, est hilare scire: sicut contrahe frontem, est ringere.]* Terent. in Adel Date hoc mihi: exportige frontem. Exporto, as, are, Extra portare, auferre. *[Exportio. Ital. Portar fuori. Hisp. Llevar a fuera.]* Cic. 6. Verr. Per illos quæ volebat, in nauem clām imponenda, ex culte exportanda curabat. Exportare ex oppido, Cic. 6. Verr. Ex prouincia secum exportare. Idem 7. Verr. Exportatio, onis, *[Exportatio. Ital. Esportazione.]* Cic. 1. Officiam verò earum rerum quibus abunda remus, exportatio: & earū quibus egeremus, inuectio certe nulla est. *[Exportatio, pro exilio.]* Seneca de Tranqui. vitæ, Quæ dignitas, cuius non preteritæ, & augurale, & loca patritia continentur, & iocæ, & exportatio, &c. Exporto, is, Est enuē, & cum instātia aliquid peto. *[Exportio. Ital. Dimandare con instanza.]* Hisp. Demandar a pedir mucho. Cic. pro Milo. Misericordiam ipse non implorat, ego autem repugnante hoc & imploro, & expolco. Virg. 3. Aene. Sed votis precibusque iubent exposcere pacem. *[Exposcere, vel deponere aliquid, est petere cum ad prænam dodi.]* Lucius 8. bel. Maced. Legatos deinde misit ad deposcendos autores defensionis. *[Exposcit auditu.]* Virgil. 4. Aeneid. Iliacōsque iterum de mens audire labores. Exportit. Exportulo, as, pen. con. Vehementer peto. *[Exportio. Ital. Dimandare con instanza.]* Hisp. Demandar con instancia. Cicero pro Qu. Roscio, Vix mediūfūdus, tu Fanni hoc a Ballione expostulare auderes. Scripius tamen accipere pro coquerer cum eo ipso qui fecit iniuriam, & cum querela amico iusto, & quasi officium amicitie dedidero. *[Exportio. Ital. Dimandare.]* Ital. Lamentar. Hisp. Se quejar de alguno, querrelar. Terent. in Adel. Nisi si me in illo credidisti esse hominū numero qui ita putat. Vbi fieri iniuriam, vltro si quem fecere ipsi, expostulant. Et vltro accusant. Habet autem ferē post se ablatiuum per sonæ, mediante præpositione cum, aut (quod perinde existimari debet) has particulas, mecum, tecum, secum, nobiscum, vobiscum. Cic. lib. 1. Epistol. Sed locus alienus videtur tecum expostulandi. Nonnumquam prater hunc ablatiuum persona, habet & ablatiuum rei de qua quis expostulat, idq; mediata præpositione de. Cic. Metell. Cel. Lenis & facilius te te existimari debeo, qui mihi tecum de his ipsis rebus expostulem. Loco cuius tamen ablatiuū, nonnumquam legitur accusatiuus dependēs a præpositione ob, vel propter subaudita: quod frequens est apud Comicos. Terent. in And. Idē quid agam? Adremā, & cum eo iniuriā hanc expostulem: hoc est propter hanc iniuriā. Expotulatio, verbale, Querela aduersus illum ipsū qui peccauerat. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Expotulator, Qu. expotulatur. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Exportus, Veretis dicitur pro eptus. Plaut. in Trinummo, Quid factū est eo? s. Comestum, exportum, exutum, elotum in balneis. Exprimō, mis, pen. con. Premendo extraho, & elicio. *[Exportio. Ital. Esportazione.]* Cic. ad Qu. Fratr. lib. 2. Euzē nonnulli aculei in. C. Cæsarē, contumelie in Gellium, expotulationes cum absente Pompeio. Exp

Verb. oblige. & i. Siquis acceptor. de Condic. ob caus. Spiegel.
Exprobrum, mis, pen. prod. Exstra promere, efferre, in medium proferre.
[*Exprobrum* Ital. *Trasfueri*, pro ducere. Hisp. *Sacar a fuera*.] Plaut. in Mil. Neq.
equidem heminas octo exprobrum in vceum. Varr. 2. de Re rust. ca. 2.
Quum emptor dixit, Tanti sunt mihi emptar: & ille respondit, Sunt: &
exprobrum nummos. ¶ Expromere interdum idem est quod eloqui, &
animi sentia efferre. Cic. 4. Acad. Exptomam primum illa inuidia,
quod eos omnes qui, & C. Luui. 9. bel. Pun. Expromeretur quid sentiret,
cum bona venia se audiretur.
Expromitur, passiv. Cic. 2. in Catil. Quomum omnis industria vitæ, & vi-
gilandi labor in antelucanis cernis expromitur.
Expromptus, participium. In medium prolatum, inquit Donatus. *προμπτως*
Terent. in And. Mythis, nunc opus est tua Mitha ad hanc rem
exprompta memoria.
Expugno, as, Pugnando capere, & euincere. [*ἐκπαλίσαι*, Ital. *Prendere combattendo*. Hisp. *Tomar combatiendo*.] Terent. Eu. 4. Primum ades
expugno ab. Cxf. 4. bel. Gall. Compluribus expugnatis oppidis. Cic. 2.
Verr. Nihil esse tam sanctum, quod non violari: nihil tam munitum,
quod non expugnari pecunia possit.
Expugnatio, onis, *ἐκπαλισησις*. Cic. pro lege Mani. Non multum ab ho-
stili expugnatione distat.
Expugnator, toris. *ἐκπαλιστής*. vt. Expugnator pudicitia, Cic. 3. Verr.
Expugnabilis, *ἐκπαλίστητος*. Statius 4. Theb. - & nullo rite expugnabi-
lis altio.
Expumo, as, are, In modum spume emanare. [*ἐκπύειν*, Ital. *Expumare*.
Hisp. *Expumar echando la espuma*.] Cellus lib. 6. cap. 7. Si ex grauedine,
est, purgare autem oportet, & spiritum continere, donec inde humor
aliquis expumet.
Expungo, gis, Quod scriptum est deleo. [*ἐκκλίσαι*, Ital. *Cancelare*. Hisp.
Cancelar a escritura o la cuenta.] Plaut. in Cistell. Nunc quod reliquum re-
stat, volo persolvere. Vt expungatur nomen, nequid debeam. ¶ Vnde
etiam milites expungi dicuntur a militia quum nomina coru ex albo
eraduntur. Ex expuncti milites, dicti sunt deleci, & a militia remoti.
Plaut. in Cure. Miles pulchre centuriatus est expuncto in manipulo.
¶ Expungi dicuntur ludices, quando amoueantur a iudicando, veluti
etiam ex albo iudicii. *ἐκκλίσθαι*, *ἐκκλίσθαι*, *ἐκκλίσθαι*, *ἐκκλίσθαι*, *ἐκκλίσθαι*.
Persius Saty. 2. per translationem posuit pro expellere, & loco mouere,
Pugillumve vitam quem proximus heres Impello, expungam: nan-
que est fabulosus, & acris bife tumor. ¶ Expungere rationes, est vltimam
manum calculo imponere Hermog. de Diuersis. Capit. p. scripsit. Reipu-
blicæ rationes subscripser & expunctæ, aduersus eum quidem qui admi-
nistraverit, vltra viginti: aduersus vero hæredem, vltra decem annos
retractari non possunt. Tracta est locutio à more supputantium, qui se-
mel aliquo iterum dispuendo calculo, vbi minores omnes summas in vnâ
conteraxerint, reliqua omnia solent expungere. ¶ Dispungere verò ra-
tiones (vt suo loco dictum est) est expensæ & acceptæ conferre.
Expuro, puis, Saluam, aliudve quid ex ore cicere. [*ἐκκαθαίρειν*, Ital.
Purgare. Hisp. *Eficpiar*.] Plin. lib. 7. cap. 2. Anaxarchus, quum simili
causa torqueretur, pistoriam dentibus linguam, vnâque spem iudicii
in os tyrammi expuit. Terentius per translationem in Eunucho dixit,
Vbi illam expuerit miseriam ex animo.
Expurgo, as, idem est quod purgo, vel perfectè purgo. [*ἐκκαθαίρειν*, Ital.
Purgare. Hisp. *Eficpiar*.] Cic. de Clar. Orat. Quo magis expurgatus est
sermo. ¶ Expurgare se à criminis alicuius suspitione, est se innocentem
probare. Plaut. in Mil. Expurgare volo me. 2. Iñe expurges mihi.
Qui facinus tantum, tamque indignum feceris.
Expuro, tes, pen. corr. Ab ex, & puro compositum, significat ramos super-
fluos ex arboribus, vel lamenta ex vitibus runcæ refecare. [*ἐκκαθαίρειν*,
ἐκκαθαίρειν, Ital. *Tagliare, podare*. Hisp. *Podar*.] Colum. lib. 1. 1. Palos vna
opera cadere, & expuratos acutere centum numero potest. Et lib. 3. cap.
15. Deinde velut veteranam vitem totam expurate, & ad vnam mat-
riam simillimam redigere. ¶ Per translationem ponitur pro repurare,
& mente voluere. *ἐκκαθαίρειν*, Plancus Ciceroni, *ἐκκαθαίρειν*,
quæ mens eum, aut quorum consilia, tanta gloria, tibi verò etiam necessaria ac salutari
adocant, & ad cogitationem Confidat bimestris, summo cum ter-
rore hominum, & insulla cum efflagitatione transulerint, expurate
non possunt. id est apud me pendere, & ratiocinari.
Expurefco, is, Apud Plautum in Cure. legitur pro penitus putrefco. [*ἐκ-
καθαίρειν*, Ital. *Putrefarsi*. Hisp. *Podarse*.] Quin (inquit) tu aliquot dies per-
dura, dum intestina expurefcent tibi.
EXQUILES, arum, tantum plurale, Mons Romæ, dictus ab excubitis
regis Tulli Hostilij, qui hunc collem vrbi adiecit, (vt autem ex Liv.
lib. 1. ab Vrbe,) & in eum, vt frequentius habitaret, domicilium suum
transtulit. Quid lib. 1. Fastorum, Adde quod excubitas vbi rex Roma-
nus agebat, Qui nunc Exquilias, nomine collis habet. Sunt qui ab ex-
colendo, Exquilias dictas volunt, quod ea pars vrbs quum antea ne-
glecta inaccessa, à Tullio rege fuerit excolta. Quicquid id est, constat certe
per x, & sine diphthongo scribendum esse contra receptum abusum.
Exquilias, a, um, Quod in Exquilis est, aut ad Exquilias pertinet. Ex-
quilina porta, Mons Exquilinus. Varro, Exquilinus mons septiceps
apud ædem Iunonis Lucinæ, vbi ædiuus habitare solet.
Exquiro, is, pen. pro. Diligenter inquiso, secretum eligo. [*ἐκταίρειν*, Ital.
Cercare diligentemente. Hisp. *Buscar con diligencia*.] Cic. 4. Academ. Ne
que nos studium exquirendi delatigati reliquimus. Terent. in Andr.
nunc ea me exquirere. Inqui patris est. Plaut. in Amph. Te certe heri
aduenientem illico & saluati, & valuisse vix, exquisiui.
Exquisitus, a, um, nomen ex participio, Electus, quasi diligenter ques-
tus: vt, Exquisita doctrina philosophus: exquisita verba: exquisita
opera, [*ἐκταίρειν*, apud Ciceronem. Exquisita ingenia: exquisita
epula, apud Plinium. Tacit. lib. 12. Cæterum adæ principi grates ex-
quisitiore in Domicium adulatione.
Exquisite, aduerbium, Diligenter. *ἐκταίρειν*. Cic. de Clar. Orat. Deque eo
crimine accuratè atque exquisitè disputauisset. ¶ Colligere exquisitus
aliquas rationes, Cic. 1. Tusc.
Exquisitum, aliud aduerbium. Varro Aiacr, vt citat Nonius, Aeger medi-
cos exquisitum conuocabat, vbi conuallesceret.

Exradico,

Exradico, Vñ cum radice euellio. [ἐκ ριζῆς. Ital. *stradicare*, *suellere infirme cum la radice*. Hisp. *Desagarrar hasta la raíz*.] Varr. lib. 1. de Re rust. cap. 17. Terrā rudē profundē oportet: quā sunt ex eā enata prius, quā ex eis quod seminis cadat, vt sint ex radice. Plura vidē in verbo *TRA DIC O*.

Exscribo, is, Trāscribere, exemplum sumere. [ἐκ γράφω. Ital. *Trasferire*. Hisp. *Trasladar y copiar*.] Cic. 3. Verr. Perinde quasi exscribēdi potētia te non habet. Exscribere tabulas, Cic. 4. Verr. Colum. lib. 12. ca. 3. Hāc primō tradidimus, & loca singulis demonstrauimus, & cuique sua annumeramus, annumerata ipse exscripsimus, cūq; admoimus, &c.

Exsignate, idē quod signare. [ἐκ σημειῶ. Ital. *segnare*. Hisp. *señalar*.] Liu. 1. ab Vrbe, Eiq; sacra omnia exscripta exsignataq; attribuit.

Exsordesco, exsordescis, Sordidus, & abiectus fio. [ἐκ σordescere. Ital. *Diminuir sordido*. Hisp. *Exsordescer*.] Gel. lib. 9. ca. 2. Cui ergo nos patitur nomen philosophi illusterrimum in hominibus decernitis exsordescere?

Extra, orum, plurali tantum numero, & neutro genere, dicuntur viscera in corpore animantis maxime extāta, ex quibus aruspices futura prænoscunt. [ἐξ. Ital. *Extra*.] Cic. 1. inquit Festus) dicta quod ea dis profecerunt: quæ maxime extant, cū inēnt; Plin. lib. 1. cap. 3. Extra homini ab inferiore viscerum parte separantur mēbris, quæ p̄cordia appellant, quia cordi prætenduntur. Virgil. 2. Georg. Pinguisq; in veribus torrebimus extra columinis. Plaut. Aulul. Qui ossa atq; pellis totus est, ita cura macer: Quin extra inspicere in sole etiam vno licet, Ita inspicit, quasi latera Ponica. Cic. 1. de Diuin. Quæ est autem gens, aut quæ ciuitas quæ non aut extis peccidit, aut monstra, aut fulgura interpretantur, aut augurum, aut astrologorum, aut sortium, aut somniorum, aut vaticinationum prædictione moueatur? Idem 2. de Diuin. Concedam hoc ipsum si vis, est maguā iacturam causā fecero, si vllā esse conuenientia natura cum extis cōcessero.

Extabesco, se, Tabes conficior, & veluti emarcesco. [ἐκ ταβέω. Ital. *Ammarire*. Hisp. *se desfer*.] Cic. 2. Tule. Refugere oculi, corpus macie extabuit. Cic. 2. de Natura deorum, per translationem posuit pro euanescente. Etenim, inquit, videmus ceteras opiniones fictas, atque vnas diuturnitate extabuisse.

Extemplū, aduerbiū, idem significans quod statim, siue continuū. [ἐκ τῆς. Ital. *subito, instantaneus*. Hisp. *Adelora, luego*.] Varro lib. 5. de lingua Latina, Extemplū (inquit) id est continuū, quod omne templum debeat esse continuū septem, nec plūquam vnum introitum habere. Plaut. Amph. -se exercitum extemplū domo Reductū. Liu. lib. 3. ab Vrbe cond. Secundū q; belli res extemplū vbanos motus excitauerūt.

Ex tempore, Dux partes sunt, idem significantes quod ex improviso, & impromptu. [ἐκ τῆς. Ital. *subito, instantaneus*. Hisp. *Adelora, luego*.] Cic. 1. Offic. Quos credimus expedire rem, & consilium ex tempore capere posse. Aliquando ex tempore, pro temporis conditione. Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Extemporalis, is, Subitaneum, aut instantaneum. [ἐκ τῆς. Ital. *subito, instantaneus*.] Cic. 1. Offic. Cōsa facta ali' impromptu. Hisp. *Cōsa subita y arrebatada*.] Vt, Extemporalis oratio, impromptu dicta, Quin lib. 4. cap. 1. Extemporalis actio, apud eundem, lib. 10. cap. 7. Extemporalis actio frequenter excitatur. Extemporalis Rhetor, qui ex tempore dicit. Martial. lib. 5. Extemporalis garrulitas: & extemporalis cemeritas, apud Quintilianum.

Extemporalitas, extemporalitatis, Promptitudo, siue facultas ex tempore aliquid dicendi, faciēdi. [ἐκ τῆς. Ital. *subito, instantaneus*.] Suet. in Tiro, c. 3. Latine Græcūq; linguz vel in orando, vel in fingendis poematibus promptus, facilliq; vel ad extemporalitatem vique.

Extemporaneum, pro subitatio accipimus. [ἐκ τῆς. Ital. *subito, instantaneus*.]

Extendo, dis, di, sum, vel extentum, Porrigo, protraho, explico. [ἐκτείνω. Ital. *Estendere*, *pergere*. Hisp. *Estender*.] Colum. lib. 5. Quare quum ad summum patium recta vis extensa est, capillito constringitur. Liu. Quantum extendere iter possit, in castra properaret. Plin. Epist. 37. Extenderem procer, nisi tu diu rogari nolles. Liu. 7. ab Vrbe, Quum cernebat metu tenendos quos fides non tenuisset, extendere omnes imperij vires Consulē delectū habendo iussit. Virg. 6. Aeneid. Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis.

Extensis, participiū. Cic. 4. Acad. ἐκτεταῖς. Cum extensis digitis aduersam manum ostendit.

Extensus, aliud participiū. Cic. 2. de Orat. Per stānas verō quum dixit, & extenso brachio paululum etiam de gestis addidit, vehementer rissimus. Quid, de Arte, Hæc mouet arte latus, cunctisque fluentibus auris Excipit, extensus fectisq; superba pedes.

Extento, tas, ate, frequentatiuū. Plaut. Bacchide, Quæ te mala exu agitat, qui ad istunc modum Alieno vires tuas extensas oltio?

Extenuo, as, Valde tenue facio, siue continuo. [ἐκτείνω. Ital. *Adenare, affligere, extenuare*. Hisp. *Adelgarar lo guesso*.] Cic. 1. de Nat. deor. Dentibus autem in ore constructis manditur, atq; ab his extenuatur & molitur cibis. Extenuare mala ferendo, est fortitudine & equanimitate leuiora reddere. Ouid. 3. Trist. Quod potes, extenua, forti mala corde ferendo. Extenuare rem aliquam verbis, est deprimere, & minorem facere, quā reuera sit, quod & Latine dicitur cleuare. Cic. 2. de Offic. Neque verō verbis augeat munus suum, si quo forte fungitur, sed extenuat. Sic extenuare causam. Autor ad Herenn. lib. 1. Defensor autem causam fuisse negabit, si poterit, aut eam vehementer extenuabit.

Extenuatus, participiū, cui opponitur conerctus. Cic. 1. de Nat. deor. Exin marci finitimus aer die ac nocte distinguitur: sic, tum fuscus & extenuatus sublimē fertur, tum autem conerctus in nubes cogitur. Brutus Ciceroni, Recurrit ad meas copias: sic enim ferē eas appellare possumus: enim extenuatissimæ, & inopia omniū rerum pessime acceptæ.

Extenuatio, onis, ἐκτείνω. Ital. *Extenuare*, & distinctio concessa breuius, & extenuatio. Contrarium eius est exaggeratio.

Exter, era, erum, pen. corr. Idem quod exterius. [ἐξ. Ital. *Exterius*. Hisp. *Exterius*.] Vnde Statius, Exter honos, dixit pro extraneo.

Exterebro, ras, pen. corr. Terebrando extraho. [ἐκ τῆς. Ital. *Exterebro*, & extraho.

perstugare. Hisp. *Barremar a horadar*.] Cic. 1. de Diuin. Itaque ex eo mro quod exterebratum esset, buculam curasile faciendam. Per extrationem significat aliquid extorquere Plaut. in Persa, Nunquam hercle exterebrabistu, vt sis prior, Quam ego sem. Nonnunquam idem quod perquirere, seu perferutari. Varro, Atque omnes adeo perquirat, atque exterebrat artes.

Extergo, gis, extersis, extersum, Est erigendo purgare. [ἐκ γράω. Ital. *Extirpare, forbare*. Hisp. *Alimpar, enxugar*.] Cato de Re rust. Post diei omnino duodecimurn pernas extimico, & saltem omnia derigito, & suspendito in ventum biduum, tertio extergito. Pro eodem etiam dicimus extergeo, per secundam inflexionem. Plaut. in Rud. In quanto magis extergeo, utillum, atque tenuis sit. Cato de Re rust. cap. 162. Die tertio extergito spongia bene.

Exterlus, participiū, idem significans quod expositus. [ἐκ τῆς. Ital. *Exterlus*.] Plin. lib. 34. cap. 9. Aera extersa, iubiginem celerius trahunt, quā neglecta, nisi oleo perungas.

Extermino, nas, pen. corr. Extra terminos eiicio. [ἐκ τῆς. Ital. *Exterminare, eiaculari*. Hisp. *Exterminar, enagenar, deslizar, sacar de sus terminos*.] Cic. lib. 3. Offic. Atque hoc omne genus pestiferum, atque iniurium, ex hominum communitate exterminandum est. Exterminare vrbe atque agro, Cic. 1. de Nat. deo. Exterminare morbum, est abigere, seu depellere. Plin. lib. 3. cap. 10. Regium quoq; morbum in vino exterminatum. Aliquando exterminare ponitur pro demoliri, & euertere. Cic. post Red. ad Quir. Itaque neque republica exterminata mihi locum in hac vrbe esse duxi.

Exterminator, verbale, Pro euerlore, & destructore accipitur. [ἐκ τῆς. Ital. *Exterminator*.] Cic. pro Domo sua, Tam obui fabarum ante oculos exterminatoris fui.

Externo, nas, ab ex, & sterno. Mente extui bo, demeneo facio. [ἐκ τῆς. Ital. *Externo*.] Plin. lib. 3. cap. 10. Regium quoq; morbum in vino exterminatum. Aliquando exterminare ponitur pro demoliri, & euertere. Cic. post Red. ad Quir. Itaque neque republica exterminata mihi locum in hac vrbe esse duxi.

Externatus, participiū, idem significans quod exterminatus. Catullus, Sed quid ego ignatis nequiquā conqueror auris Externata malo? Equi externati, id est confecti, & perterriti, Quid in ibia Idem 11. Metam. Sic quæcūq; solo defixa coherat harum, Externata fugam frustra tentabat.

Externus, a, um, ab extra præpositio, Quicquid ab exteriori parte est. [ἐκ τῆς. Ital. *Quislo che è dalla parte di fuori*. Hisp. *Externo*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Extero, is, pen. corr. Terendo excutio, ex tritura percipio. [ἐκ τῆς. Ital. *Extero*.] Cic. 1. Offic. Consumar frugum, & farinam, &c. Hisp. *Trillar, gatar y molar*.] Colum. lib. 2. Quum rursus amplior messis proenerit, quicquid extereatur, capillito expurgandum erit. Varro lib. 1. de Re rust. Apud alios exteritur grege iumentorū inado, & ibi agitato pectus, quoad vngulis epica exteritur grana. Exterere etiam dicimus aciem ferri, acueri. Exterere litteram, est eam expungere, & delere. Var. 2. de Re rust. cap. 1. A quo post Balare dicunt, extrita, e littera, vt fit in multis.

Exterius, a, um, huc Exter, a præpositio extra, Quod alibi natum est, vel quod aliūde aduenit. [ἐκ τῆς. Ital. *Exterius*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Exterior, et, nomis, vide x r a.

Exterraneus, Aduena, quasi ex alia terra. [ἐκ τῆς. Ital. *Exterraneus*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Exterreo, res, rui, reum, idem quod simplex terreo. [ἐκ τῆς. Ital. *Exterreo*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Exteritus, Quod modō pauca factum significat. [ἐκ τῆς. Ital. *Exteritus*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Extexo, is, idem quod terreo, hoc est destituo quod textum est. [ἐκ τῆς. Ital. *Extexo*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Extillio, las, lare, Est guttatim effluere. [ἐκ τῆς. Ital. *Extillio*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Extimulo, idē est quod simplex stimulo, hoc est veluti stimulis quibusdā incito. [ἐκ τῆς. Ital. *Extimulo*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

Extinguo, gis, ab ex, & tingo: proprie dicitur de iis quæ incensa sunt. [ἐκ τῆς. Ital. *Extinguo*.] Cic. 1. Offic. Huius generis questionibus sunt hæc omnes in quibus ex tempore officium queritur.

luc. & emic instructos nomina facit, negotiorum conficit. Accipitur etiam pro pecuniam mutuum dare, aut alias debitore sibi aliquid facere. Cicero. Gallo. lib. 7. Accepi Auiam litteras, in quibus hoc merar liberalissimè, nomina se facturi qua ego vellem die. Id est pecuniam credendum, in eam diem soluendam quam ego postulaſsem. Budeus. Facere nomie cum vicinis, hoc est facere supplicationem reditus vinearum. Colum. lib. 3. cap. 3. Quid quis nomie si et honorator cum debitor, et alius rulticus cum vicinis suis fecerit, eius summe vi in perpetuum, &c. Facere orium, id est dare. Virg. 1. Aegioga, O Melibare, deus nobis hac oia fecit. Facere oua, p. parere. Varr. 3. de re Rustic. ca. 9. Neq; fers in villis oua ac pullos facit, sed in sylvis. Facere par. Plaut. Trin. Fecit par tuis ceteris factis, patrem Tuum si pereoles. Facere periculum, est ventare, & experiri. Terent. And. Quid si ergo istuc, nili periculum fecerit? Facere potestatem, permittere, concedere. Cicero. in Catil. Siquid de his rebus dicere vellet, fecit potestatem. Facere potestatem, illic copiam sui, est adducere ad se prabere, & permittere ut scilicet agatur, vt, Facere omnibus suis conuenienti potestatem, Cicero. 8. Philip. Facere progressum studiis. Cicero. 4. Tuleu. Philosophia denique ipsius principes nunquam in suis studiis tantos progressus hinc flagrant cupiditate facere potuissent, & facere prouentum maiorem, hoc est exuberantioris fructus dare. Colum. lib. 2. cap. 15. Nec solum cares maiorem facit prouentum, sed etiam saporem & odorem vini pomorumq; reddidit meliorem. Facere quantum, lucrari. Plaut. Capt. Aegre est mihi huc facere quantum carceratiorum propter eius quati iustitiam. Quellum facit, meretur suo corpore, Liu. 8. bel. Pun. Quid me faciam melior. Terent. in And. Quid in hoc, si huc Paulus veniat? Cicero. ad Attic. lib. 6. Quid tu huc homini facias? Idem pro Cecina. Quid de P. Claudio fiat, referre. Idem ad Attic. lib. 2. Facere ratione, hoc est ob aliquam causam. Cicero. ad Attic. lib. 12. Quid domi te iulustit, ratione fecisti. Ratum facere, est confirmare. Liu. 8. bel. Pun. Quae nobis Imperatores vestri, comoda tribuerit, ea rata atq; perpetua vestra auctoritate faciat, Facere rem, est parare opes. Terent. in Adelphis, Nunquam rem facias, abi, necis inuolare homines Sannio. Facere rem diuinam, sacrificare. Plaut. in Amph. Ego rem diuinam iuxta faciam, vota quae sunt. Facere reum, hoc est acculare, siue reum agere. Tacit. lib. 1. Violatore fuderis vellet Arminium, apud Varum qui reum exercitum praesidebat, reum feci. Facere sacrificium, & sacra. Cicero. de Clar. Orat. Licet aliquid etiam de M. Popili ingenio suspicari, qui quom Consul esset, eodemq; tempore sacrosanctum publicè cum Lena faceret. Liu. 1. ab Vibio, Quia sacra publica pop. Rom. faceret. Facere sanguinem, pro effundere. Liu. 5. bel. Maced. Nodum indidit bello, aut ita commisso, ut stridos gladios, aut sanguinem vsquam factum audissent. Facere satis, est debitum persolvere. Plaut. Aul. Sed vna quae vendit de heri vinario Exrambro, iam pro his satisfacit Stichos 1, scilicet satis opinor. id est soluisse, & Facere satis alicui, pro eius voluntate obtemperare. Cicero. de Clar. Orat. Ego verò, inquam, si potero, faciam vobis satis. Facere stipendia sub aliquo, idem quod militare. Plin. de Viris Illust. Sub Cressle in Sardinia stipendia fecit. Facere stipendiarium, est cogere ad solvendum tributum. Caes. lib. Gal. Medus sibi, quoniam belli fortunam tentassent, & amisit congressi & superati essent, stipendiarium sibi factum. Facere stomachum alicui, est commouere aliquem, & bilem excitare. Cicero. Lent. lib. 1. Epist. Non illi quidem vt mihi stomachum faceret. Facere sumptum, quod alias facere expensas, vel expendere dicitur. Plaut. Capt. Quia ista faciam vt cupias facere sumptus, est ego vitem. Facere vadimonium, pro promittere. Plaut. Epid. Licet vt vadimonium mihi hic videri facit. Facere vela, id est vellicare. Virgil. 4. Aene. Vela facit ramè, & plenis subit ostia velis. Facere vestigium, ambulare & progredi. Cicero. pro Rab. Posth. Hic vos aliud nihil orat, nisi vt rectis oculis hac vrbem sibi inueniat, in hoc foro vestigium facere liceat. Facere vicium, est corrumpere, vel vitari, & aliqua fabra labi factari; & propriè de adificiis dicitur. Cicero. in Topic. Si ades exesq; corrumpere, vitiare fecerunt. Facere vitium, pro vitare. Vitruuius, Si venti frigidi sunt, aduenitq; calidi, vitiantq; humidum, nocet enim facient vitia palumèis. Facere volupe animo suo. Plaut. Aul. Hic suus inquit dicit vxor: suo animo fecit volupe. Neq; nouum, neq; mirum fecit, nec secus quam alij solent. Facere vota, est supplicare. Plin. lib. 17. cap. 1. Ego qui dixit huiusmodi serenas optandas, pro arboribus vota facit. Facere vrriam, est merere. Colum. lib. 6. cap. 30. Plerumq; iumenta morbos concipiunt lassitudine & xstu: nonnunquam & frigore, & quum suo tempore vrriam nos fecerunt.

Factum, est substantiuum. Res gesta. [factus. Ital. Fatto. Hisp. El hecho.] Virg. lib. 1. Aene. Porta facta patrum. Terent. in And. dictum ac factum, inuenere. Aliqua causam, quamobrem enicit appella. Factum mutare, pro sententiam mutare. Terent. in And. Haud muto factum.

Factus, vrr. Idem est quod confectio. [factus. Ital. Fatto. Hisp. El hecho.] Vnde, factus olei dicitur, quatum vna vice conficitur. Catro de Re rust. cap. 67. Factoribus det in singulos factus olei sextarios, & in lucenti quod opus sit, hoc est in singulos olei confessiones, vel quotic oleum conficitur. Varro de Re rust. libro 1. cap. 24. Hostium vocant, quod ex vno factu olei fecerunt: Factum dicunt quod vno tempore conficiunt. Facius villa, pro structura, opere, & exedificatione. Varro lib. 3. de Re rust. capite 1. Ego quoque quo exornatio villa esse possit fructu, quam facta, hanc ad te misi.

Factosus, his, factus, supinum in vsu non est: legitur tamen participium factellus, tanquam supinum esset factellum. Cicero. in Verrem, Quum audisset sibi negotii factellum. Significat autem propriè ad faciendum eo, vt visio, ad videndum eo. [Ital. Andare a fare. Hispa. Andar para hacer.] Virg. 4. Georg. Haud mora, continud matris praecepta facit. Interdum est discedere. [factus. Ital. Andare. Nec mihi maltera enim significatio aliteram gignit: nam qui ad faciendum quicquam it, discedit vt id faciat. Terent. in Phorm. Die quid velis dari tibi in manum, vt herus: his desistat latus. Hoc hinc factellat. Id est sua curatum abeat. Donatus, Factellat, pro hinc se faciat, id est abeat. Cicero. in Horten. Factellant igitur qui docere nihil possunt, quo melius, sapientibusque vtiuius. Negocium factellum, est cuiuspi molestum esse. [factus. Ital. Effere molestare. Molere. Hul. Molestare d. enojare d. alguna.] Cicero. Appio Pulch. Quum est nobis illarum de re temeritate eorum qui tibi negotia facell-

rent. ¶ Huius passivus protulit Cicero pro Cluentio. Sed hoc pollicor omnibus, sicuti forte hac lege negotium facillimum, qui lege non teneantur: is vi me defendere voluerit, me eius causam legis praesidio defendentium. Factio, as, penult. cor. Saepe factio. [factio. Ital. For. p. 150.] Hispa. *Haec ancedunt*. Cicero. lib. 2. Offic. Haec apud maiores nostros factitata, Terentius in Eunuch. Idem hoc Pyrrhus factitavit. Horatius in Arte, Nec satis apparet cur verius facitetur.

Factor, oris, nomen verbale, Qui aliquid facit. [factore. Ital. Fattore. Hispa. *Haecador*.] ut quum dicimus Deum factorem caeli & terrae. Sic etiam factorem vocamus, qui vinum, vel oleum, vel quid simile facit. Cato de Re rust. cap. 13. Lectum stratum, vii duo custodes libere cubent, & tertius custodire vna cum factoribus vbi cubent. Idem cap. 64. Leguli volunt uti olea caduca quum plurima sit, quo plus legatur actiones, ut in tabularum dia sit, ut fracidia sit, quo facilius oleum efficiant.

Factitatus, a, um, Quod arte aliqua effectum est, hoc est quod naturale non est. [factitatus. Ital. *Fattitatus*.] Ital. *Fattitatus*. Hispa. *cosa hecha de hecho*. x. 1. ut, Vinum factitatum, Color factitatus, Sal factitatus. Plinius lib. 12. cap. 17. Ergo in utraque gente bina laudavi genera, cererum, & factitum. ¶ Factitia verba dicuntur quae & ficticia appellantur, quae ad sonum alicuius similitudinem effecta sunt: ut Crocice, Minioze, Classis, Tinctionabulum, & similia.

Factio, onis, ab initio (ut autor est Festus) honeste vocabulum fuit. *ad pias*. unde factiones histriionum, & quadragintario dicebantur. Nunc vero (inquit) nomine factionis seditio, & arma dicitur. [factio. Ital. *Fattione*.] *conspira*, *facta*, Hispa. *Vando en la ciudad*.] Nam est divisio civium in diversa studia, quum aliqui se principes & primarios in civitate efficere conantur, inter quos est amulatio: utroque quum maximam contrarietate potest, civium trahente multitudinē, quos cliētes vocant. Nonius, Factio dicitur malorum consensus, & conspiratio. Sallustius de bel. Jug. Inter bonos amicitia, inter malos factio. Qui autem huiusmodi factiones exercent, factioni appellantur. ¶ Interdum factio capitur per potentia, & auctoritate alicuius in civitate: quod & Nonius annotavit, citans locū Tullianum. Sed iam hercle metuo ne nimis stultē fecerim, qui ex tanta factione atque opibus ea ausus sum aggredi. Plautus in Aul. Idem magnas factiones, dores dapiles nihil moror. Idem in Cistell. Neque nos tanta factione sumus, neque opes nostrae tam sunt validae. ¶ Quatuor apud antiquos fuerunt autigeniam factiones, Veneta, Praesina, Alba, Roseta, & coloribus nominatae. Cassiodorus quatuor colores harum factionum, cum partibus anni quaterque assimilat. Praesinus, virenti veri dicatur erat: Rosetus, flammaceo asistat: Venerus, nubilus hyemini: Albus, pruinoso autumnus. Suetonius scribit his addidisse Domitianum duas, alteram Auratam, alteram Purpuream pauperum. Haec certamine curuli & pernicitate curius inter se decertabant, fauorēque populari, siue Imperatori, victoriam praemia adiudicabantur eis qui vicerant. ¶ Factio interdum idem est quod confectio: unde factionem testamenti dicimus pro iure, seu potestate confectendi testamentum. Cicero. Topi. Quas is instituit, cui testamenti factio nulla esset. hoc est qui confectendi testamenti non habebat potestatem.

Factiosus, si. Factiosus appellatur, qui proclivis est ad factionem, id est discordiam & liti diopem. [factiosus. Ital. *Fattioso*.] Ital. *Fattioso*. Hispa. *Vando en la ciudad*.] Sallustius in Catil. Con. Pilo adolefcens nobilis, summā audacia, egens, factiosus: quem ad pertusandum Rempublicam, inopia, atque mali mores stimulant. ¶ Factiosus, dives & potens. Plautus in Aul. Venit hoc mihi in mentē Megadore, te esse hominē diutem, Factiosum: nec item esse hominem pauperum pauperimum.

Factura, ae, Compositio rei quom facimus. *valens*. Plinius libro 34. cap. 14. Aliubi vena bonitatem hanc praestat, aliubi factura, ut Sulmone aqua, vii dirimus.

Faxo, is, Pro faciam. *valens*. Virgilius 12. Aene. ego fœdera faxo. Firma manu. Verbum est defectivum quod ratiū habet futurum indicativum, nec id omnino integrum, ad hunc modum, Faxo, is, itur: in numero plurali faxur: & in futuro optativus, & praesentis subiunctivi, Faxim, is, faximus, itis, faxint. Terentius in Heaut. Viniani dii faxint. Ennius apud Ciceronem de Senect. Nemo me lachrymā decorat, nec fœnora faxit.

Facilis, is, penult. cor. Quod expeditum est, & nullius negotii. [facilis. Ital. *Facile*.] *agere*. Hispa. *cosa que ligamente se puede hacer*. *facil*, *facile*.] Terentius in Heaut. -faciet omnia. s. Haec dum incipias, gratia sunt, dumque ignores: ubi cognovisti, facilia. Ibidem, Bonam aequi iustam rem oppido imperas, & factu facilem. Huius contrarium est difficultas, hoc est multum habere negotii & molestiae. *valens*. Virgilius 1. Georg. Difficiles primum terras, collēque maligni. ¶ Aliquando facilis dicitur ex orabilis, & ad ignoscendum paratus. Virgilius 4. Georg. -faciles venerare Napaeas. Terentius in Heaut. Mihi huiusquam filius erit, nec ille facili me vitetur patre. Plinius lib. 7. cap. 6. Melior color marem ferentis, & faciliior parvus. Ibidem cap. 16. Incipiente autem hostatu, aut desinente, conceptus facillimi traduntur. ¶ Ex facili adverbialiter, pro facili. *valens*. Columellus lib. 8. cap. 1. Quae vitanda non ex facili dicimus. Plinius lib. 30. Eorundem cinis exilis dentibus confectus, ex facili eos cadere cogit.

Facile, adverbium. Nullo negotio. [facile. Ital. *Facilmente*.] *agere*. *valens*. Hispa. *Ligamente*, *facilmente*.] Cicero. lib. 1. Epistola. Ceteris iniuriis quae propostio sunt: Catone, facile, spero, resistemus. ¶ Est etiam confirmantis adverbium, significans haud dubie, liquido, certo, nullis aduersantibus. *valens*. Iungiturque eleganter cum nomine Princeps. Cicero. lib. 3. Epistola. Tu qui esis ordinis cum facile princeps. ¶ Admittit & superlativum, ut facile doctissimus, facile primus. Item adiectivum diversitate importantia: ut, facile dissimilis. ¶ Aliquando & verba cum praepositione Prae composita: ut, facile praestat equalibus. ¶ Nonnumquam accipitur pro libenter. Cicero. 4. Tullius. Sed te aberrare proposito facile pariebar. id est non iniuriis. ¶ Antiqui pro facili, facul & faculter dixerunt, ut supra offendimus in dictione OFFICULUS.

Facilitas, turis, Est inclinatio quaedam, siue habitus ad aliquid promptē dicendum, faciliūque ferre: quae in meliorem partem accipitur: nam propensio in deterorem partem, vitiosus proclivitas dicitur. [facilis. Ital. *Facilità*.] *agere*, *valens*. Hispa. *Aquella ligencia de hacer algo*.] Cicero. 4. Tullius. Proclivitas

Proclivitas ad egrotandum: sed hæc in bonis rebus, quod alij ad alia bona sunt aptiores, facilis nominetur: in malis proclivitas, ut significet lapsionem. Sic facilitate ingenij dicimus, quia aliquid facile apprehendimus. Facilitas carminis, vel orationis, est perspicuitas quædam & claritas qua mentem scribentis facile assequimur. Accipitur etiam facilitas pro placabilitate, & lenitate illa qua facile patimur nos exorari. Terent. in Hecy. Eft ego meis me omnibus scio etiam adprimè obsequentem. Sed non adeo, ut facilitas mea illorum corumpat animos. Id est indulgentia, exorabilitas.

Facultas, caris, Proprie facilitas agendi. [pen. Ital. Facultà, arbitrio, potestà. Hisp. La hacienda o posibilidad.] Terent. in Andria, diu dare facultatem obsecro. Huius partiendi, atque illi in aliis potius peccandi locum. Cuius contrarium est difficultas. Aliquod pro potestate, seu comoditate. Plinius, Si mihi facultas daretur utrum mallem eligendi. Præterea facultas, est vis quædam quæ facit ut id facilius fieri possit quod de vnaquaque arte præcipitur. Subiungitur. Est enim genus omnium artium quo in omnium artium definitione uti possumus: ut quum dicimus, Dialectica est facultas differendi: Rhetorica est facultas dicendi, & sic de aliis. Facultates quoque in plurali tantum numero dicuntur operes: quoniam quum diues quis existit, facile quod vult agit. Cice. ad Attic. lib. 11. Si quas habuimus facultates, eas tum Pompeio, quum id videbatur sapienter facere, detulimus. Itaque tum a tuo villico sumus, & aliunde mutuati sumus, & c. Cice. 6. bel. Gall. Tantas videri Italie facultates, ut siquid esset in bello detrimenti acceptum, non in modo, & c. Facultatem a facilitate sic distinguit Plinius, quod illam vocat vim & energiam eloquentiæ: hanc, promptitudinem duntaxat. Sic enim Epist. 11. 5, inquit, Quia scilicet nimia assiduitate facultas magis, quam facultas: nec fiducia, sed temeritas paratur.

Facinus, noris, penult. corr. A facio deductum, vocabulum est medium, quo tam in bonam, quam in malam partem uti possumus. Est enim facinus insigne aliquod factum, siue bonum, siue malum. [Ital. Fatto risale uato, scilicet in bona come in mala parte. Hisp. La buena o buena y en mala parte.] In bonam partem accipitur apud Sallustium, pro virili & strenuo facto quod Græci *ἀνδραγαθία* appellant. Quod aliquo negotio intrinsecus, præclari facinoris, aut bonæ artis famam querit. Sæpius in malam partem. Cice. lib. 1. Offic. Ab hoc nulla fraus, nullum facinus abest. Terent. in Adel. Proh diu immortales, facinus indignum. Idem in Heautont. is mihi ubi addidit plus paulo, sua quæ narrat facinorata.

Facinorosus, fa, sum, Sceleratus, & flagitiosus. [pen. Ital. scelerato, malizioso, fidiuoso. Hisp. malicioso en mala parte, lleno de pecado y destrucción para otros.] Cice. in Catil. Quinque genus est patricidarum, scitariorum, denique omnium facinorosorum. Vita facinorosa, Idem 1. de Legibus.

Facula, Facularij, vide F A X.

Facundus, di, Disertus: a faciendo, quia ea quæ mente conceperit, ad audientem facile atque ornate profert. [pen. Ital. Facendo eloquente. Hisp. Elegante.] Ouid. de Arte, Non formosus erat, sed erat facundus Vlysses, Quinque lib. 12. In omnibus gentibus alius alio facundior habetur: & in eloquendo dulcis magis.

Facundia, Quæ est facultas differendi cum gratia. [pen. Ital. Gratia di ben dire. Hisp. Elegancia en las palabras.] Plinius lib. 7. cap. 30. Facundia, Latiorumque litterarum parens Cicero.

Facundæ, aduerbium, Disertè. [pen. Ital. Facundè. Hisp. La hex.] Horat. 1. Carm. Ode 35. Diffugiunt cadis cum fæce socatis amici. Fæces vnguentis est materia crassior, ex qua expressum est vnguentum: magnata Græco vocabulo appellantur, teste Plinio lib. 13. cap. 2. Fæcem ciuitatis (τὸν οὐκ ἄλλοι) homines viles & abiectionis aliquando vocamus, non quod homines sint sordes, sed quod vitam agant sordidam, & abiectionem. Cicero pro Flacco, Opifices, & tabernarios, atque illam omnem fæcem ciuitatum, quid est negotij cõciteret: Sordes & fæx vrbis, Cice. Atti. lib. 1. Fæx Romuli, pro plebe Romuli, hoc est populo quæ ideo fæcem vocat Cicero scribens Attic. lib. 1. Epist. 1, quod collectus esset ex confusa & turbulenta multitudine. Loquitur autem illic de Catone, quem reprehendit quod ita se gereret quasi esset in Republica Platonis, & non in fæce, hoc est fæculenta plebe Romuli.

Facundia, lib. 10. Epist.

Fæx, facis, Per x diph. ut Apuleius docet, ut differat in datiuo a præterito verbi facio: & est exercitum cuiuscumque rei, cuius diminutiuum est fæcula, deductumque a facio. [pen. Ital. Faccia. Hisp. La hex.] Horat. 1. Carm. Ode 35. Diffugiunt cadis cum fæce socatis amici. Fæces vnguentis est materia crassior, ex qua expressum est vnguentum: magnata Græco vocabulo appellantur, teste Plinio lib. 13. cap. 2. Fæcem ciuitatis (τὸν οὐκ ἄλλοι) homines viles & abiectionis aliquando vocamus, non quod homines sint sordes, sed quod vitam agant sordidam, & abiectionem. Cicero pro Flacco, Opifices, & tabernarios, atque illam omnem fæcem ciuitatum, quid est negotij cõciteret: Sordes & fæx vrbis, Cice. Atti. lib. 1. Fæx Romuli, pro plebe Romuli, hoc est populo quæ ideo fæcem vocat Cicero scribens Attic. lib. 1. Epist. 1, quod collectus esset ex confusa & turbulenta multitudine. Loquitur autem illic de Catone, quem reprehendit quod ita se gereret quasi esset in Republica Platonis, & non in fæce, hoc est fæculenta plebe Romuli.

Faculentus, ta, tum, Quod est facis plenum. [pen. Ital. Facioso pien di facia. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

Faciatum vinum, Quod est facibus est expressum. [pen. Ital. Faciato. Hisp. Lleno de hexas o borras.] ut Faculentia aqua, apud Plinium libro 31. cap. 3.

cationis, Quod scilicet ex fago arbore est. Ouid. 4. Fast. Bis sua fagina tēpora si dēte tegit. Sic faginus avis, apud Virgil. 3. Geor. Pōit validō nitens sub pōdere faginus axis. Et pocula fagina, apud eundē 1. Aegloga. Glās fage, apud Plin. 16. ca. 5. Alia fage glās figura, alia quæ nec. Fagutal, Fuit Romæ facellum Iouis in quo erat fagus arbor, quæ Ioui sacra habebatur. Plinius lib. 16. cap. 10.

FALCARIUM, *φαλκάριον*, Ptolemaio 7. Europæ tabula. promontorium est Siciliæ, quod nonnulli idem esse credunt quod vulgò hodie appellatur *Melara*, vel *Rafaculum*.

FALCÆ, Turres ligenæ, ob altitudinem dictæ, quibus in oppidorum oppugnationibus, & in spectaculis utebantur: a falando. Tufci enim falandum exilium vocabant.

Falarica, vide FALCARIUM.

Falcarius, Falcatus, Falcula, vide FALX.

FALCIDIA IEX, *φαλκιδία*, *νέμεσις*, Quæ amputat legata, quando ut minimum quarta pars bonorum non superest hæreditibus.

FALCO, onis, [Græcè *ἄγξ*, Ital. *Falcone*, *Halcon*.] Avis est ex accipitrum genere: ita dicta (ut Festus innuit) quod vagues more falcis habet introsum flexos. Avis huius volatus a veteribus in auguriis maximè obseruabatur. Felicissimum siquidem omen ad res agendas putabatur, si falco a sinistra volasset. Unde & a Græcis *ἄγξ*, quali sacra avis vocatur. Campani capyn olim vocabant: a qua etiam nonnulli volunt Capuz nomen esse impositum: quod ex volatu falconis, de ea edificanda sumptum fuerit augurium. Sunt autem falcones omnes (ut hodie a Principum aucupibus obseruatum est) formicæ: mares verò sunt quos vulgus hodie vocat *Mascardinos*.

FALERE, neutri generis. Varro de Re rust. cap. 5. Intra rete aues sunt omne genus, maximè canitres, ut lusciniolæ, ac merulæ, quibus aqua ministratur per canaliculum, cibis obicitur sub rete. Subter columnarum stylobaten est lapis a falere, pedem & dodrantem altus, ipsum falere ad duos pedes altum a stagno, latum ad quinque, & c. Verbum architecturæ nobis hodie incognitum.

FALERTIUM, *φαλέρτιον*, Oppidum fuit Faliscorum in Tuscia mediæ terraneis. Auctor Ptolemaeus lib. 3. cap. 1.

FALERTIUM, *φαλέρτιον*, ager, teste Plin. lib. 14. cap. 5. Campaniæ tractus est, qui a ponte Campano incipit: ab Iuxa potentibus vrbani coloniam Syllanæ. Totus hic tractus vitiferos habet colles, generosissimi mo vino nobiles, quod a regionis nomine etiam falernus est appellatus. Huic inter gentios Italiæ vini, secunda nobilitas tribuebat. Prima enim Iuxa dabatur Pucino, quod a Græcis Pictanum appellabatur. Nequaquam verò mirum videtur, si hoc vini genus hodie, aut prius ignotum sit, aut minus celebre, quum etiam Plinio seculo (ut ipse testatur) excoleretur, culpa agricolarum, copiar magis studentium quàm bonitatis. Pro vi. non frequentissimi neutri generis est: Tibullus tamen in masculino genere vixit. Nunc (inquit) mihi fumosus veteres profert Falernus. FALERTIUM, *φαλέρτιον*, Populi Hortulæ fuerunt, quorum oppidum Falentij, *φαλέρτιον* Stephano, vocabatur. Ouidius, Adde senem Tatium, Iunonicolæque Faliscos. Vulgò *Monte Falco*.

FALISCUS, venter, non dissimilis Lucanici, inuentus primò in Faliscis. Papi. lib. 4. Sylvarum, Non Lucanica, non graues Falisci. Marcial. lib. 1. Et Lucanica ventre cum Falisco.

FALLO, is, fesseli, falsum, Decipio. [pen. Ital. Ingannare, gabbare. Hisp. Engañar.] A falso deductum verbum, ut inquit Varro: quum contrà quàm diximus, facimus: nam siquis ut decipit, improprie fallere dicitur. Terent. in Heau. Per alium quemvis ut des, falli te sinas. Technis per seruulū. Idem in And. Quisquis cupio, dii ne ab hoc me falli cõperiat. Cic. pro Rose. Amer. Per dñm est igitur hominis, simul & amicis dissoluere, & fallere eū qui falsus nō est, nisi credidisset. Pōnitur & pro latro. *ἁλίσκος*. Liu. Speculator Carthaginiensis, qui per biennij fessellat, Romæ deprehensus, præcis manibus dimittitur. Falli me, id est ignoro. Cic. de Orat. Neque hoc te Crassus fallit. Et in Ota. Quæ quæstio nostri fessellit, ita vos esse dicunt: Idem Atti. lib. 1. Tamē in lege nulla esse huiusmodi capita, te nō fallit. Taci. lib. 11. Quæ mutatio neci. Nerone fessellit. Fallere spem, fallere opinionem, est scus facere quàm quis opinatus fuerit. Cice. in Catil. Si vis improborum spem meam fessellit. Idem Lentulo lib. 1. Epist. Non fallam opinionem tuam.

FALLUS, sum, Decipio. Plautus Aulul. Quisquam haud falsa sum nos odio. Ias haberi. Terent. Andr. Heu me miserum, qui cum animo ex animo fessellauit meo. F. Fallus es. Id est erras, aliter est atque tu putas. Plautus Truc. Mihi etiamnum quid sit negoti, falsus incertusque sum: nisi quia timeo tamen. Huius compositum est Fessello.

FALLUS, fa, sum, nomen, actiue accipitur pro coquod fallit, hoc est pro coquod verū non est. [pen. Ital. Falso. Hisp. Engañoso.] Terent. in Eunuc. Quæ vera audiui tacerò, & cōtinuo optimè: Sin falsum, aut vanum, aut fictum est, cōtinuo palam est. Plaut. in Milit. Accator ergo mihi haud falsum euēit somnium. Sic falsus tutor dicitur, qui se pro tutore gerit, quum verus tutor nō sit. Falsum testamentum, quod supposititium est, vel corruptum. Sic etiam Falsum iudicium, Falsam sententiam, Falsum nomen dicimus, pro eo quod verū non est: non quod fallendi gratia aut dictum, aut factum sit: sed quod hominum opinionem fallat. Quid verò participium est, passiuè accipitur pro deceptus. Terent. in Andr. Falsus es hoc est decipis, ut interpretatur Donatus.

FALLUM habere, est fallere. *παρρησιάζομαι*. Sallustius in Jugurtha, Neque ca res me falsum habuit.

FALSO, aduerbium, mendaciter, non verè. *ψαλδῶς*. Sallustius in proœmio Iug. Falso queritur de natura sua genus humanum. Plaut. in Bacchid. Non manco, neque tu me habebis falso suspicatum.

FALSE, aliud aduerbium. Plaut. in Capt. Tace modò: ego Philocrates Falsè faciam, ut verus hodie sepiari Tyndarus.

FALSIDICUS, ci, pen. corr. & Falisquus, Qui falsa loqui consuevit. [pen. Ital. Falso. Hisp. Engañoso.] Sic ut Veri dicimus, qui vera fari consuevit. Plautus in Capt. Me mecum rem, quod in te vno fuit. Tuis sceleris falsidici fallacis dilacerasti. Idem, Quærum rerum te falsiloquum mihi esse nolo.

FALSIDICUS, Qui facit fallacias. [pen. Ital. Falso. Hisp. Engañoso.] Plautus in Mil. Domi habet animum falsiloquum.

FALSIDICUS

falsificum, falsificum.
Falsificum, falsificum. [Falsificum, Ital. Falsificum. Hisp. Engañar.]
 Plautus in Bacchid. Multi more isto atque exemplo viuunt: quos quum
 censas Tibi amicos, reperitur falsi falsificum.
Falsiparens, is. Id est qui falsum habet parentem: hoc est cuius pater in esse
 creditur qui minime tam est. [Falsiparens, Ital. Falsiparens. Hisp. Engañar.] Sic
 Catullus vocat Herculem, quem ex Ioue & Alcmena natum, plurimi
 credebant Amphitryonis esse filium, qui verus erat Alcimenae maritus.
 Catullus ad Mallum, epigram. 53. Quod quodam celsi montis fodisse
 medullis Ausus falsiparens Amphitryoniades.
Falsitas, ratis. Dicitur quum id asserimus esse quod non est. [Falsitas, Ital.
 Falsitas. Hisp. Falsedad.] Cui contraria est veritas, quae ostendit id quod est.
 Cic. pro Cluen. Etenim sicut aliis in locis parum firmamenti, & parum
 virum falsitas habet: sic in hoc loco falsa inuidia imbecilla esse debet.
Fallax, cis. Dolosus, qui confuevit fallere. [Fallax, Ital. Fallace, singannato-
 re, gabbatore. Hisp. Engañar.] Vt, Fallax interpretis, apud Ciceronem ad Bru-
 tum. Plin. lib. 22. cap. 23. Quoniam in his natura esse apparet, in illis conici-
 tur: sepius fallax est. Mart. lib. 1. Sic audis fallax indulget piscibus ha-
 mus. Cic. de Amic. Nouitates autem si ipse asserunt, vtrāque in herbis
 non fallacibus fructus appareat, non sunt illae quidem repudiandae.
Fallacia, ciarum. Technē, doli mali dicitur verba ad fallendum compo-
 sita. [Fallacia, Ital. Fallacia, singanni. Hisp. Engañar.] Cic. 2. de Di-
 uin. Tota res est inuenire fallacias, aut ad questum, aut ad superstitionē,
 aut ad errorem. Terent. in Andr. Fallacia alia aliam trudit. Colum. lib.
 11. cap. 1. Sed haec ipsa res habet aliquam fallaciam.
Fallaciter, aduerbium. Idem quod fraudulenter. [Fallaciter, Ital. Fallacemente,
 fraudolentemente. Hisp. Engañosamente.] Cic. 1. de Diuin. Fallaciter po-
 tentia interpretari. Idem 3. Offic. Ratio igitur hoc postulat, nequid in-
 sidiose, nequid simulare, nequid fallaciter. Vendicare se alicui falla-
 cissime, Cicero de Arusp. respon.
Fallaciōsus, a, um. Fallacis plenus. [Fallaciōsus, Ital. Fallace, singannato-
 re.] Gellius, Veterum testimo-
 nia quibus huiusmodi ambages fallacis confutantur.
Falla pro fallacia dicitur veteres, vt annotauit Nonius, Noui antiqui Poë-
 tae loci citans ex Decumio, Me nō vocabit ob cam reihane feci fallam.
Falso, as. Fallax facio. [Falso, Ital. Falso. Hisp. Falso.] Mod-
 est. l. penult. ff. ad l. Corn. de Fal. Decretūque diui Adriani praeceptum
 est, in insulam eos relegari, qui pondera aut mensuras falsificauerunt.
Falsarius, iij. Qui decipiendi gratia scripta publica falsificat. [Falsarius, Ital.
 Falso. Hisp. Falso.] Suet. in Nero. cap. 17. Aduersus falsarios tum primum repectum, ne tabu-
 lz, nisi petuissae, ac ter lino per foramina traicte obligarentur.
Falx, vites. Ferramentum aduncum quo segetes & herbae secantur: item illud
 quo vites & arbores putantur. [Falx, Ital. Falce. Hisp. Hoz.] Var-
 ro lib. 1. de Re rust. cap. 50. In Umbria falce secundum terram succidit
 stramentū. Virg. 3. Aeglo. Tum credo, quum me arbutum videre My-
 conis, Atque mala vites incidere falce nouellas. Plinius lib. 18. cap. 23.
 Falceum duo genera: Italicum breuius, ac inter vepres quoque tracta-
 bile: Galliarum latiusunda maioris compendij, quippe medias erant
 herbas, breuioreque pretereunt. Cicero 5. Tuscul. Immo cum falcebus
 multi purgant, & aperuerunt locum. Falces in Campania, seculi di-
 cuntur à secando. [Falceum varia enumerantur genera à Catone, cap.
 110. & 111.] Sunt enim falces quaedam sonariae, quaedam stramentariae,
 quaedam arborariae, aliae vinearum, sylvarum, & rursarum. [Falx etiam
 appellabatur bellica machina quae aduocis praefigebatur ferro: sic dicta
 quod incuruata esset ad similitudinem falcis, vt ex muris lapides edi-
 tarentur. Caesar 3. bel. Gall. Vna erat magna vsui res praeparata à
 nostris, falces praecutae, insertae, affixaeque longitius, non absumpti
 forma muralium falcium.]
Falcula, e. diminutiuum, Porcia falx. [Falcula, Ital. Falcinella. Hisp.
 Pequeno hoz, hoc.] Colum. lib. 12. ca. 18. Nec minus falculae, & vngues fer-
 reū quamplurimi parandi. Cato cap. 94. Quod falcula fecueris, non re-
 nescetur. [Dicitur etiam falcule, pardori & pantherarū extremitates
 vngui in falcis formā incuruatae, quibus dum appetunt, etiam integra
 corpora dilaniant: à quibus etiam falculis falcones dictos putat Festus.
 Plin. lib. 8. ca. 15. Mirum pardos, pantherasque, leones, & similia, cōdi-
 to in corporis vaginas vnguium quicquid ne restringantur, hebreantur
 que, ingreditur, auersusque falcibus curere, nec nisi appetēdo, protendere.]
Falcarius, a, um. Quod ad falcem, pertinet. [Falcarius, Ital. Falceiro.] Vt Cores falca-
 rii, quibus falces acuuntur.
Falcarij. Qui falcebus viuunt. [Falcarij, Ital. Falceiro.] Cic. 1. Inuest. contra Cati-
 l. De re prima nocte venisse inter falcarios. Quum locum Priscianus ex-
 ponens, Inter falcarios, inquit, id est in eum locum vbi sunt falcarij.
Falcatus, a, um. Quod firmam falce habet. [Falcatus, Ital. Che ha firma
 di falce. Hisp. Cofte en la falce.] Plin. lib. 10. ca. 21. De gal-
 lo loquens, Sola, inquit, voluerim in calum aspicere crebrā, in sublime
 caudam quoque falcatam erigens. Amygdale falcata, apud Plinium,
 libro 17. cap. 10. [Rufus falcatus, dicitur falcibus instructus: unde
 falcati currens dicti sunt, quos Macrobius per circumloquutionem Cur-
 rus cum falcibus appellat, quum ait, Inducebat etiam, currus cum fal-
 cebus, & elephantos cum rureibus, Statius lib. 10. Thebaid.]
 Antea falcato stridentem moenia curru
 Desuper Ogryge populi grauis impetus haust.
Falcifer, Falceris. [Falcifer, Ital. Che porta la falce. Hisp. Cofte que trae
 hoc.] Vnde perpetuo epitheton Saturnus Falcifer à Poëtis appellatur:
 cui ideo filix tribuitur quod primus in Italia agriculturam vltim crea-
 dat indicasse, vt ait Macrobius, lib. 1. Satur. Mart. lib. 5. Nam si
 falciferi defendere tēpla tonant.
Fama, m. à fando, dictio media. [Fama, Italice & Hispanice, fama.] Est
 enim quicquid de aliquo divulgatur, siue in bonū, siue in malum. Virg.
 lib. 4. Neque enim specie, sanāve mouetur. id est infamia, vt exponit
 Nonius. Idem 4. Aeneid. Fama malum quo non aliud velocius vltim,
 Mobilitate viget, viretque: acquirit cundo. Terent. in Andr. omnes vno
 ore omnia. Bona dicere, & laudare fortuna meas, Qui gnatum habe-
 rem tali ingenio praeditum. Quid verbis opus est: hac fama impulsus
 Chremes, Vt ad me venis. Cic. 14. Philipp. Hoc triduo, vel quatuor

existis à Morina fama manar. Idem autem sunt rumor & fama, pra-
 terquam quod alterum Latinum est, alterum Græco, teste Valla.
 [Fama etiam dicitur de re inuenerata, firmataque in hominum opi-
 nione, quāvis incerta. Martialis lib. 1. Quicquid fama canit, donat arena
 tibi. Quintil. Fama est, elin Ioue in imbrem aureum conuersum, puel-
 la in gremium descendit. Plinius Iunior in Epist. Huc cum liberali-
 tatis tua fama perduxerat. Sic fama Scipionum, fama Camilli, id est
 laus, celebras. Virg. 1. Aene. Sum pius Aeneas, fama super aethera no-
 tus. [Fama diffusio, & infamo deducuntur, de quibus alibi.]
Famulus, a, um. Frequentius in deteriori m. partem accipitur pro infami.
 [Famulus, Italice & Hispanice, famulo.] Sallust. Largitione famulam,
 impudentemque. Inde famosa mulier dicitur quae est famae parua in-
 regre, hoc est quae impudicitiae nomine male audit. Cic. 2. de Orat. ex
 Poeta, quid tu Aegilia mea, Quid ad me venis, cum tua colo & lana?
 Non pos, inquit, audeo. Nam me ad famosas venis mater accedere.
 [Interdum in actiua significatione accipitur pro eo quod vulgo di-
 citur Diffamatorium. Vnde famosi libelli apud Iuriconsultos appellan-
 tur qui alicuius famam laedunt. Inuenitur etiam interdum in bonam
 partem acceptum, praesertim apud Plinium Iuniorē, & eius seculi
 scriptores. Nam Ciceronis seculo vir quicumque aliter quam in malam
 partem vsus est. Plinius lib. 6. Epist. Impense peris vt causam tuam
 pertinētē ad curam eam, pulchram alioqui & famosam faciam. Ta-
 citus lib. 1. Sed quia famosa vrbis supremam diem traditur sumus,
 congruum videtur primordia eius aperire.]
Famiger, as. Diuulgo. [Famiger, Ital. Diuulgare. Hisp. Derramar, & diuul-
 gar fama.] Famigeratus, diuulgatus, fama celebratus. [Famigeratus, Ital.
 Famigerato.] Qui rei alicuius famam spargit. [Famigerato, Ital. Quello che
 diuulga la fama di qualche cosa. Hisp. Aquel diuulgador de fama.] Plaut. in
 Trinummio. Ego de verbis eorum famigeratorum iuseius proliui.
Famigeratio, onis. Fame diffaminatio. [Famigeratio, Ital. Diuulgatio de fa-
 ma. Hisp. Aquella obra de derramar & diuulgar fama.] Plaut. Trinummio. Hæc
 famigeratio te honestet, necum conluluet.
Famigerabilis, is. Celebris, elatus, fama notus. [Famigerabilis, Ital. celebre, il-
 lustre, cognoscuto per fama. Hisp. Bien famoso, famoso.] Apuleius
 de Asino aureo, Satis famigerabilis confector.
Famula, diminutiuum est à fama, Festus.
Fames, huius famis. Edēd. cupiditas. [Fames, Ital. Fame. Hisp. Hambra.]
 à fāmo, edo: & differt ab inedia, quod fames est semper cum appetitu
 edendi, inedia etiam sine appetitu, vt in aegrotis. Est enim proprie in-
 edia, abstinentia à cibo, à nō edendo dicta. inedia. Vnde summos aliquot
 viros legimus aliquot diebus inedia se enecuisse. Cic. pro Aul. Cluenc.
 Iam hoc ignoratis ludices, vt etiam bestiae, fame dominatē, plerumque
 ad eum locum vbi pascit aliquando itit, reuertantur. [Accipitur inter-
 dum fames, pro caritate ex annonae penuria nascēte, quum scilicet ple-
 rique aliquo in loco alimento deficiente de vita periclitantur. Cic. Te-
 rentia. Etiam illud verendum est ne breui tempore famis in Vrbe sit.
 Idem pro Flac. In fame frumentum erat exportare aulius.]
Famelicus, a, um. pen. corr. Qui fame laborat. [Famelicus, Ital. Famelico.]
 Famelice, offamato. Hisp. Hambriento. Plaut. in Galin. Post id quum las-
 sus fueris & famelicus, Noctū vt condigne recubes, curabitur. Terent.
 in Eunuch. Ille vbi miser famelicus videt me esse in tantum honorem,
 Et tam facile viduum querere, ibi homo, &c. Plaut. Pseu. Dumque ri-
 debunt saturi, mordebunt famelici.
Famelicosus, a, um. Qui frequenter famelicus est. [Famelicosus, Ital. Famelico.] Vnde fame-
 licosam terram, palustrem veteres vocabant, teste Festo.
Famose, es. Famescio, is. Fame laboro, cibum appetō. [Famose, Ital. Famelico.]
 Famose, famose. Hisp. Famelico.
Familia appellacione comprehenduntur tam liberi quā serui vniuersi;
 sexus, vnus quem patremfamilias vocamus, iuri subiecti. [Familiarius, Ital.
 Famiglia. Hisp. La familia, y per onas de casa.] Apud antiquissimos
 familiae scribebantur per e litterā, tantūque de seruis dicebatur: ab Ofea
 dictione Famel, quae illi seruum appellabant, vt ait Festus. Postea
 commutata e in i, familia appellata est. Quoniam vocabulo Varronis etiam
 seculo serui significabantur. Ita enim ait, lib. 1. cap. 16. Si ab fundo lon-
 gius abfint oppida aut vici, fabros parent quos habeant in villis: sic ca-
 teros necessarios artifices: ne de fundo familia ab opere discedat, ac
 profectis diebus ambulet, seriat potius, quā opere faciendo agrum
 fructuosorem reddat. Deinde tamen paulatim inualuit vsus, vt etiam
 liberi familiae nomine, & quicunque sub vnus patrisfamilias iure viue-
 rent, comprehenduntur. Plautus Truc. Hæc vna opera circume per
 familias, puerum vestigar. [Post hæc ad eos quoque translatus est, qui
 ex eadem sunt cognatione: vt Caesarum familia, Scipionū familia. Suet-
 on. in Nerone, Ex gente Domitia duae familiae clausuerunt, Cornu-
 rum, & Aenobarborum. [Familia pro lecta. Augustus. Cicero 2. de Diuin.
 Magnus locus, philosophiaque proprius, à Platone, Aristotele, Theo-
 phraisto, totaque Peripateticorum familia tractatus vberimē. Vnde
 verū seruus, familiae nomine nō continetur, nec duo faciunt familiam.
 Est enim collectiuum nomen pluralitatem in se continēs. Vide latius
 nominis huius significationem apud Paulum Iuriconsultum l. Pro-
 nuntatio. ff. de Verb. signifi.]
Familiaris, quando adiectiuum est, significat quod ad familiam pertinet.
 [Familiaris, Ital. Familiare. Hisp. Familiar.] Vnde familiaria nego-
 tia, res familiaris, res domestica. Autor ad Herennium in operis praef-
 atione, Est negotiis familiaribus impeditus, vt satis otij studiū suppedi-
 tare possumus. Gel. lib. 3. Memoria mandatum est, Platonem philoso-
 phum tenui admodum pecunia familiari fuisse. [Familiaris focus. Co-
 lum. lib. 1. cap. 1. Confuecit rusticus circa lazem domini sociumque fa-
 miliarem semper epulari. [Sepulchra familiaris, quae sibi ad fami-
 liae suae constituunt: quemadmodum hereditaria dicuntur quae sibi
 & heredibus extruit. Autor Caius Iuriconsultus. Familiaria, de Relig.
 sumpe funerum. [Interdum idem est quod necessarius, amicus, iuri-
 mus, & adque familiaritate coniunctus. Cic. Att. Homo familiarissimus
 mihi, & omnibus in rebus coniunctus. Idem de Amicitia, Vidimus P.
 Amilium C. Lucinio familiarem fuisse. Idem pro Cezio, Mulier illa
 quadantaria permutacione familiaris facta erat balneari, & Arbo
 familiaris Italiae, id est prosapia, & passim nascens, apud Plinium lib. 23.
 cap. 5.]

cap. 5. ¶ Quando verò est substantium, significat amicum nobiscum versantem & diuturnam consuetudinem nobis affectum, quasi in eadem familia nobis coniunctum. *Quod dicitur.* Vnde Lælius apud Ciceronem in dialogo de Amicitia appellat Terentium familiarem suum, Sed nescio (inquit) quomodo verum est, quod in Andria familiaris meus Terentius dicitur. Obsequium amicos, veritas odium parit. ¶ Quandoque etiam hoc nomine intelliguntur domestici, quæ sunt ex familia. Plautus in Amph. Ne qui essem, familiares quærent, Versari crebro hic quum viderent me domi. ¶ Familiaris sella, à veteribus appellata fuit sella perforata, eiciendis alvi excrementis accommodata. *Apud Var. l. 1. de Re rust. cap. 13.* Itaque periti, vt eo aqua infusa, eo nomine faciunt: quidam & sellas familiares ponunt.

Familiaritas, caritas, Consuetudo ipsa quæ est inter familiares & amicos. *[Cicero de Officiis. Ital. Familiaritas, domesticitas. Hisp. Familiaridad.]* Terent. in Heaut. Mihi magna cum eo iam inde vsque à pueritia semper fuit familiaritas. Cice. de Amic. Sic quum accepissemus à patribus, maxime memorabilem C. Lælij, & P. Scipionis familiaritatem.

Familiariter, adverbium, Domestice, ad similitudinem familiarium. *[Cicero de Officiis. Ital. Familièrement, domesticamente. Hisp. Amigablemente y familiarmente.]* Plaut. in Rud. Ah nimium familiariter me atrectas. Terent. in Heaut. Tamen vel vitius tuus me, vel vicinitas (Quod ego in propinqua parte amicitia puto) Facit vt te audacter moneam, & familiariter. Cice. 6. Veri. Præsertim quum is L. Sænna defensor tuo tam familiariter vteretur. Familiariter ferre mortem alienius, id est grauius & molestius, nam quæ sunt nobis familiaria, ea animo nostro sunt chara, inquit Domitius. Terent. in Andr. Huius morem tam fere familiariter.

Famulus, vide F A M U L U S.

Famulus, li, Originem habet ab Oseis Italix populis, apud quos seruus famulus dicebatur. *[Cicero de Officiis. Ital. seruo, famiglio. Hisp. seruidor.]* Marcial. Argolico famulum non te seruire tyranno. Vidissent gentes, seuque regna pari. Lucr. li. 1. Offa dedit terra, proinde ac famulus infirmus esset.

Famulus, a, um, adiectiuum, Idem quod famularis. *[Cicero de Officiis. Ouid. 3. de Pont. Nec dedignata est abiectionis lilyris armis. Cæsar. famulo vertice ferre pedem. Idem 1. Fast. Tradiderat famulus iam tibi Rhenus aquas.]*

Famula, lz, Ancilla. *[Cicero de Officiis. Ital. serua, famula. Hisp. seruidora.]* Cice. 5. Tufcu. Sin autem virtus subiecta sub varios incertosque calus, famula Fortuna est. Virgil. 8. Aeneid. Noctem addens operis, famulaque ad lumina longo Exerceat peno.

Famulus, aris, Famuli officio fangor, seruio. *[Cicero de Officiis. Ital. seruire. Hisp. seruir el que es libre.]* Plin. lib. 2. cap. 63. Vt alimentis nostris famuletur.

Ibidem cap. 7. Famulantur æternis sacris. Fortuna famulante aliquid agere, id est adiuuante fortuna. Claud. de bell. Get. A' magno Stilicone caue, qui semper iniquos Fortuna famulante premis.

Famulater, adverbium, Idem est quod simpliciter, & in modum famuli. *[Cicero de Officiis. Ital. suppelliculamente. Hisp. seruilmente, humilmente.]* Nonius, Famulater, suppelliciter. Accius Terco, Semela natum affare, & famulater pete.

Famularis, re, Quod pertinet ad famulum siue famulam. *[Cicero de Officiis. Cice. 1. Tufcu. Qui se in medios immissit hostes famulari veste, ne possit agnosci si esset ornatu regio. Cæsar. famularia dare, pro imperare populo regia potestate. Ouid. 1. Metamor. Si Romanis intrare, famularia iura daturum. Manus famularis, Seneca. Herc. Octo. Turba famularis mensas instruit, Stat. 2. Achil.]*

Famulare, neutrum pro adverbio, seruiliter. Stat. 3. Syl. Nec turbidus ira, Nec famulare timens. Id est more famuli.

Famularus, us, & Famulitium, pro seruare. *[Cicero de Officiis. Ital. seruire. Hisp. seruidumbre.]* Cice. de Amic. Qui aliquandu propter ignorantiam stirpis & generis in famulatu fuerint. Idem 3. Offic. Quam miser viteis famulatus seruicis voluptari. Varro, Apud ignauum dominum duro famulatio afflictus. ¶ Dicitur etiam famulitium, seruorum copia. Macrobi. Vnus est famulitio cui prouincia erat, admittere volentes dominum conuenire.

Famulatio, Famulorum, famularumque multitudo. *[Cicero de Officiis. Ital. multitudinem de seruis. Hisp. Los seruidores.]* Apul. lib. 2. Et ecce mulierem quam piam frequenter stipatam famulatione.

Fanaticus, vide F A N A T I C U S.

Fandus, vide F A N T I S.

F A N T I S, Populi in Oceano Septentrionali, qui (vt ait Plin. lib. 4. cap. 13.) tam grandes habent aures, vt eorum nuda corpora tegantur.

F A N T I S T A colonia, Pomponio Vmbriæ, siue agri Gallici oppidum est, non procul à Pisauri urbe, & Metuaro amne, quod à Plinio lib. 3. cap. 14. Fanum fortune appellatur. Vulgo Fano.

Fannia lex, *[Cicero de Officiis. Ital. lex.]* cap. 24. numeratur inter leges sumptuarias quæ ad nimium conuiuiorum luxum compescendum à Fannio Consule lata fuit anno post Urbem conditam quingentesimo octauo. Hæc iudis Romanis, item iudis plebeis, Saturnalibus, & aliis quibusdam diebus in singulos dies centenos æris infumi concessit; decemque aliis diebus in singulos mensibus tricenos; cæteris autem omnibus diebus denos. Vide & Gellium lib. 2. cap. 14.

Fanniana pyra, vide F A N O N I A N A.

F A N N I V S, Duorum oratorum nomen, quorum sic meminit Cicero in Bruto, Horum (inquit) orationibus adiuncti sunt duo C. Fannij, Marci filij, quorum C. Fannius qui Consul cum Domitio fuit, vnam orationem de sociis & nomine Latino contra Græcæque reliquit, sanæ & bonæ, & nobilis. Alter autem C. Fannius, M. F. C. Lælij gener, & moribus & ipso dicendi genere durius. Hæc ille.

F A N V M fortuna, quod Stephanus, Agri Gallici urbs est, teste Plinio, lib. 3. cap. 14. in litore Adriatico, inter Pisaurum & Senogalliam, non longe à Metuaro à mne Italic dicta, quod in ea pulcherrimum Fortunæ templum fuerit. Huius urbis incolæ, Faneenses & colonia ipsa, Faneensis à Pomponio appellatur.

Fanum, ni, Templum. *[Cicero de Officiis. Ital. Tempio, chiesa. Hisp. Templo donde se da una respuesta.]* à Faunis Latinorum diis, qui indormentibus vestibus dare solebant, vt ait Martianus Capella, vel à Fauno, qui (aureo Probo Grammatico primus oraculi conditor fuit. Fanum à Fauno, vel à fando, quod ponitur in dedicatione templi certa verba præfari solebat. Cice. 2. de Legib. Illud vitiosum Athenis quod Cylonio scelere expia-

to, Epimeni decreto suadente, fecerunt conrumeliam sanum, & impudenter. Sunt tamen qui hoc nomen per ph scribant, dñi & phant, quod significat manifestum, quod è phano aperta responsa dabatur. Ab hoc nomine adiectiuum deducitur. Profanus, siue Prophanus, a, um.

Fanaticus, a, um, adiectiuum est à fano deductum. ¶ Dicitur autem fanaticus quos Græci vocant & phos, aut & phos phos, quod non sua sponte, sed diuino numine ferri credantur. Fanatici autem dicti sunt idcirco quod in fanis, hoc est in templis sacerdotes oraculum edituri, huiusmodi furor corripiebantur: vt eleganter depingit Virg. 6. Aeneid. & Lucanus Pharsal. lib. 5. Lilius lib. 8. bel. Macedo. Galli Martis magnæ à Pelliute occurrere cum insignibus suis, vaticinantes fanatico carmine, deam Romanis viam belli & victoriam dare. Quintil. lib. 11. Frequens etiam capitis nutus nō exeret vitio: adeo caput inclinare, & comas excurrentem rotare, fanaticum est. Iuuenal. Satyra 2. & crine senex fanaticus albo, Sacrorum antistes. Cicero pro Domo sua, Quod ubi necesse fuit anili superstitione, homo fanaticus, sacrificium, &c. Fanatico carmine vaticinari, Lilius 8. belli Macedo.

Far, farris, Olim generale nomen fuit ad omnia genera frumentum: ita dictum à ferendo quod à terra profertur: siue (vt Varro placet) à faciundo, quod in pistrino fieret, id est prepararetur, & conduceretur. Hinc triticum far, pro tritico veteres dicebant, & hordeaceum far pro hordeo: & far adureum, pro ceto frumenti genere quod alio nomine ador appellabatur. Colum. lib. 3. cap. 5. Post hæc cauea cum matre claudendi sunt, & farre hordeaceo cum aqua incocto, vel adureo farre vino resperfo modice alendi. Et paulo post, Vna labrusca de vepribus immatura lecta cum farre tritico minuto cocta obicitur cluricentibus. ¶ Proprie autem farris nomine certum quoddam frumenti genus intelligimus, quod primum ab edendo edos, deinde licet primum immutatione ador appellatum fuit, quodque paulo ante etiam far adureum dicitur indicamus. *[Ital. Farro. Hisp. Farro de escurdia.]* Plin. lib. 18. cap. 8. Vilgatissima frumenti genera, far quod adureum veteres appellauerunt, fargo, & triticum. Et paulo post, Qui zea viturur, non habent far. Et tritum. Ex omni genere durissimum far, & cetera hyemes firmissima. primum antiquo Latto cibis. Et iterum lib. 18. eodem, cap. 7. Populum Rom. farre tantum est frumetum c. c. annis vbum, Vetus tradidit. ¶ Farris quatuor sunt genera, clusinum, vermiculum duplex, & trimele, quod & aleastrum vocatur. Vide Columellam lib. 2. cap. 6.

Farreus, a, um, Quicquid ex farre confectum est, vt, Panis farreus. Colum. lib. 7. cap. 12. Farreo, vel triticeo pane satiandi sunt.

Farreum, rei, Genus libi ex farre factum. *[Cicero de Officiis. Plin. lib. 18. cap. 3.]* Nouæ nupex farreum præferebant. ¶ Farreum quoque veteres vocabant horreum à farre, siue granarium à grano, & horreum ab hordeo.

Farreatio, Genus sacrificij erat quo sacerdotum nuptie consistabantur. Num (vt ait Boethius in Topica Ciceronis) tria erant genera vxorum: vnum quum vxor tantum in lecti partem veniebat, quam matronam vocabant. Alterum quum in manum, mancipiumque viri conueeniebat, omniumque eius fortunatum habebat particeps, & marito suo iurato vt hares succedebat, & maritus vicissim illi: cuiusmodi vxores matre familiaris vocabantur. Tercium quum adhibito libo farreo, certa sacrificij solennitate nuptie contrahebantur. Sed huiusmodi solennitate in contrahendis nuptijs soli sacerdotes utebantur. Porro matrimonium per farreationem contractum, non nisi per diffareationem poterat dissolui. Erat autem diffareatio aliud sacrificij genus quo nuptie per diffareationem contractæ, contrario ritu dissoluebantur.

Farrago, penult. prod. huius farraginis, Quod ex multis satis, vt hordeo, vicia, & leguminibus sit, pabuli causa. *[Cicero de Officiis. Ital. Commistione di diuersi cose. Hisp. horren de ceneno y otras cosas.]* Varro, inde quod far fer ro esum, farrago dictum, aut quod primum in farracea segete feri ceptum sit. ¶ Diuersarum quoque rerum commistio, farrago dici potest. Iuuenal. Saty. 19. Quicquid agunt homines, vortitur, ira, voluptas, Gaudia, dilectus, nostri est farrago libelli. Persius autem Saty. 5. Farraginem pro farre, vel frumento posuit, quum inquit, Vappa & lippus, & in tenui farragine mendax.

Farina, uz, Frumentum mola comminutum, & in puluerem redactum. *[Cicero de Officiis. Ital. Farina. Hisp. Harina.]* quod nomen à farte deductum tradit, Plin. lib. 18. cap. 9. Nam (inquit) quæ sicca moluntur, plus farine reddunt: quæ salsa aqua sparsa, candidiorem medullam: verum plus retinent in farrure. Farinam à farte dictam, ex nomine ipso apparet. Hæc ille. Scribitur tamen vnicuique far in obliquis, & geminet. Corripit enim primam syllabam. Marcial. lib. 13. Pascitur & dulci facili gallina farina. Quid de Med. facies, Nam quæ puluerem fuerint confusa farine. Persius Saty. 3. -cribro decessa farina.

Farinaceus, a, um, Quod factum est ex farina. *[Cicero de Officiis. Ital. Di farina. Hisp. Cosa de materia de harina.]*

Farinacium, Locum ubi seruatur farina. *[Cicero de Officiis. Ital. Luogo da seruer farina. Hisp. Lugar donde se guarda la harina.]*

Farinarius, a, um, Quod ad farinam pertinet. Plinius libro 18. Farinario cribro succerunt.

F A R A N, *[Cicero de Officiis. Ital. Oppidum trans Arabiam, iunctum Sarracenis qui in solitudine vagi errant. Pharan (inquit) Stephanus oppidum est inter Aegyptum & Arabiam: à quo sit gentis Pharanites, Pharanites, & possessum, Pharaniticus, Pharanis.]*

Farcio, is, farsis, fatum, Sagino, pinguefacio, saturo, quasi farre impleo. *[Cicero de Officiis. Ital. Ingrossare, impleo. Hisp. Embutir, o cargar.]* Colum. lib. 8. ca. 7. Hæc enim fere communis est cura farcientium: nam illi qui volunt non solum opinas, sed etiam teneras aues facere, mollia recere aqua prædicti generis farinam conspergunt, & ita faciunt. ¶ Significat & quouis modo impleto, idque per metaphoram. Plinius in Epist. Præterea architectus sanæ æmulus eius, à quo opus inchoatum est, affimat parietes (quantum viginti & duos pedes latos) impossita onera sustinere non posse: quia sint cemento medijs farsis, nec testaceo opere præcincti. ¶ Farcire alicui centones. Plautus Epid. -hic non est locus: Quin tu alium queras cui centones farcias. id est quem tu gloriosis mendaciis, & conlaminatis fabulamentis explas. ¶ Huius verbi composita sunt, Confectio, Effectio, Infectio, Offectio, à quo Offectus, a, um, nomen adiectiuum ex participio, idem significans quod pinguis. Plaut. Capi.

Capit. Sine facis hereditatem suam adeptus ostentissimam. Refertur, repleto videri Refertur participium, idem quod repletus.

Fartus, seu **Fartus**, participium. Cicero. Verr. Lictica octophoro ferebatur, in qua pulcherrima erat perliculus, Metuensi rostris fartus. Martialis. lib. 5. Hic fartus premittit angulo Ceres omni. Plin. lib. 29. cap. 5. Fartus ventriculus coriandro.

Fartimen, pen. prod. Huius fartimenis, intestinum variè ac minutim coëctis carne refertum. *[admodum Ital. s. dicitur, Lucanus. Hicpa: Zongantia fartimenta, reddens.]* Varr. libro 6. de Ling. Lat. Ab eadem fartura fartimina exis appellata.

Fartores, Q. fartimina facium ex insecta carne & adipe, & huiusmodi. *[admodum Ital. farticia, che fanno farticia. Hicpa: Los que hacen farticias.]* Aut ce. fartices macras ac aucupibus emptas, luci gratia fartiant, hoc est fart. hanc. *[admodum Terent. in Eun. Cupedinarij omnes, cecarij, lanique in fartores, aucupes. Colum. lib. 8. cap. 7. Pinguem quonq; facere gollum, pinguis fartoris, non rustici officium.]* Hoc etiam vocabulo, auctore Festo, appellati sunt nomenclatores, quod obnoxium nomina candidari in autem infarebant.

Fartilis, fartile, penult. corr. Idem est quod fartus. *[admodum Ital. taggrasso. Hicpa: Embutido, relleno, recalcado.]* Plin. lib. 10. cap. 12. de anseribus & eorum iecore loquens, Nostri sapientiores, qui eos iecoris bonitate noverunt, fartilibus in magnam amplitudinem crevit. Vbi fartiles anseres vocat fartos & saginatos.

Fartum, ti, Genus libi, a fartiendo dictum: quod multis variis rebus fartitur. Persi. Saty. 1. Attamen hic exis, & opimo vincere facto. Concedit. Veteres enim (vt Cato de Re rust. scribit) struem lurtis, tritici, hordei, fabz, seminis rapacij, inter ac vna additis ante mellis parabile in potex præcedant, immolatione, lanaque & lous, ac Iunoni sacriscebant: quæ diversarum rerum congeries, fartu appellabatur. ¶ Est item fartu quod fartetur, vel fartu est. Colum. lib. 3. Semper proderit, simulae solia agere coepit, hinc, rubris amara dilucere, & cum stercore humano ad radicem infundere: ea res efficit vberiores fructus, & fartum fiet speciosius, & plenus. ¶ Fartum vestis, pro ipso corpore posuit Plaut. in Mostell. Non vestit amatores mulieris amat, sed vestis fartum.

Fartura, ti, Dicitur actus, modusve fartendi aletia. Colum. lib. 9. Sed si fastidit cibum, totidie diebus minuire oportet, quod in farture præcesserint.

Fartim, aduerbium, Penult. idem quod accuratim, cumulatim. *[admodum Apul. Parabat sicutum fartim concilium.]*

FAR, v. s. sine Farfar, Syria fluuius, qui ex radicibus Libani montis emittitur, & per Antiochiam fluens, Syriaco miscetur mari. ¶ Far fartus etia dictus est fluuius, per Sabinos fluens, de quo Ouidius, & amicum Farfarus vnde. Alio nomine dicitur Fabaris, penult. corr. Virgil. lib. 7. Qui Tybrim Fabarumque bibunt. ¶ Farfarum vocat Plautus in Pœnulo arborem populam, Prosternebam (inquit) eos vt folia farfari, quæ leui pulli venti alicuius, Autumno vniuersa aliquando cadunt.

Farfenium, Virgili genus est, inquit Festus.

Farfugium, gi, Herba est nymphæz nobilissimis, circa fluuios nascentis, populi folio, sed ampliore. *[admodum Plin. lib. 24. cap. 15.]* Alio nomine faratum dicitur.

FARIS, vel fare, fartus, fartus. A ferro deductum est: quod inter alia significata significat loqui. *[admodum Ital. parlare. Hicpa: Hablar.]* Quoniam fari, teste Varro, minus sit quam loqui. Pueri enim quæ primum vocem edere incipiunt, quæ ineligi potest, fari dicuntur. Plin. lib. 1. cap. 5. Qui celerius fari coepere, tardius ingredi incipiunt. Loqui autem nemo dicitur nisi qui seruat quodam verbis ordine perfecti: quæ sentit effert potest. Vnde pueri qui nondum fari didicerunt, infantes dicuntur. Hæc tamen Varro differeutia non obseruatur. Virg. lib. 6. Sic fartur lachrymans, clausique immittit habenas. ¶ Legitur & in significatione passiva. Suetonius, Prætorum fasti dies sunt quibus ius fartur. id est, dicitur: sicut nefasti, quibus non dicitur. *[admodum Plin.]* Huius verbi prima persona deberet esse for, vt inquit Præfixianus, quæ tamen non est in vsu. ¶ Eius composita sunt, Effari, eloqui. Affari, alloqui. *[admodum Cic.]* in Carone, Licet mihi huiusmodi verbis affari te, & Attice, quibus affatur Flaminium ille vir. Præfari, ante fari. *[admodum Plin.]* Colum. in Præfat. Quas ordine suo tunc demum persequar quum præfatus fuero quæ reor ad vniuersam disciplinam maxime pertinere. Profari, idem quod effari. Virgil. 1. Aeneid. Tum breuiter Dido vultum demissa profatur.

Fando, gerundium. Plautus Amphit. quæ neq; fieri Possunt, neq; fando vquam accepit quisquam, pioferes caruifer. Cicero pro Quintio, Non demq; vlla vquam intercessit postulatorio, muto æqua, verum ante hoc tempus nefando quidem audita.

Fans, participium. *[admodum Plin.]* Propertius lib. 3. Aeglo. 7. Subtrahit hæc fanerit tota vestigine fluitans.

Farus, participium. *[admodum Plin.]* Virg. 2. Aene. Sic fartus, deinde comantem Androgeti galeam, clypeique insigne decorum Indaurit.

Fandus, da, dum, quauis ratione originis videatur significare quod fartu dignum esse: ferè semper tamen accipitur pro eo quod iustum, æquum, & licitum est. *[admodum Plin.]* quemadmodum e contrario infandum & nefandum dicitur quod iniustum est, & illicitum. Lilius, Ita resperda fando, nefandoque sanguine æg. Cicero 1. de Diuin. ex vultu quopiani Polla, Neque me Apollo fartis fandis inuitat ciet. Virgil. 1. Aeneid. Ac sperare deos, memores fandis, atque nefandi. hoc est iusti æque iniusti, interprete Seruio.

Fartigo, Farreatio, Farreum, Farina, Farinaceus, Farinarius, vide F A R.

Fartilis, fartim, Fartores, Farrum, Farrura, vide F A R.

Fas, Nomen est defectiuum, tres tantum calus habens, eoque in singulari numero, nominatiuum videlicet, accusatiuum & vocatiuum. *[admodum Plin.]* Ital. ciò che è giusto licito & honesto. Hicpa: Lo que es licio por religión. ¶ Est autem Fas idem quod pium, religiosum, & fari dignum: & ad deos fertur, sicut iusti ad homines. Virg. 1. Geor. Fas & iura sunt. id est diuina & humana iura per mitem. Ex paulo post, Quippe ubi fas verum, æq; nefas, tot bella per orbem. Tam multa scelerum facies. ¶ Fas est id est licitum. Plautus in Añ. Neque pol te accuso, neq; id me facer fas existimo. Cicero pro Mil. Clodius nihil delectat quod aut per naturam fas sit, aut per leges licet. Tacit. lib. 14. Et hominum fibris

confutere deos fas habebam. Quintil. lib. 3. ca. 8. In iudicijs enim vulgo fas habere indulgere aliquid studio suo. Huius contrarium est Ne fas, quod est impium & execrabile. *[admodum Plin.]*

FAS, e. i. s. idis, Dicta est Diana, a fasce lignorum, in quo absconditum eius simulachrum Orestes & Iphigenia ex Taurica regione Artium attulerunt.

Fascia, æ, Genus linteoli quo pueri vel aliud quid ligari solet. *[admodum Plin.]* Ital. Fascia. Hicpa: La fasa & fassa. ¶ Cicero 2. de Diuin. Desert ad coniectorem quidam somniale se oum pendere ex fascia lecti sui circularis. ¶ Et proprie, pro tegumento cuius pedumq; fascia poni consueverunt: indeoque crurales, pedalesque dicuntur. Vlpianus, Fascia crurales, pedalesque vestis loco sunt, quia parte corporis vestiunt. Scribit Plin. lib. 7. Mores portendisse exitum Carboni Imperatori, actosis fasciis quibus in calcare utebatur. Colum. lib. 7. Recte genibus applicatur ac fasciis circundantur. ¶ Fascia pectoralis, qua mulieres mammas tegunt, Martialis lib. 14. ¶ Item fascia dicitur sectiones quadam orbis, quæ ab Astrologis zonæ, siue plagæ appellantur. Martialis, Orbis teræ in quinq; zonæ, siue melius fasciæ diuisantur. ¶ Aliquando ponitur pro nube, in modum fascie calum pœcurrentis. Lucret. Saty. 14. Nil color hic calis, nil fascia nigra minatur.

Fasciola, diminutiuum, Parua fascia. *[admodum Plin.]* Ital. Fasciola. Hicpa: Pequena fasa. ¶ Cicero de Arusp. resp. P. Clodius a crocora, à mitra, à muliebribus soleis, purpureisque fascioli, à strophio, à phakterio, à flagitio, à stupro est factus repente popularis. Horat. lib. 2. Sermon. Saty. 3. ponas insignia morbi, Fasciolas, cubital, focalia.

Fascio, as, are, Est fascia ligare. *[admodum Plin.]* Ital. Fasciare. Hicpa: Fazar & embolur al cuerpo la fasa. ¶ Spartianus de Antonino Pio, Sed quæ esset lógus & tenex, incuruatusq; tiliacis tabulis in pectore positis fasciabat, vt rectius incederet. Martialis lib. 12. Nec fasciatio nasfragus loqzæ trunco.

Fasciculus, vide F A S.

Fascinum, pen. corr. Quidam incantationis genus, quo homines ita ligantur, vt liberi non sint, nec mentis compotes, sæpèque ad extremam maciem deueniant. *[admodum Plin.]* Ital. Fascina, incantatione. Hicpa: Ojo, encantacion, y adura. ¶ Horat. pro virili membro posuit in Epod. Ode 8. Illucati nam minus nerui iugent, Minusve languet fascinum.

Fascino, as, pen. corr. Est maleficæ aspectus, vel pestifera laudatione alicui nocet. *[admodum Plin.]* Ital. Amalare, strepere. Hicpa: Ajojar con mal ojo. ¶ Virgil. 3. Aeglog. Nescio quis teneros oculos mihi fascinat agnos. Lingua mala fascinare aliquid, Catullus ad Lelth. Est autem à verbo Græco *[admodum Plin.]* fasce, quod significat inuideo, indignor, iactor, acuso. Huius compositum est Effascino.

Fascinans, tis, participium. *[admodum Plin.]* Plin. lib. 13. cap. 4. Dente contra fascinans religione politum.

Fascinatio, onis, *[admodum Plin.]* Plin. lib. 18. cap. 1. Cur & fascinationibus adoratione peculiari occurrimus? Idem lib. 19. cap. 4. Hortosque & fores tantum contra inuidiam fasci nationes dicari videmus.

Fascis, huius fascis, mascul. gen. Lignorum aliarumve rerum colligatarum congeries. *[admodum Plin.]* Ital. Fascio. Hicpa: Haze, embolitorio, & carga como de leña. ¶ Vnde fascem cocularium vocare possumus id quod Galli Parisienses vocant, Vne barre. Nam cocula (vt Festus ait) sunt ligna minuta quibus facile conquantur obsonia. Cæsar 8. bel. Gall. Fasces stramentorum, ac virgultorum. Sic fasces calamorum, apud Martialis lib. 14. ¶ Per translationem quondam ponitur pro onere. *[admodum Plin.]* Nam fasces lignorum, seu aliarum rerum, graues sunt portantibus. Virg. in Bucol. ægo hoc te fasce leuabo. Idem 3. Georg. non secus, ac partus acer Romanus in armis. Inuolui sub fasce viam dum carpit. ¶ Erant præterea fasces, apud Romanos magistratuum insignia, quæ illis à lictoribus præferebantur. Cõsilibus quidem duodeni, Proconsulibus autem & Prætoribus tantum feni. Fiebant aut ex betula arbore in eum vsum ex Gallia in Italiam translata. Figura fascium erat huiusmodi, Deractis ex betula arbore virgis, ita includebatur securis, vt acies ferri in summitate emineret, reliqua pars circunducto loco tegetetur. Quod eo consilio à maioribus fuit excogitatum, vt docet Plutarchus in Problematibus vt ostenderent magistratuum iram in sumendo supplicio non debere esse præcipiti, eoque fasces habere, sed tamē ligatos: quique siue iusta causa nõ debeant dissolui. Præterea si subiecti in aliquo magistratus excaudisset, vt ea moram virgæ, aut securis expeditur, fuor ille aliqua in parte subderet. Duo autē videbant esse facinororum genera, quorum alterum sperabatur posse emendari, alteri planè erat deplorari. Qui igitur corrigi poterant, virgis castigabatur: malitia verò deplorata secuti amputabatur. ¶ Quoniam vero fasces erant magistratuum insignia, factum est vt pro ipsis etiam magistratibus ponatur. Virg. lib. 2. Georg. Non illum populi fascem, non purpura regum Flexit. Hinc Summittere fasces, est auctoritatem vimq; Imperij, reuerentia alicuius submittere. *[admodum Plin.]* Sic Publicola, teste Lilio libro 2. ab Vrbe, cum populo Romano acturus, eius maiestati fasces submisit, hoc est lictores, exterique magistratuum insignia à se recedere iussit, vt veluti priuatus populi iudicium subiret. Verba Liliij sunt hæc, Vocato ad cõcilium populo, summissis fascibus in concionem ascendit. Ad hanc etiã modum intelligendum est illud Plinij lib. 7. cap. 30. Cn. Pompeius confecto Michridatico bello, intratus Possidonij sapientia professione clari domum, fores percussit de more à lictore vexit: & fasces lictorios ianæ submisit, cui se Oriens, Occidentisque submisserat. hoc est lictores suos ad ianuam subfistite iussit, vt veluti priuatus familiariter cum Possidonio colloqueretur.

Fasciculus, ti, diminutiuum, Paruus fascis. *[admodum Plin.]* Ital. Fasciola. Hicpa: Pequena haze, embolitorio. ¶ Fasciculus literarum. Cicero ad Quirtil lib. 2. Idem ad Tironem, Quod fasciculus alter ad me iam sine tuis literis perlaes est. ¶ Accipitur & pro olfactoria. *[admodum Plin.]* Cicero lib. 1. Tullius. Fasciculum ad nares admovebis, incedens odores, & tertis redimisti subebis, & rosa.

Fasceatim, Quinil lib. 7. cap. 4. Adieciabant & assecutionem, vt heu: & attractionem, vt fasceatim: quæ mihi non approbantur.

Fascitus, pen. prod. siue Phascis, *[admodum Plin.]* Strabon & Appiano quod genus fuit mistam habens formam ex oncaria, & longa tritum, nanq; tam velis quam remis regi poterat. Nomen fascis huius præterea nauigium

gium Campanum. Sane tamē qui in Pamphylia primum inuentū esse, & à Phasclide oppido nomen accepisse existit. Virg. 4. Georg. Et circum pectus videri sua turra phasclis. Salust. lib. 3. Hist. Et forte in nauigando cohortes vna grandi phasclis veda, à ceteris decrauit. Vide Iasus insā in dictione P H A S C L Y S.

Fascolus, li. [φασκόλος. Ital. Fascolo. Hisp. Fascolegumbre.] Genus leguminis, siliquam ferens longiorem quam serotina, quæ vna cū semine manditur viridis ex oleo & garo. Colum. lib. 1. cap. 15. Fascoli modij quatuor obtrahuntur totidem operis. Legitur & Faselus, li. per tres syllabas. Virgil. 1. Georg. Seu pinguius viciatque seras, vilēque faselum. Galenus lib. de Aliment. facult. fasculos distinguit à fasclis: vultque fasculum plantam horticalem esse eandem cum similace, cuius fructus lobi dicuntur & dolichis Theophrasto. Faselum autem eundem esse cum cicercula, aut certe eius speciem, quæ etiam hodie Fasillorum nomen apud vulgus retinet.

Fasti dies, Diē sunt quibus sine piaculo Prætoribus licebat tria verba fieri, scilicet do. dico. addeco. ut Festus, Augusti i. c. l. p. q. & Nefasti, quibus non licebat fieri. Ouid. lib. 1. Fastorum. Ille nefastus erit, per quem tria verba silentur: Fastus erit per quem lege licebit agi. Fasti etiam libri erant in quibus totius anni res Pop. Rom. scriptæ continebantur, & eorum festiuitas explicabatur, quales sunt libri illi quos Ouidius ad imitationem Callimachi de causis festorum conscripserat: quorum argumentum ipse explicat lib. 1. Fastorum, his verbis. Sacra recognosces anna libus eruta prisce. Et quo sic merito quæque notata dies. Iuuenis illic & festa domestica vobis: Sape tibi parer est, sepe legendus ausus. Pro eodem etiam legitimus Fastus, huius Fastus, per quartam declinationem. Lucan. lib. 10. Nec meus Eudoxi vineetur fastibus annus. Et ut auctor est Priscianus, eadem forma dicitur fastus, vel fasti, quæ senarius vel senari, ornatus vel ornati, apparatus vel apparati. Ante tempora Appij Cæci, Romani fastos non habebant, paucique sciebant, postea lege agi, necne, donec Cn. Flavius Appij scriba, compilatis patroni serminis, fastos populo publice legēdos proposuisset, quod adeo gratum Pop. Rom. extitit, ut illum primum Tribunalis plebis, deinde etiam Aedilium curulem designarent.

Fastidium, fastidii, vide F A S T U S, pro superbia.

Fastigium, gij, Altitudo, & summities operis, quæ à fastitudine surgere incipiens, paulatim tollitur in acumen. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū. Hisp. cumbre de altura de alguna cosa.] Hinc illam formā in quacunque, fastigium dicitur. Virg. lib. 1. Aene. & fastigia suspicit vrbis. Cæsar 7. bel. Gall. Medietati interiecto spatio, pari altitudinis fastigio. Plin. in Paneg. Exceffusque temporum fastigium titulos. Quandoque est quod vulgus statum vocat: vnde apud Liuium, Cuius eiusdem fastigij, hoc est eiusdem status, sortis, conditionis, aut dignitatis. Iam tū fastigium. Curtius, Humanum fastigium exceditis. id est humanæ conditionis modum. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

Fastigium, gias, Acumino, & quasi in fastigij erigo. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

Fastigium, gias, Acumino, & quasi in fastigij erigo. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

Fastigium, gias, Acumino, & quasi in fastigij erigo. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

Fastigium, gias, Acumino, & quasi in fastigij erigo. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

Fastigium, gias, Acumino, & quasi in fastigij erigo. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

Fastigium, gias, Acumino, & quasi in fastigij erigo. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

Fastigium, gias, Acumino, & quasi in fastigij erigo. [fastigium. Ital. Fastigio. summiū, acutissimū.] Hinc attollere fastigium, id est augere nomen, existimationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue altitudine. Virgil. lib. 2. Georg. Fortitan & scrobibus quæ sunt fastigia, quæras. Per translationem etiam pro cuiuslibet rei fine & extremitate manu quæ operi imponitur. Cice. lib. 3. Offic. Sed quoniam operi inchoato, propriam tamē absolutio, tanquam fastigium imponitur. Tractata est metaphora à ratione adificiorum quibus acuminatum illud rectum quod propriè fastigium vocatur, vltimo loco imponitur.

stidium stomachi dicimus, quom nos ciborum nauſa capis & satietas. Plin. lib. 7. cap. 6. Fastidium in cibis, redundatio stomachi, indicia sunt hominis inchoati.

Fastidiosus, Qui omnia fastidit. [φαστικός. Ital. Fastidioso. Hisp. cosa que ha de fastio.] Cic. de Claris oratoribus, Propterea quod Antonius qui maxime caperebatur, facilius in causis recipere dicitur, fastidiosior Crassus, sed tamen recipere.

Fastidiosus, aduerbium. [φαστικῶς. Ital. Fastidiosamente. Hisp. Fastidiosamente.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

Fatiscus, fatiscus, Confiteor, verum esse concedo. [φαστικός. Ital. Confessare. assertare spontaneus. Hisp. Confessar por su voluntad.] Terent. in Andria. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor id quod. Marcia. lib. 1. Ingenium, studiumque tibi, mortisque, genūque. Sunt Equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fati est coactorum & culpabilium. Virgil. 4. Aeneid. Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichei & c. Donatus item, Fasti non testis est, sed Terent. in Eunice. Vidit in fratrem Chæream. Non. Non potest si ne malo fieri, videri. Cice. 3. Tuscul. Vt vultum se quandoque esse fatetur. Huius composita sunt, Confiteor, quod est eiusdem significationis cum suo simplici. Diffiteor, lūteor, quæ significant non fateor, nego. Profiteor, vide suo loco.

significant obstructis faucibus spiritum præcludere. Ovidius in Ibin,
Suffocent animam dira yecuna tuam.

Fax, cis, Fufis, incifus, & cera vel oleo inunctus, ac compofitus ad lumen faciendum. [*Idem Ital. Facis. Hifp. La hacha de cera, et te encendido.*] Fique pacificum ex arundinibus acris, & pieci generis arboribus: cuiusmodi funt teda, & Iarix. Varro de Vita pop. Rom. lib. 3. Quam à noua nuptia ignis in face affertur, de Inco cinis fumus, fax ex pium ablata eide, vt tam puer ingenuus afferret. ¶ Per translationem accipitur pro incitatore, & autore aliusius facinoris. Plin. in Epist. Rufo facceffe Theophanes, vnus ex legatis, princeps, fax acculatiōis, & origo id est auctor & incitamentum, f*ue* vt Nonius inquit fufcitatorum. Cic. pro domo sua, Nonne Senatus providendum fuit, ne in hanc tantam matrem feditionis ifta funesta fax feditionis adhereretur? Addece faces alicui, est eum incitare, incendere, inftigare ad aliquid egendum. Tacitus lib. 17. Flagrantibus iam militū animis veluti faces addiderat Meuius, &c. ¶ Primum facem, noctis principium vocitabant, quòd tum primum vti face incipiunt. Gellius. Sed quum iam prima fax noctis, & densiores effente hinc cepiffent, difceffimus. ¶ Facem in nuptiis præferre solebat, f*ue* ad obferuandam antiquam confuetudinem, quòd nonnifi noctu duci nouas nuptas à fponfis mos erat: f*ue* in honorem Ceteris, quæ facem in quærenda Proferpina geftauerat: f*ue* vt noua nupta ignem & aquam, quæ duo funt in vita maxime neceffaria, cum viro communicare videretur. Etenim aqua quoq; afpergi solebat, vt cafta puritas ad fponfum duceretur.

facula, pen. corr. diminutivum. Idem significans quod parva fax, hoc est
toda ex arboribus pinei generis, sæpius diffecta, vt facilius ardeat,
quoniam & ex cetera, & ex pice fieri possit. [*σφαδία, λυκαπιδία*. Ital. *Fu-
cella*. Hisp. *Lanzja*.] Propertius lib. 2. Elegia 20. Quorum alij faculas,
alii retinere facitas, &c.

Facularij, dicuntur qui faculas gestant. *Ἀκταῖοι*. Ital. *Quelli che portano le*
facelle. Hisp. *Los que llevan antorchas*.

Febbris, huius febris, & feritate morbi, vel (sicuti Sennius docet) & feruore: Elit' & medicis docent' interperies calida totius corporis. *(Auripig. Ital. Febre. Hipp. Febre. Galenura.)* Cicad. Tironem. Id est mihi nuntiatur ita planè febris erare, & belle habere, &c. Celsus lib. 2. cap. 8. Febris affludua, quæ & cibi tempora eripit, & fit affligit. Pli. lib. 2. cap. 8. Febres frigidas leuiore facit agaricum potu in calida aqua. Idem lib. 7. ca. 5. Antipater Sidonius potè, omnibus annis vnde die rancum natali, corripiebatur febre, & ea cõsumptus est, fuit longa fenecta. Febres periodice, quæ itati temporis periodo accedunt & recedunt, cuiusmodi sunt quotidianæ, tertianæ, & quartanæ. Pli. li. 10. ca. 3. Semina eius si fuerint pari numero adalligata febribus, sanare dicuntur, quas Græci periodicas vocant. Sunt & alia febrium genera, quæ quoniam ad nostrum institutum nihil magnopere conducunt, rei medicæ studiosis ex libro Galeni quæ ex proflo febrii differentias tractat, potèda relinquimus.

Febricula, *π. diminutivum*, Parva febris. *Impetio*, Ital. *Febricella*. Hispa. *Pequeña febre*.] Plancus Cic. Qui ex labore in febriculam incidit assiduam, & satis molestant. Celsus lib. 3. cap. 12. Ex phthisi febricula levis siquæ etiam quæ quiescit, tamen & repetit.

Febriculosus, Qui habet multā febrem. [πυρενδής. Ital. Che ha molta febre.
Hisp. calenturoso, que tiene mucha fiebre.] Cellius, Non morbus hic febric-
ulosus, aut nimium gravis.

Febilis, le. pen. prod. Quasi ad febrem pertinens. *μυρική*. Apuleius, Ar-
dore rēstans febrili.

Febrio, is, iui, itum, Febrem pation. [*πυρίτις*. Ital. *Hauer la Febbre*. Hisp. *Tener fiebre*.] *Macer*, Hæc nondum tremulo potanda dabis febrienti. *Celsus* lib. 6. cap. 11. Potiones, si febricit puer, aquæ: si sine febre est, vini diluti. *Galienus* lib. 6. cap. 26. Multa febrienti acida, brassica datur.

Febriticus, as, pen. corr. Febre laboro. [$\pi\epsilon\pi\iota\sigma\eta$ Ital. *Hauer febre*. Hisp. *Tener febre*.] Colum. lib. 7, Febriticanti boni conuenit abstinere cibo vno

die. Cellus libi .cap.7. Febriatari aliquis aut innoxur-
Febrius,as, Lustru, purgo, à feruore hoc enim adelendo, & flammis fer-
uentibus fieri solebat. *[xpi dicitur in cap. Ital. Exulare, purgare. Hisp. Purga-
re, alimpar.]* Vel à Sabinorum lingua, qui februum, purgamentum
dicunt. Varro de vita pop. Rom. In eorum enim facris liba quum sint
facta, inceni solent furis semine. ac dicere se ac februarie. Id est pura
facere. & Hinc Februaris mensis dictus est, quod tum, id est extremo
anni mase, populus februebatur. id est purgaretur. Per duodecim enim
dies continuos Februarij celebrabantur Febria: hisq; diebus pro im-
petanda mortuorum manibus quiete, omnis populus picualis, sacrifici-
isq; circa sepulchra accensis facibus cereisque intencus erat. Et Iuno
Februatæ, que Febralis, quod ei hoc mense sacra fiebant: cuiusque fe-
rix erat Lupercalia.

Februarius, Dicitur quod quoniam purgamentum causa in quibusdamque
sacris adhibebatur. *Februarius* Plin. Vulgare priscis temporibus
opinio obtinuit, Februam esse omnium quibus malefactorum conscientiae
purgaretur, delecteturque peccata, aut manes defunctorum placidi red-
deretur. Quid. 1. Fastos. Februam Romanis dicere iuniam patres. Nunc
quoque dant verbo plurima signa fide. Et paulo post, Denique quodcumque
est quo corpora nostra patiuntur, Hoc apud infortunios non habebat avos,
Februus, Didit eis Pluvio, vel Diu patet, infortuniorum Deus, quod ei mens
Februarius sacrificaretur. *Februarius* Vide Macrobiolib. 1. Saturn.

Festus, dicti à faciendo, (vt autor est Festus) quòd belli pacisq; facien-
dae penes eos erat *cras, & a facere*. Neq; enim licetbat bellum alicui infer-
re, nisi hi & iusta causa suscepum declarassent, & prius indixissent.
Varro, Itaque bella tardè, & nulla licentia suscipiebant, quòd bellum
nullum, nisi pium, perant gerì oportere. Et primum iam indiceretur
bellum illi à quibus iniuriarum factus sciebant, fœdalis legatos res repe-
tuerant, mirebant quatuor, quos Oratores vocabant. Cic. 9. Ver. Habe-
mus hominem in fœdali manu educatum: vnum prater ceteros,
in publicis religionibus fœderum sanctum ac diligentem.
Fœdalis, & hoc fœtale, adiectiuum. Cic. 1. Off. Belli quidem æquas san-
ctissime fœdali pop. Rom. iure perscripta est.

Fel, fellis, [*ῥῆξ*, Ital. *Felle*, Hisp. *Hiel*.] Humor est flavus in corpore, in ima hepatis parte, in vesicula quadam contentus, quam cistulam fellis appellant. *ῥῆξ* ἵς. Humor autem iste à medicis flava bilis appellatur.

Bilis autem atra est quam Græci melancholiam vocant, insaniam generans. Plaut. in Amph. Delicet vxor, atra bili pericita est. Sed de bili, suo loco dicimus. ¶ Aliquando fel quod sit amaritudinis humor, pro nimia amaritudine ponitur. Plaut. in Trucul. In melle sunt linguæ sitæ vestit, atq; orationes. Corda in felle sunt fura, atq; quicquid aceto. Linguis dicta dulcia datis, corde amari facitis auarites, ascerbo non danunt. ¶ Fel terræ, genus herbe (quæ & centaurea, teste Plin. lib. 25. cap. 6.) propter amaritudinem summam appellatur.

Felleus, a, um. *χολαδης*. Plin. lib. 26. cap. 12, Sudores enim felleos mouent.
ιδρῆς *χολαδης*.

Felis, huius felis, masc. gen. *Animal* quadrupes, quod nobiscum in domibus tenemus ad murum venatum, Vulgo *Catus* dicitur ab insigni latine [*άλυσ*], *cat*, Ital. *Gatto*, Hisp. *Gato*. Veteres enim catos dicebant eos qui cauti et alacri erant: unde etiam *Caton* primò volente appellatus. Plin. lib. 10. cap. 37, *Fel*es, quod silens, quàm leucibus vestigis, quàm multo speculatur in multisculis exultant: ex cetera sua obruunt tercia, intelligentes odorem illum, indicium sui esse. Varro lib. 3, Omnes parietes rectorio luxigantur, ne felis aliè bestia introire ad nocendum possit, Seneca lib. 10. Epist. Quis est quare tam pavonem, quàm auferem gallina non fugiat: ratio minorem eis, nec notum sibi accipit: quare selem puli timeant, capem, non timeant? De animalis iusticia natus, fecit Aelianus lib. 7. cap. 40, Quomodo cum ex felibus nasca est libidiniosissimus, fecit amantissima catulorum fœmina: quæ veneram idcirco maris confectum non refugit, quod is calidissimum, ignis simile semen emittat, genitali viri feminae adurat. Eiusse rei nas non ignarus, communes catulos interimit. Hæc autem novorum catulorum decidiora peritura, eius libidini morem gerit. Quod autem ab omni retro odore felis abhorreat, eo exerce mensura sua, fossa prius facta, in terra occultant. Hæc ille. Sunt et felis feres, domesticis aliquanto maiores, pelle nigra maculis variegata, ex quibus domesticum nostrum animal videtur propagatum.

Felix, eis, pen. genitum prod. Prosper, beatus, fortunatus. C. d. ad p. m. p. m. p. m.
Felix, felix, fortunatus. Hils. Biennacuratio. J Vrg. 3. Aen. Viuit felices, quibus est fortuna peracta. Iam sua. C. Interdum proprium significat, qui feliciter alios Felices reddid. Virg. 1. Aen. Sis Felix, nostrumque leues querunt; laborem. Vt Seruius, Felix, propicia: Felix unum deorum & qui habet felicitem, & qui facit esse felicem. Unde & deos felices vel infelices dicimus ex rebus quas prestant. Idem in Daphuide, Sis bonus & felix noster. C. Aliquando idem est quod visis, siue commodus. C. d. ad p. m. p. m. p. m. Illa manus quondam studiorum fida meorum, Et felix domino, notat; Czlaribus. C. Aliquando pinguis, fecundus, ferax, fertilis. C. d. ad p. m. p. m. p. m. Virg. 2. Georg. Exit ad cælum ramis felici- bus arbor. Mart. lib. 3. Hos Amernicus ager felicibus educas hortis. C. Huius contrariū est Infelix, infortunatus. Synon. Cic. 4. Philip. Siquis Reip. sit infelix, is felix esse non potest. Accipitur pro aduerso. Virg. 7. Aen. Ast ego magna Ionis comux, nil linquere inausum. Qux posui in felix. Vt Seruius, Infelix, id est aduersa Troianis. Aliquando pro sterili & infecundo. Virg. Infelix lolium, & sterile dominatur æuena.

Felicitas, aris, Prospérité, beatiude. [*ad us. glos. Ital. Felicité, prospérité.*]
 [Hisp. *Biennuente, nup. felicidad.*] Cic. pro Pontico, Videor hoc leuiter vo-
 bis pro mea auctoritate præcipere posse, vt ex cognere homines, quo-
 rum iudicta, virtus, felicitas, cognita in te militari sit, diligenter vo-
 bis retinendis existimetur. ¶ Felicitas terra, fecunditas, fertilitas, apud
 Plinium in Epist. *Aggria*, ¶ Erat & Dea apud Romanos hoc nomine,
 cui ad impetrandum prosperos rerum instituta sacra successu sacra fe-
 rebant. Augull. 4. de Ciuit. Quid Felicitas? Dea est, adrem accepta, aram
 meruit, sacra ei conserua in huius sunt. Huius conseruati est Ipsi felicitas.

Felicitate, aduerbium, Proprie, beate, fortunare. *Quelques uns l'ont Ital-*
licement. Hisp. *Bienaventurada y fermemente.* Cic. 3. de Finibus Ne-
 cessario sequitur, diuinitas semper felicitate, absolute, fortunare
 viuere, nulla re impediri, nulla prohiberi, nulla egere, Placuit Mercat.
 Felicitate is sapi, qui alieno periculo sapit. Virg. 1. Georg. Hic segetes,
 illic veniunt felicitis vix.

Felicio, as, pen. corr. Felicem ac beatum facio. [*Felice* as *pen*]. Ital. Felice-
sare, *fur* felice. Hilp. *Haxer* bienaue niurado.] Contrarium eius est Infelicio-
- hoc est bonis omnibus spolio, infelicem reddo. Plaurus. Porculo.

Fellico, as, Idem est quod lac exugo. [*ἡλιάζω*. Ital. *testare*, *poppare*. Hisp. *Mamar leche*.] Solinus in Collectan. Nequaquam mater pullo præbere xbera felicanda. Eodem legendum felicanda.

FELSINA, Vulgò *Bologna*, Vrbs Italix, postea Bononia appellata, vt scribit Plinius, 3. cap. 15, in descriptione octauæ regionis Italix, Inus (inquit) colonia Bononia, Felsina vocata, quum princeps Hetrurix esset.

Femur, minis, Sumitur in eadem significatione qua femur. [Lucio. Ital.]
L'aparte dentro della cofia che si tocca con l'altra. Hilpa. Et nullo por la parte de dentro. Propter tamen femina, teste Valla lib. 4. iur. inferiores par-
 tibus morae, exteriores: femina posteriores, femora anteriores. Plinius iur.
 lib. 1. r. f. de apibus scribit, Prioribus pedibus femina onerant, propter
 id natura scabra. Et lib. 8. Femina, inquit, atteri adurique equitatu,
 notum est: Femina enim interiora possident, atterioribus non exo-

Abocut etia femina cum interiora equitante atteruntur, non exteriora. Lucretius lib.4, -ideo fastigia posse Surarum ac feminum pedibus fundata picari. ¶ Hinc Apuleius finxit vocabulum, Interfeminum, pro pudendis mulieribus, veluti postitis inter femina. Colum. lib.7,Vile quoque & sub femina manum subicere, ne ad huiusmodi tactum pollinodum paveant. ¶ Existimas verius semen in nominatio non reperiri. Priscianus docet esse in raro vbi. ¶ Femina etiam inferiores partes significant: nam & dextrâ dicta videntur. Vbi igitur iunctura cum dextrâ pedis est, femina dicuntur. Plautus in Afri. Sed tamen tu nempe eos afinos predicas, vetulos, claudos, quibus obtrixit ad femina traxit vngula. Colum.lib.6, Femina lecaui, & interdum iniuri solent.

Feminalia, Tegumenta feminum, & subligacula *φύμαζ.* Ital. *Le brache.*
Hisp. *Las Bragas.*

Femur,oris,quod & Femor dicitur,secundum Phocam,à ferendo, quod
his percipit partibus sustineatur animal, atq; feratur. *[Lappi. Ital. Il di-
fuer della coscia. Hisp. El muslo por la parte de sierra. Vide latius in dictione*

[*Hyacinth.* Ital. *Ferocita*. Hisp. *Bruxa con defatino*.] Cic. 1. Offic. Sicut equos propter crebras contentiones praetiorum ferocitate exultantes domitoribus tradere solent, ut his facillioribus possint uti, &c. Idem in Vatin. Ferocitatem tuam istam comprimere & audaciam frangere. Cic. de Senec. Infirmitas puerorum, ferocitas iuuenum, & grauitas iam conuulsantes aetatis.

Ferociter, Superbe, elate. [*Hyacinth.* Ital. *Ferocita*.] Plaut. in Amph. Superbi nimis ferociter legatos nostros increpant. Liu. 3. ab Urbe, Legatiq; caput ferro cetero ostentantes. Idem 3. bel. Pun. Cum quo ferocissime pro Romana societate aduersus Punicum fœdus luctaret. Multo ferocius, Cic. Quint. frat. lib. 2.

Ferocio, eis, cui, vel ferocij, citu, Ferocis, vel ferociam exerceo. [*Hyacinth.* Ital. *Ferocita*.] Gel. lib. 1. Nihil adeo in congreduendis hostibus, atq; in principis praetiorum ad salutem, virtutemq; aptius rati, quam si per multi sonis minoribus, non immodice ferocirent. Quid. Dilectas artes nullis allecta iuuentus, Mox interfecta morte ferocit equi.

Ferocia, a, u, m, Vulgo *Feraria*, Nomen vrbis celeberrimæ in Italia circumpadana. Item promontorium in Hispania non procul à Carthagine nouissima nominatum quod fodinas habeat ferri feracissimas. Vide Metiam libro secundo.

Ferrium, ri, vel à ferendo, quod in agro colendi gratia feratur, vel à feriendo, quod cetera coficiantur, hoc est domentur. Sua enim lauitia feriendo domat reliqua metalla, attenuat, & extendit. [*Hyacinth.* Ital. *Ferro*. Hisp. *hierro*.] Plin. lib. 12. cap. 25. Ferro ladi vitalia odit. Cic. de Nat. deor. Nos ex terra caveris ferum elicimus, tem ad colendos agros necessarium. Quint. lib. 2. cap. 4. Quod etiam rusticis notum est, qui frondibus teneris non putant adhibendam esse falcem, quia reformidat ferum videntur, & nondum cicatricem pati possit. Ferrium aliquando pro gladio accipitur. Cic. 1. Tuscul. In feruorum ferum & manus incidit. Sic pro Rofe. Amer. Vulneratus ferro Phrygio. In ferum, atq; in vincula coniecit. Cic. 7. Vetr. Vbi ferum videtur posuisse pro compediibus ferreis.

Ferrea, a, u, m, Quod ex ferri materia est. [*Hyacinth.* Ital. *Di ferro*. Hisp. *cofe de materia de hierro*.] vt Massa ferrea, Anulus ferreus. Plin. lib. 10. ca. 4. Hæc quum loqui dicit, ferreo verberatur radio: non sentit aliter ictus. Ferream fabricam iuvenere Cyclopes, Plin. lib. 7. cap. 56. Virg. 3. Aen. confixum ferrea textit Telorum fides. Idem lib. 12. it toto turbida celo Tempellat telorumque ferreus ingruit imber. Ferreus per translationem pro duro, & inexorabili. Cic. ad Trebatium, Ferreus essem, si te non amaret. Idem ad Atticum, lib. 3. O te ferreum, qui illius periculis non moueris.

Ferrarius, a, u, m, Quod ad ferum pertinet. [*Hyacinth.* Ital. *Cio che a ferro si appartiene*. Hisp. *Cofa perteneciente a hierro*.] vt, Faber ferrarius, fodina ferraria, officina ferraria, metalla ferraria. Plin. lib. 34. cap. 14. Quum ferraria metalla in his locis non sint. Ferraria aqua, qua ventur fabri ferrarij ad extinguendum candens ferum. Plin. lib. 28. ca. 16. Quidam vinam equi aquæ ferrariæ ex officinis miscent.

Ferraria, a, substantiuum, Locus in quo ferum foditur. [*Hyacinth.* Ital. *Miniera del ferro*. Hisp. *herreria*.] *Argando se haze à labra el hierro*, sicut auraria, argentaria, araria, in quibus aurum, argentum, & ars effoditur. Cæsar lib. 7. bel. Gall. Apud eos magna sunt ferraria. Liu. 4. bel. Maced. Parata provincia, veditigalia infingit ex ferrariis, argentariisq;.

Ferratus, a, u, m, Nomen est, non participium, quum verbi originem non habeat, sicut tuniceus, manicatus, & similia: significatq; id cui ferum inductum est. [*Hyacinth.* Ital. *Ferrato*. Hisp. *Cofa hierrada por defuera*.] unde Ferrata spicula, & ferratas lanceas dicimus. Virg. lib. 3. Georg. Vndiq; iam ergo ferratas sustinet orbes. Huius compositum est Ferratus, quo significatur illud cuius anterior pars ferro munta est. Plinius lib. 15. cap. 10. Quippe & Hetturia spicam farris costis pinisne pilo præferrato.

Ferramentum, ti, Instrumentum ex ferro. [*Hyacinth.* Ital. *Ferramento*. Hisp. *Hierramento o instrumento de hierro*.] Vnde Ferramenta fabrilis, & Ferramenta sordidiora dicimus. Cic. 1. de Natu. Quæ molitio, quæ ferramenta, quæ vestes, quæ machinæ, quæ ministri tanti muneris fuerunt? Colum. lib. 3. Nonnumquam etiam quum frondere cœperint arbores, cæcuminis sili acutissimo ferramento summa amputare prodest. Hinc Ferramentarius faber, ferramentorum confector.

Ferrugo, inis, pen. prod. Rubigo ferri proprie dicitur. [*Hyacinth.* Ital. *Ruggine del ferro*. Hisp. *Orin*.] *Color morado, efuero de hierro*.] sicut ætugo ætis. Plin. lib. 2. cap. 8. Sudor virgæ formi arboris, lamina candente ferrea excipitur, non contingente signo, illitq; inde ferrugo, incipientes lichenas sanant. Per translationem ferrugo color rufus dicitur nigrioris subditi, huiusmodi coloris ferri rubigine exhi: unde Virg. lib. 9. Pictus acui chlamydem, & ferrugine clarus iberæ.

Ferrugineus, a, u, m, [*Hyacinth.* Ital. *Di color di ruggine ferrigno*. Hisp. *Cofa de aquel color morado negro*.] Quod est coloris ferrugini, hoc est quod colorem habet ferri longa rubigine exesi, qui est ex rufo & nigro conmixtus, qualis est quem Galli sua lingua *Persumatum*, veteres (vt opinor) impluviatum dicebant: aut certe est quem hodie colorem regium vocamus, qui à superiori non ita multum distat. Sunt qui velini ferruginem colorem cum esse quem alio nomine vocamus caruleum: adducti, opinor, auctoritate Plauti in *Militæ*, qui eundem colorem thalassicum vocat & ferrugineum. Sed certe Plautus non idcirco vocat colorem ferrugineum thalassicum quod maris colorem referat, sed quod naturæ eiusmodi colore soleant uti in mari. Subet enim ibi Palæstrion Pleusidem, qui meretricem abducturus erat, ferruginea veste exornatum venire, vt facilius percipiat militem se esse nauclerum. Verba eius vt res facilius intelligi possit, ascribemus, Facito (inquit Palæstrion) vt venias ornatus huc nauclericiæ, causam habebas ferrugineam, causam ad oculum lancam: Pallioium habebas ferrugineum: nam is color est thalassicus, hoc est maris, & nauis qui in mari versantur, idoneus. Non absimilis error est eorum qui ferrugineum colorem arbitrantur esse colorem hyacinthi: quod Virg. 4. Georg. hyacinthos vocat ferrugineos. Constat enim vel Quidij testimonio, florem hyacinthum purpurei coloris esse, vt potest Hyacinthi pueri sanguinem ex

quo cinctus fertur, dicitur referre. Certeum est itaq; Virgilium hyacinthum non dixisse ferrugineum, quod ferrugineum colorem imitatur: sed eadem ratione qua 6. Aen. cymbam Charontis dicit esse ferrugineam, quod scilicet funesta putabatur & luquosa. Solent enim lugentes vestibus ferruginei coloris uti, quod is color siccus sit, & subobscurus. Sic etiam Virg. hyacinthum florem vocat ferrugineum, hoc est lugubrem & funestum, alludens nimirum ad fabulam illam qua fertur hunc florē ex sanguine Hyacinthi pueri ab Apolline ictu disci occisi, primum fuisse enatum. Hæc paulo verbosius vltum est discutere, quod videamus eruditos nostri seculi tam discepancia de hoc colore tradidisse, vt quid de eo sentire debeamus, non facile fuerit constituere. Sed certe verisimile est hunc colorem cum esse quem supra diximus, qui scilicet ferrugini (à qua nomen habet) colorem imitatur: hincque eundem esse quem veteres appellauerunt Batium, seu Hispanum. Quod etiam non obscure ostendit Virg. lib. 9. Aen. quum vocat ferruginem Iberam, hoc est Hispanicam. Quo coloris genere etiam hodie nautæ Hispani, atq; adeo omnes te niores vtrunt. Neq; solum nautæ Hispanienses, verum etiam totius penè orbis nautæ hoc colore vtrunt: vt non immerito Plautus colorem hunc videatur appellasse thalassicum, hoc est maris maxime conuenientem. Nam quum hic color sit nautæ, & penè terræ similis, neq; facile mutet colorem, neq; maculæ in eo apparent. Constat autem hunc colorem fuisse vtilissimum vel eo argumento, quod Plautus in loco iam citato ferrugineas vestes piscatoribus tribuit. Nam quum iussisset Pleusidem aduocare exornatum causis & pallio ferrugineo, vt probè nauclerum ementiretur, subdit, Atq; apud hunc senem omnia hæc sunt, nam is piscatores habet. Huc accedit, quod Plin. lib. 29. cap. 5. scribit lacertas virides ferrugineis maculis esse distinctas. Lacerta autem maculas eius effe coloris quem iam indicauimus, nemo addubitat qui vel semel lacertam viderit. Non tamen inficias iterum, proæ qua est apud Latinos in distinguendis coloribus, vel ipso Plinio teste, vocabulorum inopia, colores aliqua ex parte ad hunc accedentes etiam ferruginis nomine fuisse appellatos. Vnde etiam apud Claudianum, lib. 2. de Raptu Proserpinæ, violas etiam ferrugineas inuenimus appellari, & à magnæ auctoritatis scriptoribus colorem ferrugineum inter gracilissimos colores numerari. Quamobrem vt non magnopere repugnauerim iis qui hunc colorem Gallorum lingua *Tanneum*, aut *Castanum* interpretantur, pro intentione, aut dilutione obscure rubedinis, aliis atq; aliis appellantes nominibus plurimum ab eis dissentio qui hunc eundem faciunt cum colore caruleo, quem alio nomine Venerum appellant. Quorum errorem manifeste arbitror ex loco Vegetij, lib. 5. cap. 37. male intellecto, quod ibi Vegetius nautis videatur tribuere colorem caruleum, siue Venerum, quibus (vt supra ostendimus) Plautus assignat vestes ferrugineas. Arbitrari sunt itaq; eundem esse colorem quem Plautus ferrugineum, & Vegetius caruleum siue Venerum vocat. Sed hoc argumentum quàm falsis innuitur fundamentis, facile diiudicabit qui citatum Vegetij locum non offendant excussit. Neq; enim ibi caruleum colorem nautis omnibus attribuit, sed iis tantum qui in bello nauali scaphis quibusdam exploratoriis hostium consilia inuestigant: quibus etiam velum nautis, atq; ipsos adeo rudentes caruleo colore tinctos esse iubet, vt aquæ maris similitudine, hostium oculos facilius fallant.

Ferrumen, pen. prod. Nomen, quoddam quasi gluten, iundura, seu ligatura, qua metalla, siue etiam alix res consolidari solent. [*Hyacinth.* Ital. *Soldatura*. Hisp. *Soldadura*.] Plin. lib. 35. cap. 23. Ruinarum vrbis ea maxima causa, quod furto calcis sine ferrumene suo camenta componunt. Vbi calcem vocat ferrum camentorum, id est lapidum, quod illa consolidentur & conglutinentur camenta. Ferrumen aut (vt loco loco diximus) vocatur chrysololla.

Ferrumino, as, pen. cort. Iungo, consolido: proprie de metallis dicitur, quauis & ad alia transferatur. [*Hyacinth.* Ital. *Soldare, conglutinare*. Hisp. *Soldar la metales, conglutinar*.] Pomponius Iurconsultus, Si tuum scyphum alieno plumbo plumbauis, argento ferruminaueris, non dubitatur tuum scyphum esse. Plinius pro glutinare posuit, lib. 36. Vitrum sulphuri incoctum ferruminauit in lapides, hoc est glutinatur in formam lapidis. Et lib. 35. Calcis quoq; Vsum biumen præbuit, ita ferruminauit Babylonis muris.

Ferrumino, verbale. Paul. in Rem adio. 5. Item quæcunq; ff. de Rei vend. Ferrumino pro eadem materiam facie confusionem: plumbatura vero non idem efficit.

Fertilis, Vide F E R O.

Fertum, ti, pro huius genere, Vide F A R T V M.

Ferreo, es, ferul, vel ferui, Proprie est ex igne supposito calere. [*Hyacinth.* Ital. *Bollire*. Hisp. *Hervir, bullir*.] Vnde aqua proprie feruere dicitur quum vi ignis commouetur & agitur: quod etiam bullire dicimus. Transferatur tamen ad ea quæ quouis modo calefiunt, siue aliquo æstu agitantur. Sic vinum feruere dicimus, quod ex multo transiit in vinum. Plin. lib. 14. cap. 9. Medium inter dulcia vinum est, quod Græci *αἶμα δόξω* vocant, hoc est semper multum. Id euenit cura, quoniam feruere prohibetur: sic enim vocant multi in vino transiitum. Sic etiam mare feruere dicitur quum æstu & fluctibus agitur: vnde & fretum appellatum voluit. Quid. 11. Metamorph. pontus vertigine feruet. Feruere opus dicimus, dum studio & diligentia elaboratur. Hominem quoque ira, odio, aut calore feruere dicimus, dum ira, aut odio, aut calore incensus est. Cicero pro Quintio, Vbi; eo feruet, ferturq; auaricia, vt de suis commodis velut aliquam partem amittere, nequam partem hunc propinquo suo illius ornamentis relinquit. Horat. 1. Epist. 1. Pedus auaritia, misericordia, cupidine feruet. Quid. 1. Meram. -vtq; animus tumida feruebat ab ira, Arma assueta capie. Martialis, -foca litibus omnia ferunt. Huius contrarium est Deseruere, quod est miscere, & placidum fieri, seu à calore defecere. Composita à feruo sunt Deseruere, Efferuere, valde, seu extra feruere. Referuere, rursus feruere. Plinius, item teretibinquinam in sartagine referenti. A quibus Deseruere, Efferuere, & Referuere.

Feruens, parit. Quod bullit, aut calidum est. [*Hyacinth.* Ital. *Bollire*. Hisp. *Bullir*.] Plin. lib. 7. cap. 2. Feruntque istas salina, vt feruents aquæ contactum fugere. Migrat interdum in nomen, admutuque comparationem. Horat. 1. Sermo.

Sermo. Saty. 10. Quale fuit, Cassi rapido feruentius anni Ingenium. Colum. lib. 12. cap. 10. Ad praedictum aquae calidæ currunt: sed id non feruentissima fieri oportet. Cic. 1. Offi. Nam fortis animus & magnus in homine non perfectio nec sapientie feruentior plerumque est.

Feruentius, aduerbium à feruentus. *Propert. 1. Lucipit & sicco feruere terra Canis. Gellius lib. 1. cap. 12. Dominus quos rogauerat opperitur, sol feruit, & sit nihil. Terent. in Adelph. Ego illius sensum pulchre calleo, quum feruit maxime, tam placidum quam ouem, reddo. Virg. 3. Georg. Omnia tunc pariter vento nimbiisque videbis. Feruere.*

Feruere, is, inchoatiuum, vt, Terent. feruere sole, Lucret. lib. 6. Venus mobilitate sua feruere apud tandem.

Feruo, is, u, ei, udem significationis est cum feruere. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Propert. Lucipit & sicco feruere terra Canis. Gellius lib. 1. cap. 12. Dominus quos rogauerat opperitur, sol feruit, & sit nihil. Terent. in Adelph. Ego illius sensum pulchre calleo, quum feruit maxime, tam placidum quam ouem, reddo. Virg. 3. Georg. Omnia tunc pariter vento nimbiisque videbis. Feruere.

Feruefacio, cis, Bullire facio. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Cato de Re rust. Et potationem polentæ eodem addito, & oleum postea feruefacio. Idem cap. 12. Eam feruefacio cum congio vini vetis. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Feruefacio, pro calefacio. Plant. Pseud. Ex ipse se pauce feruefacium illico. Feruefacio iacula, Cæsar, bell. Gall. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Hinc componitur Inferuefacio, quod est in re aliqua bullire facio. Cato, Summo brassicam coniciito in aquam feruentem, coquito paulisper, vel suberuda sit, postea aquam defundito, non omnem: sed addito oleum bene, & saltem, & cumini paululum, inferuefacio paulisper.

Feruidus, a, um, pen. corr. Idem quod feruens, & maxime calidus. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Cato de Re rust. Et potationem polentæ eodem addito, & oleum postea feruefacio. Idem cap. 12. Eam feruefacio cum congio vini vetis. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Feruefacio, pro calefacio. Plant. Pseud. Ex ipse se pauce feruefacium illico. Feruefacio iacula, Cæsar, bell. Gall. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Hinc componitur Inferuefacio, quod est in re aliqua bullire facio. Cato, Summo brassicam coniciito in aquam feruentem, coquito paulisper, vel suberuda sit, postea aquam defundito, non omnem: sed addito oleum bene, & saltem, & cumini paululum, inferuefacio paulisper.

Feruo, oris, Calor vehemens qualis est ignis vel solis æstus. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Cato de Re rust. Et potationem polentæ eodem addito, & oleum postea feruefacio. Idem cap. 12. Eam feruefacio cum congio vini vetis. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Feruefacio, pro calefacio. Plant. Pseud. Ex ipse se pauce feruefacium illico. Feruefacio iacula, Cæsar, bell. Gall. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Hinc componitur Inferuefacio, quod est in re aliqua bullire facio. Cato, Summo brassicam coniciito in aquam feruentem, coquito paulisper, vel suberuda sit, postea aquam defundito, non omnem: sed addito oleum bene, & saltem, & cumini paululum, inferuefacio paulisper.

Ferula, læ, pen. corr. Baculus, siue virga quæ puerorum manus feriuntur, unde & nomen habet: quoniam sint qui à ferendo maluit deducere, quod propter leuitatem, fenes ferula pro scipione solent vti. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Cato de Re rust. Et potationem polentæ eodem addito, & oleum postea feruefacio. Idem cap. 12. Eam feruefacio cum congio vini vetis. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Feruefacio, pro calefacio. Plant. Pseud. Ex ipse se pauce feruefacium illico. Feruefacio iacula, Cæsar, bell. Gall. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Hinc componitur Inferuefacio, quod est in re aliqua bullire facio. Cato, Summo brassicam coniciito in aquam feruentem, coquito paulisper, vel suberuda sit, postea aquam defundito, non omnem: sed addito oleum bene, & saltem, & cumini paululum, inferuefacio paulisper.

Ferulaceus, a, um, *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 18. At milium & panicum in culmen genicularum & concuum: zizania verò, in ferulaceum scilicet fastigiatur.

Ferus, Vide F E R A.
Fescennini versus, vt auctor est Festus, Carminis genus erat omni obsequio & opprobrio plenum: ita dictum quod ex Fescennia urbe primum fuerit allatum: siue quod fescinum arceare putabant, quasi fescinum. Macrobb. lib. 1. Satur. Temporibus Triumviralibus Pollio quum fescenninos in eum Augustus scripsisset, ait, At ego taceo. Non est enim facile in eum scribere qui potest proficere.

Fescenninus, a, um, *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Fescenninus, a, um, *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.
Festus, a, um, Idem quod fatigatus: & tam ad animum quam ad corpus refertur, vt auctor est Valla lib. 4. Elegante de quo in dictione D E F E T I S C O R. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festinus, as, pen. prod. Significat prope. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.
Festinus, as, pen. prod. Significat prope. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festinus, as, pen. prod. Significat prope. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festinus, as, pen. prod. Significat prope. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.
Festinus, as, pen. prod. Significat prope. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festinanter, aduerbium à festinans, Celeriter, & citò. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festinatò, aduerbium à festinatus. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festinus, Celer. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festuitas, festiuitatis, vide F E S T I V S.

Festra, Ostium minuscule in sacario, ab fenestra per detractiorem medie syllabe Festus.

Festuca, cæ, pen. prod. Minima quæque res, & leuissima. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festucarius, adiectiuum. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, is, Domitiani amicus, qui dum montanea usque ad desperationem laboraret, gladio se traiecit: prius tamen amicos consolatus. Eius mortem Martialis lib. 1. describit.

Festus, is, stum, Solemniter lætum, & feriatum. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Festus, a, um, pen. prod. Lepidus, vrbanus, faceris. *[ῥῆμα ἔχει, ὡς ἔχειτο. Ital. Bullire. Hisp. Hervir.]* Pen. lib. 3. cap. 1. Hetrurie ciuitas est, cuius populi originem trahunt ab Atheniensibus. Vulgo *Fescennina*.

Ayuntamiento de Madrid

implorantibus impigrit nullissemus. Interponere fidem, Cic. de Clar. Orat. Quae quidem vis tam maxime cognita est, Lulianis à Ser. Galba Praetore contra interpositam, et exultabat, fidem interfectis. Fidem liberare, est promissis stare, hoc est praestare quod quis pollicetur est. Cic. pro Flacco, Pecunia petitur ab Hermippo, Hermippus ab Heraclea petitur, tamen Fufus satisfacit absentibus, & fidem suam liberat. Mutare fidem, est pactum rescindere, & violare promissum. Salust. in Jug. Profecto cuncti, aut magna pars Cithensium fidem mutauissent, tanta mobilitate sese nimida gerunt. Fallere fidem, est quod quis sua fide promissit non seruat. Cic. 1. Offi. Ad supplicium redire maluit, quam fidem hosti datam fallere. Praestare fidem, Cic. ad Attic. lib. 9. Itaque nunc Romae omnia negotia Lentuli procuro, fultinco, meumque officium, fidem, pietatem mihi praesto. Quid. 3. fast. Bacche fidem praestare, nec praestare amoribus villam. Coniugis. Item bonae fidei homo vocatur, cui res tacito creditur, vel qui rem sibi creditam fideliter seruat, aut etiam qui fideliter praestat quod promissit. Suet. in Augusto, Populo promissum congiarium reposcenti, bonae fidei esse respondit. Cic. Ienulo lib. 1. fidem pro promissione, & quasi sponsione posuit, Pompeij fides, quam de me Caesar dederat. Facio fidem, est rem per argumenta, tabulas, aut testes probare. *non didici, non scio, non scio.* Cic. 2. de lege Agr. Fac fidem, ne nihil nisi populi utilitatem querere. Accipitur interdum fides pro fiducia. Terent. And. Tristis fuitas inest in vultu, atque in verbis fides. Est item fides, vocabulum negotiatoribus proprium, pro constantia illa promissorum, qua debitorum suo loco & tempore praestant quod promiserunt. Cic. pro Fonteio, Scimus Romae solutione impediri fidem concidisse. Idem Att. lib. 1. Huius pecuniae permutatione fidem nostram facile tuebere. Caesar 3. bel. Gall. Quum fides tota Italia esse angustior, neque creditur pecuniae solueretur. Fideiubor, ber, bere, pro alio promittere. *ipso die, Ital. per fignora.* Hisp. *fiar por alguno.* Vlp. Si dubitet, & Filius famul. De fideiuss. Filiusfamilias pro patre poterit fideiubere, nec erit sine effectu hoc fideiussio. Fideiussio, onis, Sponsio pro alio facta. *ipso die, non scio.* Ital. *figura.* Hisp. *fianga por alguno.* Iabo. 1. Sed est. ff. de fideiuss. Quum seruus fideiussionis nomine obligari non potest. Fideiussor, Sponsor, qui pro alio aliquid promittit. *non scio, non scio.* Ital. *mallevadore.* Hisp. *fiador de alguna persona.* Donatus, Fideiussor est auctor credendi, alium aliquid datum facturumve, sua fide, suoque periculo promittens. Vlpianus in tractatu de fideiussoribus, si quis Stichum stipulatus fuerit, & fideiussorem ita acceperit: Stichum aut decem fidei rui esse iubet. Vbi illud obicit animadvertendum est, pro eodem dici, Fideiubere & diuisis fideiussoribus, fidei esse iubeo. Paulus 1. Vbi autem. ff. de Verb. obl. Si filiusfamilias ita stipulatus fuerit, Quam pecuniam Titio credidero, fide tua esse iubet. Fideicommissus, a, um, adiect. vt, Libertas fideicommissa, id est fideicommissio relicta. Vlp. 1. Titius. ff. De action. empt. Ceteri quoque serui cognita voluntate defuncti, fideicommissum libertatem petissent. Fideicommissum, Ital. *fideicommissio.* Hisp. *cosa que se comete a la fe de otro.* Est species dispositionis vltimae voluntatis, quum testator alicuius fidei alii quod committit quod alteri sit traditus: quod idcirco fideicommissum dictum est quod ex fide eius cui committitur, pendebat. Postea tamen fideicommissa, vt omnis fraudi humane occasione amputaretur, à duo Augusto ad necessitatem iuris sunt retracta, iustique legatis exaequata. Fideicommissarius, farij, habet passiuam significationem: nam is dicitur qui fideicommissionem accepit. Vlp. 1. Fideicommissa de Lega. 3. Paulatim igitur ad mitius, et ex parte pecuniarum rem comparauit, quam non hoc anno exegit, vt fideicommissarium priuaret fideicommissio, posse adhuc fideicommissi petitionem superesse. Fido, is, fides, Fidem habeo, credo, spem, fiduciamque in aliquo repositam habeo: & tam cum ablatiuo quam cum datiuo constructur. *ipso die, non scio.* Ital. *confidarsi, fidarsi.* Hisp. *confiar de alguno.* Lucret. Fidemus eloquio Cicero. Virg. 9. Aeni. & fidere nos. Plin. in Epist. Liber fuit, & opusculis variis & metris ita solems, qui ingenio parum fidimus, facietatis periculum fugere. Huius composita sunt, Confido, & Diffido, pen. prod. quae sunt contraria. Nam confidere, idem est quod fidere. Cic. ad Atticum, Itaque accusabar ab eo quod parum constantia tua confiderem. Contra, diffidere, est fidem non habere. *non scio.* Seneca, Nec secundis rebus nimis fidendum, nec aduersis diffidendum est. Fidenter, aduerbium, Intrepide, & cum fiducia. *ipso die, non scio.* Ital. *fidamente.* Hisp. *confundido, con buena fe.* Cic. 2. de Orato. Tum ille fidenter homo perissimum consistare, ita se rem habere vt responderet. Idem 2. de Diuinat. Timide fortasse signifier euelebat quod fidenter infixerat. Fidentius scribere alicui. Idem ad Atticum, lib. 6. Fidentia, tia, Firma animi consilio, & fortitudinis pars, per quam animus multum in se fiducia cum certa spe collocauit. *ipso die, non scio.* Ital. *fiducia.* Hisp. *fianga, confianza.* Ponitur autem in laude, quemadmodum & fidens, vnde deducitur. *ipso die, non scio.* Confidens autem & confidentia plerumque in malam partem interpretatur. Cic. 3. Tusc. Qui fortis est fidens, quoniam confidens mala loquendi consuetudine in vicio ponitur: ductum verbum à confidendo, quod laudis est: qui autem est fidens, is profecto non eximetur. Idem 2. de Inuent. ait, fidentiam partem esse fortitudinis, per quam magnis & honestis in rebus, multum ipse animus in se fiducia cum certa spe collocauit. Idem 4. Tusc. Est fidentia, id est firma animi consilio, scientia quadam est & opinio grauis, non temere assentientis: merus quoque est diffidentia expectatio & impendentis mali. Fidelis, le, à fide, Qui seruat fidem, vel cui tuta fidem adhibere possumus. *ipso die, non scio.* Ital. *fedele.* Hisp. *cosa fiel.* Terent. in Hecyra, Per pol quam pauco reperis metreticibus Fideles euenire amatores Syria. Cic. ad Seru. Aut si quem tuorum fideliu volas ad me mittere. Idem Qu. fratri, Gregoriorum familiariter parum fideles sunt. Terent. in Hecyra, Quam fidelem animo, & benigno in illum, & clementi fui. Transfertur etiam ad inanimata. Plin. lib. 16. cap. 36. de arundinum comis, Aut enim pro pluma capponatum strata repleta: vbi timidiore callo induruit, sicut in Belgis, cerasa, & interiecta nauium commissuris ferruminat textus, glutino tenacior, rimisque explendis fidelior pice. Fidelitas, Obseruatio fidei. *ipso die, non scio.* Ital. *fedeltà.* Hisp. *fielidad.* Cic. ad Qu. fratrem lib. 1. Quibus in rebus etiam si fides summa est, quod pro-

sus credo, &c. Idem ad Atticum, lib. 9. In hac enim fortuna periculis etus & opera, & fidelitas esset.

Fideliter, aduerbium. *ipso die, non scio.* Ital. *fedelmente.* Hisp. *fielmente.* Li. 3. bell. Maced. Constantiter, & fideliter permanere in amicitia populi Rom. Horat. 1. Epist. Percontatore fugito, nam garrulus idem est, Nec tenuent parula commissa fideliter aures.

Fideli, aliud aduerbium. Plaut. in Capt. Fac fidelis sis fidelis, caue fidem fluxam geras.

Fidus, a, um, is dicitur cui fidendum est. *ipso die, non scio.* Ital. *fido, fidato, fedele.* Hisp. *fiel, de quien se puede fiar.* Cic. de Amic. Quod Tarquinium dixisse fertur, tum quum exul esset se intellexisse quos fides amicos habuisset, & quos infidos. Idem 2. de Finibus, Inest ad humanam societatem iustitiae fida custodia. Huius compositum & contrarium est infidus, pen. prod. *non scio.* nam Perfidus, penult. corr. à fides sit. Liuius 1. ab Verbo. Infida regni societates.

Fidei aduerbium, Fideliter. *ipso die, non scio.* Cic. Calio, lib. 2. Nec me ista terrent, quae mihi à te ad timorem fidissimè atque amantissime proponuntur.

Fiducia, fiducia, Idem pend quod fidentia, hoc est certa quidam opinio & spes de se vel de alio concepta. *ipso die, non scio.* Ital. *fiducia, fides, fiducia.* Hisp. *fianga, confianza.* Sumiturque tam in meliorem, partem quam in deteriore. Cic. 2. Verr. Habeo hominem propter eum, cuius fiducia provinciam spolio. Idem Qu. fratri, Nihil est quod posthac actus nostrae fiducia conturbet. Idem de Amicitia, Vita iustitiamque qua nulla stabilis beneuolentiae possit esse fiducia. Virg. 1. Aen. Tamen vos generis tenuit fiducia vestri. Idem 9. Aen. Cernis quae Rutulos habebat fiducia rerum. Accipitur etiam fiducia apud veteres pro fundo, vel alia quavis re ea lege vendita, vt aliquando redant ad venditorem. Boethius in quarto Commentario Topicorum, Fiduciam (inquirit) accepisse dicitur, cuiusque res aliqua ea lege mancipatur, vt mancipanti aliquando remaneat. Veluti si quis tempus dubium timens, amico potioris fundum mancipet, reddidit quum tempus illud dubium praeterierit. Cic. pro Flacco, Pecuniam adulescentulo graui ferore, fiducia tamen accepta occupasti. Haec fiduciam tibi commissam tenes hodie atque possides. Credidisti, inquit, adulescentulo grandem pecuniam foreneratitiam, accepto tamen fundo fiduciarum, quem restituas quum tibi pecunia vna cum vfura fuerit reddita. Inde fiduciarum mancipationem ceteros vocauerunt, quam hodie dicimus *renditionem cum vgressu*, siue sub redimendi potestate contractam: & rem ipsam, fiduciarum, quae alteri ea lege traditur, vt postea reddatur ei qui emancipauit. Li. 2. de bello Maced. Optimum ratus eam Nabidi Lacedaemoniorum tyranno, velut fiduciarum dare, vt victori sibi restitueret, siquid aduersi accidisset, vt ipse haberet. Loquitur de Corintho, quam Philippus bellum Romanis illaturus Nabidi ea lege dederat, vt si victor ex bello redisset, sibi restitueretur. Inde fiduciarum haeres vocatur ab Iuliano in 1. Scius. ad Trebell. quem alias vocamus fidei commissarium, quod hereditatem velut fiduciarum videtur accepisse, quam mox alteri sit traditurus. Ad hunc etiam modum Caesar belli Civilis 2. operam Legati vocat fiduciarum: quia Legatus potestatem suam ab Imperatore accipit, quia redeunt ad exercitum Imperatori debet cedere.

Fides, fidum, Lira, siue cithara, aliudve instrumentum musicum in chordi habens harmoniam. *ipso die, non scio.* Ital. *lira, quera altro strumento che habbia harmonia nelle corde.* Hisp. *instrumento musico de cuerda.* Cic. 2. de Legibus. Seuera illa Lacedaemon neruus iustis, quod plures quam septem haberet, in Timothei fidibus inde dem. Idem de Orat. Omnes voces, vt uerui in fidibus, ita sonant vt à motu agniti sunt pulsae. Legitur & in singulari numero fides, fides, quod non temere alibi reperias quam apud poetas. Cic. in Arat. Cedit clara fides Cyllenia. Perius Sacy 6. Atque marem strepitum fides intendisse Latine. Quid. in Epist. Oenones. Me fide conspicuus Troie munitor amant.

Fiducia, le, diminutiuum à fide seu fidibus quum liram siue citharam significat, deductum. *ipso die, non scio.* Ital. *citharina, citharista.* Hisp. *trato de cuerda.* Gell. lib. 1. Sed enim Achazos Homerus pugnam indispici ait, non fiduciarum tibiarumque concentu conspiratam. Cic. lib. 2. de Nat. Quid si platani fiduculas ferrent numerosè sonantes, idem scilicet cithares, in platani inesse musicam? Est & *fiducia* inter alia constituta, quae Fides à Colum. ab Higinio Lira nominatur. Plin. lib. 18. Fiducula occasus Autumnum inchoat. Præterea fiducula, numero tantum plurali, sumitur pro instrumentorum quodque ex duobus, vt putatur, obliquis lignis compactioribus extorquenda veritate, ac fide: vel à nerueis funibus quibus homines torquendi ligabantur. Suet. in Tiberio. Excogitauerat inter genera cruciarum, vt repente veretris deligatis, fiducularum simul vtriusque tormento distenderet.

Fidicen, penult. corr. Qui cithara lyræ canit. *ipso die, non scio.* Ital. *suppedit.* Cic. Pato, Socratem fidibus docuit nobilissimum fidicen. Horatius 4. Carm. Ode 3. Romanæ fidicen lyrae.

Fidicinus, a, um, Quod ad fidicinem pertinet. *ipso die, non scio.* Plautus in Rud. Tam vidit ire è ludo fidicino domum.

Fiducia, a, um, Falcula, Senator leuissimus fuit, quem Cicero in Oratione pro Cecinna splendorem ordinis Equestis, decus iudiciorum, & exemplar antiquae religionis per ironiam appellat.

Fiducia, a, um, Iouis filius fuisse creditus est, quem vt fidei praesidem colebant. *ipso die, non scio.* Plautus, Per Deum fidium credis iurato mihi. Vnde dicimus Medius fidius, de quo suo loco.

Fido, fides, fiducia, fidus, Vide *fiducia*.

Fiducium, Vide *fiducia*.

Fiducia, a, um, Immitto, planto, affigo, adhaerere facio. *ipso die, non scio.* Ital. *fiducia.* Hisp. *fianga.* Colum. Palum humi fixit. Virg. 4. Georg. ipse feraces Figit humo plantas. Cic. ad Att. lib. 1. Est me scripsisti ad me quondam, caput legis Clodium in Curia polle hxisse, ne referri, néve dici liceret. Fingere per translationem pro firmare, siue stabilire, Cicero ad Att. lib. 8. Et simul scito labare meum consilium, illud quod iam satis fixum videbatur. Incerdum pro percutere, ferire. Lucretius Sacy 1. Quam tener vixorem ducat spado, Mexia Tulfum Figit aprum, & nuda tenet venabula mamma. Fingere arma dicebantur gladiatores iam emeriti, quum arma sua ad templi parietem, aut columnam suspendebant. Horat. 1. Epist. Velanians animi Hecy-

sis ad

Ayuntamiento de Madrid

balis materies in terram pangitur, aut in alueum fluminis, quæ sanibus tollitur, & pondere suo remissa illiditur: cuius modum Paulinus sapie vult. Cuius generis intelligenda, vel fuisse illud Cæsaris, 3. de bello Gallico, Hæc cum machinationibus immixta in flumen deluxerat, fistulasque adegerat, non publica modo dixerat, &c.

Fistulæcator. Dicitur fistuca exaquarum: vnde & **Fistulatio** apud Vitruvium loco iam citato, pro ea exaratione areæ accipitur quam supra descripsimus. **Plin. lib. 17. cap. 11.** Sicuti terram circa radices fistulato spissanda. Hæc **Budrus** in Annotationibus in Pandect.

Fistula, iæ. Proprie dicitur vt Pomponius ait, per quam aqua educitur fusa: à fundendo, siue ferendo, sicut tubi à tumore, & canales à canna: quod ad eorum similitudinem facti sunt. [*ῥωγὴς.* Ital. **Fistola.** Hist. *Planta o canna para tiber.*] Sunt tamen qui Græcum esse putent, credentes, deduci à verbo *φύω*, hoc est infuso, vel infuso. **Cic. pro Rabirio, Eth. C.** Marius quod fistulas quibus aqua suppediatur lous Optimi Maximi templis ac sedibus, præcidi imperarat, &c. Ita apud **Varionem** lib. 3. de Rust. cap. 9. Qb huius similitudine dictum est instrumentum musicum quo flatu canitur, cuius Pan dicitur inuentor fuisse, vt refert **Plin. lib. 7. cap. 5. Virg. 2. Aeglogæ.** Est mihi disparibus septem compacta cicuris **Fistula.** & **Fistula** item a medicis appellatur vlcera manantia, angusta, callosa, & sinuosa, ex abscessibus ferè malè curatis ortum trahentia. **Plin. lib. 10. cap. 6.** Extat hæc fistulus vitia cum sulphure & resina, etiam arundines cum pice. Ibidem cap. 9. Sic etiam fistulas eluratas, & tumores venocatis, quæque discuti opus sit. Qst etiam fistula in homine per quam spiratur, (vt eibus dicitur). Nam duas esse fistulas fecti bnt **Laërtius** de Opificio hominis, spiritale scilicet & cibalem: illa spiritum meare, hæc cibum potiusq; descendere. Spiritalem **Celsus** arteriam arteriam nominat, Græci vocant *πνεύμων*. Interior vocatur gula, [*σπινθηρ.* **Plin. lib. 9. cap. 7.** Branchie non funt balenis, nec delphinis: hæc duo genera fistulis spirant, quæ ad pulmonem pertinent.

Fistulator, oris. Accipitur pro bibe, vt est apud **Gellium** & **Cic. 1. de Orat.** Sed fistulatore domi relinquere. [*σπινθηρ.* Ital. **Trombetta.** Hist. *Aquel que talie fluit in como de cais.*]

Fistulosus, a, um. Quod est spingius modo factum, hoc est foraminibus plenum. [*καυλῶδης.* Vnde **Caesius** fistulosus apud **Colum.** lib. 7. cap. 8, quom est parum pressus. **Fistulosus** trapa. **Plin. lib. 17. cad. 5.** **Fistulosus** cancer, morbus, **Cato** cap. 177.

Fistulam, a fingendo, pro fubula veteres vsurparunt. **Festus.**

Fixus, a, um, pascipium, Vide r c o o.

P a n t e

Flabellum, Flabellifer, Flabillis, Flabrum, Vide r c o.

Flaccosus, cui, Langueo. [*χαλδῶ.* Ital. **Duenis** *Languido, flacco.* Hist. *Marchitæ, enflaqueux.*] à quo **Flaccesco**, **Languidus** fio. [*χαλδῶ.* **Colum.** lib. 3. Paucisq; horis dum flaccescat, in sole habeto: deinde in vmbrâ assiccat, & ita condito. Q Compositum est confaccisco, quo vsus est **Gellius** lib. 1, pro decumefco, Nam fluctus qui flante Aquilone maximi & creberrimi excitantur, simulac ventus se possit, sternuntur & confacciscunt, & mox fluctus esse desinunt.

Flaccidosus, a, um, **Languidus.** [*χαλδῶ.* Ital. **Languido, flacco.** Hist. *Marchide, flaco.*] **Plin. lib. 15. cap. 9.** Hanc esse folio maximo, flaccidq; & albicante. Vnde **Caesius**, siue flacci dicuntur, quorû aures pendule & non arrectæ sunt. **Plin. lib. 8. cap. 11. Colum. lib. 8. Cap. 11.** Flaccidis & prægnantibus auribus, triguo capite habetur optimus. Hinc cognomen familiæ Romanæ deductum est, quod primus in e gente aures habere deorsum pendentes.

Flacci, Dicebantur quî aures latas habere, & ob magnitudinem deorsum reflexas. **Cic. lib. 1. de Nat. deor.** Redeo ad deos: equos insigni nota strabones, quæ peculos esse arbitramur, equos naonum habere, & equos filios, flacos, frontones, capitones, quæ sunt in nobis.

Flaces, Vide r c a c s.

Flagella, orum, [*ῥαβδῖ.* Ital. **Tratci,** *capî de viti.* Hist. *Ramos altos dela vid.*] In vitibus dicuntur teneriores palmites, ex anniculis sarmentis enatis prius flabellis (vt quibusdam placeat) à ventorum flatu & agitatione dicta: quarum alij à flagris potius deduci malunt, quæ longitudine & flexibilitate referre videntur. **Colum. lib. 5.** At etiam in ordinariis vitibus vitiq; obtinendum est, ne pluribus flagellis emacientur, nisi propagationis futuris prospiciamus. **Virg. 2. Georgicorum.** Nève inter vitces corylum ferat, nève flagella Summa pete, aut summas desingne ex arbore plantas. Q Frequenissimè autè accipitur pro loro, siue alio quouis verberare quibus seruos nadosos edere solebant. [*ῥαβδῖ.* Ital. *Verge de batere i tristi.* Hist. *Agor.*] quod pœnæ genus grauius erat quam fustibus cædi. **Marcel. 1.** In leuorum. ff. De pœnis. Ex quibus causis libet fustibus eadit, ex his ferus flagellis cædi, & domino reddi iubetur. **Cic. pro Rabirio,** Porcia lex vigas ab omnium ciuium Romanorum corpore amouit: hæc miseris flagella resuit. Q Flagella etiam sunt quibz hodie aurigæ vtuntur, quæ excussa clarum reddunt sonum. **Martial. lib. 14.** Proficis nihil, hoc cædas licet vsq; flagello, Si tibi purpureo de grege currit equus. **Virg. 5. Aeneid.** -signum clamore paratis Epideides longe: dedit, insouitq; flagello.

Flagello, as, **Flagello** cædo, siue verbo à verberare, & fustigo à fuste. [*ῥαβδῖ.* Ital. **Flagellare, batere, esferare.** Hist. *Agotat à trer i bastigar.*] **Mart. lib. 1.** Lumina syderibus cerent, mollisq; flagellene Colla comæ. **Plin. lib. 18. cap. 30.** Messis ipsa alibi tribulis in arca, alibi equorum gressibus exteriuit, alibi periculis flagellatur. Q Item increpare atq; personare. Q Flagellare annumam, est annumam duriorem facere, vt **Hermolaus** scribit: ob id à Græcis *ῥαβδῖ* appellati, quasi pietio non parentis, propter quod annumam ingruenscere solet. **Plin. lib. 33. cap. 13.** Aut aliquis præualem manceps annumam flagellat.

Flagitium, ii, Crimen grauius cum turpitudine & dedecore coniunctû à flagitando (vt putatur) dictum, siue à flagris: quod vel flagratione, hoc est expostulatione, vel flagris dignû sit. [*ῥαβδῖ.* Ital. *sceler, agotat, pibulder.* Hist. *Pecado, como la luxuria.*] **Cic. in Catone.** Stupra vero & adulteria, & omne tale flagitium, nullis aliis illecebris excusari, nisi voluptatis. Idem, Tantamunc obliuionem, in scripto pœ-

(scrim)

¶ Fuir præterea T. Quintus Flaminus superioris filius, cuius vitam lære exegit Plutarchus. Hic in suo Consulatu Macedonem Regem Philippum acie victum edo necessitatis compulsi, vt Demetrium filium obsidem dare, Græciæ ciuitatibus que illius iugo parebant, abstinerere cogeretur. Huic frater filius L. Flaminus fratri dissimilimus, qui à Catone cum Censore per ignominiam Senatu fuit electus, quod quum Gallie provincie præfset, in gratiam pueri quum turpiter à se amatum per omnem provinciam circumuideret, Gallum quandam in conuiuio suis manibus interfecit. Auctor Lilius.

Flaminia via, que per portam Flaminiam ad Tyberim itam, Ariminum vsq; ducit. Nomen habet à Flaminio Consule qui eam strauit: à quo & Circus Flaminus, & Fori Flaminii nomen accepit. Cic. 1. Philipp. Tres ergo, vt dixi, viginti supero mari Flaminia, ab infuso Aëre lia, mediâ Cassia. Quid. 1. de Ponto, Eleg. 9. Spectat Flaminia Claudia iuncta viæ.

Flammia, mæ. Est fumus accensus à Græco φλόγος. ardeo. [φλόγος. Ital. Flammia. Hisp. Flama del fuego.] Plaut. in Curcul. Semper, tu scito, flammia fumo est proxima. Virg. 8. Aeglo. Aspice, corripit tremulis altaria flammis Sponte sua. ¶ Pontus interdum metaphoricè flammia: pro periculo. Cic. 1. Tufcul. Quid de cupiditate honorum loquarque flammia est per quam non concurrerint hi qui hæc olim pontis singulis colligebant? Idem in Bruto dixit, Galliam eripuisse sese de flammia iudicii, quum significare vellet cum liberatum esse à periculo iudiciali damnationis. Terent. in Eunuch. Ex flammia te potere cibum posse arbori. ¶ Præcipitate se ex fumo in flammam, est ita se expedire minore periculo, vt in maximum discrimen se quis committat.

Flammea viola, flos coronarii generis, odoris proflus expertus, colore tantum flammæ in coronamenta expertus. φλόξ, φλῆξ. Vide Ruellium lib. 2. cap. 137.

Flammula, læ, diminutiuum est à flammia. [φλόγιον. Ital. Fiammella. Hisp. Pequena llama.] Colum. lib. 9. cap. 14. Vndique papilionem concurrunt, dumq; circa flammulam volitant, aduolant.

Flammea, a, um, ignis, accensus, flammæ coloris referens. [φλόγος. φλόγος. Ital. Di flamma fiammeggiante. Hisp. cosa toda de llama.] Cic. 1. de Diuinatione, ex Accio Poëta, Dextro iuræ orbem flammæum Radiatum solis liquer cursum nouo. Colum. lib. 5. ræ. 5. Quædam partes eius regionis sic infestantur Euro, quem incensum Vulturum appellant, vt nisi vires regimini opacuerint, velut halitus flammæo fructus vratur. Cic. 1. de Nat. deor. Sicut autem stella: naturâ flammæ. ¶ Interdum etiam flammæum dicimus quod flammæ coloretem refert, hoc est auidens & lucidum: vnde flammæarj dicti sunt qui flammæum coloretem ingebant: vt violarij, qui violaceum.

Flammæum, mei, Hermolao genus est veli lutei, seu crocei, quod à nouis nuptis gestabatur. φλόγιον. πηλοῦ. sic dictum quod eo albidè vtebatur Flaminica, id est Flaminis vxor. Et quia Flaminii non erat permiffum cum vxore diuortium facere, institutum est vt etiam nouæ nuptæ hoc amicum genere vererentur boni omnis causâ. & in signum indissolubilis coniugij. Lucanus de Martia iterum nubente Caroni, Lutea demissos velatum flammæa vultus. Plin. lib. 8. cap. 8. Lutei video honorem antiquissimum in nuptialibus flammæis totum feminis concessum. ¶ Huius diminutiuum est flammæolum. Lucan. Sæp. 10. — sedet illa parato flammæolo.

Flammæarius, rij, [Ital. Tintore di colore di grana, di cefarlatto. Hic Tintore di grana.] Insector flammæi coloris: sicut violarij, coloris violacei: tinctior, aut certe flammæorum confector, aut venditorque amicum genere nouæ nuptæ vtebantur. φλόγιον. πηλοῦ. Plautus in Aulularia, Ciniſſones, patagarij, indusiarij, flammæarij, violarij, &c.

Flammæcolus, quod flammæ coloretem habet, dulciorem tamen. φλόγιος. Colum. lib. 10. Pressâq; flammæola tumpat sicca caltha.

Flammio, mas, incendo, inflammo: & per metaphoram, iacuro, exarato. [φλόγιος, φλόγιος. Ital. Infiammare. Hisp. Escender en llama.] Tacit. lib. 18. Namq; omnes exercitij flammæuatur arrogantia venientium, ut Vitellio militum quod truces corpore, horridi sermone, cæteros vt impares iridebant. Idem lib. 10. His inter se vocibus insistentis flammæuare insuper altare à Vespasiano litteræ. ¶ Interdum flammare, à absoluto legitur pro exardere. Vnde flammantia lumina dicuntur & quibus quidam quasi flammæ color emicat, quod iracis accendere solet. Virg. 3. Georg. Exit in secum, & flammantia lumina torrens, sicut agris. ¶ Hinc componitur inflammo, quod est valde vel iratus flammio, incendo. Cic. Curioni, Non feci inflammandi tui causâ, sed testificandi amoris mei.

Flammatus, ta, rum, incensus, incitatus. φλόγιος. φλόγιος. Virg. 1. Aen. Talia flammato secum dæ corde volutans. Flammatus Iuppiter, id est flammam dextra manu tenens pro sceptro: ita enim apud antiquos pingebatur. Cicero 1. de Diuin. Principio ætherio flammatus Iuppiter igni vertitur, &c.

Flammescere, fit accendi, & flamma corripi. φλόγιος. Ital. Infiammarsi. Hisp. te encender en llama.

Flammifer, a, um, flammam afferens, exurens, supra modum calefaciens, inflammans. [φλόγιος. Ital. che abbrustia, che apporta flamma. Hisp. cosa que trae la llama.] Cic. 4. Acad. Fer mihi auxilium, pectem abige à me Flammiferam hanc vim que me excruciat.

Flammiger, a, um, vt, Sol flammiger. Valc. 5. Argon.

Flammigerate, flammam emittit. Gellius lib. 17. ca. 10. Interdum fumare Aetnam, noctu flammigerate.

Flammigena, næ, à flammâ genitus. φλόγιος.

Flammiouosus, a, um, quod flammâs vomit. φλόγιος.

FLANDRIA, riæ, Regio est in finibus Belgicæ, ad litora Oceani Septentrionalis posita: qua sunt vrbes insignes, Gandauum & Brugæ.

Flator, Flatus, Vide FLO, FLAS.

Flauto, Vide FLAUTVS.

FLAUA FAMILIA, à flauedine capillorum dicta, quæ tres continet Romano populo Imperatores dedit, Vespasianum, Titum, & Domitianum.

FLAUIA colonia, Palæstrine vrbs, primùm ab Herode condita, & in gratiam Tiberij Cæsaris Flauia appellata. Postea deducta eò à Flauio Vespasiano colonia, Flauia appellata est. Auctor Plin. lib. 5. cap. 13.

FLAVIOBRIGA, φλαβιούργα. Oppidum Vardolurum in Hispania ci-

B 2

actiori:

teriorioribus meminit Plin. lib. 4. cap. 20.
FLAVIOPOLIS, *φλαβιόπολις*, Thracia oppidum, eo in loco conditum
 ubi antea Zela fuerat. Avtor Plin. lib. 4. cap. 1.
FLAVIVM, *φλαβίον*, Norici oppidum est apud Plin. lib. 3. cap. 24.
FLAVIVM, Locis ubi in Sabinis sub Soracte monte. Vide Servium
 in illud Virg. 7. Aen. Hi Soracis habent arces, Flaviniam, atque.

FLAVONA, penul. prod. *φλαβονα*, Ptolemaeo, Oppidum est Illyrici, apud
 Plinium lib. 3. cap. 21.

Flauus, a, um, Color ex viridi & rufo & albo concretus: hoc est fuluo clari-
 or, qualis est color aurum, & mellis, & aristarum quum iam maturave-
 rint. [Quod dicitur, *flavus* dicitur de color d'oro. Hisp. *flavio* d'oro.] Flava mella.
 Martial. lib. 1. Flavaeque de rubro promere mella cado. Flauus crinis.
 Virg. 4. Aen. Non sum aliud quam Proserpina vertier crimem Absule-
 rat. Flavi capilli. Virg. 1. Georg. nequillum. Flava Ceres alto ne quic-
 quid spreret Olympos. Vbi Servius, Flava Ceres dicitur propter arista-
 rum maturitatem. Sic Flava in aqua, flavae spondes, olearum dicimus.

Flauo, es, ui, Flauus sum, hoc est eius coloris cuius est aurum. [Quod dicitur, *flavus* dicitur de color d'oro. Ital. *ser. flavo* d'oro.] Colum.
 lib. 1. cap. 1. Sed xqualiter flauentibus iam satis, antequam ex toto gra-
 ta inducantur, quum rubicundum colorem traxerunt, mellis facien-
 da est. Virg. 3. Georg. Turbidos & torquentes flauentes Ilter arenas.
 Idem 10. Aen. Tu quoque flauentem prima laeuagine, malas Dum se-
 queris Clytium, &c. Id est, habentem malas flauentes.

Flauescere, Est flauum fieri. [Quod dicitur, *flavescere* dicitur de color d'oro. Hisp. *flavescere* d'oro.] Virg. 4. Aen. Mollis paulatim flauescit campus
 arilla. Plin. lib. 9. cap. 35. Herbarum spicas innatae, manibus artibus ante
 melleum flauescunt.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, & *τρεπίπτεσις*, Ital. *Piegare*,
 torcere. Hisp. *Doblegar* dicitur de *inclinare*, Plin. 11. cap. 45. Elephantus poplite
 inens flexit, hominis modo. Flexere iter ad locum aliquem, est cursum
 eum dirigere, vel iter instituire, quod barbari dicunt, *capere viam alienam*.
 Idem 11. lib. 8. ab Vbe, A. D. Priuorum e o flexit iter. Idem lib. 5. Quod
 vbi perit processit. Blundus flexit iter, prodi id oppidum rarus.
 [Et per translationem Flexere animum, hoc est attendere, & adue-
 tere. Terent. in Heey. Ille est sapere, qui vbi cunctis opus sit, pollicis ani-
 mum flexere. Flexere aliquem precibus, est aliquem exorare, com-
 mouere, & in nostram sententiam adducere. Cic. 4. Acad. Sic oratio
 Luculli flexit, quae est habita memoriter. Flexere vocem de Graeco
 Gell. 11. ca. 3. Hoc vocabulum est de Graeco flexum. Huius compo-
 sita sunt, Circumflexio, circundo, circumplio. *Flexio*, Virg. 3. Aen. Id.
 Perstat Trinacris metas Iustitiae Pachini. Cessantem longos & circun-
 flexere cursum. Deflecto, Inflecto, Reflexo, Oflexo, vide suis locis.

Flexus, participium *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. lib. 4. Metam. flexum;
 genu submisit. Tacitus lib. 3. Caesar flexo in mortificum ore, sum in-
 uiciam tali morte quaesitam, &c.

Flexus, us, Est curuatio, vel subita conuersio corporis. [Quod dicitur, *flexus* dicitur de *curuatio*. Ital. *Piegare*.
 Hisp. *Doblegar*.] Quint. lib. 7. cap. 2. Propter flexus ca-
 pillorum, pars est summa capitis, scilicet vertex. Idem lib. 9. cap. 4. Qui
 curuatum valeat, flexum obducit. Flexus atatis, quum atas verge-
 re incipit, & inclinari. Cic. in Proem. de Orat. Si infinitus forentium re-
 rant labor, & ambitionis occupatio decursu honorum etiam atatis flex-
 u constituit.

Flexio, verbalis. Flexendi actio. *Flexio*, ut Virgilius, laterum flexio,
 Cic. in Orat. Idem in Pis. Quos tu maximos, dum omnes solitudines
 persequeris, quae diuersicula, flexionesque quaeritis?

Flexibilis, le, Quod torqueri, & facile in quauis partem curuari potest.
 [Quod dicitur, *flexibilis* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegabile*.] Quint. lib. 1. cap. 3. Sed quibus ceruix
 e multis, verberatibus; orbiculatim ossibus flexilis ad circumspedum ar-
 ticulorum nodis iungitur. Ibidem, Item omnium auiculae, ad nates
 quae modicum eminent flexili mollitia. Corno flexile, Quid. 5. Metam.
 Flexuosus, a, um, Quod varius, vel multos habet flexus. [Quod dicitur, *flexuosus* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegato*.] Hisp. *Doblegado*.] Plin. lib. 11. cap. 37. Sed quibus ceruix
 e multis, verberatibus; orbiculatim ossibus flexilis ad circumspedum ar-
 ticulorum nodis iungitur. Ibidem, Item omnium auiculae, ad nates
 quae modicum eminent flexili mollitia. Corno flexile, Quid. 5. Metam.

Flexuosus, a, um, Quod varius, vel multos habet flexus. [Quod dicitur, *flexuosus* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegato*.] Hisp. *Doblegado*.] Plin. lib. 11. cap. 37. Sed quibus ceruix
 e multis, verberatibus; orbiculatim ossibus flexilis ad circumspedum ar-
 ticulorum nodis iungitur. Ibidem, Item omnium auiculae, ad nates
 quae modicum eminent flexili mollitia. Corno flexile, Quid. 5. Metam.
 Flexuosus, a, um, Quod varius, vel multos habet flexus. [Quod dicitur, *flexuosus* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegato*.] Hisp. *Doblegado*.] Plin. lib. 11. cap. 37. Sed quibus ceruix
 e multis, verberatibus; orbiculatim ossibus flexilis ad circumspedum ar-
 ticulorum nodis iungitur. Ibidem, Item omnium auiculae, ad nates
 quae modicum eminent flexili mollitia. Corno flexile, Quid. 5. Metam.

Flexuosus, a, um, Quod varius, vel multos habet flexus. [Quod dicitur, *flexuosus* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegato*.] Hisp. *Doblegado*.] Plin. lib. 11. cap. 37. Sed quibus ceruix
 e multis, verberatibus; orbiculatim ossibus flexilis ad circumspedum ar-
 ticulorum nodis iungitur. Ibidem, Item omnium auiculae, ad nates
 quae modicum eminent flexili mollitia. Corno flexile, Quid. 5. Metam.

Flexanima oratio, Dicitur quae animum flexere possit. [Quod dicitur, *flexanima* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegabile*.] Cic. 2. de
 Oratore, Sed tantam vim habet illa quae recte a bono Poeta dicta est
 flexanima, atque omnium regina rerum, oratio, ut non modo inclinan-
 tem erigere, aut stantem inclinare, sed etiam aduersantem & repugnan-
 tem, vel imperatorem bonus ac fortis, capere possit.

Flexumini, Equites Romani erant, a flexendis equis dicti. Plin. lib. 13.
 cap. 1. Quia etiam ipsum equitum nomen saepe variatum est: in his
 quoque qui ad equitatum trahebantur, celeseres sub Romulo, Regibusque
 appellati sunt: deinde flexumini: postea troili, quum oppidum
 in Tuscis circa Valfinios passum i x. m. sine vilo pedium adiuamen-
 to cepissent.

Flexura, Flexus, curuatio. [Quod dicitur, *flexura* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegatura*.] Hisp. *Doblegadura*.] Colum. lib. 5. cap. 5. Proxima deinde putatione, melius ex-
 istimat Cellus ferro abstinere, ipsosque coles in modum coronae contor-
 tos arbori circumdare, ut flexura materiam profundat.

Flexiloquus, a, um, *φλαβιόλογος*, Qui ambigua, & obscura loquitur. Cic. 2.

de Diuina. Tuis enim oraculis Chrysippus totum voluente impleuit,
 partim falsis (ut ego opinor) partim casu veris, ut sit in omni ora-
 tione sapientiae partem flexillogus, & obsecutus, ut interpres egat
 interprete.

Flexmina, siue vel alij scribunt, *Flexmina*, dicuntur a festo, quum ex la-
 bore viz. sanguis effluit circa talum. Plautus in Epid. dum te sequor,
 Prae lassitudine inuasit me miserum in genua flexmina.

Flexo, des, flexi, flexum, Lachrymas emitto. [Quod dicitur, *flexo* dicitur de *flexio*. Ital. *Lagrimare*,
piangere.] Hisp. *Llorar echando lagrimas*.] Quid. 2. de Remo. amotis, ut fle-
 rent, oculos erudiere suos. Idem in Ibin, Non patitur miseri funera fle-
 re viui. Cic. 3. Verr. Flebat uterque non de suo supplicio, sed pater de filij
 morte, de patris filius.

Flexus, imprecionalis. Terent. in And. In ignem posita est flexus. Silius lib. 5.
 Longo xuo flexitur. Compositum est Deflexo, quod est flendo deplorare.
 [Quod dicitur, *flexus* dicitur de *flexio*. Ital. *Lagrimare*.] Cic. lib. 1. Tuse. Non exercitu amissio nudus in seruorum
 letum & manus incidisset, non liberi deflexi, non fortuna omnes a vi-
 storibus possiderentur.

Flexus participium *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexus, aliud participium, Quum multis lachrymis prosequimur. *Flexus*,
 [Quod dicitur, *flexus* dicitur de *flexio*. Ital. *Lagrimare*.] Virg. 6. Aen. Hic multum flexi ad superos, bellumque caduci. Id est
 nobilis & conspicuum quorum mortem magna lamentatio requirit.

Flexus, substantiuum *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Cic. ad Terentiam, lib. 1. 4. Id quod
 ego maximo cum fletu legi. Idem pro Rose. Amer. Quod amorem
 vbi, eo visum est indignum, ut vbe tota flexus, gemis, fletet. Quint.
 lib. 5. cap. 1. An vero me de inuicem odiosum vix differenter non adiu-
 uabie earum persuasio nationum quae flexibus uasos, lachryma defunctos
 prosequuntur?

Flexilis, le, Quod dignum est ut defleatur. *Flexilis*, [Quod dicitur, *flexilis* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegabile*.] Horat. lib. 1.
 Carm. Multis ille quidem flexilis occidit. Nulli flexilior, quam tibi
 Virg. Cic. 1. Philip. Ponite ante oculos n. e. miserum quidem illum, &
 flexibilem speciem, sed ad incitandos animos vestros necessarium.

Flexiliter, aduerbiu. Cum flexu. *Flexiliter*, [Quod dicitur, *flexiliter* dicitur de *flexio*. Ital. *Piegabile*.] Cic. 2. Tuse. Vide
 quam flexiliter respondeat. Liu. 1. ab Vbe, Soluit crines, & flexiliter
 hominum sponsum mortuum appellat.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Flexio, es, xi, um, *τρεπίπτεσις*, *τρεπίπτεσις*. Quid. 1. Trist. Vxor amans flentem, flexus
 acutus ipsa tenebat. Flexus. Quid. 4. Trist. Non aliter flexi, quam
 me flexus ademptum. Ipse fait.

Sufflatus dicitur tumidum, & quasi vento quodam latius factum. A verbo Sufflo sunt alia duo compolita Insufflo, & Exufflo, quæ vide suis locis.

Flarus, us, Spiritus, ventus, flamen. [arab. Ital. Flato, soffio di vento. Hiss. Obra de soplar, viento.] Cic. in Arato, Aram quam flatu permulcet spiritus Ausp. Et paulo post, Aestiferos validis crumpit flatibus ignes. Idem 1. Offic. Quum prospero flatu iudiciorum vimur.

Flamen, minis, neutri generis, Flatus dicitur, a flō flas. arab. Horat. -cur Berceyntia. Cessat flamina ubique Virg. 10. Aen. -cen flamina prima Quum deprensa fremunt sylvis, & cæca volutant Murmura, venturos nautis prodentia ventos.

Flabilis, le, f. m. c. s. Cic. 1. Tusc. Nihilne aut humidum quidem, aut flabile, aut igneum? Flabile dixit pro aërio.

Flabrum, bri, vel potius Flabra, orum, pluraliter tantum (vt Servius docet) a verbo Flā, afluat flatus, vel flamina ventorum. [arab. Ital. soffio di vento. Hiss. El soffio di vento.] Propter lib. 2. Neq; hic Boreæ flabra neq; arma timet, id est flatus. Virg. 2. Georg. Ergo, non hyemes illam, non flabra nec imbres Conuellunt.

Flabellum, li, diminutivum, & accipitur pro instrumento quo fit ventilatio per altitatem ad refrigerandum corpus. [arab. Ital. sventelo para mosche. Hiss. El mosfadero.] Terent. in Eunu. Hæus, inquit, Dore, cape hoc flabellum, & ventulum huic sic facito, dum lauamur. Ovidius de Arte amandi, Proficat & tenui ventos mouisse flabellum. Flabellum seditionis, per translationem. Cicero pro Placco, Cuius lingua quasi flabellum seditionis, illa tum est egentium concio ventila.

Flabellifer, adiectivum. arab. Plaurus. Trinum. -flabelliferæ, scandiligerulæ, Canterices, cistellatrices, nuntij, renuntij.

Flator, oris, Ab antiquis dicebatur quem nos trubicinem vocamus: ab inflatu tibiarum deducta appellatione. Auctor Festus. arab. Ital. Trombeta. Hiss. Trompeta.

Flores vini, Vinarum purgamenta: hoc est sex vini ex vinaceis expressa: sicut fraces oliuarum. [arab. Ital. Puccio di vino. Hiss. Hexas del vino.] Gellius lib. 1. cap. 7. Item flores audierat prisca voce significare vini faciem & vinaceis expressam, sicut fraces ex oleis. Cæcili. Aedepol ego neq; florem, neq; flores volo mihi, vinum volo. Gellius, Apludam edit, & flores bibit. Vox est obsoleta.

Floccus, flocci, Lanarū particula diuisa à vellcribus inuiciter euolans. [arab. Ital. Fiocco. Hiss. Flueca como de paño à casa frotejante.] Varro, Dili-gentiores vegetulicis subieciis ouestiores solent, ne qui flocci intereat. In vestibus item flocci dicuntur lane particule eminentiores, quæ flum tegunt. Vnde Celsus signa moriferi morbi esse scribit, si quis in febre & acuto morbo manibus in veste floccos legit, (quod Græci ἀπὸ τοῦ ἵματιος appellant) fibrillatæ deducit. Plin. lib. 10. cap. 33. Hirundines nidum mollioribus plumis floccisq; confertunt. Et quia floccus res est nullius pretij, factum est vt dicamus Floccifacio, & Floccipendo, pro contemnno, & in nulla æstimatione habeo. arab. Plautus in Epid. Dum tibi ego placeam, atq; obsequar, meum tergum floccifacio. Terent. in Eunu. Inuideret omnes mihi, mordere clanculum: ego non floccipendere. Idem autem significant Floccifacere aliquid, & non facere flocci, diuisa compositione. Cic. ad Atticum, lib. 4. Toram deniq; Rempub. flocci non facere. Idem ad eundem, lib. 13. Hoc ipsum quantum acceperis, prius aucto (dixit nec tamen floccifacio).

Flocculus, diminutivum. arab. Plin. lib. 16. cap. 7. Nascuntur in robore pilulæ nucibus non abssimiles, intus habentes flocculos molles, lucernarum luminibus aptos: nam & sine oleo flagrant.

Florea, a, f. x, Dea quædam à Romanis in honore habita, quam floribus præesse volebant. Hanc meretricem fuisse aiunt, quæ quæ magnas opes corporis quasi quæsiuisset, populum Romanum scripsit heredem, certamq; pecuniam reliquit, cuius ex annuo fœnore suis natalis dies celebraretur editio ludorum quos appellant Floralia, siue ludis Florales. Quod quia Senatus flagitiosum tractu temporis videbatur, ab ipso nomine argumentum sumi placuit, vt pudenda rei quædam dignitas adderetur, eam florentem esse, quæ floribus prælit, tamq; oportere placari, vt fruges cum arboribus aut vinibus bene prosperèq; florescerent. Celebrabantur illi ludis omni cum læticia, conuenientes memoria me retrice: præter verborum licentiam nudabantur flagitante populo meretrices, quæ mimarum functio officio, in conspectu multitudinis ad pietatem vsq; impudicis moribus detinebantur. Hæc à Græcis ἀλυσία dicitur. Quid. 4. Fastorum, Chloris erant quæ Flora vocor.

Floralia, rum, Dies festi, ludij, in honorem Floræ instituti, quæ Soram dea habita fuit. arab. Qunt. lib. 1. cap. 9. Quædam tamen & faciem solæcismi habent, & dici vitiosa non possunt: vt, Tragedia Thyestes, & Ludi Floralia, ac Magalestia. Quid. 4. Fasto. Exit in Mnas festum Florale Calendas. Floralia etiam dicuntur loca in quibus sunt flores. Varro lib. 1. de Re rust. cap. 23. Nec minus ea discriminanda in conferendo quæ sunt fructuosa, ab iis quæ sunt propter voluptatem: vt quæ pomaria, aut floralia appellantur.

Floralitius, a, um, adiectivum. A Floralibus deductum, quo id significatur quod ad Floralia pertinet, aut quo in Floralibus utebantur. Martialis lib. 8. Et Floralitias lasser autena feras.

Floralitas, a, f. x, Vhrs est insignis Hæturæ, olim Fluentia dicta, quod sita sit ad fluentem Arni fluminis: & populi ipsi, Fluentini quorum meminit Cato in Originibus vt refert Angelus Polinianus in quadam Epi stola ad Bartholomæum Scalam. Vulgo Fierenza.

Floralitas, nvs, Imperator, qui Tacito successit dolens Probum militie peritum à magna exercitus parte esse electum, sibi ipsi venas incidit, effusq; sanguine consumptus est. Auctor. Aurelius.

Flos, huius floris, masc. gen. A Græco nomine φλῶ, vt quidam putant, quia emicat, scintillatq; vt flamma. [arab. Ital. Fiore. Hiss. Flor.] Plin. lib. 12. cap. 10. Flos arboribus suauitate incensabilis. Quid. 9. Metam. Naiades hoc pomis, & odore flore repleunt, Sacraunt. Virg. 4. Aeglo. Ipsa tibi blandos fundent coronabula flores. Per translationem accipitur pro ornamento, siue decore. Cic. 2. Philipp. Nobilitatis ac flos iuuentutis, Plautus, in Cass. Ea tempestate flos Potætarum fuit, id est excel lentissimus inter potætas. Flos ætatis, id est vigor, siue integra ætas, qualis est iis qui iam iustum incrementum sum adepti. arab. & c.

Cic. 4. Philipp. Gratia non virtute, sed ætatis flore collecta. Flos iuuentutis, apud Virg. 5. Aen. Et primo flore iuuent. Nonnunquam etiam pro virginitate. Catullus Epithalamio, Sic virgo dum casta manet, tum chara (sunt) Quam castum amicit polluro corpore florem, Nec pueri iuicida manet, nec chara puellis. Flos vini, dicitur exigua quædam quasi spuma quæ vino in dolis supernatante solet in modum jollinis fatiui, eodem serè tempore quum in vitibus florent futuri racemi. Plin. lib. 14. cap. 1. Flos vini candidus probatur, rubens triste signum est, si non is vini color sit. Aliquando etiam Flos vini accipitur pro vini odore. Plaut. in Cure. Flos veteris vini nautibus meis obiectus est. Flos æris, est portio æris tenuissima quæ ab ære expuitur, quum frigida assula extringuitur. arab. Soler autem inueniri in fundo vasorum inflat granorum milij, colore æris rubri. Est autem hoc omnia diuersum à chalcanto. Vide Galenum lib. 9. de Facul. simplicium medicament. Flos salis, portio salis leuissima & candidissima, fauillæ ritu efflorescens. arab. Hoc præterea nomine ab antiquis dicebantur res à superiori diuersissima, humidiorisq; naturæ, & coloris crocei, & salis quasi quædam rubigo, odore quoq; ingrato, cœu gari. Inuenitur in Aegypto, Nilo fluuio & fontibus quibusdam inatans. Naturam habet aspram, exaltatoriam & stomacho inuitilem. Vide Plin. lib. 31. ca. 7, & Dioscoridem lib. 5. cap. 83.

Flosculus, diminutivum. arab. Cic. 2. Offic. Fida omnia celeriter tanquam flosculi decidunt.

Florea, a, um, Quod est ex floribus. [arab. Ital. cosa che sia di fiore. Hiss. cosa florida.] vt, Florea corona, Plautus in Menach. Non ego te modò hic ante ædes cum corona florea. Vidi aliam: Martialis, Et cingat florea sceta caput.

Floridus, a, um, Quod floribus abundat, siue quod ex floribus confectum est. arab. Ital. Di fiori. Hiss. cosa florida, di fiorida.] Tibull. lib. 1. Eleg. 2. quum postis florida sceta darem. Floridus homo. Cic. de Clatis orato. At est floridior, vt ita dicam, quàm Hyperides, quàm Lyfias. Floridus color. Plin. lib. 35. cap. 6. Sunt aut colores austeri, aut floridi.

Floridulus, diminutivum: arab. vt, Ote floridulo nitens, Catullus in Epithalamio Juliae.

Floriger, & Florifer, ferens Flores. [arab. Ital. che produce fiori. Hiss. cosa que trae flores.] vt, Saltus floriferi, apud Lucretium lib. 3.

Florilegus, a, um, Qui flores legit: vel qui aliquid ex floribus colligit. [arab. Ital. che raguna fiori. Hiss. El que coge flores.] vt, Apes florilegæ. Quid. 15. Metam. Florilegæ nascuntur apes.

Florulentus, Floribus plenus. arab. Ital. pieno di fiori. Hiss. lleno de flores.

Florent, res, rui. Est floridum, esse, seu flores producere. [arab. Ital. Florire. Hiss. Florer.] Cic. 1. Tulcul. Segeres largiri fruges, florent omnia, fontes scaturire. Plin. lib. 19. cap. 6. Florent verò cum fraxino fessillum, abronum, &c. Per translationem, est vigere, aut in aliqua prosperitate esse, siue excellere. arab. Cic. in Lali. Magnaq; Græcia quæ nunc quidem deleta est, tum florebat institutis & præceptis. Lactant. lib. 6. Inuisti ac Deum nescientes, & diuitis, & potentia, & honoribus florent. Cic. 11. Philipp. Nihil enim semper floret: ætas succedit ætati, &c. Quid. Nos quoq; florimus, sed flos fuit ille caducus. Florentissima fortuna. Cic. ad Att. lib. 10. Idem 1. de Legibus Quæ nihil à diis immortalibus vberius, nihil florentius, nihil præstabilis hominum vitæ dignum est. Huius composita sunt Desfloreo, Effloreo, & Refloreo, de quibus suo loco.

Floresco, is, re, Est floridum fieri. [arab. Ital. Diuenire florido. Hiss. Florer.] Colum. lib. 5. Ventique nebulam & rorem pestiferum celeriter assiccat, multumq; ad florescendum & ad bonitatem vini confertur. Varro lib. 1. de Re rust. Pratum aqua defensi debet ante quàm florescere incipiat. Per metaphoram pro augeri, siue crescere. arab. Cic. pro Marcello, At verò hæc sua iustitia, & lenitas animi floret quod magis, ita vt quantum operibus suis diuturnitas derahet, tantum afferat laudibus. Cic. pro Cælio, Nolite Iudices hunc nunc primum florescentem firmata iam stirpe virtutis, tanquam turbine aliquo aut subita tempestate percutere.

Floriferum, Dies erat festus apud Romanos, ita dictus quod eo die spica ad sacrificium ferebantur. Festus. arab. p.

Fluctuare, Fluctuosus, Fluctus, Fluito, Flumen, Vide F L V O.

Fluo, is, xi, xum, Proprie decurro. [arab. Ital. correr, scorrere. Hiss. correr la cosa liquida.] Virg. lib. 1. Georg. Hæc eadem argenti riuos, & trique metalia Ostendit venis, Atq; auro plurima fluxit. Cic. 1. de Diuinat. Fluminisq; in contrarias partes fluxerunt. Idem 6. Vtri Chryfias est amnis, qui per Allorinorum agros fluit. Quoniam verò ea quæ sunt, latius diffundi videntur, fluere quandoq; capitur pro latius atque vberius excrecere. Virg. 2. Georg. -rum deniq; dura Exerce imperia, & ramos compesce fluentes. Rursus, quia quæ decurrunt, quodammodo minui videntur, fluere pro defecere sumitur. Virg. 2. Aen. Eo illo fluere, ac retrò sublapla referri Spes Danaum. Hinc fluxa dicimus quæ instabilia, ac momentanea sunt, & cito peritura. Item procedere, nasci. Lactant. lib. 2. Ab hac gente proximi quiq; populi multitudine increfcente fluxerunt. Huius composita sunt, Affluo, Confluo, Defluo, de quibus supra. Circumfluo, arab. Diffuio, variè fluo. arab. Lactant. lib. 7. Nam si terrenum & fragile corpus, post stectum animæ non statim diffuit in terram, tabescitq; ex qua illi origo est. Per translationem, luxurior, corruptor. arab. Terent. in Heaut. Vt illius animus qui nunc luxuria & lascitia diffuit, retundam, & redigam. In fluo, intro fluo, arab. Colum. lib. 1. Sed ampla stabula sic ordinantur, nequis humor infundere possit. Cæsar, A lacu Lemano qui in flumen Rhodanum influit. Cic. in Lælio, per translationem dixit, Quibus blanditiis C. Papyrius Consul nuper influebat in aures, id est facile introibat, & quasi sensim isrepebat. Influxio, in medio fluo, arab. Persuasio, & Transfluio, per medium fluo, non continuo. arab. Terent. in Eunucho, Plenus riniarum sum, hæc atq; illas persuasio. Profluio, de quo alibi. Persuasio, ante fluo. arab. vel præterfluio. Plin. lib. 4. cap. 3. Persuasio Alphæo amne. Idem lib. 5. cap. 26. Et parte læua in Melopotamiam vadit per ipsam Seleuciam, circa eam præfluens infusus Tigri. Præterfluio, fluendo præterito, vel ante fluo. arab. Lin. lib. 2. Infusa valle præterfluat Tybris. Qunt. per translationem, lib. 12. Omnis discipula

plina memoria constat, frustri, docetur, si quicquid audimus per-
rebat. Refluo, retro, siue rursus fluo. *ad p. p.* Vnde fluxus, & reflu-
sus, pro accessu & recessu aquarum in Oceani aëstuaris. Superfluus, su-
perabundo. *imp. p. p.* A quo superfluus, a. um. Colum. lib. 4. Per medullam
transmittit quicquid aquarum caelestium superfluit. Subterfluus, infe-
rius fluo. *id. p. p.*

Fluentum, n. Paruum flumen, siue decursus aquæ. [*p. p. p.* Ital. *Flumicello*,
torrente. His. *El río o el corral de agua.*] Virg. 4. Aen. Quælis, ubi hybernæ
Lyciam, Xanthique, fluente. Deserit, ac Delum maternâ inuisit Apollo.
Fluentifrons, a. um. *p. p. p.* *Fluentifrons*, ut, Littus fluentifrons, apud
Catullum in Argon. *Fluentifrons*, ut, Littus fluentifrons, apud
Catullum in Argon.

Fluctus, us, ui, Moles aquæ vi ventri concitata, quæ vulgo *Fluda* dici solet.
[*p. p. p.* Ital. *Onda.* His. *La onda de la mar o de la agua.*] Cic. 6. Verr. Quis flu-
ctu totius operitur, nisi munitione, ac mole lapidum in mari disun-
ctus esset. ¶ Fluctus, pro impetu. Cic. ad Att. lib. 7. Fluctum enim totius
barbaris vna ferre vrbis non poterat. ¶ Fluctus fortunæ. Plin. lib. 5. ca. 17.
Quos vita seffos ad mores eorum fortunæ fluctus agitat.

Fluctifragus, g. gum. *Fluctifragus*, ut, Littus fluctifragum, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctifragus*, ut, Littus fluctifragum, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctifragus*, ut, Littus fluctifragum, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluctuarius, Quod fluctibus vagatur, aut agitur. [*p. p. p.* Ital. *Cosa*
che va vagando per l'onde. His. *Cosa que anda por las ondas.*] Vnde Nautæ
fluctuarius, & Vnda fluctuaria appellatur à Papinio.

Fluctuatus, as, Proprie est fluctibus agitur. [*p. p. p.* Ital. *Onda*
deggare. His. *Ondar o huxar ondas en la mar.*] Plaut. in Rud. Atq; ut nunc
validè fluctuat mare, nulla nobis spes est. Cic. 7. Verr. Quadrimestemq;
in salo fluctuantem reliquerat. ¶ Per metaphoram etiam transfumitur
pro instati, dubitare, & diuersis cogitationum quasi fluctibus, & veluti
marino quodam aestu agitari. Virg. 8. Aen. magno curatum fluctuat
aestu. Liu. 3. bel. Maced. Ephesi regem est concitatus, fluctuantem adhuc
animo, incertè dicens, de Romano bello. ¶ Pro eodem etiam legitur flu-
ctuosus deprensus. Liu. 3. bel. Mac. Fluctuantur incerti animi. Curtius,
Fluctuari animo Rex, & modò suum, modò Parmenionis consilium
expendere. ¶ Accipitur etiam nonnunquam fluctuare pro fluctare &
supernare. Plin. lib. 36. cap. 17. Lapidem Scyro insula integrum flu-
ctuare tradunt, eundem comminutum mergi.

Fluctuatus, participium. *Fluctuatus*, ut, Littus fluctuatus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctuatus*, ut, Littus fluctuatus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctuatus*, ut, Littus fluctuatus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluctuatio, verbalis. *Fluctuatio*, ut, Littus fluctuatio, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctuatio*, ut, Littus fluctuatio, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctuatio*, ut, Littus fluctuatio, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluctuosus, Vndosus, procellosus, inquietus. [*p. p. p.* Ital. *Procelloso*
tempestoso. His. *Alto de ondas, ondoso.*] ut, Mare fluctuosum. Gemma fluctuo-
sa, quæ maculas habet fluctuum quandam similitudinem referentes.
Plin. lib. 37. cap. 1. Li sunt fluctuosi & rerum imagines complexi, ut verbi
gratia, papauerum, aut osium, pinnarumque, vel catulorum & simi-
lium. Loquitur de smaragdīs.

Fluctuarius, aduerbium, fluctanter, solutus. *Fluctuarius*, ut, Littus fluctuarius, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctuarius*, ut, Littus fluctuarius, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluctuarius*, ut, Littus fluctuarius, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

Fluxus, a. um, Quod fluo. [*p. p. p.* Ital. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens. *Fluxus*, ut, Littus fluxus, hoc est flu-
ctus ipsos frangens.

nomen genituo iungitur, capitur pro fluxu, seu cursu. *p. p. p.* Plin. Ne
flumini eius inuicem impedimento. ¶ Hinc Flumentana porta Romæ,
quæ Tyberis vrbem intrans, in sinistra ripæ parte relinquitur: ita dicta
quod pars Tyberis per eam partem, ubi nunc hæc porta sita est, fluxisse
creditur. Autor Festus.

Fluminea, a. um. ut Aqua fluminea, quæ ex flumine est. [*p. p. p.* Ital. *Di*
flume. His. *Cosa de río.*] Ouid. 4. Fast. Ne sua fluminea corpora mergat
aqua. Idem 2. Metam. Fluminea volucres medio caluere Caystro.

Fluminosus, a. um, Quod fluminibus abundat. *Fluminosus*, ut, Regio flumi-
nosa, id est fluminibus multis irrigua.

Fluuus, quod fluat semper. Idem quod flumen. [*p. p. p.* Ital. *Flume.* His. *Flu-*
el río.] Plaut. in Cure. Quisnam hic fluuius est quem non recipiat ma-
re? Virg. 3. Georg. & acri Carpere praxæ fugæ, fluuiosq; innare rapa-
ces. Hora. 4. Carm. Ode 12. Nec fluuii stepunt Hyberna nunc iurgili.

Fluuialis, le, Quod ex fluuiis est. [*p. p. p.* Ital. *Fluuiale*, di flume. His. *Cosa*
de río.] ut, Aqua fluuialis, & fluuialis lupus, hoc est fluuiatilis, qui in flu-
uio vivit. Colum. lib. 8. cap. 16. Virg. 4. Aen. Dic corpus propter fluuiatilis
spargere lymphæ. Idem 2. Georg. Vimina per syluam, & tipis fluuiatilis
arundo. Cædunt.

Fluuiatilis, le, pen. corr. Idem quod fluuiatilis, quod in fluuiis vivit. *Fluuiatilis*,
ut, Piscis fluuiatilis, fluuiatilis ouis, fluuiatilis arena, quæ in fluuiis est.
Plin. lib. 36. cap. 23. Arenæ tria sunt genera, solitaria, cui quædam pars cal-
cis addi debet: fluuiatilis, ac marina.

Fluuiaticus, Idem quod fluuiatilis. Colum. lib. 8. cap. 25. Vbi delitescenti-
bus fluuiaticis animalibus insidientur.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

Fluuiatus, a. um, In flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ
pars à terra sunt, enodis est: hæc, quam diximus ratione decorticatur.
Sic dicere possumus cannabem fluuiatam.

libidem, cap. 1, f. intrant ē magno mari in Pontum vno tempore greci-
garum, nec alibi fufficant.

Fœtibus, a, um. *φαιγγο*. Plin. lib. 9. cap. 51. Nuper comperit in offretatis,
humorem sui fœtificum lactis modo effluere.

Fœtus, as, Fœtum emittit. [*φατω*. Ital. *Partorire*. Hisp. *Parir*.] Colu. lib. 8.
Circa paludes, in quibus plerumque fœtant. Ibidem cap. 8. Minus enim
fuit in arboribus, diligunt, & ideo nec multum inueniunt, nec ſæpius fœtant.

Folium, ii, *ἴαλ*. [*ἴαλ*. Hisp. *Hoja*.] Jautoe Feſto, & Græca dictione *φύλλον*;
ſed ideo per ſimplex l ſcribitur, quia antiqui non gemitibus conſonantes.
Eſt autem folium, teſte Valla, & arborum, & herbarum, & florum;
quoniam frondes arborum tantum dicantur. Cicero 3. de Orat. Quid
in arboribus, in quibus non truncus, non rami, non folia ſunt denique,
niſi ad ſuam retinendam, conferuandamque naturam Plin. lib. 2. cap.
17. Iſione vnum folium habet, ſed ita implicatum, vt plura videatur.
Virg. 2. Georg. — folia laud villis labentia ventis. ¶ Folia etiam appel-
lantur chartæ librorum quas reuoluimus: palmarum foliis in quibus
olim ſcribi ſoleat, quæ Græca voce *φύλλον* appellantur: quarū extremitas
margo dicitur: & pagina, vtræque pars folij nam folium duas paginas
habet. *σῆλῆ*. ¶ Hinc componitur Triſolium, *τρίφυλλον*. Quinque foli-
um, *πενταφυλλον*. Latifolium, quod habet lata folia. *πλατυφυλλον*. Mil-
leſolium, *μυριαφυλλον*, herba, & huiusmodi multa.

Foliaceus, a, um, Quod ex foliis factum eſt, vel foliis ſimile eſt. [*φύλλον*.
Ital. *Picno di Foglie*. Hisp. *Aleno de hojas*.] Plin. lib. 19. cap. 7. Paucis fo-
liacea & lata, vt arctiphi, ſunt ſemina.

Folioſus, a, um, Folioſus plenus. *φουδῶδης*. Plin. lib. 24. cap. 15. Chamæciſſos
ſpicata eſt triſci modum, ramulis quinis ferē, folioſa.

Foliatum, Vnguenti genus, quod & nardinum vocat Plinius, & nardi folio
quo confectum eſt. *μυρσάνθηρον*. Marc. lib. 11. At mea me libram
foliati poſcat amica. Hoc Plinius ſcribit conſtare omphacio, balamio,
iunco, nardo, amomo, myrrha, baſilma. Hoc vnguenti genus Plautus
in Cure. Græca voce vocat petalio. *πέταλον* enim Græci vocant foliū.

Follicio, Follicas, vide *o* & *l* 15.

Follis, li, mafculini generis, Inſtrumentum quo aurahitur ventus, atque
emittitur ad ignem excitandum. [*φών*. Ital. *Martice*. Hisp. *Fuelle para
ſoplar la fragua*.] Virg. 8. Aene. — alij ventofis follibus autas Accipitis,
redduntque. His vtuntur ferraria, argentariaque officina. Vtuntur &
coqui, fed paruiſis, ne opus ſit ignem inſuflare buccis: quod qui faciō,
ſufflores vocantur. Primus Anachariſ philoſophos folles ignis ex-
ſuſcitatores inuenit, vt reſert Strabo lib. 7. ¶ Eſt item follis, pilæ genus
omnium maximum, conſtans ex alura vento inſuflata: quod etiam hodie
Italīs plurimo eſt in viſu: puerorum præcipue & ſenum luſibus con-
ueniens, vt pote quo minus fatigetur ludentes quàm harpaſto. Nā & len-
tius ſeruetur follis, magifque reſilit, tardiusque deſcendit, veluti ex indu-
ſtria percuſſorem exſpectans. Maria. lib. 14. Ite precul iuuenes, mollis
mihi conuenit ætas: Folle decet pueros ludere, folle ſenex. Quoniam
verò hoc pilæ genus pugno excutitur, pugillatorius follis quandoque
vocatur. Plautus in Rudete, Exte imple hercle ego te ſollem pugillatorij
faciam. ¶ Quandoque accipitur pro maſſipulo, receptaculo quo au-
morum, ex pelle aut corio confectio. Iuuenalis, — & tenſo folle reuerſi.
Nam ſicut follis pilæ vento intumefcunt, ita crumene pecunia tur-
gent: à qua ſimilitudine inditum nomen. Vegetius autor eſt, ex diſcipli-
næ militaris conſuetudine decem folles, hoc eſt decem ſaccos, per ſingu-
las cohortes folles diſponi, in quibus militum pecunia condebatur.

Folliculoſus, li, quom ſit diminutiū à follis, accipitur tamen pro omni co-
loquio turgidum eſt & laxum in morem follis, *φολιδωτος*. Vnde frequen-
tiſſimè accipitur pro theca, ſeu ſiliqua leguminū, frumentij, vel liqij, vel
cuiuſlibet alterius rei quæ granū continet inuolutum *ἐνδόπυον*. Colu. lib.
2. cap. 8. Quoniam folliculoſi quo continentur, firmi & durabilem aduer-
ſus longioris temporis humorem habet. ¶ Accipitur item folliculoſus
pro maiori pilæ genere, quod ex alura conficiatur, ſolique implebatur
ventroſoque & ſollem frequentius inuenimus appellari. Sueton. in
Aug. Poſt bella ciuilia ad pilam primò, folliculoſumque tranſiit. ¶ Quan-
doque pro pelle ſeu ſacculo, vt lib. 1. R. her. ad Herem. Malloſus indica-
tus eſt matrè neceſſe: & domaturo, ſtatim folliculo lupino os obuoluitur.
¶ Folliculoſus pedibus indoratus. Liu. 9. ab Vrbe, Eques in caſtra folli-
culis ſuſcitatus vheret. ¶ Non inueniunt aliquando tranſfertur ad cor-
pus humanū, ſue quòd ad follis ſimilitudinē ſemper attrahat, & emit-
tat ſpirituſ: ſue quòd ad ſacci coriacei ſimilitudinē pelle ſit circumdatur.
Veteres enim ſaccos ex corio factos folles appellabant. Lucil. lib. 26. vt
citatur Nonius, Et quo folliculo nunc ſum inducus, non quo.

Folliculoſus, penult. cort. Ital. *ſoffare corti uajo*. Hisp. *ſoplar*.] Follium more
receptoco ſpiritu natus agrotus, *apulicus* lib. 9. Metamor. Nares follicula-
tes languidas. ¶ Eſt item folliculoſa ixtarem & cauitate imitari. Vnde
Hieronymus caligas monachorum follicantes dixit, quales hypotici-
cas geſtare ait, vt humani cultus contemptores viderentur.

Folliculare, Pars remi quæ folliculo teſta eſt. A quo vira follicularis dicta
eſt. Autor Feſtus.

Fomes, Fomentum, vide *o* & *l* 10.

Fons, fontis, à fundendo, quòd fundat aquam, tantum maſc. gene. [*φών*.
Ital. *Fuente*. ſontana. Hisp. *Fuente*.], quantum non deſcitur qui olim
etiam ſceminum fuiſſe velint: quos tamē rei nullum proferunt testi-
monium. Plinius lib. 12. cap. 1. Nunc eſt arbor clara in Lycia ſocia ge-
ſidi fontis amoenitate. Cæſar 8. bell. Gall. Subſilipes enim oppidi mu-
rum magnus fons prorumpbat. ¶ Fons per translationem accipitur
pro origine, & cauſa. Cic. 3. Tulci. Non rem ipſam cauſam autem fon-
tem eſt morioris. Idem ad Brutum, Nec in ſenatu ſecleſiaſtiſſimum
conſiliorum ſententias aperire dubitauit. ¶ Fontem pro aqua fontana po-
ſuit Virgilius 12. Aeneid. pro parte totum vlturans, — alij fontemque
ignè que ferebant.

Fonticulus, li, diminutiūum, Partus ſons: à quo fonticellus. [*φονδῆλος*. Ital.
Fonticello. Hisp. *La fuente pequeña*.] Plinius, Vbi que, moderis humum,
Fonticuli ſciant. Idē lib. 3. cap. 60. Lacus eſt nitroſus, exiliſſime & me-
dio dulci fonticulo.

Fontanus, a, um, Quod ex fonte eſt. [*φονταῖος*. Ital. *Fontano*. di fonte. Hisp.
Caja de fuente.] Plin. Fontanæ aque cyathos duos. Eſt Columella lib. 12.
cap. 9. Sed extrinſecoſis vaſa preretere, & aqua fontana quoniam recentior.

fima refrigerare.

Fontalis, idem quod fontanus, quod scilicet ex fonte eff. *Amphipol.* Plau. in Sereho. Vide, verā tibi lubet etiam nunc capere, *Cape* prouinciam. s. Quid istuc eff. et prouinciat. v. Verum fontali. Au Libero imperio in te inhibere maui? Vbi interpretes, Id est num velis imperium habere, an præstare aqua, an vino præbendo? Fontalem aquam dixit fonte scaturientem.

Fontanalia Varroni, Fontinalia festo, Feriz erant fontibus dicare, quibus & coronæ in fontes conieci, & putei coronari solebant.

FONS SOLIS. In deferens Libyæ est, vltia Cyrenaica regione, iuxta Louis Ammonis oraculum, curus aqua mane & vesperti tepida est, meridiano autem tempore gelidissima, sub medio vero nocturni feruidissima. *Antiq. temp.* Vide & Fontem Solis appellatum, quod à Sole regit videatur, & pro ratione diuersorum cardinum quos ille perlabitur, calorem tepore, teporemque frigore permittit. Apud Ammonion (inquit Herodorus libro 4.) aqua fontana est, quæ sub natutinum quidem tepet, sub horam, quæ totum si sequentissimum est, frigeat: sub meridi multo frigidior efficitur: hora hortos irrigant. Declinante iam die remittit frigus, donec Sol occidit: tunc tepescit, magis ac magis calefcens vsque ad medium noctem, quæ tempore feruens exarsit: præterita nocte media, ad auroram vsque refrigerat. Cognominatur autem Fons Solis. Hæc ille. Meminit huius fontis & Ouidius, lib. 1. *Metamorph.* quauis Ammonis, non Solis fontē appellet, — medio (inquit) ruxa conuerget Ammon. Vuda die gelida est, ortuque obliquo calefcit. Silhus quoque lib. 3, Ammonion oraculum describens, Siat (inquit) sano vicina, nouum & memorabile, lympba. Quæ nascere dicit, quæ deficiente tepescit: Quæque riget, medium cum Sol accendit Olympi. Plus lib. 2. cap. 103, duos huius nature fontes commemorat, quorum alteri à vicino oraculo, Ammonion fontem appellat, alteri apud Troglodytas col locat, Acthiopiar populo, cuiusque Solis fontē nominat. Verba eius sunt hæc, Iouis Ammonion fons, interdiu frigidus, noctibus feruet. Deinde subdit, In Troglodytis, fons Solis appellatur, dulcis, & circa meridiem maximè frigidus: mox paulatim tepescens, ad noctis media feruere & amaritudinem infestatur.

FONTANA, Virgo Vestalis, Fœteij foror, cuius meminit Cicero in Oratione pro Fontio.

FONTINALIS porta dicta est Romæ, quæ alio nomine Capena dicitur, ob propinquitatem scaturientium fontium. Iuuenalis Saty. 3, Substitit ad Veteres arcus, madidamque Capenam. Linius, Aediles alterā porticum ad portam Fontinalem, ad Martis aram, quæ in campos iter esset, perduxer.

FORAGO, pen-prod. Filium est, auctore Festo, quo extrices opus diurnum distinguunt: a forando dictum.

FORAMEN, vide F O R A M, as.

FORAS, [i]ta, & Foris [i]ta, Ital. *Fuora, fuori.* Hisp. *Afuera, de fuera.* Aduerbia loci sunt à foris, hoc est spectatulis deuertat, v. Scruio videtur: siue (quod verisimiliss est) à foro: quod domum exeuntes sunt ad inreuiorem partem vrbis in qua forum est, soleamus accedere: in qua etiā sententia est Festus. Differunt autem inter se hæc duo aduerbia, v. foras motum importet ad locum. Plau. in Cal. Foras tacitus exiit, eum ornatum quoque vides. Idem in Amphit. Sed quid tu foras egressa es? Foris, motum in loco, & de loco significat. Terent. in Eunu. Quæ dum foris sunt, nihil videtur mundius. Nec magis compositum quicquam. Plau. in Asina. Ille opere foris faciundo lassus, domum noctu aduecat, Plin. lib. 9. cap. 33, Margine in mucronem emissio, foris effluso, intus replicato Cicero in Partic. Ilia verò indigente, & nec eo dicitur sine arte, quod ita sunt, sed quod ea non parit Orationis ars, sed foris ad se delata, tamē arte tractat.

FORINSECUS, penult. corr. Idem significat quod foris, siue ab exteriori parte. [i]ta, & Ital. *Esterno, ciò che è di fuori.* Hisp. *De parte de fuera,* sicut Interius, quod est intus, *interno.* Plin. lib. 1. cap. 32, Lignum omne corticis loco habuit, hoc est forinsecus. Colum. lib. 8. cap. 3, Sed ab cohorte forinsecus prædictis fenestellis scandule similiter iniunguntur.

FORATUS, nomen, vide F O R A T U S, as.

FORBES, Genus cibi à veteribus dicebatur, quo calido vesci solebat: Græci *φωβώ* vocant. Festus.

FORCEPS, penult. corr. Quasi foraicapes dictæ sunt, quod is foras, id est calida capitur. [i]ta, & Ital. *Forcipe.* Hisp. *Las tenazas, el instrumento para asir.* Virgil. 8. Aeneid. Illi inter se læ magna vi brachia tollunt. In numerum, versantque tenaci forcepe massam. Et est tam masculinū quam femininū genus, secundum Priscianum. Ouid. 12. Metam. Terribilem stridore sonum dedit, v. datæ secum. Igne rubens plerumque soler, quod forcepe curua. Quum faber eduxit, iacubus demittit. Colum. lib. 1. cap. 26, Deinde prorsusquam ferrum admoveas, duabus angustis hincis regulis, veluti forcipibus apprehendere testu neruos. Plin. lib. 7. cap. 46, autorem & inuentorem forcepis fuisse tradit. Cinyra Cyprium apud Græcos filium.

FORDA, ita, Boæ prægnans, a ferendo. [i]ta, & Ital. *Forda, pregr.* Hisp. *Fora, pregrada.* Ouidius 4. Fast. Forda ferens bos est, sœcundaque dicta ferendo. Colum. lib. 6. cap. 24, Post vnum coitum forda non admittit taurum.

FŒREM, fores, foret, & in tertia persona pluralis numeri forent, & in futuro infinitiui fore, pro eo quod est futurum esse. Forem autē idem omnino significat, quod effem. *Spensu.* Salsustius in Iugur. Nam ego quidem vellem vt & hæc quæ scribo, & ea quæ vobis in Senatu quæsum, vana forent. Fore vero habet significationem participij futuri, vñ cum infinito esse. *ind. æd.* Idem enim est fore, quod futurum esse. Ideo iungitur cum nomine, vel interduum cum participio quod in nomen transmutauit: vt, Spero te amicum fore: non, amatum fore. Cicero Trebatio, Scribit ad me. Cæsar, se tibi nondum familiarem esse satis, propter occupationes suas, sed citò fore. Cæsar, Nonnulli etiam Cæsari nuntiabant, quum castra moueri, aut. Cæs. festi iussisset, non fore dicto audientes milites. C. Cypothia eius fuit Abfore, Ad fore, Confore, Defore, & Profore: quæ Lepius lula penunxit, hoc est sine nomine aut participio à tergo. Abfore quid significet, quæmq; in oratione vñm habeat, explicauimus supra. Adfore idem est

B 5

quod adfuturum esse. Quid. 14. Metam. Esse quoque in fati reminiscitur, adfore tempus. Adforem, adesse. Virgil. 1. Aeneid. Atque utinam Rex ipse Notus compulsi eodem Adfore Aeneas. Confore, conuenire. *esse. autem in dicitur.* Terent. in Andr. Rebat Chremes, qui mihi exoratus est, & spero confore id est conuenire esse. Defore, defuturum esse. *in dicitur.* Cic. contra Rullum, Verum arbitrantur non defore qui illam restituerent. Profore, profuturum esse. *autem in dicitur.* Horat. in Epist. Quae nocere sequar: fugiam quae profore credam.

Forensis, Forensis, vide F O R U M.

Foris, Proprie inquit Seruius quae foris aperitur. [309. Ital. Foris. Hispan. *la puerta con que seruius la casa.*] Vnde Plutarchus memorat, primum Valerio Publicole sacri, quum de Sabinis triumphasset, domum publice posita, cuius foris extra aperirentur: quum antea exterarum aedium intro referendo impelleretur: ut ex hac concessione honoris appareret, quotidie eam domum publice admissurum. Terent. in Adelph. Foris effregit, restituerent. Cic. ad Brutum, In omnibus nouis coniunctionibus interest qualis primus aditus sit, & qua commendatione quasi amicitia foris aperiantur. Idem 2. de Nat. deo. Foris; in similibus profanarum aedium, ianuae nominantur. Valer. autem dicitur quae intus reuoluntur, quamquam visus hodie obtinuit ut omnia ostia, foris appellentur. Hoc nomen etiam singulariter hae foris, huius foris, declinatur. Quid. 1. Amorum, Difficilem moto cardine foris, Cic. pro Corn. Aperuit forem scalarum. Terent. Adel. Sed quidnam foris crepuerit? Vbi Donatus, Foris, singularis numeri, nominatiui casus. Plaut. in Amph. Orationem comprimat, increpuit foris. Idem Bacch. -hanc forem parvillum. Aperi placide, ne creperet. Horat. lib. 1. Serm. Saty. 2. Exclusus fore, quum Longaeus fore intus.

Foricula, arum, diminutivum. [309. Ital. Foricella. Hispan. *Pequeña puerta.*] Varro lib. 1. de Re rust. ca. 59. Et ideo oportet eas qui faciunt, ad Aquilonem vel fenestras habere, atque ut aere perficerentur, curant: neque tamen sine foriculis, ne quum humorum amiserint, peritiam vito victa fiant. Forices, pen. corr. Quibus telam seu fila incidimus. [310. Ital. Forice. Hispan. *Las tijeras.*] Seruius, Forices sunt quibus incidimus: foriceps, quibus aliquid forium tenemus, quasi foricapes: nam forum est cadidum. Colum. lib. 12. cap. 43. Alij quam legerunt uiam, siqua sunt in ea vitio graua, foricibus amputant.

Foricula, arum, diminutivum. [310. Ital. Foricella. Hispan. *Pequeña puerta.*] Plin. lib. 12. cap. 1. de helioboro, Praeterea mirum inueniunt, quod incisum foriculis (ut diximus) cribrant, cortex re manet: hoc incisum, medulla cadit. Ab huius instrumenti similitudine, etiam Foricula dicitur extremitas brachiorum, & veluti manus canerorum, scorpionum, & quarundam locustarum. Plin. lib. 31. cap. 11. Elephantum locustarum generis, nigri, pedibus quatuor similibus: teretibus brachia duobus, binis articulis, singulisq; foriculis denticularis. Hae ab eodem Plinio, lib. 9. cap. 31. Foriceps vocantur. Feminin. (inquit) primus pes duplex, mari simplex: praeterea bina brachia denticularis foricibus.

Fori, orum, numero plurali, sunt tabulae nauis, vel locus in naui apertior, qui iter nauem perambulantibus praebet: ita dicti (ut Seruius placet & Festo) quod per eos ferantur insectis. [311. Ital. Fori. Hispan. *Los puertos.*] Cicero in Catil. Quum alij malos scandant, alij per foros cursitent, alij sentinam exhauriant. Virgil. 4. Aeneid. -fases in castra tulissim, implessimq; foros flammis. Idem 6. Aeneid. -laetare foros, simul accipit alio. Ingenium Aeneam. Item fori dicuntur Circensia spectacula, id est loca circia, ut ex his spectetur. Liu. lib. 1. Tum primū Circo, qui maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca patribus, equitibusque, vbi sibi spectacula quilibet faceret, fori appellati. Fori etiam in hortis sunt angustiores qui dam sulci & oblongi, iter praebentes circum porcas (ita enim vocat terram editiorē inter duos sulcos) quemadmodum fori in nauibus facultatem praebent nauis vltro citroque discurrendi. Colum. lib. 10. Angustiores foros aduerso limite ducens. Rursus in obliquum distinguat tramite paruo. Legitur etiam forus in singulari numero pro via illa in nauibus. Eunius, Multa foro ponens, ageat, longa repleat. Gellius lib. 17. cap. 10. Stansque in summā puppis foro, carmen quod Octilius dicitur, voce fluctat limina cauita.

Foruli, orum, diminutivum, Armatoria, siue capsulae in quibus reponitur libri. [312. Ital. Foruli. Hispan. *Los cajones.*] Sueton. in Angulo, ca. 31. Quicquid fatidicorum librorum, Graeci, Latiniq; generis, nullis vel, &c. ac solos retinuit Sibyllinos: hos quoque delectu habito, condiditque duobus forulis auratis sub palamini Apollinis basi.

Foria, orum, *in dicitur.* [313. Ital. Sterco liquido. Hispan. *Estreco líquido.*] Stercora liquidiora, sic dicta quod facile ferantur foras. Inde Confortire verbum, quod est stercore liquido fordare. Auctor Nonius, citans illud Pomponij in Macco, Confortisti me Dionedus.

Foriolus, si, cui accensu in antepennula, qui ventū solū habet, & foria facile emittit. Laberius, Foriolus esse videris, in coles cacas. Nonius.

Forica, penult. corr. Locus in quem alui stercorea deiciuntur. [314. Ital. condito, chianigra. Hispan. *La privada de abano publico.*] Iuuen. Satyr. 3. -inde reuerſi Conducunt foricas. Er proprie de publicis dicitur, latrina de proanis, à latendo.

Foricula, vide F O R U M.

FORICULVS, Deus putabatur, fori praefectus. [315. Ital. Cardineus dea, quae cardinibus praerant: & Limentinus: Deus, qui praerant limini.

Forinſculus, Foris, vide Foris aduerbium in F O R A.

Foris, huius foris, vide F O R U M.

Forma, mae, Figura, siue facies vniuersalisq; rei. [316. Ital. Forma. Hispan. *la forma.*] Cic. 1. de Nat. deo. Omnia animatum formā vincit hominū figura. Idem 2. de Divinat. In nubibus nunquā animaduertisti leonis formā, aut Hip potae formā? Cic. 1. de Nat. deo. Rorunda forma vlla negat esse pulchriorē Plato. Quint. lib. 1. cap. 10. Quicquid formae quadrati detraxeris, amplitudini quoque peribis. Idem lib. 1. ca. 1. Neque enim mihi illud fateri placeat quod fieri in placiis video, ut litterarū nomina & contextū priusquam formas parui discas. Est autē hoc vocabulum medium, quod modo cū laude, modo cū vituperio dicitur pro ratione adiuncti. Terent. Andr. Et quia erat forma prae ceteris honesta & liberali, &c. Puer egregia forma, Cic. 4. Tusc. Sic etiam cōtrario infelicem, vitiosam, vel illiqu-

daram formā dicimus, pro deformitate. Interdum tamē forma absolute ponitur pro pulchritudine. Horat. 1. Carm. Mouit Aiacē Telamonem natum Forma capiti dominū Tecmessa. Virgil. 9. Aene. Scisse Iera dolis, formā sibi conscia coniux. Stata forma, quae eadem & vicia dicitur, est mediocris pulchritudo, & media inter extremam deformitatem, & summam pulchritudinem. Gell. lib. 5. cap. 11. Inter enim pulcherrimam formam & deformissimam media quaedam forma est, quae à nimia pulchritudinis periculo, & à summo deformitatis odio vacat: qualis à Quinto Ennio in Menalippa, perquam eleganti vocabulo statat dicitur, quae neque xonū futura sit, neque xonū: quam formam modicam & modestam Favorinus non mehercle infestē appellat vtoriam. Ennius autem in ista, quam dixi, tragedia eas ferē feminas ait incolūmi pudicitia esse, quae stata forma forent. Transfertur etiam ad incorporea pro effigie quadam & imaginatione, seu idea quidem de re quaque mente concipimus. Cic. lib. 1. Offic. Formam quidem ipsam Marce fili, & tanquam faciem honesti vides. Idem de Finib. Habes vndiq; expictam & perfectam Torquae formā honestatis, quae tota ex his quatuor virtutibus, quae à te quoque commemoratae sunt, continetur. Forma item apud Columellam lib. 7. cap. 8. dicitur instrumentū in quo exprimitur caesus. Liqueor (inquit) in ficellās, aut in calathos, vel formas transferendus est. Ibidem. Deinde vbi formis aut calathis exēptus est. Forma, pro specie frequenter accipitur apud Rhetores. Quint. lib. 7. cap. 1. Abdicatum formae sunt duae altera criminis pfecti, altera imperfecti, &c. Forma pro regula. Virgil. 6. Aen. Quam pona, aut quae forma viros fortunae uerſe merſe. Vbi Seruius, forma, regula. Singulis enim sceleribus statuta sunt supplicia ex more Romano, quem sequitur. Accipere formam, id est modum. Quint. lib. 2. cap. 4. Ita quum iam formam redit, atque emendat orationis accipit. Virg. 1. Georg. Continuo in sylvis magna viſera donatur. In buxi, & curui formam accipit vltimus arati. Hinc composita sunt Conformis, & huiusmodi adiectiua. Colum. lib. 9. Quae cuncta remedia creduntur esse aduersus tonitrua, quibus vltantur oia, pulſique semiformes interminuntur antequam toti partibus suis consumantur.

Formula, ae, diminutivum, [317. Ital. Formula. Hispan. *La fórmula.*] Quod aliquando pulchritudinem significat, cum quadam tamen diminutione, siue blandimento. Plautus in Persa. Tempori hanc vigilare oportet formulam atque aratula. Ne vbi capillus verſpellis fiat, forde semper scitias. Capitulum nonnumquam pro lege, & constitutione. Cic. lib. 3. Offic. Nonnulli Aquilium prolecular de dolo malo formulas. Etiam formula dicitur quae nos instrumenta vocamus: ut Testamentorum formulae, apud Ciceroem, 2. de Orat. Formula dicendi, pro stylo & ratione loquendi, Cicero de Orat. gen. orat. Et ad quam eos dicendi formulam reuocent, intelligant. Formulam intendere, est dicam impingere, vel dicere actionem. Suetonius in Vitell. Quum libertino cuida acerbius debitum repositum iniuriarum formulam, quasi calce ab eo percussus, intenderet. Cadere formula, vel Excidere formula, est aliquid de conceptis formulis verbis immutare. Erant enim iuris formulae certis quibusdam verbis conceptae, à quibus siquis vel minimum recessisset, cadebat causa, hoc est amittebat causam. Quintilianus lib. 3. Neque ignoro multa transferri, cum in omnibus fere causis in quibus cecidisset quis formula dicitur, hae sunt quaestiones, &c. Sunt qui pro eodem accipiant Cadere formula, & Cadere causa: quibus non facile attentionem etiam vnum sequi solet ex altero. Nam qui formula cadebat, idem etiam cadebat causa. Quod & ipsum non obſcure ostendit Quint. lib. 7. quā ait, Est enim certa seruius ad certa se verba astringendi: idque faciendū in lib. Cicerois de Oratore vetat M. Antonius. Nam etiam periculosum, quum si vno verbo sit errat, tota causa cecidisse videatur. Formularius, rij, dicebatur caudicis, qui ex formula iuris agere consuevit. [318. Ital. Formularius. Hispan. *El formulario.*] Quorum alij ad rubricas vel ad album se tranſtulerunt, & formularij, vel (ut ait Cicero) leguleij esse maluerunt.

Formosus, mola, molum, Pulcher, speciosus, bona forma praeditus. [319. Ital. Bello di forma. Hispan. *Hermoso de forma.*] semper enim cum laude dicitur: quauis forma, vnde originem ducit, medium fit vocabulum. Cic. 1. de Nat. deo. Est tanta vis naturae, ut homo nemo velit nisi hominis similis esset: tamē tamen quae hominibus quousque enim quilibet formosus est? Virg. 2. Aeglog. Formosum pastor Corydō ardebat Alexim. Cic. 6. Vter. Mulierum nobilium & formosarum gratia.

Formositas, atis, di. [320. Ital. Formositas. Hispan. *La hermosura.*] Cic. 1. Offic. Id quod positum est in tribus rebus, formositate, ordine, ornatu ad actionem apto.

Formalis, le, id est. Sueton. in Domit. Pari arrogantia, quum procuratorum suorum nomine formalem dicitur epistolam, sic cepit, Dominus & Deus noster sic fieri iubet. Vbi Epistolam formalem accipit pro ea quae certa forma qua dicitur, excipiebatur à scribis. Pro quo prius seculi homines dixissent Concipere epistolam. Plin. lib. 34. cap. 9. Appel lat etiam num & formalis temperatūra artis teneritū: quoniam nigri plumbi decima portio additur, & argentarij viceſima, maximēque ita colore bibet, quem Graecanicum vocant.

Forma, formas, Formam alicui induco. [321. Ital. Forma. Hispan. *La forma.*] Cicero 4. Acad. Parmenides ignē qui moueat terrā, quae ab eo formetur. Plin. lib. 10. ca. 91. Quo maius est animal, tanto diutius formatur in vtero. Virg. 9. Aen. Tēpore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem. Suetonius in Domit. Epistolas, orationēque, & edicta alicui formabat ingenio. Id est in iis componendis aliena opera utebatur, siue per alium componbat. Hora. 3. Carm. -eradenda Cupidinis Praui fide elementa: & tenera nimis Montes asperi oribus Formandae stude. Formare iuvenit, & instituere, & veluti à rudiori ingenio ad meliorem quandam formā traducere. Plinius in Panegy. Quid vitiū siquē mores iuuenis quā prius principaliter formas. Huius composita sunt Conformis, Deformis, Informis, Reformis, Transformis: quorum significatū vide suis locis.

Formatus participium. [322. Ital. Formato. Hispan. *La forma.*] Cic. 3. de Natura deorū, Nam Cleanthes, ut dicebat, quatuor modis formatus in animis hominū putat deorum esse notiones. Oui. 3. Metamorph. -vultūque immortis eodem Haret, ut & Patrio formarum marmore signum.

Formas

Ayuntamiento de Madrid

præta magis, quàm fors, aut Fortuna obfuit. Cic. ad Att. lib. 14. Fors in aliquibus rebus plurius ratio potest. Interdum tamen pro ipsa Fortuna ponitur. Cic. 4. ad Attic. Sed de illa ambulatione Fors viderit; aut siquis est qui curet Deus. Terent. in Hecy. Fors fuit pol. id est, Donato expoliore, Fortuna foueat, vel bona ueniat. Idem Phorm. Dii vultis fidem, quàm fæpe Forte temere Eueniunt quæ non audeas optare.

Fors fortuna, vide FORTUNA.

Forſan, dubitandi aduerbium est. [Forſan. Ital. Forſe. Hiſp. Por auentura.] Virg. 1. Aeneid. Forſan & hæc olim meminiffe iuuabit. Terent. in Andr. Aliquis forſan me putet non putare hoc verum.

Forſitan, dubitandi aduerbium, cuiusdem ſignificationis cum forſe, forſan, & forſaſſe. [Forſe. Ital. Forſe. Hiſp. Por auentura.] Cic. de Orat. Maior ara aliqua forſitan eſſet requirenda.

Forſallis, ſue forſaſſe, dubitandi aduerbium. [Forſe. Ital. Forſe. Hiſp. Por auentura.] Cic. Cat. lib. 2. Epist. Sed ego forſaſſis vaticinor, & hæc omnia meliores habebunt exitus. Terent. Eun. Tu forſaſſe quæ facta hinc ſunt, neſcis. Cic. Mario, lib. 7. Habes epistolam verboſiorem forſaſſe quàm velles.

Forſitan, aduerbium, interdum idem ſignificans quod forſitudo, hoc eſt caſu, & veluti per forſem. [Forſe. Ital. Por auentura. Hiſp. Por auentura.] Virg. in Buc. Forſe ſub arguta confederat ilice Daphnis. Aliquando autem dubitandi aduerbium eſt. Cicero 2. de Orat. Ne forſe hoc magnum ac memorabile videatur.

Fortis, te, Tam de corpore quàm de animo dicitur. Nam & eum ſignificat qui validis viribus eſt præditus, & qui inſectum in aduerſis habet animum. [Fortis. Ital. Forte. Hiſp. Fuerte.] Cic. pro Milone, Vir fortis & animoſus, & acriter mori ſe offerens. Idem 2. Tuſcul. Fortes Fortuna adiuvat, ut eſt in proverbio. Idem de Senect. Senectus animoſior eſt quàm adoleſcentia, & fortior. Idem pro S. Roſcio, Vir contra audaciam fortisſimus. Idem de Orat. Inſectio laterū fortis & virilis. Plaut. in Afin. Qui me vit eſt fortior ad ſuſtinentes plagas. Virg. 1. Aen. Fortemq; Cyan, fortemq; Cloanthum. Quandoq; ceter. Virgil. 1. 1. Aene. Quid tam eſtregium, ſi ſermina forti Fidis equo. Quandoq; formoſus. Plaut. in Miſtre. Equid fortis viſa eſt. Quandoq; diues. Plaut. Triummo. Eum ſoreorem ſpondendi ſtam in tam fortem familiam.

Forticulus, ſi, diminutivum. [Forticulus. Ital. Forticulus. Hiſp. Forticulus.] Cic. 2. Tuſc. Quamvis idem Epicurus forticulum ſe in terminibus, & in ſtranguriz ſua præbeat.

Fortifico, ſis, Munio, roboro, quali fortum facio. [Fortifico. Ital. Fortificare. Hiſp. Fortificar.] Plaut. Fortifica animum.

Fortitico, ſis, Fortis, ſi, [Fortitico. Ital. Fortitico. Hiſp. Fortitico.] Cic. 2. Tuſc. Creſcit annis, & fortitico vires. Hoc verbum à Gellio lib. 19. cap. 7. Refertur inter antiqua & obſoleta.

Fortitudo, diſis, Eſt (vt inquit Cic. 3. de Inuen.) conſiderata periculorum ſuſcepſio, & laborum perſeſſio. Vel (vt idem 4. Tuſc. deſinit) eſt ſcientia rerum perferendarum, vel affectio animi in patiendo ac perſeſſendo, ſumma legi parens, ſine timore. [Fortitudo. Ital. Fortitudo. Hiſp. Fortitudo.] Macrob. Fortitudinis eſt, animum ſupra periculi metum agere, nihilq; niſi turpia timere, tolerare fortiter vel aduerſa vel proſperia. Fortitudo præſtat magnanimitatem, fiduciam, ſecuritatem, magnificentiā, conſtantiam, tolerantiam, firmitatem. Cic. 1. 3. Philip. Eſt omnino fortium virorum, quales vos eſſe debetis, virtute præſtare tantum, ut poſſint fortunæ culpam non extimeſcere. Sed quoniam ab hoc ordine non forſitudo ſolum, verumetiam ſapientia poſſultatur, quāquam videntur hæc non poſſe ſeungi, &c. Idem 1. Offic. Sunt ergo domeſtica fortitudines non inferiores militariis.

Fortiter, aduerbium, Animoſe, inſectio animo. [Fortiter. Ital. Fortemente, animoſamente. Hiſp. Fuerte y offorgadamente.] Cic. de Senect. Quem ego meum caſum fortiter ſeſſe vilis ſum. Idem 4. Philip. Nec ſolum id animoſe, & fortiter, ſed conſiderate etiam, ſapienterque ſeſſunt. Plaut. Merc. Non abſtulit modo, ſed in amore coniecit fortius. Plin. lib. 16. cap. 40. Fortiſſimè ilmus ſeruat rigorem.

Fortitudo, aduerbium, vide FORTUNA.

Fortuna, na, Eſt accidentium rerū ſubitus ac inopinatus euentus. [Fortuna. Ital. & Hiſpanice, Fortuna.] Caſ. 7. bell. Gall. Miſeratur communem Galliarum fortunam. Cic. 1. de Diuin. Quid eſt enim aliud fors, quid fortuna, quid eueſtus, quid caſus, niſi quiſ eſt aliquid cecidit, ſe euenit, ut vel nō cadere atq; euenire, vel aliter cadere atque euenire potuerit? Eſt autem ſpecuſ vocabulorum medium ſed quoniam fortuna ſola dicimus, intelligimus ſcilicet eſſe. FORTUNA a dea credita eſt antiquis, quæ apud Præneſtinos & Antiates præcipue colebatur. Iuven. Satyra 10. Nullum nūmen abeſt, ſi ſit prudentia ſed te Nos facimus Fortuna deā, carolō; locamus. Terent. Phor. O fortuna, o Fors fortuna, quantis commoditatibus, Quam ſubito herō meo Antiphoni ope veſtra hūc oneraltis diē. Vbi Donatus, Aliud fortuna, aliud fors fortuna. Fortuna diſta eſt incerta res: fors fortuna, euentus fortunæ bonus & malus. Nam Fors fortuna Dea habebatur, trans Tyberim ædem habens, cuius ſeſtum colebant qui ſine arte aliqua vivebant. Cic. de Ami. Non enim ſolum ipſa Fortuna cæca eſt, ſed eos etiam plerumque eſſe cæcos quos complectitur. Accipitur etiam fortuna in vtroque numero pro diuitiis. Cicero in Diuina, in Verrem, Cur, de quibus in provincia non optime meritis, eos nunc plane fortunis omnibus conaris euertere? Facit. lib. 13. Nec ſi Iunius & Calpiſtus adeſſis omnibus fortunis, &c. Cic. de Ami. Sæpe enim quibſdam aut animus abiectionis eſt, aut ſpes ampliſcandæ fortunæ fractio. Horat. 1. Epi. 5. Quō mihi fortuna, ſi non conceditur vitæ Fortuna, æm, pluraliter pro ſcilicet. Terent. in Andr. Tum id mihi placbat, tum vno ore omnes omnia bona dicere, & laudare fortunam meam. Qui gnatum habere tali ingenio prædixit. Cic. pro Sylla, Hic vos orat iudices paruos, ut ſe aliquando, ſi noui integritas fortuna, at afflicta patri ſuo gratulati ſinatis.

Fortuno, nas, Proſpero, ſecundo. [Fortuno. Ital. Felicitare, proſperare. Hiſp. Hazer bienaventurado.] Cicero Curioni, Tibi patrocinii dii fortunæ. Idem M. Marcello, Maxima ſum ſentia affectus, quum audire te Conſilem factum eſſe, eumque honorem deos tibi fortunare volo.

Fortunatus, tum, Proſper, felix. [Fortunatus. Ital. Proſpero, auenturoſo, felice. Hiſp. Dichofy y bienaventurado.] Terent. in Adul. Deides fortunatus qui illo animo heſ. Virg. Ius in Daphnide, Fortunare puer, tu nunc eris alter ab illo. Idem 1. Aegloga, Fortunare ſenex, ergo tua rura

manebunt. Aliquando idem eſt quod propitius. Afranius, Deos ego omnes, vt fortunati ſint, precor.

Fortunatus, aduerbium, Felicitate, proſperè. [Fortunatus. Ital. Felicitate, proſperamente. Hiſp. Bienaventurado.] Cicero 3. de Fini. Neceſſario ſequitur, omnes ſapientes ſemper felicitate, abſolute, fortunatè vivere. Fortunatum, aduerbium idem ſignificans quod fortunatè. [Fortunatus. Ital. Auenturoſamente. Hiſp. Bienaventurado.] Plaut. Si dederit tu, piter vt fortunatum omnia ſuccedant.

Fortuitus, ta, tum, pen. indifferente, Quod caſu accidit. [Fortuitus. Ital. Cò che accade per caſo, per forte. Hiſp. Coſa que viene a caſo y fortuna.] vt, Fortuitus concuſus. Cicero 1. Tuſcul. Democritum enim illum, magnū quidem virum, ſed leuibus & rotundis corpulculis efficienſem animum concuſu quodam fortuito, omittamus. Quintilianus lib. 6. cap. 6. Inſidiarum inuidiam in Clodium verit, quanquam reuera fuerat pugna fortuita. Idem libro 10. cap. 7. Nec tumultuari, nec fortuiti ſermonis contextum mirabor.

Fortuito, Caſu, te mere, forte fortuna. [Fortuito. Ital. A caſo, per forte. Hiſp. A caſo y por auentura.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

FORTUNATAE inſula, A fructuum vberitate, aerisq; temperie dicta ſunt. [Fortunata. Ital. Fortunata. Hiſp. Fortunada.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

FORTUNA, inſula, A fructuum vberitate, aerisq; temperie dicta ſunt. [Fortunata. Ital. Fortunata. Hiſp. Fortunada.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

Forum, ti, Proprie dicitur locus quo res venales afferuntur: à ſerēdo nomen habens. [Forum. Ital. Foro. Hiſp. Mercado.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

Forum, ti, Proprie dicitur locus quo res venales afferuntur: à ſerēdo nomen habens. [Forum. Ital. Foro. Hiſp. Mercado.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

Forum, ti, Proprie dicitur locus quo res venales afferuntur: à ſerēdo nomen habens. [Forum. Ital. Foro. Hiſp. Mercado.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

Forum, ti, Proprie dicitur locus quo res venales afferuntur: à ſerēdo nomen habens. [Forum. Ital. Foro. Hiſp. Mercado.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

Forum, ti, Proprie dicitur locus quo res venales afferuntur: à ſerēdo nomen habens. [Forum. Ital. Foro. Hiſp. Mercado.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

Forum, ti, Proprie dicitur locus quo res venales afferuntur: à ſerēdo nomen habens. [Forum. Ital. Foro. Hiſp. Mercado.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

Forum, ti, Proprie dicitur locus quo res venales afferuntur: à ſerēdo nomen habens. [Forum. Ital. Foro. Hiſp. Mercado.] Cicero de Lege Agraria contra Rullū, Paucis tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, fortitè beneficio ad ſuſcipiendum libertatem vocat. Idem 5. de Fini. Siue hæc ita ſunt fortuito. Pro eodem legitur & Fortuito. Cicero 6. Philip. Quod verbum tibi non excidit (vt ſepe ſic) fortuito: ſed ſcriptum, medicatum, cogitatum attuliſti.

viro debilitari, dolere, frangi, succumbere. Frangi dolore, Cice. 2. Tulci. Frangi metu, idem 1. Offic. Frangi pudore, idem 2. Tulci. Minis frangi, Stat. 9. Thebaid. Composita sunt Afringo, cōfringo, defringo, diffringo, effringo, infringo, cōfringo, pēfringo, cōfringo, & suffringo: quorum omnium significata vide suis locis.

Fractus, participium, seu nomen ex participio, *κλάστος*, *κλάστος*. Cic. ad Att. lib. 2. Deformatus corpore, fractus animo, quod se cōferat, pēferit. Calamitate fractus, & afflicus, Cice. pro Sylla. Spes fractior, Cice. de Amic. Sæpe enim in quibuldam aut animus abiectionis est, aut spes amplificandæ fortunæ fractior.

Fragmen, inis, & Fragmentum, ti, Accipi solent pro parte rei fractæ [*κλάσμα*]. Ital. *Parte d'una cosa rotta*. Hisp. *El pedazo*. Virg. 1. 1. Aeneid. Mortalis muero, glacies cœu furilis, idem dissiluit, sulca respēdēt fragmina arca. Colu. lib. 9. cap. 15. Mox deinde fragmina fauorum quæ in sacco remanserunt, retractata expriuntur. Martialis. lib. 8. Collegitq; lūu fragmenta nouissima fracti Oris, & aggesta conuulsiuit humo.

Frangor, tis, Sonitus qui ex arbore, aut alia te inter frangendum redditur. [*κλάσος*]. Ital. *Il strepito, il romore che fa alcuna cosa che si frange*. Hisp. *Ruido de las cosas que se quiebran*. Accipitur tamen pro quouis magno sonitu. Virgil. 1. Georg. & horridus altis Montibus auditis fragor. Seruius. Horridus fragor, sonitus qualis fieri solet ex aridis quum franguntur arboribus. Lu. lib. 1. ab Vrbe, iam fragor tectorum quæ diruebantur, vitibus vrbis partibus audiebat.

Frangosus, ſa, um, à frango, Ausp, atque præruptus. [*βράγιος*, *βράγιος*]. Ital. *Aspero duro*. Hisp. *Cosa que haze a quel estruendo y ruido, aspero*. Vnde compositum Confragosus. Colu. lib. 2. Inculum igitur locū consideremus, siueus an humidus: nemorosus arboribus, an lapideus confragosus. Fragosa oratio, cui contraria est lenis. Quintil. lib. 9. cap. 4. Quæ cōnexa, & totis viribus fuit, fragosa atq; intercepta melior oratio. Ibidem. Aures fragosis offenduntur, & lenibus mulcentur.

Frangor, aduerbium. Plin. lib. 16. cap. 10. Quippe respuunt, & fragosius ſidunt, ægrius reculantur.

Frageſco, ſis, Ab antiquo verbo frageo, es, Frangor, languesco. [*φράσκει*, *φράσκει*]. Accius Aegastus, ut citat Nonius, Neque ſera hominum pēctora frageſcunt, donec vim perſenſerint imperij. Idem Euryſace, Nūquam erit tam immānis, quā mēca opera extēctū ſciēt, quin frageſcat.

Fragilis, ſe, pen, corr. Quod facile frangi potest. [*φραγίλος*, *φραγίλος*]. Ital. *Fa- cile che ſi ſpaccia*. Hisp. *Cosa que ſe pūda quebrar*. Plin. lib. 12. cap. 8. Saccharum est mel in arūdinibus collectum, gummiū modocandidum, denſibus fragile. Idem lib. 12. ca. 7. Est etiam mium in India piperis grani ſimile, quod vocatur caryophyllon, grandius, fragiliſque. Per translationem accipitur pro debili, ſuuo, ſeu caduco. Cic. de Amic. Sed quoniam res humane fragiles, caducæq; ſunt, ſemper aliquid acquirere ſunt quos diligamus, & à quibus diligamur.

Fragilitas, litas, Facilitas frangendi, qua aliquid facilius frangitur quā ſeſcitur. [*φραγίλος*, *φραγίλος*]. Ital. *Facilità de ſe quebrar*. Plin. lib. 3. ca. 14. Tenuiora ſerramēta oleo reſtingui moſ eſt, ne aqua in fragilitatem duretur. Per translationem pro debilitate, ſue imbecillitate accipitur. Plin. Episto. Illud etiā notabile, vltimus æ Neronianis Conſularibus obijt, quo Conſule Nero perijt: quod me recordantem, fragilitatis humane miſericordia ſubij. Cice. 5. Tulci. Equidem eos caſus in quibus me fortuna vehementer exercuit, mecum ipſe conſiderans, huic incipio ſententia diſſidere: interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatēq; extimeſceſce.

Frangit, Inconſtante, debilitat. [*φράσκει*, *φράσκει*].

Frater, tris, Iſdem parentibus genitus: ita dictus quā ſerē alter, ut poſt Nigidium docet Gellius, lib. 1. 3. cap. 10. [*ἀδελφός*]. Ital. *Fratello*. Hisp. *Hermano*. Niſi malimus à Græco deducere. Illi enim *φρατρίαν* coniunctos appellant, & *φρατρίαν* contubernium. Plin. Episto. 1. 64. Quum affectum tuum erga fratris ſiliam cogito, etiam materua indulgentia molliorem, intelligo prius tibi quod eſt poſterior, nuntiandum. Plaut. Pœn. quid eſt fratris mei gnate? quid viſ expediri. Frater germanus. Cicero 3. Verr. Dixit C. Fannius Eques Romanus, frater germanus Qu. Titini iudicis tui, tibi ſe pecuniam dediſſe. Frater gemini, *ἀδελφός*, duo eodem partu editi: quos minus rectē geminos fratres, conuerſo ordine appelles, ut docet Quintil. lib. 9. cap. 4. Cic. pro Clu. C. & L. Fabricij fratres gemini fuerunt ex municipio Aſtrinate, homines inter ſe cūm for ma, tum moribus ſimiles, municipium autem ſuorum diſſimiliſi. Fratres patruales, *ἀδελφός*, *ἀδελφός* fororēſque patruales, *ἀδελφός*, dicuntur qui, quæ vobis duobus ex fratribus progenerantur, ut docet Luſtitanus lib. 3. Inſtit. Suetonius in Cæſare, Quj fratri patrueli ſuo Mar- co in Conſulatu ſuccceſſerat.

Fraterculus, ſi, diminutivum, id eſt parvus frater, [*ἀδελφός*]. Ital. *Fratellino*. Hisp. *Pequeño hermano*. Iuuenalis Saty. 4. Vnde ſit vlt malim fraterculus eſſe gigantum. Vbi Fraterculus gigantum, dicitur homo obſecurus, cuius maiores ſunt incogniti, tanquā de terra ſubito fuerit enatus, quomāmodum de gigantibus Poëtæ fabulantur. Cice. 5. Verr. Volu mihi fraterculus tuo credas.

Fratria, æ, Vxor fratris, ut Feſtus docet. [*ἀδελφός*]. Ital. *Moglie del fratello*. Hisp. *La conada, muger de hermano*. Contra Nonius fratris diei vult ſtatrum inter ſe vxores.

Frato, æ, are, *φρατρίαν*. De pueroꝝ mammis dicitur, quod velut fratres pares oriuntur: quod etiam in ſtumento ſpica facere videtur. Pro eodem vereres dixerunt Fraterculare. Feſtus, Sororare mammæ dicitur puſtularum, quum primum tumefcunt, ut fraterculare pueroꝝ. Plautus, Tunc mammula primum ſororabant: illud volui dicere, fraterculabant.

Fraternus, ſa, num, poſſeſſivum. [*ἀδελφός*]. Ital. *Fraterno*. Hisp. *Cosa pertene- ciente a hermano*. Vt, Fraternus amor. *φιλadelphία*. Fraterna inuitatio, Cicero. Fraterna mors, Virgilius. Sic Fraternæ acies, apud Statiū. Fraternum patricium, apud Ciceronem pro Cluentio.

Fraternitas, aduerbium, pro amore fraterno, [*φιλadelphία*]. Fraternitate, Cicero ad Qu. frat. lib. 2. Quare facis tu quidem ſtatrenē, quod me hor- tatis: ſed me hercule curantem nunc quidem, ut omnia mea ſtudia in iſtum vnum conferam. Ibidem libro 1. Huic tu epilloz non ſtatrenē ſcriptæ, ſtatrenē debes inſcribere.

Fraternitas, atis, Fraterni amoris coniunctio, neceſſitudo inter duos fratres. [*ἀδελφότης*, *φιλadelphία*]. Ital. *Fraternità*. Hisp. *Aquellos hermandad de hermanos*. Quintil. Decla. 1. 6. A primis ſtatim patribus in eadem coire vitam, habet aliquem fraternitatis affectum.

Fratricida, cidæ, Qui fratrem occidit. [*ἀδελφόντρος*]. Ital. *Uccisor di fratello*. Hisp. *Matador de ſu hermano*. Cicero pro Domo ſua ad Pont. Extra ordinē ſerri nihil placet Clodio, quid de me quod iuſiſſe te dicis, patri- cidia, fratricida, ſororicida, non extra ordinem cuiſiſti?

Fratilli, villi ſordidi in tapetis, quod per terram ſerantur. Auctor Fe- ſtus. *κράσος*.

Fraus, ſtandis, Eſt deſceptio, circumuentio, vel impoſtura. [*φρονημα*, *φρονημα*]. Ital. *Fraude, inganno*. Hisp. *El engaño* d'engañar. Cic. 1. Offic. Vi, aut fraude ſit iniuſta: ſraus quā vulpecula, viſ leonis videtur: verū quod ab homine alieniſſimum: ſed ſraus maior. Plautus in Mil. Atque adeo, ut ne legi fraudem faciam talariæ. Accuratore, ut ſine talis domi agitem conuulium. Accipitur quādoq; pro periculo. Virgil. libro 5. Quis Deus in fraudem, quæ dura potentia voſtra Egeſ Terent. in Heaut. In eandem fraudem ex hac re, atq; illa incidis. Vſur parunt etiam veteres non raro fraudem pro crimine. Vnde Capitalem fraudem admittere, teſte Vlpiano, de Acſil. edict. eſt tale aliquid delinquere propter quod capite puniendus ſit qui deliquit. Lilius 3. bel. Pœn. Qui capitalem fraudem auſ, quique pecunie iudicare in vinculis eſſent. Inde Fraudi eſſe, veteres dixerunt pro Crimini dari, vel culpæ affectui, aut vitio veri. Cicero 5. Philipp. Cenſeſco de iſis qui in exercitu Antonij ſunt, ne ſic ea res fraudi, ſi ante Calend. Februarias ab eo diſceſſerint. Lilius libro 1. ab Vrbe, Feſtalis regem interrogauit, Rex facieſ me tu regium nonnum, Populiſque Romani Quiri- tium, vaſa, comitēſque meos? Rex reſpondit, Quod ſine fraude mea, populiſque Quiritium ſit, facio. hoc eſt, quæ res ſine meo damno, crimine, aut dedecore ſit.

Fraudulentus, ſa, um, Dolofus, fallax. [*δολος*, *δολος*]. Ital. *Fraudolento*, *pie- no d'inganni*. Hisp. *Engañoso*, *lleno de engaños*. Cicero 2. Offic. Nam quos improbos, maledicos, fraudulentos putant, &c. Colum. libro 9. cap. 5. Neq; ea curatorem fraudulentum ranum, ſed etiam immunda ſegniti- perola eſt: æque enim dedignatur ſi minus purè habita eſt, ac ſi tra- ctetur fraudulentem.

Fraudulenter, id eſt dolofè. [*δολος*]. Ital. *Con fraude*. Hisp. *Engañosamente*. Colum. lib. 1. cap. 8. Sæpe enim quæ nudi potestatem faciat de iſis qui aut creduliter eos, aut fraudulentem inſeſcent. Plin. lib. 30. ca. 10. Quoniam nullum animal fraudulentum inuideret homini tradunt.

Fraudo, fraudas, id eſt deſceptio, & tem alicuius per fraudem interueſto. [*φρονημα*, *φρονημα*]. Ital. *Fraudare, ingannare*. Hisp. *En- gañar*. Vt. Virg. 4. Aeneid. Quem regno Italiae fraudo, & fatalibus ar- uis. Liu. 2. ab Vrbe. In magna inopia pro domeſticis copiis vnuſquiſque ei aliquid, fraudans ſe ipſe victui ſuo, contulit. Aliquando autem ſo- lo accuſatio contentum eſt, omiſſa re qua quis fraudatus dicitur. Cicero pro Roſ. Com. Acque enim perſidiolum & nefarium eſt ſidem fra- gere quæ continet vitam: & pupillum fraudare qui in tutelam perue- nit: ſocium fallere qui ſe in negotio coniunxit. Interdum etiam inue- nitur cum accuſatio re. Caſar 3. bel. Ciu. Fraudare ſtipendium mili- tum, & prædam omnem domum auertere. Fraudare genium, eſt non ſatiſſacere appetitui & voluptati. Nam Genius apud veteres habebatur natura & voluptatis deus: vnde Geniales homines diſti ſunt qui dappi- les eſſent, & ad excipiendos conuiuias liberales. Plautus in Aulul. Perdi- tiſſimus ego ſum omnium in terra. Nam quid mihi opus vita eſt, quæ tantum auri Perdidit, quod euſtodiui ſedulo egomet me fraudari. Ani- mūque meum, geniumque meum. Huius contrarium eſt, Curare ge- nium, id eſt laute viuere. Fraudare deſiderium alicuius, eſt non ſacere quod cupit.

Fraudare, oris, *φρονημα*, *φρονημα*. Cicero pro Flacco, Nolite exiſtimare Iudices, non vnam & eandem omnibus in locis eſſe fraudato- rum & inſiciatorum impudentiam. Fraudator, & interceptor prædæ, Lilius 4. ab Vrbe.

Fraudatio, onis, Cicero. 3. Offic. Inter bonos bene agere oportet, & ſine frau- datione. Idem in Catil. Ex hac enim parte pudor pugnat, illine petulan- tia: hinc pudicitia, illine ſtuprum: hinc fides, illine fraudatio.

Fraus, antiquum eſt participium actiue ſignificationis, quo ſignificat- ur ſi qui fraudem commiſit, ut Feſtus & Nonius annotauerunt. Plaut. in Aſin. Metuo in commune, nequam fraudem fraus ſit.

Fraxinus, ni, penult. corre. [*φραξίς*]. Ital. *Fraxino*. Hisp. *Arbol conoci- do*. Genus arboris eſt notiſſimæ, cuius vmbra, teſte Plin. lib. 16. ca. 13. vſque adeo inuiſa eſt ſerpētibz, ut citius in ignem cōſugiant, quā in ad fraxini vmbra. Fraxinus in ſyluis pulcherrima, Virg. 7. Aegi.

Fraxineus, ſa, um, Quod eſt ex fraxino: ut, Fraxineæ fraxineæ. Colum. lib. 1. cap. 1. *φραξίς*, *φραξίς*. Iſdem temporibus ſi ſit, fraxineam: ſi mi- nus, orneam: ſi nec hæc ſit, iligneam frondem reſtæ præbeamus.

Fraxinus, ſa, um, per tres ſyllabas, aliud adieciū: ut, Virga fraxina. Ouid. Epist. 1. Vt quatitur cepido fraxina virga notum.

Fraxo, as, Vigilia circumdæ, quod eo labore homo frangatur, autore Feſto.

REGELAE, arſi, *φραξίς* Stephano, Vulgò *Ponte cornu*, olim ciuitas ſuit claſſiſſima inter Formas & Sinueſſam ſita, non procul à Liri amne, quæ nunc Gaſtilianum vocamus. Cuius etiam hodie non obſcure exant veſtigia, ex quibus facile poteſt aſſimari quanta olim fuerit eius vrbs amplitudo. Hæc quum à Romanis deſecleſſet, diruta fuit, & ad vicum ſpæ vſque à Strabonis tempore redacta. Silius libro 8. obſcūſe campo ſpallente Fregellæ. Idem alio loco, Et quæ ſubantem tectere giganta Fregellæ. Inde Fregellani populi dicti, quorum meminit Plinius libro 3. cap. 5.

Frageſſanus, adieciū: ut Fregellana vitis. Colum. lib. 3. cap. 2.

FRIGILLANES, Nomen proditoris, cuius meminit Cic. 5. de Finibz.

Quis Fregellanū proditorē, quāquā Reip. noſtræ proſuit, non oditi. Fremo, mis, mui, ſonitus, ſonitus edo, qualis ſit à ſuētibus maris. [*φρονημα*, *φρονημα*]. Ital. *Fremere, far strepito*. Hisp. *bramar, hacer ruido* *basta para que se oigan*. J. quāquā ſupiliſimè accipitur pro eo quod eſt murmur,

Frequentamentum, *τετραμετρον*, Genus est modulationis Musicæ. Gellius lib. 1. cap. 11. Numeros, & modos, & frequentamenta quædam variatibiles incineret. Idem lib. 5. cap. 1. Si quibusdam quasi frequentamentis orationis moueantur, exagitantur, & gestiant.

quādam magis aliquam minus. *Frigus*, gorijs, pen. eor. Pro herore qui est contrarius caloci. *Frigus* *frigor*. *Frigus*. *Frēdo*. *Idem*. *Frus* *frufcula*. Virg. lib. i. Georg. *Frīgus*, calorē tunc Inter. Idem. aut Boreæ penetrabile frigus adurat. Aliquando fumum pro metu ab eo quod precedit ad id quod sequitur. Virg. i. Aen. Exem- plū Aeneæ solui neq. frigore membra. Scvulus. *Frigit*, id est timore. Reciproca translatione, et timor pro frigore, et frigus pro timore ponit- ur in Terētio. *Vxor* eam patuit ante hoc. est nō timere, sed la- borare frigoribus. Rullus frigus dicitur ipsa aestas natura. Virg. lib. 2. Georg. -at sceleratū exquiret frigus Difficile est. Frigus id etiam ap- pellatur qui pro ritu et gratia, vel favore sperato, res in diuersum exit. Cic. ad Quin. lib. 2. Prode idus quum Appius Senatum infrequentē coegisset, tantum sui frigus, vt populi cōsilio nos coactus sit dimittē- re. Quintil. lib. 6. Nam et impetitia, et rusticitas, et rigor, et deformitas afferunt interim frigus, diligētēque adorti hac sunt providenda. Frigus hic in locis (vt Budvius docet) absurdum rei speciem significat, quam in commodis tunc necesse consequitur.

tamen ut ædificiorum ruinæ ac vestigia cernantur à quo Fundanus lacus appellatus est, & Fundanus ager. Plin. lib. 3. cap. 5. Inde generosa vna Fundana scriptoris videenda.

Funditus, & Fundo, fundas, vide FUNDUM.

Fundo, dis, fudi, fufum, Liquefactio. [*χρῆμα, χρῆμα. Ital. Liquefare spargere fonder. Hifp. Derramar, fofa liquida.*] Vnde metalla dicuntur fufa, quum liquefacta sunt vi caloris. Item fundere aliquem dicuntur artifices, quum effigiem alicuius arte fuforia exprimunt. Plin. lib. 34. ca. 8. Theodoros qui labyrinthum fecit Sami, ipse se ex arte fudit, præter similitudinem mirabilem, fama magnæ subtilitatis celebratus. Quoniam vero quæ fufa ac liquida sunt, spargi solent, fundere pro spargere ponitur. Claudian. & pessima fudit. Vna cadis. Laetan. lib. 6. Fundendus ad vitium crucior, omnia denique amara & grauiora patienter ferenda.

¶ Aliquando pro profternere. [*ιδρύειν, ὑποβάλλειν. Virg. 1. Aeneid. Nec prius abfistit quam septem ingentia victor Corpora fundat humi.*] Aliquando profragare, ut dispergere. Livii. 1. ab Vibe, Exercitum fundit, fufum persequitur. Aliquando abundanter præbere. Virg. 4. Aeg. Ipsa tibi blandos fundent canubula flores. Aliquando pro largi loqui.

[*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι, ὑποτίθω, ὑποβάλλω. Virg. 3. Aene. Talia fundebat lacrymans.*] Aliquando pro demittere, ut apud eundem, -cristique ad vertice flammam fundit. Huius composita sunt, Affundo, ad aliquid fundo. [*ἰνδύω. Plin. Exprimuntur foliis succus mollissimis, in pila tulsis, affuso paulatim vino aultero. Confundo, perturbo, opprimo, siue omnia in vnum mifceo, confundo, confuso.* Livii. 1. ab Vibe, Alterius verbis duo populi in vnum confusi sunt. Virg. lib. 3. -qui nunc Ore Arethula ruos Siculis confunditur vadis, id est coniungitur. Plin. Et si mifceantur, facile confundunt colorem, id est perturbant. Circumfundo, circumfere, spargo. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Apul. Atque eo liquore stabulum omne circumfudit.* Virg. 1. Aeneid. Vndique visendi studio Troiana iuuentus Circumfusa ruit. Defundo, deorsum fundo. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Auctor ad Heren. lib. 2. Nam vt forte hic in balneis venit, cæpit postquam defusus est, defricari.* Diffundo, & Effundo, de quibus supra. Infundo, in rem aliquam quippiam fundo. [*ἰνδύω. Columel. lib. 2. Merumque faucibus, si æstiuaverint boues, infundet.* Hinc Infundibulum, de quo suo loco.

Quandoque infundere, est supra fundere. [*ἰνδύω. Virg. 1. Georg. Certatim largos humeris infundere rores.*] Infusum, idem est Plinio quod clyster. [*ἰνδύω, ἰνδύω. Ofsundo, & Perfundo, valde, siue per omnes partes fundo, spargo. [*διηχεῖν, ὑποβάλλω. Ouid. Perfuditq; genas lacrymis.* Profundo, ὀρυζω. Refundo, repondo. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι, ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Seneca, Id erat non tam accipere beneficium, quam refundere. Interdum reficere quod sparsum erat. Idem, Quæquid deerit, ex meo refundam.* Interdum reficere, id est reficere. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Ovid. Mane, fufundam aquulam.* Interdum fornicare spargo. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. quum infundo potius de interiori parte dicatur. Virg. 1. Georg. At si virginem fufuderit ore ruborem, Venus erit. Scruus, fufuderit, fornicatus habuerit.* Hinc fufusio, morbus est oculorum, quem vulgo catarractus vocant; ortum trahens ex visiofo humore inter duas tunicas collecto, visumque deprauante. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Celsus lib. 7. cap. 7. fufusiois plures species sunt: quardam sanabiles, quædam quæ curationem nõ admittunt.* Nam si exigua fufusio est, si immobilis, colorem vero habetæ marinæ aquæ, vel ferri nitentis, & à latere sensum aliquem fulgosis relinquit, ipse superest. Si magna est, si nigra pars oculi, amissa naturali figura, in aliam vertit, si fufusiois color cæruleus est, aut auro similis, si labat, atque hæc illac mouetur, vix vnaquam succurrit. Hæc Celsus. Interdum confundo, siue rubore perfundo. Cicero pro inpergo posuit, ad Leniculum scribens, Non animam cum mihi amicissimum, tum nulla in carceris malevolentia fufusum. fufundere frigidam, vide in dictione F & I C I D A. Superfundo, ἰνδύω. Laetan. lib. 6. Extinguitur protinus, tanquam igni aquam superfuderis. Transfundo, de vno vase in aliud fundo, spargo, immittit, ita reliquit. Cic. Dolabella, Libertus omnes meas laudes (si modo sunt) alique meæ laudes) ad te transfuderim, quam aliquam partem exhauserim ex tuis.*

Fusus, a, um, participium, Aliquando idem est quod confusus, vel liquefactus: ut quum aurum, vel argentum fufum dicimus. [*χρῆμα. Ital. Liquefacto, sparto. Hifp. Derramar, fofa liquida.*] Interdum idem quod fusione confectus, ut quum statuam, aliudve quid operis ex metallo quopiam dicimus esse fufum. Aliquando idem quod dispersus. Cic. de Orat. Genus faceriatum æqualiter tota in oratione fufum. Idem 13. Philip. Exercitum hostium cæsum, fufumq; cognouimus. Idem 1. de Nat. deor. Exin mari finitimus aer die ac nocte distinguitur, isque vum fufus, & extenuatus sublimè fertur, tum autem concretus in nubes cogitur, &c.

Fusè, aduerbium, Hoc est abundanter, & copiose. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Ital. sparsamente, largamente, abundantemente. Hifp. Abundantemente, largamente, copiosamente.*] Cic. 3. de Fin. Potest id quidem fufè, & copiose, & omnibus excellentissimis verbis, grauissimisque sententis rhetoricè & augeri & ornari. Idem 4. Tuscul. De cuius excellentia multa quidem dici quauis fufè lateque possint, sed breuissimè illo modo.

Fufum, aduerbium, Idem est quod sparsim. [*χρῆμα. Ital. sparsamente. Hifp. Derramadamente.*] Fusè autè, vt supra diximus, significat late & copiose.

Fusio, onis, ym. Cic. 1. de Nat. deor. Ipsumq; mundum Deum dicit esse, & eius animi fufionem vniuersam.

Fusilis, le, pen. corr. Quod fudi potest, seu quod fufum est, vel quod primum est ad fundendum. [*χρῆμα. Ital. che si può liquefare. Hifp. cosa que se puede fundir.*] Vnde fusilia vasa dicuntur, & fusilia signa, quæ ex metallo aliquo fusa sunt. Ouid. 11. Metra. Fusile per ritus aurum fluire vide. Colum. lib. 6. cap. 33. Vel cum fufum facit tria sepe testa.

Fusores, dicuntur qui ex metallo quopiam statuas, aliave opera fundunt. [*χρῆμα. Ital. coloro che fanno statue o altri lauori di getto. Hifp. fundidores para echar en molde.*

Fusorius, a, um, Quod ad fusione, hoc est liquefactionem pertinet, seu

quod funditur, aut fudi potest. [*χρῆμα, χρῆμα. Virg. Opes fuforium. Fufonium vas, in quo metalla liquefunt. Ars fuforia, ars fundendi, confundendi metalla, operisq; aliquid ex eis conficiendi.* [*χρῆμα.*

Fufura, æ, fuso, siue liquefactio. [*χρῆμα. Plin. lib. 33. cap. 6. Chryſitis ex ipsa vena fit, Argýritis ex argento, Molybdtis plumbi ipsius fufura, quæ fit Puteolis, & inde habet nomen.*

Fundito, as, penul. corr. Sarpe fundo. [*πρὸς τοῦ ἀποδοῦναι. Ital. spargere spesso. Hifp. fundir, derramar muchas veces.*] Plaut. in Amph. Dum cruciatu tuo isthæc hodie verna verba funditis. Idem in Pœnulo, En monstrum mulieris: tantula tanta verba fundit. id est multum & frustra profert. Funditare rem, pro consumere, prodigere, ac profunderi. Plautus in Mercat. Omni quod modo, cui iuuenis ipse pariter, Me rem videret funditare, ac perdere.

Fundum, di, lma pars cuiusq; rei quæ aliquid liquoris in se continet, vel ad continentum facta est, vt delij, nauis, aluei Ruminis, lacus, maris. [*χρῆμα. Ital. Fondo profundo. Hifp. El fondo de qualquier cosa.* Virg. 2. Aen. -scutq; tridenti Spumeus atq; imo Nerens ciet æquora fundo. Largitio fundum non habet, Cic. 2. Offi. Senec. Epist. 1. Scra in fundo paritimo nia. ¶ Profundum, quod propriè imum significat. Vnde profundum mare dictum, quod procul habeat fundum.

Funditus, pen. corr. aduerbium. Significat à fundo. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι, ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Ital. Dal fondo. Hifp. Desde cimiento o bondon.* Hic Cælius, à celo. Cic. 6. Ver. Quæ non oberunt aliqua ex parte monumenta P. Scipionis, sed funditus sustulit, ac delcuit. Idem de Amicitia, Quæ enim domus tam stabilis, quæ tam firma ciuitas est, quæ non oditis atq; dissidiis funditus possit euerit? Hoc est, ab ipso fundo, vel ab ipsi fundamentis. Cic. Torquato lib. 6. Necessè est enim aut armis vergeri Rempublicam sempiternis, aut his positis recreari aliquando, aut funditus interire.

Fundo, as, Propriè idem quod fundamentum rario. [*χρῆμα, χρῆμα. Ital. Fondo. gertare il fondamento. Hifp. Echar fundamento o fundar.* Virg. 3. Aene. Haud procul hinc saxo colitur fundata vetusto Vitis Agyllinæ sedes. ¶ Transfertur ad incorporalia, & idem ferè significat quod firmum, siue stabile. Quintilianus, Fundatam paternis auitiq; opibus domum exhaure. Huius composita sunt Effundo, as, quod est à fundo euerit. [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι.* Cæcilius, Republica amillo & effundo pulcherrimo statu, non parum fecerat iacturam. Suffundo, pro fundamento subicio. Varro, Qui in domibus lateritij paululum modò lapidibus suffundaris, vt humorem gererent, habitabant.

Fundamentum, inis, & Fundamentum, ri, Super quod quid fundatur. [*χρῆμα, χρῆμα. Ital. Fondamento. Hifp. Cimiento o canja de edificio.*] Ouid. 5. Metamor. Ambibat Siculæ cautus fundamina terræ. Virg. 4. Georg. & lentum de cortice gluten. Prima fauis ponat fundamina. Plin. lib. 36. cap. 14. Rursus ne in lubrico atq; instabili fundamenta tanta molis locarentur. Virgil. 1. Aeneid. Fundamenta locant alij, pars ducere muros. ¶ Lacere fundamenta Republicæ, est quasi dare Republicæ principium. Cic. Cornificio, Ego mi Cornifici, quo die primum in spem libertatis ingressus sum, & constantibus ceteris ad x i i. Calendas Ianuarij fundamenta ieci, eo ipso die prouidi multum, atque habui rationem dignitatis tuæ.

Fundus, di, Est quævis possessio rustica, ita dicta quod fundat quorantia multa: vel quod sit rei familiaris fundamentum: nam pecuniaria ratio labilis est. [*χρῆμα, χρῆμα. Ital. Fondo, possessione. Hifp. La heredad o possession de tierra.*] Plaut. in Capt. Quasi fundum vendam, mei me addicam legibus. Fundi appellatione (vt docet Florentinus Iureconsultus) omne ædificium, & omnis ager continetur: sed in vfu, vrbana ædificia, ædes rustica, villa dicuntur. Locis vero sine ædificio in vrbe, ærea: rure autem, ager appellatur. Idemq; ager cum ædificio, fundus dicitur. ¶ Accepit etiam fundus per translationem pro cuiusvis negotij fundamentum. Plaut. in Trinummio, Nunc mihi is propriè cœnæcius est, vt quæ cum eius Filito egi, ei rei fundus pater sit prior co. Hoc est fundamentum, aior, & approbator. Sic populum fundi fieri, teste Festo, est populi eius rei quæ aliena, fieri autorem. Cic. pro Cornelio Balbo, Quid enim dici potuit imperitius, quam federatos populos fieri fundos oportere? Nam id non magis propriū est federatorum, quam liberorum omnium. Et paulo post, Porit magis fundus populus Gaditanus fieri, si tum sit fundus, quum scira ac iusta nostra sua sententia comprobati.

Funcebris, Funestus, Funero, vide F & V V S.

Funeta, Arcus sunt in vitibus, quum breuiores palmites sarmento iunguntur inter se funium modo. [*χρῆμα, χρῆμα. Ital. Funeta. Hifp. Arcos.* Plaut. lib. 17. cap. 22.

Fungor, eris, fundus, Significat officiū aliquod exercere, munus obire, aut dignitatem habere. [*πρὸς τοῦ ἀποδοῦναι. Ital. Fare, offerire, uoce officio, fare. Hifp. Vrar de algun officio.*] & construitur cum ablatiuo: vt, Fungor Pietura. Caesar 7. bel. Gall. Hunc ex proximis vnus iacentem erantigrefus, eodem illo munere fungebatur. Cic. 5. de Finib. Atq; in sensibus hæc est sua cuiusq; virtus, vt nequis impediat, quominus suo quicq; sensus munere fungatur in his rebus celeriter expediret; percipiendis. Aliquando cum accusatiuo. Terent. in Adel. Maior filius vnus Aescelinus Quem fratri adoptandum dedisti, neq; boni, Neq; liberalis fundus officium est viti. Plaut. in Menæ. Nam parastus odio hominum munus facile fungitur. Huius composita sunt, Defungor, id est expeditio, finem facio, perago, cesso, & liberor ab aliquo officio vel munere. Virg. 6. Aene. O tandem magnis pelagi defuncte periculis, id est qui finiuisti & euasisti pericula. Liuius, Defuncta morbis corpora salubriora esse cœpere, id est quæ euaserunt morbos. Terent. in Adel. Vtinam hoc sit modo defunctum, id est vtinam hoc malum vltimum sit quo defungatur, & in quo finem faciat peccandi Aescelinus, Inde etiam Defunctus dicimus qui mortui sunt, eo quod vitæ munus peregerunt: quod etiam fundus vita dicimus, quasi illud dicamus, eos vixisse, nec amplius viuere. Perfungor, perfecit fungor, ad finem vsque exequor. [*πρὸς τοῦ ἀποδοῦναι.* Cic. Lentulo, Quum & honoribus amplissimis, & laboribus maximis perfuncti essemus.

Functio, onis, verba: [*ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι, ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Cic. 1. Tus. La hor est functio quardam vel animi vel corporis, grauioris operis, vel muneris.* Idem 4. Ver. Ve is iucundior esset muneris illius functio.

Fungus, gi, à finire (vt quidam docent) descendit, quod videntibus

perleolofissimus sit, vel ipso Plinio recte, qui eos annumerat inter ea quae temere māduntur. [*μυρμεκα. Ital. Fungo. Hil. El fungo.*] Tanta enim est fungum cum venenis cognatio, ut si vel caligaris clauus, aut ferri rubigo, aut panni marcor affuerit, aut si serpens primū patrescentem adhaeruerit, omni statim succus decoquatur in venenum. Fungi nomē generale est. Bolei autem dicuntur qui in voluis albis nascuntur, quibus sublati lutei sunt coloris. Plin. lib. 22. cap. 25. Fungorum sententia natura, & numerosa genera: sed origo nonnulli ex putrida arborum. Tutissimi qui rubent callo, minus diluto tubore quam boleti: mox candidi, velut apice Flaminis insignibus pediculis. Tertium genus (uilli), venenis accommodatissimum. Fungorū diuersa sunt genera, nam sunt boleti praetenses albi, qui in pratis nascuntur: spongiosi, à similitudine spongiae: digitelli, à digitis: à porrigine, porriginosi. Nascuntur & in arboribus fungi, & in spinarum radicibus. ¶ Fungus, arborum morbus. Plin. lib. 17. cap. 24. Olea praeter vermiculationem, quam aquē ac scius sentit, clauum etiam patitur, siue fungum placet dici, vel patellam: haec est Solis exultio. ¶ Fungus, pro homine stupido & insulso. Plaut. in Baec. A deū me fuisse fungum, ut qui illi crederem?

Fungosus, a, um, Quod est rarum & leue ad similitudinem fungi. *μορμυρ. Hil. Fungosus.* Fungositas, atis, hoc est raritas & leuitas, qualis in spongiis apparet. Idē, Tota fungositas derasa.

Funginus, a, um, Quod est ex fungo. Plaut. in Trin. Pol. hic quidem funginus generis est, capite se totum tegit.

Funis, Restis ex cannabae aut alia materia cōtorta. [*κλωστής, ἤτοι, κλωστής. Ital. corda, fune. Hil. La cuerda.*] Hodie tantum masculini generis est, olim etiam feminini. Virgil. 5. Aene. Voluerem traicctam in fune columbam. Quō tendant ferrū, malo suspendat ab alto. Lucr. apud Gell. lib. 13. cap. 20. Haud, ut opinor, enim mortalia flecta superne Aetrea de caelo demisse funis in aera. Plin. lib. 16. cap. 1. Vltra & palustri iunco funes nectunt. Colum. lib. 5. cap. 1. Cannabiniſque funibus cornua iuuentorum ligato.

Funalia, ium, Dicuntur faeces ex contortis funibus cera, aut pice circumdatis. [*ἀνάλια. Ital. Funchi. Hil. Restes de antorchas de cera.*] Cice. de Senect. Delectabantur crebro funali, & tibi: quae si nullo exemplo priuatus sumptus, tantum licentiae dabit gloria. Plin. de Viris illust. Duillio concessum est ut praesente funali, & praesente tibi, à corna publici recideret. ¶ Funales verō equi sunt qui fune, hoc est recte iuncti, eorum triumphalem praecedunt. *ἀνάλια. Hil. Funales.* Sueton. in Tib. Dehinc pubescit Aethiopo triumpho curram Augusti comitatus est sinisteriore funali equo, quum Marcellus Octauiae filius dexteriorē veheret. ¶ Funalis cereus. Valer. Max. lib. 3. cap. 6. Caius autem Duillius, qui primus aequalem triumphum ex Pennis reuoluit, quoscūque epulacurū erat, ad funalem cereum, praesente tibi, & fidicine, à cena domum reuerſi solus est.

Funambulus, pen. corr. Qui graditur per funes. [*κλωστής. Ital. Quella che cammina su per le corde. Hil. El trepador que anda sobre maroma.*] Terentius in Prologo Hecyra, Ita populus studio stupidus, in funambulo.

Funiculus, pi. Idem significat quod funambulus. *κλωστής. Apul. Comar. Aus. le motinatre. Traged. vociferatur, funireps periclitatur.*

Funiculus, li, diminutiuum à fune. [*κλωστής, ἤτοι, κλωστής. Ital. cordicella, funicella. Hil. Pequena cuerda.*] Cic. 2. de Inuent. Vique adeo ut dominus nauis quum idem gubernator esset, in scapham confugeret: & inde funiculo qui à puppi reliquis scapham annexa traherat, nauim quoad posset, moderaretur. ¶ Ponitur quoque funiculus pro mensura quadam Pectica, sexaginta continens stadia, ut placet Herodoto: quancūq; Plinius ex Eratosthenis sententia quādraginta tantum stadiorū esse tradit. In hac tamen significatione frequentius videtur Graeco nomine Schœnus.

Funus, neris, Pompea quod sit in exequiis mortuorum. [*κέντα. Ital. Fune. rale. pompea funebre. Hil. Mortuorio de exequias del muerto.*] A funalibus dictum funus, quod incens funes mortuis praeferebantur: quoniam non aut efferebantur cadauera. Vel potius ab eo quod *κέντα* Iones dicunt Ionice, pro *κέντα*, quod eadem, vel cladē significat. Ennius, Nemo me lachrymis decorat, nec funera feru. Faxit. Terent. in And. Funus intercipi procedit: sequitur: ad sepulchrū venimus. Cic. de Amic. Quam autem ciuitatis clarus fuerit, merore funeris indicatum est. ¶ Interdū ponitur pro cadauere. *κέντα. Terent. in And. Effertur funus.* ¶ Interdū significat mortem. Virgil. 4. Aeneid. Nec moritura tenet crudeli funere Dido. ¶ Quancūque pro sepulchro. *κέντα. Virgil. 3. Aeneid.* Ergo instauramus Polydoro funus.

Funereus, a, um, Apud veteres dicebantur mulieres ad quas funus pertinebat: ut siue mater & soror defuncti. Nam praefixa ut planctus fune principis, ita doloris sunt expertes. Virg. 9. Aene. - nec te tua funera mater Produci, praesiq; oculos, aut vulnera laui. Quem in locum seruus, Funereus, inquit, dixit fuisse funereus, ad quas pertinet funus.

Funereus, a, um, Idem quod funebis. [*κέντα. Ital. Funereus. Hil. Cosa para mortuorio.*] ut, Funera sax. Mart. lib. 8. Funereusq; toris qualitat vterq; facem. Virg. 4. Aene. Intenditq; locum fectis, & fionde coronat Funerea. Qui. 10. Metam. - ter omni Funereus bubo lerali carmine fecit.

Funebris, funebre, pen. corr. Quod ad funus pertinet. [*κέντα. Ital. Funebre, funebre. Hil. Cosa perteneciente al mortuorio.*] ut funebis pompa, Funebris carmen. *κέντα. Terent. in And. Quint. Quid sibi velit ille funebrium longus ordo pompam.* Funebris tibia, quibus in funere canebant. Funebris oratio. Cic. 2. de Orat. Funebre vestimentum. Cic. 1. de Legi. Funebris iusta, Liui. 1. ab Vrbe. ¶ Interdū accipitur pro exitiali seu pernicioso, quodq; multa adest funera. Sic funebre bellum, *κέντα. ap. pēd. Hec.* Homero, legitur apud Horatium in Scimone.

Funero, as, penul. corr. Iusta mortuo perfoluo, pompam funebrem duco. [*κέντα. Ital. sepelire, far il funerale. Hil. Enterrar con pompa mortua, hacer mortuorio.*] Plin. lib. 33. cap. 10. Qui funerari se iussit sceleratus undecim milibus. Sueton. in Domit. Cadaver eius populari sandepila per vestipulos exportatum, Phyllis nurix in suburbano suo Launa via funerauit. Horat. 3. Car. Ode 8. funeraum dixit pro occiso: id quod sequitur potens pro eo quod praedicit. - prope funeratus Arboris idu.

Funestus, ita, sum, Perniciosus, exitialis. [*κέντα. Ital. Funesto, che appetta morte, uovino. Hil. Mortifero, mortal.*] Cic. ad Atticum, Maiores nostri su-

nestiorem esse voluerunt diem Allienis pugnae, quam Urbis captivae. Idem in Catil. Hoc tibi perniciosum esse confido, & funestum futurum. Seneca, Vox illa funesta Reip. Item quod funibus adhibetur: ut, Funesta tibia, qua ad funera canebant. Funesta arbor dicitur à Poëtiis euprestis, cuius ramus ponti ante domum funeum solitus sit, ne Pontifex per ignorantiam ingrediens pollueretur.

Funesto, itas, Certe polluo, funere inquino. [*κέντα. Ital. Funestare. Hil. Funestare con la muerte de alguno.*] Cic. pro Fonteio, Qui etiam si quando alio quo metu adducti, deos placandos esse arbitrantur, humanis hostiis eorum aras ac templa funestant. Idem pro Rabirio, Funestari concionem carnificis contagione veto. Vnde domus funestata, quae aliquo funere affecta est. Plaut. Paternam domum funestauit.

Fuo, fuis, fuit, futum, Antiquissimi dixerunt pro sum. Plaut. in Amph. Nequis tam audax fuit homo, qui obuiam obstitit mihi. Hinc manē preteritum fui. Vide supra r v a t.

Fur, generis communis, Notae significationis est, à ferendo, ut quidam putant, hoc est ab auferendo, dictus. [*κλέψω. Ital. Ladro, rubatore. Hil. Ladron que hurta de escondida.*] Vel (ut docet Varr. li. 4. retum diuinar.) à furro, nigro: quod furta clam fiant, & plerumque nocte. Aut certe, quod Gellio magis placet, à Graeco nomine *φύρ*. Ita enim antiqui illi vocabant quem nunc *κλέψω* dicunt. Plaut. in Aulul. Tamen fur mihi es, molestus non ero furi. Idem in Rud. Fures mihi estis, hoc est furamini res meas. Cic. pro Milone, Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem si seculo defenderet, interfecti impune voluerunt. ¶ Fur itē à Varrone dicitur qui fucus in apibus nominatur, lib. 3. de Re rust. cap. 16. ¶ Interdum fur capitur pro seruo. Virg. 3. Aeglo. Quid domini facient, audent quum talia fures? ¶ Composita sunt Bisur & Trisur. *κλέψω. Plaut. Verberabilissime etiam rogatus non fur, sed trisur, hoc est summe fur.* Aurisur, qui furatur aurē: *κλέψω. Hil. Diminutiuum sunt, Furunculus, de quo infra: & Furculus secundum Priscianum.*

Furculus, diminutiuum à fur. [*κλέψω. Ital. Ladroncello. Hil. Pequeno ladron.*] Cic. in Pisonem, Olim furunculus, nunc etiam rapax. ¶ Accipitur etiam quandoq; pro multella syluestri, qua in cauetis cuniculi capiuntur. Alio nomine dicitur viuetra, Graecē *κλέψω*. ¶ Est & furunculus tuberculum acutum, cum inflammatione ac dolore in carnis maxime partibus, ut scribit Galenus. *κλέψω. Proemius* ex humoribus crassis, differtq; à phyma, quod hoc maius est furunculo, rotundius atq; planius. Plin. lib. 26. cap. 12. Passim & in quacunque parte, ac maximo incommodo nascuntur qui furunculi vocantur, motiferum aliquando malum confectis corporibus. ¶ Est praeterea furunculus in viribus tuberculum in modum verrucae emittens: quod sit dum ex cicatrice germen procedit. Colum. lib. 4. ca. 22. Plerumq; autem germen de cicatrice procedit, quod siue longius possit, in flagellū submittitur: siue breuius, in pollicem: siue admodum exiguum, in furunculum: is ex quolibet vel minimo capillamento fieri potest. Ibidem. cap. 14. Sed si rescers facultas non erit, circūspiciendus est furunculus, qui quauis angustissime praeculis, in modum verrucae proximo vere materiam exigit. Didus furunculus, quod quasi furum natus.

Furinus, a, um, Quod ad furcem pertinet. [*κλέψω. Ital. Cio che appartiene à ladro. Hil. Cosa perteneciente al ladron.*] Plaut. Pseu. Nam non coquinum est, verum furum est forum.

Furtum, ti, ut Paulus fure confil. definit, est contectatio rei fraudulosa, lucti faciendi gratia, vel ipsius rei, vel etiam usus eius, possessionisve, quod lege naturali prohibuitur est admittere. [*κλέψω. Ital. Furto. Hil. Hurto.*] Cic. pro Cluent. Hoc ipso fere tempore Strabo ille medicus domi furtum fecit, & eadem eiusmodi. Idem 1. de Nat. deorū, Consilio tuo furtum factum esse aio. Veteres tamen dicebant furtum, quicquid clam committeretur: vnde furta pro adulteriis, coniugi; clandeſtino frequenter legimus apud poetas. Virgil. 4. Georg. Inter quas cum nam Clymene narrabat inanem Vulcani, Martisq; dolos, & dulcia furta. Tibul. Celari vult sua furta Venus. ¶ Item pro insidiis. Virg. 1. Aen. Furta parō belli conuexo in tramite sylux, Armato vt biuis obsidā milite fauces. Sallust. lib. 2. Hist. Meru gentis ad furta peridonea. ¶ Furta domestica vocantur, quae serui dominis, vel liberi patronis, vel mercenarij illis apud quos degunt, furtiue runc.

Furtim, aduerb. significat latenter. [*κλέψω. Ital. Nascondimento, claudamente. Hil. Furtivamente, escondidamente.*] Virgil. lib. 3. Aen. Hunc Polydorum aut quondam cum pondere magno Insatit Priamus furtim mandarat alendi. Cic. aduersus legē Agrar. Quid Alexandria quid cūta Aegyptiue occulte lateat recōdita est? furtim tota Decēturis traditur. ¶ Furtim habere seruū alienū, est occultare: cui opponitur Palam habere.

Furax, racis, dicitur qui proliuis est ad furandum. [*κλέψω. Ital. Furace, nato ad rubbare. Hil. El que mucho hurta à escondida.*] ut, Furax aleator, Furax seruus, Furaces manus. Cic. 2. de Orat. Ridiculum est illud Nerō nianum vetus in furace furum, solum esse, cui domi nihil sit obſignatū & oculum. Idem in Pisonem, Nam quum tu timidus ac tremens tuus ipse furacissimis manibus detractas euentus facibus laqueam, &c.

Furacitas, atis, Procliuas, seu inclinatio ad furadū. [*κλέψω. Ital. Furacitas, atis. Plin. li. 10. c. 29.*] Cui soli aut furacitas auri argenti; praecipue mira est.

Furaciter, aduerb. *κλέψω. Ital. Furaciter.* Cic. in Vatin. Quinque omnium domos, apothecas, naues furtiue scilicet scrutare.

Furtiuus, a, um, pen. prod. Quod furtu ablatum est. [*κλέψω. Ital. Furtiuus, rubbato. Hil. Cosa furtiva de hurto.*] Plaut. in Cure. Qui scias mereri furtiuas, atq; ingenuas virgines, Ambula in ius. Idem in Persa. Adduxi simul forma expenda liberalem mulierem, Furtiuam, abduca ex Arabia penitissimā. ¶ Quancūq; furtiuum dicitur clandestinum. Vnde & furtiuus literae, & furtiuā scripta, quae artificie quodam furtu ne legi possint ab alio quam ab eo ad quem scribuntur: quales erant quas Lacedaemonij *οὐρακτα* vocabant. Gell. lib. 17. cap. 9. Res quādam oculos nuntiae Regi furtiuo scripto volebat. Sic furtiuas excutiones, Liuius lib. 4. bel. Pun.

Furtiue, aduerbium, Pro furtim. *κλέψω. Plaut. Pern. - certior esse te volui Nequid furtiue, aut clam accepisse censas.*

Furtificus, a, um, Quod furti facere solet. [*κλέψω. Ital. Che suole far furto. Hil. El que haze hurto.*] Plaut. in Persa, Vbi illa altera est furtifica lezanā Idem in Pseu. Ut praetodas vestras furtificas manus.

Furor, atis,

Furor, aris, Furtum facio, etiam alienum aufero. [*καταρῶ* Ital. *Furare*, *rubbare*, *Hisp. Furar de escondidos*.] Cic. 6. Verum primum intellecti ad eam rem istos fratres Cybistas fuisse, ut isse in furando manibus suis, cum illorum videretur. Plin. lib. 12. cap. 12. Nemo furatur alteri. Cic. 3. Verminarum, Verres solet huc quæ rapuit, & furatus est, dicere se emisse. Furari pro furto assequi, & furto obrepere ad aliquid. Cic. pro Cornelio Bal. Non enim furatus esse ciuitatem, non genus suum emenit, non in aliquo impudenti mendacio delituisse, non irrephisse in celsura dicitur.

Furca, ex, Instrumentum quo stramenta ferantur. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* Ital. *Furcella*, *forema*. *Hisp. Horca de las gajos a puntas*.] Horat. in Epist. Naturam expellas furca licet, vbi recurret, Et mala perumpet furtim vestigia videtur. Virg. lib. 1. Georg. Exacunt alij vallos, furcasque bicornes. Quidam etiam furca omne id quod sustentatur in modum furcæ factum. Plin. lib. 14. cap. 2. Furcas subdere his necessarium. Idem lib. 9. cap. 8. Tunc piscatores circumdant retia, furcisque subleuant. Quid Bifurcus, Bifurcatus, & Bifurcatus.

Furcula, diuinum, *σπῆρμα* *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Liu. 8. bel. Maced. Momento enim ad inane suspensio furculis ab hostibus muro perueniunt. **Furcilla**, s. aliud diminutivum, a furcula, & significat instrumentum quo strumenta cillenter, hoc est mouentur, nam cillere, mouere est, & quo forum, stramenta, & id genus reliqua iumentis ministrantur. Hoc rusticus in feno colligendo vitatur. Varro lib. 1. de Re rust. Herba quam cillere dicitur, & alibus arefcit, subsecari debet, & quoad petarefcit, furcillis versari. Colum. lib. 2. cap. 10. Barulis, furcillisve contendant.

Furcifer, dicebantur ferui qui ob leue delictum cogeantur a dominis igoominia magis, quam supplicij causa circa vicinos furcam in collo ferre subligatis ad eam manibus, & predicare peccatum suum, similique monere ceteros nequid simile admitterent. Plutarchus. Vnde Plutarchus in vita Coriolani, Furcifer huic nomen est, quod maxima poena apud antiquos ferui peccati erat, vix plausti lignum, cui temo affigitur, spectante vicini, ferens circumageret, quod vbi factum erat, infusus a domesticis, & vicinis exstimator, furcifer appellabatur. Nam Latini lignum illud furcam appellat. Plaut. in Amph. Ego pol te istis tuis pro dictis & malefactis furcifer Accipiam. Cicero in Vatin. Quod in illo viro & quom ferendum esset, & maximis rebus quas poltea gestis, obliterandum, id tu tibi furcifer fumes? Terent. in And. Oh, tibi ego ut credam furcifer? Hinc Trifurcifer, summus furcifer dicitur: sicut triueneris, summa venefica.

Furfur, fursus, pen-genitiui corr. Purgamentum farinæ. [*σπῆρμα* Ital. *Semola*, *crusca*. *Hisp. El salvado*.] Plaut. in Captiuis, Tum pistores serophipalci, qui alunt fursure fues. Quid Furfureus, a, um, siue Furfuraceus, quod ex fursure constat: vbi Panis furfureus, siue furfureus. *σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Quid Furfures item Latini appellant vitium capitis, quod & Græci *σπῆρμα*, siue *σπῆρμα* vocant, quum scilicet quidam quasi furfureæ squamulæ absque viceratione à cute resoluuntur, præsertim in capillo, siue barba, nonnumquam etiam in supercilij. Celsus & Serenus porriginem nominant. Plin. lib. 20. cap. 9. de stilla herba, Dixerunt & solis strumas, quadrimis diebus soluta. Furfures capitis, & huleera manantia illita ex oleo cocta.

Furfuriosus, a, um, Quod furfures habet admixtos, aut quandam furfurum similitudinem referre videtur. *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Plinius lib. 12. cap. 25. Colos, in quacunque natione præfertur rufus, & pinguis lentus, deterius furfuriosus.

Furix, Furialis, Furiosus, Furibundus, Furio, Furo, Vide *σπῆρμα*, furoris.

Furnianus, a, um, adiect. vt, Furniana vasa, a Furnio inuenteore fortassis dicta. Plin. lib. 3. cap. 1. Vasa ex argenteo mita inconstantia humani ingenij variat, nullum genus officine diu probando, nunc furniana, nunc clodiana, nunc gratiana, nunc anaglypta, &c.

Furnus, ni, in quo panis coquitur dictus a furro, id est nigro colore, propter fuliginem, vel propter obfcuritatem quam incutit, vt inquit Porphyrio. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Forno*. *Hisp. Horno para cocer pan*.] Differtq; a clibano, quod clibanus mobilis est, & quasi parius furus, telliq; aliquando tegitur, sed ferè a metallo fit. Interdum etiam ex lapide constat, non tam pani, quam aliis dapibus coquendis seruiens. Furnus verò ex camentis, seu lateribus & calce costat, magnusq; & immobilis est. Plin. lib. 19. cap. 1. Cortices quoque deculli ligni clibanis, & furnis præbent vsum. Plaut. Casina, Vna ad opus opera in furnum calidum condito. Os furni, præfurniumq; dicitur. Sponz.

Furnaceus, cea, ceum, Quod in furno coctum est, vt, Panis furnaceus. *σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. [*σπῆρμα* *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Co che è cotto in forno*. *Hisp. Coja coada en horno*.] Plin. lib. 18. cap. 9. Nam furnaceis panibus binas adiciunt libras.

Furnaria, ria, absolute dicitur. [*σπῆρμα* *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *L'arte del fornaria*. *Hisp. Arte del horno*.] sicut carnacularia, & sagaria. Dicitur autem quis furnariam exercere, qui ex furno, panisq; coctura quæstum facit, vel qui furnos locat conductoribus. Suetonius de Vitellio, Quis filius sectionibus, & consularis vberius compendium nactus, ex muliere vulgari Antiochi cuiusdam furnariam exercens filia, equitem Romanum genuerit.

Furor, furoris, Vide *σπῆρμα*, furoris.

Furor, furaris, Vide *σπῆρμα*.

Furinalia, sacra sunt Furæ dex, cuius etiam festa Furinales ferie vocabantur, & Sacerdos qui hæc sacra peragebat, flamen Furinalis dictus est. Aurores Varro & Festus, quanquam apud Festum corruptè, vt arbitror, legamus Furnalia.

Furor, furoris, Grauior, diuturniorq; mentis alienatio, ex vitio principis animæ facultatis instrumento originem habens. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Furore*, *impeto*, *passio*. *Hisp. Ira con furia*, *locura*.] Quomodo autem differat ab insania, docet Cic. lib. 3. Tuscul. his verbis, Itaq; non est scriptum si infans, sed si furiosus esse incipit. Infaniam enim esse censuerunt iaculantiam sanitate vacantem, quæ tamen posset tueri officium, & vix communem cultum, atq; vitatum: furor autem rati sunt mentis ad omnia caritatem. Quod quum maius esse videatur quam infania, tamen eiusmodi est vt furor in sapientem cadere possit, non possit infania. Virg. 2. Aen. Infans tamen immemores, cæcique furor. Et monstrum infelix sacra ta listimus arce.

Cic. de Arusp. resp. A diis quidem immortalibus quæ potest homini maior esse poena furor, atq; dementia: Aliquando accipitur pro mente vi quadam diuina concitata, qualis est furor Poëtarum. Negabat enim Democritus quempiam Poëtarum magnum esse posse sine furor, teste Cic. lib. 1. de Diuin. Idem eodem, paulo ante, Inest igitur animi præfagium extrinsecus iniecta, atq; inclusa diuinitus: ea si exarise acris, furor appellatur, quum a corpore animus abstractus diuino instinctu concitatur. Dicitur furor, quod eo correptus, hæc atque illuc temerè feratur.

F V R I A, arum, [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Cornuto *σπῆρμα* Ital. *Furia*. *Hisp. Las furias del infierno*.] Dæ furoris, Noctis Acherontisq; filia, quæ tres esse putabantur, Aleto, Tiliphone, & Megara. Virg. 11. Aen. Dicuntur geminæ pestes cognomine Diræ, Quæ & Tartaream Nox intempesta Megaram. Vno vndemq; tulit partu. Quem loci exponens Seruius, Diræ inquit, in caelo, Furie in terris, Eumenides apud inferos. Vnde & tres esse dicuntur. Vocantur etiam canes, vt est apud Virg. lib. 6. Aen. vltiq; canes vtilare per vmbra Aduentante dea. Luca. 6. Pharis. Scyriatq; canes in luce superna Destitunt. Hæc tamen Seruius. Furie ab Atheniensibus *σπῆρμα* *σπῆρμα*, Eumenides dicebantur, quasi placabiles & benignæ: apud quos & sanum habebant solennibus sacrificiis celebratum, quemadmodum & lucum in Latio, qui Furina dicebatur. Nomen autem earum præcipue circa scelus (speculationem, vltionemq; & in animorum male sibi conscientium exagitationem versari putabatur: vt est videre apud Euripidem in Oreste. Cic. 3. de Natura deo. Sin hæc dea est, cur non Eumenidesiq; si deæ sunt, quarum & Athenæ sanum est, & apud nos (vt ego interpretor) lucus Furinæ, Furie deæ sunt speculatrici, credo, & vindicæ facinorum & scelus. Virg. 3. Aen. & scelus furis agitur Orestes. Excipit incautum, partialique obturcat ad aras. Idem lib. 4. Aen. Hæc furis incensa feror. Cic. pro Rosci. Am. Furiarum nomine a Poëtis nihil aliud significari ait quàm animi sibi male conscientium, & scelus quibusdam quasi stimulis assidue exagitarum. Nolite inquit putare, quemadmodum in fabulis sapienter videtur, eos qui aliquid impie fecerunt, commiserunt, agitari & pettereri redit ardentibus. Sua quæq; frans & suus terror maxime vexat: suum quæq; scelus exagitat, amentiq; afficiuntur male cogitationes, conscientiaq; animi terrent. Hæc sunt impis assidue domesticæq; furie, quæ dies noctisque parentum poenas a seculis mis filijs repetant. Trium autem Furiarum numerus triplicem animi deuotæ affectum, iram, cupiditatem, & libidinem, quibus morales in omnia facinora præcipites rapiuntur. Ira vltionem desiderat, cupiditas opes, libido voluptates: quod Furiarum proprium est, aut iis qui Furis exagitantur.

Furialis, le. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Furiale*. *Hisp. Furial*.] Liu. 1. 7. ab Vrbe, Iudæ terror maximus fuit, quod sacerdotum eorum facibus ardentibus angustibusq; prælatis incessu furiali militem Romanum insueta turbauerunt specie. Idem lib. 10. ab Vrbe. Et dira excoctio ac furiale carmen deestlandæ familiæ stirpiq; compositum. Cic. 1. Tuscul. Hæc me iteriui velle furiali incium.

Furialiter, aduerbium. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ouid. 3. Fast. Non habet exactum quid agat, furialiter odit.

Furiosus, a, um, Qui vehementer, iugue furorē afficitur, virioz scilicet principis animæ facultatis instrumento. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Furiolo*, *Hisp. Zoro furioso*.] Differt autem furiosus ab infano mali magnitudine, infans enim is dicitur, cui mentis sanitas non satis constat, ita tamen vt & officium tueri possit, & communem vitæ cultum: furiosus autem qui omnino mente alienatus est. Seruius in illud Virg. lib. 2. Aen. Non tulit hanc speciem furata mente Coræbus. Furiosus (inquit) dicitur qui ex causa furit: furiosus, a quo furor nunquam recedit. Quod tamen omnino verum non est: sunt enim furiosi qui intermissionem habent, morbiq; & sanitatis interualla. Vp. 1. Qui testamento Digest. Qui testamentum facere non possunt. Nec furiosus adhiberi testis potest, quum compos mentis non sit: sed si habet intermissionem, adhiberi potest. In hoc autem furiosus differt a mente capto, quod furiosus rabie quadam animi agitur: verò qui mente capus est, in quiete agit, nullaq; furoris ostendit indicia. Vnde mente capus videtur dici qui eo morbo laborat, quem Græci vocant *μωρία*, quum scilicet *λογισμός*, hoc est pars rationalis animæ vitata est.

Furiosè, aduerbium, Demeter, infantē, *σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Cic. ad Attic. Et si sol eum quum aliquid furiosè fecit, percutiet.

Furo, is, ere, Furiosus sum, furorē exagitor. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Furiare*, *offere furio*. *Hisp. Enloquecer*.] Cic. 2. de Diuin. Qui valetudinis vicio furunt, & melancholici dicuntur. Idem lib. 3. Tuscul. Quo genere Achamantem, Alcizonem, Atacem, Orestem furere dicimus. Cic. lib. 1. Offic. Versum & callidum factum Solonis, qui quod tutor vita eius esset, & plus aliquando Reip. prodesset, furere se simulauit. Idem de claris Orat. Eos furere, & bacchari arbitrabatur. Aliquando idem quod vehementer irasci, & præ ira magnitudine furioso similem fieri. Cic. Qu. fratris, Clodius furebat à Racilio se contumaciter, vrbancque vexatum. Idem in Epist. Nunc furit Domitius tam grauissimos homines suum dolorem. Transmutatur & ad alia: vt quum dicimus quempiam furere audacia, aut scelere, aut libidine: hoc est præ audacia, scelere, aut libidine præcipitem ferri, & a furioso non admodum differre. Cic. iu Catil. Fureas audacia, scelus anhelans Catilina. Idem 4. Tuscul. Inflammatus, & furens libidinibus.

Furenter, aduerbium, Infans, more furiosi. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Furiosamente*. *Hisp. Locamente furiosamente*.] Cic. Atti. lib. 6. Dionysius mihi quidem in amoribus esse: pueri autem aliqui cum furenter irasci.

Furio, as, Furorē concito, in furorē ago. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Infuriare*. *Hisp. Hacer a otro loco*.] Horat. lib. 1. Carm. Flagrans amor, & libido Quæ follet maeres furiale equorum.

Furiatus, a, um, Furorē concitatus. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Infuriato*. *Hisp. Enloquecido*.] Virg. 2. Aen. Non tulit hanc speciem furia mente Coræbus. Vbi Seruius, Furarius dicitur, qui ex causa furit: furiosus, a quo furor nunquam recedit.

Furibundus, Qui vehementer furit. [*σπῆρμα*, *σπῆρμα* *σπῆρμα*. Ital. *Infuriato grandemente furibundo*. *Hisp. Atucha enloquecido*.] Sallust. in Catil.

Catili. Tum ille furibundus, Quandoquidem circumventus, inquit, agor, incendium meum ruina extinguam. Cicero pro Sextio, At quum ille furibundus incitata illa sua vecordia mente venisset, &c. Idem 13. Philipp. Celsus enim incredibilis ac diuina virtus, latronis impetus citreales ac furibundus retardauit.

Furtim, Furtiuus, Furtum, Furunculus, Vide F V R.

Furtus, a, um, Idem est quod niger, pter, obsecutus. [Furtus a furis, ut in Ter-
tis. Ital. osfuro, nera, bino. Hisp. Negro, furo.] Ouid. lib. 5. Metamorph. Alcataphus vidit, quem quondam dicitur Orpheum. Inter Aueruales haud ignoscima nymphas. Ex Acheronte suo furis peperisse sub antris. Vnde hostis furax dicebatur, quæ nigri erant coloris: quod hostiarum genus diis inferis gratissimum putabatur.

Fuscina, æ, pen. corr. Telum tridens, siue trifidum, aut etiam bifidum, quo piscatores figunt anguillas, & ea quæ in imo aquæ fundo natant. [Fuscina a fuso, Ital. Tridente, fuscina. Hisp. El artejaque de tres puntas de hierro.] Erat autem hoc insigne, & veluti sceptrum Neptuni, vt in Priapæ; Neptuni fuscina telum. Cic. de Nat. deorum, Dant etiam Deo eum, hallam, clypeum, fuscina, fulmæ. Hoc etiam retiarum in gladiatorijs ludis utebantur. Iuuenalis Saty. 2, Vicerat hoc monstrum tuicatis fuscina Græci. Martialis lib. 1, Fuscina dente minax.

Fuscina, diminutiuum. Parua fuscina. [Fuscina a fuso, Ital. Tridente, fuscina. Hisp. El artejaque de tres puntas de hierro.] Fuscus, a, um, Color subniger, id est non plene niger: qualis est Indorum Meridionalium, & Aethiopum color. [Fuscus a fuso, Ital. Fuso. Hisp. Fuso de pardo en color.] Fuscus pilus, Plin. lib. 8. ca. 21. Fuscum Falernum, Martialis. Fuscus equus, Ouid. 2. Fast. Hæspes & fusco roscidus ibat equo. Fusca vox est ea quæ clara aut canora non est. Cic. 2. de Nat. deo. Et vocis genera per multa, canorum, fuscum: lenæ, asperum: graue, acutum: flexibile, durum. Fusca laterna. Martialis lib. 14, Cornea si non sum, nunquid sum fuscior?

Fuscus, as, Est fuscum, hoc est subnigrum facio. [Fuscus a fuso, Ital. Infoscure, far fuscus. Hisp. Embagay, de foscure, a otra cosa.] Ouid. 1. de Arte amandi, Fuscantur corpora cadipo.

Fuscator, oris, oris, a, um, Lucanus lib. 4, quicquid cæli fuscator Egi. Inuoluerat Corpus.

Fuscus, Fustilis, Fustum, Vide F V R, o, fundis.

Fusio, i, o, v, s, Feneratoris nomen, apud Horatium 1. Sermon. Saty. 2.

Fusidius vappæ famam timeret, ac nebulosus.

Duces agris, duces positus in fænore nummis.

Fusus, v, s, pro Furiosus, Antiqui dixerunt, vt Valerius pro Valerius, Au-
tor Eclius.

Fusus, v, s, Oratoris nomen, cuius meminit Cic. lib. 2. de Orat. Fusus (in-
quit) natus in dicendo C. Fimbria, quos tamen habuit ille, non adse-
quitur: oris prauitatem & verborum laxitudinem imitatur, &c.

Fusio, Fusoris, vide F V R, o, fundis.

Fusterna, æ, par. abietis superior, durior, & nodosior: nam inferior mi-
nusq; nodosa Sapius dicitur. Plin. lib. 16. cap. 39, Abietis quæ pars à
terra fustis, enodis est, hæc; quam diximus, ratione, fluuiata decortica-
tur, æq; ita Sapius vocatur, superior pars nodosa duriorq; Fusterna.
Non desunt qui malint legere Fusterna. Vide A B E.

Fustis, huius fustis, mæc. gen. Baculus, stipes. [Fustis a fuso, Ital.
Fusta. Hisp. Palo a vara canna porta hostigay.] Plaut. in Amph. Aufere-
re, nã abibis, si ego fustem sumptero. Plin. lib. 14. ca. 13, Inuenimus inter
exempla, Egnatij Mæcenij vxorem, quod vinum bibisset à dolio, in-
teremptam fuste à marito. Quamuis sint qui hoc in loco non legant fu-
ste, sed fuisse. Cic. pro Cecina. Quid igitur si glebis, aut faxis, aut fustibus
aliquem de modo præcipitem egeris?

Fustarium, rij, Patna quæ fuste insignitur. [Fustarium a fuso, Ital.
Fustarium.] Cicero 3. Philipp. Nam si ille Consul, fustarium nenerunt legiones quæ Consulem re-
liquerunt.

Fustura, Fustus, vide F V R, o, fundis.

Fustus, h, Instrumentum quod mulieres nendo digitis volunt: à funden-
do dictum, quod dum trahitur, voluendo quasi liquefieri videtur.
[Fustus a fuso, Ital. Fuso. Hisp. El huso para fustar.] Plin. lib. 11. ca. 23, Lanificia
imox in filatenantur iunco & fuso. Idem lib. 28. cap. 2, Pagana lege in
plebique Italice prædij cauere, ne mulieres per itinera ambulantes
torqueant fuses, aut omnino detrecto ferant. Ouid. lib. 4. Metamorph.
veritæo ducuntur stamina fuso. Virgil. 4. Georg. -dum fustis mollia
pena. Deuolunt.

Fustilis, le, pen. corr. à fundendo, vt Festo videtur: aut cereæ, quod Vallæ
placet, ab antiquo verbo fustis: quo & effutire proprie dicitur quod li-
quorem sibi commissum non satis fideliter continet, sed protinus effundit.
[Fustilis a fuso, Ital. Fuso. Hisp. El huso para fustar.] Plin. lib. 11. ca. 23, Lanificia
imox in filatenantur iunco & fuso. Idem lib. 28. cap. 2, Pagana lege in
plebique Italice prædij cauere, ne mulieres per itinera ambulantes
torqueant fuses, aut omnino detrecto ferant. Ouid. lib. 4. Metamorph.
veritæo ducuntur stamina fuso. Virgil. 4. Georg. -dum fustis mollia
pena. Deuolunt.

Fustitas, aris, Idem quod vanitas, leuitas, inuilitas. Cic. 2. de Natura
deorum, Hæc & dicuntur, & creduntur stultissimæ, & plena sunt fustita-
tis, summaq; leuitatis.

Fustus, aduerbium, Pro fustiter. [Fustus a fuso, Ital. Fuso. Hisp. El huso para fustar.] Plin. lib. 11. ca. 23, Lanificia
imox in filatenantur iunco & fuso. Idem lib. 28. cap. 2, Pagana lege in
plebique Italice prædij cauere, ne mulieres per itinera ambulantes
torqueant fuses, aut omnino detrecto ferant. Ouid. lib. 4. Metamorph.
veritæo ducuntur stamina fuso. Virgil. 4. Georg. -dum fustis mollia
pena. Deuolunt.

Futio, is, Effundo, [Futio a fuso, Ital. Fuso. Hisp. El huso para fustar.] Plin. lib. 11. ca. 23, Lanificia
imox in filatenantur iunco & fuso. Idem lib. 28. cap. 2, Pagana lege in
plebique Italice prædij cauere, ne mulieres per itinera ambulantes
torqueant fuses, aut omnino detrecto ferant. Ouid. lib. 4. Metamorph.
veritæo ducuntur stamina fuso. Virgil. 4. Georg. -dum fustis mollia
pena. Deuolunt.

Futis, Vas aquarium quod aqua in trichium infundebatur. Sipontinus.
Futis, as, Redargutio: à quo Confutis, & Refuto. [Futis a fuso, Ital. Fuso. Hisp. El huso para fustar.] Plin. lib. 11. ca. 23, Lanificia
imox in filatenantur iunco & fuso. Idem lib. 28. cap. 2, Pagana lege in
plebique Italice prædij cauere, ne mulieres per itinera ambulantes
torqueant fuses, aut omnino detrecto ferant. Ouid. lib. 4. Metamorph.
veritæo ducuntur stamina fuso. Virgil. 4. Georg. -dum fustis mollia
pena. Deuolunt.

Futacum aduerbium antiquum, Idem est quod profusum. Plautus in Tru-
cul. Futacum nomen meum comine morari ter.

G A B

G

Littera, muta est, quæ in verborum præteritis
mutatur in c: vt, Legor lectus, Agor actus.
Aliquando in s, vt Spargo sparsus, Merigo merus.
Aliquando in x, vt Rego rex, Pingo pinxi.
In Græcis quibusdam dictionibus nos g pro
K substituimus: nam quod illi γαβ, nos
cygnus: quod illi γαβ, nos gabijs, vel go-
bio scribimus.

G

GABA, per simplex b. [Gaba a gabo, teste Iosepho li. 5,
Antiquitat. Iudæarum, Galilee oppidum est.

GABA, l, es, γαβ, Promontorium est in ora Syriæ, in quo sita est Lao-
dicea libera ciuitas. Autor Plin. lib. 5. cap. 10. Hodie Gabel.

GABA, l, es, Apud Plinium lib. 4. cap. 18, Aquitanæ populi sunt.

GABA, l, es, Romanorum Imperator fuit, omni genere luxu effemi-
natus: qui quum se Solem appellari veller, quem Græci ἥλιος vo-
cant, compolita dictione vocatus est Heliogabalus, Autor Suetonius.

GABA, l, es, Oppidum Auerconum, in ea parte Galie Aquita-
nicæ situm, quæ Narbonensem prouinciæ spectat. Hinc Gabales,
γὰβ, populi, apud quos olim fiebat optimus caseus.

Gabalus, pen. prod. Apud veteres crux, siue patibulum dicebatur. [Gabalus
a gabo, Varro, Nos barbari quod innocentes in gabalum suffigimus: homines
vos, non barbari, quod noxios absoluitis.] Nonius.

GABA, l, es, Olim metropolis & regalæ ciuitas Heuæorum, &
nunc (vt refert Hieronymus) ostenditur vltra eodem nomine ad quar-
tum milliæium à Bethle contra Occidentalem plagam iuxta Rhama,
vbi Solomon oblatis victimis diuinum meruit oraculum.

Gabaonites, pen. prod. γαβ, sunt populi in Gabaa habitantes.
Gabaon, arum, pen. corr. γαβ, Vasa concaua, edulij, pulmentarijque
aptissima. Mart. lib. 7, Transcurrunt gabate, volantque lanceæ. Et alibi,
Sic implet gabatas, paropsideq;.

GABA, l, es, per duplex bb. γαβ, siue (vt alij scribunt) Gabaa, Syriæ vrbs.
GABA, l, es, v, s, Forissimus classium Cæsar à Sexto Pompeio captus, eius-
dem iussu incisa ceruice iacuit in litore tota die. Deinde quum adue-
ra fecerit, petiit vt Pompeius ad se veniret, testatur se ab inferis re-
missum, habere quod nuntiaret. Ex Plinio lib. 7. cap. 52.

GABA, l, es, v, s, orum, γαβ, Volscorum vrbs fuit 1 x x. millibus passuum ab
vrbe distant, à Galactæ & Bio fratribus Siculis condita, sicut scribit
Solinus, fraude Sexti Tarquinijs superbi filij in Romanorum ditionem
redacta, vt tradit Liu. lib. 1. ab Vrbe. Gabiorum meminit & Virg. lib. 6.
Aeneid. Hi tibi Nomentum & Gabios, vrbeq; Fidenæ, Hi Colla-
tinas imponunt montibus arces.

Gabinus, adiectiuum, Plin. lib. 2. cap. 94, Quædam verò terra ad ingres-
sus tremunt, sicut in Gabinens agro, non procul vrbe Roma.

Gabinus, a, um, vt, Gabina Iuno. Virg. 6. Aen. Vrbs Gabina, Ouid. 2. Fast.
Robore freta Gabino, Claudian. 3. Panegy.

GABA, l, es, v, s, Romanus, qui Prolemæum Aulætem Aegyptio pulsum in
regnum reduxit, præsidijq; illi quo aduersus suorum inuidias tutior
esset, ex suis copiis reliquit. Autor Plutarchus in vita Pompeij.

Gabinus cinctus, Toga erat (sicut docet Suetonius) sic in tergum reiecta,
vt vna eius lacinia reuocata hominem cingeret: quo vestimenti gene-
re utebatur Consul bella indutus. Virg. 7. Aen. Ipse Quirinali tra-
hebæ cinctus Gabino. Insignis refert siuidentia limina Consul. Eodem
oriam Decios indutos fuisse legimus, quum se pro Repub. deuouerent.

GABA, l, es, v, s, Preibiter, cuius Romanus, iussu Diocletiani Imperatoris in
carcerem coniectus est, ibiq; fame extinctus quod Christianum profe-
teretur religionem. Erat fuit Caij pontificis, pater Sufanne virginis
& martyris, quæ nuptias filij Diocletiani recusauit. Volaterranus.

GABA, l, es, v, s, γαβ, Vox, Hebraica, quam Latine Dei fortitudinem in-
terpretari possumus.

GABA, l, es, v, s, γαβ, Sophista, qui prius more mendicorum peregre
nabatur, Maximiani beneficio Consulatum adeptus est.

GABA, l, es, v, s, γαβ, Ciuitas est in Decapoli Syriæ, non longè ab Acalo-
næ: ex qua ortus est Theodoros Rhetoricæ professor, quem Strabo sua
æte floruisse testatur. Meminit huius oppidi & Plin. lib. 5. cap. 18.

GABA, l, es, v, s, γαβ, Vulgò Cadix à Calix, Dux insularum, teste Plin.
lib. 4. cap. 22, vltra finem Bæticæ prouinciæ, & in extremo nostri orbis
versus Occidentem, vbi Europa ab Africa diuinitur. Harum maior,
Erythia dicta est à Tyris ab Erythæo mari oriundis, qui in hac insu-
la vrbe condiderunt. Distat à Calpe, teste Strabone, septingento-
rum quinquaginta stad. intervallo, parua quidem insula, sed viro-
rum dignitate excellens. In qua Equestris ordinis Gaditanos (γαδ, γαδ, γαδ)
quingentos in vno censu numeratos aliquando fuisse
comptum est. Insula hæc vbi continetur est proxima, interluit fretu
de c. non amplius pedum. Hæc adiacet altera insula minor, & ipsa
Gadis appellata, vnius tantum stadij Euripo interlabente ab altera di-
rempta, in qua tanta est pabuli leticia, vt pecudum ibi pascuntium lac
serum nõ efficiat, neq; ex eo caseus fieri possit, nisi multa admista aqua.
Quin illud etiam eradiet, pascetes in hac insula pecudes, nisi subinde
linguam exaurias, intra triginta dies pinguedine suffocari. Quæ res
Pocis occasionem videtur ministrasse corum quæ de Geryonibus armen-
tis fabulati sunt. Autor est Strabo lib. 3, Plin. tamen vult Geryones in
maiori insula habitasse. Declinatur autem hoc nomen in vtroque nu-
mero diuinus enim Gadis in numero singulari pro alterutra harum
insularum: vel in plurali numero Gades. Plin. lib. 4. cap. 12, Gadis lon-
ga est 11 m. lata 11 m. passuum.

Gaditanus, na, nuz, penul. prod. γαδ, vt mare Gaditanum, Vulgò
Estrecho de Gibraltar, & Gaditanæ puellæ, quæ agilitatis lasciuiaq; nomi-
ne olim in præcio fuerunt.

Gaditani oriundi à Tyris: vnde Lucanus, Tyrisq; à Gadibus hospes.
GABA, l, es, v, s, γαδ, vnicuique sciendum, quemadmodum & Gades, quum vtriusque
eadem sit origo. Est autem Gadir vrbs opulenta in Gadibus, quæ antea
Tarcellos dicebatur. [Gaditani a gad, Vulgò Calix. Rufus Auenius in deserti. or-
bis, Gadir prima fœtum solida supereminet arce: Actollitq; caput ge-
minis insula columnis. Hæc Continua prius fuerat sub nomine prælo,
Tarcelsumq;]

Iam nunc Gangeticas & Aegyptias aures temulentior esuratas.
Ganglion, γᾱγγλίον, Tumor in capite, vel collo vel plurimum proueniens, interdum statu tantum, interdum tenuissimo humore plenus: quare duo genera facillima sunt curatur. Nonnumquam etiam contingit humoris esse crassissimos nullis cedentes medicamentis: quod genus non nisi artibus ligationibus, aut sectionibus potest curari. De his Celsus, lib. 7. Est & Ganglion Pauli, nunc autem vel ex istis, vel ex laetudine cōtorio, in multis quidem omnino partibus corporis, sed praecipue mollibus, et in extremitatibus manuum atque pedum.
Gangrena, γᾱγγραινα, cum x diphthongo, caro est emortua ex hūcere, vel inflammatione: cui nisi opportuno remedio occurratur, ad vicina profertur. Dicta Gangrena, γᾱγγραινα, hoc est a comedendo, seu depascendo. Subalbescit autem primo, demum acta fit sensu amissa in prominentibus membris, id est inter ungues, & alas, & inguina: & in senibus ferē, atque his quorum corpus mali habitus est. Lucilius lib. 1. Sary. Serpere vel gangrena malo, ad quem herpetica possit. Varro, Non vituperamus, quum sciamus digitum praecidi oportere: si ob eam rem gangrena non sit ad brachii ventura. Vide de hoc Cornelium Celsum lib. 5.
Gannio, γᾱννίον, vel gannij, tum. Proprie vulpiū est, teste Donato. [γᾱννίον Ital. Far voce di volpe. Hisp. Gannir el can de raposa.] Dicitur tamen & de canibus, quum clauo vultu dolore quendam gaudiumve testari videntur. Inde ad homines transfuit. Terentius in Adel. Quid ille gannit? quid vult? Persius Saty. 5. Stat contra ratio, & secretum gannit in aurem. Huius compositum est Oggannio, quod est in aure ferere loquor, & veluti immurmuro. Apuleius lib. 2. In aurem mulieris oggannit. Aliquādo, multum dico, incoleo. Plaut. in Afin. Cui nūquā vnam rem me ficer semel praecipere fieri, quin centies eandem impere, atque ogganniam.
Gannitio, & Gannitus, γᾱννίσις. Lucetius, Longē alio pacto gannitū vocis adulant: Aut quum deferri debantur in adibus: aut quū Plorantes fugiunt submissio corpore plagas.
ANNODYNVM, γᾱννῶδης, Vulgus Constantia. Heluetiorum oppidum est ad Iuram montem, teste Prolemaeo, lib. 2. cap. 9.
GANYMEDIS, γᾱνυμήδης, Trois filius fuit formosissimus puer, quem quum Iupiter deperiret, iussit in caelum ab aquila portari, & sibi a caliculis esse, repudiato ministerio Hebes, quae ante illius raptum miscendo neccari praeerat. Hanc fabulam tangit Virgil. lib. 1. Aeneid. quum inter causas odij Iunonis in Troianos, recenfer rapti Gany medis honores. Higinus in Astronomis. Poeta tradit Gany medem inter sidera transfusa consistere signum illud quod Aquarum vocamus, quod eius stellae suo litu aquam fundentis imaginem videantur referre.
GARAMANTES, γᾱραμαντες, Populi interioris Libyae Psyllis finitimi: & Garamante Appollinis filio cognominati, qui libi Garamantum oppidum ex suo nomine condidit. Fuit etiam Garamantes Regis nomen, cuius filiam Garamantida Iupiter apud Bagdadam fluvium compressit, & ex ea genuit Iarham.
Garamanticus, adiectiuum, Garamantica signa, apud Silium, lib. 1.
GARGANTIS, γᾱργαντις, n. penult. prod. γᾱργαντις. Mons in Apulia, cuius accolae proprie Apuli dicuntur. Hodie vulgō vocantur *Montem S. Angeli*. Luca. lib. 4. Appulus Adriaticus exit Gargantis in vadas.
Gargaridion, γᾱργαρίδιον, Antiquis idem erat quod garrio. γᾱργαρίδιον. Varro in Epist. ad Fusum, ut citat Nonius, Poemata eius gargaridians dicere, O fortuna, & fors fortuna.
GARGARIA, γᾱργαρία, & in plurali numero Gargariae, γᾱργαριαί, Caecumen est montis Idae, teste Macrobio, in ea parte vbi ad Myios declinat: tanta frugum vberitate affluens, ut quoties infinitum rei alicuius numerum velimus denotare, & Gargariorum frugibus sumamus similitudinem, Vnde & Ouidius lib. 1. de Arte amandi, quum vellet Romanorum pueliarum numerum immentum ostendere, dixit tantam esse Romae pueliarum copiam, quantum in Gargaris fegeat. Huius autem tantae vberitatis causa est fontium abundantia, quibus solum irrigatur: adeo ut vltimis caloribus fruges non facile possint adiri. Nam quum Ida mons totius ferē plurimis irrigetur fontibus, vnde & Homerus γᾱργαρίδιον vocat, praecipue tamen ea pars huius montis, quae ad orientem Solem Myriam contingit. Esteriam oppidum hoc nomine in radice huius montis situm: vnde docet Macrobius, lib. 5. cap. 19.
Gargarizo, γᾱργαρίζω, Ital. Gargarizzare. Hisp. Hacer gargarizar. Est liquorem ore haultum sepe ad gurgulionem, id est guttur, recocare. Plin. lib. 20. cap. 17. Sedat anginas cum melle ac hyssopo ex aceto gargarizatum. Idē lib. 20. Vocis, succus sub certamine vilis, & qui gargarizatur vna tumente, adiecta mentha. Corn. Celsus lib. 4. ca. 2. In ventris capitis dolore communia sunt sternutamenta excitare, inferiora vehementer refricare, gargarizare his quae saluam mouent.
Gargarizatio, & Gargarizatus, verbalia, γᾱργαρίζω. Quibus vsus est Plinius, lib. 21. cap. 19. & lib. 30. cap. 4.
GARGITUS, γᾱργίτις, Polluci, Canis cuiusdam generosi nomen qui Geryonis boues custodiebat, & leonibus insultabat: quem tunc Hercules interfecit quum illius armenta abduxisset: fuitque Cerberi Epitroici frater, ut scribit Iulius Pollux, libro 3. de vocabulis rerum ad Commodum Cusarem.
GARRI, γᾱρρί, vel garrij, Ineptū loquor. [γᾱρρί Ital. Ciancine. Hisp. Dema. fada pueria.] Martia. lib. 5. Crede mihi, quannus ingentia Posthumus dones, Auctores pereunt garrulitate sui. Sic Plinius, libro 26. cap. 2. Extremopalis garrulitas, Quintil. lib. 2. cap. 4. Rauca garrulitas pica-rum, Ouidius 5. Metamorph.
Garrulitas, γᾱρρίτης, Ineptū loquax. [γᾱρρί Ital. Garrolo, ciarlone. Hisp. El que vanamente parla, demafado parlador.] Plaut. in Mese. Verūm si non amā-

odorunt, molesti itidem, atque difficiles: Garruli, olores, infensi, itacundī sibi, suisque inuidi. Terent. in Adel. Senū illico id illas suspicari debi reprehendi tamen, Nequid de fratre garulū illi dicerem, ac ferec palam. Sed hae significatio est metaphorica. Proprie enim aures garulū dicuntur, maximēque illa quae canores sunt, & egregie vocales. Vir. 1. Georg. Garrulū quum tignis nidum suspendit hiruendo. Garrulus can. Plin. lib. 10. cap. 19. Luscinia diebus ex noctibus continuis quinde cim garulus sine intermisso cantus. Garrula sistrā. Martialis lib. 14. Hae quatiā tenera garrula sistrā manu.
Garrulus, γᾱρρῦλος, Liquamen est ex intestinis piscium sale maceratis: ita dictum, quod primum ex garo pisce confici solet. Plinius lib. 11. cap. 8. Aliud etiamnum liquoris exquisiti genus quod garum vocauerit, intestinis piscium, ceterisque quae abicienda essent, sale maceratis: ut illa putrescentium santes. Martia. lib. 13. Nobile nunc sitio luxuriosa garū.
Garus, γᾱρῦς, Piscis est ex genere locustarum, ex cuius intestinis primum garum confici capie. Vide Plinium, lib. 31. cap. 8. & lib. 32. ca. 11.
GAS, γᾱς, Garos, Nobilis Galliae fluvius est, Celtas ab Aquitanis diuidens. Oritur octingentesimo à Narbone studio in montibus Pyrenaeis. Vide Pomponium Melam.
Garyophyllum, γᾱρυφύλλον, seu potius Caryophyllum. [γᾱρυφύλλον Ital. Garofolo. Hisp. El clauo de giroflo oloroso.] Frutex est, teste Ruellio, in Oriente nascens, sambuci forma, semine grano piperis grandiori, fragiliorque, ex atro rufescente, in clauū modum capitato, exsertis in aduclum quatuor denticulis sese stellatim decussantibus, prominulo apice, quadrari aluelo sitū medio vmbiculatim prodeunte. Hoc itaq; fimen, quoniam clauatū habet speciem, clauū nomine à populis Occidentalibus appellatur. Omnino autem scribi debet hae dictio per secundum consonantem in capite, non per quintam, ut vulgus conficere conficit. Dicitur enim Caryophyllum γᾱρῦς ὅτι γᾱρῦς, ἢ γᾱρῦς, quasi nucis folium.
Gasidanes, γᾱσιδᾱνες, Gemmae est quae in Media inuenitur, coloris olivini veluti floribus sparsa. Autor Plin. lib. 37. cap. 10.
Gaster, seu Gasterium, γᾱστῆρ, Dioscoridi, Genus vaſis ventricofum, ut ex ipsa statim etymologia apparet.
Gastrochires, γᾱστροχίρης, Dicebantur quāvis ventricimanus, qui manuum artificio victum quaerabant.
Gastrimargia, γᾱστρομαργία, Nimia ingluuius, ut apud Aristotelem in Ethicis. Gastrimargus, gulofus.
Gaudium, γᾱδίον, Est affectio animi, alicuius praesentis boni opinione concepta. [γᾱδίον Ital. Allegrezza, gaudio. Hisp. Gasa, alegría.] & proprie quum exhilaratur animus aliqua re, neque tamen ita ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Latetia verō dicitur, quā ita mouetur animus, ut etiam ad exteriora egrediatur, & maxime in vultu. Hinc dicunt Stoici gaudium in sapienter cadere posse, latetiam non posse. Cic. 4. Tusc. Nam quum ratione animus mouetur placide atque constanter, tum illud gaudium dicitur: quum autem & inaniter, & effuse animus exultat, tum illa latetia gestiens, vel nimia dici potest, quā ita definit, sine ratione animi elationem. Gaudia diminutiuū, Gaudiolum, γᾱδίον, & compositum Gaudiolus, pen. corr. qui cum gaudio loquitur, ut apud Plautum. [Didum gaudium, quasi Gaurium. Graeci enim γᾱυρίον latum, superbum, gloriosum dicunt.]
Gaudeo, γᾱυδο, gausus, Est secum, & apud se latari: neque respicere alium. [γᾱυδο Ital. Allegresse, dilectio. Hisp. Gozar, alegría.] Corā, gratulor, est alterius causa latari. Cic. Cato, Mihi gaudeo, tibi gratulor. Terent. in Heau. Gaudere adeo occipit, quasi qui cupit nuptias. [Disferunt autem gaudeo & latetor, nam tunc gaudere dicimur quum re aliqua exhilaratur animus, nullum tamen eius foris apparet indicium. Contra latari quis dicitur quum ita mouetur animus, ut in vultu & gestibus latetiae signa prodantur. Cic. 4. Tusc. Atque ut confidere decet, timere non decet: sic quidem gaudere decet, latari non decet. Quandoque cum ablatiuo constructur: & tunc accipitur pro dicendi. Virgil. in Bucol. Numero Deus impare gaudet. Cic. de Senec. Quā gaudebat bello Panico suo Natus: quā Truulento Plautus! In quā Pseudolo! Interdum etiam habet post se accusatiuum gaudium: nam quemadmodum dicimus viuere vitam, somnare somnia, currere cursum: sic etiam interdum legimus, gaudere gaudium. Terent. in Adel. Hunc scio me folide solum gausurum gaudia. Caelius Ciceroni, In theatrum Curionis Horcenſius introit, puto ut suum gaudium gauderemus. [Gaudeo voti, significat ex animo gaudio re totū comperit factum esse. Apuleius lib. 1. Sed quid istudi voti gaudeo. Locutio est noua & inusitata, ut plerūque apud Apuleium. Gaudere in sinu, proverbialis locutio, quā & Poëta vsurpat, significat secum, & cum suis latari. Cic. lib. 3. Tusc. Quoniam plausibilia non hae sunt, ut in sinu gaudeant, glorioſi loqui delinunt. Tibul. Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu. Propertius lib. 2. In tacito cohibe gaudia clausa sinu. [Huius verbi composita sunt, Congaudeo, simul gaudeo, συγᾱυδο. Adgaudeo, gratulor. imᾱυδο. Lactantius lib. 4. Ego etiam cui adgaudebat, hoc est quasi applaudebat, & gratulabatur.]
Gauia, γᾱυία, Auis est aquatica in petris nidificans. Plinius lib. 10. cap. 32. Gauia in petris nidificat, mergi in arboribus. Parient plurimum terna, sed gauia aſtare, mergi incipiente vere. Idem cap. 74. eiusdem libri, Aquaticae anates & gauia.
GAULIS, γᾱυλῖς, Testes Solino, insula est Libyae obiacens, in qua sex pens neque nascitur, neque inuectus viuit: pulvisque eius quocunque gentium iactus, angues & scorpiones perimit.
Gaulis, γᾱυλῖς, Nautis genus paruae & rotunde. Festus. Est itē γᾱυλῖς, insula Siciliae adiacēs ab ea parte qua Africa spectat. Autor Plin. lib. 3. ca. 8.
GAURUS, γᾱυρῦς, Mons Campaniae, Maficis & Surrentinis propinquus, in quo nascitur vinum praecipue bonitatis. Strabon. lib. 3. Sylva. Seu tibi Bacchi vinea madentia Gauri. [Hinc Gauranus, a, um, ut Gaurani montes, apud Plinium lib. 3. cap. 5, Gauranū vinum, quod in summis agri Falerni iugis nascebatur. Nam quod in medijs gignebatur montibus, Faustianū: quod in imis, Falernum dicebatur, teste Plinio lib. 14. cap. 6.]
Gaufape, penult. corr. Vestis militaris seu straguli genus, quod olim ex stramento confici solebat: quāquā postea etiam ex lana fieri cepit maioribus villis: quo etiam in vrbe vtebatur, hyberno potissimum tepore, aduersus frigoris tempestatūque iniurias. Plin. lib. 8. ca. 4. Antiquis torus & fra-

torus è stramento erat, quælibet nunc etiam in castris gausape. Patris mei memoria capere amphimalla nostra, sicut villosa etiam ventralia. Nam tunica latius clausi in modum gausape texti nunc primum incipit. Quo in loco gausape genitivi casus est. Est enim hoc nomen indeclinabile: quanquã apud antiquissimos inveniuntur gausapes, is, & gausapa, gausape, & gausapum gausapi. Vnde adhuc apud probatos autores nunquam occurrit in numero plurali gausapa. Ovidius lib. 2. de Arte amandi, Gausapa si sumptis, gausapa sumpta proba. Pers. Satyra 6, Iam gausapidas regum, iam lutea gausapa capitis, Eledaque, ingentesque locat Caronia Rhenos. Idem Satyra 4, pefuit gausape pro barba hirsuta & proluxa. Sic enim solet interpretari versus ille: Tu cum maxillis balanarum gausape pectas.

Gausapina, penula. Villosæ vestis genus, quo hyberno tempore, & frigido utebantur. Hanc se describit Martialis in Distichis: Is mihi candor inest villorum gratia tanta, Vt me vel media sumere melle velis. Pro eodem dicitur & gausapina, abfolutè. Idem, Mense vel Augusto sumere gausapinas.

Gaza, xx. [gaza. Ital. *Asseritia, richessa*. Hisp. *Grandes riquezas*.] Dicitur Persica, significans opes, supellectilem, & omne quod possidemus. Pomponius Mela, Gazam Persæ ætium vocant. Curtius lib. 3, igitur quasi parum munimentis oppidi fidens, ante solis ortum pecuniam regiam (gazam Persæ vocant) cum pretiosissimis serum effertur iubet, simulans fugam. Virg. 4. Aene. Et Gaza lætus agrestis. Idem, tabulæque & Troia gaze per vndas. Cic. 2. Offic. Omni Macedonum gaze, quæ fuit maxima, potius est Paulus. Est etiam & a z a nomen civitatis in Perside, ita dicitur quod Cambyfes eò, velut in minutissimam totius regni arcem, omnes opes pecuniarumque congesserit.

Gazarus, a, um, [gazarus. Ital. *Gazaricus*, ca, tum, quod est ex Gaza vrbe Persica, circa quam nobilissima vina nascebantur, teste Pomponio Mela. Sidonius in Faustum, Vina mihi non sunt Gazærica, Chia, Falerna.

Gazophylacium, cilj. [gaza. Ital. *Lungo dove si conservano le cose preziose*. Hisp. *El tesoro, lugar donde guardan las riquezas*.] Nomen compositum ex Gaza ditione Persica, & Græco verbo *gula* quod est custodio. Est enim locus in quo gazam, hoc est thesaurum, opes aut pretiosiores supellectilem conservamus.

G ante E

Gaza, yta. Oppidum est Arabiæ Petraræ, non procul à Petra regionis totius metropoli. Auctor Stephanus.

Gebala, yta. Tertia Palæstina portio: à qua deducitur gentile Gebalenus. Quia ipsa etiam Idumæorū regio, Gebalene, yta. cognominatur. Auctor Stephanus.

Gebanitas, Populi sunt maris Rubri accolæ, in Arabiæ deserta, quorum præcipua oppida sunt Nagia & Tamna, teste Plin. lib. 6. cap. 28. Hinc genus myrrhæ Gebaniticum appellatur.

Gebennæ, a, um, Mons est in Gallia, Atrueros ab Heluiis dividens ab ea parte qua Cadurci & Ruteni Atrueros spectant. Cæsar lib. 7. bel. Gallici, Partem copiarum ex provincia, supplementumque quod ex Italia adduxerat, in Heluios, qui fines Atruerorum coniungunt, convenire iubet. His rebus iam comparatis, represso iam Lucerno, & remoto, quod intrare intra præsidia periculum putabat, in Heluios profectus: celsi mons Gebennæ qui a Rutenis ab Heluiis discludit, durissimo tempore anni, altissima nix iter impediens, &c. Ex quo loco Cæsar facile deprehendi potest error eorū qui extremū Allobrogū oppidum ad Lemannum lacum situm, in consilio Heluetiorum, vocant Gebennam, quam omnino confiter ex primo Comment. Cæsar, Genus appellari, vltimæ suo loco dicemus. Luca. lib. 3, in plurali numero vsus est pro oppido in Gebenna monte sito: Cana, inquit, pendentes rupe Gebennas.

Gedanyum, Oppidum est Germaniæ ad ostium Vistulæ fluminis. Vulgò *Danzwick*.

Gedon, Nomen proprium Iudicis Israel, qui occidit Oreb, Zeb, Zebæ, & Salmana.

Gedossia, yta. Regio maioris Afriæ. Hodie Tarsa regnum vocant, antea est Sabellicus.

Gehenna, yta. Quid significet explicat Hieronymus hisce verbis, Etat (inquit) idolum Baal iuxta Hierusalem ad radices montis Moria, in quibus Siloa fuit. Hæc vallis & parva campi planities, irrigua erat, & nemorosa, plenique deliciis, & lucus in ea idolo consecratus. In tantam autem populus Israel venerat demeritiam, vt deserta templi vicinia, ubi hostias immolaret, & rigorem religionis delicta vinceret, filiosque suos incederet demonibus, vel iniuriarum. Er appellabatur locus iste Gehenna, id est vallis filiosum Hannon. Hoc Regum volumus, & Paralipomenon, & Ieremias plenissime scribitur. Er committitur Deus se locum ipsum impletum cadaueribus mortuorum, vt nequaquam Thophet & Baal, sed vocaretur Polyandrium, id est tumultus mortuorum. Futura ergo supplicia & pene perpetuæ quibus peccatores cruciandi sunt, huius loci vocabulo denotatur. Duplicem autem esse gehennam, nimirum ignis & frigoris, in Iob plenissime legitur.

Gela, yta. Stephano, Vulgò *Glerca*, fluvij nomen est in Sicilia, & vrbs, à pruina, quam multam gignit, (Siculi enim *gla* pruina vocant) deducto nomine. Virg. 3. Aene. Immanisq; Gela fluviij cognomine dicta. Inde Gelous, a, um, denominatum. Ibidem, Apparet Camerina procul, campique Geloi.

Gelabilis, Gelasco, yta. a z l v.

Gelastini, pen. prod. [gelastini. Ital. *Denti dimanti*. Nil. *Dientes de delante*.] Dentes anteriores quos diducendo ostendimus. *gelastini*, hoc est à diducendo. Gelastini item lineæ sunt, siue rugæ quæ in ridendi facie apparent. Martial. lib. 7. Nec gyræ est facies, cui gelastinus abest. Item mihi qui gesticulatione facta populum oblectant. Vnde Gelastinus ille Plautinus, risibonus & salis diceris populum delectat, & dum risum capat, irridet. Vnde est Plautinus illud, Cæc ex gelastino has cata gelastinus: hoc est deridiculus.

Gelas, Montes Syriæ ad sextum lapidem à Scythopoli, in quibus etiā est vicus grandis qui vocatur Gelbos.

Gelucidum, Gelidus, Gelo, gela, yta. a z l v.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Gelus, yta. vni proprium. *gelus*, id est ridere: cuius exant Antix noctes. Prænomine habet Aulus.

Genitalis, Genitor, Genitura, Genitius, Genitus, Genius, vide a GENO.

Geno, is, genui, genitum, ego. Antiquis in usu erat progenerare, generare. *Ital. Generare. Hisp. Engendrar.* Priscia lib. 10. Gigno, genui: pro quo Geno reuultuque protulisse inueniuntur. Varro in Andabar. Sed quod hanc loca ab antiquis genui. Idem 1. de Re rust. cap. 40. Quidam enim ad generare, &c. Ex uersuto codice, inueniuntur passim Lucetius protulit lib. 3. tanto magis inueniendum. Totum posse extra corpus durare, genique.

GENS, gentis, vide a GENO. **Geniana**, ianar, *Stomach. Dioscoridi.* Herba est folio straxini, sed magnitudine lactuca, caule tenero, pulchris crassitudine, cauo & inani, ex interuallo foliato, trium aliquando cubitorum, radice lenta, subnigra, aquosa, & sine odore. Nascitur ubique, copiosissime tam in illyrico, ubi a Genio rege nomen accepit: quod etiam hodie seruat in officinis. **Genides**, **Genitilis**, **Genilia**, vide a GENO. **GENITIVUS**, illyrici, qui gentiana herba & inuenitur, nomen fecit scilicet Plinio lib. 4. cap. 7.

GENUS, *gen. Ital. Genschie. Hisp. Rodella.* neutri generis & indeclinabile in numero singulari, & in plurali genus, Sicut curatur illa quibus crura & femora committuntur. Dicta genus quod hanc dum infans est in utero matris, genus opposita sunt: huc a generando, quod in genibus est vitalitas. Plin. lib. 11. cap. 47. Hominis genibus religio quædam inest, observatione genibus supplices attingunt, adhuc manus tendit, hanc ut aras adorant, foras quia inest illis vitalitas. Namque in ipsa genua utriusque committuntur, dextra l' uaque a priori parte gemina quadam buccarum inanitas inest, quæ perfolia, cæu iugulo, spiritus fugit. Hæc Plin. Virg. lib. 5. Aeneidos, Genua labant, vastos quat æger anhelus artus. Ouid. 1. Metam. Et genibus pronis supplex, simulq; ioganti. Genua submittere, pro flectere. Plin. lib. 8. cap. 1. Regem adorant, genua submittunt, coronas portigunt. A genu fit nomen adiectiuum Genicularis, ra, cum, de quo supra. Veteres declinauerunt genus, masculinum generis Lucilius li. 4. Sæpi, vt erat Nonius, Hæret uentriculis affixum apud posteriore. Parce, genis articulus nouus ut talisq; genisq; Legitur etiam Genus neutri, genis in eadem significatione. Cic. in Arato, At propter leues genus omni ex parte locatas. Paruas Vergilius tenui cum Iuuo ridebis. Et paulo post, atq; inter flexu genus, & caput alius l' uisæ.

Genualia, indumentata genibus, *gen. Ital. Genuale. Ouid. 10. Metamorph.* quæque Populibus suberant, picea genualia limbo.

Geniculum, li, diminutiuum. *gen. Ital. Genucula* dicuntur stipulæ, vel caulibus herbaceis inter nodia, & uelut articuli ac nodi quidam. Plinius lib. 16. cap. 39. Arundinis geniculum. Item lib. 18. cap. 7. Genucula autem tritice sunt quædam, fæci, fæci, hancq; octona. Quidamque Geniculum accipiunt pro gemine, *gen. Ital. Genua.*

Geniculatus, a, tum, dicitur quod frequentibus geniculis constet, ut heliotropium, quæ ob id geniculata herba vocatur. *gen. Ital. Genuata.* Cic. de Senec. Dando respectum uaporis & compressu suo diffundit, & elicit herbæ sententiam ex eo uiriditate. quæ nixa fibris stipium, sensum adolefcit, culmòq; erecta geniculato, uaginis laui quasi pubescentes includitur.

Geniculatum, adiectiuum, significat per genicula. *gen. Ital. Genuatum.* Plinius lib. 21. cap. 17. Folis geniculatum circundata.

GENUUS, *gen. Ital. Genua.* Ligurum caput in Italia ad mare nostrum. Hinc incipit Appenninus mons, dicitur à Sabacis Itadis ducatus sexaginta. Genua uero est extremum Allobrogum oppidum, proximum Heluetiorum finibus: quo suo loco diximus. Inter Varum & Genuam habitant Ligures. Dicta Genua à genu, quia habet tanquam generetur à latere maris. Vel à Genuo Saturni filio, qui fertur eam condidisse. Vel (ut quidam aiunt) à Genuino Phaethontis socio. Hanc Annibal penitus deiecit, sed Cornelius Scruilius Consul instaurauit, sicut Liv. refert. Hinc sunt adiectia Genuensis, & Genuanus. *gen. Ital. Genuanus.* Quidam Ianuam hanc urbem appellat, quod à Iano conditam dicant.

Geniunus, vide a GENO.

GENUS, à Græco. *gen. Ital. Gens, generatione.* Hisp. *Genero de linage.* Principium est, uelut uiculus, generationis, uel ab eo qui genuit, uel à loco in quo quis genitus est: ut, Orestes à Tantalò dicitur genui, & Plato genere Atheniensis est. Patria enim generationis uiculus, uel principium est, quod admodum & parentes. Plaut. in Capt. Nam ecce hic captiuus, quem admodum alium, Progenatim genere summo, & summis diuinit. Plin. de Viris illust. Pyrrhus rex Epirotarum, materio genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus. Terent. in Adelphis, Hæcine flagitia facere tei: hæc te admittere indigna genere nostro: & Præterea etiam genus uocamus multitudinem aliquorum, ad unum aliquid, & ad se inuicem quodammodo se habentium. ut Romanorum genus dicimus, quod ad Romulum refertur, & cognationem in se habet, per quam à ceteris distinguitur. In hac etiam significatione accipimus genus, quomodo genus humanum, uel genus hominum dicimus: quando uidem omnes homines ad unum principium referuntur, ad primum scilicet patrem, aut certe ad omnium rerum conditorem Deum: & inter se habent quandam cognationem, qua à reliquis animantibus distinguuntur. Rursus appellatur genus, cui supponitur species, & quod prædicatur de pluribus differentibus specie. Quæ significatio tracta uidetur à prima significatione. Est enim genus hoc modo acceptum principium omnium quæ sub ipso sunt specierum: ut puta, animal genus est, quod de homine, elephanto, equo, auribus, piscibus, reptilibus, aliisq; specie differentibus prædicatur: homo uero est species, quoniam de Socrate, Platone, Aristotele, Fabio, Catone, Cicerone, aliisq; non specie, sed numero differentibus dicitur. Item genus dicitur quicquid est per quod alius rei qualitas indicatur. *gen. Ital. Gens.* Vnde genus mortis, genus uirgenis, genus marmoris, genus coloris, & huiusmodi. Seneca, Summum genus infelicitatis misero est, fuisse aliquando felicem. Terent. in Eunu. Est genus hominum qui esse primos de omnium rerum uoluit. Virg. 1. Aeneid. Quod genus hoc hominum? quæ uel hæc tam barbara morem Permittit patria? Nonnumquam luminis pro accidente partium orationis, ut quæ dicimus, animal est genus nostri. Composita uide suis locis.

Generosus, a, um, Quod est nobile & præclaro genere ortum. *gen. Ital. Gens.*

gen. Ital. Gens. nobile. Hisp. *De buen linage, noble.* Papyr. 5. Sylu. titulus generosus auitis. Suet. in Tib. Condemnatam, & generosissimam feminam Lepidam in gratiam Quirini Consulatus prædixit, & orbi. Per translationem accipitur pro magnanimo. Cic. lib. 3. Offic. Quamque de imperio ciuitatem esset cum rege generoso atq; potenti. Tractetur etiam ad inanitatē, ut quæ dicimus arbores generosas, & uitem generosam, & ipsam etiam uinum generosum. Horat. lib. 1. Epist. Ad mare quæ ueni, generosum de leno requiro, Quod curas abigat. Virg. lib. 1. Georg. Continuo pectoris generosi pullus in aruis Audet & ignoto sese committere ponto. Colum. lib. 4. Atq; ubi multa inuitabunt regionis comoda, ut nobilem uitem conseramus, generosam requiremus. Idem lib. 3. Vitæ maximè populis alit: & postea uinum, quæ Atiniam uocant rustici, generosissima est.

Generosus, aduerb. *gen. Ital. Gens.* ut Perite generosus, Horat. 1. Car. Od. 38.

Generositas, generositas, Nobilitas. *gen. Ital. Generositas, nobilis.* Hisp. *Agulla, nobleza de linage.* Colum. lib. 3. Quæ uineam uel arbutum constituere uolet, seminata prius facere debet: sic enim sciet cuius generis uitem posuerit sit. Nam quæ pretio parata disponitur, certam generositatis fidem non habet: quum dubium est an is qui uendit, legendis seminibus adhibuerit diligentiam. Interdum etiam id est quod magnanimitas. Generositas tauris est aspectu. Plin. lib. 8. cap. 45.

Generalis, le, vniuersalis, ad omnes perticens. *gen. Ital. Generale, vniuersale.* Hisp. *cosa general.* Quint. lib. 9. cap. 1. Quidam ex his species plane distant, inaneque tamen generali illa societate. Cicero. 1. de Inuen. Quæ de genere negotii controuersa est, constitutio generalis uocatur. Idem 1. Offic. Generis quoddam decorum intelligimus quod in omni honestate uersatur: & aliud huic subiectum quod pertinet ad singulas partes honestatis.

Generaliter, aduerbium, Quod significat simul omnia sub genere amplectendo. *gen. Ital. Generaliter.* Cic. 1. de Inuen. Nam ipsum quidem generaliter definire difficile est. Plin. in Epist. Memini quidem te iam quædam notasse, sed generaliter.

Generatim, per singula genera, seu per singulas species. *gen. Ital. Virg. li. 2. Georg.* Quare agere proprios generatim discere cultus Agricole. Var. Non in uolucibus generatim seruat analogia. Cicero. 4. Acad. Igitur exponam generatim argumenta eorum, quoniam ipsi etiam illa solent non confuse loqui. Generatim distributi in ciuitates, Caesar 7. bel. Gall. Aliquando generatim dicitur non per singula genera, sed generaliter, confuse, & indeterminatè. *gen. Ital. Generaliter.* Cic. lib. 2. de Orat. Infinitum mihi uidetur id dicere in quo aliquid generatim quæretur hoc modo, Expectandane esset eloquentia, expectandane hopotes.

Generosus, a, are, Gigno, seruum procreo: & proprie de maribus dicitur. *gen. Ital. Generare.* Hisp. *Engendrar.* Virg. 3. Aeneid. At Maïam (auditus si quicquam credimus) Atlas, Idem Atlas generat, cæli qui sydera fulcit. Cic. in Partur. Quæmadmodum quisq; generat, quæmadmodum educat. Inuenitur tamen etiam de feminis dici. Plin. lib. 8. cap. 44. Et quæ non primo initio generare cepit, Ibisem, Contræq; mulos quos asini & equæ generant. Et de herbis. Gell. lib. 5. cap. 6. Oblectari solitum, ut fieret ex gamine quod in olea generatum esset. Per translationem accipitur pro inuenire. Quint. lib. 10. cap. 2. Illi rudescit folia mentis natura ducti sunt, ut tam multa generarent. Huius composita sunt, Congenero, pro adiungo, affocio. *gen. Ital. Gens.* Ennius, Quæm mihi congenerat affinis. Degenero, de quo in dictione degener. Ingenero, quod modo significat genero, modo quærendo infero. *gen. Ital. Ingenuus.* Lactant. lib. 6. Deus itaq; quum hominem primum fingeret, mirabili providencia ingenerauit ei prius istas animi commotiones, ut posset capere virtutem. Cic. lib. 1. Offic. Eademq; natura uir rationis hominem conciliat homini, & ad orationis & uitæ societatem, ingeneratq; in primis præcipuum quendam amorē in eos qui procreati sunt. Progenero, generationem propago. Colum. Nain & humidæ res & sicq; quæ terra progenat, facili viciantur. Hinc progenies, pro genere & familia. Regenero, rursus genero. *gen. Ital. Gens.* Lactant. lib. 4. Ex eorum femine regenerari cum iussit.

Generale, is, ere, Nascor. *gen. Ital. Nascere.* Hisp. *Nascer.* Lucr. lib. 3. cur omnia membris Ex incunæ tuo generantur, ingentiq;

Generatio, onis, Quæ est (ut Speusippus ait) motus ad essentiam, acceptio essentia, processus in esse. *gen. Ital. Generatio.* Hisp. *Generacion, obra de engendrar.* Plin. lib. 10. cap. 51. Auium generatio simplex uidetur esse.

Generator, oris, Genitor, procreator. *gen. Ital. Gens.* Cic. de Vniuers. Noscere autem generatores suos optime poterant.

Generabilis, le, Quod facili generatur. *gen. Ital. Gens.* Plin. lib. 2. cap. 45. Hic est ille generabilis rerum naturæ spiritus.

Gener, ri, Filix, mex vir, quali generis propagator: adhibetur enim ad genus augendum. *gen. Ital. Gens.* Hisp. *Terno, maris de hija a mista.* Plaut. in Cistell. Istic quidem Acedepol mei viri habitat gener. Cic. 1. Offic. Cum locetis generi non lauantur. Pers. Saty. 2. Hunc optent generum rex, & regina. Tacit. lib. 1. Mox defuncto Marcello generum sumptum. A quo progener: ita appellatur auus nepotis suæ uitæ.

Gens, gentis, A genus deducitur, a littera detracta, id est ferè quod natio quæ quæ gentis appellatio generalior esse uidetur, multatq; sub se comprehendere nationes. *gen. Ital. Gens.* Hisp. *Toda la gente de una nacion.* Gens enim Italia Latinos habet, Hætruscos, Campanos, Umbros, Picentes, & huiusmodi. Cic. de Nat. deor. Deum nō curare singulos homines, nec ciuitates, nec nationes, nec gentes. Cic. 1. Offic. Propior est ciuidem gentis, nationis, linguæ coniunctio. Virg. 1. Aeneid. Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor. Plin. de Viris illust. Multitudo rex Ponti oriundus à septem Perthis, magna vi animi & corporis, vix iuges equos regeter, duarum & uiginti gentium ore loqueretur, bello sociali, dissidentibus Romanis, Nicomedem Bithynia, Ariobarzane Cappadocia expulsi. Interdum pro familia ponitur. *gen. Ital. Gens.* ut gens Aelia, gens Valeria, pro Acliorum & Valerorum familia. Inde gentiles dicti, ex eadem gente, id est familia oriundi. Sine gente, id est ignobilis. Horat. 1. Sermon. Saty. 1. Quæ quantus petrius uir, sine gente, crucentus Sanguine fraterno, &c. Gens per translationem de apibus dicitur. Colum. lib. 9. cap. 9. In hoc bello totæ gentes consumuntur. Et de piscibus. Virg. 4. Georg. Quum Proteus co alueta potens hæcibus antea libaturum

duplici significatione, quidam gerundia dicta esse existimant. Gerundia ante se nullum habent casum: post se, casum habent verbi adiu-
nam in passiva significatione nullum habent post se casum. ¶ Habet
autem gerundium quatuor omnino casus, nominatiuum, genitiuum, ac-
cusatiuum, & ablatiui. De nominatiuo exemplum est, apud Virgiliū, 1.
Ansi. Pacem Troiano a Rege petendum. Genitiui iungitur nomi-
nibus substantiui in vtraque significatione. Virg. 1. Aegloga, Et quæ ran-
ta fuit Romam tibi causa videndi? In passiva significatione gerundium
nullum habet post se casum: vt non dicimus, Vrbis est in periculo ca-
piendi ab hostibus. ¶ Inueniuntur aliquando gerundia genitiui casus
passiue accepta, sed abique casu, vt apud Iustini Trogi abbreviatorē,
lib. 17, Athenas erudiendi gratia missus, quāto doctior maioribus suis,
tanto & gratior populo fuit. ¶ Datiui casus gerundia nulla sunt, nisi for-
tassis soluendo, & inficiendo: quæ aliqui volunt esse nomina adiectiua
indeclinabilia, alij gerundia datui casus. Cic. in Orat. Quum est infici-
do reus, duo prima sunt. Soluendo exigit datiuum, licet non semper
adponatur. Quintil. Pauper soluendo non sumus. Cice. Lentulo, Ciuita-
tum principes ad me deuoluit: sumus decem legati nimis magnos,
soluendo ciuitates non effent. Interdum etiam habet adiectiuum ge-
nitiuum. Quintilianus, Maximi tamen viroium, & quibus aris lux so-
luendo non sit humanitas. ¶ Accusatiui gerundij iungitur verbis signi-
ficantibus motum ad locum, & hoc cum prepositione adiuuatur etiam aliis
verbis cum prepositione inter, & aliquando etiam cum prepositione
ante. Virgiliū Bucol. inter eundem. Occurrere capro (coru ferit
ille) caucto. Idem 3. Georg. ante domum Ingenies tollent animos.
¶ Ablatiui tribus modis accipitur. Primo sine regimine: vt, Legendo
disco, & Currando cecidi. Et ponitur adiuu & passiuē. Adiuē. Virgil. 3.
Aegloga, Cantando tu illum: Passiuē. Idem Virgiliū in pratis cantando
rumpitur anguis. Idem, Alitur virum, crescitque regendo. id est, dum
cantatur, & dum regitur. Secundo cum prepositione de, ex, à, ab, cum, vel
in. Cicero, Ex quo ardescit sue amor, siue amicitia: vt trunque enim di-
cum ab amando. Idem, In defendendo maior labor est, quam in accusando.
Quintilianus, Quum precipere de apte loquendo caperimus. Tercio
cum verbis significantibus motum de loco, vt, Venio ab arando, redeo
à spectulo. Licet magis vsurpetur ab aratione, & à spectulo. Sed hec
non magnopere pertinent ad præsens argumentum: quandoquidem di-
ctionum significationes, non laxari, docendas suscipimus.

Gerundina, à Grammaticis appellatur nomina adiectiua, quæ sunt à
gerundis: vt à Legendi, legendo, legendum, fir Legendus, legen-
da, legendum.

Gesto, itas, Sepe vel quasi continuè gero. [ἔργον, φέρω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatus, participium. [ἔργαζομαι, φέρω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestio, itas, pen. cor. frequentatiuum à Gesto, as. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatus, us, Idem quod gestatio, seu portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Gestatio, onis, Vechio, portatio. [ἔργω. Itali. Portar. Hispa.
Tras. Lleuar.] Plautus in Cureul. Rogita istum vnde habeat anulum. c.
Pater istum meus gestauit. Idem in Stich. Nam me illa alio menses
gestauit decem. Plinius lib. 18. cap. 10. de elephantis, Decem annis ge-
stare in vtero vulgus existimat. Terentius in Adelph. Quem ego modo
puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Hispa. Pans, lotos, mentis, que desuarian en vinas palabras.] Festus, Ger-
tiones, leues & inepti, à cratibus prostratis dicti, quod Siculi aduersus
Athenienses cratibus vsunt, quas Græci gerras appellant. ¶ Hinc fit
Congerrio, pro conuogatore. Plaut. in Peria, Iam pol ille hic aderit,
credo, congerio meus.

Gerras, Piles viuis, & alecularij genus, de quo Plinius lib. 32. ca. 11. Mar-
tial. lib. 12, Téque iuanz gerras, & pelle Melandria caua. Idem lib. 13,
Fuisse gerras, aut inuiles mænas, Odor impudicus vreei ferebatur.
¶ Hinc fit, gerris, Plinius Seythia, septimus ab Istro memoria dignus,
Meminit eius Herodorus lib. 4.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

Gerulus, Gerundium, vide GERULO.

peris bellum inferrent, Iouemque de cali possessione delicerent. Quo commento quid significare voluerint Poëta, explicat Macrobius lib. 1. Saturn. ca. 20. his verbis, Gigantes quid aliud fuisse credendum est, quam hominum quandam impiam gentem deos negantem, & ideo existimantem deos pellicere de caelesti sede voluisse. Horum pedes in draconum volumina desinere, quod significat, nihil eos rectum cogitare, totius vitæ eorum gressu, atque processu in inferna vergente. Physici vero interpretantur Gigantes spiritus esse terræ inclusos, qui dum exitum non inveniunt, fractis interdum altissimis montibus vi effrunt, & frustra ipsa quasi in exitum eiulantur. Cic. 2. de Natur. deor. Nec verò, ut fabulæ ferunt, Dii bellis, præliisque caruerunt, nec solum, ut apud Hom. cum, quum duos exercitus contrarios alij dii ex alia parte defenderent, sed etiam cum Titanis, cum gigantibus propria bella gesserunt. Hæc & dicuntur, & creditur fuisse. Idem de Senect. Nam quid est aliud gigantum more bellare, cum illis, nisi naturæ repugnare? Quid. Affecisse ferunt regni caelestis gigantes. Iuven. Satyr. 4. Vnde hoc vult malum fraterculus esse gigantum. Id est obsecro, & ignoto generis natus quemadmodum gigantes, qui nullo parente, & terra, progeneri creduntur.

Giganteus, a. um, giganteus, nom. possessus. Ouid. 1. Fast. Quamque gigantei memorantur prælia belli. Furia gigantea. Claud. 4. Paneg. Gigantomachia, a. (γίγαντες μάχη). Ital. Pugna de Giganti. Hispan. Pelica de batalla de gigantes. Gigantum pugna, qualem Poëta in campis Phlegæis inter deos & Gigantes gestam fabulatur, quum illi Iovem de cali possessione delicere conarentur.

Gigeria, orum, teste Nonio, intestina sunt gallinarum, & quæ eû his coquantur. Luc. lib. 8. Gigeria sunt sine aliohis vesicæ, muræ acriter. Gigno, gignis, genui, genitum, Genero. [Gignis. Ital. Generare. Hispan. Eugenerar. Gignis. de Finib. Ad maiora enim quædam nos natura genuit & confirmavit, ut mihi quidem videtur. Plin. lib. 7. cap. 11. Hæc est conditio mortalitatis hæc, & huiusmodi occasiones fortunæ gignuntur. Idem lib. 14. cap. 6. Fastidium gignit vias appetendi. Quintil. lib. 1. cap. 1. Ac sicut aues ad volatum, equi ad cursum, ad seueram feræ gignuntur: ita nobis propria est mentis aspiratio. Gignis compositum est, ingigno, ingenero, gignendo infero, gignendo. Cic. 5. de Finib. Sine, ut doctissimis viris visum est, maior aliquid atque diuinitas hæc vim ingenerat, hoc fit ita sortito. Cola. lib. 4. Tanquam naturali, & ingenerata fertilitate laborantibus. Antiqui pro eodem dixunt Geno, de quo supra vnde adhuc manserunt genui præteritum, & supinum genitum. Lucr. lib. 3. Totum posse extra corpus durare, genique.

Genitus, participium. Idem quod natus. [Gignis. Ital. Generato. nato. Hispan. Engendrado. Iulio. Plinius lib. 1. cap. 37. Septimo mense genitis sapienter foramina aurium, & narium desere. Geniti dentes in palato, geniti annos nouem, genitis ad perdenda vina, genitus ad superbiam, genitus in seruitute, pro eo qui seruus natus est, multat; id genus alia passim occurrunt apud eundem Plinium. Hinc componuntur Vnigenitus, primogenitus, & progenitus, quibus suis locis.

Genitor, oris, Pater dicitur, qui scilicet genuit. [Gignis. Ital. Genitor. padre. Hispan. Engendrador. padre.] Cic. de Vniver. Quid nihil ab optimo & præstantissimo genitore melius procreatum. Genitores omnium vitorum Græci, Plinius lib. 1. cap. 4. Genitor dubius, id est pater incertus. Ouid. 1. Metam. Occidit Alceus Matre Palæstina, dubio genitore creatus. Genitor deorum, id est Iupiter. Idem 2. Trist. Iure igitur genitorque deum, reddere vocatur.

Genitrix, Mater dicitur, quæ scilicet genuit. [Gignis. Ital. Genitrix. madre. Hispan. Engendradora. madre.] Cic. de Vniver. Quid nihil ab optimo & præstantissimo genitore melius procreatum. Genitores omnium vitorum Græci, Plinius lib. 1. cap. 4. Genitor dubius, id est pater incertus. Ouid. 1. Metam. Occidit Alceus Matre Palæstina, dubio genitore creatus. Genitor deorum, id est Iupiter. Idem 2. Trist. Iure igitur genitorque deum, reddere vocatur.

Genitura, æ, Quamunque generationem significat. [Gignis. Ital. Generatio. Hispan. Generation. obra de engendrar.] Plin. lib. 18. ca. 24. Inter diligenterissimos conuenit, in alitum quadripudum genitura, esse quoddam ad conceptum impetus terræ. Idem lib. 9. cap. 31. Origo atque genitura conche est haud multum ostentat cæcis differens. Accipitur etiam pro semine humano, quod Græco vocabulo sperma vocamus. Plin. lib. 22. cap. 12. Datur & contra profutua genitura viris. Idem lib. 10. cap. 7. Semine eius exingueretur genitura vitorum dicitur. Genitura namque hoc vocatur Suetonius in Augusto, Verum genitura sua vix & cunctanter edita, exilium Diogenes, adoratque cum. Tantum autem mox fiduciam fuit Augustus habuit, ut thema suum vulgauerit, namque argenteum, nota Iulius de Capricorni, quo natus est, percussit. Iul. Firmicus lib. 3. Secundum hanc genituram, & secundum has conditiones stellarum, & secundum testimonia quæ huic geniturae perhibentur, etiam hominum volunt fata disponi. Badzus in Annotationibus.

Genitalis, & hoc generale. Idem quod natalis. [Gignis. Ital. Genitale. uario. Hispan. Cosa para generation. Vnde genitale solum, dicitur patriam in qua nati sumus, quod & natale solus appellatur. Et genitale dicitur, quo scilicet in lucem editi sumus. Genitalia semina quibus aliquid procreatur & gignitur. Virg. lib. 2. Geor. Vere tument ceteræ, & genitalia semina poscunt. Cola. lib. 3. cap. 6. Adhibenda ratio est subtilior, ut ex his partibus trahi sumatur, qui & genitales sunt, & maxime feiiles. Idem lib. 7. cap. 9. Faminis quoque vultu ferro exoleantur, & cicatricibus clauduntur, ne sint genitales, id est ne possint generare. Genitalia mēbra, siue genitales partes, dicuntur pudenda, tam in viro, quam in femina. [Gignis. Ital. Genitalia. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genitale, æ, [Gignis. Ital. Genitale. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genitaliter, aduerbium. [Gignis. Ital. Genitaliter. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genitivus, a. um, [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genitivus horum quæ sunt maculæ à natura ingentis. Suetonius de Augusto. Corpore traditur maculoso, dispersis per pedes, atque alium genitivis notis, in modum & ordinem & numerum stellarum caelestium. Vnde Interdum etiam ponitur pro genitilio. Ouid. 3. de Ponto, Adiecti, probent genitiva agnomina. Cola.

Genius, iij, Veterum sententia dicitur vniuersiuique anima rationalis, id est, esse singulos singulorum. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genialis, & hoc generale. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genialiter, aduerbium. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Genivus, a. um, Id est natus, & peculiaris. [Gignis. Ital. Cola. lib. 7. Et ipsos nervos, quos Græci cremasteras appellat, quod ex illis genitales partes dependent, comprehendit.

Gingerio, gingeris, gingerij, gingerium, Anferu vocis proprium. [αγγήριον. Ital. Fare la voce dell'oca. Hisp. Hacer la voz del pato o ganso.] Vnde genus quoddam cibarium exiguum, Gingerina dicuntur: & cibici ipsi, gingeritor, Autor Festus.

GI ON, Vid. GEON.
Girgillus, Instrumentum quo fila reuoluantur. [γίργος. Galli sua lingua v. cant. Vn. dayndoir.]

Gith, Genus feminis, quod vulgo *Nigellam Romanam* appellat. [γίθ. Ital. Colu. lib. 7, interdu fastidio ciborum laqueus est: pecus eius remedium genus feminis quod gith appellatur. Plin. lib. 20. cap. 17, Gith ex Græcis alij melanthion, alij melanspermon vocat. Plaut. in Rud. Os cæter tibi: num gith fringet actas: Ruellius credit esse semen illud quod rustici in Gallia sua lingua vocant *Peynrium*, quasi minutum piper, eo quod tenuiores hoc semine cibos condire soleant vice piperis.

C ante L.

Glaber, bra, brum, Quod est leue & sine pilis. [γλᾶβρος. Ital. Pelato soluto senza peli. Hisp. Cosa lampiña o sin pelos.] Plaut. in Trin. Ones scaber sunt tui glabre hem, quàm hæc est manus. Idem in Aul. Tu istud gallum, si sapias, glabriorem reddes mihi, quàm Volfus ludus. Quem locum explicans Nonius de Doctore indagine, Legitur (inquit) quod ludis pæfatus pueri essent glabri ac depiles propter ætatem, quos antiqui ludos appellabant. Varro de Re rust. cap. 2. Si quidem grabatū facere velis. Sic glaber suus apud Columellam, in Præf. lib. 1.

Glabeus, diminutiuū, Glabra etiam, siue Glabella, vocatur, interstitium supercilia supra nasum determinans: quia sine pilis esse consuevit. [γλαβῆ. Ital. Spazio tra le ciglie. Hisp. Espacio que ay entre ceja y ceja.] Capella lib. 1. Nupt. Philologistæ, Quæ vna de cœnata Philologistæ frontem illic, ubi pubem ciliorum discriminat glabellæ medietas.

Glabræta, oium, Loca scilicet, stirpibusque nudæque & Caluæta nonnullis appellatur: in quibus scilicet propter noxiam aliquem humorem nihil gignitur. [γλαβρητα. Colum. lib. 2. ca. 9. Soler autem saltem nonnunquā, & amaram virginem vomere terras: quāvis matura iam sata, manente noxio humore corrumpit, & locis glabræntibus sine vlla stirpe seminum areas reddidit. Ea glabræta signis adhibitis notari conuenit, vt suo tempore vitis eiusmodi medeamur.

Glabrætas, are, Pilos auferre, [γλαβρητας. Ital. Pelare. Hisp. Pelar y hacer lampiño.] Colum. lib. 12. cap. 3. Quoniam ab aqua pridiæ suæ prohibiti sunt, postero die madatur: & vel aqua candente, vel ex tenuibus lignis flammula facta glabrantur.

Glabrætes, Glabræ sum & depilis: quāquam etiam ad terrā transfertur, quæ etiam glabræte dicitur, ubi satis stirpibus: nuda est, nihilque gignit. [γλαβρητες. Ital. Essere senza peli. Hisp. Ser sin pelos.] Vnde loca glabræntia, apud Columellam lib. 2. cap. 9.

Glabeo, scis, Glaber, hoc est sine pilis, aut capillis, aut plumis: si quod euenit nonnullisqum morbo aliquo. [γλαβῆος. Ital. Dime nist senza peli. Hisp. Pelar y hacer lampiño.] Transfertur etiam quandoque ad alia: vt Glabræte dicitur area, quæ herbis attritis vel euulsis cōplanatur, & quasi glabra redditur. Colum. lib. 2. cap. 20. Nam dum à præuidi legumina proculcantur, herbæ etiam vngulis atteruntur, atque ita glabræfci, & fit idonea seminibus area. Id est fit glabra, mundaque.

Glabriones, Dicitur huius qui corpus glabrum, & pilis nudū habet. [γλαβριον. Ital. Coloro che non hanno peli su la persona. Hisp. Varrones lampiños y sin pelos.] Vnde Glabritium non ignobilis Romæ familia nomen accepit, ex qua fuit M. Glabrio, M. Scæuri ex sorore nepos: cuius meminit Afconius in orationem Ciceronis pro M. Scæuro.

Glacies, glaciæ, Aqua cœræta gelu, quasi gelaciæ. [γλακίς. Ital. Ghiaccio. Hisp. Hielo de la elada.] Plin. lib. 5. cap. 3. Aure ad glaciem appositæ. Virg. 10. Aeg. Al tibi ne teneras glaciæ leet aspera pluitas. Idem 3. Georg. siliciumque manipulis Sternere subter humū, glaciæ ne frigida lædat. Mollæ pecus, scabieque ferat, turpesque podagras.

Glacio, glaciæ, Verbum est actiuū, idem significans quod in glaciem conuertere. [γλακίζω. Ital. Congelare. Hisp. Helar o otra cosa.] Horat. Carm. lib. 3. Ode 10. Audis quo strepitu ianuæ, quo nemus Inter pulchra sicum reba remugiat Ventris, & posita vix glaciæ niues Puro nunc Iuppiter. Inde passiuum Glacior, in glaciē cōuertor. [γλακίζομαι. Plin. lib. 14. cap. 13. Flore eius aquam glaciati Pythagoras tradit. Idem lib. 14. cap. 11. Glaciata moles protinus modo. Cæsius glaciatus, id est coagulatus, & cœrætus. Colum. lib. 7. cap. 82. Nec dubium quin sic ramulis glaciatus cæsus iucundissime sapiat.

Glacialis, le, A glaciē deducitur, & est quod in glaciem astringi solet. [γλακίος. Ital. Di ghiaccio. Hisp. Cosa que se yela o puede elar.] Iuue. Saty. 2. Vltra Sauromatæ fugere hinc liber, & glaciælem Oceanum. Colum. lib. 3. cap. 1. Per quam omni penè regione, & omni declinatione mundi, nisi tamen glaciali, vel præferuida, curæ mortaliū respondet. Fretum glaciæle, Clau. 1. Paneg. Fugis glaciæle, Ouid. 9. Metam. Glacitare, Proprium est vocis anserum. [γλακίζω. Ital. Glacé, Far voce d'oca. Hisp. Hacer la voz del pato.] In carmine de Philomela, quod Ouidij nomine citæfetur, Cacabat hinc perdix, hunc glaciata improbus anser. Alij legunt glaciata.

Gladius, dii, Ensis, à clade dici videtur, e in g mutata, vt scribit Varro, quod ad cladem sic inuenitur. [γλαδῖος. Ital. spada. Ital. pugnale. Hisp. cuchillo, o espada.] Plaut. in Trin. Dedit hinc hoc pacto ei gladium, qui se occideret: id est ministrat illi materiā ad perniciem. Cæsar 7. belli Gallici, Gladiis districtis, portas occupauerunt. Terent. in Adelphis, Suis sibi hunc gladio iugulo. Erasmus, Suo gladio, sūbeve telo iugulari dicitur, qui suis ipsis diem reuincunt: aut qui suo ipso inuenio, dolore capitur: denique in quem quocūque modo seu ductum, seu factum torquetur quod ab ipso profectum sit. Trālatā metaphora ab iis qui in pugna suis ipsorum telis aliquoties cōfodiuntur. Gladio plumbeo iugulare, est leue argumēto nullūq; negotio cōvincere quæpiam. Cic. ad Art. Quam illum plumbeo gladio iugulari tamē id diceret. Antiquissimi etiam gladiū dixerunt in neuro genere: vt probat Varro hæc Lucilij auctoritate, Hæcebat gladium mucrone in pedore totum. Est & gladius, genus piscis marini, rostro mucronato quo naues perfodit, & demergit in Atlantico Oceano. [γλαδῖος. De hoc Plinius lib. 32. cap. 1. & 11.

Gladiolus, i, Paruus gladius. [γλαδιόλος. Ital. coltello. Hisp. el espadilla.] Quo

etiam nomine à Romanis dicta est herba quædam quæ & Græci *Epipon* appellant, propterea quod solum habeat gladii figuram referens. Irudi perfrimilis est, nisi quod folio minore sit, & angustiore, & gladii modo mucronato, nerulumque in caulem exeunte, in quo putpuri flores in ordinem digesti. De hoc Plinius lib. 21. cap. 11.

Gladiatores, Serui erant, quos sanis ætatem arce edocebant, vt postea populi delectadi causa in arena depugnaret. [γλαδῖοι. Ital. schiamtori, coltellatori. Hisp. Elremidores de espada.] Cic. 2. Philip. Quod si iam (quod diu omen auertant) satum ex tremum Reipub. venit, quod gladiatores nobiles faciunt, vt honeste decubant, faciamus nos principes orbis terrarum, gentiumque omnium, &c. Idem 7. Philip. Græcorum potentiam maiore fuisse arbitramini quàm huius gladiatoris futura sit: quæ gladiatorem non ita appellati, vt interdu etiam M. Antonius gladiator appellari solet: sed vt appellant ij qui planè & Latine loquuntur. Idem ad Cassium, Eadem enim gladiator quærit. Inter gladiatores erant etiam ij qui aduersus milia milles pugnant. De quibus loco suo. De gladiatorū origine ac causa Iulius Capitolinus habet hoc pacto, Multi dicunt apud Veteres hanc deuotionē contra hostes factā, vt ciuiū sanguine litato, specie pugnarum formam faciant. Alij hoc literis tradunt, quod verisimilius credo, iturus ad bellum Romanos de hisse pugnas videre, & vulnera, & ferrū, & nudos inter se cœdes, ne in bello armari, hostes timeret, aut vulnera, & sanguinem perhorresceret. Hinc mos tractus videtur, vt Imperatores ad bellum proficiscentes, munus darent gladiatorum.

Gladiatorius, ria, rium, Quod ad gladiatores pertinet. [γλαδῖος. Ital. ciò che è schiamtori si appartiene. Hisp. cosa perteneciente a eschiamdor.] vt. Spectacula gladiatoria, Ludus gladiatorius, Munus gladiatorium, Cic. in Catil. Nemo est in ludo gladiatorio paulo ad facinus audacior, quæ non intimum Catilinæ esse fateatur. Plin. lib. 1. cap. 18. Ara inde subarta gladiatorio munere Diui Iulij quod nouissime pugnavit in foro. Terent. in Phorm. Hi gladiatorio animo ad me affectu viam. Quo in loco Animum gladiatorum vocat Terentius, animum tam pernicem, qui vel magno suo periculo rem aliquā perficere non dubitet, certus aut omnino superare, aut labori succumbere. Gladiatores enim, ubi semel in arenam descenderint, ea necessitas imponitur, vt aduersum victum occidant, aut idem ab illo expectent. Cic. 4. Tull. An verò vir fortis, nisi stomachari cœperit, non potest fortis esse? Gladiatorium id quidem: quanquam in eis ipsis videmus esse sepe constantiam. Sallu. Item ex Senatus consilio decreueret, vt gladiatoria familiarē Capuam, & inter cætera municipia distribuerentur.

Gladiatura, ra, Cœctus gladiatorum. [γλαδῖος. Ital. sciamtori. Hisp. Aquella arte de eschiamtor. Corn. Tacit. libro 3. Adduntur & leuatis gladiatura destinati.

GLANDORUM, γλᾶνδῶν, Oppidum est Gallicorū Lucensium, in tractu Tarraconensis Hispaniæ. Autor Ptolemæus lib. 2. cap. 6.

GLANTVS, Amnis, qui & Liris appellatur, in cuius ripa templum fuit Maricæ nymphæ Minturnensis. Vulgo *Garillano*. Plin. lib. 2. ca. 5. Minturnæ, Glanico amne diuersæ, Liri appellato.

GLANTVS, γλάνη, Hetruriz flumini, in Tyberim insuens: cuius meminit Plinius lib. 3. ca. 5. Vulgo *Chiana*. Glanis item, siue Glanus, piscis affatissimi nomen, qui auersos mordet hames, nec deuorat, sed rē spoliæ. Idem lib. 32. cap. 10. Vertucas tollit glani iecur illitum.

Glands, glandis, Fructus quercus, roboris, esculi, cætri, ilicis, fagi, suberis, & siqui sint similes. [γλάνη. Ital. Ghianda. Hisp. globo de ciertos árboles.] Plin. lib. 16. Dulcissima est omnium glans fagi, Virg. 4. Georg. Nec de concussa tantum pluit ilice glandis. Colum. lib. 4. cap. 33. Glandem magis quàm castaneam postulabant. Plin. lib. 7. cap. 56. Ceres frumētū inuenit, quum antea glaudē vesceretur. Sed quia ex his homines quondam vivebant, glaudis appellatione (vt Vlpianus sentit) omnes fructus continentur. Glans etiam dicitur plumbum, quod est in modum glaudis formatū, quod antiqui loro alligatum, in hostem torquebant, & ad se trahabant. Sallust. in fugurthæ, Pars eminus glaudē, aut lapidibus pugnare. Hircius 5. bel. Asia. Sagittæque & tela vix ferent cōplura. curare, glands fundere, fudes comparare. Item glans pars summa colicæ dicitur, quæ præputio regitur, oculo similis. Præputium enim pellis est, quæ glans regitur: coles, ipse penis, & quo coles pendet.

Glandula, re, diminutiuū à glans, Significat carnē glandulosam in suc, cuius sapor ab antiquis commendabatur. [γλάνη. Plaut. in Menz. Lube nobis tribus apud te prædium accurari, Atq; aliquid sitomentorum de foro obsonarier, Glandulam suillam, laudum, pernam itidem. Mart. Partitur apri glaudules palæstris. Idem lib. 7. Ter posticæ apri glaudulas, quater lumbū. Glandule, arum. Plinius lib. 11. ca. 32. in subis glandulas appellati restantur quæ in homine vocatur testis, hoc est testes illas faucium quæ vtrinque iuxta gargarconem sunt, à Græcis *μυρτῶν* appellantur. Quidam etiam glandulas appellant, tumores & pituita nalcetes, quos Græci *μυρτῶν*. Latini stromas appellant: quæ nihil aliud sunt quàm adenes indurati, præputi in collo, vel in inguinibus, Glandulosus, aium, Plenus glandibus. [γλάνη. Colum. lib. 7. cap. 9. Qui postea laudat, qui est amplius & glandulosus ceruicis.

Glandium, dii, Pars apri glandulosa, quæ est circa ceruicem, vel ipsa ceruix. In hac enim glandula posita sunt *aditus*. Plaut. in Capt. Præputia tribus tergoribus glandia. Plin. lib. 8. cap. 1. Hinc Censoriarum legum paginæ interdiciantur cœnis abdomina, glandustestis. Idem lib. 8. cap. 38. Quibusdam sunt tubera, sicut sunt in carne glandia.

Glandifer, ra, rum, Quod glands producit. [γλάνη. Ital. che produce gliande. Hisp. cosa que trae o cria bellotas.] Plin. in Proc. lib. 16. Primum erat narrare glandiferas quonq; Cic. 1. de Legib. Quære glandifera illa quercus, ex qua olim euoluit Nuntia fulua Iouis. Idem 2. Phil. Quamdoquidem hæc quondam arationes Campani & Leontini in pop. Roma, patrimonio glandiferæ, & fructuosæ ferebantur.

Glandarius, aium, denominatiū à glande, [γλάνη. Ital. che produce gliande. Hisp. cosa que trae o cria bellotas.] Plin. in Proc. lib. 16. Primum erat narrare glandiferas quonq; Cic. 1. de Legib. Quære glandifera illa quercus, ex qua olim euoluit Nuntia fulua Iouis. Idem 2. Phil. Quamdoquidem hæc quondam arationes Campani & Leontini in pop. Roma, patrimonio glandiferæ, & fructuosæ ferebantur.

Glandaria, sylua, quæ seruatur glandis ferendæ causa. Caro de rust. ca. 1. Secundo loco hortus irriguus, & octauo arbutum, nono glandaria sylua. Sic Varro 1. de Re rust. cap. 7.

Glandatio, Glandium collectio, & passio suum ex glandibus. [γλάνη. Ital. Ragunation de ghiande. Hisp. cogimiento de bellotas.] Sponitur.

pro cognito. Tacit. lib. 1. Trudebantque in paludem gnarum vincen-
tibus, iniquam neceis. Idem lib. 12. At nobis ea pars militie maximè
gnara est. Idem lib. 13. Idemque nulli magis gnarum quam Neroni. ¶ Vete-
res natus dixerunt sine genam in composito ignatus, prius n, verte-
bant in a. Cic. in Oratore, Nori erant & nati, & nati quibus cu. n n pra-
pout oporteret, dulcis visum est, ignoti, ignavi, & ignari dicere, quam
ut veritas postulabat.

Gnaritas, acis, Scitria. *Inter p. r. r. Ital. Scitria. Hispan. Scitria. Aquella*
Sciencia experimentum. Vallus. Namque alij fiducia gnaritas locorum,
peculta fuga sparsi, alij globis eruptionem tentauerunt. Horum contraria
sunt, Ignarus & Ignaritas.

Gnari, adverbium, Peritè, & quodq; aperte. *Inter p. r. r. Apuleius, Qui gnari*
est in nostris oculis contemplari sumus. Vide in dictione t o n o r o.

Gnauiter, pro gnare antiquè dixerunt quo Prognariter, quod significat
quod dicitur, inter p. r. r. Plaut. Age, indica prognariter.

Gnathos, *[synon.] Ital. Gnathia, bocca inflecta, Hispan. Boca, maxilla dela ca-*
ra. Latine gena, maxillæ dicitur, aut bucca. Inde apud Terentium,
Gnatho parafus. Hinc componitur Tetragnathus, *[synon.]* genus
araneorum ita dictum à diffusis linearum, quatuor maxillarum
speciem referentium. Autor Plinius lib. 29. cap. 4.

Gnatus, ci, Filius. *[synon.] Ital. Figliuolo. Hispan. El hijo.* cui eadem ratione præ-
ponitur g, qua & gnaro. Cicero pro Plac. Quamquã ad præcepta xas nò
est gnari. Idem 1. de Divin. O gnata, &c. Dulces gnari. Lucet. lib. 4.

Gnauus, ui, & Nauus, Celer, strenuus. *[synon.] Ital. Presto, dili-*
gens. Hispan. Prompto, vigilante, presto. A nauum celeritate, ut quibuldam
placet. Grammatici prothesis figuram appellant, quando apponitur
litera principio dictionis, ut Gnarus, pro natus; gnarus, pro notus. Plau-
tus Mollitia. Simul autem gnauus esse ad hanc rem mecum vos omnes
uolo. Hora. 1. Epist. 6. Gnauus manè forum, & vespertinus pete lectum.
Ouid. 1. de Pont. Eleg. 1. Nestor, & ambrosii, latice, epulæque deorū
Der mihi formosa gnaua iuuenta manu.

Gnauiter, adverbium, diligenter. *[synon.]* Livius 10. ab vrbe, ibi
aliquid nec cessatum ab armis, nec gnauiter pugnam. Plautus Cis-
li. Vi me, quem ego amarem, gnauiter, hincem cum eo viucere.
Gnecion, *[synon.]* Aquila genus, à Latinis Sycerum interpretatur, velut
verum, solumque incorruptæ originis, media magnitudine, colore sub-
rutilo, raro visum. Plin. lib. 10. cap. 3.

Gneis, corporis insignè & prænomènà generando dictum, ut ex Græco
[synon.] apparet. Festus.

Gnide, siue potius Cnide, *[synon.]* Piceis genus, quod Latini vrticam appel-
lant. Nomen accepit à *[synon.]* hoc est à mordendo.

Gnido, *[synon.]* Vulgo *cuba erio*, Verbs insignis in extremo cornu penin-
sule Carie adherentis sita, Veneris templo & simulaculo à Praxitele
sculpto in primis nobilis. Hora. 1. Carm. Ode 30. O Venus regia Gni-
di, Paphieque. E Gnido viri memorabiles fuerunt, Eudoxus mathema-
ticus Platonis sodalis, Agatharchides Peripateticus, historię conditor,
Theopompus Iulio Cæsari familiaris, Artemidorus eius filius, & his
antiquior Ctesias, qui Xerxem medicatus est, & res Syriacas Persicaf-
que conscripsit.

Gnidius, a, uni, Gnidia Venus, Cic. de Diuinatione.

Gnomia, inquit Festus, Genus est machinulæ, qua regiones agrorum di-
gnoſcuntur, quod Græci dicunt *[synon.]*. Gnomæ item, *[synon.]* di-
cuntur memorabiles sententiæ, omnium iudicio, & assensu comprobate.
Vide Quintilianum lib. 8. cap. 5.

Gnomon, *[synon.]* Est stylus in medio horologii solaris, umbra sua
horas indicat, quem Plinius vmbilicem solis vocat, ita enim ait libro 2.
ca. 72. Solis itaque vmbilicem, quem gnomonem appellant, vmbra in Aegy-
ptio meridiano tempore æquinoctij die paulo plus quam dimidiam gno-
monis mensurâ efficitur, in vrbe Roma, nona pars gnomonis deest vmb-
rae. In oppido Ancona superest quinta trigesima, &c. ¶ Gnomones,
[synon.] vnde dicuntur dentes iumentorum, quibus aras illorū digno-
ſcitur, quæ gnomones, *[synon.]* dicuntur, quorum aras ex dentibus
perspicui non possunt.

Gnostice, *[synon.]* Clarissimus Aſclepiadæ, Nebri filius, pa-
ter Hippocratis, Aenci, & Podalici; ianus autem Heraclidæ, qui pater
fuit Hippocratis medicorum omnium doctissimi. Autor Stephanus in
dictione c o s.

Gnostia, *[synon.]* Vulgo *Candia*, Verbs Crete fuit, Minois regia, quæ alio
nomine Cerath, ve scribit Strabo, appellata fuit, à fluuio eius nominis.
Gnostus, a, um, quod est ex Gnosto vrbem, Gnostus ciuis. Gnostia lito-
ra, Gnostia regna. Ouid. in Epist. Paris. Nò habuit tempus quo Gnostia
regna videret. Aprius. ¶ Pro eodè etiam dicitur Gnostiacus, a, um, vt,
Corona Gnostia apud Statium lib. 1. Sylu.

Gnostus, a, um, Idem quod Gnostus. Lucan. libro 3. Crete verus populus,
Gnostiaque agitare phæcaras Docta.

Gnostus, idis, Patronymicum femininum. Ouid. Epist. 2. Et Phœbus Da-
phnen, & Gnostida Bæcehus amauit.

Gnostici, *[synon.]* Hæretici quidam erant, sic dicti ob insignem cruditionem
quam libi vendicabatur, quom nihil illis nec stultius esset, nec indoctius.
frequens horum est mentio in epistolis D. Hieronymi.

G

Gobæ, *[synon.]* Regio Arabie nò procul à Damasco, quæ & Go-
æa, *[synon.]* dicitur. Auror Stephanus.

Gobæ, *[synon.]* Promontorium Gallie Lugdunensis, apud Ptole-
mæum lib. 4. cap. 8. Quamquam in plerisque exemplaribus Gabæum le-
gitur, non Gobum.

Gobius, *[synon.]* Pisci exiguus qui & gobio dicitur. Iune. Saty. 1. Nec
nullum capias, quum sit tibi gobio tantum. In loculis. Marcial. lib. 13.
Principium erat gobus esse solet.

Gobus, *[synon.]* Nobilis Petrarum Sacerpes fuit, vnus ex iis qui cum
Datio conuenerunt aduersus Magos. Nam erat Dardis sacer, antequam
regnum Darius ipse adipisceretur, ut ostendit Hieronymus circa ini-
tium libri 7.

Gocia, *[synon.]* Locantatio, impostura, praestigiatura. Quomodo autè disse-
cat à pharmacia, vide apud Cælium Rhodig. lib. 5. ca. 62.

Goc, & M a c o c, Voces sunt in sacris literis aliquoties repetitæ, quibus

sunt qui putent gentes Scythicas significari, cæcæ Caucasum montem, &
Mazotidem paludem, & mare Caspium visque, ad Indos protensam. Hie-
ronymus tamen in Ezechielem manu allegorici cū sensum libelle, nuli-
luseque us nominibus populos significari. Reliqua vide apud ipsum,
quæ hic data opera prætermittimus, quod ad nostrum institutum ni-
hil pertineant.

Goloth, *[synon.]* Stephano, Locus est in Cypro insula Veneri & Cupi-
dini sacer. Catulus in Nupt. Pulei, Sæde pater, curis hominū quæ gaudia
nifices, Quig; regis Golgos, quique Idaliū frondosum. Quo in loco
in omnibus ferè exemplaribus hætenus corruptè lectum est Colchos.

Gomara, *[synon.]* vel o m o r a h v m, rhi (utroque enim modo dicitur)
oppidum Iudææ, ab Asphalthe lacu haustum, quemadmodum &
Sodoma, & alia nonnulla. Vide Solinum.

Gonorthæa, *[synon.]* vitium est membrorū genitalium, quum cuiquā
præter voluntatem sperma effluit, quod genus vitij prouocare solet ex
ventricis facultatis imbecillitate. Qui verò hoc vitij patitur, gon-
orthæa, *[synon.]* appellatur. gonè namque semen significat, *[synon.]* sua.
Vide Galenum de Locis affectis lib. 6.

Gonos, *[synon.]* Thræcie oppidum est, non procul à Philippis & Erginio
fluuio. Autor Plinius lib. 4. ca. 11.

Goniani, Tres fuerunt Romanorum Imperatores, pater, filius, & ne-
pos. Vide Herodianum lib. 8.

Gordius, *[synon.]* Phrygiæ rex fuit, rusticus alioquin, & ignobilis. Quā
enim Phrygiæ oraculum de rege creando consultantibus, responsum
esset ut eum in regem deligerent qui primus templū ingrederetur, euen-
it vt Gordius lummo mane ad agrū properat, loræque plaustris gestas,
primus templū introiret. Quare ab omnibus rex consalutatus, lora ad
rei memoriam in templo suspensit in quibus erat nodus adeo perple-
xus, vt indissolubilis putaretur, cū tēderatque oraculum, vt regno
potiretur qui lora dissolueret. Hunc nodum Alexander quum dissolu-
ere nō posset, ensē dissecuit. Hinc factum est, vt Nodus Gordius, notissi-
mo proverbio dicatur de rebus indissolubilibus.

Gorgæ, *[synon.]* Leoncinus fuit Rhetor, Empedoclis discipulus, & Iso-
cratis præceptor, vt scribit Quintilianus, lib. 1. ca. 2. cui tanta fuit ar-
tibus fiducia, vt de omni re, quæcunque in disputatione quærenti nemque
vocaretur, se copiosissime dicturum esse proficeretur. Meminit eius Ci-
cero in Bruto, & libris de Oratore. Hic arte sua tantum pecunie cor-
ralit, vt auream statuem primus omnium poneret in templo Apollinis
Dolphici.

Gorgæ, *[synon.]* pen. cor. *[synon.]* Distæ sunt Phœciæ sitæ, Medusa, Sthenyo,
& Euryaleque Dorædas insulas in Oceano Arctiopico litas habitaf-
se dicuntur, contra Hesperidū hortos. Nomen habent à truci, cetera, quam
Græci *[synon.]* appellant. Scribit Diodorus feminas fuisse in Africa
bellicolas, aduersus quas Perſeus bellum gessit, & eam reginā Me-
dusam debellauit, ac interfecit. Vide M e d u s a, & P e r ſ e u s.

Gorgoneus, a, um, *[synon.]* Nomen possessiuum. Ouid. 2. Metam. Gorgo-
neas terigisse domos.

Gorgophoros, *[synon.]* Palladis epitheton est, quasi Gorgonem forens.
in eius enim scuto pictum est Medusa Gorgonis caput. Cicero, antequam
iret in exilium, Tēque Tritonia arripotens, gorgophora Pallas, Minerva.
exterique dij, deique immortales, &c.

Gorgonia, *[synon.]* teste Plinio, lib. 39. cap. 10. nihil aliud est quam co-
ralium, ita dictum, quod ex aquis exemptum, protinus in duritiem lap-
idis conuerteretur, quemadmodum illi qui Gorgonas aspexerant.

Gorgythion, *[synon.]* Priami filius ex Castiantra Thicilla susceptus,
qui postea in bello Troiano à Teucro Telamonis filio confossus occu-
bit. Autor Homerus, Iliad. 8.

Gorgonius, *[synon.]* Viri propriū malè olentis. Horat. 1. Sermo. Paskillos Ru-
silus olet, Gorgonius hircum.

Gortys, *[synon.]* siue Gortys, ynis, siue Gortysia, n. *[synon.]* Stephano,
Oppidum mediterraneum Crete insulæ, ad Lethæum fluuium, cuius
meminit Plinius, lib. 4. cap. 12.

Gortynus, ia, ium, *[synon.]* vt Gortynia spicula, apud Statium, libro 5.
Thebaidos.

Gortynis, idis, patronymicū femininum. *[synon.]* Lucanus lib. 6. Didæa
procul ecce māgū Gortynis arundo Tenditur in Scæuan.

Gossipion, *[synon.]* fructus est, ex superiori parte Aegypti, quæ in Arabiam ver-
git, primum albus, nunc etiam in quibusdam Italiane locis nascens: ex
quo lina sunt quæ gossipia dicuntur. Alio nomine dicitur xylon
& lina ex eo confecta, xylina. Plinius lib. 19. cap. 1. Superior pars Aegy-
pti in Arabiam vergens gignit fructem, quem aliqui gossipion vo-
cant, plures, xylon: & ideo lina inde facta, xylina. Parulus est, similis
que barbare nucis desert fructum, cuius ex interiore bombyce lanugo
necur. Nec sunt villa eis in candore, mollitiæ præferenda. Ex quibus
Plinij verbis satis constat gossipion fructem esse, qui sanā illam mol-
lissimam profert, quam vulgo vocant *colomum*, quod & ipsum Latine
vocare possumus linum gossipium, vel xylinum. Hunc fructem nos
aliquando in Italia vidimus, pomumque eius mali cotonei similitudi-
ne, quod matureſcens, lanx, quam includit, copia dirumpitur, linum-
que inclusum degegit.

Gothia, *[synon.]* Regio Europæ, contermina Danicæ, & Noruegiæ. Ex qua
Gothi immanes populi, qui olim Italiani armis subegerūt, Romāque ipsam
totius literaturæ fomitem solo æquarunt, suamque in totum orbem in-
uexerunt barbariæ. Hæc dictio potius videtur vñco rēscribenda, quam
à Latinis poetis prima syllaba fere semper corripitur. Autantus, Hinc
possem victos inde referre Gothos. Et sæpius apud Claudianum. Non
multum tamen peccauit qui consonante gentinabitur quod & in Græ-
cis aliquot codicibus factitatum animaduertimus.

G

Grabatus, *[synon.]* Suidæ. Itali. *Leticeſto*. Hispan. *Leticeſto*. [penal.
produ. Lectus exiguus, in quo merdare solent, dictus quasi carabatus
quod in eo capite recumbantus. *[synon.]* Hinc caput, *[synon.]* periculum Græci
dicunt. Alij *[synon.]* hoc est à *[synon.]* hoc est à suspendendi
pedibus dictum malum. Vnde & pro lectis pauperum & mendicantium
grabati accipi solent. Cicero lib. 2. de Diuina diueta facit lectos, & gra-
bato, quum ait, Venit enim iam in conuentionem verum sit probabi-
lius

lius. De hisse immortales, rerum omnium præstantia excellentes, circumspecte omnium mortalium, qui ubique sunt, non modò lectos, verum etiam grabatos: & quum fluentes aliquos viderint, obicere iis viâ quidam tortuosâ, & obscurâ. Apud Latinos primam corripit: sed apud Græcos eandem producit, & duplici p[er] scribitur. Verg. in Mor. Membra leuata sensim vili demissa grabato. Mart. lib. 4. Sed si nec focus est, mundi nec sponda grabati.

G R A C C H V A T S. Vitis Iberica ita nominata à Sempronio Graccho, qui acceptis in dedicationem Celiberis, hanc urbem, quæ antea Ilurcis dicebatur, splendidius restituit, ut superesset rerum à se gestarum monumentum, à suo nomine appellauit Gracchurim.

G R A C C H V S Sempronius, Caij & Tyberij pater fuit, qui in Hispaniam Preconsul missus, Celiberos in dedicationem accepit, Ilurcinq[ue] eorum oppidum splendidius à se restitutum, ut gestarum à se factæ memoria superesset, de suo nomine Gracchurim appellauit. Huic yxor fuit Cornelia ex Scipionum familia, insigni pudicitia, & eruditione mulier, ex qua Tyberium & Caium Gracchos suscepit, generosissimam quidem iudolis iuuenes, eloquentiâq[ue] in primis admirabiles, exterum populares auræ plus satis audios. Quæ res fecit, ut relictis optimatibus ad plebē se conuoluerit, legesq[ue] agrarias perpetuos seditionum fomites in lucem reducere: neque antea quæuerint, donec Senatui in suam necem armarer. Tyberius prius occisus est in concione à Publio Nasica: Caius autem biennio post quum montem Capitolinum occupasset, iussu Opimij Consulis est interfectus. Vide plura apud Plutarchum in vita Gracchorum.

Gracilis, i. e. adiect. pen. cor. Tenuis, macilentus. [*gracilis, adiect. Ital. fortis, magro, scilicet, tenuis.* Hippo. *Magro, fuit, delgado.*] Terent. in Eunuch. Haud similis virgo est virginum nostrarum, quas matres student. Demulsi humeris esse, vincto pectore, ut graciles sunt. Torpilius, Nosti quæ sit gracili corpore. Gracilis lapis. Gracile marmore. Gracili nucleo glans. Graciles vindemiz, apud Plinij leguntur. Gracilis liber. Marti. lib. 8. Siquid forte peccat cinido, gracilis libello. Gracilis ponitur pro molli. [*gracilis, Horat. lib. 1. Carm. Quis multa gracilis te puer in rosa.*]

Gracilitas, ratio, Corporis habitus tenuior. [*gracilitas, Ital. fortis, scilicet, tenuis.* Hippo. *Magro, fuit, delgado.*] Cic. 2. de Claris Ora. Habet enim certos sui studiosos, qui non tam habitus corporis optimos, quàm gracilitates conficiunt. Ibidem, Erat eo tempore in nobis summa gracilitas, & infirmitas corporis.

Gracilitudo, nis, idem quod gracilitas. Accius in Amph. Tamen & statum gracilitudo, & propemodum luctus facit ne dubitem. Nonius.

Gracilens, gracilentus, om. gen. Antiqui idem erat quod gracilis. Nauius in Prorethia. Demâ gracilentis color, dum ex hoc graciles sit. Nonius.

Gracilentus, a, um, idem quod gracilis. Ennius lib. 7. Deducunt habiles gladios flo gracilento. Nonius.

Gracilescis, is, ere, Gracilis & tenuis fio. [*gracilescis, Plinius lib. 17. ca. 22.* Cum aliâ festinatione parienti gracilescat.

Graculus, siue quod v[er]itatis est, Graculus, Nomen avis, canici similis, nisi quod minor est: à voce quam facit, vel à preterito dicta, quod iacta legerum semina gerat: vel quia ex olivæ cubitum, se recipiens, duas pedibus barcas, rectam ore ferat, seu etiam quod gregatim voliter: siue à gracilitate corporis. Est huic furandi natura, ex quo nonnulli monedulam eam appellauere, à forandis monetis. Exprimunt sermonem humanum, & caeca emulus reuertitur. Harum avium tria sunt genera: Maniculæ similes sunt cornicibus, nisi quod nigriores: minimæ, & inter eas mediæ, quibus costæ, & pedes rubent. Plin. lib. 10. ca. 19. Transpadana Italia iuxta Alpes Larium lacum appellat, amicum arbutu agrem, ad quem ciconie non transiunt, sicut nec octauum circa lapidem ab eo immensa alioquin fuit in subitum tractu examina graculorum monedularum: cui soli aui, succinxi auri, argentiq[ue] præcipue mira est. Quid in loco ex quo Plinius graculos monedulas dicit per appositionem nulla intercedere coniunctione, apparet monedulam esse speciem graculi. Sumitur etiam Graculus pro pulsis genere, qui à monedula dicitur à Plinio. Græcè *χρυσός*.

Gradatim, Gradatio, Gradior Gradiuus, Vide **G R A D V S**.

Gradus, huius gradus, male, gen. a gradiendo, id est eundo. [*gradus, Ital. scaglione, grado.* Hippo. *Escalon, grado.*] Sunt etiam gradus ex quibus scilicet constant, & quibus ad edificiorum altiora descenditur. Cic. ad Atticum, Gradus templum ab infima plebe completi erant. Idem pro Scito, Gradus eiusdem templi tollebantur. Virgil. 1. Aeneid. Actæ cui gradibus surgebant limina. Gradus etiam idem interdum est quod gressus, p[er] hunc est gradientium pedum vicissitudo, ut apud Virgilium, gradibusq[ue] sonare Compotis. Addere gradū pro accelerare. Liu. 3. Dec. lib. 6. Alacrit[er]q[ue] milites alius alium ut adderet gradum, memorat ad descendendum ire patriam, hortabantur. Gradum facere dicimus, ut si in arborē scilicetve scanclire velim, ex saxo, aut scanmo, aliquāve alia re, gradum facio. [*gradum, Ital. scaglione, grado.* Valla libro. 5. cap. 26. Gradum facere non est transtrum facere, sed aliquam rem gradum & quasi scalam ad alia facere. Ouid. 4. Metamor. Notitiam, primosq[ue] gradus vicina fecit. Gradum iacere ad aliquam rem, metaphorice quod barbari, *facere ingressum* dicunt. Cic. contra Rullum, Hinc quasi gradum quandam, atque aditum ad externa iactum intelligeris. Gradum inferre. Liu. 10. Tandem gradum Romani acris intulerunt, celsiq[ue] Lufitanus. Tacit. lib. 19. Gradum inferunt, quasi recentibus auxiliis aucti. Gradum mouere, est retrò agere, propellere retrorsum. Liu. Primum gradu mouerunt hostem, deinde pepulerunt, postmodò haud dubiò auerunt. Deici de gradu, est amittere constantiam, & animi inogni tudinem. [*deici de gradu, Ital. deici de gradu.* Cic. 1. Offic. Fortis enim animi est, non perterriti in rebus asperis, nec tumultuantem de gradu deici, ut dicitur: sed præsentis animi vi consilio. Sic etiam Gradu dimoueri, est ab existimatione pristina deici, & deturbari. Cicero 1. Tusc. Non sentunt viui fortes in acie vulnera: vel si sentiunt, se mori malunt, quàm tantummodo de dignitatis gradu dimoueri, id est quā insignē teie aliquid admittere. Venire gradibus. Cic. 1. de Natur. deorum, Nam à beatis ad virtutem, à virtute ad rationem video te venisse gradibus. Interdum etiam gradus accipitur pro existimatione, & loco honoris. Cic. 1. Philip. Est enim quæcunq[ue] mihi necessaria pro hoc gradu, in quo

me s. v. q. x. collocavit. Gradus quoq[ue] cognitionis disti sunt, ad similitudinem scalarum, locorumve decliuum, quos ita ingredimur, ut à proximo in proximū, id est in illū, qui quasi ex illo nascitur, veniamus. Quapropter graduum huiusmodi alios superioris ordinis esse Caius scribit, ut sunt pater & mater, qui sunt in proximo gradum secundo, aui & auia in tertio, proauus, & proaua. Alios inferioris, ut liberi. Alios ex transuerso, siue latere, ut fratres & sorores, libertiq[ue] eorum. Gradus sunt Tardigradus, id est, dum, penul. cor. qui tardè graditur. Sæpius. Vnde restitudo tardigradam dicimus. Sæpius gradus, pro frequenti gradu motu incedere. Plautus Pæn. Spissigradissimos, tardiores multo, quàm corbitæ sint in tranquillo mari.

Gradior, eris, gressus, Significat vado, incedo, ambulo, eo, progredior. [*gradior, Ital. Andare, passeggiare.* Hippo. *Andar, passo à passo.*] Lactant. lib. 4. Claudis verò, ac pedum vitio afflicto, non modò gradienti, sed etiam cutrendi dabat facultatem. Virg. 1. Aeneid. Ipse vno gradienti comitatus Achate. Cic. 2. de Nat. deorū, Idem autem animalia gradienti, alia serpēdo ad passū accedunt. Idem 1. Tusc. Fidenti animo, si ita res fert, gradienti ad mortem. Huius cōposita sunt, Aggredior, antegredior, cōgredior, digredior, egredior: de quibus alibi. Ingrelior, intro gradior. [*ingredior, Ital. entrare.* Propert. lib. 2. Tuus ingreditur noua reple saceros. Aliquando capitur pro simplici gradior, incedo. Virgil. lib. 1. Georg. Continuo pecoris generosi pultus in aruis. Alius ingreditur. Cicero ad Atticū, Si dormis, expropterea si itas, ingredere si ingrederis, eutres si curris, aduola. Interdum est prodire, & se ostendere. Plaut. Nihil te pudet scelesti in conspectum ingredi. Interdum est quasi incipere. [*ingredi, Ital. entrare.* Lactant. lib. 6. Iustus ergo quoniam durum, alpeiumque iter ingrederis est. Introgrederi. [*introgrederi, Ital. entrare.* Virg. lib. 1. Aeneid. Postquam introgrederis, & coram data copia sandi. Progredior, ultra procedo. Cic. in Lat. Id primum videmus, si placet, quarens amor in amicitia progredi debeat. Hinc progressus & progressio, pro processu. Idem lib. 1. Tusc. Qui erratium stellarum motus, progressionis, institutionisq[ue] notat. Aliquando est antire. Plaut. Extremum intra ceterum ipsum progreditur Parthenopæum. Prætergredior, ultra transire. [*prætergredior, Ital. passare.* Cic. Appio Pulchro, Currens Lepta venit, mihiq[ue] nuntiavit, te iam castra prætergressum esse. Apul. Quumque stabulum prætergressus fuisset, te cognita, cepi retrocedere. Regredior, retrò gradior, reuertor. [*regredior, Ital. tornare.* Plaut. in Aulularia, Illic regredere ab oīlio. Lactant. lib. 6. Quum ventum fuerit ad extremum, vnde iam regredi non licet. Supergredior, superambulo, supero, [*supergredior, Ital. superare.* Subtergredior, [*subtergredior, Ital. subire.* Transgredior, ultra gradior. [*transgredior, Ital. passare.* Transgressio, apud Rhetores dicitur, quæ ab ea sententia, quam proposuimus, conuertimus sermonem ad aliquam personam, aut rem, aut sortem, & tanquam præsentē appellamus. [*transgressio, Ital. passare.* Hæc mulier nuper fuit locuples, & potens in amore, atque deliciis, necessarium: ornatus eius opibus abundabat: magnus ancillarū, quæ sequebantur, comitatus appellabatur. Nunc contra, subitro, & graui casu afflictâ, vix mediocri ancillule dignitate retinet. O fortuna quib[us] vchemen ter te rerum varietas oblectat, & quàm magno odio est tibi beatæ vitæ perpetuus & constans finis.

Gressus, s. a, sum, participium à gradior. [*gressus, Virg. 4. Aeneidos.* & pariter gressi per opaca viarum.

Gressus, sus, Incessus, ambulatio. [*gressus, Ital. Andare.* Hippo. *El passo à la obra de andar.*] Cic. 1. Offic. Cavendum est aut ne aut tarditatis vitæ in gressu mollioribus, & Cic. Virgil. 3. Geor. Insultare solo, & gressus gloriare superbos.

Gradatus, a, um, In modum graduum factum. [*gradatus, Plinius lib. 17. ca. 22.* Dens, gradatūq[ue] corticum pollicibus. Plin. in Epist. Omnia materia mununtur: hanc gradata buxus operit & subtrahit.

Gradatio, Apud Rhetores dicitur, quum ex prima sententia oritur secunda, & ex secunda tertia, atque ita deinceps. [*gradatio, Cic. 3. de Orat.* Est etiam gradatio quædam & conuersio, & verborum cōcinnitas transgressio. Autor ad Herennium lib. 4. Gradatio est, in qua non ante ad cōsequens verbum descenditur, quàm ad superius cōcinnum est: hoc modo, Nam quæ reliqua spes libertatis manet, si illis & quolibet licet: & quod licet, possunt: & quod possunt, audent: & quod audent, faciunt: & quod faciunt, vobis molestum non est.

Gradatij equi, qui sine succussione mollior incedunt. [*gradatij, Ital. cavalli che hanno buono andare.* Hippo. *Cavalli ambulatori.* Lucilius lib. 14. Ipse equus non formosus, gradatius optimus.

Gradatim, adverbij, Significat per gradus. [*gradatim, Ital. Passo à passo, à passo à passo.* Hippo. *De passo en passo.*] Varro lib. 1. de Re rust. Cato quidem inquit gradatim alium præponens alij, agriq[ue] meliorem dicit esse in nouem discrimibus. Plin. lib. 33. ca. 4. Fosse in quas peribuat, cauatur agogæ vocat: ex sternuntur gradatim. Gradatim, pro sensim, paulatim, ordinatè & lute, [*gradatim, Cic. Dolabella.* Ita pederentium & gradatim cum accessus à te ad causam facti, tum recessus. Idem 1. Tusc. Tamen ita faciles interrogaciones sunt, ut gradatim respondēs cōperueniat quasi geometrica didicisset.

G R A D I V S, pen. produ. Martis cognomen, à gradiendo (ut Festus ait) quia gradatim, & per ordines in vibratione hastæ, quod Græci vocant *αγχιπύλη*. Sunt tamen qui à gramine dictū putant, quia gramine sit ortus. Vnde & graminea coronâ in te militari maximè est honorationis. Hæc ille. Alij gradium, non lacinum, sive Græcum, sed Thracium vocabulum esse, & significare belliciosum, ac forem dicunt. Virgilius 3. Aeneid. Gradibusq[ue] patrem, Quicquid qui prædedit arvis. Gradus, Mars dicitur, quum scire, inquit, Scire: quum tranquillis, Quirinus. Denique in Vrbe deo eius templum fuit: vnum Quirini intra Urbem, quasi custodis & tranquillū. Alterum in Appia via, extra Urbem prope portam, quasi bellatoris vel gradui. Hæc Seruius.

Graduicola, la, Qui colit Martem. Silius lib. 4. iaculatorēq[ue] Sabellū, Et Graduicolum cello de colle Tudertem.

G R A D I S, s. a, s. Tres faciunt sorores, Phorci filia, vnicum tantum habentes oculum & dentē, quibus vicissim inter se tres utebantur. Harum ope Persæus ad Gorgonas peruenit. Vide proverbum apud Erasmus, Orci galta, vbi hæc omnia copiosius.

GRÆCÆ regio est, olim omni disciplinarum genere excultissima, hodie non sine ignominia nominis Christiani, Turcarum imperio subiecta. Hæc à Ptolemæo Achæia nominatur. Principium sumit ad Meridiem ab Isthmi Corinthiæ angustis, indeq; ad Septentrionem in Thessaliâ vsque & partem Aegæi maris extenditur. Ad Occidentum Acheloni fluvio ab Epiro dirimitur. Ab Ortu turcicus habet mare Aegæum, quæ parte Sumum eo abluatur. Scinditur in multas regiones, quarum præcipue sunt Attica, Bœotia, Phocis, & Locri. Dicta est Græcia à Græco primo eius provincie rege, teste Plinio lib. 4. cap. 7. Cice. pro Flacco, Hæc cuncta Græcia, quæ fama, quæ gloria, quæ doctrina, quæ plurimis artibus, quæ etiam imperio & bellica laude floruit, parvum quandam locum Europæ tenet, semperque tenuit: Italix maximam oram bello superatam cinxit vrbibus. Idem 1. pro lege Agraria, In angustis & faucibus Græciæ posita erat Corinthus. Magna Græcia dicta est extrema Italix ora, à Locris Italix fronte intus sumens, in tres recedens maris Ausonii sinus, patens in longitudinem 1 x x 11. m. pass. v. ex sententia Varronis tradit Plinius lib. 3. ca. 10. Hanc Græciæ subactam maximis potentissimisque vrbibus frequentarunt in quibus numerantur Croton, Arpi, Thurium, Tarentum, aliæque complures. Cicero 2. de Oratore, Nam & referta quondam Italia Pythagoræorum fuit, iud quum erat in hac gente magna illa Græcia, &c. Idem 4. Tusc. Quum floreret in Italia Græcia potentissimis & maximis vrbibus, ea quæ magna est dicta, &c.

Græci, Qui est ex Græcia *in luv.* Cice. pro Flacco, Quamquam quis ignorat, quid modo vnamq; medocriter res illas scire curavit, quin tria Græcorum genera sine verè quorum vni sunt Athenienses, quæ gens Ionum habetur: Aæoles, alteri Diores, tertii nominabatur. Idem Q. Fratri, lib. 1. Familiaritates Græcorum neque tam fideles functiones non nostris solum, verumetiam suis. Idem de Atropicum responsis, Artibus Græci, Galli robore, Hispani numero, Pæni calliditate valent.

Græcus, ca, com, adiectivum, *in luv.* v. Literæ Græcæ. Cice. de Claris Orat. Gallus qui maximè omnium nobilium Græcis literis studuit. Exemplaria Græcæ. Horat. in Arte, vos exemplaria Græcæ Nocturna veritate manu, veritate diurna. Græco more bibere. Cicero 3. Verrina. Fit sermo inter eos & imitatio, ut Græco more biberent. Græca rosa, *in luv.* Discolori, violæ magnitudine est, non nisi in locis humidis proveniens, quinque folia non excedens, omnis odoris expertis, coloris tantum gratia expetita ad coronamenta: unde & lychnis corollaria appellatur. Vide Plinium libro 21. capite 4. Græca salix, dicitur salix rubra.

Græcè, adverbium, *in luv.* Cice. 1. de Oratore, Quum ea quæ legerè Græcè, Latine redderem. Idem 1. Tusc. Scis enim me Græcè loqui in Latino sermone non plus solere quam in Græco Latino.

Græcanicus, ca, com, Plin. lib. 34. ca. 9. Maximèq; ita colorem bibit quem Græcanicum vocant.

Græciensis, se. Gellius lib. 19. cap. 10. Offendimus cum cubant in symposio Græciensi. Sic apud Plinium, Græciensis melinum, lib. 35. ca. 6.

Græculus, diminutivum, *in luv.* Iuvenal. Satyra 3. Græculus eliciens in ælum, iussit, lib. 1. Alenator Græculus, Cice. pro Milone. Idem 2. de Oratore. Homines Græculos ceterosq; verbi randi torquet. Græcula 106. diversum omnino genus est ab eo quod paulo supra Rosam Græci appellavimus. Folia habet latissima, sed panniculos ita convolutos, ut nunquam nisi manu coacta dehiscent, semperque nascenti similis. Idem Plin. lib. 21. ca. 4. Græcula mala, à patria hic dicta. Plin. lib. 17. ca. 14. Patrias nobilitate Cameraia & Græcula.

Græci, pen. prod. Est conviniis & libidinis operam dare. *in luv.* Cice. 1. de Oratore, ab eo quod Græci liberius se haberent in conviniis. Nā quandoque verba trahuntur à moribus nationum. Horat. 2. lib. Serm. saty. 3. Vel si Romana fanger Militia assuetum græci.

Græcillo, Græcos imitator, *in luv.*

Græcolatius, pen. cor. *in luv.* Quasi Græcorum statio, locus de quo Varro de Lingua Lat. lib. 5. sic habet, Ante curiam Hostiliam rostra, cuius id vocabulum ex hostibus, capta fixa sunt rostra. Dextra de comitio locus substructus, ubi nationum subsisteret legati qui ad senatū essent missi: is græcolatius appellatur. Cice. ad Q. frat. lib. 2. Deinde eius opere reputet à græcolat, & gradibus clamorem facis magnam sustulerunt. *in luv.* Idem quod Græculus. *in luv.* Q. Vint. lib. 8. ca. 4. Non putat indignum Troiani principes, Græcos Troianōsq; propter speciem Helenæ tor mala tanto temporis spatio sustinere. Virgil. lib. 4. Aeneidos, Græciūque ideo bis vindicat armis.

Græciola, um, Idem quod Græculus, *in luv.* Virg. 3. Aene. Priamidem Helenum Græciolas tegere per vrbes.

Græugena, natum, pen. cor. Græci dicti sunt. *in luv.* Cice. 2. de Naru. deo. Græugena de isto aperte ipsa oratio. Ex Pacuvio. Virgilius. 3. Aeneid. Græugenumque domos, spectatque linguinis atua.

Grællus, rum, *in luv.* Fustes superas habentes sunt, quibus nituntur qui super iis ambulant.

Grallatores, Qui grallis gradiuntur, ac passus ingentes faciunt. *in luv.* Plautus in Pœnuli. At si ad prandium in ædem vos dixissem ducere, vincereis ceruū cursu, & grallatoris gradu. Grallatores (inquit Festus) appellantur pantomimi, qui in saltatione imitentur Aegipanas, adiectis periculis fureculas habentibus, atque in his superstantes ob similitudinem etrumum eius generis, gradiabantur, vtiq; propter difficultatem consistendi.

Grallatorius, a, um, & *in luv.* Grallatorius gradus, id est magnus, quales solent esse grallatorum: cui opponitur testudineus gradus, hoc est lentus, quali incedat testudines. Plau. in Amph. Abstine, quæso, non potuimus. Nostris grandius gradiere gradus. A. Sive grallatorius, sive testudineus fuit, certum est mihi, hunc celestem perdere.

Gramen, minus, Herba vulgarissima, hic dicta à gradiendo, hoc est progrediendo, hinc serpendo, quod geniculatus internodiis miris se ferpat, crebriq; novas spargat radices. *in luv.* Ital. Gramigna. Hispa. La yerna que dicen gramas. Hæc herba (vt autor est Plin. lib. 24. ca. 19.) iumentis est gratissima, sive viridis sit, sive in feno siccat. Virgil. in Buc. nulla neque amnem Libavit quadrupes, nec graminis attingit herbæ. Cice. 1.

de Finibus, Tuâ sint Puteolis gramina. Lilius 1. ab Vrbe. Fecialis ex arce graminis herbâ puram attulit. Gramen florem. Martialis lib. 9, Sic in gramine flore reclusus.

Gramineus, a, um, Quod ex gramine est factum. *in luv.* Ital. Gramigno di graminia. Hispa. cefa de grama. Vr. Graminea corona Gell. lib. 1. c. 6. Obdionalis corona est, quâ ij qui libertati sunt obditi, ne, dâci duci qui liberauit corona graminea est, obseruatiq; solitum vt fieret è gramine quod in eo loco generatū esset, intra quæ clausi erant qui obditi erant. Sic Plin. lib. 12. cap. 3. & Liu. 7. ab Vrbe. Cespes gramineus, Ouid. 2. Amo. Eleg. 15. Campus gramineus, Ouid. 3. Fast. Graminolosus, a, um, Plenus gramine. *in luv.* Ital. Gramigno di graminia. Hisp. Llano de grama. Columel. in Præfat. lib. 1. Quid syluester ager, quid humidus & graminolosus, quid secus, & sparsus recutaret? Sic lib. 7. cap. 9.

Gramix, siue Gramæ, sunt oculorum piriuita, *in luv.* Gramosus, a, um, siue Graminolosus, id est hippus. Cælius apud Nonium, Gramosis oculis ipsa, attritis dentibus.

Gramma, aris, pen. cor. neu. gen. Latine litera dicitur.

Grammatica, ea, vel Grammaticæ, ces, *in luv.* Est recte loquelæ, recteque scripturæ scientia, quæ vñ, ratione, autoritatēq; costat. Latini numero plurali Literas vocant. Cice. 3. de Finib. Quamquam ea verba, quibus ex instituto veterū vtiur pro Latinis, vt ipsa Philosophia, vt Rhetorica, Dialectica, Grammatica, Geometria, Musica, quamquam Latine ea dici poterat, tamen quoniam vsu recepta sunt, nostra ducamus. Quint. lib. 2. cap. 14. Grammatica, literaturæ est, non literarū. Et ca. 1. Et Grammaticæ, quam in Latinum transferentes, Literaturam vocauerunt, fines suos norit.

Grammatica, corum, Studium literarum, quod profitentur ij qui grāmatici vocantur. Cicero 1. de Orat. In Grammaticis potuimus pertractari, historiæ cogniti, verborum interpretatio, pronuntiandi quidam sonus.

Grammaticè, adverbium, *in luv.* vt, Grammaticè loqui, est vbi cura sermonis viciū non admittitur: Latine loqui, vbi elocutione elucescit oratio. Quint. lib. 1. ca. 6. Quare mihi nō inueniunt dici videtur, aliud est Latine, aliud grammaticè loqui.

Grammaticus, ca, cum, *in luv.* Quod ad grammaticam pertinet, vt, Figuræ grammaticæ, Grammaticus stylus, Grammatica oratio, Ars grammatica. Ad Heren. lib. 4. Hæc qua ratione vitare possimus, in arte grammatica dilucide discemus. Grammaticus substantivum, qui grāmaticam docet: Latine dici potest Literatus. Suer. de Clar. Grā. Appellatio Grammaticorum Græcæ consuetudine inualuit: sed initio Literari vocabatur. Corn. quoque Nepos in eo libello quo distinguit literatos ab eruditis, Literatos quidem vulgò appellari ait eos qui aliquid diligenter, & acutè, scienterque possint aut dicere aut scribere. Ceteri propriè sic appellandos Postarum interpretes, qui à Græcis Grammatici nominantur, eosdem Literatos vocitatos. Hætenus Suer. Cice. 2. Tusc. Vt enim si grammaticum se professus quisquam, barbarè loquatur: aut si absurdè canat is, qui se velit habere Musicum, hoc turpius sit quod in eo ipso peccet, cuius profectus scientiam: sic Philosophus in ratione vitæ peccans, hoc turpius est quod in officio, cuius magister esse vult, labitur: atq; vtiq; professus, delinquit in vita. Horatius in Arte, Grāmatici cererè, & adhuc sub iudice lis est. Grammatici à veteribus etiam Critici dicti sunt, eo quod sibi de omni genere scriptorum diiudicandè sumebant potestatem. Eosdem Literatos vocitatos, Messala Corvinus autor est. Sunt tamen qui Grammaticum à Grammatici distinguunt, vt Literatum à Literatore, tanquam Grammaticus absolute, & perfectè doctus, sicut Literatos: Grammatici, sicut Literator, renuiter eruditus: in malam enim partem accipitur. Quorū opinionem Orbilius etiā exemplis confirmat. Nam apud Maiores (ait) quum familiaris alicuius vñalis produceretur, non temerè quem literatum in titulo, sed liguratorem inscribi solitum esse, quasi non perfectum in literis, sed imbutum.

Grammateus, *in luv.* Ital. Scriuano. Hisp. Escriuano. Ductio trisyllaba, significat scribam qui rationes publicas in tabulis scribit. Apul. lib. 11. Tum ex his vnus, quem cuncti Grammatica dicebant. Suidas ait Grammatica esse notarium, & *in luv.* Id est areanorum participem. Hinc Archigrammateus, princeps scribarum, quem hodie vocamus Cancellarium. Duxus.

Grammatophylacium, cii, *in luv.* Ital. Luogo dove se conserva no gli atti publici, cancellaria. Hisp. Lugar donde se guardan las letras publicas. Locus vbi tabulæ & instrumenta publica, monumentaque rerum gestarū, actorūq; alterarū: quod tabulariū Latine appellatur. Iurif. consultus in tractatu de pœnis: *in luv.* fortasse, vel grāmattophylacio.

Grammatias, Gemma est ex iaspido genere, similis smaragdo, per trāsuerfum lineæ alba præcincta: quæ ab Orientalibus populis pro amuleto gestari solet. Hæc & polygrammos *in luv.* dicitur. Plinius libro 37. cap. 9.

Gramme, *in luv.* Ital. & Hisp. Linea. à Græcis appellatur, quam Latini lineam vocant. *in luv.* (inquit Euclides) *in luv.* hoc est, grām, siue lineæ, longitudo est sine latitudine. Etenim verò cum longitudine latitudo, *in luv.* id est superficies dicitur. Aug. si omnia latitudine, solum quis longitudinem voluerit emetiri, longitudine sine latitudine mēsuræ subiecta, grāmme dicitur. Non quod sit longitudo aliqua quæ careat latitudine, sed quod solam quis metiens longitudinem, grammen metiri dicitur.

Granarium, Granatus, Vide o r a n y m.

Grandis, de, Proprie ætatis magnitudinē denotat. *in luv.* Ital. Grande. Hisp. cosa grande en quantidad & en dignidad. Terent. in Adel. An sedere oportuit domi virginem tam grandem? Cice. pro Cluent. Reliquit hunc annos x v natum magnam autem & nubilem filiam. Quod si n a v addatur, profectionem ætatem significat, & iam penè senilem. Plinius Jun. Mulier natu grādiōr, et tor liberosum parens. Cice. pro Ros. Com. Quid expectas, quā mox ego Liberum & Maniliū dicam ordine esse Senatores: ætate grandes narum natura sanctos. Dicitur & de quatuor alia magnitudinē: neq; de solo homine grandis dicitur, verumetiam ad inanimata refertur: vt, Grande est alienum. Plin. lib. 7. ca. 38. Grādiōnidiōrum ære aliqño permixtate eam conari. Grande pondus argenti. Cice.

Cic. pro Cetheo, Grande gaudium, Plaut. in Stich. Tantum à portu. apportio bonum, tam grandium affero grande.

Grandifolius, la, lum, diminutivum. [Γρανδιόφυλλος. Ital. Grandetto, grandicello. Hisp. Piquillo grande.] Ter. in And. Nā fere grādifolia proferta est illicine.

Granditas, tis, Proprie etatis magnitudo. [Γρανδιότης. Ital. Grandexia. Hisp. Grandexia como quera. Visenna lib. 4. Hisp. Neque etatis granditate, neque ea merita, neque ordinis honestatem, aut dignitatem, sibi esse exultationem. Accipitur etiam pro quavis alia magnitudine, sive sublimitate. Cic. de Claris Orat. Idque apparet ex genere, & granditate verborū. Plin. in Epist. Non illi vis, non granditas, non subtilitas, non amaritudo, non dulcedo, non lepos defuit. Quibus in locis granditas accipitur pro sublimitate, vel grandiloquentia verborum, vel orationis.

Granditer, adverbium. [μαλιστα. Ital. Grandemente. Hisp. Mucho y en grande manera.]

Grandeus, ua, um. Quod est provecioris ætatis, quasi grandis ætatis est senex. [Γρανειός. Ital. Di moleta età. Hisp. Cosa de grande edad.] Virgil. 1. Aenei. Et qua vetulus Abas, & qua grandæus Alceus. Plin. lib. 2. cap. 7. Alios esse grandæuos, semperque canos.

Grandævitas, atis, Γρανειώτης Accius, Ne quia nec vos, nec ille impune irriter decet meam grandævitatē.

Grandiloquus, penul. corr. Qui grandis & sublimis dicendi genere vtitur, quive nihil humile loquitur. [μεγαλολόγιος. Ita. che ragiona di cose grande. Hisp. El que siempre habla grandexia.] Cic. in Orat. Nam & grandiloqui, vicia dicam, fuerunt, cum ampla, & sententiarum gravitate, & maiestatis verborum vchementes. Idem 5. Tusc. Quid tandem isti grandiloqui contra hæc duo? Hinc grandiloquentia, [μεγαλολόγησις. Ital. Aggrandire.]

Grandio, dis, divi, ditum, Grandem facio. [Γρανδιόω. Ital. Aggrandire. Hisp. Hacer grande otra cosa.] Plaut. in Aut. Si hodie hercle fulsere cæpe, & aut stimulum in manum, Testudineum istum tibi ego grandibo gradum. Idem in Amph. — abstinē quæso : non potuimus. Nostros grandius grandire gradus.

Grandescere, cis, Cresco, grandis fio, [Γρανδαίνω, φράσαι, ηγε γανώμενος. Ital. Crescere, divenire grande. Hisp. Hacerse grande.] Plin. lib. 1. 8. Crescente luna frumenta grandescunt. Collu. lib. 2. cap. 1. Omne autem frumentum spicam à tertio ad quartum nodum emittit; & quum totam edidit, octo diebus deflorescit, ac deinde grandescit diebus quadraginta, quibus post florem ad maturitatem pervenit. Cic. 1. de Divin. Lenitius triplicis solida grandæscere fertur. 1. Hinc grandescere, quod est valde crescere. Collu. Quæ lens, vt celeriter prodcat, & ingrandescat, antequam feratur, fimo arido permisceri debet.

Grandigros, atis, Antiquum verbū est quo Plaut. in Truc. vus est, pro: grandis gradu co. Quid, inquit, claudius insane? Abire hinc ni propter grandigras, iam ego istos flosos, Compositos, crispas, cinnos tuos vnguentatos vsque ex cerebro Expellam.

Grando, dinis, Pluvia in aëre congelata sic dicta, quod gravis similis sit. [Γρανδια. Ital. Tempèsta grandine. Hisp. El granizo.] Cic. 3. de Nat. deorū, At enim minora dii negligant, neque agellos singulorum, nec vitulos persequuntur: nec si videro aut grādō quippiam nocuit, id tunc animaduertendum fuit: ne in regnis quidam reges omnia minima curant. Virg. 1. Georg. — crepitans salte horrida grando. Horat. 3. Carm. Ode 1. Non verberata grandine vincet. Plin. lib. 2. cap. 60. Grandinem congelatam imbre gigni, & nitem eodem humore mollius coactō: pruina autem ex rore gelido. Plaut. in Mostel. Ea mihi advenit suo quamprimum grandinem, imbre nunc attingit. Grando item morbus est, siue vitium oculorum, quod Græci Γρανδιασ appellanti quum scilicet in extrema ciliorum ora, vnde pili oriuntur, tuberculum enascitur mobile, quod digito huc illuc impelli possit. In subis item Grando dicitur, quum bul lingua venula varicosa sunt ac nigrescunt. Autor Accius lib. 1. 3. cap. 130.

Grandinosus, fa, lum, Quid abundat grandine. [Γρανδιόδης. Ital. Tempèsto, che abunda di tempèsta. Hisp. Llento de granizo, o el que abunda de granizo.] Collu. lib. 3. cap. 1. Post hæc non ignorabit dominus loci, plus possit qualiterem cæli frigidum vel calidum, siccum vel roridum, grandinosam, ventosissimam vel placidam, serenam vel nebulosam.

Grandinatus, ra, tum, patrici. Quid est grandine faucium. [Γρανδιασ, Γρανδιασ. Ital. Grandine.] Ptolemaeus, Fluuius est minoris Mytiæ ex Ida monte profuens, & inter Priarum & Aesupum in Propionidem influens: iuxta quem Alexander Darij Sacrapas memorabilis prælio superavit, sexcentis Persarum milibus caesis fugatisque, quum victoris copiarum triginta pedum millia, & quatuor millia equitum & quingentos non excederent. Autores Plurarchus in Alexandro, Iulianus lib. 1. Diodorus item Siculus lib. 17.

Granum, ni, Proprie semen frugum dicitur, vt tritici, hordei, & huiusmodi. [Γρανόν. Ital. Grano, granello.] Hisp. 2. Grano de semiente qualquiera.] Plaut. in Stich. Videlicet silium fuisse nequam adolescentem qui illico, Vbi ille possit, dare denegavit. Legram tritici. Varro 1. de Re rusti. cap. 4. 8. Granum dictum, quod est intumidum. Et paulo post, Granum à gerendone emittitur, vti spica gerit frumentum. Cic. 1. de Divinat. Hinc certe diuinationum cōiectura à peritis. Mox illi Phrygio, quum puer esset, dormienti formicæ in ore tritici grana congestæ: rudissimum fore prædictum est, quod evenit. Granium etiam generaliter dicitur pro omni eo quod minutum est, & similitudinem aliquam habet cum grano frumenti. Vnde & mali punici acinos, grana, ipsūque malum granatum dicimus. Fructum quoque arboris cuiusdam illic similis, quem Dioscorides [Γρανιον βασιλικόν] appellat, à quibusdā granum dicitur. Quod quia copiosissime nascitur in Bactra provincia, factum est, vt ea regio ab eo Granata dicitur.

Granacium, ni, Locus in boetris struandis seminum granis paratus, vel in quo grana frugum reponuntur. [Γρανάκιον, σιδοράλιον. Ital. Granajo.] Hisp. Lugar para guardar los granos.] Varro 1. de Re rusti. cap. 17. At triticum conditi oportet granaria sublimia que perfluerent ventis ab Exortu, & Septentrionem regione, ad que nulla arua humida & propinquas locis asperitur. Pro granariis quidā habent sub terris speluncas quas vocant syros, alij puteos. Pers. Sat. 4. Jam nunc astringas, iam nunc granaria laxas. Horat. 1. Sat. 10. 1. Cur tua plus laudes eumceteris granaria vultus? Collu. lib. 2. cap. 10. Repuratum in granario patitur aurum.

Granatus, a, um, Quod abundat granis: vt malum granatum, *joli.* [Vox a-
da. Ital. Granato, che ha molti grani. Hisp. Granado de muchos granos.] Colu.
lib. 2. cap. 4. 1. Et integra mala cuius granata quæ Punica vocatur.
Granatum, ei, substantiue accipitur pro malo Punico. Plin. lib. 20. cap. 4. 1.
Singultus & vomitus sistit cum succo granati.
Granosus, sa, sum, Quod intus habet grana. *Is. xxi. 10. Ital. Granelloso.* Hisp.
Lleno de granos. Plin. lib. 2. cap. 37. Quorum alterum, cui acini cocci-
nei, granoli folliculi, halicacabum vocant, & alij callion.
Granifer, ra, rum, *Is. xxi. 10. Ital. Granifero.* Ferens granum: vt, Agmen gra-
niferum, dictæ formicæ ab Ouid. 7. Metamorph. Graniferumque agmen
subiectis spargere in armis.
Graphæ, *Is. xxi. 10. Ital. Scrittura accusa.* Hisp. *Escritura, acusacion.* Japud Gre-
cos scripturam significat. Aliquando etiam, vt inquit Suidas, Genus est
culmifam publicæ accusationis, quando scilicet lex aliqua vt iniqua,
aut perperam lata accusatur.
Graphice, ces, *Is. xxi. 10. Ital. Ars pingendi.* quæ & pictura à Latinis dicitur.
Plin. lib. 35. cap. 10. Et huius antortate effectum Sicyone primum, de-
inde & in tota Græcia, vt pueri ingenui ante omnia graphice, hoc est
picturam, in buxo docerentur. ¶ Graphice item dicitur, esse Budæo,
cura, vfus, meditatio elaborandi, humanique ac quæ scribimus: Cicero
Stylum appellat, lib. 2. de Oratore. Huic opponitur extemporanea di-
cendi, scribendive facultas, quam Græci vocant *αὐτοματουσία.*
Graphis, phidis, *Is. xxi. 10. Ital. Disegno, abbozzamento.* Hic *Est de buxo.* ¶ Est de-
lineatio figuræ picturæ, quæ & *εὐλογισμὸς* à Græcis dicitur. Frequens
est huius dictionis vfus apud Vitruvium lib. 1. vbi graphidem accipit
pro primo illo linearem ductu, & vmbraum delineatione in instru-
mentis sciothericis, quam & sciographiam identidem appellat. Dictæ
graphis à stylo, quem Græci *γραφὴν* & *εὐλογισμὸν* quoque nominant. Pl.
lib. 35. Graphidis vestigia extant in tabulis, ac membranis ex quibus
proficere dicuntur artifices.
Graphium, phij, *Is. xxi. 10. Ital. Stylus ferreus.* quo veteres in cercis pugillari-
bus solebant scribere. Ouid. lib. 1. Amorum, Eleg. 1. Quod digitis opus
est graphium lassare tenendo.
Graphicus homo. *Is. xxi. 10. Ital. Stylus ferreus.* dicitur ad vnguem factus, a holoτύπη, & quasi
pictoris manu expositus Plaut. in Epid. Næ tu habes serum graphi-
cum, & quantius precij, si seruat fidem.
Graphicè, elegatè, polite, *Is. xxi. 10. Ital. Elegante, galante, polite.*
mente. Hisp. *Linda galano y gentilmente.* Plaut. in Perla, Nunc huic ego
graphicè factus sum. Subnixis aliis me inferam, atque amicis
gloriosè. Idem in Trin. Exoritur graphicè.
Graphiarium, rij, *Is. xxi. 10. Ital. Theca in qua styli reponuntur.* quibus & scri-
bere simul & pingere solebant antequam penicilli, & colores inueni-
rentur. Martial. lib. 14. Hæc tibi erunt armata stylo graphiaria ferro, Si
puero dones, non leue munus erit. Eadem & theca graphiaria dicitur.
Grassari, aris, si originem species, nihil aliud est quam cum impetu &
vehementia incedere. Creditur enim frequeratiuum esse à verbo gra-
di. Frequentissimè tamè accipitur pro eo quod est vias obfiderè, ob-
uicisq; iniuriæ opportunos vestibus, aut pecuniis, aut alia quauis re
spoliare Festus, Grassari propriè dicuntur latrones vias obfidentes.
Gradi siquidem ambulare est: vnde tractum grassari, ab impetu gra-
diendi. Sed quum quis grassatur, id est quum impetu siue frequetè gra-
du vadit in aliquem, & bono & malo animo grassari potest: id & in
bonam & in malam partem accipi potest: vt apud Sallust. in Iugur. Sed
dix atque Imperator vitæ mortalium animus est, qui vbi ad gloriam
victuriæ via grassatur, abundè potens, pollensq; & clarus est. Liu. lib.
3. ab Urbe, iam vbi tuta erat, qui assessor nihil opus esse multitudine
concitata ait, se iure grassari non vi, hoc est iure procedere. Nævis,
Nunc meres ipse reprimis, spe hæc eadè grassatus via. Sæpius tamen
in deteriorè partem accipitur pro quæsi in aliquem, vel vbi aliquem
adoris. *Is. xxi. 10. Ital. Affascinare.* Hisp. *sal-
tear.* Plaut. in Ruden. A hæc hæc est res: ceterum est mori, quàm hæc pati.
lenonem in me grassari. Lactan. lib. 2. Suis enim viris perditis quæsi,
& grassatur vt perdat. Idem lib. 3. Archipatri quipsim vel latroni
dudor, si suos ad grassandum cohortetur. Cæsar, Grassari in hostes ve-
rat. Liu. lib. 1. Trecenti conuincuntur principes iuuentutis Romanæ, vt
in se hæc via grassarentur. Grassatur pestis, hoc est cum ingenti cla-
de hominum inuascit. ¶ Huius compositum est Oggrassari, quod est
obuiam quo contrà cum impetu gradi. Plaut. in Pæn. Nisi cum pedi-
cis condidicistis oggrassati gradu.
Grassator, oris, Propriè dicitur, qui vtibus vicis obfides, obuios aut ves-
tibus aut pecunia spoliatur: quales sunt qui prima facie in maioribus vr-
bibus, minimis vestes detrahunt, aut cœnas quas domus ferant, vi
eripiunt, metu verberum aut mortis intentato. *Is. xxi. 10. Ital. Malau-
dino, ladrone, affasino da strada.* Hisp. *salteador de caminos y robador.* Iuue-
nalis, Inuictum & ferro subitus grassator agit rem. Callistratus, i. Ca-
pitularum. ff. de pen. Grassatores qui prædæ causa id faciunt, proximi
latronibus habentur. Suetonius in Augusto, Nam & grassatorum plu-
rimis palam se feriebant succincti ferro, quasi tuendi sui causa. Et paulo
inferius, Igitur grassatores, dispositis per opportuna loca stationibus,
inhibuit. Cic. de Fato, Hoc enim modo viator quoque bene vestitus,
causa foret cur à grassatore spoliaretur.
Grassatio, tionis, vt bale, dicitur actus ipse grassandi. *Is. xxi. 10. Ital.* Plin. lib.
3. cap. 22. Nervo Cæsar claritatè ei dedit, instidio imperij nocturnis graf-
stationibus conseruerat faciem illincens sibi cum thure cerique, &
seque de conera sanam eumq; synceram circumferens. Bodrus.
Grassatura, re, idem quod grassatio. Suet. in Tiberio, In primis tuæ pa-
cis à grassatoriis, & latronicis, seditionibus licentia curam habuit,
Gtate, Grates, Vide C R A T I A.
Gratia, iæ, Interdum idem est quod beneficium: inde dictum quod gra-
tis nobis datur. *Is. xxi. 10. Ital. Gratia.* Hisp. *gracia, o gratiâ.* Jace-
lib. 1. Epist. Quum præsertim conferendè, nullam esse gratiam quam
vel non capere animus meus vel in accipiendo, vel remunerando, cu-
mulando esse illustre posset. Terent. in And. Ego Charine nequiqui
officium esse liberi puto, Quum is nihil promeretur, postulare id gratiæ
apponi sibi, hoc est postulare vt sibi habeatur gratia, vel vt pro benefi-
cio reputetur. ¶ Frequenter item gratia accipitur pro memoria accepti
beneficii.

gratulor. Liu. Triumphantis in Capitolio aſcēdebant, Ioui Opti. Marti
 exteriſq; diis gratulatur. ¶ Huius compoſitum eſt Congratulor.
 Gratulatio, onis, verbale, Modò ſignificat reſtationē gaudiij ob felicē ali
 cuius ſuccellum. [on gratulatio. Ital. Allegremente, allegria, congratulatio
 ne. Hiſp. Aquella obra de alegreſſe con otra.] Cic. Attic. Mihi facta ſtatim
 eſt gratulatio. Idem 2. Verr. Nuntiatuſ mihi, maximam gratulationē
 huiſ eſſe factam. ¶ Modò idem ſignificat quod ſupplicatio, *gratulatione*,
 hoc eſt gratiarū actio, quæ à Senatu nomine alicuius Imperatoris, qui
 rem in bello feliciter geſſerat, ad omnia deorū templa ſolet decerni.
 Cic. in Catil. Ceteris ſemper bene geſſiſti, mihi vni conſeruata. Reipub.
 gratulationem decerniſtiſ. Idem ad Brutū. Sed tamen tam recentis gra
 tulationi, quam tuo nomine ad omnia deorum templa fecimus, &c.
 Gratulabundus, Idem quod valde gratulans. Gell. lib. 3. cap. 15. Quamque
 populus gratulabundus flores vindique in enim iaceret, &c.
 GRATULATIO, *gratulatione*, Proprium nomen mulieris Neapolitanæ vnguent
 ariæ, ac maleficæ, quam Horatius in Epod. Canidiam nominauit.
 GRAVCAſVM, Caucaſum montem nominant Scythæ, quod illorum
 lingua ſignificat niue candidum. autor Plin. lib. 6. cap. 17.
 GRAVICAſVM, *grauicaſum*, Oppidum eſt Germaniæ, apud Ptole. lib. 2. ca. 11.
 Grauis, & hoc graue, ſignificat ponderoſum quod ſcilicet ſuæ præ natura
 deorſum fertur. [grauis, *grauis*, *grauis*. Ital. Graue, pondroſo. Hiſp. Coſa graue,
 moleſta y peſada.] cui opponitur leue, cuius natura eſt ſuſum ferri. Virg.
 1. Georg. Vomis & inſerxi primum graue robur aratri. ¶ Per tranſlationē
 dicitur morbus grauis, ſenſus grauis, id eſt moleſta quoniam qui
 moleſtiam ex ſenſu dūte, morbo, cæterique huiusmodi ſentiunt, quaſi
 onere intolerabili premuntur, quod cupide, vel graue onus à ſe velente
 deponere. *grauis*, *grauis*, *grauis*. Cic. in Catone, Quod nunquam ſenectutē
 tibi grauem eſſe ſenſerim. ¶ Grauis item accipitur pro conſtanti
 & ſeuero, quāquāque auctoritate & reuerentia pleno, quod Græci di
 cunt [*grauis*. Ital. *grauis*, *grauis*. Hiſp. *grauis*, *grauis*.] Quæ ſignifica
 tio inde ducta eſt quod quemadmodum graua & maiora onera non
 facili loco mouentur, ita homines ſeueri & conſtantes nec minis, nec
 precibus ab equitate auelluntur. Cic. de Orat. Vir auctoritate grauis.
 Idem alibi, Vir prudens & grauis. Idem in Hortenſio, Quid enim aut
 Herodoto dulcius, aut Thucydide grauius? Variis aliis modis dicitur
 graue, ſed ad hos reduci poſſunt. Nam ponitur pro pernicioſo, acerbō,
 nocente. Cic. 3. Offic. Magnū illud bellum, & grauem aduerſarium
 imperij ſuſtulit. ¶ Pro forti & robuſto. *grauis*. Virgil. lib. 5. Prima
 pares incunt grauius certamina remis. Pro grandæuo. Idem 5. Aenei.
 Hic grauis Entellus diſtis caſtigat. Acceſſit. ¶ Pro virili, ſolido, firmo,
 conſtante, *grauis*, *grauis*. Cic. lib. 1. Offic. Vt iam ſit alia grauiora, atq;
 meliora, tamen nos ſtudia noſtra natura regula meretur. ¶ Pro triſti.
 Virg. lib. 8. Grauior ne nuntius aures. Vultuſ. ¶ Aes graue à Roma
 nis dicebatur æs inde, & quod non erat ſignatum, idcirco quidnō nu
 mero, quæadmodum hodie, ſed pondere in ſolutionem cederet. Liu.
 lib. 4. ab Vrbe, Patres bene ex partem rem perſeueranter tueri, conferre
 ipſi primi: & quia nondum argentum ſignatum erat, æs graue plauiſtis
 quidam ad ærarium conuehentes, ſpectioſam collationem faciebant.
 Pro eodem etiam æs rude dicitur à Plin. lib. 3. cap. 3. Seruius, inquit,
 rex primus ſignauit æs anteæ rudi vſos Romæ Remus tradidit. ¶ Pro ne
 ceſſario. Lucil. lib. 19. Habēſcāq; animo, mihi admodum cauſam gra
 uem fore, quæ me ab illo commodò abducit tuo. ¶ Pro pleno. Virg. 1.
 Aeneid. Tunc pietate grauem ac metus ſi ſortē virum quem Conſpex
 ere, ſilenti. ¶ Pro ſecundo, & frugifero. Virg. Quid labor, aut benefa
 ctia inuant, quid vomere terras. Inuertiſſe graues? Pro multo. Varro
 apud Nonium, Vbi graues paſcantur & alantur pauonum greges. Sal
 uſt. lib. 3. Caput per omnem provinciam graue pretiū fructibus eſſe.
 ¶ Pro amaro Varro Quinquatribus, vt citat Nonius, Abſinthium ve
 bibam graue & caſtorem. ¶ Nonnumquam etiam pro grauidō. Virg.
 1. Aenei. Donec regina ſacerdos. Marte grauis. Idem 1. Aeglo. Non in
 ſueta graues tenebant pabula fræſas.
 GRAUITAS, *grauitas*, Idem quod pondus, ſue ponderoſitas. [*grauitas*, *grauitas*. Ital.
Gravita, *grauita*. Hiſp. *Gravita*, *grauita*.] Cic. 1. de Natu. deor.
 Tanta conſentio grauitatis, & ponderum. Idem de Fato. Atomis gra
 uitate & pondere moueri. ¶ Accipitur & pro conſtantia & ſeueritate,
 quam Græci *grauitas* vocant. Cic. Attic. Tu cum Sexto ſeruati gra
 uitatem eandem quam mihi præcipis. Idem 1. Offic. Catoni incredibili
 tem tribuit natura grauitatem. ¶ Grauitas morbi, id eſt magnitudo,
 apud Cicer. 1. de Natu. deor. ¶ Grauitas cæli, id eſt interpetes æeris.
 Idem Attico, Corpore viſu ſuſtineo grauitatem cæli huius.
 GRAUITER, Idem quod moleſte. [*grauiter*, *grauiter*. Ita. *Gravemente*, *moleſtamente*.
 Hiſp. *Gravemente*, *moleſtamente*.] Salluſt. in Ciceronem, Grauitē & iniquo
 animo pateret maledicta tua, M. Tulli, &c. Cic. de Aruſp. reſponſ. Id
 grauitē equidem, ſed aliquanto leuius ferebam, quod, &c. ¶ Accipitur
 item grauitē, pro conſtante, ſeuere, & cum quadam auctoritate. Cic.
 de Orat. Thucydides res geſſas narrat grauitē ſanē, & probē. ¶ Inter
 dum etiam pro valde, ſue vehemente. *grauiter*. Cæcilius Plorior, vt citat
 Nonius, Placere occipit grauitē, poſtquam eſt mortua. Cic. in Catili
 nam, Si me meis ciuibus ſuſpectum tam grauitē atque inſenſum vi
 derem, &c. Sic Grauitē vnguentate, id eſt vehemētē, & periculoſē, apud
 eundem lib. 1. Offic. & lib. 2. de Finib.
 GRAUEDO, *grauedo*, Capitis morbus, quum humor craſſior ex cerebro in nates
 decumbit, caſque claudit, vocem obrundens, & tuſſum ſecum mouens.
grauedo. Cæſus lib. 4. cap. 2. Aliud à deſtillatione malum, quauis non
 multum diſtans, grauedo eſt. Hæc nates claudit, tuſſum obrundit, tuſ
 ſum ſecum mouet: ſub eadem ſaliſ eſt ſaliua, ſonant aures, vena mouet
 ur in capite, turbida vrina eſt. Hæc omnia *grauedo* vocat Hippocrates:
 nunc video apud Græcos in grauedine hoc nomen ſeruari. deſtillatione
 ſue *grauedo* appellatur. Plaut. in Aſin. Quod illa autem ſimiles, quaſi
 grauedo proſtatuſ ne ſe faciat tu labellum abſtergas. Cic. Attico,
 lib. 1. 6. Grauedini, queſo, omni ratione ſubueni. Plin. lib. 23. Grauedi
 nem enim capiti, morbumque lechæguem faciunt.
 GRAUEDINOFUS, *grauedinosus*, Non ſolum qui grauedine inſeſtatur, ſed etiam qui
 ad cum morbum eſt prociuiſior. *grauedinosus*. Cic. 4. Tuſcul. Itaque
 dicimus quodam grauedinofos, quodam torminofos: non quia iam
 ſunt, ſed quia ſæpe ſunt. Plinius lib. 8. cap. 15, appellat etiam graue

dinoſum, quod bubus in pabulo grauedinem facit.
 GRAUEOLENS, *grauolens*, on. gen. Quod male olet. [*grauolens*. Ital. *che ha cattiuo odore*.
 Hiſp. *El que hede de la boca*.] Virgil. 4. Aen. Ad fauces graueoletis Auer
 ni. Plin. lib. 27. cap. 8. Graueolentibus ſolis.
 GRAUEOLENTIA, *grauolentia*, Grauis odor. [*grauolentia*. Ital. *Puzza, fetore*. Hiſp. *Nedor de la*
boca, mal olor.] Plin. lib. 20. cap. 9. Sylueſtris, ſue erraticæ braſſicæ effu
 ſus multo plus laudat. Cato, adeo vt aridæ quoque farinam in olia
 ſtorio collectam, vel odore tatarum naribus rapto, viria cauium, graueo
 lentiamque ſanare afferret.
 GRAUO, *grauo*, Proprie idem quod onero, ſue graue reddo. [*grauo*, *grauo*.
 Ital. *Gravare, onerare*. Hiſp. *Gravitar, onerare*.] Cic. 2. de Divina.
 Iam verò ſemper viridis, ſempiternæ graura. Leniſcus triplici ſolita
 grandefcere ſætu. Liu. 5. belli Pun. Grauat ſis omnibus vino ſomnoque.
 Caput grauatū, hoc eſt grauedine laborans. Colum. lib. 6. cap. 9. Signa
 ſcricitantis, manantes lachrymæ, grauatū caput, oculi compreſſi.
 ¶ Interdum grauari accipitur pro eo quod eſt moleſtia afficere. Virgil.
 2. Aen. Nec me labor iſte grauat. ¶ Nonnumquam etiam pro eo quod
 eſt, grauius & moleſtius aliquid reddere. Ouid. 5. Trill. Eleg. 11. Et tu
 fortunam, cuius vocor exil ab ore, Nominē mendaci parce grauari
 meam. ¶ Huius compoſita ſunt, Aggrauo, grauius effici. [*aggrauo*,
 Colum. lib. 2. Tum etiam ratio iuſticiæ aggrauatur exiguo proſectu
 operis. Degrauo, deorſum grauo. [*degrauo*, *degrauo*.] Idem lib. 1. cap. 5.
 Et quod prius extructum imminet cedenti, paulatimque degraua
 tum pondere ſuo præceps attrahetur. Virg. lib. 3. Aen. Degrauat Aeneas
 caput. Ingraui, & pregraui, valde graui. Liu. 8. belli Macedo. Deinde
 quum pregrauiet multitudo, cedere cenſim, nihil conſiſtus totarū
 ordinibus cepit. Et lib. 7. Onerata & pregrauiata ſeſis, corpora. Et hæc
 omnia habent penultiſimam correptam.
 GRAUOR, *grauor*, deponens, Offendit, & grauior ferro. [*grauor*, *grauor*. Ital.
Aggravare, onerare. Hiſp. *Gravare, onerare*.] Plaut. in Trinu.
 Non grauior, Faciam ita vt vis. Idem in Rud. Cur tu aquam grauari
 amabo quam hoſtis hoſti commodat? Cic. de Amic. Ego verò non gra
 uarer, ſi mihi ipſe conſiderem. Liu. 1. ab Vrbe, Minus tamen plebs gra
 uabatur ſe templa deū edificare manibus ſuis. ¶ Grauari, cum ac
 cuſatio. Quint. lib. 1. cap. 2. Quæ ſiquis grauiabitur, non rationi deſer
 uit, ſed oneri. Lucanus, Romanos edere omnes, dominosque grauat.
 hoc eſt grauior ſerunt dominos. ¶ Eſt etiam Grauior verbum paſſiuum
 à verbo grauo, poſt ſe exigens ablatiuum, vt, Leniſcus triplici ſætu
 grauito, apud Ciceronem 2. de Divina.
 GRAUATUS, participium. [*grauatus*, *grauatus*.] Plautus in Rudente,
 nam vox me Precautum huc ſoras excitauit, bonam atq; obſequenti
 deam, atque haud grauatū Patronam exequuntur, benignamq; mul
 tum. Id eſt quæ ex animo facit quod ab ea petierit inuſita, aut ægre.
 GRAUAT, aduerbium, inuitē, non hinciter, ſue cum moleſtia. [*grauat*,
grauat. Ital. *Gravemente*. Hiſp. *Gravemente*.] Plaut. in Bacc. Quam grauat
 pater dedit. Id eſt quā ægro animo & inuito. Cicero pro Balbo, Qui
 erranti comiter monſtrant viam, benignē non grauat. Idem lib. 2.
 Offic. Grauat ille primò: quid multa? Imperator.
 GRAUATIM, aliud aduerbium, Idem ſignificat quod grauatē. *grauatim*. Liu.
 1. ab Vrbe, Haud grauatim ſocia iuxta Rutulis iunxit.
 GRAUEſCO, ſcis, Grauis ſio, oneror. [*grauēſco*, *grauēſco*. Ital. *Aggravareſco*, *grauēſco*.
 Hiſp. *Gravareſco*, *grauēſco*.] Virg. lib. 2. Georg. Nec minus interea ſortu
 nemus omne graueſcit. Id eſt oneratur. Plin. lib. 11. cap. 4. Cameli hæ
 habent, donec iterū graueſcant. Hoc eſt grauidæ hiant & prægnantes.
 Valutudo graueſcit, id eſt grauior ſit. Tacit. lib. 1. Hæc atque talia agi
 tantibus graueſcere valutudo Auguſti. Idem lib. 14. Malis publicis in dies
 graueſcentibus. ¶ Hinc Aggrauēſco, & Ingraueſco, de quibus ſuo loco.
 GRAUIDA, *grauida*, ſum, Onuſtus, grauis. [*grauida*, *grauida*. Ital. *Carica di peſo*. Hiſp. *Coſa pe*
ſada.] Plautus in Tme. Neui qui manus attulerit ſteriles intro ad nos.
 Grauidas ſoras exportet, ſed hoc tranſlatiuū eſt: proprie enim mulier
 dicitur grauida, quæ iam cōcepto fræu grauat. [*grauida*, *grauida*. Ital. *Gravida*,
 Ital. *Gravida*. Hiſp. *Gravida*.] Plaut. in Amph. Et quam te
 grauidam, & quum te pulchre plenam aſpicio, gaudeo. Cic. pro Cluē.
 Quum mulier eſſet grauida, & iam appropinquare partus videretur.
 Aluus grauida. Ouid. 2. Amo. Eleg. 14. Si Venus Aeneam grauida te
 merafferet in aluo, Cæſaribus tellus orba ſutura ſuit. Plautus Amphit.
 Ex concubitu grauidam ſeci filio. Terent. Andr. Impiſſimum hæc ſed
 Pamphilo grauidam dixit eſſe inuentum eſt falſum.
 GRAUIDITAS, *grauiditas*, Pægnatio, conceptio. [*grauiditas*, *grauiditas*. Hiſp.
Gravidez.] Cic. 1. de Natu. deorum, Ipſe ſol, mundum omnem ſua luce
 complat, ab eoque luna illuminata grauiditateſ, & partus afferat,
 maturitateſque pignendi.
 GRAUIDOſA, *grauidoſa*, Proprie eſt mulierem grauidam reddere: quauis etiam ad
 alia tranſſeratur. [*grauidoſa*, *grauidoſa*. Ital. *Ingravidare*. Hiſp. *Empeñar*.] Cic.
 de Natu. deor. Quippe quæ grauidata ſeminibus omnia pariat, & ſun
 dat ex ſe. Cæcilius in Tyche. Per myſteria, hic te inhoneſtē grauida
 uit probro id eſt oneratur.
 GRAUILOQUUS, *grauiloquus*, loquens. [*grauiloquus*, *grauiloquus*.] Inde Grauiiloquēria, *grauiloquēria*.
 GRAUASTELLUS, *grauaſtellus*, Sententiā grauitate dictus, vt Feſto placet. Plautus in Epidi
 co, Sed quæ eſt hæc muliercula, & ille Grauaſtellus, qui venit? Quidam
 tamen legunt rauaſtellus, à rauo colore.
 GRAVICAſTUM, *grauicaſtum*, Ptolemaeo, caſtellum eſt in Tuſcia, quod hodie *grauicaſtum*
 alium vocant: ita dictum ab æeris grauitate. Virg. 10. Aeneid. Ex Pyrgi
 veteres, intempeſtaſque Grauiſes.
 GREGALIS, *gregarius*, Gregatius, Vide GREGIUS.
 GREGIUS, *gregius*, vide GREGIUS.
 GREX, *gregis*, Diſſert ab alimento, teſte Valla, lib. 4. cap. 24. quod grex mi
 norum animalium ſit congregatio, vt ouium, porcorum, caprarum,
 [*grex*, *grex*. Ital. *Grege*, *grege*.] Hi. [*Grege*] *manando* *verbo* *com* *de* *oues*
 & *cabras*.] iumentum, maiorū, vt camelorum, boū, equorū. Ouid. 4. Metam.
 Milie greges illi, toridēq; armenta per herbas Palcebant. Virgil. 1.
 Geor. Hæc ſatis armētis ſuperat pars altera curæ. Lanigeros agere
 greges, hirciſq; capellas. Inuenitur tamen quandoq; grex de maior
 ibus dici, vt de bobus, equabz, & ſimilibz ſed tunc tere habet adiun
 ctum nomen adiectiuū, aut genericum determinantem, aut potius de
 torquentem eius ſignificationem ad rem aliquā, pro qua, ſi ſolum
 poſitum

Gymnasium, asii, *gymnasium*. Ital. *gimnasio*. Hisp. *lugar donde se exercitan*.] Locus est in quo fit aliquid exercitiorum. *gymnasium*, hoc est ab exercendo. Vnde apud veteres, loca illa in quibus palæstræ nudæ exercebantur, peculiari nomine Gymnasia vocata sunt. Plaut. in Amph. Nam omnes artes perreptant, gymnasia, myrteolia. Apud eorum, atque in macello, in palæstra, atque in foro. Verum postea Gymnasium pro ludo literario, & omni loco in quo fiat aliquid genus exercitationis, sumi cepit, quum philosophi gymnasia tenuerint, & in illis disputaverint, quæ & scholæ & diatribæ vocatae sunt. Cic. 1. de Orat. Clamabunt credo omnia gymnasia, atque omnes philosophorum scholæ sua hæc esse omnia propria. Plin. in Epist. Gymnasia indulgent Græculi. Vnde apud Rhetores progymnasmata, præexercitamenta dicuntur, id est exercitationes quædam in dicendo, antequam ad veras actiones descendant.

Gymnastes, *gymnastes*, Præceptor exercitiorum, Athletas vel pueros exercens. *gymnastes*, quod est exercere.

Gymnastica, *gymnastica*, Ars seu doctrina, qua pueri exercentur, disci plina exercitationis. Vnde Aristoteles præcipit lib. 8. Poli. Adolescentes gymnastica & prædistributæ vacare debent, ut ita fiant exercitiorum, firmiorumque. Plato lib. 7. de Legibus, gymnastica nomine exercitationes omnes bellicas contineri docet: eamque dividit in saltationem & lutationem.

Gymnasticus, a, um, *gymnasticus*, Quod pertinet ad exercitium. Plautus in Rud. Ex urbe ad mare huc prodimus pabularum pro exercitio gymnastico & palæstrico.

Gymnici ludi, *gymnici*, Dicitur in quibus se nudi atque vincti exercebant palæstræ. *gymnici*, *gymnici*. Ital. *luta*. Hisp. *lucha*.] à Lycæone in Arcadia primæ inveniunt, ut autor est Plin. lib. 7. cap. 56. Gymnicos ludos etiam Romæ editos fuisse à Nerone tellatur Suetonius in vita eius, cap. 12.

Gymnastarchus, vel gymnastarcha, *gymnastarcha*, Præses gymnasi, id est loci in quo Athletæ nudi exercebantur. Cic. 6. Verr. Demolendum curavit Demetrius gymnastarchus, quod is ei loco præerat. Accipitur & pro ludi literarii præfecto. Nam ut dictum est supra in primitiis, gymnasiis generaliter dicitur quies locus exercitiorum alieui destinatus.

Y M N A S I A E, Plinio, siue Gymnæsiæ, *gymnæsiæ* Straboni & Stephano, insule duæ ante Hispaniâ, quæ à Latinis Bælares appellantur: quod incolæ harum insularum præcipue se funda exercebant. Auctores Strabo lib. 14. & Plin. lib. 3. cap. 5.

Y M N E T E S, *ymnetes*, Aethiopum populi, Nigritis & Pharulis vicini: ut docet Plin. lib. 7. cap. 8.

Y M N O S O P H I S T A E, *gymnosophistæ*, Philosophi Indorū dicitur quod nudi in sylvis agerent, voluptatum omnium expertes, quibus mortalitatis vita corruptitur. Plin. lib. 7. cap. 1. Philosophos eorum quos Gymnosophistas vocant, ab Exortu ad Occasum perstare, contentes solis immobilibus oculis, feruentibus arenis toto die alternis pedibus insisterent. August. lib. 1. de Civitate. Indorum Gymnosophistæ, qui nudi perhibent philosophari in solitudinibus Indis, à genero se exhibent. Hi ab Exortu ad Occasum perstare dicuntur, solem cōtuentes immobilibus oculis, feruentibus arenis toto die alternis pedibus insistentes. Hi frigora nivium, & æstus flammæ circa dolores perferunt. Ferunt Alexandrum magnum, quum in Indis expeditione ad Gymnosophistas penetrasset gravissimè ab illis fuisse increpitum quod mortalis quum esset, mortali tamen forte non contentus, totum Orientem latrociniis infestaret. De his Cic. Tusc. quest. lib. 1. Quæ barbaria (inquit) India vastior, aut agrestior sit, feruentibus arenis toto die sapiētes habentur, nudi ætatem agunt. Caucasii nives, hyemalēq; vim perferunt sine dolore: quumque ad flammam se applicaverint, sine gemitu aduruntur.

Gynæceum, *gynæceum*, pen. prod. *gynæceum*, Locus secretior in ædibus ubi solæ mulieres habitant. Græci enim mulieres *gynæceis* vocant. Plautus in Most. Dare volt vxorem sibi, quantum potest ad eam rem facere volt nouum gynæceum. Cic. 2. Philip. Syngrapha, scilicet centies, facta est in gynæceo. Pro eodem etiam dicitur gynæceon, *gynæceon*. Aemilius Paulus, Materfamilias apud Romanos primum locū tenet ædiū, atque in celebrare versatur, quod multo aliter sit in Græcia. Nam neque in cōuiuium adhibetur, nisi propinquorum: nec sedet, nisi in interiore parte ædiū, quæ gynæceon appellatur.

Y N A C O P O L I S, Aegypti oppidū, à quo propinqua præfectura, Gynæcopolis appellatur: cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 9. *gynæcopolis*.

Y N D E S, *yndes*, Fluvius est Asyriorum maximus secundum Euphratem, in Mantienis nascentis montibus, & per Dardanios in Tigrim influens. Hunc Cyrus Persarum Rex, quum equitem quendam sibi in primis dilectum absumpsisset, totum in varios alueos deriuauit. Auctores Herod. lib. 1. & Seneca lib. 3. de Ira.

Y P P I S, *yppis*, Aethiopie insula, apud Martianū, lib. 3. Aqua sit genitile Gypseices, *yppis*.

Gypsum, *gypsum*, Ital. *gesso*. Hisp. *yeso*.] Materia est calci similis ex lapidibus exsulis ut plurimum confecta, qua testoria parietibus induuntur, & signa arte plastica conficiuntur. Plin. lib. 36. cap. 14. Cognata calci res gypsum est. Iuuen. Satyr. 4. - quanquam plena omnia gypso Chryppi inuenias. Plura eius genera. Nam è lapide coquitur, ut in Syria, & Thuriis: & è terra foditur, ut in Cypro & Perchabisi: summa tellure, & Tymphaicum est.

Gypsius, a, um, *gypsius*. Ital. *ingessato*, imbiancato. Hisp. *cosa enyesada*, cubierta de yeso. Gypso illitus. Tibul. lib. 3. Eleg. Nota loquor, regnū ipse tenet, quem saepe coegit Barbara gypsatos ferre catasta pedes. Columella, Quum deinde modicè aruerint, in vasa noua sine pice opercula & gypsata, sicco loco reponito. Ouid. 1. amor. Eleg. 8. Delpice gypsati crimen inane pedis. Cicero in Epist. ad Treb. Hoc tibi tam ignoleceus nos amici, quam ignouerunt Medæ matronæ opulenti optimates, quibus illa manibus gypsatibus perfruas, ne sibi illa vicio verteret quod abisset à patria. Vbi gypsatæ manus dixit Cicero, pro manibus medicamentis & veneficiis infectis.

Gyrus, *gyrus*, Ital. *gyra*, circulus. Hisp. *rueta en derredor*.] Circumvolutio in orbem ambitus, circueus, circulus. Cicero ad Att. lib. 2. Feneratrum angustias quod reprehendis, scito te nō modo reprehendere: nam quum ego illuc idem dicerem, gyrus agebatur. Virg. 5. Aene. Dixit at

hæc, ad præsens quum lubricus angais ab imis. Septem ingens gyros, septena volumina traxit. Ouid. 2. Am. Eleg. 6. Viuit edax vultu, ducitque per aëra gyros. Miluius & pluuie graeculus autor aquæ. Duceret seu compellere in gyrum, est angustius quibuldam limitibus coarctare, & non sine latius euagari. Quæ translatio tracta est ab eoquis, qui quum sereno discunt parere, non in liberum decurunt campum, sed in spatium aliquod angustius, ubi cuspis sit æstendunt, quod & ipsum gyros appellatur. Cic. 3. de Orat. Sed si his contenti estis, atque iis erant, quæ dici voluistis à me, ex ingenti quodam oratore, immensæque campum in exiguum sanè gyrum compellit. Idem 1. Officio. Homines compendibus effrenatis, sibi quæ præfidentes, tanquam in gyrum rationis & doctrinæ duci oportet.

Gyro, as, *gyro*. Ital. *gyro*. Hisp. *rueta en derredor*.] In gyru vertor. Vnde regyro, pe. prod. quod est in gyru reflecti. Varro, Quā nō solum à lateribus per fenestras, sed etiā subitus à solo ventus regytare possit.

GYRTONA, *gyrtone*, siue Gyrtona, *gyrtone* Ptolemæo, *gyrtone* Stephano, Perchabisi oppidum, ut Stephanus placet, ita dictum à Gyrtonæ Phlegæ fratre. Ptolemæus Gyrtonam in Symphalia Macedonia regione, Plinius in Magnesia collocat.

GYTHIUM, *gythium*, Oppidū est Achaia ad Maleum promontorium, quod Hercules & Apollo depositis cō lucu simulatibus communi opera condiderunt. De hoc Lucretius in Mæd. bel. Gytheum (inquit) omnium maritimarum rerum Lacedæmonis receptaculum. Hinc Gytheates finus, ad Maleum promontorium, cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 5.

Finalis in syllaba esse non potest, præterquā in Ah, & Vah, interiectionibus, quæ vel per apocopen dicte sunt, quum cōpleri sint Aha, & Vah: vel quia abscondita voce solent proferri interiectiones. Iungitur autem vocalibus omnibus, & quatuor consonantibus, scilicet c, vt Chremes: p, vt Philippus: vt Pyrrhus: vt Thraso: & hoc vt valentius sonet didico. Ante Ciceronis tempora, vt ipse in Oratore tellatur, solis vocalibus addebatur aspiratio, nō autē consonantibus, quemadmodū

hodie quorum etiā pronuntiationem ipse aliquandiu se fuisse secutus fatetur. Quin ego ipse (inquit) quū scirem ita maiores locutos esse, vñquā nisi in vocali aspiratione viceretur, loquebar sic, vt Pulcros & Cereos, Triūpos & Carthaginem dicere maliquid, idque seruo, conuicio aurium quū mihi extorta veritas esset, vñ loquēdi populo concessi, scientiam mihi referuauit. Gellius etiam lib. 2. cap. 3, autor est, in plerisque Latinis dictionibus præter etymologicæ rationē, addi aspirationē: quod crederent soni firmiter reddi & vegetioremodique exemplo Accororum, qui circa morem ceterarū Græciæ ciuitatū molles dictiones aspirant. Aspiratio autem (vt idem Gellius autor est) nō solent literis interferri, quemadmodum nos hodie facere confusum, sed more Græcorum supra literas annotari quod & ipsum se vidisse affirmat, in quodam vetustissimo codice quem Virgilij autographon fuisse putat. Ha, Interiectio est conueniens, sine admomentis nequid fiat, nē quis in re cæpta progrediar. Plaut. in Most. Ha caue ne illi obiectes nunc in ægritudine Te has emisse.

Ha ha he, Interiectio ridens est. Terent. in Eun. Ha ha he. Te r. quid ridetis? N. A. istuc quod dixi modò.

Habena, *habena*, pe. prod. *habena*, *habena*. Ital. *briglia*. Hisp. *la rienda para templar el freno*.] Retinaculum & lorum illud quo equi reguntur, & cohibentur. Virg. lib. 9. Aenei. Ipse ter adducta circum caput egit habena. Idē, 3. Georg. - ac per aperta volans, ceu liber habenis Acquora. Sumitur etiam habena pro potestate, & facultate. Virg. 12. Aeneid. Terribilis seuam nullo discrimine eadem Sulerat, iterarumq; omnes effundit habenas. Vbi Seruius, Habenas, potestatem, facultatem. Cic. 1. de Orat. Senatū seruare populo, cui populus ipse moderatur, & regendi sui potestatem, quasi quosdam habenas tradidisset. Rerum habenæ traduntur Afrubali, Silius lib. 1.

Habenula, *habenula*, diminutiuum, *habenula*. Ital. *briglia*. Hisp. *la rienda para templar el freno*.] Celsus lib. 7. cap. 20. Ab ora quoque eius vulneris quod in inguine est, demenda habenula paulò latior est, quod maior plaga sit.

Habentia, *habentia*, Ab antiquis *habentia*, *habentia*. Ital. *briglia*. Hisp. *la rienda para templar el freno*.] Sicur à Sapio, sapientia. Claud. 7. Annal. ve citat Nonius. Verebar enim ne animos eorum inflaret habentia.

Habeo, *habeo*, bui, bitum, In potestate teneo, possideo. Ital. *habere*. Hisp. *haber tener*.] Sallust. in Iugur. Animus in corruptis, æternus, rector humani generis agit atque habet cuncta, neque ipse habetur. Virg. 12. Aeneid. Hostis habet muros. Plaut. in Aul. Virginem habeo grandem, doce cassam, atque illocabilem. Idem Rud. Pape, diuitias tu quidem habuisti luculentas. M. Miserrum istuc verbum & pessimum est, habuisti, & nihil habere. Per translationem ponitur pro tenere. Sallust. in Iugur. Tale periculum Reip. haud necitum habuit. Pro facere. Sallust. in Catil. Igitur comitibus habitis, Cōsules declarantur M. Tullius, & C. Antonius. Pro tolerare. Sallust. Neque cuiquam mortali iniuria fux parue videtur, multi eas grauius æquo habere. Pro derinere. Sallust. Neque fumen, neque mons erat, qui fines eorū decerneret, quæ res eos magno diuturnoque bello inter se habuit. Pro credere, exilium. Sallust. Terent. in And. Semper eius dicta, atque habita est soror, hoc est, exilium & reputata. Plaut. in Truc. Nā mihi hæc meretrix, Quæ hic habet, Phronesium suum nomē, omnem Ex pectore euomit meo phronesium. Sallust. apud Priscianum, Tartesum Hispaniæ urbem, quum ante Tyrri mutato nomine Gadit habuit. Idem in Catil. Credo, falsa exilium eas, quæ de inferis memorantur, diuerso itinere malos à bonis loca terra, occulta, fœda atque formidolosa habere. Pro intelligere: nam quod intelligimus, animo quodammodo tenere & possidere videtur. Terent. in Heaut. Habet omnem rem: pergam quod cepi, hoc iter. Habere frustra, id est quod decipere, & deludere. Plaut. in Amph. Is adueniens seruū, ac domum frustra habet. Nihil pēsi habere, hoc est nihil pēdere, nō curare. Sallust. in Iugur. Habere honorem, idem est quod exhibere reuerentiam. Terent. in Eunuc.

[illegible]

à quo quidem oppido vicinum mare primum Atriacum dictum fuit, & deinde litera vnius immutatione Adriaticum. ¶ Fuit item Hadria, siue Adria, oppidum in finibus Piceni, Romanorum colonia, vt i. m. p. illud à mari distans: à qua vicinus ager, Ager Hadrianus, siue Adrianus dictus est.

Hadrobolum, li. penul. prod. *ἡδρόβου*, Bdellij generis, est nigrum, & in offas conuolutum, nascens in Arabia, India, Media, & Babylone, quod in factis vino perfundi solbat, vt esset odoratus. Dictum hadroboli, à glebarum crassitudine. Nam *ἡδρὸν* Græci crassum & plenum appellat. Vide Plin. lib. 11. cap. 9. & Diosco. lib. 1.

Hadrospharum, *ἡδρὸσφαρον*, Nardi genus, è folij amplitudine ita dictum, quemadmodum aliud genus minimo folio microspharum: & rursus aliud quod medioeri est folio, Nefiospharum est appellatum. Autor Plinius, lib. 12. cap. 11.

H ante AE

HAEVD, s. pen. prod. *ἡαυδ*, Insulae sunt numero quinque inter Caledoniam, quæ hodie Scotia dicitur, & Thuben insulam. Solinus, A Caledonie promontorio Thulen perentibus, bidui navigatione excipiantur Hæbudes quinque numero. Er paulo post, Secundam à continenti stationem Orcades præbent, quæ ab Hæbudibus porrò sunt septem dierum, notitiamque totidem cursu.

Hæc, femininum. Vide suo loco.

Hædus, di. siue vt alij scribunt, *ἡαδύς*. Est fœtus capræ. [*ἡαδύς*, Ital. *capretto*, Hisp. *cabrito*, li. de *cabra* & *cabron*.] Qui per z diphthongum scribunt, volunt dictum esse hædum *ἡαδύς* ad *ἡαδύς*, hoc est à testiculis. Alij verò qui per æ scribunt, à Lingua Sabina tamen originem petunt. Illi enim hædum dicebant, quod Romani dicunt fœdum. Virg. i. Aeglog. Sic canibus catulos similes, sic matribus hædos. Ouid. i. 3. Metamorph. tenero lasciuior hædo.

Hædulus, *ἡαδύλλος*, Hædiculus, diminutiuum. [*ἡαδύς*, Plaut. in Afin. Dic igitur me tuū pafferculum, gallinam, cornicem, agnellum, hædillum. Iuuen. Saty. 11. E Tiburtino venit pinguis agros agros. Hædulus.]

Hædinus, a. m. Nomen possessiuum. [*ἡαδύς*, vt, Caro hædina, quæ est hædo. Et hædina pellucet. Cice. pro Muræna, At ille homo crudelitissimus, ac Stoicus traiecit pelliculis hædinis lectulos Punicanos.]

Hædilia, sunt hædorum stabula. [*ἡαδύλλια*, Ital. *La stalle de capretti*, Hisp. *chibral*, dande se accogen los cabritos,] quæ ratione etiam dicuntur caprilia, ouilia, porcellia, equilia, & his similia, quod in his ea animalia continentur. Horat. i. Carm. Ode. 17. Nec virides metuunt colubros, Nec mariales hædilia lipos. Vbi Acon, hædilia, septa hædorum: per continens id quod continetur, *ἡαδύς* *ἡαδύς*.

Hæmachates, *ἡαμαχάτης*, Gemma ex achate generibus, sanguinei coloris. Plin. lib. 37. cap. 10.

Hæmatinon, *ἡαματινόν*, Vitri genus totum rubens, non pellucidum, ex quo escaria vasa veteres conficiebant. Dictum hæmatinon, quasi sanguineum, quod sanguinis colorem referret. Plin. lib. 36. cap. 16. Et cincturæ genere obfidium, ad escaria vasa, & totum rubens vitrum, atque non translucent, hæmatinon appellatum.

Hæmatites, pen. prod. *ἡαματινός*, Lapis est durissimus, rubore adeo saturatus, vt niger videatur, ceteri tamen auritus, rubedinem manifestè ostendit, sanguinis coloris simillimus. Quatuor ferè enumerantur hæmatites differunt, duritie tandem distinctæ, & colore magis, minusve nigricante. Optimus tamen est, teste Dioscoride, qui friabilis est, & in quadam quasi spha potest secari. Nomen habet *ἡαματινός*, hoc est à sanguine vel quod totum concreto sanguini similis sit, vel quod ceteri mactate auritus, facultatem habeat siliendi sanguinis. Vide Gale. lib. 9. Simpl. medic. Dioscoridem de materia med. lib. 5. & Plin. lib. 36. cap. 16.

Hæmatopodes, *ἡαματοπόδες*, Aues Aegypto peculiare, musci præcipue venefices, cernique insistentes digitis. Hæmatopodes dicta sanguineo crurum colore. Habent enim crura prælonga, & eque rubentia, teste Plin. lib. 10. cap. 46. & 47. Quamquam ibi in omnibus ferè exemplaribus, corruptè, vt arbitror, pro hæmatopode, himatopodem legamus, quod Latine loripedem interpretari possumus, quo nomine quidam Aethiopici populi commemorantur à Plin. lib. 9. cap. 8.

HAE M O D E, s. teste Pomponio, lib. 1. Mons est Lycia.

HAE M O N, *ἡαμον*, Thebanus iuuenis, qui quum amore incredibili Antigone Oedipi & Isoclastæ filiam deperiret, ad eius tumulum mortem sibi consciscit. Fuerat autem Antigone iussu Creontis (qui venerat cadauera Græcorum inhumi) iugulari, quod Polynece fratrem mortuum noctu sepelire voluisset. De huius adolescentis morte, vide Strabonem in Thebaide, & Propertium lib. 2. Quid, non Antigones tumulo Bæotius Hæmoni &c.

HAE M O N I A, vide AE M O N I A.

Hæmorrhagia, *ἡαμαρραγία*, Ital. *Fluxus de sanguine*, Hisp. *El fluxo de sangre*. Est copiosus, immoderatusque sanguinis effluxus in quacunque corporis parte. Fit autem (teste Galeno, lib. de Symp. differ.) tribus ferè modis, ex valorum videlicet ruptura, vel ex erosione eorumdem, vel ex nimia apertione orificiorum in venis. Nonnunquam ex nimia sanguinis tenuitate, quum videlicet sanguis magnam copiam feroci humoris habet admittam.

Hæmorrhoids, penul. corr. *ἡαμαρροΐς*, Serpenticis pestiferi generis est, cuius motus sanguis omnis effluit ex corpore, unde & nomen habet: *ἡαμαρροΐς* enim sanguinem significat, & *ἡαμαρροΐς*. Lucan. lib. 9. Impellit dentes hæmorrhoids aspera Iulio. Dicitur etiam hæmorrhoidia. Plin. lib. 33. cap. 117. Mustum serpenticibus aduersatur, maxime hæmorrhoidæ & salamandrea. ¶ Est etiam hæmorrhoidis. Ital. *Il male chiamato morice quando è sì sangue*. Genus morbi, quod intra sedem nascitur, immaturum mori specie, quum ora venarum iuxta anum, tanquam ex quibusdam capitulis surgunt, & sanguine funduntur, & in ere vulue femininarum incidere consuevit. Vide plura apud Celsum, lib. 6. cap. de Hæmorrhoid.

HAE M V, s. *ἡαμυ*, Suidæ, Mons est Thessaliæ à Thracia diuidens, sic dictus ab Hæmu Boreæ & Orithyæ filio. In hoc monte Martis domicilium consueverunt Poetæ. In eius montis radicibus sunt amena illa loca, quæ Græci Tempus dicuntur. Lucanus, -runc, inquitur Hæmus Thracius, &c. Vide HAE M V S.

Hæreditas, vide HAE R E S.

Hæreo, es, si. sum, Arctæ rei infidæ, & coniunctus sum. [*ἡαίρεσις*, *ἡαίρεσις*, Ital. *Essere strettamente congiunto*, vnio. Hisp. *Allegarse à alguna cosa*.] Virgil. 1. Aeneid. Hærent parietibus scæla. ¶ Et quoniam qui in aliqua re dubitant, non mouentur, ideoque hærent, ac suspensi esse videntur: factum est vt hærent aliquando ponatur pro dubitare, & ancipitem esse. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Dubitare*, Hisp. *Dudar*.] Terent. in Eunuc. Hæreo quid faciam. Cice. in Antonium, Hæreat nebulosus, quod se verteret non habebat. ¶ Quandoque simpliciter esse, manere, vel insidere. Cereat in Hecy. In te hæret omnis culpa. Virg. lib. 4. Multa viri virtus animo, multæque recurat. Gentis honos: hærent infixi pectore vultus. ¶ Huius verbi composita sunt, Adhæreo, affixus, vel coniunctus sum. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Laetan*, lib. 5. Quibus postea cecidis, omnes qui sanari fuerint, adhærent religioni, cuius potentiam scelerant. Colhæreo, simul hæreo, coniungor & conuenio. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Laetan*, lib. 2. Ea enim quæ est solis calore flagrantior, proxima est, & colhæret Orienti. Hinc Colhæreo, Boethius in Top. Cice. Hæc talia sunt, vt sapies quidem adhiæsi sibi cohæreant. Inhæreo, à quo Inhæreo: de quibus alibi.]

Hæstio, as, pen. corr. frequentatiuum. Idemdem & multum hæreo, & progredi non possum. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Allegarsi*, Hisp. *Mucho allegarse*.] Terent. in Phorm. In eodem luto hæstas. Vbi hæstare in eodem luto, pro uerbositate dictum est pro eo quod est ita implicitum esse alicui negotio, vt te commodè explicare non possis, sed semper in simile aut deterius incidas. Tractum à viatoribus, qui simul atque in luto incidunt, quum alterum pedem conantur educere, altero altius immerguntur. Apstissime autem competit in eos qui versutiam faciunt. Nam illi mutant quidem crediderem, æt tamen alieno se non liberant. ¶ Accipitur etiam hæstare pro dubitare, & sese explicare non posse. [Ital. *Dubitare*, Hisp. *Dudar*.] Cice. 1. de Fin. Aperendum est igitur quid sit voluptas: quam si explicauisset, non tam hæstaret. Idem 2. de Orato. Carbo hæstans in maiorum institutis, rudis in luto civilium. Idem 4. Acad. Dubitant, hæstanc. Idem in Cæli. Quum hæstas, et, quum eductur, quævis quid dubitare proficisci eo, quod iam pedit parat. Hæstare lingua, est tribulare. Idem 1. de Orat. Idem lingua hæstans, & voce absonus. Hæstantia verba, apud eundem pro Domo sua.

Hæsitatio, onis, Pro dubitatione, cunctatione, & perplexitate. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Dubitatio*, *dubbio*, Hisp. *Duda*.] Cice. Appio Pulchro, Noli ignorare hæsitati meæ. ¶ Accipitur & pro tribulatione, & lingua hæsitata, [*ἡαίρεσις*, Ital. *Duda*.] Idem lib. 1. de Orato. Qui timor: quæ dubitatio: quanta hæsitatio, et cunctatioque verborum.

Hæsitare, oris, Cunctator, & dubitator. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Dubitatore*, *dimortare*, Hisp. *El que mucho duda*.] Plin. in Epist. Sum ipse in edendo hæsitator, tu tamen meam quoque cunctationem, carditatemque viciisti.

Hæstia, æ, Titubatio, balbuties, & difficultas explicandi quod sentias, [*ἡαίρεσις*, Ital. *Duda*.] Cice. 3. Philip. Qui propter hæstanciam linguæ, stuporèmq; cordis, cognomen ex contumelia traxerit.

Hæres, dis, generis communis, Qui defuncto succedit in ius vniuersum quod habebat ab hæreo, quod qui hæres est, hæret, hoc est proximus est illi cuius est hæres. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Herede*, *sucesor*, Hisp. *Herederio*.] Quidam tamen hoc nomen ab heres deriunt, quod dominus fiat bonorum quæ ad eum perueniunt. Hæres enim apud veteres (autore Festo) dominus dicebatur. Plin. lib. 2. Sermo. Saty. 3. -vt hæres iam circum loculos, vel clauis, lætus, quancumque Curreret. Quid. 6. Metamorph. & auti nominis hæres Tantalus. Cice. pro Quintio, Heredem testamento reliquit hunc P. Quintium. Idem pro Cluentio, Auiam tuā Dineam, cui tu es hæres. ¶ Secundus hæres dicitur qui heredi instituto substituitur, vt inquit Boethius in Commen. in Top. Cicconis, ea lege, vt si prior hæreditatem non adeat, deuoluatur ad secundum. Cice. pro Cluent. Memoria teneo, Mileham quandam mulierem, quum esset in Asia, quod ab hæreditibus secundis accepta pecunia partum sibi ipsa medicamentis abegisset, rei capitalis esse damnatam. Idem 1. de Inuent. Qui patris pupilli hæredes secundi sunt. ¶ Hæredes aoris, pro sarculis & ramis. Plin. lib. 16. cap. 17. Cæsiq; densius innumero hærede prostræ. ¶ Hinc composita, Cohæres, qui simul hæres instituitur est cum altero. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Exheres*, qui extra hæreditatem est, id est qui hæreditate priuatus est. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Exheres*.]

Hæreditas, us, Successio est in vniuersum ius quod defunctus habebat tempore mortis. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Hereditas*, *sucesion*, Hisp. *Hereditas*.] Et apud antiquos diuidebatur in duodecim vncias quæ aliis nomine continetur. Plantus Truc. Vnciam nunc siqua mihi obigerit hæreditas magna atque iuculenta. Cice. 1. Officio. Optima autem hæreditas à patribus traditur liberis, omniq; patrimonio præstantior, gloria virtutis, rectumque gestarum.

Hæredium, hæredij, Prærium prædium, quod nobis ex hæreditate prouenit. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Hereditas*, *sucesion*, Hisp. *Hereditas*.] Varro de Re rust. lib. 1. cap. 10. Quantum attinet ad antiquos nostros, ante bellum Punicum pendebant bina iugera, quoniam à Romula primum diuisa ferebantur viris: quæ hæredem sequerentur, hæredium appellarent. Plin. lib. 19. cap. 4. In duodecim tabulis legum nostrarum nusquam nominatur villa, semper in significatione ea hortus in horti verò, hæredium.

Hærediolum, oji, Cum accentu in antep. significat paruum hæredium, hoc est paruum prædium quod nobis ex hæreditate prouenit. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Hereditas*, *sucesion*, Hisp. *Hereditas*.] Colum. in Præf. lib. 1. Ex qua Cincinnatus obfidi Consul & exercitus liberator, ab aratro vocatus ad Didactum venerit, rursus fœdibus depositis, quos festinantius victor reddiderat quam sumperat imperator, ad eosdem iuuenos, & quatuor iugerum autum liq. rediolum redierit. Quo in loco hærediolum autum vocat paruum prædium à manibus relicto, & veluti per manus traditum.

Hæredipeta, æ, pen. corr. Qui blanditiis, muneribus, & aliis huiusmodi artibus captat gratiam senum & viduarum, vt ab illis hæres instituat. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Hereditas*, *sucesion*, Hisp. *Hereditas*.]

Hæreditarius, a. m. Quod ad hæreditatem pertinet. [*ἡαίρεσις*, Ital. *Hereditas*, *sucesion*, Hisp. *Hereditas*.] Cice. 6. Ver. Simul cū ceteris Chelidonis hæreditariis ornamentis ponitur. Hinc Bona hæreditaria, & Successio hæreditaria. Morbos etiam hæreditarios vocamus, qui parentū vitio nobis obtingunt. Hæres & Martia, Nomen dæ quæ vna ex Martis comitis esse putabatur, cui veteres post acceptam hæreditatem rem diuinam faciebant. Autor Festus.

Hæresis,

Hareſis, ſis, pen. corr. *aiſis*, Græca diſio eſt, qua oprio, yel eledio, & ſecta ſignificatur: ab *aiſis*, quod ſignificat eligo, volo, exopto. Vnde ſumitur pro opinione tenaci & cõfirmata de aliquo dogmate, & ſententia in qua perſiſtitimus, electa. Cicero in Paradoxiis, Cato autẽ perfectus ſmea ſententia Stoicis, & ea ſentit quod non ſane probantur in vulgus, & in ea eſt hareſis quæ nullum ſequitur ſtorem orationis, neque dilatat argẽtum, ſed minutis interrogatiunculis, & quali punctis quod propoſuit, cõfici. ¶ Hinc componitur Diſreſis *diſiſis*, diuſio: Aphareſis, *ap̃aiſis*, ablatio: Synareſis, *ſynaiſis*, coniunctio.

Hereticus proprie dicitur qui est alius opinionis, vel sectæ. Vnde à Theologis heretici dicuntur qui sectam aliquam diversam à recepta religione aut institutione, aut sectantur.

Hæfito, hæfitas, vide HÆRBO.

Hagiographa, *ἁγιογρᾶφα*. A Græcis dicuntur scripta sacra, orthodoxorum omnium consensu in Sacra scripturæ canonem recepta. Quomodo autem differant ab Apocryphis, vide in Decreto, distin. 5. cap. Sancta Romana Ecclesia.

Hagnus, n. Ferus onis. *Agnis*. Hagnus, *Agnis* & *Agnus*, hoc est a puritate dictus, ut Festo placet, eo quod hic hostia pura & immolationis apta. Alii tamen idem Festus, sibi non satis constans, a Graeco *Agros* deducit, quod illis idē significat quod nobis Agnus. Varro lib. 4. de Lingua Latina originem huius dictionis ex Latino sermone repetit, agnū dictum affertens quod ouillo pecori sic agnatus. Quicquid id est, conseruato obtinuit ut potius sine aspiratione scribatur. Quin ipse etiam Festus, quā a puritate deductum velic, in eorum tamē ordinem retulit, quā ab aliteria initium sumunt. Hinc fit diminutiuum Hagnellus, huc Agnellus. *Agnellus*. Plautus in Asinaria. Dicigitur me tuū pascerculū, gallinam, coturnicem, hagnellum, bardillum.

Η Α Ε Ν Ε Σ, etis; $\mu\eta\delta$, Mulieris proprium, $\alpha\lambda\lambda'$ $\epsilon\sigma\tau\iota$ η $\epsilon\sigma\tau\iota$ α casti-
te impositum.

Halobarches, ἡλωβάρχης, Latine salis præfectus sonat. Erat autem is præcipuus honos apud Aegyptios, teste Iosepho Anti. lib. ultimo.

Ἡ κατὰ, ἡ κατὰ, Berothæ oppidulū, ut ex Pausanix sententia tradit Stephanus. Sunt & alia eiusdem nominis loca quæ commemorantur ab eodem Stephano.

HALCYONES, & **Halacometes**. Vide **ALACOMETE**.
Halcyon, halcyon, ἁλκυών, Auis est maritima, hyberno tempore in mari sua parvina, pulchroque suos educens quo tempore summa est in mari tranquillitas, quam Alcedonia Plautus appellavit. Fabularum Poëtae, Halcyonem Aëoli filiam, & Ceycei uxorem in hanc aem muricam fuisse Acolumque hoc filium fuisse prosteritatu tribuere, & quando illa pullis procreandis vacat, ratiū summa in mari fit tranquillitas. Servius Ceycem Luciferi filium fuisse tradit, & Halcyones maritum: quā quo prohibeas, iſter ad conſulendum Apollinem de ſtatu Regi, naufragio petiit. Cuius corpus cum ad uxorem delatuſ fuſſet, illa ſe præcipitavit in pelagus. Poſtea miſeratione Tethyos & Luciferi, conſerui ſunt ambo in aues marinas quæ halcyones vocantur. Sanè ſciendum eſt, quòd quum de muliere dicimus, Hæc Halcyone facit, quid de auibz, hic & hæc halcyon, hi & hæc halcyones. Iſte autem aues nidos faciunt in mari media hyeme: quibus diebus tanta eſt tranquillitas, v. nihil penitus in mari poſſit moveri. Inde etiam dies ipſi, Halcyonia nominantur. Hæc Servius. Dicte autem ſunt halcyones, *αλκυονες* quod eſt *αλκυονες* hoc eſt a quòd in mari, oua pariunt. Quo fit vt prima vocalis, ſi origine ſpectemus, aſpiranda videatur. Euſtathius tamen cõtra etymi rationem tenui ſpiritu notandam præcipit, adiecto etiam generali canone, quò negat vocabulum vllum eſſe aſpirandum quòd initium ſumat ab *αλ*, ſubſequentē *κ*.
HALCYONES, pen. cor. ἁλκυόνες, Aëoli ventorum Regis filia vxor Ceycis, quæ pro dolore quem ex naufragio & morte mariti ſuſceperat, muricæ eſt in aem halcyonem Vide **Alcedo**.

Halec, peces, vel vtrali scribuntur halec, fœminini, piscis sola aqua victitans, quem Aristoteles *marida* appellat, § Theodori versioni credimus.
¶ Est item halec, siue halec, lequaminis genus quod ex piscium intesti-
nis confici solet. Martialis lib. 7. 1. Cui porraz gaudens ancilla paroppi-
de rubra Halecem, sed quam protinus illa voret. Plinius lib. 31. cap. 8.
Halec imperfecta, nec dum colata. Legitur & in neutro genere. Horta-
tius 2. Sermonum. Saty. 4. Ego fecem primus & halec Inveni. Plau-
tus in Anful. Qui mihi holera cruda ponunt, halec dantur. Vbi tamen
ratio carminis clamat legēdū esse halecē, aliqui versus deest syllaba.
Halecula, diminitiuum. Colum. lib. 8. ca. 17. Itaque prœberi conuenit za-
bentes haleculas & Glidus et cœdam chalcidem.

gentes halicetia, et halibus et tianis charidion.

HALAESIA, *Halæsa*. Siciliæ oppidum inter Agathyrsum & Cephaledium situm, xiginta pass. m. distans ab utroque, teste Strabone lib. 6. ¶ Hinc deducitur adiectivum Halænsium, a. um, v. Halænsia ciuitas, hoc est ipsa Halæsa. Cic. j. Verrina, Siciliæ ciuitates multæ sunt, ludices, ornate atque honestæ, ex quibus in primis numeranda est ciuitas Halænsia. Nullam enim reperietis aut officiis fideiorem, aut copiis locupletiorem, aut auctoritate grauiorem. Halænsium, vrbis huius incolæ, quorum com. minit Plinius lib. 1. cap. 8.

MAELÆVS, Ἰάλαος, Fluuius, & mons nō longē ab Aetna. Colu. lib. 10.
 Et quæ Sicani fluuij legitis Halicē, q̄ est & in Ionia Aet̄ regione eī.
 Item nominis Fluuij, Colophoni pr̄terfluēs. Autor Plin. lib. 5. ca. 19.
MAELÆVS, Ἰάλαος, Agamemnonis fuit filius ex Briseide, q̄t quida vō-
 lunt ex Clytemnestra, v̄ alij. Dicunt enim hunc cō matre fuisse con-
 tra patrem, & postea patri pulsum in Italiā venisse, atque apud Massi-
 cum Campaniē montē confidisse, & tanquam Troiani nominis hostem
 Turno aduersus Aeneam fuisse. Virgilius, Hinc Agamemnonis Tro-
 iani nominis hostis. Longis Halicis equos, &c. Ouidius quoque lib. 4.
 Fau. autor est ab hoc Halicē Haliscos nomen accepisse.

Hallas, haliados ἀλιᾶς, Genus scaphæ, vel parux nauticulæ, ut ex Appiano
dicitur Boissier.

Halixetus, ti, pen. cor. αλιετός. Genus est aquilæ: falco à nonnullis dicitur, ab aliis accipiter, ab aliis nifus. Ovidius Metamor. lib. 8, Et modò factus erat fulvis halicetus alis. Plin. lib. 10. ca. 3, Halixetus tantum im-

plumes etiamnum pullos suos percütens; subinde cogit aduersos in-
tueri Solis radios, & si conuenienter, humectanturque animaduertit,
præcipit: & nido, velut adulterium, & degenerem illum cuius acies
firma contra steret, nascatur. Hæc et suum genus non habent, sed et
diuerso æquilarum coitu educuntur.

ALIA MON, siue Haliagmon, *Alia* Flapius est Macedoniz Plinius lib. 3. c. 3. Item in Macedonia qui uellet sibi candida nasci, ad Haliagmona ducere: qui nigra aut fusca, ad Azium.

ALIA RTVS, *Alia*, Nomen virbis Brotiz quam Halizartus cōdidit Therpandri filius: de qua uide Strabonem lib. 5.

malicacabus, *Alaunensis*. Alterum solani genus, semen in folliculis rotundis habens, ad speciem vesicarium orbiculatum, rubens, & leue. Latini vesicariam vacant teste Plinio lib. 21. capi. 31. Officina. Mauritanos sequitur, vocant *Alaunenoi*.

ΑΛΙΣΑΡΙΑ, *Ἀλίσαρια*, Oppidum mediterraneum Aetoliz, apud Plin-
nium lib. 4. cap. 2.

ALICARNASSY, pen. cor. *Alacarnassus*. Vrbs Carix, principis regis, circa initium Tauri flatis, ad mare, in minori Asia; Argiveorum colonia, quae Maufolium quondam nobilissimum opus erubuit, & Salmaeis fons. Hæc prius Zephyra dicebatur. Ex Halicarnasso fuit Hærodotus historicus; item Heraclius Poeta, & Dionysius scriptor antiquitatum, qui ab ea Halicarnassum diduxit est.

halieutica, *halieuticus*. Dicitur volumina in quibus tractatur de piscibus.
 Plin. lib. 32. c. 2. Mibi videtur mira & quæ Ovid. prodidit pisci ingenia,
 in eo volumine quo halieuticon inscribitur. Furcrum & alii qui
 halieutica scripserunt: Olympius Nemesianus, quem Vopiscus tradit
 scripsisse cynaegeta & halieutica: & Oppianus qui opus de piscibus
 Antonio dicitur. Scripsit & Anicius sed huiusmodi annectat.

lalimus, & *Alum.* Frutex sepiusculo vallari idoneus, limilis rhamno, sed
 spinis foliis olivæ, sed latoribus. Vascutur in sepius & maritimus, lo-
 que salis, alexigineque, refert. Vnde & nomen videtur accepisse. Al-
 lum sine aspiratione scribitur: indeque Alimon dictum putant, quod fumum
 arceat. Tradit enim Solinus fruticem hunc, in Creta nascenti, mirabilis efflu-
 di quod eo admixto fumus alioquidam pulla sentitur.

aliphlicos, ~~αλφαικος~~. Cortex arboris est, glâderasus omnium descri-
ma, quæ à nostris falicortex appellari potest, cui glans tam amara, et
eam præter fues, nullum animal attingat.

aliplemum, αλιπλεμ, Marinus pulmo, genus piscis, apud Plinium,
libro 12. capite 11.
alix, Halius. Vide H. 1. 1. 1. 1. 1.

AITON, Hantus, vide H A I O, n. 2125.
 AITON S. S. pen. prod. *aiton*, Populi Afric maximae, Myrsis, Caribaeae
 & Lydis hiniimila dicti *aiton* πη ἀλι τω *aiton*, hoc est ab *aiton*
 mari praeingatur, ut indicat Plin. lib. 3. cap. 3. Stephani Halitus
 dictos purar, quia *aiton* ob divitias superbi essent & *preferbo*
 dicitur, quia *aiton* superbi essent & *preferbo* dicitur, quia *aiton*

Alucinor, aris. Significat aberrare falli, vel etia oblupefieri , vt docet Nonius. [*mepheo*. *vel alio m.* *mepheo*. Ital. *Fallare*. *pugnanti*. *Hilary*. *De uirgine*. *sipantur*. *desiste* etc.] Proprie tamé ad oculos refertur, vt idem sic quod in conspuendo falli, & errare, dum alter pro altero aspicitur. *Xii B* *Eux* quod significat aliud, vel *Xiii B* *allos*, quod est languere, vel oblupefieri, vt auror est Clotarius Verrus apud Gellij, lib. 18. cap. 21. Cice. lib. 16. ad Atticum. Ego tamen suspicor hunc, vt solet, hallucinari. Coiu. lib. 8. Custodis officio, fublimem, celsissimamq; delectari veluti speculam desiderat: vt neque tardiores grauidas, dum cantantur, neque agiles & fortis, dum procurrit, separati a ceteris sinamine sur aut bestia hallucinantem pastorem decipiat. Aspiratur, vt inquit Clotius lib. 20. de re famula. *Suspici* est suspicari, *aspicere* est aspici.

Gellius, lib. 2. ca. 3, *vel* sonus firmiter si et vegetior.
allucinatio, onis, verbale, *παρὰ τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἄλλοι*. Idem significans
quod error aut stupor. Nonius ex aliquo veterum, *Vt assidue obsecrant*
vidit, atq; illius quidē delicatissimas mētis et corporis hallucinationes.
allux, eis, *vel* Hallus, li, Pollex, ex eo dictus quod super proximum digi

tum saliat. [*avrody. Ital. Dito grosso. Hispa. Dedo pulgar.*] Nam constricta manu solus proximum digitum scandit. Vnde quidam à Græco *avrody* trahunt quod Latine scandere, seu salire significat.

almados, *ὄλινος* dicitur Ital. *Oline di salamora*. Hisp. *Olivas de salmuera*. Jussie
Ruellio. *ὄλινος* dicitur quæ cōduntur muria. Nam *ὄλινος* muriam
vel falfuginem significat.

ΑΙ ΜΥΡΙΑΣ, *ἐλαυεῖς*. Lacus ambitu LXIIM. pass. ex Danubio natus
supra Isteropolin: de quo Plin. lib. 4. ca. 12.

lalo, las. Spiro, vel odorem emitto. [αερμαζω, εκμιαω. Itali. spirare, mandare fuori odore. Hisp. Echar de si baho.] Virgilius lib. 4. Geor. Inuitent exocceis

halantes floribus nort. ¶ Huius cōposita sunt, Axhalo, Exhalo, de quibus suprà. Vnde Exhalatio, *ἀναθυμίασις*, densiorum spirituum euaporatio, quæ à Ciccone Halitus ceræ appellatur. Inhalo, *ἐνθυμίασις*. Lactant. de Ira Dei, Si ceræ inhalaueris.

halito, a, pen. cor. Expiro, halitum identidem emitto. [*cantin.* Ital. *spirare* *risufare*. Hisp. *soplar*, *exhar* *amenudo* de *fi baho*.] Ennius, Sublime iter quadrupedantes, flammam halitantes.

talitus, us, pen, cor. Spiritum significat : & est nomē verbale ab halo, sicut Spiritus à spiro. *[ἀέρας]* Itali. *Halito, spinto, vento, fato*. Hispani. *Fuulgo* à *acezo* à *aliento*.) Plinius lib. 9. ca. 7. In aquas quidem penetrare hunc vi-

Halitus Solis, id est vapor & calor. Colomella, Disiectum deinceps potius
 finem inarari & obrui cōcuiat, ne Solis halitu vires amittat. Ha-
 litus terræ, pro vapore qui per terræ rimulas sursum ascendit. *ar. 9. p. 11.*

Plin. lib. 17. ca. 12. Obvio terra halicu infectus.
Jalos, [αλως. Itali. & Hispa. *Corona*, *ar.* Jab Aristotele in Meteoris dicitur
quem nostrī modo coronam, modo aream circa lunam dicunt. Scuzza
libro 1. Questio. Hunc Græci halon vocat, quem nos dicere coronam
aptissime possumus.

ALONZVS, ἄλωνα, Insula Propontidis ante Cyzicum, oppidum habens eiusdem nominis. Autor Plin. lib. 5. ca. vltimo.

Halophantia, tr. Hominum genus equū (ve ait Nonius) quod ob suenda mendacia miserrima mercede cōducitur. Plau in Curculione Aedepol nugatorem lepidum lepidē hunc nactus est Phredromus, Halophantam, an sycophantam hunc magis dicam, nescio. Quo tamen

H A R

Year	Percentage of Population Aged 65 and Over
1950	7
1960	10
1970	9
1980	14
1990	16
2000	17
2010	18
2020	17.5
2030	17.5
2040	17.5
2050	17

parasset, inter alia lascivias agrestes ei apposuit: quas quum Iuno audi-
de comedit, illico vsque tunc fertilis, pugnans effecta est, peperitq;
Heben, quam postea Iupiter ob formę elegantiam ad officium pincer-
natus assumptus, deamque iuuentutis efficit. Tandem quum ipse vnā
cum ceteris diis apud Aethiopes comellaturus iussisset, contigit quōd
administrans eius Hebe pocula, p̄que lubricum minus caute inten-
dens, caderet, reuoluiturq; veltibus obscena Superis monstraretur: quam
ob rem ab officio est amota, cuiusque loco Ganymedes subrogatus. Pos-
tremo Heberuli in deos relato, vxor data. Autor Seruius. Homerus au-
tem ex Ioue eam conceptam esse tradit, neque omnino ab officio remo-
tam, sed ceterorum deorum pincernam fuisse. Ganymedem verō solius
Iouis. Ouid. lib. 9. Metam. Hoc illi dederat lunonia munus Hebe, &c.
Hec dea iuuentutis putabatur. Enim (vt ait Suidas) florem ætatis
& primam pubem significat.

Hebenus, ni. generis fœminini: & hoc hebenum, ni. penult. corre. Eni-
Dioscoridi. Cuius descriptionem, vide supra in dictione. E B N V S.

Hebes, hebetis, Obustus, piger, tardus, & acumine carens. [αμβλυσ, Ital.
Grosfolane, pigro, seu, a ingro. Hispa. Boto, perex, o. rudo de ingenio.] Cicero
lib. 2. Acad. Quidam Lunę quę lineamentum sunt potestē dicere, cuius &
nascentis, aliis hebetiora, aliis acutiora videantur cornua: Hic Cicero
hebeti opposuit acutum. Ouidius 3. de Arte aman. Ponite iam gladios
hebetes, pugnetur acutis. Vnde per translationem ingenium hebes
dicitur, sicut etiam obtusum: & Homo hebes, hoc est tardus. Cicero 10.
Philip. Scilicet hæc Panfa aut non videt, (hebet enim ingenio est) aut
negligit: id est ingenio non acuto, sed tardo. Idem 2. de Divin. Videlicet
Epicurus quę hebetem & rudē dicere solent Stoici, quemadmodum &c.

Hebeto, bes, Hebes sum. [αμβλυσ, Ital. Effere, obtuso. Hispa. Embotarse.] Liu.
lib. 3. bel. Pun. Num ferrum hebetan dextera torpēt? Verba sunt Anni-
balis suos increpantis. Virgil. 5. Aeneidos, Sed enim gelidus tardante
senecta. Sanguis hebet, frigēque efficit in corpore vires.

Hebetio, fœis, Hebetior ho. [αμβλυσ, Ital. Dicitur p̄i obtuso, balordo.
Hispa. Embotarse, empotarse.] Cic. 1. Tuscul. Sic mentis acies seipsam in-
tuens, nonnunquam hebetit, id est obtusior, desidior, & remissior fit.
Sallust. Postquam diuitiz honoris esse coepit, & cas gloria, imperit, po-
tentia sequebatur, hebetere virtus coepit.

Hebetio, as. pen. cor. Obtrundo, obfuro. [αμβλυσ, Ital. Ofuscare,
ofuscare. Hispa. Embotarse, empotarse.] Plin. in Paneg. Eodem ergo tempore nec
animos modo, sed & corpora ipsa languescere, gladios etiam incuria
hebetari, retundique gaudebant. Plin. lib. 7. capi. 15, Speculorum fulgor
aspectu ipso hebetatur, acies ferri perstringitur.

Hebetudo, Rei alieuius carentis acumine, vel mentis, ingenij, visus, simi-
liumque obfustas, αμβλυσ.

Hebetatio, verbale, Idem quod hebetudo. αμβλυσ. Plinius lib. 8. capi. 5.
Medetur & lumborum dolori, oculorum hebetationi, inq̄ate capitis, &
melancholicis.

Heber, as, fœis, Didit fuisse Iudæi, ab Heber, qui fuit abnepos Sem filij
Noe: prins Hebergi cognominat, ac deinde vna detracta litera Hebergi,
sicut docet Augu. lib. 10. de Civ. Dei, Et quia in eius familia remāse lin-
gua, quę prius humano generi crederetur fuisse communis, quum gētes
linguarum diuersitate sunt diuise, deinceps Hebraei est nuncupata.
Ab Heberus fit Hebraicus, a, um, vt Lingua Hebraica.

Hebraei, as, fœis, Floius in Thracianaficitur iuxta Adrianopolim, in
monte Rhodope, labiturque in Aegzum mare, e regione Samothraciæ
insulæ. Celebratur propter autem quod ex arena eius colligitur. Poëtæ
fabulantur in hunc Orpheum caput, quum Cicones eum effecissent, pro-
iectum esse, vnde & Oeagrius dicitur ab Oeagro Orphei patre. Virgil.
lib. 4. Georgic.

Tum quoque marmorea caput à cervice reuulsum
Gurgite quum medio portans Oeagrius Hebrus,
Voluēte, &c. Ouid. lib. 15. Metamor.

Membra iacent diuersa locis, caput Hebræ, syrāque
Excipit, & mirū, & Martianus lib. 6, Hebrū (inquit) Odyssæ niues
complect, qui inter diuersos Barbaros fluens, etiam Ciconas perluit.
Hebrus hodie Maris dicitur.

Hebraei, as, fœis, Nomen anus pauperculus, quę Thefæ ad huc a adolescen-
tem hospitium suscepit. Huius pauperatē Callimachus iusto volumine
celebrauit. Hinc natum est proverbum. Nunquam Hebraei fies, hoc est
nunquam te inopia opprimit. Ouid. de Amor.

Cur nemo est Hecalen, nulla est quę nouerit Izumi
Nempquod alter egeat, altera pauper erat.

Hebraei, as, fœis, Asinoi filia, quę direpta Tenedo Nestori in prę-
dam cessit, teste Homero, lib. 11. Iliados.

Hebraei, as, fœis, penult. cor. ingm, Iouis & Latonę filia, & soror Apollinis, quę
& Diana dicitur. Hinc triplex numen attribuitur: vnde etiam à Virgi-
lio Tergemina vocatur. Nam in celo creditur esse Luna, in terris Dia-
na, & apud inferos Proserpina. [Dicta Hecate, teste Seruio, quōd cen-
tum videntis placetur, aut quōd centū annos errare faciat insepultos,
Verisimilius tamen videtur Hecates nomen factū esse à masculino ing-
e, quo nomine Greci vocant Apollinē: sicut à Cynthio Cynthia, à
Delio Delia, à Phœbo Phœbe. Dicitur autē sol est Hecatos, ab ing- lōgē,
q̄ emittit radios suos ad nos mittat, & quodāmodo iaculetur. Hæc &
quidē, quia (vt inquit Orpheus in Argon.) ita habuit capita, dex-
trum equinum, sinistram caninum, medium suis agrestis. Ouid. 9. Me-
tamor. Tūque vireps Hecate. [Alia fuit Hecate, herbarum venerator.
tūque peritissima, quę in Taurica Cherroneſo regnauit, teste Diony-
sio. Hecate filia fuit Perse, filij Solis, & fratris Aetere: quo & Perseis,
sue Perseis cognominatur. Ouid. 7. Metamor. Ibat ad antiquas Hecate
Perseidos aras. Valer. Flaccus lib. 6, Hanc resedens altis Hecate Per-
seis lucis Hebat.

Hebraei, as, fœis, Historicus Milesius fuit, Prtagorę auditor, qui
primus soluta oratione historiam condidit. Floruit temporibus Darij,
qui Cambyſi successe. Autor Suidas. [Fuit præterea eodem nomine
grammaticus quidam Abderita, cuius meminit idem Suidas.]

Hecatomben, fœis, sacrificij genus in quo ritus hic seruabatur, vt
centum viri generis masculini victimarum quatuordecim hedi, &c.
Iul. Capitolinus, Tantum sanę, lætitię in Balbino, qui plus timebat vt

hecatomben faceret, quod tale sacrificij est, Centum atq; vno loco con-
struuntur ex cespitibus centum fues, vel centum oues, maculantur.
Iam si Imperatoris sacrificij sit, centū leones, centū aquilę, & cetera
huiusmodi animalia feruntur: quod quidem Græci quondam fecisse
dicuntur, quum pestilentia laborarent. Dicta hecatombe à numero vi-
ctimarum: vel à numero sacrificiarum, quia centum Peloponnesi vr-
bes id faciebāt. Iuuen. Sat. 13, Existunt qui promittant hecatomben.

Hecatompolis, fœis, fœis, Crete insulę epicheton est à numero
ciuitatum impositum, quę centum in hac insula fuisse perhibentur, vel
Virgilio teste lib. 1. Aenei. Crete Iouis magni medio iacet insula pon-
to, Mons Idreus vbi, & gentis canabula natię Centum vrbes habi-
tant magnas, vberima tegon.

Hecatompedon, fœis, fœis, Templum erat apud Atheniēſes Minere
dicatum, parens omni à latere pedes centum: vnde & nomen accepisse
existimant. Alio nomine Parthenon d. cebatur. Meminit huius sacri Pla-
tarchus in conuio septem sapientum.

Hecatomphonia, fœis, fœis, Sacra erant apud Messenios celebrari soli-
ta, à centum hostium cade originē habentia. Meminit huius sacri Pla-
tarchus in conuio septem sapientum.

Hecatompus, odis, fœis, fœis, nomē piscis qui hamo deuorato omnia in-
teranea euomit, donec hamū quoque egerat. Dicitur Hecatompus à cen-
tem pedū numerū: vnde & centipes à Latinis appellatur. Dicitur & scol-
opendra, à terreſtris scolopendre similitudine.

Hecatompylos, fœis, fœis, Thebes Aegyptiacę epicheton est à
portarum numero, quę centum in hac vrbe fuisse dicuntur, vel Iuue-
nale teste, Atque verus Thebe centum iacet obitu portis. [Est item
eiusdem nominis vrbs in Parthia, teste Stephano.]

Hecatonchirōs, penult. produ. fœis, fœis, Briarei, siue Aegreoni
epicheton, quod nobis Centimanum sonat. Fingunt enim Poëtę, Bria-
reum centum manus, & quinqueaginta vres habuisse: vt tradit Plata-
rchus eo in opusculo quod αὐτὸν πολυχίρην inscripsit.

Hecatonnesis, fœis, fœis, Insulę exiguę viginti circa Iesbum: ab
Hecato, id est Apolline dicti, qui in illis plurimum colebatur.

Hecatonarchus, fœis, fœis, centum militibus præfectus, quem Latini
Centurionem vocant.

Hecia, (inquit Sponſinus) accipitur pro te minimi pretij, quasi hietia, ab
hio verbo: quasi hietus & oſtitatio. Alij pusillā dicunt, quę in coquen-
do pane solet assurgere. Pomponius, Hic homo hec te facit, & multi-
bibam vocat: id est parui me facit.

Hecator, fœis, Priami Regis filius, Troianorum omnium fortissimus,
ab Achille interfecſus: didici (vt scribit Platon) ab 72, defendo, quōd vr-
bem cetera hostium imperum tenuerit, patriamque seruauit: eo nanque
sospite Troia nunquam potuit expugnari. Vxorem habuit Androma-
chen, ex qua Astyanactem suscepit, quē Vlyſſes capta Troia è fastigio
turris præcipitauit. Solus Græcos, quemadmodum Achilles solus Tro-
ianos, fugabat: ex quibus Proteſſam & Patroclum, aliosque perimulos
interfecit. Tandem ab Achille interemptus est: à quo etiam bigis
allegatus, circum Patrocli sepulchrum, Troiaque muros tractus est,
Virgil. lib. 1. Aenei. Ter circum Iliacos rapuerat Hecſora muros. Tan-
dem eius corpus per duodecim dies insepultū ab Achille seruauit. Pri-
amus autē redemit, idq; veteri more honorificentiſſimē cremauit. Vide
Hom. lib. 23. Iliad.

Hecſoreus, a, um, penult. cor. adiectiuum est possessiuum: vt Gens Hecſorea
quę ab Hecſore originē duxit: & Nomen Hecſoreū. Ouidius in Heroi.
Epist. Nomen in Hecſoreo pallida semper eram.

Hecſtica, ex, vel Hecſtica, ex, fœis, Febriſ genus curatu difficile, nisi adhuc
nascenti occurratur, non in spiritibus, vt diaria: non in humoribus, vt
periodica: sed in partibus solidis insidens, corpūque paulatim consu-
mens. Dicta hecſtica, αἰνὴ ἥδε, hoc est ab habitu: vnde & febrem habi-
tualem nonnulli appellant. Dux autem sunt hecſticę differentię, quas
vide apud Galenum lib. 1. de Different. febr. ca. 10.

Hecſtor, fœis, Priami Trojanorum Regis vxor fuit, filia Dymætiſ,
teste Homero, aut (vt Virgilius Enripidē secutus sentit) Cissei filia, ex-
pra Troia (vt Poëtę fabulantur) in eam versa. Quam fabulam inde
ortam putat Seruius, quōd quum à Grecis captia abduccretur, & filij
ſui Polydori corpus in mare abiectum agnouisset, quoniam aliter inu-
riam viciſci non posset, Græcos inanibus lacessuerit conuulſis.

Hecſyra, penult. cor. fœis, Latinis sonat socrum, quemadmodum iuxta so-
cerum quo etiam nomine dicta est Terentij Comœdia. Male tamē vi-
deri scribi eum aspirationem, quum iuxta notetur spiritus leni.

Hedera, penult. cor. Herba est perpetuū virens, quę quum per se ſtate non
poſſit, arboribus & muris adhaeret. [αἰνὴ ἥδε, Ital. Hedera, bellera. Hispa. La
ydra.] Huius tria præcipua sunt genera. Quædam enim à baccarum al-
bedine, candida dicitur. Altera nigra, quōd baccas ferat ſubnigras: aut
certē croceas, quę & dionyſia appellatur. Tertia, elix dicitur, froſtrum
nullum gignens, sed abas habens viticulas, & folia parua, anguloſa, &
reliquis generibus multo concinniora. Virg. 7. Aegloga, Candidior cy-
gnis, hedera formioſior alba. Vbi Seruius, Alba hedera, quia sunt & ni-
grę hedera: vt, aut hedera pandunt veſtigia nigra. Dicta hedera ab
herendo, quōd hæreat ſemper, & ſequatur quicquid proximū est: quā-
uis per diphthongum non ſcribatur, corripit enim primam ſyllabam.
Virgilius in Pharmaceutria, Atque hæc ſine temporis circū Iner vi-
ſtrices hedera tibi ſerpere lauros. Quidam ab edo deducunt, quōd
parietes edat, atque conſumat. Feſtus, Hedera dicta, quōd hæreat, vel
quōd edita petat, vel quia id, cui adhaeret, edat: quę in tutela Liberi
patris putabatur eſſe, quia velle ſemper ei iuuenis, ita hæc ſemper viret.
Hederaeus, a, um, Quod ex hedera eſt. [αἰνὴ ἥδε, Ital. Hedera, bellera. Hispa. La
ydra de materia de yedra.] Vt Corona hederaea, materia hederaea. Caro ca-
pit. 111, Si vides ſcire, in vitium aqua addita fit necne, vaſculum facio
de materia hederaea, &c. Hederaeus bæce. Colum. lib. 8. ca. 10, Item
oleaſtri, & hederaeus bæce, nec minus arbuti.

Hederaei, as, fœis, Gallie populi ſunt Sequanis ſimilimi, olim Romanorum fratres
dicti: quorum hodie loca Bugundiones tenent. Caput eorum eſt Augu-
ſtodunum, vulgō Aſſun, de quo Tacitus lib. 3.

Hedychrum, fœis, fœis, Odoramenti genus eſt. Cicero 3. Tuſſulan. Col-
locemus in culicis plumæ, palſtrem adducamus, hedychrum in cen-
damus,

etiamque vehemens, aut etiam ab immodico splendore, vel odore, aliisve huiusmodi praevalidis obiectis sensum laedentibus.

Hemicyclos, *ἡμικύκλος*. Ital. *Mexco* *cerchio*. Hispan. *La mitad del círculo*. Latine interpretatur semicirculus: quia voce Mathematici frequenter videntur. Accipitur etiam pro cathedra semicirculari facta in medio circuli formam. Cicero in *Leilio*. Tum memini domi in hemicyclo sedentem.

Hemina, *ἡμίνα*. Genus est mensurae, dimidium continens sextarii. Graeco *ἡμίνα*, quod dimidium significat Gellius lib. 3. ca. 13. Si est sextatio hemina fusa sit, non dimidium sextarium fustum, dictum est. Plautus in *Milite*. Neque equidem heminas octo exprompsi in vtrum.

Heminaris, *ἡμινάριος*. Quod hemina mensura habet. *ἡμινάριος*. Per translationem accipitur pro exiguo. Quintilianus lib. 6. cap. 4. Fabius Maximus inculcans Augusti congiatorum quae amicis dabantur, exiguitate, heminaris esse dixit. id est tenuis & exigua.

Hemionion, *ἡμιονιον*. Nautici genus quod à puppi ad malum usque binis ramis, à malo ad proram vnicò tectum agitur: cuiusmodi sunt (inquit Bayhus) quas hodie *fustas* vocamus.

Hemionion, *ἡμιονιον*. Quodam arithmetica proportio, continens aliquem totum numerum: atque eius dimidium se habent tres ad duo, & quindecim ad decem. Gellius lib. 18. ca. 14.

Hemionidium, siue hemionitis, *ἡμιονίδιον*. *ἡμιονίτης*. Herba est dracunculi folio, lunato, radicibus coherens multis, usque tenuibus, nunquam flores, neque semina, quae eadem gignens, in petrosis locis nascens, austro sapore. Alio nomine plenium, *ἡμιονίδιον* dicitur. Herbariorum plerique *Linguae cervinae* appellant. Officini etiam scolopendrium. Omnino tamen alia est à scolopendrio Dioscoridis.

Hemiplexia, *ἡμιπληξία*. Paralytis, semiparalytis, quum in altera tantum partem corporis malum id inculcat: nam quum totum afficitur, apoplexia nominatur.

Hemiphetium, *ἡμιφαιήτιον*. Ital. *Mexco* *sphera*. Hispan. *La mitad de la esfera*. Dimidia sphaera, hoc est exli dimidium. Varro de *Re rustica* lib. 3. ca. 5. Intinctus sub tholo, stella Lucifer interdiu, noctu Hesperus, ita circumiens ad infernum hemiphetium ac inouens, ut indicent quot sint horae.

Hemistichium, *ἡμιστίχιον*. Ital. *Mexco* *verso*. Hispan. *La mitad del verso*. Versus dimidiatus, quasi *ἡμιστίχιον*, cuiusmodi apud Virgiliū aliquot leguntur imperfecta.

Hemistritus, *ἡμιστρίτης*. Semitertiana febris, sic dicta quod parte aliqua tertianam praesentit, tertio die, ut illa, repetens, non tamen ut illa diem unum praestet integrum, sed inter horas $x x i$, plus vel minus porrigitur. Martialis libro 12. Cui gravis & feruens hemistritus erat. Morbi huius naturam & differentias video apud Galenum lib. 2. de Different. feb. cap. 8. & 10.

Hemodes, Vide *HAEMODES*.

Hemus, seu porius **Hermus**, *ἡρμος*. Mons in Thracia, excelssitate cōspicuus, ex cuius vertice vulgata olim opinio fuit Pōricum simul & Adriaticum mare, & Istrum amnem, & Alpes conspici posse. nam excelssitate sua sex millia pass. continet. Dicitur **Hermus**, à nomine regis **Hermi**: cuius solenne alter quoque mons Thraciae, Rhodope nominatur: in quos transfiguratos esse Rhodopen & Hermum fabulae canunt. Ouid. lib. 6. *Metamorph.* Thraciam Rhodopen habet angulus vnus, & **Hermum**. Nunc pelidos montes, mortalia corpora quondam. Alij dictum volunt **Hermum** ab **Hermo** Boreae & **Oithyae** filio. Vide *HAEMVS*. Est & **Hermus** nomen Graeculi histronis, cuius meminit Lucialis Satyra 6. Dicitur hunc mollis **Hermo**, Quamquam & Carphoroph, facies tua computat annos.

Hendecasyllabus, *ἡνδεκάσῳλος*. Versus vndecim syllabarum, qui & Phalaecus dicitur ab inuente: qualis ille Catullianus, Passer deliciae meae puellae.

Hendiadys, sic recitioribus Grammaticis credimus, figura est qua vnus in duo diuiditur: vt apud Virgilium, 1. Aeneid. Molēque & montes insuper altos Impoluit. Id est moles altorum montium. Sic alibi, Pateris libamus & agro. In est pateris aereis. Meminit huius figurae Seruius in primum librum Aeneid. Vbi tamen in exemplaribus manu scriptis non hendiadys legimus, sed *in 2. & 3. v. hoc est per vñ duosque figurae contraria legitur apud Donatum in Andriam Terentij, quam appellat *ἡνδεκάσῳλος* est duo per vnus.*

Hēphēstus, *Ἥφαιστος*. Paphlagoniae populi fuerunt qui Antenore duce quum in initium maris Adriatici sinum venissent, permitti Troianis, omnes vno nomine Veneti appellati sunt. Liu. 1. ab Vrbe, Cassibus deinde variis Antenorem cum multitudine Iencurū, qui seditione è Paphlagonia pulsū, & sedes & ducem, rege Philemene ad Troiam amisso, querebant, venisse in initium maris Adriatici sinum: Euganeisq; qui inter mare, Alpēque incolebant, pulsū, Hēnetos, Troianōsq; eas tenuisse terras: & in quem primum egressi sunt locum, Troia vocatur: pagōq; inde Troiano nomen est: gens vniuersa Veneti appellati.

Hēphēstus, *Ἥφαιστος*. Populi Pontici, Achaetis Imiti, Iatrocinis ac piratica victrantes. Originem ac nomen traxisse putantur ab Amphitro & Telchio Castoris & Pollucis aurigis, teste Plinio, libro 6. capite 5. Nam *ἡφαιστος* Graeci aurigas vocant: quasi *τὸ ἡφαιστος*. Vide plura de his apud Strabonem lib. 11.

Hepar, *ἥπαρ*. Pen. gen. cor. Primum est sanguinis generandi instrumentum, venarū quoque omnium principium, quod Latine dicitur appellatur. *ἥπαρ*. Ital. *Fegato*. Hispan. *El hígado*. Est item hepar, piscis nomen ex genere locustarum, cuius meminit Plinius lib. 32. cap. 11.

Hepariarius, *ἥπαριος*. Ad hepar pertinens. *ἥπαριος*. Ital. *Ciò che è legato a' epatiche*. Hispan. *cosa perteneciente a' hígado*. vt, Morbus hepariarius. Plaut. in *Cureul*. Tum te igitur morbus agit hepariarius.

Hepaticus, *ἥπατικός*. Quod ad hepar attinet: vnde à Celso, lib. 4. c. 9, hepaticus morbus dicitur, qui à Plauto appellatur hepaticus.

Hepatici, *ἥπατις*. Ital. *Fegato*. Hispan. *hígado*. Qui ex hepate laborant: & proprie in quibus imbecillum est iecur, sine tumore tamen & dolore. Plin. lib. 26. cap. 6. Datur hepaticus in facie cuncta.

Hepatices, *ἥπατις*. Gemma est quae à iecoris figura nomen sortita est. Plin. lib. 37. cap. 11.

Hepatorium, *ἥπατοριον*. A quibusdā vocatur Eupatoriū herba, eo quod iecori affecto auxiliatur. Autor Dioscorides, lib. 4. Quamquam non desunt qui hanc nomenclaturam inter eas reiiciendam putent, quae à doctioribus inter auctoris eius nomina meritis annumerantur.

Hepatitis, pen. prod. *ἥπατις*. Vena ampla, ex caua siue sinu hepatis parte emergens, omnes mēfari venas excipiens. Vetus *Hepatis portus* appellatur.

Hepatizon, *ἥπατιζον*. Aeris temperamentum, iocinoris colorem referens, magno olim in pretio habitum. Plin. lib. 34. ca. 2. Præter hæc est, cuius ratio non potest reddi, quamquam hominis manu facta dederit fortuna temperamentum simulacro signisque, illud eo colore pretiosum ad iocinoris imaginem vergens, quod idæo hepatizon appellatur, procul à Corinthio, longè tamen ante Aeginetium atque Deliacum, quæ diu obtinere principatum.

Hēphēstia, *Ἥφαιστία*, adis, *ἥφαιστις*. Ciuitas est Lemni insulae, in Orientali tractu sita, nonnihil tamen distans à mari: ita dicta à Vulcano, quem Graeci *ἥφαιστος* appellat, cuius hac in vrbe insignis olim fuit templum, quod *ἥφαιστιον* vocabant. Luxta hanc quoque urbem collis ostenditur, Vulcani (vt credi volunt) casu nobilitatas. Ferunt enim Vulcanum à Iulione ob insignem deformitatem è celo præcipitatum, in collem illum decidisse. Cuius fabulae occasio inde sumpta est, quod totus hic collis cō busto similis videatur, neque plæta villa in eo signatur. Ex hoc colle effodiebatur Lemnia terra, Dioscoridis & Galeni scriptis magnopere celebrata. Vrbs huius meminit Ptolemaeus Geographiae suae libro 3, & Galenus lib. 9. Simplic. Medicament.

Hēphēstion, *Ἥφαιστιον*. Vnus ex Alexandri Magni ducibus, mixtū in modum ab eo amatus, quem ille ita cum Cratere conserbat, vt huius quidem *ἡφαιστιον*, Hephrestionē verò *ἡφαιστιον* appellaret. Hunc postea apud Babylonē vita functū, ita funeris magnificentia prosequutus est, vt facile omnes, quæ toto terrarū orbe edita sunt, pompas superaret. Feruntur siquidē in funus hoc impensa supra duodecim talentorum millia. Vide *Qu. Curtium*, & Plutarchum in vita Alexandri.

Hephæstites, *ἥφαιστις*. Gemma est rutili coloris, naturā speculi habens in reddendis imaginibus: dicta *ἡφαιστις*, quod est à Vulcano, siue quod ignis sit coloris, siue quod materiam aridam in sole accendat. Vide Plinium lib. 37. ca. 10.

Hepialus, *Ἥπιαλος*. Ital. *Farsalla*. Hispan. *Mariposa*. Papilio qui lucernarum luminibus aduolat. Epialus autē spiritus tenuis, genus est febris: de quo vide supra suo loco.

Heplesma, *ἥπλησμα*. Mustum ad tertiam partem decoctum, quod & sapam appellant. Plin. lib. 14. ca. 9.

Hēptagōnē, *ἑπτάγωνος*. Populi supra Colchadem, Moschicorum montium summa incolentes: ita dicti à septem vicis, quos inhabitant. Autor Strobo lib. 12.

Hēptagōnia, *ἑπτάγωνια*. Nomen loci apud Liniū lib. 4. bel. Maced. Quod roboris in exercitu erat, trifaria diuisum, parte vna à Phœbeo, altera à Diydinno, tertia ab eo loco quæ Heptagonias appellant, aggredi iubet.

Hēptaphonōs, *ἑπτάφωνος*. Sublātium, *ἑπτάφωνος*, porticus est Olympica, ea arte confecta, vt eadē vox in ea septies reddatur. Plin. lib. 36. ca. 16. Olympica autem arte mirabili modo in porticu, quā oppidani Heptaphonon vocant, quoniam septies vox redditur.

Hēptapleuros, *ἑπτάπλευρος*. Mātagnis species est, folijs septem laterum modo indusata: vnde & nomen habet. Autor Plin. lib. 25. ca. 8.

Hēptapōrys, *ἑπτάπορος*. Rheii Troadis flumini epicheton est, apud Homerum lib. 12. Iliad. à natura eius flumini tractum, quod septies eadem via vado trahi possit. Vide Strabonem lib. 13.

Hēptapylōs, *ἑπτάπυλος*. Thebarum Bœoticorū epicheton, à septem portarum numero ductum: idque ad discrimen Thebarū Aegyptiarū, quæ à numero centum portarum *ἑκατόπυλος* dicebantur.

Hēphēmimeris, *ἡφαιμμερίς*. Est exarsus genus, quum post tres pedes superest syllaba terminas partem orationis: quæ interdum etiam natura brevis sit, licentia tamen poetica inuenitur produci. Virg. 3. Aeneid. Dona dehinc aut, *εὐχαῖα*, sectioque elephantum Imperat ad naues ferri. Idem 12. Aeneid. Congredior, ser sacra pater, & concipe sedus. Compositur autem hephēmimeris ab *ἡμῖ* septem, *ἡμῖ* semis, & *μερίς* diuisio vel pars, quasi dicas septimam diuisionem, vel dimidium septem pedum.

Hepteres, *ἑπτερες*. Naui est septem habens temorum ordines. Linius 4. Decad. lib. 7. Regia classis septem & triginta maioris formæ nauū erat: in quibus tres hepteres, & quatuor hexeres habebat: præter has, decem tritemes erant: & ita adesse hostes ex specula quadā cognouere. Ibidem, Maximè exterruit hepteres regia, à minore Rhodia nauis no iedū demersa.

Hēracles, *Ἡρακλῆς*. Iunonis nomen apud Graecos: vnde *Ἡρακλῆς*, ipsius fella: & *Ἡρακλῆς*, templū eius appellat. Sed in hac significatione producit penultimam, quā apud Graecos scribatur per *η* vocalem longam. Vnde *Ἡρακλῆς* apud Homerum aliquoties legitur in fine versus.

Hēracles, *Ἡρακλῆς*, pen. prod. *Ἡρακλῆς*. Multæ fuerunt hoc nomine vrbes: inter quas maximè insignis fuit ea quæ Pontica cognominata fuit, ad Pontum Euxinū sita, iuxta Mariandynos: à qua Dionysius philosophus Zenonis discipulus Heracleotes à Cice in Tuscul. appellatur est. *Ἡρακλῆς* item Magaz Graeciae ciuitas fuit, in sinibus Italiae, inter Sirin & Acirin amnes, nō procul à Cratone, aliquādo Siris appellata, teste Plinio lib. 3. ca. 11. *Ἡρακλῆς* præterea aliud eiusdē nominis oppidū, vltra Caspios montes, nō procul ab Oxō amne, qui Margianā Sogdianāq; irrigat, ab Alexandro Magno primum cōditū: quod deinde euerfuit Antiochus restituit, & Achaia appellauit: vt refert idem Plin. lib. 6. cap. 16. *Ἡρακλῆς* & *Ἡρακλῆς* in Caria, apud eundem lib. 5. ca. 25. Item alia in Sicilia, medio serē spatio sita inter Lilybæum, & Pachynum promontoria: cuius meminit Pōponius lib. 2. in descriptione Siciliae. *Ἡρακλῆς* Crete, apud Plin. lib. 4. ca. 11. Item alia in Narbonensī Gallia, ad ostium Rhodani, apud eundē Plin. lib. 3. ca. 4. *Ἡρακλῆς* & aliquot alia eiusdem nominis oppida quæ commemorantur à Stephano.

Heracleotes, *Ἡρακλεώτης*. Gentis ab *Ἡρακλῆς* vrbe deductum: vnde Dionysius Philoſophus *Ἡρακλεώτης* dicitur à Cicerone 2. Tuscul. quærit.

Heracleoticus, a, um, Ἡρακλεωτικός, denominatum, ut Heracleotici cancri, apud Plinium libro 9. cap. 31. Heracleoticum originum, apud eundem lib. 15. cap. 4. Heracleoticum osium Nili, quod alio nomine Naueracon appellatur, apud eundem lib. 5. cap. 10. Heracleotica nux quæ & acanthiade in dictione TYGLANS.

HERACLEON, onis, Ἡρακλεών, Grammaticus fuit Aegyptius, qui scripsit Commentarios in Homerum, & Lyricos quoddam Poetas item alia quædamque enumerantur à Suida.

HERACLEOPOLIS, Ἡρακλεόπολις, Stephano, Oppidum est in insula quadam Nili, longa 1. m. pass. quod à Plinio lib. 5. ca. 9. Hercules oppidum appellatur. Hinc Heracleopolis præfectura, apud eundem Plinium loco iam citato. Stephanus duo alia enumerat eiusdem nominis oppida, quorum alterum iuxta Pelusium, alterum iuxta Canopicum Nili ostia collocat.

Heracleon, siue Heracleon, penul. prod. Ἡρακλεών, Panacis species est, ab Hercule inuenta, quam alij organum Heracleoticum sylvestre dicunt, quoniam est organum simile, vt testatur Plinius libro 25. capite 4. Est & alia herba Heracleon fiderion, caule tenui, digitorum quatuor altitudine, flore puniceo, foliis cortiandri, iuxta amnes & lacus nascenti, & omnia vulnera ferro illata efficacissimè sanant. Autor Plinius libro 25. capite 5.

HERACLEOPOLIS, Ἡρακλεόπολις, Nomen trium ciuitatum. Vna est in Aegypto, ex qua fuit Theophrastus philosophus; altera non longe à Pelusio: tertia secundum Nili ostium quod Canopicum appellatur.

HERACLEIDIS, penul. prod. Ἡρακλείδης, Insignis Philosophus fuit ex Heraclea Ponti ciuitate, Platonis & Aristotelis auditor, vir insigni ingenio, sed habitu adeo molli, vt pro Pontico Pompeius diceretur. Autor Lactius. Reliquit ingenij sui monumenta non pauca quæ non exstant. Huius meminit & Cicero 5. Tuscul. Fuit præterea hoc nomine Lycius quidam Sophista non ignobilis, qui quum aliquandiu Smyrnae docuisset, sub tempora Severi se Romam contulit: coram quo ex tempore dicturus, perurbatus nobilitate auditorum, sermone excedit. Solus sophistarum ad hanc artem industria & labore, natura minimè iuuante, contendit. Hæc ex Philostrato. Heracleides alius fuit è Moplo, ciuitate Cilicis, grammaticus nobilis, vt scribit Stephanus. Alius præterea pictor orobis Macælo qui initio naues pinxit: captique Persæ à Paulo Aemilio Athenas commisit, eodem tempore quo & Metrodorus philosophus è pistor. Plin. lib. 35. ca. 11. Fuerunt & alij multi Heracleides, ingenio & doctrina insignes.

HERACLEITVS, penul. prod. Ἡρακλείτης, Nomen proprium Philophi Ephesij, qui vt tradit Suidas, nullum inuenit habuisse præceptorem tantæ naturæ & diuinitatis sola profecit. Quiddam tamen audisse Xenocratem & Hippasum Pythagoricum voluit. Floruit temporibus vltimi Darij. Scripsit poetice multasque ab Aristotele sæpe pro testimoniis citantur. De hoc sic scribit Cicero lib. 1. Tuscul. quæst. Est (inquit) apud Heraclitum physicum de principe Ephesiorum Hermodoro. Vniuersos ait Ephesios esse morte multandos, quod quæ ciuitate expelleret Hermodorum, illi locuti sunt. Nemo de nobis vnus excellat: illi quis existerit, alio in loco, & apud alios sit. Hæc ille. Hunc aiunt, eum hydropicis esse, frebris medicis, oblitus bubulo seuo soli secandū se præbuisse, dormientemque à canibus dilaceratum esse. Suidas. Hic quoties domo egrediebatur, flebat, sicut Democritus ridebat: quod alteri omnia quæ agimus, misere alteri, inopina viderentur. Horum meminit Cic. lib. 4. Acad. Cognominatus est ἠερκλῆς quasi tenebrosus. De industria enim adeo obscurabat stylium, vt eius volumina philosophi fundantes vix intelligant. Huius dictionis penultima syllaba perpetuè corripitur, quum scribatur per α diphthongum. Lucet. lib. 1. Heraclitus inquit quod dux agmina primus. Fecerunt alij quatuor Heracliti: primus, poeta Lyricus; secundus, Halicarnassus, summe elegit: tertius, Lesbios, qui Macædonum scripsit historiam; quartus, vix ridiculus.

Heraculus lapis, siue Heracleus, Ἡρακλεὺς lapis, Suidæ, lapis occultæ quadam naturæ vi ferum ad se trahens, qui & magnes dicitur. Plin. lib. 36. cap. 16. Quid ferri duritia pugnaui: sed cedit & pariter mores, Trahitur namq; à magnete lapide: domitrix illa rerum materia ad inane nescio quid currit: propius venit, tenetur assilisque & complexu hæret: fidei ob hoc alio nomine appellant, quiddam heracleon. Hæc ille. Rationem autem nominis hanc afferunt, quod primum inuentus sit circa Heracleam Magnæsiæ ciuitatem. Meminit huius lapidis & Galenus lib. 9. Simplic. Est ad quem aurum bonitatem exploramus: quæ & Lydium lapidem & cotileum appellamus. Plinius lib. 33. cap. 8. Aurum, argenteque mentione comitatur lapis quem cotileum appellant, quoniam non solum inueniri, nisi in flumine Tmolus, (vt antea est Theophrastus) nunc verò passimque alij heracleum, alij Lydium vocant. Sunt autem modici, quaternas vncias longitudinis, binasque latitudinis non excedentes. His cotilibus petri, quum è vena lima rapuerint experimentum, protinus dicunt quantum aurum sit in ea, quantum argenti vel æris, scrupulari differentia, mirabili ratione non fallente. Hinc factum est vt Heracleus lapis prouerbiali specie dicatur de hominibus exactissimi iudicii. Vide Prouerbia Erasmi.

HERACLIUS, Ἡρακλῆς, Imperatoris proprium, Phocæ successoris, sub cuius imperio Saraceni Mahomete duce, caput attollere ceperunt.

HERACLEA, Ἡρακλῆα, Arcadiæ oppidum, apud Plinium lib. 4. cap. 6.

HERACLEVS, vel Heracus mutus, Ἡρακλῆς ἡμίφωνος, Thraciæ oppidum, apud Stephanum. Heracum item Græci vocant templum Iunonis, quædam Ἡρα appellant.

Herba, b, ab aliquibus scribitur per diphthongum, quod credant ab hærendo deductum, eo quod terra hæreat. Suidæ, Ἡρα. Ital. Herba. Hisp. Yerua. Sed hæc etymologia, vt nimis frivola, ridetur à Toitellio, neque euquam eruditior placet. Significatio eius nota est. Ouid. 2. Metam. inque solo, quod texerat herba, iacebat. Virgilius 9. Aegloga, Quis caneret nymphaeque humum floribus herbis Spargeret: aut viridibus fontes induceret vmbra? Herbam potius, siue Dact. herbam, titulum est prouerbium, pro eo quod est, vt victum frater, & aduersa: tum suum victorem agnosceret. Tractum (vt indicat Festus) ab eo, quod olim pastores cursu certantes, quum superati essent, herbam ex code loco statim decerpam, aduersario porrigebant, victorie agniti symbolum.

Nonius, Herbam veteres palmarum, vel victoriam dici voluerunt. Virgilius 3. Georg. atque immemor herba Victor equus. Accius Meleagro, Gaudem, currunt, celebrant, herbam conferunt, donant, tenent pro se quisque. Hæc ille. Vide plura apud Erasum in Adagius.

Herbula, æ, diminutivum. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. Herba. Hisp. Yerua.] Cic. 2. de Nat. deorū, Ceruæque ante partum perpurgant se quadam herbula quæ selesis dicitur.

Herbaceus, a, um, quod est ex herba. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. Di herba. Hisp. Cosa de materia de yerua.] vt, Corona herbacea: aut quod in herbâ cretoscit & affurgit. Plinius libro 12. capite 13. Herbaceum anomum penes.

Herbous, a, um, Idem quod viridis, vel herbe colorem habens. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. Verde, di color d'herba. Hisp. cosa de color de yerua. cosa verde de color.] Plaut. in Cureu. Qui hic est homo, Cum collatus ventri, atque oculis herbeis.

Herbarius, a, um, Quod ad herbas attinet. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. di herbe.] s. partitene. Hisp. cosa perteneciente alas yeruas. Inde Herbaria arbor dicitur, qua herbarum vires dignoscimus: pro qua etiâ Herbaria substantiæ dixit Plinius lib. 7. cap. 56. Herbaria, & medicamentaria à Chirone Saturni & Phyllis filio, &c.

Herbarius, substantiuum. Qui Herbas, earumque vires cognoscit, & ex iis medicamenta efficit. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. Herbolario, herbario. Hisp. El herbolario.] Plin. lib. 20. ca. 17. Daliem herbarius periticiens: ex eo capitula imponit cum opio.

Herbifer, a, um, Herbas producens. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. Herbofo. Hisp. Lo que trae à cria à yerua.] Plinius lib. 25. cap. 8. Alioqui herbiferum esse & Pelium montem in Thesalia.

Herbiles, & hoc herbile. Quod herba passū est: vt Anseres herbiles, quos Festus maiores esse asserit, quàm qui frugibus alij sunt.

Herbescio, is, ere. Est herbam producere, vel in herbâ conuerti. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. Produrre herba. Herbozarse, conuerti in herba. Hisp. herbar.] Cic. de Senec. Terra semen repetendum complexu suo diffundit, & elicit herbescens ex eo viriditatem, quæ nixa fibris stirpi, sensum adolefcit. Pro eodem etiâ apud Plinium legitur Herbescere. Ita enim ait lib. 16. cap. 8. Quin & ouillo simo nomina vitruquoniam aliud herbescere, hoc est, herbas emittere.

Herbosus, a, um, Herbis abundans. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Ital. Herbofo. Hisp. Plin. lib. 33. ca. 4. Vlex siccatus viret, & cinis eius lauat, subftrato capite herbofo, vt sudat aurum. Ovi. 14. Met. Soluitur herbosus religatus ab aggeribus suis.

Herbigrada cochlea, quæ super herbam graditur. Cic. 2. de Diuin. Herbidus, a, um, Idem quod herbosus, hoc est plenus herbis. [Ἡρακλῆς, ἡ ἡρακλῆα. Plin. in Epist. Nulla in hoc nauis, (sacer enim est) sed innatæ insule herbidæ, omnes arundine & iunco cætes. Herbidus color, est qui herbam refert, hoc est viridis, apud Plinium libro 12. capite 14. Herbidus iugiter, Colum. lib. 7. cap. 6. Herbidus locus, vel campus, Linn. ab Vibe, & 9.

HERBANVS, Tuscæ oppidum apud Plinium lib. 3. cap. 5.

HERBIVS, Ἡρακλῆς, Ptolemæo, Sicilia vrbis est: qua Herbitenses populi quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 8. hodie S. Nicolaum vocant.

HERCIVS, penul. prod. Ἡρακλῆς, dictus est Iupiter, quoniam etiam Penetratorem vocabant, quod intra conspexit domus cuiusq; celebratur. Græci enim Ἡρακλῆς septim, claustrumque nominatur. Ouidius in Ibin, Cui nil Herci profuit ara Iouis.

HERCISCERE, vide ERISCERE.

HERCVLANVM, Ἡρακλεῖον, fuit Campaniæ oppidum, iuxta Pompeios, apud Plinium lib. 3. cap. 5.

HERCVLIVS, Ἡρακλῆς, fuit vir Romanus, qui Marianas partes fouit cum Sertorio.

Hercule, & Herole, Hercules, Mehercules, & Mehercule, aduerbia sunt iurandi, ab Hercule deducta: quali dæcas, per Herculem, ἡ ἡρακλῆα. Tertius in Eunuchis, Hercle hoc factum est. Cælius Cæc. lib. 8. Et hercule confecta omnia fædè & inhonestis sunt. Idem de Claris Oratoribus, Et Hercules hæc quidem extant. Idem pro Plancio, Verè me, hercules dicam. Idem Cælio, libro secundo, Mihi mehercule magnæ curæ est Aedilis tua. Idem de Oratore, Libentius dixerim Mehercule, quàm Mehercules.

HERCVLES, Ἡρακλῆς, Iouis & Alcmenæ filius, qui ob fortitudinem & gloriam creditus fuit inter deos esse relictus. Cicero lib. 3. de Natur. deor. sex hoc nomine fuisse appellatos commemorat: quorum primus fuit qui certauit cum Apolline de tripode, Alter, Nilo natus, Aegyptius, quem aiunt Phrygiæ Heras cōscripsisse. Tertius, ex Idæis Dactylis, cui inferias afferunt. Quartus, Iouis filius, ex Asteria Latonæ sorore, qui Tyri colitur, filiamque habuit Carthaginiem. Quintus, in India, qui & Belus dicitur. Sextus, Thebanus, ex Alcmena & Ioue tertio genius, cui aliorum gesta assignant. Herodorus scribit, Hercule vnum esse ex duodecim diis Aegyptiorum, Græcèque ab Aegyptiis hoc nomen mutatum indidisse filio Amphiryonis. Varro 2. 111 Hercules nominat. Verumtamen omnes, qui robore præfiterentur, hoc nomen ab Hercule Alcmenæ filio appellatos fuisse affirmat. Macrobius lib. 1. Satur. ca. 20. asserit Herculem, esse Solem. Et reuera, inquit, Hercule Solem esse vel ex nomine claret. Ἡρακλῆς enim quid aliud est nisi ἥρα, id est æris, & κλῆς gloria? Quæ porro alia æris gloria, nisi Solis illuminatione est, cuius recessu, profunditate spiritus occulitur tenebrarū? Duodecim autem illi labores, quos Hercules crederetur cōfecisse, nihil aliud significant quàm 12 signa Zodiaci, quæ Sol singulis annis conficit. Sed de hoc vide plura apud Macrobiū. Herculem autem Alcmenæ filium maxime nobilitauit implacabile Iunonis odium, quæ quod ex pellice natus esset, perdere illi cupiens, nonis semper monstris obicibat: quæ res expectacionem eius maxime fessit. Ille enim semper victoriam referens, immortale sibi decus peperit, adeo vt illa prius iubendo, quàm hic laborando defatigaretur. Quo factū est vt licet multi fuerint Hercules, qui variis temporibus floruerūt, omnes heroum virtute, reriq; gestarū magnitudine insignes, tamè hunc vni reliquorū omnium labores tribuuntur: quorum quando nullum non mentio occurrit, visum est celeberrimos aliquot subicere. Primum itaque quum adhuc in cunabulis iaceret, geminos angues à Iunone immisos elisit. 1. Thespij filius numero quinquaginta adhuc puer, sed corporis robore præstans, vna nocte cōpreffit, suscepitque quinquaginta filios, quos Thespiadas vocauerūt. 1. 1. Am adul-

todo nouem dierum iter expedire poterit. Non enim aliter finiri potest, neque mensuras itinerum mouerit. Oritur ab Heluetiorum, & Nemetum & Rauracorum finibus, rectaque fluminis Danubij regione pertinet ad fines Dacorum, & Anaticum. Hinc se fecit sinistrioris diuersis ad flumine regionibus, multarumque gentium fines propter magnitu-

HERMES. *Ἡρμης*, Dicitur à Græcis quem nos Mercurium vocamus, *Ἡρμης* ἵππων ἄρχων, hoc est ab interpretatione, quod nuntius, & interpres deorum habitus sit. Servius in illud Virgilij 4. Aeneid. Nunc etiam, inter

Hiasco, Hiatō, Hiatus, vide H r o, hiat.

Hiberis, idis *Ægyptus*. Herba est folia habens nastureij, vere viridiora, cau-
lem cubitalem, aut minorem, florem autem lacteum. Nascitur in incol-
tis. Ruellius eam credit quam Latini lepidium sylvestre, herbarii *Pale-*
rianam pratensem appellant.

Hibiscus, siue hibiscus. Herba non dissimilis malua (venerunt Theophrastus) folio maiori, quam malua, pilosiorque; caule. *Adalae, Ison, Italicae* & Hispanicae, *Malua* nalis. Alio nomine althra dicitur, & vulgo sepilorum *Simalua*. Vir eius adrupta & suffes. Plin. lib. 12. cap. 5. Hibiscum a patinacea gracilitate distat, damnum in cribis sed medicina vile. Virgilius accipit pro iunci viri viminis genere, Aegleia 2. quum dicit, Hædorumque gregem viridi compellere hibisco. Rectius Ibius ferisferis sine hisquidem & Dioscoride & Theophrasto tenui scribitur spiritum.

hic, ille, & ille. [Ital. *questo, quello, quello.* *Hic, Aquel, esse, aquel.*] Differunt in hunc modum: *hic*, *hic*, cum suis derivatis & compositis dicitur de persona, aut re loquentis, aut certe de re, aut persona illi proxima. *Ille* magis spectet personam audientis, quam nos vocamus secundam personam, hoc est personam vel rem ei, cui loquimur, proximam. *Ille* verò ad tertiam personam refertur, quæ remota est tam à loquente, quam ad audientem. Cice. Curioni, Putarene vngnam accidere posse, vt mihi verba desissent, neque solum illa vestra oratoria, sed etiam hæc leuia nostratia? Eadem quoque ratio est eorum aduerbiorum quæ loca nominata, ab iisdem pronomini bus formantur: vt *Hic* denotet locum primum, in quo est is qui loquitur, aut scribit: *Illic*, secundum locum vbi est cui loquimur, aut scribimus: *Illinc*, tertium & remotum quendam locum, in quo neque ego sum qui loquor aut scribo, neque tu, sed tertius quidam locus remotus ab utroque nostrum. Quare sic apud loquentem, *Hic* noui habemus nihil, quòd siquid isthic vobis accidere, scire cupio. Item *hic*, Regis Hispanorum oratores, qui diebus fu perioribus hæc iter habuerunt, ad quod tempus istuc peruenieris, facio te certiorē. Cic. Valerio, ibi malis esse, vbi aliquo numero sis, quàm isthic, vbi solus sapere videre. *Ille* verò, *illuc*, cum aduerbijs ab eo for matis (quæ modum iam diximus) significat rem seu locū ab utroque remotum. Plaut. Quis est, quem videmus venientē pannofum ac squa lidum: *Illenc* est noster Syrus: Plinius, *Hæc* omnia ad nos ex illa parte comportantur. *Illinc* succi, *illinc* odores, *illinc* extremo orbe quæritur luxurij opes. ¶ Duobus autem modis construuntur, demonstratiuè & relatiuè. Terent. in Eunuc. Vidē tu illum Thais? Seneca, Et qui hoc facis, sanè prudens appellandus est. Et tunc, eandem significati onem habet quam is: quod in nominatiuo pluralis numeri & masculi nini ac feminini generis, scriptura distinguitur. Hi enim & hæc aspi ratione & vna vocali, ab eo quod est hic & hæc, descendunt. Ii verò, & Ex, cum duabus vocalibus sine aspiratione, sunt ab is, ea, id. ¶ Sciendū quoque est, quòd hic, quam pronomem est, indifferenter produci tur, aut corripitur. Virg. 4. Aeneid. Solus hic inflexis sensus, animique ha bentem. Idem lib. 2. Aeneid. Hæc finis Piamī fatorum, hic exitus illum Sorte tulit. Quando verò aduerbium est, produci tur: vt, Posthabeat co luisse Samo, hic illius arma. ¶ Hic interdū accipitur pro talis, vt apud Virg. lib. 9. Aeneid. Hinc ego te Euryale aspicio. ¶ Hic aduerbium non inueniunt accipitur pro tunc. Virg. lib. 1. Aeneid. Hic regina grauem gemmis, aurūque poposcit. Impleuitque mero pateram. ¶ Præterea quemadmodum hic pronomem accipitur aliquando pro talis, ita hæc aduerbiū pro in tali loco. Plautus. Hicne esse oportuit qui frugi essent? hoc est in tali loco, & tam ffordio. ¶ Accipitur quandoque esse pro hic. Ciceo. Quam illo tempore stent cum gladijs armati. ¶ Hic & is, alio modo vsurpati solent ab autoribus: vt, Alexander paruis copiis fretus superauit Darium cum infinito exercitu, & id(xj mūlt) vel hoc in aduocentia. ¶ Ab hic tam pronomine, quam aduerbio, sunt hiccæ, & hiccine, pronom. illud eiusdem significationis cum hic, hoc semper interrogatiuè ponitur, quasi hinc? Dicitur & hiccæ, hæccæ, & hoccæ, vbi. Vnde apud Terentium hiccæ, plurali numero dicitur, pro eo quod est hi: quum ait, Hicæ arbitrantur, nūc hoc munere suum esse Thaidæ. Plaut. in Caet. Hicæ autem inter se confingunt dolum.

14 IER. A. Vulgo *Suda*. Infula inter Siciliam, & Liparam, Vulcanosa:
 era, vix ex Acolis. In hac veritas Vulcani officinam fuisse credidit,
 quod nocte cereretur ignis quoniamplurimum interit: vix vero fumum co-
 pliosissimum emittere. Vide Thecydodem lib. 3. ¶ Fuit & vix sic dicta in
 agro Attico, quod ea inter facerdotis ad Eleusinam Cererem. Hoc
 nomine etiam appellatur ex vxo Telephi regis Myforum, quæ à Ne-
 ro interfecta dicitur, quum marito ferret opem qui ab Achille vulne-
 ratum fuerat. Ea (vt fabular tradunt) tantæ fuit pulchritudinis, vt
 etiam Helenam superaret.

Hieracitus, *si ignis*. Gemma est à colore accipitris sic dicta, quem Graeci *hierax* appellant. Vide Plin. lib. 37. cap. 10. & 11.

Hieracium, α 25. Herba est duorum generum. *Hieracium* maius caulem emittit asperum, subcrustum, spinosum, cauum: folia ex interval-
lis rarioculis diuisa, similia soncho per ambicum: flores autem luteos
in capitulis. *Hieracium* minus, folia ex intervalis habet diuisa in am-
bitu, cauliculos teneros, virentes, in quibus lutei flores in orbem cir-
cincti emicant. *Hieracia* à Plinio inter agresta lactuca genera nume-
rantur, dictaque existunt ab eo quòd accipitur eorum succo oculorum
caliginem discutiunt. Vide locum ipsum lib. 20. cap. 7.

Hiera picra, *juss.* *conf.* Confectionis genus est, à Galieno inuētum, ita di-

Etiam ab amaritudine aloës, quam multum recipit.
HIERAPOLIS, penul. corr. *hierax*. Civitas Afrie, contra Laodiceam,
 ubi aquæ calidæ featuriebant quæ in tophum admodum facile dura-
 bantur. *Æ* Est præterea Hierapolis alius miraculis insignis. Præcipue
 vero admiratione dignum videtur posse, quod de Plutonio ore tradit
 Serabo lib. 13, quod scilicet in collis Hierapoli imminens fastigio,
 puteus fit semperque magnitudine, tam pestilentes exhalans nebulas,
 ut omnia animalia septum ingressa protinus exstingant, quam tamen
 vicinus ær sit innoxius. Serabo ipse si aliquando passeret intra septum
 hoc immisisset restatur, qui statim mortui conciderunt. Autor est præ-
 terea idem Serabo, circa Hierapolim aquam esse adeo tingendis lanis

idoneam, ut ex radicibus tincta, cum iis decertarent quæ ex purpura tingebantur. ¶ Dicta est autem Hierapolis, teste Stephano, à multitudine sacrorum, sive templorum, quæ Græci ἱερὰ vocant. Huius oppidi incolæ, Hierapolitæ, ἱερὰ πολιται, dicuntur.

Hierarchia, *ἱεραρχία*, Sacrorum principatum significat: & Hierarcha, *ἱεραρχα*, sacrorum prefectum. Dionysius in lib. de Eccl. Hierarch. Hierarchiam definit ordinatam omnium Sacrorum administrationem: & hierarchen, virum divinum, omnium eorum quæ ad Sacrorum cognitionem pertinent, peritum.

Hieratica, (ag. lxx.) Charitæ quoddam genus subtilius, religiosis tantum voluminibus dicarum, quæ ab adulatore Cæsaris Augusti nomen accepit. Plin. lib. 13. cap. 17.

H I S T. Populi sunt ultra Sauromaras, calui & simi à nativitate omnes,
& promiscuè barbam habentes. Qui ideo *hyphi*, id est sacri dicuntur quia
nihil iniuste agunt, nec bella norunt.

HIERICVS, unitis, iugis, Oppidum Iudææ, inter Microfolyma & Iordanem situm, palmetis circumquaque confitum, & fontibus irriguum. Vide Plin. lib. 5. cap. 14.

HI E R O *oiktes*, Syracusanorum quondam tyrannus fuit, qui corporis pulchritudine, & viribus præfuit, vt omnibus penè miraculo esset: vide Iustinum lib. 2. 3. ¶ **H**iero alter Ferreus cognomen, Atheniensis, familiaris Nicæ ducis Atheniensis, vnaque cum eo disciplinis eruditus: poemata nonnulla conscripsit, quæ Plutarchus in Nicia ad ætatem suam peruenisse testatur.

Hierobotan, *hierobotan*, Verbenacea herba, ab usu nomen sortita, quod
ea in facris uterentur, ad Iouis mensam vertenda, domumque lustran-
dam. Hanc etiam legati ad hostes ituri manu ferebant. Duo eius sunt
genera, quæ vide apud Plin. lib. 25. cap. 9.

Н I E P O C O M I T A E, *ἱεροκομίται*, Populi ab Hieracome ciuitate Cariz;
Auctor Polybius.

Hierocomion, *ἱερόκομιον*, Locus est in quo leprosi aluntur. *ἱερός* enim inter cetera, elephantiasim significat, quam Arabes lepram appellant.

Herodulorum, pen. prod. *ipodvlos*, Sacrorum ministri. Iulius Firmicus lib. 8. Matheos, scribit futuros edituros, aut herodulos qui habuerint horoscopum in vigesima sexta parte Geminorum.

Hieroglyphica litteræ *ἱερά γλῶττα* *ἱερά γλῶττα*. Dicitur sunt apud Aegyptios non quorundam animalium, non alia res rerum, facit monumentis quæ illi hieroglyphica vocabant, incutitur quibus vice litterarum utebantur, quom litteræ adhuc non essent innotuæ. Quod etiam aperitissimè testatur Cornelius Tacitus, Primi, inquit, Aegypti per figuræ animalium sensus mentis effingebant, & antiquissima monumenta memorie humane faxis impressa cernuntur, & litterarum innotentis perhibentur.

Hieronicas, *hieronicas*. Vocamus victores factorum certaminum, hoc est Olympiorum, Pythiorum, Isthmiorum seu Naxiorum.

HIERONYMVS, *episcopus*, Proprium nomen ecclesiastici discretissimi- que viri, cuius opera in pretio habebatur. Latine sacrum nomen inter- pretari possumus, quasi *episcopus*, eo paruo in i. commutato. ¶ Fuit & hoc nomine philosophus ex Rhodiis, cuius, qui finem summi boni po- suit in indolentia que Græce dicitur *ἀναισθησία*. ¶ Alius præterea fuit hoc nomine Siciliæ Tyrannus, Hieronis filius, cui patris admodò puer successit. Quapropter pater ei metuens, relictiis tutoribus x v 7, manda- uit mori, vix fidem erga pop. Rom. annos quinquaginta ab se cultam, iniolatam feruare. Hic postea abiecta reuela, contempna patris disci- plina ac moderatore, luxuriosus & arrogans apendo, à Romanis deiecit. Annibalique adijt. Quæmque superbe nimis in ciues sese habebat, ab eisdem interfectus est. Autor Lib. li. 4. secundo bel. Punicæ. ¶ Hieronymus historicus Rhodus familiaris Demetrii Poliorceti, re- liquit que ab eo prefectus in regione Bæotiæ, scriptis res ipsius Demetrii gestas, vix scribit Plutarchus in Demetrio.

Hierophanta, *hierophantus*, Aedituus, factorum custodis praefectus. Hieronymus circa Iovinianum, Hierophantas quoque Aetheniculum vique hodie circa prohibitionem castitatis & postquam in pontificatum fuerint electi, viros esse desinere. In quem locum annotavit Erasmus, Hierophantas non proprii dicti sacerdotes, sed magis factorum custodes, quos Latine vocamus aedituos. Hierophantæ dicti fuisse ab eo quod sacra ostenderent, siue quod sacris cibis vescerentur. Nonnunquam tamen accipiuntur pro ipsiis sacerdotibus.

Hierophylax, laxis, *ἱεροφύλαξ*. Ital. *Gardiano di cose sacre*. Hispan. *Sacristan* & *guardador del templo*. Iulius sacrorum, quasi *παις τοῦ φυλάττειν*. Scapula de Ann. l. 1. Annua sacerdoti, hierophylaci & liberis.

HIEROSOLYMA, Hierosolymaz, & Hierosolyma, Hierosolymorum, &
 Hierosolyma, Hierosolymarum, numero plurali: vixit Iudæz, totius
 Orientis clarissima, quæ & Hierusalem vocabatur, *ἱεροσόλυμα* vix. Cice. pro
 Flacco, Quam autem Iudæorum nomine ex Italia Hierosolymani ex-
 portari soleret, hic Cneus Pompeius captis Hierosolymis victor ex il-
 lo fano nihil attigit. Suet. in Nerone, Sponponderunt tamen quidam de-
 ditituro ei gubernationem Orientis, & regnum Hierosolymorū. Hier-
 osolymate scribit Hegesippus, quæ primò Solyma dicebatur, postea
 quæ rex Chanaanus, cognomento Iuluss, qui fuit conditor Solymor-
 um, templum ei addidisset, nam Græci *ἱερο* templum vocant. Euseb.
 lib. 9. Euang. præp. Hierosolyma appellari ait, quæ hieron Salomonis,
 hoc est ædem Solomonis, à templo quod Solomon Hierosolymis
 pulcherrimum magnificentissimumque construxit.

Hierosolymita, pen. prod. *hierosolymitis*; & Hierosolymitanus.
Hierosolymarius, dictus est Cn. Pompeius ab Hierosolymis expugnatis.
Cic. lib. 2. ad Atti. Si verò quæ de me pacta sunt, ea noservantur, in co-
lum, ut sciat hic noster Hierosolymarius traductor ad pbebe, quàm
bonam meis purissimis orationibus gratiam retulit.

Fili, 200. Intestinum tenue, ab hira, siue ab hilum (inquit Varro lib. 4. de Lingua Latina) quod est minimum, vnde quandoque hilz, pro inte stinis farris, aut lunicanis, accipi solent. Plautus, Atque hilas est sumas, et sumen. Ab hila, siue ab hira, vt Festo placet, fit diminutiuum hilla. Horat. Sermonum, Saty. 4. Perna magis, an magis hillis Flagrat immerfus refici. Quandoque ponitur pro eo intestino quod in anum reholuitur, quod medici vocant rectum. Laberius, Næve aliter hunc predicabis, quomodo video adulescenti nostro cædis illas.

Hilari,

ento de Madrid

H O N

Honorificus, siles. *Honore* afficiat. *apud recentiores duntaxat legitur.* [ἄνω
2/3 ἄνω. Ital. *Honorare* far honorare. Hisp. *Honrar*, *haxer* *haura* & otra.] La-
tinius lib. 7. *Vt adoret & honorificent regem magnum.*

H O R

НОБАТИУС СООС, уиде со в з л а.

Horatium, & Foratium, Pro bono veteres vsurparunt. Festus.

Horda, a. Vacca pragnans, sicut iuvencus illos nam quæ sterilis est, cau-
ra appellatur. Varro 2. de Re rust. cap. 5. Quæ sterilis est vacca, taura ap-
pellatur: quæ pragnans, horda. Ovidius mutata aspiratione in digamma
Acolicum, pro eodem dixit Fordam, putatque a ferendo derivari.
Forda ferens hores est, ferenda dicitur ferendo.

Hordicia, orum, Dicitur sunt ab antiquis facta, in quibus hostia hordæ, id
est pragnantes, immolabantur. Festus.

Hordeum, dei, Ab horrore, quoniam licet calamus altior frumeto, quam
hordeo sit arista tamen moridior est hordeo. Ital. orzo. Hisp. Cenada.] Vel dicitur ab oriendi celeritate, quod ante omnia frumenta
sit aridum: aut certe ab antiquo adiectivo hordus, quod apud vetustis-
simos significabat gravidum: pro quo posteriores mutata aspiratione
in digamma Acolicum dixerunt Fordus. Plinius lib. 18. cap. 7. Hordeum
frugum omnium molissimum est: feri non vult, nisi in soluta, & sicca
terra, ac nisi lera. Paleæ ex optimis: ita meto vetò nullum comparatur.

Hordeaceus, a. um, Quod est ex materia hordei. Ital. orzo. vi. Panis hordeae-
cus. Plinius lib. 18. cap. 11.

Hordearius, a. um, Quod hordeo vult Plin. lib. 18. cap. 7. Antiquissimum
in cibis hordeum, sicut Atheniensium ritu Menandro autore apparet,
& gladiatorum cognomine, qui hordearii vocabantur. Vnde Aes hordea-
rium veteres dicebant, quod pro hordeo equiti dabatur. Festus. Hordea-
ria pruna. Plin. lib. 15. ca. 13. Hordearia appellata à comitatu frugis eius.

Horis, horis, vide O R I A.

Horizon, huius horizonis, pen. prod. Ital. Horizonte. Hisp. Ter-
minador del cielo.] Finitor vel terminator Latine dicitur. Xai θ' ορίζων,
quod est terminare. Est autem circulus, vel cæli terminus quodam
circulo designatus: qui super terram videtur, quem sibi vultu cuiusque
circumscriptis aspectus. Centum & octoginta stadia non excedit acies
contrà videntis. Vbiunque terrarum steteris, videris tibi quandam cæ-
li conclusionem videre, quam horizonem vocaverunt. Cic. 2. de Divi-
nat. Quum enim illi orbis, qui cæli quasi medium diuisunt, & aspec-
tum nostrum desinunt, qui à Grecis ορίζων nominantur, à nobis fi-
nientes rectissime vocari possunt, varietatem maximam habeant, alii-
que in aliis locis sint: necesse est ortus, occasusque siderum non fieri eo-
dem tempore apud omnes.

H O R D E S, siue (ut alij scribunt) Oroles, pen. prod. Rex Parchorum
fuit, qui M. Crassum occidit. Vide Plutarchum in Crasso.

Hermelion, Gemma ex igneo colore radians auro, portante secum in
extremitate candidam lucem. Plin. lib. 37. cap. 10.

Horminodes, Gemma quæ ex argumento viriditatis appellata est,
ambiente circulo auræ coloris. Plin. lib. 37. cap. 10.

Horminum, ὁρμινον, Herba est folio marrubij, caule semicubitali, qua-
drangulo, semine saluicæ simili. Vulgus saluicam transformatum appellat.

Horno, aduerbium, Significat Hoc anno. ὅρμι, ὅρμις ἔτι. Ital. Questo
anno. Hisp. Aqueste año.

Hortus, a. um, à pronome hic, & annus, idem est quod huius anni, vel
quod statem vnius anni non exessit. Ital. D'un anno. Hisp. De uno año.] Vnde Hortum frugum dicimus, quæ hoc anno prouenit.
Acron vero hortum, quod est vnius anni dixit, Res hortus id est an-
nus, vel noua Proper. lib. 4. Illa dies agnis eadem denuntiat hortis. id
est anniculis. At Porphyrio hortum, huius anni exposuit. Vnde super
illud Horatij in Epodo, Et bona dulci vina promens dolio. Horta (in-
quit) vina dicuntur huius anni. Nonius vero, illius anni interpretatur
est, & adducit Luciliam. lib. 28. ita scribentem, Vtrum anno. 2m; hor-
no te abstuleris à vino.] Horti melle, proverbiale figura dixit Pla-
tus, pro maximo emolumento: quasi dices, tantum lumen, quantum eo
anno sic proventurum in agris. Vide Chlidias Estram.

Hortotinus, a. um, pe. cor. sicut à Diu. dicitur: huius, vel vnius anni. Ital.
Cic. 1. Ver. Hic iterum iudicis, L. Metelli, quas auditis, hoc quantum
est ex Sicilia frumenti hortotini, exaceruerunt. Cato de Re rust. cap. 17.
Hortotinae nubes virides. Colum. lib. 3. Plantas hortotinas, serobibus pe-
dalibus factis, ante Calendas Martij dispositas habebas.

H O R U M A S D E S, Apud Chaldaeos bonus daemon erat, qui Iupiter pu-
tabatur. Siptonius.

Horos, ὅρος, A Grecis dicitur finis & terminus cuiusvis rei. Inde à Lati-
nis oram dici quidam putant, cuiuscuq; corporis extremitatem.

Horologium, vide H O R A.

Horreo, Horresco, vide H O R R O R.

Horreum, rei, Ab horrore, quasi horridum, propter asperitatem arista-
rum. Prisci enim fruges in suis spicis cum arillis in granariis condebant.
[Cap. 1. Horreum, Ital. Granajo. Hisp. Alholi, d'algo, fa d'granajo.]
Varro ab hordeo tractum existimat, quædam modum à farre farreum. Nam
quemadmodum farreū, dicitur locus in quo reponitur far, ita horreum
dicitur locus hordeo asservando accommodatus: quæ iam generaliter
accipitur pro quarumlibet frugum repositoryo. Virg. Georg. 3. Illius im-
mensæ superant horrea messes. Cic. contra Rullum, lili Capuam cellam
atque horreum agri Campani esse voluerunt. Non solum autem hor-
reum accipitur pro loco destinato ad custodiendum frugum, sed etiam re-
tum aliarum pretiosarum, depositarum ad quotidianum usum: ut apud
Apuleium in Metamorpho. Demonstrat horreum, ubi vespere sagaciter
argenteum copiosum recondi viderat. Quare consulti horrea sicque
vsurpant pro repositoryis mercium, & rerum pretiosarum.

Horrearius, dicitur custos vel exercitor horrei. Quintian.

Horribilis, Horridus, vide H O R R O R.

Horror, ris, Tremor, proprie quum totum corpus vel frigore vel pauore
intremiscit, & succutitur. Ital. Tremore, horrore, frido, battimento
de cuore. Hisp. Miedo, d'espanto, por frío.] Cellus lib. 3. cap. 3. Febres alia
protinus incipiunt à calore, alia à frigore. Frigus voco, ubi extrema
partes membrorum inalegeunt horrorem, ubi totum corpus intremi-
scit. Virg. 3. Aene. nullo frigidus horror. Membra quatit. Idem 4.
Aene. Atrectat; horrore comæ, & vox faucibus hæret. Refertur etiam
quandoque ad torquentem aspectum. Apuleius, Quem quum aspexisset,
horrore hominis deterritus, latum retro cecidit. Quandoque ad venera-
tionem pro metu illo, qui ex religione nascitur. Virg. 1. Aen. Horrentiq;
atrum nervus tinnit vincta. Lucanus, At toribus suis horror inest.

Horridus, a. um, Hispidus, asper. Ital. Horrido, aspero, peloso.
Hisp. Espantable, d'espanto, de frío.] Virg. lib. 4. Aeneid. Erglacie riget horrida
barba. Interdum etiam accipitur pro inculto, & inornato. Terent.
in Phormione, Nihil aderat adiumenti ad pulchritudinem. Capillus
passus, nudus pes, ipsa horrida. Per translationem etiam oratio dicitur
horrida, quæ dura est, aspera, & leiona. Et Horridus, timen-
dus. Phædrus. Virgil. 3. Aeneid. Horridus in iaculis, hoc est terribilis, ut
exponit Servius. Horrido Contrarium est Nitens, vel nitidum. Cic. 3.
de Orat. Ita de horridis rebus nitida, de rebus plena, de peruligatis
nova quædam est oratio tua.

Horride, aduerbium, Hoc est asperè, & inculcè. Ital. Asperamente, asperamente. Hisp. No labrade, impolidamente, asperamente.]
Cic. in Orat. Putant enim qui horridè, inculcè dicat, modo id elegan-
ter enucleatq; faciat, eum solum Atticè dicere.

Horriditas, atis, Ipse horror. Phædrus. Navius, Omnia mihi horriditati
erant maxima.

Horridulus, a. um, diminutivum. Idem quod subhorridus, id est parum be-
ne cultus. Ital. Perhor. Scis comitè horridulū trita donare lacer-
na. Cic. 2. ad Att. Quæquam illa sua (legi enim libenter) horridula mi-
hi, atq; incompata visa sunt, sed tamen erant ornata hoc ipso, quod orna-
menta neglexerant. Sic in Oratore, Horridula orationes.

Horribilis, bile, Formidabilis. Ital. Horribile. Hisp. Espanta-
ble, d'espanto.] Cicero, Et quid didi quos; horribile videtur, videntis
sanguine hausto, Virg. 4. Georg. Omnia transformat sese in miracula re-
um, Ignemq; horribilem, feram, fluviūq; liquentem.

Horriſet, a. um, Horrorem, hoc est vehementis frigus incutus. Phædrus. Cic.
1. Tull. Horriſet Aquilonis stridor gelidas molitur nives. Ovid. 1. Me-
tamorph. Ipremq; triones Horriſet inuasis Boreas.

Horriſicatus, as, Horrorem incutio. Ital. Far paura, Or horrore. Hisp.
Espantar.] Virg. 4. Aeneid. Multaq; præterea vatum prædicta priorum
Terribili monitu horriſicant.

Horriſicus, a. um, Quod horrorem facit. Ital. Che fa horrore e
paura. Hisp. Cosa que hace espanto y miedo.] Virg. Horriſicua bellum, apud Ci-
ceronem, pro Domino sua. Virg. 3. Aene. At subitè horriſico lapsus de mon-
tibus adfuit Harpyia.

Horripilo, as, pen. cor. Significat horridiore, asperiorq; pilo significare.
Ital. Dura pila. Apul. lib. 3. Aures immo dicis horripilant oñibus.

Horriſonus, a. um, pen. cor. Quod cum horrore sonat, sive quod horridum
sonum habet. Horriſonum fremitus, Ital. Virg. 9. Aeneid. Cla-
more excipiunt socij, fremituq; sequuntur Horriſono. Cic. 1. Tull. Cul,
Horriſonum fremitum.

Horreo, res, rui, Horrorem habeo, propter quum pili serave in animante
eriguntur. Ital. Hauer horrore, paura, frido. Hisp. Espantar se con frío,
temer, temer d'aver un horror.] Veni quoniam hoc aliquando ex frigore
fit, factum est ut horrere aliquando accipitur pro frigore. Iuvenalis
Satyra 1. Et horrenti tunicam non reddere seruo. Et quia frigus sæpe
à timore proſeſcitur, fit ut horreo accipiat pro timore. Virgil.
lib. 3. Georg. Nec vanos horret strepitus. Livius 2. ab Vtbe, Consul
quoque Romani nihil præterea aliud quam suas vires, sua arma hor-
tebant. Horrete item tremere significat. Columella lib. 1. cap. 4.
Sed frigidibus hyemis intolerabiliter horrent. Item asperum esse
quoniam corpora quæ horrent, aspera redduntur. Virgil. 11. Aeneid.
dos, cum latè feruens hactis Horret ager. Similiter horrere, est stu-
pere, mirari. Virgil. lib. 3. Horrendum, ac dictu video mirabile mon-
strum.] Conſtruitur hoc verbum modò absolute, Terent. in Eupachio,
Totus horreo. Modò cum dativo. Plin. in Panegyrico, Nemo tam pa-
rens filio, nisi fragilitatis humane vires horret. Modò cum ablativo
mediate præpositione, ut apud Laſtanium lib. 6. Nam de mortis
generibus horret animus recordari, quum immanium bestiarum vltia
ipſam mortem carnis ſcina ſuicidat. Modò cum accusativo. Virg. lib. 3.
Georg. nunquam cuſtodibus illis Nocturnum ſtabulis furem, incur-
ſuſque luporum. Aut impacatos à tergo horrebis Iberos. Huius verbi
composita ſunt, Abhorreo, cohoreo, exhorreo, inhorreo, & perhor-
tesco: vide ſuis locis.

Horreſco, is, Horridus ſio: ut quum quis intrinſecus algorem ſeu tremo-
rem in ſe citat, & ereſcere ſentit, pauore, ſtupore, aut febril inualeſcente.
Ital. Hauer horrore, diuinit horrido. Hisp. Temer d'aver un horror.]
Virgil. lib. 6. Horreſcit viſu ſubito, cauſaque requirit. Plaut. in Aſi-
naria, Horreſcet ſaxo leæna, leges quum audiet. id eſt expaſceſcet.
Item contremiſcere. Virgil. lib. 3. Georg. Tum ſegetes alta, campi,
que nantes, Lenibus horreſcunt ſtibus. Terent. Adel. Perij, hor-
reſco, ſemper ubi pulſare hæſte occipioſores. Aliquando habet poſt
ſe accuſatum. Virgil. lib. 3. Aeneid. Nec tu mentarum morſus hor-
reſce ſuſuros. Eius composita ſunt, Abhorreſco, exhorreſco, inhor-
reſco, & perhorreſco: quæ vide ſuis locis.

Horrendus, a. um, gerundium. Idem eſt quod timendus, & abominandus.
Ital. Horrendo. Hisp. cosa eſpantable, de temer.] Virg. 3. Aene. Moſtrum
horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum. Idem 2. Aene. Cla-
mores ſimul horrendos ad ſydera tollit. Tibull. Eleg. 10. lib. 1. Qui ſuit
horrendos primus qui protulit entes.

Horſum, aduerbium loci, Verſus hunc locum. Ital. Verſo queſto
luogo. Hisp. Hacia aqueſte lugar.] Plaut. in Rudente, Viſidne alteram
illam veſtueſtus ciecit foras? Surrexit, horſum ſe capellit, ſalua res.
Terent. in Hecyra, atar, cecum Phidippum & patrem Video, hor-
ſum pergunt.

H O R T E N S I A, Q. Hortenſij filia fuit eloquentiſſima: quæ quum ma-
tronaſum ordo graui tributo à Triumuiris Octauiio, M. Antonio &
Lepido premeretur, nec virorum quiſquam liberis loqui audeſet: cau-
ſam conſtanter egit, repræſentatq; patris faciundia, impetravit ut ma-
ior pecunia pars eis remitteretur. Eius orationis præcipua capita ab
Appiano Alexandrino reſeruntur.

Hortenſis, vide H O R T V S.

H O R T E N S I V S, qui Quinto fuit prænomē, Romanus orator, qui in ſoro
Romano cauſatum rex ob eloquentiam dictus eſt: licet eius ſcripta in-
fra ſamam fuerint. De quo Cicero in Bruto ſic reſert. Primum memo-
ria tanta, quantam in viro cognouiſſe me arbitror, ut quæ ſecum con-
mentatus

bestent, deorum miseratione in septem stellas conuerſe sunt: quarum pietas ne vilo temporis intervallo obliuione obliteraretur, à fratre nomine Hyades appellatae sunt. ¶ Fuit & Hyas Bæotiarum rex, à quo Bæotia aliquando Hyantes fuerunt nominata. Autor Strabo lib. 7.

HYBIA, vel **HYBIDA**, Olim insula fuit Ioniz, postea maris recessu continenti annexa. Autor Plin. lib. 2. cap. 89.

Hyberes, **Hyberi**, & **Hyberia**, quæ hæc ut perperam scripta, sic alieno loco inserta erant: vide **IBERI** & **IBERIA**.

HYBERIA, vel **HYBRIA**, vulgo **Irlandia**, insula inter Septentrionem & Occidentem solum, dimidio minor quàm Britannia, cui propinqua est. Ab hyberno tempore (vix quidam putant) sic appellata, propter hyemis magnitudinem. Hinc

Hybernicus, ca. cum: vt, Mare Hybernicum. Claudianus hanc insulam vocauit Hybernem. Ita enim ait in 7. Paneg. Scotorum cumulis scuit glacialis Hyberne.

Hybernus, a. um, Quod est hyemis. [*Hybernis*. Ital. *Invernale*, d. *Inverno*. Hisp. *Casa de invierno*.] vt Hyberna glacies: quod nomē ab hyeme deduci aspiratio indicio est. Plin. lib. 8. ca. 47. Multi hybernos agnos præferunt venis. Siles hyberni. Virg. 2. Georg. 2. Quid tantum Oceano properant se tingere soles. Hyberni: vel quia tardis mora noctibus obſtet.

Hyberna, orum, numero plurali. Dicuntur loca in quibus milites hyeme stationem habent: sicut Aethiæ, in quibus æstiuo tempore commorantur. [*Hyberna*. Ital. *Enghione invernano* i. *ſoldati*. Hisp. *Lugar para inuerner*.] Caesar, Post hæc legionibus in hyberna deductis, in Italiam profectus est. Cicero ad Catonem, Exercitum in hyberna dimissi. Tacit. lib. 1. Frumentum quod ex hybernis extulerat.

Hybernacula, hybernaculorum, *Hybernacula*. Castra hyberna. Liu. lib. 5. ab Vrbe. Hybernacula etiam, res nouis militi Romano, ædificari cepta. Tacitus, Cohortes alia; nouis hybernaculis locatae.

Hybernos, as, Hyemem, Hyemem ago, stationem hyberno tempore aliquo in loco habeo. [*Hybernos*. Ital. *Invernare*. Hisp. *Enuerner*, d. *trascor el enuerner*.] Liu. lib. 7. ab Vrbe, Quia procul ab domo, ac rebus suis hybernassent. Cicero pro Lege Manilia, Iam ved quomodo modum milites hybernent, quotidie sermones ac litteræ perferuntur.

HYBLA, vel **HYBLIS**, es, *Hybla*, Civitas Siciliæ, circa quam est thymi & silicium copiosa ab Hyblone Rege ita dicta, Megara appellata postea. Hanc Strabo à Dorienſibus conditam scribit. ¶ Est etiam huius nominis mons dictus vbi proximus, thymo abundans: vnde apes palæ, mel optimum conficiunt. Martialis, Quum dederis Siculis mediæ de collibus Hyblæ, Cæcropsius dicas tu licet esse fauos.

Hybleus, a. um, *Hybleus*, vt Apes Hybleæ, quæ in Hybla monte pascuntur. Virg. 1. Aeglog. Hyblæis apibus florem depasta salicthi.

HYBLON, onis, *Hyblon*, Siciliæ regulus, qui Hyblæ ciuitati nomen fecit, quæ postea Megara dicta est. Autor Stephanus.

HYBRIS, idos, vel **Hybrida**, s. Proprie dicitur suis imparibus progenera parentibus, hoc est ex altero sero, & altero domesticiorque tamen appellatio etiam aliis animalibus conuenit, teste Porphyrio, atque adeo ipsis hominibus, imparibus editis parentibus. Plinius lib. 8. cap. 53. In nullo genere aquæ facilis mixtura cum ferocissimè natos antiqui hybridas, vocabant, seu senserunt ad homines quoque, vt in Cn. Antonium Ciceronis in Consulatu collegam, appellatorem transiit. Appellatio videtur tracta à Græco nomine *Hybris*, quod inter cætera significat adulterium. Videtur enim esse quædam quasi adulteri species, quum aliquod animal cum alterius generis animali habet consuetudinem. Suetonius in Augusto Themistium quendam Epicurum vocat hybridam, quod natus esset ex patre Parthico, & matre Romano.

Hybris, *Hybris*, Aus ex accipitri genere, quæ interdiu minus apparet, quia non clare videt, sed nocte venatur more aquilæ. Pugnare etiam cū aquila adeo acriter, vt sæpius ambo implexæ deferantur in terram.

HYDRA, æ, siue **Hyde**, es, *Hydra*, Oppidum Lydiæ, sub Tmolio monte situm, cuius meminit Homerus in Catalogo. Sunt qui idem esse putent cum Sardibus. Vide Strabonem, lib. 13.

HYDARCA, *Hydarcæ*, Indiæ populi, qui aduersus Liberum patrem pugnarunt. Stephanus.

HYDARNA, *Hydarnæ*, Fuit nobilis Persa qui, teste Herodoto, lib. 3, cum Dario in Smerdis Magum conuictus. Vide Strabonem lib. 11.

HYDASPES, *Hydaspes*, Fluvius Indiæ qui per Parthos & Medos fluens, in Indiam extenditur, Nysamque urbem aliuens, Indo flumini miscetur. Alij non in Indum, sed in mare labi tradunt de quo Lucanus lib. 6, Quæ rapidus Ganges, & quæ Nysæus Hydaspes. Dictus ab Hydaspæ antiquissimo Medorum rege.

Hyderos, *Hyderos*, Aqua subter terram, quæ & hydropen Græci appellant, vtroque nomine *Hydr* & *Hydro*, hoc est ab aqua deducto.

HYDRO, *Hydro*, Carix oppidum ita dictum ab Hydasso filio Bellerophonis, & Asterix filii Hydei, teste Stephano. Huius incolæ dicuntur Hydenses, *Hydenses*, quorum meminit Plin. lib. 5. cap. 29.

Hydra, dræ, *Hydra*. Ital. *Nidra*. Hisp. *Serpente de muchas cabeças*.] Serpens in aquis viuens: de quo vide plura in dictione **HYDRA** & **HYDRA** promontorium Acolidis, quod Hermantini alteri promontorio aduersum, Elaiticum sinum efficit. Autor Strabo lib. 13. ¶ Item Acolis oppidum, quod postea Lysimachiam appellatum: teste eodem Strabone

lib. 10. ¶ Est præterea huius nominis insula iuxta Carthaginem, vt ex Ephori sententia tradit Stephanus.

Hydragogus, *Hydragogus*, Ad aquarum, aquæ ductor. *Hydragogus*. Ital. *Hydragogus*. Argento viuo, mercurio. Hisp. *El argente*.] Genus est metalli liquidi, argenti colore, liquida verò consistencia aquam referens: vnde & nomen accepit. Latini argentiuium viuum appellant: argentiuium quidem, à colore: viuum autem à motu. Aristoteles *Hydragogus*, hoc est futilis, seu liquidum argentiuium vocat. Huius duæ sunt species: natium, siue solitum, & factitium, quod ex minio excoquitur: quod solum Galeno fuit cognitum. Dioscorides vtriusque meminit. Plin. lib. 33. cap. 3. argentiuium viuum ab hydragogyro videtur distinguere, quum ait, Aes inaurari argentiuium viuo, aut certe hydragogyro, legitimum erat. Sed ea controuersia facile potest tolli, modò intelligamus Plinium illic, quod natium, siue fuisse esse diximus, argentiuium viuum: quod verò ex minio excoquitur, hydragogyrum appellare. Vtriusque species persistentem exhalat odorem, aurumque planè extualem.

Hydraulicos, male gen. *Hydraulicos*. Mulicem organum, aquæ decursu sonum reddens. Plin. lib. 9. cap. 1. Delphini non tantum hominis amicum animal, verum mulicæ arte mulceatur, symphoniæ cantu, & præcipue hydraulici sono.

Hydraulicus, a. um, *Hydraulicus*. vt, Hydraulicus organum. Plin. lib. 6. ca. 37. Laudatus Ctesibius, pneumatica ratione, & hydraulicis organis reperiis.

Hydrelæum, *Hydrelæum*, Oleum aquæ communis humectandi, molendi, & generandi vim habens: vt ait autor Galenus lib. 3. Simplic.

Hydria, *Hydria*. Ital. *Prima d. aqua*. Hisp. *Primera d. agua pura tener agua*.] Vra seu vas aquarium. Cicero 4. Verina. Dicebant sepythorum paria complura, hydrias argenteas, pretiosam vestem stragulam, multa mancipia pretiosa. Vtri data esse. Ibidem, Quum in hydriam fortes coniecerunt.

Hydrocele, *Hydrocele*, Hernia aquosa, quum scilicet aqua in scroto colligitur. Martialis lib. 12. Quem cuncti modò colci timebant. Dicentem tumidas in hydrocelas. Inde hydrocelicus, *Hydrocelicus*, qui hydrocele laborat. Vide in dictione **HERNIA**.

Hydrocephalus, *Hydrocephalus*, Dolor capitis, nascens ex humore inter cutem & pericranium, aut certe inter hoc & cranium collecto. Vide Celsum lib. 4. cap. 2.

HYDROCOSMOS, *Hydrocosmos*, Signum celeste quod Latine Aquarium dicitur. *Hydrocosmos*. Ital. *Hydrocosmos*. hoc est ab aqua fundata dictus. Nam qui Astrologiam Poeticam scripserunt, putant hunc fuisse Ganymedem Troianum puerum, Iouis iussu ab aquila raptum, & in mensâ deorum miscendæ necessarii aquæ præpositum.

Hydrolapathon, *Hydrolapathon*, Lapathi genus quod in aqua nascitur. Plin. lib. 20. cap. 21. Sunt qui hydrolapathon tradunt in aqua natum.

Hydromantia, *Hydromantia, Diuinatione quæ fit per aquam. August. lib. 7. de Ciuit. scribit, Numam Pompiliū hydromantiæ fuisse, vt videretur imaginem deorum, vel ludificationes daemonum: à quibus audiret quid in sacris constituere atque obseruare deberet. Quod genus diuinationis Varro à Persis dixit illatum, quo & ipsum Numam, & Pythagoram Philosophum fuisse vsum commemorat.*

Hydromeli, *Hydromeli, Aquæ mellis genus, ex imbre purissimo, & melle temperatum, & iam verustate vini saporem referens. Nam quod recens est, & ad præsentem vsum confectum, melicetum potius nominatur. Plin. lib. 3. cap. 6. Hydromeli quoque ex imbre puro cum melle temperatur quondam, quod datur appetentibus vinum ægris. Vide Martellum Virgilium in Dioscor. lib. 5. cap. 9.*

Hydromelon, *Hydromelon*, Liquoris genus, ex melimelitis portione vna, & duabus aquæ confectum, insolis simul per Canis ortum. Dioscorid. lib. 5. cap. 21.

Hydromphalos, *Hydromphalos*, Torpidi humoris in umbilico collectio.

Hydrophobia, *Hydrophobia*, Quam Latine interpretari possumus aquæ fugam: morbi genus, quum æger supra modum aquam expauescit: quod accidere solet illis qui à rabido cane fuerint morſi. Hoc morbi genus intelligit Onidius de Rome amoris, quum ait, Tollere podagrum nescis medicina podagrum. Nec formidatis auxiliatur aquis. Hinc hydrophobia, *Hydrophobia*, dicti sunt ægri, qui aquam expauescunt, hoc est quos canis rabidus momorderit. *Hydrophobia*. Ital. *Hydrophobia*. Plin. lib. 29. cap. 5. Est li-mus saluæ sub lingua rabiosi canis, qui datus in potu, siæi hydrophobos non parit.

Hydropiper, *Hydropiper*, Herba est circa stagnantes aquas, aut quæ pigro lapſu fluunt, nascens, caule geniculato, robusto, multis alis concauo: foliis menthe maioribus, candidioribus, tenerioribusque, guttuli pipitis amaro. Fructum gerit ætrem in ramulis secundum folia, continenti acinorum serie congestum, vix modica. Dictum hydropiper, teste Galeno, à piperis sapore, & locis aquosis in quibus nascitur, quasi piper aquarum. Ruellius eam esse existimat quam vulgus herbariorum falso nomine *Eupatorium* appellat.

Hydropotes, *Hydropotes*. Ital. *Beuitor d. acqua*. Hisp. *Beuitor d. agua*.] Aquæ potator. Vnde Cyrus apud Xenophontem, monet suos, vt consueſcant aquam bibere, vt fiant hydropotes.

Hydrops, is generis masculini, *Hydrops*, Morbum significat qui Latine dicitur aqua intercus, quod sub cute aqua nascatur, quæ corpus turgescit. Horat. 1. lib. Carm. Crescit indigens sibi durus hydrops: Nec sitim pellit, nisi causa morbi. Egerit venis, & aequalis albo Corpore languor. Huius tria sunt genera: tympanites, nomen habens à tympano instrumentum musico, quum corpus spiritui magis, quam aqua distenditur, pulsatumque tympani sonum reddat, *Ascites*, dicitur *Ascites*, hoc est ab vræ, quum alimenta in aquam conuertuntur, quæ inter intestina & tunica quam peritonæon vocant, reſt in vtræ colligitur. Tertium genus omnium periculosissimum & penè incurabile, vocant leucophlegmatiam, vel hypofarcæ, quum solidæ corporis partes in aquam resoluuntur, adeo vt corpus pallidum reddatur, & cadaveri simile. Vide de his speciebus Celsum lib. 3. cap. 21. ¶ Ab hydrops fit hydropticus, *Hydropticus*, qui hydropem laborat. Horat. 1. Epist. 2, Si uoles sanus, cures hydropticus.

Hydropifis, is, *Hydropifis*, Idem quod hydrops, hoc est aqua intercus. Plin. lib. 20. cap. 1. Sic & contra phthiriazum bibitur, & hydropifis.

Buë, sapote dulcissimo, donec ad quadragesimum milliari miscetur ei exiguis fonticulis. Exemplum nominat Herodotus lib. 4, qui sua amantudine totum cecurrit Hypanim. Ouid. 1. Metamorph. Quid non & Seythicus Hypanis de montibus ortus, Qui fuerat dulcis, salibus viciatur amaris? Est & alter eiusdem nominis fluuius in India, cuius meminit Strabo, lib. 11. Ad quem referri potest illud Propertij, Quantum Hypanis Veneto distat ab Eridano.

HYPATIA, ὑπάτις, Triphylicæ ciuitas, apud Strabonem, libro 8. **HYPARCHVS**, ὑπαρχός, Praefectus provincie vel exercitus, cuius potestas ab alio dependit: quasi ὑπὸ ἑτέρου. Eiusmodi erant legati in exercitu, qui sub Imperatore rem gerebant: & provinciarum Praefides à Principe vel Senatu constituti.

HYPATA, ὑπάτις, Aenienſium ciuitas, teste Stephano. Sunt autem Aenienſes, Aetolia populi, Perthæbis finitimi, teste Plinio libro 4. cap. 2. Est item Hypata Bithyniæ reginacula, ad Sangarium fluuium, teste Stephano.

HYPATOS, ὑπάτος, Phœnicis fluuius, apud Melam lib. 1. Hypaton item Græci Consulē appellant, & Hypatiam Consularem, & Hypaticon Consularem. Verum hæc, quod nostro instituto parum conueniat, ex Græco potius Lexico petenda relinquimus.

HYPATIA, ὑπάτις, Mulier Alexandrina fuit, Theonis Geometræ filia, & vxor Iſidori Philosophi, quæ magno & frequenti auditorio varia disciplinarum genera in patria profreſta est. Suidas.

HYPECON, ὑπέκον, Herba in ſegētibus autiſque naſcens, foliis rutæ, ramis veribilibus, vires papaueri proximas habens. Alio nomine Hypophæon appellant.

Hypelate, ὑπέλατος, Lauri ſpecies, quam vident laurum Alexandrinam, alijs daphnem, alijs carpophyllum vocant. Vide Plinium lib. 1. cap. 16.

Hypenemium, ouum, ὑπενέμιον, Dicitur ex quo nihil gignitur, cuiusmodi ſunt quæ gallinæ intra coitum edunt, ipſæ ſibi venereſcunt figurantes. A quibusdam & Zephyrium ouum dicitur. Latini Ouum irritum, & ventofum appellant. Plinius libro 10. cap. 18. Et ipſæ autem inter ſe (ſi mas non ſit) aquæ ſalutis paranturque oua irrita, quæ hypenemia Græci vocant.

HYPINOS, ὑπίνος, Fuit princeps quidam Troianus, quem teſte Homero lib. 3. Iliad. Diomedes in bello occidit.

HYPINVS, ὑπίνος, Athleta qui primus diaulo vicit. Pauſan.

Hyperaſpites, ὑπεραſπίτες, Latine protector, ὑπὲρ ἀσπίδος, quod eſt ſcuti protegere. Vnde hyperaſpites dicitur, qui velut ſcuti aliquem protegit. Hæc enim apud nos ſcutum ſonat. Hieronymus in Præfat. Quam Arithæus eiſdem Ptolemæi hyperaſpites, & Iſeſphus nō multo poſt nihil tale reſcribit.

Hyperbaſis, ὑπερβαſις, ſiue hyperbaton, pen. corr. Latine trāſgreſſio verbi, interprete Quintiliano, lib. 3. cap. 6, quam frequenter ratio comparationis & decoris poſcit. Fit enim frequentiffime aſpera & dura, diſſoluta & hians oratio, ſi ad neceſſitatem ordinis ſui verba redigantur. Longius ergo verbū propiæ hyperbaton eſt. Inſigne huius exemplum eſt illud apud Virgilium 12. Aeneidos,

Interea reges (ingenti mole Latinus
Quadrifido vehitur curru, cui tempora circum
Aurati bis ſex radii fulgentia cingunt:
Solis aui ſpecimen bigis ut Turnus in albis
Bina manu lato criſpans haftilla ferro:
Hinc parer Aeneas, Romanæ ſtirpis origo,
Sydæon flagrans clypeo, & cæſteſibus armis,
Et iuxta Alcænius, magnæ ſpes altera Romæ)
Procedunt caſtris. Quo in exemplo poſt octauum demum verſum nominatiuo redditur verbum. Vide Macrobiū Satur. lib. 4. cap. 1. Dicitur Hyperbaton ὑπὲρ ἀσπίδος, quod eſt tranſcendere.

Hyperbole, ὑπερβολή, penul. corr. ὑπερβολή, Dicitur poſſe eminentia vel (ut ait Cicero) Superlatior à Quintiliano Superlatio interpretatur à quibusdam verò Exceſſus ab ὑπερβολή, quod eſt extendi, ſupero, excedo. Eſt enim Hyperbole figura quæ ſententiæ aliquid fidem excidit augenda rei gratia: ut Nive candidior, & Fulminis ocyor albis. Item, Volantis Teſolij ſonitus terret, & Vix oſſibus hæret. Virgilium 12. Aen. Qui candore nitens anteirent, curſibus auras. Cicero in Topicis, In hoc genere Oratoribus & Philoſophis conſueſcit ut verba etiam loquuntur, ut mortui ab inferis excitentur, aut aliquid quod fieri nullo modo poſſit, augenda rei gratia dicatur aut minueda: quæ hyperbole dicitur. Vide Quintilianum libro 8. cap. 6.

Hyperbolicus, eæ, cum, ὑπερβολικός, id eſt exceſſiuus. & Hyperbolicus, aduerbium.

HYPERBOREI, penul. corr. ὑπερβόροι, Montes & populi Septentrionales: ita dicti quod ſupra Boreæ ſtatum ſitū eſſe credentur. Feſtus docet Hyperboreos eſſe ſupra Aquilonis ſtatum habitantes: quoniam humana vitæ modum excedant, viuendo ultra centefimum annum, quaſi ὑπερβόροι ὄντες ὅροι humani ſeculi. Ferunt magnā his de cælo clementiam conceſſam eſſe, auras ſpirare ſalubres, nihil noxiæ ſtatis habere, domos eſſe nemora, videri arbores nuntiare, diſcordiam neſcire, ægritudine non inquietari, ad innocentiam omnibus æquale votum eſſe, mortem accereſcere, & voluntario interitu obeundi tarditatem caſtigare. Sed hæc fabuloſa ſunt. Diodorus oppoſuit Celus Oceani accolis eſſe inſulam ſcribit, haud multo Siciliā minorem, valde fertilem, & biferam, hoc eſt bis quorannis fructus ferentem: habitarique ab his qui Hyperborei appellantur, eo quod vento Boreæ ſunt expoſiti. Hyperboei, inquit Pomponius Mela, ſuper Aquilonem Rhiphæosque montes ſub ipſo ſyderum cardine iacent, ubi lo non quocidie ut nobis, ſed primum vero quinquiduo exortus, autumnali demum occidit: & idco ſex menſibus dies, & totidem albis nox viſque continua eſt. Terra anguſta, aprica, perſe fertilis: cultores iuſtiſſimi, & diuitius quam vlli mortalium & beatus viuunt, &c. Hæc enim Mela. Plura de his vide apud Plinium libro 4. cap. 12.

Hypercataleſticum metrum, ὑπερκαταλεſτικόν, Cui vna ſyllaba, vel duæ ſuperant. Virg. 1. Aenei. Alloquitur Venus, & qui res hominumque decorumque. Et Horatius, Sylvarum laborans geluq. illud dactylicum hypercataleſticum eſt hoc vero iambicum hypercataleſticum.

HYPERICIVS, ὑπερίκος, Alexandrinus grammaticus ſub Marſiano principe, ſcripſit de nominibus & verbis, & de orthographia. Suidas. **HYPERICA**, ſiue **HYPERICA**, penul. prod. ὑπέρικα, Fons Theſſalia: apud Plinium lib. 4. cap. 8. Meminit huius fontis & Strabo lib. 9, qui eum in medio collocat Metaleuſe, quod oppidum eſt Phærorum in Theſſalia. **HYPERICA**, ὑπέρικα, Oppidum eſt Achaia: proprie dictæ, cuius meminit Homerus in Catalogo, & Strabo libro 9.

Hypericon, ὑπερίκον, Herba eſt odoratiffima imitans: (vnde & chama-pitys à quibusdam appellatur) quæ digitis erita ſuccum ſanguineum emittit: quæ ex cauſa ὑπὲρ ἰκόνος à Græcis cognominatur. Vulgus Perforatam ſeu Herbam diui ſolentem nominat.

HYPERIDES, ὑπερίδης, Athenienſis orator fuit, æmulus Demotheſis, iuſſu Antipatri cæcæ lingua interfectus. Plutar. in vita Demotheſis.

HYPERAMNESTRA, ὑπεραμνήστρα, Vna fuit ex quinquaginta Danaï filibus, quæ quōtōdē Agellu filius nupſiſſent, iuſſuq. eſſent à parte prima nocte matitos interficere, ſola ex omnibus maritiſum Lynceum nomine ab inſidiis liberavit, qui poſtea Danaum occidit. Extat inter Epit. Ouid. vna Hypermneſtræ ad Lynceum virum ſum.

HYPERION, pen. prod. ὑπερίων, Hyperionis in genitiuo, pen. corr. ὑπὲρ ἰόνος, quod eſt eo à Poëtis accipitur pro Sole: quoniam aliqui Solis patrem eſſe velint. Ouid. lib. 1. Faſtorum, Placæ equo Perſis radijs Hyperiona cinctum. Diodorus ſcribit Hyperiona Saturni fratrem fuiſſe, Cæli filium, qui Solis & Lunæ, aliorumque aſtorum motus, horæque primum ſumma cura obſeruatiōne quæ ſe percepit, cæteris noſcenda tradidit: idēque horum parentem nominatum eſſe, veluti ipſorum vatoræ contemplatorem. Cicero in Prognost. Vt quæ Luna means Hyperionis officiit orbi. Inde fit adiectiuum Hyperionius.

Hypermeter, & **Hypermetrus**, ὑπερμέτρος, Dicitur verſus abundans vna ſyllaba, quæ pletunquæ prima ſyllaba ſubſequentis verſus, incipiente à vocali, abſumitur. Virg. lib. 1. Georg. Aut dulcis muſti Vulcani decoquit humorem, Et foliis vndam, &c.

Hypericæ, ὑπέρικα, Arcadum vocabulo dicitur quod Latini viſcum vocant, præſertim qui in abiete, ac laſice gignitur. Vide Plinium, libro 16. cap. 16. & Theophrastum lib. 2. de Cauſis plantarum.

Hypericæ, ὑπέρικα, Subonio interpretatur, ex vno ſub, & ἵς, vnu quod ſic quæ duæ diſtiones proferuntur ſub vno accento. Notatur autem ligæ ab vltima primæ diſtione littera ad primam ſequentis ſubducta, Virg. 1. Aen. Neque enim ignari ſumus ante malorum. Vbi Seruius, Antea malorum, ὑπέρικα eſt. Tercium in Andria, & heri ſemper lenitas Verbar quod ſeu euaderet. Vbi Donatus, Sæpe lenitas, hypericæ.

Hypernale, ὑπερναλὲς, Aſpidis genus, ſolo ſomno, citraque vllum doloris ſentium hominem necans: cuius morſu ſibi Cleopatra mortem conſueſciſſe, autor eſt Solinus. Galenus pyæadem appellat, propterea quod ceruicem erigens, ex intervallo venenum expuat.

HYPOCAUSTVS, ὑποκαύſτος, Indiæ fluuius à Septentrione in exortum fluens Oceanum, iuxta quem Cæſaris montem ſyluoſum eſſe tradidit, cuius arbores electrum exudant. Vide Plinium lib. 37. cap. 1.

Hypocauſtum, ſiti, ὑποκαύſτος, Ital. ſiſta, luogo da ſudare. Hiſp. Eſtufo, lugar para ſudar. Locus ad ſudandum, καυſτὸν ὑποκαύſτος, hoc eſt à ſuccedendo. Solent enim hypocauſta ſub pavimento habere fornaces, quibus æcens ipſa caleſcant. Latine dicitur Vaporarium, ab excitandis vaporibus. Papin. lib. 1. Syl. Tenuem voluunt hypocauſta vapore. Plinius ad Gallum, Applicatum eſt cubiculo hypocauſtum perexiguum, quod anguſta fenestra ſuppoſitum calore, ut ratio exigit, aut effundit, aut retinet. Vitruuius appellat hypocauſum, quum ſcribit faciendū eſſe athena ſupra hypocauſum tria, caldarium, tepidarium, frigidarium.

Hypochyſis, ſiue **Hypochyma**, ὑποχύſις, ὑποχύμα, Morbus eſt oculorum, quem Latini ſuſſitionem appellant. Eſt autem (teſte Aegætæ) eſuſio humorum lentorum inter corneam tunicam & cryſtalloidem congelatorum.

Hypochondria, ὑποχόνδρια, Partes ſunt laterales, verſusque noſtris coſtis ſubiectæ, hepaci & lieni ſuperiacentes, quas Latini præcordia vocant. Dicta hypochondria, quod ὑπὸ χόνδρῳ, hoc eſt ſub cartilagine ſitæ ſint. Plin. libro 30. cap. 3, Præcordia vocamus vno nomine extra in homine: Græci quoniam ſub chondro, hoc eſt ſub cartilagine ſiue, hypochondria.

Hypocitiſis, ὑποκίτις, Quidā eſt mali pantiæ cytinis nō diſſimile, ſub ciſte ſitice naſcens, vnde & nomē accepit. Plin. duo ſaciit hypocitiſidis genera, candido & ruſo colore ea diſtinguens. Vide ipſum libro 26. cap. 6.

Hypocriſis, ὑποκρίſις, Ital. ſimulazione, hypocriſia. Hiſp. ſimulacion, hypocriſia, ut Budæus interpretatur, eſt ſimulatio alicuius perſonæ, quum ſci licet quis ſe alium videri cupit, quàm eſt, ὑπὸ ἑκαυστή, quod inter cætera ſignificat ſimulacra: vnde etiā in Comædijs aut Tragedijs actio ipſa vocatur hypocriſis, eo quod actores alias ſimulacra perſonarum. A Rhetoribus item hypocriſis appellatur quæ Latini pronuntiationem ſeu actionem vocant, in geſtu motuque præcipue conſiſtente: cui Demotheſes primas, ſecundas, & tertias tribuit.

Hypocritia, ὑποκρίτις, Ital. ſimulazione, hypocritia. Hiſp. ſimulador, hypocritia, eodem Budæo interprete, eſt ſimulatio alicuius perſonæ: vnde hiſtiones, & mimi, planipedes, & ſiqui alij ſunt fabularum actores, qui perſonam aliquam aſſumunt, proprie vocantur hypocritæ. A Tranſfertur tamen etiam ad eas perſonas quæ aliud in pedore gerunt, aliud in ore: quumque ſe probos, piſque videri cupiant, longiſſimè tamen abſunt ab ea perſona quam ſimulant.

Hypodiathele, ὑποδιαθέλη, quæ nos ſubdiſtinctionē vocare poſſumus, eſt dextera pars circuli ad imam litteram in fine diſtinctionis applicata, qua nota Græci male cæharentia diſcernunt.

Hypodiathele, ὑποδιαθέλη, Ital. ſeppione, ſecondo maſtro. Hiſp. ſecondo maſtro. Dicitur in quem vulgus in ludo literario ſubnominationem vocat, vel condictionem, ita dictus ὑποδίαθελες, hoc eſt ab eo quod ſub alio docent. Cicero ad Papp. Sella tibi erit in ludo tanquam hypodiathele.

Hypodytes, ὑποδυτές, Interior veſtis, ſiue ſubucula, & proprie Ponticum, ut inquit Hieronymus: ὑποδύτης, quod eſt ſubinducere.

Hypogæorum, ὑπογαίων, Ital. Luoghi ſotto terra. Hiſp. Lugares ſubterranos. Loca ſubterranea dicuntur à Græcis: quæ diſtictio frequens eſt apud Toſephum.

utrisque subiacet fortitudo. Obiaceo, de quo alibi. Habent autem huc omnia pen. cor. in trisyllabis.

Iacio, eis, jeci, iacere, iactū, significat emitto, ac vi impello. [*ἰάω, ἰάω, ἰάω*. Ital. *Trasire, iacere, iactare*. Hisp. *Echar, tirar, lanzar, arrojar*.] Cic. 6. Ver. In quem scyphum de manu iacere conatus est. Virg. 5. Aeneid. Sublatūq; procul dextra conixa conculcat. Et iact. Cxar 2. bel. Gal. Vndiq; in mur lapides iaci capri sunt. ¶ Iacere fundamenta, est ponere vel collocare lapides, quibus edificium superstruatur. Suetonius in Caio. In area Capitolina noua domus fundamenta iecit. ¶ Per translationem autem accipitur pro inchoare, & rei aliquid exordium statuere. Cic. 1. Phil. In quo templo, quantum in me fuit, jeci fundamenta pacis. Gradum iacere, atq; aditum ad cetera, idem est quod veluti viam parare, quā ad reliqua progrediamur. Cic. 1. de lege Agr. Hunc quasi gradum quēdam atq; aditum ad cetera iactum intelligas. ¶ Iacere, pro uouari, siue spargere in vulgus. Tacitus lib. 1. Quēdam de habitu, cultūq; & institutis ciuis iacere. ¶ Iacere apud aliquem quiddam. Tacitus lib. 4. Neq; raro, neq; apud paucos talia iaciebat. ¶ Iacere in aliquem aliquid, metaphorice, pro eo quod est, dictum aliquid in quempiam torquere. Liu. 4. bel. Maced. Rem defendam, nō nos, in quos iecit magis hoc Consul verbum tenus, quā in te infirmulare. Iacere contumeliam in aliquem. Cic. pro Syl. ¶ Huius composita sunt. Abicio, *ἀβίωμι*. Adicio, Conicio, Circumicio: vnde Circūiecta impedimenta dicimus. Deicio, *ἀφίωμι*. Difficio, Elicio, Inicio, Intericio, Abicio, Pconicio, Reicio, Subicio, Traicio: quæ omnia videtur suis locis.

Iacio, tas, Frequenter, & multum iacio: *ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Lanciare spesso*. Hisp. *Lanzar de menudo*. Seneca, Dum lapillos iactaret in puerum. Virg. lib. 1. Georg. Deucalion vacuum lapides iactauit in orbem. ¶ Aliquādo idem est quod sepe multūq; animo reuoluere. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Virg. 11. Aeneid. Atq; illum tales iactantem pectore curas. ¶ Aliquando fatigare, vexare, concutere. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Et Virg. 1. Aen. iactatus æquore toto, Troas reliquias Danaum, atq; inmisit Achilli. Vbi Seruius, iactatur in mari, fatigatur in terris. Iactant. lib. 5. Qui patrem regno expulsi, bello persequutus est, exulem toto orbe iactauit. ¶ Per translationem tamen etiam iactans accipitur pro quouis modo vexare, siue exagitare. Cic. in Ver. act. 1. Iactatur domi suæ vir primarius, & homo honestissimus: pro quo quilibet manus afferat. Idem pro Quintio, Aequitas multis iniuriis iactata, atq; agitata. Et paulo post, Multis vexatus contumeliis, plurimus iactatus iniuriis. ¶ Aliquando pro sese efferre, siue ambitiosus gloriari. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Vantarsi*. Hisp. *Vanagloriarse*.] Cic. pro Roscio Amerino. Huc tu Eruis, tot, & tanta si iactas esses in teo, quā di diu diceret: quomodo te iactares? Quintil. lib. 4. cap. 13. Aduersarius enim illi iudiciam partis suæ iactat. ¶ Est interdum iactare idem quod inaniter loqui. Virg. 2. Aeglog. vbi hæc incondita solus Montibus & sylvis studio iactabat inani. Idem 1. Aene. Talia iactanti stridens Aquilone procella Velum aduersa ferit. ¶ Aliquando frequenter emitte, siue iaculari. Idem 1. Georg. Et si non alium iactare iactaret odorem, Laurus erat. Et alibi, Ipsi lætitia voces ad sidera iactant. id est crebro emittunt. ¶ Aliquando frequenter ad cetera, & apud eundem, Haud inquam manibus iactata facillē. id est ductata.

Iactio, tas, frequentatiuū ad iactō. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Liu. 7. ab Vbi, Iuuentus, hiltionibus fabularum actu relicto, ipsa inter se more antiquo ridicula intertextu verbis iactitare cepit.

Iactus, participium. Cic. 2. de leg. Agr. 1. Hunc quasi gradum quēdam, atq; aditum ad cetera iactum intelligetis.

Iactus, us, u, verbale, Actus ipse iaciendi. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Tiro, il tirare*. Hisp. *El lance*.] Terentius Adel. Ita vix est hominum, quasi quum ludas teleris: si illud quod est maxime opus iactu, non cadit illud quod cecidit fortē, id arte ut corrigas. Virg. 4. Georg. se iactu dedit æquor in altum. Iactus pilæ, Ouid. 2. Trist. iactus fulminum. Cic. 1. Caril. ¶ Iactus absolutus, *ἰαχέω*, pro iactu totis. Valerius lib. 4. cap. 1. A piscatoribus in Miletia regione veruiculis, quidam iactum emerat. ¶ Iactus item accipitur pro mercurio in mare proiectione qua in magnis tempestatibus fieri solet: nauis exoneranda gratia. Vnde extat Titulus lib. 14. Pandectarum, Ad legem Rhodiam de iactu, quo caueatur, si leuande nauis gratia iactus mercurio factus sit, omnium contributione esse faciendum, quod pro omnibus damni factus est.

Iactanter, aduerbium, idem significans quod insolenter, & cum iactantia, & participio iactans. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Con superbia, ambiziosemente*. Hisp. *Vanagloriosamente, pomposamente*.] Tacitus lib. 1. Perisse Germanicum, nulli iactantius morientē, quā qui maxime iactantur. Id est maiori cum ostentatione.

Iactatus, participium. Virg. 1. Aene. iactatus æquore toto Troas reliquias Danaum, atq; inmisit Achilli.

Iactatus, us, u, verbale, Agitatio, succussio: vt, Iactatus maris. *ἰαχέω*. Plin. lib. 4. ca. 18. Sic & mari nauigatur, cuius iactatus his quæ durauerint, tantum vetustatis adicere sinitur, quantum habuerint. Ouid. 6. Metam. Excussit pecunias quarum iactatibus omnis Allata est tellus.

Iactatio, nis, verbale, Agitatio, succussio: [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Crolla*. Hisp. *Sacudimiento*.] Liu. 10. bel. Pun. Simul sperans leuorem in nauigatione quā in via iactationem vulneris fore, & curationi omnia commodiora. Cicero pro Muræ. Quo tandem animo me esse oportet, propē iam ex magna iactatione terram videntem, in hunc cui video maximas Reipub. tempestates esse obundas? Idem 4. Tuscula. Iactatio (scilicet iactantia potius) est voluptas gestiens, & sefferens insolentius. Insolentiam, & iactationem hominum ferre, Cic. ad Att. lib. 10. Iactatio verborum, idem ab Brutum.

Iactator, toris, Gloriosus, insolenter se vendicans. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Vantatore*. Hisp. *Vanaglorioso de si*.] Quintil. lib. 11. ca. 1. de Cicero, Is quidem terdā lo gestatur maior quā eloquentie, fuit in orationibus vtiq; iactator. Claud. 3. Pan. Immodicus propē iactator honoris.

Iactantia, iæ, Quæ & iactatio dicitur. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Superbia, iactantia, vanitas*.] Definitur ad Cic. 4. Tuscul. quod sit voluptas gestiens, & sefferens insolentius. Quintil. lib. 9. cap. 2. Veritus opinionem iactantur. Idem, Hoc enim inanis est iactantia. Tacit. lib. 1. Iactantia, gloriāq; ad posteror.

Iactuōs, iactanter, cum iactantia. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Ambiziosoamente, superbia*.

mente. Hisp. *Vanagloriosamente*.] Cicero, Quum sine multa iactuōs dista. Sic enim legunt quidam quauis in castigatioribus exemplaribus non iactuōs legatur, sed actuōs.

Iactuōs, a, Proprie dicitur damnum illud quod ex iactu consequimur: hoc est ex proiectione mercurii in mare, quæ fieri solet in magnis tempestatibus ad exonerandam nauem. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Danno, perdita*. Hisp. *Danio, pérdida*.] Sallustius ad Cæsarem Sicquid aduerf corum est, de illis porf situm iactura sit quæ minimi preij sunt. ¶ Per metaphoram tamen accipitur pro quouis damno: capud Cxar 2. de Finib. Facere iacturam rei familiaris. Ouid. 9. Metam. Hunc tamen ablati domuit iactura decotis. Idem 1. Metam. Est tamen humani generis iactura dolori Omnibus.

Iaculum, i, pen. cor. Proprie telum, siue hastile, quod manu eiaculari potest. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Dardo*. Hisp. *Trizo, que se tira*.] Quintil. lib. 8. cap. 2. Qui iaculum emittit, iaculari dicitur. Virg. 9. Aeneid. & iaculum contorquens mittit in auras.

Iaculor, aris, pen. cor. deponens, Iaculum emitto, telum conicio. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Tirare, lanciare*. Hisp. *Tirar de lanzar tiro*.] Iuuen. Saty. 1. Quantas iaculatur Monychus ortos. Ouid. 2. Metam. valli quoq; rector Olympi, Qui fera terribili iaculatur fulmina dextra. ¶ Aliquando simpliciter accipitur pro proiectione. Colum. lib. 1. Faba, quæ longius emittitur, pura eō peruenit, quō ventilator cum iaculatur. ¶ Legitur & Iaculo adiuuam. Claudianus, Laris iaculabat in aruis. Hinc fit compositum Eiaculo, quō vus est A. Gellius. Arionem (inquit) cum fidibus & indumentis, cum quibus se in salum eiaculauerat, extulisse.

Iaculatio, Iaculamen, & Iaculamentum, Dicitur ipse actus iaculandi. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *El tirar, tira*. Hisp. *Aquello obra de tirar lance*.

Iaculatore, oris, verbale. Qui iaculum emittit. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Tiratore, lanciatore*. Hisp. *Tirador de lanzador de tiro*.] Liu. 7. bel. Pun. Annibal tunc matina per equites, peditemq; iaculatores leuia certamina ferens, &c. Horat. 3. Carm. Ode 4. Encladus iaculator audax.

Iaculatrix, eis, verbale femininum, Mulier iaculationem exercens. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Tiradora*.] Ouid. 5. Metam. Pallada nōne vides, iaculatricemq; Dianam Abfcessisse mihi?

Iaculabilis, le, Quod iaculari, hæc est lenge potestis: *ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Ciò che si può tirare*. Hisp. *Cosa que se puede tirar*.] vt, Telū iaculabile. Ouid. 7. Metam. sed non formosius isto. Videtur oculi telum iaculabile nostri. Pondus iaculabile. Stat. 6. Theb.

Iaculus, i, pen. cor. Serpentis genus, arboris fubens, & quibus vi maxima se iaculantur, penetratq; quodcūq; animal obui fecerit fortuna. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Lucan. lib. 9. Et natix violator aquæ, iaculus; volucres. Plin. lib. 8. ca. 2. Iaculum ex arborum ramis vibrari, nec pedibus tantum pavensda serpentes, sed & missili volare tormento. Vnde Aelianus lib. 9. cap. 49.

IACULUS, i, pen. cor. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Nomen proprium, quatuor syllabarum. Claudianus, Quid iaceras versus dux Iacobe meos? Nomina enim propria apud Hebræos (sicut Priscianus docet) in fine acutum accentum habent, quæ more Latino declinant, eundem retinent, & penultimam producant: vt Adam, Adamus, Ioseph, Iosephus.

IACULUS, i, pen. cor. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Neutri generis, Fluuius est Illyricus, in Adriaticum mare defluens, iuxta quem oppidum est Iadera. Luca. lib. 4. Et tepidum in molles Zephyros excurrit Iader.

IACULUS, i, pen. cor. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Quæ & Iader, neutro genere, *ἰαχέω, ἰαχέω*. Ptolemæo, Ciuitas est Illyrici, non procul ab Apollonia & Salona. Pomp. lib. 2. Iadera meminit & Plinius in descriptione Liburnæ. Vulgō Zera.

IACULUS, i, pen. cor. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Oppidum fuit Rhodi insular, cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 37. Et Pomp. lib. 1. In Rhodo, inquit, res quondam vrbes erant, Lindos, Camiros, Ialysos. Ialysos autē hæc ipsa est, quæ Telchinas olim aluit, his qui in Creta florere, cognomines, maleficum genus hominum, & prestigiis infame.

Iam, aduerbiū temporis. Quod penē est idem quod nunc, illico. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Adhuc, jam*.] Terent. in Adelph. Tace, ego me conueniam iam ipsum. Idem in Eunuch. Nam aut iam reuertere, aut mox nocte redigant horum infemia. ¶ Interdum hortantis est, & veluti mox incrementis. Terent. in Eun. Iamne inus? Nonnamquam etiam accipitur pro modo. Virg. 3. Georg. Iamq; hos cursu, iam præterit illos. hoc est modo hos, modo illos. ¶ Interdum pro præterita, & quasi nodus est quidam coniungens sententias. vt apud Virgilium, Iam maris immensi prole & genus omne natantum, Iam varias pelagi volucres. Hoc idem efficit coniunctum cum verbō *ἰαχέω*. Cic. 1. de Orat. Iam verō narrationem quod nūbet verisimilem, &c. ¶ Iamdu, Multo iam tempore. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Già molto tempo, gran tempo*. Hisp. *Ya ha mucho tiempo*.] Cic. de Sen. Carthagini male iamdu cogitant. Idem ad Call. Vt te, quem iamdu plurimū iacio, tanto intervallo viderem. ¶ Iamdu, Ex iam & dudum compositum, & frequentius de patmo tempore dicitur. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Già molto tempo, gran tempo*. Hisp. *Ya ha mucho tiempo*.] vt, Iamdu te exspecto. Cic. in Epist. Vides me ludare iadudum. Plaut. in Men. Iamduum mulier tibi non imprudens aduclat, hunc metuebam. Aliquando de longiori. Plin. lib. 19. Iamduum ex eadem Hispania Zelicū venit in Italiā plagis vtilissimum. Macrobius, Iamduum hæc questio ab Aristotele & propolita est, & soluta. Ponitur etiam pro continuo, & quamprimum. Virg. 2. Aene. Iamduum famire pecnas. ¶ Iamiam, Repente, siue mox. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Subito, hora*. Hisp. *Alto, luego*.] vt, Iamiam aderit. Ponitur & cum præterito, licet in futurum resoluatur. Virg. 2. Aene. Iam iamq; manu tenet & premittit, quasi mox renebit, & nunc videret tenere. Plerūq; figuratē per indignationem accipitur. Idem, iamiam nec maxima luno. Nec Saturnus hæc oculis parer aspicit æquis. Et per miserationem. Sallustius in Iugurt. Iamiam animo meo charissime frater, quāquam tibi immaturus, & vnde minime decuit vita erepta, tamen istandū magis, quod dolendum puto casum tuum. Et per exhortationem. Quintilianus, Iamiam commulco, quicūq; casus morer, etiam si Imperator damnaturus est, habes solacium: iactatus est, quā in patre occidi. ¶ Iamolim multo iam tempore. [*ἰαχέω, ἰαχέω*. Ital. *Per lo passato, d'offi tempo*. Hisp. *Ya ha mucho tiempo*.] Cicero, Iamolim à principio illud iactauerat. Sumitur pro aliquādo. Virg. 1. Georg. Et iam olim scas posuit cum vinea frōdes. ¶ Olimiam, pro iam pridem. *ἰαχέω, ἰαχέω*. Quintilianus, Olimiam Imperator inter fulgentes virtutes huius locum quærit. id est longo tempore. ¶ Iampidem, aliquādo

Allquando iam tempore. *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Seneca, Impidem te expectantes ibi fideramus. Dicitur & de longiori tempore, ut idem sit quod iamolim. Plinius, Quod maiores nostros iam pridem fecisse manifestum est: quod genus nuper & parum ferè nostro rum memoria inuentum est. Accipitur item pro statim, siue conuulsi. Luca. lib. 1. Tollite iam pridem, vtriusque tollite signa. Iam tum, significat ex tempore. *[Sext. Metaph. Ital. All hora. Hif. Desde entonce.]* Plautus, Iam tum occupat virginem amare. Virg. 8. Aen. Iam tum religio pauidos terrebatur agrestes.

I A M B L I C H, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Pythagoricus philosophus è Chaldeis Syriæ fuit Porphyrij discipulus, qui tempore Constantini Magni floruit: sub quo breui tempore tantum profecit, ut secundas post præceptorem Romæ obtineret, nec ab eo quicquid differre videretur doctrina: nisi quod ille melior faciliore candore, orationis, hic paulo durior habebatur: ac ut de Xenocrate Plato dicebat, venere dicendi carebat. Moribus adeo probatus, ut eius viri abfinitia, modestiæq; ea tempestate nulli non cognita fuerit. Huius nomen & Hieronymus.

Iambus, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Pes metricus, constans ex priore breui, & posteriore longa. Horatius in Aere, Syllaba longa breui subiecta vtriusque iambus. Dicitur iambus, ut quidam volunt, ab inuatore. Festus dicit iambum deducit, quod est conuulsi, seu inuulsi: quum tamen verisimilius sit iambum verbum, ab iambi pedi natura esse deductum. Hinc iambicum carmen, cuius multa sunt genera, quæ iambis exequitur Mycillus.

I A M E S A I S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Aethiopicum est maris Britanici, in quod illabitur fluvius ille quem Tamesim Cæsar vocat. Plin. lib. 1. cap. 3.

I A M O N I S, Oppidum insule Bælearum minoris: quæ duo olim habuit oppida, Iammonem, & Magonem, teste Plin. lib. 3. cap. 5. & Pompo. Mela ad finem, lib. 2. Ptolemæus Iamnam, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* nominat.

I A N A, Prius dicta fuit, quæ postea præposita littera d, Diana appellata est, teste Nigidio.

I A N A S S A, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Nympha dicta est, à suauiter regendo. *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Ixtifico: ad hoc, regno, impero.

I A N A S V M, Oppidum Celticæ gentis in Hispania citeriore. Pomponius Mela lib. 1.

Ianeus, Ab antiquis dicebatur, quæ hodie Ianitorè vocamus, teste Festo.

I A N E V L V M, Oppidum fuit in Ianiculo monte trans Tyberim: ita dictum à Iano conditor, ut quidam putauerunt: vel quod tanquam Ianna esset Romanis in Heruriam proficiscentibus. Virg. 8. Aene. Hæc deo præterea difficilis oppida muris, Reliquias, veterumq; vides monumenta vitorum: Hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit urbem: Ianiculum huic, illi fuerat Saturni nomen.

I A N I A, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Nympha nomen, Oceani & Terthos filia: *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* hoc est à viris demulcendis. Hesiodus in Theogonia.

Ianitor, vide **I A N A**.

I A N T H A, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Puella fuit Cretensis, ex Phesto oppido, Teleste filia, vxor Iphidis, qui ipso nuptiarum die ex facina mutatus est in marè. Ouid. lib. 9. Metam. Tertius interea decimo successerat annus, Quam pater Iphi ubi Ithacum deponder Ianthem, Inter Phastidas quæ laudatissima formæ. Dote fuit virgo, Diætona nata Teleste.

Ianthinus, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Idem est quod violaceus. Nam Græci se violas, & *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* flores vocant. Ianthinum itaq; dicitur, quod botis violæ colore refert. Vnde velis ianthina, & Ianthina, orum, substantiuè, dicuntur vestes violacæ coloris. Martialis, Coccinea famose donas & ianthina murex. Plin. lib. 1. cap. 6. Ex his violis quæ sponte apricis ac maris locis proveniunt, purpureæ, lactiore folio. Statim ab radice carnosæ ex eunt: olivæq; Græco nomine à cæteris differuntur, appellatæ ias ab his ianthina vellis.

Ianua, 1. Primus ingressus ad interiora domus: à Iano dicta, quod hunc deo consecrata erat omne principium. *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Et propriè domus est ianua: ostium verò, partium, ut cubiculorum: licet confundantur. Nam & ianua, à quo ianitor, pro ostio ponitur: & ostium, à quo ostiarus, pro ianua. Cicero 1. de Orat. Ut illud Nasica, qui quum ad potam Ennium venisset, eique ab ostio quærenti Ennii. Et paulo post, Quum ad Nasicam venisset Ennius, & cum à ianua quærenter, exclamat Nasica, & Valla lib. 4. cap. 8. Porta murorum est, munitionisq; atq; castorum: ianua parietis, atq; domorum. Cicero 3. Verr. Seruis fuit imperator Rubrius ut ianua clauderent, & ipsi ad fores assisterent. Quid. 2. Amor. Claua tuo maius ianua fulmen habet.

Ianitor, ostis, pen. corr. Cui ianua custodia est commissa. *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Cicero 5. Verr. Hunc velti ianitores, hunc cubiculorum diligunt. Ianitor carceris, apud eundem legitur 7. Verr. Ianitor inferorum, Cerberus. Virg. 6. Aene. licet ingens ianitor anro Aeternum farras exangue terreat vmbra.

Ianitorix, cis, Feminini generis, Mulier cui ianua custodia est commissa. *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Plautus in Cur. Anus hic recubare solet custos ianitorix. Plin. lib. 1. cap. 30. Laurus triumphus propriè dicitur, vel gestissima domibus, ianitorix Cæsarum, Pontificumq; id est quæ solet plantari ante domos Cæsarum & Pontificum.

Ianualis, libi genus quod Iano tanquam modo libabatur. Festus.

Ianuarius, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Primus mensis, à Iano appellatus, quem Numa Pompilius primum anni esse voluit, tanquam bicipitis dei menssem, respicientem & prospicientem transacti anni finem, futuriq; principia.

I A N V S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Ab Iani dictus est, detracta aspiratione: quem quidam Solem putant: idemq; geminum, quasi vtriusq; ianæ cælestis potentem, qui cæcos aperiat, occidens claudat. Alij Ianum mundum, id est casum intelligunt, quasi Eanum ab eundo, ut inquit Cicero lib. 1. de Nat. deo. eo quod mundus semper eat, dum in orbem voluit, & ex se initium faciens in se refertur. Hinc & bifrons pingitur: duas enim facies habere dixerunt alteram suo loco, alteram à tergo, eo quod annus ex se initium faciens, finit occurrat, vel quod præterita sciatur, & futura præviderit: seu quod superiorum & inferiorum ianitor existeret. Huius templi erat Romæ ad infimum Argiletum, à Numa Pompilio positum, quod tempore belli patebat, tempore pacis claudebatur: vnde Parulius, & Clivus eognominabatur, ut auctor est Seruius. Constat autem templum hoc ter fuisse clausum. Primum regnante Numa: iterum post bellum

Punicum secundum: tertio post bella Aethiaca, quæ consecit Augustus: quo tempore pax quidem fuit, quantum ad externas pertinet gentes: sed bella flagravere ciuilia. Huius autem claudendi vel aperiendi templi ratio varia est. Alij dicunt Romulo contra Sabinos pugnantem, quum iam propè vinceretur, calidam aquam ex eodem loco erupisse, quæ fugavit exercitum Sabinorum. Hinc ergo tractum morem, ut pugnantem aperirent templum quod in eo loco fuerat constitutum, quasi ad speciem pristini auxilii. Alij dicunt Tatium & Romulum factis fœdere hoc templum edificasse. Vnde & Ianus ipse duas facies habet, ut ostendat duorum regum coitionem: vel quod ad bellum ituri debeant de pace cogitare. Est alia melioratio, quod ad prælium ituri, optent reuerfionem. Hæc Seruius. Hunc alij quadrifrontem fecerunt, ob quatuor orbis cardines, & Ianum quadrigemum vocitarunt: & lunonium, quasi Calendarum principem: Calendar enim sunt lunoni dicatæ. Ianus etiam erat locus Romæ, ubi fœneratores consistebant: regionem Basilicæ: quoniam in eo Iani simulacra collecta visabantur. Quidius, Qui putat, Ianiq; times, celerèq; Calendas. Horatius in Epist. Hæc Ianus summus ab imo Prædicat. Suet. in Domit. Ianos, inquit, ædificque cum quadrigis, & insignibus triumphorum per regiones urbis extruxit. Ianus antiquissimus Italicæ rex, quem geminam faciem prætulisse ferunt: quod ad regis prudentiam solertiæq; referendum est: qui & præterita nosceret, atque prospiceret futura: vnde etiam bifrons dicitur. Hic Saturnum à filio fugatum è Creta clasfisse in Italiam aduertum, suscepit hospitio: & quoniam ab eodem roris agriculturam edocuit est, regni partem illi concessit, ambobq; vnâ regnarunt concorditer, vicinæq; oppida communia opera condiderunt. Romani hunc omnibus ianuis præfisse crediderunt: vnde & clauigerum ipsum vocarunt. Eum autem primum in Italia diis templa fecisse, ritusq; sacrorum instituisse, ac idem in sacrificiis præfationem meruisse perpetuam, auctor est Macrobius lib. 1. cap. 7. §. 9.

Ianalis, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* adiectiuum à Iano: ut Ianalis virga. Quid. 2. Fast. Virg. Ianalis de spina sumitur alba, Quæ lumen thalamis parua fenestra dabat. Ianalis porta quæ & Belli porta vocabatur Romæ à Iano dicta: ubi & positum fuit eius signum. Hanc Numa instituit, ut esset clausa semper, nisi quum bellum foret.

I A P E T V S, pen. corr. *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Carle & terre filius, ut inquit Hesiodus, vir quidem potens apud Thefalos, sed proceri iugenti, magisque filiorum quam sua virtute clams. Ferunt hunc Asiæ nympha vxorem duxisse, & ex ea Hesperum, Atlanteum, Prometheum, & Prometheus filios. Valer. Flac. lib. 1. Iapeti post bella truci, Phlegæaq; labores. Hunc quidem Prometheus partem fuisse afferunt. Quid. 1. Meta. Siue recens tellus, seductaq; nuper ab alto Aethere, cognati retinebat semina cæli, Quam satis Iapero missam fluvialibus vndis, Finitur in effugium moderantem cuncta deorum. De Prometheus loquitur.

I A P O T V M, promontorium, quod Acram Iapygiam, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* quæ Græcis nominat Plinius: extremum Salentinorum promontorium est, quo quam longissimè in mare excurrit Italia. Vulgo, Cabo de S. Maria de Tierra de Otranto. Vide Plin. lib. 3. cap. 11.

I A P O G I A, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Terra dicitur Otranto, Regio est in finibus Italiæ, in Cheronei formam coacta, cuius Isthmus à Tarento Brundisium vsq; extenditur. Alio nomine Messapia dicitur. Auctor Strabo lib. 6. Seruius in illud Virgilii, Ille urbem Argyripam patris cognomine gentis Victor Gargani condebat Iapygiæ arvis. Iapygia (inquit) pars est Apuliz, in qua mons est Garganus, qui vsq; ad mare Adriaticum extenditur. Quod si verè est, longe maiores sunt Iapygiæ fines, quam quos modò ex sententia Strabonis descripsimus. Nam Garganus mons multis passuum millibus extra iam dictam peninsulam situs est. Dicta est autem Iapygia, ab Iapyge Dædali filio, ut tradidit solinus in Polyhistor.

I A P Y X, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Vents est ab Oceali solstitiali spirans, qui alio nomine Caprus dicitur, teste Gellio lib. 2. Noct. Att. Dicitur Iapyx à Græcis, quod ab Iapygia spirare videatur: quare & commodissimum est ex Italia in Græciam nauigantibus. Horat. lib. 1. Carm. Ode. 3. Sic te diua potens Cypri, Sic fratres Helena, lucida sidera, Ventorumque regat pater, Obstrictis alijs, præter Iapyga.

I A P T I D I S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Nomen proprium cuiusdam Aetoli, qui quum ad regem Venetiz venisset, oppidum de suo nomine condidit: à quo et pars Italiæ, quæ Timauo fluuii irrigatur, lapide dicta est. Quin etiam Timauum ipsum ab huius nomine lapidem cognominat Virg. 2. Georg. Castra in tumultis, & lapidis arua Timau.

I A R B A S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Gerulorum rex, qui quum Didus ambiret nuptias, ab ea repulsus, nascens adhuc Carthagini bellum inulit: quod quum Pœni propulsare non possent, reginam suam eò adegerunt, ut nuptiis suis pacem redimeret. Quod quum illa alia ratione effugere non posset, simulat se ante Sichæi (id defuncti mariti nomen erat) manes placare velle. Eam itaq; ad rem imperato spatio, pyram ingentem extruxit, cui superincumbens, suis sibi manibus necem conscivit.

I A R C H A S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Philosophorum Indiæ princeps, qui in solio aureo sedens apud suos, sapientiam profitebatur. Vide Philostratum in vita Apollonij Tyanci.

I A S A, Nomen ciuitatis quæ imminet Rubro mari, ubi est terminus Moabitum provincie.

I A S I S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Dicta est Atalanta ab Iasio patre. Propertius, Atque animum duxat contradi Iasidos.

I A S I V S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* Filius fuit Abanris Argiuorum Regis, frater Dardani, Nam Dardanus, inquit Seruius, & Iasius fratres fuerunt, Electæ filij: sed Dardanus de Ioue, Iasius de Corio procreatus est. Hæc Seruius apud Virg. 3. Aen. Hinc Græci, Iasides: & Iasis vocatur Atalanta eiusdem filia. Quærant & alij eiusdem nominis: vnde Iasides Palinurus, apud Virg. 5. Aene. Et Iapis Iasides, apud eundem, lib. 12.

I A S T O N O N I S, *[Sext. Metaph. Ital. Gid tempo. Hifp. Pa ha tempo.]* quem Diod. li. 6. quæ Iasum appellat: Iouis & Electæ filius fuit, qui addo à Cerere adamatæ est, vni eius gratia & panis copiam attulerit, ac ex eo Plutem peperit, qui cultum vitæ instituit, pecuniæque coacervare, ac in vius cultidit omnium primus docuit, quum antea parua congreganda seruandaq; pecuniæ fuisset cura. Alij addunt fabulæ, eum postea à Ioue ex inuidia fulminatum: quauis non desit

definit qui aliam mortis causam ponant, nempe quod simulachrum eius contumelia affecerit. Hanc quoque alio nomine Actionem vocat. Ovid. lib. 9. Queritur canescere mitem Iasonem Ceres, &c.

I A S O N, *iason*, Filius fuit Aetionis ex Polymela, seu (ut alij volunt) Alcimedem, quem pater moriens Pelie fratri in tutelam commendavit, tradito etiam regno, ea tamen lege ut illud adueto Iasoni restitueret. Porro Alcimede suspectum Peliam, Iasonem Thironi alendum dedit. Itaque Iason adules ad repetendum paternum regnum venit: sed Pelias commentus fraudem, Iasonem Colchos ad auferendum aureum vellus navigare iussit. Quae res licet primo impossibilis videretur Iasoni, tamen praeparata Argonauti cum reliquis heroibus Colchos profectus est. Inter navigandum autem primum ad Lemnum insulam appulit, ubi ab Hypsipyle & hospitiis & thalamo susceptus est. Deinde ad Phineum Regem, à quo munus foras edoctus est quomodo per Cyaneas petras inter se concurrentes ad Colchos usque tuto navigare posset. Quo quum peruenisset, Medea Colchorum Regis filia forma eius capta, à certissimo eum eripuit exitio: olens ratione qua & arripes tauros perdomare, & draconem periculum sperare posset. Eius itaque consilia secutus Iason, aureum vellus sustulit, & inde clam cum sociis & Medea fugam arripens, ad Ithi ostium peruenit: aduersus flumen subiens, quum eum tandem in locum peruenisset ubi Danubius Liburniae montibus proximis est, nauium, qua vectus erat, suis sociorumque humeris superari montibus in mare Adriaticum deportauit: tandemque solpes in patriam reuectus, duos ex Medea filios suscepit. Sed quum postea Creusa Corinthiorum Regis filia amore flagrans, eam uxorem duxisset, Medea agram ferens diuortium, Creusam cum regis exussit. Sane qui tradant, Medea postea reconciliata Iasonem, Aetionem forerum à Persa fratre pulsum, in regnum restituisse, multaque alia praecleara gefisse, adeo ut diuinos in Asia honores fuerit promeritus. Describitur latius tota haec fabula ab Apollonio Rhodio, & Valerio Flacco. Corripit autem hoc nomen penultima syllabam. Ouid. 7. Metam. Multaque perpelli claro sub Iasone, tandem, &c. Et alibi, Quam nix eundem, non tangat Iasonis aras? Hinc fit patronymicum Iasonides, & Iasonides iuuenes, apud Statium lib. 10. Theb.

I A S O N I U M, *iasonium*, Promontorium Cappadociae. Ptolemus lib. 5. ca. 6. Iaspis, *iaspis*, Gemma est viridantem genere, cuius ut murex species, ita varijs sunt colores: ut est videre apud Plin. lib. 37. cap. 9. Martialis lib. 5. Sardonychas, smaragdus, adamas, iaspis, vno

Portat in articulo Stella Seuerus murex. Iaspideus, *ea*, cum, ut, iaspidea gemma, quae iaspidis colorem refert. Plin. lib. 37. cap. 10. Cepionide in Aeolide ad Dardanum nunc pagum, quondam oppidum, natuscentur multis coloribus translucentes, alijs vitreae, alijs eryllae, alijs, alijs iaspideae.

Iaspionyx, *iaspionyx*, Iaspidis generis species, maculis quibusdam humano vngui non dissimilibus variegata: unde & onychipuncta dicitur. Vide Plin. lib. 37. cap. 9.

I A S Y S, *iassus*, Insula Cariae, continenti adiacens, cuius quod regionem habeant sterilem, ex piscatu potissimum victitant. Hinc proximus sinus, Iassus cognominatus est. Ex Iaso oritur Chortilus poeta, & Dindorus Dialecticus, cognomento Chronus.

I A T I N U M, *iatinum*, Moldensium ciuitas est apud Ptolemum lib. 2. cap. 8. Forte quae hodie vocatur *Maulis*.

Iatrocos, *iatrocos*, Latine medicus. Vnde Archiatros, principes medicorum quo nomine dictus est Aesculapius, tanquam praefectus, deusque medicorum. Plin. lib. 29. cap. 11.

Iatraptes, vel **Iatralopra**, *iatraptes*, Medicus vnguentarius, qui vnguentis & perfriktionibus curat. Cellus lib. 1. cap. 1. Sane homo qui & bene valet, & sic sponte est, nullis obligari se legibus debet, ac neque medico, neque iatralopra egere.

Iatralopres, *iatralopres*, Medicinae genus quae vnguentis, & perfriktionibus curat, quae medicina vnguentaria, *iatrope*, enim medicina, *alio*, *alio* vnctor dicitur.

IAXAMATA, *iaxamata*, Populi Cyaetum (quod inquit Stephanus) quos Ephorus appellat Sauromatas. Valer. Flac. Mellis honos Torinos dicit, sua multa Saraceni, Iaxamatas venatus alit. De his Ammian. lib. 4. Circa haec flagna gētes sermonum instructionumque varietate dispares, Iaxamata, Moxora, & cum Gelonis Agathyrsi.

IAXARTES, *iaxartes*, Fluvius Scythiae est, eorum qui in Caspium mare influunt, longissimus: unde idem esse cum Tanais ab Alexandro creditus est, quum sit alius, ut navigatione conuersum est. Oritur apud Sacas (ut ait Ptolemus) in Septentrionem fluens.

I A Z G E S, *metanastes*, *iages*, Vulgo *Septem castra* vel *Transilvania*. Populi in Europa, qui sicut Ptolemus lib. 3. scribit) ab Oriente habent Dacia, ab Occasu & Austro Germaniae partem, à Septentrione Sarmatiam. Hic dicitur in re tam verisimili coniectura locus est) creduntur populi inhabitantes eam regionem quam Septem castra vocantur, Germanice *Siebenbürgen* quae regio partim ab Hungaris, partim à Valachis colitur.

I

ante

B

Ibernia, vide **H I B E R N I A**.

I B E R V S, pen. prod. *iber*, Vulgo *Ebro*, Fluvius Hispaniae, qui apud Cantabros oriens, per x passum millia fluit, & in mare Baeticum exit. Dicitur (ut Eustathius ait) à Rege eidem nominis. Lucanus lib. 4. Qui praestat terris, aufert tibi nomen Iberus.

Iberia, *iberia*, *Atargos*, Primum appellata fuit Hispania regio, vtriusque Ibero fluuii proxima, quam postea Celtz Gallorum populi, relictis sedibus suis, habitauerunt. Vnde compositum ex vtriusque gente nomine, Celtiberi appellati sunt: regio eorum, Celtiberia. Postea tamen vniuersa Hispania, Iberia dicta est: & Hispani ipsi, Iberi, sicut Iberes, *iberes*, Virg. 3. Georg. Aut impatoris à tergo horribilis Iberos. Lucan. Occurrat Iberibus alter. Est & alia regio hoc nomine iuxta Pontum inter Colchida & Armeniam, vnde notum ferax quae Caucasis montibus circumdatur: cuius similiter populi, Iberi, & Iberes dicti sunt, à quibus (ut Varro scribit) videntur qui in Hispania habitauerunt: & ab illis Hispania, Iberia & fluuius Hispanus, Iberus dictus est.

Iberus, *iber*, *iber*, Virg. li. 9. Pictus acu chlamyde, & ferrugine clarus Ibera. Dionysius contra, tradit Iberes populos à Pyrenaeis montibus profle

ctos, in Asia sedes posuisse. Vnde ea pars Asiae, Iberia nuncupatur: Iberiam regionem mulier captiua sub Constantino Helena filio, conuerxit ad Christianam fidem: in ea pudicam tradens vitam, & in oratione iugiter persistens.

Iberica, herba, spartū dicebatur antiquis. Quintil. li. 8. ca. 2. Qui in actione ibericas herbas, se solo nequiquam intelligente, dicebat, nisi irridere hanc vanitatem Cassius Severus spartum cum dicere vellet indicasset.

Iberis, *iberis*, *iberis*, Herba eadem cum lepidio sylvestri: de qua vide Plin. lib. 25. ca. 8.

Ibi, adverbium loci, Significat in eo loco: quo proprie vrimur in demonstrando. [exemplum. Ital. in quod loco, *ibi*. Hisp. *ahí* do algo está.] Ibidē verō relatiuum est, idem significans quod in eodem loco. [exemplum. Cic. pro Domo sua, *ibi* enim positus est, *ibi* templi aditus est. Item in Epid. Nemo est qui in vbius, quā *ibi* vbi est, esse malit. Accipitur aliquando pro adverbio temporis, idēque valet quod tunc. Terent. in Eunoe. Inuitat tristis, manifestat *ibi* illa cum illo sermonem occipit. Ab *ibi* sunt composita, *imbi* & *alibi*, seu *alibi*, & ibidemque vide suis locis.

Ibices, Caprae sylvestres sunt pernecitatis mirandae. Plin. lib. 8. ca. 5. Sunt caprae, sicut rupicaprae, sunt ibices pernecitatis mirandae, quāquā onerato capite vastis cornibus, gladiorumque vaginam hanc se librant, ut tormento aliquo rotati in petras, potissimum ē monte aliquo in altū transilire quarentes, atque reculu pernecitatis, quō libuerit, exultant.

Ibidem, pen. prod. In eodem loco. [exemplum. Ital. In quod loco, *ibi*. Hisp. *ahí* mismo lugar.] Virg. 1. Aeneid. Ter fluctus ibidem Torquet agens circum. Cic. pro Quintio, Quod *ibi* recte custodire poterunt, id ibidem custodiant.

Ibis, *ibis*, *ibis*, Auis, soli Aegypto peculiaris, quae serpentibus vescitur. Hanc (sicut Hieronymus scribit) duplex est: altera nigra tota est, altera ciconia non ab similibus, diuersa tamen à ciconia. De hac Cic. lib. 2. de Nat. de. Velut ibes maximam vim serpentium conficiunt, quum sine aues excelsa, rigidis cruribus, corneo pterocro; rostro: auctunt pestem ab Aegypto, quum volueres angues ex vastitate Libyae vento Africo inuectas interficiunt, atque consumunt: ex quo fit, ut illae viuae nec morsum nocant, nec odore mortuae. Hec ille. Tandem autem ibis clysteris vsum prima commonstrasse, quōd consuetudinem habeat se purgandi, rostri adunatitate eam perfluens partem, qua ciborum onera redduntur. Auctor Plin. lib. 8. cap. 27.

I B C V S, pen. cor. *ibcus*, Nomen poetae Lyctici Rhegini, apud Graecos preclarum, sed tamen omni libidinis genere afformatissimum, à quo genus metri dictum est Ibycum, sicut alterum ab Aleo Alcaicum.

I

ante

C

I C A D V S, *icadus*, Pterodactylus fuit, cui saxum ex scopulo delapsum, erus fregit. Cic. de Fato, Ne Icadus quidem praedonem video fatum vltimum: nihil enim scribit et predictum, Quod mirum igitur, ex spelunca saxum in crura eius incidisse? Puto enim Icadus tum in spelunca non fuisse, saxum tamen illud casurum fuisse.

I C A D I S T A R, *icadistar*, cognominati sunt Epicureae sectae Philosophi, quod *icadistar*, hoc est vicissim quāquā luna dicitur, quo natus est Epicurus, celebrarent, imagines eius per cubicula circumstantes. Vide Athenaeum Dipnosophistaeum lib. 7.

I C A R I A, *icaria*, *icaria*, Ptolemus, *icaria*, Stephanus, Insula est inter Samum & Myconum sita, vna Cycladum: à quo viciniam mare Icarium appellatur, non (ut Poetae fabulantur) ab Icaro Dædali filio. Eadē & Doliche, & Macris, & Ichthyocella aliquando fuit appellata. Auctor Plin. lib. 4. ca. 12. In hac insula fuit insigne Dianae templum, Tausopolii appellatum: cuius meminit Strabo lib. 14. Vulgo *Nisaria*.

I C A R I V S, *icarius*, Pater fuit Penelope. Ovid. Epist. 1. Me pater Icarus viduo discedere lecto Cogit, & immensas inceperat usque moras.

Icaris, *icaris*, Patronymicum Icarinorum, quod Poetae accipiunt pro Penelope Icaris filia. Ovid. in Ibin. Et velut Icaridis famula potere, prociq.

Icarotis, *icaris*, Ovid. 3. de Poro, Morie nihil opus est, nihil Icarotis tela.

I C A R V S, *icarus*, pen. cor. Cebali Lacōis regis filius fuit, pater Erigone: qui quum accepit à Libero patre viam rusticis distribuisse, illique ex nimio potu ebrii facti essent, arbitrantur sibi toxicum esse dedit. Icarum interfecerunt. Quod ubi Erigone cognouit, doloris impatiente, insequens vitam finivit: quae deorum miseratione in ealum translata, signavit Theophrastus. Tibullus lib. 4. ad Messalam, Cum cunctis Baccho iucundior hospes Icarus, & puro testantur sidera caelo, Item Propertius lib. 1. Icare Cecro prius merito iugulare colonis. [Icarus, *icarus*, Dædali filius fuit, qui vna cum patre à Creta fugiens, fletus alarum fiducia, quum vltra patris iussa altius euolasset, solisq; ardore cetera, quae pennae continebantur, liquefacta esset, ita ut ab alis deflueret, decidit in mare, quod est inter Samum & Myconum, quod ab eius nomine Icarum dictum est, ut fabulantur Poetae. Ovid. 3. Tristium, Icarus Icaris nomine fecit aquas. Verius tamen est, Icarum mare nomen accepisse ab Icaria insula, medio fere inter Samum & Myconum spatio sita.

I C E S I V S, *icetus*, Conditor Erastriatorum schola: apud Smyrnaeum cuius meminit Strabo lib. 11.

I

ante

B

I C H A N A, *ichana*, Oppidum Siciliae mediterraneum: cuius incolae dicti sunt Ichaneses, *ichana*, Stephanus, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 8.

I C H N A E, *ichna*, Oppidum in ora Macedoniae, non procul ab Axii fluminis ostio. Plin. lib. 4. cap. 8.

Ichneumon, *ichneumon*, *ichneumon*, *ichneumon*, Animal est magnitudinis felis specie mutis: vulgo nunc *Murex Indicus* vocat. Nascitur in Aegypto, & cum aspidē pugnat. Ichneumona Aegyptij adorant, quoniam eua crocodilorum conterat: & luto conuoluit, quum ea aperuerit, ita in ventres eorum inflare solet, ut exilis intestinis eos interimar. Plin. lib. 8. ca. 24.

Ichneutas, *ichneutas*, Nicander vocat ichneumonem.

Ichnographia, *ichnographia*, Quasi veltigis descriptio, est futuri operis delineatio, quam Galli *Planum formam* vocant. Vide Vitruvium lib. 1.

I C H N V S A, pen. prod. *ichnus*, Insula Sardinia dicta est: quoniam similitudinem referat humani veltigis, quod Graece *ichnos* dicitur. Sil. lib. 12. Inde Ichnusia piis Graiis memorata colonis. Vide Plin. lib. 3. cap. 7.

I C H Y O I S S A, *ichthyocella*, Insula in mari Icario, vna Cycladum, inter Samum & Myconum sita, quae alijs nominibus Icaros, & Icaria dicitur. Vide Plinium lib. 3. cap. 12.

Ichthyocolla,

vt inquit Valla lib. 2.) cum quodam intervallo. Licius lib. 1. Vnā hunc autē alias insignem specie, & pulchritudine, à globo Thalassij cuiusdam raptam. ferunt, multique fecerunt eam cunam eam ferrent, identidem, nequius violat, Thalassio ferri clamitatum. Plinius, Centū millia numerum pro deo eius identidem promittens. Suet. in Cæsare, Quum M. Cato identidem, nec sine intereundo denuntiaret, delaturū se nonen eius simul ac primum exercitum dimississet, id est frequenter, subinde, & quod, vulgō dicimus, per repetitas vias.

Ideo, Coniunctio collectiva, siue rationalis significans idcirco. [Idcirco, ut, idcirco. Ital. Perchè. Hist. Ferendo.] Cicero à Verrius, Ideo Claudius Pulcher restitit, vt C. Verres auferre posset. Idem 1. de Inuen. Hæc ideo diligenter inducitur per scriptio, vt aperte, &c.

Idiographum, pen. corr. *Idiographum*. Latine priuata scriptura.

Idioma, atis, [Idioma. Ital. Idioma. Iugugatio. Hist. Propriedad de lengua.] Proprietas sermonis: vt sunt quinquē idiōmata Græcorum, quæ & dialecti vocantur.

Idiotæ, siue Idiota, pen. prod. [Idiotæ. Ital. Ignorante, idiota. Hist. Nacio, rustico, indotto, loco.] propriè idem est quod primatus, nullōque munere publico fungens. Vnde *Idiotæ*, dicunt Græci pro eo quod est priuata vitam agere. Apud Latinos tamen ferè accipitur pro illiterato, & imposito. Lucil. Quid nī, & tu idem illiteratum me, atque idiotam diceres? Cic. 7. Verr. Quæ non modò istum hominem ingeniosum, atque intellegendum, verumetiam quēis nostrum, quos ille idiotas appellat, delectare possent.

Idmon, o, is, pc. cor. *Idmon*. Vates inter Argonautas, Apollinis & Aesculapii filius: Idmon autem & Theltes, Theltes: Thestore Chalcas ite vates, vt phœt Pherecydi. Apollonius autem poeta Idmonem Abantis filium esse dicit, & item Herodotus. Velaterranus.

Idolum, li, pen. prod. [Idolum. Ital. Idolo, simulacro. Hist. Idolo.] Simulachrum, imago. Cic. 1. de Finib. Imagines, quæ idola nominant. «Nonnunquam accipitur pro spectro, siue phantasmate. Plin. in Epistolis, Mox apparbat idolum, senex marie & equaliter confectus, promissa barba.

Idololatra, *Idololatra*, idololatriæ, Idololorum cultor.

Idololatria, *Idololatria*, Simulachrorum cultura: compositum ex *Idolo*, & *latra*.

Idolopatria, *Idolopatria*, Figura est quæ introducimus personam notam, sed mortuam, & quæ loqui desierit: sicut in Hecuba Euripidis, Polydori introductus idolum: & Appij Cæci in oratione Ciceronis pro M. Cælio.

Idolothysia, *Idolothysia*, cum accentu in penult. immolatio quæ fit idolis.

Idolothytum, pen. prod. *Idolothytum*, Immolatum idolo.

Idomenius, *Idomenius*, Mæcedoniæ oppidum, apud Stephanum. Gentile, Idomenius, *Idomenius*, vel Idomenienses, quæ vitin Plinius lib. 4. ca. 10.

Idomenes, *Idomenes*, per quatuor syllabas, *Idomenes*, Deucalionis filius, Cretensium rex, qui contra Troianos strenuè dimicauit. Troia autem euer sa, quum in partem renauigaret, subito obortu tempestate, solenne votum concepit, si se Neptunus incoluere in patriam reduceret, se illi immolaturum quod primum sibi occurreret. Contigit autem, vt filius eius ei primus occurreret: quem quum immolare vellent, à suis pulsus, fugit in Calabriam: vbi iuxta Salentinum promontorium oppidum cōdidit. Hæc refert Seruius in illud Virgilij 3. Aene. Et Salentinis obsequit milite campos Lyctius Idomeneus.

Idoneus, a, um, Conueniens, aptus, & alicui rei natus. [Idoneus. Ital. Idoneo, conueniente. Hist. Cuius dicitur idoneus.] Terentio And. Adon' vide mur vobis esse idonei, in quibus se illudat: Idem in Heeyra, Neque mecum rerum initium vltum inuenire idoneum. Idoneus autor, Fidei & sufficiens. *Idoneus*, Cic. ad Atticum, Non mihi satis idonei sunt auctores ij qui à te probantur.

Idonea, orum, Tacit. lib. 4. & apud idonea prouinciarum. Id est apud idoneos locos prouinciarum.

Idonee, aduerbium, pro aptè, siue commodè. *Idonee*, Cic. 1. de Inuentione, Exordium, est oratio, auditoris animum idoneè comparans ad reliquam dictionem.

Idontia, *Idontia*, Nomen proprium filij Præti Argiuorum regis, apud Homerum 11. Odys.

Idryx, *Idryx*, Hecatomni Carie regis filius, frater Mausoli, qui Artēmisia fortiori in regnum successit. Strabo lib. 14.

Idulis, Quis quæ omniūbus diebus Ioui immolabatur. Festus.

Iduare, Lingua Hetruscorum diuidere est. Inde Viduum dictam putat Gellius, quasi vā iduam, hoc est valde diuisam.

Idumæi, *Idumæi*, Populi inter Iudæam & Arabiam siti, ad Occasum Casio monti proximi. Orti sunt à Nabathæis, teste Strabone lib. 6, qui orta domi seditione, reliquis solibus suis, extrema Iudæa occuparunt. Horum regio, Idumæa dicitur, ab Idume oppido: cuius meminit Lucanus lib. 3, Carthæ & arbusco palmarum dices Idume.

Idumæus, æa, um, *Idumæus*. Virgil. 3. Georg. Primum Idumæas referam tibi Mantua palmas.

Idus, idum, idibus, *Idus*, pluralis tantum numeri, & semini. gene. in Martio, Maio, Junio, & Octobri dies decimusquintus: in reliquis, decimustertius. Dicitur idus, vt quidam existimant, ab antiquo verbo iduare, quod est diuidere: propterea quod circa medium mensis exsistentes, in duas partes propemodum æquales, mensum diuidere videntur. Varro v. ois huius erymen è lingua Sabinorum, aut Hetruscorum dictum putat: quia de re vide ipsum lib. 4. de lingua Latina. Ab idibus autem de nominationem sumunt septem dies nonas immediate subsequentes: nonquod ipse sint idus, sed quod eas antecedant. Vnde octauo, septimo, sexto, quinto, quarto, tertio, & pridie idus dicimus: hoc est octauo vel septimo die ante idus. Ab idibus, idibus dictæ sunt oues, quæ singulis idibus Ioui immolabantur.

Idyæa, dicta est à Cicerone mater Medæ, quam Ouidius Hypsipam vocat, quum inquit, Non erat Aetæes, ad quem despecta rediret, Non Hypsipæ ciuites, Chalciopeque iocor.

Idyæa, ante E.

Idyæa, *Idyæa*, Ciuitas in sinibus Iudææ, Iebusæorum metropolis, qui ab ea nomen accepit.

Iecur, iecoris, & iecinoris, qui genitius (vt inquit Priscianus) videtur esse à nominatiuo iectus, qui non est in vsu. [Ital. Fegato. Hist. Ethio-

gato.] Est autem iecur, videtur inersasso sanguini simile, sedes cœnæpicietæ, venarum omnium principium, & primum sanguinis generandi instrumentum, ventriculo lobis quibusdam, quasi digitis, circumquaque completens. A Græcis dicitur *κίρκη*. Plaut. in Cui. Cul. Lien accat: res dolent. Pulmones distrahuntur: cruciatur iecur, radices cordis pereunt. Horat. 1. Carm. Ode 13. Vix, meum Fecens, dūcili bile tu me iecur. Martialis lib. 13. Aspice quàm tuncat magno iecur auferre maius. Plin. lib. 11. cap. 37. Iecur in dextera parte est in eo quod caput extorum vocant, magnæ varietatis. Ibidem, Sex vicinarum iecinora replicata intrinsecus reperta sunt.

Iecusculum, li, diminutiuum, Paruum iecur. [Iecusculum. Ital. Fegucella. Hist. Migadillo.] Plinius libro 11. cap. 37. Mutum iecusculis, Iecur ad nectum lunæ in mense congruere dicuntur.

Ieiunium, ni, Abstinencia à cibo, vel dies, quibus à cibo abstinemus. [Ieiunium. Ital. Ieiunio. Hist. Ieiunio.] Liu. 6. belli Macedon. Eorum prodigiorum causa libris Sibyllinis ex s. c. Decem vii quum adissent, renuntiauerunt ieiunium instituendum Cerei esse, & id quinto quoque anno seruandum esse. Ieiunio laborare, apud Columellam, lib. 3. cap. 12. Ouid. 1. Meta. Longa de ment illos inopi ieiunia vultu. Idem 15. Metam. Carue fere sedant ieiunia.

Ieiuno, pen. prod. A cibis abstineo. *Ieiuno*.

Ieiunus, a, um, Qui cibum nondum gustauit. [Ieiunus. Ital. Ieiunio, che non ha ancora mangiato. Hist. Cuius ieiunio, qui non ha comido.] Plaut. in Pseudolo, In cena, qui ieiunus veniet aut libens. Is risu, & ventre ralo vigilabit. Scdulo. Idem Capr. Neque ieiuniorum, neque magis effusum sane vidi. Ieiunus animus, per translationem pro languido & imbecillo, apud Cæciliam 4. Plaut. quoniam qui ieiuni sunt, minimū habent virium. Ieiuna auditis, hoc est auaritia, & qualis ieiunis esse solet. Plin. lib. 10. cap. 3. Ea ieiuna semper auditis, & querule murmuratiois. Ieiuna oratio cui opponitur copiosa & plena. Ieiuna glarea, apud Virgilium, pro sicca & sterili terra. Ieiuna salua, apud Columellam, quæ ab homine ieiuno expuitur.

Ieiunatus, intestinum, Medium inter cephylum, & ileon scum obtinet: inde nomen habens, quod perpetuò inane reperitur. Vnde Nulla enim conuentione expellit quicquid accepit, adfluentis in se bilis acrimonia lacessitum. Hoc antiqui hiram, & per diminutionem hiliam dixerunt, vt inquit Festus: & hiliam neuro genere.

Ieiunus, aduerbium: *Ieiunus*, *Ieiunus*, vt, Ieiunus de re aliqua disputare agere, dicitur: hoc est, exiliis, fugidis, & languidè admodum. Cic. in Oratore, Quod quum statuerit, tum vt quicquid erit dicendum, id dicitur: ita tura ieiunus, nec grandia minuit, nec item contra.

Ieiunus, tacis, Propriè est abstinentia à cibo, [Ieiunus. Ital. Ieiunio, abstinentia à cibo. Hist. Ieiunio.] quoniam per translationem pro exiliitate & auditate accipitur: contra ista est vbertas, & copia. Cicero 2. Tuscul. Sed reperiebantur nonnulli, qui eum obuerentur copia sententiarum, atque verborum, ieiuniatem & famem se nalle, quum vbertatem & cepiam dicerent. Sic de Cato. Quæritibus.

Ientaculum, taci, Cibus qui ante prandium sumitur. [Ientaculum. Ital. Ientaculum, mangiare innanzi diinare. Hist. Alimetro de mangia.] Plautus Truculentio, non nouisti, obsecro, Qui illic apud me erat, huius patet: vsque ad ientaculum. Iusti alij. Suet. in Vitell. Epulas tristissimas semper, interdum quadrifariam dispariebant in ientacula, & prandia, & canas, comellationesque. Martialis in Distichis, Surgite, iam vendit pueri ientacula pistor: Cistatae quæ sonant vndique lucis aues.

Iento, ientas, Aliquid ante prandium gusto. [Iento. Ital. Fal collatione. Hist. Alimetro de mangia.] Varro Marciopore, vt citat Nonius, Vceat, ac Rempub. administrat, & quod pulli ientent. Afranius, Dum cenat domum, ientare nulla iniicit. Vfus est eo verbo Suetonius in Vitellio.

Ientus, *Ientus*, Oppidum in ora Syriæ, etridai itinere à Casio monte distans. Herodotus lib. 3.

Ientus, *Ientus*, Artabrorum fluius in Hispania, apud Melam lib. 3. Stra, boletum Artabrorum montem esse tradit: à quo verisimile est eiusdem nominis amnem profuere.

Ientus, *Ientus*, ciuitas est Achææ, in promontorio eiusdem nominis, iuxta quod Alpheus amnis preterfluens, sex milibus passuum nauigatur. Tostellius.

Ientus, *Ientus*, Apud Græcos & Latinos dictio est trisyllaba, Hebræorum lingua sonans ientorem.

Ientus, *Ientus*, Mæxæ fluius, ex Rhodope profluens. Autor Plinius lib. 4. cap. 26.

I ante **G**.

Igitur, Collectiua vel rationalis coniunctio est, ex præcedentibus conclusionem inferens: adhibeturque (vt inquit Valla) beneuolentibus conclusionibus. [Igitur. Ital. Adunque, dunque. Hist. Affiguo.] Cic. pro Ligario, Habes igitur Tubero, quod accusatori maxime optandum, consistentem reum. Pōnitur interdum in proinde, siue postea, vnde, Terentio in Eunū. Quid igitur faciam? Plaut. in Amph. Si aliter fieri aut noli, neque dent quæ petant: Sese igitur summa vi, virisque coram opudum expugnassere.

Ignarus, vide 100 x o x o.

Ignauus, æ, ab ignauus fit: & est contraria fortitudini, quum quod ratio aggressi fortiter suadet, id nos formido aggredi dissuadet, & ab audendo retinet. [Ignauus. Ital. Paura pigritia, & poccaggine. Hist. Negligentia à perca.] Salust. in Cat. Scitis quidem, milites, scordia, atque ignavia Lentuli quantam sibi nobisque cladem attulerit. Cic. in Lælio, Vt cum aliqua cura res sibi contrarias alpi necet, atque oderit, vt bonitas malitiam, conperantia libidinem, ignauiam fortitudo. Idem, ignam pulilli & abieci animi vitium esse offendit, ad Cælium scribens, Etenim etiam hoc genere gloriarī solitum esse familiarē nostrū Hortensium, quod nunquam bello civili interfuisse: hoc nostra laus erit illustrior, quod illi tribuebatur ignauia, de nobis id existimari non posse arbitror. Quid autē sit fortitudo, docet autor ad Hecumenium lib. 4. Ipsi non est fortitudo, inquit, sed temeritas: propterea quod fortitudo conserpio est laboris, & periculi cum ratione utilitatis, & compensatione commodorū. Temeritas est cum inconsiderata dolorū perpersione gladiatoria.

diatoria periculorum susceptio. Ignauo item opponitur strenuus. Sallust. in Catil. Compertum ego habeo, milites, verba virtutem non addere, neque ex ignauo strenuum, nec forem ex timido exercitum oratione Imperatoris fieri. Ex his colligi potest, quod ignauus sit is qui indoluit, & strenuus, siue fortis. *Ignauus, aduersus.* Quis con- trarium est ignauus, qui non est indoluit, id est qui negligit, aut for- midat rem aliquam egregiam aggredi, aut in re bene coepta perseuera- re. *Ignauus, aduersus.* Virg. 4. Geor. Ignauum fucos pecus à præ- scipibus arcent, hoc est inutile, & oillus aris. Cic. 1. Tusc. Vi enim sit in prælio, ut ignauus miles ac timidus, simul ac videret hostem, abiectio- scuto fugiat. Liu. 4. ab Urbe. Quum concione aduocata terrorem incre- paret ac fugam, fucos esse ab ignauissimo & fugacissimo hoste. Differt hoc tamen, quantum intelligitur, inter gnauum & indoluit, quod gna- uus proprie sit is qui ad subeunda pericula, ac labores tolerandos, fa- piens & fortis est; indoluitus qui ingenio quum multum valeat, vt arti- fex bonus, aliquid struere & negotiari, non otiosi studet. Cic. pro. Pöp. deinde ceteris ex ordinibus homines gnaui & indoluiti, partim in Asia negotiantur, quibus absentibus vos consulere debetis, partim suas & suorum in ea provincia pecunias magnas collatas habent. Compositur ignauus ex in & gnaus; siue ex in, & gnaus, ablato g. Vide Gnauius. Ignauus, siue ignauiter, aduerbium. Lené, & sequitur. *Ignauus, aduersus.* Ital. *Ignauus, aduersus.* Hisp. *Perseuerante.* Cic. 2. Tusc. Sed hoc quidem in ignauo, nequid fecerit, nequid abiectio, nequid timide, nequid dolore maxime est providendum, nequid abiectio, nequid timide, nequid ignauo, nequid fecerit, multibritur faciamus. Hircus ad Cicerone- nam, Rure iam reuerit, quæritis An ego, quum omnes caleant, ignauiter aliquid faciam?

Ignauus, teste Nonio, antiqui dixerunt pro ignauum fecit. Afranius Ac- necadus decimo, vt citatur à Nonio, In parte inferiori hic implicabitur caput, facit cor sed expe ignauus fortem in spe expectatio. Verbum est om- nino obsoletum.

Ignis, is, Ab in privatio, & gignendo dicitur, quod in eo nihil nascatur. *Ignis, Ital. Fuoco. Hisp. Fuego.* Virg. 4. Georg. Aestuat vt clausis capi- dus fornacibus ignis. Catul. 3. bel. Cuius, Sudique omnes caltris conti- nue, igneque fieri prohibuit, quo occurrere esset eius aduentus. Cic. 3. Vermina, Cedere inuam faxis, inflare ferro, ligna &amenta circun- dare, ignem subicere cæperunt. Per metaphoram accipitur pro amo- re. Virgilius 4. Aeneidos, Vulcanus alit venis, & creco carpitur igni. In- terdum pro eo, vel ea quam aniamus, hoc est, pro scortoreo quod aman- tes, scortorum amore veluti flagrant, & vrantur. Virgil. 3. Aegloga, At mihi nunc sese vltro offert meus ignis Amyntas. Terent. in Eunuchis, Accede ad ignem hunc, & calefecis plus satis. Ignis facit, quis dicitur, explicat Celsus lib. 5. his verbis, Sacer quoque ignis malis vlcibus an- numerari debet. Eius dux species sunt: alterum est subrubiculum: aut mistum rubore, atque pallore, exasperatumque per pulsulas continuas, quatuor nulla altera maior est. In his semper ferè pus, & sepe rubor cum calore est. Fit maxime in pectore, aut latetibus, aut eminentibus pariti- bus, præcipue in plantis. Alterum autem est in summa cutis cruce ratione, sed sine altitudine, latum, subliudum, &c. Seruius in illud Vir- g. 3. Georg. Contractos artus facit ignis edebat. Sacer, inquit, ignis est, quem Græci *ignis rian* appellant. Quod tamen manifestè falsum est. Nam *ignis rian*, vt inter medicos omnes conuenit, idem est morbus cum epilepsia, siue morbo comitiali, quem & Latini morbum sacrum appel- lant. Rectius igitur fœnit Manardus, ignem sacrum à Latinis appella- ri, quod et si fœpales dicunt Græci. Plinius lib. 16. cap. 11. Ignis sacri mul- ta asserit esse genera: inter quæ periculosissimum est quod Græci *zoster* vocatur, hominem medium ambiens, & si cinxerit, cæcans.

Igniculus, cul, Proprie diminutiuum est ab ignis. *Igniculus, Ital. Igniculus, Ital. Igniculus.* Iuuen. Sat. 3. Ignicolum bruma, si tempore possas. Per metaphoram accipitur pro Incitamento, & stimulo quodam, quo accendimur ad capessendum vir- tutem. Cic. 4. Tusc. Nunc parulos nobis dedit igniculus, quos celsiter malis moribus, opinionibusque deprauatis sic restinguimus, vt nullam naturæ lumē appareat. Ignem igniculi, Quintilianus lib. 6. in Proo. Desiderij igniculus, Cic. ad Trebonium lib. 1. Epist. Virilis ignicu- lus, Idem lib. 15. ad Atticum.

Igneus, a, um, Quod ex igne, siue quod ignis naturam habet. *Igneus, Ital. Di fuoco. Hisp. Cosa toda de materia de fuego.* Cic. 2. de Nat. deo. Nam omne quod est calidum, & igneum, cietur, & agit motu suo. Igneus color, qui ignem imitatur. Plin. lib. 8. cap. 38. Arescitur in gem- mas ex tunculis humilis, & igneo colore fulgences. Igneus feruor. Idem lib. 6. cap. 60. Hunc tam igneum feruorem esse tradunt, vt omnia in mari contacta adurat.

Ignitus, a, um, Nomen adiectiuum, pro candente. *Ignitus, Ital. Ignitus, Ital. Ignitus.* Hisp. *Cosa encendida de fuego.* vt, Ferrum ignitum. Accipitur item pro eo quod quandam ignis similitudine refert, quod- que calidè, igneque est nature. Sic Apuleius ignitam esse Martis stel- lam dixit. Ignitus vinum, hoc est vehemens & generosius. Gell. lib. 17. cap. 8. Tum ego respondi, coniectare me vinum idcirco minus coalescere, quod semper quendam calorem in sese haberet, esseque natu- ra ignitus.

Igneus, scis, scere, ab antiquo Igneo, gnes, Idem est quod ignitum fieri, & in ignem conuerti. *Igneus, Ital. Di fuoco. Hisp. Encenderse.* Plin. lib. 34. cap. 8. Idemque in viciis additis auti serupulis senis, præterui pyropi bractea ignescit. Cic. 2. de Nat. deo. Ex quo euenturum nostri putant id, de quo Panzium adhibere dicebant, vt ad extremum om- nis mundus ignesceret. Per translationem accipitur pro exandefecere, vel vehementer irasci. Virgil. 9. Aene. Haud aliter Rutula muros, & ca- stræ tuenti. Ignescunt iræ, & duris dolor ossibus ardet. Colum. lib. 10. Ante mare ignescit menti, scilicetque medullis.

Ignitum, ri, Est quod ignis elicitur, consistatque è silice, & ferro, quæ colli- ta ignem emittunt: nec seintillæ decusse, & in fomite, linteoque adu- so exceptæ, flammam excitant. *Ignitum, Ital. Di fuoco. Hisp. Encenderse.* Ital. *Fortis, battifuego.* Hisp. *Instrumento para batir fuego.* Olim & ex lignis fiebat, mutuo attritu ignem concipientibus. Plin. lib. 16. cap. 40. Calidæ mo- rui, laurus, hedera, & omnes, & quibus ignitaria sunt. Exploratorum hoc vsus in castris, pastosumque reperit, quoniam ad excutendum igne non semper lapidis occasio est. Teritur ergo lignum ligno, ignemque,

concipit attritu, excipiente materia aridi fomitis. Ignifer, a, um, Ferens ignem. *Ignifer, Ital. Che porta fuoco.* Hisp. *Cosa que trae à trene fuego.* vt, Lampades igniferæ, Lucretius lib. 2. Ouid. 2. Me- tamor. Non tamen ignifero quilibet consistere in axe. Me valet exceptio. Ignisus, ana, flumini, *Ignisus, Ital. Di fuego. Hisp. Encenderse.* apud Claudianum lib. 6. Panegyri.

Ignipes, pedis, Igneos pedes habens. *Ignipes, Ital. Che ha piedi di fuoco.* Hisp. *Cosa que tiene los pies de fuego.* quod epitheton Solis equis tribuit. Ouidius 2. Metamorpho. Tunc sciet ignipedum vires expertus equo- rum. Nō meruisse necem qui non bene texerit illos. Marialis lib. 1. Ig- nipes posset sine Colchide vincere tauros. Sic enim legunt nonnulli, quo tamen in loco legendum est, Acripedes tauros, cum diphthongo in prima syllaba. Loquitur enim Poeta de tauris illis Acceæ Colchocum re- gris, quos Poeta fabulantur habuisse pedes æneis. Quod & ipsum indi- cat Ouidius in Epist. Medæ ad Lafonem his versibus, Martis erat tau- ri, plus quam per coena lani. Quorum terribilis spiritus ignis erat: Acce pedes solidi, præteritque natus æra, Nigra per affatus hæc quoque facta suos.

Ignipotens, is, penus, nominatiui corr. Didus est Vulcanus, quod ignis po- testatem habeat. *Ignipotens, Ital. Che non teme il fuoco.* Illam inter fides pallentem morte futura Fecerat ignipotens, vndis & lapyge ferri.

Ignipiscium, Ea forma dicebatur ab antiquis quæ aruspicium. *Ignipiscium, Ital. L'arte dello indovinare del fuoco.* Hisp. *Divination en fuego.* Erat autem diuinationis genus quod ab ignis inspectione sumebatur. Plinius lib. 8. cap. 56. Aruspicium Delphi, ignipiscia Amphiaræus, au- spicia autem Tiresias Thebanus inuenit.

Ignicubulum, Ignis receptaculum. *Ignicubulum, Ital. Che nomita il fuoco.* Hisp. *Cosa que esha de fuego.* Iacchæus in Carm. de Resurrectione Domini. Altius ignicubulum Solem exli orbita ducit.

Ignobilis, bile, Dicitur ignotus, incognitus, vilis, & abiectus: cuius con- trarium est Nobilis, hoc est clarus, celebris, conspicuus. *Ignobilis, Ital. Ignobile, vile, incognito.* Hisp. *Cosa obscura y no conocida.* Virgil. lib. 7. Solus ubi in sylvis Italici ignobilis æuum Exigeret. Plaut. in Pseud. Pere- grina facies videtur hominis, atque ignobilis. Cic. 1. Tusc. Quid, Cyre- neum Theodorum philosophum non ignobilem, nonne miramur? Virg. 1. Aen. Scuitque animis ignobile vulgus.

Ignobilitas, tatis, Vilis, humilitas, obsecritas, conditio, atque fortuna hominum infimorum. *Ignobilitas, Ital. Ignobilità, humilità.* Hisp. *Aquel de escuencimiento.* Cicero pro Roscio Amer. Iam quos nemo propter igno- bilitatem nominat, sexcenti sunt. Idem 5. Tusc. Nunc igitur ignobili- tas, aut humilitas, etiam popularis offensio sapientem beatum esse pro- hibebit. Ignobilitas generis, Cic. pro Mur. Quamquam ego iam puta- bam, Iudices, multis viris fortibus, ne ignobilitas generis obiceretur, meo labore esse perfectum. Quid. 6. Mæ. Res obscura quidem est ignobi- litate vitiorum. Mira tamen.

Ignominies, Qui laude & gloria caret, quasi inglorius, illaudatus, *Ignominies, Ital. Che non hanno laude, senza nome.* Hisp. *Sin loor, sin nombre.*

Ignominia, a, Nominis nota, interpretet Nonio, infamia, dedecus, conta- melia, macula, probum. *Ignominia, Ital. Infamia, vituperio, vergogna, bafismo.* Hisp. *Infamia à mal nombre, verguensa.* Compositur ex in, & nomen, n licera commutata in g. Dicitur enim ignominia, quasi boni nominis priuatio. Cic. lib. 4. de Rep. itaque quum omnis ea iudicatio versetur tantummodo in nomine, animaduersione illa ignominia dicta est. Idem Thermo, Ostendi graues te susceptorum inimicitias, si adole- scens potens & nobilis, ignominia affectus esset. Et hercle sine dubio erit ignominia: habes enim neminem gradu superiorem.

Ignominiose, aduerbium, Cum ignominia, & dedecore. *Ignominiose, Ital. Vergognosamente, con infamia.* Hisp. *Con verguensa y infamia.*

Ignominiosus, a, um, Notatus infamia. *Ignominiosus, Ital. Vituperato, vergognato.* Hisp. *Ilame y de mal nombre.* Quintil. lib. 7. cap. 2. Tibi, inquit accusa- tor, illos non licuit occidere: exul enim eras & ignominiosus. Accipi- tur etiam ignominiosus, pro eo quod affert ignominiam. Liu. 3. ab Ur- be. Hos ignominiosus fuga, domum se recipientes Romanus consul Al- gido consequutus, ad vnum omnes occidit.

Ignominiosus, as, Ignominia afficio. *Ignominiosus, Ital. Far verguensa, far vituperio.* Hisp. *Hacer verguensa à vituperio.* Verbum est parum viciatum: legitur tamen participium ignominiosus, pro ignominia affectus. Gell. lib. 9. cap. vir. Quibus modis ignominiosus, tractatusque sit à C. Cæfare Labe- rius poeta.

Ignoro, as, penult, prod. Nescio. *Ignoro, Ital. Non sapere.* Hisp. *No saber à no conocer.* Cicero pro Milone, At verò tu solus ignoras: ita hospes in hac vrbe versaris: tuam peregrinatur aures: neque in hoc peruulgato ci- uitatis sermone versantur Terent. Heaut. Hoc primum, vt nequid igno- res, & c. Ibidem. Erras si credis, & me ignoras, Clinia. Ignoror passiuè. Quid. 1. Trist. eleg. 4. Si tamè hæc nauis vento ferretur amico, Igno- raretur forsitan ista fides.

Ignoratio, & Ignorantia, verbalia. *Ignoratio, Ital. Il non sapere, ignoranza.* Hisp. *Aquel no saber, mengua de saber.* sed ignorantia ad actum, & rem pertinet, quæ penitus nescit, nec sciri potest, nisi prodatur. Cic. lib. 3. Offic. Quotus enim quisque reperitur, qui impunitate & ignorantia omnium propensior, abstineret possit iniuria? Idem de Amic. Vt in fabu- lis, qui aliquandiu propter ignorantiam stirpis & generis, in fatuulatu fuerint. Quo in loco in nonnullis exemplaribus corrupte legitur igno- rantiam. Idem pro Aul. Clu. Quod erat odium diu immortales, quæ superbia, quanta ignorantia fuit. Ignorantia verò, iugenij vitium est, quum quis ignorat quid facere debeat, aut dicere. Quintil. lib. 7. cap. 2. Ignorantia præteriti non potest. Cicero pro Flac. Vbi adolescen- tes nihil possent discere, nisi ignorantiam literarum. Quid autem interit inter imprudentiam & ignorantiam, docet Donatus his verbis, imprudens, per se ignarus per alios. *Ignorantia, Ital. Ignorancia.* Ita & imprudentia per se, ignoratip per alios.

Ignorabilis, ler. Quod non cognoscitur, vel quod faciliè ignorari potest. *Ignorabilis, Ital. Incognito.* Hisp. *Lo que no se sabe.* Plaut. in Pseud. Quis hic est, qui oculis obuiam ignorabilis obicitur? Gell. lib. 9. cap. 12. Alterum autè illud ignorabilis obiciturque est. Cic. 2. de Inuent. Quod leuius, facilius,

20

In cuius fano molar imaginem. Hispani. *Cosa llena de imagines.* Vnde Speculum imaginofum. Carulo dicitur ad imaginibus quæ in speculo numerosæ videntur.

Imagino, nas, Imagines facio, seu represento. *[Imaginare, a. m. p. 2. Ital. Far imaginare, a. m. p. 2. Hispani. Imaginar, a. m. p. 2.]* Gell. lib. 1. 5. Ve speculum in loco certo posuit nihil imaginat, aliorum translatum facit imaginem.

Imagino, aris, Significat rei alicuius quæ facta sit, vel fieri possit, vel etiâ quæ fieri non possit, similitudinem mentis concepio. *[Imaginare, a. m. p. 2. Ital. Imaginare, a. m. p. 2.]* Plinius lib. 20. cap. 13. Ideo. profectus gentilis, datur, & Venere crebro per somnia imaginantibus. Plin. in Epist. Caius quidem Fannius quod accidit, multo ante præsentis visus est sibi per nocturnam quietem iacere in lectulo suo compositus in habitu studentis, habere ante se ferinium, (ita solebat) mox imaginatus venisse Neronem, in toro sedisse.

Imaginatio, Pro huiusmodi conceptu. *[Imaginatio, a. m. p. 2. Ital. Imaginatio, a. m. p. 2.]* Plinius lib. 20. cap. 7. Imaginabile, Quod mente concipi potest. *[Imaginabile, a. m. p. 2.]*

Imaginatus, a. m. Quod est ad alicuius imaginem factum. *[Imaginatus, a. m. p. 2. Ital. Fatto ad imagine d'alguno. Hispani. Imaginado d'alguno hecho ala imagen de algo.]* Actantius libro 15. Sed terram digitis suis imaginatam intueant, & adoret.

IMANTOPODI, s. pen. cor. *[Imantopodi, a. m. p. 2.]* Populi, in Aethiopia loripedes, quibus serpendo ingredi natura est hoc est ut Solinus interpretatur, qui flexis ceterum pedibus ingrediuntur. *[Imantopodi, a. m. p. 2.]* enim Græci forum dicunt. De his Plin. lib. 5. cap. 8. Sunt & aves quædam imantopodes dictæ ex argumento pedum, quasi loripedes, quod habet crura præalta. Plin. lib. 10. cap. 47. Laudatissimi porphyrones in Comageni orla iis & præalta crura rubent. Hæc quidem & imantopodi, multo minori, quamquam eadē errorum altitudine. Nascitur in Aegypti insula terminis Ægypti. Quæ tamen in loco Plinij, quidā hæmatopodi legere malunt, ut potius a sanguine ceterum colore, quam ab eorumdem longitudine dicta sit. Vide supra Hæmatopodes.

IMAVS, pen. prod. *[Imavus, a. m. p. 2.]* Caucasii montis pars, Indiā à Scythia dicimur, Scythiamque ipsam in duas secans partes, quarum altera Scythia intra Imaum altera Scythia extra Imaum appellatur. Vide Plin. lib. 6. cap. 17. & Ptoleum. Afæ Tabula 9.

IMBECILLUS, s. hoc imbecille, & Imbecillus, a. m. Debilis, languidus, infirmus, quasi bacillo desuturusque significatio trahitur videtur à tenerioribus plantis, quæ citra bacilli adminiculum vix possunt subsistere. *[Imbecillus, a. m. p. 2. Ital. Debole, languido. Hispani. Debil y flaco.]* Plinius in Panegy. Quis enim est tam imbecilli ingenio, qui non tanto meliorem Consulenti speret, quanto scipius fuerit? Cicero de Amic. Ut si parentibus nati sine humilibus, si propinquos habent imbecilliores vel animo, vel fortuna: eorum augeant opes, disque honori sint, & dignitati. Horat. 2. Serm. Imbecillus, iures: siquid vis, adde popino. Cic. de Amic. Imbecilla enim humana natura est ad contentandam potentiam, & c. Plin. in Epist. Sed hæc solutio terzæ, imbecillus cultoribus fatigatur.

Imbecillitas, s. debilitas, infirmitas, defatigatio, & tam ad animū quam ad corpus refertur, sicut & Imbecillus. *[Imbecillitas, a. m. p. 2. Ital. Deboleza, infirmitas. Hispani. Flaqueza.]* Cicero de Amic. Exprimere igitur mihi deamictia cogitanti, maxime illud consideranda videri solet, num propter imbecillitatem atque inopiam desiderata sit amicitia. Imbecillitas materix mororum, Cæsar 2. bel. Civil. Imbecillitas consilij, Cicero 1. Offic. Imbecillitas ætatis, Cicero ad Brutum.

Imbecilliter, adverbium, Debiliter, & remisse, ac languide. *[Imbecilliter, a. m. p. 2. Ital. Debolamente, languidamente. Hispani. Flaquezamente.]* Cicero 1. Acad. Dubitant, hystant, reuocant se interdu, hystant quæ videtur, imbecillius assensuunt. Idem 7. Tusc. Qui imbecillius horrent dolore & reformidant.

Imbellis, & hoc imbellis, Timidus, ignavus, quasi bello parum aptus. *[Imbellis, a. m. p. 2. Ital. Intello alla guerra, timido. Hispani. Flaco para poder pelear, infuclito d' batallar.]* Cicero 1. Offic. Nunquid periculi fuga committenda est rei timidi imbellisque videtur. Ovid. in Epist. Tres sumus imbelles numero, sine viribus, vxor. Laetius, senex, Telemachusque puer. Imbellis, incensique feminatum turba, Liuius 2. bel. Pan. & 2. bel. Maced. Imbellis telu. Virg. 1. Aene. Sic fatuus senior, reliquique imbellis fiat ictu. Coniect. Imbelles damæ, Martialis lib. 3. Imbellis cithara, hoc est, molle quiddam & effeminatum resonans, & à Martio tubæ strepitu plurimum distans.

Imbellitas, s. ignavia, inertia, & belli imperitia. *[Imbellitas, a. m. p. 2. Ital. Poca spirta de equitate. Hispani. Flaqueza para pelear.]* Macro. lib. 1. Satur. Tunc Patras elades ignauis, imbelliamque militum eius pretense armorum, Pland. inquit, satis esse credo Romanis hæc, et si avarissimi sunt.

Imber, bris, generis masculini in ablativo imbre, vel imbri. *[Imber, a. m. p. 2. Ital. Poggia, piuma. Hispani. El agua lluvia, lluvia.]* Virgilius 4. Aeneid. & ventis pulsat, & imbri. Lucræti, Ex igni terraque animæ nascuntur & imbre. Et autem imber (ut Apulius de Mundo inquit) agmen aquarum largus ex coëctis effusum nubibus imbus, vero repentina, & vehemens pluvia: quæ quæ est improvisior, tanto est præcipitior, & brevior, attingitur casu. Virg. 1. Geor. Maximus agricolis, pelagique parabitur imber. Plautus in Most. Venit imber, lauat parietes, perpluunt tegulae. Terentius in Eun. Quo pacto Danae misisse aiunt quondam in gremium imbre natus. Virg. lib. 4. Geor. ipse feraces figat humo plantas, & amicos iringer imbres. Pei. translationem pro quouis humore aquæ accipitur. Virg. lib. 1. Aene. pro aqua marina accepit, quum aut accipitur inimicum imbre, timisque faciliunt. Imber pro laetitia, quæ effusione. Ovid. 1. Amor. Eleg. 5. Spargebat tepido flebilis imbre sinus. Laetis, lapidis, sanguinis, & terra imber, Cic. 1. de Divi. Ferrus imber, Virg. 2. Aene. Tempestas telorum, & ferrus ingruit imber. Sunt tamen qui hoc nomen cum h & y scribant, quod à Græco verbo, quod est plere, sicut arbitrentur, unde & hyemem dictam esse supra ostendimus. Verisimilius tamē videtur à Græco imbrō detur, quod nobis imbre sonat. Sine aspiratione autem scribi debere ex corporis apparere quæ sunt Septemb. October, Nouemb. & Decemb.

Imbricus, a. m. Pluviosus, & imbricus ferens, aut generans. *[Imbricus, a. m. p. 2. Ital. Pluvio.]* Plin. in Merca. Hic Favonius serenus est, hic

Auster imbricus: Hic facit tranquillatē, iste omnes fluctus conciet. Imbrifer, a. m. pen. cor. Pluvius, pluvius afferens. *[Imbrifer, a. m. p. 2. Ital. Che apporta piuma. Hispani. cosa que trae agua lluvia.]* Vnde Auster imbrifer, Cæli imbriferum. Colu. lib. 5. cap. 5. Hoc ego fecis locis fieri vultiter non negaverim, sed ubi aut vltigiosa regio est, aut exilis imbriferi, minime faciendū censo. Virg. 1. Geor. Vel quum iacet imbriferus ver. Imbricis, & hoc imbricis, Quod nō est barbarum. *[Imbricis, a. m. p. 2. Ital. Senca barba, sbarba. Hispani. lo que no tiene barba.]* Horat. de Arte, Vel quia turpe putant patere minoribus, & quod imbricis didicere, senes pendenda facit. Cicero pro Domo sua, Quæ maior calūnia est, quā venire imberbem adolescentulum, & c. Idem 1. de Natur. deorum. Iste enim modo dicere licebit locum semper barbarum, Apollinem semper imberbem.

Imbibo, s. pen. cor. Idem ferē quod bibo, vel humorem attraho, & in me recipio. *[Imbibo, a. m. p. 2. Ital. Bevere. Hispani. Embiber en si.]* Plin. lib. 20. cap. 14. Imbitur ad serpentium cū decedum. Idem lib. 24. cap. 15. Radix eius imponitur carbonibus cupressi, atque is nidior per infundibulum imbitur in vetere iussi. Imbiberem item per metaphoram apprehendere significat. *[Imbiberem, a. m. p. 2. Ital. Apprehendere. Hispani. prender.]* Cic. 1. Verrina, An iste vnam de se bonam spem habuisset, nisi de vobis malam opinionem animo imbibisset? Liuius lib. 2. ab Vrbe, Nec villa vi domari poterat, tantum certamen animis imbibat.

IMBRICUS, s. v. s. Imbricatus, Sami insula fluvius est, apud Plin. lib. 5. cap. 31. IMBRICUS, s. per duas syllabas, Nōmē vnus ex Centauris, apud Ovidium lib. 12. Metamorph. At non Eurytomus, Lycidasque, & Araxus, & Imbricus, Effugere necem.

Imbrex, icis, pen. cor. Canalis est, vel regula curua & oborta, per quam imber defluit. *[Imbrex, a. m. p. 2. Ital. Imbrece, coppa. Hispani. La tija d' canal del tejado.]* Plautus in Milite, Quod meas confregisti imbrices & regulas. Ibi dā condignam te scilicet simiam. Siscena lib. 3. Hist. Dissipatis imbricis fragminibus, ac relictis regulis. Ex quibus locis constat, imbrices genus esse regularum incurvatarum ex opere figlino, quo etiam hodie in plerisque locis vititur ad arcendum imbre. Vnde imbricata, recta appellamus, quæ ex imbricibus sunt confecta. Vide infra.

Imbricatus, a. m. Imbricis modo incurvatus, imbricum figuram referens. *[Imbricatus, a. m. p. 2. Ital. Che ha figura d'imbrece. Hispani. cosa canchada con canales.]* Plin. lib. 17. cap. 1. Superius tantum imbricatis flexibilibus vertebis. Virgilius lib. 1. Infeta verō cæmetra, alia super alia sedentia, inter se imbricata, non speciosam, sed firmiorem, quam reticulata, præstant structuram. Quo in loco vocat Imbricata camenta, quæ imbricum in more inter se ligata sunt & composita. Budzus.

Imbricati, adverbium, Imbricum modo. *[Imbricati, a. m. p. 2. Ital. Imbricato.]* Plinius lib. 9. cap. 34. tam distinctione virgulata, cincta, crispā, cumulatim, pectinatim, imbricacim vndata.

IMBRICUS, s. v. s. Imbricus, Insula Thraciæ adiacens, Mercurio sacra, cū oppido eiusdem nominis. Vide Plin. lib. 4. cap. 12.

Imbricare, Est puerili stercore inquinare. *[Imbricare, a. m. p. 2. Ital. Imbricare.]* Lucius apud Nonium, Hæc te imbricat hic contra te imbricat. Deductum autem est imbricare à Græco βράζω, quo nōtē simus vel sterces significatur.

Imbuo, is, bui, butū, Liqueo, vel odore aliquid inficio, & (vita dicam) imbuere facio. *[Imbuo, a. m. p. 2. Ital. Tringere, emperire, immergere. Hispani. Embuer en compar d' embuir.]* Habebat fere præter accusativum, etiam ablativum eius rei quæ quid imbuatur. Columel. lib. 10. Quibus liquoribus mundam sanam imbuiere oportebit, ut insistentes apes, quæ per siphonem succum euocent. Horatius lib. 1. Epist. Quo semel est imbuta receptis, seruat odor Testis diu. Cic. 1. 4. Philp. Imbuti sanguine gladij, p. c. legionum, exercituumque nostrorum, vel madescenti potius duorum Consulium. Per translationem sumitur pro initiare, initiare, erudire: unde imbutum litteris, imbutum bonis moribus, dicimus, id est prædictum, & ornatum ac perfusum. Imbutum vitiis, hoc est inquinatum. Sallustius, Avaritia pecunie studium habet, quam nemo sapiens concupiscit, quasi malis venenis imbuta, corpus animorumque virulentum efformat. Cic. lib. 1. Offic. Plurimum autem paucorum præceptis imbuti, ad eorum consuetudinem morisque deducimus. Gellius, Farinam fermento imbutam, id est conditam. Aliquando prætermissit ablativum. Cato de Re rustica, Dolia olearia noua sic imbuo, amurca impleto, id est infundito, vel illinito. Virgilius 1. Aegloga. Illius aram sæpe tener nostris ab oculibus imbuere agnus, id est insperget, vel insperet suo sanguine.

Imitor, aris, penult. cor. Aliorum exempla sequor. *[Imitor, a. m. p. 2. Ital. Imitare. Hispani. Imitar, a. m. p. 2.]* Sed ad mores tantum, dicta, factaque pertinet. Sequor, & ad corpus, & ad mores spectat. Neque enim recte dixeris, Tu precedis, ego te imitor: dicimus tamen, Tu sequeris præcepta patris. Plinius in Epistolis. Quam sanè quum componem, illos habui in manibus, ut non amularet, (improbum enim ac penè furiosum) sed tamen imitaretur & sequeretur, quantum id diversitas ingeniorum maximi & minimi, aut causæ dissimilitudo pareretur. Cicero de claris Oratoribus, Quem Cotta cum verbis, tum sono ipso subtilissimo imitabat. Imitari chirographum alterius, id est adulterare, Cic. de Nat. deo. Chirographum sex primorum imitatur est. Imitari, pro simulare. Tacitus lib. 1. Quamquam maiestatem imitantur, & contumaciam propiores.

Imitatus, participium passivè sumptum. *[Imitatus, a. m. p. 2.]* Cicero de Vniuers. Quum autem ingressa est, imitata & effusa simulata, bene agi putat si similitudinem veri consequatur. Item imitatus actus, *[Imitatus, a. m. p. 2.]* Cicero ex Placone, Virum imitatus est exemplar fabricatoris, *[Imitatus, a. m. p. 2.]* Cicero 1. de Legi. Penitus in omni sensu implicata insidet imitatrix boni voluptas.

Imitabilis, le, Quod quis potest imitari. [i. m. i. t. a. b. i. l. i. s.] Italic. *che si può imitare*, imitabile. Hisp. *cosa que se puede imitar*. [Cice. in Oratore, Nam orationis subtilitas imitabilis quidem illa videtur esse existimanti, sed nihil est expertienti minus.]

Imitatio, inis, neutri. gene. Imitatio. [i. m. i. t. a. t. i. o.] Italic. *imitazione*. Hisp. *imitación*. [Cice. in Oratore, Nam orationis subtilitas imitabilis quidem illa videtur esse existimanti, sed nihil est expertienti minus.]

Imitamentum, ii, Idem quod imitatio. [i. m. i. t. a. m. e. n. t. u. m.] Gell. lib. 7. ca. 5. Igitur Polus lugubri habitu Eleetra inducus, ossa atque vnam e sepulchro tulit filij; & quasi Orestis amplexus, oppuluit omnia, nō simulachris, nec imitamentis, sed iusto atque lamentis veris & spirantibus. Tacitus lib. 13. Ceterum peractis tristitia imitamentis, curiam ingressus, &c. Idem lib. 3. Meditatur ad memoriam virtutis carmina, & laudationes, & lachrymas, vel doloris imitamenta.

Immaduo, es, ere, Madidum esse. [i. m. a. d. u. o.] Italic. *essere humido*. Hispanice, *mojado*. [Plin. lib. 17. cap. 5. Et quoniam a fecitate continua immaduerit imbrem, nunc emittit illum (suum halitum diuinum ex sole conceptum). Ouid. 3. Trist. Credibile est lachrymis immaduisse genas. Terra immaduit, Idem 6. Metamor.]

Immanis, & hoc immane, pen. prod. Significat crudele, ac minimè bonum, nocens, ac ferum. [i. m. a. n. i. s.] Italic. *crudele, fiero*. Hisp. *crudo, grande, inhumano*. [Virg. 4. Georg. Immanem ante pedes hydum moritura puella. Seruantem ripas alta non vidit in herba. Idem 1. Aeneid. Pygmalion scelere ante altius immanior omnes. Cice. ad Qu. fratrem, lib. 1. Quod si te fors Afris, aut Hispanis, aut Gallis præficeret, immanibus ac barbaris nationibus, &c. Immania saxa, à Virgilio dicuntur pro asperis & horrendis. 1. Aeneidos, tenet ille immania saxa. Vestras Eure domos. Immane aliquando ponitur pro ingenti, magno, sive immenso. [i. m. a. n. e.] Italic. *grande, alto*. Virg. lib. 6. Aeneid. Postquam immania templa. Sumitur aliquando immane, pro fædo. Sic enim interpretatur Nonius illud Accij in Andro. Immane te habet templum obvallatum ossibus. Immane, pro immaniter. Sallustius, Immane quantum animi exarsere.

Immanitas, atis, Sævitia. [i. m. a. n. i. t. a. s.] Italic. *crudeltà*. Hisp. *crudelidad*. [Cic. lib. 1. Offic. Quō detestabilior illorum immanitas, qui laceraverunt omni scelere patriam. Immanitas precij, id est magnitudo. Plinius libro 35. capite 11. Nec vilis in pictura velocior manus fuit: atque videtur tantum, ve immanitate precij antecelleret celeberrimos eadem ætate imaginum pictores.]

Immanifectus, a, um, Asper, indonitus, & mansuetor cōtrarius, & inimicus. [i. m. a. n. i. f. e. c. t. u. s.] Italic. *aspro, indonito, mansuetor cōtrario*. Hisp. *aspro, indonito, mansuetor cōtrario*. Cice. 1. de Legibus, Ipsius in hominibus nulla gens est neque tam immanifecta, neque tam fera, quæ non, etiam si ignoret qualem habere Deum debeat, tamen habendum sciat. Ouid. 15. Metamorph. At quibus ingenium est immanifectum, ferumque. Idem epist. 17. At tu de rapidis immanifectissimè, ventis, Quid mecum certa prælia mente geris?

Immarcesco, is, ere, Corruptor, putresco. [i. m. a. r. c. e. s. c. o.] Italic. *immarrisco*. Hisp. *marcirarse*. [Horat. 1. Sermon. l. 7. Nempe immarcescunt epulæ sine fine petite, Illuque pedes vitiosos ferre recusant. Corpus id est corruptum in stomacho cibi.]

Immaturus, a, um, Non maturus, proprie de fructibus, & frugibus dicitur, quom ante tempus colliguntur. [i. m. m. a. t. u. r. u. s.] Italic. *non maturo, acerbo*. Hisp. *cosa no madura en su tiempo*. [Plinius lib. 11. cap. 13. Est & quæ vocatur amomis, minus venosa, atque durior, ac minus odorata: quo apparet, aut aliud esse, aut colligi immaturum. Transfertur & ad alia: vt, Consilium immaturum, id est precipitatum. Linius 2. bel. Pun. Sc, quæ consilia magis res dent hominibus, quam homines rebus, ea ante tempus immatura non præceptum. Immaturus amor, id est intempestivus. Linius lib. 1. ab Vrbe, Abi hinc cum immaturo amore ad sponsum, inquit, oblata statum mortuorum, viuique, oblata patriæ. Immatura mors, qua quis ante constitutum vitæ tempus, & confectam ætatem senio, eripitur ac moritur. Cice. 2. Philipp. Tenent si ab hinc annos propè viginti hoc ipso in templo negavi posse mortem immaturam esse. Consulari: quanto verius nunc negabo senem?

Immatutitas, atis, & ægrotas, vt apud Suetonium in Augusto, Immatutitas sponforum, quæ nondum coniugio aptæ erant. Cice. pro Quintio, Quid hæc festinatio, quid hæc immaturitas tanta significat?

Immediatè, aduerbium, Cito, ac celeriter. Gell. lib. 10. cap. 11. Incursiosè, & immediatè, ac propriè etiam subreptè, ex ipso loco ac tēpore hybernarum vigiliarum, Atricas noctes inscripsimus. Quo tamen in loco crediderim rectius legi posse immediatè, & celeriter. [i. m. m. e. d. i. a. t. e.] Italic. *che non si può medicare*. Hisp. *cosa que no se puede sanar*. [Ouid. 2. Meta. Vtque malum latè solet immedicabile cancer Serpere. Telum immedicabile, Virgilius 11. Aeneid.]

Immemor, immemoris, penul. corre. omnis generis. Qui non meminit. [i. m. m. e. m. o. r.] Italic. *non memore, non ricorduolo*. Hispanice, *cosa oluida, cosa que olvida*. [Terent. And. Num immemor es discipuli? Cice. de cla. Orat. Magna hæc immemoris ingenij signa. Idem ad Atticum, In alia incidi, non immemor istius mandati tui. Virgil. 9. meriti tanti non immemor vnaquam. Immemor beneficij, passivè. Terentius in And. Istæ commemoratio, quasi exprobatio est immemoris beneficii. Vbi Donatus, immemoris beneficii, cuius nemo meminit.]

Immemorabilis, le, Quod commemorari nō debet, aut nō potest. [i. m. m. e. m. o. r. a. b. i. l. i. s.] Italic. *che non si commemora*. Hispanice, *cosa que no se puede recordar*. [Plautus Capt. Neq. spuriidici insunt versus immemorabiles. Spatium immemorabile, id est maximum. Lucertius lib. 4.]

Immemoratus, a, rum, adiectivum, Non commemoratus. [i. m. m. e. m. o. r. a. t. u. s.] Horatius 1. Epist. i. uat immemorata ferentem In genis, oculisque legi, manibusque tenere.

Immensus, s, sum, Quamvis à principio mensus sit compositum, nomen tamen est, non principium, idem significans quod valde magnum, & quod mensurari præ magnitudine non potest. [i. m. m. e. n. s. u. s.] Italic. *infinito, grande*. Hispanice, *cosa sin medida*. [Cicero 1. de Divin. Obseruata sunt hæc tempore immenso, hoc est infinito & vix mensurabili. Idem 1. de Divin. Post Anaximenes ætæ deum statuit, cumque gigni, esseque im-

mensum, & infinitum, & semper in motu. Virg. 3. Aeneid. Clamorem immensum tollit, quo pontus, & omnes incremueret vndæ, penitusque exterrita tellus Italix.]

Immenitas, atis, Infinitas. [i. m. m. e. n. i. t. a. s.] Italic. *infinità*. Hispanice, *infinitud, sin medida*. [Cicero 1. de Nat. deo. In hac igitur immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volutat atomorum. Idem 1. de Nat. deo. Saxorum asperitates, impendentium montium altitudines, immensitateque camporum, &c.]

Immito, as, are, Immitto. [i. m. i. t. o.] Italic. *imitare*. Hisp. *imitar*. [Plinius lib. 3. cap. 15. Itaque & Delphini immitantes Nilo, quorum doctum, &c.]

Immerens, Innocens, qui nihil committit. [i. m. m. e. r. e. n. s.] Suetonius in Tito, Mulcum questus, eripi sibi vitam immerenti. Plinius Epist. 9. Hocissimum credidi non premere immerentem. Horat. 1. Carm. Ode 13. Te triste lignum, te caducum In domini caput immerentis.

Immerenter, aduerbium, Præter meritum. [i. m. m. e. r. e. n. t. e. r.] Italic. *immerentemente*. Hispanice, *no mercedo*. [Valer. lib. 6. cap. 2. Insuper se tantis viris mulier alienigeni sanguinis, quæ à Philippo Rege remouente immerenter damnata, Pronocatem inquit, ad Philippum, sed sobriam.]

Immeritus, a, um, Qui nihil committit. [i. m. m. e. r. i. t. u. s.] Italic. *che non ha merito*. Hispanice, *no merecedo*. [Virg. 3. Aeneid. Postquam res Asia, Priamique euertere gentem Immeritæ ydum superis. Hinc deducitur superlativum Immeritissimus, & aduerbium Immeritiò, hoc est præter meritum. [i. m. m. e. r. i. t. i. o.] Terentius Phorm. Iandam te omnes quos accusare audio Immeritiò, & me omnium immeritissimo.]

Immergo, is, immergi, mersum, ere, Iningo. [i. m. m. e. r. g. o.] Italic. *immergere*. Hispanice, *sumergir*. [Virg. 1. Georg. Immerge panem acceto. Idem quod submergo. [i. m. m. e. r. g. o.] Virgil. 3. Aeneid. vastoque immergite ponto. Linius 3. bel. Pun. Ecce eo impensius, quo auidius ex insolentia in eas se immerferant.]

Immerfabilis, ile, Quod mergi nō potest. [i. m. m. e. r. f. a. b. i. l. i. s.] Italic. *che non può essere sommerso*. Hispanice, *cosa que no puede sumergirse*. [Per translationem sumitur pro forti, firmo, & erecto, quique nullis aduersatam rerum fluctibus mergi potest. Horatius 1. Epist. de Vlyse, Et mores hominum inspicit, latumque per æquor, Dum sibi, dum focis reditum parat, aspera multa Pertulit, aduersis rerum immerfabilis vndis.]

Immigro, as, are, In domum aliquam habitadi gratia se conferre. [i. m. m. i. g. r. o.] Italic. *andare ad habitare*. Hispanice, *mudar casa de otro lugar*. [Plautus in Mostel. Atque vbi illud immigrit nequam homo, indiligens cum pigra familia, immundus, instans, hic iam adibus vitium addit, bonæ Quom curantur male. Cicero 1. 3. Phil. Nam paucis diebus & in domum & in hortos paternos immigrabit. Idem 1. Tusc. Neque ea planè videt animus, quom repertè in tam insolentem, tamque perturbatam domicilium immigrauit.]

Imminco, nes, penul. cor. Significat insto, impendo. [i. m. m. i. n. c. o.] Italic. *sovrastare*. Hispanice, *sobre estar*. [Cice. 1. Tusc. Mors propter incertos casus quotidie imminet. Linius 2. ab Vrbe, Quom haud cuiquam in dubio esset bellum ab Tarquinis imminere, id quidè spe omnium ferius fuit. Imminere exilio alterius, est vigilare, & insidiari ad inferendum alteri exilium. [i. m. m. i. n. e. r. e.] Ouidius lib. 1. Metam. Imminet exilio vit coniugis, illa mariti.]

Imminuo, is, ere, Attenuare, diminuire. [i. m. m. i. n. u. o.] Italic. *menomare, scemare*. Hispanice, *menegar*. [Cicero 4. Acad. Ac veteros interdum ne talium personarum quom amplificare velim, imminuam etiā gloriam. Plautus Cistell. Neque pudicitia meam mihi alius imminuit, quicquam. Quidius in Epist. Sapphus. Postquam se dolor imminuit, nec pectora plangi. Nec puduit scissis exulante comis. Cice. Att. lib. 1. Dolor accessit bonis viris, victus non est imminuta.]

Imminutio, verbale. [i. m. m. i. n. u. t. i. o.] Cicero Pulchro, lib. 3. Sine illa imminutiope dignitatis.]

Immiscéo, es, ere, Admisco. [i. m. m. i. s. c. e. o.] Italic. *mescolare*. Hispanice, *mezclar*. [Linius 3. ab Vrbe, Et immitti turba militum rogati, &c. Idem 5. ab Vrbe, Falisci propria etiam causa infecti, quod Fidencati bello se iam antea immiscuerant. Virgilius 11. Aeneid. Contentusque fuga, mediis se immiscuit armis. Ouid. 7. Metam. summis immiscuit ima.]

Immiscerabilis, le, Quj nullius misericordia subleuatur. [i. m. m. i. s. c. e. r. a. b. i. l. i. s.] Italic. *che non si può miseri-*

cordia. [Horatius 3. Carmem. Ode 5. Si non petiret immiscerabilis Capriua pubes.]

Immiscericors, is, Immitis, quasi sine misericordia. [i. m. m. i. s. c. e. r. i. c. o. r. s.] Italic. *che non ha misericordia, non misericordioso*. Hispanice, *cosa sin misericordia*. [Cicero 2. de Inuent. Ipsam immiscericordem, suspectum fuisse.]

Immiscericorditer, aduerbium. Terentius Adelpho. factum à vobis duxerit. Immiscericorditerque.]

Immittis, pen. prod. Asper, crudelis. [i. m. m. i. t. t. i. s.] Italic. *crudele, feroce, misericordia*. Hispanice, *cosa cruel y sin misericordia*. [Virg. 1. Aeneid. Troas telliquas Danaum, atque immitis Achilli. Accipitur nonnunquam pro aceto, & immaturo, [i. m. m. i. t. t. u. s.] vt Immitia poma, apud Plinium lib. 15. Immitte pelagus, id est procellosum, & inquietum. Apul. Etat enim turbidum, atque immitte pelagus.]

Immitto, tis, Inscro, intromitto. [i. m. m. i. t. t. o.] Italic. *mettere dentro*. Hispanice, *meter dentro*. [Plinius in Epist. Dices immissa terris noua flumina. Quidius 5. Metamor. Illic & lentu flis immittebat aurū. Idem in Epist. Phylli. Hinc mihi supplicas immittere corpus in vndas. Mēs fuit. Virg. lib. 9. Aeneid. Rumpere clausura manu, sociisque immittere portis. Cicero pro Sestio, Scruicet & egentes in recta nostra cum facibus immitti. Idem 6. Ver. Eōne tu seruos ad spoliandū sanum immittere ausus es? Immissa barba, pro promenti & prolata. [i. m. m. i. t. t. u. s.] Virgilius 3. Aeneid. Respicio, dira illuque immittere corpus in vndas. Sallustius in Catil. Alij Tarquinii à Cicrone immitti aiebant, ne Crassus fuscipio malorum patrociniū Remp. turbaret.]

Immissio, verbale. [i. m. m. i. t. t. i. o.] Cicero de Senectū. Samentorūq; ea quā dixi aliorum amputatio, & aliorum immissio.]

Immissum, si, & c. [i. m. m. i. s. s. u. m.] Differt à proiccto (vt Iabolenus de verborum G 3 agni)

Impenetrabile, pen. prod. Caius vltimum (inquit Festus) penetrabile intra-
re non licet, adit. non.

Impenetrabilis, ile. Quod penetrari non potest. [ἐμπειρητός, ἀδιείρητος].
Itali. *Impenetrabile*. Hisp. *cosa que no se traaspassa*.] Liu. 2. bel. Pun. Et quum
quæsi, ac diserto late agmine à tam multis simul venientibus haud
facile impenetrabilis essent, in litus posuit naues egerunt. Mens im-
penetrabilis iere, Silius libro 17. Armiis impenetrabilis, Stat. 3. Thebat.
Biddictia impenetrabilis, Tacitus lib. 4.

Impenitatus agnos, inquit Festus, in Saliari carmine veteres pro spiciis
viisparatæ quæ nõ habet aristas. Agnos enim nouas voluerit intelligi.
Impenitibilis, bile, idem quod inconfiderabilis, quod satis expendi non
potest. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Cellius lib. 12. cap. 5. Omniumque rerum
fidem, veritatem, multis confusis velignis veni ait; falsis ita impensibi-
lem videri aiunt, vt quiquis homo est, &c.

Impensibilis, impense, vide I M P E N S O.

Imperceptus, adiectiuum. Quis pceptum non est, quodve satis
percipi non potest. [ἐμπερπτός]. Cellius libro 14. cap. 1. Minora mai-
oribus imperceptiora.

Impercullus, adiectiuum. [ἐμπερπτός, ἀνίστημι]. Itali. *Senza strepito*. Hispani.
sin estuendo o sonido. Iva. Pedes impercussos mouere, hoc est sine stre-
pitu. Quid. 3. Amo. Eleg. 1. Atque impercussos nonnet mouere pedes.

Imperditus, a, um. Quod perdit destruxit non potest. [ἀνίστημι, ἀνίσ-
τημι]. Itali. *che non si può destrurre*. Hisp. *lo que no se puede destruir*. Virg.
10. Aenei. Et vos ò Graiis imperdita corpora Teucri. Vbi Scruus, Im-
perdita corpora Graiis, quos Græci perdere nequiverunt. Pectora
imperdita, Statius lib. 3. Theb.

Imperfectus, a, um. Nondum absolutus. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Itali. *Imperfetto*. Hisp. *No
acabado de hacer*. Virg. 8. Aenei. pars imperfecta manebat. Plin. epist.
24. Qui imperfectus adhuc relictus, ac etiam destructus est. Quid. 4.
de Ponto, Eleg. 16. imperfectumque dierum. Deseruit celeri morte
Sabius opus.

Imperfolius, a, um. Non perfolius. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Quid. 12. Meta. 1. mauet im-
perfolius ab omni. Inque crenatus Ceneus Elateius istu.

Imperator, imperiosus, vide I M P E R O.

Imperitus, a, um. Non expers, inquit Donatus, inficius, ignatus, rudis,
indoctus. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Itali. *Ignorante poco pratico*. Hisp.
Desperimentado en saber, saber.] Terent. Adelpbis, Homine imperito nun-
quam quiquis iniulius, idem in Eunucho, Non adeo inhumano vultu
ingenio Chærea; Neque tã imperita, vt quid amor valeat, nesciam.
Imperitus & callidus, cōtraria sunt, quædammodum rudis & astutus.
Cice. pro Koscio Comodo, Callidum imperitus non fraudat. Imperi-
ta multuudo, imperitum vulgus. Cice. 1. Officiorum. Etenim qui ex
teriore imperitæ multitudinis pœder, hic in magnis vitis nõ est habendu.
Plin. lib. 34. ca. 34. Quod imperitæ vulgus appellat ferum viuam.
Imperitus rerum. Terent. in Andria, Tunc hic homines adolescen-
tulos, imperitos rerum, eductos libere, in fraudem illicist.

Impericia, 2, inficia. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Itali. *Ignoranza*. Hisp. *Inexpe-
riencia, ò no sabiduria, ignorancia*. Plin. lib. 17. ca. 2. Contra Cicera scilicet
terere impericia existimatur.

Imperitè, aduerbium, Indoctè. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Itali. *Ignorantemente*. Hisp. *No experi-
mentadamente*.] Cice. de clarijs Oratoribus, Dicebat enim Scipio nõ im-
peritè; Cneûque Pompeius Sex. Faliuque numerum obtinebat. Idem
pro Cornel. Balbo, Quid enim potuit dici imperitius?

Imperito, Imperium, vide I M P E R O.

Impero, as, pen. cor. Tuceo, pceptio. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Itali. *Imperare, coman-
dare*. Hisp. *mandar con señorio, enseñar*.] Quintil. Nam quauis infestum
Iacronibus mare iussus instauri; neque dissimulauerim magnas fuisse
causas patri cor hoc mihi imperare. Terent. in Andria, Nõ imperabat
coram quid opus factio esset puerperæ. Idem in Eunucho, Hos prius
introducam; et quæ volo, simul imperabo. Cice. 3. de Legibus, Qui bene
imperat, paruerit aliquando necesse est; & qui modestè patet, videtur,
qui aliquando imperet, dignus esse. Imperare tributum dicitur prin-
ceps, quando subditi imperio cogit ad conferendum tributum. Im-
perare pecuniam, arma, naues, obliides. Cicero ad Atticum, lib. 4. Ob-
liidibus acceptis, nulla præda, imperata tamen pecunia. Cæsar libro 1.
bel. Ciuius. Totâ Italia delectus habetur, arma imperatur, pecunia; &c.
Cicero 7. Ver. Superiorum Prætorum confecturo quum hæc fuisset, vt
naues ciuitatibus certuque numerus nauarum, militumque impera-
retur, & maximæ & locupletissimæ ciuitatis Manerina nihil horu
imparauit. Idem pro lege Maniæ, Idem Cretensibus, quum ad eum
viq; Pamphyliam legatos deprecatoresque misissent, ipem dedicio-
nis non ademit, obliidique imperauit. Imperare pro velle. Terentius
in Andria, Animo iam nunc otioso esse impero. Vbi Donatus, Impe-
ro, pro volo.

Imperos, as, passiuè. Horatius lib. 1. epist. 5. Hæc ego procurare, & idon-
cus imperor, & non inuitus. Seneca lib. 1. Theb. Malo imperari, quàm
cripi mortem mihi.

Imperatum, idem quod iussum. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Vnde Facere imperata, pro co
quod est parere mandatis, apud Cæsarem. 1. bel. Gal. Iulius, Qui quum
in pace esset, imperatûque prioribus Consulibus fecissent.

Imperitos, as, pen. cor. sequentium est ab impero; quod modo signifi-
cat iubeo. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Itali. *Comandare, insegnare*. Hisp. *mandar con señorio, en-
señar*.] Plaut. in Capt. Quid autem pro iure imperatib meo. Modò
dominor, siue imperium in alios habeo. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Liu. 1. ab Vrbe. Qui Care
opulentiorum oppido imperitatis. Horat. 1. Ser. sat. 7. nempe Tu, mihi
qui imperatis, alijs feruis miser.

Imperatoris, Ad quem rei militaris summa referuntur: 2. imperando
dictus, propterea quod exercitus, quæ factu opus sunt, imperet. [ἐμπειρητός, ἀνίστημι]. Itali. *Imperator, capitano generale*. Hisp. *Emperador, capitán general*.] Id
autem nōminus nemo consequebatur, nisi re bene gesta, atque ali-
quot millibus extenorum hostium exis. Plinius libro 7. cap. 16. enu-
merans Pompeij laudes, Torijs imperator, antequam miles. Cic. 4. Phi-
lip. Faciam igitur vt imperatores instroducta acie solent, quamquam pa-
ratissimos milites ad præliandum videant. vt eos tamen adhortentur.
Idem 2. Tufco. In primis iudabit illud, quod diceret, eosdem labores
non esse æque graues imperatori & militi; quod ipse honos laborem le-

viderem faceret imperatorem. Nunc summi principis Romani imperij
 nomen solum est, sirofanctum, maiestateque non impunè violabili
 munimur. Græci αὐτοκράτωρ vocant.
 Imperatrix, icis, femininũ. ἡ βασιλὴς ἡ αὐτοκράτωρ ἡ γαμήλις. Ital. Impera-
 trice. Hisp. La hembra que manda ó señora. Cicero pro Cælio, Percegit
 animus iam videre, primũ tantos iuvenes, mulieris beatæ ac nobilis,
 familiares: deinde foras viros ab imperatrice in infidus, atque in præ-
 sidio balnearum locatos.
 Imperatorius, a, um, [ἡγεμονικὸς βασιλικὸς ἡγεμονικὸς]. Ital. Imperiale, imperato-
 rio. Hisp. Cosa para imperar. Quod ad imperatorem pertinet: vt, im-
 peratoria donatio, Cic. 5. Verè Imperatorius ius. Idem 3. Verè Publius
 Seruilius quæ signa atq; ornamenta ex vrbe hostiũ virtute capta, belli
 lege, atque imperatorio iure fultit, ea populo Romano asportauit.
 Imperium, ri, Significat iussum vel præceptum. [ἡγεμονία. Italicè, Comu-
 damente, Imperio. Hisp. El señorio ó mandado de gran señor.]. Virg. 4. Aeneid.
 Imperio læti parent. Aliquando dicitur dominũ aut regnũ, ἡγεμονία
 ἡ ἀρχὴ ἡ ἐκείνη, vt apud Virgilium, lib. 1. Aenei. Imperium Oceano, fa-
 mam qui terminet astitit. Aliquando est potestas vel iurisdictio. Vi-
 pian. de Iuri. Communio iudi. 1. Imperium. Merum est imperium, habere
 gladij potestatem ad animaduertendum in facinorosos homines, quod
 etiã Potestas appellatur. Mistum est, cui etiã iurisdictio inest, quod in
 dando bonorũ possessione consistit: iurisdictio, iudiciũ dandi facit.
 Imperioſus, Qui nimis est in imperando, atq; qui nimis acerbè im-
 perat. [ital. Imperioſo. Hisp. El que manda como señor ó que muy mucho manda.].
 Cicin. Oratore, Cognoscat etiam rerum gestarũ, & memoriz. veteris
 ordinem, maximè scilicet nostræ Vrbis: sed & imperioſorum populo-
 rum, & regum illudrum, Liu. 7. ab Vrbe, Eodẽ tenore duos inſequẽtes
 Consulatus gesticendos hæc imperioſa Dictator gesserit. Sic etiã Ci-
 cero 2. de Pini. Manlium illum Torquatum qui filium, quod iniussu
 suo cum hoste pugnaſſet, securi percussit, vocat imperioſum, hoc est ni-
 mis ſecutum & crudelum in imperando. Plantus in Pseud. Nam necesse
 est hodie Sicyoni me esse, aut cras mortem exqui: ita herus meus est
 imperioſus. Imperioſus ſibi, qui ſibi ipſe imperat, qui vitæ ſuæ modũ
 habet: ſue, vt loquũd dicitur, qui ſuis paſſionibus dominatur. Horat. 2.
 Serm. Sat. 7. Quisq; ſuam igitur liberſcipiſ, ſibiq; imperioſus. ¶ Impe-
 rioſiſſima & ſuperbiſſima familia, Lilius 9. ab Vrbe. ¶ Ab imperioſus
 ſic comparatur imperioſior. Horat. 1. Carm. Ode 14, ac ſinc ſuſibus
 Vix durare carinx poſſunt imperioſius Aequor.
 Imperioſe, aduerbium. Hec eſt ſeuere, acerbè, & imperioſi domini more.
 Impermiſſus, a, um, adiectiuũ, illicitus. [ἡ παράνομος. Italicè, Non permiſſo.
 Hiſpani. Illicito.]. Vr, Gaudia impermiſſa, id eſt illiciti concubitus, apud
 Horatium, 3. Carm. Ode 6.
 Imperſonalẽ verbum. Dicitur quod non habet certas aut diſtinctas
 perſonas, aut numeros: ſed ſub eadem voce omnibus perſonis vtriuſq;
 numeri attribuitur. ἡ ἀνώνυμον. Eius dux ſunt ſpecies quædam enim ſunt
 imperſonalia actiua vocis, quædam paſſiua. De conſtructione corum,
 vide Syntax in. neque enim hic vocum conſtructionem, ſed ſignificatio-
 nem docendam ſuſcepim.
 Imperterritus, a, um, Qui nulla re ceteretur. [ἡ ἀνίκητος. Italicè, che
 non ha paura di cofa alcuna. Hisp. No eſpantado.]. Virgil. 10. Aenei. manet
 imperterritus ille. Imperterritus equum impellebat, Silius lib. 7.
 Impertorio, is, Participium facio, tribuo. [ἡ ἀποδομις. Itali, Partire, impartire,
 far partecipe. Hiſpani. Partir ó dar parte.]. Cicin. de Oratore, Et te exorato
 profecto, ve mihi quoq; tuæ ſauitatis aliquid impartias. Idem in Ca-
 titilina. Deinde collegæ meo laus impertitur. Habet autem hoc verbum
 poſt ſe vel datiuum perſonæ, cum accuſatiua rei cuius quæ parti-
 cipioſus ſit: vt in exemplis iam adductis. Vel accuſatiua perſonæ: cum
 ablatiuo rei. Terent. Eunuchus, -plurima ſalute Parmenonem ſuum
 impertite Gnato. ¶ Legitur & impertior deponens. Cicero pro I. Manil.
 Lucullo tantũ impertiri laudis quantum viro ſorti debeatur. Idem pro
 Archia, Multis, gratuito ciuitatem in Græcia homines impertiebatur.
 Imperuius, a, um, v. Annis imperuius, id eſt nõ vadofus, ἀνών. Quid. 9.
 Metam. Vorticibus frequens erat, atque imperuius annis.
 Impoſco, is, etc. In lætiſſegete paſcendi gratia immittere, inquit Feſtus.
 Impes, impetis, vide Imperus in M E T O.
 Impetigo, inis, terciã ſyllaba producta, ἡ ἀκρό, quibuſdam, aliis ἀχρό.
 [ital. Polaccia. Hiſp. El empetre.]. Fuedatio cutis, ſerpens cum pruritu:
 quam alij ſcabim ſiccam, alſperam, & prominentem intelligunt: alij
 morbum ſimilem ſcabiei ſquamoſum, corpũſque dehoneſtante.
 Ab impetu nomen deductum. Senerus, Si verò virum eſt, quod ducit
 ab impete nomen. Hoc maritina potens cohibere ſaliua. Et apud
 Columellam lib. 5, ſcribitur, quod impetigines, & ſcabies aceto & alu-
 mine deficiunt in ſequis. Plin. lib. 13. ca. 7, Hyberna caprificus in ac-
 to cocta & trita impetigines tollit. Impetiginis ſpecies ſunt quatuor,
 quas vide apud Ceſium, lib. 5. ¶ Olim etiam pro eodem dicebatur im-
 petrix, teſte Feſto. Item petigoquod vicina petax, ſeſe lætæ ſumma cre-
 difundens. Lucil. lib. 10, vt citat Nonius, iuliuſ, ſcabies oculos huc,
 denique petigo conſcendere.
 Impeto, ris, pen. cor. Inuado, adoriſ [ἡ ἐπιβολή. Itali. Affollare. Hiſpani.
 Arremeter acometer.]. Var. 3. de Reſtut. ca. 16, Itaque impetentes à ſe
 eiciunt lucos, quod hi, & C. Apuleius, lurgis me oppido impetens.
 Impetus, us, Viſ, vel violentia inualo. [ἡ ἐπιβολή ἡ ἐπίρρηξις. Itali. Empio, affollito,
 violenza. Hiſp. Arrobamiento, acometimiento, pémpa.]. Plin. de vi. lib. 11.
 Quam Tarquinius in vrbeſt reſtitute tenearet, & primo impetu Iani-
 culum cepiſſet. Lucret. libro 1, Quilibet in partem trudent res ante,
 ruinique impetibus crebris. Plin. lib. 9, In naufragio, vrinantẽ vel im-
 petum facit. Cicero pro Rofcio Amerino, Vos autem maxinẽ debetis in
 eos impetum facere qui merentur. ¶ Legimus etiam pro eodem ablatiuo
 impete ab antiquo nominatio impes, qui nunc non eſt in uſu.
 Scatius 7. Theb. Tranſiliunt campos, aurigamque impete vaſto
 Corripunt. Plautus in Amphitruo, Quis tam vaſto impete has ſoreis
 toto conuulſit cardine!
 Impetuoſus, a, um, Qui magno ſeruit impetu. [ἡ ἐπιρρηξις. Italicè, Impe-
 tuoſo. Hiſp. Cosa muy arrebatada.]. Plin. lib. 35. ca. 10, Impetuoſus animus.
 Impetritus, a, um, Quo eſt ſtabilis, quæſit in petra fixus. ἡ ἀκρό. Plautus
 in Afin. Impetritum, inaugratum eſt,

improband. Plin. in Epist. Quinquem Domitius Afer, qui illos in nummen affumpfit, reliquit testamentum ante octo & decem annos nuncupatum: adeo quae postea improbatum sibi, ut patris eorum bona proficienda curaverit. Caesar 2. bell. Civilis, Curio utrunque improbus consilium, quantum alteri sententia deesset animi, tantum alteri superesse dicebat. Horat. Epod. 1. Per hoc inane purpuræ decus, peccor, Per improbatum hunc locum.

Improbatio, onis, Vituperatio, reiectio. *ἀποδοκιμασία*. Ad Heren. li. 2. Hæc & ad probationem, & approbationem testium pertinent.

Improbabilis, le. Quod probari non potest. *ἀδυναμία*. Ital. *che non si può provare*. Hisp. *Lo que no se puede probar*. Cic. lib. 4. Acad. Quamobrem sine ut probabilem vitionem, siue improbabilem, & quæ non impediat, (ut Carneades volebat) siue aliud quid proferes, &c. Celsus in Procr. lib. 1. Si rationes sequi vellet omnium, posse videri improbabiles.

Improbosus, as, penult. corr. Probro afficeret. *ἀποδοκιμαζέω*. Ital. *disfirmare*. Hisp. *injuriar*. Plaut. Truc. Rus tu improbas, ut nacta es hominem, quem pudeat probri.

Improcerus, ra, rum, pen. prod. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *basso*. Hisp. *cosa no grande en su genero*. Humilis, non procerus. Gell. lib. 4. cap. 19. Aduertimusque hinc elici tarditatem, corpora eorum improcera fieri.

Improfessus, participium abique verbo. *ἀνυποχρεωτός*. Martialis 1. Interdum. S. idem etiam. S. de public. Si quis improfessus ferus fuerit, & probetur in commissum cecidisse, & aut vxorem corruptisse domini dicatur, aut aliud quid grauius admisisse, vt cognoscat procurator.

Impromiscuus, Non promiscuus, impermixtus. *ἀμικτός*. Gel. lib. 12. cap. 4. Suauitas tam impromiscua, tamque ab omni furo remota est.

Impromptus, a, um, Tardus, contrarius prompto. *ἀπροσβλέπτος*. Ital. *Tardo non prompto*. Hisp. *Tardio*. Liu. 7. ab Vrbe, Quia insancidior sit, & lingua improprus. *ἀπροσβλέπτος*.

Impropertus, ras, penultima corrept. Crimen, vel aliquid aliud obicio. *ἀντιμαρτυρία*. Ital. *accusare, dir villan*. Hisp. *injuriar*. Plautus in Ruden. Etiam vim improperas flagitij flagrantia: Impropertus aliquando etiam accipitur pro intro propertus: hoc est festinanter & properanter ingreditur. Plin. lib. 35. cap. 13. Inque hac quadrata intus labyrinthum inextricabilem: quilibetquis improperaret sine glomere lini, exitum inuenire nequeat.

Impropertus, onis, Non festinatus. *ἀντιμαρτυρία*. Ital. *non affectato*. Hisp. *No affectando*. Virg. Georg. 1. Haud aliter rectro dubius vestigia Turuius Impropertata tenebat.

Improprius, a, um, Non proprius. *ἀκράτος*. Ital. *improprio*. Hisp. *no proprio*. Quintil. lib. 8. cap. 2. In hac autem proprietatis specie, quæ nominibus ipsius cuiusque rei vitetur, nulla virtus est, atque ei contrarium est vitium, id apud nos impropius, apud Græcos *ἀκράτος* dicitur.

Improprie, aduerbium. *ἀκράτως*. Gell. lib. 17. cap. 1. Ut scribere ausi sint, M. Ciceronem parum integrè, atque impropie, atque inconsideratè loquutum. Plin. lib. 8. cap. 10. Mandant ore, ispirant & bibunt, odoranturque haud impropie appellata manu. De elephantis.

Improsperè, aduerbium. Infelicitè, non prosperè. *ἀντυχία*. Ital. *infelicitate*. Hisp. *No prosperamente, desdichadamente*. Columella libro 1. cap. 1. Vbi quid perperam administratum cesserit improperè, vitatur quod feceratur.

Improptus, is, Indefensus, protectore, patronove destitutus. *ἀνυποστάτος*. Ital. *no defendido*. Hisp. *No defendido*. Plin. lib. 13. cap. 16. Nequa in re aduersa & repentina incurio imparatus, improptusque nobis oportuit.

Improuidus, a, um, Incautus, qui non prouidet quod futurum est. *ἀπροβλεπτός*. Ital. *incauto non accorto*. Hisp. *No preuido*. Lib. 2. ab Vrbe, Et quam improuidi effluo cursu insidias circa ipsum iter locatas superassent. Cic. de Legibus. Necessitas quædam fatalis improuidas hominum mentes occupauit. Improuida tela, passus, quæ non prouidentur. *ἀπροβλεπτός*. Plin. in Epist. Sæpius à Domitiano, non secus ac tela, quæ ipsa cæca & improuida feruntur, in optatum quæque contorquebantur.

Imprudens, aduerbium, incautè, *ἀπροβλεπτός*. Ital. *incautamente, non accortamente, no prouidemente*. Liu. 7. bel. Pun. Neque pro veteris prudentia ductam improuide isset.

Improuisus, a, um, penultima producta, Quod non est præuifum, inopinatum, subitum, repentinum. *ἀπροβλεπτός*. Ital. *improviso, non prouisto*. Hisp. *cosa no prevista de antes*. Cic. ad Atticum lib. 15. Etiam illud quod est quod non præuifum sit, quum hominem temperantem, summum medicum, tantus improuisus morbus oppresserit. Horatius 2. Carm. Ode 13. sed improuisa leti Vis rapuit, rapitque gentes. Improuisior, comparatiuum. Tacitus li. 1. Eodem anno duodecim celebres Africæ vires collapsæ, nocturno motu terræ: quo improuisior, grauiusque pestis fuit.

Improuise, aduerbium. Ex improuiso, ex inopinato, de improuiso, de repente, subito, repente. *ἀπροβλεπτός*. Ital. *improvisamente, improvisamente*. Hisp. *subitamente y de improuiso*. Plaut. in Trucul. Qui amat, nequit quoniam inuili sit, atque improuis: se partibus expoliet.

Improuiso, aduerbium, idem *ἀπροβλεπτός*. Cic. 12. Philip. Cur hoc tempore? cur tam improuiso? cur tam repente pacis est facta mentio? Liu. 3. ab Vrbe, Ascem Tusculanam improuiso nocte capiunt.

Imprudens, is, Ignarus, non prudens, inficiens. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *imprudente*. Hisp. *No prudente no sabio*. Cic. pro Rosc. Amer. Hæc omnia Iudices, imprudente 1. Sylla facta esse censeo. Terent. in Hecyr. equidem plus hodie boni Feci imprudens, quam sciens ante hunc diem inquam. Constat uter interdum cum genituo. Columella in Procr. lib. 10. To ta vita vellent imprudentes negotij sui conspici. id est ignari. Terentius in Eunuc. Emitt eam dono mihi, Imprudens harum rerum, ignarusque omnium.

Imprudencia, e, Inficitia, error inficientia. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *imprudencia*. Hisp. *aquella no prudentia*. Cic. de Inuoc. Imprudentia est, quum scisse aliquid is qui arguitur, negat. Terent. in Eunuc. Si id est peccatum, peccatum imprudentia est.

Imprudenter, aduerbium, inficè, & per imprudentiam. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *imprudenter*. Hisp. *No prudentemente*. Terent. in Andr. interea hæc solor Quam dixi, ad flammam accessit imprudentius, Cic. 1. de la-

uent. Nam si is qui imprudenter læserunt, ignoscere conveniens qui nec cessari profuerant, habere gratiam non oportet?

Impubes, is, vel Impubis, & hoc Impube, vel Impuber, etis, Quæ ad annos pubertatis nondum peruenit. *ἀνύμωρος*. Ital. *Giouinecio senza barba*. Hisp. *Atancebo sin barba*. Hor. est qui nondum lanuginem circa genitalia mæbra emittit, quam Latini pubem vocant. Quid. 2. Pastorum, Nam puer impubes, & ad huc non vtilis armis. Vnus de Fabia gente relictus erat. Plin. lib. 23. cap. 7. Corticem eius impubescentem puer impubis si de fracto ramo detrahat dentibus. Liu. 2. ab Vrbe, Laudatamque virginem parte obfidum se donare dixit ipsa quos vellet, legeret: productis omnibus elegisse impuberes dicitur.

Impubescentis, entis, adiectiuum, Dicitur qui nondum lanuginem emittit: vt in proximè præcedenti exemplo Plinij. *ἀνύμωρος*. Ital. *impubescentis*. Hisp. *Despuerto de la verguena*. Cic. 4. Acad. Vtrum igitur nos impudetes, qui labi volumus illi arrogantes qui sibi persuaserint scire se solos omnia? Terent. in Eun. Tum equidem istud os tuum impudens videre nimium vellem. Cic. ad Heren. Qui verecundus sine semel trāsierit suæ, bene & nauiter oportet esse impudentem.

Impudentia, e, Inuerecundia. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *sfacciataggia*. Hisp. *Despuerto de la verguena*. Cic. 5. Verr. Quid ad hanc impudentiam addi poterit? Idem domo sua, An ego tantam oculorum impudentiam habere possim, vt videam, &c.

Impudenter, idem quod perulenter inuerecundè. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *sfacciataggia*. Hisp. *Despuerto de la verguena*. Terent. in Andr. Mirum vero impudenter mulier si facit meretrici: Cic. de Amicit. Sed plerique peruerse, ne dicam impudenter, amicum habere talem volunt, quales ipsi esse non possunt.

Impudicus, a, um, pen. prod. Non pudicus, impurus, qui pudicitiam suæ prostratam habet. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *impudico, non casto*. Hisp. *Impudico no casto no limpio*. Quum de mare dicitur, eam denotat qui muliebria patitur. *ἀνυποχρεωτός*. Cic. ad Octauium, Audiet Marius, impudico domino patere nos qui ne militum quidem habere voluit nisi pudicum. Ponitur quandoque etiam pro impudente, temerario, & pro eo qui nullo pudore ducitur. Plaut. in Rud. O facinus impudicus, Quam liberam esse oportet, seruire postulare.

Impudicitia, e, *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *Impudicia, non castitas*. Hisp. *Aquel no castidad no limpio*. Cic. ad Octauium, Nulla dignitas maiorem conciliaflet opem potentium, sed forma per dedecus pecuniam & nomen nobile consecratum impudicitia detulisset. Quintil. lib. 2. cap. 2. Nonne optimè patronus occurrat prius conuictis luxuria, peculantia, impudicitia, quam veneficiis?

Impudicus, adiectiuum, Stupratus, inquit Festus.

Impugnare, as, are, Significat oppugnare. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *Oppugnare, impugnare*. Hisp. *Pelear o combatur con otro*. Plaut. Milite, ad eum vineas, pluteosque agam, res parata est, impugnandoque Capere certa res est. Liu. 3. ab Vrbe, Impugnare terga hostium. Per translationem ponitur pro aduersari. Horat. 2. Epist. 1. Nostra sed impugnata: nos, nostraque liuidus odit.

Impugnatus, participium, Victus. *ἀνυποχρεωτός*. Plin. lib. 5. cap. 14. Primò huic illi impugnatus cursum taurus aufert.

Impugnatio, onis, Idem quod oppugnatio. *ἀνυποχρεωτός*. Cicero Attico, lib. 4. Ipse domum P. Syllæ pro castris sibi ad eam impugnationem sumptu.

Impulsio, impulsus, & Impulsus, vide 1. m. 2. l. 1. o.

Impunio, onis, A veteribus impudens dicitur. Lucil. lib. 2. vt citat Nonius, Homo impuratus, & impunio, & rapax.

Impunitus, a, um, Liber, inultus, non punitus, pœnis solutus. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *Non punito, assolto*. Hisp. *No punito ni castigado*. Ter. Impunita iniuria, ob quam nullum sumptum est supplicium. Cicero 7. Verr. Possemus hanc iniuriam, ignominiamque, nostris Roma. Inultum impunitamque dimittere?

Impunè, aduerbium, Sine pœna, absque multa, impunè. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *Senza punizione, senza pena*. Hisp. *sin pena y sin castigo*. Quid. 2. Metam. Haud impunè feres: adimam tibi nanque figuram. Aliquando idem est quod sine noxa, aut detrimento. Virg. lib. 2. Georg. Et saepe alterius ramos impunè videmus Vettere in alterius, mutatamque insita mala Ferte pyrum. Vbi impunè, videtur posuisse pro eo quod est sine noxa, aut detrimento matris. Aliquando accipitur pro frustra. *ἀνυποχρεωτός*. Apuleius, Impunè Capitolium ascendit, quum nemo esset. Terent. in Hecyr. Impunè istud optare tibi licet. Horat. Obturam patulas impunè legentibus aures. Iuv. Sat. 1. Impunè ego mihi recitauerit ille Togatas hic Elegos: impunè diè cōsumpsit ingēs Telephus? Impunius, magis impunè, ac cū minori periculo. Terent. in Hecyr. Nunquam commodius vquam herum audiui loqui, Nec quò malè facerem, erederem mihi impunius licere. Cic. 4. Verr. Ille, cuius Romanus quod erat, impunius id facturū putauit. Impuniūssimè, superlatiuū. Plaut. in Pœn. nam impunissimè Tibi quidem hercle vendere hæcæ ardes licet.

Impunitas, tatis, Venia peccati, licentia, libertas, quum scilicet is qui peccauit, nulla mulctatur pœna. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *Perdono*. Hisp. *Aquel no punition ni castigo*. Sallust. in Catil. Si quis indicasset de coniuratione quæ contra Rempublicam facta erat, premium decreueret, seruo libertatem, & libero impunitatem eius rei, & festiuiturum ducenta millia. Cic. 2. de Fin. Quæ libido se non propitiet ac proiciet, aut occultatione propitua, aut impunitate, aut licentia.

Impurus, ra, rum, penult. prod. Immundus, turpis, impudicus, quancquam etiam frequenter pro scelero & improbo accipit. *ἀνυποχρεωτός*. Ital. *Immondo, sporcato, scelerato*. Hisp. *No puro ni limpio*. Terent. in Adelph. O homine impurum. Cic. lib. 4. de Repub. Sed iuuentuti nostræ minime audiendus, quippe si ita sensit vt loquitur, est homo impurus. Idem, Quam multis illum ingenuis, quam multis matribus familiaris in illa terra atque impura legatione vim amulisse existimatis?

Impuratus, a, um, Idem quod impurus. *ἀνυποχρεωτός*. Terent. in Phorm. Impuratus me ille vt etiam irideat: ibidem, tum huic impuratum poterimus nostro modo Vleisci.

Impure,

[illegible]

Inauditus, a, um. Non auditus, notus. [*ἀκούω*]. Ital. *Inaudito, nuovo*. Hisp. *Cosa no oyda*. Liu. 5. bel. Macedo. Et multa nomina gentium inauditarum. Tacit. lib. 17. Inauditi, neque indidit, tanquam nocentes, perierat. Cic. 1. de Orat. Nihil dicam recordum, nihil expectatione vestra dignum, nihil aut inaudicum vobis, aut cuiquam notum.

Inauditiuncula, le, Festina, iuncunda narratiuncula, auditu non indigna. [*ἀκούω*]. Gell. lib. 5. ca. 21. Habelatque; nonnullas disciplinæ græmaticæ inauditiunculas, partim rudes, inchoatissimæ; partim non probas.

Inauguratio, as, pen. cor. [*ἀναισχυρῶ*]. Est præcedente augurio dedicatio, vel consecratio. Apud veteres enim nefas erat quempiam in dignitatem aliquam, aut sacerdotium assumi, aut etiam idem alicui Deo consecrari, nisi augurato, hoc est addicentibus ausibus. Cic. 2. Philipp. Quid igitur cessasset non inauguratum diem, vide qui te inaugurat: collegas suos, nemo negabit. Liu. 3. ab Vrbe. Eo magis quod & Augures iussus adesse ad Regillum lacum fama exierat: locumque inaugurati, ubi auspicio cum populo agi posset. Huic contrarium est Exauguratio, hoc est quod augurio consecratum erat, addicentibus ausibus profanum facere.

Inauguratio, adverbium, hoc est præcedente augurio, & addicentibus ausibus. [*ἀναισχυρῶ*]. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Id quia inauguratum Romulus fecerat, negare Accius Natus, in clypeo ea repleta Augur, neque mutari, neque novum constitui, nisi addixissent auses, posse.

Inauris, Ornamentum quod ab aure pendet. [*ἐν αὐρῇ*]. Ornamento de *αὐρῇ*. Hic. *Los cercejos de las orejas*. Nam in Oriente decus existimatur gestare aurum in auribus. Plaut. in Epid. Non meministi me in aurem ad te afferre nati? Plin. lib. 9. cap. 55. Antonia Drusi mutare quam diligebat, in aures addidit.

Inauritus, a, um, Caris auribus. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Che non ha orecchie*. Hisp. *Cosa que no tiene orejas*. Gell. lib. 7. cap. 6. Quædam animalia alia alio carere sentis: & aut circa natura gignuntur, aut in odora, inauritave id est sine auribus.

Inaurum, a, um, rego, vel aurum induco. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Dorare, indorare*. Plaut. in *Porc. deserta*. Per metaphoram accipitur pro diuitem facio.

Inaurum, lib. 7. Puto male à Cæsare consuli, quam inaurari. Horat. lib. 12. vtræ Confessum liquidum fortunæ riuus inaurat.

Inauratus, a, um, Auro intersectus, inaurata statua. [*ἐν αὐρῇ*]. Plaut. in *Pisicem*. Quid. 2. Fast. Coruus inauratum pedibus cratera recurvus Tollit, & æquum peruolat altus iter.

Inauspicato, Non captus, vel perperam captus auspiciis. [*ἀναισχυρῶ*]. Ital. *Senza auspicio, con importuni auspicio*. Hisp. *Malamente, sin adivinarse*. Cic. 1. de Divi. Qui quum tabernaculum vicio cepisset imprudens, quod inauspicato pomerium transgressus esset, comitia Consulibus abrogandis habuit. Et quia veteribus ita persuasum erat, nihil feliciter succedere nisi aures addidisset, facti est inauspicato accipitur pro infelicitate. Vnde Crito ille Terentianus dicit se inauspicato in *Terentio* cõtulisse, quod magna molestiam suscepisset, sine vili compensatione.

Inausus, a, um, Quod quis non audet. [*ἀναισχυρῶ*]. Ital. *Che non si ardisce*. Hisp. *No atrevido ni osado*. Senec. Thyest. Me innocentem faciat, & inausa audeat. Id est quæ alij non sperant. Virg. 8. Aen. At furis Caci mens efferat, nequid inausum, Aut intentum sceleris, dolive fuisse.

Incaedus, a, um, cum diphthongo, Quod non ceditur: ex in, & cædus. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Che non si cede*. Hisp. *Cosa que no se cede*. Virg. in *Incædua* sylva. Luca. lib. 3. Stat vetus, & multa incaedua sylva per annos. Sic Incædui montes, dicuntur syluosi, quos inconfos Virgilius appellat. Seruius, Inconfos montes, syluosi, incaedui.

Incalesco, eis, incalidus, Valde calidus fio. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *scaldarsi, divenir caldo*. Hisp. *Calentarse*. Plin. lib. 14. ca. 21. Itæ valis incalescentibus, operculisque sudantibus. Colum. lib. 2. cap. 4. Pingues campi, qui diutius continent aquam, profundius sunt anni tempore iam incalescent. Liu. lib. 9. bell. Macedo. Fortè epulantes iis, quum iam vino incaluisse, nuntiarum in conuiuium est.

Incalfacio, eis, Calidum facere. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *scaldare*. Hisp. *Calentar*. Quid. 4. Fasto. Quamtu si culmos Tiran incalfacit vdos. Idem 1. Metam. Istaque coniectos incalfacit hostia culcos.

Incalo, as, pen. cor. Idem quod vocare, teste Felto. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *semplice, non alio*. Hisp. *No alio ni multicorpo*. Cic. 1. de Inuent. Sed quum à summis viis maxime res administrantur, arbitror alios fuisse non incalidos homines, qui ad parvas controuersias priuatorum accederent.

Incalide, Simpliter, non altè. [*ἐν αὐρῇ*]. Idem 3. Offic. In his tribus generibus, quoquo modo possint, non incalide tergiversantur.

Incaudescio, scis, incandens, Candens & ignitus fio. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *divenir affocato, corracciarsi grandemente*. Hisp. *Encenderse en ira*. Quid. 7. Metamor. Non fecus exarsit, quàm quem balcaria plumbum Funda facit: volat hoc, atque incandescit cundis: Et quos non habuit, sub nubibus inuenit ignes. Per metaphoram accipitur pro vehementer irasci, & iracundia quodammodo accendi.

Incauto, as, Verbis solis, vel etiam rebus quibusdam adiunctis, aliquid supra naturam molior. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Incantare*. Hisp. *Encantar con palabras*. Plin. lib. 28. cap. 2. Qui malum carmen incantasset.

Incantatio, & Incantamentum, it, incantatio. Plin. lib. 28. cap. 21. Valente aliquid verba, & incantamenta carminum.

Incanus, na, num, Idem quod canus, aut valde canus, Seruius teste. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *caneto*. Hisp. *Cosa muy cana y blanca*. Plaut. in Rudence, Equum tu hic hominem crispum, incanum videris. Virg. 3. Georg. -nosco crines, incanæque mentes. Incana herba, id est subalbida lanugine canitum referens. Colum. lib. 8. cap. 2. Palce ex rustilo albicantes, quæ velut incanæ herbæ dependent.

Incalesco, verbum, Canus fio. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Encenderse*. Hisp. *Encenderse*. Carul. in Argon. Sumis incanduit vnda.

Incapistrare, Illigare capistrum formatum verbum. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Ligare*. Hisp. *Azar*. Quod tamen apud classici scriptores non temere inuenies.

Incallum, adverbium, Frustra, inaniter. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *In vano*. Hisp. *En vano*. Iteratum à callibus, ve ait Seruius. Sallust. Lucullus superiore anno quantis animis iter in L. Quintium, vidisti, quantè deniq; nunc mihi turbæ concitetur: quæ profecto in callum ageretur, si prius quàm

vos sentendi, finem illi dominationis facili erant. Virgil. 7. Aeneid. Turne tot incallum fufos patiere labores: Incallum tela iactare, Liu. 10. ab Vrbe. Ignis incallum fuit, Virg. 3. Georg.

Incalligatus, a, um, Non calligatus. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Non castigato*. Hisp. *No castigado ni corregido*. Horat. 1. Epist. 10. Nec me dimittes incalligatum, ubi plura Cogere, quàm satis est, ac non cessare videbor.

Incauto, as, pen. cor. Idem quod cauto, exacto, vel effodio. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Caute, incauto*. Hisp. *Caute à fuera*. Colum. lib. 4. cap. 2. Nam quum in aduersum pressa manu defecare quid deber, cultu vitruquum autem tetrahere, sinu quum alleuare, scalpro quum incanare, rostris.

Incautus, ta, tom, Qui sibi cauere nequit. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Incauto, non cauto*. Hisp. *No cauto ni astuto*. Cic. pro Plancio, Qui te incautū fortasse nunc tuo loco dimouere potuerunt: providentem autè, & præcauentem nunquam certe mouebunt. Virg. 3. Georg. Continuo ferro culpam compece, prius quàm Plecta per incautum serpent contagia vulgus. Quid. 4. de Pon. eleg. 14. Plecta & incauto semper ab ingenio.

Incaute, adverbium, Imprudentè, imprudenter. [*ἐν αὐρῇ*]. Cic. 7. ad Arctium, Nisi ego infans, itulit omnia & incaute agi iudicio. Liu. 4. ab Vrbe, Primo prælio, quod ab Sempromio incautè imprudentèque commissum est, &c. Legitur & incaute, inconfultèque. Idem 9. bello Macedon. Sed dum incautus subit muros, idus, ex vulnere paucos post dies moritur.

Incedo, dis, pen. prod. cessi, cessum, Ingredior. [*ἐν αὐρῇ*]. sed propriè cum pompa, & quodā fastu. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Andare, cum pompa pompantate*. Hisp. *Andar con pompa*. Virg. lib. 1. Aen. Ast ego, quæ diuum incedo regina, Iouis. Et soror & coniux. Liu. lib. 2. Ipse enim ille nostris decoratus insignibus magnificè incedit. Seneca. Tenero ac molli passu suspendimus gradum, nec ambulamus, sed incedimus. Aliquando significat simpliciter ire. [*ἐν αὐρῇ*]. Plaut. in Merca. Flagitium est, si sequatur, quando incedit per viam. Idem in Curcul. Cautè ut incedas via. Liu. lib. 5. bel. Puni. Secundi, Cum signis prima luce moti, segniter agmen incedere.

Incessus, sus, [*ἐν αὐρῇ*]. Valla, Incedere est ambulare: inde Incessus siue tardus, siue festinus, siue commotus, incompotus, immoderatusque: propriè tamen sublimior quidam, & fastum præ se ferens. Cic. 2. de Finib. Quid si vultum, si incessum fingeres, quæ grauior videre, non esset tui similis. Virg. 1. Aene. Et vera incessu patuit dea. Accipitur tamen quodque pro quouis gressu, siue hominum, siue aliorum animalium. Plin. lib. 10. cap. 38. Incessus omnibus animalibus certus, & vniufmodi, & in suo cuique genere.

Incessu, is, si, vel ius, à supino verbi incedo formatum, idem ferè significans quod laeaso, vel conuulsis insector. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Molestare, prouocare*. Hisp. *Enojar, defetar al enemigo*. Laetian. lib. 3. Quid ergo remagistra illa vitæ docuit, ut potentissimū Consulē maledictis incesseres? Quintil. lib. 7. cap. 3. Satiū est omni se acatæ vitæ abstinerè conuulsu, quàm aut leuibus, aut frivolis, aut manifesto falsis reum incessere. hoc est lacerare vel aculeis maledictis. [*ἐν αὐρῇ*]. Dicitur etiam, Incessit me cupiditas, vel incessit mihi cupiditas, pro eo quod est inuasit, vel cepit me cupiditas. Sunt tamen qui in hac significatione vbi line esse præteritū à verbo incedo: quibus non facile assentior, eo quod in præteritū, aut futuro, aliusve temporibus in quibus incedo distinguipotest ab incesso diueritate scripturæ, non vtrius incedo in hac significatione. Non enim dicimus, Incedit me cupiditas, vel incedet. Verisimilius itaque videretur præteritum incessit, in hac significatione esse ab incesso. Liu. lib. 1. Timor deinde patres incessit, ne ciuitatem sine imperio vis aliqua externa adoriretur. Et iterum, Perfecit patris mādatis, cupido incessit animos iuuenum sciscitandi ad quem eorum regnum Romanum esset venturum. Valerius Maximus daciū iunxit, Nec mihi cuncta complectendi cupido incessit. Terent. in Adelphi. conuixit cum accusatiuo, mediante in, Noua, inquit, nunc religio in te. Itæ incessit Aliquando ponitur sine daciū vel accusatiuo expresso, & significat ingito. [*ἐν αὐρῇ*]. Colum. lib. 2. cap. 21. Si verò precellit ventorum, aut turbines incesserint, maior pars ad terram dehit. Idem cum daciū posuit, Famem quoque, si sterilitas annorum incessit hominibus, commode propulsa. Incedum significat ingredi. Idem lib. 3. Et quum autumnus incescit, antequam frigus cacumina adurat, omnia folia decerpere expedit.

Incelebris, bre, pen. cor. Non celebris. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Non celebris, non celebrato*. Hisp. *No famoso, no divulgado*. Virg. Valls incelebris apud Siliam lib. 8.

Incedo, dis, Inflammo. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Incendiare, abbruciare*. Hisp. *Encender*. Plaut. in Mente. Sterne lectos, incende odores. Cic. 7. Vetr. Inflammari nauem, incendique iussit. Hinc per translationem dicimus, Incendere aliquem ira, vel amore, hoc est ad amandum, vel irascendum inducere. Plaut. in Aful. Sine me hunc perdere, qui semper me ira incendit.

Incentio, ois, Inflammatio, [*ἐν αὐρῇ*]. Cicero pro P. Sylla, Incentione urbem, intercentione ciues, & litate Italiam, interitu Rempublicam liberauit.

Incentium, dii, Inflammatio. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Incendio, abbruciamento*. Hisp. *El fuego quando algo se enciende*. Plin. lib. 11. cap. 19. Donec id delubrum incendio consumptum est. Per metaphoram etiam accipitur pro vehementia amoris. Plaut. in Aful. Nam ni impetro, regem perdidit: ex amore tantum est homini incendium.

Incentiarius, ri, Qui redit, & diffinit ignem inticet. [*ἐν αὐρῇ*]. Ital. *Incentiario*. Hisp. *El que pone fuego por hacer daño*. Quint. Decla. 9. Morabar inter facilegos, incendiarios, & quæ gladiatoriis vna laus est hominibus, inclusus turpiore custodia. Vtriusque etiam hac voce Suetonius in Vitellio, & Tacit. lib. 15. Incendiaria, avis quædam insulsa, alio nomine Spinturnix dicta: cuius conspectus tam inauspicatus habebatur, ut eam solam ob causam, vrbem septius lustratam fuisse, memorie proditum sit. Quidam incendiariam autem esse volunt, quæ cum apparuerit ex aris vel altaribus carbonem auferens. Vide Plin. lib. 10. cap. 13.

Incentio, Incentiū, vide i n c e n o.

Incentus, a, um, Qui non est census, hoc est qui censum suum non est professus: quod criminis grauissimi loco habebatur apud Romanos, ad eos ut qui censum non esset professus, libertate spoliaretur. [*ἐν αὐρῇ*]. Cic.

Qlce-pro Cecia.Si pater vendidit eum,quem in suam potestatem suscep-
erat,et potestate dimittit.Iam populus quum eum vendidit qui miles
factus non est, non adimic et liberatet, sed indicat eum non esse li-
berum,qui v liber sit,adite periculum noluit. Quum autem incen-
sum vendidit, hoc indicat quum ij qui in seruitute iusta fuerunt, cen-
sus liberarentur, eum qui quum liber esset, censeri voluerit, ipsum sibi li-
beratet abundante.

Inceptio, Inceptio, Inceptor, vide **INCIPITO**.

Inceruo, ms, Compulsum à Cerno, significat cribro. [*ἄλυσανος*, *ἀλυσανός*, *αἴλυς*, *αἴλυνος*, Ital. *crinelle*, *criere*, *seriere*. Hippa. *cerner* *com harrus*.] [Cato de Re rust. cap. 48, Tum fimen cribro eribito tanquam limum, & eo terram cribro incernito. Vnde Incerniculum, cribri genus quo frumenta purgantur. Vitru. Super fricatam, laugationibus & polietur quum fuerit perfecta, incernatur mator.

Incerniculū, *li*, *li* instrumentum quo frumenta purgantur anequam molantur. [*γλῖς*. Ital. *crinello*, *vallo*. Hisp. *cedage para cerner harina*.] *[Plin. lib. 8. cap. 44. Decretum fecerit quo caneretur ne frumentarii negotia potes ab incerniculis esse arcerent. Cato de Re rusti. cap. 3. Crisbrum vnum, incerniculū vnum, securim vnum, scāpum vnum.]*

In cerro, as, penul. prod. incerate. Aliquid cera tegere. [suppl. ital. *Incerare*.
Hisp. *Encerar* cubriendo de cera.] Inuen. Sary. 10. -genus incerate deorū.
Inuen. Sary. 10. -genus incerate deorū. [suppl. ital. *Incerare*.
Hisp. *Encerar* cubriendo de cera.] Inuen. Sary. 10. -genus incerate deorū.
Inuen. Sary. 10. -genus incerate deorū. [suppl. ital. *Incerare*.
Hisp. *Encerar* cubriendo de cera.] Inuen. Sary. 10. -genus incerate deorū.

Incertus, a. um, Dubius. [Ἰνέρτος, Δυβίος. Ital. *Dubbio, incerto*. Hilp. *Dudof, no certo*.] Plaut. in Pseud. Certa amittimus, quum incerto petimus. 1. c. rent. in Heaut. Domum reuocor incertus, atque animo ferē Pertur-
batum, atque incerto prae agitudine. Incertum vulgus, hoc est nō sibi
conans. Cic. pro L. Murana, Nihil est incertius vulgo, nihil obcu-
rius voluntate hominum, nihil fallacius ratione tota comitiorum.

Incerto, as, Incertum, seu dubium reddo. [ἀλλήλως ἀμνηστία καὶ δίημι.
Ital. Sur dubbio. Hisp. Hazer dudas, y no cierto.] Plaut. in Epid. Longa dies
meum incertat animum. Verbum est derivatum à nomine incertus.

Incesso, Incessus, vide INCESSUS.

Incestus, stus, & Incestum, (τις ἡ ἐπιμείζια βδελυγία, ἡ πόμος μοιχεία. Ital. Incesto Hispa. *Aynistamento con patientia*). Dicitur flagitium quod committitur cum ea cum qua aliqui non erat futurum legitimum matrimonium, et cum matre, sorore, sacris virginibus, aut similibus, ita di-

inonum, vt cum matre forore, facris Virginitibus, aut mulieribus, ita a-
zium (vt Nonius putat) quasi non castum. Alij Incestum deducit à
cello Veneris quicquid amor maritalis in legitimis nuptiis concilia-
ri paratur: vt Incestus dicitur concubitus illegitimus, cui coniugium
illud, iustitiam nuptiarum infingit, nõ adhibetur. Papinianus l. Si adul-
terium. Et ad legem Iuliam, de adul. Incestum autem quod per illicit-
tatem matrimonij coniunctionem admittitur, excusari solet vel sexu, vel
etate, vel etiam puniendi correctione, quæ bona fide interuenit, Cice-
a. Tufcul. Omnibus enim ex animi per turbationibus est profectò nul-
la vehementior ita si ipsa illa accusare nois, Rupta dico & corru-
ptelas, & adulteria, incesta denique, quorum omnium accusabilis est
turpitude. Scruuius in illud c. Aenei. Toramque incestas funderet classera,
Incestum interpretatur amorem coniugalem collationem.

Incestus, ita, Num, Idem est quod pollutus. [μαρὸς. Ital. Macciato, violato. Hisp. Enfusado.] Propert. lib. 4. eleg. 11, Scilicet incestu meretricis regina Canopi. Cice. pro domo sua. Iustus qui non solum aspectu, sed etiam incestu flagitio, & stupro polluit ceremonias, &c.

Incestè, adverbii, Furdè, turpiter. *ἐντὺν ὄρῳ, ἐδὴ λυρῶς*. Cicero pro Cælio, Ideo aquam adduxi, ut ea tu incestè videres?

Incelto, as Polluc. ^{inquit Ital.} *Maciæ, violæ. Hisp. Eufusiar, violar.* [Suet. in Tiberio, cap. 43, Triplici serie connexi, inuicem incellare se co-
ram illo. Tacit. lib. 5, Post quos Sextus Marus Hispaniarum ditissimus,
deferret incellat fliam, & Axo Tarpio deiscitur. Virg. 6. Acuid. To-
tâmq; incellat suæ classem.

Incestuosus, qui incestum committit, hoc est qui inconcesso concubitu se polluerit: cuiusmodi sunt qui aut cum sanguine iunctis, aut Deo dictis virginibus se commiscunt.

Incestificus, a, um. φθγογοισις, φθγογοισις. Sene. Thyeste, -ego castam manum
Nefandus, incestificus, execrabilis. Atreco.
Inches, a, um. φθγογοισις, φθγογοισις. Sene. Thyeste, -ego castam manum

Inchoo,as, A nomine Chao, vt autor est Festus, eo quod Heliodorus om-
nium rerum initium dixerit esse chaos. *(disputat. Ital. Cominciar, dar
principio, Hisp. Començar.)* Est autem inchoare idem quod incipere. Vir-
gil. 3. Georg. Te sine nil autum mens inchoat. Cic. de Clar. Orat. Mos
libres quo expectas, inchoauit, sed conficere non possum his diebus.
¶ Quandoque perficere. *Matin.* Virg. 6. Aeneid. Tunc Stygio regi nodur-
nas inchoat aras. Vbi Seruius, Inchoat, perficit; et est verbum lacorum.
¶ Idem Seruius in illud 3. Georg. Te sine nil autum mens inchoat: au-
tor est, antiquos olim scripsisse Inchoo, aspiratione interposita inter
duas vocales, quod putarent nullum verbum esse Latium quod ante
o finale haberet alterum; eo quod tamen h. die videmus in verbo Boō, &
compositio Reboō. In secunda autem syllaba verbi Inchoo nullam scri-
bebant aspirationem, quod tres tantum putarent esse voces Latinas
que post c litteram aspirationem recipere, sepulchrum, orchus, &
pulcher: ex quibus, inquit Seruius, pulcher tantum hodie recipit aspi-
rationem. ¶ Martianus Capella neutrum proculit, quam ait, India ah
Eimodus montibus inchoat.

*inchoatua verba, A Prisciano appellatur quæ à verbi secunda potissimum coniugationis, aut à nominibus quibuscumq; adiectivis deducta, in eo syllabam definitivamodi sunt calisco, & fugisco, à calo, & fugiteonem nitescio, dulcesco, sterilesco, à nominibus adiectivis mitis, dulcis, & sterilis deducta. apud Priscianum. Huius generis aut verba Priscianus inchoatua appellatur, quid puraverit per ea significari inchoationem actionum quæ per verba primitiva denotantur. Quomodo ob non immerito reprehendit Valla lib. 1. Elegantiarum, docens ea augmentativa potius appellanda, quam incrementum potius importent, quam inchoationem. Eius rei exempla quæ hic citra modum, nullo iudicio, minorque ordine, & plane quod à Græcis dici solet, *μεγαλειος, & μεγαλοδυνανος* congeleta erant, rudisio lectori ex Valla petenda relinquimus.*

Incido, dis, incidit, incipsum, pen. prod. ex in, & cudo, Quod est serio, seu se-
co. [ἰσχυρίζομαι, ἰσχυρίζομαι, ἰσχυρίζομαι. Ital. Tagliare, intagliare. Hisp. Cortar.]
Virg. 1. Aeglog. Atque mala vites incidere falce novellas. & Accipitur

etiam incido pro insculpi: Plin. in Paneg. Quod ego titulis omnibus
speciosius reor, quando non trabis, aut stavis nomen tuum, sed mo-
numentis æternæ laudis inciditur.

Incisus, *λατύνω*, quod significat per incisionem inscriptum, vel insculptum. *ἰσχυρὸς καὶ μέγας*. In qua significatione habet post se dativum: vt apud Suetonium de Clavis Grammaticis, In quo fatis est se ordinatos, & marmoris parietis incisus publicare. ¶ Interdum etiam accusativum cum prepositione in: *Λιὸν* & *Υβρε*, Leges in *αὐ* incisus in publico promuluerunt. Nonnunquam etiam ablativum cum eadem prepositione: quod est contra Laurentium Vallam. *Cice*, In Orato de signis, Id nō modo conscripserunt, verum etiam in *αὐ* incisum tradiderunt. ¶ Incisum aliquando significat amissum, *ἀπὸ τῆς ἀρχῆς*. *Λιὸν* lib. 3. Itaque *ἰσ* incisus, prius quā̄m praedicta dies adesset, Appius mortem sibi conscriuit. ¶ Incisum, Oratores vocant sensum, non ex parte numero conclusum: quod plerique pars membri esse videtur. *καὶ μέγας*. vt Domus tibi deeat? at habebas, pecunia superabaret tegebas. *ἴσχυρ* autem singulari verbis incisus. *Cic*, In Orat. *Quae* nescio cur quum Graeci *κέρμενος* & *καλὰ* nominant, nos non recte *ἰσ* & membra dicamus.

Incisio, onis, Est acutus ipse incidendi. *Sagitta, incisa. Ital. Taglio, intaglio.* Hispa. *corradura.* Colum. lib. 3. Infra incisorem & alligatam, faice acuta leuiter vitem vulneret ex vtraque parte, vt his potius plagis humor defluat, quam ex incisione abundet. ¶ Incisio alias in oratione pars membra est quod Graeci ~~κατα~~ nominant. Cic. in Orat. In incisioibus vero multo magis, & in membris.

Incisura, rz. *ipia* incisio. [Zagros, Ital. *regio*. Hisp. *cordadura*.] Plin. lib. 11. cap. 39. *Ipsa* rectis, non vt herba, ab ipsa *incisura* augetur, sed ab radice exeunt. Colu. lib. 12. cap. 54. Tum solum inter *incisuras* raporum non nimium auium aspergitur. ¶ *Incisura* etiam dicitur in manibus quæ vulgo *lineæ* vocantur. Plin. lib. 11. cap. 52. Contrà longe esse vitæ in curvum humeris & in manu duas *incisuras* longas habentes.

Incisus, us, penul. prod. Idem quod incisio. Plin. lib. 16. cap. 12. Fructū quorūdam proximo anno ab incisio largiuntur.

Incisè, adverbium, idem quod incisim. [Ἐκκεῖται. Ital.] *Minutamente, in più parti.* Hisp. *A cort. adur. o cortando.* Cice. in Orato. Quo autem pacto debeat incisè, membratimve dici, jam videmus.

Incilim significat per incisiones, minuatim. *et xpi regis, domini regis populi.* Cicerō in Oratore. Hæc quidem duo binis pedibus incilim, deinde membratim dicere solebas.

Inciduas, dua, duum, Quod cadere, vel incidere non licet. (ΣΑΡΤΗΡ, Ital. che non si dee tagliare. Hisp. Lo que no se deve cortar.) Quid. 2. Falso. Monte sub Exquilis, multis inciduas annis, Iunonis magnæ nomine lucus erat. Idē 3. Auiō. Esep. 1. Stat vetus & multos inciduas sylua, nec con-

Incido, dis, incidit, penul, corr. Ex in, et cado: upinum facit incasum, licet parum vitatum. *Incantatio* Ital. *Accideret, incurtere*. Hifp. *Cacer* en algo *a acotiger*. Omnia enim a cado: composita proferunt supinum cum a, sicut cadoque verò a cado pro ferio, mutant e in i, vt incisum, recisum. Vnde ab incido, incasum, incasurus. Plin. lib. 2. cap. 27. Sed ea accidisse, non quia hæc facta sunt, arbitror, verum hæc idem facta, quia incasura erant illa. Et autem incidere, proprie idem quod in aliquid, ferre supra aliquid cadere. Livius lib. 2. bel. Pun. secundi, Sagunti ruinae (vt nunc falsus vates fimo) veltis capitibus incident. ¶ Sumitur tamen frequenter incidere pro eo quod est casu incurere, *Inciderit* id est: aut de improviso labi, præsertim quando construitur cum accusativo mediante in: Incidit in latrones, Incidit in errorem. Cic. Curioni, Quòd in id Reipublicæ tempus non incidit, sed veneris. Incident ergo, casu venire est: venire verò, certo iudicio, et sententia, et consilio. Quod ipse Cicero in eo quod sequitur declarat, Indicio enim tuo, non casu io ipsum discrimen rerum consulisti Tribunatum tuum. Iungitur quâdoque cum dativo: vt, Mihi incidit suspicio. Quandoque absolute ponitur: vt Incident sæpe multe causæ: Oburgationes Incident necessariae: et Incidit de vxoribus intelligo item, Incidit quæritio, Aliud ex alio incidit, in quibus tamen intelligitur datus, similiter exponitur acsi datus habere: vt Incidit mentio, hoc est casu nobis euenit vt de ea faceremus mentionem.

Incileus dicitur propinqua parui, quod fixus eius sit incitatus. Festus. Incile, huius incilis, *hæpæ*. Telle Vlp. l. i. ff. de Riuis, est locus depressus ad latus fluminis: ex eo dictus, quod incidatur. Scinditur enim lapis vel terra, vnde primum aqua ex flumine agi possit, quædammodi in pisci- nis frumetarius videmus. Quod autè ad incile opponitur aquæ derivan- dæ, opellendæve ex flumine causa (quod vulgo *clausa* dicitur) siue id lignis sit, siue lapideis, siue ex qualibet alia materia, ad continentem transintendit: quæquam excogitauerim, Latine (Vlpiano teste) septum dicitur. Item incile dicitur locus per quem primum deducitur ex quo- cunque riuo aqua, irrigandi causa. Apud Festum pro eodem in plurali numero legitur incillias, siqua tamen siles haberi debeat libro 2. Scio- lo quodam tam sile deo contaminato. Ego certe incilla legendum puto.

Incles, inquit Festus, canales sunt, in quos aqua cōfluit in viis lapide stratis ab effluendo distat. Sic enim habent omnia exemplaria. Quo tamen in loco non incles, sed indices, sunt illices legendum est.

Incilo, Jaz, penultima producta. Incipere, vel improbo. (ἐκκλίνω, φίζω. Ital. Riprendere, Hicpa. Reprehender. Jplaurus, Melius tamen est ita vivere, nequis nostra incilet satia. Lucre. lib. 3, Jure (ut opinor) jagat, iure increpet, inciletque.

Incingo, idem quod cingo, & circumligo. [*Ex Cingere. Ital. Cingere. Hisp. Cingar.*] Liu. 8. ab Vrbe, Ipse incinctus cinctu Gabino, armatus in equum insiluit, ac se in medios hostes inmisit. Virg. 7. Aene. Pampineaque gerunt incincti pellibus hastas. Ouid. 3. Amo. Eleg. 7, Quid tibi turritis incingere munitis vrbes?

Incantans, penul. cor. Cum quadam modulatione canit. *[interd. Ital. can-
te per rugoso]* Hic. *Canter para incantari* con. *Incantans* lib. 4. cap. 13.
Credunt esse hac plerique, *Incantans* quoniam maxime doleant, rum si
modis libebus tibicen incantans, minui dolores. Propertius, seu va-
rios incantat oculos. *Gell. lib. 1. cap. 13.* Et frequentamenta quadam
varia tibicen incantet. *[Hinc fit frequentarium Incantatus, de quo
supra & Lucenho, de quo mox.]*

Incentio, nis, Cantio, seu cantilena. [*ινσηδ.*] Ital. *Cantione*. Hisp. *Cancion*.] Gel.
lib. 4.

Ital. Rex, incola. Hisp. *cofo no labrada ni polida.* [Luius 3. ab Vrbe, Caritas primū annō ex incolis per secessionem plebis agris. Cic. de Natura deorum, Tetr. regio inhabitabilis & inculta. Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, ineleganti, & illabato. *ἀνεκτός.* Cicero de claris Orator. Vir vt vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem perueniat.]

Incultē, aduerbium. Asperē, horridē, inornatē. [*στυγίαν.* Itali. *Roxa, amente.* inornatē. Hisp. *No labrada ni polidamente.*] Cic. de Clar. Orat. Et dicere non incultē solebat, & erat cum literis Latinis, tum etiam Graecis, vt illis temporibus, satis eruditus. Idem pro Quinctio, Vixit enim semper incultē atque horridē natura tristi atque recondita fuit. Idem in Oratore, Incultē & horridē dicere.

Incolūmis, me, penul. cor. Idem est quod Genu & Saluus. [*ἐν κόλμοις.* Itali. *Sano & saluo.* Hispan. *Entero y sano y yexio.*] Terentius in And. Post hac incolūmis, sat scio, fore me, nōc ite deuit hoc malum. Cic. 4. de Fin. Vt se & saluum in suo genere, incolūmisque vellēt. Idem pro Roscio. Ame. Quibus incolūmis, & domi dignitas, & foris auctoritas retineretur. Aedes incolūmis, pro integris & nō ruinosis, apud Vlpianū. Qui bona fide, §. Quum inter. ff. De dam. infect. Morat. 1. Serm. Saty. 4. v. *vitam famamque iueri.* Incolūmis possum, &c.

Incolūmitas, tatis. Est, vt Cicero inquit, salutis tuta atque integra conseruatio. [*ἐν κόλμοις.* Itali. *sanità, salute.* Hisp. *sanidad y entereza.*] Idem Trebiano, Itaque siqui mihi erit aditus de tuis fortunis, id est de tua incolūmitate, in qua sunt omnia agenda, & agam per me ipse, & moliar. Idem §. de Fin. In quibus numerant incolūmitatem, conseruationēque omnium partium.

Incomes, penul. cor. huius incomitis, Festo aurore, dicitur sine comite, antiquum est.

Incomitatus, a, um, Nō comitatus, comitibus destitutus. [*ἀποστειλόμενος.* Itali. *acompañate.* Hispan. *No acompañada.*] Cicero 1. de Orat. Cum artem quum indotatam esse atque incomitatam videres, verborum tam docte locupletasti, & ornasti.

Incomitas, atis, (vt quidam putauerunt) est astus incedendi sine comite. Varr. lib. 2. de Re rustica, cap. 10. Necnon etiam hoc, quas virgines ibi appellant, nonnunquam annorum vixenti, quibus mos eorum non dēgauri, ante nuptias vt succumberent quibus vellēt, & incomitas, vt vagari liceret, & filios haberent. Quo tamen in loco velperdisser. nat legendum esse Incomitatis, vt sit dārius ab adiectio feminino incomitar.

Incomitio, as, are, inquit Festus, est tale commissum facio, propter quod necesse sit in comitum, hoc est in conuentum venire. Plautus in Cursul. Adolescents, quāto ne me incomitis. 2. v. o. Licetne inforare, & incomitari non licet.

Incommodum, di, Damnum, detrimentum. [*βλάπτε, βλάπτω.* Itali. *Danno, incomodità.* Hisp. *Dañno, no proucho.*] Plautus in Amph. Ita cuique comparatum Est in atate hominum, ita diis placitum, voluptati vt mori. Comes consequatur, qui in incommodi Plus, malique illico addit. Cic. 1. de Fin. Itaque non ob ea solum incommoda quae eueniunt improbis, fugiendam improbitatem putamus. Incommoda ferre, pro incommodate. Cicero ad Qu. fra. Dicebat scriptum in ea Epistola, quam tuam esse dicebat, te aut quasi amicis tuis, gratias adferunt, aut quasi inimicis, incommoda latum.

Incommodus, a, um, Quod dampnum adfert, vel molestum est. [*βλάπτε, βλάπτω.* Itali. *Incomodo, molesto, danno.* Hisp. *No proucho, daño.*] Terentius in Hecy. Amici tibi hoc incommodum euenisse iter? Et paulo post, non hercle verbis dici potest. Tantum, quāto re ipsa nauigare incommodum est. Cicero §. Verrina, Non potest reprehendi illa estimatio quae aratori non modo incommoda non est, sed etiam grata est. Incommoda vxor, & importuna. Plautus Asin.

Incommoditas, atis, Damnum, molestia. [*βλάπτε, βλάπτω.* Itali. *Incomodità, danno.* Hisp. *Dañno, no proucho.*] Terentius in And. Nempe incommoditas denique huc omnis redit. Si eueniat (quod di prohibeant) diffessio. Liu. 10. ab Vrbe, Romam tui desiderio viri, tum incommoditate temporis tristis nuntius fuit, &c.

Incommodē, Molestē, inrepestiue, cum incommodo, seu detrimento. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Incomodamente, distonamente.* Hispan. *No proucho, molesto, distonamente.*] Terentius in Hecy. Sed contiauo vultum eorum sensu immutari omnium. Quia tam incommodē illis fors obtulerat aduentum meum. Cic. de Amicitia, Quamobrem cum illo quidem (vt supra dixi) aduim optime est, mecum autem incommodius. Incommodissime nauigare, Cic. ad Atti. lib. 4.

Incommodo, das, penul. cor. Nocere, seu dampnum infero. [*βλάπτω.* Itali. *Incomodo, nuocere.* Hisp. *Dañar, no proucho.*] Cicero pro Quinctio, Vt quous ipsi nihil alteri scientes incommodat, nihil ipsi iure incommodi cadere possit. Terentius in Andria, Quum ego credo manibus pedibusque obnixe omnia factum, Magis id adeo, mihi vt incomoder, Quam vt obsequar gnato.

Incommodatio, onis, Pro incommoditate. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Cic. ad Atti. lib. 1. Aque in ista incommodatione alienati illius animi & offensivi, illud inest tamen commodi.]

In commune, Aequaliter omnibus. [*ἐν κοινῷ, κοινῶς.* Itali. *Comunemente.* Hispan. *Comunalmente, comunemente.*] Terentius in And. Id te oro, in commune vt consulas. Pro eodem etiam dicimus, In medium consilere.

Incompactum, Dissiduum, male compactum. [*ἀσυνκείμενον.* Itali. *Disgiunto, mal compacto.* Hisp. *Deshecho.*]

Incomparabilis, le, Cui nihil potest comparari, seu adaequari. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Incomparabile.* Hispan. *cofo que no se puede comparar.*] Plinius lib. 7. cap. 15, Illa fuit vera & incomparabilis inuicti animi sublimitas. Id est vt comparari alia non potest. Quintil. lib. 1. c. 23, Sed praestitit alicui vel gratia, vel amicitia, vel pecunia, vt doctissimum atque incomparabilem magistrum domi habeat.

Incompertus, a, um, Incognitus, & de quo nullā certitudinem habemus. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Incomperto, no trouado.* Hispan. *Desconocido, no hallado.*] Plinius lib. 34. capite 13, Origo aequi natura eius incomperta est mihi. Liuus 8. bel. Pun. Id verum purum ex intervallo sit conspectum, an

dolus aliquis suspectus fuerit, incompertum est. Plinius lib. 1. cap. 8, Qualis sit ea, incompertum habeo.

Incompositus, a, um, Incomptus, inornatus, inelegans, contrarium compositus. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Non ornato, no elegante.* Hisp. *No bien compuesto.*] vt, Incomposita oratio. Liu. 4. ab Vrbe, Tempantj oratio incomposita fuisse dicitur, ceterū militatiter grauis. Moribus incompositis, Quintil. lib. 4. ca. 5. Motus incompositos dare, Virg. 1. Geor. Incompositē, aduerbium, Inelegatē. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Non ornato, no elegante.* Liu. 5. bel. Punici, Et in hostem negligenter & incompositē venientem incurruere.]

Incomprehensibilis, le, Quod comprehendere non potest. [*ἀνεκτός.* Itali. *Non comprehenso.* Hispan. *No comprendido.*] Lactan. lib. 3, Intellexit nullo humano studio posse ad sapientiā peruenire, & ideo non oportet incomprehensē atque imperfecte rei perfectum nomen imponi.

Incomprehensibilis, le, Quod comprehendere non potest. [*ἀνεκτός.* Itali. *Non comprehenso.* Hispan. *No comprendido.*] Lactan. lib. 3, Intellexit nullo humano studio posse ad sapientiā peruenire, & ideo non oportet incomprehensibilis, vt lubricus, ita eludit. Incomprehensibilis atene paruitas, Goli. lib. 10. in Proemio.

Incomptus, Inornatus. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Non ornato, no elegante.* Hisp. *No ornado ni polido, desitauado.*] Cicero ad Atti. lib. 2, Quamquam tua illa (legi enim libenter) horridula mihi, atque incompta visa sunt. Idem in Orat. Si huc subtilis oratio eriam incompta delectat. Capilli incompti, Caput incomptum, apud Horatium.

Inconcessus, a, um, Non cōcessus, illicitus, negatus, prohibitus. [*ἀνεκτός.* Itali. *Prohibito, non concesso.* Hisp. *Prohibido, no concesso.*] Quoniam lib. 10. ca. 2, Quum totū exprimere, quum elegere, penē sit homini inconcessum, Virgil. 1. Aenei. Pergama quum pereret, inconcessūq; hymenaeos. Oui. 3. Amoe. eleg. 4, Indignere licet, iuuat inconcessa voluptas.

Inconcilio, as, are, Turbo, dispergo. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Disbaratar.*] Plautus in Bacch. Ipse quod in se fuit, accuratum habuit quod posset mali. Facere in me, inconciliare copias omnes meas. Accipitur etiam inconciliare pro irritare & inimicum facere. Plautus in Trin. Inconciliastin eum qui mandatus est tibitulum qui mandauit eum, ex turbasti ex aribus.

Inconciliatē, aduerbium, Perperam, inconcile. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Plautus in Most. Ne inconciliatē quod nos porro posuere.*]

Inconcinuus, a, um, Inelegans, inornatus, absurdus, incompertus. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Non ornato, no elegante.* Hisp. *Desitauado.*] Gellius lib. 1. c. 1, Ea sermō omnia inconcinna atque absurda visa sunt. Cic. 2. de Orat. Nam qui aut tempus quid postulat non videt, aut plura loquitur, aut se ostentat, aut eorum quibus cum est, vt dignitatis, vel commodi rationē non habet, aut denique in aliquo genere aut inconcinuus, aut multus est, is ineptus dicitur. Horat. 1. Epist. 19, Asperitas agrestis, & inconcinna, grauiusque.

Inconcinne, aduerbium, Inornatē, incompertē, impolitē. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Disbaratar.* Gellius libro 10. cap. 17, Veritatem in eam rem quam tum agebat, non inconcinne.

Inconculsus, Qui non cōcussus. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Non cōcussus.* Hisp. *No sacudido ni movido.*] Lactan. lib. 1. de Ira Dei, Pronus est lapsus, & facilis ad ruinam, nisi pedes inconculsa stabilitate signantur. Stat. 5. Syl. Florebant hilares, inconculsusque penates.

Inconditus, a, um, pen. cor. Ex in, & conditus, quod a condito est. Quod inordinatus, incompertus. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Disbaratar.* Hisp. *No bien compuesto.*] Liuus lib. 4. Decad. 1, Cossus spolia optima Regis interfecit gerens, in eum milites carmina incondita, aquantē eū Romulo, canere. Eius simplex protulit Plautus in Amp. Magis iam faxo dices postquā in eum conditus est. Interdum inconditum ponitur pro inconscio. Sallustius in Iugurtha, At illi quibus vires dederat, inere cuncti ad portas, incondita tenere. Quo loco inconditum accipitur pro inconscio, vt indicat Sertius in illud Virgilij 2. Aegleas, vbi huc incondita soluit. Montibus & syluis studium iactabat inaniter. Corpora incondita, id est insepulta, apud Lucanum lib. 6.

Inconditē, aduerbium, Incompertē, inordinatē. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Disbaratar.* Hisp. *No apuestamente.*] Cic. 3. Offi. Dicam, vt potero, inconditē fortasse, sed tamen vt res possit intelligi.

Inconditus, pen. pro. a verbo cōdit. Nō cōditus, insipidus. [*ἀσυνκείμενος.* Itali. *Inconditus.* Hisp. *Incondito.*]

Inconfessus, Non confessus. Quid. 2. Metam. Scruandū dedit, sed enim inconfessa quid esset.

Incongelabile, Quod non potest congelari. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Incongelabile.* Hisp. *cofo que no se puede congelar.*] Gellius, Qui suuiorum & fontium aqua gelu durentur, mare omne incongelabile sit.

Incongruens, ris, Quod non congruit, nec concordat rei de qua agitur. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Incongruens.* Hisp. *Incongruente.*] Plinius in Epist. Nam quibus sententia Capionis placuit, sententia Macri vt rigida duramque reprehendit: quibus Macri, illam aliter dissoluta, ac, enī incongruens vocat. Gell. lib. 2. ca. 1, Est enim pietasque & sibi, & nobis incongruens.

Inconuictus, pen. prod. om. gen. Quod palpebras nō motatē verbo conuictus, quod significat oculorum tegamēta commoueo. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Inconuictus.* Hisp. *Inconuicto.*] Plinius, Qui non mouet se palpebre de nocte. Hispan. *Que no cierra el quicio el ojo.* Gell. lib. 2. c. 1, Stare solitus Socratis dictū porriacē statu perdis; atque pernox a summo lucis orre, ad Solē alterum orientē inconuictus.

Inconscius, a, um, Contrarium conscio. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Inconscius.* Hisp. *Inconscio.*] Liu. 1. bel. Pun. Alcon inconscis Saguntinis, precibus aliquid moturum ratus, quum ad Anibalem noctu transisset.

Inconsequētia, a, Vitiū est orationis, quū aut res, aut verba peremittuntur, quae ad superiora subsequi par erant. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Inconsequētia.* Hisp. *Inconsequencia.*] Gellius, Qui est inconsequētia rerum dissimilis.

Inconsiderantia, Inconsideratus, vide i n c o n s i d e r a t u s.

Inconsolabilis, Qui consolationem non admittit, cuius dolori consolatio nulla mēderi potest. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Inconsolabilis.* Hisp. *Inconsolable.*] Plinius, Qui no recipit consolationem. Quidius 1. Meta. contemptūq; fontis. Iura sui mortis, inconsolabilis vulnus Monte perit ratis.

Inconstans, ris, com. gen. Qui sibi non constat, leuis, mobilis, volubilis, qui tum hoc, tum illud dicit. [*ἀνέμω, ἀνέμω.* Itali. *Inconstans.* Hisp. *Inconstante.*] Plinius, No constante ni firme. Cicero Plancio, libro 10. Famil.

ennūtiari. [immūtiari. Itali. Riprender, dir villania. Hisp. Reprender, injuriar.] Virgil. 10. Anci. Hollis amare, quid incerpitas, morteque minaris? Caesar. 2. bel. Gal. Incerpitare, atque incutere reliquos Belgas. ¶ Incerpitare aliquando est in exultatione afferre, & culpam in aliquem reicere. Virg. 4. Geor. Aestatem incerpitans feram, ad est causatus aestatem fuisse tardiorē.

Ineresco, is, Augere, inualesco. [inēre. Itali. Accrescere, prender augmento. Hisp. Aducho crecer, tomar crecimiento.] Liu. 1. ab Vrbe, Carcer ad terrorem increscentis audacia, media vrbe, imminens foro edificatur. Quintil. lib. 8. c. 4. Hoc genus increscit, ac fit manifestus, si ampliora verba cum ipsi nominibus, pro quibus ea positi sumus, conferantur. Cicero in Ver. Non enim furem, sed raptorem; non adulterū, sed expugnatorem pudicitiae; non sacrilegum, sed hostem sacrorum religionumque non sicutum, sed crudelissimum carnificem civium sociorumque in vestrum iudicium adducimus. Illo enim modo, ut sit maleus, hoc etiam plus ut sit, efficitur. Suetonius de cl. Grammat. Post hoc magis, ac magis gratia & cura artis increvit, ut ne clarissimi quidem viri abstinuerint. Lucanus lib. 2. Insonos rigidam in frontem descendere canos Passus erat, molliorque genis increscere barbam. Ouid. 9. Metamor. Ut dolor increvit.

Increfcentia, rix, (ut nonnulli inecperantur) Idem est quod incrementū, adducentes illud ex Plinio, lib. 8. ca. 12. Increfcentia Solis vapore durit. [inēre. Itali. Aumentare. Hisp. Aducho crecer.] Liu. 1. ab Vrbe, Carcer ad terrorem increscentis audacia, media vrbe, imminens foro edificatur. Quintil. lib. 8. c. 4. Hoc genus increscit, ac fit manifestus, si ampliora verba cum ipsi nominibus, pro quibus ea positi sumus, conferantur. Cicero in Ver. Non enim furem, sed raptorem; non adulterū, sed expugnatorem pudicitiae; non sacrilegum, sed hostem sacrorum religionumque non sicutum, sed crudelissimum carnificem civium sociorumque in vestrum iudicium adducimus. Illo enim modo, ut sit maleus, hoc etiam plus ut sit, efficitur. Suetonius de cl. Grammat. Post hoc magis, ac magis gratia & cura artis increvit, ut ne clarissimi quidem viri abstinuerint. Lucanus lib. 2. Insonos rigidam in frontem descendere canos Passus erat, molliorque genis increscere barbam. Ouid. 9. Metamor. Ut dolor increvit.

Incruentus, a, um, Sine cruore. [inēre. Itali. Senza sangue, non sanguinolento. Hisp. Cofa no sangrienta, no sangrienta.] Ite, Incruenta victoria, in qua nullus cruor effusus est, nullique aut pauci sunt occisi. Liu. 7. bel. Pun. & 7. ab Vrbe, Nec Romanis incruenta victoria fuit, quarta parte militum amissa. Idem 8. ab Vrbe, Haud quaquā tamen incruento milite suo.

Incruentus, a, um, Non maculatus cruore. [inēre. Itali. Senza sangue, non sanguinolento. Hisp. Cofa no sangrienta, no sangrienta.] Ite, Incruenta victoria, in qua nullus cruor effusus est, nullique aut pauci sunt occisi. Liu. 7. bel. Pun. & 7. ab Vrbe, Nec Romanis incruenta victoria fuit, quarta parte militum amissa. Idem 8. ab Vrbe, Haud quaquā tamen incruento milite suo.

Incruentus, a, um, Non maculatus cruore. [inēre. Itali. Senza sangue, non sanguinolento. Hisp. Cofa no sangrienta, no sangrienta.] Ite, Incruenta victoria, in qua nullus cruor effusus est, nullique aut pauci sunt occisi. Liu. 7. bel. Pun. & 7. ab Vrbe, Nec Romanis incruenta victoria fuit, quarta parte militum amissa. Idem 8. ab Vrbe, Haud quaquā tamen incruento milite suo.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustatio, onis, Crustæ ad parietem, aut pavimentum, aut vas aliquod applicatio. [inēre. Itali. Incrustare. Hisp. Cubrir de costra, encostrar.] Varro 3. de Re rust. ca. 14. Has quoque saginare solent ita, ut ollam cum foraminibus incrustent sapa & farte. Horat. 1. Serm. Sat. 3. At nos virtutes ipsas inuermus, atque Synterum cupimus vas incrustare. Id est virtutem quasi vitium interpretamur.

Inculcatus, a, um, Qui culpa caret. [inēre. Itali. Incolpare, senza colpa. Hisp. Cofa que no tiene culpa.] Gel. lib. 2. cap. 6. Sed enim qui in re, atque omni tempore laude omni vacat, is illudatus est; sique omnium pessimus, detestabilisq. est. Sicuti omnis culpa privatio inculpatum facit; inculpatum autē instar est absolutæ virtutis. Ouid. 9. Metamor. sed vira, hēscque inculpati fuit.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Incultus, a, um, à Cultus participio compositum, Idem est quod nō cultus; proprièq. dicitur de agris, quorum cultura deferitur. [inēre. Itali. Inculto. Hisp. No labrado, ni polido.] Liu. 2. ab Vrbe, Caritas primum annona ex incultis per secessionem plebis agris. Cic. de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, inlegari, & illaborato. Cic. de cl. Ora. Vir ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post, Cotta alia quidem inculta via & horrida ad eandem laudem peruenierat.

Gell. lib. 6. cap. 1. Fatum est sempiterna quædam & indeclinabilis series rerum. ¶ Indeclinatus. Quid. 4. de Pon. Hæc tibi, qui perhas indeclinatus amico. Non est quod lingua dicta crementem putes.

Indecor, pen. cor. huic indecoris, eniã pen. cor. Idem est quod indecorus. [ἐξουσιωσμένη. Ital. *Dishonore di biasmato*. Hip. *Defhonrado*.] Seruius putat compositum esse à nomine decus, & penultimam obliquorum naturaliter produci, quantum à Virgilio aliquot in locis corripitur, v. lib. 7. Nō erimus regno indecores. Idem lib. 12. Sunt alie innoxpe Latio & Lauretibus agris. Nec genus indecoris. Vbi Seruius ait, Aut syñole est, aut certe dicimus nominatiuũ nō inueniri, vt in multis nominibus fit. Nonius ostendit apud antiquos fuisse in vsu nominatiuũ indecoris, & hoc indecoris, citans illud Accij ex Athamante, Cuius sit vita indecoris, mortem fugere turpem haud conuenit. Hodie tamen nominatiuũ non est in vsu, ille fuisse indecor, siue indecoris. Vt quq; est, penultima obliquorum semper corripitur. Quare magis videri debet compositum à decus, quàm à decor: sicut à corpus sunt composita bi. corpor & tricorpor: aut certe bi. corporis, & tricorporis. Qui quidẽ nominatiuũ etiam non sit in vsu, si frequenter tamen vtmur corũ obliquis.

Indecoratus, a, um, pen. prod. Turpe, contrarium decoro. [ἀνεκρετός. Ital. *Inconueniente brutto*. Hip. *Torpe, indecoro*. Jv. Indecora læsula ludere, Plin. lib. 13. cap. 34. Cic. 1. Offic. Et iusta omnia decora sunt inuitula contrã, vtriusq; sic indecora. Indecoror quæstus, Liuius 1. bel. Indecoror vi. fus, Plin. lib. 13. cap. 12.

Indecore, aduerbium, Indecenter, turpiter. ἀνέπρεπας. Cic. 1. Off. Cauetque nequid indecore, efferturque aut faciat, aut cogitet. Ibidem, Et ca si non decore, aut quàm minimò indecore facere possimus.

Indefensus, Nō defensio, defensor, patronusve delictus? [ἀνεκφάσματος. Ital. *Indefeso*. Hip. *No defendido*.] Liuius lib. 4. Suos increpas clara voce. Ille prabitur (inquit) vos telis hostium estis indefensi, inuiti id est sine defensione, sine vindicta. Plin. lib. 18. cap. 7. Indefensa quippe mēbris continentur.

Indefessus, a, um, Non fatigabilis. [ἀνεκπαιστος. Ital. *No stanco*. Hip. *No cansado*.] Quid. 9. Metamor. Defessa iubendo est Szua louis cōiunx: regolum indefessus agendo.

Indefinitum, Dicitum quod nullis rationibus circumscriptum est. ἀνερίμωτος. Vide Grammatici indefinitè signum esse possum affirmant, quod nec relatiuũ, nec interrogatiuũ possum est. Significat etiam obsecurũ & perplexũ. Gell. 1. 6. c. 4. Indefinitus, inexplicabilisq; sermo fect.

Indefectus, a, um, Non defectus, cuius mortem nemo lachrymis est profectus. [ἀναλωτός. Ital. *Non pianto*. Hip. *No lorado*.] Quid. lib. 7. Metamor. Qui lachryment defuit, indefectusq; vagantur Natorum, matrumqueque animæ, iuuentumque, senumque.

Indeflexus, a, um, Nō inclinat. ἀνεκλίτης, ἀκλίτης. Italicè, *Non piegato*. Hip. *Cosa que non se suerce à plega*. Plin. in Paneg. Tam firmitas, iã proceritas corporis, iam honor capitis, & dignitas oris ad hoc, præcis indeflexa maturitas.

Indelebilis, le, Quod deleri non potest. [ἀνέξαλειπτος. Itali. *che non si può distruggere*. *sempiterno, perpetuo*. Hip. *Cosa que non se puede raer ò quitar*.] Quid. lib. 11. Metam. quoniam indelebilis non trum.

Indeliberatus, a, um, Idẽ quod illebratus, intratus. Ouidius 1. Trist. eleg. 4. Dum iugas, & vultu ridet fortuna sereno, Indelibrata eunclia sequuntur opes.

Indemnatus, a, um, Non condemnatus. [ἀνεκδοτός ἀντιπράτης. Ital. *Non condannato*. Hip. *No condannato*.] Plautus in Curcul. proli Deum atque hominum fidei! Hocce pacto indemnatus, atque intestatum me arripit Cic. pro lege Agratia, L. Silla, quum bona indemnatorum ciuium fundistilla auctione sua venderet.

Indemnis, ne, Nullo affectus damno, nullum consecutus detrimentum. [ἀντιστάτης. Ital. *Senza danno*. Hip. *Sen danno*.

Indenitas, tis, Fuga, vel vitatio damni. [τὴν ἐκ τῆς οὐραίας ἀπὸ τῆς ἀντι. Itali. *si sfuggire il danno*. Hip. *Esquivar de danno*.] Papinianus in l. Fideiusor. ff. De acq. gest. Fideiusor imperitia lapsus, alterius quocumq; contractus, qui personam eius non contingebat, pignora, vel hypothecas (uicuper, & vtrinq; pecuniam creditor soluit: exillians indemnitas suæ confusis pradis consili possit.

Indeploratus, a, um, Idem quod indefectus. [ἀναλωτός. Italicè, *Non pianto*. Hip. *No lorado*.] Quid. 3. Trist. eleg. 3. Sed sine funeribus caput hoc, sine honore sepelchit, Indeploratum barbaria terra reget.

Indeprecabilis, Quod nullis precibus potest auerti. ἀνεπαίσιμος. Gell. Et poena indeprecabilis subeunda esset.

Indesertus, a, um, Quod nunquam deseritur: ὁ μόνος ἀνεκλείμενος ἄλλοις. Ital. *che mai non si abbandona*. Hip. *No deserta, ni desamparato*.] Qui. 2. amo. eleg. 9. Si tamen exaudis pulchra cum matre Cupido, Indeserta meo pectore regna gere.

Indesol, Impiger, qui desol non est. [ἀνεκός. Ital. *Non pigro*. Hip. *No perezoso*.] Gellius lib. 7. cap. 22. Id profectò existimandum est, non omnino inculpatur, neque indefensum visum esse, cuius corpus in tam modicum modum luxuria tasset, exuberassetque.

Indefinenter, aduerbii, Sine intermissione, semper, & continuè. ἀνεκλείμενος, ἀνεκλείμενος. Itali. *Continuamente*. Hip. *Sempre y de continuo*.] Varro 2. de Re rusti. capi. 9. Et si alter indefinenter ager est, ne luce cane grex sit.

Indetonsus, a, um, Non tonsus. [ἀνεκδοτός ἀντιπράτης. Ital. *Non tosato*. Hip. *No trasquilado*.] Ouidius 4. Metamorph. Additur his Nyctus, indetonsusque Thyneus.

Index, indicis, vide I N D E X O.

INDIA, India, Regio Orientalis, Asia terminus, quæ tam vasta perhibetur, vt eam vtant esse tertiam partem omniũ terrarum. Pemptius scribit tantum spatium litoris cum occupare, quantum per sexaginta dies nocteq; effliciscantibus curfus est. Tradit id ea fuisse quinq; que nullia oppidorum, quorum nullum Occipido minus fuit. Nomen habet ab Indo flumine, in quem ab Occidentali plaga definit, qui solus præter Nilum crocodilos creat. A Septentrione Tauri iugis, ab Ostu Eo pelago, à Meridie suo, hoc est Indico clauditur. Gemmis, abundat, capricianes & clephantes procreat. Arbores habet semper frondentes, tellus his fruges in anno ad maturitatem perducit. Piper, cala-

I N D I

[illegible]

Indigitatio, pen. cor. Antiquum verbum est, idem significans quod voco, nominos *indigitare*. Ital. *Chiamare nominare*. Hispa. *llamar d. monstr. convel. dedo*. jita dictum ab indicando, quali indico: ita dicitur, quod quempiam nominantes, perinde sicut si digito ostendamus. Macro. Namque *virgines Veitales* ita Apollinem indigitant. Apollo medicus, Apollo Prae. Idem. Nam ita ab incolis indigitantur.

Indigitamenta, Libri pontificales, qui & nomina decorum, & rationes ipsorum nominum continent. Festus, Indigitamenta, incantamenta, vel indicia interpretatur.

Indignor, atis. Grauius fero, (Romaebo, mihi indignum videtur) *Expositio
ar. 4. (p. 222) Ital. s'degnaui. Hilsp. Ensign. etc.* C. r. de Inue. Duodeci-
mus locus est, per quem indignamus, quod nobis hoc praeu acciderit.
Ouid. 9. Metam. Veniat huc Dryope factorum neficia, quaque Indigne-
re magis, nymphi latuza coronas. Seruius Cicetoni li. 4. Huius nos ho-
mineculi indignamus, liquis nostrum interit, aut occisus sit.

Indignans, participiū. ἀγανατίζων, ἀγανατίζου. Frera indignantia, Ouid. 11.
Metam. Corda indignantia longam pacem, Stat. 3. Thebaid.

Indignans, nomen, qui facile indignatur. Columel. lib. 8. ca. 17. Quum sit
mollissimum & servitutis indignantissimum

Indignatus, a, um, particip. ἰσχυρότης. Virg. 2. Geor. Arque indignatum
magis stridoribus æquor. Procellæ indignatæ, Stat. 3. Syl.
Indignatio, onis, Ira, ἰσχυρότης. Ioue. Sarya 1, Si natura negat, facie in-
dignatio versus. Plin. lib. 9. cap. 30. Conuertit in se custodum indigna-
tionem assidue furi immoedi.

Indignabundus, Indignās. ἰνδιγναβουνδός, ἰνδιγναβουνδός. Liq. 8. bel. Macc.
Quum illa muliebricer indignabunda, nihil de communi filia secum
consultatum adiecit.

Indignus, a, um, non dignus. [*arch. & Ital. Indegno. Hilpa. Cels. indignus y
no mercetaria.*] Teren. in Eunu. Nam si ego diu contumacia habi sum
maxime tunc tu indignus qui faceres tamen. Idem. Adel. Aesclepiu. Hic
cine sagittula facit tibi tunc te admittere Indigna genere nostro. Liu. 4.
ab Vrbe. Itaque fuit priore anno per indignissimos & plebeis candidatis
nos, omnium etiam dignorum tadium fecerant. Interdum pro mife-
rabilis, fredo, crudelis. q. *aut. & Ital. Indigno.* Indignus quum egomet sim
acceptus modis. Virg. 6. Aene. acque illi Mifcui in litore fitco. Vt ve-
nere, vident. indigna morte percipunt. Interdum pro magno: vnde
Ennius indignas tures dixit. id est magnas.

Indignitas, atque, Vnde supra in dictione OIGNITAS.
Indignum, Aliquando intercessionis vim habet, & per parenthesis inter-
ponitur, quemadmodum & infandum, Quid, i. Metam. Pectora rupif-
fer nipi pōit altaria Phineus Iffor, & (indignum) fœclerato p. oſuit ar.
Indigne, adverbium, Inhoneſte, præter dignitatem [anteſt. Ital. Indignam-
ente. Hiſpa. Indignamente y no mereſidamente.] Terentius in Adelpbis, Cui-
miſerè indigne per vim viciū obſecratur. Ibidem, eripuit mulierem
Quam amabat, clamant omnes indigniſſimè Factum eſſe.

*Indiligens, tis, adiectivum omnis gen. Idem quod negligens. [ἀδύρῳ, ἀμύλῳ. Itali. Negligente, y no diligente. Hispa. Perexofo y no diligente.] Te-
rent. Adelpis, Sed vereor ne indiligens, nimium. fics. Plinius lib. 1, cap. 1, Deprehenditur etiam odore, quom fuerit indiligentior.*

Indigentia, et Negligentia. Cic. ad Qu. fratrem, Literarum mis-
sarum indigentiam reprehendi.

Indiligenter, adverbium, Negligenter, *ἀνεπαίρητος*. Tercio Phormione, quia
 pol. mei patris bene parca indiligenter. Tutatur. Cic. ad Atticum lib. 16,
 Quamquam nihil ab eo arbitror aequè indiligenter, neque illi liberali-
 ter factum.

Indipifco, fies, Affequeor, adipifceor. *Affecere*, *implicare*. Itaq. *Conficere*. Huf. *Affingere conficere*. Jhu. in Adu. neque paritum Tibi ab eo, cui fit, *indipifco*, neque furem exicipis. Pro eodem etiam dicimus *indipifcor*, *cris*, in pterito indegus. Liv. lib. 6. bel. Pun. Ne dirimi ab fe hoftem *paceretur*, quam quis indeptus naum erat, fetrea manu talefta, &c.
Gellius lib. 12. pro aufpicari, fue incipere videtur poffibile Sed enim, inquit, Achros Homerus pugnam indepificari ait, non fiduciarum ribazymque concepit, verum, confenfio tacito nitubond.

Indepro, as frequentatuum, in *xypha*. Varro, Nec partem aliquam inde-
placit hereditatis.

Indeptus, a, um, participium a Indepisco, *indepisco* *indepisco* *indepisco*. Linius.
Indirectus, a, um, Incompositus, & inornatus. *Indirectus* *Indirectus* *Indirectus*. Itali. *In-*
auo. Hisp. *No compuesto ni posido*.] Quintil. lib. 5. ca. 13, Indirecta ferè, ar-
que ut te dicam, clamosa est actio.

Indiscriminatum, Indifferenter, & Indifferentemine. ex *ætro*, & *ἀφ' ἑαυτοῦ*.
Italicè, & Hispanicè, *Indifferentement*.] Varro 4. de Lingua Latina, Qui-
bus nos in hoc libro, perinde ut nihil interlit, vramus indiscriminatim.
Indifferentemine, est quodammodo indifferentem, seu indifferenter.

Indiferetia, a, um, ex in, & diferetia partium, ubi in unico, & compo-
 nitum. Quod zgře, aut nullo modo diferetia potest. [Aegēōs. Itali, che non
 si può diferetia. No apartado.] Plin. lib. 3. cap. 20. Imagines adeo
 similitudinis in diferetia piazit, vt, &c. Indiferetia lux, hoc est minimē
 diferetia & inleparata. Plinius lib. 2. cap. 60.

Indiferens, id est, non dilectus, uel odiosus. Ita, Indiferens, sive
eloquentia. Hisp. No elegante ni effarsido. Cicero de Natura deo. Nam neque
indifferens Academia periretur, nec sine ista philosophia
Rhetorem quatuor eloquentem. Idem tertio de Finibus, Ut interpre-
tes indifferens solent.

Indifferē, adverbium. Sine aliqua eloquentia. *apud* Cic. ad Qu. fratē,
lib. 2. Orationem meam collaudavit satis multis verbis, nō me hercule

I N D E X

Indissolubiles, le, Quod dissolui, siue rumpi non potest. [Αλυστος. It.] *Es-
dissolubile, che non si può separare.* Hispanice, *Cosa que no se puede desatar.*
Cicce de Vniuersitate, Sed quoniam orti estis immortales, vos quidem
esse indissolubiles non potestis.

Indissolubus, et, cum, Colligatus, non solutus, & *autem*, & *deus* *autem*. Cic. de Vni-
uersitate, Hæc sunt indissoluta me inuito: quoniam omne colligatum
esse indissolui potest.

Indistinctus, a. um. Inordinatus, confusus [*ambr. 8. 22. 23. Ital. confuso, nos distine Hisp. No distinto, ni apartado.*] Quintil. lib. 8. capi. 2. Neque inordinata, neque indistincta. Gell. lib. 13. capi. 29. indistincta nanque fieri, & confusa.

Indistinctè adverbium, Inordinate, confusè ἀτάκτως. Gel.li. 10. ca. vltimo,
Indistinctè atque promiscuè adnotabam.

Indistricus, a, um, Non districus. [*ἀσπρὺς*, *ἄσπρ* &c. Itali. *Non offeso*,
Hispan. *No offendido*.] Quid, a, Metamot. -remouebitur omne Tegumnis
officium, tamen indistricus abibo. Id est illuxus.

Individuus, 2, um, Quod non potest diuidi, vel quod non separatur.
[26 par. ital. Individuo, che non si può separare. Hispan. cosa que no se puede partir.] Cice. 1. de Fin. Ille atomos, quas appellat, id est corpora indiuidua. Individuum à Dialecticis dicitur terminus singularis, qui de vno solo predicatur, vt Socrates de seipso.

Indivisus, adverbium. *Indivisus*.
Indivisus, a, um, Non divisum. *Indiviso*. Ital. *Indiviso*. Hisp. *Cosa no partida en partes*. Indivise vngulae, quae hinc non sunt. Varro 2. de Re rustica capite septimo.

Indo,dis,didi,ditum.Impono.[*conferas*, Ital. *Imporre*. Hip. *Metter a dentro*.]
Plaut. in Capetuis, Pagnium vocaturus est; post nos nomen indidisti.
Tyndaro. ¶ Quādoque significat infero, immuto. Plaut. in Castra, Dis-
me & te infelicitent, si ego in os meum vini gutturam indidi. ¶ Inter-
dum improbo, *confitas*. Plaut. in Alsinaria, Qui saepe ante in nostras sca-
pulas cicatrises inducunt.

Indocilis, le, Qui penitus doceri non potest. *[Doxos] [de] indocilibus*. Italicè, Cui non si può insegnare. Hispa. El que no puede ser enseñado. *[Seruus]*. Indocile est quod penitus non potest discere. *[Plin. lib. 10. ca. 41.]* E volucribus hirundines sunt indociles. *[Cic. l. de Nat. deo.]* Dictum est omnino hac de re alio loco diligentius, quia nimis indociles quidam, tardique sunt admonendi. *[Iunius videtur.]*

Indoctus, a, um, rudis, & qui doctus non est. [*Indoctus in ad Alibi-Italica, Roxo, ignorante Hilp. Indocte non enfiado.*] CICERO de Fin. Non admodum indoctus. PLAUTUS in Trinū. Indoctus quādo doctē facis. Idem in Bacch. Ego laqueo atreco stulticia, & moribus indoctis. CICERO in Bruto, Sed omnium oratorum, siue rabularum, qui & planē indocti, aut inurbani, aut infestissimi sunt. SENECA

Indocte, adverbium, Imperitiè [*águos* Ital. Ignorantemente. Hisp. No enseñada. mente.] Cicc. 1. de Natu. deo. Quæ qui videt, non indocte solum, verum etiam impie faciat, si deos esse negat.

licē, *Dolerē*. *grandement*. *Hilp. Muto dolerē*. *Jl* *lin. lib. 3. cap. 3*, *sed tantum*
intentione oculorum opus est, *vt indoleſcant*. *Cicē. 2. Philip. Quis*, *qui*
non indolēbit, *tam ferō* *is*, *quem hominem ſecurus eſſet*, *cognofcere* *et*
Quid. 2. Trill. Non igitur ſciſſem villum gaudere Qyritē. *Augur*,
at multos indoluiſſe malis. *Indoleo* *genitio* *iuaſtum*. *Quid. 1. r. Me-*

Indolentia, & Absentia doloris, quum nihil dolet. *ἀναισθησία*. Laetitia lib. 1,
Nam corporis bona, id est incolumitas, indolentia, & valetudo, non mi-
nus, quàm homini, necessaria, ac nescio an etiam magis: quia homo &

Ut qui rem expectadam vel voluprate, vel indolentia meriuntur. Idem 3.
Tuscul. Minime assentior iis qui istam nescio quam indolentiam ma-
gis laudant.

Indolis huius indolis, pen. cor. ab inolefco fit, per interpositionem d. Et
in pueris quidem, atque adolefcentibus est significatio quædam futuræ
prospicitur. *Inter Ital. Natura ingenua Hili. La fœtal de virginité en la jeune.*

Cicero de Senectute, *Ve enim adolescentibus bona indole præditiis* (φύσιν ἂν ἔχοντες) *sapientes senes delectantur. In viris vero signum est* *præsentis virtutis. Idem 3. Offic. Homines, in quibus est virtutis indo-*
les, commouentur. Unde & pro præstantia, seu generositate quædam vir-

tutis, atq; animi ponitur. *Liuius lib. 7. ab Urbe, de Lavinia iam matre, Tanta, inquit, in ea virtutis indoles fuit. Lucan. lib. 5. Indole si dignum Latia, si sanguine prisco Robur inest animis. Aliquando etiam in malum dicitur: vt apud Liuium, lib. 1. bel. Pen. de Annibale, Cum hac*

indole virtutū ac vitiorum sub Asdrubale meruit. ¶ Transferitur quoque ad muta, atque inanimata. Idem, Sicut in frugibus pecudibusque non tantum semina ad seruandā indolem valent, quantum terræ proprietates, cælique sub quo aluntur.

indomitus, a, um, pe. cor. Qui domari non potest, & miscere. [αἰετός, ἀδόμενος & ἀδόμητος. It. Indomito. Hisp. Cofa no domada.] Plaut. in Trin. Ut ego nunc adolescenti thesaurum indicem indomito, Pleno amoris lascivus. Indomiti boues, apud Varro. n. 2. de Re rust. cap. 9. Indomiti iuvenes. Columella lib. 8. cap. 1. Indomitissimi, Turdus.

Indomita ingentis, C. *Indomita* n. s. cap. 1. Indomita aniani capillares, Cicero 3. Verrina. Indomita ingentis, Livius lib. 1. belli Punici. & Aliquando ponitur pro magno. Virg. 3. Aen. Nate quis indomitas cantus dolor excitat iras? Scribitur.

Indomabilis, Indomitus, qui domari non potest. [Indomitus. Ital. Indomito, che non si può domare. Hisp. coja que no se puede domar.] Plaut. in Caf. Ardeph. na. tu. si esses equus esses indomabilis.

Indormio, is, ite, Proprie idem est quod in re aliqua, vel super rem aliquam dormire. [*in re, in cosa*. Ital. *Dormire sopra qualche cosa*. Hisp. *Dormir sobre algo*.] Horac. *Serm. lat. 1.* - congestis undique saccis Indormis. (Per metaphoram accipitur pro cessare, & tardum esse. Cice. ad Qu.

fratrem, lib. 2. Sic ego qui in illo homine colendo tam indormiui diu,
re me hercule saepe excitante, cursum corrigam tarditatem cum equis,
cum velis. Indormiue causas, etiam gemillis et signis tractare nego-
rium. Cice. 1. Philip. Edormi crapulam inquit, et exhalant facies ad-
mouenda sunt, quae te exstent tantæ causæ indormientem.

Indotatus, a. um, Non dotatus, vel dote carens. [Terentius in Adelphis, Primum indotatus estum praeceperat quae secunda ei dos erat. Perit. Indotata acta. Cicero 1. de Orat. Cuius arte quum & indotata esse, atque iacometatam, & incomptam videres, verborum eam dote locupletasti, & ornaisti. Indubitato, a. re, Idem quod diffido. [Terentius in Adelphis, Indubitato dudar, Defensio. Statius 3. Syl. sed ingratum qui plura adnecto, tuisque Moribus indubitato.]

Indubitatus, a. um, Certus & de quo dubitari non potest. [Terentius in Adelphis, Indubitato. Hisp. Certe, no, dudum, iudicio. Quintilianus lib. 9. c. 4. In his vero quod indubitata sunt, breuius. Plinius lib. 7. cap. 12. Indubitatum exemplum Niceri nobilis pyciae Byzantij geniti. Indubitata spes, apud eundem lib. 3. cap. 3.]

Indubitabilis, le, Idem, Quintilianus lib. 4. cap. 5. Illo sequenti (si modò indubitabile sit) utendum fore.

Indubiter, adverbium, Certe, non dubitans. Plinius lib. 18. ca. 11. Quae palma frugum indubitanter Italiam contingit.

Inducere, a. um, Dicuntur quidam quasi pax, vel potius cessatio à bello in certum tempus inter hostes pactata dicta, quod in certum diem à pugando otium praebant. [Terentius in Adelphis, Inducere. Hisp. Laxa regna. Cicero 1. Off. Vt illi qui quum certum triginta dierum essent cum hoste pacta inducitur, noctu populiabantur agros, quod dierum essent pacta, non notum inducitur. Aurelius Opilius inducias dici exultimabat ab initio, hoc est introitu quoniam tempore induciarum hostes inter se ferreque vltro citroque alteri ad alteros impune intro solent, & introire. Gellius putat inducias dictas esse ex tribus dictionibus, inde vti iam, quod elapso tempore induciarum deinceps omnia belli iure agitur. Graeci etiam *κατακλιση* ab abstinentis manibus appellatur. Nam per cessationem istam pugnae pacium, non pugnant, & manus cohibentur. Has Lycan primus inuenit, fundera Thebes.

Induco, pen. prod. Proprie introduco. [Terentius in Adelphis, Inducere. Hisp. Attire à dentro. Plautus, Inducere eam in domum. Idem in Truc. Quis homo est, qui inducit pompam tantam? Quodque est persuadere, illicite, decipere, inclinare. [Terentius in Adelphis, Inducere. Hisp. Inducere con rationem. Lucilius, Huius ego animi si induco ut ab amore meretricis desistat. Idem, Miterum scem Sireni cantu inducunt. Terentius in Adelphis, Vide quid me inducos. Plautus in Afer. Nunquam hodie induces ut tibi credam hoc argumens ignoto. Quodque aboleret, cancellare, antiquare. Suetonius in Cels. Amplissimis verbis collaudatum in integrum restituit, inducitur priori decreto. Et alibi, Multa, inquit, & delata, & inducitur, & superscripta merant. Verbum id iuris est. Origo ea, quod quae in pugillis ceratis scripta erant, ducto per ceram stylo, interlini soleant, & obliterari. Accipitur praeterea inducere pro eo quod barbare dicimus personam aliquam loquentem facere, quod & introducere dicimus. Cicero 3. Off. Hinc ille Gyges inducitur à Platone. Tracta est haec significatio à fabularum actionibus, ibi enim personae induci proprie dicuntur, quum ad agendum, profectum ingreditur. Inducere animum, est ibi persuadere. Terentius in Adelphis, Sic mea ratio est, sic animum induxi meum.

Inductio, onis, verbale, Idem quod ductus, siue ductio: ut, Inductio aquarum. [Terentius in Adelphis, Inductio. Hisp. Obra de meter dentro inducir. Cicero 2. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indugredi, Antiqui dicebant, metri causa, pro ingredi: sicut Induperator, pro Imperator: in dapedius, pro impeditus. Lucrētius lib. 1. viamque indugredi feceris.

Indulco, cas, dulcem facio. [Terentius in Adelphis, Indulcor. Hisp. Endulcor.]

Indulcoro, indulcoras, pen. prod. Idem quod indulco. [Terentius in Adelphis, Indulcoro. Hisp. Indulcoro.]

Indulge, ges, duli, Indulgem, Significat obsequio, consensio, inferuio, facie concedo, & plus a quo permitto. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgeo, passiuum, Gel. lib. 20. ca. vlti. Ipse autem ad hoc scripsi, ut liberis quoque meis parata istiusmodi remissiones essent, quando animus eorum interfectione aliqua negotiorum data laxaretur, indulgeturque potuisset.

Indulgens, indulgentis, nomen ex participio: quod aliquando significat eum qui alteri indulget. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgentia, x, Quae aliquando accipitur pro molli permissione, quae seueritati opponitur. [Terentius in Adelphis, Indulgentia. Hisp. Indulgentia. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgenter, adverbium, Obsequenter, blandè, demissè, ad nutum, & pro arbitrio alieuius. [Terentius in Adelphis, Indulgenter. Hisp. Indulgenter.]

Regaladamins. Cicero ad Atticum lib. 9. Illud me praeclate admones, quum illud videro, ne nimis indulgeret, & ut cum grauitate potius loquar. Indulgitas, pro indulgentia, [Terentius in Adelphis, Indulgitas. Hisp. Indulgitas.]

Induco, is, ui, tum, Ex in, & duo, ducis, cuius origo à Graeco *δω*, quod ingreditur significat, trahitur. [Terentius in Adelphis, Induco. Hisp. Induco.]

Inductio, onis, verbale, Idem quod ductus, siue ductio: ut, Inductio aquarum. [Terentius in Adelphis, Inductio. Hisp. Obra de meter dentro inducir. Cicero 2. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Inducere, a. um, Dicuntur quidam quasi pax, vel potius cessatio à bello in certum tempus inter hostes pactata dicta, quod in certum diem à pugando otium praebant. [Terentius in Adelphis, Inducere. Hisp. Laxa regna. Cicero 1. Off. Vt illi qui quum certum triginta dierum essent cum hoste pacta inducitur, noctu populiabantur agros, quod dierum essent pacta, non notum inducitur. Aurelius Opilius inducias dici exultimabat ab initio, hoc est introitu quoniam tempore induciarum hostes inter se ferreque vltro citroque alteri ad alteros impune intro solent, & introire. Gellius putat inducias dictas esse ex tribus dictionibus, inde vti iam, quod elapso tempore induciarum deinceps omnia belli iure agitur. Graeci etiam *κατακλιση* ab abstinentis manibus appellatur. Nam per cessationem istam pugnae pacium, non pugnant, & manus cohibentur. Has Lycan primus inuenit, fundera Thebes.

Induco, pen. prod. Proprie introduco. [Terentius in Adelphis, Inducere. Hisp. Attire à dentro. Plautus, Inducere eam in domum. Idem in Truc. Quis homo est, qui inducit pompam tantam? Quodque est persuadere, illicite, decipere, inclinare. [Terentius in Adelphis, Inducere. Hisp. Inducere con rationem. Lucilius, Huius ego animi si induco ut ab amore meretricis desistat. Idem, Miterum scem Sireni cantu inducunt. Terentius in Adelphis, Vide quid me inducos. Plautus in Afer. Nunquam hodie induces ut tibi credam hoc argumens ignoto. Quodque aboleret, cancellare, antiquare. Suetonius in Cels. Amplissimis verbis collaudatum in integrum restituit, inducitur priori decreto. Et alibi, Multa, inquit, & delata, & inducitur, & superscripta merant. Verbum id iuris est. Origo ea, quod quae in pugillis ceratis scripta erant, ducto per ceram stylo, interlini soleant, & obliterari. Accipitur praeterea inducere pro eo quod barbare dicimus personam aliquam loquentem facere, quod & introducere dicimus. Cicero 3. Off. Hinc ille Gyges inducitur à Platone. Tracta est haec significatio à fabularum actionibus, ibi enim personae induci proprie dicuntur, quum ad agendum, profectum ingreditur. Inducere animum, est ibi persuadere. Terentius in Adelphis, Sic mea ratio est, sic animum induxi meum.

Inductio, onis, verbale, Idem quod ductus, siue ductio: ut, Inductio aquarum. [Terentius in Adelphis, Inductio. Hisp. Obra de meter dentro inducir. Cicero 2. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indugredi, Antiqui dicebant, metri causa, pro ingredi: sicut Induperator, pro Imperator: in dapedius, pro impeditus. Lucrētius lib. 1. viamque indugredi feceris.

Indulco, cas, dulcem facio. [Terentius in Adelphis, Indulcor. Hisp. Endulcor.]

Indulcoro, indulcoras, pen. prod. Idem quod indulco. [Terentius in Adelphis, Indulcoro. Hisp. Indulcoro.]

Indulge, ges, duli, Indulgem, Significat obsequio, consensio, inferuio, facie concedo, & plus a quo permitto. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgeo, passiuum, Gel. lib. 20. ca. vlti. Ipse autem ad hoc scripsi, ut liberis quoque meis parata istiusmodi remissiones essent, quando animus eorum interfectione aliqua negotiorum data laxaretur, indulgeturque potuisset.

Indulgens, indulgentis, nomen ex participio: quod aliquando significat eum qui alteri indulget. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgentia, x, Quae aliquando accipitur pro molli permissione, quae seueritati opponitur. [Terentius in Adelphis, Indulgentia. Hisp. Indulgentia. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgenter, adverbium, Obsequenter, blandè, demissè, ad nutum, & pro arbitrio alieuius. [Terentius in Adelphis, Indulgenter. Hisp. Indulgenter.]

Indulcoro, indulcoras, pen. prod. Idem quod indulco. [Terentius in Adelphis, Indulcoro. Hisp. Indulcoro.]

Indulge, ges, duli, Indulgem, Significat obsequio, consensio, inferuio, facie concedo, & plus a quo permitto. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgeo, passiuum, Gel. lib. 20. ca. vlti. Ipse autem ad hoc scripsi, ut liberis quoque meis parata istiusmodi remissiones essent, quando animus eorum interfectione aliqua negotiorum data laxaretur, indulgeturque potuisset.

Indulgens, indulgentis, nomen ex participio: quod aliquando significat eum qui alteri indulget. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgentia, x, Quae aliquando accipitur pro molli permissione, quae seueritati opponitur. [Terentius in Adelphis, Indulgentia. Hisp. Indulgentia. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgenter, adverbium, Obsequenter, blandè, demissè, ad nutum, & pro arbitrio alieuius. [Terentius in Adelphis, Indulgenter. Hisp. Indulgenter.]

Indulcoro, indulcoras, pen. prod. Idem quod indulco. [Terentius in Adelphis, Indulcoro. Hisp. Indulcoro.]

Indulge, ges, duli, Indulgem, Significat obsequio, consensio, inferuio, facie concedo, & plus a quo permitto. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgeo, passiuum, Gel. lib. 20. ca. vlti. Ipse autem ad hoc scripsi, ut liberis quoque meis parata istiusmodi remissiones essent, quando animus eorum interfectione aliqua negotiorum data laxaretur, indulgeturque potuisset.

Indulgens, indulgentis, nomen ex participio: quod aliquando significat eum qui alteri indulget. [Terentius in Adelphis, Indulge. Hisp. Indulge. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgentia, x, Quae aliquando accipitur pro molli permissione, quae seueritati opponitur. [Terentius in Adelphis, Indulgentia. Hisp. Indulgentia. Cicero 1. de Nat. deorum, Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. Inductio praeterea genus argumenti, quo fit à particularibus ad vniuersalia progressus. [Terentius in Adelphis, Inductio (inquit Budens) argumentatio est quae ex concessis sensum laqueos texit, ad irrecundum cum qui semel se interrogandum praebuit. Deinceps enim aliae alias perconationes excipiunt, & illationes.]

Indulgenter, adverbium, Obsequenter, blandè, demissè, ad nutum, & pro arbitrio alieuius. [Terentius in Adelphis, Indulgenter. Hisp. Indulgenter.]

auspiciari dignitatem Consularem.Cæsar.Q^{ua} ex die Consulatum iniit
Lentulus. Inire cubile aliusvis, pro eo quod est cum vxore eius con-
cumbere.Cic.de Arusp.respon.Quum vxorem, fororémq; non differens,
quum quod in eas cubile non sentis. Inire gratiam ab aliquo, est bene-
uolentiã alicuius demereri. *ῥαρεμία τὴν χαλάνην*. Terent. in Adelphis.
Ego lepidus inre gratiam Plau. in Afinaria. Bene hercle facitis, & me
iniis gratias.Cic.ad Atticum. Quod ille fi faciat, iam cum bonis om-
nibus luttam inear gratiam. Inire nexum, pro vinciri, devinciri, illigi-
gari, & detineri.Liu.7.ab Vrbe.Nam est vacatio fœnore factio, leua-
ta vltura erat, forte ipsa obtruncantur inopes, nexumque inabant. id est
vinciebantur, & altrinebantur. Inire rationem, pro viam ac modum
aliquid agendi querere. Terent. in Heaut. Quid agam? aut quid com-
municatio de integro inuenienda est mihi. Cloire, pro coire, huc con-
cumbere. *ἐμκάλεσθαι*, cetero. Plin.lib.7.cap.40. de canibus. Primos quoque
mares parvuli, in ceteris alternant, si i tantum opportuno & commodo
tempore.Idem. Sed alii qui equas iniecit, optimi legendi sunt.
Inito, ras, frequentatium ab inco. *ἐμκάλεσθαι*. Diomedes, Ab inco, is, inite
dicimus. Pacuvius. Loco arida initas.

Initus, us, nomẽ, Coitum significat. *ἐμκάλεσθαι*. Plin.lib.8.ca.42. de equis,
Nec tamen quocumque initus ciuitē anni valere tolerare. Ibidem ca.44.
Et quæ non primo initu generare cepit. Sic lib.10.cap.63.Varro 2.
de Re rust.cap.7.Tameti incredibile, quod vsu venit memoriz man-
dandum, Quom equos matrem ve sulcer adduci non possit, & eum ca-
pitte obvoluto peroriga adduxisset, & cognisset matrem inire: quom
descendenti velum dampnasset ab oculis, ille imperum fecit in eum, ac
mordicus interfecit. Peroriga appellatur is, qui admissarium ad formi-
nam admittit, vt ait Varro ibidem.

Ineptus, praetrum, ex in, negatiua particula, & aptus componitur. *ἀνεπί-
κλυτος*. *ἀπρίκλος*. *δύουτος*. Ital. Non attento dedito, inepte. Hispa. Cofa na
atauada nō habile. Quid autem signficet, docet Cicero lib.2. de Orat.
his verbis, Ineptus nomen habere videtur, quod non sit aptus, idque
sermonis nostri consuetudine priate patet. Nam qui aut tempus quid
posset, nō videt, aut plura loquitur, aut te ostentat, aut eorum quibuscūq;
est, vel dignitatis vel cõmodi rationem non habet, aut denique in ali-
quo genere aut inconcinuus, aut multus est, is ineptus dicitur.

Ineptio, is, iui, itum, Ineptias facio, aut dico, quod neque loco, neque tem-
pori, neque rebus, neque personis conuenit. [*ἡ ἀνεπίκλυτος ὁ λόγος*. Ital. Say
ineptie, ineptie. Hisp. Hacer de dexar necedades.] Terēt. in Phor. -non agam,
imò non definam. Donec perficeo hoc. Ineptis. Idẽ in Adcl. Hanc
te argui est ducere: & te operā vt fiat, dare m. Me ducere autem p. r. e. m.
meto. te in qua. u. Ineptis. Laclār. de Opijs. Vereor ne huiusmodi potestē-
tā, & ridicula refutare nō minus ineptum esse videatur. Sed libet ineptie,
quantum cum inepro agimus, ne se ille nimis argutum fuerit.

Inepria, & Inepritudo. [*ἀπρίκλυσια*. Ital. Ineptie. Hisp. Inhabilidad necedad.]
Terent. in Phor. Vt ad pauca redeam, ac mittam illius ineptias. Cic. i.
Tufcul. Ineptia penẽ annies.

Ineprĩ, aduer. Minus aprẽ, & imprudẽter. *ἀπρόνοως*. Plau. in Mostel. Inter-
dam ineprĩ stultus es. Cic. i. Tufe. Nam est non sũ Mineruam, vt aiunt:
facit tamen ineprẽ, quisquis Mineruam docet.

Inermis, mẽ, Dicitur qui armatus non est. [*ἀνερμας*. Ital. Senza arme do-
firmato inerme. Hisp. Cofa de firm. ida.] Cic. pro Cecin.Arma esse suis no-
minibus, alia ad legendum alia ad nocendum: quæ ubi non habuerint,
eos incertis fuisse vioces. Liu.2.ab Vrbe, Ad hæc Albana pubes inermis
ab armatis septa, &c. ¶ Et per collationẽ inermis dicitur qui nihil
habet quo causam suam tueatur, aut defendat. Cic. i. de Fini. Iam in al-
tera philosophię parte, quæ est querendi & differendi, quæ *λογική* dici-
tur, ille veller planẽ vt mihi quidem videtur, inermis ac nudus est.

Inermus, a, um, Idem. Virg. i. d., Aenei. Tum studio effusus matres, & vulgus
incertum, Inualisque fenes, turres & tecta domorum Obsiderẽ.
Gel. lib.17. ca. 4. ex Qu. Claudij Annal. lib.1, Asma pleciq; abiiciũs, atq;
inermi inflarebant sese. Sallust. in lug. Neque quenquã deceto, qui ma-
nus armauerat, ab inermis pedibus auxilium petere.

Inermo, as, are, Armis foliare. Festus. *ἀρμησις*.

Inerro, as, In loco quopiam aberro. [*ἐμπαλωσμαι*. Ital. Vagare in qualche
luogo. Hispani. Vagar.] Plinius lib.1. Episto. Experieris non magis Dian-
nam montibus, quàm Mineruam intrare. Ignis intrat adibus, Statius
i. Syl.

Inerrans, Idem est quod non errans. [*ἀπλανής*. Ital. Che non erra. Hispaniéc,
Lo que no vaga ni erra.] Vide inerrantes stellz dicuntur, quæ & fixæ,
appellantur. Laclan. lib.2. Stellarum vel inerrantium vel vagaturum di-
spares cursus, orbis ille, dum vertitur, exhiberet. Cic. 2. de Nat. deo. Nec
verò ex stellz, quæ inerrantes vocantur, non significant eandẽ men-
tem atque prudentiam, quarum est quotidiana, conueniens, constantq;
conuersio. Idem. Habent igitur suam spharam stellz inerrantes ab æ-
thera coniunctione secretam & liberam.

Iners, tis, Ab antiquis accipiebatur pro eo qui artẽ nullam nosset, quem
Graeci *ἀτεχνος* appellat. [Ital. Senza arte. Hisp. Sin arte.] Cic. 3. de Fin. Sed
Iustestrum animo has maximas artes, quibus qui carebant, inertes à ma-
joribus nominabatur. Postea tamen consuetudo obtinuit vt pro ignauro
potius, Rupido & deside acciperetur. [*ἄτεχνος*, & *ἀτεχνος*. Ital. Stupidolo,
futile. poltrove. Hisp. Harone baragano, floxo.] Terent. in Andria, atque hoc
confiteor Iure obtigisse, quandoquidem tam inerts, tam nulli consilij
sum. Cic. 4. Verina, Ad homo inertiior, ignauior, magis vir inter mulie-
res nequam, quàm impura inter vivos muliercula, &c. Plin. lib.7. cap. 6,
Ille ad flexum immobilis, ad repugnandũ inertes, & pondere suo nera-
rati. Virgilius lib.4. Geor. In mediũ seu stabit iners, seu product hum-
mor. Donatus in Adel. Intelligamus aliter dici non inercem Socra-
tem, aliter non inercem scruum. Iners membris. Plinius lib.8. ca. 21,
Luxia hanc ferat appellatur catoblepas, modica alioquin, exterisq;ue
membris iners, caput tantum prægrauat ægrè ferens, &c. Iners in Ve-
nerem, id est segnis ad cotum, Columella lib.6. ca. 27. Acras ineres, fe-
nectus. Tibul. lib.1. eleg. 1. Corda inertia, Virg. p. Aenei. Corpora iner-
tia, Idem i. Aeneides.

Inertia, tie, Proprie atq; ignorantiam significat: accipitur tamen pro
ignauia, sacordia, desidĩ, [*ἀτεταχμένον*, & *ἄτεχνον*. Ital. Pigritia poltronre-
ria. Hisp. Haroria y floxora.] Cicad Partit. Animi ante, aut quemadmo-

dum affecti sunt, virtutibus, vitiis, artibus, inertiis tantum quemadmodum
 eodem, cupiditate, metu, voluptate, molestia. Col. in Præfat. lib. 2. Non
 ergo sanguine, quemadmodum plurimi crediderunt, nec senio, sed non
 ita scilicet inertia minus benignè nobis astra respondent. Cic. lib. 1. ad
 Qu. fratrem. Duo illa relinquamus, quod largiamur inertie nostræ.
 Inerticula, Viri genus est, vinum ferens necis innoxium: unde & nomen
 habet, quod scilicet inertis habeatur in tentandis nervis. *ἀνέρητες*. Græci
 vocant *ἀνέρητες*, eo quod non facile gignat ebrietatē. Col. lib. 3. cap. 2.
 Inerticula tamen nigra, quam quidem Græci *ἀνέρητες* appellant, porcit
 in secūda quasi tribu esse: quod & boni vini est, & innoxia: unde etiam
 nomen traxit, quod inertis habeatur in tentandis nervis.
 Ineruditus, a, um, Non eruditus. [*ἀγνοῦν*, *ἀνέριος*. Ital. Ignorante. Hisp.
No enseñado, inerudito.] Cic. 1. de Finib. Non ergo Epicurus ineruditus.
 Idem 4. Acad. Modò nequis illud tam ineruditum, absurdumque respon-
 deat. Suet. de clar. Gram. Præterea prætorum Catonis verborum in-
 eruditissimum furor.
 Inescio, as, Quasi oblata est decipio. [*ἐπαισχεῖν*. Ital. Ingannare, adescere. Hisp.
Cenecer, engaño para tomar.] Translatio sumpta est a piscibus, & aui-
 bus, quæ propriè inescati dicuntur, quum escam captantes capiuntur. Te-
 rent. Adolph. Nunquam rem facies obli, necis inescare homines. San-
 tio. Liu. 2. bel. Pun. Annibal id damnum laud ægerimè pari, quin po-
 tius credere velut inescatam temeritatem ferocioris Consulis.
 Inevitabilis, bile, Quod vitari nō potest. [*ἀνεπίδρατος, ἀνέφετος*. Ital. Che non
 si può sfuggire. Hisp. Cosa que no se puede esquivar.] Plin. in Panegy. Magnū
 & inevitabile, ac toties cuique experiendum malum. Ouid. ad Lucretium.
 Sed rigidum ius est, & inevitabile mortis.
 Inexaurabilis, le, Infatigabilis. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Infatigabile. Hisp. Cosa que no
 se puede hatar.] Virg. 5. Aen. Lunonis gravis ira & inexaurabile pectus.
 Inexcoogitatus, Quod excoogitatum, & præmeditatū non est. [*ἀπροσέγνωτος*. Ital.
Non imaginato, non premeditato.] Plin. 2. in Panegy. Non imaginato,
 non pensato. Plin. lib. 3. cap. 15. Nouum & inexcogitatum antea postea-
 que remedium invenit ille Rex.
 Inexcultus, a, um, Inornatus. [*ἀκαλλιπής, ἀνέκοσμος*. Ital. Inornato, roz. x. a. Hisp.
No afeitado no compuesto.] Gell. lib. 13. ca. 21. M. Caro Consulatis, & Cen-
 sorious, publicis iam, privatis quæ opulentioribus, villas suas inexcultas
 & rudēs, nec rectorio quidem præstitisse fuisse dicit.
 Inexcusabilis, le, Quod excusari nō potest. [*ἀνεκλόγητος*. Ital. Inexcusable.
 Hisp. Lo que no se puede excusar.] Ouid. 7. Metamorph. Gratia diis, Felix,
 & inexcusable pectus.
 Inexercitatus, a, um, Exercitatio contrarium. [*ἀνέκτιστος*. Ital. Non eserci-
 tato, non pratico. Hisp. No exercitado ni usado.] Cic. de Senect. Quibus qui
 splendide vii sunt, hi mihi videntur fabulam ætatis peregrisse: nec, tan-
 quam inexercitati histriones, in extremo actu corruisse. Idem 2. Tusc.
 Rudis ille, & inexercitatus miles.
 Inexercitus, Idem Cic. 1. Tusc. A Clepiadem ferunt non ignobilem, nec in-
 exercitum philosophum, &c.
 Inexhaustus, a, um, Nunquam desinens, siue quod exhausti non potest.
 [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Ineshausto, che non si può votare. Hisp. Cosa que no se puede
 vaciar.] Cic. 1. de Legi. Erat enim, ut scis, in eo inexhausta auditas le-
 gendine satiari poterat. Inexhausta metalla, quæ exhausti nō pos-
 sunt præ abundantiā. Virg. lib. 7. Aen. Alit Iuxta trecentos Insula, inex-
 hausti Chalybim generosa metallis.
 Inexorabilis, le, Implacabilis, qui exorari non potest. [*ἀνέκκλητος*. Ital.
 Che non si può mitigare, che non si può placare. Hisp. Cosa que no puede mitigarse,
 ni placarse.] Cic. ad Quir. lib. 1. In licetis mitendis, ut expe ad re scri-
 pli, nimum te inexorabilem præbuit. Liu. 2. ab Vrbe, Leges rem sur-
 dam, inexorabilem esse. Virg. 2. Aen. Felix qui potuit rectū cognoscere
 causas: Atque metus omnes, & inexorabile fatum Subiecit pedibus,
 strepitumque Acherontis auri.
 Inexpectatus, a, um, Contrariū expectatio. [*ἀνέσπετος*. Ital. Non aspettato.
 Hisp. Cosa no esperada para venir.] Quint. lib. 9. cap. 2. Illis non accedo qui
 schema esse exilimant etiam siquid nobis ipsis dicamus accidisse in-
 expectatū. Ouid. 1. 2. Metam. nec inexpectatus in armis Hostis adest.
 Inexpectectus, a, um, Non expectectus. [*ἀνέσπετος*. Ital. Non suegliato. Hisp.
 No despertado.] Ouid. 1. 2. Meta. In tanto fremitu cunctis sine fine iacebat
 Soporitus venie, & inexpectectus Aphypas.
 Inexpertus, a, um, Inentatus. [*ἀνέκτιστος*. Ital. Non provato. Hisp. No experi-
 mentado. Virg. 4. Aen. Nequid inexpertum frustra moritura reliquar.
 Inexpugnabilis, le, Quod exptari non potest. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Che non si può
 pugnare. Hisp. Lo que no se puede alimpar.] Cic. 1. Tusc. Tum è Pontificio
 iure, & egremonis sepulchrorū intelligi licet: quas maximis ingenis
 præditi nec tanta cura coluissent, nec inuolatas tā inexpugnabili religione
 sanxissent. Liu. 1. 3. bel. Maced. Vt inexpugnabile bellū aduersus se vñd ma-
 neret. Inexpugnabile odiū Romanorum in Annibale. Liu. 9. bel. Maced.
 Inexplanatus, a, um, [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Impedito non piano. Hisp.
 No llanado, no claro.] Virg. 1. Inexplanata lingua, hoc est impedita, neque agi-
 lis, neque etiam complanata, ut appetit proferre possit. Plin. lib. 11.
 cap. 37. Metellum Pontificem linguæ adeo inexplanatæ fuisse accepit-
 mus, ut multis mensibus tortus crederetur, quum meditatur in dedi-
 canda xde Opifera dicere.
 Inexplibilis, le, Quod expleri non potest, insatiabile. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Che
 non si può empire, insatiabile. Hisp. Cosa que no se puede hartar.] Cic. 1. Tusc.
 Quid verò illum, quem libidinibus inaffinatum & furentē videmus
 omnia rapidè appetente eum inexplibili cupiditate? Plin. lib. 3. cap.
 47. Huc omnia inexplibile animal congerit. Pro codem etiam legi-
 mus inexplens: ut, Cædes inexplens, apud Statium, 8. Theb. hoc est non-
 dum completæ. Lachrymans inexplens, Virg. 8. Aeneid. id est inex-
 plicabiliter, nomen pro aduerbio, ut inquit Servius.
 Inexplicabilis, le, Quod explicari non potest. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Che
 non si può spiegare. Hisp. Cosa que no se puede declarar.] Plin. lib. 11. cap. 1.
 De generibus singulis dicere, immensum & inexplicabile est. Inexplica-
 biles fraudes, Cic. 1. Tusc. Plin. lib. 5. cap. 5. Ad Garamantas iter inex-
 plicabile adhuc fuit. Inexplicabiles viæ continuis imbribus: hoc est
 vnde se quis facile extricare non queat. Liu. 10. bel. Maced. Laquei
 inexplicabiles, Quint. lib. 5. cap. 10.
 Inexplicitus, a, um, Intricatum, involutum, obsecrum, & quod facile ex-

plicari non potest. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Intricato, involuto. Hisp. No deshenreda-
 do y obscuro.] Mart. 11. 9. Democritus, Zenonas, inexplicitè & Platonas.
 Inexploratus, a, um, Exploratio contrarium. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Oscurato, non
 investigato. Hisp. Cosa no buscada ni hallada y obscura.] Liu. lib. 6. Pun. Nou
 altitudo mentium, non explorata stagni vada, nō castellum in alto tu-
 muldo situm, &c. Accipitur interdum pro incerto, & incerto. *ἀνέκλειπτος*.
 Plin. lib. 35. cap. 6. Apporatur & Indicum ex India, inexplorata adhuc
 inuentionis mihi. De aramento.
 Inexplorare, siue Inexplorari, adverb. Siue exploratione & inquisitione.
 [*ἀνέκλειπτος*.] Liu. 11. 6. Inexplorati pabulati cohortes milite. Gell. 11.
 5. cap. 1. 9. Sed atrogationes nō temerè, nec inexplorati committuntur.
 Inexpugnabilis, le, Quod expugnari non potest. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Che non si
 può pigliare, inexpugnabile. Hisp. Cosa que no se puede tomar por fuerza.] Liu. 2.
 ab Vrbe. Ibi alto, & munito loco arcem inexplugabilem fore. Cic. 5.
 Tusc. Volumus enim eum, qui beatus sit, tutum esse, inexplugabilem,
 septum atque munitum.
 Inexputabile, Quod numerari nō potest. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέλογος*. Ital. Che nō
 si può numerare. Hisp. Lo que no puede ser contado.] Colu. lib. 9. ca. 4. Nam in-
 exputabilis erat numerus.
 Inextinctus, a, um, Quod non extinguitur. Vnde Ouid. lib. 6. Fast. ignem
 Vestæ vocat inextinctum, quod semper suppeditatis fomentis à sacris
 virginibus, nunquam penitus extingueretur. Igais inextinctus tem-
 plo celatur in illo. Effigiem nullam Vestæ nec ignis habere.
 Inextirpabilis, bile, Quod extirpari non potest. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Che non si
 può suellere. Hisp. Cosa que no se puede desarraigarse.] Plin. lib.
 1. cap. 20. Radices multæ, atque altæ, & ideo inextirpabiles.
 Inextricabilis, Insolubilis, quod extricari nō potest: seu vnde quis extri-
 care se non potest. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*. Ital. Che non si può stricare, che non si può
 sciogliere. Hisp. Cosa que no se puede deshenredar, & desatar.] Virg. 6. Aene. Hic
 labor ille domus, & inextricabilis error. Plin. lib. 36. cap. 13. Inque bass
 quadrata intrus labyrinthum inextricabilem. Inextricabilis vitia,
 Idem lib. 20. cap. 11.
 Inexuperabilis, le, Quod superari nō potest. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Insuperabile,
 che non si può vincere. Hisp. Cosa que no puede ser vencida.] Virg. Inexuperabilis
 vis sat, Liu. 8. ab Vrbe, Idē 5. ab Vrbe, Alpes inde oppositæ erant, quas
 inexuperabiles vilas haud equidem miror, nulla dum via superatas.
 Infabre, pen. cor. Inartificiosè, inornatè, fædè, & impolitè. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*.
 Ital. Impolitamente, senza artificio. Hisp. No artificeamente.] Iteat Af-
 fabre, pulchrè, & ornatè. Liu. 6. bel. Maced. Aureos torques m. e. e. c. x. x.
 ad hac auri pondo e. c. x. 1. v. argenti infecti, factique in Gallicis vasis,
 nō infabre suo more factis duo milia e. c. e. x. 1. p. d. o. & c. Horat. 2. Scim.
 Sary. 3. Quid scalpum infabre, quid fufum durius esset?
 Infabricatus, a, um, Non fabricatus, impolitus. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*.
 Ital. Non fabricato. Hisp. Cosa no fabricada.] Virg. 4. Aeneid. Frondentēque
 ferunt ramos, & robora syluis Infabricata fugæ studium.
 Infactus, a, um, Inurbanus, rusticus, qui nihil salis habet, aut leporis.
 [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*. Ital. Non factus, non ciuile. Hisp. Rustico, y desfor-
 tes.] Plaut. in Truc. Quid tam infactus Leno aduenis? Nō infactus
 homo, Cic. 1. Offic. Non infactus lepore, Plin. lib. 37. cap. 1. Infac-
 tum mendacium, Cic. pro Cælio.
 Infactice, a, um, Inurbanitates, & rusticitates. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*. Ital.
 Rustichezza. Hisp. Rusticidad y desfortes.] Vnde Catullus An-
 nales Voluisti dicere plenos infacturum.
 Infacundia, a, Dicendi imperitia. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*. Ital. Infacundia, gese-
 fexa nell' orare. Hisp. No elegancia en hablar.] Gell. lib. 1. cap. 16. Tulci-
 torius culpam esse intelligo in mea facillime infacundia.
 Infacundus, Inelegans, nulla dicendi facultate præditus. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*.
 Ital. Infacundo. Liu. 4. ab Vrbe, Et Tribunus plebis vir acer, nec infacundus,
 nactus inter aduersarios, &c.
 Infamia, me, pen. prod. Qui ob vitium aliquod, aut turpitudinem malè
 audit, aut cui fama est parum secunda, aut integra. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Infamia,
 y mperato. Hisp. Infame, mal infamado.] Cic. 6. Verr. Quo in oppido mal
 ras familias rotas in perpetuum infames suis stupris, flagitiisq; fecisti.
 Terent. in Heaut. ea causa magis Patiar Clitipho flagitiis cuius me
 infamem fieri. Infamies dictus est ab antiquis digitus medius, propter
 ignauiam: quoniam indigere videatur aliorū defensione. Pers. Sary. 1.
 Infami digito Infratribus ante saluti Expiat. Iuuen. Mediuūq; osten-
 deret vnguen. Nam veteres quum aliquem medio digito indicabant,
 latenter eius significabant infamiam: cuius rationem propter nimiam
 obsecritatem hic consulo prætermissimus. Siquis tamen nosse cupiat,
 videat proverbum, Digitorum medium ostendere.
 Infamia, x, Macula, probum, nota turpitudinis. [*ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*. Ital. In-
 famia, dishonore. Hisp. Infamia, mala fama.] Terent. in Andr. Tum id clam
 cauit, ne vnguen infamiz. Eares sibi esset, ut virum fore decet. Cic.
 5. Verrina. Nihil ad tuas aures, de tua infamia peruenisse.
 Infamo, as, are, pe. prod. Infamia officio, ignominia vel notā inuro. [*ἀνέκλειπτος*.
 Ital. Emergogare, infamare. Hisp. Infamar en mala parte.] Quint. lib. 10.
 ca. 1. Deinde quū se iactaret eodè modo dicere, Senecā infamauit. (In-
 uenitur etiā interdū pro diuulgare. Liu. 10. bel. Maced. Infamada rei
 causa ianuam obsecari iubet. Infamare agri, deualtare. Colum. lib. 1.
 cap. 7. Ita fit vt & actor & familia peccent, & ager sepius infametur.
 Infamatus, particip. *ἀνέκλειπτος, ἀνέκλειπτος*. Ouid. 14. Metam. Et pro-
 cul infidias, infamatusque relinquitur templi deo.
 Infandus, a, um, Ingens, immensus, inenarrabilis, nefarius, illiciteus à fan-
 do, quod oratione exprimi nō possit aut debeat. [*ἀνέκλειπτος*. Ital. Cosa da non
 dire. Hisp. Cosa que no se debe hablar.] Virg. 2. Aen. Infandū Regina iubet re-
 nouare dolorē. Terent. Eun. Perii, obsecro tam infandū facinus mea cui
 ne audui quidē. Mart. lib. 9. Immatura dabat infandas corpora penas.
 Virg. 4. Aen. infandum si fallere posset amorem. Ponitur nonnunquā
 pro interiectione. Virg. lib. 1. Georg. Infandum, siluit amnes, terræque
 dehiscunt. Idem lib. 1. Aen. Nauibus infandum amissis.
 Infans, tis, Substantium, Dicitur puer qui nondum fari cepit. [*ἀνέκλειπτος*.
 Ital. Fanciullo, bambino. Hisp. Niño ante que sepani pueda hablar.]
 Cicero 3. Verrina, Iste infanti pupillæ fortunæ patris ademir. Liu. 1.
 belli Macedo. In Sabinis incertus infans natus masculus, an femina
 esset. Ouid. 15. Metamorph. Editus in lucem iacuit sine viribus infans.

[*comparat.* Ital. *Friger infensu.* Hisp. *Freir juntamente.*] Plin. lib. 20. ca. 14. Dederunt & cum hircum infensam potionem propter anhelitum.
 Infirmitas, gis. Valde frango. [*quod pinguis.* Ital. *Rompere grandemente.* Hisp. *Mucho quebrar.* Plin. lib. 32. cap. 6. Ne infensas ales infingat. Celsus 3. bel. Cui. Ve primus excusos, vique militum infingeretur, aciesque discederet. &c. & luerdum esse illidere, & infingere. [*comparat.* Terent. in Adelp. Plus quingentos colaphos infregit mihi. Hinc fit infactus, quando idem significat quod fractus, vel valde fractus. Vide supra.]
 Infusio, as. Rem friatam & comminutam rei alicui intero. [*impositio.* Ital. *Minuere, ar. titulare supra alere cose.* Cr. in mex. 20. Hisp. *Despoluere ar. quibando.*] Cato de Re rust. c. 79. Eos melle vngito, papauer infriato. Colum. lib. 8. cap. 5. Atque ita paulum triti salis vulneribus infriatur. Idem lib. 7. cap. 5. Superfusioque aceto, vel xris pinguine infriatur.
 Infusio, as. u. m. Quod non fert fructum. [*infusio.* Ital. *Infusio.* Hisp. *Cofa no fructuosa.*] Colum. lib. 11. cap. 2. Post quem diem sera & infusio, si huiusmodi rerum cultura. Infusio, as. preces, vana, frustra facit, & ex quibus nihil ei qui rogat, fructus aut utilitatis provenit. Plinius Epist. 1. 76. Quod vel maxime dolorem meum vicerat: obversantur oculis casti labores & infusio, as. preces, & honor quem meruit.
 Infinitus, us. [*infinitus.* Ital. *Infinito.* apud Senec. lib. 3. de Beneficiis, legitur pro folio & infusio. Vide A. V. N. I. S. C. A.
 Infusio, as. pen. pro. arc. Fucio tingo: & per translationem rego, dissimulo. [*infusio.* Ital. *Imbolare, ar. pro. dissimulare.* Hisp. *Afeytar con asyde.*] Cic. 3. de Orat. Inscriptis, & indicis non aurum solium, sed animi iudicio etiam magis infusata vitia noscuntur. Plaut. in Mil. Nunc pol ego metuo nequid infusaveris. Si hic non videbit mulierem, aperitur dolus. Vbi infusare aliquid, dixit pro eo quod est, fallaciam aliquam tam latenter stueret, & quibusdam quasi coloribus ita dissimulare, ut difficile deprehenderetur.
 Infusula, as. pen. cor. Fascia est in modum diadematis (ut inquit Servius in 20. Aene. 2. quod dependens vitæ ab utraque parte, [*infusula.* Ital. *Vna fore di mitra da Pompeio, la mitra de Peseoni.* Hisp. *El velo o toca de los sacerdotes.*] Festus. Infusula, sacerdotum filamentum vocabant. Alij scribunt iofulas filamenta alba esse quibus templi ornabantur: & moris fuisse, ut nuptes priusquam matrici domum ingrederentur, iofulas postes orarent. Cic. 3. de Orat. Pampiliusque nescio quem, sinuam in infusis tantam rem, tanquam pueriles delicias depingere. Idem 6. Verr. Praetor mihi sacerdos Cereis cum infusis ac verbenis fuerunt.
 Infusula, as. u. m. Quod est infusula ornatum. [*infusula.* Ital. *Infusula.* Virg. 3. Georg. Lanæ dum nitua circumdatur infusula vitæ.
 Infusum, as. pen. prod. Ad sumum siccoficat infusum, ad solem sicco. [*infusum.* Ital. *Seccare al fumo.* Hisp. *Secar al humo.*] Vide Carnes infusum: dicitur quæ fumo sunt siccatæ. [*infusum.* Plautus. Atque illas infusum, & fumen. Plin. 1. 8. cap. 9. Et infusum pilis oculorum medetur.
 Infusibulum, spiraculum per quod fumus exit. [*infusibulum.* Ital. *Forname, camina.* Hisp. *Cheminea.*
 Infundere, dis. dere. Introsundere. [*infundere.* Ital. *Infondere, gettare dentro.* Hisp. *Derromar a dentro.*] Colum. lib. 6. cap. 4. Ac postea die spicas vici, vel alij, cum vino conteras, & in nartibus infundas. Cic. 1. Philipp. Ac hic nuper sororis filio infudit venenum, non dedit.
 Infusio, onis. Infundendi actus. [*infusio.* Plin. lib. 20. cap. 2. Vtulas & cibo & infusione mollic in oleo.
 Infusus, us. Idem quod infusio. Plin. lib. 24. cap. 6. Sonitus aurium emendat infuso, strumas illit.
 Infundibulum, li. Instrumentum quo in vasa liquores infundimus. [*infundibulum.* Ital. *Imbutoria, piria.* Hisp. *Embudo, o telua de molino.*] Cato. In cella olearia hæc opus sunt, dolia olearia, & opercula, scutarium olearium vnum, labellum vnum, infundibula duo. Colum. lib. 24. cap. 15. Atque in nidor per infundibulum imbibitur in veteri tulli. Rustici nostrates lura vocitant. Antiquiores autem os vris, lura dicebant. Vnde Lucan. capax gulæ homines nomen acceperunt, qui à Græcis appellantur *λαγυρῆς*, & *λαγυρῆς*.
 Infundibulum, Pala qua panes in forno disponuntur. Ital. *Pala da infornare.* Hisp. *Pala de horno.*] Plin. lib. 24. cap. 15. Radix eius ponitur in carbonibus cupressi, atque in nidor per infundibulum imbibitur in veteri tulli. Quot tamen in loco vetuli codices recte Hermolao habent, Per infundibulum. Non male tamen infundibulum legi posse idem Hermolao fateretur, eo quod Græci hoc genus hauriendi fumi, aut nidoris *λαγυρῆς* vocant.
 Infusio, as. arc. Fusum reddere. [*infusio.* Ital. *Offuscare.* Hisp. *Embajar de engreffer a otro.*] Plin. lib. 9. cap. 29. Infusata aqua absconditur. Id est obscurata, & turbida facta, vel turbata. Infuscare velleria, Colum. lib. 7. cap. 3. Infuscare barbarie, translatè pro inquinari. Cic. de clar. Orat. Sed omnes tum ferè qui nec extra urbem hæc vixerant, nec eos aliqua barbaries domestica infuscanerant, rectè loquebantur.
 Infusus, Idem quod infusus. [*infusus.* Ital. *Fuso.* Hisp. *Fuso o pardo en color.*] Colum. lib. 9. cap. 10. Quidam etiam infusci atque hirsuti reperiuntur.
 180 A E V O N E S, latissimi Germaniæ populi, in Sicambros, Teutonos, & Cauchos divisi, rectè Plin. lib. 3. cap. 14.
 180 A V N I, Liguriz populi fuerunt, qui Albinganum oppidum in ora Ligustica condiderunt.
 Ingemino, as. arc. Idem quod geminare, aut frequenter geminare. [*ingemino.* Ital. *Radoppiare.* Hisp. *Repetir o doblar.*] Virgil. 1. Georg. Tum liquidas corui pectore ter gutture voces, Aut quater ingeminat. Ouid. 6. Fast. Iofiles ingeminant opes. Ingeminare, neutri. Virg. 1. Georg. Ingeminant Austri, & densissimus imber. Vbi Servius ingeminant, pro ingeminantur positum esse ait.
 Ingemio, mis, secunda syllaba correpta, u. itum. Vehementer gemo & grauiter fero. [*ingemio.* Ital. *Generare.* Hisp. *Mucho gemir.*] Cic. in Som. Scip. Hic cum exclamasset Lælius, ingemuisseque ceteri vehementius, leniter arides Scipio, &c. Idem 5. Philip. Vna illa in recituitas. Seruitutis oblitia ingemuit. Habet aliquando post se accusatum. Virgil. in Daphnide, Daphni tuum Parnos etiam ingemuisse Icones Interitum.
 Ingemiscio, eis, eiusdem significationis. Cic. in Epist. Pueri Spartiæ: non

ingemiscunt verberum dolore laniati. Ingemiscere malo alicui, est mali alicuius gratia ingemiscere. Idem 2. Tusc. Quem vidit nemo vlli ingemiscere malo.
 Ingenero, as. Ingigno, gignendo infecto. [*ingenero.* Ital. *Ingenerare.* Hisp. *Engendrar a dentro.*] Cic. 1. Offic. Eademque natura vi rationis hominem conciliat homini, & ad orationis & viæ societatem ingenerat, que in primis præcipuum quandam amorem in eos qui procreati sunt. Ingenuitatis, significat genui flectere. [*ingenuitatis.* Ital. *Ingenuitatis.* Hisp. *Atrodillar o bincar las rodillas.*
 INGENICVLVS, Signum in cælo, quod Græco vocabulo *ιγνικον* nominant. Firmicus lib. 6. Ingenuculus, qui & Engonalis, in extremis partibus oritur. Hoc sydere nati, erunt mendaces, fugaces, callidi. Hic est Hercules (ut Higinus docet) qui dextro genu nixus, sinistro pede capitis draconis dexteram patrem opprimere conatur.
 Ingenium, nij, à Gignendo, proprie natura dicitur cuius ingenia. [*ingenium.* Ital. *Natura, ingegno.* Hisp. *Naturalera o ingenio natural.*] Salust. lib. 3. Hist. Castrique collatis, pugna tamen ingenio loci prohibebantur. hoc est natura & situ loci. Plaut. in Stich. Vbi facillime spectatur mulier quæ ingenio bono est. Terent. in Andria. Nam qui cum ingenio confidit, eiusmodi id est cum hominibus eius naturæ. Quæ est etiam ingenium, vis quædam naturalis nobis insita suis viribus præuens ad inueniendum quod ratione indicari possit. [*ingenium.* Cic. lib. 5. de Finib. Prioris generis est docilitas, memoriaque ferè omnia appellantur vno ingenij nomine: cæteræque virtutes qui habent ingeniosi vocantur. Vnde præclara ingenia, & obuia ingenia dicuntur, id est acuta & rudia. Peracere Ingenium, Cic. 3. de Orat. Rude. Quint. lib. 1. cap. 2.
 Ingeniosus, a, u. m. Qui naturalem vim ad aliquid agendum accommodatam habet. [*ingeniosus.* Ital. *Ingenioso.* Hisp. *Ingenioso y agudo de ingenio.*] Cic. pro Cluentio. Homo in nimis ingeniosus, & in dicendo exercitatus. Idem pro Roscio Comædo, Quo quisque est ingeniosior, & solertior, hoc docet iracundius, & laboriosius.
 Ingeniose, aduerbium. Subtiliter, & cum ingenio. [*ingeniose.* Cic. 1. de Inuentione, Nam satis in ea videtur ex antiquis artibus ingeniose, & diligenter electas res collocasse.
 Ingenstis, Magnus & immensus. [*ingenstis.* Ital. *Grande.* Hisp. *Cosa muy grande en su genero.*] Plus enim est ingens, quam magnus. Terent. in Eunuch. Magnas verb agere gratias Thais mihi a. Ingentes. Virgil. 1. Georg. populæque ingentem faris æcerum Cæcilius. Idem 2. Georg. qui me gelidis in vallibus Hami Sistant, & ingenti ramorum protegat umbra. Ingens animus, Fortis, magnus, & constans, [*ingenstis.* Plinius in Panegyrico, Si vnus vestrum Consulatum eundem in annum, in quem tuum, consulisses, ingentis animi specimen haberetur. Hora. lib. 2. Serui. Ingens virtus atque animus. Virg. 3. Georg. Ingentes tollere animos.
 Ingenium, a, u. m. Qui in libertate natus est: cuius anticheton est libertinus. [*ingenium.* Ital. *Libero, genile.* Hisp. *Libre, bidalgo.*] Est enim libertinus, qui ex iusta seruitute manumissus est: aut certe qui liber quidem natus est, sed ex parentibus libertis. [*ingenium.* Vnde interrogare hoc modo solemus, Ingenuusne, an libertinus est? id est liber natus, an seruitute liberatus, huc ex libertinorum genere ortus? Plautus in Pænulo, Quia Adelpiasum, quam herus deamur tuus, ingenuus est. Terentius in Phormione, Ve ne addam, quid sine sumptu, ingenuam, liberalem nactus es. Cic. 1. Verrina, Ibi hominem ingenuum, domi nobilem, &c. Ingenua facies, quæ & liberalis dicitur, hoc est elegans. Plautus in Pænulo, Facies quidem pol ingenua est. Artes, siue disciplinæ ingenuæ, id est liberales, & ingenuis, hoc est liberis, digunt. Cic. 2. de Finibus, Sine ista Græcorum, quamquam ab his philosophiam & omnes ingenuas disciplinas habemus. Idem, Ut omittam hæc artes elegantes, & ingenuas.
 Ingenuitas, tatis, Libertas, nobilitas, honestas. [*ingenuitas.* Ital. *Mobilis, honesta.* Hisp. *Hidalguia, honestad libertad.*] Cic. 3. Verrina, Vestitus enim neminem commouebat is, quem illi mos, & vis ingenuitatis dabat. Prae se ferre probitatem quandam, & ingenuitatem. Cic. 2. Acad. Idem 3. Verrina, Detrahes ornamenta non solum fortunæ, sed etiam ingenuitatis.
 Ingenuè, aduerbium, Liberè & simpliciter. [*ingenuè.* Ital. *Libre, francamente, da humo da bene.* Hisp. *Libre y indalgancia.*] Ingenuè loqui dicimus, quem quis ita loquitur ut liberum hominem deest hoc est ut nihil timide dicat, aut semeliter. Sic ingenuè fateri, est libere, & audacter, simpliciterque fateri. Cic. ad Metellum, Quod me ab te cupisse laudari, aperte atque ingenuè confitebar. Ingenuè educari, hoc est liberaliter, & quemadmodum hominē liberum deest. Idem 3. de Finib. Quis autem honesta in familia institutus, & educatus ingenuè, non ipsa turpitudine, etiam si cum leſura non sit offenditur.
 Ingenuus, ingenuis moribus dotatus. [*ingenuus.* Plautus in Miltre, Tui dem diuos dispersisse vitam humanam æquum fuit, Qui lepide ingenuus esset, vitam longinquam darent.
 Ingerto, ris, penult. corr. Infero, importo. [*ingerto.* Ital. *Pottere dentro, por dentro.* Hisp. *Meter a dentro.*] Plaut. in Pseudolo, Tu qui vnam habes, aquam ingerere face, plenum ahenum sit cido. Ingerere cibum vel potionem ægroto, pro pottingere, Celsus. Conuitia ingerere alicui, Horat. 1. Serm. Saty. 5. Ligna ingerere foto. Tibull. 2. Eleg. 1. Mala mulat in aliquem ingerere, Plautus Bacch. Ofensum ingerere, Sueton. de Clar. gram. Semen solo ingerere, pro seminare, Colum. lib. 1. cap. 10. Ingerere dicta in aliquem, pro maledicere, & conuertiari. Plaut. in Asinaria, Nunc vxorem me esse meministi tamē. Modò quom dicta in me ingerbas, odium, non vxor eram.
 Ingellum, pro eo quod violenter oblatum est. Tacit. lib. 1. Nomen Parrie patris Tiberius a populo sæpius ingellum repudiavit.
 Ingellabilis, le. Quod gestari non potest. [*ingellabilis.* Ital. *che non se può portare.* Hisp. *cola que no puede ser trayda.*] Plin. lib. 7. cap. 6. Ingellabile os erutum, & inguinum levis tumor.
 Ingignio, is, ingenui, ingenicum, Inter gignendū infecto. [*ingignio.* Ital. *Ingenerare.* Hisp. *Engendrar a dentro.*] Cicero 1. de Finibus, Siue ut dicitur vici viliū est, maior aliqua causa, atque diuinior hæc vim ingenuit. Idem lib. 2. Et quoniam eadem natura cupiditatem ingenuit

I N G

I N H

Year	Percentage of Population Aged 65 and Over
1950	7
1960	10
1970	12
1980	14
1990	16
2000	18
2010	22
2020	24
2030	26
2040	28
2050	30

actes. ¶ A quo inhoreresco, valde horridus ho. Plin. lib. 16. cap. 4. r. Inhorrescent edito ouo, excutitque sese, & circumdacta purificant. Virg. 1. Georg. Spica iam campis quum missis inhorrui, & quum Frumenta in iridis stipula lactantia turgent. id est horrida facta est.

Inhospitus, a, um, Quod hospitio aptum non est, aut commodum, vel propter asperitatem, vel propter incultum loci statum, vel propter inhumanitatem incolarum. [Axiom. Ital. Inhospitalis. Hisp. Casa de mal alojamiento.] Ouid. 1. Metam. Arcados hinc sedes, & inhospita tecta tyrani Ingreddior. id est in quibus non siturum hospitari. Virg. lib. 4. Aeneid. Et Numida infrani cingunt, & inhospita Syrtis. Vbi Seruius, Inhospita, barbara, aspera. Horat. Et inhospita tecta. hoc est asperissima loca, accessu difficilia.

Inhospitalis, is, Qui nullo recipit hospites. [Axiom. Ital. Che non accetta alcun hospite. Hisp. Casa de mal alojamiento, que no acepta algo.] Plin. lib. 6. in Pref. Pontus Euxinus ante ab inhospitali feritate Akenos appellatus.

Inhospitalitas, atis, Virtus est contrarium virtuti hospitalitatis. Axiom. Ital. 4. Tufcul. Quae autem his tunc contraria, & nati putatur a metu, ut inhospitalis est.

Inhumanus, a, um, Crudelis, humanitatis expert, & vitæ communis ignarus. [Axiom. Ital. Inhumano, crudel. Hisp. Ageno de humanidad, inhuma, cruel.] Cic. 4. Ver. Inhumanus homo. Idem pro Quirio, Inhumanus pisco. Terent. in Phorm. Hicne homo inhumanissimus Pamphilum meam vendidit. Idem in Eunuch. Non adeo inhumano ingenio sum Cherea. Neque tam imperita, vt quid amor valeat, nescis. Inhumana vox, Cic. 3. de Finib. ¶ Inhumanus, pro non humano, sed diuino. Apul. lib. 5. Lauro pulcherrimo, & inhumane mensis laetitias, eas oppiare reficit.

Inhumanè, aduerbium, Inciviler, duriter, & contra legem humanitatis. [Axiom. Ital. Crudelmente, inhumanamente. Hisp. No humanamente, crudelmente.] Terent. in Heaut. Enimvero Chremes nimis grauer cruciat adulescentulum. Nimisq; inhumanè. Cic. 3. Officio. Nam siquid ab homine ad nullam partem vitæ, utilitatis tuæ causa detraxeris, inhumane feceris, contraque naturæ legem.

Inhumaniter, aliud aduerbium, eiusdem significationis. Cic. ad Qu. fratrem. Non possum scribere me miratum esse illum tam inhumaniter fecisse, vt sine meis literis proficisceretur.

Inhumanitas, atis, Crudelitas, incivilitas. [Axiom. Ital. Disforseia, inhumanitas, crudelitas. Hisp. Inhumanidad, crudelidad.] Cic. 1. Phil. Sic hoc inhumanitatis tux. Idem 1. de Orat. Quod ego non superbia, atque inhumanitate faciebam.

Inhumo, as, pen. cor. Humo integro, terra obruto. [Axiom. Ital. sotterrare. Hisp. Enterrar.] Plin. lib. 17. Non inhumare tales, aut siccare prius quam seruant, vt illos compertum.

Inhumatus, a, um, Insepultus. [Axiom. Ital. Insepulto, non sepelito. Hisp. Casa no enterrada.] Cic. 4. Tufcul. Diogenes iussit se proici inhumatum. Idem de Diuin. Is quum esset proiecus inhumatus, amica eius terit corpus suo pallio.

Inibi, penul. corr. Ex in, & ibi, quasi intus ibi, vel in eo ipso loco. [Axiom. Ital. In quello istesso luogo. Hisp. En el mismo lugar.] Apul. Multa inibi dicta sunt quæ commemorare non est opus. Plautus. Nos domum properamus: vos inibi adeste. ¶ Aliquando significat mox. Cæcil. Plorin, vt citat Nonius. Libere res non sum, verum inibi est. ¶ Aliquando significat inter illos. Plaut. in Capt. Pater captiuos commemorat alios, Tantum studeas vt natum recuperes, Et inibi emit olim amillum filium. ¶ Aliis ponitur pro sic. Pacuvius Ilione, apud eundem Nonium, Profecto ad inibi est, aut inibi potuerit fugum.

Inicio, cis, pen. cor. Propriè initio iacio, immutto. [Axiom. Ital. Girare dentro. Hisp. echar en algo a dentro.] Plautus. Antequam hæc in domum iniicias. Terent. in And. Quæ se in ignem inicere voluit, prohibui. ¶ Inicere manus, est manibus apprehendere, & tanquam rem suam sibi vindicare. [Axiom. Ital. echar las manos.] Vnde Manus iniectio, dicitur vendicatio rei nobis debite, nulla iudicium auctoritate expectata. Quintilianus, Partis in filium, partem in libertum manus iniectio. S. Paul. 1. penul. f. de Scutis export. Si Titius seruum vendidit ea lege, vt si Romæ moratus esset, manus inicere liceret: temporis alius eadem lege vendidit, & seruus fugit a secundo emptore, & Romæ moraturus quæro, an sit manus iniectio, & cui. Virg. 10. Aeneid. Inicere manum. Parca hoc est tanquam rem suam sibi vendicauerit, & abstulerunt. ¶ Aliquando est cum imperu iacere, seu imperu facere. Ouidius, Quæ centum quisque parabat. Inicere anguipedum captiuo brachia collo. ¶ Aliquando simpliciter iacere. Plaut. in Epist. Tragulam in te inicere adorat. ¶ Aliquando idem quod inuicere vel ligare. Idem in Capt. Inicere huic manicas mastigicid est inuicere. Et in Cas. Iam pol ego huic aliquem in pectus iniciam metum id est inimitam. Lu. lib. 1. ab Vrbe. Iniecit Turno catenæ. ad est impolice. ¶ Huius compositum est Superinicio. [Axiom. Ital. sopra.] Virg. 4. Georg. Et raras superinice frondes.

Inimicus, ei, Qui alium odio prosequitur, vltiscendique tempus expectat: ab in, privatiua particula, & Amicus. [Axiom. Ital. inimico, nemico. Hisp. Enemigo.] Est autem inimicus propriè priuatus, Hostis publicus. Sueton. in Tib. Scribit etiam ad ipsum hoc familiariter, necdum planè inimicus, aut hostis. Plautus in Persa. Nam inimici sanam non ira, vt nata est, ferunt. Cic. 5. de Finib. Necessè est quidem, siquis sibi ipsi inimicus est, eum quæ bona sunt, mala putare.

Inimicus, a, um, Quod ad inimicum pertinet. [Axiom. Ital. inimico.] Cic. 4. Ver. At videre, quàm non inimico animo sum acturus. Plaut. in Capt. Videtis hunc, quàm inimico vultu tuetur? ¶ Transfertur & ad res inanimatas, accipiturque pro contrario, & noxio. Plin. lib. 11. cap. 53. Inimice oculis vomitiones, maxime autem dentibus.

Inimicitia, æ, Singulari numero. [Axiom. Ital. Inimicitia. Hisp. Enemidad.] Cic. lib. 4. Tufcul. Inimicitia, ira vltiscendi tempus obferuans. Caesar lib. de Anal. plurali semper numero dicenda putat Inimicitias. Terent. in Phorm. Ni ita exultassem, nunquam tam graues Ob hæc inimicitias caperem in nostram familiam. Cic. 1. Offic. Nam aut inimicitias aut laborem, aut sumptus suscipere noluit.

Inimico, as, cum accusatio, Inimicum facio. [Axiom. Ital. Inimicare. Hisp. Enemigar.] Horatius lib. 4. Carm. Ode viii. non furor Civilis,

aut vis eximietotum, Non ira quæ proceditensis, Et miseras inimicat verbes.

Inimicor, aris, deponens, Inimicitias exerceo. [Axiom. Ital. Inimicare. Apud Qu. Ciceronem de Petitione Consulatus, Sin autem id neges, statim alienant se, & inimicantur.]

Inimice, aduerbium, Hostiliter, aucto animo, & contrario. [Axiom. Ital. Inimice.] Cic. 2. Philip. Ego autem vide quàm tecum agam non inimice.

Inimiciter, adverb. obsoletum, eiusdem significationis. Accius Didascaliorum lib. 1. vt citat Nonius. Pacare hoste ferocem, inimiciter accellum.

Inimitabilis, & hoc inimitabile, Quod nemo facile queat imitari. [Axiom. Ital. che non si può imitare. Hisp. Casa que no se puede contraher.] Quintil. lib. 1. cap. 17. Opera quædam nobis inimitabilia. Idem lib. 10. cap. 2. Quædam sunt inimitabilia quibus aut infirmitas natura non sufficit, aut diuersitas repugnat.

Ininde, Ex eo loco. [Axiom. Ital. Da quel luogo. Hisp. De aquel lugar.] Liu. Ita exercitus ininde domos abduci.

Iniquus, a, um, ab in, & æquus: in i productam conuersationem est proprie quod inæqualis, hoc est non pius. [Axiom. Ital. Diseguale.] Hisp. Casa no igual.] Vnde Iniquus locus dicitur qui æqualis non est. Lu. 2. ab Vrbe. Cum equis post aliquanto pugnatum est, inuito quidem Consule, quia loco iniquo subeundum erat ad hostes. ¶ Per translationem vero dicitur de hominibus iniustus, & improbus, quique conus æquitaris sunt expertes. [Axiom. Ital. Iniquo.] Hisp. Injusto.] Terent. in Andr. sed ea nunc me exquirere, Iniqui patris est. Idem in Heaut. Quàm iniqui sunt patres in omnes adulescentes iudices. Cic. 2. Tufcul. Quod hi ferunt iniquo animo, qui certis, &c. ¶ Aliquando capitur pro magno, seu immenso. [Axiom. Ital. Iniquo.] Virg. 1. Georg. Iniquo pendere ralli. ¶ Aliquando pro angusto. Idem 4. Georg. Verum hæc ipse equidem spatii exclusus iniquis Prætereo.

Iniquitas, atis, Iniustitia, malignitas, iniuria. [Axiom. Ital. Iniquità, ingiustizia. Hisp. Injusticia, maldad.] Plin. lib. 13. cap. 19. Id acciderent ob iniquitatem præpocentii, an forte, non satis constat. Iniquitas loci, inæqualitas. Liu. 7. ab Vrbe. Si ab eo consilio iniquitate loci deretetur. Iniquitas temporis, difficultas, & angustia. Lu. 5. bell. Mac. Nam si quod aliquando seruerunt temporis iniquitate pressi, &c. Iniquè, aduerbium, Iniuste. [Axiom. Ital. Iniquamente. Hisp. Injustamente.] Cic. ad Brut. Atque hoc ipsum, iniquis, inique factis, qui hostis animi in Remp. homines, ciues appellas.

Initiu, ej, Creptu. [Axiom. Ital. Principio. Hisp. Comienzo notable y principal.] Valla, Principium rei maioris, initium vocatur: vt, Initium orationis. Quintil. lib. 4. cap. 1. Quod principium Latine, vel exordium dicitur, maiore quadam ratione Græci videntur procerum nominasse, quod a nostris initium modo significatur, illi satis clare partem hanc esse ante ingressum rei, de qua dicendum præpocentii, an forte, non satis constat. Hic adeo his rebus anulus initium fuit inueniendis. Ibidem. Nequeo meorum rerum initium vllum inuenire. ¶ Initia item dicebantur Cæteris sacra, quæ & μυστήρια Græco nomine appellatur. Var. lib. 2. de Re rust. A sullo pecore immolandi initium primū sumptū videtur. Cuius vestigia, quod initus Cæteris porci immolantur, & quod initus parci, sedus qui feritur, porcus occiditur. Alio nemine initiationes accipitur, quæ vt ait Tertullianus semper accent profanos, & arbitris cæcè.

Initio, as, Sacris imbui. [Axiom. Ital. Ordinare nelle cose sacre. Hisp. Confiagar a diu orden sacra.] Cic. 1. de Nat. deo. Vbi initiantur gentes oratū vltimæ. Plin. lib. 30. cap. 2. Magicis etiam cornis cum initiauerat. Vnde Initiauerat, sacris imbuitur. [Axiom. Ital. Confiagar.] Cic. 1. de Leg. ait mysteria appellari initia, quibus ex agrestibus vitæ ex culti ad humanitatem sumus, & quæ eam sunt vitæ principia. Propriè tamen Initia dicebat ut Cæteris sacra, quibus neminem interesse faceret, nil initium. Varro de Re rust. lib. 2. cap. 1. Cui continentem est quod Initia vocatur potissimum quæ Cæteris sunt sacra. Liu. 1. Decad. Acarnanes duo iuuenes per initiationes dies non initiati templum Cæteris imprudentes religiois cum cætera turba ingressi sunt. Pater quoque Edulæ, Potinæ, & Cubæ, edendi, potandi, & cubandi sacris, initiabatur, teste Varrone lib. 4. de Ling. Latina, quum a lacte & cunis, ad solidiores cibos & lectulos transibat. ¶ Aliis initia, est inchoare & auspicari. [Axiom. Ital. Inchoare.] Firmicus, Vix initiat, quum primam Atridis partem Sol fuerit ingreditus.

Inito, as, vide I N O, ius.

Iniuendus, a, um, Inuisus, tristis, molestus. [Axiom. Ital. Ingirosando, triste, molesto. Hisp. Casa que no deliga a grise.] Cic. 1. de Fin. Minime nobis inuendus labor.

Iniuendè, aduerbium. [Axiom. Ital. Ingirosando.] Cic. ad Attic. lib. 1. Quæ res mihi asperius a nobis atque nostris, & inuendus actus videbantur.

Iniuenditas, atis, Inuisitas, tristitia. Cic. 2. de Nat. deo. Sed tamen præterendum est, nequid habeat inuenditatis oratio.

Iniudicatus, a, um, Non indicatus. [Axiom. Ital. Non giudicato.] Hisp. No juzgado en iuzgo. Jell. lib. 13. cap. 23. Decem hominibus vitam eripis, indicata causa, iniudicatis, indemnatis. Quint. lib. 10. cap. 1. Id quoniam ad præsentem materiam nihil pertinet, iniudicatum relinquo.

Iniuges hostis. Vocantur quæ nunquam domita, aut iugo subditi fuerant. [Axiom. Ital. Ingirosando.] Vellus & Macrobi.

Iniungo, is, Impono, demando, præcipio: vt Iniungo tibi hoc onus, vel munus. [Axiom. Ital. Imponere, demandare. Hisp. Ingirosando.] Liu. 3. ab Vrbe. Comitiorum illi habendorum, quando minime nati sit, munus cōsensu iniungunt. Idem 6. bel. Pun. Verreque oratione eo, vt dicerent, priuatis id, seu æquū, seu iniquū iniungedum esse. Sic Cras 8. bel. Gall. & 2. bel. Civil. ¶ Propriè tamen Iniungere, est intus, vel supra iungere. [Axiom. Ital. Ingirosando.] Colu. lib. 7. Iugum quo quartio disaccipitur, cui ramus illigatus remouis vice tractatur interduci, & pōdus aliquod iniungitur, vt maiore nū laboris exploretur patientia. Idem lib. 5. Itaq; pingui terra singulis brachiis licet bina iniungere flagella. Iniungere detrimentum Republicæ, est inferre, aut addere: quod & Facere detrimentū dicitur. Brut. ad Cic. 1. Epist. Tamē si quo etiam casu Iliam se traiecerint, nequid deprimat. Reipub. iniungatur, summa a nobis dabitur opera. Id est ne damnum inferat Republicæ. Iniungere iniuriā. Liu. 3. ab Vrbe. Iniungere feruntem, in feruntē redigere. Idem 5. ab Vrbe. Iniungere tormentum, Plin. in Paneg.

Iniuratus,

na, Stat. i. Sylu. Dolor inopinus, Idem i. Theb.
Inops, inopis, Pauper. [ἐνὸπρος. Ital. Povero, senza aiuto. Hisp. Pobre y men-
guado de riqueza.] Cic. 2. Off. Nam quod premeretur inops multitudine ab-
sque qui maiores opes habebat, &c. Aliquid dicitur sine ope, sine auxi-
lio. Vnde inopis animi, inopis prudentie dicitur: id est sine ope animi,
sine ope prudentie. Languit enim cum generis omniū rerum. Inops
auxilij. Liv. 3. ab Urbe. Inops cōstiti, Idem 6. bel. Pun. Inops dicendi fa-
pientia, Cic. 1. de Divin. Inops cōsili, Plin. lib. 16. cap. 1. Aliquid dicitur
inops dicitur insepultus. [ἐνσπλην.] Virg. li. 4. Hæc omnis quæ cernis, inops,
inhu matique turba. Ex iure enim Pontificis terra iniiciebatur & circa
cadauera, & circa absentes corpora, quibuscūq; solenniū sacris additis.
Inops igitur dicitur insepultus, quasi sine terra, quæ opes dicitur.
Inopia, a. Effestis, indigentia. [ἀνομία. Cic. de Amic. Hamilcen sanè reli-
quunt, & minimè generosum, vt ita dicam, ortum amicitijs, quam ex in-
opia, atque indigentia nasci voluit. Idem 1. de Iuuen. Si propter inopiam
in egestate estis, pecuniam non habebis.]
Inopiosus, a, um, Sine ope. [ἐνὸπρος. Ital. Senza aiuto. Hisp. Pobre y necesitado.
de Plautus, Srpe opes multas tibi mandauit Milphio Dubias, ege-
nas, inopiosas consilij.]
Inora, Dicuntur animalia sine ore. [ἀσπρη. Ital. Senza bocca. Hisp. Animas-
les que no tienen boca.] quales sunt Astori Indiarū populi, halitus viuentes
& odore quorum mammit Plin. lib. 7. cap. 1.
Inoratus, a, um, Nū oratus [ἐνὸπρος. Ital. Senza oratore. Cic. pro Ros. Amer.
Legati Americam re inorata reuertunt. Loquitur de legatis ad Syllam
mills, ab eo tamen non auditis.]
Inordinatus, a, um, Quod non est ordinatū. [ἄτακτος. Ital. Disordinato.
Hisp. Desordenado.] Cic. de Vniuer. Idque ex inordinato in ordinem ad-
duxit. Inordinati, & incompotit milites, Liv. 2. bell. Pun. Inordinatij,
i. simi pili, Plin. lib. 12. cap. 22.
Inornatus, a, um, Ornato cōtrariū. [ἀνὸπρος. Ital. Senza ornato. Hisp. Sin ornato.
Ital. Disornato, tocca. Hisp. No afestado ni compuesto.] Cic. r. in Orato. Dum
intelligamus hoc esse Atticum in Lybia, non quid tenuis sit, & inorna-
tus, sed quod nihil habet infolens & ineptum. Inornata verba, Hōra-
cius de Arte. Inornati capilli, Ouid. 5. Metam.
Inornate, aduerbium. [ἀνὸπρος. Ital. Senza. Hisp. Sin.] Hoc pacto non inornate
poterimus & in laudando, & in ledendo, aut in corpore, aut in animo
aut in extraneis rebus dicere.
In posterum, pen. cor. nō auctus, i. nō auctus, i. nō auctus. Ital. Per l'aumentare.
De aq. a delente, i. vide p. 3. r. 2. v. 5.
In primis, penul. prod. Duæ partes sunt, poster loco aduerbij ordinis quæ
idem valent quod ante omnes, vel ante omnia, vel vnum ex primis. [ἐν
πρῶτοις. Ital. In prima. Hisp. Primeramente.] Sallustius, Quæ quidē res
in primis mihi videatur causa fuisse facinoris maturandi.
Inquam, vide i. n. c. v. i. o.
Inquantum, aduerbium, [ἵπ' ὅσον, καὶ ὅταν. Ital. Inquanto. Hisp. Tanto como.]
Id est tantum quantum. Plin. in Epist. Quæ, vt domus ipsa, perierunt, &
me tamen, inquantum potuerit, requirunt.
Inquires, tis, gen. om. pro Inquierus, ta, tum, Quod est sine quiete. [ἐνέμνη-
τος. Ital. Inquiero. Hisp. cosa sin holgar.] Sall. lib. 1. Hullo.
Humanum genus inquires, atque indomitum. Plinius in præfatione Natu-
ralis historij, Tam libi satis gloria quæstium, & potuisse se desinere, si
animus inquires pascereetur opere. Apul. lib. 1, Quæ cōtentione & inque-
ti procacitate præditus asinus.
Inquires, substantiū scem. gen. a. ἵπ' ὅσον, καὶ ὅταν. Ital. Inquiero. Hisp. Tanto como.] Id est quod
inquierudo, solicitudo. Plin. lib. 14. cap. 22. Furiates somni, & inquires no-
cturna. Gel. lib. 1. 9. cap. 9. Vt interea labor hic vigilarij & inquires sua-
uitate paulisper vocum, atque modulorum acquiesceret.
Inquieto, as, Turbo, quietem agere non permittit. [ἐνέμνητος. Ital. Inque-
tare, turbare. Hisp. Molestar, o perturbar.] Colum. lib. 9. Ne incubantes au-
trices ab alijs ausibus inquietentur.
Inquietudo, is, Turba, priuatio quietis. [ἐνέμνητος. Ital. Inquietudine, pertur-
batione. Hisp. Agitación, o holgar.] Seneca de Benefic. lib. 1. cap. 8.
Tamest inquietudinem Tiberius nō hoc quidē modo quo putabat, po-
tuit effugere.
Inquilinus, n, pntul. prod. ex in & colo, Qui in alieno priuato habitac-
lo precepit tacere in conditio, siue in vrbe, siue ruri, vt inquit Valla lib. 4.
Inquilinus. Tacet in Claud. Cæsar. Item etiam census omnes ordines con-
ferre iussit, & insuper inquilinos priuatum adhibuit, atque insuauem,
pentionem annuam representare fisco. Cic. 2. Phil. At verò te inquilino
(non enim domino) personabz omnia vocibus ebriorum. Inqui-
lini etiam interdum dicuntur qui in eisdem habitant adibus. Martial.
lib. 1, Vicinus Nouio vel inquilinus. Sit, siquos Nouio videre non vult.
Vide etiam in verbo i. n. c. o. i. o.
Inquino, as, penul. cor. Maculo, deturpo. [καρῶν, μελάνω. Ital. Macchiare,
infrattare. Hisp. Enfiar, o manchar.] Horat. lib. 1. Scem. Mentior at si-
quid, merdis caput inquino albis. Coruorū. Laetian. lib. 6. Pecuudū fan-
guis effudit quo aras inquino. Cic. 1. Tule, Quibus carati vitæ do-
mesticis vitis, atque flagitis sese inquinalsent. Et autem à cunio, is, vt
inquit Festus. Curre verò est sterces sacre.
Inquinatus, a, um, Fædatus, cōaminatus, pollutus, μελάνω, χαμαίνω. Cic.
de Arusp. resp. Fædior atque inquinor. Idem pro Flac. Nihil enim il-
lo inquinatus. Sordidissima & inquinatissima ratio, Cic. 2. Offic.
Inquinatè, aduerbium, Sordidè, turpiter. μελάνω, χαμαίνω. Cic.
de Claris Orat. Itaque diligenter loquendi laude caruit, neque tam est
admodum inquinate locutus. [Huius compositum est Coinguino. Co-
lum. lib. 8. Tetam progeniem cōquinoat: liquidem celeriter cum alia
peccata, tum præcipuè oues contagione vexantur.]
Inquinamentum, ti, Sordes & immunditia. [μυρία. Ital. Sporcia. Hisp.
suciedad.] Gellius lib. 12. cap. 6, Cuius significatiōnis multo, alidūque
vñ totum verbum ita contaminatū est, vt iam squallor de re nulla alia,
quàm de inquinamentis solis dici coepit.
Inquo, is, Defectum est significans idem quod dico. [ἐνέμνητος. Ital. Dire.
Hisp. Decir.] Cic. lib. 2. de Orat. Aucupari verba oportebat, inquo: vt
ea quæ sunt fingidiora, vitemus. Pers. Saty. 1. Hoc iuuarit inquis, veto
quisquā faxit oculo. Iuuen. Sat. 3, quando attibus, inquit, honestis Nul-
lus in vrbe locus. Cic. an Verr. Vbi sunt Paphile (inquid) sepulchra a-

de Orat. Tu vero, inquisit, inoleſtus nō eris. Idem 4. Verr. Ergo, inquit, aliquis donatur populo Syracusanos illam hereditatem. Plaut. in Pſeud., Ius bonū orat Pſeudolus, Dabo, inquit. Terent. in Heaut. Ecum me, inquit. Autor ad Heren. lib. 4. Quid enim tibi vis, aliquis inquit? Plin. in Aulul. Nunc quæ res tibi, & gnatur tuæ Bene, ſollicitè quæ vortat, ita dī faxint, inquit. Hæc ſunt ſerē quæ in vſu ſunt huius verbi inquit, Inquam, verbum eſt defectivum, idem ſignificans quod dico, dicebam, vel dixi. Terent. in And. Matura. n. a. v. iam, inquam, hic adero. Plaut. in Capitiis, Quis agit hoc? quis proſtitetur, inquam? quaſi muti ſilent.

Inquiro, iſ, penult. prod. Inuelligo, quaſi inuenio quæro. [Inquirere, inuelligere. Ital. Cercare. Inſuſtigare. Hiſp. Buſcar.] Cic. 1. Off. Pergrini autem atque incolæ officium eſt, nihil præter ſuam negotiorum agere, nihil de alieno inquirere, minimè que eſt in aliena Repub. curioſum. ¶ Inquirere pro eo quod vulgò dicunt, facere informationem. Cic. 6. Verr. Nimirum, didici etiam dum in iſtum inquirō, artiſicum nomina. ¶ Inquirere in patrimonium & vaſa, hoc eſt patrimonij & valorum valorem ſeſcicare. Senec. Epist. lib. 1. Sed nomina facturi diligenter in patrimonium & vaſa debitoris inquitur. Sic etiam accipiendū eſt illud Quidij, Filius ante diem patris inquiri in annos.

Inquiſitio, onis, Inueſtigatio. [Inquirere, Inueſtigare. Ital. Inquirere. Ital. Cercare. Inſuſtigare. Hiſp. Buſcar.] Cic. 1. Off. In primis, quod homini eſt propria verbi inquitio, atque inueſtigatio. ¶ Inquiſitio, pro informatione quā vocant. Cic. 4. Verrina, Equeum exiſtitimus in qua illa in provincia reum abſentem contra inquitioſe accuſatoris, tantis opibus, tanta cupiditate eſſe deſenſum.

Inquiſitor, oris, Qui inueſtigat. [Inquirere, Inueſtigare. Ital. Inquirere. Ital. Cercare. Inſuſtigare. Hiſp. Buſcar.] Plin. lib. 8. cap. 40. Senatur veſtigia atque perſequitur, comitante ad ſextum inquiſitorem loco retrahens, ¶ Inquiſitor, qui inquitur, & vt vulgò loquuntur, informat ſe de aliquo. Plin. Epist. 9. Norbanum Licinianum legatum & inquiſitorem reum poſtulat.

Inſalubriſ, bre, penult. prod. Quod eſt ſalubri contrarium. [Inſalubriſ. Ital. Non ſano. Hiſp. No ſano ni ſalubre.] Plin. lib. 18. cap. 5. Neque ſecundisſimis locis inſalubrius ægrum parandum. Colum. lib. 1. cap. 4. M. Attilius Regulus diſſiſſe memorat, ſundum ſicut ne ſecundisſimi quidem ſoli, quum ſit inſalubris, ita nec eſſe, ſi vel ſaluberimus ſit, parandum.

Inſalutariuſ, raum, Non ſalutariuſ. [Inſalutariuſ. Ital. Non ſalutatu. Hiſp. No ſaludado.] Vnde inſalutatu hoſpiti deſcedere dicuntur qui clanculum ſe ſubducunt, quod facere ſolent ij qui ſacinoſis alicuius ſibi conſcij, hoſpitis iui conſpectum ſubterfugiunt.

Inſanabilis, le, Quod ſanati non poteſt. [Inſanabile. Ital. Che non ſi può ſanar. Hiſp. Coſa que no ſe puede ſanar.] Cic. pro Seſtio, Ego verò, ſi mihi vni preuendum fuiſſet, ac non accipienda pigra mihi inſanabilis illa mortifera, quam Reip. impoſuiſſet.

Inſaniuſ, pen. prod. Qui non eſt ſani conſilij, & qui non habet mentem integram. [Inſaniuſ. Ital. Non ſano. Hiſp. No ſano.] Terent. in Eunū. Scitum hecſe hominē, hic homines proruſ ex ſtultis inſanoſ facit. Vnde Inſania, ſtultitia, dementia, [Inſania. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. in Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem. ¶ Item inſaniuſ, magnuſ dicitur. Virg. 9. Aegio. Inſani ſeriant ſine lictora fluctuſ. Inſanū illudium equorum, armotum, &c. id eſt immodicum. [Inſaniuſ. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Sane qui exiſtitant inſanum aliquando accipi pro valde ſano, vt i. ſ. particula intendendi viſi habet, ſicut in diſtione inſtraſtuſ, & inelytuſ, citantiſque illud Perſij ex Saty. 3. Et inſano multum laudat magiſtro. Quo rament in loco accipi congruè poteſt pro nimis concitato ad curam diſcipuli, à quo ſubuerteret reportare notam indiligentij. Nam veteres præter nozam ſignificationem, peruicaceſ & intractabileſ appellabant inſanoſ. Contentioſi quoque qui nunquam ſuccumbebant, alioſque improabant, inſani vocati ſunt.

Inſane, aduerbium, vehementer, propterea quòd inſani omnia vehementer faciunt, inquit Varro, neque, ſi alicuiuſ ſeruant modum. [Inſane. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ, iur, itum. A ſanus compoſitum, pro eo quod eſt furere, vel inſanū eſſe. [Inſanio. Ital. Pazzia. Hiſp. Locura.] Terent. in Adel. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniam. Plaut. Aulul. Larux hunc, atque intemperat. inſanieſque agitant ſenem.

Inſanio, iſ

Si peccavi, mi Chreme, Inficiens feci. c. n. id equidē ego, etiā si rē neges, certō scio. Te inficientem atque imprudentem dicere, ac facere omnia. Infencia, i. Ignorantia. [Ἰσχυα. Ital. Ignorantia, necessitas ad no subdioria.] Cic. pro Syl. v. de quoque in tantis tenebris erroris & inficientiæ clarissimū lumen praevaluisse menti meae. Idem. 1. Acad. Sed inter scientiā & inficientiam comprehensionem illam quam dixi, collocabat.

Inficienter, adverbium, Per imprudentiam sine ignorantia. [Ἰσχυα. Ital. Ignorantem. Hisp. No sabiente.] Cic. in Top. Partitioe autem sic utendum est, nullam vt partem relinques: vt si partiri velis tutelae, inficienter facias, &c.

Inficis, ra, tum, Inelegans, & malē compositus. [Ἰσχυα. Ital. Inelegante, mal compositu. Hisp. No pelo, mal compuesto.] Plaut. in Menach. Mulier haec iusticia est: & itulea, quantum perspici modo.

Inficē, Imperite, in cōpōe, impolitē, inelegerantē. [Ἰσχυα. Ital. Inimprovisu. Plaut. in Trin. Si quis scias me fecisse inficē aut improbi, si id me Non accusas, tute ipse obiurgandas es, scio.

Inficitia, i. Ignorantia, imprudentia. [Ἰσχυα. Ital. Ignorantia, imprudentia. Ital. Ignorantia. Hisp. Necesidad o no sabiduria.] Plaut. in Curcul. Heus tu mulier, malē mereri de immerente, inficitia est. Terent. in Heaut. O Iupiter, tantam inficē animo inficitiam!

Inficis, Neficis, imprudens, quasi non sciens. [Ἰσχυα. Ital. Non scientem. Hisp. Necesito no sabidior.] Cic. 4. Acad. Quā si subteraxeris, qui distinguēs artificē ab inficiorū dem. 5. de Fin. Nec verū sum inficis esse vtiliter in historia, non modō voluptatem. Inficia ac temeraria turba. Liu. 4. bel. Punici.

Inficribus, bis, pen. prod. Est rei cuiusq; titulum, vel auctoris nomen addere. [Ἰσχυα. Ital. Sopraferire. Hisp. Inscribir poniendo titulo sobrefierir.] Cic. lib. Tufcul. Quis nostri philosophi, nōne in his ipis libris quos scribunt de contentuanda gloria sua, nomina illi, tribuat? Idem Cassio. In statua quam posuit in rostris, inscripsit, Parenti optime merito. Laetan. lib. 1. Minutus Felix in eo libro qui Octavius inscribitur, sic argumentatus est. Quod interdu delacerare. [Ἰσχυα. Ital. Inscribere. Plautus, Corpus tuum virgis vlcis inficibam. id est insigniam: vel ita delacerabo, vt notae inficripz appareant.

Inficripus, 2, um, Quādoque pro non scripto sumitur. [Ἰσχυα. Ital. Non scripto. Hisp. No escripto.] vt apud Varonem lib. 2. cap. 1. Itaque greges ouium longē abiguntur ex Apulia in Samnium altissimum, atque ad publicanum proferuntur, ne si inficripz pecus pauerit, lege Cenforia committat multā. Quintil. lib. 3. cap. 6. Aliae est scripta, & alia inficripa. Inficripum, 1. Breue quoddam in chartula scriptū, cuiusmodi solent dare Praefecti vrbium iis qui merces exportant. [Ἰσχυα. Ital. Breue, bolletino. Hisp. Letra del principe.] Lucil. Facit idem quod illi qui inficripum est portu exportant clanculum, ac portorium dent. Inficripum, pro infcriptione. Gell. lib. 10. cap. vlti. Quxdam alia inficripa nimis lepidā, multaque proflus concinnitatis redolentia.

Inficripio, vrbale. Modō titulus, modō nota. [Ἰσχυα. Ital. Inficripio. Pli. lib. 2. 9. cap. 1. Hinc illa inficicis monumenti inficripio, Turba se medicorum perisse.

Inficulpus, pis, pti, ptum, a scilpō composū est, teste Diomede, non a scilpō, quod Latīnum non est. [Ἰσχυα. Ital. scilpium. Hisp. Esculpir.] Mutatur autem prima vocalis in vltimam, quemadmodum in compositis verbis Calco, inculco, conculcō, & proculco. Vnde gemmam scilpiz tam contendit dicendum, non sculpam. Est autem insculpere, incidere aliquid in res, in argento, in marmore, in gemma, & simili materia. Plin. in Epist. Incisa & insculpta publicis, xriensique monumentis. Quia metaphorarū dicimus aliquid inficulpm esse in animo, quod ita memoriz animoq; nostro impressum est, & infixum, vt facile excidere non possit. Cic. 2. de Natur. deo. Omnibus enim innatum est, & in animo quasi inficulpm, esse deos.

Infecō, 2, are, Idem quod fecare, sive intrus fecare. [Ἰσχυα. Ital. Tagliare. Hisp. Cortar.] Liu. lib. 8. bel. Maced. Sed non tam parentibus plagis mouetur interitum infecta cute, vt latior, quā alior plagae est, etiā gloriofum se pugnare putant. Colu. lib. 12. cap. 47. Quidā oliuam non contundunt, sed acuta arundine infecant. Idem lib. 4. ca. 1. Sequente deinde anno infecatur superior pars curuaturq; vsque ad medullam. Infecō, a Animalcula sunt partim terrestria, vt scolopendra, stellione: partim volucritia, vt apes, vespae: partim cum vtroque participantia, vt formice: partim pennas & pedibus carētia, vt tinea: qui in homine nascuntur. [Ἰσχυα. Aristoteli. Dicta infecta ab incutis, qui nunc certicum loco, nunc pectorum sunt, atque alii. Hae Alberus Magnus appellat annulata. Vide plura de his apud Plinium lib. 1. cap. 1.

Infecabilis, bile, Quod fecari, ac diuidi non potest, quales sunt atomi. [Ἰσχυα. Ital. che non si può tagliare. Hisp. cosa que no se puede cortar.] Quintil. lib. 2. ca. 1. 7. Ne hi quidem, qui ignē aut aquā, aut quatuor elementa, aut corpora infecabilia esse, ex quibus res omnes initiata duxerint, eradunt.

Infedatus, 3, um, Non fedatus, turbulentus, cōmorus. [Ἰσχυα. Ital. Non acquietato. Hisp. No asfijgado.] Cic. in Partit. Similq; altitudinē animi in capiendis incommodis, & maxime iniuriis, & omne quod est eius generis grane, infedatum, turbulentum.

Infedabilis, le, Quid fedari non potest: vnde adverbij infedabiliter Lucr. lib. 1. Infedabiliter suis arida corpora merfans.

Infeminio, 2, are, Inferere. [Ἰσχυα. Ital. Infeminare. Hisp. Sembrar.] Gell. lib. 19. cap. 1. Quia aquā nūalem frugibus Anē & arboribus fructuanda diceret, sed hominibus potu nimio insalubrem effezetabem & morbos sensim atque in diem longam visceribus infeminare.

Infeneco, fici, fecere, Difficillimē immorari, quasique in exotere confumere, & senē fieri [Ἰσχυα. Ital. Diuener vecchia in qualche uogatio. Hisp. Envejecer.] Quintil. lib. 10. cap. 3. Singulis actionum partibus infescere Tacitus li. 3. Quum pleriq; iisdem negotijs infescerentur.

Infensibilis, le, Quod sub sensum cadere nō potest. [Ἰσχυα. Ital. Infensibile. Hisp. cosa que no se puede sentir.] Gell. lib. 17. cap. 10. Innumerable esse ait, & propemodum infensibile.

Insensilis, le, Idem. Lucr. lib. 2. necesse est Ex insensibilibus tamen omnia conscriare Principiis constare.

Insēpultus, 3, um, Non sepultus. [Ἰσχυα. Ital. Insēpulto, non sepelito. Hisp. No enterrado.] Cic. 4. Catil. Cerno animo sepulcrum patriam, miseros atque infēpulos.

re amantem. : Inferre suis commodis, est utilitati suae conferre. Cic.
2. de Finib. Ergo in his adolescentibus bonam spem esse dicimus, & ma-
gnam in dolorem, quos suis commodis inferunt, & quicquid ipsis ex-
pediat, facturos arbitramur.

Inhibilo, as, are. Idem quod fibrare, vel spirare. [Inhibilo. Ital. Subbiare.
Hisp. Sitarur.] Ouid. 19. Metamorph. Qualia suscinis vbi trux inhibi-
lat Eurus. Murmura pinctis sunt. Membra inhibilat ignis, Silius
lib. 2.

Insecutus, 2, um, Non secutus. Ital. Non secuto. Hsp. Cosa no sea ni xunta.
Strat. 3. Theb. Vulneraque ista ferens puti insecuta cruore, Protinus
ire poto.

Insidere, es, peo, cora. In re aliqua sui super rem sedeo. [Insidere. Ital.
Sedere sopra qualche cosa. Hsp. Aferrarse sobre algo.] Plin. de Viris illustri-
bus, Hic primus insituit, vii equites Romani Idibus Quintilibus ab
eod Honoris equis insidentes, in Capitolium transire. Liu. 7. ab Vrbe.
Equo deinde quam poterat maxime exornato insidentem fere in specum
immissit. : Aliquando pro inhare, ut insecutus. Cic. lib. 4. Tusc. Quum
autem hic feror concitatioque animi inuenerat, & tanquam in venis
medullis quae infederit. : Aliquando locum aliquem occupo ad interci-
piendum praeueniens. [Insid. vr. Insidere arcem militibus. Liu. 6. belli
Pun. Quingentis militibus arcem insedit. Insidere itinera. Liu. 5. belli
Pun. Quam fugam inclinatam et tenebat, omnia itinera insidere iubet.
: Aliquando obfidere, [Insid. vr. & modò cum accusatiuo construi-
tur. Liu. 2. bel. Pun. Mago locum monstrabit quem insidescis. Modò
datiui. Virg. lib. 1. 1. Arripuitque locum, & Iulius insedit inquis. Liu. lib.
9. Insessis omnibus viis, per quas commectus ex Samnio subuehebatur.
Insideri, passiuè. Liuus 5. belli Pun. Vixit quae omnes hostium praedias in-
sederunt.

Insidia, arum, Dolosae expectatio ad aliquem aggrediendum : ab insidens
locis quae ad insidias eligimus. [Insidia. Ital. Insidie, agazzi. Hsp.
Laa effecthangas.] Solent enim qui hostibus insidiuntur, ea loca insidere
quae illos ire facturos putant, vt incautos opprimant. Cic. 2. belli Gall.
Insidias veritus. Cic. pro C. Plancio, Vigilandum esse semper, multae in-
sidiae sunt bonis. Idem 3. Offic. Sane igitur insidiae, tendere plagas &c.
Insidiator, aris, Insidias tendo. [Insidiator. Ital. Insidiare. Hsp. agazzi.
Hsp. Affectar.] Sallustius in Iugurtha, Adherbalem viri suae do-
lis insidiatum esse. Cic. de Orat. Non enim id agit vt insidetur, &
obseruet, sed fauet. Mart. lib. 12. Site delectant animosa pericula, tur-
scis (Turcor esse viros) insidimur apris. Virg. 9. Aen. lupus insidiatus
ouili Ouid. 13. Metamorph. Hostibus insidiet, fossas munimine cingo.
Insidiator, oris, Qui tendit insidias. [Insidiator. Ital. Insidiatore. Hsp. Affec-
tor.] Cic. pro Milone, Insidiatori vero, & latroni quae potest astricta in-
iusta nexi.

Insidiosus, Qui saepe insidiatur, plenus insidiis, fallax. [Insidiosus. Ital.
adulo. Ital. Pien d'inganni. Hsp. Llano de effecthangas y engaños.] Cic. 4.
Verr. Quis acerbior quis insidiosior quis crudelior inquam? Insidio-
sus laro, Martialis lib. 14. Plin. lib. 29. cap. 1. In qua conditione insidio-
sissima auitorem pessimis boni faciunt.

Insidiosè, Cum insidiis. [Insidiosè. Ital. Insidiosamente.] Cic. lib. 3. Offic. Ratio ergo polleat
nequid insidiosè, nequid simulare nequid fallaciter.

Insido, is, pen. prod. insidi, insellum Significat ad sedendum descendendo, vel
clam & tñum delatori. [Insido. Ital. sedere. Hsp. Aferrarse.]
Virg. 5. Aen. Ac veluti in pratis, vbi apes altare ferena Floribus in-
sident variis, & candida circum Lilia funduntur. Quintil. lib. 10. cap. 5.
7, Moras, & scellum, & silentium quaerit, dum illa verba fabricatur, &
memoria insident. Laetant. lib. 6. Vitia ergo specacula omnia, non
solum nequid vitiorum peccatoribus insidat. id est essent ingredientur, &
in haereat. Statius passiuum protulit 2. Theb. Fessis insiditur altis.

Insignis, & hoc insigne, Eximius, nobilis : & propriè in quo aliqua sunt
signa quibus ab aliis discernitur. [Insignis. Ital. Nobile, manifestissimo.
Hsp. clero. fenaldado.] Virg. lib. 3. Georg. Nec mihi displicet maculis in-
signis & folia, hoc est, insignitus, quique maculis ab aliis distinguitur.
Liu. 1. ab Vrbe, Flaminium Ioui assiduum sacerdotem creauit, insigni-
eum veste, & Curuli regiae sella adornauit. Virg. lib. 4. Aeneid. ostroque
insignis & auro Stet Ionipes. hoc est auro & ostro insignitus, vel in-
signiter instratus. : Insigne itaque generaliter dicitur quicquid signo ali-
quo, vel nota inter alia eminet. Vnde qui nobilitate, aut virtute aliqua,
aut etiam vitio inter alios eminent, insignes dicuntur. Virg. 1. Aen. In-
signem pietate virum. Sic etiam insignes latrones dicimus, qui maiore
audacia grassantur, & suis facinoribus omnibus innocunt. Item in-
signia etià facinora dicimus, quae vulgaria non sunt, sed rara : nihilque
habent medicore, sed aut insigniter bona, aut mala. Insignis homo
omnibus notis turpitudinis, Cic. pro Rab. Tere. in Eunuc. laudat ali-
quam causam quarebat senex quam obrem aliquid insignis faceret. Do-
natus, Insigne aliquid, magnum, & nobile facinus. Sic etiam insignia
scelera, & Tacito dicuntur. Omne enim quod excellit, sua illud sit vi-
tium, seu virtus, insignis dicitur. Vnde etiam quandoque simpliciter pro
magno sumitur. Lucil. Cocus non curat caudam insignem esse, modò
pinguis sit.

Insignia, insignium, [Insignia. Ital. Insigne arme. Hsp. Las insignias de las
honras y las armas.] Dicitur ea quae in vestibus, vexillis, & huiusmodi in-
signis sunt aut ipse vestes, vexilla, & alia quae sunt, aut feruntur ita
ab aliis discreta vt possi possint cuius sint, & ad quos pertineant : vt vestes
militares, & insignia militaria, regalia, consularia, quibus acies ab
acrie, eques ab equire, Rex & Consul a viro priuato cognosci debet. Virg.
2. Aen. Danaumque insignia nobis Apramis clypeos. Liu. lib. 1. Ipsi
en ille nostris decoratus insignibus magnificè incedit. Sallust. Cum sa-
cisibus, atque alios imperij insignibus ad Manlium in castra tendit. Mo-
enim fuit antiquorum, vt benemeritis insignia tribuerent magistra-
uum. Vnde scribit Tacitus decreta fuisse Narsis. Quae insignia insignia
ad Claudio Cesare. Ab eodem insignia Praeturae Crispino decreta fuerunt,
& hoc non solum signa & ornamenta ab virtutem adepta, sed etiam in-
signia laudis, & insignia gloriæ dicimus : vt Cicero Appio, Insignia enim
virtutis mulierum hinc virtute assequuti sunt. : Ad dicimus etiam in su-
mero singulari, Insigne is, Qui. 1. de Arte, Este procul vixit tenet, in-
signe pudoris. Sic etiam dicimus insigne regni, pro diademate quo reges

Idem 10. ab Vrbe, Hæc precarius velut instigante dea, & ipse collegæ & exercitus virtutem adæquavit duces. Cicer. in Pison. An tu eras Consul. quum in Palatio mea dormis. Cicer. non casu aliquo, sed ignibus incensus instigante res?

Instigatio, onis, instigandi actus. *παρονοια, παρονοιας*. Ad Heren. lib. 2. Amplificatio est res quæ per locum communem instigationis auditorum causa sumatur.

Instillo, as, are, Gutturatim infundo. [*ἐπιβάλλω, ἐπιβάλλω*. Ital. *Gocciare, instillare, lambicare*. Hisp. *Destillar, gota a gota, gotear*.] Plin. lib. 10. Et aurium grauitati lacum raphani instillant. Cic. de Sen. Nanque hæc quoque nisi tanquam Iunini oleum instilles, extinguuntur senectute. Idem 1. Tuscul. Guttur quæ saxa affiduc instillant Caucaſi. Per translationem accipitur pro eo quod est sensum in animu mutere. Cic. ad Att. li. 9. Attulit vberimas tuas laceras quæ mihi quiddam quo stare, instillarunt. Instinctus, us, ui, Instigatio; & quam Diuinam vocant inspirationem. [*πνεῦμα, πνεῦμα*. Ital. *Instinto, ispirazione diuina*. Hisp. *Movimiento diuino*.] Cic. 1. Tuscul. Sine cæli alioque mentis instinctu. Idem 1. de Diuin. Quæ instinctu Diuino afflatuque funduntur. Instinctu alius facere, hoc est suauis & impulsione. Plin. in Paneg. Multa fecimus sponte, plura instinctu quodam & imperio.

Instinctus, a, um, participium. Instigatus. *ἐκπνευστός, ἐκπνευστός*. Liu. 5. ab Vrbe, itaque quæ tum cecinerit Diuino spiritu instinctus, ea se nec, ut indicia sint, reuocare possit, &c.

Instinctor, oris, Impulsor. *ἐκπνευστής, ἐκπνευστής*. Cornelius Tacitus lib. 7. Nec deat sceleris instinctor.

Instipulator, aris, Est cæca & solennia quædam verba concipere, quibus interrogat, aliquis se datorem facturumve promittit. *ἀπαγορεύω*. Stipulationis huiusmodi exemplum insigne est illud apud Plautum in Pseudolo. Minus viginti sanæ ac saluæ sunt tibi, &c. Nullum periculum est quod sciam, stipularier. Vt concepiu verba, viginti minas dabunt? n. Dabuntur.

Instita, æ, penul. corr. Tenuis fasciola, qua honestæ tantum matronæ vtebantur, (inquit Acron) quæ stolæ imam partem ambebat. *ἐκπνευστός*. Hora. lib. 1. Serm. Sat. 2. Nil medium est, sunt qui nolunt tetigisse, nisi illas Quarar subfuta calos regit instita veste. Contrâ, alius nullâ nisi olenti in fornice stant. Qui, in Arte, Est procul vitæ tenuis, insigne pudoris, Quæque tegis medius instita longa pedes.

Instito, Vides INSTO.

Institor, oris, praul. nominatiui corr. Dicitur qui à mercatore negotiorum aliquid est propositus: quales sunt illi quos negotiatores tabernis suis solent præponere, vel merces aliquas vendendas committere. [*παραπαιστής*. Ital. *Fattore di mercante*. Hisp. *Regidor, mercader, v. vendidor*.] Dicit autem suum Institores (vt indicat Vlpia. in l. 1. Digest. de Institor. act.) ab institendo, eo quod negotio instillant. Liu. Sat. 7. Institor hyberæ tegetis, nuncique caducæ. Liu. 6. ab Vrbe, Vrbi frequentanda multitudo incolarum liberti norumque, & institorum, opificumque crecenta. Propert. lib. 4. eleg. 2. Mundus demissis institor in tunicis. Institor eloquentiz. Quinell. lib. 1. cap. 1. Commoueatque quicquam eius fortuna quem nudum ad sui iactantem, & ambitiosum institorem eloquentiz in ancipiti sorte videat. Postea fere semper accipitur institorum pro eo qui veditor est mercium delicatarum, cuique æstarij & lintearij dant vestem circumscribendam & distrabendam. Quid. de Arte, Institor ad domum venit discinctus emac. Plautus ancillam pro domina negotiantem, institorem vocat. Vergiliam quoque fidus Institor velis dicitur, quod mense Nouembri quum earum occasus est, ex hoc sidere coniecturatio faciunt hyemis. nam si nubilus fuerit earum occasus, pluuioſam hyemem denuntiat. Idcirco negotiatores statim augent lacerarum pretia, quibus pluuio tempore vitium si vero sereno tempore occiderint, asperitas hyemis denuntiat. Idcirco reliquarum vestium pretia accedunt.

Institorius, a, um, Quod ad institorem pertinet. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. vt Ars institoria. Suet. in Claud. Cæſ. cap. 27. Dispositæ per littora & ripas diuersoria tabernæ parabantur, inignes gæner, & maronatum institorias operas imitantium, atque hinc inde orantium vt appelleret. Institoria actio, dicitur qua dominus institorem cõuenit, vel pro institore conuenitur. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Vlpia. l. Quicunque. ff. De inst. actione. Si libitarius (quem Græci *ἐκπνευστικός* vocant) seruum pollinctorem habuerit, huius mortuum spolietur, dandam in eum quasi institoriam actionemque auis & furti & iniuriarum actio competet.

Instituo, is, ex in & statuo, Propono, constituo, decerno, certum mihi est. [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Propone, istituire*. Hisp. *Constituir, proponer*.] Plaut. in Bacch. Ego dare me iudum meo guaro institui, vt obsequium animo sumere possit. Cicero 4. Verr. Tu qui institueras in eos animaduertere, qui perperam iudicassent. Aliquando incipio. *ἐκπνευστικός*. Plinius, Priuilegiu id opus institueram. Cic. pro Cluentio. Quæſo, vt me, Iudices, si que facere instutis, benigne, attenteque audiat. Aliquando doceo, instituo, *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Seneca, Suar enim nō modo literis, sed etiam bonis moribus instituitur adolescentem. Cic. pro Quintio, Qui apud te esset educatus, quem tu à puero institutis, vt nobis ne gladiatori quidem hæreter. Dicitur & de malis artibus. Iuuenalis, Instituitque rudes melior Locusta propinquas. id est docet eas veneficia. Aliquando ordino, & proprie de ludis, de orationibus, de moribus hominum dicitur. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Teren. Optime vitam instituit. Sallust. Ea familia ortu, ita se ab adolescentia vitam instituisse, vt omnia bona in spe haberet.

Institutus, a, um, participium. Constitutus, ordinatus. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Cic. Atti. lib. 2. Magistratus hic multos annos post Decemviris institutus est. Institutus, eruditus. Cic. 3. de Finib. Eos melius à natura institutos fuisse, quam institui potuissent à philosophia. Institutus, inceptus. Cic. pro Domo sua, Neque institutas ceteroniam persequi, neque verbum illum soleone potuit cessari.

Instructio, onis, Instructio, doctrina. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ita. *Institutione, introductione*. Hisp. *Obra de enseñar*. Cic. 1. Offic. Magis ad institutionem vitæ communis spectare videtur. Institutiones item dicuntur libri, siue præcepta ad artem aliquam viam strenuentia, quas *ἐκπνευστικός* appellant Græci. Vnde etiam Quintilianus opus suum, quo futurum Oratorem instituit, Institutiones oratorias inscripsit.

Institutum, ti, [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Ustata, buona pigliata per cost. piglia*. Hisp. *Buena costumbre y bien deliberala*.] Bonus mos, cõsilio & ratione sumptus, & domestica disciplina quæ literis non mandatur, sed obſeruetur communi opinione bonorum virorum per quandam consuetudinem. Vnde de institutis antiquis, titulus est apud Valerium Max. lib. 2. id est de moribus antiquorum vsu & consuetudine receptis. Cic. de cla. Ora. Iuris publici leges, & instituta cognouerat. Idem 2. Verr. Veteri consuetudine institutoque maiorem. Aliquando idem est quod propositum, siue inceptum, aut scopus. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Cic. in Topi. Sed ad huius libri institutum nihil pertinet. Idem 2. de Inuent. Quod ad hoc nostrum institutum nihil perinet.

Insto, as, Idem est quod vrgere & ferè datiuo iungitur. [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Instare*. Hisp. *Apresurar, a aquecar*.] Cic. pro Quintio, Verum quoniam tibi instat Hortensius vt eas in consiliu me postular, ne dicendo tempus absumam. Interdum incomb. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Virg. 1. Aco. Talis erat Dido, talē se læta ferebat. Per medios instans operi, regniq; futuri. Instare etiam dicitur hostes, quum vadique vrgent & impetionem faciunt. Liu. lib. 1. Ita incurſisse à lateribus setur, vt non litem modo Sabinas legiones ferociter instantes cedentibus, sed subito in fugam auerterent. Quandoq; verò accusatum habet. Plaut. in Cucc. Si magis me instabunt ad p̄torem, iufferam. Interdum etiam accipitur Insto pro instito, hoc est ingredior. Idem in Aſinar. Rectam instas viam, id est instis, vel ingressus es rectam viam. Iouenit etiam sine aliquo prædictorum casum, hec possit intelligi. Sallust. in Catil. Veterani virtutis p̄stina memores cõminus acriter instares: illi haud timidi resistunt. Instare pro instabant, quasi contra stabant, id est pugabant. Terent. in And. ego illud sedulo. Negare factum, ille instat factum, id est contendit & perſeuerat esse factum. Aliquando idem est quod imminere, vel propinquum esse. Sall. in Catil. Optimum factu razus, noctem quæ instabat, ante capere, nequid eo spatio noueretur. id est proxima erat, vel sequebatur. Cæſar 1. bel. Gal. Cæſar vbi se diutius duci intellexit, & dicam instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret.

Instito, as, re, Frequentatium est, sæpe cõtra stare, repugnare. Cæſar lib. 1. id conspicati Heluetij qui in montem sese receperant, rursus institare, & praelium redintegrare ceperunt.

Instancia, æ, Instanter, aduerbium, Instabilis, & Instabilitas, vide supra suo ordine.

Instragulum, Instramentum, vide INSTERNO.

Instruentis, a, um, Contrarius strenuus, Minime generosus, ignobilis, indiligens, & ad res gerendas minime promptus. [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Non bellicoſo, non generoso, strenuo*. Hisp. *No deſtro, no bellicoſo, no diligente*.] Plautus in Mostel. Atque vbi illo immigrat æquum homo, indiligens, eum pigra familia, Immundus, instruentis, hic iam ædibus vicium additur. Instruentis animus, Ingenerosus, ignobilis. Teren. in Heaur. Ambo accusandi est illud inceptum tamen animi est pudentis signum, & non instruenti.

Instrepo, is, ere, In realiqua strepitum edo: vt quum apes floribus instrepere dicimus. [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Far strepito*. Hisp. *Hacer estruendo*.] Aliquando accipitur pro simplici strepo, cum quadam tamen intentione soni, ex vi præpositionis accedenti vt Instrepere, grauem strepitum, & sonum emittere. Virgil. 3. Georg. Post valido nitens sub pondere faginus axis Instrept. Claud. 8. Paneg. Denitibus horrendu instrept. Liu. 4. ab Vrbe, Vnde siquid instrepat terroris, sine Particio magistratu placere Rempub. opprimi.

Instringo, is, ere [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Strignere*. Hisp. *Apresar*.] Catul. de Lesb. Quia te animo offensus, teque instringique, redigique, Et diis iniuriis delinens esse miser.

Instrumentum, ti, Ab instructo sic. [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Instrumento*. Hisp. *Instrumento*.] Quo nomine significatur omne illud quo quis ad operandu vitur. Sic dicimus arma instrumenta belli esse. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Cic. 1. Acad. Torus belli instrumentis, & apparatu. Legones, maras, farcula instrumenta agricolationis. Item dicitur id quo quis instruitur, hoc est docetur. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Vnde dicimus Instrumentum verus & Instrumentum nouu, pro Lege veteri, & Legenoua. Ex his enim homo instruitur quid agere, aut vitare debeat. Aliquando sumitur pro apparatu quo fundus, taberna, & id genus alia instruntur. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Cic. pro Domo sua, In fundum autem vicini Consul, non modo instrumenta, aut ornamenta villa, sed etiam arbores transferebantur. Idem in Verr. Hæc omnia in instrumento ac suppellectili C. Verris nominabantur. Suet. in Aug. Alexandria capta nihil sibi, præter calicem, ex instrumento regio retinuerit. Sic apud Iuriconsultos ritulus est de Fundo instructo, & instrumento legato. Aliquando Instrumenti nomine intelligitur monumentum scripturarum ad res gestas pertinentium, quale fere est repertorium, quod vulgo *Inuentarium* appellatur. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Suet. in Vesp. Vndique inuestigatis exemplaribus instrumentum imperij pulcherrimum ac vetustissimum confect.

Instruo, is, xl, clum, Ordino, apparo, compono. [*ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Ital. *Apparechiare, ordinare*. Hisp. *Formar, ordenar, poner en punto*.] & dicitur de acie, de classe, de caula, ac etiam de mente alicuius *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Plaut. in Amph. Nos nostras more nostro & modo instruximus legiones. Cic. pro Murena, Tu actionem instruis, ille aciem instruit. Laetan. lib. 1. Quod malum à Græcis ortum est, quorum leuitas instruitur dicendi facultate & copia, incredibile est quantas mendaciarum nebulas excitauerit. Idem lib. 3. Apparere falsam & inanem esse omnē philosophiam, quia nec instruit ad iustitiz munera, nec officium hominis, rationemque consummat. hoc est, non præparat, imbuat, aut instruit. Colum. lib. 3. Nonnulli strenue fabricant nauigia, nec cõsummata perinde instruant armamentis, ministrisque, id est armant vel muniant. Instruere epulum, est apparare. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Gel. lib. 2. Verba Lelij hæc sunt, Quibus indicat hædum, qui ad epulas fuit allatus, dimissum, cõnamq; ita vt lex Licinia sanisset, pomis, oleribusq; instruat. id est parat. Instruere discipulos, id est docere, literis & disciplinis imbueret: quauis Valla neget se in eo significatū reperisse. *ἐκπνευστικός, ἐκπνευστικός*. Quintil. lib. 1. cap. 5. Orationis lectione susceptos à se discipulos instruxit. Idem, his omnibus admiscuitur, vt quicq; locus postulabat, dicendi

ratio

ratio: quæ non eorum modo scientiam, quibus solis quidam nomen a-
ritus dederant, studiosos instruat.

Instructor, ois, Qui parat, & instruit. [*regens & docens*. Ital. *colui che ordina, che apparecchia*. Hisp. *Formeja dor, ordenador*.] Cicero post red. in Sen. Hi sunt conditores institutorēq; conuijij.

Instructus, uis, Apparatus. [*preparatus, uisus*. Ital. *Apparecchio, ordinato*. Hisp. *Formejiamento, Aparato*.] Cic. 3. de Orat. Riuus est didicta oratio, non fontibus: & quocunque ingredierit, eodem est instructa or-
natūq; comitata.

Instructio, onis, Constructio. [*constructio*. Ital. *Instruzione, ordinatio*. Hisp. *Obra de formar & poner apunto*.] Traianus in Epist. Plinii, Si instructio noui balinei oneratura vixes Præfident non est, postulum desiderio corū indulgere, instructio exercitus, instructio militū, apud Cic. 2. de Nat. de.

Instupescere, Idem quod stupescere, aut valde stupidus, & sensus expertus sum. [*deceadit*. Ital. *stupire*. Hisp. *Estar sin sentido & pasmada*.] Plin. lib. 2. cap. 4. Salpe tororem sedari, quocunque membro insulente, liqui-
in sinum exsuar.

Instulim, si, nent, gen appellabat antiqui colorem (inquit Festus) simi-
lem luteo, qui fiebat ex fomofo stillicite. Plaut. in Trucul. Aduenisti
huc subteritatum exornatis offibus, Quia tibi insulato infecisti propu-
diosā palliā. Vide s. v. a. s. v. m.

Insulsius, e, Inuicundus. [*indignus*. Ital. *Non buono, aspro, ingrato*. Ital. *Non suaua al sentito aspro*.] Cic. de Amic. Insulsiorem illam admirationē esse fore, quæ
iucundissima fuisset, si aliquem cui narraret, habuisset. Idem 2. de Orat.
Qui vitam insulsaum sine luis studiis puraret.

Insulubidus, ætate, q. d. ætate. Gellius lib. 1. 9. cap. 9. Sed ne nos, id est nom-
en Latinum, tanquam profecto vultus quosdam & Insulbidos *insulpa-*
dus condemnatis.

Insulbidus, aduerbium est, ætate, q. d. ætate, quoniam vitiis Gell. lib. 1. cap. 1.
Multa arq; immodica de philosophis doctrinis intemperatē arq; insu-
bide differētia id est præcipitaret, priusquam subiret, aut in mentem
veniret quid diceret, Maerob. lib. 7. Satur. Ipsam verb videndi naturam
non insulbide introprexit Epicurus.

Insulbus, æ, Populi Cissalpinæ Gallie, cuius ciuitates sunt, Mediolanum,
Papia, Landa, Nouaria, Verceille, & Comum. *insulbus*. Cic. pro Cor. Balbo.
Ecce Germania, Insulbium, Helnetiorū, Iapidum, &c. Strab. lib. 3.
Insulbus hæc eriam ætate sunt, qui Mediolanum meropolim habuerat.
Ea quidem præter vires erat: (omnes enim viciatim habebat) hæc ve-
rō tempestate eximie dignitatis trans Padum cunctas est, quodamodo
Alpibus finitima. Hæc ille. Horum regio dicta est Insulbia.

Insucco, as, Succo imbuo, humecto, irrigo. [*insucco*. Ital. *Assucato, as-*
sato.] Plaut. in Cap. Imperate insueui, Terent. in Adelphiis, Nam qui mentiri, aut fallere insueuit patrem, aut audebit.
Tanto magis audebit ceteros. Colum. lib. 6. cap. 47. Cui partui deinde
quum decem diebus insueuit equis Tacitus. Duas pellices, quarum cor-
pori insueuerat. Id est eum quibus consueuerunt habuerat. [*insuefecit*,
sui partui victoria. Liu. c. bel. Pun. Cuius fecit, passus. Colum. lib. 1. ca. 3.
Atq; ubi cœperunt aliquod incrementum habere, sic insuefecit debent, vt
in id spatium quod folis interierat, inclinerent.

Insuefactio, eis, cete, Consuefactio. [*consuefactio*. Ital. *Assuefactio*.]
Cæsar 4. bel. Gall. Notissimis locis audacter tela conicerent, & equos in-
suefactos incitarent.

Insuetus, a, um, Insolicus, vel cui non assueuimus. [*insuetus*. Ital. *Non visto non*
soltito, disusito. Hisp. *Non acostumbrado*.] Vt apud Virg. 6. Aen. Insuetus præ iter
gelidas enouit ad Ardos. Idem 1. Aeglog. Non infecta graues tentabūt
pabula feras. Insuetus alium rei dicitur, is, qui rei alieni non assueuit.
Liu. 8. bel. Pun. Vt non Syphacem modò barbarum, insuetūq; mori-
bus Romanis, sed hostem etiam insuetissimum facundē, aliquando sibi
conciliaret. Insuetus mos. Cie. ad Att. lib. 4. Quo Senatus consulto re-
citato, quum populus more hoc insueuit & nouo, plauium eo nomine in
recitando dedisset, habui concionem. Insuetus concumescit, Idem ad
Att. lib. 1. Insuetus laboris, Cæsar 7. bel. Gall.

Insula, iæ, pen. cor. Dicitur terra quæ vndiq; aquis clauditur, propriè au-
tem in mari. [*insula*. Ital. *Isola*. Hisp. *La isla terra cercada de mar de rio*.]
Vnde quidam a salo appellatas insulas volunt quod in salo, id est mari,
sūt sint Hinc Peninsula, quæ quasi insula est, & vndiq; ferè aquis clausa,
angustior, tantum terre spatio, quod dicitur Isthmos, continenti anne-
ctitur. *insularis*. Mediāmen autem vocatur, quam amnis circuit. *insularis*.
Insulas tamen nullo discrimine vocamus etiam eas, quæ Ru-
mine vel lacu ambiuntur. Cic. 1. de Leg. Insula quæ est in Fibreno Ru-
mine. Idem pro Milone, Insula in lacu Percæ. [*insularis* etiam dicuntur
domus in vrbe ab aliis separatæ, & vicos vndiq; habentes, quod sicut
insulae sunt in mari loco vndiq; ambita, vndiq; differētia à continenti,
ita domus nullis connexa ædificiis cohærenter, insule nōmīnāntur.

Insularis, æ, Budro. Vnde Spartianus scribit c. c. x. x. v. insulas
olim Romæ incendio absumptas fuisse. Vlpi. 1. Stipulationes non diui-
duntur. ff. de re. oblig. Planē si in insula fuerit qui stipulatus sit, non
est expectandum vt insula ruat. Cic. pro M. Cælio. Nunc demum intel-
ligo P. Clodij insulam esse venalem, cuius hic in iudiculis habet de-
cem, vt opinor, millibus.

Insularis, æ, Quod est insule, & ad insulam pertinet. [*insularis*. Ital. *Chè*
che è appartenente ad isola. Hisp. *cosa perteneciente a isla*.] Vt, Morbus insularis,
ex insulis inuectus. Plinius, Qui primus insularem morbum in vrhem
invexit. Insularis poena, quæ quis in insulam deportatur. Marcel. Nec
streptente vlln, nec obfidente, insulari poena multati sunt.

Insularius, Qui insulas, hoc est ædes potentiorum ab aliis ædificiis difere
tas custodia causa inhabitat. Voigus *conuiciorum* vocat. Hoc verbo vsus
est Pomponius in l. si ita. ff. de vsu & habit. Dominus, inquit, proprie-
tatis, etiā inuito vsufructuario, vel vsuario, fundum vel ædes, pet salua-
rium vel insularem custodire poterit. Budro.

Insulsius, a, um, Proprie id dicitur quod salum, aut salitum non est. [*insul-*
sius. Ital. *Non salato*. Hisp. *Cosa sin sal, no salada*.] Sæpius tamen per trans-

lationē accipitur pro fatuo, inepto, siue infipientē. [ἀπειρηλός, αἰνείας] ἢ
nos. Ital. Goffo. Hisp. *cofo, fofo, fignigracia*.] Plautus in Rudente, Bonam est
quod habes gratiam merito mihi, Qui te ex infulto salūtem feci ope-
ra mea. Terent. in Eunuc. Fatuus est, infultus, tardus: iterum noctē siue
& dies. Cic. 1. de Orat. Sed qui eius rei rationem quamdam conari sunt,
atque tunc tradere, sic infultū existerunt, v. mihī aliud eorum nisi ipsa
infultitas ridetur.

Infultus, as, t. Ineptus. [ἀπειρηλός, αἰνείας] ἢ Ital. Inestia, nos. *cofo*. Hisp.
fofo, ad deperit.] Cic. ad Att. lib. 1. de hōis ex tuis literis cognoui, &
Chryſippo in villa, cuius infultatorem bene noram. Idem pro Rab. L. in
nostris infultatorem Græcorum.

Infultē, aduerb. Imprudenter, ineptē. [ἀπειρηλότης, αἰνείας] ἢ Ital. Inesta
mente, imprudentemente. Hisp. *desfibrado*, & *desgraciadamente*.] Cic. ad Cæ-
lib. 2. Epist. Sed ita locutus infultē est, ut mirum Senatus conuiuium ex-
ceperit. Idem ad Att. lib. 1. 5. Omnia videntur infultē fieri.

Infultor, tās, frequentatiuum ab Infulto, cuius supinum est Infultum. [ἰμ-
πηλός, Ital. Affilare, delegger. Hisp. *salutar para mal hazer*.] Inde Infultor
propriē est multum & cum impetu super rem aliquam salire. Et ali-
quando habet post se accufatiuum. Terent. in Eun. Ne tu istas, faxo, cal-
bibus sepe infultibus frustra. Sepius autem datiuum. Virg. 3. Georg.
Infultare solo, & gressus glomerare superbos. Per crantiationē accipitur
pro irritico, & contumeliosus in aliquem aliquid vel dico, vel facio.
ἀπειρηλός, ἀπειρηλότης. Sall. Mulros tamen ab adolescentia bonos infultauit.
Cic. pro Flac. Nunc vērū non infultabo vehementius, nec volitabo in
hoc infolentius, neq; in illū nugatorum iuehar. Idem pro Malone;
Cicliū qui tot annos in hanc Rem publicā infultauit.

Infultatio, onis, Amara iustifico, & insolens in calamitate alicuius contume-
lia. *ἀπειρηλότης*. Quintil. lib. 8. cap. 9. Non tam probatio, quā extrema
quæ infultatio.

Infultari, rz, Infultandi actus. *ἰμπελην*. Plautus, Nam ego istam infultu-
ram & defulturam nihil hic moror.

Infum, in re aliqua sum. [ἰνυμ. Ital. *effire*. Hisp. *terren algo*.] Lactan. lib. 3.
Inest ergo fideribus ratio ad peragendos meatus suos apta: sed Dei est
illa ratio. Terent. in Eun. In amore hæc omnia infunt vitia, iniuriæ, &c.
Idem in And. Trilīs fœuitas inest in vultu, atq; in verbis bibeis. Plin. in
Paneg. Cui plus iniuria, quā pulchritudinis inest.

In summa, Diuisi diffinitionibus, & Summatim tandem ferē habent signi-
ficationē. [ἰνυμ. Ital. *effire*. Hisp. *terren algo*.] Quintil.
In summa non recedatōs est mihi inuitis etiam par entibus pī facere.
Perinde enim est ac si diceremus, Quod vērū summatim comprehendam.
Infumum, mis, per simplex m. pen. prod. Significat impendo, confumō, *ἰνυμ*.
ἰνυμ, *ἰνυμ*, *ἰνυμ*. Ital. *consumare*, *spendere*. Hisp. *gastar*, *consumir*.] Gell. lib. 2.
cap. 24. Læ Fannia, lata est quæ ludis Romæ cum ludis plebeis, & Satur-
nialibus, & aliis quibudam diebus in singulos dies, ceteros ævis infumū
concessit. Cic. ad Att. lib. 5. Nos tamen, etsi hoc te ex aliis audire malo,
sic in Provincia nos perimus, v. nullus ceruncius infumatus in quen-
quam. Infumere curam, Plin. lib. 9. cap. 48. Omnis ergo cura ad pecu-
laudum hoc malum infumitur. Infumere operam, Cic. 5. Vetr. Quanta
igitur spem illi prædæ propositam arbitrarur fuisse, qui tantū præter
lucrum nulla opera infumpta consēpserit, atque deperexerit. Liu. 10. ab
Yrb. Malle frustra operam infumptam, quā quicquam incidisse.

Infulto, is, In re aliqua sum, includo. [ἰνυμ. Ital. *effire*. Hisp. *terren algo*.]
Virg. 1. Aen. Tera reum plumbo infulto, ferroq; tigeant. Ouid. 3. de
Arte amān. Nec prodire graues infuso veltibus auro. Valer. Max. lib. 1.
Tarquinus M. Tulium Duūmirus, quod libum ficeret civiliū fa-
ctorum obcenētē custodire suæ cōmiliū, pecunia corruptus, Petronio
Sabino scribendam dedidit, culco infurtum, in mare abiici iussit. Per
crantiationē accipitur pro imprecante, si inmiscere, contingere. Liu.
10. bel. Maced. Lepidus molem ad Tarracinam, ingratum opus, quod præ-
dia habebat ibi, priuatimq; publice rei impense infurcat.

Infuper, pe. cor. Ad hoc præterea. [ἰνυμ. Ital. *oltre*. Hisp. *allende desis*.]
Cic. ad Q. fratrem, Nā ne te fugiat, iustus infuper Epicurus. Plaut. in Truc.
v. illud acceptum sit prius, quod perdidit, hoc addam infuper.

Infuperabilis, le, Quod superari, & domari non potest. [ἰνυμ. Ital. *insuperabile*, *invincibile*. Hisp. *lo que no puede ser vencido*.] Virg. 1. Morbus insupe-
rabilis, id est incurabilis. *ἰνυμ*, *ἰνυμ*, *ἰνυμ*. Plin. in Epist. Rogauit; vt
medicos consulerem de fumia valetudinis: vt si esset insuperabilis,
sponte exiret ē vita. Interdū idem est quod imperius, inaccessus: pro-
priēq; de montibus dicitur, qui facili trāiti non possunt. *ἰνυμ*, *ἰνυμ*.
Liu. 7. bel. Pun. Constat non tam bello mores, quā longinquitate
vix, Alpinūq; insuperabili transitu. Insuperabilis bello, inuictus,
qui bello superari non potest. *ἰνυμ*, *ἰνυμ*. Virg. lib. 4. Aene. Genus insupe-
rabile bello.

Infurgo, is, etc, Sursum me erigo. [ἰνυμ. Ital. *Leuarsi*. Hisp. *Leuantarse*.]
Virg. 1. Aen. Tum validam p̄t̄q; arma viro, p̄t̄q; volūta securum Altior
infurgens oranti & multa precanti Congemant: vultus calido rigat
ora cerebro. Infurgere remis, idem est quod incumbere, & vehemen-
ter adiri. Solent enim remiges, quous totis viribus remis incumbunt,
& sedilibus suis asurgere. Virg. 6. Aeneid. Nunc nunc infurgite remis.
Ouid. 5. Metam. Credensq; fatis infurgere remis. Infurgere alius in
oratione vicia decernit, quum subsequētia pondere superant priora.
Quintil. lib. 8. ca. 4. Hæc etiam solet crescere verbus omnibus alius atq;
alius infurgētes.

Infusurro, as, Leni fusurro alicui quicquam in aurem dico. [ἰνυμ. Ital. *Leuarsi*.
Ital. *Murmurare*, *impugnare*. Hisp. *Zimbar* & *murmurar en algo*.] Cic. 5. Tule,
Leuiculus sanē nolui Demetrichenes, qui illo fusurro delectari se dice-
bat, a quam ferēntis maliciorē (vt mos est in Græcia) infusurrantique
alteri, Hic est ille Demetrichenes. Macro. lib. 2. Saturn. Vale dicenti hoc
tantum infusurravit, non solum me tibi tam familiarē. Cic. 4.
Acad. Verū quoniam non solum nostra signa significat, sed etiam Faupius
ipse infusurrat, nauigandi nobis tempus esse.

Infuscepus, 3. um, Non suscepus. *ἰνυμ*. Quid ad Liviū, Dixit, & iratus
vota infuscepta reliquit: Durauitq; animum, destituitq; preces.

Infyncerus, 3. a, tum, Non syncerus, parū integer, corruptus. [ἰνυμ. Ital. *Non sincero*, *corrotto*. Hisp. *No limpio ni apurado*.] Gell. li. 5. ca. 1.
Is Prota

Is Protagoras in synecrois quidem philosophus, sed acerimus sophista. rum fuit. Cruxo in synecrois. Virg. 4. Georg. Tempus & Arcadij memo- randa inuenta magistri Pandere: quodq; modo exilis iam Expe iuuenis In synecrois apes tulere cruxo.

Intabescere, is, ere, idem cum simpli, Marcere videlicet ac tabe consumi, [adipiscitur] Ital. Ann. Marc. Hist. Corromper. Colum. lib. 4. cap. 3. Nouella verò dum adolefcenti omnia iusta perceptorit, ad vici- tiam redigitur maciem, & sic intabescit, ut nullis deinceps impensis re- cecari possit. Horat. Epod. 5. Cibo interminato intabuisse pulu- x. Ouid. 1. Metamor. v. l. l. Plumbica funda Milla solet medio glans intabescere caelo.

Intactus, a, ctum, Integer, immaculatus, impollutus. [apertus] Ital. Non tecta, non corrupta. Hist. No tecta, non corrupta. Li. 8. belli Maced. Infamia intactum, inuidia, qua possunt, vident. Intacti religione animi vir, hoc est quem nulla religio tangit, Li. 8. ab Vrbe. Intactus à sibilo, nun quam exhibitur, aut expulso. Cuius Cicero, Hoc magis infundendus sum est, quod intactus à sibilo peruenit Horrentius ad senectutem. Virgo intacta manet, Carullus in carmine nuptiali. Carmen intactum Græcis. Horat. lib. 1. Satyr. 1. Grex intactus, Virg. 6. Aen.

Intractile, Tactum religiosis, huc quod tangi non potest. [adipiscitur] Ital. che non si può toccare che si fugge il tatto. Hist. Lo que no puede ser tocado. Lucr. lib. 1. Sim intractile erit, &c.

Intaliare, Antiqui dicebant pro eo quod est sciendum formare, teste Var- rone. [adipiscitur] Ital. Non tecta, non corrupta. Li. 8. belli Maced. Infamia intactum, inuidia, qua possunt, vident. Intacti religione animi vir, hoc est quem nulla religio tangit, Li. 8. ab Vrbe. Intactus à sibilo, nun quam exhibitur, aut expulso. Cuius Cicero, Hoc magis infundendus sum est, quod intactus à sibilo peruenit Horrentius ad senectutem. Virgo intacta manet, Carullus in carmine nuptiali. Carmen intactum Græcis. Horat. lib. 1. Satyr. 1. Grex intactus, Virg. 6. Aen.

Intaminatus, Idem est quod inecumatus. [adipiscitur] Ital. In- corrupto, non contaminato. Hist. No corrupto. Li. 8. belli Maced. Infamia intactum, inuidia, qua possunt, vident. Intacti religione animi vir, hoc est quem nulla religio tangit, Li. 8. ab Vrbe. Intactus à sibilo, nun quam exhibitur, aut expulso. Cuius Cicero, Hoc magis infundendus sum est, quod intactus à sibilo peruenit Horrentius ad senectutem. Virgo intacta manet, Carullus in carmine nuptiali. Carmen intactum Græcis. Horat. lib. 1. Satyr. 1. Grex intactus, Virg. 6. Aen.

Intantum, & Inquantum, Idem valent quod eatenus, & quatenus. Seneca de Beneficiis lib. 1. Quomodo danti intantum producenda notitia est muneris sui, inquantum delectatura est cui daturus, &c. Virg. 6. Aen. Nec puer Iliacæ quæquam de gente Latinæ Intantum spe tollit ausos.

Integer, a, um, pen. cor. Si de ætate dicitur, intelligitur ea quæ in flore con- sistit, scilicet iuuentute, in qua robur viuendum, & sanguis adhuc integer est, qui ætate in senium vergente minuitur. [adipiscitur] Ital. Intero inter, Hist. Enters. Teret. in And. Egregia forma, atq; ætate integra. Integra res, quæ est perfecta, de qua nihil est immutatum, ut, Integrum corpus, cui nihil deest. [adipiscitur] Ital. Integer vir, qui est innocens, candidus, nul- lōq; vitio corruptus. [adipiscitur] Ital. Ego autem si mihi esset integrum, susciperem hoc crimen, agnoscerem, confiterer. In integro res esse di- citur, hoc est in potestate, ita ut adhuc possit vel fieri, vel omitti. Idem lib. 3. de Orat. Sed quoniam hæc iam neq; in integro esse possunt, &c.

Integer, pro firmo, recenti, & laboribus non fracto. Caesar, Quam cre- bō integri deflessi succederent. Idem pro sobrio, quia ex crapula ni- hil ferit detrimenti. Cic. de Nat. deor. Multo plura eueniret, si ad quietem integri itemus, nunc onusti cibo & vino, perurbata & confusa cer- nimus. Integrum se ferre, pro neutri parti se addicere. Cic. ad Att. lib. 7. Quod me amicissimi admones, ut me integrum, quoad possum, seruem, gratum est. In integro restituer, est in pristinum statum re- ducere. Terent. in Phor. Si hoc videret, quod te absente hic filius Eg- git, restitui in integrum æquum est. Cic. 7. Verr. Ut damnum in integrum restitueretur, vincti soluantur. Hinc aduerbium, Alij integro, denuo, rursum. [adipiscitur] Ital. Magni ab integro seclorum nascitur ordo. De integro, idē. Terent. Heaut. Ratio de integro ineunda est mi- hi. De integro incidere in morbum, Cic. ad Corn. Epist. lib. 12.

Integro, as, pe, cor. Rursus inchoo, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

Integratio, idem est quod integror, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

Integratio, idem est quod integror, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

Integratio, idem est quod integror, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

Integratio, idem est quod integror, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

Integratio, idem est quod integror, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

Integratio, idem est quod integror, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

Integratio, idem est quod integror, instauror, ab integro redeo. [adipiscitur] Ital. Reintegrare. Hist. Enterat a ora casu. Virg. 4. Georg. ramōq; sedens, misera- bile carmen Integrat. Li. 8. lib. 5. Simul & ab religione animos remis- runt, integrant seditionem Tribuni plebis. Cic. 1. de Invent. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut rursus renouatur. Stat. 8. Thebaid. bellum integrabat Enyo.

gi potest. [Intelligitur impersonale. Cic. 1. de Finib. Ex quo intelligitur nec intemperantia propter se fugienda esse. Idem de Amic. Id si minus intelligitur, quanta vis amicitie, concordiaq; sit, ex dissensionibus atq; ex discordiis percipi potest. Huius compositum est, Sobrius intelligo, quod est mediocriter intelligo.

Intellectus, ctus, Nobilissima animæ rationalis pars, quæ & mens, & intel- ligentia dicitur, quæ prædictus homo, vñus ceteris antecellit animanti- bus, cuiusq; opera res incorporeas, & ab omni materia singulas, notio- nes atq; formas solus apprehendit. [adipiscitur] Ital. Intellecto. Hist. Entri- dimiento potencia de la anima. [adipiscitur] Improprie tamen passim apud scrip- tores intellectus vocabulum etiam de brutis animantibus dicitur, in eadem scilicet significatione, quans & sensus, & perceptionis, & cognitionis vocabulis vrimur. Plin. lib. 8. cap. 42. de equis, Nam in circo ad curtus iuncti, non dubie intellectum adhortationis & gloriæ farentur. Idem lib. 20. cap. 35. Columbis inest quidam gloriæ intellectus. Intellectus, pro significatione. Quintil. lib. 5. cap. 10. Verba quædam diuisis intel- lectus habent. Idem lib. 1. cap. 11. Quidam literis insinuandos, qui in- mores septem annis essent, non putarent, quod illa primum ætas & in- tellectum disciplinarum capere, & laborum pati possit. Sic intellectus saporum, id est perceptio, & sensus. Plin. lib. 1. cap. 37. Intellectus sa- porum est ceteris in prima lingua, homini & in palato.

Intelligens, tis, nomen ex participio. Sagax, sapiens, doctus, prudens. [adipiscitur] Ital. Intelligente, dante. Hispan. Entendido, docto. Terentius in Eunuch. Dii immortales, homini homo quid præstat? Iusto intelligens Quid interest?

Intelligenter, aduerbium. [adipiscitur] Ital. Intelligente, dante. Hispan. Entendido, docto. Terentius in Eunuch. Dii immortales, homini homo quid præstat? Iusto intelligens Quid interest?

Intelligentia, tia, Facultas animæ nobilissima, quæ res etiam incorporeas, & ab omni materia abstractas contemplantur. [adipiscitur] Ital. Intel- ligentia. Hist. Obra del entendimiento. Cic. 1. de Nat. deor. Mens simplex fu- gere intelligentiæ nostræ vim ac notionem videretur. Idem 2. de Div. Pars animi, quæ rationis atq; intelligentiæ sit percipere. Idem de Vniuers. Deus intelligentiam in animo, animum concludit in corpore. Intellectus item dicuntur particulares notiones quas mente apprehendimus. Idem 1. de Leg. Natura homini rerum plurimarum oblectas & necessarias in- telligencias enudauit, eaqum fundamenta scientiæ.

Intelligibile, Quod mente percipi potest. [adipiscitur] Ital. che si può intendere. [adipiscitur] Hist. cosa que se puede entender.

Intemeratus, Non violandus, aut contaminandus: referturq; ad res fa- ctas & incutit. [adipiscitur] Ital. che si può intendere. [adipiscitur] Hist. cosa que se puede entender.

Intemeranda minus, Non violandus, aut contaminandus: referturq; ad res fa- ctas & incutit. [adipiscitur] Ital. che si può intendere. [adipiscitur] Hist. cosa que se puede entender.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus. [adipiscitur] Ital. Intemperatus, a, um, Inuolutus, incorruptus.

vel loci inter dum spatia intercipiunt. *[ἀνταρῶν διαστήματα. Ital. Intervallum.]* Hisp. *[spatia inter dum spatia intercipiunt.]* Cic. Tironi. Famil. 1.6. Itaque iam me non potuit intercedere scribendi fecisse. Idem 1. de Finib. Alii audent, proterui, idem intercedentes & ignavi pertranseunt quas ob causas in eorum vita nulla est intercedendo molestia.

Intercedo, is, pen. prod. di. sum. Proprie idem est quod medium esse, & inter duo spatia huc temporis, huc loci interponi. *[ἀνταρῶν διαστήματα. Ital. Intercedere.]* *[intercedere, interponere.]* Cic. lib. 1. Nonne hoc item vetit, sed angustias incineris, & magnitudinem sylvarum, quae inter eos & Africam intercederent. Cice. lib. 1. de Orat. Vix annos intercederet. *[Intercedere etiam illud est quod barbare dicimus Oppone-re.]* hoc est rem aliquam impedire, & prohibere ne statuatur. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* verbum Plutarchus, *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* ut, Tribuni intercederent, hoc est opposuerunt se, & rem impedierunt, contraxerunt. Caesar lib. 8. Quod ad Arinos spectat, nihil intercedit quominus Samniti populo pacis, bellique arbitrium sit. Terent. in Andr. Si nulla ageretur huius gaudii intercessio, id est interuenerit, vel impediret. *[Dicimus etiam Intercedere mihi tecum necessitudo.]* id est amicitia. *[Intercedit tibi cum illo amicitia.]* hoc est media est, quae me tibi, & te illi conciliat. Cic. Appio Pulchro, Famil. 6. Veteres mihi necessitudines cum his omnibus intercedunt, quibus cum ego agere de te non desisti. Gellius pro in hiberna ac coerecere posuit. Ne sibi, inquit, intercedamus, quo minus sapientie potestate uti liceat. Similiter Suetonius in Caesar, Extremum Caelio Metello Tribuno plebis turbulentissimas leges aduersus collegarum intercessionem ferenti autorem, propugnatorumque, se pertinacissime praestitit. *[Intercedere item aliquando accipitur pro spondere, seu fidei habere.]* Cic. Att. lib. 1. Accersit ad se, promissis, intercessit, dedit. Item lib. 6. Adferibit, & quasi calcit ad mouet, intercessisse pro his magnam pecuniam. Idem Phil. 2. Tan-tum pro te intercessisse dicebant. *[Quidam etiam hoc verbum usur-pant pro eo quod est, conciliandi gratia interuenire, & pacificato-em, deprecatorumve agere.]* Apuleius, Dum pro inope & calamito-so intercederem.

Intercessio, onis, impeditio, & prohibitio nequid fiat: quam vulgi vocabu-lo *[Oppositionem]* vocamus. *[ἀνταρῶν διαστήματα. Ital. Oppositionem.]* Hisp. *[Con-trapositionem, empaucha.]* Erat autem intercessio proprie Tribunorum, qui-bus ius fuit intercedendi, hoc est vetandi prohibendi. Nam (ut Gellius docet) Tribuni plebis antiquitus creati videntur, non iuri dicendo, sed intercessionibus faciendo, ut iniuria quae coram fieret, arceretur & ut vis fieri prohiberetur. Cic. 1. bel. Civil. Refertur statim de intercessione Tri-bunorum. Intercessioni cedere, vel prouocationi: hoc est non proce-dere vitia, & admittere oppositionem.

Intercessor, onis, is quem vulgus *[Oppositorem]* vocat. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Cic. 1. de Legibus, Parete iubet lex intercessor. Ibidem. Intercessor rei male salutaris ciuis esto.

Intercedo, is, pen. prod. di. sum. Ex inter & exdo: x diphthongo in i producta mutata. Per medium feco. *[ἀνταρῶν διαστήματα. Ital. Tagliare per me.]* Hisp. *[Intercedere.]* Cic. 1. 2. Vt si possent, castellum, cui praerat Titurius Quintus legatus, expugnarent, pontemque intercederent.

Interceus, is, pen. prod. participium. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Vnde interceus pactiones, dicitur abruptus, & non integer. Cic. in Paradoxis, Qui tuas mercedum pa-diones in patrocinis interceus, &c. Interceus dies dicebantur, deco-rum, hominumque communes: ita dicti, quod veluti diuisi essent, par-temque sibi dii, partem homines vendicarent. Macrobi. lib. 1. Satur. Interceusorum dicitur quibusdam horis fas est, quibusdam fas non est ius dicere: nam quum hostia exdatur, fari nefas est: inter caesa & por-recta fari licet. Quibus verbis significatur medio illo intervallo, quod erat inter victimam caesam, & extra porrecta, dum sacerdos caeremonias quasdam peragebat, fas fuisse Praetori ius dicere, & fari verba illa Do, dico, & addico. Et ita dies interceus, ex parte festi, & ex parte profesti sunt. Cic. ad Att. Nequid inter caesa & porrecta (ut ait) oneris mihi ad-datur, aut temporis. Quo in loco nonnulli male legunt interceus, vna ditione, quemadmodum etiam in Ircio Macrobius tam citato: quum ta-men interceus Latium, non sit. Nam ab interceido dicitur interceus. Est itaque legendum utroque loco inter caesa, diuisis ditionibus: ut inter caesa & porrecta, intelligamus tempus illud intermedium quod est in-ter victimam caesam, & extra porrecta: hoc est illud tempus quo extra por-riuntur: quo medio tempore sacerdotes solebant caeremonias quasdam peragere, ut ait Varro lib. 2. de Lingua Latina. Cicero autem loco iam adducto promerabiliter dixit, Inter caesa & porrecta, pro eo quod est inter huiusmodi & cunctationem rei alicuius capta, aut perfici-enda, aut omittenda.

Interceus, onis, verbale: ut Interceus stomachi, apud Plin. lib. 20. cap. 14, quas Dioscorides lib. 3. cap. 1.6, *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* morfus & erosiones stomachi vocat.

Interceus, aduerbium, Scilicet, & per incisiones. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Cic. in Partitioni-bus, Inueneratur ordo, & idem quasi lustrum versus, utroque dicitur: de-inde idem interceus atque permittit.

Intercedo, is, pen. cor. intercedi, intercesum, Peteo, interceo, & temporis spatia euaneo. *[ἀνταρῶν διαστήματα. Ital. Cadere, morire.]* Hisp. *[Caer, morir.]* Liu. lib. 4. Credo quia nulla gelta res insignem fecerit Consulatum, me-moriam intercedisse. Gellius. Certe quidem maiore nunc copia populi oppressa intercedisse. Plin. lib. 33. cap. 8. Siue extant, siue intercedere. Cic. pro Deio. Perceat amicum vna inimici intercedat. Plin. li. 9. ca. 11. Ea excludunt quinquagesimo die, quibus multa propter numerum in-tercedunt. *[Intercedere, pro-cedere.]* Liu. 6. bel. Pun. Ita in arcto sitate erant naues, ut vix vltimum velum in mare vanum intercederet.

Intercedus, participium ab interceundo, Maculis quibusdam circumquaq; distinctus. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Plin. lib. 37. cap. 10. Caudore intercedus variis coloribus. Idem lib. 36. cap. 8. Thebaeus intercedus aureis guttis in-uenitur in Africa parte Aegyptio adscripse.

Intercedo, nis, pen. cor. Cantum immisceo. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Horatius in Epist. per translationem dixit, neu quid medios interceat actus, Quod non proposito conducatur. hoc est nihil scribat quod non ad pro-positum faciat.

Interceptio, is, pen. cor. Incautum per insidias capio, interueto, efficiō;

nequid eo perueniat quo destinatum est. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Plaut. in Asin. Quid si forte in insidias decucero, Tum redimes me, si me hostes interceperint? Cic. pro Clodio. Id quum daretur in multo, Bal-butium quendam eius familiare intercepisse, bibisse statimque esse mor-tuum. Idem ad Q. Frat. Ego ad te ne hanc quidem scribo, ne cuiusquam animam meo licet interceper offendant. Intercepere regnum. Plin. de Vitis illust. Intercepere victoriam. Idem in Paneg. Intercepi mor-bo, Colum. lib. 7. cap. 3. *[Quandoque, tamen significare potest totum ca-pis, sicut exponit Donatus illud Terentii in Eunio. Quod aos capere oportet, hanc intercipit.]*

Interceptus, participium: *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* ut, interceptus mortalitate, praeuen-tus, praepeditus. Plin. in Epist.

Interceptio, onis, *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Cic. pro Cluent. Per quem porro datum? unde sumptumque deinde interceptio poculi?

Interceptor, onis, *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Liu. 4. ab Vrbe. Praedae interceptorum frau-datoremque etiam malum minari militibus? Interceptor licis alieni. Liu. 1. ab Vrbe.

Intercludo, is, pen. prod. Abiter & cludo: n, euphonie causa interiecta, iter impedire, quasi iter claudere. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Ital. *[Seruare il passo.]* Hisp. *[Cerrar en medio.]* Varro 1. de Re rust. cap. 63. Sub terra qui habent frumentum in his quos vocant syros, quod cum periculum intro itur re-ccori apertione, ita ut quibusdam sit interclusa anima. Cice. ad Terent. Epist. 14. Etiam illud meo, ne iam intercludamini, ut quum velitis exire, non liceat. Aliquando etiam accipitur pro impedio. Virg. 2. Aen. super illos aspera poti. Interclusit hycems, & terruit Auster cuntes. Au-tor ad Heret. Vt ille qui ad diem commatus non venit, quod cum aqua interclusissent. Commearum inimicis intercludere, est impedire, & re-tinere obfidere, ne inimicis commearum possit deferri. Plaut. Mil. Inter-cludo inimicis commearum, tibi muni viam. Cic. 1. bel. Gall. Eo consi-lit, uti frumento, commearumque, qui ex Sequanis & Heduis importaretur, Cesarem intercluderent. Fugam intercludere, iter occupare per quod inimici fugam arripere possent. Cic. lib. 7. bel. Gall. & Liu. lib. 5. belli. Punii. Hostes intercludere ab oppido, & ponte, & commeatu omni, Cic. lib. 1. bel. Ciu. Dolore intercludi, id est impediri. Cic. ad Att. lib. 8.

Interclusio, onis, Impedimentum, occupatio: *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Cic. 3. de Orat. Clausulas enim & interposita verborum, animae interclusio, atque angu-stia spiritus auulerunt.

Intercolumnium, *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Ital. *[spatio fra l'una & l'altra colonna.]* Hisp. *[El espacio entre columnas.]* Dicitur spatium illud in aedificiis quod est mediū inter columnas. Vide C O L U M N A.

Interconciliare, Beneuolam reddere. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Ital. *[Conciliarli, farli bene.]* uolo. Hisp. *[Malagar & enamorar, hacer amigo.]* Quintil. lib. 12. cap. 10. Siue aliud interconciliandi videtur praestare officium. Ibidem. In do-cendo autem acumen, in interconciliando lenitas, in monendo gra-uitas videtur.

Interculus, cas, are, di. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* ex Calco compositū, in medio, vel in-ter aliqua calco. Colum. lib. 12. cap. 43. Et deorsum versus spectantes olivae componuntur, ita distans ut interculari possint vineae.

Intercurro, is, inrercurri, intercursum, ere, Interuenire, & intercedere, ait Budrus. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Ital. *[Transcurrere, intravuenire.]* Hisp. *[Entraruenir, entrecorrecer.]* Cic. 8. Philip. Pugnatur accerime: qui intercurreret, missus fore prin-cipes ciuitatis: hos contempsit. Idem 2. Tusc. Ergo his laboriosis exerci-tationibus & dolor intercurrit.

Intercurso, fas, fare, frequentatium. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Plin. lib. 29. cap. 4. Vnum simile formice, sed multo maius, rufo capite, reliqua parte cor-poris nigra, albis intercurrentibus respectum guttis.

Intercursum, ut, Interuenus, intercessio. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Liu. 2. ab Vrbe. Consulū intercursum rixa sedata est. Idem 4. bel. Mace. Quum Capitolio ab Sabinis capto, medio in foro signis collatis dimicaretur: nonne intercursum matronarum inter acies duas praetium sedatum est?

Intercursum, ut, pen. genitiui cor. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Ital. *[Tra cursum & pelle.]* Hisp. *[Entre curro y carne.]* Jadicium est, idem significans quod interstinus, a, um, quasi inter carnem & cutem, vel quali intra cutem. Vnde Aqua intercus. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Cic. 3. Offic. Siquis medicamentum cui-piam dederit ad aquam intercutem, & c. Sic Vitium intercus appellat Gellius lib. 13. cap. 8, quod foris non apparet, quasi intra cutem con-sistens. Quum (inquit) vitia facundissime accuefcent, intercutibus vitis ipsi madentes.

Intercurtaneus, a, um, Quod infra cutem est. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]*

Interdatus, cibus, apud Lucretium, lib. 4, hoc est per corporis partes di-uisus. Propterea capitur cibus, ut suffuleat artus. Et recreeat vires in-terdatus. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]*

Interdico, eis, pen. prod. Veto, prohibeo. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Ital. *[Prohibere, vietare, interdire.]* Hisp. *[Poner entredicho, vedar.]* Interdicitur autē locus, homo, res. Et constituitur cum datiuo, & ablatiuo. Cic. in Catone, Male rem gerentibus, patriis bonis interdici solet. Interdum etiam res qua quis prohibetur, in accusatiuo ponitur. Sucto. de Nerone, Et quum interdixisset vltimū amethylini ac Tyrij coloris, praefostis cēctos negotiatores. Sene. lib. 3. de Ira. Si ubi Caesar, statim illi domum mea interdiciam. Quod est contra Spontinū qui negat posse constitui cum accusatiuo. In passiuis autem locutionibus accusatiui huiusmodi in nominatiuū conuertitur. Cic. pro Domo sua. Vt M. Tullio aqua & ignis interdicitur. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* *[Significat quādoque, oblatere:]* tūc duntaxat enim datiuo cōstruitur. Cic. Verina 4. Nemo nostrū posset aedes suas, nemo fundum, nemo bona patria oblatere: quū hūc a quo-piam vestrū petiti sunt, pater improbus, cui nemo interdicare possit, det quem velis iudicem. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]*

Interdictus, a, um, participium, Idem quod vetitus, seu prohibitus. Horat. 1. Epist. 6. Cui porior patria fuit interdicta voluptas. Sucto. in Caligula. 2. 5. Breuique missam facit, interdito cuiusquam in perpetuum coitu. Interdictum, est, substantiuum. Idem quod vetitio, seu prohibitio. *[ἀνταρῶν διαστήματα.]* Ital. *[Interdeto, diueto.]* Hisp. *[Entredicho.]* Vnde interdita Praetorum, dicuntur formae, & conceptiones verborū quibus Praetor aut iubeat aliquid fieri, aut prohibeat quod tunc maxime faciebat, quā de possessione inter aliquos contēdebatur. Cic. contra Rullū, Ergo hac lege

INTE

Nasus quasi murus oculis interiectus. Interiectum tempus hoc est, interpositum, ο παρὰ μέσθαι & χεῖν. Ital. *Tempo interposto*. Hisp. *Tempo entepuesto*.

Interiectus, us, ui, Ipse interiecti dī actus. [παρὰ τοῦτος, παρὰ μολῶν. Ital. L'interporre Hispa. Obra de entreponer.] Cic. 2. de Nat. deo. Interpositu, interiectuque terrar. Colum. lib. 3. cap. 2. 1, Si verò interiectibus capere cuiusq; generis fructum aueat, &c.

Interdictio, Interpositio, & insertio. *Interpositio*. Ital. *Interposizione*. Hifp. *Em-
repositionis*. ¶ Quintil. lib. 4. cap. 2. Ne sententia quidem velque fatigatum
intentione stomachum iudicis recedere disuaserim, maxime quidem
breui interiectione. Idem lib. 8. cap. 2. Eriam interiectione, qua & Orato-
res & Historici frequenter vtuntur, vt medie sermone aliquem infirmita-
tensum, impediti solent intellectus, nisi quod interponitur, breue est. Au-
tor ad Heren. lib. 1. Et tamen oculis dicimus interiectione verborum.
¶ Est etiam interdictio pars orationis, animi affectum exprimens: ita
dicta quod orationi intericiatur.

Interim, pen. cor. aduermum temporis. Idem significat quod interea, tan-
tisper, hoc interim spatio. [*Interit. Ital. Fra. quod interea. Hil. Euxerasto.*]
Terent. in Andr. Fumus interim procedit. [*Equimur. Cic. 3. de Orat. Hoc*
interim in spatio conclaue illud concidit. Idem pro Liga. Interim Vm-
bram Vreiam venit. P. Ponitur & pro aliquando. Ter. 4. Quintil. lib. 1. cap.
9. Prima barbarilla ac solliciti fides abis. Sed quia interim circu-
scuntur hae vitia ut consuetudine, aut auctoritate, aut veritate, deni-
que vicinitate vitrentur, acriter se in illud tenuerit. Gramma-
ticus incendit. & Aliquando pro repente. Terent. in Heey. Primum di-
complotulos bene conueniebat sane inter cas: interim. Mixis modis
odisse cepit. Solitatem. Vbi Donatus interim, exponit pro repente. & In-
terim aliquando differitio est rei quae ad narrationem pertinet, vt apud
Terent. in And. Tullius interim, nonnumquam collachrymabat.

Interitimo, mis. corr. Interficio. [ἰντερῖτιμο, ἰντερῖτι, ἰντερῖτις. Ital. *Ammazcare, uccidere*. Hisp. *Matar*.] Plauti in Cistell. Accurrite, ne se interimit. Cic. de Natu. den. Si quæ interimitur, innumerabilia sunt: etiâ ea quæ consequente, infinita esse debent. Idem pro Mil. Me quidem exanimant & interimunt hæc voces Milonis. Interdum ponitur pro priuo. Plauti, Cistell. Nûdum quædâmodo. Interdum pro seposita. Plauti, Inter-

Interior, [*ἐντὸς*, & *ἑντερῖον*, Ital. *Più à dentro*, Hñl. *Adas à dentro*,] ab *Interus* antiquo positivo, vide **INT** & **A**.

Interitus, us, vide **INTEREO**.

curvatusque. *Epist. xxi. cap. i. Regis iungere, per formare.* *Hisp. Entrepujar.*
Marcial. lib. 3. Et quam curruere debes Bouillas, Interungere quæ-
 ris ad Camænas. *Q Interungere equos, est equos e curru solvere. vs. &*
pastu & quiete recedantur. Idē lib. 3. & hora lassos Interungit equos
meridiana. *Q Interungere dextras, quod & iungere dextram dextræ di-*
xit Virg. lib. i. bel. Pan. Tum dextræ interfectæ, militefque, concione di-
missa à notis, ienotifque benigne atque hospitaliter inuocati.

Interlinare, is, pen. cor. interlini, interlini, vel interleui, interlinere, Scrip-
tam, vel picturam leuiter corrumpo. (περιλαβή. Ital. Cancellare. Hifpa.
Tracar de tajar la escritura.) Cic. pro Cluent. Qui tabulas publicas mani-
cipij sui corruptis indicatus sit, qui testamentum interleuerit. Ibidem,
Jo pro codice non habetur. qui tum interlitus proferebatur. Idem 4. Ver.
Corrupte, atque interlitae tabulae.

Interloquor, penult. corr. Alio loquente sermones intermiscere, ac quodammodo interrumpere loquentem. [*Id est*] *Id. Romper le parler.*
Hipp. Effratur at que habet. Terent. in Heaut. Sicine mihi interloquere?
 Quandoque significat aliquid inter agendum definitio. Vnde interloco-
 toria sententia vocatur quæ non definit controversiâ, sed aliud obiter
 addit causam pertinens decernit. Gell. lib. 14. cap. 2. Aliter atque aliter
 eadem in causâ eodemque in tempore sentit, & interloqui videatur.

Interlocutio, onis, sermonis interpositio, ἀλλοιολογία. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Breui interlocutione patroni refutandus est.

Interlucet, ces, pon. prod. In medio lucet, vel interlucet, vel inter aliquod lucet. *Interlucet* Ital. *Valutare*. Hisp. *Entreluzir*.] Liu. 9. bel. Punie. Duoſ ſoles ſuos & noctu interluſiſſe, & facem ſtellæ leſpiæ ab ortu ſolis ad Occidentem porrigi viſam. [Interlucet per translationem, pro interapparere, & inſer conſpicitur. Liu. lib. 4. ab Vibe. Quibus inter gradus dignitatis fortunæque aliquid interlucet, poſſet fama ſecrēt. Virg. 4. *ſcēt. interlucetque carina*. Non tam poſſet viſis.

Interlucos, *ces.* pro-pod. Ramos lux plantarum densitibus pullulantes cũ inter-
nalculo reforestati à luce deductum videntur, quod quom excedunt rami
lux fiat ipsi arbori amplior. [*Alexandropoli. Ital. Quaglier i rami inutili del
albero quã e l'è. Hispanj etrefrajan los ramos de las arboles.*] Plin. lib. 17. cap. 23.
Depurant enim pariter cum vite interlucata, densitate ramorum, qui
sint superflui.

Interlucatio, verbale. ἡ ἐλπίς διδοὶ καὶ πικρῶς αἰσθάναι. Plin. lib. 17. cap. 17, Interlucatio arboribus prodest; sed omnium annuorum trucidatio inuicibilissima. Eadem dicitur collucatio, apud Catonē & Varronem.

Interlunium, nŕj. Dicitur id ſpatium temporis in quo nec amplius luna
vetus apparet , nec adhuc noua videtur : quia radius ſolaribus ſuperne
illuſtratur, non autem ab ea parte que nobis conſpicua eſt. *vñ dñm.*
Plin.lib.7.cap.1. Septimo nonniſi pridie, poſteroe plenilunij die,
aut interlunio concepti naſcuntur. Idem lib.16. cap.39. Inter omnes conuer-
ſus,viliſſimè in coitu lunæ ſterniqueque diem alij interlunium, alij ſilen-
ſis lunæ appellant. Horat. 1. Carm. Ode 25, Thæticio bacchantæ magis
ſub interclunia vnto.

Interlunio, huius. Interſolio. *peruenit ad Italiam, & regna in mexco.* Hiſpa. *Aſior*
eutremedici. Claudi. 1. lib. 1. Trinacria quodam Italiae pars vnde fuit de-

effere medas. Claudr. lib. i. In facia quodam Italia p. vi. In sinatu
pontus, & alius Mutarene hrd. rapit confinia Necerus Victor, & ab-
scissos interitur æque montes. Aliquando lauat elc. xlviii. Cato
de Re Rust. Manus interluto, postea vinum sumito. Virg. 3. Aenei. Hæc
loca vigiondam, & vulta conqulla ruina. (Tantum æxi longinqua
valet nutare recutias) Dilebitis ferunt : & quon proxinus utraq;
rellus Vna foret, venit medio vi pontus, & vadis, Hesperiam Sicula
Iarus abscidit: atraq; & vrbes Littore aductas angusto inter-
luit aestu.

Intermanco, es, cre, Inter, vel in medio manco. $\mu\epsilon\tau\alpha\mu\epsilon\sigma\iota$ $\alpha\lambda\gamma\alpha\mu\epsilon\sigma\iota$ Ital. *Stare*

in mezo. Hisp. *Quedar entre medias.*] Lucan. lib. 6, Defessus Cæsar mediis
intermanet agris.

Intermedius, 2, um, Interiacens. [*επαρειακός*, *μεσος*. Italicè *Interiaceo*, Hisp. *Entremedio*.] Cicero in Orat. Elia autem quidam interiectus, intermedius & temperatus, nec acuminis posteriorum, nec humine vrens superiorum; vicinus aborū, in neutro excellens. Varro lib. 3, de Re rustica. In lateribus dextra & sinistra porticus sunt, primoribus columnis lapideis intermediis arbutulis humilibus ordinatæ.

Intermeo, as, are, Idem quod interfluere, hoc est per medium meare, & fluere. [*uaguar*] *u* Ital. *scorrere di mezzo*. Hispa. *correr lo liquido entre medias*. [Plin. lib. 5. cap. 30. Longeq; clarissimum Asia Pergarum, quod intermeat Silenus.]

Intermediae mensis.
Intermediae lunae, dicitur interlunium, & coitus Lunae. *αὐτὸς ὁ* Pli-
 nius lib. 16. cap. 38. Nisi intermedia luna, atque dimidiata, ne tangas
 materiam.

Intermenstruus, a^um, adiectiuum: vt, Luna intermenstrua. Plin. lib. 1. §. cap. 52. Maximè autem intermenstrua dimidiâq; stercoreat. Varro lib. 3. de Re Rust. Quod à noua luna creuit ad plenam, & inde rursus ad nouam lunam decreuit, quoad veniat ad intermenstruum: à quo die dici- tur luna esse extrema & prima.

Intermicio, 23, penultima correpta. In medio splendo. [*23, 1260. Italice Resplendere in medio. Hispan. Resplandecer en su medio.*] Claud. lib. 1, -cuculum squamis intermicat aurum.

Interminor, penult. cor. resp. arg. Magnam malum denuntio, vehementer minor. [*Intermino*, *ὑποβαίνω*. Ital. *diminuire* qualque gran male. Hilp. *Amenar* q. pena grave.] Plaut. in Affr. Mihi tribique interminatus es, nos futuros vinicos. Ni hodie Argyrippus essent viginti argenti minae. Terent. in And. Dixitne tibi? Interminatus sum, ne faceres: num veritus? Plautus Capt. Eminor. Interminor quoque, nequis mihi obliuiscit obuiam. Interminari vitam. Plautus Cañna, imitatur male malum malam Discipulam, viroque interminatur suo vitam. Id est quæ vitum se interfectorum minatur.

Interminatus, a, um Non terminatus, termino carens, indefinitus. [*Interminus ad genus. Ital. Non terminato. Hisp. Cosa sin termino; fin.*] Cic. l. de Nat. deo. Confluebat ad deum, cuius operam profecto non desideraretis, si immensam & interminatam in omnes partes magnitudinem religionum videretis.

Interminus, a, um, Quod non habet terminum. [*intermiser, amiser.* Ital. *senza termine.* Hispanicè, *cosa sin termino y fin.*] Sidon. ad Fontel. Dominis Simplicio, & Apollinari intermina intercessione vos comperi, &c. Hanc tamen vocem apud quempiam veterum non facile invenias.

Intermisce, es, ere, Miscere in medio. [απαμειβόμενος. Ital. *Meschiare* di
mexco. Huipia. *Mexciar* entremeter de.] Colum. lib. 1. cap. 3. Deinde ad Ca-
lend. Februarius sereno die conuenit semina spargi quibus & aliquod
satureiæ semē intermiscendum erit. Plin. lib. 1. cap. 6. Intermisceri sa-
tureiam, quoniam melius proueniat. Virg. Aeglo. 10. Doris amara suam
non intermisceri vdam.

intermittit, Ad tempus omitto, cccfio, [2] *Admitti* 30. Italicè, *Tralafiare*.
Hilpa. *Entremittere* 3 *dexar offerre*. Cicero, Etsi ego id tempus intermitte-
 re potius, quàm offeram. Caesar 1. bel. Gall. *Quum* iter non inter-
 mitteat. Cic. 2. Offic. Actiores autem remoribus sunt intermissi liber-
 tatis, quàm retentæ. Idem lib. 3. de Fin. Nec vero intermittunt aut ad-
 mirationem eorum terrem quæ sunt ab antiquis repetæ, aut inuestiga-
 tionem novarum. Terent. Adelp. -polis is quidem iam hic adest:
 Nam nunquam reum intermittere diem sumper uosia.

Nam nunquam vnum intermittebat diem quin temper veniat.
[permissus, us, idem quod intermissio. [2] *Agell. Ital. Intermisiōe. Hispa.
cessatio et intermissio.*] Plin. lib. 10. cap. 29. Lucinius, diebus ac nocti-
bus quindecim garrulus sine intermissione cantus.

intermissio, nis, verbale, Vacatio ab aliquo munere per aliquod tempus.
Axiar. Cic. i. de Natu. deo. Nec tamen video quomodo videatur iste
deus beatus quoniam sine illa intermissione pulsatur, agiturque a to-
morum incurfione sempiterna. Idem Trebat. Neque alia via fuit causa in-
termissionis epistolarum, nisi quod vbi esset planè necessitas.

interiorior, eris, Morior, perco, intereo, perdom. [*περιεργαζομαι*, Ital. *Morire*. Hisp. *Morir*.] Buthynicus ad Cicconem libro 8. Epist. Peto à te ut absint me quibus scirene in rebus quos *eris* mearis: si nullum

officium eum apud me intermortuorum existimas. Quate mortuorum
veto, Latini dicunt eum qui inter mortem vitamque ex dolore procum-
bit, simulis expirante. Piniius lib. 32. cap. 10. Venti marini adeps infil-
tratur naribus intermortuorum vulvz vicio. Sueron. de Nerone. Post-
quam deinde Galbam, & Hispanias defuissile cognovit, collapsus, ani-
moque male fracto dicit, & fine voce, pro intermortuis iacuit. Ciceron
in Piso. Vase eandem illam manum ex intermortuis Catiline reliquis
conspicisti. Id est ex reliquis propemodum extinctis. Memoriam
genitis pro intermortuam reuocare, idem pro Mixana.

intermundum, dii, *intermundum*, sparium medium inter plures mundos: sicut intercololum, spatium inter columnas. Voluit enim Epicurus infinitos esse mundos, & inter eos spatia magna inania, per quæ atomi volitantes alios atque alios mundos coagmentare. Cicel. lib. 3. de Fini. Individua quæ dictis, & intermundia quæ nec sunt via, nec possunt esse intelligimus. Idem 1. de Natu. deo. Tanquam modò ex Epicuri intermundis descendisset. Budrus.

internāfor, eris. In medio nasci [ἰντὸ μέσῳ, Ital. *Nasere in mezzo*. Hif. *Nasere en medio*. Plin lib. 8. cap. 16. Internāscēreque; herbas exclu- di. Liu. 8. bel. Pun. Angustia & internata virgula ordines dirimebant. Tacitus lib. 20. Virgulta postremo, & stirpes, & internatas saxis herbas vellentes, miserat ut patientiæque docuementum fieret.

internēca, a, pen. cor. internēca, internēcātum, & internēcūm. Deleo.

simul interficio, & multitudinem totam semè coplectitur. [*it. ar. p. d. Ital. uccidere, omniazure. Hisp. Matar.*] Plaut. in Amphic. Legionis reu-
niunt domum, duello extincto maximo, atq; internectis hostibus. Cic.
14. Phil. Interpecti nosha testamenta credo subiciunt.

Interficio, Vita privatio. [*παρασφία*. Ital. *Vicisione*. Hisp. *Adverte violenta*.]
Livius lib. 9. Luccini, ac Samnites ad interfectionem exsi. Cic. 5. Verr.

Taken

Tamen aratorum interitio facta nulla est. Cic. ad Atticum. Neque enim resisti sine interfectione posse arbitramur.

Interitio, a, um, pen. prod. Quod ad interfectionem pertinet. [παραίσις] Ital. *Interitio*. Et sic se appropinquat ad veritatem. Hisp. *casu perirentem a matre*. Vnde interitio testamento dicitur, auctore Festo, propter quod dominus eius necatus est. Interitio bellum, cuius exitus alteri parti interfectionem affert. Liu. lib. 9. Nullus modus fuit exdibus, delectaque Aufonium gens, vix certo defectionis crimine, perinde ac si interitio bello cessasset. Plin. lib. 8. cap. 24. de melle loquens. Habet deinde interitio bellum cum ichneumone.

Interitio, is, ere, Colligare, inter se connectere. [συνδένειν] Ital. *Legere iussione*. Hisp. *Arar iussione*. Stat. 8. Theb. - vix magna laute vulnere, & illantes libet internectere plagas.

Internigrans, penul. corr. internigrans, Passim nigricans. [ἐν τῷ μύρτι] Ital. *Internigrans*. Stat. 6. Theb. - noctemque diemque Assimilans, maculis internigrantibus alba.

Internitescere, is, ere, Inter alia nitere, vel pellucere. [ἀλλήλων μεταξὺ ἀλάττειν] Ital. *Inter nitescere*. Hisp. *Inter nitescere*. Plin. lib. 37. cap. 5. Tunc enim tellure internitescit: quia his ventis maximè arenæ mouetur. Curtius, spissæ nubes intendere se caelo, & quicquid lucis internitebat, offusca caligine extindum est. Idem alibi, Armorum internitenti fulgor.

Internodium, dii, Est spatium intermedium inter duos nodos, quale videmus in arundinibus & culmis. [σπῆλαιον] Ital. *Spatium*. Ita l'uno et l'altro nodo. Hisp. *El espacio entre dos nudos*. Colu. lib. 2. Arbore. cap. 3. Virgam malicollarem non amplius quam flex gemmarum esse conuenit: ita ramum, si breuia internodia habet. Plin. lib. 7. cap. 2. Arundines verò tantum proceritatis, ut singula internodia aluco nauigabili ternos interdum homines ferant. Ouid. 1. Metam. - longa internodia cerurum. Idem 2. Metam. Molli nodosus facit internodia poples.

Internosco, Inter alios nosco, siue discerno. [ἀλλήλους γινώσκω] Ital. *Discernere*. *conferre* gl' alteri. Hisp. *Discernere* entre dos personas. Plaut. in Amphit. Nunc internosce, ut vos possitis facilius, Ego has habeo vsque in petalo pinulas. Cic. 2. de Orat. Quos quum humare vellent, non potuerant obtritis internosceret. Idem de Amic. Secerim blandus amicus à vero, & internosce potest, adhibita diligentia.

Internuntius, tij, Qui inter alios mediis est ad aliquid tractandum, & modo huic, modo illi per vices nuntiat. [ἀντιπρόστατος] Ital. *Antiprostas*, *interpres*. Hisp. *Interpres*. Plaut. in Amphit. Nunc per scriptas literas, siue qui ipse ambisset sibi, siue per internuntium. Terent. Eun. E. ho, nuntiam tu hic reliquis cultis, Nequis forte internuntius clam à midite ad istam custodit. Cic. 1. bel. Cui. Post paulo tamen internuntius viciò et ceteroque missis, quæ ignorabant de L. Domitij fuga, cognoscuntur. Internuntius, & ministri rei alicuius, Liu. 3. bel. Maced. Augures interpretes, & internuntij Iouis, Cic. 8. Philip. Quis femininum est internuntia.

Inter opus, Hoc est in ipso opere, vel quum opus sit. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Inter opus*. Tibul. Crura sonant ferro, sed canit inter opus.

Interopis, is, ere, Terendo immitto. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interopis*. Hisp. *Interopis*. Plaut. in Amphit. Nunc per scriptas literas, siue qui ipse ambisset sibi, siue per internuntium. Terent. Eun. E. ho, nuntiam tu hic reliquis cultis, Nequis forte internuntius clam à midite ad istam custodit. Cic. 1. bel. Cui. Post paulo tamen internuntius viciò et ceteroque missis, quæ ignorabant de L. Domitij fuga, cognoscuntur. Internuntius, & ministri rei alicuius, Liu. 3. bel. Maced. Augures interpretes, & internuntij Iouis, Cic. 8. Philip. Quis femininum est internuntia.

Interitio, is, ere, Terendo immitto. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interitio*. Hisp. *Interitio*. Plaut. in Amphit. Nunc per scriptas literas, siue qui ipse ambisset sibi, siue per internuntium. Terent. Eun. E. ho, nuntiam tu hic reliquis cultis, Nequis forte internuntius clam à midite ad istam custodit. Cic. 1. bel. Cui. Post paulo tamen internuntius viciò et ceteroque missis, quæ ignorabant de L. Domitij fuga, cognoscuntur. Internuntius, & ministri rei alicuius, Liu. 3. bel. Maced. Augures interpretes, & internuntij Iouis, Cic. 8. Philip. Quis femininum est internuntia.

Interitio, is, ere, Terendo immitto. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interitio*. Hisp. *Interitio*. Plaut. in Amphit. Nunc per scriptas literas, siue qui ipse ambisset sibi, siue per internuntium. Terent. Eun. E. ho, nuntiam tu hic reliquis cultis, Nequis forte internuntius clam à midite ad istam custodit. Cic. 1. bel. Cui. Post paulo tamen internuntius viciò et ceteroque missis, quæ ignorabant de L. Domitij fuga, cognoscuntur. Internuntius, & ministri rei alicuius, Liu. 3. bel. Maced. Augures interpretes, & internuntij Iouis, Cic. 8. Philip. Quis femininum est internuntia.

tute faceret. Interpellare de negotio aliquem, est conuenire, & vixba cum eo facere. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpellare*. Seneca lib. Declam. 3. Diuus pauperem de nuptiis filii interpellauit.

Interpellatio, onis, a, um, participium. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpellatio*. Cic. de provinciis Consularibus. Interpellatio mei familiaris, quæ paulo ante interrupta est oratio mea. Idem ad Att. lib. 12. Putabam enim commodius te idem istud domi agere posse interpellatione sublati. Idem Lepid. lib. 16. Itaque, licet quidem me impediantur, in quibus sine vlla interpellatione vellet. Plinius in Epist. Interdum lasso mihi opportuna interpellatione subueniunt.

Interpellator, toris, Interpensor qui interruptum sermonem, aut aliquid aliud agentem. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpellator*. Cic. 3. Offi. Dictabat se horribulos aliquos emere velle, quod inuideret amicos, & vbi se oblectare sine interpellatoribus posset. Idem Attico. lib. 15. Sed interpellatores illic minus molesti. Auctor ad Heren. lib. 1. Dialectici alieni sermonis molesti interpellatores. Cic. lib. 3. Epist. In literis sine interpellatore vellet.

Interpensus, apud Virruum, Periculis, rigilorum, assidue generantur sunt quæ ab angulis parietum ad angulos riguntur, ad imbrices in collas deriuandos, vel alium quemcumque sum interlocutor, quasi ea quæ à pendendo Græci appellantur [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpensus*.

Interpensus, parietes, Sunt qui supra conuentionem struuntur, nec in solo fundamentum habent, sed in pendenti surgunt. Hermolus. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpensus*.

Interplico, as, are, Passim implico. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interplico*. Stat. 4. Theb. Albaque ponicas interplicat insula cristas.

Interpolo, as, are, Est immutare, vel instaurare, & rebus vetustis nouam formam inducere: à pollio dictum, ut Perotus existimat. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpolo*. Hisp. *Interpolo*. Plaut. in Amphit. Nunc per scriptas literas, siue qui ipse ambisset sibi, siue per internuntium. Terent. Eun. E. ho, nuntiam tu hic reliquis cultis, Nequis forte internuntius clam à midite ad istam custodit. Cic. 1. bel. Cui. Post paulo tamen internuntius viciò et ceteroque missis, quæ ignorabant de L. Domitij fuga, cognoscuntur. Internuntius, & ministri rei alicuius, Liu. 3. bel. Maced. Augures interpretes, & internuntij Iouis, Cic. 8. Philip. Quis femininum est internuntia.

Interpolatio, onis, [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpolatio*. Plin. lib. 13. cap. 12. de charis. Hanc excepit Romæ Fannij sigax officina, renouatamque cursuola interpolatio, ne principalem fecit plebeia.

Interpolator, toris, Qui antiquas vestes reconcinat, ac renouat, ut facilius vendat. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpolator*. Hisp. *Interpolator*. Plaut. in Amphit. Nunc per scriptas literas, siue qui ipse ambisset sibi, siue per internuntium. Terent. Eun. E. ho, nuntiam tu hic reliquis cultis, Nequis forte internuntius clam à midite ad istam custodit. Cic. 1. bel. Cui. Post paulo tamen internuntius viciò et ceteroque missis, quæ ignorabant de L. Domitij fuga, cognoscuntur. Internuntius, & ministri rei alicuius, Liu. 3. bel. Maced. Augures interpretes, & internuntij Iouis, Cic. 8. Philip. Quis femininum est internuntia.

Interpolatrix, Mulier quæ antiquas vestes renouat, ut eas facilius vendat. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpolatrix*. Plaut. in Amphit. Nunc per scriptas literas, siue qui ipse ambisset sibi, siue per internuntium. Terent. Eun. E. ho, nuntiam tu hic reliquis cultis, Nequis forte internuntius clam à midite ad istam custodit. Cic. 1. bel. Cui. Post paulo tamen internuntius viciò et ceteroque missis, quæ ignorabant de L. Domitij fuga, cognoscuntur. Internuntius, & ministri rei alicuius, Liu. 3. bel. Maced. Augures interpretes, & internuntij Iouis, Cic. 8. Philip. Quis femininum est internuntia.

Interpolis, & hoc le, Quod interpolatum est. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpolis*. Plin. lib. 19. Est quidem eius natura interpolis: rursumque quamlibet vetulum nouo miscetur. Sic per translationem mulieres etiā interpoles dicuntur quæ vitia deformitatis arte occultant. Plaut. in Moli. Nam istæ veteres, quæ se vnguento vinctant, interpoles, Veturæ edentule, quæ vitia corporis luto occultant.

Interpolis, la, lum, Idem quod interpolis, hoc est reconcinuatis. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpolis*. Plin. lib. 19. Est quidem eius natura interpolis: rursumque quamlibet vetulum nouo miscetur. Sic per translationem mulieres etiā interpoles dicuntur quæ vitia deformitatis arte occultant. Plaut. in Moli. Nam istæ veteres, quæ se vnguento vinctant, interpoles, Veturæ edentule, quæ vitia corporis luto occultant.

Interpono, as, are, Interfero, intericio. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpono*. Hisp. *Interpono*. Cic. de Amic. Quam enim ipsos induxi loquentes, ne iniqui & iniqui sapienter interponeretur. Interponere accusatorem, est submittere, vel sobornare. Cic. 3. Verina, Interponit accusatorem, qui quum ego mihi ceterum & decem dies solos in Sicilia postulatam, centum & octo sibi in Achaia postulatam. Interponere auctoritatem suam, est auctoritate sua impedire ne aliquid fiat. Cic. 3. Philip. Quod si auctoritatem tuam interponis sine armis, magis quidem laudo. Fidem suam interponere, est aliquid in fidem suam recipere. Cæsar 5. belli Gal. Ipsi verò nihil nocitum in, inque tam rem se suam fidem interponere. Interponere postulare, est proferre ea quæ quis sibi postulare concedit. Cic. 8. Philip. Postulare hæc ab eo interposita sunt, quo minus quod opus esset ad bellum, à vobis pararetur. Interponere se rei alieni, est se immiscere. Cic. in Diu. in Verrem, Cur te interponis inuitis, inquit, his, quibus maxime lex consultum esse vult?

Interpositus, a, um, participium. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpositus*. Plin. lib. 18. cap. 16. Interpositus quidvis diebus. Hoc est interiectus, vel intermissus.

Interpositio, us, ui, Idem quod interpositio. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpositio*. Hisp. *Interpositio*. Cic. 1. de Nat. deorum, Tum ipsa incidens in vmbra testæ, quum est eregione solis, interpositu interio, & quæ terra repente desinit. De luna.

Interpositio, onis, Interitio, interiectio. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpositio*. Cic. de Inuen. Quæstio autem tam appellat, quæ habet in se controuersiam in dicendo positam, sine certatum personarum interpositione. Interpositio, prolixitas quæ lincis superscribi, & inscribi solent, dum aliquid emendatur. Cic. ad Tironem lib. 16. Tu istic, siquid libratum mea manu non intelligit, monstrabis. Vna omnino interpositio diffusior est, quam nescis quid faciat legere soleo, de quadrimo Cato.

Interpreto, pen. cor. Comprimo, vel premendo collido. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpreto*. Plaut. in Rüd. Aedepol, infornatio hominem prædicas donabilem, & qui faceret doli sceleris fauces interpretat.

Interpres, tis, Est qui in aliqua re agenda medijs est, & veluti conciliator, & auctor. [ἐν τῷ ὄργανῳ] Ital. *Interpres*. Hisp. *Interpres*. Plaut. in Rüd. Aedepol, infornatio hominem prædicas donabilem, & qui faceret doli sceleris fauces interpretat.

factum est ut interpretis pro eo accipiat qui obscura exponit. Verg. 3. Aeneid. Tragicena interpretis diuina. Vbi Scruus, Interpretis, vaticinator, qui metem deorum mortalibus publicat. Cic. 1. de Diuin. Interpretis portentorum Galeote in Sicilia nominabatur. Ibidem, Quorum omnium interpretes, et grammatici poetarum, proxime ad eorum quos interpretantur, diuinatione videntur accedere. Interpretes item, qui verba aliquid ex vna lingua in aliam. Cic. de Opt. gen. Orat. Nec conuerter, ut interpretis, sed ut orator, sententis idem, & eorum formis, tanquam figuris, verbis ad nostram consuetudinem aptis.

Interpretor, nis, pen. corr. Expono, explico, explano. [Interpretor, nis, pen. corr.] Ital. Interpretare, spiegare. Hisp. Traducir, declarar lo oscuro. Cic. 2. lib. Off. Nec quicquam aliud est Philosophia, si interpretari velis, quam studiū sapientiae. Interpretari, pro iudicare. Cic. ad Atti. Quod si audierem, Athenas peterem, sanē ita cadebat ut vellem. Nunc nostri hostes ibi sunt, & te non habemus: & veremur ne interpretentur illud oppidum non satis ab Italia abesse. Liv. 1. ab urbe, Recte, an perperam interpretor, fuisse ista eius deliberatio quod bellum suscepit. Interpretari memoriam alicuius hoc est reducere in memoriam. Plaut. Epid. Iniquē inuiriū q. e. quid iam mihi quia tua memoris. Interpretari me aquē confes. Interpretatus, a, um, participium. Expofitus, explicatus. [Interpretatus, a, um, participium.] Cic. 2. de Leg. Vella quasi focus xebis, ut Graeco nomine est appellata: quod nos prope idem Graecum interpretatum nomen tenemus.

Interpretatio, onis, Expofitio. [Interpretatio, onis, Expofitio.] Ital. Obra de declaracion. Cic. 1. Offic. Nihil callida, sed multiloqua iuris interpretatio. Interpretatio, inquit auctor ad Heren. lib. 4, est quae non iterans, idem redintegrat verbum, sed id commutat quod positum est alio verbo quod idem valeat. Interpretatio, Coniectura & iudicium. Liv. 2. ab urbe, Non ere deditur factum, an tantum animo roboris fuerit, nec traditur certum, nec interpretatio est facili. Budaeus.

Interpretamentum, ti, Interpretatio. [Interpretamentum, ti, Interpretatio.] Gellius, Ex quibus diuersa Latinae linguae interpretamenta collegimus. Idem lib. 5. cap. 18, Cuius Latini interpretamentum scriptum est in libro Sempronij.

Interpunctus, et, a, um, Quod punctis distinctum est. [Interpunctus, et, a, um, Quod punctis distinctum est.] Ital. Interpuncto. Cic. 2. de Orat. Sed & felicitatem habet narratio distincta personis, & interpuncta sermonibus.

Interpunctus, et, neut. ge. Distinctio. [Interpunctus, et, neut. ge. Distinctio.] Ital. Rippare. Hisp. Interpuncto. Colum. lib. 3, Rosam fruticibus ac furculis disponi per furculos pedales conuenit, per idem tempus quo & violam: sed omnibus annis fodi ante Calendas Martias, & interpretari oportet hoc modo multis annis perennat.

Interpunctus, et, penul. corr. Quasi per circuitum putare, & purgare. [Interpunctus, et, penul. corr. Quasi per circuitum putare, & purgare.] Ital. Rippare. Hisp. Interpuncto. Colum. lib. 3, Rosam fruticibus ac furculis disponi per furculos pedales conuenit, per idem tempus quo & violam: sed omnibus annis fodi ante Calendas Martias, & interpretari oportet hoc modo multis annis perennat.

Interpunctus, et, re, Idem quod quiescere. [Interpunctus, et, re, Idem quod quiescere.] Ital. Rippare. Hisp. Interpuncto. Colum. lib. 3, Rosam fruticibus ac furculis disponi per furculos pedales conuenit, per idem tempus quo & violam: sed omnibus annis fodi ante Calendas Martias, & interpretari oportet hoc modo multis annis perennat.

Interpunctus, et, is, pe, pro. Hinc illine abrado. [Interpunctus, et, is, pe, pro. Hinc illine abrado.] Ital. Rader. Gellius in forma. Hisp. Rader. Colum. de Arbor. cap. 19, Nam si ipse polueris, neque infra quicquam ferre poteris, nec sic ipse fructuosus erit, nisi tunc interraseris. Plin. lib. 1. cap. 1, Olea ardentur, sicut & vites, atque etiam interradi gaudent. Interradere, pro exculpare, hinc illine radere, & excauare. Plin. 3. cap. 1, de pictura, Nec tamen inquit, ut parietes toti operantur, verum & interuallo marmore, vermiculati quoque ad effigies rerum animaliumque erulis. Budaeus.

Interradus, is, le, Idem quod interrassus, hoc est per interualla erassus, & exculptus. [Interradus, is, le, Idem quod interrassus, hoc est per interualla erassus, & exculptus.] Ital. Interradus. Plin. lib. 1. cap. 19, Cortices ex cinamomo, interrassili auro includat.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. [Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.] Ital. Interrax. Plin. lib. 1. cap. 1, Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit. Interrax, agis, Dicitur is qui Regis mortui munere fungitur, donec nouus Rex creatus sit.

mente, separatimque interstamento. [Interstamento, mente, separatimque interstamento.] Ital. Cortando, apart. idem mente. Cic. 2. de Orat. Erat autem pectusque aggratio, si verbis videretur, si ordine temporum conseruato, si non interrupte narrabitur.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum. [Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.] Ital. Interstamentum. Plin. lib. 1. cap. 1, Interstamentum, mi, Dicitur spatium illud in naui quod est inter scalm & scalmum.

Intercreatum, ti, Quod in medio textum aliquid habet. [*παρὰ τὸν ἴτον* Ital. *Testato in mezzo che ha qualche cosa testata di mezzo.* Hisp. *Cosa testada entre medias.* Jvc Chlamys intercreta auro, est chlamys serica quæ auro habet inter byssum translucentem à Phrygionibus intertextum: quod genus vestium à Suetonio in Aug. Phrygiæ vocantur. Vulgus hodie vocat *brucatas*. Quintil. lib. 8. cap. 5. Neminem deceat intertextus pluribus notis vestis.

Intercrebra, is, Eripi, auferre. [*ἐκ τῆς ἰσθμίου* Ital. *Rapire, levar via.* Hisp. *Quitar algu na cosa de lugar, arrebatat.*] Plaut. in Amp. Ni ego illi puto, si occipio, animam omnem intercrebram.]

Intertrigo, pen. prod. huius intertriginis, nomen ab interterendo deductum. Et id malum quom simul membra interteruntur, & confricantur, accedentemque sudore exoritur: quod mali genus in feminibus maxime solet accidere, quoniam scilicet equitantum vel pedibus incedentium femina atteruntur, adurunturque. [*παρὰ τὸν ἴτον* Ital. *Quitar algu na cosa de lugar, arrebatat.*] Plaut. in Amp. Ni ego illi puto, si occipio, animam omnem intercrebram.]

Intertrimentum, ti, Quid sit, declarat Varro lib. 4. de Lin. Latina, Detrimentum (inquit) à detrimento dicitur, quod ea quæ terita sunt minoris pretij sunt. Ab eadem mente intertrimentum ab eo, quod duo quæ inter se terita sunt, etiam diminuta sunt. [*ἀπὸ τῆς ἰσθμίου* Ital. *Dauno.* Hisp. *Daño.*] Terent. in Heau. Nunc quom sine magno intertrimento non potest haberi, quiduis dare cupis. ¶ Intertrimentum pro cuiusdam argentei parte, quæ ex incoctione deperit, accepit Lio. lib. 1. belli Maced. Cathaginensis eo anno argentum in stipendium primum impositum aduenerunt: quia protum non esse Quisitores renuntiaverunt, experientibusque pars quarta decemata erat, pecunia Romæ muria sumpta intertrimenti argenti superpleuerunt. Cic. 3. Ver. postea pro cōmuni iactura, quæ accidit in cōficienti do aliquo negotio. L. Rabonio (inquit) adrem Cassoris tradi oportebat. Is casu Iunij pupilli tutor erat testamento patris. Cum eo nullo intertrimento conuenierat iam quomammodum traderetur. Asconius, Detrimentum vnus partis esse potest intertrimentum verò dantis & accipientis. Secundum quod Cicero intertrimentum pro cōmuni cōficienti alicuius negotij iactura posuit. Budens.

Intertritura, re, Idem quod intertrimentum, hoc est damnum, & propriè in auro, argento, aut vestibus, quorum pretium vsu atque attritione imminuitur. [*ἀπὸ τῆς ἰσθμίου* Ital. *Dauno.* Hisp. *Daño.*] Plaut. in Bacch. Ne intertrita: imperatam iam in cera est. Terent. in Andr. Daunus intertritur omnia. Vbi Donatus, Hic inter, auctoria dantis est, adeo vt non pro media significatione sit, sed quia maiorem habere non potest: vt Interfectus.

Intertributio, onis, [*ἀπὸ τῆς ἰσθμίου* Ital. *Dauno.* Hisp. *Daño.*] Plaut. in Bacch. Ne intertributa: imperatam iam in cera est. Terent. in Andr. Daunus intertribuitur omnia. Vbi Donatus, Hic inter, auctoria dantis est, adeo vt non pro media significatione sit, sed quia maiorem habere non potest: vt Interfectus.

Interuaco, as, pen. corr. In medio vacuus maneo. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuallum, ti, Spatium quod est inter palos vallum castris cōstituentem: quom omne spatium, interuallum est dūncupat. [*ἀπὸ τῆς ἰσθμίου* Ital. *Intervallo spazio.* Hisp. *Espacio de tiempo o lugar.*] Plin. lib. 6. cap. 22. Septem dierum interuallum taxo. Cic. ad Cassium, Primum vt te, quem iandiu plurimi facio, tanto interuallum viderem: deinde vt tibi, &c. Ex tanto interuallum. Cic. ad Cass. Cur ex tanto interuallum rem desultum vsurpare. Longo interuallum. Cic. 1. Ver. Versabatur in Sicilia longo interuallum alter, non Dionysius, &c. Quod etiam dicitur, longo post tempore.

Interuallatus, a, um, Quod post certa temporis interualla reuertitur. [*ἀπὸ τῆς ἰσθμίου* Ital. *Intervallo spazio.* Hisp. *Espacio de tiempo o lugar.*] Plin. lib. 6. cap. 22. Septem dierum interuallum taxo. Cic. ad Cassium, Primum vt te, quem iandiu plurimi facio, tanto interuallum viderem: deinde vt tibi, &c. Ex tanto interuallum. Cic. ad Cass. Cur ex tanto interuallum rem desultum vsurpare. Longo interuallum. Cic. 1. Ver. Versabatur in Sicilia longo interuallum alter, non Dionysius, &c. Quod etiam dicitur, longo post tempore.

Interuallatus, a, um, Quod post certa temporis interualla reuertitur. [*ἀπὸ τῆς ἰσθμίου* Ital. *Intervallo spazio.* Hisp. *Espacio de tiempo o lugar.*] Plin. lib. 6. cap. 22. Septem dierum interuallum taxo. Cic. ad Cassium, Primum vt te, quem iandiu plurimi facio, tanto interuallum viderem: deinde vt tibi, &c. Ex tanto interuallum. Cic. ad Cass. Cur ex tanto interuallum rem desultum vsurpare. Longo interuallum. Cic. 1. Ver. Versabatur in Sicilia longo interuallum alter, non Dionysius, &c. Quod etiam dicitur, longo post tempore.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Interuenio, nis, pe. corr. In medio negotij, quafi ex insidiis superuenio, & optimo in ipso actu eos qui rem celatam vellent. [*ἐν τῷ κενῷ* Ital. *Restare vacuo* in mezzo. Hisp. *ser vacio entre medias.*] Colum. lib. 5, Bulbus tripedaneis interuacantibus spatij obreuit, anno celerius maturam pericam præbet.

Intimus, charus, familiaris. *intimus*. Ital. *Domestica*, familiaris. Hisp. *Amigo*. Cic. ad Quin. Fr. lib. 1. Intimus, proximus, familiarissimus quisque, aut sibi petumuit, aut, &c. Plaut. Truc. Nā me fuisse huic fatcor summū, atque intimū. Idem Mil. Itaque intimū ibi se miles apud leonem facit. ¶ In intimis alienius esse, pro valde amari ab aliquo. Cic. ad A. lib. 4. Itaque in intimis est meis, quum antea notus non fuisset. **Intimē**, adverbium. Cic. ad Quin. Fratrem, Quorum altera est de Blandinio Teuxide, quem scribis certissimum matricidam tibi: a me intimē commendari.

Intingo, eis, Immergo, mae facio. *intingo*. Ital. *Intingere*, baguare. Hisp. *Mojar*. Plin. lib. 2. cap. 17, de aniso, Viride aridumve omnibus quae coniuntur, quae quae intinguntur, desideratū. Caro cap. 156. Crudam si edas, in acetum intingito, mitescit concoquit. Intinctū arte, Cic. 2. de Orat. Alterum quod totum arte intinctum videtur, tamen si artem requirit, tamen prudentia est mediocriter quid dicendum sit videre.

Intinctus, us, Condimentum ad obsonia condenda: quod nos saporem in cibis dicimus, Graeci *intinctus*. Colum. lib. 11. cap. 55. Hoc sinapi ad embamata non solum idoneo, sed etiam specioso vteris. *intinctus* enim intingere est. Plin. lib. 15. cap. 29. Eadem origine aprorum sapor commendatur, plerumque ad intinctus additis myrris.

Intolerabilis, le, Quod tolerari & ferri non potest, intolerabilis dolor. *intolerabilis*. Ital. *Intolerabile*, inopportabile. Hisp. *Coja que no se puede sufrir*. Cic. 4. Acad. Ille vir bonus qui statuit omnem cruciatum perferre, intolerabili dolore lacerari potius, quam officium prodare, aut fidem, &c. Idem 3. de Orat. Mihi omnia sunt intolerabilia ad dolorem. Intolerabilis avaritia, Idem ad Q. Frat. lib. 1. Intolerabile frigus, Idem pro Rosc. Amer.

Intolerabiliter, adverb. Supra modum, ita ut ferri non possit, & (ut ita dicam) inoparibiliter. *intolerabiliter*. Ital. *Intolerabilmente*, Hisp. *No pudiendo se sufrir*. Colum. lib. 1. cap. 4. Sunt quaedam loca quae solstitiis minus conspiciunt, sed frigidibus hyemis intolerabiliter horrent.

Intolerandus, a, um, adiectivum, Idem quod intolerabilis. *intolerandus*. Ital. *Da non essere tollerato*. Hisp. *Coja de no sufrir*. Cicero 7. Verr. O magnū atque intolerandum dolorem. Intoleranda hyems, Liu. 5. ab Vrbe. Intoleranda libido, Idem 7. bell. Pun. Immanis atque intoleranda barbaries, Cicero pro Font.

Intolerans, antis, adiectivum, Impatiens, impotēs, qui tolerare non potest. *intolerans*. Ital. *Impatiente*, Hisp. *Mal sufrido no sufrido*. Liu. 9. ab Vrbe. Et loquimur de Alexandro nondum mero secundis rebus, quarum nemo intolerantior fuit. Intolerantissima laboris corpora, hoc est impatitissima, Liu. 10. ab Vrbe, & lib. 7. bell. Pun.

Intoleranter, adverbium, Impotenter. *intoleranter*. Ital. *Impatientemente*, Hisp. *Mal sufrido como*. Cic. 2. Tusc. Possuntne nos contemne re dolore, quum ipsum Herculeum tam intoleranter dolere videmus?

Intolerantia, e, Impotentia, impatentia. *intolerantia*. Ital. *Intolerancia*, Hisp. *Mal sufrimiento*. Cic. pro Cluen. Quis illū cum illa superbia atque intolerantia ferre potuisset de pro lege Agrar. Perpicite quāta potestas permutatur, non prius tori infamiam, sed intolerantiam Regis esse dicetis.

Intondeo, es, Circutondo. *intondeo*. Ital. *Torser d'intorno*. Hisp. *Resfregar en derredor*. Colum. lib. 11. cap. 13. Ut autē quā trallatum deponas, omnes radicles amputas, & fibrarum summas partes intondeas.

Intonsus, a, um, Non confus. *intonsus*. Ital. *Non rasato*, Hisp. *No refreguido*. Plin. lib. 6. cap. 28. Arabes mittunt degunt, sed intonsos etine, barba abra ditur, praequam in superiore labio. Intonsa coma, Cic. 3. Tusc. Colum. lib. 7. cap. 3. Igitur, ut dixi, miraberis oues intonsas: variam & canam comā improbas. Ouid. 4. Fast. Bis caput intonsum fontana spargitur vnda. Intonsi homines, & incolti, Liu. 1. bell. Pun.

Intono, as, pen. corr. are, Idem quod tono. *intono*. Ital. *Tonare, far rumore*, Hisp. *Tonar*. Cic. de Div. Partibus intonuit cæli pater ipse sinistris. Quid. 2. Metam. Intonat, & dextra librā fulmen ab aure. Mittit in aurigam ¶ Per translationē dicitur de quoque alio sono vehementiore. Plin. lib. 9. cap. 40. Intonuit ingenti latratu canis. Hyems intonata Eois studiis, Horat. Epod. 2. hoc est tempestas sonora. ¶ Intonare, pro trācundē dicere, & cum quodam voce impetu loqui. Liu. 3. ab Vrbe. Quū hæc intonūti plenus ira, multitudine ipsa se sua sponte dimouit.

Intorqueo, es, Cum impetu ei aculor, iniicio, vibrando emitto. *intorqueo*. Ital. *Torcer, trarre, sus impeto*, Hisp. *Torcer o tirar tiro*. Virgil. 2. Aeneid. - factum qui cupide robur Læter, & tergo seelacram intorserit haem. Cic. de Arusp. resp. Siquid in me celum intorserit, statim esse accipitur arma. ¶ Item circumtorqueo. *intorqueo*. Colum. lib. 3. cap. 23. Quam iam matura mala fuerint, antequam rumpantur, petiolos quibus pendunt intorqueo, eo modo servabuntur etiam anno toto. Cic. 2. de Orat. Ut cum Testio Penario mentum in dicendo intorquens, tum ut diceret siquid vellet, si necem fregisset.

Intortus, a, um, participium. Obvolutus: *intortus*. Ital. *Intortus*, vt, Intortum circa laeum brachium paludamentum, Liu. lib. 5. bell. Pun.

Intra, Propositio, ab in, deducta: sicut ab ex extra: significatque spatium temporis, aut loci. *intra*. Ital. *Entre dentro, intra, tra*. Hisp. *Dentro*. Plautus in Cursul. - dimidiatū partem nationum vsque omnium Subegit so lus intra viginti dies. Lucanus lib. 5, Intra castrorum simul tentoria deducor. Intra cubiculum, intra oppidum, significat in tentoriis, in cubiculo, in oppido. ¶ Aliquando significat intra famam sunt. ¶ Intra, sine casu, adverbium est, cui contrarium est Extrinsecus. Colum. lib. 12. cap. 43. Hæc vasa & opercula extrinsecus & intra diligenter picata esse debent. Vasa hoc interesse docet Inter, intra, & infra, ut hoc, ad dignitatem & locum illud, ad spatium & numerum referatur. Quia de re latius egimus non ita multo antea in dictione INTRA.

Intrus, a quo Interior, & hoc interius, Magis intrā, vel intrō. Terentius in Eunū. In interiore parte, ut maneam solus cum sola. Cic. in Sallust. Africam interiorem obtineans. Virgil. 1. Aeneid. At domus interior regali splendida luxu Instruitur. Cic. 3. de Nat. deo. Plures enim tradidit nobis si qui interiores scrutantur, & reconditas literas, antiquissimum Ioue natum, &c.

Intrarius, a, um, Intraneum, intrus additum, intrinsum. *intrarius*. Ital. *Di dentro*, Hisp. *De dentro*. Plautus, Charos mihi, atque intrarios amicos.

Intractatus, a, um, vt, intractatus equus, hoc est indomitus. *intractatus*. Ital. *Indomito*, non maneggesto. Hisp. *No tratado, no domado*. Cicero de Amic. At qui in ipso equo, cuius modō mentionem feci, si nulla res impedit, nemo est qui non eo consequi libentius vatur, quā in tractato, & nouo.

Intractabilis, le, Indomabilis, qui tractari, domari ve non potest. *intractabilis*. Ital. *Ché non si può domare*, Hisp. *Coja que no se puede tratarse domar*. Plin. lib. 19. cap. 5, Virus illi intractabile est. Virg. 1. Georg. - serice o dea campis Vique sub extremum brumæ intractabilis imbecem. Aui mus intractabilis, Senec. Hippol.

Intremo, intremis, pen. corr. intremere. Idem quod tremo. *intremo*. Ital. *Tremare*, Hisp. *Temblar*. Plin. lib. 2. cap. 8. Intremunt verō & in manibus posita æque quā in ædificiis. Virg. 3. Aeneid. Clamorem immensum tollit quo pontus, & omnes Intremere vnda, penitusque exterrita tellus Italix.

Intremisco, is, Idem quod intremo. Plin. lib. 8. cap. 4. de elephantis, Idem ve stigio hominis animaduerso prius quā homine, intremiscere insidiarum metu traditur. Idem lib. 2. cap. 79. Neque enim vnaquā intremiscunt terra, nisi sopito mari.

Intrepidus, a, um, Qui nihil timet, impavidus. *intrepidus*. Ital. *Intrepido*, che non ha paura. Hisp. *No temeroso*. Plinius in Praefat. 3, Sed hæc quis posset intrepidus æstimare, subitū ingenij tui iudiciū, præsertim læssitū. Ouid. 13. Metam. Illa super terrā defecto poplite labēs, Pertulit intrepidus ad fata novissima vultus. Hyems intrepida, apud Tacitum in vita Agricola.

Intrepidē, adverbium. Sine panore, audacter. *intrepidē*. Liu. 6. bell. Pun. Postquam assuetudine quotidiana facis intrepidē visum est ferri, in campis, &c. Ibidem lib. 3, ubi intrepidē Xenophanes legationis princeps a Philippo Rege se missum ait.

Intrico, as, pen. prod. Implico. *intrico*. Ital. *Entricare, inmiscipare*, Hisp. *Enlazar, emboluar*. Plautus in Persa. Atque ita inter totū ludit potas Dorpat. Eius contrarium est Extrico. Virg. 4. didū creditur a trices, quæ sunt festuæ, vel capilli, vel simile quippiam, quo autem pedes implicantur. Plautus, Quod argentum tu mihi, quas mihi trices naras?

Intrinsecus, (intra), Ital. *Di dentro, intrinsecamente*, Hisp. *De dentro*, & Extrinsecus, (extra), adverbia sunt cōposita ab intra, & extra, & secus, quā significat iuxta. Colum. lib. 12. cap. 43. Lata vasa in modum patinarum fieri iubet: itaque intrinsecus & extrinsecus & intra diligenter picata esse debent. Sic Plin. lib. 11. cap. 17.

Intrō, adverbium motus ad locum, Idem significans quod in domū. *intrō*. Ital. *Entra dentro*, Hisp. *Dentro a lugar*, quædam modum inens, domi vel è domo. ¶ Compositum autem cum verbis incipientibus à d, vt introduco: à g, vt introgredior: m, vt introsumo: r, vt introsumpo: f, vt introspecio, ut introquo. Plaut. Aulu. Ibo intrō, vt herus hæc quæ imperatū, facta, quum veniet fient.

Intrō, as, Ingredior, introco. *intrō*. Ital. *Entrare, andar dentro*. Plin. in Epist. Ac subinde sibi nūciari subit an iam recitator intrauerit. Virgil. 1. Aeneid. Adsumus, & porrus delati intramus amicos. Quid. 1. Metam. Iamque caput rerum Romanæ intrauerat verbum. Venabula intrant vltos, hoc est transiunt, Martialis lib. 14. ¶ Et per translationem, intrate familiaritate alicuius, id est se infinuat. Cic. ad Qu. fec. In provincia verō ipsa, siquem es nactus, qui in tuam familiaritatem penitus intrat, qui nobis ante ignotus sit, huic quoniam credendum sit vide.

Intratus, participium præteriti temporis rarum: à *intrare*. Liu. 5. lib. rursus stylus intrat. Id est in stylum intratum est.

Intrudulo, Est in interioribus claudo. *intrudulo*. Ital. *Rinchiodare*, Hisp. *Encerrar a dentro*. Seneca, Qui domi introclusus otia bat.

Intrudo, as, are, *intrudo*. Ital. *Entrar dentro*. Cic. pro Cecinna, Atque etiam se ipse inferbat, & intrudat bar. Hoc est, vltro se offerbat gerendis negotiis. Budæus.

Introduco, eis, pen. prod. Significat intra aliquid locum dūco. *introduco*. Ital. *Introdurre, menar dentro*, Hisp. *Guiando menar a dentro*. Sallustius in Catil. Vulturrum cum legatus introducit. Cæsar 1. bell. Gal. Id fieri posse, si suas copias Hedu in fines Bellouacorum introduxerint. Introducere, pro inducere. Cic. 11. Philip. Quam ambicionē constantissimus & grauissimus ciuis L. Cæsar in Senatu introduxit. ¶ Per translationem est instruere, docere.

Introductio, Eroductio principium, quam Graeci *introductionem* vocant.

Introco, is, iui, itum, pen. supini corr. Ingredior. *introco*. Ital. *Entrare*, Hisp. *Entrar a dentro*. Terent. And. Ut hinc te iussu introire, opportune hic fit mihi obuiam. Introire in vitam, id est nasci. Cic. de Amic. Quamobrē cum illo quidem, vt supra dixi, æquū optime est, necum autem incommodius: quem fuerat æquius, vt prius introieram, sic prius exire de vita.

Introitur, impersonale. Varro. lib. 2. cap. 63, Quō cum periculo introitur recenti apertione.

Introitus, us, Pro ingressu. *introitus*. Cæsar. 1. bell. Ciuilis, Tamen ve ritus, ne militum introitu, & nocturni temporis licentia oppidum diriperetur, &c.

Introgredior, eris, Introco. *introgredior*. Ital. *Entrare*, Hisp. *Entrar a dentro*. Virg. 1. Aen. Postquam introgressi, & corā m data copia fandi.

Intromitto, is, In domū admitto. *intromitto*. Ital. *Intromettere dentro*, Hisp. *Metter dentro*. Terent. in Eunuch. Vereor ne illud grauius Phædria Tulerit, nēve aliorum atque ego feci, acceperit, Quod heri intromissus nō est. Dicimus autem intromittere in ædibus, & in ædes. Plaut. in Aulula. Profectū in ædibus meis, me absente, neminem volo intromitti. Frequēti tamē per accusatiū intromittere in ædes, eo quod

Itebant, opponatur verbo intercedat. Hoc enim videtur velle, verba
 intercedere, & iurium in confutandis redire, quod & ipsum testatur Ho-
 ratius de Arte Poëtica, Multa renascitur quæ iam ceciderat, caduntque
 Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet vsus.
 Inualutudo, nisi, imbecillitas. *[Apuia. Ital. Deboleza, infirmitas. Hispan. Fla-
 quexa y debilidad.]* Cic. in Lælio, Quod autem his Nonis in collegio no-
 stro non affuisset, inualutudinem respondendo causam, non manifestum
 fuisse. Idem ad Atti. lib. 7, Inualutudo tua me valde conuulbat, significat
 eum tux literæ te proflus laborare.
 Inualencia, lux, Idem quod inualutudo. *[Apuia. Græc. lib. 1. o. cap. 1. v. vnum
 aliquod imbecillitatis atque inualencia demonstratur.]*
 Inualidus, a, um, Infirmus, debilis, ægrotus. *[Apuia. Itali. Debole, poco ga-
 gliardo. Hispan. Flaco y no rocio.]* Plin. lib. 17. ca. 19, Inuencæ formæ quor-
 dam deficius capitis inualidæ. Inualidi menses, *[Lian. 3. bel. Po. Id. 6.
 ab Vrbe, Qui vbi videre Camillum, iam ad munera corporis inflecta in-
 ualidum, vadentem in hostes, procurant pariter omnes. Corpus in-
 ualidum, Lucan. Epist. 2. o. Aratus inualidi, Idem Epistola eadem. Maque
 inualida, Lucan. lib. 7. Robur Inualidum, Ouid. 7. Trist.]*
 Inueho, o, his, penult. cor. Intro veho, nauis vel vehiculo importo. *[Apuia.
 imbuo. Ital. Menare dentro. Hispan. Meter de entrar a dentro.]* Quotus contrarij
 est Eucher. Plin. lib. 6. ca. 19, Alij tellurem exercent, scilicet alij cape-
 sunt, merces alij suas euehūt, res externas inuehūt. Inuectus portum, &
 Inuectus vrhem, pro in portum, & in vrhem. Plin. lib. 6. ca. 22, Aquilo-
 nibus raptus præter Acarnaniam x v. die Hippuro portum eius inuec-
 tus. Liu. lib. 4. ab Vrbe, Pro prælo & o. s. castris, ipse triuphans inuectus
 vrhem. Dicituræ se adicauit. *[A]liquando inuehere, idem est quod im-
 nauis currere vehere. Virgil. 5. Aenei. Centauro inuehatur magna, &
 Inueheris, e, deponens, Maledictus aggredior, & veluti quodam impetu
 sermone in aliquem fecer. *[Apuia. Ital. Dir male far impeto.]* Intra alio-
 tum con male parare. *[His. Tr. con furia de palabras contra otro.]* Cic. Epist.
 lib. 3, Itaque in ea palam vehementer inuectus. Idem lib. 3, Tulse. Equit.
 & Aeschines in Demosthenem inuehitur. Et ad Nat. deul. In Stoicos
 inuehebatur. In eadē significacione aliquando legimus Inueho. Cic. 5.
 Philippi. Quam ille in me absentem inuehens, non intelligebat, &
 Inuectio, onis, verba, Ipse inuehendi alius. *[Apuia. Ital. Inuocare.]*
 Ital. Il portar dentro, impeto con parole. *[His. Obra de meter a dentro, Acen-
 timent.]* Cic. 2. Offic. iam verbum & earum rei quibus abundaretus, ex-
 portatio, & earum quibus egeremus, inuectio certe nulla esset, nisi
 his muneribus homines funderetur. *[A] Inuectio, pro infestacione & im-
 petu animi in aliquem. Cic. 2. de Inuen. Clementia per quam animi tes-
 merē in odium alicuius inuectionis concitati, comitate retineantur.]*
 Inuectus, us, ui, Idem quod inuectio. Plin. lib. 4. cap. 1, Annis Aechelous
 & Pindo fluens, atque Acarnaniam ab Aetolia dirimens, & Arremitanin-
 sulam affiduo terit inuectu continenti accensens.
 Inuectitius, a, um, Quod inuehitur. *[Apuia. Ital. Inuocare.]* Plin. lib. 10. ca. 29, Quam
 Theophrastus tradat inuectitias esse in Aëta etiam columbas.
 Inuectitius, a, um, Quo in aliquem inuehimur, hoc est quo quis malodictis
 inuectitur. *[Apuia. Ital. Inuocare.]* Vnde inuectur orationes dicuntur aduersus ali-
 quem scriptæ, quibus in illius mores, vel ingeniū, aut vitā inuehimur.
 Inuentio, nis, penult. corr. Conperio, quæ in aliquid venio. *[Apuia. Ital. In-
 uenire.]* Ital. Ritrouare, trouare. Hispan. Hallar. *[Plaut. Ciste. Quod, querita-
 bam, filium inueni meam. Inuenire, cominifici, excogitare. Terent. in
 Eun. Excerim idem hoc rute melius quāto inuenissēs Thrafo.]* Virg. 4.
 Aenei. Inueni germana viam. *[A] Inuenire, acquirere. Terentius in Eun.
 Vtinam tate aliquid inuenire facile posset Phidra, Quam hoc peribit
 Inuenire, adipisci. Cic. 3. Phil. Qui propter hastitiam linguæ, stupor-
 & inque cordis cognomen ex contumelia inuenit. *[A] Differunt (secundum
 aliquos) inuenio & reperio quod inuenire, sit rem quæ sitam offendere
 reperire, casu. Ouid 2. Metam. Tu non inuenta reperira es.]*
 Inuentiones, & Inuenta verba. *[Apuia. Ital. Inuocare.]* Plin. lib. 9. ca. 12, Ipsa
 gens Phœnicum in gloria magna litterarum inuentiois, & fidem.
 Idem lib. 13. ca. 1, Vinum icianus bibere nouitio inuento vtilissimū est.
 Inuentus, us, ui, Idem quod inuentum. Plin. lib. 17. ca. 10, Ex eodem inue-
 tu est furculus abfissos fecere.
 Inuentuiculus, le, diminutiuum. Quin. tit. lib. 8, Ad hoc plerique minimis
 etiam inuentuiculis gaudent.
 Inuentor, oris, Qui quippiā primus inuenit, vt Inuentor olei Deus, Cic. 6.
 Verr. Sceleratius inuentor Vlyfies, Virg. 2. Aenei.
 Inuentrix, icis, fem. in. gen. Plin. lib. 35. cap. 11, Amavit in inuenta Glyce-
 ram municipem suam, inuentrice coronatum. Cic. 2. de Nat. deo. Prin-
 cept & inuentrix belli Minerva.
 Inuentarium, ti, Idem quod reperitorium. Vlpianus in 1. Tutor qui repe-
 ritorium ff. de Adm. tutor. Tutor qui reperitorium non fecit, quod vulgō
 inuentarium appellatur, dolo fecisse videtur.
 Inuentus, ita, itum, Illepidus, & sine Venere (vt inquit Donatus) id est
 sine gratia, quam omnes repant repudientque. *[Apuia. Ital. Inuocare.]*
 Ital. Senza gratia. Hispan. cosa no hermosa ni graciosa. Tercius And. & Becone
 esse bonum inuentum, aut infelicem quæquam, vt ego sum. Cic.
 de Claris Orato. Censorinus Græcis literis satis doctus, quod propo-
 rat explicans expedit, non inuentus actor, sed iners, & inimicus fori.
 Inuentilis, aduectib. Inrept, inlegetar, impolit. Gellius lib. 17. cap. 12,
 Inibi in eisdem laudibus non hec hæ sententia laudens illis.
 Inuerecundus, da, dom, Impudēs, torius verecundæ expert. *[Apuia. Ital. In-
 uerare.]* Ital. Senza vergogna. Hispan. Desvergugado. *[Suet. de Cla. Gram. Actanto
 quod erga patroni memoriam extitit, vt Sallustium historicum, quod
 cum oris improbi, animo inuerecundo scripsit, & C. Plautus Rud. Je-
 gicupæ, impudens, impurus, inuerecundissimus. Cicero 1. de Inuent. Sin
 inuerecundum animi ingenium possidet, tamen cum accusasq. enim
 probus est.]*
 Inuergo, gis, Inuerz, inuerzum, secundum Diomedem, inuergere, illabi,
 inducere. *[Apuia. Plautus Cor. Ipsum exopto te tangere inuergere in me
 liquores tuos. Sino dudum.]*
 In verum, significat in ordinem. *[Apuia. Ital. Virgil. 4. Geor. Ille etiā
 feras in verum distulit vltimos.]*
 Inuerto, is, In contrarij verbo, vt veltum aut pellem, seu etiam verbe
 posterē pronuntio. *[Apuia. Ital. Riuertare.]* Ital. Riuertare. *[Hispan. Invertir.]***

Inal. *Inuitare.* Hisp. *embidar.* Cicero 3. Offic. Et simul ad eorum hominem in hortos inuitavit in potestatem diem. Inuitare in hospitium, & hospitio. Liu. lib. 8. Pun. Ve eos per idoneos homines benigno vultu ac sermone in hospitium inuitatos, soporosis vino, vincerent. Cic. 1. Philipp. Possessiones enim sunt P. Clodij, tota familia occurrer, hospitio inuitabitur propter familiaritatem notissimam. ¶ Inuitare aliquem poculis maioribus, est propinare, ad largius bibendum prouocare, quod Cicero dixit Maioribus poculis poscere. Plautus Rudete, Neptunus magnis poculis hac nocte cum inuitavit. Sic inuitare se, est seipsum ingurgitare nullo urgente. Plaut. ibidem, Mira sunt, nisi se inuitavit in cena pluresum. ¶ Per translationem inuitare accipitur pro allicere, attrahere, & inuitare. Cic. de Senectute, Ad quem fruentum non modo non retrahit, verum etiam inuitat atque allicitat senectus. Virg. 1. Geor. Inuitat genialis hyems, curasque resoluat.

Inuitatus, us, Inuitamentus; Inuitatio, Ille tam mentum, incitatio, allectio, prouocatio. [αἰσθησις] Ital. *Inuitamento, allectamento.* Hispani. *al combite.* Cicero Casari, Mitto ad te Trebarium, atque ira mitto, ut inirio mea sponte, post autem inuitatu meo mitemdum duxerim. Idem in Horrentio, Voluptates autem nulla ad res necessarias inuitamenta afferunt senibus. Idem pro Planco, Is autem qui vere appellari potest honos, non inuitamentum ad tempus, sed perpetue virtutis est premium. Idem ad Atticum, lib. 9. In Epitum vero inuitatio quam suavis, quam liberalis, quam fraterna?

Inuitabilis, le, Pellax, blidus, delectabilis, iucundus. [ἡμεροφίλος] Ital. *Dilectabile.* Hisp. *Lo que atrahe halagando, que da placer.* Gell. lib. 13. cap. 11. Sermones iucundus, & inuitabilis, & cum quodam illecebra & voluptate vitales. Interdum etiam inuitabile dicitur quod vitari non potest. [ἀνέναντος] quod frequenter vitari non potest inuitabile dicimus.

Inuitus, a, um, Qui non libenter, sed tergiversans, contra voluntatem, & repugnans aut coactus aliquid facit. [ἐναντιος] Ital. *suo mal grado, contra sua voluntate.* Hisp. *Cosa contra su voluntad.* Cui contrarium est libens. Terentius in Andria, Feci hodie, ut ferebat impetante atque inuito Pamphilo. Idem in Heaut. Nulla est ea facilius res, quin difficilis fiet, Quam inuitus facias. 2. Autor ad Heren. Sin est probus, cur talem inuitum inuitum cogis relinquere?

Inuitre, aduerbum, Non libenter, coactis. Cicero ad Atticum, libro 8. Inuitre cepi Capuam, non quod minus illud defugerem, &c. Idem 3. de Orator. Quem ego paulo sciebam vel impudentius, vel inuitus (nolo enim dicere de tam suauis homine fastidiosius) ad hoc genus sermonis accedere.

Inuivertum, Inuivertatiter. [ἀντιστροφῶς] Ital. & Hispani. *Generalmente, inuivertamente.* Quintilianus, in inuivertum autem precipue, id est generaliter.

Inuivus, a, um, Quod est sine via, & per quod iri non potest. [ἀντιστροφῶς] Ital. *sin camino, sin via, sin camino.* Hisp. *Cosa sin camino, no pasadera.* Plinius lib. 1. cap. 14. Saba regio vndeque rupibus inuia. Virg. 4. Aeneid. Postquam alios ventum in montes, atque inuia iuxta. Inuij salus, Liuus 9. ab Vrbe. Inuia, dicuntur loca, ad quae accedi non potest, aut ad quae, vel per quae difficillime acceditur, quae Graeci ἀνεναντος vocant, quasi inaccessibilia, vel inaccessibilia. Ouid. 5. Fast. Et non accessis inuia fluminibus.

Inula, Herba est folia ferens verbascae foliis non dissimilia, sed angustiora & oblongiora, radice subcandida, ad usum colorem nonnihil tendente, ex qua gratissimum condimentum fieri solet, tuliz Augustinus quotidianum cibo maxime illustratum. Diofcoridi. Rationem autem eam condendi docet Colum. lib. 12. ca. 46. Vulgus Enulam Campanam vocat.

Inultus, a, um, Impunitus, non vindicatus. [ἀντιδικητος] Ital. *non vendicato.* Hisp. *Cosa no vendigada de injuria.* Cicero pro Cluent. Quibus esse inultum tam diu finis. Cic. 1. de Divi. Mortem suam ne multam esse pareretur. Terent. in And. Ego pretium obstititiam fero, sed inultum hoc nunquam auferet. Interdum etiam Inultus de eo dicitur qui accepit iniuriam, de qua nulla sumpta est vindicta. Ouid. 4. Fast. Nos hac paricemur inultus. Virg. 3. Aeneid. Nunquam omnes hodie moriemur inultus.

Inumbro, as, are, Est tegendo vmbra facere, & quod dicitur opacare. [σκιαν ποιῶν] Ital. *Far ombra adombrare.* Hisp. *Hacer sombra a otra cosa.* Colum. lib. 4. cap. 14. Nam vitae frequenter solum exerceendum est, dum id incremento suo vites inumbrent. Virg. 1. Aeneid. Instructisque toros obtentu frondis inambant. ¶ Per metaphoram tamē ponitur pro tueri atque defendere, quae translatio sumpta est ab arboribus quae sua vmbra nos tuerentur ab iniuria solis.

Inunco, as, Rapio, & quasi vincto ad me traho. [ἐκπύω] Ital. *rapio.* Italice, *Attrampinare.* Hisp. *Attrabatar.* Lucilius, Aut qui numos tristis inunecat. Colum. lib. 7. cap. 3. Tum etiam quotidie minuitur lana, quae quanto prolixior in pectore concreverit, tanto magis obnoxia est rubis quibus velut hamis inunecata, a pascetium tergoribus auellitur. Apule. lib. Flor. Vnde rostrum transfodiat, vnde vnguibus inunecet.

Inundo, das, Aliquando absolute ponitur pro eo quod est, extra alueum diffusio, vel effusio. [ἐκπύω] Ital. *spandere fuori, inondare.* Hisp. *Rebojar, crejter de venir como río.* Plinius, Antequā Nilus inundaret. Virg. 10. Aeneid. Inundant sanguine fossae. ¶ Per translationem accipitur pro copiose accurrere, & vndarum more quasi affluere. Virg. 12. Aeneid. hinc densi rursus inundant Troes, Agyllinque, & pictis Arcades armis. ¶ Quandoque actiue accipitur pro eo quod est vadis obnuere, vel aqua operire. [ὑδαίνω] Cic. de Claris Oratoribus, Terram inundat aqua. Plinius, Agros & lata omnia inundantur.

Inundatio, onis, Idem quod diluvium. [ὑδαίνω] Ital. *Diluvio.* Hisp. *Rebojadura, diluvio.* Colum. lib. 8. ca. 11. Vel etiam valles quae fluminibus alluvie, & inundationibus concreuerint, aptas esse vineis asseuerat.

In vnguem, Idem quod ad vnguem, hoc est perfecte vnde. Ad vnguem factum dicitur quod ita elaboratum est, ut in eo nihil possit reprehendere. [ἐν ὀσμῇ] Arbores in vnguem posuit, id est ita ordine suo collocavit, ut nulla extra alias emineat. Virg. 2. Geor. nec secius omnis in vnguem Arboribus positis lecto via limite quadret. Translatio à lapicidibus, qui vngue marmoris levitatem experientur.

Inungo, is, illino, [ἰναισθω] Ital. *Ongere.* Hisp. *Untar.* Plin. lib. 8. ca. 34. Mi-

ra solestia visco inungunt oculos. Idem lib. 18. cap. 30. Sunt qui leuitem leucatum oleo inungunt.

Inunctio, onis, Illitus, illitio. [ἰναισθω] Plin. lib. 28. ca. 8. Felle glaucomata & suffusiones corrigi prope creditur tridui inunctione.

Inuoco, as, penul. cor. Intro voco, & nonnunquam non voco: quanquam postea hoc rarius est. [ἐκκαλέω] Ital. *Chiamare dentro.* Hisp. *Lamar para venir dentro.* Plautus in Capt. veranque significationem complexus est, quum inquit, Nam scorta inuocantur, & nos parasiti inuocamur. ¶ Aliquando significat in auxilium vocare, & subsidium perere, & proprie in rebus afflictis. [ἐκκαλέω] Plautus in Asin. Deam sibi inuocet quam lubebit, propitiam. Cic. 1. de Natu. deo. Apud nostros Lucionem Luciam in pariendo inuocant. Idem Antequam iret in exilium, Auxilium ab alienis efflagitabo, quum ciues vestros deferatis. Socrorum inuocem subsidium, quum à ciuibz interclusum sit praesidium.

Inuocatus, adiectiuum, Non vocatus. [ἐκκαλέω] Plautus Caprius, Iuuenius nomē indidit scorto mihi. Quod inuocatus soleo esse in conuocatus, Caelius ad Ciceronem, Epist. lib. 8. At ego simulque audiui, inuocatus ad subellia rei accuro.

Inuoluo, as, are, à Vola ē, quae est manus, & pedis concavitas: & significat furari quum aliquid furtim vola manus subtrahitur: quasi volam iniicere. [ἐκκαλέω] Italice, *Inuolare.* Hispani. *Harlar.* Lucanus libro 6. quid corpore Magni Proiecto rapiat, quos Caesaris inuoluet artus. Plin. lib. 9. ca. 59. Singulos inuoluet verius, quam capit. ¶ Dicitur etiam Inuolare, pro eo quod est, manus violenter in aliquem iniicere. [ἐκκαλέω] Terent. Eun. Vix me contineo, quin ei inuolam in capillum. ¶ Aliquando Inuolare compositum est à verbo Volo, as, idemque est quod intro volare. [ἐκκαλέω] Colum. lib. 8. cap. 3. Neque enim debent ipsis nidis inuolare, ne dum adflunt, pedibus ova confringant. Varro 3. de Re rustica. At in villam intro inuolant columbae, de quibus merula, &c.

Inuoluto, as, are, frequentatiuum. [ἐκκαλέω] Hora. 4. Carm. Ode 10. Et quae nunc humeris inuoluant decidunt comae.

Inuolucris, ere, Quod adhuc volare non potest. [ἐκκαλέω] Ita, *che non può volare.* Hispani. *Cosa que no puede volar.* Gellius lib. 2. cap. 29. Pullitunc inuolucris erant.

Inuolucrum, Inuolucrum, Vide I N V O T V O.

Inuoluus, is, ere, In seu super aliquid voluo, vel voluēdo impono, aut iniicio. [ἐκκαλέω] Ital. *Inuolgere, inuolupare.* Hisp. *Embolver.* Virg. 1. Geor. Ovis fœdulosum inuolucrum Olympi. Quid. 1. Met. Saxa, ita belis, super totosq; inuoluit montes. ¶ Sepe tamē accipitur pro circuplico, circunvolu, & re aliqua intego. Plin. lib. 1. ca. 24. de araneis, Nā & facerantur catulos veniunt, hos primum tela inuoluit, & tunc demum laba vtraque moris apprehendentes. & C. Crine inuoluit casside, Silius li. 7. Oui. 4. Fastorum, Captiuam stipula, fœdorque inuoluit, & ignes Admoce. Horat. 4. Carm. Ode 29. - & mea Virtute me inuoluus, probamq; Pau-perem sine dote quæro. ¶ Per translationem accipitur pro obsecrare. Virg. 3. Aeneid. Inuoluit diem nimbi, & nox humida caelum Abfluit. Idem 6. Aeneid. Obfluit vixera inuoluit.

Inuoluulus, li, pen. cor. Idem vermiculus qui & Cœnuoluulus dicitur, quod sese folijs arborum & vitium circunvoluat, & implicet. [ἐκκαλέω] Suidæ. Plautus Cistell. imitatus nequam bestiam, Et damnicum s. Sed quidnam amabon inuoluolum, Quæ in pampini folio iorta implicat sese.

Inuolure, is, substantiuum, Est lineum illud quo tonsores humeros tendendorum inuoluunt, ne vestes capillorum segmentis sordidentur. [ἐκκαλέω] Ital. *Panno che si bantiere pane alle spalle de coloro che si fanno tosare.* Hisp. *Tonaja para el cuello.* Plautus in Capt. Ne is quidem inuolure iniicere voluit, vestem ut ne iniquet.

Inuolueram, eri, penult. produ. Quo quippiam inuoluitur, aut integitur. [ἐκκαλέω] Ital. *Inuoglio.* Hisp. *Embolver para embolver.* Cic. 1. de Orat. Sic modò in oratione Crassi diuitias ac ornamenta eius ingenij per quædam inuoluerata atque integumenta perspicax est, ea quæ cum templari cuperem, vix aspiciendi potestas fuit. Inuolucris simulacrum regi, hoc est simulacris affectibus. Cic. ad Qu. Frar. lib. 1. Multis enim simulacrorum inuolucris tegitur, & quasi velis quibusdam obtenditur vniuersusque natura. ¶ Fit autem Inuolucrum à verbo Inuoluus, vis, cuius supinum est inuolutum, & mutata tum, in crum, fit Inuoluerum. [ἐκκαλέω] Sic sunt multa alia, ut Lauacrum, Simulacrum, Ambulacrum, Aratry, Sepulchrum, quæ habent pen. prod.

Inurbanus, a, um, Inciuilis, inuenustus, rusticis moribus præditus. [ἀντιστροφῶς] Ital. *Incivile, rustico, rozco.* Hispani. *Rustico y desorden.* Cic. 3. de Orat. Inopem quendam humanitatis, & inurbanum. Idem de Claris Orat. Sed omnium oratorum, siue rabulorum qui & planè indesti, aut inurbani, aut rustici etiam fuerunt, &c. Horat. in Arte, si modò ego, & vos Scimus inurbanum lepido seponere dicto.

Inurbanus, aduerbum, Inciuiliter, &c. [ἀντιστροφῶς] Cic. 3. de Natu. deo. Alabandenses quidem sanctius Alabandum colunt, à quo est vrbis illa condita, quam quæquam nobilium deorum, apud quos non inurbanus Stratonicus, vt multa, &c.

Inutino, as, penul. prod. Idem quod vrinare, id est in aquam mergi, & natando emergere. [ἐκκαλέω] Ital. *Notar farto acqua.* Hisp. *Nadar y salir de la agua nadando.* Colum. lib. 8. cap. 14. Lacus, piscinæque manu habent, vbi sunt quibus inutino possint aues.

Inuro, is, ere, Ignito ferro stigma imprimere, vt seruorum fronti & equorum coxis, vt cognoscantur à domino. [ἐκκαλέω] Ita. *Segnar con ferro caldo.* Hispani. *Señalar de fuego.* Inuere, adhibito igni fingere: quod genus picturae Encaultice dicitur. Plin. lib. 35. cap. 4. Cuius supra caput tabula bigæ pender quam Niceas scripsit se inuisse. ¶ Et per translationem Inuere significat ita imprimere, vt deleri nequeat: vt, Inuere ignominiam alicui. Cicero de Prouin. Confus. Sed fruat sanè hoc solatio: atque hanc insignem ignominiam quoniam vni præter se inusta est, putet esse leuiore. Inuere sibi maculam, est crimen indelebile sibi contrahere. Liu. lib. 3. ab Vrbe, Pothēfabat singulos, orabātque, ne Claudi genti tam inustam maculam vellent.

Inustatus, a, um, Infolitus, præter consuetudinem, raro visus, inauditus. [ἐκκαλέω] Ital. *Inustato, fuori d'usanza.* Hisp. *No acostumbrado, desusado.*

- Plin. in Epist. Hora diei fere septima mater mea indicat ei apparere nubem infulatam & magnitudine & specie. Cic. 2. de Orat. Alex. Leporem quendam infulatam nobis oratoribus esse consecutus.
- Inutilitas**, aduerbium. *inutiliter*. Cic. ad Qu. Frat. Abfurdè, & inutilitè scriptæ epistolæ. Idem de Claris Orat. Inutilitè loqui.
- Inutilis**, le. Qui nulli vultu est. *inutilis*. Ital. *inutile*, *disutile*. Hisp. *Desaprovechamiento*. *inutil*. Idem 2. de Invent. Is inutilis sibi, perniciosus patriæ cuius altit. Idem 2. de Divin. Quin quum queritur qui sit optimus Reipublicæ status, quæ leges, qui mores aut viles aut inutiles? Quid. 13. Metam. donec toleretur isto. Et sibi inutilior, timidi commenta ceteris.
- Inutiliter**, aduerbium. *inutiliter*. Ital. *inutilmente*, *sin profito*. Hisp. *Desaprovechadamente*. Plin. lib. 16. cap. 39. Alij non inutiliter relinquunt. Hircius de bel. Alexan. Multa Romæ malè & inutiliter administrari.
- Inutilitas**, atis. *inutilitas*. Ital. *Mancamento d'utilità*, *ex comodo*. Hisp. *Desaprovechamiento*. Cic. 1. de Invent. Ex his illud conficitur, ut appetendam rerum partes sint, honestas & viles: & vitæ dardur, turpido & inutilitas.
- INUTITIVM**, *inutitum*, Oppidum in finibus Vindeliciæ, non procul ab Alpibus, cuius meminit Ptolemæus lib. 2. ca. 13. Idem esse putatur cum eo quod hodie Oeni pontem nominant.
- Inuulneratus**, a, um, Non vulneratus. *inuulneratus*. Ital. *Non ferit*. Hisp. *No herido*. Cic. pro Sest. Cæteri verò aut repentina vi percussit, ac tempestate populari per populum tamen recreati sunt, atque reuocati: aut omni no inuulnerati, inuulneratè vixerunt.
- I O
- io, ia**, Dolendi particula est. Tibullus, Vxor io, remoue sear puella faces. Quidamque exprimit gestientis latitiam affectum. Ouid. 2. de Arte. Dici te io Pæan, & io bis dicite Pæan.
- io, genitiuo** Ius, ia, Filia Inachi filij traditur à Poëtis, à Ione adamata, quam ob interuentum Iouis, ne agnosceretur, Iupiter in iuuentem transformauit: Iuno tamen suspicata id quod res erat, vaccam eam à Ione sibi dono dari pollulauit: quam quum accepisset, apposuit ei custodem Argum centoculorum: à quo quum molestissima custodia premere-retur, ægre id ferens Iupiter, per Mercurium eam interficiendum curauit. Quamobrem indignata Iuno, æstrum pellicis immisit, cuius aculeis exagitata, in Aegypum vsque per fugit: ubi implorato Iouis auxilio, pri-stinam formam recuperauit. Regique Osiridi nupsit: Aegyptiique om-nibus adeo chara fuit, ut post mortem dea habitaret, quam illi Iosidem appellauerunt, sacræque eius placæ, quibus anser immolari consuevit. Vi-de hæc fabulam latius apud Ouid. lib. 1. Metamor. Quid est Io, Thes-salia fluminis, iuxta Ozineam ciuitatem in Peneum illabens. Autor Strabo libro nono.
- IOCA** s, t, *iocosa*, Oedipi mater fuit, filia Crenæis Thebanorum Regis, & vxor Laij, quæ post matris necem, Oedipo filio imprudens nupsit, ex quo Eteoclem & Polynece genitiui: quum se mutuis vulneribus con-ficerent, ipsa quoque sibi manus inuult. Vide Statium lib. 2. Thebaid.
- locatio**, vide **IO** & **S**.
- locus**, ei, mascul. gen. pluraliter hi loci, vel hæc ioca. Dicitur quod seriù non est. *locus*. Ital. *luogo*, *gioco*. Hisp. *lugar*, *juego*. & differt à ludo, quod ludus, factus, locus præcipuè verbis fieri dicitur. Martialis, Con-ferre iocos vestri quoque ferre triumphi. Sallust. in Jugurtha, Ioca, feriæque cum humillimis agere. Gell. lib. 12. Infuli hominis ioca non præteribo. Cic. 2. de Finibus, At quid ioca & feriæ, ut dicitur, quicum arma, quicum occulta omnia.
- Ioculus**, diminutiui *ioculorum*. Plaut. in Stich. Novi illi, ioculo hæc dixit Iocor, a, um, Quod serium non est. *ioculus*. Ital. *Gioco*, *piacemola*. Hisp. *cosa luda*, *de burles*. Cic. 1. Offic. Si dectibus seriis loquatur, seuerita-tem adhibeat: si de iocosis, lepore. Martialis, Non potuit melius licem finire iocofam.
- Iocose**, Non serio, sed solius festiuitatis gratia. *iocose*. Ital. *Piacemolmen-te*, *gioco*. Hisp. *De burlescanario*, *de verze*. Cic. Qu. frat. cumque lusi iocose satis. In eadem significatione dicimus & Ioco, aduerbialiter, Terent. Hæc locone illic dicat, nescio.
- Ioculator**, aris, Per iocum aliquid dico, faciove. *ioculator*. Ital. *Giocatore*, *piacemolista*. Ital. *cherez*, *art*. Hisp. *Burles*, *juegar*. Cicero lib. 1. Epist. Sed iam cupio te-cum coram iocari. Plaut. in Mench. Soler iocari sepe mecum illo mo-do. Cic. 4. de Finib. Habent enim accessione dignam in qua laboretur, ut mihi in hoc iocari videatur interdum, quum ita dicant.
- Iocatus**, ta, participium à *iocor*. Cicero 4. Acad. Me quoque, iocansine, an ira sentiens, (non enim satis intelligebam) occupat horatè ut sententia desisterem.
- Iocatio**, onis, verba, Iocosa & faceta narratio, aut locutio. *iocatio*. Cic. ad Papyrium, Nunc venio ad iocationes tuas.
- IO**, ia, Ptolemæo, Mauritauræ Cæsariensis vrbis, lubz olim regia à Diuo Claudio coloniz iure donata, de cuius ed eisdem iussu veteranis, & in honorem D. Angulij Cæsarea appellata. Autor Plinius lib. 5. cap. 22. & Strabo lib. vltimo.
- IO**, co, s, *iocosa*, Stephano, Oppidum est Magnesiæ, (quæ est regiuncula, Thessaliæ ab Orta annexa) inter Pelion & Ossa montes ad finè Pelas-gicum, quom & Iolici ad huius oppidi nomine appellat, Ouidius, 7. Metamor. phoscos.

- IO**, la, *iocosa*, Iphicli filius fuit, qui Herculi hydram interfecit: ad-fuit, ferocque candenti cruore restinxit atque colubuit. Hic quum ad decrepitam ætatem peruenisset, Herculis precibus iuuentui restitutus est: ut fabulatur Ouid. 4. Meta. dubiaque legens lanugine malas Ore reformatus primos Iolaus in annos. Hercule verò vita functo, plerique ex filiis eius in Sardiniam infulam adduxit, ibique cum incolis, qui na-tione Tulci erant, promiscuè habitauit, ut tradit Strabo lib. 5.
- IO**, la, *iocosa*, Euryti Oechalix Regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam quum Eurytus iam victus ei tradere recuclasset, licet certaminis lege debitorum, ira accensus Hercules Eurytum interfecit, vrbque direpta Iol-en abduxit: posteaque Hylio filio suo vxorem tradidit. Ouidius lib. 9. Metam. at longis anxia curis Argolis Aleme ne quæstus ubi ponat aniles, Cui referat nati testatos orbe labores, Cui suos casus, Io len habet. Hercules illam Imperio thalamoque receperat Hyllus.
- IO**, la, *iocosa*, Orthomenis filius, ex Chio insula, Poeta Tragicus, & Lyricus, & Philoſophus: cuius scripta commemorantur à Suida. Quæritur alter Ion, Xuthi filius, à quo Pelasgi Aegialees, qui Achæia Peloponnesi regionem incolabant, Iones primum appellati sunt, teste Herod. lib. 7.
- IO**, la, *iocosa*, Asia minoris regio, media inter Cariam & Aegolid tum-cali bonitate, tum situs commoditate nulli regionum posthabenda. Huius incolæ dicti sunt Iones, sive ab Ionibus Græciæ populis ori-undis: quorum olim duodecim præcipue fuerunt ciuitates, decem in conti-nentem sitæ, Milesus scilicet, Myus, Priene, Ephesus, Colophon, Lebedus, Teos, Clazomenæ, Phocæa, Erythræa, & duæ in insulis, Chios, & Samos. Vide Herodotum lib. 1.
- Ionius**, a, um, pen. cort. Quod est ex Ionia. *ionius*. vt, Ionica lingua, 3. inter- quique Græcorum linguas notissimum. Ionia. Ionia. Hora. lib. 3. Carm. Ode 5. Motus doceri gaudet Ionicos. Matura virgo, & singular arcubus iam pūne, & inextos amores De senex meditatut vngui.
- Ionius**, a, um, *ionius*, vt, Fluctus Ionius. Virg. 3. Aenei. Nec potis Ionios flu-ctus equare sequendo. Vnde Ionia. Lucan. lib. 3. Illyris Ionias verges Epidaurus in vndas. Ionium mare, *ionius*, *ionius*, dicitur ex pars maris Mediteranei, quæ supra fauces Adriaticæ inter Siciliam & Cretam ex-panditur: vt non obscure inuuit Plinius lib. 4. cap. 11. quum ait, Ionium mare à Græcis in Siculum & Creticū diuidi. Sunt qui Isthmum Pe-loponnesiacum Ionij & Aegæi maris terminū faciunt: in qua sententia videtur fuisse & Lucanus, sic scribens lib. 1. Pharsalia, qualiter vndas Qui fecat, & geminum gracilis mare separat Isthmos. Nec patitur conserre fretum: si terra cecidat Ionium Aegæo franger mare. Quod si cecidamus, dicendū erit, Creticum mare, Aegæi, nō Ionij patet esse. Pro-lemeus verò in descriptione Macedoniæ eam quoque partē finis Adri-aticæ quæ Macedoniæ oram ab Occasu alluit, Ionio mari attribuit: sive, terminos, Dyrrhachio siue Epidaurio vrbe, & Pyliceno fluuij circumscri-bit. Rectius tamē Plinius, ceterique Acroceraunio promontorio Ionium mare ab Adriatico dirimunt. Quod autem ad nominis rationem attineat, non satis cōuenit inter scriptores: Didymus enim dictum existimat ab Ionio quodam Dyrrhachij filio, quem Hercules quom imprudenter occidisset, in mare proiecit, ut memoriam eius propagaret. Solinus ab Ionia extrema Italiæ regiuncula dictum mauult. Lycophron, ab errore Ioni, Inachi filij: alij ab Ionum naufragio: nonnulli ab Ione quodam Ad-riaticæ patre, qui deinde mari Adriatico nomen fecit.
- Ionthis**, *ionthis*, à Galeno appellatur exiguū durique faciei tumores, à cra-ſſo humore generati, quos Plinius Celsusque varas, Itali sua lingua *coſſas* appellant, teste Manardo Epist. Med. lib. 7. & 8.
- IO**, la, *iocosa*, Africa regulus fuit, vnus ex procis Didus Ienius meminit Virgilius, lib. 1. Aene. cithara citharus Iopas. Perſonatur aurata.
- IO**, la, *iocosa*, Vulgo, *Paciro*, *Paciro*, Vrbis est maritima Palæstina, quæ (vt quidam volunt) regia fuit Cephei Andromedæ patris. Hæc referente So-lino in Collectaneis, & Plinio lib. 5, fuit antiquissima omnium vrbium in vniuerso orbe, vrbore ante diluuium vniuersale condita. Quod & ostendit saxum, quod vinculoz Andromedæ vestigia adhuc retinet, quam expositam beluz (vt ait Solinus) non teritis rumor circūtulit. Nonnulli verò alij non Ioppen Palæstinæ, sed aliam Iudæ vrbem fuisse dicunt, ubi Andromeda marina beluz fuit exposita, quum dicat Ouid. lib. 1. de Arte amandi, Perſeus Andromeden nigris portauit ab Indis. Et Sappho ad Phæonem, Candida si non sum, placuit Cepheia Perſeo. Andromedæ patris fuisse colore lux. Sunt tamē qui credant, eam in Athio pia Indica fuisse natam, quæ Ioppen tamen Palæstinæ vrbem beluz ma-rinx fuisse expositam.
- IO**, la, *iocosa*, Fluvius in Iudæa eximia suauitatis, Perzæ à reli-qua Iudæa dirimens, vt autor est Plinius lib. 5. cap. 5. Oritur ad radices Libani duobus fontibus: alteri est nomen Ior, alteri Dan: qui simul iun-cti, Iordanis nomen efficiunt.
- IO**, la, *iocosa*, Insula est maris Myrcioi, vna Sporadum, distans à Naxo x i i i i m. pass. in qua sepulcrus est Homerus, oraculo iubente, quoniam mater eius ex Iosore tripe verò certa matre, incerta esset patria. Vide Plinius lib. 4. cap. 12.
- IO**, la, *iocosa*, Oppidum in ora Liburniæ, apud Plinium, lib. 3. cap. 11. Pro-lemeus Lepicam appellat.
- IO**, la, *iocosa*, vrbs, siue Iopapatæ, *iocosa*, *iocosa*, Stephano, Syriæ oppidum, apud Iosephum, lib. 3. Antiquit.
- Iouinianus**, *iouinianus, Diuus Maximianus voluit vocari, qui se fortiter in Illyrico gessisset.*
- Iouis** gemina, Quæ vitra candorem & lauis est, & tenera. *iouis gemina*. Plin-ius libro 37. cap. 10.
- Iouis** flos, Flos est æstiuus & inodorus, colore purpureo, cuius gratia co-ronamentis expetit. *iouis flos*. Plin. lib. 21. cap. 10. Colore tantum pla-cet Iouis flos, odor abest: sicut & illi qui Græcè Phlox vocatur.
- I P
- Ipes**, Quæ & Scipies, *ipes*, *ipes*, à Græcis appellantur vermiculi verno tempore, & possimum spirante Austro, in vitibus nascentes, oculisque earum erodentes: quos rustici solent ampelide terra cneare, vt docet Galenus lib. 9. Simplic. Medic.
- IP**, ha, *ipes*, & Thelictorius filij fuerunt Priami, quos illi vno partu Peri-da Idæa nymphe enixa est, quæ ipse furtim in venatione cæperat: postea verò in bello Troiano ab Antiocho Nestoris filio sunt occisi.

Hocolor, ἡχοῖος. A chetoribus vocatur schéma, quod Latinarum nonnulli compas appellauerunt: quoniam scilicet periodus duabus aut pluribus senectibus breuius, & inter se patibus exigitur. Exemplum eius hoc affect Sponcius. Nequaquam mihi res est cum eo qui neque finem habet cupienti, neque modum statuit vendi. Nam & multum desiderare, egentes est signum: & nihil parere, agellatis est initium.

ISOCLARIS, penult. corre. ἰσοκλῆρις. Nomen maximi oratoris Graeci, cuius domus cunctis Graecis quasi iudex quidam paruit, atque officina dicendi. Hic fuit auditor Platonis, suauissimus orator, & in diuerso dicendi genere nitidus, & compotus. Omnes dicendi vices fecerat, in uentione facili, honesti studio, in compositione diligens. Hic nonagesimo quarto anno aetatis cum librum composuit qui Panathenaeus inscribitur. Centum & sex annos vixit.

ISOCLON, ἰσολῶν. Vocantur genus structurae in aedificiis, in quo coria omnia aequalis sunt crassitudinis. Nam ubi crassitudo est inaequalis, pseudoclom appellatur Plin. lib. 16. cap. 23. Graeci & lapide duro ac si licet aquo construunt, veluti lateritios parietes: quoniam ita fecerint, isodomom vocantur genus structurae. At quoniam inaequali crassitudine structa sunt, pseudoclomom.

ISONOMIA, ἰσονομία. Cum accentu in penultima, Latine iuris aequalitas dicitur. Cic. 1. de Nat. deo. Summa verò vis infirmitatis magna ac diligenti contemplatione dignissima est in qua intelligi necesse est eam esse naturam ut omnia omnibus, paria partibus respondeant: hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, id est aequabilem tributionem.

ISOPTON, ἰσοπτόν. Herba quam aliqui vocant phaeocolum, quoniam eius folium quod est angulo simile, in yampinos torquetur. Capitula sunt in summo caule tenuia, plena feminis melanthii. Pl. lib. 27. cap. 11.

ISOPELION, ἰσοπέλιον. Figura cuius latera omnia sunt aequalia. Nam ἰσο Graecis aequale sonat, & ὄψις, aspectus.

ISOPTERES, ἰσοπτερές. Aequalitatis recognitor. Ca. de Pond. & aur. ill. 1. Quoties. Quoties de aequalitate solidorum orata fuerit cōtēntio, placeat quem scemo Graecus vocat isoptera, pro sua fide & industria, ut neque fallat neque fallatur, contentione perit mere.

ISPA, ἰσπα. Ptolemaeo, Vulgo singula. Vrbs clarissima Hispaniae Beticæ, non procul a freto Gaditano: à qua vnus ex quatuor iurisdicibus Beticæ conuentibus Hispaniæ à Plinio appellatur. Hodie ab Hispanis Sebilla dicitur. Vide H. 1. 7. 4. 1.

ISPELUM, ἰσπέλου. Vulgo Ispele. Vilibrorum ciuitas, non procul à Ca mertibus: cuius meminit Ptolemaeus lib. 3. cap. 1. Hodie Isolum.

ISPO, ἰσπο. Olim vicius fuit ad Syrtim inagmam, teste Ptolemaeo lib. 4. hodie ciuitas esse creditur ea quae Naim appellatur.

ISPA, ἰσπα. Vulgo Ispa. Insula in mari Adriatico, adiacens Dalmatiae, ut tra dit Ptolemaeus lib. 4. cap. vi. in qua fuit non ignobilis ciuitas eiusdem nominis. Est nem ispa castellum nomen apud Martialem, epigram. 138. Isia est passere nequior Cauallo.

ISPA, ἰσπα. Oppidum Cilicis non procul ab Amanum monte, circa quod Alexander Darium vicit: vnde etiam pro Isio Nicopolium appellatur. Ab huius oppidi nomine propinquus sinus, Isicus appellatur à Ptolemaeo Tab. 4. Alit.

ISPE, ἰσπε. Genitiui ispius, pe. indifferente. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

ISPA, ἰσπα. Aduerbium ad locum, idem significans quod ἰσπε. (Vnde. Ital. Quisito, castro. Hisp. Espe.) Proprie dicitur de eo qui apud te est aut de quo loqueris. Terent. in Eun. Mirum est credas quod iste dicat. Cic. Caelio, lib. 2. Putat sine vāquam accidere posse, ut mihi verba deesset, neque solium ita vestra oratoria, sed hæc etiam sentia nostratæ?

procul à Neptuni templo, quod illis erat in primis celebre. Isthmus, ἰσθμός. Est angustia illa intermedia inter peninsulam & continentem, & veluti quidam ceculus, quæ à continente, velut à corpore gracilescens, peninsulam cum continente, tanquam caput cum reliquo corpore cōnectit. Isthmo opponitur porthmus, id est fretum angustum inter duas continentes: quale est fretum Gaditanum, ex quo intervallo Europam ab Africa dirimens. Isthmus omnium celeberrimus est illic quem & Corinthiacum & Achaicum vocamus, quinque tantum milium spatio Aegæum mare ab Ionio submouens, angustoque tramite. Helladi Peloponnesum annexens. In huius Isthmi faucibus Corinthus olim sita fuit, totius Peloponnesi vrbs clarissima.

ISTRIA, ἰστρία. Italica regio, post flexum Adriatici flus, Illyrio cōtēnti na, quæ in latitudine sexaginta passuum millia, in circuitu centum viginti quinque millia complectitur: à Phormione, huc Tifano fluuiò ad Banoticum sinum, in quo Arsa amnis decurrens, Istriam ab Illyrio dirimit. Istorum gentem, fama est originem à Colchis duxisse, missis ab Acera Rege ad Argonautas persequendos: qui ut à Ponto intrauerunt Istrum, nec raptores inuenissent, siue metu regis, siue radio longæ navigationis iuxta Aquileiam confederunt, Istrique ex amnis nomine, quo à mari concesserat, sunt appellati. In ea est Iustinopolis vrbs, quam Iustinus imperator exstruxit.

Istri, ἰστρί, Istria populi, à Colchis (ut putatur) oriundi. Lucan. lib. 4. Deregat ore dies stantes in puppibus Istros.

ISTROPOLIS, ἰστροπῶλις. Thraciæ vrbs, non procul ab ollis Istri, Milesiorum colonia. Autor Plinius lib. 4. cap. 11.

ISTVA, ἰσθβα. Insula est sinus Arabici, apud Plinium lib. 6. cap. 28.

ITA, aduerbium est similitudinis, idem valens quod sic. (Vnde. Ital. Sì, così, à questo modo, in tal maniera. Hispan. Sí, también.) Cicero in Verrem. Est ita ut dicitur, Iudices. Cum negatione idem ferè valet quod valde. Cic. lib. 3. Epist. Callius non ita multum furorē vitæ. Idem 2. de Finib. Affectio- ne vtuntur non ita probabili, idem de Clar. Orator. Ille non ita pridem abiit. Terent. in And. Non ita dissimili sunt oratione ac stylo. Quando- que optantis. Pacuvius, Ita te diuinent, ita tibi pro vato secundent o- mnia. Quandoque illarum cōiunctio est, pro igitur. Cic. Ira nobilissi- ma ciuitas Graeciæ & olim potentissima, sepulchrū eius fuit ignotius, nisi ab homine Arpinate didicisset. Similiter quando componitur cum que, semper est cōiunctio causalis, & habet accentum in prima syllaba, idemque significat quod ergo vel igitur. Vnde. Ita autem dux parces sunt, habet accentum in penultima, & dicimus itaque. Terent. in Andria. Imò ita volo, itaque postulo, ut fiat. Plaut. in Amph. Verum ita animatos fuit, itaque sum nunc, ut ea te paterā donem. Ita sanè, concedentis est particula cum affirmatione. Ita, itaque.

ITALIA, ἰταλία. Europæ regio, prius Hesperia dicta, ab Hespero Atlantis fratre, qui à fratre ex Africa pulsus, & Hispaniæ & Italici dedit nomē. Siue (ut Macrobius) inquit ab Hespero stella, quod Occali subiecta sit. Dicta etiam fuit Oenotria, vel à bonitate vini quod in Italia nascitur (nam Graeci οἶνον vinum dicunt) vel ab Oenotrio Sabinorum rege. Post- ea Italia, ab Italo Siculorum rege, qui agriculturam Italos docuit, & leges condidit, tamque partem in qua postea Turnus regnauit, à suo no- mine Italiam appellauit. Virg. lib. 1. Aeneid. Est locus, Hesperia Grai- cognomine dicunt. Terra antiqua, potens armis atque vberē glebe, Oenotrii coluere vici, nunc fama, minores Italiam dixisse, ducis de nomine, gentem. Timæus & Varro, à bobus vocaram dixerunt, quoniam Tauri Graeci veteri lingua, Itali vocati sunt, à quorum multitu- dine & pulchritudine Italiam dixerunt. Latium autem & Aufonia, non totius Italici, sed partium quarundam sunt nomina. Latium enim est ea pars Italici quæ ceteriori Tyberis ripæ adiacet, ubi hodie est Ro- ma. Aufonia verò dicta fuit Italici regio maritima, inter eā agri Bru- tii partem, qua Siciliæ obliuiscit, & Salernitinis intercepta: vnde etiā vi- cinum mare Aufonium appellatum fuit. Est autē omnis Italia in for- nam crucis inter Adriaticum & Tuscum mare, à iugis Alpium dorsosq; Appennini porrecta, fæ paulatim attollens vsque ad fretum Siculum. In vltimo sui scinditur in duo cornua, quorum alterum Ionium spectat mare, alterum Siculum, in extremitate Rhegium oppidum habet. Eius longitudo quæ ab Augusta prætoris, quæ in Alpino sine sita est, usque Ro- mam Capuamq; porrigitur, vsque ad oppidum Rhegium, solum teste, decies centena & viginti millia passuum continet: latitudo verò qua- dringenta decem, ubi maior latitudo, ubi verò minor, centum triginta sex, habetque vmbilicū in agro Reatino. Olim tamen ex latere ma- ris superi Rubiconem fluuium pro sinibus habuit. Diuiditur autem in sedecim regiones: scilicet Liguriam, Hærruriam, Latium, Campaniam, Lucaniam, Calabriam, Apuliam, Samnium siue Aprutium, Picenum, Fla- miniam & Aemyliam, seu Romandiolam, Vmbriam, nunc ducatum Spo- letinum: Galliam, Cisalpinam, Venetiam, nunc Marcham Taurinam: lapidiam & Carniam, nunc Forum Iulium, & Istriam.

ITALUS, ἰταλός. Aduerbium, à Italia. Quod ex Italia est, vt. Gens Italia. Virgil. 6. Aeneid. Qui maneat Italia de gente nepotes. Idem. 3. Aeneid. Et læpe Hesperiam, sæpe Italia regna vocat. Hora. 2. Carm. Ode 7. Diis patriis, Italique celo.

ITALICUS, ἰταλικός. Aduerbium, vt. Oris Italici. Ouid. 15. Metam. Græcia quis Ita- licis auctor posuisset in oris Mænia.

ITALICUM, ἰταλικόν. Philosophiæ genus quoddam nuncupatum ab ea parte Italici quæ quondam magna Græcia dicta est, quod (ut docet Augustinus lib. 8. de Ciui. Dei.) auctorem habuit Pythagoram Samium: à quo etiam ferunt ipsum Philosophiæ nomen exortum.

ITALICA, ἰταλική. Vrbs Pelignorum quæ alio nomine Corfinium dicitur, vt ait Strabo lib. 5. Alia Hispaniæ Beticæ, in conuentu Hispaniensi, teste Plinio lib. 3. cap. 1. patria Siliy Italici, à qua & Adrianus Im- perator ortum habuit.

ITALICENSIS, ἰταλική. Dicitur sunt populi ab Italica Hispaniæ Beticæ vrbe.

Item, aduer. Significat similiter, quasi iterū idē. [Vnde. Ital. Simil- mente. Hisp. De mismo, semejantemente.] Autor Donatus, & Valla li. 2. c. 5. Iter, iteris, secundum Prisc. & icineris, ab antiquo nominatio icineris, quo veteres vs sunt. [Vnde. Ital. Viaggio. Hispani Carretera.] Plaut.

L A C

Ayuntamiento de Madrid

unumque menterio, ut a spinis contactu duro munitione tutioraque reddantur. Dicitur lactes a lacte, aut propter molliorem, aut propter candorem pinguedinis: aut certe ab antiquo verbo lacio, propterea quod cibum allicit. Plaut. Curcul. Ita cibi vacuitate venio laxis lactibus. Plinius existimat lactes tantum in hominibus & ouibus dici, in ceteris aut animalibus ille appellari. Eius verba sunt lib. 11. cap. 37. Ab hoc ventriculo lactes in homine & oue, per quas labitur cibus: in ceteris, ille: a quibus capaciora intestina ad alium, hominique flexuossissimis oribus. Quodam pro intestinis pinguibus accipiunt: unde Persius, Emeris auricular pulmone & lactibus vinctis.

Lactarius, a, um, Quod lac in se habet, siue succum lactem. [παλακτιδης. Ital. che ha latte. Hisp. cosa que tiene leche.] Plin. lib. 26. cap. 8. Tithymalum nostri herbam lactariam vocant, alij lacteam caprinam. Lactaria animalia, quae lactis gratia pascuntur. Varro lib. 2. de Re rust. cap. 1. Dandum bubus lupinum & lactarii medica & cythosum.

Lactarius, rij, Pistor qui cibos ex lacte conficit. [παλακτιδης. Spartianus in Heliogabalo, Dulciter & lactarius tales habuit, ut quocumque coqui de diebus edulis exhibuissent, vel strucentes, vel pomarij, illi modò de dulcibus, modò de lactariis exhiberent.

Lactes, a, um, Quod ex lacte est. [παλακτιδης. Ital. Di latte. Hisp. cosa tota de leche.] Quandoque accipitur pro nullo & lactis candorem referent: ut, Colla lactea. Virg. 8. Aene. tum lactea colla. Auro iunctantur. Lactes porcus qui lacte alitur. Martialis lib. 5. Nondumque victa lactem faba porcum. hoc est porcum adhuc lactentem, & fabam per etatem frangere non valentem. Lactes orbis, siue circulus, in caelo dicitur, quem Graeci παλακτιδης vocant: ut totum nomine a lactis candore deducto. Cic. in Somn. Scipio. Erat autem in splendidissimo candore inter flammam circuli elucens, quem vos (ut & Graeci accepistis) orbem lactem nuncupatis. Plin. lib. 2. cap. 25. Omnes ferme sub ipso Septentrione aliqua eius parte non certa, sed maxime in candida, quae lactei circuli nomen accepit. Vide Macro. in Somn. Scipio.

Lacteolus, a, um, diminutivum. [παλακτιδης. ut, puellae lacteolae, Catull. in Camerium, Epigram. 51. Folia lacteola, Policianus in Elegia quadam de violis.

Lacteo, es, Lac sugo. [παλακτιδης. Varro 2. de Re rust. cap. 5. Lactentes cum matribus ne cubent. Cic. 2. de Divin. Romulus lactens fulmine ictus. Vnde lactens porcus est, qui adhuc lac sugit. Varro 2. de Re rust. ca. 4. Porci qui depulsi sunt a mamma, a quibusdam delici vocantur: neque iam lactentes dicuntur. Lactentia frumenta vocat Virgil. lib. 1. Georg. quasi lactescencia, hoc est albescentia & lactis colorem referentia.

Lacteo, is, ere, Est in lac conuersa. [παλακτιδης. Ital. conuerti in latte. Hisp. ser a leche. Cic. 3. de Nat. deor. Omnis ferè cibus matrum lactescere incipit. Nonnumquam item quod lacte impleri. Plin. lib. 11. cap. 41. A fine praegnantem continet lactescunt.

Lactio, as, Lac praebeo, quod proprie matrum est. [παλακτιδης. Ital. Lactare, dar el latte. Hisp. Dar a mamar la leche.] Varro 2. de Re rust. cap. 7. Annuculis iam factis dandum hordeum, & surculos vsquequo aderunt lactantes. Lactans mulier proprie dicitur quae lac in mammis habet. Gell. lib. 1. cap. 1. Nam plerumque sine discrimine quocumque lactans est eo tempore, offerri solet. Cellus lib. 2. cap. 28. videtur lactitia accipere pro lactariis: hoc est pro iis quae ex lacte confecta sunt. Lac (inquit) mel adeoque lactantia, atque omne pistorum opus. Idem cap. 19. eiusdem libri, Mel crudum, lac, lactantia omnia, mulsim. A lactio fit compositum ablactio, hoc est a lacte accor: quod vide suo loco. Est praeterea lactio frequentativum ab antiquo verbo lacio, quod significat decipio, & per blanditias in fraude in illicio. [παλακτιδης. Terent. in Andr. Nonne tibi satis est hoc vifum solidum est pauidum, Nisi me lactasses amantem, & falsa spe produceres ibidem, Tunc hic homines adolescentulos, imperitos rerum, educos libere in fraudem illicisti Sollicitando, & pollicando animos corum lactas.]

Lactatus, us, ui, A lactis ipse lactandi. [παλακτιδης. Terent. in Andr. Nonne tibi satis est hoc vifum solidum est pauidum, Nisi me lactasses amantem, & falsa spe produceres ibidem, Tunc hic homines adolescentulos, imperitos rerum, educos libere in fraudem illicisti Sollicitando, & pollicando animos corum lactas.]

Lactatio, as, ui, A lactis ipse lactandi. [παλακτιδης. Terent. in Andr. Nonne tibi satis est hoc vifum solidum est pauidum, Nisi me lactasses amantem, & falsa spe produceres ibidem, Tunc hic homines adolescentulos, imperitos rerum, educos libere in fraudem illicisti Sollicitando, & pollicando animos corum lactas.]

Lactosus, a, um, Id est torosus & musculosus. [παλακτιδης. Colum. lib. 7. Femenibus lactosis, erubibus compactis. Quandoque idem quod validus & robustus. Cic. 8. Philip. Quos Centuriones pugnaces & lactosus inter Mimorum, & Mimorum greges collocavit.

Lactosus, a, um, Id est torosus & musculosus. [παλακτιδης. Colum. lib. 7. Femenibus lactosis, erubibus compactis. Quandoque idem quod validus & robustus. Cic. 8. Philip. Quos Centuriones pugnaces & lactosus inter Mimorum, & Mimorum greges collocavit.

Lactosus, a, um, Id est torosus & musculosus. [παλακτιδης. Colum. lib. 7. Femenibus lactosis, erubibus compactis. Quandoque idem quod validus & robustus. Cic. 8. Philip. Quos Centuriones pugnaces & lactosus inter Mimorum, & Mimorum greges collocavit.

Lactosus, a, um, Id est torosus & musculosus. [παλακτιδης. Colum. lib. 7. Femenibus lactosis, erubibus compactis. Quandoque idem quod validus & robustus. Cic. 8. Philip. Quos Centuriones pugnaces & lactosus inter Mimorum, & Mimorum greges collocavit.

Laceratio, onis, verbale. [παλακτιδης. Cic. in Pis. An ego si te & Gabinium eruci suffixos viderem, maiore afficiat letitia ex corporis vestri laceratione, quam afficiat ex infamia? Muliebres lacerationes genarum, Cicero 3. Tusculan.

Lacerna, e, Vestis exterioris generis, pluviae frigorisque iniuria propulsanda in primis accommodatum. [παλακτιδης. Plin. lib. 11. cap. 25. de Virgilium occasu agens, Ergo ex occasu eius de hyeme auguratur, quibus est cura insidiandi negotiatoris avaritia. Nihil olera pluviosam hyemem denuntiant, statimque augentur lacernarum praesidia. Haec Plinius. Ob eandem etiam causam a viatoribus lacernae sumebantur, praesertim ab iis qui expedit & sine toga impedimento iter facere volebant. Hinc M. Antonio obiicit Cicero, quod nimio festinandi studio ordinis magistratusque sui oblitus, non toga aut calceis ornatus, ut Consulem decuit, sed gallicis, & lacerna, ut quisque est vulgo, in urbem rediisset. Verba eius sunt haec, 1. Philippica, Nam quod quarebas, quomodo rediissent, primum luce, non tenebris: deinde cum calceis & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. In calceis item nobiliores lacernis utebantur. Propter lib. 3. Textur in castris quarta lacerna rursus. Quid 2. Fast. Mittenda est domino, nunc nunc propterea purpurea. Quam primum nostra facta lacerna manu. Verba sunt Lucretiae puellas suas ad opus adhortantis, ut viro suo in Ardeae obsequio agentem lacernam interiret. Lacernis item in spectaculis utebantur, & potissimum candidis, quae togis superinduebantur. Martialis in Distichis, Amphitheatralis nos commendatur ad usus, Quum regie algentes nostra lacerna togas. Candidis autem potissimum lacernis in spectaculis usus fuisse, satis indicat Epigramma Martialis in Horatium quoddam, qui quum solus nigra lacerna spectaculis interiret, ceteris omnibus albatis, factum est ut repente cadente nive, ceteris consolor redderetur. Verba eius sunt haec,

Spectabat modò solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Quum plebs, & minor ordo, maximusque
Sancto cum duce candidus federet:
Toto nix cecidit repente calor:
Albis spectat Horatius lacernis. Mulieres quoque lacernis quandoque vias legimus. Iuven. Sat. 1. Ipse lacernata dum se iactaret amice. Festus lacernam dictam putat, quasi lacernam, hoc est parte aliqua immixturam, eo quod minor sit (ut ille ait) caputio.

Lacerta, e, [παλακτιδης. Ital. Lacerta. Hisp. Lagarto animal reptile.] vel Lacertus, ti, Serpentis generis notissimum, inde nomen habet quod pedes habeat ad nostrorum lacertorum, hoc est brachiorum similitudinem accedentes. [παλακτιδης. Eius duo sunt genera colore & magnitudine distincta. Minorem ziggyda vocant, siue chalcidem, tergo ferrugineo maculis quibusdam nigricantibus distincto. Alterum generis viride est, superiore multo maius, Italia quam nostris regionibus frequentius. Vtrocumque in genere mas lacertus dicitur. Virgil. Aegloga 2. Nunc virides etiam occurrant spineta lacertos. Cic. ad Attic. lib. 1. Nam ad lacertas captandas, tempestates non sunt idoneae.

Lacertus, Pileis generis maris peculiare, cuius multae enumerantur species a Plinio lib. 32. cap. vlti. [παλακτιδης. Martialis, Quum laxerani fertus tibi cauda lacerti. Lacertus item in homine dicitur summa brachij pars, inter scapulae & cubiti ossa intercepta, quae a Cello humerus, a Galeno [παλακτιδης] appellatur. Quid 1. Meram. Laudat digitorum, manusque, Brachiaeque, & nudos media plus parte lacertos. Virg. 5. Aene. ferit arthra clamor. Nauticus, adductis spumant freta vena lacertis. Cic. de Senect. Milo ex lateribus & lacertis suis nobilitatus. Idem 4. Tuscul. O peccora, & terga, & lacertorum tori. Et quoniam partes illae corporis musculosae sunt, & validis toris compactae, factum est ut lacertos pro viribus ac robore accipiamus: neque solum pro corporis robore, verum etiam pro vehementia & pondere orationis: quos & nervos appellamus. Cic. de claris Orat. Quamquam in Lydia sunt sepe lacerti, sic ut fieri nihil possit valentius. Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratoris lacertis, viribusque torquere, apud Cic. lib. 1. de Oratore.

Lacertolus, a, um, Id est torosus & musculosus. [παλακτιδης. Colum. lib. 7. Femenibus lactosis, erubibus compactis. Quandoque idem quod validus & robustus. Cic. 8. Philip. Quos Centuriones pugnaces & lactosus inter Mimorum, & Mimorum greges collocavit.

Lacello, is, lacessui, & lacessi per syncope: & lacessisse, pro lacessuisse: & lacesserunt, pro lacessuerunt. Est autem lacello, idem quod prouocare, incitare. [παλακτιδης. Ital. Prouocare, incitare. Hisp. Provocar a desfutar.] Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam. Terent. in Prolog. Eunuchi, Is ne erret, moneo, & desinat lacessere. Cicero, Hos ego sermones, qui & multum sunt, & tuam exultationem (ut sentio) non offendunt, lacessui nunc: quam id est excitavi, inquit Budrus, Sallustius, Pridie legiones in monte positas lacessuit. Cicero Cornificus, Sic igitur facies, meque amabis, & scripto aliquo lacesses. Ego enim respondere facilius possum, quam prouocare. Virgilius 3. Aegloga, Efficiam, posthac ne quemquam voce lacessas. Sallustius, Postremo dissimulandi causa, siue expurgandi, sicuti iurgio lacessitus foret, in Senatum venit. Colum. libro 2. cap. 2. Nunquam stimulo lacessar iuuenem: quod retractantem calcitrosumque reddit.

Lacessor, passivum. Cic. 3. de Orat. Testis saepe non ladic, nisi lacessatur. Idem pro Pompeio, Nationes, quas nunquam pop. Rom. usque lacessandas bello, neque tentandas putavit. Legitur & lacessiri per quamam verborum declinationem, ab indicativo lacessor, quemadmodum accerit dicimus, & accerisio.

Lachanopoli, [παλακτιδης. Ital. Herba da mangiare. Hisp. Ortaliza.] Graecum nomen est generale ad omnia olera. Horat. lib. 1. Sexm. Sat. 6. Ad portis & ciceris referto, lachanisque catinum.

Lachanopola, pen. prod. λαχανοπώλην, Olerum venditor. Et Lachanopolis, λαχανοπολίς, mulier olera vendens.

Lachanopolium, pen. prod. λαχανοπολίον, Forum olitorum, hoc est locus vendendis oleribus destinatus.

Lachesis, a, um, Vna Pascarum, quam Latine sortem interpretari possumus. Nam λαχάνη est fortis. Hanc autem idecirco vocant buxianam praesle voluerunt, quod in ea sortem, hoc est casum plurimum

Quid. 6. Metam. Leuon cornu, Cæsar 3. Comment. ¶ Per translationē accipitur pro inauspicato & infatid. *Idem lib. 4. Georg.* si qua Numina laua sinu, auditus vocatus Apollo. ¶ Leuon tamē fulmen quum dicimus, prosperū significamus, *Idem lib. 4. Georg.* propterea quod quæ nobis sinistra sunt, superis sint dextra. Hæc enim calum in fœderem partes diuiserunt: & quibus oculo ab exortu sinistras, totidem contrariis appellauere dextras. Hinc omnia fulmina laua existimantur esse prospera: quoniam à laua parte mundi ortus est, sicut scribit Plinius. Et (ut auctor est Cice. 2. de Diuin.) optimum auspiciū habebatur apud Romanos, quod sinistram fuerat. Vnde Virgilius antiquitatis consiliosissimus dixit, Antonius leuon, quod fœlicitatem potendere credebatur.

Leuis, ue, cum diphthongo in priore syllaba, Quid planum, politum, & tactu asperum non est. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato. Hisp. cosa liza, polida, y sin pelos.*] Virg. 7. Aene. At laue clypeum fulbaris cornibus Io. Auto insignibat. ¶ Accipitur aliquando pro glabro & depilato. Persius Saty. 1. Trossulus exultrat tibi per subellia lauis. Virg. 6. Aeglo. Et sæpe in laui quæssit cornua fronte. Tibull. lib. 1. eleg. 8. Chariot est auro iuuenis, cui læua fulgēt Ora, nec amplexus aspera barba terit. Quid. 5. de Arte amandi. Fœmina quid faciet, quum vir sit leuior ipsa?

Leuitas, tis, Est asperitati contraria. [*Idem lib. 1. Ital. Pna cierta equalitas que da pueris docendo.* Hisp. Aquella lisa de rasura.] Martialis, Lunarem circum iugula Virgo, conspiciat globosum quoddam tenerumq; corpus, & superni toris leuitate compactū, instar speculi pendens. ¶ Accipitur interdū leuitas pro lubricitate. Celsus lib. 4. ca. 16. Ex torminibus interdum intestinorum leuitas oritur, quæ continere nihil possunt, & quicquid assumptum est, imperfecum protinus reddunt.

Leuor, oris, gen. mascul. Idem quod leuitas, asperitati contraria. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Leuigo, as, pen. corr. Complano, polio, quasi læue ago. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Leuor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagana, ni, pen. corr. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. La lajana.] Placenta genus ex farina aqua subacta, addito caco, aliisque condimentis, simul in pingui iure decoctis. Lagana (inquit Aeron) sunt quedam quasi membrana ex farina & aqua, quæ iure pingui coctæ, & caco, pipere, croco, cinnamomoque conditæ, in cibis dantur.

Lago, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lagor, as, Idem quod leuigo. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

pretij magnitudine detererentur. Inter quos etiā Demosthenes fuisse fertur, qui quum scortum tam nobilis fama accensus, aliquando Corinthum nauigasset, illaque uictis vnius operam decem millibus drachmarum indicasset, expauesfactus pretij immensitate, Græci respondit, *Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Non enio, inquit, decem millibus drachmarum pœnitentiam. Quidvis 1. Amorru, Multis Lais amata vitis. Vide Gellium lib. 1. cap. 8.

L A I V S, Filius fuit Labdaci Regis Thebarum, pater Oedipi, qui Iocastam Creontis Thebani filiam uxorem duxit: quam quum concepisset audisset, de futura prole oraculum consuluit: cui responsum est, eum nascituri manu periturum. Quapropter locastæ præcepit ut quicquid peperisset, necaret. Vnde quum illa insigni forma puerum peperisset, materneque pietate dum duci nō posset ut eum interficeret, neq; tamen educare auderet, ministro cuidam exponendum tradidit: qui acceptum puerum in syluam derulit, platisq; perfortatis, viminēq; traxit, ex arboris eum suspendit, futurum ratus, ut inedia moreretur. Verum quum Phobas Polybii Corinthiorum Regis pastor illac iter faceret, audito vagitu, eō accurret, puerumque secum, quem & reginæ, quæ liberis crebar, magno muneris loco obstricta qua, veluti puer cælus missus, filij loco est educatus, & à pedibus ex vulnere tumentibus Oedipus est appellatus. Grandior deinde natus factus, quum generis sui cognoscendi uelle Apollinem consulisset, responsum accepit, se patrem in Phocide inuentum. Quōd quū uenisset, Laum in tumulo quodam inter ciues suos, exterisque exorto, interfecit, matremque imprudens duxit uxorem. Stat. 11. Thebæ. Ensem fecerit spoliū lachryabile Laij. Reliqua uide in dictione O E D I P V S.

L A I V S, Hispania regio est in tractu Tarraconensi. Martialis lib. 1, Aprica repetes Tarraconis litora, Tuamque Lalaraniam.

Lalaranum, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lalaranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

L A I V S, Fluius est flauis, quæ Afæ regio est, inter Ciliciam & Pamphiliam sita. Autor Plinius lib. 5. cap. 27.

Lalliones, Pulli sunt onagrorum. Martialis, Dum tener est onager, solique lallio matre Pascitur, hoc ians, sed breue nomen habet.

Lallare, Antiqui dixerūt pro eo quod est lac sugere. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lama, z, Aquarum collectio est, interprete Festo, quæ & lacuna dicitur. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lambo, is, bi, tum, secundum Priscianum. [*Idem lib. 1. Ital. Polito spianato.* Hisp. Alisar d accipitur d accipitur.] Plinius, Sunc quidam in eo genere molliotes, qui & core leuigantur. Idem lib. 13. cap. 12. Scabritia chartæ leuigatur dente.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lambranus, a, um, adiectiuum: ut, Vinum Lambranum, magis copia, quàm bonitate laudatum, teste Plinio lib. 14. ca. 6. Martialis lib. 9, Et Lalaranum nigra lagena sapit. Idem alibi. A caupone tibi ex Lalarana petatur.

Lanaris, & hoc lanate, Quod habet lanam. [*ἐλάνης, ἐπ' αὐτῷ, Ital. Lanoso.*]

L 3 electri

gladiatam excedendamque instituire, & mox paratas vendere sole-
bant mercatibus. Iuue. Satyr. 3. Hic placidat auidi præconis filius inter
Pinnirapi cultos iuuenes, iuuenisque lanitæ. Hinc Lanist autum,
didi sunt à Columella, quæ eorum cecumibus præparabant.

Lanugo, ginitis, pen. prod. Tenta quâsi lanæ cuiusdam mollietis, qualis in
adulescentium genis, & in pomis quibusdam cernitur. [Jal. 4. Ital. Pri-
ma barba, lanugine. Hulp. Et vello, fuceo, prima barba.] Colu. lib. 4. Lan-
taum quoq; amineam quidam maxime probabant, quod hoc vocabulum
non ideo furfur, quod sola ex omnibus amineis, verum quod præcipue
cancit lanugine. Q. Posuit aliquando pro foveb. Colum. lib. 4. cap. 29.
Nulla interueniente lanugine, quam excitat antiqua cerebra.

Lanuginosus adiectivum. Plin. lib. 22. cap. 2. Est & alia similis, pseudan-
thusa ob id appellata, à quibusdam verò, enchusa, aur domis, & multis
alii nominibus, lanuginosior, & minus pinguis.

1. A N V V I V M, Oppidum erat Larj in via Appia, à quo prospectus pate-
bat maris, & Antij. Huius oppidi frequens est mentio apud Ciceronem
in Orat. pro Milone. Vulgo *Indovina*.

Lanuvinus, a, um, Quid est ex Lanuvio: vt, Colei Lanuvini. Cicero Pato-
lib. 9. Honeste colei Lanuvini: Cliterini, non honesti.

Lanxci, vide supra L A N C E S.

1. A O C O N, Λαοκων, Filius fuit Priami ex Hecuba, & Apollinis Thy-
mbræi sacerdos, qui primus hastam in equum lignum tortis: ob quod fa-
ctum Virg. lib. 2. Aeneid. ait ipsum quam duobus filiis perisse.
Primus ibi ante omnes, magna comitante cæteris,
Laocoon ardens fumma decurrit ab arce, &c.

1. A O D A M A S, Λαοδάμειος, Halius & Clytioneus, filij fuce Alcinoi regis
& Aretes: ve scribit Homerus *Odyss.* lib. 8.

1. A O D A M I A, Λαοδάμεια, Bellerophontis fuit filia ex Achemene coni-
uge: cuius amore correptus Iupiter cum ea concubuit, suscepit Sarpe-
dodem, qui postea Lycie rex factus est. Verum quum Bellerophontis
reum successu elatus, in caelum evolare conaretur, Iupiter hominis te-
meritatem agere ferens, cæstum illi inmisit, quo exagritas equus, sel-
forem excussit. Diana quoq; Laodamiae intem, suis cum telis, confrixit.
Hom. c. liiad. Q. Altera fuit Laodamia Acasti & Laodoteæ filia, quæ
tanto amore Protefilæum virum suum adamavit, vt quum ab Heclore
occisum cognovisset, superstes ei esse noluerit. Præcipuè tamen interi-
ret, in solatium mirroris opærauit vt mortui vrbatim videretur qua vi-
sa in illius amplexibus exspiravit. Ovid. *Epist.* 10. Mutis & opat amas,
quod mittitur, ire salutem, Aetoniis Aetonio Laodamia viro.

1. A O D E A, Λαοδεία, Priami fuit filia & Hecubæ vxor: Heliiconi Anten-
tis regis Thracie filio nupit. Q. Alia fuit Agamemnonis filia, quam pa-
ter cum Chryseidæ, & Iphigenia, seu Iphianassa, Achilli obtulit, vt
ex his quam vellet, vxorem eligeret.

1. A O D E C A, Λαοδέκεια, Vrbis celeberrima in Asia, Lyco Rumiini imposi-
ta: primo Diospolis appellata, dein Rheos, & postremo Laodice. Hæc
vrbis præ cæteris Asia vrbibus multis clarissimis ciuibs est nobilitata.
Ex quibus fuit Hiero, qui hereditatem populo dimisit supra duo milia
talentorum, & multis donis ciuitatem exornavit. Postea Zeno orator,
& Polemo eius filius, qui ob res fortiter gestas prius ab Antonio, postea
ab Augusto ad regis dignitatis fastigium euectus est.

1. A O D E V S, Λαοδευς, teste Homero lib. liiad. 4. Antenoris Troiani fi-
lius, strenuus in cuius formam transfigurata Pallas, intulit se in acies
Troianorum, vt Pandarum inuenire posset, quo ei suaderet vt sagitta
Menelaum confoderet.

1. A O M E D O N, pen. ceter. Λαομειδης, Rex fuit Troix, Ili filius, qui quum
de pædificiis Troix mœnibus cogitaret, Apollini & Neptuno id nego-
tij dedit, pædus mercedem, quâ mox extruatis mœnibus se soluturum
iuriciurando affirmavit. Verum perfectæ opere Laomedon petiurus pæ-
ctam mercedem negavit: propter quod Ili irati, Neptunus aquâ, Apollo
peste vrbis intulit. Duplicitur calamitate affectus Laomedon, de
remedio oraculum consulto responsum est, non aliter deos placari
posse, quam si singulis annis virgo Troiana ecto dilaceranda conpon-
eretur. Iustitiam itaque est, virginem quotannis exponi, eamque sorte
eligi. Sed quum tandem fors in Hesiæonem (quam tamen alij solam ab
Apolline & Neptuno expoliatam tradunt) Laomedonis filiam eeci-
disset, & iam folatulo alligata, monstrum expectaret, Hercules forte il-
lac transfrens, liberatum se filiam Laomedontis pollicitus est, si equos
diuino semine procreatos, quos habere cum contabatur, in premium si-
bi traderet. Hunc igitur in modum pactione facta, Hercules interfecta
belua, virginem liberauit. Sed quum Laomedon promissis nō staret,
indignatus Hercules, collecto vndique exercitu, Iliam expugnauit,
Laomedontem occidit, Hesiæonem Telamoni vxorem dedit, quod pri-
mus murum confœdisset. Priamum eius filium captiui abduxit, qui
postea aucto à vicinis redemptus fuit, ideoque, Λαοτρίδας, hoc est, à
redimendo nomen obtinuit.

Laomedontades, patronymicum. Virgil. lib. 8. Laomedontiden Priam-
um Salamina petentem. Vbi additur a, vt in multis alijs, vt commo-
dis ingreditur carmen heroicum, sicut Anchisades, Telamonides.
Aliquando substativum syllaba, vt Athemides, pro Athemonides, Deu-
calides pro Deucalionides.

Laomedoneus, pen. prod. Λαομειδης, adiectivum deductum à Laome-
donte Troianorum rege. Virg. 4. Aene. necdum
Laomedonte fœta periculi genitrix

Lapathum, Λάπαθος, Herba est acidi saporis, quæ à Latinis rumer ap-
pellatur. Multæ autem sunt lapathi species, quas vide apud Plinium li-
bro 30. cap. 21.

1. A P E R S A E, Απέρσαι, Dicti sunt Castor & Pollux Iouis filij, ab eo quod
Lan agri Laconici vrbes expugnauerint.

1. A P E T H O S, Απέρθος, Cyri insula oppidum est, portum habens & na-
uulia. Meminit eius Plin. lib. 5. cap. 31.

Lapis, idus, [Ital. Pierra, Jaffo. Ital. Piedra.] Quem Greci λίθον vocant, à δό-
nulis ita distinguitur à saxo, vt lapis minor sit, minorque, æt tenetior
saxum maius, asperius, durissique. Vnde gemmæ lapides, nō laxa dicun-
tur. Plin. lib. 36. cap. 18. Nusquam hic vitior, quàm in Italia gignitur,
lapide, non saxum est. Idem, Est & viridis lapis, vehementer igni re-
sistens, sed nusquam copiosus: & vbi inuenitur, lapis, nō saxum est. Sed

Lanfana, pen. corr. *Andréa*. *Olus sylvestre trium foliorum*: de quo Plin.

L A Q

LARGIUS, rium, Vide LARA.
 Largior, ris, Profuse donatus. [εὐχρηστία, πλεονεξία. Ital. Donare largamente.
 Hisp. Dar largamente.] Largiri ciuitatem. Cicero pro Cor. Balbo, Homo
 rum grauitate & prudentia praestans, tum vel nimium parcos in largi-
 enda ciuitate. Largiri cenam. Plaut. Amphitryo. Proin tu istam cenam
 largire, li sapis, elaruenibus. Largiri libertatem populo. Cic. 3. de Le-
 gibus. Sed ego, etsi fatis dixit pro te illis libris Scipio, tamen libertatem
 istam largior populo, vt auctoritate valeant, & vtantur bonis: lic
 enim a me recitata lex est de suffragis. Largiri viti. Plau. Afin. -iam
 ipse Vitam meam tibi largar, & de mea ad tuam addam. Si tempus nō
 largiatur: id est non permittit, non concedit, Columella libro 5. cap. 9.
 Largiri

requis ubi sicilicet fieri poterat structura, parietes lateritios prætulere. Lateritias adiectum, idem quod lateritius. *xi. 3. 3.* Plin. lib. 7. ca. 56. Lateritias domos conlitterum primi Euryalos, & Hyperbrius vocat Athenis. Sic enim legit Calpurnius; quum tamen omnia Plinij exemplaria, quæ quidem nobis videre contigit, hunc in modum legendum ostendant. lateritias. ac domos conlitterum, &c. v. lateritias intelli-

Latine, adverbium, Id est more Latinoꝝ. [*Λατίνῳ*. Ital. *Latina mente*.]
Cic. 6. Verr. Latine me loquitur non accusatoris loqui. Idem 1. Philipp.
Antonius, quem gladiatorem non ita appellavit, ut verendum etiam
M. Antonius gladiator appellari solet: sed et appellant ij qui plane &
Latine loquuntur, hoc est proprie & aperte. Dicimus quoque, [*scio* *La-
tine*]: ubi subauditur, loqui: cum quis turpius exprimeretur: sicut quum

dicimus, scio fidibus, ubi subaudiunt, canere, non tamen exprimitur. Linius 1. ab Vtbe. Terror ad hostes transit. Etenim audierant clara voce dictum, & magna pars Fidenarium, ut qui coloni, additi Romanis essent. Latine loquebantur. Cic. pro Cicerone. Quid enim facilius est, quam probari iis qui Latine sciunt, in vno serualo familiaris nomen non valere?

Latinitas, aris, Locutio ipsa Latina, siue sermo Latinus. [Ital. *Latinità* Latina.] Cic. Att. lib. 7. Securusque sum, non dico Cæcilius, manē ut ex portu in Piræum. (malus enim autor Latinitatis est) sed Terentium, cuius fabellæ propter elegantiam sermonis putabantur à C. Latio scribi.

Latinitas, & hoc Latinitas, idem quod Latinitas. Cic. de Arusp. Responsis. Quid in agro Latinitas audiri est strepitus cum fremitu. (Significare etiam potest eum qui alibi ortus, in Latio cum Latinis versatur, ut supra dictum est in dictione Hispanus.)

L A T I O mons, *Λατίνιον* mons, Ioniz, notus fabula Endymionis, quem quum Luna adinaret in Latio monte ab ea sopitum ferunt, ut tunc ab eo osculum auferret: unde & ipse Endymion Latmius dictus est. Ouid. lib. 3. de Arte. Latmius Endymion non est tibi Luna rubor?

L A T I O id est, idis, secunda syllaba producta, *Λατίνιον*, patronymicum est forminum à Græco nomine *Λατίν* deductum, quo nomine illi Dianæ matrem appellant, quam & nos Latoniam. Latonis itaque à Poëtis accipitur pro Diana Latonia filia, quàm & Latini Græcorum imitatione Latoniæ appellatur. Ouid. 7. Met. Inde Calauræ Latoides aspiciunt arua.

Latonia, vel Latumia, arum, *Λατύνια*, Ital. *Lugio* dicitur si *Latellano* fassit. Hisp. *La cantera* in iura de cantas. à Græcis dicitur, quas nos vocamus lapidinas, hoc est loca unde exciduntur saxa. *Λατίνιον* enim à Græcis vocatur qui à nobis lapis: & *Λατίνιον*, scilicet Linius. Comprehensa potest prius ædificia, comprehendit Latoniæ, solumque piscarium. Ad Latoniæ damnum solent in qui in opus metalli damnantur. Plaut. in Capt. Tyndarus in Latoniæ lapidariis ab Aegione damnatur. Inde inquit, ibis porro in Latoniæ lapidariis. Et quomodo carceres in plectis locis habent in lapidinis iam effolis, ut in Sicilia Latoniæ Syraculanæ, factum est ut Latoniæ de quous carceres dicerentur. Cic. 7. Verr. Cuius ille qui est à crudelissimo Tyranno Dionysio factus Syracusanus, quæ Latoniæ vocantur, in istius imperio domicilium Romano non fuit.

Latoniæ, *Λατύνια*, Ital. *Tagliapietra*. Hisp. *Cantero* que *faciat las pídraz y labras*. Latine dicitur lapidea, qui è rupibus saxa excidunt, aut ad opus adaptantur.

L A T O N I A, pen. prod. *Λατύνια*, filia Cori Titanis, à Ioue amata & oppressa est, ex quo geminam concepit prolem, Apollinem videlicet & Dianam: quod Iuno adeo ægrè tulit, ut immisso contra illam Pythonem serpente, per totum terrarum orbem pellicem persecuta sit, donec errando ad Iovis torem Asterion in insulam Ortygiam pervenisset, à qua suscepta est, ibique Dianam peperit, quæ evestigio obstericis officium in nascituro fratre matri præstitit, & Apollinem nascentem suscepit: qui adultus mox Pythonem interfecit, & parentibus capie dare responso. Porro hæc insula, quum antea Ortygia vocaretur, postea Delos vocari cepit, quod quum antea aquis mersa fuisset, subito Iovis iussu conspicua fuerit reddita. Nā *Δελος* Græci dicunt, quod nos ostendere, seu manifestare.

Latonia, *Λατύνια*, dicta est Diana, à matre Latona, quemadmodum Apollo ipse; Latoniæ, *Λατύνια*, Virgil. 9. Aeneid. Tu dea, tu præfens nostro succurre labori. Asterium decus, & nemorum Latonia cultos. Similiter Delos, ut ait Scylax, dicta est Latonia, quod in ea Latona enixa sit Dianam & Apollinem.

Latro, latro, vide *Λάτρες*.

L A T R O, aris, Vnus ex Centauris. *Λατρός*. Ouid. 12. Metam. Quem dedit Isthmo membris & corpore Latroes Maximus.

Latrina, aris, pen. prod. Latine cultus, obsequium. [Ital. *Latrina*.] Augustinus lib. 10. de Civit. Dei. Latrina nostri, vbiunque sanctuarum Scripturarum positum est, interpretati sunt servitium. Sed ea servitus quæ debetur hominibus: secundum quam præcipue Apostolus servus dominus (sui subditus esse debere, alio nomine Græci nuncupati solent. Latrina vero secundum consuetudinem quæ locuti sunt qui nobis Divina eloquia condiderunt, aut semper, aut frequenter, aut penè semper ea dicitur servitus quæ pertinet ad colendum Deum.

Latrina, aris, Locut prius ædificiorum, & ad exonerandum ventrem accommodata: à latendo, siue potius à lavando, ut mox Varro in testimonia se habebimus. [Ital. *Latrina*.] Ital. *Cacatoio*. Hisp. *La privada* de *la casa*.] Apuleius de Afino lib. 9. Omnia proclius ut in quandam cœnosam latrinam, in eius animum confluerant vitia. Foris vero loca publica, in quibus licet omnibus ventrem exonerare. Cloaca, aquæ ductus subterraneus dicitur, ad eluendas vrbis sordes accommodatus. A antiqui latrinam dicebant: quæ postea, syllaba vna sublata, latrina est appellata. Varro lib. 2. de Analogia. Deinde quum breuitatis causa nomina contraherent, quod essent aptiora, pro latrinam latrinam nominantur: sicut ex maxillis, axillis, & vexillis, malis, alis, & vela diminuta sunt. Ex quo apparet, latrinam à lavando dictam esse, propriè quæ significare colluuiem omnium sordium, quæ ex tota domo in vnum locum conflunt. Plaut. in Cure. Istas tuas magnas minas non pluris facio, quàm ancillam meam quæ latrinam lauat. Videnturque latrinæ differre à cloacis, tanquam prius à publicis. Colum. lib. 10. Immundis quæqueque vomit latrina cloacis.

Latro, aris, Proprium est canis, quum vocem edit, reticens, & in aliquem impetum faciens. [Ital. *Latro*.] Ital. *Abbiare*. Hisp. *Latrar* propriè loquens. Virg. 3. Argloga. Multum latrant Lycis. Plautus in Pœn. Etiamne tunc in me latrant canes? Cic. pro Ros. Amer. Quod si luce quoque canes latrent, quum deos salutarum aliqui venerint? Latrare ad homines transferretur, pro vociferari, & intentione voce clamare. Cic. 2. de Orat. Quid enim hic meus frater ab arte adiuvati potuit, quum à Philippo interrogatus quid latraret, scire se videre respondit? Huius verbi composita sunt, Alatro, quod est latrare aliquem in festo. *Λατρίω*. Colum. per translationem dixit, sed ne caenum quidem (sicut dixeret veteres) studium præstantius, locupletissimum quæque allatrandi. Oblatro, contra latro, nulla ratione contradicere. *Λατρίω*. Latrant. lib. 5. Quæ Demetrianum (sicut ipse ait) oblatriant, atque

obstreperem veritati, redarguere conatur.

Latror, latroris, passivum. Plin. lib. 25. cap. 10. Hanc habentes negant latrari à canibus.

Latrat, impersonale. Ouid. 2. Trist. Scir cui latraret, quum solus obambulat ipse.

Latrans, latrantis, participium, *Λατράων*, ut Colla latrantia canis. Propert. lib. 5. Eleg. 18.

Latrat, participium à passivo latror. *Λατράων*. Stat. 1. Achil. iuxtaque Caphareus Latratum pelago collens caput.

Latrator, *Λατράτωρ*. Virg. 8. Aeneidos. & latrator Anubis.

Latraus, us, Ipsa vox canum, siue ipse latrandi actus. *Λατράω*. Virgilius 5. Aeneidos. Hæc canum latraus in auras. Ouid. 2. Fast. Sicut aper longe sylvis latratibus actus Fulmineo celeres dissipat ore canes. Plin. lib. 8. cap. 40. Ab alio in Epiro agnium in concutu percussio-rem domini, latratu & latratu adactum ut cogretur fateri scelus.

Latrones, Græca dictio est, quæ significatur viarum obfessores, qui viatores aut viam aut pecuniam spoliant. [Ital. *Ladroni*.] Hist. *Ladrones*. Horat. lib. 1. Epist. Vi iugulent homines, surgunt de nocte latrones. Ita dicti, auctore Festo, quod à latere adoriantur: vel à latendo, quod latenter insidiantur. Cic. 2. Philipp. Erat enim vivendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantum rapere fervebant mercede. Moris autem erat, ut hos Imperator & circa se haberet, & primos mitteret ad omne discrimen. Varro autem huiusmodi stipatores putat latrones dictos, quasi latrones, quoniam circa latere esse solent, quos nunc satellites vocant, qui principis alicuius latus teneant, qui & latrari & stipatores, & *Λατρίων* vocantur, Plautus in Mil. Nam ego hodie ad Seleucum Regem misi paratulum meum. Vi latrones quos condaxi hinc, ad Seleucum duceret. Qui eius regiam tutarentur.

Latroculi, diminut. Partus latro. *Λατρίων*. Cic. de Provinciis Consulibus, Res in Sardinia cum macturatis latroculis à Proprietate vna cohorte auxilium gesta. Sunt etiam latroculi siue latrones, quibus Iudicium, sedem scilicet gemina acie utrinque directis in quibus duo Reges sunt inuicem contendentes, dux regum, quatuor equites, sedecim pedites, quatuor satellites, eorundem centuriones. Martialis, Infidiorum si ludis bella latronum. Seneca. Latroculis ludimus.

Latrocinor, aris, pen. corr. Latronum more prædo. [Ital. *Latrocinare*.] Hisp. *Robar*. Cic. pro Milone. Quasi Apillus ille Cæcus viam strauisset, non qua populus Romanus videretur, sed in qua posteri sui impune latrocinarentur. Cic. 1. de Nat. deo. Tot milia latrocinantur more propositi: alij omnia quæ possunt fana complant. Significat & mercede milito. Plautus in Miltre. an quia latrocinatis, arbitramini? Quidis vobis licet facere, verbero? Idem in Cure. Latrocinatus annos decem mercedem accipio.

Latrocinium, nij, Ipse latrocinandi actus. [Ital. *Ladronaggio*.] Hisp. *Aquel robo publica*. Colum. Et in ipso facto latrocinium. Caesar 8. bel. Gall. Quæ repente latrocinio atque impetu incolæ illorum erant oppressi. Cic. pro Deiot. Tueri fines suos ab excursionibus hostium, & latrocinii. Ponitur aliquando pro ipsa militia. Plautus, Qui apud Regem in latrocinio fuisti, stipendium acceptisti.

Latrocinatio, verba, Idem quod latrocinium. *Λατρίω*. Plin. lib. 19. cap. 4. Multitudinis innumera seu latrocinatio.

Latroculator, oris, Qui rerum capitalium iudex, siue quæstor appellatur, & vulgo Index malefactorum. [Ital. *Indice*.] Ital. *Giudice de malefici*. Hisp. *El juez de los ladrones*.] Vlp. lib. 5. Pand. Solemus de Iudic. Latroculator de re pecuniaria indicare non potest.

Latius, a, um, Spaciosus, amplius, laxus: cuius contrarium est Angustus. [Ital. *Latius*.] Ital. *Latius*. Hisp. *Anchora en respollo de luengo*.] Plin. 12. cap. 7. Lara radice arbor. Terent. in Heaut. Huc est intro latus lectus. Cic. 6. Verr. Vna via lra perpetua, multæque transiit Syracusæ. Ibidem. Insula est Melita, satis lato à Sicilia mari, periculosoque disjuncta. Latius etiam aliquando participium est à Feror, idem valens quod portatus. Cic. ad Qu. Frat. lib. 2. Latus lectica.

Latè, adverbium, Idem quod in multis locis. *Λατρίω*. Cic. pro Lege Manil. Latè, longèque diffusa laus Pompeii. Idem pro M. Marcel. Vagabatur nomen tuum longè, atque latè. Virg. 4. Aen. Lucus late facit. Cic. in Catil. Latius opinione diffeminatum est hoc malum. Idem 1. Offi. Hoc latissime patet, ad plurimosque pertinet. Idem 11. de Finibus. In omni autem honesto de quo loquimur, nihil est tam illustre, nec quod latius pateat quàm coniunctio inter homines hominum.

Latitudo, Pro spatio, siue. *Λατρίω*. Cic. 1. de Nat. deo. In hac immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. Cic. 3. de Ige Agrar. Qui latitudinem possessionum ceteri, qui inuidiam Syllanorum agrorum ferre non possunt. Idem 2. de Orat. Oris prauitatem, & verborum latitudinem inuitatur.

Latisco, Latius fio, & in latum extendor. [Ital. *Latiscere*.] Ital. *Dilatarsi*. *allargarsi*. Hisp. *Anchora se anchora*.] Colum. lib. 2. Iugerum agri non amplius quatuor sextariis raporum seminis obferendum est, quæta parte amplius naps spargendum, qui non in ventrem latefunt, sed tenuem radicem deorsum agunt. Cic. in Arato. Hic equus à capite & longa ceruice latefuit.

Latifolia, Arboris glandifera genus quam nonnulli eandem putant cum esculis: à latitudine foliorum nomen habens. *Λατρίω*. Plin. lib. 16. cap. 6. In querna glande alia dulcor, molliorque formine, maris spissior. Maxime autem probantur latifolia: ex argumento dicitur. Latius latifolia & Myrtus latifolia, apud Plin. lib. 15. cap. 7.

Latifundium, dij, Magnus & amplius fundus. [Ital. *Gran fondo*, *gran possione*.] Hisp. *Eredad entera y grande*.] Plin. lib. 17. cap. 22. Latifundius non legitima naturæ festinatio, id est non potest vna cetera ratio præscribi putanda vineæ in magni prædij: quod aliter ferius id, alius maturius desiderant. Idem lib. 18. cap. 4. Latifundia perdidit Italia. Latifundius, Tunica erat purpurea prætexta, latior tunica vulgari, qua Senatores

Ayuntamiento de Madrid

lectori petendum relinquimus.

L A V R E N T I A, vxor Faustuli fuit, pastoris Amulij, quæ Romulum, & Remum expositos nutrit. & quoniam se omnibus prosternebat, lupa dicta est: & hinc locus datus est fabulæ, Romulum & Remum à lupa esse nutritos. Hanc aliqui Latentiam vocant: festiâq; in honorem eius instituta, Laurentinalia.

Laurentalia, *Laurentia*, Festæ erant in honorem Accæ Laurentiæ institutæ, quæ nutritrix fuit Romuli & Remi: cui sacerdotes in velabro sacrificabant, teste Varro lib. 5. de Ling. Lat. Laurentalia (inquit Festus) Laurentiæ coniugis Faustuli, & nutritricis Romuli & Remi festæ.

Laurentis, cis, modò gentile nomen est. *Laurentis*, Virgil. 12. Aeneid. Ipsi Laurentes mutati, ipsiq; Latini. Idem 1. Aeneid. Laurentis regia Picini. Modò denominatum omnis generis Virg. 12. Aen. Te quoque Laurentes viderunt Acoles campi Oppiter. Idem alibi, Ignarum Laurentes habet ora Mimanta. Idem lib. 7. postquam Laurentia victor, Gerzone extendit, Tirynthius arisgitur.

L A V R E N T I U M, Civitas Latin, non procul à Lauinio: ita dicta à sylva laura, quæ excafa adificata est. Vel (ut inquit Priscianus) à lauro ibi primum induta, dum Picus eam conderet. Hinc Laurentes populi dicti sunt.

L A V R E O L V S, Poëtis traditur fuisse latro sceleratissimus, eòq; nomine in crucem sublarus, & à feris deuoratus. Quæ fabula aliquoties Romæ in spectaculis representata est. Iuuen. Laureolum vlex etiam bene Lentulus egit, ludice me, vera dignus cruce. De Domitiano quoque memorat proditum est, quòd hanc fabulam presentaturus, nocentissimum quendam, vltimò supplicio damnatum, in crucem erigi iussit, & immissa vix dilacerari: itaq; ita rei veræ, non fictæ, spectaculum populo exhibebat. Martialis in Amphitheatro Cæsaris: Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus. Affidum nudo pectore paui auiem: Nuda Calydonio sic pectora præbuit vris. Non falsa pendens in cruce Laureolas.

Laureotis, huius Laureotis, penultima producta, Spodij genus est ex argento. Est autem spodium cineris genus ex metallis, dum in fornace coquantur, fauillæ modo euolans, & in fornacis pavimentum recidens: ut docet Galeus lib. 9. Simpl. medicam. qui ea ratione distinguit spodium à pompholyge, quòd hæc ob leuitatem ad summam vltq; fornacem cameræ euolat: alijq; adhæret: et illud neq; tam altè euolat, & mox in pavimentum recideret. Plinius tamen spodon etiam illud appellat, quod fumis fornacum resudantibus adhæret: distinguitq; à pompholyge solo colore, quòd pompholyx minus caudata sit. Verum de re omni metallica tutius Galenum ducem sequemur, qui vt exploratior hac de re tradere posset, præfens metalla artificumq; officinas perstruit. Erit itaq; laureotis (vt diximus) cineris species ex argenti fornacibus, fauillæ modo euolans, & in pavimentum recidens. Plin. lib. 34. cap. 13. Fit & in argenti fornacibus spodos, quam vocant laureotin.

Laurices, Ferus fuit eumiculorum è mare execti, vel vberibus ablaci, qui olim cum interaneis non repurgatis cocti, gratissimis in cibis habebantur. Autor Plin. lib. 8. cap. 15.

L A V R I O N, *Lauros*, Locus in Atticæ montanis mare spectans, argenteofidius nobilitas: cuius meminit Thucydides belli Peloponnesiaci lib. 2. & 6.

L A V R O L A V I N I U M, *Lauro-lauium*, Vitis Latii, proxima Laurento. **Laurus**, ri, [Ital. *Lauo*, *alloro*. Hisp. *Lauel arbol*.] Hodie secundu est declinationis, olim etiam quarte fuit. Vnde aliquando legitur ablatiuus singularis lauri, & accusatiuus pluralis laurus. Est autem genus arboris, perpetua virens coma: vnde & Apollini sacra esse putatur, eo quòd is Deus semper iuuenis & imberbis esse existimetur. A Græcis *δαφνη* dicitur: quæ res Poëtis fabulanti occasione videtur præbuisse, Daphnen puellam ab Apolline adamaram, quam vim eius effugere non posset, deorum miseratione in laurum fuisse mutam. Laurus (inquit Plin. lib. 15. cap. 30) triumphis propriè dicitur, vel gratissima domibus, ianitrix Cæsarium, pontificumq; quæ sola & domos exornat, & ante limina excubat. Duo eius genera tradit Caro, Delphica & Cypria. Delphica laurus dicta, quòd victores Delphi ea coronarentur: & est viridior laurus, maximis bacis, & è viridi rubentibus. Cypria, folio breui, nigro, subferrugine. Quidam multacem addiderunt, ita dictam, quoniam multacis subiceretur. Hanc esse folio maximo constat, faccidòq; & albicante. Numeratur etiam ab aliquibus inter lauri genera Tinus, quam nonnulli stylicum laurum intelligunt, nonnulli huius generis arborem. Differt colore, est enim ei cærulea bacca. Item regia laurus, quæ & augusta cognominatur, amplissima & arbore, & folio, bacis quoque gustau non asperis. Sunt & alia lauri genera: quæ vide apud Plin. lib. 15. cap. 30, ex quo hæc paucis verbis immutatis. Laurus Apollinea, quòd Apollini dicata sit. Ouid. 6. Fast. Venit Apollinea longa concordia lauro Nexa comas. Delphica lauro comam cingere, Horat. 3. Carmen. Ode 30. Fatidica laurus, Claudia. 3. Paneg. Vel quòd Apollini fatidico Deo est dicata: vel quòd ex eius cremax ite-pitu futura colligebant, vt Porphyrius philosophus, & Iliados 1. scribit Eustathius. Fragosius enim comusta felicitatem portendere credebatur. Tibull. lib. 2. Elegia 6. At laurus bona signa dedit, gaudere coloni. Contrà, si tacet, conuictus affert, trille erat augurum. Propert. lib. 2. elegia 29. Et iacet extincto laurus adusta feno. Vide Cælium Rhodig. lib. 5. cap. 7. Laurus pacifera. Plin. lib. 15. cap. 30. Laurus ipsa pacifera, vt quam prædanti etiam inter armatos hostes quærit sit indicium.

Laurea, Propriè lauri solum appellatur, vt perperu virens, & topiario opere accedens. *Lauro*, Ital. *Lauro*. Hisp. *Lauro*. Ouid. 3. Fast. Cedie ab Itacis laurae cana foci. Plin. lib. 15. cap. 30. Vnius arborum Latina lingua nomen imponitur vitis: vnus folia distinguuntur appellatione: lauream enim vocamus. Quem Plinij locum sic intellige, Nullam esse arborem à qua vitis nomen sit impositum præter vnum laurum: deinde nullam esse arborem, cuius folia habeant distinctionem appellationem, præter vnus lauri folia, quæ lauræ dicuntur. Aliquando ponitur pro lauro. Virg. 7. Aeg. Populus Alcide gratissima, vitis Iaccho. Formosæ myrtus Veneris, sua laura Phœbo. Horat. lib. 2. Carm. Tum ipsa tam laura feruidis. Aliquando pro corona ex lauro facta, quæ in triumphis adhibebatur. Martialis lib. 2. Quæ datur ex

Dacis laurea, tota tua est. Caro verò de Re rust. lib. 1. Lauream & laurum, & mutata diphthongo au, in o iteram, Lauream pro eodem accipit. Laureus, a, um, Quod est ex materia lauri. *Laureus*, quomodo roscus, myrteus, quod ex rosa, myrtosce confectum est: vt, Laureæ corona, & feta laurea. Plin. lib. 15. ca. 30. Ouid. 1. Trist. Ponat & in nexa laureæ feta coma.

Laureum, Locus in quo laurorum copia est: [*Lauro*, Ital. *Lauro*. Hisp. *Lauro*.] veluti roscum, myrteum, spinetum, locus rosis, myrtis, spinisve oblitus. Plin. lib. 15. cap. vit. Durat & in vrbe nomen impositum loco, quando laureum in Aventino vocatur, vbi sylva lauri fuit.

Laureola, ite, cum accentu in antepenultima, diminutiuum, & pro corona triumphali capitur. Cic. lib. 1. Epist. Famil. qualemque triumphum Laureolam appellat. Velles enim, ait, tantum modò vt habere negotij, quod esset ad laureolam satis. Laureolam in mustaceo quæret, est ex re frivola insignem laudem capere. Cic. ad Atticum, B. bultus, credo, voluit appellatione hac iam nobis esse par: in eodem Amano cepit laureolam in mustaceo quætere. De origine prouerbij vide Estium.

Laureatus, a, um, nomen est non participium. Laureo enim verbum, quanuis nonnulli eo vtantur, Latine non est. Hinc laureati, qui laureis coronati sunt. *Laureatus*, Cic. pro Muræna, Qui imaginem parentis sui laureatam in gratulatione sua conspexit. Sic fides laureatus dixit idem Cic. 2. de Divinat. id est fides laura vel lauro circumvolatus. Plin. lib. 35. cap. 18. Tandemque non cum laureatis fideibus remitti illud, vnde cretatis pedibus aduenissent.

Laurifer, ra, rum, & Lauriger, Ferens, seu gerens laurum. *Laurifer*, Plin. lib. 15. cap. 30. Lauriferam tellurem illam oculus ex responso. Luca. lib. 5. Lauriferos nullo comitetur vulnere curus. Mart. lib. 3. Laurigeros ageres quem lata triumphos. Ouid. 3. de Arte, Vilitate laurigeros sacra palatia Phœbo.

Lauricomus, a, um: vt, Montes lauricomis, id est lauricomis oruati, Luc. cretus lib. 6.

Laurinus, na, num pen. prod. Quod ex lauro factum est. *Laurinus*, vt, Laurinum oleum. [*Laurinus*, Ital. *Laurinus*. Hisp. *Laurinus*.] Plin. lib. 2. cap. 4. Oleum laurinum vtilius, quòd recentius. Idem lib. 12. ca. 8. Item laurino folio. Idem lib. 19. cap. 8. Exit & in cubiliam altitudinem folijs laurinis, sed mobilibus.

L A V S, Lai, dictio dissyllaba, *Laus*, Fluuij nomen est in sinibus Italiz, agrum Brutum à Lucanis diuitem: cuius meminit Strabo lib. 6. & Ptolemæus lib. 3. cap. 1. Est & alter eiusdem nominis fluuius, in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari proxima est. per Apolloniatarum agrum in mare (scilicet exonerans idem opinor) cum eo quæcum Plin. Acantem appellat. Vide Ptolemæum lib. 3. cap. 13.

Laus, laudis, vide L A V D O.

L A V S V S, Filius fuit Numitoris, & frater Iliæ Syluiz, quem Amulius pater fugato patre occidit. Ouid. 3. Fast. Iliæ cum Lauso de Numitore fari. Alius fuit Mezentij filius, quem Aeneas interfecit, quem patrem vulneratum defendere. Virg. lib. 1. Aeneid.

Ingenit chari grauer genitoris amore, Vt vidit, Lausus, lachrymarq; per ora volutæ.

Lautia, Lautitia, Laurus, vide L A V O.

L A V T I A, arum, Locus fuit in vrbe Romana, non procul àIANO gemino: à lauando dictus, quòd aquas calidas haberet. Autor Varro lib. 4. de lingua Latina.

L A V S P O M P E I A, Italiz Transpadanæ oppidum, à Boiis conditum, teste Plin. lib. 3. cap. 17. Vulgo Loda.

Laxamentum, Laxe, Laxatus, vide L A X V S.

Laxus, xa, rum, Propriè idem est quod non tensus, seu remissus. [*Laxus*, Ital. *Laxatus*. Hisp. *Laxo*.] vt, Laxæ fides, laxi rudentes, laxus arcus. Virg. 1. Aen. Sed laxos referunt humens languentibus arcus. Idem 3. Georg. Et primum laxo tenui de vimine ceclos. Ceruicibus ne de, sic laxa vela dicimus, quæ ventorum flatu non tenduntur. Item Laxas habens pro molli & leni imperio, translatione ab equis sumpta, qui habens abductis molestias & laboriosius incedunt, quam isdem relaxatione. Accipitur item laxus, pro amplo & capaci. *Laxus*, Colum. lib. 1. cap. 3. Nec dubium quin minus reddat laxus ager, non recte cultus, quam angustus eximie. Laxum tempus, id est longum, cui opponitur breue, & angustum. Plin. in Epist. Fecit enim hoc quod, vt cetera, impudentissime, quòd post duos & Consulares, & dictos, tempus sibi & quidem laxius vindicauit. id est longius. Cicero ad Atticum lib. 6. Ego sic diem statuo satis laxum, id est tempus satis longum. Proculus, quum stipulatus. ff. de Verborum oblig. Quum ipse arbitratu meo aliam diem operi faciundo laxiorem dederim, id est quum diem prolixiorem operi faciundo laxiorem, quasi porrò laxum. Inuenitur & Laxum, aduerbium, pro late. Martialis. Et adhuc superet cunctis tibi laxum.

Laxæ, aduerbium, *Laxæ*, Cic. pro Domio suo. Habitate laxæ & magnificè voluit. Laxæ, & angustæ sunt contraria. Varro 2. de Re rust. cap. 10. De numero pastorum alij angustius, alij laxius constituere solent.

Laxitas, atis, Propriè opponitur contentioni. [*Laxitas*, Ital. *Laxitudo*. Hisp. *Laxitas*.] vt, Laxitas in fidibus esse dicitur, quum tense non sunt. Accipitur tamen non raro pro amplitudine, seu magna capacitate. *Laxitas*, cui opponitur angustia: vt, Laxitas domus. Cic. 1. Offic. Sic in domo clari hominis, in quam & hospites multi recipiendi sunt, & ad mittenda hominum cuiusque modi multitudo, adhibenda est cura laxitatis. Laxitas viarum, Colum. lib. 4. cap. 18.

Laxo, laxas, Propriè idem est quod laxum facio, & quod tensum erat, remitto. [*Laxo*, Ital. *Laxatus*. Hisp. *Laxo*.] vt, Laxare arcum, laxare fides eithare, laxare rudentes. Accipitur tamen non raro pro laxare, seu ampliare. *Laxo*, Cic. Attico lib. 2. Vt monumentum illud eo vltq; laxaremus, & vltq; ad atrium liberatis explicaremus. Plin. lib. 12. cap. 14. Laxatur hic plaga, non admittit. Aliquando accipitur pro relaxare, & ex eo quod debebatur, aliquid remittere, *Laxo*, habetque anticheton astringere. Cic. ad Atticum, Tantum abest vt ex eo quo astricti sumus, aliquid laxari velim, vt, &c. Aliquando ponitur pro libero. Lucius ad Ciceronem lib. 5. Epist. Vt istis te molestiis laxes. Cic. in Catone Maiore,

res, in qua pulvinar & lectulus stratus erat. (Φαρῶν, κλίσ, Ital. Lettigera, Hisp. Las andas à litera.) Iuven. Saty. 3, Nanq; facit sonnum clausa lectica fenestra. Graeci modò (ἑστῆς, ἰπὸς) modò ἐστῆς φάρος appellant, à numero sex aut octo servorum lecticiam gestantium.

Laxamentum. Idem quod relaxatio, siue remissio intentionis, vel requies. [*Latine Ital. Ralimento Hisp. Floxura.*] Cic. lib. 7. Epist. Ego tamen natus in navigatione nostra pusillum laxamenti, contineam tibi munusculum. Idem pro Cluentio, Non modo causæ, sed ne legi quidem quiescam per Tribunos laxamenti, nec venis habere, si modum excoeris.

LAZII, λαζοί Stephano, Populi sunt Themiscyræ regionis, ad Pontum Euxinum. Vide Plin. lib. 6. cap. 5.

Lea, Leonis femina est, quæ & Leana, *λέων* dicitur. [Ital. *Leona*, *leoneffa*.
Hisp. *La leona*.] Lucretius lib. 4. Irritata lex iacientem corpora fuit.
Quæ id est brachii femine, lanis fides est caule exuntibus: vnde & *λεωνοειδής*
leodem vocatur. Greci item *λέων* appellant, hoc est leuem, à foli-
um leuitate. Plinius lib. 10. cap. 9. ¶ Et item Lea, infula suprà Cretam,
vna Sporadiciorum, meminit Plin. lib. 4. cap. 12. ¶ Item oppidum Sye-
nitarum, qui sunt populi in ea Africa parte quæ suum Arabicum spe-
ctat. Vide Plin. lib. 6. cap. 19.

Leana, pen. prod. *Aleura*. Leonis forma, itidem vt lea appellatur. Virg. 2. Aegloga. Torus leana lupum sequitur: lupus ipse capellam. Plin. lib. 8. cap. 16. Aristoteles tradit leam primo parere quinque carulos, ac per annos singulos vno minus, ab vno stoeile (ceres informis)q; minimasq; carnes esse initio magnitudine mustelorum: semetres vs ingredi possit, nec nisi bimetres moueri. ¶ Fuit praeterea L & AS M A, scortum quoddam Athenis non ignobile, non lyceum tantum Haemodius, & Aristogitonii familiare. Haec enim moris pudicitiae est, ad necem vlt; a tyrannico cruciata, nullis tamen tormentis adduci posuisse vt tyrannicidarum consilia paterecet. Quamobrem Atheniensis & honoris habere ei volentes, nec tamen scortum celebrare, animal nomen ei secreta:q; vt intelligeretur causa honoris, in opere lingua addi ab amicis vergerunt. Autor Plin. lib. 24. cap. 8.

LEANDER. *Amor.* Iuuenis nomen est ex Abydo Afra oppido, in litore Hellepontis sita, qui quum Eris puella amorem capisset, quæ in oppoſiti litoris oppido ſeſto habitabat, noctu ad eam tranſiabat. Quod ubi aliquoties non inſolenter ceceſſiſſet, iam audacior factus, quum mari tumido, & impetato ſe commiſiſſet, vi ventorum fluctibusq; viſus, in Hellepont. & ſubmerſus eſt. Fabulam hanc, aut fortaſſis luſtoriam, elegantiffimo carmine apud Græcos proſecutus eſt Muſeus: 2 quo Ovidius mutatus eſt argumentum Epictolarum Erus ad Leandrum, & Leandri ad Ero.

PARC HYS, *Παρκης*, Athamantis & Ino's filius, quem pater furorē
corruptus occidit. Quid quoniam vidisset Ino, arrepto Melicetæ altero fi-
lio, in mare se precipitantem; illa quidem in deam maris mutata est,
quem Græci *Λαγύνη*, Latini *Maerum* vocant; Melicetæ autem in
Pomum marinum, quem Græci *Παλλήνη*, Latini *Porrum* vocant.
Ciciliæ, *Ἰσθίου*, Falii Tōque cadis parvi, parve Leæche manu.

Præterea de Lebadica, penult. *Lebadica*, Vrbis Boetiorum est, non
procul a Lebadica, & Orchomendium, in quo omnino gignens talpam.
Plinius lib. 11. c. 12. In Boetia Lebadica talpa solum ipsum fugiunt,
quæ iuxta in Orchomendio tota subruunt terra, talpæ quarum & pellibus
cubicularia vidimus. Talpula: adeo ne religio quidem à portentis
submouet delicatas.

LEBEDVS, pen. corn. At. Sula. Civitas est, a Colophone cen-
tum viginti stadia distans. Hic scem. in histionum collegium fuit,
qui in honorem Liberi patris ludicra volumina quotannis edebant.
Horatius lib. 1. Epist. Scis Lebedus quàm sit Cabiis desertior.

Lebes, ius, male, gen. pen. gen. prod. [*acc. Ital. Pungo. Hiip. El calderon de cobre*] Vas aeneum, in quo quid igni applicamus, et ebulliat, et docet Porphyrius, in 9 lib. Iliad. Quid, in Epist. Briseidos ad Achillem: Viginti fulvus operoso ex aere lebetes. Virg. g. Aen. Tertia dona facit, geminos ex aere lebetes.

LEBINTHVS, AIG. 90. Infula est vna Sporadum, non procul à Patmo, c. 87. Scythone lib. 10.

Lecanomantia, *λεκανομαντία*, cum accentu in penultima, Divinatio quæ fit per peluim. Vnde Strabo, *lecanomantas & hydromantas* in Perfide frequentes fuisse tradit lib. 6. *Geographiæ*.

ΣΕΝΑΒΜ, *Σενάβμ*, Portus est Corinthi, ad sinum Crisæum siue Corinthiacum, qui Isthmum Peloponnesei ad Occidentem alluit. Nam alterum, qui sinu Saronico ab Oriente abluitur, Schœnunte appellatur. Paninius. Cuius Palæmonio secluditur vnda Lechzo.

Leſticus, vide *LECO*, legis.

Lectio, & Lectus, participium vide l e c o.

Idam montem pertinet, Troadēq; determinans ab Aeolide. Auto-
res Plin. lib. 2. cap. 20. & Strabo lib. 13.

Lectus, Notae significationis elatidius (vt Varro inquit) quod lectis herbis & spondibz, et stramentis fieri solet. [xviii. lib. i. Ital. Leno. Hispania.]
Lecio. Vel(vt alij putant) ab alienando, quod sanguis ad quiescendum allicitur. Alij à Græco deducunt. Nam quem nos lectum dicimus, antiqui Græci vocabant *λεγειον*. Cic. ad Partum, lib. 9. Epist. Dixi te in lecio esse, quod ex pedibus laboras. Idem y Verrina. Nam pater grandis iam diu lecto tenebatur, id est decumberebat, iacebat & morbo vexabatur. ¶ Lectos etiam olim habebant in tricliniiis, in quibus recubentibus cibum fumebant quos ab vñe discurtorios, et tricliniacos appellabant : ad quorum differentiam lectos cubicularios vocat Cic. de Distributione, quos non duxeris queritis causa in cubiculis habemus.

Lectulus, diminutivum. κλινιδιον, κλινέριον, κλινίς. Cic. Attico lib. 14. A
ducenda autem rorē sic abhorret, ut libro lectulo neget esse quic-
quam iuvendus. Terent. in Adolph. Lectulos in sole iligneis pedibus
ficiundos dedit.

Leſtica r. i. p. p. g. d. Cathedra aut ſedes, qua ſerebantur diuites & poten-

Leclitula, *le*, diminutivum. *xanthos*. Suet. in Augusto, A cœnia in leclitula se lucubratoriam recipiebat. Cic. Mario, Ut nostras villas obire, & mare circumlatare.

Lepticiarius, ij. Qui lepticam ferebat. *[Lex. ap. Ital. Portatore di letica. Itap. Et que à custas lletia las andas.]* Servius Sulpicius ad Ciceronem. Coactus sum in eadem illa leptica qua ipse delatus eram, meisq; lepticiariis in urbem eum referre.

Lecticiola, lx. à Martiale vocatur mulier quæ lecticiarium (id erat vilissimum feruorum genus) amores sectatur: quemadmodum contrà ancillariorum ab eodem appellatur, qui ancillarum consuetudinem appetit. Locus est Martialis in lib. 12. et in Alauda, Ancillariorum eua te vocat vxor: & ipsa Lecticiola est istis Alauda pater.

Lechitiferium, nūm. Quam faciorum gratia lecti in templis sternerentur ad discubendum, sine pernoctatione. Proprie Iouis epulum dicebatur. *Agenda* apud Athenienses. In Capitolio enim fratris tribus lectis, conuiuium apponebatur tribus diis, Ioui, Lunoni, & Minervæ. Iupiter, id est Iouis simulacrum, stangebatur in lectulo recubans: Iuno & Minerva in sellis confidebant: sed apollinis epulis, non iphi dii, sed sepe epulones fruebantur. De inuentione lechitiferiorum lege. *Lianum* li. 5. Lechitiferiorum, orig. Quicquid sternerit *λεχίτην σπρίν, ποδάρι πρίον*. Plau. in Pseud. Tu esto lechitiferiorum: tu argentum clairo.

Leceythus, pen. corr. | *λεκυθος*, Ital. *Sociale* dal *ογειρο*. Hif. *El. Mycetera*. [Vasiformis ventre protuberante, oreum angustior, olus asseruandus accommodatus: quod A. Gellius græcum appellat, Iulius Pollux *Leceythus* etiam inter vnguentaria vasa annumerat. Per translationem item *Leceyrium* pro *onguentis*: splendore, & cretus in scribendo cura positum legitur. Cic. Attico lib. 1, Nolli illas *λεκυθοσ*.]

2 E d a, Tyndari Laconiae regis vxor fuit, quam quum Iupiter ad-
mareret, transformatus in cygnum, cum ea concubuit. Ex quo congressu
Leda duos peperit oves: ex quorum altero nati sunt Pollux & Helena, ex
altero Castor & Clytemnestra. Quid in. Epist. Helenes ad Paridem,
Dat mihi Leda Iovem cygno decepta parentem.

Legalis, vide **L E X**.
Legarium, vide **L E G O**, legis.

Legatarius, Legator, Legatum, vide L E G O, legas.
 ΛΕΓΕΡΔΑ, λέγερδα, Urbis est Armenia maioris, in Euterenz regione.

non longe ab Euphrate fluvio. Prolemaus lib. 5. cap. 13.
Legifer, vide LEX.

Legio, onis. A defectu militum dicta est *missa*. teste Varrone lib. 4. de Lingua Latina, eo quod legio militis virum legi, hoc est eligi so-
leant. Diuiditurque legio in decem cohortes: cohors in quinquaginta
manipulos: manipulus in vigintiquinque milites. Legiones Romanæ
in numero, æque ordine nomina ferebant: vt Primani, Secundani, Decu-
mani milites vocabantur, qui erant primus, secundus, & decimus legio-
nis. Liu. 7. bel. Maced. Romanæ acies prius præpositæ fuisse, & homi-
num, & armorum genere: de legiones Romanæ, dux sociorum & La-
tini nominis erant, quina milia, & quadagenos singulos habebant.

Legiuncula, l. diminutivum, Parva legio. *Isidorus*. *Liuius* lib. 5. bel. Macedo. Videretis vix duarum malè plenarum legiuncularum instar in castris Regis.

Legionaria, a, um, Quod est legionis, vel quod ad legionem pertinet.
Epist. 10. A. Iulius Pollio Cicero lib. 10. Epist. Militem non modò le-
 gionarium, sed ne auxilium quidem vltim quoquam misit. *Cic. 3.*
 bel. Ciuit. Et legionarij interioris munitionis defensores, scalis admo-
 nis. c. Legionarij cohortes, *Liu. 4.* bel. Maced.

Legicupa, Legillator, Legitimus, vide L I X.
Legiuncula, vide L E G I O.

Lego, legas, In legationem mitto, oratorem constituo, vel meo, vel pu-
blico nomine aliquid acturum. [ἀποστέλλω, ἐκτάττω, ἀποκαταστήσκω, ἔλγω.]

dar legatī, ambasciadori. Hispa. Embiar ambaxador.] In qua significacione praefer acculatium inuenitur habere datium significantem eum, ad quem aliquis legatur. Plautus in Amphit. Delegit viros primorum principes eos legat Telebois. ¶ Sapius loco datui acculatium habet eum

propositione Ad.Cic.p. Verr. Nobilium Andronem Centurionum legarunt ad Apronium. ¶ Cum nominibus locorum constructum, eandem habet constructionem quam cetera verba motum ad locum includentia. Nam sic ad sunt in ciuitatem, castrorum, aut vicorum nomina, in accusatiuo collocabuntur sine propositione: vt, Legare quempiam Carthagini, vel Corinthum in regionem et si fuerint nomina, in accusatiuo ponentur, nudiante propositione In. Salust. in Iugurte. Legantur tamen in Africam maiores ianu. ¶ Interdum legare, verbum est militare, idem significans quod legatum sibi substituere, & parti copiarum alique praeficere. Cic. Atti. lib. 8. Dolabella me sibi legauit. Idem A. Cecinna, Cassium sibi legauit, Brutum Gallia praefecit. ¶ Quandoque committitur. Plautus in Cas. -quin tui es in praefectura tua? Quin potius quod legatum est tibi negotium id curas. ¶ Quandoque decernere, & testamento aliquid alicui relinquere. *Alibi dicitur* legare. vt, Testator liberto suo argenti pondo decem legauit: hoc est decem ex hereditate sua decem argenti pondo liberto suo conferri. Liu. lib. 7. ab Vrbe, Numituri qui stieris maximus erat, regnum vetulum Sylua: gentis legat. ¶ Aliquando assignare, adscribere, imputare. Liu. 8. bel. Pun. Patere nos omnia quae prospera tibi, & pop. Rom. imperio cunere, tuo consilio assignare: aduersa, casibus incertis belli, & fortunae legare. ¶ Huius verbi composita sunt. Ablego, allego, delego, à quo subdelego, relego, sublego, quia habent pen. prod. Deriuatiua sunt, Collega, & Collegium: de quibus omnibus vide suo loco.

Legatus, legatus, Qui legatione fungitur, huc qui refert mandata alterius.
[*apud Cels.*, *apud Cic.* Ital. *Ambasciatore*, *legato*. Hisp. *Legado* & *ununcio* & *embasador*.] Virg. 11. Aeneid. Legati responsa ferunt. Cic. 9. Philip. Lartus
Tullius Rex Viciensium, quatuor legatos populi Romani Fidenis
interemit. ¶ Legatus item in bello dicebatur qui Imperatoris vice
fungebatur.

LEM

de Madrid

nisi aurei, non debebant. Celsus lib. 7. ca. 18. videtur accepisse lenim. scum pro linamento, quod chirurgi vulneribus imponunt, oleo, vel vnguento illitum. Intus (inquunt) implicatum in longitudinem linamentum (λινον) Græci vocant in aceto tinctum demittere.

Lemniscatus, adiectivum: ληνισκός. Adhæret, vt. Palma lemniscata. Cic. pro Roscio Amerino, Multas esse infantes palmas: hanc primam tamen esse lemniscatam, quæ Romæ deferatur.

Lemniscus, ληνισκος. Vulgo stultitine, Insula est maris Aegæi, Thraciam à Septentrione, ab Ocasu Athon montem habens, fabuloso Vulcani casu nobilitata. Eadem & Hypipyle dicitur, à filia Thoantis eiusdem nominis, quæ in hac insula regnavit.

Lemniscus, nia, nium, adiectivum: vt Lemniscus terra, apud Ovidium in Ibin. Saxa Lemniscia, apud eundem. Trist. Lemniscia mala, ληνισκος κρηνη, id est ingentia, & insudantia: qualia Lemniscum afflixisse dicuntur.

Lemniscus terra, quæ in Lemno insula effoditur. Eius tres à Galeno enumerantur species, quarum vna sillonibus in vfu est ad extergendas vestes: altera fabris, quæ à Græcis ληνισκος à Latinis tubrica vocatur: tertia medicis, quæ à Græcis σφγγος ληνισκος, hoc est sigillum Lemniscum appellatur, ab imagine capræ (vt vult Dioscorides) aut certe Dianæ, (vt mavult Galenus) quæ illi imprimi solet. Effoditur autem hæc terra in sola Lemno, non tamen in quavis parte eius insulæ, sed tantum in colle quodam Hephestiadi citiari imminenti: quem etiam Vulcano ipsi sacrum fuisse fabulantur, eo quod is à mare de celo deturbatus, in collem illum feratur decidisse. Cuius fabulæ occasionem præstitit collis eius color, & sterilitas. Nam & exusto similis est, & nullam omnino plantam gignit. Hæc autem terra quæ pacto solet preparari à sacerdotibus Dianæ, vide Galenum lib. 9. de Facultate Simplicium medicamentum. Vbi merito reprehendit Dioscoridem, qui putavit terræ huic hircinum sanguinem admisceri. Hodie Sepalsarij pro terra Lemniscum supponunt terram sigillatam. Quæquid enim terra Lemniscum quoniam colligi potest, ad Turcarum principem deferretur, neq; vlla ratione ad nos peruenire posset, nisi ille nostros principes, coramve legatos, aliquot oculis interdum donaret.

Lemonium, Herba est succum lactem emittens, concretescentem gummi modo, humidis locis. Autor Plin. lib. 17. cap. 9.

Lemur, Lemurum, penul. corr. Larvæ nocturnæ, & terrificationes imaginum, & bestiarum, inquit Nonius. Quid. 5. Fast. Mox etiam Lemures animas dicere silem. Varro lib. 1. de Vita populi Romani, Quibus temporibus in sacris fabam lactant noctu, ac dicunt se Lemures domo extra inuare eicere.

Lemuria, orum, Festa erant Lemuribus sacra, quæ quum celebrabantur (id autem erat mense Maio) templa facra claudabantur, nuptiæque omnes infestæ silebant. Quæ res fecit locum proverbio, Malum mense Maio nubere. Quid. lib. 7. Fastorum, Ritus erit veteris nocturna Lemuria sacra, Inferias tacitis Manibus illa dabunt. Et paulo post, Fana tamen veteres illis claufere diebus, Vt nunc ferali tempore aperta videtur.

Nec videtur tediis eadem, nec virginis apta Tempora: quæ nuptis, non diuturna fuit. Hæc quoque de causa (si te proverbium tangunt) Mense malas Maio nubere vulgus ait.

Lena, lenæ, vide LENO.

LENÆVS, ληναιος, Vnum ex Bacchi cognominibus. ληνος F. ληνος, hoc est à torculari, siue lacu impostum. Virg. lib. 2. Georg. Huc parerò Lenæus hic omnia plena Muneribus.

Lenis, & hoc lenē, idem quod facilis, non iracundus, clementer, indulgens. [συνεπής, lenis, ἡσυχία. Ital. Mansuetudo, facile. Hisp. Cosa blanda al tener, à cosa mansa.] Terent. in Hecyra, Ego sum animo leni natus, non possum aduersari mihi. Cicero pro Sexto Roscio Amerino, Vestrum nemo est qui intelligat populum Romanum, quin quodam in hostes lenissimus existimabatur, hoc tempore domestica crudelitate laborare. Lenis & asper sunt contraria: vt videre est apud Ciceronem lib. de Fini. 2. Lenis cibi & Acres, apud Celsum lib. 2. cap. 11, opponuntur. Lenivum dicitur delicatum, non vehemens, aut asperum, neq; linguam, aut cerebrum feriens Terent. in Heaut. pitulando modo mihi, Quid vini abstulim? si hoc dicens, Asperum Pater hoc est, aliud lenius. Lenis venenum dicitur, quod mitem quodammodo & vix sensibilem mortem inducit. Cic. ad Atticum lib. 2. Sed ira lenibus vel videbantur venenis, vel posse viderentur sine dolore irritare. Idem sonus, id est placidus. Cic. lib. 3. de Oratore, Ille autem superior leniore quodam sono est vsus. Lenissimus Auster quoque à Cicerone lib. 7. ad Atticum dicitur, id est leniter spirans.

Lenitas, lenitatis, Mansuetudo, facilitas. [συνεπής, Ital. Mansuetudo, facilitas. Hisp. Halago, mansuétude.] Terent. in And. Mirabar hoc si sic abiret; atq; heri semper lenitas Verebar quorsum euaderet. Cic. ad Atticum lib. 10, Patris autem lenitas amanda potius ab illo, quam tam crudelitæ negligenda. Lenitas gustus, id est suavis: contraria asperitati. Plin. lib. 26. cap. 3, Differentia intelligitur lenitate gustus.

Lenitudo, inis, Idem quod lenitas, hoc est facilitas. [συνεπής, Ital. C. 6. Verr. Verebar ne eorum nimia lenitudine oppugnaret. Lenitudo orationis, id est suavis expertis asperitatis. Idem 5. Tustul. Lenitudo orationis, mollitudo corporis, ea si bona dicemus, quid erit in philosophi grauitate?

Leniter, aduerbium, Placide, non vehementer. [συνεπής, Ital. Placide, leniter, mansuetamente. Hisp. Blanda à mansuétude.] vt, Leniter attridere, apud Cic. 1. de Finibus Leniter disputare, apud eundem 4. Acad. Leniter agere. Liu. 7. bel. Pun. Castigando increpandoque; & plus quam leniter agendo. Legitur & Lenē, in eadem significatione, licet non æquē vtrutroque. Martial. lib. 1, Tepida nabis lenē Congedi vada.

Lenio, nis, nui, vel nij, nitum, Mulco, placeo, flecto. [συνεπής, Ital. Mitigare, placare, humilicare. Hisp. Halagar à amansar.] Sallust. in Catil. In tali tempore tanta vis hominis magis leniunda, quam exagitanda videbatur. Aliquando imminuere, leuare, mitigare. Cic. in Catil. Nonnulli flecta & hæc, & multa præterea existimabant ab iis qui Ciceronis inuidiam, quæ postea oborta est, leniri credebant atrocitate sceleris, qui

penas dederant, id est imminui. Cic. Trebat. Tuam professionem amore prosequar, reditum spe expectabo, absente memoria colam, omne desiderium literis mittendis, accipiendisque leniam. Legitur & lenibo, futurum antiquum. Propter. Lenibunt tacito vulnera nostra Iono. Huius compositum est Delenio, καταργήσω de quo vide suo loco.

Lenimen, inis, Idem quod lenimentum, hoc est quod aliquid lenitur, & dulcoratur. [ληνισμος. Quid. 11. Metamorph. addidit illis Hoc quoque lenimen, quo solo flexit amantem.

Lenimentum, ni, Idem quod mulcimentum, siue mitigatio. [ληνισμος, ἡσυχία. Ital. Adolcimento, confortio, pacificamento. Hisp. Halago.] vt, Elleborum dare cum lenimento raphani. Plin. lib. 27. cap. 5.

Leno, onis, Qui scortorum prostitutione quæstum facit. ita dictus ab alliciendo, quod adoloscenulos allicit: [λεγωσκω, ἡσυχία. Ital. Ruffiano. Hisp. Alcabuero, à alcahueta.] vel à leniendo, quod leniendo animos adoloscenorum corrumpat Terent. in Adelphi. Leno ego sum, facer, perniciis communis adoloscenorum. Quid. li. 1. Amor. Eleg. 10, Deuocet imperium tamen hæc lenonis avari. Priscianus existimat hoc nomen duobus generibus commune esse: quauis habeat femininum lena.

Lenæa, Appellatur ab Vlp. Palam Digest. De ritu nup. quæ mulieres quæstuiarias prostituunt. [λεγωσκω, Ital. Ruffiana. Hisp. Alcabueta à alcahueta.] Item ea quæ alterius nomine hoc vitæ genus exercet. Item si qua cauponam exercet, in ea corpora quæstuiaria habeat, vt multæ assent. Sub prætextu instrumenti cauponij prostitutas mulieres habere, dicendum est hanc quoque lenæa appellatione contineri.

Lenulus, li, diminutiuum. [λεγωσκω, Ital. Ruffianetto. Hisp. Pequeno alcahueta.] Plautus in Persa, Ita vt occipere dicere, lenule, de illa pugna.

Lenunculus, culi, aliud diminutiuum. [λεγωσκω, Ital. Ruffianello. Hisp. Pequeno alcahueta.] Plautus in Pon. Sic derisorie are militari retigero lenunculum. Est & lenunculus nauigium piscatorum. Sallust. lib. 1. Histor. Indicit forte per noctem lenunculo piscandum. Cass. 2. bel. Civilis, Horum fuga nauium onerariarum magistris incitabat pauci lenunculi ad officium imperijque conueniebant. Ammianus Marcell. lib. 14. Nam sole otto magnitudine angustij gurgitis, & profundij, à transitu arcebantur: dum piscatorios quærun lenunculos, vel in mare temere contextis ratibus. Idem lib. 16, Audito statu venientum lenunculo se commisisse piscantis.

Lenonius, a, um, Quod ad lenonem pertinet. [λεγωσκω, Ital. Cosa di Ruffia. Hisp. Cosa perteneciente à alcahueta.] Plautus in Menchi. Ab iis locis lenonibus. Idem in Rud. -ne vt leno postules, Te hic fide lenonia viui non potes: seruanda est fides. Idem Afin. Porritorum simillimæ sunt inuæ lenonia.

Lenocinium, nij, Lenocinandi actus, hoc est exercitium lenonis. [λεγωσκω, Ital. Ruffianismo. Hisp. Alcahueta.] Vlp. 1. Palam ff. De ritu nup. Lenocinium facere, non minus est quam corpore quæstum exercere. Quid autem sit lenocinium facere, docet Vlp. 1. Athletas. ff. De his qui not. infam. Lenocinium facit (inquunt) qui quæstuiaria mancipia habuerit: & qui in liberis hunc quæstum exercet. Plaut. in Epid. Quid, ego lenocinium facio, qui quidem habeam alienos domi Cic. 5. Verrina, Pudorem & pudicitiam qui colit, potest animo æquius quod cotidiana adulteria, metreticam disciplinam, domesticum lenocinium videret. Ponitur interdum pro delinimento, allectamento, illecebra, blanda assimulatione. [λεγωσκω, Cic. pro L. Muræ Vtrum lenocinium, inquit, à grege delicata iuuenturis, an orbis terrarum imperium à populo. Idem pro Sestio, Et se vitiatorum illecebris, & cupiditatum lenociniis dederunt. Quandoque sumitur pro exquisitioris elegantia. Cic. pro M. C. C. Formæ fuit eximie, & per omnes ætatis gradus venustissima, quamquam & omnis lenociniij negligens, & in capite comendo inuicibilis. Cic. 2. de Nat. deo. Perspicuum est enim quod compositiones vnguentorum, quod ciborum conditiones, quod corporum lenocinia processerint.

Lenocinor, aris, tertia syllaba cor. lenocinium facio. [λεγωσκω, Ital. Ruffianero. Hisp. Alcahueta.] Per translationem pro blandiri ponitur, siue allicere, quod lenones facere solent. Cic. 1. Verrina, Tibi seruier, tibi lenocinabitur, minus aliquanto contendet quam potest. Interdum significat gratiam conciliare. Plin. lib. 2. Epist. Potest tamen fieri, quamquam in his difficultatibus, libro isti nouas lenocinetur. Budæus.

Lens, lendis, fer. gen. Ouum pediculorum, capillis adhaerens: ex quo postea pediculi generantur. [λεγωσκω, Ital. Lende. Hisp. Liende.] Sereus, Vnda maris capiti lendes deducit iniquas. Plinius lib. 28. cap. 11, Quo cum aceto calefacto & lendes tolluntur. Idem libro 29. cap. 6, Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibo sumptis anguillarum modo.

Lens, lentis, Genus leguminis, folio vicie, tribus, quatuorve in siliqua granis, inter legumina minimis. [λεγωσκω, Ital. Lenticula, leure. Hisp. Lenteja.] Dicta autem putatur lens ab adiectiuo lenis, quod qui ea vescuntur, lenes ac moderati sunt. Plin. lib. 18. cap. 11, Inuenio apud veteres auctores æquanimitem fieri vescenibus lente. Virg. 1. Georg. Nec Pelusiaca curam aspernabere lentis. Lentim pro Lentem in accusatiuo frequens est apud Ciceronem, vt ca. 35, Lentim in rudero, & ruficoso loco qui herbosus non fiet, ferito.

Lenticula, æ, Genus est leguminis leni simillimum, sui tamen generis. [λεγωσκω, Ital. Lente picciola. Hisp. Pequena lenteja.] Plin. lib. 17. cap. 11, Folia sunt lenticule simillima. Græci φακὴ appellat, vt ex Theodorico versione annotauit Hermolaus: quum lentem φακὴ nomen. Vnde tritum illud Græcorum proverbium, τὸ ἐν φακῇ μέγας, si ferre omnes veniunt, In lenticula vnguentum. Quod quidem proverbium in eos dici solet qui nullo rerum discrimine quas agunt, dicunt, pari mixta cuncta moluntur: quod genus homines Græci φακῶδες, ἡσυχία, ἀνιστοῦντες, appellant. Lenticula etiam genus vasis est à figura leguminis dictum. Videritque id esse quod discus appellatur apud Dioscoridem. Plin. lib. 18. cap. 12, Duo lentis genera in Aegypto præterea rotundius, nigriusque alterum sua figura: vnde vario vltu transfusum est in lenticulis nomen. Videretur autem Lenticula fuisse vas vnguentarij generis, in qua etiam significatione à sacrorum Bibliorum interprete vsurpatur. Ab huius item vasis similitudine, in gemmis quoque lenticula appellatur, figura circa

LEOSTHENES, pen. corr. *Antig. Viri* Atheniensis nomen, qui cum
 sponsus esset, & Lamiaeum bellum contraisset, in praelio interfectus est.
 Ob vias a morem sponsa, Demotrius Aescopagratu principis filia, is
 interfecit, sicut Hieronymus contra Iovinianum testatur. Suidas Leo-
 sthenem tradit eo in praelio quod Atheniensis aduersus Macedones co-
 mitteretur, cum multa strenue gessisset, lapidis ictu interisse.

Lepidotes, λιπιδωτης, Gemma quæ squamas piscium imitatur. Plinius
libro 37. cap. 10.

Lepiditas, ἡ ἀψήθητος : & compositum ἡ λεπίς. Donatus dicit lepidum dici politum, ἀπὸ τοῦ ἀμείδω, id est à lamina, sive squama. Plin. lib. 34, Excuriuntur velut milij squamæ, quas vocant lepidas.

Lepidulè, diminutivum. Plaur-in Pseud. Eam circunducam lepidulè.

LEPORIS, Populi sunt Alpini, Salassii finitimi, ex comitatu Herenlis ibi relictis, quod membra haberent niue praeusta Plin. lib. 3. cap. 20. **Lepor, ōris, & Lepos, ōris**, Proprie est venustus, urbanusq; sermonis.

Levorarium, Leporinus, vide **LEPVS**.

LEPTORYMA *Aléssio*, Elidis oppidum ad Alpheum fluvium, cuius incolæ dicuntur Lepiarii. Vide Plinium lib. 4. cap. 5. & Ptolemæum lib. 3. cap. 16. ¶ Est & alterum eiusdem nominis oppidum in Arcadia, cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 6. & Cic. lib. 6. Epist. ad Atticum.

1. P. T. E. accia, απτή ακρα, India promontorium, aliàs Drepanum appellatum: de quo vide Plinium lib. 6. cap. 19.

LEPTINUS, pen. prod. *Astine*. Achenienſis orator fuit non incelebris qui quum liturgiæ onus ad paucos, eoſque tenuiores fortunæ rediſſe videret, propter moribus preſertim omnibus immunitate donatis, tulit legem, vt ſublato iure immunitatis, liturgiæ ſumptus ex æquo à ditioribus ſuppeditarentur. Quam legem oppugnat Demoſthenes ea oratione quam aduerſus Leptinem inſcripſit.

1. P T T S. *Alexis* Ptolemaeo, Duacum vrbium nomen est in Africa prope dicta: quarum minor, quae Sartana dicitur, inter duas Syres est sita: cuius meminit Silius lib. 7. Tabacana, vrbem Tyrum vulgus, Sarranq. Leptis. Haec etiam Neapolis dicitur. Vulgo *Mahometi*. Altera quae maior Leptis dicitur, trans Syrtim minore sita est, ad Oeam oppidū. Vulgo *Tripoli*. De hac Hieronymus, in Lepti (inquit) vrbe semibarbarā, & polita in solitudine, moris est et natus altera die suorum ollum muno postulare. Vtriusque civitatis meminit Strabo lib. 17.

Leptocarya, *Ατρυγία*, Græco nomine dicuntur auellanz, quæ & Ponticæ & Heracleonicæ appellantur.

Lepton centaureum, *λεπτόν κένταυρον*, hoc est centaureum minus, herba
est quam Latini fel terra vocant, propter summam amaritudinē. Galli
vocat *exacum*, eo quod potum, omnia medicamenta mala per alium
exiat. Plura vide apud Plinium lib. 25. cap. 6.

Leptophyllon, λεπτοφυλλον. Septima tithymali species est in petris nascentis: ita dicta à tenuitate foliorum. Alio nomine dædroides *δεδροειδης* appellatur, eo quod ex omnibus tithymali generibus comosissimum sit. Vide Plinium lib. 26. cap. 9.

Leptoragae, *Aeneides*, Vix quaedam dicuntur, dulces quidem habentes acinos, sed tenues tamen et minutos: cuiusmodi sunt quae *varicorinibae* vulgo appellantur. Plinius lib. 14. cap. 1. & illa natura lasciva, ut praeagrandibus adherant pergelis parvius, et suavitare cerantur: leptoragae hoc vocant. Hadenus Plinius. Dicitur autem sunt leporagae, ut aliquid temperare. Nam *λεπρος* exiguum est, et tenue,

Lepus, oris, Animal faxis notum, à celeritate dictū, quasi leuipes. [Lepus]

Ital. Lepore. Hi sp. *Lutbre.* siue (ve Vatro putat lib. 3. de Re rust. cap. 11.) ab eo quoddam Acolas antiquo vocabulo *Λιπαρος* vocabatur, quoniam nos leporem. Vide phidra de hoc apud Gell. lib. 1. cap. 8. Virg. 3. Georg. Et canibus leporem, canibus venabere damas. Idem 1. Georg. Auriga siue qui lepores, tum figere damas: Horat. Epod. 21. *Βαιδις* quae leporem, et aduenant laqueo gruem. Lucunda caprat praeuia. ¶ Per trauulauonem pro infanti, impudico, siue pachtico accipitur: siue quod hoc animal postiore potissimum sui parte, hoc est lumbis, et clunibus, pulpa situm de se febrat: siue quod puerorum amatores non secus illos seclerunt, veneniunt; atque canes leporem: siue quod lepore virum quocumque mirantur inefficis, et hyane. Terent in Eun. Lepusturcs et, et pulpanum quarris id est quod in te habes (inquit Donatus) hoc quarris in altero. ¶ Lepus etiam piscis est et lacertorum genere, inter marina venena numeratus, praeterit in Indico Oceano, ubi vel soloxachu pestilent, vomitum dissolutionis stomachi protinus creas: in postro mari colore tantum lepore fuluissim Indis et magnitudine, et pilo duriore. Hic Plin. lib. 9. cap. 49.

Lepusculus, li, diminutivum. [*Lepus*, Ital. *Lepretto*. Hispan. *Leprecha*.] Cic. 6. Verr. Si minus eiusmodi quidpiam venaci poterat, illa quidem certe pro *lepusculus* capiebantur, patellæ, patere, thurabula, &c. Idem. 1. de Nat. deo. Si Scripsi natus es, nec in vnum egressus ex insula in qua *lepusculus*, v. *pusculus*, sæpe vididit, &c.

Leporarium, iuris, Non tantum pro loco ubi lepores aluntur, sed etiam pro omnibus Leporis villis affixis accipitur, quæ habent inclusa animalia, quæ inibi pascuntur. *Leporarii officii.* Gell. lib. 2. cap. 20. Viniaria veteres quandoq; Leporaria dicere, in quibus omnia clauderentur animalia: Varro de re Rust. lib. 3. cap. 3. Leporaria te accipere volo, non ea quæ rituali nostri dicunt, ubi soli lepores sunt, sed omnia septa, affixa villæ quæ sunt, & inclusa habuit animalia quæ pascuntur. Hæc antiquiores Leporaria etiam appellari voluerunt, à tabulis roboreis, quibus sunt ædificata, quæ etiam leporeis sunt.

Leporinus, a, um, pen. prod. Quid sit ex lepore. *[Lep. 28. Ital. Cio che è de le
pore. Hisp. Coja de liebre. Iyt. Pes leporinus. Leporinus cinis, apud Plin. lib.
28. cap. 11. Leporinum lac, Varr. 2. de Re rust. cap. 11.*

2. *TRIN A.* *Intula* est provincia Narbonensis adiacens, eregiōne Anapo-

L E R N E, siue Lerna, Λέρνα, Lacus est in agro Argiuis, Herculis labore no-
tissimus, qui in eo hydram Lerneam fertur interemisse. vicini omni

regioni adeo infestam, ut locum fecerit proverbio: *ἀπὸ πικρῶν ὁδῶν* hoc est
lerna malorum. ¶ Est & fluvius eiusdem nominis per Prasiā in sinum
Argolicum illabens, teste Strabone lib. 8.

Lernæus, a, um, a, prope, v, r Palus Lernæa, Hydra Lernæa.

L. R. O. ronis. ἀρφαρ, Insula est Gallix, Antipoli aduersa, cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 5.

EROS, *ἄρος*, Insula est Carie adiacens, in mari Icario, vna Sporadum-
 quæ & Lerna dicitur, teste Strabone lib. 10. Vulgo *Lero*. Insulani, *Λερί-
 ῖται*, dicuntur, qui olim corruptissimis moribus fuisse perhibentur.
 Hinc est illud quod Phœvylidæ nomine circumfertur. *ἄρος μὲν πῶς*

μαλὶ οὐκ ἐν, πάντες γὰρ Πάτροκλινος Πάτροκλος λέρεται; hoc est Leri-
mali, non vñus quidem, alter verò minimè: Sed vñuerli excepto Pa-
trocle: etenim Patrocles Leriis. &c.

LEUCOSA, λευκωσα, Ilercaenum oppidum in Hispania Tarraconensi, Ptolemaeus lib. 2. cap. 6.

LESBOS, *Ἰσθμὸς*. Vulgò *Asselin*. Insula est in Aegeo, Aconitarum vrbium metropolis, quæ olim vniuersæ Troadis imperium obtinuit. Ambitus eius stadiorum centum supra mille, à Borea in Austrem protensa, quingenta & sexaginta stadia longitudinis habens : feraci agri, & multa materia ad classes conficiendas idonea. Vrbes in ea sunt, nempe

raru digna, Mitylene, qua nunc tota insula Mitylene vocatur, & Pyrrha in Occidentali litore sita. Fui & Ereſſos, & Antifia cum portu, & Methymna. Dicta Lesbos ab urbis nomine, quæ in ea potentissima fuit: siue à Lesbò Iapeti filio, qui in eam insulam nauigauit. Ex hac Pittacus unus ex supremis Græciæ sapientibus: item Alcibiades, Sappho, Theophrastus philosophus, & alij viri scientia clarissimi orti fuisse.

Leibius, a, um, *Λίβιος*, vt, Leibium vinum, apud Gellium lib. 2. cap. 5.
Leibous, a, um, pen pro. Hora lib. 2. Car. Leibou refugit rendere barbiton.

Lesbides infamem quæ me fecisti amari,
Desinite ad cicharas turba venire meas.

Leſſus,us,Lugubris ciſlarior. [*ſplēg.* Ital. *Pianto*. Hiſpa. *Endercha* & *Quento* *ſobre muerta*.] Plaur. in Truculento, Thetis quoq; etiam lamentando. leſſum fecit filio. *Circ. 2. de Legi.* Mulieres genas ne radundo: néve leſſum funeris ergo habento. His enim verbis ſignificatur lamentationem lugubrem in funebribus prohiberi.

ESTORI, Populi Indici extra Gangem, qui feri & sylvestres esse dicuntur, & in pecus habitaræ, & cornis albis & plicatis abundare. Meminit horum Prole manus lib. 7. cap. 1. Hodie Regnum Pego dicitur.

LESTRYGONES, siue potius LACRYGONES cum diphthongo

in prima syllaba, λατρυγῶντες, Popul fuerunt Italix totius inmanissimi, agrum Formianum non procul à Caiera incolentes, humanāq; carne vescentes. Dicti Λατρυγῶντες λατρυγῶντες, hoc est à latrocinio. Verum de his copiosius egimus suprà suo loco.

LETHAEVS, *Ληταῖος*. Fluuius Asiae, ortum habens à Pachtio Ephesiorum monte, & circa Magnesium urbem in Mæandrum influens. Autor Strabo lib. 14. ¶ Est & Lethæus alius in Creta insula, non procul à Gortynæ, teste eodem Strabone lib. 10. ¶ Sunt & alij eiusdem nominis fluuij, qui recensentur ab eodem Strabone lib. 14.

Lethalis, lethale, vide L E T H V M.

Lethargus, gī, *ἀλάργος*. Est torpor, & inexpugnabilis penes forni de-
cessus, cum alienatione mentis: vti quāt Cellius lib. 3. cap. 20. Plinius
lib. 20. cap. 11. Præterea infāniam facere, & lethargos, & locinosis vi-
tia, &c. Quidam Latine veterum dici putant: quāvis Plin. in raphani
medicinis veterum a lethargo diuissime videatur. Locum eundem in
corpore occupat, quē phrēsis, nimium cerebrum; materiam verō

habet contraria. Gignitur enim ex abundantia pituitæ quæ phrenitis ex flaua bile adusta nascitur. Dicitur autem Lethargus (ut quidam putant) ὀλιγία λέθης, hoc est obliuione. Nam in eo morbo accidit obliuio omnium rerum, à pituita frigidiore, humidiorque cerebrum refrigerant, & madefacient, & præcipue posteriores ventriculos cerebri occupant, in quibus quidam memoriæ sedem esse volunt, quanquam verisimilius est eam per totum cerebrum esse diffusam.

Lethargia etiam pro lethargo ponitur. Plin. lib. 14. cap. 9. Semen inflatur in oleo decoctum capiti, in lethargia, & phrenesi.

Lethargicus, ca. cum. λέθαργικός. Qui lethargum patitur. Horat. 9. Serm. Saty. 3. Lethargicus hic quum sit pugil, & medicum vrget. Plin. lib. 20. cap. 4. Hydropsis quoque ex aceto, & linapi sumpti, & lethargici. Ponitur etiam adiectiue: ut Lethargicus morbus. Plin. lib. 24. Grauedinem enim, morbumque lethargicum patitur.

LETHES, λέθης, Nomen fluij quem apud inferos esse poëtæ tradiderunt, cuius lacres siquis gustasset, omnium præteritarum rerum obliuisci uoluerunt. Idcirco λέθης λέθης, id est ab obliuione nomen habet. Datus est hinc fabulæ locus, quia morientibus omnium rerum obliuio surrepit. Contigit autem hunc amnem in Africa circa extremum Syrtis cornu, Berenices videri alluere: sed ea apud omnes fama est, hunc flumem ab inferis ad ea loca inundatione proripere. Luc. 12. 8. Quæ iuxta Lethes tacitus perlabitur amnis, infernis (ut fama) trahes obliuio uenis.

Lethæus, λέθαις, thauus; λέθαις, Lucan. lib. 3. Non me Lethæus coniunx obliuio ripæ Immemorare fecere tui. Virg. 4. Aene. Lethæumque domos placidas, quæ præmar amnem. Ouid. 1. Trist. eleg. 7. Cunctaue Lethæis meris feruntur aquis.

Lethum, λέθη, pro mortis, ὀλιγία, ὀλιγία. Ital. Morre. Hisp. Muerte. Cic. 1. de Divin. Tamen eodem sibi letho, quo ipse interficit, pereundum. Idem ad Attic. lib. 10. Vido quam turpi letho pereamus. Virg. 12. Aene. An fra teis missi lethum ut erudele videres? Idem 4. Aen. Militia multa daret letho, gemeremque tepleri. Amator. Quid. 1. Trist. eleg. 2. Gepus miserabile lethi. De erymo, & scriptura huius dictionis, diuersi diuersa sentiunt. Putschianus putat ab antiquo verbo leo deriuari, quod veteres vsurparunt pro deleo: unde etiam sine aspiratione scribendum putat. Apuleius à suo deducit, & per ex in priore syllaba scribi præcipit. Alij per antiphrasin dictum putant ab adiectiuo lethus, quod minam sit letum, sed omnium rerum tristissimum. Verissima tamen videtur Varronis, & Festi opinio, qui λέθης λέθης, hoc est ab obliuione dictum putant, eo quod per mortem omnium rerum obliuio sit, quo gustato nos omnium lethum fluium apud inferos esse sine erunt, quo gustato nos omnium rerum proinus obliuisci uoluerunt. Reclius itaque facturi videmur, si lethum per aspirationem scripserimus.

Lethalis, le, Mortiferum. [ἰσχυρὸς, λέθαις. Ital. Mortifero, mortale. Hisp. Cofa mortal.] Plin. lib. 11. cap. 17. Oves quidam lethaliter circa renes obsecro pinguis. Lethalis inedia. Dura esse & vitra vnde cum, certum est. Plin. de Viris illust. Tarquinium graui quidem, sed non lethali vulnere accepto petere. Virg. 11. Aene. Quæ vulnus lethale ferat. Ouid. 13. Metamor. Quæ patitur ferro lethalem condidit culem.

Lethaliter, aduerbiū. [ἰσχυρῶς, λέθαις. Ital. Letale, & Hispanicè, Mortalmente.] Plin. lib. 11. cap. 17. Oves quidam lethaliter circa renes obsecro pinguis. Lethifer, a. um. Quod mortem inferat. [ἰσχυρὸς, λέθαις. Ital. Cofa da morte, mortifero. Hisp. Cofa mortal.] Colum. lib. 7. cap. 12. Et ut plurimum pastores affirman, tabies accretur. Lethifer morbus huius generi. Ouid. 7. Metamor. Lethiferis calidi spirant æstibus Austri. Virg. 10. Aene. quies te la, sagitte. Corripitque leues humeris, & lethifer arcus. Annus lethifer, Virg. 3. Aene. Anguis lethifer, Statius 1. Theb.

Letho, as, Moris afflicto. [ἰσχυρὸς, λέθαις. Ital. Dar la morte, recidere. Hisp. Matar, dar la muerte.] Vnde Lethata corpora legimus, hoc est morte multata, & interempta. Ouid. 3. Metamor. de Cadmi sociis à serpente interemptis, Ve nemus intravit, lethataque corpora vidit, Victorémque supra spatio corporis hostem, &c.

Leuamen, Leuamentum, Leuatio, vide Leuo in LEV 15.

LEVANA, Vocabatur dea quæ pueris præerat de terra leuandis: ut inquit Augustinus.

Leucacantha, λευκακάνθα, Herba est in cacumine aculeum habens, à dicitur epyon, quæ commanata dentium dolores sedat. Alio nomine Rhamaus dicitur. Diosc. lib. 3. cap. 21. Plin. lib. 22. cap. 16.

Leucachates, chate, masc. gen. λευκαχάτης, Gemma candida ex genere Acharatum Plin. lib. 37. cap. 10.

Leucanthemis, λευκανθέμις, Herba est quæ & Anthemis, & Leucanthemum à nonnullis vocatur: ab alijs etiam Chamæmelon, eo quod mali odorem habeat. Vide plura de hac herba apud Plinium lib. 22. cap. 11. Officinæ hodie Chamemillam vocant.

LEVCA T H I O P S, λευκαθίοψ, teste Plinio lib. 5. cap. 7. Populi sunt interioris Libyæ, qui supra Getulos Meridiem versus primi occurrunt, Libyægyptis proximi.

LEVCA DIA, λευκαδία, Vulgo Leucadia s. Maura. Peninsula fuit contra sinum Ambracium, opera accolarum à continenti abscissa, ætæ quæ accumulatione rursus continenti reddita, ut tradit Pomponius Mela lib. 2. Hæc etiam Neritis appellata fuit. Plin. lib. 4. cap. 1. Deinde Leucadia ipsa peninsula, quodam Neritis appellata, opera accolarum abscissa à continenti ac reddita, ventorum flatu congeriem arenæ accumulationem: qui locus vocatur Dioryctos.

Leucargilium, λευκαργίλιον, Argille candidæ genus, quo in agro Megarico videntur, in humida dunaxat, frigidæque terra proveniens. Vide Plinium lib. 17. cap. 7.

LEVCA S, Leucadis, λευκαίς, Oppidum est in Leucadia peninsula, olim Nerium appellatum, teste Plinio libro 4. cap. 1. Quincem Marti Serabo totam peninsula, siue (ut ipse appellat) insulam (aliquando enim humano opere à continenti fuit abscissa, & rursus arenæ alluione eidem annexa) Leucadem appellat, eodem quo oppidum nomine. Leucadem (inquit lib. 10.) in insulæ formam redegerunt, & in eum locum transportato Nerio, qui quondam fuerat isthmus: nunc verò fretum, & curipus est, ponte ingubilis, mutato nomine dixerunt Leucadem, sumptu (ut veor) à Leucate vocabulo.

Leucadius, a. um, denominatiuum, Quod est ex Leucade insula. Ouid. in

Epist. Supplius, Tu quoque mollis Amor pennas suppone cadenti, Ne sim Leucadius inuita crimen aequat.

LEVCA S P I S, λευκαίς, Vnus ex comitibus Aenæ, natione Lycius, vna cum Oionem in Tyrrheno mari tempestate submersus. Virg. 6. Aeneid. Ceis ibi mæstos, & mortis honore carentes Leucaspim, & Lycæ ducem clausi Oionem.

LEVCA T E S, x. pen. prod. λευκαίς, Promontorium est Acarnanæ, ad sinum Ambracium, à Apollinis templo nobile: à petre candore nomen habens. Virg. 3. Aene. Mox & Leucate nimbofa cacumina montis, Et formidatus nautis aperitur Apollo.

LEVCA X, λευκαί, Paruum oppidum in finibus Ionæ, & Acolidis, non longè à Smyrna olim insula. Autor Plin. lib. 5. cap. 29. Est præterea Leuce, parua insula Ponti, Borythenis amnis ostio obiecta, quæ quod Achilles in ea sepultus fuerit, etiam vocatur Achillea: ab aliquibus etiam Macaron appellata. Autor Plin. lib. 4. cap. 13. Alud item huius nominis oppidum in Italia, stadiis quingentis à Tarento distans. Lucan. lib. 5. Secretaq; litore Leuce. Sunt item Leuce, insule quinq; Lesbos adiacentes, quarum meminit Plin. lib. 6. cap. 32.

Leuce, λευκή, à Græcis appellatur, quam Latini populum albam appellant. Galli à tremula frondum mobilitate Tremulam nominant. Vide infra in dictione P O P V L V S. Est item Leuce, herba mercuriali similis, nisi quod per medium folium linea alba transeurat: vnde & Mesoleucan appellatur. Autor Plin. lib. 27. cap. 11. Est item Leuce, morbi genus quod Latini vitiliginem albam appellant.

LEVCA I, Populi inter Belgas, Mediomaticis finium, iaculandi olim peritissimi: idem (ut putatur) cum is quod hodie Luxemburgensis vocamus. Lucan. lib. 1. Optimus excussit Leuces, Rhemulq; iaculo.

LEVCA P P V S, λευκαίς, Philosopherum Eleares, siue ut alijs placet, Abderites, Zenonis auditor, qui vniuersam quidem infinitum esse dixit, eiusque partes plenum esse & inane, omniæque fieri ex atomis sibi inuicem implicatis. Reliqua vide apud Lærtium. Meminit huius & Cicero 4. Tuscul.

Leucochrysis, λευκοχρύς, Gemma est ex hyacinthorum genere, inter aurum colorem vena candida interueniente. Autor Plin. lib. 37. cap. 9.

Leucogæa, Gemma est tota candida, quæ & Galactæes, & Leucographia appellatur, lactis succo & sapore notabilis. Plin. lib. 37. cap. 10.

LEVCA C I T, Vulgo Limera, Collis sunt in agro Campano, inter Neapolim & Puteolos, in quibus sulphur purstantissimum effuditur, & creta genus optimum, quod aliter admittum, candorem simul asseribat & tenebratatem. Fontes quoque ex his collibus erumpunt, vulnerebus medicinam, dentibusque firmitatem afferentes. Vide Plin. lib. 19. cap. 11, & lib. 31. cap. 2, & lib. 35. cap. 15.

Leucographis, idis, λευκογραφίς, Herba quædam viridis sanguinem excreantibus. Plin. lib. 17. cap. 11.

Leucoion, [λευκίον Dioscoridi. Ital. Viola garafano. Hisp. El alhelí blanco.] Licet pro ratione etymii violam albam videatur significare, tamen & prolutea & purpurea solet vsurpari. Neque tamen est quod Leucoij nomine cum intelligas florem quem ex Græci, Latini violam propriè appellat: sed quem vulgus ab odoris similitudine caryophyllon nominat, siue is albus sit, siue luteus, siue purpureus. Vnde Leucoion alium dixit Colum. lib. 1. inuicem nimirum etiam aliorum colorum esse leucora. LEVCA O T A, Apud Plinium lib. 5. cap. 27. Promontorium Pamphyliæ, Lyciæ conterminat. Est & insula prope Cyprum, & quidem in mari Lycio. Strabo quoque portum in Cypio vocari tradit Leucola.

Leucoma, pen. prod. huius leucomatis, λευκομα. Album dicitur, hoc est rubula illa in qua rudicum descripta erant nomina, & in qua fingentur auctorum acta literis mandabantur à Pontifice maximo. Picturæ aliâ dicitur, & matrix. Hermolaus. Accipitur etiam Leucoma, λευκομα, pro albugine oculorum, & albo oui, quod vitellum ambit.

Leucomenides, λευκομενίδης, Pisciculi exigui, qui & βένες appellantur, ut ex Speusippo annotant Hermolaus.

LEVCA O N I S, λευκαί, Rex Ponti, à fratre Oxylocho necatus, quod cum eius vxore adulterij & incestus consuetudinem haberet. Ouid. in Ibis. Aut patre carlo, dicitur adultera: fuit. Quæ cecidit Leucon vindice, dida pia est. Est item Leucon, λευκός, Genus quoddam ardeolarum, à candore ita dictum, de quo Plin. lib. 10. cap. 60.

Leucoparyphos, λευκοπαρύφος, Candidis vestibus indutus, nulliq; pretiosissimo inebriatus. Est enim παρύφης vestium cōtexus. Vnde tritum est apud Græcos proverbium, ἰσχυρὸς λευκοπαρύφος, inquit ἰσχυρὸς ὁλοπάρφος: in eos dici solitum qui in vestium quidem sumptu fuisse sunt, animi verò luxu distituti. Vide Cæsum Rhodig. lib. 16. cap. 7.

Leucopetalos, λευκοπέταλος, Gemma quæ candorem vniuersi auro distinguit. Plin. lib. 37. cap. 10.

LEVCA P E T A, λευκαίς, Vulgo Cabo de Arre, Spartamento en calabrâ. Promontorium è regione Siciliæ in agro Rhegino, à candore nomen habens. Cic. 1. Philipp. Quam autem me ex Sicilia ad Leucopetram (quod est promontorium agri Rhegini) venti detulissent, ab eo loco descendit ut transmitterem.

Leucophæus, cū diphthongo. λευκοφαίς. Ital. Fofse, quasi nero. Hisp. El pardillo. Color natiuus ex albo & fuscis mixtus. Nam λευκός album dicitur Græci, & φαίς fuscus, hoc est subnigrum. Plin. lib. 32. cap. 10. Leucopetæ, vel cor adalligatur in panno leucophæo, & quartanus prodet. Vterius de his coloribus scribès, Fontes, inquit, & flumina sunt, quorum potu pecora, quauis alba sint, alijs locis procreant vellera leucophæa, alijs locis pulla, alijs coracino colore. Idem, in campis Troianis, proximi flumen atria cæsa, & pecora leucophæa nascuntur. Nos colorem cineritium vocamus, vulgus nostrum grysum appellat.

Leucophæatus, λευκοφαίς, Qui est leucophor colore indutus, cuiusmodi sunt Franciscani. Mart. lib. 1. Amator ille tristitum lacerarum, Et barticus, atq; leucophæatus. Sunt & medicamenta certi generis hoc nomine: quasi subfusca, siue subcandida.

Leucophlegmatia, λευκοφλεγμάτις, Species est hydropsis, qua aqua subter eum inæquialiter collecta, alibi alter extubet. Alio nomine hypofæza, λευκοφάζα, appellatur. Vide Celsum lib. 3. cap. 11.

Leucophorum, λευκοφόρον, Glorinum, quo autem ligno inducitur. Fit ex sinopidis Ponticæ scitbra, filis lucidi libris decem, & melini Græcensis

cienfis libris duabus, mistis, & per dies duodecim vna tritis. Plinius lib. 35. cap. 6.

Leucophathalmos, λευκοφθαλμος, Gemma quæ candida, nigramque oculi speciem continet, aliis tutila. Plin. lib. 37. cap. 10.

Leucopolis, λευκοπολις, Oppidum Alæ in Doridis, apud Plinium lib. 5. cap. 19.

Leucopygi, λευκοπυγῆ, Molles & effœminati, quasi candidis natibus, qui scilicet nates habens depilatas. Quibus opponuntur melampygi, hoc est fortes & viriles, quibus nates pilis nigricant.

Leucosthalia, λευκοσταλία, Insula contra Paltanum sinum, in mari Tyrreno Lucania adiacens (vt Strabo lib. 6. refert) paruum ad continentem habens cursum. Dicta Leucostia ab vna Sirenum quæ hoc in loco perit, quum sperata ab Ulyssæ, in profundum sese abiicisset. Festus ab Aeneæ consobrinio loco datum nomen existimat. Quin & Samothracia Leucostia prius est appellata, vt inquit Aristoteles de Repub.

Leucostictos, λευκοστικτός, Marmoris porphyritici genus, candidis interuenientibus punctis.

Leucostyria, λευκοστιρία, Prius dicebatur, quæ nunc Cappadocia. Strabo libro 12.

Leucostha, λευκοστα. Ital. *Aurora*. Hisp. *Aurora*. Quam & Matutam Latini vocauerunt, eadem est cum Aurora. Leucostha dicta quasi alba dea. Cicero 1. Tusc. Quid suo Cadmi filia, nonne Leucostha nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris? De hac vide plura supra in dictione IN O.

Leucosthor, pen. corr. λευκοθῶρ, Orcani Regis Babyloniorum filia fuit ex Eurytome, quam à Phœbo grauidam factam quum pater viuâ defloderet, Phœbi miseratorem mutata est in arborem thuriferam. Vide Ouidium lib. 4. Metamor.

Leucocura, Aethiopia fera est perniciosissima, humanas imitans voces, asini fœxi magnitudine, curibus ceruinis, collo, cauda, pectore leonis, capite cameli, bisulca vngula, ore ad aures vsque rescisso, dentium locis esse perperuo. Auctor Plin. lib. 8. cap. 21.

Leucostia, λευκοστία, Vicus est Bœotiarum iuxta Thespias, circa quem Epaminondas Thebanus Lacedæmonios vicit, adeoque attulit, vt postea imperium æquauerint repartire.

Leucostica, λευκοστικα, adiectiuum, vt Leucostica pugna, Leucostica monumenta. Item Leucostica puella, id est Hippo, & Milecia, siue (vt aliis placet) Theano & Euxippe, Scedasi filia, quæ à Lacedæmonis quibusdam hospitibus vim passæ, doloris impatientia sibi necem intulerunt, eoque in campo sepulta fuit, in quo postea commissa est ea pugna, qua Lacedæmoniorum opes conuerterunt. De his sic scribit Hieronymus contra Iovin. Quo ore laudanda sunt Scedasi filia in Leucostia Bœotiarum, quas traditum est absente patre duos iuuenes prætereuntes iure hospitii suscepisse, qui multum indulgentes vino, vim per noctem intulere virginitatibus: quæ amissa pudicitia, nolentes superuiuere, mutuis conciderunt vulneribus. Plutarchus tamen in Narrationibus amatoris, ab ipse hospitibus puellas post stuprum occisis ait, & in puteum coniectas: cadaverisq; eorum à Scedaso capis indicio fuisse inuenta.

Leucidentia (auctore Seruio) Vile genus vestis: sic dictum quoniam filo admodum raro esse textum. Cic. Dolabella, Sed ego hospiti veteri & amico munusculum mittere volui leucidentis, crasso filo, cuiusmodi esse solent ipsius muneris. Ibi Cicero parum elaboratam, atq; expolitam orationem suam pro Deioraro, quam Dolabellæ requirenti mitteret, vocat procerbialis figura Munus leucidentis: hoc est minus vile, & minimi pretii, cuiusmodi solent esse Regis Deiotari munera. Quondam inter hospitem xenia viles in primis erant. Vide Eras. Chiliad.

Leuigo, vide L A V I S.

Leuis, leuius, penult. genitiui corr. Affinitatis nomen, quo significatur frater vxoris, vel mariti. Sulp. Ital. *cozinus* Hilpa. *El marido de la hermanita del cozinado*.

Leuis, leue, Significat id quod esse sine pondere: vnde leuis stipula. (Iuxta quod dicitur in Genesi 3. 17. *Leuis sicut fœces pefo*. Hic. *Liniano de pefo de fefo*.) Virg. lib. 12. Corythi leues humeris, & leuiter arcus. Leue illud proprie dicitur esse quod facilius sursum attollitur, quam deorsum: tædæ: vt ignis. Leue etiam dicitur quod licet non prorsus sine pondere sit, parum tamen habet ponderis: vt Leuis armatura. Cic. 10. Philip. Nostræ sunt legiones, nostra leuis armatura, nostri equestratus, &c. Leuis armaturæ milites sunt pedites expediti, non magno armorum pondere onerati. Eadem quoque ratione Leuis armaturæ equites dicuntur: & à Cic. 2. de Diuin. Leuis armaturæ excursio in oratione, eleganter dicitur pro prima argumentorum leuiorum textura. Sed hæc, inquit, fuerit nobis tanquam leuis armaturæ, prima orationis excursio, nunc communis agamus, experiamurq; si possumus cornua commouere disparationis: tunc. Transfertur etiam ad animum: vnde Leues homines, vocantur inconstantes, qui facillè opinionem mutant, viles, & nullo honore digni. 2. de Sen. Quæ admodum conitari graues dicimus, constantes, securos, prudentes. Plaut. Menxh. Quid ais homo leuior, quàm pluma? Hinc Leuis auctor, à Liuius lib. 5. ab Vibe, dicitur cui nulla sit adhibenda fides. Sed, inquit, auctorem leuem, nec satis fidum super tanta re esse patres rati. Et à Terentio. in Hecy. ca dicuntur leuia, quæ vana sunt, & nullius, aut certe parui momenti: Leuia, inquit, hæc sunt, quæ tu pergraua esse. In animum induxit tuum. Et Cic. ad Atti. lib. 4. quod indiligenter agitur, leui brachio agi, dixit: Consules, inquit, qui illud leui brachio egissent, rem ad Senatorem deciderunt. Quæ leuis quandoque accipitur pro paruo: vt Leuis dolor. Cic. 1. de Fini. Quod mors sensu carcat, dolor in longinquitate leuis, in grauitate breuis solet esse. Pau in Pœnulo. verum ita sunt omnes isti nostri diuites: Si quis beneficias, leuior pluma est gratia: hoc est nullam aut paruum habent gratiam. Plin. lib. 1. cap. 5. Montem illico affert leui tactu. Leui admodum vomere faciliè summam partem terere, dixit Colum. lib. 2. cap. 2, pro eo quod esse, leuiter terram arare. Leuis esse sententia, dicitur i qui sententiam, quæ propositum expe mutant. Terent. in Hecy. Item mulieres illæ sunt firmæ, vt pueri, leui sententia. Quæ interdum pro inefficaci ponitur: vt quum dicitur, Leue nomen. Cicero pro Roscio Amerino, Sin eos quos qui leuiore nomine appellant, percussores appellant, &c.

Leuiculus, leuiculus, diminutiuum à leuis. Cic. lib. 5. Tusc. Leuiculus sanè noster Demosthenes, qui illo futuro delectari se dicebat, aquam ferentis mulierculæ, vt mos in Græcia est.

Leuitas, Quæ modo dicitur de re non ponderosa. (Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Leuitas est in conspectu*.) Hisp. *Leuitas de pefo de fefo*. Plin. lib. 12. cap. 12. Syncerum quidem deprehenditur leuitas. Modo de vitio grauitati & constantia contrariio. *Leuitas*. Cic. quum in Antonio genus quoddam sordidissimum vitæ demonstrare vellet, quod in caupona delitesceret, quod ad vesperum potaret, quod ore inuoluto iter faceret, ne cognosceretur, Videte (inquit) hominis leuitatem: tanquam proflus ista dedecora hoc vitio notarentur.

Leuiter, aduerbium. (Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Leuiter, de buffoni*.) Hisp. *Leuianamente*. Iuxta quod dicitur in Claris Gramma. Functusq; militia, studia repetit quæ iam inde à puero non leuiter attingerat. id est non paruo tempore literis operam dederat, aut non indiligenter à puertitia attingerat, & multo plus quam à limine salutauerat. Aliquando ponitur pro breuiter. Cic. in Catone, Tamen vt leuissime dicam, &c. Idem pro Roscio Amer. Non omnia dicam, & leuiter vnum quoddam tangam. hoc est obiter, & quod dicitur, in transitu. Idem pro eodem, Sed in animo est quædam modum ante dixi, leuiter transire, ac tantummodo perstringere vnamquamque rem. hoc est succincte, & breuiter tractare. Quidam etiam pulchre eadem in significatione, Leuiter in transitu attingere aliquid: vt apud Quint. lib. 7. cap. 4. Ponitur aliquando pro parum, & pro eius diminutio secundo paululum, siue admodum parum. Plaut. in Pœnulo, Et quamquam bene volumus leuiter lenomibus. Plinius in Epist. lib. 6. Ea tamen quæ sunt pretiosiora, aut integra manent, aut leuissime laxa sunt. id est admodum parum. Cic. 2. de Nat. deor. Genæ oculis subiectæ, leuiterq; eminentes. id est paululum. Idem lib. 2. de Orat. Leuiter crudus homo. id est parum, & vix mediocriter. Aliquando ponitur pro facile, patienter, siue æquo animo. Cic. de Proinde. consilia. Atque hoc velim probare omnibus p. c. sed leuissime feram, si forte his minus probaro, qui inimicum meum repugnante vestra auctoritate texerunt. Idem ad Atti. Id grauius equidem, sed aliquanto leuius ferebam.

Leuissus, leuissus, pen. corr. Qui facile idem violat. (Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Leuissus, de feris*.) Ital. *Che non ha ferma fede*. Hisp. *Casa de mala y liniana fe*. Plaut. in Persa, Omnes sunt lenæ leuissæ.

Leuipes, pen. corr. huius leuipedis, omnis generis, Celet, & pedibus leuis. (Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Leuipes, de feris*.) Ital. *Che ha i piedi veloci*. Hisp. *El que ha los pies ligeros*. Var. 3. de Re rust. cap. 12. Aelius putabat ab eo dictum leporem à celestitudine, quod leuipes esset.

Leuissimus, leuissimus, pen. corr. Quod leui somno est: elegans canum epitheton qui leui somno premuntur. (Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Leuissimus, de feris*.) Ital. *Che ha il sonno sereno*. Hisp. *El que ha el sueño ligero, y suel*. Lucr. lib. 5. Et leuissoma canum fido cum pectore corda.

Leuo, uas, pen. corr. In altum tollo, veluti leue quiddam. (Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Leuo, de feris*.) Ital. *Alzar*. Lim. Mor aqua leuata vento, quum super gelida montium cacumina concreta esset. Interdum est auferre. Virgil. 2. Aene. atque arcta leuari Vincula iubet Priamus. Interdum exonerare, & quasi releuare. Virg. 9. Aeglo. Ego hoc te fâce leuabo. Possimus etiam cum datiuo dicere, Leuabo tibi hunc fâcem, in eadem significatione. Plaut. in Mil. Leuandum morbum mulieri video. Interdum extenuare, minuire, & leue facere. Virg. 1. Aene. Nostrumque leues quæcunq; laborem. id est leuem factas: vt exponit Seruius. Plautus in Epid. virgini pauperculæ, Tuiq; matri me leuare pauperatatem. Hic, Leuare virgini pauperatatem, est subuenire pauperatati, vel inopiam subleuare. Cic. pro Milone, & pro Corn. Balbo, Quidam populi Romanum in caritate frumento suppeditato leuauerunt, id est subueherunt populo Rom. annonæ penuriam laboranti. Ponitur aliquando pro recreare. Cicero in Catone, Et corpora quidem defatigatione, & exercitatione ingravescent: animi autem se exercendo leuantur. Ponitur aliquando pro liberare. Plin. lib. 22. cap. 4. Leuatur illico percussus à pugna. Cic. de Amic. Qui hac opinione non modo verbis, sed etiam opere leuandi sunt. Aliquando ponitur pro curare, siue sanare. Plin. lib. 7. cap. 2. Crates Pergamenus in Helleſponto circa Parium genus hominum fuisse tradit, quos Ophiogenes vocat, serpentum illos contactu leuare solitos. Composita huius verbi sunt, Alleuo, colleuo, simul leuo. Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Alleuo, colleuo*. Colum. lib. 7. Paltinacæq; agrestis semina, & succus amoraæ cum melle colleuant, oculorumq; sedant dolorem. Eleuo, extenuo, diminuo. Contrarium eius est, Eraxgero. Releuo, rursus leuo, & quasi idem quod alleuo. Terent. in Adelph. Nam & illianum iam releuabis, quæ dolore ac miseria tabescit. Subleuo, adiuuo. Habent autem hæc omnia penultimam correptionem.

Leuatio, verbale, Quod præter alia sui verbi significatione, pro consolatione ponitur, siue pro alacritate. Iuxta quod dicitur in 1. Regum 1. 1. *Leuatio, de feris*. Ital. *Allevamento, alleggiamento*. Hisp. *El alivio*. Cic. ad Atti. lib. 12. Quod si esset aliquid leuamen, id esset in te vno. Marti. lib. 6. Hic tibi curarum socius blandumq; leuamen. Virg. 3. Aene. Huius genitorem omnis cura, casusq; leuamen Amitto Anchisen.

Leuamentum, idem quod leuamen. Cic. 5. de Finib. Nos autem non solum bræte vitæ istam oblectationem videmus, sed etiam leuamentum miseriarum. Plin. lib. 8. Epist. Studia vnicum doloris leuamentum. Tatili. 3. Sed reuerentibus post laborem, quod honestius quàm vxoriorum leuamentum.

Leuor, Leuus, vide L A V I S.

Leuophana, λευοφάνη, Oppidum est Germaniæ in climate magis Septentrionali. Ptolemaus lib. 2. cap. 11.

Leuopygus, λευκοπυγῆ, Vir Lacedæmonius fuit, Menarri filius, & inimicus Demarati, quem à Cleomene adiutus regno expulit, & in locum eius Spartæ rex creatus est. Verum quum acceptæ contra leges pecuniarum in ius accerseretur, Tegeam profugit, vbi & diem suum obiit. Vide Herodotum lib. 6.

Lex, Dicta putatur quod publicè legatur, vt omnibus nota sit, & ab omnibus obfer

būm est mihi. ¶ Liberz corde fabulari, est fabulari liberē, & sine timore. Plautus in Epid. Facile ut illuc sine periculo, & cura corde libero Fabulare Iouis. ¶ Liberz ades, quous quis vi potest, tanquam suis. Plautus in Mil. Liberz sunt ades, liber sum autem ego, me vti volo liberē. ¶ Liberum arbitrium, est animi voluntas, ac clementia libera. Liu. 7. bel. Maced. Et purissimū libero arbitrio, ne in corpora sua sentirentur creuebant. ¶ Liberum cælum, quod omnibus æque commune est. Cic. 1. Tufc. Et in liberum cælum, tanquam in domum suam, venit. ¶ Liberz literæ, quæ liberis aut audacius loquuntur. Cic. ad Attic. lib. 1. Itaq; neq; Achæis hominibus, neq; Epiroticis paulo liberiores licetis committere audeo. ¶ Libera mandata, quæ plenam rei constituendæ potestatem habent. Lini. 7. bel. Maced. de legatis loquens, His quæ præsentis disceptionis essent, libera mandata de summa rerum Senatuz constituit. ¶ Liberum tempus, id est vacuum, quo omni cura soluti sumus. Cic. 3. de Fin. Nam libero tempore, quoniam soluta nobis est eligendi optio, quūq; nihil impedit, &c. ¶ Aliquando Liber ponitur præiunctum, siue pro alicui rei non obnoxio: & ablativo iungitur cum præpositione, & sine præpositione: vt, Liber à delictis, qui nulli delicto est obnoxio; apud Cicero, pro lege Agrar. ¶ Liber à fide, qui fidem soluit. Lini. 7. bel. Pa. Ita tollit inducias, vi liber à fide, incepta exquereret. ¶ Liber ab irrisione, qui nihil aut fecit, aut dixit, cur merito possit irrideri. Cic. 4. Acc. Liber igitur à tali irrisione Socrates, liber Aristo Chiron &c. ¶ Liber à legibus, qui non subditur legibus. Plautus in Trin. Ambitio iam more fanda est: libera est à legibus. ¶ Sic liber à prædonibus, Liber à metu. ¶ Sine præpositione: vt Liber omni cura animus: apud Cic. 2. de Finib. ¶ Sic, Liber pauore, liber metu, liber religione animus. ¶ Aliquando cum genitio constituitur pro liberali. Plaut. in Amph. Nam ego vos nouisse credo iam, vt sit pater meus, Quam liber harum rerum mutatur sit. Liberum est mihi, eleganter dicitur, pro licet mihi vel possum, & in arbitrio meo constitutum est. Plinius in Epist. Erit enim & post emendationem liberum nobis vel publicare, vel continere.

Liber. Quod modo idē significat quod ingenuē & liberaliter. [*ilio* *negos*. Ital. *Liberamente* *gloridamente*. Hilsp. *Libermente*.] Terent. in And. tunc hic homines adolecentulos imperitos rerum, educatos libere in fraudem illis: Modō idem quod solute, & sine alicuius obstaculo. Plaut. in Bacch. An non vides, vel tota liberē grassantur? Liberē viuere, id est suo more viuere neque subiici alterius voluntati. Terent. in And. Nam est postquam excessit ex ephebis Sofia, Liberus viuendi suis potestas. Liberē loqui, Est confidenter loqui, ita ut nihil gratie ciui- bus, aut potentie cuiusquam, *παρρησία*. Cic. pro Plancio, Asperius & inquit *liberos* est: (imō vero) liberus.

(inquit) loquutus est: imò verò liberus.
Libertas, libertas, feruisti, opposita est. sicut in hoc. Ital. Libertà, licenza.
Hisp. Libertad et licencia. quàm sic definit Florentinus l. Libertas. ff. De
statu hominum. Libertas, est naturalis facultas eius quod cuiq. facere,
libet, nisi quod vi, aut iure prohibetur. Cic. in Parad. Libertas est potes-
tas viuendi vt velis. ¶ Accipitur etiam libertas pro eo quod Græci voca-
cant *μηνία*, hoc est pro loquendi, admonendi, interpaniq. fiducia,
quàm scilicet quidvis quod sentimus, liberè loquimur, nullius respec-
tu, gratia, aut potentia commoti. Et in hac significatione libertas ac-
cipitur ferè in meliorem partem, eiq. oppositur austeritas. Licentia
verò in malam ferè partem accipitur, quàm quis libertate abutitur vt
quæ ad temeritatem, et procacitatem. ¶ Est enim licentia immoderata
impunitaq. quædam facultas agendi, dicendiq. quecuiq. velis. Quin-
tilianus, Quæ in aliis libertas est, in aliis licentia vocatur. Terent. in
Heauton. Deteriores omnes sumus licentia. Ponitur tamen quando-
quæ licentia pro libertate in bonâ partem, vt apud Cic. lib. 3. Offic. No-
bis autem nostra Academia magnam licentiam dat, vt quodcuq. pro-
babile maxime occurrat, in nostro iure licet defendere. Idem lib. 1.
eiusdem operis, Magnis enim illi et diuinis locis hanc licentiam affe-
quebantur. ¶ Libertas quandoq. etiam in malum accipitur, pro effra-
gi quæ iam animi libidine. Cicer. 3. Verrina. Nunquam ipsimet nobis
precideremus istam licentiam, libertatemq. viuendi. Adimere liberta-
tē, est aliquē libertate spoliare, Cic. pro Domo sua, Quod idem in
posterum de extraordinariis potestatibus libertatem adēmisse. Ami-
tere libertatem. Ibidem, Nemo enim quis Romanus aut libertatem, aut ci-
uitatem possit amittere, nisi ipse autorsus sit. Diciamus præterea,
Dare libertatem alicui, habere libertatem, largiri libertatem, retinere
libertatem, recipere libertatem, tenere libertatem, vindicare in libera-
tē: quorum exempla nusquam non occurrunt. ¶ Libertas etiam li-
bertatis dæ dicebatur: cuius templum in Auentino constitutum fuisse
narrant historici.

Liberalis, *Jc.* *Beneignus*, *municipis*. [*Ad Nepotem*, *Amplius*, *ital. Libérale*, *mag-
nifico*, *Hisp. Liberal*, *franco*.] cui contraria sunt *Pareus*, *auidus*, *pénax*, &
fórdidus. *Cic.* pro *Quo*, *Rosc.* *Liberális* auidum fraudáse dicitur. Idem
Antequam irer in exilium, Est enim liberale officium, ferere benefi-
cium vt metere possis fructum. Idem pro *Caio*, Huic tanto facinori
tua mens liberalis conficia esse non debuit. Idem pro *Quo*, *Roscio*, *Ros-
cius* temper liberalissimus munificentissimúq; fuit. Differre tamen
liberalis à munifico: quia liberalis dicitur qui rogatus: munificus, qui
sponte beneficium contulit. *Cic.* lib. 3. de Ora. Quid tam parvo regium,
tam liberale, tam munificum, quam opem ferre supplicibus? Quae
etiam qui ita distinguant, vt liberalis sit, qui parvis & priuatis homi-
nibus beneficia praestet: munificus, qui magnis, & in magnis rebus:
sic liberalitas, naturæ benignitas, quæ maxime in prestanda opera ami-
cis participatur, & versetur inter priuatos & paruos homines: munifi-
centia, inter magnos. Quod nomen à *Libero* patre (vt *Valerio* *Maximo*
credimus) deductum est. Accipitur quandoque liberalis pro
pulchro, & eleganti. *Plautin Mil.* Lepida, & liberali forma est. Terent.
in *Eun.* Quam liberali facie, quam ætate integra: Liberalis ingenio
dicitur esse, qui est, vt vulgo dicitur, bona nature, siue boni cordis. Terent.
in *Aecl.* Nam ingenuum noui tum liberale. Liberale responsum,
hoc est ingenuum, & minus dissimulanter prolatum. *Cic.* ad *Attic.* lib.
3, Quod si non modo tu, sed quisquam fuisset, qui me Pompeij minus
liberali responso perterritum, à turpissimo consilio reuocaret, &c.
Liberale coniugium, est quod liberè, & inter liberos fit. Terenti in *And.*

Spero confucudine, & coniugio liberali deuidum, Chreme, Delin-
facile est illis sese emersum malis. Liberalis iudicium, & causi-
liberalis, in quo de alicuius agitur libertate. *Liberalis dicitur. Quintil. lib.*
6. cap. 4. Quod fecit longus Sulpitius, qui cum ipse fortissimus esset,
liberi hominis dixit. Plautus in Curcu. Memento promississe te, si
quisquam hanc liberali Causa manu afferret, mihi argentum omne
reddidum tui. Terent. in And. Nam ego illam liberali causa assero ma-
nu. Vbi Donatus, Ordo est. Ego liberali causa assero illā manu: & sunt
iuris verba, à quibus etiam assertores dicuntur iudices alienæ liber-
tatis. *Quin & causa ipsa liberalis dicitur, quæ actionem in se continet*
libertatis. Vide A S T R O. C. Liberales artes, quæ solius ingenij, non
manuum ministerio peraguntur. *Liberales magisteria.* cuiusmodi sunt
Grammatica, Dialectica, Geometria, ceteræq; id genus: ideo libe-
tales dicitur quod liberum hominem possimum decuit: nam manibus
corporisq; labore victum quæritare, illiberalis quiddam habet & feru-
ile. Cic. 1. de Inuen. Quos habuerit artem liberalium magistrifos, quos
viuendi præceptores, & C. Plin. lib. 17. Pessum iere vita: pretia: omnes-
q; à maximo bono liberales dicitur artes in contrarium eiecider, ac
seruente sola profect cepum. Cicero de Orat. ingenuas artes appellat.
Studia liberalia. Tacit. lib. 3. Liberales doctrina, Cic. 5. de Finib. Li-
beralis eruditio & doctrina, Cic. 2. Tusc. Illiberales vero mechanicae,
quæ in manuum opera consistunt: habet enim seruite ministerium.
Liberalitas, Munificencia. *Liberalitas tal. Liberalitas, magnificencia. Hisp.*
Liberalidad fangueza. 1. Cic. 5. de Finib. Nam quum ita nati factique si-
mus, vt & agendi aliquid, & diligendi aliquos, & liberalitatis, & refe-
rendæ gratiæ principia in nobis contineremus, &c. Idem 1. Offic. Iu-
stitia est coniuncta beneficencia, quam eandem vel benignitatem, vel
liberalitatem appellari hec. Liberalitas (vt inquit Spessupius) est
habitus qui in quærendis, erogandisq; pecuniis decorum seruat. Hoc
est decens & moderata acquisitio, & erogari pecunia, auaritia, & pro-
digalitati, extremis circumspecto. Nam si non tantum quantum opor-
teret, tribus, auaritia oritur: sin excedas in dando modum, deliquit plus
quam oportet, & cui non oportet, & quando, & qua causa non oportet,
in vitium laberis prodigalitaris. Aliquando ita accipitur liberalitas,
vt seruili metui opponatur. Terent. in Adcl. Pudore & liberalitate li-
beros tenere satis esse credo quam metui.

liberaliter, Large, munificē [*ἡλυσθῆναι* Ital. *Liberalmente, magnificamente*.
Hisp. *Liberalmente, fuancamente*.] Cic. 4. Veri. Hi porro, qui successerunt,
vehementer istius cupidi: liberaliter ex istius cibariis tractati, non
minus acres contra me fuerunt. ¶ Interdum liberaliter idem valet
quod ingenuus, & vt libero homine dignum est. Cic. 3. de Finib. Estque
hominis ingenui, & liberaliter educati, velle bene audire à parentibus.
Liberaliter eruditus is dicitur qui optimis artibus institutus est. Cic. 2.
Tusc. Sed si possumus, eos excitemus, qui liberaliter eruditi, adhibita
etiam differend: elegantia, ratione & via philosophantur. Sic Libera-
liter instructus, apud Cæsarem lib. 3. bel. Ciuil. Liberaliter feruire,
id est bono animo & libero, libenter obsequendo. Terent. in And. Pro-
pterea quod fecistis liberaliter. ¶ Aliquando pro indulgent. Sali.
Exercitum quem in Asia duxeratur, luxuriose, nimis; liberaliter ha-
buerat. Cuius contrarium est illiberaliter, quod veteres de eo die-
bant qui omne maleficij genus excessisset. *ἄβουλος*. Terent. in Adel. Fa-
ctum à vobis duxiter, imministeri coarditer, atq; (si æquum est dicere ma-
gis aperte) illiberaliter. Donatus, Illiberaliter, iniuste, inielementer,
non bene: quia liberalis bonus dicitur.

Liberi, orum, plurali tantum numero. Dicuntur filij, vel filix: quantus etiam Liberorum appellatio est vni filius, & vna filia intelligatur. *Idem* *Libertus*. Ital. *Figliuoli*. Hisp. *Los hijos*. *Cauius* in l. Non est ff. De verb. signifi. Non est sine liberis, cui vel vnus filius, vnus filia est. Terent. in Hecy. Qui illum decessit dignum, suos cui liberos committeret. Sic & Cicero. In cui tuos liberos committas, quum de vno ageret. Olim tamen in vsa erit nominatio singularis liber, pro filio. *Cauius*. in Arg. Optavit genitor p'tim cui funera gnati. Liber, ve inuupta poteretur flore nouerit. Item nepotes & pronepotes, ceteriq; ex his descendentes. Liberorum appellatio continetur. Paulus ff. de Gradib. affi. l. Iurifon. Liberij, inquit, vocantur vsque ad trinepotem. Calistratus l. Liberum. ff. de Verb. signifi. Liberorum appellatio nepotes & pronepotes, ceteriq; ex his descendentes, continetur: hos enim omnes Liberorum appellatio lex duodecim Tabul. comprehendit. Similes patri liberi, Seneca, Medea. Parere liberos, Idem Thebald. Procreare liberos, Quintil. lib. 3. cap. 8. Auctus liberis, Tacit. lib. 3. Tangam auctus liberis Drusus domum Germanici magis vgerere. Dare operam liberis, est procreandum liberorum causa cum vxore tant habere. Cic. i. Offic. de liberis dicitur oratione in bonisum est. vniuersi filij meos.

1. Offic. de Liberris dicit operam, tē honestum ell, nomine obsequium.
 Liberrus, Qui quum esse seruus, factus ell liber: ira diuina quasi libera-
 tur. *Ant. libro d. seruo. Hisp. Et quod de seruo fia. theol. li-
 br.* Huius relictum ell patronus. Plant. in Afin. Magis decorum ell,
 liberum potius quam patronum, onus in via portare. Vlpianus cum
 esse liberum definir, quem quis ex seruitute ad ciuitatem Romanam
 perduxit. *Quint. lib. 7. cap. 8.* Patrono in liberum manus iniecio fia.
 Idem lib. 1. *Cap. 1.* Eadem oratio liberis aduersus patronos obseruauit.

libertus, fœmininum. Horat. i. Serm. Sæcul. i. ad hunc liberta fecit. Di-
uisit medium fortissimè Tyndaridarum. Modestiss. Libertis; liberta-
busq; meis, liberum liberta restatoris non contineri.
Libertinus, tini, Antichæon est ingenui. *Λιβερτίνος*. Libertus
autem retiauium patroni. Per libertum enim ingenuissimam conditio-
nem hominis, sicut per ingenuum: per libertum vero priuatum quan-
dam respectum ad patronum. Plaut. Milit. Ingenuam, an libertinam?
Proprie itaque libertini dicuntur qui ex libertis procreati sunt. hoc
est qui ipsi quidem nunquam seruierunt, sed quorum parentes, ante-
quam filij nascerentur, seruierunt, mox emissi sunt. Cic. 4. Philipp. Ipse
ex libertini filia suscepit liberos. 4. Postea tamen libertinorum, & libe-
torum vocabula in eadem significatione vsurpari cœperunt, pro his sci-
licet qui post iustam seruitutem liberarentur essent consecuti. Quod ma-
nifestissime offendit Suetonius in Claudio his verbis; Ignatus tempo-
ribus Appij & deinceps aliquandiu, liberticenos dictos, non ipsos qui
manumit

ea libido est, vel cupiditas effrenata quæ in omnibus stultis inuenitur. Sallustius in Cætilia, medium vocabulum esse ostendit, quod tam in meliorem, quam in deteriore partem accipi possit, hoc est pro volu- ptate tam honesta, quam inhonesta. Magisque (inquit) in decoris at- tritis, & militariis equis, quam in scortis, & conuiuiis libidinem habebant. Libido naufragia, id est cupiditas vomendi. Cato cap. 156. Vbi libi- do venit naufragia, cumque apprehenderet, decumbat, purgaret, fect.

Libidinofus, s. a. sum, Qui in libidinem propensus est, quique veneti plus æquo indulget. *Libidinofus, s. a. sum, Qui in libidinem propensus est, quique veneti plus æquo indulget.* *Libidinofus, s. a. sum, Qui in libidinem propensus est, quique veneti plus æquo indulget.*

Libidinose, aduerbium. Idem quod impotenter, & pro animi libidine. *Libidinose, aduerbium. Idem quod impotenter, & pro animi libidine.*

Libethridæ, s. a. sum, pen. prod. *Libethridæ, s. a. sum, pen. prod.* Fons Musis sacer in Magnæ- sia regiuncula Theffalæ annexa: vt docet Plin. lib. 4. cap. 9. & Pompo- nius Mela, lib. 2. Sunt qui in Olympo monte Libethram vibem fuisse dicant, à Sye torrente funditus euerfam, quum iam olim oraculo præ- dictum esset, fore vt Libethrii omnes interirent, quum Or- phi ossa soli insperxisset. Erant autem Orphi reliqui in columna qua- dam conditi, quæ vix iminebat à Dio in Olympum ducenti. Quem in locum quum ingens hominum vis conuenisset, vt pastorem in som- niis suauiter canentem audirent, euenit vt columna euerfa Orphi ossa nauaderent: eodemque die totius nomine Sys supra modum audis, Li- bethrius cum vrbis submersit. Vide Cælius Rhodigin. lib. 18. cap. 12.

Libethrides, s. a. sum, pen. prod. *Libethrides, s. a. sum, pen. prod.* Dicitur sunt Musis, à Libethra Magnæ- siæ fonte, Musis sacro, & Potætarum carminibus celebrato: vt non obscure in- nuit Pomponius Mela lib. 2. in descriptione Macedonia: Strabo tamen lib. 10. auctor est, Musas appellatas esse Libethridas, à Libethro Thra- ciz monte, quem postea Macedones tenuerunt: sub quo & antrum fuisse ait Musis Libethridibus à Thracibus consecratum. Vir. 7. Aegle. Nymphæ noster amor Libethrides, aut mihi carmen, Quale meo Co- dro, concedere, &c.

Libidinofus, Libido, vide 1. B. E. T.

Libitina, s. a. sum, pen. prod. *Libitina, s. a. sum, pen. prod.* Dea, in cuius templo vendebantur & loca- bantur ea quæ ad sepulturam pertinebant: ita dicta à libitu, vel à libi- dine. Plutarchus Venerem fuisse putat, redditi rationem in Proble- matibus, quare Romani ea quæ ad pompam funebrem spectant, in Ve- neris templo voluerint afferri: vt scilicet eo ipso humanæ fragili- tatis admoneremur, certo scientes exitum ab ortu non procul abesse, quum eadem dea morientibus præsit, & vitam ingredienibus. Alij malunt esse Proserpinam Plutonis uxorem, quum quod inferorum ere- deretur regina, mortuis præfere putabant: ideoque etiam ea, quibus mortui exornati veluti ad inferos deducuntur, in eius templo volue- runt afferri. Quandoque Libitinam positam legimus pro ipso apparatu funebri, quem Libitinarij in vltim exequiarum locabant. Liuius lib. 40. In vrbe tanta fuit pestilentia, vt vix tunc Libitina suffi- ceret, ad suppeditanda scilicet funebria necessaria. Suetonius in Nerone, Pestilentia vnius autumni, quæ triginta funerum millia in rationem Libitinæ venerunt. Quo in loco rationem Libitinæ dixit, pro iis ratio- nibus quas consuebant iij qui in æde Libitinæ locabant ea quæ ad fun- ebreas pompas pertinebant. Exercere libitinam dicebantur iij, qui in æde Libitinæ præstant locandis, vendendisq; iis quæ necessaria erant funebrem pompam instructuris. Valerius Max. Qui tunc libitinam exercebant, tum rerum suarum vltim, tum ministerium suum graui- tum polliceri suat. Sed quoniam in æde Libitinæ locabantur necessa- ria ad funebrem apparatus, hinc factum est vt Libitina aliquando pro morte, seu pro lecto quo mortui ferebantur, caperetur. Horat. libro 3. Carm. Multaq; pars mei Virabit libitinam.

Libitinarius, natiij, Proprie dicitur is qui locat aut vendit ea quæ ad pom- pam funebrem sunt necessaria, vel qui curam habet sepeliendorum fune- rum. *Libitinarius, natiij, Proprie dicitur is qui locat aut vendit ea quæ ad pom- pam funebrem sunt necessaria, vel qui curam habet sepeliendorum fune- rum.*

Libido, omnis, Romanus cuius fuit, qui Romæ in Comitio putat primus

extruxit, quod idcirco Libonis potius dicitur ab Horat. lib. 1. Epist. 20. Ennius ipse patet nunquam, nisi potes ad arma Profluit dicenda forum, putatque Libonis Mandabo sicis: adimam cantare seueris.

Libo, as, Leuiter degusto, & quasi primis labris attingo. *Libo, as, Leuiter degusto, & quasi primis labris attingo.*

Libatus, particip. Idem quod decerpit. *Libatus, particip. Idem quod decerpit.*

Libatio, verbale, Sacrificatio, vel ea degustatio quæ in sacrificiis fieri lice- bat. *Libatio, verbale, Sacrificatio, vel ea degustatio quæ in sacrificiis fieri lice- bat.*

Libum, bi, Genus dulciarij cibi, ex farre, casto, melle, & oleo. *Libum, bi, Genus dulciarij cibi, ex farre, casto, melle, & oleo.*

Libra, libræ, Quæ & As, & Mina, seu Mna & pondo dicitur, duodecim constat vncijs. *Libra, libræ, Quæ & As, & Mina, seu Mna & pondo dicitur, duodecim constat vncijs.*

Libra, libræ, Quæ & As, & Mina, seu Mna & pondo dicitur, duodecim constat vncijs. *Libra, libræ, Quæ & As, & Mina, seu Mna & pondo dicitur, duodecim constat vncijs.*

libra. Quid. 4. Fast. Pendula cælestes libra mouebat aquas. Senec. Herc. furen. Libra Phœbeos tenet æqua curus. Libra etiam instrumentum est fabrilis, seu potius geometricæ machinæ, quæ exploramus altitudinem maris, fontium, lacuum, vel fluuiorum, num scilicet altiora eo loco quod ea duere constituimus. Quoniam etiam non raro Libræ vocabulum usurpamus pro ipsa altitudine, quam machinæ huiusmodi deprehendimus. Vnde lacum dicimus esse pari libra cum mari, id est æquali altitudinis. Item fontem dicimus esse infra libram montis, cuius scaturigo monte est inferior. Colum. lib. 8. cap. 1. Sin autem locus ubi viuatium constituere censuimus, pari libra cum æquore maris est, in pedes nouem defodiatur piscina. Et paulo post, Quoniam modus ille aquæ tacentis infra libram maris non aliter exprimitur, quam si maior recentius freti vis inaccessit. Idem instrumentum & libella appellatur per diminutionem. Colum. lib. 8. cap. 1. Hos autem meatus fieri censuimus per imam concepti partem, si loci situs ita competit, ut in solo piscinæ posita libella septem pedibus sublimius esse maris æquor ostendat. Ponitur quoque pro librammento. Plin. lib. 10. cap. 36. Contra flatus quoque peritica libra Bononiensibus calamis.

Libella, bellæ, diminutivum, Quod modò pro statere accipitur, hoc est pro ponderandi instrumento, duas habente lances. *Ulpianus*. Quid modò pro ponderare duodecim vnciarum. *Ulpianus*. Aliquando etiam pro numulo argenteo qui & An. dicitur. Cic. 4. Verr. Equis Volcatio, si sua sponte venisset, nam libellam dedisset? Libellam pro aße posuit, ex eo dicta, quod libram æris valebat, id est aße. Quum autem minimam pecuniæ significatione volebant, aße, & libellam dicebant. Plautus in Captiuis, At ob eam rem mihi libellam pro eo argenti ne dais. Libella argenti ideo dicitur, quod nullus erat argenteus decima pars denarii. Cic. ad Attic. lib. 7. Fecit palam ex libella, me ex terentio: subaudi, hæcedem. Libella etiam est fabrilis instrumentum quod nos trates, auctore Budæo, *Ulpianus* appellat. Plin. lib. 7. cap. 56. Fornicem autem, & libellam, & torum, & clauem Theodorus Samius, subaudi, inuenit. Idem lib. 36. cap. 22. Structuram ad normam, & libellam, & ad perpendiculum respondere oportet.

Libra, & hoc, brale, Quod est vnus libra. *Ulpianus*. Ital. *D'una libra*. Hisp. *Copa de peso de una libra*. Plin. lib. 19. cap. 2. Excedunt scpe magnitudinem mali cotonei, etiam librai pondere. Librales offæ, quæ libræ vnus pondus exæquant. Colum. lib. 6. cap. 2. Post hæc diductis malis, educto linguam, totumque eorum palatum sale defricato, libralisque offas in præfulis adipis liquantur rinfas, lingula demittito.

Librarius, riarum, & Libra, Quod est libra. *Ulpianus*. Colum. lib. vlt. cap. 53. Caro in libraria frustra conciditur. Vbi frustra libraria vocat, quorum singula singulas libras pondere adæquarent.

Libraria, & Libra, Quod nomen significat ancilla quæ præfatur patriciis pensis. Iuue. Saty. 6. si nosce maritus Aueris iacuit, perit libraria, ponit Colmetæ tractat.

Librile, penule, pro. Scapus libræ, inquit Festus, hoc est trabs illa transferta, ex qua libra dependet. *Ulpianus*.

Libripens, dis, Antiquitus dicebatur, qui ante argentum signarum, quum Romani adhuc ære grati vterentur, militibus appendebat stipendia. *Dionysius* libripens à libra ænea, quæ vtebatur ad pendenda, hoc est ad ponderanda stipendia. *Ulpianus*. Plin. lib. 33. cap. 3. Populus Ro. ne argenteo quidem signato ante Pyrrhum regem deuotum vsus est. Libraris (unde etiam nunc libella dicitur) & pondus appendebatur aße. Quare æris grauis pena dicta: & adhuc expensa in rationibus dicuntur: item impendia, & dependere. Quin & militum stipendiorum, hoc est stipis ponderandæ pensatores, libripentes dicuntur: quia consuetudine in his emptioibus quæ mancipi sunt, etiam nunc libra interponitur. Ex quibus Plinius verbis clarissime ostenditur, eum primum dictum fuisse libripentem, cuius officium erat militibus appendere æs graue in stipendium. Postea verò libripendis nomen transiisse ad eum qui in mancipationibus, hoc est in contractibus imaginariis quibus res mancipi, adhibito ære & libra, alienabantur, tenebat libram. Nam apud veteres (vt docet Boethius in textu parte Commentariorum in Top. Ciceronis) res mancipi, hoc est quæ nostri sunt domini, alienari non poterat, nisi adhibitis, vt minimum, quinque testibus ciuibus Rom. pueribus, & eo qui libram tenebat, qui vocabatur libripens. Quo autem tunc id fiebat docet Caius lib. 1. Iulii his verbis, Est autem mancipationis (vt & supra indicauimus) imaginaria quædam venditio. Eaque res agitur adhibitis non minus quam quinque testibus Rom. pueribus, & præterea alio eiusdem conditionis qui libram æneam teneat, qui appellatur libripens. Is qui mancipi accipit, æs tenens ita dicit, Hunc ego hominem ex iure Quiritium meum esse aio, isq; mihi emptus est hoc ære, æneaq; libra. Deinde ære percipit libram: idque æs dat ei, à quo mancipationis accipit, quasi pretij loco.

Libro, as, Pondero, trutinò, & rimo, examino. *Ulpianus*. Ital. *Testare, ponderare, esaminare*. Hisp. *Testar con peso de rimalar*. Plin. lib. 19. cap. 5. In priore mihi pediculo libratur pondus immobile auræ. Metum libræ. *Stat. 9*. Thebaïdos, paulum scire anxius heros, Librabatq; meos. Apuleius, Omnia, proutquam aliqui statuas, libranda sunt. Aliquando graue facere. Plin. lib. 11. cap. 10. Apes, si oritur procella, apprehensis pondulculo lapilli se librant, id est grauioribus faciunt. Virgil. 4. Georg. Excursusq; breues tentant, & sepe lapillos Tollunt, his sese per inanim nubi librant. Quæ etiam se librare dicuntur, quum velut sagitta atrox exculsa, ex alto in terram se præcipitant. Plin. lib. 10. cap. 3. Superest halææus clarissimæ oculorum acie, librans ex alto sese, &c. Quid. 8. Metamor. Corpus librare in alas. Aliquando æquare. Colum. lib. 4. Sic petmenum & librum opus in similitudinem veruati semper procedit. Idem lib. 10. Ex paribus Titan orbem librauerat horis. Librare ponderibus. Cic. 5. Tule. Vnde terra, & quibus librata ponderibus, quibus cauentis maria sustineat, &c. Librare malleum. Quid. lib. 2. Metamor. Lædentes vitulo dextra librare ab aure. Tempora disculit clauo caua malleus ictu. Ponitur interdum pro iacuari, & magna vi quæquam iacere. Plin. in Paneg. Nihil à cæteris, nisi robore præstantia differens, quum liberto Marte nunc cominus tela librare, nunc vibrata luscipies. Virg. 9. Aca. hoc accio idem Ecce aliud summa impetu librat ab aure. Quis verbi composita sunt, Delibro,

quod est, optime pòdero, Gell. Quid relinquitur, nisi delibrati sibi cornas iubrant, ne edendo defatigentur? Perlibro, exæte libro. Colum. lib. 4. Pariter imæ fossæ solum metur, atq; perlibrat.

Librator. *Ulpianus*. Ital. *scandagliere*. Hisp. *Ulpianus*. Dicitur qui in decendis aquis peritiam habet librandi, hoc est expendendi, & examinandi altitudinem fontium, vel lacuum, quanto scilicet altiores sunt eo loco, quod eos duere constituimus. Plin. in Epist. Superest vt tu libratores, vel architectum, si tibi viderit, mittas qui diligenter exploret, siue lacus altior mari, quem artifices regionis huius quadraginta cubitis altiores esse contendunt. Libratores etiam dicuntur qui eminus cum hostibus pugnant, tela, aut lapides, aut glandes torquentes. Tacitus lib. 33. Libratoribus, funditoribusque attributus locus, vnde eminus lapides, & glandes torquerent. Idem lib. 2. Senit dux imparcem cominus pugnam, remotiq; paulum, legionibus, funditores, libratoresq; ex ceteris tela, & proutbare hostem iubet.

Libramentum, ti, Acquasitum. *Ulpianus*. Ital. *Agguagliamento*. Hisp. *Ulpianus*. Colum. lib. 1. cap. 5. Nam eiusmodi posito medium libramentum, temperamentumque ventorum hymatium, & æstiuorum tener. Plin. lib. 37. cap. 6. Libramentum aquæ in centenos pedes sursum elici minimum erit. Libramenta tormentorum, sunt habenz, & lora, seu funes quibus librantur, seu vibrantur tormenta. Tacitus lib. 19. Vincula, & libra menta tormentorum abicidisse. Libramenta plumbi, sunt massæ plumbæ in arietes connectæ & vibratæ. Luit. lib. 8. Decad. 4. In arietes telonibus libramenta plumbi, aut faxorum, stipitæve robustos inuocant.

Librilla, (inquit Festus) instrumenta bellica, faxa scilicet ad brachij exactitudinem, in modum flagellorum, loris reuincta, inde dicta quod librari manu, id est ponderari videantur.

Libraria, Librarius, vide *LIBRA*, & *LIBRARIA*.

Librilla, Librilla, Libripens, Libro, libras, vide *LIBRA*, & *LIBRARIA*.

Libra, libris, lib. Ventus ab Occasu brumali sans aduersus Vulturum: ita dictus quod à Libya spiret: qua ratione & Africus à nostris appellatur. Gellius lib. 2. cap. 22. Plinius lib. 2. cap. 47.

Liburn, vide *LIBRO*, libas.

Liburnia, & Liburnia, Regio supra intimum Adriaticæ sinus recessum sita, inter Istriam, & Dalmatiam: ita dicta à Liburno quodam Attico, si Stephano credimus. Hodie *Croacia* vocant, in ditione Ducis Austriæ. Liburni, *Liburni*, Populi ex Liburnia regione inter Istriam, & Dalmatiam sita. Virg. 1. Acne. Antenor potuit medius clapsus Achiuis, Illyricos penetrare sinus, atq; intima totius Regna Liburnorum, & fontes superare Timæi. Lucanus lib. 2. Pugnacemq; mari Graiorum classe Liburnos. Liburni item viatores dicti sunt, qui ex agris iusto magistratuum sepe vocabantur ciues, frequenterq; eorum via erat ab agris ad vrbem. Liburni inde dicti, quod fere ex Liburnia orti essent, qui hoc vtilissimum officij genus administrabant. Iuuenalis Saty. 4. primus clamante Liburno, Currite, iam sedet, rapta properabit ab olla.

Liburna, æ, vel Liburnica, ex, Genus nauigij leuissimæ, velocissimæque, quod Luit. 3. Decad. lib. 4. leuem biremem appellat. *Ulpianus* Plutarcho, & Appiano. Ratio nominis tracta est à Liburni populis in Illyrico, qui olim nauibus velocibus vsq; Ionium mare, insulasq; prædabantur. Quæ ex causa Romani naues leuitate celeritateque præstantes, liburnas appellauit: & ex liburnicas, sicut refert Appianus. Horat. in Epod. lib. 1. liburnis inter alta nauium Amice propugnacula. Sueton. in Augusto, Vrbique parte liburnicarum demersa, simulque eius quæ vehabatur suis armamentis, & gubernaculo dilata. Lucanus lib. 3. Ordine contentæ gemino creuit liburnæ. Firmicus Liburnicum imperium vsurpat pro nauali.

Liburnum, ni, Vehiculi, huc lecticæ genus fuit, ad liburnicæ naui similitudinem constructum, quo principes Romani vehi solebant aduoc mollior, vt interim vel dormire intus possent, vel legere, vel scribere, aut aliud quidvis non incommode agere. Iuena. Saty. 3.

Si vocat officium, turba cedente vchetur: Diues, & ingenti currit super ora liburno: Atque obiter leget, aut scribet aut dormiet intus: Nanque facit somnos clausa lectica fenestra.

Libya, & Libya, Portus Tuscorum. Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Hodie *Liborna*.

Libya, & Libya, ex, Libya, Tertia pars totius orbis, quam & Africam dicimus, ab Asia, Nilo fluuio: ab Europa mari Mediterræneo diuisa. Dicta autem Putatur Libya, quod inde Libus ventus flare soleat: seu quod pluuia indigeat propter nimiam siccitatem, & inde *Libus* ventus, qui inde vel à Libya Epaphi filia, Iouis filij.

Libys, yos, Libya. Gentile est masculinum, cuius femininum est Libysa, sicut à Phœnix, Phœnissa.

Libycus, ea, cum, adiectiuum. *Ulpianus*. Virgilius libro 4. Aeneidos, Te proper Libycæ gentes Nomadumque tyranni Odere. Libycus campus, agri Argui pars est, inde nomen habens, quod illic primum fruges ex Libya allatæ sint: vado Ceres ipsa ab Argiuis Libysa cognominata est, teste Festo.

Libyftis, idis, Libya, Possessiuum est femininum, patronymici formam habens, à nomine Libys deductum, quum tamen analogice ratio Libyftis postulare videatur. Virg. 5. Aeneid. Horridus in iaculis & pelle Libyftidis vrsæ. Quo tamen in loco nonnulli Libyftidis legere maluerunt: quum recte, ipsi viderint. Stephanus certe à nomine Libys *Libyftis* deducit, *Libyftis*, *Libyftis*, *Libyftis*, & *Libyftis*: putatque ea fieri à genitiuo *Libyftis*, à nomine Libys irregulariter formatum, pleonastico *Libyftis*, quum regularis genitiuus sit Libyos.

Libys, & Libys, adis, Libya, Iudææ oppidum, Herodoti opus, Iordani fluuio ab Orta adiacens, teste Ptolemæo lib. 5. cap. 16.

Libys, & Libys, Libya, Oppidum fuit Bithyniæ, notissimum Annibalis inuictum. Plin. lib. 5. cap. 32. Fuit & Libysa oppidum, vbi nunc Annibalis tantum tumulus est.

Libys, & Libys, Libya, Dicitur est Apollo ab his qui Pachynum Siciliae promontorium incolant, eo quod immissa Libybus, hoc est Carthaginensibus hostibus pelle, pene cunctos subita morte interemerit.

Libys, & Libys, Libya, Oppidum est Scytharum Astorum, non procul à Danubij

illo cui annexus est hamus, quo piscatores utuntur ad decipiendos pisces. Lineam mittere, apud Plautum in *Molt.* videtur accipi pro coquod est expicari, vel explorare aliorum consilium. Non inquit ex-
 templo ostendam pneum solum: lineam mittam. hoc est explorabo
 illorum mentem. Sunt qui a nautis ductum putent prouerbium, qui
 ad explorandum locorum profunditatem funiculum mittunt in mare,
 cui plumbum in extremo adhaeret. Graeci *βαλίστα* vocant. Alij a pisca-
 toribus ductum putant, qui ad capiendos pisces lineam hamatam in
 aquam mittunt. Sunt etiam qui a pictoribus ortum putent, qui ubi ali-
 quid pingere volunt, lineam prius vmbrae cuiuspiam similem mittunt,
 per quam ipsi picturam dirigunt: sed ex illa tamen ab ineuentibus ni-
 hil deprehendi potest de pictura forma.

Lineo, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineamenta, Lineae quaedam in corpore apparentes, ex quibus rei vniuscui-
 usque forma dignoscitur: lineae pictura tracta, in qua per solas lineas
 effigies hominum cognoscuntur. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineamentum, Linea quaedam in corpore apparentes, ex quibus rei vniuscui-
 usque forma dignoscitur: lineae pictura tracta, in qua per solas lineas
 effigies hominum cognoscuntur. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

Lineosus, 25. Est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. lineas lineas. Hic Trar. debuxit. Cato de Re rust.
 cap. 14. Et quae opus sunt domui, praestabit, & ad opus dabit, succidet,
 dolabit, lineabit, secabit, materiam solum duxit.

vt in tibiis. Docti nostrae aetatis Priscianum secuti indifferenter scri-
 bunt lingula, vel abiecta in litera, lingula: Martialis tamen irridet su-
 perflitatem Grammaticorum sui temporis, qui quum Sanctorum, &
 Equitum, eorumque qui emendatissime loquebantur, vsus obtinisset
 vt lingula diceretur, ex mollogia tamen rationem secuti, lingula dicen-
 dum contendebant: Quamvis (inquit) me lingulam dicant. Equitell-
 que, Patresque. Dicor ab indoctis lingula Grammaticis. Quo in loco
 prima syllaba contripitur: quemadmodum & apud Lucretium Sary-
 - & lingulas dimittere folliculos, ne Tota saluatritia iam turba peregre-
 rit orbem. Martialis lib. 2, eandem produxit: vbi sic legitur, Non extre-
 ma sedet lunata lingula planta. Vnde nonnulli putant ibi legendum esse
 lingula. Sed verum simile non est Poeta in idem vitium labi quod in
 aliis reprehendit. Est etiam lingula instrumentum cauum & oblon-
 gum, in speciem linguae factum: quale est illud quo vntur aroma-
 rarij ad extrahenda e vas vnguenta. Plin. lib. 2. cap. 14. Cera Punicia
 sic hoc modo: ventilatur sub diti sepius cera fulua: deinde feruet in
 aqua marina ex alto petita, addito nitro: inde lingulis eligunt florem.
 Colum. lib. 9. cap. 1, lingulam vocat instrumentum ad purgandum e
 vase spumam: Deinde (inquit) vbi liquatum mel in subiectum alieu
 defluerit, transfer in vasa stibilia, quae paucis ante diebus aperta sint,
 dum multicus stictus efferecat: rursus sepius lingula est purgandus.
 Accipitur etiam lingula pro mensura quadam, quae alio nomine co-
 chlear dicitur, quae est quarta pars cyathi. Nam quatuor lingulae com-
 plement cyathum. De quo vide Agricola lib. 1. Plin. lib. 20. cap. 25. Item
 opisthotonicis, & uiciorum vitus, & torminibus, & stranguria, dua-
 rum aut trium lingularum mensura. Idem. Sunt qui comitibus mor-
 bis dandum putant luna quarta, sexta, septima, lingula mensura. id est
 cochlearis. Veretur etiam lingula oblongum in speciem linguae
 factum, lingulam vocitauerunt: cuius rei testis est Gellius lib. 10. cap. 25.

Lingulatus, adiectiuum: *γλωσσόδης* vt, Lingulatus rubulus, apud Vitr.
 lib. 8. cap. 16. Item Elinguis, elinguo, bilinguis, trilinguis, & huiusmo-
 di: quorum significata vide vbi locis.

Linguae, cis, Verbofus, multum loquens, qui nimium & stultè loquitur.
[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit. Cato de Re rust. cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lingula, ex, Pifcis, ex planorum genere delicatissimus, quem Germani
 linguam vocant, Galli à similitudine solearam, quae calcis subsum-
 tur, soleam appellant. Plaut. in Casina, Vix lingulas? s. t. quid opus
 est? quando vxor est domi. Ea lingula est nobis: nam nunquam ta-
 cet. Quo in loco facit Plautus, quod nusquam non agit, vt vndiq; con-
 ciliandi risus occasionem quaerat. Nam quum Olympio, cui à Stalino
 ne hero negotium erat inuicem obsonandi, hoc est obsonia coem-
 di, quatuor lingulas, quod genus erat pifcis delicatissi-
 mi: detorsit Stalino vocis eius significationem ad mulierem lingua-
 cem: responditque nihil sibi opus esse lingulas, quum domi haberet
 vxorem lingulissimam. Est autem lingulacum pifcis genus apud Pla-
 utum, clarissimum est eo, quod statim subicit Olympio: In re praesen-
 ti ex copia piscaria. Considerare licebit quid emam.

Lingiger, vide l i n i u m.
Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Lino, is, iui, tum, quattuor coniug. Vngo vel frico, aut aliquid simile, quod
 digito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel
 imprimitur, sed tenuiter, non crasse. *[Vnde] Plaut. Ital. Trar. debuxit.* Cato de Re rust.
 cap. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, locutiles, & blate-
 zones, & linguaces dixerunt.

Senex tibi os sublitum est planè & probè id est verba tibi data sunt. Et in Caprius. Quanto in pectore hanc rem meo magis voluto, tanto mihi. Aegritudo auctor est in animo, ad illum modum sublitum os esse. Hodie mihi id est ita me esse trisum, vel ita mihi data esse verba.

Litus, a, um, participium, idem quod vinctus, siue oblitus. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Marchiato, ongiro, sporco*. Hisp. *Putado o manchado*.] vt, Litæ veneno laquei. Aliquando idem quod maculatus, siue maculis quibuscumque aspersus. [xix. xix. p. 10.] Virg. 4. Gen. 1. Elucet aliz & fulgore coruscant. Ardetes auro, & paribus lita corpora guttis.

Litura, x, Macula, vel delictio in scriptura, picturave, quum scilicet superinducto attamento, aliòve liquore scripturam vel picturam destrui-mus. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Castura*. Hisp. *Borra o rascadura de letra*.] Cice. pro Arch. Et vniu dominis liturae esse commotum esse dixerit. [Ponitur aliquando pro ipsa linitione vel linitimento. xix. xix. p. 10.] Colum. lib. 4. cap. 24. Nam & recedendum formicamq; prohibet: solem etiam & pluuia acit eiusmodi litura.

Lituro, as, Cancelli expungo. [xix. xix. p. 10.] Ital. *cancellare*. Hisp. *Borra o rascadura de letra*.] Sidor. Apol. Tunc vel certius te probasse reliqua gaudebo, si liturae aliqua cognouero.

Linostraphon, x, x, Herba est notissima quam nonnulli prasion, alij matrubium vocant. Vide Plin. lib. 20. cap. 22.

Linozollis, x, x, Dicitur herba quam Latini mercurialem vocant. Plinius lib. 15. cap. 5.

Linguo, is, liqui, lictum, secundum Priscianum, quauis in simplici supi-nis in usu non sit. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Abbandonare*. Hisp. *Dejar, desamparar*.] Sunt qui putent, Nestorem sequenti, priorem prateriti liqui indifferen-tem esse, decepti (quod res ipsa loquitur) corrupta Virgilij lectione, quam se adducunt. Naniq; suam patriam liquere cellare sepulchra. Quem rursus verbum omnium tum grammaticorum, tum exemplarium con-sensu se legendum constat. Naniq; suam patriam antiqua, cinis acce- habebat. Est autem linguere idem quod deferere, relinquere. Plaut. in Amphit. Vbi me liquit? s. domi cum Alcumena coniuge. Virgil. i. Aegio. Et dulcia linguimus arua. Idem j. Aene. Linguimus Ortygi portus, pelagiq; volamus. Linguo animo, hoc est de herce, & deliquit patri. Curtius, Linguo denique animo, & submitti genu cepit. Huius compositum est Delinquo.

Lingues, participium: vt, Lingues animus, à Curius vocatur animus deficiens, & deliquitum patiens. Linguentem (inquit) reuocauit ani-mum, & nudum hostis lites subiecit mucrone hauiit.

Lintearius, Lintearius, Lintearius, Lintearium, vide LINT. xix. m.

Linter, tris, masculini vel feminini generis, Proprie dicitur arbor exca-uita, qua accola fluuiorum olim utebantur vice nauiculatum. [xix. xix. p. 10.] Virg. lib. 2. Georg. Cautat arbore linteres. Caesar. lib. 7. bel. Gallici. Conquirit etiam linteres: has magno sonitu remorum incitatas, in eandem partem mittit. Tibullus lib. 2. Eleg. Exiguus pulla per vada linter aqua. Plin. lib. 6. cap. 23. Praterea longe à terra abest nauium sta-tio, linteribusq; effertur onera quæ geruntur. Lioi. lib. 1. belli Punici, Itaq; iogens coacta vis nauium est, linteriumque temere ad vicinalem vsu paratarum. Cice. pro Mil. Repente linteribus in cam insulam ma-teriam, calcem, camenta atq; arma conuexit.

LINTER. xix. m. vide LINT. xix. m.

Linteum, linteum, Pannus lineus: & sudarium quo in balneis vtuntur, & alius negoris ad extendendum. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Panno de lino, foruolo*. Hisp. *Lienpo, lauana de lino*.] Plaut. in Mostel. Linteum cape, tuque exterge tibi manus. Marcialis. Non tam saepe teret linteæ sullo tibi. Linteæ etiam dicuntur vela quibus vtuntur nautæ. Virgil. 3. Aene. Certum est dare linteæ retro. Item quæ in theatro tendi solent ad spectantium vmbra-cula. Vide legimus Casarem totum forum linteis adumbrasse. Accipiuntur etiam linteæ pro vestibus lineis.

Linteolum, linteoli, diminutiuum. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Linnolo piccolo*. Hisp. *Pedreño lienpo*.] Plin. lib. 2. cap. 12. Vultusibus (inquit) in linte-olis imponitur. Idem lib. 20. cap. 17. Diffillationem narium discutit tu-sum, in linteolo olfactum. Colum. lib. 6. cap. 16. Praefractus cornibus linteola salæ atq; aceto & oleo imbuta superponuntur.

Lintearius, Lintearius indutus: id est lineis vestibus: quali habitu fertur suis-se Appollonius Philosophus: quoniam huiusmodi habitus videbatur mundior quam qui ab animalibus deglubebatur. [xix. xix. p. 10.] Lioi. 10. ab Vrbe. Ea legio linteata ab integramento conspici, quo sacra nobilitas erat, appellata est.

Lintearius, rij, Qui linea confecti: aut vendit. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Che fa onera vende lenzuola*. Hisp. *El lencero*.

Lincones, Qui texunt lineamina in vestium vsu: vt docet Sertius lib. 7. Aenei. [xix. xix. p. 10.] Plaut. in Aulul. Aut manulearij, aut myrobreatij. Propolis lincones, calcetarij. Firmicus lib. 2. Machi Luna in Veneris signis constituta feratur ad Martem, ista coniunctio faciet lincones, aut tabernarios, atq; colorum tinctoros.

Linteus, a, um, adiectiuum vide LINT. xix. m.

Linum, lini. [xix. xix. p. 10.] Ital. & Hispauic. Lino. Herba est notissima quæ canabis modo in lana mollicem conuola, necur in vsum intumatum veltum. Virg. i. Georg. Vix enim campum lini feges. Plin. lib. 10. cap. 33. Argatilis appellatur, eadem figura ex lino interens. Linum pro filo posuit Celsus lib. 7. cap. 14. A quibusdam, inquit, iunior ad inum ac traieciatur duo lina ducent: deinde vtriusque lini duobus capi-bus diuersæ partes asfringuntur.

Lineus, a, um, [xix. xix. p. 10.] Ital. *Cosa di lino*. Hisp. *Cosa de materia de lino*.] Quod ex lino est: vt, Vestis lineæ, de lino facta. Plin. libro 12. cap. 6. Sed vnde lineas vestis faciunt. Virgil. 5. Aeneid. Nodos, & vincula lineæ rupit.

Liniger, ta, rum, Gerens vestes lineas. [xix. xix. p. 10.] Ouid. i. Meta. Nunc dea linteiga colitur celeberrima turba. Sacerdotes Ihdis intelligit, qui lineis vestibus indui solebant. Iuue. Sat. 6. Qui grege linigero circun-datus, & grege caluo Plangit populi curris detolor Amibis. Ouid. i. Amorum, eleg. 2. Nec tu linigera fieri quid possis ad lhm. Quæsturis.

Lineus, a, um, Quod ex lino est confectum. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Cosa fatta di lino*. Hisp. *Cosa hecha de lino*.] Vt, Vestis lineæ, ad cit lino compacta, & contex-ta. Cice. 7. Vetr. Illi ad deprecandum periculum proferebant, alij puz-

puram Tyriam, rhus alijque odores, vestemque lineam. Lintei libri, qui de lino fiebant, cuiusmodi Sibyllini quidam fuerunt. Lioi. 4. ab Vrbe. Licinius Mæter auctor est, & in fudere Ardeatino, & in linteis libris ad Moneræ inuentis. Plin. lib. 13. cap. 13. In plumbeis, linteisque voluminibus scripturarum constat.

Linamentum, ti, Penicillus ex lino decerpitus, qui vulncri imponitur ex linteolo, vel spongia, vel lana, ad exciscandam saniem, & putulentiam extrahendam. [xix. xix. p. 10.] Celsus libro 5. Linamentum inuolutum & oblongum eodem medicamento illinendum, de mittendūq; in nares. Idem lib. 7. cap. 28. Et intus implicitū in longitudinem linamentum, [xix. xix. p. 10.] Græci vocant, in aceto tinctum demittere: supraq; succidam lanam aceto madentem deligare. Linamenta item dicuntur quæcumque ex lino constant. Plin. lib. 32. cap. 10. Delphini adipe linamenta ac-censa excitant vultus strangulati oppressas.

LIN. xix. Apollinus & Terpsichores filius, siue vt quidam volunt, Mercu-rij & Vranij Musa, Lynceæ peritissimus, vt qui discipulos habuerit Orpheum, Thamyram, & Herculeum. Hunc ab Hercule pictor & cithara occisum ferunt, quum cum rusticis canentem missi petulantem corri-puisset. Virg. Aeglo. 4. Non me carminibus vinceat nec Thracius Orpheus. Nec Linus: huic mater quauis atque huic pater adfit, Orphei Calliopeia, Lino formosus Apollo. Fuit autē re vera Linus poeta antiquissimus, qui fuit primus a Phœnice ad Græcos literas attulit. Hermodorus verò Platonius lib. 1. disciplinarum, dicit hunc Mer-curi ex Musa Vranij filium, Thebis genitum, scriptisq; de mundi generatione: item de Solis & Lunæ cursu, animaliumque & fructuum generatione. In principio sui operis omnia simul nata dixit, quem se-queutus est Anaxagoras. Occubuit in Eubœa, sagitta ab Apolline traf-fusa. Alius fuit Linus Hyperæstæ maritus, Aegisthi filius, quem tamen Cuid. in Epist. Herodoti, Lynceum appellat, non Linum.

LIP. xix. A. pen. corr. Amægy, Vulgo Lipara, Insula vna ex Acrolis, à Lipa-ro rege, Aulonis regis filio, cui successit Acrolis: quum antea Meligu-bus vocaretur, teste Plinio lib. 3. cap. 9. Est etiam medicamenti pin-guis, & lenis nomen, vt ait Celsus. Plin. lib. 3. cap. 6. Addunt & in me-dicamenta, quæ vocant Liparas, ad excrescentia vlcetum.

Lipareus, a, um, adiectiuum. [xix. xix. p. 10.]

LIP. xix. 15. xix. p. 15. Cilicæ flumens, [xix. xix. p. 15.] quoniam vt scribit Vi-truuius, natantes in hoc flumine, aut se lauantes, non aliter vnguntur ab ipsa aqua, quam si oleo, aut adipe lauantur. Est quoq; piscis, qui-dam ex genere lacetorum, teste Plinio, lib. 3. cap. 11. Est & gemmæ nomen, quæ suffusa bestias omnes euocat. Plin. lib. 37. cap. 10.

Lipopychia, x, x, Vox Græca est, Latine sonans animi defectio-nem, vel animi deliquium: quæ & [xix. xix. p. 10.] dicitur.

Lipothymia, x, x, Latine defectio animi, siue animæ, quæ & Li-popychia dicitur.

Lippus, pi, Qui oculos habet lachrymantes, quum putredo ab his de-bit. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Lippo*. Hisp. *ceguja*.] Plaut. in Mil. Cubare in nauî hippam, atque oculis turgidis naclerus dixit. Lippa heus dicta, vel quod succus foliorum eius lacteus lippis prodest, vel quod dum folia & ramuli trunantur, succum lachrymosum emittant. Marti. lib. 7. Et lippa heus, de bilisq; bolctus.

Lippitudo, inis, Ipsum oculorum lachrymantium vitium. [xix. xix. p. 10.] Corn. Cel-lus, Si fions prurit, lippitudinis motus est.

Lippio, is, iui, itum, Lippus fio, hoc est marcorem in oculis contraho. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Dimen lippo*. Hisp. *serfegajo*.] Plin. lib. 28. Oculorum vi-tia fieri negant, nec lippire eo qui quum pedes lauant, aqua inde re-oculos tangant. Cice. ad Attic. lib. 7. Quum leuiter lippirem, has literas dedi. Plautus in Cure. ad fauces transiit, -prospicio patum: Os amarum habeo, dentes plenos, lippunt fauces fame. Ita cibi vacui-tate venio laxus lachibus.

Lippit, pen. pred. impersonale. Plin. lib. 28. cap. 9. Aut ne omnino lippia-tur, decoctum cum mellis Antici cyathis tribus, & croci vncia.

Lipiana, pen. corr. [xix. xix. p. 10.] tantum pluraliter declinatum, Nomen est quo apud nos reliquix significatur.

Liprote, A quibusdam recentiorum Grammaticorum vocatur figura, quod vis verborum rei magnitudinem non respondet. Vt apud Virg. i. Aene. Non ignara mali miseris succurrere disco. Vbi Non ignara ma-li, dixit pro eo quod est, in malis magnopere exercitata. Originem au-tem huius dictionis referunt ad verbum [xix. xix. p. 10.] quod est deficio, eo quod eiusmodi orationibus vis quædam verborum deesse videatur. In antiquissimis tamen Seruij, aliorumq; commentariis manu scriptis, non Liprote legitur, sed Litores, [xix. xix. p. 10.] quæ vox Græcis inter cætera tenui-tatem significat, & simplicitatem. Hinc fie, vt credam retentionem quorundam Grammaticorum inficicia factum esse vt figura quam ve-ntiores [xix. xix. p. 10.] nominantur, Liprote cepit appellari.

Liquamen, Liquo, Liquefo, Liquefo, vide Ligo, liquas, in LIQ. xix. m.

Liquet, impersonale, vide post LIQ. xix. m.

Liquet, is, iui, itum, siue (vt quidam scribunt) Liqueant, Fluuius est lapidis, in sinibus Venetiæ ex Opiceginis montibus nascent, teste Plinio lib. 3. cap. 18. Vulgo Linox. Virg. 9. Aeneid. Quales æria Liqueant flumi-na circum. Sine Padi ripis, Athetis seu propier amaram Consur-gunt gemina quereus. Quæ rament in loco nonnulli Liqueantia lege-re maluit, & Liqueantia flumina eadem ratione dicta existimant, quæ alibi, & Fluuios liquentes, & Campos liquentes, & Mella liqueantia, perpetuo epithero Poeta appellauit.

Liquidus, vide LIQ. xix. m.

Liquor, eris, tertix coniugationisque præterico, & supino, Idem est quod resoluor, defluo, destillo, liquefo, vel liqueco. [xix. xix. p. 10.] Ital. *essere fatto liquido*. Hisp. *Derrierte*.] Producit autem hoc verbum primam syllabam quæ in verbis liquo, liqueco, liquefo, & in nomine liqor corripitur. Lucanus lib. 9. -femorum quoque musculus omnis Liquitur, & nigra distillant inguina rabe. Liquidus autem apud Lucretium ponitur indifferenter, eo quod tam à liquor fieri possit, quam à liqueco. Crassus (inquit) conueniunt liquor & liquidus crassi.

Liquidus, da, dum, pen. coc. Mollis, suauis. [xix. xix. p. 10.] Ital. *Liquido*. Hisp. *Humido*.

Plautus

Ayuntamiento de Madrid

syllabam producere non audent, nisi geminata consonante insignis autem illorum temeritas, qui eam nullo veterum exemplo corripunt, frivola; ac incerto etymo fisci, ab vnanimi veterum omnium consensu non dubitant discere. Propter autem Literarum dicuntur minimarum ac individuarum partes orationis, ex quibus confluuntur syllabae, & tam singulari, quam plurali numero elementum significat, videbunt A, B, &c. Cic. pro Sylla, Litera posteritatis causa repetenda sunt. Quintil. lib. 1. cap. 4. Ut pro Fundanio Cicero testem, qui primam eius literam dicere non posset, trider. Cic. 4. Verr. Hic etiam Romae videmus in basi statuarum maximis literis incisum à communi Sicilia datas. Dicitur autem Litera quasi legitima, ut quibusdam placet, eo quod legenti prebeat iter: vel quod in legendo iteretur, ut ait Serrius: vel à literis, quod scripta deleri possit: in ceteris enim tabulis antiqui plerumque scribere solebant, & deinde delebant. Vel à luno, is quod in scribendo sacramentum illinitur, hoc est leuiter inducitur chartae. Aliquando Litera capitur pro scribentis manu. Cic. ad Attic. Nam Alexidis manu amabat, quod tam propè accedebat ad similitudinem tuarum literarum. Plurali numero Litera epistolam designant. *ἡ ἐπιστολή*. Ital. Lettera. Hisp. La letra, carta, mensajero. Ipsi apud poetas, apud quos legitur Litera pro epistola, *ἡ ἐπιστολή* quoque à Graecis. Quid in Epist. Quam legis, ab sapia Briseide litera venit. Vocantur praeterea Literae, *ἀγασ*, disciplinae, quae literarum monumentis continentur. Plautus in Truc. Literas didicisti, sine alio discere. Vnde Dare literis operam dicimus, hoc est incumbere artibus quae scriptae sunt. Ad literam, idem quod ad verbum, & quod barbari *literatiter* dicunt. Quintil. lib. 9. cap. 1. Quam duobus ab eo libris tractatum locum ad literam subieci. Aliquando ponitur pro scriptura. Cic. in Verr. act. 3. Ut Romam rediit, nullam litteram pupillo, nullam marii cuius, nullam tutoribus reddidit, id est scedula nullam scripsit, quae testaretur, & agnosceret se accepisse pecunias, &c. Nullam litteram ad me misit, aut scripsit: pulchre pro eo quod est, nihil scripsit, nullas litteras misit. Cic. Cannio, lib. 2. Ille quom ad Thermum de Parthico bello scriberet, ad me litteram nunquam misit, id est tantum abest ut ad me litteras miseret, ut ne litteram quidem miseret. Literas attingere, est ipsas tractare, seu versari in studiis literarum. Literae interiores, sunt abstrusiores, & aliorumque disciplinae. Vulgares & Reconditae litterae sunt contrariae. Literae publicae sunt, quas barbari *registra* vocant. Refertur aliquid in litteras publicas, est quod barbari *inscripturae* dicunt. Ponuntur interdum litterae pro aliquibus scriptis. Cic. ad Attic. Quod meo omnibus litteris in Pompeiana laude esset perfructus, id est meis omnibus scriptis.

Literula, diminutivum. *ἡ μικρὰ ἐπιστολή*. Ital. Picciola lettera. Hisp. Pequena letra. Cic. ad Titonem lib. 16. Accepi tuam epistolam vacillantibus litterulis. In numero plurali pro epistolis. Cic. ad Atticum libro 14. Esi noui nihil, nostro more tamen ne patiarum interueniri litterulas. Aliquando eodem numero pro scientiis, siue disciplinis aut earum studiis. Cic. ad Titonem lib. 16. Litterulae meae, siue nostrae tui desiderio oblanguerunt.

Literatus, Qui literis praeditus est, literis ornatus, eruditus, doctus. *ὁ ἐκ τῶν ἀσμάτων ἀξιωματικὸς*. Ital. Letterato, dotto. Hisp. Letrado, hombre de letras. Cic. in Ver. act. 3. Circumspice autem homines formosos, & literatos, suos esse dicebat, se emisit. Idem, Frater tuus, quem literatissimum fuisse iudico, facile diceret. Hic vestis Plauti non est, hic est. Literatus etiam dicitur, cui aliquid infusum est, & superferunt. Plautus in Pseudulo. Haud fecus in vides literatas ibi epulas, &c. Literatum ortum, in quo literis operam damus. Cic. 4. Tusc. Quid est enim dulcius ocio literato? Literatulus, diminutivum est.

Literatè, aduerbium. Doctè, eruditè, eleganter. *κατὰ τὴν ἀσμάτιον*. Ital. Letterato, dotto. Cic. in Piso. Ita enim suor perferre scitè & literatè, &c. Cuius contrarium est Illiteratus, pro rudi & indocto.

Literarius, ratiua, iura, Quod ad litteram, vel ad litteras pertinet. *ἡ ἀσμάτιον*. Vnde dicitur Ludus literarius. *ἡ ἀσμάτιον*. Ital. Letterato, dotto. Hisp. Letrado, hombre de letras. Cic. in Ver. act. 3. Circumspice autem homines formosos, & literatos, suos esse dicebat, se emisit. Idem, Frater tuus, quem literatissimum fuisse iudico, facile diceret. Hic vestis Plauti non est, hic est. Literatus etiam dicitur, cui aliquid infusum est, & superferunt. Plautus in Pseudulo. Haud fecus in vides literatas ibi epulas, &c. Literatum ortum, in quo literis operam damus. Cic. 4. Tusc. Quid est enim dulcius ocio literato? Literatulus, diminutivum est.

Literator, oris, Qui leuiter literis tinctus est, vel qui prima literarum elementa docet. *ὁ ἀσμάτιον*. Literatore enim non perfectum literis, sed imbutum tantum esse docet Suetonius de Clar. Gram. Vnde apud maiores, quum familia alicuius vernalis produceretur, non temere quem litterarum in titulo, sed literatore inscribere solebant, quasi non perfectum literis, sed imbutum.

Literatura, ratiua, Eadem quae grammatica. *ἡ ἀσμάτιον*. Quintil. lib. 2. cap. 15. Nos ipsam nunc volumus significare substantiam, ut Grammaticae literatura est, non literatrix, quemadmodum oratrix: nec literatoria, quemadmodum oratoria. Aliquando ponitur pro literarum scientia, & cognitione. Cic. 2. Philip. Pute in illo ingenium, ratio, memoria, literatura, cogitatio, diligentia. De Caesare loquitur.

Literosus, a, um, Idem quod literatus. *ὁ ἀσμάτιον*. Cassius Hemina Anna. lib. 4. Homo nunc literosus, ex Nonio. Antiquum.

Lithargyros, *λίθαργυρος*. Corporis metallici genus, quod à Plinio argenti summa appellatur: quauis non ex solo argento, verum etiam ex auri vena fiat, & ex plumbo. Sunt enim tria eius genera, Chrysis, Argyrus, & Molybdis: quae vide apud Plinium libro 33. cap. 6. & Dioscoridem lib. 4.

Lithiasis, is, *λίθιασις*. Calculi generatio in vesica, per quem vrinae excretio prohibetur. A verbo Graeco *λίθω*, quod est calculo laboro. Lithialis praeterea dicitur, quum in palpebris gignuntur albicantia quaedam, & dura tubercula, lapillorum modo.

Lithizantes, *λίθιζαντες*. Gemmae quaedam ex genere carbunculorum, lividi, & languidius lucentes: vnde & nomen acceperunt, quod ad lapidum potius quam ad gemmarum naturam accedant. Autor Plinius libro 37. cap. 7.

Lithocolla, *λίθοκολλα*. Glutinum quo lapides coniunguntur. Fit autem ex lapide Pario, aut marmore cum caustino glutino. Hermolaus.

Lithoglyphus, penulcorre. *λίθογλυφος*. Ital. Scarpellino. Hisp. Sculptor de pedregal. Sculptor lapidum.

Lithospermum, *λίθοςπερμον*. Herba est quae hodie nomine notiore Mi-

lium Solis dicitur. Lithospermum ideo dictum, quod semina tanquam calculeos fecat, candore, & rotunditate margaritarum, ducta vero lapidea. Vide Plinium lib. 27. cap. 11.

Lithostrotos, penult. product. *λίθοστρως*. Graecis adiectivum est, idem significans quod lapide stratus: à nomine *λίθος*, lapis, & verbo *στρώω*, quod est sterno. Hinc Lithostrotata dicta sunt quaedam pavimentorum genera quae ex minutis lapillis sternebantur, colorum diversitate rerum quatuorlibet imaginem exprimente. Plin. libro 36. cap. 25. Pavimenta originem habent apud Graecos elaborata arte, picturae ratione, donec lithostrotata expulserit. Et paulo post, Lithostrotata coepere iam sub Sylla, parulis certe crustis: extatque hodie quod in Fortunae delubro Præneste fecit.

Lithotomia, *λίθοτομία*. Lapidicina quae à Latomia dicitur: à nomine *λίθος*, lapis, & verbo *τομή*, cado, vel seco. Fuit etiam carceris nomen, apud Syracusanos, in quo notij asservabantur, qui inde videbantur fuisse appellati, quod in loco quodam extructus esset, vnde olim excissi erant lapides. Meminit huius carceris Thucy. lib. 6. & Ipsi Cic. in Ver. act. 1. 15. Ipsi.

Litigator, Litigiosus, Litigo, Litigium, vide 1. 15. Ipsi.

Litro, as, Sacrificio facto deos placò, vti quum impetio: verbum à precibus dictum, teste Festo, quas Graeci *λίτρας* vocant. *ἡ λίτρα*. Ital. Placare con sacrificio. Hisp. Impetrar y placar por sacrificio. Sueton. in Caesare. Deinde pluribus hostiis casis quum litare non posset, introiit curiam. Inter litare & Sacrificare hoc interest (inquit Nonius) Sacrificare est veniam petere: Litare est propitiare, & votum impetrare. Virg. 4. Aeneid. Tu modo postea deos veniam, sacrificij, litatis Indulge hospitij, Sacris (inquit) litatis, id est venia per sacrificia impetrata, vel sacrificum euenit promittente victima. Plaut. in Pseudulo. Si hercle istuc vnquam factum est, tum me Iuppiter Faciat, ut semper sacrificem, nec vnquam litem. Litare victimas, apud Tranquillum, id est victimis casis litare. Aliquando ponitur pro satisfacere. Plin. in Pane de status loquens, Illae autem aures, & innumerae strage & ruinae publico gaudio litauerunt. Litato, id est addicentibus victimis: si non Auspicato, id est addicentibus auiibus, hoc est latum rei instituta: exitum promittentibus. Liti, ab Vrbe, Non deorum saltem, si non hominum memores, nec auspiciat, nec litato instrunt aciem diductam in cornua. Litandum, gerendum, hoc est litari debet. Virgil. 2. Aeneid. Sanguine querendi reditus, animaq; litandum. Argolica.

Litatio, onis, Voti per causam Victimam impetratio, vel victimae litra promittentis mactatio. *ἡ λίτῃς*. Liti, 7. bel. Pun. Per dies aliquot hostiam maiorem sine litatione caesit: id est impetrata pax deum. Huius compositum est Perlitro, quod est perfectè lito. Gellius, Si haec divinae factae, ritaeque perlitata essent, aruspices dixerunt omnia ex sententia processurum esse.

Litus, oris, Dicitur terra adiacens mari quae fluctibus alluitur: vnde & nomen inuenisse putatur ab alluendo, vel alliciendo. *ἡ λίτῃς*. Ital. Lito. Hisp. La ribera del mar, o tierra cerca del mar. Litus (inquit Celsus 1. Litus. ff. de Verbor. signific. est quouque maximus fluctus à mari peruenit: idque M. Tullium aiunt, quum arbiter esset, primum constituisse. Proprie itaque litus de mari dicitur: ripa, de fluminibus. *ἡ λίτῃς*. Quid. 1. Metam. campoque recepti Liberioris aequae pro ripis litata pulsant. Sueton. in Nero. Dispositae per litora, & ripas diuersorum tabernae. Quandoque etiam litus dicitur de fluminibus. Virgilius in Diris. Litorea quae dulcis auras diffundit agris, quum de Mureto Manuam agri fluuii loqueretur. Sumitur interdum pro agro maris vicini. Virg. 4. Aene. cui litus arandum, Cuius loci leges dedimus. Interdum pro spatio circa aram: à litando, quia ibi litabantur hostiae. Nam (sicut docet Donatus) nauigantes cundo & redeundo in litore sacrificabant. Si itaque Donato à litando litus dici credimus, videtur vnicuique esse scribendum: quemadmodum etiam à nonnullis scribi videmus. In carmine tamen omnes geminant consonantem. Sed ut hoc quidem videtur necessarium, quum nolumus inueniunt breuitas. Vnde videtur potius natura longa esse, quam per epenthese geminatae consonantis licenter producti. Malo tamen rem integram cauere: arbitrio permittere, quam de re tam incerta quicquid temere pronuntiare.

Litoreus, a, um, adiectivum, ut Litorea domus, quae in litore, aut iuxta litus constructa est. *ἡ λίτῃς*. Martial. lib. 10. Anxuris aquorei placidos Frontine recessus. Et propius Baias litoreaeque domum. Litorea aues apud Virg. 2. Aen. Litorea agitabat aues, id est palustres. Litoral, is, Idem: ut, Litoral, is piscis: id est in litore viuens. Plin. lib. 9. cap. 17. Nec litoribus gratia. Dij litorales. Catul. de Phaeo. Neque vlla vota litoribus deis Sibi esse facta.

Litorosus, a, um. Plin. lib. 37. cap. 10. Calais sapphirum imitatur, candidior, & litoroso mari similis. id est cum aquae marinae colorem referens quae est circa litus.

Litura, vide 1. 1. n. o.

Litus, litui, *ἡ λίτῃς*, *ἡ λίτῃς*, *ἡ λίτῃς*. Plutarcho, Baculus incuruus quo sedentes Augures auium tepia deligebant. Gel. 1. 5. cap. 8. Litui est virga brevis, in parte qua robustior est incurua. Primus litui visus à Romulo manasse creditur, qui dum urbem conderet, huiusmodi baculo regiones direxit: quod & ipsum asserit Cic. lib. 1. de Divin. Quid (inquit) litui iste vester (quod clarissimum est insigne Auguratus) vnde vobis est traditus? Nempe co Romulus regiones direxit tum, quum urbem condidit. Qui quidem Romuli litui id est incuruus, & leuiter à summo inflexum bacillum (quod ab eius litui quo canitur, similitudine nomen inuenit) quum scius esset in Curia Salitorum, quae est in Palatio, eamque deflagrasset, inuenus est integer. Eadem fere de hoc lituo scribit Plutarchus in Vita Romuli. Litui (inquit) confectus est in Palatino colle vique ad Gallorum tempora, à quibus capta urbs incensa fuit. Sed postea expulsi à Camillo hostibus inter altissimas fauillas illasus quum ignis omnia consumpsisset, inuenus est. Est praeterea lituus, autore Festo, buccinae genus incuruum gracilem edens vocem, quo in bello utebatur: quae qui canebat, litice dicebatur. *ἡ λίτῃς*. Virg. lib. 6. Et lituo pugnas insignis obibat & hasta. Lucan. lib. 1. Seridore lituum, clangorque tubarum. Quid. 3. Falt. Iam litui pugnae signa daturus erat. Stat. 6. Thebaidos, Et litui aures circumspulsaui acuris.

Lituo,

interdum locus pro estimatione, amore, gratiaque. Cic. in Philip. Quem locum apud Cæsarem obtinuit? quo numero fuit? Esse magno loco apud Regem, dixit idem in Epist. Cæsar. Comment. Qui si inuenit, eodem se eos loco, quo Heluetios habiturum. ¶ Ponere in loco male dicti, & conuenienter, est quod barbari dicunt, *capere ad malum & ad inuicem*. Cic. in Platonem. Tunc etiam ausus meum discessum in male dicti & conuenienter loco ponere? ¶ Tenere principem locum, est maximo esse in pretio, & auctoritate, primūque dignitatis gradum obtinere. Cic. pro Plancio. Qui in mea salute principem semper locum, auctoritatemque tenuit. ¶ Locus aliquando ponitur pro opportunitate. *capitulum*. Cic. de Offic. Locum autem actionis, opportunitatem temporum esse dicunt. ¶ Loco aliquid querere, est querere quando res postulat. Cic. in Partic. Loco tu quidem quæris, sed plenius. &c. ¶ In loco, id est opportuno. Terent. in Heaut. In loco ego vero laudo. Cic. Antequam iter in exilium, Fidei conducit, inquit, in loco beneficium retribuere. ¶ Loco dicere, est aliquid rogatum sententiam dicere. Cic. 3. de Legib. Vt loco dicat, id est rogatus: ut modum, ne sit infinitus. ¶ Locus non est bonitari, id est bonitas non est in pretio. Cic. 3. de Finibus. Quod ni ita se haberet, nec iustitiam videret, nec bonitatem locum. ¶ Locum alicui dare, est ipsum admittit, & recipere. Cic. de Orat. Hæc turba & barbaria forensis dat locum vel vitiolissimis oratoribus. ¶ Aliquando locus ponitur pro tempore, vel spatio. Terent. in Heaut. Nam & cognoscendi, & ignoscendi dabitur peccati locus. Locus precii non est relictus: hoc est precibus amplius fieri, non potest. Terent. in And. Nihil est precii loci relictum. ¶ Locus etiam in scriptoribus dicitur quævis operis particula. Terent. in Prolog. Adelp. eum Plautus locum Reliqui integrum, eum hic locum simpliciter sibi. In Adelp. ¶ Loci, in muliere dicuntur valcula semen & materiam sanguinem recipientia, inter vesicæ & intestinum rectum sita, in duos digitos sinus. Vnde & locos plurali numero appellantur. *capitulum*. Aliis nominibus & veteris dicitur, & vulua. Quamquam inter hæc Plinius ita distinguit, ut vulua brutorum animalium dicatur, loci autem & veteris solarum mulierum. Verba eius sunt hæc lib. 1. cap. 37. Feminis eadem omnia, præter vesicæ iunctus utriculus: vnde dicitur veteris: quod alio nomine locos appellant: hoc in reliquis animalibus vuluam. ¶ Loci item à Dialecticis appellantur sedes argumentorum, ex quibus, veluti ex prompatoriis quibusdam petuntur argumenta. *capitulum*. Cicero 3. de Orat. Aristoteles locos (sic enim appellat) quasi argumentorum notas tradidit. Ibidem lib. 2. Aristoteles proposuit quoddam locos ex quibus omnis argumentatio ad omnem dispositionem inuenitur. Et paulo antea, Locos argumentorum paratos & expeditos habere oportet.

Loculus, li. diminutivum. Exiguus & angustus locus. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *progenia*. *capitulum*. Plautus Mil. Sed in cella paululum erat loculi luteri. ¶ Aliquando loculi dicuntur loculamenta quædam separata in piscinis, ornithothoropis aliorumve animalium stabulis, in quibus vnaquæque seorsum aluntur. *capitulum*. Varro lib. 3. de Re rust. cap. 17. Horrentius familiaris noster quum piscinas haberet magna pecunia edificatas, ac loculos, ita sepe cum eo ad villam iui. ¶ Sepe etiam loculos accipimus pro sacculo in quo pecunia seruatur. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *bolfo* & *bolfo*. Mart. lib. 14. Hæc nisi de Raya loculos implere moneta. Non deest. ¶ Interdum etiam loculus *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *vaso de la ceniza de los muertos*, pro capsula, seu conditorio quo mortuorum reliquie conduntur. Plin. lib. 7. cap. 2. Hunc cremari cum reliquo corpore non potuisse tradunt, conditumque loculo in templo.

Locellus, li. id est crumenula, diminutivum à loculis. *capitulum*. Martialis lib. 14. Siquid adhuc superest in nostri facie locelli, Munus erit: nihil est ipse locellus erit.

Locularis, lata, satura, quod habet diuersos locos. *capitulum*. Varro 3. de Re rust. cap. 17. Nam ut Paulianus & ceteri pictores eiusdem generis locularas magnas habent arculas, vbi diuersi colores sint, certas sic hic locularas habent piscinas, vbi diuersi discolores habent pisces.

Loculosus, a, um, quod multos habet loculos, seu sinus, septo aliquo intermedio diuisos. *capitulum*. Plin. lib. 1. cap. 22. Sola differentia generum in pumamine duro fragillire, & tenui ac crasso, loculoso & simplici.

Loculamenta, forum, Loca distincta, siue capsulae in quibus aues, apes, aut etiam maiora animalia seorsum nidificat, seu habitare solent: & à loculis deducti videntur. *capitulum*. Colum. lib. 8. cap. 3. Vel si non ita competit, paxillis adactis tabule supponantur, quæ vel loculamenta, quibus nidificent aues, vel fistilia columbaria recipiant. Idem lib. 9. cap. 12. Crepiaculis arreis, aut testarum plerumque vulgo locamentum terrestris fugiens iuuenescens: quæ vel pauida quum reperit aluam maternum, & in eius aditu glomerata peccandit, vel statim se ad proximam frondem conculcit, prius custos novum locamentum in hoc præparatum perlinat intrinsecus prædictis herbis: deinde guttis mellis respersum admoveat, nini manibus, aut etiam trulla congregatas apes recondat. ¶ Ponitur aliquando pro conceptaculo siue theca rei alicuius. Vitruvius lib. 10. Super autem tertium tympanum planum eadem ratione dentatum, inclusum in alterum loculamentum collocetur.

Locuples, pen. ent. genitivum locupletis, pen. prod. Dives, multa possidens: quasi locorum plenus, hoc est multos habens agros, seu possessiones. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *rico*. Plin. lib. 18. cap. 3. Cognomina etiam prima inde Pili muni, qui pilum pistrinis inueherunt: Pili ues à pinfendo hinc & Locupletes dicebant, loci, id est agri plenos. Est autem hoc nomen omnis generis, secundum Priscianum tam in i, quam in e finiens ablativum. Cic. Attico. Nec moderatior quam Sylla in pecuniis locupletum. Idem in Frument. In provincia locupletis & referta. Horatius 2. Sermon. In locuplete domo. ¶ Neque solum pro diuite, & loca multa possidenti accipitur, veram etiam pro firmo, certoque & magno auctoritatis, indubitateque fidei homine. Vnde Locupletem autorem, restem, tabellarium dicimus, de cuius fide meritò nemo debeat ambigere, *capitulum*. Cic. lib. 3. Offic. Accedit eo testis locupletis Possidonius. Et paulo post, Quorum quidem restem non mediocrem, sed haud scio an grauissimum Regulum nolite quæso vituperare. Quem enim locupletiorum querimus quam principem populi Rom. qui rei nendi officij causa, cruciatum subiret vitio? Locupletis antitheta sunt Egens, & tenuis. Cic. 4. Verr. Nam locupletissimi cuiusque: cunctis exornantur,

tenuissimi auxerant. Idem pro Plancio. Egentes in locupletes amabantur. ¶ Locupletis oratio, diues verborum, & abundans. Cic. 3. de Orat. Inde ille licentior, & diutior fluxit dithyrambus: cuius membra & pedes, ut ait idem, sunt in omni locuplete oratione diffusæ. ¶ Locupletis etiam aliquando per translationem ponitur pro instructo & copioso. Cic. 1. de Natu. deo. Locupletior igitur hominum natura ad beatæ vitæ studium, quam deorum: quod pluribus generibus fruitur voluptatibus.

Locupletio, as, pen. prod. Dico, locupletem reddo. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *enriquecer de oro*. Colum. lib. 9. Vt autem periculum & exploratum habeamus, ut locupletet patrem familiæ vincamur cultus. Plaut. Visus est paternæ hereditate locupletari. Cic. 5. Verr. Ob hæc res, quoniam te locupletari, hoc anulo aureo dono. Idem 1. Offic. Hicque arbitrantur se beneficos in suos amicos visum iri, si locupletent eos quacunque ratione. ¶ Huius compositum est Collocupletio quod significat valde ditto. Terent. in Heaut. vbi nunc id fides? Dum ego propter te errans patria careo demens, tu interea loci Collocupletasti te Amphipolia.

Loco, as, Pono, continuo. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *poner alguna cosa en lugar*. Lu. lib. 1. Castra ab vrbe haud plus quinque millia passuum locat. Virg. 1. Aen. hic alta theatri Fundamenta locant alij. ¶ Interdum est reponere. Plaut. Aulul. Dum aulam domi locatam prequirat, ablatum reperit. ¶ Interdum nuptum tradere. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *casar hija, o uicta o criada*. Terent. in Phorm. Quæso quid si filiam suam vnicam locaret? Pro eodem etiam dicimus, Locare filiam nuptum. Terent. in Phor. Vt potui, virginem nuptum locati huic adolecenti. ¶ Item Locare in matrimonium. Plaut. in Trinummio, Vbi erit locata virgo in matrimonium. ¶ Hinc Illocabilis, quæ ob inopiam aut deformitatem facili maritum inuenire non potest. *capitulum*. Plautus Aulula. Virginem habeo grandem, dote cassam, atque illocabilem. ¶ Interdum idem est quod precio vtendum do. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *affitare*. Hisp. *arrendar alguna cosa a otro*. In qua significatio frequenter dativum habet personæ cui quod locatur, cum accusatio rei quæ locatur, & ablativus pretij. Aedes quas in Palatio amplissimas habebas, centum te sesteriis Murio locasse audio. ¶ Sepe tamen pretium non exprimitur. Cic. in Verr. Menamus nobilissimi hominis vxoris fundus erat colono locatus. ¶ Locare alicui operam suam, est aliquid mercede faciendum suscipere. *capitulum*. Gell. lib. 5. cap. 3. Ob querendum victum ad circumagendas molas quæ reuolutes appellantur, operam pictori locasse. Plautus Trinummio, Nam operam meam tribus numis ego locaui ad axes nugatorias. ¶ Locare alicui opus faciendum, dicitur is qui pro opere faciundo alteri mercedem constituit. *capitulum*. Sulpitius Cicero, Curauimus ut idem Atheniensis in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locaret. ¶ Interdum locare idem est quod collocare, siue impendere: quum operam, pecuniâve bene aut malè locatam dicimus. Plautus Mostel. Nec quæquam argenti locaui tam diu vsquam aquæ bene. Idem Amph. Optumè optumo optumam operam das, datam pulchre locas.

Locatio, as, pen. corr. Frequentativum formatum à supino verbi Loco, a in i mutata. *capitulum*. Terent. in Adelp. Agelli est hic sub vrbe paululum quod locitas foras. Huic demus qui fuerat.

Locaror, oris, *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *el que da de arrendar*. *capitulum*. Proprie dicitur is qui rem aliquam precio vtendam dat: ut, Locaror prædij vel ædij, dicitur is qui pro prædij ædijve usu conductori concessio pretium accipit. ¶ Interdum tamen locaror est dicitur qui redemptori pro opere aliquo faciundo mercedem constituit. Bad. Quamquam locaror sit plerumque, qui pretium accipit, & conductor qui dat: ut sit locaror dominus, conductor inquilinus: tamen non nunquam viceversa euenit ut locaror pretium det, conductor accipiat. Plin. lib. 7. cap. 52. Roma quoque Corindum matertera suæ matris, funere locato reuixit, & locatorem suum ab eo elatum.

Locatio, onis, verbale, Relativum est Conditionis, proprieque eius est qui pretium accipit. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *arrendamiento*. Cic. 3. Verr. Hic istius scelerata locatio, nefarij, lacerationis, bonis patriis, fortunisque omnibus spoliatus, venit in iudicium. Idem ad Atti. lib. 4. Disturbata porticus Cautique ex s. c. o r. locatione reficiebatur, & ad rectum penè perueniat. ¶ Inducere locationem, est irritam facere locationem, tabulâque de locazione confectas interlinire, aut discerpere. Cic. ad Atti. lib. 1. Asiaticus qui de Censoribus condiderunt, quæsti in Senatu se cupiditate propter plios nimium magno conduxisse, ut induceretur locatio, postulauerunt.

Locusta, itæ, insecti genus est, infirmas habens alas, tam modicis se volatibus & terra atollens, ut faciat potius videtur quam volare. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *langosta*. In Africa & Syria maiore corpore nascuntur, firmioribusque alis: tanta autem copia, ut herbas, melleque omnes aut erodant, aut tactu adurant. Quinetiam & maria transvolare dicuntur, & absumptis domesticis omnibus, externa pabula querere, non sine infausito præfugio eorum ad quos penetrant. In India monstruosa magnitudinis nasci traduntur, ut interdum trium pedum longitudinem excedant: ex quorum femoribus & cruribus, quum inuenerint, ferrea solent confici. Vide plura de his apud Plin. 11. cap. 29. ¶ Locusta etiam piscis est ex genere crustatorum, corpore longo, corasa ante oculos bina, longa & alpera habet: dictus à similitudine testereis. Plin. lib. 9. ca. 30. Locusta fragili crusta munierunt in eo genere quod caret sanguine. Latet mensibus quinis: & veris principio bene duntaxat exurgit angulum morte, renouatione tergorum. Cetera in aquis utant: locustæ repantur modo fuitant. Si nullus ingruat metus, recto matu; cornibusque sunt rotunditate præpilata, ad latera porrectis: in pauore in latera procedunt: Cornibus inter se dimittant. Vnum hoc animal, nisi viuum seruenter aquæ incoctum, fluida carne non habet callum.

Locustæ, v. s. a, Venetiæ fuit Neroni grata, ex Gallis euocata: cuius opera Agrippina Claudium, & Nero Britannicum de medio sustulerunt: ut est videre apud Tacitum lib. 11. & 12. Iuuen. Saty. 1. Inficiturque rudes melior Locusta propinquas Per famam, & populum nigros efferte matris.

Locutor, Locutor, Locutivus, vide l o q u o r.

Lodix, cis, pen. prod. Lest opacimentum. *capitulum*. Ita. *capitulum*. Hisp. *la manta de cobertor de cama*. Lucialis Saty. 6. Zed, q. 3. 2. modo sub lodice relicis

dictus est in quo Mars Ilium Vestalem virginem compressit, ut est apud Iustinum & Plutarchum. *¶* Fox & Maris lucus apud Colchos, in quo postea hinc erit aureum Phryxianus vellus à percuili dracone asportari. Meminit huius luci aliquoties Valerius Flaccus in Argonauticis. Item Iuuenalis Saty. 1. Nulli nota magis domus est sua, quam mihi lucus. *¶* Maris, &c.

¶ V c v s Augusti, Ptolemaeo lib. 2. cap. 6, Vrbis Caprotorum, in tractu Hispanie Tarraconensis, quam Augusti turrim Pomp. Mela nominat.

¶ V c v s Feronia, Oppidum est Tusciae mediterraneum, non procul à Luca, teste Ptolemaeo lib. 3. cap. 5.

Ludia, Ludibrium, Ludicare, Ludifico, Ludimagister, Ludius, Ludo, vide *l v d*.

Ludus, di, Dicitur in factis, inquit Valla, iocus in verbis. [*¶* *ludus* Ital. *Gioco*. Hisp. *juego*.] Est enim propriè ludus, quodvis ludicrum ad animi recreationem, vel corporis exercitationem fieri solium, proposita tamen quadam ludii spe, & damni periculo. Nam quæ ad solam voluptatem sunt, eodem Valla teste, Lusus propriè dicuntur, vel Lusiones. Vnde Ludum aliter, melius dicimus quam lulum; & contrà, Lulum trochi, melius quam ludum. Accipitur tamen aliquando ludus pro loco, & iocus pro ludo. Horat. lib. 1. Scrm. Satyra 1. Sed tamen amoto queramus seria ludo. Ouid. lib. 3. de Ar. aman. Mille fac esse iocos, turpe est nefasque puellam Ludere, ludendo sepe paratur amor. In posteriore iocus ponitur pro ludo, sed hoc rarius. Nam ferè ludus ita accipitur ut de factis dicatur: & præcipue de priuatis quibusvis ludis. *¶* Nam spectacula publica magis ludi dicuntur in numero plurali: ut, Ludi Megalenses, Ludi Cereales, Ludi Apollinares, Ludi gladiatorii. Sed de his postea. *¶* Accipitur etiam Ludus frequentissime pro ipso loco in quo aliquid exercitij fit, in quo scilicet aut vires corporis aut ingenij acumen exercetur, aut etiam in quo pueri instituntur à suis præceptoribus: quod etiam Græci *δὸν γυμνασίον*, hoc est ab exercendo, vocant Gymnasium. Sic dicimus Ludum palestra, ludum pilæ, ludum gladiatorium, ludum litterarium, pro ipso loco in quo huiusmodi rebus exercetur, aut instituitur. *¶* Alconius, Omnia scholam Ludum dixere Romani. Cic. lib. 2. de Orat. Tum hoc in ludo non præcipitur: faciles enim causa ad pueros deferuntur. Quo in loco Cicero ludum dixit pro schola Rhetorum. Sic ludus litterarius, dicitur schola in qua pueri litteris dant operam. Plaut. in Mercat. Hodie ire in ludum occupi litterarium. *¶* Ludimagister, qui præstet ludo literario, de quo paulo post suo loco. Ludum aperire, est ludimagistru agere. Cicero ad Patum lib. 9. Epist. Dionysius tyrannus quum Syracusis expulsus esset, Corinthi dicitur ludum aperuisse. *¶* Per translationem etiam ludus dicitur pro re iucunda, & minime difficili. Cic. de Orat. Omnium cæterarum rerum oratio, mihi crede, ludus est homini non hebeti. *¶* Ludos reddere. Terent. in Andria, Hicne me si imparatum in vestis nuptiis Aditus esset, quos mihi ludos redderet? id est ut me luderet, siue irideret. *¶* Ludos quoque, aliquem facere, est aliquem irridere. *¶* Ludos facere, est quod Gallicum vulgus ait, *je gaudis, je me quer*. Terent. in Phormio. Ut ludos facit? *¶* Ludum nout, à Plauto dictum est eleganter, pro eo quod est perspicuo cæchnam, intelligo dolum. Nempe in Amphitryone, -ata, noui iam ludum: id est solus factum est opera. *¶* Ludos operam facere, est operam perdere. Plaut. in Rud. Iam nunc & operam ludos facit, & cetia. *¶* Aliquando ludus pro cantilena ponitur. Virg. 7. Aegloga, Posthabui tamen illicum mea seria ludo. Ita enim hoc in loco ludum interpretatur Seruius. *¶* Ludo, oblatius ponitur pro per ludum. Virg. lib. 4. Aeneid. Qua ludo indutus belli simulachra crebat. *¶* Lusus verò, & lusio (ve iam diximus) ad voluptatem magis pertinent, siue vlla spe lucri, aut periculo damni: & puerorum propriè dicuntur. Quint. lib. 1. Nihil, me lusus offenderit. Et paulo post, siue etiam nonnulli acutis ingenitis non inuitiles lusus. Cic. de Fini. lib. 5. Insautes lusionibus vel laboriosis delectantur. Idem lib. de Senectute, Sibi igitur alij habeant arma, sibi equos, sibi dantes, sibi clatam, sibi pilam, sibi narrationes & curiosis nobis sensibus ex lusionibus multos talos relinquant & reseruas. *¶* Ponitur tamen quandoque lusus pro ludo, & ludus pro lusu, siue lusus pro ioco: oppositumque ferio, quemadmodum & iocus. Plin. luv. Aristoni, Quos, quatorqueque auctores sequar, faciliè imperari posse confido, ve errare me, sed cum illis finant, quorum non seria modo, verum lusus etiam exprime-re laudabile est. *¶* Ludi verò, tantum plurali numero, spectacula publicæ significationis sunt. *¶* Cic. in Verrem, Inter binos ludos, idem Philipp. 2. de Bruto loquens; Qui ne Apollinares quidem ludos, pro sua, populi; Romani dignitate apparatus, præfens fecit. Sic ludos gladiatorios potius dicimus, quam ludum gladiatorum, quoribus vnum, pluraque paria gladiatorum depugnatura in arenam producuntur. Contra pro loco ubi gladiatores instituntur, melius ludum gladiatorum dicimus in numero singulari. Legitur tamen aliquando ludus gladiatorius pro publico spectaculo. Quint. in Declamat. pro gladiatore, Quod me diu patrat in carcere retentum, quia redemptorem illis diuitem promissam partem, in ludum vendiderunt, hoc est ut me exhiberent in ludis gladiatorii. Frequentius tamen in hac significatione numero plurali videtur. Sic dicimus Apparare ludos, facere ludos, pro edere. Facere ludos alicui muniri, hoc est in honorem alicuius numinis spectacula exhibere. Item cõnittere ludos, id est celebrare. Cic. ad Quinctium fratrem lib. 3. Hic scripsi ad octauum Calendas Nouembriis, quo die ludi cõmittentur. Fuere apud Græcos quatuor ludorum genera præcipue, scilicet Olympici, Pythij, Isthmici, & Nemezi, de quibus dictum est in dictione *ο λυμπικη*. Ludi apud Romanos etiam quatuor erant, Megalenses, Funchres, Plebei, & Apollinares. Ludus, dii, & Ludio, onis, Pro ioculatione, iustione. [*¶* *ludus* Ital. *Gioco*. Lat. *ludus*.] Lusus, Acciti ex Herutia ludiones qui ad tibicinis modum saltabant. Cic. pro P. Sext. Ipse ille maxime ludus, non solus spectator, sed actor, & *ludus*. Ouidius 1. de Arte, Ludus æquarum ter pede pulsar huium. Litus 9. bel. Maced. Et conuulsa ludionum oblectamenta addita epulis. *¶* Ludia, diæ, Dicitur mulier gesticulatrix, quæ saltu, & gestulatione spectatores oblectat. *¶* *ludus* quædam modum viri, qui artem eam exer-

cent, ludiones dicuntur, ut iam dictum est. Martial. lib. 5. Hermes cura labòrque, ludiarum. Marrianus de nuptis Philologæ, Ludiam quandam Gaditanam saltantem vidimus semicinctam.

Ludimagister, Qui ludo literario præstet, *¶* *ludimagister* Cic. 1. de Nat. deo. Sed quum agellus cum non aleret, ut opinor, ludimagister factus est. Ludimagistri (inquit Alconius) dicuntur qui primas literas docent.

Ludibundus, Id est quasi ludens, & nullo negotio. *¶* *ludibundus* Cic. 4. Verrina, Si Vulkeium habebis, omnia ludibundus perficies. Idem ad Tironem, Postero die in Italiam ad Hydruntem ludibundi peruenimus.

Ludo, is, sũm, Nox est significatiouis, & constituit ferè cum ablatiuo eius rei, qua luditur. [*¶* *ludo* Ital. *Giocate*. Hisp. *jugar* à *burlar*.] Terent. in Adel. Ita vita est hominum, quasi quum ludas telleris. Cic. in Anton. O hominem nequam, qui non dubitat vel in foro alea ludere! Idem de Orat. Ut qui pila ludunt, non videntur in ipsa lusione artificio proprio palæstræ: sed indicat ipse motus didicerintne palæstram, an nesciant. *¶* Nonnunquam etiam cum accusatiuo. Sueton. in Augusto, Aliquando ut vincat, ludat assidue aleam. *¶* Sic dicimus ludere ludum; & ludere ludo. Terentius in Eunuchio, Consimilem luserat iam olim ille ludum. Plaut. in Mostel. Scis solere illam atatem tali ludo ludere. *¶* Ludere alieno corio, est in re aliena munificere se præbere & liberalem: ut contra, Ludere suo corio, est de suo largiri, aut suo sumptu periculose quippiam aggredi. Martial. lib. 3. Das gladiatores suorum Regule cerdo: Quodque tibi tribuit fibula, sic rapit. Ebruius es: neque enim faceres hoc sobrius vnquam. *¶* Velles corio ludere cerdo tuo. *¶* Interdum est deridere, iocari, leuiter, siue seutilliter iocari, vel alterum deludere, siue eludere. *¶* *ludere* Plautus in Añinaria, Nec me cur ludatis scire possunt. Terent. in Adelphis, Cur non ludo hunc aliquantisper? melius est, Quandoquidem hoc nunquam mihi voluit credere. Plin. ad Fab. Ludere me purasferio peto. *¶* Interdum moueri, Terent. in Adel. Congruum istum maximum in aqua sinio ludere paulisper. Virg. lib. 6. Aen. -geminos huic vbera circum Ludere pendentes pueros. *¶* Interdum canere, pulsare. Gellius, Is optime ludere à magistro eius didicerat. *¶* Interdum verbis scribere, sed non nisi in opusculis ferè, qualia sunt Epigrammata, & huiusmodi opuscula, lusus dicuntur. Virg. 1. Aegloga, Ludere quæ vellem calamo permittit agresti. *¶* Interdum amittere, perdere. Terent. in Phorm. In illis fructus est, in his opera luditur. Nam ludere operam, est ipsam perdere, & frustra laborare. Plaut. in Casina, Si nunc me suspendam, meam operam luserim. Vbi notandum, ludo modo actiuum, modo neutrum esse, ut ex his quæ scripta sunt, intelligi liceat. *¶* Interdum decipere. *¶* *ludere* Virg. lib. 1. Aeneid. Vana spe luseram amantem. *¶* Ludere aliquem dolis, est dolo circuenire. Terent. in Eunuchio, An potius hæc pati æquum est fieri, ut à me ludatur dolis? *¶* Ludere in numerum, est saltare ad rhythmi modum, & sonum cantilene. Virg. in Sileno, Tum verò in numerum Faunorum, feratque; videtes Ludere. *¶* Ludum me verba, venuste dicitur, pro inaniter iactantur, in cassum volant, & tanquam ludibria sunt. Propert. lib. 2. Non audis, & verba finis mea ludere. Fortasse legendum est, Verba finis me ludere: ut dicamus ludere verba, quemadmodum dicimus, ludere operam, hoc est perdere. Lulum ite. Horat. 1. Scrm. Saty. 5. Lulum ite Mecenas, dormitum ego, Virgilius.

Lusus, lusa, lulum, participium. Deceptus, falsus. *¶* *lusus* Cic. lib. 2. de Finibus, Sed & illum quem nominauit & ceteros sophistas, ut & Platone intelligi potest, lusus videmus à Socrate.

Lusio, ras, frequentatiuum. *¶* *lusio* Plaut. Capt. Nam ubi illud adueni, quasi patrisis pueris, aut monedula, aut anates, aut cornices dantur quibuscum luserint.

Lusor, lusoris, verbale, Qui ludit aut decipit. *¶* *lusor* Plaut. Amph. Quid enim censet, te ve deludam contra ludum meum, Qui nunc primū te aduenisse dicas, modo qui hinc abieris? Quid lib. 4. Trist. Eleg. 9. Ille ego qui fueram tenerorum lusor amoris. Id est scriptor.

Lusoria, a, um, Quod ad ludum spectat: *¶* *lusoria* Plaut. Tabula lusoria, in qua telleris luditur. Plin. lib. 37. cap. 2. Transiit alium cum telleris lusorium gemmis duabus. Lusoria questio, vel quæ ludo sit, vel de ludo tractat. Plin. lib. 7. cap. 5. Pudore Diodorus sapientis Dialecticæ professor, lusoria quæstione non protinus ad interrogationes Scilbonis dissoluta, obicit.

Ludifico, as, actiuum, & Ludifcor, aris, deponens, Derideo, seu per iocum & ludum fallo. *¶* *ludifico* Ital. *briffare, dileggiare*. *¶* *ludificare*, *ludificare*, *ludificare* Plautus in Casina, Iam hic est lepidè ludificatus. Terent. in Phorm. Ergo sic me ludificamini? Plaut. in Cist. Mea mihi rem perire, & ludificare filiam. Idem in Amphit. Rogasne improbe etiam, qui ludificas me? Cic. pro Ros. Ainer. Quum enim aliqui habeat quod possit criminosè ac suspiciosè dicere, aperit ludificari & calumniari sciens non videatur. Lin. 1. ab vbe, An quicquam superbius esse, quam ludificari sic omne nomen Latinum.

Ludificans, is, participium. *¶* *ludificans* Silius lib. 7. -feci simulabant sanguinis enses Ludificante ducem Fabio.

Ludificatus, aliud participium. *¶* *ludificatus* Silius lib. 7. -variè nunc læuus in orbem. Nunc dexter, lumbis flexo per deuia gyris Ludificatus equo. Plaut. Bacchid. -neu quid ei succentur Mea causa, de auro quod eum ludificatus est. Ludificatus passiuè. Sallust. in Iugurtha, Ludificati inueto prælio.

Ludificatio, nis, i, fũm, & c. *¶* *ludificatio* Liu. li. 8. Dec. 4. Fetti iam ludificatio ista non potest.

Ludificabilis, is, i, fũm, & c. *¶* *ludificabilis* Plaut. Caf. Neque vquam ludos tam festiuos fieri quam Hic iurus sunt ludi ludificabiles Seni nostro.

Ludibrium, brii, Res vana & deridenda. [*¶* *ludibrium* Ital. *scherzo*. Hisp. *burla* à *escarnio*.] Virg. 6. Aen. -solis tantum ne nomina manda: Ne turbata volent rapidis ludibria ventis. Vnde haberi aliquid ludibrio dicimus. *¶* *ludibrium* id est derisus, & contemptus. Terent. in Hecyra, Non sic ludibrio tuis factis habitus effem. Esse alicui ludibrio, est derideri, vel illud à aliquo. Cic. ad Brutum, Nec pati sceleratissimo hosti ludibrio esse imperium populi Romani.

Ludicrum, cri, substantiuum, pen. corr. Id est ludus, & quæcumque res iocularis, & non seria. *¶* *ludicrum* Ital. *cosa da scherzo*. Hisp. *cosa de burla* à *juego*.] Liu. lib. 1. ab Vrbe, Iam tum in Palatino monte Lupetral hoc fuisse

obestor diuimortales, qui meæ menti lumina prætulisti, quum consensum extinxeris conatibus, arecēq; vrbis ab incendio ac flamma liberavi. ¶ Lumina ciuitatis, dicuntur insignes vici, & clari. Cic. in Catil. Orat. 3. in fine, Lumina ciuitatis extincta sunt. ¶ Lumina in pictura, ymbra opponuntur. Plin. lib. 35. cap. 5. Tandem se ars ipsa distinguit, & inuenit lumen, atq; ymbra, differentia colorum alterna vice sese excitante: deinde adiectus est splendor alius hic quàm lumen, quem quia inter hoc & ymbra esset, appellauerunt tonon. ¶ Lumina orationis, lumen sententiæ & figuræ quæ suis locis, velut emblemata quædam interiecta, orationem nitum in modum illustrant.

Lumino, as, [φωδω Ital. *illuminare*, *alluminare*. Hisp. *Alumbrar*.] à quo **Lumino**, as. Eiusdem verumq; significationis. *αλλοειδω*. Martiauis, Quos stellantibus oculis interfectos crebri vibratus ignium luminabant. ¶ Relumino, lumen reddo.

Luminare, aris, ipsum lumen, aut id quod claritatem, splendoremve de se diffundit. [φωσφω Ital. *lume*, *luminare*. Hisp. *Lumbrera*, *de cuerpo luzia*.] Hieronymus in Gen. Fecit Deus duo luminaria magna: vnum vt præficeret diei, alterum vt præficeret nocti. ¶ Luminaria item per translationem appellamus viros eximios, in quibus singularis quidam virtutis splendor elucet, quique sui ordinis hominibus decori est, & ornamento. Cic. 2. Philipp. In te autem M. Antoni, id decreuit Senatus, & quidem in oculis, nondum tot luminaribus extinctis, &c. id est tot egregiis viris, qui sunt lumen & splendor, ac ornamentum Senatus & ciuitatis.

Luminosus, a, um, Quod est clarum, & apertum. [φωδω Ital. *luminoso*. Hisp. *coisa ilena de lumbr*.] Cic. in Orat. Tum sunt maximè luminosi, & quasi aduocati partes dux.

Luna, lunæ, A lucendo dicta, quod noctu sola luceat. [σελήνη Ital. & Hisp. *Luna*.] Alij lunam quasi lucem alienam dicunt, quod lumen à Sole recipiat. Cic. in Somnio Scipionis, Ex quibus ea erat minima, quæ vltima celo, citima terris, luce lucebat aliena. Hæc Solis discipula, obsequitur curribus superis, & prout accedit ad Solem, vel recedit à Sole, crescentis aut senescentis, dispersat lunam, id eoq; semper est instabilis. Ouid. 1. Metamorph. Nec par aut eadem nocturnæ forma Dianæ Esse potest vquam, semperque hodierna sequente. Si crescit, minor est: maior, si contrahit orbem. Luna vt inquit Macrobius dispensationibus septenariis luminis (ut vices semper in lege variando disponit. Primis septem diebus dimidiata semiorbem ostendit, Græcōq; sermone *δισμυλον* & *δισμυλον* vocatur, quasi dimidia. Secundo totum orbem complet, sitq; plenilunium, quod Græci *πλησιν* vocant. Tertiis rursum *δισμυλον* efficitur. Quartis sit totius lunæ cum Sole, quod interlunium vocant, & silentem lunam, & interuenientruam. Græcè *αυδω* dicitur. Hinc plenilunium, quod est quum luna quintadecima & rotunda est, Soliq; ex diametro opponitur. Plin. lib. 1. 8. Quum verò occidente Sole oritur (scilicet luna ex aduerso) ita vt pariter aspiciantur, tunc erit plenilunium. Interlunium, quum apparere desierit, & noua sit, & coeunte vel silenti luna. Vnde lunæ coniunctio dicitur dies silentis lunæ. Luna vigesima, pro vigesimo die post nonam lunam. Plin. lib. 2. ca. 97. Actus idem triduo in mense consistit, septima, octaua, nonaq; luna.

Lunula, diminutiuum, αλνυλιν. Plaut. in Epid. Lunulam, atque anellum aureolum in digito.

Lunaris, are, Quod ad lunam pertinet. *αλνυλιν* vt, Lunaris ratio, Lunaris annus. Plin. lib. 1. 5. cap. 13. Lunaris annus, qui mense vno sum efficitur. Ouid. 1. 5. Metamorph. Cxtuleus, & vultum ferrugine lucifer atra Sparfus erat: sparsus lunares sanguine curus. Idem 5. Fast. Sol quoq; eum stellis nulla grauitate retentus: Et vos lunares exiliuisti equi. Cic. in Som. Scipionis, Quam ob causam summus ille celi stelliferi cursus, cuius conuersio est incitator, acuto & excitato mouetur sonoro: grauius autem hic lunaris & infimus.

Luno, lunas, lunare, In modum lunæ, quando in cornua curuatur, & dicitur. [σελήνη Ital. *Torere à guisa di luna*. Hisp. *Plegare en guisa de luna*.] Ouid. 1. Amo Lunatusq; genu, sinuosum fortiter arcum, id est intendit.

Lunatus, a, um, Quod est ad lunæ similitudinem factum, vel quod habet speciem lunæ. *αλνυλιν* vt, Lunatum ferramentum. Columel. lib. 1. 2. cap. 54. Deinde, sicut conueniunt (salsamarij, deussatim) foramentum lunato incidit. Tres enim sunt figuræ crescentis lunæ, nam modò curuatur in cornua, modò in orbem circumacta, vt quum est plena, & Soli aduerso: modò dimidio orbe cæsa: hoc est quum aqua proportionè diuiditur: & ob id à nostris diuidua, à Græcis *δισμυλον* vocatur. Virg. lib. 1. Aeneid. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Penhesilea furens. Classis lunata, Lucanus lib. 3. Cauda lunata delphinorum, Seneca Oedip. Frons lunata vituli, Claudianus de Rapt. Prof.

Lunatici, Dicuntur qui furore laborant, non illo quidem perpetuo, sed interualtis quibusdam recurrente. *αλνυλιν* Quod mali genus inde nomen accepit, quod iis qui ipso interuallo nati sunt, familiare esse consueuerit: siue quòd statis lunæ ratione interualtis soleat recurrere. Iulius Firm. 4. Mathe. Et si luna male fuerit collocata, aut spasticos, aut lunaticos, aut caducos facit.

Lunæ, Hetruriz oppidum ad mare situm, secundissimis candidi marmoris fodinis, quod ab eo Lunense dicebatur, olim nobilitatum. Vulgò **Luni**. Plin. lib. 3. 6. cap. 6. Adiecit idem Nepos, Mamurram totis ædibus nullam nisi è marmore columnam habuisse, omnes solidas è Caristio, aut Lunensi. Lucanus lib. 1.

quorum qui maximus ævo,
Atrius incoluit defecit mania Lunæ, &c.

Lunensis casus, A Luna vrbe nomen accepit, quæ fuit in ea parte Hetruriz, quæ Liguriz proxima est. Erat autem hoc casus genus sola magnitudine laudatum, vt quod librarum mille pondus nonnunquam aquaret: vnde inter seruorum obsonia referret à Martiale, lib. 14. Casus Hetruricæ signatus imagine Lunæ Præfuit pueris prandia mille tuis. Plin. lib. 1. 1. cap. 42. Mixtum Hetruriz æq; Liguriz consilium Lunensem mittit, magnitudine conspicuum: quippe & ad singula millia pondo premittit.

Luna & promontorium, Hetruriz promontorium, non procul à Macra Bruia: cuius meminit Ptolemæus lib. 3. cap. 1. *αλνυλιν* &c. ¶ Est item eiusdem nominis promontorium in Lusitania, non procul à Tagi ostio, apud eundem Ptolemæum lib. 2. cap. 5.

L V N A R I V M, Promontorium Laetianorum in Hispania Tarracensis: cuius meminit Ptolemæus lib. 2. cap. 6. Alio nomine, Mons Iouis.

Luo, luis, lui, Significat perfoluo. [λύω Ital. *Purgare*, *purgare*. Hisp. *Lassar à pagar la pena*.] Luit. lib. 1. ab Vrbe, Vt tamen debito supplicio scelus luerit: id est soluerit, seu purgaret. Dictum putatur à verbo Græco λύω, quod inter cætera significat crimen purgare: aut λύω & λύω, quod est lauare, siue ablucere. Luere pœnas, est dare pœnas, seu ferre supplicium. Cic. Attico lib. 3. Itaq; mei peccati luo pœnas. Sic luere supplicium, est supplicio affici. Iustini. lib. 1. Quicunq; capi potuerunt, supplicia crucibus luerunt. Luere capite, est capite plecti. Liu. 9. ab Vrbe, Obsides etiam sexcenti imperati capite luerunt. Luere maculas sanguine, est abstergere, purgare, eluere, & tum à lauando quidam ductum volunt. Cic. in Verrem. act. 7. Errabas Verres, & vehementer errabas, quum te maculis suorum & flagitiorum tuorum, sociorum innocentium sanguine luere arbitrabare. Luere peccata, est delictorum supplicium ferre. Liu. 8. bel. Maced. Ego tamen, & cum aliis pro dignitate imperij vestri coactis luere peccata sua, pacem pepigi. Luere aliquando est, pretium redemptionis redemptori offerre, ait Bud. Vlp. Qui status controuersiam patiuntur, non debent per id tempus militare: sed nec hi qui ab hostibus redempti sunt, prius quàm se luant.

Luitur, impersonale. Lucanus lib. 2. hac hæde luitur

Quicquid Romani meruerant pendere mores.
Luitio, onis. *λύω*. Vlp. de capt. & postli. reuel. Si patre redempto, & ante luitonem defuncto, filius post mortem eius redemptionis quantitatē offerat, dicendum est suum ei posse heredem existere. Hinc componitur Reluo, pro soluo, seu repignero. Nam in alia significatione componitur à lauo, scilicet diluo, proluo.

Luiturus, participium. Luitura pœnas puppis. Claud. 4. Pauegyr.

Luendus, Ouid. 2. Trist. Scilicet in superis etiam fortuna luenda est.

Lupa, Lupanar, Lupanarius, Lupatum, vide L V P 5.

L V P 5. a. & a. 2. à lupa dicitur, locus sub Palatio monte, sacratu ab Euan dro Pani Deo Arcadiz, qui Lycaus vocatur, eo quod non sinat lupos in oues fruire. Quauis quidam ita appellatum vclint, quod lupa ibi Remum & Romulum nutritur. *λυκαίον*. Ouid. 2. Fasto.

Illa loco nomen fecit, locus ille Lupercal:

Magna dati nutritrix præmia lactis habet.

Lupercalia, Solennia quædam sacra dicebantur, quæ mense Februario à Lupercis fiebant in honorem Panos pastorum Dei. *λυκαία*. Cic. ad Qu. Fratrem lib. 2. Hodierni dici res gestas Lupercalibus habebis. Sernius enarrans illud Virgilij lib. 8. Aen. Hic exultantes Satios, nudosq; Lupercus. Quj, inquit, in honorem Panos Lupercaliorum solennitas celebraretur, pœcota Romanorum subitò à sacronibus rapta sunt. Illi, proiectis vestibus, persecti sunt latrones: quibus oppressis, & receptis animalibus, propter rem à nudis piofperè gestam, consuetudo permansit vt nudi Lupercalia celebrarent.

Luperci, Sacerdotes erant Panos Dei pastorum, qui Lupercaliorum die nudi per urbem currabant, prægnantibus mulierum manus, vteroque captina pelle feriebant: quæ & fecunditatem, & facilem partum fieri putabant. ¶ Dicit autem creduntur Luperci à Pane Deo pastorum qui sacra faciebant in Lupercali. Græci enim Pana vocant Lycæum, nomine *λύκος*, hoc est à lupo, deuotio, quod oues à lupis tutari credebatur. Vel à Lyco monte Arcadiz in quo Pan colebatur. Ouid. 2. Fast. Quid verat Arcadia distos de monte Lupercos? Faunus in Arcadia templa Lyceus habet. Cicero 2. Philipp. infectatur M. Antonium quod in Lupercalibus, in quibus sedebat Cæsar amictus toga purpurea, in sella aurea coronatus, se Lupercum exhibuerit.

L V P 1. a. Germaniz fluius Pomponio lib. 3. Coniectura est, inquit Vadianus in Melam, eum esse quem hodie Neccharum vocant, qui haud longè à Danubij fontibus ortus, per Vintembergensem ducentum lapsum, moxq; in Occalum versus, Rhenum scosum illabitur. Strabo Ion geus, quum Pomponius Lupiam in Visurgium deferri ait, vt Lupiz nomine non Neccharus, sed is amnis quem hodie Fuldam vocant, intelligatur. Tacitus (ad id in te tantilla variant scriptores) libro Augustæ historiz 2. Lupiam vocat amnem non in Rhenum, sed in Oceanum elapsam. Hæc Vadianus. Cuius viri aliqui diligentissimi lapsum tam lupinum satis mirari non possunt, præsertim in lux Germaniz chorographia. Constat enim Lupiam Bructerorum (hodie Vuestphalos ag. pellant) fluium esse, qui etiam hodie nomen retinet, non procul à Badenborna nascentem: cuius caput exat oppidulum, quod Germani sua lingua *Lipemprunum*, quasi Lupiz fontem appellant; aliudq; circa medium fere fluminis tractum videntur oppidulum, quod eodem cum flumio nomine Lupiam nominant. Labitur autem in Rhenum (quod & Mela asserit) circa Velsalam agri Cluuenis oppidum.

L V P 2. a. & a. 2. Ptolemæo lib. 2. cap. 11. Vrbis Germaniz, hodie Myfina, Vulgò *Meissen*.

Lupinus, ni, & Lupinum, ni, substantiuum, Leguminis genus est omnium amarissimum, quod sui circumacti agricolis hortas etiam nubbilo die ostendit. [λύπη Ital. *Lupin*. Hisp. *El altramuç*.] Dicitur autem putatur Lupinus à lupi natura, quod non minus terram appetat, vorazq; illius sit, quàm lupus: & tellurem adeò amat, vt quauis fructuoso solo coniectum inter folia vepræq; ad terram tamen radice perueniat. Vide Plin. lib. 18. cap. 14. Horat. 1. Epist. 7. Nec tamen ignorat quid distent æra lupinis. Vide Erasum in Chiliad. Virg. 1. Georg. tritiscq; lupini Sustuleris fragiles calamos.

Lupus, lupi, Animal rapax, quod nulli notum non est. [λύκος Ital. *Lupo*. Hisp. *Lobo*.] Huius form. est lupa. Ouid. 1. Trist. Excussa est auidi dentibus agna lupi. Horat. Epod. 15. Dum pectori lupus, & nautis infestus Orion Turbaret hybernū mare. Virg. 3. Georg. Quid lynces Baechi variz, & genus acre luporum, Atq; canum? Horat. Epod. 16. habi. randaq; fana Apris relinquunt, & rapacibus lupis. Virg. 6. Aen. pleno lupus indidiatus ouili. ¶ Est etia Lupus, piscis genus quem Romani olim piscibus omnibus prætulerunt: ubiq; præcipue, qui in Tyberi inter duos pontes capti essent: quos catilloas, hoc est liguritos vocabant: metaphora ducta ab hominibus gulosis, & delicatis, quos ideo catilloas vocabant antiqui, quod absumptis cibis ipsos etiam catillos lingebant antiqui, quod absumptis cibis ipsos etiam catillos lingere.

nis primum est lutum priore syllaba producta, quo nomine herba quædam significatur, croceo colori tingendo idonea, quâ & lutum nominat Plinius, vt paulo post laevis sumus dicturi. Hoc colore nupialia vela, quæ flammea vocabant, olim tingebantur. Plin. lib. 2. 1. ca. 8. Lutei video honorem antiquissimum, in nupialibus flammeis eorum, feminis concessum. Lucan. lib. 1. Lucea demissis velatur flammea vultus.

Luteolus, diminutivum. *ὑπολευτός*. Virgil. 1. Aeglo. Mollia luteola pingit vacinia calcha. Colum. lib. 12. cap. 47. Oliua paupra vel orchita, quum primum ex albo dulcoratur, fitque luteola.

Luteus, priore correpta, vide *l v t v m*, priore correpta.

Luto, as, vide *l v t v m*.

Lutra, z. Animal est ex iis quæ Græci ἀμφίβια, vel ἰπποδάμια, simile fibro, sola cauda ab eo differens. *ἰπποδάμια* Herodotus. Nam fiber, piscis eandem habet. Plin. lib. 8. cap. 30. de fibro loquens, Cauda piscium iis: exterius pars lutra. Vetusque aquaticum, vtrique mollior pluma pilus.

Lutrinus, i. pen. corr. Terra est humore soluta, quam & conum vocamus. *πυλός*. Ital. *Fango lotto*. Hisp. *Lodo*. Iunenalis Saty. 6. Compotitque luto nullus habere parentes. Horat. lib. 1. Epist. 2. Vixisset canis immadus, vel amica luto, ius. Fictus ex argilla & luto homulus, Cicero in Pisonem. Volutatus in luto totius corporis vestigiis Vetres, Cice. 6. Verr. Pocula composuit de facili luto, Tibullus lib. 1. Eleg. 4. ¶ In eodem luto hæsitare est sic implicari cuiuspiam negotio, vt se inde nequeat extricare quin in idem aliudve simile recidat. Terent. in Phormione, quid nunc porro? Quid fecit in eodem luto hæsitas, vorsturam soluis. Geta: præfens quod fuerat malum, in diem abiit, plagæ crescent. Vide Efram in Chlidadiis. ¶ Per translationem Plautus in Persa lenonem vocat luto, Pollum, inquit, te facere, vt argentum accipias, lutum!

Luteus, a, um, prima syllaba correpta, Quod ex luto confectum est. *πυλός*. Ital. *Di terra, di lotto*. Hisp. *Cofa toda de lodo*.] vt, Luteus paries, lutea vasa. Quidius lib. 1. Fasti. ignotaque prodit lutundo. Et luteum celsa sub trabe fingit opus. ¶ Per translationem luteum dicimus, quicquid vile est, & nullius pretii. Plaut. in Poen. Neque peritior, neque peior alter vsquam est gentium, Quam herus meus est, neque tam luteus, neque tam cæno collius. Idem in Truc. Butea & lutea est meretrix, nisi quæ sapit in vino ad rem fam. Cic. 6. Verr. Tum illos capisse Prætori dicere, putasse id se, quod audisset, alicuius pretij scyphos esse Pamphilum lutum negotium esse, non dignum quod in suo argento Verres haberet.

Lutulos, a, um, Cenotus, luto plenus, vel luto infectus. *πυλός*. Ital. *Fangoso*. Hisp. *Lleno de lodo*.] Plinius libro 18. cap. 19. Lutulam terram ne tangito. Colum. libro 12. capite 54. Rapient quam rotundissimam summo, eaque si sint lutosa, detergit, & summam eorum nouacula decerpito.

Luro, as, Luto inficio, lue obolino. *πυλός*. Ital. *Infangare*. Hisp. *Enlodar con lodo*.] Cato de Re rust. cap. 92. Postea conspergito amica bene omne quod luraucis. ¶ Ponitur etiam pro maculare. Martialis. lib. 14. Ne lutee immundum nitidos ceroma capillos.

Lutescere, Significat luteum fieri, & in luti morem mollescere. *πυλός*. Ital. *Dinenir fango*. Hisp. *ser enlodado*.] Colum. lib. 8. cap. 17. Nam quæ limo, conopis, lutescent, vt ante iam dixi, conchylitis magis, & iaceantibus apta sunt animalibus. Nonius ex Poëta quopiam, Sanguine diluitur tellus, quæ terra lutescit.

Lutamentum, ti, Paries, aliudve opus ex luto confectum, lutove oblitum. *πυλός*. Cato de Re rust. cap. 18. Neque mures caua facient, neque herbe nascentur, neque lutamenta scindent se.

Lutulentus, a, um, Idem quod lutuosus. *πυλός*, *βαρβαρόδης*. Colum. lib. 1. de Arboribus, cap. 12. Lutulentam terram neque arare, neque fodere oportet. Cice. in Sallustium, Itaque nihil aliud studet, quam vt lutulentus sus cum quouis volturi. Horat. 1. Serm. Saty. 5. de Lucilio, Quum fluerec lutulentus, erat quod tollere velles.

Lucarius, a, um, Quod in luto degit: *πυλός*. vt, Testudines lutariæ, apud Plinium libro 32. capite 4. Lucarius nullus, qui ex luto libi pabulum petit, vilissimum ex omni mullorum genere, teste Plinio, libro 9. capite 17.

Lutum, penultima producta, Herba eadem est quam & lutcam diximus vocari, quæ olim ceruleo subtrita chrysolleam adulteritiam faciebant. *λυσιπύλως* quibusdam. Virgil. 4. Aegloga, Ipse sed in pratris aruere iam suæ rubenti Murice, iam croceo mutabit vellera luto. Vnde trivius lutum appellat per tres syllabas. Vnde nonnulli etiam apud Virgilium, Luto, legendum censent, duabus postremis syllabis in vnam contractis.

Lux, is, Splendor, fulgor, claritas, & propriè ea quæ à Sole diffusa orbem illustrat. *πύξ*. Ital. *Luce, splendore*. Hisp. *La lux*.] Cice. de Diuitiis. Si Deus erat, cur se contra naturam addidit, vt perfectus ataroe lucem aspicere? Hinc luce inueneri dicimus, pro eo quod est vita frui. ¶ Quoniam autem dies clara est, quemadmodum nox obscura, ponitur quandoque pro die, sicut nox, pro tenebris, Gell. libro 2. cap. 19. A luce orta, aut in paltum profecta est. Martialis. libro 8. Quum facias versus nulla non luce ducentos. Cice. pro Mil. Censeamus lux est hæc ab interitu P. Clodij, & opinor, vltra. ¶ Prima luce, hoc est vbi primum cæperit diluiscere: sicut contra, Primum tenebris, id est incipiente iam nocte. Terent. Adelphi. Cæterum sus cum filio cum prima luce ibo hinc. Vbi Donatus, Cum primo luce legit, dicens, Cum primo luce, veteres dicebant, Lucum pro luce, seu Sole ponentes. Ergo, Cum primo luce, quum primò Sol cæperit lucere. Liu. 1. ab Vrbe, Vt omnes ciues Romani, equites, pedesque, in suis quique centuriis in campo Martio prima luce adessent. ¶ Lux autem *λύξ* *λύξ* dicta est: *λύξ* enim veteres Græci appellant primam lucem, quæ præcedit Solis exortu: quod etiam lumum maue dicitur. ¶ Aliquando idem est quod splendor, & nitor. Lucetius lib. 4. Viridis quum luce smatagi. Virgil. 2. Aeneid. Exultat telis & luce coruscus athena. ¶ Ponitur aliquando pro vita. Cice. 1. Tuscul. Tamen obiciebatur interdum animo metus quidam, cogitanti fore aliquando finem huius lucis, & amissionem omnium vitæ commodorum. ¶ Lucis vsuram alicui dare, est facere eum viuere. Cice. in Verrem, act. 7. Cur, inquam, ciuibus Romanis, quos piræte cepant, securi statim percussis, ipsi piratis lucis vsuram tam diuturnam dedisti? ¶ In luce, pro publico dixit venustè Ciceo in Cato. Maiore,

Nec

Nec verò ille in luce modo, atq; in oculis cinium magnus, sed intrus domiq; praestantior. *Luc mea, blandimeti genus, quo mulierculis blandimur.* Martial. ad Gell. Si non mentiris, si verum lux mea dicis. Cice. Terent. lib. 1. 4. Hein mea lux, meum desiderium. *Luc pro oculis.* Stat. lib. 1. 1. *Lucba.* Et effose qualent vestigia lucis. *Luc* in plurali, pro stellis. Cice. in Arato. Ille quæ fulgent lucis ex ore corusco.

Luci, adverbium, Id est interdiu. *[Ital. Di giorno. Hisp. Entre día.]* cui opponitur noctu. Cice. 2. Philipp. Quis enim audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illustrem aggredi? Plautus in Menæchmis. O facinus indignum & malum, Epidamni ciues, herum meum Hoc in pacato oppido luci decipier in via!

Luculentus, a, um, Quod est luce plenum, splendens. *(Luculentus, Luculentus.)* Ital. *splendido, pieno di luce.* Hisp. *claro, lleno de luz.* Cice. 2. de Finib. Cammino luculento vradum. Plaut. in Cure. Pulchrum & luculentum hoc nobis euenit præliū. *Aliquando accipitur pro ornato, perspicuo & aperto.* Sallust. in Carilina. Tum M. Tullius orationem habuit luculentam, & vtilem Reipub. *Quoniam aliquando pro probato, & optimo: ut quum Cice. ad Atti. lib. 7. dicit, Luculentus autem, & Luculenta conditio: id est optima, vel optima. Plautus in Rud. Vin. tibi luculentam conditionem ferre mei.* *Aliquando pro diuite.* Plaut. in Capt. Multos iam luculenti homines reddidit. *Aliquando pro magno.* Cice. 7. Philip. Luculentam tamen ipse plagam accepit, ut declarat cicatix.

Luculenter, adverbium, Egrege, & splendide. *(Luculenter, Luculenter.)* Cice. 2. de Finib. Quum Græce, ut videor, luculenter sciam.

Luculentus, idem. Cice. 1. de Diuinatione. Quæ ipse paucis interpositis verbis dicas facis luculentus. *Aliquando ponitur pro aperte.* Cice. de Claris Orato. Et luculentè scripserunt, etiam si minus, quam tu, polid.

Luculentitas, ritatis, Antiquum est. Liberius Turca, ut citat Nonius, Dominus noster tua luculentitate capus.

Lucere, ces, xi, Splendere, lucem emitto. *(Lucere, Lucere.)* Ital. *Lucere, risplendere.* Hisp. *Lucir, risplandescer.* Cice. in Somn. Scipionis, Luna quæ luce lucebat aliena. *Aliquando significat diem esse.* Plautus in Mil. Vigila, expergescite, inquam, lucet. Cice. pro Roscio Amerino, Occisus est cæna rediens: nondum lucebat, quum America sciatum est. Idem 7. Vertina, Lucebat iam serè. *Lucere facem alicui, aut cerceum, est alicui præferre facem, aut cerceum.* Plaut. in Caf. Primum omnium huic lucebis nouæ nuper facem. Idem in Cutil. Tu te tibi puer es laus, lucet cerceum. *Eius composita sunt, Aluocco, coluocco, diluocco, eluocco, illuocco, interluocco, peluocco, siue perluocco, teluocco, & tranfluocco: quorum significata suis explicantur locis.*

Lucescit, impersonaliter, Clarum fit. *(Lucescit, Lucescit.)* Ita. *si fa giorno.* Hisp. *se hace día.* Plaut. in Amphit. Exire ex vrbē, priusquam lucebat, volo. Liu. 4. ab Vibe, Et iam lucebat, omniāq; sob oculis erant.

Lucens, participium Splendens, conspicuus. *(Lucens, Lucens.)* Ital. *Lucente.* Hisp. *Luce, resplandesciente.* Virgil. 6. Aeneid. Lucentemque globum lunæ. Faces lucentes, Ouid. 3. Fast. Marmora lucentia. Stat. 1. Syl. Tunicæ lucentes auro, Idem 9. Theba.

Lucidus, a, um, Quod est clarum, perspicuum. *(Lucidus, Lucidus.)* Ital. *Lucido, chiaro.* Hisp. *claro, lucido, resplandesciente.* ut Lucida nox, apud Plinium lib. 2. cap. 7. Ouid. Epist. 1. 1. Nec premit articulos lucida gemma meos. Idem 1. Fast. Lucidior visa est, quàm fuit ante, domus. Horat. 1. Carm. Ode 3, Sic fratres Helena lucida sydera, &c. *Aliquo Pellucidus, & Translucidus.* *(Lucidus, Lucidus.)* Quinil. lib. 8. Similiter illa translucida, & versicolor quorundam clocutio res ipsas effeminat.

Lucifer, pen. corr. Stella Veneris, iæ dicta, quæ antegreditur Solem: quum verò subsequitur, Hesperus vocatur, teste Cicrone lib. 2. Natu. deor. & Varrone 3. de Re rustica cap. 5. *(Lucifer, Lucifer.)* Infima est quinq; errantium (inquit Cicero) terrarū; proxima stella Veneris, quæ *(Lucifer, Lucifer.)* Græce, Lucifer Latine dicitur, quum antegreditur Solem: quum autem subsequitur, Hesperus. Virgil. lib. 2. Aeneid. Iamque iugis summæ surgebat Lucifer Idæ. *Dudebatque diem.* Ouid. 8. Metamor. Iam nitidum reterege diem, noctisque fugante Tempora Lucifero: cecidit Eurus, & humida surgunt Nubila, &c.

Luciferus, fera, ferum, adiectiuum: ut, Diana lucifera, Valer. Argo. 7. Equi luciferi, Ouid. Epist. 1. 1, Iam nouis erat ortu foror pulcherrima Phœbi, Deniq; Luciferus Luna premebat equos. *Luciferum Poëta filium facit Iouis & Auroræ, qui Trachyniam nympham amauit, & ex ea suscepit geminam prolem, Ceyceum videlicet & Dardalionem. Dicitur autem esse Auroræ filius, quia stella illa quæ & Venus dicitur, manè solem præcedens, quasi ex eiusdem sinu oriū videtur.* Virgil. Argol. 8, Nascere præque diem veniens age Lucifer almuum.

Lucifico, as, penult. corr. Lucidum facio. *(Lucifico, Lucifico.)* Ital. *Dilucidare, far lucido.* Hisp. *hacer lucido.* *Aliquo compositum Elucifico, quod est luce primo.* Liberius apud Gellii, lib. 10. ca. 17, Democritus Abderites Physicus philosophus, clypeum Constituit cōtra exortu Hyperionis, oculos Effodere ut possit splendore areo. Deinde subdit paulo post, sic ego Fulgentis splendore pecuniar volo. *Elucificare exitum ætatis mea.*

Lucifugus, & Lucifuga, pen. corr. *(Lucifugus, Lucifugus.)* Ital. *che fugge la luce.* Hisp. *cofi que huye de la luz.* *Qui fugit lucem, & gaudet tenebris.* Cice. 1. de Fin. Lucifugus, maledici, monstrosi, etiam aliis amatoris leuitatibus dediti. Virg. 4. Georg. - nam sæpe fauos ignotus adedit Stelio, & lucifugis concilia cubilia blattis. *Seneca lucifugus homines appellat, qui contra naturam nocte vtuntur pro die: qui & luxuriosius dicuntur, quasi lucernarij.*

Lucigena, Lucē genitus. *(Lucigena, Lucigena.)* Ital. *Generato di luce.* Hisp. *Engendrado de luz.*

Lucerna, instrumentum, in quo vnum pluraue ellychnia accensa, oleoq; foca, nobis lumen præbet, quanquam etiam non raro pro ipso lumine accipitur. *(Lucerna, Lucerna.)* Ital. *Lucerna.* Hisp. *El candil.* *Uaius prima corripitur, quum tamen in lucco prodeat.* Lucretius, Dispositæ pinguem acubulam vomere lucernæ. Cice. 4. Acad. itaq; Timagoras Epicureus negat sibi iniquam, quum oculum corripisset, duas ex lucerna formulas esse vitas. Plaut. in Mostel. Lucernam forte oblitus fueram extinguere. Plinius, Ex medulla eius elegantium lucernarum ellychnia fiunt. *Lucernarum vsum primi Aegyptij monstrauere, ut ait Eusebius lib. 10. Præparat. Euang.* Lucernarū alia simplex est, quæ habet partem vnam

contum exporrectam, & quæ vno ellychnio contenta est: quæ cubicularia dicuntur: de qua Martial. lib. 1. 4, Alia dimyxos, ad duo ellychnia ferenda, alia trimyxos, ad tria: alia polymyxos, ad plura. Martial. lib. 1. 4, Illustrem quum tota meis conuiuia flammis, Tōtque geram myxos, vna lucerna vocor.

Lucerna, diminutiuum. *(Lucerna, Lucerna.)*

Lucernarius, Qui lucernam fert. *(Lucernarius, Lucernarius.)*

Lucubro, lucubras, pen. corr. Vigilo, & nocte ad lucernam aliquid compono. *(Lucubro, Lucubro.)* Ital. *Lucubro, componere qualche cosa veggiando.* Hisp. *Lucubro, componere alguna cosa leyendo.* Varrone de Origin. No solum ad Aristophanis lucernam, sed etiam ad Cleanthis lucubraui. Liu. lib. 1. 2. ab Vibe, Sed nocte sera deditam lanx, inter lucubrantes ancillas in medio ædium sedentem inueniuit. Cice. in Paradox. Accipies igitur hoc paruum opusculum lucubratum his iam contractioribus noctibus.

Lucubratio, lucubrationis, Vigilia, & opus quod sic lucubrando. *(Lucubratio, Lucubratio.)* Cice. libro 1. de Natura deorum, Nam ista quæ vos dicitis, sunt tota commentaria, viz digna lucubratione ancillarum. *Sunt & lucubrationes rusticanae, vespertinae & anelucanae, quæ dæ vespere & ante lucem consueunt intra villam opera rei villaticæ conducibilia.* Colum. libro 1. 1. cap. 2, Item ad lucubrationem vespertinam palos decem vel ridicas quinq; conficere, totidemq; per antelucanam lucubrationem.

Lucubratoria lectica à Tranquillo in Augusto cap. 78, dicitur in qua lucubrare solebat Augustus.

Luxo, as, Membrum aliquod intorqueo, & loco suo moueo. *(Luxo, Luxo.)* Ital. *Lucubrare, mouer de luogo.* Hisp. *Desconcentrar, desenfajar, bujlar.* *Aliquo Vnde luxa, siue luxata membra, dicuntur locis suis mota, & soluta.* *(Luxo, Luxo.)* Plin. lib. 2. 8, Cato prodidit lustratis membris carmen auxilium: M. Varro pedagris. Idem lib. 3. 1. cap. 6, Luxata hominum corpora & quadrupedum natando in cuiuslibet generis aquam, facillimè in artus redeunt. *Aliquo Et luxari, dicuntur quorum membra suis locis mota sunt.* *(Luxo, Luxo.)* Idem, Alehæ radix decocta luxatis prodest. *Aliquo Stripiunt quoq; radices luxari dicuntur, quum aratro aut ligone perfrictæ mutilantur, locorūq; mouentur.* Plinius lib. 17. cap. 14, Aut culpa vinitorum colentium agrotant vites, quum perfringuntur: aut cicerum fors inuitio istu verberantur, vel etiam subarator impudens luxauit radices, corpulve desquamauit.

Luxus, xus, Non solum pro re venere, sed etiam, & ferè semper propriè quæ pro omni superfluitate, & nimia profusione, & sumptuositate cibi, vestitus, & aliarum rerum cura dici solet. *(Luxus, Luxus.)* Ital. *Lussuria.* Hisp. *Lussuria.* *Aliquo Qualiquera superfluitas viciosa, luxuria.* Cice. 5. Veri. Nihil fore existimatis, cum in vino & luxu non vixisset, qui, &c. Regali luxu splendida domus, Virgil. lib. 1. Aeneid. At domus interior regali splendida luxu Instruitur. Regifico luxu paratæ epulæ, Virgil. 6. Aeneid. Tacit. libro 10, Effusi in luxum, & epulas, & nocturnos cæsus. *Luxum deponere est fastum, pompam, habitudinem splendorem abiecer.* Claudian. lib. 2, Sub trua purpurei venient fastigia reges, Deposito luxu.

Luxuria, as, siue Luxuries, ei, Immodicus voluptatum, deliciarūq; vtus, nimiaque non modo in rem veneream, verum etiam in molliorem vestitum, lautiorūq; epulas profusio. *(Luxuria, Luxuria.)* Ital. *Lussuria.* Hisp. *Lussuria.* *Aliquo Luxuria, superfluitas.* Cice. libro 1. Offic. Luxuria cum omni ætati torpescit, cum senectuti ferè summa est. Et paulo post, Turpe est diffilere luxuria. Idem pro Murena, Odit populus Romanus priuam luxuriam, publicam magnificentiam diligit. Idem pro Sexto Rost. In vrbē luxuries creatur, ex luxuria auaritia, ex auaritia erumpit audacia. Idem 2. Veri. Luxuries in flagitis, crudelitas in suppliciis. *Aliquo In feribibus item, ceterisq; stirpibus, luxuries dicitur quum alimenti vberitate quodammodo lasciuunt, herbarum frondiumve copiam iusto maiorem emittentes.* *(Luxuria, Luxuria.)* Virgil. libro 1. Georg. Luxuriem segetum cuncta depascit in herba.

Luxuriosus, a, um, Immodicè voluptatibus delictisq; indulgens, & non solum in rei venereæ vsu, verum etiam in epulatum apparatu, & vsumque ornatum modum excedens, & plus satis lasciuens. *(Luxuriosus, Luxuriosus.)* Ital. *Lussurioso.* Hisp. *Lussurioso, superfluo, luxurioso.* *Quinilianus in Proæmio libri 1, Muliebris & luxuriosus cultus non corpus exornat, sed detegit mentem.* Cice. de Lege Agraria contra Rullum, Vt in suis rebus, ita in Rempubl. luxuriosus nepos. Idem 6. Philipp. Multa & laura supellex, non illa quidem luxuriosi hominis, sed tamen abundantis. Cice. 2. de Finib. Si ea quæ sunt luxuriosius efficiencia voluptatum, liberarent eos decorum & moris, & doloris metu, &c. Ibidem, Luxuriosi reprehendendi sunt ob eam ipsam causam, quod ita viuunt, ut persequantur cuiusque modi voluptates. *(Luxuriosus, Luxuriosus.)* dicitur nimia, & profusior quàm patet. Liu. libro 2. ab Vibe condita, Sed patribus nimis luxuriosa ea fuit læticia. *(Luxuriosus, Luxuriosus.)* frumenta, quæ tam confectum, & copiose nimis proueniunt, ut imitti in ea solcant oues ad depascendum. Cice. in Oratore de rusticis loquens, Siquidem est eorum gemmarum vites, sitite agros, lætas esse segetes, luxuriosa frumenta. *(Luxuriosus, Luxuriosus.)* vitis, quæ plures aquo frondibus habeat, aut frumenta. Colum. lib. 4. cap. 2, Siquidem luxuriosa vitis, nisi fructu compescitur, male deherescit, & in materiam frondem, quæ effunditur. *(Luxuriosus, Luxuriosus.)* pabula, quæ maximam herbarum copiam adferunt. Plin. lib. 17. cap. 4, Nec luxuriosa pabula, pinguis soli semper indicium habent.

Luxuriosè, adverbium. *(Luxuriosè, Luxuriosè.)* ut, Luxuriosè viuere, id est mollior & delicatè. Cice. pro Calio, Cum facinorosis audacter, cum libidinosis luxuriosè viuere.

Luxurio, luxurias, neutrum: & Luxurior, luxurias, deponens, Propriè de plantis dicuntur, quum nimia alimenti vberitate quodammodo lasciuunt, ramos, frondēq; iusto plures emittentes. *(Luxurio, Luxurio.)* Ital. *sopra-bondare, lussuriare.* Hisp. *Ensuar, ser superfluo.* *Columella lib. 3, Cæcina virgarum, ne luxurientur de mutilato.* Plin. lib. 18. cap. 14, Aliqui in frigidis ab aquinoctio autumnum in calidiss feris, ne ante hyemem luxurient. Agri quoq; præpingues luxuriant dicuntur, quum abunde stercoreati præter modum fraces euadunt. Ouidius 1. Epist. Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus. *Transfertur & ad homines quos*

quos & ipsos luxuriare dicimus, quum rebus fecundis, otiove lasciuia. Tibullus, Luxuriant animi rebus plerumque secundis. Ouidius epist. 15. Delicisq; decet luxuriare notis. Idem libro 5. Fast. Nos quoque idem facimus tunc, quum iuuenilibus annis. Luxuriant animi, corporaque ipsa vigent. Liu. lib. 1. Postius exterorum periculum curis, ne luxuriarent otio animi, quos metus hostium, disciplinaque militaris cōtinuerat. ¶ A luxurior sit compositum Eluxurior, quod est valde luxurior. Colum. lib. 3. Qui si pingui agro validas vires depofuerit, pampinis magis eluxuriabuntur.

Luxurians, aneis, particip. Horat. lib. 2. Epist. 1. Latiumq; beabit diuite lingua: Luxuriantia compescet, nimis aspera sano. Leuabit cultu. Luxuriatus, participium. Ouidius lib. 5. Trist. Non tamen ut lufit, rursus mea litera ludeat: Sit semel illa mea luxuriata ioco. Fames luxuriata multo sanguine, Statius 1. Theb.

L ante Y.

L Y A E V S, ei, pen. prod. *λυαει*. Vnum ex Liberi patris cognominibus, inde impositum, quod immoderatus vini vsus pariat *λυαει*, hoc est fixam & seditionem. Aut certe *πικρὸν πὶ λυαει* πὶ μὲλιν πὶ μὲλιν *πικρὸν*, hoc est ab eo quod ebrium membra soluit: unde & *λυομελὴς* à Græcis cognominatur. Virg. lib. 4. Aene. Legitur Ceteri, Phœbōque, patrique Lyxo. Lyxus, auium, pro Lyxius. Virgilius 1. Aeneid. Regales inter mentes, fati- cōmque Lyxum.

L Y C A B E T V S, beti, penult. prod. *λυκαβητι* Suidæ, Attica mons est, apud Plin. um lib. 5. cap. 7.

L Y C A E A, *λυκαία*, Sacra erant in Lycæo Arcadiæ monte in honorem Panos fieri solita, quæ postea ab Euandro in Arcadiam translata. Luperco- lia dicta sunt, ut placet Ouid. lib. 2. Fasto. Pausanias tamē in Arcadiæ s. Lycæa Iouis sacra fuisse tradit, à Lycæone Pelasgi filio ad Iouis Lycæi aram primū instituta. Vide Cælium Rhodig. lib. 14. cap. 17.

L Y C A I V S, *λυκαίος*, Arcadiæ mons, Ioni sacer, teste Pausania in Arcadiciis, olim etiam Olympus & *ἵερὸν ὄρος*, id est sacer vertex ab incolis appellatus, quod Iouem ibi educatum existimarent. In quo etiam mō- re Iouis Lycæi ara fuit, à Lycæone Pelasgi filio primū consecrata, quæ quum postea mactati pueri sanguine respergeretur, in lupum dicitur esse transformatus. Erat ibidem & Iouis Lycæi lucus, quæ siquis lege spē- cta esset ingressus, annum superiueret negabatur. Item Ions insignis, nomine Agno, tam admirabilis naturæ, ut re diuina ibi curiosius per- acta, quæquæque ramo aqua leuiter commota, mox de us inde surge- ret vapor, nebula assimilis, quæ non multo post effecta nubes, aggre- gatis item aliis, largos demitteret imbres. Hæc Pausanias. Constat ta- men Lycæum montem non solum Ioui, verum etiam Pani sacrum fuisse. Virgilius 1. Georg. Ipse nomen linquens patrium, (hirsutis) Lycæi, Pan- oijum cultos, qua fuiti Menalia curæ, Adis o Tegeæ fauens. Hinc etiam Lycæus passim à Poëtis cognominatur. Idem libro 8. Aenei- dos. Gelida monstrat sub rupe Luperçal, Parthasio dictum Panos de monte Lycæi.

L Y C A M B E S, bis, per tertiam, vel Lycambes, bz, per primā declinatio- nem, *λυκαμβης*. Neobules pater fuit, qui quum filiam Archilochō Poi- tæ desponsidisset, posteaque penitentia ductus non tradidisset, tam acer- bo crimine ab eo est perfrictus, ut vix cum filia inque vitam finiret. Horat. in Epod. Ode 7. in malos asperimus. Parua tollo cornua: Qualis Lycambæ spiritus infido generi.

Lycambeus, a, um, penult. prod. Ouidius in Ibin, Tincta Lycambeo san- guine tela dabit.

L Y C A O N, penult. prod. genitum Lycæonis, penult. corr. *λυκαων*, Arcadiæ Rex fuit, Pelasgi filius, quem Iupiter, quod aram suam in Lycæo mou- re, mactato puero sanguine respergeret, in lupū mutauit: ut scribit Pau- sanias in Arcadiciis. Ouidius tamen lib. 1. Metamorph. omnino aliam tra- dit huius transformationis causam, quæ sic habet: Iupiter aliquando quum multa de humani generis impietate inaudisset, neque tamen omnia credideret, ut rem omnem certius exploraret, relicto cælo, in terrâ descendit: aliquotidie regionibus peragratis, tandem sub noctem in Arcadiam peruolauit ad Lycæonis regiam, ubi quum se Deum esse signifi- ficasset, vulgusque se ad sacrificia accingeret, irridens credulitatem eo- rum Lycæon, ea ipsa nocte se periculum facturum esse dixit, deū mve ad montalem hospitij suffepisset: conatusq; est noctu dormientem in- ceruere. Quod quum frustra tentasset, alia ratione rem aggressus est. Inceperat obduci à Molossoiū genere ad se mistos. Horum vnum ru- gulentum, partimq; affum, partim elixum Ioui epulandum apposuit. Cur- ius rei immunditie indignatus Iupiter, regiam tyranni immisso ful- mine rursus, ipsūque in sylvas fugientem, in lupum transformauit. ¶ Alius fuit Lycæon Næsi filius: & frater Nestoris, quem Hercules cap- tū Dîsjo inuenerat. ¶ Alius item fuit Priami filius ex Laothoe Atlei Lelegum regis filia, quem Achilles in bello Troiano inuenerat: ut placet Homero lib. 21. Illad. ¶ Lycæon item faber insignis fuit ex Gno- sis Crete vrbis, atreick eius enis quem Alcanius dedit Euryalo: de quo Virgilius 9. Aeneid.

L Y C A O N I A, *λυκαονία*, Asia regio, Cappadociæ pars, secundum Prole- mium, à Taurum motem peringens ea in parte qua Pamphyliæ im- mitit. Vides habet Iconium, Adopisum, Canam, Paralaia, aliisque complures. Huius vide apud Prolemaum libro 5. cap. 6. ¶ Lycæonia item olim appellata fuit Arcadia, à Lycæone Rege, Pelasgi filio, & patre Ar- cadis, à quo deinde Arcadia dicta fuit.

Lycæones, pen. corr. *λυκαωνες*, Populi Lycæonix, in sinibus Cappadociæ ad Taurum montem, qui & Lycæoni appellantur. ¶ Lycæones alij à Prole- m. lib. 5. cap. 2. collōcāntur in sinibus Lyciæ, non procul à Themizionis.

Lycanthropia, *λυκανθρωπία*, Melancholicæ affectionis siue insanix ge- nus est, quod quæ affectum, lycanthropi, *λυκανθρωποι*, dicuntur teste Aegineta, quod quæ lupi iherentur, noctu ē lectis exilientes, & ad diem vique inter spulchra diuerfantes, facie interim pallida, oculisq; mefcentibus, & lugis, scibundi quoque, erubescitque immedi- cabili exacerbat.

L Y C A V T E, *λυκαίτης*, Fidiæ filii Priami ex concubina, cuius amore flagrans Polydamas Aeneidos & Theanidis fororis Hecubæ filius, eam vxorem dixit. ¶ Fuit item Lyciste, meretrix nobilis, apud Drepanū Siciliæ vr- bem, ob formæ excellentiam Venus appellata, quæ quum Buten, Amyci

Bebrycorum Regis filium hospicio excepisset, eius concubitu vsa, Ery- cem ei peperit, quo factum est ut apud posteros creditum fuerit, Buten ex Venere Erycem genuisse. Vide supra in dictione B V T.

L Y C A S V S, *λυκας*. Vrbis Crete, ita dicta à luporum multitudine quæ ibi esse perhibetur. Strabo lib. 10.

L Y C E V S, penult. prod. *λυκειος*, Gymnasilj celeberrimi nomē iuxta Athe- nas, in quo Aristoteles frequētissimo auditorio philosophiam profre- batur, quemadmodum Plato in Academia. Cice. 1. Acade. Qui erant: cū Aristotele, Peripaterici dicti sunt, quia disputabant inambulantes in Ly- ceo. ¶ Fuit & Lyceum gymnasium Ciceronis in fundo Tufculano, à no- mine scholæ Aristotelicæ ita dictum, de quo lib. 1. de Diuinat. sic refert, Nuper quum essem cum Qu. fratre in Tufculano, disputatum est. Nam quæ ambulandi causa in Lyceum venissemus (id enim superiori gym- nasio nomen est) Perlegi (inquit ille) tuum paulo antè tertium de Na- tura deorum. Huius nominis penultima produciatur à Cicerone in ver- su illo, Inque Academia vmbrosa, nitidōque Lyceo, Fuderunt cla- ras facundi pectoris artes.

L Y C H N I D V S, *λυχνιδος*. Vulgō *ακριδα*, Macedoniæ oppidum, sub Can- davia monte situm, ad viam Egnatiam, quæ ab Apollonia, marique Adriatico in intimam Macedoniam ducit. Autor Strabo lib. 7, & Pto- lemæus lib. 3. cap. 14.

Lychitis coinaria, *λυχίτης σπανωδής*, Herba est, quæ à Romanis geniciu- laris, seu bellaria vocatur. Florem habet violæ albæ magnitudine, sed purpureum. Nectitur ad coronas. Plinius lib. 21. ca. 4. Rosam Græcam appellat: vulgus hodie *candelariam*. ¶ Lychitis sylvæstis, *λυχίς αργία*, herba est satius lychnidi per omnia similis, cuius radicem Asiāni bo- lica vocant. Dioscorides à Romanis accipiternum pedem appellari testatur. Penitus tamen diuersa est à sylvæstia, siue lutea, quam vul- gus hodie *accipiterni pedis* nomine agnoscit. ¶ Plinius libro 25. cap. 10. Lychnidem agrum scribit esse herbam lineo similem, radice nulla, flo- re hyacinthi, semine vitulinarum narium similitudinem referente: aliōque nomine *antirrhinum*, siue *anarrhion* appellari.

Lychnites, penult. prod. *λυχνίτης*. Marmor album, quod in Paro insula effodiebatur: sic cognominatur, quod ad lucernam in cuniculis ex- derent, sicut Plinius libro 16. cap. 5. testatur. ¶ Est etiam hoc nomine gemma ardens, ita dicta à lucernarum accensarum præcipua gratia. Plin. lib. 37. cap. 7.

L Y C H N I S I S, *λυχνίσις*, Lacus est in Occidentali tractu Macedoniæ, sub Caruana monte: cui imminet oppidum nomine Lychnidus. Vide Stephanum *ἐπὶ πύλιν*, & Strabonem lib. 7.

Lychnitis, *λυχνίς*. Herba est ex philomidos generibus, alio nomine thryallis dicta, foliis teretibus, aut quaternis, crassis, pinguibus, plumosis, ad lucina lucernarum vtilibus. Autor Plinius lib. 25. cap. 10.

Lychnus, nī, *λυχνος*. Græcis idem est, quod nobis lucerna, *πικρὸν πὶ λυχνί* [Ital. *lucerna luma*. Hisp. *candil*, *lumbre*]. hoc est ab eo quod tene- bras soluit. Virgilius 1. Aeneidos. Dependit lychni laquearibus au- reis. Plautus, Lucernam emunge parumper, ut videat anus vbi pedes ponat. Lychni pensiles, lucernæ erant multis lucentes myxis, quæ ex laquearibus suspensæ, totum illustrabant triclinium. ¶ Hinc Ellych- nium, *ἐλλυχνιον*, dicitur funiculus, qui lucernis adhibetur, ut altius oleo flammam nutriet.

Lychnobij, *λυχνόβιοι*. Dicti sunt, qui loco diuturni noctibus videntur, & ad lucernas viuunt, quasi lucernarum. Senera vlti. Epist. Nil consumebat, nisi noctem. Itaq; crebro dicebat illis quibusdam auarum & sordi- dum, Vos, inquit, & lychnobium dicitis.

Lychnuchus, [*λυχνύχης*. Ital. *Lucerniere*. Hisp. *Donde se pone el candil*]. Græ- ce nominatur quicquid lucernas sustinet, siue id sit candelabri genus, siue homo quicquam lucernæ gestans. Plin. lib. 34. ca. 3. Placere & lych- nuchi pensiles in delubris, aut arborum modo mala ferentium lucernæ.

L Y C I A, *λυκία*, Regio minoris Asiæ, inter Pamphyliam, & Cariam sita, olim (si poetarum fabulis credimus) Chimæra monstrei ignibus infe- strata. Cuius fabulæ occasione præbuit Chimæra eius regionis mons, crebro ignem eructans. Dicta est autem Lycia à Lyco Pandionis filio. Vrbem habet Pataram Apollinis oraculo celebratam: à qua Apollo Patæus cognominatur.

Lycius, gentile. Virgilius 1. Aeneidos, Vnam quæ Lycios, fidumque re- hebat Orontem.

Lycius, a, um, adiectiuum: ut Lyciæ fores, apud Virg. 4. Aeneid. est, for- tes Apollinis, qui in Lycia apud Pataram responsi edebat.

L Y C I D A S, *λυκιδας*, Nomen Centauri vnus ex iis qui Pirithoo Hip- podamiam spōsam eripere conati, à Lapichis inuenerunt sunt. Ouid. 12. Aene. At nō Eurytomus, Lycidæsq; & Atreus, & Imbreus Effugere ne- cem. ¶ Est & nomen pastoris apud Virg. 9. Aeglo.

L Y C I M I V S, siue potius Licymnius, *λυκιμνιος*. Anus maternus Hecue- lis, quem Tlepolemus eiusdem Herculis ex Astiochia filius, iam atate prouectum inter fecit. Autor Homerus in Catalogo.

L Y C I S C A, Nomen canis proprium, à lupi (ut videretur) similitudine im- positum. siue ab eo quod lupum coërcent. Virg. 3. Aeglo. Multum larræ- te Lycisca. Seruus Lyciscas vocari arbitrat canes ex lupo & cane femina natos: cuiusmodi in Cyrenica Libyæ gigni scribit Aristoteles. Plin. lib. 8. cap. 21. hoc genus hybrius Crocutas vocat, omniāq; denti- bus frangere ait, & deuorata protinus concoquere.

Lycium, *λυκίον*. Dioscoridi. Spinæ genus folia habens buxæ similia: vn- de & pyracantha appellatur. Virgas habet tricubitalis, quibus cūm radicibus suffocque expresse, fit medicamentum quod & ipsum lycium appellant. Nascitur hæc spina copiosissime in Lycia Asia regio- ne, teste Dioscoride: vnde & nomen videtur accepisse. Plinius lib. 14. cap. 14. Lycium præstantius est spina fieri tradunt, quam & pyracanthon Chironiam appellant.

L Y C I V S, *λυκίος*, Apollinis cognomē, à lupi natura (ut quidam putant) impositum. Nam sicut lupi pecora rapiunt, ita ipse humorem haorū radiis. Vel *λυκίος* *λυκός*, quo nomine pifci Græcorum dicebant lucem illam quæ præcedit Solem. Vel (quod verius puto) à Lycia Asia regio- ne, in qua præcipue colebatur. Habet enim ea regio Pataram urbem Apollinis oraculo insignem.

Lycostonon, *λυκοστόνον*, Aconiti genus, ita dictum quod eo in eruda- carnis

carinis offis occultato lupos necent venatores. Vide Dioscoridem libro 4. capite 66.

LYCOMEDES, *Λυκομήδης*, Scyri insulae Rex, cui Thetis filium suum dormiente praepreor (suo Chirone clam capium sermādu tradidit, ut ibi inter eiusdem Regis filias (erat enim facie venusta & puellari, ita ut facile pro puella selet gereret) muliebri habitu indutus latitaret, ne ad bellum Troianum, a quo illum non reuerfurum esse sciebat, proficisci cogeretur. Apud quem delitesceret, Deidamia Regis filiam viāuit, & ex ea Pyrrum filium cepit. ¶ Fuit & alter Lycomedes Creontis filius, cuius meminit Homerus lib. 9. Iliad.

LYCON, *Λύκων*, Philosophus Peripateticus fuit, ex Troade Asiae regione, in dicendo adeo suavis, ut pro Lycone Glycon nominaretur: tracto nomine a dulcedine. Hic fuit cultu & vestitu mollitie miridissimus. Luta & pilis lusione exercebatur. Perit podagra morbo annos natus septuaginta quatuor. ¶ Fuit praeterea Lycon quidam Orator, vñs ex accusatoribus Socratis, de quo Laërtius in vita Socratis. Fuerunt & alij eiusdem nominis, quorum meminit idem Laërtius.

LYCORON, *Λύκων*, Poëta, patria Chalcidensis, natura quidem Sophoclis grammatici, adoptione verò Lyci Regini historici filius, inter septem poëtas, qui Pleiades dicebantur a numero stellarum a Philadelphia Proleto receptus. Erant autem hi, Theocritus, Aratus, Nicander, Apollonius, Philcoeus, Homerus junior, Lycophron. Tragedias eius enumerat Suidas. Scripsit & Alexandram, poëma valde obfcurum, in quo meminit de variis Casandrea, exorsusque ad Hercule, & rebus Troianis, proferturque ad Alexandrum Macedonem. De huius morte Quid. in Ibin, Vnde eorum natum perisse Lycophrona narrat, Hæc aut in fibris fixa sagitta iuit. ¶ Alius fuit Periantri Corinthiorum Regis filius ex Melissa, Proclis Epidauriorum Tyranni filia, quam quum Periantri grauidam idu calcis occidisset, Lycophron cum Cypselo fratre suo ad Proclum se recepit. Verum repente filios Periantri quum Procles eos dimittere cogeretur, scens eos admonuit, meminisse eos debere quoniam matrem eorum occidisset. Quod verbum tam alit Lycophronis menti infudit, ut Corinthum reuerfus, adduci non potuerit ut aut patrem prior saluaret, aut ab eo compellatur, verbum vñm responderet. Quia filij pernicia irritatus Periantri, ædibus eum eiecit, dicto simul proposito, Apollini ut faceret esset, quisquis eum tecto reciperet. Cuius edicti metu quum ab omnibus excluderetur, quarta demum die in portu quadam a patre inuentus, illiusque squallidus, & inedia tantum non enectus, blandique ab eo inuitatus, ut posita pernicia regni successione miserum praeferebat exilio, nihil aliud respondit quam caput eius Apollini debere, quod contra edictum in colloquium suum venisset. Periantri autem animaduertens grauius esse malum filij, quam ei facile mederi posset, in Coreyam (nam & illi imperabat) eum ablegandum curauit. Verum quum ingrauefcente iam ætate Periantri sibi conscius esset, se deinceps tyrannidis administrandæ minus idoneum esse, missa ad Lycophronem sorore ad regni administrationem eum euocauit. Cui quum ille respondisset, se patre viuo Corinthum non reuerfurum, hanc ei conditionem tulit Periantri, sese in Coreyam concessurum, modò ipse ad tyrannidis successione selet Corinthum conferret. Id approbante filio, Periantri concessa nauis, in Coreyam eum tunc tenuit, futurum ratus ut filius mitteretur Corinthum. Quæ res eum magnopere fessit. Edocti enim de his omnibus Corecyti, qui Periantri male cupiebant, ut aduentum eius prætercluderent, Lycophronem interimunt. Quod facinus tam indignè tulit Periantri, ut insulam vi ingressus, trecentos primorum Corecytorum pueros Sardis ad Halyetan Regem miserit Casandrea, qui tamen quum Samum appulissent, beneuolam Samiorum seruati sunt, & incolam domum remisit. Vide Herodotum lib. 3, & Laërtium in Periantri.

LYCOPHTHALMOS, *Λύκοφθαλμος*, Gemma est quatuor colorum ex rutilo, & sanguineo in medio nigro candido cingitur, ut luponum oculi, illis per omnia similis. Plin. lib. 37. cap. 11.

LYCOPOLIS, *Λύκοπολις*, Urbis Aegypti, à lupis dicta, quod Aethiops Aegyptum incantescentes, lupi facta acie videret Elephantum repulserunt. Ibi Aegyptij Lycopolim condiserunt, à bestis illis ei nomen imponentes: quas etiam pro diis coluerunt. Autor Diodorus libro 2.

LYCOPHIS, *Λύκοφίς*, Anchusæ species, longioribus quam lactuca folijs, crassioribusque, caule longo, hirsutoque. Vide Plinium lib. 27. cap. 11, Galli *Lingnam caninam* appellant.

LYCORIS, *Λύκορις*, Volumnij Senatoris liberta fuit, vero nomine Cithæris dicta, miserè à Cornelio Gallo ad amara: quo tamè spreto Antonium in castra sequuta est. Virg. 10. Aeglo. - tua cura Lycoris, Perque nives alium, perque horrida castra sequuta est.

LYCORIS, *Λύκορις*, Stephanus, fluuius est Aetolice, flauas arenas voluens. Hic postea Euenus ab Eueno Rege Aetolice qui se in illum præcipitauit, appellatus est, teste Strabone lib. 7. Quid. lib. 2. Metam. Arisulque iterum Xanthus flauusque Lycormas.

LYCOS, *Λύκος*, Minimum aranei genus, à rapacitate dictum. Plin. libro 30. cap. 6, Araneus, & maxime qui lycos vocatur, dolenti medetur licet. Idem alibi lupum appellat: ut lib. 11. cap. 24, Luporum nomine minimi non tenent.

LYCOTIS, *Λύκοτις*, Creta urbs, edito in loco sita: vnde & Lythron quidam appellant, teste Stephano, de urbibus, & Strabone lib. 10.

LYCOTIS, gentile, *Λύκοτις*, vir, Lichius Idomeneus apud Virgil. 1. Aeneid.

LYCYRUS, *Λύκυρος*, Nobilis Spartiata fuit, Polydori filius, & frater Eunomi Lacedæmoniorum Regis: cui etiam in regnum successit, ignarus Eunomium vxorem grauidam reliquisse. Quod vbi primū cognouit, postea Regis nomine, Prodicti, hoc est tutoris nomen assumptū, relique adulto (Charilao ei nomen erat) regnum fideliter restituit. Verum quum ciuitate pessimè instituta animaduertiret, ad constituendam salubrioribus legibus Rempublicam adiecit. Conscriptis itaque: quæ longa peregrinatione didicerat ciuitati vtilia fore, Delphos se contulit, ut Dei quoque consilium in re sanctissima exploraret. Quamque Pythia consilium eius à Phæbo maxime probatū, deque potius quam hominis inuentum esse respondit, alacrior ad peragendum in-

stitutum factus, foro aliquot armatis occupato, leges suas perferit. Quibus quum iura eius mediocriter assuetos videret, ut quas culeret leges, æternas quoque redderet, hanc rationem commentus est. Simulacrum adhuc quiddā superesse, quod ad ciuitatis salutem pertineret, quod tamen in consilio oraculo aggrediendum non esset: quæ de causa se Delphos proficisci velle. Interim tamen Reipub. interesse ut leges, quæ modum late erant, in reditum suum inuolucris seruarentur: idque ita futurum primū à Regibus, deinde à cæteris omnibus iussurandum excepit. Profectus itaque Delphos, quum Pythiam responderent audisset, nihil legibus illis absolutius esse, feracissimamque fore ciuitatem eam in qua illa quàm diuinitatē seruarentur, contulit sibi amplius in patriam non esse redeundum, ne illi aliquando iureiurando soluti, leges suas excuterent. Misso itaque Spartam oraculo, amicisque iuratis comites amplexus, iussu dimissis, Cithram concessit, vbi mox suis sibi manibus necem conscivit. Sequamur alij Crisæ, nonnulli etiam in Creta interisse volunt: vbi etiam sepulchrum eius apud Pergameam urbem ostenditur. Spartani mortuo sacellum consecrarunt, & ob singularia eius in patriam merita diuinos ei honores tribuerunt. Vide Iulius vitam eius apud Plutarchum. ¶ Fuit & Lycurgus, Nemex Rex, & pater Archemori, alumni Hyphipyles: cuius meminit Scias lib. 1. & 6. Theb. ¶ Fuit & Lycurgus alius, Thraciæ rex, filius Dryantis, qui quod Thracas immoderate vino deditos conspiceret, vites omnes toto regno excidi iussit: ut scribit Plutarchus eo in opusculo, quod de Poëtarum vilitate conscripsit. Hinc datus est Poëtarum locus fabulæ, Lycurgum infestissimo Baccho odio prolequantem esse, adeo ut & nutrices illius, in Nyssa latentes persequeretur, & Baccho ipsi tantum terroris inuoluerit, ut precipiti fuga traiecit mari, in Naxum se receperit: idque iusta munum ira Lycurgum in forem conuersum: & quum vites quodque, ne Baccho in posterum liberetur, excidere vellet, tibias sibi succidisse. Hic est ille Lycurgus, cuius meminit Virgilius 1. Aeneid. Terra procul vastis collitur Mauortis campis: Thracæ arant, acri quondam regnata Lycurgo.

Lycurgus, a. u. m. denominatiuum, penult. prod. *Λύκοργος*. Cic. ad Attic. lib. 1. Noluerim quæ Lycurgei à principio fuissent, quotidie demitigamur. Vbi interpret, Lycurgei, id est optimates, legum affecta, & propugnatores: qualis Lycurgus apud Laconas legum conditor. Budæus feruissimum interpretatur.

LYCUS, *Λύκος*, Bæotiæ rex fuit, Qui Antiopam Nyctei regis filiam vxorē duxit: quam postea, quum à Ioue in Saryrum conuerso compressam cognouisset, repudiavit, Diræque vxorem duxit: quæ verita ne Antiopæ cum Lyco in gratia rediret, arcessitis ram in vinculis afferuauit: quibus Iouis miseratione dissolutis, in Cithæronem montem profugit, vbi Amphionem & Zethum peperit: quæ postea à pastore, qui ipsos nutrebat, de Lyci iniuria edocti, cum vñ cum vxore interfecerunt. ¶ Alius fuit Lycus quidam exul Thebanus, qui id temporis quod Hercules ad inferos descendere, rei bene gerendæ occasione sibi oblatam ratus, Creonte occiso regnum Thebanorum occupauit: quumque iam Megara Herculis vxori vim inferre pararet, opportuno illius reditu oppressus est, & cum suis omnibus interfecit: ut est videre apud Senecam in Hercule furente. ¶ Fuit item Lycus, quidam ex Aeneæ comitibus, de quo Virgil. lib. 1. Nunc Amyci calum gemit, & crudelia secum Fata Lyci. ¶ Est etiam Lycus, *Λύκος*, fluuius Ponti, præter Heracleam Maryandiniorem in Pontum Euxinum influens. Autor Plin. lib. 2. cap. 103. ¶ Alius item est eiusdem nominis fluuius in Asia, Laodicam præterfluens: cuius meminit idem Plin. lib. 5. cap. 29. ¶ Est item Lycus Germaniæ fluuius, Rhæti dimens à Vindeliciis, & præter Augustam Vindelicorum in Danubium illabens, teste Proleto lib. 1. cap. 12.

LYCOPOLIS, *Λύκοπολις*, Iudææ oppidum, ad occasum Iordanis fluuij, teste Proleto lib. 1. cap. 16, & Plinio lib. 5. cap. 14. Vulgo *Rama*.

LYCOTIS, *Λύκοτις*, Regio Asiae minoris, Cræso rege & Pactolo auriferæ flumine notissima, quæ flexuosis Mæandri amnis recursum perfusa, super Ioniam procedit, Phrygiæ ab exortu Salis vicina, ad Septentrionem Mysiam, Meridiana parte Cariam amplectens. Lydia dicta est à Lydo Atys filio, quum antea Mæonia vocaretur. Verbes habet Philadelphiam, Hyperas, Magnesium, & Sardis Cræsi regiam, totiusque regionis caput. ¶ Huius regionis incolæ Lydi dicuntur, qui teste Herodoto lib. 1. primi aurum, argentumque signauerunt: primique æquipones, in istosque fuerunt.

LYDIUS LAPIS, Coticula est, cuius attritus aurū prodit: cuiusmodi sitialis nomine Heraclius lapis vocatus, teste Theophrasto de Nat. lapidum. *Λύκος*. Latini etiam indidem appellant: in quem Barus ille pastor apud Onidium transfiguratus fingitur, manente nimirum etiam aureo prodendi studio. De hoc meminit Plinius libro 33. cap. 8, his quidem verbis, Auri, argenti que mentionem comitatur lapis, quem Coticulam appellant, quondam non solitus inueniri, nisi in flumine Tmolus, ut autor est Theophrastus: nunc verò passim: quem alij Heraclium, alij Lydium vocant. Iis coticulis periti quum è vena vñ lima rapuerint experimentam, protinus dicunt quantum auri sit in ea, quantum argenti, vel æris, scrupulari differentia, mirabili ratione non fallente. Vicem autem prouerbij habet in eos qui vehementer acri, exactoque iudicio sunt.

LYDUS, *Λύδης*, Hercules filius ex Iole. Alter filius Atys, & frater Tyrrheni: à quo Lydia regio est appellata. Nam quod proper cerce sterilitatem Mæonia populum suū alere non posset, Tyrrhenus forte iacta discedens, eum ingenti multitudine ad Italiam veniens, eam tenuit partem quæ ad mare inferum versā est, & à se Tyrrheniam nominauit, iuracq; ipsum Tyrrhenum: Lydus verò remansit, Mæoniam de suo nomine vocitauit.

LYDIA, *Λύδια*, Naxius quidam fuit, Pisistrato in recuperanda tyrannide adiutor. Herod. lib. 1.

LYDIA, *Λύδια*, Oppidum Theuthraniz, quæ Mysiæ pars est, teste Plinio lib. 5. cap. 30.

LYGOS, seu **LYGUS**, *Λύγος*, Frutex loci ad iustæ penè arboris magnitudinem excresecens, in apertis nascens locis, & ferè in fluminum ripis, ramos habens longos, folia oliuæ, sed molliora. ¶ Duo eius sunt genera, vñm flore partim albo, partim purpureo, alterum flore purpureo tantum, & semine piperti non dissimili. Ratio nominis ducta est à ramorum

MAE

MAG

M A G

meabilis purpura, in modū Mxandri fluminis Carix provincie. Festus neutr. gen. Mxandrum vocat hoc genus picturæ. Mxandrum, inquit, genus picturæ, dictū à similitudine flexus amnis, qui appellatur Mxandrus. ¶ Hoc etiam nomine dictus est mons Indie.

MAEDRI, *μαεδρι*, Populi sunt supra Macedoniam siti, Triballis & Dardanis vicini: quorum meminit Plinius lib. 4. ca. 1. Scribitur autem hæc dictio per æ diphthongum in prima syllaba, ad differentiam Medarum, qui in Asia sunt. Parthis finitimi.

Μεμακτερίον, μεμακτεράον, Mensis September, ita appellatus à turbido aëte.

Marna, marnæ, *genius* Aristoteli, Pifcis est marinus, qui Latinis Alceula, siue Alca dicitur, interprete Theodoro, ex quo falsamentum fieri solent. Plin. lib. 3. cap. 7. Qvyn è maria falsamentorum recoquitur, iteumq; consumpto liquore ad naturam suam redit: vulgò è marnis iucundissimum. Cic. 2. de Fini. Qui enim volupatibus ipsam contemnuunt, his licet dicere se accipiente marnæ non anteponere.

MAENADES, *μαῖναιδες*, Dicitur mulieres, quæ infantiæ ritu Bacchi Orgia celebrabant; unde & Barchæ dicuntur. Menades autem dicitur sunt à verbo Græco *μαῖναι*, quod significat infans. Iuven. Sat. 6, *crinemque rotant volubante Priapo Menades.*

AE NA C V S, *καταλας* Stephano, in singulari numero mafcul. genitiffe
 Diomedee, & in plurali, Mafcula, neutrum. Arcadiz mons altiffimus, ad
 procul ab Argis, pinis refertus, ita dictus *ἄρκυς κατὰς*, quod est fufcere,
 & infanire: certe à Mafculo Lycanion filio: ut annuatim Scholiaftes
 Theophr. Virg. 10. Argo. Pinifer illum citiam fola fuis rupe tancum
 Mafculus. Idem 8. Argo. Mafculus, argutum; nemus, pinifol. loquẽs
 Semp̃er habet. Idẽ 1. Georg. - μαλ' ἰβὶ Μafcula curz; Hac adẽ
 Tegere fauens. « Eft & Mafculus, Stephano *καταλας*, nomen ciuita-
 tis, Arcadiz à Mafculo Lycanion filio.

Maxilius, a, um, Quod est ex Maxilo. Vnde Bacchus dictus est Maxilius. Eriper Maxilius, quem Hercules Eurytheo occidit. Et versus Maxilius, id est Arcadicus. Virgil. 8. Aeglog. Incipe Maxilios mecum mearibus versis.

AE N A R I A, *μαρμαριά*, Insula est in mari Ligustico: ita dicta à maximo piscibus, quorum ibi magna capitur copia. Meminit insulae huius Plinius lib. 3. cap. 6.

ΜΑΛΕΝΟΙΣ, *μαλῆνες*, Dictus est Dionysius, quod Latine potum iuven-
tem significat: huc quod vino contrahitur ebrietas, quæ species est in-
sanitæ: huc quod à mulieribus surrentibus, quas Bacchas vocabant, aut
Menadas, sacra eius celebrantur.

Manononon mel, *μανονον μελι*, Genus est mellis venenari, quod in Pontoxi Rhododendri flore contrahitur: ita dictum ab infamia quam gignit. Plin. lib. 17. cap. 13.

ΜΑΡΟΝΙΑ *Maronia*, Lydia est, regio minoris Asiae, Phrygiae ab exortu Solis vicina, ad Septentrionem Myfiae, Meridiana parte Cariam amplectens, ad Occalum supra Ioniam excurrentis dicta à Mæone fluvio, vnde Stephanus placet. Mzoniam Strabo libro 13. *καταφασιν* *Μαζονίαν*, hoc est *Μαζονίαν* regionem vocat, eamque arboribus proflus carere tradit, præter vitem, vini iucundissimi feracem. Summam autem camporum faciem cinerulicam esse, pertotam & nigram, adfufionis quidam similitudinem refert. Imminet aut Mæonia Tmolii montis rupes altissimi, ex qua Pactolus fluuius defluit, aureas trahens arenas: vnde & Chrysolothos dicitur. Inde Baeculus dicitur esse Mzonius. Virg. 4. Georg. Cape Mæoniae rarethesia Baecchi. ¶ Itē Lydi dicti sunt Mzonide, & mulieres Lydie, Mæonides. Ouid. 6. Met. Mzonis clufam designat imagine tauri. Euxoriam. Quo in loco Mzonis accipitur pro Atachne puella Lydia.

MÆONIS, penult. gen. corr. *poëtarum*, Pater fuit Homerique; vnde & ipſe di-
ctus eſt Mæonides: *poëtiſque potimata Carmina Mæonia paſſim appel-*
lantur à poëtiſ. Martialis, Perlege Mæonio cantatas carmine ranaſ.

Μ Α Ε Ο Τ Ι Σ, pen. prod. *μαεοτις*. Palus Scythica in regione Septentrionali iuxta Phandis ostium, hyme congelascens; Tanaim, aliqñ; innumeros ferè recipiens fluuios, & Cymmerio Bosphoro à Pòco Eurino discreta dicta ab acceis, qñ Maote appellatur: de quo vide testimonij Plinij in dictione Μ Α Ε Ο Τ Α Ε. Lucan. lib. 4. Quàque freuim torrens Maëotis egerit vandas. ¶ Aliquando vitium hoc nomine tanquam panemico feminino. Iuue. Sat. 1. 7. Tale quid exulas Mæotide feuior ara Aegyptij: Quo in loco Aram vocat Mæotidem, quæ erat in Tauri catæioe Thraciæ, non procul abest à Mæotide palude.

Mxoticus, a, um, Vt *Mxotica* tellus, *Mxotica* vnda, quæ passim leguntur apud Poëtas.

ΜΕΛΟΤΑΕ, pen. prod. *μελιται*, Dicti sunt populi Scythiæ, non procul à Mæotide palude, quæ ab illis nomen sumpsit. Plin. lib. 4. cap. 12. A Buge supra Mæotin Sautomæx, & Eshedones; ac per oram ad Tanaim, vsque Mæotici; à quibus lacus nomen accepit.

Magar, Pannorum lingua villam suæ magnæ pastoritæ significat, quæ & Magalia Virgilio dicuntur, quâvis Magara (secundum Sernium) dici de-
beant. Virg. 1. Aene. Miratur molem Aeneas magalia quondam.

MAGARSVS, *ut supra*, Oppidum Cilicij iuxta Mallum: de quo Plinius lib. 5. cap. 27. Stephano Verruca est editissima, non oppidum.

Magas, adis, siue Magadium, *μαγάς, μαγάδιον*, Instrumentum est musicum, tabula quadrata constans, leuiter conuexa, intentus in ea citharæ fidibus. & Dicitur etiã ea pars lyre, in qua plectrum illiditur, id est ubi

percussio fit chordarum manu dextra. iugum vero dicitur, ubi sinistra manu chordæ premuntur. Budæus.

MA GDQLVS, μαγδολίς, Aegypti oppidum apud Stephanum: cultus incolæ dicuntur Magdolitæ.

MA 67, 1829, Populi lib. Cautalo monte liti e regione Bactrianorum,
quorum meminit Plinius lib. 6. cap. 23.
Magna. vide MA 675.

MAGIA, *magia*, Illyrici oppidum est Stephano, cuius incolæ Magiæ dicuntur, & Magiant. Est & Magia fontis nomen in agro Syracusa.

Magice, Magicus, vide *MAGVS*.

Maginor, aris, Quasi ardē conor, & nigor, inquit Festus.
Magius, pen. prod. 𐤌𐤒𐤕. Latine conuq̄s dicitur. Vnde Archimagi-

11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-10

rus, ἀρχηγός, princeps coquorum.

Magis, idis, *opsis*, vter Pollux docet Budzus. Idē est quod *mastra*: hoc est vā illud in quo farina subigitur. ¶ Nonnulli etiā rocuudē mēse genus, tripedi imponi solitū, vti ciuidē Pollucis testimonio probat Budzus. ¶ Idem autor est hac nomine etiam appellari posse orbiculatum instrumentum, quo panifices, & dulciarij pillores, quos *patellarios* vocamus, subigendis farinae opificij fuit vitutus: *Rondum* appellant. Est etiam genus lancis ciuidem forme. Plinius lib. 3. c. 11. Cornel. Nepos tradit tyrannam, fē iuuenē appellatā stateras & lāces, quas antiqui *Magidas* appellauerunt. *Patellam* nostri vocant.

Magis, adverbium, significat Plus. [μαλιστα, ιμαλιστα, ιμαλιστα. Ital. Più. Græc. *Magis in comparison.*] Unde Magis ac magis, ιμαλιστα ιμαλιστα. deducitur, et Magnussæ præter naturam aliorum adverbialium comparativorum terminatur in is, quem reliqua omnia similia sint comparati vo neutri generis. *Longitius interdum comparativo.* Plaut. in Sic. Imo enim hic magis est dulcius. *Magis ponitur interdum pro magis.* Plaut. in Trucul. Quis ex illor magis amo, quam dudum. A quo fit compositio Demagis, quod significat valde magis, & pro nimis à veteribus ponebatur, teste Festo.

Magister, ſtri, [*Μαγιστρος* & *μαγιστρος*. Ital. & Hiſp. *Maſtro*.] Proprie acti-
pceptor dicitur, autore Feſto. Tunc in And. nam antea Quſiſce
poſſes, aut ingenui ſolere. Dum etas, inetus, magiſter prohibebatur
Cice. de Amic. Quæ diſputata ab eo meminifſet magiſter meus Scxo-
la. Quamvis etiam Magiſtri nomen ad omnes transferri poſſit, quibus
præcipua cura rerum incumbit. Hinc Magiſtri pagoru, ſocietatum,
victorum, collegiorum dicuntur, *magiſtri*, qui pagis, ſocietatibus, vicis,
& collegiis præſunt. ¶ Magiſter equitum, *magiſter*, dicitur, cui ſumma
potestas erat in equites vulgus Gallicum *conſtabiliem* appellat. Varro
4. de Ling. Latina, Magiſter equitū dicebatur, quod ſumma potestas
eſſet in equites & accenſos. Addebatur ſemper Dictatori, cui ſumma
potestas erat in populum, à quo & Magiſter populi dicebatur. Cic. 1. de
Finib. & etiam magiſter populi (ſi enim eſſet Dictator) quàm Sylla, qui
etiam veſſiderum victorum. Inuria, auaricia, erudiſſimis magiſtri-

fratit periclitari aliis violenter, id contra, avaritiam, tradidit natus Magister
fuit. ¶ Magister aliquando pro pedagogo ponitur. Terent. in Phormione.
Abveneris andro hinc tu fenes, me filius. Relinquitur quasi magister.
Vbi donatus, Magisterum scilicet Latini, contra Graeci pedagogum appellat.
Quintil. lib. i. cap. 2. Docidissimū, & incomparabiliū magistrū domi
habere. ¶ Magister precoris, Pastor. Var. 2. de Rustic. cap. 10. Contra
pernoctare quēque ad suū gregem, esse omnes sub vno magistro pre
coris, eum esse maiorem natū viginti quā alios, & peritiorē quā
magistrum.

reliquos. ¶ Magister iudi, & Ludimagister vno verbo dicitur. Cice. 7.
Ver. Si ab isto libro, qui tibi magister iudi nescio quis alienis orationi-
bus compositū dedit, verbo vno discesseris. ¶ Magister morum. Cic. ad
Appium lib. 3. Eo breuius est hęc epistola, & vt aduersus magistrū mo-
rum modifloris. ¶ Magister nauis est, qui totius nauis cura mandata eorū
vt docet Vlpianus de Exerci. ad lib. 1. ¶ Magister scripturę dicitur, qui
ciuitatis aliusque publicos pecorū prouerus scribēd. munus habet. Cie.
5. Ver. Mihi in Siciliam literas ad Carpinatū, quum esset magister scri-
pturę, & lex publicatoris. ¶ Magistrici alius dicitur, qui bona sub haustu
vendunt. Cic. ad Atticū lib. 1. Vñ agebant ceteri creditores, in quibus
erat Lucullus, & P. Scipio, & is, quem putabant fore magistrum, & bona
vendere. L. Postius. Vnde Calpurn. Podiz. Agric. lib. 1. ubi agitur

Magistra, *x*, *ἡ δὲ διδάσκει*. Cic. de Finib. Magistra est dux natura. Idem pro Rosc. Amerin. Vita autem hæc rustica, quæ ut agrestem vocas, parsimoniz, diligentie, iustitie magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3. Certissima loquendi magistra, cunctis erudo. Quid Epist. 7. Quod grauis Antenor, Priamus quid fudat ipse, Consulque patres longæ uia magistra fuit.

Magistellus, li, diminutivum, Parvus magister.
Magisterium, fii, *sapientia*. Ital. *Magistero*. Sic. *Dignità del maestro*. [Magistri dignitas, rei officium. Na Magisteria hinc magistro videtur deduci, quomodo a ministro Ministeria. Suet. in Augusto, Avus municipalibus magistris cōcensus, abundante patrimonio tranquillum se tenuit : est officii municipii sui. Cice. de Senect. Me vtrō & magistrata delectant & maioribus influita, & is sermo, qui more maiorū a summo adhibetur magistro in populo. Plin. lib. 8. c. 24. Inter se centum est magistrata.]

Magistratus, *as*, *μαγιστρός*, Moderator, gubernator, autore Festo.
Magistratus, *tus*, *Μόδός* significat eos, qui in potestate aliqua sunt consti-
tuti: [οἱ ἐν ἀρχῇ καὶ οἱ ἐν τιλαιο, οἱ ἐκ πατρὸς ἄρχοντες, οἱ πολιτευόμενοι]. Ital. *Ma-*
gistrato. Hispan. *El que tiene officio de magistrado*. Græc. *ἀρχαὶ* & *ἐπίτροποι*. v. sune Consules.

gistratus. *Præpare. qui tunc officio præparetur ad administrandum cum Consulibus, Proconsulibus, Praetoribus, Proprætoribus, et alijs qui civitates, et provincias regunt. Cicero ad Papyr. Pat. Quam magistratus comprehendit et in vinculis teneri iussit. Idem lib. 3. de Leg. Videtur igitur hanc esse magistratus vim, ut præsit, præscribatque recta et vitia, et cõsuetudinem legibus. Ut enim magistratibus leges, ita populo præsumunt magistratus, verèque dici possit, magistratum legem esse loquentem: legem autem, murum*

magistrum. Idem t. Offic. Est igitur propriū munus magistratus, intel-
ligere, se gerere personam ciuitatis, debetq; eius dignitatem & decus
sustinere, seruare leges, iura deducere, & fidei sacra commissa minis-
trare. ¶ Modò ipsam potestatem, seu officium. *μαγιστρατον*, Cic. Nam
istum in urbe magistratū gerebat. Idem de Amic. Vbi eos inuenimus
qui honores magistratus, proprias potestates, ac munera ciuitatis

qui honores, magistratus, imperia, potestates, operas, amicitias non accep-
 unt? Magistramum alij Maiores, vt Confules, Censores, Praetores,
 Alj praefer hos dicebantur Minores : vt Aediles, Quaesitores, Tribuni.
 ¶ Venustè dicimus, Creare magistratum, Dare magistratū, Gerere ma-
 gistratum, Habere magistratum, Maudare magistratum, Abire magis-
 tratu, Accipere magistratum, Venire in magistratum, Magistratum
 immingere, quod est decedere iuri & praerogatiuis officii.

Magnata, pen. corr. *μαγνὰ*, Pistilli, et massæ factæ ex vnguentorum facibus odoris gratia: *μαγνὰ* *πύσσι*, quod est terere & miscere, et in massam redigere. Plin. lib. 13. cap. 2. Siccis odoribus constant, quæ Dia-

Magmentum, inquit Festus, veteres dixerunt, quasi maius augmentum, & auxilium, quoniam augebant numerum hi, qui accedebant alieni-

MAGNA GRÆCIA, Dista est ea pars Italia, quæ à Tarento vsque ad Cumas est, vel (vt Plin. lib. 3. refert) quæ à Locris Italix frõre, ad Tarentum vsq;

tum vltq; protēditur. Sic dicta (vt Festus putat) quod multae magnaeq; ciuitates in ea fuerint à Grecis conditae. Vide lull. lib. 20. Virg. 3. Aen. Effuge, cuncta mala habitatorum maxima Graecis. In ea habitauerūt Pythagorae philolophus, & Archyras, Parmenides, & Zeno eiusdē sectatores, & Ennius poëta. A quibusdam tota Italia dicta est maior Graecia. Quidā in Poëtia, Italia nam tellus Graecia maior erat.

Magnanimus, Magnanimitas, vide M A G N V S.

Magnarius, [*μεγαλειοπορος*. Ital. *cluch*, *gran maneggio*. Hifp. *Grande negoziador*.] Apud Apuleium, pro magno negotiatore ponitur, à negotiorum magnitudine, tanquam clarus in obcundis magnis mactatutis.

MAGNATA, *ugi. yva*² Ptolemæo, Vrbs Hibe vocati sunt. Vide Ptolemæum lib. 2. cap. 2.

Magnates, pen-prod. [*magis* & *potens*, Ital. *Nobili*, *potenti*. Hisp. *Los grandes en dignidad, y nobles*.] Dicuntur nobiliores, & potentiores, quorum magna est potentia, & auctoritas.

Magnes, *cis, apertus*, generis masculini, Genus lapidis, ad se ferunt attrahentes. Plin. lib. 36. cap. 16. Quid ferit duritia pugnantia? sed cedat, & patitur mores: trahitur nōq; ad magnese lapide: domitrix illa rerum omniū materia ad inane nescio quid currit: atq; vt propius venit, afflicti, teneantur, & complexu hæret. Sideritū hoc hoc alio nomine appellant, quidam Heracleon. Magnes appellatus est ab inuenitore, vt ex Nicandri sententia tradit Plin. lib. 36. cap. 16, qui quum pectus palcens, pedum forte haberet ferratum, & crepidas ferreis clauis compadas, animaduertit lapidem hunc ferre adhaerescere. Alij ad Magnesia dictum volunt Lydiæ regionē, in qua lapideū hunc pimum voluit esse inuentum circa Heracleam vibem: vnde & Heracleon appellatur. In qua sententia est Lucr. lib. 6. vbi sic scribit, Quod superest, agere incipiam, quo fodere fas. Naturę lapis hic se ferū ducere possit, Quem Magnesia vocat patris de nomine Graij, Magnetum quia sit patris in finibus ortus. Cic. 1. de Diuin. Vt si Magnetem lapidem esse dicam, qui ferum ad se allicit & trahat: rationem cur ita sit, afferre nequeam. Magneticus, *rum*, Claudianus de magnete, Venereū magnetica gemma figurat.

MAGNES, ¹⁴⁰⁷ Suida, Atheniensis antiquæ Comædiæ scriptor tempore Epicharmi, docuit fabulas nouem, vicit duobus. Magnēs item alter Syriacus puer, pater egeret mortalibus formosus; poetica insuper & musica ornatus, corona insignis aurea, ac habuit molliore indutus, ciuitates obibat multos dilectus, præfuit Gygi Lydamum regi. Pater autem probrum huimodii petoli, cuncta occasione comam eius incedunt uellem, ornatumq; omnem lacerarentur. Quæ re commotus Gyges, in Magnēs bellum mouit, quibus tandem superatis reuertens, eam in urbem celebrari magnificè iussit. Suid.

MAGNĒSĪA, *magnessa*, Macedoniae regio, Thessaliæ annexa, de qua Plin. lib. 4. cap. 9. ¶ Est & Magnesia, Ionix oppidum ad Mxandrum fluvium, distans ab Epheso (sicuti scribit Plin. lib. 5. cap. 29.) xvi. m. pass. circa quem L. Scipio Asiaticus Antiochum regem magna clade affecit.

Magnēlia, *μαγνηλια* Stephano, Mulier ē Magnēlia regione Thessaliæ annexa: aut ē Magnēlia Ioniæ ciuitas. Horat. lib. 3. Carminum. Ode 7. Magnēliam Hippolyten dum fugit abstulit. Masculinum eius est Magnēs, cuius: quod de se facit femininum Magnēlla, quemadmodum à masculino Cres fit femininum Cressa.

MAGNETES, μαγνῆτις, Qui & Magnetis, μαγνήτις. Populi vocati sunt. Luct. lib. 6. Et Magnetes equis. Minor gens cognita remis.

Magnetes, etum, [*μαγνητις*, Ital. *Senatori*. Hisp. *Senadores*.] Apud Macedones erant, qui apud nos Senatores dicuntur, siue principes & capita vrbis: unde & summum magistratum vocant Magnetarchen, teste Lilio lib. 1. bel. Maced.

Magnus, a, um, [*μαγνός* Ital. & Hisp. *Grande*.] Græcis cuius comparatiuum est Maior, superlatiui Maximum. Virg. 1. Georg. Hæc magnum alterius fuisset spectabis æcerunt? Idem 2. Aene. Tum magnum exitum quod di prius omen in ipsum Conuertere? Priami Imperito, Phrygi- blis; futurum. Cicero in Orat. Magnum opus & arduum Breve conatur. Idem 1. de Orat. Studio actiore, otio ac facultate diftendi. Maior ac maturiore, & labore ac industria superiore. Ouid. 13. Metam. quærent iſtis, Quam mihi maior honos. Cic. Quæ frat. lib. 2. Eum tibi cômendo maiorem in modum, hominem dâmi ſplendidum, gratiolum etiam extra donum. Idem de Amicis. Sed hi ne comparentur Catoni maximo & ſpectato viro. Ouid. ad Luſian. Maximus ille armis, maximus ille roga. 3. Maior, ad annos relatam, pro longiore æuo. Terent. Eunuc. Ve- riorem illa ſi viuit, annos nata eſt ſecedit. Non maior. Mart. lib. 9. Ma- ior erat menſibus illa tribus. Magno natu. Liu. 3. ab Viſ. Conſulgit P. Scæpius de plebe magno natu. Idem 6. belli Pun. Inter hæc 6 media turba obſidum mulier magno natu, Mandonis vxor, &c. 3. Maior natu. Cic. 1. Tuſc. Anno ante natum Ennium, qui fuit maior natu quàm Pla- tus & Næuius. 3. Maximus natu. Liu. 1. bel. Pun. La enim maximus natu exiſti in conſilio reſpondit. 3. Magnum facere id eſt magnum aliquid præſtare. Horat. 1. Scrm. Saty. 10. At magnam fecit, quod verbis Græca Latine Miſcuit. Cic. 1. Acad. Magnum eſt efficere, vt quis intelligat, quid ſit illud verum & ſimplex bonum, hoc eſt magni laboris, vel ma- gnæ vtilitatis. 3. Quod maior eſt. Cic. de Amicis. Quid ſi tanta vir- probitatis eſt, vt eam vel in eis, quos nunquàm vidimus, vel (quod maius eſt) in hoſte etiam diligamus. 3. Concipere maiora animo, Quid. 1. 7. Metæ. Viribus maiora audere, Virg. 10. Aene. Maior morbus, qui & comen- lis dicitur, Cæſus lib. 1. cæ. 2. Inter noſſilimes morbos eſt etiam iſque comicialis, vel maior nonnatura. 3. Magno, Abſoluto, pro magno pre- tio. *μαγάλω*. Apul. Me deniq; pauperculus quidam hortulanus compar- quinquaginta nomis, ſed magno aiebat. Var. lib. 3. de Re cult. Pici- nem ædificatur magno. Virg. 2. Aene. Hoc Itacus veſtig; & magno mer- cetur Attridæ. Cic. 1. Verr. Qui, vt ais, magno vendidit? Euſdem ſig- nificationis eſt genitiui Magni, verbis æſtimationem importatibus iunctus. Cic. Caſſ. lib. 1. 7. Magni erunt mihi litere tue. Id eſt habeo eas in pretio. Plin. Epist. 2. lib. 3. Itaq; magni æſtimo, dignari cuius ali- quid æſtueret. 3. Magnum, Pro valde, *μαγά*. Plaut. Mil. Ego, au dormit Scæledrus inuſt; & v. c. Non naſo quidem; nam eo magnum clamat, te- gite calicem. Idem Moſtel. Atq; ille exclamat de repente maximum. 3. Originis maximus, non ſolum de Deo dicitur, ſed etiam de ſundo,

298
agror, domo, & aliis. Celsus in l. Quam venderes. ff. de contrah. empr.
Quam venderes fundum, non dixilli, Vt optimus maximusq; esse: verū
est quod Quirio placebat, non liberum, sed qualis esset, fundum pre-
stari oportere. ¶ Maximus Pontifex dicebatur, quod rerum quæ ad san-
& religionis pertinet, maximus iudex sit, vindicq; consummarie priua-
torum, magis sacrumq;. ¶ Minorum pontificum Maximus dicebatur, qui
primus in id collegium venit. Item Minimus, qui nouissimus. ¶ Maxi-
mus dignationis Flamen (inquit Festus) Dialis est inter quindecim Fla-
mines: & quum ceteri differmina maiestatis suæ habeant, minimi ha-
bere Pontionalis: quod Pomona leuissimò fructu agrorum præstat, hoc
est pomis. Maiores flamines appellabantur patris generis: Minores,
plebeij. ¶ Maximus Curio, cuius auctoritate Curia, omniūq; Curiones
reguntur. ¶ Maximi annales appellabantur, nō magnitudinis, sed quod
eos Pontifex maximus conscriberet. ¶ Maiorem Consulē L. Cæsar pu-
bat dicit, vel eum penes quē sases sint, vel eum qui prior creatus sit.
Prætorum autem maiorum, vrbiumque minores, ceteros. Maximū Pri-
torem putat dici alij eum, qui maximū imperij titulum, qui atatis maxi-
mæ in collegio quauis Augurum decretum sit, quod in salutis augurio
Prætores maiores & minores appellabant, non ad atate, sed ad vim im-
perij pertinere. ¶ Magnum annum dicit mathematici, quo septem sy-
dera cetera expleis propriis cursibus sibi inter concordant. ¶ Maxima
hostiana ouilis precoris appellabant, non ad amplitudine corporis, sed
ab animo placidiorie. ¶ Magnam multa, antiquitus erat boum triginta
& duarum ouium. *magis* *magis*. Sed quum in fraudem multæ dicte sol-
uerentur boues ouesq; parui pretij, ideo confusi sunt postea in sin-
gulas oues deni aris, in boues vero aris centeni. Et itaq; multa ma-
ximam milium & viginti aris, hoc est trecentarū & duarū drach-
marum. ¶ Magnum socerum appellat vir vxoris suæ alium. Magni
socrum vir vxoris suæ autem appellat. Maior socer, vxoris meæ pro-
pauus. Maior socrus, vxoris meæ proauia. Maior patruus, aut & auis
patruus. Maior amica, aut & auia amita. Maior auculus, aut & auis
auculus. Maior magister, Consul dicitur. Hæc Festus.

Maiores, [μεγαλότεροι, μεγαλύνει, ὁ μεγαλύνει] the greater, magnify. Ital. *Maggiore*, *maggiore*. Hispa. Los padres *fubiendo* *criaba*. Intelligi possunt quicquid; aut, abavi, proavi, atavi, trivivi, & ante hos in infinitum: sicut *Minores*, qui etiam possunt trineptes futuri sunt. Cic. in Sallust. Ego meis maioribus virtute prælovi, vt si prius nati non fuerint, à me accipiant initium memorie lux. Cæsar. bel. Gall. Quod Germanorum consuetudo hæc sit à maioribus tradita, quoniam; bellum, &c. q. Accipiantur etiam Maiores indifferenter pro omnibus qui ante nos fuerunt: quædam modum Minoris pro posteris vitimur; his duobus nominibus in duabus iam dictis significationibus, tantum in numero plurali.

Magnanimus, mi, η, α, λ, η, τ, ο, ς, μ, ε, γ, α, λ, ο, φ, ο, ς, ι, c. al. *Magnanimo*. Hicp. *De gran-
de animo*, magnanimo] Qui magni est animus. Cicc. 1. Offic. Itaque viros
fortes, & magnanimos, eosdem bonos, & simplices, veritatis amicos,
minimèque fallaces esse volumus. Ouidius 3. Trist. Eleg. 4. Corpora
magnanimo facis esse prostrata leoni. Idem 1. 2. Metam. Nève te ma-
gnanimus frustra memorauerit heros. Virgil. 4. Georg. Magnanimos
que duces, totiusque ex ordine gentis Mores, & studia, & populos,
prælia dicam.

Magnanimitas, aris, [μεγαλοψυχία. Ital. *Magnanimità*. Hisp. *Grandeza de animo*, *magnanimidad*.] Est sublimitas, & prestantia animi; quam se de-
finit Spéculpūs. Magnanimitas est moderatus contingentium vñs; y-
rhana cum hominibus conuersatio, magnificētia cum ratione. Cic. 1.
Offic. Nam quum omnis honestas manet à partibus quatuor, quarum
vna sit cogitatio, altera communitas, tertia magnanimitas, &c.
Plin. lib. 7. cap. 2. v. Idem magnanimitatis prae-buit exemplum, cui com-
parari non possit alius, &c.

Magnificus, a, um, [paraglossa] *mag-ni-ficus*. Ital. *Magnifico*, splendo. Hispa. *cosa mag-nifica y liberal*. ¶ Qui in magnis pro dignitate lumpsum facit: quig; circa munera impensas facit honorificas: veluti in ludis, in rebus diis fa-cificatis, in edifiçijs, in epulo publico: non autem qui in seipsum sumptuosus est. Plautus Aſinaria. Exemplo facio factum me, acque mag-nificum virum, Dico me esse atrienſem. Terentius. Hecur. Mea est potens, proca, magnifica, sumptuoſa, nobilis. Cice. 1. Offic. Delectant etiam magnifici apparatus, vitæq; cultus cu elegantiâ & copia. Magni-fica verba, Terent. Eun. V. bes magnificæ, Ouid. 2. de Pont. Magnifica domus, Plin. lib. 17. cap. 1. ¶ A Magnificus fit comparatiuus Magnifi-centior & ſuperlatiuus Magnificentiſſimus. Cice. 2. de Finib. Ad alia iora quædam, & magnificentiſſima, mihi crede Torquæ, nati ſumus. Idem 2. Offic. 1. Crasſus Qu. Murius magnificentiſſimus Adilia ſuæ duxit.

Unde L. L. Jan. p. 29, ubi magnificentiā aduante tuncus est.
Magnificētia, s. Elit, vt inquit Cic. 2. de Inuent. rerum magnarum &
excellentiarum cum animi aliqua quadam & splendida propositione agita-
tur, atq; administratur: [μεγαλοπρεπεία. Ital. Magnificenza. Hisp. Magni-
ficencia. grandexa de animo.] Idem de Amicitia, Nec metiamur eam, vt
quidam indocti, verborum magnificētia. Idem contra Rullum, Hoc
vix est liberi populi vix vestrum amicorum magnificētia. Quintil.
lib. 4. cap. 2, His tribus narrandi viri vrbis adiucium quidam magni-
ficētia, quam μεγαλοπρεπεία vocant.

Magnificē, adverbium, Latrē honorificē (μεγαλόνος, Ital. & Hisp. *Magnificamente*). Terent. in Adelph. Nunquam ita magnificē quicquam dicam, id virtus quā superior aulā. Brutus ad Cicero. Iusur enim magnificē loquē; certē deest aduersus ignōrantes. Plin. lib. 3. cap. 7. Siccā sic stomachum lardum, gutturē & faucibus magnificē vtilēs. Cicer. 1. Offic. Hæc præscripi feruamē licet grauter, magnificē, animosē, viuere: acque eripiam simpliciter, fideliter, & vitæ hominum amicē. q Magnificus, Cato pro Magnificētius dixit, feruata regulati formationē à comparatiuo Magnificē. Vide Festum.

Magnifico, as, Extollo, exalto. *μυγαλύνω*. Ital. *Esaltare, magnificare*. Hispa. *Exgrandescer.* Plin. lib. 28. cap. 16, Magnificans & virtutis, qui nondum herbam gustaverit, finium. Plin. libro 17. cap. 9, Arcchlaum quoque magnificat Varro, Plaut. Menach. Te vnum ex omnibus Venus voluit me magnificare.

Magniloquus, Qui magna loquitur. [*μεγαλοφώνημα*. Ital. *chi parla cose grandi*. Hisp. *El que habla grandexas*.] Martial. lib. 2. Candide *καὶ σὺ φίλον*, hec sunt tua, Candide *παῖτα*, Que tu magniloquus potes dicere sonas.

Tacitus in vita Agricola. Atque illi modò cauti ac sapientes, prompt post euentum, ac magniloqui erant.

Magniloquentia. μεγαλοφωνία. Ital. *Il parlare cose grandi.* Hisp. *Grandes de palabras.* Cic. in Orat. Quod ille dactylicus numerus luxuriosiorum magniloquentia sit accommodatior. Homeri magniloquentia, Cicero Celsari, lib. 13. Epist.

Magnipendius. In magna estimatione habeo. [μεγαλὸν τιμώμενος. Ital. *Estimar grandemente.* Hisp. *Estimar a preclaro mucho.*] Plaut. Curcul. Neque cum ad me adire, neque me magni pendere. Vetus est. Lilius, Romanorum nemini id auctoritatis aderat, ut promissa eius magnipenderentur. Terent. Adelphi. Ego quoque a meis me amari, & magnipendi postulo.

Magnitas. pro Magnitudine apud antiquos. Accius, Nanque sat frugi: neque dici potest pro magnitate.

Magnitudo. Copia, amplitudo, sublimitas. [μεγὰρ. Ital. *Grandex.* Hisp. *Grandeza generalmente.*] Cicero pro Roscio Amer. Magnitudo aris alieni. Magnitudo animi, id est excellentia, prestantia, μεγαλοψυχία. Cic. 4. de Finib. Quareque ab eisdem de temperantia, de modestia, de magnitudine animi, de omni honestate loquuntur. Magnitudo periculi pro grauitate. Cic. pro Quintio, Primum magnitudo periculi summo timore hominem afficit.

Magnopere. aduerbium. Id est valde, vehementer. [μεγαλόν. Ital. *Grandemente.* Hisp. *En grande manera.*] Plaut. in Trucul. Malam rem is & magnam magnopere scrua vitium. Terent. Hecate. Meminit me esse grauidam, & mihi me magnopere interminatum, si puellam parerem, nolle tolli. Lucet. lib. 3. Sed in omnibus rebus magnopere à vera lapsi ratione videntur. Cicero ad Cassium lib. 15. Ego ceterarum rerum causa tibi Romanam magnopere propterandum censeo. Magnopere facere. Cic. 7. Verr. Quid inquam, magnopere potuit Cicero facere, istius avaritia nauibus exinanitis? Non magnopere laboro: quod barbari dicunt, non multum curo. Cic. pro Roscio. Comae. Et quorsum recidat respicendum tuum, non magnopere laboro. Magnopere, separatum aliquando legitur. Plaut. Cist. Aque id non tam agere est iam vicisse villicum, quam id expectare optere tam magnopere.

Maximus. μέγιστος. Superlatiuum à Magnus: quo fit aduerbium Maximè, μέγιστον. quod quandoque preceperit, quandoque suppositum significat. Cicero Lentulo, Vel etiam id, quod mihi maximè libet. Idem pro Domo sua, Intuemini paulisper animis iuuentutem, & maximè eos qui, &c. Idem 1. de Nat. deorum, Quæ ratio potestas, & maximè Homerum impub. Suppositum autem pro summe, & vehementer. Cic. 1. Offic. Ut quisque maximè opus indigeat, ita ei primum opusculi. Idem de Ora. Dicere quàm maximè ad veritatem accomodat. Interdum est affirmatiua respositio. Terent. in Eupuch. Tu Parmeno huc fac illi adducantur. 2. Maximè.

Maximopere. aduerbium. μέγιστον. Cicero. Epistola. Te maximopere peto, & quæro.

Maximitatem. Veteres pro magnitudine dixerunt. Lucilius, Neque ad hoc me rogas inani maximitate.

MAURITANIS. πορταῖς, μέγας λιμήν, Mauritaniz Cesarionis oppidum est, à portu spatio ita appellatum: ut tradit Plinius lib. 5. cap. 2.

MAIOR. Nobilitas aliquot Peritorum ducum nomen fuit: quorum primus rem ac disciplinam Carthaginiensem vehementer ausit. Is ante vltim Punicum bellum, ut Lilius & Trogius referunt, cum c. x. nauibus bello Tarentino auxilio venit Romanis, & maxime Italiam ab externis inuadi. Cui acta à Senatu gratia auxiliique remissa. Duos moriens filios reliquit, Afrubalem & Annibalem, de quibus ante scripsimus. Mago, Annibalis frater, causa victoria apud Trebiam fuit, sed apud Locros à Manlio clausus, ab Annibale liberatus. Lilius quoque lib. 30. scribit Magonem Annibalis fratrem, in agro Insulubrum vulnerat, quem in Africam per legatos reuocatus nauigaret, apud Corsicam obuisse. Mago alius, à Scipione capitur apud Carthaginem in Hispania, Romamque per Lælium mittitur. Mago denique Afer, qui de Re rust. duo de triginta volumina scripsit, de quo Columella lib. 1. sic ait, Veneram Carthaginiensem Magonem vel rusticationis parentem veneremus. Nam huius octo & viginis memorabilia illa volumina ex Senatusconsulto in Latinum sermonem conuersa sunt. Huius Magonis meminit & Seruius, quem Virgilium in Georg. scribit esse imitatum. Item M. Varro de Re rust. lib. 1. cap. 1. & Plinius lib. 1. cap. 2. Mago item, oppidum est in minoribus Balearibus, ut scribit Pomponius in fine lib. 2.

MAIORUM. Nomen viri, filij Iaphet proprium: à quo (ut ait Iosephus lib. 1.) Magog dicti sunt, qui à Græcis Scythæ dicuntur.

Magudaris. [μαγδαρί. Ital. *Magda.* Hisp. *Magda.*] Caulis esse creditur ex laferpitij radice nascens. Plin. lib. 19. cap. 3. Alij tradunt laferpitij radicem fuisse maiorem cubitali, tubèrque in ea super evertam. Hoc incito profuerit solum succum, seu lactis, supernato caule, quem Magudarum vocant. Est etiam Magudaris laferpitij species, ut testatur Plinius eodem libro & capite. Alterum, inquit, genus est quod Magdaris vocatur, rancius, & minus vehemens, sine succo. Plaut. in Rudente, Sitibi confidis fore multam magudarim. Colamel. lib. 4. cap. 16. Facit & radix, quam Græci vocant μαγδαρί. Vetus nostra consuetudine vocat Laferpitium. Vbi tamen quidam exemplaria, αλαφίον habent, non μαγδαρί.

Magus. μάγος. Ital. *Mago.* Hisp. *Hombre sabio en el arte magica.*] Dicitur Persica, qua apud eos significatur sapiens. Sic enim Persæ Magos vocant, ut Græci Philosophos, Latini Sapientes, Galli Druidas, Aegyptij Prophetas, siue Sacerdotes, Indi Gymnosophistas, & Assyrij Chaldaeos, à Chaldaea Afr regione. Accipitur etiam Magus pro incantatore, qui maleficia, & omnibus legibus veritas artes exercet. Nam quum Magi apud Persas postitum deorum cultui vacare solerent, in tantum postea aucta est eorum vanitas, ut non solum obseruatione syderum futura prædicere, sed artibus quibusdam, & maleficiis, & scire se omnia, & facere posse profiterentur. Hinc Magice, ces, γαγία, ars ipsa incantandi, quæ etiam Magia dicitur: quæ vide Plinium lib. 30. cap. 1.

Magia. μεγαν, cum accentu in penultima, γαγία, Vox est Persica, quam illi scire accipiunt pro sapientia, & perfectæ rerum naturalium cognitione. Vnde & Magi ab illis appellabantur, quos Græci vocant Philosophos. Duplex tamen traditur Magi species: quarum altera, quam iam dixi-

mus, nihil aliud est quam consummatus naturalis philosophia: apud quum Pythagoras, & Plato, & Empedocles, ceterique inter Philosophos præstantissimi, veluti sanctiorem quandam disciplinam, indefectibili studio, longinquique peregrinationibus conquiscebant. Altera, quam Gæciam, γαγία, vel Thugiam vocant, æmoum inuocatione, insana disque incantationibus constat, quam & leges omnes execrantur, & Plinius autem inestabilem vocat, irram & inanem. Ecclesiastici Magicas præfignas vocant, eò quod rerum veritate clementantur, hominum mentes fallacia præfingentes. Huius Magice plures sunt species: Idromantia, ἰδρμαντία, quæ fit ex aqua. Axiomantia, ἀξιμαντία, quæ fit securibus & aliis dolabris. Lecanomantia, λεκανμαντία, quæ fit peluib, quas Græci λεκαναί vocant. Nam apud Persas erant Magi Lecanomantici dicti, ut lib. 15. docet Strabo, quasi ex peluib diuinites. Nam vaticinantes peluim accipiebant aqua plenam, æmouib congruem, in profunda repentibus. Vbi autem æmou illapsus erat, aqua edebat sonum quendam fatidicum. Catopromantia, κατοπρμαντία, quæ fit per specula. De qua Sparteianus in Iuliano intellexit, quum ait, Carmina profana incantauerunt, & ea quæ ad speculum dicunt fieri, in quo pueri præligatis oculis incantando futura respiciere dicuntur. Pyromantia, πυρμαντία, quæ fit per ignem. Hanc Amphiarus primus inuenit. Necromantia, νεκρμαντία, quæ fit per terram. Chiromantia, χειρμαντία, per lineamenta manuum. Necromantia, sine Necromantia, νεκρμαντία, ἡ χειρμαντία, quæ fit per euocationes ymbraum, & per inferorum colloquia: quæ Necromantici, quorum incantamentis mortui resuscitari, diuinare, ad interrogata respondere videntur. Quam nonnulli etiam Sciomantiam vocari putant. Quidam inter Necromantiam, Sciomantiamque distinguunt, quod in Necromantia ad erigendum cadaver sit sanguis necessarius: in Sciomantia sola sufficiat ymbra euocatio. Capnomantia, καπνομαντία, quæ fit ex fumo aræ, cuius motu futura cognoscant: à qua Capnomantia dicuntur. Coscomantia, κοσμομαντία, quæ fit per erubrum: quo genere etiam hodie mulieres aliquot in Gallia videntur, ad inuestigandas res furto ablatas. Ex hoc Magia fonte deriuati sunt apud Italos. Hæretici aruspices, apud Indos Brachmanes & Gymnosophistæ, apud Gallos Druidæ, & Bardæ, apud Siculos Gæcones: vbiq; autem terrarum Astrologi, qui & Chaldaei vocantur: quauis alibi sint nati.

Magice. huius magices, pen. corr. [μαγικῆ. Ital. & Hisp. *Arte magica.*] Ars ipsa incantandi, quam quidam Magiam vocant. Plin. lib. 30. cap. 1. Si non expers sedes eius tota Thracie magices fuisset.

Magiceus. ἡ μάγικος, quæ fit ex aqua. Quod ad magum, vel etiam magicen pertinet: ut, Magice artes, Magice herbas dicunt, quibus magorum vanitas gloriatur. Virg. 4. Aeneid. Teller chara deos, & se per manas, tumque Dulce caput, magice inuitam accingit artes. Virg. 8. Aeglog. Coniugis ut magice fanos auertere facis. Experiens sensus. Plin. lib. 25. cap. 3. Nec alia dico magica portenta, nisi vbi caueda sunt, aut coarguenda, in primis fide eorum damnata. De magica arte vide Plinium lib. 30. cap. 1. & 2.

MAIA. ἡ μάη, Atlantis filia filæ ex Pleione Nympha, ex qua Iupiter Mercurium suscepit. Virg. 8. Aene. Vobis Mercurius pater est, quem cædida Maia Cyllenes gelido conceptu vertice sudat. Ac Maia (auditis si que, quæ credimus) Atlas, Idæ Atlas generat, cæli qui sydera fulcit. Fuit & altera hoc nomine Fauni filia, cui in mellario vase, non mel, sed vinum sacrificabant. Maïam item Græci amatam & materem vocant: item nutriceam & obstericem: denique mulieres omnes natu grandioves honoris gratia Maïas salutabant. Est item Maïa, canerorum genus maximum apud Aristotelem lib. 4. Animal. μάη.

Maiales. Porci castrati. [μαίη. Ital. *Porci castrati.* Hisp. *Pueros castrados, dicitur marranos.*] Varro 2. de Re rust. cap. 4. Castrantur pueri: quos dicitur anniculi utiq; nec minores quam semestres. Quo facto nomen mutant, atq; è veteribus dicuntur Maiales.

Maiestas. ἡ μαῖestas, A magnitudine dicta est. Est enim decus, amplitudo, & dignitas vel populi, vel Senatus, vel Principis, Imperatoris, ac etiam priuati magni viri, aut alterius etiam inanimati: rei. [μαῖestas, ἡ μαῖestas. Ital. *Maïestas.* Hisp. *Maïestad del Rey ó príncipe.*] Idem 2. de Re rust. cap. 1. sed neque paruum Carmen maïestas recipit: tu nec meus audeat Rem tætare pudor, quam vires ferre recusat. Vnde Maïestas, vel crimen, Iureconfulti definiunt, quod aduersus Populum Rom. vel scuritatem eius committitur. Et Rei maïestatis dicuntur, qui cuiusmodi criminis accusantur. Maïestas etiam dea credita est. Honoris & Reuerentiæ filia, de qua Ovidius, Donec Honor, placidus decens Reuerentiæ vultu, Corpora legitimis impoluerit toris. Hinc sacra Maïestas, quæ mandum temperat omnem, Quisque die parca est edita, magna fuit. Nec mora, confudit medio sublimis Olympo Auræ, purpureo conspicienda sinu. Maïestas populi dicebatur: Auctoritas autem, senatus. Populus enim sciscere solebat, & iurare: Senatus censere, & autor esse. Cic. 3. Philip. Tantus autem consensus municipiorum, coloniarumq; provinciarum Galliarum, ut omnes ad auctoritatem huius ordinis, maïestatemque Populi Rom. defendendam conspirasse viderentur. Maïestas nominis, est magnitudo, siue dignitas. Martialis lib. 1. Quum pars libri & maior, & melior ad maïestatem sacri nominisui allegata sit. Maïestas alicuius loci, est eius prestantia, siue excellentia. Liu. 1. ab Vrb. Cæcepit animo eam magnitudinem Iouis templi, quæ digna Deum, hominumque rege, quæ Romano imperio, quæ ipsius etiam loci maïestas esset. Maïestas in oratione, est grauitas. Cic. de Amic. Quanta in oratione maïestas. Imminuere, vel minuere maïestatem, est aliquid committere contra dignitatem, vel amplitudinem populi, aut principis. Pro quo etiam dicimus, Lædere maïestatem, vel Soluere maïestatem. Cic. in Partit. Maïestas est imperij, atq; in omni populi Romani dignitate: quam minuit is, qui per vim multitudinis, rem ad seditionem vocauit. Et dicendo, Exiit illa disceptatio, minuerit maïestatem, qui voluntate populi Romanum rem gratam, & equam per vim egit. Idem 2. de Orat. Tamè ab illa maïestatem immutata negabant, &c. Sueton. in Claudio Cæs. cap. 16. Ex quibus verbis apparet, maïestatem populi Romani Iesam maiores ob id existimasse, quod eius Romanus affectum se regi, & comitè præbere non dubitasset contra morem maiorum, ut creditam pecuniâ reciperet. Contrà, Retinere maïestatem, est quod vulgus ait, Seruare auctoritatem.

toritatem. Cice. in Orat. Ius omne retinendæ maiestatis Rabirii causa continebatur. Confluitur maiestatem, est lapsam, aut labat in dignitatis venerationem ampliudinique existimationem confirmare. Salust. Maiores nostri parandi iuris, & maiestatis constituendæ gratia per secessionem armati bis Auentinum montem occupauere. Consecrata maiestatem, est idem quod retinere.

Maiores, Maiores, vide MAGNVS.

Maïus, [μαῖος, μαῖος, Ital. Maggio. Hispa. El mes de Mayo.] Mensis, à maioribus dictus, (vt inquit Macrobius) quorum consilio Respub. gerebatur: sicut Ianus à iunioribus, qui rem armis gerebant. Postquam enim Romulus populum Rom. in maiores, minoresq; diuisit, vt altera pars consilio, altera armis Remp. ueretur, in honorem vtriusque partis hunc Maïum, sequentem Iunium vocauit. Ouid. 5. Fasto. Hinc sua maiores tribuere vocabula Maïo, Iunio à iuuenum nomine dictus adest. Sunt qui Maïum à Maiestate dea denominatum velint, quod flamen Vulcanalis Calendis Maïis huic deæ rem diuinam faceret. Alij à Maia Mercurij matre: propterea hoc mense mercatores omnes Maïæ pariter & Mercurio sacrificare soliti erant. Quam opinionem etiam attingit Ouidius loco iam citato, At tu materno donasti nomine mensem. Inuētor curæ furibus apæ fides. Hoc mense Romæ Lemuria celebrabatur, templaque omnia clausa erant: putabaturq; id tempus nuptiis contrahendis parum esse idoneum: quo opinio ad nostra etiam tempora permanuit. Vide Ouidium lib. 5. Fastor.

Malax, pen. prod. Est pars faciei emittens inter oculum, nasum, & buccam, quæ & Gena dicitur, [μαλαξ, μαλαξ, Ital. Guancia. Hispa. La maxilla de la cara.] ita appellata, quod rotunda speciem mali præ se ferat. Plin. lib. 11. cap. 37. Infra oculos malæ hominibus, quas pterit Genas vocabant: ibi offenditur pudor. Virgilius tamen lib. 3. Georg. equino generi malas tribuit, quum ait, quo tempore Glauci Potniades malis membra assumpere quadrigæ. Plaut. Trinum. ac pol ego etiam videret, edam, atq; ambabus. Malis expletis vorem: & quod illi placeat, præcipiam potissimum Virg. 5. Aene. Duro crepant sub vulnere mala. Lucr. lib. 5. Iuuenas molli vestit languine malas. Sic in Orat. Malam à Maxilla dictam esse ostendit, abiectione aliquot medijs literis. Quinctium (inquit) verba sæpe contrahuntur, non vlt causa, sed aerium. Quomodo enim vester Axilla, Ala factus est, nisi fugæ literæ vastiorisquam literæ etiam è maxillis, è raxillis, è vexillis, & parillo consuetudo elegans Latini sermonis euellit.

Malabathrum, pen. corr. [μαλαβάρην, Diofcoridi folium est nardi odoratæ, quod ex India aduehitur: cuius duo sunt genera. Alterum in Indis paludibus quibusdam gignitur, nullisque hactenus radicibus, lenticulæ modo aquis innatæ. Alterum in Syria, copiosiusque etiam in Aegypto arboribus eiusdem nominis detrahitur. Ex vtroq; vnguentum conficitur odoratissimum, quod Malabathrum, & Foliatum appellatur. Scribitur & Malobathrum, per quam vocalem in secunda syllaba.

MALACIA, [μαλακία, Stephano ciuitas in Hispania Bætica. Mela lib. 2. Sige oppidum è regione Malacæ vrbem Hispanicæ contemplantur.

Malache, [μαλάχη, pen. corr. Species est malæ vntem emolliens: vide & nomen habet. Nam Græci μαλάχην dicunt, quod nos molle. Plin. lib. 20. cap. 21. Duo maluarum genera amplitudine folij discernuntur. Maiorem Græci Malopen vocant in fatiis: alteram ab emolliendo vntem, dictam putant Malachen.

Malachra, quam alio nomine Maldacon vocant, Arbor est in Bactriana regione, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici gummi genus exudans, quod Bællium vocatur. Plin. lib. 12. cap. 9.

Malachites, [μαλάχης, Gemma spissius virens: ita dicta à colore malux, quæ Græci μαλάχην dicunt. Eadem & Molochites appellatur. Nam Græci μαλάχην & μαλάχην pro eodem dicunt. Plin. lib. 37. cap. 9. Noui trahunt molochites spissius virens, à colore malux nomine accepto, reddendis laudata signis, & infantum custodia quadam, innato contra pericula ipsorum medicamine.

Malacus, a, um, [μαλακός, Ital. Molle. Hispa. Muelle.] Latine mollis, delicatus. Plaut. in Bacch. Pro lorica malacum capiam patium. Id est molle, & effeminatum. Ibidem, Hic nostra ageat ætas in malacum modum, hoc est mollior, & suauiter.

Malacia, cit, [μαλακία, Ital. Bonaccia. Hispa. Bonanza en la mar, calma.] Træquillitas, quum maris fluctus omnino quiescant, & languent, neq; vlla aura commouentur. Cæsar 3. Bel. Gall. Ac conuersis in tam partem nauibus, quod ventus scirebat, tanta subito malacia ac tranquillitas exiit, vt se loco mouere non possent. Lucræti Pellaciam à pellendo appellat, vbi dicit, Subdola quum ridet placidi pellacia ponti. Est etiam Malacia, mollities quædam prægnatam & defectio, quum modò hoc, modò illud appetit: adeo vt ne terra quidem, aut carbonibus extinctis abstineat, quod vitium alio nomine κίψα, hoc est Pica vocatur. Prouenit hoc incommodum à conceptu potissimum, in se tertio, nequeunte feru omnia ad se delata alimenta abluere. Plin. lib. 25. cap. 6. Malicorium ex petreæ granidarum malacia, quoniam gustatu moueat infantem. Ibidem, Hortum semen edendum præcipiunt in malacia prægnatibus. Malacia stomachi, hoc est deprauatus appetitus, propter oris ventriculi affectum ab humorum erodentium copia. Plin. lib. 25. cap. 7.

Malacisso, fas, Mollis, subigo, [μαλακίζω, Ital. Ammolire, domare. Hispa. Amollear.] Plaut. in Bacch. Ah nimium ferus es. v. mihi fun. s. malacissandus es.

Malasso, fas, Mollis, subigo, maturo. [μαλάσσω, Ital. Far molle, maturare. Hispa. Hacer mollo, madurar.] Com malasso, quod est mitigo, maturascio, Varr. In dolore adaphoron esse, quod philosophia commalassaret eam partem, quæ concuti cupiditatis solet.

Malacostrecon, [μαλακστράων, Græci vocant, quod mollem habet testam: vnde Malacostrecon pisces, μαλακστράωνες ἰχθύες, vocamus, qui testam quidem habent, sed tamen molliorem: vt in cancorum genere est videtur. Pisces enim omnes aut squamis teguntur, vt mugil & cyprinus: aut molli cute, quos μαλακστράωνες vocant Græci, vt polypus & sepiæ: aut testis durioribus, qui ὀστρεοειδῆς à Græcis appellantur, quales sunt ostrea, purpura, & buccina: aut molliore testa, quos μαλακστράωνες iam diximus appellari.

Malicius, [μέλιχ, Sophista fuit Byzantius, qui scripsit historiam à Con-

stantino vsque ad Anastasium. Suidas.

Male, aduectum, vide MALVS, pen. corr.

MALIA, [μαλία, μαλία, pen. indifferente, Promontorium Laconicæ, quod per quinquaginta milia passuum in mare protenditur, vbi periculosa est nauigatio, propter aduersos ventorum flatus. Hinc est illud proverbium, Quum ad Malicam deflexeris, domesticis obliuiscere. Virg. lib. 5, Ioniq; mari, Malicæque sequacibus vndis. Stat. lib. 7. Theb. Rauce circumsonat ira Malæx. Dicta Malca, à Malco Regiorum rege, qui in ea templum pulcherrimum construxit, quod Malcoiticum appellauit. Maleacus sinus, vide MALIACVS.

Maledico, Male dictum, Malefacio, vide MALVS adiectiuum.

MALIVENTVM, Hirpinorum vrbis, postea auspiciationis omnis gratia Beneuentum appellatum. Vide Plinium lib. 3. cap. 11.

Maleuolentia, vide MALVS, adiectiuum.

MALIVS, [μαλῖον, per simplex l, Mons est Orcetum, Indiæ gentis, iuxta quem vmbra æstate in Austro, hyeme ad Septentrionem iacuitur.

MALICA, Hispani: Tarracensis vrbis Ptolemæo, libro 2. capite 6, Vulgo Malgrado.

MALICVS STINVS, [μαλικὸς κλάδον, Locorum Epicnemidiorum est, è regione Eubææ, in quæ Spectichus flumens infuit, teste Ptolemæo: ita dictus à Malico oppido, cuius meminit Stephanus.

Malicorium, Putam mali granati. [ἰσίδιον, Ital. Scorza del pomo granato. Hispa. Coriza de granada.] Plin. lib. 24. cap. 17. Huius aridis folijs, vt malicorio, coria perficiuntur. Idem lib. 23. ca. 6, vultus coria maximè proficere illo nouit: ob id malicorium appellat medici.

Maligno, Malignus, Vide MALVS adiectiuum.

MALIMVS, [μαλῖμος, Siciliæ mons est apud Theocritum, malis, hoc est pomis refectus.

Malitia, vide Malus adiectiuum.

Mallicus, lei, Fabile instrumentum notissimum, ita dictum, quod res duras molliat, quasi molles: vel quod quæ dura sunt, molliuntur ad ignem, vt mallicæ flagellantur. [μαλῖκος, Ital. Martello. Hispa. Martillo.] Varr. de Re rust. lib. 1. cap. 22, Corbus, siccina, eribula, mallicæ, & rastelli. Plaut. in Mench. quum tu nunc mihi naueu nactus es M. N. ligneam, Sæpe tritam, sæpe fixam, sæpe excussam mallico.

Mallicolus, II. Diminutiuum à Mallicus: id est paruus mallicus [μαλῖκος, Ital. Martellino. Hispa. Pequeño martillo.] Ab huius similitudine etiam vocatur Mallicolus, [μαλῖκος, nouus palmes vitis, innatus prioris anni flagello, dictus quod in ea parte, quæ decidit, ex veteri sarmento promine vtrinq; mallicoli speciem præbet, & plantationi aptus est. In qua etiam sententia fuisse Plinium videtur, quum ait lib. 17. cap. 21, sarculum vtrinq; capitulum è duro feri consueuisse, eoque argumento mallicolum etiam nunc vocari. Cice. de Senect. Mallicoli, plantæ, sarmenta, vites, radices, propagines, nonne ita afficiunt, vt quæ muis cum admiratione delectent? Dicuntur etiam Mallicoli, fasciculi ex pice, sulphure, aliisque id genus incendijs somitis confecti, ad comburenda ædificia accommodati. Cice. in Cat. Desinant insidiari domui suæ Consuli, circumstare tribunal Prætoris vrbani, obliuere cum gladiis curiam, mallicolq; ad incedendum vrbem, facisque comparare. Idem pro Milone, Domus in clivo Capitolio securis resecta, plena omnia mallicolorum ad vrbis incendia comparatorum.

Mallicolaris, & hoc, iare, à Mallicolus sit. [μαλῖκος, Colum. lib. 3, Virgam mallicolarem non amplius quàm sex gemmarum esse conuenit.

Mallicata, tum, Quod mallico factum, aut confectum est. [μαλῖκατος, Ital. Martellato. Hispa. Martillado, à hecho al martillo.] Vnde Mallicati libri dicuntur, qui mallico percussæ, & complanati sunt: quod ferè fieri solet, antiquam libri compagine. Vlpia. I. Librorum appellatione, de Legat. 3, Sed & per scripti libri, nondum mallicati, vel ornati continebantur. Colum. lib. 12. cap. 15, Itaque qui præterit huic decoquendo, cola iuuenca, aut sparteæ, ex crudo, id est non mallico sparto preparata habet.

Mallicator, [μαλῖκατος ἰσίδιον, Ital. Martellatore. Hispa. Aquel que maja el martillo.] Martialis lib. 12, Illinc paludis mallicator Hispanæ Trinum nitenti fuste verberat saxum.

MALITI, [μαλίτι, Indix populi, à Mallo monte vicino ita dicti. Autores Plinius lib. 6. cap. 17, & Strabo lib. 15.

MALITI O-S, [μαλίτιος, Calicæ oppidum clarissimum, à Mallo conditore ita appellatum, vt ex Callimachi sententia testet Stephanus. Lucr. lib. 3, Mallos & extremæ resonant noualibus Argeæ. Hodie vulgo Malo.

MALITOTES, [μαλίτες, penult. prod. A Græcis appellatur mons Ida, ab omni multitudine. Nam μαλίτιος, apud eos significat vellus, vel pellem lanatam. Vide Cælium lib. 25. cap. 1.

MALIVS, [μαλῖον, Mons est in ea parte Indiæ, quæ est intra Gangem, à quo vicini populi Malii, [μαλῖαι, appellantur. Autor Plin. lib. 6. cap. 17.

Maluuium, uij, Vas, in quo lauantur manus. [μαλῖον ἰσίδιον, Ital. Lauatoio de mani. Hispa. El plato de fuente para aguar manos.] Et facminio genere Maluuiæ, (vt Festus ait) sicut Pelluium, & Pelluiæ, quo lauantur pedes.

Malo, mauis, mauult, malui, malle, Magis velle. [Ital. Volete più, tanto, auare meglio. Hispa. Mas querer.] Cic. de Clar. Orat. Meo iudicio multo flere malo, quàm aliorum. Idem r. Tuscul. Næ ego haud paulò haud animum malum, quàm omnium fortunæ. Ad Att. lib. 14, Tamen arbitror malle te quietam senectutem potius agere, quàm sollicitam. Legitur & Mauolo, Mauellem, Mauelim, pro Malo, Mallem, Malim. Plaut. Afin. Amari mauolo, mi gnare me abs te. Idem Amph. Experiri istuc mauellem me, quàm mihi memorari. Et Idem Aulul. Mortuum egom mauellem licho malo. Quam non ego illidem hodie infidias feni.

Malobathrum, thiri, [μαλοβάθρον φάρος, Folium est, nardi odorem referens: cuius dux sunt species: alterum in quibusdam Indiæ paludibus gignitur, nullisque hactenus radicibus lenticulæ modo, aquis innatæ. Alterum in Syria, copiosiusque etiam in Aegypto, arboribus eiusdem nominis detrahitur. Ex vtroq; vnguentum, vel oleum exprimitur odoratissimum, quod & Malobathrum, & Foliatum vocatur, eoque matronæ, & effeminatiores aliquot viri Romæ vti solent ad vngendos capillos. Horat. 2. Carm. Quum quo morantem saepe dimero Fregi coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos. Scribitur & Malabathrum, [μαλοβάθρον Diofcoridi. Vide supra.

Maloion, [μαλῖον, A quibusdam appellata est herba, quam Diofcorides

aniam malè facienti. ¶ Malè confulere in aliquē, Est aliquid illius incommodo, & damna facere. ¶ Malè acceptus inopia rerum dicitur, qui propter inopiam malè tractatus est. ¶ Malè aliquid verbis accipere, Est iniuria afficere. Subaudietur tamen aliquando ablativus, Verbis. ¶ Malè animatus erga aliquē est dicitur, qui illi malè afficitur, & non bene vult. ¶ Malè esse animo tum dicitur, quā ictu alicuius mortis perculsus animus non sustinet corpus, sequiturque ruina membrorum. ¶ Malè aliquid culpam credere, Est nō tūto credere. Plaut. in Pæn. Male credam, & credam tamen. Horat. lib. Sermonum, - patens huius optima fūgis Natura est illis malè creditus. ¶ Malè cadere, id est malè succedere, siue accidere alicui, quod nō fuerat. Cæcilius in Cōmēt. Vbi tantos suos labores & apparatus malè cecidisse videtur, &c. ¶ Malè audio, Significat alicuius maledicti sustinere, seu infamari, vituperari, culpam. [μαλὸν ἀκούω, καὶ μαλὸν ἀκούω. Ital. *Usciat cattiva fama, baner mal nome, Hisp. ser infamado.*] Iteur Bene audio, laudor. Huius antitheton est Maledicco. Terent. in Andr. Si pergas maledicere, peius audiet. Cic. in Orat. Non quid libenter malè audiam, sed quia ego causam non libenter relinquo. Idem ad Attic. Hanc nōnulli amici Appij ridiculè interpretantur, qui me idcirco putent bene audire velle, ut ille malè audiat. ¶ Malè cogito de te, Id est malè affectus sum ergate, & maleuolo in te sum animo. [μαλὸν σκεπτόμαι. Quid in Epist. Didus, Non tamē Aenean, quamvis malè cogiter, odi. Carlius Cicero, Et ipse facillè animaduertet, malè cum de me cogitare. Huic contrarium est, Bene cogito, &c. ¶ Malè cōciliatus. Terent. Eunue. Fugitive prodi, malè conciliate. Vbi Donatus, Malè, magno significat, vt Plaut. Amphitru. Hæc nō scita est exerceo, de sortio conducto malè. Ergo, Malè conciliate, magnū empte significat. Plaut. Plaut. Exite hinc, agite, ite ignaui, malè habui, malè cōciliati. ¶ Malè iudico, [μαλὸν κρίνω, καὶ μαλὸν κρίνω. Ital. *Malè censo, malè opinor.* ¶ Malè mereor de te, &c. Bene mereor, malè tracto te tibi nocet, & incommodo. Cuius contrariū est, Bene mereor, ite vobis est, &c. ¶ Cic. i. de Finib. Malè, credo, mereor de meis ciuibus, id est cōū cognitionē diuina illa ingenia transferre. ¶ Malè opo tibi, [μαλὸν ὀποῖο. Ital. *malè precor, vel impior tibi rem aliquā malam.* ¶ Maleuolus, pen. prod. Qui malè suadet. Plaut. Mostell. Perij hercle, in ego illam pessimum exēplis enicasso. Illa hic corruptum mulierē maleuola vulgi lena. Fames maleuola, Virg. 6. Aene. Et metus, & maleuola fames, & turpis gegestas. Amor maleuolus fecerat. Stat. i. Thebaid. ¶ Malè vertere, Est in perniciē reuere. [μαλὸν ἀνίσταμαι. Ital. *Volgere in ruina.* Hisp. *Tener mal prouche.* I. Terent. in Adelph. Minis vixitū tu illam emitti, quæ res tibi verrat malè. Vbi Donatus, Verumtūm dicitur Deus, qui rebus ad opinata reuerentibus præest, Sepe autem malè cedit, quod bonū putatur; & hoc est, malè vertitur idē gladius, qui muneri datus, ad minuculū suū regnū peruenit de quo Virgil. 4. Aene. - enscissū; reclusit Dardanium, non hos quæsitū munus in vias. ¶ Malè vult tibi, Odi te quod & malè cupio dicere. [μαλὸν θέλω. Ital. *Voler malè.* Hisp. *Malquerer.* Maledico tibi, id est Maledicti te afficio: in te maledicta, id est conuicia, probra, contumelia conicio. [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Ital. *Maldire.* Hisp. *Maldecir.*] Terent. in Eunu. Nescis, cui maledicas nunc vivo. Maledicis, aum, maledicetis, & maledicentibus, qui prociuius est ad maledicendū, aut obreclatū. [μαλὸν φησιν. Ital. *Chi dice male d'ogn' uno.* Hisp. *Maldecir.*] Cic. pro Flac. In tam suspiciosa, & maledica ciuitate locum sermō obreclatorum non reliquit. Idem t. de Finib. Homo natura maleuolus, & maledicus. Itē pro Flac. Qui in vberissima te tupe compendium, in maledicentissima ciuitate, in suspiciosissimo negotio maledictum omne, non modo crimen effugit. Plautus in Merc. Ad ego poi maledicentiorē, quā te noui neminem. Maledictio, Obreclatio, conuiuium. [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Gell. lib. 3. cap. 3. Ob assiduam maledicentiam, & probra in principes ciuitatis, &c. Maledice, aduerbiū, Itē est cōsumeliosus. [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Cic. i. Offic. Quod maxime tum solet euenire, qui tudiosē de absentibus detrahēdi causa aut per ridiculū, aut fouerē, aut maledice, contumeliosus; dicitur. Maledictum, ēti, Conuiuium, probrum, contumelia. [μαλὸν λέγω. Ital. *Maledictio, pillania.* Hisp. *Maldicio, injuria de palabra.*] Cic. ad Qu. fratrem, lib. 3. Quum omnia maledicta, versus deniq; etiā obsecratiū in Clodium & Clodium diceretur. Quid 3. Metam. - maledictae culpa. Aditit, & non est patientia libera nobis. ¶ Figere omnes maledicti, Cic. i. de Nat. deo. Congerere maledicta, Quintil. lib. 7. cap. 3. Coniicere maledicta in vitam alicuius, Cicero pro Plauc. Vexare aliquem probris & maledictis, Cicero pro Flac. Maledictio, nois, [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Ital. *Maledictione.* Hisp. *Maldicio, maldiximientia.*] Cic. pro Clau. Maledictio nihil habet propostū ppter contumeliā. Maledictio, [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Ital. *For mald.* Hisp. *Maldecir.*] Cic. ad Brutum lib. Epist. 11. Dii si Segulio malè faciunt, homini nequissimo omnium, qui fuit, &c. Idem ad Attic. Quid si ille Italia relinquet, faciat omnino male. Et Maledactio, compositum. Terent. Adel. Neque tu verbis vquam solus quod mihi te malediceris. Maledictum, ēti, [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Ital. *Maledictio, damnus.* Hisp. *Maldecir.*] Cic. i. Offic. Benefacta male locata, maledicta arbitror. Ex Ennio. Insignia malefacta, Lucret. lib. 3. Maledicis, ea, cum, Pro perniciō, qui dānum inferre, & qui nocet alteri. [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Ital. *Colui che fa male.* Hisp. *Cofa maldecir.*] Cic. 7. Verr. In exortum hominum & maledicōum, sceleratorumque, custodias, in prædonum, hostiumque, tu tantum numerum ciuium Romanorum includere ausus es? Plinius lib. 1. cap. 72. Oculi quibusque sunt longi, maledico: esse indicat: qui carnosus à navibus angulos habent, malitiae nota præuenit. Varr. 3. de Re rust. cap. 7. Vt locus omnis sit illustris, necne que ferpens, aliudque cum animal maledicūm intorie quæat. Maledicūm frondibus animal, capra, Plin. lib. 2. cap. 7. ¶ Intercidum idem est quod veneficus, & incantator: unde Maledicas mulieres dicimus incantatrices, quæ & Sage dicuntur: & Maledicas artes, pro incantationibus, & veneficiis. Maledicium, ēti, Maledictum, iniuria, facinus. [μαλὸν λέγω, καὶ μαλὸν λέγω. Ital. *Maledicium.* Hisp. *Maldicio, maldecir.*] Budæus, Maledicūm dicitur, quicquid improbe admissum est. Vlpian. l. j. ff. si fam. furt. fec. die. Vitilium id edificū Prætor propoliuit, quod dominus prospiceret aduersus maledicia feruorū. Cic. pro Rosc. Amer. Vt si dissimulare omnes cupere: scire, ad quem maledicium

maleficiū pertinet. Idem 1. Offic. Vt ne illi quidem, qui maleficio & scelere pascuntur, possint sine vlla particula iustitiae vivere. Committunt maleficia, & Admittere maleficia, apud Cicer. pro Sex. Rosc. Amer. Temperare à Maleficio, Celsus. 1. bel. Gal. Neque homines data facultate itineris per provinciam faciendi, existimabat temperatos ab iniuria & maleficio.

Maleficia, x, Damnum, iniuria, facinus. [xaxpax. Ital. Maleficio, danno, inguria. Hisp. Malhecho, daño, injuria.] Catul. lib. 1. bel. Gal. Sibi esse in animo iter facere per provinciam sine vlla maleficientia. Plin. libro 9. cap. 9, Abest enim illa lascivia, maxime tamen rostris canicularum maleficientia assimilati.

Maleficiose, adverbium. [xaxpax. Ital. Maleficiose.] Cicer. pro Cecin. Quum hoc noue litis genus tam maleficiose intruderet. Sic enim legit Calepinus: quum tamen confiter, Malitiose ibi, non Maleficiose legendum esse: nam Maleficiose, & Maleficiose Latina non sunt.

Maleuolus, [xaxpax. Ital. Maleuolus, inuido. Hisp. Cosa que mal quiere à otro, mal quisito.] Inuidus, & malum cuiquam exoptans, Cicer. 3. Tuscul. Nam illam quidem noueram ex cōmoratione alienorū malorum ad maleuolos consolandos esse accommodatam. Idem ad Brutum, Atque illo die cognoui paulo plures in senatu maleuolos esse, quam gratos.

Maleuolens, ris, Idem quod maleuolus. [xaxpax. Ital. Maleuolus.] Hisp. Malquisito.] Plaut. Vix maleuolente genio natus.

Maleuolentia, x, [xaxpax. Ital. Maleuolentia, inuidia. Hisp. Malquerencia.] Inuidia, odium, & (vt Cicer. 4. Tuscul. definit) voluptas ex malo alterius sine emolumento suo. Item ad Qu. fratrem lib. 1, Quinquā illorum eris verus iudicium obreclatione & maleuolentia liberatum.

Malignus, a, um, Qui malo est & deprauato animo, & consuetudine maleuolus: vt interpretatur Nonius. [xaxpax. Ital. Maligno, fclero, che ha mal' animo. Hisp. Maligno, maleficio.] Plin. Homo malignus & inuidus. Interdum idem quod iniquus, & alienus. Terent. Hecy. Sed vt sic, postquam hunc alienum ab sese videt, Maligna multo & magis proci facta illico est. Hinc Maligna via, quæ angusta & ardua est. Virg. 11. Aene. Aditusq; maligni. Maligna lux, quæ subobscura est. Idem 6. Aenid. Quale sub incertam lunam, sub luce maligna. Interdum idem quod parus, & minime liberalis: [xaxpax. Ital. Maligno, fclero, che ha mal' animo.] Vnde Malignus ager dicitur, hoc est sterilis, quia domino suo se quodammodo ingratus exhibet, seminaq; sibi creditum patrum liberaliter refundit. Virg. 2. Georg. Difficiles primum tectæ collesque maligni. Laudatores quoque, malignos dicimus qui inera modum & frigide laudant, adeo vt prae inuidia ex meritis laudibus aliquid detrachere videantur. Quintil. in laudandis discipulorum dictionibus nec malignus, nec effusus.

Malignitas, ris, Quæ est peruersa, & deprauata voluntas. [xaxpax. Ital. Malignitas, malicia.] Plaut. in Capt. Nam hercle huic diei, si liceat, oculos effodiam lubens, ita malignitate oneratu omnes mortales mihi. Quodq; pro pessimonia ponitur. Liuius, Malignitas confereudi ex priuato.

Malignus, adverb. Peruersè, deprauatè, & quod Cicero dicit, Malitiose, parum candidè, & cum quadam pessimonia. [xaxpax. Ital. Maligno, fclero, che ha mal' animo.] Liuius 3. ab Urbe, Maligni Senatus in vnum diem supplicationes Consulū nomine fecit. Laudare aliquem maligne, Horat. 1. Epist. 1.

Malitia, x, Peruersitas, quæ virtuti, seu bonitati contraria est. [xaxpax. Ital. Malitia, malicia, astutia.] Senec. In hoc lumina bonitas, in illo extrema malitia. Proprie autem Malitia est, quum quis data opera male agit. Senec. Epist. 47, Hoc habent inter cetera boni mores, placeat sibi, & permanent: leuis est malitia, sepe mutatur non in melius, sed in aliud. Frequenter autem somitur pro versutia. [xaxpax. Ital. Malitia, malicia, astutia.] Cic. 4. Tuscul. Huius quippe virtutis contraria est vitiositas: sic enim malo quædam malitiam appellare, quæ Græci κακία appellant. Nam Malitia, certi cuiusdam vitii nomen est: Vitiositas, omnium. Antiquis Malitia vocabulum medium fuisse videtur: quod & in bonam partem accipi poterat. Vnde Malitiā malam, legitimā apud Plautum in Aulularia, Equidem (inquit) te ciuem sine omni malitiā mala etiam. Semper sum ratus, & nunc arbitror. Accipitur etiam quandoque Malitia pro inclementia, vel incemperie. Vnde celi vel terræ malitiam dicimus, pro mala celi, vel terræ temperatūra. Plin. Quod modò celi, modò terræ malitia facit. Varro, Id sepe accidit Malitia soli.

Malitiosus, Versutus, callidus, astutus, fallax. [xaxpax. Ital. Pien di malitia, malizioso. Hisp. Malicioso, astuto.] Cic. 1. Offic. Hoc autem callidus genus quales sit, & cuius hominis, quis non videt certe non aperti, non simplices, non ingenui, non iusti, non viri boni: versuti potius, obsecuti, astuti, fallaces, malitiosi, callidi, veneratoris, vatri. Malitiosa iuris interpretatio, Cicero 1. Officiorum.

Malitiosus, adverb. Callide, dolose. [xaxpax. Ital. Malitiosamente.] Hisp. Malicioso y astutamente.] Plaut. in Mil. At non malitiose tamē feci, id est non feci vt deciperem. Cic. 2. Verr. Malitiose necesse est istiusmodi rationi aliquo consilio obfistere. Idem in Orat. Et in eligendo fecit malitiose. Malitiosus gerere rem mandatam, Cicero pro Roscio Amer.

Peior, & hoc peius cōparatiuum. [xaxpax. Ital. Peggiore, para bueno. Hisp. Peor, menor bueno.] Cic. 1. Tusc. Turpitudō peius est quam dolor. Peius, adverbium, Magis ac multo magis & vehemētius. Cic. lib. 7. Epist. Postremo vix vestigiū foretelle videatur, oderam multo peius hunc quam illum ipsum Clodium.

Pessimus, penult. corr. superlatiuum, vt Omnium pessimus poëta, Carulus ad M. Tell.

Pessimè, adverb. Cic. 5. in Verr. Intelligit secum actum esse pessimè.

M A M A V S, x, Fluuius est Peloponnesi, in tractu Triphyliaco, non procul à Pylo, quæ olim Amathus dicebatur. Autor Strabo lib. 8.

M A M B L A, Oppidum Aethiopiæ, ab ea parte, qua Africam spectat. Autor Plinius lib. 8. cap. 10.

M A M E C V S, Praefuit Viennensi, qui teste Ptolemaeo Lucensi, anno cccc lxxi, supplicationes primas instituit, quas Rogationes nostri vocant, ob frequentes terræ motus, quibus ea regio infestabatur. Volaterranus. Mameceus item Pythagoræ filius fuit, insigni humanitate, à quo Aemylia gens appellationem traxit.

M A M E R T V S, Oseorum prænomen, à Marte deducum, quem illi Ma-

merem appellarunt.

M A M E R S, Lingua Oseorū dictus est, qui à Romanis detractione vnius syllabæ Mars, & à Poëtis per epenthesein Mauors appellatur. [xaxpax.]

M A M E R T E S, Corinthius, filius fratris sui Sisiponis libidine regnandi interfecit, maximo suo malo. Nam vbi Sisipus factū rescivit, cum membrum disceperet, vt esse autor Ouidius in Ibin.

M A M E R T I N I, x, populus Campani, qui quum Messanā colonos misissent, ipsi quoque Mamertini potius, quam Messanenses sunt vocati: & vinum eorum, cuius ager ille feracissimus est, Mamertinum, teste Plinio lib. 14. cap. 6, non Messanenſe appellatum est. Martialis lib. 13. Amphora Nestora tibi Mamertina senecta, Si detur, quod, vis nomen habere potest. Didici à ciuitate Mamertia, quæ à Lacedæmonius subiecta fuit, quod Messenii quinquaginta virgines Lacedæmonias violare tentasset: & non consentientes, eas occidissent. Stephanus xaxpax vocat.

M A M I L I A, x, Telegoni filia fuit, à qua Mamiliorum familia nomen traxit.

Mamillana, Fici genus est, à mamillarum similitudine ita dictum: cuius meminit Plinius lib. 15. cap. 18.

Mamma, x, Dicitur receptaculum lactis in femina, quo ferum educat: quod & Vber dicitur [xaxpax. Ital. Poppa, mamma. Hisp. Zateca.] Iuuenalis Satyr. 1. Et nuda tenet vena vbera mamma. Mammæ habent & capre. Plin. lib. 11. cap. 40, Quibus solida vngula, nec supra geminos patens, hæc omnia binas habent mammæ, nec alicubi quā in firmis. Mammæ etiam porcarum dicuntur. Martialis lib. 2, Quicquid ponitur, hinc & inde verris, Mammæ suminis, imbricemq; porci, &c. Mameia quoque Græca dictio est, quæ significat Aua, id est parris, seu matris mater. Hoc etiam nomine infanculi matrem vel nutricem appellant, sicut patrem Tatam. Martialis lib. 1, Mammæ, atque taras habet Afra. Plaut. in Mostel. Nunc comestum ibi ad Philolacheten, vbi nos hilari ingenio, & lepido accipiet. Ecquid tibi videor mamam Adire? Cato, Qui cibum, ac potationem Buas, & Pappas vocant, & patrem Tatam, & matrem Mammam.

Mamilla, fa, Quauis diminutiuum sit à mamma, quod geminata consonante scribitur, vnicō tamen m, contentum est, primamque syllabam contra primitiuū naturam corripit. [xaxpax. Ital. Mamella. Hisp. Pequeña teta.] Iuuen. Satyr. 6, Illa loqui recta facie, stricisq; mamillis. Mamilla: peniles in capris. Varr. lib. 2. de Re rustica, cap. 3, Duas vt mamillas peniles habeant, quod hæc fecundiores sint, &c.

Mammula, fa, aliud diminutiuum à Mamma. [xaxpax.] Mamillare, ris, Velum, fusc fasciæ, aut quodvis aliud amicum genus, quo mulieres mammæ tegere consueverunt. [xaxpax.] de quo est distinctio illud apud Martialem lib. 14, Taurino poterat pectus constringere tergo: Nam pellis mammæ non capit illa tuas.

Mammatus, ta, tum, Quod mammarum similitudinem refert: [xaxpax.] vnde Tegula mammata dicta sunt, quæ balneis adhibentur, & aquez dudibus.

Mammeatus, ta, tum, Idem quod mammosus. [xaxpax.] Plautus, Cuius amicam mammeatam vidimus.

Mammofus, fa, sum, Quod habet magnas mammæ [xaxpax. Ital. che ha gran memle. Hisp. Trido, que tiene grandes tetas.] Martialis lib. 14, Mammofas metuo: teneræ me trade puellæ. Varro lib. 1. cap. 9, Canes etiam mammofas appellant. Et apud Plin. lib. 15. cap. 15, Pyla mammofa. Apud eundem lib. 12. cap. 14, Thus māmofum dicitur, pro feminiuo, ad diffinitionem masculi thuris. Mammofum panicum, Idem lib. 18. cap. 7.

Mammolarium, Qui huc ex Brunsfelsii Onomastico transfulerunt, pro Acanto herba, ij profecto imperitum sequuti gubernatores, vna cum illo in scopulum impergerat. Nam in castigationibus Dioscoridis exemplaribus Mammolaria legimus, non mammolaria. Vide infra.

Mammona, penult. prod. xaxpax. Vox est Syriaca, denotatorem Deum significans. Quem Græci μάμων vocant accipiuntque pro ipsi diuitiis. Qui plura de eo nosse cupit, videat Annotationes Erasmi in Marthæ.

Mamphur, Lignum rotundum, loto circumuolutum, quod circumagunt fabri in operibus tornandis. Festus.

M A M V R I V S, x, Faber xarius laudatissimus, qui tempore Nume floruit, & Saliorum ancilia cōfecit, ad similitudinem eius quod de celo deciderat. De hoc sic scribit Festus, Mamurij Verurij nomen frequenter in cantibus Romani frequentabant: hæc de causa, Numa Pompilio regnante, de celo cecidisse ferunt ancile, id est scutum breue: quod ideo sic appellatum est, quia ex vtroque latere erat resium, vt summum infimumque eius latus medio pateret: vnaque edita vox est, Omniau potentissimam fore ciuitatem, quandiu id in ea mansisset. Itaque facta sunt eiusdem generis plura, quibus id misceretur, ne inter nosse existeret posset. Probatur opus est Mamurij Verurij, qui præmi loco petit, vt suum nomen Salij intet carmina canerent. Hæc ille. Ouidius 3. Fasto. Inde sacerdotes operi promissa veruto Præmia persoluant, Mamuriumque vocant.

M A M V R A, Formis natus, eques Romanus, & præfectus fabrorum C. Celsus in Gallia, qui primus Romæ in Cælio monte parietes domus suæ marmore in crustauit, nullamq; in edibus columnā habuit, nisi è marmore: omnēq; solidas è Carystio, aut Lunensi. Hic est ille Mamurra, Catulli Veronensis carminibus proficiscus, qui domum eius dixit habere, quicquid habuisset Comata Gallia. Hæc Plinius lib. 36. cap. 6.

M A M T H V S, x, Aegyptius fuit ex Diospoli vber ortus, qui de Physiologia, & de Astrologia iudiciaria carmen reliquit. Tuit & alter hoc nomine Mendesium, sacerdos apud Aegyptios. Vtriusque meminit Suidas.

Manalis, vide M A N O. Manceps, pis, Qui aliquid à populo emit, cōducere, quia sublata manu, significat se autorem emptionis esse, [xaxpax.] Conducit aliās Latine, & Redemptor, & Scltor appellatur. Cic. pro Roscio Amerino, Homini studiosissimi nobilitatis manceps sit Chrysgogonus. Paul. l. qui fideiussor. ff. Locati, Qui fideiussor existit apud mancipem pro colono publicorum prædiorum, hoc est apud publicanum. Cicero 3. Verrina, Si opus pupillo redimeretur, si res abiret ab eo mancipe, quem ipse apposuisset, sibi nullam prædam esse. Quo in loco Manceps accipitur pro redem

redemptore factorum rectorum. Sueton. in Vespasiano, cap. i. Non negarim iactatum à quibusdam Petronij patrem è regione transpadana fuisse mancipem operarium, id est conductorem mercenariorum, & operatorum feruorum, ut opera eorum ad quæstum videretur. Plinius libro 10. cap. 4. videtur Mancipem accepisse, pro magistro officinæ, qui operis officum redemptis videretur aut certe pro eo, quem Græci Propalam vocant, qui minoris emit, ut carius vendat. Hunc (inquit Plinius) siue æmulatione incitatus manceps proxime furina, siue iracundia exaruit, ut voluit videri, excrementis eius hypocaustis calceis macula, exanimavit. In hac etiam significatione hoc nomine vsus est idem Plinius libro 33. capite 4. Aut aliquis prauales manceps annonam flagellet. Hoc fere Budens. Quandoque accipitur pro mancipio, qui dat aliquid mancipio. Plaut. Ego mancipem te nihil moror, nec senonem alium ququam. Antea autem dixerat, Egon ab lenone mancipio aliquid accipiam, quibus sui nihil est? Metaphorice hac dictione vsus est Plinius Epist. lib. 2. Sequuntur auditores actoribus similes, conducti, & redempti maceps: conuenitur à conductis, & redemptis in media basilica. Manceps, inquit, id est iij qui caudicibus in capsis agendis, conducta ad hoc corona vulgi plaudeant, laudandos redemerunt.

M A N C I N S, *μάνκινος*, Consul fuit Romanus, qui quod ignominiosam cum hostibus pacem erat pactus, ad liberandos religione Romanos, hostibus sui deditus.

Mancipium, *πίπ*, vel Mancupium, Homo in bello captus, & seruienti subiectus. *μάνκιον*, Ital. Mancipio. Hispa. *siervo à fuerza, esclauo*. Varro, Mancipium dicitur, quod manu capitur. Plautus in Stich. Damna eueniunt maxima misero mihi: Ita me mancipia miserum affecerunt male. Aliquando est domini comparatio, possidendique ius, atque etiam dominium, & mancipatio. Cicero 3. Offic. Ex Sergio seruiebant, sed hoc in mancipio Marius non dixerat. Sic materfamilias dicitur esse in mancipio mariti, hoc est in eius dominio, & potestate. Mancipio dare, Est rem ita dare, ut cuiusque præstaturus non spondecamus. Et Mancipio accipere, Est ea lege emere, ut venditor præstet emptionem. Plaut. in Curcul. Memini, & mancipio tibi dabo. c. v. egone à lenone quicquam mancipio accipiam, quibus sui nihil est, nisi vna lingua? Lucret. libro 3. Vitæque mancipio nulli datur, id est nulli ita datur, ut propriam ac perpetuam habeat. Sui mancipii effus, est nullius dominio subiectum esse. Brutus ad Cicero nem, Querenda est arma putasti, quibus dominari prohiberetur Antonius. An scilicet ut illo prohibito rogaremus alterum, qui se in eius locum reponi pateretur, an ut esset sui iuris, & mancipii Respublicæ? Quo in loco Sui mancipii Rempublicam dixit Brutus, quæ nullius dominio subiecta esset, antequam Augustus Imperium occupasset. Inde res mancipi, vel (ut antiqui loquebantur) res mancipi dicuntur, quæ in nostro sunt mancipio, hoc est quæ nostro dominio, iuri, aut potestati sunt subiectæ, quæque, quoties libet, possumus alienare. Quæ autem in nullius sunt potestate, quæque alienari non possunt, Res nec mancipi, vel res sui iuris dicuntur, quæ scilicet in nullius sunt mancipio. Emptio mancipi, dicebatur solenne quoddam genus imaginariæ emptionis, quod fiebat præsentibus non minus quinque testibus puberibus Romanis, & eo, qui lancea tenebat, Libripens, quæ vocabatur: quibus præsentibus, si quæ mancipium accipit, res tenet, ita dicit, Hunc ego hominem ex iure Quintium meum esse aio: sique mihi emptus est hoc ære, æneque libra. Deinde ære percipit libram: idque æs dat ei, à quo mancipium accipit, quasi pretij loco. Sunt itaque Emptio mancipi, & Mancipatio, quasi correlatiua. Nam respectu venditoris contractus hic dicitur Mancipatio: contra respectu emptoris, dicitur Emptio mancipi. De his latius diximus in dictione Libripens. Quod autem attinet ad Grammaticæ rationem, in hisce locutionibus, Res mancipi, vel mancupi, Res nec mancipi, Emptio mancipi, & similibus, Mancipi genitiuus est à Mancipium, abiecta vltima vocali per apocopen: quamquam non desunt qui aut nomen indeclinabile putent, aut dariu esse à Mancips: qui certe falluntur, ut alibi latius docuimus. Huiusmodi emptionis inueniunt Plinius lib. 3. cap. 3. Quæ consuetudine (inquit) in his emptionibus, quæ mancipi sunt, etiam nunc libra interponitur.

Mancipio, *πάς*, penult. cor. à nomine Mancipium fieri videtur: idemque est quod in mancipium, hoc est in dominium alterius tradit, hoc est vendit, obligo, vel quous modo alieno. *μάνκιον*, Ital. Mancipare alienare. Hispa. *agenaar, vender*. Plaut. in Cure. Alienos mancipatis, alienos manu mittitis, alienis imperatis, Nec vobis auctor vsus est, nec volmet estis vili. Cicero, Philipp. 3. Tum iste venditum atque mancipatum tribunatum consiliis nostris opposuit. Mancipatum emphaticè dixit, quod plus est quam venditum.

Mancipatus quoque participium, Ponitur pro deuincto, seu astricto. *μάνκιον*, Ital. *μάνκιον*. Cicero in Cato. Maior. Ita enim senectus honesta est, si se ipsa defendit, si ius suum retinet, si nemini mancipata est, &c.

Mancipatio, Quod est genus imaginariæ venditionis, fieri solium solenni quodam ritu, quem iam aliquoties descripsimus, tam in dictione Libripens, quam paulo ante in nomine Mancipium. *μάνκιον*, Ital. *μάνκιον*. Mancipatio (inquit Boethius) 3. Commeter. in Top. Cicero, est imaginaria quædam venditio. Ea res sic agitur: adhibitis non minus quam quinque testibus civibus Romanis puberibus, & eo qui Libripens dicitur, si quæ mancipium accipit, res tenet ita dicit, Hunc ego hominem ex iure Quintium meum esse aio: sique mihi emptus est hoc ære, æneque libra. Deinde ære percipit libram: idque æs dat ei, à quo mancipium accipit, quasi pretij loco. Et mancipio sic compositum, Emancipio, quod est, iure meo libero, quasi extra mancipium, hoc est extra dominium meum pono. Item verba Emancipatio: de quibus suis locis diximus.

Mancus, Proprie dicitur, qui altera manu caret. *μάνκος*, Ital. *che ha una mano sola, debole*. Hispa. *Manco de manos*, quamquam & pro debili accipitur & pro infirmo, cuius scilicet membrum aliquod naturales suas actiones probe obire non potest. Cicero pro Rabirio, Quintus Scævola confectus senectute, præpedi morbo, mancus, & membris omnibus capus & debilis. Ouid. 3. Pastor. Et licet antiqua manibus collatus

Epeo. Sit prior, ita Pallade mancus erit. Transfertur & ad res inanimatas. Cicero 3. de Finibus, Qui mancam fore putauerunt sine aliqua accessione virtutem.

M A N D A N S, *μάνδαν*, Atyagis Medorum regis filia fuit, quæ parci per quietem visa est tantum vine reddere, ut totam Asiam inundaret. Quare quum ex Magis didicisset fore vtrique ex filia sua nascetur, Asie imperium obtineret, Medorum memini eam tradere voluit vxorem: sed Cambysen quendam, mediocris dignitatis Persam sibi generum delegit: ex quo quum illa grauida esset effecta, rursus Atyages somnauit, ex filia vtero vxorem egredi, quæ totam Asiam obumbraret. Quo somnio exterritus, filiam grauidam ad se accersit, filiumque ex conatum euidam ex intimis familiaribus, Harpago nomine, tradit necandum. Qui quum per se ipse tam triste ministerium nollet exequi, Micradati regio pastori negotium illud committit. Huic vxor erat nomine Spaco, quæ sibi idem ferè tempus mortuum enixa erat partum. Quare quum regium puerum introceret forma insigni præditum, cum pro suo educavit: qui postea ab auo agnitus, & in Persidem ad matrem remissus, vbiipsum adoleuit, Harpago instinctu Atyagi bellum intulit, cumque in prælio captum, quoad vixit, penes se habuit. Vide Herodotum lib. 1.

M A N D A N S, *μάνδαν*, Gymnosophista fuit insignis apud Indos, quem quum Alexander per interuentum ad Iouis filii epulum vocati iussisset, & parenti amplissima præmia, decrederant vero grauissimum proponeret cruciatum, constantissime ferunt respondisse, nec illum Iouis filium esse, nec magnæ parti terrarum imperare: nec se illius quodvis perinoueri, cui nulla esset fatieas: nec minas perterritæ, quod viciu India abundè multa esset suppeditatura: mortem verò tantum abesse ut formidaret, ut multis etiam vocis eam expeceret, quæ sese maceda sento carne liberatum, in puriore meliorique vitam immutare. Vide Strabonem lib. 15.

Mandataris, Mandatum, vide **M A N O**.

Mandibula, *μάνδύλα*, In qua dentes sunt siti, quæ & Maxilla dicitur. *μάνδύλα*, Ital. *Maxilla*. Hispa. *La quexada, afreito delas dientes*. Sunt autem dux mandibule, superior scilicet, & inferior à mandendo.

Mando, *μάνδω*, *μάνδω*, Ital. *Committere, imponere*. Hispa. *Mandar*, ut quum quid memoria mandatur, committitur, ut memoriter teneatur: siue ex propria memoria id fiat, quum quid reperitur, audire: siue ex scripto. Ex memoria propria, Libro tertio ad Herennium, Quoniam nuperimè dictum facili memoriz mandatur, velle est, quum dicere desinamus, recentem aliquam relinquere in animis auditorum firmam argumentationem. Ex scripto, Gell. Memoria mandatur, Platonem philosophum tenui admodum pecunia familiaris fuisse. Et sic Mando significat manu scribendo memoria do: ut Cicero pro Sexto. Hæc fama celebratur, monumentis annalium mandantur, posteritati propagantur. Nam Mandare monumentis aut annalium, aut literarum, Est scribere, & posteritati relinquere. Aliquando vtrunque coniungitur, Mandare aliquid memoriz, & literis. Idem libro 12. Philipp. Quid huic facias, qui hoc literis, memorizque mandauit? Laetant libro 6. O ingenia hominibus indigna, quæ has ineptias protulerunt: miseros atque miserabiles, qui stultitiam suam literis, memorizque mandauerunt. Literis & memoriz capere licet, non solum scripto id mandatum esse, ut rem ordine gestam ipsi scriptores haberent, sed etiam ut memoria posteritati darent. Nam non intelligi par esse ceteris, Literis & memoriæ, dictum ex abundantia, sed ex diuersitate rei. Est etiam Mandare memoriæ, in memoria figere, & retinere. Cicero de Amicis. Cuius disputationis sententias memoriæ mandauit. Mandare terræ semina, Idem est quod seminare. Colum. libro 3. Semina quàm recentissima terræ mandare conuenit. Interdum Mandare, Committere, iniungere, *μάνδω*, Ital. *μάνδω*. Plautus in Curcul. Mandatum est mihi ut has tabellas ad eum ferrem. Terent. in Adelphi. Huic mandes, siquid reddecuratum velis. Et à manu danda declinarum constat, quod in dictione accipiendisque mandatis manus sibi inueniunt dare mos erat. Mandare aliquid æternitati, siue immortalitati, Est curare ut se æternum. Mandare in vltimas terras, Est mittere. Mandare aliquid animis, Est ipsis animis committere, vel in animos immutare. Mandare animis, & mentibus, Est memoriæ committere, & memoriæ tenere. Cicero in Catil. Attendite, quæso, diligenter quæ dicam, & ea penitus animis vestris mentibusque mandare. Mandare fidei alicuius, Est committere eius fidei. Mandare se fugæ, Est fugere. Similiter Mandare vitam fugæ, quod est fugiendo vitam seruare, & tueri. Mandare literis, Est scribere. Mandare scriptis, Est scriptum posteritati relinquere. Mandare aliquem humo, Est inhumare. Mandare rumbulo, Idem. Mandare vinculis, Est in vincula conicere. Cicero in Catilinam in Senatu, Cæsar non dubitat P. Lentulum æternis tenebris vinculisque mittere. Mandare versibus, Est carmine aliquid conferbere: apud Cicero nem pro Archia. Mandare honores alicui, Est honores tribuere. Mandare magistratum, Est decernere. Cicero pro Plancio, Populus in mandandis magistratibus non inanis est dignitatis index. Mandare curam, vel curas aliis, Est eas aliis relinquere, siue committere. Mandare infra mortuos, dixit Cicero pro Quintio, Is non modò ex numero viuorum exturbatur, sed, si fieri potest, infra etiam mortuos mandatur. Mandare verusum, Est posteritati relinquere. Composita huius verbi sunt, Amando, Admando, Commendo, Demando, Præmando, & Remando: de quibus suis locis.

Mandator, Verba, Qui alteri mandatum aliquod iniungit. *μάνδω*, Ital. *μάνδω*. Mandatores item Budæus ait impulsoribus esse delatores, interque delatores numerari. Sueton. in Vesp. Inter aduersa temporum & delatores, mandatoresque erant.

Mandataris, Cui dantur mandata peragenda. *μάνδω*, Ital. *μάνδω*.

Mandatum, Et participium, & nomen esse potest. Participium, ut mandatum est mihi, *μάνδω*, apud Plautum. Cicero pro Roscio. Amer. In priuatis rebus, siquis rem mandata non modò malitiosus gessisset, &c. Nomen, ut apud Quintilianum, Mandata tamen tua fili perago. Et est proprie Mandatum, Commissio, hoc est quod committitur. *μάνδω*, Ital. *commissio, committitio*. Hispa. *El mandado*. Salust.

Salust. C. Manlius ex suo numero legatos ad Martium Regem mittit, cum mandatis huiusmodi. Eleganter dicimus, Venire cum mandatis. Mandata, & legatos mittere. Mandata accipere ad aliquem. Habere mandata ab aliquo. Facere mandata. Mandata degere, persequi, conficere. Mandata addere. Exhaustivè mandata, id est exequi & absolvere. Dare mandata de aliquibus rebus. Dare mandata alicui ad aliquem. Mando, mandis, mandum, manum. Significat cibum dentibus conficere. *[quod dicitur Ital. Masticare. Hispan. Mascar & comer.]* Cic. de Nat. deor. Alia fugunt, alia capunt, alia vocant, alia mandunt. Serenus, Purgant cerebrum mausa radice pyrethri. ¶ Accipitur etiam pro rodere, vel mordere Virg. d. Aeneid. Stat sonipes, ac frenata ferax spumantia mandit. Huius compositum est Remando, *[morsus morsus]*, quod est zulus mando, rumino. Plin. l. i. o. Pontici quoq; mures simili modo remāunt. Manduco, frequentativum. Plautus in Amphit. -mutatos Atticos in Arcadia homines. Et Seneca belinas mansuasse.

Mando, mandonis, Edax, qui assidue mandit. [ἐξάω-Ital. *stangione*. Hisp. *comilon* *que mucho come*.] Lucilius apud Nonium, Atque omnes mandonum quix.

Manduco, cas, penule. prod. Idem quod mando. [*manducare*, Ital. *Mangiare*, *masficare*. Hisp. *comer* & *maxar*.] Sueto. in Augusto, Qui in balneo de mum post horam primam noctis duas buceas manducaui prius quàm vngi inciperem.

Manducor, aris, Deponens apud antiquos. Lucii lib. 14 (vt erat Nonius)
 Illud quid faciat, quod manducamur in ore. ¶ Eius compositum est
 Commanducor. Plin. lib. 20, Huius cucurbitæ commanducatae succus
 stomacho admodum prodest.

Manfus, participium *manſus*. Quint. lib. 10. cap. 1, Cibus manſos ac prope-
liques factos demittimus. Cic. 1. de Orat. Atque omnia minima manſa
(ut aiunt) nutrites infantibus porric in eis infant.

Manfutius, à mandendo, Edacem significat, inquit Festus. *παραφάγοι*. Manducatus cibus, & Commanducatus, non tam significat comestum, quam mansum, & denribus communium, masticatumque, qui deinde pro medicamento imponi solet. *ἀλυσμα* & *ἀλυσμα*.

Manduco, onis, Edaces significat, telte Nonio, [ἐδᾶναι] ἰταλ. *Mangione*. Hisp. *Camilus* que mucho come. | Hæc enim omnia ferè idem deno- rant, Mandones, Manducones, Manduci, Mansuri, Comedones, Come- di, Edones, Edaces, Epulones, Lutrones, Curguliones, Hæfluones, Para- fiti, Guliones, Pharones, Liguiriones, Nepotes, Catulones.

Manducos, ci. Idem quod manducus, onis, refte Nonio. Plautus in Rud. Quid fi aliquo ad ludos me pto manduco locum? Manduci effigies in pompa antiquorum, inter ceteras ridiculas, & formidolofas imagines trefolebat. Erant enim laruato capite humano, maxillas vafa magnitudine, vafisque armatas dentibus habentes, qui onis hiatu, dentiumque crepitu fefe in veranque partem vix dum flectentes, ridentes turban verebant in fugam. Quedam exemplaria hoc in loco apud Plautum habent Manduca. Feftus legit Manduce à nominatio Manducis, vcl mandux.

M ANDONIVS, Dux Hispanus, partes Romanorum cum Scipione Africano in Hispania iuvit: deinde Scipione aegrotante, seditionem agitare in Romanosque in infergere cepit: quem quum Scipio morbo liberatus comprehendisset, veteris officij memor, tantum castigatum verbis dimisit. Livius lib. 39.

Mandata, *z.*, *Lucretia* Ital. *Mandra* Hiip. *El colro z recua de bestia*.| Spelunca, cubile, & receptaculum ouium, bouum, aliorumque lusuimodi. Item agmen ipsum veterinorum, aut aliorum brutorum animantium. Iuuen. Saty. 3, & (lanis conuicia mandræ Eripiunt fomentum Druso. Probus scribit, Mandram esse vici osium, vel flexum, vel arcuatum, aut breue, & vile ædificium, quod angustat latitudinem vici : vel ingens vehiculum, quo trabes portantur, quod Græci Mandron dicitur. Martialis lib. 5, Vixit datur longæque morum vincere mandras, Quæque trahi multo marmora, fuscæ viderentur

Mandragora. *x.* [*mandragora*]. *ital. Mandragora*, *fr. Mandracole*.] penult.
correct. *Herbæ* *foeniculæ* genus est, quod alio nomine appellatur *Circæum*. Eius sunt tres species, quas & sexu distinguunt. Nam candidam, marem putant iugum ferminam. Ferunt mala acuellantur
noctum magnitudine. *¶* *Mandragoræ* folliculi ab adversaria vento ca-
uent, & *Occeaum* spectant. Vis eius in poculo somnifera est, ac etiam
olfactui. *Colum. lib. 10.* *Mandragoræ* pariat flores. De hac *herbæ* vide
Plinium lib. 21. cap. 13.

M A N D R O. Fuit nauicularius quispiam, qui aspirante fortuna, tandem factus est Imperator: unde etiam factus adagio locus, in eos qui præter meritum ad opes euecti, pristinae conditionis non meminerunt.

MANDROPOLIS, *μανδρόπολις*, Oppidum est Phrygiæ: à quo Gentile Mandropolites. *μανδραπέτης* Stephano.

MANDURIUM, *mandur*, Oppidum Iapygiae, hoc est Apuliae: à quo fit
gentile Mandurinus Stephanus.

Mane, [*maneo* Ital. *La mattina*, Hisp. *La mañana*.] Diei principium, quum dies clarus est: ab omni boni nominis. Manum enim veteres bonum dicebant, vt ait Seruius. Teste autem Nonio, Manum veteres clausum dixere Macrobi lib. Saturnaliorum. pueri Mane dictum esse:

[illegible]

Maneo, nes, manſi, ſum, *[ſubſt. Rel. Refare, remanere. Hilp. Cic. 1.]* Significat me continuo aliquo in loco, moror, commoror, reſiſto, firmus ſto. Cic. lib. 3. Offic. Cyrellum quendam ſuadentem vi in veſte manereti. Virg. to. Aen. Maner imperituriſſe ille. Hoſtem magnanimitas opperiet. *[Quandoque expectare. adu. ſuſp. ad. ſuſp.]* Plautus, Ego hic te maugebo. *[Quandoque futurum eſſe, inſtare, imminere. ſuſp. Cic. 2.]* Philip. Cuius te ſatum, ſicut Curionem, maner. Hoc eſt cuius ſatum tibi iunioris, ſicut Curioni. *[Quandoq; inharere, ſiſt. eſſe. Virg. l.*

Aeneidos .manet alta mente repositum Iudicium Partidis. Quandoque durare, persilere, persistere. Terent. in Hecyr. Manere assinitatem hanc inter nos volo si vilo modo possit, quod spero fore. & Manere promissis, idem quod stare promissis: quod barbari dicunt, Tētere sua promissia. Virg. Aeneid. Tu modò promissis maneat, scruatūque ieuens Troia fidem. & Mane, gaudent aliquando particula, non oppertiri iubenti, qui exit Donatus. Terent. in Adelphi. Sed quiddam fors crepitui s. mane, ipse exiit foras. & Huius composita sunt, Commaneō, simul habito. Emaneo, extra mancoīā quo Emanor: quoniam signihera vide suo loco. Eminco, Promineo, & Pramineo, Immineo, Remaneo, retrō maneo, persilio, & p̄silio, Insulin lib. c. Interca Rex, velut spectator pugnae cum patre animus in litore remanet. Cic. r. Tulcul. Sed faciet illi voluit ante nōn remanere post mortem. Et in Catone, Tantum remanet, quod virtute, & recte factis sit consequutus. Sed haec per translationem magis. & Perमानeo, Perseuerāt eo maneo. & Obmaneo, diu maneo.

Manfio, onis, & Mauco. Actus ipse maendi, aut quiescendi in aliquo loco, cui contrarium est decessio. Cic. ad Sulp. lib. 4. Is mecum faxe de tua mansione, aut decessione communicat. ¶ Ponitur etiam pro hospitio. *Sueto in Tit. Vesp. cap. 10.* Deinde ad primam statim mansionem se scribi nactus, quam inde lectica transferret, &c. ¶ Ponitur quandoque pro itinere vnius diei. *Plinius lib. 12. cap. 14.* Mansionibus octo stat regio thursica & montes exelsi. Idem lib. 6. c. 2. §. 3. A Copto camelis nunc aequationum ratione mansionibus dispositis. *Mansio* & faciens nuncupatio ad Manco. *Actus* & faciens nuncupatio ad Tacius lib. 2.

Quippe manifestasse vix conuincebatur. Idem lib. 14. Quam vetere ex more familiam omnem, quæ sub eodem tecto mansuerat, ad supplicium æquiperaret.

Manes, manum, Scruis putat per antiphrasim dictos ab antiquo adie-
ctio Manus, hoc est bonus, quod minime essent boni. [Sapientia. Itat.
Aume inferni. Hisy. Animus de meritis.] Putabant enim veteres Ma-
nes esse deos inferos, eoque inter tria minima leua nominabant: pla-
bantque eos sacrificiis, ne noceret. Alij putant hoc nomine appellati
fuisse animas separatas a corpore: unde videmus vetusta sepulchro-
rum monumenta Diis manibus esse inscripta. In qua etiam sententia
videtur fuisse Apuleius de damonio Socratis. Manes (inqui) animæ
dicuntur melioris meriti, quæ in corpore nostro Genij dicuntur: cor-
pori rennuntiantes, Lemures: quomodo domos ineuriosum infestarent,
Laræ appellabantur: contra illi bonæ suænt, Laræ familiares. Sunt
etiam qui putent Manes eosdem esse, quos vetustas Genios appellauit:
duobusque Manes corporibus ab ipsa stultitia conceptione assignatos fuisse,
qui non moriua quidem corpora deserant: consumpsique etiam cor-
poribus, sepulchra inhabitent. Quare qui sepulchra demoliebantur,
Deos Manes violare putabantur. Cic. de Legibus, Deorum, Deorum
iura sancta sunt. Quandoque Manes dicuntur pater. Virg. 6. Aeneid.
Quisque suos patimur manes. Vbi Scruis, Manes, id est supplicia, quæ
sunt apud manes.

ANAS, *mo'ris*. Harefarcha fuit, tempore Aureliani Caesaris, genere Brachmanes, tantum demeritis, ut se Spicorum Paracletum esse adfere-
ret, à Christo promissum, à quo Manichaeorum secta fluxisse traditur.
Hic tandem à Persarum rege, quod eius filium, quum repulsi omni-
bus medicis fanandum susceperat, interemisset, vivus excoctus est.
Auror Sydas.

M A N E S, Fluvius est, siue potius torrens, Loecorum Epinemidiorum, Thronion præterfluens: interdum tam exiguus, ut transeuntis vix tingat pedes, interdum tam laevis, ut in bina diffundatur iugera. Alio nomine Roarius appellatur. Vide Strabonem lib. 6.

MANESIVM, *μῆσιον*, Phrygiæ oppidum, à diuice quodam, cui Manes nomen fuit, ita appellatum. Stephanus.

Manerhus, vide paulo ante ΜΑΝΑΒΗΥΣ.
ΜΑΝΕΤΗΥΣΑ, Vibs Cretæ insulæ, apud Pomponium Melam lib. 2.

Mangones, Dicitur magistri formæ puerorum, & mentiendi coloris
artem probè callentes, qui homines vendebant. [μαγειροι ποσειδωνος]

ἐξέπληται. Ital. Venditori & mercatanti d'huomini. Hilp. Pregoneros que venden
esclavos.] Solebant enim nectis, puellisq; quò facilius vendi possent.

artificio quodam inducere colorem fucō, ac verum robur inani sagina
mentiri, ut citius venderent. Martialis: Millia pro onice censū pro ma-

mentiri, ut carius venderent. Martiali, *Atilla pro pacto cecidit in eam*
go poposcit. Suet. in Domitian. Castrari mares veruit: spadonum, qui

rendur apud mangones erant, pretia modelatus est. Plin. I hymini lan-
guine oblitos pueros pubescere negant mangones. ¶ Aliarum quoque

icrum Mangones dicuntur, qui merces poliunt, atque interpolant, ut
pluris vendant. Vnde Plin. lib. 36. cap. 13, Decussi fragmenti paululum,

quod in lamina ferrea iteratur, efficacissimum experimento excusant
mangones gemmarum. ¶ Nec mares tantum, sed etiam feminae. Man-

gonos vocantur. Plin. Mango obsterix erat.
Mangonizo, mangonizas, Oruo, compono rem ad alliciendos emptores.

[μαζαρεῖν τι μὲν τι πορῶν. Ital. Ornare le cose acciò che più facilmente si vendano. Hisp. Afeytar lo que se vende.] Plin. lib. 23. cap. 1, Succus radicis vi-

tis nigræ, cum cruo, latiore quodam colore, & cutis tenebritate mango-
nizat corpora. ¶ Transfertur etiam ad aliam: nam & Oratio mangoni-

zara, & forma, & domus, & reliqua dici possunt, ut lenociniis, & furo
potius quàm veritate affectent. Hodie etiam mangonizantur panni.

sue linci, sue lanci. ¶ Qwin & equos manganizatos venire videmus.
Hos Graeci ab equis comendis *ἵππων* vocant.

Mangonicus, ca, cum, Quod ad mangonem pertinet. *συγγενικὸς ποσειδῶν*.
 Plin lib 21 cap 26 Radix hyacinthi bulbacea, mangonicis renaliis

pulchrè nota, quæ in vino dulci illita, pubertatem coarctet, & non pati-
tur exornare. Sueton. Necessariùmque ad mangonicos cursus susti-

Manganium, manganii. Artificium, quod ad res facilius vendendas adhi-

Mangonium, magom, mangelum, quod id est facinus venditum, adhibetur. *μαγόμεν, μαγόμενον*. Plinius lib. 10. cap. 50. Nec tamen in hoc mangonio quicquam solum placet his clavis, sibi potius maxime

manganio quicquam totum placet, hic clune, alibi pectore tantum
gallinarum laudatis.

Manix, maniarum, *Manix*, Desorines perlonx, aurore Feito. & Manias
item larvas, quas nutrices pueris minitari solent, appellant. Item Ma

nia dea, Larium mater, cui olim sacrificabant. O § tu fida

Mannulus, li. Equinus: pulvis. [i. pueri] *Manuarius* *manipulus*. Ital. *Polidea*. Hisp. *Cualdo mano*. *pollo* *liso* *de canalla*.] Martial. lib. 12. Nunquam est mulio, mannuli racebunt. Plinius Epist. 67. Habebat puer mannulos multos, & iunctos, & solutos: habebat caues maiores, minorisque. [i. Dicit autem sunt Mannuli, siue, ut est apud Horatium, Manni, quod mansuetudine manum sequantur: ut scribit Aetion in illud Horatii, lib. 3. Carm. Si per obliquum famulis sagittae. Terroris mannis.]

MANNUS, Filius fuit Tullionis Deti, aliis Tegenonis, à quo Alemanni dici gloriantur. Vide in ALEMANNI.

MANO, manas, manare, Proprie dicitur, quum aliquid ex integro, sed non satis solido, per minutissimas partes stillat. [i. pueri] *Mano* *manare*. Ital. *stallare*. Hisp. *Manar como agua de fuente, de fuenton*.] Tractum à Graecis, qui *manon* rarum, & siue denotare appellant. Festus Manare à Manè adverbio dictum putat, Solisq; proprium esse existimat, quum orientes radij splendorem iactare incipient: sed frequentius ad aquam & ad humores refertur. [i. Per translationem ponitur pro descendere, fluere, procedere, & pueri] *Mano*. Et huiusmodi res, quae manat, quandoque in nominatio ponitur. Virgil. 3. Aeneidos, Tum gelidus toto manabat corpore sudor. Laetantius lib. 1. Quid mirum si hac gente vniuersa flagitia manerunt? est procellitur. [i. Quandoque in accusatiuo. Plinius lib. 14. Arborem succo manantem picem, cuiusque aliae ortae in Oriente, aliae in Europa feruntur. Quandoque in ablatiuo. Liuius lib. 1. ab Vibe, Cultum ex vulnere Luceriae extractum, manantem cruore per se tenens, id est fluente, vel stillante. Quandoque ponitur pro diffunditur, dispergi, spergere, percrebescere. Cic. 2. Tusc. Latus enim manabit hinc intro, & aliquanto maiorem locum, quam de vno dolore occupabit. Sic fama vel rumor rei alicuius dicitur manare, hoc est dispergi, & divulgari. Liuius lib. 7. ab Urbe, Diuisa enim erant per Campanias vrbes, manantiaque à Capua consilia in exercitum omnem. Cic. 14. Philipp. Quum vt scitis, hoc triduo, vel quadriduo trillit à Murrina fama manaret. Sic Manat malum, apud eundem. Philipp. 3. Quiauis verbi composita sunt, Emano, & Permano: quae vide suis locis.]

MANALIS fons, dictus quia aqua ex eo perpetuo manat. [i. pueri] *Manalis* *fontes*. Ital. *Manalis* *fontes*.] Manalis virecolis, siue gutturium, Vas dicebatur ex quo aqua in pollutorem dimittebatur. [i. pueri] *Manalis* *fontes*. Ital. *Manalis* *fontes*.] Manalis lapis, Ostium est Orci, per quod antea inferorum ad superos manant, qui dicuntur Manes. Manstem lapidem etiam vocabant petram quandam, quae erat extra portam Capenam, iuxta eadem Maris: quam quum propter nimiam siccitatem in urbem pertraherent, sequebatur itam pluuia: eamque, quod aquis manaret, Manalem lapidem dixerunt. Festus.

MANOBARBUS, Telli genus simile plumbae pile, quo videntes milites ipsi Manobarbuli dicti sunt. Hi polia à Maximiano Celsare, quod se foriger in illyrio gessissent, Louiuii, & Herculan dicti sunt. Sipontinus putat esse vocabulum peregrinum.

MANON, *manon*, Spongii genus minus spissum, & mollius: *manon* *manon*. Ital. *manon*.] hoc est à raritate appellatum. Plin. lib. 9. cap. 4. Spongiarum vicia genera accepimus: spissum, praedurum, & asperum. Itaque id vocatur: minus spissum & mollius, Manon: tenue densumque, ex quo penicilli, Achilleum.

MANIFESTA, Aquae vrna, id est virecus. *manifesta*. Ital. *manifesta*.] Plautus in Bac. Effet manifesta cum aqua foras.

MANIFESTUS, a, um, Mitis, clemens, quasi manu asuetus, quod omnia quae sunt natura fera, manuum perculsione misceant. [i. pueri] *Manifestus*. Ital. *manifestus*.] Virg. 4. Aeneid. Ille manum patiens, mensisq; assuetus herili. Terent. in And. Hec ego putabam esse omnia humani ingenij. Manifesti: animi officia. Cic. 3. Philipp. Illud quero, cur tam subiti manifestus in sensu fuerit, quum in edictis tam fuisse ferus? Quid. 3. Trist. Eleg. 6. Numinis ut liti fas manifestior ito. Idem in Ibin, Huius igitur meritis grates, vbiuicque licebit. Pro tam mansueto pectore semper agam. Cic. 2. de Orat. In moribus suis erga necessarios declarandi manifestissimus. Festus, Manifestus, neque misericordia actus, neque crudelitate secus, sed modestia temperatus. [i. pueri] *Manifestus*. Ital. *manifestus*.] Belliger manifestus, etiam placidus, & clemens dicitur. Plinius testariam diuidit animantiam in placida, fera, & intermedia. Nam hircines, apes, delphini, nec placida sunt, nec fera: sed media inter utrumque natura.

MANIFESTE, adverbium, Placide, clementer. *manifeste*. Ital. *manifeste*.] pro Marcel. At verò quum aliquid clementer, manifeste, iuste, moderate, sapienter facit, in iracundia perfectum, quod est inimica consilio, & in victoria, quae natura insolens & superba est, aut audimus, aut legimus, quo studio incedimus, ut eos sepe, quos nunquam vidimus, diligamus.

MANIFESTO, manifestum, Lenitas, clementia, facilitas, & ut inquit Spongius, constantia animi aduersus irae impetum immobilis. [i. pueri] *Manifesto*. Ital. *manifesto*.] Cic. 1. Offic. Quid ad hanc manifestum addi potest, eum, qui cum bellum gerat, tam molli nomine appellari?

MANIFICATIO, is, Manifestum reddo. [i. pueri] *Manificatio*. Ital. *Manificatio*.] Hisp. *Manificatio*.] Plin. lib. 8. cap. 1. Primus autem hominum leonem manu tractare ausus, & ostendere manifestum Liuius 3. ab Urb. Patrum perueniendo, tractandq; manifeste fecerat plebem. Cic. 1. Tusc. A quibus manifestati, & exculsi, necessitas artificis ad elegantiora defleximus.

MANIFICIO, Manifestus fio, manifesteo, cecuror. [i. pueri] *Manificio*. Ital. *Manificio*.] Hisp. *Manificio*.] Gall. Sed assuescere ad homines, & manifeste hinc patuli quidem excepti possunt.

MANIFUS, etis, Antiqui dicebant pro manifesto. [i. pueri] *Manifus*. Ital. *Manifus*.] Plautus Aline. Reddam ego te ex fera fame manifestum. Accius Melagro, Nunc me manum manifestum miserit capite.

MANIFUSCO, is, Manifestus fio, mitesco. [i. pueri] *Manifusco*. Ital. *Manifusco*.] Hisp. *Manifusco*.] Colum. lib. 7. Nam per hanc blandimenta triduo fera manifeste. Virg. 4. Georg. Nesciaque humanis precibus manifeste corda. Lucan. lib. 4. Sic vbi deserta sylvis in carcere clauso. Manifeste fera. Virg. 2. Georg. Tellus manifeste arando. Varro lib. 1. de Re rust. pro manifestatio posuit, quum inquit, sic ex animalibus, quum propter eandem utilitatem, quae possent, syluestria deprehenderent, ac concluderent, & manifeste fecerunt. Fortasse legendum manifeste fecerunt.

MANUFACTARI, Qui fecas manifeste faciant. [i. pueri] *Manufactari*. Ital. *Manufactari*.] Lampreidus in Helioza. Habuit leones, & leopardos, quos edoctos per manufactarios, subito ad secundam mensam iubebat accumbere. Iuli. Firmicus lib. 8. Matheseos, Septemtrione oriente nati, eunt manufactarij ferarum.

MANUS, a, um, Phrygae oppidum, ita dictum à Mantalo conditore. Gentile Mantaleus, *manus*. Ital. *manus*.] Stephanus.

MANARE, Verres pro manere usurpabant, teste Nonio. Plautus in Pseud. At dabit, parabit aliquid hos dies: manare modo. Caelius Hypobolus, ut citat Nonius. In vultu eodem, in eadem manat malicia. Plautus Pseud. non heus apud adem Veniens manet.

Mantelum, manteli, & Mantelium, mantelij, & Mantele, mantelis, Composita dictio ex Manus, & Tela: quali mappa, à manibus tergendis. [i. pueri] *Mantelum*. Ital. *Mantile*, *mantilia*.] Hisp. *Mantile*, *mantilia*.] Est enim lintecolum, quo manus tergere solemus. Quid lib. 3. Fast. Dixerat, ad dextram villis mantele solutis. Martialis lib. 12. Mantele est mensa fustulit Hermogenes. Aliqui hoc in loco legunt Mantile: quod tamen in idem recidit, ut suo loco dicemus. [i. pueri] *Mantile*, *mantilia*.] Mantela accipitur pro penula genere, quod, ut Iulius, milites solent manere: siue pro thorace, quo pectus armatur. Graeci hanc *manula* vocant, ut Suidas ait. Plin. lib. 7. cap. 2. Oribus humanorum caputum bibere, cutibusq; cum capillo pro mantelibus ante pectora vti. [i. pueri] *Mantile*, *mantilia*.] Pro regimine quolibet, siue velamento. Plautus in Cap. Nec mendacis subdolis mihi vsquam mantelum aut meis. Ponitur ibi pro pallio, labea, aut quouis alio regimine, quod dolus regi possit.

Mantes, mantis, *mantis*. Ital. *Mantes*.] Indovino. Hisp. *Adiuvio* *ad iuvina*.] Latine vatem sonat. Cic. 1. de Divinatione. Nam Atheniensis omnibus semper publicis conciliis diuinos quosdam sacerdotes, quos Mantes vocant, adhibuerunt.

Manteum, mantei, pengu. [i. pueri] *Manteum*. Ital. *Manteum*.] Libeus oraculis dicams. Cicero lib. 2. de Finibus. Ut quasi de manteo pyromantem medicamenta illa Epicurea, dolor grauius, breuitatis longus, lenis, Vetera exemplaria habent, De narthecio. Plinius lib. 5. cap. 29. Ab Epheso manteum aliud Coleophonorum.

Mantice, mantices, penult. corrupt. [i. pueri] *Mantice*. Ital. *Mantice*.] Mantice, mantices, penult. corrupt. [i. pueri] *Mantice*. Ital. *Mantice*.] Mantice, mantices, penult. corrupt. [i. pueri] *Mantice*. Ital. *Mantice*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Hisp. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.] Mantica, a, penult. corr. Perula viatoria, qua scilicet iter facientes viaticum, aliave necessaria circumferunt. [i. pueri] *Mantica*. Ital. *Mantica*.]

MAN

ex venditione prae redacta sunt. Dicitur tamen quosdam non ignobilis scriptores, aut tementi, aut incuriosè prae dam pro manubias, & manubias pro praeda posuisse: sed qui propriè locuti sunt, sicut Cicero in oratione de Lege Agraria, Manubias pecuniam dixisse. Verba autem Cicero sunt haec, Quod ad quemque pertineret ex praeda, ex manubias, ex auro coronario. Quip in loco M. Tullius manifestè distinguit Prædam à manubias: ut annotavit Nodinus Marcellus: qui prioris eadem de manubias sentit, quæ Cellius. Manubias facere, est prædari. Cic. in Verrem, Qui manubias sibi tantas ex L. Metelli manubias fecit. Et quoque, ut iactus fulminum Maubias dicantur. *καρανέλια*. Vnde ait Seneca lib. 2. Quæst. Ioui res manubias diti, quarum prima monent, secunda prodest, tertia adhibitis consilio diti emittitur.

Manubialis, & hoc, biale, Quod ad manubias pertinet, *μανηβιαλὴ* ut Manubialis pecunia, quæ ex venditione manubiaturum contrahit. Sueton. in August. Quo autem facilius vindi, vbi adiretur, de sumpta sibi Flaminia via Ariminum tunc mittenda, reliquis triumphalibus vitis ex manubiali pecunia licentia distribuit.

Manubiarum, adiectivum, Manubiarum particeps, Plautus in Trucul. Amicus mihi esto manubiarum.

Manuor, aris, deprensus, Idem est quod Furor, furaris. *μανηβιαλὴ*. Accius, Manuor vestem amice.

Manupretium, Dictio composita, idem significans quod merces. Cic. in Pisonem, Quum verò ista tibi provincia manupretium fuerit non erit se per te, sed perditur civitatis.

Mapalia, *μαπαλία*, Ital. *Capane*. Hist. *μαπαλίας* como de ganado. Ponica lingua, agrestes case dicuntur, auctore Festo, in quibus quia nihil est secreti, solet id vocabulum solutè viuentibus obici. Sunt autem quasi rotunda cortices, ut inquit Cato lib. 4. Orig. Liu. 9. bel. Pun. Familiae aliquot cum mapalibus, pecoribusque suis (ea pecunia illis est) proferenti sunt regem. Mapalia, inquit Servius, idem significat quod Magalia, hoc est Virg. cum casafide Magalia, ma, producit, Mapalia verò corrupt. Virg. 3. Georg. Et raris habitata mapalia testis. Idem 4. Aeneid. Vt primum alatis tetigim magalia plantis.

MAPETA, *μαπητα*, Sarmatiae Asiaticæ vrbis, auctore Ptolemaeo lib. 5. cap. 9. Vulgo *capa*.

Mappa, *μαπα*, Linreum quo mensa sternitur, aut cereæ qua manuina fordes in mensa absterguntur. [395]. Ital. *Tovaglia*. Hist. *μαπα* *μαπα* *μαπα*. Nam in convivium pro se quisque mappam afferbat. Marcial. lib. 12. Attulerat mappam nemo, dum fusta timentur. Plin. lib. 19. cap. 1. Accedentes in focus conviviorum vidimus mappas, foveas exultis, splendentibus igni magis quam possent aquis. Mappam inquit Quintil. lib. 1. cap. 9. vitarum Circo nomen Perii libi vendicant. Idcirco autem dicit mappam Circo vitarum, quod in ludis Cirenibus Prætor solet præsidere, qui mappæ missione signum dabat ineundi certaminis. Marc. lib. 12. Cretarum Prætor quum vellet mittere mappam, Prætori mappam furtipè Hermogenes. A Mappa verò fit diminutivum Mappula.

MARAS, *μαρας*, Suidæ nomen proprium viri ex Bercea Syriæ civitate: qui vti dicitur, ita humanissimus, & officiosissimus in omnes tum ciues tum hospites exivit. Vide Suidam.

Marasinus, *μαρασινος*, Idem quod tabes, hoc est totius corporis, vel partis alicuius licetitas, quæ accidere solet, humore natio vi caloris absumptio. A verbo Græco *μαρασσειν*, quod est tabescere. Hinc Febris marasmodi à medicis appellatur hecica species, quæ contingit ex febris ardente adeo propagata, ut humorem totius corporis absumat. Vide Galenum de Different. feb. lib. 1. cap. 10.

MARATHESIUS, *μαραθησιος*, Ephesiorum oppidum in Caria: cuius incolæ dicuntur Marathesi. Stephanus.

MARATHONIA, *μαραθηνια*, Oppidum Thraciæ, non procul ab Abderis: cuius incolæ dicuntur Marathoniæ. Stephanus.

MARATHON, *μαραθων*, Attici agri ciuitas, distans ab Athenis circiter decem millia passuum, non procul à Tricorytho, & Rhamunte: morre Icaris regis interfecti insignis, vistoriaque Theci, sauro Marathonio superato: similiter & Milciadis gloria, qui ibi centum millia ex Darij Persarum regis exercitu prostravit. Est & Marathon, exiguum oppidulum Phocidis, ad mare, non procul ab Anticyra: vti videtur apud Strabonem lib. 9.

Marathonius, *μαραθωνιος*, Vnde Taurus Marathonius dictus est, qui apud Marathonem à Theco interfecus est. Hic est taurus amarus à Pasiphæ, quem Hercules ex Creta abegit.

Marathron, *μαραθρον*, Ital. *Finechio*. Hist. *μαραθρον*. Latini fomiculum dicunt. De Marathro & Hippomathro vide Plinium lib. 20. ca. 10.

Marathrites, *μαραθριτης*, Vinum cuo modo dictum quo Aromatices, nempe quod marathium infusum habet: valèque ad visus imbecillitatem adiuvandam. Colum. lib. 2. cap. 35.

MARATHUS, *μαραθος*, Antiqua Phœnicum ciuitas: cuius meminerunt Plinius lib. 5. cap. 20. & Strabo lib. 16. Stephanus item Marathum urbem in Acarnania collocat.

MARATHUSIA, *μαραθησια*, Stephano, Insula ante Ioniæ, Asiæ regionem, non procul à Clazomenis: cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 31. Est & Marathusia, Cretæ insula: oppidum, apud eundem lib. 4. cap. 10.

MARCELLA, *μαρκελλα*, Nomen mulieris Romanæ, quæ quid à matre rogata esset, gaudere sic respondit: Ita valde, respondit, ut amplius nolum.

MARCELLUS, *μαρκελλος*, Nomen viri clarissimi Romani proprium, cuius gesta & à Plutarcho, & ab alijs scripta sunt. Hic Gallorum duce singulari certamine fudit, legio legie Annibalæ primus vinei posse decuit: Syraculas per tres annos obediit, & tandem expugnauit, quinque Consul. Hic secundo bello Punico, dum ad occupandum collem quendam cum paucis proficiscitur, Annibalæ insidiis circumuentus, occisus est, magnificèque à Romanis sepultus.

MARCEO, *μαρκεος*, Puteo, *μαρκεος*, Ital. *Marceio*. Hist. *μαρκεος*. Martial. lib. 5. Marceus tibi potigerunt vnae. Nominumque idem quod languor. Ouid. 1. Amor. Eleg. 13. Cur ego plector amans, si vix tibi marceat annis. Celsus lib. 2. cap. 2. Si marceat animus, si corpus torpet, si moueri loquique piget. Liuius 3. bel. Pun. Sed qui pugeant, marceat Campana luxuria, &c.

Marcello, Puteo, *μαρκεος*, Ital. *Marceio*. Plin. lib. 10. cap. 48. Corpus occisæ ita marceat. Puteo, *μαρκεος*, Ital. *Marceio*. Plin. lib. 21. cap. 12. Si ferri vel chalybis aliqua rubigo vel panni marceat affuerit. Celsus de luthargo, lib. 3. cap. 20. In hac marce, & inexpugnabilis penè dormiendi necessitas.

Marcius, *μαρκιος*, Idem est purcius huc languescens. *μαρκιος* *μαρκιος*. Ital. *Marcio*, *marcio*. Hist. *μαρκιος* *μαρκιος*. Plin. lib. 1. cap. 37. Felle equis aures marcidæ. Plin. in Paneg. Alij marci di somno, hesternique euna redundantes, comitiorum suorum inuotios opperiebantur.

Marcor, marcoris, Putredo, vel languor, & consumptio, quæ & Tabes dicitur. *μαρκος*, Ital. *Marcio*. Hist. *μαρκος*. Plin. lib. 21. cap. 12. Si ferri vel chalybis aliqua rubigo vel panni marceat affuerit. Celsus de luthargo, lib. 3. cap. 20. In hac marce, & inexpugnabilis penè dormiendi necessitas.

Marciator, Marci puer, hoc est famulus: sicut Publior, Lucipor, & alia huiusmodi. Plin. lib. 33. cap. 1. Singuli Marciopores, Lucipor &c, dominorum gentiles, victum in promiscuo habebant. Quibus verbis significat Plinius priores Romanos lingulis seruis contentos fuisse: quare Marciopores, quasi Marci pueri vocabantur, hoc est ministri & asseclæ: ut Græci *μαρκιοι* vocant seruos. Quod in numerosa familia postea fieri non potuit. Fabius lib. 1. Laetius iam intercedit genus illud nominis, quod ducitur à domino: vnde Marciopores, Publiopores.

MARCEYDAS, Latro fuit insignis in sylva Dodoneæ, ut scribit Tortellius.

MARCEYDAS, *μαρκευδας*, vnicuique n. & penult. corr. *μαρκευδας*, Populi Germanici, quos Cæsar cum Ariouisto Germanorum rege superauit. Hos Bohemos, vel Morauos putant esse. Statius lib. 3. Sylvarum, Quæ modo Marcomanos post horrida bella, vagosque Sauromatas. Vide & Strabonem lib. 7.

MARCEYDAS, diminutivum à Marco, inquit Festus. Est etiam nomen instrumenti, quo aratri vti solet. Plin. lib. 7. ca. 56. Tegulas inuenit Cinyra Agriopilius, & metalla aris, vtrumque in insula Cypro: item foreipem, marculum, vocem, in eadem. Marc. lib. 12. Negans vitam ludimagistri manè, nocte supatores, aratriorum marculi die toto.

MARCI, *μαρκι*, Populi Asiae, supra Pontum, non procul à Colchide: quorum meminit Plinius lib. 5. cap. 6. Stephanus Marcos quosdam inter Hytæcos collocat.

MARCONIUS, *μαρκωνιος*, Ex præcipuis fuit Persarum satrapis, quem Xerxes prælo nautali apud Salaminem à Themistocle superatus, cum trecentis armatorum millibus in Græcia reliquit. Hunc postea Pausanias speciosissima victoria apud Platæas superauit: vbi & Mardonius ipse occubuit, ab Atimnello quodam Lacedæmonio iunctis. Vide Herodotum lib. 9.

MARE, *μαρ*, Nomen est significationis dictum (ut putatur) ab amaritudine aquarum. *μαρ*, Ital. *Mare*. Hist. *μαρ*. Virgil. 2. Aeneid. -vultum maris aquor arandum. Idem 1. Aen. -quum Iuppiter æthere fummo Despicens mare veluolum, terræque iacentes. Cic. 1. Tufæ. Tanquam raris in mari immenso nostra vehitur oratio. Maximum autem illud mare, quod totam terram ambit, à velocitate Oceanum appellant. Illud verò quod inter Abylam & Calpen irumpens, Africam diuidit ab Europa, Mediterraneum mare vocatur. Vtriusque autem maris partes à prouinciis quas alluunt, varia sortuntur nomina. Sic Oceanum Atlanticum vocamus mare illud, quod ab Occidente Atlantici montem alluit: Britannicum, quod Britannia: Germanicum, quod Germania est proximum. Ad hunc etiam modum sinus ille maris, quem Mediterraneum mare vocamus, à regionibus quas alluit, varia inueniunt nomina. Nam ubi Hispaniam alluit, Ibericum appellant: ubi Liguriam, Ligusticum: ubi Tusciam proximam est, Tuscanum mare, vel Tyrrhenum appellant. Sed hæc latius suis locis. Mare calce mittere, Est omnia rubrare, nililque non facere. Virgilius de Iunone omnia aduersum Troianos tentare, -maria omnia celo Mifcuit. Luc. Saty. 6. -clames licet, & mare celo Confundas, homo sum. Mari terraque querere, id est vbi que. Plautus in Pœn. postquam eas perdidit, Mari, terraque illas vbi queque querat. Sic Cicero, Terra marique conquerere. Mare quandoque pro quacunque grandiore aqua usurpatur. Mare rubrum, *μαρμαρυν*, Sinus maris est Arabiam huiusmodi à meridie alluens, ab angustis Arabici sinus vsque ad sinum Persicum extensus. Rubrum appellatum, non quod aqua eius re vera sit rubra (ut plerique putauerunt) sed quod eiusmodi appareat, à subiectæ arenæ rubedine, vel Solis repercussu. Sive (quod magis placet) imitatione Græcorum, qui mare hoc Erythrum appellantur, ab Erythra rege Persæ & Adromedes filio, qui ea in ora imperauit: vbi etiam sepulchrum eius ostendi solet, teste Strabone lib. 16. Latini itaque rati Erythrum à Græcis dictum, quod *μαρμαρυν*, hoc est rubrum esset, ipsi quoque Rubrum mare appellantur. Vide latius apud Strabonem. Ioco iam citato.

Marinus, *μαρινος*, Quod mare incolit, vel quod est in mari. *μαρινος*, Ital. *Marino*. Hist. *μαρινος*. vt Pifcis marinus, Marina aqua, Ostrea marina, apud Plin. lib. 10. cap. 69. Cic. 2. de Nat. deor. Probabile est igitur præstantem intelligentiam in syderibus esse, quæ & ætheream partem mundi incolant, & marinis terrenique humoribus longo intervallo extenuatis aluntur. Transmarinum autem dictum, quod trans mare est. *μαρμαρυν*, vt Transmarinæ merces, & Transmarinus triumphus.

Maritimus, *μαρινος*, Quod mare accolit, vel quod ad mare est, vel ad mare fit. *μαρινος*, Ital. *Marino*. Hist. *μαρινος*. Cens maritima, Bellum maritimum. Cic. ad Attic. lib. 2. Quod extremum est, in Arpinati videbimus, & hospitio agrestis accipiemus, quia maritimum hoc contemplantur. Plautus Cist. Modò quod fuisse, dissuade: quod dissuade, id ostendat. Maritimis moribus necum experitur, ita meum frangit amorem animum. Id est, periculum de me facit eiusmodi, cuiusmodi mare quum iactatur variis fluctibus. Accipitur etiam aliquid à Maritimus, pro eo quod ex mari est, vel quod ad mare pertinet. Cic. 2. de Natura deorum, Acllus maritimi multum accedentes & recedentes. Sic etiam Plautus in Rudene, Fluctus maritinos dixit, pro fluctibus marinis.

M A R E A, *μαρρία*, Lacus est Alexandriam à Meridie alluens, multis Nili fossis auctus: portum habens altero, qui ad mare est, multo utilior. Alio nomine dicitur Mareotis: ut testatur Strabo lib. 17. § Stephano item Mareia oppidum est Marcondi lacus adiacens.

M A R E O T I S, *μαρριον*, Lacus in Aegypto, Alexandriam à Meridie alluens, multis Nili fossis, tum à superioribus paribus, tum à latere adausus, portum habens nobilem, eoque qui ad mare est, multo utilior. Autor Strabo lib. 17. § Mareotis præterea appellatur pars illa Libyæ, quæ est inter Cyrenaicam regionem & Aegyptum, à Ptolemæo Marmarica appellata. Eius descriptionem vide apud Plin. lib. 5. cap. 6. § Est præterea Mareotis pars Epiri, in qua vinum optimum nascitur: unde Mareotides vix dicti sunt. Virgil. 2. Georg. Sunt Thasii vites, sunt & Mareotides albæ. Colum. lib. 3. cap. 2, Mareotica vites.

M A R E O T A S, *μαρριον*, Populi sunt in ea parte Libyæ, quæ Aegypto proxima est, quæ Marcus Plinio, Ptolemæo Marmarica appellatur. Vide Plinium lib. 5. cap. 6.

M A R G A, *μαργα*, Genus terræ in modum cretæ albæ, qua sustinet vrinur ad agros hercorandos. Vide Plin. lib. 17. cap. 6.

M A R G A N A, *μαργαν*, sive Marganarum, *μαργαν*, Oppidum indicit, vix ex Martiani sententia tradit Stephanus.

M A R G A R I T A, *μαργαριτης*, Nomen sonis in agro Syracusano, apud Plinium lib. 3. cap. 8. quo etiam nomine dicta est vrbis in Elide: cuius meminit Stephanus.

Margaritides, *μαργαριτης*, Palmae sunt à margaritis nomen trahentes, quoniam & breues, & candidæ, & rotundæ sunt, acinis, quàm balanis similes. Plin. lib. 3. cap. 4.

Margarita, *μαργαριτης*, vel Margaritina, *μαργαριτης*. Ital. *Perla*. Hist. *Alister mendo de perla gruesa*.] pen. prod. & antepen. corr. Lapillus candidus est in conchis nascens, quem Romani Vniorem vocant, quod nulli duo reperiantur indifferet. Plin. lib. 9. cap. 35, Principum ergo, culmæque omnium rerum pretii margaritæ tenent. Et paulo post, Dos omnis in candore, magnitudine, orbis, laetore, pondere, aliud promptis rebus: in tantum, ut nulli duo reperiantur indifferet. Cic. 6. Verr. Nego villam gemmam, aut margaritam fuisse quin abfulerit. Tacitus in vita Agri col. Ferè Britannia aurum & argentum, & alia metalla gignit, & Oceanus margarita, sed suffusa & lucentia. Galli sua lingua vocant *Perlam*.

Margaritarius, *μαργαριτης*, Negociatores, mangonæque margaritarum, apud Firmicum.

Margaritifer, *μαργαριτης*, Quod fert margaritas. Plin. lib. 3. cap. 11, Concharum genera, inter quæ & margaritiferæ cochleæ.

M A R G I N A, *μαργαριτης*, Regio Afriæ maioris, inelytæ apicitaris (ut inquit Solinus) ambitu stadium mille quingentorum, difficilis aditu propter arenosas solitudines: in qua Antiochus Antiochiam extruxit: ut lib. 10, & 11, scribit Strabo.

Margos, tam masculini, quàm feminini gen. vniuersalius rei extremitas. [ital. *margin*. Ital. *Margine*. Hist. *La margen de cabo de alguna cosa*.] Ouid. lib. 1. Metamorph. Nec brachia longo Margine terrarum porceuerat Amphitrite. Iouen. Saty. 1. Plena iam margine libri. § Margines testudinis. Plin. lib. 9. cap. 10, Dentes non sunt testudinis, sed iostri. Margines acuti, superius parte inferiorem claudente pyxidum modo. Margines fluminum. Varro 3. de Re rust. cap. 5, Quum habeam sub oppido Cassinū flumen, quod per villam suam liquidum, & altum marginibus lapideis, laum pedes 1 vti. Margines imperij. Plin. lib. 12. cap. 10, Quin & in nostro orbe feritur extremo in margine imperij, quæ lichenus alitur. Gramineus margo fontis. Ouid. 3. Metamorph.

Margineus, *μαργαριτης*, Quod est in margine: & Marginatus, *μαργαριτης*, ut Marginata cubula, apud Plin. lib. 3. cap. 12, quæ marginem habet larissimum.

M A R G V S, Fluvius Afriæ, quem Ptolemæus lib. 6. cap. 10, duobus fontibus ex montibus Scirpibus descendere tradit, & per Massagetas, qui Margianis vicini sunt, quæ Dorbicas in Oxum amnem deferret.

M A R I A, *μαρια*, Femininum est à nomine Marius, & accentum in antepen. habet: nam penultimam habet correptam, quemadmodum & Marius. Claudius de Nupt. Honorij. Preparat & pulchros Maria, sed luce minores. Eliget ornatus. § Pro Deipara Virgine vult Valla Mariam nominatio casu legi, quemadmodum Abraham, indeclinabile, & accentu in vltima. Nam apud Lucam cap. 1, vbi legimus, Et nomen virginis Maria, Græca lectio habet Mariam. Hebraei vero Miriam dicunt. Quibus tantum syllabis: ut in Exodo cap. 15, legitur de sorore Aaronis prophetissa. Nos 1. consonantem vertimus in primam vocalem. Hæc est Erasmus in Annot. in Lucam.

M A R I A B A, *μαριαβα*, Stephano, Metropolis Sabæorum est. Strabo lib. 16, Iuncti sunt his Sabæi, eorumque metropolis Mariaba.

M A R I A M I A, *μαριαμια*, Phœnicis oppidum, cuius incolæ dicuntur Mariammitæ. Autor Pausanias lib. 6.

M A R I A N A C O L O N I A, Coactæ insulæ ciuitas, ita dicta à C. Mario septies Consule, qui eam coloniam deduxit. Autor Plin. lib. 3. cap. 6.

M A R I A N A R P O S E L A, Narbonensis provincie oppidum est, quod hodie *Albi maritimi* vocant: ita dictum à vicina foisa à C. Mario ad mare usque ducta. Vide Ptolem. lib. 2. cap. 10, Plin. lib. 3. ca. 4, & Strab. lib. 14.

M A R I A N D Y N O M, *μαριανδυνος*, Regio in Asia sita est, Bichyniz contermina, vbi Hercules Cerberum canem tricipitem ad superos traxisse dicitur: quem ferunt ibi virulentam spumam in saxis euomuisse, ex qua ibi vtrumque voluit aconitum. Eius regionis incolæ dicti sunt Mariandyni, qui olim, teste Herodoto lib. 1, Cæsi regis imperio paruerunt. Horum meminit Strabo lib. 8, & Valerius Flaccus lib. 4. Argonaut. Et Mariandynum patris penetravit ab vrbis.

M A R I A N Y S, Ptolemæo Hispaniæ Bæticæ mons, vulgò *Sierra Morena*, salus Castulonensis.

M A R I T A, Dea habita fuit litoris Minturnensium iuxta Lyrin amnem. Horat. lib. 3. Carm. Qui Formiarum moenia dicitur princeps, & ionantem Maritæ: Littoribus tenuisse Lyrin. § Fuit etiam Maritæ Fauni vxor, & regis Latini mater: ut testatur Virg. lib. 7. Aeneid. - rex arga Latinus, & vrbis Iam senior longa placidas in pace regebat. Hunc Fauno & nymphæ genitum Laurente Maritæ Accipimus.

M A R I T I V M, *μαριτιον*, Britannia insulæ vrbis, Ptolemæo lib. 2. ca. 3. Maritus, Maritanus, Vide **M A R I**.

M A R I T A, Fluvius Agathyrsorum in Istrum fluens, teste Herodoto lib. 4.

Maritæ, Ficus grandiores, sed infipide, quas à Græcis *βιονες* appellat tradit Festus. Martial. lib. 14, Infanti melimela dato, satiasque maritæ. Plinius lib. 15. cap. 18, Caro de ficis ferendis ita meminit. Ficos maritæ in loco cretoso, & aperto ferunt. Colum. lib. 10, Purpureæque chelidonix, pingueque maritæ. § A fructus huius similitudine etiam Maritæ dicuntur, tubercula vlcerosa, quæ ex præpoltera libidine circa podicem nascuntur: & fortasse eadem sunt cum illis, quæ Martialis in Cæcilianum Ficos appellat. Iuuen. 2. Sat. Cæduntur tumidæ, medicoridende, maritæ.

Maritici, masculini generis: vel Maritici generis neutri. Genus iunci maioris, quem *ιδαγαν* Græci vocant, hoc est totum iuncum. Ex eo sunt regetes, & marinae nasse: ut ait Plin. lib. 21. cap. 18.

Maritus, *μαριτις*, à nomine Mas, maris. [ital. *marito*. Ital. *Marito*. Hist. *Marido de mager legitima*.] Plautus in Cal. Quid agis tu marite, in viri vnde ornatu hoc Aduenis? Ignara puella mariti, hoc est virgo, Horat. 2. Epist. 1. Iura violata mariti, lib. 2. de Arte. Neque solum de viro, sed de aliis quoque animantibus dicitur: ut de gallinæ apud Colum. lib. 8. cap. 15, Rarior est in his avibus, maritis bonitas. Olenis vxores mariti, hoc est capræ, Horat. 1. Carm. Ode 17. § Maritæ, dicuntur mulieres nuptæ. [ital. *marito*. Ital. *Donne maritate*. Hist. *Mages legitima de aliquo marito*.] Ouid. lib. 2. Fastor. - duca cum sorte maritæ Reddebant vici pignora rara sui. Transfertur etiam ad arbores vitiferas, quales sunt vlni & populi, ceteraque id genus arbores, quibus vites applicantur, qualesque suis clauiculis complectuntur. Plin. lib. 14. cap. 1, Iam in Campano agro populis nubunt vites, maritæque complexæ, atque per ramos earum procacibus brachiis, geniculato cursu scandentes, eacumina aquant.

Marito, *μαριτις*, Viro trado, seu affocio. [ital. *marito*. Ital. *Maritare*. Hist. *Maritare mager*.] Sueton. in Vesp. ca. 14, Vitellii hostis sui filium splendidissime maritavit, dotantique etiam, & infuitur. Tacit. lib. 12, Capto rusu initio, quando maritandum principem cuncti suaderent, deligere oportere feminam nobilitate, puerperis, sanctimoniam insignem. § Neque solum de hominibus, sed etiam de aliis dicitur: ut de arboribus, quæ vites sustinent. Colum. lib. 3, Sexto anno si iam videbitur firma, maritabitur hoc modo. De arbore loquitur. Et lib. 4. cap. 1, Et ideo maritandis arboribus nemo minorem bipedanea ferobem vitibus comparat. § Maritari etiam dicuntur canes. Varro 2. de Re rust. cap. 9, Tum enim dicuntur catulire, id est ostendere se velle maritari.

Maritalis, & hoc maritalis, *μαριτις*, *μαριτις*. Colum. in Proœmio lib. 1, Xenophon Atheniensis eo libro P. Syluine, qui (œconomicus inscribitur) prodidit maritalis coniugium sic comparat eius naturam, & Cæpistrum maritalis. Iuuen. Satyra 6, Stulta maritali tam porrigit ora capistrum. Vestis maritalis. Ouid. 2. de Arte, Lusa maritati Gallica veste manus.

Maritus, *μαριτις*, adiectiuum, Idem significans quod coniugalis. [ital. *coniale*. Ital. *coniale*. Hist. *coniale mager*.] Liuius lib. 7, tercij bel. Pun. Vagabatur cum vno aut altero comite per maritas domos dies noctesque. Ouid. in Epist. Paridis ad Helenam: An pudet, & metus Venerem temerare maritæ, Castigat legitimi fallere iura tori? § Sic maritum oluerum per translationem dixit Colum. lib. 3. ca. 1, Rarissimum (inquit) arbutum, vel oluerum, quod non fuerit maritum, vincti destitatur. § Maritæ pecunia, hoc est dotalis, apud Plautum in Epid. Pulchra ædopol dos pecunia est. § Quæ quidem ædopol non est maritæ.

M A R I V M, *μαριον*, Stephano, Oppidum fuit in Cyprio insula, teste Plin. lib. 5. cap. 31.

M A R I V S, Qui septies Romæ Consul fuit, ex principio Arpinatæ humili loca fuit natus, multisque annos in villa Ciuernate vitam rusticam egit, procul ab vrbis deliciis. Hic per ordinem primis honoribus functus, legatus Metellum in Numidia criminando, Consulatum adeptus, Iugurtham captum ante eum epir. In proximum annum Consul vltro factus, Cimbris in Gallia apud Aquas Sextias, Teutonum in Italia vici, deique his triumphauit. Victus à Sylla. Minuens in palude latuit inuentus, & in carcerem coniectus, immixtum perculso Gallum vultus auctoritate deterruit acceptique nauicula in Africam traiecit, vbi diu exulauit. Mox Cinnana dominatione reuocatus, exilis iniecit. § Primo Consulatu (ut quidam ferunt) voluntaria morte decessit. Hic quum in erubris varices haberet, præbuit varicosum erus medico secandum: & dum feceretur, neque suspirans, neque supercilium contrahens, perituli sectionem: fixis oculis spectauit cruciabilem curationem. Quumque medicus alterum erus fecare vellet, immixtum assensum præbuit, dicens, Curationem tanto dolore dignam esse non arbitror. § Habuit filium Marium nomine, qui quum esset vigintiseptem annorum, Consulatum inuasit: quem honorem mater tam imitaturum fleuit. Hic patri fructibus similis, Curiam armatus obledit, & inimicos trucidauit: tandem & ipse crudelissimo mortis genere Catuli manibus inferias misit.

Marianus, *μαριανος*, Cic. 1. de lege Agr. Quid ergo ait Marianus Trib. pleb. qui nos Syllanos in inuidiam rapit? Proper. lib. 3. Eleg. 3, Auribus in campis Mariano prælia signo. Sicut.

M A R M A C E S, *μαρμακης*, Populi Aethiopiæ: quorum meminit Hecæteus in descriptione Afriæ.

M A R M A R I C A, *μαρμαρικη*, Regio Afriæ, quæ (ut Ptolemæus lib. 4. scribit) ab Occasu terminatur Cyrenatica provincia, à Septentrione Aegyptiaco pelago, ab Oriente Aegypto, à Meridie interioribus Libyæ parte, quæ Aegypto contermina est. Plin. lib. 5. cap. 6, Mareotidem appellat. Populos habet Adimachidas, Marmaridas, & Mareotas.

M A R M A R I D A E, Populi sunt Marmaricæ Libyæ regione incolentes. Inter hos sunt Psylli, qui habent saluam præfens aduersus omnia venena remedium afferentem. Horum opera vix est Caro, quum reliquias Pompeiani exercitus per desertam Libyæ ad Iubam regem perduceret.

M A R M A R I D I V S, Magi nomen apud Plinium lib. 3. cap. 1.

Maritantes, *μαριτανες*, Herba à quibusdam appellatur, quam Diofcorides *μαριτανος* Fumariam, vel iunum terre dicimus. Est autem ex his nomenclaturis, quas inter northa Diofcoridis reiciunt eruditi.

Alumari

Marmaritis, penult. prod. *μαρμαριτης*, Herba genus, quāto alio nomine Aglaophotum vocant, propter admirabilem colorem. Nascitur in marmoribus Arabie: quā de causa Marmaritis vocata est. Vide Plinium lib. 24. cap. 17.

M A R I V M, *μαρμαρινον*, Euborae insulae oppidum: cuius incolae dicuntur Marmatij, & Marmatini. Vnde & Apollo Marmarinus dictus, qui insignie ibi habebat templum. Strabo lib. 10.

M A R M E, *μαρμαρινον*, Oppidum Phoenices: cuius incolae Marmei *μαρμαρινοι* appellantur. Stephanus.

Marmor, oris, pen. corr. *μαρμαρινον*. Ital. *marino*. Hispan. *Piedra marmolada*, *marmol*. Genus lapidis durissimi, & solidissimi: cuius diversa sunt genera. Quoddam enim album, Parium dicitur à Paro insula: quale & in Lingula olim Luncensium lapidina dederunt. Aliud Laconicum, quod est viride, & cunctis hilans. Aliud Luculleum, quod fere acrum erat, quo delectatus Lucullus illi nomen indidit. Aliud Ophites, à maculis serpentum, quibus distinguitur, nomen accepit. Aliud Porphyreus, quod est rubrum, candidis interuenientibus punctis, quod & Leucocollis vocatur. Balates feret coloris, & duritiae, vnde nomen mutuatur. Onychites, ex Arabia montibus est, ex quo vasa potoria in Germaniam afferuntur. Alabastrum quoque candidum cauere solent ad myrothecia: quoniam vnguentia incorrupta seruire credunt. Sunt & alia marmoris genera, quae breuitatis causa omitto. Vide Plin. lib. 36. cap. 7. Templum de marmore. Virg. 4. Aeneid. Preterea vna in rebus de marmore templum. Incisa notis marmora, Horat. 4. Car. Ode 8. Virg. 6. Aeneid. Solido de marmore templum.

Marmoratio, oris, *μαρμαρισις*. Ital. *marina*, edificatio *de marmo*. Hispan. *Encaladura de marmol*. Ex marmore constructio, à Marmoro, ras, quod est ex marmore constructio. Apul. lib. 3. Flo. Quid igitur superest ad statuem honoris impatiemini marmoratio, nec proleat: contabulatio, nec senex columatio, sed nec culminis aris pretium, & artificis ministerium, quae mihi ne in mediocribus quidem ciuitatibus inique desuere.

Marmoratus, a, um, *μαρμαρινός*. Ital. *coperto di marmo*. Hispan. *marino*, *carido de marmol*. Quid superficiem tantum ex marmore habet: ut Marmorata pavimenta, apud Cic. 2. de Leg. Var. lib. 3. de Re Rustica substantium viderant. Intrinsecus (quasi) liguissimo marmore tota parietes, ac comae oblinuntur, & extrinsecus circum fenestras, ne mus aut lacerta arripere ad columbaria possit.

Marmoreus, a, um, *μαρμαρινός*. Ital. *marino*, *di marmo*. Hispan. *cosa de marmol*. Quid ex marmore est: ut Sepulchrum marmoreum, Plin. lib. 3. cap. 1. Varro autem est, Pitium quendam Preturae sanctum marmorei signi faciem habuisse propter id vitium. Cicero pro Domo sua, Columnae marmoreae ex adibus meis insistant: Populo Romano ad fœderum Consulibus portabantur. Quid. 4. Metamorph. Marmoreum ratus esset opus. Tecta marmorea, & sola marmorea, apud Cicero nem in Para. Ceruix marmorea, hoc est candida, nuci marmoris similitudine. Virg. 4. Georg.

Marmoreus, a, um, adiectiuum, *μαρμαρινός*. Quid marmoream formam, vel duritiam habet. Plin. lib. 33. cap. 12. Si proprie limus est optimum ex eo quod Atticum vocatur. Pretium in libris x x x i. Proximum marmoreum sub dimidio Attici pretio.

M A R O, oris, *μαρμαρις* fuit sigulus, siue (ut alij putant) Magi cuiusdam viatoris mercenarius, Virgili Latinorum poetarum principis pater.

Maroneus, a, um, pen. prod. Stat. lib. 4. Sylvarum, tenues ignauo pollice chordas Pullo, Maroneij: sedens in margine templi, Sumo animum.

M A R O N E A, pen. prod. *μαρμαρις* Stephanus, Ciconum ciuitas, praestantissimo vino laudata. Inde Maroneus, a, um, Tibullus ad Messalam, Vincta maroneo sedatus lumina Baccho.

M A R P E S I S, *μαρπησις* Stephanus, pen. prod. Mons in Paro insula: à quo Marpesius, siue, *μαρπησις* dicitur: ut Marpesia cautes, apud Virg. 6. Aeneid. id est Parus lapis.

M A R P E S S A, *μαρπησσα* Homero, Filia Eueni, & speciosa inter paucas nympha, vixitque de omnium illius seculi vitiorum formosissimi: mater Cleopatrae pulcherrima foemina, & totis Meleagris. Hanc maritus tam teneriter fecit admasse, ut quum eam Apollo rapere conaretur, sumptu arca & sagittis, raptorem inuadere non dubitaret. Verum quum eius recuperandis spes nulla superesset, mater eam pro Marpesia Halcyonem nominauit, propterea quod factum Halcyoni simile lorica videretur. Vide Homerum 9. Iliad.

Marplacidus, Nauigij genus, quo Siculi utebantur.

Marfa, Ferreum instrumentum, ad excindendas herbas accommodatum. *μαρφη*. Ital. *marra*. Hispan. *Almadana de marra*. Columel. lib. 10. Contundat marra, vel fracta dente ligonis. Iuuen. Saty. 3. Ne marra, & sarcula desint.

M A R V A T I, Populi fuerunt Italiae, circa Fucinum lacum habitantes, sic dicti vel à rege Marrubio, vel quod elica mare habitent. Virgil. 7. Aeneid. Quin & Marrubia venit de gente sacerdos.

Marrubium, bij, Herba satis nota, quae exulcerate vesicam purgat. Graeci *μαρμαριν*, alij Linostrophon, quidam Philopoda, nonnulli Philochates appellant. Ital. *marrobia*. Hispan. *marrois*, *marrojo*. Plinius lib. 20. cap. 22. Est & Marrubium nigrum, *μαρμαριν* *μειλαν*, & *βαρβαρι* à Graecis appellatum: quod & Marrubium scitum nonnulli nominant.

M A R V C I N I, Populi Italiae in regione Marforum. Silius lib. 8. Marfucina simul Frenantis emula pubes.

M A R S, Deus belli praefus ab antiquis creditus. *μαρς*. Dicitur, ut ait Varro lib. 4. de Lingua Latina, quod maribus in bello praefus: siue à Sabina ditione Mamers, quo nomine Sabini Martem dicebant: poësis Mauros dicitur per epethesim, quod magna veritas. Hic Iouis & Iunonis filius fuisse fingitur: vel ut Quintus fabulatur, solius Iunonis. Quum enim olim Iuno turbata, eo quod animaduertisset Iouem maritum percussio capite sine muliere procreasse Mineruam, versus Oceanum proficere, ut sciretaretur quo pacto & ipsa sine viro parere posset, & in iuene fatigata, secus fons Flore Deo coniugis Zephyri, confidisset, interrogata ab ea ferre quam ob causam ad Oceanum pergeret: qua cognita, facturam se voti compote in Deam pollicita est, si id Iuno Iouem celaret. Quid quum Iuno iururando affirmasset, mox illam Flore monuit, in campis Olentis florere esse, quo facto statim conceperit sine

vitio: id experta Iuno, concepit, & peperit filium, quem Martem nomen naut. Hunc ferunt postea cum Venere concubuisse, eoque Vulcani falciis tam obsecantem carentem inuisibili ligatos, omnium decorum suisu expositos fuisse tandem Neptuno intercedente, à Vulcano solutos esse. Sororem habuit Belloniam, belli deam. Sacrum ei fuerunt Iaspis & picum: quas in Dei huius tutela esse credi volebant. Sacerdos habuit sacerdotes, de quibus infra. Ponitur saepissime pro ipso bello, *μαρς* *μαρς*. Virg. Aeg. 10. Neue infans amor duri me Martis in armis Tela inter media, atque aduersos detinet hostes. Livius lib. 1. ab Urb. cond. Aliquandiu ibi Marte incerto, varia victoria pugnatu fuit. Est etiam Mars planetae nomen quatuor: & viginti mensibus, & sex diebus orbem lustrans. Marte nostro aliquid dicimus facere, quoties aliquid nostro ingenio nullius adiuti auxilio conficimus. *μαρς* *μαρς*. Cic. 3. Off. Hanc igitur partem relictam exhibemus, nullis adminiculis, sed ut dicitur, nostro Marte. Mars communis dicitur, quod incertus ac varius belli euenus sit. Cic. 1. Philip. Sed ve concedam incertus esse exitus belli, Martem communem, tamen pro libertate vitæ, periculo decernendum. Martius, a, um, Quod ad Martem pertinet. *μαρς* *μαρς*. vt Martia aus, Marti dicata. Quid. Fast. 5. Martia pennis aus gemino pro stipite pugnat. Interdum etiam Martium dicitur, quod ad bellum pertinet: vt Martia arma. August. lib. 3. de Ciuit. Dei. Nullo Martio impetu territi sedarentur inimici. Interdum bellicolum: vt Martius populus. Martius campus, Planities quædam fuit in agro Romano, inter Tyberim, & antiquam urbem sita: hodie vrbis pars: dictus, quod Tarquinius in exilium acto (cuius hic erat) Marti fuerit consecratus. *μαρς* *μαρς*. Liv. lib. 2. ab Urb. Agat Tarquiniorum, qui inter urbem & Tyberim erat, consecratus Marti, Martius deinde campus fuit. Martius mensis, *μαρς* *μαρς*. Ital. *Marzo*. Hispan. *El mes de Marzo*. Primus olim anni mensis apud Romanos, quem Romulus genitori suo dicauit. Quid. 1. Fastor. A te principium Romano ducimus anno. Primus de patris nomine mensis erit.

Martigenus, a, um, adiectiuum, Marte genitus. *μαρς* *μαρς*. Plaut. in Amphit. Martigenam ille aggressus beluam magnus Europæ quæstor, anguineo Repente hostes peperit feminio.

Martialis, & hoc, *μαρς* *μαρς*. Quid est oatum sub Marte stella, vel qui Marti seruit. Cicero pro Aul. Cluent. Marceses quidam Latini appellabantur, ministri publici Martis, atque Deo veteribus institutis, religionibusque Latinatum consecrati. Martialis verò substantiuum, est nomen Poëtae proprium, qui Epigrammatum festiuitate Epigrammatici nomen promouit.

M A R S I, orum, *μαρς* *μαρς* Stephano, Populi Italiae Picentibus, Acquilanensis, & Samnibus finitimi, à Marso Cices filio orci, qui salina sua serpentum moribus medebantur. Vide Plin. lib. 7. cap. 2. Quæstusiam regio ipsa eodem nomine effertur. Cic. pro Domo sua. Is in Maris natus est.

Sunt & Maris Scythiae populi apud Herodotum lib. 4. A Maris sit Marliceus, a, um: vt Marlicum bellum, quod Romani cum Maris gesserunt.

M A R S V S, Cices filius, qui Marforum genti in Italia nomen dedit, vt testatur Plin. lib. 7. cap. 2.

M A R S P I T E R, pen. corr. Mars pater: sicut Iupiter, & Iouis pater, vt Iouis sit nonnatus, hoc est ipse Iupiter, & ipse Mars. Gellius lib. 5. cap. 12.

Marsupium, pi, *μαρς* *μαρς* Ital. *borfa*. Hispan. *La bolsa*. Saccus nummorum. Caro de liberis, Et quod perspicuum est, maiorem curam habere marsupij nostri, quā vitæ nostrae. Plautus Amph. Et bene nummum seruareur marsupium. Varro 3. de Rustic. cap. 17. Marsus autem oculos peruenit, quā ad vesicam: & potius marsupium domini exinanire, quā replere.

M A R V A T, *μαρπησις*, Tibicen siue à Phrygia ea temeritate, vt ipsum etiam Phœbum ad cantus ceteramque audiret prouocare: à quo & Virgilius, & exoriturus est. Vide fabulam apud Quindium lib. 6. Fastor. Et Matyas, siue Marfya, Asia minoris fluvius, Apamiam altius: quem Poëta fabulantur oreum esse ex Nympharum, & Satyrorum lachrymis, Marfiam deuentum. Quid. 6. Metamorph.

Ullum turicolum, sylvarum numina, Fauni, Et Satyri fratres, & runc quoque clarus Olympus, Et Nymphæ sterunt, & quilibet montibus illis Limgerosque greges, armenta, & buccas parit. Fertis immaduit, mada fadaque terra caducas. Concepit lachrymas, ac venit peribit imis.

Quas ubi sic aquas, vacuas emisit in auras. Inde petens rapidum ripis declinibus æquor, Marfya nomen habet, Phrygiæ liquidissimum amnis.

M A R V A T, *μαρπησις*, Oppidum Phoenices: vnde Marfyeni. Stephanus.

M A R V A T, Perandri filius. Pellorus historicus, nutritus vna cum Alexandro Magno: scripsit res Macedonicas libris decem à primo rege usque ad Alexandrum. Item de rebus Atticis libros duodecim. Marfias Philippius historicus superiore recentior. Marfias Tabenus, qui scripsit de Tranquillitate libros duodecim: fabulosa libris septem, & quædam alia de patria sua. Autor Suidas.

Martius, ris, Fera exigua, ex genere mustelorum: cuius pellis summo habetur in pretio. Mart. lib. 10. Venator capta marte superbus adest.

M A R T I A, Catonis Vicensis vxor fuit, quam postea, quum ex ea aliquot liberos sustulisset, Horrentio amico concessit: eoque mortuo sub initium bellorum ciuiliū eam reduxit. Qua in re Cato maleuolorum reprehensione non caruit, qui vacuum & pauperem eam dimissam esse calumniabantur, vt postea Horrenti iustamento locupletatam reciperet. Autor Plutarchus in Vita Catonis.

M A R T I A A Q V A, Quæ & Aufcia, omnium toto orbe aquarum clarissima fuit, à nono lapide fractis fornibus in urbem perducta: ita dicta ab Antio Martio Romanorum rege, qui eam primus in urbem decere auspiciatus est. Vide supra in ditione A V T I A, & apud Plin. lib. 31. cap. 3.

M A R T I O N, Smyræus medicus, de quo sic scribit Plin. lib. 28. cap. 4. Martion Smyræus, qui de simplicibus affectibus scripsit, rumpi solopendras marinas spūto tradidit: nem rubetas, aliaque ranas.

M A R T I V S, Substantiuum cognomen fuit Anci, quarti Romanorum regis,

Regis, qui Numa Pompilij nepos fuit, aequitate & religione aucto similis. Lacinio bello donavit, & Auentinum Janiculumque montes urbi addidit: noua munera oppido circumdedit: sylvas ad vsum nauium publicauit: salinarum vectigal instituit: carcerem primus adificauit: Ostiam Coloniam maritimam communitatis opportunam in ostio Tyberis deduxit. Auctor Lilius lib. 1. ab Urbe.

Martyr, martyr, pen. gen. corr. *μαρτυρ*, à Græcis dicitur, quem nos testem vocamus. Quo factum est, ut qui sanguinis sui pignore Christi diuinitatis testimonium dederunt, Martyres vocentur. Hinc Martyrium *μαρτυριον*, testimonium.

M A R T I L I V S, Tribunas plebis cum Flauio, coronas Cæsaris Dictatoris statuis detraxit, eosque qui primi Cæsarem regem saluauerant, in vincula duci iussit. Quamobrem Cæsar Marullum magistratu priuauit. Auctor Plutarchus in Cæsare. Marullus item poeta mimographus sub Antonino principe, apud Spartianum. Pomponius item Marullus Grammaticus Romæ proficiebatur, sermonis Latini exactor molestissimus, quem ex oratione Tiberium reprehendit, affirmante Artio Capione & esse illud Latinum: & si non esset, futurum certe. Tamen inde mentitur (inquit) Capito: tu enim Cæsar ciuitatem dare potes hominibus, verba non potes. Pugnilem, olim fuisse Afrius Gallus hoc in eum epigrammate offendit. Qui caput ad laeuam dicit, glossamata nobis.

Præcipites nullum, vel potius pugilis. Marum, *μαρο*, Dioscoridi, Herba est fusculesca, flore origani, sed odoratiores, soliusque multo candidioribus: quæ circa Magnesium & Tralles copiosa gignitur. Plin. quoque lib. 11. cap. 24. in Aegypto marum nasci tradit, sed peius, quam Lydium, maioribus foliis ac variis.

M A R V S, sed quod hic per nonnime montis perperam legabatur (vide T M A R V S).

Mas, maris, masculi. Sexus vocabulum est, feminæ appellationi oppositum (*μασchio, ἄρσεν, Ital. Maschio, Hisp. El macho*). Cic. 1. de Nat. deor. Bestiæ alia mares, alia feminae sunt. Lucret. 8. bel. Pun. Cære porcos biceps, & ægus mas, idemque femina. Colum. lib. 8. cap. 2. Contumax ad concubum designatur gallina admittere marem. Varro 3. de Re rust. cap. 12. Quis item nescit, paucos si lepores mares in feminas intromiserit, breui tempore fore ut impleatur leporecium? Colum. lib. 6. ca. 14. Mense Iulio feminæ matibus plerumque permittendæ.

Masculococcus, ere, Est masculum fieri (*ἀρσενος ἔσθ' Ital. maschio, Hisp. Macho*). Plin. lib. 18. cap. 13. de rapis & naps loquens, Genera eorum duo prima fecere, masculinum, femininumque: & ea ferendi modo ex eodem semine. Denflore enim satum masculifecere, hoc est ex feminis masculos fieri.

Masculo, las, Masculum animum induit, firmo, robore. (*ἀρσενος, Ital. maschio, Hisp. Macho*). A quo Commalesculo. Apuleius 2. de Aline, His cognitis, animum meum commalesscului.

Masculum, ti, Locum in quo plantæ vinearum masculæ confite sunt. Plantæ autem masculæ sunt, quæ non subiguntur, vt palmices alios emittant: sed altius crescant, & in altum attolli permittuntur. Plinius lib. 17. cap. 22. Nec veterem placeat palmitem in longum, & ad quartum vsque pedamentum emitti: quod alij Dracones, alij Luniculos vocant, vt faciant quæ Masculera appellantur.

Masculus, li, substantiuum, diminutiuum est à Mas. (*μασculus, Ital. Maschio, Hisp. Macho*). Plautus in Cistell. Bona femina, & malus masculus hinc volunt. Aliquando adiectiuum est, idem significans quod masculinus, vt Mascula factes. (*ἀρσενος*). Mascula Sappho, dicta est ab Horatio lib. 1. Epist. eo quod tribas esset, & in portento mulierum concubitu viri vice fungeretur. Mascula proles, Horat. 3. Carm. 6. Sed rusticorum mascula nulli proles, Sabellis docta ligonibus. Versare glebas. Aliquando accipitur pro forti, & vehementi, & quod virum decet. Sic mascula bilis dicitur à Persio 5. Satyr. calido sub pectore mascula bilis. Intumuit. Plin. lib. 12. cap. 14. quandam thuris speciem. Thus masculum appellat, ad differentiam feminini. Idecirco autem thus masculum quidam dicit putant, quod testium speciem habeat.

Masculinus, na, num. *ἀρσενος*, vt Masculinum genus, quod masculum est. Plin. lib. 18. cap. 13. Genera eorum Græci duo prima fecere, masculinum femininumque, & ea ferendi modo ex eodem semine.

M A S C H I V S, *μασχιος*, Bacchi cognomen apud Caraside cuius origine sic fabulatur: in comitatu Rheæ, cui Iupiter Bacchum alendum commisit, mulierem fuisse, cui nomen erat Mâ: quam quum Iuno rogasset cuius is esset puer, *μασχιος*, hoc est Martis, illa respondit. Quæ voce à vulgo excepta, Bacchus deinceps Masaris dictus est, quasi *μασχιος ἀπὸ τοῦ Μάρτιος*. Masdoran, Asiæ populi, iuxta Parthiam, & Carmaniam desertam incolentes. Horum meminit Ptolemæus lib. 6. cap. 17.

M A S D O R A N V S, Mons Asiæ, qui Parthiam ad Orientem ab Asia dirimit. Auctor Ptolemæus lib. 6. cap. 5.

M A S I N I S S A, Numidarum Rex fuit, acerimus primùm nominis Romani hostis, postea verò fidelissimus socius. Hic ad extremam vltimamque vitam valetudinis prosperitate, vegetiorque corporis robore usus est, adeo ut nonagésimo ætatis anno filium genuerit, itaque quauis prolixum faciens, equum nunquam ascendit. Ouid. 6. Fast. Postera lux melior, superat Masinissa Syphacem. De hoc multa Liv. 3. bel. Punici.

M A S I V S, *μασιος*, Stephano, Gordazorum montium pars est, supra Nisibim, vt Armenia dirimitur à Mesopotamia. Auctor Strabo lib. 11.

Malpetum, maspeti, penule. corr. *μασπετιον* Dioscoridi, Caulis est lascepiæ, ferule similis. Plin. autem lib. 19. cap. 3. folia lascepiæ hoc nomine tradit appellari.

M A S P I T, *μασπιτιον*, Gens Persica, apud Stephanum.

M A S S A, Libyæ fluvius Ptolemæo.

Massa, massæ, *μασση*, Farina omnis macerata, & aqua subacta, quam Galli sua lingua *Pastum* vocant. Significat etiam quicquid densum est, spissumve ad similitudinem farinæ subactæ: vt Massa auri, Massa ferri, hoc est pila, & veluti moles. Colum. lib. 12. cap. 5. Quidam ferri massas exurunt, ita vt ignis speciem habeant, Virg. 1. Georg. Massam picis urbe reportat.

Massula, eius diminutiuum est. Colum. lib. 12. ca. 38. Post hæc complures ex ea massulae sunt, & ita per latera ferre in multum demittuntur, &c.

M A S S A C A, *μασσακα*, Stephano, Indorum oppidum est, apud Arrianum. M A S S A E S Y L I A, *μασσαυαλια*, sine, vt apud Stephanum & Strabonem legitur, *μασσαυαλια* vnicuique, Africæ regio, à Mauris Malucha fluuii (quem Strabo Molochat appellat) dirempta. Vide Strabonem lib. 17. & Plinium lib. 5. cap. 2. Huius regionis populi Massæyli vocati fuerunt, quos Plinius testatur sua ætate extinctos fuisse, regionemque eorum à Gerulis fuisse occupatam.

M A S S A G E T A E, *μασσαγεται*, Populi Scythici in Asia vltra mare Caspiæ: qui quum per desertum discurrent, equorum suorum sanguinem cum lacte bibunt. Apud hos senio confecti, in frusta cadunt, ad mistificum oculis carnis à suis eduntur: qui vero morbo intereunt, feris deuorandi obiciuntur. Infestissimi sunt hostilibus, neque cum vicinis populis vllam seruant amicitiam, aut fidem. Vires habent communes, cum quibus etiam in publico coire non verentur. Solem præcipue venerant, cui & equum immolant: ceteros deos habent neglecti. Vide Strabonem lib. 11. & Herodotum lib. 5. Stati. in Achilleide, Lactea Massagete veluti pocula fuscant. Sanguine puniceo, &c. Nominatiuus singularis est Massageta, vel Massagetes. Luc. lib. 3. Longaque Sarmatici soluent ieiunia belli. Massagetes, quo fugit equo.

Massaris, Vna est, quæ ex vire syluestri cum flore in Africa decerpitur: medicinis tantum, & odoramentis idonea. Vide Plinium lib. 12. cap. vic. & in Proemio lib. 23.

M A S T I A, *μαστιγια*, Stephano, Oppidum Hispaniæ vltioris, non procul à Tartesso, circa quod lateres fiebant ex terra punicea, qui siccati non mergebantur in aqua. Vide Plinium lib. 35. cap. 14.

M A S T I C V S, pen. corr. Mons Campaniæ, optime vini ferax. Silius lib. 7. Mastice vuiseris addebat nomina glebis. Hinc Masticeum vinum, inter Campana vina olim laudatissimum. Plin. 14. ca. 6. Certeque Masticeæ quæ ex monte Gaurano, Puteolos Baiasque præstantia. Horat. lib. 1. Car. Est qui nec veteris pocula Mastice spernit. Docet Scruus, Mastice in plurali facere Masticea. Virg. lib. 7. -verunt scilicet Baccho Masticea.

M A S T I L I A, *μαστιλια*, Vulgò *masfille*, Vrbis in Narbonensi provincia Macedonibus Allyage, Hebræis verò Sedechia imperatæ condita, circa secundam & quadagesimam Olympiadem, annis ante quam Virgo pareret, o. c. x. i. i. post obitum David regis annis c. c. c. l. x. i. i. i. Diruta deinde, à Phocensibus instaurata est, qui Cyri tyrannidem fugientes, destituta Græcia in hunc sinum nauigauerunt. Olim Mastiliæ studia ingeniarum doctrinarum adeo floruerunt, vt Romani pro Asia peregrinatione Mastilioticum preterent gymnasium ad disciplinas capessendas. Plaut. in Casin. Mastilienses mores, tanquam optimos, & probatissimos dixit. Vbi (inquit) tu es, qui colere mores Mastilienses postulas? Mastiliensium mores & instituta summis laudibus extollit Cicero, cum alibi saepe, tum præcipue in Oratore pro L. Flacco: cuius hæc sunt verba, Neque verò te Mastilia, prætereo, quæ L. Flaccum militum questorem cognouissent: cui ego ciuitatis disciplinam atque gratitudinem, non solum Græciæ, sed hæc seculo ante cunctis gentibus æmulationem iure dicam. Quæ tam procul à Græcorum omnium regionibus, disciplinis, linguisque diuisa, quum in vltimis terris cuncta Gallorum gentibus, Barbariæ fluctibus allatur: sic optimatum consilio gubernatur, vt omnes eius instituta laudare facilius possint, quàm æmulari.

Inclutam autem fuisse clauisimo gymasio in Agricola: vita Tacitus quoque testatur, quum focerum suum Agricola statim paruulum sedem ac magistrum studiorum Mastilian habuisse, locum Græcia comitate & prouinciali parsimonia mistum ac bene compositum. Lege Strabonem lib. 4. De eius veteribus institutis multa Valerius lib. 2. De origine verò & primis initiis non pauca Iulianus lib. 43. Hæc vini optimi ferax fuit: vnde Martialis lib. 14. Tu me Mastiliæ ponere vina putes. Quæ Mastilia sunt Mastiliensis, Mastilianis, Mastilioticis, *μασσαυαλιας*, vnde Mastilienses viri, Mastilianæ vina, & Mastilioticum oilium Rhodani, quod Mastiliæ proximum est. Plin. lib. 3. cap. 4. Libyca appellantur duo Rhodani ora: modicæque his alterum Hispaniense, alterum Metapontinum: inter quos amplissimum, Mastilioticum.

M A S T I L I V S, pen. prod. *μασσαυαλια*, Stephano, Populi Africæ, Casariensis Mauritanæ, & Mastiliæ proximi. Hi neque frans, neque ephippiis videntur, sola contenti virga, quæ equos regunt.

Mastylus, a, um, adiectiuum. Virg. 4. Aeneid. Hinc mihi Mastylæ gentis monstrata sacerdos.

Mastylus, a, um, Lucanus lib. 4. Et gens quæ nudo residens Mastylia dorso. Ora leui Rectrix frenorum nescia virga.

Mastylus, a, um, Martialis lib. 9. Et Mastylum virga gubernat equum.

M A S T A R A, *μασταρα*, Lydiæ ciuitas ita dicta, quod in ea Rheæ, Bacchi nutriti, (quæ Mâ Lydis appellatur) taurus soleat immolari. Vide supra in dictione M A. Huius incolæ dicti sunt Mastiarense, *μασταριενς*, vnde Stephano, quorum meminit Plin. lib. 5. cap. 19.

Mastiche, es, pen. corr. cum aspiratione in vltima syllaba, *μαστιχη* Dioscoridi: teste Plinio lib. 12. cap. 17, lachryma est, quam lentiscus arbor, gummi modo sudat.

Mastix, igit, penult. obliquorum prod. *μαστιχη* Ital. *massite*. Hisp. *El apote*. Scutica, seu flagrum, quo mancipia caduntur: Græco verbo *μαστιγ*, flagris credo. Inde Homeromastix appellatur est Zoilus ille Homeri calumniator: de quo vide infra in dictione Zoilus.

Mastigophorus, *μαστιγοφορος*, Dicebatur seruus flagellifer, qui scilicet ago notietas in sacris certaminibus comitabatur, virgas præferens, ad submouendam turbam, & cohibendas seditiones. Budrus.

Mastigia, antepen. prod. *μαστιγια* Ital. *Masso da bastone*, *per x. a. d. asino*. Hisp. *Apastiga*. Dicit potest verbezo, hoc est verberibus dignus. Plautus Crucior lapidem non habere, vt illi mastigæ cerebrum excutiam.

Mastigeus, mastigi, Idem quod Mastigia. Plautus in Trinum. Aggrediuus est hic homo mastigeus.

Mastruca, Vestis genus, quæ Sardi vtebantur. Cicero pro Scaro, Quem purpura regalis non commouit, cum Sardorum mastruca mutauit. Mastrucaus, Quæ mastruca vitur. Idem de Prouinciis Consularibus, Res in Sardinia cum mastrucatis latrunculis à Proptextore vna cohorte auxiliaaria gesta.

Mastus, *μαστις*, Latine mamma, & propriè animalium est. Per translationem tamen Masti etiam appellantur tubuli mammarii in fontibus, & aquedu

Aurumnum, quum per maturuerit, colligi. *¶* Maturescere dicitur horum, quum nondum grauis est, sed iam incipit esse grauis. *¶* Et apostema maturescere dicitur, quum non discutitur, sed perducitur ad maturitatem, ut vel frangi per se, vel fermento aperiri possit.

Maturescens, participium. *¶* *ματὺρ* dicitur Plin. lib. 20. cap. 3. Malus Assyria omnibus horis pomifera est: aliis cadentibus, aliis maturiscentibus, aliis subnascentibus.

Matuta, *ματὺτα*, pen. prod. A nostris Aurora. *αὐρὸς ἡλια* [Ital. *Aurora*. Hist. *Alua*, *madrugada*.] à Græcis dicitur, hoc est alba dea: ita dicta, eo quod matutino tempore præsit: ut ait Cic. lib. 1. Tuscul. iniqui, Quid Ino Cadmi filia? nonne Leucothea nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris? Hæc fuit Elia Cadini, nomine Ino, Athamæis vxor, quæ marii infaniam fugiens, in mare sese præcipitavit: vna cum Melicerta filio: quorum corpora quum nusquam inuenirentur, pro diis marinis habiti sunt: Ino quidem à Græcis *αὐρὸς ἡλια* à nostris Matuta dicta est: Melicerta autem à Græcis Palæmon, à Latinis Portunus est appellatus.

Maurinus, *μαυρίν*, *μαυρίν* tempus. [i. dicitur Ital. *De la marina*, *matutino*. Hist. *Espe de la madrugada*.] quum scilicet Matuta, hoc est aurora incipit apparere. Cic. ad Attic. lib. 1. Itaq; quum bene completa domus est, tempore matutino, quum ad forum stipati gregibus amicorum descendimus, reperire ex magna turba neminem possumus, quo cum aut iocari libet, aut suspirare familiariter possumus. Quare te expectamus, &c. *¶* Maurinus omnibus, pro quolibet mane, dicit Plin. lib. 10. cap. 43. Coruus omnibus matutinis euolans in rostra. *¶* Matutino, pro mane, idem Plinius dixit lib. 9. cap. 10. & subauditur Tempore. Ferunt, inquit, & pascuum egressas noctu, audire: saturatas lassari, atq; matutino summa in aqua obdormiscere. *¶* Maurinus homo. Virgil. S. Aene. Nec minus Aeneas fæ matutinus agebat. Vbi Scuius, Rem temporis ad personam transiit.

MATYSCITHAE, *ματυσθῆαι*, Populi Scythiæ Europæ, apud Stephanum. Maurolo, *μαυρολο*, id est quod Malo, quod frequens est in Plauti Comædiis. MAVOR, *μαυορ*, qui à Mars, quod magna veritas, ut ait Cic. lib. 1. de Nat. deor. dicitur. *¶* Vnde Maurorius, titulum. Vide MAVS.

MAVRITANIA, *μαυριτανία*, Africa regio extrema, versus Gaditanum fretum, & Occidentalem Oceanum. In ea Antæus gigas regnasse dicitur, ab Hercule victus. Est autem duplex, Cæsariensis à Cæsarea, & Tingitana à ciuitate Tingi. Didici; est Mauritania, *μαυριτανία*, quod inter cetera significat obcurum, vel nigrum, quod nigros habeat colonos. Gignit huius, dracones, struthiones, & elephantes.

Mauri, *μαυροι*, *μαυροί*, Populi sunt, qui Mauritaniæ Africae regionem Occidentalem versus Gaditanum fretum incolunt. Eos fuisse Indos, & Hercule duce cum innumera aliarum gentium multitudine, in hæc loca peruenisse multi crediderunt, ut Strabo libro vltimo scribit. Sallustius ceret in Iugurtha, Maurus & Numidas, reliquosq; qui maritimam Africam cultiorem reddiderunt, Medos, Armenios, Persas, & Phœnices fuisse indicat. Hi Romanis, bellis Punicis, maxime autem rebus cetera Iugurtham gelis, innotuerunt. Vide Strab. lib. vi.

Maurus nomen gentile est, ut Gallus qui à Gallia originem habet: Mauritanus verò possessivum, ut Gallicus. *¶* Dicitur ergo virum Maurum, & bellum Mauritanum.

Maurusius, *μαυρίσιος*, Possessivum est à nomine Maurus. Silius libro 10. Et multa thorax perfolius cuspidæ, & hærens Lorice interdum Maurusia pendet arundo. Sic Tellus Maurusia apud Claudianum 3. Paneg.

Maurusiacus, *μαυρίσιος*, Martial. lib. 14. Et Maurusiaci pondera rara citri.

MAVSOLVS, pen. prod. *μαυσολος*, Carie regis nomen, quem Theopompus scripsit, referent Suida, nulla à re pecunie cupiditate abstinuisse. Hunc tam ingenti viro profecuta est vxor Artemisia, ut eius facti perfuncti cineres vino permixti tradatur ebuisse. Ad hæc sepulchrum eidem sumptuosissimum extuxit, ut in sequenti dictione videre est.

Mausoleum, pen. prod. *μαυσολεον*, Mausoli regis Carie sepulchrum, ab Artemisia vxore extructum ita operis magnificentia, ut inter septem orbis miracula fuerit numeratum. Mausoli de Amphitheatro Domitiani, Aere nec vacuo pendenda Mausolea. Laudibus immodicis Caries in ætra ferant. *¶* Ab operis huius similitudine sepulchra omnia sumptuosiora, Mausolea sunt appellata. Vnde & Suetonius sepulchrum Cæsarium, Mausoleum appellat. De Mausoleo vide plura apud Plinium lib. 36. cap. 5. & apud Herodotum lib. 7.

Mausoli, *μαυσολος*, Didici sunt Caries, Asiae populi, à Mausolo rege, Artemisia vxore. Stephanus.

MAVSOS, *μαυρος*, Agri Corinthij vicus est Stephanus.

MAXIS, *μαξις*, Africae populi, à Troianis (ut ipsi gloriantur) orti, qui dextram partem capitis comatam gestant, sinistram radunt, & corpus minio tingunt. Auctor Herodotus lib. 4.

Maxilla, *μαξιλλα*, Non est diminutivum à Mala, (ut putauit Priscianus) sed mala à Maxilla fit per detractionem medie syllabe, sicut docet Cic. in Orat. ad Brutum. Vide supra in dictione Mala. [i. dicitur Ital. *Maxilla*. Hist. *La quixada de la maxilla de la cura*.] *¶* Est autem Maxilla, in qua fixi sunt dentes: quauis etiam de parte exteriori quandoq; dicatur, quæ barbam emittit. Persius Saty. 4. Tu quum maxillis balanatum gausape pectas, Inguinibus quare detonsus gurgulio exat? *¶* Hinc Maxillaris, & hoc, re, quod ad maxillam pertinet: ut Dens maxillaris, *μαξιλλος*, qui etiam dicitur Molaris. Plin. lib. 11. cap. 37. Maxillaresque ita sanari dentes præcipue putant.

Maximares, Dicuntur primarij eiuoratis, qui & Summates, & Primates, & Optimates vocantur. *¶* *μαξιμαρ*, *μαξιμαρ*.

MAXIMVS, *μαξιμος*, Natione Thrac, Romanorum imperator, successit esse in locum Alexandri Severi, à militibus occisus: qui & ipse ab exercitu suo caesus est, quum Aquileiam nequiquam obsideret. Vide Herodianum lib. 8.

Maximus, Maximopere, vide MAONVS.

Mazæ, *μαζα*, Panis genus est, constans farina, oleo, & aqua, aut etiam ex lacte, teste Suida. Vide Caelium Rhodig. lib. 9. cap. 12.

MAZANA, *μαζανα*, Palæstinæ oppidum: cuius incolæ dicuntur Mazæni, *μαζανῆς*.

MAZACA, *μαζακα*, Stephano, Ciuitas Cappadociæ sub monte Argeo, quam Tiberius Archelao pulso, & Cappadocia in prouinciam formam redacta, nominauit Cæsareæ. *¶* Hinc Mazæci, & Mazaces, Mazacis in genitio. *μαζακῆς*, *μαζακῆς*. Suet. in Nero. Turba Mazacum.

MAZARVM, *μαζαρων*, Bithyniæ oppidum, teste Stephano, in dictione *μαζαρων*.

MAZARI, *μαζαρι*, Pannoniæ populi sunt, apud Strabonem lib. 7.

MAZARVS, *μαζαρων*, Ex Medorum Sacrapis fuit, qui Prienienses in Cyrdicionem redegit. Vide Herodotum lib. 1.

MAZARVS, *μαζαρων*, Libyæ populi inter Nomades, diuersi ab istis, quos ab Herodoto Mazæas vocari supra ostendimus.

Mazara, *μαζαρα*, Genus teli quo antiqui in bello utebantur. Cæc. 1. bel. Gall. Et nonnulli inter carnos, totaq; mazaras, ac tragulas subiciebant, nostrisque vulnerabant.

MAZARVS, Fluvius in ora maris Hytreani. Plin. lib. 6. cap. 16.

Mazonomum, pen. corr. *μαζονομῶν*, Græca dictio, qua laus grandis significatur ad ferenda obsequia in mensam. Hor. 2. Serm. Sat. vlti. Mazonomo pueri magno discipula ferentes. Membra gruis. Var. lib. 3. de Re rust. cap. 4. Vt in eodem tecto ornithosis inculsum tricinum haberet, ubi delicatè carnaret, & alios videret tudos in mazonomo positos coctos, alios volitare circa fenestras captos.

M, ante E
Me, pro Mihi, inquit Festus, dicebant antiqui. Ennius lib. 2. Si quid me fuerit humanitus, ut teneatis, &c.

Meapte, Compositum ex oblativo Mea, & particula Pre, extra compositionem nihil significante: ut Meapte causa, *μεαπτε*, id est mea propria. Terent. in Heaut. Ita me diu ament, ut ego nunc non tam meapte causa Lætor, quam illius: quæ ego scio esse honore quouis dignam.

MAZARVS, *μαζαρων*, Ptolemæo, Fluvius Hispaniæ in ora Asturum. Pompon. Mel. lib. 3. Vulgæ *Mazaron*.

Meatus, *μαζα*, vide in dictione MATO, meas.

Mecaphroditon, *μεκαφροδιτον*, Species est papaueris, spumeum habens semen: vnde etiam à Dioscoride, *μαζα φροδιτον*, hoc est spumeum papauer appellatur.

Mecastor, *μεκαστορ*, Iurandi aduerbium. Mecastor, ait Festus, & Mehercules, iurandum erat: quasi diceretur, Ita me Castor, Ita me Hercules: ut subauditur Iuuet. Terent. in Hecy. Salue mecaltor Parmeno. Vbi Donatus, Olim salutantes addebant iurandum, ut hoc sedulo facere viderentur.

MEASTVS, *μεαστος*, Troadis fluvius, in Rhyndacum influens: cuius meminit Strabo lib. 11.

Mechanicus, *μαχανικος*, Ital. *Mecanico*. Hist. *Officinal de qualiter arte*. [pen. corr. Faber opifex eorum operum, quæ ingenio simul ac manibus fiunt, *μαχανικη*: quod inuentionem significat. Sueton. in Vesp. August. cap. 18. Mechanico quoque grandes columnas exigua impensa perducitur in Capitolium pollicenti, præmium pro commente non mediocre obtulit.

Mechanicus, adiectivum: ut, Ars mechanica, *μαχανικη*, quæ manu exercetur: cuiusmodi est ars fabrilis. Vnde artus diuiduntur in liberales, & mechanicas.

MECISTVS, *μεκιστος*, Triphylia oppidum est Stephano. Est autem Triphylia Peloponnesi regio litoralis, quæ & Messenia dicitur.

MECISTVS, *μεκιστος*, Fuit ex sociis Aiæcis Telamonij, ut scribit Homerus lib. Iliad. 13.

MECONAS, *μεκονας*, cum æ diphthongo, proprium nomē Tusci equitis clarissimi, & apud Augustum potentissimi: cui, velut vnicuique studio patrone Virgilius Georgica sua, & Horatius libros Carminum inscripsit. Delicatum hunc fuisse, non solum cultu ac moribus, sed etiam stylo commemorant: quare cum Augustus Malacinum vocabat, & exagitatat frequenter ut cæcæolum, iuste Tranquillo. Horat. 1. Carm. Meconas aratus edite regibus. Fuit vir hic in prouehendis cum omniū disciplinarum, tum præsertim poetice cultoribus adde benignus, ut ab eo etiam hodie studiorum patroni, qui in subleuanda doctorum hominum egestate se munificos præbent, Meconenses appellantur.

MECONVS, *μεκων*, Stephano, Vrbis est Peloponnesi, non procul à Corintho, quæ postea Sicyon appellata est, teste Strabone lib. 8.

Meconium, *μεκωνιον*, Succus est papaueris, teste Dioscoride, adde frigidus, ut epocus exarum affert.

Meconires, *μεκωνιρες*, Gemma est papaueris similitudinem exprimens: de qua Plinius lib. 37. cap. 10.

MECONIS, *μεκων*, Lactuce genus: à copia lactis saporiferi. *μακων* enim Græci papauer dicunt. De hoc videas Dioscor. lib. 6. ca. 17. & Hermolaum Barbarum in eundem lib. 4. cap. 69. & Plin. lib. 8. cap. 19.

Mecum, *μεcum*, Ital. *Meo*, *con meo*. Hist. *Comigo*.] Id est cum me, ubi perpositio euphonice causa postposita. Cicin. Oratore ad Brut. Ex eo Mecum & Tecum: non Cum me, & Cum te, ut esset simile illis Vobiscum, atq; Nobiscum. Interdum mecum, *μεcum*, *μεκου*, *μεκου*, significat intra me. Terent. in Hecy. Haud propterea te rogo, ut hæc proferas, sed vt tacita mecum gaudeam. Sic Secum, Tecum. Nobiscum, & Vobiscum. *¶* Mecum simul pulchre iungitur. Plaut. in Bacch. Atq; vt cum mecum ad te adducis simul. *¶* Similiter cum Vna. Terent. in Hecy. Vt colloqui mecum vna possit. *¶* Interdum hæc tria coniungimus, Mecum, Vna, Simul. Terent. in Heaut. Clinia hæc fieri videbat: m. quidni mecum vna simul. *¶* Mecum facere, significat mecum sentire: quod insulse dicitur, *facere pro me*. Cic. pro Cecin. Rem & sententiam interdicti mecum facere fatebatur, verbo me excludi dicebat.

MECEBERNA, *μεκεβερνα*, Oppidum maritimum in Orientali erat Macedonia, non procul à Pallencia quo & vicinus fuit Micybernæus dicitur. Meminit huius oppidi Plin. lib. 4. cap. 10.

MEDEBA, *μεδεβα*, Stephano, Nabathæorum oppidum.

Meddix, Summi magistratus nomen erat apud Oscos. Ennius, Summus libi caput: Meddix occidit alter.

MEDEA, *μεδεια*, Insignis incautaritæ fuit, Aetæ Colchorum regis filia: quæ quum Iasonem perdidit deamatæ, facilem illi ad aurea vtilis aditum præbuit, sopito peruigili dracone, qui noctes, dieq; illud asseruabat. Quo facto, pariter iram metuens, Iasonem in Græciam sequens est.

condita, & à nomine relicti: ab eis Mediolani (ut putat Volaterranus) ita appellata. Quamquam sunt nonnulli, inter quos est Ambrosius, qui à sue dimidia parte Ianua Mediolanum appellatum putent. In hac etiam sententia videtur fuisse Sidonius Apollinaris. Verisimilior tamen apparet Volaterrani opinio, praesertim quum ipse etiam Ptolemaeus Mediolanum oppidum in Gallia Lugdunensi recenscat inter Ligeris & Sequanum fluvios. De origine huius visis scribit Livius lib. 7. De cad. r. In hac verba, Galli per Taurinos, Iabulos, Iulias Alpes transierunt: fusi, &que acie Tuleis haud procul Ticino fluviio, quum, in quo confederant, agrum in subribus appellari audissent, cognominem in subribus pago Hedueri civibus emen sequentes loci, condidere vibem, quam Mediolanum appellaverunt. Ex hac vabe Scatius Caelius poeta comicus originem traxit. ¶ Est praeterea Mediolanum, sive Mediolanium, teste Ptolem. Bitunnorum oppidum. ¶ Item aliud inferioris Germaniae oppidum in Coloniaensi diocesi, quod hodie Monasterium vocant. ¶ Strabo lib. 4. aliud huius nominis oppidum collocat inter Xantonos Galliae Aquitanicae populos, quod hodie idem esse credimus cum eo quod vulgo *Saintes* vocant. Vals est (inquit) Xantonum Mediolanum, ad Oceanum vergens, inter Aquitanos maxime arenela, & agro tenui, ex milio alimoniam caprans, reliquis fructibus sterilis. Stephanus etiam Mediolani, & alterius in Gallia Cisalpina meminit. Stephanus Byzantius excellentissimus chorographus, his verbis, *Μεδιόλανος πόλις κατωχίας, καὶ οἱ κάτοικοι Μεδιόλανοι. καὶ πόλις ἑστὶν ἰταλίας λαμωμένη.*

M E D I O L A N U M, mediolan. Oppidum est Celtiberorum in Traitu Tarracensi Hispaniae, apud Ptolomaeum lib. 2. cap. 6. Putatur ea esse quae hodie *Medina deli* appellatur.

M E D I O M A T R I C E S, mediomatrici. Populi sunt inter Belgas Leucis & Eburonibus vicini, Metenses scilicet, & his vicini Lorbaringae populi. Plinius & Strabo Mediomatricos vocant. Vulgo *Metz in Lorene*. **Medion, medion.** Herba est Medici pecuariis (vide & nomen accepit) in locis umbrosis, perosisque nascens. Romani Trifolium odoratum vocant. Vide *Diccionario* lib. 4. cap. 10.

M E D I O N, medion. Oppidum in subibus Aetoliae, apud Polybium lib. 28. Medioxumi dii, vide Mediocritas in **M E D I O C R I T A S**.

Mediopontus, mediopontus. Instrumentum funarium, quod apud Catonem cap. 3. numeratur inter ea quae necessaria sunt ad considerandum oleum.

Meditor, aris, pen. cur. Quasi meditator animo versando, hoc est cogitare, & meditare. *μεδίζω, φρονίζω, ἀναλογίζομαι. Ital. Pensare, curare. Hisp. Pensar.* Plaut. in Amph. Ea nunc meditabor, quomodo illi dicam, cum illo adveniero. ¶ Interdum est cogitando invenire. Terent. in And. Venit medicatus, alicunde ex solo loco. *ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ.* Plin. in Paneg. Igitur hoc temperamentum omnes in illo subit pietatis calore serumus, quod singuli quoque meditari soleamus. ¶ Et Meditari, inquit, id est praeparata oratione. ¶ Interdum exercere. Virg. 4. Aeglo. Agrestem tenui meditabor arundine musam. Plaut. in Stich. Similiq; ad cursum meditabor Me ad ludos Olympie. ¶ Inde Meditationes, *μελέται, αἰεὶ μαρτυρ.* in Romana militia dicebantur exercitationes, & imaginarij quidam consilij, qui circa sanguinem fiebant. Nam ars militaris, teste Vegetio, ut ceterae omnes artes, meditatione perficitur. ¶ Meditari alicui insidias, vel dolum, Id est quod tendere insidias, vel dolum. Virg. 5. Aeglo. Nec lupus insidias pecori, nec tera cervis. Vlla dolum meditantur. ¶ Scruis putat Meditor dictum esse, quasi melior, à verbo Graeco *μελίσσω*, per immutationem l, in d. Interdum enim haec duo: licet sibi mutuo cedunt, ut quum dicimus, Sellam pro Sedda. Hinc est quod Meditor interdum accipitur pro suaviter cano: ut apud Virgil. Aeglo. Sylvestrem tenui musam meditari aenea. ¶ Reperitur etiam hoc verbum in passiva significatione. Terent. in Phorm. Meditata sunt mihi omnia mea incommoda. *μετὰ τὸν πόνο.* Cic. 1. Offic. Levisior enim sunt ea quae repente aliquo motu accidunt, quam ea quae meditata & praeparata inferuntur.

Meditare, aris, pen. cur. Plaut. in Bacch. Nae tu illorum mores per quam meditate tences, quasi dicas, probe calles illorum mores, illudq; ad vnguem nostri ex longa meditatione, usu, & experientia. ¶ Huius compositum est, Praemeditor. ¶ Immeditatus, participium sine verbo, non meditatus. *ἀμεδίτητος.* Cic. lib. 1. Offic. Id se in foro optime iam immeditatum facere, quod etiam tum poterat dum cum laude meditari.

Meditatio, onis, commentatio, exercitatio. *μελέτη.* Cic. 2. de Orato. Quos locos multa commentatione, ac meditatione paratos, atque expeditos habere deberis. Idem 2. de Divin. Multi naturae vitium meditatione, atque exercitatione sustulerunt: ut Demosthenes. Idem 3. Tuse. Stulta est meditatio futuri mali. Desinit autem hoc modo, Meditatio, est renovatio sensuum interiorum ad suam originem, sedemque principalem.

Meditabundus, cogitabundus. *σοφιστὴς ἐν τῷ φρονεῖν.* Ital. Pensoso. Hisp. El que mucho piensa. ¶ Et adverbium Meditabunde, cognatunde. *φρονετικῶς.*

Meditamentum, ti, Idem quod meditatio. Tac. lib. 20. Et ceteris belli meditatamentis multum sumabant. Idem lib. 1. 5. Nemina summa curae, & meditatamenta.

Meditativum, dictio ficta à Grammaticis, qui Meditativum verbum appellant, quod sensum quandam meditari videatur habere, cuiusmodi sunt Efurio, Misurio, & similia: quia Valla desiderativa vocat, quia desiderium significat actus per verbum primum significati.

M E D I C A M E N T A, pen. prod. Medicamentorum dea, *Ἑσθία*.

Meditrinalia, orum, sacra deae Meditrinae. Mos erat, ait Festus, Latinis populis, quod die quis primum laboris multum, diceret omnis gratia, Vetus novum vinum bibo: veteri novo morbo medeor. A quibus verbis etiam Meditrinae deae nomen captum: cuiusque sacra Meditrinalia dicta sunt. Varr. de Ling. Lat. lib. 5. Meditrinalia, dies dictus est à medendo: quod, ut ait Placius. Flamen Martialis dicebat hoc die solium vinum novum, & vetus libari, & degustari medicamenti causa: quod facere solent etiam nunc multi, quum dicant, Novum vetus vinum bibo: novo veteri morbo medeor.

Medius, dia, dum, Quod mensuratum aequaliter distat ab extremis. *μετὰ τὸ μέτρον.* Ital. *Medio.* Hisp. *Medio.* *entre dos cosas.* quia quis etiam Medii dicatur, quicquid inter duo extrema est, etiam si non aequaliter distat ab utroque. Virg. 7. Aene. Interea medium Aeneas iam elasserebat.

Certus iter. ¶ Quandoque idem valet quod in commune, sive in communem usum. Virg. 7. Georg. Nec signare quidem, aut partiri limite campum. Ias erat: in medium quaeribant. Idem 11. Aen. Constitit in medium, & rebus succurrit fessis. Cic. 1. Offic. Et omnes utilitates in medium afferre mutatione officiorum. ¶ Aliquando Medium dicitur, quod ex viciis tantum participat, quantum ex altero. Liv. lib. 1. ab Vrbe, Medium erat Anco ingenuus, hoc est proclive tam ad pacis, quam ad bellis artes: ita religione Numam suum suum exprimes, ut militarem disciplinam non negligeret. ¶ Aliquando pro dubio ponitur. Liv. 9. bel. Maced. Medio responso spem ad voluntatem interpretantibus fecerat celsum patrum auctoritate esse. ¶ Quamvisque manifestum. Virgil. 1. Aene. Mediiq; ex hoste recepit. Ibidem. Quamquam in media iam morte teneretur. Vt ubiq; exponit Scruis Medium pro manifesto. In prior tamen exemplo non inopere interpretari possumus, E medio hoste, pro, E mediis hostibus, vel E medio hostium. ¶ Quandoque intercedens, aut potius importunus, ac incongruus. Idem 1. Aene. Ne qua scire deos, mediisve occurrere possit. ¶ Accipere aliquem medium, hoc est per medium corpus. Liv. 1. ab Vrbe, Multo & atate & viribus validior, medium arripit Scruim, clatumque e curia in inferiorem partem per gradus deiecit. Sic apud Terentium in Andria, Accurrit, medium multum cōplectitur. ¶ Eleganter dicitur, Ponere in medio, vel, quod idem est, Proficere aliquid in medium pro eo quod est Publice exponere, & omnibus ea de se iudicandi potestate facere. Cic. de Nat. deor. Ponam in medio sententias Philosophorum. ¶ Vocare in medium, Idem ferè est quod vocare in dubium, & claris de re aliqua velle cognoscere. Cic. pro Cluenn. Rem in medium vocare ceperunt, & rursus illam totam depolere. ¶ Venire in medium, Est in disputationem, & controuersiam venire. Cic. 1. de Finib. Prima venit in medium Epicuri ratio. ¶ Procedere in medium, Est in coronam prodire: & interdum idem cum superiori. ¶ Relinquere aliquid in medio, Est indecisum, & controuersum aliquid relinquere, nihil de eo statuere. ¶ In medio esse, vel, positum, aut situm esse in medio, Est manifestum esse, facile, vel in promptu. Cic. 4. Ver. Tabula posita sunt in medio. Aliquando tamen in medio esse, ponitur pro eo quod est, Dubium esse, vel incompositum, ut apud Suetonium, Quod discrepat, in medio sit: hoc est indecisum relinquatur. ¶ In medium consulere, Est in commune consulere, vel ad communem utilitatem: de quo supra diximus. ¶ Pellere de medio, vel esse de medio, Est extra consortium nostrum abigere. Ennius apud Ciceronem pro Murana, Pellitur de medio sapientia. ¶ Recedere de medio, Est se subducere, & occultare. Cicero pro Sext. Roscio. Recede de medio, per alium transigam. ¶ Sumere argumenta de medio, Est ex rebus manifestissimis, & omnibus notis argumenta sumere. ¶ Tollere de medio, pro occidere. Cicero pro Roscio. Am. Perficere hunc hominem incautum, & rusticum, & Romae ignotum, tolli de medio posse. ¶ Medio excedere, pro mori. ¶ E medio discedere, pro secedere, & occultari, ait Budaeus. ¶ Priscianus Medium dictum putat à modo, hoc est à mensura: unde & medium: & differentia causa Medium dici existimat, mutato o, in c. Alii, malunt à Graeco *μεσος* deducere, quod idem est quod medius. ¶ Hinc Dimidius, a, um, quasi per medium diuisus.

Media vocabula, Dicuntur, quae in bonam & in malam partem accipipossunt: *μετὰ* à Graecis dicta. Qualia sunt Tempestas, Valetudo, Facinus, Dolus, Grania, Industria, Periculum, Venenum, Contragium: & apud veteres Honor, quo etiam significabatur iniuria. Vide *Gellium* lib. 12. cap. 9.

Medietas, aris, Alienus pars media. *μετὰ τὴν ἡμίση.* Ital. *Metà.* Hisp. *El medio de dos extremos, mediana.* Hac voce Cicero non ausus est uti, ut testatur in libello de Mundo, sive Vniuersitate. Sic enim ibi habet, Vt in singulis essent bina media: vix enim audeo dicere medietates, quas Graeci *μεσότητες* vocant, sed quasi ita dixerim, ita intelligatur serie enim planius.

Mediocritas, & hoc, ere, Medium tenens, modestus. *μετὰ τὸ μέτρον.* Ital. *Mediocris, mexicano.* Hisp. *Cosa comunal o mediocris.* ¶ Cic. 2. de Oratore, Hac sunt omnia ingenij vel mediocritas, exactionibus autem vel maximae. Idem 3. Tuse. Omne enim malum, etiam mediocritas, magnum est. Cic. de Amicis. Nec vero negligenda est fama, nec mediocritas, ad res gerendas existimare oportet benevolentiam civium.

Mediocritas, Id est medium, ut ait Nonius. *μετὰ τὸ μέτρον.* Cic. lib. 1. Offic. Eadem ratio est habenda vestitus: in quo, sicut in perisq; rebus, mediocritas optima est. Col. lib. 4. Mediocritas in electione loci maxime prebatur, quoniam in confinio boni, maliq; posita est.

Mediocriter, adverbium, Id est medio quodam modo, sive prudenter, & moderatè. *μετὰ τὸ μέτρον.* Cic. 5. Ver. Quod mehercule iudices, mihi non mediocriter ferendum videtur. Idem 2. Tuse. Nemo mediocriter doctus ignorat. Terent. And. Horum ille mihi egregie praeter cetera studebat, & tamen omnia haec mediocriter.

Medioximus, vel Medioximus, pen. cor. Mediocris, sive medij significat. *μετὰ τὸ μέτρον.* Ital. *Mediocris.* Hisp. *Cosa cerca del medio.* ¶ Vnde Medioximi dii vocantur, potestatis media. Scruis in lib. 5. Aen. dicit Herculeum esse commune deum, vtriusque naturae medium, inter mortalitatem, & diuinitatem. Est enim nomina aliqua tantum terrena, aliqua tantum celestia, aliqua media, quos deos Apuleius Medioximos vocat. Plaut. in Cas. At ita me dii, deoq; superi, & medioximi, &c. In Ciste. Medioximam quam duxit uxorem, ex ea nata est haec virgo.

Mediusculus, Putatur Calepinus diminutivum esse ab adiectiuo Medius, deceptus corrupto Plinij loco, quem ex lib. 11. cap. 37. citat ad hunc modum, Oculi vnicolores nulli, cum caudore omnibus mediusculo differentes. Qui locus hodie sic restitutus est, Oculi vnicolor nulli, cum candore omnibus medius color differens.

Mediusfidus, Aduerbum est iurandi, ex tribus compositum, putaturque idem significare quod Mehercules: quasi dicas, ita me Iouis filius amet. *ὣς ἢ ἰουλιαν.* Nam *Διὸς*, Graeci dicunt quem nos Iovem. Fidum autem pro filio dictum videtur: quia antiqui pro l, literam d, sepius collocauerunt. ¶ Quidam interpretantur Per diui fidem: quidam per diuinum temporis, id est diu fidem. Hac Festus. Alii sic exponunt, Medius fidus, hoc est Per deum. Fidum: Fidus deus, est qui fidei praest. Plaut. in Afin. Per diuinum fidum credis iuratio mihi. Cic. ad Brut. Ego.

Ego medius fidius non existimo tam omnes deos auctores. *¶* Fidij dei alia duo fuerunt nomina: nam & Saneus, & Semicaper appellabatur: fiebatq; ei sacrum Nonis Iuni in colle Quirinali: ubi templum habebat: & Sabinus (ut putatur) primum dedicatum: qui in verbum recepit, deos quoq; parios in verbum transfulebat. Ovid. 6. Fastorum, Querebam Nonas Saneos, Fidiōne referrem, An tibi Semicaper: tunc mihi Saneus q̄. Cuiusq; ex illis dederis, ego munus habebō. Nomina terna fero: sic voluere Cures.

Medianus, a, um, Quid in medio est. *[Medius Ital. Mexicano. Hisp. Cofime. dianens d. pusita en medio.]* Vnde Medianus columnas dixit Virgilius lib. 3. cap. 1. vt ab angustibus, quæ crassiores sunt, distingueret.

Mediastinus, pen. prod. *[Mediastinus Ital. Famigliacero. Hisp. Sieruo de pote precio.]* Mediastinum abiectus est, teste Budæo, quod vilissima & fordidissima ministeria obire domi cogitur: qualia sunt domum vertere, purgamenta efferre, ligna congerere, & huiusmodi alia facere: ob hoc ita dictum, quod in media domo ad imperia omnium nutusq; soleat exequere. Cicero in Catil. Magnopere contemno exercitum collectum ex senibus desperatis, ex agrestibus luxuria, ex rusticis mediastinis decoctoribus, ex his qui vadimonia deferere, quam illum exercitum, maluerunt. Colum. lib. 1. cap. 9. Mediastinus qualiscunq; status possit esse, modò perpetuando labori sit idoneus. Ibidem. Separandi sunt avariores à vinuoribus, atq; à mediastinis. Horat. 1. Epist. Tu mediastinus tacita prece rura peribis. Lucil. Villicum Aristocratem mediastinum, atq; bubulicum. Vlp. lib. 1. Digest. Nau. cap. stabular. Qui mediastini opera fungitur, non continetur: vt purpurarii, ariarii, & focarii, & his similes. *¶* Priscianus Mediastinus interpretatur seruos esse abiectissimos lauantibus in balnei ministrare solitos: itaq; appellatos existimat, quod in medio balnei stare soleant, ad fordidissima quoq; ministeria parati. *¶* Mediastinum appellant medici membranas in ventre hominis medio, quæ sunt veluti medius quidam paries, diuidens thoracem totum in duos veluti ventriculos.

Mediastitius, penult. corr. Summus apud Campanos magistratus erat. Lili. lib. 6. Decad. 3. Mediastitius (qui summus magistratus apud Campanos est) eo anno Sappius Lilius erat loco obsequio, tenuique fortuna ortus, &c.

Mediteraneus, nea, neum, Quod est à mari remotum, quasi in media terra. *[Mediter. Ital. Gall. Nalericus ibi plumbum in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum. Quintil. lib. 5. cap. 10. Montanus, an planus: maritimus, an mediteraneus. Cic. 1. de Nat. deo. Ita sit, vt mediteranei mare esse credant. Mediteraneum mare, vt ita dicitur, quod ex Oceano inter Abylam Mauritaniz, & Calpen Hispaniz prædoniorum strepitans, per medias terras diffunditur, Africamq; dirimit ab Europa.]*

Mediterreus, adiectiuum, Idem significans quod Mediteraneus. Festus, Mediterream melius quam Mediteraneam Silienus dici putat. Antiquum.

Meditullum, li, Non medium terra, sed procul à mari, quasi meditellii, ab eo quod est cellus. *[Mediter. Ital. Top. dicit, tullium in hoc verbo extensionem esse vocabuli nihil significauit.]*

MEOMIA, mediæ, Oppidum in agri Brutii litore, vna cum portu. Plin. lib. 3. cap. 5.

MEOMASSA, mediæ, Oppidum Cariz, cuius meminit Plinius lib. 5. cap. 29.

MEOMIA, mediæ, Nothus fuit Ollici, ex matre Rhyna, teste Homero lib. 2. Iliad.

MEODACVS, siue Meduacus, mediæ, Venetorum fluius Patavium alluens, qui nunc vulgò Brenta dicitur. Nam ostia Padis Plinius describens, ait, Pars eorum & proximam portum facit Brundis, sicut Edronem Meduaci duo, & fossa Clodia. Strabo scribit Meduacum vocari & portum, & fluium. Idem supra Venetos Carnorum, & Meduacorum fuisse gentem tradit. Vide Plinium lib. 3. cap. 16.

Medulla, æ, Dicta est, quod in ossibus media sit. *[Medulla Ital. Midolla. Hisp. Medulla, d. sustento del hueso.]* Plaut. in Stich. At ego perij, cui medullam in studio peribit. Plin. lib. 1. ca. 32. Et medulla ex eodem videtur esse, in iuuenta rubens, & senecta albescens. Cic. 4. Tusc. Quam autem hic feruor, concitatioq; animi inueteraueit, & tanquam in venis medullisq; infederit, item exiliis & moribus, & ægrotatio. Idem 5. Tusc. Tu verò Meditatore, qui omne bonum in visceribus medullisq; codideris, &c. *¶* Hinc Emedulla, d. emedulla, quod est medullam extraho. Plin. de limonio, Item graueolentiam alarum emendat, radicis emedullat vicia in vini Falerni heminis tribus decocta. *¶* Per translationem significat declaro. Plaut. Natta iam rem nobis omnia, atq; emedulla.

Medullitus, pen. cor. aduerbiū est, significans Ex ipsis medullis, vel vsq; ad medullas. *[Medullitus Ital. Medullitus.]* Varro, Medullitus Aquiloniam sruat frigiditatem. *¶* Per translationem significat intus, vel ex intimo affectu. Plaut. in Mostel. Vt videas eam medullitus me amare.

MEOLIA, mediæ, Stephanus, Latij oppidum fuit, Albanorum opus, cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

MEDULLINA, mediæ, Plutarchus, Puella cuiusdam Romanæ nomē fuit, quæ à patre in tenebris vitium passa, quum ex detracto ei anulo stupri auctorem agnouisset, capillis eum ad aram petraxit, patrēq; primum, deinde etiam seipsum ad expiandum flagitium interfecit. Vide Plutarchum in Paralleliis.

MEVIA, pen. prod. mediæ, Fuit filia Phorci ex Cero marina beluæque vna cum duobus foribus Euryale & Stenione, Gorgades insulas in Oceano Æthiopico tenuisse feruntur. Vnde & Gorgonides appellantur. Hæc quum esset insignis forma, etiam habuit inter alia decoris spectabilia crines proximæ auri colorem accedentes, quorum splendore captus Neptunus, in Mineræ templo cum ea concubuit: ex quo concubitu postea natus est Pegasus equus. Quam iniuriam Mineræ graui & iniquo animo ferens, Medusa crines, quibus maximè amatoris suo placuerat, in angues mutauit: dedecq; vt omnes eam aspicientes in lapides verterebantur. Quamobrem quum nomen eam immane monstrum intueri posset, Perseus Iouis & Danae filius, Mercurij talibus, & falcatō crine accepto, Palladis item scuto, vt ære repercussam efficeret eius videre impune posset, ex improvisis, quum ipsa anguēq; sopiti essent,

adortus, vna validissimo idu percussit, & in partiam rediens quæ eiusdem caput secum deferret, contigit vt guttæ sanguinis decedentes per solitudines Africæ murarentur in serpentes. Vide Lucan. lib. 9. Squalabant late Phorcinoides arua medusæ. *¶* Inde Medusæus, a, um, vide in dictione SEGASVS.

Medusa, mediæ, A quibusdam appellatur herba ea, quam Romani Veneriam, siue Lanecolam, Dioscorides λαντζην appellauit. Habet hæc herba florē inuerso pilculo simile, qui theatralis iactus, & histrionica personæ formam refert: ex cuius medio, quasi ex aperto & hiante ore, se profert quadam quasi lingua candido colore. Ob quam causam & Medusam appellantur, à Gorgonis abscissi capitis similitudine. Nam etiam hodie in antiquis monumentis Medusæ caput ita effectum videmus, vt quam maximè potest, aperto ore, linguam exerat. Vide Marc. Verr. in Dioce.

MEGABYZI, μεγαβυζοι, siue Megalobysi, Dicebantur Ephesæ Dianæ sacerdotes, quos eunuchos esse oportebat: vnde & pro imbellibus ac molibus poni consueverunt, quales sunt spadones. Quint. lib. 5. cap. 1. An verò statuarum artifices, pictoresq; clarissimi, quum corpora quam speciosissime pingendo, fingendoq; effingere cuperent, nunquam tamca in hunc ceciderunt errorem, vt Bagoum, aut Megabyzum aliquem in exemplum operis assumere sibi, sed Dorphyphorum illum aptum vel militis, vel palestræ aliorum quoq; iuuenum bellioforum & athletarum corpora decorare existimant.

MEGAE, μεγα, cum diptelongo in pen. Furia infernalis. Nam μεγα Odis, siue inuidio Latine denotat. Clau. Inuestiua prima in Rufinum, Improbata mox surgit tristi de sede Megæra.

Megalum, μεγαλον, Vnguentum à magnificencia sic appellatur, eo quod excussit Teliuum ante se canarissimum alij à Megaleo inuenteore Siculo, siue Atheniensis dictum maluit. Vide Dioscoridem lib. 1. cap. 6. & Hermolaum in Plinium.

Megalētia, orum, μεγαλητια. Dies qui dicitur erat magnæ matri decorum. Ludi quoque qui celebrabantur ante templum in ipso Magnæ matris deum conspectu, Megalētia, siue Megalenia dicebantur, & Ludi Megalenses. Lili. lib. 2. ab Urb. M. Iunus Brutus ad eam Magnæ matris deum in palatio dedicauit, & ludos ob eam dedicationem factos, Megalētia appellauit. Cicero de Aulpi. respon. Nam quid ego de illis ludis loquar, quos in palatio nostri maiores ante templum in ipso Matris magnæ conspectu Megalētiis fieri, celebrariq; voluerunt?

MEGALOPOLIS, μεγαλοπολις, Arcadiæ vrbis, post Leucticum bellum condita: quæ dimidia sui parte Orestia vocabatur, ab Orestis aduentu. Ex hoc oppido ortum traxerunt Cercidas, præstantissimus legislator, Miliambon poëta, Aenias Peripateticus Theophrasti discipulus, Acelodorus, qui de vrbibus scripsit, & Polybius Historicus. *¶* Megalopolis item Asia oppidum fuit, postea Aphrodisias dictum, inter Lycum & Mæandrum fluios situm, quod Stephanus Cariz attribuit: quanquam in Græcis codicibus Icariam corrupte legamus pro Caria. Tertia eiusdem nominis ciuitas in Iberia collocatur ab eodē Stephano.

Megalopolis, μεγαλοπολις, Megalopolis incolæ: Stephanus.

Megaloprepia, μεγαλοπρεπια, Ital. Magnificencia. *[Hisp. Franquicia.]* Magnificencia, vel munificencia, quæ inter magnos viros velatus, magnificencia rebus. *¶* Et Megaloprepes, μεγαλοπρεπης, dicitur, qui huiusmodi magnificencia, aut munificencia vitæ: quem Magnificum quidam appellant.

Megaloplychia, μεγαλοπλυχια, Magnanimitas: & Megaloplychus, μεγαλοπλυχος, Magnanimus.

MEGARÆA, æ, penult. corr. μεγαρη, Vrbis est Achæia in confinio Atticæ, & Peloponnesi, patria Euclidis Geometre: ita dicta à Megareo Apollinis filio. Vrbis huius meminit Plinius libro 4. cap. 7, & Serrius Sulpirius ad Ciceronem lib. 4. Epistol. Pto eodem dicimus Megaræa, orum, plurali numero. Plin. lib. 16. cap. 39. Megaris diu stetit oleaster in foro. Columel. libro 10, lam Megaris veniant genitalia semina bulbi. *¶* Est item Megara, montis nomen in Sicilia apibus abundantis, in quo vrbem habet eiusdem nominis in radice sitam. *¶* Fuit præterea hoc nomine filia Creontis, & vxor Herculis.

Megaræa, a, um, adiectiuum. Virg. 3. Aen. Pantagiam Megaræsq; filius.

MEGARIS, v, dictio trisyllaba, μεγαρης, Nomen fuit patris Hippomenis, & nepotis Neptuni, ex Oncheleto Bæotiz oppido oriundi. Quid. 10. Metam. Nanq; mihi genitor Megareus Onchele filius. Est Neptunus auus: pronepos ego regis aquarum. *¶* Fuit præterea eodem nomine vnus ex Apollinis filius, qui Megaris à se conditis nomen fecit.

MEGARIS, idis, pen. corr. μεγαρη, Regio est Achæia, in confinio Atticæ & Peloponnesi, ita dicta à Megaris, præcipua eius tractus vrbis. Plin. lib. 4. cap. 7, Attingit Isthmum parte sui, quæ Megaris appellatur, & colonia Megara. Ex hac regione præstantissimi murebantur bulbi, qui ab ea dicti sunt Megarici. Plin. lib. 19. cap. 5, Proxima his est bulborum natura, quos Cato in primis ferendos præcipit, celebrans Megaricos. *¶* Est præterea Megaris, insulæ nomen inter Neapolim & Paufilypum sitæ, teste Plinio lib. 3. cap. 6.

MEGAS, mediæ, Vnus fuit ex Græcorum principibus, qui ad Troiam profecti sunt: de quo Homerus in Catalogo nauium.

Megistanes, μεγαστανες. Ital. Magnati gran personaggi. Hisp. Grandes en dignidad. *[Dicuntur proceres, primatesq; nam μεγας Latine dicitur Maximus. Corn. Tacit. Megistanas Armenios qui primi à nobis defecerat, pepulit sedibus. Suet. in Caligula cap. 5, Regem etiam regum & exercitatione venandi, & conuictu megistanum abstinent.]*

Melchircule, lurandi aduerbiū, Idem significans quod per Herculem. *[Melchircule Ital. Melchircule.]* Cic. Att. lib. 10, Epistola tua gratissima fuit meæ Tulliz, & melchircule mihi. *¶* Dicimus etiam Melchircule in eodem significacione. Festus, Meccator, & Melchircule iurandum erat, quasi diceretur, Ita me Callor, ita me Hercules: vt subaudiatur, fuit. Cicero in Oratore, Imperatum est, inquit, à consuetudine, vt peccare si uicacis causa liceret: & Pomeridianas quadrigas, quam Postmeridianas libentius dixerim, & Melchircule, quàm Melchircule.

Meio, is, dissyllabum, retineat coniugationis, significat vrinam emisso. *[Meio Ital. Orinare. Hisp. Orinar.]* Diomedes præteritū quidam proprium Meij esse dicit, sed Minxi esse in vfu. Perlius Saty. 7, facer est,

-facer est, pueri, locus, extra Meire. Horat. 1. Scem. Saty. 7. Dicitur autem forma melioris meiat eodem. Mart. libro 3. Minxisti currense semel Paulina carina: Meire vis iterum, iam Palinurus eris. Iuven. Saty. 1. Cuius ad efficiendū non tantum meire fas est. ¶ Mictum, mictu in supino. Horat. 1. Scem. Saty. 8. atq; in me veniat mictum atq; cacatum Iulius & fragilis Pedacia. Mula meiens, Catullus.

Melchius mellis, à Græco μέλι, notæ significationis est. [Ital. *Melch.* Hisp. *mel.*] Cicero de Senect. Villaque tota locuples est: abundat lacte, caseo, melle. Idem 3. de Fini. Mel est dulcissimum est, suo tamen proprio genere saporis, non coparatione cum aliis, dulce esse sentitur. Virgil. 4. Georg. hinc cæli tempore certo Dulcia mella premes. Ibidem, Ferret opus, redolent; thymo fragrantia mella. Ibidem, & spumantia cogere pressis Mella fauis. Plaut. in Trucul. In melle sunt linguæ suæ voltræ, atque orationes, Coida in felle sunt, ita, atque acerbo aceto. Sunt qui dicant mel esse cæli sudorem, alij syderum saluam, alij purgantem se acris locum. Constat tanē acere decidere, syderum maximē exortu, sub lucis temporibus. Vnde sub primam aurorani, folia arborum melle rosida inueniuntur. ¶ Mel verum, dicitur Anthū mel, ¶ Mel altitum, vocatur *ἀγρίον*. ¶ Mel quod per se fluxit, Acetum vocatur, quoddam retrimento sit. ¶ Mel sylvestre, Ericæum ab erica frutice, quam & gilarum nominant, folia habet tamarici similia. ¶ Acetum, Mel purum atq; integrum, quod neque acceſcere cepit, nec ullum passum est vitium. Vide Plin. lib. 11. cap. 14.

Melliculum, li, diminutivum blanditiæ *μελίνος*. Plaut. Casi. Meum corculum, melliculum, verculum. Idem Curcul. Egoñ apiculator opera congestum non feram. Ex dulci oriundum melliculo dulci meo.

Melliculus, a, um, diminutivum, à Melleus. *μελιόλυτος*. Plaut. Casi. Mea vita, mea mellicula, mea festinatio. Sine tunc oculos deosculer voluptas mea. Quamquam non absurdè forasiss Mellicula, diminutivum ibi intelligere possumus à nomine Mel: vt Mea mellicula, plurali numero dictum intelligamus, pro eo quod est, Mea mella, vel mea delicia.

Mellarius, a, um, Quod ad mel pertinet. *μελιάρης*. Plin. lib. 21. cap. 14. Vasa mellaria, aut fauos lauari aqua precipiant.

Mellarium, substantivum, vide infra *ΜΕΛΙΤΩΝΕΣ*.

Mellarius, iij, substantivum, Qui mellis opus exercet. *μελιτάρης*. Varr. lib. 3. de Re rust. cap. 16. Ad extrema, quā mellarij saucum eximere possint, operacula imponunt alveis.

Melliturgus, *μελιτურγος*, Latine Mellarius dicitur, qui mellificium exercet: sic enim interpretatur Varr. lib. 3. de Re rust.

Mellitor, onis, Mellis vindemia, quum mel eximitur. *μελιτόρη*. Plin. lib. 11. cap. 16. Hæc ergo mellitior sine vindemia & Virgilium occasu, Idibus Novembri ferē includitur. Idem lib. 11. cap. 15. Aestiva mellitior decimam partem Thasio Dionysio apibus relinquij placet.

Melleus, a, um, Quod ex melle est, vel mellis dulcedinem refert ipso gustu. *μελιεύς*. Ital. *Di melle*. His. *Cosa de materia de miel*. ¶ vt Meliens sapor, apud Plin. lib. 15. cap. 14. Per translationem quoq; vocem melicam dicimus, pro suavi, & auidu iucunda.

Mellitus, a, um, pen. prod. Quod est melle conditum: vt. *μελιτώδης*. *μελιώδης*. Ital. *Mellato*. Hisp. *Casa dulce como miel*. Placentæ mellitæ. Horat. 1. Epist. 10. Vique sacerdotis fugitivus, liba recuso, Panæ ego iam mellitis potiore placens. Plin. lib. 36. cap. 19. Mellitæ succum remittit dulcent, mellitumq; tulus. Varr. 3. de Re rust. cap. 16. Et faui melliti intus ponendi, à faucibus longe. ¶ Mellitus puer, pro suavi, & iucundo. Cic. ad Att. lib. 3. ita sum ab hominibus delictus, vt tantum requieris habeam, quantum cum vxore, & filiola, & mellito Cicrone consumitur. Catullus ad Iuvenium, Mellitos oculos tuos Iuenci, &c.

Mellivus, a, um, Ex quo fluit mel, vel fluere videtur, *μελιίρως*, *μελιέρως*, hoc est dulce, iucundum: vt Mellivus oratio.

Mellifico, as, Mel facio. *μελιποιέω*. Ital. *Far melle*. Hisp. *Hacer miel*. *lar abejas*. Virgilius, in quodam Epigrammate, Sic vos non vobis mellificatis apes. ¶ Inde Mellificus, a, um, *μελιποιτικός*. Colum. lib. 8. Vt ab opere mellifico evocata apes fertibus explant. ¶ Item Mellificatio, onis, *μελιποιήσις*.

Mellificium, ei, Mellis factio. *μελιποίησις*. Varr. de Re rust. lib. 3. cap. 16. Sed vt hoc apitulum ad sanitatem apium, sic ad mellificiū, thymum. Idem, Quod ad mellificium bonum vehementer prodicit. Colum. lib. 9. cap. 12. Apes magis mellificis, quam fertibus student.

Mellifer, ia, tum, Ferens mel. *μελιτφόρος*. Ouid. 1. Met. Nonne vides quos cæra tergit sexangula, scetus Melliferarum apium sine membris corpora nasci?

Melligenus, na, num, penult. corr. Quod est eiusdem generis cum melle, *μελιγής*. Plin. lib. 16. cap. 7. Fert & aliam inutilem pillulam cum capillo, verno tamen tempore melligeni succi. Hoc est eiusdem succi, cuius est melisipsum.

Melabathrum, pen. corr. *μελαβάθρον*, Herba est, quæ alio nomine Parthenium dicitur, chamaemelo adeo similis, vt pro ea Cæpe fallat legentem. Vide Dioscoridem lib. 3.

ΜΕΛΑΦΝΑ, *μελάφνα*, Infusa est in ostio maris Adriatici quæ alio nomine Coreya dicitur: vt docet Plinius lib. 3. cap. 26. Statius lib. 12. Thebaid. Icarij, Celeij domus, viridifq; Melana.

ΜΕΛΑΝΕ, *μελάνη*, Oppidum in Arcadia, à Melæneo Lycaonis filio conditum inter Hecaram, & Megalopolim. Plinius Melaniam vocat lib. 4. cap. Stephanus Melanas.

Melanecides, penult. corr. *μελάμητις*, Herba est, quæ alio nomine Helix dicitur: quidam etiam ex Latinis Vitem nigram appellant. De hac Dioscorides lib. 4.

Melanophyllon, *μελανόφυλλον*, Herba est aculeata, folio in nigredinem tendente: vnde & nomen accepit. Alio nomine Anacanthus dicitur. Vide Plinium lib. 22. cap. 22. & Dioscoridem lib. 3. & quæ supra anno. tamus in dictione Anacanthus.

ΜΕΛΑΜΕΡΥΛΩΝ, *μελάμερυλλον*, Nomen est montis in Thracia, apud Plinium lib. 4. cap. 11.

ΜΕΛΑΜΗΤΕΥΣ, *μελάμητεύς*, Infusa est Ionæ adiacens, ante Ephesum, quæ notiori nomine Samus appellatur. De hac Plinius lib. 5. cap. 31. & Strabo lib. 14.

Melanopyros, *μελάμυρος*, Herba est in segetibus nascent, teste Theo-

phasto, quæ alijs Myagros appellatur. Latine sonat frumentū nigrum.

Melanopodion, *μελαμπόδιον*, Genus est nigri hellebori, ita dictum, à Melanopode quodam, qui eo vti in diuinacionibus solebat, appellatum: vel à pastore eiusdem nominis, qui primus hanc herbam inuenerit dicitur, dum capras co purgari animaduertit. Vide Plin. lib. 25. cap. 5.

ΜΕΛΑΜΥΣ, *μελάμυς*, Amythaonis Argiur, & Diarippes filius, teste Homero Odyss. libro 15. Nomen autem accepisse fertur, eo quod mater infantem expulserat toto corpore lectum, præterquam pedibus, qui à sole ardo colore attrado, homini causam dederunt. Augurio clariuit, Byantem item iuuit in auferendis bobus Iphiclo, quas ille Neleo restituit, accepta eiusdem filia, Pero nomine, in vxorem. Filias quoque Proeti fuit agitata sanitati mentis restituit, quarum vnam Iphianassam nomine in coniugem accepit, vt superius traditum est. Virgil. lib. 3. Georg. Phyllirides Chiron, Amythaonisque Melampus, &c. ¶ Est quoque canis nomen apud Ouid. lib. 3. Metam. A pedum nigredine impositum.

ΜΕΛΑΝΧΑΣΤΕΣ, *μελαγχαστες*, Canis nomen est apud Ouid. lib. 3. Met. 20. ¶ *μελαχες χαστες*, hoc est à pili nigredine impositum.

Melancholia, Cum accento in penultima, Latine dicitur nigra cholera, hoc est atra bilis, quæ saepe in furorem agit homines. [Græcè, *μελαγχολία*. Ital. *Melanconia*. Hisp. *Melanconia*.] Cic. 3. Tuscul. Græci volunt illi quidem, sed parum valent verbo, quem nos furorem, melancholiam ipsi vocant: quasi verò atra bile solum mens, ac non fæpe vel iracundia grauiore, vel timore, vel dolore moueatur. ¶ Melancholiae varias species, vide apud Galenum in tractatu de Atra bile.

Melancholicus, Qui nigra bile plurimè abundat. Plin. lib. 20. cap. 7. Dantur & melancholicis candidæ copiosiores, & c. Cic. 1. Tuscul. Aristoteles quidem ait, omnes ingeniosos melancholicos esse: vtego me tardiorē esse non moleſtē feram. Idem 1. de Diuin. Aristoteles eos etiā qui valetudinis vitio fuerent, & melancholicæ dicerentur, censēbar habere aliquid in animis præſagiens, atq; diuinum.

ΜΕΛΑΝΧΛΑΕΝΕΣ, *μελαγχλαενης*, Scythiarum populi, à nigritis vultibus, quas ferunt, ita nominati Stephanus.

Melanocoryphus, phi, *μελαγκόρυφος*, avis, quæ & Ficcedula dicitur: sed Ficcedula tantum autumnō ab edendis ficiis, aliis temporibus melanocoryphus vocatur, quod *μελαγκόρυφος*, hoc est verticem nigrum habeat. Latine Atreicopillam dicere possumus. Plinius libro 37. cap. 8. Sunt qui in Arabia inueniri eas dicant in nidis autumn, quas Melanocoryphos vocant.

Melandryon, *μελάδρυον*, Ruellius interpretatur intumescens, durissimamq; roboris materiam, quæ cortice & albino detractis relinquitur.

ΜΕΛΑΝΑΕ, *μελάνη*, Stephano, Oppidū est in Arcadia. Plin. lib. 4. ca. 6.

ΜΕΛΑΝΕΥΣ, per tres syllabas, & pen. corr. *μελάνης*, numerus inter canes Aetionis, apud Ouid. 3. Metam. Harpalos, & Melaneus, hirsutiq; corpore Lachne. ¶ Est & Centauri nomen apud eundem lib. 2. Metam.

Melanon, *μελάνων*, Flos est subnigri coloris. Latine violam albam possumus interpretari.

ΜΕΛΑΝΙΠΡΙΟΝ, *μελανίπριον*, Pamphyliæ fluuius, apud Hecatum in descriptione Asia.

Melanorhizon, pen. prod. *μελανόριζον*, Herba est, quam alio nomine Vercatum nigrum appellant. Nomen habet à radicis nigredine. *μελάνον* enim nigrum est, & *ρίζα*, radix. De hac Dioscorides lib. 4.

Melanteria, *μελαντερία*, Alio nomine Arramentum metallicum appellatur, quo mulomedici vtiuntur ad putrefaciendam, siue excreſcentem carnem consumendam. Vulgus Galiorum *Αρραμέντιον* vocat.

ΜΕΛΑΝΤΗΑ, *μελάνθηα*, Filia fuit Deucalionis ex Pyrrha, & soror Helenis.

Melanthion, *μελάνθιον*, Herba est, siue potius frutex pusillus, à seminis nigredine nomen habens, quod à Plinio lib. 20. cap. 17. Gith appellatur, & à quibusdam Melaspermum. Officinā *Nigellum* vocant.

ΜΕΛΑΝΤΗΙΣ, *μελάνθης*, Pallor capitarum Vlyssis, qui, quod & rem diuinitus absens vna cum procis absumpserat, & hæræ, siliocque herili semper se molestum præbuisse, post reditum Vlyssis, à Telemacho trucidatus est: vt est videre apud Homerum Odyss. lib. 22. ¶ Fuit itera hoc nomine nobilis quidam Atheniensis, cuius celebratur illud in Gorgiam amulum suum diceretur, hic nobis concordiam suadet, qui tres in vna domo concordēs effecit non porit. ¶ Præter hos & pictor nobilis fuit hoc nomine Pamphili Macedonis discipulus: de quo Plinius lib. 25. cap. 10.

ΜΕΛΑΝΤΗΟ, *μελάνθη*, Filia fuit Protei senis, cui consuetudo fuit possitæ vestibus dorso delphinum insidere, atq; sic per maria patris vagari. Quæ re cognita, Neptunus se in delphinum transformauit, illamque biadiendo illexit, vt dorso suo insideret, transiretq; in aduersum litus stuprum obtulit. Ex quo concubitu Amycum natum fuisse quidam prodiderunt: quem tamen Seruius Melites filium facit.

Melanurus, *μελάνυρος*, Piscis est saxatilis, nigricantem habens caudam. Penultima huius dictionis producitur, quum apud Græcos scribatur per u diphthongum. Lippius in 3. Oppian. laud facili paruos melanurus fallitur arte. Ennius tamen contra orthographiæ rationem penultimam corripuit, primamq; quæ per scribitur, licenter produxit in hoc versu, Melanurum, tucdum, menulam, timbramq; marinam. ¶ Est præterea Melanurus, serpentis genus, præcipue in Libya & Arabia nascentis, vipera minus, sed ad inferendā perniciem multo velocius. Morſi ab eo sui torquentur, immodicèq; bibentes sibi necem inferunt. Cauda lineis duabus nigris distinguitur (vnde & nomen accepit) corpore reliquo albicante. Vide Cæli. lib. 34. cap. 63.

Melappium, Mali genus, ita dictum ab Appij mali similitudine. Plin. lib. 15. cap. 14.

ΜΕΛΑΣ, *μέλας*, Meltorum fluuiorum nomen est. Nam vnum esse in Mygdonia ostendere videtur Ouid. lib. Metam. 2. Mygdoniusq; Melas. ¶ Rursum alium nauigabilem esse in Cilicia, & ipsius terminum, id est qui Ciliciam à Pamphyliā diuidat, scribit Plinius lib. 5. ca. 27. ¶ Alium item in Thracia collocat idem Plinius lib. 4. cap. 11. ¶ Item alium in Beotia, qui à Parnasso protulens, Mincrua facit dicitur à Pœtis, quia circa eius ostium sunt refectus Stat. lib. 7. Theba. Palladiusq; Melas Hecateia gurgite ducit Flumina. Is vnus omnium Græciæ fluuiorum ab ipso fonte

ipso fonte navigabilis est, atque circa solstitium æstiuum, ut Nilus, stata accipiens incrementa: nec longius excurrit, sed in lacus & conuulos delapsus, medea sui parte Cephalus infunditur. Huius fluminis aquas vides nigrescere scribit Plin. lib. 2. cap. 10. Eius etiam meminit Herodorus lib. 9. Postremo alium esse in Sicilia ostendere videtur Ouid. Fast. lib. 4. quum de fluminibus & de locis Siciliæ, quæ peragruerat Ceres, loquens ait. Sacratumque Melan, pascua læta boum.

MELAGER, & **MELAGROS**, pen. prod. *μελαγρος*. Suida, fuit Oenei Calydonis regis filius, ex Athra coniuget, quo recentior nato, visa sibi est mater, tres Parcas igni assidentes videre, manique stipitem tenentes, æqualem puero ceni stipite vitam assignare. Recedentibus itaque Parcis, Althea extinctum stipitem diligenter asservauit. Adulto deinde Melagro, quum spreta ab Oeneo Diana, immenso magnitudinis aprum immisisset, qui omniui regionem late vastabat, Melager collecta robustissimorum iuuenum manu, aprum interfecit, caputque eius Atalante laji Argiuorum regis filia, quæ prima aprum vulnerauerat, velut patrem spoliis dedit. Quod quum auunculi sui vi puellæ auferre conarentur, & verum occiderit. Nutriata itaque statum morte, Althea doloris impatiens in furorē versā, fatalem illum stipitem in ignem coniecit, quo exulto, Melager etiam exultis intus intestinis omnibus consumptus est. Nominis huius nominatiuū tripliciter effertur, Melager, Meleagros, & Græco more Meleagros. Ouid. 8. Met. Nec tamen illa sui successu lætior idus, Quam Meleager erat. Ibidem. Inficius atque absens flamma Meleagros eadē Viriur. Et paulo ante, donec Meleagros, & vnā Lecta manus iuuenū caluere cupidine laudis.

MELAGROS, & *μελαγρος*, Calydon urbs dicitur, quoniam Meleager in ea immanit.

Meleagrides, *μελαγριδης*. Ital. Gallus d' India. Hisp. Gallinas mortificas. Gallina Africana fuit, quas vulgus Indicas gallinas vocat. Has Ouidius lib. 8. Metam. fabulator Meleagros sorores fuisse, doloris impatiens, quem ex morte fratris conceperant, in has aues conuersas. Plin. lib. 10. cap. 16. Simili modo pugnant Meleagrides in Bœotia. Althea: hoc est gallinarum genus giberum, variis conspectum plumis. Varr. lib. 3. de Re rust. Galline Africane sunt grædes varietate, quibus *μελαγριδης* appellantur Græci. Hæc nouissima in triduum gænarum introierunt & culina, propter fastidium hominum. Vide ea quæ in dictione **GALLINA** annotauimus de tribus gallinarum generibus.

MELIS, & *μελις*, pen. corr. *μελισση*. Plinius est lonix, Smyenam aluens, ad cuius ripas natus fertur Homerus. Meminerunt illius huius Plinius lib. 7. cap. 29, & Strabo lib. 12.

MELISSA, & *μελισση*, Nomen proprium Poëtarum principis, qui postea à caritate dictus est Homerus. Melissides autem appellatus est (vt refert in vita eius Herodotus) à Melete filio Smyenam aluente, ad cuius ripas natus crederetur.

Melia, *μελια*, A Græcis dicitur arbor quam Latini Fraxinum vocant. Vide Ruellium lib. 1. cap. 82. Est & Melia Carix oppidum, apud Heratium lib. 1. Genealog.

Melia terra, *μελια γη*. Terra genus est. Eritæ cineræ non dissimile, quodque digitis confectum stridore reddit trito pumici similem. Vires habet in medicina easdem fere cum alumine, paulo tamen ignauiores. Picioribus etiam vsui est, ad diuturniorem colorum firmitatem. Plus Melinum vocat, nomine deducto à Melo insula, vna Sporadum, vnde aduehi solent.

MELIBŒA, & *μελιβœα*. Stephano, Vitis est Magnæsiæ, quæ est Græciæ regio, annexa Thessaliæ, teste Plinio lib. 4. cap. 9. Patrua Philoctetæ Patruis filij: à quo Melibœus, a. um, *μελιβœος*. Item Melibœus *μελιβœος*, nomen pastoris, impostum ab eo, quod boum curam habeat.

Meliceris, dis, penult. prod. *μελικρης*. Abiceilus species est ex pituitæ affluu generati, qui humorem in se continet, mellis & crassitudinem & colorem referentem. Vnde & nomen accepit. Plin. libro 21. de Meliolor. Peculiariter contra meliceris efficitur. Cellus lib. 5. hoc abiceilus genus, *μελικρης*, vocari asserit, nomine sumpto à sauo, cuius similitudinem refert.

MELICEREA, siue Melicetes, *μελικρης*, Inus & Athamantis Thebarum regis filius, cum quo mater, quum vitum videret furere, in mare se precipitauit, ambobus deorum miseratione in numina maris sum commutari: Ino quidem in Leucotheam, quam & Marutam matrem vocant: Melicerea verò in Palæmonem, quem Latini Postumum appellant. Vide, **MATYTA**.

Melichros, *μελικρος*, Gemma est mellis coloris: vnde & nomen habet. Plinius lib. 17. cap. 11. Colos appellatur chrysolithum aureus, chrysoprasum herbatum, mellis melichrota.

Melichrysolos, *μελικρυσολος*. Gemma quæ ex India mittitur quasi per aurum syncreto melle translucente. Plin. lib. 37. cap. 9.

Meliceraton, *μελικρατον*. Potus est confectus ex aqua & melle, qui à Latinis Aqua mullis dicitur. Nomen accepit *μελικρατον*, hoc est à melle, & verbo *κραταιν*, siue *κραταιν*, quod est miscere, siue tempero.

Meliceus, a. um, *μελικεος*. Ital. *Meliceo*. Hisp. *Dulce en caute*. Idem quod meliceus, à Græco nomine *μελις*, quod earum, siue cantu significat. Vnde poetæ lyrici, Melici dicti sunt. Aufonius, Tu melicos, lyricosque modos. Cic. de Opt. gen. Orator. Poëmatum enim tragicæ, comici, epici, melici etiam, atque dithyrambici, &c.

Meliceæ, Gallinæ, teste Columella lib. 8. cap. 2, vulgò appellatæ sunt, quæ Mediceæ dici debuerant.

MELIGRINA, *μελιγρινα*. Insula est maris Adriatici, ante Dalmatiam sita. Prolem. lib. 2. cap. vltimo.

MELIGRINUS, *μελιγρινος*. Insula est Siciliæ adiacens, vna ex Acollis, quæ notiore nomine Lipara dicitur. Plin. lib. 3. cap. 9.

Melilotos, pen. prod. *μελιλωτος*, quasi dulcis, & mellica lotos. Herba est croco similis, frequens Campaniæ, quæ quod coronamentis adhiberi solet, Scrota Campana appellatur à Latinis. De hac Plinius libro 21. cap. 11, & Ruellius lib. 3. cap. 35. Ouid. Pars thyma, pars flores, pars meliloton amat.

Melimela, pen. prod. *μελιμελα*, utrobique per simplex l, dicuntur poma musta, siue dulcia, quasi mellica mala. Nam *μελι* mel, *μελον* malum significat, Varro de Re rust. lib. 1. cap. 59. Quæ antea musta vocabant,

nunc melimela appellant. Eadem vulgò Nana vocantur, à paruitate arborum, in quibus producantur. Plin. lib. 1. cap. 14. Musta à celeritate miscendi, quæ nunc Melimela dicuntur à sapore mellico. Mart. lib. 7. Infanti melimela dabo, sacra quæ maritæ: Nani mihi, quæ nouit pungere, Chia sapit. Vide Columellam lib. 5. cap. 10.

Melimeli, lege **MELIMELI**.

Melina, *μελιν*, Vt Festus ait, genus tibia acutissimi soni. Est & genus vestis, vel à colore, vel à Melo insula, vnde afferebatur, sic dicitur. Plaut. in Epid. Vbi ergo est melina in vidulo. Aut si in melina attulisti.

MELINON, *μελινον*, Thraciæ populi, ita dicti, quod panico vescantur. Stephanus.

Melimum, nō, *μελινον*, neut. gen. Apiastrum vocat Varro lib. 3. de Re rust. cap. 16. Est & melinum (vt ait Plin. lib. 2. cap. 6.) oleum ex flore malorum. Est & vnguentum, Plin. lib. 1. cap. 1. Amaracium in Coor: postea eodem loco prælatum est melinum. Melinum quoque coloris candidi species est, à Melo insula, vna Sporadum, nomen habens, vbi præstantissimum effoditur. Dioscor. lib. 5. Meliam terram vocat. Plin. lib. 35. cap. 6. Melinum candidum & ipsum est, optimum in Melo insula. In Samo quoque nascitur, sed eo non videntur pictores, propter nimiam pinguedinem. Plaut. in Moltet. Neque cerulam, neque melinum, neque aliam officium.

Melior, **Melisculus**, **Melioresco**, vide **MELIORES**.

Melipsecta, *μελιπsecta*, Cibaria mellita, cuiusmodi sunt placenta mellita, **Meliphyllon**, *μελιφυλλον*, Herba nomen est, quæ alio nomine dicitur **Apiastrum**. Varro lib. 3. de Re rust. cap. 16. Reliquum thymo, & cythi obicuisse, & apiastrum, quod alij *μελιφυλλον*, alij *μελιπsecta*, quidam *μελιον* appellant. Virg. 4. Georg. huc tu iussos asperge liquores. Tri ta meliphylla, & cymeth ignobile gramen. Vbi Seruius annotat, Meliphylla per synecopen esse dicta, quasi meliphyllia.

Melipontus, Quem & Medipontum vocari supra ostendimus, Funis genus est, quod à Carone nō vno in loco numeratur inter ea quæ necessaria sunt oleum conficiendis. Cato cap. 68. Vbi vindemia, & oleis facta erit, prela extollito, funes, torculos, melipontes, subductarios, aut in carnatio, aut in prelo suspendito.

Melis, huius melis, item gen. *μελις*, Animal, quod & Taxus, siue Taxo dicitur, quod sit mellis audissimum, & alucetibus semper infestum, in caueris viuens, asperum, mordaxque, magnitudine vulpis, colore felis: ex cuius pelle phacetas, & canum collaria obtegunt. Plinius lib. 8. cap. 38. hanc esse ait melibus in metu solertiam, vt sufflata eue distent, ihus hominum, & morsus canum arceant.

MELISSA, *μελισση*, Oppidum Libyæ, cuius incolæ dicuntur Melissæi, Stephanus.

MELISSA, *μελισση*, Melissi Cretensium regis filia, quæ vnā cum sorore Amalthea, Ioue caprino aluit lacte. Fuit item huius nominis Nympha, quæ mellificum primò inuenit: vnde data est occasio fabulæ, Melissam in apem fuisse conuersam. Colum. lib. 9. cap. 2. Nec sanè rusticum dignum est sciscitari, fucine mulier pulcherrima specie, quæ lupiter in apem conuertit. Melissa præterea quadam fuit, Perandri Corinthiorum tyranni vxor, quam ille, concubinarum delationibus temere credens, quum grauida esset, pedibus conculcans incremuit. Vide Lærtium in vita Perandri.

Meliphyllyon, *μελιφυλλον*, Herba est balloræ similis, quæ & Apiastrum & Citrago, & Meliphyllum, & Melissa appellatur. Galli *Melissum* vocant. Nomen habet *μελισση*, hoc est ab apibus quæ eo tantopere oblectantur, vt si eo alucania perungantur, nūquā diffugiant. De hac herba vide Colum. lib. 9. cap. 8, & Varr. de Re rust. lib. 3. cap. 16.

MELISSVS, *μελισσος*, Cretensium rex fuit antiquissimus, qui primus deus sacrificauit: cuius filia Melissa, & Amalthea fuerunt, quæ Iouem infantem melle & lacte caprino aluerunt. Fuit item Melissus, Grammaticus muneris datus Mecænat, & manu missus ab eo. Autor Tranquillus. Melissus præterea Samius, Parmenidis auditor, philosophus ciuibz suis charus, quibus præcepta plura dedit, Rempublicam administravit, clausi in bello præfuit, vt refert Apollodorus.

MELITA, & vel Melite, *μελιτη*, Vulgò *Melita*, Insula est non procul à Pachyno Siciliæ promontorio. Ouid. 3. Pastor. Fertilis est Melite, sterili vicina Corfyra. Est etiam Melite, siue Melita, urbis nomen in hac ipsa insula, à Carthaginiensibus (vt refert Diodorus) condita, tertius pretiosissimarum vestium in primis nobilis. Cic. 6. Verr. Insula est Melita, iudices, satis lato ab Sicilia freto, periculosæque diffundit: qua est eodem nomine oppidum, quod iste nunquā accessit: quod tamen isti tertium per triennium ad muliebrem vestem conficiendam fuit.

Meliceus, a. um, & Melitensis, *μελικεος*. Stephanus: vt Melitæ catuli, *μελικεα κυνια*, quæ ad feminatum delicias ex Melita aduehebantur. Plin. lib. 3. cap. vltim. Melita, vnde Melitæ canes appellari, autor est Callimachus.

MELITENES, *μελιτην*, Cappadociæ regio, prætena Armeniæ maior, non procul ab Euphrate. Plin. lib. 6. cap. 3.

Melites, *μελιτης*, Gemma sic dicta à colore mali Cydoniei, quod *μῆλον* *πικρον* dicitur. Plin. lib. 37. cap. 11, sic ait, Melites mali coloris: nec plura addidit.

Melites, mascu. gen. *μελιτης*, penult. prod. Genus portionis dulcis (vt ait Plinius lib. 14. cap. 9.) facta ex melle & musto, hoc est ex congio mellis, & quinque congis austeri multi, & cyathos salis, vnā feruifacis. Distat autem à musto, in quo binis vini singuli inellis congi admiscuerunt, vt docet Dioscorides lib. 5. Est præterea Melitites, lapie rinerici coloris, qui con attritus, vel cum hiquore conuulsus, liquorem dulcem emittit. Vnde & nomen accepit. Vide Plinium lib. 36. cap. 19, & Galenum lib. 9. Simpl.

MELITTA, & *μελιττα*, Thessaliæ oppidum, Stephano.

MELITVS, & *μελιτς*, Stephano, Illyrici oppidum: cuius incolæ Melitæi & Meliussij appellantur.

Melitonones, *μελιτωνες*, penult. prod. Aluci, in quibus apes austruuntur. Varro de Re rust. libro 3. cap. 16. Melitonones ita facere oportet, quos alij *μελιτωνες* appellant. Eadem quidam Melitaria. Vulgus Gallicum *Amel* vocat.

Meliturgus, vide **MELT**.

MELITVS,

MELI *μῆλις*, Nomen asteris ex accusatoribus Socratis.
Melium, *μῆλις*, Herba est in aquis & locis viginis nascens, semen habens lini semini non dissimile, aliquando tamen maius & firmius, & prae laetore splendens. Alio nomine Satyrion rubens appellatur. Vim habere creditur incendendi ad libidinem. Diosc. lib. 3.
Melium, comparativum à Bene, & Melifcū, vide **M E N** & **N O N** s.
MELIZANDRVS, *μελιζανδρος*, Poeta Melichus, Lapitharum & Centaurorum bellum scripsit, ut est autor Aelianus de varia hist.
Melizomum, *μελιζωμ*, pen. prod. Condimentum quoddam vocat Apicius, ex melis desumptum & illura confectum.
MELIARTIA, *μελιάρτια*, Oppidum Hispania in tractu Bario, Pomponij Melae pagia, ut ipse testatur Geographia sua lib. 2.
Mellacium, *μελλάκιον*, Mustum ad mediam partem decoctum, quam Sapam appellavit, ut inquit Nonius.
Mellificatio, *μελλίσκη*, or. Mellificus, Mellitus, vide **M E L**.
Melligino, *μελλίτις*, pen. prod. Succus è lachrymis arborum, sine floribus, quem apes deuorant, postea ad aliuos regitella euomunt, operasque componunt. Plin. lib. 11. cap. 6. Primiti itaque fauos construunt, ceram fingunt, deinde sobolem, postea mella. Ceram ex floribus, melligenem è lachrymis arborum, quae glutinum patiunt, salicis, vitis: arundinis succo, gummi, resina. *¶* Positur & pro quocunque succo florentis fructus adhuc, atque immaturi. Plin. lib. 11. cap. 27. In prima lanugine demittit vna, cuiusque; melligo, reliquum corpus sole coquitur.
Melloquus, penult. corr. Cui oratio suavis instat mellis, ex ore profluit. *μελλόγος*, *μελλόφων*.
M E L O, nomen fluminis, qui & Nilus, & Geon appellatus est. Ausonius in Aenigmatibus, Melonis albam paginam.
M E L O S I S, *μελισσιος*, Nympha est, Oceani & Tethys filia, teste Hesiodo in Theogonia: sic dicta ab omnibus pascendis.
M E L O C A V S, Germaniae vrbs apud Ptolemaeum libro 2. cap. 11. vulgò *Choburgis*.
Melocarpus, *μελόκαρπος*, Herba est, quae alio nomine Aristolochia longa appellatur. Diosc. lib. 3. cap. 4.
M E L O S S A, *μελισσα*, Insula est ex Syrenus vna, è regione Iacini extremi Italiae promontorii, non tam à pomorum, quam à pecoris abundantia dicta. Vide Plinium lib. 3. cap. 10.
Melolontha, *μυλολονθα*, Scarabaei genus est, colore viridi nascentis.
Melomeli, *μυλομελις*, Confectio quoque dam ex malis cydonies melle obtutis in lagena. Rationem conficiendi docet Columella lib. 12. cap. 45. & Diosc. lib. 5.
Melones, A Palladio dicuntur, qui ex genere peponum ad malorum rotunditatem accedunt: à quibusdam, factio ex malo & pepono nomine, Meloepones appellantur.
Melonomus, *μυλονόμος*, pen. corr. Ouium pastor. Nam *μῆλις* & poma, & oues significant.
Meloepones, *μυλοεπίπους*, Fructus sunt ex genere peponum, qui malis figuram rotunditatem imitantur. Non pendunt, sed humi rotundantur, & odorem iucundissimum habent, vbi maturere, Palladius Melones vocat. Vide Ruellium lib. 1.
Melos, *μῆλος*, generis neut. & indeclinabile est, aut certe defeciuum: nam genitiuum, & datiuum singularem, totumque pluralem numerum apud Latinos non habet. Ablatiuum Melosius est. Lactantius Firmianus in Hymno de Resur. Dominica, Fisque repetitio dulcior aura melo. Apud Graecos declinatur *μῆλος*, *μῆλιος*. Est autem Melos, cantus suauitas, ex apta vocis modulatione, & flexu procedens. Persius in proximo Satyrium, Coruus Poetas, & Poetridas pias Cantare credas Pegasi melos. Hinc multa deriuantur, de quibus mox.
M E L O S, *μῆλος*, gen. form. Insula est Crete adiacens, vna Sporadum: & vrbs in eadem insula. Strabo, Melos insula inter Cretam, Peloponnesumque interualla aequali sita, à Peloponneso promontorio Scyllaeum, à Crete Didymonem habens.
Melodia, *μυλοδία*, Ital. *Melodia*. Hisp. *Canto dulce*.] cum accentu in penultima, Dulcis cantus, siue mellicus.
Melodes, pen. prod. *μυλοδής*, Accipitur pro melico dulcia carmina cantante. Sidor. Proculus melodes in sonare pulsibus.
Melota, *μῆλ*, & Melote, res, *μυλός*, penult. prod. Dici potest pellis ovina vna cum lana corpori detracta. *μῆλις* enim à Graecis dicitur, quae à nobis onis.
Melothrum, *μυλοθρον*, Herba est, quae alio nomine *μυλός* *λευκός*, hoc est vitis alba appellatur. De hac Dioscorides lib. 4.
M E L P O M E N, *μυλοπέπων*, pen. corr. Vna ex Musis, tragicarum inuenerix, à modulando nomen trahens. Virg. de Musarum inuentis, Melpomene Tragico proclamat maesta boatu. Vide **M V S A**.
M E M B L A R V S, *μυμβλάρως*, Insula est maris Aegri, vna Sporadum, non procul à Thera & Anaphe. Plin. lib. 4. cap. 12.
Membrum, bri, Proprie dicitur caro artus regens. [*μῆλος* Ital. *Membrum*. Hisp. *Miembro*.] vnde Membrana, superior membri pars dicitur, hoc est pellis ipsa. Silius, & venis male iuncta nementibus ossa. Extant consumptis visu deformia membris. *¶* Accipiuntur tamen etiam Membra pro singulis corporis partibus, ut manus, pes, auris, membra dicuntur. Terent. in Adel. Membra inueta debilia sunt. Cic. 3. de Finib. Iam membrorum, id est partium corporis, alia videntur propter eorum vsum à natura esse donata, ut manus, crura, pedes, & alia autem nullam ob vtilitatem, quasi ad quendam ornatum, ut cauda pavoni. Virg. 9. Aene. Quis liquor aut quae nunc aut, auillaeque membra, Et sunt lacerum tellus habet? *¶* Membra principalia sunt, Cor, cerebrum, iecur. Quomodo autem differant membra ab Artibus, vide in dictione **A R T V S**. *¶* Sumitur etiam Membrum pro parte rei inanimatae. Plin. Epist. 17. lib. 2. Adhuc dormitorum membrum, transiit interiacente. Hoc est pars domus quieti corporum dicata. Cic. 1. de Nat. deo. Omnes autem eius partes, atque omnia membra tum facillime noscuntur, quomodo quaeque sentiendo explicatur. Columella praeterea & Apuleius partem domus membris nominant. Et Vlpianus de manumissionibus, Querit, inquit, potest, si fabris duobus, vel pictoribus templum vel membrum depictum esset. *¶* Membra praeterea in Oratore dicuntur partes periodi, quae Graeci *μέλη* vocant: eaque rursus diuiduntur in Ineisia,

quae illi *μέμνηται* dicunt. Autor ad Herennium, Membrum, omnis appellatur res breuiter abfoluta, siue totius sententiae demonstratione, quae deinceps alio membro orationis excipitur. Cicero in Oratore, Quae Graeci *μέμνηται*, & *μέλη* nominant, nos recte incisa, & membra dicimus. *¶* Sumitur etiam pro parte, quum ad inanimata transferretur. *¶* A Membris sunt adiectiua, Bimembris, *διδυμῶν*, Tritembris, *τρίμυλων*, Quadrimembris, *τετράμυλων*, hoc est duarum, trium, quatuor partium. Membratum, adiectiuum, Significat per membra singula. *¶* *μῆλ*, Plin. lib. 9. cap. 14. Hi membratum caeli, ceruice & abdomine commendantur. Idem lib. 11. cap. 37. Itaque nunc per singulas partes corporis, praeter iam dictas, membratum tractetur historia. Cic. in Partit. Narratio autem accusatoris erit, quasi membrorum gestu negotij suspiciosa explicatio. Quintil. lib. 9. cap. 4. Vbi quod, acriter erit & instanter, pugnaciterque dicendum, membratum casumque dicendum.
Membrana, *μῆν*, Pellis exterior, quae membra tegit: *δέρμα*, quancquam generaliter pro quauis tenuiore pellicula accipitur, in quacunque parte animalis sita. Cicero 2. de Nat. deor. Quae primum oculos membranis tenuissimis veliunt & sepi. Lucr. lib. 4. Membranas mittunt vituli de corpore summo. Plin. lib. 9. cap. 19. Membranam inter illa mirae tenuitatis extendit. *¶* In ligno quoque, membrana est. Plin. lib. 13. de vicia, Inter corticem & lignum tenues tunicas multiplici membrana. *¶* Membranae *παραμυρία*, etiam dicuntur chartae Pergamae, quod è anima membranis sint detractae, in quorum tegitibus primum ab vno latere scribi ceptum, deinde ab utroque, deralis pilis. Earum vus Pergamini, regnante Eumene inchoauit: magnamque earum vira Rex Attalus Romani misit, ut penuria chartae pellicula acciperetur. Vnde Pergamenum nomen ad hanc usque diem, tradente sibi inuicem per manus posteritate, seruatum est. Quintil. lib. 10. cap. 3. Illa quoque minima non sunt transenda, scribi optimè certis, in quibus facillima est delendi ratio, nisi forte visus infirmior membranam potius vsum exiger. Plin. lib. 7. cap. 1. In uoce inclusam illada, Homeri cauen, in membrana scriptum, tradit Cic. Mart. lib. 1. Hos eme, quos ardere breuius membrana tabellis. Horat. de Arte, Membranis iustus postis delectabit. Quod non cederis. *¶* Dissert autem Charta à Membrana, quod Membranae pelliculae sunt, & Pergamini primum inueniunt: vnde & Pergamene sunt appellatae. Charta autem ex papyro olim in Aegyptio fiebat, ut Plinius ostendit: apud nos de continentibus certo quodam modo mactatis, & glutino concretis formantur. Chaitam ex papyro in vicioria Magni Alexandri inuentam scribit Vatro, antea palmarum folijs scripturatum fuisse, deinde quatuordecim arborum libris, postea publica monumenta plurimisque voluminibus, mox & privata lineis, & schedis confectis crepta. Ptolemaeus autem chartas, Eumenes uero membranas, quum vtrique eorum maximas haberet bibliothecas, inueniunt: quorum alter Pergami, alter Aegypti rex fuit. Plinius autem putat chartarum vsum Numae temporibus fuisse, idque auctoritate Cassij Heminae confirmat, qui Cn. Terentium scribam, agrum suum in Ianiculo repallinantem, inuenisse ait arcam, in qua Numa rex situs esset, & in ea libros eius charta scriptos. Sed Numam pluribus artibus ante Alexandrum fuisse constat.
Membranaula, diminutiuum. *μυμβριανή*. Cic. ad Att. lib. 4. Iisq; imperes, ut sumant membranulam, ex qua indices fiant.
Membranaceus, a, um, Quod similitudinem membranae habet. *μυμβρινός*. Plin. lib. 16. cap. 31. Quibusdam cortex membranaceus, ut viti, Idem lib. 10. cap. 67. Volucrum animal parit vespertilio tantum, cui membrana ceu pinna.
Membraneus, a, um, Quod ex membranis est. *μυμβρινός*, *παραμυρινός*. Vlpia. Librorum appellatio. Idem. Legat. Quod si in codicibus sunt membranis, vel chartaceis, vel etiam eboreis.
Membrari, Significat per membra formari. *μυμβρινός*, quo verbo vtitur Censorinus, in lib. de Die natali.
Membratura, Est membrorum postlura. *μυμβρινή*.
Membrulosus, a, um, *μυμβρινός*, Qui magna habet membra.
Memecylos, *μυμηνός*, Species est arbuti. Plin. lib. 15. cap. 14, de vine done loquens, Duobus tamen hoc nominibus appellat: Graeci, Comaron, & Memecylos. Ex quo apparet totidem esse genera & apud nos. Vide Dioscoridem lib. 1.
Memini, A Memo antiquo verbo sit, quo veteres vsi sunt pro recordor, & in mentem reuoco: à quo prima syllaba geminata, sit praeteritum Memini, sicut à Pungo, Pupugi. [*μυμνήσκω* Ital. *Ricordarsi*. Hisp. *Recordarse*.] Et quauis sit praeteritum temporis, in praesenti tamen ferè semper accipitur, teste Valla in Rauden. Plaut. Epid. Loulam, atque anellum aureolis in digito: v. memini mi hemo. E. Non memini mi in aurem ad te asferre natali die? Idem. Afin. In ius voco te. E. non eo. M. E. non is? memento. I. E. memini. Teut. in And. factum quae vides, scio esse omnia. R. memini. Cic. pro Quir. Memini, verus est, de scura multo facilius diuitem, quam patremfamilias fieri posse. Virg. 2. Aeneid. Quancquam animus meminisse horret, iustitiaeque refugit. Incipiam. Quid. 9. Metam. Dum loquor horret habet: patet, est meminisse doloris. *¶* Requirit genitiuum, vel accusatiuum. Terent. in Eunuch. Faciam ut huius loci dieique, meique semper memineris. Virgil. 9. Aeglo. numeros memini, si verba tenerem. Ouid. Epist. 21. meminerunt omnia amantes. Cic. de Senect. Omnia, quae curant, senes meminerunt. Sed quum significat mentionem facio, reus accusatiuum, postulatque ablatiuum cum prepositione *de*, vel genitiuum. Quintil. lib. 1. cap. 2. De quibus multi meminerunt. Ibidem. Neque omnino huius rei meminit Poeta ipse. *¶* In priore significatione iungitur tam eum praeterito infinitiui, quam cum praesenti. Virg. 9. Aeglo. Nanque sub Oebalii memini me curibus altis. Coricium vidisse senem. Idem. Cantando puerum memini me condere Soles. Cicero Appio, Ad me adire quosdam memini. Idem Papyrio lib. 4. Nec tamen eas carnas quatuor, ut magis reliquiae fiant. Quod erit, magnificum sit & laetum. Memini te mihi Phaeacem eorum narrare: temperius fiat, cetera eodem modo. Idem. Att. lib. 1. De comitiis meis, & tibi me permisisse memini. Idem pro Rose. Am. Meministi me ita distribuisse initio causam. *¶* Huius compositum est, Commemini, Gell. lib. 2. Sic multo ante Pacuvius aqua stauam dixit, & sulum puluerem: cuius verus, quoniam sunt inuicidissimi, libens commemorari.

Memor, huius memoris, pen. corr. gene. omnia, secundum Priscianum, à verbo Memini, qui rei alicuius recordatur. [*απομνημονεύω, μνήμη*. Ital. *Ricordare, memoria*. Hisp. *El que se recuerda*.] Plant. in Pseud. Aduerte ergo animum, & fac his promissi memor. Idem Cap. Nunquid vis? v. venias tempore. a. memorem mones. Virg. 4. Aene. Et bene apud memores veteris stat gratia facti. Idem 6. Aene. Quoque sui memores alios fecere merendo. Horat. 2. Serm. Satyr. 6. Viue memor quam fixui brevis. Quum autem de inanimatis rebus dicitur, significat rem cuius nos memores sumus. Virg. 1. Aeneid. -sensu memorem lunonis ob iram. Horat. lib. 1. Carm. Siue puer furens Imprellit memorem dente labris notam. hoc est tam vehementem, vt non facile excidar memoria. Oui. Epistol. 19. Et vocem memori condidit aure tuam. Idem 4. de Ponto. Eleg. 2. Carmina sola tibi memorem restantia curam Non data sunt: quid enim, quæ facis ipse, daret? Huius contrarium est Immemor, *αμνημονεύω*, cui res aliqua ex memoria excidit. Cic. Pro P. Sylla, Adeone immemor rerum à me gestatum esse videtur?

Memoria, *α*, (vt inquit autor ad Herennium, lib. 1.) Est firma animi retinere & velorum dispositionis perceptio. [*μνήμη*. Cic. 2. de Inuen. Memo- ria est, per quam animus repetit illa quæ fuerunt. Idem de Clar. orat. Quorum memoria & recordatio in maximis nostris grauissimæque curis iucunda fuit. Idem ad Plancum lib. 10. Epist. Nihil post hominum memoriam gloriosius, nihil gratius, ne tempore quidem ipso opportunius accidere videtur. Tereuntius in Andria, In memoria habeo, *ἀπομνημονεύω*. Vbi Donatus, Plus est, quàm si dixisset, Scio. Nam quæ scimus, possumus obliuisci: quæ verò memoriam commendamus, nunquam amittimus. Aliquando pro antiquitate ponitur. Pacuuius, Perque nostram egregiam humanitatem, quam memoria firmavit. Nominis huius in oratione varius est vsus. Dicitur enim, Insuper in memoria, Memoriam asserere, Memoriam mandare, Memoria custodire, Memoriam alicuius rei sibi proponere, In memoria esse alicui, Memoriam alicuius usurpare, Memoriam alicuius dare operam, Memoriam tenere, Memoria continere, Memoria complecti, Memoriam alicuius tenere, Memoria memini, Memoria prodere, Memoriam alicuius rei prodere possitis, Memoriam tradere. Memoria est, pro eo quod est, Memini: Memoria cadit vel intercidit, Memoria falli, Memoria repetere, In memoriam redigere, In memoriam reuocare, Reducere in memoriam, In memoriam redire, Referre memoriā alicuius, Omnia memoria, vel in omni memoria, pro in omni tempore: Superiorem memoria, pro superiori tempore: Vsq; ad hanc memoriam, id est vsque ad hoc tempus: Vt mea memoria est, id est quantum possum memini, aut reminisci: Memoria mea factum non est illud, id est quantum memini possum. Quorum locutionum testimonia passim bonos autores legenti occurrunt.

Memoriola, diminutivum. Cic. ad Att. lib. 1. Sed quod scribis igniculum matutinum *απομνημονεύω*, est memoriola vacillare.

Memoriter, aduerbium, significat quod imperiti dicunt, Mente tenus. [*απομνημονεύω*. Ital. *Memoriter*.] Hisp. *De corò de memoria*.] Cic. de Amicitia, Quæ Mutus Augur Scævola multa narrare de C. Lælio sacro suo memoriter & iucunde solebat. Sic etiā dicimus, Memoriter cognosce, Memoriter memorare, Memoriter colligere, Memoriter inuenire, Memoriter narrare, Memoriter respondere, Memoriter exponere, Memoriter vocare.

Memorabilis, *α*, Qui est dignus memoria. [*ἀξιόμνημος, ἀξιόλογος*. Ital. *Memorabile*. Hisp. *Cosa digna de memoria*.] Colum. in Præfat. lib. 1. Quum tot alios Romani generis intuear memorabiles dapes. Cic. de Amicitia, Quum accepissimam à patribus maximè memorabilem C. Lælii, & Pub. Scipionis familiaritatem fuisset. Terent. Heaut. Reus tu, non sit sine periculo facinus magnum & memorabile. Virg. 4. Aene. -magnum & memorabile nomen. Fœminea in pæna est. Cic. 3. de Finibus, Si enim sapiens aliquis miser esse possit, ne ego istam gloriosam memorabilemque virtutem non magno æstimandam putem.

Memoro, as, penult. corr. ad memoriam reduco. [*ἀπομνημονεύω*. Ital. *Comme- morare, ricordare*. Hisp. *Recordar de algo*.] Plaut. in Pæn. Memorandū mihi, si noui forte, aut si sunt conuati mihi. Interdum est dicere, narrare, seu exponere, recitare. *ἀπομνημονεύω*. Liui. 1. ab Vrb. Herculemque in ea loca, Geryone intercepto, boues mira specie abegisse memorant. id est dicunt. Virg. 1. Aene. Multa mihi cantas memora. id est dic, expone. Plaut. in Trin. Agendum, nomen tuum primam memora mihi. Idem in Amphit. Ibi nunc memos pater memorat, legiones hostium vt fugauerit. hoc est commemorat, vel narrat. Huius composita sunt, Commemoro, & Rememoro, quod est in memoriam reduco. Legitur & passim Memoror. Plautus in Amph. Experiit illic mauellem me, quàm mihi memoratier. Sallust. Incredibile memoratu est, quàm facile euoluerint.

Memorator, oris, verbale, Qui memorat. [*ἀπομνημονεύω*.] Propert. lib. 3. Eleg. 1. Necnon ille tibi casus memorator Homerus. Memoratus, us, verbale, Idem quod memoratio. [*ἀπομνημονεύω*.] Gell. lib. 1. cap. 4. Eos versus non minus frequentia, assiduòque memoratu dignos putò, quàm philosophorum de officiis decreta.

Memphitis, *α*, *μ*, *φ*, *ι*, *ς*, Vrbis Aegypti regia, ab Ogdo rege condita, & à nomine filia eius ita appellata. Hæc inter omnes Aegypti vrbes secundum ab Alexandria locum obtinuit, pyramidibus, regum sepulchris, in primis insignis. Eius ambitus traditur fuisse centum & quinquaginta stadiorum. Sitæ est hæc vrbs in loco totius Aegypti opportunissimo, vbi Nilus in duas scissus partes, litæra A speciem præbet quo fit vt portuosissima sit, omnique ex parte nauigis adiut præbeat. Vulgus hodie *Memphitis* vocat. Hinc sunt duo patronymica, vnum mascul. gener. Memphites, alterum fem. Memphitis, idis, Tibul. lib. 1. Eleg. Barbara Memphites plangere docta bouem. Iu. Saty. 13. -anne aliam terra Memphitide sicca. Inuidiam facere non potuit fuisse Nilus? Memphiticus, a, um, adiectivum. Quid. 1. Arte amandi, Neu fuge Niligenæ Memphitica sacra iuuenæ.

Memphites, *α*, vel, is, pen. prod. *μνημονεύω*, Lapis est pinguis, variòque colore, in membris secandis vel vrendis citra omne periculum sensum adimons. De hoc Dioscorides lib. 5.

Mempricus, Rex Britannia, qui fratrem Malyn exuit vita, vt eo mor- tuo regnaret. Autor Volaterranus.

Menas, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, Apud Romanos fuit dæ, quæ mensuris fluxibus præfæ pu- tabatur. Quo etiam nomine dictus est piscis quidam brevis, *μηνις*, qui hyeme candidus, æstate nigrior fesset tunc Marna cū diptichongo scribit. Cic. de Finib. Qui volupatibus contentum, eis licet dicere, se ac- ceptem non anteponere. Mart. lib. 1. 2, & caudam cibij breuissimam. Hunc piscem eundem esse cum halece Theodoro credimus, qui ex Aristotele Halecem vertit, quem ille *μηνις* appellat.

Menas, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, *φ*, *ι*, *ς*, Philosophus, Endoxi auditor, qui Platonis temporibus vixit, & scripsit libros tres, in libros Platonis de Republ. Menæchmus item Sicyonius historicus, qui scripsit historiam Alex- andri Magni Meminit viri quique Suidas.

Menæchmi, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, Apud Plautum comædia, in qua gemini introdu- cuntur euldem nominis, qui indifferenter similitudine miris aspicien- tium errores excitant. In castigationibus exemplaribus legitur Men- achmi sine c.

Menas, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, *φ*, *ι*, *ς*, Pastoris nomen apud Virg. 3. Aeglog.

Menalippe, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, vel Menalippe, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, fuit Antiope Amazo- num reginæ soror. Hæc ab Heracle capta fuit in bello quod contra Amazones gessit: quam quum Antiope sorori restitueret, accepit pretium, arma reginæ & baltheum. Nam hæc quoque ex eo bello re- portare fuerat iussu ab Antiope. Iuuenal. Saty. 3, Syrma vel Antigones, seu personam Menalippes.

Menalippides, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, Poeta Melius genere, scripsit Dirhy- rambicorum plures libros, & poemata epica, & epigrammata & elegos. Huius ex filia nepos Menalippides iunior, item poeta, scripsit Lyrica & Dirhyrambica. Vixit, mortuusque est apud Perdicam regem Ma- cedonia. Suidas.

Menalippus, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, Thebanus quidam fuit, qui Tydeum in pu- gna apud Thebas lethaliter vulnerauit. Quum igitur Tydeus mortem appropinquare videret, adeo impatiens tulit, vt ferè in rabiem versus sociis iussit vt vulneratoris caput ad se deferrent: & apud Statium sic vociferatur, -caput ô mihi si quis. Apparet Menalippe tuum. Qui post- quam illud multo sanguine fuso obrinuit, ad dominum suum deu- lerunt: qui mordicus illud arripuit, ac ceruicem non alter, ac canis rabi- dus, dentes infixit: quumque illa bestialia ritu deuoraret, occubuit. Fuit & alter Menalippus Tydei filius, quem Tydeus in venatu fessus per- misit, obij id fratricidium exulasse. Fuit & tertius Menalippus Tro- ianus: qui quod virtute præfaret, à Priamo filij loco amatus fuit.

Menander, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, Poeta comicus, Theophrasti discipulus, Stra- bus fuit, mente acutus, amore in mulieres infans. Scripsit fabulas 111, & epistolam vnam ad Ptolemæum regem, aliasque nonnulla soluta oratione. Hæc Suidas. Quint. lib. 10. cap. 1. Menander, meo quidè iudi- cio, diligenter ad cuncta quæ præcipuis efficienda, sufficit. Ita omne vix imaginem expressit, tanta in eo inueniendi copia, eloquendi facil- tas, ita est omnibus rebus, personis, affectibus accommodatus. Quid. 1. Trist. Fabula iucundi nulla est sine amore Menandri. Legitur & Men- andros, Græcorum more. Idem lib. 1. Amor. Dum fallax seruus, durus pater, improba lena Vixerit, & meretrix blanda, Menandrus erit. Menander item Laodiceus sophista, scripsit commentarios in arem Hermogenis, & in præexercitamenta Minutiani. Suidas. Menander alius Simonij Mago successit, non solum eius referens impetrator, sed longè maioribus superans portentis. Sese enim iactabat seruatore esse ex Olympo, ad hominum salutem demissum, docebatque; nullo alio pacto Angelos ab hominibus vincitur cogi posse, quàm artis magicæ disciplina & Baptismo à se traditis, ex quibus solis immortalitatem hu- mano generi contingere posse asseruabat. Hæc Irenæus.

Menapi, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, Populi, qui ad verauq; Rheni ripam habitant, pro- ximi Vbiis, Eburonibus, & Sicambis. Vnde coniecturam facere possumus esse eos, quos hodie Iuliacenses vocamus & Cluicenses; quauis Menapiorum olim latiores fuisse videntur fines, quàm hodie sunt Iu- liacensium, & Cluicensium.

Menapia, lege MAENARIA.

Menda, *α*, & Mendum, di, Error, vel erratum. [*πλάσμα*. Ital. *Menda, errore*. Hisp. *Falsa, ó mala, ó mentira*.] Cecinna Ciceroni lib. 6. Fam. Nam quum médum scripturæ litura tollatur. Quid. 1. de Arte, Nocte lateat menda, vitiòque ignoscitur omni. Cicero Attico lib. 2. Castrianum mendum nos corrigemus, &c. Idem 4. Verr. Quod mendum ista litura corripit. Quid. 1. Amor. Elegia 5, In toto nusquam corpore menda fuit. Hinc etiam fit verbum Mendando, as, quod est quasi mendas tolle. Remendo pro eo quod est rursus mendam tollo. Latium non est: quantus id quod recensuerit Calepinus inter deriuata à nomine Men- dam, deceptus corrupto loco Columellæ, quem sic citat ex lib. 3. ca. 17. Quidam flagellum rotum, sicut erat matri detractum, crediderunt fa- rioni conuenire, idque per gemmas quinas, vel etiam per senas partiti- complures tale osciter remendauerunt: quod ego minime proba. Quo in loco castigatiora exemplaria sic habent, Taleolas terræ man- dauerunt.

Mendosus, a, um. Quod est erroribus plenum [*πλάσμα*. Ital. *Pien d'erro- ri, scortato*. Hisp. *Cosa llena de mentiras*.] vt, Exemplar mendosum, apud Plinium in Epist. Cic. 4. Verr. Cur seruus societas, qui tabulas confe- cerit, semper in Verrutij nomine certo ex loco mendosus esset? Idem 1. de Oratore, Deinde singulorum generum partes, in quo & deesse ali- quam partem, & superare mendum est. Idem de Clar. orat. Quamquàm laudationibus historia rerum nostrarum est facta mendosior. Ponitur quandoque pro vitioso. Quid. 2. Amor. Non ego mendosus aulæ defendere mores. Horatius in Serm. Mendosa est natura.

Mendose, id est incorrecte, inemendatè. [*πλάσμα*, *ψευδής*.] Cicero ad Qu. frat. libro 3, De Latinis verò quo me vertam nescio, ita mendosè & scribuntur, & videntur. Idem 1. de Inuen. Neque eo dico, quod eius ars, quam edidit, mihi mendosissimè scripta videatur, &c. Persius Sa- tyra 5. -mendosè colligis, inquit.

Stoicus, hic aurem mordaci lotus aceto. Mendacium, *α*, *μ*, *ν*, *ς*, Est orationis vanitas. [*ψέδος*. Ital. *Bugia, menzogna*. Hisp. *Mentira*.] Quid Epist. 1. Nec vos decipiant blandæ mendacia lingua. Cic. pro

Cic pro Cluen. Homo qui esset totus ex fraude & mendacio compos-
tus. Idem pro Muræna. Improbis hominis esset mendacio fallere. Magnū
& impudens mendacium. Idem pro Cluent. Dicere mendacium, &
Mentiri, quomodo differant, vide in verbo M E N T I O A. itis.

Mendaciuculum, i. diminutivum. Patium mendaciū. [παιδικὸν ἐν τῷ αἰ-
σθητικῷ. Ital. mendacino. Hisp. Mentiroso.] Cic. pro Rose. Com. Quid
quid tamen est mendaciuculis aspergendum.

Mendax, cis, Vnus, Iarilis, qui frequenter dicit mendacium. [λογισμὸς
ψέδος. Ital. mendace. Spargardo. Hisp. Mentiroso.] Cic. pro Rose. Com. Quid
interest inter periculi & mendacem? qui mentiri solet, peccare con-
suevit. Idem 2. de Divin. Mendaci homini nō verum quidem credere
solemus. Virgil. 8. Acne. Raptabāq; viti inēndacis viscera Tullus. Per
sylvam, & sparsi rotabant sanguine vepres. Splendide mendax, Hora.
3. Carm. Od. 11. Fui mendax mihi. hoc est talis mihi persuasi. Quid.
Epist. 1. 4. Et genitio iungitur: ut Mendax huius rei est: id est de hac
te mentitur. Plaut. in Afin. Si huius rei esse mendacem inuenieris. ¶ A
Mendax fit Comparativus Mendacior, Superlativum Mendacissimus,
& Adverbium Mendaciter, ψευδῶς.

Mendaciloquus, pen. corr. Qui loquitur mendacium. [ψευδολόγος. Ital. che
dice bugie, bugiardo. Hisp. El que habla mentiras, mentiroso.] Plaut. in Trin.
Nihil est profectū stultius, neq; stolidius, neque mendaciloquius, neq;
argutum magis.

M E N D E S I C Y M, μὲνδηςικύμ, Vnum ex Niliis auctor Plin. lib. 5. ca. 10.

M E N D E S I T Y M, μὲνδηςικύμ, Aegypti oppidum, cuius incolæ Mendici
μηνδισί appellatur. Herodotus libro 2. dictum existimare à Pauc,
qui ibi sub herici specie colebatur. Hircus enim Aegyptiorum lingua
Mendes appellatur. Ab hoc etiam oppido vicinum Nili ostium Men-
desium dictum fuit. ¶ Mendesium quoque vocatur, nobilissimi vn-
guentii genus, quod ex hac vrbe præstantissimum mittebatur. de quo
Plinius lib. 13. cap. 7.

Mendicula, pen. corr. πεισιχάτης. Vestis: à Mendice dicta, qui magistra-
tus nomen erat apud Olcos, ut ait Festus. Plaut. Epid. Quid erat indu-
ta? an regillam induciam, an mendiculam?

Mendicum, (inquit Festus) dicitur velum quod in prora ponitur.

Mendiculus, pen. prod. Qui vidium olivarium querit. [παιδικὸν ὀλῖβον.
Ital. Mendico. pitocco. Hisp. Mendigo, el que pide mendicando.] Et, ut refert
Festus, Verius dictum putat à mente, quod mentem eius sefellere for-
tuna: vel à mendendo, quod precor omnes, ut vitæ suæ mediantur ci-
bo: vel quod manu indicet. Plaut. in Trin. Semper mendici molesti
sunt. Idem Persa. Cum hac dore poterat vel mendico nubere. Cic. 5.
Tusc. Pauperis si malum est, mendicis beatus esse non potest, quauis
sit sapiens. Ponitur aliquando adiectivum pro misero, & inope: vnde
apud Cicero nem pro Muræna legimus superlativum Mendicissimus,
pro miserrimo, pauperrimoque. Solos (inquit) sapientes, si distri-
tissimi sint, formosos: si mendicissimi, diuites. ¶ Interdum accipitur
pro infirmo & imbecillo. Cic. 3. de Oratore. Infirmitatem autem Hoc
forense, Iirigiosum, acie, tractatum ex vulgo opinionibus, exiguum fan-
tæ ac mendicium est. hoc est infirmum & inuadum, quodque mendici
in morem alienum postulat auxilium.

Mendiculus, diminutivum. πεισιχάτης. Cicero in Catilin. Colledum ex
se nobis desperatis, ex agrestis luxuria, ex rusticis mendiculis, ex deco-
ritibus, &c.

Mendicosa, pen. prod. Vitæ alimenta postulo olivatum. [παιδικὸν ὀλῖβον.
Ital. Mendicosa. Hisp. Mendigosa.] Iuven. Sat. 6. Arcanum ludra tre-
mens mendicat in aurem. Mendicare sibi malum, per metaphoram
dixit Plaut. in Amph. Quia fenestra arate à me mendicas malum.

Mendicans, pen. prod. participium. πεισιχάτης. Plaut. Cap. -de-
cere videatur magis. Me satutum feruere apud te, sumptu & vestitu
tuo. Quam illic, ubi minimè honestum est, mendicantem vivere.

Mendicatus, penult. prod. Aliud participium: vt. Cibo mendicato pasci.
Ovid. 6. Trist. endicitas, Inopia. πεισιχάτης. Ital. Pittoccheria, mendicatione. Hisp. Men-
diguer. ¶ Cic. pro Flac. Potuit dare Sexilius: nam fratres quidem confor-
tes sunt mendicatis. Plaut. Rud. Mendicatem mihi obtulisti opera
tua. Dum tuis ausculto magnidicis mendaciis. Cic. 5. de Finib. Quam &
mendicatem multi perpetuantur, ut viuunt. Idem in Cat. Vt omnes
animi cruciatus, & corporis egestas, & mendicatas consequatur.

Mendiciter, Idem quod miserè, & tenuiter. πεισιχάτης.

Mendicomium, Idem est quod inopia. πεισιχάτης. qua voce vsus est verbo-
rum insignis innovator Laberius, ut refert Nonius.

Mendicabulum, Mendicatio ipsa, siue ipse medicus. [παιδικὸν ὀλῖβον. Ital. Pittocche-
ria, mendicatione. Hisp. Mendiguer.] Plaut. in Aulul. Nam istos reges me-
morare nolo, hominum mendicabula.

Mendum, vide M E N D A.

M E N C I N A, μὲνκίνη, Vrbis mediterranea Oceanicæ, à qua Menecinx,
μηνεκίνη, & Meneceni populi. Stephanus.

M E N C R A T E S, μὲνκρατης, Aeliano teste, medicus fuit Syracusanus,
qui ab ægrotis aliam mercedem non stipulabatur, quam ut ipsum lo-
quem appellaret, scilicet autem illius seruos faceretur. ¶ Alter Menecra-
tes comicus poeta fuit, ut scribit Suidas.

M E N D E M V S, μὲνδης, Philoſophus ex Eretria ciuitate, à quo philo-
sophi Eretriaci dicti sunt. Eretria verò in Eubœa est, ut inquit Strabo
lib. 9. Hic militiam primò exercuit, postea ad Platonem concessit. Fuit
honestate & gravitate insignis, status corporis in senē, ut in iuvene,
fuit firmus & validus. Et quum primam ab omnibus ludibrio habere-
ret, postea tanta in admiratione habitus est, ut ciuitatis gubernacula
ei traderebant. Obiit vitæ suæ anno septuagesimo tertio. ¶ Fuit & alius
Menedemus Lampicensis, Cynicus, qui in tam prodigiosam venerat
superstitionem, ut sumpto habitu Furis, prodiceret, dictitans se explo-
ratorem ex inferis venisse, delatorum demonibus mortaliū peccata.
Pallatus ambulabat cum tunica calati adstricta baltheo puniceo.
Arcadicum pileum gestabat, cornu tragoicos, virgam in manu. Auctor
Laertius. ¶ Item alius Rhodius, Aristoteles auditor, de quo vide
Aristotelis iudicium apud Gellium lib. 13. cap. 5.

Menelæctus, μὲνελαιος, Avis ex aquilarum genere, minima magnitu-
dine, viribus præcipua, colore nigricans, quæ solâ ferus suus alit, fre-

quentique venatur in montibus. Vide Nilium lib. 10. cap. 3.

M E N E L A Y S, μὲνελαιος, Filius Atrei, & Aëropes, ut Homerus tradit, Pif-
thenis verò, ut Heliodorus, & frater Agamemnonis, rex Sparte, qui He-
lenam Iouis & Leda filiam, vxorem habuit: quam quum Paris Pri-
ami filius in absente rapuisset, legatos ad Paridem misit, qui illam re-
perirent: sed quum reddere noller, omnes totius Græciæ principes ad
bellum conuocauit, qui collecto maximo exercitu, ad vnum omnes
sub Agamemnone rege in excidium Troianum coniuarunt. Quumq;
iam tota Phrygia, atque Myſia deuastata, Ilium Priami regiam decen-
nali bello oppugnassent, tandem fraude magis quam viribus illud ex-
pugnauerunt: atque sic vxoriam suam coniugem recepit, consensu-
que navi post octauum ætatis annum, domum rediit. Tanta molis
erat infame reducere scortum. Virgil. lib. 2. Aene. Et Menelaus, & ipse
doli fabricator Epeus.

M E N E S, μὲνες, Teste Herodoto, primus omnium hominum in Ae-
gypto regnavit, sub quo tota Aegyptus, præter Thebæicam plagam
palustris fuit.

M E N E S T H E Y S, μὲνեսθεός, Viri fortis nomen, qui vna cum Adraſto
& Tydeo profectus est ad bellum Thebanum. Vide Statium libro 6.
Thebaid.

M E N E S T H O, μὲνესθω, Nomen Nymphæ, à memorando dictum.

M E N E S T H I Y S, μὲνესθης, Fuit Antiochi & Philomedeus filius, ex Ar-
na ciuitate, quem Paris in bello Troiano occidit, teste Homero in Ili-
ad lib. 7. Iliad.

Meniana, Aedificia quædam dicta sunt, à Menio inuentore, qui primus
excogitavit hoc structuræ genus, ut tignis extra columnam proiectis,
tabulisque superpositis, ampliataq; columnæ summitate, pluribus in
vna columna spectatoribus locus fieret. Vulgò nunc Podioli, & Lobia
dicuntur. Scribit Porphyrio, Menium securitate notissimum, post
abrosum patrimonium vendidisse domum quam habuerat ad forum
spectantem, vna sibi recepta columna, vnde gladiatores spectaret, quæ
ex eo Menij columna nominabatur. Super hac columna (ut nonnulli
tradiderunt) Menius, rectum proiecit & tabulata: vnde ipse & posteri
eius spectare munus gladiatorum possent. Vnde factum putatur, ut
omnia id genus ædificia Meniana vocarentur. Suet. in Calig. Pauci &
proximis menianis spectabant.

Meninges, μὲνινγες, Membranæ duæ sunt, cerebrum circumquaq; conte-
gentes, quarum exterior, quæ aduersus cranij impressiones cerebri ve-
luti propugnaculum est & tegumentum, Crassa siue Dura meninx ap-
pellatur: & vulgò Dura mater. Hæc cranium inus succingit, inter se &
alteram meningem tantum relinquens spatij, quantum cerebri pulsi-
bus facis est. Est autem hæc cribri ritu perforata, duplicatq; ut com-
modius venas muniat, quas in se habet ad summum capitis verticem
ascendentes. Altera cerebro penitus coniuncta est, quæ quod tenuissi-
ma illi membranæ (quam in fetu χρωμα id est secundas vocant) peris-
tilis sit, χρωματις appellatur. Vulgò Pia mater.

M E N I N X, μὲνινγες, Nomen insulæ, ex aduerso minoris Africæ (ut docet
Plin. lib. 5. cap. 7.) quæ in longitudinem patet trigintaquinque millia pas-
suum, in latitudinem viginti quinque. Vulgò Gelus.

M E N I P P V S, μὲνίππος, Phoenix, philosophus Cynicus, conditione fer-
uus, qui nihil memoria magnopere dignum reliquit, præter Namas
aliquot, Testamenta, & Epistolas, & id genus nugæ crebris salibus,
Cynicæque mordacitate reſertas: ad quarum imitationem M. Varro
Satyras conscripsit, quas ab illius nomine Menippeas appellauit, ut
tradit Macrobius in Satyr. Hic ad tem augendam rari audis iussit
dicunt, ut etiam nauticum scens exereceret. Quia ratione immensam
pretiæ vim breui congestit, quàmque quum per insidias sibi compe-
risset esse ereptam, in quo vitam finiuit. Hæc Diogenes Laertius.
¶ Fuit item, teste Suida, Menippus quidam Poëta Comicus, & Alius item
Stratonicensis, tota Asia disertissimus, præceptor Ciceronis, ut ipse in
Bruto testatur. Post à me (inquit) Asia tota peragrata est, cum summis
quidem oratoribus, quibuscum exercebar ipsis lubentibus: quorum
erat princeps Menippus Stratonicensis, meo iudicio tota Asia illis tota
poribus disertissimus: & si nihil habere molestiarum, nec ineptiarum,
Atrorum est, hic orator in illis numerari rectè potest. Hactenus
Cicero in Bruto.

M E N I V S, Lycæonis filius, qui quum patre in lupum versò & domo con-
flagrante Ionem detestaretur, ab eodem fulmine percussus est.

M E N T V S, c. o. s. Romanus, anno ab vrbe condita 430, deuictis nauali
prælio prius Latinis ac Antiatibus, eorum rostra nauium arata in
foro posuit, appellarique forum Rostra cepit. Auctor Lilius lib. 8.
Plin. lib. 34. cap. 5.

M E N C E A R I A, μὲνκερεια, Ptolemæo lib. 2. cap. 6, Hispaniæ vrbs:
vulgò Marcia.

M E N O D O T V S, μὲνδοτος, Medicus insignis, ætate Scapionis, cuius
meminit Galenus in Therapeut.

M E N O C E V S, μὲνκενς, Iuuenis Thebanus, filius Creontis, qui pro pa-
tris salute sanguinem suum, atq; adeo vitam ipsam sponte profudit.
Nam quum Thebanis eo tempore, quo ab ærgius obsidebatur, redditum
esset oraculum, vrhem saluam fore, si vltimus ex Cadmi posteris,
spontanea se morte manibus eius deuoueretur, intelliges Menæceus ora-
culum illud ad se pertinere, nihil cunctatus, suo sibi gladio necem con-
seuit. Vide Statium 10. Thebaid.

M E N O C I S, μὲνκενς, penult. prod. Vrbis Phœcærum vltima, quæ ad
Occasum vergit.

M E N O T E S, μὲνότες, Nomen vnus ex sociis Aeneæ, qui gubernator fuit
navis, cui nomen erat centauro. Virg. 4. Aen. Rectorem navis compel-
lat voce Menœtem.

M E N O T I Y S, μὲνότης, teste Homero, Filius fuit Actoris ex Aegina,
quam viciatam Iupiter illi in coniugem dederat. Hic postea relicta
Aegina matre in Opuntum Locrorum se contulit, ibiq; Patroclum ex
Stenecle vxore suscepit, qui ab eo Menœtiades appellatur. Ouidius in
Epistola Penel. Siue Menœtiades falsis cecidisse sub armis, &c.

Menoles, vide M A N O L E S cum diphthong.

M E N O N, ονις, μὲννον, Arrogantissimus Sophista fuit Socratis ætate: cuius
meminit Plutarchus in libello, quem ἐπὶ ἀνοψίλῳ inscripsit.

M E N O P H I L Y S,

MENOPHILVS, *periploas*, Eunuchus fuit, cui Michridares à Pompeio victus filiam seruandam dedit in arce quadam : quam quum Manlius Priscus obfeditset, defensorq; deditionem parantes Menophilus scutiret, gladium in viscera sua compegit, veritus ne capienda puella raperetur & violaretur. Autor Ammianus Marcell. lib. 16.

M. NO. 5 C. A., *unus*, Oppidum Vardulorum in Tarraconensi Hispania:
cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 20, & Ptolem. lib. 1. cap. 6.

MEÑOTHAÏVS, *μνηθαιος*, Ruusius in *Mezocim influens*: cuius me-
minit Plinius lib. 6. cap. 7.

Mens, huius mentis, form. gen. [ps. Ital. *Mente*. Hisp. *Entendimiento*, & *memoria*.] Est princeps animæ facultas, quæ & intelligentia à quibusdam

¶ *Est principis animæ facultas, quæ cunctis sensibus præ-
vocat: quæ solus homo prædatus, cæteri ancecellit animantibus,
quæq; in corporeas & ab omni materia abstrahæ contemplatur.
Hinc fit, ut mentem pleriq; dictam effluunt, quasi eminentem: siue
quod inter omnes animæ facultates maximè emineat, siue quod per
eam inter animalia plurimum emineamus. Quid, 15. Meta. Meute deos
adit, & quod natura negabat Visibus humanis, oculis ea pectoris hau-
sit, Cie. de Senec. Homini siue natura, siue deus, nihil mentis præstan-
tius dedit. Idem pro Rabbio, Itaq; cum multis aliis de causis virtutum
bonorum mentes diuina mihi atq; æternæ videntur effluere, tum maximè,
quod optimi & sapientissimi cuiusq; animus ita præsentit in posterum,
ut nihil nisi sempiternum spectare videatur. Idem 2. Offic. Homini
autem mens dicendo alitur, & cogitando semper aliquid ut inquiri,
aut agit, videndi, & audiendi delectatione ducitur. Laëtant. lib. 7. Pri-
mum non idem est mens, & anima. Aliud est enim, quo vivimus: aliud
quo cogitamus. Nam dormientium mens, non anima sopitur: & in-
iuriis mens extinguitur, anima manet. Et ideo qui mentis competes*

non sunt, non excedunt, sed dementes appellantur. Mens ergo (id est intelligentia) vel augetur, vel minuitur pro utraque: anima in statu suo semper est. Et ex quo tempore spirantem accepit facultatem, eodem viroque ad vltimum durat, donec emissā corporis claustris, ad suam sedem reuolet. Thales Milesius, Velocissimus (inquit) omnium quis sunt, est mens: nam tantæ celeritatis est, vt vno temporis puncto cælum omne collustrat, maria peroulet, terras & vbes peragrat. (Qui vero Animum & Mentem idem esse dicunt, falluntur: quoniam Mens hic cogitationis, consilij; subtilitas quædam, cæcæ rationi constantia. Inuicem Amentes & Dementes dicuntur, qui nullo consilio vrantur. Animus vero est vitæ & voluntatis fundamentum. Plant. in Cistell. Exanimor, diffessor, distrahor, disripior, ita Nullam mentem animi habeo. Idem in Epid. Pauor terruit mentem animi, neque est vbi meas colloceam spes. Ex quibus Plauti testimonij clarissime ostenditur, Mentem esse rem diuersam ab Animo. Alioqui enim Plautus inepte dixisset, mentem animi. Similiter etiam Terentius in And. Animum & Mentem res diuersas facit. Mala (inquit) mens, malus animus. (Ponitur quandoque, pro voluntate, sententia, siue vt vulgus loquitur) intentione. Virg. I. Aene. in primis regina quæcum Accipit in Tæuro animus, mentemque benignam Cic. lib. 4. Tusc. Quæst. Humanus autem animus, qui decerpit est ex mente diuina, cum alio nullo, nisi cum ipso Deo (si hoc est fas dictu) comparari potest. Hic igitur si est exultans, & si eius acies ita curata, vt nec necesse eritioribus, hic perfecta mens, id est absolutata ratio, quod est ædem quod virtus. (Ponitur quandoque Mens pro consilio, *λογισμός*, Virg. I. Aene. Nolitam nunc accipe mentem. (Quandoque pro animo. Cicero. I. de Orat. Ego autem defendebam hæc cum mente fuisse, &c. (Sux mentis esse dicuntur, qui sibi reddere propitium, & bonam mentem habent. Cicin. Pisone, hic si mentis esset lux, nisi pernas patris, &c. (Deponere mentem mentiumque in gremijs matris, dixit Cicero in Antonium Philip. 3. (Fluxus composita sunt a mens, Demens, Vehemens. (Mente captus, pro amente accipitur, *ἄνους, ἀνέφρων*, quemadmodum Oculis captus, pro cæco Festus, Mente captus dicitur, quoniam mens ex hominum porellate abiit.

Mentio, onis, à supino Mentum, Quod à Meno verbo antiquo deducitur, teste Valla lib. 3. [*Semper nuncius dicitur. Ital. Mentione. Hi. Agencien. à memoria.*] Mentioem facere aliquis, est commemorare. Terent. in Eupuch. Si quando illa mentionem Phœdræ facit, &c. Cicero ad Quinctium lib. 13, Hominem esse neminem, qui vagam mentionem tui sine tua summa laude fecit. [Dicimus etiam Mentionem facere de aliquo, Mentionem habere aliquis, Incidere in mentionem aliquis, intermittere mentionem aliquis. Plin. lib. 2. cap. 8, In mentione terræ dicitur, id est dum terræ faciemus mentionem.]

Mentior, iuris, Contra id quod in mente est, loquor. [*ψευδαιμα, ψευδολογία.*]
Ital. *Mentire, dire bugie.* [Hisp. *Mentir*] Plaut. in Amph. - verbeo, mentiris
nunc: Atiam faciam ut verum dicas dicere. Terent. in Heaut. Non
est mentiri meum. Id est non confuui mentiri. Qui enim mentitur, ad
ipse fallitur, sed alterum fallere conatur in eius detrimentum. Qui verò
mendacium dicit, cum etiam fallitur, quum credit se verò dicere. Vnde
Nigidius, apud Gellium, Vir bonus prastare debet ne mentiator; pru-
dens, ne mendacium dicat. ¶ Aliquando tamen Mentiri, est per im-
prudensiam falsum dicere, sicut & Mendacium dicere. Cui. lib. 4. Tull.
Nunc ad philosophos veniam, qui negant errorem Ruptum esse, atq;
in colligant cum Epicuro non multum mentiente. Priscianus vult
hoc verbum esse commune. ¶ Interdum est fingere, simulare, & velle
videri id quod non est: vt quum dicimus Mentiri sexum, Mentiri co-
lorem furo. Maria. lib. 1. Mentidici; virum prodigiosa Venus. Colum.
in pref. lib. 1. Attonitus miramur æstus effeminatorum, quod à natu-
ra sexum viris denegatum muliebri moui mentiantur, decipiantque
oculos spectantium. Quint. lib. 2. cap. 15. Et mangonium, qui colorem
suo, & verum robur inani sagina mentiuntur. Plin. lib. 37. cap. 8. Inhi-
cut, candoreque mentitur. ¶ Et dicimus Mentiri aduersus aliquem,
Mentiri in aliquem, Mentiri alicui, & Mentiri de aliquo: testimonia pas-
sim est inuacere. ¶ Huius compositum est ementior, quod est aperte,
sive publice ostendo quod non est. *verbo ostentare, mentari.*

Mensa, x. Ad quam accubimus cibum (sumptu) dicta, (inquit Varro, quasi *mesa*, quod inter duos ponitur, [τραπεζα. Ital. *Mensa*, *panola*. Hisp. *Mensi en que comemos*.] Virgil. t. Acne. Pars epulis onerant *mensas*, & plena reponunt. *Pocula*. Duo autem fuerunt apud Romanos pretic-

filifima menſarum genera, Circea ſcilicet, & Acerna: de quibus apud Marſia lib. 14. Epigrammata duo. Quidius 12. Met. Hunc pede conuulſo menſe Pellus acerna: Sraeati ueni Belaras, dieſcio in peſſora mento Ad Vmbraſ, Cicerō 6. Ver. Tu maximam & pulcherrimam menſam citream à Lutadio abſtulſiti. Horat. 1. Serm. ſat. 3. - modò ſit mihi menſa tripes, & Concha falis puri, & toga, quæ defendere frigis, Quamuis craſſa, queat, &c. ¶ Quandoque ponitur pro prandio, vel cenâ. Iuuenal. Saty. 1. - quom de te præclaris eribus, & tam Antiquis vnâ comedulor patrimoniâ menſa. Vnde & Primæ, & Secundæ menſæ, id eſt primi & ſecondi cibi: vulgus *Prætorium* & *Exilium* menſæ appellat. Quid. de Nuce, Poma cadunt menſis non interdicta ſecondis. Cic. ad Art. lib. 14. Secundam menſam, dixit in numero ſingulari. Hæc (inquit) ad te ſcripſi, appoſita ſeunda menſa. ¶ Accipitur etiam Menſa pro abaco numulariorum, quemadmodum apud Græcos *τραπεζα*: vnde & ipſi numularii à Cicerone Menſarii vocantur, quos Græci vocant *τραπεζίται*. Cic. in Piſo. Quid? ſtipendium militibus per omnes annos à ciuitatibus, menſis palam pro poſitis, eſſe numerarunt? ¶ Ponitur quandoque pro diſco, ſive quadra, qua vtiuntur in menſa ad epulas in fruſtra conſiderandæ. Fieri ſolet frequentius ex ligno, aut ſtanno, olim etiam ex pane. Virg. 7. Æne. Acciſus coget dapibus conſumere menſas. ¶ De menſa mittere, id eſt de iis que appoſita erant menſis. Cicero ad Atticum lib. 3. Diſcubuiſimus omnes pæter illam; cuiſcimen Quo de menſa miſiſti, illa reiecit. ¶ Antiqui menſiam vaſorum quadratam habuerunt, vocaueruntque Vnarium: de quo vide Varro-nem. ¶ Fuit & menſa vinctura rotunda, nomine Cybantum, & *ἀνὴρ κούριος*: ſic enim Græci calicem vocant. Altera erat quadrata vna columella ſubnixâ, Caribulum vocabatur. Autor eſt idem Vatro de lin-gua Latina lib. 4.

Mensula, α , diminutivum. $\mu\epsilon\sigma\sigma\alpha\lambda\acute{\alpha}$. Plaut. in Mostell. Cedo aquam manibus, puer, appone hic mensulam.

Menſurarius,rij, Qui & Argentarius à Latinis, à Græcis τραπεζίτης, in καμυβανός dicitur. [ital. *caſſiere, baulliere.* Hisp. *banquero* & cambador.] Lili. lib. 7. ab Vibe, Solutionem æris alieni in publicam eorum veterunt: quinq; viris creatis, quos Menſarios à diſpenſatione pecunie appellatur. Cic. pro Plac. Cum ciuitate inhi res effecerrima, & confidentiſſima litera rum, in qua nūmus moueri nullus poceſt ſine quinq; Prætoribus, tribus Queſtoribus, quatuor menſariis, qui apud illos à populo creatur. Menſularij, Idem qui menſarii, & argentarii dicuntur. *σημαρίτης.* Vitruv hac voce Vlp. l. si veniſſi. de priuileg. cred.

Mentis, is. A Metior deducitur, quasi res numero dierum mensa. [*var.*]

Menſis, Abſolutè dicitur, & quatuor adiectum uocatur. ¶ *Jen.*
Ital. *Mefe*. Hiſp. *El meſe*. Cic. lib. 2. de Natu. deo. Qui quia menſis ſparia
conſtituit, Menſes nominantur. Macrobius à Græco *μηνος* id eſt à Luna
trahit: nam Luna curſulo menſis conſtituitur. Terent. in Adelp. Com.
proſſu grauida facta eſt: menſis hic decemus eſt. Horat. 2. Epist. 1. Qui
vel menſe breui, vel toto eſt iunior anno. Stat. 3. Syl. Alſuper ipſe lae-
bor Annus, & anguſto buſſeni limite menſes. Virg. 3. Georg. Se-
pe diem, noctūq; &, & totum ex ordine menſem Paſcitur. Terent.
Adelp. Inne dum dubitas, menſes abierunt decem. Viig. 3. Aeglog.
Et incipiente magni procedere menſes. ¶ Menſes in plurali, ſunt nu-
merum menſium. Plin. lib. 21. cap. 2. Ciet menſes ē vino pota. Idem
lib. 21. cap. 2. Prodeſt & orthopnoicis & anhelationi, mulierūque
menſibus retardatis. ¶ Hinc Trimeſtris, τριμηνιον, trium menſium. Aug.
lib. 13. de Ciuit. Araedes, quorum anni crimeſtres fuerunt. ¶ Bime-
ſtris, duorum menſium.

Menstruus, a, um, Quod est vnus mensis. *[μενησιν, ἐν μηνί, ὁ]*. Ital. *Di me-
neste*. Hippo. *Cujus quæ dura vn mens.* Cicc. i. de Natu. deorum, Huius
hanc illustrationem eiusdem incenia radiis menstruospatio luna com-
plet. Luna lib. i. Menstruus in Fastos distinguit secula Consul. Varro
de Re rust. lib. i. cap. 7. Et quando tempora duorum generum sunt,
vnum annuale, quod Sol circuitu suo finit: alterum menstruum, quod
Luna circueiens comprehendit, &c. Cicc. pro Rofo. Com. Quid est,
quod negligenter scribamus aduersaria quid est, quod diligenter con-
ficiamus tabulas i qua de causa? quia hæc sunt menstrua, ille æternæ.
¶ Menstrua cibaria, apud Ciceronem j. Ver, que sunt vnus mensis. Sic
Opus menstruum, Menstrua vita. ¶ Menstruum etiam ponitur ali-
quando pro alimento in singulos menses legari v. Annum, quod
in singulos annos. Vlpianus in l. qui ponit. ff. de cess. bon. Siquid mi-
sericordie causa fuerit relictum, pura menstruum, vel annuum, ali-
mentorum nomine.

Menstrua,orum, substantia,rum, pluralis numeri, Mulierum profluuium est, & purgatio frigidi & indigesti humoris, quem uanaria quali noxium expellit. *μηστρον* *μηστρον* *μηστρον*. Differt autem Menstrua, quod uinoquoque mense mulieribus, quæ ex ætate sunt, & vt possint concipere, solent accidere: vnde etiam Menfes appellamus. Menstrui viris describit Plin. lib. 7. cap. 15. his verbis, Sed nihil facili reperitur mulierum profluuium magis monstrificum: acceunt superuacua multa, sterileque castræ fruges, morientur infira, exurunt hororum germina, & fructus arborum quibus infidit, decidunt: speculorum fulgor ipso aspectu hebetatur, acies ferri præstringitur, ebriorque nitore alui apum emoriuntur: æt etiam aq. ferrum rubigo prius corripit, odorq. vitæ aera. Et in rabiem aguntur gustato co canes, atque insanabili veneno morsus infigitur.

Menſtrualis, i.e, Quod fingulis menſibus fit. *ἡμενηαία*. Ital. *coſa che ſi fa ogni meſe*. Hiſp. *coſa que ſe hace cada meſ*. ¶ Plaut. in Cape. Qui ſolebam menſtrualis cupulas ante adificare. ¶ Menſtrualis mulier, que menſtrua patitur, que mulieribus fingulis menſibus accidere ſolent. *ἡμενηαία*. ¶ Plin. lib. 7. c. 10. Omnia vero acceſſu mulieris menſtrualis Rauſcūt. Idem lib. 7. cap. 1. ſolum autem animal menſtruale mulier eſt.

Mentagra, x, Morbus dictus à mento, à quo incipit, & faciem quidem.

collum, pectus, manūque fædo quodam fursure occupat, *æterxi*. Vide Plinium lib. 26. cap. 1, & ea quæ annotauimus in dictione *Lichen*.

MENTERCOGA, *μεντερκογα*, Civitas est Hispanix, in finibus Celtiber-
tia, Ptolem. lib. 2. cap. 6.

Meraculus diminutivum. *ἀντιμεράκιον*, *μεράκιον*. Plinius libro 10. cap. 19. Opium ex vino meraculo, si potius datur, scorpionum ictibus reficit.

Meracior, comparativum: **Meracissimus** superlativum. Vnde Meracius bibere dicuntur ii qui minus aque, vino miscetur, *ἀντιμεράκιον*, *μεράκιον*: sicut contrariio Diluvius, qui plus aque adhibetur. Celsus precipit hyeme meracius bibendum esse, iussit Iulianus. Cic. 3. de Nat. Deo. Hic medicus sciat, cum agrotum, cui iussit, hunc vinum sumere, meracius sumptum, statimque, peritumque, magna sit in culpa.

Mercales, **Mercator**, **Mercatura**, **Mercatio**, **Mercatus**, participium. **Mercatus**, adiectivum, vide **M E R C O R**.

Merces, **cedis**, A mercedo are, inquit Varr. li. 4. de lingua Latina. *μερομήνη*, *μερομήνη*. Hic *journal de cada y su dia*. Est enim Merces, primum quod datur pro labore, hunc stipendium. Iuvenat. Sat. 7. Scire volunt omnes, mercedem solvete nemo. Cic. pro Sext. Rolet. Intem mihi videtur Eruci vna mercede duas res atlequi velle: nos iudicio perferunde: aculeate autem eos ipsos, a quibus mercedem accepisti. (Quandoque, ponitur per pensionem, & redditu annuo. Cic. 2. de Finib. Vides igitur si amicitiam sua charitate metare, nihil esse prestantius: si emolumentum, summam familiaritatem preiorum pretiosiorum mercede superari. (Quandoque pro pretio & damno. Cic. ad Lent. Tamen in molestia gaudeo te eam fidem cognoscere hominum, non ita magna mercede, quam ego maximo dolore cognoram.

Mercedula, diminutivum. *μερομήνη*. Cic. 1. de Orat. Itaque ut apud Græcos infimi homines mercedula adducti roiniliter se prebent in iudiciis oratoribus.

Mercenarius, *τιλ*, Qui mercedis gratia operam suam alicui prestat. *μερομήνη*, *μερομήνη*. Colum. Siue mediarum facularum dominus ex mercedis alicuique possentem iam quotidianum illud tributum, qui vtilitatis esse non possit, ignarum rei, cui praefecturus est, magistrum fieri iubet. Cic. 1. Offic. Illiciales & sordidi quæstus mercenariorum omnium, quorum opera, non quorum artes emuntur.

Mercenarius, a, um, Quod mercede conductum est, *μερομήνη*, *μερομήνη*. Vnde, Vnde Mercurii testes apud Ciceronem in Epistolis: & Mercenarius Prætoris decerem, apud eundem in Verrem. Mercenarius, & Gracurus sunt contraria. Cic. 1. de Leg. Quid liberalitas? gratuita est, ad mercedem? Si sine premio, benigna est, & gratuita: si cum mercede, conducta.

Mercimonium, vide **M E R C**.

Mercor, *aris*, deponens est, Lucri causa mercaturam exerceo, vel etiam simpliciter emo. *ἀντιμεράκιον*, *μεράκιον*. Ital. *Mercare*. Hic *Mercor* *comprare*. Et quandoque aculeatius solo contentum est. Terent. in Heaut. Unde adeo, quod agrum in proximo hic merceus es. (Quandoque cum ablativo pretium denotante iungitur, sicut Ermo. Gellius libro 1. cap. 19. Libros treis reliquos mercaur, nihilio minori pretio. (Quandoque ablativo mediante aliqua harum præpositionum A, Ab, vel De, sine pretio expresso. Cic. lib. 1. Offic. Sordidi etiam putandi, qui mercantur à mercatoribus quod statim vendant. Plaut. in Epid. Mercatus te hodie est de lenone Apocredes: (Quandoque dativo. Terent. in Eun. Quidam eunuchus, quem mercaus fuerat frater Thaidi. (Mercari Græca fides, est vbi non verbis, neque stipulationibus, sed præsentis pecunia res agitur. Oblenitorem enim Græcis nihil habebatur fidei, nisi præsentem pecuniam numerassent. Plaut. in Asin. Cætera quæ volumus rei, Græca mercaurum fide. (Mercari præsentis pecunia. Idem in Cap. Quos tam grandi sum mercaus præsentis pecunia. (Composita sunt, Commercior. Plaut. in Cap. Pater ego capuus comercaur alios. (Præmercor, antè alios mercor, vel scilicet citius vendam.

Mercatus, a, um, participium *μερομήνη*. Modò adiectivum, ut apud Terentium, Argum in proximo merceus est adiect. emissi. Modò passivè. Plin. lib. 37. cap. 2. Hic est m. trullum vnam non ante multos annos mercaur à matrefamilias, nec diuere.

Mercatus, us. Idem quod mercaus adiect. *μερομήνη*. Ital. *Mercata*. Hic *El mercada obra de mercar*. Plaut. in Molt. Adeus filius tuus emit. T. a. ades? T. a. ades. T. Euge. Philochles patriflar, & iam homo in mercatum auortitur. (Aliquando etiam pro loco accipitur, ad quem mercatores emendi, vendendique gratia conueniunt, quem etiam appellamus Emporium, vel Forum. *μερομήνη*. Ital. *Mercato*. Hic *Mercado*, *lugar de mercar* *comprare*. Liur. lib. 1. ab Urb. Tullius ad Feronia sanum mercatu frequenti negotiatorum Romanos comprehensos querebatur. Cic. lib. 1. Offic. Quo cum, tanquam ad mercatum bonarum artium, profectus sis, inane redire turpissimum est. Terent. in Adelph. empra mulieres Còplures, & item hinc alia que porto in Cypum, Nisi eo ad mercatum venio, damnum maximum est. Quem in locum Donatus annotat Mercatum aliquando accipi proptio tempore quo negotiatores ad emendum & vendendum conueniunt: hoc est pro ipsiis adiutis.

Mercatio, *onis*, verbale, *μερομήνη*. Gell. libro 3. cap. 3. Pecunia omni in mercationibus perditæ.

Mercator, *oris*, Qui emit, seu ut ipse possideat, seu ut alteri vendat. *μερομήνη*, *μερομήνη*. Ital. *Mercatore*. Hic *Mercador* *comprador*. Horat. lib. 1. Epil. Impiger extremos currit mercator ad indos. Cic. in Orat. Neque me diuine mouent, quibus omnes Africanos & Lælios multi vendunt, mercaurque, superat. Iuvenat. Sat. 14. Sacri mercator olentis. Hora. de Arte, Mercatorve vagus, cultorve virentis agelli.

Mercatura, a, Negotatio, hunc actus mercaudi. *μερομήνη*. Ital. *Mercantia*. Hic *Mercatura*. Cic. lib. 1. Offic. Mercatura autem, si tenuis est, sordida putanda est: si magna & copiosa, multa vndique apportans, multis sine vauiate impensis, non est admodum vituperanda. Dicimus autem, Facere mercaturam, pro exercere. Cic. 7. Vert. Alios qui à prædationibus erant capti, quum mercaus facerent, &c. Idem de Leg. agr. Hæc verò emendi & vendendi quæ turpissimum, ac turpissimum mercaturam, alienam actione. Tribunitia, alienam dignare. pop. Roma. semper putari.

Mercalis, *le*, Quasi vendibilis. *μερομήνη*. Ital. *Vendibile*, *mercantile*. Hic *cofo que se vende vender*. Colum. lib. 7. ca. 6. Ex his singula capita que videntur esse robustiora, in supplementum gregis reficiuntur, exteræ mercaibus traduntur: id est vendibilibus. Quædam tamen exemplaria hic legunt

Georg. Abhor & pecti squalentia terga lacerti. Pinguibus à stabulis, meropisq; aliisq; volucres. De hac aue sic scribit Plin. lib. 10. cap. 33. Nec vero in minor solertia, quæ cupabula in terra faciunt, corporis gravitate prohibere sublimis petere. Merops vocatur, genitores suos reconditis pascens, pallido intus colore pennarum, superne cyaneo, priori subrutulo. Nidificat in specu, sed pedum defossa altitudine. Merops præterea diversarum linguarum homines dicuntur: à *μεροψ*, quod est diuido, & *ψ*, per o, breue, quod vocem significat. Est etiam Merops, Gignantis nomen, vnus ex iis qui Iouem de celo deurbare conati sunt: à quo Cos insula, Meropis appellata existimatur.

M *α ο ρ ε s*, *μεροψ*, pen. cort. Mons Græciæ iuxta Thessaliam, variis præruptis anfractibus: qui vndiq; resurgente Echo, voces diuersas reddi, vnde etiam appellationem sortitus est.

M *α ο s*, sine Merus, *μερος*, Mōs est in sibus Indiar, in cuius radice Dionysius in Indiam proficiscens, Nysam urbem cōdidit. Curt. lib. 7. Nysa sita est sub radicibus montis, quem Meron accolæ appellant. Inde Græci mentendi traxerunt licentiam, Iouis femine Liberum patrem esse celatum. Græci enim *μερος* femur significat.

Merlo, & **Merto**, vide **M E R O**.

Merula, Auis sic dicta, quod sola volat, & solitaria pascitur: quasi mera volans. *μερουλα*. Hanc tamen etymologiam, vt superstitiosam & plus iusto curiosam, ridet Fabius lib. 1. cap. 10, ita Varro nem vellicans. Sed huic tanti fuit vertere, vt merula, quia sola volat, quasi mera volans nominaretur. De huius auis natura Plin. lib. 10. cap. 19. Merula ex nigra rufescit, zitate canit, hyeme balbutit, circa solstitium muta. Roratum quoq; in aniculis, in ebullit figurat duntaxat maribus. Hor. 2. Serm. Sat. 8. Vidimus & merulas poni, & sine clune palumbes. Idem de Arte. Intentus merulis anceps. Est etia piscis saxatilis Plin. respl. li. 32. ca. 11. Hoc nomine etia dictus est Bauus, qui Albingæ ciuitatis latus alluuiæ nomine Centa dictus, quia centenis annibus augeat.

Merus, a, um, Quod est solum. *μερος*. Italice & Hispanice, *solo*. Tercen, in Phor. Nihil habet, nisi spem meram. Per translationem ponitur pro puro. Cic. lib. 2. de Orat. Ecce tibi exortus est. Isocrates, magister istorum omnium, cuius è ludo, tanquam ex equo Troiano, meri principes *μεροπαιδοι* exierunt. Idem 3. de Nat. deo. Vehementius quidē inuictus es in meram Stoicorum rationem. Idem ad Attic. lib. 4. Venerat horis duabus ante Cherippus, mera monstra nuntiatur. Idem, Quid est igitur quod laborer? amicos habet, meras nugas, &c.

Merum, substantiuum, Vinum aqua non dilutum. *μερυν*. Ital. *Vino puro*. Hisp. *Vino puro* & *no mezclado*. Plin. lib. 13. cap. 1. Merum quidem remedium est contra cicutas, coriandrum, acanita, viscum, meconium, argentum vinum. Ouid. 15. Metam. - odiumq; meri permixtum in vndis. Idem 9. Met. Haud alio vultu, quam si conuiua iaceres. Inter plena meri redimimus pocula festis. Virg. 3. Aene. Tum pater Anchises magnū cratera corona Induit, impleuitq; mero, diuolq; vocauit Stas celsa in puppi. Meribibulus, li. [Ital. *Colui che beue il vino senza acqua*. Hisp. *Beuidor de vino sin agua*.] Qui vinum sine aqua bibit: cuiusmodi homines à Græcis *μεροβιβου* appellatur: quo veluti peculiari epitheto apud illos Thæces notati sunt. Aug. Quum veneti audior esset, quadam die ab irata ancilla per conuiuium appellata est meribibula: quæ restantum ei pu dorem iniecit, vt postmodum sobria profus fuerit. Et hoc quidem nomen diminutiuum est. Sicut enim Bibulus diminutiuum videtur à Bibus, quo extra compositionem non vtimur, ita Meribibula, vel Merobibula, à Merobiba: quo nomine licentia compositione vsus est Plautus. Curc. Anus hic recubare solet, cussos, ianatrix: nomen est lenæ mulieribus, quæ merobiba.

M E R V S I V M, *μερυσιον*, Siciliæ locus 70 à Syracusis stadiis distans: cuius incolæ Merusij dicti sunt. Auctor Stephanus.

Merx, huius meris, Est species ipsa quæ emicitur, venditur, *μεροψ*. Ital. *Merce*. Hisp. *Mercederia*. Mercatura verò est ipsum negotiationis exercitium. Cic. lib. 2. de Rep. 3. Phœnice primi mercaturis, & mercibus suis, auritiam, & magnificentiam, & inextinguibiles cupiditates omnium rerum exportauerunt in Græciam. Porro Merx singulare interdum legitur, sed minus vsitatum. Plin. lib. 11. cap. 15. Sarmata quoq; in merce sunt. Plaut. in Cistell. Mala merx hera hæc, & callida. Idem in Milit. Siconi merces pretium stat pro virtute vt valeat. Quæ improba est, pro meris vitio dominum pretio pauperat. Idem Pectis, Merx tua mala est. Quint. lib. 1. ca. 12. Sordide merces negotiator. Gestat mercem sine furo. Horat. 1. Serm. Sat. 1. Frequentius verò in plurali. Horat. in Arte, Vt præcepit, ad merces turbam qui cogit emendas. Cic. 7. Verr. Meribus ademptis in vincula coniectos esse mercatores. Et scilicet merces, apud Columellam lib. 12, hoc est ea quæ hominum elui accommodata venduntur. Fallaces & fuscæ merces, Cic. pro Rabir. Posth. Mutare merces, Ouid. 1. Trist. eleg. 2.

Mercimonium, eiusdem significationis: nomen quidem antiquum, sed quod tamen non reformidauit exactissimus verborum censor Lautentius Valla, Ratim in fronte versonis Latinæ Herodoti Græci historici. Vfus est & Plaut. in Curc. Sed quid agit meum mercimonium apud vos? **Mela**, *μέλα*. Teste Virgilio, sunt partes medum ædium, quas idem Latine Medianas appellari asserit.

M E S A P I A, *μεσαπία*, vide **M E S S A P I A**.

M E S A N I T E S, *μεσανίτες*, Persici sinus pars est, Stephano.

Mesatrum, *μεσατρον*, vide **M E S E N T E R I V M**.

Mesarchon, *μεσαρχον*, Dicitur corpus illud venosum, per quod hepar, veluti per manum chylum ex ventriculo attrahit. Alio nomine Mesenterium dicitur.

Mesauli, *μεσαυλοι*. Aedium itinera dicuntur, quæ inter duas aulas, id est duo atria, sunt interposita. A nonnullis etiam Andrones vocantur, teste Cælio Rhodig. lib. 27. cap. 14.

Mesenterium, *μεσεντεριον*, Crassa quædā & adiposa membrana est, multis & neruis, & venis, & glandulis intertextis, medium inter intestina situm obtinens: vnde & nomen accepit. Huius veluti manus cuiusdam opera, recur chylum à ventriculo attrahit, per eas venas, quas mesaricæ vocant. Alio nomine Mesatrum appellatur.

M E S S E, *μεσσε*, Venus inter Boream, & Cæciam medius: vnde & nomen habet. Huius meminit Plinius lib. 1. cap. 47.

M E S T E R I A, *μεστερία*, Vulgò *Mesember*, Megarensum colonia, quam antea Menebriam vocabant, quasi Menapoli, id est Menæ ciuitatem. Eius enim adificator Menas appellabatur: Bria verò sermone Thracio ciuitas vocatur. Hæc Strabo lib. 7. Mesembriaci portus meminit Ouidius 1. Trist. eleg. 9.

M E S T A, vide **M A S T A**.

Melochorus, pen. cor. *μελοχρος*. Qui in medio turba stans, reliquis canendi, vel aliud agendi signum proponit. Sidorius, -nullus ibi lyristes, Choraules, melochorus, tympanistria, psalteria canit. Vide Cælium Rhod. lib. 4. cap. 14.

Melocranium, *μελοκρανιον*, Vertex capitis, medij cranij locū obtinens.

M E S O L A, *μεσολα*, Melleniaci agri oppidum, inter Taygetum montem, & Messenem urbem situm. Gentile est Melolates. Stephanus.

Meloleucos, *μεσολευκος*, Gemma, quam medium linea alba distinguit: de qua Plinius lib. 17. cap. 10. Est præterea hoc nomine herba quædam, habens candidam lineam per folium discurrentem. Plin. lib. 27. cap. 11. Leuce Mercurialis similis, nomen ex causa accepit, per medium folium candida linea transcurrente: quare Meloleucum quidā vocant. *μεσος* namq; medius est, & *λευκος* albus.

M E S O M E D E S, pen. prod. *μεσομεδης*, Poeta Lyricus ex Creta oriundus, Adriani Cæsaris libertus: in cuius gratiam scripsit laudes Antinoi, qui Adriano in deliciis erat. Suidas.

Mesomelas, *μεσομελας*, Gemma est nigram habens venam, quemlibet colorem per medium secantem: de qua Plin. lib. 37. cap. 10.

Melson, *μεσων*, auctor Pesto. Persona comica appellatur aut coqui, aut nauæ, aut eius generis: dicta ab inueterate Melone Comædo, vt Aristophanes grammaticus. Quamquam rectius videatur manare à fonte Græco, *μεσος* namq; medium significat. Porro coquorū, nauatarum, cerdonum, atq; huiusmodi episcum personæ medix sunt: vt quæ neq; serules videantur, quum libere sint operæ: neq; omnino libere, quum mercenariæ. Est autem merces, teste Cicerone, auctoramentum seruitutis. Proinde medij sunt & mixtæ personæ, quæ *μεσων* dici possunt: vt *μεσος* & *μεσος*, dicimus in Comædiis. Est præterea Melson, *μεσων* quidam Astrologus, qui Atheniensibus in expeditione Siciliensem profecturus, quum ipse quoq; ad id bellum defectus esset, imminetent toti exercitui cladem prospiciens, propriis edibus ignem iniecit, furorēque tam secē assimulauit, vt veluti insanus, & bello parum idoneus, domi fuerit relictus. Vide Plutarch. in Nicia, Alcibiade, & Pyrrho. Item apud Cælium lib. 11. cap. 76.

Melonychia, *μελονυχία*, Media nox. Vide latius supra in dictionibus **A V R O R A** & **D I E S**.

M E S O P O N T I V S, *μεσποντιος*, cognominatus est Neptunus qui apud Eresum Lesbii insulæ ciuitatem colebatur. Stephanus.

M E S O P O T A M I A, *μεσποταμία*, Regio maioris Asiæ, inter Euphratem & Tigrim, vnde nomen habet: *μεσος* enim medium sonat, & *ποταμος* fluuium. Tacitus lib. 5. Max repetita amicitia regis, multo apud eum honore, præfectus campis, qui Euphrate & Tigri inclitis amnibus circumfusi, Mesopotamiz nomen acceperunt. Habet hæc regio Tigrim ab Oriente, & Euphratem ab Occidente: à Meridie Babyloniam, ab Aquilone Caucaasum. Mesopotamiam impinguit Euphrates (vt inquit Solinus) annue inundationis excessibus ceteris superfluit. Hæc regio etiam dicta est Seleucia, vt lib. 6. refert Plinius.

Mesosphærum, *μεσosphæρον*, Indici nardi foliū, vt magnitudine, ita & preuo, medium ex tribus speciebus locū obtinens. Vide Plin. lib. 12. cap. 12.

Mespilus, li. pen. cor. *μεσπιλον*. Ital. *Mespilo*. Hisp. *Mespeira*. Genus arboris, cuius fructus Mespilū, *μεσπιλον*, dicitur. Palladius de infectionibus. Mespilū: ex armar pugnacibus horrida mēbris. Hæc arbor folijs est pius rubris, quàm deciduis, radice inextirpabili: ignota Italix: Catois aucto.

M E S S A, *μεσσα*, pen. prod. *μεσσα*. Dicitur est Valerius Corvinus, quia Messanam in Sicilia expugnauit, & vrbis capte in se translatione nomine, Messana primò, paulatim, vulgo permixta literas, Messala dictus est. Vnde & Messalatum familia Romæ florentissima, ex qua Messala Corvinus orator nobilis ortum habuit. Hic quum prouectior foret, ante biennium quàm moreretur, ad eum memoriz sensum amissus, vt vix paucula verba coniungeret, & nominis quoq; sui immemor esset. Tandem verò vlterius oratio innata, seipsum inedia confecit, auctor Cælius, & Crinitus lib. 1. cap. 12. Is orator fuit (Fabio teste lib. 10. cap. 1.) nitidus & candidus, & quodam modo præ se ferens nobilitatem suam: in vrbibus tamen minor. Illius familia Coruini cognomen tum tūlū à coruo, qui Valerio Tribuno, vni ex maioribus, aduersus Gallum pugnantem superpetas tulit, vt meminit Gellius lib. 9. cap. 12.

M E S S A L I N A, *μεσσαλίνη*, pen. prod. nomen filix Barbati Messalæ, consobini Claudij Imperatoris. Tandē ab ipso Claudio supplicio affecta est, quum C. Silio nupisset. Auctor Tranquillus in Claudio. Prodigiosa huius libidinem lege apud Iuuenalem Satyr. 6, Tacitum lib. 11, & Plinium lib. 10. cap. 62.

M E S S A M A, *μεσσαμα*, Vrbis est Siciliæ, propinqua Peloro promontorio, à Messeniis Achaicæ populis condita, & à nomine relictā ab illis vrbis ita appellata. Silius lib. 15. Incumbes Messana freto, niuibūq; reuulsa. Huius incolæ primū Messanenses dicti sunt: postea verò quum Mamertini, natio Campana, eō colonos misissent, ipsi quoq; Mamertini potius, quàm Messanenses sunt vocati. Clarissima autem est ex bellis Punicis & Atticis. Fuit enim causa primi belli Punic, vt Florus tradit li. 1. Eius quoq; ager feracissimus est vini, quod Mamertinum appellatur. Marcialis, Amphora Nestorea tibi Mamertina scecta. Si decur, &c.

M E S S A T E R A, *μεσσατερ*, Laconici agri locus, in quo Iupiter colebatur, vt ex Theopompi sententia refert Stephanus.

M E S S A T I A, *μεσσατία*, Regio est in extremis finibus Italix, peninsulæ forma, isthmo non admodum lato, qui est inter Brundisium & Tarentum, continenti adhærens. Eadem & Iapygia dicta est, & Calabria. Vide Strabonem lib. 6, & Plinium lib. 3. cap. 11.

M E S S A P I O N, *μεσσαπιον*, Eubææ insulæ mons, ita dictus à Messapo quodam, qui inde in Italiam coloniam deduxit. Stephanus.

M E S S A P V S, *μεσσαπος*, Vnus ex fortissimis Italiæ ducebus, qui Turno aduersus Aeneam supplicis tulit. Virg. 7. Aene. At Messapus equum dominor, Nepunia proles. Quem neq; fas igni quenquam, vel sternere ferro.

centiore nomine Boechis appellatum : à quo vicinus Nomus Metellus dictus est. Stephanus.

M E T E L L I, *metellus*. Cæciliorum familia cognomen fuit, ex qua non pauci fortissimi, Reip. pub. vtilissimi ciues ori sunt: & in primis L. Cæcilius Metellus Pontifex Maximus, quem ad id impeditur ac balbutientis lingue fuisse tradunt, vt multis meofibus fatigatus, toruifque fuerit, dum meditatur in ade Opifera dedicanda dicere. Hic fuit ille Metellus, qui teste Plinio lib. 7. cap. 44. copulagrace æde Veltæ, Palladium Troia aduectum, subtraxit ab incendio, magna quidē pietate, sed euentu misero. Nam dum in flammis auditus se conieceret, orbatus est visu. Luuen. Sary. 3. Da testem Romæ tam sanctum, quam fuit hospes Numinis Idæi: proccat vel Noma, vel qui Scruauit crepidam flagranti ex arce Mineram. Hic Metellus etiam primo bello Punico, aduersus Pœnos speciosissimum egit triūphum, & 111. duobus hostium, & c. x. elephantis in eo ductis. ¶ C. Metellus, à domitu Macedonia Macedonia vocatus, Prætor Pseudophilippum, & Achæos, quos bis prælio fudit, triumphans Mummius tradidit. Inuifus plebi ob nimiam severitatem & ideo Consul aggr. factus. De hoc Liu. li. 59. ¶ Memorantur alij plures Metelli, vt Balearicus, Viterus, quem Plin. Diadematum vocat. ¶ Metellus præterea Numidicus dictus, quod de Numidia rege Jugurtha triūphauit. Cuius meminit Cic. & item Aulus Gell. ca. 6. li. 1. & li. 6. cap. 11. ¶ Metellus Creticus à deuicta Creta dictus, cuius meminit Plutarchus in Pompeio. ¶ Metellus Dalmaticus, à deuictis Dalmatis. Autor Pedianus in Act. 3. cetera Verre. ¶ Metelli, Plebeij fere, vt ait Liu. lib. 19. verū clari victoriosi & magistratibus, Cæsilijque omnes appellati.

Metempsychosis, *metempsychosis*. penult. prod. *metempsychosis*. Latine reddi potest Animæ transmigratione, hoc est transiit animæ ex vno corpore in aliud. Putabat enim Pythagoras nihil interesse inter animam hominis, quam rationalem animam vocamus, & brutorum animantium: sed mortuo homine eius animam transmigrare in corpora brutorum. Vnde Ouid. Pythagoræorum dogma lib. 1. ¶ Metamor. explicans, ait, Moræ carere animæ, semperque priore relicta. Sede, nouis domibus viuūt, habitantque; receptæ. Ex hoc Pythagoræ dogmate inducta est ab eis animalium abstinentia, ne forte (vt fœstiuiter ait Terullianus) bubulam quis de ali quo proauo suo opsonaret. Hieron. Probabo non Empedoclis & Pythagoræ vos dogma fœdari, qui propter *metempsychosis*, id est transformationem, omne quod mouetur, & viuūt, edendum non putant.

Meteora, *meteora*. penult. prod. *meteora*. à *meteo*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

Meteoroscopus, *meteoroscopus*. penult. cor. *meteoroscopus*. Qui sublimia respicit. ¶ Accipitur pro stello, rebusque gerendis inuili.

Methodus, *methodus*. penult. cor. *methodus*. à *metheo*, id est aspirato componitur. Methodum appellat Quintil. lib. 1. Institut. quam Cicero viam, artem, & rationem vocat: & alibi breue dicens compendium reddit, quasi breuem viam, qua quam celerim ad portum euadimus.

Methodici, *methodici*. à methodo dicti sunt qui rationem artis, & discendi compendia sequuntur. ¶ Et Amethodi, à *amethodos*, hoc est à via, & ratione docendi, discendi; abhorrentes, quasiq. anti. Hæc ex Budæo in Pædætas.

M E T H O N I, *methoni*. penult. prod. *methoni*. Vulgo *Meton*. Ciuias erat hircæ Præpote in Meseniaca regione, quam quum oblideret Philippus Rex Macedonum, Alexandri Magni pater, oculum amissi ictu gignit, quam iecerat. Astor oppidanus, cui quoque inscriptum erat, Astor telum Philippi immisit in oculum. Valerius Flac. lib. 1. Neleideque Periclymenus, quem parat Methone, & c. Huius meminit Ptolemæus lib. 3. ca. 16. Hodie *Meton* prægrinatum Hierosolymam à Venetiis.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

M E T H Y R I, *methyri*. penult. prod. *methyri*. à *methy*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

Menfiores à Metio; Appellantur agrorum finitores. *metiores*. Colum. lib. 5. cap. 1. Ego non agricolæ, sed menfiores officium esse dicebam. ¶ Menfiores præterea sunt (inquit Vegetius lib. 2. cap. 7.) qui in castris ad possidendum dimetiuntur loca, in quibus tentoria milites figant, vel hospitia in ciuitatibus præstant. Hoc in loco Possidimus esse dimensio pedibus facta. Hi etiam Metatores (antore Budæo) dicuntur.

Menfio, *menfio*. à verbo Menior. Idem quod menfura. *menfio*. Cic. in Oratore, Aures, vel animus aurium nautium naturalem quandam in se continent vocem omnium menfionem.

Menfura, *menfura*. Instrumentum quo metitur: vnde & nomen habet: aut quo rei alienius quantitate deprehendimus. *menfura*. Ital. *menfura*, Hisp. *medida*. Plin. lib. 7. cap. 56. Menfuræ, & pondera Phidon Argiæus, aut Palamedes (vt maluit Gellius) inuēit. ¶ Transmutatur etiam ad alia. Idem lib. 1. cap. 1. Quasi verò menfuram villius rei posset agere, qui sui nefciat. Plinius Iunior in Epist. Ex illo enim menfuram beneficii tui profus intelligo.

M E T I S, *metis*. Nympha Cæciani & Terthos filia, sic dicta à consulendo: *metis* enim consiliū significat. Huius meminit Hesiod. in Theogonia.

M E T I S C V S, *metis*. Turni auriga. De quo Virgil. lib. 12. An. Aurigam Turni media inter lora Metiscum Excutit, & c. Sunt qui scribendum putent Metiscus, etymon eius deducunt, à Græco verbo *metiscus*, quod est inebrius.

M E T I S V F F E T I V S, *metis*. Dux Albanus tempore Tulli regis Romanorum, qui quod ex præcipio proderis ad belli societatem contra Fidenates vocatus, euntes in hollem Romanis, suos prælio eduxerat, iussu Tulli duabus admotis quadrigis disceptus est. Vide Laniū lib. 1. ab Vrbe.

M E T I S C E M I N V S, *metis*. Dux Tusculanorum, superatus à Romanis bello Latino. ¶ Metius item Curtius, Sabinorum dux contra Romulū, ob raptas Sabinas acriter pugnavit.

M E T I S C A R V S, *metis*. Delator insignis fuit, de quo Plinius prima Epistola ad Vocanum, & lib. 6. ad Hispanum.

Metos, *metis*. messum, fruges seco, & fructus colligo. *metos*. Ital. *metere*. Hisp. *segar*. Proprie enim segetes meti dicuntur, & herbe, quum falce aliore instrumento resecantur. Cic. 3. de Orat. Vt semen tem feceris, ita & metes. Caesar 4. belli Gall. Tum dispersos depositis armis, in merendo occupatos subito adorti. ¶ Vtas quoque metere, dixit Virgil. 3. Georg. pro colligere vtas, seu vindemiam facere. Sementia (inquit) & vallos primus sub testa refo: postremus metito. ¶ Sumitur etiam latius pro seco, vel amputo. Lactant. lib. 5. Qui viriliâ ferro metunt. ¶ Item pro depascor. Virgil. 4. Georg. Illæ continuò saltus syluâque peragant, Purgantque metunt flores. ¶ Metere maximam metem malorum, dixit Plautus in Trinum. pro eo quod est, maximam malorum hominum copiā inuenire. Vide in dictione **M E T E S S I**.

Idem in Epidico, Mihi istæ nec ferunt, nec metitur: hoc est illa res nihil ad me pertinet, vt quæ neci: meo periculo fiat, neque emolumentum. Vide Erasmus in Chirilæ. ¶ Huius composita sunt, Demeco, *demeco*, quod est metendo decurio. Colum. lib. 7. Illud deinceps præcipendum habet, vt demessis segetibus, iam in arca furro semini consulamus. ¶ Emeto, extrâ vel valde meto. Horat. in Epist. cmetit Orcus Grandia cum parvis, non exorabilis auxo. ¶ Præmeto, ante seco. Inde Præmessum, Quod libationis causa præmetitur. Festus, Sacra appellabant multum quod Libero patri sacrificabam pro vineis, & vasis, & ipso vino confertandis: sicut Præmessum de spiciis, quas primum messissent, succificabant Cereri.

Messio, *messio*. Ipsa metendi, id est fruges vel herbas secandi actio. à verbo Meto, metis. *messio*. Ital. *racolla*. Hisp. *metido*.

Messor, *messor*. Dicitur qui metit. *messor*. Ital. *metitor*. Hisp. *segador*. Virgilius Georg. 1. quum flauis messorum induceret aruis Agricola. Cic. 3. de Oratore Non mihi oratores antiquos, sed messoris videris imitari. Virgilius 2. Aegloga, Thestylis & rapido fessis messoribus æstu Allia, scryphumque herbas contundit olentes. Plautus in Capt. rogas Sartor, sartorque scelerum, & messor maxum.

Messorius, *messorius*. Messorium, Quod ad messorum pertinet. *messorius*. Cic. pro Sestio, Messoria le corbe contexit. ¶ Sic etiam Operam messorum dicimus, pro labore ipsius messoris.

Metecore, *metecore*. Qui de vna ciuitate in aliam migratur habitandi animo. Latine aduena dici potest, vel Inquilinus. Pompon. de Verborum significat. Pupillus, Patrem *metecore* appellat.

Metonymia, *metonymia*. cum accentu in penultima, Latine transnominatio, Figura est, quæ fit quum inueniorem pro re inuenta ponimus. Terent. in Eunuch. Sine Cerere, & Baccho friget Venus. ¶ Aut contra, sed tamen paulo durius est: veluti si Vinum ponamus pro Baccho. ¶ Vel quum continens pro eo, quod continetur, usurpamus. Virgilius Nunc pateras libare Ioui, id est vinum contentum in pateris. ¶ Aut contra, contentum pro continenti. Virgilius lib. 1. & 7. Aeneidos, Cratæras magnos statuunt: & vina coronant. Non vina, sed cratæras in quibus vina continentur. ¶ Vel quum dominus rei, pro re ipsa ponitur: vt Hunc tibi comendandum propino, id est eius bona deuoranda trado. ¶ Vel quum ex effectu efficiens accipimus. Virgilius 1. Aeneid. -mactumque timorem Mittite, id est timorem qui mactos facit. ¶ Aut contra. Virgilius lib. 8. Aeneidos. Hic melior remis. Significat enim velocitatem, quæ per remos fit. ¶ Vel quum ducem pro his qui subsunt: vt, Ab Annibale cæsa sunt apud Cannas sexaginta milia. ¶ Vel quum auctor, pro opere somitur: vt Terentius semper in manibus habendus non Terentius quidem, sed Terentij liber, seu opus. Hæc tum ex tabulis Metellani, tum ex Copia Erasmi.

Metopion, *metopion*. Arbor est in Africa Aethiopia subiecta nascens, ex qua Ammoniaci lachryma in subiecta arenas destillat. Plinius lib. 12. cap. 18. Ergo Aethiopia subiecta Africa Ammoniaci lachrymam stilat in arenas suis. Inde & nomen etiam ab Ammonis oraculo, iuxta quod gignitur arbor, quam Metopion vocant. Hæc Plinius. ¶ Dioscoridi verò Metopion, scrula est in Syria nascens, ex qua galbanum destillat. ¶ Est & Metopion olei genus ex amaris amygdalis confectum, teste Plinio lib. 15. cap. 7.

Metoposcopus, *metoposcopus*. à *meto*, id est in ære generentur: cuiusmodi sunt pluuiæ, nubes, grandines, faces igneæ de quibus tractat Aristoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.

Hæc Sipontinus. Plin. ramentum lib. 1. cap. 7. (Vnde Sipontinus hæc videtur esse micæ) primum certe fundimentum Compositum appellat. Quare libet suspicari, Perotum depravato Plinii vltim esse exemplari. Meli, per duas syllabas, vnde Diofcoridi, Herba est caule, foliisque auis non abimilis de qua Plinius lib. 20. cap. 3.

MEVANIA, vnde Ptolemyo, Vulgo *Meuania*, Civitas Umbriae, incluta Propertio alumnus, sita ad viam Flaminiam, armentorum & gregum fœra. Lucan. lib. 1. -traiferis, vbi se Meuania campis Explicat, &c. De hac ita Plinius lib. 3. cap. 14. In Italia quoque Iacritius moris Aretii & Meuania est. Huius vrbis incolæ dicuntur Meuanacæ de quibus Plinius lib. 3. cap. 14.

MEVIVS, Poeta incipissimus fuit Virgilij & Horatii temporibus, vtrique æque inuisus, quod poemata illorum infestaretur, & ex aliena laudis oblatione gloriam auerparet: vnde & Virgilium altius vulgo appellatus est. Virgilius 3. Aegloga Qui Baium non odit, amor tua carmina Meui: Atque idem iungat vulpes, & mulgeat hircos. Horat. lib. 1. Carm. Mala soluta navis exit alire, Ferens olentem Meuium.

MEUS, mea, meum, pronomen possess. vt Meus ager. [μῆς. Meus.] Quam verò dico, Meus sum, perinde est ac si dicerem, Mea potestas sum. *μῆς ἐστίν.* Perus Saty. 5. Postquam meus à Prætoris sedili. Aliquando etiam, Mens, Tuus, Suis, substantiue accipiuntur: scilicet in eis sub iudicio substantiam aliquod, Amicus, Familiaris, vel Domesticus. Virg. lib. 4. -dilecti; meorum. Reliquias. Et lib. 3. Cape dona extrema meorum. Terent. in Phorm. Ego meorum solus sum meus. Meus carnis ex (apud eundem in Andria) qui me exanimat. Meum est, hoc est Mei officij est. *μῆς τῶ ἐστί.* Sic Tuum, suum, nostrum, & vestrum est, id est eum, suum, nostrum, & vestrum officium est. Meum non est, id est non est mea natura. Terent. in Heaut. Non est mentiri meum. Mea, Mea tu, & huiusmodi, muliebria sunt blandimenta, siue quibus, inquit Donatus, non progrederet colloquium flaminarum, & maxime trepidantium. Terent. in Adelphi. Modo dolores, mea tu, occipit primum. Idem in Eunuch. Heu, obsecro mea Pythias, quid istuc nam non fuit? Meum sibi pro Meum est inuentum, excogitavi illud. Ibi dem. Tuum obsecro hoc dictum erat: verus credidi. T. A. s. Audierat. *οἷα* super: & fuit in primis. T. A. Meum est, id est ego ipse huius dicti auctor sum. Mea quidem sententia, pro, vt ego sentio, vt opinor. Idem in Adelphi. Et errat longè, mea quidem sententia. Mea est descriptio, apud Ciceronem de Senect. pro, Ego me descripti. Meo pretio, in prologo Hecyre, interpretatur Donatus pro Pretio à me facto, & à me factio. Mea vnius filius, Cicin Vatia.

MEZENIVS, Tyrchenorum Rex, summus deorum contemptor, à subditis ob immanem crudelitatem cum tota familia expulsus, qui vna cum Lauso filio fugiens, ad Turnum Rutulorum regem peruenit, cum quo aduersus Aeneam profectus est, sed inauspicato: Aeneas enim ipsum cum filio in pugna interfecit. Virgilius lib. 11. At Iouis interca monitis Mezentius atque Suetis pugnat, &c. Fuit impius in homines siue deorum respectu, inquit Macrobij.

Mame I.

Mi, egi, Dandi casus, à genitiuo Mis. Virg. 6. Aeneid. Et mi genus ab Ioue summo. [Mi, vocatus à Meus. Terent. in Adel. O mi Aeschine, id est germane. Idem in Phori. Mi patre, salve. Quo in loco, Mi, vim blandimenti habet. Idem in Eunuch. Ne crucia te obsecro anime mi Phædræ. Forminarum, inquit Donatus, oratio, est non blanditur, blanda est tamen. Mi, inuidiosè rogaturus. Idem in Hecyra, Illus dices culpa factum. s. o. s. r. a. haud quidem dico mi Laches. Donat.]

MICORVS, pen. prod. *μικρον*, Chalcidis oppidum, apud Theophr. lib. 2. 4. referentem Stephanum. A quo sit gentile Micæotus.

MICA, mica, Poluifculus ille, qui in arena quasi argentum fulget. *μῖκα*. A quo & panis, & omnium rerum frutula, que tractantibus nobis aliquam rem, inde emicant. Micas appellamus. Vnde est illud, Nam & cælli comedunt de micis que cadunt de mensis dominorum suorum. Carullus. Nulla in tam magno est corpore mica salis. Ouid. 1. Fast. Ant. dicit homini quod consiliare valeret, Far erat, & puri lucida mica salis. Horat. 3. Carm. (De 22. Mollibus aures penates Farre pio & saliente mica. Vbi Porphyrio, Saliente micam, salis granum intelligit, quod saliat quum in ignem missum sit.

MICO, micare, Propitius est subinde, & per intervalla, vt micæ faciunt, fulgere, & resplendere. *μῖκα* 2. 3. Ital. *Risplendere, rilucere.* Hisp. *Resplandecer.* Virg. 1. Aen. -crebris micat ignibus æther. Idem lib. 10. Aen. Quibus gemma micat, fulvum que diuidit aurum. Et quoniam talis quedam variatio, dum dignis sortitur, apparet, per translationem Micare capitur pro dignis sortiri, *μῖκα* 2. 3. Ital. *Risplendere, rilucere.* Varro, Micandum erit cum Græco, vt cum quo illius numerum, an ille meum sequatur. Est autem Micare dignis, iustus genus quoddam, quod adhuc apud Italos durat, vt vespere potestis digitis, ceterarum uterque numerum diuinet. Huius meminit Cicil. lib. 2. de Diuin. Quid enim fors est, idem propitium quod micare, quod calos iacere, quod testat. Ab hoc ludi genere ita factum est, vt qui certissima esse fide, quique vir bonus existimaretur, cum antiqui dignum dicerent, qui cum in tenebris micaretur. Cicil. 3. Offic. Hæc nonne turpe est dubitare philosophos, que ne rustici quidem dubitent? A quibus natum est id, quod iam tritum est vetustate, proverbiū. Quum enim fidem alicuius, bonitatemque laudare, dignum esse dicunt, qui cum in tenebris micet. Porro quum cum in tenebris micet, liberum est, si velit, fallere. Proinde dignus qui cum in tenebris micet, dicitur, qui si vique certo certa fide, vt nec si turō possit, velis quempiam mendacium fallere. Ex Erasmo. Et quia splendor tremulus est, & intermissis vicibus mouetur, factum est vt Micare acciperetur pro eo quod est interpositis intervallis moueri. *μῖκα* 2. 3. Ital. *Risplendere, rilucere.* Virg. lib. 3. Georg. - & linguis micat ore trifolcis. Cic. 1. de Nat. deo. Iam verò vix, & atque micare non desinunt quasi quodam ignem motu. Huius composita sunt, Dimico, hoc est pugno; & Emico, *μῖκα* 2. 3. Ital. *Risplendere, rilucere.* Intermitto, inter vel in medium mico. Augu. li. 3. Cit. Id quoque vel in altissimis tenebris rapidissimo cursuamine lucē candidum intermicare. Promico, *μῖκα* 2. 3. Ital. *Risplendere, rilucere.* Extendo, vel longe jacio, splendeatque. Neuis, si quid loqui vis, non perducere, multa longe promicanda oratio est. Habet autem hæc omnia penultimam correptam.

MICIDARUM Rex, Massinise regis filius, qui Iugurtham Massinibalidis fratris filium, vna cum Adherbale & Hyemphale filijs regni participem reliquit. De quo Sallustius de Bello Iugurthino.

MICROCOSMUS, *μικροκοσμος*, Latine parvus mundus reddi potest: quam appellationem Philosophorum nonnulli homini in primis conuenire voluerunt, quod corpus quidem habeat ex quatuor elementis, animam autem ex calō decerptam.

MICROLOGIA, *μικρολογία*, Græcis appellatur, auxilia cura circa minutula, & sedulas quouis modo rem augendi. Is quoque qui rem viliem magni facit, & tenuissimum lucellum vnde cuiusque accipitur, Micrologus, *μικρολογος*, appellatur.

MICROPSYCHOS, pen. cor. [*μικροψυχος*]. Ital. *Puissimmo, di poco animo.* Hisp. *Medroso à temeroso, de pouillo corazon.* Pusillanimus dicitur, & timidus. Nam *μικρο* anima, & *μικρος* paruus. Plinius lib. 22. cap. 2. 4. Inuenio apud auctores hunc potum bibendum aliosis: item animi humilis, ac præparci, quos illi dixerit micropsychos.

MICROPSYCHIA, *μικροψυχία*, Pusillanimitas.

MICROPHARON, *μικροφάρων*, Nardi folium est, ex tribus speciebus vt minimum, ita & longè præstantissimum. Vide Plin. lib. 12. cap. 12.

MICSTURIO, *μικστούριον*, penult. corr. Verbum desideratum à Meio. Idem quod cupio meire, vel teneor desiderio meirendi. [*μικστούριον*. Ital. *Desiderare de vinar.* Hisp. *Hauer gana de meir.*] Iuuen. Saty. 6. Noctibus hic ponunt lecticas, micsturiat hic.

MIDAEVM, vel Midæarum, *μῖδα*, Phrygiæ oppidum. Stephano. Plin. lib. 5. cap. 12. Midæon appellat.

MIDAS, *μῖδας*, Gordij bubulci filius fuit, & Rex Phrygiæ, qui cunctos penè reges pecunia abundantia antecellit. Huic (vt est in fabulis) propter Bacchum hospitio susceptum, concessum est vt quicquid vellet, optaret, futuris veti composuipatit autem vt quicquid corpore contigisset, in aurum verteret: quod annuente Baccho, factum est. Sed quum cibis & potus contracti etiam in aurum mutarentur, senserant idem stolidos, se stultè perisse: & facti peritentes, orauit Bacchum vt hoc munus auferret: tum Bacchus inisse vt in Pado flumine se lauaret, & sic liberaretur. Quod quum fecisset, cepit deinceps Pactolus aureas arenas trahere. Postea quum Phobus & Pan carmine certarent, & Midas index electus cum Tinolo monte (qui Phobum victorem pronuntiauerat) secundum Pana iudicium tulisset, indignatus Apollo asinas ei auriculas addidit, quas tam scite occultauit, vt nemo sciret præter solum tensem: qui quum rem inaudiam tacere non posset, solum ingressus proclamauit. Aureas asinas habet Rex Midas. Deinde fossam terra adoperuit, succedensque temporis creuerunt illic arundines, quæ commota voce quam tonor infoderat, reddiderunt. Vide Qui. 1. 1. Mutamor. -arguitur tamè, atque inuisa vocatur. Vnus sermone Midæ: nec Delius aures Humanarum stolidas parit retinere figuram, &c. Nonnulli dicunt, quum inter Apollinem & Marfiam decertaret index constitutus esset, & ipse pro Marfya sententiam tulisset, auriculis asininis à Phæbo fuisse donatum. Hinc natum est proverbiū, Auriculas asini Midas habet: quod vitium in stolidis, & crassis auribus, pinguique iudicio homines. Alij narrant, quum præteriret aliquando Libeti patris asinos, atque eos afficeret iniuriarum, iratum Bacchum Midæ auriculas asininas addidisse. Sunt qui dicant huic aures naturæ prælongas fuisse, & asininarum instar prominentes, atque hinc fabulæ locum ortum esse: quoniam pluribus placeat, hæc allegoria significat Midam, vt pote tyrannum, coryceos ac subauctulatores demittere solitum, per quos quæcumque per omnem regionem vel ferent, vel dicerentur, cognoscere, nimirum illis vrens aurium vice. Proinde quum vulgus admiraretur, ab illo selecti etiam ea quæ clam ac procul ferent, occasione fabulæ datam esse, vt Midas diceretur auriculas asini habere. Vel quod nullum aliud animal actius audiat, quàm asinus, excepto mure: vel quod aures habeat omnium longissimas. Perius, Auriculas asini quis non habet? Ferunt nonnulli primum præterit scriptisse, Auriculas asini Midæ Rex habet: deinde metu Casaris scripturam mutasse, Quis non habet? Hæc ex Erasmi Chilidaris.

MIDAS, *μῖδας*, Vermiculatus est in fabis nascent, inquit Theophrastus li. 4. de Plantarum causis, & Hermolai in Plinium lib. 2. 1. cap. 1. 9. Est item Midas facillimus factus in ludo reseratur, à Midæ beatissimo rege nomen habens.

MIDA, *μῖδα*, penult. prod. *μῖδα* Stephano. Oppidum fuit in agro Argiuo, ita dictum à Midæ Alci filia, quum antea Persepolis appellaretur. Meminit oppidi huius Homerus libro 2. Iliados.

MIDAEVM, *μῖδα*, Oppidum Macedoniæ, quod olim Strymonium vocabant: à Midæ Beretis Macedonis filia cognominatum. Auctor Stephanus. Huius oppidi ineminit etiam Plinius lib. 3. 1. cap. 2.

MIGRO, *μῖγρο*, Est, inquit Valla lib. 5. cap. 95. domicilium muto, & aliò me ad habitandum cōfero, relicta priorē habitatione. [*μῖγρο*. Ital. *Mutare, mutare, andare ad habitare altrove.* Hisp. *Mudar de casa à casa.*] Linius lib. 1. ab Vrbe. Ex Roman inde frequenter migratum est à parentibus maxime, & propinquis raptarum. Migrare ex vira, idem est quod mori. [*μῖγρο*. Ital. *Mutare, mutare.*] Cicil. lib. 6. de Republ. Antequam ex hac vira migro, conspicio in meo regno & histectis P. Cornelium Scipionem. Idem de Fin. 1. Non dubitat, si ita melius sit, migrare de vira, id est mori. Legitur interdū Migrare actiue pro transferre, *μῖγρο*. Gell. lib. 1. ca. 29. Ita Cassia nudum migravit. Apud antiquos in vira fuit Migrallit, pro Migraverit: vt apud Cic. 3. de Leg. ex 1. 1. Tabul. Quisquis earum rerum migrallit, noxia poena per esto. Huius composita sunt Commigro, quod est in locum alique migrare. Terent. in Andr. Ex Andro commigrauit huic vicinia. Demigro, de loco discedo, & aliò ad habitandum eo. Cic. pro Domo sua. Demigrandum potius aliquò est, quàm habitandum in ea vrbe. Linius lib. 1. ab Vrbe. con. Quum hostes adessent, pro se quisque in vrbem, ex agris demigrant, vrbem ipsam sepius prædidit. Emigro, exeo. Caesar, Vt domo emigrant, aliud auxilium, alias sedes remotas à Germanis petant. Immigro, in locum alique habitationem transiro. Remigro, in pristinum domicilium reuerti. Idem ibidem, In nostram domum remigremus. Semigro, ad seorsum habitandum eo. Cicero pro Cælio, Reprehendistis, a patre quod senigrauit: quod quidem iam in hac ætate minime

minime reprehendendum est. § Transmigre, ultra ad habitandum eo, hoc est in longiorum locum domicilium transfero. Et habent hæc omnia penult. correptam.

Migratio, migrationis, Verbalis à Migro, verbi significationem retinet, & transiens. Cic. Fam. 9, Migrationem, & emptionem furemque cucurrit volo, utiq; in eare conitium probò. Idem Tuscul. 1, Sin vera sunt quæ dicuntur, mortem esse migrationem in eas oras, quas, qui vita excellunt, incolunt, id multo iam beatius est.

Mihi, pronomen datus casus ab Ego, variū vsum habet. *i. e. i.* *q. i.* Non-
nūquam significat Ad meum vititatem, aut Ad meum dānum. Te-
rent in Adelpis. Siquid peccat Demea, mihi peccat. ¶ Aliquando, Quan-
tum ad meum iudicium, vt interpretatur Donatus illud in Adelpis,
Nā is mihi est profectō ferus spectatus fatis. Cui dominus cura est.
¶ Aliquando, A me. Item in Heaut. Syrus est prehensendus, atq; ad hor-
tandus mihi. ¶ Aliquando, In me. Circa me. Item in Hecy. Vt vos mihi
domi eritis, proinde ego ero fama foris. ¶ Aliquando Mihi & Tibi,
in oratione ponuntur scilicet tantū gratia. Cic. in Pionem, Is mihi
etiam gloriatur se omnes magniferaus sine repulsa alsequetur. ¶ Mihi
crede, seu Credas mihi velim, affirmantis sunt particulae, quae idem si-
gnificant, quod crede. Cicero, Tuis (mihi crede) literis perfectis, exilui
gaudio. ¶ Mihi metipso, datus est ab Ego metipsoque vsum est Cicero
pro Quinto. Breuita. postulat, aut mihi metipso amissima est.

Milax_{3, milax}, a Galeno appellatur frutex hederæ similis, quem Smilacem vocat Dioscorides. Vtræque duas eius facit species, asperam, & lævem. Vide infra in dictione **S M I L A X**.

EXTRACTADES, lege infra MILITIADES.
Miles, huius militis, gen. commun. [*gr. milēs* Ital. *soldato* Hisp. *hombre armado para la guerra* Goldo.] Dicitur quoniam; militiam exerceat, autore Valla, lib. 6. cap. 32. led proprie qui pedes militat; militia, id est a duxitia, quom pro Repub. lib. 1. dicitur; aut a multitudine, ut a malo, quod accretur aut mollicie per contrarium (vt Felius putat) eo quod nihil molle, sed potius asperum quid gerat. Vel a mille, quā millesimum quisque; quod tunc milium plus legio fiebat & singulari tribus, Tatiensium, Ramnensium, Lucurum, mille milites mittebant. Cic. pro lege Manil. Qui extrema pueritia miles fuit summi imperatoris. Idem pro Corn. Bol. C. Marius P. Africanus discipulus ac miles. ¶ **Leuis armaturæ milites.** Cæsar 4. bel. Gal. quibus celeriter subuenitur leuis armaturæ milites. Hoc est pedites, & expediti milites. ¶ **Aerarij milites,** vt ait Varro 4. de Lingua Latina, dicuntur ab ære, quod stipendia facerent. ¶ **Aurati, & Argentei milites.** Lu. 9. ab Vrb. Tunicæ auratis milibus verficoloris, argenteis linteæ candidæ. ¶ **Cauarij milites,** hoc est morbo aut debilitate afflicti, ob idque cessare coacti. Lilius 6. an Vrb. Tercius exercitus ex caussis senioribus a Lu. Quinctio scribatur, qui vrb. mœnibus; præfido fit. ¶ **Legionarij & Auxiliarij milites.** Añnius Pollio Ciceroni lib. 10. Epist. Militem non modo legionarium, sed ne auxiliarium quidem vllum quoquam misit. ¶ **Tria autem sunt** (vt inquit Seruius) militum genera, Eucotici, qui non milites; sed pro milite erant. Vnde Consul solebat dicere, Qui vult Rempub. saluum, me sequatur. Nam ducti ad diuersa loca propter cogendas exercitus mittebantur. Virg. 9. Aene. Mittitur & magni Venolus Diomedis ad vrhem. Sallust. Ab his omnes euocatos centuriones. Tumultuarij, qui necessitate aliqua electi ad vnum duntaxat bellum militante, quando vicinum periculum vrbis singulos iurare non patitur. Virg. lib. 7. simul omne tumultu Coniurat trepido Latium. ¶ **Sacramento religati,** qui post electionem in Rempub. iurabant, se non recessuros a præcepto Consul, nisi post completa stipendia, quod militare sacramentum dicebatur. Hi plenam militiam habebant, erantque; quinq; & viginti annis obligati apud eundem in illud Virgilij 3. Aeneid. Fas mihi Gratum sacra refolucere iura. De his tribus militiæ generibus vide Budæum in Pandectas.

ΜΙΛΕΤΟΡΟΛΙΣ, *μυλητόρωλις*, Vrbis in minore Asia, inter Cizicum, & Bichyniam, ad Rhindacum amnem, cuius meminit Strabo lib. 12.

11 E T V A, *militer*. Filius fuit Apollinis, & Argæ Cleoehi filix, vel (ut Quindius habet) Deionæ, qui quum Minora Cretensium regem iam Ceanen regno priuato uelleret, à toue territis, in Samum, deinde in Cariam Afia: regionem fugit, ibiq; oppidum condidit, quod de suo nomine Milierum appellauit, euique incolæ Miliefio. Quid lib. 9. Metamor. Tunc erat inualidis, Deionidecumq; iuuentæ Robert Milierum, Phæbòque parente superbum Percutim, credentq; suis infurgere regnis, Haud tamen est patris arcere penatibus ausus. Sponte fugis, Milere tua, ceteriq; carina. Aegæas metuis aquas, & in Alide terra. Mœnia confilij positis habentia nomen. Alij tamen aliam afferunt nominis rationem: id est uideri in dictione sequenti. Unde Milieris, idis, Patronymicum, id est Byblis, Mileri filia.

MILITVS, pen. produc. *militer* @, Vrbis fuit in finibus Ioniz, & Cariz, auctore Herodoto, edificata à Mileto Solis & Deionis filio, vt testatur Quid, q. Metamorph. Strabo tamen lib. 11. à Sarpedone conditam ma. uuit, Iouis filio, & Mionis ac Rhadamanti fratre : & ab eo Milentim ap. pellatum fuisse ab altera eiuſdem nominis vrbe, quam in Creta reliquerat. Vrbem hanc preſtantiffimè lanx proeuit nobilitauit, ex qua ſebat Mileſia ſtragula, quæ ob inſignem moltitum in prouer. bium ceſſerunt. Martial. lib. 8. Nec Miletus erat velleſte digna tot. Et Virg. lib. 3. Georg. - quandois Mileſia magno Velleſta muerunt Tryioe incedo colores. Viri Seruius, Mileſia velleſta, id eſt lanx pretioſiſſimæ. Nam Miletus ciuitas eſt Afiz, vbi tinguntur lanx optime. Idem 4. Georg. - Mileſia velleſta nymphæ Carpebant, hylali furor fucata co. ſort. Cic. in Verr. Nam quid à Mileſiſ lanx publicè abſtulit. & Hæ etiam Anaſtozia fuit nominata, ab Anaſto quodam, Cæli & Terræ filio. Fuit autem hæ vrbs coloniis à ſe conditis in primis ſecunda, quæ cōſtituta & amplius vrbiem per omnia inania metropolis exiſtente. Oraculum habuit antiquitus Branchidæ vatum appellatum, poltea Apol. linus Didymi. Ex Mileto ortum taceant viti me moratu digni, Tha. les vnus ex ſeptem ſapientibus, qui primus Phyſiologie, ac Mathema. tice autor inter Græcos eſt habitus : & Anaximander eius diſcipulus. Item huius ruſſus diſcipulus Anaximenes, & Hecæatus, qui ſcripſit hi.

M I L

Horiam:& Aeschines orator, non ille, qui cum Demosthene con-
cedit, sed alter qui assumpta nimia erga Pompeium licentia, in exilium
missus est. Hinc & Timotheum musicum orumferunt, & Piraeum
philosophum. ¶ Alia sunt eiusdem nominis urbs in Creta, teste Ho-
mero lib. 2. Iliados.

Miliaria, *milium*, Populi à Miletu vrbē dicti sunt, qui quom prius potentes
essent & opulenti, deliens deinde dedita, & opes, & potentia amiserunt.
Miliaria, Auis ira dicta, quod minio vefatur, & pinguefcit. *cap. 25.* Ruus
meminit Varro lib. 3. de Re rust. cap. 5. Miliaria etiam herba est,
quæ milium necat. Plin. lib. 22. cap. 25.

MILIAS, lege MILVAS.

MILITIA, id est nomen in agro Syracusano, teste Plin. lib. 1. cap. R.
 Militia, q. bellum, & rem militarem significat, [spanish. Ital. *Militia*, *fido*,
 Hisp. *La guerra* & *tiempo de la guerra*.] Cic. 3. Offic. de Vlyle, Sed infimu-
 lant cum eragatibz, inmolatione infamia militum subterfugere voluit.
 Et, Horatius lib. 1. Sermon. SATYR. 1. (O fortunati mercatores, grauis annis
 Miles ait, multū iam fractus membra labore. Contra mercator, nauim
 iactantibus Austris. Militia est potior, quid enim? concurrit horæ
 Momento aut cita mors venit, aut victoria lucta. ¶ Quandoq. per me-
 taphoram pro quoque exercitio & vſu sumitur. Cic. ad Attic. lib. 3. Gra-
 har & magna, multiq. nondum laborioſa ex illa vteris militia. ¶ Militi-
 æ nomen dare, est, inquit Budens in Aneur. in Pandectas, ad delectum
 vitæ ſe exhibere, nomenq. ſuum in militum album deſcribendum
 edere. Cic. in Philip. Re & veritate nobis milites ſine vlla recuſatione,
 ſummo etiam cum ludio nomina dant, id eſt *inuis exdibitur* *ad x-
 phiſeq.* ¶ Militiam vrbanaſq. ſequi, dixit Cicero pro Muræia, pro co-
 quod eſt in iudicijs veſari, & cum aduerſariis in foro contendere.
 ¶ Imaginari militiam vocat Suetonius in Claud. pugnam ſimula-
 tam ad ſpectatorem delectationem exhibitam. ¶ A militia ſic compo-
 ſitum Comitulum, hoc eſt ipſa belli ſocietas; & Comitulo, onis, qui
 nobiſcum militat. *spanish.* Cicero pro Deiotaro, Hic vter adoleſcentis,
 qui meus in Cilicia miles, in Grecia comilito fuit. ¶ Militæ, geniti-
 uum aduerbij vſe poſitus ſicut Domi. Terent. Adel. vñ à pueris pat-
 uuli Sumus educati vñ ſemper militæ & ſeni. Fuimus. Salluſt. Sed
 mihi multa legenti, multa audienti, que populus Rom. domui militæq.
 mari atque terra præclara facinora fecit.

Milito, militas, Miliriam exerceo, & stipendia in bello mereo. neutrum est. *quodvis, quævis.* Ital. *Militare*, esercitare l'arte della guerra, *guerrare, guerreggiare.* Hispan. *guerrar* & *luchar* a guerra, *guerrare*, *luchar*. Hic ubi Cæsar militavit. Plin. in præfat. lib. 29. *Militare* didicisset sub Annibale. Cic. Offic. 1. Qui in eadem legione militabat. & Aliquando habet post se ablativum pretij. Curtius, Græcis mercede apud Pœnas militantibus.

Militatur, impersonaliter. Plautus in Persa, *Illa militia militatur magis.*
Legitur & Militor passivum. Horat. Epod. 1, *Libenter hoc, & omne mi-*
lita-bitur Bellum in tua spes gratia.

Militarius, & hoc rare, Quod ad milites aut militiam pertinet. [quæculunq;
Ital. Crò che si appartiene à militi. Filloposi pertenescente alla guerra.] Vt Mi-
litaris si nomen. Plautus Epid. «scio Te esse quendam hominem mili-
tarem. Sallust. Premittit illis homines militares. ¶ Militaris via, Que
vulgo còmunis dicitur, alio nomine Regia, seu Consularis, siue etiam
Prætoriana, aut Publica via. Asperius. ¶ Dicta est autem militaris, quòd à
militibus sterneretur, vel quòd milites in bellum proficiscentes, per
eam iter facerent. Eiusmodi fuerunt Romæ Salaria, Flaminia, Appia,
Æmilia. ¶ Accus militaris, hoc est robusta, & ad militiam apta. Tacitus
lib. 2. Referrebat habitasse quondam septingenta milia trare mili-
tari. ¶ Signa militaria. Cic. in Catil. Quam arma, quam securus, quam
fascès, quam tubas, quam signa militaria, quam aquilam illam, &c.
¶ Timor militaris. Plautus Pseud. -sic ego illum dolis Arque men-
dacibus dabo in timorem militarem aduegam.

Militaris herba, quam & Dioscorides *ῥαβδάνη* appellat, Herba est
quæ aliis nominibus Achillea. Millefolium, & Supercilium Veneris
appellatur. Militaris dicta, quod ab ea milites vulnerati petere so-
leant perfidum.

Militarius, adiectivum, Antiqui usurpauerunt pro militaris. *sp. l. m. l. v. g.*
Plautus in Pseud. Quin hinc incitum gradibus militaris?

Militanter, adverbium, significat more militum, seu more militie. [Quod dicitur. *Ita. Da. soldato. Hist. A. maura de guerra, ala soldado.*] Luvius s. ab Urb. Aduerfus hæc Tempanjoratio incomposita fuisse dicitur, exterrimè militanter gratis, non luvius vana laudibus, nō crimine alieno leti-

Milium, milij, Genus frugis, à mille dictum est (vt putat Festus) propter multitudinem granorum. [Lis. 160. Ital. *mielie*. Hispan. *El trigo*]

pter nucleitubum granorum. [L. 269. Ital. *Arg. 16*. *Alpa*. *El mio*.]
 Martialis lib. 12. Frumentum, milium, ptisanicum, fabamque solebas
 Vendere. Plinius lib. 28. cap. 10. Millo Campana gaudet præcipue,
 pulcherrimè candidam ex eo facit: & panis prædulcis. Ibidem cap. 7.
 Milium intra hos decem annos ex India in Italiam inuectum est, ni-
 gum colore, amplum grano, acutiusculum culmo: adolefcit ad pectus
 altitudine septem præcandibus culmis: Lobas vocant, omnium fru-
 ctuum fertilissimum.

Mille, substantivum, & neutri generis. [*χίλιος*. Ital. *Mille*. Hispan. *Mil.*] Declinaturque in tres; numero: quatuor in singulari numero genitivus, & dativus non invenitur. Ablativus, quatuor in vfu non fit, invenitur tamen apud antiquissimos. Lucilius lib. 9. vt erat Gellius lib. 1. cap. 16. Tum milli nummum potes vno quzerere centum. Vbi, Vno milli numorum dixit, pro mille numis; ac si diceret, Potest mille numis acquirere centum milia. ¶ Construitur autem Mille substantium cum genitivo, tam in numero singulari, quam in plurali. Cic. in Anton. Quis vnumquam in illo Iano inuenit est, qui L. Antonio mille nummum ferret expensum? Quadrigarius lib. 3. Annalium, Ibi occiditur mille hominum. Varro lib. 7. Rer. rum. Plus mille, & centum annorum est. Plautus in Mili. Qui mille annorum perpetuo viuunt, hoc est quod Græci *χίλιος* vocant. ¶ Aliquando mille adiectiuum est, pluralis numeri tantum, & indeclinabile, quæmadmodum, & Centum: vt quum dicimus, Mille nummi, Mille propugnacula. Nec licet dicere, Milia homines, quia substantiua non coherent sine copula. Dicimus tamé, Decem milia, & decem homines, quod ita intelligitur, decem milia hominum, & decem homines. Georg. Valla putat Mille adiectiuum etiam

Q. 3. Scriptura

- scriptura differre à substantiuo, quod illud gemina consonante scribi debeat, hoc vnicò l, contentum sit, quemadmodum Ille, & Cubile & reliqua eiusdem terminationis.
- Millefimus**, a, um, adiectiuum, Ordinis numerus est, à Mille formatus. [*χίλιος* Ital. *Millesimo*. Hisp. *cosa de mil* cu. orden.] Cic. ad Attic. lib. 19. Fecisti mihi perigrum, quod Serapionis librum ad me misisti: ex quo quidem ego (quod inter nos licet dicere) millefimam partem vix intellego. Idem de Fato, Quamquam id millefimo ante anno Apollinis oraculo edictum esset.
- Millefolium**, millefolij. Herbe genus est, quod Græci *μυριάφυλλον* appellant: de quo vide Plinium lib. 24. cap. 16.
- Millefolia**, x, Panacis genus est, ab Achille inuentum: vnde Achilles, appellatur. [*χίλις* Ital. *Millesimo*. Hisp. *cosa de mil* cu. orden.] Cic. ad Attic. lib. 19. Fecisti mihi perigrum, quod Serapionis librum ad me misisti: ex quo quidem ego (quod inter nos licet dicere) millefimam partem vix intellego. Idem de Fato, Quamquam id millefimo ante anno Apollinis oraculo edictum esset.
- Millepeda**, x, Animal est (teste Plinio lib. 29. cap. 6.) è vermibus tetra ptilonum, multis pedibus arcuati repens, tñtūq; contrahens se. *χίλις* Græci appellant alij Tilon, qui multo pedum agmine scatur, ab alijs Centipeda, aut Multipeda dicta. Hieronymus contra Iovinianum, Cogit Syrum, Africum, & Arabem, vt vermes Ponticos glutinat: ita eos aspiciet vt muscas, millepedas, & lacertos.
- Milliarius**, a, um, Mille librarum. [*χίλιος* Ital. *Migliaio*. Hisp. *cosa de mil*.] Vnde Apri milliarii apud Columellam dicebantur mille librarum, qui apponebantur in cornis Romanorum. Senec. lib. 2. Epistol. Non magnam rem facis, quod viueri sine recto apparatu potes, quod non desyderas milliarios aptos, nec linguas phœnicopterorum, & alia portenta luxuriz iam nota animalia fastidientis. Plin. lib. 17. cap. 12. Milliarias vocari multas oleas narrat à pondere olei, quod ferant annuo preuenit. Et Milliarius græc, apud Varronem de Re rust. lib. 1. cap. 108. Item milliaria portoria apud Suetonium in Ner. cap. 3. Vestibulum eius fuit, in quo colossus e c x x pedum statet. Ipsi effigiei tanta laxitas, vt porticus triplices milliarias haberet.
- Milliarium**, rij, Mille passuum spatium. [*χίλιον* Ital. *Miglio*. Hisp. *La milla*.] Cic. ad Attic. lib. 8. Postea audiui à tertio milliario cum cum esse: *χίλιον* Græci appellant alij Tilon, qui multo pedum agmine scatur, ab alijs Centipeda, aut Multipeda dicta. Hieronymus contra Iovinianum, Cogit Syrum, Africum, & Arabem, vt vermes Ponticos glutinat: ita eos aspiciet vt muscas, millepedas, & lacertos.
- Milliare**, Idem quod Milliarium, hoc est mille passuum spatium. Cic. ad Attic. lib. 6. Accepi tuas literas ad quintum milliare Laodiceæ, quas legi libenter sum.
- Millies**, aduerbium est numerandi, idem significans quod mille vicibus. [*χίλιος* Ital. *Mille volte*. Hisp. *Mil veces*.] vt Millies te vidit. Sic Decies, Centies, & huiusmodi. Cic. in Verr. Act. 5. Millies audiuit Terent. Phor. At enim tædet iam audire eadem millies. Cic. 1. Offic. Millies oppetere mortem, quam illa pati, maluisset.
- Millus**, siue Millum, li, [*δύσκολος* Ital. *Collare da cani*. Hisp. *collar del can con carranca*.] nam vtroq; modo dicitur, Collare canum venaticorum, factum ex corio multis clauis ferreis eminctibus, aduersus imperum luporum. Scipio Aemilianus ad populum, Nobis (inquit) reique publicæ præsidio eritis, quasi millus canis. Dicitur Millus, à multitudine clauorum, hoc est à mille clauis: vel quasi melinus, quod ex pelle animalis melis ferè hæc collaria fiunt. Varr. de Re rust. lib. 2. cap. 9. Ne vulnerebant canes à bestiis, imponuntur his collaria, quæ vocantur millum: id est cingulum circum collum ex corio firmo cum clauis capitatis, cuiusmodi capiti inlucitur pellis mollis, ne occor collo duritia ferri.
- Milonis**, milon, Ciris Romanus fuit ex municipio Laniuinum, qui quum P. Clodium Tribuum plebis multa sediciose in re publica mouerent occidisset, frustra à Cicerone defensus elegantissima illa oratione, quæ etiam hodie omnium in manibus teritur, Massiliam damnatus in exilium profectus est: vbi quum aliquando vidisset orationem Ciceronis pro se scriptam, multo meliorem ea, quæ in iudicio habita erat, dixisset ferret, si sic orasset Cicerone, non ego Massiliæ vmbilicos legerem. Hæc Dion in Roma. hist. ¶ Fuit alius hoc nomine athleta Crotonensis, qui caurum in Olympico certamine icu nudæ dextræ occidisse dicitur, & sine fætigatione per stadij spatium supra humeros portasse, cõsumque eo die comedisse. Huic malum tenenti digitis nemo poterat extorqueridum costicisse, nemo vestigio educere. Quum autem nistia neruorum fiducia arborem in parte mediâ hiantem ducere vellet, brachius hinc inde constructus, & deficiente conatu reuertens, lupis fuit præda. ¶ Est & Milo siue Milus, nomen montis Indiæ, in quo homines auctis plantis nascuntur, oñanos digitos in singulis pedibus habentes. Auctor Plin. lib. 7. cap. 2.
- Milonis**, milon, Ciris Romanus fuit ex municipio Laniuinum, qui quum P. Clodium Tribuum plebis multa sediciose in re publica mouerent occidisset, frustra à Cicerone defensus elegantissima illa oratione, quæ etiam hodie omnium in manibus teritur, Massiliam damnatus in exilium profectus est: vbi quum aliquando vidisset orationem Ciceronis pro se scriptam, multo meliorem ea, quæ in iudicio habita erat, dixisset ferret, si sic orasset Cicerone, non ego Massiliæ vmbilicos legerem. Hæc Dion in Roma. hist. ¶ Fuit alius hoc nomine athleta Crotonensis, qui caurum in Olympico certamine icu nudæ dextræ occidisse dicitur, & sine fætigatione per stadij spatium supra humeros portasse, cõsumque eo die comedisse. Huic malum tenenti digitis nemo poterat extorqueridum costicisse, nemo vestigio educere. Quum autem nistia neruorum fiducia arborem in parte mediâ hiantem ducere vellet, brachius hinc inde constructus, & deficiente conatu reuertens, lupis fuit præda. ¶ Est & Milo siue Milus, nomen montis Indiæ, in quo homines auctis plantis nascuntur, oñanos digitos in singulis pedibus habentes. Auctor Plin. lib. 7. cap. 2.
- Miluius**, & Miluius, vtroq; modo dicitur. Auis rapacissima: à molli volatu (vt quibusdam placet) vel scinio nomine à voce quam edit. [*μίλος* Ital. *Milobro*. Hisp. *milano*.] Ouid. lib. 3. Fast. Iuppiter alicibus rapere imperat: tulit illi Miluius, & meritis venit in altra suis. Teren. in Phor. Non recte accipit tenditur, neque miluius. Plin. lib. 10. cap. 10. Milui ex eodem accipitum genere, magnitudine differunt. Notandum in his rapacissimam, & famelicam semper alitem, nihil esculenti rapere vnquam ex fœnerum fœculis, nec Olympiz æra. ¶ Ab huius auis similitudine pisces quidam Miluius, siue Milius dicitur, quod se salu supra mare atollens, miluij in modum volare videatur. Plin. lib. 9. cap. 1. 6. Volar hirundo sanè quam similis volueri hiruudini, & miluius. ¶ Ponitur & pro sydere celesti, in quod miluius, qui Ioui elapsus anulum reuoluit, fertur mutatus. Ouidius lib. 3. Fast. Stella Lycæoniam vergit de ciliis ad arcton. Miluius, hæc illa nocte videnda venit. ¶ Item, Miluius per translationem de homine rapaci dicitur. Plaut. in Pœnuli. Tenetis me arctè mea voluptas, malè ego metuo miluius. Mala ista bestia est, ne forte me auferat pullum tuum.
- Miluius**, adiectiuum, à nomine Miluius, quod ad miluum pertinet. [*μίλος* Ital. *Milobro*. Hisp. *milano*.] Miluius tibi dicitur, quæ in acerent exeat acutissimos. ¶ Item Miluius vngula, pro manibus rapacibus. Plautus in Pseud. An tu inuenire postulas quenquam coquum. Nisi sit miluius, ut aequilinis vngulis. ¶ Et Miluius pes, herbe nomen est apud Colum. lib. 12. cap. 7, quam nonnulli eandem esse putant cum coenopo.
- Milya**, a, adis, *μίλη*, Regio est in minore Asia, Cariæ, & Lyciæ finitima: cuius incolæ Milyæ *μίλη* appellantur, sicut à Milya Cragi vxore, quam antea Soly mi appellarentur. Vide Stephanum & Strabonem lib. 12.
- Mimallones**, a, um, Mimallones, A Callimacho insula dicitur, quæ ab alijs Melos, à nonnullis Zephyria vocatur, teste Plinio lib. 4. cap. 12.
- Mimallones**, a, um, Mimallones, Bacchæ mulieres, à Mimante Thraciz, vel (vt alij malunt) Ioniz moue, vel à *μυμῶν* verbo Græco, quod imitari significat, quod Liberum patrem imitantur, & ad eius imitationem cornua ferrent. ¶ Inde Mimallones, idis, patronymicum ferri, quo ferè in eadem significatione vturntur. Ouid. lib. 1. de Arte amandi, Ecce Mimallones sparsis in terga capillis.
- Mimallones**, a, um, Mimallones, Mimallones, Persus Saty, 1. Torua Mimallones impleunt cornua bombis. Hæc quoque Bassarides, & Thyades, & Ogygides vocantur sunt.
- Mimas**, a, um, Mimas, Mons Toniz in minori Asia, testibus Plinio & Strabone: vel, vt Suidas mavult, Thraciz, vbi sacra, & certamina quotannis fieri Baccho consueverunt. Ouid. 2. Metamorpho. Et tandem Rhodope nitibus caritura Mimasque. ¶ Mimas etiam gigantis nomen fuit, quem Iupiter fulminauit. Horat. lib. 3. Carm. Sed quid Typhæus, & validus Mimas, &c.
- Mimerus**, a, um, Mimerus, Suidæ, Ligytia filius, Colophonius, aut Smyræus, aut Astypalæensis Elegiarum scriptor. Natus fuit Olympiade x x x v i, idemque septem sapientibus antiquior est. Quidam tamen eodem tempore vixisse illum dicunt. Vocatus fuit Ligytades, propter concinnitatem & dulcedinem carminis. Scripsit libros multos. Hæc Suidas, Proper. lib. 1. Eleg. 9. Plus in amore valet Mimerini versus Homero: Carmina mansuetis lenia querit amor.
- Mimeticus**, a, um, Mimeticus, Latine à *imitare* i gesti & le parole d'altri. Hisp. *Arte para contraher las personas*. Latine imitatio morum alienorum. Alio nomine à Græcis dicitur *μυμητικός*. Quint. lib. 9. cap. 2. Imitatio morum alienorum, quæ *μυμητική* vel (vt alij malunt) *μυμητική* dicitur, iam inter leuiiores affectus numerari potest. Est enim posita ferè in eludendo, sed versatur in factis & in dictis in factis, quod est *μυμητική* vicinum: in dictis, quale est apud Terent. in Eunuc. At ego nesciebam quorūm tu iros, Pamula hinc est abreptæ: duxit mater pro sua. Soror dicta est: capio abducere, vt reddam suis. Donatus super illo Terentij loco in Phor. Ad precatorem abeam, credo, qui mihi sic oret. Nunc omittit quælo hunc ceterum. Post hæc si quicquam, nihil peccor, &c. Mimetis, inquit, dicitur vbi non verba modo, vt etiam gestum, vocemq; fingimus alienam. Idem alibi, Mimetis est quando aliqua verba sic pronuntiamus, vt vana videantur. Mimetis igitur figura est cognata toniz, quando alterius verba, seu gestum imitatur: quod ferè deridendo, improbatèque facimus.
- Mimicus**, a, um, Mimicus, Suidæ, Oppidum Lydiæ apud Hecataeum in descriptione Afix. Stephanus.
- Mimus**, mimi, [*μῖμος* Ital. *Mimo*, *buffone*. Hisp. *El mome*, *contrabuxedor de personas*.] Efficitur Latine, qui vel intra, vel extra scenam gesticulatione exercet, imitaturq; dicta, factaq; moris hominum & naturas. A *μυμητικός* (vt Diomedes inquit) quod significat imitor. Histrio verò personatus in scena Comædias & Tragedias, voce & corporis gestu agit. Inde Pantomimi, id est omnium personarum imitatores, effectus, & resque. Et Archimimi, pro histriorum principibus. Hæc fusiùs à Budæo declarantur in prozimo Annot. in Pandect. ¶ Mimi etiam dicuntur poemata, siue reuerentia lasciuia imitantia: quod genus Latini vocant Planipedias. Ouid. 2. Trist. Scribere si fas est imitantes turpia mimos. Sueton. in Casare, Decius Laberius eques Romanus mimum suum egit. Cic. pro Celio, Mimi ergo est iam exiis, non fabulæ. ¶ Mimus quoq; pro ridiculo facto, & quasi fabula risu digna translatè ponitur. Sueton. in vita Otthonis cap. 3. Quare diducto matrimonio, sepositus est per causam legationis in Lusitaniam: & satis visum, ne pœna acrior mimum omnem divulgaret: qui tamen sic quoque hoc disticho enouit, Cur Ottho mentio sic queritis exul honore? Vxoris mœchus experat esse sup. Dicimus etiam, Mimo subseruire, pro eo quod est, Facere contrariam vocem in symphonia, hoc est figmentum, vel fabulanciam adiuuare.
- Mima**, mima, [*μῖμος* Ital. *Mimo*, *buffone*. Hisp. *El mome*, *contrabuxedor de personas*.] Cic. in Philipp. 2. Vehabatur in effedo Tribunus pleb. hictores laureati antecedeabant, inter quos aperta lectica mima portabatur: quam ex oppidis municipales homines honesti obuiam necessarij prodeuntes, non vero illo, & mimico nomine, sed Voluminiam saluabant.
- Mimula**, diminutiuum à Mima, quod gesticulationem significat. [*μῖμος* Ital. *Mimo*, *buffone*. Hisp. *El mome*, *contrabuxedor de personas*.] Ibidem paulo pōst, Venisti Brundisium in sinum quidem & complexum tuæ mimula.
- Mimographus**, penult. corrupt. Lasciu poematis scriptor, vt fuit Philistio, vt Publius, vt Laberius.
- Mimicus**, a, um, adiectiuum, à Mimos, sicut à Satyrus Satyrizans, Quod ad mimum pertinet. Cic. de Orat. 2. Virandum est oratori vt inuicem aut scutillis iocus sit, aut mimicus.
- Mina**, x, Græcè *μύς*, Atticum est vocabulum, quo tam in appellatione rei numaria, quam ponderalis Athenienses utebantur. Constabat autem ex drachmis Atticis centum: atq; maior Romana libra drachmis quatuor.

quatuor. Nam hæc nouaginta sex tantum pendebat drachmas. Fannius apud Priscianum.

Accipe præterea paruo quam nomine Graij

Minam vocant, nostraque Minam dixere priores.

Centum hæc sunt drachmae quod si modo deimpleris illis

Quatuor, effices hanc nostram denique libram.

Sed hoc de mina noua intelligi debet, quæ & Solouis mina à quibusdam appellatur. Constat enim minam Atticam antiquitus fuisse drachmarum tantum septuagintaquing; quæ auctis postea à Solone ponderibus, Mina vetus appellata est: de qua intelligi debet quod subdit Fannius apud Priscianum, Attica quæ hæc, quartam si deimpleris hinc, minam. Quo tamen in loco Fannius sentire videtur, Minam Atticam eam esse, quæ constat septuagintaquing; drachmas, quam nos Minam veterem vocamus: alteram verò, quæ centum constat drachmis, Minam Græcam vocari. Sed hoc non esse verum, facit Plinij autoritate conuinci potest: qui lib. 21. cap. vlt. vii. ex professo Atticorum ponderum interpretationem tractat, subdit in fine capitis, Minam, quam nostri Minam vocant, pendet drachmas Atticas centum. Vide plura eius rei testimonia tam Græca, quam Latina apud Georg. Agricolam.

Quoties autem apud scriptores minæ mentio occurrat, de mina noua intelligendum est, quæ epistula portionem habet, ad modicum seu veterem minam: quemadmodum & talentum maius ad talentum minus. Continet itaq; Mina, si de pondere intelligas, vncias duodecim, & semissem. Quod si de re numaria sit sermo, Mina ad monetæ Gallicæ æstimationem reducta, valebit circiter libras Turonicenses septemdecim, & semissem. Tantum enim consistunt centum drachmæ, singula tribus solidis Turonicibus & semissem æstimate. Budæus æstimat Minam aureis coronatis decem; quod in idem recidit, modo sanè intelligas singulos coronatos ab eo trigintaquing; duntaxat solidis Turonicibus æstimari. Mina etiam mensuræ genus est, quæ agri metiuntur, qui & Modius dicitur, & Aëcus quadratus. Habet in latitudine pedes centum viginti, & in longitudine totidem. Vide Varr. de Re rust. lib. 1. cap. 10. ¶ In pecore item ouillo, Minæ dicuntur, quæ ventre sunt glabro. Idem lib. 2. ca. 2. Emptor stipulat præstata formula, illas esse oues, sanas recte esse, vti pecus ouillum, quod recte sanum est extra lufam, surdam, minam, id est vtræ glabro.

Minaciæ, minacium, à Plauto dicuntur, quas nos hodie Minas vocamus, & πλάξ, vti in Truc. Melius, te munere certare mecum, quam minaciis. Idem in Rud. Minaciæ ego illas fœci non facio tuas.

Minæ, minarum, Comminationes, & metus incussio per verba aut signa. [ἀπειλή, Ital. Minacce. Hisp. Amenazas.] Terentius in Andr. Si illum relinquo, eius vitæ timor: si non optulor, huius minas. Cicero ad Attic. lib. 1. Minæ Clodij, contentionesque, quæ mihi proponuntur, modicæ me angunt. Lilius 2. ab Vrbe, Desiderium unum quoque inter tantas fortium minas, metuendus magis quam metuens. Virg. 3. Aeneidos Di prohibere minas: dii talem avertite casum. ¶ Quandoque etiam dicuntur eminentiæ mitorum, quas pinnas, ἰσχυρὰς vocant, telle Seruio: & à Minor, aris, deriuatur, quod inter cætera extare & eminere significat. Virgilius 4. Aeneidos, pendente opera interrupta, minaque mitorum ingentes.

Minor, aris, Minas infero, terrorem alicui incutio denuntiatione periculi. [ἀπὸ τοῦ μικροῦ, Ital. Minacciare. Hisp. Amenazar.] Cic. 1. Tuscul. Qui quum Lylimachus Rex crucem minaretur. Ouid. Epist. 10. Multa mihi terræ, multa minatur aquæ. Terent. Heaut. Abiturum se abs te esse illico minatur. ¶ Item Eminere, extare, efferrī. Virg. 1. Aeneidos -geminique minantur in ætæum scopuli.

Minans, minantis, participium. ἀπειλῶν. Quid. 2. Fastor. Edidit impudicos ore minante sonos. Idem 5. Metamorph. Ident Pæonides, spernuntque minantia verba. ¶ Compofita huius verbi sunt, Commisor, & Interminor, quæ habent nomen correptam.

Minatio, onis, Minæ vel actus comminandi ἀπειλή. Cicero de Oratore. Exccrationes, admirationes, minationes.

Minanter, aduerbium. Idem quod minaciter. [ἀπειλητικῶς. Ital. Minacciofamente. Hisp. Amenazando.] Quid. lib. 3. de Arte amandi, Multaque submissis, multa minanter agant.

Minitor, aris, Frequentatiuum, sæpe vel impetuosè minor. [ἀπὸ τοῦ μικροῦ. Ital. Minacciare. Hisp. Amenazar.] Plaut. in Curcul. Minimè malum minitaret e. Atque adeo non minitabor, sed dabo. Cic. 2. Catil. Vobis, argue huc vbi ferro, flammique minitantur. ¶ Pro eo dem etiam legitur Minitor, as, præsertim apud antiquos. Plautus in Amphit. Quid minicabate facturum, si istas pepuliffem fores?

Minitans, us, participium. ἀπειλῶν. Cic. 7. Ver. Quem iam ingredientem nauem, & Verri nimis atrociter minitantes, à se retrahendum esse, & afferuam, &c.

Minirabundus, Hoc est valde minans, quasi plenus minarum. ἰσχυρῶς. Liu. 9. belli Maced. Etenim tum quoque minirabundus petebat.

Minitabiliter, Veteres dicebant pro minaciter. ἀπειλητικῶς. Pacuuius in Anciope, Minitabiliter; inceptare dictis sanis incipit.

Minax, cis, Qui frequenter minatur. ἀπειλῶν. Ital. Minacciofo. Hisp. caza qui mucho amenaza.] Virg. lib. 3. Georg. 1. & ire viam, & fluuios rentare minaces. Aude, & ignoto sese committere ponto. Cic. pro Font. Induciomarus ille minax atque arrogans. Idem, Cæsar minaces & acerbas literas ad Senatum misit.

Minaciter, aduerbium. ἀπειλητικῶς. Ital. Minacciofamente. Hisp. Mucho amenazando.] Liu. lib. 2. Minaciter fremunt, id est iurgiosè, & cum minis. Plautus in Stich. An potius centrem leniter an minaciter scio lites fore. Cic. in Philip. 5. Num putatis Pub. C. dixisse cum minaciis, quam facturum fuisse?

MINÆ 1. fuit, vti apud Stephanum legitur, Minæzi, duplicato n, μινῶν, Populi fons in regione Arabiæ, mari rubro adiacens, qui primi commercij thuris facere, nec præter hos Arabes alij thuris arborē vident. Vnde ab ipfis thuris ipsum Minæzum dictum est, teste Plin. lib. 12. cap. 14. Minax, Vide MINOR, minatis.

MINCIUS 1. Venerator fluius, qui ex Benaco lacu defluens, alium prope Mantuam lacu efficit: & inde rursus, multis torrentibus auctus, effluit in Padum. Virg. 4. Georg. tardis vbi Mincius errat Flexibus. Ab hoc Virg. Minciades dictus Iuue. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.

MINERVA, Discipularum dea, quæ Græcè Pallas dicitur. Ἀθλῶν. Et à minando dicitur, quasi vim minetur. Solet enim pingi ægide & hasta formidabilis. Aut à minuendo (vti placet Cic. lib. 2. de Nat. deor. aut vti alij maluit) à mouendo, quod rectè monent. Iustus, Minerva dicta quod bene monet. Hanc enim pagani pro sapientia ponebant. Constat enim verò quod fingatur, pingantq; militibus minitans armis. Hæc ille. Eadem & Tritonia à Poëtis appellatur, quod Cerygis regis temporibus circa Tritonidem Africa paludem virginali facie dicatur apparuisse: ab Homero etiam γλαυκῶπις, quasi glaucos habens oculos. ¶ Palladis autem nomen accepisse putatur ὄν & πλάξ, hoc est à ioculando, vel vibrando. Pingitur enim quasi manu hastam tenens, eamque vibrans. Hæc prima olei, & lanificij inuentrix creditur extitisse: ob quæ erga humanum genus beneficia diuinos honores meruit, sapientiæq; & bonarum omnium artium dea habita est. ¶ Fabulantur autem Poëtæ Minervam ex cerebro Iouis esse procreatam: quo commento significare volunt humanarum literarum disciplinas, humani ingenij non esse inuentum, sed ex Iouis cerebro, hoc est ex inexhausto diuinæ sapientiæ fonte ad hominum vsum esse depromptas. Pingui seu crassa Minerva aliquid facere, est simpliciter, rudius, vel indoctus aliquid facere. Columella in Præfatione lib. 1. Potest enim nec subtilissima, nec rusticum (quod aium) pingui Minerva res agrestis administrari. ¶ Iouita Minerva aliquid facere idem est, quod repugnant ingenio, vel repugnant natura aliquid aggredi. Horat. de Arte, Tu nihil inuita dices, faciesve Minerva. ¶ Sus Minervam, subaudi docet, vel monet, tritissimum est proverbium, quo vitur, quæres indoctus aliquis eum conatur docere, à quo ipse sit magis docendus. Vide Erasmi Adagia.

Mineral, & Mineruale, à Minerva deductum nomen, erat quasi præmium quod dabatur præceptor, sicut cæna, & huiusmodi, quasi magisterij merces paucis diebus à scholasticis dari solita ante Quinquagesimam, per quos dies pueri vacabant. δὴκατα. Varr. 3. de Re rust. cap. 2. Quin simulac promiseris mineral, incipiam, inquit. A. x. r. v. s. Ego verò non recuso vel hodie, & ex ista pactione crebro. Ouid. 3. Fast.

Nec vos turba feri censu fraudante magistri

Spernite: discipulos atrahit illa nouos.

Mingo, mingis, mixti, mindum, Vrinam facio. [ἐκπύω. Ital. Pisciare, urinare. Hisp. Meate, orinar.] pro quo magis vitur Meio. Vnde & Permingo. ἀγλῆς. Horat. Hunc permixtur calones, atq; caballi. ¶ Hinc Micturio, & Mictio, tas, quæ vide suis locis.

Minaria, Minarius, Minacijs, Minicæus, Vide MINIVM.

MINIO, Fluius est Tuscia, non procul à Carere oppido. Vulgò Moñone, Virg. lib. 10. Qui Carere domo, qui sunt Minionis in aruis.

Minimus, minime. Vide PARVS.

Minio, minias, miniare, Vide MINIVM.

Ministro, as, Seruio, porrigo, præparo. [ἐκπύω. Ital. Ministare. Hisp. Seruir, ministrar.] Plaut. in Curcul. Tu tabellas consignato, hic ministrabit, id est seruet. Gell. lib. 2. Idque facile factu dixit, quoniam filij sui pocula in conuiuio regi ministrarent. Virg. 1. Aen. Iamq; faces & saxa volant, furor arma ministrat. Varr. 3. de Re rust. cap. 17. Quum non paulo sumptuosius, quam ego, his ministrat vidum. Huius composita sunt, Administro, quod vario modo ponitur. dicitur.

Colum. in Præfatione lib. 1. Vt his tantummodo diebus vibant res agere, reliquis administrantur sufficere, id est curantur. Idem lib. 4. Quia maior pars putationis per id tempus administratur, id est agitur, exercetur. ¶ Subministro, Subseruio, supposito, suggero. ὑπομνῆσθαι. Lat. Stant. lib. 5. Victum subministrat, quietem somni dulcissimum tribuit.

Ministrator, ministratoris, Qui ministrat. ὑπομνῆσθαι. Cic. 2. de Oratore. Vt quum te ipsum Sulpicii obiurgabam, quod ministratore perceres, non aduerfari.

Ministratrix, cis, ὑπομνῆσθαι. Idem quod ministra. Cic. 1. de Orat. Sed vt omnes comites atque ministratrices esse diceret.

Ministratorius, adiectiuum, Quod ad ministratorem pertinet. ὑπομνῆσθαι. Vt Ministratorij vireoli apud Martialem lib. 14.

Minister, stri, Qui inseruit, & ministrat. ὑπομνῆσθαι. Ital. Ministro. Hisp. seruir.] Cic. 1. de Orat. Infirmi homines mercedula adducti, Ministros se præbent in iudiciis oratoribus. Valer. Flac. in Argon. taciti sedent ad iussa ministri. Cic. de Amic. Vt aut libidinibus ministri, aut aduocores essent ad iniuriam. ¶ Huius fœmininum est ministra. ὑπομνῆσθαι. Idem 2. de Fin. Ministra & satellites voluptatum, virtutes.

Ministerium, rij, Proprie ministri opera est. [ἐκπύω. Ital. Ministrio. Hisp. seruirio, ministerio.] Quauis & pro omni operatione poni consuevit, vt de rege Latino Virg. 7. Aeneidos, Abstinere tactis pater, auersusque refugit. Pæda ministeria: & excis se condidit vmbra. Plin. lib. 10. cap. 71. Et minor varietas in pedum ministerio. Virg. 6. Aeneid. -pars ingenti subicte phœræro, Tulle ministerium. Quid. 11. Metam. Somne quies rerum, placidissime Somne deorum, Pax animi, quem cura fugit, qui corpora durtis. Fessa ministeria mulces, reparasque labori, &c. ¶ Aliquando ministeria ponimus pro ministris, sicut Seruicia pro seruis. Paulus Iureconsultus, Vrbica ministeria dicimus etiam, quæ extra urbem nobis ministrare consueverunt.

Minitor, & Minitabiliter, Vide MINOR, minaris, in MINAE.

Minium, minij, Pigmentum genus est laudatissimi coloris, quod in argentariis metallis cum argento vito inueniri solet. μινῶν. Maxima eius copia teste Plin. lib. 3. cap. 7, effoditur in Hispania, sed hoc durum est & auersum. Optimum nascitur supra Ephesum in Cilbianis agris. Quo pacto autem purgetur minium, docet idem Plinius paulo post, arenam esse colore cocti, quæ teri consuevit, & deinde lauati, abiectionis purgamentis, quæ in aqua supernant, minium in fundo inueniri. Nonnulli per errorem Minium idem esse putant cum cinnabari: quum proprie cinnabaris sit sanies draconis morientium elephanum pondere elisi, vtriusque animalis sanguine permixto. Idem loco iam citato, Comperitq; vulgò pro cinnabari Indica in medicamentis minium addi infectis nominis, quod esse venenum docebitur inter pigmenta.

Minjaria, x, Locus in quo foditur minium. μινῶν. Plin. lib. 3. cap. 7. Sisaponensibus autem minjariis suæ venit arena sine argento excoquitur. Aut modo probatur.

Minjarius, adiectiuum, vt Minjarium metallum. Plin. ibidem, Celeberrimum

mum ex Sisiponeñsi regione in Bética miniario metallo, &c.
Minicius, cia, cum, Quod est ex minio, *μινίος*. Vitruvius lib. 7. Parietes pallium expolitione minacia expoliebantur.
Miniatulus, & per diminutionem Miniatulus, idem est quod rubrum, quasi minio tinctum. *μινιατῦλος*. Homero. Vnde Ceram miniatulam veteres dixerunt, quam nos rubram dicimus. Et Miniatula cera aliquid notare, pro eo quod est, loca corrigenda annotare. Cic. ad Dolabellam in Epist. ad Attic. lib. 1. 7. His literis scriptis, me ad *μινιατῦλον* dedi, quæ quidem veteres, miniatula, ceræ tuæ pluribus locis notanda sunt. Idem ad Attic. lib. 1. 6. Cerulas enim tuas miniatulas illas extimecebam.
MINIUS, *μινίος*. Fluvijs Hispaniæ iuxta Abubricam Callæcorum oppidum, vastissimo ore in Oceanum profuens. Vulgo *Minia*. De hoc Plin. lib. 4. cap. 20. & Ptolemæus lib. 2. cap. 6.
MINOAS, Duco, *μινωα*. Ital. *Minore, condurre*. [Hispan. *lleuar, guiar*.] Effusus, Agones equos agentes, id est bene minantes. Apud Antiquos etiam pro Minor legitur. A quo Minotauras, ut supra docuimus ex Prisciano.
MINOIA, *μινωια*. Vulgo *Altomura*. Vbi in Amorgo insula, vna Cyclad. Item altera in Sippho insula, vna Sporad. Tertia in Sicilia. Atque hæc quidem tres enumerantur à Stephano. Strabo præterea lib. 9. Minoam fuisse emporium tradit in agro Attico, decem & octo stadiis à Megaris distant, quod postea Nisaram appellatur.
MINOIS, *μινωιος*. Insula est vna Cycladum, quæ notiore nomine Batos appellatur. De hac Plin. lib. 4. cap. 12.
Minor, minatis, Vide **M I N A E**.
Minor, comparativus à parvus. Vide **P A R V V S**.
MINOVIUM, *μινωιον*. Oppidum est Cretæ insulæ, à Minos rege ira appellatum. Recensetur à Plin. lib. 4. cap. 12.
MINOS, *μινως*, Iouis, & Europæ filius, Rex Cretæ, qui primus Cretensibus leges dedit. Hæc quom habere vixorem Pasiphaen, & illa ex tauro genuisset Minotaurum, Dædalum, quod bouem ligneam fabricasset, sub quæ latens cum tauro vixor concubuerat, persequutus, in Sicilia peruenit, ubi à Cocali regis filiaibus interfectus fuit (ut Aristoteles refert) iuxta Camerinam urbem, & apud inferos propter infignem iustitiam iudex animarum factus est. Virg. 6. Aen. Quævis Minos vna iunct.
Minotaur, a, um, *μινωταυρος*. Possessivum: ut Minotauri regna. Virg. 6. Aen. Dædalus (ut fama est) Iugens Minotauri regna.
Minotaurus, a, um, aliud adiectivum. Quid. in Ibin, si tua contigerit Minotauris puppis æneas. Tauris Minotauris, pro Minotauris, Stat. 1. Achil.
Minotauris, minotauris, Patronymicum æneas. Quid. 2. Metam. Protinus Aegides rapta Minotauri Diam Vela dedit. Quo pacto autem Minos iudex habebat inferorum propter iustitiam, non video, quom violator fuerit hospitij, & rapor (ut Suidas ait) Ganymedis, & multa alia commisit, hæc dicatur à vera iustitia non parum abhorrentia.
MINOTAVRVS, *μινωταυρος*, ex Minos, & tauro dictio composita. Monstrum bifforme ex portento Pasiphae cum tauro concubitu procreatum: quod iussu Minos (ut fabulantur poëtae) Labyrinthi includit, humanis carnibus vescitur. Hæc quocumque Atheniensis ex præscripto fœderis septem ex suis liberis miscebat devorandos. Sed tertio anno Aegæi filius Theseus sorte missus, Minotaurum occidit, & ab Ariadne accepto fili glomere, fuga evasit. De hoc Virgilius 5. Aeneidos ad principium.
 Hic crudelis amor tauri, suppositaque furto
 Pasiphae, mifsumque genus, prolesque biformis,
 Minotauris inest, veneris monumenta nefanda.
 Hic labor, ille domus, & inextricabilis error.
 Magnum regis sed enim miseratus animum
 Dædalus, ipse dolos tecti, ambagisque resolvit,
 Cæca regens filo vestigia.
 Seruus interpretatur Taurum, scribam fuisse Minos, qui absente rege, cum Pasiphae concubuit in domo Dædali: & quia Pasiphae eodem tempore gemellos peperit, quorum alter Minos, alter Taurus esset similis, factus est locus fabulae, ut Minotaurum bifforme monstrum peperisse dicatur.
MINOTHEUS, *μινωθευς*. A poëta Cœcyri filia fuisse fingitur, quam quom Persephone cum Plutone deprehendisset, in herbam sui nominis commutavit. Nam *μινω* à poëta Græcis dicebatur herba, quæ postea ab odoris suavitate *adonis* appellata fuit. Latini vnius tantum literæ immutatione Mentham vocant. Hanc fabulam tangit Ovidius 10. Metam. ad finem, -an tibi quondam Permineos artus in oleares vertere menthas. Persephone licuit.
MINOTHEUS, *μινωθευς*. Mons est Peloponnesi, non procul à Pylo: de quo Strabo lib. 8.
Minthos, *μινθος*. Præter vulgatam illam significationem, quæ apud Græcos sterus humanum significat, etiam locus nomen est in sterquilinis enascentis, quo mirum in modum afficiuntur hirci. Alij capraum retinentia hoc nomine significari volunt, quibus frigentium hircorum nates pastores illinunt, & ita commoto sterutamento curant. Vide Cælium Rhod. lib. 10. cap. 22.
MINTVRA, *μιντωρα*. Ptolemæo, oppidum in Campania inter Sinuessam, & Formias, ad Liris fluvium: habens propinquas paludes, in quibus Marius deliquit, fugiens persequutionem Syllæ.
Minutus, minus, mihi, minutum. Minorem reddo, deraho, derogo, ex-haurio, extenuo, eleno, debilito, decessionem de summa facio. [*μικρῶς, μικροῦ*. Ital. *minuire, menomare*. Hispan. *Definuir, amenguar*.] Plinius Radix commanducata dentium dolorem minuit. Cic. ad Attic. Si parvas in me molestias minui posse. Idem in Catil. Nequid de summa dignitate Recipio, minueretur. Terent. in Prolog. Hæc ut aliqua pars laboris minuat, mihi. Cæf. 1. bel. Gall. Nam & hostis militibus spem minuit, & hostes ad pugnandum alacres efficit. Huius composita sunt, Comminuo, quod est simul in frustra diuisio. *μινυναι*. Laſtant. Frangebat ipse panem minutum, carumque piscium comminuebat, & vitæ in manibus eius agebantur. Q. Diminuo, idem quod minuo, vel confingo. Terent. in Eunuch. Diminuat ego hodie caput tuum, nisi abis. Q. Diminuo, *μινυναι*, *μινυναι*, *μινυναι*.
Minutus, a, um, & particip. & nomen esse potest. Participium, significat comminutum, hoc est minus factum. [*μικρῶς*. Ital. *Minuto, menomato*.

Hispan. *Menudo, definuir, amengado*.] ut Minuta spes, pro imminuta, apud Tacitum in vita Agricola. Nomen, idem est quod breue vel paruum. *μικρῶς*. Cic. 7. Verri. Retentulum ad nates admovebat, reuulsi molino, minutis inactulis, plenua rosa. Aliquando ponitur pro pusillanimo & serupuloso, teste Nonio, ut à Græcis dicitur *μικρολογία*. Cic. 1. de Fin. Ecce autem alij minui, & angustij, & omnia semper deſperantes: aut maleuſi. inuidi, diffidens, lucifugi.
Minutulus, diminut. *μικροῦλος*, *μικροῦλος*. Plaut. in Pœnulo, si minus curassent, quæ veniant heri domi, Nutrices pueros infantes minutulos. Minutulus, significat in minutissimas partes. [*μικροῦλος*. Ital. *Minutulo*. Hispan. *Definuir, amengado*.] Colum. lib. 8. cap. 14. Nasturtium conſectum minutum. Aliquando etiam accipitur pro pusillanimo. Var. li. 7. de Re rust. Tum ita ad subigendum ut minutum affluſeſciant, & vti tunc cum veterano adiungant. Minutulo enim facilius domantur.
Minutum, aduerbium, In minutas partes significat. [*μικροῦτος*. Ital. *Minutemente*. Hispan. *Definuir, amengado*.] Colum. lib. 5. Insequitur deinde ſolſtor, qui crebris bidibus equaliter & minutum ſoli terga cõminuat. Minutia, æ, Contemptibilis paruitas cuiuscuque rei, inquit Siphonius. [*μικρολογία*. Ital. *Minutia*. Hispan. *Definuir, amengado*.] Laſtant. de ira Dei. Hæc (inquit) per inane irreuerſis moribus volitant, & huc atque illuc ſeruntur, ſicut pulueris minutias videmus in ſole, quæ per ſenſum ſtram radios, ac lumē immiſcunt. Minutia etiam dicta porta Romæ à Minuro, quod Minurij ſacello proxima eſſet. Et Minutia, virgo Veſtalis, quæ propter ſuſpicionem ſuperi viua deſoſa eſt. Lilius 8. ab Vibe.
Minutal, Genus edulij, quod ex concilis minutatim oleribus fit, autore Apicio. *μινωταυρος*. Fiebat inter cætera marino piſce, liquamine, oleo, vino, porris, & coriandro. Mart. lib. 11. Hinc exit varium cocom minutal.
MINUTVS, Cognomeno Auguſtini, Tribu. plebis, qui Sp. Melium regnum Romæ aſſedantem reuinc peregit. Huius, quod ſaris pretium erinis nudinis, ad eam vilitatem redegiſſet, ut aſſe modius venderet, tantum à plebe habitum eſt honoris, ut collata in capita ſcitra vacia, ænea ei ſtatu extra portam trigeminam fuerit collocata. Autore Plin. lib. 34. cap. 5. & lib. 18. cap. 3.
Minutizo, Idem quod parua voce ſuccino. *μινωταυρος* enim cantillo ſignificat, & modulate concino. [*μινωταυρος*. Ital. *Contra ſatio vocē*. Hispan. *Contra ſatio*.] Sida. lib. 1. Epist. Diſtulo autem philomela inter fruſtes ſilerum Progen, & inter aceres minuzantem. Hinc Minutitiones *μινωταυρος* diſti ſunt, teſte Feſto, aium minorum cantus.
Minus, Minuſculum, Vide **M I N U S**, in **P A R V V S**.
MINYA, *μινωια*. Stephano, Theſſaliæ oppidum, à quo nonnulli Argonautas Minyas vocatos exiſtimate: quæquam alij nominis huius originem ad Minyam regem referre malint.
MINYÆ, *μινωια*. Populi fuerunt Theſſaliæ, quos Iſachum in Colchos proficiſcentem ſecuti ſunt: quæ diſtione ſequenter vitiur Valerius Flaccus in Argonaut. pro ipſis Argonautis. Quid. lib. 7. Metamorph. Iamque ſecrum Minyæ Pegæſia puppe ſecabant. Alij dicunt fuſſe populos Bæotiz circa Teſcum montem habitantes: quos ita dictos voluit à Minya rege Orchomeni, filio Chryſæ, & nepote Neptuni.
MINYÆ, *μινωια*. Chryſæ filius, à quo Minyæ, quibus imperauit, nomen acceperunt. Hic quom mortales omnes ſuæ ætatis opibus ſuperaret, primus omnium graſophylacium recondendarum pecuniarum gratia exeruxit. De hoc Pauſanias, & Cælius Rhodig. lib. 10. cap. 25.
MINYÆ, per quatuor ſyllabas, ſue Minyæus (ut apud Homerum legitur) per quinque, ſuiusque Theſſaliæ, poſtea Orchomenus dictus, ut ſcribit Plin. lib. 4. cap. 8. Hunc Strabo lib. 8. eundem facit cum Anigio. Homerus lib. 11. Iliados, iuxta Arentem in mare deſſecre tradit, quom ait. *Εἰ δὲ ἴσῃς ἡμῶν ποτὶ Μινυῶν, οἱ δὲ ἄνδρες Ἑγγυῖν Ἀργεῖς*.
Mirabilis, Miraculum, Mirificus, & alia, Vide **M I R O R**.
MIRATVS, Vide **M I R I T V S**.
Mirmillones, Erant pugiles Retiariorum aduerſarii. Nam digladiantium alter Retiarius, alter Mirmillo appellabatur. Feſtus, Retiario, inquit, pugnant aduerſus mirmillorum cantatur. Non te pero, piſcem peto, quid me fugis Galle? Quia Mirmillonum genus armaturæ Gallicum eſt, ipſique Mirmillones ante Galli appellabantur: quorum galeis piſcis effigies inerat. Quod genus pugne inſtitutum eſt à Piræo, vno ex ſeptem ſapientibus, qui aduerſus Pirionem dimicauit, propter controuerſias ſuum, quæ erant inter Atticos, & Micylenæos, recte occulte allato, impediuit Pirionem.
MIRABRICA, *μινωταυρος*. Ptolemæo, Vulgo *Ciudad Rodrigo*, Hiſpaniæ vltioris vrbs in conuentu Cordubeuſi. Plin. lib. 3. cap. 4. Microbricam vocat, per ſecundam conſonantiam in vltima ſyllaba.
Miror, aris, Proprie ſignificat re aliqua, tanquæ noua, obſtupreſco *μινωταυρος*. Ital. *Amirare, ſupire*. Hispan. *Admirar, eſe*. Virg. 1. Aen. Atreſcūmq; tantum inter ſe, operūque laborum Miratur. Mirari etiam eſt, cum voluptate intueri. Idem 2. Georg. Sen quæ Olympiæ miratur præmia pugnæ. Item neſcire, quia (ut Donatus inquit) admiratione ab ignorantia deſcendit. Terent. in And. Miror vnde ſit. Q. Sed quom dicimus, Miror me, Miraris te, Miratur ſexuæ Mirari ſignificat placere, & de ſe magnificè ſentire. Martialis. li. 1. 5. -qui ſe mirantur, in illos. Virus hæc. Conſtruitur hoc verbum cum accuſativo, & cum genitiuo. Virg. 1. Aen. Iuſtitiaſque prius miror belline laborum. Q. Quandoque abſolute ponitur. Quid. lib. 1. 3. Metamorph. Dumque moror mirorq; ſimul fugit omnis in vnda. Huius composita ſunt, Admiror, quod eſt ſupore affici, ſeu fixè aſpicio. Laſtant. lib. 6. Quid ad alienam ſelicitem non attollat oculos opes non admittetur. Aliquando eſt venerari. Virg. 4. Georg. Ille opem cultos, illum admittatur, & omnes Circuſtant. Composita ſunt, Demiror, & Emiror, valde miror.
Mirator, *μινωταυρος* & Mirator, *μινωταυρος*. Cic. 2. de Diuin. Cauſarum enim ignoratio, in re noua mirationem facit. Martialis. lib. 10. Mirator veterum ſenex auorum. Proper. lib. 2. Eleg. 14. Formæ mirator honeſtæ.
Miratrix, cis, femininum: ut Turba miratrix, Iuuen. Saty. 4. Item Fama miratrix, apud Senecam in Hippolyto, Fama miratrix ſenioris tui.
Mirandus, a, um, Admiratione dignus. *μινωταυρος*. Terent. in And. Mirando hoc tanto tam repente bono. Cic. 6. Ver. Quoniam mirandum in modum Græci rebus illis, quas nos conuenimus, delectantur.
Mirabundus, Qui miratur. *μινωταυρος*. Lilius 5. bel. Pun. Extemplo impro-

uida res pauorem incutit Penitis, mirabundique vadit tot hostes tam subito exorti, &c.

Mirus, a, um, Admiratione dignus. [*mirus*, Ital. *Maraviglioso*.] Hisp. *Marauilloso*. Plin. lib. 2. cap. 108. Hipparchus & in coarguendo eo, & in reliqua omni diligeria mirus, adicit stadium patio minus x x v milia. Idem lib. 12. cap. 9. Mira arborum natura. Idem lib. 9. cap. 55. Mira ad eandem solentia. Virg. 4. Aene. Præterea fuit in tectis de matremore templum Coniugis antiqui, miro quod honore colebat. Plaut. in Amphit. Eumero illud præter alia mira, miror maxime, si hæc habet poteram illam. ¶ Hinc Permirus, a, um, penule. prod. Cicero Appio Pul. Illud vero mihi per mirum accedit, tãtam reuerentiam fuisse in eo adulescentie. ¶ Apud veteres mira pro monstris acque horrendis sumuntur. *mirus*, Ital. *mirabile*. Plaut. in Amphit. Mira memoras, nimis formidolosum prædicas facinus. Virgilius autem Georg. 4. de Proteo canes, res huiusmodi admirandas, & potentes vocat Miracula, Omnia (inquit) commutet in miracula rerum. ¶ Mirum n, idem ferè est quod mirum, hoc est certè, vel profectò. Plaut. in Amphit. Mirum n hic me quasi murænam exoffare cogitat. Terent. in Andr. Age igitur ubi nunc est ipsius? c. Mirum n domi est. ¶ Mirum, responso aduerbi cuiusdam formam habens. Terent. Eunuc. Rex te ergo in oculis. ¶ Felicitate. c. Gestare. ¶ verum credere omnem exercitum, Consilia. c. Mirum. ¶ Hinc Mirus antiqui dicebant pro magis mirum. Varr. Nunquid hoc mirus. ¶ Mirum in modum, id est in maiorem modum. Vide infra. ¶ Mirum in modum, & Mirandum in modum. *mirum in modum*, Ital. *maraviglioso*. id est in maiorem in modum, vel supra modum. Plaut. in Amphit. Vterque deludunt dolis mirum in modum. Cice. Metello, Marcellum tuum Consulē factum, & quæ calamitas esse affectum, mirandum in modum gaudeo. ¶ Mirum quantum, eiusdem significationis. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Mirum quantum illi viro hæc nuntiant fides fuerit.

Mirè, aduerbium, pro miro modo, siue mirabiliter. [*mirè*, Ital. *maraviglioso*.] Cice. ad Att. Pueri municipia mirè fauent.

Mirificus, a, um, Quod est mirabile. [*mirificus*, Ital. *mirabile*.] Hisp. *marauilloso*. Cice. in Caton. Mirificos fructus ferunt. ¶ Hinc superlatiuum mirificissimus. Terent. in Phorin. Quidam arbitraris, nescio atqui mirificissimum, scilicet facinus.

Mirifice, aduerbium, pro Mirum in modum. *mirifice*, Ital. *maraviglioso*. Cice. 4. Acad. Delectabatur autem mirifice lectione librorum.

Mirifico, as, Mirabilem facio. [*mirifico*, Ital. *marauilloso*.] Hisp. *marauilloso*. Plaut. in Amphit. Quamquam adeò Thebani ciues modo miro mirificant.

Mirabilis, & hoc mirabile, Quod est admiratione dignum. [*mirabilis*, Ital. *marauilloso*.] Cice. lib. 2. Officiorum, Quare ex multis mirabilibus exemplis, haud facile quis dixerit hoc exemplo, aut laudabilius, aut præstantius.

Mirabilitas, pro stupore. Idem in eodem, Ea ergo, & hac animi despicieria mirabilitatem magnam facit.

Mirabiliter, aduerbium. *mirabiliter*, Ital. *marauilloso*. Cice. ad Cat. lib. 13. Satisfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit.

Miraculum, Dicitur quicquid admirationem afferre potest, quasi sit cõtra naturam. [*miraculum*, Ital. *miracolo*.] Hisp. *marauilloso*. Vnde veteres miracula pro monstris posuerunt. Liu. lib. 2. Adiciunt miracula huic pugnae, silentio proximæ noctis & sylua Arisa ingentem audiam vocem. ¶ Hinc Accius personas distortas, oribus deformes, miriones appellat. ¶ Miracula septem mundi sunt hæc, Templum Diane Ephesæ, quod summa magnificentia fuit, & admirationis apud præfatos, Ducenis viginti annis constat factum esse à tota Asia. Columnæ ceterum viginti septem à singulis regibus factæ, sexaginta pedum altitudine: ex his triginta ex exlatæ. Simulachrum ipsius deæ ex hebeno esse tradunt. Plinius lib. 7. cap. 18. & lib. 16. cap. 40. & libro 36. cap. 5. & 14. Secundum, Mausoli regis sepulchrum, Plin. lib. 35. cap. 1. Tertium, colossus Solis apud Rhodios, Plin. lib. 34. cap. 7. Quartum, Iouis Olympici simulachrum, quod Phidias fecit ex ebore, Plin. lib. 7. cap. 38. & lib. 14. cap. 3. & lib. 4. cap. 8. & lib. 36. cap. 5. Quintum, muri Babylonis, quos Semyramis regina constituit. Sextum, Pyramides in Aegypto, Plin. lib. 36. cap. 12. Septimè, Domus Cyri Medorum regis, quam Menon arte prodiga, illigatis auro lapidibus fabricauit.

Misanthropos, p, a, iod. [*misanthropos*, Ital. *che ha in odio l'humano*.] Hisp. *Aborrecido de los hombres*. ¶ Olor hominū, qui homines odit, qui fugit hominum cõgressus, quasi *misanthropos*. Hoc cognomine peculiariter dictus fuit Timon quidam Atheniensis, qui hominum genus vniuersum exosum habebat, nullūque cõgressum admittebat, præterquam vnus Alcibiadis, quo se idcirco delectari aiebat, quod seiret eum aliquando populo Atheniensis magni mali causam futurum.

Misceo, feci, miscui, miscum, per C non per X, Tempero, turbo, confundo, & sine ratione, perturbatque facio. [*miscere*, Ital. *mescolare*.] Hisp. *mezclar* & *entruinar*. Virg. 1. Aeneid. Interea magno misceri murmur pontum, hoc est turbari. Plin. lib. 7. cap. 56. Vinum aqua miscere Staphylus docuit. Columell. lib. 6. cap. 4. Multi largo sale miscunt pabula. Idem lib. 7. cap. 5. Cælestis aqua pari mensura lacti miscenda est. Cice. pro Sext. Roscio, In tenebris tuebant, omnia miscēbat, hoc est perturbabat. ¶ Quandoque est potum ministrare, *miscere*, Ital. *mescolare*. Cice. pro Sext. Roscio, Vnde et ceteræ aquæ & vini. Iunen. Satyr. 1. nescit tot millibus emptus Pauperibus miscere puer. ¶ Miscere absolute, pro Miscere omnia. Cice. ad Quint. fratrem lib. 3. Pompeius abest, Appian miscet. ¶ Huius composita sunt, Admiscere, quod est ad aliquid miscere. *miscere*, Ital. *mezclar*. Lactan. lib. 6. Idem etiam mares maribus admiscuit, & nescans coitus contra naturam, contrarij institutum Dei machinatus est. ¶ Commisceo, *miscere*, Ital. *mezclar*. simul miscere. Cice. pro Domo sua, Cuius ignem nō sum passus cum totius vrbis incendio commisceri. ¶ Immisceo, intus miscere. *miscere*, Ital. *mezclar*. Lactan. lib. 2. Secundum deinde quod homines faciunt, si & aliis vitæ purgamentis immiscetur, quoniam per se nature est feruentioris, & idcirco terram percutit. ¶ Intermisceo, in medio miscere. *miscere*, Ital. *mezclar*. ¶ Permisco, Valde miscere. *miscere*, Ital. *mezclar*. Cice. in Varronium, Ne tuas sortes cum clarissimum virorum splendore permiscas. ¶ Promisceo, vnde Promiscuus, a, um, salust. in Catil. Diuina atque humana habere promiscua: nihil pen-

si, atque moderati habere. ¶ Miscus, participiū, hoc est temperatus. Liu. 3. ab Vrbe, Ea colluio miscitor omnis generis amantium, &c.

Mistura, x, Temperatura, confusio, & moderatura, vt ait Nonius. *mista*. Colum. lib. 7. cap. 5. Nam ea mistura palatum, atque lingua, totūque os perficitur.

Miscellanea, a, um, Quod varium ex rerum commissione, nullo obseruato ordine, constatum est. [*miscellanea*, Ital. *mescolata*.] Hisp. *mezclada*. Gell. lib. 12. cap. 11. Quia variam & miscellaneam, & quæ confusaneam doctrinam conquisierunt, eò titulos quoque ad eam sententiam exquisitissimos indiderunt. Sic Apuleius in Metamor. Miscellaneam turbam vocat, ex promiscua collatione hominum diuersi ordinis, atque dignitatis constam. Nec mora (inquit) cum magna irruptione parafactis adibus magistratibus, corūque ministris, turba miscellanea cuncta completa.

Miscellanea, orum, Dicuntur quæcunque ex variis dissimilibusque rebus, nullo seruato ordine, sunt commista. [*miscellanea*, Ital. *mescolata*.] Hisp. *mezclada*. Vnde nonnulli opera sua, in quibus res varæ nullo ordine tractantur, Miscellanea vocauerunt. ¶ Inter ludos quoque miscellanea dicebantur, in quibus varia spectacula nullo ordine exhibebantur: ita dicta à permixtis spectaculis, siue (vt alijs placet) à confusis confectibus, quod in eis sedendi eido, vt in iustis ludis non seruaretur. Iuuenal. Satyr. 1. Nec veniunt ad miscellanea ludi.

Miscellus, la, lum, adiectiuum, Quod mistum est. [*miscellus*, Ital. *meschio*.] Hisp. *mezclado*. Miscellos ludos Lugduni edidit Caligula, scribit Suetonius in Calig. cap. 20. Varro lib. 3. cap. 7. Miscellum vocat columbarum genus, quod nec agreste est, nec domesticum, sed ex utroque temperatum. Ex his duabus stirpibus (inquit) fit miscellum tertium genus fructus causa, atque incedunt in locum vnum. Et has columbas Bergomates nostri *cornuolles* appellant. ¶ Itē Miscella vites, quæ omni agro conueniunt, quod ceteris vbiq; vultit miscantur. Cato de Re rust. cap. 6. Ceteræ vites, & de his miscella maxime, in quibus agrum cõueniunt. Varro 1. de Re rust. cap. 54. Nam & præcox, & miscella, quam vocat nigram, multa ante coquitur. Miscellas uvas vocat Cato cap. 23, quibus præligantem vinum sit, quod optatij bibant.

MISCERE, a, i, uerbo, Crotonis vrbis in magna Græcia conditor: de quo vide infra in dictione *MYR* & *MYR* & *MYR*.

MISCERE, a, i, uerbo, Oppidum Siciliæ apud Stephanum.

Miscellus, Vide *MISCERE*.

MISERVS, penult. prod. *misere*. Vulgò *Monte Miseno*, Promontorium est Campaniæ, non procul à Cumis, nomen habens à Miseno Aeneæ tubicini illie sepulcro. Virg. 6. Aeneidos, At pius Aeneas ingenti mole sepulchrum Imponit, suajq; arma viro, remūq; tubūq; Monte sub æreo, qui nunc Misenus ab illo Dicitur, æternūque tenet per secula nomen. Hoiat. lib. 2. Serm. Satyr. 4. Oltrea Circeis, Miseno orientur echini.

Miser, ra, rum, Flebilis, calamitosus, arummosus, infelix. [*miser*, Ital. *misero*.] Hisp. *misero*. Ennec. Apparet seruum hunc esse domini pauperis, Miserique. Idem Heaut. Nemo est miserior me. Sallust. in Jugurt. Eriam nate ex pectus sum parum fidei miseri esse. ¶ Miser animi. Plautus in Milite, Quid illam miseram animi excrecias. Quæ nunquam male de te merita esset. ¶ Miser animo, & Miser ex animo, apud eundem in Tuuoleno, & Scicho. ¶ Interdum Miser ponitur pro aggro: nam aggrito genus est infelicitatis. Plaut. in Pœnulo, Misera esse prædicat buccam, Foras se medicos nos arlitratur. ¶ Interdum innocens. Cice. pro Milone, Miseros interdum ciues optimè de Republica meritos. ¶ Inuenitur etiam pro interiectione dolentis possum, acsi diceremus, Nefas. Iunen. Virg. 6. Aeneid. Cætopidæ iussu (miserum) septuaginta quotannis Corpora totorum. ¶ Miserrimum miserratum. Cice. ad Quint. fratrem lib. 3. Epist. Quod de fratre, ubi cum visuri essemus, nesciebamus: quæ quidem ego, nec quo modo visurus, nec ubi dimissurus sim, scio, id est maximum & miserrimum meorum miserratum.

Misellus, a, um, diminutiuum est à Miser. [*misellus*, Ital. *meschino*.] Hisp. *mezquino* & *deschadado* n. pro. Plaut. Censens' misello mali aliquid facturum? Misellum pallium Plaut. in Rud. Heu, sum redactus ad hanc vique vnam tuniculam. Et ad hoc misellum pallium? Cice. ad Attic. lib. 3. Aleum Ciceronem, cui nihil misello relinquo præter inuidiam, & ignominiam nominis mei, tuere, quoad poteris. Idem ad Terentiam, Sed certè quoque modò res se habebit, illius miselle & matrimonio & fama seruandum est.

Miserè, aduerbium, Infelicitate. [*miserè*, Ital. *misere*.] Hisp. *misero*. Cice. pro Milone, Misere. Neque commoueri eius desiderio non possum, qui tam miserè perit. ¶ Quandoque significat Valde, nimis. Plaut. Cure. Vidē, vt miserè mouentur, neque queunt complecti latr. Terent. Andr. - nalm' omnes nos quidem. Scimus, quàm miserè hanc amauit. Idem Adel. Nescio, nisi quæ tam miserè hoc esse cupio verum, eo vteror magis. Ibidem, - nam hunc diem Miserè nimis cupio, vt ceppi, perpetuum in læticia degere. Idem Heaut. Eam miserè amat.

Miseriter, Idem quod miserabiliter. [*miseriter*, Ital. *misere*.] Laberius apud Nonium, Mēs incorrupta miseriter corrumpitur.

Miseria, x, Infelicitas, calamitas, quom scilicet quis patitur vel egestatem, vel damnum. [*miseria*, Ital. *miseria*.] Hisp. *miseria*. Cice. 2. Tuscul. Gentes postea habent miseria. Plaut. Amphit. Miserima istæc miseria est seruo hono, &c. Cice. 3. de Finib. Ita qui proecit aliquantulum ad virtutis adiut, nihilo minus in miseria est, quàm ille qui nihil proecit.

Miseriudo, Idem quod miseria. [*miseriudo*, Ital. *misero*.] Accius, Qui scilicet miseriudine factus est aliena. Idem in Alphesibæa, Miseriudo eorum ista est liberum. Ex Nonio.

Misereor, Misereis, miseretur, vel misereor, verbum deponens. [*misereor*, Ital. *misereor*.] Italice & Hispanice, *misereor*, constituitur cum genitiuo. Est autem Misereor, ex alieuius miseria corde anxium esse. Hæbet enim passiuum affectum. Virgil. 2. Aeglo. Nil nostri misereor, mori me denique cogis. Brutus Ciceroni, Aut misereor vestri. Cice. pro Corn. Balbo, Misereorini eius qui non de suo peccato, sed huius summi & cla-

Miseranter, adverbium. Cum commiseratione. *ἰαχρῶς*. Gel. lib. 10. cap. 3. Equid est quod aut amplius, insignitèrque: aut lachrymosè, aut miseranter, &c.

MISTIVS, *στῖπεν*. prod. *μισθωτός*. Oppidum Macedoniarum apud Stephanum, cuius gentile est Misfius. *μισθίου*.

Mislocali, *μιστοχολοί*. Græco vocabulo appellantur, qui ab omni literarum elegantia, aitorèque dicendi abhorrent: tanquam inveniunt & honestas offores.

Mislogynia, pènuke prod. *μισογυνία*. Odium mulierum, quale fuit in Euripide Tragicorum scriptore, qui mulieres ferè omnes maiorem in modum excolis fuisse dicitur: vnde & *μισογυνής*, id est ofor mulierum dictus.

MISTILA, *μίστιλα*. Medorum oppidum, apud Xenophontem lib. 3. expeditionis Cyri minoris. Gentile est Milpitales.

MISSENTA, (quod hic corruptè legebatur) Vide MESSENTA.

Misfile, Mislio, Missus, Vide MITTO.

Misy, *ῥγος*, mihi. Corpus est metallicè, quod in fodinis ærariis supra Chalcedonem & Sory invenitur, colore subflavo in morè sulphuris ignem inani experti. Valgus *ῥγιστιον* appellat. Q. Misy præterea Plinio, lib. 19. cap. 3. tuberis genus est, suavitate odoris & saporis præcipuum, quod in Cyrenæica provincia nascitur, nostratibus carnosius.

Mitella, Vide MITRA.

Mitescō, mitescis, Vide MITTIS.

Mithras, *μῦθρας*. Cum h. & Persis dicitur Sol: cuius simulachrū effingebatur ritu leonis, cum tiara, vitæque manu bubula prementis cornua. Solem enim multus gentes pro deo coluerunt: alijs alijs eum appellantes nominibus. Quod & sciat indicat lib. 1. Thebaid. hinc verbius. Adfès dè memòr hospitiū, Iononiàque aura Dexter ames, seu te roscum Titana vocat. Genus Achenensis ritu, seu præstat Osirim. Frugiferum, seu Persæ sub rupibus antri. Indigata sequi corquẽm cornua Mithram. Strabo lib. 15. Persæ calum Iovem putant: colunt Solem, quem Mithram vocant. Q. Ponitur aliquando pro primario sacerdote. Apul. lib. vlti. Ipsūque Mithram illum, suum sacerdotem, præcipuum sacrorum ministrum decernit.

Mithriaca, orum, *μῖθριακα*. Sacra Mithræ (sic enim Persæ solem appellabant) quæ in antro fieri solent, bove inde cornibus ducto, quem post hyemorum concentum Soli immolabant. Lampadius in Commodò, Sacra Mithriaca homicidio vero polluit, quàm illic aliquid ad speciem timoris vel dici, vel fingi soleat.

Mithrax, *μῖθρας*. Gemma est, variis coloribus contra Solem resurgens: de qua Plinius lib. 37. cap. 10. Mithrax à Persis accepta est, & Rubri maris montibus multi colo. contra Solem variè resurgens.

MITHRIDATES, pen. corr. *μῖθριδάτης*. Rex Ponti fuit, vi tanta & animi & corporis, vel ex iuges equos regebat, duarum & viginti gentium ore loqueretur. Hic dissidentibus Romanis sociali bello, Nicomedem Bithynia, Atiobarzænam Cappadocia expulit: Græciam, insulâque omnes, excepta Rhodo, occupavit: sed postea à Sylla apud Dardanium sulus, & à Pompeio victus, tandem à Pharnace filio in turce obfessus venenum sumpsit. Quàmque id sapius frustra bibisset, quod adversum venena multis antea medicaminibus corpus firmaverat, immisissum percussorem Gallum, citò auctoritate vultus terribi reuocavit, & in eadem suam manum trepidantis adiunxit. Hic Mithridates agitur maxime crudelitatis: nam Laodiceam coniugem & sororem, præterea matrem, fratremque ac tres filios impuberes, totidemque filias interfecit. Iuvenal. Satyr. 14. Ocyus Archigeneam quære, atque eme, quod Mithridates composuit, &c. Vide Iulianum & Valerium. Q. Alius etiam Mithridates, qui Brutæ epistolâs collegit: vnde ait, *ταῖς βρῦτου ἐπιστολάς ἰδούμενος πάλαι, ὃ καὶ ἐν δεινότητι καὶ σωβρίμῳ χράται. ἄλλα καὶ ὃ ὑπερκινῶν φρίκηθεν ἰχθύος χρονοπύου*.

Mithridaticum antidotum, *μῖθριδάτιον ἀντίδοτον*, à rege Mithridate nomè habet, eo quod primus hoc commissiois genus credatur invenisse, & aduersus venena eo se præmunivisse. Plin. lib. 2. cap. 2. Vni cui excoctum quotidie venenum bibere, præsumptis cœdiis, ut consuetudine ipsa innoxium fieret. Primo inuenta genera antidotici quibus etiâ vnum eius nomen retinet. Illius inuentum auctum, sanguinem æquat Ponticarum misere antidotis: quoniam veneno viuereat.

Mitigo, Mitigas, Vide MITTIS.

Mitis, & hoc mire. Idem est quod lenis, dulcis, māsctus, suavis. *ἡμεῖς*, *πῶς*. Ital. *Manfustido*, *humano*, *piaculo*. Hisp. *Manfo* & *ablando*. Cic. de Senect. Facit perispe sibi audientiam, disertis senis compta & mitis oratio. Eius contrarium est Inimicus, *ἄμιγος*, id est asper, sæuus, crudelis. Virgil. 1. Aeneid. Troas reliquias Danaum, atque inimicus Achilli. Q. Quandoque Mitis ponitur pro tranquillo, & Inimicus pro procelloso & inquieto. Idem libro 9. Mitis vt in morem stagni, placidæque paludis. Apul. Erat enim turbidum, atque immitis pelagus. Q. Quandoque pro maturo, *ἀμύγος*. Virgil. 1. Aeglog. *sum nobis mitia poma, Caltææ molles*. Plin. Immitia adhuc, & cruda poma. Q. A Mitis sunt adverbja Mitius, & Mitissimè. Cels. 7. bcl. Gal. Quàm mitissimè potest legatos appellat. Quid. 15. Metamor. Similes aliorum respice casus, Mitius ista ferat.

Misceo, *ἴσμι*, *Manfesco*. *παράμιγμα ἡμίμειμα*. Ital. *Manfuso*, *issi*. Hisp. *Amansar*, *ablandar*. Plin. lib. 2. t. cap. 25. Vt scæ domi educatæ miscerent, & Aliquando tranquillum fieri. Apul. Conflascereant studijs, mare miscere. Q. Aliquod maturisco. *παράμιγμα*. Plin. lib. 15. cap. 3. Reliquorum pomorum velocitas cito miscescitum transfolat.

Mitigo, as, pen. corr. Placo, quasi mitem ago. *παίω*. Ital. *Mitigare*, *indolere*. Hisp. *Amansar* & *ablandir*. Cic. 7. Verr. Neque in parentum luctu atque lachrymis, te mei nominis commemoratio mitigavit. Virgil. 5. Aeneid. Iunonis grauis ira, & inextinguibile pectus, Quam nec longa dies, pietas nec mitigat vlla. Lactan. lib. 4. Donec rursus pietentia populi mitigaret, liberaret eos seruientia. Item maturate, *παύω*. Cic. lib. 4. de Repub. Quumque autumnus terras ad concipiendas fruges parafaceret, hyeme ad concipiendas relaxaret: æstiva maturitate alia mitigaret, alia torqueret. Q. Huius compositum est Comitigo, de quo supra.

Mitigatio, *οἰσῖς*, nomen verbale. *παύω*. Cic. 3. de Orat. Omnifera ad omnem

aus:

Modulatus, a, um, Participium. vt Modulæ cantica. *ἠρτῶν ληδῆς*. Quintil.
lib. 9. cap. 2. Nomen ductum à cantica ad aliorum similitudinem mo-
dularis. & Sonus modularis. Sene. *Apam. ἡδὲ quæ verno nobile carmen*

Modestum, aliud duernbium. Lueret. lib. 1. naturaque se bys. *Paulum*
tribuit, modestum crescere cogens. *Paulum*
Modestator, oris. Rector, gubernator. *Paulum*
Modestator, generatore. Hisp. *Regidor a templador*. Cicerio lib. 1. Tuscul. Hec regitur &
alia innumerebilia quum certamus, possumusne dubitare quin his
præsit aliquis conditor, vel effector, si hæc data sunt, ut Platoni videtur.

vel si semper fuerit, ut Aristoteli placet, moderator tanti operis & muneris Idem 2. de Natu. deor. Postea quam vidissent motus eius finitos & equabiles, omniaque rati ordinibus moderata, immutabilique constantia, ceperunt intelligere inesse aliquem non solum habitatorem in hac celesti & divina domo, sed etiam rectorem & moderatorem, & tanquam architectum tanti operis, tantique muneris. Moderator iuvenit, Præceptor & pedagogs. Martial. libro 2, Quintiliane vage moderator summe iuvenit. Quid. 2. de Pon. eleg. 5, Succedatque suis orbis moderator habens.

Moderatrix, Gubernatrix, rectrix. *καὶ ἐπὶ τῷ ὄρει, ἀντιφράξω*. Cice. 1. de Inven. Moderatrix rerum sapientia. Idem 3. de Natu. deor. Eius autem vniuersæ fœdericem & moderatricem diuinam esse prouidentiam.

Moderamen, inis, Idem quod Moderatio. *ἀντιστάτης*. Ital. *Governo*. Hispan. *Regimiento*. Quid. 3. Metamorph. Obscuro, capiti aliis moderamina, dixi, de nauis moderamine, hoc est gubernatione, intelligit, quam *καὶ ἐπὶ τῷ ὄρει* vocant Graeci. Idem 2. Metamorph. Vltima prona via est, & eger moderamine certo. de equorum moderamine loquitur, quod *καὶ ἐπὶ τῷ ὄρει* vocant Graeci. Sumere moderamina mundi, Claudia. de laudibus Serenæ.

Modestus, a, um, à Modico, Contrarium est arroganti, qui scilicet animi elationi, ceterisque cupiditatibus moderatur, & in rebus omnibus modum seruat. *ἐν μέτρῳ, καὶ ἐν ὁρίῳ*. Ital. *Modesto, aceto sumato, temperato*. Hispan. *Modesto y templado, moderado*. Terent. in Adelphi. Proba & modesta. Vbi Do natus, Proba sibi & modesta apud alios. Idem Hecy. Hæc ita ut liberali esse ingenio deest, Prudens, modesta in comoda, atque in iurias. Vbi omnes ferre, & tegere cōtūelias. Modestus vultus, id est ipso aspectu modestum quandam præ se ferens. Terent. And. & vultu, Solia, Ades modesto, ades vultu, ut nihil suprà. Cicero. Nam & modestum hominem cognoscis, & prudentem. Idem pro Plan. Adolescentis modestissimi pudor. Idem contra Rullum, Plebs optima, & modestissimi mo res. Vnde Modestè, *καὶ ἐν ὁρίῳ*. Cum modo, & temperatè. Terent. in Phor. Animus, qui modestè isthæc ferat. Var. Non eos optime vixisse, qui diuitiis vixerunt, sed qui modestissime.

Modestia, æ, [τὸ ὁρίον, καὶ ἐν ὁρίῳ, ἀντιστάτης]. Ital. *Modestia, mediocritas*. Hispan. *Templança, moderation*. & Moderatio, *μετρίτης*, hunc habet ordinem, quod modestia fundamentum, soliditas, & basis ipsa virtutis est, ex qua gignitur moderatio, quæ temperat, aurigaturque modos in factis & dictis, & ceteris talibus, quæ agendi officio videntur. Auro ad Heren. libro 1, Modestiam desinit, quæ sit in animo continens moderatio cupiditatum. Cicero 1. Offic. Sic sit, ut modestia scientia sit opportunitatis idoneorum ad aliquod agendum temporum. Claudian. 8. Panegy. Seruat inoffensam diuina modestia vocem. Quintilian. libro 5. capite 7, Nam sepe qui aduersus insectantem pugnascent, modestia misergant. Cicero. 1. de Diuina. Vbi ille paulo ante sapiens vnginali modestia?

Modificatores, dicuntur, teste Nonio, qui in consiliis modificandi auctoritatem habent, quasi modum imperantes. *οὐ μὴν ὁρίζοντες*. Var. Rer. human. lib. 20. ut erat idem Nonius, In consiliis instituti sunt modificatores atque magistri.

Mœchus, [μυχεῖν. Ital. *Adultero*. Hispan. *Adultero de casada*]. Adulter. Plaut. in Amphit. illa illum cenfer Virum suum esse, quæ cum mœcho est. Terent. Eunuc. Nunc minatur porro sese id quod mœchis toler. Huius femininum est Mœcha, *μυχεῖν*, idem quod adultera. Martial. lib. 10, Ad nocturna iaces fœstose limina mœchæ. Mœchus mulierum Plaut. Mil. Herus meus ita magnus mœchus est mulieris, ut neminem fuisse æquæ neque futurum credo. Ponitur tamen pro quocunque inhonestè per libidinem peccante.

Mœchillo, as, are, Për adulterium polluo. *μυχεῖν ὅλον*. Ital. *Adulterare*. Hispan. *Adulterar con casada*. Plaut. in Cas. In adulterio dum mœchillat Casinam, eredo perdidit.

Mœchor, aris, inhonestè per libidinem pecco, adulterium cōmitto. *μυχεῖν ὅλον*. Ital. *Comettere adulterio*. Hispan. *Adulterar los casados*. Catullus, Mentula mœchatur, mœchatur mentula cœter.

Mœnia, mœnium, pluraliter tantum declinatur, à muniendo dicta. [μυχεῖν. Ital. *Mura muraglie*. Hispan. *Los muros de la ciudad o villa*]. Veteres enim æ, & u, indifferenter ponebant. Et propriè dicuntur, quæ urbem cingunt. Virgil. 2. Aeneid. & mœnia pandimus vrbis. Non tamen vrbis tantum sunt, sed etiam munitionum, castrorum, & abotum adificiorum. Cæsar. 2. belli ciuili. Quam penè adificata in muris ab exercitu nostro mœnia videntur. Cicero. 3. de Natu. deor. Diligentiorque vrbem religionem, quam ipsis mœnibus cingitur. Virgil. 9. Aeneid. ingenti clamore per omnes Coniungit se Teueri portas, & mœnia complent. Idem 1. Aeneid. 1) fortunati, quorum iam mœnia surgunt. Hinc fit Submœnia, quod est sub mœnibus. Vnde Submœniana, vel Summœniana, mœnecitis dictæ sunt, quæ sub mœnibus in fœnicibus prostrabant. Martial. lib. 8, Coniuncta Zoili quisquis potest esse, Summœnianas cœperit inter vixores. Mœne singulariter protulit Eonius teste Festo, Apud emporium in campo hostium per mœne.

Mœnibus, mœnibus cinctus. [μυχεῖν ὅλον. Ital. *Cinto di mura*. Hispan. *Bien cercado de muros*]. Plautus in Bacch. Quum Priami Pergamū diuina mœnium manu. Participium est p̄passum antiqui verbi Mœnui, quo veteres utebantur pro Munitione modum & Pærio pro Pænio.

Mœniana, Vide Mœniana.

Mœnia, siue Mœnis, Vulgò Mœni à Mœno, fluius est Germania, per agrum Franconiensem in Rhenum defluens: de quo Plinius libro 9. cap. 15, Pomponius lib. 3, Mœnum vocat. In Rhenum (inquit) induntat Mœnis, & Lupia.

Mœrores, mœstus, per æ diphthongon, deduci putantur à *μυρεῖν*, quo nomine Graeci Parcam significant, sue mortem: Varro tamen à marcendo dictum putat, quod mœrore corpus marcescat: ita per æ scribendum videtur. *ἐν μέρῳ, καὶ ἐν ὁρίῳ*. Ital. *Essere grave, attristarsi*. Hispan. *Enristerse*. Est autem Mœrore, tristari, & dolore affici. Cice. de Amic. Quocirca mœrore hoc eius euentu, veteor ne inuidi magis sit, quam amici. Horat. Epod. 15, Elicen translatos aliò mœrorebus amores. & Aliquando etiam inuenitur cum accessu consuetudinis. Cicero Terentia, A te quidem omnia fieri fortissimè & amantissimè video: nec

miror, sed mœrore casum eiusmodi, ut tantis tuis miseriis mœro mœstige subleuetur. id est doleo. Item deploro, ut apud condem lib. 1. Tufculi. At illa sicut acerbissimam rem per aet. *ἐν μέρῳ*. Et iterum, Quum grauitur filij mortem mœroret.

Mœro, ras, Mœrentem & tristem facio. *μυρεῖν*. Ital. *Ingramire, attristare*. Hispan. *Enristerse a otro*. Pacunius, Natu me multis mœrauit modis. Nonius.

Mœrens, tis, participium. *μυρεῖν ὅλον, ἐν μέρῳ*. Virgil. 1. Aeneid. & dis dis mœrentia pectora mulcet. Ouid. Epist. 12, Interea patius vultu mœrente satelles Venit.

Mœtor, oris, Est ipse mœrendi actus, & vehemens tristitia: & maior est quàm dolor. *μυρεῖν*. Ital. *Gruere, dolore, uia*. Hispan. *Tristeza, dolor*. Cic. Attic. lib. 12, Mœrentem mihi, dolorem non potui. Iuven. Saty. 10, inque Perpetui mœrore, & nigra veste senescant.

Mœstus, a, um, adiectiuum, Tristis, miserandus. *μυρεῖν*. Ital. *Mesto, triste*. Hispan. *Triste, melito, dolor*. Virgil. 1. Aeneid. & mœstas promere vocces. Cæsar 7. belli Gall. At is, qui ab Alexi processerat, mœsti, propè victoria desperata, se in oppidum receperunt. Ouid. 4. Trist. eleg. 4, Alter ab alterius funere mœstus erat. Lucan. lib. 8, qua tum reliquæ latebas Mœstior, in mediis, quàm si Cornelia campis Emathæ staret. Virgil. 2. Aeneid. In somnis ecce ante oculos mœstissimus Hector. Vilius adesse mihi.

Mœstia, & Mœstudo, inis, Idem quod mœtor, vel vehemens tristitia. *μυρεῖν*. Ital. *Melitia, tristitia*. Hispan. *Dolencia, tristitia, dolor*. Plaut. Cui tanta mœstudo obtrix. Quintilia. Dolore, atque animi mœstia languet. Cice. 1. de Finib. Sapientia enim est vna, quæ mœstiam pellat ex animis. Tacit. libro 3. Cæsar flexo in mœstiam ope, suam inuidiam, &c.

Mœstè, aduerb. *μυρεῖν*. Autor ad Herenn. Tū elementer, mœstè, hilariter. Mœstèter, aduerbium antiquum, pro Mœstè. Plaut. in Rud. Ob cœcro tam mœstèter vestitus.

Mœr, orum, pro muris. *μυρεῖν*. Ital. *Mura*. Hispan. *Muros*. Virgil. 10. Aeneid. Quin intra portas, atque ipsi praelia miscant Aggeribus mœrorum. Vbi Scruuius, Mœrorum, pro mœrorum, antiquè. Nam veteres, pleraque eorum quæ nos per u, dicimus, per æ diphthongum pronuntiabant. Hinc est Mœrorum pro Mutorum, & contra Puntio pro Puntio.

Mœr 2. s, *μυρεῖν*, Insula est in mari Lyciæ quæ Plin. lib. 5. ca. 31. & Fuit præterea hoc nomine Aegyptius rex, cuius opus est lacus inter Aionitem & Memphisem nomō manu factus, circuitu cccc m. pass. qui ab illo Mœridis lacus appellatur. De hoc Plin. lib. 5. cap. 9.

Mœr 3. s, *μυρεῖν*, Vulgò *seruia*, Prouincia est Europæ iuxta Daubium, quæ à Pannonia ad Pontum vsque protenditur. In ea sunt Dardani, Mœti, & Triballi, Pontoque contermini Scythæ.

Mœr 4. s, *μυρεῖν*, Oppidum Transalpinæ Galliæ ad Rhenum fluuium. Vulgò *Moerancia*. A Gallis vocatur *Moerence*.

Mola, iæ, nouiè habet à mole, quod quædā fœxi mole summa, leguminæque in ea cerantur. *μυρεῖν*. Ital. *Molina*. Hispan. *Muela*. Alij à mouendo dictam putant, quod species in eam coniectæ motu, & rotatione lapidis comminuantur. Iuven. Saty. 8, -tristitque trahunt epicedia collo Segnipedes, dignique molam versare nepotis. Ouid. 3. de Arte, Illa sonat rau-cum quiddā, atque inamabile ridet. Verudit à scabra turpis asela mola. Cice. ad Attic. lib. 2, Vt Rhodi videretur molis potius, quàm Moloni operam dedisse. Punicæ mola. Ouid. 6. Fast. Inde focum feruat pil-lor dominamque focorum, Et quæ punicæ versat asela molas. Molæ antiqui ab ætius Afriar, alias à manu Manuar, à crudèdo Tras-tiles appellabant, quæ & Versatiles dicuntur. Plin. lib. 36. cap. 18, Idem molas versatiles Volatilis inueniunt, quarum aliquæ & sponte motas inuenimus in prodigiis. Sumunt quoque molæ nomina ex rebus quæ per eas comminuantur: vnde Molæ frumentarias dicimus, & Molæ fabarias. Molæ oleatæ dicuntur, quibus ex nucibus, aut ex semine aliquo oleum exprimitur. Et Latine quidem Mola, Græcè *μυρεῖν* siue *μυρεῖν* dicitur: vnde Amylum, *μυρεῖν*, placenta genus sine mola factum ex tritico. In molendinis superiore partem, Metam vocant, *μυρεῖν* inferiorem verò Catillum, *μυρεῖν*. Accipitur etiam quādoque Mola, *μυρεῖν*, pro mandibula, siue maxilla. Dicitur præterea aliquando Mola, caro in formis, & inanima in vtero mulieris, siue vixi semine genita: quæ licet his quoque accidat quæ coitu videntur, quoties menstrua vitiosa sunt, aut semen viri ad formatum fertum debile est, atque ineptum, frequentius tamen his accidit quæ à coitu abstinent, sicut aliis coire, quales viduz sunt in quibus sit huiusmodi tumor præter naturam, quam semen sanguini mistum indurecit in carnem: quāvis aliquando ex solo spiritu fiat mola, quæ motetur natura tante eam expellere. De hac Arist. lib. 4. de Gener. anim. Quum ex humore crudo conceptus fuerit, tunc mola gignitur, idque in mulieribus merito aut solis, aut maxime. Præterea Mola, à molisso farre, dicitur far tostum, & sale sparsum, quod eo molito hostis asperguntur. *μυρεῖν*. Plin. lib. 12. cap. 18, Nec minus propitij erant dii mola fassa supplicibus, imò verò (ut palam est) placatores. Plaut. in Amph. -prodigiali Ioui Aut mola fassa hodie, aut thure comprecaturum oportuit. Horat. 2. Serm. Saty. 3, Tu quum pro vitula statuis dulcem Aulide natam Atræ aras, spargisque mola caput, improbe, fassa. Luca. lib. 1, -iam fundere Bacchum Cœperat, obliquoque molas inducere cultro. Inspergere molam. Cic. 2. de Diuin. Caput est in ieco-re, cor in extis: iam absceder, simulac molam & vinum insperferis. Apud antiquos post glandes & arbuta vltis faris in honore Iuit, seruatus in tantum, ut sacrificium non fieret sine sale & fare. Virg. 3. Aeglo. Sparge molam. Hinc Inmola, s, de quo suo loco.

Molaris, is, substantiuum generis masculini. *μυρεῖν*. Ital. *Masellare*. Hispan. *La muela para moler*. Dens maxillaris est: à mola pro maxilla deducto nomine, quod cibum à cæteris dentibus contractum, dentes maxillares molant. Aliquando etiam Molaris accipitur pro mola fragmento. Ouid. lib. 3. Metam. Aut comes (inquit) erodixit, dextræque molarem sustulit. Stat. lib. 3. Theb. Valtæque iudes, fæcique molaris.

Molaris, & hoc molare, adiect. *μυρεῖν*. Vt, Lapis molaris, ex quo mola fit. Plinius lib. 36. cap. 15, Vtilior eadem ex effuso lapide, quàm ex ripis fluminum collecto: vtilior è molaris, quia est quedam pinguior natura eius. Hunc quidam Pyriten vocant, quod ei iuste plurimum ignis, quem

quem *mō*, Græci dicunt: vel à frumento, quod *μῶν*, nominant, quod eo conicitur. Vide infra.

Molaris, a, um, Quod ad molam pertinet. *μολαίος*. Italicè *Dā macina*. Hisp. *cofia de muela*. Vt Añus molaris, quo vititur ad molam. Caro de Re rust. cap. 11. Molarium añum vnum.

Molo, lis, molui, molitum, Significat mola tero. *μᾶλιν, μῶμα*. Ital. *Macinare*. Hisp. *moler*. Terent. Phorm. Molendum visque in pistrino, vapulandum. Plin. lib. 7. cap. 56. Ceres frumenta inuenit, quum antea glande vescerentur: eadem molere, &c. Cæsar lib. 1. Comment. Trium mensium molita cibaria sibi vnumquæque domo efferre iubet. Compositum eius est *Pernolo*, quod aliquando pro subagitare accipitur. Horat. 1. Serm. Sat. 2. Huc inuenies æquum est delectare, nō alienas Pernolere vxores. Translatio sumpta à mola. Commolo, simul molo. *συμολοῦν*. Laclan. de Opi. Contritus, & commolitus dentibus cibos colligit, & cōglobatos vi sua deprimat, & transmittit ad ventrem. Emolo, perfecte molo. Habent autem hæc penult. corr.

Molitura, *μολιτρία*. Plin. lib. 15. cap. 23. Molitura etiam præstant ieiunio seminarum quandam imaginem panis.

Molitor, penult. corr. Qui molat. *μολιτῆρ, μολιτῆρ*. Ital. *Molinario*. Hisp. *Molitor* vel *que muela*. Vult *Molendinarius* dicitur. Et Molitrix, quæ molat. *μολιτρίς*. Est & Molitor, pen. prod. à Molior, vide suo loco.

Molendinarius, a, um, Quod ad molendinum pertinet. *μολιτῆρ*. Ital. *Da molo*. Hisp. *cofia para molar*. Vt, Añus molendinarius. Paulus Iureconsultus, Añum molendinarius negant ea appellari contineri.

Moletrina, a, pen. prod. à molendo, Pistrinum olim dicebatur, quo tempore tandeabantur frumenta, non molebantur. *μολιτῆρ, μολιτῆρ*. Ital. & Hisp. *Molino*. Caro in Thermis. Vt Nonius dicit. Carcere, æruo, moletrina. Budens credit etiam hoc nomine appellari posse aquarum molatum loca.

Molle, molilis, Instrumentum quo aliquid molitur, siue imminuitur, vel id quod molitur, aut collis boum, vel humeris feruorum adalligatur ad trucidandum. Cato lib. 10. 4. Molas afinarias vnas, & trufatiles vnas, Hisp. *panciles vnas, molilia tria, abacum vnum*. Ibidem, Iuga plostraria duo, iugum afinarium vnum, molile vnum.

Moles, huius molis, *μολος, μολος*. Ital. *Grandezza, mole*. Hisp. *Grandezza de pe sadumbre*. Res magna, & ingentis ponderis: nomen habens à mouedo, quod agere moueatur. Tostus, Moles pro magnitudine ferè poni solet. Virg. 6. Aen. totiusque insula per artus Mens agitur molem, id est magnitudinem mundi. Col. lib. 4. India perhibetur molibus ferarum mirabilis. Idem lib. 2. cap. 2. Atque hoc modo tota mole corporis, totoque pondere nititur. Quid. Epist. 2. Est sinus adductus modicè falcatus in arcus, Vltima præputa cornua mole rigeat. A Mole & montes, apud Virgilium, pro Molem montium. lib. 1. Aen. Hoc meruens, molèmq; & montes insuper altos Imposuit. Quoniam verò quæ magna sunt, difficultas esse consueverunt, capitur quædamque moles pro difficultate. Virg. lib. 1. Aen. Tanta molis erat Romanam condere gentem. Et in mari Moles operæ dicuntur siue aggeres, quibus excluditur aqua. Cic. ad Attic. lib. 4. Constat enim aditus insule esse munitos munitis molibus. Accipitur & pro motu. Virg. 5. Aene. Inde Gyam ipsamque ingentem mole Chimæram Consequitur.

Molestia, a, um, Grauis, odiosus, qui alicui officit, nec finit cum quiescere. *μολιστος, μολιστος*. Ital. *Molestia*. Hisp. *Pesado de enojos*. Cic. de Amic. Molestia veritas est: siquidem ex ea nascitur odium. Idem de Senec. Impunitas autem & inhumanitas omni atati molestia est. Terent. in And. Molestus est cerere fuerit, atque animo morem gessero. Molestia tunica dicebatur alimentum illius & interea, quæ reus in penam inducitur. Iuuenalis, Ausi quod liceat tunica punire molestia. Vide Cat. Rhodig. lib. 10. cap. 5.

Molestia, a, sollicitudo, & grauitas. *μολιστος, μολιστος*. Ital. *Molestia*. Hisp. *Pesadumbre de enojos*. Cic. 4. Tusc. Molestia, ægritudo permanens. Idem de Senec. Mihi quidem ita iucunda huius libri confectio fuit, vt non modo omnes abstergeret sceleris molestias, sed efficeret mollem etiam & iucundam senectutem. Terent. Eunuc. si sapis Neque præterquam quas ipse amor molestias Habet, addas: Inde sit compositum Pæmolestia. Cic. lib. 4. Tusc. Alij metum Pæmolestiam appellabant: id est anticipatiua molestia, quasi meritis sit præuius dux molestiarum futura.

Molestus, aduerbium, Graue, ægrè, & inopè. Cic. 4. Acad. Non molestè (inquit) fero nos hæc cōtulisse. Idem 1. Vetr. Cupiebam dissimulare, me id molestè ferre: cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare.

Molestus, las, Molestia officio, & quasi molem afflicto. *μολιστος*. Ital. *Molestare*, fastidire. Hisp. *Agitar de enojos*. Modest. Ab Aurelio Sempiterno fratre meo neminem molestari volo.

Moletrina, Mollis, vide M O L.

Molior, itis, à mouendo, vel à molibus, Significat rem aliquam cum difficultate, magnâque conatu loco moueo. *μολιτῆρ, μολιτῆρ*. Ital. *Molire con difficultate*. Hisp. *Discutirlo fement mouer*. Liui. lib. 9. Ab Vrbe, Num mores moliri sua fide paramus? Est item moliri, vel ingenio, vel corpore ad aliquid agendum moueri. Et pro veritate apponit exponi solet. Nam moliri classem est parare. *μολιτῆρ, μολιτῆρ*. Virg. 3. Aen. classemque sub ipsa Antandro, & Phrygiæ molitur montibus Idæ. Moliri iter, est peragere. Idem 12. Aen. Inde datum molitur iter. Moliri habenas, est gubernare. Idem 12. Aen. Et manibus molitur habenas. Moliri insidias, est necti. Varii aut tendere, vt lib. 1. Georg. Insidias ambus moliri, incedere vocat. Apuleius, Dum mihi molitur insidias. Moliri aream, est exstruere. *μολιτῆρ, μολιτῆρ*. Virg. 1. Aene. pars ducere muros, Molirive arcem. Cuius contrarium est Demoliri. Moliri moram, est moram facere. Virg. 1. Aene. Molirive moram, aut veniendi poscere causas. Moliri iacula, est iaculari. Idem 1. Georg. Ipse pater molia nimborum in nocte cōtulit. Fulmina molitur dextra. Moliri bellum, est bellum præparare, vel machinari. Colum. in Præf. Qui bella molitur, armorum & militie gnarus adhibeat. Moliri etiam simpliciter possumus, significat inuenire. Plautus, Aliquid moliar, quod me hoc discrimine liberem. Quod etiam Machinari dicitur. Aliquando conari. Cicero de Vniuersitate, Mundum efficere molient Deus, terram primum ignemque coniunxit. Idem 3. de Legib. Qui aliquid munus efficere molitur. Aliquando ope-

rari, vel facere. Cic. lib. 1. Tusc. Quorum altera, quam nos incolimus, sub axe posita ad stellæ seque, vnde horifer Aquilonis fletor gelidas molitur nives. Colum. lib. 1. Et idco minoribus aratris molitur, id est operantur. Aliquando passiuè Moliri, pro reardari. Lucil. lib. 7. Mucila mur, molimur, subducitur. Huius composita sunt, Amolior, recedo, *ἀμολοῦμαι*. Admolior, Idem ferè est quod admoeco. *ἀμολοῦμαι, ἀμολοῦμαι*. Plaut. in Afin. Vbi sacro manus sis admolitus. Demolior, deliruo. Reimolior, remoueo, & à conare reuoco. Suet. de August. Quidam confessus eo se inibitum ac remolitur, quominus, vt destinaret, in præcipitum propelleret.

Molitus, participium. *μολιτῆρ, μολιτῆρ*. Cic. lib. 1. de Finib. Molita quippiam impietas.

Molicio, onis, verbale, Ipse molienti actus, conatus ipse, & machinatio. Cic. 1. de Natur. deor. Quæ molicio, quæ feramenta, qui vinctes, quæ machinæ, qui ministri tanti muneris fuerunt.

Molimen, inis, penult. prod. Nilus & conatus, quo aliquid molimur, & conatur. *μολιμῆν, μολιμῆν*. Ital. *Forma molina*. Hic. *Forma*. Liuius 2. ab Vrbe, Res tamen suo ipsa molimine grauis certaminibus in auxilium extrahitur. Quid. 1. de Pont. Eleg. 3. Magna tenent illud nomen molimina rerum. Idem 12. Metanur. Solidâque reuolere dummo Annosam pinum magno molimine tentat. Pro eodem etiam dicitur Molimentum. Liuius 7. bel. Maced. Et eo minoris molimenti ea claustra esse, quod in fluminis modum, longum, & angustum, & vaduosum ostium portus sit.

Molitor, pen. pro. Qui aliquid machinatur, conatur, struit, aut efficit. *μολιτῆρ, μολιτῆρ*. Cic. de Vniuers. Hic igitur habuit rationem effector mundi, molitorque Deus, vt vnum opus totum atque perfectum ex omnibus totis atque perfectis absolueret. Molitor ærum nouarum, apud Suetonium in Domitiano cap. 10. Molitrix nouarum rerum, Idem in Claud. cap. 35.

Molitrix, penult. corr. vide M O L T O R in Mola.

Mollis, le, Tener, non durus, tactui cedens, quodammodo, quasi mobilis, quod in quancunque partem facile trahi, ac moueri possit. *μολλός, μολλός*. Ital. *Molle genere*. Hisp. *Muelle*. I. *Leudo del toro*. Virg. 2. Georg. Quid nemora Acthiopum molli cæcæcia lana. Cic. 1. de Orat. Sicur Mollissimam ceram ad nostrum arbitrium formamus & fingimus. Cum hominem iactum, in deteriore parte ferè accipitur, pro effeminato scilicet & minimè forti. Cic. 1. de Orat. Quis hoc philosophus tam mollis, tam languidus, tam enervatus, tam omnia ad voluptatem corporis, doloremque referens, probare possit? Et de Clar. Orat. Solutus & mollis in gestu. Lin. 3. bel. Maced. Quum in publico epulatus, reuolueretur domum temulentus, prosequentibus mollibus viris, qui ioci causâ conuuium celebri interfuerant. Mollè ingenium, hoc est docile, cuique facile doctrina imprimatur. Mollis animus, hoc est tractabilis, & rebus, placabilis, qui scilicet facile accipit offensiones, & facile deponit. Cic. Att. lib. 1. Quanta sit in Quiracæ meo comitas, quanta iucunditas, quam mollis animus & ad accipiendam offensionem, & ad deponendam, nihil attinet ad te, quæ ea noli, scribere. Quoniam verò ea quæ tenera sunt, pro voluntate nostra facile tractamus, & quocunque lubet ducimus, factum est vt Mollis quodque pro domito sumatur. Virg. 3. Georg. Belgica vel molli melius feret effusa collo. Quodque pro facili. Ibidem, inuare ire iugis, quæ nulla priorum. Castalam molli dixeretur orbita cliuo. Quodque pro maturo, *μολλός*. Idem 1. Aeglog. sunt nobis mitia poma, Castane molles. Mollia vina, dicuntur delectata, & asperitate carentia, vt annotat Seruius in illud Virgilij 1. Georg. Tunc agni pingues, & tunc mollissima vina. Quodque pro opportuno ac tempestiuo. *μολλός*. Idem 4. Aeneid. Sola viri molles adus, & tempora noras. Quodque pro remisso, & contemnendo. *μολλός*. Idem 3. Georgie. Tunc Mæcenas haud mollia iussa. Quodque pro suauitudo, & placido. Idem, Mollis sub arbore somni. Hinc Mollior, & Mollissimus. Liui. 4. bel. Maced. Volo id quàm mollissima via consequi. Colum. lib. 6. ca. 1. Corpore densio breuique, colore rubeo, vel fusco, tactu corporis mollissimum.

Molliculus, a, um, Diminutiuum à Mollis *μολλός, μολλός*. Ital. *Delicatus, senelle*. Hisp. *Luxuriado de delicado*. Plautus pro tenello & delicato posuit, quum inquit in Cæsina, sed lepide volo Molliculas efcas, vt ipsa mollicula est. Catul. ad Aureliū, Qui me ex versuculis meis puerulus, Quod sine molliculi, parum pudicum.

Mollicellus, diminutiuum à Molliculus, *μολλός, μολλός*. Catul. Cinæ de Thalli mollior cuniculi capillo. Vel anseris medullula, vel insula mollicella.

Mollicies, ei, quæ & Mollicita, a, Idem quod molliculus. *μολλός, μολλός*. Plin. lib. 1. cap. 1. Item omnium auriculæ ac nares, quæ modicum eminent flexili mollicita. Idem lib. 13. cap. 9. Sed & vix illi, huic pomum, differens breuitate ac mollicie. Quodque & in malum, pro effeminatiōe capitur. Sallustius, Sed incerta & mollicita animi alius alium expectantes cōstantini. Terent. in Eun. Ab his, nihil dicis Parmeno: Eitendat hæc ele hæc mollicies animi, id est laborum & dolorum fuga. Mollicies maris, Placiditas, tranquillitas, *μολλός, μολλός*. Plin. de Vir. illustre. Vbi per molliciem maris angustis proximâ Aesculapij sanum petit. Colum. lib. 7. cap. 2. Ex his rursus quicquid conceptum est, maternam molliciem, paternam & autum retulit colorem.

Mollicudo, Contrarium duritiei. *μολλός, μολλός*. Ital. *Teneretia*. Hisp. *Mollitudine*. Cicero 2. de Nat. deor. In pulmoniibus autem inest raritas quædam, & assimilis spongii mollitudo, ad hauriendum spiritum aptissima. Idem 3. de Orat. In ipso tactu inest & mollitudo, & laxitatis modus. Accipitur & pro facilitate, & reibilitate. Autor ad Heren. libro 3, Mollitudo vocis, quum eam torquet pro commodo nostro possumus.

Molliciter, aduerbium, Id est leniter, non duriter. *μολλός, μολλός*. Italicè *Mollemente*. Hisp. *Mollemente*. Plinius libro 15. cap. 10. Mira naturæ cura molliciter femina collocandi. Cicero 2. de Nat. deor. Et cubilia sibi, nidisque construunt, eosque quàm possunt molliciter subleuant, vt quàm facillimè oua seruentur. Ferre molliciter, id est placidè, a quo animo. Cic. de Senec. Quod ferendum est molliciter sapienti. Idem 2. de Finib. Aberat enim omnis dolor: qui si adesset, nec molliciter ferret, &c.

Aliquan-

vero non differre. Verumque enim sic ex vino vetustissimo, & optimo melle, & confecti agrotis.

Multus, a, um, Hoc est dulce, quodque multum saporem refert. [μελὺς ἤρ.] Ital. Dole. Hisp. Dulce. Colum. lib. 1. cap. 45. Hæc ratio non solum ipsa mala custodi, sed etiam liquorem multum saporis præbet. Plin. lib. 2. cap. 19. Vtiusque radix multum saporis est.

Multus, a, um, adiectivum, Quod habet aliquid mellis admixtum, ut, Aqua multa. [μυλὴ ἀκὴ] pono ex aqua & melle confecta. Plin. lib. 1. cap. 24. Rufus aurum resu petiolere volentibus, in mellis operibus, & aqua multa tractari debet. Colum. lib. 9. cap. 12. Rosem matini aqua multa decoctum. Lac multum. Plin. lib. 9. cap. 21. Exemplum quoque lacte multo augetur. [Dicta multa, hoc est luavia, apud Plautum Rud. Idem Catin. Mea multa dixit, blandientis affectu, pro eo quod est, hica suavitatis.]

Multa, [μελὴ] a, um, adiectivum, Penam, [μυλὴ] Ital. Pena, condanna, agone in denari. Hisp. La pena que se pone en denario. Pena pecuniaria, quæ pro delicti magnitudine variè irrogatur, ita dicta, teste Varrone, quod multa simul imperabantur, idque contra antiquorum consuetudinem, qui singulas tantum, aut certe vnius generis res multe nomine exigebant. Festus tamen ait, quod est vocabulum hoc Osum esse, non Latinum. In hoc autem Multa differt à Pena, quod Pena generali nomine dicitur omnium delictorum correctio: Multa vero specialis est peccati, cuius animaduersio pecuniaria est. Pena, [μυλὴ] contra non tantum pecuniaria, sed & capitis, & exilii tantum irrogari solet. Et Multa quidem ex arbitrio eius venit, qui multa dicit: Pena non irrogatur nisi quæ lege, vel quo alio iure specialiter singulis delictis constituto. Suprema multa, teste Gellio libro 11. cap. 1, apud prætorios erat in singulos dies triginta bouum, & duarum ouium minima, ouis vnius. Postea tamè quod in multa dicta fraudem pecora minimi pretii soluerentur, constitutum est lege Atinæ, ut in singulos dies æris deni, in boues centeni soluerentur: hoc est, pro singulis bouibus denarii decem, pro singulis autem ouibus denarius vnius. Erat itaque multa suprema trium millium, & viginti æris, seu trecentarum & duarum drachmarum: quas si ad Gallicæ pecuniæ æstimationem reducas, inuenies libras Turonenses duas & quinquaginta, & solidos septedecim. Dicitur autem in eadem seic significacione, Diceret multa, [μελὴ] Ital. Impingere multa, & Facere multa, quorum postremo visus est. Cato lib. 4. Orig. Imperator, inquit, noster, siquis extra ordinem depugnatum iur, ei multa facit. [Multam dicere proprie erat iudicis, vel magistratus: exigi tamen non poterat, nisi populus scelerè multari videri censeret. De hoc multa scribit Budeus in Pand. Multam (inquit) dicere antiqui tum dicebant, quum ad populum, & in comitio multa discipanda irrogabatur, quod ipsi Certe multa dicerent. Liu. lib. 5. vel. Pun. Spi. & L. Carulii, quum rem inuicem, infamemque cerneret, ducentum millium æris multa M. Potthumio dixerunt: cuius certandæ quum dies aduenisset, conciliūque freques plebis adesset, vna spes videbatur esse, si Cæsar Trib. ple. qui propinquus erat, cognatusque Potthumio, prius quàm ad suffragium tribus vocarentur, intercessisset. Idem paulo post, Hæc quum ab optimo quoque, pro atrocitate rei acta essent, vimque eam contra Rempublicam pernicioso exemplo facti Senatus decerneret, concessit Carulii Trib. ple. omnia multa peroratione, rei capitalis diem Potthumio dixerunt: ac, ni vades daret, prehendi à viatore, atque in carcerem duci iusserunt. His verbis apparet, moris fuisse Tribuni plebis multa dicerent, quæ postea populi suffragiis vel irrogarentur, vel abrogarentur, vel etiam remitterentur: quo tempore, multa certari dicebatur. Non enim Tribuni damnare multare poterant, sed tantum rogare populum: apud quem quum reus non iure multaretur se contenderet, illa illa multatitia discipabatur. Hæc Budeus. [Nonnulli hodie scribunt Multa per c. iudicis: originem referunt ad verbum Multeo, quia quædam modum pecora, dum mulgentur, suo spoliatur lacte, ita cum multa dicitur, emungitur, & veluti emulgetur pecunia. Ita tamen à veteribus scribi non colere, ex iis quæ paulo ante ex Varrone adduximus, falsi potest intelligi.]

Multo, as, Punio, condemno, multam dico, vel irrogo. [μυλὴν ἀγορεύω, ὡς τιμῶν.] Ital. Punire, condannare. Hisp. Imponer pena de dinero, tondemar. Et constituitur cum ablativo, vel genitivo. Virg. 11. Aeneid. Multatam tristi morte Camillam. Currens lib. 1. Is quoque insulas prædictis occerpat, pecunia multat. Tacit. lib. 13. Vt quidam accusatorum eius exilio multarentur. Cic. 1. Ver. Multos crudelissimè per vim morte esse multatos. [Interdum significat Priuare. Virg. in Ciri. Quod si perdidierim, patria multabor. [Interdum lacerare, mutilare, verberare, dissoluere. Terent. in Adel. Ipsum dominum atque omnem familiam multauit vix ad mortem. Colum. lib. 2. cap. 4. Quo euenit, ut in iragatione quoque secumna fiant, & boues iniquitate operis maxime multentur. [Interdum agere, & viti copotens facere. Næuius in Colace, apud Nonium. Et vobis quid gratias ago, qui vobis me multatis meis. [Interdum male tractare. Colum. 1. cap. 1. Nam illud vetus est Catonis, Agni pesti me multari, cuius dominus quid in eo faciendum sit non docet, sed audit villicum. [Multare matrimonio, est repudiare coniugem, & diuorium facere. Plaut. in Amph. Nunquid causam dicit quin te multem matrimonio? Multatarius, tria, tum, Quod ex multa fit, vel quod ad multam pertinet, siue quod nomine multe exigitur. [μυλὴν ἀγορεύω.] Liu. lib. 10. ab Vrbe, Ex multatitia item pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis, ludi facti. Ex libro 7. belli Punici, Adicles plebis ex multatitia argento signa aenea ad ædem Cereis dedere.]

Multus, a, um, Noxæ significacionis. [μυλὴ] Ital. Multe Hisp. Mucha. Cic. pro P. Sest. Et in exteris, quæ rerum potest sunt, multis fortissimis atque optimis viris, inuictis iudicis tales casus incidisse. [Multus in opere, hoc est continuus, assiduus. Sallust. in Jug. loca atque fortia cum humilissimis agere, in operibus, in agmine, atque ad vigilias multus esse, Multus in eo fuit, siue in ea re, Cic. 4. Acad. Ad multum diem, Cic. ad Attic. lib. 13. Multo die, hoc est bona dies patet transacta. Cæsar 1. bel. Gal. Multo denique dies per exploratores Cæsar cognouit, & motem à suis reneri, &c. Sic, Multa nocte, Cic. ad Quinct. Frat. lib. 2. Multa nocte veni ad Pompeium. Multo mane, Cic. ad Att. [Multo tantum, ex forma dicitur, quia Altero tantum quod Graeci dicunt, πολλὸν ἄλλο. Plaut. in Rud. 1. go multo tantum miserior, quàm tu Labrax. [Multus pro Multiplici. Plinius lib. 19. cap. 3. R. dicit multa, erasidique.]

Multum, aduerbium. Valde, vehementer. [μυλὸν] Ital. Molto. Hisp. Mucha. Plaut. in Pest. Dic me illa amare multum. Cic. ad Gall. li. 7. Epist. Sed opinor Cassium uti non ira multum foret. Idem de Seneca. Adsum amicis, venio in Senatum frequens, viciatque affert res multum & diu cogitatas. Multo, [μυλὸν] Ital. Mucha, aduerbium, cum dictis ab Aliis, Aliter, Secus, Ante, Post, Præter, Malo, Antecedo, Excello, item cum comparatiuis aut superlatiuis, aut eorum vini habentibus, eleganter in oratione vsum habet. Terent. Procl. And. Verum aliter euenire multo intelligit. Cic. in Verr. Cui quæmadmodum resistam multo mihi ante est, iudices, providendum. Idem Attic. Non multo post, quàm tu à me discessisti. Idem, Multo secus euenit. Sallust. Multo præstare beneficii, quàm maleficii memorem esse. Cic. de Amic. Sed obsequium multo molestius, quod peccatis indulgēs, præcipitem amicum ferri finit. Idem pro Lege Manili. Magna ac multo maxima pace non modò utilitatis, sed dignitatis, atque imperij caruit.

Multitudo, dinis, Frequentia, & copia. [μυλὴν] Ital. Multitudine. Hisp. Mucha. [dumbræ de casu.] Cic. de Orat. lib. 1. Habet enim multitudo vim quandam talem, ut quæmadmodum tibicen sine tibis canere, sic orator sine multitudinis audientie eloquens esse non possit. Idem 2. Tuse. Est enim philosophia paucis contenta iudiciis, multitudinem consilio ipso fugiens, eique ipsa & suspecta, & inuisa, &c.

Multangulus, ia, lum, Multos angulos habes. [μυλὸν γωνίαν] Ital. che ha molti cantoni. Hisp. cosa de muchos rincones. Lucr. lib. 4. Esse minor igitur quadam, maiorque debet, Multa rotunda, modis multis multangula quardam. Multesima pars, Pro quantitate infinita, cæque forma dicitur, qua Mille-simus. [μυλὸν ἑκατόμιο.] Lucr. libro 6, Quam sit parua pars, & quàm multesima constet.

Multibarbus, Qui habet multam barbam. [μυλὴν ἄντην] Ital. che ha molta barba. Hisp. cosa que tiene mucha barba. Apul. in Flori. Multibarbus, spinis oblitus, & pilis.

Multibibus, Dicitur qui multi est potus. [μυλὸν ποτόν] Ital. che bene molto. Hisp. cosa que mucho bene. Plaut. in Cucc. Nomen est lenæ multibibus, atque merobiba.

Multicaucus, a, um, pen. prod. Multa habens caua. [μυλὸν κύαν] Var. 3. de Re rust. cap. 16. Fauus est quem singule multicaucatum & cæra, quum singula caua, singula latera habeant.

Multicaucus, a, um, Multum habens concavi. [μυλὸν κύαν] Ital. che ha molta concavo. Hisp. cosa que tiene muchos agujeros. Ouid. 8. Metam. Pumice multicaucæ, nec laniibus aria trophos. Struua subit.

Multicaulis, le, Multos habes caules. [μυλὸν καύλην] Plin. lib. 1. ca. 16. Est & illa differetia, quæ quadam in iis multicaula ramosa; sunt, ut carduus. Multicolor, oris, omni. gen. Quod habet multos colores. [μυλὸν χροίαν] Ital. Di molti colori. Hisp. cosa de muchos colores. Plin. lib. 17. cap. 10. Hæc conciliatio in parua magnitudine multicolor, hoc sibi nomen adpauit.

Multifacio, eis, Magni æstimo. [μυλὸν ποίω] Ital. Effimare molto. Hisp. Effimare en mucho precio. [sic Magnifacio, & Paruifacio. Cato, Neque fidei, neque iustitiam, neque pudicitiam multifacit. Festus.]

Multifarius, ria, rium, Id est varium, quod multis modis possit diuidi: vel quod multarum est specierum. [μυλὸν γένος] Ital. Vario. Hisp. cosa de muchas maneras. Gell. lib. 5. cap. 6. Militares cotone multifarii sunt.

Multifarie, aduerbium, Variè, multis modis. [μυλὸν τρόπον] Plin. lib. 6. cap. 54. Et tamen multifarie pisces fruarè riuus.

Multifariam, aduerbium, Idem quod multifarie. [μυλὸν τρόπον] Ital. Variamente. Hisp. En muchas maneras. Cic. 4. de Orat. Quod esset multifariam de-solium. Idem 1. de Legib. Hodie multifariam nulla sunt. Sueton. in Cæ. lig. cap. 18. Scenicos ludos & assidue & variè generis multifariam fecit.

Multifera, ra, rum, Multa ferens, fertilis. [μυλὸν φέρω] Ital. Fertile. Hisp. Fertil, cosa que mucho trae. Plin. lib. 16. cap. 8. Tam multifera sunt, & tot res, præter glandem, parient robora. Idem de Brassica, Nullo æque genere multifero, donec sua fertilitate consumatur.

Multifidus, a, um, Quod in multas partes finditur, & multas diuisuras habet. [μυλὸν κλάω] Ital. Fesso in molte parti. Hisp. cosa hendida en muchas partes. Plin. lib. 1. cap. 37. Cornua nulla, quibus multifidi pedes. Marci. lib. 14. Multifido buxus quæ tibi dente datur. Ister multifidus, Loca lib. 3. Lin-gux multifidæ, Val. Flac. 1. Arg. Facies multifidæ, Ouid. 7. Metam. Timæus multifidus, quod in multa ostia fissus in mare prorumpat. Mart. lib. 8. An tua multifidum numerat lana Timæum.

Multiformis, re, Quod est multorum foraminū. [μυλὸν ὄψος] Ital. Di molti per-tugi. Hisp. cosa de muchos agujeros. Plin. lib. 8. cap. 55. Iniecit eas in specus, quæ sunt multiformes in terra. Pro eodem etiam dicitur Multifor-us, a, um. Ouid. lib. 12. Metam. Longaque multifori delectat tibia buxi.

Multifloracilis, Idem quod multiformis. [μυλὸν ἄνθος] Ital. Tibia multifloracilis, apud Apuleium in Floridis.

Multiformis, me, Varius, quasi multiplex forme, aut variæ. [μυλὸν ὄψος] Ital. Vario. Hisp. cosa de muchas formas y maneras. Plin. lib. 1. cap. 37. Oculi continent multiformes. Colum. lib. 8. cap. 9. Vt per anni diuersa tempora, niala, pruna, pyra, multiformes nuces, ac sicum præbet. Cic. 1. Acad. Ex iis autem ortæ varii sunt, & quasi multiformes.

Multiformiter, aduerbium, Variis modis. [μυλὸν ὄψος] Ital. In diuersis manie-re. Hisp. En muchas formas. Gell. lib. 9. cap. 1. Plato ante hos omnes ita variè & multiformiter differuit de voluptate. Plin. lib. 36. cap. 27. Per-sistentia, quæ Solis obscuracione contrahitur, ignis suffitu multiformi-ter auxiliari certum est.

Multigeneris, & multigeneris, Significat quod est multorum generum. [μυλὸν γένος] Ital. Di molti generi. Hisp. cosa de muchos generos o especies. Plaut. in Capt. Multis, & multigeneribus opus est tibi militibus.

Multigenus, a, um, Multorum generum. Plin. lib. 11. cap. 1. Multa hæc, & multigena, terrestrium, volucrumque vicia.

Multiingus, a, um, & Multiingus, e, pen. corr. Quod est multorum, varium, multum, & numerosum. [μυλὸν γένος] Ital. Di molti sorti, vario. Hisp. cosa de muchas maneras. Vbi iugus nihil significat, sicut in Posthumio, Meduallium, & huiusmodi. Prima pars in multiingum, multum significat, reliqua pars prorastio sola est, nihil significans. Apul. in Apolog. Legisti Aristotelis multiingua volumina. Cic. ad Attic. lib. 14. Veruntamen de Rep. multa cognoui ex tuis liberis, quas quidem multigenes accepi vno tempore à Vellorij liberto.

Multilo

Multiloquus, Qui multa loquitur. *πολλόλογος*. Ital. *che parla molto*. Hisp. *El que habla muchas cosas*.
Multimodus, 2, um, Multiplex, varius. *πολύτροπος*. Ital. *Di molti modi*. Hisp. *Cosa de muchas maneras*. Li. 1. b. c. Pun. Oppidani ad omnia tendenda atque obeunda, multimoda arte distincti cepti sunt, & non sufficiebant.
Multinumerus, adiect. penult. prod. *πολύχρηστος*. Varr. 3. de Re rust. cap. 17. Ego enim vno seruiulo, hordeo non multo, aqua domestica, meos multitudine alio alios, id est quorum opera multos puto numeros.
Multipartitus, 2, um, adiectivum. *πολύμορμος*. Plin. lib. 6. cap. 19. Nanq; vna miroribus populis Indorum multipartita degitur.
Multipes, Multipedis, vel Multipeda, 2, Vermis est pilosus, multis pedibus arcuatim proserpens, qui & Centipeda & Millepeda appellatur. *διπλοπύς*. Plin. lib. 12. cap. 25. Ad multipedum mosius cum melle. Idem lib. 2. cap. 6. Millepeda, ab aliis Centipeda, aut Multipeda dicta, animal est & vermibus terræ pilosum, multis pedibus arcuatim repens, rectisque contrahens se.
Multiplex, 2, is, omni. gen. Varius, involutus, multas plicationes habens, cui contrarium est Simplex. *πολύπλοκος*. Ital. *Moltiplice*, vario. Hisp. *Plegido muchas vueltas, de muchas maneras*. Suet. de Clar. Gram. Multiplex, variatq; doctrina confabatur Plaut. in Epid. Simul ærumnam multiplex exercita. Habet paupertas. Virg. 4. Aen. Hæc tum multiplex populos sermone replebat Gaudens. Cic. de Amic. Quid fieri poterit, si ne in vno quidem quoque vnus animus erit, idemq; semper, sed varius, commutabilis, multiplex?
Multipliciter, aduerbium, Titulus est apud Plinium, De eodem multiplicatus, lib. 7. cap. 14. *πολύπλοκος*.
Multiplicabilis, 2, is, Quod potest multiplicari, & nonnunquam idem quod multiplex. *πολύπλοκος*. Ital. *che si può moltiplicare*. Hisp. *Lo que se puede multiplicar*. Cic. 2. Tusc. ex quodā poëta, Hæc inuenit totum multiplicabili Draconē auriferam obtutu astituantem at borem.
Multiplico, 2, are, Multiplex reddo, aut facio. *πολύποιος*. Ital. *Moltiplicare*. Hisp. *Multiplicar a acrecentar*. Plin. lib. 34. cap. 8. Primus hic multiplicasse varietatem videtur. Cic. ad Quintum Frat. Si diem nobis Clodius dixerit, Roma Italia conuerteret, ut multiplicata gloria discederamus. Ouid. 2. de Remed. Flumina collectis multiplicauerunt aquis.
Multiplicatio, 2, is, *πολύπλοκος*. Colum. lib. 3. cap. 2. Nam si fordidus, aut vilis est, feracissimam quamque ferere conducit, ut multiplicatione huius redditus augeatur.
Multipotens, 2, is, omni. gen. Qui multum potest. *πολύδυνατος*. Ital. *che può molto*. Hisp. *Lo que mucho puede*. Plin. in Bacc. nequius nihil est, Quam egens consilii seruus, nisi habet pectus potentius, Vbiunque vnus sit. Idem Terim. Saltpotenti, & multipotenti Iouis fratris tibi Neptæ Neptæ Lætus, Iubent laudes ago.
Multifidus, Qui multa facit, & multas scientias habet. *πολύμηθης*. Ital. *che fa molte*. Hisp. *El que mucho sabe*.
Multiflorus, 2, um, *πολύφλος*. Claudia. de mulabus Gallicis, Etseda concordem multifloram reabunt.
Multifonus, adiectivum. *πολύφωνος*. Martialis lib. 1. Sic vbi multifona feruæ facit Attide lucus.
Multivagus, 2, um, Qui multum vagatur. *πολύπλοκος*. Ital. *che vaga molto*. Hisp. *Cosa que vaga por muchas partes*. Plin. lib. 10. cap. 37. Ferunt non mutare sedem columbas, multivaga alioquoque. Multivagus lunæ cursus, apud eundem lib. 2. cap. 10.
Multipere, Ea forma dicit Plautus, qua Magnopere dicimus, ut in Merc. Multipere ipse mundo rustico se exercitur. *πολύπλοκος*. Ital. *Grande mente*. Hisp. *En grande manera*.
Multicia, orum, Indumenta dicebantur minutissimis filis contexta, vnde à multis filis, & propterea subtilibus, nomen inditum *πολύκλωστον*. Vel à muleendo, quoniam carnem demulceant. Et tantum pluraliter declinatur. Iuvenal. Sat. 2. -quæro an deceant multicia testem. Ibidem. -sed quid Non facient alij, quum tu multicia sumas Cretice?
Multivolus, 2, um, Qui multarum rerum desiderio tenetur. *πολύβουλος*. Ital. *che vuole molto*. Hisp. *Cosa que quiere muchas cosas*. Catullus ad Mælium, Multivola est mulier.
Plus, 2, is, *πλεον*. Ital. *Più*. Hisp. *Más*. Genetis neutri, in obliquo vero, & numero plurali tecum generum, secundum Priscianum, comparativum est, significatio tamen, non voce, ab eo quod est Multum; quoniam Gellius lib. 5. cap. vlti. ex Capitonis auctoritate putarene esse absolutum, hoc est positivum. Plus nominativum aliquando iungitur. Li. 1. de bello Macedo. Plus quinquaginta hominū millia ceciderunt. Aliquando accusativum. Terent. in Eun. Non plus triduum. Vitru. lib. 7. Afferes directi disponantur inter se, nec plus spatium habentes pedes binos. Aliquando ablativum. Plaut. in Menach. Plus triginta annis natus sum. In quibus omnibus locutionibus intelligitur particula Quam, quæ plerūq; etiam exprimitur. Aliquando iungitur ad comparativum, cum muni more omnium substantivorum: ut Plus sapientia, apud Plautum in Milite. Aliquando temporis adverbium, sic idem significans quod Diutius. Terent. in Hecyra. Vt cum matre vni plus esset. Plures pro Multi, passim apud auctores legitur. Cic. 2. de Finib. Plures dies manere non potest. Plin. lib. 9. ca. 12. Aquatiliū regemena plura sunt. In plurali numero, Plura dicimus, & Pluria. Donatus, Antiqui hoc Compluræ, & hæc Compluria, quod nostri Complura dicunt. Cic. in Orat. Confirmanda genera compluria. Credo quia veteres hic & hæc Pluris, & hoc Plure, non hoc Plus, dicebant. Hæc ille. Gellius verò refert Capito nem docuisse Pluria Latinum esse: Plura verò barbarum. Nunc autem de vsu & Pluria, & Plura dicimus. Vnde & Compluria, & Complura. Terent. in Phorm. Multa aduenienti, ut sit, noua hic compluria. Sed differunt ab invicem Plura & Complura, quod Plura de duobus dici possit, Complura non nisi de maiore numero. Est præterea illud comparativum, hoc minime, idemq; non regit casum. Complurimus non reperitur, sed tantum Plurimus. Est etiam Plus adverbium. Plus satis, *πλεον*. Ital. *Più*. Hisp. *Más*. pro eo quod est abudè, & plus quam satis. Terent. in Eun. Accede ad ignem hunc, iam calefactus plus satis. Plus minus, Plus minime, Plusve minime in eadem significatione vsurpantur, pro Circiter: sequentes tamen inueniuntur Plus minusus. Vides plus minus triginta, pro eo quod est, paulo plus, aut paulo minus, hoc est efficitur.

Quidam etiam, Plus, plusq; pro eo quod est, in dies vehementius. Cic. Attic. lib. 6. Quem mehercule plus plusq; in dies diligo. Hinc Perplures compositum, idem significans quod permulti. Plin. lib. 13. cap. 24. Spondetque iugero eius annuus perplures vel medietas solo redditus. Vnde Perplurimum, adverbium: ut, Perplurimum refert, apud eundem lib. 2. cap. 54. Item deriuatum, Pluralis, & plurale, *πολύπλοκος*. & Pluratiuus, 2, um, eiusdem significationis, ut apud Macrobiū, Pluratiuus numerus.
Plusculus, 2, um, diminutivum à Plus. *πλεονέσκω*. Ital. *Un poco più*. Hisp. *Un poco más*. Quoniam Plus masculinum, femininumve genus non habet: idemq; significat quod Paulò, vel aliquantò plus. Terent. in Phor. Tum pluscula supellectile opus est. Inde hic compositum Compluscus. Idem in Hecy. Primum dies compluscus. Plusculum, 2, is, substantivum, neut. gen. Colum. lib. 12. cap. 47. Deinde exiguum aceti piperrari, & plusculi mellis, aut multum adieciunt. Cic. 2. de Orat. Verum ut aliquando ad causas deducamus illum, quum constituitur, & eas quidē, in quibus plusculum negotij est. Cic. Lucio lib. 5, Plusculum etiam, quum concedit veritas, amori nostro largiare.
Plurifarius, adiectivum, Varius, multiugus. *πολύφρων*. Ital. *Vario, de molti forti*. Hisp. *Cosa de muchas maneras*. Suet. in Claud. Cæf. Gladiatoria munera plurifaria, ac multiplicia exhibuit. Quædam exemplaria hic leguntur Plurifariam, adverbialiter.
Plurifariam, adverbium, Significat pluribus modis, siue pluribus locis. *πολύτροπος*. Ital. *A molti modi, in molti luoghi*. Hisp. *En muchas maneras*. Suet. de Tyb. Cubicula plurifariam disposita, tabellis ac iugillis fasciis, sumarum picturarum adornavit.
Plurimus, 2, um, pen. cor. Superlativum à Multus. *πολύστος*. Ital. *Assissimo*. Hisp. *Mucho más*. Plaut. in Aul. Quod me sollicitat plurimis mitemum modis. Quandoq; pro longo ponitur. Virg. 11. Aene. Idemq; ascendit collem, qui plurimus vrbis Imminet. Vnde apud eundem, Nox plurimas id est longa, qua significatur amygdalum. Plurimum cum genitivo ut Plurimum ætatis, plurimum iuocoditatis. Cicero, Nam quod in publicanorum casus vel plurimum ætatis inter vltior, vehementerque illum ordine obfero, &c. Idem 1. de Finib. Itaque ne iustitiam quidem recte quis dixerit per seipsum optabilem: sed quia secunditatis vel plurimum afferat. Plurimi genitius verbis assumuntur iungunt. Cic. 3. de Finib. Sic bonum hoc, de quo agimus, est illud quidem plurimi æstimandum: sed ea æstimatio, genere valet non magnitudine. Plaut. Bacchid. Imò vnicè illum plurimi pendit.
Plurimum, adverbium, Id est per multum. Cic. de Amic. Plurimum sibi conludit. Quandoq; ponitur pro Ve plurimum. *ut in i. de orat.* Terent. in Phor. Domum ire pergam, ubi plurimum.
Plus, 2, is, *πλεον*. Plautus Mauritaniz, Massalyorum fines à Cæsariensi Mauritaniz distinguit. De quo Strabo lib. 17. Post Mauritiam (inquit) est Massalyorum regio, à Molacharū flumine (ita Mulucham nominat) initium sumens, &c. Vbi indicat, trans flumen in ortum Massalyos esse, sicut Plinius. Intelligendum ergo Mulucham regionem terminum fuisse, Bocchi quidem Orientalem, Iugurthæ vero occidentem, diuerso respectu: quemadmodum aliquando Rhenus Romani imperij ab Ortu, & Septentrione terminus fuit: rursum verò Germanorum ab Occasu, & Meridie fines: ut quod mihi in Ortum prospiciat dextræ est, id tibi in Occasum versò sinistrix sit. Sic Rubiconem veteris Italiz olim, & Togatæ Galliz terminum fuisse intelligimus. Vnde in Iugurtha Sallustius, Haud longè (inquit) à flumine Mulucha, quod Iugurthæ Bocchiæ regnum diuisuebat. Et alibi apud eundem, Bocchus inquit, Ego flumen Mulucham, quod inter me & Micypsam fuit, non egrediar, nequid logurtham incitæ sinam. Hactenus Sallustius. Sunt qui hoc nomen neutro genere efferendum putent (in quibus est & Capter insignis Grammaticus) vnde apud Sallustium loco iam citato Mulucha legendum putant, non Mulucham: quemadmodum etiam in exemplaribus quibusdam vetustissimis scriptum offendimus.
Mulus, per simplex l, Animal quod ex asino & equa generatur. *μίλον*, *μύλον*. Ital. *Mulo*, & Hispanice, *Mulo*, qui autem ex equo & asina genitus pulcherrimus dicitur. Plin. lib. 8. cap. 44. Ex asino & equa mulus gignitur mens duodecimo, animal viribus in labore eximium. Et paulo post, Equo & asina genitos mares, Hinnulos antiqui vocabant: contraque Mulos, quos asini & equa generantur. Vide de hoc latius in dictione *M* & *N* v. s. Muli Mariani, fuscæ sunt, teste Festo, quibus religatas sarcinas viatores gerunt: quatum vsu quia Marius inuenit, Muli Mariani postea sunt appellati. *μίλον* *μύλον*. Plautus Atrium mallas vocat. Front. lib. 4. Stratage. C. Marius recedentorum impedimentorum gratia, quibus maxime exercitus agmen oneratur, valæ & cibaria multum in fasciculos aptata fuisse imposuit, sub quibus & habile onus, & facilis requies esset.
Mula, 2, is, *μίλον*. Italice & Hispanice, *mula*. Plin. lib. 8. ca. 44. Gignitur mula ex equo & asina, sed effæcis, & tarditatis indomæ. Iuven. Saty. 7. Munda nater vngula mulæ. Fæta mula. Idem Saty. 13. -Et fæta comparo mula.
Mularis, & hoc Mulare, adiectivum, à mulo. *μίλον*. Ital. *Da mula*. Hisp. *Cosa perteneciente a mula*. Colum. lib. 6. cap. 27. Est enim quæ: circo factisq; certaminibus equos præbet: est mularis quæ pretio fortis sui comparatur generoso.
Mulo, 2, is, Qui mulos citellarios, siue quadrigarios ducit. *μίλον* *μύλον*. Ital. *Mulariere*. Hisp. *A mulico a mulatero*. Iuven. Saty. 3. Nam mihi commota iandudum mulio virga. Milius, muli, quod hic legebatur pro mulione, Latini non est: quoniam Calepinus deceptus inemendata Horatii lectione, putauerit indifferenter pro eodem dici Mulionem, & Mulum. Locus Horatii qui Calepino imposuit, est ex lib. 2. Serm. Saty. 7. Audit cum magno blateras clamore, furiq; Milius. Sic enim legi debere, & constanti castigatorem extemporianum consensu, & Acronis auctoritate cõstat: quia Milius infignem fuisse alicui Horatii temporibus paratissimum. Est præterea Mulo genus culicis. Plin. lib. 11. cap. 18. Impugnare eas naturæ eiusdem ægentes, vel pæ, atque crabrones, & e culicum genere, quæ vocantur Muliõnes.
Mulionius, 2, um, Quod ad mulionem pertinet. *μίλον* *μύλον*. Cic. pro Scil. Mulionius penulā attripuit, cū qua primū Romā ad Comiticia venerat, &c.

M V N A S T I T. *μικρῆτις*, Carix oppidum: cuius incolæ dicuntur *Mu-*
mastræ.

M V M I T S. Prænomine Lucius, nobilis Romanus, qui Corinthum bello captam direxit, Italiamque valis Corinthus, æneisque lignis implevit. Autor Plinius lib. 34. cap. 3. & 7.

M V N D A. Oppidum est Hispaniæ Beticiæ multis cladibus & funcribus celebre, iuxta quod etiam Cæsar cum Pompeii filius manus cõserunt, in quo prælio tanta strages facta est, ut Cæsar obsidens victos congestis corporibus vallum circum urbem struxerit. Lucan. lib. 1. Vltima funesta concurrunt prælia Munda. Vide Plinium lib. 3. cap. 1. Vulgo *Munda* dicitur.

Mundus, a. u. m. Quod est purum, celum, soliumque. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Mondo*, polus, ratio. Hisp. *Empio*, *de afiçado*. Cuius cõsuetum est immundus, Plaut. in Cistell. Neque munda es adeque ut soles. Terent. in Eun. Quæ dum foris sunt, nihil videtur mundius. Nec magis compositum quicquam. Horat. i. Epist. 3. landudum splendet focus, & tibi munda pellex. Idem Saty. 7. vnde Mundior exiret vix libertinus honeste. *[Mundus]* iusto culcus. Lili. lib. 9. ab Urbe.

Mundulus, diminutivum, qui nimis munditia vitur, et placeat mulierculis. *[μῦθος, ἄστρος]* Plaut. in Truc. Nunc ego istos mundulos vrbanos amafios. Hoc est exponam.

Mundus, di, substantivum. Dicitur ornatus muliebri: quo scilicet mulier mundior fit. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Ornato*, Hisp. *Las joyas de la mujer*. In cuius nominis appellatione continetur speculum, inauris, atinula, anuli, gemmae, & similia, quibus mulier ornatur. Caro pro lege Oppia. Munditia ornatus, & cultus, summaque indicia sunt: his gaudere & gloriari. Hinc Mundum muliebrem appellant nostri maiores. Lili. i. bell. Macce. Non aurum modò uis, sed & poltreum vestem, mundumque, omnem muliebrem ademit. Colum. lib. 12. cap. 3. Postea mundum muliebrem, qui ad dies festos comparatur. Dicitur & Mundum, neutro genere. Lucil. Legavit quidam uxori mundum omne, penumque. *[Hinc etiam]* Mundus accipitur pro eleganti illa, ornatuque, totius vniuersi machina, quæ ex omni eo constat quod cæli ambitu continetur. Ital. & Hispanice, *Mundo* [Nam sicut Græci *κόσμος*, quod apud eos ornatum significat, ita nos à perfecta, absolutaque elegantia vocamus Mundum, quod nihil eo sit mundius & pulchrius, & ornatius. Hæc ex Plinio lib. 2. cap. 1. & 4. Cæc. de finibus bon. & mal. lib. 3. Mundus autem censent regi nomine deorum, etiamque esse quasi communem urbem, & ciuitatem hominum, & deorum, & nunquaque nostrum huius mundi esse partem; ex quo illud natura consequitur, ut communem vultu ætem nostræ anteponamus. Idem 2. de Nat. deor. Mundus est quasi communis deorum atque hominum domus, atque vrbis vltorunq[ue].

Mundanus, na, nom. Quod mundi est. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Mondano*. Hisp. *Casa del mundo*. Vnde interrogatus Socrates, philoſophus, cuius esset, Mundanum se esse respondit. Vide Cicero nem. 5. Tusculanarum.

Munditer, aduerbium. *[μῦθος, ἄστρος]* Plaut. in Pœn. Nam quum sedulo munditer eos habeamus, vix ægre amatoresculos inuenimus.

Mundities, ei, & Munditia, x. pro lauitia, Puritas, eleganti, nitor. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Mundicia*, polus, x. Hisp. *Afiste*, *limpia*. Cic. lib. 1. Offic. Adhibenda præterea munditia est, non odiosa, nec exquisita nimis, cum qua fugiat agrestem & inhumanam negligentiam. Quid. 3. de Arte, Munditiis capimus, ne sint lege capilli. Colum. lib. 9. ca. 14. Nec quantus amantissimas munditiam, offendunt odore suo. *[Munditia]* facere apud Catonem cap. 2.

Mundifico, Mundum facio. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Mondare*, nettare. Hisp. *Atipiar*, *de afiçar*. Plin. lib. 1. 5. Ob id crebrius vasa mundanda. *[Hinc componitur]* Mundio, expurgo, fordis libero. *[μῦθος, ἄστρος]* Colum. lib. 2. Quædam pluuiis diebus, ut bubilia, & ouilia, debent emundari.

Munero, munera, vide **M V N V S**.

Mungo, mungis, xi, dum, quasi mucum ago. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Mungere*. Hisp. *Limpiar los mores*. Id enim Mungere est, quum è natibus mucus trahitur. Vnde Emungo fit, *[μῦθος, ἄστρος]* de quo suprà. Inuenitur etiã Mungor deponens. Caro de liberis educandis, Neque emungetur libertatem.

Municeps, vide **M V N V S**.

Munio, is, mui, vel muni, nitum, Significat Folcio, vallo, circundo, reparo, præparo, defendo. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Fortificare*, *guardare*. Hisp. *Fortalecer*, *guardar*. Plaut. in Mil. Magum illic honorem incipis, si magna munis monia. Idem in Persa. Vt munium muro tibi visum est oppidum? *[Si incolæ bene sunt morati, pulchre munitionibus arbitror.]* Colum. Quantunq[ue] res patetur à frigore & tempestatibus munemur. Plaut. in Mil. Tibi munis viam qua cibatus, & commeatulque ad te & legiones tuas tuto possit peruenire. *[Munire viam]* (inquit Valla) est repurgare, reficere, ac substituere: idque interdum lapidibus, quales sunt viæ Romanæ à plerisque portis, in multorum diebus iter filijs strare. Cic. pro Milidone Appius ille Cæcus viam munivit, non qua populus videretur, sed in qua sui posterij impune latrocinauerunt. *[Est per translationem pro præparare, & aditum sibi quodammodo parafacere.]* Cic. i. Tusc. Abiit ad deos Hercules: nunquam abiisset, nisi quum inter homines esset, eam sibi viam munisset. Sic dicimus Munire sipam, Munire aluicum, Munire aditum, quum illa vel reficimus, vel reparamus. *[Huius composita sunt, Communio, Cæsar, Præfida disponit castralla communis, quo facilius, si se inuito transire conarentur, prohibere possit.]* Circummunio, munitione circundo. *[μῦθος, ἄστρος]* Colum. lib. 3. Priusquam pomarium constituas, quàm magnum habere vales, circummunio inacerie aut fossa. *[Emunio, extra munio.]* *[μῦθος, ἄστρος]* Idem lib. 1. Sed & hæc curam pavimentorum & parietum probamus, quum (ut reculi) sic emunita solia & latera horcorum prohibent curgulationem. *[Præmunio, ante munio.]*

Munitio, onis, idem quod munimentum, vallum, agger. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Munitione*, *guardamunio*. Hisp. *Fortalecimiento*, *guardacion*. Cic. 8. r. hisp. Antonius Muniam operibus munitioribus, lepit. Idem 3. de Orat. Ions qui totus fluctibus operiretur, nisi munitioribus, ac mola lapidum à mari diffusus esset.

Munimur, inis, huius Munimetur, xi, pen. prod. Idem est quod Munitio, quæ propriè castrorum est, exteriusque rerum, quæ contra aduentum hostium munimur, siue vallo, siue fossa, siue alio quouis modo, quo

hosti aditus præcludatur. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Munire*, *guardare*. Lili. i. ab Urbe, Quiritum quoque fossam haud paruum munimentum à planioribus aditu locis. Anei regis opus est. *[Munimen]* ad imbres, vel ad ætulum: hoc est, quo imbres, vel ætulum arcemus. Virg. 2. Georg. hoc effusus munimen ad imbres, Hoc, ubi hiulca liti findit Canis æstifer arua.

Munis, vide **M V N V S**.

Munus, eris. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Dono*, *presente*. Hisp. *Don*, *de dadiva* *de beneficio*. Quatuor modis dicitur. Primo, pro dono: vnde Munera dari, ac miti dicuntur. Dicitur Munus (ut inquit Varro) ab eo quod quum mutuo animo luit, id dant officij gratia. Plaut. in Truc. Melius te munere certare mecum, quàm minaciis. Terent. in Eun. Mæcus nostrum ornato verbis quod poteris. *[Altero, pro onere, quod quum remittitur, vacationem militicia præstat.]* *[Hæc, Nam munera publica sunt labore, atque onere exercitari non possunt:]* vnde Immunitas appellatur, & Immunis. Plin. lib. 16. cap. 4. Vacatio munus omniū ipsi, patij, & aucto paterno concessa. Cic. ad Brut. Quamquam enim Latia summa splendore, summa gratia est, magnificentissimo munere aditio, tamen, &c. Lili. 4. bel. Punita inter se munera belli partit sunt, ut Epidicus præcellit custodia vrbis, Hippocrates, &c. Sucepeum Reip. munus exple. Cic. de Prouinc. Consul. Munera regis exequi. Idem de Senectute, Mafinilla senex omnia regis officia & munera exequitur. Grammatici, oratores, medici & philosophi vacationem habent munus ciuiliū. *[Gellius etiam pro priuato onere posuit, quum dixit, adhibendas puero nutrices, ne ad dolores, quos emendando mater misisset, munus quoque nutritionis graue ac difficile accederet.]* Tertio pro officio, *[Terzo, muni]*, vnde Munera militaria vocantur, & milites quidam Municipis dicuntur, qui in ciuitatem recepti, munera cum ciuibus faciunt, id est officia. Cicero, Elishy virtutis hoc meaus proprium. *[Tuum est munus, tuæ partes]* Cic. ad Brut. lib. 1. Et 3. in Verr. Ostendit illud munus non esse suum. *[Quarto pro spectaculo, seu ludis, qui à principe populo quasi munus loco exhibentur.]* *[Hæc, Namque id genus oblectamenti antiqui Munera nominantur, quod populus tali spectaculo, perinde ac munere quodam capiebatur.]* Suet. in Cæsare, Bestias quoque ad munus populi comparatas trucidantur. Martia. lib. 1. Priscæ fides cæcar, nam post tua munera Cæsar, Hæc iam fœmina vidimus acta manu. *[Munus gladiatorum dicebatur, quum in spectaculis multa gladiatorum pa. ta exhibebantur.]* Suet. in Cæs. Edidit spectacula varij generis, munus gladiatorum, ludos etiam regionatim vbe tota.

Munusculum, li, diminutivum. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Picciol dono*. Hisp. *Don pecuñio*. Cic. 5. Verr. Quam tu totam insulam cuidam tuorum sodaliū, sicut aliquod munusculum condonaras. Virgil. 4. Aeglo. At tibi prima puer nullo munuscula cultu, &c. Catul. Argon. Non ingrata, tamen fructu, munuscula diuis Promittes.

Munerarius, Spectaculi exhibitor, qui ludos gladiatorios exhibet populo, vniuersi; vel plura paria gladiatorum ad spectacula pugnatu producit. *[μῦθος, ἄστρος]* Suetonius in Domit. cap. 10. Patrimonia, quod Thracem multimillonem parem, munerario impare dixit, dextra, dextra cū spectaculis in arenam conibus obicit. Quintilianus li. 8. ca. 3. Muneratiū Augustus primus dixit Qui verè familiam gladiatorum haber, gladiatorisq[ue] domi insituit, ac postea vendit, à laniando dicitur. Laniata. Vnde apud historicos frequenter legitur, Laniatas vuidisse gladiatores munerariis.

Muneralis, adiectiuum, quod ad munus pertinet. *[μῦθος, ἄστρος]* Vnde Muneralis lex, *[μῦθος, ἄστρος]* quæ Cincius coit, ne cui liceret munus accipere. Plautus, Nec muneralem legem, neque leoniam rogo: fuerit necne, hoc ei eximo.

Munero, ras, & Muneror, a. is, deponens. In eadem significatione, qua do. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Donare*, *prestare*. Hisp. *Donar*. Plautus in Capt. & diij potestatem dabunt, ut beneherum bene merenti nostro merito muneres. Terentius in Hæc. Nam disciplina est eisdem, munerari Ancillas primum, ad dominas qui assidant viam. Cic. 2. de Inuent. Aliud alij commodi aliquo adiuncto in eodem munere. Macrob. i. Satyr. cap. 7. Ianus quum Sarum nam classe prouectum excepisset hospitium, & ab eo doctus peritiam iuris, ferum illum & rudem ante fruges cignitas victum in melius redegerit, regi eum sociare munerauit. *[Hinc Remunero.]* *[μῦθος, ἄστρος]* Lili. lib. 2. ad Urbe, Tum Mutus quasi remunerans meritis.

Munis, inquit Festus, Officiolus, antiquè. Plaut. in Mere. Dico eius pro meritis gratum me, & munem fore.

Munia, onum, Onera lege debita & officia, quæ publicè præstantur. *[μῦθος, ἄστρος]* Ital. *Officio*. Hisp. *Los officios*. Cicero pro Mutana, hæc sunt officia necessitatio. um, commoda tenuiorum munia candidatorum. Columel. lib. 12. cap. 1. Sic enim & magistris singulorum officiorum sedulo munia sua exequuntur. Lili. i. ab Urbe. Inceim seruio Tullio iubere populum dicto audientem esse, eum in: esse redditurum, obituūque alia regis monia. Ibidem. Censum enim instituit, rem saluberrimam tanto futuro imperio, ex quo belli pacisq[ue] munia non vixim, ut antea, sed pro habito pecuniarum fierent. Hinc Immunis, *[μῦθος, ἄστρος]* qui ab ciuismo di onere liber est. *[Item Communis, de quo diximus suo loco.]*

Municeps, vide **M V N I C I P I A**.

Municipalis, & hoc le. Quod ad municipes pertinet. Cic. 1. de Legib. Vriam, inquit M. Cicero, isto animo, atque virtute in summa Reipub. Versari nobiscum, quàm in municipali maluisse. Municipales homines dicuntur, qui in municipijs degunt, hoc est in iis oppidis quæ ciuitatis Romanæ ius sunt adepta. Cic. ad Att. lib. 8. Multum mecum municipales homines loquuntur, multum rusticant. Budeus municipales homines interpretatur pro simplicibus, & imperitiis: fortassis idcirco, quod homines in municipijs degentes minus astu & calliditate valeat, quàm vrbani. *[Municipalia sacra vocantur, quæ ab initio habuerunt municipes ante ciuitatem Romanam acceptam:]* quæ obsequare eos voluerunt Pontifices, & eo more facere, quod facta fuissent antiquitus. Municipale ius, dicitur priuatum ius vniuersusq[ue] ciuitatis. Municipalia magisteria, vocantur administrationes, & officia sui municipij.

Municipia, oram, Dicebantur ciuitates suo iure & legibus vrbentes, muneribus nimen populi Romani, & honoribus fungentes. Capiebant enim munera,

murales, quibus muri diruuntur. Plinius lib. 7. cap. 56. Muralis herba, *μυρδαία*, *μυρδαία*, quæ vulgò *Victrium* dicitur, quod vala murum in modum conficitur purificare, idcirco. Vicoletus à veteribus dicta. Eadem *Parietaria* vocatur, quod in muris frequenter nascitur, & *Pediditum*, quoniam perdecies ea præcipue pascuntur. Plinius lib. 22. cap. 27. & Dioscorides lib. 4. cap. 42. Tormentum murale. Virgili. 12. Aene. «murali coniecta nunquam» Tormento sic fæta feruntur.

Muratus, a. um. *μυρδαίος* & *μυρδαίος*. Ital. *Murato*. *Hispo. Cofa fortele cida de muros*. [Quod muros habet: vnde, Vrbes muratæ dictæ sunt, hoc est muris circumdatæ.]

Mus, muris [*μῦς*. Ital. *Sorex*, *topo*. Hisp. *Raton*.] Exiguum animal est, nobiscum in domo habitans, à corrosione sono, quem facit, dictum. Dinstinctur à forice, quod Sorex maior sit rure, clariusq; strepat, vt docet Ærasmus in Proverbio, Sorex suo perit indicio. Verumq; est animal noxiosum infestum: forices tamen, quia maiore sunt corpore, plus afferunt detrimenti. Colum. Si serpens aut mus, foris ve in mustum ceciderit. Murem certe nec ferum iure dixeris, nec placidum, quia nunquam mansueti, vt inquit Plin. Virg. 1. Geor. «scape exiguum mus» Sub terris posuisti domos, atq; horrea fecit. Hora. de Arre, Parturit montes, nascetur ridiculus mus. Cic. Attic. lib. 14. Sed quod queris quid accesserim Chrysiptum: raberem mihi dux corruerunt, reliquæ itenas aguntur, ita quæ non solum inquilini, sed & muris migraverunt. De muribus vide Plin. lib. 8. cap. 57. Mus araneus est, quem Græci *μυρμαίς* appellant, composito nomine *μῦς* & *μῦς* & *μῦς*, hoc est à mure, & multella, quod muris magnitudine sit, multellæ speciei, ore oblongo, cauda gracili, versu dentium quadruplici, vt inquit Actius. Abundat his milia Britannia. Plin. lib. 9. Et ipse mus araneus contra se remediò est, diuulsus, & impositus. Muzum marinarum meminit Plin. lib. 9. cap. 19.

Mus Indicus, Vide *ICHNEUMON*.

Musculus, li. Modò diminutivum est, & significat parvum murem. [*μῦς* & *μῦς*. Ital. *Topolino*. Hisp. *Raton*.] Plin. Deturgente Nilo musculi reperiuntur. Cic. 2. de Divin. Nam & musculus in icscula buina dicitur augeri. li. Musculi, vt à Medicis accipiuntur, sunt partes corporis carnosæ, nervorum fibræ, motus gratia cunctatione, vniuersi, & artibus confecti, illis quidem ad alimentum distributionem, his autem ad nativæ coloris custodiam, quæ omnia tenuis complectitur tunica, musculum definiens. Tres autem musculi in musculo; sunt partes, origo, medium, & exitus: quibus caput planè nervosum est: medium, carne, nervis & arteriis extuberat: extremum in tendone, confusus nervorum & vinctulorum fibris, desinit. Plaut. in Amph. Quid dicas noui, cicatricem in dextro musculo ex illo vulnere, Quod mihi impexit Pericla. Plin. lib. 10. cap. 21. Item conuulsus, luxatus, tumensque musculus, nervus, articularis impuisti. Item Musculus genus pisces parui, qui paruo moderamine cauda iter regit Balanzæ, ne in scopulum impingat. Est enim Balanzæ lufciosa, & penè excolata, quæ quàm forte aliquò profectula est, indiget hoc pisciculi præuio, qui eam deducat & reducat. De hoc Claudianus lib. 2. in Eutropium, Sic iur in rupes amissio pisces fodali, Bellua, fulcandas qui præuius edocet vendas, Immenisq; pitce paruo moderamine cauda. Temperat, & tanto coniungit fœdera monstro. Plin. lib. 9. cap. 12. Balanzæ musculus, quandoq; prægravi superciliorum pondere obrutus eius oculis, infestantia magnitudinem vada prænatans demonstrat, oculosq; vniuersi fangit.

Musculosus, a. um. *μυρδαίος*. Celsus lib. 1. cap. 20. At si nervosus, aut musculosus hic locus est, commodius est cerato miscere. Musculos etiam dixerunt antiqui minores machinas, quibus protecti libellatores, follas ciuitatis congestis lapidibus, lignis, & terra, non solum complent, sed etiam solidant, vt turres ambulatoriæ sine impedimento vehantur ad murum. Sunt minores vineis, subtiliorisq; maiores autem, & firmiores pluteis. Cæsar 7. bell. Gal. A castris longioribus, musculos, faices, reliquaq; quæ eruptionis causa parauerat, profertur dem 3. bell. Ciu. Scalas, musculosq; ad repugnantiæ oppugnationem fieri, & præparari iussit.

Murinus, a. um, pen. prod. Possessivum à mure deductum, *μῦς*. Plin. lib. 13. cap. 8. Murino simo cetero calculus illincere ventrem potest. Murinus color, qualis ferè est asinorum. Colum. lib. 6. cap. 37. Murinus quum sit in asino vulgaris, tamen non optime respondet in mula. Murinum hordeum, herba nomen. Plin. lib. 22. cap. 25. Est & herba Phœnicea appellata à Græcis, à nostris verò Hordeum murinum. Hodie à vulgo Sterilis aueia appellatur, teste Ruellio lib. 3. cap. 96.

Mufceida, æ. Murinum stercus. [*μῦς* & *μῦς*. Ital. *Sterco di topo*. Hisp. *Estiercol de los ratones*.] Plin. lib. 3. cap. 6. Præterea vt Varro noſter tradit, murinum simum, quod item mufceidas appellat.

Muscipula, Machina ad capiendos muris. [*μῦς* & *μῦς*. Ital. *Trappola da prenda topo*. Hisp. *Trappera para tomar ratones*.] Varr. 1. de Re cult. cap. 8. Necnon si parit humus mures, huius minor sit vindemia, nisi toras vineas oppleueris muscipulis.

Musa, æ. [*μῦς*. Italicè & Hispanicè, *Musa*.] Latine significat cantum. Virg. 8. Aeglo. Pastorum musam Damonis & Alphæibæ. Idem 6. Aeglo. Agrestem tenui meditator arundine musam. C. Crassiore musa. Q. Vni. 1. cap. 10. Libet propter quosdam imperitiores crassiore (vt vocant) musa dubitationem huius vitilitatis eximere. Iocosa musa. Quid. 3. Trist. Eleg. 2. Pedestris musa. Horat. 2. Serm. Sary. 6. Solers lyre musa. Idem de Arre. C. Hinc Musica, *μῦς* appellata est scientia, quæ tractat de ratione canendi. Et Musicus, *μῦς*, musica peritus. C. Poëtæ Musas novem sinxerunt, calidæq; deas, Iouis, & Memoriz filias, quæ poëtis, & musicæ præessent. Opporiet enim virum eundum, ac doctum, intelligentia, memoriq; vigere. Hædixerunt in Helicon habitare, qui mons Bæotiz est, Phocidi affinis: à quo Heliconides, & per epentheſim Heliconides appellantur. Distat autem Helicon non procul à Parnasso Phocidis monte, æmulus illi & altitudine & ambitu: & rupes amboꝝ fœcæ est. Quin & Parnasso habitare Musæ dicitur: vnde & Parnassides dictæ. Et quoniam Phocidi confinis Aonia est, etiam Annides appellatur. Alio etiam nomine dicuntur Cithærides, vel Cithæriades, ab Attica regionis monte, qui Cithæron dicitur, quem similitur Moſis sacrum esse dicunt. Ionium habet à Megariis & Atticis montibus, finitur prope 7 thebas. C. Puerides ite dicitur lute à Pieria, quæ regio est Macedoniæ, Emathia ante dicta. Hec Musarū patria domogio.

est, à nemore item appellata, cui nomen est Pictis. Item dicuntur Thespides, à Thespi oppido Heliconi propinquo. Item Pegalides, & Hippotemides, ab Heiconis pueri, mo fonte, qui à Grecis Hippotemides dicitur, hoc est equi fons. Item Pictis, à Pictis fonte. Vnde à nostris Fons Caballinus vocatur, & Pegaseus, quod Pegasi eo loco saxum vngula scens, fontem dicitur aperuisse. Perius, Nec fonte labra prolui caballino. Hunc equum putant esse, qui inter sydera collocatus est. Quoniam alij B. Hierophontis equum esse dicant. & Rursus Musæ Liberthos vocatur, à fonte Macedonix, in ea regione, quæ Magnesia dicitur. Hic fons Liberthos, Musis est sacer, & spelunca eodem in loco, quæ Libertha appellatur. Item Pimpleides, seu Pimplex, à Pimpla Thraciæ monte, vel à fonte Pimpleo in radice eius montis sito. Item Castalides, à fonte Castalia, in radicibus Parnassi, Musis sacro, qui à Callia Nympha nomen assumpsit. Quoniam autem Musæ singuntur, quibus hæc nomina imposita fuerit. Primam enim à bonitate vocis dicitur Calliopen: quoniam enim bonum dicitur, & vox. Secundam Clio, à gloria, & celebritate rerum gestarum, quas canit: quoniam enim celebrare est: vnde & Historice dicitur. Tertiam, Erato, vel à canendi vocatur, vel quod cantus ab omnibus delectetur. Quidam de Arte, Nunc mihi, siquid, puer, & Cythereæ fauore: Nunc Erato: nam tu nomen amoris habes. Item enim significat amor, delectatio, eliso. Quartam à voluptate, ac lasciuia canentis, Thalia: quoniam enim videri, germinare, florescit. Quintam, Melpomene, à canendo: quoniam enim canit, & modulor significat, & Melpomene, hoc est à canenti faciendo: vnde & Tragædis præsidere putatur. Sextam, Polyphonia, à canendo: quoniam enim canit, & modulor significat, & Polyphonia, hoc est à canenti faciendo: vnde & Tragædis præsidere putatur. Septimam, Euripene, à suauitate concentus, quasi bene delectatam. Et enim bene significat, & Euripene, hoc est à canenti faciendo: vnde & Tragædis præsidere putatur. Octauam, Polyphonia, à canendo: quoniam enim canit, & modulor significat, & Polyphonia, hoc est à canenti faciendo: vnde & Tragædis præsidere putatur. Nonam, Uraniam, quasi celestem, vel à celestium rerum canentis, vel à canentis diuinitate: quoniam enim canit, & modulor significat, & Uraniam, hoc est à canenti faciendo: vnde & Tragædis præsidere putatur. Decimam, Calliope, à canendo: quoniam enim canit, & modulor significat, & Calliope, hoc est à canenti faciendo: vnde & Tragædis præsidere putatur. Unde autem dicitur fuit Musæ, inter scriptores non satis conuenit. Plato in Cratilo dicit, & Musæ dicitur putat, hoc est ab inquirendo: vnde ab antiquis interdum vocatur fuit Musæ. Alij Musas dicitur putant, quasi à musis, quod inter omnes disciplinas similitudo sit, & quoddam quasi cognationis vinculum, quo inter se omnes coniunguntur, & copulantur: vnde & Musæ ita pingi solent, ut se mutuo tenentes, choros ducant. Sunt etiam qui Musas dicitur putant, & Musæ, quod significat bona, honestasque disciplina instruit. Musarum nomina & inuenta exquirat Virgilius hoc carmine,

Clio gesta canens transactis tempora reddit.
Melpomene Tragico proclamat maesta boatu.
Comica lasciuio gaudet sermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatus virget.
Terpsichore affectus citharis mouet, imperat, augeat.
Plectra gerens Erato saltat pede, carmine, vultu.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vranie cæli motus seruat, & astris.
Signat cuncta manu, loquitur Polyhymnia gestu.
Mentis Apollineæ vis has mouet vndique Musas.
In medio reficent complectuntur omnia Phœbus.

Musica, ex, & Musæ, ces, *musica*. Ital. *Musica*. Hisp. *El arte dela musica para canar*.] Scientia est quæ modum canendi demonstrat. Hæc apud Græcos antiquitus tanta venerationis fuit, ut iidem Musici & vates, & sapientes iudicarentur. Cuius scientiæ iudex Imperator Themistocles confessus esset, ut inquit Cicero, inquit humanitatem literarum significabant in qua ingeniosos homines docebat otium cōte mittere, animūque recreare. Recentiores verò ad numerorum modulationē hanc verbum transtulerunt: quæ Musica vel ludus animi est, & à curis vexari requiritur. Musica, musicorum. Cic. 1. de Orat. Quis musicus, quis huic studium literarum quod proficiuntur ij qui grammatici vocantur, penitus se dedit, quin, &c. Idem 2. Tusc. Musicorum verò per studiosum accepimus.

Musica, a, um, pen. corr. *musica*. Ital. *Musica*. Hisp. *Cosa pertenciente à la musica*.] Ad musicam pertinet, Plin. lib. 1. cap. 2. Sed Pythagoras interdum ex musica ratione appellat conum, quantum abist à terra Luna. Quint. lib. 1. cap. 12. Aut musicis notis cantica excipiat. Attentem tractare musicam, periphrastice dictum pro Comædiis scribere. Terentius in Prolog. Phorm. In medio omnibus palmam esse positam, qui artem tractant musicam. Musicum studium. Idem in Heauton. Repente ad studium hunc se applicasse musicum.

Musica, ei substantiuum, *musica*. Ital. *Musica*. Hisp. *Centor que canta por musica*.] Quis nouit, aut docet musicam. Cic. 3. de Fin. Ergo in Græcia musici floruerunt. Idem 1. Offic. In fidibus musicorum aures vel minima sentiunt. Idem 2. Tusc. Si absurdè canat is qui se haberi velit musicum.

Musica, *musica*, aduerbium, significat integre, ut nihil desit. Nam musicam veteres encyclopædiam dixerunt, in qua omnes sunt comprehensæ disciplinæ. Musica etiam delicate significat, & generaliter nam musicos adiuuat & generaliter viuere manifestum est. Plautus in Mostel. Musice herede agnis exatensque vti vos docet, Vino, & victu, piscarique probò ceclesti Viram colitis.

Musica, a, um, *musica*.] Quod Musarum est: Lepor Musæus. Lucratiu lib. 4. Deinde quod oblecta de re tam lucida pango Carmina Musæo contingens cuncta lepore.

Musum, pen. prod. *musum*. Ital. *Musum*. Hisp. *Luco consacro alie musu*. Hisp. *Luco consacro à la musica*.] Locus est Musis, & studiis consecratus: vnde Strabo lib. 17. vltimo scribit apud Alexandriam fuisse celeberrimum musum. Plin. Iun. lib. 1. Epist. ad Fundanum, O mare, ô litus, verum, secretūque musum quā multa inuenitis! quā multa distas! Philostratus in vita Apollonii Tyane *musum* vocat locum ubi Musæ colebantur, & responsa reddebant, quasi Musarum sacrum. Est præterea Musum

musum, opus ex pumicibus constructum, ita dependens, ut imaginem specus imitetur. Plin. lib. 36. cap. 1. Non prætermittenda est & pumicum natura: appellantur quidem ita & cætera saxa creta annis in ædificiis Musæ vocant, dependencia ad imaginem specus arte reddenda. Musæ, a, um, *musæ*.] Augusti m. dicitur fuit, cuius meminit Horatius lib. 1. Epist. ad Vellam Plin. lib. 19. cap. 8. Diuus certe Augustus lactuca conferuatus in agitudine feruit, prudentia Musæ medicæ.

Musæ, e, *musæ*.] Locis est circa Olympum Macedoniæ montem, Musis consecratus. Stephanus.

Musæ, e, *musæ*.] Poeta insignis, Cypheite tempore, vnus ex Argonautis: de quo exant versus, Ancus erat Romæ quo Maius optimus xuo, Musæus Græcis floruit in patribus. Quod epigramma si verum est, Musæus non fuit vnus ex Argonautis, qui expeditionem fecerunt in Colchos ante tempora Troiana. Potest tamen hoc de alio quopiam Musæo intelligi. Nam tres commemorantur à Suida, omnes poëtæ, inter quos præcipuus fuit Musæus Eumolpi filius, Athenientis, qui amoris Eræ & Leodri carmine heroico descriptis. De huius laudibus erat honestissimum Virg. elogium. Aen. Musæum ante omnes mediū nam plurima turba Hunc habet, arque humeris exantibus suspicis altis. Musæa, e, *musæa*.] Paruum animal volatilis. *musæa*. Ital. & Hisp. *Musæa*.] Plautus in Cureul. Item genus est lenonum inter homines, meo quidem animo ut musæ, cultes, ped. *musæa*.] Varro 3. de Re rust. cap. 16. Non ut musæ figurant, quod nemo has videt, ut illas, in carie, aut sanguine, aut adipe. Eius diminutiuum est Muscula. Boethius, Quod imbecillus homine, quem musus muscularum necat.

Muscarius, a, um, *musarius*.] Quod ad musas pertinet. *musarius*. Plin. lib. 2. cap. 6. Aranei muscarij relæ, & præcipue spelunca ipsa imposita frontis. Vbi Muscarium araneum vocat Plinius, qui vcnatur muscas. Muscarium, a, um, *muscarium*.] quo musæ abiguntur. *muscarium*. Ital. *Paramesthe*. Hisp. *Muscarius*.] cuiusmodi ex caudis pauonum confici solent, quæ muscaria pauonia vocat Martialis lib. 14. Hieronymus ad Marcellam, Quid autem matronis offerret muscaria, paruis animalibus ventribus, elegans significatio est, debere luxuriam cibo restringere, quia musæ morituræ oleum suauitatis exerminant. Etant & Muscaria bubula, quæ ex bouum caudis conficiebantur, pulueri vestibus excutendo idonea: quorum etiam meminit idem Martialis loco iam citato. Ab horum similitudine herbarum quoque comæ in orbem radiata, cæminthi, in fascies coacta, Muscaria appellantur. Plin. lib. 1. cap. 16. Semine in muscariis dependente, ut feruæ.

Muscerda, Muscipula, Musculus, *musculus*.] Vide *musculus*. Muscus, musci, *musci*.] Viridis herba, seu potius languis, in corticibus arborum, & circa fontes & loca humida nascens. *musci*. Virg. 6. Argloga, musco circumdat amara Corticis. Colum. lib. 4. cap. 14. Iam verò muscus, qui more compedis, crura vitium deuincta comprimit, siquæ ex veterino maceræ, ferio distringendos, & eradendos est.

Musculus, a, um, *musculus*.] Quod musco opertum est. *musculus*. Vnde dicuntur Muscoli fontes. Et muscoli prata, apud Varronem 1. de Re rust. cap. 9. Cic. ad Quint. Frat. lib. 3. Nihil musculosus. Plin. lib. 11. cap. 1. Muscoli pumices. Muscari, *muscari*.] Est musco regi. *muscari*. Vnde Emuscarum est musco liberari. Columella lib. 11. cap. 2. Oleæ putantur, & emuscantur.

Musca, muscorum, *musca*.] Vide Muscum in *musca*.

Musica, *musica*.] Vide *musica*. Musimon, is, pen. corr. mascul. gen. Animal ouillo pectori non dissimile, villosamen caprino similis, Hispanie & Corsicæ familiare. Plin. lib. 8. cap. 49. Est & in Hispania, & maxime in Corsica, non maxime ab simile pectori, genus musimonum, caprino villo, quàm pectori velleri proprius: quorum è genere, & ouibus natos præfixi Umbros vocauerunt. Infirmisimum pectori caput: quomobrem ausum à Sole pasci cogendum. Nonius aliter, Musimones, inquit, asini, muli, aut equi breues. Lucil. lib. 6. Preterea emi, qui vendit equum musimonem.

Musio, musas, *musio*.] Vide Musio in *musio*.

Mustace, ces, pen. prod. sine potius Mustax, eis, *Mustax*.] Species, quæ maximo folio constat, hæc idem: ita dicta quod mustaceis soleat subici. Plin. lib. 1. cap. 30. Duo lauri genera tradit Caro, Delphicæ, & Cypriam. Pompeius Lenæus adiecit, quam Mustacem appellat, quoniam mustaceis subieciuntur. Hanc esse folio maximo, hæc idem: & albicante. Ex quo Plinij loco apparet nominatum huius distinctionis potius videri Mustax, quam Mustace, eo quod acculatium faciat Mustacem: quæ etiam declinatione vsus est Ruellius.

Mustaceus, & Mustacum, eis, *Mustaceus*.] Libi genus est, constans ex farina filiginea musco conspersa, calco, cumino, aniso, adipe, & ramentis lauri. *Mustaceus*.] quod in nuptiis adhiberi solet, ut innuit Iuuen. Saty. 6. Si tibi legitima pactam, iunctamque tabellis. Non es amaturus, duendi nulla videtur causa, nec est cur etiam & mustacea perdas. Caro de Re rust. ca. 12. r. vsus est hoc nomine in masculino genere. Mustaceos (inquit) sic facio: farinæ filiginæ modum vnum musco conspersio, anisum, cymum, adipsi pondo duo, casei libram, & de vinga lauri deradito, eodem addito: & ubi de fineris, lauri folia subiecta addito, domo concoques. Dicta sunt autem Mustacea à musco, quo farina conspergebatur: nam (ut quidam putauerunt) à mustace lauri genere: quoniam è contrario, vel ipso Plinio teste, consistit, hoc lauri genus à Mustaceis nomen accepisse, eo quod mustaceis soleat subici. Vide ea quæ de hoc annorum in dictione LAUREA.

Muscula, e, *muscula*.] Ita. *Dennola*. Hisp. *Canadreja*.] Animal est paruum, sed oblongum, laui coloris, quod colubariis, alijsque id genus auariis maxime infidiatur, quæ exortibus, ipsaq; etiam aues enecat. Plin. muscellarum duo facit genera magnitudine distantia: syluestre, quod Græci scidem vocant: & alterum domi nostræ oberrans, quod suos quotidie transferat catulos, & serpentes persequitur. Vide plura de hoc animal apud Plin. 2. ca. 4. Est etiam Muscula, *muscula*.] Piscis nomen apud Plin. 9. ca. 17. proximam à saxo bonitatem obtinens: quem Paulus Iouius in co libello, quem de piscibus Romanis edidit, multis argumentis ostendit, eundem esse quem nos à lambendis petris Lampetram vocamus. Muscellinus, a, um, pen. prod. adiectiuum, *muscellinus*.] Fit à muscula. *muscellinus*. Terent. in Eunuc. Hic est verus, victus, veterinosus senex. Colore muscellino. Plin. lib. 30. ca. 14. Aut ex vitreulo muscellino per genitale effluens aquas. Musculola,

Mutricola, mutriceola, Est machinula, autore Festo, ex regulis, in qua calecus quous infuitur. Afranius, Mutriculam in dentes indam tibi.

Multum, multū, Vinum nouum. [γὰρ ποτὶ δῖον· vide. Ital. Mosto, vino nouo. Hist. El mosto de las uvas.] Quid. q. Fast. Proemia de Iacubus proxima multa sunt. Plin. lib. 12. cap. 1. Multa differentias habent naturales has, quod sunt candida, aut nigra, aut inter utrunque, aliāq; ex quibus vinum fiat: alia ex quibus passum. Cic. de Clar. Orat. Sic ego istis censuerim & nouam istam quasi de multo ac lacu feruidam orationem fugiendam. Vug. i. Georg. Aut doleis musti Vulcanos decerquit humorem. Ouid. 2. de Arte. Quā propterea noua multa bibant: mihi fundar autum Consilubus plicis condita cista incertum.

Mustus, musta, mustum, Idem quod recens. [sic. Ital. Nuovo. Hispa. Fresco, nuevo.] Vnde Plautus, Mustam iuuenam dixit. q. Mustum (inquit Nouum) non solum vinum, verumetiam nouellum quicquid est, recte dicitur. Neuius in Gymnastico, Verum est melius, virginem, an viduam? xorum ducere: virginem, si musta est.

Mustarius, a, um, o γὰρ ἀπὸ τῆς μύτης. Quid ad mustum attineat: vnde Mustarius virex, in quo Mustum reponitur. Cato de Re rust. cap. 11.

Musteus, a, um, Idem quod dulcis, & musti saporem referens, γὰρ οὐστὺ. Ital. Mostoso. Hyl. Dulce, mostoso.] Vnde Poma mustea. Plin. Est tanta multis pomis fauoris, vt finis mandendi non nisi periculo fiat. q. Dicitur etiam Musteus recens. Idem lib. 12. cap. 7. Amaricudo grano eadem, quæ pipeti musleo creditur esse. Colum. lib. 9. cap. 15. Transfertur in vasa scitilia mel, quæ paucis diebus aperta sint, dum mustus fructus deseruet.

Mutabilis, Mutabilitas, Vide M V T O.

Mutilus, a, upi, Idem est quod truncatus, aut membro aliquo necessario diminutus. [τομή, αὐτοῦ τομῆς. Ital. Tronco. Hispa. Mechó & desmechado.] Vnde bōnes, aut capri, qui cornua non habent, mutili dicuntur. Horatius 1. Sermon. Saty. 5. -dona cornu. Nisi foret excelsa frons (inquit) quid faceres, quam sic mutilis miniatris Quidius, Turpe pecus mutilum. Colum. lib. 8. scribit meliores esse atietem mutilum, quàm cornutum. Cezar 6. belli Gall. Harum est consimilis capri figura, & varietas pelium: sed magnitudine paulò antecedunt, mutilique sunt cornibus. q. Et per translationem mutilus pro imperfecto. Cic. in Orat. Sed quum multa quadam & hiancia loquuti sint, quæ vel sine magistro facere poterant, graminos se putant Thucydides. q. Sunt qui se distinguant Mytilum à Manco, vt Mutuli dicantur hi quibus ferro, vel alia te aliquod membrum excisum sit. Mancī vero, quibus membrum naturæ vitio defuit. Lucretialis, -exco tanquam Maneus, & extinctæ corpus non vile deest. Debiles autem, quibus membrum vel vulnere, vel morbo iniurie sit redditum.

Mutilo, mutilas, penult. corripit. Trunco aliquidd, detrahō, diminuo. [τομή, τῆς τομῆς. Ital. Troncar. Hyl. Dosmachō & cortar miembro.] Tocen in Heeyr. Ego propterea te sedulo & moneo, & horreo, ne cuiusquam misceat, Quin spoliis, mutilis, laceres, quenquam nacta sis. q. Huius compositionum, Dimutulo, maxime.

Mutiscatus, ita, tum, γὰρ ἀπὸ τῆς μύτης. Truncatus, diminutus. Plin. lib. 8. cap. 5. Cerre Cato quum imperatorum nomina annalibus describeret, eum qui fortissimè præliatus esset in Punica acie, Sutrūm tradidit vocatum, altero dente mutilato. Quidius de Muce, At mihi sæua nocent mutilatis vulnera ramis. Cicerō 3. Philippica, In Galliam mutipulum duxit exercitus, id est diminutum.

Mutulus, Lapis in pariete prominens, quadrangulus ferè, inferiore ramento sui parte nihil imminutus. Varro lib. 3. cap. 7. Sed pro columbaris in pariete mutulos aut palos in ordinem, supra quos tegulecic canabine sint impostæ. Idem lib. 3. cap. 16. Eas aluos ita collocat in mutulis parietis, vt ne agentur, nè ve inter se contingant.

MUTUINA, penult. corr. Vulgò Modena, Citinas est Gallie Cisalpinae in Flaminia, quandoam Romanorum colonia. vbi Antonius D. Brutum obfedit, quem tamen Curcius & Panfa Consulē, vidit Antonio liberatum. Lucan. 11. His Cesar Præstina fames, Mutinq; labores Accedant fatigis. Cic. Philip. 5. Anton. circumfedit Mutuum, firmissimam & splendidissimam populi Romani coloniam.

Murinensis color, μωρινένσιος γένος, dicitur natiuus, à Murinensibus Ianis, ex quibus natio colore panni fiebat. Varro, Nam & ludere alacrem vidimus Murineni tunica.

Mutio, mutis, Vide M V T V.

MUTVUS, v, Nobilis Romanus, qui accepta potestate à Senatu, in castra Postrema regis, tum temporis Romanos obsidentis, solus intrauit, eo animo vt regem occideret: cum quum regem non cognosceret, Castellum purpureū indutum pro rege occidit. Propter quod comprehensus, & ad regem perductus, iussus est & coniuratos, si qui essent, indicare. Mutius vero vt ostenderet se nullo supplicio viti posse, insuper & pernam de dextra sua exigeret, quod in corde abesset, ipsam igni immisit: in conspectu regis sibique adussit: unde postea Sexuola cognominatus est, quod similit manu vi cogeretur. nouis enim Græci Sinistram vocant. Quo propter Rex eius fortitudinem admiratur, eum libenter amittit. Mutius igitur, vt & regi aliquid grati faceret, eidem indicauit recenos iuvenes in eum similiter conuersas. Qua te tertius Postena bellum acceptis obsequiis deposuit. Marcia. Vere quam potuit contempto Mutius igne. Hanc spectare manum Postena non posuit. Vide latius hanc historiam apud Linium lib. 2. ab Vrbe cond. Fuerunt præterea alij Mutij, quorum historiam multis prosequitur Raphael Volateranus lib. 17.

Muto, mutas, Varro, immuto. [ἀλλάττω, μεταβάλλω. Ital. Mutare, variare. Hispa. Mudar.] Plin. lib. 9. cap. 25. Colorem mutat ad similitudinem loci, & maxime in metu. Vnde mutare anumum, Mutare sententiam dicimus, & μετατρέφειν· ἵκανον. Terent. in Phor. Haud scio hercle, vel homo est, an mutet anumum. Cic. ad Gall. lib. Famil. 7. Si autem sententiam mutasti, ego habeo. q. Quandoque aliquid pro alio accipio, ἀλλάττω, μεταβάλλω, ὁμοίαν ἀνατίθημι. Sallu. in lug. Statuit tamen Metellus pccoris, & mancipiorum prada certatim agere, eaq; mutare cum mercatoribus vino adnectito, & aliis talibus. q. Aliquando sine ablacione. Virg. 4. Aeg. - nec naufragia cinis Mutabit merces: omnis fert omnia tellus. q. Mutare asportum, Picus Atre. lib. 3. & ad Quint. Fratr.

[illegible]

radice caules mutes, ali paruos ab imo rubentes, & concavos: folia autem angusta, nigrescentia, & in acutum delincentia, Rosculos vero ceculeos, anagallidis colore ex primis. Quidam putant esse Officinatum Pibellum, licet descriptio ei vsquequaque non conveniat. Posteriori hanc speciem describit Plinius lib. 27. cap. 12. priorem vero lib. 26. cap. 4.

M Y R A, *μυρρα*, Vna ex maximis Lyciæ urbibus, cuius meminit Strabo libro 14.

Myracanthus, *μυρακάνθος*, Herba aculeata, quæ & Eryngion, & Centumcapita appellatur. Radicem habet odoratam: unde & Myracanthi nomen accepit.

M Y R C I N V S, *μυρκινός*, Oppidum Thraciæ ad Strymonem amnem, quod & Myrcinnia appellatur. Stephanus.

M Y R I A N D R V S, *μυριάνδρος*, Vrbis Syria, in sinu Illico sita: qui & ipse Myriandricus ab ea appellatur. Vide Plinium lib. 2. cap. 108.

Myrias, *μυριάς*, [μυριάς, Ital. Decena di miliaia. Hisp. Diez millares.] Numerus decem millium. Vnde Myriarchus, siue Myriarcha, *μυριαρχός*, dictus est decem millium præfectus.

Myrica, *μυρίκη*, prod. [μυρίκη, Ital. Tamarice. Hisp. El arcejo de tarabe de tamarice.] Genus humilis vngulit, cuius duæ sunt species: sativa, quæ & Tamarix vocatur à Plin. lib. 13. cap. 21. altera sylvestris, quam in Achaia Bitam sylvestrem vocant. Hanc Ruellius esse arbitrat, quam Galli sua lingua vocant *myrte*. Virgilius 4. Aegi. Non omnes arbuta iuvant, humilissimæ myricæ. Quid. 3. de Atte. Nec densum foliis buxum, fragillæ myricæ. Idem 10. Metamor. Perpetuæque virens buxus, renuæque myricæ.

M Y R I C A, *μυρίκη*, insula est maris Rubri, apud Stephanum.

M Y R I C V S, *μυρικτός*, Troas oppidum est: e regione Tenedi: cuius incolæ dicuntur Myricii.

M Y R I N A, *μυρίνη*, Regina fuit Amazonum, quæ triginta millia pedum, & duo millia equum in exercitu habuisse dicitur. Autor Diodorus lib. 4. Fuit præterea, teste Homero, vrbis in Acolide eiusdem nominis: item alia in Occidentali parte Lemni insula, cuius meminit Ptolemæus lib. 3. Geographiæ, & Galeus lib. 9. de facultatibus simplicium medicamentorum.

Myrinus, *μυρίνης*, prod. *μυρίνης*, Ab Aristotele vocatur mas muranæ, qui dentes extra os habet. Plin. lib. 9. cap. 23. Aristoteles myrinum vocat marem, qui generat: dicitur enim esse, quod myrina varia & infirma sit: myrinus nicolor, & robustus, dentisque extra os habet.

M Y R I N T H V S, *μυρίνθος*, Apollinis cognomen, à Myrina Acolidis vrbe, in qua religiosissima colebatur. Vnde & Myrini campi appellati.

Myriophyllon, *μυριόφυλλον*, Herba est, alto nomine Achillea dicta ab Achille Chitonis Centauri discipulo, quicquid traditur invenisse. Myriophyllon appellatur à multitudine tenuium foliorum: unde & Millesfolium à Latinis appellatur. Vide Plinium lib. 14. cap. 16.

Myrsica nux, *μυρσική νύκτα*, Ital. Nace muscata. Hisp. Nuez moscada.] A quibusdam appellatur, quæ nos hodie Nacem odoratam, vel Muscatam vocamus. In qua etiam opinio est Hermolaus Barbarus in Dioscoridem. Et certe non video, cur ita appellari non possit, modo sciamus diuersam esse à glande myrsica, quam Plinius vocat Myrsolanum.

M Y R S I A, *μυρσία*, Oppidum Bithyniæ, ita dictum à Myrio Colophoniorum duce, vel Myrica Amazone: postea Apamia appellata, à nomine Apamæ, quæ Prius Zelæ vxor fuit. Nam quum Demetrius & hanc, & vicinam Ciuem euerteret, vtrique Prius dedit, qui eas denuo à fundamentis crexit, & Ciuem quidem de nomine suo Priadem, Myrteam autem à nomine vxoris Apamiam appellavit. Autor Strabo lib. 14.

Myrmecia, *μυρμηκία*, Ital. Forri delle mani. Hisp. Herreros delas manos.] Verreux sunt, lupini amplitudine, fere in palmis manuum, & plantis pedum nascuntur: dicitur, quod formicæ in morem pugnant. Celsus lib. 5. cap. ultimum quatuor enumerat genera, verreux, vel potius villosulorum verreux similium: *μυρμηκία*, Thymium, Myrmecium, & Clauium: quorum differentias vide ipsam.

M Y R M E C I D E S, *μυρμηκίδες*, Insignis sculpti eboris artifex fuit, qui quadrigam ex ebone confectam minuit, ut muscæ alis regeatur, & nauim, quam apicula pinnis absconderet. Plinius lib. 36. cap. 5. Myrmecides, cuius quadrigam cum agitatore cooperuit alis muscæ. Cic. 4. Academic. Vtrum inter deos Myrmecides minorum opusculorum fabricator fuisse videatur.

Myrmecites, *μυρμηκίτης*, Gemma, quæ innatam repentis formicæ effigiem habet. Plin. lib. 37. cap. 11.

Myrmecium, *μυρμηκίον*, Phalangii genus, formicæ simile capite, alio nigro, totis albis distinctis notis. Hæc fere Plinius libro 22. cap. 4.

Myrmecoleo, *μυρμηκίλειον*, Exiguum animalculum, formicæ aduersum, quod se sub pulvere abscondit, & formicæ frumenta gestantes interficit, & interfectas consumit. Est autem dictio ex formicæ & leonis nominibus composita, quasi Formicolonem dicas. Nam quemadmodum leo imbecilliorum animalium, ita hoc animalculum formicarum prædam agit: quum tamen volueris nihil aliud sit, quam formica. Vnde in libro 10. legitur, secundum septuaginta interpretes, Myrmecolco perit, eo quod non habeat prædam.

Myrmecias, *μυρμηκίας*, Gemma nigra, emineatias quasdam habens simile verreux. Plin. lib. 37. cap. 10.

M Y R M E D O N E S, *μυρμηδόνες*, Thessaliæ populi fuerunt, qui Achillem ad bellum Troianum sunt secuti. Hi ex Aegina insula ortum traserunt, Pelæumque patriæ profugum secuti, in Thessalia sedes fixerunt. Aeginetas enim Myrmidonas dictos constat, teste Strabone lib. 7. quod agricolæ strenui essent, perperuque in fodienda terra formicarum more versarentur. Quid. lib. 7. Metamor. nominis rationem ad huiusmodi referri fabulam: Quum pestilentia in Aegina crudelissima esset grassata, eamque insulam viris propemodum exhaustis, Acaus, quum ad radicem quereus infinitum propemodum formicarum numerum confpexisset, locum tradidit orasse, ut sibi parem virorum numerum concederet, precibusque eius vix absolutis formicæ in viros fuisse commutatas.

M Y R M I E S V S, *μυρμιεύς*, Vrbis est Asia, in ora Hellesponti, non procul à Lampaco. Gentile est Myrmisius, *μυρμιεύς*, Stephanus.

Myrobalanum, *μυροβάλλον*, Glans est arboris similis heliotropio, ma-

gnitudine nucis auellanae, quam Dioscorides *βάλανος μυροβάλλου* appellat, hoc est glandem vnguentariam. Glandis huius nucleus Græcarum nucum more tritus, humorem reddit, quo ad pectus vnguentum pro oleo vtuntur. Nascitur in Archidia, Aegypto, & Arabia, quæ ludæam ab Aegypto differt. Habet autem hæc dictio omnes syllabas breues: vnde carmen heroicum ingredi non potest: ad quod aludit Martialis in Apophoreis, Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus. Hoc ex vnguento constat & ex balano. Retinet hæc glans etiam hodie nomen suum in pharmacopolarum officinis. Vide de hoc plura in dictione *B A L A N V S*.

Myrobrechis, *μυροβρέχης*, Vasa vnguentaria, quasi vnguento stillantia: *μυροβρέχης* Græci vnguentum vocant, *βρέχης*, stillo, pluo, & irrigo. Hinc Plautus in Aul. Myrobrecharios, *μυροβρέχης*, pro vnguentorum confectoribus accipit, ad capillos itroandos. At enim, Aut manuleatij, aut myrobrecharij.

M Y R O N, *μύρων*, Statutarius insignis fuit, Ageladis discipulus. Cic. Ver. 6. Verum ut ad illud saciarium redeam, signum erat hoc, quod dico, Cupidinis est marmore, ex altera parte Hercules egregie factus ex ære, is dicebatur esse Myronis, & opinor. Hæc ille. Ex huius operibus præcipuam laudem meruit bucula ex ære veræ vacæ simillima, multis potestatum vestibus celebrata. Quid. 3. de Ponto, Vt similis veræ vacæ Myronis opus. Propter. æque aram circumsteterat armenta Myronis, Quatuor artificis inuida signa boues.

Myropola, *μυροπόλη*, prod. [μυροπόλη, Ital. Profumeria. Hisp. El que vende vnguentos olorosos.] Vnguentorum venditor, quem nostri Vnguentarium dicunt. Plantus in Casina, Myropolas sollicito omnes, vbicunque vnguentum est lepidum.

Myropolium, *μυροπόλιον*, Ital. Profumeria. Hisp. La tienda donde se venden los vnguentos olorosos.] Locum ubi vnguenta venduntur. Plautus in Amph. Nam omnes plateas perreptauit, gymnasia, myropolia. Latine Vnguentaria taberna dicitur. Sueton. de Augusto, Et modo vnguentaria tabernam, modo pistrium Aricie exercuisse obicit.

Myrothecium, *μυροθήκειον*, Vnguentorum repositoryum. Vnde Cicero scribit *de myrothecium* Ilicris totum consumpsisse, in commentario Consulatus sui scribendo, hoc est pigmenta oratoria.

Myrrha, *μύρρα*, Arbuscula est in Arabia nascent, altitudine quinque cubitorum, non sine spina, caudice duro & intorto, cuius cortice incisio defluit lachryma, quæ & ipsa Myrrha vocatur, seu stacte. Eius præcipua virtus est, ut mortuorum cadauera incorrupta conferuet. Vide Plinium lib. 12. cap. 15. & 16. Myrrha præterea Cinyræ Cypriorum regis fuit filia, quæ nefando patris amore capta, quum aliquot noctes auxilio nutritis cum illo concubisset, tandem illato lumine agnita, quum itam pater veller occidere, noctis beneficio elapsa, in Arabiam profugit, vbi in desertum sui nominis est conuersa. Vide fabulam apud Ovidium 10. Metamorph.

Myrtheus, *μυρτήης*, myrtheum, Quod ex Myrrha est. *μύρρα*, Propert. Myrtheaque in parvis pocula cæca foet.

Myrrhinus, *μυρρίνη*, myrrhinum, *μύρρα*, Quod myrrham habet admixtam, vel quod myrrha est conditum.

Myrrhapia, siue ut apud Plinium legitur, Myrrapia, *μυρράπια*, Genus procyon, quod odorem gratissimum reddit. Plin. lib. 15. cap. 15.

M Y R H I N E S, *μυρρίνες*, Fluius est Troadis, alio nomine Sebastopolis dicta. Autor Plinius lib. 5. cap. 30.

Myrrhis, *μύρρις*, Oleis genus, cuius simillimum, foliis aliis quanto minoribus, & breuiori caule, saporis & odoris iucundi. Vulgus herbariorum vocat *Cicutariam*.

Myrrhites, *μυρρίτης*, Gemma, quæ myrrhæ colorem habet, odoremque vnguenti. Plin. libro ultimo, cap. 10.

M Y R S I L V S, *μυρσίλος*, Myrsi filius vltimus ex Heraclidarum genere, Lydiæ Rex, alio nomine Candaules appellatus, qui quum vxorem haberet formosissimam, non contentus secreta volupratum suarum confectis, Cygi cuidam ex facellinibus suis, nudam eam ostendit. Quam rem illa indignè ferens, Gygem ad vici necem impulit, seseque illi & Lydorum regnum tradidit. Autor Herodorus libro 1.

Myrsinites, *μυρσίνιτης*, teste Plinio lib. 26. cap. 8, Species est tithymali, foliis myrti acutis, compungentibus, sed mollioribus. Item Myrsinites odorem est quæ melleum colorem nigricantem habet, & myrti odorem. Plin. lib. 37. cap. 10.

M Y R S I N V S, *μυρσίνος*, Oppidum Elidis, teste Stephano, postea Myrrociom appellatum, cuius meminit & Homerus in Catal. nauium.

M Y R S V S, *μύρσος*, Proprium nomen fuit patris Candaules, à quo & ipse Myrsilus dictus fuit. Herodorus libro 1.

Myrtacantha, *μυρτακάνθα*, à quibusdam appellatur Ruscus, Frutex, quem Dioscorides *μυρτίνην ἀκάνθη*, hoc est sylvestrem myrtum appellat. Est autem ex his nomenclaturis, quas eruditiores, veluti norhas, è Dioscoridis familia summoierunt.

M Y R T I I S, Oppidum est in ora Lusitanæ, ad Oceanum, cuius meminit Plinius libro 4. cap. 22.

M Y R T I L V S, *μυρτίλος*, Metcurij ex Phæthusa, seu Myrto Amazone filius, auriga Oenomaï, qui à Pelope curuli certamine cum Hippodamia Oenomaï filia certante, præcuna corruptus, axi in certamine vestem non obiecit, ut Hippodamia curus dissolueretur, & Pelops victor eua deret. Quod quum fecisset, à Pelope victore præmium postulauit, qui ab Oenomaï moriente ante rogatus, ut Myrtili factum vicisceretur, eundem in mare præcipit, quod ab eo Myrtoom dictum est. Claudianus, nam perdidit obice regis. Prodidit Oenomaï deceptus Myrtilus axem, &c. Fuit item Myrtilus quidam Comicus Atheniensis, Lydis filius, & Hermippi Comici frater: cuius fabulæ commemorantur à Suida.

Myrtopetalum, *μυρτοπέταλον*, Herba est, quam alio nomine Polygonaton appellant à multitudine geniculorum. Autor Plin. lib. 27. cap. 12.

M Y R T O V M, *μυρτώον*, Pars maris Aegæi, seu quod est inter Aegæum & Ionium, nomen habens à Myrtulo Metcurij filio, qui in id proiectus fertur: siue (ut Plinius tradit lib. 4. cap. 11), ab exigua insula non procul à Carysto Eubææ oppido sita, quæ cernitur à Geresio. Macedo

N A R

qui per urbem Narniam fluens, Tyberi immiscetur. Liganus lib. 1.
Qui Nar Tyberinon illabitur amni. Virg. lib. 7. Sulphurea Nar albus
aqua. Mela præterea eiusdem nominis fluuium in Ilydice con-
struit, qui ex Adio monte profluens, non procul ab Epidaurio in
mare Adriaticum illabitur. Plinius, Ptolemæus, & Strabo Nar-
conem vocant.

Nares, [*Græc. Iræ. Nariæ. Græci del. nazo. Hisp. Las nariæ.*] Proprie nati-
tiores partes, in quibus sunt (piracula. à nativitate, siue generare, (vt in-
quit Donatus) quod non odoratu doceant præstito ad propter esse quod
adhuc oculi non vident. Siue, vt alij volunt, quod per eas odor vel spi-
ritus nare non desinat. Vel à Græco *nîs*, per inuersionem litterarum,
vt *vispîs* tenet. Cic. 2. de Nat. deor. Terminus; nares, eo quod omnis odor ad
superiora tendit, recte sursum sunt. Terminus Sætyr. 1. -balba de nare lo-
cutus. Quid. 1. de Art. Inque eua nullus flet tibi nare pilus. Virg. 1.
Georg. Collectum; premens voluit sub naribus ignem. Quidius vlti-
us est singulari pro naso, dicens, Pandæque naris erat. ¶ Naribus adunus
indulgere, à Persio Sætyr. 1. dictum est, Mummelio recte, pro naribus in-
rugam contractis irridere, & subnasum. Verba Persij sunt, -nunc non
è manibus illis. Nunc non è tumulo, fortunatæque fauilla Nascentur
violæ; rides, aie, & nimis vniuersi Naribus indulges. Simile est il-
lud apud Horatium 1. Scrm. Sætyr. 6. Naso populum suspendis aduico.
De quo latius in dictione Nasus. ¶ Emunctus naris homo, i. dicitur,
qui nates habet emunctas & purgatas, hoc est qui facili rem subo-
doratur & pro prudenti & sagaci accipitur. Horat. lib. 1. Sermom.
Sætyr. 4. Hinc omnis pendet Lucilius hosce secutus, Mutatis castrum
pedibus

Melium libro 3, in malam partem accepit, pro ignobilitate & Gordibus generis, Nonnumquam inquit candidatus aut natales compertoris, aut annos, aut etiam mores arguebat. Natalibus restitueret, frequens est in iure, pro eo quod hodie Nobilitate vocamus: & Natalium restitutio, quam nos Nobilitatem dicimus. Dicitur autem Natalibus restitui non modo liberis, vt patronatus obsequia liberetur: sed etiam plebeis, quum ad nobilitatem afciscitur, quum antea nunquam inter nobiles fuerit. Hæc Budæus in priorib. Annotat. in Pandect. & in Epist. Iuven. Satyr. 6, etiam pro celebritate diei natalis sumptis, Palmis inter dominas virtus natalibus æquat. id est non aliter à victoria exaltatur, quàm si dies natales celebratur. & Natales etiam pro annis accipiuntur. Sappho Phaon in Epist. Heroid. Sex mihi natales ierant. Tor enim dies celebratur natalis, quot aguntur anni. & Natales dioeciarum gentium. Plin. lib. 7. cap. 1. 2. Dioeciarum quidem gentium natales tam ex cordi figura reperitur, super omni esse caxationem. Vbi Natales videretur posse pro origine, siue ipsi natiuitatibus.

Natalitius, a, um, Quod ad Natales, siue ad natiuitatem pertinet. *Sp. l. i. cap. 1. Cice. 1. de Diuinat. Qui hæc Chaldeorum natalitia prædicta defendit. Et paulo post, Chaldei notant sydera natalitia.*

Natalitia, eorum, Celebritates, quibus quis diem suum natalem colit, siue etiam ipsum consuetudinem quod quis natali suo die amicis exhibet. *Sp. l. i. cap. 1. Cice. 1. Philip. Hodie non descendit Antonius. curdatur natalitia in horis. eunt enim nomen in nobis: paratote cum Phormion alicui, cum Gnathoni, cum Ballioni.*

Natiuus, a, um, penul. produ. Quod nullo artificio confectum est, sed tale omnino est quale nascitur: & ferè idem quod Naturalis. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Natia. Hic, c. 1. natural. Plinius lib. 31. cap. 7. Sunt & montes natiui salis, vt Iadis Oromenus. Gellius lib. 1. cap. 1. Propterea obliuiscitur, & aboluit nativæ pietatis affectibus. Et nativæ lana, apud Plinium lib. 8. ca. 47, dicitur, quæ narium colorem retinet. & Narium malum, id est innatum, ingentem. Cice. pro Domo sua, Nōne fuit eo maior addibenda medicina, quæ & illud nativum, & hoc delictum malum sanare possent. Nativum dei, qui nascitur, & occidunt. Cicero de Natu. deor. 1. Anaximander autem opinio est, nativum esse deos, longis intervalis oricare, occidereque. & Nativæ verba, quæ primitiva, seu primæ positionis vocant Grammaticis, quibus opponitur Reperta, id est derivata, Cice. in Partition. Simplicia verba partim nativa sunt, partim reperta. Nativæ ea, quæ significata sunt sensu: Reperta, quæ ex his facta sunt. & Nativus color, dicitur naturalis, qui nulla arte, sed natura producit, modò in albedinem tendens, modò in nigredinem: non tamen perfectè aut albus, vel niger. Plin. lib. 16. ca. 4. Nativus color albus, Leucophus appellatur, ab eo quod Græci album vocant λευκον, & φαιον, fulsum, siue pullum. Hæc contrarius Bæricus, vel Pullus vocatur. Plin. lib. 32. ca. 10. Iecur rubet, vel cor adligatur in pino leucophor: & quarrus prodest. Hinc Leucophæti, qui radiori alba vello, ac villi, & nativum coloris induit. Martialis lib. 1. Amator ille tristulum læteturatum, Et hæc utrumque simul & leucophæti.*

Nativitas, atis, Idem quod ortus. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Natività, nascimēto. Hispanice, Nacimiento.]* Vlpianus Municipem aut natiuitas, aut adoptio facit.

Natura, æ, Dicta est ab eo quod aliquid nasci faciat. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Natura. Hic, c. 1. natural. c. 1. Naturæ proprietatem causam aliam nullam invenimus, præterquam quod ita natura comparatum sit, id est ita visum sit naturæ, ut quædam. Hanc quidam Deum esse dixerunt, à quo omnia sunt creata. Seneca lib. 4. de Benef. Natura hoc mihi præstat. Non intelligis te, quòd hoc dicis, mutare me Deo? Quid enim aliud est natura quàm Deus, & divina ratio, totum mundo, & partibus eius inserta. Plinius, ubi que Naturam parentem, resumque opificem appellat. Augustinus de morib. Manichæorum, Naturæ sic diffinit, Natura nihil est aliud, quàm quod intelligitur in suo genere aliquid esse. & Ponitur interdum pro vi, & ingenia rei: alicui virtute, & potentia: vnde arborum atque herbarum naturas dicimus. Plinius lib. 12. ca. 14. Hæc cœcra densantur, ubi loci natura possit. Cice. de Somn. Scip. Animæ natura propria, atque vis, vt ipsa à seipsa moveatur. & Interdum pro more & industria. Virg. lib. 4. Georg. Nunc age, naturas apibus quas Iuppiter ipse Addidit, expeditam. & Natura etiam accipitur pro corporis habitu. Terent. in Eunuch. si qua habitior paulo, pigillè esse aione, deducit cibum: Tamen si bona est natura, reddunt curatura iuncea. & Natura satisfacere, & Naturæ cōcedere dicimus pro mori. Cice. pro Cluentio, Vos auditis de eo in quem iudices non estis, de eo quem non videtis, de eo quem odisse non potestis, de eo qui & nature & legibus satisfecit, quem leges exilio, natura morte multavit. Sallust. in Jugur. Pater vii necesse erat, naturæ concessit fratri, quem minime decuit, propinquus per scelus vitam exipuit. & Et, in eadem naturam cadere, dixit Quintilianus, (vt notavit Budeus) pro interdum accidere. & Aliquando etiam Natura accipitur pro genitibus, tam virilibus, quàm femineis, quæ & à Græcis dicitur φύσις. Cicero 2. de Diuinat. Pater quædam mater cupiens, dubitans esse in prægnans, visa est in quiete obsequatam habere naturam, retulit, negavit eam, quoniam obsequatam fuisset, concipere potuisset. Plinius lib. 22. cap. 13. Si quadripedes ferri nō admittunt, vt ita naturam fricandam monstrat. Dicta autem Natura, quod in eo membro nascendi vis sit. & Natura item est specificæ differētia, quæ vnicuique rei formam dat: diffiniturque à philosophis sic, Natura est motus principium, secundum se, & non per accidens: quoniam vniuersa corpora proprium habent motum per se, vt ignis per se farsum fertur, terra deorsum, & non per accidens, quod si contra fiat, id non naturale, sed artificiale & violentum dicitur. & Quarta natura. Cice. 1. Tullius. Aristoteles longè omnibus (Platonem semper excepit), præfatis & ingenio & diligentia, quum quatuor genera illa principiorum esset complexus, quibus omnia oriuntur, quorū quædam naturam censet esse, quæ sit mens.*

Naturalis, & hoc naturale, Quod secundum naturam est. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Naturalis. Hic, c. 1. natural. Vnde Naturalis filius dicitur, qui naturaliter ex nostro semine est procreatus: & de adoptivis, cui opponitur Filius adoptivus, c. 1. in h. Sueton. in Tiber. Filiorum neque naturalium Drusum, neque adoptivum Germanicum, patriæ charitatem dilexit. & Naturalia desideria, pro cupiditate eorum dixit Columella lib. 6. ca. 24,*

de Vaccis loquens. Atque (inquit) in id ferè tēpus naturalia congruunt desideria. Idem libro 4. cap. 27. Equæ desideria naturalibus anguntur. & Quinatio naturalis, cui opponitur Artificialis præfatis, Cice. 2. de Diuinat. Lex naturalis. Cice. 1. de Nat. deorum, Legem naturalem divinam esse censet Zeno, eamque vim obtinere, recta imperantem, prohibentemque cōtraria. & Naturale, est. Plin. lib. 11. cap. 37. Plestisq; verò naturale, vt nictare non cessent, quos pauidiores accipimus.

Naturalia plurali tantum numero, dicuntur Pudenda. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Le parti vergognose. Hic, c. 1. natural. La natura del hombre à muger.]* Colli. c. 28. Si equa matrem non parit, detrita gallina naturalia eius linuntur, quæ res accendit libidine. Idem lib. 9. de gallinarū pullis, Plenum sub cauda, clumibus detraheda, ne stercore coinquinate durescant, & naturalia, percludant.

Naturaliter, adverbium, Hoc est à natura, vel secundum naturam. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. & Hic, c. 1. naturalmente.]* Cice. de Senect. Quod enim homini naturaliter institum est, eo vii decet: quicquid agas, agere pro viribus. Colu. lib. 3. cap. 16. Naturaliter infocunda vitis.

NATURALIS, pen. prod. nativæ. P. Scipionis cognomen fuit, propter nasi magnitudinem ei impositum. Hic adhuc adolescens à Senatu vitæ optimus indicatus, Magnam matrem deorum hospitio suscepit, donec ei templum edificaretur: vnde à Iuvenale Hospes numinis Idæi appellatur. Huius etiam ductu Tiberius Gracchus seditionis concionibus itatum Reip. labefactans, fragmentis sublelliorum in concione est oppressus. Vide Ciceronem in Orat. pro C. Rabirio perductionis reo.

Nasterna, æ, Vas aquarium, onfarum, ac patens. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Vetro lib. 1. de Re rustica, cap. 22. Vt ex ære athena, vt recos, nasternam faceret.]*

Nassa, Genus vas piscatorij ex vimine contextum, quod quum intrauerit piscis, exire non potest. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Nassa. Hic, c. 1. natural. La nassa à garrire para peixe.]* Plautus, Nunquam ex ista nassa hodie escam petam. Cice. lib. 1. de Ad. Attic. Ex hac nassa exire cōstitui, non ad fugam, sed ad spem melioris mortis. Silius libro 5. Haud secus ac vitreas soles piscator ad vendas, Ore leuem paulo reuens de vimine nassam.

NASTES, æ, Fuit frater Amphimachi, æquum cum illo in Caras habens imperium, qui Priamo adversus Græcos suppetias tulerūt, teste Homero lib. Iliad. 2.

Nasturtium, Herba hortensis est notissima, quam Græci ῥάβδος vocant, Galli cresson alenon. Itali. Nasturtio. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Nasturtium, quod viderem in hibernis, animūque exacuens. Eius (teste Plinio lib. 20. capite 13), duo sunt genera, Album scilicet, quod purgativum vim habet, bilēque in aqua denarij pondere potum detrahut. Alterum est nigrum, quod capitis vitia purgat, visum clarificat, cōmotas mentes sedat ex aceto sumptum. Vtunque cerebrum purgat, mentēque mitificat excitare creditur: vnde factus est locus proverbio, vt homines socordes & somnolentos Nasturtium edere iubemus. Nasturtium autem à nasti tormēto appellatum esse, auctor est Plinius lib. 10. cap. 8, quod scilicet mordacitate quadam nasum corqueat, & stermitationes procreet.]*

Nasus, nasi. Dicitur ea pars capitis quæ à superciliorum confinio oriens, & quasi æquali porrecta iugo, vtranque aciem simul & discernit, & munit. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Nasus. Hic, c. 1. natural. La naris.]* Duo autem eius spiramina, geminæque hiatus, quos veluti quidā paries per mediū ductus interiepit, Nares vocantur. Cice. 2. de Nat. deo. Nasus ita locatus est, vt quasi murus oculis interiectus esse videatur. Persius Satyra 3. Ingeniatum tremulos naso crispante cachinnos. & Aliquando Nasus ponitur pro sagacitate, acrimonia, & dicacitate: vnde Habere nasum cum dicimus, qui venusta quadam & subdola irrisione alium deridet. Metaphora tracta est à canibus, qui natium olfactu abstrusissima quæque inuelligunt. Horat. 1. Sermon. Satyr. 6. Nec quod ausis tibi materius fuit, atque paternus, Olim qui magnis legionibus imperitavit, Vt plerique soler, naso suspendis aduoco. Ignorot, vt me libertino patre natum. Plin. Primus Lucilius coadit styli nasum, id est scripsit Satyrum, quæ acerbiterat quandam acrimoniā styli habet in vitis infestandis, Martialis lib. 1. Non cuiusque datum est habere nasum, id est acrimoniā ad deridendum, & dicacitatem. Item, Et pueri nasum rhinocerotis habent. Hinc

Nasutus, dicuntur dicaces, reprehenses, & detiores, qui docti alios norunt irridere. *[Sp. l. i. cap. 1. Martialis lib. 13. Nasutus sis vsque licet, sis denique nasus. Idem formauit comparatiuum, Nil nasutus huius, malignusque est. Et per diminutionem Nasutulus. Apul. Nasutula mulier ac dicacula. & A Nasus sic verbum Denasus, fas, & nasutius. Plautus Captiuis, Os denasabit tibi mordicus.]*

Natales, Vide NASCORA.

Natallus, natario, Vide NATO.

Nates, natium, Caro est conglobata versus os factum, sedendi officio aptissima, à nendo, vt quidam existimant. *[Sp. l. i. cap. 1. Itali. Natis. Hic, c. 1. natural. Natis enim est caro firmior, quàm in cæteris membris, ne premente corporis mole offibus offendantur.]* Horat. 1. Sermon. Satyr. 8. Nam, displosa sonat quantū velica, pependi. Diffusa nate fletus. Idem Epod. 8. Quum sit tibi dens ater, & rugis verus. Fronte lenescens exatet. Hicque turpis inter aridas nates. Podex, velut eruda bouis. Mart. lib. 14. Alea parua nates, & nō dānola videatur. Sæpe tamen pueris abstulit illa nates. Hæc etiam alio nomine Clunes dicuntur. Iuuen. Ad terram tremulo descendant clune puellæ.

Natinatores, Seditionis, negotiosi vocabantur. & Natinatio, negotiorum festus.

Natio, Natiuus, Vide NASCORA.

Nato, natus, Vide NASCORA.

Natrix, æ, generis maculini & femini. Genus serpentis etiam aquas veneno inficiens, à nando nomen habens. Priscia lib. 5. Natrix quum speciem anguis significat, maculinum quoque inuenitur. Cice. 4. Academ. Cur omnia nostri causa quum faceret, tantam vim naticum, viperarūque fecerit: tunc monstrata tam multa passim dispersit. Lucan. lib. 9. Et natrix violator aquæ. Item Natrix. Plinius lib. 27. ca. 12. herba est, cuius radix caussa, virus hirci redolet. & Natrix quoque mulier dici potest nans, scilicet Natrix.

Natura, Natus, Vide NASCORA.

Nauale, Nauarchus, Vide NAVIS.

Nauci, Putamen nucis, siue olivæ nucleus, seu membranula, quæ in nucis iuglandis

inglandis medio est. [i. e. in medio.] Italice, *teora della nave*. Hispanice, *2 a cajara de la nave*. & accipiunt pro re nihili. Plautus in Mostel. Qui homo timidus erit in rebus dubiis, is nauticus non erit. Cic. 1. de Divin. Non habeo denique nauci Marsum augurum.

Naucifacio, id est nihili facio. [i. e. nihil facio.] Italice, *estimar niente*. Hisp. *zener en poco precio*. Plaut. in Bacch. Perij, hoc serum meum non naucifacere esse ausum.

Nauclicrius, **Naucerus**, Vide **NAVIS**.

NAUCRATIS, *ναυκρατης* Stephano civitas in Aegypto, ad Miselis condita, qui cum mari poriebantur, teste Strabone lib. 17. Eius incolae Naucratiz appellantur.

Naustagium, Vide **NAVIS**.

Navia, *ναυία*, Lignum cautum ut navis, quo in vindemiis uti solent, inquit Fellus.

Naucolor, **Naugio**, Vide **NAVIS**.

Navis, a Graeco *ναυς*. [Italice & Hispanice, *Nave*.] Ovid. 1. Fast. Acta per quiores hospita naus aquas. Moderamen navis. Idem 15. Metam. & innixus moderamine navis, in alta Puppe caput posuit. Virgil. 5. Aenei. Rectorem navis compellat voce Meneten. & Frangere naucem, idem quod naustagium facere. Terent. in And. Naucem is flegit apud Andrum insulam. Plaut. in Menech. Perij miseratquam tu nunc mihi naucem naras? s. ligna, Sape citam, Sape fixam, Sape excusam mallico. & Actuarii naues, quae remis agebantur, vide supra in dictione **ACTUARIUS** vs. Hircius de bel. Alexan. Navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus, magnitudine quamquam non satis iusta ad praeliandum, rostra impoluit. Has adductis naubus longis, & numero classis, auctor, militibus veterariis impositis, &c. & Roltrae naues, dicitur a rostris, quia ex aere fiebant, arate etiam dicebatur. Virg. 8. Aenei. In medio classis aratas, Actia bella Cernere erat. Liu. 4. Decad. lib. 6. Vna & octoginta rostratis naubus, multis praeterea minoribus, quae aut aperte rostratae, aut sine rostris speculatoriae erant, Delum traiecit. & Fluminales naues, quibus nauigamus in fluviiis, apud Liuium libro 10. Decadis 1. & Frumentariae naues, onerariae, ad frumentum vehendum aptae, Caesar lib. 3. bel. Gal. & Longae naues ab onerariis differrebant, quidem onerariae velis duntaxat incitabantur. Longae vero etiam remis agebantur. Lentul. in Epist. Cic. de Sen. lib. 12. A Classe discesserunt, nauig. longa praefugerunt, onerariis relictis. & Naues marinae, quibus in mari nauigamus, ad differentiam fluvialium. I. Iulia repetundarum ff. de Vacat. & excusat. mune. & Pisceariae naues, ad pisces capiendos paratae. Liu. 3. Decad. lib. 3. & Praetoriae naues, & Naues piraticae, apud Liuium 3. Decad. lib. 9. & Decad. 4. lib. 4. & Praetoria naus, quam Graeci *ναυπηγία* vocant, nostri vulgo *capitaniam*. Liu. 3. Decad. libro 1. & Speculatoriae naues, Liu. Dec. 4. lib. 6. & Turritae naues, quibus ad libitum turres imponebantur, quae non solum ad praetoriam, sed etiam ad puppim, ut testatur Appianus de Bellis civilibus. & Vinaria naus, apud Vlpia. I. vulgaris, ff. de furtis. & Cōstratae naues, *κατασκευαστα ναυα*, quae recte dicebantur de quibus Plinius lib. 7. cap. 56.

Navicula, *ναυκίδα*, Est parva navis, quae vel in mari, vel in flumine circumuehitur. [i. e. *navicula*.] Ital. *Naucella*. Hisp. *Naucella*. & *naue chica*, ut Lugduni videre est, naviculis Ararim traiecit, & Lutetia Sequana. Cic. Acad. 4. Ita sermone confecto, Carules remanentes ad naviculas nostras ascendimus. Idem Attic. lib. 14. Deinde ad epulas Vestitorum navicula subavit. Idem ad Quiri. post reditum, Cum parva navicula traiecit in Africam.

Navicella, *ναυκίδα*, diminutivum à Navicula, quo vitatur Martiane Iustice solutus in tractatu de Fundo instructo.

Navalis, & hoc navale, adiectivum, quod ad naues pertinet. [i. e. *navale*.] Ital. *Navale*. Hisp. *Navale*. & *navale*, unde Navalis corona, quae donabatur qui primus in naudem hostium armatus transiisset. Virg. Temptor naviculi fulgent rostrata corona. Praelium navale, Plin. lib. 16. cap. 1. Belli navale, Cicero pro lege Man. Certamen navale, Virg. 3. Aenei. Disciplina navalis, Cicero pro lege Manlii. Pugna navales & pedestres, Cicero de Senect. Socii navales, pro remigibus, apud Liuium 3. bel. Pun. I.

Navale, *ναυαλ*, substantivum, vel Navalia, um, in quibus stant, vel fieri solent naues. [i. e. *navale*.] Ital. *Navale*. Hisp. *Navale*. & *navale*, unde Navalis corona, quae donabatur qui primus in naudem hostium armatus transiisset. Virg. Temptor naviculi fulgent rostrata corona. Praelium navale, Plin. lib. 16. cap. 1. Belli navale, Cicero pro lege Man. Certamen navale, Virg. 3. Aenei. Disciplina navalis, Cicero pro lege Manlii. Pugna navales & pedestres, Cicero de Senect. Socii navales, pro remigibus, apud Liuium 3. bel. Pun. I.

Navicella, *ναυκίδα*, diminutivum à Navicula, quo vitatur Martiane Iustice solutus in tractatu de Fundo instructo.

Navalis, & hoc navale, adiectivum, quod ad naues pertinet. [i. e. *navale*.] Ital. *Navale*. Hisp. *Navale*. & *navale*, unde Navalis corona, quae donabatur qui primus in naudem hostium armatus transiisset. Virg. Temptor naviculi fulgent rostrata corona. Praelium navale, Plin. lib. 16. cap. 1. Belli navale, Cicero pro lege Man. Certamen navale, Virg. 3. Aenei. Disciplina navalis, Cicero pro lege Manlii. Pugna navales & pedestres, Cicero de Senect. Socii navales, pro remigibus, apud Liuium 3. bel. Pun. I.

Navicella, *ναυκίδα*, diminutivum à Navicula, quo vitatur Martiane Iustice solutus in tractatu de Fundo instructo.

Navalis, & hoc navale, adiectivum, quod ad naues pertinet. [i. e. *navale*.] Ital. *Navale*. Hisp. *Navale*. & *navale*, unde Navalis corona, quae donabatur qui primus in naudem hostium armatus transiisset. Virg. Temptor naviculi fulgent rostrata corona. Praelium navale, Plin. lib. 16. cap. 1. Belli navale, Cicero pro lege Man. Certamen navale, Virg. 3. Aenei. Disciplina navalis, Cicero pro lege Manlii. Pugna navales & pedestres, Cicero de Senect. Socii navales, pro remigibus, apud Liuium 3. bel. Pun. I.

Navicella, *ναυκίδα*, diminutivum à Navicula, quo vitatur Martiane Iustice solutus in tractatu de Fundo instructo.

Navalis, & hoc navale, adiectivum, quod ad naues pertinet. [i. e. *navale*.] Ital. *Navale*. Hisp. *Navale*. & *navale*, unde Navalis corona, quae donabatur qui primus in naudem hostium armatus transiisset. Virg. Temptor naviculi fulgent rostrata corona. Praelium navale, Plin. lib. 16. cap. 1. Belli navale, Cicero pro lege Man. Certamen navale, Virg. 3. Aenei. Disciplina navalis, Cicero pro lege Manlii. Pugna navales & pedestres, Cicero de Senect. Socii navales, pro remigibus, apud Liuium 3. bel. Pun. I.

Navicella, *ναυκίδα*, diminutivum à Navicula, quo vitatur Martiane Iustice solutus in tractatu de Fundo instructo.

Navalis, & hoc navale, adiectivum, quod ad naues pertinet. [i. e. *navale*.] Ital. *Navale*. Hisp. *Navale*. & *navale*, unde Navalis corona, quae donabatur qui primus in naudem hostium armatus transiisset. Virg. Temptor naviculi fulgent rostrata corona. Praelium navale, Plin. lib. 16. cap. 1. Belli navale, Cicero pro lege Man. Certamen navale, Virg. 3. Aenei. Disciplina navalis, Cicero pro lege Manlii. Pugna navales & pedestres, Cicero de Senect. Socii navales, pro remigibus, apud Liuium 3. bel. Pun. I.

Naufagus, *ναυαγος*, adiectivum, ut, Mare naufagus, hoc est, naufragus facies, quasi naufragum, quod ibi naues franguntur, ut inquit Acron, & Porphyrio, in illud Horatii. 1. Carm. Ode 16. nec mare naufragum. Nec sensus igitur, &c. Corpora naufraga, Virg. 3. Geor. Tempestas naufraga, Valer. Flac. 1. Argon. Vnda naufraga, Tibullus lib. 4. Eleg. 4. Naufragus etiam translatè ponitur, pro eo qui bona dissipavit, vel qui quavis re alia calamitosus est, & res suas in desperatis & praefragis habet. Cic. in Caril. Quod si se ceciderit, secumque suos eduxerit, & eodem ceteros undique collectos naufragos aggregaverit, extinguetur, atque delebitur non modo hac tam adulta Reipub. pellis, verum etiam stirps ac semen malorum omnium.

Naustagium, *ναυσταγιον*, *ναυσταγία* Ital. *Naustagio*. Hisp. *Quebrantamiento de la nave*. Naustagium, vel submersio. Cicero pro Rege Deiotaro. Itaque, quam esset ei nuntiarum, Domitium naufragio perisse, te in castello circumfideride Domitio dixit vestrum Gircum, &c. Idem Famil. Epist. 16. In teretia qui cupidè profecti sunt, multi naufragia fecerunt. Translatè vero sumitur pro calamitate, dano, iactura, vel exitio. Cicero Famil. 4. Verlor in eorum naufragiis, & bonorum direptionibus. Ex naufragio tabula. Idem ad Attic. 4. Peripice equitatem animi mei, & ludum & contentionem Seleucianae provinciae, & meam hercule cum Cesare suavisimam consuetudinem. Hae enim me vna ex naufragio tabula delectat. Sub est ex communi Reipub. calamitate & iactura hoc mihi vicum subsidium, hae amicitiarum reliquiae.

Naufagor, pen. cor. [i. e. *ναυαγος* Ital. *Naufago*. Hisp. *Quebrantador de la nave en la mar*.] Depones, & Naufagor, as, Naufagium facio, & (ut Terentius loquitur) naucem frango.

Naufagus, *ναυαγος*, Eiusdem significationis: ut Fretum naufragum. Ovid. 14. Metam. Liquerat & Zancle, aduersasq; mania Rhegi, Naufagumque fretum, gemino quod litore pressum Aetonia Siculae, que tenet confinia terre. Sara naufraga, Stratus 5. Thebaïdos.

Nauculator, *ναυκωλος*, Idem qui nauicularius, *ναυκωλος*, Cicero pro lege Manlii, Maiores vestri saepe mercatoribus, ac nauicularibus iniuriis suis transactis, bella gesserunt.

Nauicularius, *ναυκωλος*, Qui naui praest, ceterisque imperat, suaque vnicuique munia distribuit. [i. e. *ναυκωλος* Ital. *Naucularius*. Hisp. *Naucel*.] Cicero Thon. libro 16. Mare magnum & difficile tibi restat, poteris cum Mestinsio, caute is solet nauigare, si minus, cum hoc tibi aliquo homine, cuius auctoritate nauicularius moveatur. Idem 7. Verr. Malo, inquam, re isti generi hominum, quam mercatoribus, & nauiculariis inimicum, atque infestum putari.

Nauicularia, *ναυκωλια*, Naus administratio, vel quaestus ex navigatione. [i. e. *ναυκωλια* Ital. *Naucularia*. Hisp. *Naucularia*.] Cicero 7. Verr. Quid eos loqui qui videbant, quid existimare eos qui audiebant, arbitrabar. Invenit te naucem esse in Italiam ducturum nauicularia te, quum Romam venisses, esse facturum. Nauicularia, aris, propriè otiosus nauicula vehor. [i. e. *ναυκωλια* Ital. *Naucularia*.] Hispani. *Naucularia* per su plaxer. Martial. lib. 3. Iuger Lucrino nauiculatur in stagno.

Naugium, *ναυγιον*, Omne genus naus, quo nauigamus. [i. e. *ναυγιον* Ital. *Naugium*. Hisp. *Naugium*.] Colum. in Praefat. lib. 1, tamque qui edificare velint, fabros, & architectos aduocent, qui nauigia mari concedere; gubernandi peritosique bella moliri, armorum & militum gnatos; & non solum persequar, ei studio quod quis agere velit, consiliosissimum rectorum adhibeat. Cicero 2. de Nat. deor. Arborum sectio magnos usus adfert ad nauigia facienda. Caesar. Hi primus nauigia hostium lapidibus ac fundis repellebant. Nauigia speculatoria, apud Caesar. lib. 4. bel. Gal. pro naubus exploratoribus, quas vulgo *Brigantia* appellant. Speculatoria, inquit, nauigia militibus impleri iussit. & Accipitur aliquando Naugium pro ipsa nauigatione, ut in l. Qui Romae, ff. de verb. oblig. Idque credendum esse, in omnes nauigij dies ducentos sub pignozibus & hypothecis, mercedibus à Beryro comparatis.

Nauigiolum, diminutivum à Naugio. Lentulus Cicero in libro 11. Famil. Tantum enim absuit ut illorum praesidium nostram firmaremus classem, ut etiam à Rhodiis vrbe, portu, litigatione, quae extra vrbem est, cometur, aqua denique prohiberetur nostri milites non vix ipsi singulis cum nauigiolis recipere.

Naugier, *ναυγιον*, penult. cor. Qui naucem fere, aut sustinet. [i. e. *ναυγιον* Ital. *Naugier*.] Lucr. lib. 1. Quae mare nauigerunt, quae terras frugiferentes Concelebras. Plin. lib. 9. cap. 30. Nauigerum similitudinem & aliam in Propontide visam sibi perdidit Mutianus.

Naugio, *ναυγιον*, penult. cor. Naui iter facio, naucem ago, naus vehor. [i. e. *ναυγιον* Ital. *Naugio*. Hisp. *Naugio*.] quod verbum ramentis neutri est, ramentum accusativum nonnunquam recipit. Virgil. 1. Aeneid. Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat exquor. Cicero 2. de Fin. Maria ambulare, terramq; nauigare, dixit. & Saepe absolute ponitur. Cicero Famil. 16. Quum rectè nauigari poterit, tum nauiges. Ibidem, si poteris, cum Mestinsio nauiga: solet is caute nauigare. & Nauigo in mari. Cicero de Invent. 2. Quum iam in alto nauigarent. Terentia Andr. Huius periculo sit, ego in portu nauigo. id est a periculo absom, tutus sum. Hoc enim significat. In portu nauigare: propterea quod qui adhuc in mediis fluctibus nauigant, hi ventorum & aestus arbitrio feruntur: qui vero iam portum attingunt, omni periculo sunt defuncti. Vide Erasmi Adagia. & Huius compolitum est. Enauigo, quod est extra nauigo. [i. e. *ενναυγιον*.] Dicimusque, hic fluvius enauigatus est. Plin. lib. 9. Huius obiectu vastus efficitur sinus, duodecim dien & noctium remigio enauigatus. & Annaigo, ad aliquem locum nauigo. Plin. lib. 36. cap. 12. Sanè conspicitur vndique enauigantibus, sita sunt in parte Africae. Renauigo. Cicero ad Attic. 14. Per paucos dies in Pompeianum, post in Puteolana, & Cumana regna renauigare cogitabam.

Nauigatio, *ναυγια*, est marinus. Cicero Ad Quint. frat. Aiebant te prima nauigatione transmissum. Caesar lib. 1. bel. Gall. Corus ventus nauigationem impediabat.

Naumachia, *ναυμαχία* Ital. *Guerra nauid*. Hisp. *Pelea de batalla naval*. Nauale bellum, seu naualis pugna. Marti. lib. 1. Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis. Vis, puro, cum libro Marce notate tuo. Sueton. in Claudio Casae, cap. 1. Quin & emissus Fucinum lacum, naumachiam ante conuulit. & Interdum accipitur pro loco ubi fit pugna.

gna. Sueton. in Tiberio; Semel tritremi & que ad proximos naumachia hortos subuectus est.

Naumachiaris, [naumachia. Ital. *colore che combattano in mare*. Hisp. *Peledores de naue*.] Qui praelium naule committunt. Sueton. in Claud. Proclamantibus naumachiaris. Hi etiam in *naumachia* dicuntur Græca voce. Naumachiaris, a, um, adiectivum, v. g. Pons naumachiaris. Plin. lib. 3. cap. 39. Concreta monte naumachiaris.

Naugabilis, le, Quod potest navigari. *naugabilis*. Liuius lib. 9. belli Maced. Nam simul primum anni tempus naugabile præbuit mare. Colum. lib. 1. ca. 2. Ne procul à mari, aut naugabili humide, quo de portari fructus, & per quod merces inuehi possint.

Naulum, li, [naulum. Ital. *nolo di nave*. Hisp. *El nolo de la frote dela naue*.] Pretium quod soluitur pro vectura in naui. Iuven. Satyra 8. Furor est, post omnia perdere naulum.

Nauta, & **Nautila**, a, [nautes. Ital. *Nautiero*. Hisp. *Marinero*.] Qui se in naui agēda exercet; & quicunque in naui est, naus ducendæ gratia. Cice. Famil. 1. 5. Solē nautæ festinare quæstus sui causa. Terent. in Phor. Salus audiui ex nautæ, qui illas vixerat. Cice. ad Attic. lib. 10. Nautam ipse audire videor iam euocantem.

Nautepibata, [naute. Ital. *Nautiero*.] Dicuntur qui naue confidunt, & naui loco nautarum officio funguntur. Vide Alciatum lib. 2. Disputat.

Nauticus, naui, a, Quod cum rem nauticam exercet. Plin. lib. 9. ca. 31. Quod ubi videtur nautici, statim pluribus anchoris nauigia infrenant. Liu. 3. bel. Puni. Merumque etiam ex terra nauticis præbuit.

Nauticus, ca, cum, [nautes. Ital. *Nautiero*.] Quod ad nautas pertinet. Virgil. lib. 3. Nauticus exierit verò certamine clamor. Cice. de Natu. deor. 1. Propter nauticarum rerū scientiam plurimis maritimis rebus fruimur. Nauticus panis dicitur, quē hodie *disfictum* vocamus. Plin. lib. 22. cap. 15. Nauticus panis iustus, acque iterum coctus siliis alium. Virgil. 4. Aeglo. Ceder & ipse mari vector, nec nautica pinus Mutabit merces. Nauticus cantus. *nautes*. Cice. 2. de Natu. deor. Idemq. iuuenibus visis, auditque nautico cantu.

Naula, a, form. gen. *naule*. Genus instrumenti musici, quod idem cum Psalterio esse quidam tradunt.

Naulum, li, diminutivum. Quid. 3. de Arte. Discite etiam duplici genalia naulia palma. Vertere, conueniunt dulcibus illa modis. Vide Cælium libro 9. cap. 4.

NAVLOCHVM, [naulochus. Ital. *Loerorum oppidū est*.] Pliinio lib. 4. cap. 3. Est item Naulochum, siue Naulochus Thraciæ oppidum, non procul ab Hæmo monte cuius meminit idem Pliinius libro 4. cap. 11. Stephanus præterea Naulochum urbem in Ionia collocat, alio nomine Smyrnam appellatam.

Naui, as, studiose impleo, do, cōfero. [naui. Ital. *Impire*. comp. Hisp. *Naui*.] Cice. lib. 2. de Orat. Iam mihi videor nauale operam, quod hoc venerim. Idem App. Pulchro, illud pugna & entere, nequid vobis teporis prorogeret, ut quum hic tibi satisfecerimus, sili quoque nostrum in te benevolentiam nauare possimus. id est cōferre, vel ostendere, vel (ut inquit Budæus) nauo animo adhibere, & prestare. Tractum verbū à nautis, quum sunt auxilio aliis in gubernandis nauibus. Naues enim quæ ex naualibus in mare deducuntur, maximo hominum auxilio indigent. Studiū suū alicui nauare. Cice. ad Attic. lib. 1. 5. Nauare, & efficere opus aliquod. Cice. Att. lib. 9. Vti non hac miseria aliquod Reipub. opus efficere, & nauare mihi liceat.

NAVPACTVS, [naupactus. Ital. *Oppidum est*.] Aetoliæ, non procul à Locris, ita dictum (inquit Stephanus) *naupactos* & *naupactos*, hoc est ab Heraclidarum naualibus. Vide Strabonē lib. 9. Hiæ Naupactius, a, um, [naupactus. Ital. *Naupactus*.] Naupactus, pro. pro. *naupactos*. Acheion. Ouid. 1. Fast.

NAVPIA, a, [naupia. Ital. *Agri Argiui oppidū est*.] & portus Argorū qui & inde nomen accepit, quod naues eo soleant applicare. Autor Strab. lib. 8.

NAVPLIUS, a, [nauplius. Ital. *Palamedes pater fuit*.] Qui ut mortem filij, falsā Vylis accusatione oppressi, vili fecerit, Græcis tempestate laborantibus, ex Capharæ monte ignem ostendit, bonamque classis partem ad ignem, tanquā ad vicinum portum, annauigātem, in asperissimos scopulos pellexit, miserandūq. perdidit naufragio. Postea verò quum intellexisset Vylsem & Diomedem, quibus eas infidias positūm struxerat, incolumes euasisse, doloris impatiētia seipsum in mare precipitē dedit.

Naupliades, [naupliades. Ital. *Patronymicum masculinum*.] quod pro Palamede accipitur, Nauplij filio.

Nauplius, Pileis est sepulchris, de quo vide Plinium lib. 9. ca. 30.

NAVTONIVS, [navtonius. Ital. *Straboni lib. 7. oppidum est*.] Tauriscorum colonia, ad Rhodum Corcoram.

NAVPORTVS, [navportus. Ital. *Inter Acmoniam & Alpes nascentino men habens ab Argo naue, quā Argonautes humetis coque de latam per hunc fluvium subuecturunt*.] Autor Plinius lib. 3. cap. 18.

Nauisio, is, ite, De grano fabæ dicitur, quum nascendi gratia se aperit, quod non sit dissimile naui figuræ. Festus.

Naufica, a, [naufica. Ital. *Inciatione vomitus*. Hispan. *Aliteration de disposition para vomir y gemitar*.] Stomachi ad vomitum ex graui odore perturbatio & concitatio. Cice. lib. 16. Famil. Felinare te nolo, ne nauficæ molestiam sequepias. Idem ad Attic. 5. Nauigauimus sine timore & naufica. Plin. lib. 10. ca. 4. Nauficæ cum sale & polenta in frigida aqua pota inhihet. A naui deductum nomen, ex cuius sentina mouetur vomitus, vel ex cuius siuequēti & inordinato motu, subuectitur stomachus, & ad vomitum concitatur. Accipitur etiam aliquando Naufica pro quauis molestia, vel fastidio. vnde Mouere nauficā, id est qd molestia pcreare.

Nauficula diminutivum à naufica. *nauficula*. Cice. ad Attic. lib. 1. 4. Nauficula tibi tum aniam oij dedisse facile patiebar.

Nauficulus, a, sum, Quod nauicam inducit. *nauficulus*. Plin. lib. 16. ca. 8. Radice crassa, madida, nauficula.

Naufica, [naufica. Ital. *Vomitus*.] *naufica*. Hispan. *Gemitar*.] Nauficam habeo, & vomitu infektor, ad vomitum impellor, vomendi appetitū habeo, vomo. Cice. Phil. 2. Non dissimulat r. e. appareat esse commoritur: sudat paller; quilibet, modo ne naufer, faciat; quod in porticu Numicia fecit. Plautus in Amp. Lassus sum hercle ē naui, ut vectus sum hoc, geiam nunc nauisco. Cicero Fabio Gallo, Tu tamen quum audisses ab

Anicio (vidit enim me nauifentem) non modò mittendi causam habuisti, sed etiam vilendi.

NAVSTICAE, [navsticæ. Ital. *Alcinoi Phæacum regis filia, & Areres*.] quæ quum exisset ciuitate cum pedessequis suis, fuissetque ad flumē locuta vestes, vidit Vylsem naufragum in litore sedentem, nudum, arborum ramis circumiectum, cui oranti & vestes dedit, & in regiam patris sui ire iussit. De hac Marialis libro 2. Si mihi Nauificæ patrios concederet hortos, Alcinoos possem dicere. Malo meos.

NAVSTICAE, [navsticæ. Ital. *Vir Atheniensis, cuius vxor quum liberor in incestu deprehendisset, indignitate facinoris perterita vocem amisit*.] Rex Phæacæ, Nepeuni filius, & Periboræ Eury medontis filia, & pater Alcinoi.

Nautæa, [nautæa. Ital. *Herba est*.] inquit Festus, granis nigris, quæ vtuntur coriarij vel aqua coriariorum vel (ut Nonius inquit) aqua ex nauis sentina veniens. Plautus in Afinaria, Nautæam bibere malum, si necesse sit, quā illam oscularier. Idem in Curcul. Omnium vnguentorum odor præ tuo nautæa est.

Nauticus, Vide **NAV**.

Nautilus, [nautilus. Ital. *Piscis marinus, ita dictus, quod nauigantis effigiem habeat*.] *nautilus*. Enim apud Græcos significat Nauigo. Plinius lib. 9. cap. 2. Inter præcipua autē miracula est, qui vocatur Nautilus, ab alio Pompos. Supinus in summa æquorum petuenit, ita se pulsatim subrigens, ut emissa omni per fistulā aqua, velut exoneratus sentina, facile nauiger. Postea duo prima brachia retorquens, mēbranam inter illa miræ tenuitatis extendit, quæ velificante in auras, exterius subremigas brachiis, media cauda, ut gubernaculo, sese regit ita vadit alto, Liburnicorum gaudens imagine, & siquid pauoris interueniat, hausta se mergens aqua.

Nauus, a, um, Celer, strenuus, à nauium celeritate dictus, qui & Gnauius dicitur. [nauius. Ital. *Diligens, sollicitus, presto*. Hispan. *Diligens, industriosus, ligens*.] Huius contrarium est Ignauus. Colum. lib. 1. ca. 1. In agresti negotio dici vix potest qui nauis operarius ignauo & cessante præfuit. Interdum Nauus dicitur, quasi sciens & cognoscens. Col. lib. 8. Sit autē vigilans, impiger, industriosus, nauus omnium quas pascit. Quo tamen in loco Narus potius, siue Gnorus legendum videretur.

Nautas, acis, siue Gnauias, Diligētia, strenuitas. [nauias. Ital. *Diligentia*. Hispan. *Diligencia*.] Cice. in Epist. Famil. lib. 10. ad Furnium, istamque operam, nautasem, animum in Rempub. celeritati præterea antepōndam censeo. Vnde Ignauia, tarditas, desidia.

Nautiter, siue Gnauititer, Diligēter, strenuē. [nauititer. Ital. *Italicè & Hispanicè, Diligenter*.] Colum. lib. 1. ca. 1. Vt in itinere conficiendo expe matius petuenit is, qui nautiter, & sine vili concessationibus perueniat, quā is qui quum vna profectus sit, vmbas arborum, fonticulorumque amicitiam, vel autæ refrigerationem captauit: sic in agresti negotio, &c.

NAVIVS ACCIVS, insignis Augur fuit, qui sub Tarquinio Prisco Romanorum regē floruit; quem Luuius lib. 1. ab Vrbe condita salubriter nauacula cotem discidit.

Naxia, Cos est, signis marmoreis polindis, & gemmis scilapendis accommodata. [naxia. Ital. *Inuenitur in Cypro insula*.] inquit Plin. lib. 16. ca. 7.

NAZOS, [nazos. Ital. *Naxia*.] Insula in Aegæo, vna ex Cycladiis, exeras superas, antea Strongyle dicta. Hæc Dia post appellata fuit. Verum quum Cares ex Lamia profectus, dux Naxo eam occupasset, ad ducē Naxo appellauerunt. Hanc Dionysia ad vinearum fertilitate dici scribit Plinius lib. 4. ca. 12. Vel quia (ut alij volūt) solæ Naxie mulieres octavo mense pariāt, quoto & Liber pater natus creditur. Siue quia fons in ea vino fluat. Dicitur à Deio septem nullibus.

Naxius, a, um, [nauius. Ital. *Naxius ardor*.] apud Columellam, quo significatur Ariadnes coronæ sydos. Nam (ut ferunt poëtæ) in insula Naxo relicta Ariadne à Theseo, nuptias cum Baccho fecit, coronamque quā à Venere, & Horis dono acceperat, inter sydera relata fuit.

NAZARETH, [nazareth. Ital. *Consecratus dicitur*.] & à Nazareth Nazarenus Christus dictus est.

N ante E

Ne, Dehortativum, seu prohibitiuum aduerbium est, & iungitur magis imperatiuo, quā subiunctiuo, inquit Donatus. [ne. Ital. *Accipere non*. Hispan. *Porque no*.] Plautus in Persa, Abi, ne iura, satis credo. Terent. in And. Ne seui tantopere. Virgil. 3. Aeneid. Tu ne eede malis, sed contrā audientior ito. Terent. in Eunu. Si certum est facere, facias; verum ne post cōferas culpam in me. Ibidem, Hic nebulo magis est, ne metuas. Iungitur etiam nonnunquam optatiuo. Cice. 7. lib. Epist. ad Gallum, Sed ne viuum, si tibi concedo. Terent. in Phorm. Quod vti nam ne Phormioni id suadere in mente incidit. Quandoque adiunctiuū est particula pro Vt non. Martial. lib. 1. Lex hæc carminibus data est iocosis, Ne possint, nisi prutiant, iurare. Quandoque rationalis, pro Ego. Virgil. 1. Aenei. Mene incepto desistere videt? Quadoque causalis. Idē 2. Aenei. Ne recipi portis, aut duci in memia possit, id est vt non, id est *ne recipi portis, aut duci in memia possit*. Quandoque ponitur pro Vt. Cice. Cur. Vt non vereremur, ne nimis cedo miteremur. Ne nihil, id est vt aliquid. Idem Patro. Ne amicis nihil tribuamus, epulamur: id est vt amicis aliquid tribuamus. Quadoque significat Non. Terent. in And. Ego id agam, mihi qui ne decur, *ne decur*. Quadoque Nedum. Ibidem, Ne vacuum esse nunc me ad narrandum credas. Plerūque dubitativa. Virgil. 1. Aenei. Iustitiae prius mirer, belline laborum. Apud oratores, Ne interrogatum raro geminatur, sed loco posterioris vtiut aduerbio Amv. Ro. nūc, sic, an malus? Aliquando etiam sic, Eundem mihi, necne sit, ignore, Et per interrogatiōnem. Cicero, Verum vultis Prætori Flacco, necne? id est an non. Quis superuacuum addunt An, hoc modo, Nescio an bene faciā, necne. Quadoque confirmatiue. Virgil. 1. Aeneid. Tantūc me tenet viuendi nare voluptas, Vt pro me hostili pariter cedere deat. Quo tamen in loco quidam (quos quantitas reprobant: nam Ne illic corripitur, vt notum est) exponunt Ne pro vti que, cum diphthongo scribentes. Quadoque interrogatiua est. Terent. Egone? Tu ergo. Quadoque habet vim interrogandi, & dubitandi simul. Idem in And. Datūne illa hodie Pamphilo nuprum? Quadoque vim diminutiuam habet, & pro saltem ponitur. Sallust. Secundæ res sapientum

Negligentia tua fecit: est quod te negligam. Terent. in Phor. Nam neque negligentia tua, neque id odio feci tuo.

Neglectus, us, pro contemptu. Idem in Heaut. Hac res neutiquam neglecta est mihi. *ἐπιμελῆς* mihi.

Negligenter, adverbium, *ἐπιμελῆς*. Terent. in Andr. Ah tantumne tam negligenter agerem? Aliquando significat Per contemptum. Suet. de Claudi Grammat. de Orbilio loquens. Librum etiam, cui est titulus Periole, quidam, continens querelas de iniuriis, quos professores negligenter ab ambitione parentum acciperent.

Nego, as, Ex Non, & Ago, pro Dico, compositum est: quasi, dico quod non teno, inficias eo. *ἀποφασίζω*, *ἀποφασίζω*, *ἀποφασίζω* *ἀποφασίζω*. Italicè. *Negare*. Hisp. *Negar*. Cicero pro Milone, Negant intueri lucem fas esse cum, qui à se hominem occisum faciat. Idem de Clar. Orat. A Maio, si fateris, sumptisti multa: aut si negas, surripisti. Interdum accipitur pro Recuso, ut non ad verba solum, verum etiam ad facta extendatur. Terent. in Andr. Hic nunc dubitat quin te ducturum neges. Huius composita sunt, Abnego, Denego, Pernego, quod est perfectè & constanter nego. Plaut. in Asin. Vbi creditur quod tibi sit, sit, autem esse pernegatis. Subnego, Aliquantum nego. *ὑπομνημα*. Cicero Trebat. in Præfat. Topic. Verumtamen quod præsentis tibi propè subnegaram, &c. Et habent penul. correptam.

Negatio, onis, *ἀποφασίς*, *ἀφώνος*. Ita. *Negatione*. Hisp. *Negatione*, obra de negar. Cicero pro Sylla, Eandem vim esse negationis huius, quam si extra connotationem hunc esse se scire dixisset. Idem de Partit. Negatio, inficiatioque facti. Idem 2. de Inuér. Disparatum est id, quod ab aliqua re per oppositionem negationis separatur hoc modo, Sapere, & non sapere. Negatio postposita negationi, non semper habet vim affirmandi, sed interdum magis negandi vim quam altera pro vniuersali ponitur, & particulae sequuntur, hoc modo, Nullas accipi à te literas, nec breues, nec prolixas. Virgilius libro tertio Georgicè, nulla neque amnem Libavit quadripes, nec graminis attigit herbam. Item vna sola negatio postposita negationi negat, ita tamen vt sequens iungatur cum Quod. Cicero Lentulo, Neque errarent, ne aduersarij quidem. In huiusmodi enim locutionibus subauditur semper pars aliqua prioris membræ, quum dico, Non tibi hoc persuaderet, ne Deus quidem subauditur nominatur. Aliquis, vel similis hoc modo, Non tibi hoc persuaderet aliquid deinde ad maius significatum subiungo, Ne Deus quidem, cui omnino est credendum. Interdum etiam sine Quodem duæ negationes negant: præsertim si tertia subauditur. Terent. in Heaut. Agrum in his regionibus meliorem neque pretij maioris habet nem. Vbi subauditur prioris membri negatio. Hic enim est sensus, Agrum neque meliorem neque maioris pretij, &c. Aliquando etiam duæ negationes inueniuntur post se vna. Varr. de Vit. pop. Rom. Qua abfinitia viri, mulierisque Romanæ fuerint, quod à rege munera eorum noluerit nemo accipere, &c. Si autem duobus verbis aut expressis, aut intellectis addantur duæ negationes, non dubium est quin neget: vt Nec me amas, nec mihi credis. Intellectis sic, Nec virtuti studeas, nec literis: nam in posteriori parte intelligitur repeti verbum Studeas. Tres negationes pro vna ponuntur. Terent. in Andr. Neque haud negas tibi non prædictum. Aliquando etiam præpositiones negant, sed hoc solum in compositione: vt Indochas idem est quod non doctus. Sic etiam apud Græcos *ἄρτιος* idem est, quod sapio: *ἀρτίος* idem quod desipio.

Negatius, a, um, Quod negat. *ἀρτίος*, *ἀρτίος*. Italicè. *Negatius*, che nega. Hisp. *El que nega* de cosa para negar. Vt Dicitio negatua.

Negantia, z, idem quod Negatio. Cic. in Topicis. Deinde addunt conjunctionem negantiam, sic, Non & hoc est, & illud.

Negito, as, frequentatiuum. Plaut. Merc. Abnuere, negitare adeo me nati. Sum. Idem Bacchid. Vix quidem negito.

Negatus, a, um, participium. Ouid. 1. Metamo. Nitimur in veritum semper, cupimurque negata. Horac. 3. Carm. Ode 4. Virtus recludis immicritis mori. Cælium, negata tenariter via.

Negans, tis, participium, seu nomen ex participio. Cic. in Topi. Sic etiam valde contraria alia, quæ appellantur negantia, ea *ἀρτίος* Græci, contraria aientibus: vt. Si hoc est, illud non est. Negatur, impersonale. Ouid. 1. de Arte. Si tibi per turum, placidumque negabitur iter.

Negotium, rij, Occupatio, munus, opus, à Nec, & Otium, quasi non otij, hoc est opus, sicut à Nec, & Lego, Negligio, mutata in g, sicut in Quin genti, quantum à centi componitur. *ἔργον*, *ἔργον*. Italicè. *Affare*, *negotio*. Hisp. *El negocio*. Cic. 1. Offic. Peregrini officium est, nihil præter negotij suum agere. Idem pro Flacco, Non debuit, quum Prætor esset, suum negotium agere. Negotium dare est, quod dicitur in mandatis dare, mandata dare, mandare, committere. Cæsar lib. 2. Comment. Ipse, quum primum pabuli copia esse inciperet, ad exercitum veniebat negotium Senonibus, reliquisque Gallis, qui finitimi Belgis erant, vt ea, quæ apud eos gerantur, cognoscant. Aliquando Negotium, accipitur pro labore, & molestia. *ἔργον*. Cicero Cornili. Est perinquo patiebar animo, te à me digressum me tempore me consolabar, quod & in summum etiam otium te ire arbitrabar, & ab impendentibus magnis negotiis distedere. Idem Fabio, Adhibui diligentiam, quoties Senatus fuit, vt adesset, plurimumque in eo negotij habui. Idem Attic. lib. 4. Nolo enim negotij Quæ fratem habere quicquid. Terent. in Prolog. And. Poeta quum primum animum ad scribendum appulit. Id sibi negotij credidit solum dari, Populo vt placerent quas fecisset fabulas. Quo in loco Negotium, esse Donato, accipitur pro cura, & molestia. *ἔργον*. Cicero App. Pulchro. Quum est allatum ad nos de temeritate eorum qui tibi negotium facerent. Est mihi negotij, pro eo quod barbari dicunt, *Nabeo* ad faciendum. Terentius in Adelp. Mirabar, quid huc esset negotij tibi. Aliquando Negotium accipitur pro controversia, vel diffinitione quum dicimus, Erit mihi tecum aliquid negotij. Cicero ad Attic. lib. 7. Verumtamen videri mihi cum homine audacissimo, paratissimoque negotium esse. Cælius Ciceroni lib. 8. Epist. Vt existimarent homines, Pompeio cum Cæsare esse negotium. Item Negotium dicitur factum, de quo est questio: vnde dicta est Constitutio negotialis. Præterea Negotium accipitur pro remedio.

Plaut. in Cap. Neque de hac re negotium est quin male occidam. Id est, nullo remedio occurrere potest quin male occidam. Negotium est, apud eundem in Milit. pro, Ita oportet, Sic res possulat. Nullo negotio, pro facile. Cicero ad Attic. lib. 8. Iurabat ad summam, quod nullo negotio faceret amicum mihi Cæciliam. Ibidem lib. 4. Cato, qui tenet Siciliam, nullo negotio potuit.

Negotiolum, diminutiuum. *ἔργον*. Cicero ad Quint. Frat. libro 4. Erit officio quid negotioli.

Negotior, aris, Negotia exerceo, & mereatur operâ do. *ἔργον*, *ἔργον*. Italicè. *Negotiar*, *trattare*. Hisp. *Negotiar*, *tratar*. Cic. lib. 3. Offic. Quum se Syraculas oriandi causa, non negociandi contulisset. Idem Ser. Sulp. lib. 1. Epist. M. Curius qui Patris negotiatur, id est meretur operam dat. Negotiar animas, dixit Plinius lib. 2. ca. 1. pro eo quod est accepto pretio homines interimere, & veluti vendendâ animarum negotiationem exercere. Verba Plinii sunt hæc, Nec dubium est omnes istos famâ nouitate aliqua aucupantes animas statim nostras negotiari, hoc est anima & vita nostra ad quantum & negotiationem suam abuti.

Negotiator, Prefectus negotiationi. *ἔργον*, *ἔργον*. Vnde Labeo, Negotiatores serui videtur, qui præpositi sunt negotij exercendi causa, veluti qui ad emendum, aut locandum & conducendum præpositi sunt. Negotiator etiam simpliciter dicitur is, quem nos Mercatorem dicimus. Cic. lib. 1. Epist. ad Quint. fratrem, Improbus negotiator, paulo cupidior publicanus. Idem 7. Verr. Qui plus exilitur apud leuitissimos senatores, pecuniam, quam apud tres negotiatores metum valere. Mer. cis fœdix negotiator. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Negotiatio, *ἔργον*, *ἔργον*, pro mercatura Quintilianus posuit. Columella lib. 1. Hæc enim negotiatio eorum villici auocat. Cicero, Cæciliæ lib. 6. Vt ad reliquias Asiaticæ negotiationis proficiscere.

Negotiosus, a, um, Quod est negotijs plenus. *ἔργον*, *ἔργον*. Italicè. *Negotiosus*, *trattante*. Hisp. *Negotiosus*, *trattante*. Salust. Prudentissimus quisque, quasi maximè negotiosus erat. Res negotiosa, id est difficilis, & in qua multum sit negotij & laboris Plaut. Stich. Aedepol rem negotiosam: quid sit, nihil etiam scio. Cicero pro Muræna, Habuit hic lege Titia provinciam raris & quietam: vt illam, cui quum Quæstores sortirentur, etiam acclamari solet. Hostilem, non tam gratiam & illustrem, quam negotiosam & molestam. Negotiosus dies, hoc est profecti, diebus sacris oppositi. Tacit. lib. 1. 3. 6. Quæ oportet diuidi sacros, negotiosos dies, quæ diuina colerentur, & humana non impedirent.

Negotialis, Ad negotium pertinens. *ἔργον*, *ἔργον*. Vt Constitutio negotialis. Apud Rhetores. Cic. 1. de Inuent. Hæc constitutio partes duas videtur habere, iudiciali & negotiali. Quintil. lib. 1. cap. 12. Etque locum in ethice negotialem assignant, id est *ἔργον*.

NELVS, *ἔργον*, Neptuni filius ex Tyro Nymphe Salmoneis filia, qui à Pelia fratre pulsus, in Laconiam venit, vbi Pylon vrbem condidit: cuius rex fuit, teste Homero Odys. 1. Huic vxor fuit Chloris, Amphionis Orchomeni regis filia, ex qua duodecim filios suscepit, quos postea omnes præter vnicum Nestorem, tum fortè abegit, Hercules cunctos Pylo interfecit.

Nelides, *ἔργον*, patronymicum à Neleo Pyli rege, & Patre Nestoris formatum. Ouidius 12. Metamorphos. Bis sex Nelides fuimus conspecta iuuentus.

NEMVSVS, Teste Strabone libro 4. ciuitas est Narbonensis Galliz, olim florētissima, vbi quæ quatuor & viginti vicorum fuerit metropolis. Vulgo *Nimes*.

NEMESVS, vel Nemeæ, es, penult. corrup. *ἔργον*. Sylua est Achaiz inter Cleonæ, & Phliuentem. Vbi in honorem Herculis, qui in ea sylua leonem occiderat, sacra quædam cœlestia celebrari consueverunt, quæ ab hac sylua Nemeæ dicta sunt. Hoc etiam nomine dicta est tota regio sylua huic vicina. Martial. libro 1. Non Marathon taurum, Nemeæ frondosa leonem, Arcas Menalium non rimuisset aprum.

Nemæas, a, um, pter quatuor syllabas, Quod est ex Nemea sylua, vel regione. *ἔργον*. Qui in Epist. Deian. ad Herculem, Nemeæ sub his animis peltis Nemeæ læceris. Eddidit.

Nemeæ, *ἔργον*, Saera fuerunt Græcæ certamina, ita appellata à Nemea Peloponnesi sylua, in qua fieri consueverunt in honorem Herculis, qui in ea sylua leonem fœtus occidit: seu potius in honorem Archemori pueri in ea sylua à serpente occisi. Nemeæorum victores apio coronabantur. Vide supra in dictione C E T A M E N.

NEMESVS, pen. cor. *ἔργον*, Nomen cuiusdam dex, quæ facinorosos & delinquentes punire putabatur, vt ex Catullo & Ausonio licet intelligere. Ea quoque Rhannusia dicitur, quod in Rhannunte Asiæ oppido templum & simulacrum Phidaci habuerit. Insuper eadem fertur remanentrix benefactorum, vnde apud Statium lib. 1. 3. Est dea, quam Nemesim dicunt, dea magna, potensque, Quæ bona exlestum concessu cuncta deorum Possidet. Hanc quidam Fortunam dixerunt, cui primus Adrastus rex templum adificauit. Vnde & Adrastia, *ἔργον* cognominatur. Romani quoque huic dex rêpla dicauere, Iulii, qui substantiam aliquam Fortunam perauerunt, regnorum atque opum dispensatricem, quæ solus Dei nutu hac atque illuc transferuntur. Hoc etiam nomine dicta fuit Tibulliamica. Martial. lib. 4. Vix amatores Nemesi lasciuia Tibullum.

NEMETORVS, Ptol. lib. 2. cap. 6. Hispaniz Tarraconensis vrbis.

NEMETVS, Germaniæ populi Galliz tractum incolentes, citra Rhenum fluium, vbi hodie est Spira vrbis, inter Argentinam, & Moguntiam sita. Meminit horum Cæsar in Cœment. belli Gallici, & Plin. lib. 4. ca. 17.

NEMETVS, Fons est in agro Reatino, vario ortu annonæ mutationem significans. Autor Plinius lib. 2. cap. 103.

Nemo, inis gen. communis, Compositum videtur à Ne, & Homo. *ἔργον*, *ἔργον*. Italicè. *Nemo*, *nuno*. Hisp. *Ninguno*. Nam de solis dicitur hominibus. Terent. in Eunuch. Nemo est quem ego magis nunc cuperem videre, quam te. Nemo homo, pro nemo omnino. Cicero lib. 1. 3. Famil. Epist. Postquam mecum in bello, atque in re militari fuit, tantam in eo virtutem, prudentiam, fidem, tantamque erga me beneuolentiam cognoui, vt hominem neminem pluri faciam. Nemo hominum, pro

Nemo est hominum. Terentius in Eunuchis. Ego formidolosus nemo est hominum qui vivat, minus. Nemo pro vllus. Cicero. Famil. 9. Contigit enim tibi, quod haud scio an nemine summa severitas animadversionis non modo non invidiosa, sed etiam popularis esset, & cum bonis omnibus, tum infimo cuique gratissima. Idem. 2. Offic. Quod quom omnibus est faciendum, tum haud scio, an nemini potius quam tibi. Non nemo, hoc est aliqui, siue non nulli. Idem pro Lege Manlii. Quum esset non nemo in Senatu, qui diceret non oportere, &c. Nemo etiam nonnunquam de feminis dicitur. Terentius in And. Hoc scio vnum ego, neminem peperisse hic. Plautus Casi. Vicinam neminem amo iuncto magis, quam re.

Nempe, adverbium confirmantis, quod aliquando cum interrogatione ponitur, aliquando sine interrogatione. [Hic est, id est, id est. Ital. *Nempe*, *monstru*, Hispanice, *Ciertamente*.] Cicero pro Ligario. Apud quem huc dicitur Nempe apud eum, qui quum hoc sciret, me tamen ante, quam videri, reipublicam reddidit. Hic vides, Nepe, vim respondendi elegantem habere post nostram ipsorum interrogationem. Idem pro Milone. Quid ergo tulit Pompeius nempe ut quareretur. Plautus in Menacho. Nempe iubes? Im. Iubro hercle verò. Sine interrogatione posuit Terentius in Andr. Nempe hoc sic esse dictum opinor patrem. Quintilianus, Nempe cum in hoc plurimum laboris exhaustimus, ut Rhetoricam ostenderemus bene dicendi scientiam & utilem, & artem, & virtutem esse.

Nemus, nemoris, penultima corripitur. neutri gen. [Hic est, id est. Ital. *Nemo*, *silva*, Hispanice, *silva*.] Proprie dicitur sylva voluptatis causa comparata, & plena amoenitatis: ut & *Nemus*, hoc est a pascendo, siue quod nemoris glandibus olim homines victitarent, siue quod in eo greges atque armenta depasci solent. Nemora (inquit Festus) significat sylvas amenas. Virgilius. 6. Aeneid. Interca videri Aeneas in valle reducta. Seculsum nemus, & virgula sonantia sylvis. Idem eodem, atque inimica refugit in nemus umbriferum. Ovid. 6. Fasti. Est nemus arboribus densum, legeret ab omni voce locus, si non obstreperet aquis. Horatius. 1. Carm. Ode 1. - me gelidus nemus. Nympharumque leues cum Saryris chori. Secernunt populo.

Nemorosus, a, um, Nemoribus abundans. *Id est*. Plinius Epist. 1. 61. Modicus collis affurgit, antiqua cupressu nemorosus, & opacus. Columella. lib. 2. ca. 2. Monte non sublimem & asperum, nec nemorosum & herbidum maxime probauerunt. Ovidius Epist. 1. 5. Est locus in media nemorosis vallibus. Idem. Virgilius. 2. Aeneid. Iam medio apparet Aethra nemorosa Zacynthos.

Nemorensis, fe, Quod ex nemore est, aut quod in nemore natum est. Columella. lib. 9. cap. 4. Sed ex omnibus dederimque noce mel habetur nemorensis, quod ex sparso atque arbutu provenit. Nemorensis rex dicebatur, quod Dianae Aricinis sacrificiis praeerat. Suetonius in Caligula. Nemorensi regi, quod multos iam annos potiretur sacerdotio, validiorem aduerfarij subornavit.

Nemorialis, adiectivum unde Aricia peculiari epitheto Nemoralis dicitur. Martialis. lib. 13. Mittit praecipuos nemoralis Aricia porcos. Nemoralis templum, & Nemoralis stagnum, hoc est nemori Aricino vicinum. Ovidius. 1. de Arte. Ecce sub arbore templum nemoralis Dianae. Idem. 14. Metamorph. Quaeque colunt Seythicae stagna nemoralis Dianae. Nemoriuagus, a, um, Quod in nemore vagatur: ut Aper nemoriuagus. Carul. de Bercynthis, ubi cerua syluiculae, ubi aper nemoriuagus. Nemus etiam, teste Siphontino, peculiariter appellabatur locus quidam haud longe ab Aricia, in quo locus est quod Speculum Dianae dicitur.

Neo, nes, neui, nerum, Significat filium torqueo: estque proprium mulierum. [Hic est, id est. Ital. *Neo*, *neui*, Hispanice, *neui*.] Iustini. lib. 1. Iuvenit eum inter scortorum greges purpuram colo nemem. Plinius. lib. 33. cap. 3. Superque omnia nerus, ac reitex lana modo, & sine lana. Silius. lib. 7. - donum Quod nostrae nevere manus. Hinc Perneo compolitum.

Neobylus, a, um, Lycambis filia, quae quondam Archilochi poetae promissa negaretur, lambis insectari cepit. Lycabem Archilochus, cumque ad laqueum duceret adegisse. Vide supra in dictionibus *Λαμβος* & *Λυκάμης*.

Neocæsaria, a, um, *Id est*, Vrbis Cappadociae, quam Lycus amnis praeterfluit. Autor Plinius. lib. 6. cap. 3.

Neocles, a, um, *Id est*, Philosophus Archeniensis, Epicuri frater, qui de secta sua opus reliquit. Suidas.

Neodunum, a, um, Proleum. lib. 2. cap. 8. Galliae Lugdunensis civitas.

Neogamitis, a, um, *Id est*, *Id est*, *Id est*. Hispanice, *Neogamitis*.] Qui recens vxorē duxit.

Neonitidia, penultima corripitur. Neutri gen. *Id est*, *Id est*. Latine Neouitidia, vel prima dies lunae, aut mensis. Graeci enim menses suos ad Lunae cursum dirigebant, & a primo nouitij die menses suos augebantur.

Neophytus, penultima corripitur. Neutri gen. *Id est*, *Id est*. Nonnullus, quasi *Id est*, *Id est*, hoc est nonum germinem, noua planta. In Sacris literis dicitur, qui nuper ad fidem accessit, quasi nuper initus.

Neoptolemus, a, um, *Id est*, *Id est*. Pyrrhi Achilles filij cognomen fuit, ab eo impositum, quod admodum adolescentulus primum tyrocinium in bello posuerit Troiano. Graeci enim *Neoptolemus*, tyronem, vel novum militem sonat.

Neorissus, a, um, *Id est*, oppidum insignis, iuxta Harmastum fluvium. Autor Plinius. lib. 6. cap. 10.

Neotericus, a, um, *Id est*, *Id est*. Hispanice, *Neotericus*.] Adiectivum a comparatione Graeco *Neotericus* formatum, idem significans quod recens, siue quod nuper fuit. Unde Neoterici scriptores dicuntur recentiores, quibus opponuntur Antiqui, vel priores.

Neotrichus, a, um, *Id est*, *Id est*. Achidis populi sunt, quorum vrbis, *Id est*, hoc est Nova matrona, commemoratur a Stephano.

Nepa, z, Animal venenatum, cauda feriens, quod alio nomine Scorpions dicitur. [Hic est, id est. Hispanice, *Nepa*, *scorpion*, *Id est*, *Id est*.] Cicero lib. 3. de Finibus. Serpere anguileus, natate anaticulas, volare miculas, cornibus vti vides boues, neapas aculeis, suam cuique naturam esse ad vivendum decem Huius nominis prima corripitur. Manilius. lib. 2. - pectat ad sidera ductam.

Eugonem, istaque nepam, spoliisque Ieonem.

Natura huius est, *Id est*, in parietum latibulis delinseat, & quum aliquid senserit, retrocedat. Plautus. Casi. Recedim cedam ad parietem, imitabor nepam: Captandus est horum clanculum sermo mihi. Festus, Nepa Astorum lingua sicut, quod Cancer appellatur: vel, ut quidam voluit, Scorpions.

Nepenthes, neutri gen. *Id est*, *Id est*. Herbae genus est, quae vino infecta tristitiam efficit, animique hilaritatem inducit: unde a quibusdam eadem esse putatur cum buglossa, quae teste Plinio eundem habet effectum. Ab hac exhilarandi virtute huius herbae nomen factum creditur. A priuativa particula, & *Id est*, *Id est*. Plinius lib. 21. capite 21. Attribuunt & hilaritatis effectum eidem potae in vino, eoque quem habuerit nepenthes illud praedicarum ab Homero, quod ea tristitia omnis aboleatur.

Nepesina, a, um, *Id est*, *Id est*. Suidae, civitas Hetruriae, quae Plinio Nepes, & vulgo Nepes dicitur, siue Nepes, qua Nepesini, *Id est*, *Id est*. Silius. Hos iuxta Nepesina cohors, atque Phalisci. Nepesina etiam nomen est herbae, quam Dioscorides secundum calamitae speciem facit. Vulgus herbariorum a pulegij similitudine Pulegium vocat agreste. De hac meminit Plinius libro 10. capite 14, & Columella libro 8. capite 7. Vide in dictione *NEPESINA*.

Nephalia, a, um, *Id est*, *Id est*. Sobrietum festa erant, in quibus non vinum, sed aqua nulla libabatur. Graeci enim *nephalos* sobrios vocant. Apud Athenienses fiebat *nephalia* *Id est*, *Id est*. sobrium sacrificium. Soli, Lunae, Memnoriae, Nymphis, Aurorae, & Veneri, in quo *Id est*, *Id est*. id est ligna sobria cremabantur, quae scilicet ex vite, ficu, & moro non essent. Vide Chiliades Erasmi.

Nephela, a, um, *Id est*, *Id est*. Latine sonat nubem. Nomen proprium vxoris Athamantis, & matris Phryxi & Hellen. Unde Ovidius, Hellen Nepheleida dixit.

Nephritis, a, um, *Id est*, *Id est*. Renum passio, quam scilicet calculo, aut vitere renes infestantur, *Id est*, *Id est*. Graeci renes sunt. Unde Nephretici dicti, *Id est*, *Id est*, qui renum morbo laborant.

Nepeta, a, um, *Id est*, *Id est*. vide supra *NEPETA*.

Nepos, Qui ex filio, filiae natus est, teste Festo: quod natus post sit patrem, quam filius. [Hic est, id est. Ital. *Nepos*, *nepos*, Hispanice, *nepos*.] Cicero pro Deiotaro. Crudelis Castor, ne dicam sceleratum & impium, qui nepos suum in discrimen capitis adduxit. Eius relatum est Ausus, sicut Proavus relatuus est Pronepos, & Proavia Proneptris. Etenim Proavus, aut patrem vel materni pater: & Abavus proavi paterni vel materni pater: item proavix paternae vel maternae, pater: quo Abavia, relatiuaque eius Abnepos, a quo Abneptris. Huius rursus pater dicitur Atavus, Atavia autem pater, Tritavus quibus respondet relatiua Atropos, & Tritropos, Atropetris, & Tritropetris. Qui vero post trinepote sunt, Minores dicuntur, sicut post tritavos, Maiores. Nepotis significatio aliquando etiam extenditur ad fratris & sororis filios, non ex virtute vocabuli, sed ex vi particulae additae, quae ipsius acceptionem detorqueat ad minus propriam significationem. Frater enim filium non absolute vocamus Nepotem, sed Nepotem ex fratre: & aliquando etiam (quavis id rarius sit) Nepotem fratris. Sic etiam aliquando legimus Nepotem sororis, pro Nepote ex sorore. Tranquillus in Caesare, Tres instituit haeredes sororum nepotes. Tacitus. lib. 3. Sororis nepotem in nomen asiecit. Quandoque nepotes, Posterij, *Id est*, *Id est*. vocantur. Virgilius. 6. Aeneid. Postea recensere numeros, clarisque nepotes. Id est posteros & ex stirpe nos nascituros. Per translationem etiam Nepotes dicitur renellae vitium fructificationes, quae postremo loco exortitur dictae, vel quod nulli alteri rei sine viles, quam absumendis vitiis alimentis, quum ipse vnas non ferant, vel quod ad successionem veterum palmitum, veluti nepotes in maiorum suorum locum succedant. Columella. lib. 4. cap. 6. Ex eo loco, unde nepotem ademeris, confestim alterum fundit. Ibidem, Omnes eius intra id spatium nepotes enatos sapius decerpimus. Nepos etiam dicitur de mulis. Idem lib. 6. ca. 37. Itaque cuiusmodi emiliaris nepotibus magis, quam filijs utilior est. Item Nepotes appellatur consumptores, a Nepa, hoc est scorpione, qui (ut Plinius inquit lib. 11. cap. 15) deuorat omnes filios suos, vno solum saluo: siue ab eo quod non aliter his rei suae familiaris cura sit, quia iis quibus pater & avus viuunt. Horatius. 2. Scrm. Vincit enim stultos ratio insanire nepotes. Cicero. de Lege agraria. Vt in rebus suis, ita in Republica luxuriosus nepos.

Nepotulus diminutivum *Id est*, *Id est*. Plautus in Miliare, Si te saluum hinc mitimus te Venerijum nepotulum.

Nepotus, Luxuriosus & prodigij viro. [Hic est, id est. Ital. *Nepotus*, *nepos*, Hispanice, *nepos*.] Seneca de Beneficiis lib. 1. ca. 15. Veto liberalitatem nepotari. Hoc est in prodigialitatem verti, & in eum conferri qui nequit profusus sit. Tertullianus in Apologetico, Avilippus in purpura nepotatur.

Nepotatus, huius nepotatus, Voracitas, & vitae luxuries. *Id est*, *Id est*. Africa Scutilitate ac nepotatu nobilis.

Neptris, huius nepetis, Quae ex filio, filiae nata. Est enim femininum a Nepos. [Hic est, id est. Ital. *Nepetis*, *nepetis*, Hispanice, *Nepetis*.] Cicero de Clacis Orator. Ergo illam patris elegit tunc videmus, & filias eius Mutias ambas, quarum sermo fuit notus, & nepes Licinias. Ovidius Epist. 8. arbitrium nepetis habebat avus.

Nepotinus, a, um, *Id est*, *Id est*. Suetonius in Calig. Nepotinus sumptibus omnium prodigiorum ingenia superavit.

Nepesina, a, um, *Id est*, *Id est*. Saturni & Opis filius, maris deus dictus est a nando, mutatis huius primis (ut inquit Cicero lib. 2. de Nat. deo.) vel (ut Varro placet) a nubendo, hoc est tegendo, quod ut caelum nubes, ita mare terras tegat. Dicit enim Varro, Neptunus est deus maris, vel ipsum mare, quod terras nubat, id est cooperiat. Neptunum autem, ut est in fabulis, mater abscondit, ne a patre deoraretur, eique postea, expulso Saturno, aquam in sortem ecederunt, ut supra de Ioue dictum est. Vntem habuit Amphitriten, ex qua plurimas nymphas suscepit. Tridente habet pro sceptro. Muros Troianos iuvante Apolline condidit.

Neptunus, a, um, *Id est*, *Id est*. Neptuni sacra, quae & Salaria a Salo dicuntur.

Neptunine, es, Patronymicum est femininum a Neptunus. Cat. in Arg. Tene

Thetis genuit pulcherrima Neptunine?

Nequa

NEP. 2945, *νηγορος*, Oppidum est in Cea insula: cuius meministi Ac-

Nervus, Ab antiquis dictus fuit fides, siue chorda musicorum instrumen-
torum. [ῥαβδ. Ital. Corde de Stromenti. Hispan. cuerda de nervio in la mu-
sic.] Varro in Satyra que *est ab alijs* inscribitur, Scientia do-
ctas, quemadmodum in psalterio tenduntur nervus. ¶ Lectum est
S. R. Nervus

Neruium neut. gen. Varro ibidem. Et id dicunt suam Briseidem producere, quæ eius nerui trachere solebat. Ex Nopio.

Neruosus, a, um, Quod multos habet neruos. *[de pphs. Ital. Neruosus, neruosus.]* Hisp. *cofo de muchos neruos.* Plin. lib. 1. cap. 37. Ideo nulla est ei caro, sed neruosa caritas. Per translationem Neruosus dicitur fortis & vehemens, eo quod omne robur in neruis consistat. Sic Neruosus orator dicitur, qui magnam vim & efficaciam sermonis habet. Cicero de Clar. Orat. Quis Aristotele neruosior? Hinc fit Neruosus pro audacter, valide, firmiter. Plancus ad Cicera. lib. 10. Vt vigilanter, neruosiusque nos, qui stamus in acie, subire. Cicer. de Orat. Dicitur enim non Peripateticorum more (est enim illorum exercitatio elegans, iam inde ab Aristotele confirmata) sed aliquantulo neruosius.

Neruositas apud Plin. lib. 19. cap. 1. Neruositas filo equalior. *[de pphs. Ital. Di neruo.]*

Neruius, a, um, Quod est ex neruo. *[de pphs. Ital. Di neruo.]* Hisp. *cofo de neruius.*

Neruius, a, um, Dicitur qui neruis laborat. *[de pphs. Ital. Che patisse infirmitate de nerui.]* Hisp. *el que padece lo mal delos neruos.* Virru. lib. 4. Aquæ neruicos & podagricos efficiunt, sulphureos fontes neruorum labores reficiunt. Ita enim legit Calepinus, quum tamen in omnibus exemplaribus Neruicos legamus, vt proculdubio legendum est. Fit enim à Græca dictione *νευρικός*, quæ nobis neruui sonat.

Nervii, *[de pphs.]* Puerunt populi inter Belgas Atrebatibus vicini, ad Scaldem æquum, omnium Belgarum fortissimi, & maxime feride quibus Cæsar lib. 2. Comment. meminit. Hi nunc *Tornacenses* dicuntur. Vulgo *Tornay.*

Nervii, *[de pphs.]* Populi in Latio iuxta Romam, quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 5.

Nervii, *[de pphs.]* Oppidum in Lucanis, quod vi caprum fuisse repente aduentu Aemyii, testatur Liv. lib. 9. bell. Pun. Inde Nervulones dicti sunt. Sueton. in Augult. Manibus colybo decoloratis Nervulones mensarii.

Nescio, is, Ignoro, non cognoscere Ne, & Scio. *[de pphs. Ital. Non sapere.]* Hisp. *no saber.* Cic. de Orat. Nemo in eo quod nesciat, discretus esse potest. Terent. in Eun. tu pol si sapias, Quod scis, nescis, neque de Eunucho, neque de vizio virginis. Donatus ad monet esse proverbium, Quod scis, nescis, sumptum à Dialecticorum ludis, in quibus huiusmodi quidam ferpi proponi solent, Facio & non facio, Sum amicus, & non sum amicus, Audio, & non audio. Hoc autem proverbio summa taciturnitas, & ceteraque in tacendo fides significatur, quum quis velidetur quod scit perinde continet, ac dissimulat, quasi nesciat. Simile est in Heaut. Tu nescis quod scis, Dromo, si sapias, o. mutum dices. Nescio quid, locutionis formula, quæ vtriusque notæ aliquam, cuiusve causam nobis ignorare esse volumus significare. Terent. in Heauton. Nescio quid tristis est, non temere est, metuo quid fiet. Cicero pro Quint. Postquam nescio quid impendit, & in commune contulit, mediocri quæstu contentus esse non poterat. Terent. in Heauton. Faciam, sed nescio quid profecto mihi animum præstigit mali. Nescio quis. Cicero de Amicit. Quinque si quis asperitate ea est, & immonitate naturæ, vt hominum congressus fugiat, acque oderit, qualem fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus. Nescio quomodo. Cicero de Amicit. Serpit enim nescio quomodo per omnem vitam amicitia. Nescio quo pacto. Idem de Amicit. Nescire Latine. Cicero de Clar. Orat. Non enim tam præclarum est scire Latine, quam turpe nescire. Nescitur, impersonale. Cicero ad Atticum lib. 7. inde verum consistere ipsam vellet, an mare transire, nescitur. Idem 4. Acade. Vt stellarum numerus par, an impar sit, nescitur.

Nescius, a, um, Ignarus, Qui aliquid nescit, siue ignorat. *[de pphs. Ital. Ignorante, che non fa.]* Hisp. *no sabido.* Cic. Fam. 5. ad Lucium, Neque tamen, hæc quum scribebam, eram nescius, quantis oneribus premerere susceptorum rerum, & iam institutum. Id est neque tamen ignorabam. Idem pro Deiotaro, Iratum te regi Deiotaro fuisse non erant nescii. Virgil. 1. Aene. Nescia mens hominum fari, sortisque futuræ. Idem 4. Georg. Nesciuntque humanis precibus manifestare corda. Interdum passivum accipitur pro ignoto, siue incognito. Plaut. in Rud. Nunc tibi amplectimur genæ, egentes opum, quæ in locis nesciis Nescia spe sumus, vt tuo recipias recto, sternis nos, id est in locis incognitis, & incerta spe.

Nesius, a, um, siue Nefus, *[de pphs.]* Nympha marina, Nerci & Doriis filia: *[de pphs.]* hoc est à narando dicta. Autor Hesiodus in Theogo.

Nesius, a, um, Populi Indix, Oceano proximè quibus Plin. lib. 5. cap. 20.

Nesius, a, um, Insula in Campano litore inter Paullipum & Putcolos, quæ alio nomine dicitur Nefis. *[de pphs.]* Lucan. Tali spiramine Nefis. Huius nominis obliquos producit Papinius, Sylvaque quæ fixam Pelago Nefida coronat. Item Accius Aeglog. 1. Hunc illic dum Paullipum iatus omne percerro, Piscosque lego celeri Nefida phasclo.

Nessus, a, um, Nomen est Centauri Ixionis, & Nubis filij: qui quum Deianiram rapere vellet, ab Hercule sagitta confusus est. Vide fabulam latius apud Ouid. lib. 9. Metamorph. Inde

Nessus, a, um, penul. prod. Ouid. in Epist. Deianira, Illi Nesses mihi tibi tertia veneno.

Nessotrophion, penul. prod. *[de pphs.]* Locus vbi anates claustrum aluntur & pascuntur. *[de pphs.]* anates Græci dicuntur, & *νεσος*, alo. Columell. lib. 8. cap. 1. Media deinde parte nessotrophij lacus defoditur in duos pedes altitudinis, spatiumque longitudinem datur, & latitudini, quatum loci conditio permittit.

Nestor, a, um, Filius fuit Nelei & Chloridis, teste Hom. lib. Odys. 1. qui adhuc adolescens bellum gessit, etiam tum viuo patre, aduersum Epous Peloponnesi populos, qui postea Elij dicti sunt: deinde quum Pirithoi nuptijs interesset, aduersus Centauros, qui Hippodamiam rapere conabantur, strenuè pugnavit. Postremo belli Troiani tempore, iam senior effectus, vt idem Homerus in 2. Iliad. scribit, quinquaginta nauidus cum reliquis Græcis principibus ad Troiam venit, quum natus annos nonaginta, iam tertium hominis ætatem viveret: vel (vt ipse dicit apud Ovidium in 12. Metamorph.) quum trecentis annis annu ageret: vbi consilij dexteritate tantum Græcorum rebus profuit, vt Agamemnon profecti non dubitaret, breui se illum fuisse expugnaturum, si decem sibi contigissent Nestores. Nam præter sum-

mam prudentiam ætatis diuturnitate collectam, tanta præterea eloquentia excelluit, vt ex eius ore melle dulcor fluere diceretur gratio. Vxorem habuit Eurydici Clymeni filiam, ex qua septem filios, & vnicam filiam suscepit. Ouid. lib. 13. Qui licet eloquio fidem quoque Nestora vineat.

Nestorides, *[de pphs.]* Patronymicum, & Nestorius, *[de pphs.]* possessivum.

Nestor, a, um, *[de pphs.]* Thraciæ fluvius est, in Hæmo monte nascens, & Abderam urbem præterfluens. Vide Plin. lib. 4. cap. 11.

Neu, pro Nève, abiecta vltima litera per apocopen. *[de pphs. Ital. che non.]* Hisp. *que no.* Virgil. Aen. Neu recipi portis, aut duci in monia possit. Hæc particula geminata elegantem vim habet. Cæsar lib. 1. bell. Civil. Flens Petreius manipulos circueit, militisque appellat: neu se, neu Pompeium absentem Imperatorem suum aduersariis ad supplicium tradant, obsecrat.

Nève, idem quod Ne aut: & interdum idem quod Neque. *[de pphs.]* Cicero. Peto à te, ne id à me, nève in hoc reo, nève in aliis quæras. Idem in Orato. Nève vultus syllabæ deducantur.

Neuolo, neuus, neuult, quasi non volo, vel nolo. Plaut. in Trinum. Filiam meam tibi desponsatam esse audio, nisi tu neuis.

Neuras, adis, *[de pphs.]* Ionum lingua herba appellata est, quæ alio nomine Poterion dicitur: neruorum dissolutiones iuuans: vnde & nomen accepit. Nam quos nos neruos dicimus, Græci val *νευρας* appellant. Hæc etiam in vino pota, ranarum, quas Ruberas nominant, veneno medetur. Vnde & Phrynon vocatur. Plin. lib. 25. cap. 10. Sunt & tanis venena, rubetis maxime. Auxiliatur eis Phrynon in vino potum. Aliqui neurada appellant, alij poterion, &c. Eadem & Paronychia appellatur, quod *νευρα* *παρωνυχια*, hoc est abscissus circa vngues medetur.

Nev, a, um, *[de pphs.]* Insula est Proponctidis, Cysico adiacens, aliis nominibus Elaphionnesus, & Proconnesus dicta. Autor Plin. lib. 4. cap. 18.

Nev, a, um, *[de pphs.]* Populi Scythiæ Europæ, ad Borythenem amnem: quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

Neuris, *[de pphs.]* Herba, quam alij solanum, alij vesicariam appellant. Dioscor. lib. 4. cap. 74. & 75. Hermodas in eundem.

Neurobatæ, *[de pphs.]* pen. cor. Qui omnifariam prærepunt, qui ambulant super neruos, & super neruos. Nam *νευρας* Græci neruos dicunt, Iul. Firm. lib. 7. Matthesius, Oriente Ingeniculo, quod *νευρας* Græci appellant, nati cum testimonio vero Martis & Lunæ, erunt funambuli, oribatæ, neurobatæ, & qui talia peractent.

Neuroides, *[de pphs.]* Species est sylvestris lactuæ, quæ alio nomine Limonium appellatur, multo minoribus folijs, quam Beta sativa, vnde citum interdum caules habens. Autor Plin. lib. 20. cap. 8.

Neurospalton, *[de pphs.]* Herba est quæ Græci *καυροσπαλον*, Latini Rubum caninum appellant. Folium habet vestigijs hominis simile, vnam autem nigram, in cuius acino neruum habet: vnde & nomen accepit. Autor Plin. lib. 24. cap. 14. Sunt ite Neurospasta, imaginucula, quæ neruis quibusdam, & fiducij oculis mouentur, perinde ac si viderent. Vide Cælius Rhod. lib. 7. cap. 16.

Neuter, neutra, neutrum, *[de pphs.]* Ital. *Ne l'uno ne l'altro.* Hisp. *ni uno ni otro de dos.* In genitio Neutrius: olim etiam Neutri, Neutres, quemadmodum Nullus, Solus, & similia. Est autem Neuter Vtrique contrarius, significaque, Nec hic, nec ille. In quo aduertendum est quod dicimus, Neuter alterum, non autem Neuter neutrum: nam si ita dicamus, Neuter alterum diligit, hoc significamus, neque ille hunc diligit, neque hic illum. Quod si Neuter neutrum diceremus, significaretur ne se quidem ipsum vtrumque diligeret.

Neuterò, aduerbium, Significat nec ad vnam partem, nec ad aliam. *[de pphs.]* Ital. *Ne l'uno ne l'altro luogo.* Hisp. *Ni à una parte ni à otra.* Liu. 5. ab Urbe, Et neutro inclinata spe torquetur id est in neutram partem.

Neutralis, & hoc trale, *[de pphs.]* Ital. *Neutrale*, non partiale. Hisp. *cofo neutral, de ninguna parte.* Quod est neutrius partis: vnde Neutralia verba dicta sunt, quæ neque agunt aliquid, neque patiuntur, vt Sto, Iacco, Cubo, Sedco. Hæc in nulla actione, in nulla passione sunt. Sunt alia Neutralia ab vlti dicta, quæ habent actionem, sed passionem nullam: vt, Certo habet actionem, sed non dicimus Certo, Pugnoro, Cœno. Alia sunt quæ patiuntur, sed non agunt, vt Vapulo, Pendeo, Algeo, Languo, & huiusmodi. Quint. lib. 1. cap. 4. Aur quæ femina politione mares, aut neutrali feminas significant.

Neurobi, idem quod Neurob, apud Plaut. in Aulu. Et te vtar iniquiore, & meus me ordo irideat. Neurobi habram stabile stabulum.

Neutiquam, Nequaquam, vel nullo modo. *[de pphs.]* Ital. *Per niente, à nissun modo.* Hisp. *En ninguna manera.* Habet enim aliquid asserionis. Terent. in Hecy. Illud visum est Pamphilo neutiquam graue.

Nex, necis, Proprie mors, quæ ferro fit, aut alia vi. *[de pphs.]* Ital. *Morte.* Hisp. *La muerte violenta.* Neci datus dicitur, qui quouis modo interfecit est: quauis Festus Neci datum intelligi velit, qui sine vulnere interfecit est, vt veneno aut fame. Aufonius in Monosyllabis, Sera veneno potu abstulit Annibalem nex. Sifenna, Quoniam neque mea nex, neque intercessio posse videri illosum dementem reprimere audaciam. Cicero pro Milone, Infidiatori vero, & latroni quæ potest afferri iniusta nex: In necem alterius aliquid facere. id est in damnum & fortunarum euersionem. Vlpian. de crim. Itellionatus, Si quis impolituram fecerit, vel collusionem in necem alterius, Cæsar 6. bell. Gall. Vici in vxores, sicut in liberos, viræ, necisque habent potestatem. Artifices necis, qui nouum aliquid necis genus comminiscuntur. Ouid. 1. de Arte, neque enim lex, iustior vlti est, Quam necis artifices arte perire sua. Necem à Græco dici certum est (inquit Festus) *νεκω* enim mortuum dicunt Græci.

Nexilis, Nexo, Nexus, vnde *νεκω*.

Ni, pro Nisi, per apocopen, id est Si non, subiunctiuo iungitur. *[de pphs.]* Ital. *Si non.* Hisp. *si no.* Terent. in Phormio. Nam ni hæc ita essent, cum illo haud staret. Quodque etiam indicatio. Terent. in Andæ. Mitum ni domi est. Vbi sciendum est, quod Ni, Nisi, Quam & Præterquam semper repetunt eodem casu, qui præcesserunt, vt, Quid est animal, nisi corpus cum anima concretum? *[de pphs.]* Nulli placeat, præterquam mihi. Præter vero semper exigit accusatiuum: vt, Nulli placeat, præter me. *[de pphs.]* Pontius

¶ Ponitur interdu Ni, pro Ne. Virg. 3. Aen. Inter utraque viam leti discrimine parvo Ni teneant cursum, certum est dare linteum tectore. Quem in locum vide ea quæ annotantur. Sertius. Plaut. Ni stultia sis. Hæc particula etiam nonnumquam usurpata est in sponsonibus, ut in iudicio recuperatorio. Cicin. Ver. Act. 4. Sponso facta est cum cognitore, tuo Apronio de fortunis tuis omnibus, ni solum te sibi in decumis dicitur. Idem, P. Rapius Apronius sponso facit, ni Apronius dicitur te sibi in decumis esse socium. Hæc Bud. in Epist. ¶ Interdu Nisi, aduersariæ particula vim habet, vt idē fere significet quod Sed. Cic. lib. 1. j. Epist. Fam. De re nihil possum iudicare, nisi illud mihi certe persuasero, te talem vnum nihil temere fecisse. Ibidem, Nec cur ille tantopere contendat video, nec cur tu repugnes: nisi tamen multo minus tibi concedi potest, quàm illi, laborare sine causa.

NIANTHOS, legeneæthvs.

NICARACHVS, *nicaarchos*, Pictor fuit sua ætate eximius: qui inter alia Venentem inter Gratiæ & Cupedinem pinxit: & Herculem cristem infantem parentem. Plin. lib. 35. cap. 11.

NICANDER, *nicanor*, vel Nicandrus, dii, Colophonius Grammaticus, & Poeta, & Medicus tempore Atrali iuuenis illius, qui Gallogreos vicit. Scripsit de Theriacis, alexipharmacis, & de agricultura. Præterea Curationum collationes, & Prognostica Hippocratis verbis edidit, aliæque complura. Auctor Suidas, Cicero de Orat. Nicandrus homo ab agro remotissimus, de agricultura tamen diligentissimè scripsit, tota vis est eloquentia.

NICANOR, *nicanor*, penult. product. Alexandrinus, Grammaticus, sub Adriano principe, æqualis Hermippo Berytiensis scripta enumerantur à Suida.

NICARCHVS, *nicaarchos*, Philosophus fuit Corinthius, sub Periandro, cuius meminit Plutarchus in Sympolio septem sapientum.

NICAGIA, *nicaia*, insula est exigua, circa Narumia qua insulani Nicasij, *nicaia* appellantur. Stephanus.

NICATOR, *nicator*, Cognomen fuit Seleuci potentissimi regis, qui vt Appianus inquit in Syriacis in bello semper inuictus extitit.

NICATORIS, *nicatoris*, Syriæ oppidum à Seleuco Nicatore conditum appellatur: cuius incolæ dicuntur Nicatoriæ. Stephanus.

NICOTIANUM, *nicotianum*, Laudatissimè vnguenti genus, ita dictum ab artifice Nicotæ. Martia. lib. 6. Landas pinguis Nicotiana.

NICOLA, *nicola*, siue potius Nicæa per diphthongon, *nicaia* Stephano, & Suida, multarum urbium nomen est, quarum vna est Gallia, non procul à Varo fluuiò, à Massiliensibus condita: altera Asia & Bithynia metropolis, quam primus Antigonus Philippi filius condidit, & Antigoniam nominauit. Postea Lyfmachus à nomine uxoris, Antipatri filii, Nicæam appellauit. Urbis ambitus stadiorum sexaginta fuit, in figura quadrata, in campo sita. Habuit quatuor portas ad rectos angulos: quæ ex vno lapide, qui circa medium gymnasium positus erat, omnes eceiebantur. Hic iubente Constantio clarissima illa synodus celebrata est, trecentorum & decem & octo episcoporum, in qua perfidum Atrij dogma recitum fuit. ¶ Tertia huius nominis vrbs Stephanus apud Locros Epimendicis constructam in Ilyride: quintam in India: sextam in Corsica insula: septimam in Leudris Bæotia: & octauam in Thracia.

NICEPHORIS, *nicephorus*, Oppidum est Mesopotamiae, non procul ab Euphrate fluuiò, ab Alexandro magno conditum. Auctor Plinius lib. 6. cap. 16.

NICETES, *nices*, Smyrnis sophista, Adriano principi gratissimus fuit, ab eoque Muzæo Aegyptio adscriptus. Quam causâ tectat, foro etiam aptissimè videbatur. Adeo ingenium ad vitæque dicendi rationem accommodauit, vt genus iudiciale sophistica quadam facilitate exornauerit, sophistæcum verò & vmbatle forenibus aculeis roborauerit. Genus dicendi antiquum & politum retinuit, lasciuus nihilominus, & dithyrambicus visus. Ex Philostrato.

NICIAS, *nicias*, Pythæ medicus, qui olim ad Fabricium veniens, ei promissum Pythæum se veneno necaturum. At ille auersus facinus, Pythæo rescriptis vt à Nicia sibi caueret. Curtius. ¶ Nicias Grammaticus Romæ, familiaris Pompeio & Ciceroni, qui eius in epistola quadam ad Atticum meminit: item Epistola ad Dolabellam, Tranquillus. ¶ Nicias item nomen viri Atheniensis nobilissimi. Aristoteles scribit tres viros Athenis eodem tempore æque potentes fuisse, Niciam Nicærat, Thucydidem Milesum, & Theramene Agnonis. Thucydides huius natu aliquantulum maior, multa cum Pericle clara pro Republica gessit. Post mortem Periclis ad Niciam primæ partes delatæ sunt. Missus igitur imperator vnâ cum Demosthene altero ducē contra Syracusanos, qui Giliippum Lacedæmoniorum ducent auxilio accefferant, infestissime pugnantibus ambo à Syracusanis in bello capti sunt, in carceremque coniecti, sibi manus attulere. Nicias Marco Crasso ex hostis comparatus à Plutarcho in Paralleliis: quod & diuitiis abundauerit, & eandem fere exitum hic apud Siculos, ille apud Parthos inuenit. ¶ Nicias alius Atheniensis pictor, qui teste Plin. lib. 35. cap. 11, diligentissimè mulieres pinxit, lumen & vmbas custodiuit: atque vt eminebant & tabulis picturæ maxime curauit. Hic etiam in artem tanta contentione animi incubuisse dicitur, vt cibum sumere sæpe oblitus sit. Aelianus de varia historia.

NICETERIA, *nicesia*, Sunt præmia telara ex victoria, vt torques. Iuuenal. Satyr. 3. Ex ceratoma fere niceteria collo. Dicta Niceteria, à *nigra*, quod est vinco. ¶ Niceteria præterea dicitur sacrificia, & publica conuiuia, quæ victoria adepti victores facere solent. Budrus in Pandect.

NICO, *nico*, Fuit vnus ex tredecim principibus Tarentinorum, qui conuenerunt in Annibalem: tandemque comprehensus cum Philomene, ad Annibalem deductus est. De quo Liu. Decad. 3.

NICOERON, *nicoerion*, Cypriorum tyrannus, qui Anaxarchum philosophum malles fectus exdi iussit. Vide ANAXARCHVS.

NICOLAVS, *nicolaus*, Damascenus, *nicholaus* à *nicholaus*, Peripateticæ sectæ philosophus fuit, Herodi ludæorum Tetrarchæ, & Augusti Cæsaris familiaris, qui viuensalem historiam libris 80 complexus est. ¶ Nicolaus alius fuit ex Myra Lycia ciuitate, sagrantissimus Christianæ religionis propagator, qui sub Constantio Cæsare vixit. ¶ Fuit item Ni-

colaus quidam Sophista, ex eadem Myra ortus, Dioscoridis Grammatici frater, qui etiam Rhetoricam conscripsit, & meditationes quasdam. De his omnibus vide plura apud Suidam.

NICOMACHVS, *nicomachos*, penult. cor. *nico*, *machos*, Nomen patris Aristotelis philosophi. ¶ Nicomachos quinque tradit Suidas, Primum ex Alexandria Troadis, poetam tragicum, qui scripsit tragedias vndeclm. Secundum Atheniensem, item tragicum, qui vicit Euripidem & Theognon. Nicomachum item medicum, Marthæonis filium, Aesculapij nepotem, qui scripsit de medicina libros sex, & in Philosophia vnum. Reliquos duos, patrem & filium Aristoteles ponit, ambos medicos: quorum filius scripsit commentarios in Physica patris. Sextum Nicomachum addit, Plinius pictorem, Aristodemi filium & discipulum, qui pinxit æprou Proserpina (quæ tabula fuit Romæ in delubro Minervæ in Capitolio, sub prædiculam Iuuenturæ) Scyllamque quæ erat in templo pacis. Auctor Plin. lib. 35. cap. 2.

NICOMEDVS, *nicomedes*, penult. prod. Nomen proprium regis Bithynia, Romanorum amici, qui olim raso capite sumptis pileum, & se Romanorum libertum vocauit. Hic in adolescentia eo nomine male auduit, quod turpi obsequio sibi Cæsarem crederetur concessisse.

NICOMOL, *nicomolus*, Vulgo *Nicholus*, *comedia*, Ciuitas Bithynia, à Nicomede rege, qui eam condidit, appellata. In huius ciuitate villa Magnus Constantinus obiit: qui quid veller in Iordane fluuiò baptizari, atque idcirco Hierosolymam pererit, morte præuentus ab Eusebio Nicomediensi episcopo. Atrianæ perfidie sectatore, baptizatus est. Quæ res Christiani principes fidem apud plebsque in dubium vertit. Sed non est verisimile eum principem qui per omnem vitæ suæ Atrianæ dogmatis hostis fuerat, in extremo spiritu ei demeritæ cōsensisse, quam summo studio de suo Imperio prius eliminauerat.

NICOMIAT, *nicomia*, Oppidum est Ponti, ad Istri fluminis ostiacuius incolæ dicuntur Nicomiatæ. Auctor Stephanus, & Strabo lib. 7.

NICOPHANE, *niciphane*, penult. cor. Nomen pictoris insignis, cuius meminit Plin. lib. 35. cap. 10. Annumaturat (inquit) lus & Nicophranes, elegans & concinnus, ita vt reuoluta opera pingeret propter æternitatem ærum, imperuosi animi, & cui pauci comparantur. Corbularius et & grauitas artis.

Nicophoros, *niciphros*, Fructus est, ex generibus hederæ, alio nomine Smilax appellatus. Vide Plin. lib. 24. cap. 10.

NICOPOLIS, *nicipolis*, Vulgo *Prinisa*, Ciuitas Epiri, à victoria Augusti appellata, qui quum Cleopatram, & M. Antonium apud Actium prælio superasset, in proximo litore urbem condidit, & à victoria sua Nicopolin appellauit. ¶ Est & Nicopolis alia in Bithynia: ætæternitas in minori Armenia: & quarta inter Ciliciam & Syriam, ab Alexandri victoria ita appellata, qui ibi Darium superauit, quum antea illud diceretur.

NICOSTRATA, *nicostrate*, Euandri mater, quæ, quod fatidica esset, à carminibus Latine Carmenis est appellata.

NICOSTRATVS, *nicostratus*, Macedo, orator inter decem scdus, tempore Marci Antonij & Dionis Chyrsostomi, & Aristidis oratoris æqualis, scripsit nonnulla, vt auctor est Suidas. ¶ Fuit item alter Nicostratus, poeta comicus, cuius meminit Athenæus in Dipnosoph. ¶ Nicostratus citræadus, & Laodocus, quum inter se certarent, dixit Nicostratus Laodocum esse in magna arte parum, se autem in parua magnum: fatidique non domum diuitiis, sed artem studio & diligentia augere. Aelianus de varia historia.

NICTO, *nicto*, Ad canes pertinet, quum sentiunt odorem leporum, seu perdicum. [i. e. Ital. *osfina*. Hisp. *Canis*.] Festus, Nictæ canis in odorandis vestigiis ferarum sentit gannire: vt Ennius lib. 10. Veluti siquando venatilis venatica veneno capta solet, si forte ex nare sagaci sentit, vocat nictit, vlulat, quæ ibi accita est. Hæc Festus.

NICTO, *nicto*, as, frequentatiuū verbi Niuco, es, Est oculis signum dare, claudendo vel alterum vel utrumque. [i. e. Ital. *oculare*. Ital. *Cenare*, *accenare*. Hisp. *hacer* & *dar* final de los ojos. Plaut. in Aæn. Nec illa vili homini nictet, nictet, annuat. Plin. lib. 11. Plerique, verò naturale est, vt nictare non cessent, quos pauidiores accipimus. Pro eodem etiam legitur Nictor deponens. Ibidem cap. 37. Grauioribus alium inferiore genâ conuenit, eadem nictant ab angulis membrana obeunte. ¶ Nictari (inquit Festus) est oculorum, & aliorum membrorum nisu sepe aliquid conari. Lucr. lib. 4. Hic vbi nictari nequeunt, insisteretque alis. ¶ Hinc deducunt verbalia, Nictatio, & Nictus. Cæcili in Pugn. Tamen inter laudandū hūc cumidum Tremulis palpebris percutere nictus: hic gaudere & mirari. ¶ Compositum est, Annictio, quod est nictu alicui quippiam significo. [i. e. Ital. *Annictare*, *Annictare*, *Annictare* leuiter oculo annuit.]

NICTATIO, Oculorum conclusio, & apertio. [i. e. Ital. *Nictatio*.] Plin. lib. 11. ca. 37. Nec gens quidem omnibus ideo neque nictationes iis, quæ animal generant.

NIDAMENTUM, Locus vbi nidulantur aues, apud Plaut. in Rud. In neruo mille hodie nidamenta congeret.

NIDEO, des, dui, cuius compositum Nideio in frequentiori est vsu. [i. e. Ital. *splendere*. Hisp. *Resplender*.] Et modo significat splendē. Stat. lib. 10. Theb. Emicat effliges, & ipsa orichalcica reident. Plin. lib. 7. Neque in recessu gemma, aut in directu reident. Horat. lib. 1. Carm. Non ebur neque aureum Mea reident in domo lacunar. Modò redoleos vnde Nidor oris, de quo infra.

NIDUS, nidi, Auium domicilium, à nidore (vt puratur) quod mali odoris sint auium cubilia. [i. e. Ital. *Nido*, *Nido*. Italice & Hispanice, *Nido*.] ¶ Quandoque tamen Nidus accipitur pro sortu auium, quasi cōtinentes pro contento. Virg. 4. Georg. ipsæque volentes Ore ferunt dulcem nidis immixtus elcam. ¶ Quandoque pro quodam valis genere, & nidorum similitudine Varro, Lymphaque & lacuna fontium allata nidos implent. ¶ Et Nidi dicuntur in quibus merces in tabernis separatim teneantur. [i. e. Ital. *Nido*.] Martial. lib. 1. De primo dabit, alterove nido Ralium pumice, purgatque cultum.

NIDULUS, diminutiuum, Paruus nidus. [i. e. Ital. *Nidulus*. Hisp. *Pequeño nido*.] Gell. lib. 2. cap. 29. De auiula: nidulo lepidè, atque iucundè pexmonet.

NIDISCO, cas, Nidum facio. [i. e. Ital. *Fare nido*. Hisp. *Anidar* & *hacer* & *pacer nido*.] Virgil. in quodam Epigramm. Sic vos non vobis nidificatis aues.

Nobiliter, aduerbium, insigniter, & decoré. [Nobilitas, Ital. Nobilitas. Hispan. Noble, & nobilitas. Plin. lib. 34. cap. 8. Possidonius qui & argentum exlavit nobilitat.]

Nocere, es, cui, tum, Obium, aut damnum, aut iniuriam alicui infero, aut sollicitudinem eius impedio. [Nocere, Ital. Nocere. Hispan. Empecer.] Col. lib. 1. Non nocet ei nocturnis toribus, alius ex causis, dum a peccatis & auius vindicetur. Cic. 3. Offic. Eodem modo constitutum est, ut non liceat sui commodi causa nocere alteri. Quid. 1. Meta. nocuit sua culpa duobus. Virg. 10. Aeglog. Surgamus: solet esse gratis cantantibus vmbra. Iuniperi grauis vmbra nocet & frugibus vmbra. Horat. 1. Epist. 1. nocet empta dolore voluptas. Plaut. in Milit. cum accusatus ioxit, iura (inquit) te non nociturum esse hominem de hac re neminem. Nocere noxam. Liv. 9. ab Vrbe, Atque ob eam rem noxam nocuerunt. Nihil nocet. Cic. ad Attic. lib. 12. De quo nihil nocuerit, si aliquid cum Balbo esset locutus.

Nocetur, impersonale. Cic. 4. Ver. Cōfirmat his curaturum se esse nequid ei per filium suum noceretur.

Nocens, nocens, participium, vel nomen, Qui iniuriam aut maleficium commisit, aut qui alteri nocuit, damnumve intulit. [Nocens, Ital. Nocente. Cic. 2. Offic. Ita habendum est religioni, nocentem aliquando & nefarium, impiumque defendere. Idem pro Sestio, Neque nocentes sunt, nec pax improbi. Hinc Nocentior, & Nocentissimus. Horat. Epist. 3. Edat cunctis alium nocentius. Quid. 1. Meta. Iamque nocens ferrum, ferroque nocentius aurum. Proderat. Cic. 2. Ver. Se avarissimi hominis cupiditatis facillime posse, nocentissimam victoriam non posse. Innocentes, adverbium, & participium, qui ab omni iniuria maleficiove abstinent. Innocentia, virtus, & laus, integritas. Sallust. in Jugurt. Vbi quae Metellus agebat, ex nuntiis accepit, simul & de innocentia eius testis Romae factus, diffidere, ac tum demum veram deditionem facere conatus est.

Nocenter, aduerbium, [Nocenter, Ital. Nocente. Col. lib. 8. cap. 1. Robusta crura, nec longa, sed infestis velut sudibus nocenter armata.]

Nocui, Qui nocet. [Nocui, Ital. Che nuoce, nocente. Hispan. Cosa da nuca, & empetente. Cic. 3. de Legib. Magistratus nec obediētem, & nocuum ciuem multat, verberibus, vinculisque cohercet. Innocuus, adverbium, qui non nocet. Quandoque tamen passivum sumitur pro eo cui non nocetur. Sed de hoc loco loco.

Noctescere, Noctu, vide N O T.

Noctua, x, Avis à tempore nobis dicta, quo gemit, vel volat. [Noctua, Ital. Ciueta. Hispan. La lechuza.] Plin. lib. 10. cap. 17. Noctuarum contra aves solers dimicatio nemine circumdatur multitudine resupina pedibus repugnans: collatque in arctum, iostro, & vaguibus totae ceguntur. Noctuas Athenas ferre, proverbio dicuntur, i, qui eodem aliquam afferunt, vbi eius maxima est copia. Ferunt enim, noctuarum maximam vim Athenis esse.

Nodia, Herba est (inquit Plin. lib. 24. cap. 19.) coriariorū officinis nota, quae alio nomine Mularis dicitur. Nomias curat, efficacissimamque ex vino aut posca pota, aduersus scorpiones vim habet.

Nodus, di, Proprie ligatura quae non facile soluitur. [Nodus, Ital. Nodo, græco. Hispan. El nudo.] Cic. de Vniu. Omnia autem duo ad coherendum tertium aliquid requirunt, & quasi nodum, vinculumque desyderant. Virg. 8. Aeglo. Nectit tribus nodis terno Amarylli coloris. Idem 1. Aeneid. Nuda genu, nodoque sinus collecta fluentes. Horat. 3. Carm. Ode 21. Segnisque nodum solvere Gratia. Nodus Hercules, proverbij speciem habet pro vinculo arctissimo, & quod non facile solui possit. Fertur enim Hercules nodi quoddam genus ostendisse, in quo seque principium, neque finis appareret: propter quod posteris & admirationi fuit, & religioni: eoque necedendi genere vti solent in obligatis vulneribus. Plin. lib. 18. cap. 6. Vulnera nodo Herculis praeligare, mirum quanto ocyor medicina est. Huiusmodi etiam nodo, aurore Festo, noxæ nuptæ cingulum, boni ominis causa vinciebatur, quem maritus deinde in lecto soluebat: quo commemo significare volebant, indissolubile futurum earum nuptiarum vinculum. Vide de hoc plura in Etrasm Adagis. Dicitur præterea nodus in arbore, & in digito, eminens ille callus, vbi veluti colligati simul rami esse apparet. [Nodus, Col. lib. 3. Eius imam partem, quam in terram demissurus es, acutissima falce iuxta nodum rotunda plaga amputato. Liv. 1. ab Vrbe. Baculum sine nodo aduocari tenens. Arundine nodi, Claudianus de Torpedine. Corporum nodi, pro articulis. Plin. lib. 11. cap. 37. Nerui nodos corporum, qui vocantur articuli, alibi interuentu, alibi ambra, alibi transitu ligantur. Crura sine nodis, Cæsar. 4. bell. Gal. 4. Articuli nodi. Plin. lib. 11. cap. 37. Sed quibus ceruix & multis vestrebratibusque orbiculat ossibus flexilis ad circumspicuum, articuloz nodis iungitur. Accipitur & Nodus pro enigmate, vel questione aliqua difficili, & generaliter pro quacunque difficultate. Celsus ad Cic. Fam. 8. Incideramus enim in difficultatem nodum. Idem Atti. lib. 5. Dum hic nodus expeditur. Hinc est vetus illud proverbium, Nodum in scirpo queris: quod dici solet in homines vehementer scrupulosos, & anxios, qui etiam in re facillima scrupulum inveniunt. Tractum est proverbium à leuitate scirpi, quem constat omni prosus carere nodo. Terent. in And. At mihi vnus scrupulus etiam restat, qui me male habet. 2. dignus es. Cum tua religio odio nodum in scirpo queris. Nodus ite in exercitu dicitur densa pedum multitudo, quod non facile possit resolui. Cælestis nodus, sydus piscium olim dicebatur. Cic. in Arato. Quam veteres soluti Cælestem dicere nodum. A nodus sunt Enodis, & Inenodabile, Intermedium, de quibus diximus suis locis.

Nodulus, diminutivum, & participium. Plin. lib. 21. cap. 1. Dein nudantibus se nodulis in facie nigri vini, vel Græci, mensis Martio macerantur.

Nodosus, 2, am, Quod multos habet nodos. [Nodosus, Ital. Liguato, annodato. Hispan. Anudado, & nodoso.] Plin. lib. 3. cap. 1. Tantra copia inuicta, & reia arcendis feris podium protegentia succinis nodarentur. Lact.

de Opific. Deus igitur solidamentum corporis, quæ ossa dicuntur, nodata & adiuncta inuicem, nervis alligantur, atque confutur. Virg. lib. 4. -rines nodantur in aurum. Cato de Re rusti. cap. 33. Vites bene nodantur per omnes ramos. Huius composita sunt, Enodo, quod nodatum erat solio. Ad. Per translationem significat declaro, expono. Gell. lib. 12. Ad hunc modum Iulianus enodabat, diiudicabatque veterum scriptorum sententias, quas apud eum adulescentes legebant. Lib. 2. ad Heren. Deinde contraria legis enodabimus voluntatem, & eam trahemus ad nostræ causæ commodum. Interdum Enodare, est arbores à nodis purgare, & enodes facere. Colum. lib. 5. cap. 5. Quæ vltus à positione bene prouenerit, eius summa virga salce debent exnodari. Connodo, & Innodo sunt eiusdem significationis cum simplici: & habent penultimam productam.

Nodatio, onis, pro nodositate. Vitru. lib. 1. cap. 9. Præcisa altè circiter pedes viginti, & percolata propter nodationis duritiem.

N O D I, pen. prod. Deus quem diuus Aug. in lib. de Ciuit. Dei ex Varone scribit cultum fuisse à veteribus Romanis, putantibus Proserpinam fructibus præpositam germinantibus & proserpentibus: genitricis verò nodis, quæ culmorum, deum Nodinum: inuolucris autem illis folliculorum, deam Volutinam: quum folliculi patebant, quæ exeat spica, deam Patelenam: quum fegeres nonis alicui exquantur, Hostiliam deam: quia hostie ac hostilium veteribus exequationem significabat. Floram quoque adiciunt, & Lactucinam, ac Maturā, quæ florentibus lactescitibusque ac maturecentibus præline frumentis.

N O D O, Oppidum est Hispaniæ Tarraconensis, in tractu Asturum in peninsula Pisci. Auror Plin. lib. 2. cap. 20.

Noëgentum, Amiculi genus est, autore Festo, prætextum purpura, coloris candidi: unde etiam pro candido quandoque ponitur. Lilius Andron. Lachrymas de ore noëgenti detestit.

Noëma, aris, & iugis, Est sententia quoddam genus, quum alibi intelligitur quam videtur dici: ut si quis dicat, Aliquem nam cubit emungere, quum velit indicare ipsum esse falsamentarium. Aliud exemplum ponit Quintil. lib. 8. cap. 5. de muliere quadam, quæ quum fratrem cepius è ludo gladiatorio redemisset, tandem dormienti, ne rotas vitæ discrimen subiret, pollicem præcidit. Quo nomine quum frater aduersus eam calionis ageret, Eras, inquit, dignus qui integram haberes manum, hoc est ut iterum in arenam descenderes, & nullo te redimere interficeres.

N O T M A O V S, Vide N E O M A O V S.

N O T A, & a Ptolemæo, Campaniæ vrbs mediterranea, quam Virgilius ob aquam sibi denegatam è carmine suo crassile dicitur. Hanc prius Sidicinum fuisse dictum scribit Plinius lib. 3. cap. 5.

Nolo, Ex Non, & Volo. [Nolo, Ital. Non volere. Hispan. No querer.] Terent. in Eunue. Noui ingenium mulierum, Nolut vbi velis: vbi nolis, cupiunt vltro. Idem in Eunue. -nolo me in via. Cum hac veste videat. Cic. in Orat. Libenter etiam copulando verba iungebantur. So. des, pro Si audeas: Nolle, pro Non velle. Non nolle, pro Velle. Cic. 4. Ver. Vt quum tabulas nouo magistro traderem, exempla literarū ipsi habere non nollent. Nolens, participium. Lucan. lib. 1. -quanvis nolente Senatu. Traximus imperium. Q. Veteres Neuolo, neuis, neuit, dicebant. Plaut. Filiam meam tibi desponsatam esse audio, nisi tu neuis.

N O M A, dum, & iugis, Africæ populi inter Zepagianam regionem, & Mauritaniam siti, qui postea literis aliorum multis Numidæ appellati sunt. Hos scribit Sallustius ex Persis triquit traxisse, qui Herculeum in Hispaniam sunt comitati: eoque mortuo, in Africam transisse, loca occupasse Oceano proxima, alieque nauium inuestos pro rugurij habuisse: deinde paulatim per conubia sibi Geculos miscuisse: postea, quæ Numidæ nomen propter multitudinem à parentibus digressos, possedisse ea loca quæ proximè Carthaginem Numidia appellatur. Hæc ille. Dicit autem sunt Nomades, & iugis, hoc est à pascendo, quod pastio: bus præcipue vacantes, herbisque vno in loco depalpis, papilionibus suis curribus alio transueherent. Sunt & alij Nomades in Scythia supra Mæotim, Agathyris & Bactridis finitimi, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

Nomæ, & iugis, Vlcera quæ depalcent, vorantque serpento corpus. Plin. lib. 23. cap. 4. Tosti autem, & cum melle triti, nomas repurgant.

Nomarchia, & Nomarcha, & vide in dictione N O M O S.

Nomen, inis, [Ital. Nome. Hispan. Nombre.] Quasi nouimen, (inquit Festus) à Noso, quod noticiam faciunt: nam per id, quæqueque nomina agno scitur. Vel Nomē dicitur, quasi noramen. Aut à Græco νόμος, abiecto α. Proprie autem nomen dicitur, resle Nonio, proprium vocabulum singularum, hoc est quod singulari res appellantur. Inde Nomino, as, quod est nomen alicui rei imponere. Id autem fit dupliciter. Aut enim vniuerso generi nomen imponimus, quod grammatici Nomen appellatum vocant: ut quum animal rationale hominem dicimus nomen. Aut singulis rebus peculiare nomen imponimus, quod illi cum alio non sit commune. Hoc à Grammaticis nomen proprium appellatur. Quod sic definitur à Cicero, Nomen est quod vnicuique personæ attribuitur, quo quæque suo proprio, & certo vocabulo appellatur. Hoc rursus diuiditur in quatuor membra. Prænomen, Nomen, Cognomen, & Agnomen. Prænomen interdum vna, interdum duabus, interdum tribus literis notabatur: ut, C. Caius, G. Gneus, Sex. Sextus. Fuitque nonnulla ratio prænominis: nam & Quintum ideo dixerat, quod quinto fortassis loco natus esset: Lucium, quod initio lucis exortus: Gneum, à corporis effigie. Cognomen maiorem est, tractum ex familia vel sanguine, & iugis, ut Cornelius ex Cornelis. Nomen autem proprium personæ est, quod proprium gentilitium, hoc est quod originem gentis vel familiae declarat, ut Cicero, Scipio. Agnomen extrinsecus venit, & hoc tribus modis. Aut ex animo, ut Superbus, Pius, Aut ex corpore, ut Crassus, Pulcher. Aut ex fortuna, ut Africanus, Gothicus, Asianus, Numantinus, à deis: quibus gentibus hoc raro visum. Cognomen nanque, siue Cognomentum potius, quam Agnomen dicitur. Cicero, Scipio ille, cui Africanus fuit cognomen. Idem ad Atticum, Tæque non cognomen solum Athenis deportasse, sed humanitatem & prudentiam intelligo. Romani plerumque tribus vti solent nominibus: nonnulli etiam quatuor: ut, P. Cornelius Scipio Africanus vbi

ubi Publius est prænomen, Cornelius nomen propriè dictum, Scipio cognomen, Africanus agnomen. Et nomen quidem atque cognomen omnium eiusdem familiae commune erat, prænomen verò tantum singulorum. Prænomen itaque illud erat, quo fratres, aut gentiles à se mutuo distinguebantur: ut pater appellabat ex duobus filiis alterum Publium, alterum Lucium: nec aliter inter se fratres ipsi vocabant. Quidam etiā à vestimento cognomen sortiti sunt, ut Antonius Caracalla. Quidam à pecore minori, ut Porcius Scrophus. Quidam à pecore maiori, ut Equitius, Taurus. Quidam à piscibus, ut Sergius, Orata, Muræna. Quidam ab arboribus, ut Fronditius. Quidam ab ea re quam optinere se crederent, ut Fabius, Lentulus, Cicero, Piso: quoniam hoc nonnulli à pinfendo dictum putant. Pileum autem cognomen inde tractum putatur, quod qui primus in ea familia hoc cognomine dictus est, pilei usum inuenerit. Aliquando Nomen pro decore, cognitione, & dignitate ponitur. Virgil. 2. Aeneid. Auulsumque humeris caput, & sine nomine corpus. Interdum pro generositate. Idem lib. 2. Georg. Aut pomis sua nomina seruat. Interdum pro nobilitate generis, & pro ipsa fama, aut celebritate. Virgil. 2. Aeneid. & nos aliquod nomenque, decusque Gessimus. Quid. 10. Metamor. Magnum & memorabile. Nomen etiam accipitur pro genere: ut apud Virg. nostrumque in nomen ituras. Nomina præterea dicuntur, teste Budæo, capita, vel (ut hodie loquimur) articuli rationis argumentis, in quibus descripta sunt nomina debitorum, quibus pecunie expensæ sunt. Cic. 3. Verri. Satis re elapsurum omni suspitione arbitrare, si quibus pecuniis credebatur, ut expensum non feresse: quod in tuas tabulas vllum nomen referret, quum tot tibi nominibus acceptum Curtii referrent: quid proderat tibi expensum illi non tulisse? Nonnunquam nomen accipitur pro ipso debitore. Colum. lib. 1. ca. 7. Vel optima nomina non appellando fieri mala, sanctorum Alphius dixisse verissime fertur. Hoc est etiam si optimi sint debitores, si tamen diutius debitum exigere distuleris, negligentiam tandem eos fieri non soluendo. Sæpe etiam Nomen accipitur pro ipso debito. Cic. ad Atti. lib. 1. 6. Nomina mea per deos expedi. Idem ad eundem lib. 4. Salaminios autem adduxi, ut totum nomen Scaptio vellet solvere. Ponitur etiam Nomen aliquando pro causa. Cic. de Amic. Ab amicitia Qu. Pompeij meo nomine re remouetur, ut scitis, Scipio. Idem in Vat. Non tam tuo, quam Reip. nomine. Cas. 3. bell. Gal. Odisse etiam suo nomine Cæsarē, & Romanos. Nomen aliquando transit in aduerbium: ut, Torumque ruerunt: id est torum, *ad id*. Item aduerbiū in nomen: ut, apud Persium, lam eras hesternum consumpsimus, ecce aliud cras. Nomina tamen in aduerbium migrantia suam sepe seruant quantitatē: ut apud Virg. 3. Aeglog. Transfusa tuentibus hircus. Nam Transfusa quum aduerbium sit, a tamen breuis est, quia venit ex nomine, quum sciamus in a terminata aduerbia longa esse. Nomina per diuersos casus loco aduerbiorum ponuntur. Per nominatumque: ut Fors pro Fortē, Reces pro Receter. Per genitium, Militia pro in Militia. Per datium, ut Vespere, Ruri, Sorri, per sortem. Per accusatiuum, Ut Torum pro Toruē, Clarum pro Clarē. Per ablatiuium, ut Rure, Domo.

Nomino, as, Appello, nomen impono. *nomino*. Ital. *Nominare*. Hisp. *Nominar*. *ponere nomen*. Lat. lib. 4. Si autem diuinus non sit, ne Deus quidē sit, unde ipsa diuinitas nominatur. Cic. de Amic. Amor enim, ex quo amicitia est nominata, princeps est ad beneuolentiam coniungendam. Interdum accipitur pro Nominatiu compellere. Plaut. in Most. Hem quis me nominat? Idem in Aul. Alienum hominem intromittere nemi-nem. Quid illa aut amicum, aut patronū nominet. Nominare teste Budæo, aliquando etiam ponitur pro Declarare, ut vulgō dicimus, & exprime. Cic. pro Lelio, Multi à me lumini viri prædicarētur, quorum partim nimia libertas in adulescentia, partim profusa luxuries, magnitudo aris alieni, sumptus, libidines nominarentur. Est etiam nominare, præsentem siftere, & ut iuris Pontificij scriptores dicunt, sui patronatus habere: hoc est nominare designandum, de quo vide testimo-nium in dictione Nominatio. Hinc Denomino, quod idē est quod nominare, sed nomen alicui impono. *denomino*. Colum. lib. 4. Quippe vniuersæ regiones, regionumque singule penē partes habent propria vitium genera, quæ consuetudine sua denominant.

Nominatus, Nomen ex participio pro celebri. *nominatus*. Ital. *Nominato*, celebratus. Hisp. *Nominado*, bien famoso. Cic. 6. Verri. Quid illa Attalica, tota Sicilia nominata ab eodē Heio peripetasmata emere oblitus es? Plin. lib. 1. 1. cap. 19. Vicinia est Bactriana, in qua Bdelium nominatissimum.

Nominatus, aduerbium, Per singulorum nomina. *nominatus*. Ital. *Nominatus*, ad id per nomen. Hisp. *Nominado*, ad id per nomen. Plin. Quum villico omnes nominati assignati essent. Luc. lib. 1. ab Vrbe, Demisso Senatu, Consules in tribunal ascendunt, cuncti nominati iuniores. Dicitur tamen & de vno: ut Tenens eruentum pugionem Brutus, nominati Ciceronem inelamauit. Aliquando etiam accipitur pro Expressē. Cic. lib. 3. Offic. Quicquid enim est in prædio vitii, id statuerit, si venditor scierit, nisi nominatum dictum esset, præstari oportere. Nominatiū & Generatiū, cōtratiā. Cic. Atti. lib. 9. Tanta erat in illis crudelitas, tanta cum barbaris gentibus coniunctio, ut non nominatiū, sed generatiū proscriptio esset informata.

Nominatio, onis, verba. *nominatio*. Plin. Epist. 3. Mihi verò etiam illud gratulatione dignum videtur, quod successori Iulio Frontino principi viro, qui me nominationis die per hos continuos annos inter facientes nominabat, tanquam in locum suū cooptaret. Budæus, *Nominatio* est, ut vulgō hodie appellatur: id est nomen in ea significatione vulgus nostrum retinet. Brutus ad Ciceronē, Bibulus in Panse locum præter constitutam nominationē à te petimus. Nominatio, Figura Rhetorica de qua Autor ad Heren. lib. 4.

Nominatio, as, are, frequentatiuum à Nomino. *nominatio*. Lucr. lib. 3. Sufficere hunc motum, quem sensum nominatum. Idem lib. 4. Quæ quali membrana, vel cortex nominanda est.

Nomenclator, ris, à nomine calido, id est vocando, qui memoriter vni-quenque nominatiū vocare dicitur: ut puta in foro reos, in conuiuio conuivas. *nomenclator*. Ital. *Colui* che fa il nome d'ognuno. Hisp. *el que llama los otros y que tiene los nombres de todos*. Apul. Et ad nomenclatorē mox citati venerunt. Cic. Atti. lib. 4. Ad vrbeē ita veni, ut nemo vilius ordinis homo nomenclatori notus fuerit, qui mihi obuiam nō venerit.

Horum opera vocabantur potissimū candidati, ut sibi in prestando suffragatores, nomina eorum suggererent. Vnde laudatur Cato, quod legem seruauit, quæ candidato nomenclatores adesse vetat, ut per se ipsum sine nomenclatore nominari salutarer cives Romanos. Hi & Factores quoque dicebantur, quod salutariorum nomina (ut ait Festus) velut infatirent petitorum ausibus.

Nomenclatio, & Nomenclatura, pro nuncupatione, & nominatione. *nomenclatio*. Ital. *Nomenclatura*. Colu. lib. 3. cap. 2. Quare prudentis magistris est, eius nomenclationis aucupio, quo potiri nequeat studiosos non demorari. Plin. lib. 2. Iouem quidem, aut Mercurium, aliterve alios inter se vocari, & esse celestis nomenclaturæ.

NOMENTVM, *nomentum*. Stephano, Vulgō *Lamentana*. Oppidum in Latio, non procul ab Roma. Martia. lib. 1. 3. Si vicina tibi Nomento rura coluntur. Hinc Nomentana via Roma, quæ iuxta Nomentum, & Nomentani, *nomentani*, qui Nomentum habitant. Dictum Nomentum à Nomento conditore.

Nomisina, *nomisina*. vide *nomisina*, & *nomisina*.

NOMISINA, *nomisina*. Dicitur est Apollo, quasi pastor, siue quod cælo exulans (ut fabulantur poetæ) Admeti regis pecus pauerit, siue (ut habet rei veritas) quod Solis calore omnia hæc inferiora pascantur & vegetentur.

Nomios, Græca dictio est, quæ quum accentum habet in posteriori *nomios*, significat præfecturam: quæ etiam voce Latini videntur in hac significatione. Plin. lib. 5. cap. 9. Summa pars contemina Aethiopie Thebais vocatur: diuiditur in præfecturas oppidorum (quas Nomos vocant) duodecim. Inde Nomarchæ dicti sunt, qui nomis præstant, quos nos Præfectos vocamus. Et Nomarchia pro Nomo vel præfectura. Nomos etiam legem significat vel institutum: sed tunc apud Græcos scribitur *nomos*, cum accentu in priore.

Nomodidactes, Qui legem docet, *nomodidactes*.

Nomophylaces, *nomophylaces*. Legum custodes & seruatores, *nomophylaces*. Id est à lege, *nomos* *phylax*. hoc est custode. Colu. lib. 1. 2. Non satis visum est bonas leges habere, nisi custodes earum diligentissimos ciues creassent, quos Græci *nomophylakes* appellant.

Nomothetæ, *nomothetæ*. Ital. *Legislatori*. Hisp. *Los que dan o ponen la ley*. Latini Legisfieri dicuntur: unde Solon apud Athenienses. Nomothetes dictus: & Lycurgus apud Lacedæmonios.

Non, Negatiua dictio, *non*. Ital. *Non*. Hisp. *No*. Jac commodari potest omnibus modis, præterquam imperaturo. Indicatio. Terentia Eun. Non te dignum Chærea fecisti. Optatio. Plaut. in Menæch. Non negem, si nouerim. Subiunctiuo. Virg. 1. Georg. non illa quicquam me nate per altum Ire, neque à terra moncar conuelleret funem. Infinitiuo. Terent. in Phorm. Amo te, & non neglexisse habeo gratiā. Non, si negationi præponatur, affirmat: Nihil tibi debeo: id est aliquid tibi debeo. Quum verò postpositum, magis affirmat quàm si præponeretur: ut si dixerō, Nihil non tibi debeo, significat, omnia tibi debeo. Quid. lib. 3. Fast. Multa tibi memores, nil non debemus Elise: id est debemus multa tibi, quum fueris de nobis merita, sed Elise debemus omnia. Non autem, rectè dicitur: ut non dicimus, Non verò. *non verò*. Ital. *non*. Amicus Cæsaris sum, non autem assentator. vel, Assentator verò nō.

Non ita pridem, hoc est non multo tempore antè. *non ita pridem*. Ital. *Non* *solamente*. Hisp. *No solamente*. ut, Non modo te diligo, sed etiam amo.

Quandoque ponitur pro Nodum. Treb. Cicroni, Non enim nescie quanti te faciam, & quum pro veteritimo amore omnibus tuis etiam minimis commodis, non modo tanto bono gaudeam. Nonnulli, aliquid. *nonnulli*. Ital. *Alcuno*. Hisp. *Alguno*. Cic. pro Muræna, Consilium tuum nonnulla in te forsitan emendare possum. Nonnullam, significat aliquam. *nonnullam*. Ital. *Nonnulla*. Non solum, pro tibi accipitur. *nonnullam*. Ital. *Nonnulla*. Hisp. *Nonnulla*. Martialis, Et non sobria verba iugorasti. Non tacendus, hoc est nominandus & laudandus, *non tacendus*. Mart. ad Licianum, Vir Celtiberis non tacende gentibus.

Nondum, *nondum*. Ital. *Non ancora*. Hisp. *Aun no*. Aduerbium, significans Necdum, neque dum, nihil dum etiam nunc, non. Cic. in Epist. Fam. Nondum satis constitui. Idem in Soma. Scipio. Cuius quidem anni nondum vicesimam partem sciro esse conuersam. De magno anno loquitur.

Non ex Patris, Latini Nonam, Decimam, & Mortam, Patris dixerunt, quod tempellium tempus parus, sit nono & decimo mense: qui verò ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut morui nascantur, aut paulo post moriantur. Vide ea quæ annotauimus in dictione Moireæ: & quæ ea de re scripta sunt apud Gell. lib. 3. cap. 16.

NONA, *nona*. pen. corr. *nona*. Plin. lib. 4. cap. 6. mons est Arcadia: aut (ut alij malunt) regumcula montosa, cum oppido eiusdem nominis. Virg. lib. 8. cap. 3. Est in Arcadia Nonæris nominata, quæ habet in montibus stillantes ex saxo frigidissimos humores. Hæc autem aqua, *nonæris* appellatur, quum neque argenteum, neque æneum, neque ferreum vas potest sustinere, sed dissiluit ac dissipatur: conseruata autem eam & continere, nisi vngula mulina nil potest.

Nonacius, *nonacius*. Ital. *Nonacius*. Quid. in Fast. Et matri, & vari parit Nonacius heros. Item Nonacrinus, crina, num. Idem, Quid fuit aspectus Nonacrina Aralanta?

Nonæ, *nonæ*. Quasi nona, propter incitum obseruationis: vel quod ab eo die semper ad idus nouem dies putetur: siue ad imitationem Tuscorum, qui Nonas vocabant nonum quenque diem, quæ regem suum salutabant, & de propriis ægotiis consulabant. Erant autem Nonæ, in Martio, Maio, Iunio, & Octobri sex illi dies, qui Calendas sequuntur: reliqui verò menses, quatuor tantum habebant Nonas.

Nonageti, Nonages, Noningenti, vel Nongenti, Nonarix, Nonus, Vide *nonus*.

NORSA, *norisa*. Lusitanis vrbis, Ptolemæo lib. 2. cap. 5. vulgō *Alcantara*.

NORICVM, penul. corr. *noris*. Regio est Germaniæ habens ab Occasu Aenum fluium, qui medius est inter Vindelicos & Noricos: à Separatione Danubij: ab Ortu solis montem Cæcium, qui Pannoniam superiore disterminat à Norico: à Meridie motem Curuancam, qui est super

super Istriam. Eam nunc regionem bona ex parte *Sanariam* appellant. Sunt qui vulgo *stiria*, & *carinthia* vocent.

Noricus, um, *noricus*. Hor. lib. 1. Carm. - quas neque Noricus. Deceat enim. Virg. lib. 3. Georg. Tunc sciat aeris Alpes, & Norica si quis Castellis in rumulis, &c.

Norma, *norma*, *regula*. Ital. *Norma*, *regola*, *scadra*. Hisp. *La esquadra de canto*, *regla*.] Fabricum instrumentum, habens duo laceria, quo omnia designant, metiunturque, quæ & Regula dicitur. Plin. lib. 36. cap. 12. Scuturam ad normam & libellam heri, & ad perpendicularum respondere oportet. Vitruv. lib. 7. Longitudines ad regulam & lineam, altitudines ad perpendicularum, anguli ad normam respondentes exigantur. Nostrates *Quadrant* vocant. Vide quæ recta, dimensaque sunt, ad normam facta dicuntur. ¶ Per metaphoram etiam Norma accipitur pro lege, formula, & præscripto. Cicero pro Mur. Et primum M. Catoni vitam ad rectam rationis normam dirigenti, & diligentissime perpendenti momentum officiorum omnium, de officio meo respondebo. Cice. in Lulio. Nunquam ego dicam C. Fabricium, M. Curium, Tullium Coruncanum, quos sapientes maiores nostri iudicabant, ad istorum normam fuisse sapientes. ¶ Norma loquendi. Horat. de arte. - si voles vsus Quem penes arbitrium est, & vis, & norma loquendi. ¶ A norma sunt adiectiva, Abnorme, & Enorme.

Normalis, le, *normalis*, *recta*, *regula*. Quod ad normam factum est, ut Normalis angulus. Quint. lib. 11. de pronunciationis gestu loquens, Sinistrum brachium consueque alleuandum est, ut quasi normalem illum angulum faciat, super quod ora ex toga duplex aequaliter sedeat.

Normatus, a, um, Quod ad normam factum est, & directum. *dimensatus*, *regulatus*. Colu. lib. 2. cap. 13. Antiquam illam ciconiam infleximus, ut tanquam supposito vasi ad perpendicularum normata inflecteret.

N O R M A N N I, Regio Gallie vltra Sequanam humen, quæ à Carolo Magno deuicta, fidei Christianam suscepit: ita dicta à Normannis Cimbrica Cherronnensi populi, qui eam regionem occupant. Normannie autem nomen, Germanorum proculdubio vocabulum est, qui *Nors*, Septentrionem appellant, & *Atan*, virum. A Casare totus ille tractus inter Armoricas ciuitates numeratur.

N O R V I C I A, Regio in Europa, Septentrionalis, versus Oceanum Germanicum sita, sub imperio regis Danorum. Vulgo *Nouerra*.

Nos, nostrum, vel nostri, Plurale est ab Ego, mei, vel mis. [*nos*, *nos*. Ital. *Nos*, *Nos*, *Nos*.] ¶ Nos inter nos. Cice. ad Pompeium, lib. 5. Illud non dubito, quin sit te mea lumen erga te studia patrum mihi adiunxerunt, Respublicam inter nos conciliatur, coniuncturæque sit. Terent. in Adelphi. Quasi non notimus nos inter nos. ¶ Nosmet, pro Nosipsum. Plaut. Rud. Si non notimus nos inter nos. ¶ Nosmetipsum. Cice. 4. de Fini. Sed primum mones, nosmet meminitis. ¶ Nosmetipsum. Cice. 4. de Fini. Sed primum possum sit, nosmetipsum commendatos esse nobis. ¶ Nosmetipsum inter nos. Cice. ad Att. lib. 4. Sed ut nosmetipsum inter nos coniunctiores simus, quam adhuc fuimus.

Noter, nostra, nostrum, pronomen possessivum. [*noter*, *noter*.] ¶ Noter, abso- lute, Pro eo quod est, noter filiusfamilias. Terent. in Phorm. Noter quid ageret, noscere: & illam ducere Cupiebat, & metuebat absentem patrem. ¶ Noter, pro Nostrum. Terent. in Eunuch. Haud umilis virgo est virginum nostrarum. Donatus, Nostrarum, ciuium scilicet, id est terræ ac patrie nostræ: ut Virgilius 2. Georg. Non eadem arboribus pendet vindemia nostris.

Nostræ culpa. Terent. in Phorm. Nostræ culpa facimus.

Nostris, nostris, omnis generis à Noter, significatur & nostra gente, vel patria. [*noter*, *noter*.] Cicero Proo. lib. 9. Mirificæ capior facietis, maxime nostratibus. Plin. lib. 1. cap. 11. Quæ candidiora, nostratia cognominata, odoris præstantissimi.

Notio, is, noui notum, quod & Gnosco olim dicebatur. [*notio*, *notio*. Ital. *Notio*, *notio*.] ¶ Notio, unde Agnosco, & Cognosco, & Ignosco. Significat autem Notio, cognoscere, notum vel cognitum habere, notitia alicuius rei habere. Cice. 1. Tusc. Et nimirum hanc habet vim præceptum Apol- lonis, quo monet ut se quique noscant. Quam igitur, Nosce te, dicit, hoc dicit, Nosce animum tuum. Terent. in And. nam anrea Qui seite posset, aut ingenium noscere. Dum aras, metus, magister prohibebant. ¶ Noscere, vltra notam significationem, clarum habere. Virg. lib. 4. Georg. Et patriam solis, & certos nouere penates. ¶ Habere & alia composita, ut Dignosco, Internosco, Pernosco, quæ vide suis in locis. Fit autem Notio à Græco: nam Græci *γινώσκω*, dicunt cognoscere: *γινώσκω*, cognitum: *γινώσκω*, notitiam. Hinc Latini veteres non nosco, sed Gnosco dicebant, & Gnotum, cognitum, & Gnoto pro scio.

Notus, a, um, cognitum. [*notus*, *notus*. Ital. *Notus*, *Notus*.] ¶ Notus, qui no- uit. Plaut. Pseud. Ita heras meus est imperiosus, a. noui: notis prædicas.

Notus, notior, notissimus, Nomen ex participio. Cice. pro Muræ. Tua verò nobilitas Serui Sulpicii, tametsi summa est, tamen hominibus literatis & historicis est notior: populo verò & suffragatoribus obscurior. Idem 4. Acad. Cui erant, quæ paulo ante dixi, notissima. ¶ Notus, amicus, & charus dicitur. Virg. lib. 7. Et notis compellat vocibus vltro. Idem 1. Aeglog. Hic inter lumina nota, id est chata: ut inquit Seruius.

Notio, omis, Cognitio, demonstratio, manifestatio. [*notio*, *notio*. Ital. *Cognitio*, *demonstratio*.] Hisp. *Obra de conocer*, *conoscimiento*, *demonstracion*.] Cice. lib. 3. Offic. Explicata atque excute intelligentiam tuam, ut videas quæ sit in ea species, forma, & notio homini viti. Proprie autem Batthius Com- ment. 3. Topic. Notio, intellectus est quidam, & simplex mentis concep- tio, quæ ad res plures pertinet: à se inuicem differentes. Plin. lib. 17. cap. 28. Cuius rei rationem notionemque, eodem volumine tradidit. Ci. 2. de Leg. De notionem nullum animal est quod habeat, præter homi- nem. ¶ Notio pro cognitione causæ. Tacit. lib. 3. Tiberius dilata notio- ne de iure Romanis.

Notitia, æ, Cognitio, à Notus, quæ & notio dicitur. [*notitia*, *notitia*. Ital. *Notitia*, *Notitia*.] Terent. in Hæur. Quamquam hæc inter nos nuper notitia admodum est. Cice. de Sen. Qui sermo, quæ præcepta, quanta notitia æquitatis? Quint. lib. 4. cap. 1. Proinus iudex notitia rerum inflit- tendus videtur.

Notitius, ei, Idem quod notitia. Vitru. lib. 6. in Proæm. Ideo notitius pa- rum est adfecta.

Notio, res, tu, à quo Notescio, Notus so. [*notio*, *notio*. Ital. *Notio*, *Notio*.] Hisp. *Notio*, *Notio*.] Lat. lib. 1. Quod quia fieri non potuit, ut huiusmodi per seipsam ratio diuina notesceret, non est passus hominem diuinus errare. Propertius, Nec minus hæc nostri notescet fama sepul- chri. ¶ Hinc fit Innosco. Lat. lib. 5. Denique à doctis huius sculi, qui- bus forte scripta eius innotuerunt, irritari solent, id est nota & mani- festa facta fuerunt.

Notifico, as, Notum facio. [*notifico*, *notifico*. Ital. *Notifico*, *Notifico*.] Hisp. *Notifico*, *Notifico*.] Ouid. lib. 1. de Ponto eleg. 2. Atque modum pænz notificare ve- lis. Gell. lib. 9. cap. 3. Philippus arma, vimque totæ Græciæ cautendam, metendâque, inelyx illæ Demosthenis orationes, concionisque notificant.

Notis, as, pen. cor. Frequentatiuum à Nosco, *notis*, *notis*. Plaut. in Cist. Nunc vestigia, si qua sunt, noscitur. Liq. lib. 3. ab Vibe, Circum- spectare omnibus fori partibus Senatorem, raroque vsquam noscitare. Noscitabundus, a, um, *notis*, *notis*. Gell. lib. 5. cap. 14. de leone. Deinde sensum atque placide, tanquam noscitabundus ad hominem ac- cedit. Hoc est tanquam noscitur, siue agnoscens.

Notorius, a, um, adiectiuum, Manifestus. [*notorius*, *notorius*. Ital. *Notorio*, *Notorio*.] Hisp. *Notorio*, *Notorio*.] Ouid. lib. 1. de Ponto eleg. 2. Atque modum pænz notificare ve- lis. Gell. lib. 9. cap. 3. Philippus arma, vimque totæ Græciæ cautendam, metendâque, inelyx illæ Demosthenis orationes, concionisque notificant.

N O S C O, I O, *notis*, *notis*. Lyceus vrbis est, apud Plinium lib. 5. cap. 27.

Nosocomion, pen. prod. [*nosocomion*, *nosocomion*. Ital. *Hospitalis*, *Hospitalis*.] Hisp. *Enferme- ria*, *Hospitalis*, *Hospitalis*.] Hospitalis languentium, villa & do- micilium ad quod diuertunt agrotantes pauperes. Hieron. ad Ocean. Censum quem habere poterat, distribuit, dilapidauit, ac vendidit, et pecuniam congregatam, vbi pauperum præparauit. Et primo omniū nosocomion, id est languentium villam instituit, in quo agrotantes col- ligeret de plateis, & consumpta languoribus atque inedia miserorum membra resoueret.

N O S O R A, *notis*, *notis*. Insula est maris Rubri, teste Stephano: cuius incolæ dicuntur Nosoreni.

Noter, vide *nos*.

Nota, A nosco, is, desinatur. [*nota*, *nota*. Ital. *Nota*, *Nota*.] Hisp. *Nota*, *Nota*.] Festus, Nota nunc significat signum: ut in pecoribus, tabulis, libris, literæ singule aut binæ. Nunc ignominiam. Plinius li. 11. cap. 36. Mammæ homo solus est maribus habet: cetera animalia mammarum notas tantum. Cice. in Part. Literatura constat ex literarum no- tis. ¶ Vsurpatur & pro scriptura. Cuius Cicero, Quare Cicero mihi persequitur constanter nos conseruare, & Sulpicii successori nos de melio- re nota commenda. ¶ Sunt etiam Notæ, quibus compendio scribitur. Sueton. de Casare, Extant ad Ciceroem, item ad familiares, demeritis de rebus, in quibus siqua occultis perferenda erant, per notas scri- psit. Hoc est, sic structo literarum ordine, ut nullum verbum effici pos- set: quæ si quis inuestigare & persequi vellet, quantam elementorum literam, id est d, pro a, & perinde reliquas commutet. Gellius de notis Cæsaris sic scribit, In Epistolis Cæsaris inueniuntur literæ singulares sine coagmentis syllabarum, ex quibus verba confici nulla possunt. ¶ Notis scribere, est compendio scribendi genere excipiendo vti. Mo- destinus, Eos qui notis scribunt acta præsidum, Reip. causâ non abesse certum est. Suet. de Tito, E pluribus compendi, notis quoque excipere velocissimè solitum. Huiusmodi exceptores sunt hodie in Curia parla- menti miranda solertia, omnia propemodum dicta, aduocatorum quo- que, nedum iudicum exapientes. Quales olim etiam in iudiciis fuisse Romanis, multis testimoniis constat. ¶ Nota pro infamia, & ignomi- nia, seu probro aliquando sumitur. Lucil. lib. 30. Quæ scis scire tuas omnes maculas notâsq. Suet. Variis affectus notis. Cice. 3. Offic. O tur- pem notam temporum. ¶ Eximere notæ: id est remittere infamiam, Gell. lib. 4. cap. vlt. ¶ Aliquando Nota refertur ad laudem. Ouid. lib. 1. Fast. Ille Numantina traxit ab vrbis notam. ¶ Est item nota, signum quo aliquid notatur. Cice. Q. Valerio, Reliquis epistolis tantum faciam, ut notam apponam eam, quæ mihi tecum conuenit, & simul significem de numero esse Cuspiam amicorum. Liq. Edic nomina eorum, quibus con- uentis opus esset, innotuit etiam secretis notis, per quæ haud dubie co- gnoscere sua madata esse id est dat signa quibus fidem faceret. ¶ No- tæ etiam accipiuntur pro indicibus. Cice. lib. 2. cap. 6. Nec tamen ignorare oportet, in acutis morbis fallaces magis notas esse & salutis & mortis. Idem in longis quoque morbis tales notas non habentibus, scire licet innotescere, si somnus incertus est.

Notabilis, le, Qui notari, hoc est considerari potest, & dignosci. [*notabilis*, *notabilis*. Ital. *Notabile*, *Notabile*.] Hisp. *Notabile*, *Notabile*.] Plin. lib. 1. in Epist. Notabilem te futuris principibus fecisti. Col. lib. 3. cap. 21. Quia maior pars putationis per id tempus administratur, quo visis neque so- lum notabile gerit, & id est per quod nosci possit. Notabilis, insignis, & apertus. Plinius lib. 36. cap. 5. Notabilis fœditas vultus Hippodami. Quo in loco Notabilis accipitur in deteriorem partem. In meliorem accipitur apud Ciceroem ad Luceium lib. 3. Epist. Si exitu notabili concludantur.

Notabiliter, aduerbium. [*notabiliter*, *notabiliter*. Ital. *Notabilmente*, *Notabilmente*.] Plinius Epist. 5. Expalluit notabiliter, quando pallescet semper. Id est ita ut perciperetur. Tacitus lib. 17. Quibusdam ut tumultu & notabi- liter turbantibus.

Notarius, rij, Qui acta in iudicio, vel etiam extra iudicium notis, vel li- teris excipit. [*notarius*, *notarius*. Ital. *Notario*, *Notario*.] Hisp. *Notario*, *Notario*.] Quæ scribitur lo que otro dice. Plin. in Epist. Notarium voco, & dic admissio, quæ formaueram, dicto. Martial. lib. 10. Nec calculator, nec notarius velocius. Maiore quisquam circulo conetur.

Notus, as, Frequentatiuum à nosco. Priscian. In quo similiter est notandum, quod quum à Notus sit deriuatum, corripit tamen penultimam: nec mi- rum. Composita enim à Notus morant o, in i. cor. ut Agnitus, cognitus, quum Ignitus seruauerit o. Est autem notare, animadvertere. [*notus*, *notus*. Ital. *Notare*, *Notare*.] Hisp. *Notare*, *Notare*.] Lat. lib. 2. Curtius syderum & defectus notauerunt. Ouid. 2. Metam. Quæ reuie- lantur venientem prima notauit Mercurium. ¶ Notari ignominia, est

ignominie notam in se recipere à Censore, vel impetatore, ob turpitudinem, vel scelus aliquod infictam. Vnde Senatores ob flagitium aliquod Senatu moti ignominia notari dicebantur quemadmodum & equites, quibus equus admebatur: & milites, qui alienius flagitij causa exautorabantur. Cic. Aulo Cæc. Deinde ut eam in civitatem boni viri, & boni ciues nulla ignominia notati non reuerterantur, in quam tot scelorum condemnati reuenerunt. Potest etiam dici à Nota derivatum, ut sic Notare, signum, notamve apponere. Iuue. Sed quæ Fabricius Censor notet. Lactan. lib. 4. proprie, Cuius rei figuram etiam Iudæi nunc exhibent, quum limina sua cruore agni notant. ¶ Notare etiam est ab alio dictata conscribere. Hinc factum est, ut qui dictata notis excipit, Notarius appelleretur. *σημειωγράφος*. ¶ Notarunt hoc annales, proscripti est in annalibus Plin. lib. 8. cap. 51. ¶ Item ignominia afflicte. *ἀντισημειωσις*. Cic. de Senec. Sed notandum putavi libidinem nimiam. ¶ Compolita huius verbi sunt, Annoto, Connoto, Denoto, Prenoto, ante noto, seu ante signo, Subnoto, Martialis. Et non sobria verba subnotasti. Habentque penultimam correptam.

Notatus, a, um, participiū, *σημειωθῆς*, vel nomen ex participio. Cic. 3. Tus. Verbis Latinis melius quam Græcis hæc notata sunt. Idem pro Domo sua. Notatissimus omnium scelorum, libidinumque maculis.

Notatio, notationis, verbale, Animaduersio, quæ & Nota dicitur. [*σημειωσις*. Ital. *Annotatione*. Hisp. *Nota ó notación*.] Cic. 2. de Divin. Cæli enim distributio, quam ante dixi, & exterarum rerum notatio, docet vnde fulmen venerit, quò concesserit. Ibidem, Chaldaeis in prædictione & in notatione cuiusque vitæ ex natali die, minimè esse credendum. Temporum notatio, Idem de Clar. Orat.

Notefco, Vide NOT 1. o, in Notefco.

Notitia, pen. prod. *νητις*, *νή*. Græci vocant portionem illam honorum, quæ ex testamento patris notis poterat obuenire. Crudele enim iudicabant, quibus vitam dedidit, nihil ad vitæ alimenta relinquere: nec, rursus æquum videbatur, notum filio legitimo adæquare. Ita itaque moderatio adhibita est, ut liceret parenti à lege statutam portionem illam nothis relinquere: quæ Notitia ab illis vocabatur.

Notius, [*νηός*. Ital. *Basfardo*. Hisp. *Basfardo ó no legitimo*.] cum aspiratione, Is apud Græcos dicitur (inquit Quint. lib. 3.) qui ex vxore non legitima natus est. Latium eius rei nomen (ut Cato quadam oratione testatur) non habemus: idèque vitium peregrino. Virg. lib. 7. Supposita de matre notus furata creauit. ¶ Notum Græci appellant quicquid non legitimum esse voluit, nec verumque Notum atticum dicitur, non verum schema Atticum, sed adulterum, spuriumque. ¶ Notii pulli. Colu. lib. 8. cap. 10. Omnium autem horum generum notii sunt optimi pulli, quos conceptos ex peregrinis maribus nostrates ediderunt. ¶ Notus etiam appellant Arabicos elephantes, Indicos minores: teste Plinio lib. 8. cap. 1.

Notia, æ, *νηε*. Gemma est cum imbris cadens, vnde & Ombria alio nomine dicitur: eodem effectus habens quos Brontia. Autor Plinius lib. 17. cap. 10.

Notifico, Notio, Notitia, Notities, vide NOT 5. c. o.

NOTIUM, *νηιον*. Oppidum est Ioniæ non procul à Colophone: cuius meminit Plinius lib. 5. cap. 29. ¶ Est item Notium Calydon insulæ oppidum. Idem lib. 5. cap. 31. Calydon insula cum tribus oppidis, Norio, Nisyro, Mendetero. Vulgo *Cabo de Mar*.

NOTIUM MARE, *νηιον πῆλαγος*. A Græcis dicitur ea maris Mediterræci pars, quæ est inter Ligulicum & Siculum: alio nomine à Tuscis, quam alluit, Tuscum appellatum. Plin. lib. 3. cap. 5. A Ligustico vique ad Siciliam insulam. Tuscum: quod ex Græcis alij Notium, alij Tyrhenum, è notris plurimi Inferum vocant.

NOTUS, *νηος*. Ital. *Austro*. Hisp. *Viento de medio dia*.] Vetus Meridionalis, quænos Austro appellamus: dictus *νηος* *νηος*, hæc est ab humiditate.

Notius, a, um, *νηος*. Idem quod Australis, & humidus. Nam Græci *νηος* vocant, quem nos Austum.

NOUACULA, æ, Cultus ratorius. [*ἐπὶ νεῖ*. Ital. *Rafare, rafio*. Hisp. *La nauaja para raser pelos*.] A Nouo, as, quòd faciem novare, id est nouam quodammodo & iuniorē facere videtur. Cic. 1. de Divin. Ita coram in comitum alata m, inspectante & rege & populo, nouacula esse disculam. Aliquando etiam accipitur pro quouis cultro, etiam non ratorio. Colum. lib. 17. cap. 45. Raporum quam rotundissima summo, eaque, si sint lutosa, detergi, & summam eorum nouacula decerpito.

NOUALIS, huius noualis, genere formi & Nouale genere neutro secundum Seruium, diuersis modis exponi solet. *νηαλος*, *νηαλις*. Paulus Iureconsultus dicit esse terram proscissam, quæ anno cessat. Sic Varro, Qui intermiserit, à nouando Noualis ager dicitur. Sic Plinius, Nouale est (inquit) quod alteris annis feritur. Idem sentire videtur Festus, quum ait, Noualis ager nouæ relictus sementi. At Seruius vult Noualem esse aruum tunc primum ad seminem proscissum. Abbi tamen noualem interpretatur terram, quæ per singulos annos semine renouatur. Virg. 1. Aeglog. Impius hæc tam culta noualia miles habebit: Dephorabat enim agrum, in quo instruendo magnopere laborasset. Hieronymus sic diffinit, Nouale, est ager nunc primum proscissus. Et Quintilianus in Milite Mariano, Mox ingentibus lacertis humum fodere, Regnem futuris noualibus exuere syluam. Sed Virgilius in sensum priorem accipit, quum inquit, Alteris idem terras cessare nouales, Et seque patiēte sicu deferere campum. Valla lib. 6. putat Noualem esse terram nouam, quæ quotannis renouatur per semina.

NOVA MORIA, *νηα μορια*. Sarmatix vrbis in Europa. Ptolem. lib. 3. cap. 5. Hodie *Albion castrum* appellant. Stephanus quoque eiusdem nominis urbem in Aegide constituit, cuius ciues Neotichitas ait appellari. Vulgo *Παύσημους*.

NOVA NYSSA, *νηα νύσσα*. Fluvius est in agro Picinate trans Apenninum, qui æstiuis solstitiis supra modum augetur, & circa brumam seccatur. Vide Plinium lib. 2. cap. 103.

NOVARIA, Oppidum est Italix in tractu transpadano: cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 17. Vulgo *Nauara*.

NOVELLYS TORQVATVS, Mediolanensis quidam fuit temporibus Tiberij Cæsaris, qui gestis honoribus & Perretra ad Proconsulatum usque peruenit. Hic Tricongus cognominatus est, quòd tres congios vini vap

inpetu epotauerit, adeoque siccauerit, ut nihil prorsus reliquerit quòd ad paumentum posset elidi. Autor Plin. lib. 14. cap. 22.

NOVEM, Notum numeri nomen, [*νηεν*. Ital. *Noue*. Hisp. *Nuene*.] Virgil. 5. Aeneid. Idemque dies epulata nouem gens omnis, & axis. Factus honos. Cic. Quin. Fratr. In nouem & dies & libros distributus sermo.

NOVENARIUS, *νηενάριος*, & Nouenarius, a, um. Varro. Quo pacto erunt in multis & pastoribus nouenæ partes, ubi nec admittitur, nec factura obferuntur. Sed do in hominibus posse nouenarium retinere numerum.

NOVENUS, a, um, *νηενος*. Marr. lib. 10. Annos addite res precor nouenos. Plin. lib. 3. cap. 5. Nouenorum ita concepta dierum. Liu. 7. bell. Pun. De creuere item Pontifices, ut virgines ter nouenæ per urbem cunctes carmen canerent. Terga nouena bouum. Ouid. 12. Metamor. Plin. lib. 17. cap. 11. Sulco qui nouenarius dicitur.

NOVENDIUM, dij, Nouem dierum spatium. [*νηενάριος*. Ital. *Spazio di noue giorni*. Hisp. *Espacio de noue dias*.] à quo Nouendiale sacrificium dicebatur, quòd nouem diebus continuis fieri solet ad expiationem prodigiorum. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Romanis quoque ab eodem prodigio nouendiale sacrum publicè susceptum est, seu voce celesti ex Albano monte missa, (nam id quoque traditur) seu aruspicum monitu. Manlii certe solenne ut quondocunque idem prodigium nuntiaretur, serie per nouem dies agerentur.

NOVENCIVM, *νηενάριον*. Idem quod dodrans, hoc est pondus vel mensura nouem unciarum.

NOVAGENI, æ, a, tantum pluraliter. *νηενάριον*. Numerus est distributivus à Nonaginta.

NOAGIES, [*νηενάριος*. Ital. *Nouenta volte*. Hisp. *Nouenta veces*.] à Nonaginta numerale aduerbium.

NONINGENTI, [*νηενάριος*. Ital. *Noucentos*. Hisp. *Noucientos*.] vel per synopen Nongenti, æ, a, Idem quòd nonies centum. Pro eodem etiam dicimus Noningeni, & per synopen Nonngeni.

NONARIZ, diæ sunt meretrices, quòd hora nona cellas aperirent, corporis prostituendi gratia. Per. Sat. 1. Si Cynico barbæ perulas nonaria vellat. NOVA M YIAR, *νηα μῆρας*, Stephano, Ciuitas Thracix, quæ & Amphipolis, *ἀμφίπολις*, dicitur.

NOUERCA, æ, Dicitur, quam quis liberis sublatis, nouam vxorem ducit accedente familie gratia. [*νηερχα*. Ital. *Matrigna*. Hisp. *Madrastra*.] dicta quasi *νῆαρχα*, id est noua princeps. Virg. in Buc. Est mihi nanque domi pater, est iniusta nouerca. Cic. in Orat. Ab hac indole iam illa matura, vxor generi, nouerca filij, filij peller.

NOUERCALES, & hoc nouercales, *νηερχαί*, *νηερχαί*. Quòd nouerca proprium est: vt, Odium nouercale: quò nouerca prauigium prosequitur, Tacit. lib. 1. Manus nouercales. Sen. Herc. fur. Stimuli nouercales, Claudianus in præfat. lib. 2. de Rap. profer.

NOUERARI, Est nouercarum more agere, hoc est malignè & inimiciter. [*νηερχαί*.]

NOUISSIMUS, Nouitas, Nouitius, vide NOT 5. v. s.

NOVIUM, *νηιον*, Tarraconensis Hispaniæ vrbis, in tractu Arrabrozum non procul à Nerio promontorio.

NOVIUS, Fluvius Britannix. Ptolem. lib. 2. cap. 3.

NOVO, nouas, vide NOT 5. v. s.

NOVUM COMVM, *νηον κομῶν*, Gallix Cisalpinæ oppidum est ad Larium lacum situm: antea Comum appellatum, donec deductis eò à Diuo Iulio quinque colorum millibus auctus factum, Nouum comum appellatum est, & oppidani Nouocomenfes. Vide Strab. lib. 5.

NOVUS, a, um, Proprie dicitur recens, & quòd nuper fuit. [*νῆος*, *νηος*. Ital. *Novo*. Hisp. *Nuevo*.] Ouid. 1. Metam. In noua seet aeternus mutatas dicere formas Corpora. Terent. in Adelphi. Novus maritus anno decum quinto & sexagesimo. Fiam, atque animum decrepita ducami. Ibidem, Et noua nupta, eadem hæc discit. ¶ Accepit quandoque pro magno & mirando, incredibili & inopinato. *νηενάριος*. Virg. 3. Aeglog. Pollio & ipse facit noua carmina. Idem, Quis furor iste nouus? Noui homines dicuntur, quorum nulli maiores clari fuere, sed ipsi per se ipsos clari esse incipiunt, & magistratus in ciuitate assequi. Cic. T. Fabio lib. 5. Epist. Adeptus est quòd non multi homines noui: amissi quæ plurimi homines nobilissimi.

NOU, & Nouiter, aduerbia. *νηενάριος*, *νηενάριος*. Autor ad Heren. lib. 1. Nequid ambiguit, nequid nouè dicamus. Plin. in Paneg. Vidimus delatorum iudicium, quasi grassatorum, quasi latronum: non sollicitudinem illi nouiter, sed templum, sed forum incidere.

NOVISSIMUS, superlatiuum, Quòd pro vltimo poni consuevit: quia quæ recentior sunt, vltimum locum habent. *νηενάριος*. Cic. lib. 1. de Orat. Quæ duo sunt ad iudicandum nouissima. Idem pro Rose. Com. Itaque petreui tempore, qui ne in nouissimis quidem erat histrionibus, ad primos peruenit comedos.

NOVISSIM, aduerbium, quòd barbarè *Finaliter*, dicitur. *νηενάριος*. Ad postremum dixit Cicero. Planus Cicero, Denique quòd ab omnes catus conuictiores Reipublicæ esse volebam: ut nouissimè ab omni omnium sollicitatione auersus, eos tales vobis præstare possem, quales adhuc fuerunt.

NOUITAS, acis, Opponitur vetustati. [*νηενάριος*. Ital. *Nouità*. Hisp. *Nouedad ó innovación*.] Cic. de Amic. Nouitates autem si spem afferunt, ut tanquam in herbis non fallacibus fructus appareat, non sunt illæ quidem repudiandæ: vetustas tamen suo loco conseruanda est. Virgil. 1. Aene. Res dura, & regni nouitas me talia cogunt. Moliri. Ouid. 4. Metam. dulciter animos nouitate tenbo. Cic. 2. de Divin. Etiamque errorem, quem tibi rei nouitas attulerit, nature ratione depellito. ¶ Nouitas pro generis ignobilitate. Sallust. in Jug. Nouitatem meam contemnunt, ego illorum ignauiam: mihi fortuna, illis probra obiectantur. Cic. ad Lentulum, Nouitati esse inuicem mex.

NOUITIUS, a, um, Quòd est nouum. [*νηενάριος*. Ital. *Nouiti*. Hisp. *Nuevo*.] ut Nouitiuum opus, quòd est nuperitè factum. Nouitia municipia, teste Martiano, ff. de Acq. i. edic. intelliguntur, quæ nondum annuū seruicantibus opponuntur Veterana. Vlpia eodem titulo, Perique solent municipia, quæ nouitia non sunt, quasi nouitia distrahere, ad hoc vt pluri vendant. Præsumptum est enim ea municipia, quæ rudia sunt, simpliciora esse, & ad ministeria apriora, dociliora, & habiliora. Tertia verò

& vet

& veterana mancipia difficile est reformare. Plin. lib. 13. cap. 1. Nominum vinum refinatum nulli conducit. Terent. in Eunuch. Abducit fecum ancillas, paucæ, quæ circum illam essent, manent nouitæ puellæ. Cic. pro Domulo sua, Syrum, nescio quem, de grege nouitiorum factum esse Comelium. Nouitium inuentum. Plin. lib. 17. ca. 1. Inuentu nouitio funditur malleolus. Idem lib. 13. cap. 1. Vinum ieiunos bibere nouitio inuento inutilissimum est.

Nouus, a, um, Nouum facio. [i. n. Ital. *Ere nouello, rinouellare.* Hisp. *Rinovar* & *in-nouar.* Sall. in Catil. Consul optimum factu ratus, noctem quæ instabat ante capere, nequid eo spatio nouare. Cic. ad. Cat. Famil. 15. Qui nouari aliquid volebant. Cic. Nonare pro Immutare. Cic. 4. de Legib. Nihil habui sanè, non modò multum, quod putarem nouandum in legibus. Huius composita sunt, Innouo, *κατανοω, κατανοω*; & Renouo, *ἀνανοω*. Lilius lib. 1. Pædus inter Romam, Lauiniumque vrbes renouatum est.

Nouans, participium. Virg. 4. Aen. Aeneam fundantem arces, ac tecta nouantem conspicit.

Nouandus, a, um. Ouid. 3. Metamor. etiam mihi sepe nouandi Corporis, & ueneris, numero finita potestas.

Nouatus, a, um. uisus. Ouid. 2. de Remedio. Admonitu recreatur amor, uulnusq; nouatum Scinditur in finis culpa posilla nocet.

Nouator, Nouatrix. Ouid. 15. Metamor. rictumq; nouatrix Ex alius alias reddit natura figuras.

Nouatio, onis. *ἀνταρκα*. Dicitio est iuriscōsultis uisitata, qua illi uenit pro prioris debiti in aliam obligationem aut naturalem, aut ciuilem transference.

Nouellus, a, um, diminutiuum. [i. d. Ital. *Nouello.* Hisp. *Nouillo.*] Virg. 3. Aeglog. Atq; mala uices incidere falce nouellas. Cic. 4. de Finib. Itaq; & uicere uitem, & mori dicimus, arborumq; & nouellam, & uentilam, & uigere, & senescere. Ouid. 4. de Pon. eleg. 12. u. duxque, comisque fuisse, Quam regeret tenera fraxina nouella manu.

Nouello, as, are, Nouum agri colere, seu nouas uites pangere. *νέω, νέω*. Suetonius in Domitiano, Edixit nequis in Italia nouellaret. Huius compositum est Renouello, *ἀνανοω*, est rursus nouellum facere. Colum. lib. 3. Eiusmodi uinea si non aridos in opere habet truncos, & recti potest facit sulcis, optimè sternitur, atq; ita renouellatur.

Nouelletum, Sumitur pro uinea ex nouellis uitiibus confecta. *νέω, νέω*. Paulus Iureconsultus. Veluti, & de impenlin rebus dotal. fact. Veluti si nouelletum in fundo factum sit.

Nouellus, Vide nouus.

Nox, huius noctis, à nocco, quod oculis nocet: vel à Græco *νύξ*. Vnde & Nyctelius dictus est Bacchus, quod eius laca noctu celebraretur. [Ital. *Noxte.* Hisp. *Noche.*] Est autem Nox, pæra uimbræ, vel (ut Speulippus ait) uimbræ dici contraria, solis priuatio. Cic. 2. de Nat. deor. Ipsa uimbræ terra Soli officiens, noctem efficit. Virg. 1. Georg. Et quantum longas carpere armenta diebus, Exigua tantum gelidus ros nocte reponet. Idem 2. Aen. & iam nox humida celo Precipit, suadentq; cadetia sidera somnos. Ouid. 1. Amor. eleg. 1. 1. lasciuia gaudia noctis. & Aequare nocti ludum, est ludere totam noctem. Virg. 9. Aene. scilicet, si protinus illum Acquasset nocti ludum, in lucemq; tulisset. & Supremam noctem agere. Virg. 6. Aen. Dare noctes aliquid, de meretricibus dicitur. Hor. Epod. 13. Nō feret assiduus poriori te dare noctes. & Locare noctes, meretricis est: Ouid. 1. Amorum, eleg. 10. Sola locat noctes, sola locanda uenit. & Negare noctem, dicuntur meretricis, quum nolunt admittre amatores noctu. Ouid. 1. Amor. eleg. 8. Sepe nega noctem, capitis modò finge dolorē, & c. & Poscere noctem, Rogare noctes amatores sunt. Ouid. 1. Amor. eleg. 8. & lib. 2. Amo. eleg. 2. Vigilata cōsuetio nox, Tac. lib. 13. & Nox pro somno: ut, Exurbare noctem. Stat. 10. Theb. Talia uociferas noctē exturbabat, & c. & Nox altera, pro Morte. Virg. 10. Aene. in æternam clauduntur lumina noctem. & Nox animi: hoc est ignorantia, & cæcitas. Ouid. 6. Meta. Taurūq; nox animi est. & Noctes & dies id est continuè, semper. Plaut. Merc. Obiurgare pater ob hac me noctes & dies. Virg. 6. Aene. Noctes atq; dies patet atri ianua Diis. & Noctis partes sunt Vespera, Cæpuleculum, Prima face, Conubium, Nox intempesta, Ad mediam noctem, Media nox, De media nocte, Gallicinium, Continuū, & Diluculum. Vide Consorium de Die Natali: & ea quæ suprà annotauimus in dictione Dies. & Duidit etiam milites noctem in uigilias quatuor, quæ singulæ quatuor horarum spatio supputantur, quoniam seruauit castra uigilant per uigilias. Et dicebatur Prima uigilia, Secunda, Tertia, & Quarta. Et (ut scribit Hieronymus) uigiles secundi primis, & secundis tertiis, tertiisq; nouissimis in statione succedebat, dato signo à tibicine. Vnde Lucan. lib. 7. Tertia iam uigiles commouerat hora secundas. & A Nox sunt Pernox, *πέρνοξ*, Noctua, Nocturnus, Noctescere, Vernocto, Noctiuagus, Noctiluca, Binoctium, Trinoctium, Quadrinoctium, & huiusmodi.

Noctu, Pro ablatiuo Nocte, uerbatur antiqui. [i. d. Ital. *Di nocte.* Hisp. *De nocte.*] Quadrigarius, Conuenit Senatus noctu multa domum dimitti. Plaut. in Menæ. Haud fallum euenit somnium, quod noctu hac somnium. & Noctu uerò aduerbium, *νύκτε*, significat per noctem. Sall. Diu, noctūq; laborare, fellinare. Aliquando etiam legitur Nox pro Noctu. ut est in 11. Tabulis, si nox furtum factum sit, si in aliquis occidit, iure exsus esto. Vbi imprecatoriū dixerat ab is, & Occidit pro occiderit. Vide Macrobiū lib. 1. Satur. cap. 4.

Nocturnus, a, um, Quod est noctis. [i. d. Ital. *Di nocte.* Hisp. *De nocte.*] Nocturna lux: sicut à die Diurnus. Claudianus. Omnia quæ sensu uoluntur uota diurno, Tempore nocturno reddit amica quies. Cic. 4. Ver. Sic etiam fortunis hominum abutebatur ad nocturna uota cupiditatum suarum. Somnia nocturna, Horat. 4. Carm. Vilus nocturni, Tacit. lib. 20.

Noctifer, pen. cor. Perpetuum epitheton est stellæ uesperinæ, quæ Hesperum, siue Vesperum appellamus. *νύκτεφωρος*. Catul. in Carmine nuptiali, Nimitum Eos ostendit noctifer ignes.

Noctifuga, Qui noctem fugit. *νύκτεφορος*.

Noctiluca, pen. prod. Dicitur Luna quæ noctu lucet. *νύκτελαμπής*. Horat. 4. Carm. Ode 6. Lethium seruat pedem, meiq; Pollitis ictum, Rictæ Latonæ puerum canentes, Rictæ crescentem facie Noctilucam, Pro speram frugum, celestemq; pronos Voluere menses. & Noctilucam

etiam quidam appellant animalculum exiguum, quod nocturno tempore lucet, æstare præsertim, legere iam matura, & uelli uicina. Alio nomine Nitedula dicitur.

Noctipuga, Lucilius uocauit obsecra, quod noctu pungant, atque excitent Venerem.

Noctescere, Est obtenebrari. [i. d. Ital. *Farsi notte.* Hisp. *Anochescerle, haxerle nocte.*] Furus apud Nouium, Omnia noctescunt tenebris caliginis atræ.

Noctes Atticæ, *νύκτεσ Αττικæ*. Gellij opus ita appellatum (ut ipse testatur cap. ult. totius operis) quod hybernis noctibus in Attico agro succit elucubratum.

Noctiuagus, pen. cor. Qui nocte vagatur. [i. d. Ital. *Che va vagabondo di notte.* Hisp. *Cosa que anda de noche.*] Virg. 10. Aen. almâq; curru Noctiuago Phæbe mediū pulsabat Olympum. Deus noctiuagus, Sopor. Stat. 10. Theb. Streptus noctiuagus Faunorum, Lucret. lib. 4.

Noxa, æ, Idem quod pena. [i. d. Ital. *Danno, nocumeto, diffetto.* Hisp. *El pecado el daño.*] Vnde Noxæ dedi dicitur mancipium vel pecus, quum traditur puniendum arbitrio eius, cui damnum intulit. & Hinc Noxales actiones (ut inquit Caius in lege 1. ff. de noxalib. act.) appellantur, quæ non ex contractu, sed ex noxa, atque maleficio seruorum aduersum nos instituuntur: quarum actionum vis & potestas hæc est, ut si damnum fuerimus, liceat nobis deditione ipsius corporis quod deliquit, euitare litis extimationem. Ouid. 1. Fast. Verba fides sequitur, noxæ tibi dedus hostis Spargitur effuso cornua Bacche mero. & Est itaq; Noxæ dedere, vel Dedere ob noxam, seruum, vel quadripedem, qui noxam admisit, tradere puniendum eius arbitrio, cui damnum illatum est. & Hinc contrarium est Eximere noxæ, quod est culpam remittere, & pena liberare. Lilius 5. ab Vrbe, Bene habet (inquit Dicitur) Quiritis, uicte disciplina militaris, uicte populi maiestas: non noxæ eximunt Fabius, qui contra edictum Imperatoris pugnauit, sed noxæ dantur, donatur populo Romano, donatur tribunitiæ potestati, precarium, non iustum auxilium ferenti. Aliquando Noxa dicitur culpa. *αἴτια*. Vnde Caius l. Plebis. ff. de Verbor. signific. scribit. Noxæ appellatione omnis delictum contineri. Liu. 3. ab Vrbe, Alia omnis penes milites noxa erat, qui nequid ductu atque auspicio Decemuirorum prosperè vsquam gereretur, uinci se per suum atque illorum dedecus patiebantur. Idem, At quam ob noxam id est propter quam culpam? Idem lib. 1. ab Vrbe, Dant ordine omnes fides, consolantur agram animi, auertendo noxam ab coacta in autorem delicti. Aliquando Noxa dicitur delictum, læsio, damnum. *βλάβη*, Ouid. lib. 15. Metam. Noctes nocent potæ, sine noxa luce bibuntur. Colum. lib. 1. rap. 6. Ea res à noxa curculionum uidetur conditis fruges defendere. Suetonius in Vita Cæsar. Spuriūque irridens, & ut falsum arguens, quod sine uila noxa sua Idus Martiæ adessent.

Noxalis, le, Vnde Noxalis actio, dicitur, quæ aduersus nos instituuntur, non propter nostrum contractum, aut culpam, sed ob noxam, hoc est culpam nostri mancipij. *βλάβη* & *δύναμις*. Caius in l. ff. de Noxalibus actio. Noxales actiones appellantur, quæ non ex contractu, sed ex noxa, atq; maleficio seruorum aduersus nos instituuntur: quarum actionum vis & potestas hæc est, ut si damnum fuerimus, liceat nobis deditione corporis, quod deliquit, euitare litis extimationem. Vide suprà in Noxa.

Noxia, Culpa. [i. d. Ital. *colpa.* Hisp. *culpa.*] Terent. in Phorm. Meminit olim ut fuerit nostra oratio in re incipienda ad defendendam noxiam: Autor ad Heren. lib. 2. Amicum castigat ob meritam noxiam, Terent. in Eunuc. vnam hanc noxiam Miete, si aliam unquam vliam amiseris, occidit. Noxiæ esse, hoc est fraudi esse, aut vitio, vel culpæ ascribi. Lilius, Si domum abire uellent, publica fide accepta, nihil eam tem noxiæ futuram, quod se hostibus iunxisset.

Noxius, a, um, Quod nocet. [i. d. Ital. *Nocente, nocente.* Hisp. *Dañoso*] Sall. Quæ nisi quæstia erunt, & nisi vindictam in noxiis, quid erit reliquum? Liu. 5. ab Vrbe, Qui noxiæ ambo, alter in alterum causam conferant. Virg. 6. Aene. Igneus est ollis vigor, & cælestis origo Seminibus quantum non noxia corpora tardant. Ouid. in lib. 1. Inq; uis opifex, vari quod fecit Achæo, Noxia luminibus spicula condat apis. Idem 10. Metamor. Nec metuens atro erinitas angue sorores, Quas facibus (scus oculos atq; ora petentes Noxia corda uident. & Cuius contrarium est Innoxius, culpa carens, innocens, qui non nocet. Plaut. in Aul. Heu Megadore, haud decorum facinus tuis factis facis, Vt inopem, atque innoxium abs te, atq; abs tuis, me irrides. & Obnoxius, idem est quod afflictus, vel obligatus de quo suo loco.

Noxius, onis, Pro Noxia apud veteres dicebatur. Actius in iudicio amorum, ut citat Nonius, Noxiando oblitere Pelopidarum, ac per nos sanctificat genus.

N ante V.

N V B az, & c. Stephano, Populi sunt Libyæ, au sinistrum Nilis flexum habitantes, in multa diuisi regna, teste Strabone lib. 17.

Nubes, [i. d. Ital. *Nuvola, nebbia.* Hisp. *Lanume.*] Est vapor humidus, in sublime elatus à terra per æstum: siue aër in liquorem coactus, cuius densitas haud dubiè Solem obumbrat: vnde etiam nomen accepit creditur à nubendo scilicet, hoc est regendo quod Solem obumbrat. Sunt tamen quæ eius originem referant ad dictionem Græcæ *νεφέλη*, quæ nebulam significat, vel nubulum. Cic. 2. de Divin. Si autem nubium confictu ardor expressus se emisit, id est fulmen. Virg. 5. Aeneid. & alis Plaudentem nigra figit sub nube columbam. Idem 3. Aeneid. Inuoluit diem nimbi, & nox humida cælum. Absluit: ingeminant abruptis nubibus ignes. Idem 1. Georg. Et fœdum glomerant tempestatè imbris atris Collectæ ex alto nubes. & Nubes pediculi, per translationem, pro multitudine & densitate. Liu. 5. bell. Mæce, Rex contra pediculi equitumq; nubes iactat, & confertur maria suis elatibus. Amorum nubes, Statius 4. Theb. Belli nubes, Virg. 10. Aeneid. & Nubis in nominatiuo apud Plautum in Mœce. nōnne ex aduerso vides? Nubis atra, imberq; instat.

Nubecula, æ, diminutiuum, Parua nubes. [i. d. Ital. *Nuvolella.* Hisp. *Nube pequeña.*] Plin. lib. 18. cap. 15. Nubecula, quæ uis parua, & tenuis procellosum habet. Per translationem accipitur pro iusticia, vel aduersitate. Cic. in Pison. Neq; tam sui timidus, ut qui in maximis turbinibus

T 2 ac flucti

ac fluctibus Reip. autem gubernassent, salutemque in portu collocassent, frontis tunc nubeculam, tum collegæ tui contaminatum spiritum pertimescerem.

Nubifer, pen. cor. Nubes ferens. *Nubiferi*. Vnde Nubiferi montes dicuntur, qui tam editi sunt, ut nubes sustinere videantur. Ouid. 1. Meta. Aetna; Alpes, & nubes Appenninus. Nubifer Norus, qui nubes affert, sine gignit. Idem Epist. 1. Te date nubiferis linea vela vocis.

Nubifugus, adiectivum. Qui nubes fugat. *Nubifugus*. Colum. lib. 10. Nec tam nubifugo Borea Latonia Phœbe. Pappus corradat vuln.

Nubigena, æ. Ex nube genitus. *Nubigena*. Ital. Generato de nuvola. Hisp. *Engendrado de nubes*. Colum. lib. 10. Mor vbi nubigenæ Phryxi, nec portor Helles, &c. Nubigena dicuntur Centaurs, quod ex nube sint nati. Quam cum Ixion Iunonem deperiret, oblata est illi nubes, quæ imaginem Iunonis representaret, cum qua congressus, genuit Centauros. Stat. 5. Thebaid. Luxuriant Lapitharum cupula, quando profundo Nubigenæ caluere mero. Feri nubigenæ, Ouid. 1. Metam. Bimembres nubigenæ, Virg. 8. Aene. tu nubigenas inuicte bimembres, &c. Amnes nubigenæ, Stat. 1. Iheb.

Nubilus, a, um, pen. cor. Fuscum, nubibus tectum. *Nubilus*. Ital. Falso, nubilo. Hisp. *Nubilo* & *nublado*. Plin. lib. 16. cap. 16. Pyrus, & amygdala, etiam non piunt, sed fiat aestivum caelum atq; nebulum, Rurum emittunt. Nubilus color, obscurus. Plin. lib. 9. cap. 35. Inde nubilum trahi colorem, aut pro claritate matutina serenum.

Nubilum, substantivum, ipsam nubem significat. *Nubilum*. Plin. lib. 2. ca. 62. Rhodi & Syracusis nunquam tanta nubila obduci, ut non aliqua hora sol cernatur. Ouid. 7. Metamorph. nubila pello, Nubilaq; induco: ventos abigoq; vocoq; Virg. 6. Aene. Et pater omnipotens densa inter nubila telum Contossit.

Nubilarium, sibi, Locum, quod propter nubes constructum frumenta semitica. *Nubilarium*. Colum. lib. 1. ca. 6. Hinc atq; nubilarium applicari debet, maxime in Italia, propter instantiam caeli, quo collata semitica frumenta protegentur, si subitaneus imber accesserit. Dicitur & Nubilum. Idem lib. 2. cap. 1. Quod si saleibus seges cum parte culmi demissa sit, protinus in accerum vel nubilum congeritur.

Nubilo, as, are, Nubilum fieri, nubibus obscurari. *Nubilo*. Ital. *Nubolare*. Hisp. *Nubilar*. Vnde Nubilat ætæ, apud Varronem de Re rust. Plin. lib. 37. cap. 7. Callistratus fulgorem carbunculi debere candidum esse poluit, extremo visu nubilantem. Hinc componitur Obnubilo, de quo vide suo loco.

Nubilor, aris, deponens, idem quod Nubilo. Cato de Re rustica, cap. 88. Vbi nubilitur, noctu sub tecto ponito: quotidie, quam sol erit, in sole ponito.

Nubilosus, sibi, sum, Quod est nubibus plenum. *Nubilosus*. Ital. *Nuboloso*. Hisp. *Nuboloso* & *nuboso*.

Nubo, bis, pti, & nuptus sum, in præterito, in supino nuptum, idem est quod velo, vel operto. *Nubo*. Ital. *Coprire, velare*. Hisp. *Cobrir*. Vnde Nubes dicta creditur, quod caelum obnubat. Quoniam verò ipse apud veteres, dum viro tradebatur, nubere, hoc est velare capita solebant, factum est ut Nubere visuperet pro viro tradi. *Nubo*. Ital. *Maritare*. Hisp. *Casare la muger*. Est enim proprium mulieris. Terent. in And. Aiebant hodie filiam meam nubere tuo goato. Non enim vis sed mulier proprie nubit. Licet quandoq; figurat vel peruerso naturæ ordine præposterè dicatur. Pomponius in Pannuceatis, ut citat Nonium, sed meus frater maior, postquam vidit me domo eiectionem, nuptie posteros dotare vetula, varicosæ Aphræ. Iuven. Sat. 2. Quid quæris nubit amicus? Quæ qui dicant virum tum nubere, quam ferat viori, tanquam illa potius vit sit, quam ille. Vnde Martialis lib. 8. Vxor nubere nolo mex. Constituit cum dativo, & aliquando cum ablativo mediante præpositione Cum, Mulier nupit mihi, & mecum. Cice. Mar. Catoni, Regis Parthorum filium, quo cum esset nupta regis Armeniorum foror. Nubere in familiam clarissimam nupisset. Nubere dicuntur etiam arbores vitibus, & vites arboribus, pro cõscendere & coniungi. Plin. lib. 14. cap. 1. In campano agro populus nubunt. De vitibus. Nubitur, impersonale, passivæ vocis. Plaut. Persa. Hic cum mala fama facile nubitur. Dum dos sit, nullum vitium vitio vocatur. Dare nuptum viro. Plaut. Cisti. Ancilla Calina vi deat nuptum nostro villico. Huius verbi composita sunt Connubo. *Connubo*. Ital. *Connubio*, quod est matrimonio iungo, quasi simul nubo. Apul. Nescientibus parentibus puellari nate connupseramus. Hinc Connubium, ius legitimum matrimonii. Denubo, innubo, quod proprie significat, ad domum viri transferre. Vnde & pro transferre simpliciter sumitur. Lucil. lib. 6. Sat. Suam enim inuadere atq; innubere censent. Hinc Innubus, qui vxorem nunquam ducit, & Innuba, quæ viro nunquam fuit tradita. Obnubo, abscondo, ego. *Obnubo*. Ital. *Statui*, Obnubuiq; comas, & temperat astra galero. Pronubo, Nuptus præsum: à quo pronubus & Pronuba, quæ duo penultimam corripunt: quemadmodum & Innubus, & Innuba: cætera omnia habent penultimam productam.

Nuptus, a, um, participium. *Nuptus*. Ital. *Maritato*. Hisp. *Desposado, casado*. Cice. pro Sestio, Sestius C. Albin filiam duxit, ex qua hic est puer & iam nupta filia. Idem 6. Veræ. Mulier nupta viro, propitior omnibus. Nupta verba, hoc est obsecra, & lasciuiora: qualia sunt mulierum, quæ viro traditæ verecundiam dediderunt, ea autem virgines nequaquam decet. Plaut. in Dyscolo, referente Festo, Virgo sum, nondum didici verba nupta dicere. Huius antitheton est, Innupta, *Innupta*, quæ nondum accepit virum: vel Innupta puella, apud Virg. 2. Aeneid.

Nuptus, huius nupti, Nuptæ maritus, *Nuptus*. Ital. *Spes mariti*. Hisp. *Nuptio, casado*. Quamvis carò sit in usu, nisi apud veteres, ut apud Plautum in Cisti. Luber Chalcum quid agat scire nouum nuptum. Id est maritum, ut exponit Priscianus.

Nupta, substantivum, Quæ nupit. *Nupta*. Ital. *Spes*. Hisp. *Nuptio* & *desposita*. Vnde Nouam nuptam dicimus, quæ iam recens viro tradita est. Catullus in Epithalamio Mallæ, Prodeas noua nupta, venit dies. Terent. in Adel. Ea noua nupta eadem hæc dicit.

Nuptus, prus, Pro ipso nubendi actû. *Nuptus*. Ital. *Il maritarsi*. Hisp. *Obra de se casar la muger*. Vnde dicimus Nupti dare, vel nupti collocare.

Nuptus, Cæf. 3. bel. Gal. Et fotores suos nupti in alias ciuitates collocasse. Plin. de viris illust. Eo die Numantini forte solent nupti filias locabant.

Nobilis, huiuslis, Quæ est apta viro in matrimonium iungatur. *Nobilis*. Ital. *Da marito*. Hisp. *Doncella casadera*. Virg. 7. Aen. Iam natura viro iam plenis nubilis aonia. Cice. pro Cluentio, Nobilis filia. Et Liu. 9. belli Punici, Nobilis virgo. Ouid. 2. Trist. Nobilis hæc virgo, matronaq; virque, puerque Spectat.

Nupturio, tis, pen. cor. Nubere cupio. *Nupturio*. Apul. in Apolog. Ea si clatio nupisset homini rustico, inde crepto seni, sponte eam diceret sine illa magia iam olim nupturisse.

Nuptus, arum, *Nuptus*. Ital. *Nuptus*. Hisp. *Casamiento* & *boda*. Coniunctio maris & femina, consortii omnis vitæ & diuini & humani iuris communitatio. Proprie tamen dicuntur ætæmonia, & hilaritates in ducendis vxoribus dictæ proculdubio à nubendo, quod proprie significat Vello, vel tego. Sed quoniam noua nupta, dum viro tradebatur, flammæ præ pudore caput obobscubat, ut testatur Lucanus lib. 1. Non timidum nuptæ leuiter tectura pudorem. Luce demissos velarunt flammæ vultus) factum est ut Nubere accipitur pro Tradi viro: ut Nuptæ pro maris & femina conjunctione. Cice. pro Cluent. Nuptæ plenæ dignitatis, plenæ concordia. Ibidem, Nuptæ non matrimonij dignitate, sed sceleris societate coniunctæ.

Nuptialis, nuptiale, Quod ad nuptias pertinet. *Nuptialis*. Ital. *Nuptiale*. Hisp. *Casa de casamiento* & *boda*. Vnde Nuptialis thalamus, Nuptialis cæna. Plaut. in Cure. nobis omnibus Tu vti hodie adueniens cœnam des sororiam, Hic nuptialem cras dabit. Nuptialis vox. Liu. 1. ab Vrbe. Nuptiales faces, & Nuptialia dona, Cice. pro Cluentio.

Nuptialiter, aduerbium, quod significat more nuptiarum. *Nuptialiter*. Ital. *Nuptialiter*.

Nucamenta, *Nucamenta*. Plin. lib. 16. ca. 10. dicuntur quedam quasi paniculae, dependentes extrinsecus abietis & picæ. Ruellius, Certe cum ea quæ callosquam maris compassibiles pendente ramis nucum, roborum, picarum, appellantur Nucamenta: vel ideo quod sint quasi quedam naturæ rudimenta, pincem nucem facere conuenientis, vel quod apertissime in nucibus propendere cernantur. Graeci etiam Cyttara appellare consueverunt.

Nuceria, *Nuceria*. Vulgo *Nocera*. Ciuitas Campaniæ, cuius populi dicti sunt Nucerni, & ager ipsi Nucernus. Plin. lib. 3. cap. 5. Haud procul à monte Vesulio ager Nucernus est: & nouem m. passuum à mari ipsa Nuceria.

Nuces, Vide *Nyx*.

Nucleus, Vide *Nyx*.

Nudipedalia, Vide *Nyx*.

Nudit, a, um, Hispani Baricæ oppidum est, apud Plin. lib. 3. cap. 1.

Nudo, nudas, Vide *Nyx*.

Nudus, *Nudus*. Ital. *Nudo*. Hisp. *Nudo*. Nudus, ignudo. Hisp. *Desnudo*. Virg. 1. Aene. Nudo genu, nudoq; sinu collecta flueretis. Et quoniam paupertatis comes solet esse nuditas, factum est ut Nudus pro paupere ponatur. Cice. pro Flac. Quoniam nudus te delectat, semper nudum esse voluisti. Nudus ab amicis, & Nudus à propinquis, qui nullus habet amicos aut propinquos. Cicero pro Domo sua. Tam inops autem ego ab amicis aut tam nuda Resp. à magistratibus Sic, Nuda vrbis præsidio, Cice. Attic. lib. 7. Nudum in causa delicti, apud eundem. Nudo vestimenta detraxere, est commodum sperare ab eo qui nihil habet quod auferri queat. Plaut. in Afin. Me defraudato. 1. Maximas nugæ agis: nudo detrahare vestimenta me iubes. Nudus per metaphoram accipitur pro plano & claro, & quod nullo prætextu, aut coloribus est velatum, *Nudo*, ut quum Nudam veritatem dicimus, & Nudam simplicitatem.

Nude, aduerbium, Simpliciter, & non fucate. *Nude*. Ital. *Nudo*. Hisp. *Nudo*. Nudus, atq; simplicitas: quandoq; sumitur pro inopia. *Nudo*. Ital. *Nudo*. Hisp. *Nudo*. Nudo, ac nuditas, placuit, &c.

Nudo, as, Nudum facio, detego. *Nudo*. Ital. *Nudo*. Hisp. *Desnudo*. Cice. 7. Ver. Quæ itrepente hominē protipit atq; in foro medio nudari, ac deligare, & virgas expediri subit. Nudatur arbor folijs. Plin. 16. ca. 22. Sunt enim aut res nullius pretij, aut sermones leuium rerum ac nullius ponderis, & plerumq; scurriles, ioculatoriq; Vnde Catullus, & Martialis poemata sua vocant Nugas, ut de inanibus mimicisq; senis rebz agant. Plaut. in Menrch. Nugæ sunt meræ. Idem in Trin. Hic postulat frugi esse, nugæ postulat.

Nugas, cis, trium generum, & Nugator, qui meras nugas loquitur. *Nugas*. Ital. *Cianciare*. Hisp. *Pano, loco, que mucho desuata*.

Nugigerulus, pen. cor. Qui vana nuntiat, qui nugæ circumsert. *Nugigerulus*. Ital. *Che porta ciancia*. Hisp. *El que trae nugas vana*.

Nugiger, ra, rum, & Nugigera manus, hoc est vana, & quæ seipsam fescellit. Cice. ad Attic. lib. 4. Dice, Vellem iam pridem scito te voluisse & me: aut nugigeram manum fuisse. Aliqui codices sic habent: Vt autem germanum fuisset.

Nugigendus,

Tu si tuis blanditiis a Siconiis numulorum aliquid expresseris, velim ne facias certiorum.

Numisma, vel **Numisma**, aris, ytrung; enim dicitur, [νέμισμα] Ital. *Danari*, *mauca*. Hisp. *El mono o moneda*.] Græca dictio est, idem significans quod *Numerus*, dñs vñs hoc est à lege: vnde & Numerus dictus putatur. Nam quum ante percussum numisma homines mutuo permutationis commercio vicerent, postea lege introductus est usus numi. De hoc latius in dictione *NVMVS*. Habet autem hoc nomen primam syllabam correptam, quæ in dictione *NVMVS* produciunt: vnde Græcorum more Nomisma per vñs in carmine scribendum esse plerique arbitrantur, quum alioqui sæpius per vñs scribamur. Horat. 1. Epist. 1. Retulit acceptos regale nomisma Philippias. Marcial. lib. 1. Cur data sunt equiti bis quinq; nomismata, quate?

Numofus, fa, sum. Idem quod *Numacus*. πάλω νημωσις. Ital. *Danarofo*. Hisp. *De muchos dineros*.

Numatus, Qui uanis abundat. [παλω νημωσις. Ital. *Danarofo*, *rico*. Hisp. *Rico de dineros*.] Cic. de Lege Agr. Vultis enim ante oculos illorum ludi regis filius adolefcens, non minus bene numatus, quam bene capillatus. Horat. 1. Epist. 6.

Et genus, & formam regina pecunia donat:
Ac bene numatum decorat Suadela, Venustique.

Numatio, onis, Numorum abundantia & affluentia. [παλω νημωσις. Ital. *A bondanza di danari*. Hisp. *A bondanza de dineros*.] Cic. 2. Phil. Pone ante oculos lætitiarum Senatui, populoq; Romani, confer eum cum numatione tua, tuorūque: tum intelliges quantum inter laudem & lucrum interlit.

Numerius, a, um, Quod ad numos pertinet. [νημωσις. Ital. *ciò che s'appartiene a danari*. Hisp. *Cosa poro pertenescente al dinero*.] Vt Res numeraria. Cic. 3. Offi. Vt res numeraria de communi sententia constitueretur. [Numari] interpres pacis & concordie, apud Ciceronem pro Cluent. id est mercenarius, & qui ob id pecunias accepisset. Numerium iudicium, quod acceptis pecuniis corripitur. Idem 2. Verr. Equod iudiciū Romæ tam dissolutum, tam perditum, tam numerarium fore putasti, quo ex iudicio te villa salus feruare possit? Numerij iudices, sordidi & corrupti. Idem ad Att. lib. 1. Numeraria theca, idem ad Att. lib. 4.

Numerius, rij, Qui numis deditus est. [νημωσις. Ital. *Dato a danari*. Hisp. *corrompido por dineros*.] Hieron. ad Marcell. Volo in Numerios inuelli sacerdotum.

Numularius, rij, [νημωσις] Budæo. Ital. *Banchiere*. Hisp. *Cambiador*, *banquero*.] Numis permuandis dicitur, quem nos Campiorem vocamus, qui scilicet pecuniam permutationem exerceat. Horum autem officium vilis erat quàm argentatiorum, qui non tam pecuniarum permutationem, quàm maiorem negotiationem exercebant, acceptiq; & expensarationes conficiebant, quas non faciebant numularij.

Nunc, [νῦν] Ital. *Hora*, *adesso*. Hisp. *Ahora*, *ahora*.] aduerbium est temporis, quod tempus præsens denotat dictum à Græco νῦν, in vñ com mutato, & in fine addita littera. Interdum ponitur pro Tandem, vel Serò. Virg. 8. Aeglog. Nunc scio quid sit amor. Interdum pro Sed, accipitur sine vlla temporis denotatione. Cic. 1. de Diuin. Quæ quidem multo plura eueniunt, si ad quicquid integri iremus: nunc onasti cibo & vino, confusa & perturbata cernimus. Dicitur & Nunc nuper, pro Non ita pridem. Terent. in Eunuch. Idem Menandri phasma nunc nuper dedit. Quo in loco, teste Donato, Nunc adiectum est tollendæ ambiguitatis causa. Est enim Nuper ex iis dictionibus, quas veteres propter ambiguitatem cum adiectione proferebant.

Nuncius, cil, vel potius Nuntius, Qui nuntiat, & quod nuntiat. [νῦν] Ital. *Nuncio*, *messaggero*, *nuncio*. Hisp. *Mensajero*, *de mensajero*.] Virg. 1. Aene. & nuntius ibis. Peliæ genitori. Nuntio Prætoris acceptus. Cic. 6. Verr. Quod Nuntius remittere vxoři, pro repudiare vxorem. Cic. ad Atti. lib. 1. Deinde ex Senatusconsulto Consules rogationem promulgasse: vxoři Casarem nuntium remisisse. Nuntium remittere virtuti, pro eo quod est, virtuti vale dicere, & ab ea desicere. Idem ad Cassium, Iam biennium, aut triennium est, quum virtuti nuntium remisisti. Nuntius, quod nuntiat. Plautus in Seicho, suo nunquam æquæ patri nuntium lepidum attulit. Ibidem, Cuius præcurreti, vt nuntiare nuntium exopta bilem. A nuntius sit Interuentio. [νῦν] qui inter duos medios est ad aliquid tractandum. Vide suo loco.

Nuntium in neutro genere, pro re quæ nuntiat. [νῦν] Tibul. li. 3. Eleg. 4. Diui vera monent ventura nuntia foris: Vera monent Tuleis extra probata viris. Catull. de Berycyntia, Geminas decorum ad aures noua nuntia referens.

Nuntia, a, form. gen. [νῦν] Plin. lib. 1. cap. 30. Romanis præcipue lætitiæ victoriarumque nuntia additur litteris, & militum lanceis, pilisq;. Cic. 1. de Legib. Nuntia virgo (ouis miranda vñs figura. Ouid. Epist. 6. Cur mihi fama prior, quàm nuntia littera venit? Idem 1. Metam. Nuntia Iunonis varios induta colores. Concipit Iris aquas.

Nuncio, as, vel potius Nuntio per t, Monico, significo. [νῦν] Ital. *Nunciare*, *annonciare*. Hisp. *Trabier mensajero a nuncio*.] Terent. in Hecy. Ac istos inuidios di perdat, qui hæc libenter nuntiant. Plaut. Capt. Nenquid aliud vis patri nuntiaci? Cic. ad Brutum, Ita enim Romam erat nuntiatum, ita perfulsum omnibus, cum paucis inermis, perterritis metu, frango animo fugisse Antonium. Quis composita sunt, Annuntio, quod est, alicui nuntio porto. [νῦν] Cic. Denuntio, Manifeste nuntio. [νῦν] Colum. Sin autem exi stans frigidus & primos hyemis violentiam denuntiat, in Idus Februarias hanc curam differemus. Enuntio, Extra nuntio, manifesto [νῦν] Sallust. in Catil. Propter per Fuluiam dolum Ciceroni, qui parabat, enuntiat. Pronuntio, Ante nuntio. [νῦν] Terent. in Phor. Abi, pronuntia hanc venturam. Pronuntio, Pæfeto. [νῦν] vnde Pronuntiatum, prolatio de qua ator ad Herem. lib. 1. Pronuntiatum, est vocis, vultus, gestus moderatio cum venustate. Et Pronuntiare, Est decernere quo Pronuntiatum, statueretur. [νῦν] Plin. 2. Cap. 1. Abuntio, Contra aliorum voluntatem seu malam nuntio. [νῦν] Terent. in Adelph. Primus sentio mala nostra, primus resciscio omnia: Primus porro obnuntio: ægrè solus, si quid sit, fero. Donat. Qui malam rem nuntiat, obnuntiet. Obnuntiet enim dicuntur augures, qui aliquid mali ominis, seuumque viderint.

Cic. pro Sextio. Quumq; auspiciis religionis parens, obnuntiat quod senerat. Suet. in Cæsare, Lege autem Agraria promulgata, obnuntiantem collegam armis fore expulsi. Renuntio, de quo alibi.

Nuntiatio, onis, Ipse denuntians adus. [νῦν] Ital. *Annuntiatione*. Hisp. *Obra de traher mensajero*.] Cic. 2. Phil. Nos enim nuntiationem solam habemus, Consules & reliqui magistratus etiam inspectionem.

Nuncupatio, as, pen. cor. Nominatio. [νῦν] Phil. lib. 3. cap. 1. 1. Nuncupatio, as, pen. cor. Nominatio. [νῦν] Phil. lib. 3. cap. 1. 1.

Nuncupare, appellatione. Hisp. *Nombrar por nombre*.] Liuius. lib. 1. Quem Iulium eundem Julia gens autorem sui nominis nuncupat. Varro in Medo, Quis tu es mulier, quæ me infuero nuncupasti nomine? Cic. 2. de Nat. deor. Itaque tum illud, quod erat à deo natum, nomine ipsius dei nuncupabant: ut quum fruges Cereæ appellamus. Nuncupata vota dicuntur, quæ Consules & Prætores, quando in provinciam proficiscuntur, faciunt. Nuncupare vota, Est alicui duorum vota polliceri & destinare. Plinius in Paneg. Nuncupare vota & pro æternitate Imperij, & pro salute ciuium solebamur. Ibidem, Quo maiore fiducia iisdem illis votis, quæ ipse pro se nuncupari iubet, oro & obsecror, si bene rempob. si ex vilitate omnium regis. Cic. 3. Philip. Neglectisq; sacrificijs solennibus, ante lucem ea vota quæ nunquam soluere, nuncupauit. Nuncupare testamentum, est vñs voce supremam voluntatem declarare. Plin. lib. 1. cap. 22. Alij testamenta sua nuncupant. Alij mortifera loquuntur, rediturq; per iugulum voces non continent. Inde Nuncupatum testamentum dicitur, quo testator vñs voce, quæ post mortem agi velit, declarat. Et Nuncupatus hæres dicitur, qui voce testatoris hæres pronuntiat: est differtur ab hærede scripto: de quo vide Iulianum In liti. de Testamen.

Nundinium, na, Romanorum dea, à nouo die nascentium dicta, qui & Lustricus dicitur. Erat autem Lustricus dies, quo infantes lustrabantur. Itaque autem erat in masculis nonas, in puellis vero octauas. Vide Macrobius lib. 1. Saturnal. cap. 1. 6.

Nundinæ, arum, pen. cor. A nouo die dictæ sunt, quasi nouendinæ. [νῦν] Ital. *Fiera*, *mercato*. Hisp. *Feria*, *mercado*.] Instituta autem eo consilio perhibentur, vt rustici octo diebus in agris essent, & nono die reverterent vrbem ad mercato, legem accipiendarum causarum & vñs atq; consulta frequentiore populo referrentur, & trinundino propozita, à singulis atq; vñs facile noscerentur. Vnde etiam mos tractus, vt leges trinundino die [νῦν] apud Athenas] promulgarentur. Cicero contra Rullum pro lege Agr. Illi Capuam, nundinas rusticorum, horreum Campani agri esse volebat. Colum. lib. 1. cap. 1. Villicus non vrbem, non villas nundinas, nisi vendendæ, aut emendæ rei necessitate causa frequentaret. Dicitur & Nundinum, neutro genere. Liuius, Postquam verò comitia Decemviris creandis, in trinum nundinum indidit sunt. Sic enim legunt nonnulli. Castigatoria tamen exemplaria habent Trinundinum. Trinundinus autem dies, vel Trinundinum, sive Trinum nundinum, dicebatur dies tertiarum nundinarum, qui prædicti ante solebat, vt notior esset vñs.

Nundinalis, le, Quod pertinet ad nundinas. [νῦν] Ital. *che si appartiene alla mercata*. Hisp. *Cosa pertenescente a ferias*.] Plaut. in Aulul. Coquus ille nundinalis est, in nonum diem solet ire coctum.

Nundinor, atis, Palam vendere significat, sicut in nundinis fit, & re aliqua ad quæstum abutitur: quod & nundino, as dicitur. [νῦν] Ital. *Vendere in publico*, *vendere al mercato*. Hisp. *Negociar a vender en ferias*.] Iulius Firmicus lib. 6. Matheos, Quæstus & libidinis causa pudorem duobus fratribus nundinabat, & ad coitum fratrem inuitabat, & filium. Apuleius, Toti nunc iudices sententias suas pretio nundinantur. [νῦν] Sueton. in Tito Vesp. Suspecta & rapacitas, quod constabat in concionibus patris nundinari, præmariq; solitum: deinde propalam alium Neronem & opinabat & prædicabat. Cicero sæpius Nundinari pro empiare vitur, vt in Verrem, Ab isto pueti annorū senum, septenūq; dentum Senatorum ordinem nundinati sunt. Idem 3. Philip. Vñs in domo omnes, quorum intererat, totum imperium pop. Rom. nundinabantur.

Nundinatio, onis, Ipse nundinandi actus. [νῦν] Cic. de lege Agr. Hinc vos quas spoliaciones, quas paciones, quam deniq; in omnibus locis nundinationem iuris, ac forisq; fore putatis? Nundinatio hominum, Idem Verr. 4.

Nundinator, Qui nundinas frequenter. [νῦν] Festus, Nundinis rustici conueniebant mercandi & vendendi causa, tumq; nefas erat cum populo agi, ne interpellarentur nundinatores.

Nundinarius, a, um, Quod ad nundinas pertinet, vel quod nundinis deputatum est. [νῦν] Plin. lib. 12. cap. 17. His commerciis Cartas oppidum aperuerit, quod est illis nundinarius. Idem lib. 8. cap. 15. de subibus, Quin & duces in vrbem forum nundinatum, domoque petere discunt.

Nunquam, Nullo tempore. [νῦν] Ital. *mai*. Hisp. *En ninguna tiempo*.] à quo Nonnunquam, quod significat Aliquando. Plaut. in Mercutia. Nunquam xepol quisquā illam habebit potius, quàm ille, quem ego volo.

Nunquamnon, significat Semper. [νῦν] Suet. in Tibe. Turbatiore celo nunquam non coronam lauream ceruice gestauit, quod fulmine affari negetur id genus frondis.

Nunquando, [νῦν] pro eo quod est, num aliquando. Et habet accretum in ante. sicut Aliquando. Cic. de Amic. Exiit autem hoc loco quæstio subditiilis. Nunquando amici noui num indigni amicitia, vñs sint anteponendi, vt equis vultu teneros anteponere solemus.

Nunquid, nunqua, nunquod, vel nunquid, Idem est quod num aliquis. [νῦν] Terent. in Eunuch. Nunquid vis? Ibidem, Nunquid hic est nemo est, nunquid hinc me sequitur? nemo homo est. Pro eodem etiam aliquando legimus Nunquidam, & in neutro genere, Nunquidnam: præfati in apud Comicos. Terent. in Andr. Ehodum dic mihi: nunquidnam amicus tibi cum illa fuit Charine?

Nuntio, as, ate, Nuntius, &c. Vide *NVN* 10.

Nupur, aduerbium. Idem est quod Non longo tempore. [νῦν] Ital. *Di nouo poco fa*, *pur hora*. Hisp. *Poco tiempo ha*.] hoc est ante paucos dies, vel

N Y T

jurisque sunt nutrimentum deest edaci. 7.)
NUTRUS, *nutris*, & **NUTRITAS**, *nutritus*. Vide in verbo A **N** V O.
NUX, A nocēdo dicta, quod satis vocat. *αμυγδαλην*. Ital. *Noc. Nuc.* Quid, quoniam fata lardere dicor. Cultus in extremo margine fundus habet. Siue quod lingue nocet. Vel quod v. nox afeem, ita nux succo suo corpus atrum faciat. Constat nuclei nucleum esse difficilem contactu, dolorem capitis inferentem, turgentibus inimicum, Graeci *αμυγδαλον* vocant, & graue hinc capitis. *αμυγδα* enim caput significat. Est autem nux generale omnibus quae duro operimento teguntur, vt sunt calli, *αμυγδαλα*, & huiusmodi. *αμυγδα* *αμυγδα*. Virgilius, Castaneaeque nubes mea quas Amaryllis amabat. ¶ Pomum vero generale nomen omnium fructuum qui ex arboribus effui apertunt, siue mollium, siue durorum. Plin. lib. 17. cap. 22. Ab his locum amplexidine vindicantur, quae cessere auctoritate, nuxes iuglandes. Ee paulo post, Solum hoc pomum natura compacti operimento clausit: nuxes sunt bifidae putaminum carinae, nucleorumque, illis quadrupartita distinctio, lignea in ea fante membrana. Ceteris quaequid est, solidum est, vt in auelanis & ipso nucum genere quas antea abellinas, patrio nomine vocabant. ¶ Malum vero non quodcuque; potius genus tenerioris atque carnosius dicitur, sed illud tantum quod sui nominis arboribus produciat: his scilicet, quas malos vocamus: quemadmodum Pyra, quae pyrus produciat. Hoc modo Mala cetera, siue Medica dicimus, Mala cotonea, Mala pernica, & similia. ¶ Reliquae nuxes, est omnis nux puerilibus ad maiora negotia conuerti. Est enim nucum latus foli peritae conueniens, grandiorique, etati indecorus. Ceterus Satyr. 1. Et nucibus facimus quaequeque relictis, Quum sapimus patruos. ¶ Nux Graeca, cadē cum amygdala, quae & Thasia dicitur. Colum. de Arboribus cap. 22. Nucleum Graecum ferito Arturii signo. Plin. lib. 17. cap. 22. Quum de amygdala loquimur, Haec arbor (inquit) ad fuerit in Italia Catonis etate dubitatur, quoniam Graecos nominat. ¶ Nuxes iuglandes, quae & Regia dicitur sunt. Plin. lib. 17. cap. 22. Ab his locum amplexidine vindicantur, quae cessere auctoritate, nuxes iuglandes. De diuersis nucum generibus, vide in dictione **V** G L A N S.

Nucleus, 2. *nut*, Quod est ex nucis. *αμυγδαλην*. Ital. *Dē nocē. Hīp. calia de nucis.* Plin. lib. 16. cap. 19. v. Vincem nucem, nucem hanc, quae materiam omnem quum effodis, luna decrecente eximit post meridiem.

Nucula, 1. diminutiuum, Minuta nux. *αμυγδαλην*. Ital. *Nocella, Hīp. περυσία nucis.* Vnde & Prænestinae nuculae appellantur sunt. A nucula fit aliud diminutiuum, Nucella.

Nucleus, nucleii, Quod tenerum in nux includitur. *αμυγδαλην*. Ital. *Garriglia, garrigne, quel dentro della nocē. Hīp. El medio dela nucis, y fruta seca.* Plaut. in Cure. Qui ē nucis nucleum esse volt, Frangat nucem: hoc est qui commodum appetit, ne fugiat laborem. ¶ Inde Enucleo, as, Est idem quod declarare, quasi nucleum rei aliquid erueret. ¶ Nucleus ferri à Plinio lib. 34. cap. 14, acceptus pro calybe. Fornacem (inquit) maxima differentia est: in iis quidem nucleus ferri excoquitur ad induendum aciem, alioque modo ad densandas iacides, malleorumque rostra. ¶ In acino acini Nuclei dicuntur minuta illa grana, quae vulgo *Vinacea* vocant. Plin. lib. 23. cap. 1. Vna passa, quam Alaphida vocant, stomachum, ventrem, interanea tentaret, nisi pro remedio in ipsis acinis nuclei essent: iis exemplis vesicae vellis habetur. ¶ Nucleum amissum, prouerbium, Plaut. Capt. Nucleum amissum, reliquit pignori putamina. Verba sunt Heptionis, vbi reficississet nisi imposuissim esse, & herum amissum pro seruo, seruum pro domino retinendum: is enim ex quo fructus expehebatur aufugerat, eo relicto, ex quo nihil emolumenti poterat capi. Erasmus.

Nucifrangibulum, Vox est Plautina, quam pro dente accipit. Denticulus enim nuxes solent configi. Verba Plauti in Bacchi. sunt haec, Mihi cauo tio est, Ne nucifrangibula excurserit ex malis meis.

N ante **Y**

Nyctalos, *νυκταλος*, Qui noctu cæcus est, quam interdiu clarē videat. Hic etiam Lufusius dicitur à Latinis. Plin. lib. 8. ca. 30. de icore capris. Refectit vespertinum aciem his quos Nyctalos vocant.

N Y C T E L I V S, *νυκταλιος*, Vnum est ex Bacchi cognominibus, tractum ab eo quod nocturno tempore eius sacra celebrabantur, quae Nyctelia, *νυκταλια* dicta sunt.

N Y C T A V S, per duas syllabas, *νυκταλιος*, Neptuni fuit filius ex Celæne Actidis filia, quam ex Amalthea Cretensi nympba Antiopea & Nyctimene suscepisse ferunt, ipsūque ab hac posteriore turpi amore adamatū cum eadem nocturnis opera ignarum concubuisse: sed fecere cognito Nyctimene nocere voluit: illa vero fugiens, miseratione Minervae in aem sui nominis versa est, & in ipsius iura tam accepta. *νυκταλιος* enim Graecis noctuum sonat. Vide Ouid. lib. 2. Metamorph.

Nyctæris, *νυκταλιος*, Vespertilionis genus tam minutis pedibus, vt eis careere videatur. Plin. lib. 11. cap. 47. Qui negant volucrum illam sine pedibus esse, confirmant & apodas habere, nyctæcin, & drepanū.

Nyctærota, penultima correpta, Coruus nocturnus.

Nyctilops, opis, Herbae genus, quod alio nomine Nyctegretum appellatur: ita dictum, quod noctu & longinquo fulgeat. Eandem & Chemonychon quidam appellant, quod ad primum eius conspectum anseres statim expauescunt. Vide Plin. lib. 21. cap. 2. Sunt qui hanc eandem esse putent cum ea, quam chymifis Luneciam appellant, noctu cum luna lucentem,

N Y C T I X E N S, *νυκταλιος*, Filia Nyctei, ex Amalthea Cretensi Nympba, quae nefando patris sui amore capta, opera nutritis cum illi concubuit tandemque agnita, quam pater eam velle occidere, fuga se subduxit: implozatorque Minervae auxilio, transformata est in aem sui nominis, quae à Latinis Noctua dicitur: Graeci etiam *νυκταλιος* appellant, quia nūc sceleris sui conficta, lucem fugit, nec nisi noctu volat. Ouid. 2. Metamor. An quae per totam res est notissima Lebon. Non audita tibi est, patrium temeraria cubile Nyctimeneis ius illa quodam, sed conficta culpa Conspicua, lucemque fugit, tenebrisque pudorem Celat, & à cunctis ex pellitur aethere roto.

N Y C T O R I X, Babyloniorū regina, maximī animi mulier, & quae ipsam Semiramidem foletia, longē superauit. Vide Herodotum lib. 1. vbi tamē haec non Nyctorix, sed Nitoxis appellatur.

Ayuntamiento de Madrid

Nympha, *[Nympha]*. Ital. *Nympha*. Hisp. *Nympha*. Latine sponsa: Sed putauerunt antiqui Nymphas aquarū deas esse, quasi lympharū numina: quoniam etiam Nympharū nomen accipitur pro montū deabus, quas Orceades vocant: & pro iis, quæ a boribus & sylvis putabatur præstare, quas Dryades vocabant, & Hamadryades, & Napæas. Veteres Græci Nymphas dicebant, quæ nos mutatione vnius literæ Lymphas, hoc est aquæ. Nymphæ Libethrides, Musæ dicuntur à Libertho Ithacæ mōre Musis confectæ. Virg. 7. Aeglog. Nymphæ noster amor Liberthides. Dicuntur & nymphæ apes, quæ primum formā caperint habere. Plin. lib. 11. ca. 16. de apibus loquens, Gallinarū modo incubant. Id quod exclusum est, primum vermiculus videtur candidus, iacens transuersus, adhaerensq; ita, vt pascere videatur. Rex statim melle coloris, vt electo fore ex omni copia factus, neq; vermiculus, sed statim penniger. Cetera turba quum formam capere cepit, Nymphæ vocantur: vt luci, siroes, atq; cepheus. Nympha etiam à rei anatomice peritis vocatur caruncula in muliebris pudendis bifariam prominens, quæ Collitulum Latini appellant: cuius vsus est, colli orificium tegere, & frigore ab eodem arceat. Hanc caruncula Aegyptij in virginibus solent excidere. Vide Galenum lib. 11. de Vsu partium.

Nymphæum, *[Nymphaeum]*. Idem est quod lauacrum, vel balneum. *[Nymphaeum]*. Ital. *Nymphaeum*. Hisp. *Nymphaeum*. Plin. lib. 5. cap. 11. Eiusq; seruatum in nymphæo, donec Corinthiæ Mummis cuncteretur, tradunt. Iulius Capitol. Opera Gordiani Romæ nulla erant, præter quadam nymphæa, & balneas. Iosephus scribit Herodem apud Ascalonem constituisse nymphæa, id est lacus & balneas.

Nymphæa, *[Nymphaea]*. Herba genus est, in paludibus nascens, & aquis stagnantibus: vnde & nomen accepit. teste Dioscoride lib. 3. cap. 149, quod scilicet aquosis locis gaudet. Alio etiam nomine Heracleon appellatur, quod nymphæa quædam Herculis amore capta, in hanc herbam secatu commutata. Est & altera nymphæa species, cuius ros Blephara dicitur, folijs superioribus similis, radice alba, scabra, flore luteo, nictente, & rose similis. Autor Dioscorides lib. 3. cap. 150.

Nymphæa, *[Nymphaea]*. Insula est iuxta mare Adriaticum, in qua Calypso dicitur habitasse. Gentile est Nymphæus *[Nymphaeus]*. Steph. **Nymphæus**, *[Nymphaeus]*. Stephanus, Oppidum est in Taurica regione, non procul à Bosphoro Cimmerico, iuxta Panticepæum, & Theodosiam, portum habens vtilissimum, teste Strabone lib. 7. & Plin. lib. 4. cap. 12. Est etiam Nymphæus, locus quidam in ea Macedonia parte quæ mare Adriaticum spectat, non procul ab Apolloniatarum finibus, portum habens ignem vomentem, cui subsunt fontes, qui aqua tepida, bituminiq; scaturit. Autor Strabo lib. 7.

Nymphæus, *[Nymphaeus]*. Ital. *Nymphaeus*. Est iuxta Velitras, non procul à Circeri in mare influens. Autor Plin. lib. 3. cap. 8.

Nymphæus, *[Nymphaeus]*. Adit, *[Nymphaeus]*. Locus est Arcadiz, cuius incolæ vocantur Nymphæij. Stephanus ex Pausania.

Nymphæodor, *[Nymphaeodorus]*. Medici insignis nomen, cuius meminit Plin. lib. 34. cap. 10.

Nysa, *[Nysa]*. Vrbis est in ea parte Arabiæ, quæ Aegyptio contermina est, apud quam (vt Diodorus ait,) Bacchus educatus à Nymphis fuit. Vnde & Nysæus, *[Nysæus]*, vocis, dictus est, ac Dionysius, à Ioue scilicet & Nysæ nomine accepto. Nysa etiam ciuitas in India est, à Libero patre (vt testatur Strabo lib. 11. c. 17.) condita, carminibus poetarum celebratissima: sita sub radiis montis, quem Meron incolæ appellant. Nysa est Nysa in Bactria, apud Homerum, in Carthaginiensium, quam tamē in castigationibus exemplaribus Nysæ videmus appellari. Nysa in Caria, apud Plin. lib. 5. ca. 19. Est ite vicus in Heliconia, apud Stephanum, Baccho sacer. Item oppidū Eubœæ, apud eundem, in cuius agro fabulantur eodem die & vites florere & vinas maturare. Prolemæus præter has duas alias eiusdem nominis vrbes commemorat, quarum alteram in Lycia, alteram in Ionia collocat. Plin. lib. 8. cap. 39. Nysam Indici montem esse tradit, iuxta quem lacus est ad 24. pedum longitudinem feruntur excrecere.

Nysæa, *[Nysæa]*. pro Indici oppido lege Nysa. Pro emporio autem, siue portu Megarenium, lege Nysæa.

Nysæus, *[Nysæus]*. Diffyllaba dictio, Bacchi cognomen est: à Nysa Arabiæ oppido, vbi ferunt esse educatum. Ouid. lib. 4. Metam. Addit his Nysæus, indetonsusq; Thyoneus.

Nysæus, *[Nysæus]*. Vide Nysæus.

Nysa, *[Nysa]*. Per geminum q, repagulum vnde cursores mouentur, *[Nysa]*, quod inter cætera significat pungere: propterea quod illic inciperent equos calcitibus vrgere. Item ipsa metra, *[Nysa]*, hoc est ab inclinando quod quum metram attingit, ibi inclinaretur, & flecteretur. Hæc tamen vox, vt pleriq; aliorum in vsu Latinorum non sit, in Græcolatino Lexicon potius arceat reicienda.

V A R I E T A T E S modis posita inueniuntur. Aliquando aduerbiū vocandi, Terent. in Adelph. O Ctesiphon. c. d. Syre, Aeschinus vbi est? Virg. 1. Aene. O regina, nouā cui condere Iuppiter vrbē, &c. Nonnunquā etiam interiectio est, variis seruicibus affectibus. Est enim aliquando admittendi, Iuuenalis. O qualis facies, & quali digna tabella? Aliquando indignandi. Cic. in Catilin. O tempora, o mores. O paterni generis oblitte, mater nix memor. Aliquando optati aduentus, aut repente perculsi. Terent. O salus, O Paphile. Virg. 4. Aene. Adis dō placidūq; veni. Interdum est interiectio dolentis. Cic. O me miserum, o infelicem, &c. Exprimi nonnunquam exultantis affectum. Virg. 3. Aeneid. O mihi sola mei super Astyanactis imago. Terent. Adelph. O frater, frater quid ego te nūc laudem? Idem And. O factū bene, beati. Aliquando exclamantis. Terent. in Phorm. O audaciam, etiam me vltro accolas aduenit. Aliquando iocundis. Cic. de Amicitia. O præclarā sapientiā: solem enim è mundo collere videntur, qui amicitiam è vita tollunt. Aliquando ponitur pro vrbē. Virg. 2. Aeglog. O tantū libet tecum tibi sordida rura, Atq; humiles habitare casus. Aliquando vrbemq; coniungimus ita tamen, vt O præcedat, vrbem sequatur, Ouid. in Epist. Penelope, O vrbem iunc,

quā Lacedæmonia classe petebat. Obtrusus infans esset adulter aquis. Vultus quocūq; ei paritella Sine dicimus O si, & est delectatū, idem valens quod vrbem. Virg. 1. Aene. Quamquam dō si solitū quicquam virtutis adesse, &c. Horat. O si vrbem argenti fors quæ mihi monstret. Tacetur quocūq; d, quum accusatiuo iungitur: (nam & nominatiuo & vocatiuo iunctum legimus, vt patet ex superioribus exemplis) vt apud Plinium Iuniorē, Hominem te patientē, ac potius durum, & penē crudelem. Et (sicut docet Donatus) maioris stuporis est hoc modo pronuntiatum, & quocūq; melius sonat Terent. in Eunuch. Hominem perditum, miserūq; & illum factilem.

Oatricha, *[Oatricha]*. Dicuntur inagilum oua, sale condita. O enim est, quod nos Ouum dicimus, interposita v, euphonia causa, *[Oatricha]*, salum dicitur: *[Oatricha]*, seruo, condio, liquefacio, siccio.

O A N Y S, *[Oanys]*. Lydiæ oppidum, apud Stephanum.

O A S I S, *[Oasis]*. Oppidum in desertis Libyæ, septem dierum itinere à Thebis distant, quod Herodoti ætate à Samitis tenebatur, vt ipse refert libro 3.

O A X I S, *[Oaxis]*. Fluvius Cretæ insulæ, ab Oaxe Apollinis filio sic vocatus: vnde & Oaxia tellus, Creta appellatur. Virg. Aeglog. 1. Pars Scythiam, & rapidum Cretæ venimus Oaxem. At Seruius putat esse fluvium Metopomæ, cretosum vehentem litum: vnde à Poëta rapidum cretæ putat appellatum. Quæ tamen interpretatio à doctioribus omnibus merito reicitur.

O A X I S, *[Oaxis]*. Ciuitas Cretæ, ab Oaxo Minois ex Acallide filia nepote, vel à situ loci, quod crepidines Græci Axos vocent. Herodotus quoq; lib. 4. Oaxum vrbem Cretæ facit, in qua Etearchus pater Phronimæ matris Batti regnavit, qui Cyrenen Libyæ vrbem adificauit.

O ante B.

Ob, præpositio separari & componi potest. Separata causalis coniunctio nis locum tenet, & significat propter. *[Ob]*. Ital. *Per*, *per* *cognome*. Hisp. *Per*. Virg. lib. 11. Cuius ob auspitiū infaustum, mortēq; sinistros. Terent. in Andr. Ego pretium ob stultitiam fero. Plaut. in Asin. Itaque ob asinos relatum pretium stulticiū ob stultitiam, vel ob asinos, vel ob asinos, id est pretium asinorum, vel stulticiū: ait Donatus. Apud veteres etiam pro ad, ponebatur. Ennius apud Festum, Ob Romam nostra legiones ducere cepit. Cic. Papyrio Pæro, Cuius ob os Graij ora obuertebant sua. Sic dicebant Obire, pro adire: Obmoueo pro ad moueo: Obiacent, pro adiacent, & complura hoc genus. Aliquando ponitur pro ante. Plaut. in Mil. Nunc demū exproior, ob oculo, caliginem. Prius mihi obtrigisse. Ibidem, Qui iam ob oculum habebat. Composita quocūq; significat contra, *[Ob]*, vt Oppugno, Obiicio. Quocūq; circum, vt Obambulo, Obfideo. Quocūq; super, siue coram, siue obuiam: vt Obuenio. Quocūq; ad, vt Obeco. Dicimus enim, siue obuii mortem, hoc est iuxta ad mortem. Compositus autem cum verbis incipientibus ab a, vt Obaudico cum e, vt Occumboid, vt Obduco, vt Obeco, vt Offendo, g, vt Oggannioch, vt Obherbecio, vt Obiicio, vt Oblitero, vt Obmutesco, vt Obnitoro, vt Oborior, vt Oppugno, vt Obquinifco, vt Obuio, vt Obstito, vt Obtinco, vt Obumbio. Sed quoniam vocatibus iungitur, vel d, l, n, r, seruatur b, integra. Cum e, mutatur b, in c, præterquam in Obfcurus, & Obfcurus: in quibus duobus b, seruatur, & s, additur post b. Cum aliis literis mutatur b, in sequentem litteram, vt Offero, Offendo, Opporitur, Oppono. Excipitur Omitto, quod abiecit hanc perpetuam apud potas corripitur. Horatius de Arte, Pleaq; differat, & præsens in tempus omittat. Obmutescit seruatur vtriusq; compositionis partem integram. In Operio, & compositis Adoperio & cooperio abiecit b. De r littera ante diximus. In iis quæ à incipiunt, seruatur b, vt Obtrudo.

Obacerio, *[Obacerio]*. pen. cor. autore Festo, idem est quod obloqui, atq; alterius sermoni obfistere. *[Obacerio]*. Sumptum videtur ab ætate frumentum purgamento, quod Græci vocant *[Obacerio]*.

Obacerbo, *[Obacerbo]*. Idem quod exacerbo, *[Obacerbo]*. Festus.

Obarratus, *[Obarratus]*. a, um, cum x, diphthongo. Dicitur qui ære accepto iam obligatus est, quasi ære alieno astrictus, & debitor ad aliquod operandum. *[Obarratus]*. Ital. *Debitato*, *indebitato*. Hisp. *Obligado*, *per deudas*. Cæsar lib. 1. Comment. Omnes obarratos, quorum magnum numerum habebat, eodem conduxit. Varro lib. 3. de Re rust. cap. 17. Omnes agri coluntur hominibus seruis, aut liberis, aut vtriusq;. Liberis, aut quum ipsi colunt, vt pleriq; pauperculi cum sua progenie aut mercenariis, cum conductis liberorum operis res maiores, vt vindemias ac fecunditas, administrant, quos obarratos nostri vocitantur: & etiam nunc sunt in Asia, atq; in Aegypto, & in Illyrico complures.

Obambulo, *[Obambulo]*. Idem quod deambulo, siue huc illuc ambulo. *[Obambulo]*. Ital. *Passeggiare*. Hisp. *Pasear*, *andar en derredor*. Plaut. in Capt. Item alij parati frustra obambulant in foro. Ouid. 2. Trist. quum solus obambulet ipse. Sæpe etiam idem quod circumueo, circumambulo, & sic ferè accusatiuo iungitur. *[Obambulo]*. Ouid. 1. 3. Metam. Ille quidem totam gemebundus obambulat Aeniam. Virg. lib. 3. Georg. datiuo iunxit. Non lupus insidias explotat ouilia circum. Nec gregibus nocturnus obambulat. Vbi Seruius exponit Obambulat, pro Infidiat. Liu. 4. bel. Maced. Obambulare muris, vt facile nosceretur ab Aetolis, corpore. Aliquando accipitur pro vna iunctimq; ambulare. Sueton. in Tiberio, Exsecratur petenti, non nisi adiungit Druso filio, dedit, dextramq; obambulantis, veluti incumbens, quod perageretur sermo, conuinit. Est item Obambulare, interprete Festo, aduersus alios ambulare, & quasi ambulanti se opponere.

O A R E N I S, *[Oarenis]*. Armenie populi, non procul à Cyro fluuij quorū meminit Stephanus.

Obaresco, *[Obaresco]*. Circumquaq; arefco. *[Obaresco]*. Ital. *seccarsi intorno*. Hisp. *seccarse en derredor*.

Obaro, *[Obaro]*. a, s. Circum pro, vel arando excolo. *[Obaro]*. Ital. *Arare arare intorno*. Hisp. *Arar en derredor*, *labrar la tierra*. Liu. 3. bel. Pun. Et quum hostes obarassent, quicquid herbidi terreni extra murum erat, raporum semem iniecerunt.

Obarmo, *[Obarmo]*. a, s. Idem quod armare. *[Obarmo]*. Horat. 4. Car. Ode 4. quibus Mos vnde deductus per omne Tempus Amazonia securi Dextra obarmet, quæ ære distuli.

Obater, adiect. quodammodo ater, & veluti subater. *ὀψιμύλας*. Plin. lib. 18. cap. 11. Nalces Luna si cornu superiore obater surgit.

Obaudio, is, A nonnullis vsutatur pro non audio. *ὀπαυέω*. cuius tamē significationis nullum idem ex aliquo veterum profertur testimonium. Olim Obaudio idem significabat quod hodie Obedio: quod & aperte docet Festus, qui Obedio interpretatur per Obaudio. Neitor nō contemendus Grammaticus autor est, Obedio dictum esse ab Obaudio, ad in e, commutato. Vide plura in verbo *οπαυέω*.

Obba, t, Peculi genus, autore Nonio, vel lignum, vel ex partho, à verbo Obbibere (ut quidam putant) appellatum: quo verbo etiam Cicero vsus est pro simplici Bibo. Vel, ut alij malunt, à Græco *ὀββή*, quod tribum, sive turbam significat. *ὀββή* τὸ πῦρ τῶν οὐρανίων *ὀββή* τὸ πῦρ τῶν οὐρανίων. Vario in epistola ad Macullum, Verum meridie, an vesperti libentius ad obbam accedas. Persius Saty. 5, Vietatūm, tubellū Exhalet vapida iuxum pice fellis obba.

Obbibere, is, pen. cor. Idem quod bibo. *ὀββίβω*. Ital. *Beuer*. Cic. 1. Tuscul. Quam coniectus in carcerem, tringita iussu tyrannorum venenum, vsitans obbibisse, reliquum sic ē populo eiecit, vixit resonaret.

Obbruteo, es, Obstupescere quod verbum ab adiectivo Brutus, ortum trahit, quod olim stupidum significabat, teste Festo. *ὀββρῦτος*. Ital. *Perdere il sentimento*, *stupido*. Hisp. *Quedar sin sentido* & *pa'jado*. Afranius, Non possum verbum facere, obbruteo.

Obbruteo, is, ere, Brutum fieri rationem amittere. *ὀββρῦτος*. Ital. *Perdere la ragione*. Hisp. *Quedar sin sentido*, *be'ral q' sin juicio*. Lucr. lib. 3, An contra tracha suis ē partibus obbruteat.

Obceco, as, vel, ut alij scribunt, *Occæco*, Idem quod simplex Græco. *ὀββή*. Ital. *Acciecare*. Hisp. *Cegar a otro*. Colu. lib. 4, Veluti ignorantiæ tenebris obcecata, luce veritatis caruit. Cic. ad Senatum, Quod ego negotium non fultitia obcecat, sed verecundia detestitus reculaui. & Accipitur & pro obscure. Autor Carminis ad Pisonem, Acher terrificis obcecat lydera nimbis. Cic. 3. de Orat. Narratio obceca tota obcecat orationem. & Obcecare fossas in agro, pro obtegere. Colu. lib. 2. ca. 7. At ubi solutor humus est, alique sunt patentes, quædā etiam obcecantur, ita ut in parentes ora hiantia egerat competant. Id est desuper teguntur.

Obdo, dis, Ex Ob, & Do, significat, ut inquit Festus, Oppono. *ὀββω*. Ital. *Oppone*. Hisp. *Poner en contrario*. Terent. in Eunū. Pellulum nltio obdo. & Ponitur & pro elando. Plaut. in Cas. Fortū obdo, ne senex me opprimeat. Plin. lib. 6. cap. 11, Ab his sunt portæ Caucasæ, magno errore à melius Caspiæ dictæ, ingens naturæ opus & montibus interrupta recepit, ubi fores obdix ferratis trabibus.

Obdormio, Idem quod dormio. *ὀββω*. Ital. *Dormire*. Hisp. *Adormirse*. Plaut. in Amp. Sed quid ais, num obdormiisti dudum? Cic. 1. Tuscul. de Endymione, Nescio quando in Latmo obdormiui: inodum, opinor, experrectus est. Obdormire crapulam, dixit Plautus in Mostell. Vbi, inquit, somnum sepeliui, omnēque obdormiui crapulam. & Hinc Obdormisco. Cicero 1. Tuscul. Quid melius, quam in mediis vix laboribus obdormiscere, & ita conuientem somno consopiri (semperiterno) Suet. in Claudio, cap. 8, Quoties post cibum obdormisceret (quod ei cerē accidebat) oleum ac palmularum offibus inprecebat.

Obduco, is, pen. prod. Operio, tego. *ὀββω*. Ital. *Coprire*. Hisp. *Cubrir*. Virg. in Mœro, Ex cinis obducta celabat lumina prunæ. Cic. 2. de Nat. deor. Obducunturq; libro, aut cortice trunci stirpium, quo sunt à frigoribus & caloribus tutiores. & Aliquando ponitur pro Detego, aperto. Lucil. Vos interea lumen auferte, atq; aulam obducite. Id est aperite, ut interpretatur Nonius. & Aliquando pro Adduco, admoveo. *ὀββω*. Nam vt supra docuimus, Ob, in compositione idem valet quod Ad. Plaut. in Pseud. Si hos expugno, faciem ego hanc tem meis ciuibz faciam. Pōit ad oppidum hoc verus continuo meū exercitum. Propterea obducam. & Aliquando pro Inducere ponitur. Plin. lib. 22. ca. 5, Torporum autem obducit percussio loco. Cic. 4. Acad. Conatus est rebus tenebras obducere. & Obducere frontem, est frontem contrahere, sive corrugare. Quint. lib. 10. cap. 3, Interrogauit quæ causā frontis tam obductæ. & Obducere diem dixit. Cic. ad Att. lib. 1. 6, Nonno, inquit, Calend. iur ad Syriam: ibi tanquam domi mea scilicet diem obduri postertum diem, id est consumpti, sive circum illa loca duxi. & Obducere callum dolori, est perpetua doloris allufectione, res aduersas xquore animo pati. Cic. 2. Tuscul. Et ipse labor quasi callum obducit dolori. Tracta est metaphora ab his quorum manus, pedesq; ex perpetuis laboribus calli obducuntur. Illi enim ad ferendos labores magis sunt accommodati.

Obductio, as, frequentatiuum. *ὀββω*. Plaut. Mercat. Meāq; in zdes sic scorta obductatier.

Obductio, verbalis. *ὀββω*. Cic. pro C. Rab. Carnifex vero, & obductio capitis, & nomen ipsum crucis ablit, & c. Obductio capitis, id est obuolutio, inquit Budauz.

Obdulcesco, cecis, Idem serē quod Dulcesco simplex, hoc est dulcis fio. *ὀββω*. Ital. *Adolire*. Hisp. *Endulzar*.

Obdureo, res, cui. A quo Obdulcesco, ducto fio. *ὀββω*. Ital. *Endurarse*. Hisp. *Endurarse*. Cic. Cornific. Equidem sic iam obduri, vt ludos Castis nostri æquissimo animo viderem, quod est quasi callum fieri.

Obdureo, is, dem quod Obduco. *ὀββω*. Vario 3. de Re rust. ca. 14, Earum semen minutum, ac testa molli, duntaxat obdurecit. & Per traslationem accipitur pro eo quod est, longa doloris allufectione res aduersas æquore animo ferre. Cic. ad Att. lib. 10, Exanimauit omnes qui mecum erant, nam ipse obduri. & Longitratu quoque accusatio cum præpositione Ad. Cic. ad Cæsum lib. 2, Obduruit animus ad dolorem nouum. & Et cum præpositione Contra. Cic. 3. Tuscul. Obdurui: que sece contra fortunam abstrahunt. Item ablatiuo cum præpositione In. Cic. 7. Ver. Iam vobis quum in ciuimodi patientia turpitudinis, aliena, non sua, saturate obduruisse.

Obdureo, as, pen. prod. Durum facio. *ὀββω*. Ital. *Indurare*. Hisp. *Endurarse*. Horat. 1. Serm. Saty. 5, Perila, atq; obdura, & c. Catul. epigr. 8. ad Isepium, Destinatus obdura, & c.

Obedio, dis, diu, diu, Obtempere, parco. *ὀββω*. Ital. *Obediare*. Hisp. *Obediar a otro*. Cic. 3. de Leg. Nec verū loquimur, vt obtemperem,

obediaturq; magistratibus, sed etiam vt illos colant, diligantq; præcipimus. Sumitur & in deteriorē partem. Idem, Dum autem ipse dedecori ac turpitudini obediatur, non modò Imperator omnino habendus non erit, & c. Interdum præter dictum habet & accusatiuum, mediante præpositione Ad. Cic. pro Cæcin. Si feruulis nostris hoc concesserimus, vt ad verba nobis obediatur, non ad id quod ex verbis intelligi potest, obtemperem.

Obediens, entis, participium. *ὀββω*. Cic. 1. Offi. Appetitum rationi obedientem præbeamus. Idem 3. Offi. Naturæ obediens homo, homini nocere non potest. Migrat interdum in nomen: vnde Obedientior & Obedientissimus. Liu. lib. 5, tertij belli Punici, Et vt imperis vitiorum nemo obediatur: me vno fuerit, ita post mortem, & c. Plin. lib. 14. cap. 43, Obedientissima quocunq; in opere straxinus.

Obedientia, æ, Obsecundatio. *ὀββω*. Ital. & Hisp. *Obedientia*. Cic. 1. Offi. Relinquant enim & abiiciant obedientiam, nec rationi parent, cui sunt subiecti lege naturæ.

Obedienter, Obsequenter. *ὀββω*. Ital. & Hisp. *Obedienter*. Liu. 5. tertij bel. Pun. Obedienter curatum est. Idem 5. ab Vibe, Collatum obedienter, missumq; ad exercitum est.

Obedo, dis, pen. cor. Consumo, quasi circumedo. *ὀββω*. Ital. *Rodere*. Hisp. *Comer d'roer en derredor*.

Obelus, a, um, Quod proprie (testibus Nonio & Gellio) accipitur pro gracili, & exili, & circumoso, macilentosq; Næuius, Corpore, pectorēq; vndiq; obelo, ac merito exelo, tardi ingenio senis. & Aliquando tamen Obelus, teste Nonio, & Festo accipitur pro vberi & crasso, *ὀββω*. vt sit Obelus, quasi ob edendum factus. Virg. lib. 3. Georg. Argumēq; caput, breuius alius, obelq; terga.

Obeo, as, Impinguo. *ὀββω*. Colum. lib. 8. ca. 7, Nonnulli tribus aquæ paribus vnam boni vini miscant, madefactoque tritico pane, obestiant auem. De gallinis.

Obebras, atis, Pinguedo, vel ipse obefortis status, sive habitus. *ὀββω*. Ital. *Grossizza*. Hisp. *Grossura*. Colum. lib. 6. cap. 42, Nec eas steriles reddat nimia corporis obebras. Plin. lib. 8. cap. 32, in magna obebrate. Sueton. in Domitiano, cap. 18, Postea caluitio quoq; deformis, & obebrate ventris, & crurum gracilitate.

Obelex, iciliæ, Panes erant Baccho sacri, ita dicti, vel quod obelo Alexandræ varent, vel quod in veru torerentur. Vide Cælium Rhodig. lib. 9. cap. 16.

Obelex, pen. cor. *ὀββω*. Ital. *Speda schidone*. Hisp. *El asfadero*. Latine dicitur Veru, sive Veruculum. A cuius similitudine virgula quædam, qua adulterina, aut etiam perperam scripta iugulamus, & confodimus, à Græco *ὀββω*, à nostris etiam Veru dicitur, iacet autē sic. Hæc vbi sunt Ecclesiastici interpretes quoties denotare volebant aliquid additum in translatione, quod in prototypis non haberetur. Hieron. ad Pauli. Origine studium me prouocauit, qui editioni antiquæ translationem Theodorionis admiscuit, alterisco, & obelo opus omne distinguens. Sic dictus, quod obelo, id est verui sic similis, vel quia tanquam veru superflua iugular, & confodit.

Obelescus, icil, *ὀββω*. Ital. *Agaglia*. Hisp. *Agaja*. *ὀββω* cosa que tiene forma de aguja. Diminutiuum ab Obelus, magis nomine quàm se: non enim est parvus obelus, sed saxum ingens, in figuram ineta cuiusdam, sensum à proceritate in excelsum consurgens, paulatim gracilescens, specie quadrata, in verticem productus angustum, manu laungatus aculeus. Videntur etiam hodie Romæ aliquot obelesci, ea figura, quæ iam depinximus: vnus in Vancano suburbio iuxta adem Diui Petri, qui omni ex parte adhuc integer est, alter iuxta adem Diui Rochi in Campo Martio. Sunt autem Pyramidibus longē minores. Solis aquiniferati, vt ait Plin. lib. 36. cap. 8, propter quod ad radiorum similitudinem habent.

Obelesco chylum, *ὀββω*. Instrumētum militare, ab vlu gemino, scilicet veruculi, & lucernæ dictum. Eius meminit Aristoteles lib. 4. de Partib. anim. & 4. Politic.

Obeo, obis, obij, obijum, Idem quod adire. *ὀββω*. Ital. *Andare*. Hisp. *Andar*. Nam Ob, pro Ad, quodq; ponitur. Vnde Obire mortem, Est adire mortem. *ὀββω*. Ital. *Morre*. Hisp. *Morre*. Plautus in Aulul. Vbi is obit mortem, qui mihi id autum credidit. & Obire morte, quoque dicimus. Suet. in August. Morte obit repentina, & sine casu. & Similiter Obire diem dicimus, pro eo quod est mori, quali adire diem fuit. Sulp. Cic. Nuntiatum est mihi Marcellum diem suum obisse. & Pro eodem etiam dicimus Obire, absolūtē, tuen. Satyr. 6, Magnus ciuis obit, & formidatus Othoni. & Obire vadimonium, est ire ad vadimonium, id est ad diem se sistere. *ὀββω*. Cicero pro Quintio, Vadimonium mihi non obit quidam locus & alius meus, & c. Vnde Obitum vadimonium. Ibidem, Qua tibi hora vadimonium non sit obitum, eadem te hora consilium cepisse, & c. Aliquando Diem obire, est ad Itacum diem se sistere, & præsentem exhibere. Sueton. in Cæsarē, Tarnisus adicit, Crassum diem eadi destinatum non obisse. & Aliquando exequi, sive suscipere. *ὀββω*. Vt Obes legationem, id est exequor munus, sive officium legationis. & Obes provinciam, exequor, aut suscipio officium provinciale. Cic. pro Lege agraria, Qui rerum priuatarum causa legationes liberas obeunt. Linius 3. ad Vrbē, Eum iura reddidit, obitumq; alia regis munia esse. & Aliquando pro peragere, sive perficere ponitur. Cicero ad Atticum lib. 3, Nec verò hæc extrema quicquam iure potest reprehendere, quod mare non transierim: id enim erit erat deliberationis, tamen obire non potui. & Quandoque pro circundare. Virg. 6. Aeneid. quem fulua leonis Pellis obitorum. & Obire, etiam aliquando est circuire. *ὀββω*. Virg. 6. Aeneid. magnas obeuntia terras. Tor maria intraui. Item obire, obuiam se præbere. *ὀββω*. Vnde Obitus pro occurru. Terent. in Hecy. Aniquamq; aduocam venustatem obitines. Vt voluptati obitus sermo, aduentus tuus, quocunq; aduenieris. Semper ser. Donat. Obitus, occurus, *ὀββω*. & Obiri, Passus. Quid. 1. Fast. Hic vbi virginea capus obitur aqua.

Obitus, a, um, pen. cor. participium, ab Obeto, is, cuius etiam rerietur significationem. *ὀββω*. Quid. Morte obita quales fama est volitare figuras. Cic. pro Sest. Nec verò illorum quicquam, quos à mortibus nostris morte obita posuisti in illo loco, atque in rebus collocatos videris.

Obitus.

Obitus, us, nomen, Modò mortis, siue interitum significat. [*πλάσιος* Ital. *Morte*. Hisp. *Muerte*.] Cic. At. Quom de obitu fratris literas accepissim. ¶ Modò occasum. *Idem* Virg. lib. 2. Georg. Nec frustra signorum obitus speculamur, & ortus. ¶ Modò aduentum. *Idem* Virg. Turpilius, Et quis est qui interruptis sermonem meum obitu suo? Aliquando idem quod occurrus. Vide *o* 210.

Obsequio, as, Circumsequito. [*παρακολουθῶν* Ital. *Circumsequere*.] Hisp. *Caualgar en derredor*.] Liu. lib. 2. Viciens hostis, Hetrusq; eo magis properè agere, lacerare ad pugnam primò, obsequitando castris, provocandò. Curtius lib. 3. Alexander ante primà signa ibat: quimq; agmen obsequitur, varia oratione, ut cuiusq; animo aptum erat, milites alloquebatur.

Obetro, as, Circumetro. [*αὐτὸν περιτρέφω* Ital. *Errare intorno*. Hisp. *Errare en derredor*.] Plin. lib. 17. cap. 19. In fumina tellure obetrant. Idem Plin. lib. 2. cap. 4. de mustela. Hæc autè quæ in domibus obetrant. Obetrare eadem choræ dicuntur citharædi, qui eodem, inuariatòq; cantu fastidium mouere auditoribus. Horat. in Arte. & citharædi Ridetur chorda qui semper obetrat eadem. ¶ Perliu Obetro, pro Circumulo posuit, quom dixit, Dives erat Curibus, quantum non milius obetrat.

Obescio, as, Ab Esca compositionem habet, quasi esca facio. [*πρωτὶ* Ital. *Inscire*. Hisp. *Cenar para tomar las aues à pesca*.] Colum. lib. 8. cap. 7. Nonnulli tribus aquæ partibus vni boni vini miscere, madesactòq; tritico pane obescant aues, quæ prima luna (quoniam id quoq; cultodiendum est) saginari coepit, vigesima pergit. Hinc etiam Pessulum feræ in ostio, Obicem appellamus, autore Festo. *πυλῶν ἀνάλυσις*. Plaut. in Merc. Tibi deniq; ille Janitum patier obescit.

Obelus, Vide *o* 210.

Obex, eis, ab Obicis, significat cuiuscunq; rei obiectionem, siue obseculum. [*παράστασις* Ital. *Obseculo*. Hisp. *El ofensor à obseculo*.] Genitium facit Obicis. Poetæ tamen, ut prius, quæ natura brevis est, producant, scribunt Obicis, geminato i. Fuit olim hoc nomen dubij generis, hodie tantum masculini. Virgilius lib. 10. Feminino genere vltus est, Ecce maris magna claudis nos obice pontus. ¶ Hinc etiam Pessulum feræ in ostio, Obicem appellamus, autore Festo. *πυλῶν ἀνάλυσις*. Plaut. in Merc. Tibi deniq; ille Janitum patier obescit.

Obfirmo, as, are, Firmum propositum in animo habeo, & quasi obfirmare in re aliqua persisto. [*ἀσθενῶ* Ital. *Affirmare obstinatamente*. Hisp. *Confirmar*.] Terent. in Heaut. Age quæso, ne tam obfirmes te Chreme. Plaut. in Merc. Amens amansq; ut animò obfirmo meum. Terent. Heey. Cerum obfirmare est viam me, quam decreui persequi. Vbi Donatus Obfirmare viam, aduersus omnia obfirmare agere.

Obfirmatus, nomen ex participio. *ἐπιβεβηκός*. Cic. ad Attic. lib. 1. Incredibile est quanto mihi videatur illius voluntas obfirmatus, & in incunctia obfirmatus.

Obfirmatè, aduerbium, Pertinaciter. Sueton. in Tiberio cap. 2. Ad capefendam rem perurgebat, quanquam obfirmatè resistentem.

Obgannio, *παρρησία*. Vide *g* 110, & *o* 610.

Obherceo, es, Adherceo. [*αἰσθάνομαι* Ital. *Attaccarsi*. Hisp. *Allegarse*.] Sueton. in Nerone. Conflurgenti prius in lacinia obhercit.

Obherbesco, scis, Herbis obduco, ex Ob, & Herbesco. Herbescere verò, est herbam fieri. Cic. in Cat. Et efficit herbescentem ex eo viriditatem, quæ nixis fibris stirpium, sensim adolescit. Festus, Obherbescere, herbam inerelescere.

Obiaceo, es, pen. cor. Circum, aut contra iaceo, siue obisto. [*ἀντιτάσσομαι* Ital. *Giacere all'incontro*. Hisp. *Estar echado en derredor à contra algo*.] Colum. lib. 2. cap. 4. Sed vastos capites conuellit, quibus obiacentibus, impeditum aruum minus rectè potest iterari. Liu. lib. 9. ab Vrbe. Quom ad alias angustias protius pergerent, sepas directu arborum, saxosumq; ingentium, obiacente mole inuenerunt. Id est contra iacento. Strab. 4. Theb. v. arum quæ conficiis annis Gorgonio percussus equo, quinq; obiacet alto Isthmos.

Obicio, eis, pen. cor. Ante iacio, ante pono, porrigo, offero. [*παρῆστι* Ital. *Opporre*. *mettere in iacens*. Hisp. *Contraponer*.] Colum. lib. 7. Tenerrimam quanq; frondem, aut pampinos vitis obicio, id est apponi, vel ante poni. Plaut. in Curc. Flos veteris vini meis naribus obiectus, id est oblarus Terent. in Heaut. Ve hanc latitiam nec opinanti prius obicere ei domi, id est offerre, & in eum effunderem. ¶ Aliquando contra iacere, Obiaculū opponere. *αὐτὸν προστίθω*. Cic. pro Pontico, Propugnaculum hostibus oppositum, & obiectum. Obicere se, vel caput suum periculis, idem est quod exponere. In qua significatione variam habet constructionem, ut facillime videre in exemplis quæ iam subiungemus. Cic. ad Torquatum, Ad omnes casus periculorum obiecti sumus. Idem pro Archia, Obicere se in imperis hominum quotidianos. Idem pro Domo sua, Obiecti meum caput pro vestris ceremoniis. ¶ Aliquando infero. Plaut. in Amph. Qui multa Thebano populo acerba obiecti fuerat. ¶ Aliquando repente ostendo. Claudianus, Ex templo sese obiecti obiecit in aruis. ¶ Obicere alicui mentem inducere. Liu. 5. ab Vrbe, Respondit, profecto itatos deos Veientis populo illo die fuisse, quo sibi eam mentem obiectissent, ut excidium patriæ fatale produceret. ¶ Obicere moram, Est retardare. Plaut. in Trin. Sed fores hæc sonitu suo mihi moram obiciunt incommode. ¶ Ponitur quandoq; pro exprobrare. *ἐπιτίθω*. Plaut. in Mil. Me tibi istuc aratis homini facinora pueritia obicere, neq; te decora, neq; tuis virtutibus. Cic. 6. Ver. Non tibi obicis, quod hominem dignissimum tuis moribus spoliasti. In hac significatione iungitur interdum duobus dativis. Plin. lib. 34. ca. 3. Camillo enim crimini obiecti Sp. Caruilius Quæstor, quod arata ostia haberet in domo. Crimini (inquit) obiecti, hoc est crimini dedit. ¶ Interdum preter dativum oblativum cum præpositione De. Brutus ad Antonii lib. 1. Epist. Cic. Te miramur, quom huc retinearis, non potuisse continere ira eundem tuam, quin nobis de morte Caris obiceres. ¶ Et cum præpositione In. Cic. pro Cluentio, Doce, in illorum iudiciis præter hoc venenum Cypanici, non modò in criminis, sed in maledicti loco sic obiectum. ¶ Obicere vi probum. Cic. 1. Tusc. Honorè tamen huic generi non fuisse declarari oratio Catois, in qua obicere vi probum M. Fulvii nobilior, quod ius Pontis in provinciam duxisset.

Obiectus, 2, um, Participiū, idem significans quod oppositus. [*ἀντιτάσσομαι* Ital. *Opposto*. Hisp. *Contrapuesto*.] Cic. pro Pontico, Propugnaculum hostibus oppositum, & obiectum. Obiectæ vallo munitiones, apud Liu. lib. 3. ab Vrbe. ¶ Interdum idem est quod oblarus, Cic. 2. de Finib. Obiecta specie voluptatis. Idem 1. Acad. Vt siqui tremere obiecta terribili re. Obiectus ad omnes casus periculorum, Cic. Torquato. ¶ Obiectus, aliquando idem est quod exprobratus, improperatus, Cic. pro Cluentio, Crimen obiectum non confiteri.

Obiectus, ctus, nomen, Significat oppositionem, siue obiectionem. [*ἀντιτάσσομαι* Ital. *Opposizione*. Hisp. *Contraposición*.] Plin. lib. 2. ca. 10. Obiectæ tetræ Luna occultati. Virgil. 1. Aeneid. insula portum Efficit obiectu laterum.

Obiectum, *φι*, Philosophi vsurpant pro eo quod peculiariter à sensu aliquo percipitur. [*ἡ ἀποκρίσις* Ital. *Obiecto*. Hisp. *Lo que se contrapone à los ojos*.] Vnde Colorem visus obiectum vocant, sonum auditus, odorem olfactus, saporem gustus, & corpus sensibile tactus.

Obiecto, as, frequenter obicio, oppono, impuro, exprobro. [*ἐπιτίθω* Ital. *Gettare in occhio*. Hisp. *Echar à contrapunto delante los ojos*.] Cic. in Sallust. Qui falsum crimen bonis obiectat. Plaut. in Trinum. Ne omnino inopiam ciues obiectare possint tibi. ¶ Hinc Obiectatio, exprobratio. *ἐπιτίθω*. Cic. 3. bel. Cuius Idq; ita esse cum ex aliorum obiectationibus, tum etiam ex domestico iudicio. ¶ Interdum ponitur pro expono, *παρῆστι*. Virg. lib. 4. Et corpora bello obiectant. Item Obiectaculum, pro obice, & clauitro, ut ait Buduus. Varro. 3. de Re rust. cap. 17. In Balano autem tanta aedebat cura, ut archicredo permiserit, ut suam pecuniam consummeret, dummodo perduceret specus è piscinis in mare, obiectaculo, quo altus bis quotidie ab exorta luna ad proximam nouā introire, ac redire rursus in mare posset.

Obiter, pen. cor. aduerbium, ex Ob, & iter, compositum, significat incidenter, hoc est præter propositum, quasi in itinere occurrere, aut quasi per iter, & in transitu. [*ἐν τῇ μεταβάσει* Ital. *Accidentalmente, à caso*. Hisp. *De camino de pasada, à propósito*.] Plin. in Prolog. lib. 11. Vt obiter caueat istos Hameromastigas. Et lib. 18. cap. 10. Maior pars Italiz ruidio vitur pilo, totiq; etiam quas aqua verter obiter, & molat. Idem lib. 11. cap. 37. Cuiusmodi sit non sinit vagari incertam aciem, & velut casuali dirigunt, obiterq; incidentia facile declinat. Iuuenal. Satyr. 3. Atq; obiter leget, aut scribet, vel dormiet intrus. Id est interitum.

Obinanis, & hoc, ant. Idem quod inanis, & vacuus, nisi quod aliquid augere compositio. [*ἀνὴρ* Ital. *Pienus*, *voto*. Hisp. *Vano, hueco, vacuo*.] Varr. 3. de Re rust. cap. 4. In his idem aiunt, quom ad lumen sustuleris, quod perleat id esse obinane. Docet quemodo cognoscas an plena sint ova, an inania, seu vacua.

Obiratus, adiectivum, Idem quod iratus. [*ὀργισμένος* Ital. *Coruscato*. Hisp. *Arado*.] Liu. 1. ab Vrbe, Aut fortuna, ut fit, obirari, cultum reliquerant deum.

Obiurgo, gas, Arguo, reprehendo, inculco, increpo. [*ἐπιτιμῶ* Ital. *Riprendere*. Hisp. *Reprehender*.] Terent. in Andr. Nam si illum obiurges, vitæ quæ auxilium tulit, Quid facias illi qui dedit damnum, aut malum? ¶ Iungitur aliquando ablativum cum præpositione A. Plaut. in Trin. Sed ubi obiurgans me à peccatis, rapis decorem in viam. ¶ Interdum cum præpositione De. Cic. ad Attic. lib. 2. Quod me quodā modo molli brachio de Pompeij familiaritate obiurgas, nolim ita exilimes, &c. ¶ Aliquando ponitur pro exprobrare. Quintil. lib. 6. cap. 4. Cic. obiurgantibus, quod sexagenarius Popilius virginē duxisset. Cuius mulier erit, inquit. ¶ Transfertur Obiurgare, ad alia. Cic. ad Quint. Frat. lib. Epist. 3. Eavilla, quæ nunc est, tanquam philosophia videtur esse, quæ obiurgat ceterarum villarum infaniam.

Obiurgito, frequentativum. Plaut. in Trin. Rogitas, tene obiurgitem? Obiurgatio, verbale, id est post turpe factum castigatio autore Festo. *ἐπιτίμησις*. Cic. de Amicit. Deinde ut obiurgatio contumelia caret.

Obiurgator, aliud verbale, Qui alterum obiurgat. *ἐπιτιμῶν*. Cic. pro Lege agr. Nam attendite quantas concessiones agrorum hic noster obiurgator vno verbo facere conetur.

Obiurgatorius, adiectivum, Quod ad obiurgationem pertinet. *ἐπιτιμητικός*. Cic. ad Attic. lib. 13. Vn cum illius obiurgatoria tibi meam quoque quam ad eum rescriperam, misi.

Obiuro, ras, pen. prod. Iurciurando astringo. [*ἐπιμύω* Ital. *Astringere à sacramento*. Hisp. *Obligar otro con sacramento*.] Inquit Festus, citans locum ex antiqua quapiam fabula cui natus erat Penthesilea, Formidabant obiurare. Cic. pro Cælio, Fuit in hac causa petrilis quidam, patris, cenfor, magister obiuravit M. Cælium, sic nomen inquam parens, Ita enim legit Calpurnius, sed corruptè. Ibi enim Obiurgavit legendum est, non Obiuravit.

Oblando, Idem quod ludo. [*ἀπάγω* Ital. *Offendere*. Hisp. *Dañar à jugar*.] Plaut. in Caf. Ne oblaris manum, hoc est ne oblareris.

Oblangueo, es, Idem quod languere. [*ἀσθενῶ* Ital. *Essere languido*. Hisp. *Enflaquezarse*.] Cic. ad Titonem, Literæ meæ, siue nostræ, cui desiderio oblanguerant.

Oblatro, as, Circū, aut contra latrare. [*ἀντιτρέφω* Ital. *Abblatire all'incontro*. Hisp. *Ladray y maldecir en contrario*.] Et proprie est canum: quam etiam per translationem pro Nbloqui, siue oblectare accipitur. *καταλαλέω*, ut apud Silium lib. 8. hinc ausus opes, largūq; rapinae, Intima dum vulgi fouet, oblatratq; Senatum.

Oblatrator, oris, & Oblatratrix, eis, verbalia. Plaut. Mil. Sed nolo mihi oblatraticem in xedem intramittere.

Oblationes, Proprie dicuntur, quæ diis offeruntur. [*προσφορά* Ital. *Offerre*. Hisp. *Lo que ofrenden*.] Veteres Offermenta dicebant, teste Festo. Vide *o* 210.

Oblectas, as, significat Recreare. [*ἀναψύχω* Ital. *Recreare, deleitare*. Hisp. *Alegar à deleitar à ocio*.] Plautus Afin. Oblectabo interea illum. Terent. in Phor. Habebis quæ etiam seocutem oblectent. Plautus Pern. Amabò, num hi falso oblectant gaudio nos? Horat. de Arte, Interdum speciosa iocis, moratq; lecte, Fabula nullius veneris, sine pondere, & arte. Valids oblectat populum, melibq; moratur, Quam, &c. ¶ Oblectare se, Est animè pascere, & recreare. Terent. Heey. Dic mihi Phil. ubi te oblectasti tam diu? ¶ Habet autè Oblecto interdum cum accusativo ablativū cū præpositione Cum. Cic. ad

Cic. ad Qu. fratrem. Oblecta te cum Cicerone nostro quam bellissime. Terent. in Adel. Bono animo esto, tu cum illa te inus oblecta ingerim. ¶ Habet & ablativum post accusativum, cumque sine prepositione. Cic. de Senect. Num igitur horum senectus miserabilis fuit, qui se agricultura oblectabat? Terent. in Eun. Me speres, me te oblectes, mecum tota sis. ¶ Oblectare otium temporis, est tempus otiosum & vacuum a rebus seculis traducere in voluptatem. Plin. Epist. 79. Inter totam oblectamus otium temporis, his locamus, ludimus, amamus. ¶ Oblector hac re, passus. Cic. ad Celsum lib. 1. In communibus miseris hac tamen oblectabat specula. Idem pro Murana. Iudis tamen oblectamur & ducimur. Oblector, aris, deponens. Idem quod oblecto. Cic. ad Qu. fratrem lib. 1. Ego me in Cumano, & Pompeiano, præterquam quod si te, ceterum satis commodè oblectabam. Oblectatio, onis, Delectatio. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Dilectatione. Hisp. Obra de deleger, delecto.] Cic. 4. Acad. Indagatio ipsa rerum cum maximam, tum etiam occultissimam habet oblectationem. Idem 1. Acad. Doloris medicinarum à philosophia peto, & omni oblectationem hanc bonissimam pito. Oblectamentum, ti. Idem. Reciter de Senect. Satiari delectatione non possum, ut me senectutis requiem oblectamentumque noscat. Tacit. lib. 14. Nec delectant, qui voce, vultuque tristi, inter oblectamenta regia spectari cuperent. Oblectamenus, Idem quod oblectamentum. Stat. 3. Syl. Nec defunt varis circum oblectamina vitæ. Oblecto, tis, penult. prod. ex Ob, & Lædo, significat lædo, suffoco, neco. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Sufficere. Hisp. Languer.] Colum. lib. 7. cap. 3. Ne angustiaris fortis oblectant. Tacit. lib. 5. Exin oblectis faucibus, id ætatis corpora in Gemonias abiecta. Obligo, gas, pen. corr. Circumligo. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Ligare interno, villegare. Hisp. Arar en derredor.] Colum. lib. 6. cap. 2. 3. Sive ut femina, sive ut masculus concipitur, nostri arbitrii fore Democritus affirmat, qui præcepit ut quum progenerat masculum velimus, sinistram testiculam admittamus, lincio funiculo, aliòve quolibet obligemus: quum feminam, dextram. Curt. Ne obligato quidè vulnerè, haud segnius restituta exequitur. Colum. lib. 1. cap. 2. Bonus operarius præiugerem delectat, nec minus mille ducentos manipulos unus obligat, qui nati singuli quater narum librarum. Per translationem Obligare est, devincire beneficiis, seu debitorem suum reddere. Cic. Aulo Trebo. Dolabelam antea tantummodo diligebam, obligatus nihil etiam. Idem ad Quint. frat. lib. 3. Scavum beneficium defensionis valde obligavi. Idem 4. In Caril. Hostes alienigenæ aut oppressi feruunt aut recepti beneficiis obligatos putant. Plinius Epist. 69. Obligabis me, obligabis Caluillum nostrum, obligabis ipsum non minus idoneum debitorem, quam nos putas. ¶ Obligare se furi, hoc est furi crimen incurere. Gellius lib. 7. cap. 1. Quod cum seruandum datum est, si id visus est, siue quod utendum accepit, ad aliam rem, atque accepit, visus est, furi se obligavit. Obligator, onis, [αὐτὸς ἴσως. Ital. Obligare. Hisp. Obligar.] Cic. ad Brutum. Est autem grauior & difficilior animi & sententia, maximis præferim in rebus, pro altero, quam pecunia obligatio. Obligatus, & Obligator, Participia. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 4. Tu me aliquid eorum doce, per quæ obligantium obligatorumque animi certent. Dapem obligatam reddere soti, id est promissam ac debitam. Horat. 1. Carm. Ode 7. Differunt tamen secundum Aconium, Obligatus & Distinctus manu tantum & sine vinculis. Obligatio, guris, pen. prod. Multa auide consumo, & suauitatem ex edulium consumptione capio. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Traggiare. Hisp. Gafar en gofina.] Vnde etiam pro patrimonium profundere sumitur. Cic. in Caril. Orati. Nihil cogitare nisi cades, nisi profundam patrimonii sua profunderent, fortunas suas obligaretur. Oblino, as, pen. prod. ex Ob, & Limus, componi videtur, & significat. Limbo obduco, siue limbo repleo. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Infangare, imbrattare. Hisp. Enfajar con cimo.] Cic. lib. 2. de Nat. deor. Nilus Aegyptum irrigat, & quum tota xistat obrutam, oblectamur; tenuit, tum recedit, inuoluitur, & obliuio agros ad ferendum relinquit. Virg. lib. 3. Geor. & sulcos obliuio inerte. ¶ Per translationem Claudianus lib. 3. pro oblectare, seu obtundere, vel inquinare posuit, sed quod diffusor honesti Luxus, & humas obliuio copia mentes. ¶ Est & Oblino, A Limbo, limas, compositum, quo Horat. lib. 1. Serni. Satyr. 3. visus est pro consumere. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Rem (inquit) parit obliuio malum est.] Oblino, is, Circum limbo. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Pingere, frigare intorno. Hisp. Vntar y frigar en cerco.] Colum. lib. 9. Sed oportet balnearum capita, & imas partes misto fimo cum cinere oblinire. Oblit, is, pen. corr. Circum limbo. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Imbrattare intorno. Hisp. Enfajar en cerco.] Colum. lib. 5. cap. 10. Ita cacumina arboris summa oblitimus. Vatro 1. de Re rust. cap. 8. Quia decipimur, quum se obliuio visco. Sallust. in Iugurth. Simul gladium sanguine oblitum ostentans. Oblitus, pen. corr. Ab Oblino est quasi circumlitus, & circumquaque fectus. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Imbrattare intorno. Hisp. Enfajar en cerco.] Tibull. Oblitus & multo sciat pede rusticus vnas. ¶ Oblitus Itulicia atque inhumanitate, dixit Cic. 5. in Verrem, Et ad Papyrium Epist. lib. 9. Facit oblitus Latio, id est aspersus. Idem 7. Verr. Vt non cetera, sed etiam oblitus esse videatur. Oblivus, a, um, adiect. prod. Non rectus. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Oblivus, corio. Hisp. Tuerio o olivatus.] Ouid. 1. Metam. Illa deam obliuio fugietem lumine cernens. Mutua parua dedit. Idem Epist. 4. Nec obliquo dente timendus aper. Idem 1. Amor. Eleg. 6. aditu fauina paruo Oblivum capiat semia aperta latus. Plin. lib. 9. cap. 29. de cancri loquens, Narant obliui in caput id est transfusi, non recti. Oblivitas. [αὐτὸς ἴσως. Plin. lib. 3. cap. 5. Nitalis obliuities in latus digredi videretur.] Oblivus, aduerbium. Cui contrarium est Recte. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Oblivus, 4. 1. Vitis vinctus; latus alterum præi. dicit obliquo.] Oblivus, as, Cucum facio. [αὐτὸς ἴσως. Plin. lib. 6. cap. 13. At vbi caput inflati-

rudinem pandi, lunatis obliuatur cornibus. Oblitro, as, Abrado, aboleo, obsecuro facio, deleo, vel in obliuionem duco. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Disperdere, cancellare. Hisp. Ruer, borrar, cancelar.] Cic. ad Senatum post reditum. Publici in me beneficii memoria priuata offensioem obliuio. Lactant. lib. 6. Ergo idem Dominus ac parens indulgentissimus, remissum se ponentibus peccata promittit, & obliuio rerum omnes iniquitates eius, qui iustitiam denique expetit operari. Catull. Argon. Hæc vigeant mandata, nec vlla obliuio ætas. Liu. 6. bel. Pun. Aduersæ pugna in Hispania nullius in animo quam meo, minus obliuio possunt. Idem 1. bel. Pun. Nondum obliuio memoria superioris belli. ¶ Fit autem Oblitro (ut quidam putant) à litro, quod ibi notata à fluctibus æquari, & tolli soleant. Alij à verbo Obliviscor deduci malunt, cuius supinum est obliuio: propterea quod nihil aliud sit Oblitro, quam æternæ obliuioni tradere. Alij ab obliuendo, hoc est inducendo, siue delendo profectum volunt. Alij à literis dici putant, ut sit Oblitro quasi à literarum monumentis eradere. Oblitro, is, ab Oblitro inuoluto verbo, Abscondor, siue delitisco. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Abscondere. Hisp. Escondere.] Vatro 1. de Re rust. cap. 1. Ne æstu rimosa, in rimis grana obliuiscant, & recipient æquum. Oblitus, Vide OBLINO & OBLIVITIS COR. Obliviscor, Memoriam rei alicuius amito. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Dimenticarsi, olvidar.] Verbum est deponens, quoniam aliquando passivè sumatur. Virg. 6. Aeglo. Nunc obliuio mihi tot carmina, pro à me. Construitur autem cum accusativo velimus. Plaut. in Cas. Non sum ego oblitus officium meum. Virg. 2. Aen. Quisquis es, amicos hinc iam obliuiscere. Gratos sæpius cum genituro. Cic. 1. Ver. Quid te obliuisci laudis domesticæ non linant. Idem pro Plancio. Memini enim, memini, nec vquam obliuiscar noctis illius. Oblitus, a, um, pen. prod. participium ab Obliviscor. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Dimenticato, olvidado.] Ouid. 1. de Ponto. Oblitus moris patrij. Virg. 1. Aen. Oblitus decoris; sui sociumque taluris. Oblitio, onis, Est memorie defectus, siue imbecillitas. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Oblitio, oliviscencia.] Plin. lib. 13. cap. 17. de loco arbor. Tam dulcis ibi cibis, ut nomen etiam genti terrarum dederit nimis hospitali aduenarum obliuio patris. Venit dicimus, Huius rei capite me obliuio. Hanc rem obliuio contero, obliuio diu iacuit, Hanc rem nulla obliuio obruit, Huius rei obliuio mihi subrept, Hæc res venit in obliuionem. Hanc rem ab obliuio vindicabo, quarum locutionum exempla nulli legenti receptos auctores non erunt obuia. Obliviosus, a, um, Dicitur is qui citò obliuiscitur. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Stordido, olvidado.] Cic. 1. de Inuent. Auctus, an hebetior: memor, an obliuiosus. Idem de Senect. Nam quos ait Cælius comicus stultos senes, hoc significat, credulos, obliuiosos, dissolutos. Oblivium, uij, Idem quod obliuio: sed in numero singulari non vtritur. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Oblivio, oliviscencia.] Horat. in Ser. Ducere solite iucunda obliuia vitæ. Virg. 6. Aen. Securos latice & longa obliuia ponunt. Cepere te obliuia nostri. Ouid. 2. Trist. Obloco, as, pen. corr. Est idem quod simplex Locare. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Loca, re, asistare. Hisp. Arrendar.] Iustinus, Quum operam oblocare ad puteos exhauriendos solitus esset. Oblongus, a, um, adiectivum, Idem quod Longus significat, nisi quid addat præpositio. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Longo. Hisp. Luengo.] Plin. lib. 37. cap. 12. Figura oblonga maximè probatur. Idem lib. 10. cap. 52. Quæ oblonga sint ora, gratioris saporis putat Horatius Flaccus. Oblitro, Obtrubo, obstrepo, sermonē alicuius interpello. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Interrumpere il parlare alcuna. Hisp. Hablar en contrario, interrumpir al que habla.] Cic. Quinto frat. lib. 1. Tu verò vi me & appelles, & interpelles, & obloquare & colloquare velim. Idē pro Cluentio, Vocat me iandudā tacita vestra expectatio, quæ mihi obloqui videtur. Virgilius pro Acci. nere posuit lib. 6. Aen. Necnon Thæcius lōga cū velle sacerdos Obloquitur numeris septem discrimina vocum. ¶ Interdum idem est quod detractio, maledictio. [αὐτὸς ἴσως. Liu. 1. ab Urbe. Notatos quoque, qui ferocissimè obloquuti erant, singulos manu contripuit. Plaut. in Curc. Leporis hæc sunt res, v. a. male illis eueniat. v. h. Quis p. a. quia ceteris fecerunt fecerunt. v. h. Obloquere. v. a. fiat maximè. v. h. etiam taces. v. a. Nempe obloqui me iusseras.] Obloquutores, Maledici, detractores. [αὐτὸς ἴσως. Plaut. in Milit. Obloquutor non sum alteri.] Oblector, aris, Contrā iustor, aut vehementius contra aliquid nitor. [αὐτὸς ἴσως. Ital. sfidarsi all'incontro. Hisp. Luchtar en contrario.] Colum. lib. 7. Quum in proleindendo sat durior solo, aut obliuio radici obliuatur, conuellit armos. Obludo, dis, pen. prod. Ludo, vel eum aliquo ludo. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Giuocare, flectare. Hisp. jugar a bular.] Plaut. in Truc. Quum vident quæpiam se adferuare, obliuunt, quò custodem Oblectent per ioculum & ludum. Obmanens, Pro diu manens, ut Permanens. Festus. Obmolior, lris, Facta mole obstruo, vel molem obliuio. [αὐτὸς ἴσως. Liu. 7. bel. Maced. Sed vndiq; omnes ad manienda, & obmolienda, quæ iuinis strata erant, concurrerunt. id est obstruenda oppositis molibus. Curtius lib. 6. Arborum truncos & saxa obmoluerunt.] Obmoneo, nes, Pro Admonere apud antiquos dicebatur, auctore Festo. [αὐτὸς ἴσως.] Obmuturo, ras, Contrā murmurio. [αὐτὸς ἴσως. Ouid. Epist. 17. Vana peto, precibusq; meis obmuturo ipse.] Obmutesco, is, Quasi mutus fio. [αὐτὸς ἴσως. Ital. Ammutirsi. Hisp. Emmudarse.] Cic. 1. de Finib. Sed quia tale sit, ut vel si ignoret id homines, vel si obmutuissent, sua tamen pulchritudine esset. Specieq; inuolabile. Idem 2. de Orat. Ego verò inquit Crassus, neq; Antonium verbum facere patiar, & ipse obmutescam, nisi prius à vobis impetrato, &c. Virg. 6. Aene. Dixit, pressusq; obmutuit otio. ¶ Ponitur aliquando pro Non esse in usu. Plinius lib. 33. cap. 13. Lydium Sardibus emebatur, quod nunc obmutuit. Obnato, as, Vide N A T O, NATAS, in N O, nas.

Obnecto,

Obscenus, n. m. unde dictum sit, inter Grammaticos non convenit. Alij enim à corno deductum putant: alij à canendo: Varro à scena, Festus ab Officiis. Quicquid est, vltus obicitur v. per. & diphthongum scilicet. Dnas autem præcipue habet significationes. ¶ Aliquando enim obscenum idem est, quod inauulicatum. [scilicet] Ital. *De mal augurio*. Hisp. *De mal augurio*. Virg. 12. Aeneid. ne me terrete timentem. Obscenus volucres, hoc est infestis & malum omen afferentes. Idem 1. Geor. Obscenique canes, importunæque volucres. Idem 3. Aeneid. Obscenamque famem, quæ prima pericula vito. Vbi Seruius, Obscenam: aut quæ homines etiam ad obscena compellit, vt Maleuada famas: aut ceræ, quam obscena auis prædixerat. ¶ Aliquando etiam idem quod turpe & imundum. [scilicet] Ital. *sporco, imundo*. Hisp. *Turpe, sordidum*. Cic. 1. Tufcul. Nam & obscenas voluptates, de quibus multa apud illos habetur oratio, &c. Quid. 2. Trist. Arguo obsceni doctores adulteri. Idem 2. de Arte, non denique possunt Patribus obscenis opposuisse manus. Horat. 2. Epist. 1. Torquet ab obscenis iam nunc sermonibus autem.

Obscenè, aduerbium, Id est impudè, atque. Cic. 1. Officiorum, Latrociniari, fraudare, admirari, turpe est, sed dicitur non obscenè.

Obscenitas, ris. [scilicet] Ital. *sporco, imundo, brutus*. Hisp. *Feculda, sordida, turpe*. Cic. 1. Offic. Si rerum turpitudini adhibetur orationis obscenitas. Idem pro Flac. Cuius de probis, adulteris, ac infestis extrant Aemonendum literæ, quas ego non solum propter longitudo nem, sed etiam propter turpillimam obscenitatem verborum prætereundas puto.

Obscurus, a. um, Latens, absconditus, & sine lumine. [scilicet] Ital. *oscurus*. Hisp. *Obscuro*. Virgil. 9. Aeneid. Vidimus obscuris primùm sub muribus vrbem. Idem 2. Aeneid. si quis obscura nocte per umbram Fudimus insidius. ¶ Vnde Obscura oratio, Difficilis, & cuius sententia non facile potest percipi. [scilicet] Ital. *obscura*. ¶ Capitulum quandoque Obscurum pro ignobili. [scilicet] Ital. *obscurus*. Clarum pro nobilitate, metaphorice inde tracta est, quod vix nobilibus omnibus conspicui sint & cogniti: contra, qui humiliter genere sunt orti, tanquam in tenebris agentes, nemini innotescant. Cic. lib. 1. Offic. Qui magna sibi proponunt obscuris orni. ¶ Ponitur aliquando pro astuto, & fallaci, vt Obscurus vtr, apud Ciceronem 3. Offic.

Obscurè, aduerbium, cuius contrarium est, Palam. [scilicet] Ital. *apertè, manifestè*. Cicero 4. Acad. Alterum quidem, vt videmus, palam: alterum, vt suspicamus, obscurius. ¶ Obscurè aliquid ferre, est dissimulare ferre, sic vt nemo agnoscat notas animi commoti. Cicero in Parad. Itaque istam paupertatem, vel potius egestatem, ac mendicitatem tuam nunquam obscurè tulisti.

Obscuritas, tatis, Quod modò opacitatem, siue tenebrositatem, & luminis penuriam significat. [scilicet] Ital. *obscuritas*. Hisp. *Obscuridad*. Plin. lib. 20. cap. 1. Obscuritates, & vicia oculorum sanat. ¶ Modò difficultatem. Cic. 4. de Finib. Sed inest in rebus ipsis obscuritas. ¶ Modò ignobilitatem. Cic. lib. 1. Offic. Quorum autem prima ætas, propter humilitatem & obscuritatem in hominum ignorantia necatur.

Obscuro, as, pen. prod. Suppositum, & obscurum reddo. [scilicet] Ital. *oscurare*. Hisp. *Obscurar*. Cic. 1. de Natu. deor. Aetheriorum ignem tenebræ finitimas regiones obscurauerunt. Idem 2. de Finib. Lumen lucernæ obscuratur, & obscuratur luce Solis. Idem pro Archia. Neque enim est dissimulandum quod obscurari non potest, sed præ nobis ferendum. ¶ Est item Obscurare, extenuare, humiliterque & obscurum reddere: cui opponitur celebrare. Sallustius, Sed profectò fortuna in omni re dominatur: ea res cunctas ex libidine magis, quàm ex vero celebrat, obscuratque.

Obscuratio, onis, æ. [scilicet] Ital. *obscuratio*. Plin. lib. 37. cap. 26. Cic. 4. de Fini. Iniquibus propter eorum exiguitatem obscuratio sequitur.

Obscuro, as, ex Ob, & adiectiuo Sacer, Significat per sacra rōgo, vel opem à sacris rōgo, obsecro, deprecor. [scilicet] Ital. *pregare, scongiurare*. Hisp. *Regar, conuincere*. Terent. Obscuro te, quàm primùm hoc memiserim libera metu. Obscurare, inquit Donatus, est iratos rogare. Terent. in Eun. Excluse, reuocat, redcam? non, si me obsecret. ¶ Additur aliquando ablatiuus Precibus. Marcellus ad Ciceronem lib. 4. Quum mihi C. Marcellus frater amantissimus mei non solum consilium daret, sed precibus quoque me obsecraret. ¶ Ponitur quandoque aduerbiatim pro Cedo, & sicque veluti rogantis cum interrogatione particula. Terent. in Eun. Obscuro, an is est id est dic quæso.

Obscuratio, Verbale. [scilicet] Ital. *obscuratio*. Cic. pro Fonteio. Cauete ne periculum, superbumque sit, eius nos obsecrationem repudiate.

Obscundo, das, ex Ob, & adiectiuo Secundus, quod significat prospicere. [scilicet] Ital. *oscurare*. Hisp. *Obscurar*. Terent. in Adel. Sed si vultis potius, quæ vos propter adolescentiam Minus videtis, magis impense cupitis, consultiis patrum, Hæc reprehendere, & corrigere me, & obscondere in loco. Vbi Donatus, Nam qui reprehendit, non continuo corrigi: qui corrigit, non illico obscondit, id est latissimum reddit & fidelissimum. Cic. pro Pomp. vltus est pro obsequi. Non modò omnes (inquit) ciues assenserint, socij obtemperarint, sed etiam venti, tempestatesque obscondauerint. ¶ Inuenitur & (Obscondit) deponens.

Obscuro, is, Sepibus circundare. [scilicet] Ital. *circundare de sepe*. Hisp. *Obscurar de sepe*. Plaut. in Cas. Vbi illud saltem video obsecrum, rōgo vt alteram sinat adire. ¶ Obscure iter ad honores, per translationem ponitur pro occultare, & impedire: qui contrarium est Munire viam. Livius libro 9. ab Vrb. Hæc plichi ad curules magistratus iter obsecruit. Cicero pro Muzena. Hæc omnia tibi accusandi viam muniebant, adipsicendi obsecrabant.

Obscuro, pen. cor. Alterius voluntati morem gero, inferio. [scilicet] Ital. *oscurare*. Hisp. *Obscurar*. Plaut. Ego sanè cupio obsequi gnato. Terent. Heaut. Nox quoque, senes est equum lenibus obsequi. Idem And. Eorum obsequi studis, aduersus nemini, iuuenal. Satyr. 10. interea tu Obsequer imperio. ¶ Obsequi animo suo, vel Obsequi animo, est indulgere sibi, siue gentilem vitam agere. Plaut. in

Bacchid. Lubido est homini suo animo obsequi. ¶ Aliquando iungitur accusatiuo. Gell. lib. 1. cap. 7. Sed ea tamen, quæ obsequi non oportet. ¶ Obsequens, Id est obediens, aliquando nomen, aliquando participium. Terentius in Hecy. Obsequentem voluptati hominem. Plautus Senatus, Legiones nostra liberalitate nobis obsequentes. Sallu. in Cic. Filia matris pellex, tibi iucundior, atque obsequentior quàm parenti par est.

Obsequenter, tius, rissimè, aduerbia. Plinius in Epist. Vixit in contubernio auxilii delicatæ severissimè: & tamen obsequenterissimè.

Obsequium, sequij, Officium quo quis id sequitur, & facit, quod alteri placitum nouit. [scilicet] Ital. *compiacimento*. Hisp. *Obediencia*. Terent. in And. Obsequium amicos, veritas odium patit. ¶ Obsequium animo sumere, ait Plautus in Bacchid. pro eo quod est, indulgere sibi, & animo obsequi. Cic. ad Attic. lib. 7. Itaque effecti omni obsequio, vt neutri illorum quicquam esset me chatior. Idem primo de Legibus, Nam quum animus cognitis perceptisq; virtutibus, à corporis obsequio, indulgentiæq; discessit, &c.

Obsequela, Monigeratio. [scilicet] Ital. *compiacimento, compiacenza*. Hisp. *Obediencia al pñor, et dñor*. Plaut. in Añnaria, Omnes parentes, Litane, libris suis, Qui mihi assistebant, facient obsequelam.

Obsequiosus, Qui facile obsequitur, & facit. [scilicet] Ital. *che compiacet facilmente*. Hisp. *cosa obediente*. Plautus in Capt. Nam si meus serus es, nihil scius. Mihi obsequiosus semper fuisti.

Obsequibilis, Qui obsequitur. [scilicet] Ital. *compiacens*. Hisp. *cosa obediente*. Gell. lib. 1. cap. 29. Cognatos, affinesq; nullo sermè tam obsequibiles esse ait, &c.

Obsero, ris, pen. cor. Idem quod confero. [scilicet] Ital. *seminare, piantare*. Hisp. *Sembrare, plantar*. Colum. lib. 2. cap. 9. Vtatur præceptis corum, qui vberem capum in singula iugera tritici, quicq; & adores octo modis obserere præcipiunt. Idem lib. 3. Agium, antequam vincis obsecras, explorato qualis saporis sit. Varro 1. de Re rustica cap. 14. Primum naturale sepimentum, quod obsecrit solet virgultis, aut spinis. ¶ Obsecrare mores, per translationem dixit Plautus in Trin. pro Imbrece. Hæc illic, inquit, Oportet obsecrare mores malos, si in obsecrando possit inficere. ¶ Quandoque pro Circundare. Terent. in Heaut. Ea tenebat, vna pannis oblita.

Obsitus, pen. cor. Inuolutus, tectus, obductus. [scilicet] Ital. *Inuolto*. Hisp. *Embolado*. Terent. in Eunuch. Video secum, equalidum, ægrum pannis, annisq; obsecrit. Virg. 7. Aene. At læuem clypeum (sublatis cornibus) Auro insignibat, iam letis obsecrit, iā bos, &c. Hora. 1. Carm. Ode 18. Variis obsecrit frondibus. Aer obsecrit pallore, Luca. li. 1. Tenebris loca obsecrit, Cic. 1. Tufcul. Nubibus obsecrit iter, Curtius lib. 5. Ventum erat ad iter perperuis obsecrit nubibus, quas frigidis vis gelu astinxerat. ¶ Obsitus etiam dici potest, pro eo quod est conficere. [scilicet] Ital. *obsitus*. Livius 8. belli Punici, Fragosa loca, & obsecrit virgultis tenebat colles. ¶ Ruia obsecrit pomis. Ouid. 13. Metamorphoseos. Varro lib. 1. de Re rust. cap. 14. Primum naturale sepimentum quod obsecrit solet virgultis aut spinis, &c.

Obsit, ras, pen. cor. Significat oculo, veluti fera imposita. [scilicet] Ital. *serare*. Hisp. *Cerrar con llave*. Terent. in Eun. Tu abi, atq; obsita intus.

Obsitro, uas, Oculis mentis & corporis seruo, speculor, custodio, noto ne me prætereat, ne me decipiat. [scilicet] Ital. *guardare, custodire*. Hisp. *guardar, custodir*. Terent. in And. Obsitro filium, quid agat. Idem ibidem, obsecrabam manè illorum seruulos Venientes, aut abeuntes: rogabam, Hæc puer, &c. ¶ Obsitro, te, inquit Seruius in 4. Georg. est callide aduercere. ¶ Obsitro etiam item est venerari & admirari homines, tantum dignitatis vel virtutis cultu, [scilicet] Ital. *admirare*. Virgil. 1. Georg. Præterea Regem non hic Aegyptus, & ingens Lydia, nec populi Parthorum, aut Medus Hydaspes Obsitruant. Cic. Octauio, M. Atrilius Atrianus ab ineunte adulescentia me obsecruauit, semperq; dilexit.

Obsitruans, participium. [scilicet] Ital. *guardante*. Cic. Att. lib. 4. Cognovi te mei ita capidum, vt paucos æque amantes, atque obsitruantes me habere existimem. ¶ Interdum migrat in nomen, habetq; genitiuum. Cicero pro Quintio, ita credo hominem propinquum, cui obsitruantem, virtum bonum, &c. Idem ad Qu. Fratrem, Fort enim graniter homo & mei obsitruantissimus, & suæ dignitatis retinens, se apud te neque amicitia, nec iure voluisse.

Obsitruatus, huius obsitruatus, nomen. Idem quod obseruatio. [scilicet] Ital. *guardato*. Ital. *Guardato*. Hisp. *Guardado*. Var. 2. de Re rust. cap. 7. His maiores qui sunt, intelligi negant posse, præterquam quum dentes sunt facti brochi, & supercilia cana, & sub ca laeuna: ex obseruatu dicunt eum equum habere annos sexdecim.

Obsitruatio, onis, Quædò dicitur annotatio, & animaduersionis, vel atrectio. [scilicet] Ital. *guardato*. Hisp. *Guardado*. Plinius lib. 1. cap. 10. Mira obseruatio operis. Cic. de Clar. Orato. Veruntamen natura magis, tum casu nonnunquam, quàm aut ratione aliqua, aut obseruatione scibat. ¶ Quandoq; & honos, & reuerentia. [scilicet] Ital. *guardato*. Valerius Maximus lib. 1. ca. 1. Haud Marcellus adiectio impense impedimento fuit, quò minus religionibus suis tenor, suæque obseruatio redderetur.

Obsitruantia, æ, vt inquit Cic. 2. de Inuent. est per quam homines aliqua dignitate antecessores, cultu quodam & honore dignantur. [scilicet] Ital. *guardato*. Hisp. *Guardado*. Liv. lib. 1. ab Vrb. Obsitruio & obsitruantia in Regem cum omnibus, benignitate cega alios cum Rege ipso cecidit. Idem Sulpitio lib. 4. Seruius tuus, vel potius noster, summa me obsitruantia colit. Idem pro Quintio, Amicos obsitruantia, tem parsimonia retinere.

Obsitruabilis, qui idoneus est vt obseruetur, vel veneretur. [scilicet] Ital. *guardabile*. Hisp. *Guardabile*. Digno d'essere obseruato. Quinil. lib. 9. ca. 1. In arum certamine & aduersos ictus, & rectas & simplices manus tum etiam cauere, & propulsare facile est: auersæ, rectæq; minus sunt obsitruabiles. ¶ Huius contrarium est inobseruabilis. Plin. lib. 2. ca. 17. In Martis sydere, cuius est maximè inobseruabilis cursus, nunquam id stationem facere.

Obses, obidias, Vide OBSIDIA, O.

Obsido,

Obsidio, dis, pen. prod. obsedi, obsidere: tertia coniug. & Obsideo, des, pen. cor. obsedi, obsidere, secundæ coniug. propriè modum idem significat. nisi quod in Obsidio, motus quidem est, ut sit quasi Obsistens Obsidio vero quies, quasi Obsisto. [Obsidio est, ut dicitur in Ital. Affidare. Hist. Pomer. sitio è certo à lugar.] Sallust. in Catil. Præmittit illis homines militares sine tumultu, prædiis collocatis, securi præceptum erat, occultè pontem obsidunt. Idem in Iugur. Armi obsidibus tenent, id est impeditus. Significat itaque Obsidio, & Circumsidio, quasi Obsidio, & Circumsidio, aut ad obsidendum, siue circumsidendum eo, vel ad obsidendum me loco. Obsideo verò, & Circumsideo, obsidulum, hoc est vallo & fossa septum tenet. Quamquam simpliciter pro Circumsideo ponatur, ut apud Curtium, Per hos pellicies introducebantur alio aditu, quàm quem armati obsidebant. Accipitur interdum Obsidere pro simpliciter sedere. Terent. in Adelphi. nunc verò domi. Certè obsidere est vsque donec redierit. Obsidere stuprum, est per insidias, stupri occasione occupari. Cicero in Catil. laedere humi non solum ad obsidendum stuprum, verum etiam ad facinus obundum. Ponitur aliquando pro circumsistere. Seneca, Vicia & incerta pericula humanam vitam obsident. Aliquando pro occupare, & detinere. Cic. i. Ver. Ut persequamur cuius obsidit, hominem ab isto quamvis agere non qui rem suam adduceret, sed qui meum tempus obsideret, hoc est qui tempus quod mihi inquirendum depoposci, coarctaret, & me angusto temporis spatio concluderet.

Obsidior, ris, Idem ferè quod insidias facio. [Obsidior, Ital. Far insidie. Hist. Hæc celidà afflicta sunt.] Colum. lib. 5. cap. 14. Sed inter Canalic, & Ardui exortum cauendum erit ne aper. interceptantur violentia crebrum, qui ante alacritate plerumque obsidiantur prodentibus.

Obsessi, Sunt qui ita in loco aliquo ab hostibus cincti sunt, ut egredi non possint. [Obsessi, Ital. Affidati. Hist. Encerrados por sitio en lugar alguno.] Plin. lib. 16. cap. 1. Dulcissima omnium agi, ut qua obsessos etiam homines durasse in oppido Chio tradit Cornelius Alexander. Caesar i. belli Gall. Tandem omnibus rebus obsessi, quartè iam diem sine pabulo rentis iumentis, aquæ, ligni, & fumentis inopia, colloquium petunt.

Obsidium, dij, & Obsidio, onis, & Obsessio, Idem significat. & ab Obsido, siue Obsidio sunt. [Obsessio, Ital. Affidat. Hist. Sitio è cerco del lugar.] Colum. lib. 9. cap. 7. Arque viliissimum est, pro frequentia domiciliij, duos vel tres aditus in eodem opereculo distantes inter se fieri, contra fallaciam lætenti, qui velut custos vestibuli prodentibus inhians apibus, affert exitum, æquè pauentiores exeunt, quom licet vitare pestis obsidia, per alia vadentibus effugium. [Obsessio tamen in usu est Obsidio, onis. Cic. pro Rab. Quum innumerabiles hostium copias in Italia fuisset, atque obsidione Rempublicam liberasset. Cic. pro Cornel. Balbo, & pro Dom. sua, Obsessio templorum, Occupatio fori. Pro eodem autem dicimus, Obsidere urbem, Cingere urbem obsidione, Claudere muros obsidione, & Facere obsidionem: quorum postremo usus est Gell. lib. 1. cap. 30. Demetrius inquit, dux atatis suæ inclutus, cui à peritijs, disciplinæ, facienda obsidij, machinarumque solertia ad capiendâ oppida repetatur, cognomenrum obsidionis fuit. Soluere obsidionem, vel obsidium, est obsessos obsidione liberare. Tacitus li. 4. Primo sui inaccessi soluit obsidium. Pro eodem etiam dicimus, Eximere obsidione. Liu. lib. 1. bel. Pun. Legati affuerunt orantes ut se obsidione erimeret.

Obsessor, Qui obsidet. [Obsessor, Ital. Obsidior. Hist. Celidà afflicta sunt.] Colum. lib. 8. cap. 2. Dum tamen annus sedula, vel puer adhibetur custos vagantium, ne obsidias hominum, aut insidiosorum animalium diripiantur.

Obsidionalis, id est, Denominatum est à nomine Obsidio, onis. [Obsidionalis, Ital. Obsidionalis. Hist. Celidà afflicta sunt.] Colum. lib. 8. cap. 2. Dum tamen annus sedula, vel puer adhibetur custos vagantium, ne obsidias hominum, aut insidiosorum animalium diripiantur.

Obsides, huius obsidij, qui traditur imperio alicuius ea conditione, ut si dator obsidias à fide recedat, recipienti sit potestas in corpus & vitam eius faciendi, qui datus est obses. [Obsides, Ital. Homo dato in pegno ostaggio. Hist. El rehen de las paxes è rehenes.] Hic quoniam obsidionis soluendæ causa dari consequuntur, inde nomen à simpliciter quæ sit obses ex Ob & Fides, compositum velut per mutationem literarum quod sit obses datus. Cic. i. Ver. A nobis multis obsides habet populus Romanus. Ouid. i. Metam. missi de genere Melossa Obsidis vnius iugulum muerone resoluat.

Obsidianus, pa, num, ut Obsidianum vitrum, quod ita dictum est, quod similitudinem habeat lapidis Obsidiani, qui teste Plinio, nigerrimus est coloris, in speculis pariterum pro imagine umbras reddens. Nascitur in India, & in Samio Italiæ, & ad Oceanum in Hispania, maxime autem in Archiopia, ubi etiam ab Obsidio inuentum fuit hoc lapidis genus, quod ab ipso Obsidianum vocatur. Vide Plin. lib. 36. cap. 26.

Obsignus, as, Signi impressione occludo, & ad literas, ceteraq; quæ signo quouis notantur, aut imprimuntur, pertinet. [Obsignus, Ital. Signare. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsignatores, imo Obsignatores, imo Obsignatores. Dicti sunt testes, qui testamentum signis suis obsignabant. Cic. pro Aut. Cluent. Aulius, ut constitutum erat, simulat se agere, & testamentum facere velle: Oppianicus, obsignatores ad eum, qui neque Alinium, neque Aulium noverat, ad-

ducit. Potest tamen hodie Obsignator dici tabellio, qui in testamentum suum & testium nomen subscribit.

Obispo, pas, pen. prod. Significat Obisio. [Obispo, Ital. Obispo. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obisio, tis, Contrà sitio, obsio, repugno. [Obisio, Ital. Obispo. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsolatio, se, leui, vel sui, leuium, ex Ob, id est contrà, & Oleo, addita, contrarium est suo simpliciter. Oleo enim idem est quod cresco: Obsolatio, deficio, reicio, inueterasco, defleo. [Obsolatio, Ital. Disfatio. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsolatus, participiū est, aut nomen ex participio. [Obsolatus, Ital. Disfatus. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsolere, tius, obsolerissimè, adverb. Cic. 3. Verin. Saltem verum, cui opera ipse multos annos est in sordibus, paulo tamen obsoluitur vestitum viderat.

Obsonium, vide opsonium.

Obsorbere, es, Obsorpsi, vel obsorbui, obsorpreum, idem quod Sorbere. [Obsorbere, Ital. Sorbere. Hist. Sorbere.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsordere, Sordidus fio, aut obsolisco, inquit Nonius. [Obsordere, Ital. Obsordere. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsculum, vide osculum.

Obsistrix, eis, Quæ parturientium curam habet: ab obstando dicta, eo quod obstant dolori, vel certe ferri, ne laxatis veri genitalibus claudis, in terram defluat. [Obsistrix, Ital. La comare che aiuta la parturiente, allentatrice. Hist. La partera.] Terent. in And. Obsistricem accersit. Quæ opin culerit parenti, Obsistrix dicitur, ait Donatus: vnde & parturientes, Fer opem, clamant. Plin. lib. 28. cap. 7. Quæq; alia non obsistricem modò, verum etiam meretricem prodidere.

Obsistrico, as, pen. prod. Parturientem adiuvor, siue obsistricis officij ago. [Obsistrico, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistino, as, pen. cor. Obsistino. [Obsistino, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistatus, participiū, aut nomen ex participio. Id est obsistatus, aut persisterans ut tenere possit, inquit Festus. [Obsistatus, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistator, Firmitas animi. [Obsistator, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistare, Firmiter, aut, Tenere. Terent. in Andr. itane obsistare operam dat, ut me à Glycetto miserè abstrahat? Vbi Donatus, Obsistare facere ali quid, est in alterius malum cum conatu facere perseveranter, & in alterius perniciem nimis niri.

Obsipio, as, are, Obicere, ait Festus. [Obsipio, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistipio, pe, prod. dicitur, quibus colla rigent, & in humerum capita sunt inclinata. [Obsistipio, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistat, itas, itis, itum, Significat contrà sto, impedio. [Obsistat, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistat, Imperfonale. Cic. 1. 3. Philip. Neq; enim quod quisq; potest, id ei licet: nec, si non obsistat, propterea etiam permittitur.

Obsistaculum, li, Impedimentum, ab obsistendo, dictum. [Obsistaculum, Ital. Obsistrix. Hist. Celidà afflicta sunt.] Plaut. in Cur. Scribit, & obsignat literas. Idem in Amphit. Eloquere, ubi nunc patera est? In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Quandoque sumitur pro eo quod est, signo notatorium, seu subscriptione eorum, aut tabularum, signare. Cic. pro Cluent. Diuina testamentum faciente, quum tabulas prehensisset, Oppianicus, qui gener eius fuisset, digito legita deluit. Et quum id multis locis fecisset, post mortem eius, ne literis conuictus posset, Oppianicus, qui tabulas transcripserat signis adulterinis obsignauit. Caf. i. bel. Gal. Vniq; totis castris testamenta obsignabantur. Cic. pro Cluent. Pecuniæque obsignata, quæ ad eam rem dabatur.

Obsistragulum,

Obstragulum, li. Operimentum. [*ὀστράκον*, *ὀστράκον*. Ital. *coperta*. Hisp. *cobertura*.] Plin. lib. 9. cap. 3. Quoniam & pedibus, nec crepidatur tantum obstragulis, sed totis foculis addunt. Id est non solum operimentis, & superiorem partibus foculorum, quas *Plammas* Itali vocant, addunt margaritas: sed etiam totis foculis.

Obstreperus, is, ere. Contra aliquem strepitum facere. [*ὀστρεπεύω*. Ital. *interrompere*.] *Interrompere* sive strepitum sive qualemvis. Hisp. *interromper*.] Liui. 1. ab Vrbe. Vrbeque vociferati, & certatim alter alteri obstreperere. Laudi alicuius obstreperere. Sene. Herculis. Licetis obstreperere alicui. Cic. Metel. lib. 5. Quare res facit, ut tibi licetis obstreperere non auderem. Clamorem obstrepi, passim. Cic. pro Marcel. Sed tamen eiusmodi res, nescio quomodo, etiam dum audiuntur, aut dum leguntur, obstrepi clamorem militum videntur, & tubatum sono.

Obstreperus, Imperfonale. Liuius 3. ab Vrbe. Eos concio audit, Decemviro obstreperit.

Obstrigillo, as, pen. prod. Obsto, detraho alicui, repugno. [*ὀστρίγιστος*. Ital. *ostare*, *repugnare*.] Hisp. *ostar*, *repugnare*, *contradecir*, *de refutar*.] Varro lib. 4. de Vita Pop. Rom. Curio quid fecisset, dicebat amicis, ut illi renuntiaretur, & obstrigillaretur, ne triumphus decerneretur, aut ne iterum fieret Consul.

Obstringo, is, Deuincio, & obligo, quasi circumstringo. [*ὀστρίγιστος*. Ital. *stringere*, *obligare*.] Hisp. *atrar* ob *obligar*.] Plaut. in Aulul. Laqueo collum quando obstringero. Idem in Amphit. Amphitruonem collo hinc obstrigito traham. Columella lib. 5. Alij vinibus obstringunt. Obstringere sibi aliquem munere, beneficio, &c. Cic. Scruio lib. 13. Teque ita exstimare volo, quibuscumque officiis in Epitoticis reliquisque rebus Atreum obstringeris, iisdem me tibi obligatum fore. Plin. Epist. 140. Cupio enim & ornatisimam colloationem aduocationis officio, & te gratissimo tibi munere obstringere. Legibus obstringi, Cic. 2. de Inuent. Religione obstringere, Cic. 2. Philip. Obstringere se parricidio, periculo, scelere, & huiusmodi, Est committere parridium, scelus, peccare. Cic. 3. Offi. Num igitur se obstringit scelere, si quis tyrannum occidit quauis familiaritatem.

Obstrudo, dis, li. fam. pen. prod. ex Ob, & Trudo, interposita, f. Significat occludo, seu occulto. [*ὀστρεύω*. Ital. *strare*, *coprire*.] Hisp. *ocurrer*.] Plaut. Scit. Quin tu has? obstruero aliquid strenuē. Idem in Curcul. Obstruo parentis meos mihi prohibes? u. Quid? sub gemma obstruos (alios obstruos) habeo tuam matrem & patrem? Plin. in Panegy. Bonos autem oratores autem obstruos, & quasi sepultos. Terra obstruit, Ouid. Epist. 7. Recessus obstruit, Claud. 7. Paneg. Inuenitur & Obstrudo, quod est inuiri, & reuocari aliquid offere vel do. Plaut. in Curcul. Aliquid prius obstrudum, pernam, lumen, glandium. Terent. in Heccy. Nunquam ausus sum reculare eam, quam mihi obstrudit pater. id est inuiri desponder.

Obstruo, is, id est obstruo, occludo, & quasi siue quadam alicui loco imposita obstruo, nequid effluat. [*ὀστρεύω*. Ital. *occludere*.] Hisp. *occurrer*.] Cic. de Senect. Qui iter Penus, vel corporibus suis obstruere voluerunt. Obstruere luminibus vicini, est struere aliquam iuxta eius adfessionem facere, quae lumen domui eius eripiat. Cic. pro Domo sua. Habitate late, & magnifice voluit, duasque magnas & nobiles domos coniungere: & seuerē contendere, ut Q. Vetus sibi domum venderet. Quum ille negaret, primo se luminibus eius obstruere minabatur, &c. Per metaphoram quā dicitur alterius luminibus obstruere, qui nominis eius claritatem obstruat. Idem in Bruto, Catonis luminibus obstruxit hanc posterorum quasi exaggerata alicui oratio. Obstruere vndas molibus. Lucan. lib. 2. Obstruere aures alicui, est obstruere & inexorabilem reddere. Virg. 4. Aen. Fata obstant, placidaque viri Deus obstruit aures. Cic. 5. Paucos obstruere. Lucan. lib. 5. Cetera suppressit, faucesque obstruxit Apollo.

Obstruere, verbale. [*ὀστρεύω*. Ital. *occludere*.] Cicero pro Sestio. Sed hanc obstruere nec diuturna est, nec obducta ita, ut curiosis oculis perspicere possit.

Obstupescere, pes, pen. cor. & Obstupesco, is, idem quod Stupescere, hoc est attonitus fieri, & stupore percussus. [*ὀστρεπέω*. Ital. *stupescere*.] Hisp. *stupescere*.] Aliquando insensibilis fieri. *obstupescere*. Terent. in Adelph. Membra metu debilia sunt, animus timore obstupuit. Idem in And. Id mihi visus est dicere, Abi cito, & suspende te. Obstupui. Virg. 5. Aeneid. Obstupuit visus Aeneas. Cic. Att. lib. 5. Ob hanc beneficia, quibus illi obstupescunt, nullo honore mihi, nisi verborum decerni sūo: statuas aeneas, *obstupescere*, prohibeo. Idem pro Marcel. Obstupescant posteri ceterae imperia, & provinciae tuas.

Obstupescio, significat animo conseruare, & stupidos sensus reddo. [*ὀστρεπέω*. Ital. *stupescere*.] Hisp. *stupescere*.] Terent. in Phorm. Postquam ad iudices ventum est, non potuit cogitata loqui, ita cum cum timorem obstupescit pudor. Liuius 2. ab Vrbe, Adeoque constantia sua & Tribunos obstupescit & plebem.

Obstupidos, adiectiuum. [*ὀστρεπέω*. Ital. *stupido*.] Hisp. *stupido*.] Gellius lib. 5. cap. 1. Consuluisse viros quosdam attonitos, & obstupidos, hoc est propemodum stupidos factos pro metu.

Obtulus, obet, obtui, Idem quod noceo, quasi contra te sum. [*ὀβλύνω*. Ital. *obluere*.] Hisp. *empere* & *obluere*.] Cuius contrarium est, Prosum, quod est inuiri, quasi pro te sum. Plaut. in Amphit. Factum id Amphitruoni obtulit. Cic. 1. de Orat. Fuit enim mirificus quidam in Crasso pudor: qui tamen non modo non oblesset eius orationi, sed etiam probitatis commendatione prodesse. Ouid. 1. Metam. An obest quoque gloria multis? Obtulit huic cetera. Idem 4. de Ponto, Obtulit auri nec feta lingua suo.

Obtusifecio, is, Torus furdisus fieri. [*ὀβλύνω*. Ital. *obluere*.] Hisp. *empere* & *obluere*.] Cic. in Somnio Scip. Hoc sonitu complectar aures obfusurum. Idem de Amic. Sed quum tot signis eadem natura declarat quid velit, ac amplexat quid desyderet, obfusurum tamen nescio quomodo, nec ea quae ab ea monemur audimus.

Obtredo, is, ere. Cum diligenter optetere, & regere. [*ὀβτρεδω*. Ital. *obtrudere*.] Hisp. *obtrudere*.] Cato de Re rust. cap. 40. Insuper lingua bubula obteggo, si pluit. Columell. lib. 3. cap. 13. Et quod est durum summis glebis obtegatur. Cicero in Vatini. Habet hoc praemium tua indignitas, ut adolescentiae turpitudine obfusuritate & fordi-

bus tuis obtegatur. Tacit. lib. 4. Animus audax, sui obtegens, in alios criminatur. Virg. 2. Aeneid. -quoniam secreta parentis Anchisae domus, arboribusque obtegit recessus. Obtegere se corpore alicuius, est post illum latere. Cic. pro Sest. Sequē seruorum, & libertorum corporibus obtegat.

Obtemperare, ras, Morem gero. [*ὀβτρεδω*. Ital. *compiacere obedire*.] Hisp. *obtemperare*.] Plaut. in Molt. Sed tu etiamne adhas, nec quod dico obtemperas? Cic. Sic mihi semper obtemperauit, caequam alicuius, est. Item significat consilio, prouidco. Terent. Ex qua re minus aut famae foret, aut rei obtemperans.

Obtemperatio, Verbale. [*ὀβτρεδω*. Ital. *compiacere obedire*.] Cic. de Leg. Quod si iustitia est obtemperatio scriptis legibus, &c.

Obtendo, is. Ante aliquid tendo, oppono. [*ὀβτρεδω*. Ital. *distendere*, *opponere*.] Hisp. *tender* & *contraponere*.] vt. Obtendere velum ante lectum, id est distendere vel extendere. Plin. lib. 4. cap. 2. Huic par, interiacente valle mons aduersus Antilibanus obtenditur, hoc est oppositus est. Aliquando Obtendo idem est quod exultationem aliquam praetero. Plin. Epist. 159. Non puduit rationem turpitudinis obtendere: egregiam quidem pulcherrimamque rationem.

Obtendiculum, Quo aliquid regitur. [*ὀβτρεδω*. Ital. *distendere*, *opponere*.] Gell. lib. 10. cap. 22. Qui obtentu philosophiae nominis iurile otium, & linguarum vitæque tenebras sequuntur.

Obtentus, pro pretextu. [*ὀβτρεδω*. Ital. *distendere*, *opponere*.] Plin. lib. 11. cap. 11. Ab elephantis obtentus sunt, ut est pedibus elephantum prostrati. Aliquando significat circū, seu ab omni parte tecto, tundo in mortario. Colum. lib. 6. cap. 4. Nonnulli pellem serpentis obtentam cum vino miscunt.

Obtentus, obtentas, Vide OBTINERE.

Obtero, ris, pen. cor. Contero, suffoco. [*ὀβτρεδω*. Ital. *fractare*.] Hisp. *holer* & *querer*.] Liui. Ab elephantis obtentus sunt, ut est pedibus elephantum prostrati. Aliquando significat circū, seu ab omni parte tecto, tundo in mortario. Colum. lib. 6. cap. 4. Nonnulli pellem serpentis obtentam cum vino miscunt.

Obterius, huius, eus, & huiusmodi. Plinius lib. 18. cap. 28. Ne herba vellatur, obteriusque hebetentur.

Obtestor, aris, Precor, imploro. [*ὀβτρεδω*. Ital. *fractare*.] Hisp. *holer* & *querer*.] Plin. lib. 11. cap. 19. Filis etiam araneus quacunque incesse, alarum maxime lanugines obtestit. Virgil. 11. Aeneid. -fundunt simul vndique tela. Crebra niuis rion, exlūque obtestitur vmbra. Obtestor, aris, Precor, imploro. [*ὀβτρεδω*. Ital. *fractare*.] Hisp. *holer* & *querer*.] Plin. lib. 11. cap. 19. Filis etiam araneus quacunque incesse, alarum maxime lanugines obtestit. Virgil. 11. Aeneid. -fundunt simul vndique tela. Crebra niuis rion, exlūque obtestitur vmbra.

Obtecto, ces, ere, Taceo: id est propter deis quae non pudet dicere, *obtestor*. Ital. *tacere*.] Hisp. *callar*.] Terent. in Eunuc. Virgo consensu veste laetymans obticer. Martial. lib. 10. Et querit nugas obticulis meas. Ouid. 14. Metamor. Nec prius obticuit, quam guttura condidit arbori.

Obtentia, x. Quintil. lib. 9. cap. 2. *obtentia*, (quam idem Cicero Recitentiam, Celsus Obtentiam, nonnulli Interruptionem appellant) & ipsa ostendit affectus.

Obtineo, es, pen. cor. Significat vinco, quasi contra reneo. [*ὀβτρεδω*. Ital. *obtenere*.] Hisp. *obtenere*.] Cic. ad Attic. lib. 7. Malas causas semper obtrahit, in optima concedit. Obtinere, item est seruare, & forrere tenere. Plaut. in Afin. Si istam fortitudinem amici obtines, salui sumus. Interdum significat simpliciter tenere, siue habere. Colum. lib. 2. Tertium locum obtinet pecudum stercus. Ponitur aliquando pro retinere, & conseruare. Cic. ad Trebatium. Tu si istic commendatione mea dignitatem tuam obtinebis, perferas nostri desyderium. Obtinere & Repelli sunt contraria. Cic. ad Lentulum lib. 1. Epist. Neque siquid non obtinuerimus, repulsi esse videamur. Ponitur aliquando pro occupare. Plinius lib. 12. cap. 1. Arbor agros longis obtinent vmbis.

Obtento, as, frequentatiuum ab Obtineo, es, *obtenere*. Cic. Attic. lib. 9. Et tamen me spes quaedam obtentabat, fore ut aliquid conueniret potius, quam aut hic tantum sceleris, aut ille tantum flagitij admitteret.

Obtingit, Obuenit, euenit. [*ὀβτρεδω*. Ital. *obtenere*.] Hisp. *obtenere*.] Terent. in And. Nescis quid mihi obtingerit. Idem in Heaut. Istuc tibi ex sententia obtingisse dicitur. Cic. 1. Offic. Ex quo quia suum cuiusque sit eorum quae natura fuerant communia, quod cuique obtingit, id quique teneat. Non nisi in tertius personis legitur. Obtingere alicui provincia dicitur, quum sortito provincia regenda alicui committitur. Cic. 3. Ver. Quae sortis ex Senatu consilio provinciam sortitus est, obtingit tibi Consularis.

Obtorpesco, is, ab Obtorpeo, Valde torpidus fio, & stupore quodam ita afficio, vel propter metum, aut aliam quamuis rationem, vt omnino imbecillior sim. [*ὀβτρεδω*. Ital. *obtenere*.] Hisp. *obtenere*.] Curtius lib. 10. Quis crederet suam paulo ante concionem obtorpuisse subito metu? Cic. pro Domo sua, Miror ei non & linguam obtorpuisse, & manū obtorpuisse. Idem 3. Tufe. Sed iam subiectus miseris obtorpui.

Obtorqueo, es, Vehementer torqueo. [*ὀβτρεδω*. Ital. *obtenere*.] Hisp. *obtenere*.] Plin. de Vir. illust. Consili legibus agrarum resistenti ita collum in comitio obtorfit, ut multus sanguis efflueret e natibus.

Obtorrens, a, um, participium. [*ὀβτρεδω*. Ital. *obtenere*.] Cic. 6. Ver. Quem obtorrens collo in carcerem abripi iussi.

Obtrecho, ras, ex Ob, & Trecho, in e, mutata. Trecho verò frequentatiuum est verbi Traho. [*ὀβτρεδω*. Ital. *obtenere*.] Hisp. *obtenere*.] Est autem Obtrechare, autore Festo, contra alienam

alienam sententiam tractare, seu maledicere, quod scilicet alicuius dicta aut facta depravatur. Obrectat (inquit Erasmus) qui male perdicat de alio: Detrahit, qui minuit laudem alicuius. Cic. Dolabellus, Non tam id laboro, ut si qui mihi obrectent, & te refutentur, quam intelligi cupio me te amari. ¶ Ponitur aliquando pro culpate, sine damnare. Plin. lib. 9. cap. 35. Superbo simul ac procaci fastu, ut regina meretricis laetitiam eius omnem, apparatusque obrectans.

Obrectatio, onis, Definuitur a Cicerone 4. Tusc. ad huc modum. *Obrectatio est, quam intelligi zelotypiam volo, aegritudo, ex eo quod alter quoque potitur eo quod ipse concupiscit.* ¶ Ponitur aliquando pro detractio. Cels. 1. belli Civil. A quibus & inductum, & depravatū Pompeium queritur, invidia atque obrectatione laudis suae, &c.

Obrectator, oris, DetraCTOR. *Obrectator.* Cic. de Clar. Orat. Dolebamque, quod non, ut plerique putabant, aduersarium, aut obrectatorem laudem meam, sed socium potius & confortem gloriosi laboris amiseram.

Obrectatus, huius obrectatus, Idem quod Obrectatio. Gel. lib. 20. cap. ultimo. Aequum esse puto, ut sine vano obrectato considerent.

Obtrudo, dis, si, sum, Aduersus alium trudo, obicio. *Obtrudo.* Ital. Spingere in contram. Hispan. Empuñar en contram. Unde Obtrudere foras dicitur, qui in ades ingrediens, foras astantem excludit. Plaut. in Mench. Iamne abiit intro abiit, obtrudit foras. Obtrudere, quasi inuicem & reuocanti offerre, & dare. Terent. in Andria, ea quoniam nemini obtrudi potest. Itur ad me. Vbi Donatus, Bene Obtrudis, quasi inuicem. De hoc vide etiam supra in verbo o b t r u d o.

Obtrusus, a, um, participium. Cicer. de Clar. Orato. Quod magis expurgandus est sermo, & adhibenda quadam obtrusa ratio, quae mutari non potest.

Obtruncus, Occidit, vulneribus conficit, quasi coeque membris mutilatus truncum reddo. *Obtruncus.* Ital. Tagliar a pezzi. Hispan. Despedir a cortar miembros. Cic. 2. de Natura deorum, Puerum interea obtruncat, membra articulata diuidit. Virgil. 3. Aeneid. Excepit incautum, patrisque obtruncat ad aras. Livius libro 1. ab Vrbe, Ita regem obtruncat.

Obtruncatio, verbale. *Obtruncatio.* Colum. lib. 4. cap. 29. Quod tum & obtruncatione vitis, & cum eiusdem resectionis filura praecipit fieri.

Obtruncor, obtruncus, pen. prod. obtruncus sum, obtrunci, diligenter conspiciere. *Obtruncor.* Ital. Guardare. Hispan. Mirar. Plaut. in Bacchid. Nū qui nūm excederit hae tibi, Quod sic certis obtruncis in Mostel. At ut istae ad nos obtruncet, quoniam coram me nequis conspiciari.

Obtruncor, obtruncus, penul. cor. obtruncus, vel obtruncus, obtrunci, Idem quod Obtruncor. Vide infra in dictione t r u n c o r, u t r i s.

Obtruncus, huius obtruncus, penul. prod. Quasi obtruncus, id est aspectus. *Obtruncus.* Ital. Lo sguardo. Hispan. Mirada. Vbi Obtruncus, dicitur, dicitur in uero. Virgil. 1. Aeneid. Dum stupet, obtruncusque haret defixus in vno. Cic. 3. de Orat. Qui vultum eius, quum ei dicendum esset, obtruncumque oculorum in cogitando probè nosset.

Obtrundo, dis, di, obtrundum sine n, sicut fit in aliis a Tundo compositis, quoniam Tundum a Tundo, n, retineat. *Obtrundo.* Ital. Romper la testa, sfondere, percuotere. Hispan. Embotar lo agudo heriendo. Est autem proprie Obtrundere, torum seu circum percutere, rumpere, & hebetare. Plautus in Amph. Na sum obtruncus pugnis pessimi. Id est percussus, vel perfractus. Colum. lib. 4. cap. 24. Obtrusa, hebetique & mollis falx putatorem moratur, coque minus operis efficit, & plus laboris affert vinitoti. ¶ Transfertur quoque ad ingenium, ad oculos, & ad vocem: & dicimus, Obtruncus ingenii, & obtrusa acies id est hebes, & sine acumine. *Obtrundere.* Ital. Obtrundere, & Acere sunt contraria. Cic. 1. Tuscul. Multa enim e corpore exiliunt, quae neque merent, multa quae obtrundant. ¶ Aliquando significat sepius repetendo eadem, alicui molestiam & fastidium afferre. *Obtrundere.* Ital. Persecutare. Tractum a fabris, qui repetunt tundendo aliquid malleo. Terent. in And. Obtrundis, tametsi intelligis Idem in Adelphi. Ne me de hac re obtrundas sepius. Cic. Anequam iter in exiliū, Quod nunc ego de propriis meis meritis praedicem? si meminissis, obtrundis, id est fastidio vos afficiam.

Obtrusus, participium. *Obtrusus.* Ital. Obtrusus pugnis. Plautus in Amph. Obtrusus, nomen pro hebre. Cic. in Catone, Noam vobis videtur antus is, qui plus cernat, & longius videat, & ad meliora proficisci: ille autem cuius obtrusus sit acies, non videt.

Obtrusus, adverbium. *Obtrusus.* Cic. 1. de Natu. deor. Quo quid dici potest obtrusus? Obtrusus legitur apud Plin. lib. 12. 3, sed minus frequenter, & parum vilitat.

Obtruso, as, Sermonem, vel negoria alicuius interpellat. *Obtruso.* Ital. Rompere il parlare, interrompere. Hispan. Turbar, interrumpir al que habla. Terent. in And. Itane veti obtrusar? Interdum idem est quod simplex Turbo. Cic. ad Att. lib. 12. Me lucra & scriptio non leuant, sed obtrusant.

Obturo, as, penul. prod. Significat occludo. *Obturo.* Ital. Serrare, chiudere. Hispan. Cerrar. Horat. lib. 1. Epist. Obturum parulas impune legentis aures. Cic. de Fato Stupidum esse Socratem dixit, & bardum, quod iugula concava non habere, obtrudas eas partes, & obtutatas esse dicebat. Festus putat dictionem esse compositam ex Latina praepositione Ob, & Graeca dictione *tyrro*, quae nomine illi ostium appellatur: & ita (si Festo se hac etymologia idem adhibere velimus) videtur per th aspiratum esse scribendum.

Obtutamentum, Quo aliquid obtutatur. *Obtutamentum.* Plin. lib. 16. ca. 8. Vlus eius cadorem obtutamentis. De corrice tubetis loquens. Idem lib. 33. cap. 4. Eae repleto flagno excullis obtutamentis erumpit torrens tanta vi, ut saxa percolat.

Obtutatio, is, penul. prod. Contea, seu circum vagio, seu vagitu obltrepro. *Obtutatio.* Plin. in Panulo. Nutrices pueros infantes munitulos domi ut procurant, neve in spectatum afferant, Ne & ipse sistant, & pueri pereant fame. Neve elurientes hic, quasi hodi obvagiant.

Obtutatio, as, Circumuallo. *Obtutatio.* Ital. Circuire, bastionare. Hispan. Cercar de palizada. Cic. pro lege Agraria. Me longo intervallo prope memoriae, temporumque nostrorum primum novum hominem Consullem fecistis, & eius locum, quem nobilitas praefidis firmatum, atque

omni ratione obvallatum tenebat, me duce restidistis. Obvallatores, dicebantur illi, qui cuiuspiam occurrerant, quod minus in rectum iter conduceret, inquit Festus. ¶ Obvallatores, as, verò pen. cor. Est occurro, obillo, recte eodem.

Obuato, ras, pen. prod. Deprauo, peruerto. *Obuato.* Ital. Gualtare. Hispan. Entorlar lo derecho. Tractum a variis, qui introsum pedes introitos habent. Ennius in Achil. Nam consiliis obuato, quibus tam concedit hic ordo. Nonius.

Obuato, as, Oppidum vltioris Hispaniae, in conuentu Arrigitano: cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 1.

Obuenio, nis, Idem quod obuingo. *Obuenio.* Ital. Intraire, accedere, venir all' incontro. Hispan. Venir a proceder, aconteser. Plaut. in Afin. Sed si occasione opprimere haec, quae obuenerit, studet. Quin. lib. 20. cap. 3. Expectantes quid obuenerit, quid res poscat, quid personam deceat. ¶ Aliquando est contingere, quasi fortuito. Liv. 10. ab Vrbe, Consules inter se pronicias partiti sunt, Scipioni Hertia, Valio Samnites obuenerunt. Cic. 3. Verr. Sorte provincia obuenerit. Idem 6. Philip. In fortitione provinciarum, quae cuique apta erat, ea cuique obuenerit. ¶ Obuenire ex hereditate, vel hereditate sine praepositione, est quod vulgo dicimus, Per successum Varro de Re rust. lib. 1. ca. 12. Quid poterit facere, si huiusmodi mihi fundus hereditate obuenerit?

Obuentio, verbale. *Obuentio.* Magis puro, ff. de reb. cor. qui sub tutela & cura sunt, An pecunia pupillis habeat, vel in numerato, vel in nominibus, quae conueniri possunt, vel in fructibus cōditis, vel etiam in reddituum spe, atque obuentio. *Obuentio.* Ital. Soluerse il trattamento de reddito, de conto.

Obuerfor, aris, deponens. Significat citam verfor, adsum, verfor. *Obuerfor.* Ital. Pagarli intorno. Hispan. Soluerse il trattamento de reddito, de conto. Cic. pro Sextio, Sed mihi ante oculos obuenerat. Republika dignitas, quae me ad se rapit. ¶ Obuerfari per metaphoram etiam illud dicitur, quod ita animo apparet, ut a se coram videatur, & cerni. ¶ Et dicimus Obuerfari ante oculos, vel cū datiuo, Obuerfari oculis. Liv. 5. belli Maced. Caudinae cladis memoria, non annis modò, sed propè oculis obuerebat.

Obuerfatio, verbale. *Obuerfatio.* Cic. pro Murina, Multos amicos, obuerefationes, testificaciones, seductiones, &c.

Obuerto, Cōtra verro. *Obuerto.* Ital. Volgere contra. Hispan. Soluer en contrario. Plin. lib. 14. cap. 21. Fenestras obuerti in Aquilonem oportere. Cicer. in Arato, Obuertunt nauem magno cum pondere nauis. Virgil. 6. Aeneid. Obuertunt pelago protas. Idem 2. Georg. quia parui colores Austrinos tulerit, quae terga obuertit axi. ¶ Obuerfari pro, aduersus. Plin. lib. 9. cap. 57. Contraque venantes refugere in suas cauernas, & in illis obueros stare. Colum. lib. 7. Plurimum refert ut pascentium capra sine obuera Soli, qui plebsque nocet animalibus. Livius, Tum totam aciem in Samnites obuerti.

Obuio, as, Occurro, obuiam proficiscor, seu obuius fio, quasi ob, vel contra viam corqueamodò. *Obuio.* Ital. Andare all' incontro, incontrare. Hispan. Venir al encuentro, encontrar en el camino. ¶ Per translationem ponitur pro resistere. Sallust. in Iugur. Tum primum fuperbiz nobilitatis obuiamur.

Obuius, a, um, Quod alicui occurrit, & tanquam in via expositum est. *Obuius.* Ital. Ciò che viene all' incontro. Hispan. Cosa encontrada. Sallust. in Iugur. Deinde omnes puberes Numidas atque negotiatores promiscue, uti quique armatus fuerat obuus, interfecit. Luc. lib. 2. in festisque obuio signis. Signa. ¶ Obuium se dare alicui. Liv. 1. ab Vrbe, Romulus inquit, Quirites, paruos vrbis huius, prima hodie luce caelo repente delapsus, se mihi obuium dedit. ¶ Obuium esse, Cicer. pro Capena, Sin autem ingredieris cum armata multitudine obuus fueris, ¶ Dicimus autem, Obuius tibi es, Obuius sum tibi, Obuium me tibi fieri, & Obuiio tibi. ¶ Obuius, & expositus homo dicitur, qui omnes admittit, nec se difficilem praebet in colloquio. Plin. Epist. 10. Est enim obuus, & expositus, pleniusque humanitatis quam praecipit.

Obuiam, Aduertit loci, occursum denotat, quasi ob viam. *Obuiam.* Ital. All' incontro. Hispan. Encontrado al encuentro. Terent. in Phorm. At ego obuam conabar tibi Daue. Et dicimus, Procedere obuam alicui, Prodire obuam, Propetare obuam, Ire obuam, Venire obuam, Mittere obuam, Obuiam fieri. Cic. pro Milone, Obuiam fit ei Clodius expeditus in equo. Effandere se obuam, Obuiam ire peticulis, Obuiam ire conatibus, Obuiam esse, quod est in preceptu esse. Plaut. in Caenis. Nec sycophantia, nec facis vllum mantellum obuam est.

Obuio, as, Oppidum medietate vltioris Hispaniae in conuentu Cordubensi: cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 1.

Obumbratio, as, Vmbra vndique obicuro. *Obumbratio.* Ital. A ombrire. Hispan. Cubrir con sombra. Virgil. 12. Aeneid. 12. Anci. obumbrant aethera celis. ¶ Per translationem ponitur obumbrare pro tueri. Idem lib. 11. & magnum regnum nomen obumbrat. ¶ Ponitur aliquando pro obsecrare. Quintilianus in Proemio lib. 8. Fidem amittunt, propter id quod sentis obumbrant, & velut lacto gramine stant. Plinius lib. 23. capite 1. Sic quoque in proverbio cessit, Sapientiam vino obumbrari. Sudaus.

Obuncus, adiectiuum, Valde vncus, & incuruus. *Obuncus.* Ital. Molto torto. Hispan. Cosa encorvada o tuerca. Virgil. 6. Aeneid. coltroque immanis vultur obuncus. Immortale icur tendens.

Obuoluo, uis, Circuoluo. *Obuoluo.* Ital. Involgere, volgere intorno. Hispan. Soluer en derredor, o al encuentro. Cic. in Orat. Obuoluo dum caput Agamemnonis esse, quoniam summum illum ludum penicillo non posset imitari, &c. Idem 7. Verr. Alij capitibus obuolutis e carcere ad palum rapiabantur. ¶ Ponitur aliquando per metaphoram pro dissimulare, velare, obsecrare. Horat. 1. Seru. l. 1. 7. Tu quum sis quod ego, & fortassis usque, vltro Inscdere, velut melior? verbisque doloris Obuoluas vitium?

O ante C.

O c a l e a, as, siue Ocalees, penul. cor. *Ocalees.* Buxoria oppidum est, cuius meminit Homerus in Catalogo naumim. *Ocalees.* Ital. Ocalees. Hispan. Ocalees.

Oeca, instrumentum, quo tradito reptantque super terram, ferreis rotas, quibus instructum est, glebae conueniunt, & agri superficies corquatur.

quatur, & semina cooperiuntur. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Occo, occas, occare, Est glebas cōstringere, & sata operire. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Occator, oris. Qui occat, hoc est glebas in aruo cōstringit. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Occatorius, a, um. Quod ad occasionem pertinet. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Occaleo, Torus callosus sum. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Oceano, is, & Occino, is, pen. cor. occinui, & occini, & oceanui, secundum Probum, quum Cano Cecini faciat, & significat contrā cano, cantu oblitto. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Occentus pro concenit, aut ipso occinendi actus. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Occento, are, frequenterium, vide infra suo loco.

Occero, Vide o c c a r o.

Occasio, onis, inquit Feltus, est opportunitas temporis casu proveniens. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Quique Iouem fecit interea palma ego sum. [Columel. lib. 2. ca. 18. Deinde vicium permittam leminibus ferri seremus, tum glebas sarculis relouemus, & indulta occa coquabimus. Sunt tamen qui legat hic. Indulta cratare. Cratibus enim glebas solere aquare, locupletissimus testis est Virgilius 1. Georg. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes, Viminæque trahit crates.]

Quid ralarica habes? Volucris sum: Mercurius quæ

Fortunare solet, tardo ego quum volui.

Crine regis faciet? Cognoscei nolo. Sed heus tu

Occipite caluo ex! Ne teneat fugiens.

Quæ tibi iuncta comes? Dicat tibi: Dic rogo quæ sis.

Sum dea cui nomen nec Cicero ipse dedit.

Sum dea quæ facti, non factique exigo pænas:

Nempe ut punireat, sic Metanora vocat.

Tu modo dic quid agat recum. Si quando volauit,

Hæc manet: hæc retinent quos ego pretitit.

Tu quoque dum rogitas, dum percontando moraris,

Elapsam dices me tibi de manibus.

Occasulcula, diminutivum. Plag. in Trin. Nam nihil aufero, nimis argu-

Occaso, & Occasus, Vide o c c a r o.

Occedo, occedis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occepsio, veteres pro Incepto posuerunt. Plautus in Amph. Niego illi puteo, si occesio, animam omnem intertraxero.

Occido, dis. pen. produ. ex Ob, & Cedo, significat quocunque modo inter-

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Occidit, occidis, occellus, occasum, ex Ob, & Cedo, occurro, obuiam eo.

Num Præoccupo, aut occupo, vel præuenio.
 Occupatus, a, um, Quod modo participium est, modò ex participio no-
 men admittens comparatione. *occupatus*. Cic. ad Attic. lib. 12. Non
 dubito quin occupatissimus fueris. Occupatus, & Otiosus contraria.
 Cic. Tusc. Vt si occupati aliquid profuturus civibus nostris, profuturus
 etiam, si possumus, otiosi. ¶ Dicimus cum dativo, Occupatus alicui rei.
 Plinius libro 26.
 Occupatio, ager, Dicitur qui desertus à cultoribus propriis, ab aliis
 occupatur. *occupatio ager*.
 Occupatio, Quod proprie significat diligentem rei necessarii vacationē.
occupatio. Cic. in Orat. In maximis occupationibus nunquam intermittis
 studia doctrinæ. ¶ Est etiam occupatio, *occupatio*, apud Rhetores, schem-
 ma quoddam, quom aliquid non reticere dicimus, & tamē tacitum intel-
 ligitur: quod fit vel quum rem notam esse putamus auditoribus, vel
 quum suspitionem excitare maiorem reticendo volumus. A Græcis
προαίρεσις vocatur. Quale est illud, Cogis me iniuriæ tuæ causam pro-
 ferre. Nihil agis, nō dicam, sed ipsum tempus eam patefaciet. ¶ Præter
 ea Occupatio siue Præoccupatio, aliud schema dicitur, quom quod dici
 ab alio poterat, ea ipsi præueniendo dicimus, in aduersarium nostrum
 ne nobis postea officiat, detorquentes. Dicitur Occupatio, si præuen-
 tio, nam Occupare inter extera significat præuenire.
 Occurro, is, occurrere, occursum. Obuius fit, obuiam procedo. *occurro*.
 Ital. *occorrere*, *andare all'incontro*. Hip. *Encontrar*, *andar al encuentro*. Iuue.
 Satyr. 1. Occurrat matrona potens. Cic. pro Cluent. per translationem,
 Sed ego occurram expectationi vestra iudices, id est vltro auerentia,
 & præueniam. ¶ Quandoque pro currete ponitur. Plaut. in Curcul. Video
 parafumum tuum occurrentem. ¶ Quandoque occurrit, est in mentem
 venire. *occurrit*. Idem de Senect. Sed auih, quom de senectute aliquid
 vellem scribere, tu occurrere. *occurrit*. Theod. Et in hac signifi-
 catione possumus addere datiuum aliquem, qualis est Animo, vel Menti,
 vel similem. Cic. 4. Academ. Si id, quod officii sui sit, non occurrat ani-
 mo, nihil vnquam omnino aget. Lilius 3. del Pun. Sed occurrere ani-
 mus, quanto exerecitur terrestres, naualeque, &c. ¶ Quandoque offere-
 re. *occurrit*. vt apud Ciceronem, Occurrere tibi oratio, id est offere-
 bat. Pl. Columel. lib. 2. cap. 2. Occurrere oculis tor paludes, tot etiam
 campi. ¶ Quandoque obistere, siue obfistere. *occurrit*. Persius, Venienti
 occurrere morbo.
 Occurrit, huius occurrit, ipse occurrendi actus. *occurrit*. Ital. *Incontro*.
 Hip. *Encontrar*. Plin. lib. 8. ca. 30. Qui ne contrario occurrit hebetetur,
 capiatum modo includitur.
 Occurro, fas, frequentatiu, id est currendo obuiam eo, *occurro*.
 Virgil. Aeglo. 9, & inter agendum Occurrere capro, (cotinus ferit ille)
 cauet. ¶ Ponitur quandoque pro eo quod est in memoriā venire. Plau.
 in Mil. Nam ita mi occurrant multa, laud meminisse omnes possum.
 Plin. Epist. lib. 5. Occurrant animo meo mortalitas, & omnia scripta.
 ¶ Occurrere numinibus, est adorare, & sacrificiis placare, & præuenire
 numina, ne nobis noceant. Plin. in Panegyri. Atque inter hac pia mente
 adne lucos, & occurrere numinibus.
 Occurro, verbalē, Diligens captatio honorum, quum magnatibus, aut
 populo occurrimus prius quam decernatur. *occurro*. Cic. pro Plancio,
 Facilis est illa occurro, & blanditia popularis.
 C. 2. A. V. 5. *occurro*, pen. cor. & per simplex, C. Celi & Vestæ filius, & ma-
 ritus Tethyos, quem poëte maris deum faciunt. Virgi 4. Georg. Occu-
 rantem patrem iterum, Nymphæque sorores. ¶ Oceanus item mare
 ipsum appellatur, quod vniuersam circum terrā. Aug. Mari magnocin-
 giunt terrā, qui vocatur Oceanus de quo inlatus quoddā eriguit in me-
 diū tetarū, & facit ista maria nota nobis, quæ nauis frequenterat.
 ¶ Pro eodem etiam neutro genere Oceanū dicitur, præsertim si Mare
 sequatur. vt Caper & Probus testantur. Trumpit autem Oceanus in
 medium terrarum, inter Africam & Hispaniam, Abylam Africa montem
 ad dextram, Calpen Hispania ad sinistram relinquens, qui ob altitu-
 dinem Herculis columnæ dici consueuerūt, eo quod testimonio ver-
 tustatis laboris Herculi limes illic fuerit consecratus. Dicitur etiam
 Oceanus, à Græca voce *ὄκεανος* quæ velocem significat, rebus Soli-
 no & Seruio. Suidas vero deducere videtur ab *ὀκεανος* particula, &
νῆα, quod est *νῆα*, mutato *ν* in *ο*. Et quamvis nomen sit propriū Occa-
 nus, aliquando tamen pro appellatiuo ponitur, quando partes eius si-
 gnificat. Quo modo mare, quum totum significat, proprium est: quum
 partem, appellatiuum: nam à litoribus plerunque scilicet nomen. Ad
 dextram siquidem, antiquam terram inter, Atlanticus dicitur: ad fini-
 stram, Gaditanus: illinc Arabicus, Persicus, Indicus. Hinc Britannicus,
 Germanicus, Scythicus. Postquā verò terras intrauit, primū ab Iberia,
 hinc est Hispania dicitur Ibericum mare. Tum à Bætaribus insulis,
 Bætaricum: posthæc Narbonensium prouinciam contingens, Gallicū.
 Deinde à Liguria, Ligulicum. Mox vsque in Siciliam à Tuscis, Tusculū,
 siue Tyrrhænum à Tyrrhenis, siue etiam ad differētiā Superi maris,
 Inferum appellatur. Superū enim Adriaticum vocamus, quod ad id ab
 vrbe venientes, Appenninum conficiamus, siue quod Italiam ab ortu
 alluat. Inde ab Ionibus, Ionium à Sicilia, Siculum, à Creta, Creticum, ab
 Asia, Asiaticum, & Pamphylicū, Pamphylicū: multa alia nomina, quæ
 enumerare longum esset. Poeta tamen Oceanum pro quocunque mari
 vsurpat. Virgil. 1. Aeneid. Et ruit Oceano nox. ¶ Est & Oceanus solū
 vltimum in huius, & omnino lacus, alacubusq; maior, ab amplitudine
 vocatus, & à lauantium quoque strepitu, & marino quasi assu. Lampridius
 Oceanū solū primus inter principes Alexander appellauit, quum
 Tioratus id nō fecisset, sed diebus solia deputasset. Nam thermarū ma-
 gnitudo Rema quanta fuerit, Ammianus testatur lib. 16. quum inquit,
 Lancia in vrbe in modū prouinciam extulit. Ab Oceano sit Occa-
 nus, penul. produ. tri. *occurrit*, *occurrit* pro filia Oceani. Virgil. lib. 4.
 Georg. Oceanides ambe.
 Ocellus, ab oculis cognominari sunt, hoc est ab eriguis oculis, qui sci-
 licet in istummodum habent oculor
 Ocellatus, Ocellus, Vide o c l v s.
 C. 2. A. V. 5. *occurrit*, Hifantē Tarraconensis vrbs, in tractu Gallæcorum,
 teste Ptolemeo lib. 2. cap. 6.
 C. 2. A. V. 5. Eubææ insula oppell, cuius meminit Plin. lib. 4. ca. 12.
 V. 1. Ocellus.
 Ocellus,

oderint, nō magis te quā oculos nūc amo meos. Cic. 2. de Nat. deo. Nam & oculi tanquā speculatores altissimū locum obtinent, ex quo plurima conspiciuntur fūgantur suo munere. Plaut. in Trin. - quem ego quis sit homo nescio, Neq; oculis ante hunc diem vnuq; vidi. Virgil. 8. Aeneid. - atque oculos per singula voluit. Accipimus etiam Oculos pro notis, seu maculis rotundis, quales videmus in pardorum pellibus, & caudis pavonum. Plin. lib. 8. ca. 17. Pantheris in candido breues macularum oculi. Per translationē posuit Cicero in Lelio, Nec verō ille in luce modō, atque in oculis magnus: sed intus, domique prestantior. Magnus in oculis & luccidus est corā hominibus. Dicuntur etiam oculi in arborum furculis, vnde germinant. Cato de Re rust. cap. 6. Ibi oculos arundinis pedes ternos alium ab alio serunt. Habet autem hoc nomen variis, & oblique elegantibus in oratione vsus. Dicitur enim Adicere oculos rei alicui, pro eo quod est, rei alicuius cupiditate teneri. Cic. 4. Verr. Partim plane videbant adiectum esse oculum hereditari. Capere rationem aliquam oculis, est rem aliquā visu aestimare. Plaut. in Pseud. Vt ego oculis rationem capio. Habere alicuius oculos in suis, est videre quid ille velit, aut imperet. In oculis gestare aliquem, aut ferre, est illum valde amplecti & amare. In oculis aliquid habere, est ad illud valde, semperque intentū esse, vt interpretatur Budaeus. Oculi mei in vultu illius habitare dicuntur, à quo conuocando non mouentur. Oculum excerpere, idem quod eruere. Oculi alicui dolere dicuntur, quos aliquid videt quod videte molestum est. Intendere oculos, est fixis oculis aliquid intueri, & oculos immobiles tenere. Oculos aliquorum tenere, est in contemplationem sui adducere. Oculos tollere, per translationem, est relictū, recreari, & delectari ob aliquid. Cic. ad Tiron. Literarum mearum, siue nostrarum, cui desiderio oblanguerunt: hac ramentum epistola quam Acastus attulit, oculos paululum fulsulerunt. Ab Oculis Plautus suo more formauit superlatiuum Oculissimus, pro charissimus. Huic (inquit) proximum ostium oculissimum. Salue, valuitin' ostiū oculissimum. Oculis captus, Careus dicitur. Plaut. in Pseud. Tamen si ne oculis quidem capus in hanc fraudem tuam sceleratam decideris. Oculis, diminutiū ὀφθαλμοῖς. Caecilius de Aeme, Et dulcis pueri ebrius ocellus. Ocellus meus, apud Plautum in Afin. blandientis vox est, Da (inquit) meus ocellus, mea rosa. Ocellatus, a, um. Quid ocellus habet, id est cauernas quasdam. πωλύοις. Vnde Suetonius, Ocellatus nuceis dixit, id est multis foraminibus distinctus.

Oculus, a, um. Plenus oculis. ὀφθαλμοῖς. Ital. Occhio, pieno d'occhi. Hisp. Lleno de ojos. Plaut. in Aul. Quos si Argus seruet, qui totus oculus fuit, Quem quondam Iouis tuos cultodem addidit, Is nunquam feruet. Per translationem ponitur pro perspicaci, quasi qui totus ex oculis conficit. Apuleius, Perspicacior ipso Lynceo, vel Argo, & oculum totum.

Oculatus, a, um. Modō dicitur, qui per totum corpus oculos habet: quales fuisse ferunt Argus ille centoculus, Ius cultos. Modō qui oculos habet vigilantes, & qui cuncta perspicit. πωλύοις. Ital. Occhio, Hisp. Lleno de ojos. Plaut. in Truc. Pluris est oculus testis vnus, quā auri decem: id est qui praesens fuerit, videtur. Plinius, Oculatissimum locum appellat conspicuum, lib. 34. cap. 6. In qua legatione interfecto Senatus statuam poni iussit quāmodocumque loco in Rostris. Oculatam diem vocat Plautus in Pseud. diem praesentem, quo scilicet statim videmus pecuniam nobis annumeratū: cui opponit Caream diem, quā nihil numeratur praesentis pecuniae. Eme (inquit) die carea olinum: vnde oculata die.

Oculario, onis. In vitiis progremarum superfluarū defecione. Plinius lib. 17. cap. 11. Simpliciter iugo constat potestō ordine, quem canterum appellat, meliorque ea vino, quando sibi nō obumbat, affiduoque sole conquirat, & afflatum magis sentit, & celerius rotem admittit. Pampinationi quoque & ocularioni, omniūque opere facilius.

Oculus, pen. cor. aduerbium, Sicur Medullitus, Animicus: quo significatur tam charum esse, quā oculum. ὀφθαλμοῖς. Plautus, Qui amat ancillam meam oculitus.

Oculo, as. Idem quod illustro, vel illumino, & quasi ex caeco oculatum facio. ὀφθαλμοῖς. Ital. Illuminare, illumine. Hisp. Alumbiar, esclarecer. Terul. in Apolog. Sed quia iam expolitos, & ipsa vrbantate deceptos, in agantione veritatis ocularet. Sed hoc vix crediderim apud veteres inueniri. Neque enim Oculatus participium est à verbo Oculo, sed potius nomen, sicut Manicatus, & Tunicatus.

Ocyale, s, ὀκυάλῃ. Vnus ex Phaeacibus, tempore Alcinoi regis, vt ostendit Homerus lib. 8. Odys.

Ocyum, ὀκυον, penul. cor. Farrago est diuersarum herbarum, vel leguminum, ad bonum pabulum satis, quā crebant alium bobusid erat huiusmodi, Fabe modios decem, vicia duos, tantundem & cruris in iugero autumno miscebant, ac ferebant, admista etiam aena Græca, cui non cadit semen. Duodum nomen, ab ὀκός, quod significat Velocem, vel propter celeritatem nascendi, vel quod bobus alium eueit quapropter etiam us datur, vt purgetur. Autor est Varro lib. 1. de Re rust. ca. 31. Vide de hoc plura in Annotationibus Hermoli. Barbari in Diofiori dem lib. 2. cap. 158.

Ocyor, ὀκυόρ, penul. cor. Ital. Più veloce. Hisp. Mas ligero. & Ocyssimus, ὀκυόσσις. Latina nomina, pro Celerior, celeritimus: sunt à positio Græco ὀκός, quo Latini carunt. Plin. lib. 2. cap. 8. Mercurij sydis inferiori circulo fectur, nouem diebus ocyore ambu. modō ante Solis exortum, modō post occasum splendens. Idem lib. 16. cap. 31. Quidam breuitate radicum senescere celerius arbores putant, quod coarquant fici, quatuordecim longissimi, & senectus ocyssima est.

Ocyos, & Ocyssimē, aduerbia. ὀκυόσῃ, ὀκυόσῃ. Quāquam & Ocyter dicitur pro Cito, & perquam promptē. Terce in And. Eamū ergo ad eum ocyssimē. Idem in Hecut. & tu, id quod cupis, Quāti ocyssimē vt des.

Ocyre, s, ὀκυρή. Vna ex Harpyiis: sic dicta, quōd alatum velocitate polleat. ὀκός enim celer, & eius dicitur ὀκυρή, volo, as. Vide Caelum lib. 39. cap. 17.

Ocyra, s, ὀκυρή. Nympha fuit, Chironis Centauri filia ex Char-

elo Nympha, ira dicta à celeriter fluendo. ὀκός enim celer, & πῖς fluo. Poeta in carmine abiciunt alterum, quod aliter hexameterum carmen nequeat ingredi. Ouidius 1. Metam. quā quondam nympha Chariclo Fluminis in rapidi ripis enixa, vocauit Ocyroen.

O ante D
OBSVS, ὀβσός, Vrbis est in Mesia inferiori, inter Axiam & Borythenem amnes, paululum à Ponto Euxino remota: vt est videre apud Ptoleum tabula Europæ octaua: & apud Meiam lib. 2.

Odeum, penul. produ. ὀδεόν. Locus est in adibus canui destinatus, & ὀδός, hoc est à canu dictus. Cic. ad Att. 4. Monumentum illud, quod tu tollere laudibus solebas, vt odeum laxaremus, & vsque ad actum Libertatis explicaremus, contempimus festeriū ferentis. Vide Caelum lib. 38. ca. 11. Vitruuius lib. 5. cap. 9. Pericles Atheniensis inter cetera opera quæ Athenis extruxit, fecit & odeum, in quo certamina musica spectabantur: quod multis sedibus & columnis exornatum fuisse Historici prodiderunt.

Ode, s, ὀδός. Græce, cantus Latine dicitur: vnde etiam Horatius Carminea sua Odas appellauit.

Odacio, Veteres pro Olfacio dixerunt, teste Festo.

Odi, odisti, odit, verbum defectiuum (vt Priscianus inquit) neq; praesens, neque futurum, neq; participium habet, sed tam praesentis quā praeteritū temporis significationem tenet. ὀδῶ, ὀδῶν. Ital. Io odio in odio. Hisp. Abarreter. Significat enim Odi, odio habeo, & habui. Cic. de Amic. Alterum propter crudelitatem semper huc ciuitas odit. Idem, Aperiit odisse magis ingenui est, quā fronte occultare sententiā. Horat. 1. Epist. 19. Oderunt hilarem eriles, tristēque incofos, Sedatū celeres, agile gnauiūque remissi, Potiores bibuli modica de nocte faleri Oderunt porrecta negantem pocula: quāuis Nodatus iures te formidare vapores. Ouid. 2. de Arte, amor odit inuicem. Hinc participium Odis, & composita Exosus, & Perosus, & Osor veritale: de quibus suis locis.

Odiū, ὀδῖον, ὀδῖον. Ital. Odio. Hisp. Ira ennegrida odio, aborrecimiento. Ira inueterata, vt inquit Cicero 4. Tusc. Interdū caput pro instantia, affiduitate, molestia, fastidio, & ceteris. Plautus in Afin. Iam hic me abegerit suo odio id est fastidio. Terent. in Eunuch. Neq; agi neque vis obdium vnquam me percipit id est molestia, fastidium, vel fastiditas preoccupat. Odium mitigatur, deponitur, reuertitur, sedatur. Cic. 4. Quir. post red. Odium vel precibus mitigari potest, vel temporibus Reipub. communique utilitate deponi, vel viciis diffcultate teneri, vel veritate sedari.

Odis, a, um. ὀδῖον. Ital. Odio. Hisp. El que tiene odio. Item suis compositis, Exosus, & Perosus, participia sunt, huc participiorū modo capiuntur. Habent autem actiuam significationem, exiguūque accessum. Festus Odis sum, praeteritum esse putat à verbo Odi: quod tamen in vsu non est: nos potius à defectiuo Odi, deductū putamus. Plaut. in Amph. Inimicos semper odis sum obtecti id est odi.

Odisus, Cicero in Lel. Negabat vilam vocem inimiciorum amicitia potuisse reperiri, quā eius qui dixisset, Ita amari oportet, vt aliquando esset oditus.

Ofor. Plautus in Afin. Madidum, nihil, incontinentem, atque ofore vixoris fuxidus est qui odit uxorem suam. Sciendum, quod in ofus terminata, quædam significant habitudinem, siue vehemētiam, copiam, vt aut affectionem, quemadmodum apud Græcos terminata in ὄφρος: vt Animosus, Nervosus, Saxosus, Aquosus: qui habet copiam fortis, nervorum, ingenij, & animi. Vinosus, Libidinosus, Mulierosus, Seditiosus, Factiosus: qui amat vinū, libidines, mulieres, seditiones, factiones. Quædam actionem: vt Stupidus, Stomachosus, contumeliosus: qui operatur studio, qui stomachatur, qui contumeliam facit. Quædam passionem, vt Odiosus, Inuidiosus: qui habetur odio, & cui inuideretur. Quædam aduē & passivē accipi possunt: vt Fornidiosus, Laboriosus, Oportuosus, Voluptuosus, Religiosus.

Odiotus, a, um. Qui odio habetur. ὀδῖος. Ital. Odioso. Hisp. Cosa aborrecida o enojosa. Cic. de Amic. Odiosum sanē genus hominum, officia exprōbrantū. Idem 1. Offic. Palatrici moris fere sunt odiosiores, & histronum nonnulli gestus ineptus non vacant. Idem de Senect. Senectus lepiorumque senibus odiosa est, vt onus est Aetna grauius dicant sustinere. Aliquando capitur pro molesto. λυπηρὸς, πικρὸς. Terent. in Phorm. Si porro esse odiosi pergitis.

Odiotus, aduerbium, Cum odio, vel tadio. ὀδῖος, ὀδῖος. Plaut. in Bacch. Caeue verō, odiosē facis. Ad Hercenium lib. 4. Vis inuidiosē, delinquis studiosē, loqueris odiosē. Quint. lib. 1. cap. 6. Quia nihil est odiosius affectatione.

Odiololyontes, ὀδιολύοντες, Pisciculi sunt exigui, magnitudinem magnæ limacis non excedentes, quos Græci alio nomine Echeneidas, Latini etiam Remoras vocant: sic appellati, ὀδός τῆς ἀδυναμίας est à solvendo dolores partus. Quippe sale assecratum & alligatum, grauidarum partum solute prodiderunt. Plin. lib. 32. cap. 1.

Odi, s, ὀδός. Vnus ex Cætauris, Ixionis ex Nube filius, à Mepho interfusus in nuptiis Pirithoi. Ouid. 12. Metam. Occubuit, fustisque loqui tentavit Odites.

Odi, s, ὀδός. Halizonum dux fuit, quem Agamemnon in bello Troiano interfecit. Homerus lib. 11. Iliados 5.

Odoporicon, vide ὀδοπέριον & ὀδοπέριον, prima vocali aspirata.

Odontagra, s, ὀδοντάρα. Instrumentum est chirurgicum dentibus euellendis accommodatum.

Odontotrimma, ὀδοντοτρίμα, A Græcis dicitur dentifriciū, hoc est medicamentum quo dentes fricantur, vt albefcant, ὀδός τῆς πύξης τῆς ὀδῶ. Odor, doris. Nihil aliud est quā infusus aer, interpretare Plinio libro 9. cap. 7. ὀσμή. Ital. Odore. Hisp. Olor. Dicitur odor, quasi olei, inter vniū commutatione. Dicitur & Odos, pro Odor, sicut Flonos, Lēpos. Plautus in Capt. Quorum odos subbalicanos omnes abigit in Iornas. Item in Menach. Et quid de odore possis, liquid fortē olfeceris, Facere coecluram: Virg. 1. Aene. contadūque omnia sedant Immundorum vortetum dira inter odorem. Ouid. 2. Metam. Vt tamē ingratus in pectore fudit odores. Per translationem quandoque ponitur pro indicio, teste Budæo: vt, Odor dicitur. Cic. ad Att. lib. 4. Res huius ad inter-

ganum, & est nonnullus odor Dictaturæ. Odores & aromata pro eodem accepit Colum. lib. 12. cap. 10. Quod si non ira, ut præcipimus, permiscueris, subfident aromata, & adurentur. Et paulo post, Ad prædictum autem modum multi adici debent odores, nardi folium, itis Illyrica, &c. Odorus, a, um, pen. prod. Quod ex se odorem mittit. *[Sic ut, in prædictis, Ital. che ha odor. Hisp. cosa de buen olor.]* Scatius 6. Theb. - & odor vuluere pinus Scinditur. Ouid. 9. Mera. Naiades hoc pomis, & odore flore repletum. Sciatum diuicque meo bona Copia cornu est. Aliquantum ponitur pro eo quod est sagax, quodque acutissimum habet odoratum. Virgil. lib. 4. Aenei. - & odora canum vis.

Odoro, as, pen. pro. Odoratum facio. *[Cic. 2. de nat. deor. Ital. Profumare. Hisp. hacer buen olor, perfumar.]* Colum. lib. 9. ca. 1. Qui colorat odoratque mella hoc est odorata faciat. Odoro, pro odore repleo. Ouid. 15. Metam. Thura super ripas, aris ex ordine factis. Parte ab utraque lobant æra fumis.

Odoratio, aris, deponens, Odorem percipio. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Odorare. Hisp. sacar el rastro por olor.]* Colum. lib. 6. cap. 2. Deinde nares perficantur, ut homines dulcant odoratid est olfacere. Plaut. Mench. Agendum odorare hanc, quam ego habeo pallam, quid oler? Per translationem ponitur pro eo quod est odore quodam suspicionis aliquid sentire: ut apud Ciceronem ad Attic. Cupio, ante quam Romam veniam, odorati diligentius quidnam futurum sit. Odorati sagacius, est diligenter inuestigare, & indagare. Cic. ad Attic. lib. 6. Tu sagacius odorabere, Olorari, & degustare aliquem, est callidè, & clam explorare quid habeat animi. Cic. ad Attic. lib. 4. Tu velim ut Fabium, si quem habes aditum, odorare, & istum cõuam tuam degustes. Pro eodem etiam legitur Odorare in actus vocare. Cic. Post rediit ab exilio, hi voluptates omnes vellegant, & odorant.

Odoratio, onis, verbale. *[Sic ut, in prædictis, Cic. 4. Tusculanarum, Et qualis est hæc aurium, tales sunt oculorum, & actionum, & odoratum, & saporum voluptates.]*

Odorator, aris, deponens. *[Sic ut, in prædictis, Ital. che odora bene. Hisp. El que saca el rastro por olor.]* Qui odoratum facit plurimum valet, ut sunt ex canum genere qui & Odoriferi, & Sagaces dicuntur.

Odoramentum, inus, n. deponens. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Odoramento. Hisp. Buen olor.]* Quod odoris gratia tenemus. Macrobi. lib. 1. Satur. in Præfat. Contusula videlicet omnium luccos odoramentum in spicamentum vnum.

Odoramentum, ti, Passillus, vel aliud quidvis, quod odoris gratia tenemus. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Odoramento, odore. Hisp. Buen olor.]* Plin. lib. 21. ca. 17. Omnium odoramentorum, atque adeo herbarum differentia est in colore, & odore, & succo. Colum. lib. 1. ca. 2. Tunc etiam saltem atque odoramenta, quibus conditum vinum conficiuntur.

Odorarius, ii, substantiuum, Qui odores cohibet, venditque. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Profumarius. Hisp. Perfumero.]* Odorarius, a, um, quod ad odores pertinet: ut, Odoraria myrrha. Plin. lib. 12. cap. 17. Pretium eius, quam odorariam vocant, ad 3. tili.

Odoratus, a, um, *[Sic ut, in prædictis, Ital. Odorato, profumato. Hisp. Cosa de buen olor.]* Quod aliunde accipit odorem, inquit Scruus: ut, Templum odoratum. Plin. Epist. lib. 1. Ante cypropositum xillus violis odoratus. Hor. 3. Carm. Ode 10. Fectur & leni rescare vento Sparsum odoratis humerum capillis. Idem 1. Serm. sat. 7. prodis ex iudice Dama Turpis, odoratum caput obscurant lacerata. Interdum sumitur pro odorifero, id est quod ex se odorem habet. Plin. lib. 21. ca. 1. Quibusdam annis minus odorata prouenit, præterea magis omnibus locis sicis, quam humidis, odoratio. Virg. lib. 3. Georg. Disce & odoratam stabulis accendere cedrum. Scruus, Odoratum pro odoriferam.

Odoratus, heus odoratus, Pro olfactu. *[Sic ut, in prædictis, Cic. 2. de Nat. deor. Eorū quod non gustatus folium, sed odoratus etiam, & spectatus.]*

Odorifer, ra, rum, adiectiuum, Odorem reddens. *[Sic ut, in prædictis, Ital. odorifero. Hisp. cosa que da buen olor.]* Plin. lib. 12. ca. 17. Eundem & ad serpentes fugandas vult, in odoriferis syluis frequenterissimas. Geas odorifera, Ouid. 4. Mera. Arabia odorifera, in qua nascuntur odores, Plin. lib. 5. cap. 11.

Odorifer, a, um, substantiuum, Populi sunt Thraciæ. Plin. lib. 4. capi. 11. Horum olim amplissimum fuit regnum, ab Abderis Thraciæ urbe usque ad Pontum Euxinum, & Istrum fluuium extensum. Vide Thucydidem libro 2.

O ante E

Oea, a, uia, Africæ ciuitas est, vna ex tribus quæ Tripolim illam Africanam fecerant. Solinus. Aethi Tripolim lingua sua signant de citium urbium numero, Oea, Taphra, Lepis magnæ, &c.

Oea, a, uia, substantiuum, Nomen est patris Orphei. Est præterea hoc nomine Thraciæ quidam fluuius, à quo Hebrus initium sumit, qui ob id Oeagrius cognominatur. Virg. 4. Georg. Tum quousq; marmorea caput à ceruice reuulsum Gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus, &c.

Oea, a, uia, substantiuum, Oppidum est Locorum apud Plinium lib. 4. cap. 1.

Oea, a, uia, substantiuum, Darius stabularius, cuius industria ipse Darius Persarum regnum adeptus est. Nam quum placuisset septem Persarum sagrapis, ut post ride singulos equos certis in locum adducerent, cuiusque equus primus hinnitum edidisset, is Persarum rex declararetur, Oeabares se intellecta, domini equum eodem in loco quod conuenire erant, equus admisit. Quo quum post ride reducere, coitus desiderio rursus huanitum edidit. Vide Herodotum lib. 3. & Tullium lib. 1.

Oea, a, uia, substantiuum, Vulgo Turanto. Regio in Peloponneso, quæ & Laconia dicitur: ab Oebalo Arguli filio, qui rex Laconum fuit, dicta lib. 1. Achil. Soluatur Oebalo classem de huiusce pastor Dardanus. Quod autem Virgilius lib. 4. Georg. dixit. Nanque sub Oebalte micini nix turribus altis, &c. ideo posuit ut ostenderet Tarentum à Laconibus fuisse conditum, quorum pars est Oebalia.

Oea, a, uia, substantiuum, penult. corrept. Dicitur sunt Castor & Pollux ab Oebalia Laconia regione, in qua nati fuerunt. Ouidius 1. Fast. Effugere Oebalidæ cuti su potere sequentes. Helena quoque, horum soror, tandem ob causam Oebalis dicta est.

Oea, a, uia, substantiuum, penult. corrept. Rex Laconum, Arguli filius, à quo regio Oebalia. Alius fuit Telonis Capricarum regis, & Seberidis nymphæ filius, qui bonam Campaniæ partem in dationem suam redegit. Vide

Seruium in Virgil. 7. Aeneidos.

Oea, a, uia, substantiuum, Urbis Laconia, ab Oechaleo fluuii ex præterfluente ita dicta, sed postea ab Hercule curata. Vnde & ea pars Laconia, quæ ubi huius propinqua est, Oechalia appellatur. Virgil. 8. Aenei. Ut bello egregias idem disiceret vrbes, Troiamque Oechaliæque. In hac Eurytus regnauit, qui Herculi filii Iolam ante promissam denegauit, ideo quod filius fuerat eam dehortatus, dicens Herculeum & uxorem & filios esse interempturum. Quare illud & filios interemit, atque Oechaliæ eius urbem currit, teste Virgilio 8. Aeneid. Ouid. lib. 9. Metam. Victor ab Oechalia Cento rite paravit Sacra Ioui. Aliæ etiam fuerunt Oechalix, ut in Thessalia, & Eubæa.

Oeconomus, penultima correpta. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Dispendere, maestro de casa. Hispanice, Mayor domo.]* Tam pecuniarum, quam frugum, & omnium quæ dominus possidet, dispensator, & rei familiaris administrator est.

Oeconomia, mix, substantiuum, Rei domesticæ administratio. Transfertur tamen ad alia. Nam apud Quintilianum libro 1, accipitur pro dispositione, oratoribus & poetis maxime necessaria, quæ quid, quo loco sit dicen dum, ostendit. Sic enim codex lib. cap. 8. inquit, Oeconomia quoque in his diligentior, quam in persique nonorum erit. Idem lib. 3. cap. 3. Hermagoras iudicium, partitionem, ordinem, quæque; elocutionis sunt, subiecit & economiæ: sic Græcè appellata ex cura rerum domesticarum, & hic per abusionem posita, nomine Latino caret.

Oeconomica, orum, Quæ ad rem domesticam ac familiarem pertinent. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Vnde & Oeconomus, Xenophotus pulcherrimus liber est, qui non gubernationem villæ, sed dispensationem vniuersæ domus (Tullio interpretante) describit. Componitur enim ex oia, quæ est domus, & ius, lex, docet enim dispensationem domus administrandæ legem.]* Oecus, ois, substantiuum, Græcè, Domus sine familia Latine dicitur: quæ Oeconomus. Ea voce utitur Plinius lib. 36. cap. 25.

Occumenicus, inus, substantiuum, Latine Vniuersalis, & ad totum orbem pertinens: vnde Occumenicum concilium dicimus. *[Sic ut, in prædictis, inus enim idem est quod orbis terrarum, terra habitabilis.]*

Oc, a, uia, substantiuum, Vir Argivus qui donauit Agamemnonem thorace pulcherrimo. Hom. Iliad. lib. 11.

Ocdema, aris, pen. prod. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Tumor.]* Est tumor præter naturam, rarus, & indolens, constans ex frigida partitis interperie cum affluxu pituitæ. Vide Galenum lib. 14. Methodi, cap. 4.

Oedipus, i, substantiuum, huius Oedipodis, vel Oedipi, adit. Laij Thebanorum regis, & locastæ filius fuit, quem pater quum ex Apollinis oraculo futurum intellexisset ut à filio occideretur, pastoris occidentum tradidit: qui misericordia commotus, quum inuicis regis filij stirpi manus inferret, neque tamen regis imperium auderet destrictæ, perforatis gladio plantis, viminèque traiecit, ex arbore suspendit, futurum putans ut ita incidia moreretur. Cæterum quum Phorbas Polybi Corinthiorum regis pastor illæ iter faceret, audire vagitu, eo accurrens, puerum seruauit, reginæque, quæ liberis carebat, magni muneris loco obtulit quæ, vultu puer calitus missus, filij loco eductus, & à pedibus ex vulnere tumentibus, Oedipus est appellatus. Grandior deinde natu factus, quum fortè Thebas venisset, Laium, patrem suum esse ignorans, occidit, locastamque matrem duxit uxorem. Postea verò re cognita, tantumque à se fecerunt poenam reprecens, utrunque sibi citis oculum, Athenasque in voluntarium concessit exilium. Declinatur autem Oedipus, podis, per tertiam declinationem vel Oedipus, Oedipi, per secundam: ut apud Plautum in Pæn. Oedipo est coniectore opus, qui Sphingi interpretis fuit. Pro eodem etiam legitur Oedipodes, x, per primam declinat. Statius lib. 1. Thebaid. Oedipodæ confusa domus.

Oedipus, i, substantiuum, non Oedipus, proculbiter dictum est à Dauo apud Terentium in Andria, quum illud veller significat hominem ferè eundem esse, simplicemque, & ad intelligenda obscuriora ænigmata minimè idoneum. Tractum est procerbum à callido, acutiorque Oedipi ingenio, quod disolutio Sphingis ænigmati in vulgi celsis procerbum.

Oedipodionius, ab Oedipus deducitur. Lucan. Oedipodionias infatigabili fabula Thebas.

Oedipodionides, penult. cor. Patronymicum masculinum. Stat. 1. Theb. In retea patris olim magus exul ab oris Oedipodionides furit delecta pererrat Aonia.

Oenantharion, inus, substantiuum, Vnguentum oenanthinum est sesse Aegine, tanquæ non ob id sic nominatum putat, quod oenanthen respiciat, quum sepe fiat sine ea, sed à vino & floribus lilij.

Oenanthe, huius oenathes, inus, substantiuum, Flos labruscæ, hoc est vitis sythæstris, non tam cuiuslibet, (nam dux sunt labruscæ species) sed eius tantum quæ solum florem, non etiam vvas proferit. Colligitur quum optime oler, sicatur in vmbra fistulatio linteæ, atque in cadis conditur. Dicitur quasi huius oenathes, hoc est vini ros. Autor Plinius lib. 12. capite 28. Est præterea Oenanthe, herba in petris nascens, folio pastinacæ, radice magna, numerosa. Autor Plin. lib. 21. cap. 24.

Oenanthinus, a, um, penult. prod. adiectiuum. *[Sic ut, in prædictis, Ital. Oenanthe.]* Quod ex oenanthe factum est: ut Oenanthinum vnguentum, quod ex oenanthe, hoc est flos labruscæ fit. Plin. lib. 13. cap. 1. 14. 16.

Oen, a, uia, substantiuum, Actoliz rex Parthionis filius, qui ex Althea Thestij filia Melægram, Tydeum, & Deianiram genuit, quam Hercules duxit uxorem: licet alij marre Tydei Eurigoram appellent. Stat. lib. 1. Theb. Vos quæ progenies quanquam Calydonius Oeneus, &c. fabulatur Poëte, regem hunc de primitiis, omnibus numinibus sacrificasse, excepta Diana, quæ irata aprum immisit qui cuncta vastabat, donec à Melægro occideretur. Hæc Scruus.

Oeneus, a, um, pen. prod. Quo vsus est Ouidius 8. Metam. & Oeneus per quatuor syllabas, quo virtus Scatius 5. Theb.

Oenon, a, uia, substantiuum, Oppidum Calabæ, quæ Lyciæ regiocula est, tria habens oppida, Balburam, Bubonem, & Ocuandam. Autor Plinius lib. 5. capite 17.

Oenochima, inus, substantiuum, Mons in finibus Africæ.

Oenochon, a, uia, substantiuum, Vide Oenochon, v.

Oenochon, a, uia, substantiuum, Hippiodamiz pater, Elidis rex, & Pise, & Mare & Harpina Asopi, seu, ut alij tradidit, Eurythoe Danae filia progenitus, qui

Interdum est sponte do. *ἀνὰ ἑαυτὸν*. ut Offerte meam amicitiam cuiquam, ac infirmati in consilio benevolentia cupio. *ἡμετέραν φιλίαν*. Sic Offerte virtutem virgini dicimus, pro eo quod est violare, siue vim inferre. Interdum immittere. *ἑμὴν*. Cice. pro Domo sua. Ardebat in palatio non fortuito, sed oblato incendio. Interdum obducere. *ἐκφύγει*. ut apud eundem in Lxl. Addendum eodem est, ut ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus, aut credat oblati. Interdum polliceri. *ἡμετέραν*. Iustin. Quam et auxilium obulisset. Pōnitur aliquando pro Opponere. Cice. ad Brutum. Romam ut veni, statim me obtuli. Antonij sceleris atque dementiæ. Offerte religionem, est iniicere religionis cornupulum. Cice. ad Plancum lib. 10. Reuerentis literis, oblata religio Cornuto est. Oblationes dicuntur, quæ diis offeruntur. *ἀνὰ θεοῖς*. Interdum inferre. Cice. lib. 3. Offic. Regine stropum obtulit.

Offermentas, per quandam translationem Plautus dixit plagas, percussiones, & flagella, quod ea scapulis, & tergo offerantur, quæ quæ fuisse caditur. Plautus in Rud. Ni offermentas habebis plures in tergito, Quam vlla naui longa clauos, tum ego ero mendacissimus. Offermentas, Veteres dicebant oblationes, quæ diis offerrebantur, autore Festo. *ἀνὰ θεοῖς*.

Officium, eis, Ex Ob, contra, & Facio, Idem quod officium, vel noceo. *ἀλλὰ τίς*. Ital. *Avocare*. Hisp. *Empere*. *Adhar*. Cice. 3. Cui. Demoliri ea, quorum altitudo offerebat auspiciis. Officere. ut oblatre commodis alicuius, apud eundem pro Sexto Rose. H. de officine fugibus, Virgil. 1. Georg. Invenitur antiquæ ætatis iunctio. Plaut. in Truc. Iam hercle ego te hic affatim officiam. Et etiam quando Officere, significat inficere, unde Officere, colorum infectores dicuntur: proprièque ii (si Festo credimus) qui amissum latæ colore restitunt. Officere luminibus, apud Iulianum pro Oblittere luminibus. Vide o a s t r o, *ἐκφύγει* τὸ ἀποφύγει τὸ φῶς ἡμετέρον.

Officium, ei, Dicitur quod quique officere debet, observata locorum, temporum, & personarum ratione. *ἡμετέρον*. Ital. *Officio*, quæ che ogn' un de far. Hisp. *Officio*, la obra que fagon su ofiçio cada uno deus haer. In de in familia bene instituta, dicimus omnes in officio esse oportere, id est agere quæ debent. Cice. ad Terent. lib. 2. Tantum scribo, si erunt in officio amici, pecunia non deerit. Cuius contrarium est, Deserere officium, seu Discedere ab officio. Dicimus Latine, Facio officium meum, Fungor officio meo, & antiquè Officiū fungoritem Ob eo officium, Exequor officium meum, Persolvo officium alicui receptum, Presto officium. Servo officium, Retineo officium, Satisfacio officium, Vltimo officium, Intermitto officium, Memini officium meum, Commoneo aliquem sum officium: vel, quod frequentius est, sui officii: quæ omnia legendis bonis auctoribus passim invenies.

Officiū dicitur, absolute, pro putante officium suum esse, dixit Suetonius in Tibe. Cæ. Et quanquam, inquit, lætus quantio, tamen officiū duxi, quantū in se esse, exorare filix patrem. (Donatus Officiū ab efficiendo dictum putat, quod sit illud, quod quæque pro cōditione suæ personæ facere debeat. Nonnulli etiā a verbo Officio per antiphrasim dictum putat, quod nemini noceat, sed magis prodest. Ambro. lib. 1. Offic. Legimus officium dici a nobis posse, nec ratio ipsa abhorret: quandoquidem Officiū ab efficiendo dictum putamus, quasi efficiendum: propter decorem sermonis vna immutata litera, Officiū nuncupari. Vel certe vtea agas quæ nulli officiā, probat omnibus. Potest etiam dici & rectè ut ab Officio, si, Officiū derivetur: ita ut Ob, non contrā, sed circum significet, ut circa quod faciendum est, innitatur. Est itaque proprium Officiū, congruus actus vniuersiusque personæ, vel id in quod quique debet incumbere, ut ipsam pro loci, temporis, & personæ qualitate reddat effectum. *ἡμετέρον*. Et quoniam proprium hominis officii est, alteri pro viribus prodelle, & omnibus quantum in se est gratificari, & benefacere: neque enim tam nati sumus ut nobis, quàm ut aliis aliquid utilitatis afferamus) factum est, ut Officiū accipitur pro beneficio. Cice. de Amic. Odiosum sanè genus hominum, officia exprobrantiū, quæ meminisse debet is in quem collata sunt: non commemorare qui consultit. Columel. lib. 1. cap. 15. Licet allicem sine iniuria vicini, etiam cum officio decideret, hoc est, ut nō modo nihil damni inferamus, verum etiam bene de illo promereamur. Est etiam Officiū, obsequium, vel honor. Suetonius in Cæ. Assidentem coniuncti specie officij circumsteterunt. Magisteratū quoque Officiū dicitur, vel quia honoris gratia institutum est: vel quia opē populo fert: vel quia ius quod cuique debetur, reddit. Quandoque pro alicuius artis ratione, *ἡμετέρον*. Officiū Grammatici, Officiū Medici. Et quanvis Officiū propriè ad virtutem pertinet, Hominis officium est pietatem colere: dicimus tamen interdum, Lenonis est officium insidiari pudicitia. Acculatoris est officium crimina inferre. Est autem Officiū duplex, teste Cicerone lib. 1. Offic. alterum perfectum, quod Græci *ἐπὶ τὴν ἀρετὴν* vocant, quod & omnes numeros virtutis continet. Alterum medium, pertinet ad institutionem vitæ communis. Cice. lib. 1. de Fin. Quod ratione actum sit, id Officiū appellamus. Summo officio præditus homo is dicitur, qui est officiosissimus, vel integritas virtutis, vel qui omnino id quod decet, strenuè facit. Cice. 3. Ver. Hi rem ad virtutem primarium summo officio, ac virtute præditum, &c.

Officius, a, um, *ὕμν* habent, vel probe officium, seu beneficium alicui exhibet, siue qui obsequij circumsteterunt. *ἡμετέρον*. Ital. *Officio*, gratia, pronto a far piacere. Hisp. *Officio*, diligente en la amistad. Cice. Octavio, Hominem prudentem, & officiosum cognosces. Idem pro Plancio, Quos tu si sodales vocas, officiosam amicitiam nomine iniquas criminosis. Idem Attic. lib. 13. Equidem si ex omnibus esse eligendum, nec diligentem, nec officiosorem facile delegissem. Vellor. Idem ad Qu. Frat. lib. 1. Est ille quidem in me officiosissimus. Capitur aliquando in malam partem. Nam quum olim Quæstionem defendere teum libertinum, cui obiciebatur quod patrem concubitus faceret, hac defensione vix esse fecit. Impudicitia in ingenio criminis est, in seruo necessitas, in liberti officium. Ex eo impudici & obsecrum aliquandiu Officioli vocati sunt. Officiolus dolor, à Cicerone 7. Tulle. dicitur, qui ex iusta causa suscipitur, & cuius probabilis ratio reddi potest. *ἡμετέρον*.

Officiolus, adoci bium. *ἡμετέρον*. Cice. ad Att. lib. 13. Quæ inimico animo ferant, quum virique officiōse pateat. Idem de Amic. Quorum plerique aut queruntur semper aliquid, aut etiam exprobrant eo, quæ magis, si aliquid habere se putat quod officiōse, amice, & cum labore aliquo suo factum queant dicere.

Officialis, officiale, Quod ad officium pertinet, vel quod de officio tractat. *ἡμετέρον*. Ital. *Officiale*. Hisp. *cofi*, perteneciente al oficio. La Rau. lib. 6. Quid M. Tullius in suis Officialibus, nōne hoc idem persuader non esse omnino largiendum? Officialis etiam minister magistratus vocatur. Apul. Sed iussit potestas officialium suum magis severitadine coerceri.

Officina, penul. proda. Locus in quo artifices opera faciunt: ab efficiendo dicta. *ἡμετέρον*. Ital. *Bottega*. Hisp. *La tienda donde algo se haze*. Cice. 3. Phil. Armorum officinas in vrbē videtis. Officina dicendi. Cice. 4. Clar. Orat. Exerit igitur iam senibus illis, quos paulo antè diximus, Horatius: cuius domus cunctæ Græcæ quasi ludus quidam patuit, atque officina dicendi. Idem 2. de Orat. Clarissima rhetoris officina. Hinc Officinatio à Virtuoso libro 6. pro fabro ponitur, Quum, inquit, subeliter officinatoris probabitur exactio. Taberna vero ubi aliquid venditur, quum alibi factum fuisse quandoque Officina pro taberna ponatur.

Offigo, *gis*, xi, rum, Idem ferè quod similes Figo. *ἡμετέρον*. Ital. *Ficare*. Hisp. *hincar*. Plautus in Moll. Sed ea lege, ut offiganer bis pedes, bis brachia.

Offirmo, *as*, Firmum propositum in animo habeo, & quasi obstinere in re aliqua persisto. *ἡμετέρον*. Ital. *Firmare*. *Offirmari*. Hisp. *confirmar en mala significacion*. Terent. Hecur. Age quæto, ne tū offirmes te, Chreme.

Offlecto, Cice. vel cōtrā flecto. *ἡμετέρον*. Plautus in Afin. At ego hinc offlectam naum.

Offusco, *as*, pen. prod. Aquam in fauces do ad sorbendum. *ἡμετέρον*. Ital. *Gurgizare*. Hisp. *Hazer gurgizimo*. Quidam non Offusco, sed Offusco dicunt. Festus.

Offingo, *is*, Ex Ob, & Frango, recte proprium est, teste, Festo, quando iterum transverso sulco atatur. *ἡμετέρον*. Var. lib. 1. de Re rustica cap. 32. Quum profunderis, offringi oportet: id est iterare, ut frangatur glebe. Ibidem cap. 29. Rursum tertia quum primū arant, profunder appellat, quum iterū offringere dicunt: quod prima aratione glebe grandes solent excitari, quum iteratur, offringere dicunt. Tertiū quā arant, iacto semine, litare dicuntur.

Offuscio, *as*, Idem propriè est, quod fucus, quo mulieres faciei candorem inducunt, aut ruborem. *ἡμετέρον*. Ital. *Offuscio*. Hisp. *Enguño*. Plautus in Moll. Neque cerussam, neque inellum, neque aliam vltam offusciam. Per metaphorā autē accipitur pro fallacia, vel rethra. Gelius lib. 14. cap. 1. Sed id præstigiatur, atque offuscium genus, &c. Rarius invenimus hoc nomen in singulari numero.

Offusa, *la*, Vide o r t a.

Offundo, *dis*, Circumfundo, obicio, aspergo. *ἡμετέρον*. Ital. *Gettar d'intorno*. Hisp. *Deramar en derredor*. Plaut. in Trinum. Admit animam mihi ætitudine. Statine tene me. 1. Visne aquam ubi petam? Quum iam animā agebat, tum esse offusam oportuit. Per metaphorā etiam dicimus Offundere tibi alicui caliginē, nōstem, tenebras, pro eo quod est obfcurare, vel obtenebrare. Cice. pro Rose. Erat interea qui suis vultuibus mederebantur: qui tanquam si offusa Reipub. sempiterna nox esset, ira reuebant in tenebris, omniūque miscebant. Idem 5. Tulle. Hic error, & hæc doctorum animis offusa caligo est.

Offusco, *as*, Offusco, denigro, & quasi fuscum reddo. *ἡμετέρον*. Ital. *Offuscare*. Hisp. *Embazar o descolorar*.

O a u r e G.

Ogdonas, *adis*, *ὀγδοῶν*. Latine, Numerus ogdonarius.

O o p o l a r i s, Fluvius navigabilis, ex Alpibus fluens, & iuxta Segesicā urbem in Saum iterumpens. Vide Strabonem lib. 4.

O o o n s, *ὀνοῦς*, Aegypti rex, Achoreus cognominatus, qui Memphim condidit à nomine filix. Autor est Diodorius Siculus.

Oggannio, *nis*, Occino, inculco, eadem ad fastidium repetito. *ἡμετέρον*. Ital. *Cianciare*. Hisp. *Garrir*. Plaut. in Afin. Cui nunquam vnam rem me licet semel præcipere fieri, quin senties eadem imperari, atque ogganniam Terentius in Phorm. Habet hæc, ei quod dum vivis, vixque ad aures oggannat.

Oggero, *ris*, penult. cor. *ὀγγοῖς*. Vide in dictione o s r o.

Oggrasari, Pro Incedere usurpavit. *ἡμετέρον*. Ital. *Caminare, andare*. Hisp. *Andar con pompa, caminar*. Plaut. in Cap. Nil cum pedibus didicisti oggrasari gradu.

O o v o s s, penult. cor. *ὀβύρις*, Thebanorum rex, qui Thebas Bærias edificavit, circiter mille & quingentos annos ante urbem conditam. Sub hoc rege fuit diluvium magnum, teste Augustino de Civitate Dei, nō illud quidem maximum, quod Noe temporibus contigisse sacræ litteræ testantur: sed tamen maius eo quod Deucalionis seculo bonaria terra partem inundavit.

Ogygius, a, um, ut Thebæ Ogygiæ. Autor carminis de Aetna, quod Virgilio à quibusdam adscribitur, Nunc iuvat Ogygem circumdata mœnia Thebis, &c.

O o v t a, *ὀρυγία*, Insula inter Phœniciā & Syriacā mare, ab Ogyge Thebanorū rege, qui in ea regnavit, appellata: qua Cypselus nymphe habitavit, quæ Vlysses temptatæ cō adadū hospitio & scelo excepit, eiusque amore capta septem annos apud se detinuit, tandemque locū iubente eum dimisit. De qua Homerus in primo Ody.

O o v t s, *ὀρυγία*, Insula est inter Peloponnesum, & Cretam. Stephanus.

O o v r t s, *ὀρυγία*, Insula est ante scilicet Arabiam, Erithrei regis monumento nobilitata. Autor Plinius lib. 6. cap. 28. Rufus ex Dionysio, Ogyris inde solo promit caput, aspera rupes. Carmanidis, quæ sepe lagri procul inuehit vndis Regis Erithrei tellus, &c. Huius insule incolæ dicuntur Ogyritæ. *ὀρυγίται*.

O i n a, *ὀινία*, Aristoteli in libro quem *ὁ δὲ θανόντων ἀποφύγεται* inscripsit, Tuscæ urbs est nunciissima, in cuius medio collis est editissimus, cingitur stadiorū, aquas & sylvas in vertice habet. Hoc tamen oppidum a tanquam fuerit, videri Aristoteles, nemo Geographorū eius meminit.

O ante H

○ 217c H.

Ayuntam

ento de Madrid

Terent. in Hecy. Ne paululum quidem subleat esse amicam Cliniz. Plautus in Calina. Suboleat iam vxori, quod ego machinor. ¶ Dicitur etiam Graecolico, Sualcolico: unde Graecolentia, pro retro oris vel halitus odore. Plinius, Succus hederæ, radia narium, graecolentiamque emendat.

Oleſco, fit ab Oleo. Idque inter se differunt, quod Oleo habet significationem naturalem transitivam, Oleſco, passivam innatam.

Olerum, pro excremento humano, vide Olerum in O. L. E. A.

Olidus, a, um, pen. corr. Dicitur tam illud quod bonum, quam quod malum odorem habet. [S. p. 2. d. 1. Ital. *che ha odore cose buoni come ro.* Hisp. *He- dendo de bueno a mal olor.* Martialis. lib. 1. Oidz que vestes murice. Hora- lib. 1. Epist. Sed minus aicta premunt olidæ conuicia capre.

Oleracius, a, um, vide O. L. V. S.

Oler, a, um, pen. corr. Vrbis Crete in edito loco sita, vltra Hierapytnam. Hinc Mineræ Oleria, & Festum Olerium in eius honorem. Stephanus.

Olerum, olei, vide O. L. E. A.

Olfacio, olfacis, olfeci, olfactum. Significat odorare. [S. p. 2. d. 1. Ital. *odo- rare.* Hisp. *oler recien deuen si olor.* Plin. lib. 1. cap. 37. Quoniam modo olfaciant delphini, mirum idem nec olfactus vestigia habent, quum olfaciant sagacissimè. ¶ Per translationem ponitur pro subodorari, si- cut presentatur. Terent. in Adelphi. an non sex totis mensibus Prius ol- fectissem, quam ille quicquam corperet?

Olfactio, ctas, Frequentativum ab Olfacio. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olfactio.* Plin. lib. 10. cap. 14. Xenocrates pulcherrimum lana inuolutum, in certianis ante accessum olfactum dari tradit.

Olfactus, ctas, ctum, participium, Quod odoratum sensu percipitur.

Olfactus, us, Facultas olfaciendi, quæ sedem habet in anterioribus ven- triculis cranij. [S. p. 2. d. 1. Ital. *sentimento col naso.* Hic. *El sentido de recebir el olor.* Plin. lib. 2. ca. 4. Basilici, quæ etiam serpentes ipsi fugiunt, alios olfactu necant, &c.

Olfactorium, rij, [S. p. 2. d. 1. Ital. *olfactorio.* Ital. *cosa che si porta per snutare, come un maximo di fiori.* Hic. *Poma a buxeta de olor.*] Florum vel odorum fa- sciculus, delectandis natiuis, vel olfactus gratia comparatus. Plin. lib. 30. cap. 1. Ex istis confecta, aut certe verisimilia ponemus, sicut & ier- thargum olfactoris excitari.

Oli, a, um, pen. corr. Insula in mari Aegæo, vna Cycladum, de qua Virg. lib. 3. Olyaron, nuncque Paron, &c.

Oli, a, um, pen. corr. Ptolem. lib. 2. cap. 6. Hispaniz Tarraconensis vrbis.

Oli, a, um, pen. corr. Vrbis Britanniz apud Ptolemaum lib. 2. cap. 3.

Olidus, adiectivum, vide O. L. V. S.

Oligarchia, x, [S. p. 2. d. 1. Ital. *oligarchia.* Ital. *oligarchia.*] Status Republicæ paucorum constans domina- tione. Vnde Oligarchici, [S. p. 2. d. 1. Ital. *oligarchici.*] dicti sunt, qui paucorum domina- tione gaudent.

Olim, Adverbiū temporis, non solum præteritum tempus, sed etiam præsens, & futurum denotans. [S. p. 2. d. 1. Ital. *A lire volte per il passato, per il presente, Hic. En tiempo pasado a venido.*] De præsentis, Virg. 10. Aeglog. Vesta meos olim si fistula dicat amores. De futuro, Idem 1. Aene. Hunc olim cælo Ipolitis Orientis onustum Accipies. Quint. lib. 10. cap. 1. Qui olim nominabuntur. De præterito exempla nul- quam non occurrunt. Cic. 3. de Orat. Sic enim loquebantur. Idem Acti. lib. 2. Ante lucem inambulabam domi, ut olim candidatus. ¶ Ponitur etiam pro aliquando. Horat. lib. 1. Serm. Saty. 1. - ut pueris olim dant crustula blandi Doctores, elementa velint ut discere prima. ¶ Ponitur etiam interdum pro iamdudum, vel iam pridem. Plin. Epist. 1. 2. Olim non librum in manus, non stylum simpli. ¶ Aliquando etiam pro nu- per. Terent. in And. Alium esse censet nunc me, atque olim, quum dabat? ¶ Ponitur interdum pro quouis tempore. Virg. 1. Georg. Hic tibi præ- validas olim multoque fluentes Sufficit Baccho vites. ¶ Olim parri- eulam fabulæ propriam esse, ait Donatus in illud Terent. in Euc. Olim fuit isti generi quæstus apud seculum prius. ¶ Olim iam, iam longo tem- pore. [S. p. 2. d. 1. Ital. *Gia lungo tempo.* Hic. *Tamacho ha.*] Quint. in Mil. Mariano, Olim iam Imperator inter fulgentes virtutes tuas liuor locum quærit.

Olior, vide O. L. V. S.

Olia, vide O. L. V. S.

Oli, a, um, pen. corr. Thessalix oppidum, cuius meminit Homerus in Catalog.

Olium, oliui, vide O. L. E. A.

Olla, a, Genus vasis, ait Nonius, pro quo antiqui dicebant Aula, quia nul- lam literam geminabant, inquit Festus. [S. p. 2. d. 1. Ital. *La pentola.* Hic. *La olla de barro.*] Inde Plauti, quædam comedia Aulularia est appellata. Plautus Capt. Ollas, calicisque omnes confregit. Columel. lib. 8. cap. 8. Eius pulli singuli fistilibus ollis conduntur.

Ollula, a, pen. corr. [S. p. 2. d. 1. Ital. *ollula.*] Parua olla, quam & Aululam dicebant Antiqui. Varro, Lecta in lectetam cotulam, inde in ollulas addatur.

Ollares, & hoc ollare, vnde Ollares vix, dicitur quæ in ollis fistilibus optime conduntur. [S. p. 2. d. 1. Ital. *ollares.*] de quibus Columel. lib. 11. cap. 43. Martialis. lib. 7. Illic & vix collocantur ollares.

Ollaria, rix, Temperatura xris. Plin. lib. 34. cap. 9. Nouissima est, quæ vo- catur ollaria, vase nomen hoc dante, ternis aut quaternis libris plumbi argentarij in centenas xris additis.

Olli, & Ollis, pro illi, & illis scripserunt veteres. Pofius. Virg. 1. Aen. Olli subdicens hominum fator, &c.

Ologyones, penult. corr. [S. p. 2. d. 1. Ital. *ologyones.*] Mares ranæ, quo tempore vocem mittentes, crient ad eorum feminas. Fit a verbo *ologyo*, quod signi- ficat vltio.

Olor, oloris, pen. prod. Auis est notissima, quam Græci *κωκκις* vocant. [Ital. *cuco.* Hic. *El cuco.*] Quis, Epistol. 7. Ad vada Mæandri conuenit albus olor. Sil. lib. 13. Cetus fuit arto ceteris pectata colore, Quæ candore niuem, candore antieret olores. Sunt qui Holor scribant prima vocali aspirata, quod putent iam dictum *κωκκις* a *κωκκις* a *κωκκις* quod sit totus pul- cher. Quæquid est, eruditior vltus habet vltine aspirata scribitur.

Olorinus, a, um, penult. prod. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olorinus.*] Color olorum, hoc est candidus. Plin. lib. 37. cap. 10. Gassandem Medi mittunt coloris olorini.

Olus, eris, Dicitur omnis herba facina quæ in vltu cibario est, ab alendo, quod oleribus aleretur homines antiquam fruges repetæ essent.

[S. p. 2. d. 1. Ital. *Ogni herba buona da mangiare.* Hic. *Ostia.*] Plaut. in Caf. Profectus hercle nō fuit quicquam olerum. Varro ab Olla deducit. No- nius & Festus inter aspirata connumerant. ¶ Ponitur quandoque figu- ratè pro tenui & quotidiano victu. Horat. 2. Serm. Saty. 7. - si nūquam es fortè vocatus Ad cenam, laudas securum olus. hoc est dicit nihil esse melius quam parè & continenter domi viuere, nihil esse melius domestico & quotidiano victu.

Olusculum, diminutivum. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olusculum.*] Plaut. in Caf. pingui ponetur oluscula lardo. Cic. Attic. lib. 6. Lancibus & splendi- dissimis canistris olusculis nos soles pascere. Iuv. Saty. 1. - Curius par- uo quæ legerat horto, Ipse focus breuibz ponebat oluscula: quæ nōe squalidus in magna fastidit compede fossor.

Olor, oris, pen. corr. Qui olerum hortum exercet, qui & Hortulanus dicitur. [S. p. 2. d. 1. Ital. *Hortulanus.* Hic. *Hortulanus.*] Similiter olitor, [S. p. 2. d. 1. Ital. *olitor.*] qui olera vendit. Coll. lib. 1. o. cap. 8. Ipse ferens olitor didu, Ait pōdere qualos. Cic. ad Tiro. lib. 16. Sic olitor ipſum commonebit. Horat. 1. Epist. 19. - ad imū Traxerit, aut olitoris ager mercede caballæ.

Olorius, a, um, Quod ad olera pertinet. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olorius.*] vt Forum olitorium, vbi venduntur olera. Horti olitorij, & Olia olitoria, hoc est olia hor- torum. Plin. lib. 19. cap. 8. Est lactuca genus adeo lati caulis, vt olia olitoria ex his factirari prodiderint.

Oleraceus, adiectivum, vt Oleraceus frutex: hoc est herba olerum modo fruticans. Nam etiam olera fruticæ affixat Theophrastus, quæ ipſe *διδυμω* appellat, voce composita *δι* & *διδυμω* a *διδυμω*, hoc est ex arbore & olerem: Fruticantia olera vocamus. Aut etiam Olera- eum fruticem intelligere possumus, qui oleri similis est. Plin. lib. 26. cap. 8. Eadem præstat hypericon, quam alij Chamæpityn, alij Corion appellant, oleraceo frutice, tenui, cubitali.

Oulastrum, vna dictio composita. Herba est quam Græci Hippocellinū, *ιπποκελλιν* vocant: ita dicta a colore foliorum, quod solia habeat sub- nigriora: propter quod Columella, Bullum olus appellat. Atque oleris (inquit) pulli radis. Vide Plin. lib. 19. cap. 8.

Olym, a, um, pen. corr. Vrbis Illyridis, cuius incolæ dicuntur Olympæi. Autor Stephanus.

Olym, a, um, pen. corr. Vrbis Elidis fuit, quinquennialis ludorum cele- britate, quæ & ipsa Olympia dicebatur, toto orbi celebratissima. Step- hanus Olympiam eandem putat fuisse cum Pisa. Strabo autem lib. 8. vi- detur indicare Pise partem fuisse. Cic. 1. Tusc. Quam Olympiam veniſ- set, in maxima illa quinquenniali celebritate ludorum.

Olympia, orum, pen. corr. Ludæ ab Hercle instituti in honorem Iouis, circa Olympiam Eleæ regionis vibem: a qua & nomen habent. Hæra- cles enim Augæ Elidis rege superato, repurgatō, eius stabulo, in cam- pis Olympiæ vicinis iuxta Alpheum fluuium, sacrum certamen insti- tuit, quod quinto quoque anno, vel (vt Lycophronis interpretes asserit) quinquagesimo mense celebraretur: quid eo consilio, vt in illo certami- ne Græci iuuentis sese penatulo, huc quinquennio exerceret, ex- stibus scilicet, cursu, saltu, disco, & palæstrâ: quæ veluti meditationi- bus vero certamini præluderet. Hinc certamini quincio die finis impone- batur: & victor (qui Olympionices vocabatur) oleastro, vel (vt Ari- stotele placet) olea, quæ philostephanos dicitur, coronabatur: tantum- que ei honoris habebatur, vt non per portas vrbis, sed per ruinas mu- rorum, sublimis in curru in patriam reueheretur. Horat. 1. Epistol. 1. Qui circum pagos, & circuitum compita gurgat Magna coronari con- tēat Olympia, Cic. de Clar. Orat. Pugiles exercitati pugnos & plagas Olympiorum cupidi ferre possunt. Idem 2. de Diuin. Cursor ad Olym- pia proficisci cogitans, vltus est in somnis curru quadrigarum vehi.

Olympiacus, a, um, pen. corr. Vt Olympiacū certamen, Victoria Olym- piaca. Autor ad Herennium lib. 4. Quasi siquis ad Olympiacum vene- rit cursum, &c. Virgil. 3. Georg. Seu quis Olympiacæ miratus premia palmæ Pascit equos.

Olympionices, pen. prod. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olympionices.*] Qui in olympiaco certamine vi- ctor euasit, vna quippe victoria dicitur. Aelianus de Varia hist. lib. 10. Duxit ad olympicum certamen silium suum Phœnicei formina, pro- hibentibus eam spectare qui præsidebant, licere id sibi persuasit, quæ patrem & fratres treis habet olympionices. Cicer. pro L. Flac. referit quod apud Græcos esse olympionicen, iudicabatur prope esse maius, & gloriosius quam Romæ triumphasse.

Olympias, adis, [S. p. 2. d. 1. Ital. *olympias.*] Quinquæ annorum spatium, sine (vt Lycophro- nis interpretes tradit) quinquaginta mēsum: quod Romani Lustrum ap- pellauerunt: intervallum scilicet interceptum aetæ duo Olympia. Græci enim tempora per olympiadas supputabant, ita numerantes, Olympia- dis prima, aut secunda, aut centesima anno primo, vel secundo, vel ter- tio, vel quarto. Atque vt Consules, ita & in Olympiis victores iterum & tertium dicimus. Plautus in Mench. Iterum (inquit) Pythia, & tertium Olympia.

Olym, a, um, pen. corr. Nomen mulieris proprium, quo nomine dicta fuit Alexan- dri Macedonis mater: cuius frequens est mentio apud Qu. Curtium.

Olym, a, um, pen. prod. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olympus.*] Locis in Delo, quem quum Athē- nienſes Adriani sumptu condidissent, Novas Athenas Adrianas voca- verunt. Stephanus.

Olym, a, um, pen. prod. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olympus.*] Nomen proprium eius qui docuit Epaminondam cantare tibis.

Olym, a, um, pen. prod. [S. p. 2. d. 1. Ital. *olympus.*] Mythus tibicen & poeta Melicæ & elegiarum, Marſyæ Satyri discipulus, qui citharæ legem dedit, modoque pulsandi reperit & docuit. Floruit ante bellum Troianum. Ab hoc & mons in Mylia nomen accepit. Fuit item alius iunior & Phrygia tibicen tem- pore Midæ regis. Suidas. ¶ Præter hos fuit & Olympius Nemesianus, qui (vt ait Vopiscus in vita Cæsarum) scripsit Halicætica, Cynætica, Nau- tica. Olympius item præsul, natione Hispanus, inter Christianos com- memoratur scriptores a Gennadio. Edidit librum aduersus eos qui na- tura, non arbitrio peccata nostra ascribunt. ¶ Olympius etiam hexa- chorum Italia vna.

Olympus, pi, [S. p. 2. d. 1. Ital. *olympus.*] Mons, cuius vertex vltimè ad actollitur, vt sum- ma cælestis calum vocent. Propter quod Poëtæ eulum Olympum vocant. Dicitur Olympus, quasi *ὀλὺς* & *ἀμυγδαλῆς*, hoc est totus fulges, quia solem clarum habet, nullisque inquam nubibus fulcitur. Luca. lib. 1. Nubes

Nubes excedit Olympus. Sunt autem quatuor montes hoc nomine. Primus mons altissimus inter Thessaliam & Macedoniam, qui tamen Thessaliae ascribitur. Alter in Gallogracia, vel in Cypro. Alius apud Myos, ad cuius radices Prusa ab Annibale condita. Quartus, ad mare Rubrum in Aethiopia, haud longe ab Heliopoli oppido: qui oriente sole vsque ad quintam diei horam flammam emittit. Virg. Georg. Scilicet atque Ossa fronsolum inuoluerit Olympum.

Olympicus, a, um, *ὀλυμπικός*. Quod est Olympi, vel quod ad Olympum pertinet: ut, Iupiter Olympicus. Dicitur est autem Iupiter Olympicus ab Olympo, a quo eruditus & ad virtutem institutus sit. Alij vero à cello, quem Olympum Graeci vocant, in quo regnare fertur. Pulvis olympicus. Hora. i. Carmen. Ode i. Sunt quos sunt curriculo puluerem Olympicum Collegisse iuuar.

Olympus, a, um, *ὀλύμπος*. Id est celestis, possessum ab Olympo.

OLYNTIUS, a, um, *ὀλυνθίος*. Thraciae vrbis iuxta Aetiam regionē, sub Atheniensium imperio, quam quum Philippus Macedonum rex obsideret, nec tamen vi capere posset, cuiusdam cultores auro corrupti, atque hoc modo sua ditioni subiecit. Postea vero ab Atheniensibus deleta fertur: quauis non desint qui à Philippo euectam tradant. Iuven. Saty. 12. bibat quo calidus empor Olympi. Stephanus auctor est Olynthum ab Herculis filio Olyntho conditum, & appellatum fuisse: quauis non desint qui à Chalcedonum colonia illic msa conditum malint. Olynthi item *ὀλυνθίος*, sicut patet, & non maturiscentes dicuntur, quas Latini Grosulos appellant.

Olynthiacus, a, um, *ὀλυνθιάκιος*. vt, Olynthiacae orationes Demosthenis, quibus Athenienses aduersus Philippum incitantur. Olynthiis bellum inferunt.

Olyra, *ὀλῦρα*. Frugis genus est, quod teste Plinio, à Latinis Siligo dicitur, olim etiam à Gallis Atrina. Spicam habet semper erectam, neque rubigini obnoxia, grano candido, leui, & multipliciter tunicato. Columella tritici vitium esse ait, & quauis candore praestet, pondere tamen inferius esse. Idem auctor est triticum omne vlgiginoso in loco terria latuere in olyram degenerare.

OLYRAE, a, um, *ὀλῦραι*. Filuuius est prope Thermopylas, quem fabulantur conatum esse Herculis togam extinguere. Strabo lib. 9.

OLYSSIPPO, Plin. lib. 4. cap. 12. *ὀλυσσίων*. Prolema. *ὀλυσσίων* Straboni, Lusitania vrbis, quae noster temporibus Vlybena appellatur. Vulgo *Lubana*.

O ante M

Omasum, penul. prod. *ὀμας*. Acistoteli. Ital. *audel largo budel genile*. Hispa. *Grossura en la barriga*. Est pinguis atque crassius intestinum, quod nonnulli bubulum esse credunt apud veteres in mensarum deliciis habitum. Horat. 2. Sermon. Saty. 1. seu pingui tentus omaso. Plin. lib. 8. cap. 45. de bubus. Socium enim laboris agri; cultura habemus. Hoc animal rante apud priores cur, vt sit inter exempla damnata: à populo Romano qui concubino prociac rure omasum edisse se negante, occidit bouem, aduque in exilium, equam colono suo interempto.

Ombria, *ὀμβρία*. Gemmae species, quae nonnulli Notiam vocant: quae cum imbribus & fulminibus fertur in terram decidere, quemadmodum Ceramnia & Brontia: eundemque cum illis effectum habet. Auctor Plin. lib. 10. cap. 10.

OMBERI, a, um, *ὀμβέρια*. Populi iuxta Illyricum, apud Herod. lib. 3.

OMBERIO, a, um, *ὀμβέρια*. Vna & prima ex Fortunatis insulis, habes in montibus flagrant & arboribus ferulae similes. Plin. lib. 6. cap. 32.

Omen, iouis, Augurium quod sit ore, quasi Oremen, inquit Festus. *ὀμεν*, *ἀνδρῶν φῆμι, ἐν ὁμοῖς ὁμοῖς ὁμοῖς*. Ital. *Augurio*. Hispa. *Aguero*. Est enim futurę rei pronuntiatio ori hominis incidens, diuino tamen furore. Cicer. 1. de Diuina. Neque solum deorum voces Pythagorae obseruauerit, sed etiam hominum, quae vocant Omina: quae maiores nostri, quia valere censabant, idcirco omnibus rebus agendis. Quod bonum, faustum, felix, fortunatumque esset, praefabatur. Et tam de malo quā de bono dicitur. De bono, Lin. lib. 1. Dextra Hercules data accipere se omen, implectumque fata, ara condita ac dicata, ait. De malo, Virgil. 2. Aeneid. quod dispius omen in ipsum Conuertant. Dicimus venisse, Accipere omen, Accipere in omen terroris, victoriae, & similia: & Coniicere omen in aliquem.

Ominosus, Qui omen malum portendit. *ὀμινος*. Plin. Episto. 14. lib. 3. Notabilis, atque etiam (vt exitus docuit) ominosa res accidit. Id est malum omen portendens. Gell. lib. 13. cap. 14. Montem illum excoferant quasi aubus obnoxius ominosum.

Ominor, pen. cor. aris, Auspicio, omen capio. *ὀμινω*, *ἀντιπροσέχω*. Ital. *Pignar augurio*. Hispa. *Tomar aguro, agoras de mala palabra*. Plin. lib. 28. ca. 2. Cur enim primum anni incipientis diem latis precationibus inuicem faustum ominamur? Curtius. In illo periculo Macedones ominati esse videbantur. Hinc Abominor, de quo supra.

Omino, as, Antiqui dicebant. Pomponius, Ita sit & tibi bene, qui redde ominas.

Ominator, otis, verba. *ὀμινω*. Qui omen caput, vel qui praestit ominibus capiendis. Plautus in Amphit. Ob istuc onien ominator capies quod se concedet.

Omentum, ti, Membrana tenuis & pinguis, qua integritas ventris inferioris partes. *ὀμνέντιον*. Ital. *Larve di grosso che cuopre il ventre*. Hispa. *El redado de la tripa*. Petrus Satyr. 1. Tor tibi quum in flamma iunium omenta liquefiant. Constat autem omentum ex duabus tunicis à peritoneo ortis, densis & subtilibus, sibiis incumbens, quā plurimū vero arteris & venis, & pinguedine non pauca, vt ventriculum, cuius fundo insidet, & veluti *ὀμνέντιον*, id est supernatur, (vnde & à Graecis nomen accepit) foueat, innatumque calorem per iocidiam tueatur. Longissime protenditur in omnia intestina, vt eorum conuersione, quae imbeciles sunt, adiuuet. Homini inter animalia longe maximū est, vt quod ad ipsum vsque os pnbs extendatur. Auctor Galen. lib. 4. de Vsu part. & 6. Anot. administ. Macrobius *ὀμνέντιον* Omentum posuit pro membranis cerebri ambientibus, quas Graeci *μνέντιον* vocant. Cerebrum (inquit) quod tactu sui hominem vel torquet, vel frequenter interimit, non suo sensu, sed vestitus sui, id est omenti, hanc importat dolorem.

Omentatus, ta, tum, Quod est pingui omento factum. *ὀμνέντιον*. Apicius, Initia omentata, pulsam concisam teras.

Omitto, tis, Ex Ob & Mitto, abiecto b, tem aliquam penitus dimittere, relinquere, ac praeire. *ὀμνέντιον*, *ἀφαιρέω*. Ital. *Lasciar de conto, lasciar*. Hispa. *Dejar de luer*. Remittere vero, ex summa contentione & labore nonnihil relaxare. Intermittere autem, ad tempus dimittere. Terent. in Adelph. Nunc si hoc omittere, aduagam. Horat. lib. 1. Epistol. 1. Quod petis, spernit repetere quod nuper omisit. Hae tamen differentia non est perpetua. Legitur enim Omittere etiam pro Intermittere, & in aliud tempus differre. Idem de Arte, Pleraque differat, & praesens in tempus omittat.

Omissus, a, um, participium, *ὀμνέντιον*, *ἀφαιρέω*, quod etiam migrat in nomen: Accipitur pro negligere, languido, ac remisso. Terent. in Heaut. Vbi re vidi animo esse omissio. Hinc contrarium est Atticus, *ἀφαιρέω*, vt apud eundem, Attentiores ad rem sumus omnes.

Omissor, ab re, Dicitur qui lucrum negligit, quod sollicitas est de acquirendis diuitiis. Terent. in Adelph. At enim metuas, ne ab re sint tamen Omissiores paulo.

OMNIS, & hoc Omne, *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Hispa. *Todo*. Distributiva dictio, eandem vim habet in singulari, quam in plurali. Omnis enim homo, significat idem quod Omnes homines. Cicer. pro Rosc. Am. Non autem frugem, neque arborē, in omni agro reperire posses. Plin. lib. 12. cap. 3. de malo Assyria, Arbor ipsa omnibus horis pomifera est, alijs cadentibus, alijs maturecentibus, alijs vero subnascentibus. Omne genus, & Omnis generis, pro eodem. Varr. de Re rust. cap. 29. Seminaria omne genus vt ferantur. Lin. 7. bell. Puni. Merita inde sua in duces Carthaginenses commemorat: avaritiam contra eorum, superbiamque, & omnis generis iniurias in se, atque populares. Omnis, cum genitiuo. Linus 7. bell. Macedon. Macedonum ferē omnibus, & quibusdam Andiorum, vt manerent, persuasit. Differt tamen Omnis à Toto, quod Omnis ad numerum refertur, Totus ad quantitatem. Totum dicimus corpus aliquod integrum, vt, Torus domus Omnis, de vniuersis, numero distinctis, vt, Omnis grex. Confunduntur tamen plerumque. Cicer. pro Quintio, Vique dum inueniretur, qua ratione res ab vitata ratione recederet, & in hoc singulari iudicium causa omnis concluderetur, id est *ὅμνέντιον*.

Omnino, aduerbium, significat Proorsus. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Ital. *Assolutamente*. Hispa. *Definitamente*. Vnde apud Iureconf. Omnino recessisse dicitur is, qui recessit animo permucandi domicilium. Ponitur aliquando pro Etiam. Cicer. ad Nigidium lib. 4. Persecratque fortuna, ut quid tale scribere possem, aut omnino cogitare. Idem pro Quintio, Mihi perdifficile esse dicebam, non modo tantam pecuniam pecorare, sed omnino verbum facere conari. Id est sed etiam. Accipitur etiam omnino aliquando pro tantummodo. Cicer. pro Cluent. Quinque omnino fuerunt, qui illum vestrum innocentem Oppianicum absoluerunt.

Omnifariam, aduerbium, Id est Omnibus modis, sive omnis generis. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Ital. *A ogni guisa*. Hispa. *En toda manera*. Gell. lib. 12. cap. 13. Quum verō omnes terras omnifariam, & vndique verum circumstaret, nihil citra eum est.

Omnifarius, Dicitur, sicut Plurifarius: quo Suetonius vtitur: quod etiam Erasmus annotauit. *ὅμνέντιον*.

Omnifer, ta, rum, Omnia ferens. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Ital. *che produce ogni cosa*. Hispa. *El que trae toda cosa*. Quid. 2. Metam. Sustulit omniferos collatens arida vultus.

Omnigenus, a, um, penul. cor. Ex omni genere. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Virg. lib. 8. Aene. Omnia genūque Delum monstrat, & latorator Anobis. Lucr. lib. 2. E quibus omnigenos gignunt, variāque colores.

Omnimodus, a, um, pen. cor. Omnium modorum. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Ital. *Varia, & ogni maniera*. Hispa. *Cosa de toda manera*.

Omnimodē, aduerbium, *ὅμνέντιον*. Lucr. lib. 1. Omnimodē expertus fueris, quam quisque det ordo.

Omnimodis, aduerbiallyter, Id est Omnibus modis. Lucr. lib. 2. Nec tamen omnimodis connecti posse putandum est Omnia. Idem lib. 3. Si non omnimodis, at magna parte animae Priuatus.

Omniparens, pen. cor. Qui omnia genuit. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Virgil. 6. Aeneid. Nee non & Tychem teret omniparens aluum Cernere erat. Sic Lucretius lib. 5.

Omnipotens, tis, penul. cor. Omnia potens. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Ital. *Omnipotente*. Hispa. *Cosa toda poderosa*. Plaut. in Pœn. Dii immortales, omnipotentes, quid apud vos est pulchrius? Virg. 1. Aene. Sed pater omnipotens speluncis abdidit aetris. Idem 8. Aen. Me pulsum patria, pelagique extrema sequentem Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum His posuere locis. Hinc Omnipotentia, rerum omnium facultas. *ὅμνέντιον*.

Omnitens, pen. cor. Qui omnia complectitur. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*.

Omnivagus, a, um, pen. cor. Per omnia vagans. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Cic. 1. de Nat. deor. Quae eadem Diana omniuaga dicitur, nō à venando, sed quod in septem numeratur tanquam vagantibus.

Omnivalens, pen. cor. Omnia valens. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*.

Omnivulus, a, um, Omnia volens, vel omnia cupiens: quod epitheton à Catullo Ioui tribuitur, quem Poetae fixerunt in amoribus admodum inconstantem, omniumque ferē formosarum concubitus appetentem. Sic enim scribit ad Mallium, Saye etiam luno maxima calicolum Coniugis in culpa flagrant quotidiana, Noscens omniuoli plurima furca Iouis.

Omnivorus, adiectiuum, Qui nullo discrimine quibuscumque vescitur. *ὅμνέντιον*, *ὅμνέντιον*. Ital. *che mangia d ogni cosa*. Hispa. *Comilón de toda cosa*. Plin. lib. 25. cap. 8. Bibunt autem lac vaccinum, quoniam boves omniuora sunt in herbis.

Omnopata, *ὅμνέντιον*. Sunt duo ossa lata, vtriusque à ceruice ad scapulas tendentia, quae à Latinis Scopula operita vocantur. Auctor Celsus lib. 8. cap. 1.

Omnophagi, *ὅμνέντιον*, pen. prod. Qui cruda carne vescuntur, quales perhibetur esse Aetoli, vt ait Iuvenides.

Omphacium, omphaci, *ὀμνέντιον*. Dioscoridi. Succus est vix acerbae, nondumque maturae *ἀμύγδαλον*, hoc est ab vna acerba ducto nomine. [Ital. *Agrista*. Hispa. *guano de agrax*.] Plin. in Prod. lib. 23. Omphacium qua

qua fieret ratione incipientis vix pubertate, in vnguentis docuimus. Diofcor. lib. 4. cap. 6. docet Omphacium esse succum vix acerbum nodum maturiscentis, Thasia, aut Ammine vite. Galli sua lingua appellant *da Verd*, quasi dicas Viride rus.

Omphacinus, a. um, pen. corr. *omphacinus*. Ital. *cosa fatta d'agresta*. Hisp. *cosa de fuso no mado*. Quod ex omphace, hoc est ex vix acerba conficitur: vt. Oleum omphacinum, *omphacinus*, quod duobus modis fieri posse ostendit Plin. lib. 2. ca. 27. Altero modo ex olea adhuc alba, aut certe iam colorem mutare incipiente, quam Drupam vocat: altero ex vite Pfythis, aut Ammine, quum sine acini ciceris magnitudine.

Omphalocarpon, a. um, *omphalocarpon*. Diofcoridi. Herba est quam alij Ampelocarpon, alij philanthropum appellant, quod semen gignat hamatum, quod vestibus adhaerescens, hominum amore tenet. videtur. Omphalocarpon autem idcirco appellatum est, (vt non obscure inuit Diofcor. lib. 3. cap. 103.) quod semen eius rotunditate quadam vasilicis speciem videatur referre. Apud Plin. lib. 27. cap. 5. Omphalocarpon legitur facit ramentatio cytopologie, quam modò adduximus, vt Omphalocarpon restitutum purem. Vide Marcellum Virgilium in locum Diofcoridis paulo ante citatum, & Hermolaum in Plinium.

Omphale, a. es, *omphale*. Nomen proprium reginae Lydiæ, quæ Herculem multis muneribus ornauit, quod augem in xta Sagaria fluium multis homines interfecit inter emiserit Hec, vt tradit Donatus in Terentium, ipsum Herculem sibi ferientem etiam ad lanificium compulsi, quum ipsa calathum & colum, cultusque formineos, sagittis & clauis, leonisque tegmine mutasset. Alij dicunt, quod ob Iphiti Euryti regis filij eadem, à Mercurio iussu Iouis Omphale Lydorum reginae fuerit in seruitutem venditum: inde esse quod illi seruasse, & calathos subministrasse dicatur.

O ante N

Ona, a. um, Ficus sunt prædulces, quæ Tarenti tantum nascuntur: sic dicitur, quod propter bonitatem iure omni mercentur. *Ona* enim Græcè, dicitur emptio, à verbo *onim*, id est emio. Apud Plinium lib. 15. cap. 18, & legitur Ona.

Onager, gri. *onager*. Ital. *Asino selvatico*. Hisp. *Asino siluestre*. pen. corr. Asinus agrestis. Compositum enim ex *on*, a. um, & *ager*, syluester. Nam in *on* Græca desinentia, quum ad Latinam transeunt declinationem, mutant *on* in *er*, & *ager* in *ger*. Alexander, *onager*. Varro 2. de Re rust. cap. 6. Asinorum duo sunt genera. Vnum ferum, quos vocant Onagros in Phrygia & Lyconia sunt greges multi. Alterum mansuetum, vt sunt in Italia omnes. Legitur aliquando etiam nominatum Onagrus. Ibidem, Ad feminiones onagrus idoneus, quod è sero fit mansuetus facile, ex malfuero ferus nunquam. Cic. ad Att. lib. 6. Erat præterea cynocephalus in esulo, nec decuit onagri. Alber. lib. 6. Animalibus scribit medullam onagri curare podagras, si ea iniungatur: & eius stercorem siccatum, & cum vino bibitum, valere contra scorpionis puncturam.

Onchestus, a. um, *onchestus*. Filius fuit Neptuni, qui Onchestum ciuitatem Mycaleo promontorio, propinquam condidit, de quo suo nomine appellatur.

Onchestus, a. um, *onchestus*. Bacotix vrbis est, non procul à lacu Copatide, vbi Amphiphonum concilium cogi solet, teste Strabo. lib. 9. Condita putatur ab Onchesto heroe, Neptuni filio, & ab eo nomen accepisse.

Onesius, a. um, *onesius*. pen. corr. *onesius*. Philosophus & historicus Aeginetis: vt autem Demetrio Magnifico placet, Altyptaleus fuit, è Diogenes schola. Similitudinem quandam cum Xenophonte habere videtur. Vt enim hic cum Cyro, ita ille cum Alexandro militauit. Xenophon Cyri Padiam, Onesitrus Alexandri incunabula & originem scripsit. Similiter & verque principis sui persequitur laudes. Ithylus insuper veriusque similis. Autor Diogenes Laërtius. Fuit etiam medicus.

Onesius, a. um, *onesius*. Cyprus, seu Spartata, tempore Constantini magni scripsit de Rhetorica, De statu differentia, Præexercitationes, Declamationes, & alia. Sinias.

Oniscus, a. um, *oniscus*. Animal pilosum è vermibus terræ, & arcuatim repens, & tacto corrahenst. Latini Miliepedam, Centipedam, & Multipedam appellant. Quamquam hæ appellationes generaliores sunt, quàm oniscus: vt etiam ad Lepidopterum extendatur, quæ arcuatim non serpit, multoque minor est oniscus, sed perniciosior. Vide Plin. lib. 29. cap. vlt.

Onobazis, a. um, *onobazis*. Ciuitas inter Sacrum promontorium, & Herculeas columnas, in Bætica regione. Autor Plin. lib. 3. cap. 1. & Pompon. lib. 3.

Onobazis, a. um, *onobazis*. Vulgo *Gibraltar*, Hispaniæ Bæticæ oppidum est, teste Ptolem. lib. 2. cap. 4. in tractu Todertanorum iadem cum eo quod Ptoleus & Pomponius Onobaziam vocant.

Onobazis, a. um, *onobazis*. Apud Cumanos dicebatur mulier in adulterio deprehensa, teste Plutarcho, qui refert Cumanis in more fuisse, vt quum aliqua in adulterio deprehenderetur, in forum deductam, & saxo impostam, pectus ad omnes proponeret: deinde alio impostam per vrbem perueherentemque infamia notatam Onobazis appellabant.

Onocentaurus, a. um, *onocentaurus*. Animal monstrosus, quod à parte superiori hominis speciem habet: à parte inferiori, asini præfert imaginem: quemadmodum & Hippocentaurus hinc. antiquitas, superiori parte hominem, reliqua equum referentes. Onocentaurorum mentio est in Sacris literis apud Isaiam.

Onocrotalus, penul. product. *onocrotalus*. Latine sonat Labrum asini. Genus herbae paruo frutice, flore purpureo, asperis folijs & ramis, radice multis sanguine, cætero nigra, in locis sabulosis nascens. Hæc à Phinio lib. 2. cap. 31. numeratur inter species anethusa.

Onocrotalus, penul. product. *onocrotalus*. Aus est cygno similis, dicta quod colium in aqua mergens, spiransque, veluti rudium asini edat. *onocrotalus*. A. finos, *onocrotalus*. Crepus. Plin. lib. 10. cap. 47. Olorum similitudinem onocrotali habent.

Onomatopœia, a. um, *onomatopœia*. cum & diphthango in antepenultima, id est nominis fictio: vt Balatus ouium, Mugitus hominum. Dicta Onomatopœia, quia & *onomatopœia*. A quibusdam Nominatio dicitur, quia rei, cui nomen aut non sit, aut satis idoneum non sit, ipsi nomen effugimus, aut imitationis, aut significationis gratia. Inde sunt

Rudere, Vagire, Murmurare, Sibilare.

Ononis, penul. product. Quæ à Diofcoride, *ononis* appellatur, herba est spinosa post Ver, folio rufa, aculeatis ramis, vt tribulus. Gaudet culto solo, præcipueque in segetibus provenit, aratro inimica: vnde & *Refra bonu* vulgò appellatur, quod in opere boues sæpe sinit.

Onus, a. um, *onus*. Oppidum est Thebais iuxta Arnen, cuius incolæ Ontyrici appellantur. Stephanus.

Onus, a. um, *onus*. Vrbis celebris Aegypti: à qua vicina præfectura Onuphitis appellatur: cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 9.

Onus, oneris, Pondus, sarcina. *onus*. Ital. *Peso, carica*. Hisp. *La carga el peso*. Cicero pro lege Manil. Insula Delos, quò omnes vndique cum mercibus atque oneribus committant. Quid. 7. Met. Hic nos stupilegas asperimus agmine ligo. Grande onus exiguu formicas ore gerentes. Ponitur aliquando pro molestia. Liu. 3. bel. Pun. Exercitum se non in agrum Hirpinum, Samnitumve, ne & ipse oneri esset, sed in proxima loca sociorum Populum Romanum adductum, &c. Aliquando pro Munere, provincia, siue partibus, & officio. Cic. 6. Verr. Cur ego mas partes suscipio: tuum onus sustineo? Videtur ratio exigere vt aspiantur: quæ Varro dicit, Honoris ab honesto oneris: Honestus, quod onus sustineat Republica. Quum autem Honor, & Honoris, aspirationem habeant, & ab honore deducantur, videtur etiam Onus aspirandum, vt quod in derinatus feruatur, in primitiis feruari debeat: verum vsus hodiernus refragatur. His autem verbis in oratione pulchre adherere solet, Abicere onus, Allevare onus. Cic. pro Rosc. Amer. Hoc onus si vos aliqua ex parte allevabit, feram vt potero. Depone onus. Cic. pro Sylla, ita se gessit in tribuatu, vt onere deposito domesticis officiis, nihil postea nisi de Republica commodis cogitaret. Habere onus. Cic. 5. Verr. Ego plus oneris habeo quam qui ceteros accusant. Imponere onus. Cic. ad Ther. Nunc quum mihi ab amico officiosissimo tantum oneris imponitur: ego quoque tibi imponam pro nris in iustissimis officiis: ita tamen, vt, &c. Opprimi onere, Premi onere, Suspendere onus, Sustinere onus, & Tollere onus. Testimonia sunt inuentu facilia.

Onerosus, a. um, Quod est oneri, siue quod onerat, & granat. *onerosus*. Ital. *Grave, ponderoso*. Hisp. *Grave, molesto, pesado*. Plin. lib. 22. cap. 25. Vmitiones mouet, album purgat, capiti & stomacho onerosum. id est graue & ponderosum. Virg. 9. Aene. Euryalum tenebræ ramorum, onerosaque præda. Impediunt id est magni ponderis præda. Quid. 1. Metamorph. Imminet his aer, qui quanto citius pondere terræ, Pondere aquæ leuior, tanto est onerosior igne.

Oncro, as, Onus impono. *oncro*. Ital. *caricare*. Hisp. *carregar de algun peso*. Virg. 1. Aene. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat Accetes. Terent. in Phorm. Sed ego nunc mihi cesso, qui non humerum hunc onero pallio. Virg. 1. Georg. Sepe oleo cardi costas agitator affliti Vilibus aut onerat pomis. Transfertur etiam ad animum: vt, Onerasti me curis: id est implesti. Sic Onerare leticia, amantitatem, Onerare maledictis iniuriis: id est iniuriis afficere. Onerare pugnis, pro pugnis incutere. Onerare laudibus, vehementer laudare. Onerare promissis. Onerare mediis, Onerare rationes, id est dispendiosum esse. Onerare preceptis est mandata dare. Onerare populum, est populo nimis exactionibus grauem esse. Huius verbi compositum & contrarium est Exonerare, *exonerare*, id est deponere, quod est Onus detrachere: & per metaphoram molestia aliqua libero. Terent. Phor. Nos quoque amicos eius exonerastis metu. Transfertur etiam ad fluuios, qui idco se exonerare dicuntur, quod aquam superfluum in mare emittant.

Oneratus, & Onustus, Quæ id significant cui impositum est onus: vt Onusta frumeto naus. Cic. 3. Offici. *onustus*. Terent. in Heau. Ancillas secum adduxit plus decem Oneratas veste, atque auro. Accipiuntur aliquando pro Pleno. Plaut. in Stich. Itaque onustus pectus porto lætitia, lubentiaque idem in Atulul. cum genitrici, Atulius onustus auri. Liu. 4. bell. Maced. Partim donis, partim spe præmiorum oneratus.

Onerarius, a. um, Quod oneratur, vel onerari potest. *onerarius*. Ital. *Onario*. Hisp. *Casa perteneciente a carga, o que puede ser cargada*. Vnde Naues onerariæ, quæ à gestandis oneribus dictæ sunt, nauis sunt magnæ, & capaces, obque id reliquis tardiores: contra Aluarias, vt minores sunt, ita & celeritate, agilitateque onerariis præstant: vnde & nomen habet, ab agendi scilicet facilitate. Cic. 3. Verr. Eaque in onerariam nauem suam coniecisti curauit. Plin. Epist. 173. Sæpe minores maioribus, vel iuxta symbolis oneratis, adhaerescunt.

Onychipuncta, Gemma est ex Iaspide generibus, quæ & Iaspionyx, *onychipuncta* dicitur, nullo colore, tutilis punctis stellata: vnde & nomen accepisse videtur. Vide Plin. lib. 37. cap. 9.

Onyx, a. um, *onyx*. Nomen proprium Thebani cuiusdam, qui Aeneam secutus, à Turno fuit interfectus. Virg. 12. Aene. ille Talon, Tanaique nuci, totumque Cethegum. Tres vno congressu, & mortuum mittit Onyren. Nomen Echionium, matrisque gentis Peridiæ.

Onyx, ychis, *onyx*, masculini, vel formi. generis, frequentius tamen masculini, gemmae cuiusdam species est, humani vnguis candore referentis, interuenientibus venis quibusdam lardæ & iaspidis colorum imitantibus. Vide Plin. lib. 37. cap. 5. Est etiam Onyx marmoris genus, quod à nonnullis Onychites, ab alijs etiam Alabastris appellatur, in montibus Arabiæ præcipue nascens: postea etiam in Germania inuentum: quod ad potoria & vnguentaria vasa primum caput excauari: postea etiam lectorum pedes, & scilicet & solidæ etiam col. Annæ ex eo fieri capere. Autor est idem Plin. lib. 36. cap. 7. & 8. Ex hoc marmoris genere olim etiam pretiosissima fiebant pavimenta: quod non obscure innot Martialis lib. 3, quum ait, Calcathique tuo sub pede lueat onyx. Figuratur etiam inuentum Onyx accipi pro vasculo vnguentario ex hoc marmore excauato. Idem lib. 7. Vnguetum fuerat quod onyx modo parua gerebat. Apud Græcos *onyx* proprie Vnguem significat: cuius similitudine hoc marmoris genus, & ipsa etiam gemma nomen accepit, quod scilicet humani vnguis colorem referant. Onyx item medicis, oculi affectus est, quum pus sub cornea cunica colligitur ad similitudinem vnguis: vnde & nomen accepit. Latini etiam vnguem appellant: quod tamen nomen etiam alteri oculi affectui tribuitur à Cælio, quem *onyx* vocant Græci: quoniam scilicet in adnata membrana quiddam exerceat.

О Р Р

Oppugnare. Hisp. *Empeñar, poner presa.* [Marta. lib. 2.] Oppugneravit ad modo Claudii memsam Vix octonovis annulum, vnde exanaret. Terent. in Heaut. — num jlla oppugnerat filiam Meam me iunxit porci? [*Cepigenerat*, est soluto debito pignus recipere. Vide suolocum.]
Oppollo, as, penul. prodest. Significat occlusio. [*μολποποιος*. Ital. *Serrare*. Hispa. *Serrar*.] Lucet. lib. 6. Fluctibus adversis oppollare ostia contra. Cicero. 2. Philipp. Nisi ille se fide scilicet aberner librariæ concitasset, hūique oppollatis imperium totum compresisset.
Oppilatione. Hoc est obstructio. Vnde medici vitium præclusi iecinoris, aliorumque intus viscerum, Oppilationem vocant. [*μολπος*. Fit autem à Pila, quod columannam significat.]
Opploce, idem quod impleo. [*ἐμπλοκεῖν*. Ital. *Empire*. Hispa. *Hinchir*.] Plaut. in Rud. Sed ad prandium vxor me vocat, recedo domo, iam meas opploceas suas vaniloquentias! Item Opplere, est quasi occupare. Varro. lib. 3. de Re rust. cap. 4. Alienus odor nates opplet. Cicero. 2. de Natu. deor. Nam vetus her opino Græciam opplevit. Idem post reditum in Senatu, Mens prava oppleta cenebris & fordibus.
Opploro, as, Plorando oblando. [*καταπλорωειν*. Lib. 4. ad Herenn. At ille, Quin mihi illum datis, ac vos auribus meis opplorate desinitis]
Oppono, nis, Cōtra pono, seu ex adverso pono. [*ἀντιπροσθημι*. Ital. *Contrapone*.] Cicero. 2. de Natu. deor. Et quibus pullos non excluderunt, ita tuerunt, vt & pennis foueant, ne frigore cadantur: & si est calor, à Sole se opponant. Moles flustibus opponitur. Cicero. 1. Offici. Natura oppouit montes mari, Lucan. lib. 2. Opponere vitium virtuti, Cicero. 2. de Finib. ¶ Ponitur quādoque pro Oblicere. Cicero. pro Quint. Minx iacetur, pericula intendantur, formidines opponantur. ¶ Aliquando idem pro Deponere dicitur, hoc est contra aliud promouentem pignus ponere. Plaut. in Curc. — pono pallium, Ille suum anulum oppouit.
Oppositio, nis, Contrarietas. [*ἀντίθεσις*. Cicero. 1. de Inuent. Disparatur autem est id, quod ab aliqua re per oppositionem negationis separatur: hoc modo, Sapere, non sapere.]
Oppositiui, Contrarium. [*ἀντιπαρθετον*. Ital. *Antipartito*.]
Oppositus, huius tus, Idem quod oppositio. [*ἀντίθετος*. Gell. lib. 14. cap. 5. Quin ille paulisper, oppositus horum vocabulorum commotus, reticuisset, &c. Cicero. pro Marcel. Non domo ex cubas & custodias, sed etiam laterum nostrorum oppositis, & coruorum pollice tur.]
Opportunijs, a, um, per duplex, pab. Ob, & Portus cōpositum putatur, quod nauiganribus vtilissimū, oportissimūq; sine portus. Dicitur autē propriè Opportunum, quod nobis commodū & pro desiderio, suoque tempore obtingit. [*ὀρεον*. Ital. *Opportuno*. Hispa. *Cofa con faxon a tiempo conueniente*.] Cicero. Carlio lib. 2. Epist. Quas si satis opportunum tempore accepisti, gratissimum mihi fueris. ¶ Quādoque ponitur pro apto & idoneo. Terent. in Eunuch. Ad omnia hec magis opportuna, nec magis ex vsu tuo, nemo est. Quāquid, iungitur datiuo pro proclui, & obnoxio Plin. lib. 7. cap. 12. Feminarum sexus huic malo videtur maxime opportunus, conuersioe vulnus. Idem lib. 18. cap. 7. Opportuniora moribus corpora. hoc est procluiora ad mōrbus, & qua citius incidunt in morbum. ¶ Ediuerso, Importunum esse, & Importunum fieri dicimus, quia sunt, hūntre præter rationem loci sue temporis, aut personarum. Virg. de aubus, qua quum noctu tantum volare soleant, ide apparent, — importunūq; volucres Signa dabant. Propterea Importunum hominē dicimus procacem, atque molestum, inquietum, nullamque temporis, loci, aut personæ rationem habentem. Vide loco suo.]
Opportune, aduectium. Dicimus autem Opportune acciderē, [*ἐκ θεοῦ, ἐκ Ναι*. Ital. *A tempo e luogo*. Hispa. *Con faxon a tiempo*.] quod pro desiderio nostro accidit, siue quod accidit in loco & tempore. Terent. in Andr. Opportunē hic fit mihi obuiam.
Oppportunitas, Pro commoditate, pro ratione loci, temporis, & personarum. [*ὀρεον*. Ital. *Opportunità*. Hispa. *Faxon con tiempo*.] Cicero. 3. de Finib. Et quemadmodum opportunitas (sic enim appellemus *ὀρεον*) non fit maior prodictione temporis, &c. ¶ Ponitur quādoque Opportunus pro faciliore. Plin. Epist. 24. Tranquilla stomachum multa sollicitat, vicinitas vrbis, opportunitas viz, &c. ¶ Quādoque pro relictate. Cicero. de Amicit. Tales igitur inter viros amicitia tantas opportunitates habet, quas vix quod dicere Opportunitate bona adducit, id est in tempore. Plaut. in Epid. Optima opportunitate amo auenientis.
Opprimo, is, penult. Eneco, siue petruco: habetque in se maiorem vim quam Extinguo. [*σφινγειν, επιβαλετω, καταναλωτω*. Ital. *Opprimere, perturbare, incidere*. Hisp. *oprimir, matar*.] Cicero. in Lelio, Quamobrem primum danda est opera, ne qua amicorum dissidia fiant. Sin aliquid tale euenerit, vi extinctæ potius amicitia, quam oppressæ videantur, quasi quod extinguitur, possit renouari: quod opprimitur, non queat fieri: quod extinguendo mora quædam, in opprimendo celeritas significetur. ¶ Interdum Opprimere, ponitur pro continere, seu claudere. [*κρατερω*. Plaut. in Afin. Os opprimo. ¶ Interdum pro conuincere, seu compechēre. Ibidem. Iam saxo ipsum hominem manifesto opprimas. ¶ Interdum pro violare. [*βιαζω*.] ut, Oppressit virginem. ¶ Interdum pro premendo gravare. [*πιεζει*.] Cicero, Qui homini tot miseris, calamitatibusque oppresso subiunget, ¶ Interdum pro preuenire, occupare. [*προλαμβάνω*.] Cicero Callio. Puto te iam suppedire, quum hæc tertia iam apud ista antè te oppressit, quàm tu sededam, aut literas. ¶ Ponitur quādoque pro suppressimē, celare, tacere. Cicero. pro Rose Amer. Est quiddam quod occultatur, quod quo studiosius ab ipsi opprimitur, & absconditur, eo magis eminet & apparere. ¶ Interdum pro confringere. [*συντρίβω*.]
Oppressiua, *καταναλωτική, καταπραυντική*, Constrictio cuius diminutiuum est Oppressiuncula. Plaut. Molles morsu culæ, papillarum horridularum oppressi uincula.
Opprobrium, briij, ex Ob, & Probium, significat infamiam, dedecus, quasi obiectum probum. [*δοξασμα*. Ital. *Opprobrio, vituperio, infamia, vergogna*. Hisp. *El deshulla, vergüenza*.] Cicero. in Sallust. Quom omnibus maiebat familiarum opprobrio esset. Horat. 1. Epist. 9. Sic ego maioris fugiens opprobria culpæ, &c. Idem 1. Carm. Odv 16. dum mihi Fias recantis amica opprobrii is.
Opprobrio, as, Opprobrio do, obicio. [*διδωμι*. Ital. *Villaneggiare, vituperare*. Hisp. *Deshullar*.] Gell. lib. 1. cap. 1. Idem, Cato M. Celso Tribuno ple-

Ordinar, ponere ex ordina. Vide & Ordinarum dicimus, inquit Budrus, re-
d. atque ordine constitutum. Liv. 9. belli Punici, Scipio posteaquam in
Siciliam venit, voluntarios milites ordinavit, centuravitque. Horat.
Epod. 17. in quomodo superbus ordinavit agmina Myforti. Idem 4. Carm.
11. quod ex hac Luce Meceenas meus affluens. Ordinar annos. Cur-
tius, Forstā dij fata ita ordinaverunt. Ordinare locum vitibus, Colum.
lib. 4. cap. 3. Partes orationis ordinare, Cicero. 1. de Invent. Ordinare Rei
publice statum. Sueton. in Jul. Cef. cap. 40. Conventus hinc ad ordinan-
dum Reipublice statum.

Ordinatus, a. um, participium. *Ordinatus, inquit Budrus.* Liv. 4. bell. Punici, Vt ve-
terum militum verba audiret, quā multarum rerum ipse ignarus ef-
set, ex comparatione tam ordinatæ disciplinæ animaduertit.

Ordinatus, adverbium. *Ordinatus, inquit Budrus.* Ad Heren. 4. Quæ si sequemur, ac-
curē & citō reperiemus. *Ordinatus, inquit Budrus.* Ordinate disponemus.

Ordinatum, aliud adverbium. Celsus 2. bell. Gall. Ita fastigiaro, atque ordi-
natim strueto, &c. Brutus ad Ciceronem, ille enim ite passim, ego ordi-
natim; quacunque sit, ergastula soluit.

Ordinatio, onis, verbale. *Ordinatio, inquit Budrus.* Colum. lib. 11. cap. 3. Vt ordi-
natio constituta consideretur. Plin. Epist. 205. Quam certius devixit
nostræ ordinatione aliquid audieris. *Ordinatio, pro administratione*
provinciæ. Sueton. in Neron. cap. 40. Spondederunt tamen quidam de-
stituto ei ordinationem Orientis: nonnulli nominatim regnum Hiero-
solymorum.

Ordinator, oris, agens. *Ordinator, inquit Budrus.* Senec. epist. 110. In his opus est illi
alieno consilio, quomodo medico, quomodo navis gubernatori, quo-
modo advocato & litis ordinatori. *Hinc enim fit compositum* Prætor-
dino, ante ordinem.

Ordovices, Populi fuerunt Britannia insula arduis montibus pro-
ximis: apud quos (vt Tacitus scribit lib. 12.) Hostorius dux Romanus
Caratacum regem viuum cepit, Romanique misit.

Orea, x, ab ore fit, & significat frantum, dictūque quod ori inferatur.
(*inquit Budrus.*) Ital. *Freno, mofo.* Hispan. *Frenio.* Titinius in Seneca, Et si tacebit,
tantum gaudebit sibi permitti ore. Trebellius pro se apud populum,
Equo qui mihi sub feminibus oculis erat, oreas detraho, inspectante
L. Stertino. Autor Festus. Aurea verò dicuntur illæ habenarum par-
tes, quæ circa aures relegantur.

Oreades, id est, in ore. Montium Nymphæ. Nam *Oræ* Græcis mon-
tem significat. Virg. 1. Aeneid. Excetor Diana choros, quam mille securæ
Hinc atque hinc glomerant Oreades.

Oreæ, s, pars Tauri montis, in Caspium mare vergēs. Plin. lib. 5. ca. 29.
Oreon, pen. prod. *Oreon, inquit Budrus.* Tertia species polygoni, teste Plinio lib. 17. ca. 12,
tenax haridini similis, no caule, densis geniculis, & in se fractis, foliis
piceis. Nascitur in montibus: unde nomen accepit.

Oreoselinum, id est, in ore. Montanum apium, cuius folis, radice tenui, se-
minio antheris minutorum tamen. Plin. lib. 20. cap. 11. Quattum genus ex
eodem faciunt aliqui Oreoselinum, palmum alto frutice ac recto, semi-
ne cumino simile, vrinæ & menstrui efficac. Latini Apium montanum
vocant: Græci etiam *πρωσέλιον* *ἀπύιον*, hoc est petroselinum agreste.

Oreæ, s, id est, in ore. Vnus ex canibus Aclionis, ita dictus
quia *ὄρεα* *ἀπύιον*, quasi in montibus educatus. Ovid. 3. Meta. Prima
Melanchrites in tergo vulnera fecit. Proxima Theridamas, Oreli-
trophus hæret in armo.

Oreæ, s, id est, in ore. Agamemnonis, & Clytemnestræ filius, sic appellatur
ob ferinam atque agrestem, & quasi montanum naturamque sorori Ele-
ctra necem parari ab Aegiltho, qui patræ Agamemnonis interfecerat,
matremque conspuerant, prævidens ipsū per paedagogum in Pho-
cidem clām ablegat ad Scrophium Phocensium principem, qui Agamem-
nonis sororem duxerat. Illic 11 annos demoratus, cum paedagogo
suo Argos redituri sub specie hospitum Phocensium, quos Scrophius
miserat, vt Oreolis obitum nuntiarent, inermis ad Clytemnestram
eandem cum Aegiltho adultero conscia Electra in vltionem patris oc-
cidit, vt scribit Sophocles in Electra, & Euripides in Oreste. Deinde
Pyrrhum quoque Magareti sacerdotis ope in Apollinis templo inter-
fecit, eo quod Hermionem Menelai filiam sibi prius desponsatam rap-
uisset. Propter quæ scelera agitur est furis, quibus non ante pur-
gari potuit quā ad aram Dianæ Taurice, illuc à Pylade perductus,
perpetrata facinora expiauerit. Vide supra in dictione *ΠΗΛΕΙ-
ΔΗΣ*. Amicum habuit Pyladem, perperum omnium suarū profectio-
num comitem, periculorumque omnium socium, cum quo tam sanctæ
amicitiæ coluit, vt alter pro altero mori non recusaret. Cic. de Amic.
Qui clamores tota cauea nuper in hospitis & amici mei Paucij fuerit
nova fabula, quam ignorante rege vter eorum esset Orestes, Pylates
Orestem se esse diceret, vt pro illo neceretur, Orestes autem, ita vt erat,
Orestem se esse perseueraret.

Orestes, id est, in ore. Regiuncula Macedoniz, in eo tractu qui mari Adriati-
co imminet, cuius populi dicuntur Orestæ, Amacinis finitimi: quorum
meminit Plinius lib. 4. cap. 10.

Oretæ, id est, in ore. Gens Indica, secundum Strabonē lib. 15. post Arhim
amnem Ananorum, quos Plinius lib. 6. ait, non Indorum, sed propria
vlt lingua. Luca. lib. 3. Tum furor extremos mouit Romanus Oretas.
Oretensis, *inquit Budrus.* Itali. *Sino alla bocca.* Hispan. *Stafa à la boca.* Gel-
lius. Cuius samium oretensis imprudens iocane, tanquam inest
oleum, affert.

Oretæ, id est, in ore. Dicitur est Liber pater, à montibus, in quibus ei
sacra facienda solebant. Festus.

Orexis, id est, in ore. Græce, Latine appetitus, seu eluritus dicitur, ab *ὄρεξις*,
quod est appeto Iuven. Satyr. 6. de quo sextarius alter. Ducitur ante
cibum rabidā facturus orexis, *Idem Satyr. 11.* hinc surgit orexis,
hinc stomacho bilis.

Organum, ni, pen. cor. *Organum, inquit Budrus.* Ital. *Organo.* Instrumento general-
mente. Idem est quod Latine instrumentum. Cic. lib. 1. Epist. ad Bru-
tum, *Organum* enim mel erat Senatus: id iam est dissolutum. *Per ex-*
cellentiam tamen peculiariter Organa dicuntur, quævis multicoium
instrumenta. Quintil. lib. 9. ca. 4. Natura ducitur ad modos neque enim
alter eueniret, vt illi quæque organorum soni, quanquam verba non
exprimunt, in alios tamen atque alios motus ducerent auditorem.

Iuuenal. præteritis Organa semper. In manibus, densi radiant æ-
ludine tota. Sardonyches, scilicet numerantur pedine chordæ. *Ar-*
chitectorum quoque instrumenta quædam Organa appellantur. Vi-
truvius lib. 10. cap. 1. Inter machinas & organa id videtur esse discer-
men, quod machinæ pluribus operibus in maiores coguntur effectus,
vt ballistæ, torcularumque prela. Organa autem, vnius operæ prudenti
tractu perficiunt, quod propositum est: vt scorpionis, & ani socyclo-
rum versationes. *Apud Colum. lib. 5.* sumitur pro instrumentum ad me-
tendum apro, vbi ait, Sic compositum organum quum in sulcum de-
missum est, litrem domini & conductoris sine iniuria deducit.

Organarij, Organorū fabricatores, *Organarij, inquit Budrus.* Firmi. lib. 1. Mercur-
ius cū Venere in sexto ab horoscopo facit organarios, & myropolas.

Organicus, a. um, id est, in ore. vt Saltus organicus Heliconis, Lucr. lib. 3.
Organicæ, adverbium. *Organicæ, inquit Budrus.* Organice moueri, & Mechanice, apud
Vitruvium, pro eo quod est Per machinas & per organa, teste Budrus.

Organici, organicozum, Quæ musicis organis canunt. Lucr. lib. 2. æquē
Ac musæ mele, per chordas organici quæ Mobilibus digitis ex-
pergescunt figurant.

Oria, s, id est, in ore. Neutri generis & pluralis numeri, apud
Græcos, teste Scruio, primū dicta fuerunt quævis sacra. *¶* Erat enim
Orgiorum appellatio generalis, quemadmodum apud Latinos Cere-
moniarum. Postea tamen abusu facti est vt peculiariter hoc nomi-
ne Liberi patri sacra nominarentur. *¶* *ὄρια* *ἑρῶς*, hoc est à surore, vt
quidā putant, quod hæc præcipue sacra à mulieribus surore correpsit
celebraretur: vt *ὄρια* *ἑρῶς*, hoc est à montibus in quibus potissimum
hæc sacra fiebant. In nouabantur autē tertio quoque anno: nec Tri-
terica dicta sunt, id est triennialia. Virg. 4. Aeneid. vbi auditio stimulant
triterica Baccho Orgia.

Orgya, id est, in ore. Mensuræ genus, sex continens pedes, siue vtriusque manus
extensionem, quam Vltani Latini appellant. Gaza mensuram vertic
quatuor cubitorum.

Oria, x, Naui piscatoria Plautus in Ruden. Mea opera, labore, & rete, &
oria. Idem, Malo hūc alligari ad oriam vt semper piscetur, etsi sit tem-
pestas maxima. Apud Nonium tamen, à quo hæc desumpta sunt, Ho-
ria legitur, prima vocali aspirata: quemadmodum etiam vtriusque
legitur apud Plautum.

Oribasius, id est, in ore. Sardianus, Iuliani principis fuit familiaris, à
quo & Quæstor Constantinopolitanus factus est. Scripsit libros medi-
cinæ 12 x 11 ad Iulianum: & eorum epitomen libris nouē ad Eusta-
chium filium. Præterea de regno, & de affectibus. Hæc Suidas. Eupapius
verò Græcus autor in eo libro quoni de Sophistarum vicis cōscripsit,
eius vitam pluribus persequitur. Oribasius, ait, Pergamenus genere, in
eloquentia pariter & medicina profectus, Iulianoque propterea vt medi-
cus fuit accessit. Inuidia deinde succedentium principum, bonis pri-
uatus, ac in exilium ad Barbaros missus, animus philosophi semper
in calamitate retinuit. Tanta apud eas nationes gratia, & opinione ob
doctrinam & medicinæ experimenta perseueravit, vt pro Deo penē co-
laretur. Hæc ille.

Orichalcum, id est, in ore. Ital. *Oricalco, ottano.* Hispan. *Laton Ma-*
risco. Metallus genus est, accedens ad colorem antiquo olim maximo
in pretio habebatur. Vulgo hodie Gallorum lingua vocatur *Orinum*,
ita dictum *ὄρια* *ἑρῶς* *χαλκός*, quasi *ὄρια* *ἑρῶς*, hoc est æs mon-
tanum: nascitur enim in montibus. Cic. 3. Offic. Siquis aurum vendēs,
orichalcum se putet vendere, indicatæ illi bonus vir id aurum esse?
¶ Sunt qui Aurichalcum scribant, dicique putēs, quasi aurum æs: quo-
rum opinioni refragatur primæ syllabæ quantitas, quæ vbiq; corri-
pitur. Statius. 1. Theb. Emicat effigies, & sparsa orichalca resident.

Oreia, s, id est, in ore. Cuius Epici, à Colebis condita, in
consensibus Macedoniz, teste Plinio lib. 3. cap. 23, iuxta quam nascitur
terebinthus, nigrum lignum habens & solidum in buxi speciem. Vnde
Oreia terebinthus, apud Virgilium 10. Aeneid. aut quale per artem
Inclusum buxo, aut Oreia terebintho. Lucet ebur. De hæc & Lucr.
lib. 3. Tūc qui Dardaniam tenet Oreion, & vagus altis Dispersus syl-
uis Athamas, &c. Hæc quondam insula quom esset, continens insula
est. Plin. lib. 2. cap. 86. Epidaurus & Oreium insula esse desinunt.

Oricularius, pro Auriculario subinde apud Celsum legitur, ea ratione
quia Coliculus & Colis pro Cauliculo, & Caulē dicuntur: & Codex, pro
Caudex, vt ait Budrus.

Orients, Vide O r i o x.

Orificium, scilicet, Introitus, & veluti ostium vniuersi usque rei. *¶* Vnde
duo ventriculi orificia esse dicimus: vnum superius, acutissimo tactus
sensu præditum, quod œsophago adherens, cibo aditum præbet: Alter-
um inferius, superiori multo angustius, quod Græci *πυλῶς*, hoc est
Janitorem appellant: propterea quod veluti custodis officio fungatur,
ciboque non nisi propē cocto excussoque, exitum permittat.

Organum, ni, pen. cor. *Organum, inquit Budrus.* Ital. *Organo.* [Dioscoridi
herba est, siue fruticulus, tam folio, quā ramis sylvestri serpyllō si-
milis, comante supra cacumen umbella, in qua flores ex albo purpurei,
odore incundo præditi emicant. Quatuor autem origam commemor-
antur genera, Heraclæotica, Onitis, Tragoriganum, & sylvestre. Pri-
mum ab Heraclæa Pontica dictum est, circa quā copiosissime nascitur.
Secundum ab asinis, qui eius pabulo maxime delectantur. Tertium ab
hircis, qui præcipue illud appetunt. Quartum, quod sine cultura &
sua sponte proueniat. Diftum autem putatur Organum quod monti-
bus gaudet. Vide Plinium lib. 10. cap. 17.

Ori, s, id est, in ore. penul. cor. *Ori, inquit Budrus.* (qui & Adamantius dictus est) Scriptor
Ecclesiasticus fuit, qui tempore Philippī primi Christiani Imper-
ris, fidem Evangelicam & scripsit, & vixit vixit non parum illū. *¶* In-
cidit tamē in aliquot errores ab Ecclesia damnatos, quos tamē non-
nulli suspicantur ab amelis, eius libris fuisse inspersos. Hic adhuc ado-
lescens seruido quodā zelo (sed non secundū scientiam, inquit Erasmus)
vt liberius & citra pudicitie periculum Evangelicæ professioni posset
incumbere, seipsum castravit.

Ori, s, id est, in ore. pen. produ. ginis, à verbo Orior, ortus, dicitur de genere, princi-
pio, initio, causa, ortu, stirpe, semine, siue fonte alicuius. *¶* *ὄρις*, Ital. *hæc,*
Origine, principio. Hispan. *Origen, principio, comitengo.* Plin. lib. 10. cap. 37.

Multi

maus ciuitatis suæ vir. Idem pro Quintio, & fundo ornatisimo delectus, ignominis omnibus appetitus.
Ornatus, rus. Cultus, quo quis ornatur. *Ornatus* Ital. Ornamento. Hisp. *Ornato*. Unde dicimus, Ornatum regium. Plinius libro 8. cap. 42. Neminem hic alium quam Alexandrum regio intratus ornatu, recepit in sedem alios passim reiciens. Plaut. in Casina, quid agis cum marce? mi vir, unde ornatus hoc. Aduensis: Cic. i. Offic. Declaratur autem studium bellicæ gloriæ, quod status quoque videmus ornatu ferè militari. Idem in Oratore, Afferunt hæc quasi lumina magnum ornatum orationi.

Ornatus, ornati. Terent. in Andria, interea introire neminē Video, exire neminem, matronam nullam, in adibus. Nihil ornati, nihil tumultu. Ornate, aduerbiū, Recte, proprie, eleganter, & dispositè. *Ornate* Ital. Ornato. vt, Ornate dicere, proprium est eloquentis, vt ait Quintilianus in Proemio lib. 8. Cic. i. de Finib. Res verò bonas verbis electis grauius ornateque distat quis non legat. Idem 4. Acad. Illis similia, sed opinor expleta verbius & ornatus.

Ornamentum, ii. Ornatus, apparatus. *Ornamentum* Ital. Ornamento. Hisp. *El ornato*. Cato de Re rust. cap. 10. Ornamenta bubus sex. Sumitur aliquando pro honore, siue dignitate. Cic. Licinio, Suscepitque mihi perpetuam propagationem pro omnibus ornamentis tuis, id est honoribus. Ponitur etiam pro beneficio honorifico. Cic. ad Cranium, Quæcumque me ornamenta in te proficiunt, elaborabo vt omnes intelligant, &c. Ornamento esse idem est quod Decorare, ornare. Cic. 6. Verr. Domus erat non domino magis ornamento, quam ciuitati. Sic pro Roscio Amer.

Ornus, Arbor est procera, cruidice reser, laci cortice, quam Columella lib. de Arboribus, cap. 16, Syluestrem fraxinum esse dicit. A Gallis teste Ruellio, vulgo *Fetia campestris* appellatur.

Oro, ras, precor, vel peroro. *Oro* Ital. *Preco, orare*. Hisp. *Ogar, orar*. Jæ in hac significatione sepe habet duos accusatos. Terent. in Andria, Quod ego pro hanc dextrâ oro, & genium tuum, pæque tuam fidem te obsecro, ne abs te hanc segeges. Idem in Eunuch. Vnum vos oro, vt me in vestrum gregem recipiatis. Interdum etiam ponitur absolutè. Cic. pro Quintio, Oro, atque obsecrat vt multis iniuriis iactatam atque aggratam aequitatem, in hoc tandem loco consistere & confirmari periamini. Cic. ad Cranium, Quamobrem & te peto, vel potius & omnibus precibus oro & obsecro, vt in tuis maximis curis aliquod impetritis temporis huius quoque cogitationi. Interdum est Agere, dicere, & tunc solo accusatum contentum est. Terent. in Phor. Seruum hominem causam orare leges non sinunt. Plin. libro 7. cap. 17. Legatus quoque, qui Rhodiorum causam in Senatu magna cum admiratione orauerat, in limine curiæ protinus expulsiuit progredi volens. Composita huius verbi sunt, Adoro, Exoro, quod est Orando impetro. Unde Orator dicitur dum orat: Exorator, quum impetrat. Terent. in Prolog. Hecyr. Orator ad vos venio, habitu scenico, finite exorator vt sem. Exoratus, dicitur à quo quid impetratum est. Decoro, & Peroro, significant Orationem concludo. Vide suis locis.

Orans, participium *Orans*, *Orans* Ital. *Orante*. Virgil. 9. Aeneid. & sic effectus ad vnam Proclyte, summamque haut de gurgite lymphas. Multa deos orans, onerataque æthere votis. Idem 4. Aeneid. Talibus orantem dictis, arisque reuerentem. Audit omni potens.

Oratus, a, um, aliud participium *Oratus*, *Oratus* Ital. *Orato*. Horat. i. Epist. 13. Oratus multa prece nunc porce. Idem 2. Serm. Satyr. 3. Quare per diuos orator utique penates. Tu cæne ne minuas, &c.

Oratum, ii. Quod oramus. *Oratum* Ital. *Orato*. Terentius in Hecyra, Sed quom oratus remissus, nequo quid lacrum miser. Ibidem, Ne orata nostra nequeat diutius celare.

Oratus, rus, id est Precatio, rogatio. *Oratus* Ital. *Orato*. Cic. pro Flacco, An etiam scripsi oratu tuo?

Oratio, onis, Omnis locutio. *Oratio* Ital. *Oratio*. Cicero in Bruto, Quæquam omnis locutio oratio est, tamen vni oratoris locutio hoc proprio signat nomine est. Idem 2. de Orat. Illa quæ à bona poetâ dicta est flexa nimis, atque regina rerū oratio. Operationem compendi facere, dixit Plautus in Most. id est paucis agere, paucis verbis dicere. Orationem sibi parat, est cogitare quid dicturi simus. Orationem etiam est ipsius oratoris ratio, & argumentorum arte dispositio enumeratio: quæ quid omni ex parte perfecta est, habetque numeros, figuras, & affectus: quales sunt Orationes Ciceronis.

Oratiuncula, diminutiuum. *Oratiuncula* Ital. *Oratiuncula*. Cic. de Clar. Orat. Indicant enim oratiunculae, cum historia quædam Græca, scripta dulcissimè, idē 1. de Nat. deor. De quib? in illa aureola oratiuncula dicit Lælius.

Oratores, Causarum actores dicti, quos Græci *prophetæ* vocant. Quauis apud Latinos Orator à Rhetore separatur, quod Orator sit qui in iudiciis vel concionibus causas agit: Rhetor, qui Rhetoricen proficitur. Item Oratores, *prophetæ*, *prophetæ* Ital. *Oratores*. Legati vocantur, quod Principis aut reipublicæ mandata peragant. Virgil. lib. 1. Aeneid. Centum oratores prima de gente Latina. Ite placet. Ouid. 1. Metam. Mitor & Iliæ eas audax orator ad arces. Item quicumque aliquid rogat, Orator dici potest. Orator sic à Cicerone definitur, Orator est vir bonus, dicendi peritus, qui in causis publicis & privatis plena & perfecta virtute eloquentia. Caneus & volubilis orator. Cic. de Claris Orat. Iuuen. satyr. 1. te consule, dicit tibi quis sis. Orator vchemens, an Curtius, &c. Orator etiam dicitur quidam Ciceronis liber, in quo instituitur futurus orator. Cic. ad Trebonium lib. 15. Oratorem meum (sic enim intepsi) Sabino tuo commendauit.

Oratorius, a, um, adiect. Quod ad oratorem pertinet, *Oratorius* Ital. *Oratorio*. vt Oratoria precepta. Cic. i. de Orat. Sic illam orationem dilectam sibi oratorum, fortem, & virilem, non video. Ornatus oratorius, Quintil. lib. 3. cap. 1. Vyanitas oratoria. Idem lib. 6. cap. 2.

Oratorid, aduerbiū, Id est oratoris more, hoc est ornate & eleganter. *Oratorid* Ital. *Oratorio*. Cic. in Ora. Nihil est enim aliud, Brute, pulchre & oratorid dicere, nisi optime sententiis, verbisque lectissimis dicere.

Oratrix, apud Quintilianum lib. 2. cap. 15, legitur.

ORATI, s, Plinio, *Orati* Straboni, Flauio est Carmaniz in confinio

Perfidis, cuius meminerunt Ptolemus lib. 6. cap. 3. Plin. lib. 6. ca. 23, & Strabo libro 15.

OROBANCH, *Orobanch* Ital. *Orobanch*. Cauliculus est sine foliis, altitudine sesquipedali, subrens, flore subalido in luteum vergente. Nomen accepit à stranguulari, quod cruum, & cicer (nam in hisce leguminibus ferè nascitur) circunligando præfocivnde etiam à Latinis Eruangina dicitur, voce Græca ad verbum reddita. Quidam etiam Cynomorion, à canini gentis talis similitudine appellauerunt. Vide Plinium lib. 22. cap. 13.

OROBATIS, *Orobatis* Ital. *Orobatis*. Vrbis mediterranea Perfidis. Ptole. lib. 9. cap. 4. Orobatis, a, um, huius generis, minoribus constans guttis. teste Plinio lib. 12. cap. 14, ab erui similitudine ita dictum: quoniam in vulgari Plinij exemplaribus Arabiam corruptè legimus pro Orobatis: quod etiam annotavit Hermolaus.

Orobatis, *Orobatis* Ital. *Orobatis*. Chrysocollæ facilius genus, lutea herba, & alumine tiliis tinctum. Rationem conficiendi vide apud Plinium lib. 3. ca. 5.

OROBIS, *Orobis* Ital. *Orobis*. Parturitionem rex, à quo Crassus captus fuit, & oculus. Vide Plutarchum in Crasso. Est & Orobis Tusi cuiusdam nomen apud Virgil. 10. Aen. qui Aeneæ arma sequutus, à Mezentio fuit interfectus.

OROBIS, *Orobis* Ital. *Orobis*. Vir Persæ & Sardium pfectus, qui Polyeratem Samiorum tyrannum dolo captum insulpedi. Hic postea iussu Darij & opera, astutæ Bagvi Sardibus traditus est, vt scribit Herodotus lib. 3.

OROBIS, *Orobis* Ital. *Orobis*. Pomonio libro 2. fluvij nomen est, qui diuidit Syriam ab Antiochia. Est & nomen montis, inter quem & Otorum fluvium vrbis Antiochia posita est.

Orontes, a, um, *Orontes* Ital. *Orontes*. Propertius lib. 1. Aut quod Orontes erines perfundere myrica.

ORONTES, *Orontes* Ital. *Orontes*. Vir Troianus, qui Troia capta, cum Aenea in Italiam nauigans naufragium fecit, vt scribit Virgilius lib. 1. Aeneid. Vnam, quæ Lycios, fidemque vehabat Orontem.

ORONTES, *Orontes* Ital. *Orontes*. Stephano, Oppidū in Attica, in confinio Boeotiae. Plinius lib. 4. cap. 7. Est & alia eiusdem nominis ciuitas in Macedonia, patria Seleuci Nicatoris. Item alia in Euboea, Apollinis templo clarissima. Rufus alia in Syria, nō procul ab Amphipoliā Nicatoris condita, aut certe insinurata, & à nomine patris suæ ita appellata. Sunt & alia nonnulla, quæ enumerantur à Stephano.

Oropygium, vide in dictione *OROPYGIUM*.

Orphanus, *Orphanus* Ital. *Orphanus*. Hisp. *Huerfano*. Qui caret patre, prædictoque paterno. Pupillus, qui caret patre, sed non præsidio paterno, quum tutore iuuetur.

ORPHEUS, *Orpheus* Ital. *Orpheus*. seu vates genere Thrac, Calliopes & Apollinis filius, quorū à Mercurio, siue vt alij habent, à patre Apolline lyram accepisse ferunt, & quæcantum valuisse, vt illius cantu sylvas & saxa mouerit, fluminum cursum prohibuerit, feracemque mitoros reddidit. Eurydicen uxorem habuit, quæ Aristum vim sibi inferre volentem fugiens, à serpente occisa est: ob cuius mortem Orpheus maximè contristatus, accepta lyra, ad inferos descendit, vbi sic cantu à Proserpina uxorem Eurydicen recepit. Sed quum eandem non seruata lege à Proserpina sibi imposta, rursum amississet, cohibere vitam agere statuit, quumque iam multas nuptias reiecerit, aliisque insuper à mulierum consortio detereretur, atque in puerorum amores pelliceretur, à Mænadibus inter Bacchi sacrificia iuxta Hebrum fluvium occisus & dissepuit: cuius membra passim per agros sparsa Mæse collegunt, dederuntque ea sepultura: lyra vero & caput in Hebrū deicta, ad Lesbou insulam delata sunt, vbi caput ab incolis sepultura mandatum est, lyra autem in caelum assumpta. Virgil. Aeglo. 4. Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus, &c. Alij Orpheum Ciconum regem, Oeagri (à quo Oeagrius appellatur) & Polyhymnia filium fuisse dicunt, atque cum Argonautis in Colchos nauigasse: de quoque assumptum, quod iuxta veterem Chironis, Sienens præteriti nō poterant nisi præfente Orpheo. Sūt qui duos Orpheus fuisse dicant, quorum alterum Colchos nauigasse perhibent.

Orpheus, *Orpheus* Ital. *Orpheus*. Denominatiuum est: vt Orpheia cithara. Martial. lib. 1. Quæque in Orpheo Rhodope spectasse theatro dicitur, exhibuit Cæsar aena tibi.

ORPHNEUS, *Orphneus* Ital. *Orphneus*. apud Claudianum lib. 1. de Rap. Profer. vnus est ex equis Plutonis, à tenebris nomen habens: Orphneus exude micans, Aethonque sagitta. Ocyor, & Sygij sublimis gloria Nyctæus. Arcton, Disique nota signatus Alastor.

ORPHNEA, *Orphneia* Ital. *Orphneia*. Oppidum in Occidentali tractu Britannia, teste Ptolemaio lib. 2. cap. 3.

ORSILOCHYS, *Orsilochys* Ital. *Orsilochys*. Filius fuit Idomenei. Hic patrem secutus ad expeditionem Troianam, quum per totum bellum ex voto omnia successissent, in exitu rei nō insensitum, dum oblatet totis viribus ne ex præda capti illi fors debita daretur Vlysi, ab eo occisus est.

Orsis, orsa, orsum, Orsum, orsi, Orsus, us, nomen verbale, vide *ORSIOR*.

ORTHUM CARMEN, *Orthum Carmen* Ital. *Orthum Carmen*. Genus est modulationis musicae, quod Arionem cecisse refert Hero. lib. 1. priusquam se in mare præcipitaret: sic forte dictum, quod vius carminis numeri quàm altissima & intentissima voce ferrentur. *Orthum* enim Græci dicunt quod arduum est, & quàm altissime eleuatum. Gellius lib. 16. ca. 19. Scantque in summa puppis foto, carmen quod Orthum dicitur, subalidissima voce cantabit.

ORTHOCORYNANTES, *Orthocorynantes* Ital. *Orthocorynantes*. Populi sunt Medis & Hyrcanis finitimi, quorum meminit Herodotus lib. 3.

Orthodoxus, *Orthodoxus* Ital. *Orthodoxus*. Hæmo recte opinionis, siue sententia, aut siue. *Orthodoxus* enim gloriā, & eximiationem, siue opinionem & sententiam significat.

Orthodoxia, *Orthodoxia* Ital. *Orthodoxia*. Recta opinio.

Orthogonius, pen. prod. *Orthogonius* Ital. *Orthogonius*. Rectus angulus qui ex veraque parte æqualis est.

Orthogonius, adiectiuum. Quod rectis angulis constat, & omnium partium æqualitatem habet. Colum. lib. 5. cap. 2. Orthogonius ager.

Orthographia, *Orthographia* Ital. *Orthographia*. Recta scriptura, vel pictura. Quint. lib. 1. cap. 7. Quod Græci Orthographiam vocant, nos Recte scribendi scientiam nominamus.

Ortho-

Orthomastica, Roma dicitur, ab effigie mammarum. Plin. lib. 15. ca. 14. Orthominum, (inquit Calepinus Perotum fecutus) est lini genus quod fit è panicula palustris arundinis. Sed uterque lapsus est virio corrupti exemplaris. Nam apud Plinium lib. 19. cap. 1. ex quo loco Perotus ea quæ de lini generibus conscripsit, est mutuatus, legitur Orthomenium linum. Quod ideo admonere visum est, ne quid temere videamus referuisse.

Orthoeopia, ὀρθοειδής. Est recta locutio, & emendata cum vocis suauitate prolato. Apud Græcos enim ὀρθοειδής, est rectè & propriè loquor.

Orthopnea, vide O R T H O P N O I C I.

Orthopnoici, ὀρθοπνοῖς, Asthmatici dicuntur, qui tam anhelitus difficultatem habent, ut nisi recta ceruice stent, spirare non possint. Orthopnea, ὀρθοπνοία, ipsa passio. ὀρθο enim rectum, πνοή spiro. Est enim circa fauces malum, quod apud Græcos aliud atque aliud nomen habet, prout se magis, minùque intendit: omne tamen in spirandi difficultate cõstitit. Sic difficultas hæc diu modica est, ὀρθοπνοία Græcè dicitur: quòd vehementior, & spirare æges sine anhelatione non potest, ἀσθμα vocatur quum accessit id quoque, ut spirare non possit, nisi recta ceruice spiritus trahatur, ἀσθμα appellatur. Ab his Dyspnoici, Asthmatici, Orthopnoici: Latinis verò vno vocabulo, Suffricti dicuntur. Vide Celsum lib. 4. cap. 4.

O R T H O S I A, ὀρθοσία, Oppidum est in ea parte Syriæ quæ Libano monti subiaceat: cuius meminit Plinius lib. 5. cap. 20.

Orthostasis, ὀρθοστάσις, Liburnix verbs Ptole. lib. 2. cap. 15. postes vocari ianuas, eoquod arrecti stent, non iaceant transuersi, quemadmodum limina. Alibi. cap. 16. Arrectaria tigna vocat, teste Budæo.

Orthoragoriscus, ὀρθοραγορίσκος, Latine Aper, siue porcus, piscis in Aura fluuij Laconici, qui vocalis esse perhibetur. Vide Plinium lib. 32. cap. 2. Sed & portelli Ladantes, & adhuc subgenum, ita nominantur apud Laedæmones, inquit Athenæus, ὀρθοραγορίσκος, quoniam maturis temporibus venales circumferantur.

O R T H I S P E R I T O M, ὀρθισπερίτομος, In Africa fuerunt inter duas Syrtis, Portum fabulis plurimum celebrati, quum reuera nihil ferat præter oleastrum. Vide supra in dictione H O R T Y S.

Orti pensiles, vide H O R T Y S.

O R T O N, ὀρτών, Ptolemaus lib. 3. cap. 1. Pelignorum verbs, hodie Ortons. O R T O P U L A, ὀρτοπούλα, Liburnix verbs Ptole. lib. 2. cap. 15. Ortupula hodie.

Ortus, a, um, vide in verbo O R T O.

Ortus, si, & eius dicitur, vide in dictione H O R T Y S.

O T Y G I A, ὀτύνια, Ἰαλός, Insula in mari Aegeo, omnium Cycladum clarissima, & Apollinis alumna, templo & mercata nobilis. Dicta Otygia (Solino teste) quia in ea primo viæ sunt conuenticus, quas Græci ὀτύνια vocant: nos à sono vocis Quædam dicimus. Alij, ut Nicander, ab Otygia oppido dictam putant. Virgili. 3. Aeneid. Languimus Otygiæ portum. Hæc etiam dicta est Delos (ut docet Aristoteles) quod quum antea sub aquis interfa esset, subito apparuerit: nam Ἰαλός, Ostendo significat. Ab aliquibus præterea Pyripile nominatur, ab igne ibi primùm reperto ab alijs Cynthia, ab alijs Asteria, ab alijs Cynarithus. De Delo terræ motu conuulsa, vide Theophrastum lib. 1. Est & alia Otygiæ nomine insula in Sicilia, Syracusarum pars, reliquæ vbi ponte coniuncta, quæ fontem habet Arethusam. Hæc ex opposito Plemmyxi Siciliæ amnis sita est: de qua Virgilius lib. 3. Sicario præsentia sinu iacet insula contra Plemmyrium vndosum, nomen dixerit priores Otygiam, Alpheum fama est hic Elidis amnem. Oculatus episcopi vias subter mare, quæ nunc Ore Arethusa tuo Siculis confunditur vndis.

Orygometra, penul. prod. ὀρυγομέτρα, Rex cornuticum est, maior aliquanto & nigrior quàm cornucines. Dicitur est composita ὀρυγ- & μέτρα, quasi Cornuticum metrix.

Oryx, ὄρυξ, ἰαλός, Ital. Cornutice. Hil. Codornix. Auis quæ Latine Cornutice, & vulgo Quæla dicitur. Vide ea quæ annotauimus in dictione C O R N U T I C I. Est præterea Oryx herbe cuiusdam nomen, quæ à nonnullis Plantago vocatur, teste Plinio lib. 1. cap. 17.

Oryx, ὄρυξ, Animal est in Gentia nãtens, bisulcum, & vnicorne, aliqui capræ non dissimile, pilum habes contra aliorum animalium naturam ad caput versum. Sub orcum Canicula, & tanquam eius syderis adiectum præsentens, fixis oculis eam plagam celi intuetur, & veluti venerandus adorat. Autor Plinius lib. 1. cap. 40. & lib. 8. cap. 13. Colum. lib. 10. Ferè pecudes, ut capreoli, damæque, nec minus oryxum, ceruotumque genera, & aprorum, modò lauitiis & voluptatibus dominorum seruiri, modò quæstui ac redditibus.

Oryza, ὄρυζα, Dioscoridi, frugis genus est in locis palustribus, & vliginosis maximè proueniens, folia habens carnosa, porro similia, sed latiora: florem autem purpureum. Semen non in spicis, quemadmodum frumen ta, sed in paniculis gignit, aut iubis, more millij, aut panicij. Oryzæ in Italia maxima est copia, teste Plinio, vbi ex ea prisana fiebat, quam reli qui mortales ex hordeo conficiebant. Theophrastus Oryzon vocat, testaturque sua ætate peregrinum fuisse semen, & nò ita pridem ex India illatum. Galli abiecta prima litera, sua lingua vocant Ryzum.

O ante S.

Os, oris, Proprie contauum illud intra quod lingua & dentes concluduntur. (ἴσχυς, Ital. Bocca, facies. Hispan. La boca, el rostro la cara.) Plin. lib. 11. cap. 17. Continui dentes, aut vitæque parte oris sunt, ut equos: aut superiores primores non sunt, ut bobus, ouibus. Quandoque ponitur pro facie. Virgil. 1. Aeneid. Os humeròsque deo similis. Quid. lib. 1. Metam. Pronaque quum spectent animantia cætera terram. Os homini sublimè dedit, cælumque tueri. Nonnunquam etiam de breui dicitur. Virgil. 11. Aeneid. Ora citatorum doctæ detorsit eorum. Neque solum de facie dicitur, sed etiam de tota specie quæ cernitur: & quicquid in aliqua re parer. Os dici potest. Idem 3. Georg. Quam si quis ferro potuit rescindere summum Vleris os. In hac autem significatione Os produciunt, quum Os, ossis corripitur: & habet omnes casus plurales præter genitiuum Orium. Virgil. lib. 8. Cõponens manibusque manus atque orbis ora. Accipitur aliquando Os pro impudentia, vel temeritate. Cicero. 6. Ver. Os hominis, insignèque impudentiam cognoscite. Idem 1. de Orat. Quod tandem osest illius patroni, qui ad causas sine ulla

scientia iuris audet accedere? Nonnunquam etiam pro presentia & conspectu. Tacit. lib. 19. In conspectum Iulianus ad L. Vitellium perductus, verberibus fectatus, in ore eius iugulari. Sallust. in Jugurth. Incedunt per ora vestra magnificè. Huius nominis derivata sunt Osculator, Osculum, Osculum, Orea, Omen, Orificium, & forte nonnulla alia, quæ videbimus suis locis.

Osculum, culi, diminutiuum, Paruum os. (ἴσχυς, Ital. Bocchina. Hispan. columpio à rostro pequeño.) Quod est cõtra Priscianum, qui vult Osculum non tenere significatum primitiuum. Ouid. lib. 1. Metam. videt igne micantes Sideribus similes oculos: videt oscula, quæ non. Est vidisse satis. Martialis. lib. 1. Ipsaque crudeles edent oscula morbi. Ponitur etiam Osculum pro Basso: quoniam basiliando os coarctamus, atque minuius, & quasi ex ore osculum facimus. (ἴσχυς, Ital. Bocchina. Hispan. boca.) Cicero ad Atticum, Atque vitam continuò ad complexum meæ Tullia, & ad osculum Attica: possum currere. Donatus ita distinguit hæc tria, Osculum, Basium, & Suauium: ut Osculum officij sit, ut quum è longinquo re deantes salutamus, atque osculamur: Basium pudiciorum, ut patris in filium: Suauium voluptatis, à suauitate dictum.

Oscillum, cilli, diminutiuum à diminutiuo Osculum, pro paruo ore, sicut à cantulo, Tantillum. (ἴσχυς, Ital. Bocchina. Hispan. columpio, à boca pequeña.) Colum. lib. 2. cap. 10. Reliquum quod superest seminis, in tabularum, quòd sumus peruenit, optimè reponas: quoniam si humor inuasi, vermes gignit, qui simulatque oscilla lupinorum edunt, reliqua pars enasci non potest. Oscilla item, Sigilla sunt, & parua imaginucula: quæ arte fictili fingebantur, & venales proponebantur, quibus homines pro se, atque suis Diti patri & Saturno placula faciebant, ut inquit Macrobius lib. 1. cap. 5. ἀσχυλῶν. Virgil. lib. 1. Georg. Oscilla ex alta suspendunt mollia pinu. Et sic ab Osculum sit, quum significat faciem parua, vel totam speciem.

Oscillo, las, Oscillorum ludum exerceo, oscilla moueo, vel in altum proicio. Dicta autem sunt oscilla, teste Festo, quòd os celant, id est inclinant, præcipitiæque in os ferantur. Oscillantes aut Cornificus ab eo dictos, quòd os celare soliti sint propter verecundiam, qui eo lusus genere utebantur. Causa autem eius idælationis proditor Latinus rex, quòd praelio quod ei aduersus Mezentium Cerium regem fuit, nusquam apparuerit, iudicantisque sit Jupiter Latialis factus esse. Itaque per sex eos dies feriatos liberos seruòsque requirere eum non solum in terris, verum etiam qua cælum videretur posse adiri per oscillationem. Hæc ille. Seruius putat esse compositum ab Os, & Cille, lesquid in hoc ludu genere cillerentur, id est mouerentur ora. Nam Cillere mouere est. Plaut. in Amph. Næ illi ædepol, si merito meo referre studeat gratias, aliquid hominem allegent, qui mihi aduenienti os oscillet probè, id est os moueat, probè ipsum pugnis percutiendo.

Oscular, aris, Dare osculum. (ἴσχυς, Ital. Bocciare. Hispan. Bocar.) Cicero. Appio Pulchro lib. 3. Complexus igitur sum cogitatione te absente, epistulam verò osculatus. Filium mater osculari est, Cicero pro Muræna. Amplecti, in manibus habere, saucere, osculari aliquid. Cicero. Lentulo lib. 1.

Osculatio, onis, Verbalis. (ἴσχυς, Cicero pro Cæl. Non flagrantia oculorum, non libertate sermonis, sed etiam complexu, osculatione, &c. Catullus ad Iuuentium, Num si densior aridis artibus Sit nostræ leges osculationis.

Os, ossis, Significat solidamentum illud corporis quod nervis alligauit natura. (ἴσχυς, Ital. ossa. Hispan. huesos.) Cicero. 2. de Natu. deor. Quid dicat de ossibus quæ subiecta corpori mirabiles commissuras habent, & ad stabilitatem aptas, & ad artus finiendos accommodatas, & ad motum, & ad omnem corporis actionem. Virgil. 5. Aeneid. Ex quo reliquias, diuinique ossa parentis. Condidimas terra, mœstasque factauius aras. Idem. 1. Georg. Gradiæque effossis mirabitur ossa sepulchris. Quid. Epist. 3. Concutit ossa merus. Ossa etiam vocantur Lapilli illi qui in prunis, dactylis, cerasis, similibusque fructibus mediū teneant locum. Sæuro in Claud. Quoties post cibum obdormisceret, (quod ei ferè accidebat) oleum, ac palmularum ossibus incescebatur. Ab Os fit compositum Exos, Quod ossibus caret. (ἴσχυς, Lucr. Exos, & Exiguus eruidos percutit artus.) Inde fit verbum Exosso, quod est Ossibus exuo, vel ossa detrare. Exosso, Exossare pisces dicimus. Apul. Exquamarus, atque exossare pisces vix expalpat amplius. Deriuata vide suis locis.

Osculum, li, diminutiuum ab Os, ossis. (ἴσχυς, Ital. osculo. Hispan. huesito pequeño.) Gell. lib. 6. cap. 1. Ratio subtilior, & vilitas ipsa operis postulat, ut tenuissimis, minutissimisque osculis caput compingeret. Plin. lib. 1. cap. 37. Omnium cerebro medio insunt oscula parua.

Osculationem, aduersbium, significat Minutarium. Itali. Minutamente. Hispan. huesito à hueso. Cæcil. in Fallacia, Osculationem Parmenonem deuia licet legant. Nonius.

Osses, sea, seu, Quod ex ossibus est. (ἴσχυς, Ital. D'osso. Hispan. cosa de materia de hueso.) Vnde Plinius libro 36. c. 18. scribit inuenti lapides osses. Columel. lib. 4. cap. 11. Deinde euncum tenuem, ferreū, vel osseum, inter corticem & materiam, ne minus digitos tres, sed consideratè demittit. Quid. in Ibin. Insequar & vultus ossa forma tuos. Genitalia ossa, Plinius lib. 11. cap. 49. Lapis ossis. Idem lib. 36. cap. 18. Ossium lignum. Idem lib. 15. cap. 4. manus ossa Mauri, Iuuen. Satyr. 1.

Ossifragus, adiectiuum. Vnde Ossifraga, pen. prod. genus aquilæ, ab ossibus frangendis. (ἴσχυς, Vide Plinium lib. 10. cap. 3, & lib. 30. cap. 7.

Ossilegium, gij, Ossium collectio. (ἴσχυς, Ital. Ossilegio.)

Ossilegus, pen. cor. Ossium collector. (ἴσχυς, Ital. Ossilegus.)

Ossuaria, Appellatur locus in quo defunctorum ossa reponuntur. (ἴσχυς, Ital. Luogo dove si repongono l'ossa de defonti. Hispan. Lugar donde son los huesos de los muertos.) Vlpian. in l. 1. de Sepulch. viol. Celsus scribit statum esse monumenti, ut ossuaria.

Ossileonis, Genus herbæ, florem faciens purpureum. Colum. Narcissique comas, & hians sua leonis Ora ferit.

O S E A, ὀσση, Oppidum est Hispania: Terraconensis, in tractu Ilergetum. Autor Ptolemaus lib. 2. cap. 6.

Oscodo, vide O S C I T O.

O S C I L A, ὀσχυλα, Leporinorum oppidum in Alpibus Cortiis, autore Ptolemao lib. 3. cap. 1.

Oschium, ὀσχιον, Latini serotum dicunt, id est testium receptaculū. Nam

lium, & de quibus sacrificatur vnde & Ouatia dicta est. Qui autem triumphat, albis equis viitur quatuor, & Senatu praerente in Capitolio de iugis sacrificat.

Ouatia, omnis, teste Servio, dicebatur minor triumphus, quum belli doctes, rebus quidem prosperè gestis, non tamen ita magnis, ut iusto triumpho digni essent, ex Senatus consulto pedites, vel (ut aliis placet) vno equo vecti, urbem ingrediebantur, myrteam coronam quam ob id Ouatem vocabant in capite gestantes, vniuerso autem Senatu subsequente, *Quand autem, & non triumphandi, teste Gell. lib. 5. causa erant, quum ante bella non rite erant indicta, neque cum iusto hoste gestis: qualia erant ea quae aduersus piratas, & seruos fugitivos aliquando suscepta leguntur: aut quoties deditioe repente facta, victoria citra puluerem (quod dici solet) hoc est citra magnam sanguinis effusionem contrigerat. Ob quam etiam causam Qualem coronam ex myrto quae arbor. Veneri est facta) conficiebant, quod inuentus huiusmodi victorias, Veneres potius iudicarent, quam Martias. Vnde autem etiam dicitur Ouatia vocabulum, inter Grammaticos non satis conuenit. Seruus in illud Virg. 4. Aeneid. - sola fuga nautas comitabor ouantes: ostendit ab omnibus esse deductum, quod quum iij qui triumphabant, Ioui in Capitolio taurum immolarent, ouantes ouem tantum mactabant. Alij Ouationem dictam putant, quasi Ouationem ab interfectione latantis, Ohe deducto crymo. Nonnulli etiam à voce corum qui ouantem comitabantur, Ouo verbum deductum putant. Illi enim oo geminatum, latundi folent acclamare. Vnde interposita u consonata, Ouo credunt deduci. Est etiam Ouatia à nomine ouum, significans tempus quo galinae oua pariunt, *Quia dicitur ea forma qua Vernatio, Mellatio, Pullatio. Plin. lib. 29. cap. 3. Certe Luna capiendo censent, tanquam congruere ouationem etiam serpensium humani sit arbitrij.**

Ouatius, us, nomen pro ouatione. *Idem Valer. Flacc. 6. Argon. - hinc barbarici glomerantur ouatus.*

Oualis, & hoc ouale, Quod ad ouationem pertinet: ut, Oualis corona, quae ex myrto fiebat, qua donabantur Imperatores qui ouantes urbem introibant, neque iusti triumphum honorem meriti videbantur. Id autem contingebat quoties bellum legitime indictum non erat, neque cum iusto, aut magno prope hoste gestum, vtpote subactis feruis, aut piratis: aut quoties facta repente deditio, inuicta victoria contrigerat. Vide A. Gell. lib. 5. Noct. Attic. cap. 6.

Ouum, ab *ou*, interposita u, euphoniae causa. [Ital. *Ouo*. Hisp. *Huevo*.] Marcial. lib. 23. Candida si croceos circumfluit vnda vitellos, Hesperius scombri temperet ora liquor. Vitellus, vel Luteum oui, dicitur illud quod in ouo crocei coloris est. Albumen autem, vel Album oui, liquor ille candidus qui vitellum circumdat. Quum ouo tam simile non est: prouerbiales est hyperbole, de rebus indifferetis similitudinis dici solita. Cic. 4. Acad. Videtur, ut in proverbio sit ouorum inter se similitudo: Quod prognatus eodem, prouerbiales de illis dici potest, quorum ingenium morisque ita conueniant ut isdem parentibus nati videri possint. Vide Erasmi Adagia. Qui luteum, diuini dictionibus, vocamus vitellum in ouo. *Idem*.

Ouatius, ta, tum, Quod est in similitudinem oui factum. [Ital. *Ouato*, *fato in forma d'ouo*. Hisp. *cofado en la figura de huevo*.] Plin. lib. 17. cap. 27. Aliis turbinato pyri, aliis ouata species, seu malorum aliquibus.

Ouarum maximor, Quod diuersi coloris maculis variegatum est, oui speciem referentibus. Plin. lib. 35. cap. 1. Neronis principatu inuentum, maculas quae non essent, in crustis inscendens, vnitatem variare, ut ouatus esset Numidicus, ut purpura distingueretur Sthenodorus. Aliquando etiam accipitur pro eo quod ouo simile est: vnde Ouatum aurum, ouo auratum: quoniam qui albo antea illito, aera ac marmora auri & argenti bracteis intergebantur. Persius Saty. 2. Hinc illud subit, auro sacras quod ouato Perducis facies. Nec verò hoc quinquam mouere debet, quod Ouatum hic primam corripit, quae producit in dictione Ouum: siquidem non semper deriuata primitiuorum quantitate obseruant.

Ouisera, Oue fert ouar, Ouisera gallina. *Idem*.

Oxalis, [ital. *Aceola*. Hisp. *Acedilla romana*.] Lapathij genus, satiuo proximum, foliis aquosis, colore herq candido, radice minima, Plin. lib. 20. cap. 27. Vulgus *Aceola* vocat.

Oxos, *Idem*, neutri generis, acetum.

Oxos, oxidis, pro vase acetis.

Oxos, *Idem*, Amaris in lacu Oxia, ut inquit Ptolemaeus: siue Oxos, ut Solinus.

Oxyacanthos, *Idem*, Spina est parvis foliis aculeatis per extremitates, ferens baccas rotundas, foliis ipsis arenosa tanquid obductis.

Oxybaphum, pen. cor. acetabulum Latine dicitur. Hermolaus.

Oxycedros, *Idem*, Species cedri, ramosa, & nodis infecta. Plinius lib. 13. cap. 5.

Oxygala, penul. corr. & neut. gen. *Oxygala*. Lactis in acorem redacti pars coactior, quod à sero separari, organa, capre, mentha, coriandro, thymo, & cunila condiri solet. Plin. lib. 28. cap. 9. Fit & ex caprino lacte butyrum, sed hyeme calefacto lacte, vitate expresso tantum, crebro iactatu in longis vasis angusto foramine spiritui accipientibus sub ipso ore, aliis priligato. Additur paulum aquae ut acetat. Quod est maxime coactum in summo fluitat: id exemplum addito sale, oxygala appellatur. Reliqua decoquunt in ollis: ibi quod supernat, butyrum est, oleosum natura. Vide plura de hoc apud Colu. lib. 12. cap. 8.

Oxygarum, pen. cor. *Oxygarum*, Garum acetosum, hoc est liquaminis genus ex minutioribus pisciculis confecti solum, cui acoris conciliandi gratia nonnihil aceti soler admisceci. Solet autem hoc in principio mense apponi, quemadmodum & lactuc. Martia. lib. 5. Deposui solcas, adferat protinus ingens. Inter sacchara, oxigarumque liber.

Oxylapathum, *Idem*, Prima lapathi species apud Dioscoridē, palustribus in locis nascentē, à foliorum acumine nomen habens. Plin. lib. 20. cap. 2. Est & alterum genus, ferē oxylapathon vocant, satiuo idem similius, & acutiore habet folia & rubriora, nonnisi in palustribus nascentē. Officinarum *Lapathium acutum* nominant.

Oxymeli, *Idem*, Acetum multum dicitur, genus potionis quod ex melis libris decem aceti veteris heminis quinq, salis marini pondo, tym-

bræ quadrante, aquae marinae sextariis quinque pariter decoctis fieri solebat. Vide Plin. lib. 14. cap. 17.

Oxymoron, *Idem*, ut docet Budrus ex Quintiliano, Est sententia ex periculo petita: hoc est ita acute & affectate enuntiata ut fatua videatur. Apud Virg. 7. Aene. Num capti porre cap?

Oxymyrrina, *Idem*, Frutex est quem acutum myrrum appellamus.olia habet myrto similia, sed acutiore & rigidiora: producit baccas rufas ad cerasorum similitudine. Plin. lib. 26. cap. 11. & Diosc. lib. 4. ca. 147.

Oxyporon, *Idem*, Moreti quoddam genus, teste Colu. lib. 12. cap. 17, ex casco, scilicet, nucibus, & herbis constans, aceto piperato conditis. Idem & oxyporum appellatur, quod quoties vsus exigeret, aceto & garo dilueretur. Plin. lib. 20. cap. 12. Foeniculum condimentis prope omnibus inferitur, oxyporis etiam aptissime. Sunt & sua medicis oxypora: sunt enim remedia praesentanea, & celeriter iuuantia, à celeritate dicta penetrandi. Idem lib. 24. ca. 8. Iuniperus miscetur anridotis oxyporis.

Oxyporopolis, *Idem*, Qui cibos vendunt aceto conditos. Plin. lib. 10. ca. 7. In eos vsus & oxyporopolis ferunt, addito dulci acremem tunc aceti temperantes. Vbi nunc sic legitur, Stomachos dissolutos vtilissime adiuvant, ut ne eo effluantur, & oxypori obolis. affectatē, addito dulci, ad intinatum aceti temperantes.

Oxyrhodinum, *Idem*, Medicamentum liquidum, constans ex aceto & aqua iofacea, quod capitis corum solet adhiberi, qui phrenitide laborant.

Oxylaccharum, *Idem*, Portionis genus ex saccharo & aceto. Saccharum autem mel dicitur in arundinibus collectum gummi, modo, candidum ac fragile, quod decoctum, & in pyramidis, figuram formatum, ex Canariis insulis ad nos deferretur. Sed de hoc suo loco.

Oxyrhinchus, *Idem*, Piscis est Nilo peculiaris, à rostri acumine nomen habens, quem tota Aegyptus pro Deo colit. Autor Strabo lib. 17. Capitur etiam in mari Rubro, item in Caspio, teste Adiano lib. 12. cap. 33. 34. & 35.

Oxyrhynchus, *Idem*, Ciuitas Aegypti dicta ab oxyrhynchis piscis qui ibi tepulum habuit. Ceterum Aegyptij omnes Oxyrhynchus piscem colunt. Nam quaedam animalia sunt quae Aegyptij vniuersi colunt, quemadmodum ex terrestribus tria, boiem, canē, feline: ex volatilibus duo, accipitrem, atque ibidem aquatilibus duo, lepidocum piscem, & oxyrhinchum. Ex Strabone lib. 17.

Oxyrhynchus, *Idem*, Acutus inuncus, qui & marinus dicitur. Plin. lib. 21. cap. 18.

O ante Z

Oxana, *Idem*, Piscis ex polyptorum genere, caput habes grauissimi odoris. Plin. lib. 9. cap. 30. Polyptorum generis oxana, dicta à grani capitis odore, ob hoc maxime moriens eam conlectantibus. Est item Oxana, narium morbus, effusione acrium humorum plures crustas intra nares gignente quae grauissimum expiant odorem: cui malo vix ulla remedio potest succurri. Plin. lib. 25. ca. 13. Narium oxanas emendat aristolochia cum cypero.

Ozenitis, *Idem*, Herba est ex genere nardi, ad Gangē Indiae fluiui nasces, odore virus referens: vnde & nomen accepit. Autor Plin. lib. 2. ca. 20.

Ozis, *Idem*, Oris graueolentia dicitur à verbo Græco *ozein*, quod est oleo. Cellus lib. 3. cap. 11. itaque ei remissioni credendum est quæ etiam immoratur, & iactationem satorumque quandam oris (quem ozem Græci vocant) minuit.

Ozimum, pen. cor. ab *oze*, Redoleo, genus edulij redolentis ex intestinis confecti. Persius Saty. 4. Quum bene discindit cana uerit ozima veru. Quo tamen in loco nonnulli ozima malunt legere. Vide Cælium Rhodig. lib. 29. cap. 24.

Ozola, *Idem*, Populi ex Locris, Aetolix oram incolentes ad sinum Cræzum, quorum oppida enumerantur à Penlemæo, Molycria, Nau-pactis, Antirrhium, & Euanthia. Vide Strabon. lib. 9.

Ozymum, vide *Ozymum*.

P

P Litera muta est, nec aspirationem post se admittit, nisi in dictionibus Græcis, ut Phaethon. Conuertitur quandoque in transferentis dictionibus Græcis p in b: ut quod apud Græcos *phos*, apud nos bursus feribitur. Pyrrhus, Borrrhus. Interdum p exile pro ph aspirato poni solet: ut quod à Græcis *phos*, cum ph aspirata scribitur, à nostris *phos* transferuntur. *Idem*, Purpureon dicitur.

Pabulum, li. Proprie pendum, & aliorum brutorum cibis herbaceis, fœnicibus, palcaceis,

vel stramentitis est. [ital. *Pasta*. Hisp. *Pasto*.] Plin. lib. 1. cap. 1. Iste Gall. Ipse quum pabuli copia e se inciperet, ad exercitum venit. Virg. 1. Aene. - priusquam Pabula gustassent Troes, Xanthumque bibissent. Idem 1. Aen. Penult, & pennis alta atria iustat hirundo. Pabula parua legens, nidisque loquacibus cæcis. Per translationem dixit Cicero in Catone Maiore, Pabulum studi, pro oblectatione, & quasi quadam studiorum refectione. Studium enim, animi pabulum est, quo animus pascitur, & vegetatur, quemadmodum cibus corpus. Si verò (inquit) habet senectus aliquod tanquam pabulum studij & doctrinæ nihil est orina senectute incidiis. Pabula amoris absterere sibi. Lucr. lib. 4. Nam si abest quod ames, praesto simulachra tamen sunt. Illius, & nomen dulce obseruatur ad aures: Sed fugiat decet simulachra, & pabula amoris. Absterere sibi, atque alio conuercere mentem. Pabulum animorum. Cic. 4. Acad. Est enim animorum, ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum consideratio, contemplatioque. Idem de A. cul. resp. Quid enim hunc prosequor, pecudē ac belluam pabulo inimicorum mcorum & glande corruptam? Quid.

Merx, dederatque graui noxia pabula morbo.

Pabularis, pabulare, Quod ad pabulum pertinet, seu quod pro pabulo datur. [ital. *Pasta*. Hisp. *Pasto*.] Plin. lib. 1. cap. 1. Vicia pabularis, & vicia feminatis. Idem lib. 1. cap. 14. De lupino nihil dubito, atque etiam de pabulari vicia. Plin. lib. 18. cap. 16. Omnia hæc pabularia.

Pabulor,

PALEMYNDUS, *παλαμύνδης*. Cariz oppidū fuit eo in loco, in quo postea condita fuit Nariandus. Palamynidū autem nomen accepit ad discrimen recentioris Myndi, quum antea etiam Myndus diceretur. Vide Plin. lib. 5. cap. 29.

PALEPHARIUS, *παλεφαρίης*. Oppidum Cypri insule, antiquum Veneris Paphie templum habens: antea Paphus dicta. Verum postquam Agapenor ad sexagesimum inde stadium alteram eiusdem nominis urbem condidisset, eupta est hanc ad differentiam recentioris Palaphaphus appellari, quasi vetusta Paphus. Autor Strabo lib. 14.

Palepharius, *παλεφαρίης*, ut Palapharia papyrus, Prouerbialiter dicitur de libellis fabulosis, qui nil nisi meras fabulas, resque incredibiles continent. Traquā ad Palaphato Paris, sue (vt alij malunt) Prianeo, qui *παλεφαρίης*, hoc est reum incredibilium multa conscripsit volumina. Virgilius tamen in Carmine ad Messalam, Palephatiam papyrus, simpliciter dixit pro libris Palaphari, quum ait, Docta Palaphatia testatur voce papyrus.

PALESTICANANDER, *παλεστικανάνδης*. Fluuius Troadis, qui effecto prius lacu, in Achorum portum induit. Autor Plin. lib. 5. cap. 30.

PALESTINA, *παλαιστίνη*. Prouincia Syriae, Iudaeae, & Arabiae contermina, vt inquit Plin. lib. 5. cap. 12. & 13. Herodotus totam Syriam vocat Palestinam. In ea quinque ciuitates continebantur, Gaza, Ascalon, Geth, Accaron, & Azotus.

Palestra, *παλαιστρα*. Ital. *Palestra*, *lotta*. Hisp. *La lucha*. Luctatio, *πάλη*, *παλμα*, *παλμα*, hoc est corporis agitazione. Terent. in Eunoe. fac periculum in litteris. Fac in palestra, in muscis. Virg. lib. 6. Pars in gaminis exerceat membra palaestrae. Accipitur etiam per translationem Palaestra, pro quouis re, aut pro quouis etiam loco, in quo praecipue se quis exercet. Terent. in Phorm. Ecum est sua palaestra exit foras. hoc est est domo leuonis, quae est veluti exercitum ipsius amatoris. Accipitur etiam Palaestra pro decenti motu, gestuque totius corporis, quae Galli *conuentum* vocant. Vnde Palaestrix vocatur, qui in hisce corporis decentibus gestibus insigniter sunt exercitati: quem admodum contra Apalastri, qui italium motuum & gestuum planē sunt rudes. *παλαστρίτης*, *παλαστρίτης*. Ital. *Lottatore*. Hisp. *Luchador*. Quintil. lib. 9. cap. 4. si significare volens, orationem forensem nec planē numerosam esse debere, qualis Panegyricus ille famigeratus Iocratidis: nec rursus numeros vacare, ita inquit, Sicut etiam quos palaestritas esse nolumus, tamen esse nolumus eos qui dicuntur Apalastri. Vide Budrum in prioribus Annotationibus.

Palaestricus, *παλαστρικός*. Ital. *Lottatore*. Hisp. *Luchador*. Substantiuum, idem quod palaestrita. Afranus, Depellis mihi mantum per palaestricos. Dicitur etiam Palaestrici, qui palaestra docent, hoc est qui palaestras exerceat & instituunt. Aliquando etiam Palaestricos appellatos inuenimus, qui motus gestusque corporis formant, docentque quo pacto omnes corporis partes decenter debeamus mouere. Quintil. lib. 1. cap. 1. Ne illos quidem reprehendendos puto, qui paulum etiam palaestricis vacauerint. Non de his loquor, quibus pars vitae in oleo, pars in vino consumitur: qui corporum eura mentem obruerunt. Hos enim abesse ab eo quem instituiimus, quam longissime velim. Sed nomen idem est iis a quibus gestus, motusque formantur.

Palaestricus, *παλαστρικός*, cum pen. corr. *παλαστρικός*. Ital. *Casa da lotta*. Hisp. *Casa perteneciente a la lucha*. Quod est ex suo palaestrae, siue quod ad palaestra pertinet. Plaut. in Rud. Ex vrbē ad matre huc prodimus pabulatum pro exercitio Gymnasticos, & Palaestricos. Palaestricos motus dixit Cicero. Offic. nimis accuratos corporis gestus. Nam (vt supra ostendimus) Palaestra aliquando accipitur pro conuino illo omnium membrorum gestu, quem Galli *conuentum* vocant: Palaestrici, qui huiusmodi motus docent. Verba Cicerois sunt haec. Nam palaestrici motus sepe sunt odiosiores.

Palaestricus, *παλαστρικός*, aduerbium, More palaestricarum. *παλαστρικά*. Cic. de Opt. gen. dic. Sed ita vt palaestrici parati in xysto liceat.

Palaestrita, *παλαστρίτης*. Ital. *Lottatore*. Hisp. *Luchador*. Qui se in palaestra exercet, vel sodalis palaestricae, aut magister. Cicero 6. Verr. De Heraclij hereditate, quam palaestricis concessisset, multo maximam partem ipsum abstulisse. Persius Sary. 4. Quinque palaestricae licet haec plantaria vellat.

Palam, *παλάμ*, aduerbium, significat manifestē, apertē, in conspectu atque oculis omnium. *παλάμ*, *παλάμ*. Ital. *Paleamente*, *apertamente*. Hisp. *Públicamente*. Contraria habet Clām & obscurē. Plaut. in Cistell. Nostro ordini palam blandiuntur: clām, si occasio vtquam est, frigidam. Subdole suffundunt. Cicero 4. Acad. Alterum quidem, vt videmus, palam: alterum, vt suspicamus, obscurius. Palam & Interdum, quibus contraria Clām & Noctu. Cax. 3. bel. Ciui. Exercitum educunt, Pompeius clām & noctu, Caxar palam atque interdum. Coram ad personas certas tantum refertur: Palam ad omnes. Terent. in Eunm. Sin salum aut scitum, conuino palam est. Hinc si Propalam, eiusdem significationis: quod Propalo, las, pro manifesto, seu apertio, de quibus infra. Palam quāstū facere dicitur, non tantum ea quae in lupanario se prostituit, sed etiam si qua (vt solet) in taberna, caupona, vel qua alia domo, pudori suo non pareat. *παλάμ*, *παλάμ*.

PALAMEDUS, *παλαμήδης*. Nomen Nauplij Euboeae regis filij, qui Vlyssis fraude à Graecis interfectus fuit. Nam quum omnes totius Graeciae principes ad bellum Troianū conuocarentur, Vlysses ve domi maneret, insinrare se finxit: & quo melius rei fidem faceret, iunctis diuersis naturae animalibus salem secebat. Palamedes autem vt viri astutia deprehenderet, Telemachus filius obiecit, quo viso Vlysses aratrum (subi-
tū suspendit ne eum laderet. Quo argumento simulatione deprehēsa, ad bellum ire coegit. Deinde quum in Thraciam frumentatum missus esset Vlysses, & nihil inde attulisset, neque quicquam lese inuenisse diceret: Palamedes eodem missus plurimum frumenti aduexit. Quamobrem Vlysses inuidia stimulis agitatus, adulterinam Priami nomine epistolam scripsit, in qua agebat Palamedem proditoris gratias, commemorabatque, secretū aut pondus esse transmissum, quod ipse Vlysses per corruptos seruos in tabernaculo eius infodi curaret. His igitur literis in Gregorum concilio recitatis, Palamedes proditoris accusatur. Ibi Vlysses reo se adesse simulans, hostilibus literis nihil fidei habendū

contendit: & siue se ipsa facile posse coargui, si Palamedis tabernaculum securaretur: in quo si autem inueniretur, nullū illū supplicij genus reculare. Missi itaque qui tabernaculum eius perscrutarentur, quid aurum inuenissent, Palamedes veluti proditoris conuictus, lapidibus obrutus est. Ouid. lib. 13. Velle & infelix Palamedes esse cunctis, Viucet, &c. Hic fertur Troiano bello quatuor literas inuenisse, scilicet, *π*, *α*, *λ*, *α*. Præterea calculorum ludum, & mensurarum, & ponderum rationem excogitasse. Astrologi insuper peritus fuisse dicitur, annūque ad cursum Solis, & menses ad cursum Lunae accommodasse: piumque in castris vitam atque reformidaram Solis eclipsim naturalem, minimeque timendam esse docuisse. Præterea ordinem aciei & telas, hoc est symbolum bellicum, & vigiliis inuenisse. Quae omnia à gruius fertur didicisse. Illae enim non nisi acie instructa volant, electo dūce quem sequantur, dispositisque in extremo agmine, qui gregem voce contineant, & qui noctu ceteris dormientibus excubias obstant. Inter volandum etiam, mutatis subinde ordinibus, literas quasdam videntur effingere, quas etiam ab eis primus obseruasse fertur Palamedes. Hinc à poetis Palamedis aues, grues dicuntur. Martial. lib. 3. Turba bis verus, nec litera tota volabit. Vnam perdidisti si Palamedis aue, & fuit & Palamedes Eleates Grammaticus qui scripsit Onomasticum de tragicis & comicis dictionibus, ac de proprietate Atticæ & Doricæ linguae. Suidas.

Palangr, Graeci *πάλαγγρος* dicunt. Sunt ligna teretia, qualia sunt quae nauis, dum subducuntur ad litus, aut ad mare trahuntur, supponi solent. Vnde etiam nunc Palangiaris dicimus, qui aliquid oneris sustinens transuehant. Varro de Vir. pop. Rom. lib. 4. Quum pennis in fessis obuiam venisset nostris, & quosdam cepisset, crudelissimē pro palangis carinis subiecerat, quō metu debilitare nostros. Caxar 2. belli Ciui. Palangis subiectis ad tutum hostium admonuit. A Platonē *παλαγγρία* appellatur, teste Hermolao, & Callio: apud quos Palangas legitimus per aspirationem. Vide in dictione Phalange.

Palango, *παλάνγος*. Onus aliquod huiusmodi sustinens transueho. Afranus, Et capream vnam semilacteam quaterat simul palangabant. Nonius.

PALANTIVM, *παλάντιον*, vel potius Pallatium gemino *Παλλάδιον*. Vrbis in Palatinio monte, à Pallante Euandri proauo. Vnde Virg. lib. 8. Aene. Arcades his oris genus à Pallante profectum. Qui regem Euandrum comites, qui signa secuti, Delegere locum, & posuere in montibus vrbes, Pallantis proau de nomine Pallatium. Varro à balatu ouium per antistechon dictum voluit, & per simplex scribi debet: secundum Virgilium autem, per duplex. Vide *ΠΑΛΑΤΙΝΟΣ*, & *ΠΑΛΑΤΙΝ*.

PALANTIUM, *παλάντιον*. Oppidum Hispaniae Tarraconensis, vt ait Prolemus lib. 2. cap. 6. Vacceorum colonia, à qua Palantini dixerunt à Numantia, Numantini. Aliās Palentia dicitur. Est & nomen fluminis in Valentino litore.

PALANTIVM, *παλάντιον*. Stephano, Arcadii oppidum, Euandri regis patri: qui quum patrem imprudens occidisset, suadente matre in Latium se contulit, montēque in quo primum confederat, à nomine relictae patriae Palantium appellauit: qui postea Palatium, & Palatinus appellatus est. Plin. lib. 4. in descriptione Arcadiæ: Palantium (inquit) vnde de Palatium Romae.

Palatha, *παλάθη*. Ital. *Paleta de fectis*. Hisp. *Massa de pasta de higos passos*. Graeca dictio est, quae nobis massam sonat, & propriè fectorum & caricarum. Autor Hesyehius: cuius verba sunt haec, *παλάθη* *ἡ ὁ σῆμα* *ἡ παλάθη* *ἡ παλάθη*. Eadem ferē de hac re sunt verba apud Suidam.

Palatium, aduerbium, significat passim vagando. *παλάτιον*. Ital. *Vagando in ogni parte*. Hisp. *Vagando de todas partes*. J. Liub. lib. 1. ab Vrbe, Tutulum palatium fugerunt.

PALATINUM, *παλατίνον*. Vrbis Romae quarta fuit regio, circa Palatinum montē: vnde & nomen accepit. Sunt qui à Palatia Latini regis matre huius regionis nomen putent imposuisti. Alij à palando, hoc est ab errando dictū putant, quod Arcades duce Euandro palantes ibi primum subsederint. Palatio, *παλάτιον*, *παλάτιον*, *παλάτιον*. Dicitur illud fundamenti genus, quum in solo vliginoso, aut aliqui sustinendo edificio non satis firmo, siccata, vel simili aliqua machina palos depangimus, cui edificium innitatur. Galli sua lingua vocant *palatium*. Vixit hac voce Vitruuius lib. 1.

PALATIVM, *παλατίνον*. Vnus ex septem vrbis Romae montibus, nomen habens ab eo quod ante urbem conditam pecus in eo pascent balare consuevit, (sic enim vox eius animalis exprimitur) quasi balatium: quae etiam voce vitur Nequius. Vel à Palo, las, siue quod ibi palare, id est errare pecudes soleant: siue quod palantes Arcades cum Euandro ibi confederint. Nam ante Romam cōditam possessum fuisse atque habitatum hunc montem constat. Alij à Palantia Latini matre quae ibi habitauerit, Palatium dictum volunt. Alij à Pallante Euandri auo. Alij à filia Euandri Palantina, ab Hercule vitiata, & postea illi sepulta: vel certe à Palante eius filio illi sepulto. Plinius à Palantio Arcadii oppido, & patria Euandri dictum existimat. Fertur enim Euandrum ob patris eadem domo profugum, in Latium venisse, montēque in quo confidit, Palatium appellasse. Alij à Pale pastorali dea nomen inditum autumant. Palatium, *παλάτιον*, etiam dicitur domus imperatoris, superba, amplaque, à Pallante gigāte, qui primus palatium ob magnitudinem sui fecisse dicitur: siue (vt Cyrillus autor Graecus refert) à Palatino monte. Suer. de Cla. gram. Quare ab Augusto quoque nepotibus eius praetor electus, transit in palatium cum tota cohōla. Huius nomine prima syllaba indifferēter ponitur. Ouid. 1. de Arte amandi, illic quas tulerant nemorosa palatia frondes. Martial. lib. 1. Inde sacro veneranda petes palatia cliui. Crediderim tamen primam huius nominis syllabam quousque produci. gemino Ille, scilicet scribendam.

Palatinus, *παλατίνος*. Vnde Palatinus Drus, & Palatinus mons dictus est, super quo primò Roma aedificata fuit, & in quo Reges primò, deinde Consules, post Imperatores maiore ex parte sedem habuerunt. Et Palatina regio, ea pars vrbis in qua Arcades & Aborigenes palantes, hoc est errantes & vagabundi, duce Euandro primò confederant: quauis nonnulli hanc vrbis partem, à Palatia Latini regis matre ferant cognominatam. Palatinus officia, dicuntur Officialia, alicui, & impe

PAL

& imperatorij, Iulius Capitolin. Gallien. Quum iter ad hortos nominis sui, omnia Palatina officia sequebantur. ¶ Palatina palæstra, Quæ in Palatino monte exercebatur, Cic. ad Attic. lib. 1.

Palatium, Sacellum quod fiebat Romæ in monte Palatino. Varro de Ling. Lat. lib. 6.

Palatialis, Flamen qui constitutus erat ad sacrificandum ei deæ, in cuius tutela erat Palatium, Festus.

Palatium, in Oris calum, quod labris dentibusque, quasi palis, munitum sit. *Agrost. Cor. 1. Ital. Palat. Hisp. El palad. in sentido del gusto.* Colum. lib. 7. Sed etiam palatium arque lingua concolor sanx est. ¶ Legitur etiam nominatum Palatus (vini mendolium, li exemplar) apud Cic. 2. de Finib. Nec enim sequitur, ut eui cor sapiat, ei non sapiat palatus.

Palca, x, palam, ut ait Varro de Re rust. lib. 1. cap. 50, siue à nomine Pabulum dicitur. *Agrost. Ital. Palca. Hisp. La palca.* Nam ea sola primum in pascendis animalibus præbatur. Quo sane vocabulo, non proprie culmæ, sed follicula ipsa granulorum comprehenduntur. Virgil. lib. 1. Georg. Surgentem ad Zephyrum palca iactantur inanes. Colum. lib. 6. Minus conmodum tueretur armenum paleis, quæ utique quibusdam regionibus sile præsidio sunt, & probantur maxime ex milio, tum ex hordeo, mox & tritico. Idem, Oportet fabam maturam cõtere, & paleas eius diuenter recondere. Notandum (ut Seruius scribit) Palcam singulati numero dici contra artem. Nam quæ ex pluribus constant, sunt tantum nominis pluralia, ut Cancelli, Bigæ, Scopæ. Licet abutantur potest. Virg. 1. Georg. Neque quæ pinguis palca receret arca culmos. ¶ Palca quoque dicitur cartilago desua à collo galli gallinæ. Colum. lib. 8. cap. 1. de gallinæ inanes, paleæ ex rubro albicantes quæ velut incanæ barbe dependent. ¶ Palca ex se ponitur pro ramento, & excremento. Plin. lib. 24. cap. 1. Ac repente vehementiori statu expulit aris palea quædam. Sic enim fere habent exemplaria. Budæus tamen in hoc Plinij loco Pala legit, non Palca.

Palæstrum, ti. Locus in quo reconditur & asseruatur palca. *Agrost. Ital. Palæstrum. Hisp. El palad. donde se guarda la palca.* Colum. lib. 1. cap. 6. Fornitum, palcatumque, & apotheca, & horrea.

Palæstrum, tum, quod est factum ex paleis, vel quod paleas habet admixtas. *Agrost. Ital. Fatio de palca. Hisp. itcho de palca.* Vnde Lutum palæstrum dicitur, cui, ut tenuius sit, admixta sunt palca. Colum. lib. 1. de arboribus, cap. 8. Quæquid inferueris viri, diligenter libro ligato, atque luto subacto palæstro, obhincito, operitque plagam, & ita alligato, ne aqua venturie penetrare possit.

Palæstra, Pelles depe identes ex gutture bouum, dictæ quasi pellectaria. *Idem. Ital. Palæstra. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Palæstrum, tum, quod est factum ex paleis, vel quod paleas habet admixtas. *Idem. Ital. Fatio de palca. Hisp. itcho de palca.* Vnde Lutum palæstrum dicitur, cui, ut tenuius sit, admixta sunt palca. Colum. lib. 1. de arboribus, cap. 8. Quæquid inferueris viri, diligenter libro ligato, atque luto subacto palæstro, obhincito, operitque plagam, & ita alligato, ne aqua venturie penetrare possit.

Palæstra, Pelles depe identes ex gutture bouum, dictæ quasi pellectaria. *Idem. Ital. Palæstra. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

Palæstrum, dea, vel pabuliciniis festa, Palilia sunt appellata. *Idem. Ital. Palæstrum. Hisp. Los papos pellectas de boues.* Virg. lib. 3. Georg. Et curcum genus à mento palæstra pendente. Colum. lib. 6. cap. 1. Cervicæ longæ, & totius palæstris amplius, & penè ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palæstræ, quo vsus est Seneca in Hippolyto, Musco (inquit) tenaci pellicus de palæstræ viret.

Pale, x, Græca est dictio, nobis Luctum significans: *Idem. Græca. Hisp. Pale.* hoc est ab agitatione corporis: vnde Palæstra dicta est.

PAL

PALL

nec sic, ut sit in palinxepto, Relata chartæ regis, noui libri, Noui vmbilici. Budæus in libro de Asie Palimpsestum interpretatur chartâ esse deletilem, quæ calculatores vtuntur. Iureconsulti Deletitium chartam vocant. Nam ab asis prioribus literis referibitur. Vlpian. charta. ff. de Bon. poss. l. tab. Charta appellatio ad nouam refertur, & ad deletitiam.

Palingenesis, *παλινγενεσις*, Latine dicitur Regeneratio, alteri natales. Voluit enim Pythagoras animas e corpore egressas, in alia atque alia corpora transmigrae, non solum hominum, verum etiam brutorum: atque ita nos identidem alios atque alios renasci.

Palinodia, x, *παλινωδία*, Recantatio, siue retractatio: verbo Græco *παλινωδία*, quod est retractare, vel recantare, hoc est diuersa superioribus sentire, & quod semel dictum est, repetere. Pro quo etiam dicitur Palinodiam canere. Vide Adagia Erasmi.

PALINVS, *παλινος*, Lucanæ promontorium haud longè ab Hælia, quæ postea Velia dicta est, sita dictum à Palinuro nauis Aeneæ gubernatore, qui somno oppressus, vnaque cum gubernaculo in mare delapsus, quum ad eam partem Lucanæ adnataisset in qua postea Velia condita fuit, ab incolis prædæ cupidus oculis est, & ipoliatus, cadenteque eius in mare abiectum. Verum quum non ita multo post ora illa grauissima peste infestaretur, oraculo moniti ut Palinuri Manes placarent, luctum ei fecerunt, & cenotaphium, hoc est inane sepulchrum, posuerunt in promontorio, quod etiam Palinurum à nomine eius appellarunt. Quod etiam testatur Virgil. 6. Aeneid. quum ait, Nam tua finitimi longè, lareque per vrbes Prodigijs ædæ caelestibus, ossa piabunt: Et statuent tumulum, & tumulo solennia mitterent, Aeternumque locum Palinuri nomen habebit. Vnde autem Palinurus quasi iterum meiens. *παλιν*, enim iterum, *υρ*, vrbis, Ad quam etymologiam alludit Martialis. lib. 3. Minixilli Pauline simul currente carina, Meire vis iterum, sic Palinurus eris.

PALINVS, *παλινος*, Frutex spinosus & asper in Cyrenaica regione præcipue proveniens, bæces ferens vini saporem succo suo commendantes. Vide Plin. lib. 13. cap. 19. Virgil. 5. Aeglog. Carduus & spinis surgit palinurus acutus.

Palla, x, per duplex ll, Est honestæ mulieris vestimentum: hoc est pallid quod palam & foris est ad vestigia vsque demissum. *Idem. Ital. Palla. Hisp. Capa de ropa, vestidura de donna.* Virg. 11. Aeneid. "prolonge tegmine pallæ" Tigris exiit per dorsum à vertice pendente. Plaut. in Men. Pallam ad phrygioum fert confecto prandio. Palla etiam vestiantur citharædi. Ouid. 11. Metam. Ille caput flauum lauro Parnasside vinctus, Verit humum Tyrio saturata murice palla. Idem tragedi. Idem 3. Amor. Frange comæ torus, palla iacebat humo. In Gallia etiam omnes passim viri palla vrebantur. Er videtur, inquit Baysius, Gallica palla accessisse ad formâ nostri pallietici manicati. Vnde Martialis. 1. Dimidiâque nates Gallica palla tegit. Strabo lib. 7. Idem sentit, Tunicarum, inquit, vice pallas manicatas gestant ad vetedâ, vsque, natesque medias pertingentes. ¶ Est etiam hoc nomine vrbis, Ptolemaeo teste, à latere Meridionali Corinæ.

Pallaces, seu Pallacæ, x, *παλλακες*, Ital. Concubina. Hisp. Maucha abatrachada. Græcum nomen est quod nobis sonat concubinam. Sueton. in Vesp. cap. 21. Accubante aliqua pallacæ, quas in defunctæ locum Camidis plurimas constituerat.

Palladium, *παλλάδιον*, Palladis simulachrum antiquissimum fuit in arce Troiana, quod eo tempore quo arx, templumque Minervæ adificabatur, de celo cecidisse fabulantur poëtæ, & in templo nondum tectum sibi locum delegisse. Quæ res quum omnibus maximè esset miraculo, ab Apolline responsum est, tam diu vrbem incolunt fore, quam diu simulachrum illud intra mœnia seruaretur. Itaque tempore belli illius quod communibus viribus Græcia tota aduersus Troianos gessit, quâ alia spes capiunda Troia non esset, nisi prius sublato Palladio, datum negotium est Vlyssi & Diomedæ ut per cloacas in vrbem ascenderent, fatalique Minervæ simulachrum auferrent. Quo facto, vrbem tutelari Palladis nomine spoliata, infirmam, captivæ non admodum difficilem reddiderunt.

PALLADIVS, *παλλάδιος*, Nomen viri proprium, qui de agricultura libros duodecim scripsit, singulos libros singulis mensibus finiens.

Pallacana, Capæ genus est, nullo ferè capite, radice tantum oblonga, quod subinde releuatur per porcum. Plin. lib. 19. cap. 6. Apud nos prima duo caparum genera: vnum condimentarium, quod illi Geyon, nostri Pallacanam vocant. Secutur mensibus Martio, Aprili, Maio, Alterum capitatum &c.

PALLANTIAS, *παλλάντιες*, Palus est in Africa, non procul ab aris Philenorum, ad Tritonem amnem: quam etiam Tritonidem paludem appellatam inuenimus. Circa hanc paludem Palladem primam apparuisse ferunt: vnde ex ea natam fuisse nonnulli putauerunt. Vide Plin. lib. 5. cap. 4.

PALLANTIAS, *παλλάντιες*, Oppidum citerioris Hispaniæ, apud Ptolem. lib. 2. cap. 6. Inde Pallantini dicti, eius vrbis incolæ, quos Plinius inter Vaceos numerat, lib. 5. cap. 3.

PALLAS, *παλλάς*, Euandri filius, qui Aeneæ suppetias missus aduersus Turnum, ab eo occisus est. Virgil. lib. 10. Ipse caput nuci fectus Pallantis, & ora Ve vidit, &c. Alius fuit Pallas Pædonis filius, cuius meminit Ouid. lib. 7. Metam. Maior habet Clyton & Buren Pallante creatos.

PALLAS, *παλλάς*, Sapiencia, quæ alto nomine dicitur Minerva, ex Iouis cerebro sine matre pregnata. Quod ideo à Poëtis fingitur, quia liberalibus artibus & honestis disciplinis credatur præfide, quæ non ex inuenio humani ingenij, sed ex inexhausto diuine sapiencie fonte creantur dimanasse. Dicta est autem Pallas (ut quibusdam placet) à Pallante pigmeo ab illa interfecto, quum prius Tritonia vocaretur à Tritonide palude, ubi primum visæ est. Vel *πάλλω*, hoc est à vibrando, vel quatiendo. Sæpe enim ita pingi, ut hastam manu teneat, eamque velut vibrare videretur.

Palladius, *παλλάδιος*, Quod est Palladis. Vnde Palladium forû Romæ quod erat propinquum templo Palladis.

PALLONES, penul. prod. *παλλωνες*, Oppidum in finibus Macedoniæ, ab ea parte qua Thraciam spectat, in exigua Chersoneso situm: dictum à Pallene Siphonis filia, & Clitæ vxore. Vide Plin. lib. 4. cap. 10. ¶ Est item Pallene

Pallene vicius Atticæ regionis in tribu Antiochide. ¶ A Pallene Macedonice regione sic Palleneus, a, um, vt Triumphus Pallenei, apud Statium lib. 4. Sylvarum.

Pallio, palles, Pallidus, vide P A L L O R.

Pallium, li, Vestimenti genus extimam quod tunica superindui solet. [Pallio, li, vestimentum. Ital. Mantello, sopraneffa. Hisp. Manta.] vnde manifestum pro verbum, Tunica pallio proximior est. Dicitur autem putatur Pallium ab eo quod palam, hoc est foris gestaretur. Proprie autem Græcorum habitus hoc nomine dicebatur, quemadmodum Romanorum, Toga. Sæculo in Augusto, sed ceteros continuos dies inter varia mansueta rogæ insuper & pallia distribuere, lege propostæ, vt Romani Græco, Græci Romano habitu vteretur. Vnde Palliati Græci dicti sunt, & Commodæ palliati, quæ scriptæ sunt secundum ritus & habitus palliatorum, hoc est Græcorum. Autores Donatus & Diomedes. Cic. 3. de Orat. Hippas gloriatu est palli quod amicum, soccos quibus indutus esset, se manu sua consecisse. Idem 1. de Nat. deor. de Dionysio tyranno, Qui quom ad Peloponnesum classem appulisset, & in famam venisset Iouis Olympi, aureum ei detrahit amiculum grædi pondere, quo Iouem ornarat ex manibus Carthaginiensium tyrannus Hierocæ: quod in eo etiam cauilatus est, Aestras grauem esse aureum amiculum, hyme frigidit; eique lancum pallium iniecit: quum id esse aptum ad omne anni tempus diceret. ¶ Pallium quoque philosophorum erat. Gell. lib. 9. Video, inquit Herodes, habebat & pallium, philosophum nondum video. Palli inter communia vestimenta annuerantur Vipsianorumque promissa appellat Tacitus lib. 3. Promissas viris & feminis vestes.

Palliolum, li, diminutiuum à Pallio: id est breuius & vilius pallium. Cic. 3. Tusc. Expe. est etiam pallioli sordido sapientia.

Palliolatus, aduerbium. Plaut. in Pseud. Palliolatus amicus sic incesit ludibundus.

Palliolatus, Palliole indutus. Sueton. de Claud. Palliolatus nouo more præfedit. Martialis lib. 9. Hanc volo, quæ facilis, quæ palliolata vagatur.

Palliatus, ra, tum, Pallio indutus, & pallio coopertus. Cic. ad Qu. Frat. lib. 1. Denique illi palliati copiam facere videantur. Idem pro Rab. Posth. Itaque obiciat licet quum viles facie palliatum fuisse. Apud Apuleium legitur verbum Palliati pro Tegere, vel celare. Nunc inquit palliati tam aperta res potest id est cooperiri, vel dissimulari.

Palliastum, Rude ac vile pallium. Cic. 1. de Orat. Apuleius. Ecce Socrate concubernali mei conspicio humi sedebat. Gell. lib. 1. palliastros semiamictus.

Pallor, palloris, penul. prod. [Pallor, li, prod. Ital. Pallore, pallidiffa. Hisp. Amarillez.] Proprie dicitur color ille in homine, quum pellis sanguine destituta lutescat, quod accideret solet in subito metu, sanguine scilicet interiora recipient. Quid. 1. Metam. -buxoque similis ora - Pallor obit, lachrymisque genæ madere profusus. Cic. 1. Tusc. Ex quo fit vt pudorem rubor, sic terrorem pallor, & tremor, & dentium crepiscusque quatur. Virg. 4. Aen. Hæc effata silet, pallor simul occupat ora. Pli. lib. 14. cap. 2. Hinc pallor & genæ pendule. Pallorem capere dicuntur vasa, apud Colu. lib. 12. cap. 50.

Pallio, les, ius, Pallidus sum. [Pallio, li, Ital. Effere pallido, effere somno. Hisp. Amarillez.] Cic. 1. Philip. Non dissimular. e. apparet esse commotum, sudat, pallet. Ouid. 1. de Arte. Pallet omnis amans, color hic est apertus amant. Martialis lib. 1. Pulchre valet Charinus, & tamen pallor. ¶ Huius composita sunt, Expallio: quo Expallio, valde pallidus hoc, Plautus in Curcul. Videt vt expallio impallio, a quo Impallio, quod est rei alicui tam pertinaciter incumbere, vt inde pallor contrahatur. Persius, Ac te nocturnis iuvat impallio chartis.

Palliole, Pallidus hoc. Pli. lib. 19. cap. 10. Et cyminum sub Canis ortu pallescit. Propert. lib. 1. Eleg. 12. Perditus in quadam, tardis pallescere curis incipis.

Pallidus, a, um, Vt, Pallidus color, qualem in corporibus exanguibus videmus. [Pallidus, li, Ital. Pallido, somno. Hisp. Amarillez.] Pli. lib. 10. ca. 33. Merops vocatur, guntiores suos reconditis pascens pallido inuol color pennarum. Virg. 1. Georg. -aut vbi pallida surgit Tithoni crecum inlucens Aurora cubile. Horat. 1. Seru. Sat. 2. -vel pallida lecto Desiliat mulier, miseram se conficia clamat. Ouid. 4. Metam. -oræque buxo Pallidiora gerens.

Pallidulus, a, um, diminutiuum. Catu. ad Oratulum, Pallidulum manas aluit vnda pedem.

Palma, z, xipus, Ital. Palma della mano. Hisp. La palma de la mano tendida.] Est volamans, hoc est pars illa conuexa quæ dicitur inter digitos & digitos intermedios: cuius pars exterior à Græcis *καρπία* dicitur. Quamquam etiam non raro pro tota manu palmam acceptam legimus. Cic. in Orat. Quum autem manu dilatauerat, palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat. Virg. 2. Aen. -nam teneras atrebant vincula palmas. Scatius 10. Theb. -tolens madidas ad lydera palmas. Virg. 1. Aen. duplices tendens ad lydera palmas. ¶ Ab huius autem similitudine arbor illa nobilis quæ dactylos profert, quæ Græci *φύλλα* appellant, à nostris quoque Palma dicitur, quod comam in cacumine habeat circumtextam, & ramos in digitorum modum protendens. Ital. Palma albero. Hisp. La palma arbol.] vnde & fructum eius dactylos, hoc est digitos vocamus, quod digitorum manus similitudine referat. Hæc arbor in Italia sterilis est, maritimis Hispaniæ fructum fert, sed in intermedielem in Apherica, sed statim evanescens. Contid autem in Oriente ex his vna sunt, alibi etiam panis, & pluribus quadrupedibus cibis. Non cedit ponderi, sed surgit aduersum pondus idem victoribus traditur præmion, quod non cessat, sed perennat in bello persistere. Vide Gellium lib. 3. cap. 6. Vnde etiam ponitur pro victorie signo, aut pro ipsa victoria. Plutarchus, In certaminibus palmam signum esse placuit victoriæ: quoniam inge. huiusmodi lignum est vt argenti, opprimentibusque non cedat. Item Palma, causa certaminis dicitur, vt annotauit Donatus in illud Terentij ex Prolog. Phorm. In medio omnibus palmam esse possum, qui artem tractant musicam. ¶ Item Palma, vt docet Seruius in lib. 1. Aen. id significat togam, quæ etiam Toga palmata dicebatur, à palma in ea intertextæ: proprie triumphantium fuit, quæ mercedem huiusmodi de hostibus palmam deportant. Alij à laticudine clauorum dictam volunt Palmatam, quæ nunc à genere picturæ,

Picta appellatur. Mart. lib. 7. Palmata quæ ducem, sed citò, redde rogæ. ¶ De natura palmæ arboris, vide Pli. lib. 3. cap. 5. & lib. 1. cap. 4. & Dioscoridem lib. 1. cap. 1. 50. & Theophrastum lib. 1. cap. 2. & lib. 3. cap. 5. ¶ Dicimus Latine, Palmam ferre, id est victorem esse. Palmam dare alicui, id est victorem fieri. Referuare palmam alicui. Habere palmam, Accipere Palmam, Petere palmam. Testimonia palmam obuia legenti bonos auctores.

Palma, x. Extrema pars remi, eo quod in modum palmæ protensa est. Ital. Pala de remi. Hisp. La pala del remo.] Virg. lib. 5. Aeneid. & la uas stringat sine palmarum cantes. Sunt & Palmæ, quoniam, fructus palmæ, qui & Dactyli, & Caryotæ dicuntur. Varro 1. de Re rust. ca. 67. Nucem iuglandem, & palmarum, & ficum Sabinam quanto citius ptomas, iucundiore vtare.

Palmetum, palmeti, Locus palmi confitus, vel vbi frequenter sunt palmæ. [Palmetum, li, Ital. Lugo dove sono piantate molte palme. Hisp. El palmar, lugar de palmas.] Pli. lib. 5. cap. 1. Ibi fama, existere circa vestigia habitari quondam soli, vinearum, palmetorumque reliquias. Ponitur aliquando non pro loco in quo palmæ confite sunt, sed pro palmarum frequentia. Ibi, Hiericentem palmetis confitam, fontibus irriguam.

Palmus, a, um, Quod est ex palma arbore. [Palmus, li, Ital. Di palma. Hisp. Cosa de materia de palma.] Colu. lib. 5. cap. 5. M. Columella agricola Bæticæ provincie, sub ortu Capiculi, palmis regetibus vineas adumbrabat. Pli. lib. 24. cap. 17. Vinum palmum capiti noxum.

Palmosus, fa, sum, Quod est palmis abundans. [Palmosus, li, Ital. Abondante de palme. Hisp. Cosa llena de palmas.] Virg. lib. 3. Aen. Teque datis liaquo ventis palmosa Selinis.

Palmaris, & hoc palmare, Vt Palmaris statua, quæ alicui propter victoriâ ponitur. Cic. 6. Philip. Sed illa statua palmaris, de qua, si meliora tempora essent, non possem sine tili dicere, &c. Et Palmare facinus, quod est dignum palma. Virg. 1. Aen. Palmare vestigium, dictum quod ex palmæ impressæ nota factum sit. [Palmare, li, Ital. Vestigio de palma.]

Palmarius, a, um, adiectiuum, Quod est palma dignum. [Palmarius, li, Ital. Digno de palma.] Terent. in Eunu. Id verò est quod mihi puto palmarium, Me receperis quomodo adolescentulus Meretricum ingenia & mores possit noscere. Donatus, Palmarium, palma dignum.

Palmifer, ra, tum, Perens palmas. [Palmifer, li, Ital. Qui produce palme. Hisp. Cosa que trae de cria palmas.] Ouid. 1. Amor. Ili Paratonium, genitaliaque arua Canopi. Quæ colis, & Memphis, palmiferamque Pharon. Idem 10. Metam. Palmiferos Arabas, Pantheaque rura reliquit.

Palmipes, dis, Planos ad palmæ similitudinem habens pedes. [Palmipes, li, Ital. Palmipes, dis, Planos ad palmæ similitudinem habens pedes. Pli. lib. 10. cap. 1. Aut in palmipedum genere sunt, vt canes.]

PALMA, x. Cuius in maiori Baleari, Romanæ ciuitatis ius habet, vt tradit Pli. lib. 3. cap. 6. & Ptolem. lib. 2. cap. 6.

PALMARIA, x. xipus, Insula est vltra Tyberina ostia, in mari Tyrreno. Varro lib. 3. de Re rust. Hoc ita fieri apparet in insulis propinquis, Pontia, Palmaria, & Pandaria.

Palmes, iris, Viris sacramentum: inde nomen habens quod in modum palmæ humanæ virgulas quasi digitos edat. [Palmes, li, Ital. Palmes, iris, Viris sacramentum.] Hisp. El firmamento que está en la vida del pampano.] Pli. lib. 17. cap. 1. Sunt duo genera palmitum: quod è duro exis, materiamque in proximum annum promittit, Pampinarium vocatur. At vbi supra cicatricem est, fluctuarius. Alterum ex anniculo palmæ, temporeque fluctuarii relinquunt sub iugo. Et qui vocatur cultus, hic est nouissus palmes, non longior tribus gemmis, proximo anno materiam daturus, si vitis luxuria se consumpserit. ¶ Palmes & Pampinus pro eodem. Colu. lib. 4. cap. 17. Item si oculi singuli sub iugo binos pampinos emiserint, quauis largos fructus ostendant, detrahendi sunt eis singuli palmites, quod facit, quæ superest, materia confurgat. ¶ Palmes pro flagello vitis aliquando ponitur. Colu. lib. 4. ca. 21. Hæc brachia sat erit interm singulis palmitebus in fructum summitti.

Palmos, mas, Materias alligæ. [Palmos, li, Ital. Colu. lib. 1. ca. 1. Cæterum palma, id est materiam alligare, hoc tempore non expedit. ¶ In alia significatione accepit Quintil. in Declam. Cæci, Præterea inquit quum manus ex parte qua palmare vestigiū potest applicetur in capulo. Et paulo post, Tunc autem qui palmatus est paries, vestigium eius paries ostendit. ¶ Huius compositum est Depalmo, quod est Palma perentio. Hisp. Gell. lib. 16. cap. 1. Is pro delectamento habebat, hominis liberi os manu sua palma verberare: cum seruus sequebatur crumenam plenam assiu porciat, & quencunque depalmaverat numerari statim, secundum duodecim tabulas, viginti quinque asses iudebat.

Palmos, xipus, particula alienius in corpore palpitatio contra naturam, per vicem modo eam attollens, modo deprimens: fitque quandoque in sola cute, quandoque & in subiectis ei musculis: quæ si magna fuerit, membrum quoque vniuersum secum diutius saliendo trahit. Latinerum nonnulli Græcum nomen exprimentes, Saltum vocant. Dicitur enim *πάλμω* *ἢ πάλμω*, quod inter cetera salice significat.

Palmus, mi, [Italice & Hispanice. Palma.] Mensuræ genus: & est duplex, maior & minor. *ἰσχυρὸν* antiquè Maior digitorum duodecim. Græcè *αὐτὸς* vocatur. Minor digitorum quatuor, quæ Græci *πενταδύα* appellant. In mensuris hoc modo progredi solemus, vt omnium mensurarum minimam faciamus latitudinē grani hordei: hoc autem quare sumptum conficiat digitorum tres digiti vnciam quatuor, palmum minorem, quæ etiam diximus à Græcis *πενταδύα* appellatur. Ex duobus palmis conficitur diachas: ex tribus, palmus maior, quem Græci *αὐτὸς* vocant, Latini etiam Dodrantem, quod ad perficiendum pedem desit quatuor pars. Quatuor enim palmi minores, sine sedecim digiti ex plent pedem: sex palmi minores scilicet pedem. Duo pedes cum dimidio efficiunt giellum, siue passum simplicem. Tantum enim fere spatium intercedit in progrediendo inter digitos prioris pedis, & calcaneum posterioris. Simplicis passus geminatus facit passum geometricum, qui constat ex pedibus quinque. Ex mille deinde geometricis passibus conficitur milliæ.

Palmaris, re, Quod est magnitudine vnius palmi. [Palmaris, li, Ital. Vno de palmis.] Varro libro 1. de Re rustica, cap. 35. Rosa etiam condecitur radicibus in virgulas palmares.

Palmarius, adiect. *αὐτὸς* *ἢ πάλμω*. Quod est vnius vel multorum palmorum. [Palmarius, li, Ital. Vno de palmis.]

Hisp. Coja de pampana. Colum. lib. 4. cap. 24. Ne aut pampinariis palinis incertatus, aut verrucis similis futuiculus relinquatur. Et lib. 3. cap. 10. Ne pampinariam virgam deplanteat.

Pampinus, a. um, idem quod *Pampinarius*. Virg. lib. 2. Georg. Liber pampinus invidit collibus vmbra. Idem ibidem. Tibi pampino grauidus Autumnus Floret ager. Ouid. 3. Metamor. Pampineis agitat velata flondibus hastam. *Pampineus* odor, pro sapore vini. Prop. lib. 2. Pampineus noli quam sit amarus odor.

Pampinulus, fa. lum, Quod pampinis abundat. *ἡλικυατὸν*. Ital. *eli* abunda de pampinis. *Hisp. Coja de pampana.* Colum. lib. 5. cap. 5. Et si parum pampinosi viti est.

Pampinaceus, 2. um, adiectiuum. Colum. lib. 1. cap. 20. Amomi pondo quadrans, croci quincunx, cripæ pampinaceæ libram.

Pan, *πᾶν*, A Poëtis pastorum atq; idem totius nature Deus esse fingitur: vnde etiam à Græca dictione *πᾶν*, quæ idem significat quod totum vel omne, nomen accepit: quod putabant vno nature nomine omnia compliciti. Vnde etiam ita *Pana* pinxerunt, vt nihil ex toto vniuerso in eo videatur prætermisissim. Habet enim cornua in radiorum Solis & cornuum Luna similitudinem: rubet eius facies ad ætheris imitationem: in pectore Nebidæ habet stellam, ad stellarum imaginem. Pars eius inferior hispida est, propter arbores, virgulta, feras. Caprinos pedes habet, vt ostendat terræ soliditatem. Hic Uranogorgonis filius creditur fuisse, & altitalem composuisse septem imparibus calamis simul communis, propter harmoniam cæli. Virg. 2. Aegloga. Pan primus calamos extra coniungere plures instituit: Pan curat oues, ouiumq; magistros.

Panaces, huius panacis, penult. corrept. *πᾶν* & *παναξ*, *παναξ*, Herba cuius iucius Opopanax vocatur, *παναξ* & *πᾶν* & *ἀντα*, hoc est à sanandis omnibus morbis. Plin. lib. 2. cap. 3. Panaces ipso nomine omnium morborum remedia promittit. Colum. lib. 1. cap. 3. Panax vtiq; tempore, leui & subacta terra, rarissime dicitur.

Panacea, huius panaceæ, *πανακία*, Idem significans. Luc. lib. 9. Et panacea potens, & Thessala centaurea. Virg. 1. Aen. Ambrosios succos, & odoriferam panaceam. Lucetius (inquit Seruius) Panacea nomine vbiq; saltem intelligit: vnde postsumus in hoc loco Virgilij saltem intelligere: nam omnem pellit dolorem: melius herbarum, quia à odoriferam.

PANÆTIS, *παναιτίας*, Nicagore filius, patria Rhodius, Stoicæ sectæ Philosophus, Diogenis familiaris & Scipionis Africani præceptor, quem Cicero se in officiis imitari proficitur. Huius autem hodie celebratur aurea illa sententia, vitam hominum ex improposito assidua & propè quotidiana pericula ferre: quæ cauenda, oportet animo semper esse intento, vt sunt architecti. Sicut enim illi in certamine æthetico, caput, manibus oppositis, quasi vallo premuniunt: ita animus sapientis aduersus petulantiam iniuriarum, id est, fortis debet esse erectus, arduus, sepius, nequa in te repetita incurfus, imparatus, improcedis nobis obicitur. Fuit & alter Panætius senior, & ipse Rhodius, cuius multa est mentio apud philosophos. Vtriusq; meminit Suidas.

PANÆTOLIVM, *παναιτιλίον*, Mons est Aetoliæ altissimus, ita dictus, quasi totam occupet Aetoliæ. Plin. lib. 4. cap. 2.

Panætolicus, ca, cum, adiectiuum. Plin. lib. 4. cap. 2. Panætolium concilium, apud Litium lib. 1. belli Macedonici.

Panagrum, *παναγρον*, Retis genus quod omnia capit, à *πᾶν* & *ἄγρον*, caput, vel præda.

Panaretus, *παναίτης*, penult. corrept. Dicitur potest omnium virtutum communis: *πᾶν* enim totum significat, *ἄν* virtutem. Marc. lib. 6. Aguro madidus pollice Panaretus.

Panarium, vide *PANIS*.

Panathenæa, *παναθηναία*, Festa erant Athenis, à Theseo instituta in honorem Minervæ, quæ Latini Quinquaginta appellantur. Hæc ludis notem Minervæ per præconem & rubicem indicabatur: cuius gymnicum certamen per præconem & rubicem indicabatur: cuius spectatione mulieres arcebantur. Pueri quoque & puellæ sese manibus complexi, Pyrrhicam in theatro saltabant. Erant autem duplicia, Maiora quinto quoque anno celebrata solita, & Minora, quæ quorannis peragebantur. Hinc Panathenæus, *παναθηναίος*, liber Hæcatis. De Panathenæis vide Alexandrum Neapol. lib. 5. cap. 8, & lib. 6. cap. 19, & Cælium lib. 6. cap. 49.

Panathenæicon, *παναθηναϊκόν*, Genus vnguenti, quod, vt Plin. lib. 1. cap. 2. inquit, Athenæ perscrutante obtinuit.

Pancarpæa, *πανκαρπία*, Corona ex variis & penè omnibus florum generibus facta. Festus.

PANCHÆIA, *πανχαια*, Regio Arabiæ, tota arenosa, in qua arbores sponte natiæ thus emittunt. Virg. 2. Aeneidos, Totique thurisiferis Panchæia pinguis arenis.

PANCHÆI, Populi, qui, vt Pomponius lib. 3. refert, deserta Sabæ habitant: qui & Ophiophagi vocantur, quoniam terpentibus vescantur.

Panchrestos, vel *Panchrestum*, *πανχρεστόν*, Medicamentum nobile, quod Latine dici potest morbis omnibus conuicibile, vel omnibus affectibus utile. Plin. lib. 2. cap. 7. Fit ex pomis panchrestos stomatice, eadem æteriace appellata. Idem lib. 36. cap. 20. de generibus hæmatitarum loquens, Principatum dæ ex his Aethiopico, oculorum medicamentis vtilissimo, & his quæ Panchrestæ appellant. Cic. 6. Verr. Aduentu L. Metelli Prætoris, quom omnes eius comites iste sibi suo panchresto medicamento amicos redemisset, & C. Qu. in loco Cicero pecuniam per locum medicamentum panchrestum appellat, quod ad varios vsus fit vtilis. Ipsi præferunt Verr. qui spem omnem salutis in pecunia habebat repositam: nullumq; tam graue periculum arbitrabatur, cui pecunia mederi non posset.

Panchyros, *πανχυρος*, Gemma quæ constat ex omnibus coloribus. Plin. lib. 37. cap. 10.

Pancratium, *πανκρατίον*, Certamen gymnicum fuit teste Hermolao in lib. 34. Plin. cap. 8, quod Latine dicimus Quinquertium, quoniam ex quinque certandi generibus constabat, cursu scilicet, disco, saltu, iucta, & pugilatu. Hoc à Græcis, teste Festo, alio nomine dicitur Pentathlum eadem ratione quia à Latinis Quinquertium. Hermolao tamen loco iam citato distinguit Pentathlos à Pancratistis, & hos cursus ab his quos Periodo victores vocant, vt Pancratistæ esse plus sit quàm Pentathlum esse: & cursus Periodo victorum plus quàm Panera-

tistæ. Vult enim Pentathlum esse, qui quinque his certandi generibus congregitur, hoc est qui & iucta, & saltu, & cursu, & disco, & pugilatu certat: etiam si in omnibus hisce, aut quibuscumque succumbat. Pancratistæ autem dici putat, qui quinque hisce certandi generibus congregitur, omnibus vicit. Periodo autem victoris, is dicitur (teste Festo) qui quatuor illa sacra Græcæ certamina, Isthmia scilicet, Nemeæ, Pythia, & Olympia obiit, & in omnibus hisce vicit. Pancratium itaque & Pancratistæ, secundum hanc Hermolai opinionem, dicuntur *πανκρατίον*, hoc est à vincendo omnia: vt Pancratium sit certamen illud quo quis quinque iam dictis certandi generibus congregitur, omnibus vicit: Pancratistæ verò, qui ex quinque hisce certandi generibus euasit victor. Budeus verò in prioribus Pandæ. Annotacionibus, videtur Pancratij & Pancratistæ vocabula deiciat *πανκρατίον*, hoc est ab omnibus viribus, quas in hoc certaminis genere effundebant. Putatq; Pancratium fuisse certaminis genus, quod aduocatis omnibus corporis viribus, omniumq; neruorum contentione transigebatur. Nam & calcibus, & cubitis, non modò pugnis, Pancratistæ utebantur. Quint. lib. 2. Inquit, sicut ille exerceendi corpora petitus, non si docendum pancratillem suscepit, pugno ferire vel calce tantum, aut nexu modò ceteros aliquos docebit: sed omnia quæ sunt eius certaminis. Plin. lib. 3. cap. 11. Alcimachus Dioxippum, qui Olympia pancratio citra pulueris iactum (quod vocant *ἀγών*) vicit.

Pancraticæ, aduerbium, hoc est robustè: vnde Pancraticè valere, est robustum esse, & firma corporis valetudine, vt solent ij qui Pancratio exercentur. Plaut. in Bacch. Benèc vsq; valuit: pancraticè, atq; æthetice.

Pancratistæ, *πανκρατίσται*, Certator, & victor pancratij. Gell. lib. 3. ca. 15. Diogenes filios tres habuit, vnum pugilem, alterum pancratistam, tertium luctatorem. Vide *PANCRA TIUM*.

Pancratiuz, *πανκρατίας*, Apud Senec. lib. 5. de Benef. legitur pro pancratistæ. Lacedæmonij (inquit) vetant suos pancratiuz casu decernere.

Pancraticè, aduerbium, vide *PANCRA TIUM*.

PANDANA porta Roma, quæ antea Saturnia dicebatur: ita dicta à verbo Pandò, quod semper pateat ad res quæ in vrbe terrebantur. Eadem dicebatur Libera, à libertate. Auctores Pompe. Fest. & Var. lib. 4. de Ling. Lat.

PANDARIA, *πανδαρία*, Insula est exigua in sinu Cautano, distans à continente ducentis quinquaginta stadiis. Strabo lib. 5.

PANDATA, *πανδατα*, Insula in Puteolano situ, teste Plin. lib. 3. ca. Pandætarum, *πανδατα*, Volumina sunt (inquit Budeus) nihil non continentia, & ex quibus possis, quod velis, velut è Cornu copie depromere. Vnde Pandætar legi, quæ omne ius complectuntur: *παν* omne, & *δατα* capio. Gell. lib. 11. Tullius Tiro, Cicetoni liberos libros de variis ac promiscuis quæstionibus composuit, quos Græco vocabulo Pandædas, id est promiscua, & multitudine continentes, libros inscripsit, tanquam omne rerum ac doctrinarum genus continentes.

Pandicular, atis, Extendor, vt faciunt qui è somno expurgati sunt, oscitantes. *ἐκπιδύω*. Ital. *Dispartir*. *Hisp. Enajjar todo el cuerpo*. Pandiculatur, inquit Festus, qui toto corpore oscitantes extenduntur, co quod pandi fiant. Plautus in Menæ. Ego me assimulem insanire, vt illos à me absterream, vt pandiculari oscitator.

Pandicularis dies, qui & Communicarius dicebatur, in quo communiter omnibus diis sacrificabatur. *πανδύω*. Festus.

Pandiculatio, pandiculatio, Oscitatio, vel potius corporis inter oscitandum extensio. *ἐκπιδύω*. Auctor Festus.

PANDION, *πανδίων*, Proprium nomen Erichthei Athenarum regis filij qui patri successit in regno. Huius filij fuerunt Progne & Philomela: quarum Progne Tereo Thracum regi, cuius ope Ponti regem proligauerat, vxorem dedit. Reliqua vide in dictione *PANDION*.

PANDIONIA, *πανδωνία*, hoc est Attica: Pandionis, a. um, idem quod Atticus. Lucanus de Pallade, Et Pandionias quæ cuspide protegit arces.

Pando, dis, passum, Significat patefacio, aperio. *πανδύω*, *πανδύω*, *πανδύω*, Ital. *Apreire, manifestare*. *Hisp. Abrir & descubrir*. Virg. 2. Aen. Pandurum portæ, iuvat ire, & Dorica castra, Desertorij videre locos, lituq; relictum. Plaut. Bacch. Pandite, atq; aperite propere ianuam hanc. Virg. 4. Georg. & alas Pandere ad altum Solem. Idem 3. Aen. Anchisen facio certum, tæmque ordine pando. Huius composita sunt, & Expando, *ἐκπαύω*, extendo: à quo expassum, extensum. Cælius apud Gell. lib. 1. cap. 15. Flammæum expassum domi. Dispasso, in diuersas partes extendo: vnde Dispassus, idem quod diffensus. Plautus tamen in Milite glorio (vt in capite iam citato annotauit Gellius) Dispassus manibus dixit, pro Dispassus, a in e commutato. Credo ego, (inquit) illos exemplo, tibi esse eundem extra Portam dispassus manibus, paribulum quum habebis. Oppando, circumextendo, *ἀντιπαύω*. Propando, late extendo, ultra pando. Repando, à quo Repandum dicitur, quod retrosum patet. Vide suo loco.

Pandens, participiū. Virg. 6. Aen. Melle soporata, & medicatis frugibus ossam Obiicit: ille fame rabida tria guttura pādens Corripit obiecta.

Passus, a. um, à pandio. *πανδύω*, *πανδύω*. Ital. *Spanjo, distenjo, aperto*. *Hisp. Desfibrado, estendido*. Idem est quod patens, extensus. Plaut. In portum vento secundo, velo passio peruenit, id est celsissimo cursu. Passa vela dicimus expassus, distensa, explicata, vento commenta ac plena. Capillus passus idem quod diductus, porrectus, dispersus. Terent. Phorm. Capillus passus, nudus pes. Quod & expassum aliquando dicimus, & Dispassum & mutatione a in e, dispassum. Plaut. in Mil. Dispassus manibus. Veteres enim passum dixisse, non pandum, & Expassum non Expansum Gellius Seruiusq; testantur. Dicit enim Seruius, Ideo autem pando non facit pandum, quia plerumq; a quod in prima vel bi positione inuenitur, in præteriti participio non est, vt Tundo, tusus. Et licet euphonici causa varietur, vel in generibus vel in numeris: Nactus tamen & passus nunquam penitus potuerunt. Passus manibus: hoc est, diductis atq; distensis. Terentianus tamen oppansum velum dixit pro oppasso & extento. Expansos, inquit, rugula fodiant, cruceas suspirant.

Pando, as, Incurro, *ἐκπιδύω*. Ital. *Incorrare, incurrare*. *Hisp. Empañar & encoruar*. Vnde Pandari trabs dicitur, quasi incuruari, cederetq; pondericuius contrarium palmæ facimus, quippe quæ non contra iusticia, sed in diuersum tenendo fornicantur. Plin. lib. 14. cap. 42. Ac populus contra omnia iusticia pādatur. Et paulo post, Facile pandatur iuglans. Hinc

polites dictus est: de quo Plinius lib. 5. cap. 9.

PANDORA, *πανδώρα*. Vulgo *Pandora*, Latine statim dicitur: quo nomi-
ne dicta est Sicilia insignis civitas propter multitudinem nauum quæ
vndiq; illuc conueniunt. Hæc etiam in neutro genere esset: Panoro-
mus. Componitur *παν* & *δωρα*. Est autem *δωρα*, portus pars,
sive statio: vnde nautæ Hormizæ dicuntur quando nauem ancoris &
retinaculis instruunt, quo secura sit & repentinis procellis. Hinc sunt
Panormita, *πανορμιται*, & Panormitanus, qui ex Panormo est.

PANSA, dicti sunt quibus lati ac panis sunt pedes: sicut Planci, quibus pla-
ni sunt. *πανσά*. Plin. lib. 11. cap. 45.

PANSCHESTOS, *πανσχεστος*. Gemma quæ afferre fecunditatem existima-
tur: ita dicta quasi protus augusta & veneranda. Alias Paneros dicitur.
Plin. lib. 37. cap. 10.

PANSCLENUS, *πανσκληνός*. penult. prod. Plenisunium, quum scilicet Luna
pleno orbe fulgens, totam lucet noctem. Nam *πανσκλην* Luna dicitur: vnde
& Proclius *πανσκληνός*, ante Lunam natum: quo cognomine dicti sunt
Arcades, qui se ante Lunam natos fuisse gloriabantur.

PANTACEUS, *πανταχῆς*. Fluvius est in finibus Italix, non procul à Gar-
gano monte, iuxta Calchantis, & Podalirij (scilicet Ausus) aquæ ad peco-
rum morbos præstans habent remedium. Dicitur Pantaceus, *πανταχῆς*
πανταχῆς, hoc est à morbis omnibus curandis.

PANTAGIAS, *πανταγίας*. Fluvius, qui quum plenus incederet, totam Si-
ciliam sonitu implebat: post rapum autem Proserpine quum Ceteri si-
liam querenti obstitisset, tacere iussit, parum nimis volentem.
Hæc Servius in illud Virg. 3. Aen. Viuo perterre chor ostia saxo. Panta-
gia. Nomen autem videtur accepisse hic fluvius à nimia rapiditate,
πανταγίας, quod obuia, quæque profertur atque secum rapit.

PANTHEA, *πανθεα*. Vxor fuit Abradate regis Suzorum, vt forma ita &
castitate insignis: quæ à Cyro maioris, expugnati illius inter-
tus capta est, liberalitèq; ab eo habita, Abradaram virum ad se ac-
cessit, cum per communia læta fœdera oblectis, vt pro tanta regis in
se benevolentia aliquid illi mercedis rependeret. Quæ vxoris oratione
inflammatus Abradatas cum vniuersis copiis in Cyri castra venit: vbi
quum fortiter dimicasset mortem oppetisset, Panthea cadaver illius inter-
tor millia cesorum agnium, lætica sua ad ripam Pastoli amnis retulit:
ablutisq; eius vulneribus quum nutrix quid post mortem fieri vellet
in mandatis dedisset, capite in mariti pedus inclinato necem sibi con-
fiscuit. Vide historiam hanc latius apud Xenophonem lib. 7. *Panthea* Cyri.

PANTHEON, *πανθεον*. Templum Romæ, quod, vt Dion histori-
cus refert, sic dictum fuit, quod in Martis, Venerisque imaginibus, sub
ipso templo constitutis, omnium deorum imagines effictæ erant. S. ue
quoddam templum ipsum rotundum sit, exlòq; pectus, & sic quoq; om-
nium deorum habitatio censetur. Potest etiam dici Pantheon, sum-
mum deorum. Nam *παν* significat omne (quod sanè in similibus spe-
ad summum spectare solet) & *θεον* deorum. Vnde Plinius lib. 36. cap. 11.
Pantheon Ioui vltimo ab Agrippa factum fuisse narrat. Hodie appella-
tur templum D. Marci rotundum.

PANTHER, pantheris, *πανθηρ*. Animal est ferum, cuius macæ dicitur pardus.
Latini formato feminino ab accusativo singulari, vocant pantheram:
sicut ab accusativo nominis crater, facimus nomen primæ declinatio-
nis cratera, crateræ. Vide dictionem subsequenter.

PANTHERA, *πανθηρ*, *πανθηρ*, penult. prod. Animal proterus ferum & macu-
losum, quod à pardalis dicitur: mas eius appellatur pardus. Dictio est
composita à *παν*, quod significat totum, & *θηρ* fera Abundat in Hyrcania
& Media. Horat. in Epist. Dilectum consors genus panthera camelo.

PANTHERINUS, adiectiuum. Quod ad pantheram pertinet: vt, Pantherina
pellis, apud Plin. lib. 11. cap. 11. Pantherina mensæ, quæ intorto discul-
lo maculata sunt. Plin. lib. 11. cap. 11. Mensæ præcipua des in vena cris-
pis, vel in vertice variis: illud obliquo euenit disculsi. Ideo tigrinæ
appellatur: hoc, in iocundo, & ideo tales pantherinæ vocantur.

PANTHERON, penult. prod. *πανθηρ*, sive Pantherum, pantheri, *πανθηρ*,
est, eo nomen habens quod aues omnes includat, eadem significat.
ne quæ pangron, quod rete piscatorium est, *πανθηρ* venatum significat, &
aucupium: vnde pantheon dictum & *πανθηρ* aucupes. Est autem hu-
iusmodi rete, quod nocte *πανθηρ* appellant, quod quum humi ex-
positum esset, & in oblongam tenuitatem cōtractum, tegitur quisq; li-
lis, ne ab auius providere possit. Deinde quum opus est, adducto ma-
gna vi fune, repente expanditur, inescantibus aliquot diebus auctis
vno ictu vniuersas contegit. Hoc reti Galli ad passeris & sturnos vrunt-
tur, & ad græcos, & otidas, quæ *πανθηρ* vocant, quasi tardos anseres. Vlp.
de Act. emp. & vend. l. Empitrem. Veluri quum futurum iactum retis
à piscatore emittas, aut indaginem plagis possis à venatore, vel pan-
thera ab aucupe. Nam etiam nihil capit, nihil minus emporis
est pluralis, à nominatione pantheron: accipiturque per metonymiam
pro capris ipsa, seu præda, quæ aucupes panthero cepit.

PANTHOS, *πανθος*, & per contractionem Panthus, *πανθος*, s. Nomen pro-
prium filij Otrei fratris Hecubæ. Vocatum facit Panthos, abietto *ο* si-
nali, more Græcorum. Virg. 2. Aeneid. Quo res summa loco Panthos
quam prendimus arcem? Inde fit Patronymicum Panthoides, penult.
corrupte, quo vsus est Ovidius lib. 11. p. Pythagora, qui tempore belli
Troiani se Euphorbum Panthoi filium fuisse gloriabatur.

PANTICAPES, *παντικαπες*. Fluvius est Seythix quibus abistro (vt scri-
bit Herodotus lib. 4.) Nomadas à Georgis differmans.

PANTICA, *παντικα*. Vitis maxima ad Bosphorum Cim-
merum, cæterarum necropolis, condita ab Acete filio, cui Agæus Sey-
tharum Rex hunc locum donauit. Nomen autem accepti à Panti-
cape vicino amne. Meminit huius oppidi Plinius lib. 4. cap. 12.

PANTICES, *παντικες* (inquit Festus) à pandendo, quod ventrem pand-
ant. Sunt qui pantices interpretentur nimiam ventris pinguedi-
nem, quam Galli appellant *La pance*. Plaut. in Pseud. Eò vos vestros
pantices addo mædificati, quum ego siem hic fecus.

PANTOLABUS, *παντολαβός*. Notissimi scitur nomen apud Horatium in
Satyris.

PANTOMATRYM, *παντοματρυμ*. Stephano, Oppidum est Crææ in-
sulæ maritimæ, auctore Plinio lib. 4. cap. 12.

Pantomimus, penult. prod. *παντομιμος*. Personarum omnium imitator, qui
in scenis personas per singulorum actuum simulationes ostendebat,
παντομιμος. Plin. lib. 7. cap. 3, Mythicum pantomimum, hoc est
fabularem, quendam vocavit. Pantomimorum duo sunt genera, Scenici,
& Mythici. Ponitur quandoque pro ipso potestate. Plin. in Paneg.
Idem ergo populus ille scenici imperatoribus spectator & applausor,
nunc in pantomimis quoq; aduersator, & damnat effrenatas artes.

Panurgia, *πανουργία*. Ital. *Assucia*. Hisp. *Assucia*. Asturia, fraus. Plautus.
Istæc panurgia rete in piscinum dabit.

Panurgus, *πανουργος*. Omnium rerum experientiam habens, *πανουργος*.
Ponitur Atticis scriptoribus pro callido, altuto, vasio, vel li-
pelli, versuto, veteratore.

Panus, *πανος*, & aliquando apud Celsum Panis, nis, Trame inuoluerum,
teste Nonio, quo panni texuntur: quo panula, & panacula, aut Festus,
per diminutionem. Lucil. lib. 9. Foris subtegminis panus. Ab huius
similitudine etiam inuatus tumor sub faucibus auribus, & inguinibus,
panus appellatur. *πανος*. Plin. lib. 20. cap. 1. Et laterum parotidas &
panos sanat. Panos Galenus in plures species diuisit. Panus (inquit
Hermolaus) sive vt quandoque scriptum est in Celfo, panis, à figure
similitudine dictus est, tumore non alto, sed lato, in quo quiddam pustula
simile est, sitque in vertice, alis, iniquine, cum dolore ac distentione
vehementi. Huius diminutium est Panellus, *πανέλλος*.

Particula, diminutiuum à panus, *πανος*, significat comam illam in mi-
lio panico, arundine, & in omnibus fere arboribus: pice generis, in qua
semen dependet, quam Plinius lib. 16. cap. 10, vocat panos & paniculas,
& aliquando nucamenta callo squamatis compacti, quæ *πανος* &
Græci appellant. Quicquid igitur sublonga, vel subrotunda forma tu-
mer, particula ferè dici potest. Plin. lib. 11. cap. 4, Græcula tota conuol-
utas habet foliorum paniculas.

Papa, *πάππας*. Admirantis interiectio. Donatus, Papa interiectio
est mira subridi accipientis: habet enim in se affectum verbi miror: vt
Papa, quid video? Terent. in Eunuc. Papa, hæc superat ipsam Thaidem.

PAPAEVS, Nomen, Herod. teste lib. 4, quo apud Scythas Iupiter vocatur.

Papaueris, Genus herbarum somniferarum. *μυκαρ*. Ital. *Papauer*. Hisp. *La dor-
midura*. Vnde à Virgilio 4. Aeneidos. Soporiferum papauer appellatur.
Dicitur papaueris sunt species præcipuum tamen est album satiuum,
quod semen habet: quod tostum, in sicca melle cum melle apud an-
tiquos edebatur. Hoc præcipuum candorem lina & lana contrahunt.
Plin. lib. 18. cap. 25. Dioscorides lib. 4. cap. 67.

Papauerata toga. A colore candido dicta est. *μυκαρ*. Hæc *παπαιο*. Eadem
pissa toga dicebatur. Plin. lib. 8. cap. 48, Crebra papauerata antiquo-
rem habent originem.

PAPHAGETES, Rex Ambracis. Is quum obuiam factus esset leonæ catu-
lis suis stiparæ, ab eadem occisus est.

PAPHLAGONIA, *παφλαγονία*. Regio minoris Asiæ, ad Septentrionale
latus versâ, supra Galatiam, cuius cum Ptolemaus pariem facit: ita di-
cta, teste Stephano, à Paphlagone Phineo filio. Eius incolæ dicti sunt
Paphlagones: ex quibus fuerunt & Hæneti, qui per seditionem patriæ
puli, & rege Pylemene ad Troiam amissi, Antenorem in Italiam se-
quuti sunt. & pro Hænetis luxæ vnus immutatus: Veneri sunt appella-
ti, teste Livio lib. 1. ab Vrbe condita. Paphlagonia (vt Solinus scribit)
à Cythere monte confurgit, post recta in spatium trium & sexaginta mil-
lium. In ea Mithridates Eupatoriam condidit, quæ dubia à Pompeio
Pompeiopoli nominata fuit.

PAPHLAGON, *παφλαγον*. Filius Pygmalionis filij Cilicis ex Eburnæ matre.
Quum enim in Paphlagonia in Cyprum insulam peruenerit, compen-
dit mulieres eam libidini obsequentes, ex libere vitam ducere
statuit. Porro quum ingenio valeret, efficit, sculpsit insignis, dicitur
sibi candidissimo ebore muliebri sculpsisse simulachrum, omnis ve-
nustatis formæ, numeris (quod fieri potuit) absolutum. In quo quum
homini ingeniosus artem suam miraretur, in eius amorem incidit, orauit
Venerem, quæ summa cum veneratione id temporis in Cypro ce-
lebrabatur, vt vxorem sibi concederet: statum suæ eburnæ simulachri.
Quibus precibus à Venere exauditis, Pygmalion domum rediens sta-
tuam suam animatam inuenit, seruatisq; videri in lineamentis, eodemq;
candore, in formosissimam virginem transformata. Cuius postea
conubitu vsus, ex ea Paphum nomen suscepit, qui & patri in regno suc-
cessit, condiditq; urbem in Cypro, quam de suo nomine Paphum appella-
uit: constructa etiam in eo templo & ara in honorem Veneris, cui diu
solorum sacrificatum est. Virg. lib. 10. Est Amathus, est celsa mihi
Paphos atq; Cythera, &c. Inde Paphis, *παφίς*, vnde & Paphia Venus
dicta est, quæ ad apud Paphum colebatur.

PAPHIA, *παφία*. Ciuitas Insulebrum, Tietum, *παφία*, Ptolemao appellata, olim
Cistregonum & Longobardum regum sedes. Vulgo *Papia*.

Papilio, *παπilio*, *παπilio*. Ital. *Farfalla*. Hisp. *Mariposa*. Inter vermicu-
los, alatos numeratur, quo nullum animal inbecillius est. Colum. lib. 9.
ca. 14. de apibus. Vermiculi quoq; qui tunc vocantur, item papiliones
enecandi sunt. Nam (vt idem testatur) ex papilionum stercore nascuntur
tinea. Item Papilio, *παπilio*, dicitur tentorium. *παπilio*. Ital. *Padi-
glium*. Hisp. *Patullum*. Plin. lib. 5. cap. 3. Numidæ vero Nomades à per-
mutandis papilionibus, in palia sua, hoc est domus, plaustris circunfer-
rentes. Castigatoria exemplaria habent, A permutandis pabulis.

Papilla, *παπίλλα*. Parua papula, ad est tuberculum. *παπίλλα*. Ital. *Mamel-
la*. Hisp. *El p. p. de la teta* & *pequeña*. J. Serenas, Exercentur turpes animum
si forte papillæ. Sed hoc rariu: scilicet enim significat mamæ capi-
tulum, vnde læc fugitur, quauis etiam pro ipsa mamma ponatur. Virg.
lib. 11. Hailla sub exercam donec perlata papillam. Hæst. Dicitur tam
de vicis quàm de mulieribus, & alis animalibus. Dicitur papillæ, quæ
parue papule, quod papularum sint similes. Papillæ etiam in fontibus
clauiculæ illæ dicuntur, quæ aquas fundunt: quibus exeris aqua
effluit, fistulis vero immittis, aquæ cutis præhibetur. Varro lib. 3. de
Re rust. cap. 14. Quæ si adduxeris fistulam, & in eam papillas impos-
ueris remues, quæ erudent aquam, &c.

Papillatus, *παπίλλωτος*. seu in papilla specie factus. *παπίλλωτος*. Expa-
pillatus, aduq; papillam nudatus. *παπίλλωτος*. Plaut. Milice, Idem
& cum nexu in humero laxo expapillato brachio. Vide suo loco.

P A T I N A *πατρινά*, Jurisconsultus, Severo principi gratissimus, Severi discipulus, cui in aduocatione filii successit. Is est cui filios suos Severi moriens commendavit: deinde ab Antonino Caracalla fecit percussus. Causa necis traditur, quod Caracalla, interfecto fratre Geta, ei mandaverit ut & in Senatu, & apud populum facinus dilueret: illum autem respondisse, non tam facile patricium excusari posse quam fieri. Spartianus.

P A P T I V E *παπτινέ*, Neapolitanus inter heroicis poetis relatus, haud ignobili genere ortus est. Quidam scribunt maiores eius ortum esse Epuro, diuque versatos Sellis non sine admiratione ingenii & probitatis. Patrem Patimium habuit, qui ob insignem eruditionem, egregiamque virtutem Neapoli civitate donatus est, in qua Statius Papius poeta natalem suam habuit. Composuit multa & varia poemata, Thebaidem libris duodecim, quos consecrauit Caesari Dominiano. Preterea opus Sylvarum. Postremo Achilleida aggressus, morte praeventus, tantum reliquit inchoatum. Ex Crinito.

P A P T I V M *παπτιν*, Vrbs est Paphlagoniae: à qua fit gentile Papius.

Pappa, *πάππα*, per duplex pp, Prima infantulorum vox qua patrem compellunt.

Pappare, *παππάω*, Est minoris & blandiusculis verbis patrem appellare. Iuven. Saty. 3. Et similis regum pueris pappare minurum. Poësis, & iras mammae, lallare reculas. Aliquando est cibum sumere. Plaut. in Epid. Nonno liberto opus est quod pappet. Dabitur, praebebo cibum.

Pappas, *πάππας*, Accipitur pro patre, huc pro eo qui puerum alit. Iuven. Saty. 6. Timidis praeiugiter pocula pappas. Est autem nomen venerationis à Syraculis tractum: quo etiam nomine Scytharum nonnulli Iouem appellant, teste Herodoto.

Pappus, *πάππος*, Ital. *zio*. His. *El abuelo*. Avus. Aufonius ad nepotem suum, -pappos, auisq; tremantes. Anteferunt patribus feri noua cura nepotes.

Pappi, Dicitur carduorum flores, & lanuginosa quaedam substantia in aërem se effundens, ut veluti flocci quidam volare videantur. Lucrer. lib. 3. Vestem, nec plumas auium, papposque volantes. Plinius lib. 17. cap. 16. Pappum vocari ait lanuginem helixines herbar. Et lib. 2. ca. 13, dicit esse herbam, quae alius senecio dicitur, quod in pappos abeat, & lanuginem carduorum floribus similiter habeat.

Pappous, *παππός*, Id est auis.

P A P P U S, *παππός*, Philosophus Alexandrinus, scripsit de situ orbis, de fluminibus Africae, & commentarios in Ptolemaem.

P A P R I M I T E S, *παπριμίτες*, Aegyptii oppidum. Cuius Paprimites, *παπριμίτες*, Stephanus.

Papula, *παπύλα*, tuberculum quod ieiunae saluæ desiccatione curatur, *παπύλα*, Ital. *librocca*. Hisp. *Lebanillo*. Papulis cutis exasperatur, & rubet. Iuven. Saty. 3. Georg. Ardentes papulae, atq; immundus olens sudor. Membra sequebatur. Duo aut sunt genera papularum, quae vide apud Celsum lib. 5. cap. 16. Huius diminutivum est Papilla.

P A P Y R U S, A velocitate Cursor dictus, qui Dictator creatus aduersus Samnites, quum se aduersus omnes progressum esse sensisset, ad auspicia repentina Romam rediens, edixit Fabiano Rutiliano magistro equitum, quem exercitus praeparabat, ne manus cum hoste conferret. Sed quum ille opportunitate ductus pugnaasset, ac vicisset, reuersus cum ferre fecerit voluit: ille in urbem confugit ubi quum nec supplices Tribuni satis eum tueri auderent: victus tandem Dictator populi praesibus, miserisq; parentis lachrymis, supplicium ei remisit: paucisq; post diebus ducto de Samnitibus triumpho, Dictatura se abdicauit. Vide Liliu. lib. 9. Lucius Papyrius Cursor, superioris filius, de Samnitibus secundum patrem omnium pulcherrimam victoriam reportauit: ad quem Fortunae de manibus faciendum locauit. Papyrius Citalus, quum Priuernes intra moenia fugasset, ac pro rebus bene gestis triumphus ei negaretur, in monte Albano triumphauit, & pro laurea vsus est myrtea corona. Valerius lib. 4. Papyrius Carbo, eum dentibus natus, ut ferunt Plin. lib. 7. cap. 16. Papyrius praetextatus, nobilis adolescens, ex eo cognomen adfectus, quod in praetexta & adolescencia magnopere visus esse sapere. Quum enim à patre duceretur in Curiam, in caue forae arcana quaedam tractarentur, domum reuersus, interrogatus à matre quidnam in Senatu esset actum, ut dixit (inquit) vni nubere possint. Quare inter matronas parasitans, mane gregatim ad Curiam concurrunt, multa equius esse clamantes, duobus vnam nubere. Cuius clamoris causa tandem intellecta, Senatus Papyri ea in arate tacere nitentem admiratus, soli in posterum ex aequalibus adiutorem concessit in Senatu. Papyrius item alius fuit, qui quum Publium quendam adulescentem nobilem re alieno sibi deuinctum, & in seruitutem adiudicatum haberet, sedq; eius amore caperetur, generosum animum ad turpe obsequium nulla ratione posset infectere ei q; de causis adulescentium multis, & plagis, & conuulsiis afficere, re in Senatu cognita, in carcerem comectus est: cuiusque est nequis in corpora libera ob res alienum quippiam in posterum iuris haberet. Simile quiddam refert Valerius lib. 6. cap. 1. de T. Veturio, & Celio Plorio.

Papyrus, *παπύρος*, Arbuscula est, praecipue in Aegypto palustribus nascentis, habens radicem obliquam, triangulari lateribus, decem non amplius cubitorum longitudine, in gracilitatem fastigiata, thyrsi modo caetum includens. Ex hoc frutice praeparabatur charta ac diuinae in praetextas & latissimas phylluras, quae eo meliores erant quo medius papyro propinquiores, quae ab huius fruticis appellatione etiam papyri nomen acceperunt. Diuersa huiusmodi chartarum genera vide apud Plin. lib. 13. cap. 11. ubi primum chartarum vsum Alexandri Magni temporibus in Aegypto putat fuisse inuentum: quauis alij etiam Numae regis temporibus chartarum vsum fuisse contendunt. Ab huius quoq; fruticis nomine etiam hodie chartas nostras quae ex contritiis lineis sunt, papyri appellamus, eo quod eundem nobis praestet vsum quod olim Aegyptii praestabat papyrus. Quidam etiam Papyrum in neutro gen. Plin. lib. 13. Papyrum ergo nascitur in paludibus Aegypti. A Papyro cognomen Papyri, *παπυρί*, deductum est, à quo Papyriana tribus. Papyraceus, papyracea, papyraceum, *παπυρί*, quod est materiatum ex papyro Plin. lib. 18. cap. 11. Optime glychnio papyraceo.

Papyrifer, *παπυρίfer*, papyriferum, *παπυρίferος*, ut Annis papyrifer Nilus. Quidius 15. Metamorph. Papyriferi septemtrina flumina Nilus. Videlicet equales rates.

Par, *παρ*, *παρ*, Ital. *par*, simile, aequale. Hisp. *es*, *igual*, *à*, *infra*. Cum suis compositis, Compar. Dignus. Impar. Separ. sunt generis omnium, faciliatq; ablatiuum in e, vel in i. Et licet par apud poetas producat, in obliquis tamen prima corripitur, & tam datiuo quam genitiuo iungi potest. Quid. lib. 3. Metam. Sunt quoq; pars alius atas, in ouilibus agnæ. Lucanus, Quam metuis par huius erit. Significat autem Par, quando adiectiuum est, idem quod parilis, aequalis, æquus. Cic. 3. de Orat. Iamhus par chorei, sed spatio par, non syllabis. Idem de Clar. Orat. Si par in nobis, atq; in illo scientia fuisse. Idem in Latio. In amicitia superior par est inferiori. Interdum Pares pro duobus accipiuntur: ut Paribus equis viebantur Romani in pugio, ut sudante alero, transilirent in sicum. Interdum accipitur pro decenti, æquo, conuenienti, quod inter omnes æquabile est, sing. Quintil. lib. 5. cap. 11. Si propter matremonia violata vrbes euerit: quid fieri adultero par est? Parem erit, significat sufficere alicui rei, siue resistendo, siue exequendo. *ἐξῆκεν*. Cic. ad Attic. lib. 12. Sed adhuc pares non sumus. Quint. Declam. 1. 5. Aspicio par laboribus corpus. Paria facere, est quod omisum est, vel quod aliunde acceptum est, alibi vel aliunde compensare. *πῶς ἴσως ἀντιείδω, μισθὸν τῷ ἴσως*. Quint. Declam. 6. Paria faciemus, tu illic eris vicarius meus, ego hic tuus. Plin. in Panegy. Pares tibi imperium dedit, tu illi reddidisti: solus ergo adhuc es qui pro munere tanto paria accipiendo fecisti. Par pari referre, est tale aliquid reddere quale accepimus. Terent. in Eunuch. Si laudabit hanc illius formam, tu huius contra: deniq; Par pari refero, quod eam mordet. A par, Patauus in Curcul. formauit suo more superlatiuum parissimus. Eodem (inquit) hercle vxo pono & paro, parissimi estis viribus. Par impar, genus iudi *ἀπὸ τοῦ ἀντι*. Sueton. de August. Scripsit ad filiam, Miti tibi denarios ducentos quinquaginta, quot singulis conuiuii dederam, si vellent inter se post cenam vel talis, vel par impar ludere. *ἀπὸ τοῦ ἀντι*. Horat. 2. Sermon. Saty. 3. Ludere par impar, aquirare in arundine longa.

Par, *παρ*, substantiuum, Numerus duorum inter se aequalis *δύο, ἑξήκοντα*. Ital. *Corpus*. Hisp. *Un par de dos cosas*. Cic. de Amic. Ex omnibus seculis vix tria numerantur, aut quatuor amicorum paria. Idem de Opt. gen. dicit. Gladiatorem par nobilissimum. Idem Verr. 3. Scythorum paria complura.

Parabasis, *παράβασις*, In Comædiis dicebatur quum chorus ad populum conuersus, aliquid extra argumentum fabulae loquebatur. Latine praeparationem, siue transgressionem interpretari possumus, *ἀπὸ τοῦ παραβάσις*, quod est transgredi siue praucari. Vnde & Parabata, quos Latine praeparatores nominamus.

Parabia, *παράβια*, Genus potionis ex milio & conyza. Cat. Ant. lect. lib. 4. cap. 26.

Paraboli, vide *PARA*.

Parabola, *παράβολα*, Ital. *Comparatione, similitudine*, Hisp. *Comparacion, semejança*. Similitudo, *ἀπὸ τοῦ παραβάσις*, quod significat comparare: quasi eorum dissimilium comparatione. Vnde Quintilianus, Parabole (quam Cicero Collationem vocat) longius res quae comparantur reperere solent: ut, Tam fortiter apud Hippocnem fecit Scipio, quam vique apud Vticam Cato.

Parabolani, ut interpretatur Aleiatus, Latine dici possunt glebe ascripti, quibus scilicet in omni vita ab agricultura recedere non licebat: à Graeca praepositione *παρὰ*, & *βάλλω*, quasi iuxta glebam. Per translationem etiam Parabolani dicuntur cuius conditionis homines, famulatio xenodochiorum, vel ecclesiarum ita deputati, ut in eorum ipsi non sit inde recedere. Horum meminit Iustinianus, C. de Episc. & cler. 1. Parabolani. Vide plura de hoc apud Calium lib. 2. cap. 11.

Paracentesis, *παράκέντησις*, Dicitur durior vulnerum curatio, quum scilicet vulnus inungitur, hamulq; vel acus infigitur: ita dicta à pungendo, quod hoc curationis genus plurimum affert doloris.

Paracletus, *παράκλητος*, Ital. *Diffensor, adiutor*, Hisp. *Defensor, abogado*. à verbo Graeco *παράκλησις*, quod logo, & hortor significat: idem pro alio precator intercedens, ut adiutor, & patronus. Ap. recentiores vtrè Graecos et à pro consolatore inuenitur. Hinc Paracletus, id est adiutor, consolator, patronus, fautor, adhortator, deprecator. Itaq; pollicetur Dominus discipulis suis missum scilicet paracletum Spiritum qui eos omnia sit educturus, siue illum adhortatorem, siue deprecatorem, hoc est adiutorem, siue consolatorem velimus intelligere.

Paraclytus, *παράκλητος*, Ital. *Infame*, Hisp. *es*, *infame*. per y, Infame, aut male audientem significat. Nam *παρὰ* in huiusmodi compositione, praeter, vel diminutionem denotat: *παρὰ* vero inelytum, celebrem, gloriosum.

Paracope, *παράκοπη*, penult. corrept. *παράκοπη*, idem quod delirium, vel mentis alienatio *ἀπὸ τοῦ παραβάσις*, quod est delirare.

Paradiastole, *παράδιαστολή*, Figura est quam Latini Discriminationem appellant, quum duae pluresve res quae prima facie videntur eadem, separantur, adductis in medium iis quibus à se mutuo distant. Vid. Rustiliu Lupum, & Rustinianum.

Paradigma, *παράδειγμα*, Ital. *Essempio*, Hisp. *Exemplo*. Exemplum facti vel dicti alicuius: quale est illud apud Virg. 1. Aen. Antenor posuit mediis elapsus Acliuiis. Illyceus peneperat sinus. Et autem tribus modis pari, à maiori ad minus, à minori ad maius. Quidam etiam autem Paradigma, à verbo Graeco *παράδειξις*, quod est ostendo, & manifestum facio. Exempla enim à notioribus sumpta, & suo loco adhibita, plurimum rei alicui lucis addunt & perspicuitatis. Vide de hac figura plura apud Rustiliu Lupum, & Rustinianum.

Paradisca, *παράδεισος*, *μῆλα*, Dicitur à *παρὰ*, quod ferè in omnibus pomariis inferantur, odore, saporeq; insignia.

Paradisus, *πάραισος*, à Pomariu, id est hortus confusus, generis tam masculini quam feminini. Est & locus fœrum sepius, siue viuarium, aut vitidarium. Vox deserta est, ut quidam volunt, à Chaldæo Pardes, quod hortum domesticum significat, siue pomarium. Est & nomen oppidi, in Syria Caële ad Libani orientalem latus situm, ut est videre apud Plin. lib. 5. ca. 23. Est item Paradisus Ciliaris fluminis, apud eundem

verficat inferuntur, idq; comitati vsque ad penis initium, in vnum eundemq; canalē confluunt, ab vna duclū diuersum, cui tamen tum demum quum ad medium ferē colis perueniunt, inferuntur. ¶ Sunt & in prelio (vt idem inquit) dicti parastatē, nomen officij, quoniam adiuncti sunt prostaticis, hoc est iis qui preliato cornibus sicut epistate, qui tertium in regendis his locum tenent. ¶ Sed & tabulæ quedam cum certis instrumentis, à Virruuio parastatē vocantur. Hæc Hermolaus, qui sic legit apud Plinium lib. 3. cap. 3, Sed & illius auzæ cameræ, & argenteæ trabes narrat, & columnæ, & parastatē. Idem apud Virruuium lib. 5, In columna, aut parastata ora describuntur. Budeus tamen in istis Virruuij & Plinij locis dicit malè fuisse emendatum, legendumq; apud Plinium, Columnæ parastatice: & apud Virruuium, Columna parastatica, utriq; sicut coniunctione.

Parastillos, παρὰ στύλους, quod euelli significat, dicitur euulsi pilorum cernibus, pudentis, quæ erat penna tenuiorum deprehensorum in adulterio. Nam diuites pecunia se redimebant, inopii expellabatur fides.

Paratragœdion, παρὰ τραγῳδίᾳ, Id est exaggero, ac verborum magnitudine aliqui augeo. Plaut. in Pseud. Illic homo est vt vide vt paratragœdion carnis.

Paratrimonia, παρὰ τριμυρίᾳ, Latine inertiigo, quum femina mutuo attritu excoantur. Vide INTERIGO.

Parazonium, παρὰ ζώνῃ, Genus gladij quod à zonam accingi solbatur: de quo extat epigramma Martiali lib. 1. 4. Militis decus hoc & grati nomen honoris. Arma, Tribunitium cingere digna lacus.

PARCE, parci, parci, Dicitur sum à parco, per contrarium quod nemini parcat. ¶ Ideo tres esse Parces arbitrantur, quoniam tria sunt tempora in quibus omnia euoluuntur. Vtuo à partu, vnius literæ mutatione deuici pugnet quoniam (vt scribit Hesiodus) nascentibus hominibus bonum malumq; consere censentur. Iuven. Saty. 9, Hæc exempla para scribentur mea Clotho, Et Lachesis gaudet, si parcat iniqua uener. Harum nomina erant Clotho, Lachesis, & Atropos, quas Cicero Ercebi & Noctis filias fuisse scribit, & eisdem cum Fatibus fuisse existimatas. Vnde & illud Cleanchis, Duce volentem fata, nolentem trahunt. Fingunt vitæ hominum præfata, & nendo tam ducere. Quapropter lanificas sorores appellat Marciali lib. 4, Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores. Stamina, nec ludus vox habet ista deos. Apuleius, Tres Parce tria fata sunt numero, cum ratione temporis facientia, si potestatem earum ad euidentem similitudinem temporis referas. Nam quod in suo perfectum est, præteriti temporis habet speciem: & quod torquetur in digitis, momenti præfens indicat spatia: & quod nondum excolo tractum est, subadumq; curæ digitorum, futuri & consequentis seculi posteriora videretur ostendere. Lachesis dictam esse putant ab eo quod λαχέω Græcè, sortiri designat. Atropos, quia veriti, hoc est mutari aut stelli non possit, ab ἀπραγία priuata particula, & verbo τρέω, quod est verito. Clotho, quoniam comorta & consolata omnia tenet: à verbo Græco κλωθω, quod significat neco, vel circumuoluo.

PARCO, parci, perci, vel parsi, parsum, Proprie significat abstinere, quasi parum tangere. [quod] Ital. spargere. Hisp. Guadur, sicut effuso.] Et ferè cum datiuo constructum, vt Parcere pecuniæ, pro eo quod est, ab expendenda pecunia abstinere. Parcere sumptui, à sumptu abstinere. Lamentis parceret, continere se à luctu. Liu. 6. ab Verbe, Parcere lamentis Surtios iussit. Hæc uicis se luctum, lachrymâq; ferre. Inuenitur etiam aliquando habere accusatum cum datiuo. Virg. 10. Aen. Argenti, atque auti memoras, quæ multa talenta. Natis parci tuis. ¶ Accipitur etiam parceret, pro ignoscere, remittere, condonare, veniam vel impunitatem dare. [quod] Ital. perdonare, sicut effuso. Ital. Perdonare, sicut effuso. Hisp. Perdonar.] Cicero pro Quintio, Boni viri malum commemorare, se quum perdere possent, peperciit. Virgilius 6. Aeneidos, Parcere subiectis, & debellare superbis. Terent. Adelphi. Nihil peperciit: non puduisse verberare hominem senem, Quum ego modò puerum tunc illam in manibus gellauim meis. Cæsar 7. belli Galli. Non ætate confectis, non mulieribus, non infantiibus pepercerunt. Seruius Cicero lib. 4. Epistol. Cui inimici propter dignitatem pepercerant, inueniuntur etiam amici qui ei mortem afferret. ¶ Donatus differentiam hanc facit inter præterita parsi & peperci, vt parsi idem sit quod abstinui: peperci, id quod ignoui. Seruius tamen negat, duo hæc præterita ex significationis diuersitate venire, sed potius ex mutatione vltus ut verberes parsi dixerunt, id alij postea peperci dicere ceperunt. ¶ Aliquando etiam parceret accipitur pro prohibere, vel acere. Virg. 3. Aen. Parci ovis nimium procedere. Vbi Seruius, Parcite, prohibet, id est seruare ne procedant. Melius tamen dixeris, parcite ibi accipi pro abstinere, vt Quæ sit vocamus. Monet etiam Pœta ibi oves exemplo aueris, ne ripte omnium confidant. ¶ Nominumque etiam pro deponere. Virg. 1. Aeneid. Parce metu Cytherea. ¶ Quandoque etiam pro desinere. Idem 3. Aen. Parce pipas sceleris manus. ¶ Huius verbi composita sunt, Comparco, comparco, cuiusdem cum simplici significationis. Terent. in Phor. Suum defraudans genitum comparci miser. Reparco, iterum parco. Plautus in Truc. Vtimum rei iterum paraficem meæ, vt punic reparais.

Pascitur, pen. corr. imperatorale. Cic. Attic. lib. 2, Sed tamen Græcæ sunt à nobis, neq; pascitur labori. Plin. lib. 16. cap. 12, Nec corpori ipsi pascitur. Idem lib. 28. cap. 6, Iam & sermone parci multis de causis salutare est.

PARCUS, parci, Qui frugi est, & sumptibus parci. [quod] Ital. parco. Hisp. Esfuerzo guardado. Gell. lib. 3. cap. 19, Parcus neq; ab arca, neq; ab arcendo, sed ab eo quod paruum & parum, denominatur. Plaut. Most. Quo nemo adque iuuenens ex omni Africa. Antichæc est habitus parcus, nec magis conueniens. Idem Aul. Neq; illo quisquam est alter hodie ex paupertate parci. Horat. 1. Carm. Ode 2, Te senes parci, miseratq; nupte. Virgilius supra, & Cic. 1. de Orat. Quum optimus colonus, parcidimus, modestissimus, frugalissimus esset. ¶ Parcus, cum genitiuo. Horat. 1. Serm. Saty. 2, cornu ipse bilibri. Caulibus instillat, veteris non parcus acco. Pim. Epistol. 226, Satiatam poni mihi à te eo quo deferas loco quamquam eiusmodi honorum parcidimus, tamen parci, &c. ¶ Parcus ablatiuo iunqum. Plaut. Rud. opera haud fui parci: inanis homo. Nihil est, qui piget est nimisq; id genus odi ego malè. Vi gilare decet hominem, qui vult sua temporis consuetudine oliscia. Parcus

comitatu, apud Plinium in Pandicetur qui paucos habet in comitatu. ¶ Huius compositum est Preparcus, valde parcus. [quod] Ital. parco. Plin. lib. 11, Aliquando & ipse contrahunt mortis sibi causas, quum scire eximi mella, auidè vorantes: cetero preparcar, & quæ alioqui prodigas, atq; edaces, non secus ac pigras, & ignauas petri debent. Similiter Deparcus, nimium parcus, ac tenax: cui opponitur profusus, ac magnificus Sueton. in Ner. Sordidus putabat esse & deparcus quibus impensarum ratio constaret. Apuleius, At verò contraria accusasti, vnum situm, vt deparcitis liberos, vt profusi.

PARCE aduerbium, Frugaliter, moderatè. [quod] Ital. parcamente. Hisp. Esfuerzo. Terent. And. Primum hæc pudicè vitam, parce ac duriter agebat. Cic. 1. Offi. Intelligemus quàm sit turpe diffuere luxuria, & delicatè ac molliter viuere: quàmque honestum, parce, continenter, seuerè, sobriè. Cic. 2. de Finibus, Nec tamen oro id tam parce, tamq; restrictè faciunt, intelligo. Idem pro Muræna. Itaq; si satis proficessent, parcius de eius laude dicerem. Colum. lib. 6. cap. 7, Nec potestas aquæ, nisi quàm parcidimè scienda est.

PARCITAS, Pro frugalitate. [quod] Ital. parcizia, miseria. Hisp. Esfuerzo. Parsimonia, parsimonia. Moderatio sumptuum, & parcitas, hoc est conseruatione rerum. [quod] Ital. Parsimonia, risparmio. Hisp. Esfuerzo en el gasto. Ea sic definitur à philologis, Parsimonia est, quæ cauens nequid dispendium vera modum fiat, & res familiaris (quoad fieri potest) sine cuiusquam iniuria conseruetur. Cic. in Parad. O dij immortales, non intelligunt homines quàm magnum vestigal sit parsimonia. Idem 1. Offi. Res autem familiaris quæ debet iis rebus à quibus abest turpitudine conseruari autem diligentia & parsimonia, illudem etiam rebus augeri. Idem pro Quintio, Amicos obseruantia, rem parsimonia retinere.

Pardalichænes, παρδαλίωνες, Aconiti genus, sic dictum quod carnes eo tactæ pantheras necant. Plin. lib. 8. cap. 27, Pantheras perficacæ carum aconito (venenum est) Barbati venantur. Occupat illico fauces earum angor. Quare pardalichænes id venenum appellauere quidam.

Pardalios, παρδαλίοι, Gemma est inaequalis quibusdam variegata, à pantheris pellis similitudine nomen habet. Plin. lib. 37. cap. 17.

Pardalis, παρδαλις, Animal est ferum, Syria, Africaq; peculiare, quod alio nomine panthera appellatur, pellem habens candidam, breuibibus quibusdam macularum oculis variegatam, præstantissimum spirans odorem, cuius suauitate feras illectas corripit, lætatiq; Romani varias appellatur, & Africanas, quod ex Africa in ludorum vsum mitterentur. Mares autem toto hoc in genere pardos nominant. Vide Plinium lib. 8. cap. 17.

Pardalium, pardalij, παρδαλίου, Dicitur vnguentum, quod pardalis odorem reddat. Habet enim hoc animal pellem in primis odoriferam, cuius suauitate quadripedes illectas deuorat. Plinius lib. 13. ca. 17, Fucrat & pardalium in Tharso, cuius etiam compositio, & mixtura obijterata est.

Pardus, παρδαλς, Animal est ferum, Africa & Syria familiare, pellem habens odoriferam, breuibibus quibusdam macularum oculis variegatam. Feminam in hoc genere pantheram appellant. Plin. lib. 8. cap. 17, Pantheris in candido breues macularum oculi. Ferunt odore earum mirè solitari quadrupes cunctas. Nunc varias, & pardos, qui mares sunt, appellant in eo omni genere creberrimo in Asia, Syriaque. Lucanus lib. 6, Quam per summa rapit colorem venabula pardum. Iuven. Saty. 12, Quam sublimis pardus hiatu.

PARCEBASIS, παρκεβασίς, desinit Quintilianus lib. 4. ca. 13, est alienæ rei, sed ad utilitatem causæ perueniens, extra ordinem procurrens tractatio. Latine dici potest Digressio, vel excursus.

PARCESTATUS, παρκεστῆτος, Qui de pueritia venit ad pubertatem: à verbo Græco παρκεστῆτος, quod est extendo. Lucili. 8, Vnde parcasto chlamydes, ac barbola primum. Idem lib. 10, Tum ephebum quem vocant parcastum. Nonius.

PARALCON, παρῆλκον, Figura à Grammaticis appellatur, quum syllaba, vel etiam integra dictio dictioni alicui in fine adiciatur, vt apud Terent. in principio Andriæ, Addeum pro Ades. Latine dici potest Productio, ad & paralipsis, quod est producere, vel prolongare.

PARENS, huius parentis, prioris co-generis communis, à Pario fit, quo nomine quouis propriè pater & mater significetur, apud Iuriconsultos tamen teste Pelfo, etiam aui, & proauis, alijq; superiores vtriusq; sexus, vñq; ad tritauios, & tritauios intelliguntur. [quod] Ital. padre, & madre. Hisp. Padre & madre. Vtra hos qui non habent speciale nomen, maiores appellantur. Cic. post. iterum in Senatu. Parentes charissimos habere debemus, quod ab his nobis vita, patrimonium, libertas, ciuitas tradita est. Virgil. 8. Aeneid. Quem sub ille hominis confectum ætate parentem, & c. Idem 2. Aeneid. Non prius aspicias, vbi fessum ætate parentem. Ligeris Anchisæm? Quid. 4. de Pont. Eleg. 7, nec tu Immerici nomen mite parentis habes. Caius de Verbo. significat. Appellatio, ne, scribit appellatione Parentum omnes in infinitum maiores vtriusq; sexus significari. ¶ Parentum etiam vocabulum ad quoslibet consanguineos extensum inuenimus: sed hoc apud eos duntaxat qui iam labascent lingue Latine puritate, minus tersè loquuntur. Laetius de Alexandro Severo, Amicos & parentes Alexander, si malos reperit, aut puniuit: aut si vetus vel amicitia, vel necessitudo, non fuit punire, dimisit à se dicens, His charior est mihi Respublica. Iulius Capitol. de M. Antonino, Adoptratus in aulicam domum, omnibus parentibus suis tam reuerenti, quamam priuatus exhibuit. Plin. lib. 18. cap. 1, Terram omnium parentem dicitur esse altrem. Et Quid. 1. Metam. Magna parens terra est. Cic. 1. de Orato. Philosophia bonarum artium omnium procreatrix quidam, & quasi parens. Idem 2. de Finibus, Quando enim Socrates, qui parens philosophiarum iure dici potest, quæquam tale fecit? Idem ad Atti. lib. 9, Quum parentes non alere nefarium sit, nostri principes antiquissimam & sanctissimam parentem patriam fame necedam putant. Idem 1. de Legibus, Earum rerum parens est, educatrixque sapientia. ¶ In arbore etiam parens dicitur stipes ipsa, vel truncus, vnde rami nascuntur. Plin. lib. 1. cap. 5, Rami vbiuam sibi propaginem faciunt circa parentes in orbem. ¶ Parentum in genitiuo plurali pro parentum posuit Horatius 3. Carm. Ode 24, Dos est magna, parentum Virtus.

Parentela,

emere à Cefare. Nam quomodo nunc est, pedem ubi ponat in san non habet. Omnia cum Sestio noster parochis publicis occupavit: quod quidem facile patior, verumtamen quod mihi summo beneficio. meo magna cum sciatibus illius necessitudo est, invito eum per literas ut apud me duceretur. Hypat. lib. 1. Serm. saty. 2. Parochum videtur posuisse pro conuatore, quem ait, Vertere pallor. Tum parochi faciem, nil sic metuentis, ut aeres Potiores. ¶ Sunt qui Parochon etiam accipiunt pro auspice nuptiarum, seu paronympheis originem referentes ad verbum *παροχία*, eo quod in curru nuptiali vna cum sponso & sponsa veheretur. Nam ut Pausanias scribit, in Græcia moris fuit ut in curru nuptiali cretensium sederent, sponsa media, cuius alteri latus clauderetur sponsum, alteri quem vocabatur *παροχός*, vel qui amicitia vel sanguine esset coniunctissimus, vel cui ob dignitatem plurimum deferrent. Hæc Cælius. Sunt qui Parochias (ait Budrus) appellatas inde censeant, quibus singulis sacerdotes sui destinati sunt, ab exhibitione scilicet sanctifici cultui, sacrosanctique panifici. Ego verò (inquit idem Budrus) non Parochias primū, sed Parochias appellatas esse censeo, quasi vicinias.

Parodontides, *παροδοντιδες*, sine Parulides, *παρυντιδες*, tubercula iuxta gingivas, quomodo cato in gingiva excutitur. Vide Celsum lib. 6. cap. 13.

Parœcia, *παρœcia*, eum cato diphthongo, dici potest accolatus, siue accolarum conuentus, sacraque vicinia, *παρœcia*, hoc est ab accoleudo, vel iuxta habitudo. Augusti lib. 1. de Civit. Presbyter fuit quidam nomine Rectus in parœcia Calamensis ecclesie. Parœci autem dicuntur isti accolati: quare qui sanum aliquod accoluit, parœci dicti sunt, eiusdem scilicet sani confortes. Quod si Latine loqui magis placeat, Latine sciendum curia dici possunt: vnde curiones olim dicti, & *παρœci* ipsi curiales. Budrus.

Parœmia, *παρœmia*. Desinitore Donato, est accommodatum rebus, temporibusque proerbum. Diomedes autem sic definit, Parœmiaque proerbi vulgaris vsurpatio, rebus, temporibusque accommodata. Vide Erasmus in principio Adagiorum.

Paronomœon, *παρωνομαίον*. Est similitudo verborum in oratione: quæ admodum Paronomœia nomen dicitur similitudo: ut si dixeris aliquem arare, non orare, est paronomœon: si verò non Oratorem esse dixeris, sed aratorem, paronomœia est. ¶ Alij Paronomœon interpretantur vitium orationis, quomodo ab illidem literis diversis verba sumuntur: cuiusmodi est illud, O Tice tute Tati tibi tanta tyranne tulisti.

Paronomologia, *παρωνομολογία*. Dicit potest confessio: figura quomodo aliquot res concedimus aduersarij: decedi inferimus aliquid quod aut maius sit, quàm superiora, aut etiam omnia, quæ posuimus, inferret. Exemplum esse potest illud Ciceronis in libro L. Placco, Verumtamen hoc dico de rore genere Græcorum: tribus illis literis, de multarum artium disciplinam, non adimo sermone leporem, ingeniorum acumen, decedi copiam: idemque etiam. Quia alia ibi sunt, non repugno: testimoniorum religionem, & fidem nunquam ista ratio coluit: totiusque huius rei quæ sit vis, quæ autoritas, quod pondus, ignorant.

Paronionis, *παρωνιον*, Nautigj genus à Paris primū excogitatum, ut refert Aristophanis interpres. Vnde & Myoparones quidam appellatos putant, quod genus nautigj piratæ esse creditur, mediam habens formam carum nautium quæ in Myunc & Paro insulis fieri solent. Vide Bayum de Re nauti.

Paronomasia, *παρωνομασία*. Latine agnominatio, quomodo aliquod nomen ab alio, voce quidem simili, verum significacione diversissimo perimitur. Vnde quidam inquit. Nam inceptio est amantium, haud amantium. Quod autem hoc non ex nominum, sed verborum similitudine contingit, Paronomœon à quibusdam appellatur. Vide suprâ.

Paronychia, *παρωνυχία*. Ital. *Panaricia*. Hisp. *Panarica* & *panarica*. Abscissus circa radices unguium, Plinius lib. 2. cap. 3. Gingiviarum inflammationibus, paronychia vitiis, fordidisq; vicibus, esse creditur. ¶ Dicitur Paronychia à *παρὸν* ad, & *ὄν* vnguis, quasi ad vnguem. Cicero reduciūm vocat. ¶ Est nem paronychia fuit quidam in peris nascens, populo similis, breuiter tamen spicet, & foliis maioribus. Nomen habet ab effectu, propterea quod paronychia medicatur. Autor Dioscor. lib. 4.

Paronymon, *παρωνυμόν*, Nomen ab alio derivatum: Grammatici vocant Denominatiuum.

PAROPAMISADA, *παροπαμισαδα*, Populi Aſiz, qui (sicut refert Prolemæus) ab Oriente, parte Indiarum Occasu, Arabia terminantur: à Medie, Arachosia. Meminit horum & Plinius lib. 6. cap. 20. & 23.

Paropſis, *παροψία*. Vas est escarium, à rotunditate sterque dictum. Martialis lib. 1. Cui porat gaudens ancilla paropſide rubra. Halecem. Suet. in Cal. cap. 12. Ordinario quidem dispensatori breuiarium rationū offerenti, paropſidem leguminis pro sedulitate ac diligentia porrexit. ¶ Pollux lib. 10. tradit etiam iuris quoddam genus esse, vel mazæ, vel opſonij vilis, quod suo tempore *παροψία* dicebatur.

PAROS, *παρος*. Insula est vna ex Cycladibus, quæ à Delo triginta quinque millibus distat, ex quo Parus lapis aduehi solet, colore candido, & statuis exculpendis aptissimus. Virg. lib. 3. Olearon, niueamque Paron, parsâque per æquor Cycladas.

Parotis, *παρὼτις*, Apollinea secus aures. Celsus lib. 6. ca. 16. Sub ipsâ verò aures oritur parotides solent, modò in secunda valetudine, ibi inflammatione orta: modò post longas febres, illuc impetu morbi conuersio abscissus genus est. ¶ Dicitur etiam parotides (inquit idem Celsus) atrox dux, dextra, sinistraque iuxta guttur, quæ sursum procedentes vltra aures feruntur. ¶ Quin & ipsi auriū cinctio, apud Iulium Pollucem vocantur parotides. Itaque partes his subiectæ, quæ à fauibus ad malas pertinet. Græci enim *παρὸν* ad, & *παρὸν* aures dicunt. Solent etiam iuxta dentes in gingivis oriri dolores, quos Græci *παρὸν* appellant. Plinius lib. 10. cap. 1. Parotides & panos sanant.

Paroxysmus, *παροξυσμός*, Stimulatio, concitatio, exacerbatio: *παροξυσμός* eum est incitare. Hoc etiam nomine Græci appellant Accessum febris, hoc est exasperationem quæ stat temporibus fieri consuevit.

Partha, Genus aus inauspicar. Horat. 3. lib. Carm. Impios parthæ relictis omni Ducat, & prægnans canis, aut ab agro Rana decurrens lupæ Lanuino. Plin. lib. 18. & 19. Aucm partham oriente Sirio, ipso die non apparere donec occidat.

PARHÆLIA, *παρρηλία*, Regio in Peloponneso, alio nomine dicta, Ar-

cadia, Lycaonis patria. Vnde Parthæus, a, uni, *παρρηλιος*, *παρρηλιος*, pro Arcadico. Virg. 8. Aene. Parthæus dictum Panos de more Lycæi. In ea mons est Lycæus, in quo bicornis Fauni templū fuit, à quo Lycæa iudicra illi sacra, nobis Lupercalia dicta. Quid. lib. 2. Fast. Quid vetat Arca dico dictos à mote Lupercos? Faunus in Arcadia iēpla Lycæus habet. Parthæus, *παρρηλιος*, patronymicum est femininum à Parthæo: vnde Parthæus vſa apud poetas accipitur pro Polo arctico, eo quod Cælius, quomodo à loue compressam in hoc altum subulantur commutatam, fuerit Lycaonis Parthæus, hoc est Arcadia regis filia. Lucanus lib. 2. sed nocte sopora Parthæus obli quos Helicæ quomodo verteret axes.

PARHÆLIA, *παρρηλία*, Nomen pictoris Epheli, qui quomodo Zeuxide in certamen picturæ descendit: & quomodo ille derulit vſas pictas tāto successu, ut in scenam aues aduolarent, ipse detulit linteum pictum traditur, ita veritate repræsentata, ut Zeuxis altum iudicio tumens, flagitaret tandem remoto linteo, ostendi picturam: atque intellecto errore concederet palmam ingenio pudore, quoniam ipse aues sceleratissimas, Parthæus autem se arcticeum. Hic primus symmetriam picturæ dedit, primus argutus vultus, elegantiam capilli, venustatem oris expressit. Autor Plinius lib. 35. cap. 10. Horatius lib. 4. Carm. Quas aut Parthæus protulit, aut Scopas, hic saxo liquidis, ille coloribus, &c.

Particida, *παρτικιδά*, pro. *παρτικιδά*, *παρτικιδά*. Ital. *Particida*. Hisp. *Particida*. *que mater patre & matre*. A patre deducitur, t in e commutato. Alij volunt particidam per syncopam dici, quasi parenticidam à nomine patris. Proprie enim particida dicitur parentum interfector, aut qui lux patris (quæ cuique parentis est loco) ex cidium aut vim auulerit. Cic. pro Rosc. Amer. Ipsi in culeum particidas viuos, atque ita in flumen deici. voluerunt. Idem in Parad. Partem vna priuare, si per se felus est, Sanguini qui parentes suos liberos emori, quomodo feruor viuere maluerunt, particida fuerunt. Idem in Catil. Certe verendum non mihi erit, nequid hoc ex particida ciuium inuidia mihi in posteritatem redideret. Hor. 5. Carm. Ode 29. Telogoni iuga particida. Postea tamen lege Pompeia cautum est, ut is particidui teneatur non solum qui patrem & matrem interfecerit, sed qui fratrem, sororem, patruem, matrem, filium, filiam, nepotem, nurum, aliosque propinquos occiderit. ¶ Ponitur & pro alio quocunque qui qualemque hominem occiderit. Vnde extat lex Numæ Pompilij, Si quis librum hominem mortis sciens duit, particida esto.

Particidium, *παρτικιδίον*, Parentis vel cognati occisio. *παρτικιδίον*. Ital. *Particidium*. Hisp. *Particidium*. *que mater patre & matre*. Quoniam etiam pro eo accipitur qui impium aliquid nefas in patria perniciem fuerit machinatus. Cic. lib. 3. Offic. Potest enim, dii immortales, cuiquam esse vitæ foeditissimum & detestissimum particidium patris, quantus is, qui se eo obstrinxerit, ab oppressis ciuibz parens nominetur. Idem 3. de Natu. deor. Sibi futurum vſi famulanti parerit particidio. Idem pro Cluent. In ipso fratre particidio nullum scelus prætermisum videtur.

Parthiſſi, vide PAR 2511.

PARS, huius partis, à pari. Quod partes simul iunctæ, partes, id est æquales sunt toti. *παρς*, *παρς*. Ital. *Parte*. Hisp. *La parte*. *de aigun todo entero*. Alij malunt partem dictam esse ab aduerbio parum, eo quod pars sit quid parum, respectu totius. Dicuntur vero partes, in quas diuiditur totum. Plautus in Rud. Equidem neque ego partem posco mihi istinc de illac, vidulo. ¶ Pars magna, idem quod bona pars, id est melior: sic pars maior, id est plures: & pars maxima, plurimi. Cic. 1. Offic. Quæque maior parti pulcherrima videtur, &c. Terent. in Prolog. Hæc. Ni partem maximam existimarem scite vestrum, &c. Plautus in Most. Magna pars moram hanc sibi induxerunt, &c. ¶ Pars multa, idem quod plerique. Horat. 2. Serm. saty. 7. Pars multa natæ non recta capessens. ¶ Magna ex parte ponitur pro plerumque. Plin. lib. 8. cap. 54. Itaque magna ex parte complectendo necant. Aliâ significat vſe sonat. Quintil. lib. 10. cap. 1. Ex magna parte Cicronem, quantus est, seent. ¶ Ex parte, & in parte, aliquando pro partim ponitur. Quint. lib. 6. cap. 4. Plices, ex parte adulti, & versati. Idem libro 5. cap. 7. Parronorum in parte expeditior, in parte difficilior interrogatio est. ¶ Partes aliquas tenere, est per illam regionem iter habere. Cic. ad Atticum lib. 3. Sine te autem non nobis illas partes tenendas propter Antonium. ¶ Ponitur interdum Pars pro factione: sed hoc ferè in plurali numero. Cic. pro Quintio, Erat (inquit) illarum partium. Idem de decimarum Philipp. Tenetur partes Cæsaris. ¶ Pro sua quisque parte, id est pro vitili. ¶ Parte ablatiuus, ponitur aliquando pro partim. Plautus in Rud. Sed id si parte curauit, ut canerem, &c. Interdum geminatur. Plin. lib. 37. cap. 11. Melichloron est geminus, parte flauus, parte melleus. ¶ Duabus partibus alicuius rei amplius habere, idem est quod duplo plus. Cic. 5. Veri. Quid si duabus partibus doctore amplius frumenti abstulisse, quàm populo Romano misisse? Sic, Multis partibus plures, pro eo quod est multo plures. Cæ. Cic. lib. 8. Epist. Fam. Turpe tibi erit, Pachusum, Carioni decem pantheras misisse, te non multis paribus plures. ¶ Pars aliquando pro initio sumitur. Celsus, Pâsque sanitatis est vomitum esse suppressum. Virg. 7. Aen. Pars mihi pacis erit, dextram tetigisse tyranni. ¶ Ponitur quandoque pro partim. Suetonius, Milites pars victoriz fiduciam, pars ignominiaz dolore, ad omnem letitiam, audaciâque proceſſerunt. Budrus ¶ Aliquando ponitur pro vore. Plautus in Menæch. Sane nunc loquitur de me, & de parte mea. ¶ Dicimus polchre, Partes alicuius agere, pro singi alicuius munere & officio. Similiter, Partes alicuius suscipere. ¶ Priores partes alicui tribuere, est enim pluri facere, & magis laudare. Priores partes habere apud aliquem, est plus apud illum posse, & plus auctoritatis apud aliquem obtinere. ¶ Dicimus etiam, Facere partes, id est totum in partes diuidere. Cic. 2. de Orat. Quis Antonio permisit vſe & partes faceret, &c. ¶ Audire vſe partem, in libris, est reo defensionis, vſe accusatori actionis, copiam facere. ¶ Pars, diuersa, vel aduersa, idem quod aduersarius. Quint. lib. 4. cap. 1. Partis aduersæ patronus. Idem lib. 5. cap. 5. A patronis diuersæ partis inducitur in laqueum. ¶ Partes primas agere, dicitur in Comædiis, qui se primis prodiit in proscenium. Alconius Pedianus, Primarum partium actores superius in scenam progrediebantur secundarum, qui minus, minusque Porphyrio in Horatium auctor est, primarum partium actores omnia clausis, secundarum omnia submissis agere consueuisse.

Y 5 QUA-

Quidam; etiam in plurali numero Partes pro officio poni consueverunt. ut Meae partes sunt, & Meorum partium est: hoc est meum officium est. Cic. 3. Verum. Hinc illi extraordinaria pecunia, quas nullo ducere, tamen aliqua ex particula inuestigamus, redundat. Idem 2. de Natura deorum. Ipse autem homo ortus est ad mundum cōtemplandum, & mirandum, nullo modo perfectus, sed particula perfecti. Quintil. lib. 4. cap. 5. Deinde quum fecerunt mille particulas, in eandem incidunt obscuritatem.

Particula, 2. diminutivum, Parva pars. *Ital. Particella. Hisp. Particula.* Cic. 3. Verum. Hinc illi extraordinaria pecunia, quas nullo ducere, tamen aliqua ex particula inuestigamus, redundat. Idem 2. de Natura deorum. Ipse autem homo ortus est ad mundum cōtemplandum, & mirandum, nullo modo perfectus, sed particula perfecti. Quintil. lib. 4. cap. 5. Deinde quum fecerunt mille particulas, in eandem incidunt obscuritatem.

Particula, 2. diminutivum, Parva pars. *Ital. Particella. Hisp. Particula.* Cic. 3. Verum. Hinc illi extraordinaria pecunia, quas nullo ducere, tamen aliqua ex particula inuestigamus, redundat. Idem 2. de Natura deorum. Ipse autem homo ortus est ad mundum cōtemplandum, & mirandum, nullo modo perfectus, sed particula perfecti. Quintil. lib. 4. cap. 5. Deinde quum fecerunt mille particulas, in eandem incidunt obscuritatem.

Participium, huius participii, omni gen. Qui partem capio. *Ital. Participio. Hisp. Participio de parte.* Terent. in Heaut. Nisi ubi ille huc saluos fecerit, mos participii. Participium facere aliquem rei aliquid, est ei communicare quicquid est. Plaut. in Epid. Gratiam habeo, fac participes nos. Terent. in Heaut. Cuius maxime te fieri participem cupis. *Dictumque participium sum laborum tuorum.* Cels. 3. bel. Civil. Quos sui consilii participes habebant. Et participes sum tibi in laboribus. Curt. lib. 6. Quod fuisset illi in periculis participes.

Participio, Partem tribuo aut capio: siue participio facio, aut participes facio. *Ital. Participio. Hisp. Participio de parte.* Terent. in Heaut. Nisi ubi ille huc saluos fecerit, mos participii. Participium facere aliquem rei aliquid, est ei communicare quicquid est. Plaut. in Epid. Gratiam habeo, fac participes nos. Terent. in Heaut. Cuius maxime te fieri participem cupis. *Dictumque participium sum laborum tuorum.* Cels. 3. bel. Civil. Quos sui consilii participes habebant. Et participes sum tibi in laboribus. Curt. lib. 6. Quod fuisset illi in periculis participes.

Participium, 2. diminutivum, Parva pars. *Ital. Particella. Hisp. Particula.* Cic. 3. Verum. Hinc illi extraordinaria pecunia, quas nullo ducere, tamen aliqua ex particula inuestigamus, redundat. Idem 2. de Natura deorum. Ipse autem homo ortus est ad mundum cōtemplandum, & mirandum, nullo modo perfectus, sed particula perfecti. Quintil. lib. 4. cap. 5. Deinde quum fecerunt mille particulas, in eandem incidunt obscuritatem.

Partim, aduerbium. Significat quandoque Ex parte, vel pro parte. *Ital. Partim. Hisp. Partim.* Cic. 2. de Officiis. Partim scelerum suorum, partim etiam in peccatis periret. Aliquando non geminatur. Cic. de Amicitia. Sed nihil est quod illi non persequantur: suas argutis, partim fugiendas esse nimis amicitias, ne necesse sit vnum sollicitum esse pro pluribus. Invenitur etiam quater repetitur. Cic. pro Cluentio. Partim nihil contra habitum valere, partim etiam pro hoc esse, partim, &c. Aliquando Partim, teste Gellio lib. 10. cap. 3, idem est quod pars: ut, Partim hominum venerit, id est pars hominum venit, huc quidam homines ex pluribus, Partim autem hoc in loco aduerbium est, neque in casus inclinat, & genitivum regit. Interdum etiam adverbio partim, neque eius genitio preponitur prepositio cum, ut probat Gellius adducto Catonis exemplo ex Oratore de Re Flor. Ibi (inquit Cato) profero tui, in cubiculum surreptitum est coniugio, cum partim illorum iam sepe ad eundem modum erat. Cum partim eorum, dixit pro eo quod est, cum quibusdam eorum, vel cum parte. Vide Gellium locum citato. Nonnunquam partim non geminatur, in prioris orationis parte locatur, in posteriore ponitur alius, alia, aliud. Sallust. in Jugur. Rursus Imperator contra postulat Boeci nuntius mutui: ille probare partim, alia abnuere. Ibidem, Huc rogationi partim consensit, alij ex partium invidia pericula metuentes, &c.

Partior, putris, & Partio, partis, partium, futuro partiam, & partiar, & apud antiquos partio, & partior. Est autem Partiri dividere, & quasi partes facere. *Ital. Partire. Hisp. Partir.* Plaut. in Agn. Hanc quam nactus sum pizdam, cum illis

partiam. Tacit. lib. 18. Discretem ac periculum ex aqua partiemur. Cic. pro Sylla. Neque hoc partiendo invidiam, sed communicandae laudis causa loquor. Idem in Oratore. Genus vniuersum in species certas, ut nulla neque praeimitur, neque redunder, partitur, ac diuidit. Praeter proprium accusativum, habet aliquando ablativum cum prepositione tumaliquando alium accusativum cum prepositione in, aliquando cum prepositione inter. Virg. 1. Aene. Acced ex aequalibus vnam. Alloquitur, fida ante alius quae sola Camilla. Quicum partiri curastatque, hae ita sature. Caes. 3. belli Civil. Cum Scipione honoris partitur. Virg. 1. Aene. Socios partitur in omnes. Sall. in lug. Provincias inter se partitunt. Ab his sunt composita, Imperio actium, & Imperio tam passivum, quam dependens, *Imperio, a in e, motura, sicut fit in Experts: idemque significant quod impendere, vel partem dare, & participem facere.* Cic. in Topic. Huc rei aliquid temporis imperias. Idem 2. Catil. Atque etiam viro forti collegi meo laus imperitur. Interdum etiam hoc verbum habet post se ablativum cum accusativo. Terent. in Eunoe. Plurima salute Parmenonem suum imperit Gnato. Dispartio, vel Dispartio, variis partio. *Ital. Partitio. Plaut. in Agn. Hercle iniuria dispartit: i. pinguetiam isti agni habent.* Cic. 7. Verr. A quibus initia vitæ atque victus, legum, morum, maiestudinis, humanitatis exempla hominibus, & civitatibus data, ac dispartita esse dicuntur. Idem Metello lib. 5. epist. Quod quum diceret, illud adiunxit, mihi tecum ita dispartitum officium fuisse in reipublica salute retinenda, ut ego, & c. Bipartio, *Ital. Bipartio.* Tripartio, Quinquartio, hoc est in duas, tres, quatuor, aut quinq; partes diuidio, a quibus Bipartita, Tripartita, & huiusmodi.

Partitio, onis, verbale, Quod significat divisionem totius in partes. *Ital. Partitio. Hisp. Partitio de parte.* Cic. 2. de Natu. deor. Hæc, si recte meminim, partitio fuit. Idem 1. de Orat. Graeco partitione quantam artium fecisse video. Idem pro Cæcina. Quum praeitum pecunia ex partitione deberetur.

Partitor, penult. prod. partitoris, verbale. *Ital. Partitor.* Cic. in Varin. Quum te non custodem ad continendas, sed paratorem ad partendas merces missum putares.

Partit, diuis. *Ital. Partit.* Cic. in Orat. Quæ enim nihil potest tripartit, nihil leniter, nihil partit, definit, distincte, &c.

Particulones, Dicuntur coheredes, & qui partem partimonij sumunt. *Ital. Particulones.* Pomponius in Pæcone, ut citat Nonius, Age modò Stagar, particulones producam tibi.

Partitarius, ii, Colonus, siue alius quis cum quo aliquid commune habemus, & partimur. *Ital. Partitarius.* Cato cap. 144. Vincam curandam partitatio, bene curet, fundum, arbustum, agum, & mercurium partitatio fecerim, & pabulum, quod bobus satis fiet qui illic erit: cetera omnia pro inditio. Idem cap. 16. Calcem partitatio coquerant qui dant, calcitris perfici, & coquit. Et cap. 36, ad redemptorem partitatum dicit eum quem paulo ante dixit colonum partitatum.

Partimonia, vide P A R C O.

PARHENIUS, *Ital. Parthenius.* Mons Arcadiz, teste Plinio lib. 4. cap. 6, ita dictus à virginibus quæ in ea Veneri frequenter sacra facere solebant. Est & Parthenium, *Ital. Parthenium.* Annius Paphlagonum. Quid lib. 4. de Ponto, Partheniisque rapax, & volens saxa Cynapes. Parthenius ite, Poeta Nicæus, ut ait Suidas, Elegiarum variorum carminum scriptor à Cinnâ in bello Michidatido captus, deinde ob illius ingenij manumissus. Vixit usque ad Tiberium Cæsarem, qui teste Tranquillo, eius scriptis admodum delectabatur. Huius Parthenij locos Virgilius quandoque mutabatur, cuiusmodi est illud, Glauco, & Panopea, & Inno Meticeus. Autor Gellius. Fuit item alter Chius genere, blus Thestoris, qui vocabatur Chaox ex Homeri Poëtæ posteris. Scripsit versus in laudem patris Thestoris. Suidas.

Parthenius, adiectivum, ut Sakus Parthenij, Virgil. 22. Aeglo. Lustra Parthenia, apud Clauum 2. de Rapt.

PARTEAON, pen. prod. Pater Oeneti regis Actoliz, apud Ovidium 9. Metam. in principio.

Partenium, *Ital. Partenium.* Herba est, teste Ruellio, quæ vulgus *matricariam* appellat, vel ponus, ut Amato Lusitano & alius visum est, *conula fatida* vulgo dicta quæ Itali *brasilis*. *Hisp. Maguaria vocat.* Descriptionem eius vide apud Dioscorid. li. 3. ca. 146. Est ite Partenium, teste Plinio, aliud herbe genus, quod & perdicum, & belsine, & vireolaris herba appellatur: nomen habens à Minerâ, quæ illam Petioli in somnis tradidit ostendisse quod verna illi charus de fastigio templi delapsus esset. Mineram enim Athenienses *Παρθένω* appellant. Vulgus *Partenium* appellat, eo quod eicea patres præcipue nascatur.

PARTHENOPEUS, *Ital. Parthenopeus.* penult. prod. Martis & Menalipes filius fuit teste Servio, qui in bello Troiano perit. Virgil. 6. Aeneid. Hic illi occurrit Tydeus, hic inelytus armis Parthenopeus, & Adrali pallantis imago.

PARTHENOPE, *Ital. Parthenope.* Vna fuit Sirenis, quæ pro dolore, quod præterirentem Ulysses cum iocis in scopulis cantu pellicere non potuissent, in mare se præcipitauerunt. Harum alia alia in loca. Parthenope autem cō delata est, ubi postea condita fuit Neapolis, præclara vi bis Campaniæ, quæ ab eius nomine etiam Parthenope est appellata. Neapolim autem postea dictam fuisse hanc urbem nonnulli putant, quod ab Augulo fuerit instaurata: sed hoc verum esse non potest. Nam etiam apud Lycophronem, qui Ptolemy Philadelphi temporibus multis ante Augustum annis claruit, Neapolis hæc vias appellatur: & ciues ipsi, Neapolitani: quos scribit quoniam ad tumulum Parthenopes sacra iussisse. Verisimilius est itaque aliorum opinio, qui hanc urbem à iustentate Cumana conditam tradit, qui forte quum in eo loco Parthenopes corpus in vetri monumento conditum reperissent, nomē eius ubi indideret. Sed postquam loci vberitate atque amonitate maiorem in modum frequentari ciuitas cepit, vetiti ne Curæ deficerentur, diruendi Parthenopem consilium inuenerit. Quo facto, mox immani pestilentia veratiz oraculo moniti sunt ut urbem restituerent. Itaque subito instauratam; Neapolim, hoc est nouam urbem vocauerunt. Hinc Parthenopeus, *Ital. Parthenopeus.*

Parthenopolis, *Ital. Parthenopolis.* Oppidum Thraciz, teste Plinio lib. 4. cap. 11. Stephanus Parthenopolim in Macedonia collocat, dictamque putat à hiliabæ

agium depastum dicimus, cuius herba pascendo est consumpta, *[pascu-
m]*. Dispelco. Expasco. Depasco. Perasco, vide suis locis.
Pascor, eris, depascens, significat Comedo, vescor. *[pascor, Ital. Mangiare.
Hisp. comer, pascere el ganado.]* Virgil. 3. Georg. Pascuntur verò sylvas, &
 summa Lycæi, Horrentisque rubos, & amantes ardua dumos. Idem
 ibidem, Pascitur in magna sylva formosa iuvenca. Aliquando Pasce
 accipitur pro Crescere. Ovid. lib. 1. Amor. Pascitur in vitiis liuor, post
 fata quiescit. Ab hoc sunt Depascor. *[pascor, Ital. Mangiare.]* Virg. 1. Georg.
 Lurium segetum cenera depascit in herba. Impascor, Intus pasco.
[pascor, Ital. Mangiare.] Colum. lib. 1. Neque suem velimus impasci pratum, quoniam
 rostito suffodiat, & capites erit. *[pascor, Ital. Mangiare.]*
Pascito, as, penult. corr. Frequentatiuum à Pasco. *[pascito, Ital. Pasciare.]*
 Hisp. *[pascitar el ganado.]* Varro 3. de Re rust. cap. 16. Nunc ferias dico,
 quæ in syluestribus locis pascantur, quæ cultis.
Pastus, a, um, participium à pasco. Qui cibum vel pabulum sumpsit. *[pastus,
Ital. Pasto.]* Hisp. *[pascito.]* Cic. pro Cluente. Ut etiam bestia
 fame dominatur, plerumque ad eum locum, ubi pastus aliquando fuit, re-
 vertitur. Virgil. 5. Aeglo. Non vlli pastos illic egere diebus. Frigida
 Daphni boues ad flumina.
Pastus, us, Cibum, siue cibationem, vel pabulum significat. *[pastus, Ital.
Ital. Pastura.]* Hisp. *[pascencia.]* Gell. lib. 2. cap. 19. Asia lece orta,
 auis in pastum profecta est. Virg. 4. Georg. rursum eadem Vesper ubi
 est pastus tandem decedere campis. Admonuit, tum recta petunt, tum co-
 pora curant. Idem ibidem, Vesper ubi est pastus vitulos ad recta reducit.
 Cic. 1. Offic. Principio generi animalium omni est à natura tributum,
 ut se, vitam, corpusque tueretur, deindeque ea quæ ei nocitura videantur,
 quæque sunt ad viuendum necessaria inquirat, & parat: ut pastum,
 ut latibula, ut alia eiusdem generis.
Pastio, onis, verba est à Pasco, propriè: significat ipsum pascendi actum.
[pastio, Ital. Pastura.] Hisp. *[pascencia.]* Varro 1. de Re rust. cap. 10.
 Qui pastum in salibus, greges cogere oportet, in pastione idem tueri
 esse. Frequentatiue etiam accipitur Pastio pro ipso pecudum alimen-
 to. Cic. pro lege Manilia. Asia verò tam opima est & feracis, ut & vber-
 tate aggorum, & varietate fructuum, & magnitudine pastionis, & mul-
 titudine earum rerum quæ exportantur, facili omnibus terris ante-
 cellat. Valla lib. 4. Pastio videtur significare cibum, sed tamen potius
 ad alimentum pecudum pertinet, quæ pasce dicimus: quamquam suapte
 natura significat ipsam actionem pascendi: nunc frequentius cibum.
 Colum. lib. 1. in Praefat. Peculatoris verò & subdoli diuersa professio,
 diuersa pastiones.
Pascuum, a, um, Quod pastui aptum est. *[pascuum, Ital. Pascuolus.]* Hisp.
[campo de caba que se pasci.] unde Paulus Syluam pascuum appellat quæ est
 pascuis pecudum destinata. Plautus in Truc. Non aris hic qui arari
 solet, sed pascuis est ager. Lucr. lib. 5. Siue quod induci terat boni-
 tate volebant. Pandere agros pingues, & pascua reddere rura. Hoc
 est colere rura, ut apta essent pascendis armentis.
Pascuum, pascui, à quo pascui. Pascua, orum, in quibus pecudes pascuntur,
 siue ager pascuis sit, siue pratum, siue mons aut collis. *[pascuum, Ital.
Ital. Pasto.]* Hisp. *[campo que se pasci.]* Colum. lib. 8. In eo rura
 quod pascuo caret, contineri potest, exiguo, & quacunque pabulo co-
 tentus. Idem lib. 8. cap. 14. Elutius mittatur in pascuum. Ibidem cap.
 3. Nec tamen vlla tam blanda sunt pabula, aut etiam pascua, quorum
 gratia non exoleat vlti continuo. Herbosa pascua, Ovid. 2. Metam.
 Lata pascua, Horat. 4. Carm. Ode 4. Pascua, inquit Plinius lib. 18. cap.
 3. in Censoris tabulis dicebantur omnia ex quibus populus reditus
 haberet, quia diu hoc solum vtilis fuerat.
Pascales, Oves & gallinæ dicuntur, quæ passim pascuntur: à pasco, siue
 à pascuis, quasi pascales. *[pascales, Ital. Pascale.]* Lucil. Pascale pecore, ac montano hirc-
 o, &c. Nonius.
Pastor, eris, Qui curam habet pascendi: vox Lepius repetita apud Varro-
 nem, Catonem, Columellam, & alios linguae Latine principes. *[pastor,
Ital. Pastore.]* Hisp. *[Pastor.]* Cic. pro Flacco, O pastores nescio quos
 cupidos literarum. Virgilius 3. Georg. deseratque regna. Pastorum,
 & longè salutes, latèque vacantes. Iuuenal. Satyra 12. Pastoris duri est
 hic silus, ille bubuli.
Pastoralis, & hoc pastorale, Quod est pastoris, vel quod ad Pastorem per-
 tinet. *[pastoralis, Ital. Pastorale.]* Hisp. *[cosa perteneciente a pastor.]* ut, Pa-
 storalis cura, Pastorale officium. Varro, Tertio gradu à vita pastoralis
 ad agriculturam descendunt. Cic. 1. de Diuin. At ille Romuli argu-
 tus pastoralis, non urbanus fuit, nec fides ad opinionis imperitiorum.
 Virgil. 2. Aeneid. Et pastoralem præfixa cuspidem myrtilum. Colum. lib. 6.
 cap. 3. Ad quem fatura pabulo libenter recurrunt, quum pastoralis si-
 gno quasi receptui eamur. Ovid. 2. Fast. Romulus, & frater, pastoralis-
 que iuuentus. Solibus, & campo corpora nuda dabant.
Pastoricus, a, um, Idem quod pastoralis. *[pastoricus, Ital. Di pas-
tor, pastorale.]* Hisp. *[cosa perteneciente a pastor.]* Varro lib. 1. de Re rust.
 cap. 2. Quum homines pastorem vitam agerent, neque scirent
 etiam arare terram, Cic. ad Attic. lib. 1. Itaque & ludis, & gladiatoribus
 mirandas interuenient sine vlla pastoria istula auferebantur. Idem
 pro Cælio, Fera quædam sodalitas, & planè pastoria atque agrestis ger-
 manorum Lupercorum.
Pastorius, a, um, Quod ad pastorem pertinet. *[pastorius, Ital. ciò che s'ap-
pertiene a pastore.]* Hisp. *[cosa perteneciente a pastor.]* Varro lib. 2. de Re rust.
 Anea quæ tria heri dixisti mihi de pastoria re. Ovid. 2. Metam. Illud
 erat tempus, quo te pastoria pellis. Textis, onusque fuit baculus sylue-
 stris olivæ. Sibila pastoria, Idem 13. Metamor.
PASTOR, as, per quatuor syllabas, *[pastor, Ital. Filia Solis, & vxor Minois
regis Crete, quam fabula ferunt Tauri amore captam fuisse, Dædalique
opera, qui lignæ eam vacce inclusit, voti compotem factam, Minotaurum
peperisse, media parte hominem, reliqua taurum referentem:
quod monstrum postea in Cretenis labyrintho Theus dicitur inter-
fecisse, Ariadnes ope adiutus. Scruius Minois scribam fuisse, tradit no-
mine Taurum, cum quo Pasiphaæ, mutuo eius amore capta, in Dædali
adibus conebat. De hac Virgil. 6. Aeglo. Et fortunatam, si non quum
armenta fuissent, Pasiphaen, iuxta solatur amore iuuenti.]*
PASTILE, s, *[pastile, Ital. Ingulis statuarius fuit, & artis plasticæ pri-*

tissimus: de quo vide Plinium lib. 35. cap. 12.
PASTILE, s, *[pastile, Ital. Vna extribus Græcis, quam alij Euphrosynæ vo-
cant. Stratus, Non hoc Pasitiche blandarum prima sororum.]*
PASTILE, s, *[pastile, Ital. Nomen est nymphae marinx, Nerei & Doridis fi-
lia, ut inquit Hesiodus in Theogonia.]*
PASTILE, s, *[pastile, Ital. Nomen Tigris fluminis in parte qua duo eius fluci con-
fluunt. Plin. lib. 6. ca. 27. Tigris citra Seleuciam Babyloniæ est x x x. m.
pass. diuisus in alucos duos: altero Meridiem ac Seleuciam petit, Me-
se-nem perfundens: altero ad Septentrionem flexus, eiusdem gentis tergo,
campos Cauchas fecit. Vbi remanere aquæ, Pasitigris appellatur.]*
PASTILE, s, *[pastile, Ital. Achemō Cercopes fuit filij Sennonidis, mu-
lieris fatidicæ, qui quum nullo non iniuriarum genere in obuium quæ-
que debaccharetur, à matre ad monici sunt ut sibi à Melampygo cæue-
rent. Euenit deinde ut Hercules sub arbore quadam dormiret, armis in
eandem reclinatis. Accesserunt Cercopes fratres, cumque dormientem
ipsum armis aggredi tentarent. At ille protinus insidias lætens, corre-
ptos ac vinctos, de claua suspendit leporum vitæ, & ad eum modum ge-
stabat. Pendentes itaque capribus deorsum demissis, posticum Hercu-
lis nigris pilis horridum atque hispidum intui, non Lydorum more læ-
uæ ac depilatum, materni moniti illis in mœtem venit, eaque de re inter
se confabulabantur. Quod simulacrum vidit Hercules, cognomine dele-
ctus, & in risum solutus, vinculis eos liberatos dimisit.]*
Paster, eris, Auis est vulgo nota, quæ nonnulli à patiendo dictam putant,
 eo quod morbum caducum pariat. *[paster, Ital. Passere.]* Hisp. *[El gorrion.]*
 Plin. libro 10. cap. 36. Contra passeri minimum vitæ, cui salacitas pa-
res negantur anno diutius durare, argumento, quia nulla Veris in-
itio apparcat nigritudo in rostro, quæ ab ætate incipit. Fœminis lon-
gusculum spatium. Cic. 1. de Diuin. Chalcas ex passerum numero belli
 Troiani annos auguratur est. Horat. 2. Serm. saty. 8. quum passeris atque
 Inguistata mihi potest erit illa rhombi. Et Paster, nomen piscis mari-
 ni, ex genere pelamidum, ut ait Plin. lib. 32. cap. 11. *[paster, Ital. Est præterea
Paster loci nomen non procul à Terracina. Martial. lib. 6. Non mollis
Sinnæsis, feruicque Plutus Passeris, aut superbus Anxur. Paster so-
larius, pasteris, Ital. Auis aliquando grandior passeris, ac subuigilior,
solus per domorum culmina incedens, cantu suauis. Spon.]*
Pasterculus, diminutiuum. *[pasterculus, Ital. Plaur. in Asia. Die igitur me tuum pas-
terculum, gallinam, conuincem.]* Cic. 2. de Diuin. Cui autem de passer-
culis coniecturam facit, in quibus nihil erat monitum, &c.
Pasternices, Cotes sunt, quæ trans Alpes inueniuntur aqua aciem trahē-
 tes. Plin. lib. 36. cap. 22. Reperta sunt in Italia aqua trahentes aciem acer-
 rimo effectu, necnon & trans Alpes, quas Pasternices vocant.
Passim, aduerbium, à passu, significat sparsim, veluti per singulos passus.
[passim, Ital. De passu in passu.] Hisp. *[De passo en passo.]* Vbi-
 que verò dicitur de eo vbi nullum est intervallum: ut Herba est in prato
 vbi-que, grex verò passim pascitur, quia aliquid intervalli est inter pe-
 cudem & pecudem, non inter herbam & herbam. Cic. pro Fontcio, Hi
 contra vagantur, Ieri, atque erecti passim toto foro. Sed hæc confun-
 duntur quandoque. Ponitur interdum pro Vndique. *[passim, Ital. La-
ctant.]* Constituit asyllum, eo passim confugerunt ex finitimis locis. (In-
 terdum pro quomodolibet. Virgil. 3. Aene. Passim in litore sicco. Cot-
 pora curamus, id est ut quisque vult, sine indifferenter. Aliquando pro
 vbi-que, *[passim, Ital. Lactantius, Creditur ei passim canquam co-
gnita veritati.]*
Pastum, si, Vini dulcis genus, quod ex vuis passis exprimitur. *[pastum, Ital. Sapa,
Hisp. Fino baidado de uvas passas.]* Vna autem passa ea dicitur quæ
 ad solem suspenditur, ut maiorem cōtrahat dulcedinem. Quomodo au-
 tem fiat passum, docet Columella lib. 12. cap. 39. Vnam (inquit) præco-
 quam bene maturam legito, acina arida aut viscosa relicto: furcas vel
 palos qui cannas sustineant, inter quaternos pedos figito, & pettiolis in-
 iungo. Tum insuper cannas ponito, ut in sole pandito vvas, & noctibus
 tegito, ne irrorentur. Quum deinde exaruerint, acina decerpito, & in
 dolium, aut in seriam coniecto: eodem mustum quamoptimum, sic ut
 grana submersa sint, adicio. Vbi combiberint vix, sed impleuerint,
 sexto die in fidecllam conferto, & prælo premisso, passumque tollito.
 Passum secundarium, quod fæbat post passum, butia musto madefacta.
 Columella ibidem, Postea vinaceos calcato, adiecto recentissimo mu-
 sto, quod ex aliis vuis factum fuerit, quas per triduum in colaueris: tum
 permisceto, & subactam brisam prælo subiicito, passumque secunda-
 rium statim vasis obliuiscis includito.
Passus, à verbo Patis, vide P A T I O.
Passus, à Pando, pandis, vide P A N D O.
Passus, sus, propriè est extensio pedum in progrediendo. *[passus, Ital. Passo,
Hisp. Paso, passada senada de cinco pies.]* Virgil. 2. Aene. Sequitur: patrem
 non passibus æquis. Dicitur præterea passus mensura duorum pedum, &
 semiliter: à passis, hoc est extensis pedibus. Tantum enim ferè in pro-
 grediendo spatij est inter digitos prioris pedis & calcaneum posterioris.
 Hic autem passus minor, vel passus simplex dicitur, à nonnullis etiam
 gressus. Passus autem maior, qui & passus Geometricus dicitur, quod
 eo peculiariter Geometrae vtiuntur, constat ex quinque pedibus, hoc est
 ex passu minore geminato. Et de hoc passu intelligendum est, quum
 dicimus, Millia singula constare ex mille passibus: & generaliter, quo-
 ries apud scriptores passus occurrit mentio, Geometricum passum acci-
 pere debemus. Plin. lib. 11. cap. 8. Apes operantur intra sexaginta pas-
 sus. Vide de hoc Cosmographiam Apiani.
Pastillum, neutr. gen. (sicut docet Festus) fuit genus libi rotundi quo vte-
 bantur in facris.
Pastillus, li, Est massula cuiuscunque materie in formam panis parui
 coacta. *[pastillus, Ital. Pastello.]* Hisp. *[Pastillo, trochisco.]* Diminutiuum
 videtur à pasta: quævis fiat mutatio generis. Festus autem à pane deducit.
 Hinc Pastilli medicinales, & Pastilli odoratorii. Horat. 1. Serm. Sa-
 ty. 2. Pastillos Rufillus olet, Gorgonium hircum. Græcè trochisci dicitur
 ab orbiculari forma. Pastilli (inquit Celsus lib. 5. cap. 17.) medicis
 arida sunt medicamenta, contrita humore non pingui, aut vino, vel aceto
 incocta, quæ à coctione rursus inaruerunt: quæ, quoties vltus pollicis,
 subinde eiusdem generis humore diluuntur: deinde vulneribus illi-
 nuntur, non autem imponuntur ut emplastra. Plin. lib. 35. cap. 6. Quod
 vbi

vbi subdit, hos intelligitur, ac linteolo interposito, in sole siccatur, non vteratque ferunturque in montario teritur, & in palliis dividitur. **Pastinaca**, x. Genus radices, virtus calida, [αποβολή. Ital. *Pastinaca*. Hisp. *pasinaca*.] Huius duae sunt species, agrestis, quae Graeci proprie vocant *αποβολή*. Galli, *dei Pauti*. Altera hortensis, quam iidem paucis literis immutatis vocant *Pastinaca*. Vide Plinium lib. 3. cap. 5. & Dioscorid. lib. 3. cap. 17. 8. 1. Item *pastinaca*, piscis venenatus ex planorii genere, [αποβολή. Ital. *Pastinaca*.] Nam *pastinaca* lactocinatur ex oculis, transeuntis radio (quod tulum est ei) figens. Amentum solent huius, quod tardissimi piscium hi, mugilem velocissimam omnium habentes in ventre reperiuntur. Celsus lib. 8. cap. 9. Et pluri piscis quem nostri *pastinacam*, Graeci *αποβολή* vocant, aculeus torretur.

Pastinum, ni. pen. corr. [αποβολή. Ital. *Forcella di ferro*. Hisp. *El apadà el apadon*.] Est (vt Columella lib. 3. cap. 18. refert) ferramentum bifurcum, quo semina panguntur. Palladius accipit pro *pastinato*, hoc est pro terra *pastinatione* renouata, *pastinum* fieri nunc tempus est. Mensura *pastini* haec est, in tabula quadrata iugerali vt centeni octogeni pedes per singula latera dirigantur.

Pastino, as, are. Est agrum fodere. [αποβολή. Ital. *Zappare*. Hisp. *cavar viñas o arboles*.] Colum. lib. 3. cap. 13. Tum in terram bene *pastinatum*, & *pastinacum* reatum samentum desiguit. Huius compositum est, *Repastino*, as. *Repastinari* dicebant veteres vineas quae resodiebantur. Haec enim propria appellatio resiliibilis vincit erat: nunc antiquitatis imprudens consuetudo quicquid emori soli vineis preparatur, *repastinatum* vocat. Vnde quidam *Repastinari* agrum dicunt, cuius natura fodiendo mutatur. Plin. lib. 19. Principis hic caulis sapore ac magnitudine, primum omnium, si in *repastinato* feras. Hinc *Repastinatio*, pro renovatione quandoque capitur.

Pastinatio, onis, verbale. [αποβολή. Ital. *Zappatura*.] Colum. lib. 3. cap. 12. Quibus omnibus diligenter exploratis, tum *pastinationem* suscipimus.

Pastinator, oris. [αποβολή. Ital. *Zappatore*.] Colum. lib. 3. cap. 13. Nam duas regulas eius latitudinis, quae *pastinator* sulcum facit, in speciem Graecae litterae X, decussabimus.

Pastinatum, aci, solum fossione renouatum. [αποβολή. Ital. *Campo zappato*. Hisp. *Campo cauido*.] Colum. lib. 4. cap. 4. Facta in *pastinato* serobe. Idem lib. 3. cap. 3. Et adhuc tamen sic computauimus, quasi nullae sine viui radices quae de *pastinato* eximantur.

Pastinatus, us. Ipsa *pastinatio*. [αποβολή. Ital. *Zappato*.] Plin. lib. 17. cap. 20. Alba populus ferit bipedaneum *pastinatum*.

Pastio, Pastus, vide P A S C O.

Pastomis, idis, [αποβολή. Ital. *Pastomis*.] Instrumentum ferreum, huius ligneum, quod ad collubendam equorum tenaciam, naribus vel morsui imponitur. Lucil. **Pastomides** huius de naribus ingentes pendunt.

PASTOR, o, i. pen. corr. [αποβολή. Ital. *Pastore*.] Sacerdotes sacrosancti Aegyptiorum, honoratioris exister. Dicit quod ferat *pastium* Veneris, cui nomen est *pastos*, à quo & ipsa Venus [αποβολή] dicta est.

Pastophorium, [αποβολή. Ital. *Pastophorium*.] Apud Ebraeos sic legitur, Exurgens Elisha in *pastophorium* Ionathae, & hospitatus illi, nō gustauit panem, nec bibit aqua. Hieron. in Iesaiam, *Pastophorium* est thalamus in quo habitat praepositus templi. Et in lib. Machab. Videntur sanctificationem desiderant, & altare profanatum, & portas exustas, & in artibus virgulta nata sunt sicut in saltu, vel in montibus, & *pastophoria* dicunt. Dicitur autem *pastophorium* [αποβολή] *pastos* autem Graecis modo *pastium* sacerdotis significat, modo thalamum nuptiale, nonnunquam etiam conuiuii locum in quo sacerdotes solent epulari.

Pastor, Pastoralis, Pastorius, Pastorius, & **Pastus**, vide P A S C O.

Patagium, gii, [αποβολή. Ital. *Patagium*.] Auea chlamys, quae pretiosis tunicis superinduitur: & qui ita induit sunt, Patagati dicuntur. Et patagiarum, qui huiusmodi vestes consuevit. Apuleius. Vberes enim crines leniter demissos, & ceruice pendulos, ac deinde per colla dispositos, sensimque sinuatu patagio dependentes, paulisper ad finem conglobatos in summam verticem ondustrinxerat. Festus, Patagium est quod ad summam tunicam affuit sole, quae & Patagata dicitur.

PATAVI, s, [αποβολή. Ital. *Patavium*.] Insula vicina Cariae, apud Stephanum. Gentile est Patavium.

PATARA, a, pen. corr. [αποβολή. Ital. *Patara*.] Vrbis Lyciae, vbi Apollo dabat responsa sex hybernis mensibus, vt tradit Strabon. Dicta à Pataro Apollinis filio ex Lycia Xanthi filia: vel ab alio Pataro Lapeonis filio. Hinc Patarrus, a. um. [αποβολή. Ital. *Patara*.] Theb. Phoebe patens, seu Lyciae Patarrachiuos. Exercent dumtaxat iugis. Quid. i. Metam. mihi Delphica tellus, Et Claros, & Tenedos, Patarrachia regia feruit.

PATAVI, s, [αποβολή. Ital. *Patavium*.] Ptolem. lib. 4. cap. 1, vrbis est in Ponto sine Bithynia, quae hodie Polime dicitur. Est item vrbis in Italia, quae alio nomine dicitur Padua, ab Antenore cōdita, cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 19. & Ptolemaeus lib. 3. cap. 1. Extat hodie in eadem vrbe Antenoris sepulchrum verustissimum cum huiusmodi inscriptione, quae ob nimiam vetustatem vix legi potest, Inelyus Antenore patrum vox nūa quietem, Transiit huc Henetos, Dardanidūm, fugas: Expulit Euganeos, Patavinam condidit urbem: Quem tenet hic humili marmore casta domus. Virg. lib. 1. Aene. Hic tamen ille urbem Patavi, sed & quae locauit. Vide P A V A.

Patellatio, vide P A T E O.

Patella, x. [αποβολή. Ital. *Patella*.] Patella, [αποβολή. Ital. *Patella*.] à patulo, vel πατῆς, fugo: vel πατῆς, hoc est à latitudine: aut eentē à nomine Patinae, cuius videtur esse diminutiuum: Vas latum est, condendis opsonis aptum, laus, seu paropsis. [αποβολή. Ital. *Patella*.] Huius vas escarium ad olera & pulmentum ponenda. Horat. lib. 1. Epist. 5. Nec modica cōnare times olus onue patella. Quid. 2. Fast. Nutrit intinctis missa patella cibos. Cice. 2. de Finib. Atqui reperimus afotos primū ita non religiosos, vt cedant de patella: deinde ita morte non timentes, vt illud in ore habeant id ex Hymneide, Mihi sex menses satis sunt vitae, septimum Orco spondeo. Martial. lib. 13. Quauis lata gerat patella rhombum, Rhombus latior est tamē patella. Sunt qui velint patellam eandem esse cum saragine: sed lucretialis diuersa esse ostendit, quam inquit, Vtcoli, pelues, sartago, patella. Est etiam morbus arborum, hoc est solis exultio. Plin. lib.

17. cap. 24. Olea elauum etiam patitur, huius fungum patet dici, vel patellam. Patella item dicitur conuulsura in erubitis, vbi coarctum capita media sinuatur, quo facilius excipi à erubitis possunt. **Patellarium**, a, um, adiectiuum. vt **Patellarium** dicitur. Plaut. Cistell. Dij me omnes magni, minique, & patellarium Paxos, ne ego viuos dem fauim Silenio.

Patet, es, patui, absque supino quauis nonnulli putant supinum esse *pastum*, quod magis est à pando. Est autem *Patet*, aperitum esse, [αποβολή. Ital. *Patet*.] *Patet* patente, aperto, manifestum. Hisp. *ser manifestu* [αποβολή] Plautus. Ingredere tu, fores iandit: patet. Terent. in Eunoe. Si hoc officio, postulo vt mihi tua domus Te praesente, abiente pateat, in orato vt sit locus. Celsus. bel. Gall. Is omnium domus patet, viciūque communicatur. Virgil. 6. Aeneid. Noctes atq; dies patet attrita ianua Diris. Ponitur aliquando pro *Extendit*. Celsus. bel. Gall. Aure id oppidum plauities milia *pastum* tria in longitudine patebat. Aliquando ponitur pro *In potestate esse*: vt Omnia mea tibi patet. id est sunt in tua potestate. Sall. in Catil. Vbi cuncta maria, terraeque patebant sub Romanis. id est erant in eorum potestate. Aliquando pro *Obnoxium*, huius opportunitatem esse. Celsus lib. 2. cap. 1. Longis morbis seuectus, acutus adolescentia magis patet. Aliquando pro *Constare*, huius manifestum esse, & hoc in tertius personis tam singularibus, quam pluralibus. Plaut. in Ca. 1. Opera quae fuerit, aperta sunt, patet praestigia. Plin. lib. 10. cap. 17. Pices audire palam est, vt patet. Aliquando cum datus significat expostum esse. Lilius. 1. bel. Maced. In patentiem vulneri equum, equitēque sagittas conicere poterat.

Patens, & **Patulum**, quae inter se differunt, quod patens sit quod ad tempus patet. [αποβολή. Ital. *Patente*.] *Patente*, aperto, manifestum. Hisp. *ser manifestu*. Patulum, quod semper patet, vt arbor. Virgil. 1. Aeglo. Tityr tu patulae recubans sub tegmine fagi. Naes patulae, Quid. 3. Metam. Os patulum, Quid. Epist. 1. Vias patulas aperire, Silius lib. 17. Campi patuli, Claud. de rapto Proserp. Hinc Plautus Bonum patulum appellat, cuius cornua diuersa sunt, ac late patet. Virgil. 9. Aeneid. & portas praebere patentes. Inuenitur tamen etiam patens pro patulo positum, hoc est pro eo quod semper patet. Idem 4. Georg. Ergo vbi vermax fudum, campisque patentes, Erumpunt portis, concurrunt, arcture in alto fit fontis, &c. Lilius. 7. ab Vrbe. Iussit legiones arma capere, egressaeque castris, quum per exploratores notior iam salus esset, via patentiore ad hostem ducuntur. Colum. lib. 11. cap. 6. Dolium quam patentiūmi oris locato in ea parte villae quae plurimum solis accipit, id dolium aqua exlesti repleto, &c.

Patenter, adu. [αποβολή. Ital. *Patente*.] Cice. 2. de Inuent. Absoluta est, quae ipsa in se, non vt negotialis implicat & abscondit, sed patenter & expeditius recti & nō recti questionem continet.

Patellatio, is, Aperiō, pateant facio. [αποβολή. Ital. *Aprire*.] *Patellatio*, Hisp. *Aprir*. *Patellatio*. Lilius. 2. ab Vrbe. Ita induxistis in animum, hostibus potius quam regibus portas patefacere. Quid. 2. Metam. Caesitque fores virga patefecit. Lilius. 2. ab Vrbe. Et ad extera ventum foret, ni legati raptō Consulū corpore patefecissent vna porta hostibus viam. Ponitur aliquando pro *declarare*, detegere, manifestare, palam facere. [αποβολή. Ital. *Patellatio*.] Terent. in Heeyr. Pettit tot meas iniurias, quae nunquam vilo patefecit loco. Cice. ad Quint. frat. lib. 2. Ratiū, qui vnus est hoc tempore Tribunus plebis, rem patefecit. Idem ad Attic. lib. 1. Sed neque hoc tempore, nec antea patefecisset odium suum in me, nisi omnibus rebus me esse oppressum videret.

Patellatio, onis, verbale. [αποβολή. Ital. *Patellatio*.] Cice. de Finib. Atqui haec patellatio, quasi rerum operatum quum quidquid sit, aperitur, definitio est, quae tu etiam imprudens vebare nonnunquam.

Patellio, Aperiō, & palam fio. [αποβολή. Ital. *Patellio*.] Terent. in Phorm. Ego nullo remedio possum me euoluere ex his turibz. Quia si hoc celeris, in metu: si patellio, in probo sum.

Patellio, leis, Aperiō, patens fio. [αποβολή. Ital. *Patellio*.] Cice. de Inuent. Hisp. *ser manifestu*. Plin. lib. 22. cap. 12, Si patefeceris primò ad halauerit. Lilius. 2. bel. Pun. Deinde paulo latius patefecit campus, inde colles assurgunt. Quandoque tamen pro *promittit* ponitur. Sallust. Hinc late patefecitibus campis, exercitum uti emittit. Virgil. 2. Aeneid. Danaūque patefecit. Infidit. id est manifesti sunt, apparent, patet. Arria patefecit, Idem 1. Aeneid. Portus patefecit iam propior, Idem 3. Aeneid.

Patulus, a, um, Aperiō, latus, diffusus. [αποβολή. Ital. *Patulus*.] *Patulus*, patente. Hisp. *ser manifestu*. Differreque à patenti, quod patula dicantur, quae semper aperta sunt: Patentia autem, quae ad tempus patent, postea claudenda. Vide latius suprà in verbo P A T E O.

Patulico, as, pen. corr. Aperiō, patulus fio. [αποβολή. Ital. *Patulico*.] Hisp. *ser aperto*. Plin. lib. 21. cap. 8, Patulicantibus quinquagenis quinque barbulis coronatur. Tui Hermolaus legit *Patulicantibus*.

Patior, huius patioris, penult. prod. Hiatus, & aperiō. [αποβολή. Ital. *Patior*.] Hisp. *ser aperto*. à patendo nomen deductum: sicut Vagor, pro vagitu, & Fluor pro fluxu. Apul. lib. 3. Quod aleriuscous adium patore pōtibili, &c.

Pater, huius patris, Qui aliquem genuit. [αποβολή. Ital. *Pater*.] Hisp. *ser aperto*. Terent. in Adelphis, Tuus hercle verò & animo & natura pater. Dicitur autem procul dubio ab eo quod apud Graecos pro eodem dicitur πατήρ: quauis Varro lib. 4. de Lingua Latina, patrem à patefaciendo femine dictum velit. Quid. 9. Mecamor. Nec nos aut durus pater, aut reuerentia famae, Aut timor impedit. Hora. 2. Epist. 1. pueri, patreque seueri Fronde comas cuncti carnant. Patris nomine, aui, abau, proau, atui continentur, non autem tritui, vt vult Valla. Hinc quum patrum nostrorum memoria dicimus aliquid esse factum, de proxima aetate intelligimus, non autem de illa sexta. Cicero 1. de Orat. Quid quod vsu memoria patrum venit, vt, &c. Patres maiorēque nostri, Idem 1. Vers. Virgil. 2. Georg. Sacra deūm, sanctique patres. Pater etiam nomen religionis est: vnde dii omnes patres vocabantur, peculiariter tamen Bacchus hoc sibi nomen vendicauit. Virgil. 2. Georg. Huc pater & Lenae veni. Vbi Seruius, Pater licet generale sit omnium deorum, tamen proprie Libero semper colitur: nam Liber pater vocatur. Idem alio loco, Pater proprie omnium deorum est epitheton. Quidam

¶ **Diūm** pater, hoc est Iupiter. Virgil. 1. Aeneid. - diūm pater, atque hominum rex. ¶ **Oceanus** pater rerum. Idem 4. Geor. - simul ipsa precatur Oceanumq; patrem rerum, Nymphasq; sorores. ¶ **Gradius** pater, hoc est Mars. Idem 1. Aene. Multa mouent animo, Nymphas venerabar agrestes, Gradiumq; patrem, Gericeis qui praefidit aruis. ¶ **Pater** absque prolo. Virg. 1. Georg. Ipse pater media nubib; in nocte, corusca Fulmina molitur dextra. Ibidem, Ter pater extullos dilexit fulmine montes. ¶ **Similiter** Pater nomen est reuerentia: propter quod Romulus centum Senatores, quos ad Reipubl. curam elegit, siue quia is numerus satis erat, siue quia soli centum erant qui ad id idonei essent, Patres ab honore vocauit, siue ab aetatis vel curae similitudine. Fecit, Patres, Senatores ideo appellati sunt, quia agrotum partes attribuebant tenuioribus, ac si liberis propriis. Dicitur autem *πατὴρ* Graece, quasi *παῖς* *πῶρ*, hoc est ex genitorum seruans.

¶ **Paterfamilias**, genitius patrisfamilias, vel patrisfamilie, dicitur qui primus est, & imperium habet in familiam, siue pater sit, siue impuber. [Sextus. *de iur. Ital. Pater di familia.* Hist. *senior de casa entera.*] Cicero. 2. de Leg. Ve ne morte patrisfamilias factorum memoria occideret. Liu. 1. ab Verbe, Bos in Sabinis nata euidam patrisfamilie dicitur, miranda magnitudine, ac specie.

¶ **Pater patratus**, sacrum facerdotum antistes, per quem & bella denuntiabantur, & foedera peruebantur: ita dictus quod ad iusiurandum patrandum, id est faciendum fieri solent. Liu. lib. 1. ab Verbe, Fecialis erat M. Valerius, patrem patratus Sp. Fufium fecit, verbera caput, capilloque tangens. Pater patratus ad iusiurandum patrandum, id est faciendum sit.

¶ **Pater patratus**, *πατὴρ πατρις* *πατρις*, Qui quum ipse pater sit, adhuc viuente habet patrem. Vide *πατὴρ πατρις* *πατρις*.

¶ **Patricij**, Senatorum progenies, hoc est qui a primis Senatoribus oriundi erant. [Sextus. *de iur. Ital. Patricij.* Hist. *hijos de senadores.*] Liu. lib. 1. Romulus centum creat Senatores, qui Patres ab honore: Patricij quoque, progenies eorum appellati. Idem lib. 10. En vnquam fando audis Patricios primo esse factos, non de caelo demissos, sed qui patrem ciere, autem possent: Suidas patricios esse tradit, communis Reipubl. patres, qui in summa dignitate sunt Senatorij consilij. Non tamen omnes Senatores erant Patricij: quod aperitissimè ostenditur ex his verbis Taciti. *hisdem* inquit diebus in numerum Patriciorum accessit Caesar vetustissimum quoque, ex Senatu, aut quibus clari parentes fuerant. ¶ **Exire & Patricij**, id est fieri plebeium, Cicero. pro domo sua. Patricij Francij sunt, quos Pater Francij vocant: sicutque quasi duodecim viri Reipubl. confluunt. Sunt enim numero duodecim: sex quidem Pontifices, & sex Duces militares. Budrus.

¶ **Patricius**, a. um, *πατρίκιος*, vt Patricius magistratus. Cicero. ad Bruc. Dum enim vnus erit patricius magistratus, auspicia ad Patres redire nō possunt. ¶ **Patricia** familia, Cicero. 2. de Leg. ¶ **Indoles patricia**, Stat. 3. Syl. ¶ **Honos patricius**, Claudius.

¶ **Patricius**, pro ipsa dignitate. *πατρίκιος* seu *πατρίκιος*. Sueton. in Aug. A Tarquinio Patre rege inter Romanos gentes electa in Senatu: mox a Seruio Tullio in patriciam translata, procedente tempore ad plebem se conuulit, ac rursus magna vi per Diuum Iulium in patriciam rediit.

¶ **Patricij**, pen. corr. aduerbium antiquum, id est more patricio, ac nobiliter. *πατρίκιος*, *πατρίκιος* *πατρίκιος*. Plaut. Cas. Atar cello magnificè, patricijq; amiceque hero meo Ire aduerfium.

¶ **Patricius**, a. um, penult. prod. Quod est patris. *πατρίκιος*, sicut Auitus, a. um, Quod est aui. *πατρίκιος*. sunt enim tanquam possessura. Cicero. 1. Tusc. Quis. Hic enim pulchritudo etiam in teris patriciam illam & auitam (vt ait Theophrastus) Philosophia cognitionis cupiditate inclusam ex cecidit.

¶ **Patricius**, vel Patricio, pen. corr. Qui vel patrem adhuc viuente habet. & vel *πατρίκιος*. Liu. 7. belli Maced. Patrici omnes, matrumque ad id sacrificium adhibiti. Caelpinus putauit penultimam huius dictionis produci, sed nullum proferit testimonium. Angelus Politianus primæ Centuriæ cap. 8. corripit, quum ait, Concelebrant choros: verum hæc sit patricia proles, Matrumque & nupte genibus lunonis ad aram Oratio. Pater patricius, qui quum ipse pater sit, adhuc viuente habet patrem.

¶ **Patricius**, a. um, Quod est patris. [Sextus. *de iur. Ital. Patricio.* Hist. *cofa preterfente a padre.*] Terent. in Adelph. Pol. haud paternum illuc dedisti. Vbi Donatus, Patricius, deest facinus: Dedisti, pro fecisti. Cicero. 1. de Orat. Epist. legem in hereditatem paternam testamento exheres filius. Ibidem. Possidene paternorum bonorum exheres esse filius? Domus paterna, Ouid. 11. Metam. A natus paternus, Cicero. ad Att. lib. 14. Animus paternus, Horat. 2. Carm. Ode 2. Inimicitia paternæ, Cicero. 2. Acad. Opes paternæ, Ouid. 4. de Ponto, eleg. 15. Paternus, Maternusque sanguis, Cicero. pro Roscio Amer.

¶ **Patricio**, as, vel Patricio, as, Patricios mores imitor. [Sextus. *de iur. Ital. Patricio.* Hist. *Remedat de fmejar a su padre.*] Terent. in Adelph. Laudo, & Ctesiphon, patriciosabi, te virum iudico.

¶ **Patricius**, a. um, Quod est patris, vel patris. [Sextus. *de iur. Ital. Patricio.* Hist. *de padre.* de la tierra & naturalia.] vt Mos patricius, Cicero. de Sen. Vigeat in ea domo mos patricius, & vigeat in eo animus patris & disciplina. Virgil. lib. 12. Patricio mutione relicto. Terent. Eunuch. Hominem haud impium, in idem patria qui obliguerat bona. Rex patricij, & auita, Cicero. 2. Verr. Patria & auita philosophia, Cicero. 1. Tusc. Mos patricius, Cicero. 1. de Orat. Hic enim est mos patricius Academia, aduersari semper omnibus in disputando. Atres patricij, Ouid. Epist. 1. Metus patricius, Ouid. 2. Metam. Amor patricius, Virgil. 1. Aeneid.

¶ **Patricij**, aduerbium, Affectu patricio, *πατρίκιος* *πατρίκιος*. Quint. lib. 11. cap. 1. Vtut hac moderatione Cicero pro Caelio contra Attacium, vt cum non inimice corripere, sed patricij monere videatur.

¶ **Patricida**, pen. prod. vide *πατρίκιος* *πατρίκιος*.

¶ **Patrimonium**, nij, Bona paterna, hoc est hereditas a patre relicta. [Sextus. *de iur. Ital. Patrimonium, bona paterna.* Hist. *Patrimonium, bona paterna.*] Cicero. pro Domo sua, Liberis autē nostris satis amplum patrimonium paterni nominis, ac vultus memoria relinqueremus. Idem de Orato. Propter patrimonij sui, & defensor iuris paterni. Iuuen. Saty. 12. Nō propter vitam facienti patrimonium quidam: Sed vitio carci propter patri-

monia viuunt. ¶ **Deuotio** patrimonium, dissipare, effundere, vel exhaure, est hereditatem a parentibus relictam consumere.

¶ **Patruus**, patruus, Frater patris, quod quasi patris loco sit. [Sextus. *de iur. Ital. Patruus.* Hist. *El tio, hermano del padre.*] Cicero. 3. Verr. Patruo testimonium dicente. Terent. Phorm. Atqui nihil fecit patruus quod fuculentas. Patruus magnus, frater aui. Patruus maximus, frater proauis, & abauis, qui & propatruus & abpatruus dicitur. Patruissimus superlatiuum protulit Plautus in Pseudulo, Patruus inquit, patruissimus. Patruus, a. um, adiectiuum, a patruo deductum, Quod pro fucuto per translationem accipitur. *πατρίκιος* *πατρίκιος*. Horat. 3. Carm. Miserarum est, neque amori dare Iudici, Neque dulci mala vino lauere, aut ex- Animari me- uentis patruus verbera lingunt.

¶ **Patruus**, pen. prod. [Sextus. *de iur. Ital. Fratelli cugini.* Hist. *Primos hijos de hermanos.*] Patruorum filij, hoc est, vt ait Nonius, marium fratrum filij: quoniam qui pater alteri est, alteri est patruus. Plaut. in Pseud. Patruus tuus is erat frater patruelis meus. Sic Sorores patruelis nuncupantur, ex duobus & ipse frater patris. Auctor Iurecōs. Sororum verò duarum aut plurius filij, inter se Sobrini dicuntur, quali fororini. Cicero. 5. de Fin. Vbiq; nobiscum Quinus frater, & T. Pomponius, & L. Cicero frater noster, cognatione patruelis, & fuerit T. Torquatus, illi omni virtute & laude par. Ouid. 13. Metam. Nec minus est illo Tuccer patruelis Achilli.

¶ **Patruelis**, & hoc patruelis, adiectiuum: vt, Patruelis fundi. Martia. lib. 5. Quō sibi redire de patruelis fundis Ducta, clamat coccinatus Euclydes. Ouid. 1. Metam. Quam commune mihi genus, & patruelis origo, &c. Idem Epist. 14. Quā dimerere necem patruelia regna tenendo?

¶ **Patera**, pen. corr. Poculi genus latum ac patens: vnde & nomen accepisse videtur, quasi patula. [Sextus. *de iur. Ital. Patera, copa.* Hist. *copa.*] Virg. 1. Aene. Impiger haurit Spumantem pateram, ac pleno se proluuii auto. Cicero. 6. Verr. Patera qua mulieres ad res diuinas vterentur. Idem in Parado. Orat. Mercurius & patera sanguinem vñus est fundere. Idem in Parado. Excipere sanguinem patera. Virg. 1. Aene. Impleuitque meo pateram.

¶ **PATERNA**, a. um, Pateram lib. 2. cap. 6, oppidum Carpetanorum, in Hispania Turraconensi.

¶ **Pathos**, [Sextus. *de iur. Perturbatio d'animo.* Hist. *Passio d' perturbacion de anima.*] a Cicero. 3. Tusc. dicitur perturbatio, seu agitudo animi: a Gelio, affectus, vel affectio: a Lactantio modò affectio, modò virium. Augustinus animi passionem vocat. Eiusmodi sunt agitudo, dolor, gaudium, metus, tristitia, cupiditas, ira. Quos animi motus Platonici & Aristotelici dicunt etiam in sapientem cadere, sed moderatos, rationique subiectos. Stoici verò negant in sapientem cadere: dicuntque esse sapientem *ἀπάθεια*, id est impassibilem, atque eius animum, qualis est mundus supra Lunam, scilicet impermutabilem, quem nulla perturbatio obnuhilet, nulla tristitia obturbet. Aduersus quos reclamatione ipsa natura.

¶ **Pathetica**, oratio, *παθητική λόγος*. Dicta est quæ aut ad indignationem, aut ad misericordiam dirigatur: ita dicta quod tota consistat affectibus.

¶ **PATIOS**, a. um, *πατιος*, Insula in mari Aegeo, quæ sicut Phlius feribit lib. 4. cap. 12.) patet circuitu triginta millibus passuum. In hac Ioannes Apostolus exul Apocalypsim scripsit.

¶ **Patibulum**, li, Modò scilicet ligneam, qua ostia clauduntur, significat: a Patro, teste Nonio, quod hac temore valuerat patant. [Sextus. *de iur. Ital. stan. ga, croce.* Hist. *Legar de los malhechores padre sen heri, en cruz.*] Titin. Si quisquam hodie, præter hanc, possitum nostrum popule, patibulo hoc ei caput desingam. ¶ **Modò crucem**, & sic a patior fieri manifestum est. *πατιος*. Sallust. lib. 4. Hist. vt citat Nonius, Patibulo emittens affigebatur. ¶ **Est præterea** Patibulum, instrumentum vindictarum, siue legulorum, hoc est eorum qui omnia colligunt. Cato de Re iust. cap. 68. Vbi vindicta & reiectione facta erit, siccitas, corbula, quala, scolas, patibula omnia, cuius vsus erit, in suo quodque loco reponitur. ¶ **Patibula** apud antiquos genere masculino lectum est, teste Nonio. Lucr. Rerum humanarum lib. 11. Deligata ad patibulos deligantur, & circumservantur cruci deliguntur.

¶ **Patibulatus**, dicitur a Patro in Moysi, id est patibulo affixus. Ita (inquit) te forabant patibulatum per vias Stimulis.

¶ **Patentia**, vide *πατρίκιος* *πατρίκιος*.

¶ **Patina**, x, pen. corr. Vasis genus, quo dapes elixæ & iurulentæ in mensam feruntur. [Sextus. *de iur. Ital. Patina.* Hist. *El plato grande d' capella.*] Terent. in Eunuch. Tandem animus est in patinis. ¶ **Dicitur & Patena**, per e. Colum. lib. 12. cap. 43. de vñs seruandis loquens, Columella patruus meus ex ea creta qua sunt amphoræ, lara vasa in modum patenarum fieri iubebat. Ex quo loco, inquit Budrus, Patet patenam labra grandia habere.

¶ **Patinarius**, ria, rium, Quod est in patina conditum, vel repositum. *πατρίκιος*. Plaut. in Afin. Vel patinarius, vel asium verbes, quo pasto lubet. Dicta patina, ab eo quod patet.

¶ **Patior**, patris, passus sum, passum. Verbum commune significat sustinere, tolerare, equo animo ferre. [Sextus. *de iur. Ital. Patire, sustinere.* Hist. *Pa. defer, sufrir.*] Dicimus enim, Patior te, tolero te: & Patior abs te, tolero abs te: & Patior abs te multa incommoda. Terent. in And. Tum patris pudor, qui me tam leni passus est animo vsq; adhuc. Cicero. 7. Verr. Non feram, non patiar, non sinam. ¶ **Patii** ager, Plaut. in Afin. Possim equidem inducere animum ne ager patiar quid tecum accubat. Cicero. pro Roscio Amer. Quare facili omnes patimur esse quamplurimos accusatores. ¶ **Hoc non patitur** xum, id est non durabit. Colum. lib. 2. cap. 10. Repositum in granario patitur xum. ¶ **Hoc patitur** conseruado, id est conseruatum est. Cicero. ad Att. lib. 12. Quem iam etiam grauius accusas, quam tua conseruado patitur. ¶ **Patior** te esse defertū, id est derelinquē, destitutum. Cicero. 1. Offic. Ve eos quos iurati debeant, defertos esse patiamur. ¶ **Composita** huius verbi sunt. Compator, quod est miserror, & consistitur cum datiuo. Perceptor, vehemensior patior.

¶ **Patientes**, participium, & aliquando nomen. *παθίος*, *παθίος*. Colum. lib. 3. cap. 19. Omnis incommodi patientes, præter caloris. Virg. 2. Georg. Et patientes operum, parvūq; affluet iuuentus. Quint. lib. 2. cap. 12. Et patientior est laboris natura pueris, quam iuuenibus. Caesar 3. belli Civil. Atq; iij. miserrimo, ac patientissimo exercitui Caesaris luxuriam obiciebat. Cicero. ad Quint. frat. lib. 1. Mox quoque literæ te patientiorem, lenioremque fecerunt. ¶ **Aures patientissimæ**, Cicero. pro Ligari. Saxo patientior, Propert.

Proper. lib. 1. Eleg. 14. ¶ Tellus patiens vomeris, Virgil. 1. Georg. Pul-
veris, atque solis patiens, Horat. 1. Carm. Ode 8.
Patienter, patientius, patientissime adhibere, hoc est cōstanter, fortiter,
moderate. [Vox *patienter* ex *patiens* & *ter*. Ital. Patientemente. Hisp. Patientemente y su-
frididamente.] Cicero de Amicitia, Ut agitur & monere & moneri propriū
est vera amicitiā. & alterum liberē facere, non asperū: alterum patienter
accipere, non repugnare. Plin. epist. 140. Neque enim vili patienter
respondendum, quāvis quā maxime laudari meretur. Quid. Epist.
18. Ferre tamen possum patientius omnia, quāvis ſi Ora, nescio
qua pellice capere, agas.
Patientia. Est honestas aut utilitatis causa rerum arduarum ac diffici-
lium voluntaria ac diuturna perpessio, inquit Cicero 2. de Invent. [Vox
patientia ex *patiens* & *ia*. Ital. Patientia. Hisp. Paciencia y sufrimiento.] Idem in Catil.
Habeo vili ostentes illam præclaram tuam patientiam famis, & fei-
goris, inopia rerum omnium. Idem pro domo sua, Externorum bono-
rum & in vitando rationem, & in catendo patientiam semper expoten-
dam percurat. Idem 1. Offic. Adoleſcētia a libidinis arceuda est, exer-
cendaque in labore, patriūtiāque & animi & corporis.

Paffus, a, um, i, Patior, idem quod *perpessus*. [*ar. p. Passio. Hisp. Padevido.*]
Virgil. i. Aene. Qui passus grauiora, dabit Deus his quoque fucm. ¶ *Vnde*
Via passus, qui in succendo passus est solem. *Plin. lib. 14. cap. 1.* *Quin* &
 & patientia nomen acinis datur passis. Hinc & vino nomē datum, quod
 passum vocatur. Lac passum *Ouidius* 14. *Metamor.* - & cum lacte
 coagula passor.

Passio, onis, Animi perturbatio, quam Cicero affectionem vocat: cuiusmodi sunt amor, odium, iracundia, invidia, timor, luxuria, spes & similes. *Aug.* de Civi. Quæ sunt sententiæ Philosophorum de his animi motibus: quos Græci *πάθη*, nostri autem quidam, sicut Cicero, affectiones vel affectus: quidam vero, de Græco expressius, passionēs vocant.

Passius, a, um, Quid passionem denotat. *passio* *passus*. Vnde *passiva* verba apud Grammaticos. *Passiva* Venus, apud Iulium Firmicum accipitur pro obscena pathicorum libidine.

Patibiles, & hoc patibile, Quod perficere potest. *παθην.* Cic. 4. Tusc. Negligenda mors est, patibiles & dolores & labores putandi. Idem 3. de Nat. deor. Quinque omne animal patibilem naturam habeat, nullum est eorum quod effugiat, &c.

ΠΑΤΙΡΑΜΠΗΣ, παλαιογράφος, Nobilis Persa, Otanis filius, & auriga
Xerxis. Herodotus lib. 7.

PATIZITHES, *πατιζης*. Vir Persa, magus, qui Smerdim fratrem suum similem Smerdi fratri Cambysis Persarum regem declaravit. Fuit enim praefectus Cambysis apud Persas. Vide Herodotum lib. 3.

Pator, vide P A Y Z O.

ΠΑΤΡΑΕ, κράτις, πατρός, Civitas in Achaia proprie dicta iuxta Cleonem, quam Paulianus Atrœn dici prius solitam affirmat: mox à Patro, mœnibus ampliatis nomen accepisse quod nunc habet. Huius meminit Plinius lib. 4. cap. 4. Ovid lib. 6. Metam. Messenég; serax, Πατράγου, humilisque Cleonæ.

Patrianus, a, um, *palaeus*, denominativum deductum à Patris Achaiae oppido, ab Oecalius Peloponnesi sito, non procul ab Oleno. Cicero. Thermo, Vt obtineat id iuris in agris, quod et Patriana ciuitas decreuit, & dedit.

PATRASI, *παράσις*, Vrbis Ponica, teste Stephano: à qua deducitur
genus Patrasides. *πατράσις*.

gentile Patriarches, πατριάρχης.
Patria, x. Vrbs, siue alius locus in quo nati sumus: ita dicta quod cōmunis
omnib; pareos sit. ἡ πατρίδα, πατρίς. Ital. Patria. Hispan. La tierra natural de
alguno. Portug. A terra natural de algum. Neapolitan. Finca & dulcis luorumus arua.

de cada uno, Virgil. 1. Aeglo. Nos patriæ fines, & dulcia iniquimus arua,
Nos patriam fugimus, &c. Idem 1. Aeneid. Tum celerræ fugam, patriæque
excedere suadet. Cice. 1. Offic. Chari sunt parentes, chari liberi,
propijque, familiaris: sed omnes omnium charitates patria vna cõ-
plexa est, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere si ei sit profutu-
rus? Quo est detestabilior istorum immunitas, qui lætatur omni sce-
lere patriam: & in ea funditus delenda occupati & sunt, & fuerit. Idem
3. de Finib. Ex quo fit re laudidus sit is qui mortem oppetat pro Repub.
quod deceat chariorem esse patriam nobis quàm nosmetipsos. ¶ Ali-
quando & provincia ipsa ex qua orti sumus, patria vocatur, sed impro-
priè. Vnde Sallustius, Hispaniam, tibi antiquum patriam dixit. ¶ Pro-
uerbijs speciem habent, Quævis terra patria: & Patria ibi, vbi bene vi-
ueris: de quibus vide Erasmi Chilandas.

Patrlarcha, πατριάρχης. Patrum princeps, hoc est pontificum primus. Hi quatuor principio fuere, Romanus, Antiochenus, Alexandrinus, Hierosolymitanus: postea translati Byzantium Imperij sede, additus est & Constantinopolitanus.

Patricida, Patricius, Patrimonium. Patrizzo, Patritius, Patrius, vi-
de PATER.

de PATRE. *Pater*, tras, *Propter* significat liberis operam do. [*patris* *trans* Ital.]. *Generis*.
Hisp. *Apud*. *Quintil.* lib. 8. cap. 3. *Ductus* exercitus, & *pater* bel-
lum, *ex* *gallulorum* dicta *fancti* & *antique*, videtur a nobis, si dis-
plicet: quam culpam non scribentibus quidem iudico, sed legentibus:
tamē vitanda. Ex quibus verbis colligitur *propter* *pater* *posse*, *pro*
petere, non solum quum opera liberis daretur, sed etiam quum a iud
quippiam iam incertum ad finē perduceretur. [*propter* *trans* Ital. *Fr.*
Hisp. *Hux.*] *Salust.* in *Caecil.* Spectabat propedem magnas copias *leste*
habituorum, si *Romæ* socij incerta paraissent. Idem de *Repub.* ord. ad
Caesarem, Atque a magis fortibus consiliis, quam bonis prælus *paterata*
sunt. *Plaut.* *Afin.* *Quintus* te quare, ipsum faciam *habe* magni, si *huc* *patero*.
Lucret. 1. belli *Pun.* Te id prius *faci* volui, si foret *absesse*, dum *facinus* pa-
teretur, malis. *Terent.* lib. 2. Si *patrandæ* neci *venenum* mitteretur. ¶ *Hu-*
ius *verbi* *composita* sunt, *Impetro*, quod est *obtinere*, & *quasi* id *em-*
cupio, *facio*. *Perpetro*, quod est *perficere*. *Properro*, teste *Fest.*, *man-*
do *aliquid* *perficere*. *Accus.* *Age* verò *properata*, quod *cepisti*, *fieri*. *Ha-*
bent autem *penultimam* *correctam*.

Paratrās, 3. um, participium. Tacit. lib. 2. Maluit patriati, quàm incepti fa-
ciminis teur esse. Bella patrata, Claudi. 4. Pan. Cxde eius patrata, Ta-
cit. lib. 4. Vnde & Patres patrati dicebantur, quòd ad patranda, hoc
est peragendum iuramentum, ubi de foederibus convenirent, mitteren-
tur. Pluribus in Probi Socialibus facientibus, qui foederibus facien-

dis præsunt, Pater patris præs: inde dictus, quòd ipse pater patrem haberet, sicque filius prouideret, & patrem consuleret.

πατριόκλος, πατριόκλινος, πατριόκλινος, πατριόκλινος.
 PATROCLOS, PATROCLOUS, vide PATRONUS.
 PATROCLIDES, πατροκλίδης, Proprium viri affluentioris Philippi
 Macedonum regis.

PATROCLUS, *πατρόκλος*. Menestius fuit filius & Scheneles, qui occiso
 per Iudum Astagolium Cleonymo, seu (ut alii placent) Acane Amphim
 damant filio, solum ventem in Phidiam venit, ubi a Polio propter ge-
 neris propinquitatem suscepit, & vna cum Achille apud Chironem
 educatus, cum eodem archilao amicitia iunctus fuit. Postea etiam
 cum Achille ad expeditionem Troianam profectus est, ubi arans Achil-
 lis indutus, cum fit chore pugnans, ab eodem confusus occubuit. Quod
 quum retulisset Achilles, ceteri propter cretam sibi ab Agamemno-
 ne Brenda bello abstineri omnino constituerat, nihilominus murato
 propatulo, acceptis etiam de Thetide maioribus armis de Vulcani fabri-
 catu ad bellum rediit, ne prius quicquam ex animo, quam loci mortem
 quam crudelissime vindicaret.

Patronus, nī, Qui aliquem in periculo defendit. [Cicero de off. lib. i. c. xxiij. §. vj. *omninoque*, Ital. *Tuo difensore*. Hiip. *Aquel que d'fende en co'a criminal.*] Pedianus. Qui defendit aliquem in iudicio; aut Patronus dicitur, si orator est: aut Advocatus, si ius suggerit, aut praesentiam suam commodat amico: aut Procurator, si negotium suscipit: aut Cognitor, si praesens causam novit, & sic tuetur vi sacra. Plaut. in Most. Qui pro iure causam dicet, patronū liberavi. Valla, Patronus proprie est qui agit causam, sed accusari non accensurus. Cice. pro Sestio, Quia de causa & tuo convenis ille Capuz, qui propter salutem illius visis Consulatu concessum tui meo, me vnum patronum adoptavi. Ovid. l. de Arte, Qui modō patronus iam cupit esse cliens. ¶ Est etiam patronus correlativum liberti, qui seilicet servum liberatum donavit. Mulier etiam dicitur patrona. Terent. in Eunuc. Te mihi patronam cupio I hasi.

Patrocinor, penult. corr. ars. Significat tam verbo quam facto imbecillior-
rem protego. [αυαντινισιν] αὐαντισιν ὁμοιωσεν. Ical. Diffenderet cor: ut
facti com in parole. Hilsf. Defendor. [Quantil. lib. i. cap. 4.] Et loco interm,
parasitūque defenditur: sic ut nō homini patrocinemur, sed bēci. Plin.
lib. 2. cap. i. Patrocinatur vastitas caeli immensa, dulciter Altitudine
in duo atque septuaginta signa.

Patrocinium, n. [Patrocinio, turela, & defensio.] *Lawry's gl.* Ital. *Differenzione*, turela. Hisp. *Ayuda de defensa*. J. Salustian. Carl. Cuius patrocinium ciuitas plurimum vtebatur. Ectus, Patrocina appellat capta sunt, quæ plebs efficit distributa inter patres, vt corum opibus turba effer. Huius nominis vati sunt in oratione vsus. Dicimus enim Arripere patrocinium, Tueri patrocinium, Sufficere patrocinium, Repudiare patrocinium: quorum rectissima sunt inuicem facilia.

Πατρονυμικόν, πατρὸς ὄνομα. A Grammaticis appellatur nomen, quod
 formatum à nomine patris, filium significat : quoniam abusu & crisi à
 nominibus auctum, pro auctum, fratrum, matrum, sororum, & ipsarum
 crisi regionum deducantur πατρονυμικά. Inuenta sunt autem πατρο-
 νυμικά à Poetis carminis gratia, nec idem semper nomen inculcare co-
 gerentur. Quare in oratione saluta nisi non vituper. Dicitur autem Pa-
 τρονυμικὸν quòd propriè, vt diximus, fiant à nominibus patrum. καὶ
 τὸ πατρὸς ὄνομα, ἐκ πατρὸς ὀνόματος, vt Priamides propriè intelligitur Ἡ Ἄστωρ, vel alius
 quis ex filijs Priami.

Patruelis, Patruus, vide PATER.
PATVLCIVS, dictus est Janus, quod tempore belli, portæ templi eius
paterent. Macrobi. lib. 1. Saturni.

Parulico, Parulus, vide P A R I O.
Paua, vide P A V O.

paucus, a, um, Contrarium est Multo. [*radix*]. Italicè & Hispanicè, *Poco*.
Plaut. in *Cureul.* Respondit mihi paucis verbis, atq; adeo fideliter. *Cic.*
de Amicitia. Quam & ego effem vni & pauci admodum familiares, in
 eum si monem illum incidere, qui tum ferè erat multis in ore. Idem *g.*
Tusk. Aperta enim res est, & quotidie nos ipsi natura admonet, quàm
 paucis, quam parvis rebus eget, quàm vitiis. *Virgil.* *Aeglo.* 10. *Paucis*
meo Gallo, sed quæ legat ipsa *Lycoris*. *Carnina* sunt dicenda. Idem *l.*
Aeneid. huc pauci vestris adnauimus oris. ¶ *Paucis*, Frequenter solum
 poni solet, ita vt in co subaudiatur substantiuum *VERBIS*. *Terent.*
Andr. Aufcultra paucis. *Plaut.* *Aulul.* Da mihi operam parumper, paucis
 est quod te volo. *Virgil.* 4. *Aeneid.* paucis, aducente, docebo. Idem 4.
Aeneid. Atque hic ipsorum paucis ita reddidit heros. ¶ *Pauci* apud
 antiquos pro bonis ponebantur, vt *Multis* pro malis, autote *Nonio*. *Cic.*
 in *Orat.* Iactationem habuit in populo, nec paucorum iudicium repre-
 hensionemque peritum.

Pauculus, diminutivum. *ἄγρις ὄρνις, τῶν ἄγριων.* Terent. in Heaut. Quod imperat facito, loquitor paucula. Cic. ad Attic. lib. 4. Qu. Volsium tui Tiberi generum, certum hominem, sed mirifice abstinentem, misi in Cypri, ubi pauculus dies esset. *Παυλλός, Παυλλῆλος, & Παυλλίλινος.* diminutivum ἵ δὲ diminutivον ὑποκαταστάσκει.

Paucitas, denominatiuum. *ſeizms Ital. Poco numero. Hiſp. Paucedden numero.* Cice. *de Orat.* Quanta oratorū ſic, ſemp̄q; fuit paucitas. Idem ad Caelium, De pantheris per eos qui venati ſolent, agitur mandato meo diſſorueri: ſed mira paucitas eſt.

Paucies, quo veteres pro latō utebātur, teste Nonio. Titin. Vxorcm meam
paucies videt.

Paucillus, adiectivum diminutivum à paulum. (Ital. *Perbino*. Hisp. *Pequillo*.) Plauti in *Aulul*. Nam verisimile non est, hominem pauperem

pauxillum, adverbium, id est parum admodum, *αἶψα*. Plaut. in Capt.

Sed si paucillum potes contentus esse.
Paukillulus, adiectivum diminutivum à paucillus. *Salpiglosside, n. 28.*
296. Plant. in Rud. Hoc colore capiuntur paukilluli. Teret. Pharm. Jam-

*Pauillatim, Significat paululum, sensim, pedecentim. {X} minus Ital.
A poco a poco. Hisp. Poco a poco. } Plaut. Epid. Cœpi sursum vorum ad illas*

Pauciloquium, quij, Paucitas sermonis, multiloquio contraria. [*εὐχρηστία*.
Ital. *Poche parole*. Hispa. *Poquedad de palabras*.] Plaut. Micia. *luzzer*

imperium Lacedæmoniorum proditorum esse, si filium sibi in matrimonium dedisset. Quo nomine in iudicio vocatus, in templum Minervæ confugit, ubi interfectus est, cadauerq; eius in barathrum abiectum. Autor Thucydides lib. 2. Fuit & Pausanias nomen auctoris Græci, qui floruit Hadriani & Antonini temporibus. Scripsit Chronica, Læconica, de Amphidionibus, & Lacedæmoniorum seriis. Autor Suidas. Alius præterea fuit Pausanias Macedo adolefcent, qui quum primis pubertatis annis stuprum ab Attalo per vim esset passus, & quod deterius est, omnibus etiam conuiuiis veluti seotum esset oblatas, de tanta iniuria ad Philippum Macedonum regem querelam detulit, illarique probri vltionem postulauit: verum quum se etiam a rege irrideri videret, iram in eum conuertit, vltionemque quam ab inimico non poterat, ab iniquo iudice exegit. Autor Iustinus. Pausanias Cæsariensis, Grammaticus æqualis Aristidi, scripsit de constructione librum vnum, Problematum item vnum, quum inter niales Rhetoras recenset Philostratus in Vitis Sophistarum. Autor Suidas.

PAUSIA, Genus oliuæ, à paucendo, quod non nisi paucendo, id est tundendo oleum emittat: seu quod ante quam mole subiciatur, tundatur. Virgil. 2. Georg. Est amara pausia bacca. Apud Columellam lib. 12. cap. 48, nisi corrupta sine exemplaria, legitur pausia per secundam vocalem in penultima syllaba.

PAUSIAS, Nomen pictoris Sicyonii, de quo Plin. lib. 35. Inter pictores (inquit) Pausilius docuisse traditur Pausiam Sicyonium, primum in hoc genere nobilem. Inter omnia huius opera præcipue admirationi sunt tabula quedam, qua Glycæam municipem suam à se amatam, sedentem pinxit, & coronas ex floribus plectentem: quod opus ex argumento Stephanopolocon appellatur.

PAUSIACUS, a. um, adiectiuum. Horat. 1. Serm. Saty. 7. Vel cum Pausiaca torpente infans tabella. hoc est tabula à Pausia depicta.

PAUSILY, a. um, *παυσίλυος*, Villa est Campani, ab a moricate dicta, *παύσιλος* & *λύσιος*, hoc est à cura moratorisq; cessatione. Plin. lib. 9. cap. 53. Pausilypum, villa est Campani, haud procul Neapoli. Idem lib. 3. cap. 6. Inter Pausilypum & Neapolim Megaris.

PAUSILYPIUM, *παυσίλυπον*, poculum erat in conuiuiis tertium, Ioui feruorator dicatur ita dictum, quod curas abigeret. Quinetiam Iouē ipsum Sophocles Pausilypum cognominat.

PAUSO, Pausas, vide **PAVSA**.

PAUXILLUS, vide **PAVCLUS**.

PAX, huius pacis. A pacatione dicitur: quod nomen etiam pluraliter destinatum legitur. *πάξις*, Ital. *paia*. *Paia* Persa. Hostibus victis, ciuibz saluis, re placida, pacibus perfectis. Horat. 2. lib. Epist. Hoc paces habuere bonæ, ventiq; secundi. Varro. Animaduertendum primum, quibus de causis, & quemadmodum constituerunt paces: secundum, qua fide & iustitia eas coluerunt. Est autem pax proprie publica tranquillitas. Cic. de Senect. Quam sententia Senatus inclinaret ad pacem, & sedus faciendum cum Pyrrho. Pax (inquit Cic. 1. Philip.) est tranquilla liberitas. Aliquando etiam accipitur pro ventia. Virg. 3. Aeneid. Sed votis precibusq; iubente exposcere pacem. Nonnunquam etiam pro propitiatione. Idem 4. Aeneid. pacemq; per aras. Exposcunt. Habet autem hoc nomen variis in oratione vsus. Dicimus enim, Pace aduenio, Pacem afferro, Conciliare pacem inter aliquos, Conficere pacem, Consulere paci, Cum pacealiquid dimittere. Cum pace aliquid agere, epi contrarium est Iracundæ, vel cum ira agere. Consiliare pacem, Dare pacem, Eripere pacem, Esse in pace, Pacem exploratam habere, Pacem pacare, Seruare pacem, Trahere pacem, Vti pace. Testimonia legenti veteres auctores nulli non sunt obuia. Pax tua, honestas est reprehendendi modus, prius captata venia, id est tua venia, & te non irascere. Terent. in Eunuch. Quæso hercle ut liceat, pace quod fiat tua. Similiter, Pax tua dixerim, Pace omnino dixisse liceat. Pax etiã aduerbium Comicum est, significat Tantummodo: vel silentium quoddam imperantis vim habet. Terent. in Heaut. Dum argentum capio, pax, nil amplius.

PACIFER, Idem quod pacem ferens: vt, Laurus pacifera. *πάσις* & *φύλον*, Ital. *che fa pace*. *Paia*, *che fa pace*. *Paia*, *che fa pace*. Plin. lib. 15. cap. 30. Laurus ipsa pacifera, vt quam pretendi etiam inter armatos hostes quietis sit indicium. Virg. 6. Virga pacifera Mercurij, Valer. Flac. 4. Argon. Cyllenius pacifer, Quid. 14. Metamor.

PACIFICUS, a. um, *πασιφικός*, Cōtorum copono, quasi pacē facio, *πασιφικός*, Ital. *pacificare*, *far pace*. *Paia*, *pacificare*, *far pace*. *Paia*, *pacificare*, *far pace*. Cic. ad Atticum, lib. 15. Seruius verò pacificus cum librariolo suo, videtur obisse legationem. Quiddam hæc tria separant: vt Pacificus sum, significat idem quod in concordiam redactus sum: Pacatus sum, in pace sum, ab armis destitui: Placatus sum, ab indignatione animi ad lenitatem redij, vel animo leni sum. *Paia*, *pacificare*, *far pace*. Sil. lib. 15.

PACIFICATIO, verba, *πασιφικία*. Cic. Lepido, lib. 10. Itaq; sapientius, meo quidem iudicio, facies, si te in istam pacificationem non interpones. Id est pacem faciendam.

PACIFICATOR, oris, Dissidij dirempitor, & conciliator pacis. *πασιφικατορ*, Ital. *che fa pace*. *Paia*, *che fa pace*. Cic. Attic. lib. 10. Tam enim illum emptum pacificationem petorasse puto, iam actum aliquid esse in consensu Senatorum. Livi. 7. belli Pun. Adhibuit ab Aetolis ex finitimis pacificator Aminander.

PACIFICATORIS, a. um, Quod ad pacificationem pertinet. *πασιφικατορ*, Ital. *che fa pace*. Cic. 12. Philipp. Postquam nos pacificatoria legatione implicatos putant.

PACIFICUS, a. um, pen. corr. Paci studens. *πασιφικός*, Italice & Hispanice, *pacífico*. Cic. ad Attic. lib. 8. Equæ pacifica persona desideretur, an in belatore sine omnia. Quid. 4. Fast. & vos orate coloni Perpetuam pacem, pacificumque ducem. Lucan. lib. 3. duramq; viri desistere mentem Pacifico sermone parant.

PACO, a. a. pace fit, & significat mitigo, lenio, placo, tranquillum & pacificum reddo. *πάσσω*, Ital. *pacare*, *mitigare*. *Paia*, *pacare*, *mitigare*. *Paia*, *pacare*, *mitigare*. Cæsar 1. belli Ciniis. Hortatur, cuius Imperatoris ductu Remouem annis facillime gesserint, plurimamque prælia secunda fecerint, omnem Galliam, Germaniamque pacauerint, &c. Tibullus lib. 4. Eleg. 1. Paruâque cælestes pacauit nuca: nec illis Semper inaurato

taurus cadit hostis cornu.

PACATUS, a. um, hoc est pacificatus, & tranquillus redditus. *πασιφικός*, Ital. *pacato*, Cic. 3. Verr. Ciuitates non modò pacatas, vt cunctis locum, & amicorum ad vim atq; ad arma confugient. Idem antequam iret in exil. Si deniq; Cn. Pompeio, quæd terra marique hostes reddidit pacatos, &c. Quid. 1. de Pon. Deniq; si moriar, subea pacatus eroum. Acquoræ pacata, Quid. Epist. 10. Acris pacati status, Lucr. lib. 3. Vultu pacato excipere aliquid, Quid. 1. Fast.

PACATOR, oris, Pacis conciliator, turbarum compositor. *πασιφικατορ*, Senec. Herc. Octao, Sed tu domitor magne ferarum, Orbisque simul pacator ades.

PACATÉ, Tranquillè, sedatè, pacificè. *πασιφικῶς*, vt, Pacatè per provinciam iter facere, apud Cæsarem 1. belli Gal.

PAXILLUS, Idem quod palus. *πάσιλλος*, Italice & Hispanice, *palo*. Hoc nomen Priscianus credidit per diminutionem à palo factum: quod tamen vel Cicerone teste, falsum esse constat, qui palum cōtā ex paxillo contractum esse asserit, fuga literæ vultioris. Sic enim scribit in Orat. Quinetiam verba sepe contrahuntur, non vsus causa, sed aurium. Quomodo autem vester Axilla Ala factus est, nisi fuga literæ vultioris, quam literam etiam è maxillis, è taxillis, & vexillo & paxillo consuetudo elegans Latini sermonis euellit?

PECCATUS, huius peccatus, vide **P E C C O**.

PECCO, as, Proprie significat adulterium committo: dictum quasi pellico, vt putat Sipontinus, id est cum pellice coeo. *πέχω*, Ital. *peccare*. *Paia*, *peccare*. *Paia*, *peccare*. Vnde peccatus, pro adulterio, quæ pellicatus. Apud veteres enim peccatus, vsq; ad Ciceronis ætatem durauit, qui voce ea vsus est 4. Verrina, Nemo (inquit) ita vnebat, vt nulla eius vitæ pars summa turpitudinis esset expers: nemo ita in manifesto peccato tenebatur, vt quum impudens fuisset in factis, tum impudentior videretur si negaret. Postea inualuit vsus, vt peccatum tantum neutro genere proferatur, & generaliter de omnibus delictis, atq; erroribus dicatur: & peccare quomodo cunq; labi, offendere, delinquere. Terent. in And. Ego me amare hanc facior: si id peccare est, facior id quoq; Cic. lib. 1. Offic. passiuo vsus est, Quo in genere etiam in Reip. multa peccatur. Et impersonaliter, quum ait lib. Offic. Quo magis cauendum est nequid in eo genere peccetur. Constructus pecco aliquando cum accusatiuo cum præpositione in Terent. in Adelph. Verum in istam partem potius peccato tamen. Aliquando cum ablatiuo cum eadem præpositione. Cic. 5. Verr. Si denique vno aliquo in genere peccasset. Aliquando cum accusatiuo sine præpositione. Plautus in Bacch. Si vnam peccauisses syllabam, Pieret corium tam maculosum, quum est nutritis pallium.

PECCATUM, & uomen & participium esse potest. Terent. in Procl. Eunuchi vtunq; complexus est. Si id (inquit) est peccatum, peccatum imprudentia est. Prius est nomen *πέκατος*, Ital. *peccato*. *Paia*, *peccato*. secundum participium, *πέκατος*. Est autem peccatum, quicquid sit contra officium: quæ etiam culpa appellatur. Cic. 3. Offic. Si gladium quis adu te sana mente deposuerit, repetat infans, reddere, peccatum sit: non reddere, officium. Idem de Amicitia, Nulla est excusatio peccati, si amici causa peccaueris. Cic. Attic. lib. 4. Scio nos nostris multis peccatis in hanc æternam incidisse. Virgil. 10. Aeneid. Si sine pace tua, atque inuio nomine Troes Italiam petiere, luanr peccata, neque illos Iuneri auxilio.

PECCORARIUS, *πέκτορος*, vide **P E C C O**.

PECTEN, inis, mal. gen. Instrumentum textorum, quo subtegmen stamini immittitur. *πέκτεν*, Ital. *petine*. *Paia*, *petine*. Virg. 1. Georg. Arguto con sua percurrit pectine telas. Iuuen. Saty. 9. Et male percutissas textoris pectine Galli Accipimus. Quid. 1. Fast. & raturum pectine densat opus. A cuius similitudine & pectē dictus qui explicat capillos. Plau. in Capt. Sed vtrum Rridim me attonsum dicam esse, an per pectinem. Nescio. Quid. 4. Metram. Sepe Cyrtoraco deducti pectine crines. Est quoq; eratis dentatur genus, stylis ferreis, ad colendum textum. Item ferreum instrumentum, quo rariores segetes metebantur. Colum. lib. 2. cap. 21. Alij pectinibus spicam ipsam legunt, &c. Est item pubes, hoc est locus vbi pili ad verenda nascuntur, quem & Græci *πέκτεν* appellant. Iue. 2. Saty. 6. Inguina traduntur medicis iam pectine nigro. Dicitur pecten, quia vt barba indetonsa pectine indiget. Et & instrumentum quo citharam pulsamus. *πέκτεν*, Virg. lib. 6. iam pectine pulsata ebur. Item pectines, siue pectunculæ, *πέκτεν*, pisces sunt qui se ex aqua iactantur feruntur sagitte modo, quemadmodum Iulio facere dicitur. Iue. 2. Serm. Saty. 4. Pectinibus parulis iactat se molle Tarentum. Pectines item à Plinio in arboribus dicuntur recti per longitudinem pectinum modo lineæ & interualla, quæ Græci *πέκτεν*, & *πέκτεν* appellantur, hoc est discus illi venarum rectus, in longitudine porrectus: cuiusmodi in pectine conspiciuntur dentes. In quibus autem hic meatuum ductus aliquo modo variat, neq; rectus in longitudinem porrigitur, nō solet eos Plinius absolute pectines appellare, sed aliqd adiecte quo varietas illa explicetur, obliquos, crispas, nodosive pectines appellans. Pecten Veneris, herba est, à pectinis similitudine dicta, cuius radix cum malua tusa, omnia tela corpori infusa extrahit. Autor Plin. lib. 24. cap. 19.

PECTINO, as, penult. corr. Est ferreo instrumento, quod pectinem vocant, spicas legere, vel segetem metere. *πέκτεν*, Ital. *petinare*. *Paia*, *petinare*. Plin. lib. 18. cap. 1. Sunt genera terræ, quorum vbertas pectinari segetem in herba cogat.

PECTINATUS, a. um, Quod ad pectinis modum factum est. *πέκτεν*, vnde pectinatum tectum dicitur, teste Festo, quod in duas partes decursum est: quemadmodum testudinatam, quod in quatuor.

PECTINATIM, aduerbium, Significat ad pectinis similitudinem factum, & quasi denticulatim. *πέκτεν*, Ital. *petinare*. *Paia*, *petinare*. *Paia*, *petinare*. Plin. lib. 9. cap. 13. Cuniculatim, pectinatim, imbricatim vndat. Sic dicitur Manus pectinatim iunctas, quum vtriusque manus digitis inter se complicentur, pectinis figuram videntur referre, eminentibus vtriusque digitis veluti pectinis denticulis. Idem lib. 8. cap. 23. Pectinacim stipante se denticulæ serie.

cisionarum, antequam sedem sibi deligerent, bonam partem orbis peragravit.

PELAGUS, *πυλαγός*, Regio est mediterranea Peloponnesi, olim etiam Drymodis, & postremo Arcadia dicta. Autor Plinius lib. 4. cap. 6. *¶* Indus Pelagus, *πυλαγός*, gurgis, *πυλαγός*.

PELAGUS, *πυλαγός*, Fructus est lauri foliis: unde à Graecis *δυσπυλαγός* appellatur. Quo nomine etiam Latini utuntur. Vide Plin. lib. 17. cap. 16. Hierbarij *Lauriculus* appellatur.

PELECHINUS, *πυλαγός*, Herba in segetibus nascens, quæ alio nomine *Scutidaca* appellatur. Plin. lib. 17. cap. 12.

PELETHRONIUS, *πυλαγός*, Theffali cuiusdam nomen est qui primi frumenta, & equorum strata dicitur invenisse. Plin. lib. 7. cap. 56.

PELETHRONIUS, *πυλαγός*, Oppidum Theffaliæ, ubi primum domandorum equorum inuentus visus est.

PELETHRONIUS, *πυλαγός*, Dicitur sunt Lapithæ, à loco qui subiectus est Pelio monti, in quo medicamentorum magna vis nascitur, quæ Græci *πυλαγός* vocant. Hi primi omnium, serorum visum inuenisse dicuntur, & domandorum equorum artem innotauit. Servius in illud virg. 3. Georg. Fræna Pelæthronij Lapithæ, *πυλαγός* dederunt.

PELEUS, *πυλαγός*, Acæci filius, qui ex Theride genuit Achillem, quæ à nomine patris, Pelides à Poetis dicitur. Ouid. 8. Epist. Pelides utinam vitasset Apollinis arcus. Stat. 2. Syl. Semifer Aemonium vincebat Pelæa Chiron.

Pelides, *πυλαγός*, Achilles dictus est, à Pelæo patre. Hephæstion interpretis Sophocles tragici in Aiace tragædia, *Αἰακὸς δὲ τὸν υἱὸν ἰὲ ἀχιλλεύς, πυλάειος καὶ πελάειος ἰὲ ἀχιλλεύς, ὃν ἀχιλλεύς καὶ πελάειος καὶ ἀχιλλεύς, ὃν ἀχιλλεύς καὶ πελάειος καὶ ἀχιλλεύς*. id est Acæcus filius Iouis ex Aegina, Pelæus & Telamon ex Aæceo, quorum Achilles & Ajax, Aiæcis autem filius erat Eurycles.

Pelias, adis, *πυλαγός*, patronymicum est femininum formatum à Pelæo. Ouid. Epist. 3. Transeit Hecctorum Pelias halia latus. hoc est halia Achilles qui Pelæi filius: quam nemo præter Achillem vibrare ob magnitudinem poterat. Hanc à Pallade decoratam & politam, à Vulcanio cuspidatam fuisse ferunt.

PELIAS, *πυλαγός*, Neptuni fuit ex Tyro Salmoniæ regis filia, frater Aesonis, & Theffaliæ rex, qui Iasonem fratris sui filium, cuius indolem formidabat, ad expeditionem Colchicam, velut ad certissimum periculum ablegavit. Vide Valerium Flacum lib. 1. Argonaut. Hic tandem filiarum suarum manibus iugulatus fuit, idque per suam Medæ, quæ in regem ætati se illum restitutum simulabat. Vide Ouid. Metamor.

Pelicanus, *πυλαγός*, Pellicanus. Avis Aegyptia. Nascitur in solitudinibus, maxime Nili fluminis. Duo autem sunt pelicanorum genera, vt docet Hieronymus, vnum volatile, aliud aquaticum. Hæc autem tanquam colaphus rostrum dicuntur occidere paruos suos, eosdemque in nido occisos à se, lugere per triduum. Postremo dicunt matrem scilicet grauiter vulnerare, & sanguinem suum super filios fundere, quo illi perfoli reuiuiscunt. A Græcis etiam *διδομελάειος* dicitur, quod tollit scilicet arbores percutiat. Aelianus libro 15, pelicanos eosdem facit cum platibus.

PELICUS, *πυλαγός*, vide **PELICUS**.

PELICUS, *πυλαγός*, Populi Martii finitimi, quorum metropolis erat Sulmo, Ouidij patria.

Pelignus, *πυλαγός*, adiectiuum. Ouidius lib. 3. Amor. Pelignæ dicar gloria gentis ego.

PELINUS, *πυλαγός*, Stephanus, Theffaliæ oppidum in tractu Pthiotidis: ita dictum à Pelinio Oechalici filio. Meminit huius oppidi etiam Plinius lib. 4. cap. 8.

PELION, *πυλαγός*, Mons Theffaliæ in sinum Pelægicum incumbens. Ouidius 3. Fast. Pelion Aemoniæ mons est obuersus in Aulicos: Summavitænt pinu, cetera quæcunque habet.

PELLA, *πυλαγός*, Vrbis Macedoniae fuit in litore Aegæi maris, illustratissime natalibus Philippo Macedoniae regis, & Alexandri. *¶* Est item Pella Syriæ oppidum, à Macedonia ibi appellatum, quum antea Apamia diceretur. Stephanus.

PELLÆUS, *πυλαγός*, adiectiuum. Lucan. lib. 10. Illic Pellæi proles vefana Philippi. *¶* Est prædo iacet. Iunen. Satyra 10. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis. *¶* Pellæa gula, pro Alexandrinis deliciis, apud Martialem lib. 3, epitheto longiusculæ petio ab Alexandro Pellæo Alexandrie conditore. Princeps (inquit) Niliaæ raperis Coracine mæcellis: Pellæa prior gloria nulla gula.

PELLANUS, *πυλαγός*, iure Pellane, es, *πυλαγός*, Oppidum Laconia, in Megalopolitano vergens agrum, teste Strabone lib. 8. quod tamen à Plinio lib. 4. cap. 6, Arcadiae annumeratur.

Pellax, huius pellacis, adiectiuum, pen. prod. genitiui. Qui per blanditias aliquem decipit. *¶* *πυλαγός, πύλαξ, πυλαγός*. Ital. *Lufuolero, ingannatore*. Hisp. *El que mucho atrabala agando, lufuolero*. *¶* A verbo pellicio, quod est fraudandi causa aliquem allicio. Virg. 1. Aene. inuidia postquam pellacis vlyssij (Haud ignota loquor) superis concessit ab oris.

Pellæcia, *πυλαγός*, Virg. lib. 4. Georg. Verum ubi nulla fingam reperit pellæcia. Lucan. lib. 1. Subdola quum rider placida pellæcia ponti.

PELLÆUS, *πυλαγός*, Castellum est Achæiæ proprie dictæ, sexaginta stadiis à sinu Corinthiaci litore distans, teste Strabone lib. 8. Plin. lib. 4. cap. 5, Pellæcorum castellum appellat. *¶* Est item Pellæe, eiusdem Achæiæ vicus, inter Pellæen castellum & Aegæa, teste Strabone loco iam citato.

PELLENE, *πυλαγός*, Mons est in Chio insula, apud Plin. lib. 5. ca. 12.

Pellel, *πυλαγός*, scem. gen. vt inquit Tureconsultus, illa vulgò appellatur quæ cum eo cui vxor sit, corpus miscet. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Adultera*. Hisp. *La comblegada muger casada*. *¶* Inde apud Oratores & Poetas, pellex non tam viri, quam vxoris nuncupatur. Cicero in Oratione pro Cluente. Vxor generi, nouerca filij, filij pellex. Sallustius in Ciceronem, Filia matris pellex, tibi iucundior atque obsequentior quam parenti par est. Ouid. Epist. 9. Nomen deposito pellex, vxor erit. Sueton. de Cæsar. Præterea adiones Dolabella, in quibus eum Dolabella pellicem reginæ dicit. *¶* Concupina quæ cum exlibet viro sine nuptijs locum tenet vxoris, quam Græco vocabulo *πυλαγός* pallacem appellamus. Sueton. de Vespas. Inde quæti vacabat, accubante aliqua pallacem, quas in locum defendit. Cæditi plurimas constituerat. Iulianus quoque Cyri

pallacem nominat, licet vitio libtracorum pellicem scriptum reperitur. *¶* Pellex Latium nomen est à pellicio, quod est blandiendo decipio: quia blandiendo virum ab vxore seducit. Cicero in Sallust. Omnium cubicularum pellex, & idem postea aduherit id est puer ladebas alienas vxores, præcipiens eis maritos: var postea lassisti maritos, præcipiens eis vxores. Vide Vallam lib. 4. Elegante.

Pellicatus, *πυλαγός*, Actus quem pellex exercet, sicut concubitus quem concubina. *¶* *πυλαγός*. Cic. 2. Offic. Ab ea enim est ipse propter pellicatus suspensionem interfectus.

Pellicio, *πυλαγός*, pellicio, ratissime legitur: inuenitur tamen apud Columellam de villica loquentem in Præfatione libri 8, posticum pro blanditiis imperare, nisi locus corruptus est. Nunc verò (inquit) quum plerique sic luxu & inertia dissuuant, vt ne lausificij quidem curam suscipere digentur: sed domi sedentes confectas vestes fastidio habeant, peruersaq; cupidine pretiosiores alias à viuis pelliciant, quæ grandi pecunia, & totis penè censibus redimuntur, nihil mirum est easdem rursus & instrumentorum agrestium cura grauari.

Pellicio, *πυλαγός*, pellicio, blanditiis in fraudem induco. *¶* *πυλαγός, πύλαξ, πυλαγός*. Ital. *Ingannare lusingando*. Hisp. *Arrobar con halago, engañar halagando*. Terent. in Phorm. Is senem per epistolam pellicio. Cic. 1. de Orat. Maiorem partem sententiarum sale tuo, & lepore, & politissimis facietis pellicio. Componiturque ex per, & lacio, mutatis r in l, & a in i. Fustus, Lacio, decipit, inducit. Lax, lacio verò frus est. A Lax, lacio fit: unde & Lactas, & composita, Allicio, Ellicio, Illicio, & alia. Legitur quoque Pellicio apud Lucretium lib. 4. pro eodem, Negotium (inquit) datur, vt quos quidam possit ex collegio Tribunorum ad intercessionem pellicere. Pellicio tamen, & pellicio, & pellicio magis in visu sunt quam pellicio, aut pellicio. Pellicio verò in ista significatione nequaquam haberi puto, sed Pellicio tantum, ne à perlego putaretur.

Pellicator, *πυλαγός*, Qui blanditiis aliquem in fraudem pellicio. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Lufingiero*. Hisp. *El que atrabala equ halago*. Fustus.

Pellis, huius pellicis, Dicitur quum est à carne separata, quæ cutis antea dicebatur. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Pelle*. Hisp. *La pelleja de cuero*. Iuuenal. Sat. 10. Dissimilemque sui deformem pro cute pellem. Cicero 1. de Natu. deor. Quam tu nunquam, ne in somnis quidem vides, nisi cum pelle caprina, cum halia, cum scutulo. Virg. 8. Aene. quem sulua leonis. Pellicis obit totum. Idem 11. Aeneid. Cui pellicis laos humeros crebra iuuenes. Pugnatore operit. *¶* Quæscere in propria pelle, est contemere eius sensum forte, nec quicquam supra vires affectare. Horat. 2. Seru. Sary. 6. Vel merito quoniam in propria non pelle quiescem. *¶* Sub pellicibus est, hoc est in castris stans. Cic. 4. Acad. Vt nō multum imperator sub ipsis pellicibus orij relinquatur. *¶* Dicta pellicis (vt quidam putant) à pellendo, quod externas iniurias tegendo repellat. Hæc postquam concinnata est ad caleos, & cetera opera facienda, alia dicitur. Varro, Pæscelus facies est, ex altera factus.

Pellicula, *πυλαγός*, diminutiuum, parua pellicis. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Pellicina*. Hisp. *Pelleja pequeña*. Cic. pro Muræna. Atque ille homo eruditissimus, ac doctus stragum pelliculis hædinus lectos Punicanos, & expoluit vasa Samia: quasi verò esset Diogenes Cynicus mortuus, &c. *¶* Continere se in sua pellicula, proverbialiter dicitur pro eo quod est intra famam fortem se continere. Martialis lib. 3. Lufisti, iactis est: sed te, mihi crede, memento. Nunc in pellicula cerdo tenere tua. *¶* Curare pelliculam, est corpus suum molliter tractare. Horat. 2. Seru. Sary. 5. ire domum, atque Pelliculam curare iube. *¶* Veterem pelliculam retines, hoc est pristinos mores. Persius Sat. 5. Sin tu, quum fueris uoluptas paulo ante fatius, Pelliculam veterem retines, & fronte politus. Astutiam vapidu seruas sub pectore vulpem. *¶* Quæ dederam supra, petito, funemque reduco.

Pelliculus, *πυλαγός*, cæm, quod est ex pelle: vt Vestis pellicula. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Di pelle*. Hisp. *roja de materia de pelleja*. Hieron. contra Iovin. Deiecti in vallem lachrymarum, tuniceis confusis, & pellicis vestirentur.

Pelliculus, *πυλαγός*, pen. prod. Quod pellicis habet, vel pellicibus rectum est. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Pellicula*. Hisp. *Vestido de pelleja*. *¶* Propert. lib. 4. Pelliculus habuit rustica chorda patres. Horat. 2. Carm. Ode 6, Dulce pelliculus ouibus. Galei & flumen, & regnata petam Laconi. Rura Phalanto.

Pelliculo, *πυλαγός*, pen. prod. Pellicibus alligatis obturo. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Colum. lib. 12. cap. 46. Vas operculum pelliculo. Ibidem ca. 39. In alia vasa deliquere, & confestim opercula gyphare, & pelliculare.

Pelliciones, *πυλαγός*, Qui vestes pelliculas, & alia ex pellicibus opera faciunt. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Plaut. in Mench. Quasi supellex pellicionis, palus palo proximus est.

Pello, *πυλαγός*, pellicio, pulsum, Percutio, serio. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Percuotere, fustigare*. Hisp. *Herir, empujar*. Terent. in And. Tunc has pepulisti fores! Aliquando abigo, extrudo. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Plaut. Pelle animo timorem: mox aderit gnatus. *¶* Iungitur etiam ablatiuo cum præpositione à: vt Pelle hunc à foribus, apud Plautum in Amph. Item cum præpositione de: vt Non potuit pelli de ea sententia. Item cum e, vel ex: vt Pellere aliquem è foro, vel ex templo. Nonnumquam etiam sine præpositione: vt Pellere patria, ciuitate, regno, agro, sedibus, &c. Iungitur etiam accusatiuo cum præpositione in: Cicero 2. de Orat. In exilium pulsus est. *¶* Ponitur interdum pro exagitare, affligere. Cic. ad Nigidium lib. 4. Epist. Quamquam enim nulla incipsum priuatum populi insignis iniuria. *¶* Hinc sunt Pulso, Pulso, Pulsus, & nonnulla alia, quæ vide suis locis. Item composita, Appello, sive aspello, Appello per duplex p, Compello, Depello, Expello, Impello, Propello. *¶* A supino pulsum, fit frequentatiuum Pulso, Pulsas, de quo mox.

Pulsus, huius pulsus, Ictus, impulsio, verberatio. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Percussio*. Hisp. *Empujar*. Cic. 1. Tuscul. Inanimem est omne quod pulsu agitur externo. Idem 1. de Orat. Impetus, pulsusque, remotum. Virgil. 12. Aeneid. pulsuque pedum tremit excita tellus. *¶* Pulsus item. *¶* *πυλαγός, πύλαξ*. Ital. *Pulso*. Hisp. *Pulso*. *¶* A medicis appellatur motus arteriarum ex spiritus reciprocatione, & ex systole diastole cordis profectus. Plin. lib. 17. cap. 37. Arteriarum pulsus, in eacumque maxime membrorum euident, index ferè morborum in modulos certos, legesque metricas per ætates stabilis, aut citatus, aut tardus. Idem lib. 7. cap. 51. Venarum percussum appellat, *πυλαγός, πύλαξ*, venas pulsens pro arteriis. Venarum

permanfurum sibi unum diem. Quandoq; pro cruciari, & in pena esse, hoc dubium esse, aut animo suspensum esse, hoc est dubitare, hæsitare. *Virg. Æn. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 82*

Pendens, participium, & aliquando nomen ex participio. *pendens, pendens*. Pendentes alas dixit Plin. lib. 10. ca. 38. & Pendens vinum, Ca. 2. cap. 147, hoc est vinum quod adhuc in ipsa vite pendet, & nondum ex suis expressum est.

Pendulus, la, ium, Quod pender. [*pendere*]. Ital. *Pendente*. Hisp. *Colgado en el ayre*, [*suspenso*]. Quid. Epist. 1. La ilaret viduas pendula tota manus. Colum. lib. 2. cap. 28. Tum deinde mactiora & pendula loca, mente Februatio Luna crescente, simo iuvanda sunt.

Penſilis, penſile, pen. cor. Quod ſuſpenſum, & ſublime eſt. [*arvis* = Ital. *Penſile*. Hiſp. *colar* = Ital. *colore*.] Penſilis horus, qui ſupra ædificatus eſt, hoc eſt in ſolario, vel in ære ſublimis. Plin. lib. 19. cap. 5. Penſile eorum hortos promouentibus in ſoles rotis olitoribus, &c. Sic Penſilis vna Horat. 2. Serm. Saty. 2. tum penſilis vna ſecunda. Ornabat mentes, & Penſilis homo, qui ſuſpenſus eſt. Plaut. in Pſeud. Reſtim volo mihi eum. 2. quomobrem? & qui me faciam penſilem. & Penſilis lectus, Penſiles lychni, qui ſuſpenſi ſunt, & in ære pendentes. & Penſilis vrbis, quæ ſubter cauta eſt. Plin. lib. 26. cap. 14. Leguntur & penſiles hori, imò vrbis totum oppidum ſecille Aegyptij Thebe, exercitus armatos ſubito educere ſolitis regibus, nullo oppidanorum ſentiente. Idē, Magnitudo & frequentia cloacarum vrbem penſilem facit. & Penſile hortum, quod nos vocamus *Gramarium*, quod ſat in altiore domus loco. Colum. lib. 1. Sed nos in noſtris regionibus, quæ redundant virgine, maris illam poſitionem penſilis horrei probamus.

Penſum, penſi. Dicitur manipulus lanæ, vel lini, aut canabaris, ex eo colo pendet, & ſuſo trahitur. *ſæpe ſæpe Ital. El penmachio de lino, canopa i lana per mettere in ſu la vocca. Hiſp. La magera o tarea del hualdo.* Vnde Trahere penſa, id eſt quod i nere. *Qui lib. 2. Faſt.* Lumen ad exiguiſ famulæ data, penſa trahabant. *Iuſtinus lib. 1.* Penſa inter virgines partemur. *Q Penſum per translationem, eſt officij cuiuſque perſonificatio, inquit Budæus Cic. lib. 3. de Ora.* Nunc ad reliqua progrediar, mēy, ad meum munus, penſumq; rotoabo. Tranſlatione ſumpta eſt ab ancillis penſa deducenda a matronis capitiſbus. *Q* Dicitur autem veniſſe abſolvere penſum, Conſicere penſum, Penagere penſum, quod Gallici dicimus. *ſæpe ſon pri ſiſt, ſon office, ex ce qu'on avoit entrepris.* Varro 2 de Re ruſt. cap. 2. Sed quoniam nos noſtrum penſum abſolvimus, ac ſummatim eſt pecuaria quæſtio. &c. *Plaut. in Perſa.* Penſum meum quod dærum eſt conſeci. *Colum. lib. 1. cap. 10.* Vnūq; ei propoſitum, penagere operis ſui penſum. *Q* Accurare penſum, eſt diligenter, accuratè; ſum officium facere. *Plaut. in Bacch.* Ego penſum meum lepidè; accurabo. *Q* Exigere penſum ab aliquo, eſt petere an ſuo ſit ſanctus officio. *Cic. 5. Veir.* Penſum magis in Leontino agro eſt exigendum, propter hęc cauſam, quod ipſi Leontini publicè non ſane me multum adiuvener. Et in hæc ſignificatioe penſum dicitur a verbo pēdo, quod ex colo tinom vel lana pendet. *Q* Quandoque penſa dicitur de ipſiſ filijs: vt apud Virgilium 9. Aene de tæxide loquentem. Excuſi manibus redi, teuloſq; penſa.

Pensum, *pensi* in alia significatione, vide *PENSO*.

Pendo, dis. pependi, pensum. Verbum actiuum, significat pendere: à pendeo, quod quæ ponderantur, ex libra pendent. *ῥαῖμα, ῥαῖμα μαι.* Ita, *ῥαῖμα.* Hist. *ῥαῖμα ἐν πεσο.* Plin. lib. 9. cap. 5, Præcipua magnitudinem thynni: inuenimus talenta quindecim pependisse. ¶ Per translationem significat considero, æstimo. *ῥαῖμα μαι.* Cic. pro Quintio, Si apud hoc consilium ex opibus, nõ ex veritate causa pendetur, profecto nihili est iam sanctum atque, synecrura in ciuitate. Idem 6. Ver. Ego quò nomine appellem nescio: rem vobis propono, vos eam luo, nomen pondere penditote. Regit eisdem penitus quos verba pretium significancia habere solent: vt Magni pendo, Parui pendo, Nihili pèdo, Flucicando: & huiusmodi: hoc est in magna, aut parua æstimatione habeo. *ῥαῖμα ῥαῖμα μαι, ῥαῖμα ῥαῖμα μαι, ῥαῖμα ῥαῖμα μαι.* Quæ omnia magis separata quàm composita, sunt dicenda. Plaut. in Bacchid. Rogas? imò vnicè vnum plurimi pendii. Terent. Hæcui. Tu illum nunquam ostendisti quanti penderes. ¶ Pendere, Est etiam soluere, *ῥαῖμα ῥαῖμα μαι, ῥαῖμα ῥαῖμα μαι.* quæ significatio inde tracta est, quòd antequam signatus esse numerus argenteus, quinquæ: Romani adhuc graui ære vterentur, non numeratione, quemadmodum hodie, fide pendere fieri solet. Plin. lib. 1. 3. cap. 3, Pop. Rom. ne argento quidem signato ante Pyrrum regem deductum vñs est: libralis (vnde etiam nunc libella dicitur) & pondus appendebatur assis. Vnde etiam æris grauius pœna dicta est. Hinc etiam hodie manifestus vsus vt dicamus Pendere pro soluere, Luit. lib. 1. ab Vib. Ad equos emendos dena millia æris ex publica dæca, & quibus equos alerent, videtur attribui: quæ bona millia æris in annos singulos penderent. Sallust. Semper illis reges, tetrarchæ, vestigales erant, populi, nationes stipendia pendere. ¶ Hinc etiam Pœnam pendere propriè dicitur quæ ob delictum pecuniæ soluitur: quanquàm generalius loquendo, etiam Pœnam pendere dicuntur quibus quouis modo irrogatur pœna, vel supplicii. Plin. lib. 2. 9. cap. 4, Eadem de causa supplicia annua canes pendunt inter adem Luenterius & Summani viui in furcas Sambuca arbore fixi. Virg. 6. Aene. rum pendere pœnas Cæcropsid rutili, ¶ Pen-

ditur, impersonale. Plin. lib. 12. cap. 14. Iterumque imperij nostri publicani pendunt. ¶ Pensus participium, ponderatus. Quid. 14. Metam. & aduersus penas examinat herbas. Id est ponderatus: neque enim pharmazea nisi ponderentur recte componi poliunt. ¶ Compolita sunt. Appendo, Compendo, vide compendium. Dispendo, varios in usus impendo, à quo dispendiū. *2. Propio.* Dependo, quod est do. *3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 81*

Penſo, ſas à Pendo frequentarium, ſignificat ſepe pòdero. xſtimo. [pen-
ſas, quòd ſas. Ital. Penſare. penſare, xſtimo. Hiſp. Penſar. paſar. Limi. 4. belli
Maced. Reliquis ciuitatibz mouere, v. ſas, non ex dictis amicos pen-
ſent, intelligitq; quibus erendum. & à quibus cauendum ſit. & Signi-
ficat aliquando compenſo, ſue compenſando parem facio, aliquid pro
alio do. Valer. Max. lib. 1. Deductus, ac miſſus ad Senatum legatus, v. ex
ſe & vno ſenſe complures Penſator iuuenes penſentur, còtrarium
dato conſilio Carthagine perire. Penſare enim vna laude, apud
Plinium lib. 9. cap. 15. Penſare luttitan in morte, id eſt parem ſacere
luttitan in morte. Plin. lib. 7. cap. 40. Nec luttitia vilo minimo morore
penſanda. ¶ Ponitur aliquando pro ſupplere. Plin. lib. 31. cap. 8. de mu-
ria loquens. Fotu quoq; apud mediterraneos, aqua marina vicem penſat
¶ Hinc Compensio, Diſpenſo, Repenſo.

Pensator, verba, Ponderator, æstimator. $\sigma\alpha\mu\upsilon\chi\tau$. Plinius lib. 33. cap. 3,
Pensatores, libripendes dicuntur.

Penſito 225. Sepe vel exacte pondero, examino. {*sub iudicio*. Ital. *Peſare eſſaminare*. Hiſp. *Peſar, eſſaminar, pſuar*. Jplin. lib. 7. cap. 6. Idem ſui vitam æqualeſce penſabitur, qui ſemper fragilitatis humanæ memor fuerit. Cicil. lib. 1. cap. 4. Aut vitæ penſabitur, aut vitæ timabatur, v. iudicium eſſe factum ad muſſum diceres. {*Penſitare etiam accipitur pro ſolueret, πλύνει, ψίπει, ἀψίπει*. Cic. pro Lege Manilia. Quo tandem animo eſſe exſtitimatis aut eos qui veſtigia ſi vobis penſitant, aut eos qui exerceant, aut exigunt?

Pensitatio, verbale. *πένσις, ἀνάμνησις*. Plin. lib. 19. cap. 6, Et tunc properare
præteriti temporis pensitatione.

Penſitator, Ponderator, examiner, penſiculator. Λογιſτὴς, ἱερατικὸς Gel. lib. 17. cap. 1, Verhorum penſitatores (ubril)ſſimi.

Peniculo, las, Idem quod pensito. [isemica. Ital. contra pesare. Hisp. Pesar con mucha diligencia.] Gellius, Penicula utrinque moderate, reperies suo quodq; in loco sonare aptissime.

*P*enitenciarioris, Quia dicta facit, quod quasi trutinæ examinat. *Iste* p*e*n-
*p*enitenciarioris, adverbium, Hoc est cum pondere, iussu quo, examine. *Aperio*.
*P*enitentius, participium, Póderat, huc examinatus. [*peniteo*, *examineo*, *aperio*,
*p*er] *S*ic Ital. *Pesato*, affumicato. Hisp. *Pesado*, examinado, vt Res penitenciae. *Ph*-
nius Epist. 8. Nos contra, multum ex diu penitus amor liberalitatis
 communibus auxitijs vinculis eximitur.

Penſio, onis, dicitur id quod pro re aliqua conducta ſoluitur, id eſt quod
datur pro re alienius uſu, aut agri, aut domus. *ſic. de ſol. 2. de penſ. Ital.*
Penſione. Hiſt. Et alique quod dicitur aliquid ad. *[Cic. Lept. lib. 6. Epul.*
Tencor tamen, dum à Doſabelle procuratorebus exigam primam penſio-
nem. *Lit. 6. belli Maced. Et ſtipendium quod prioribus penſionibus*
multo annos debent. perſequi omne dicitur.

Penfuncula, diminutivum. Colum. lib. 10. in Praef. Fenoris tui Sylvine,
quod stipulari respondeam tibi reliquam penfunculam percipe.

quod tripudium ponatur in tali, requiritur penultimum petere.
Penſum à Penſis, à ſum. participio ve. bi. penſo. quod inter cætera ſignifi-
cat eſtim. medior. curo: vnde penſum habere dicimus pro eo quod
eſt rem aliquam nobis eſtendi eſſe: & de re aliqua ſolicitem eſſe: & con-
tra. Nihil penſi habere, eſt conſemere & niſiſi facere. Saluſti. in Catil.
Neq; dicere, neq; ſerere quicquam penſi habebat. Quintil. Nihil penſi
habere videtur quodam.

Penſior, & hoc penſus, cōparatiuus. Id eſt aſſimilatiuus & pretioſius: nam
quæ maximi ſacrius, ſepe nobis penſa ſunt, id eſt medicata, cogitata,
ponderata atq; examinata. Venire autem videtur cōparatiuius illud
ad Penſus, æ, um, quod nomen eſt ex participio ſacrum: quod ſignificat
cogitatum, ponderatum. Plauti in Stichis, Age tu, altera vita ſit condi-
tio penſior, virginem, an viduam habere? Gell. lib. 12. cap. 5. Vt nihil
magis eſſet, clarior, penſius, nobis, quam noſmetipſi.

Pene aduerbio, significat ferè : Πένε ἀδελφόν, Ita Quisq. Huiusmodi dicitur, Pene Plaut. in Epid. Pene in cursu cecidi. Hinc Pennine superlatiuū forma-
uit Plautus in Aul. vt vult Prius. lib. 15, licet alij à penitus formari vs-
sent. Me (inquit Plautus) iustus gallus gallinaceus, Qui erat anni pe-
cuniaris, perdidit penissimè, id est pene nihil defuit quin me perderet.

PERULEVS, per quatuor syllabas *περίλως*, Vnus fuit è quinq; Βατο-
cum ducibus in bello Troiano, teste Homero lib. Iliad. 2.

E N C O P S, *enkolops*, Icaei filia, & Vlydis vxor, inexpugnabilis castris-
 tris mulier totiusq; pudicitie exemplar, quæ abfente totos viginti annos
 marito, nullis aut parentis precibus, aut procorum sollicitationibus ad-
 ducti potuit ve fide quam viro difcedente deditur, fecundis nuptiis vio-
 lant. Quam autem precis acris infarent, atq; adco vi illatus videretur,
 tantū moreq; ab illis fibi pepigit, quantum telis, quā tum in manibus
 habebat, ab obloqua fuisset. Quid quā in impetraflet, mulier altius,
 quæ quid incedit reuerat, noctu retexebatq;: commento corū cu-
 piditate in reditu mariti diftulit; quæ ab illa flu medicū habuit hofpitio
 fufcepit, precos ad vñ omnes intermit Difdam aut voluit Penelope
 ab auitibus quæ penelopes dicuntur, fuc meleagrides; quū antè Ar-
 nea diceretur, quafi abfecta & repudiata. Ferū: eom quod ab Icario, Peri-
 b eaq; parietibus effe expofita, ab hoc auitū genere fuiffe educatam.

Penelopes, *penelops*, Aues sunt quæ alio nomine dicuntur melagrides.
Plin. lib. 35. cap. 2. Et Cratim amnem in Oceanum effluentem è lacu, in
quo aues, quas melagridas, & penelops vocat, ferunt vivere. Vide su-
perâ MELAGRIDES.

Penes, Præpositio est accusativum exigens, significatq; dominium, vel personam, cui potestatem [penes Ital. *Appoggio* H. f. *Genoa*.] Vlp. i. Penes, ff. de Verb. sign. Penes te, amplius est quàm apud te. nam Apud te est, quod qualitercunque à te tenetur; Penes te est quod quodammodo à te possidetur. Cic. 4. Verr. Quum omnis copia frumenti penes istum esset

Z 4
redacta.

PEN

PERA

PERC

est Troadis, autore Stephano. Valer. Flac. 2. Argon. Iam iuga Percotes,
Pariumq; infame fragoris Exuperat, Phthiamq; vadis.

Perdicium, *Perdicium*. Herba est qua perdices præcipue vescuntur. Alio nomine helxine dicitur, & partheniū, vulgò *Pasestaria*. Plin. lib. 11. ca. 30.

P E R E

nos aures, peregrinam faciem, quam aliquando nonis differat, & qua
apud nos non sumus soliti videre. ¶ Meretrices olim, teste Donato,
peregrine

[illegible]

Perfectè, adverbium. *πᾶσις, ὁπᾶσις.* Cic. 4. de Finib. Quibus perfectè ratio & oratio complicatur.

PER G

Perfricquit os, Perfricuit faciem, Perfricuit frontem, pro eo quod est pu-
dorem abiecit. Cic. 3. Tusc. Quid tergieretur, Epicure, nec faciemur
eam nos dicere voluimus, quam tu idem quom os perfricuiti, fores
dicere? Plinius in Praefat. 2. lib. Perfricui faciem, nec tamen profeci.
Martia. lib. 11. Aut tunc perfricuit frontem, posuitque pudorem.
Perfrigo, es, pen. prod. Valde frigeo. (φρυγισμα) Ital. *Hauegran freddo*.
Hisp. *Refrayr muchu*. Martial. lib. 3, Perfrinxisse tuas quæstæ est præfatio
fauces, Quom te excelsis Maxime, quid recitas? Iuuen. Satyr. 7, Etti
perfruxit, cauat bene.
Perfrigo, as, pen. cor. Idem quod refrigero (ἐκψύγω, ψύχω) Ital. *Raf-
fidade*. Hisp. *Refrayr otra cosa*. Plin. lib. 25, Omnium harum vi eadem
perfrigerare & alfringere.
Perfrigidus, Valde frigidus hoc. (ψύχρως) Plin. lib. 31. cap. 6, Difficilius
perfrigidus aut marina calefacti.
Perfrigidus, a, um, ὁ ψυχρὸς. Cic. 6. Ver. Erat hyemis summa, tempe-
ras (v. i. ipsum Sopartum dicere audistis) perfrigidæ.
Perfringo, is, Perumpo, violo. (ἀλγίστημι) Ital. *Komperre frangere, violare*.
Hisp. *quebrantar, violar*, Plin. Epist. 101, Campi, quom multa, ingens
est boues, & fortissima aratra perfringunt Terent. in Adel. me aut ille
alferit, Aut vltimæ ceciderit, ac perfrigerit aliquid. Cic. pro Milone,
Polluerat stupro sanctissimas religiones, scilicet grauissima decreta
perfrigerat. Idem 7. Veri. Vi eratum rerum vi & autoritate omnia repa-
gula iuris, pudoris, & officij perfringentes.
Perfractus, a, um, participium (ἀλγισμα) ἄλγος & ἄδω. Acc perfractio vojui
tur, Silius lib. 16, Fortes perfractæ, Tibul. lib. 1. Eleg. 10.
Perfractæ, aduèb. Obstatæ. Cicero 3. Offic. Ego etiam cum Catone
meo fæpe dissensi, nimis mihi perfractæ videbatur ararium, veltiga-
liæque defendere.
Perfruo, pen. cor. perfrueris, Diu, multum, & cõstanter fruor. (ἀναδωω.
Ital. *Godere lungamente*. Hisp. *Mucho gozar*. Plin. Epist. 4, Quod velim fa-
cies, primum vt perinde nobis rebus, ac nos tuis, perfruaris. Cic. 6.
de Finib. Sequamurque cam vitam quæ rebus ipsi perfruatur, Idem 1.
Offic. Experiuntur autem diuitum tum ad vsum vite necessitates, tum ad
perfruenda voluptates.
Perfugio, gis, pen. corr. Auxilij gratia ad alique confugio. (φυγισμα) Ital.
Accorrere ad alcuno per aiuto. Hisp. *Huir ad ingar por ayuda*. Crasus 1.
bel. Cuiusque magnus eorum quocidie numerum ad Castorem per-
fugiebat. Cic. 7. Veri. Hic locus est igitur vnus quod perfugiant, hic por-
tus, hæc arx, hæc arx sociorum quod quidem nunc nõ ita confugunt vt
antea in suis repetendis rebus solebant.
Perfugium, gij, Locus tutissimus, quod nos in vexatione, aut calamitate
recipere ceteridimus. (ἐκφυγισμα, ἄσχυρον) Ital. *Perfugio, luogo dove si firi-
mano te i pericoli*. Hisp. *Lugar do no recegemos*. Liui. lib. 2. ab Vrb. Itaq; in
medio propè iam victores cessi & vltimis periculis, duce amillo, quia
nullum propius perfugium erat) Romanis inter mæres & fortæ, & spe sup-
plicium delati sunt. Crasus 4. bel. Gal. Quo perfugio superiote anno fue-
rant vi. ¶ Transfertur etiam ad alia, vt ad liceras quæ suis cultoribus
in rebus aduersis solent esse loco perfugij. Cicero ad Atticum, Itaq; vtor
eodem perfugio quonib; vtendum censo, literulis nobis.
Perfuga, ge, pen. cor. Qui ad hostes perfrigit, siue deficiat. (ἀντιφευγω) Ital.
Rebello. Hisp. *Tornadisco*. Cic. lib. 3. Offic. Perfuga ab eo venit in castra
Fabricij. Crasus 7. bel. Gall. Admiratur quare ex perfugis causam. Idè
& transfuga dicitur. Liui. lib. 2. ab Vrbe, Deinde metum nec si Confu-
lum inuolu, & ignaris omnibus itet, deprehensus forte à custodibus
Romanis, retraheretur vt transfuga: fortuna cum vrbis crimen affir-
mante, Senatum adit.
Perfundis, is, re, Bene fulcio, & roboro. (ἐκπύω, ἐκπύω) Ital. *Fortificare*. Hisp.
Fortalecer. Qui, ad Pisonem, Eloquio sancti modò perfundere senatum.
Perfundio, is, Humore affuso madefacio. (ἐκχύνω) Ital. *spargere*. Hisp.
Derramar. Vitg. 3. Georg. Dulcibus idcirco buui pecus omne magister
Perfundunt: vadiatq; arces in gurgite villis. Meritum. ¶ Atrus perfun-
dere rore, Ouid. 3. Metam. Cic. 3. Veri. Aqua deniq; feruenti à Rubrio
ipso Philodamus perfunditur. Ennius perfunditur sanguine, Ouid. 7.
Metam. ¶ Perfundere omnium religionem, per translationem, pro imbue-
re. Liui. 1. ab Vrbe, Erat cum alius apparatus facti, qui perfundere re-
ligione animam posset: tum, &c. ¶ Perfundere animos suauitate. Cic.
de Clar. Orat. Animum volupate perfundere, Cic. 4. Tusc.
Perfusus, participium (ἐκπύω, ἐκπύω) Liui. 10. bel. Pen. Perfusus
millies euitore Romano. Idè est aspersum euitore, siue epernatum.
Perfungor, perfangeris, perfungis. Ad extremum obire mæus, & strenue
operam nauare, ut Budrus. (ἐκπύω) Ital. *Fare perfettamente*. Hisp. *Acar-
bar el officio*. Cic. pro Cluent. Aut quod te perfungos iam esse arbitran-
tur quom de re iudicatur, negligenter attendum cetera. Idè de Stene.
Nam dum sumus in his inclusi compagibus corporis, munere quodam
necessitatis & graui opere perfungimur. Terent. in Hecy. Dum atrox
tempus tulit, perfuncta satis sum: facias me iam tenet studioum iuris-
tum. Cicero Censulo lib. 1. Quom & honoribus amplissimis, & labori-
bus maximis perfuncti effemus.
Perfundio, onis, verbale. (ἐκπύω, ἐκπύω) Cic. 1. de Finib. Nam neq; la-
borum perfunctio, neq; perperio dolorum per se ipsa allicit, nec patietia,
nec afflictiones, &c.
Perfundior, a, um, Idem quod defunctior, hoc est liguiddus, remissus;
leuiter & oscitantèr, non toto conatu factus. (ἐκπύω) Ital. Perfundior
opera, quam veluti aliud agentes rei alicui impendimus.
Perfundior, quod est transitorie, & inaniter, negligetèr, oscitantèr, nec toto
conatu. (ἐκπύω) Ital. *Di sopra*. Ita. Hisp. *Sommarriamente*. ¶ Vlpianus,
Neq; quidem perfundior, aut obsecrare dicere, aut denuntiare debet.
Perfuso, perfusis, pen. corr. Vehementer infansio. (ἐκπύω) Ital. *Suber-
grandemente*. Hisp. *Mucho enloquecerse*. Virgil. 9. Aene. incensus & ipse
Perfurit. Silius lib. 4, Necnon cum Veneus Aquileia perfurit armis.
Luer. lib. 1, ita perfurit acri Cum fremitu.
Perfractio, a, um, Oppidum à Paphia, à quo Diana Pergæa, ἄργυρα, dicta est
perfractio templi illi dicat. Pomp. Mela lib. 1, in descriptione Paphyæ.
Pergæa, a, um, Arcium Troianorum nomen fuit, vt an-
notauit Strabon in illud Virgilij 2. Aen. Troiam incensam, & prolapsa
videntem Pergamæ. Quæquam postea, vt idem fateri, hoc nomen

Peribolus, pen. corr. [περιβολή]. Latine ambitus, lotica muros: ab ambio, circundo. [περιβάλλω]. Et caput pro sepro & corona domus, quæ sit nequis delabatur: quæ lotica, loticulæ alio nomine dicitur vide 102164.

Pericardion, [περικαρδίον]. Membrana est cor circumquaque amplectens, tantum ab eo distita, tantumque spatij vacui omni ex parte relinquent, quantum ad cordis diastole maxime est necessarium, vulgus *capsulam cordis* appellat.

Pericarpium, [περικάρπιον]. Bulbi genus est. Eius duæ sunt species: cortice rubro alteri, alteri nigro, papaveri simile. Vtrumque habet vim exfasciendi vnde & contra cicutam datur. Autor Plinius lib. 15. cap. 10.

Pericarpium, [περικάρπιον]. Est involucrum seminis, quo illud ambitur, & aduersus exli, animaliumque iniurias defenditur: ut in frugibus spica, in castaneis cichinis. [Est item pericarpium brachij ornamentum cingens iuncturam illam qua summa manus cubito iungitur, quam anatomica rei periti Greco vocabulo *επιπύλον* appellant.

PERICLES, [περίκλεις], Atheniensis clarissimi nomen fuit, qui annos quadraginta in administratione Reipublicæ principatum tenuit. Plurimum enim & auctoritate & eloquentia pollebat. Vnde & Olympius idemdem à Poëtis Comicis appellabatur, quod tonare in concionibus, & fulmen eieci videretur. Habuit in administratione Reipublicæ aduersarium Thucydidem Milefium, virum nobilem & potentem: qui quum illum apud populum eo nomine reprehenderet, quod nimium in publicis operibus sumptum fecisset, Atqui (inquit Pericles) de meo hæc omnia persolueris non recuso, modo mihi liberum sit nomen meum illis inficere. Quo tam animoso responso, aduersarii calumniam facile effugit, censente populo operum magnificentiam ad Reipublicæ splendorem pertinere, ideoque ea publico, non privato sumptu esse facienda. Autor est Plutarchus, quæ Pericles aliquando Sophocle in magistru collegæ habebat, & cum eo nescio quid de Reipublica colloqueretur, eximia forma puerum illuc iter fecisse, quem intuitus Sophocles, quum pulchritudinem eius supra modum admiraretur, Atqui (inquit Pericles) magistratum decet non modo manus, verum etiam oculos continentes habere. Vide plura de hoc apud Plutarchum.

Periclitor, vide PERICLYMEN.

Periclymenos, sive Periclymenon, pen. corr. [περικλῆμενος]. Dioscoridi. Ital. *Matrifolia*. Hisp. *Matrifolia*. Herba est fruticosa, ex intervallo duo habens fila, subcandida, mollia: in cacumine autem semen inter folia ducum, & quod difficile euellatur. Nascitur in aruis & in sepibus conuoluens, & admiculis quibuscunque. Hæc Plin. lib. 27. cap. 12. Hodie teste Ruellio, vocatur *caprifolium*, à quibusdam etiam *matrifolia*.

PERICLYMENVS, [περικλῆμης]. Homero, nomen filij Nelei fratris Nestoris, cui à Neptuno aucto concessum erat ut in quas ei visum esset formas se posset transformare. Hercule itaque bellum gerente aduersus Neleum, Periclymenus in aquilam conuersus faciem hostis vnguibus, & rostro lacerabat, donec sagitta Herculis in ære confixus, & in terram delapsus, altius corporis pondere adacta sagitta, animam efflavit. Vide Iacobi hanc fabulam apud Quidium 12. Metam.

Pericope, pen. corr. [περίκοπη]. Ital. *raglio*. Hisp. *rajadura, cortadura*. Amputatio, vel confectio: à verbo Greco *πέκομι*, quod est amputo, vel circuncido. Hiero. ad Pamma. Aut si tu quoque narem contraxeris, illi Apostoli *περίκοποι*, id est amputatione in qua de virginitate & nuptiis dispicatur, aliter disserere compelleris.

Pericranion, [περικρανίον]. Membrana est tenuis & netuola, sub capitis cute, ex crassa meningē enascens, totumque cranium extrinsecus ambiens: vnde & nomen accepit.

Perculum, li, à perco deduci videtur, & salutis discrimen significat. [περίκλυμα]. Ital. *Pericolo*. Hisp. *Peligro*. Vergi. 3. Aeneid. Obsecramque famem quæ prima pericula viro. Variis autem modis hoc nomen in oratione vrimus. Dicimus enim, Subicere aliquem periculo, Curare periculum alicui, Negligere periculum, In periculo esse, Periculum subire, fugere, Periculum adire, Abesse à periculo, Afferre periculum, Adducere in periculum, Constat periculum, Committere se periculo, Facere periculum alicui, Inferre se in periculum capitis, Inficere periculum, Intendere periculum, Intentare periculum, Liberare periculo, Procurare periculum, Vocari in periculum, Venire in periculum. Aliquando periculum accipitur pro experimento, quia rarum est tentamentum sine periculo. [περίκλυμα]. Terent. in Eunu. Fac periculum in litris.

Periculofus, fa, sum, Quod est cum periculo. [περικλυφής]. Ital. *Pericoloso*. Hisp. *Peligroso*. Cic. lib. 1. Offic. Grauioribus autem morbis periculofas curationes, & accipites adhibere coguntur. Cæsar 7. belli Gall. Interare intra præsidia periculofum putabat. Cicero 5. Ver. Turpis est enim & periculosa confessio.

Periculofus, aduerbium [περικλυφώς]. Cicero Titoni, Periculose hyeme nauigatur. Idem pro Mil. Facere enim probus adolescens periculose, quam perpeti turpiter, maluit.

Periculor, laris, Periculum subeo, periculo me expono. [περικλυφώ]. Vnde periculor sum apud Catonem lectum est, teste Festo.

Periclitor, pen. corr. aris, Idem quod periculum subeo. [περικλυφώ]. Ital. *Pericolare*. ad tre à periculo. Hisp. *Ponerse en peligro*. [Periclitator fama, capite hoc est periculofus est ne caput, aut famam amittam. Dicitur etiam periclitor fuit, id est in periculo positus sum moriendi propter firmitatem. Plin. lib. 17. cap. 24. Arbores gelu periclitabantur. Mart. lib. 6. Periclitatur capite Sotades noster. Periclitari etiam significat experiri. [περίκλυμα]. Cicero lib. 1. de Orat. Subundus vltus omnium, & periclitandæ vices ingenij. Plancus ad Ciceronem, Itaque potius periclitari volui, si posset mea præsentia & Lepidum rueri, & exercitum facere meliorem, quam nimis cautus videri.

Periclitatio, onis, verba, id est experimentum, vltus. [περίκλυμα]. Cic. 1. de Nat. deor. Quorum utilitate longinquæ temporis vltus & periclitatio temporis percipimus.

Peridoneus, a, uni, Valde idoneus. [περίδωνος]. Ital. *Molto atto*. Hisp. *Muy idoneo, muy atinado*. Cæsar 2. belli Civil. Quod is locus peridoneus castri habebatur. Suet. de Clar. Gra. Peridoneus præceptor.

Peridromis, pen. corr. peridromidis, foemin. gen. [περίδρομος]. Hypatra am-

bulatio ambiens palastras, apud Vitruium lib. 5.

Periergia, a, [περιέργια]. Ital. *Curiolita*. Hisp. *Curiolada*. Curiositas, sedulitas superflua anxietas, & veloti diligentia redundatio, tollere non possit. Diomedes, [περιέργια] inter tropos seu potius inter vitia orationis annumerat, quum scilicet oratio plus satis elaborata & prolixitate parit, & obscuritatem.

Periegesis, pen. prod. [περιήγησις]. Idem quod ambitus, sive circuitus: à verbo Greco *περιήγησις*, quod est circumeo, vel circunduco. Hinc Dionysius Afer opus suum geographicum *περιήγησις* inscripsit.

Perileucos, [περίλευκος]. Gemma filum habens candidum ab ipso ore ad radicem usque descendens. Plin. lib. vit. cap. 10.

PERILLVS, [περίλλος], Atheniensis faber ingenio præstans, qui Phalaridi tyranno Agragantino taurum ex ære fabricauit in quo reus clauderetur, & subiecto igne mugitus bouis ederet: cuius munevis nomine quum amplissimum à Tyranno, qui nouis semper tormentis delatatur, speraret munus, inclusus tauro, suppositisque ignibus, primus suæ artis experimentum præbuit. Ouid. 1. de Arte, Et Phalaris tauro violentus mēbra Perilli Torruit, infelix imbuat auctor opus. Plin. lib. 34. cap. 8. Perillum æneum laudat, sciorem Phalaride tyranno, cui taurum fecit, mugitus hominis pollicitus, igne subdito, & primus eum expetitus est cruciatum iustiore scuita.

Perillistris, stre, Ad modum illustris. [περίλλιστρος]. Ita *Molto illustris*. Hisp. *Mucho esclarecido y famoso en bien*. [Cic. ad Att. li. 5. Ibi morati bidui perillustres fuimus, honorificis: verbis oēs iniurias resellimus.

Perimbecillus, a, um, vel perimbecillus, le, valde imbecillus. [περίμβελλος]. Ital. *Molto debole*. Hisp. *Muy flojo*. [Cic. ad Att. li. 10. Quod quidem est notum, perimbecillum est. Varro 3. de Re rust. cap. 10. Perimbecillum enim id, vt caput molle.

Perimo, is, à per & imo, Idem est quod deleo, vel interficio, vel tollo, [ἀπαίρω]. Ital. *Peridere, destruggere*. Hisp. *Matar, destruir*. Plautus in Menæch. Virum hunc ego perimam impurissimum. Cic. 4. Tusculan. Sin autem perimam ac delet omnino, quid melius idem de Atropie, respon. Si ludi non intermissi, sed perempti atque sublati sunt. Perimere reditum est intercludere. Cic. pro Plancio, Si mihi vis maior aliqua reditum peremisset.

Peremptus, interfectus. [ἀπαίρω]. Virg. 9. Aen. Nec minor in castris lucus, Rhamnæ reposito Exanguis, & primis vna tot cede peremptis.

Peremptorius, a, um, Quod est mortiferum. [ἀπαίρω]. Ital. *Peremptorio, elucide*. Hisp. *cosa para matar*. [Perimendo: vt venenum peremptorium, apud Apuleium lib. 10. Sic apud Vlpianum. ff. de Iudiciis. l. Et tertium, Peremptorium edictum dicitur, eo quod tribus edictis propositis, vel vno pro tribus fieri solebat, & quod perimat disceptationem, inter litigatores, hoc est non potitur aduersarius tergiversari: qui vero spernebat, contumax dicebatur.

Perinecetus, a, um, Valde incertus. [περίνετος]. Ital. *Molto incerto*. Hisp. *Muy dudoso*. [Gel. lib. 18. cap. 4. ex Sallustio, At Cn. Létulus Patrie gentis, collega eius cui cognomen Clodianum fuit, perinecetus solidior an vniuersi, legem de pecunia quam Sylla emptoribus bonorū remiserat, exigenda, perimulgauit.

Perincommodus, a, um, pen. corr. Valde incommodus. [περίνεμωδός]. Ital. *Molto incommodo*. Hisp. *No prauichego, muy dafioso*. Luc. 7. bel. Maced. Quæ nihil admodum Romanis ea perincommoda regis erant. Perincommodè, aduerbium. [περίνεμωδώς]. Cic. ad Att. lib. 1. Sed accidit perincommodè, quod cum nupam videri.

Perinconsequens, pen. corr. Valde inconueniens, valde absurdum. [περίνεκονσής]. Gel. lib. 14. cap. 1. Per autem, inquit, inconsequens ipsum quidem corpus, & habitum tam profundi aeris sub alio atque alio cæli curamine non eundem manere.

Perinde, ex Per & inde, compositum aduerbium similitudinis, idè significans quod ita, sive similiter. [περίνε]. Ital. *Così, quasi*. Hisp. *Semejante mente, como*. [Jæ habet post se fere aliquam harum particulatum, Vt, quasi ac, ac si vel atque, Plaut. in Pseud. Nam omnes res perinde sunt vt eas magnificas. Cic. 3. Tull. In quo faciem illud Bionis, perinde stultissimi regem in luctu capillum sibi euellere, quasi casuisti mæror leuaretur. Cic. 5. Tull. Philosophia non perinde ac de hominum vita est merita, laudatur. Cic. Att. lib. 6. Quos ego perinde tuebar ac si vltus essem. Idem pro M. Marc. Vereor vt hoc quod dicam, non perinde intelligi audiri possit, atque ego cogitans sentio. [Ponitur aliquando pro adeo, valde, aut æque multum, præsertim quum præponitur negativo: & tunc aliquando sequitur quàm. Sueton. in Domitiano, Nulla tamen te perinde motus quàm responsio, eadique Ascletationis Mathematicis. Aliquando significat pariter, æque, si nulla sit negatio, nec sequatur ac si, vel atque, si, aut similis particula. Plin. lib. 1. Epist. Ponus Rusi clarissimi, & perinde felicissimi. Sueton. in Cæsar. Quæ si quis investigare & persequi veller, quartæ elementorū litteræ id est d, pro a, & perinde reliquis cōmuer. Cic. Terent. Te & Dolabellā perinde diligo. Aliquando significat Per hunc modum. Terent. in Phor. Sexcentas perinde potius scribit mibi iā dicas. Aliquando post perinde sequitur tanquā pro ac si. Gel. lib. 15. cap. 29. Hoc perinde est tanquā ego dicam. Est mihi nomen Iulium. Aliquando perinde & adeo simul iunguntur, idemque significant quod ita Plau. in Amphit. Fac sis perinde adeo vt me velle intelligis. Aliquando post perinde sequitur prout. Plin. in Panegy. Meminerint perinde coniecturā de moribus suis homines esse facturos, prout hoc vel illud elegerint.

Perindulgens, ris, adiectiuum, Valde indulgens. [περίνεκός]. Ital. *Che compiace molto*. Hisp. *El que mucho regala*. [Cic. 3. Offic. Magnus vir in primis, & qui perindulgens in patrem, idè acerbè seuerus in fratrem.

Perinfamis, & hoc perinfame, pen. prod. [περίνεφάμος]. Ital. *Molto infame*. Hisp. *Mucho infame y infamado*. [Valde infamis. Suet. in Vitell. cap. 2. Curā quoque imperij sustinuit absente eo, expeditione Britannica, vir innocens indultus, sed amore Libertatis perinfamis.

Perinfirmitas, a, um, Valde infirmus. [Ita. *Molto debole*. Hisp. *Muy flojo*. Cic. 2. de Fini. Sunt enim levis & perinfirma, quæ dicebantur à sto.

Peringeniosus, fa, sum, Valde ingeniosus. [περίνεκός]. Ital. *Molto ingenioso*. Hisp. *Muy ingenioso y agudo de ingenio*. Cic. 2. de Claris Orat. Alios

PERL PERM

[illegible]

mittit. Sallust. Ea potestas per Scnarium more Romano magistratui maxima permittitur. Idem. M. Petreio legato exercitum permittit. ¶ Est etiam permittere idem quod transmittere. Colu. lib. 8. cap. 8. Hoc genus casus potest etiam trans maria permitti.

Permittitur, impersonale. Plin. lib. 4. cap. 14. Si concedere permittitur, haud multum orae dicit Græcorum opinionioni, & longitudinis ab Agrippa traditæ.

Permissus, a, um, participium. *ἐπιτεταμένος, επιτεταμένος*. Cice. Planc. in Epist. ad Att. lib. 16. Quibus & lege & Senatusconsulto permissum erat ut de Cæsaris actis cognoscerent. Lucan. lib. 1. Pontifices facit, quibus esse permissa potestas.

Permissus, ut, uen, in singulari numero, quartæ declinationis: in plurali, secundæ. *ἐπιτεταμένοι, επιτεταμένοι*. Permissorum. Cic. 1. Offi. Quum enim Annibal permisso esset & castris, rediit paulo post. Tacitus. lib. 2. Vetiis, nisi permisso, ingredi Senatoribus.

Permissio, onis, Idem quod permissus nomen. *ἐπιτεταμένη, επιτεταμένη*. Liu. 7. bel. Maced. Aut ex summa pecunia decerneret, ut permisionem extra ciuium corpora fieri iuberent. Ad Heren. lib. 3. Plus ualeat permisione sanctio. Est & Permissio figura Rhetorum, de qua lib. 4. ad Heren.

Permodestus, a, um, Admodum modestus. *ἐπιτεταμένος, επιτεταμένος*. Ital. *Molto modesto*. Hisp. *Muy modesto y templado*. Tacit. lib. 1. Verba edicti fuisse pauca & sensu permodeste. Cic. ad Att. lib. 4. Satis ciuem acutus, & permodestus, ac bonæ frugi.

Permodicus, a, um, Vnde per modicæ, aduerbium. Colu. lib. 5. ca. 11. Permodicè findito. Hoc est valde parum *ἀπολαύσει*.

Permolesus, a, um, Vehementer molesus. *ἐπιτεταμένος, επιτεταμένος*. Ital. *Molto molesto*. Hisp. *Muy molesto y pesado*. Cic. ad Att. lib. 1. Atque hi (nolo enim te permoueri) non sunt permolesisti tamen insident & vrgent, & nullius amantibus consilio aut sermone requiescunt.

Permolesse, aduerbium. *ἐπιτεταμένως, επιτεταμένως*. Cic. ad Att. lib. 1. 5. De Ptoleorio vicino tuo permolesse tuli quoniam prius audisse quàm me.

Permoueo, permoues, per, con. Vehementer mouere. *ἐπιτεταμένω, επιτεταμένω*. Ital. *Mouere grandemente*. Hisp. *Mucho mouer*. Cic. 5. Ver. Quid quies locum incommode minus moueret, siquem aratum fore, calamitates, exilia, suspensio denique non permouent. Cris. 1. bel. Gall. His rebus adducti, & auctoritate Orgerioris permoti, constituerunt ea que ad proficiscendum pertinent, comparate. Cice. in Orat. Miseratione mentis iudicium permouenda est.

Permotus mente, Quasi de mente remouus, pro infano. *ἀπολαύσει*. Cic. 1. de Diuin. Quod maxime contingit aut dormientibus, aut mente permotis.

Permotio, onis, verba. *ἐπιτεταμένη, επιτεταμένη*. Cic. 4. Acad. Mediocritates illi probant, & in omni permotione naturalem volebant esse quandam modum. Idem 2. de Diuin. Mentis permotione magis, quàm natura hæc sentimus.

Permulceo, es, Lenio, mollio, mitigo. Leniter attercto. *ἐπιτεταμένω, επιτεταμένω*. Ital. *Mitigare ammolire*. Hisp. *Mucho balazar*. Cic. Concione Metelli permulsa aut recitata. Sallustius lib. 4. Hic. Dein lenita iam rari, postera die liberalibus verbis permulsi sunt. Cic. de Senectute, Præterita enim ætas, quamuis longa, quum effluxisset, tunc consolatione permulsiere posset quatuor senectutem. Onid. 4. Fast. Tæq; manu permulsiuit, tria carmina dixit. Cic. in Orat. Sonus & numerus permulcent aures.

Permulctus, a, um, Valde multus. *ἐπιτεταμένος, επιτεταμένος*. Ital. *Mucho, affari*. Hisp. *Muy mucho*. Cic. 4. Acad. Ad has visiones inanes Antiochus quidem & permulcta dicebat. Horat. 1. Scem. saty. 5. Campanum in morbum, in faciem permulcta iocatus.

Permulcto, aduerbium. Cic. 1. de Diuin. Præsertim quum Chrysippus Academicos resellens, permulcto clariora, & certiora esse dicat quæ vigilantibus videantur, quàm quæ somniantibus.

Permulctum, aliud aduerbium. Cic. 1. Offi. Sed in omni iustitia permulctum interest verum perturbacione aliqua animi (quæ perturbatio brevis est, & ad tempus) an consulto & cogito non iniuria.

Permundus, a, um, *ἐπιτεταμένος, επιτεταμένος*. Ital. *Molto mondo*. Hisp. *Muy limpio*. Varr. 3. de Re rult. cap. 7. Permundæ sunt enim hæc volucres. De columbis.

Permunio, is, per, pend. Valde munio, aut absoluo quod munibis inoperat. *ἐπιτεταμένω, επιτεταμένω*. Ital. *Fortificare*. Hisp. *Fortalecer*. Liuius 10. bel. Pon. Et quæ monumenta inchoauerat permuniuit. Tacit. li. 5. Locorum quique opportuna permuniuit.

Permunitus, a, um, participium. *ἐπιτεταμένος, επιτεταμένος*. Liu. 7. ab Vrbe, Priuerna. tunc quum ante moenia sua castris permunitis confediscent, vocatis ad concionem militibus, &c.

Permutatio, as, pen, prod. Idem quod simplex mutatio. *ἐπιτεταμένη, επιτεταμένη*. Ital. *Intervale permutare*. Hisp. *Intervale permutar*. Cic. in Catil. Si Catilina sententiæ permutauerit. Idem 1. Offi. Etsi dūmque, ut dando & accipiendo, & permutandis facultatibus nulla re egerimus. ¶ Permutare pecuniam, est curare ut per trapezitam aut argentarium alio in loco reddatur. Cic. lib. 1. Epist. Aut se curasse ut cum quæstu populi pecunia permutaretur. ¶ Permutare Rēpub. pro perturbare. Cic. 4. de Legib. C. verò Græchus ruinis & emissis quas ipse se proiecit in forum dixit, quibus digladiarentur inter se ciues, nonne omnem Reipublicæ statum permutauit Festus ita distinguit inter commutare & permutare, ut permutari propriè dici dicatur, quod ex alio loco in alium transferatur: commutari verò quod aliud pro alio substituitur, quum tamen differentiam fateatur eam sua ætate fuisse consumam. ¶ Legitur interdū permutare pro emere. Plin. lib. 31. cap. 8. Singulis millibus nummū permutantibus cōgiōs penē binos. Idem lib. 9. cap. 55. Quæ cenis triumphalibus Cæsaris Dictatoris sex millia numero mutuum mutui appenditiōem permutare quidem pretio noluit, aliāve merce.

Permutatio, onis. *ἐπιτεταμένη, επιτεταμένη*. Cicero in Parad. Quanti est estimanda virtus, quæ nec prius, nec fortis potest: neque naufragio, neque incendio amittitur: nec tempestatum, nec temporum permutacione mutatur.

Perna, æ, a pede, vel à Græco *πτερνα*. Ital. *Presuro*. Hisp. *El pernil de tocino*. Dicuntur autem pernae tam priores, quàm posteriores coxæ: porcingia, lēx, est toto pede quæ Matris, personæ appellat. Plin. lib. 8. cap. 11. Castrantur femine sic quoque uti comeli, post bidui incensum suspensæ pernis prioribus. Apud antiquos, restibus Nonio & Festo, perna pedē significabat.

Persuadere, auri, iam sicuti strepunt. Cic. in Catone maiore, Voluptas rationi inimica, iuris (ut ita dicam) persurgit oculos. Cic. de Divin. Eaq; parte animi: quæ voluptate alitur, nec inopia enecta, nec satietate affluenti: quæ utitur, persurgit aciem mentis solet. **¶** Terram atrato persurgere. Cic. p. o lege agr. Quod solum tam exile & macrum est, quod aratione persurgit non possit?

Persuadeo, es. Non ab actu, sed ab effectu significationem habet: ut sit persuadere, suadendo inducere ad credendum aliquid, vel faciendum. **¶** *utrumque ad persuadendum. Ital. Persuadere, dar d'intendere. Hisp. Inducere con raxones, atralar con eff. clo.* Autor ad Heren. lib. 1. Si animus auditoris persuasus fuerit, id est si oratio aduersariorum fidem fecerit auditoribus. Cæf. lib. 4. bel. Gall. Idem cum quædam hominem & callidum delegit Gallum, ex illis quos auxilii causa secum habebat. Hic magnis præmiis, pollicitationibusq; persuadet ut ad hostes transeat, & quid fieri velit edocet. Qui ubi ad eos venit, timorem Romanorum proponit. Persuadet (inquit) id est suadendo inducit. **¶** Simili modo fit in exoro, quum significat orans imperator: & exorcio, quod est per cogitationem inuenio: eo quod exorando, id est perfecte orando, impetratur quod oratur: & ex-cogitando, id est perfecte cogitando, inuenitur quod queritur. Nec humilimodis significationes propriè funtuntur ex vi præpositionum & verborum quæ non progrediuntur nisi quantum significatione eorum pro-tenditur, quæ in persuadendo est, perfecte suadeo: exoro, perfecte oro: sed ex effectu rei quæ ex eis consequitur & perficitur. Verum non eatenus ipsa à propria eorum significatione recedere dixerim quum significare possint præteritum suum. Nam persuadere, perfecte, siue maxime suadeo significare docet Terentius in And. quum ait, Iulus mihi Dæus qui intus est eorum consiliis, dixit. Et is mihi persuadet, supras quantum queam ut maturem. Idem in Phorm. Sed vbi nam Getam inuenire possum, ut rogem quod tempus conueniendi patris me capere persuadere id est perficere suadet. Similiter Laetantius lib. 6. Quid M. Tullius in suis Officialibus libris, nonne hoc idem persuadet, non esse omnino largiendum: id est vehementer, totoque conatu suadet. Quod est contra eos qui volunt persuadere tantum in effectu esse: suadere, in actu, ut est Sponcius qui ait, Suadere est hortari aliquem ad id quod intendimus: persuadere est suadendo aut dissuadendo aliquid, hominem in opinionem nostram inducere. **¶** Quomodo mihi persuadeo, per parenthesin pulchre ponitur pro eo quod dicimus, Quomodo modum cognosco. Cic. pro Rosc. Amer. Ego contra breuiorem postulationem assero, & (quomodo mihi persuadeo) aliquantulo aquirem. **¶** Venuste quoque dicitur, Ita tibi persuadas, Ita persuasum est omnibus. Cic. ad Brutum lib. 11. Quamobrem velim tibi ita persuadeas, me tum Reipub. causa, quæ mihi vera ipsa clarior est, &c. Idem ad eundem, Ita persuasum omnibus, cum paucis intermis perseritis metu, fugisse Antonium.

Persuasus, participium, & aliquando nom. ex participio. *πέρσυσθαι*. Cic. in Tusc. Opinio mali, quæ viso & persuaso, veritudo insequitur necessa-rio. Colu. lib. 11. ca. 2. Villica porro persuasissimum habere debet, aut in totum, aut certe plurimū domi se morari oportere. Plin. Epist. 2. o. li. 1. Persuasum habeo posse fieri ut sit actio bona, quæ non sit bona oratio.

Persuasio, onis, verbale, dicitur credulitas, & opinio firma, quam fidem ap-pellamus, *πείσθησις*. Plin. lib. 1. cap. 2. Durat tamen tradita persuasio in magna parte vulgi, veneficiis & herbis id cogi.

Persuasorius, adiectivum, Quod persuadet, *πείσθησις*. Sueton. in Domit. cap. 8. Recupratoris, ne se semper persuasoriis assertionibus, accom-modatent, identidem admonuit.

Persuasor, oris, verbale, qui persuadet, *πείσθησις*. Ital. Chi persuade, Hisp. Hombre que algo alcanza con razones.

Persuasitrix, itreix, feminini generis, *πείσθησις*. Plautus in Barchid. Ecce tandem probrui perlecebras, & persuasitricem.

Persuasibilis, Persuasibile, Quod potest persuaderi, *πείσθησις*. Plin. lib. 1. cap. 16. Qui si ne-cessum est aut persuasibiliter dicere.

Persuasibilis, le, pen. prod. Valde subtilis, *πείσθησις*. Ital. Molto sottile. Hisp. Muy sutil. Cic. pro Plancio, Et quoniam tua fuit perelegans ac persubtilis oratio.

Persulso, Supet re aliqua salto: proprièq; ferarum est, aut pecudum, quæ in pabuli vberitate identidem subsiliunt, *πέρσυσθαι*. Ital. Saltar per alla-gra. Hisp. Saltar saltando. Lucet. lib. 1. Inde fera pecudes per-sultant pabula læta, id est saltant per læta pabula. **¶** Est item persultare, eum perculant quædam insultatione locum agnive peragrate. Liu. 4. belli Maced. Quorum vbi arma, signaq; Lacerant cognovire, memores quæm sepe in agro eorum impure persultassent. Tacit. lib. 11. Simul li-bero exercitu campos persultant. Silius lib. 3. At non Sarmaticos acco-lens Phryana muros Tam leuibus persultat equis.

Persusio, ti, ere, Suendo absoluto, *πέρσυσθαι*. Vide in simplici Suo.

Pertædeo, des, du, Tædin vehementer afficio. *πέρσυσθαι*. Ital. Miedare. Hisp. Mamer pefar. Gell. lib. 1. cap. 2. Iamq; omnes finem cupen-tes, verbisq; eius desatigati pertæduissent. Huiusmodi tamen locutio-nes rarè sunt: frequètius enim hoc verbo vtriusq; impersonaliter, quem-admodum & eius simplici tradit. Idem lib. 1. cap. 10. Simul duas vxo-res habuerat, quum id decideret ab Atheniensibus factus, ius effect, quæm maritimonij pertædebat. **¶** Pertæsum est. Cic. ad Quintum fratrem lib. 1. Pertæsum est enim leuitatis, assentationis animorum, non officis, sed temporibus seruicium. Virgil. 4. Aeneid. Si non pertæsum thalami te-dæq; fuisset. Ouid. 1. Amo. Eleg. 9. Quum bene pertæsum est, animique reuocant adde.

Pertædesit, similiter impersonale. Cato de Re rust. cap. 156. Nolite mul-tum dare, nec pertædesat.

Pertæsus, a, um, Participium sine verbi origine, ut inquit Seruius, & regit accusatiuum, *πέρσυσθαι*. Ital. Pertæsus, fustidito. Hisp. Embastado, enba-dado. Sed potest esse à Pertædo. Sueton. in Cæf. Et quali pertæsus ignavia suam, quod nihil tum à se memorabile adum esset. Virg. lib. 4. Aeneid. genitio iuauit, si non pertæsum thalami, redæq; fuisset.

Pertegere, es, pen. cor. Diligenter, & omni ex parte rego. *πέρσυσθαι*. Ital.

Apprire d'ogni parte. Hisp. Cubrir de todas partes. Plaut. Rud. Qui tu in palude is, exagitasti arundines, Qui pertegamus villam, dum sudum est idem Trinum Beneficia beneficia alius pertegit, ne periant.

Pertendo, is, Ad finem tendo, valde tendo, extendo. *πέρσυσθαι*. Ital. Stendere, condurre à fine. Hisp. Estender, guiar hasta el cabo. Cato de Re rust. cap. 52. In arboribus, vbi radices capiant, calicem aut qualem perten-dito: per fundum ramum, quem radice capere velles, scari ficato, trahi-entis. Sed hic caronis locus corrupte citatur tam à Calepino, quam à ca-teris omnibus Dictionarij compilatoribus. Non enim ibi perten-dito legendum est, sed pertundito. **¶** Aliquando est recte tendere, vel in-sistuntam professionem absolueret. Liu. 4. ab Vrbe, Pars maxima, atque ipse Sergius Romanum pertenderunt. **¶** Aliquando est contendere. Cic. pro Corn. Balbo, Cum foderibus, quorum acerbilissima diligentia est, petita demus. **¶** Aliquando est ad finem docere id quod intendebamus, aut cõ-pemus. Terent. in Heaut. Quid istuc? videro non licere, vt experiam, huc pertendere.

Pertentor, ras, Est sententiam alicuius callide expiscari. *πέρσυσθαι*. Ital. Tentar bene, affogare. Hisp. Mucho à muy persiflamante tentar. Terent. in Andr. Sed ea gyatia simulavi, vos vt pertentarem. **¶** Aliquando idem est quod permoueo, siue titillo. Virg. 4. Aeneid. Latæ tacitum perten-tant gaudia pectus. **¶** Aliquando idem quod corripio, apprehendo. Virg. 3. Georg. Nonne vides vt tota remor perterret caprorū Corpora? Idem 1. Aene. suspensam blanda vicissim Gaudia pertentant mentem. Idem 7. Aene. Ac dum prima lues vobis sublapta veneno Perterrant sensus.

Pertenuis, pertenuis, Valde tenuis. *πέρσυσθαι*. Ital. Molto tenuis. Hisp. Muy adelgado & fofil. Plin. lib. 16. cap. 43. Secatur in laminas pertenuis & illex. Cic. ad Terentiam. lib. 14. Spes aut salutis pertenuis ostenditur. Idem contra legem Agr. Sic vt terra clausula locorum teneret, & duo maria maxime navigationi diuersa penè coniungeret, quum per-tenui discrimine separarentur.

Perterebro, as, pen. cor. Terebra perforare. *πέρσυσθαι*. Ital. Truirlare. Hisp. Zarrunar. Cic. de Divin. Annibalem Cælius feribit, quum columnam auream, quæ esset in sano Iunonis Lucina, auferre veller, dubitaretque verum ea solida esset, an extrinsecus inaurata, perterebrauisset.

Pertergo, is, diligenter tergo. *πέρσυσθαι*. Ital. Fortire con dili-genza. Hisp. Mucho y diligentemente limpiar. Colum. lib. 12. cap. 9. Sæpe sustinere ius debet, nec pati sinit lalgama, sed extrinsecus munda sponsia vasa pertergere, & aqua fontana refregere.

Pertero, is, penult. cor. Terendo comminuo. *πέρσυσθαι*. Ital. Consummare fregendo. Hisp. Mucho gualtar por feto. Plautus Menach. Tum comediti ianuam lima perterrant. Colum. lib. 8. cap. 5. Vel eadem perterrita, & cum aqua potui data.

Perterreco, es, Valde terreo. *πέρσυσθαι*. Ital. Far spofimo, far paura. Hisp. Espantar. Terent. Eunoe. Post exibo, atque hunc perterrebo sacrilegum. Cæf. 1. bel. Gal. Quæ copix nostras pertetterent, & munitione prohiberent. Idem lib. 7. Vt sint reliquis documento, & magnitudine pæne perterrant alios.

Perterritus, a, um, participium, *πέρσυσθαι*. Cic. pro Cælio, An timebant ne tot vnum valentes imbecillum, alacres perterriti me supe-rare non possent? Ouid. 1. Metamor. Vasa fugit Nymphæ, veluti perterrita siluam Ceraua lupum.

Perterrificatio, acis, pen. cor. Idem quod perterreco. *πέρσυσθαι*. Ital. Eff-auntare far paura. Hisp. Espantar. Terent. And. Nunc tuum est officium, has bene vt adimiles nuptias, Perterrificas Dauum. Brutus ad Cic. lib. 1. 1. Sperare eos, te perterrificas, adolescentem impulsio, posse magna consequi præmia.

Perterritrepus, adiectivum, Quod terrore erepar, & inuitit. *πέρσυσθαι*. Ital. Perterritrepus. Lucet. de tonitru. Tum perterritrepus sonitu dat missa fragorem. Cic. in Orat. Impo vero ista sequamur, asperitatemq; fugiamus, habeo istam ego perterritrepam ex poetâ quodam.

Pertexo, xis, Texendo abfoluo. *πέρσυσθαι*. Ital. Fornir di tessere. Hisp. Texer hasta el cabo. Item perago, perficio, translatioe sumpta est terrorebus qui primò telam ordiuntur, & osam deinde texunt. Cic. lib. 2. de Orat. Et pertexæ modò Antoni quod exortus es. Idem ad Atticum lib. 1. Totum hunc locum quem ego variè meis orationibus, quatum tu Ari-starchus es, soleo pingere de flamma, de ferro (nostri illas λυγρὸν) valde grauiter pertexuit.

Pertica, ex, pen. cor. Baculus oblongus. *πέρσυσθαι*. Ital. Pertica. Hisp. Pertiga & el varal. Var. 3. de Re rust. cap. 5. Pertica & perticas inclinatæ ad parierem. Plin. lib. 11. ca. 3. Qui medium teperauerunt in hoc feruâr, perticis decutiunt. Ouid. de Nuce, Pertica dæ plenè immittit vulnera ramis. Plin. lib. 8. Epist. Ex his etis quos non vna (vt dicitur) pertica, sed distinctè, gradatimq; traditi id est quos non vna vna mensura sum, in-quit Budrus, Erasimus verò, Vna pertica, ait, id est eadem opera.

Perticalis, perticalis, *πέρσυσθαι*. Ital. Perticalis. Colum. lib. 4. ca. 3. 1. Pertica-lis ferè salix eundè agnū quæ viminalis desiderat. Id est ex qua sunt per-ticæ. Plin. lib. 17. ca. 20. Perticalis & ringa, & rales ferunt fossura eadem.

Pertimesco, is, Significationem sui primitiui retinet. *πέρσυσθαι*. Ital. Temere molto. Hisp. Mucho temer. Non enim habet significationem passiuam innatâ Plaut. in Cureul. Spectacula ibi ruunt, ego pertimesco. Cic. 4. Ver-r. Siculi Siculos non tam pertimescebant. Ouid. Epist. 9. Dixeris & domi-ne pertimesuisse minas. Idem 1. de Arte, Credidit annosum pertimesisse senem. Cic. Lentulo, Fama inconstantia pertimescenda. **¶** Iungitur ali-quando ablatiue cum præpositione de. Cic. 7. Ver-r. De fusi perticulis, for-tunifq; omnibus pertimescunt.

Pertimescitur, passivè dicit Cic. de Lege Agr. Graue est enim (inquit) no-men imperij, atq; id etiam in leui persona pertimescitur.

Pertinco, nes, pen. cor. compositum ex per & teneo, Idem significat quod pertingo, peruenio: habetq; accusatiuum cum præpositione ad, vel in. *πέρσυσθαι*. Ital. Pertinere, appartenere. Hisp. Pertener, pertenecer. Cæf. 1. bel. Galli. Ex eo oppido pons ad Heluetios pertinere. Vlpianus de Cloacis, Pertor ait, Quo minus illi cloacam quæ ex adibus eius in duas pertinet ædes de qua agitur, purgare, rescere liceat, vim fieri veto. Re paulo post, Quid ait prætor, & x t i n e r, hoc significat quod ex adibus eius in duas ædes pertinet, hoc est distinguit, extenditur, peruenit. Cic. in Cat. maiore, Tæta esse conatos quæ ad posteritatis memoriâ pertineret.

Nonnunquam etiam in hac significatione admittit præpositionem per. Cic. 1. de Nat. deor. Ratio quadam pertinet per omnem rerum naturam. Ibidem lib. 2. Ex quo intelligi debet eam caloris naturam vim habere in se vitalem, per omnem mundum pertinentem. Accipitur præterea frequentissime pertinere, pro continere, & dominio cuiuspiam subiectum esse. *ἐκ τούτου*. Pomponius. l. Verbum. ff. de Verb. signifi. Verbum illud pertinere latissime patet. Nam & is rebus petendis aptum est quæ domini nostri sunt, & eis quas aliquo iure possidemus, quantum non sint nostri domini. Pertinere ad nos etiam ea dicimus quæ in nulla eorum causa sunt, sed esse possunt. Hæc ille. In qua significatione perpetuò habet accusativum cum præpositione ad, nunquam autem dativum. Neque enim cum imperio vulgo dixeris, Pertinet mihi hæc domus, sed ad me. Pertinet ad me, hoc est officij mei est, vel partium mearum, vel meæ curationis. Cic. de Amicit. Sed eadem bonitas etiam ad multitudinem pertinet. Plautus Trucul. Magis pol hæc malitia pertinet ad viros quam ad mulieres. Hoc est magis cadit in viros. Interdum etiam idem quod refert sine interst. mea. Martial. lib. 8. Vxor mœchia tua est: hoc ad te pertinet Ole. Pertinet ad rem, hoc est non alienum est à re. Cic. ad Brutum lib. 1. 3. Bonus plane vir, & cum virtutibus, tum ea fortuna liquid hoc ad rem pertinet, ornatus. Oratio, vel sententia ad pertinet, hoc est eò tendit vel dirigitur. Cic. pro Corn. Balbo. Nec verò hæc oratio mea pertinet ad infirmandum sordus Gaditanorum.

Pertinax, pen. cor. acis. Obstinatus, qui scilicet in realigna quam semel animo concepit, nimis firmiter persistit. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Pertinace, ostinato*. His. *Persevero en mal, obstinado*. Cic. 1. de Finib. Certe pertinax non ero: tibi, si mihi probabis ea quæ dicis, libenter assentiar. Pertinax itaq; à per, & teneo dici videtur: ut si pertinax dicatur qui suæ sententiæ nimis est tenax. Varro lib. 4. de Lingua Latina: ad pertinendo dictum putat. Nam is qui pertendit in re aliqua in qua pendere oportet, perseverans dicitur. Accipitur tamen nonnunquam pertinax in bonam partem, pro perseverantia. Valerius Maximus lib. 1. Non mirum igitur si pro eo imperio augendo custodien. pertinet eorum indulgentia dorum semper excubuit, quod tam scrupulosa cura, parvula quoque momenta religionis examinati videntur. Seneca lib. 1. de benefec. Vincit malos pertinax bonitas. Liu. 5. belli Pun. Vincit tamen omnia pertinax virtus. Pertinax certamen, dicitur, durum, & difficile. Pertinax fama, confians & firma. Sic Pertinax odium, pertinax pietas. Pertinacior in dissendendo vel disputando, dicitur Cic. de Finib. Pertinacem Plautus suo more dixit pro valde teraci, hoc est avaro, & rei servandæ plus satis attento. Ita enim habet in Captivis, Quid tu ais tenacne pater eius est? Imò mædnap pertinet.

Pertinacia, æ. (ut inquit Cicero) perseverantia finitima est, & tam in bonum quam in malum sumitur. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Pertinacia, obstinatio*. His. *Persevero en bien ou mal*. In bonum. Suetonius in Cæsare. Ne patientia & pertinacia hostis, animi suorum frangerentur. Cic. 1. Acad. Cum Zenone inquam, ut accepimus, Arcefilas sibi omne certamen instituit, non pertinacia aut studio vincendi (ut mihi quidem videtur) sed eorum terum obtutitate, &c. lo. malum. Accius, Pertinaciam in docti possident. Terent. in Heecy. Quæ hæc est pertinacia? Cic. 1. de Finib. Cum pertinacia & iracundia recte disputari non potest. Cic. 4. Acad. Reprehenditur in minimis rebus pertinacia in calumnia etiam corrector.

Pertinaciter, adverbium, Perseveratè, obstinatè. Ital. *Pertinacemente, ostinatamente*. His. *Perseverando*. Plin. Epist. 109. lib. 5. Ne desiderio Senatoris, non iam quasi de nudis, sed quasi de gratia, fama, dignitate certantis, tam pertinaciter, persistit in Senatu repugnare.

Pertingo, is, pertigi, pen. cor. petra. tum, pertingere, Extendo, peruenio. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *stenderfi fin à qualche cosa*. His. *A l'empir perferimento*. Plin. lib. 11. cap. 37. Venam ab oculis pertingere ad cerebrum pertissimè auctores tradunt. Cic. de Nat. deor. Ex quo intelligi debet eam caloris naturam vim habere in se vitalem per omnem mundum pertingentem.

Pertolero, as, Vix, ad finem tolero, perfero. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Tolerare fino al fine*. His. *suffrir hasta el cabo*. Plaut. Amph. Fara istæ me premunt, pertolero vim tantam, eladèq; Exclarem impatibiles.

Pertorqueo, es, Idem quod torqueo. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Lucr. lib. 2. At contra terra absinthi natura, ferit; Centauri fido pertorquent ora sapore.

Petractio, as, Manibus frequentius tracto, & tango. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *maneggiare*. His. *Tratar mucho*. Cic. in Parad. Barbarulos multos receptum de piscina, & petractant. Plin. lib. 2. 5. ca. 6. Centauræ curatus dicitur Chiron, quem Herculis excepti hospitio petractanti arma sagitta excidisset in pedem. Petractare per translationem, apud se reputare, & diligenter considerare. Cic. 2. de Finib. Tunc introspecte in mentem tuam ipse, càmque omni cogitatione petractans percontare ipse re. Petractare, differere, disputare de re aliqua. Cic. 4. Tuscul. Quæ oratione prætermissa minimè necessaria, ea quæ rem continent, petractemus.

Petractatio, onis, Frequens revolutio. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Cic. 1. de Orat. in Grammaticis. Posturum petractatio, historiarum cognitio, verborum interpretatio, pronuntiandi quidam modus.

Petratio, is, pen. cor. Ad destinatum finem traho. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *trafiuare*. His. *Arrestar*. Liu. 1. bel. Pun. Ea extemplo resolutis quibus leuiter annexa erat vinculis, ab æstatis aliquot navibus ad alteram ripam pertrahitur. Idem 5. belli Punici. Et Carthaginiensium acies de in Idultria pedè referebat, ut ad terga collis ab equite suo in celsi hoste incautum pertraheret. Petrathere viri, prolongare. Plin. lib. 8. ca. 1. Vitam quidem non adeo extendendâ censimus, ut quoquo modo pertrahenda sit.

Petractio, is, Idem quod transeo. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Traspassare*. Plin. lib. 17. cap. 5. Nubeola enim albicans est vicium, quum visus non pertranseat aspectus, sed aut incens occurrat, aut excipit in fine visum candor.

Petractucius, a, um, pen. cor. Quod valde transluceat. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Molto trasparente*. His. *Trasparente*. Plin. lib. 13. cap. 12. Aliis inducoro visu petractucida.

Petratibuo, is, ere, Idem quod tribuo, vel do. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Dare*. His. *Dar*.

Plin. Epist. 307. Apud me & milites & pagani, à quibus iustitia eius & humanitas penitus inspecta est, certatim ei, qua privatum, qua publicè testimonium petribuerunt.

Petrifilis, ste, Valde tristis. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Molto tristo, ma leuconico*. His. *Muy triste*. Cic. pro Calpio. Et qui in reliqua vita miris esset, & in hac suauitate humanitatis, qua prope iam delectantur homines, versati pericundè soleret, fuit in hac causa petrifilis quidam patiens, Censor magister. Idem 2. de Div. Sepe etiam petrifilis canit de peste re carmen.

Pertumultuosus, a, um, Tumultum magnum excitans. Pertumultuosè, adverbium. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Cic. ad Catonem lib. 15. Interim quum exercitu lustrato iter in Ciliciæ facere cepissem, Calend. Septeb. legati à rege Comageno ad me missi, pertumultuosè, neque tamen non verè, Partibos in Syriam transisse nuntiaverunt.

Pertundo, is. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Rompere forare*. His. *Mucho tondir*. Colum. lib. 6. cap. 5. Si fortè fureculum calcaverit, aut acuta testa, vel lapide vulgum pertuderit. Cato cap. 133. Calicem pertusum fumito tibi. Lucr. lib. 4. Nonne vides etiam guttas in laxa cadentes, Humoris, longo in spatio pertundere saxa?

Pertusus, a, um, participium, Perforatus. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Cato cap. 157. In vas pertusum congesta omnia. Plaut. Pseud. In pertusum ingerimus dicta dolium, operam ledimus.

Perturbo, as, Valde turbo, confundo, commoueo. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Perturbare, distubare*. His. *Mucho turbar à enturbar*. Terent. And. Nihil est precii relictum, iam perturbat omnia. Cic. 5. Verr. Hæc te vox non perturbat? Idem 3. Offi. Regulus verò non debuit conditiones passionis, bellicas & hostiles perturbare petiri.

Perturbatus, a, um, *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Perturbato, confuso*. Hispan. *Perturbado*. percussus, confusus. Cic. contra Rullum, Civitas perturbata seditionibus. Idem 3. de Orat. Non discerpit sententias, non prepolletis temporibus, non confusus personis, non perturbato ordine. Migrat & in nomen, vnde & comparationem admittit. Cic. ad Attic. lib. 8. Sed enim *ἀπορροια* si perturbatio est, tibi assignata. Eadem lib. 3. Nonquam vidi hominem perturbatiorem meum.

Perturbatè, adverbium, Confusè, inordinatè. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Perturbatamente, disordinatamente*. His. *Turbadamente*. Cic. 1. de Inuent. Hic considerandum erit nequid perturbatè, nequid contortè dicatur.

Perturbator, oris, Qui perturbat. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Turbador*.

Perturbatrix, eis, Quæ conturbat. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Turbadora*. Cic. 1. de Legibus, Perturbatricem autem huius omnium Academiam hanc ab Arcefila & Carneade recentem exoremus vi sileat.

Perturbatio, onis, Tumultuatio, confusio, commotio. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Perturbatio, tumulto*. His. *Obra de perturbar*. Cic. 6. Philip. Quid enim tumultus, nisi perturbatio tanta ut maior timor oritur? Idem 2. de Orat. Idem 2. de Orat. Illud genus orationis non cognitionem iudicis, sed perurbationem requirit. Idem in Paradoxis. Quicquid peccatur perurbatione peccatur rationis atq; ordinis. Perturbationes animi sunt motus & animi concitationes rationi non obtemperantes, quæ à Grecis *μῆτις* appellantur. Cic. 4. Tusc. Est igitur Zenonis hæc definitio, ut perturbatio sit (quod *μῆτις* ille dicit) aucta à recta ratione contra naturam aut in commotio. Idem 2. de Finib. Perturbationes genere sunt quatuor, partibus plures, arguendo, formido, libido, læticia. Idem 4. Tusc. Partes autem perturbatiouū volunt ex duobus opinatis bonis nasci, & ex duobus opinatis malis esse quatuor. Ex bonis, libidinem & læticiam: ut sit læticia præsentium bonorum, libido futurorum. Ex malis, metum & aggritudine nasci censent: eum de futuris, aggritudine de præsentibus. Quoniam enim venientia metuuntur, eadem efficiunt aggritudine instantia. Læticia autem & libido in bonorum opinione versantur: quom libido ad id quod videtur bonum, illecta & inflammata rapiatur: læticia, ut adepta iam aliquid cōcupitum, effertur & gellat. Natura enim omnes quæ bona videntur, sequuntur, fugiuntq; contraria.

Perturpis, pe, Valde turpis. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Molto brutto*. His. *Pero, deshecho*. Cic. pro Calpio. Cum hac aliquid adolefcentem hominem habuisse rationis, non tibi perturpe, aut flagitiosum esse videatur?

Pernuado, is, Pertranseo. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Traspassare*. His. *Ir por algun lugar*. Tacitus lib. 2. Nisi tamen corporis & imperij equi peruasit. Liu. 7. ab Vrbe. Inter trepidationem tumultumq; Samnitum præsidium Romanorū obuiis custodibus cæsis ad castra Cossili peruasit. Idem 5. ab Vrbe, Quibus quum amplissimis verbis gratiæ ab Senatu actæ essent, famaq; ea forum atq; vrbe peruasisset, subito ad curiam concorsit hic plebs. Pernuado, as, & Peruagor, pen. cor. aris. Per aliquem locum vagor. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Andar vagando qua & la*. His. *Andar vagamundo*. Libro 3. ad Herenn. Sed illud facere oportebit, ut identidem primos quosq; locos, imaginum innouandam causa, celeriter animo peruagetur. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Nunc errabundè domos suas vicinim illas visum peruagantur. Cic. 1. de Legib. Molestia, læticia, cupiditates, timores, similiter omnium mentes peruagantur.

Peruagatus, participium. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Liu. 8. belli Maced. Inter mississimum genus hominū ferox natio peruagata bello propè orbè terrarum sedem cepit. Est & peruagatus nomen ex participio, idem ferè significans quod diuulgatus. Cic. pro Plancio, Vulgaris & peruagata declamatio. Idem 3. de Orat. Commune & peruagatum vitium. Hinc Peruagator, & peruagatissimus. Cic. 2. de Inuent. Pars autem est peruagator, & aur in omne eiusdem generis, aut libi plebsq; causas accendit. Idem in Orat. Me autè peruagatissimus ille versus qui vocat, Arceim pudere proloqui quam factines, dissimulare non fuit quin delectet, &c.

Pervagus, a, um, pen. cor. Valde vagus, qui multum vagatur, inconstans. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Chicorre qua & la senza fermarsi*. His. *Vagamundo*. Ouidius 2. de Arte amandi.

Magna pars, quos possit Amor remanere per artes.

Dicere, tam vasto pervagus orbe puer.

Perualidus, a, um, pen. cor. Admodum validus. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Ital. *Molto valido*. His. *Muy valiente, poco y sano*. Liu. 10. belli Maced. Donec ad perualidam aliam vrbe (Certima appellant) Clitiveri peruenit.

Pervarius, a, um, Valde varius. A quo pervariè, adverbium. *ἰσχυρὸς ἐν τῷ νόμῳ*. Cic. 2. de Orat. Reliqua pervariè, iucundè narratur.

Pervasio,

cum in letnapi prodeundi licentia temporis multiplicaretur.

Peſſulus,

Pessulus, li. pen. cor. Quasi parvus pes, instrumentum quo ostium clauditur, subditum; mor clare referatur. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*; *ῥηχλὸς*. Ital. *Cadenaceo*, *chianisullo*. Hisp. *El dila con que se cierra la puerta de dentro*.] Apule. Tum Myrmex rindem clauis pessulis subiecta, pandit fores. Idem, Subdita clauis pessulis reducto. Plaut. Aulul. claudite sis. Fores ambobus pessulis: nam ego hic ero. Terent. in Eunu. Pessulum ostio obdo. Idem Heaut. Anos fortibus obdit pessulum, ad Ianam redit. Vnde Oppellulata ianua. Id est pessulis firmata. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*; *ῥηχλὸς*. Ital. *Porte serrate, chiusa*. Hisp. *Las puertas cerradas con aldares*.]

Pessulata, fores. Dicitur pessulis clausis, munitisq. Et pessulata ianua, pessulis firmata. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*; *ῥηχλὸς*. Ital. *Porte serrate, chiusa*. Hisp. *Las puertas cerradas con aldares*.]

Pessum, aduerbiū. Significat modò tettersum, modò deorsum, quasi ad pedes, vel sub pedibus. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *A dietro in giù, sotto a i piedi*. Hisp. *De atrás, baxo a los pies*.] Vnde pessum premere, est pedibus calcare, siue sub pedibus premere. Plaut. in Mos. Illuc ego suis pro factis pessimis pessum premā. Plin. in Pers. lib. 14. Pessum iere vitæ pretia, omnisq. à maximo bono liberales dicitur artes in cōtrariū cecidere. Pessum iere dixit per translationem ad est actum est de iis, in nullo sunt pretio. Pessum eo, hoc est cedo, vel retrocedo. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*; *ῥηχλὸς*. Ital. *De atrás, baxo a los pies*.] Aliquando pessum iere, siue abire, est ire in fundū, siue in mare, aut alius rei liquore in se continens, ut dolij, alui, summis, maris, aut lacus. Plaut. in Aulul. Eodem modo seruum ratem esse amari hero quod censeo. Ve toleret, ne pessum abeat. Colum. lib. 12. cap. 6. Nam vbi dulcem casum demiseris in eam, si pessum ibit, scies esse adhuc crudam: si innatabit, maturam.

Pessundo, ar. Conculco, pedibus calco. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Conculcare calcare*.] adolo. Hisp. *Hollarlo fregar con los pies*. Terent. in Andr. Que si non alio providemur, me aut herum pessundabunt. Ouid. de Ponto, Non mihi quærent pessundate cuncta, petium. Cæsareum caput est, quod caput orbis erat. Plaut. Rud. Pessundidisti me blandimentis tuis. Item arceo, reptimo. Plaut. in Merc. Ita pessumas pessundedi, itam, inimicitiam, lachrymam, errorem, exitium.

Pestifer, & **Pestifer** aduerbium, vide in nomine **P E S T I S**.
Pestis, huius pestis, Morbus est contagiosus, ab aëris plerumq. infectione initium erit, qui nonam qua afficitur in omnium animantium perniciem offunditur, quam etiam ex aliis causis pestis nonnunquam gignitur. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Peste*. Hisp. *Pestilencia*.] Plaut. in Amph. Pestis te tenet. Pestis, in plurali. Plin. lib. 2. cap. 7. Morbisq. & multis etiam pestibus, &c. Per metaphoram pestis pro perniciē, exitio, vel calamitate accipitur. Linus 1. ab Vrbe, Ibant vnius familie viribus, Veni populo pestem minantibus. Cic. pro Sylla, Funesta Reip. pestis. Dicitur aliquando de homine qui alios corrumpit, & damna infert. Terent. in Adel. Leno sum, fateror, perniciēs communis adolescentium, periturus pestis.

Pestilencia, ar. Idem est quod pestis, in qua significatione frequenter hac vacat vult Plin. et in lib. 2. cap. 96. Locris, & Crotonē pestilentiam nunquam fuisse, nec vilo terræ motu laboratum, annotatum est. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Pestilencia*. Hisp. *Pestilencia*.] Idem lib. 7. cap. 40. Senes mihi sentire pestilentiam. Sape etiam pestilentiam accipitur pro aëris corruptione, aut loci insalubritate, aut celi inæmētia: cui opponitur salubritas, Cic. 1. de Divin. Vt hostiā immolaturā inspicere videret: quorū ex habitu atq. ex colore cū salubritatis, tum pestilentie signa percipere nonnunquam etiam que sit sterilitas agrorū, vel fertilitas futuri.
Pestilens, enris. Quod pestem afferre, cui opponitur salubres. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Pestilens*. Hisp. *Pestilencia*.] Cic. lib. 1. de Fato, Inter locorum naturas quantum interit, videmus alios esse salubres, alios pestilentes. Africus pestilens, Horat. 3. Carm. Ode 23. Venus horribilis atq. pestilens, Catullus Epig. 23.

Pestifer, adiectivum, ut Fulmen pestiferum, quod mortem, aut exitium ostendit, inquit Festus. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Pestifero*. Hisp. *Cosa que trae o tiene pestilencia*.] Plin. lib. 1. cap. 18. Taurorum sanguis pestifer potu exarmat. Pestiferum bellum dixit Cicero ad Sulp. lib. 4. id est perniciosum, mortem afferens.

Pestifer, aduer. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Pestifero*. Hisp. *Cosa que trae o tiene pestilencia*.] Plin. lib. 1. cap. 18. Taurorum sanguis pestifer potu exarmat. Pestiferum bellum dixit Cicero ad Sulp. lib. 4. id est perniciosum, mortem afferens.

Pestilens, enris. Quod pestem afferre, cui opponitur salubres. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Pestilens*. Hisp. *Pestilencia*.] Cic. lib. 1. de Fato, Inter locorum naturas quantum interit, videmus alios esse salubres, alios pestilentes. Africus pestilens, Horat. 3. Carm. Ode 23. Venus horribilis atq. pestilens, Catullus Epig. 23.

Pestifer, adiectivum, ut Fulmen pestiferum, quod mortem, aut exitium ostendit, inquit Festus. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Pestifero*. Hisp. *Cosa que trae o tiene pestilencia*.] Plin. lib. 1. cap. 18. Taurorum sanguis pestifer potu exarmat. Pestiferum bellum dixit Cicero ad Sulp. lib. 4. id est perniciosum, mortem afferens.

Pestifer, aduer. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Pestifero*. Hisp. *Cosa que trae o tiene pestilencia*.] Plin. lib. 1. cap. 18. Taurorum sanguis pestifer potu exarmat. Pestiferum bellum dixit Cicero ad Sulp. lib. 4. id est perniciosum, mortem afferens.

Petalites, ar. Dioscoridi lib. 4. cap. 109. herba est, pediculum habens cubito maiore, crassitudine pollicis: dicta à galici forma quam latum folium pediculo superpositum videtur referre, eo scē modo quo fungorum sespos pediculis videmus adhærere. Rustici in Gallia *pardanam maiorem* vocant.

Petalo, pen. cor. huius petalonis, Caro porcina, quam alij coxam, alij eam partem suis dicunt, que ab aliis incipit, & costas comprehendit, quibuldam veluti virgulis pinguis distincta. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petalo*. Hisp. *El pino, o pernil de cerdo*.] Martial. lib. 13. Musculus est, prope, & charos ne differ amicos: Nam mihi cum vetulo sit petalonibul.

Petalanculus, diminutivum. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petalanculus*. Hisp. *El pino, o pernil de cerdo*.] Martial. lib. 13. Musculus est, prope, & charos ne differ amicos: Nam mihi cum vetulo sit petalonibul.

Petalus, petali, pen. cor. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petalo*. Hisp. *El pino, o pernil de cerdo*.] Martial. lib. 13. Musculus est, prope, & charos ne differ amicos: Nam mihi cum vetulo sit petalonibul.

etiam ventilante aliquo cubabat: solis verò ne hyberni quidem patiens, domi quoq. non nisi petafatus sub dio spaciabatur. Pet translationem verò petafus dicitur quiddam in galici formam adificiis superpositum, extensum, & explicatum, in metra formam se contrahens. Plin. lib. 36. cap. 13. Supra id quadratum pyramides stant quinq. quatuor in angulis, & in medio vna: in imo latæ pedum septuagena quinum, alta centum quinquagena: ita fastigiatur, ut in summo, orbis æneus, & petafus vnus omnibus sit impositus, ex quo pendeant excepta catenis tintinnabula quæ vento agitata longè sonitus referant. Sunt qui petafatum interpretentur pro caleamenti genere, putantq. petafatum dici qui hoc caleamēto sit caleatus, adducētes locum Ciceronis ad Cassium, lib. 15. Epist. Sed petafati venient: comites ad portum expectare dicunt. Non inconuenienter tamen, etiam in hoc loco Petafatum intelligere possumus cum qui galero caput tesserit. Solent enim qui peregrē proficiscuntur, se galero aduersus æstus iniuriā munire.

Petaurum, ar. Genus iudi, & machina quedam lignea: quo quidem ludi genere homines per aëra rotarum pulsu iactabantur. Mart. lib. 11. Qyam tota transmissio toties impacta petauris. Dicit etiam potest petaurum supra quod homines agilitate corporum indigenes ludunt: vbi hinc circa quas se voluunt: funes supra quos etiam recipi ambulant: cui per quos se more piscium transmittunt: abulz & quibus in aëre pendent, vno brachio se sustinentes. Græci dicunt petaurum esse laqueum & aseres quibus domos regunt. Iulius Pollux existimat caueam esse in quam se cortis alites cubitum ituræ confert.

Petauristæ, ar. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petauristæ*. Hisp. *Los petauristas*.] teste Nonio, à veteribus dicebatur qui saltibus, vel scenis leuioribus mouerentur. Varro lib. 2. de Vita populi Rom. Nec mi nus aliquo in genere sunt iudi velites Galli, Germani petauristæ, qui & petauri dicuntur, à *petra*, volare. Festus, Petauristas Lucilius à petauris appellatus existimat: videtur quod ait, Sicuti mechanici quid aito exilire petauris. At Aclius Stilo, quod in aëre volent, quum ait, Petaurista proprie Græcè, idco quod *ῥηχλὸς ὑβὸς* *petra* *istis*.

Petisco, huc Petisco, Petisco, vide **P E T I S**.

Petigo, pen. prod. inis. Morbi genus qui & impetigo dicitur, quod vicina perat, sefe latè summa cito diffundens. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petisco*. Hisp. *El empiene*.] Occupat plerumque totum vultum, oculis exceptis. Lucil. lib. 30. referente Nonio, Illuicis, scabies oculis huc, deique petigo huc confendere.

P E T I T A, Plinio, *πετῖτα* Ptolemæo & Stephano, Magna Græciæ vrbs est non procul à Lacinio promontorio, à Philostrate condita. *ῥηχλὸς ὑβὸς*, id est à volando, quod ex volatu auium sumpto augurio, ibi futura vrbi locus sit delectus.

Petilius, Flos est autumnalis, circa vepres nascent, quinq. foliorum, calyculo verticilati, instar rosæ syluestris: ita dictus à Petilia magæ Græciæ vrbe, ut quidam existimant.

Petilus, pen. cor. adiect. Tenuis, exilis. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Tenuis*. Hisp. *Adelgado*.] Lucilius, insignis varis cruribus, & petilis, Nonius.

Petimina, Vlecia in humeris iumentorum, quod ima, id est profunda petant. Nominativus singularis est petimen. Lucilius apud Nonium, ut petimen naso, aut lumbos cruribus tangeret.

Petiolus, li. diminutivum est à pede. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petiol*. Hisp. *Pequeño pie*.] Afranius apud Nonium, Atq. adeo nolo nudo petiolo ambules. Petiolus etiam aliquando accipitur pro pediculo ex quo fructus pēdet. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Colu. lib. de Arb. cap. 13. Quum iam matura mala fuerint, antequam rumpantur, petiolis quibus pendunt intorquetur.

Peto, petis, petui, vel petij, petitum. Significat oro, siue obsecro. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petere*, *domandare*. Hisp. *Demandar, pedir*.] Valla, Petere dicimur, quò aliquid humiliter, & precibus petimus. Petere (inquit Varro) proprie est aliquid suppliciter, & precatio postulare. Habēt in hac significatione serē ablativum, personæ cum præpositione, vel ab. Cic. Philippo. li. 13. Epist. Quapropter à te etiam atq. etiam pro nostra summa coniunctione, pròq. tua in me perpetua, & maxima beneuolentia maiorem in modum peto aq. contendere, ut eius filios qui in tua potestate sunt, mihi potissimum condones. Idem 6. Verr. Ille petiit à rege, & cum pluribus verbis rogat. Præter Ablativum personæ admittit & accusativum rei: ut Petere auxilium, vel præsidium ab aliquo, apud Cicero nem pro Quintio. Vtq. præterea sunt huius verbi in oratione vsus. Dicimus enim, Petere auxilium, Petere opem, Petere colloquium, Petere consilium, Petere gratiam, Petere amicitiam, Petere oracula, Petere pacem, Petere præmium, Petere responsa, Petere veniam, Petere mutuum, quorum omnium testimonia in bonis auctoribus inuenti sunt facilia. Longitius aliquando datiuo pro ablatiuo cum præpositione. Virgil. 9. Aeneid. O genitrix quò fata vocas: aur quid petis istis? Vbi Seruius, Petitis istis, id est pro istis. Nam sic dicimus, Peto tibi, id est peto pro te. Petere aliquando commemorare est, inquit Nonius. Virg. li. 6. Aen. Quid causas petis ex alto: id est commemoras, vel potius repetis: ut per aphrethin simplex ponatur pro composito. Ponitur aliquando pro tenere. Virg. 3. Aen. Summissi petimus terram. Cic. ad Att. lib. 3. Et ille incertus vbi ego essem, foras alium cursum petiuit. Aliquando pro adipisci. Plin. lib. 12. cap. 14. Cæsari Caesar Augusti filius inde gloriam petiit, id est adeptus est. Petere fugam, est fugere. Petere salutē fuga, Est fugiendū vitam seruare. Aliquando inuidias tendere. Plautus Ciceroni, In quo casu hanc capio voluntatem, quod certe quo magis me petierit, tanto maiorem his frustrari dolore attulit. Aliquando violēter aggredi. Cic. pro Ligat. Quid enim Tubero tuus ille districtus in acie Pharsalica gladius? ablativus latus ille mucro petebat. Aliquando manere, expectare. Virg. lib. 9. Aen. Troianos hac monstra petunt. Aliquando cupere, appetere, desiderare, ut apud eundē li. 5. Georg. Pulchramq. petunt per vulnera mortē. Aliquando petere. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Ital. *Petere*. Hisp. *Pedir*.] Lul. lib. 22. Hispano punctum magis, quam casum assecto petere hostē. Aliquando inquirere. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Virgil. 9. Aeneid. Euandrum petimus. Aliquando eligere, vel capere. Idem 4. Georgic. Principio sedes aptibus, statimq. petenda. Aliquando proficiscor. [*ῥηχλὸς ὑβὸς*. Sueton. in Vesp. Et Cutilias, ac Reatina rura vbi æstiuare quorannis solebat, petiit. Aliquando influere: ut Campum petiit amnis. Aliquando verò constituitur cum ablatiuo instrumentum significante, & pro instrumenti diuersitate diuersa significat, siue in rem, siue in personam referatur.

Nam

PHE

Phasē Hebraicē, Latine transitus dicitur, quam vocem **LXX** conuociterunt **πᾶσι**. Vide **PASCHA**.

Phaselius. Vide PHASEOLYS.

Phaselus, li, pen. prod. *φάσελος* Straboni & Appiano nauigij genus fuit
milkam habens formam ex oneraria & longa triremi, quod tam velis
quam remis agi poterat. Catullus, Phaselus ille quem videtis hospites
Air fuisse nauis celeritimus, Nequillus natantistrabibus imperi. Ne-
quissime præterireshus palmulis. Ops foris velare, lineæ. 4. Georg.
Er cum pictis vehitur via rura phaselis. Sallust. lib. 3, Et foris in nauig-
ando cohors vna grandi phaselo vecta, à cæteris deerrauit. Nonius
Phaselum interpretatur nauigium Campanum. Bayfus eandem existi-
mat fuisse cum myoparone, aut certe ab illius figura non multum di-
trem. Nec defuerunt qui in Pamphylia primum inuentum suspicari sine,
& à Phaselde oppido nomen accepisse.

Phalgaion, *φελγαιον*, Herba est quæ alio nomine xiphion appel-
latur, hoc est gladiolus, nascens in locis humidis, quum primum exit,
gladii speciem præbens, radicem habens duorum cubitorum, nucis
auctiorem modo simbiaram. Reliquam descriptionem vide apud Plin.
lib. 25. cap. 12.

Phasianus, n. z. idem est apud Plin. lib. 10. cap. 48, Nonnulli etiam phasianas
callinas vocant.

¶ **N** A S T S I S V E L I D I S Q U A M Colchorum prægrandis fluvius, de quo Lucanus lib. 3, Colchorum qui rura facit ditissima Phasis, Plin. lib. 6. cap. 4. Navigator Phasis quamlibet magnis nauigiis x x x x i i i. m. p. pass. Inde minoribus longo spatio, pontibus centum viginti peruius. Ad hoc fluvio phasis nomen sumperunt, quod ibi maximus eorum sit putaretur: unde etiam ab Argonautis in Græciam aduecti putantur. ¶ Fuit item eisdem nomini oppidum, ad cuius huius ostium linum, cuius meminit Plin. lib. 6. cap. 4.

Phaenagrus, [*Phaenagrus Ital. Mosca, apparitione. Hisp. Atlagro, aparecemento.*] Latine apparitio, monstrum, visum dicitur. Est etiam nomen fabule apud Menandrum Græcum comicum. ¶ **Phaenaga** etiam fabula fabulæ cuiusdam Carulli, vt ex Iuvenale intelligere licet, Saty. 8. Consumptis opibus vocem Damaspæ locasti Suppario, clamoribus ægeres vt phaenaga Carulli.

¶ Hic etiam per prædictam fabulam, cum dicitur quod nonnulli
conducunt. Iustus Erymanthus, postea & Phephus appellata. Stephanus.
¶ Hic etiam vsq[ue] p[er] hunc, Pater fuit Alphesiboræ, qui Alcmæenam quum iu-
uentutis matrem occidisset, & ob eam rem furis agitaretur, purgavit,
siquæ Alphesiboram sibi matrimonium locauit. Vide fabulam latius
apud Quidam 9. Metam.

Phellandrium, grandifolium. Herba quæ in palustribus nascitur, folio apii, cuius semen propter calculos, & vesicæ incommoda bibitur. Quidam existimant eam esse quam officinæ *Filipendulam* vocant: alij eandem facientem palustri quædam *Dioscoridis* *laqueum* vocant.

... *et* ...

PHI

PHENONON, *φαινη*, Sibyllæ nomen, quæ prima Apollinis Delphici vates dicitur fuisse, & carmen heroicum inuenisse, vt ait Pausanias. *Srar. lib. 2. Syll. referret;* arcana pudicos Phemonon fontes. *¶ Est & Phæbas* cuiusdam nomen apud Lucanum lib. 5. Phemonon errare vagam, curisq; vacantem. *¶ Sunt qui Phæbi filiam dicant fuisse, Meminit eius Hesiodus in Theogonia.*

PHENEXVS, *Phenex*, Lacus Arcadiæ, cuius aqua nocturno tempore pernicioſa, interdum ſalutaris eſt. Quid. Metam. 1. 9. Eſt lacus Arcadiæ Pheneū dixit priores, Ambiguus ſpectatus auiſus: quas nocte zimeror: Nocte nocent potæ, ſine noxa luce bibuntur.

Phenion, Herba quæ & anemone dicitur, quasi herba ventisific enim vul-
gus appellatur, quod eius flos non nisi vento spirante aperitur. Vide Plin.
lib. 21. cap. 22.

Pherus, a, um. Quidam Epist. Oenones, Ipse repertor opis vacas pausse
Pheras Ferrus, &c.

PHILETUS, pen. prod. *φίλητος*, Philosophus, & poeta tragicus, ex Scyro insula, teste Strabone lib. 10. Floruit regnante Servio Tullio, apud

PHERENICUS, pen. prod. *Phenice*, Nomen mulieris, de qua Aelianus lib. 10. de varia hist. Duxit ad Olympicum certamen filium suum Pherenicum, scemina prohibentibus eam spectare qui praesidebant. Licet id tibi persuasit, quia patrem & fratres treis haberet Olympicos. Spectavit, & victorem filium reduxit.

capacius: ita dictū, quāsi πικρὸν καὶ ἀνίσχυρον, πικρὸν ἢ πᾶν ὄλιον πικρὸν
hoc est ab eo quod affatim ad bibendum suppediret. Solent autem phialae
ex satyro fieri: quod et ipsum non obscure inquit Iuuenalis Saty. 7, Visco
tenet phialas: tibi non committitur aurum.

Phidiacus, a. um, *phidiacus*. Propert. lib. 3, Phidiacus signis se Iuppiter ornat
eburno. Martial. lib. 6, Quisre Phidiaco formacum Iulia czlo. Au-
quis Palladiz non putet artis opus?

P H I L A P O S, *philos*. Herculis nepos ex Thelao filio, qui vixit cū fra-
tre Antipho contra fratres ex maris Carpatij insulis eriginta annibus Grecis
suppetias tulit aduersus Troianos. Autor Homerus in Catal. nauū. & E-
riem Philippus personæ Comice nomen, apud Terentium in Hecyra.
P H I L A P O S, *philos* Stephano, Vrbs Macedoniz, iuxta Peneum fluitans, à De-

PHILADELPHIA, φιλὰδελφία. Nomen ciuitatis in Myfia, regione Afie, frequentibus terræ moribus conuulsa, unde eius incolæ in agris magna ex parte decedunt. In hac fuit rex eorum Eccelesius in Apocrypho

defecerit, regionem exulisse. Dicta autem fuit hæc vrbs Philadelphia, ab Attalo Philadelpho conditore.

PHILADELPHIA, *φιλὰδελφία*. Ptolemæi regis Aegypti cognomen, qui bibliothecam fecit Alexandriam ferè quinquaginta millia librorum continentem. Idem libros Moysi curauit per *xx* interpretes ex Hebræo in Græcum sermonem vertit.

PHILADELPHIA, *φιλὰδελφία*. Insula aspera, & vndique prærupta, adiacens Aegypto, duobus in vnum coitibus amnis cincta, qui Nilo mutatur, & eius nomen ferunt. Sunt autem Philæ Scabroni lib. 17. infra Syenen, ad quas ipse se ex Syene pluvio per plana aliquando veltum scribit. Meminit & Lucanus lib. 10. Rufus multasidas reuocat piger aqueus vndas. Quæ dirimunt Arabum populis Aegyptia rura. Regni claustra Philæ.

PHILAE *φιλαι*. **PHILAE**, *φιλαι*. Dicitur quæ Siculo Peloro opposita, in media quodam modo Syrti cellure posita sunt. Dicitur & Philenis fratibus, qui in eo loco vini creduntur fuisse defossi. Nā quum inter Cyprenses & Carthagenenses de finibus incidisset controversia, placuit ut certo tempore duo vini ex vtraque ciuitate egredierentur: vbi-
cunq; sibi obui fierent, ibi ciuitatis vtriusque termini essent. Itaque Carthagine egressi Philæni, quum aliquot passuum millia in fines Cyprensiū processissent, indignati aduersarii se esse præcitos, optionem Philæni proposuerunt, mitterent ad suos fines retrocedere, an eo in loco vini defodi, illisque respondētib; se patrie salutē vitæ præferre. Cyprensiūbus, qui viribus superiores erant, viui eo in loco sunt defossi. Quo in loco Carthagenenses, ne eximia illorum in patriam pietas villa temporum iniuria obliteraretur, duas eis aras constituerunt. Vide Salustium in bello Iugurthino.

PHILAGORIS, *φιλὰγορ*. Medicus fuit insignis, Galeni cōtemporaneus. natione Epirota, Naumachij discipulus, cuius scripta recenset Suidas.

PHILAGORIS, *φιλὰγορ*. Sophista Cilix, auditor Lolliani, supra modum iracundus. Nam & dormitanti quandoque auditori pugnum in malam fertur impetisse, & infregisse colaphum. Huic Metellus nepos sepulchrum extruens, lapideum apposuit coctum. Id quum Cicero esset intutus, in eius leuitate iocatus. Hoc, inquit, sapientius à te factum, *πρὸς τὸν φιλὰγορ ὁ λυγρὸς ἰδιώτης*, volare magis te docuit, quàm dicere. Hæc Calvus Rhodiginus, Antiqu. lib. 2. cap. 7. & lib. 17. cap. 10.

PHILAMMON, *φιλὰμμων*. Filius fuit Apollinis ex Chione nymphe, clarissimus carmine & cithara. Ouid. lib. 15. Nascitur, & Phœbo (namq; est enixa gemellis) Carmine vocali claus citharāque Philammon. Fuit item Philammon Atheniensis, pugil fortissimus, qui omnes suæ ætatis pugilles superauit Suidas.

Philanthropus, pen. prod. *φιλάνθρωπος*. Lappæ genus, ita dictum quod vtilibus hominum adheret, eos amare videtur *φιλάνθρωπος* enim Græcis benignum sonat & hominis amantem. Vide Plinium lib. 24. ca. 19. Dioscoridi apparine dicitur, officinis *Rebulus*.

Philanthropia, *φιλάνθρωπία*. Ita, *Humanitas*. [H]umanitas, id est amor erga homines. Hanc se definit Sippippus, Philanthropia, est humanitas, & affectio amicitie, hominum conciliatrix, habitus hominibus beneficus, gratiarum redditio, gratitudo benefica. Huic opponitur *Misanthropia*.

Philautia, *φιλαντία*. Itali. *Amor di se stesso*. Hisp. *Amor de summo*. [A]mor sui ipsius. Cicero Atti lib. 13. Libri quidem ita exierunt, (nisi forte me fallit communis *φιλαντία*) ut in tali genere ne apud Græcos quidem simile quicquam.

Philargyria, *φιλὰργυρία*. Ital. *Avaritia, cupiditas d'argento*. Hisp. *Avaricia, codicia de argento*. Auiditas argenti, suæ avaritiæ trāsfectus. Nam quod nos argentum, Græci vocant *φύργιον*.

PHILEMON, *φιλέμων*. Syracusanus, nouus Comædij scriptor, qui Alexandri Magni tempore floruit. Huic Quinilianus secundum inter Comicos scriptores locum tribuit, Philemon, iniquus, prauis sui temporis iudiciis, Menandro expe prælati est: consensu tamen omnium meruit secundus credi.

PHILESTRUS, Cognomen Apollinis. Græci *φιλῆστρ* amabilem dicunt quod cognomen idcirco Apollini tribuitur, quia lumen eius exoritur, amabili veneratione oculorum consultatus.

PHILESTRUS, *φιλῆστρ*. Comicus fuit Atheniensis, Aristophanis Comici filius. Fabulam scripsit *enam* & viginti, quarum nonnullæ recensentur à Suida.

PHILESTRUS, *φιλῆστρ*. Poëta fuit elegiographus ex insula Co, qui Philippi & Alexandri Macedonum ætate floruit. Præceptor fuit Ptolemæi Philadelphij. Suis carminibus celebravit Bætidem puellam, quam adamauit. Fuisse fertur corpore adeo tenui, ut necesse fuerit ei plumbum adhibere, ne ventorij Batu taperetur. Politianus, nec Cōus adhuc non facit Philætas. Quamquam esse æger, & adest quamquam velligia lento Fulra grauat plumbo, &c.

Phileteria, suæ Phileteris, *φιλῆτερ*. Dioscoridi, Herba est, teste Plinio lib. 15. cap. 6. quam nonnulli pelemoniæ appellant, alij chiodynamam, radice crassa, exilibus ramis, quibus in summis corymbi deprecant nigro semine, cætero ruti similis.

PHILEVM, *φιλῆν*. Vulgò *Groninga* apud Ptolemæum Germaniæ Septentrionalis oppidum est. Ex longitudine & latitudine à Ptolemæo ascripta, conicimus aut idem esse cum Groninga Frisæ oppido, aut certe illi proximum.

PHILEVS, Mango quidam fuit equorum, à quo quum Themistocles equum dono postuisset, passusq; esset repulsum, minatus est se domum eius continuo ligneum equum facturum. Quæ ænigmata significabat se propinquorum aculationes & crimina in eum coniecturum. Plutarch. in Themist.

Philippi, seu philipi, *φιλίπποι*. Aurei quidam numi, à Philippo Macedone ita appellati, quorum apud Plautum frequens mentio est: ut in Pænulo. Hic sunt numerati aurei trecenti numi, qui vocantur Philippi. Hora. lib. 1. Epist. ad Augustum. Gratus Alexandro regi Magno fuit ille Cherinus, incultus qui versibus & malè natis Retulit acceptos regale numisma Philippis.

PHILIPPUS, *φίλιππος*. Ciuitas Thessaliæ, quæ Dathos antea dicebatur, quam Philippus Macedon rex iustaurauit, & à nomine suo Philippus nominauit. Virgilius 1. Geor. Romanas acies iterum videre Philippi.

¶ Sunt & Philippi in Thracia, inter Nesselum & Strymonem amnes, non procul ab Cefyma, quorum meminit Plinius lib. 4. cap. 17.

Philippensis, Philippense, Possessum, forum à Philippis Thessaliæ ciuitate: ut Philippenses ciues, *φιλίππωνες* & Philippense bellum, quod apud Philippos gestum est.

Philippicus, ea, cum, *φιλίππωνος*. Denominatiuum, à ciuitate Philippis: ut, Campi Philippi, ciuilibus cladibus nobilitati, in quibus primum Cæsar Pompeium, & postea Augustus Brutum & Cassium profugauit.

PHILIPPUS, *φίλιππος*. Comicus poëta: haud ignobilis, qui ætate iam prouecta quum in certamine Pœtarū præter spem vicisset, gaudio repētē mortuus est: quod & Diogenes Rhodio accidit. ¶ Fuit & alius eiusdem nominis, à celeritate pedum *φίλιππος* cognominatus, quod *xxii*. horarum spatio mille quingenta stadia pedibus confecerit, diei vnus & noctis spatio itinere ab Athenis Lacedæmonem vsq; peractō. Vtriusque autor Suidas.

PHILIPPO *φίλιππος*. Oppidum Macedonum, à Philippo Amyntæ filio conditum, patre Alexandri. Autor Stephanus. Plinius Philippopolin in Thracia constituit, lib. 4. cap. 11.

PHILIPPUS, *φίλιππος*. Amyntæ filius, & Alexandri Magni pater, Macedonū rex fuit, rei militaris peritissimus, rebūq; gestis clarissimus, Macedoniz regnum quod angustis antea finibus continebatur, adeo ampliauit, ut centū quinquaginta populi in Macedonum ditione numerarentur. Hic à Pausania quodam adolescente fuit interfecus: qui quum de stupro sibi per vim ab Attalo illato, apud regē questus esset, & pro rei indignitate vltionem postularē, seq̃ue etiam à rege irridere animaduerteret, itam in regem conuersit, & vltionem quam ab inimico non poterat, ab iniquo iudice sumpsit. ¶ Alius fuit hoc nomine Romanorum Imperator, qui primus ex Romanis imperatoribus Christianus fuisse perhibetur. ¶ Philippus, Demetrii filius, rex Macedoniæ, à T. Quint. Flaminiō victus. Is autore Luitio, quum videret Annibalem scilicet in Italia res gerentem, legatos ad eum de societate misit, qui in reditu à Marco Valer. Flacco præfecto clasīs intercepti cum licentis, missique ad Senatum, statim Leuius cōsecrta cum mittitur, qui regem agentem Apolloniz, incautum, semique sopitum nocte intercepta adortus. Ille in Macedoniam cum exercitu terrestri itinere fugit, incensis prius, ne hostis potiretur, suis nauibus. Vide Liuiū lib. 1. de bello Maced. ¶ Philippus, medicus Alexandri, teste Cæsar lib. 2. cuius etiam meminit Plutarchus in vita Alexandri. ¶ Philippus etiam Romanos viros claros legimus, inter quos L. Philippus orator, Crassi aduersarius: ut scribit Cicero lib. 3. de Oratore.

PHILISCUS, *φιλίσκος*. Comicus scriptor: fuit, cuius fabulæ enumerat à Suida. Fuit item Philiscus quidam Corycæus, Philotæ filius, poëta ex secundo ordine Tragicorum, & Dionysij sacerdos sub Ptolemæo Philadelpho. Scripsit fabulas duas & quadraginta. ¶ Philiscus præterea Aeginetæ, Diogenis Cynici, aut certe (ut alij malunt) Scipionis auditor, & præceptor Alexandri. Scripsit Dialogos quosdam, inter quos est *Codrus*. Ex Suida.

PHILISTION, *φιλίστιον*. Sardianus, suæ Prusis, poëta comicus, qui Socratis ætate floruit, nimio risu mortuus est. Suidas.

PHILISTVS, *φιλίστος*. Archonidæ filius, patria Naucratites, aut ut alij volunt. Syracusanus, Eueni Elegiographi discipulus. Scripta eius enumerat Suidas.

PHILIX, Nutrix fuit Domitiani principis, ut est autor Suetonius. Phillyria, & Phillyrides, Vide **PHILLYRIA**, & **PHILLYRIDES**.

PHILO, *φίλος*. Academicæ sectæ philosophus fuit insignis, Ciceronis in Philosophia præceptor, ut ipse testatur in libro de Claris Orat. Eodem (inquit) tempore, quum princeps Academicæ Philo cū Atheniensium optimatibus Mithridatico bello domo profugisset, Romanque venisset, amē totum tradidit, admirabili quodam ad philosophiam studio incitatus. ¶ Fuit etiam hoc nomine Iudæus Philosophus, Alexandriæ natus, discipulisque omnibus eruditus & in nostra, & Græcorum. Philosophia bene versatus: eloquentiæ autē Platonice tam diligens amulator, ut illud vulgò de eo iactaretur *ἡ φιλοσοφία ὡς φιλοσοφία*, hoc est, aut Plato Philonissat, aut Philo Platonissat. In diuinis autem legibus, & patriis institutis quantus fuerit, ex his quæ nobis librorum suorum tradidit monumentis palam est. Igitur temporibus Cæij quanta acciderint Iudæis mala, voluminibus absolutis, quibus & suam legationem pro Iudæis apud ipsum Imperatorem reulit. Sed & Iosephus huius legationis meminit lib. 18. Hunc Porphyrius quoq; lib. 4. magnis laudibus decorauit. ¶ Philo Herennius, Syblius patria, grammaticus, tempore Adriani, de cuius imperio scripsit præterea de ciuitatibus & vitis claris libros *xx* Suidas.

Philochares, *φιλώχης*. Herba quæ aliis marubium dicitur. Plinius libro 10. cap. 21.

PHILOCHORVS, *φιλώχορ*. Atheniensis, vir doctissimus & vates, tempore Euristhenis exinctus insidiis Antigoni Macedoniz regis ob amicitiæ suspitionē cum Ptolemæo rege. Scripsit Archidis libros *xv* 17, qui continēt res gestas Atheniensium, & reges & magistratus, vsque ad Antiochum cognominatum Deum, aliæque complura. Autor Suidas.

PHILOCTES, *φιλώκτες*. Atheniensis poëta Tragicus fuit, nō ita multo post Euripidem, Aeschylū ex force nepos, ab iracundia virio Bilis appellatus. Facie fuit in primis fœda, capiteq; in crassa forma acuminato. Scripsit fabulas centum. Reliquit solum nomine *Mosimum*, & ipsum poëtam Tragicum Hæc Suidas.

PHILOCRATES, *φιλώκρ*. Atheniensis quidam, quem Demosthenes in prodicionis suspicionem adducit. Extant ad hunc aliquot Aeschinis epistolæ. ¶ Fuit & alius eiusdem nominis, Struchius cognominatus, de quo vide Suidam.

PHILOCTES, *φίλιππος*. Pen. prod. *φιλώκτες*. Præantis filius & comes Herculis, cui idem moriens in Oeta monte maledixit necui corporis sui reliquias indicaret, & iurare eū adegit, deditque pro mouere phætram & sagittas Hydræ felle intinctas. Adueniente verò repore, cum Delphico otaculo moniti essent Græci, ad euertendam Troiam sagittas Hercules opus est, inuentus Philoctetes, & de Hercule interrogatus, negauit se primò aliquid de Hercule scire: tandem verò mortuum esse confessus est, & quum grauiter ad indicandum sepulchrum cogeretur, b b

ne iurandum violaret, ista pedis locum ostendit: quoniamque ad bellum Troianum deducitur, quia ipse solus Lénoris fugit: uti poterat, cuius sagitta casu in pedem, quo Hercules tumulum monstraverat, volvere pueri immadabilem affecit. Tandem quem vulnus sutor de Graecis fecti non posset, in Lénore relicto: effudit occiso Achille, Vlysses in Lemno regressus, ad Troiam illum reduxit, ut inquit Quidius lib. 3. Metam. Deuicta autem Troia, pudore, ne in patriam ager rediret, impeditus in Calabriam venit, ibique Periliam condidit. Virg. lib. 3. Aeneidi. Hic illa deus Meliboei. Parca Philocteta subnixia Perilia muro, &c. Tandem opera Machaonis medicis sanatus est, Propertio teste, qui inquit, Tazet Philocteta sanauit orra Machaon. Vide *PARANTIA DES.*

Philodesporus, *φιλodesπότης*, Nomen seruale, idem significans quod amantur domini.

Philogeus, *φιλῆς*, Qui libenter vitur dictionibus Graecis. Varro 3. de Re rust. cap. 10. Transi, inquit Arius, nunc in illud genus, quod nos philograci vocamus.

Philogynia, pen. prod. *φιλῆς γυναικας*, Amor mulierum; Cicero mulierostatem verit, 4. Tusc. Similitudineque ceteri morbi, ut glorie cupiditas, ut mulierostas, verita appellatur. tam, quae Graece *φιλῆς γυναικας* dicitur. &c.

Philologia, *φιλολογία*, Loquacitas, aut amor sermonis aut studij. Cic. Tironi. Non est enim locus ita seimctus a philologia, & quoridiana *οἰκονομικῆ*, &c. Idem Attico, lib. 2. Nō desicamus, ne & opera & oleum nostrae philologiae perierit, sed conferamus tranquillo animo.

Philologus, *φιλόλογος*, Studiosus, seu amator sermonis. Cic. ad Attic. lib. 3. Ergo illam *φιλόλογον* in qua homines, nobiles illi quidem, sed nullo modo philologi, nimis acutè loquuntur; ad Varronem transieramus, idem ad Quinctium. Prat. Nos enim ita philologi sumus, ut vel cum fabris habitare possimus.

Philosophus, *φιλόσοφος*, Pythagoricus quidam philosophus, cuius tres libros Plato, quum tenuis admodum esset pecunia, decem milibus denariis mercatus est. *Φύλακτος* a Dione Syracusano acceptat. Philolaus, *φίλαλος*, Corinthius, ille qui leges Thebanis dedit, &c. filia Baechadum satimones Diocles, qui Olympia viciis: ubi ille ruituram dederit, commotus ob amorem matris Alcinoe, Thebas ingressus, atque ibi ambo defuncti sunt. Habitant igitur ob huiusmodi causam apud Thebanos, legesque illis descripsit, & alia quaedam, praecipue de liberorum procreatione, quam illi *παιον* appellant. Aristo. 2. Polit.

Philomena, *φίλομένη*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philomela, *φίλομήλα*, Nomen puellae Pandionis Atheniensis regis filiae, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

perentem in liberos. Verum voces huiusmodi quae neque Latinis scriptoribus sunt videri, neque nostris litteris scribi consueverunt, rectius in Graecum Dictionarium reuocentur. Quare non immerito plerique id genus, (quod hic non pauca iudicio erant infecta) abiecerimus, & veluti nostras ex aliena familia, segregauimus: idque eodem iure quo Latinas & Graeco lexico excimeremus.

Philosophus, *φιλόσοφος*, Lempius philosophus, tempore Severi principis Romae claruit, cuius vxor: fuit ab epistolis. Scripsit Vitas philosopharum ad Scenorum, & de Vita Apollonii Tyanci libros octo, praeterea Historica. Philosophus, huius pater, Athenis docuit Neronis tempore scripsit panegyricas plures, & declamationes oratoribus valde probatas, compluraque alia quae ad sua commemorantur. Philosophus tertius, superioris filius, docuit Athenis: scripsit Paraphrasin eujm, Trojam, Paraphrasin Homericis elypei, Icomasque huius multi acceperat referunt. Suidas.

Philosophos, pen. prod. *φίλοσοφος*, Speculationi delitius. Cic. Trebatio lib. 7. Deinde quod in Britannia non nimis re philosophos praebuit, plane non reprehendo.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne. *Φύλακτος* quum a Tereo compressa fuisset, tandem filia, & sororis Progne.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

Philoxenus, *φίλοξενος*, Hospitalis: quo nomine dictus est poeta quidam lyricus, qui quum sub Dionysio tragico idam quandam castigandam commisisset, ducta linea: a capite ad caecum totum opus damnatumque propter in latomias coactus est, indeque Tarentum aufugit: Dionysioque se per litteras reuocet, nihil aliud quam monosyllabam & scripsit *εξηντα* respectum. Auctor Suidas.

qui deductus in Indiam pelago late diffunditur. A Græcis nuncupatur Gethatili qui Gangem interpretantur, alij Nilum.

P H L A, Insula est in Trionide Africa palude, de qua sic scribit Herodotus, lib. 4. Aijnt lasone posteaquam sub Pelio Argo exedificavit, impositis in ea cum aliis solennibus hostiis, tum vero tripode æreo, circumsisse Peloponnesum animo Delphos eundi: eumque quum teneret cursum circa Malsam, abreptum à vento Aquilone, & abductum in Africâ: & priusquam tellurem cerneret, in asperis paludis Trionidis astitisse, eique hæsitanti de grege apparuisse Trionem, ac iussisse sibi dari tripodem, quod diceret ostensum se illis exitum, atque incolentes remissum. Cætera vide apud Herodotum libro quem supra diximus.

P H L A N O N I T E S, *φαιωνίται* Stephano, Populi sunt Illyrici, à quibus nomen sinui est inditum, quem modò nautæ Quernarium appellat, alij Carnarium propter naufragia, procelloso sempe semper transitu. In recessu eius sena vrbs, cuius à ergo specus, sunt vnde vehemētes: nulla scē non hora venti perflant, eaque res infamem cum sinu reddidit. Dicitur Philonem ab oppido Philanone, vnde sinus omnis hic Philanonicus. *φαιωνικός*, Stephano vocatur, qui à Pola colonia Iaderam vsque diffunditur.

Phlebotomia, [*φλεβοτομία*, Italicè, *El salasso salasso*, Hispan. *El sangrar*, *Contadura de vena*.] Incisio venæ quæ fit ad sanguinem minuendum sedandi fevoris gratia. *φλεβία* enim dicunt Græci quas nos vena, & *φλεβία* incidere.

Phlebotomus, [*φλεβοτομος*, Ital. *Lancetta*, Hispan. *Lanceta para sangrar*.] Scalpellum quo vena secatur.

Phlegæthron, rhoncus, *φλεγέθρον*, Fluvius infernalis, flammis æstuantibus rapidus. *φλεγέθρον*, Virg. 6. Aenei. Quæ rapidus flammis ambit torrensibus amnis Tartarus Phlegæthron, torquentque sonantia saxa. Hinc Phlegæthronus, æum, penultima producta.

Phlegma, atis, [*φλέγμα*, Italicè & Hispanicè, *Phlegma*.] Humor est in corpore animalis frigidus & humidus, quæ Latine pituitam vocamus. Vnde & Phlegmatici dicuntur in quibus humor hic exteris præponderat.

Phlegmonæ, es, *φλέγμα*, Inflammatio alicuius partis profliscens ex in temperie primarum qualitarum cum affluxu materię calidæ & humidæ, hoc est sanguinis.

P H L E O N, *φλέων*, Vnus ex equis Solis, *φλέων*, quod est ardere, dicitur. Ovidius 1. Meta. Interea volucres Pyrois, & Eous, & Acthon Solis equi, quatuorq; Phlegon, hinc ibi auras Flammiferis implent.

Phlegonitis, huius phlegonitis, *φλέγονις*, Gemmæ genus quod flamma quadam intus ardere videtur. Plin. lib. 37. cap. 11.

P H L E O R A, vel Phlegres, es, *φλέγρα*, Vrbs est Macedoniz, teste Plinio lib. 4. ca. 10, & vallis circa hanc urbem in qua Gigantes olim cum cælestibus conflixere.

P H L E O R A S I, *φλέγρασι*, Capi duo fuerunt, alter in Græcia, à Phlegra Thessaliæ valle iuxta Pallenen, ubi gigantes cum diis confixi sunt adunant. Alter in Campania prope Cumas, in quo Hercules cum his prælium commisit. De quo Strabo libro 5. scribit, Fortunatus erat & campus nomine Phlegreus, in quo res à gigantibus gestas fabulæ diuulgant nullâ aliam ob causam (vt credi fas est) quàm quod terra ipsa suapte virtute præliorum concitatrix esset. Theagenes verò & Eudoxus qui ad historiam fidem pugnam hanc conantur reducere, Pallenen, (inquunt), quæ veteri nomine Phlegra vocabatur, homines tenuerunt, quibus immanitates & superbia morum, gigantibus cognomen peperit. In hos incunte prælium Hercules, fulmina de cælo missa sunt donec ipsi fugere coacti sunt, sicque ingenti victoria superati. Ex hac res rumor in vulgus ortus, vt gigantes mouerent bellum diis. Silus lib. 12. Tradit Hercules prostratus mole Gigantes Tellurem inieciâ quater, & spiramine anhelo Torteri lac. campos, quosque minantur Rumpere compagem impostam, expallere cælum. Id autem ideo fictum est, quoniam ea regio tota sulphure pleniâ caret. Hinc fit vt ventorum impulsu excitetur passim ignis: qui quum exitum de cavernis natura exspectat, dum lucatur assidue, terram tandem quatit & commouet, exuritque frequenter: vnde & nomen sortitur. *φλέω* enim Græcè exurere ardereque significat.

P H L E O R A E V S, *φλέωρος*, Vnus ex Centauris, Ixionis & Nubis filius, apud Ovidium 1. Meta. ror.

P H L E O V A S, *φλέωας*, Mattis filius, rex Lapitharum in Thessalia, pater Ixionis, & Coronidis nymphe: quam quum ab Apolline veritatem sensisset, consellum ira percitus, templum eius Delphis incendit. Quapropter Apollo iratus ipsum aggritis interfecit ad inferos detruxit, ubi hac poena afficitur, vt sub ingenti saxo ruinas minitante sedes semper illud casurum suspicetur, & timeat. *φλέω* item populi insulam insulam Thessaliæ, à Phlegra Ixionis patre cognominatam. Hi enim sacilegi essent, deosque & homines sperneret, ab irato Neptune immisso diluvio submersi sunt, quorum apud inferos meminit Virgilius lib. 6, fides, æternumque sedit.

Insulæ Thesæus, Phlegyasque miserimus omnes Admoneat, & magna testatur voce per umbras, Discede iustitiam moniti, & non temere dios.

Phleas, *φλέας*, Diofcoridi, Herba est caulē habēs aculeatam, & folium hispida, quam nonnulli scæben appellant. Aut Plinius lib. 10. cap. 15. Heremolus in Diofcoridem lib. 4. ca. 14. indicat phleom dictam *φλέας*, quod est fræcundum esse, quod in Orchomeno lacu copiosissime proveniat.

P H L I V S, vnus, *φλέω*, In medio Sicyonij, Argivijq; agri, ubi religiosissime colebantur Hæba, Autor Strabo lib. 8. Oppidi huius incolæ Philuntij, Philusij, & Philistij dicuntur: regique circumiecta, Philistia, antea Arthyræ dicta, teste eodem Strabone, loco iam citato.

Phlox, phlegos, *φλόξ*, Floris genus, solo placent colore, odoris prorsus expersita dictum, vt suspicor, à colore flammæ, quam Græci *φλόξ* appellant. Plin. lib. 21. cap. 10. Colore tantummodo placet Iouis flos, odor abesse: & ille qui Græcè *φλόξ* vocatur.

Phlyctæna, [*φλυκταῖνα*, Ital. *Grossella*, Hispan. *Hip. Postilla*.] Pusculæ sunt rectoris, pallide, liquidæ, aut nigre, aut alterius coloris à naturali rectoris, humorem in se continentes, quæ ubi rumpuntur, insiâ caro quadam exulcerata apparere. Gignuntur autem vel ex igni, vel ex frigore, vel ex medicamentis: vt tradit Celsus lib. 5. cap. 28. Dicitur Phlyctæna,

φλύξ, quod est bullire, siue bullas facere.

Phoca, ex, *φωκία*, Belua marina, corio & pilis tecta, per somnum mugiens. Vnde & vitulus marinus appellatur. Cane canum more, parique inter terrestrium animalium ritu. Virg. lib. 4. Georg. & inipe pascit sub gurgite phocas. Plin. lib. 9. cap. 7. Et vituli marini, quos vocant phocas, spitant, & dormiunt in terra.

P H O C A S, Phocærum, Insulæ sunt Crete adiacentes, vt ait Plinius libro quarto capite 13.

P H O C A S A, *φωκασία*, Vrbs Ioniz, Atheniensium colonia, teste Strabone lib. 14. vnde profecti sunt qui Massiliâ apud Gallos non procul à Rhodano condiderunt. Dicitur Phocæa, quod vituli marini magno numero apparuissent vrbe condentibus. Est etiam in Caria Phocæa, monti Mycaiz opposita. Ab hac Phocæenses, *φωκαῖες*: vt à Græcorum Phocide, Phocæses, *φωκῆς*. Ab vtraque Phocæicus, ea, cum vt Murex Phocæicus, Litus Phocæicum.

Phocæi, *φωκαῖες*, Ioniz populi, qui assidue Persarum bellis exagitati, communi consensu patriam reliquerunt, dirisq; execrationibus se decouerunt, liquando eodem redire conarentur. Varia deinde fortuna vsu, tandem in Galliam delati sunt, ubi Massiliam cõsiderunt. Horatius, Nulla sit hac potior sententia, Phocæorum Velut profugit exccrera ciuitas. Vide Erasmus in proverbio, Phocænum exccrato.

P H O C A S, *φωκῆς*, Romani eusludam Imperatoris, item celebris Grammatici nomen.

P H O C A S I A, *φωκασία*, Insula est in mari Aegæo, exaduerso Atticæ: cuius meminit Plinius lib. 4. cap. 12.

P H O C A T, *φωκάς*, Vrbs Boætiæ, ad sinum Oetæum: cuius meminit Ptolemaus lib. 3. cap. 15.

P H O C Y L O S, pen. cor. *φωκώλης*, Milesius philosophus fuit, contempnans Theognidis. Natus est quinquagesima nona Olympiade. Scripsit Heroicum carmen & Elegias, item Paræneticum carmen, ex libris Sibyllinis, vt voluit, decerptum. Vide Suidam.

P H O C Y O N, *φωκίων*, Cuius Atheniensis, tanta vitæ integritate, vt quum magnas sibi opes ex magistratibus, qui plurimi ei defecbantur, coradere porterit, pauperissimus tamen permanferit: vnde & *φωκίων* hoc est probi, siue frugi cognomen inuenit. Hic neque ridere, neque lachrymare ab illo vnquam est visus: & in concione quum quis dixisset, Certe abundus videtis à Phocioni Recte, inquit, coniectas. Cogito enim nupqua de his detrudere possim, aut omittere que apud Atheniensium populum dicere decreui. Hic quum legati Philippi Macedoniz regis ingentia munera offerrent, hortarenturque vt ea acciperet, admoneret neque simul, quauis ipse facilius careret, liberis tamen eius esse necessaria, quibus difficile foret in summa paupertate ad paternam gloriam peruenire. Si me, inquit, similes erunt, hic agellus alet illos, qui me ad hanc dignitatem perduxit: dissimiles, nolo meis impetibus illorum alij, auerique luxuriam.

P H O C Y S, *φωκῆς*, Exigua Græciæ regio, sinui Criffæo adiacēs, Delphico oraculo, & Helicone, Parnassoque montibus inclita.

Phocenses, huius incolæ dicuntur. *φωκῆς*, à quibus nonnulli putant profectos esse Massiliæ conditores, non (vt alij existimant) à Phocæensibus Ioniz populis. Cui etiam sententia non obscure subscribit Plinius lib. 3. cap. 4. ubi Massiliam Græcorum Phocænum coloniam appellat, ad discrimen (vt videtur) Asiaticorum. Idem innuit & Lucanus lib. 3. quum ait, Massiliæque suæ donatur libera Phocis.

P H O C Y S, *φωκῆς*, Filius fuit Araci, cuius meminit Ouid. lib. 7. Metam.

P H O C Y S A, Plin. lib. 4. cap. 12, insula vna ex Sporadibus.

P H O C A S, *φωκῆς*, Phœbi sacerdos: ita dicta, teste Servio, quod Phœbi numinis conceptio afflata fureret, & ageretur in bacchantis imaginem. Sidorius, Nec sic intorum violata Phœbador vitrix In Danais fulmen iccit.

P H O C A S, *φωκῆς*, Phœbi soror, hoc est Diana, siue Luna. Virgil. 4. Georg. -vento semper rubet aurea Phœbe. Ouid. 1. Metam. Quanto splendidior quàm cetera sydera fulget Lucifer, & quanto quàm Lucifer aurea Phœbe, Tanto virginibus præstantior omnibus Hære Ibat. Iaculatrix Phœbe, Ouid. Epist. 19. Innupta Phœbe, Ouid. 1. Metam. Nemoralis Phœbe. Stat. 1. Sylvarum.

Phœbus, *φωκῆς*, Apollo, Iouis & Latone filius, eodem parte cum Diana edicus (quæ & ipsa Phœbe vocitata est) diuinitatis & sapientie deus à Poëtis existimatus, & medicinæ rector. Dicitur Phœbus, quasi *φωκῆς* id est lux vitz. Virgil. 3. Aegloga. Et me Phœbus amat, Phœbo suæ semper apud me Munera sunt, &c.

Phœbeus, a. um. pen. prod. *φωκῆς*, Virg. 3. Aene. Argolici clypei, aut Phœbeæ lampadis instar.

P H O N I C E S, *φωνικῆς*, Populi Syriæ, Iudæis contermini, quorum præcipue vrbes fuerunt Tyrus & Sidon. Horum regio Phœnicæ, *φωνικία*, siue Phœnicia appellatur, à Phœnicæ quodā Nepruni & Libyes filio, vt Stephanus placet. Cui opinioni etiam accedit Silius lib. 1. quum inquit, Et qui lōga dedit terras cognomina Phœnix. Phœnicis ingenij acuminis plurimum valuerunt: quippe qui & literarum, & nauigandi artis primi inventores extitisse putantur. Rufus ex Dionysio,

Phœnicum regio est: huius rubro gurgite quondam Mutaret domum, primique per aquora vestri Lustrare salum, primi docuerunt carinis Ferre canis orbis commercia: sydera primi Seruauere poli. Lucanus item lib. 3. Phœnicis primi (famæ si creditur) ausi Mansuram rudibus vocem signare figuris.

Phœnicissa, *φωνικίσσα*, Mulier ex Phœnicæ Syriæ regione: cuius masculinū est Phœnix. Virgil. 1. Aeneid. Hunc Phœnicissam tenet Dido, blandisq; moratur Vocibus.

Phœnicæus, a. um. *φωνικῆς*, Genus coloris qui alio nomine spadix appellatur, quales in palmæ fructu apparet sole nō admodum infecto. Græci enim *φωνικῆς* dactylos appellant. Quidam voluerunt Phœnicæum colorem eundem esse cum purpureo, à Phœnicæis populis dictum existimantes, apud quos præstantissima olim purpurat tingebatur. Quorū opinionio quominus accedam, sciet Plinij autoritas, manifestè phœnicæum colorem à purpureo distinguentis, lib. 21. ca. 23, ubi sic habet, Aut enim phœnicæum habet diffundens, aut purpureum, aut laccum.

Phœnicea, *φαινική*. Dioscoridi, Herba est quam Latini hordeum murinum appellant, teste Plinio libro 22. capite ultimo. Quidam hodie sterilem auenam vocitant.

Phœnicobalanus, *φαινικοβάλανος*. Palmae Aegyptiae fructus, pro maturitate nigrescens, vespertinusque inebrians. Qui vero adhuc viridis ante maturitatem decerpitur, adiposus appellatur. Plin. lib. 13. cap. 21. Myrobalo similes in vnguentis, proximique usum habet palma in Aegypto, quae vocatur adiposus, viridis, odore mali cotonei, nullo intus ligno. Colligitur autem paulo antequam incipiat maturefcere. Quod reliquum, phœnicobalanus vocatur, & nigrescit, vespertinusque inebriat.

Phœnicus, *φαινικός*. Auis à caudæ rubedine ita dicta, quæ hyberno tempore Eritacus appellatur. Auctor Plinius lib. 10. cap. 29.

Phœnicopteris, *φαινικοπτερίς*. Auis à pennarum rubedine dicta. Græci enim rubrum *φαινικόν* appellant, & alam *πτερίδα*. Iuven. saty. 11. Et Scythiae volucres, & phœnicopteris ingens. Auis huius lingua in precipuis epularum deliciis erat olim apud Romanos. Plin. lib. 10. c. 48. Phœnicopteris linguam precipui saporis esse, Apicius docuit nepotum omnium altissimos gurgis. Mart. lib. 13. Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis. Nostra placet, quid si gartula lingua foret?

Phœnix, *φαινίξ*. Vna ex Vulcaniis insulis, apud Plin. lib. 3. c. 9. Phœnix, *φαινίξ*. Fœnix autem *φαινίξ* enel moudo. Auis esse dicitur in Oriente, à phœnice pennarum colore dicta, toto orbe celebratissima, in Arabia nascentis, aquilæ magnitudine, quæ annis sexcentis & sexaginta vivere dicitur. Plinius lib. 10. cap. 21. Aethiopes, atque Indi discolors maxime, & intrinsecabiles ferunt aues, & ante omnes nobilem Arabia phœnicem, haud scio an fabulosè vnum in toto orbe, nec magnopere visum. Aquilæ narratur magnitudine, auri fulgore circa colla, cetera purpureis, cerniculum roseis caudæ penolis distinguentibus, cristis faciem, caputque plumæ apice honestante. Primus atque diligentissimus togatorum de eo prodidit Manilius, Senator ille maximus, nobilis doctoris doctior nullo: neminem exiitisse qui viderit vespertinem: factum in Arabia soli esse vivere annos 600. & c. x. senectutem casta, turisque fuscis consuetudine nidu, replere odoribus, & super emori. Ex ossibus deinde à medullis eius nasci primò cœu vermiculum, inde fieri pullum, principisque iusta funeri prioris reddere, & totum deferre nidu prope Panchaia in Solis vrbem, & in ara ibi deponere. In hac significatio ne quidam volunt Phœnix esse dubij generis: melius tamen dixeris esse masculu. Nam formosissimo genere rarissimè legitur, idque nonnisi figuratè, respiciendo ad genus superioris auis. Est item Phœnix Theflia filius, in Alopeum iudicatus: cuius meminerunt Plinius lib. 4. ca. 8, & Strabo lib. 9. Phœnix præterea gentile nomen est, cum significat qui Phœnice maritima Syrtis regione ortu traxit: de quo vide paulo ante in dictione Phœnix. Arabi item illa nobilis quam Latini palmam appellant, Græci nomine Phœnix dicitur. Phœnix item nomen proprium fuit præceptoris Achillis, qui quum matris suæ hortatu cum patris concubina rem habuisset, Diris imperitus à patre, relicta Helle, in Theflia sese contulit ad Peleum regem, qui illi Dolopum procuratorem commisit, siliūque Achilleum in disciplinam tradidit: quem etiam ad bellum Troianum comitatus est: ut ipse narrat apud Homerum lib. 11. liad.

Phœnix, *φαινίξ*. Insula est vna Sporadum, quam Aratus propter asperitatem, fœtrem vocat. Stephanus nomen accepisse tradit à Pholegandro Minos filio.

Phœnix, *φαινίξ*. Mons Arcadiæ syluosus, oppidum habens eiusdem nominis, teste Plinio lib. 4. cap. 6. Lucan. lib. 7. Scilicet ipse petet Pholoen, petet ignibus Oetam.

Phœnix, *φαινίξ*. Fuit vnus ex Centauris, Ixionis ex Nube filius. Hic, teste Servio in 8. Aeneid. Herculeum suscepit hospitio quum ad expugnandos Centauros pergeret, dicitur Lucano, Hospes & Alcide magni, Phœnix, &c. Tandem in nuptiis Pirithoi, orto praelio inter Lapidas & Centauros occubuit, dicitur Virgilio lib. 2. Georg. Bæchus & ad culpam causas dedit, ille furens Centauros leto domuit, Rbecūque Pholūmque.

Phœnix, *φαινίξ*. Dicitur esse Græcia, qua significatur vocis, pronuntiationisque magister, & moderator. Quintil. lib. 11. Sed cura non eadem oratoribus quæ phœnais. Sueton. de Augusto. Pronuntiabat dulci, & proprio quodam oris sono, dabatque assidue phœnais operam. Is enim vocem intorquere, remittere, lenire, exasperare docebat: quod artis genus Græci etiam *φαινικία* appellant.

Phœnix, *φαινίξ*. Herba eadem quæ atrachylisita dicta ab eo quod sanguineum fundat succum. Auctor Plinius lib. 12. ca. 16.

Phœnix, *φαινίξ*. Triopæ filius, teste Servio, pater ilionei Troiani, vnus ex comitibus Aeneæ: qui quum in bello Troiano aduersante etiam Priamo sapienter in praelium descendisset, & multa egregia facinora edidisset, tandem à Menelao obtinuit. Huius imagine assumpta Somnus deus Palinurum decipit, ut placet Virgilio ad finem 5. Aeneid. puppique (inquit) Deus confidit in alta Phœbantis similes. Alius fuit Phœbas Argiuorum rex. Alius item pastor Polybij Corinthiorum regis.

Phœnix, *φαινίξ*. Vel Græco more Phorcys, aut etiā Phorcyn, cynos, *φαινίξ*, *φαινίξ*. Filius fuit Neptuni & Thoosæ nymphæ, rex Coricæ & Sardinia insularum: quem ab Atlante nauali praelio victum, vndaque obrutum postea socii superstites in marinum Deum conuersum dicere, eique diuinos honores exhibuere. Virgil. 5. Aeneid. Tritonisque citi, Phœricque exercitus omnis, &c. Hic pater fuit Medusæ, quæ ob id nomine patronymico Phœreynis dicitur. Onid. 5. Metam. in partem Phœreynida transiit illam. Hinc etiam deducitur aliud patronymicum fœm. Phorcys, ydos. Proper. lib. 3. Sed & quæ Persea Phorcysdos ora manu.

Phœnix, *φαινίξ*. Crotobata, dux rei militaris peritissimus, qui Lacedæmonios duobus naualibus præliis superauit. Huius meminit Theopompus in Philippicis. Phœnix item dux Archenisium in bello Peloponnesiaco, qui Peloponnesios duobus maximis præliis afflixit, ut scribit Thucydides libro 2. Phœnix, Peripateticæ sectæ philosophus fuit: qui quum apud Anabazem iam Carthagine expulsum, & in Asia exularet, aliquot horas de officio Imperatoris, de quo omni re militari copiosissime differuisset, interrogatus Annibal quid de eo sentiret, respondit, Multos se delictos senes vidisse, sed qui magis quam Phœnix

deliraret, vidisse neminem. Neque mehercule iniurias quid enim aut arrogantiæ aut loquacius fieri poterat, quam Annibali, qui tot annos de Imperio cum populo Romano omnium gerium victore certasset, Græcum hominem, qui nunquam hostem, nunquam castra vidisset, nullam denique minorem partem publici muneris attigisset, præcepta de re militari daret? De hoc vide Ciceronem 2. de Oratore.

Phœnix, *φαινίξ*. Syracusanus comicus, Epicharmi cōtemporaneus, Geloni tyranno familiaris, & filiorum ipsius alkot. Docuit fabulas septem quas commemorat Athenæus.

Phœnix, *φαινίξ*. Per tres syllabas, Filius fuit Inachi filij, & Argiuorum rex, qui initio dispersos populos in vrbem cœgit, quæ appellatur laus Argos Phoronicon.

Phoronicus, *φωρονικός*. Patronymicum sœminum, quod Poëtæ vrsupar pro Iude Inachi filia, & Phoronei sorore. Quid. 1. Metamor. Nec superum rector mala tanta Phoronicos vitra Ferre potest.

Phoroneus, *φωρονεύς*, um, per quatuor syllabas. Strab. 2. Syliarum, Ili Phoroneis quondam stabulata sub antris.

Phosphorus, *φωσφορός*. Stella matutina, quam Latini verbum ex vrbis reddentes, Luciferum appellant. Martia. lib. 8. Phosphore reddere diem, quid gaudia nostra moraris?

Phœnix, *φαινίξ*. Insignis statuarij nomen, qui Olympiade 111. floruit, teste Plinio lib. 34. cap. 8.

Phœnix, *φαινίξ*. Rex Indorum, ad quem Apollonius Tyaneus peruenit, quæ quum de victus ratione interrogaret, respondit, Tantum vini bibo, quantum Soli sacrifico: quæ autem venando acquiror, pascuntur alij: mihi sat fuerit ipsa exercitatio. Cibis mihi olera & palmatum fructus multa mihi quæque arboribus nascencia, quas manus hæ plantauerunt. Philostratus in vita Apollonii.

Phœnix, *φαινίξ*. Eloquentia corpus, inquit Quintilianus lib. 10. cap. 1. & dicendi modus. Dicta *φαινίξ* quod est fari, & differere. Macer (inquit Quintilianus loco iam citato) & Lucretius legendi quid, sed non vti faciant phœnix.

Phœnix, *φαινίξ*. A Græcis vocatur quæ nos dicimus præcordia, hoc est seipsum transuersum, quod & diaphragma ab illis appellatur: siue quod mentem (quam etiam *φαινίξ* nomine illi intelligunt) in partibus residere nonnulli ex veteribus existimant, siue quod diaphragmate inflammato, necesse sit & mente impediri, subiecte nimirum eo morbi genere quem paraphrenitidem appellant medici.

Phœnix, *φαινίξ*. Italice & Hispanice, frenesia. Morbus lædens mentem, & ad insaniam furorēque perducens: unde & nomen accepit. Nam mentem Græci *φαινίξ* appellant. Fir autem ex inflammatione membratularum quas meningas vocant, idque vel à pallida bile, eaque leuior est: vel à flaua, eaque est vehementior: vel ab eadem valde adusta, quæ est omnium deterrima, ut docet Galenus lib. 3. de Locis affectis. Phœnisis alio nomine appellatur. pen. prod. Iuven. saty. 14. Quum furor haud dubius, quæ sit manifeste phœnisis. Mart. lib. 4. Declamas in fœbre Mathon: hanc esse phœnisis si nescis, nō es sanus, amice Mathon. Serenus mediæ huius dictionis syllabam corripuit, quæ in hoc non imitabimur. Phœnecicus appellatur qui hunc morbum patitur. Plin. lib. 20. cap. 12. Sed & phœnecis auxiliari cum lacte molieris.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Phœnix, *φαινίξ*. Vrbis Peloponnesi triginta nō amplius stadiis ab Olympiæ distans: alio nomine Phæstus appellata.

Por Plinius libro nono, capite vigesimo sexto.
 H Y C V 3, canis, *φύλαξ*. Libyæ Cytenacæ promontoriū, quam lēgissimē
 in mare cyprensem, exarsoire Tanari Laconia, vt scribit Strabo lib. 17.
 H Y C V 5 2 3, *φύλαξ*, Insula Libyæ adiacens, ita dicta ab algæ copia,
 quæ *φύλαξ* à Grecis appellatur Autor Stephanus.
 Phygethlon, *φύλαξ*, Eli, vt inquit Corn. Celsus lib. 4. ca. 28, rumor nō
 altus, latus, durus, in quo quiddam pulsus simile est, cū dolore, dultione
 quæque vehementi, maiorē quā pro magnitudine tumoris in-
 terdum etiam cum febrili, tardē maturēscens, neque magnopere in-
 pus se conuerti nō. Latini panum vocant.
 Phylaca, pen. cor. *φύλαξ*, Locus custodiæ, hoc est carcer. Phlurus in Capt.
 siliue est abductus rectā in phylacam vt dignus est. A verbo Græco.
φύλαξ, custodio.
 Phylacista, *φύλαξις*, Carceris custos, vel licitor, cuius officium est no-
 tentes comprehendere, & in carcerem abducere. Idē *φύλαξις*, quod
 est ab carcerem trahere. Plautus in Aulul. Trecenti constant phyla-
 cisti in atrijs.
 H Y C A 2, *φύλαξ*, Oppidum est Phthiotidis regionis Thessaliæ, cuius
 meminit & Homerus in Catalogo, *ὅϊδ' ἔφη Φυλάκην, ἧναι Πύρρῳ ἐ-
 γκράει*. In hoc Proteuslaus regnauit, vnde ipse Phylacides cognomina-
 tus est, & Laodamia eiusdē vni Phylareia. Ouid. lib. 3. de Arte, Phyla-
 cides aberat, Laodamia reus. Vbi Poeta primam produxit, contra pri-
 mitiu naturam. Idem de Ponto, Vt viuat fama conuix Phylareia,
 cuius, &c.
 Phylacterium, *φύλακτεριον*, Græca dictio est, dñi *φύλακτεριον*, hoc est à cu-
 stodiendo, asseruando, sue tuendo deducta significatque modō antido-
 tum quos nō aduerfus venena tuemus, & primum in modō locū cu-
 stodiæ destinatum. Hoc etiā nomine dicebātur Pharixorum tabula,
 sue membrana, Decalogi præcepta inscripta habentes: quas illi & fronti
 & brachijs affigebant, vt eorum oculis nunquam non obuerterentur.
 Quæ de re sic scribit Erasmus in Marthum, Pharisi quō viderentur
 admodum obseruantes legis, scribebant. Decalogum in membranis,
 seu duobus voluminibus, quorum alterum fronti coronæ vice circum-
 ponebant, alterū brachio, vt sue quō manū porrigerent, essent in con-
 spectu: sue caput mouissent, ab oculis essent. Hūc morem, testatur Hie-
 ronymus ad suam vsque ætatem durasse apud Iudæos, Persas, ac Baby-
 lonios, ætē; eos qui id facerent, apud illos habitos ceu religiosos, quasi
 sic præstare id quod Deus iubet per Moysen, seruari præcepta sua. Ha-
 bñus Erasmus.
 Phylarchus, *φύλαρχος*, Ordinis sue dignitatis nomen in equestri mili-
 tia. Erat enim equitatus diuisus in classes quas illi *φύλας* ap-
 pellabant: quibus qui præerat, Phylarchi appellabātur. Omnes autē vni
 præerat Hipparcho, hoc est equitatus totius præfectio: quem Latini lub
 Dictatore magistru equitum appellabāt. Fuit item hoc propriū nomē
 Historici cuiusdam Atheniensis, sue Sicyonijs, aut vt alij malunt, Nau-
 craticæ, quī Pyrrhi Epitortæ bellum aduersus Peloponnesios libris
 H Y C 1 1 1 conscripserunt alia complura, quæ recentiorē à Suida.
 H Y C 1 5 5, *φύλας*, Louis filius, & pater Megesius viri fortissimi, qui in bel-
 lo Troiano præfuit Dulichijs, Echinadumque insularum incolis. Vide
 Homerum in Catalogo nauium.
 Phyllanthus, *φύλλον*, Herba est ex genere aculeatarum, sed mitioribus
 aculeis, ab radice tantum foliata. Sic eam nominat Plin lib. 11. cap. 16.
 Phyllanthion, *φύλλον*, cognomē dytico, Herba est Democrito, pur-
 puram tingentibus villis. Vide Hermolaum in Coroll.
 Phyllira, Vide P H I L Y R A.
 H Y C 2 5, Nomen Lygurgi Thracum regis filij, quæ Demophoonta
 Thephi filium ex Troiano bello redeunte hospitiū, lectūque exceptit,
 acceptæ prius ab eo fide, vt domi cōpositis rebus illam vixorem duceret.
 Profectus itaque Demophoon, quum vira fatuū tempus variis disti-
 cius negotijs in patria detineretur, Phyllis & amoris impatiētiæ, & do-
 loris impulsu, quod se sperare esse crederet, laqueo vitā finiuit, & con-
 uersa est in arborē amygdali sine folijs. Postea reuersus Demophoon,
 cognita re, eius amplexus est truncum: quī velut sponsi sentiret aduen-
 tum, folia emisit. Vnde etiam Phylla sunt dicta à Phyllide, quæ an-
 tē petala dicebantur. Et & Phyllis, *φύλλισ*, amnis Bithyniæ, teste Stephano
 in quo Phyllis *φύλλον*, Phyllienfesse, *φύλλισ* dicuntur.
 Phyllitis, *φύλλισ*, Herba est folijs lappathi, longioribus tamen adaltri-
 busq, modō lenis, modō sepius, incertis leuis, aëra fore quosdam
 quasi vermiculos appendentes referentibus. Dioscorides à quibusdam
 Lappathon agrion, hoc est rumicem agrestem vocari tradit.
 Phyllon, *φύλλον*, Spina est sine caule, sine flore, sine echino, folijs longis,
 aculeatis, & lactuca similibus. Alijs nominibus Polygonazon appella-
 tur, & Leucacantha. Vide Plinium lib. 11. cap. 16.
 H Y C 1 5 5, *φύλλον*, siue Phyllus, vnus, *φύλλισ* Stephano, oppidū The-
 salia in tractu Phthiotidis: à quo Apollo Phyllus cognominatus est.
 Autor Strabo lib. 9.
 Phymata, *φύμας*, Phlegmones, hoc est inflammationes lazorum partium,
 teste Galeno lib. 2. Methodi.
 Phylura, *φύλας*, Vide P H I L Y R A.
 Phyla, *φύλα*, Pilcis quidam ex genere testaceorum, Nilo fluuio peculiaris,
 teste Strabone lib. vltimo.
 H Y C V 3 5 1, *φύλας*, *φύλας*, Carix oppidum eregione Rhodj insule: cuius
 meminit Strabo lib. 14. Stephanus aliam eiusdem nominis urbem
 collocat in Locride, quam dictam vult à Phylco Aetoli filio, nepote
 Amphiclonis, pronepote Deucalonis.
 Phyleter, pen. prod. teris, *φύλη*, Bellua marina admirabili magnitudine,
 quæ aquam faucibus haustū tāta copia in altum efflat, vt veluti den-
 sissimus quidam imber decidens, conspiciū circumquaque eripiat. Vnde
 & phyleter dictus est, *πύλας* *πύλας* *πύλας* *πύλας* hoc est ab euomēdis,
 aut efflandis fluctibus. Quare etiam Rufus ex Arato, anhelos phylete-
 ras proprio epitheto appellauit. Plin lib. 9. cap. 4, Maximum animal in
 Indico Oceano pisces & balæna est in Gallico Oceano phyleter, in-
 gentis columnæ modo se attollens, altiorūque natium velis diluuium
 eructans. Hæ bellux Neachi classī in Atabicum sinum nauiganti, ma-
 ximum terrorem iniecerunt, quod tātos exspiraret nimbos, vt quæ pos-
 sit ante pedes effluere, videri uol possent, donec à nauigationibus ducibus

Pilarij, *φάλαγγες*. Dicuntur prestigatores qui leui agitatione pilulas, seu paruas pilas videntur emittere, aut in eas incutere, quum secus faciat. Quynell. lib. 10. ca. 7. Quod constans miracula illa in scenis pilatorum, ac ventilatorum, ut ea quae emiserint, vitro venire in manus credas, & quae iubentur, decurrere.

Pilatus, vide *πῆλῶς*. A pilis pro columna. Significat per pilas. *πῆλῶς*. Vitruvius, Pilatus struuntur aedificia.

Pilatus, vide *πῆλῶς*.

Pilatus, vide *πῆλῶς*.

Pileatus, vide *πῆλῶς*. Pileatus, *πῆλῶς*. Seneca lib. 8. epist. ad Lucillum, ubi notatur balnearum luxuria, intelligendus est is qui pilas, hoc est pharras, aut glomos pice illitos in ignem balnearum, siue vaporarij coniceret, sicuti forte testingeretur. Quod manifestat Papinius, Sylvarum primo, in balneo Etrusci, Quid nunc strata solo referam tabulata, crepantibus Aedibus, & tenuem voluere hypocausta vaporem? Meminit huiusmodi pilorum Vitruvius lib. 5. cap. 10. Suspensur, ait, caldarium ita sunt faciendae, ut primum scilicet pedibus tegulis solum stratur inclinat ad hypocaustum, ut pilas quum immittatur, non possit in eis relictis, sed cunctis decedat ad praefurnium: ipsa per se ita flamma facilius peragabitur sub suspensione.

Pileatus, *πῆλῶς*. Vehiculi genus quo matronae ferebantur. *πῆλῶς*. Itali. *Carra*. Hisp. *Carro*.] Horat. lib. 2. Epist. E seda festinant, pilenta, peccata, naues. Ex quo Horatii loco patet non omnino idem esse cum peto sito, ut nonnulli putauerunt, sed tamen fortassis illi non dissimile. Est enim pileum Hispanorum inuentum, petorum autem Gallorum. Varro de lingua Latina in consuetudinem sua aetate primum venisse scribit. Eiusque eius formae quae nostris temporis principu Italici mulieres vestiant, ita libratu ut confidens in puluim, in aere suspensae agitari videretur. Virg. Aeneid. ca. 6. ducunt sacra per urbem. Pileum matres in molibus id est pensilibus, ut interpretatur Servius. Liu. 5. ab Urbe, Honoris ob eam munificentiam ferunt matronis habitum: ut pileo ad facia, ludique, Carpentis festo, profectoque venerunt.

Pileus, *πῆλῶς*. Tegmen capitis: quod & pileum dicitur. *πῆλῶς*. Itali. *Capella*. *Capella*. Hisp. *Capello*.] Plaut. in Amph. Ve ego hodie raso capite, caluascipium sumit. Versus Saty. 5. Hanc nobis pilea donant. Quoniam quandoque pileus pro libertate: unde legitur apud historicos, ad pileum seruos fuisse vocatos: quod significat ad libertatem, cuius insignie est pileus. Liu. 1. 4. bgl. Pun. Postero die serui ad pileum vocati & carcere vinclis emissi. Suetonius in Tyb. Scruisque ad pileum fustula vocatis, in Siciliam profugit. Accipiebant enim serui pileum raso capite quum manumitterentur.

Pileolus, & Pileolum, *πῆλῶς*. cum aetate in antepenuitima. *πῆλῶς*. Itali. *Capella*.] Epist. Ve cum pileolo solas conuata tribulis. Ouid. 1. de Arte, nec turpe putaris Pileolum nitidis imposuisse comis.

Pileatus, *πῆλῶς*. Qui pileo reclus est. *πῆλῶς*. Liu. 4. belli Pun. Pileati aut lana velatis capitis volones epulati sunt. Unde serui pileati, qui pileo imposito vendebantur. Gell. lib. 7. ca. 4. Pileatus seruos vocant ire solitos, quorum nomine venditor nihil praestaret, Caelius Sab. Iurisperitus scriptum reliquit.

Pileatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilum, *πῆλῶς*. Priore productum, Telum Romanum, a petimendo dictum, quasi periculum, ut inquit Varro. *πῆλῶς*. Huius hastile, teste Vegetio, erat pedum quinque & semissis, & feruit trigonali figura nouem vinctur. Erant autem pila (Varrone auctor) tela Romanorum, sicut gesta Gallorum, & strigae Macedonum. Lucanus lib. 1. pila minantia pilis. Idem lib. 3. Pila sed in medijs venere tremenda pectus. Virg. 1. Geor. Scilicet & septus venter, qui sinibus illis Agricola incutit testa molitus aratro, Exesa inueniet scabra rubigine pila. Horat. 1. Serm. Saty. 1. neque enim quis horrentia pila Agmina, nec fractos pereuntis culpe Gallus, Aut labentis equo describer vulnere Parthi. Plaut. in Cursu. Quia ex te hodie faciam pilum exasperatum. Hinc primipilus, *πῆλῶς*. & praepilatus haste, hoc est praeferrato, de quibus infra. Praeterea pila, a pensilendone iuxta Seruium, a Pilumno, instrumentum quo quippiam in moratorio teritur, *πῆλῶς*. Plin. lib. 18. cap. 10. Quippe & Hetruria spicam facis tolli pensile pilo praeferrato, fistula serrata, & stella intus deotulata, ut nisi intencu pilanti, concidatur grana, feritque frangatur. Primum pilum vocabatur prima centuria in exercitu apud Romanos: quod ea signa grauis armatura constituta esset, in qua inter cetera armorum genera hastile erat pedum quinque & semissis. quod pilum nominabant. Caesar lib. 5. bel. Gal. Tu T. Baluentio qui superiore anno primum pilum duxerat, viro forti, & magnae autoritatis, virumque femur tragula traiecit. Reliqua vide in dictione *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilatus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

nur, constar ferè in his sanam durior, in illis capillum gigni tenerior. Pili longiores, prout in colla, atque artus videntur, sub dicuntur: ipsi vero crassiores, rigidi, quales habent fues, vocantur. Seneca. Pili non facio, Nec pilo quidem melior: de se nullius momenti. Cic. ad Qu. Frat. lib. 1. Nihil est quod vereat: ego enim ne pilo quidem minus me amabo. Catul. epigr. 17. Ludere hanc finit, nec pili facie vni.

Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilo, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*. Pilosus, *πῆλῶς*. Vide *πῆλῶς*.

Pictus, a, um, quod aliquando est participium, [πικτός, πικτήεις]. Ital. *Dipinto*. Hisp. *Pinado*. Plaut. in Mench. Tabulam pictam in pariete. Aliquando nomen idem significans quod ornatus. Cic. de Clar. Orat. Quo nihil potest esse pictius.

Pictura, a, um, pingendi. [πικτήεις]. Ital. *Dipintura*. Hisp. *Pintura*, a, um, pingendi. Plin. lib. 35. cap. 9. Quinimo certamen picturae, etiam florente ea institutum est Corinthi. Quidam et picturae tabulae vel aliae res. Plin. lib. 35. cap. 9. Verr. Nego ullam picturam neque in tabulis, neque textilibus fuisse quin quaxerit, inperierit, & quod placitum sit, abstulerit. Idem in Orat. In picturis alios horrida, inculca, abdita, & opaca contra alios nitida, laeta, collustrata delectant. Idem in Tuscul. Homerum tradunt extum fuisse eius picturam non possumus videmus. Idem 2. Academic. Oculi pictura tenentur, aures cantibus. In pictura olim florere Zeuxis, Parrhasius, Apelles, alique nonnulli, quorum nomina & opera exsequitur Plinius Nauc. Histor. lib. 35.

Picturatus, Varis pictura exornatus. Opus picturatum metallis, Claudia. in 7. Paneg.

Pictor, Qui quid pingit. [πικτήεις]. Ital. *Dipintore*. Hisp. *Pintor*. Horat. de Arte, pictoribus acque Poetis. Quidlibet audendi semper fuit equa potestas. Cic. 4. Acad. Multa vident pictores in vmbis, & in eminentia quae nos non videmus. Idem 2. de Leg. Dignissima autem dona habeat & forma ab uno pictore vno absolute die.

Pinguis, & hoc pinguis, Contrarium macro. [πικτός, λιπαρός]. Ital. *Grasso*. Hisp. *Grasso*. Plin. lib. 10. cap. 10. Femina quidem non omnes ad saginam eligunt, nec nisi in ceruice pingui cute. Virg. 1. Georg. Tunc agni pingues, & tunc mollissima vna. Aliquando ponitur pro foridum. Virg. 4. Georg. Et pingues hortos. Idem 3. Aeg. Hou heu, quam pingui macer est mihi taurus in aruo. Aliquando pro impedito & inepto. Cic. lib. 4. Acad. Quod ipse Antiocho pingue videtur, & sibi ipsi contrarium. Pingue, substantiuum, neutri generis, proprie dicitur quod inter carnem & cutem est, succo liquidum. [πικτός, πικτήεις]. differtque ab adipi, quod hic muscolorum extremitati membranisque adheret, & singulatus durus evadit & fragilis. Qua de re vide plura apud Plin. lib. 11. cap. 37. & supra in dictione a p p r. Virg. 3. Georg. & omnes impendunt curas densis distendere pingui. Pingui Minerua aliquid faceret: hoc est effrae, & impolit. Colum. in Praef. totius operis, Potest enim nec subtilissima, nec pingui quod aiant Minerua res agrestis administrari. Hinc componitur Prepinguis, ut ipse x. Colum. lib. 4. Ideoque non est vniuersa praepinguis, nisi prepinguis. A Pinguis fit Impinguis, quas, [πικτός, πικτήεις].

Pinguis, aduerbium, [πικτός, πικτήεις]. Ital. *Grassamente*. Hisp. *Grassamente*. Colo. lib. 2. cap. 1. Proximum deinde huic pinguis densum.

Pinguedo, inis, & Pinguedo, inis, licet Seruius Grammaticus Latina esse pinguedinis in Seruim. [πικτός, πικτήεις]. Ital. *Grassatura*. Hisp. *Grassatura*. Plinius. Omni pinguedine detraha, in olla eare decoquitur. Idem lib. 23. cap. 8. Noces uellunt capitis dolorem faciunt, inflationem Romachi, & pinguedini corporis conferunt plus quam sit verisimile. Varro 3. de Re rust. cap. 9. de gallinis loquens, Et lux pinguedini inimica. Colum. lib. 2. cap. 15. Et res admonet nos, inesse tali materiei naturalis pinguedinem & succum. Quint. lib. 1. cap. 11. Quazundam enim vel exilitate, vel pinguedine nimia laboramus. Quid autem sit pinguedo, siue pinguitudo, siue etiam pingue neutri generis, & quomodo differant ab adipi & succo, ex Plinii sententia abunde docuimus in dictione a d e f s.

Pinguiarius, ri, Qui pingua amat. [πικτήεις, πικτήεις]. Ital. *chi ama le cose grasse*. Hisp. *Amador de cosas grassas*. Mart. lib. 11. Carnarius sum, pinguiarius non sum. hoc est carnosam, & corpulentam amicam opto, non nimis pinguem.

Pinguesco, scis, a Pinguesco, gues, Pinguis fit. [πικτός, πικτήεις]. Ital. *pinguesco*. Hisp. *Engordarse*. Colo. lib. 2. cap. 1. Omne emaciatur armentum medicata pinguescit. Idem pinguescit. Mart. lib. 1. Pinguescit nimio madidus mibi cinis aramo. Virg. 1. Georg. bis sanguine nostro Emathiam & laos Hemi pinguescere campos.

Pinguescit, pinguescit, significatio actus est. [πικτός, πικτήεις]. Ital. *pinguescit*. Hisp. *Engordar otra cosa*. Pinguescit, passus. Plin. lib. 16. cap. 44. Dein capinguescit.

Pinnatus, a, um, Oppidum est Vestinorum, qui sunt populi in quarta regione Italiae, Pragtutis ad Orrum finitimi, teste Ptolemaeo lib. 3. cap. 1. Pinnatum meminit & Plin. lib. 3. cap. 15.

Pinna, a, um, Proprie penna est, quae pluma, id est mollis, & exigua penna non est. [πenna]. Ital. *Penna*. Hisp. *Pluma*. Nam penna nomen generale est ad plumas & pinas. Varro lib. 1. de Re rust. cap. 7. de columbis, Qui iam pinas habere incipiunt, in nido relinquunt, illis cruribus. Idem de gallinis, Eligat fecundas plerumque rubicunda pluma, nigris pinis. Colo. lib. 8. cap. 4. Sicus etiam pulvis & cinis, vbi utique cortis porci, vel rectum protegit, iuxta parietes reponendus est, ut sit quo aues se perfundant. Nam his rebus pluma, pinnaeque emundant. Pinna etiam quidam acutum significat. Vnde & pinnae murorum, id est summitates. [πenna]. Ital. *Merlo di muro*. Hisp. *Merlo del muro*. Liv. 10. bel. Maced. Muri pinnae aliquot locis decessit. Pinnae etiam gestare gladiatores solabant. Vnde pinnari prietarii dicuntur, quod pinnae & galis mirmillonum iactis recti exiperent. Sunt etiam pinnae, quibus innant pices, & quarum adminiculis, veluti remis in natando utuntur. Plin. lib. 9. ca. 13. Pinnis quibus in mari utuntur. humi quoque vice pedum ferunt. Pinna praeterea est concha genus. Nascitur in timosis, sub breca semper, nec vquam sine comite, quem pinnotherem nonnulli, alii pinophylac vocant, est squilla parua, qui cum pinna querenda ex se societatem inuit. Autor Plin. lib. 9. cap. 43. Cic. 2. de Nat. Deorum. Pinna verbi (sic enim Graeci dicitur) duabus grandibus patula conchis, cum parua squilla, quasi societatem coit comparandi cibi.

Pinnula, diminutiuum a pinna, Est summa pars auris ab acuitate dicta. [πenna]. Aliquando patia pinna, id est penna. [πenna]. Colo. lib. 8. cap. 1. Inhibeturque enpiditas inebandi pinnula per nates traicta. Aliquando pinnula dicitur illud quo veluti remigio quodam natant pices. Plin. lib. 9. cap. 57. Quosdam inde exire ab pabula pinnulis gra-

dientes crebro eande motu, Pinnaculum, li, Fastigium & summitas adificij in acumen tendentis. [πenna]. Ital. *Pinnaculum*. Hisp. *Pinnaculo*. Pinnatus Cupido, proaligero, & pinna habente. Cic. 3. de Nat. Deor. Dianae item plures prima Iouis & Proserpinae, quae pinnarum Cupidinem genuisse dicitur. Pinnata folia dicuntur, pinnarum modo aculeata. Plin. lib. 16. cap. 10. de abiete, Folio pinnato densa. Pinnatus fulgor. Plin. lib. 37. cap. 7. Proximis illis carbunculos, quos vocant syrtas, pinnato fulgore radiantes. Pinnitap, pi, penul. cor. Gladiatores ceteri, qui intermillioni aduersatio pinnam, hoc est acutam galie summitatem rapiebat. [πenna]. Iuuen. Saty. 3. Hic plaudat nitidi praemonitis alius inter Pinnitapi cultos iuuenes, iuuenesque lanilla.

Pinto, sis, sui, pistum, & pistum, apud Vitruvium sapius, teste Rudor. & pistum, pen. corr. apud Columellam. Est autem proprie pincere, in pila contundere. [πenna]. Ital. *Pistare*. Hisp. *Malear en pila*. Antiqui enim ante molarum usum frumenta igni torrebant, & in pilas missa pistillis tundebant, cerebiantque. Colo. lib. 2. cap. 9. Panicum pistum, & euoluam fursure, sed & milium quoque, pulcem, quavis inopia, maxime cum lacte, non fallidendum praebet. Pomponius, Quam neque molis molui, neque palmis pistui. Aues pincere dicuntur, quum rostrum rei alicui crebro impingunt. Vnde & Persius metaphoram illam sumpsisse videtur Satyra 1. O lance & tergo quem nulla ciconia pincit. hoc est rostro tundit, & percutit, ciconiam appellans digitos in formam rostri ciconiae, contractos: quod genus olim erat irionis apud Italos.

Pistus, a, um, participium. Idem significans quod confusus. [πenna]. Plin. lib. 28. cap. 10. Si pistare ferantur. Pistulas, in eodem sensu quo pinto, sis. [πenna]. Varro lib. 1. de Re rustica. Promendo diem ut in pistino pincetur, ac torreatur. id est tundatur, vel frangatur.

Pistore, tas, pen. cor. frequentatiuum a pinto, sis. [πenna]. Plaut. in Asin. Qui potentiam pincant, id est contundunt. Alii ibi legunt, praestant, Pistor, oris, [πenna]. dicebatur qui frumenta in pilis comminabant, quoniam postea etiam de eo diei coepit qui farinam subigit, panemque conficiunt nunc pistorem dicimus. Varro, Nec pinguis vili possent nisi qui in pistino pinceret farinam. Aut qui pincere generaliter sumperunt pro quouis modo tundere, siue percutere.

Pistor, oris, a pinto, sis, [πenna]. Ital. *Pistore*, formaio. Hisp. *Panadero* & *majador*. Olim dicebantur qui ante inuentum molarum usum, frumenta in pilis pincant, hoc est contundant. Postea tamen id nomen ad eos quoque transfertur, qui subacta farina panem conficiunt, quos Graeci vocant [πenna]. Plin. lib. 8. cap. 11. Pistores Romae non fuerunt ad Persicum usque bellum, annis ab Urbe condita super quingentos octoginta. Sueton. in Calig. Domestica disciplina in paruis ac maioribus rebus diligenter addo, sequeque rexit, ut pistorem, alium quam sibi panem conueniens subiciunt, compedibus vinxerit. Varro in Satyra de edulis, Si quantum operisumpisti, ut tuus pistor bonum faceret panem, & Atreus Capito pistores tantum eos qui far pincant, nominatos esse tradit, eosque coquere solitos panem totum laurioribus.

Pistoricus, a, um, Idem quod pistorius. [πenna]. Ital. *Pistore*. Hisp. *coja de panadero*. Caius Iulius Iulianus, si quis seruos habuerit proprios, sed quorum opera locabat, vel pistoricas, vel histronicas, seruorum appellatione legasse hos videtur.

Pistorius, a, um, Quod ad pistorum pertinet. [πenna]. ut Ars pistoria, Opus pistorum nomen generale ad omnia delicatiora panum genera, ut quae saccharum, mel, oua, butyrum, caseum, vel amygdalas recipiunt, cuiusmodi erant quas placetas & mazas appellabant. Plin. lib. 18. ca. 11. Quidam ex ouis, aut lacte farinam subigunt, butyro vero gentes etiam pacata, ad operis pistorii genera transeunte cura.

Pistrix, huius pistoris, femininum a pistor, Quae vel fruges molit, vel panem conficit. [πenna]. Ital. *Pistrix*. Hisp. *Panadera*. Etar enim id apud priores Romanos praecipue mulieris opus, teste Plin. lib. 18. ca. 11. Est item pistrix, ius, pen. genitui prod. bellua marina ingeuntis magnitudinis: cuiusmodi fuisse feruntur quibus Hesione & Andromeda expositae fuerunt. Et item sydos excolle, ad quam bellu huius similitudine dictum, Cic. in Arato, Spiniferam subter. caudam pistricis adhaere. Ibidem, & fera pistrix Labitur, horribiles epulas funesta requiens. Et rursum, Hanc vna stella vertuntur quam tacit ex se Pistricis spinax valida cum luce refulget. Et paulo post, Exinde exigux tenet cum lumine multa Inter pistricem fusa, sparsaque videntur.

Pistura, a, pen. prod. Ars pincendi, siue (ut alij loquuntur) pistendi, hoc est frumenta tunics suis exuendi. Plin. lib. 18. cap. 10. Pistura ad omnium facili quippe & Hetruria spicam faris tosti pinctate pilo praeferratur, fistula serrata, & stella intrus denticulata, ut nisi intenti pincant, (alios pincant) econdantur grana, ferroque frangantur. Et paulo post, Est ipsa quae evaluantur, variam pisturam habent.

Pistrinum, ni, & Pistrina, ne, pen. prod. Olim dicebatur locus in quo farina molebatur nomen habens a pincendo, hoc est contundendo, quod ante inuentum molarum usum, frumenta in pila comminueretur. [πenna]. Ital. *Pistrino molino*. Hisp. *Maiana, aceño de molino*. Deinde quoniam mutata re, manifestum pistrini nomen etiam illi loco in quo molis feruorum iumentorumve opera circumactis fruges comminuebantur.

Pistrini, in, nomen postea coepit intelligi officina in qua opera pistoria, hoc est panes delicatiores fiebant, cuiusmodi erant quas placetas & mazas appellabant. Suet. in Aug. Et modo vnguentaria tabernacula, modo pistrinum Arrix exercuisse obicit. Terent. Andr. Verberibus exsum te in pistrinum. Dauo dedam usque ad necem. Ex lege, atque ordine, ut si te inde eximerim, ego pro te molam. Cic. 1. de Orato. Orationem in iudicia, tanquam in aliquod pistrinum detruat & compingi videbam. Per translationem accipitur pistrinum pro loco, vel scilicet

bb f (ati

dictum ab eo quod autem ad iis qui Roma in Capitolio obfessi erant, perfolutum, ibi a Camillo receptum fuerit & appentum. Verum hoc nimis est nugatorium, quoniam ex Romana historia constat aurum illud quoniam appenderetur, accenditur Camilli in ipsa urbe fuisse receptum, Galli, praeter eos qui fuga dilabebantur, ad interfectionem casis.

Piscis, huius piscis. Animal quod in aquis degit, & propriè quod regitur squamis, ut ex Plinio apparet lib. 9. cap. 12. [Piscis. Italice & Hispanice, *Pescé*.] Omnia autem in aquis degentia generali nomine aquatilia dicuntur. Aquatiliam inquit tegumenta plura sunt alia corio & pilis teguntur, ut vinuli, hippopotamalia corio tantum, ut delphini, cortice, ut testudines, silium duritia, ut ostræ, & conchæ, crustis, ut locustæ, crustis & spinis, ut echini, squamis, ut pisces. Virg. 3. Aeglog. Dum iuga montis aper, flumini dum piscis amabit. Idem 4. Georg. - magnum qui piscibus æquor. Et iuncto bipedem citru metient equorum. Ovid. 10. Metamorph. Tertius æquoreis inclusum piscibus annum Finierat. Horat. 4. Carm. Ode 3. Omnis quoque piscibus Donatora cygni, si libeat, sonum. Terciar. in Adelphi. - pisces ex sententia Nactus summi mihi ne corrumpantur cautio esse. Cic. 2. de Nat. deor. Et si pisces, ut aiunt, quia quin conuenit, relinquuntur, facili enim illa aqua & sustinentur, & factum fundunt. Magis motus quam piscis, hic herbole productibilis de vehementer infantibus aque in facundis. Conuenit & in hominem inmodicè taciturnum. Piscis nequam est nisi recens, pro uerbis dicitur in hospitem, aut uulgarem amicum, qui primo quidem aduentu non ingratus, ceterum ante triduum exactum putet. Plautus. Quasi piscis, itidem est amator lenæ, nequam est nisi recens. Vide Chilades Erasmus. Piscis pro signo caelesti, frequentius pluraliter declinatur. Colum. lib. 11. cap. 2. Quinto decimo Calendæ Martij Sol in Pisces transitum facit. Inuenitur tamen & in singulari Piscis, pro signo caelesti. Virg. 4. Georg. Aut eadem sydos fugiens ubi piscis aquosi Triflor hybernus celo descendit in vadas. Colum. lib. 1. cap. 2. Quarto nonas Septembris Piscis Austrinus definit occidere.

Pisciculos, diminut. *ἰχθυόδω*. Terciar. in And. Etiam puerum inde abies conueni Chremis. Oltra, & pisciculos minutos ferre obolo in cerna senti. Varro 3. de Re rust. cap. 5. E quo riuus peruenit in duas quas dixi piscinas, ac pisciculi vltro de citro commant.

Piscari, Est piscis venari. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*, *ἰχθυόω*. Ital. *Pescare*. Hisp. *Pescar*.] Plin. lib. 9. cap. 1. Reia in piscando duritia. Cic. 3. Offic. Tum Pythias piscatores ad se conuocant, ab iis petiuit ut ante suos hortulos postea operam ludere. Plaut. A. Sin. lubeat vna opera me piscari in aere. Ex quo fit compositum Episcopus, de quo alibi.

Piscarius, ius, idem quod piscatio, siue actus piscandi. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pescare*. Hisp. *Pescar*.] Plin. lib. 9. cap. 1. Reia in piscando duritia. Cic. 3. Offic. Tum Pythias piscatores ad se conuocant, ab iis petiuit ut ante suos hortulos postea operam ludere. Plaut. A. Sin. lubeat vna opera me piscari in aere. Ex quo fit compositum Episcopus, de quo alibi.

Piscator, oris, verbale, Qui piscatur. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pescatore*. Hisp. *Pescador*.] Cic. 3. Offic. Piscatores ad se conuocant. Ovid. 14. Metamorph. Miles erat gladio, piscator arundine sumpta. Terent. in Eunu. Coqui, factores, piscatores, aucupes, &c.

Piscatorius, a, um, Quod ad piscatorem pertinet. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pescatorius*. Hisp. *Pescador*.] Plin. lib. 9. cap. 1. Reia in piscando duritia. Cic. 3. Offic. Tum Pythias piscatores ad se conuocant, ab iis petiuit ut ante suos hortulos postea operam ludere. Plaut. A. Sin. lubeat vna opera me piscari in aere. Ex quo fit compositum Episcopus, de quo alibi.

Piscatrix, oris, verbale, Quæ piscatur. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pescatrix*. Hisp. *Pescadora*.] Cic. 3. Offic. Piscatrix ad se conuocat. Ovid. 14. Metamorph. Miles erat gladio, piscator arundine sumpta. Terent. in Eunu. Coqui, factores, piscatores, aucupes, &c.

Piscarius, a, um, Idem quod piscatorius, hoc est piscibus abundans. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Piscarius*. Hisp. *Pescador*.] Plin. lib. 9. cap. 1. Reia in piscando duritia. Cic. 3. Offic. Tum Pythias piscatores ad se conuocant, ab iis petiuit ut ante suos hortulos postea operam ludere. Plaut. A. Sin. lubeat vna opera me piscari in aere. Ex quo fit compositum Episcopus, de quo alibi.

Piscaria, rix, Locis ubi pisces venduntur. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pescaria*. Hisp. *Pescaderia*.] Varro, Nullus in piscaria piscis erat.

Piscosus, a, um, Idem quod pisculentus, hoc est piscibus abundans. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Piscosus*. Hisp. *Pescoso*.] Plin. lib. 9. cap. 1. Reia in piscando duritia. Cic. 3. Offic. Tum Pythias piscatores ad se conuocant, ab iis petiuit ut ante suos hortulos postea operam ludere. Plaut. A. Sin. lubeat vna opera me piscari in aere. Ex quo fit compositum Episcopus, de quo alibi.

Pisculentus, idem quod piscosus, hoc est piscibus abundans. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pisculentus*. Hisp. *Pescoso*.] Plin. lib. 9. cap. 1. Reia in piscando duritia. Cic. 3. Offic. Tum Pythias piscatores ad se conuocant, ab iis petiuit ut ante suos hortulos postea operam ludere. Plaut. A. Sin. lubeat vna opera me piscari in aere. Ex quo fit compositum Episcopus, de quo alibi.

Piscina, pen. prod. Lacus & stagna ab initio dicta sunt in quibus viui pisces coëbrebantur. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pesciera*, *pescina*. Hisp. *Pescaderia*.] Varro lib. 3. de Re Rust. cap. 3. Piscinas voco eas quæ in aqua dulci aut salta inclusos habent pisces ad villam. Martialis, Piscina rhombum piscit, & lupos vernas. Alio nomine vitaria vocantur. Plin. lib. 9. cap. 17. Nec in piscinis, viuarii quæ crescant. Sed quoniam in piscinis natare etiam solebant, inualuit consuetudo, ut omnes in hunc usum collectæ aquæ, siue frigida, siue calida, piscinæ dicantur. *ἰχθυόω*, videnturque à piscibus dicti, quoniam in his nihil piscium lituissim quæ inde dictas malit, quod homines piscibus natare ad similes fiant.

Cicero, Latioris inquit piscinam voluissim, ubi in dicta brachia non offenderent. Plin. Junior Epist. lib. 6. Si natare larins, aut tepidius velis, in area piscina est, in proximo puteus ex quo possis rursus abstergi. Erdem & natationes appellantur. Piscinæ pecorum. Colum. lib. 1. cap. 5. Hæc quoque si desierint, & spes arctior aquæ manans coegerit, vasa cisternæ hominibus, piscinæque pecoribus instruantur colligendæ aquæ tandem pluuiæ. Quinetiam vasa lignea amphiora ad tencidū aqua, piscinæ vocantur. Gallicum vulgus *cuas* vocat. Plinius, Deoquitur in aqua, & in piscinæ lignes funditur.

Piscinalis, piscinale, Quod est piscinæ, vel quod ad piscinam pertinet. *ἰχθυόω*, *ἰχθυόω*. Vide apud Palladium, piscinales cellæ leguntur.

Piscinarius, Qui piscinas piscibus refertas habet, vel qui piscibus alendis delectatur. *ἰχθυόω*, *ἰχθυόω*. Vide Cic. ad Attic. lib. 1. Lucullus & Hortensium piscinarios appellat. Mihi verò ut inuideat piscinarii nostri, aut scribam ad te alius, aut in congruissimum nostrum refectuario. P I S E N O A, *ἰχθυόω*. Centaurus, Ixionis & Nubis filius, apud Ovidium 12. Metamor.

P I S T A, *ἰχθυόω*. Nomen viri Tyrrheni qui tubæ inuentor fuisse creditur. Autor Plin. lib. 7. cap. 56.

P I S T A, *ἰχθυόω*. Asia regio, Lycæonia, Icarie, & Pamphyliæ finitima, cuius oppida, enumerantur, Selgia, Sagalastrum, Petnelistum, Adadara, Brias, Cremna, & alia nonnulla. Huius regionis populi, Pistidæ, *ἰχθυόω* appellantur, antea Solymi dicti, teste Plin. lib. 20. cap. 27. Prima & secunda dictionis huius syllabæ corripitur. Claud. lib. 2. in Eutrôp. Finibus obliquis Lydi, Pistidæque feroces. Pisticianus tamen in Persiege (modò emendata sit lectio) vtraque produxit, quem ait, Post hos Pistidum pinguisima rura coluntur.

P I S T A, *ἰχθυόω*. Hippocretis filius, Athenarum tyrannus, clarus genere, eloquentia verò tanta, ut ea deliniri Athenienses libertate qua nihil chartis habebant, ut sponte exuerent, illi quæ sagundis sanctitatem Solonis qui nomen fuerat ciuitatis, posthabebant. Artes liberales maxime sonitibilibi thecam primus Athenis publicauit, quam Xerxes vrbe potitus, ad Persas transtulit. Eam deinde mulas post Anis Seleucus Nicanor restituedam curauit. Homerus eius iussu in eum ordinem, qui nunc est, redactus. Regnavit annos triginta tres, quo tempore Seruius Tullius Romæ, ut ait, est Gellius. Plura de hoc, & quibus artibus tyrannidem adeptus sit, vide apud Iulianum Trogi abbreuiatorem lib. 1. & eodem lib. apud Herod. Pististratus alter, Larissæus historicus commemoratur à Suida. Pististratus alius, filius fuit Nestoris & Eurydices, quem pater dedit in focum Telamacho Vlyssis filio volenti ire Lacedæmonem interrogatus Menelaum nunquid de Vlyssæ aliquid sciret.

P I S T A, *ἰχθυόω*. Appellati sunt quidam Romani nobiles, quod optime piscerent, quemadmodum Lentuli à lentè, Fabij à fabis, Cicerones à cicerè optime serendo nomen acceperunt. Fuerunt autem Pistones ex gente Calpurniorum, quæ ad Calpurnium Numæ filium originem suam referebat, teste Festo. Vide etiam Horat. in Arte poetica, Pistones Pompiium sanguinem appellauit.

Piso, is, pis, pisere. Budro significare videtur quod Græcis *ἰχθυόω*, hoc est purgare, decorticare, quod pisendo fit in hordeo, & aliis fuggibus. [Ital. *Mondare*, *lenar la forza*. Hisp. *Alimpiar*, *quitar la fuerza*.] Plin. lib. 18. cap. 10. Vt nisi intenti pisant, concidantur grana. Varro de Re rust. Alij cum & vnam passam quam pisent, affundunt sapam.

Piso, ar. Idem. Varro 1. de Re rust. ca. 6. Fas quod in spicis condideris per mensem, hyeme promendum est, ut in pistino pisetur ac torreatur.

Pistisphaltus, *ἰχθυόω*. Medium quiddam est inter piecem & bitumen. (ut ex ipso statim nomine apparet) naturaliter in Apolloniatarū agro proveniens, quoniam & arte fiat, piecem cum bitumine mista præcipuum ad pecorum scabiem remediunt. Autor Plin. lib. 24. cap. 7.

Pistilæon, Oleum ex pieci generis materia excoctum. *ἰχθυόω*, quoniam & ex cedro maiore, quam cedrelaten vocant, fieri docet Plin. lib. 14. cap. 5. Cedrus (inquit) magna, quam cedrelaten vocant, dat piecem, quæ cedria vocatur, dentium doloribus vtilissimam. Deinde subdit paulo post, Fit & ex ea oleum quod pistilæon vocant, vehementioris ad omnia eadem vltus.

Pistoceron, *ἰχθυόω*. Secundum mellificij fundamentum ex cera & piece, siue gummi resinæve constructum. Plin. lib. 11. cap. 7. Prima operis fundamenta comolissim appellantur periti, secunda pistoceron, tertia propolis.

Pistacium, *ἰχθυόω*. Ital. *Pistachio*. Hisp. *Pistacho*. Nuclei generis apud Alexandriam Aegyptij & Bertheam Syriæ copiosissimè proveniens, patum quidem nutriendi, ceterum ad hepatis roborem, & succos in viis eius infarctos expurgandos in primis vtile. Autor Gal. lib. 2. de Alimentorum facultate.

Pistillum, li. Instrumētum quo in mortario quippiam tunditur. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pistello*, *da mortajo*. Hisp. *Majadero*, *da majuelo*.] Plaut. in Anul. Cultrum, securim, pistillum, mortarium, Quæ vnda vasa semper vicini rogant. Colum. lib. 12. cap. 55. In mortarium novum aut bene emundatum concito, & pistillis conterito.

Pistilochia, *ἰχθυόω*. Quartum Aristolochiæ genus, tenuius quam elematis, densis radicis capillamentis (vade & polystriyos nominatur) iunci plenioris crassitudine odorem habens, ut reliquæ Aristolochiæ species, medicatum. Autor Plin. lib. 25. cap. 8.

Pistor, vide P I S O, pinis.

P I S T O R I U M, *ἰχθυόω*. Ptolemaeo, ciuitas mediterranea Tusciæ inter Florentiam & Lucam, cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Vulgò *Pistina*.

Pistinum, Pistrix, vide P I S O, pinis.

P I S T R I S, huius Pistris, sum. gen. Nomen naus apud Virg. lib. 5. Aene. - partem rostro premittit amula Pistris. Et paulo post, Sic Mnesteus, sic ipsa fuge secat vltima Pistris. Aequora. Sunt qui scribant Pistrix, quos Servius errare innot, sic inquit, Si nautic intelligas, hæc Pistris, huius Pistris, facili de belua, hæc pistrix, pistricis. Hæc Servius in illud Virg. 3. Aen. Prima hominis facies, & pulchro pectore virgo Pubetæ nus, postrema homini corpore pistrix. Quæ tamè omnino vera non arbitror. Germanicus certe in Atræ pro sidere caelesti (quod proculdubio à belua marina nomē habet) Pistrii dixit. Diversæ potest & Boreæ vici na legenti. Auster Pistris agit duo fidem, perlegit vndi. Naq; Arias supra Pistrii Pisticq; feruntur. Belua sed Ponti non multum præterit amnē. Non desunt tamen qui in omnibus huius locis Pistrii legere malint, nimirum *ἰχθυόω* & *ἰχθυόω*, hoc est à secundis *ἰχθυόω*.

Pistum, 6. Genus leguminis, cuius caules sparguntur in terrâ nisi habeant administrula. [ἰχθυόω, *ἰχθυόω*. Ital. *Pisto*. Hisp. *Pisto*.] Col. lib. 1. Similis quoque ratio est pisti, quod cum facilem, & solum terram desiderat. Plin. lib. 18. cap. 12. Pistum in apricis (seti debet frigori impatiensissimum. Hinc Pistones dicti, de quibus supra.

P I T A N A, siue Pitana, *ἰχθυόω*. Vrbs Acoliidis in Asia, non procul à Caiici fluminis ostio, quæ portus duos habuit. Ab hac Pitana, *ἰχθυόω*, & Pitantæ *ἰχθυόω*, nominantur. In hac vrbe Arcefilas Academicus natus.

natus est, qui cum Zenone apud Polemonem philosophiae operam dedit. Plin. 33. ca. 14. autor est, circa Pitaneam lateres fieri solitos, qui siccati in aqua non mergebantur, eo quod fierent ex terra quadam pumicosa. Cortipit autem hoc nomen penultimam syllabam. Ouid. lib. 7. Metam. Atoliam Pitaneam à leua parte reliquit, &c. ¶ Est & Pitane, Laconiae oppidum, teste Plin. lib. 4. cap. 5. cuius incolae Pitaneae dicuntur teste Hermolao in locum Plinij iam citatum.

Pithecium, *πυθαιον*, Apud Græcos diminutivum est *πυθ* & *πυθαιον*, quod illis finiam significat. Vnde Plaut. in Milite, quum mulierem deformem significare veller, pithecium appellavit, Aedepoi equidem Bellula est. *πυθαιον* pithecium hæc est præ illa, & spinthurnicium.

Pithecus, *πυθαῖος*, vel Pitheculus, arum, *πυθαῖος* Stephanus, Insula est Campano litori adiacens, non procul à Neapoli, ab Homero Ioanyme dicta, à Latinis etiam Aenaria, à statione navium Aenæa. Dicta Pitheculus, non à simiarum copia, vt Poëta fabulantur, sed à signis doliatorum, teste Plin. lib. 3. cap. 6. *πυθαῖος* enim Græci doliæ vocant. Habet autem hæc insulam vertice oppidum cinsens nominis. Ouid. 14. Metamorph. steriliq; locatas Colle Pitheculus.

Pitheus, vide PITTHEUS, geminato t.

PITHO, *πιθῶ*, Persuasionis dea à veteribus credita est, quam Ennius Suadam, Horatius Suadellam appellavit. ¶ Accipitur & pro ipsa persuasione, vt quæ animum auditoris quocunque visum fuerit inflectit, vnde & Græci *πιθῶ*, nostri flexaniam appellarunt. Pitheo autem dicta est à verbo Græco *πιθῶ*, quod est persuadeo.

PITHODEMVS, pen. prod. *πιθόδημος*. Luctor egregius, cuius imaginem Dinomenes ex ære expressit, vt tradit Plin. lib. 34. cap. 8.

PITHODICVS, *πιθόδικος*, Argenti calator insignis fuit, teste Plinio lib. 34. cap. 8.

Pithoglia, *πιθόγλια*, Festum erat Dionysij, tota Græcia celebratum, quo doliæ inclinare vnde & nomen accepit, quasi *πυθῶν δεινός*.

PITHONVS COM, *πιθωνός κομης*. Locustæ in Asia, in campis parentibus, vbi primo aduersus sui tempore ciconiarum congregantur, & cum quæ vitima aduenient, lancinant vniuersæ, atq; ita abeunt. Plin. lib. 10. ca. 23.

Pitissolus, *πιτισσολος*, Patrum vini paulatim, & quasi ceterandi gratia gustus. *Πιτισσολος* Ital. *Assaggiare il vino*. Hisp. *Beuer poco à poco gustare el vino*. Terent. in Heaur. Nam vt alia omittat, pitissando modo mihi Quid vini absinthie hoc dicens, Asperum Pater hoc est, aliud lenius.

Pittacium, *πιττακίον*, apud Celsum lib. 3. cap. 10. accipitur pro modico panno qui aliquo medicamento illius modò præcordiis, modò capiti dolentis imponi solet ad mitigandum cruciatum.

PITTACVS, pen. cor. *πιττακος*. Philosophus Mitylenæns, vnus ex septè Græciæ sapientibus, qui ex Lesbo ryrannum Melanchrum depulit, & ceterantibus Atheniensibus quoq; Mitylenæns dux in bello factus, Phrynonem Atheniensium ducem singulari certamine interfecit. Huius illud, Providere oportet ne casus veniant, si forte venerint, quo animo tolerare. ¶ Fuit alter Pittacus legislator (vt Fauonius & Demetrius in homonymis meminerunt) qui minor est appellatus. Aelianus de varia historia, Pittacum quandam commemorat qui de mola pistrina encomium consecravit, vt in paruo argumento vim dicendi ostentaret. Idem de sapiente dicit, eum in templo Fortunæ scalas construxisse, vt quandam iis humanæ vitæ imaginem exprimeret, in qua alij ad summa honorum altissima confendunt, alij ex amplissima dignitate in summas descendunt calamitates.

PITHEVS, *πιθηῖος*, Theseli aus maternus, qui Træzenæ regnavit de quo vide Plutarchum in vita Theseli. ¶ Hinc Pittheus, *πιθηῖος*, patronymicum forminum, & Pittheus, a, um, adiectivum. Ouid. in Epith. Hæc tecum Træzena colam, Pittheia regna.

Pituita, *πιτυίτα*, pen. prod. [Ital. *Plegma pituita*. Hisp. *La flegma humor*.] Vnus ex quatuor humoribus corporis animalis constitutivis, qui à Græcis *πιτυίτα* dicitur. Medici definiunt esse sanguinem imperfectè coctum, in quibus autem humor hic abundat, tardiusculi sunt, teste Aristotele, disciplinæque apprehendendæ parum idonei. Dividitur autem pituita apud Medicos, in naturalem quæ dulcis est, sius potius *πυκνὴ*, hoc est saporis expertis, quæ vna cum sanguine in venis permixta, alit partes humidas & frigidas, quales est cerebrum, & in non naturalem, quæ rursus dividitur in acidam quæ summè cruda est, defecitque caloris accersit, & in falsam, ex pituita dulci putrescente natam. Improptèr itero pituitæ nomen latius extendimus, vt etiam eo nomine excrementa eius intelligamus, quales est mucus, modò per nates sese euacuant, modò in aliam corporis partem decumbens. Huius rursus quatuor sunt species, aquæa, mucosa, vitrea, & gypsa. Producit autem hoc nomen penultimam syllabam. Horatius lib. 2. Sary. 2. Dulcia se in bilem verrent, stomachòque tumulum. Lenta feret pituita. ¶ Pituita interdum etiam accipitur pro morbo ex pituitæ fluxu nato, quo etiam gallinæ infestantur. Colum. lib. 8. cap. 5. Sed iam validioribus factis, atque ipsius matribus etiam vitanda pituitæ perniciēs erit. ¶ In arboribus item pituita nominatur humor lentus ex iis effluens. Plin. lib. 17. cap. 27. Defluens pituita abstergetur.

Pituitosus, a, um, qui Græci dicitur phlegmaticus. *φλογμικός* Ital. *Phlegmatico, catarrofo*. Hisp. *Phlegmatico*. Cic. lib. 1. de Fato, Inter locorum naturas quantum interit videamus, alios esse salubres, alios pestilentes, in aliis esse pituitosos, & quasi redundantes, in aliis exsiccatos atque aridos.

Pituitaria, *πιτυίταια*, Herba est quæ à Dioscoride *πυθῖος* & *αἰρία* appellatur, à quibusdam pedicularis dicta. Medetur pituitæ incommotis: vnde & nomen accepit. Autor Plin. lib. 23. cap. 1.

Pityllima, matris, *πιτυλλίμα*. Genus exercitationis, maxime quidem velox, sed citra intentionem, violentiamque. A *πιτυλλίμα*, quod est (vt inquit Galen. lib. 2. de Tued. bona valetud.) quum quispiam summis pedibus ingrediens, manus proterat, oculisq; movens alteram retrorsum, alteram prostrum. Quo potissimum exercitij genere ad parietes se exercent, vt sicubi lapsentur, apprehenso mox pariete, facili resurgant: atque ita & lapsus eunt, & ipsa se exercitatio imbecillior. Vide Politanum Miscellaneorum cap. 3. 8.

Pityocampas, *πιτυόκαμπος*. Vexmes à pinu arbore nascentes, venenato, nec dissimili à buxifera noris. Plin. lib. 23. cap. 2. Vix contra cantharidas, buxifera, pinorum crucas, quas pityocampas vocant. *πιτυόκαμπος* Græcis

pinus est, & *αἰώνια* crux, hoc est vermicus, qui olera depascitur.

Pityonices, vide PITYONICES.

Pityrias, *πιτυρία*, Græcis panis genus est, cui nihil surfuris ademptum est, quem nostri surfuraceum vocant. Nam *πιτυρία* Græci surfur appellant.

PITYVBAE, *πιτυβῆαι*, Insulæ duæ sunt in mari Balearico, à pineorum fructum vbertate dictæ, teste Plin. lib. 3. cap. 5. Ex his quæ maior est, Ptolemæo Ebulusque minor, Ophiussa, hoc est Colubaria appellatur, Plinius tamen veranque, Ebulum videtur appellare, & Ophiussam, insulam ab hisce diuersam facere. ¶ Est item Pityosa, insula à regione Ioniz fra, quæ notiore nomine Chios appellatur, teste Plin. lib. 5. ca. 31. ¶ Est & alia eiusdem nominis insula in sinu Argolico, ex aduerso Hermioni agri teste eodem Plin. lib. 4. cap. 12.

Pius, vide PIIETAS.

Pix, Proprie est quæ ex picis generis & præcipue recte materia igni excoquitur, differtque à resina, quæ spontè exudat. *πικρα* Ital. *Pice*. Hisp. *La pex*.] Quo modo autem excoquatur pix, docet Plin. lib. 16. cap. 11. his verbis, Lignum recte concisum, furnis vndique igni extrâ circumdato terra, vt primus sudor aquæ modo fluat in canali. Hoc in Syria cedrium vocatur: cui tanta vis est, vt in Aegypto corpora hominum defunctorum eo perfusa sequeantur. Sequens liquor crassior iam picem fundit. Hæc Plinius.

Pico, as, verbû, quod est pice illino. *πικω* Ital. *Impegolare, impeciare*. Hisp. *Empegar con pex*.] Plin. lib. 11. cap. 17. Piscoeros super eam venit picanium modo ceu dilutor.

Picatus, ta, tum, Pice illitus. *πικωτός* Ital. *Impegolato, impecciato*. Hisp. *Empegado*.] vt Dolum picatum, nanis picata. Vianum verò picatum dicitur quod pice conditum est. Solebat enim multo in primo seculo (qui ferè nouem diebus peragitur) pix aspergi, vt odor vino conciliaretur, & quoddâ saporis acumen. Qua de re vide Plin. lib. 14. cap. 20. Fuit & vini picati genus in agro Viennensi, sponte naturæ picem respiciens: quod & Plinius memorix prodidit lib. 14. cap. 2. tam (inquit) inuenta vitis per se in vino picem respiciens, Viennensem agrum nobilitauit.

Picatus, Idem quod picatus. Mart. lib. 8. Ne contemne caput, nihil est furcius illo, Non fuit Autolyca tam picata manus. Vide supra.

Pixacanthum, (quod hic alieno loco erat insertum,) vide P Y X A C A N T H U M.

P ante L.

Placabilis, Placabilis, Placamen, Placamentum, Placatio, Placatus, Placare, vide in verbo P L A C O, as.

Placenta, Panis siue libigenus quod citra fermentum in furno coqui censuevit, ex farina ferè constans filiginea, caseo & melle adiecto: quangoq; & innumeris penè aliis modis confici solet. *πλάκων* Ital. *Focaccia, storta*. Hisp. *La torta hebra en cierta mañera*.] Nomen habet *πλάκω* & *πλάκω*, quo facilius posset percoqui, tenet admodum sebat & latum, crustatum imaginem duritiæque referens. Plin. lib. 7. cap. 3. A. Manlius Torquatus Consulans, quom in cæna placentam appeteret, &c. Horat. lib. 1. Epist. 10. Panis ego, iam mellitis potiore placentis.

PLACENTIA, *πλάκων*, Placentia, Ciuitas Gallie Togatz, ad Trebetiam amnem, in Padum influentem.

Placentinus, *πλάκων*, possessum: vt T. Tinea Placentinus, apud Cicero de Clar. Orat.

Placere, ces, cui, citi, Gratus sum, ardeco. *πλάττω* Ital. *Placere*. Hisp. *Placer*.] Plaut. in Amphit. Apage, non placeat me hoc noctis effe, ceteraui modò. Plin. lib. 12. cap. 7. Mirum est, longè piper sola amaritudine placere. Ouid. 4. Trist. Eleg. 3. omni tibi dote placebit. Idem 2. Amor. Eleg. 4. Illa placet gestu. ¶ Huius contrarium est Displicere. *ἀπλάττω*. Cicero pro Domo sua, Nonne fieri poterat vt populo de Cyprio rege placeret, de exilibus Byzantijs displiceret? ¶ Placere, ferè in rebus personis ponitur pro videtur, censet, est eius opinio. Cic. lib. 1. ad Lent. Itaque postridie placuit, vt breuiter sententias diceremus, Idem 1. de Dign. Vt doctissimis, sapientissimisque placuit. ¶ Aliquando effectus, gloriari, & confidere. *πλάττω* Ital. *Placere*.] vt, Ego placeo mihi, Tu places tibi, Ille placet sibi. Quinilianus, Placens licet tibi opum tuarum fiducia diues, si mihi idem inuidere non expedit, pares sumus. Ouid. 2. Metamor. adimam tibi nanque figuram, Qua tibi, quæque places nostro importuna marito. ¶ Hinc etiam Complacere, quod significat idè quod placeo. Terent. in And. Postquam me amare dixi, complacita est tibi. Item Displacere, & Perplacere quibus supra suis locis.

Placitus, a, um, particip. Quod placuit. *πλάττω* Ital. *Placitus*. Hisp. *Placito*.] Terent. in Prolo. Hecyræ, Vbi sunt cognite, placitæ sunt. Ibidem, Et quæ vobis placita condicio est, datur. Ouid. Epist. 16. Est virtus placitis abstinenti bonis.

Placitum, ri, nomen, significat consensum, & decretum: quod quæ decreta sunt, ea sic Senatui, vel maioribus placuisse videntur. *πλάττω* Ital. *Placitum*.] *Placitum* Ital. *Placitum*, ordinatione statuta di vi Senato. Hisp. *Decreto*.] Plin. lib. 29. ca. 1. Eadem aras Neronis principatu ad Thessalum translati, delentem eundorum maiorum placita, & rabiequadam in omnes eius æui medicos perorantem. Idem lib. 14. cap. 21. Medicorum placitis nouitate aliqua sese commendant.

Placendus, adiectivum nomen usurpauit Plaut. in Trion. si illa (inquit) tibi placet, Placenda dos quoque est, quam datur tibi. Id est debet placere, & accepta esse tibi.

Placito, as, frequentativum. *πλάττω* Plaut. in Bacch. Neque placitant mores.

PLACITA, *πλάττω* Stephanus, Myfæ oppidum à tergo habens Olympum montem, qui Myfæ cognominatur. Plin. lib. 5. cap. 11.

Placidus, a, um, Mitis, sedatus: quod illa quæ quæta sunt, omnibus placet. *πλάττω* Ital. *Placere*.] *Placidus* Ital. *Placido*, dilectio. Hisp. *Placenter*.] *Placere* Ital. *Placere*.] Terent. in Adelphi. Ille semper egit sum vitam in otio, in conuiuiis, Clemens, placidus, nulli lacerare os, aridere omnibus. Donatus, Clemens est circa recte agentes, Placidus etiam circa delinquentes, Clemens animo, Placidus vultu Terent. ibide, Quum feruit maxime, tam placidum quam omni reddo. Ouid. 1. Fast. Da mihi te placidum, dedecis in carmine vices. Horat. in Arte. Sed nò, vt placidis cōstant immitia. ¶ Arbor placida, cui syluestris opponitur. Plin. lib. 6. ca. 5. Præterea sunt

tionem complevimus forum. Idem 4. Philip. Tu diadema imponebas cum
plangore populi, ille cum plausu reiciebat.
Planities. Planities, vide p. 1. A. N. V.

Planta; x̄r, Tota pedis pars inferior cui insistimus, quem & inum pedem vocant. *rus. ris, rita.* [q. Ital.] *Pianta del piede* Hipp. *La planta à basso del pie.* Virgilian Moreto, in Meridiani, Indit vivis plantas esse cubitales, forminis adeo parvas vt frustrophode appellentur. Quid? Metam. - vt tercis niteant talaria plantis. Iuven. Saty. 14. - ancipiti figens veigia planta. ¶ In stirpibus autem plantæ dicuntur furculi transferendi, vel inferendi gratia à matre capiti, vel herpes adhuc teneriores qui cum radicibus de loco uno in alium transferri possunt. [*Spann. Ital. Pianta d'arbore.* Hipp. *La pianta para plantar.*] Virg. 2. Georg. Hic plantas tenero abeundis de corpore inatrum Deposuit folices. Plin. lib. 17. ca. 15. Satiur plantæ sylvestris radicibus infunditur natura scioribus. Cic. de Senect. Malleoli, plantæ, farnetia, yites, traduces, propaggines nonne ita afficiunt vt quæmvis cum admiratione delectent? Virg. 2. Georg. - veldige feraces Plantæ immittuntur.

Plantae immittuntur.
Plantaria, orum, ipse plantaria, teste Seruio, quæ è semine ortæ cum radicibus & terra propria transferuntur de vno loco in alium. [Cort. Siliæ. Ital. *Pianta d'altro*. Hisp. *Las plantas que se trasponen con su tierra*.] Virgil. 1. Georg. Sylvarumque aliæ pressos propaginis arcas Expectant, & vina sua plantaria terra. ¶ Plantaria etiam dicuntur plantarum loca. Plin. lib. 13. cap. 4. Ergo plantaria infutuntur, annuclisque transferunt, & iterum bimæ: gaudent enim mutatione sedis. Idem lib. 15. cap. 1. At nunc etiam in plantariis ferunt, translatarumque altero anno decerpuntur bacca. Idem lib. 17. Quædam in plantario infusa, eodem die transferuntur. Perfius Saty. 4. vocem hæc ad oblectarum partium vermiculos transtulit. Q. uin. 1. (inquit) palæstrici licet hæc plantaria vellat. Non tamen illa filix villo mansuevit aratro.

Plantaris, & hoc plantare, adiectum à planta quum inum pedem significat. Stratus lib. 1. Thebaid. Summa pedum prope plantaribus alligat alis.

Plantarius, cia, rium, Quid plantari debet, seu quod est aptum vt plantetur. *[Quod dicitur in Ital. Chr. si pui plantare. Hispan. cosa que se puede plantar.]* Colum. lib. 7. cap. 9. Ipsæ autem arboresculæ hoc modo possunt transferri: antequam plantarias arboresculas effodias solo, rubrica notato partem eius aut Meridiem spectet.

Plantiger, ra, rum, Plantas gerens. $\phi\pi\pi\phi\phi$. v. Plantigeræ arbores, quæ ex fese pullulab, plantas emittunt. Plin. lib. 13. cap. 8. Siliqua plantigera est in imis partibus.

Planto, *tas*, *Norx* significatio est. [p. 6] *Ital. Plantare*. *Hisp. Planar*. *arbores*
plantas. [Plin. lib. 17. cap. 17.] Hoc modo plantatur punicæ. Huius com-
 plicis. *Deplanto*, quod est contrarium suo simplicis. Nam *deplantare* si-
 gnificat quod plantatum erat euellere. *Ap. 18. 3.* Minius. *Qui cortice*
nituntur tantum, vel leuius aut oxylym *deplantantur*. *Col. lib. 2.* Ne
 aut cornu boe ad stipitem vehementius offendant, aut extremo iugo
 truncum delibet, iamque uideat *deplantent*. *Explanto*, quod eundem est si-
 gnificationis. *Idem*. Vt sit quo teneri a. *Itac pampini capreolis suis illi-*
gentur. *ne uentis explantentur*. *Et lib. 6.* Antequam *explantent* arbuscu-
 la. *upplanto*, vide infra suo loco.

Plantago, verbaie. *Græc.* Πίν. lib. 2. cap. 4. Vnde accoix transferrentes conferant, ipſique plantatione proficiunt.

Plantago, imis. Herba eſt nota. *Græc.* *Πίν.* lib. 2. cap. 4. *Tral.* Plantagine. *Hiſp.* La Uan-
 ta. *ſcius* duo funt genera. Quæ minor eſt, anguſtiora habet folia &
 nigriora, linguæ pecorum ſimilitudo, cauſe anguſtior, in terram incli-
 nato. Maior, foliis eſt lateri modo inclinata, quæ ſeptena ſunt, qui-
 dam eam hennipentem vocauerunt. Autor *Πίν.* lib. 2. cap. 8.

Planus, eum, priore prod. Aequalis, in quo nihil eminet. *Isid. xxi. Ital. Psano, yguale. Hulp. Plano, yguale.* vtr. Platum solum, apud Plin. capit. 161. Martialis. lib. 1. Et planus modico more vetrex. Cicez. de Natu. deor. vii. Quinque duæ formæ prestantes sint, ex solidis globus: (sic enim sphaeram interpretari placeat) x planis autem circulari aut orbis. Liu. 4. belli Maced. Et Romani simul à portu, vnde aditus planior eras, vt diltenderent ab spectare loco hostes, &c. Cic. pro Cecin. Sed et æquo quidem & plano loco Ouid. 3. Trist. Eleg. 4. Qui cadit in plano, (vix hoc tamen euenit ipsum) Sic cadit vt tacta surgere possit humo. ¶ De plano, vel de plano aliquid facere, quid sit docet Plautus citans Vip. lib. 2. de Conill. princip. Vel cognoscens decreuit, (ait Vipianus) vel de plano interlocutus est. Quem locum Budeus sic interpretatur, De plano, hoc est à iudice non sedente. Solent enim Iudices in tribunalibus altioribus sedere. Paulus de Questor. l. Vnius. Celsus tunc non solum pro tribunali, sed & de plano audiri possunt, quos damnari. Sueton. in Tiber. Iudicæque auct plano, aut de Questoris tribunali ad monachatis est solo in quo populus stabat. Papin. in L. Miles ad Legem Iul de adulter. Libellus (inquid) de plano dari potest, id est iudice non sedente, vel diebus feriatis. ¶ Pini pices dicuntur qui superficiem planam, non rotundam habent, vt sunt rhombi, & cæz. Plin. lib. 9. cap. 24. Planorum pisticum alterum est genus quod pro spina cartilagine habet. ¶ Planus ponitur aliquando pro aperto, & manifestio: quod quæ plana (tunc, nullum impedimentum habent quin vndeunque videri possint. &c. Plaut. in Persa. Satin' hec tibi sunt plana, & cæz. Plautus facere. est declarare, & rem diffisilem aut dubiam solvere, & ante oculos verbis explanando ponere, & patefacere, translatione sumpta à loco inquit, qui cultu adhibito, aut opera. planus fit. Cice. 2. Verr. Hoc planum factum est. Idem. pro Rose. Amer. Plannum fac. ¶ Apud eundem pro Flacco, Plana & itabilis via vitæ opponitur incertis & lubricis viis.

Planus, priore cor. (= *Xxxij*). It. *Galannatore, barro*. Hisp. *Engañador*. Job. A. Gellio lib. 6. cap. 7. com memoratur inter vices infirmas quibus visus est Liberius Mimius: quom nomine significari existimant scyphothum. Indus autem alii impostores à Græcis planos dictos. Idem certi cuiusdam generi impostores, insigni verfuria præditos: quom vocabulo potius quam à Latino Cicero pro Cluentio v. est. Hic ille planus, inquit, im-
probitissimus, quæstui iudicario passus, & Horatius quoq. lib. 1. Epist. Nec semel irritis ruius attollere curat. Frædo erue Planum: licet
illi eluvium manet. Lachryma per sancti iuratus dicat Oisim, Cre-

dite, non ludo, erudeles tollite claudum: *Quare peregrinum, vicina
rora reclamant. Quo in loco Planus, vt Acron annotauit, nomen est. no-
tissimū siue temporis impostorū, qui vt in vehicula tolleretur, fingebat
se erus frigescēdū quū poltea verē erus frigisset, rogaretque vt vehi-
culū in vrbe reuolueretur, non ei credidit. Eustathius Homeri
interpres in Odysseam sic inquit, interprete Baido, Planus est, qui ar-
tem quandam proficitur imponendi etiam ipedantibus iuales fuerūt
Ciphisodoros, & Pautaleon, & Matreus apud Alexandriam.*

Planē, aduerbium, id est certō. [*ἀποφασ.* Ital. *Certamente, sicuramente.* Hisp. *Hijs.* *Ciertamente, claramente, claramente.* Terent. in Heaut. Sed te mitor, qui alia tam planē scire. Aliquidō clarē, apertē, manifestē. [*ἄφασ.* Plaut. in Mench. Non potuit paucis plura planē proloqui. Quandoque omnino, funditus, penitus. [*ἄρυσ.* Ital. *Altro.* Hisp. *Del todo.*] Cice. Treb. Quare si planē à nobis deficiis, inoffensē fecit.

Planus, & Planissimé. Plaut. in Capt. Est he invocatus, an nō planissimé.
Verū hercle, verū vō parafiti planus, Quos nūquam quisquam
neque vocat, neque invocat. Cic. 3. Verū. Non possum illi planus
commemorare, quā ip̄m Ligurem pro testimōio dicere audisſis. Idē
2. de Divi. Multi testis naturā vitium meditatio neque exercitatio-
ne fultulerunt. Demosthenes scribit Phalerens quum ꝑ rho dicere
nequirer, exercitatio fecisset ꝑ planissimē diceret.

Planiloquus, a, um, Qui planè, & aperte dicit quod sentit, & liberè. [*φανερός*, *ἀναισθητός*. Ital. *che ragiona liberamente*. Hil. *El que habla francamente*.] Plaut. in Truc. Planiloqua est: paucis ut rem ipsam attingit?

Planities, huius planities, Qui pedes planos habet. ^{verborum} Diomedes scribit planitiesem Græci ^{planities} significare. Vnde comædici siue fabulæ genus dicitur Planities, ubi nullo procedat cultu, quod actores pedibus planis, id est nudis profectia introirent: non vt tragicæ actores, cum cothurnis neque vt comici, cum fœcis. Ideo ob vitæ ætatum qui plano pede in scena erant, & ob humilitatem argumenti, vt inquit Donatus, Planities dicta est. Siue quod olim non in fuggellæ scenæ, sed in plano orchelitræ, possit instrumentis mimis actarent.

Plantities, plantiti, *Aequalitas, vel locus planus.* [αἰσῶτης, ὁμοίος.] *Ical. Pinnexca. praenura.* *Hisp. El llano, llanura.* [Salustius in Caecil. Nam vi plantities castris inter sinistros montes, & dexteram pupem alperam, octo cohortes in fronte constituit. Liv. 7. ab Urbe. Quum millium plantities castra Romana ab Hecenis dirimebat. Cuius 2. belli Gall. Legiones vi primum plantitiem arigerunt, infestis contra hostes signis constituerunt.]
Plantitudo, itis, idem quod plantities. [αἰσῶτης.] *Colum. lib. 4. cap. 30.* Pertinet cacuminum modice plantitudinis, qui tamen diaphanij orbiculi crassitudinem non excedant, optime panguntur. hoc est quod sunt alii quantumlibet plane.

Plasma, aris. *ἄριστος*. Idem est quod signum, sive commentum: *ἄριστος*, quod est fingere, sive simulare. Persius plasma pro quodam medicamento usurpavit quod ex rebus liquidis adiuvandæ vocis gratia confici solet. Sic enim habet Saty. 1. - liquido cum plasmate guttur Mobile coluerit.

Plastes, plasta, mafen. gen. (πλαστής, Ital. *Colui che lavora di terra, vasfatto*. Hisp. *El que haze alguna cosa de barro, obrador de los vajos de tierra*). Eictor qui fingit artē exercet, qui & figulus dicitur, item qui ex argilla statuas cōficet. Plinib. 35. ca. 12. Plasta laudatissimi fuit Damophilus & Gorgasius. Plautice, huius plasticæ, pen. cor. f. emi. generis. (πλαστικός, Ital. *L'arte di colare che lavorano di terra*. Hisp. *Arte para obrar de barro*). Ars figulina, qua finguntur imagines ex argilla: (ἡ ἀργιλέη, quod est fingere. Plinib. lib. 37. cap. 7. Similitudines exprimiendi quæ prima fuerit origo, in ea quam plasticen Græci vocant, dici conveniunt; erit. Vide & proplasticen, (προπλαστική, dicitur ars facienti typos, id est formas ex argilla siue gypso, quas in arcis, maeniorive operibus imitabatur. Dicitur etiam proplasticen, pro ipsa forma quam ad formanda alia opera adhibent. Plinius, Arcetilat proplasticem pluris vānitate solitam constare ad artificibus ipsis, quàm aliorum opera.

Plataea, lex, à Cicéron 2-de Natu-deorum, Appellaturavis quam Plinius platæam vocat. Aelianus eandem facit cum pelicanis. Vide infra in dictione PLATÆA.

PLATAMODES, *πλάταμους*, Peloponnesi oppidum intra tractu Occiden-
tali, centum stadiis distans à Coryphasio promontorio, teste Strabone
lib. 8. Dictum videtur à fossis mari propinquis, aquam salis recipien-
tibus, quae Corinthis necesse est.

PLATANISTVS, *πλατανιστος*. Promontorium est Peloponnesi, nō pro-
cul à Lepro: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 7.

Platanus, *ϖλάτανος* Italice & Hispanice, *Platano* | pen. Cor. Arbor late
 [argens] ramos, vmbre tantum gratia expectanda? *ϖλάτανος*, hoc est
 à latitudine nomē habēs, Petronius Arbiter, Nobilis æstiuus platanus
 diffuderat vmbra. Virg., Georg. Et sceleris platani malos gessere va-
 lentes. Cic., de Orat. Platani quæ ad opantum loci patulis se dis-
 fusa ramis. De hac arbore sic scribit Plin. lib. 12. cap. 1. Quis non iure
 miretur arborem vmbre gratia tantum, ex alieno petitam orbe? Pla-
 nus hoc est, per mare Ionium in Diomedis insula, eiusdem tumuli gra-
 tia primum inuestigande in Siciliam transgressa, atq; inter primas do-
 nata Italiæ, & iam ad Martius vsq; peruecta, ad tributarios etiam
 pænitens solum, vt genus vespigal & pro vmbra pendane. Legitur &
 platani, vs, quare inflexionis. Virgilius in Culiæ, Nam primum
 prona surgebant valle patentes Acricæ platanus.

Plataninus, a, um, Quod ex platano estive Folia platanina, apud Colum.
lib. 12. cap. 16.

Platanista, Piscis est in Gange Indis fluvio nascentis, delphino rostro & cauda similis, sed multo maior, et qui in longitudinem quindecim cubitorum excreseat. Autor Plin. lib. 9 cap. 15.

[2] ita, v. p. paulatim indifferente, quannus secundum Græcæ originem
 produenda videatur. [Ital.] *Ita larga, borjo, paxca.* Hisp. *La plaza, aldea, el
 barrio.* Nam Græci *πλατεια* dicunt, nos Platæam, sicut *μωδω* Medæa,
μωδω spondeum. Floratius tamen in Epistola corripuit, quum ait,
 Paræ sunt plateæ, nihil ve properatibus obstat. Similiter & Catullus ad
 Aurelium, Istos qui in platea modo luc, modo illuc, In re præterunt
 sua

vis in rebus negligentia plectimur, tum maxime in amicis & delin-
dis & colendis. Item 1. Offic. Caudum est etiam ne maior poena quam
culpa sit: ne isdem de causis alij plectantur, alij ne appellentur qui-
dem. Horat. 1. Epist. 2. Quicquid delectant Reges, plectuntur Achivi.
Item compositor, Amplictor, Complictor, Circumplector. Item Im-
plexus, a. um, participium, idem significans quod implicatus. Et Per-
plexus, idem quod obscurus, vel intricatus. Et adverbium perplexus,
hoc est obscure, implicare. Terent. in Eunuch. Pergin' scelesti mecum
perplexi loqui. Donat. Ideo perplexus, quia statuerat vitium celare vir-
ginis. Hinc perplexor, quod est perplexi loquor, seu in dubio pono.
Plaut. in Aul. Arscio quo vos soleatis pacto perplexari: Pactum, non
pactum est: non pactum, pactum est, quod vobis lubet. Inde perplexibi-
lis, & hoc perplexibile. Idem in Afin. Neque vilius verbum faciat per-
plexibile, id est ambiguum, obscurum.

Plectilis, pen. corr. Quod plectum est. Plaut. in Bac. Progalca sca-
phium, pro insigni sit corolla plectilis.

Plectrum, tri. [πλῆκτρον, Ital. Plectro. Hisp. Instrumento para herir o tañer.] In-
strumentum citharæ di quo fides pulsantur. [πλῆκτρον, quod est per-
cutere. Cic. 2. de Nat. deor. Itaque plectri funilem linguam nostri so-
lent dicere: chordarum, dentes. Marti. lib. 14. Feruida ne tibi tibi pol-
lice pulsula surgat. Exornent docilem garrula plectra lycam. A no-
stris dicitur quandoque plecter. Virgil. 6. Aeneid. Iamque eadem digi-
tis, iam pectine pulsat cithara. Plectrum etiam quandoque dicitur
easceat æneum, quod olim gallis gallinaceis addebatur, dum inter se
pugnarent. Siphont.

P L I A D E S, stelle Seruio, septem sunt stellæ ante genua Tauri, quæ ortu
suo primum navigationis tempus ostendunt: unde Græci Pleiades dicitur,
πλειάδες, quod est navigare. Latine Vergiliæ dicuntur, à Verni
temporis significatione quo oriuntur. Nam Vere exoriantur, & circa
Aequinoctium carum ortus maturus est. Higinus in Astronom. Poë-
tica. Inter Tauri finitionem, & caudam Arctis stellæ sunt quas nostri
Vergiliæ, Græci πλειάδες, dicere. Punctum Atlantis stellæ septem, ex
Pleione Nympha, cum qua Iupiter concubuit: unde & Pleiades dicitur.
Sunt qui putent Pleiades distas quasi πλειάδες, hoc est plures, quod
nunquam singulæ apparent, sed omnes simul, præter Meropem quæ
vix apparet. Phædæce tradit septem sorores fuisse, Lygægi filias ex
Naxo insula: quia Liberum patrem educauerunt, ab Io inter fide-
ra fuisse reclusas. Harum nomina putantur, Electra, Aleyone, Celæno,
Maia, Alceste, Taygete, Meropem: quarum septima vix cerni potest:
cuius causam afferunt, quod quum reliquæ sorores diis nupsissent, so-
la Meropa, mortali viro Sisypho nupsit: quam ob causam veluti pu-
dibunda latitat. Alij putant hanc esse Electram, & ideo obscurior
videri, quod excidium Troianum spectare non potuerit, sed oculis ma-
num opposuerit. Ouid. lib. 4. Fast.

Pleiades incipient humeros releuare paternos,

Quæ septem dici, sex tamen esse solent:

Seu quod in amplexus sex hinc venerit deorum:

Nam Asterogen Marti concubuisse ferunt,

Neptuno Aleyonen, & re formosa Celæno,

Maïam, atque Electram, Taygetemque Ioui.

Septima mortali Merope tibi Sisyphæ nupsit:

Penniter, & facti sola pudore latet.

Sive quod Electra Troia spectare ruinas

Non tulit, ante oculos opposuisse manum. Vir autem quando-

que hæc diditio tetrasyllaba diuisione diphthongi. Propertius, No hæc
Pleiades faciunt, nec aquosus Orion. Poëtæ interdum abiecta vocali
præpositiua ex diphthongo, Pleiades effecerunt, pen. corr. Stat. lib. 1. Syl.
Nec per & Aegæas Hyades, Pladiumque nivolum Sydes, & Olenis
dignum petiisse fide albis.

P L I O N E S, nec per tres syllabas, media correpta, πλειόν, vel Pleione, per
quatuor syllabas, πλειόνη, Nympha, Oceanî & Tethyos filia, & vixor
Atlantis, qui ex ea Pleiades suscepit. Ouid. 5. Fast. Duxerat Oceanus
quondam Titania Tethyn: Qui terram liquidis, qua pater, ambit
aquis. Hinc fatis Pleione, cum celsifero Atlante iungitur, & fama
est, Pleiadæque parit.

P L I M Y R I V M, πλεμύριον, Fluuius Siciliæ qui per agrum Syracu-
sanum labitur: à πλεμύριον, quod est exundare. Virg. 3. Aen. Sicano præ-
terea sinu iacet insula contra Plemmyrium vndosum: nomen dixere
prioris. Otygiam. Vbi Seruius annotauit, Poëtæ Greci nominis origi-
nem Latino epicheto expressissimum enim Græcis esse πλεμύριον,
quod Latinis vndosum. Stephanus Plemmyrium, πλεμύριον, hoc est arcem
Siciliæ esse tradit, non fluuium.

Plenus, a. um, Refertur, ineger, perfectus, in quo nihil est vacui. [πλήρης,
pen. corr. Ital. Pleno. Hisp. Compido, lleno.] Plaut. in Stich. Propino
tibi salurem plenis faucibus. Cic. de Orat. Orator plenus & perfectus
is est qui de omnibus rebus variè potest, & copiosè dicere, lungitur ali-
quando genituro. Plaut. in Mercu. Quum sis iam ætatis plenus, anima
fertida. Plena festinationis epistola, Cic. Attic. lib. 5. Aliquando
ablaturo. Plin. Epist. 5. Et ille quidem plenus annis obit, plenus hono-
ribus. Ponitur aliquando pro diuini onusto. Cic. 4. Vetr. Verrem
ipsum qui plenus decesserat, &c. Plena manu dare, est ampliter, co-
piosè, libenter, & minime malignè dare. Pleno gradu ingredi dicuntur
qui magno studio rem aliquam aggrediuntur: cui opponitur, Sum-
mo pedecingredi, hoc est leuiter rem aliquam attingere. Vide latius
Erasum in Adagiis.

Plene, adverb. Id est perfecte, cumulate, abundanter. [πλεονεκτικῶς, Ital. Plene. Hisp. Complicidante.] Plin. Epist. 14. Propter charita-
tem eius nondum mihi video satis plenè fecisse. Horat. 1. Epist. 1. 1.
-furpos & balnea laudat. Vbi fortunatam plenè præstantia vitam. Idem
2. Epist. 1. Multa fidem promissa leuant, vbi plenus æquo. Laudat vti-
nales qui vult extrudere merces. Cic. 4. de Finib. Quum enim superio-
res & quibus plenissime Polemo, secundum naturam viuere, summum
bonum esse dixisset.

Plenitudo, inis, quæ est contraria vacuitati. [πληθύνω, Ital. Plenezza. Hisp. Hinchamiento, cumplimiento.] Sumitur & pro copulencia, siue crassitudi-
ne. adp. Plin. lib. 11. cap. 37. Homo celsit in longitudinem ad annos

vsque ter septenos, tum deinde ad plenitudinem. Colu. lib. 4. cap. 3. Per-
tinet ex eummodi modica plenitudinis, quæ tamen dispensari obicu-
li crassitudinem non excedant, optime panguntur.

Plenilunium, inis, Est oppositio Solis & Lunæ, quæ scilicet Luna Soli ex
diametro opposita, tota ab illo illuminatur. [πλεονικία. Ital. Plenila-
nio. Hisp. Luna llena.] Plin. lib. 18. cap. 32. Quum Sole occidente Luna
ocietur exaduerso, ita vt pariter aspiciantur, tunc erit plenilunium.

Plenitas, atis, apud antiquos legitur pro ignobilitate. Cato pro Veturio,
vt citat Nonius. Propter tenuitatem & plenitatem. Hemina in Annali-
bus, Quicunque propter plenitatem agro publico cecidi sunt. Apud
Nonium tamen à quo hæc desumpta sunt, plenitas legitur, non pleni-
tas. Quo fit vt nonnulli suspicentur plenitas legi debere, aut certe il-
lud ex hoc finitima vnius literæ commutatione factum esse. Quicquid
id est, vocem constare esse exoletam, nullique eorum qui hodie in ma-
nibus versantur, vsitatum.

Pleonasmus, inis, [πλεονασμός, Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

Pleuritis, idis, [πleuritis. Ital. Mal di panth. Hisp. Dolor del costado.] Infla-
mentum est membræ costas succingentis, quam Græci πλεονασμός ap-
pellant, cui febri acuta, dolore pungente, respirationis difficultate, & tussi,
Plinius lateris compunctionem vocat.

uso. *Hisp. Cofa de agua lluvia.* Plinius, Teriturque in mortariis admista aqua pluvialis. Horatius lib. 1. Carm. Ventos pluvios vocat, hoc est pluviam inducentes, & *εὐφροῖς*. Columella in Praef. lib. 1. Ver pluvium nominat in quo sepe fit pluvia. Auster pluvius, pluviam inferens, Quid. 1. Meta. Caelum pluvium, Varro 1. de Re rust. cap. 13. Frigus pluvium. Virg. 3. Georg. vade nigrissimus Auster Nascitur, & pluvio contristat frigore caelum. Hyades pluviae, Virg. 2. Aca.

Pluvialis, Pluvialis, adiectiva eiusdem significationis. *[εὐφροῖς]*. Ital. *Pluvioso, di pioggia.* *Hisp. Cofa de agua lluvia.* vnde aqua pluvialis, vel pluvialis dicitur quia de caelo decidit. Festus, Compluvium quo de diversis telis aqua pluvialis confluit in eundem locum. Virg. 3. Georg. - & dum Vere madent vdo terras, ac pluvialibus Austis. Columella lib. 2. ca. 13. Pluviales quoque, & seriarum computantur, quibus non aratur, dies quinque & quadraginta. Ovidius 2. Fastorum, Ecce velut torrens vndis pluvialibus auctus, Aut nunc, quae Zephyro victa tepete fluit. *[Hordi pluvialis, stellae duae sunt quas Auriga (quod signum caeleste est super cornua Tauri) in manu tenet.*

Pluviosus, oia, um, & vi, Annus pluviosus, in quo sunt frequentes pluviae. *[εὐφροῖς]*. Ital. *Pluvioso.* *Hisp. Cofa de agua lluvia & lluviosa.* Plinius lib. 18, cap. 23. Nubilo occasu pluviosam hyemem denunciat.

Plus, pluris, vide *PLV*.

PLV T A C H V S, *πλὺταχος*, Chazronensis philosophus floruit sub Traiano & Adriano Imperatoribus: nam Traiano libros Apophthegmatum de dicitur: vix eruditissimus, & multilingua eruditione mirabilis, ac forendus. A Traiano in Illyricum missus est consulare potestate: iussuque omnibus Illyricis magistratibus ut absque eo nihil agerent. Iulius nepos fuit Scxtus philosophus. Meminit verusque Eusebius in Chronicis. *[Plutarchus alter, Nestorij filius, Atheniensis sophista, praceptor Syriani qui scholae praesidebat Atheniensis sub Iuliano principe. Auctor verusque Suidas.*

Pluteus, plutei, mase gen. Machina ad expugnandos muros, ad similitudinem pallidis. Conteritur est vimine, & coris protegitur, tenuisque rotulis: quarum una in medio, duae in capibus apponuntur. In quamcumque partem volueris, admoventur. Hos obidentes muris ad movebant, applicabantque, sub hisque laetantes, sagittis, aut aliis missilibus defensores de propugnaculis exturbabant, ut interim scalis ascendendi praeretur occasio, ut inquit Vegetius. Cetera, semperque hostibus spes vi. Horum redintegrabantur, eo magis quod deutos pluteos turrim viderant, nec facile adire apteros ad auxiliandum animadvertent. Plaut. in Milite. Ad eum vietas, pluteoque agam. hoc est meis viribus cum oppugnabo. *[Postea vero etiam tabulae quibus aliquid praesepiretur, eodem nomine dicte sunt. *πλὺταχία*. Livius, Cratibus, pluteisque, & lineis comectis. Suetonius in Calig. accipere videbat pluteum pro fulcro tori discubitorij, quum inquit, Quosdam summis honoribus functos ornate modo ad pluteum, modo ad pedes stare succinctos: lineos passus est. Mart. lib. 3. Excluduntque senem, spondae qui parte cubabat. Namque puer pluteo vindice locustis. *[Librorum quoque & tabularum, signorumque repositoria, plutei appellantur. Iudena. Saty. 2. Et iube archetypos, pluteum ferat. *πλὺταχία*. Tabula insuper qua vtiuntur ij qui aliquid medicatur, conscribitur, & dicitur. Pers. Saty. 1. Nec pluteum exat, nec demorsos sapit vinctus. *[Interpres, Qui in manu stylo, iudiciumque adhibent, in ipso limite, *πλὺταχία* interdu, aut solite cogitandi, vel pluteum exat, vel *πλὺταχία* arrolunt, vel caput scabunt. *[Pluteum etiam dicebant spatium idemque inferiores columnas ad superioribus per longitudinem in fronte distinebant.****

Plutealis, pluteale. Vnde ad Cice. ad Att. lib. 1, sigilla plutealia, magnaeque pluteis, id est tabulis incluse dicuntur. Praeterea inquit, *πλὺταχία* mandando quos in rectorio artiosi possum includere, & plutealia sigilla dicit.

PLV T O, *πλὺτος*, *πλούσιος*, Saturni filius ex Ope coniuge, & frater Iouis, atque Neptunij quum ad regni divisionem venissent, Plutoni qui natu ruinimus erat, & Aegistius vocabatur, pars Occidentis obigit, locus inferum materio, iuxta Orientalis Neptuno, insula. Hinc datus est locus fabulae, Ioui imperium cali, Neptuno maris, Plutoni inferorum obtigisse. Dicitur Pluton, *πλούτων*, hoc est ad divitias, eo quod opes omnes ab inferis, hoc est ex interioribus terrae visceribus eruantur. Eandem etiam ob causam Latini dicem appellaverunt. Cic. 2. de Nat. deorum, Terra autem vis omnis atque natura Diti patri dedicata est, qui duces vt apud Graecos *πλούτων*, quia & recidunt omnia in terras, & oriuntur e terris. Haec enim Cicero. Idem & Summanus dicitur, quasi summus deorum Manium. Item Orcus, quasi Virgus, ab virgendo, quod omnes in inferum vegeat. Dicitur & alius multis nominibus, quae vide apud Caes. Antiquar. lect. lib. 10. cap. 18. Huius vorem Proserpina esse voluit. Ceteris filiam: cuius raptum tribus libris exequitur Claudianus. Plutonius, a, um. Horat. lib. 1. Carm. Et domus exilis Plutoniz, quo simul meatus, &c.

PLV T V S, *πλὺτὸν*. A Graecis fingitur esse divitiarum deus: quem in aduentu claudum esse voluit, in recessu alarum hinc nimirum ianuetes, quod ferius quidem opes contahantur: parte autem, nisi frugaliter dispenies, velocitatem dilabantur. Eundem & caecum faciunt, & iudicij expetere, propterea quod indignissimum quum opibus affluere videamus: probos autem & coudignos in re tenuissima versari. Huius domicilium constituit Posidonius in subterraneis Hispaniae locis, eo quod regio ea metallorum fore couditate reliquis antecellat. *[Est item huius nominis Comedia apud Aristophanem.*

Pluvia, Pluvialis, vide *PLV*.

PLV N E A T, *πλυνεαί*, Nili insulae cuius incolae Plynezi dicuntur, & Plyneate. Stephanus.

Plynteria, *πλυντήρια*. Dies festi erant apud Athenienses Cereri sacri, qui inter nefastos numerabantur. Vide Cael. Rhodig. lib. 14. cap. 9.

PNEUMATICS, a, um, *[πνευματικός]*. Ital. *spiritali*. *Hisp. Cofa de espíritu & viento.* *[πνευματικός]*, quod spiritus significat. Vnde Pneumatica organa, dicuntur spiritalia, hoc est quae vi status, vel spiritus aquam ex puteo, vel lumine hauriunt, ad irrigandos hortos. Plin. lib. 19. cap. 4. Hortos vili irrigandos non est dubium: riguosque maxime habendos, si contingat profluio amne: sin minus, e puteo petita, pneu-

maticisve organis, vel tollenonum haustu rigandos. *[Pneumatica ratio, pars est Musicae quae fit inflatis vento fistulis. Plin. lib. 7. ca. 37. Ceteribus laudatur, pneumatica ratione, & hydraulicis organis reperitis.]*

Pneumonia, *πνευμονία*, quae & peripneumonia, Inflammatio pulmonis cum febris acuta & difficultate spirandi. Graeci enim *πνεύμα* vocant quem nos pulmonem.

Pneumoni, *πνευμονί*, Qui laborant ex pulmone: qui Latine dici possunt pulmonarij: sicut a Columella, Ovis pulmonaria dicta est, cuius pulmo afficitur.

P ante O.

Poculum, *πότηρ*, Proprie vas quo bibitur: a potione dictum. *[πότηρ, πότης, Ital. coppa.* *Hisp. Cofa para beber copa.* Cice. Verr. 6, In his pocula duoda quaedam quae Heraclia nominantur, Mentoris manu summo officio facta. Virg. 11. Aeneid. Expectare dapes, & plenae pocula mensae. Horat. 1. Serm. Saty. 2. Num tibi, quum fauces vit sitis, aurea quantis Poculat num esurientis fastidis omnia, perter Pauonem, rhombumque; Virg. 3. Aegloga, - pocula ponam. Faginis, eclatum divini opus Aletrime donat. *[Sumitur tamen quandoque pro ipso potu, sive potione. Virgil. 2. Georg. Pocula siquando (sive insectare noverat. *[Poscere maioribus poculis, est copiosius & liberior potationi indulgere, & conuiuias ad potandum inuitare. Cice. 3. Verr. Discumbitur, sit sermo inter eos, & inuitatio vt Graeco more biberetur: hospes horatque potant maioribus poculis: celebratur omnium sermone, laceratque conuiuium.]**

Pocillum, *πότηριον*, Paruum poculum. *[πότηριον, Plin. lib. 4. cap. 13. Lucius Papyrius imperator aduersus Samnites dimicaturus, vocum fecit, si videret, Ioui pocillum vini. Plaut. in Afin. Tecum vina postea, tecum aquae pocilla potiet. Caro cap. 176. Per lineum exugito facem, quasi heminam, in pocillum sicile. Livius 10. ab Urbe, Venerat Ioui victori si legiones hostium fudisset, pocillum mulsu, prorsusquam remetur: biberet.]*

Pocillator, *πότηριος*, Picecna, qui est a poculis. *[πότηριος, Ital. coppiere.* *Hisp. E. caniano.* hoc est cuius officium est vt in conuiuium vinum misceret: quem etiam a poculis, & a cyathis appellamus, qualis apud superos dicitur esse Ganymedes, quem ab Aquila raptum Ioui pocula ministrare fabulantur.

Poculentus, a, um, adiectiuum, Qui quicquid potari potest. *[πότης, Ital. che si può bere.* *Hisp. Cofa que se puede beber, & aquella bebida.* Gell. lib. 4. cap. 1. Penus est, inquit, quod esculentum, aut poculentum est. Cic. 2. de Nat. deor. Habitar in ea parte oris quam esculentis & poculentis iter natura patefecit. Sunt qui hinc in locis potulentum, & poculentis, legere solant, vt sit a potu, potulentus: sicut ab esca, esculentus.

Podagra, a, pen. corr. *[πύδρα, Ital. Podagra, gotta ne piedi.* *Hisp. Gota, enfermedad nota delos pies.]* Morbus est articulus, pedes praecipue infestus, aliis cum ardore, aliis cum algore, quo diuites & otiosi praecipue infestantur. Dista podagra, quod dicitur moro, quia Graeci *πύδρα* appellant, pedum vsum impedit. Hoc vitium si manus infestet, chitagra dicitur. Mart. lib. 1. Lingat, & podagra Diódorus, Placcet, laborat: Et nil parono porrigit: haec chitagra est. Ouid. 2. de Pon. Solucere node fam nescit medicina podagrae. Podagra morbus peregrinus est. Nam si Italici fuisset antiquitus, Latini nomen inuenissent. Non enim Roma, quum sudando, & laborando vivebat, hoc malum cognouit. *[Sunt autem podagrae duo genera, calida, quae & tubercis dicitur: & frigida. Plinius libro 26. cap. 10. Podagrae refrigerat radix e xiphio, semen e ptilio, cicuta cum lithargyrio, aut auxungia: arizonum in primo impetu podagrae rubentis, hoc est calidae. Viriliter vero conuenit erigeron cum auxungia.]*

Podagricus, & podagricus, *[πύδρα, Ital. Gotta, gotta ne piedi.* *Hisp. Gota de los pies.]* Qui podagra laborat. Plaut. in Merc. Sed tandem, si podagricus pedibus esset Eurychus. Plin. lib. 20. cap. 8, Omnes hae & podagricis viles, & sanguinem reiciuntibus.

Podager, a, um, *πύδρα*. Idem quod podagricus. Claud. Epigr. 30. Atque nihil prorsus stare putat podager.

PODALIUS, *πύδαλος*, Proprium nomen Aesculapij filij, & fratris Machaonis, qui ob insignem medicinae artis periciam vna cum fratre ad bellum Troianum euocatus fuit. Dicitur Podalicius a pedum magnitudine. Ouid. lib. 2. de Arte amandi, Quamvis apud Danaos Podalicius arte medendi, Autone dondo curru, tantus amator ego. *[Est etiam Itali cuiusdam nomen, apud Virgilium lib. 12.]*

Podetis, pen. prod. *πύδα*, Talatis tunica, hoc est vestis ad talos vsque demissa, quae adheret corpori, & ita arcta est, & vestis manicis vt nulla omnino in velle sit ruga, & vsque ad crura descendit. Solent milites habere lineas, quas camillas vocant, sic aptas membris, & adstrictas corporibus, vt expediti sint vel ad cursum, vel ad praelia, dirigendo iacula, tenendo clypeum, censem vibrantes, & quocumque necessitas traxerit expediti sequentes.

Podex, *πύδα*, Posterior pars corporis pudenda, quod ex ea pedes fluere videntur. *[πύδα, πύδα, Ital. Foro del culla tra le natiche.* *Hisp. El fulanor.]* Inuen. Saty. 2. & podice laui. Ceduntur tumide medico ridere marisae. Horat. Hicque turpis inter aridas uates. Podex, vel crudae bonis.

Podium, *πύδα*, Locum est ad spectandum habitus a pede nomen habens, sive quia pedis modo proiectione illa quae podium facit, procedat: sive quod ad pedes adificiorum strui consueuisset: sive quod in eo perdis haeceamus. Alio nomine dicitur moeniamum. Solec enim fieri extra domus parietem locus porrectus instar pulpiti, mutulis e marmore suppositis. Inuenal. Saty. 2. Omnibus ad podium spectantibus. Sueton. de Nerone, cap. 12. Ceterum accubans primum parvis foraminibus, deinde toto podio ad aspectu spectare consueuerat. Huius diminutiuum est Podolium.

POCILASTIUM, *πύδα*, Oppidum Cretae, in latere Australi, apud Ptolem. lib. 3. cap. 17.

POCILE, huius Pociles, penult. corr. *πύδα*, Fuit porticus Athenis, in qua Stoici philosophabantur: ita dicta a varietate picturae. Graeci enim *πύδα* varium dicit, *πύδα* varietatem. Vnde & lapis sycnites vocatus est pyrrhospocilos a varietate rubentium macularum. In hac autem porticu Zenon philosophos discipulos docebat. Vnde & Stoica dicta nomen accepit, & philosophi Stoici nuncupati, qui aenea Zenonij a Zenone

- Deo fuit, ite qui non solum a speculo, sed etiam in incesto flagitio & pueri polluitur carcerem. Horat. 4. Carm. Ode 5. Nullis polluitur casta domus stupris. Virg. 3. Aeneid. Polluit ore dapes.
- POLLUS**, a, um, participium. [*polluere*, *pollutus*]. Ital. *sporcato*. Hispan. *enfesado*. 3. Luca. lib. 1. Quenq; suæ rapiunt scelerata in praxia castra. Hos polluit domus, legibusque in pace timenda. Virgil. 3. Aeneid. Linquere pollutum hospitium, & dare classibus Austum. Hinc notitiam gentium somno sparsam, pollutionem appellant. *pollutus*.
- POLLUX**, i, Iouis ex Leda filius, frater Castoris. *pollux*. Hunc fabulantur Poëte fuisse immortalē, & nihilominus immortalitatem suam cum fratre mortali diuisi. &c. Virg. 6. Aene. Si fratrem Pollux alterna morte redemit, Ictus reditque viam toties. Est etiam Pollux Græci Grammatici nomen, qui sub Commodio principe Athenis docuit. Eius hodie nihil extat præter Onomasticon.
- POLLULUS**, adiectiuum, pro paululus, vel paruulus: antiquum. Cato de Rust. cap. 10. Vireos tites, labellum pollulum, amphoras olearias duas.
- POLY**, a, um, participium. Aggredientis sophista. Gorgias auditor, primus in oratione inuenisse dicitur. *poly*. *polylogos*, *polylogos*, *polylogos*: quod minimè verum est, sed iam inuētis sepe vsum fuisse constat. Hæc Philosophus. Suidas scribit eum generaliam eorum qui ad Troiam profecti sunt, scripsisse, simul & nauum catalogum.
- POLYACANTHOS**, *polyacanthos*. Herba est spinosa habens lanugines, cuius meminit Plinius lib. 11. cap. 16.
- POLYANTHEMUM**, mi, *polyanthemum*. Herba est caulescens vim habens, quā nonnulli battachion appellant. Ruellius putat eam herbam esse, quam herbatiorem vulgus *Pedem cornutum* appellat. Vide Plin. lib. 17. cap. 11.
- POLYXPOS**, *polyxpos*. Insula vna ex Sporadibus, à caprarum multitudine dicta.
- POLYAEIVS**, *polyaeivus*. Sophista Sardinus, temporibus Cæsaris Dictatoris, & Antonij trinuuii. Scripsit orationes iudiciales, Triumphali Parthici M. Antonij liberos tres. Fuit & alter eiusdem nominis Macedo genere, qui de Thebis scripsit, & de re militari Suidas.
- POLYANDRION**, *polyandron*. In Græcia ciuitatibus dicebatur commune hospitium sepulchrum ita dictum à multitudine sepulchrorum. *polyandron* enim Græcis significat populolum.
- POYARNA**, fuit Polyarnes, *polyarnes*. Multorum agnorum, siue qui possidet multos agnos. Varro lib. 1. de Re rust. cap. 1. Veteres poëte alios vocant polyarnas, alios polymelos, alias polybatas, id est multorum agnorum, multarum ouium, multorum bouum.
- POLYBIVS**, *polybivus*. Insignis historicus fuit ex Megalopoli Arcadiæ ciuitate, Scipionis Africani præceptor, qui Romanam historiam libris quadraginta conscripsit. Autor Suidas.
- POLYCARPVS**, *polycarpus*. Iohannis Enangelistæ discipulus, & Smyræorum Episcopus. Latine interpretari possunt fructuosum.
- POLYCASTES**, *polycastes*. Nestoris filius, apud Homerum in Odysse.
- POLYCHRONIVS**, *polychronus*. Diuturnus, longeuus, & multi temporis: sicut *polychronus*, qui parum viuit. Vnde cornices dicuntur polychronia, quoniam nouem ætates viuere dicuntur.
- POLYCLETVS**, pen. prod. *polycletus*. Statuarius eximius, diligentia & decore ceteris præcellens. Nam ex ære plurima confect signa, grauisimorum scriptorum præconis nobilitate ex quibus in primis cōmemorantur altagializontes, hoc est talis ludentes, quo opere nullum absolutius fuit iudicatum. Fuit Sicronius, & discipulus Ageladæ. Duas eodem argumento statuas fecit, alteram ingenio, alteram verò ex vulgi opinione, & ex sententia cuiusvis præteritis. Quibus perfectis rursus addidit, ac primum sua ostensa magnopere laudatur: altera deinde, non æquæ. Atque sciote inquit, quid hæc quam tantopere laudatis, ego feci: quæ verò vituperatis, vos fecistis. Autor Aelianus de varia historia.
- POLYCNEMON**, *polycnemus*. Quasi multarum cibarium herba, conile limilis, femine pulegiæ, succulosa, multis geniculis. Vide Plin. lib. 16. cap. 14.
- POLYCRATES**, pen. corr. *polycrates*. Nomen proprium tyranni, qui regnavit in Samo insula. Hic & opibus, & felicitate apud historicos inclutus est, qui quoad vixit, non tā fortune alumnus dici potuit, quam parvus. Annullum habuisse ferunt incedibilis precij, sibi que charissimū, quem ve nimis sibi blandientem fortunam aliqua aduersitate temperat, in mare abiecit: quem tamē postea in vētre piscis inuēum recuperavit. Huius quoad vixit, nihil aduersi cōsigij fœnerat. Sed mors infamis, & ærumnosa docuit, neminem ante obitum meritū dici posse felicem. Fuit enim ab Oronce Satrapa Persarum captus, suspensusque, Ex Strab. lib. 14. Huius item meminit Cic. lib. 1. de Finib. Floruit eodem tempore quo Pythagoras & Anacreon. Fuit & Polycrates Ephesiorum præsul, temporibus Sæuri principis, ut scribit Hieronymus.
- POLYDAMAS**, a, um, *polydamas*. Propriū Troiani, Antenoris & Theanæ sororis Hecubæ filij, qui Lycasten Priami filiam, sed ex concubina susceptam, uxorem duxit. Hic cum Antenore parte & Aenea urbem Troianam Græcis dicitur prodidisse. Poëta Græci, & primi huius nominis syllabam extendant, nam aliqui in hexametris versu locum non habet *polydamas* scribitur: quos & Deius imitatus est Saty. 1. Ne mihi Polydamas, aut Troiades Labconem præulerint. Sonat autē Polydamas Latine multorum domitorem, quasi *polydamas*. Polycrates, Pæteatistes nobilis, qui paulanus Herculem, Leonē inermis amplexus superauit: tantum ingentē apprehēsis extremis pedibus terē tenebat: ceterum agitatū sese opponendū altera manu apprehendū ex cursu retrahēbat, in equosque insilibat deiecit a iugis. Accersitus à Dario Artaxerxis magni filio, ter apud eū ex prouocatione victor fuit. Postremū post certam in cauetia, quum saxum à vertice ruinae minaretur, diffugiens cōiuius, confusus ipse viribus, ac manibus posse illud sustinere, oppressus est. Autor Pausanias.
- POLYDORVS**, a, um, *polydorus*. Rex Seriphi insulæ, qui Perseum Iouis & Danaes filium educauit. Cuius tandem ingenium veritus, audaciāque, & felicitatem, seu præteritū æternæ gloriæ illum ad superandum Gorgonem Medusam compulsi: quæ decessit, redeunt Perseus quum semper detraheret, conuersus est ab illo in silicem, monstrato capite Medusæ, ut fabulatur Ouidius lib. 5. Metam.
- POLYDORA**, *polydora*. Insula Propætidis: apud Plinium lib. 4. cap. 14. Polydora, nymphe, Oceani & Terhyos filia. Heliocodrus in Theogonia.
- POLYDORVS**, pen. prod. *polydorus*. Filius fuit Priami ex Hecuba, quæ præter initio belli Troiani, communis Martis exitum veritus, quum magno auri pondere educandum tradidit Polydamæ Thraciæ reginæ, quoque hospiti, amico & genero suo. Sed ille delata Troia, ceterisq; Priami fere omnibus liberis interfecit, auri cupiditate adductus, Polydoro in litore spatiantē, telis aggreditur, & frustra fidem deorū, hominūque implorantē, occidit: ceterosque tumultu superiniecit, cui superceteris myti virgulta, ut autor est Virgil. lib. 3. Aene. Quod quum mater Hecuba intellexisset simulauit se ingens adhuc auri pondus vellet illi fecerit, id indicare quod pro filio acciperet. Quod aurius verum existimans, mox ad Hecubam p. o. fectus, illius virgultibus obsecutus est. Ex tamen & alia de Polydoro opinio: nampe Græci per Thraciam venientes hunc cepisse: Priamum autem pro redemptione filij Græcis dedisse urbem quæ postea ab eorum Antandios dicta est, quæ accepta illos tamen nihilominus Polydorum lapidibus obruisse. Hæc Seturus in locum illum 3. Aeneid. fuge litus auriarum, Nam Polydorus ego, &c. Alius fuit Polydorus Priami filius ex Laodice Alciæ Lelegum regis filia, quem Achilles cum fratre Lycæne in bello Troiano interfecit.
- POLYGALON**, vel **POLYGALA**, *polygala*. Hæc palmarū altitudine, in caule summo folijs liliæ, quæ potata, liliis vberitatem inducit, à quo efficitur nomen accepit. Plin. lib. 17. cap. 11. Dioscor. lib. 4. cap. 14.
- POLYGNONVS**, *polygnon*. Nomen pidoris præclarissimi, paria Thiasij, qui nonagesima Olympiade floruit, testibus Quintiliano lib. 12. de Institutione oratoria, & Plinio lib. 35. cap. 9. Hic primus mulieres iucida veste pinxit, capita eorū mitris versicoloribus orpuit, plurimamque picturæ primus conuulit. Primus siquidem instituit os adaperire, dentes ostendere, & vultum ab antiquo rigore variare. Delphis ædem pinxit, & Athenis porticum quæ Pæcile vocatur, idque prætorio, quum patrem eius Mycon mercede pingeret: quo nomine Amphystiones (quod est publicum Græciæ conciliū) hōpitia ei gratuita per vniuersam Græciam decreuerunt. Pinxit præterea & Cenum, teste Pausania, spartam torquentem, asinamque allantem, quæ quicquid ille toleraret, statim paterederet. Quo ænigmati significare volebat, patremfamilias laboriosum quidem sed cui domi esset vxor prodiga, quæ quicquid ille sudore suo contraxisset, stenuus profundeter. Vide Erasmi adag. 1.
- POLYGONATON**, *polygonaton*. Herba sine folijs, asparagi cause, in cacumine aculeum habens, à frequentia geniculorum dicta. Plin. lib. 17. cap. 11. Vulgus *Salomonis sigillum* appellat.
- POLYGONOIDES**, *polygonoides*. Herba est folio lauri, longa, tenuisque, aduersus serpentes, ac priuatiim aspidēs ex aceto pota efficit. A quibusdam clematis Aegyptia, ab aliis daphnoides appellatur. Autor Plinius libro 24. cap. 15.
- POLYGNOMVS**, pen. prod. [*polygnon* & *polygnon*]. Ital. *Corrigiola centinodia*. Hispan. *Corrigiola*. Herba à geniculorum multitudine quam vos sanguinariam vocamus, folijs rurs, & semine gramini similis. Succus eius infusus naribus, supprimit sanguinem. Plin. lib. 27. cap. 12. Dioscor. lib. 4. cap. 5. Colum. lib. 7. Sanguinalis herba quam Græci *polygnon* appellant. Hæc nomen veteres vsurparunt pro succidendo. Vulgus *centinodium* appellat.
- POLYGRAMMVS**, *polygrammus*. Gemma est sinatagdo similis, per trapezium suū multis albis lineis distincta. Vide Plinium lib. 17. cap. 9.
- POLYGYTON**, Mulierum frequentia. Plin. lib. 35. cap. 11. Pinxit in templo Eleulina Philarcham, Athenis frequentiam quam vocauerunt *polygyton*.
- POLYHISTOR**, [*polyhistor*]. Ital. *chi sa molto*, *chi ha molto sapere*. Hisp. *El que sabe mucho*. Latine multifidus dicitur. Hoc nomine appellatur fuit Appion, de quo Gellius lib. 5. cap. 14.
- POLYMETRA**, Plinio lib. 5. cap. 3. Troadis oppidū. Hellesponto adiacēs.
- POLYMIS**, a, um, pen. corr. *polymis*. Quod multis diuersisque censetur licis, siue filijs. Vnde *polymita* dicuntur vestes quæ versicoloribus licis contextæ sunt. Plin. lib. 8. cap. 48. Plutimis verò licis contextæ, quæ polymita appellant, Alexandria insituit.
- POLYMYXVS**, [*polymyxus*]. Ital. *Lucerna di molti stupini*. Hisp. *Lucerna di muchos nichas*. Lucerna quæ multos habet canaliculos, & in his funiculos, illustrandis conuiuiis accommodata. De hac Martialis lib. 14. Illustrem quum tota meis conuiuiis flammis, Tōque geram myxos, vna lucerna vocet.
- POLYMNIA**, siue **POLYMNIA**, *polymnia*. Vna Musarum, à memoria magnitudine dicta. Nam *polymnia* Græci memoriam vocat. Producit autem hæc dictio penultimam syllabam, quum apud Græcos *polymnia* diphthongo scribatur. Fuerunt qui corripere putant, citantes versum Virgilij ex Epigram. S. g. cuncta manu, loquiturque Polymnia gellu. Verum in casti gantibus exemplaribus legitur Polymnia per quinque syllabas, sine coniunctione quæ. Quem etiam in modum Horatius hac voce vñs est lib. 1. Carm. Euterpe cohibet, nec Polymnia. Sunt qui Polymnia scribant, ut à cæuis multitudine dicatur. Magis tamen placet superior scriptura.
- POLYNICES**, *polynices*. & Etheceles, Oedipi Thebanorum regis filij fuerunt, quide regni hæreditate dissidentes, singulari certamine congressi, mutuis vulneribus occiderunt. Latè prosequitur hanc historiam Statius in Thebaide.
- POLYPOETES**, *polypoetes*. Pirithoi & Hippodamiae filius, teste Homero Iliad. 11.
- POLYPHAGVS**, pen. corr. *polyphagus*. Latine verti potest multivorax.
- POLYPHAGIA**, *polyphagia*. Edacitas, voracitas. Venim Græci id genus vñs quæ nostris lueris scribi non consueverunt, factus fuit in Græcum Lexicon, tanquam in propriam familiam relegere.
- POLYPHANTVS**, penult. produ. *polyphantus*. Cyclops, Neptuni filius ex Thoz Phocis filia, ingenti corpore, qui vnum tantum oculum, eumque in fronte habuit. Hic Galatæam Nympham secutur adamasse, Acinque puerum, quem sibi illa præferebat, saxo interemisse. Vlysem quoque vitæ temptatis in Siciliam delatum auro suo inclusit, quatuorque ex comitibus eius deuorauit, reliquos eodē mortis genere perempturus, nisi prænerens Vlyses vino nigro inebriasset, atque quæ sepe obuius, aduerso stupite oculum eruisset. Vide Iulius totam hanc fabulam apud Homer. 10. Odysse. Seruus in illud Virg. 3. Aeneid. Nam qualis, quānuquē

240 Polyphemus in antro Lanigeras claudit pecudes. Multi (inquit) Polyphemum dicunt vnum habuisse oculum, alij duos, alij tres, sed totum fabulosum est. Nam hic vir prudensissimus fuit, & ob hoc oculum in fronte habuisse dicitur, id est iuxta cerebrum, quia prudentia plus videbat. Verum Vlysses cum praeferat superavit, & ob hoc eum caecasse fingitur. Hæc Seneca. Cicero quoque de Polyphemo lib. 5. Tus. quæst. sic scribit. At vero Polyphemum Homerus, quum immanem, ferumque finxisset, eum acriere etiam colloquimè facit, cuiusque laudare fortunas, quod quò veller, ingredi possit, & quæ veller, attingeret. Rectè id quidè. nihil enim erat ipse Cyclops, quam aries ille prudentior. Hæc Cicero.

Polyplustis, (πυλπλυστος). Ital. Denaro à ricco. Hisp. Rico, que tiene muchos dineros. Latine bene nominatus dicitur siue vberum diues: à πλὺν multum, & πλῆθος diues. Plaut. in Capti. Quo de genere natus est illic Philoctetes Polyplustis.

Polypodium, πολυπόδιον. Herba dicta siue quòd radix eius veluti ceras ad similitudinem polyi piscis habeat, siue quòd farina eius indita narius, polyum consumitur. Filicula vulgò dicitur. Plin. lib. 26. cap. 8, & Dioscorides lib. 4. cap. 198.

Polyptoton, pen. prod. πολυπτότης. Apud Rhetores figura nomen est, quæ sit quoties diuersis casibus eiusdem dictionis oratio variatur, hoc modo, Senatus est summi Imperij concilium: Senatui Reipub. cura demandatur: ad Senatum in dubiis periculosisque rebus omnis ciuitas respicit. Vide plura de hac figura apud Rucellum, & Aquilam Romanum. Dictum πολυπτότης, quasi casibus abundans: nam πλῆθος Græcis casum significat.

Polyppus, pen. corr. [πυλπύς, Ital. Polpo pesce. Hisp. El pulpo pescado cono-fido.] mascul. gen. genitrius polyi, & poly podis, piscis est ex genere πύλας, ὀδῶν, hoc est eorum qui molli cure reguntur, à multis pedibus appellatus: cuius descriptionem, naturam, & genera vide apud Plinium lib. 9. cap. 29. ¶ Per metaphoram polyppus accipitur pro homine rapace: quod à polypo pisce trallatum est, qui quicquid brachiorum flagellis nactus fuerit, arctissimè retinet. ¶ Nonnunquam polyppum dicimus omnium horarum hominem, qui sit omnium ingeniis, omni tempore nouit accomodare: ita quoque metaphora à polyi piscis natura sumpta, qui ad similitudinem loci cui adheret, colorem immutat, maxime in metu. ¶ Est etiam polyppus narium morbus, quum caro interiora nasi occupat, arctissimè inest, quia polyi piscis pedes imitari videtur. Ital. *malattia nel naso*. Hisp. *Dolencia en la nariz*, como capus de pulpo. Morbi huius descriptionem & remedia, vide latius apud Celsum lib. 6. ca. 8. Caro de Re rust. Et si polyppus in naso interierit, brassicæ eraticam, aridam, tritam in malum conicito, & ad nasum admoveo.

Polyposus. Qui eo morbo laborat. [πυλπύς, Ital. chi ha tal malattia nel naso. Hisp. *Dolencia de tal enfermedad en la nariz*.] Martial. lib. 12, Nasum volo, nolo polyposum.

Polytyndeton, pen. prod. πολυτυνδῆτον. Figura quum sermo multis conjunctionibus concatenatur. Virgil. 1. Georg. reddimque larémque, Armæque, Amyclæumque canem, Crellamque pharetram. Dictum polytyndeton, ἀπὸ τῶν πολλῶν συνδυσµῶν, hoc est à multitudine conjunctionum.

Polytytheton, pen. corr. πολυτυθητόν. Figura quum sententia multo-articulorum conuenienti copia continetur: ut ille hunc poena confregisti, nam traheris hunc autem vociterabatur: cæcus vero non mediocriter exarquetur, tamen omnes opiculari vellet, sed nemo auderet, neque ibi magistratus adcerat, neque circospectientes, quod possimum confugeremus reperiebamus. Ruilius Lupus.

Polytyrtia, pen. prod. πολυτύρτια. Oppidum Mesopotamiæ, apud Plinium lib. 6. cap. 16.

Polytyrion, (πυλτύριον). Ital. & Hisp. *Politrion*. Herba est quæ alio nomine Callitichon dicitur, quod multos & pulchros nutrit capillos. Dioscorides adianum appellat, vulgus capillum Veneris. Legitur & nominatum polytyrion. Plin. lib. 26. ca. 14. Polytyrion idem inueneratis vellor.

Polyxena, pen. corr. πολυξῆν. Priami filia formosissima, ex Hecuba coniuge, quam Pyrrhus Achilles filius, Troia capta, ad patris sui tumulum iugulauit. Ferunt enim Achillem quum ad Troiam bellum gesseret, Polyxenam forè in muribus confectam adamas, eamque sibi vxorem polliculæ. Quod quum Priamus annuisset, placuit ut in Tymbræi Apollinis templum conuenirent, pacis, nuptiarumque fœdera iniurerent. Quod quum resciuisset Paris, post Apollinis simulacrum sese occultrauit, Achille quoque nihil tale opinem sagitta interfecit. Capra deinde Troia, quum & Polyxena viua in hostium manus peruenisset, Achillis vmbra Græcorum proceribus in formis apparuit, precipiens ut Polyxena cuius nuptiarum prætextu erat interfecit, inferas sibi mitteretur: cuius crudelitatis Pyrrhus sese ministrum prebuit. Ouid. Placeat Achilleos madata Polyxena manes.

Polyxenus, a, um, adiectiuum, apud Catullum, Alta Polyxenia madefecit xde sepulchra.

Polyxenus, πολυξῆν. Inter Græcorum duces numeratur Homero libro Iliados 2.

Polyxenus, πολυξῆν. Mulier fuit ex Lemno insula, & Apollinis vates quæ Lemniaci sceleris dux & hortatrix fuit. Nā quum Lemniacæ mulieres ob speratam Venerem hunc olerent, maritumque eam ob causam ex Thracia vxores sibi asseferent, Polyxenus instructus omnem virilem sexum interemerunt. Auctor Statius lib. 4. Thebaid.

Polyxenus, πολυξῆν. Pen. prod. πολυξῆν. Poëta comicus, Græcus, cuius fabulas enumerat Suidas.

Polyzonos, πολυζώνος. Gemma nigra multis zonis candidatibus distincta. Plin. lib. 37. cap. 11.

Pomariam, vide POMUM.

Pomeridianus, a, um, à post & merides, Quod post meridiem sit: siue Antemeridianus, quod sit ante meridiem. [μεσημεριανός, Ital. Dopo mezzo giorno. Hisp. Después de medio día.] Cic. 3. de Orat. Atque huius ambulationis antemeridianæ, aut nostræ pomeridianæ sessionis. ¶ Dicitur & postmeridianus. Quint. lib. 3. cap. 1. Postmeridianus scholis Aristoteles præcipere ante meridiem otioriam capie.

Pomifer, vide POMUM.

Pomiliones, siue Pomilij, [Ital. Nani. Hisp. Enanos.] Brevis stature homines, paulum supra terram extantes: qui Græco vocabulo πόμιον vocantur.

temperalem describit Mart. lib. 14, hoc disticho, Si tårdum spectes hominis caput, Hæciora credas: Si statim videas, Altyana putes. Ibidem. Hæc quæ sepe solet vinci, quæ vincere tardò, Parua tibi, seuum pomilionis erit. ¶ Legitur & pomilius adiectiuum, ut Mule pomilix, apud eundem in titulo huius Epigrammatis. His tibi de multis non est metuenda ruina, Altiis in terra penè sedere soles. Sunt tamè qui malint scribere pumilio, & pumilius per quintam vocalem, vide iussu.

Pomœrium, (τὸ πωμῆριον, sive τὸ πῶμα τὸ ἐν τῇ πόλει). Ital. spazio tra le mure & le fosse della città. Hisp. La zanja entre los muros & caños. Locust erat tam intra quàm exera murum, quem antiqui in condendis vrbibus inauguratò consecrabant: neque patiebantur villum in eo fieri adificiū. Dictum pomœrium, teste Varrone, quasi postmuriū. Nam antiqui moerum dicebant quem non murū dicebant. Vnde ita legunt nonnulli apud Virgilium, 10. Aeneid. atque ipsi praelia miscunt Aggeribus moerum. Liuius lib. 1. Aggere, & fossis, & muro circumdat vrbem, pomœriū profert. Idem. Pomœrium est circa murum locus quem in condendis vrbibus quondam Hetrusci quā murū ducturi erant, ceteris circa terminis auguratò consecrabant. Et hoc spatium quod neq; habitari, neq; arxari fas erat, non magis quod post murum esset, quàm quod murus post id, pomœrium Romani appellauerunt, & in vrbis incremento, quantum moenia processura erant, tantum termini hi consecrati proferebantur. Festus, Pomœrium quasi promurium, id est proximum muro. Gellius lib. 13. ca. 14. Pomœrium quid esset, Augures populi Romani qui libros de auspiciis scripserunt, altissimò sententia definiunt. Pomœrium est locus intra agrum effatum, per totius vrbis circuitum, pone muros, regionibus certis determinatus, qui facit finem vrbani auspicii. Antiquissimum autè pomœrium in quod ab Romulo institutum est, Palatinis montis radicibus terminabatur. Sed id pomœrium pro incrementis Reipublicæ aliquoties prolatum, & multis, editioque colles circumplexum est.

POMUM, a, pen. prod. Pomorum dca, apud Romanos, adamata à Vertumno, ut fabulatur Ouidius 14. Metamor. Dicta Pomona à pomis, quæ, admodum Mellona à melle.

Pompa, α, πῆμα. Ital. Pompa, gioune apparecchio. Hisp. Pompa y aparato. Omne spectaculum dicitur, teste Valia lib. 4, & apparatus solēns, cum ostentatione, & specie quadam triumphi, tam in aduersis quàm in prosperis & latissimè Græco πῆμα mitto. Dicitur enim pompa triumphi, pompa nuptiarum, pompa sacrorum, pompa funerum. Cic. 1. Offic. Ut pompa nuptiarum, pompa sacrorum, pompa funerum. Idem 4. Tusc. Socrates, in pompa quum multa vis auri argenteique ferretur, quàm multa non desidero, inquit. Idem pro Milone, Cadaver P. Clodij spoliatum exequiis, pompa, laudatione, ¶ Terentius in Heaut. prolixum meretricis comitatum, pompam appellat: Transcundum (inquit) est nunc tibi ad Menedem: mixta pompa eò traducenda est. ¶ Denique splendor omnis & magnificentia per translationem pompa appellatur. Quintus Cic. de Peti. Consul. Postremo tota petitiō cura ut pompa plena sit, ut illustis, ut splendida, ut habeat summam speciem ac dignitatem.

POMPTI, Populi dicuntur quos Sarnus amnis aluit, incolentes oppidum eiusdem nominis. Inde Pompeianum, id est pradium circa Pompeios. Pompeianæ fœus, ad sicendum optimæ. Pompeiana vitis, ab infertore dicta, Colum. lib. 3. cap. 2.

POMPTOULIS, πωμπτουλῆς. Stephano, Ciliciz vrbs, dicte Pomponio Mela lib. 1. in descriptione Ciliciz, Deinde vrbs est à Rhodiis, Arginisque, post pyratibus, Pompeio assignatæ, postea sicut Pompeiopolis, tunc Soloi. Hæc etiam Solino teste, postea Traianopolis est appellata, mutato nomine, postquam in ea fœo concessit Traianus.

POMPEIORVM Romæ illustis familia fuit, ex qua in primis commemoratur Q. Pompeius, qui contra Numantinos milis, ab eisque superatus, turpem & ignominiosam pacem fecit. Auctor Florus lib. 2. ¶ Huius filius, siue nepos Cn. Pompeius Strabo, magni Pompeij pater, Nouorum Coloniam deduxit: in bello sociali Imperator creatus, de Picentibus teio morauit: ut admodum dux disciplinæ. ¶ Cn. Pompeius, huius filius, Syllæ partes secutus est, ab eoque ad viciendos inimicos in Africam missus, Domitium priuam expugnauit, deinde & Iarbam regem cepit, de quo triumphante ante legitimam ætatem quare ab ætate Syllæ Magnus est salutaris. Inde contra Sertorium in Hispaniam profectus, Metelli copias sese coniungens, eum cum tota factione sustulit. Mox delectus Imperator, ad bellum piraticum, tribus mensibus id confecit. Dein successit L. Lucullus missus, de Michridate triumphauit, Tigranem Armeniz regem ei ad genus procumbentem, in regnum restituit. Inde Iheros, Albanos, Iudæos debellauit, capto eorum rege Aristobulo. Extincta vxore Iulia, Cæsaris filia, Corneliæ Scipionis filiam, P. Crasso M. filio viduam relictam, vxorem duxit. Neapoli demum acutissima febre correptus, parum absuit à morte: quæ si cõtigisset, melius cum eo factum fuisset, ob insequentis belli ciuilis calamitatem. Nam Pharsalica pugna à Cæsare copias longe inferiore superatus, & in Aegyptum fugiens, regis perfidia ab Achilla prefecto interfecit. Triumphantum quum ex Oriente victor redisset, biduo egit, prænotatis gentium ciuili vistarum, quæ à Plinio lib. 7, & à Plutarcho in vita eius ordine adnotantur. Filios reliquit Cn. & Sextum Pompeios: quorum ille apud Mundam Hispaniz vrbs, hic apud Siciliam nauali praelio superatus fuit. ¶ Sext. Pompeius alius, vir Prætorius, sub quo Valerius Maximus militasse se dicit, & quem Ouidius de Ponto pluribus laudibus effert. Huius pater Sext. Pompeius Hispaniz ciuitatis princeps, quum horreis suis ventilandis præderet, correptus dolore podagra, miser in triticum sese super genua, leuatisque siccatibus pedibus mirabilis modo: quo postea remedio vsus est. Auctor Plinius lib. 22. cap. 21. ¶ Q. Pompeius Rufus, Syllæ filia nepos, Trib. pleb. cum T. Numatio Placo, aduersissimus Miloni, in cuius causa dixerat paucis post diebus quàm Clodius esset occisus, Milo dedit quem ex Curia desideraret: ego dabo quem ex Capitolio mulctetis. Idem Milonem ad se venientem in hortis aspiciens, misit iunium non venieret. ¶ Q. Pompeius, qui Bithynicus est dictus, summo studio dicendi, multaque doctrina, incredibilis labore atq; industria. Huius adio non fuit commendanda orationem in hac enim laus erat copia, in illa lepōris parum. Hæc Cicero. Festus quoque de eodem sic ait, Pompeius Bithynicus, è suppellectili regia segnum ephabi mittam tententis, acnamque rucatis excitationis gratia more

ita mare Græcorum Romam portauit, & in Capiteolio posuit.
POMPILII, sive **ΠΟΜΠΙΛΙΟΙ**, Oppidum est Hilpaniæ, sub Pyrenæis montibus, quod à Ptolemaeo Vaconibus annumeratur. Plin. lib. 3. c. 3. Pompeionenses conueniunt Cæsar Augustano adscribit. Hodie *Pampelunam* vocant, regni Nauarræ caput.
Pompholyx, pen. corr. **ΠΟΜΦΑΛΥΞ**, Præter vulgarem illam significationem quæ apud Græcos bullam significat, etiam fuliginem denotat albam, in officinis potissimum arariis, et fornacibus euolantem. Summi quoque cumini partibus, vel etiam officinis et studiis adhaerentem. Nomen habet à verbo **ΠΟΜΦΑΛΙΞ**, quod est bullis effere, eo quod cametis, fumis, quæ fornacibus inæqualiter adherent, quidam bullarum speciem præbeat. Quin etiam pompholyx natura inter lapides metallicos, similis iis filiis quæ Autumni præsertim tempore fereno celo per ærem volitant. Prioris speciei meminit Galenus lib. 9. Simplicium. Vtriusque autem Agricola in tractatu de Metallis.
Pompilus, li, Piscis genus, qui alio nomine vocatur nautilus, quod nauis speciem præ se ferat. **ΠΟΜΠΙΛΟΣ**. Plin. lib. 9. cap. 2. Inter præcipua autem miracula est quæ vocatur nautilus, ab aliis pompilus. Supinus in Ymna aquorum peruenit, ita se paulatim subrigens, vt emissâ omni per fistulam aqua, veluti exoneratus sentina, facili nauiger. Postea duo prima brachia retorquet, membranâ inter illa mira tenuitatis extendit: qua velutante in auras, exteris subreptigans brachilis, media cauda, vt gubernacula, se regit. Ita vadit alto, Lybarnicæ gaudens imagine: & liquid pauoris interuenit, hausta se mergens aqua.
POMPONIA, **ΠΟΜΠΩΝΙΑ**, Mater Scipionis, ex congressu Iouis (vt credi volebat) in anguem mutati. Silius libro 13, Adulabat foreunda Iouis Pomponia furo, &c.
POMPONIUS, **ΠΟΜΠΩΝΙΟΣ**, Nobilis Eques Romanus, excellenti ingenio, & amicus Ciceronis in primis fuit: vnde Atticus Ciceronis est appellatus: qui postquam vidit Cinnetum vultu Rempublicam esse turbatam, fecisse Athenas, vbi longo tempore moratus, & publicæ ciuitatis, & priuati omnium grati moribus elegantissimis promeruit: linguam ita probè didicit, vt Attici nomen adficeretur. Humanitate diuinitus, simul præditus fuit, quibus amicis libenter impartiebatur. Nam & Cicerone ab vrbe pulsus opibus iuuit, & Brutum ab vrbe fugientem nummorum ceterum milibus est profecutus. Erat aliqui grauissimus, vt quæ religiose pollicetur, eadem & præstare niteretur. Mendacium nec ipse dicebat, nec pati poterat. Plura Cornelius Nepos qui vitam eius elegantissimè depinxit. Quomponij item alij duo Ciceronis tempore fuerunt: quorum alter L. Pomponius Rononienfis Atellanarum scriptor, quem Solinus refert nunquam rusticasse. Alter Cn. Pomponius orator, patronus acer, acerbissimè dicendo, & laceribus pugnans, vt ait Ciceron in Oratore. Quilulius item Pomponius secundus tempore Quintiliani inter Tragicos longe princeps, quem Seneca, (vnde refert) Pindarum tragicum putabant, compositione atque nitore præstare omnes confitebantur. Tacitus verò de eodem, Pomponius secundus nostris temporibus, Domitio Afro, vel dignitate, vel famæ perpetuitate celsiss. Hec Tacitus. Plinius verò lib. 14. cap. 4. vnum eorum C. principij Germanici filio dedisse ait, in qua vnum centum sexaginta annorum fuit. Quomponius Iurisconsultus ex Pandectarum libris notissimus. Quæter hos Pomponius Mela natione Hispanus, insigni opere de sicu orbis clarissimus.
Pomponiana pyra, dicebantur ab inshore, mammosa cognominata, à similitudine mammarum. Autor Plinius lib. 15. cap. 15.
Pomum, mi, Generale nomen est omnium fructuum qui ex arboribus esui apti proueniunt, siue mollium, siue durorum. [**ΠΟΜΗΝ**, **ΠΟΜΗΝΑ**. Ital. *ogni frutto da mangiare*. Hisp. *Todo fruto que tiene la corteza eterna*.] Nuxes verò ea duntaxat poma vocantur, doro quæ opertimento sunt. Plinius lib. 15. cap. 23. nuxes pomorum genere comprehendit, & mora, cap. 24. Sic & Gallorum lib. de Nuce, Anna cultori poma referre suo. Quod autem vulgus Gallorum *pomum* vocat, id Latini malum appellant. Dictum pomum, (vt docet Varro lib. 1. de Re rust. cap. 31.) quasi potomum, quod eius infirio potui, id est aquarene indiget.
Pomus, pomi, feminini generis, Arbor pomifera. [**ΠΟΜΗΝ**. Ital. *Pomaro*. Hisp. *El mangano*.] Tibullus lib. 2. Eleg. Tunc victus abiete feci: tunc confusa pomus: Tunc bibis irriguas fertilis hortus aquas.
Pomarius, mi, Locis arboribus pomiferis confitus. [**ΠΟΜΑΡΙΩΝ**. Ital. *Giardina*, *luogo dove sono molti pomari*. Hisp. *Huerto plantado de arboles como manzanas*.] Propert. lib. 3. Nec mea Phæacæ æquant pomaria Syllas. Ouid. lib. 4. Metam. Id meruens solidis pomaria claustra Atlas Mœnibus. Quilinquando pomarium dicitur locus vbi reponuntur poma. [**ΠΟΜΑΡΙΩΝ**.] Vnde Plinius lib. 15. cap. 16. ductæ pomaria contabularia facienda in loco sicco & frigido, in quibus sint fenestræ Septentrionales quæ ferenis diebus pateant.
Pomarius, mi, Pomorum venditor. [**ΠΟΜΑΡΙΩΝ**. Ital. *colui che vende pomi*. Hisp. *El que vende la fruta delos*.] Horat. 2. Sermo. Satyr. 3. Edicis piceator vti pomarius, anceus, Vnguentarius, ac Tusci turba impia vici Mæne domum veniat.
Pomifer, ra, rum, adiectiuum, Ferens poma. [**ΠΟΜΟΦΕΡΩΝ**. Ital. *che produce pomi*. Hisp. *cosa que se cria de cria aquella fruta*.] vt Arbor pomifera. Colum. lib. 5. cap. 9. Superest ratio pomiferarum arborum. Autumnus pomifer, Quindius ad Pisonem. Annus pomifer, Horat. 3. Carm. Ode 23. Mœtes pomiferi, Quidius 1. de Ponto.
Pomofus, a, um, vt Pomofa corona. [**ΠΟΜΟΦΩΣ**.] Propert. lib. 3. Eleg. 2. Infros hic foliæ pomofa vota coronat. Quin pyrus inuiso stipite mala tulit.
Pondero, **Ponderosus**, vide **PONDUS**.
Pondo, nomen indeclinabile, & neutri generis, Idem significans quod libra, hoc est pondus duodecim vnciarum. [**ΠΟΝΔ**, **ΠΟΝΔΟΣ**. Ital. *Libra*.] Quintil. lib. 6. cap. 4. Torquem aureum ceterum pondo Plin. lib. 9. cap. 30. Reliquæ afferunt: pependunt pondo p. c. C. Calepurn. Perotum scitus, purant pondo esse pondus duodecim librarum. Sed vterque deceptus est corrupto Liuji exemplari. Nam vbi illi legunt, Pondo bina & sex libras, castigatori exemplaria habent, Podo bina & sex libras. Locus Liuji est Decad. 3. lib. 2, ad quem, lectorem breuiter cauta remittimus. Hunc errorem primus notauit Budæus in libro de Asse. Quæcipit ad quinquam pondo pro nomine pondus: vnde Liuji

lib. 4. ab Vrbe, scribitur, coloniam auream libris pondo Ioui dicatam fuisse. Plaut. in Rud. Neque piscium villam vnicam pondo habere. Cuius, nisi hoc quod nunc ferri in re. ¶ Hinc huius composita diphondia, vel duopondium, & tripondium de quibus suis locis.

Pondus, ponderis, Rei alicuius grauitas. [Πόντος, ὄγκος. Ital. *Peso, carico*. Hispan. *Peso de el cargo*.] Plaut. in Amphit. Haud malum pondus est huius pundi. ¶ Irē pondus quod libando ad iteratam poteratur. Cic. in Catone Maiore, Magni auri pondus. ¶ Interdum ponitur pro numero, hoc est multitudine. Varro de vita Pop. Romani. Et Gratia comportade magnū pondus omnium artificum. ¶ Interdum pro autoritate. Cic. Appio. Sed idem scribit, meas literas maximam apud te pondus habaturas. ¶ Ponitur aliquando pro onere. Virg. 6. Aeneid. gemum sub pondere cymba. Pondusculum, diminiutivum. Πόνδισκος, τίς ὀγκος. Πόνδισκος. Colum. lib. 12. ca. 61. Et itea cum faxi pondusculum in oleo atque multā partem demitti.

Ponderosus, aum, Quod est grane, siue grauis ponderis. [Περί. Ital. *Graue, che pesa molto*. Hispan. *Cargado de peso*.] Varro 2. de R. rust. cap. 1. Et Iudoreus lana fer melioris & ponderosior, & colore meliore. ¶ Ponderifolam epistolam, dixit Cicero pro longa, & multa continere. ad Atticum lib. 2. Da ponderosam aliquam epistolam, plenam omnium, nō modo aditum, sed etiam opinionum tuarum.

Pondero, 2. Pendo. libro. [Πένω, ὑποστηρίζω. Ital. *Ponderare, pe' are*. Hispan. *Pesar con peso*.] Plaut. Dum numularius ponderat argentum. Plin. lib. 18. ca. 7. Siquis granum ipsi m ponderet. ¶ Per translationem est examinare, considerare, perpendere. Cic. 1. Offic. Graui verō homini, & ea quæ sūt, iudicio certo ponderantur, probari posse nullo modo. Idem 1. Officiorū. In quo ramen in primis, quos quique animo, studio, beneuolentia fecerit, ponderandum est. ¶ Hinc componitur prapondero, quod est prius pōdere, seu prius examino. Lucan. 1. Statius 8. 1. habuit. Quoniam vicisse velint, tacite praponderat exul. Per translationem accipitur pro eo quod est praevalere, præcellere, vincere, & quali pondere superare. Cic. lib. 3. Offic. Neque ea volunt praponderari honestate.

Ponē, cum accentu in vltima aduerbium est, significans pōtē, siue ceterō, aut à tergo contrariū habet antē, quod etiam quandoque aduerbium est. [Πόνος, πόνος. Ital. *Adietro*. Hispan. *Detras*.] Virg. 2. Aeneid. Ponē subit conuulsi, feruntur per opaca locorum. Valer. Maxim. lib. 1. Mox humani ingenij prona voluntate vetita feruntur, ponē repticiens animaduersitate immensa magnitudinis serpente, concitato impetu cūcine quicquid obuium fuerat proterentes. ¶ Quandoque prappositio est, idem significans quod postpositi contraria est ante, prappositio. Liu. lib. 10. bel. Maced. Pone castra vtrique pabulatum & lignatum ibant.

ΠΟΝΕΙΡΟΠΟΛΙΣ, pen. prod. Πονηροπολις, Thraciæ ciuitas, sub Rhodope monte sita, deinde Philippopolis ab instaurata, & postremo Trimontium à tūc dicta. Autor Plinius lib. 4. cap. 11.

Pono, is, posui, positum, Colloco, constituo. [Πένω, ὑποστηρίζω. Ital. *Ponere, mettere*. Hispan. *Poner, meter*.] Plin. lib. 9. cap. 37. Et præcepto nagiliter vnum tantum vas ante cam posuere aceti. Cic. 7. Ver. Sed quia hic oportuerit, rectē collocata, & iudicio populi digna in loco posita esse videatur. Idē Lentulo, Amplitudo ac dignitas omnis in virtute posita est. Idem, Plurimū enim stante Republica facere solebamus, vt in agēdo plus, quā in feriendo operæ poneretur. ¶ Aliquando definere: quoniam quum cessamus ab opere, collocare quodam modo ac reponere videmur id quod agebamus. Διπλῆς. Virg. lib. 7. Quum vno posuere, omnisque reponere celsit. Plautus, ¶ Aliquando erigere, edificare. Virg. - posuēque immania templa. Vnde in antiquis marmonibus legimus, Bene metiet posuit. ¶ Aliquando deponere. Virg. 1. Aeneid. - ponuntque ferocia Pæni Corda, volente deo. ¶ Aliquando apponere. Martialis, Nolo mihi ponas rhombum, nullumve bilibrem. Hinc poetæ fabulas, & alia scripta sua ponere dicebantur, quum in scena hæc spectatores, quasi in conuiuiū apponebant. Iuuen. Saty. 1. Pono Tigellinum. id est affer in scenam aliquid de Tigellino scriptum. ¶ Aliquando pingere, seu scalpere. Horatius, Solens nunc hominū ponere, nunc Deum. nam de Eulypore & pictore loquitur. ¶ Composita sunt, Appono, iuxta pono, addo. Παναγῆται. Cic. in Pisonem, Atti scilicet, qui notam apponebat ad malum verbum. Idem 2. de Inuentione, Caupo gladium propē appositum ē vagina eduxit. Saepetiam idem quod cibum ante conuiuias pono. Plinius, Nihil ei præter secundarium panem, olērasque apposuit. ¶ Antepono, præfero. Compono, circumpono: & Depono: vide suis locis. ¶ Dispono, ordino, quasi in diuersis locis pono. Διπλῆς. Hinc dispositio, quæ est rerum in ordinem collocatio. Διπλῆς. Dispositum, decretum, constitutum. Vnde ex disposito dicimus, id est de industria, & quemadmodum à nobis constitutum est. ἐκ τῆς πρὸς τῆς. Macrobi. An alius quiddam cui re. moris arbitris opus sit, cogitatur ex disposito conuenientis? ¶ Expono, ¶ Impono, Interpono. Παναγῆται, πρὸς πρὸς αὐτῶν. ¶ Oppono, Prepono, Propono. ¶ Postpono, ὀψέσθαι, ὀψέσθαι, retrō pono, posthabeo, minoris facio. Cic. F. Tironi, Omnia postponi, dummodo præceptis patris parcerem. ¶ Repono, quod modō significat, lucto suo vnde ablatum erat, colloco. Cic. pro Sestio, Hæc Pompeius crexit, atque insignē regiū quod de capite suo abiecerat, reponit. Modō idem quod recedō: vt Scitena cōdendi ac reponendi fructus, apud eundē 2. de Nat. deor. ¶ Sepono, seorsum pono, repono. ἐκ τῆς πρὸς αὐτῶν. ¶ Suppono, summitto. ἐκ τῆς πρὸς αὐτῶν, ὑπὲρ αὐτῶν. Apuleius, Suppositique humeros oneri. Aliquando ad alterum loco veri subsidio. ἐκ τῆς πρὸς αὐτῶν. Vnde suppositus partus, ὑπὲρ αὐτῶν, dicitur, quando fortis alterius matris non verē matri subicitur. Item testamentum supponere, est falsum in locum veri substituire, Plinius, Nam filius patris testamentum supposuisse dicebatur. ¶ Superpono, & Suprapono, nota Liu. in 1. de Nat. deor. ¶ Trāspōno, de vno loco in alium transfero. μεταστέλλω. ¶ Pono olim fecit præteritum posui. Plaut. Nunc ne apud thesaurum ritulum posuimus.

Positor, oris, verbale, Conditor. ὀψέσθαι. Ouid. 9. Metam. - & in Aside terra Mænia constituis positoris habentia nomen. Templorum positor, Idem 2. Fastorum.

Positus, participium, sui verbi significationem retinet, propriē enim idem est quod situs, siue locatus. [Ποσῆς, ὀψέσθαι, ὀψέσθαι. Ital. *Posita, collocata*. Hispan. *Posita*.] Cic. de Leg. agr. Roma in montibus posita. Idem pro Pompeio, Insula Delos in Aegeo mari posita. ¶ Nonnunquam accipitur pro depositus. ὀψέσθαι. Liu. 7. ab Vrbe, Positis omnium aliarum rerum

coris. Aliquando pro exanimato: sic enim interpretatur Seruius loci Virg. 4. Aene. Sic te ve posita crudelis abesse. Positus super armamentarium, hoc est perfectus armamentario. Curtius lib. 6. Itaq; non vltra interpolandum ratus, nobili iuveni (Metron erat nomen ei) super armamentarium posito, quod scelus pararetur indicat.

Positus, idem quod positio, sue situs. [Hisp. Ital. Positio, sito. Hisp. Positura.] Ouid. 4. Cast. Terra tribus scopulis vastum procurrit in aquor, Trinacris à posito nomen adepta loci. Tacit. lib. 5. Ille positus syderum ac spacia dimittens. Celsus in principio libri 8. Prius positus ossium, figuratque indicabo.

Positius, a, um, Quod primò positum est, nec aliunde derivatum. [Hisp. Vnde & Grammatici positivum à comparativo & superlativo distinguunt, quòd illud sit quasi fundamentum istorum.]

Positura, e, situs, sue positio. [Hisp. Ital. sito, Hisp. Positura.] Gellius lib. 4. cap. 1. Vt animaduertetur quo habita, quaque forma, quaque positura scellarum aliquis nasceretur. Syllabam dicimus esse longam positura, quum vocalem immediate sequuntur dux consonantes, quarum prior cum ea vocali in eadem syllaba coheret. Nam si consonans utraq; ad sequentem pertinet syllabam (quod mutam liquida subsequente contingere solet) non efficiunt posituram.

Positio, onis, Idem quod situs, sue (vt barbari loquuntur) situatio. [Hisp. Ital. Positio, sito. Hisp. Positura.] Quintilian. lib. 3. cap. 7. Illa propria quæ ex loci positione aut munitione sunt. Colum. lib. 1. cap. 6. Naturalis calor contingit positione cæli, & declinatione. Ibidem, Nam ea cæli positio maxime frigida, & minimè humida est. Quibus in locis situm cæli appellat loci situm certam cæli partem respicientem, quem vulgus aspectum vocat. Cic. pro Flacco, De quorum vrbis positione propter pulchritudinem, etiam inter deos certamen esse proditum est. A Dialecticis & Rhetoribus positiones appellatur ipsa veluti fundamenta, quibus argumenta inniuntur. Quintilian. lib. 2. cap. 10. Quin aliquando etiam argumenta ex ipsis positionum vitiis ducimus.

Pons, nis, à pendo, quòd veluti in aëre pendeat: & significat omne per quod super aquas transimus. [Hisp. Ital. Ponte. Hisp. Puente para passar rio.] Plin. lib. 8. cap. 3. Terris spatio procul pontis à continente portus, &c. Accipitur & pro fascis nauticis quæ Græci ἱμαῖα vocant. Virg. lib. 10. Aen. Interea Ateneas socios de puppibus alcis. Pōtib; exponit. Per pontem olim ferebantur suffragia: vnde Sexagenarios de pōte deicere, prouterbialiter dicitur pro eo quod est suffragio priuare, vel omnem auctoritatem adimere. Vide Erafmi Roterodami Adagia.

Ponticulus, diminutivum, Parvus pons. [Hisp. Ital. Ponticello. Hisp. Pequeno puente.] Cic. 5. Tusc. Et quòd soliam latam cubiculari lecto circumdedit, cuiusque solis transitum ponticulo ligneo coniunxit.

Pontones, Naues quibus in traiciendis amnibus loco pontium vitmur. [Hisp. Ital. Papiniani, Qvya via confirmari solet vel ciuitate tenus, vel vsq; ad viam publicam, vel vsq; ad flumen in quo pontonibus traiciatur. Apul. Ecl. vado non poterunt, pontonibus transibunt. Caesar 3. bel. Ciuil. Pontones quod est genus nauium Gallicarum, Lyssi relinquit.]

PONTIA, e, vulgò Ponsa, Insula est vna Oenotridum, litori Lucanodactylæ eregione velia. Plin. lib. 3. cap. 7. Contra Velliam Pontia & Ilesia, vtroque vno nomine Oenotrides, argumentum posse ab Oenotris Italici. Quædam Pontia insula dux, non longè à Palmaria, in sinu Cætanio, eregione Formiarum, in quibus cultores ac cocturnices quum ad Italiam veniunt, prima volatras requiescendi causâ paucos dies morantur. Autor Varro. Plinius lib. 3. cap. 6. Ab his vltima Tyberina ostia in Aniano, Astura, mox Palmaria, Sinonia, & aduersum Formias Pontia.

Pontifex, vide PONTIFEX.

Pontifex, pontificis, Sacer magisteratus (vt inquit Scæuola) à posse & facere dictus: vel (vt inquit Varro) à ponte, quia subicius pons à pontificibus factus est primus, & restitutus sapie. [Hisp. Ital. Pontifice. Hisp. Pontado in las cosas sagradas.] Cic. ad Attic. lib. 4. Calendis Octobris habetur senatus frequens, adhibebunt omnes pontifices qui erant senatores: à quibus Marcellinus qui erat cupidissimus mei, senectiam primus rogatus, quæstio quid esset in decernendo sequenti. Tum Lucullus de omnium collegarum sententia respondit, Religionis iudices pontifices fuisse, legem Senatum, se & collegas suos de religione statuisse in senatu de lege. Libri pontificum, Horat. 2. Epist. 1. Cetera pontificum, Idem 2. Carminum, Ode 14. Religio pontificum, Cic. pro Domo sua. Secures pontificum, Horat. 3. Carm. Ode 23. Erant autem maiores & minores pontifices, inter quos summus pontifex, maximus dictus est, quòd maximarum rerum, quæ ad Sacra & religionem pertinent, iudex esset, & vindex contumaciæ priuatorum, & magistratum. Numa enim pontificem fecit, cuique sacra omnia attribuit, cuiusque scitis sacra omnia privata, & publica subiecit: instituitque vt idem pontifex non caelestes modo caeremonias, sed iusta quoque funebria, placandisque manes edoceret. Autor Livius lib. 1. ab Vrbe condita.

Pontificatus, huius pontificatus, Pontificis dignitas, sicut consularis, dignitas Consulatus. [Hisp. Ital. Pontificato. Hisp. Dignidad de pontado.] Cic. de Atropicum respon. Qui staret, solennisque caeremonias Pontificatu, rerum bene gerendarum auctoritates, augurum contineri putauerunt.

Pontificis, pontificia, pontificum. Quod est pontificis. [Hisp. Ital. De pontifice. Hisp. Cofa de pontado.] vt Ius pontificum, à pontificibus constitutum: cuiusmodi hodie est quod Canonicum dicitur. Cic. 3. de Natu. deor. Docebo meliora me didicisse de colendis diis immortaliibus iure pontificio, & more maiorum. Pontificia verò, pontificiorum, plurali tantum numero, libri pontificij. Cic. 1. de Natu. deor. Deinde nomen non magnus numerus, ne in Pontificijs quidem nostris, &c.

Pontificum, substantiuum, Pro cognomine & auctoritate pontificis. [Hisp. Ital. Pontifices. Gellius lib. 1. cap. 3. Re semel statuta, deliberataque ab eo cuius negotium id pontificumque esset, &c.]

Pontificalis, pontificali, Quod ad pontificem pertinet. [Hisp. Ital. Pontificali. Hisp. Cosa perteneciente a pontado.] vt Pontificalis auctoritas, apud Ciceronem 2. de Legi. Itaque vltus tantummodo pontificis esset, si pontificalis maneret auctoritas. Pontificalis honor, Ouid. 3. Fastor. Ius pontificali. Cic. 2. de Legib. Sacrum pontificali. Ouid. 1. Fastorum. Pontificalis cæna, dicebatur opipara, sumptuosa, & exquisitis epulis

instrucla: quales esse solent pontificum cæna. Vide Macrobius 3. Saturn. & Chiliadas Erafmi. Pontificales libri, in quibus sacre caeremonie continentur.

PONTINA, a palus, [Hisp. Ital. Vulgò Li marini.] Volscorum palus iuxta Forum Appij, haud longè à Tarracina, distans ab Vrbe x x i passuum milibus. Hæc palus à Cornelio Certhego Consule excicata est, & ex ea ager factus, vt tradit Plinius lib. 4. cap. 7. Lucan. lib. 1. Et qua Pontinas via diuidit vda paludes.

Pontones, vide PONTES.

Pontus, [Hisp. Ital. Mare. Hisp. La mar.] generis masculini, Proprie dicitur mare illud quod à palude Maxotide vsque in Tenedoto proceditur: sed vbi primùm se arctat à Tenedoto incipiens, à casu Helles, vocatur Hellespontus: vbi se expandit, Propontis: vbi iterum arctatur, Thracius Bosphorus: vbi autem maxime diffunditur, Pontus Euxinus: qui curuatus in figuram Scythici arcus, committitur ostio Maxotide paludis, idque ostium Cimmerius Bosphorus vocatur. Figuratur autem pro quousque mari ponitur, vt apud Virgilium lib. 1. Aeneid. ingens à vertice pontus. In puppim fecit, &c. Est præterea pontus, Scythia flumens, in quo thracicus lapis inuenitur, qui aqua accenditur, & reslingitur oleo, vt refert Dioscorides lib. 5. cap. 93.

PONTVS, ti, feminini generis, Provincia Asia minoris, à Ponto rege sic cognominata, crudelitate Medæ, & maleficarum herbarum proventu nobilitata. Virg. Aeglo. 8. Has herbas, atq; hæc Ponto mihi secta venena. Ipse dedit Maritis nascuntur plurima Potos. Ponto item frequenter nomen est Callor, cuius testiculi ad medicamentum expentur. Idem 1. Georg. Viroscæque Pontus Calorea. Claudius autem Ponto (vt Scæbo refert lib. 1. 2. 8. 9. 11.) ab Occidente Haly sumitur: ab Oriente, Colchidæ à Meridie, minori Armenia à Septentrione, mari Euxino. Ptolemæus verò lib. 3. paulo aliter, Ponto inquit, ab Occasu, ore Ponti, & Thracio Bosphoro à Meridie, regione quæ proprie Asia dicitur: à Septentrione, patre Euxini maris terminatur. Eius ciuitates insignes sunt, Chalcedon, Nicomedia, Nicæa. In Ponto regnauit Mithridates, Eupator, & Pythodotis regina. Ex Ponto fuit Aquila, veteris testamenti interpres, & Marcion hæresiarum: qui quauis Christianus videri vellet, alium tamen creatore omnium rerū esse dicebat, quàm e h r i s t u s. Parrem, illamque maiorem aiebat.

PONTIS, a, um, vulgò, vt Ponticum abstruendum, apud Columellam lib. 11. cap. 35. Ereti Pontici fauces, Seneca Medea. Humus Pontica, Ouid. 3. de Ponto. Pontica nur, Eadem quæ auellana, quòd in Ponto plurimum abundet. [Hisp. Ital. Pontica.]

Popa, e, Dicebatur qui victimas vanales habebat, & qui ligabat eas ad altare, feriebaturque. Propert. lib. 4. Suencti calcat ad noua sacra popæ. Spartianus in vita Getæ, Percussit hostium popa nomine Antonius. Sueton. in Vita Caligulæ cap. 32. Admota altaribus victimâ, succensit poparum habitu, elato alio in alio, eulcratium machauit. Accipitur nōnunquam popa metaphoricè pro glosso, & insatiabili. Persius Saty. 6. At illi tremat omento popa venter.

Popanum, ni, penul. corr. [Hisp. Ital. Placentia.] Placentia laræ, tenuis, rotunda, quam diis veteres offerebant: sed & pro quocunque libo capitur. Iuuen. Saty. 6. Scilicet & tenui popano corruptus Ofris. Iulius autem Pollux ait Placentiam esse, quæ in sacrificijs antiqui utebantur. Cuius dictio frequens est vltus apud Aristophanem. Calepinus putauit popana esse vnguentum quoddam pingui, adducens testimonium ex Iuuenalis Satyr. 6. ridendūque multo. Pone tumer facies, aur pingui popana spirat, & hinc miseri viscantur labra mariti. Qvntamen in loco constat poppana legendum esse, non popana. Quod miror Calepinum non animaduertisse, quum aliqui in priore carmine integer pes defuturus sit.

Popellus, vide PONTIVS, male gen.

PONTIVS, Prænomine Marcus, Flamen Carmentalis fuit, cui circa sacrificia occupato quum iunaretur sedicio plebis aduersus magistratus concitata, vt erat lex indutus, in concione ascendit, seditionemque sua auctoritate sedauit. Duo præterea alij celebrantur Popilij: quorum alter ad Antiochum, Ptolemæum Aegypti regem obsequenter legatus missus, quum mandata sua Antiocho exposuisset, vt à Rege socio & amico Populi Rom. abstineret, regem cunctantem, resposumque differentem virgula circumscriptis, denuntiatis Populum Romanum omnia hostiliter cum illo esse aditum, si sparium illud egrediretur, priusquam sibi respondisset. Admirans itaque hominis confidentiam Antiochus, respondit se in pop. Rom. potestate fore: statimque obsequio in regnum se recepit. Alter cognomento Lanatus, de quo Valerius inter ingratitudinis exempla commemorat, quòd quum à Cicero in causa capitis esset defensus, ceruicis in periculo liberatus, nam non modo parono reulit gratiam, verumetiam magni benefici loco ab Antonio poposuit, vt ad occidendum Ciceronem mitteretur: qua re facile impetrata, viro innocentissimo, optimoque de se merito, cui salutem debebat, vitam eripuit.

Popina, ne, penul. prod. à popa. Locus vbi publice opsonia, caroque cocta, ac delicatè confecta venduntur, comeduntque: vel priuatim vbi glosa familia extraordinarie ligurire, & helliari consuevit, autore Vallæ in Raudensum. [Hisp. Ital. Popina. Hisp. Lugar de la casa, o de la uerna. Hisp. Cocina, vna, taberna.] Plaut. in Amph. Interea dum isti cernant, in popinam diuertendum est mihi, Lances detergam omnes, omnēque trullas hauriam. Accipitur nonnunquam popina pro delicatioribus cibis qui in ganea vendi consueverunt. Cic. 3. Philip. Sed quum tam atroci edicto nos contraxisset, cur ipse non affuerit non putatis aliqua tristitia, & fletu: vino & epulis repletus & alea est, si epulatus, quàm popinæ dicendæ sunt.

Popinones, Helliuones, gulosi, qui se popinis dedunt. [Hisp. Ital. Locari di, tauernieri. Hisp. Gulosos que van las golosinas.] Horat. 2. Sermo. Imbecillus, iners: sim quidvis, adde popino. Suetonius de Clar. Gram. Lureonem, & nebulonem, popinonemque appellans, & vita scriptis, quæ monstrum.

Popinarius, Significat helliari, & indulgere popinis. [Hisp. Ital. Locari di, tauernieri. Hisp. Gulosos que van las golosinas.] Horat. 2. Sermo. Imbecillus, iners: sim quidvis, adde popino. Suetonius de Clar. Gram. Lureonem, & nebulonem, popinonemque appellans, & vita scriptis, quæ monstrum.

Popinatio,

Ayuntamiento de Madrid

FOR

ſuſcepit. Vide hiftoriam apud Lin. lib. 2. ab Vrbe. Marti. lib. 1. Hanc ſpe-
dare manu Poſſena non potuit. Virgilius verò produxit poſitione du-
plici nō. Necnon Tarquinium eiectum Poſſena inbebat Accipere.
Porta, portz. Proprie aditus ciuitatis, alteriſue loci vallo ſolſare muni-
ti. *Idem Ital.* **Porta.** *Hiſp. Puerta.* à portando nomen habens, ſue quod
per eam omnia & importentur, & exportentur: ſue ab aratri portatio-
ne (vt inquit Donatus) quia in designatione vrbium, ſubiunctis vacca
& tauro, qui vrbem deſignabat, aratrum manu ſuſtinebatur, ne ſcilicet
quem primogenium dicunt, faceret, vbi aditus ciuitatis erant relin-
quendo. *Cic.* 6. belli Gall. Capit arma à proximis, atq; in porta conſiſtit.
Ibidem. lib. 8. Nihil relinquebatur quod ad ornatum portarum, & ite-
rum locorum; omnium, quæ Caſar iturus erat, ex cogitari poſſet. *Virgi-
lius* 7. *Aen.* Erigeſſe capium, & portarum ingentia clauſtra. *Idem* 2.
Aen. -vz primi prælia teneant. Portarum vigiles, & cæco Marte re-
ſiſtunt. *Cic.* 4. de Finibus, Si Annibal ad portas veniſſet, murumq; iacu-
lo traieciſſet. ¶ Porta Prætoria, in caſtris dicebatur quæ erat in fronte
valli, quæ miles ad prælium reducebatur. Antiqui enim Prætorum appel-
labant qui toti præerat exercitui, qui deinde Imperator appellari eſt.
Porta decumana, quæ in poſtica parte caſtrorum erat, quæ annonæ,
cæterique exercitui neceſſaria importabantur: ita dicta à magnitudine.
Quoniam enim ita ſerè vſuenerit ſolet, vt decima quæ; omnibus pro-
pæmodum in rebus maxima ſint: veteres decumanum, pro magno &
amplo accipiebant. ¶ Porta item per ſimilitudinem quandam monti-
um fauces dicuntur, in maximas anguſtias cœclatæ: cuiuſmodi ple-
ræque in diuerſis Tauri montis partibus à Coſmographis commemo-
rantur: vt ſunt Caſpiz portæ, Ciliciz, & Caucaſiz.

Portula, portella, & porticula, diminutia. *Max.* *Lin.* 9. belli Pun. Philome-
nes portula aſſura venationem inferens, &c.

TORTA AVGVSTA, Vaccorum vrbs in tractu Tarraconensis Hispanie, Ptolemæo lib. 2. cap. 6.

Portendo, portendis, Prædico, ostendo, vel præmonstro: à porto, quod est primum, huc à nortor, et tendo. [Interpretatio: *præmonstrare, ostendere, prædicare.*] Virgil. 7. Aen. Hunc illum fatis exercera sub sede profectum Portendit generum. Plaut. in Aul. Accus fitor nobis periculum magnum, & famulix portenditur, Democriti si expectemus mortem. Cic. 1. Divin. Nam quod de Sois offensum est tibi, populo communitationem eorum portendit fore.

Portentum, portentū, Oſtentum & prodigium quod portendit aliquid futurum: ut quum inſolita corpora in aere apparent: cometæ, turbines, & ſereno exlo tonitrua. [*ſiſpa. Ital. Predigio, moſtro. Hiſpa. Milagro que ſignifica mal ſuſpenſo.*] ¶ Portentorum autem ſignificatio, teſte Cic. l. 2. de Nat. den. ſumma eſt ex auſpiciis, & auguriis. Varro. In exlo memorabile exiſtit portentum. Cic. de Aruſp. reſponſis. ¶ Explanaciones portento- rum Hetruſcorum diſciplina conueniunt. ¶ Aliquando etiam dicitur portenta, cōmentia, ſiſtiones, & mendacia rerum natūæ repugnantia. Cic. l. Tuſc. quæſt. Aut quid negotii eſt hæc Poëtarum, & pictorum portenta conuenire? ¶ Virgil. ſ. Aeneid. pro bono omine poſuit, quum ait, ne quæque profecto Quam calum portenta ferant. Vbi Seruius, Portenta, modò ſignificat bona omnia que vidioriam portendunt.

Portentosa modo significat bona omnia que victoriam portentum.
Portentosa. a.um, Monstruosa, portentosa similis. *(negativa, negatio Ital. Mostrosa)*. Hip. *cofa que significa algum mal.* Cic. 2. de Divinar. An verò illa nos terrent, siquidem aliqua portentosa aut ex pecude, aut ex homine nata dicuntur. Plin. lib. 23. cap. 8, Portentosa est quod de ca traditur. Portentosa Græci mendacia, Plin. lib. 7. cap. 1.

Portheus, [*portus* & Ital. *Passaggio*]. Hisp. *Barraque que passa estreito*.] Græca dictio est diffyllaba, quæ nobis portitorum significat, hoc est eum qui homines in vltiore fluminis ripam, vel trans fretum, vel ad litore ad nauim trahit. Nam *portus* & Græcis est *trabice*, & *portus* nauium quod pro trahitq; soluitur: & *portus* eymba ipsa portitoris. Vniur hac voce Lucretialis Sarys, 3. am fcedit in rpa, retrahiq; nouius horret Portuæ.

Porticus, huius porticus. pen. corr. & sam. gen. *[sic]*, *[sic]*. Ital. *Portico*.
Hisp. Portal publica pars passære. Locust amplius, & spariolis, testis
 inclusus, propter repentes umbras, & umbrarum, & deambulationis
 gratia edificatus. Cie. ad. Attic. lib. 4. In campo Mastinæ fretibus co-
 mitis marmorata sumus & testis facturi, eaq; cingemus excelsa porticu.
 Virg. 3. Aen. Illos porticibus res accipere in amplis. Idem 2. Aenoid.
 Unus natorum Picami per tela, per hostes Porticibus longis fugit.
 Ovid. 2. de Arte. Seu pedibus vacuis illi spariola terebat Porticus. Multa
 Romæ infignes luseret porticus: omnium tamen magnificentissima
 fuit quam, quod à Pompeio dedicata esset, Pompeianam vocabant: cuius
 meminit Ovidius lib. 6. de Arte amandi. Tu modo Pompeia lentus
 fariare sis umbra. Quam Sol Herculei regis Leonis adi-

Portio, *portio*, quasi *partio*. Significat partē. [*μειο*. Ital. *Parte*, *portione*. Hisp. *Parte*, *de ración de lo entero*.] Plin. lib. 9. cap. 35. Sed quora hrc portio est? Hinc fit *proportio*, quæ est duarum rerum inuicem facta comparatio.

ratiō. *αἰθερ. αἰθερ. λόγιος.*
 Portuicula, *portuicula*, diminutivum, *portuicula*. Apuleius, Qui quum a me
 portuiculam posceret.
 Portuiculus, *portuiculus*, Horrator renisigum, qui eam porticam, quæ & ipsa
 portuiculus dicitur, in manu tenens, horatius remiges, virget, & cuncta
 pro libito moderatur. *παιδ. ὁρσις. Ital. Comite. H[is]p. Comire.* Plaut. in Afin.
 Tute habes portuiculus Ennius in Annal. Portuiculus quum signum
 dare cepisset. Ex Nonio.

Portitor, portitoris, Proprie dicitur, teste Valla lib. 5. qui homines in vltiore me fluvij ripam, vel de litore ad naum, vel de naui ad litus traiecit, quem Graeci vocant portichma. [Porph. ad Is. Ital. Passigierius] *passia* gentis illi poris Hisp. *El bargeiro que passa estrecho*. Quapropter Charon infernum portitor dicitur, quod mortuorum vmbra cymba stultis per Stygiam palodem putetur transvehere. Dicitur autem portitor à portando, sicut vector à vehendo; quoniam Laurent. Valla innuere videatur à portu dictum esse portitorem. Virg. Æneid. Portitor has horrendas aquas, & summa ferat. Terribilis squallore Charon. ¶ Dicitur etiam portitor, eodem Laurentio teste, qui portorium, hoc est fructus precu- riariorum et portu conduric, quibus nomine portorii dicitur à venientibus

exigite. Cic. ad Qu. Fratrem, Qui nuper in portoribus Italix tollendis, non tam de portorio, quàm de nonnullis iniuriis portitorum querebantur. Accipitur etiam portitor pro eo qui aliquis portat. Statius lib. i. Thiboid. Lacum Hunc bene portitorum cernit. V. G.

Portorium, trij. Naulum, & merces quæ datur portitoribus, hoc est iis qui nos cymba vel pontone trans fluuium vel fretum traiciunt. (p. 99)

ten. Vnde Plinius ait: *hæc est pars æi barbaru*. q. Item veltigal quod por
toriorum (soluitur, hoc est illi qui redempti proutentur potiorum, vel flumi
nem, vel lacum vel stagnum, *impiorum*. Lucilius. lib. 7., Facit idem
quod illi, qui infestum est portu exportant. Canelum, ne portio
dene. Maur. in Afr. Nam ego hunc portu portiorum priusbo portorio. Cic.
dene. Inuent. Nam si Rhodius turpe non est portorium locare, nec Hæma
torcori quidem turpe est conducere. Idem 4. Verr. His pro rebus quod
portorium non esse darum, literas ad socios misisse l. Canelum.

trior, portas, Fero, affero, gero, non tantum corpore, sed etiam animo, & tam bona, quam mala. *[supra cap. xxix. § 2. Ital. Portare. Hulp. L'elever & traher.]*
Terent. in Andr. Di boni, boni quid porro? Plaut. Aul. Vbi onus ne-
cessarium portae pariet, i faciem quo alius in iuro. Plin. lib. 11. cap. 17.
Apes scilicet regem humeris subleuant, validius fatigatum extorpe-
unt. Quid. 2. Trist. Et latro, & rans praerungitur esse viator: Ille sed
insidias, hic fidei portat opem. Virg. 9. Aen. Multa parci portanda dabit
mandata. ¶ Portare item dicimus, quum navibus aut lumentis aliquid
inobisum vehimus. Virgilius 1. Aenei. Gens invidiosa mihi Tyrrhenum
maugrat aequor, Ithum in Italiam portans, victorq; Penates. Ibidem,
portantur avari Pygmalionis opes pelago. ¶ Portare auxilium dici-
mus, pro adiuvare Sallust. in Catil. Post vbi pericula virtute propule-
rant, sociis atque amicis auxilia portabant. ¶ Huius compolita sunt,
Apporto, Aporto, Comporto, Deporto, Exporto, Importo, Reporto, Sup-
porto, & Transporto; quorum significata vide suis locis.

ritro, portitas, frequenatium. Gell. lib. 10. cap. 1, Crumenam plenam
assium portitans.

Triodia exquisita perditio portatu.

rtulaca, Herba est frigida & humida quæ dentium tollit stuporem.
αἰθῆρα. Ital. *Porcellana*, *porcellachia*. [Hisp. *Verdelaga*.] Plin. lib. 25. cap. 23,
 & lib. 20. cap. 20. & Dioscorides lib. 2. cap. 138.

rtunalia, inter quatuor Græciæ celeberrima certamina numerantur, et honorem Palæmonis, quem Latini Portunum vocant, instituta. *wa-
sus pugna.* Eadem & Isthmia dicebantur, ab Isthmo Peloponnesiaco ubi
solebant celebrari.

Græci Palæmona, *παλαίμων*, vocant: ita dictus à portubus quibus præfse debeatur. Vide in dictione P A L Æ M O N.

tuus,us, in dativo & ablativo plurali portubus, Locus in litore naves
lib hyemis, tempestatumq; iniuria vindicans. [*Λιμὴν*, Ital. *Porto*. *Hiſpa-*
nica.] Cicin Vireem, Statim ſine vilo metu in portum ipſum pene-
rare ceperunt. & Metaphoriſas accipitur pro loco tuto, & quodam ad-
refugium rerum perſugio. Cicero ad Brutum, Quamquam tu & ſuga
portuſerat in tuis caſtris, & perſugium glim in tuo exercitu. Inde
peruoluerit metaphorā. Rem in portu eſſe dicimus, pro eo quod eſt
tuto, & extra omne periculum. Plaut. in Merc. In portu reſt. Item
in portu nauigare, pro eo quod eſt ſecurum eſſe, & omni periculo de-
ſumtum. Tracta eſt metaphorā & nauiganibus, qui quum in medio
amari nauigant, vndarum & ventorum arbitrio iactantur: contrā, quum
in portum receperint, nihil habent negotij cum vadis & ventis.
Impingere in portu, eſt in ipſo ſtatim operis initio peccare.

trunofus, portuofa, portuofum, Multos portus, habens. *xi. p. 40. r.* Salu-
tus in Jugurtha, illam alteram (specie quàm vfu potiore, quæ por-
tuofior, & ædificiis magis exornata erat, &c.

Indixit rex rex, ad Alexandro Macedone superatus,
einde & suorum dolo interemptus. Claudiabus, Tradita captiuo spa-
ciosior India Porro.

rus, pori, priore prod. *ma*. A medicis appellatur callus prædurus,
 illiusque et cartilaginei præduræa ferrumianus. Ossa enim & cartilago,
 quod partes spermaticæ sine, femel fracta, nunquam renascuntur. Ex vi
 calore tamen alimenti parti callus quidam gignitur, quo veluti glap-
 lino coniunguntur. Autor Gal. c. Therap. «Porus item genus est lapi-
 dis, pario marisore caudore & duritia similis, minus tamen ponderosi-
 tum Plinius inter eos annuerat qui cadaueribus asseruandis sunt
 donec, lib. 3. c. 17. «In artibus item pori dicuntur tumores, ex
 rasso cretrefcitur; humore in eos ingruente collecti; qui nonnunquam
 autem contrahuntur ex medicamentorum quorundam visu, quæ mul-
 tum discutiendi fecandique, nullam autem molliendi vim habeant.
 «Pori autem, penule, cort. *reip*, a medicis propriè appellantur meatus
 uris, per quos sudor erumpit, & pili.

Formina sanat palumbus ferus, ex posca decoctus. Cellus puscem ap-
pellat per quintam vocalem: Actius, & Aegineta etiam phuscam.

[illegible]

etiam eandem ferè habet significationem quam separata: ut Postpono, Posthabeo, Polthac, Postea.

Postea, componitur ex Post & ea. [*Ex ea, postea. Ital. Dopo. Hisp. Después.*] Idemq; significat quod exinde. Sallust. in Catil. Postea Pilo in cunctorem Hispaniam Quiritor pro Prætoris missus est. Hinc sic compositum postquam, inquit, hinc à post, postquamque ambæ connexiones particule sunt quibus prædictis sequentia connectuntur. Cic. Planco, Et abfui proficiscens in Græciam, & posteaquam de meo cursu Reipubl. sum voce reuocatus, nunquam per M. Antonium quierus fui. Aliquando inter postea & quod, interponitur verò, & significat sed postea quàm. Cic. Appio, Postea verò quomodo ita cepi. ¶ Grammatici præcipiunt vltimam syllabam aduerbi postea, esse producendam, quemadmodum videmus fieri in similibus aduerbis antea, præterea, interea, propterea, & siqua sunt idgenus alia. Apud Ouidium tamen ferè semper corripitur: ut lib. 1. Fast. Postea mirabar cur non sine limbus esset Ille dies, Et alibi, Quæ semel amissa, postea nullus eris.

Posterus, a, um, Temporis ordine subsequens: ut Postera dies, id est sequens. [*Postus, a, um. Ital. Postero, subsequente. Hisp. Cosa siguiente después de esta.*] Virg. 4. Aeneid. Postera Phæbæo lustrabat lumine terras. Cic. 4. Verò. Id ei postera die venit inuentum, & lege Rupilia fortiri dicas oportere. Ibidem, Postero anno L. Metellus mentionem tui census fieri vocat. ¶ Hinc posteri dicuntur, quicunque ex nobis, & post nos etiam ex aliis nascuntur. [*Postus, a, um. Ital. Nostri successores, die veniens dopo di noi. Hisp. Los descendientes, generacion venidera.*] Cic. 3. de Nat. deo. Expectatur hæc pœne à liberis, à nepotibus, ac posteris. Plin. lib. 12. cap. 1. Tam digna miraculo, ut Licius Mutianus prodendum etiam posteris putaret. ¶ Quam dicitur, in posterum prospicere, in posterum differre, subaudiatur tempus. Cic. pro Muræna, Sapiens ac multa in posterum prospiciens. Idem ad Atticum, Distulimus sermonem in posterum. Huius antitheton est, in præsens, Cic. in Catil. Magna tempestas inuidet, si minus in præsens, in posterum impendat. ¶ Posteri pedes, hoc est posteriores qui post primos sunt. [*Postus, a, um.*] ¶ Postero, absolute, pro postero die. Tacit. lib. 4. Idemq; quomodo postero ad quæstionem traheretur. Hinc componitur præposterus, hoc est peruersus, qui rerum ordinem perturbat. [*Postus, a, um.*] Cic. Cass. Præposteros habes tabellarios: estis me quidem non offendunt, sed tamen quum à me discedunt, flagitant literas: quum ad me veniunt, nullas aliter. Quintil. Præpostera res occidere, deinde crudeliter. Præpostera libido, nefandū masculæ libidinis flagitium, in quo natura sexulq; ordo pervertitur. [*Postus, a, um.*]

Posterior, & hoc posterius, comparatiuum. [*Postus, a, um. Ital. Chi segue, chi viene dietro. Hisp. Posterior, en de.*] Vnde postiora in animali dicuntur quæ à tergo sunt, & à facie auctiora. Cic. 12. Phil. Posterioris cogitationes (ut aient) sapientiores solent esse. ¶ Interdum idem est quod vilior, abiectionior, & minoris pretij. Idem Attic. lib. 10. Quorum virgij semper patriæ salus & dignitas posteriori sua dominatione, & domesticis commodis fuit. Idem 3. Phil. Tu verò ita vitam, corpisque seruato, ita fortunata rem familiarem, ut hæc posteriora libertate ducas. Terent. in Adelphi. Si id fieri dando, acque obsequendo, non posteriores feram. Vbi Donatus, Non posteriores feram, libauditur, partes. ¶ Posteriora, & Superiora opponuntur. Cic. 3. de Orat. Paria esse debent posteriora superioribus.

Postremus, superlatiuum, Vltimus. [*Postus, a, um. Ital. Vltimo. Hisp. Postremo, último.*] Terent. in Phorm. Hec denique eius fuit postrema oratio. ¶ Postremos homines, pro perditissimis, & sceleratissimis, dixit Cicero ad Brutum, Quod si Romanos nos esse meminissimus, non audacius dominari cuperent postremi homines, quàm id nos prohiberemus. Idem pro Roscio Amerino, Sin autem id ad eum est, & idcirco arma sumpta sunt ut homines postremi pecuniis alienis locupletarentur, & in fortunas vniuersalique imperium facerent, &c.

Postremisq; veteres pro postremo dixerunt. [*Postus, a, um.*] quemadmodum & postremitas pro extremitate: ut auctoritatē Siptontius.

Posterior, aduerbium, idem ferè significans quod postea, vel posteriore loco. Virg. Plaut. in Epid. Vos priores esse oportet, nos posteriori dicere. Quod plus sapiens. Plaut. in Amphit. Ne tu posterior in me culpam transferas, Cic. 6. Verò. Tum mitis Rex ad illum: sibi videatur, ut reddat, iuber ille posteros ad se reuerti.

Postremo, aduerbium ordinis, significans idem quod deniq; vltimo loco, tandem. [*Postus, a, um. Ital. Vltimamente, finalmente. Hisp. Postrevo à vltimamente.*] Sallust. Postremo omnibus modis pecuniam trahunt. Pro eodem etiam dicimus, Ad postremum. In posterum verò, significat in futurum tempus. [*Postus, a, um.*] Quintil. lib. 1. Multa linguæ vitia nisi primis excitantur auis, inemendabili in posterum prauitate durantur.

Postremum quoque superlatiuum aduerbiale: ut ponitur vltimū. Terentius, in Andr. Si id facis, hodie postremum me vides.

Posteritas, posteritatis, Hoc est ipsi posterici, qui & minores dicuntur. [*Postus, a, um. Ital. Posterità.*] Cic. in Lelio, Quo in genere sperare videtur, Scipionis & Lelij amicitiam notam posteritati fore. Idem 1. Tull. Quum optimus quisq; maxime posteritati seruiat. Quid. 1. de Ponto, Eleg. 5. Quam laudem à sera posteritate ferat.

Postero, pen. corr. Postpono. [*Postus, a, um. Ital. Postorre. Hisp. Postponer.*] Plin. lib. 3. cap. 4. de Narbonensi prouincia loquens, Vitis, & agrorum cultu, vitiorum, moliumque dignatione, amplitudine opum, nulli prouinciarum postferenda.

Postfuit, Posthabuit, est. Sallust. Sed vbi periculum aduenit, inuidia, atque superbia postfuit. Rudius.

Post geniti, diuisi dictionibus. Idem qui posterii. [*Postus, a, um. Ital. Che vengono dopo di noi. Hisp. Los descendientes.*] Horat. 3. Carm. Ode 24. Clarus post genitis.

Posthabeo, es, Postpono. [*Postus, a, um. Ital. Postpone. Hisp. Postponer.*] Cic. in Lelio, Quo in genere sperare videtur, Scipionis & Lelij amicitiam notam posteritati fore. Idem 1. Tull. Quum optimus quisq; maxime posteritati seruiat. Quid. 1. de Ponto, Eleg. 5. Quam laudem à sera posteritate ferat.

Postponere, Pen. corr. Postpono. [*Postus, a, um. Ital. Postpone. Hisp. Postponer.*] Plin. lib. 3. cap. 4. de Narbonensi prouincia loquens, Vitis, & agrorum cultu, vitiorum, moliumque dignatione, amplitudine opum, nulli prouinciarum postferenda.

Postfuit, Posthabuit, est. Sallust. Sed vbi periculum aduenit, inuidia, atque superbia postfuit. Rudius.

Post geniti, diuisi dictionibus. Idem qui posterii. [*Postus, a, um. Ital. Che vengono dopo di noi. Hisp. Los descendientes.*] Horat. 3. Carm. Ode 24. Clarus post genitis.

Posthabeo, es, Postpono. [*Postus, a, um. Ital. Postpone. Hisp. Postponer.*] Cic. in Lelio, Quo in genere sperare videtur, Scipionis & Lelij amicitiam notam posteritati fore. Idem 1. Tull. Quum optimus quisq; maxime posteritati seruiat. Quid. 1. de Ponto, Eleg. 5. Quam laudem à sera posteritate ferat.

Postponere, Pen. corr. Postpono. [*Postus, a, um. Ital. Postpone. Hisp. Postponer.*] Plin. lib. 3. cap. 4. de Narbonensi prouincia loquens, Vitis, & agrorum cultu, vitiorum, moliumque dignatione, amplitudine opum, nulli prouinciarum postferenda.

ut videretur. Ital. Da qui à dietro, per l'auenire. Hisp. De qui adelante. Sicut ante hac, ante hoc tempus. Terent. in Andria, Polthac quas faciet de integro comedias. Vide Vallam, lib. 2. cap. 57.

POSTHUMIA, Virgo Vestalis, quæ propter elegantiorum cultum in suspitionem venit incesti, & eo nomine apud Pontifices accusata fuit: verum quum nihil præterea aduersus eam probaretur, sententia Pontificis Maximi fuit absoluta, qui eam foci in posticum, cuiusque speculidore abstinere, sacræque sanctæ potius, quàm fœtæ colere iussit. Vide Luuium lib. 4. ab Vrbe.

POSTHUMIVS, Prænomen Aulus, Dictator fuit in bello Latinorum, quod Tarquinij fuga excitauit, confugientis ad generum suum Mamiliū Tusculanorum ducem. Quo in bello collatis signis ad lacum Regillum, quum victoria verinq; nutaret, Magister equitum Romanis equis franos detrahi iussit, ut ite uocabili impetu ferrentur in hostes: itaq; tandem aciem Latinorum Romam fuderit. In eo prælio visi duo iuuenes acriter pugnare, quos post pugnam ad præmia quæstios, Dictator reperire non potuit. Ratus itaq; eos Castorem & Pollucem fuisse, eis communi titulo templum dedicauit. Auctor Gellius. ¶ Posthumius Tubero, Magister equitum Acemilij Mamerci Dictatoris in prima Dictatura contra Volcos: mox in eodem bello à Quir. Cincinatio Consule genero suo Dictator dictus, de eisdem triumphauit: quæ victoria funestauit mors filij, viri magna virtutem quod inuictus eius occasione rei bene gerundæ pugnam iniussit, securi percussit. Ex Iunij lib. 4. ab Vrbe. ¶ Posthumius, post Cannensem pugnam Consul in Galliam profectus, Boiorum fraude, locorumq; iniquitate circumuentus, ne viuis in hostium manus periret, mediis sese hostibus immiscens, fortissimè pugnam occubuit. Cuius inuenti caput præcidentes Barbari, quantes in templo obtulerunt, cuius deinceps cranio pro sacro vase in solennibus libationibus vsi sunt. Liu. lib. 33. ¶ Posthumus, prænomen Spurius, cum T. Veturio Romæ Consul fuit eo tempore quo Romani aduersus Samnites bellum gerebant, missusq; cum collega aduersus hostes, exercitum imprudens in locum iniquum deduxit, apud Furcas Caudinas: vbi ab hostibus circumuentus, quum nulla euadendi spes esset, foedissimum cum hoste fœdus pepigit, ut sexcentis Equitibus Romanis obsidibus relictis, reliquum exercitum sub iugum missum, abducere sibi liceret. Quæ fœderis conditiones quum à Romanis improbarentur, auctor fuit Senatui Posthumus, ut si eorumq; deditione, quorum consensu tam ignominiosum fœdus istum erat, fides publica liberaretur. Cuius sententiam securus Senatus, Consulem vtrinq; cum duobus Tribunis, ceterisq; omnibus qui per fœdus sponderat, hosti victos dediderunt. Quos quum ille recipere recusat, incolumes Romanam redierunt. Nec ita multo post, fufus à Papyrio Curfore Samnitibus, & sub iugum missis, recepitq; sexcentis equitibus Romanis obsidibus, pudor prioris flagitij abolitus est. Liu. lib. 9. ¶ Posthumus Albinus Consul aduersus Iugurtham missus, pecuniâq; ab eo corruptus, insignem ex prouincia ignominiam reportauit. Auctor Sallustius in Iugurtha. Idem postea Proconsulari imperio in Hispaniam missus, de Vaccæis & Lusitanis triumphauit: ut refert Liuus lib. 64.

Posthumus, pen. corr. ex post, & humus componitur, Qui post mortem parentis natus est, quai post humatum, hoc est sepulcum patrem natus. [*Postus, a, um. Ital. Nato poi che è morto suo patr. Hisp. El que nasce después de muerto el patr.*] Plaut. in Aulul. Post mediam ætatem, qui mediam ducit uxorem domum. Si eam senex animum prægnantem fortuitò fecerit, Quid dubitas quia sit paratum nomen puero posthumus? Cic. 3. de Finibus Dicuntque ut liberis consultum velimus, etiam si posthumum futuri sint. Posthumus, ma. mum. pro futuro, & sequenti, & postero. Vnde & Apuleius Posthumam spem dixit. Virg. 6. Aeneidos, tua posthuma proles. Cic. pro Cæcili. Filius posthumus.

Posticum, postici, pen. prod. à post stando, Ostium est in posteriore parte ædium. [*Postus, a, um. Ital. Postico, l'istio de dietro della casa. Hisp. El postigo de atrás de la casa.*] Plaut. in Stich. sed quum cogito, Porus quàm in diuidiam veniam, est etiam hic ostium. Aliud autem posticum nostrarum harum ædium: Eà ibi opsonatum, eadem referam opsonum. Horat. lib. 1. Epist. Atria seruantem postico falle clientem. ¶ Pro eodem etiam postica feminino genere dicitur. Ammianus, Per posticam ingressus, referam inueni confluentem ex finitimis virili & muliebri sexu.

¶ Postica etiam augures appellabant plagam Septentrionalem, propterea quod qui inaugurabatur, hanc eam partem à tergo habebat, facie in Meridiem conuersa, quum idcirco anticam vocabant, Occasum autem dexteram appellabant, quemadmodum Orium sinistram. ¶ Item postica, linea est in agris diuidedis, quæ ab Oriente in Occidentem spectat. Omnia deniq; quæ post nos sunt, postica dicuntur: quæ ante nos, antica.

Posticula, læ, diminutiuum à postica, pro posteriore domus parte. [*Postus, a, um. A. pulcius, Per quando in breuem posticulam intro vocat me.*] Posticulum, li, aliud diminutiuum eiusdem significationis. Plaut. in Trin. Posticulum hoc recepit, quum ades vendidit. Ibidem, Vbi nunc filius meus habitat: s. hic in hoc posticulo.

Posticus, a, um, adiectiuum est, significans illud quod post nos est. [*Postus, a, um.*] Quando verò anticam & posticam dicimus, subauditur nomen pars, vel aliud simile. Pers. Satyr. 1. -postice occurrit sanæ. hoc est iustitiam factam à parte posteriore. Aulo. -postico vulnere fessor.

Postidea, id est post id, sive deinde. Plautus in Stich. Quin æquius est nos potiorē habere te, postidea viros nostros. Ibidem, Postidea loci hoc edixit.

Postilena, postilena, penulc. prod. Incuruum lignum, sive crassius lorum quod sub iumentis cauda ponitur: à post latere (ut voluit) dictum, quod posteriore iumentorum parte exornet. [*Postus, a, um. Ital. Grappiera. Hisp. El atalame de graper.*] Plautus in Cal. Ita te aggerunda aqua curuum faciam probè, ut postilena possit ex te fieri. Contrà, antilena dicitur quæ pectus cingitur, ut dicitur in Gallicè in postilena à vñ chenal om autr bête, Postilena, vñ erupere.

Post illa, Duo dictiones in vnam coniunctæ per subunionem, idem significantes quod aduectiuum postea, auctore Donato. Terent. in Eunuch. Tunc scis post illa quàm intimum habeam te.

Postes, In ædificiis dicuntur latera ostiorum, ex lapide, lignove, quorum alter fores sustinet cardinibus affixos, alter feram recipit & repagula quum

quom ostium claudunt. [me p. 228. Ital. 1. e. b. alestrade d' elle porte, d' le porte. Hisp. 1. m. pueria para carat, et b. b. d' dela pueria.] Virgilius 2. Aen. Hicem parietibus scala, postibus sub ipsos Nituntur gradibus. Idem 7. Aegloga, hic plurimus ignis Sempiternus, assidua postes fuligine nigra. Idem 1. Aeneid. -emori procumbunt cardine postes. Cic. pro domo sua, parietibus, sedibus & postibus meis bellum intulisti.

Postliminium, postliminij, ex post & limen componitur, quicquid enim à nobis alienata ad hostem perueniunt, quam à nostro limine exierint, si post ad idem limen reuertantur, postliminio redeunt. *aliu i. u. m. p. g. 1.* Festus, Postliminio receptus est, si qui extra limina, hoc est terminos provinciarum captus fuerat, rursus ad propria reuertitur. Paulus Iuriconsultus de Cap. Postliminium. Postliminium est ius amitte rei recipiendae ab extraneo, & in statum pristinum restituendae, inter uos & liberos populos, regesque moribus ac legibus constitutum. Nam quod bello amissum, aut etiam citra bellum, hoc si rursus recipiamus, dicimus postliminio recipere id quod naturaliter equitate introductum est: ut qui per iniuriam ab extraneo detinebatur, is ubi in fines suos rediit, pristinum ius suum recipit. Secutus Sulpitius Iuriconsultus, referente Cicerone in Topici, in dictione postliminium, nihil notandum putauit, nisi particulam post, reliquam vocabuli parcem solum additamentum putabat: tanquam liminium nihil significaret: sicut nullum, supplemētum est in mediculis. Scruola autem putauit postliminium, ex duabus dictionibus, post, & limen, esse compositum. Postliminio quietas, apud Apuleium, significat post quietem. Nam reuersio quaedam postliminij vocabulo significatur. Postliminio mortis, id est reuersione à morte, & post mortem.

Postmeridianus, Vide POMERIDIANVS.

Postmitti, postmittis, posthabeo, negligo: parui, aut nihil habeo. [ad. 1. d. 1. m. p. g. 1. Ital. Postpone. Hisp. Postponer.] Cic. pro Calpio, Quid in aliquo agrestis periculo non postmitteret, id bono erudus in insidiis doctissimi hominis dissimulandum putaret.

Postmodum, pen. cor. 1. idem quod postea, quasi post modum. [pen. cor. 1. Ital. Postmo. Hisp. Postmo.] Lili. lib. 1. ab Vrbe, Saep ex iniuria postmodum exortam gratiam. ¶ Dicitur & postmodum. Idem lib. 4. Si Ardeates sua reuocata expectare uelint, arbitriumque Senatui lenandae iniuriæ suæ permittant, fore ut postmodum gaudeant se ite moderatos.

Postomnis, postomnis, *in. p. m. s. cor. 1.* Idem est, teste Nonio, quod ad cohibendam eorum tenaciam, paribus, vel mortui imponitur. Lucilius, Postomides huic ingentes de naribus pendunt.

Postpono, postponis, postponi, postponum, id est retrō pono, posthabeo. [pen. cor. 1. Ital. Postpone. Hisp. Postponer.] Plin. lib. 1. 3. ca. 19. Cyrenæa regio loton fove postposuit paluro. Quid. 4. Metam. -vōsq; est postponere natis Aula suis. Horat. 1. Epist. 1. 8. Dormiet in lucem: scito postponere honestum Officium. ¶ Aliquando ponitur pro omittit. Cic. F. ad Titonem, Omnia postponi, dum modo præcepis pariter parerem. Caesar 6. belli Gall. Vt omnia postponere uideretur, concilium in Lutetiam Parrisiis transferre.

Postprincipia, dictio composita, qua Varro apud Gellium utitur, lib. 1. 6. cap. 18. pro progressu rei aliquis qui principia subsequatur. Voluptas autem (inquit) vel utilitas talium disciplinarum, in postprincipiis existit, quum pericula absolutæque sunt: in principijs uero aplis, inceptæ & incipientes videntur.

Postquam, & posteaquam, Connexiue particulae sunt quibus dicta sequentibus connectuntur. [i. d. 1. m. p. g. 1. Ital. Postquam. Hisp. Postquam.] Virgil. 3. Aeneid. postquam alios tergit haustus. Vide POSTEA.

Postremus, adiectiuum. Postremo, aduerbium, vide POSTEA VS.

Postridie, aduerbiu. Idem est quod postero, vel sequenti die. [i. d. 1. m. p. g. 1. Ital. Postridie. Hisp. Postridie.] Sicut contra pridie, priore, vel precedente die. *in. p. m. s. cor. 1.* Gellius putat pridie dictum esse quasi pristino die. Verba eius sunt hæc, lib. 1. 9. cap. 24. Die pristini eodem modo dicebatur, quod significabat die pristino, id est priore: quod uulgo Pridie dicitur, & ostendit compositionis ordine, quia pristino die. Festus uero (sui magis accedendum putat) compositionem pridie antiquam esse ait, quum ait, Priguinis dictus est, quod antequam mater secundum naberet, est progenitus. Pri enim antiqui pro pro dixerunt. Pridie igitur, ex pro, & die compositum, priori siue precedenti die, siue die uero ante significat. Postridie uero, postero die. Valla, Postridie, quasi ante, non presentis diei, sed cuiusdam alterius, aut preteriti, aut futuri. Sic pridie, quasi heri, non presentis diei, sed cuiusdam alterius, aut preteriti, aut futuri. Lactantius lib. 7. de uirg. exemplum posuit, loquens de Carneade, Is (inquit) quem legatus ab Atheniensibus Romanis missus esset, disputauit de iustitia copiose, audientibus Galba & Caton: Conscribis, maximi: tunc oratoribus. Sed disputationem suam postridie contraria disputatione subiecit: & iustitiam quam pridie laudauerat, sustulit. Plaut. in Stic. Qui potest mulieres uitate, uirtute quodridie pridie caueat, ne faciat quod pigeat postridie. Pridie igitur, priori die, siue precedente die significat, ut etiam apud Catonem lib. de Re rustica, si quem purgare uoles, pridie ne conet. Postridie uero, postero die: nec post tres dies uilo modo significat, ut hoc Catonis exemplum aperte demonstrat, ex libro de Re rust. cap. 65. Oleum uinde sic facito: Oleum quamprimum ex terra tollito: si inquinata erit, lauito: à folijs & stercore purgato: postridie, aut post tertium diem quam lecta erit, facito. Non enim adiecit diei tertium, si postridie, post tres dies significat. ¶ Habent autem pridie & postridie aliquando post se hos genitiuos. Eius diei. Cic. Lentini. Ad duodecimum Calendas Februarij, dum in Senatu pulcherrime staret, quid iam illam sententiam Bibuli de tribus legatis pridie eius diei fegeramus, hoc est eo die qui præcessit duodecimum Cal. Caesar lib. 1. belli Gall. Postridie eius diei Caesar presidio utrique castris quod satis esse visum est, reliquit: id est postero die qui illum subsequatur. ¶ Aliquando etiam alius eis genitiuos iungitur: ut Pridie siue postridie Calendarum, Nonarum, Iduum, ¶ Nonnunquam & accusatiuum habent. Cic. Appio, Pridie Nonas Iunias, quum eilemus Brundisij, hoc est die precedenti Nonas, siue die ante Nonas. Lilius Etiam postridie Idus rebus diuinus supercedere iussit. Quod item modo postridie Calendas dicitur, id est die post Calendas. Cic. ad Atticum, Pridie Compitalia uenito. ¶ Interdum pridie

& postridie sequitur quædam: ut pridie quam intres pariam, sacrificium facito. Lili. lib. 2. ab Vrbe, Nam quum pridie quam legati ad Tarquinius proficiscerentur, conatum fore apud Vitellios, esse, &c. Id est die precedente antequam legati ad Tarquinius proficiscerentur. Similiter illud Suetonij in Cesare, Et pridie quam occideretur, in summo nato super cenam apud M. Lepidum, quinquam esset finis uitæ compositissimus, repentinum inopinatumque præuoluit. Pridie, inquit, quum occideretur, hoc est eo die qui diem mortis eius præcedebat. Cuius loco dicere non possemus, pridie quo occideretur, ut nonnulli loquuntur: huiusmodi enim sententia seum pugnat. Itaque non satis recte putatur Valla in huiusmodi locutionibus, Q. y. a. m. particulam accipi pro relativo Q. y. o. Neque enim satis apte hanc orationem, Pridie quum occideretur, sic interpretaris, Pridie quo occideretur: sed potius sic, Pridie postquam occideretur. Similiter, Postridie quum pater mortem obit, epulum feci. id est postquam pater mortem obit, postridie epulum feci: ut dies mortis lectus, seruaret postera uera, epulis. Non autem, postridie quoniam pater mortem obit, epulum feci: quod neque orationi, neque sensui conuenit. Nam postridie, alium diem exigit præcedentem: in isto uero exemplo, nullus alius dies præcessit. Ergo quum pro postquam exponendum est, ut postridie, sequatur ipsum diem quo pater mortem obit. Similiter, Postridie quum uxorem duxero, nauigandum est mihi. Si quum, pro quo sumatur, non recte sic interpretatur. Igitur necessario quum, pro postquam, non pro quo sumendum est, nisi h. c. modo sumamus, postridie, id est postero die ab eo quo pater mortem obit, epulum feci: & postridie ab eo quo uxorem duxero, nauigandum est mihi. Et Valla forte ita intellexit. Hoc modo sumenda sunt pericula: Lilius exempla, ut lib. 3. Anno trecentesimo alreio quam condita Roma erat, iterum mutatur forma ciuitatis à Consulibus ad Decemuiros. Et lib. 4. Didator exercitu uictore domum reducto, die octauo quam creatus erat, id est octauo die ab eo quo creatus erat. Et illud, quum condita Roma erat: id est ab eo quo condita Roma erat. Quod etiam pro postquam sumi potest. Possunt tamen Valla exempla bicuius exponi, ut quum pro quum sumatur, hoc modo quum, hoc est quum pater mortem obit, epulum feci postridie: & quum, hoc est quum uxorem duxero, nauigandum est mihi postridie. Illud autem Ciceronis ad Titonem, Menandrus postridie ad me uenit quum expectaui: em pro quum omnino sumitur, non pro postquam, neque pro antequam, neque ab eo quo: hoc modo, Menandrus quum, id est quum, die precedenti cum expectaui, uenit ad me postridie. Vnde recte sequitur, Itaque postridie habui noctem plenam timoris, id est noctem qua ipsum diem præcedentem infestata est: & intercessit inter postridie, hoc est sequentem diem, & ipsum præcedentem. ¶ A pridie fit Pridianus, pridianus, pro eo quod pridie alienus dici factum est. *in. p. m. s. cor. 1.* Sueton. in Cal. Marcescente adhuc stomacho pridiani cibi onere. Plautus in Milite, postriduo dixit pro postridie, Postriduo (inquit) natus sum ego mulier, quum Iupiter ex Ope natus est.

Postulo, as, Instanter, & meo quodammodo iure aliquid peto. [i. d. 1. m. p. g. 1. Ital. Demandare, addimandare con. Valla. Hisp. Demandar con. e. i. j. u. x. o.] In qua significatione præter accusatiuum habet & ablatiuum mediante præpositione à vel ab. Cic. 1. lib. Epist. Omnia uolo à me postulare & expectare. Idem de Amic. Nec quæquam, nisi rectum & honestum alter ab altero postulat. Nonnunquam etiam duos accusatiuos. Idem alibi, Atque hoc tamen te scire uolo, me de isto semper nihil decreuisse, nisi quod principes ciuitatum me postulauissent. ¶ Soleat ita distingui inter postulare, postere, obsecrare, & flagitare: quod postulare imperiosè, petamus precariò, postulemus iure, obsecramus per sacra, flagitemus cum arrogantiâ, nec sine conuictio. Quæ tamen differunt non sunt perpetuæ. ¶ Interdum postulare idem est quod requirere, vel exigere: ut quum dicimus, Res, locus, persona, tempus, causa, hoc vel illud postulat. Cic. pro Ligario, Longiore orationem causa fortitan postulat, tua certe natura breuiorem. Idem 2. de Oratore, Vt cause natura, & temporis ratio postulat. ¶ Nonnunquam idem ualeat quod accusare in iudicio, siue eum aliquod intendere. *in. p. m. s. cor. 1.* Sueton. in Cal. Marcescente adhuc stomacho pridiani cibi onere. Plautus in Milite, postriduo dixit pro postridie, Postriduo (inquit) natus sum ego mulier, quum Iupiter ex Ope natus est.

POSTVOTAS, Dea erat Romanorum, ita dicta quod futura prospiceret. Macrobi. lib. 1. Saturn.

POTAMUS, *ῥοταμῖος*, Oppidum Atticae, apud Plinium lib. 4. cap. 7.
POTENS, *Ποτενς*, Potentius, Potentia, Vide **POTENS**.
POTENTIA, *Ποτεντία*, Ptolemaeo, Oppidum est Piceni. Cic. de Atrop. resp. Endem fuit tempore factus in agro Piceno Potentia nuntiatus reus motus.
POTERIUM, *Ποτήριον*, Ital. *Bechere*, Hisp. *Vaso generalmente para beber*. A Graecis dicitur quod nos poculum dicimus. Plaut. in Seicho, Quibus diuitia domi sunt, scaphio, cantharis, bartolis. Bibunt nos nostro Samioio poterio tamen vivimus. Est & nomen herbae ex genere spinosorum, quae à Galeno neuras appellatur, quod medetur nervis. Dicitur & phrynon, quod iherbis ianis aduerletur, quas Graeci phrynos vocant. Vide Plinium lib. 17. cap. 11.
POTESTAS, *Ποτεστας*, Potestas, Potestatem, Vide **POTESTAS**.
POTIDAEA, *Ποτιδαία*, Vitis Macedoniarum, antea Cassandria dicta, Plin. lib. 2. cap. 56.
POTIDAEA, *Ποτιδαία*, Vitis Actoliarum, apud Stephanum, cuius incolae dicti sunt Potidaiates.
POTIN, pro potissime, vide **POTIS**.
POTINIA, *Ποτινία*, Nomen apud Romanos, quae puerorum potui praesidere putabatur, sicut Edusa eorumdem alimentis.
POTIO, *Ποτίον*, Potio, Potiones, Vide **POTIO**.
POTIOR, & hoc potius comparativum, pro melior & melius. Vide **POTIS**.
POTIOR, *Ποτίον*, à potis ducitur: hodieque magis quare coningationis est, yoliim etiam tertiz. *ἡ ποτίον ἡ ποτίον*, Ital. *Godere di qualche cosa*. Hisp. *Alcanzar y gozar lo deseado*. Virgilius 3. Aeneidos, -tis enim abruptum, & auro. Vi potitur, quid non mortalia pectora cogis. Anni facis fames? Ovid. 1. 3. Metam. Tūque tuis armis, nos te potitur Achille. In infinitum, & participii praeteriti & futuri temporis semper quantum coningationem sequitur, nunquam tertiam. Est autem potiti, viti sui in re aliqua desiderata comitem ferivimque cupitum obtinere, & in potestatem suam vindicare habereque modò genitium, modò ablativum. Cic. Lenulo, lib. 1. Epist. Si tibi exploratum sit, eius regni potiti posse. Auctor ad Herennium lib. 1. Athenienfium potiti sunt Spartani. Cicero 1. Offic. Omni Macedonum gaze potitus est Paulus. Idem 1. de Invent. Si eo potui potiti essent. Nonnunquam idem est quod fructus, & sic ablativo potissimum iungitur. *ἀπολαύσειν ἡ ποτίον*. Cic. de Senec. Quid si his voluptatibus bona artes fructus libentius, primum parvulis fructus rebus, ut diximus: deinde iis quibus se auctus etiam non abunde potitur, non omnino caret. Nonnunquam etiam accusativum, sed rarius. Terent. in Adelphi. Potitur potitur commoda. Aliquando etiam cum genitio, & praepositi cum hoc genitio rerum. Cic. ad Lenuulum lib. 1. Orium nobis exoptandum est, quod iij qui potuntur rerum, praestant videntur.
POTIS, & pote, adiectivum, potior, potissimum, Idem quod potens, potentior, potissimum, vel bonus, melior, optimus. *ἡ ποτίον*. Ital. *Potente*. Hisp. *Potero*. Virgil. 3. Aeneidos, Nec potis tonio fluctus superare sequendo. Cic. 2. Tull. ex antiquo aliquo poeta, Neque sanguis vilo potis est pacto profluentis consiliter. Terent. in Phorm. Mea lege vtar, ut potior sit qui prior ad dandum est. Ut potior sit, inquit, hoc est ut melior, vel charior sit. Pote apud veteres aliquando legitur pro potissimum. Plaut. in Cas. Nec pote quicquam commemorari.
POTISSIMUM, superlativum. Ferè expositur per optimus, aut precipuus. *ἡ ποτίον*. Ital. *Potissimo*. Quinil. lib. 10. cap. 3. Ut semel quod est potissimum, dicam, hoc est precipuus.
POTIN, Hoc est potissime, sive potissime. Plaut. in Epid. Potin' ut molestus ne fies? Terent. in Andr. Potin' es ut desinas?
POTIOR, & potius, Comparativum ab antiquo nomine potis, idem significatio quod melior & melius. *ἡ ποτίον*, Ital. *Migliore*, Hisp. *El mejor*. Cic. 4. Tull. Filius plus pollet, potiorque est pater, id est melior, aut praestantior.
POTISSIMUM, superlativum. Id est optimus, precipuus, exquisitus. *ἡ ποτίον*. Plin. Epist. 29. Nam si hoc opusculum nostrum aut potissimum esset, aut solum, &c. Sic potissima ratio, potissima nobilitas.
POTIUS, potissimum, vel potissimum, adverbium quae significat magis, & maximum. *ἡ ποτίον*. Ital. *Piu*. *testo*. Hisp. *Antes*, *es*, *que*, *otro*. Differunt autem potius, & potissimum, vel potissimum, quod potius ad duotantum: potissimum vero, ad plura refertur. Ut, Quam potius institui heredes? Fabium an Lucium? aut, Quam nativum potissimum erudiam? si multae sint. Auctor ad Herennium lib. 1. Ex comparatione in qua per contentione vim utitur potius, aut quid potissimum sit, quae itur. Idem ibidem, Quam quere orator, utrum de duobus prius, aut quid de pluribus potissimum dicat. Cic. in Lelio. Haecenus mihi videtur, de amicitia quid sentirem, potissimum dixisse. Plautus in Pseu. Hunc diem sumptuosum potissimum. Invenitur tamen quandoque potissimum refertur ad duo. Cic. Quamquam praestit honellas incoluntur, tamen utri potissimum consulendum sit, delibetur.
POTIVUS, Senis cuiusdam nomen est, quem vna cum Pinario altero fene sacris suis praefecit Hercules. Servius explicans illud Virg. 8. Aen. primusque Potivus auctor. Et domus Herculei custos Pinaria sacri, Pinarius, inquit, & Potivus, duo fenes fuerunt, quibus qualiter colit velle ostendit Hercules: scilicet ut mane & vespere ei sacrificaretur. Perfecto itaque matutino sacrificio, quum circa Solis occasum essent sacra repetenda, Potivus prior advenit: Pinarius postea, extis iam redditis. Quare iratus Hercules statuit ut Pinariorum familia tantum ministra esset epulantibus Potivis, & complementis sacra. Hic Servius. Vide de hoc plura apud Fensellam, & Lanium lib. 1.
POTTO, Vide **POTIO**.
POTUS, *Ποτός*, Magnae oppidum fuit, teste Plin. lib. 4. ca. 9. In hoc oppido Glaucus Sisyphi & Merope filius, equas humana carne paupis dicitur, quod cupidus ferrentur in hostem. Verum quum pabuli eiusmodi copia decisset, verum in tabiem equae domini ipsum deuorant.
POTIADIS, *Ποτιάδης*, apud Virgilium 3. Georg.
POTO, potas, potui, potum, & potum, significat bibo. *ἡ ποτίον*. Ital. & Hisp. *Beui*. Cic. de Clar. Orat. Si potare velis de docto tibi hauriendum est. Idem 2. Philipp. Domus erat alcantoris referta, plena ebriorum, totos dies potabatur, &c. Idem 1. de Finibus. Tum ipsum quum vigilis &

fame cruciaretur, clamat virtus beatiorum fuisse, quam potantem in rosa Thorum. Aquam potare galea, Tibul. lib. 2. Eleg. 7. Accutum acre potare, Horat. 2. Serm. Saty. 3. Virgil. 3. Georg. Et hac contentum cunis sanguine potat equino. Arbores quoque potare dicuntur, quum liquor radicibus abundat. Plin. lib. 12. cap. 1. Docuimus etiam arbores vna potare. Lant etiam coloris potare dicuntur. Plin. lib. 9. cap. 38. Quinis lana potat horis, turisque mergitur carminata, donec emicet cibab aniem. Eius composita sunt Appeto, quod est multum potio. Plaut. in Cure. Postquam cenati atque appoti, talos potest sibi in manum: Pruvocat me in aleam, ut ego ludam. Compro. simul potio. *ἡ ποτίον*. Vnde Compositio, quam Graeci *συνέσις* dicunt. Epoto, vorando exhauro. *ἐκπίνω*. Perpotio, valde potio. *ὑπερπίνω*. Præpotio, ante potio. & habent penultimam productam.
POTANDUS, potanda, potandum. *ἡ ποτίον*. Ovid. 1. Fast. Dūque parant epulas, potandaque vna ministrant.
POTATUS, potata, potatum, ut Potata aqua. Plin. lib. 2. ca. 103. In Falisco Clitumini amnis aqua potata, candidos boues facit.
POTATOR, potatoris, Qui potationibus indulget. *ἡ ποτίον*. Plautus in Meneph. Nanque Epidamea natio est haec ita hominum, Voluptarij, atque potatores maximi. Plinius lib. 20. cap. 23. Radix cuiusque ex aqua decocta, potationibus sum facere narratur, de carduorum sylvestrium generibus duobus.
POTATIO, potationis, Actus potandi. *ἡ ποτίον*. Cic. 1. de Diti. Si modo temperatis esis, modicisque potationibus ita est affectus, ut sopito corpore ipse vigilet. Plautus in Seicho, Quot potationes multi, quot autem prandia?
POTUS, pota, potum, participium, in utraque significatione sumitur. In actiua, pro eo qui abunde potavit. *ἡ ποτίον*. Ital. *Beuendo*. Hisp. *Beuido*. Cic. 4. Tull. Quid quid ne mente quidem recte uti possumus, multo cibo & potione replent? Et in Catone, Tantum cibi & potionis adhibendum, ut resiciant vires, non opprimantur. Plinius lib. 10. cap. 72. Serpentes exiguo indigent potu.
POTIO, potionis, Idem quod potus. *ἡ ποτίον*. Ital. *Beuendo*. Hisp. *Beuido*. Plautus in Seicho, Nam intrus mihi iam potione vinacea onerabo guttula. Colum. lib. 1. cap. 51. Ut cibis & potio sine fraude à cellaritis praebantur. Cic. 1. de Finibus Quum cibo, potioneque fames, sitisque depulsa est. Celsus, lib. 1. cap. 9. Vinum frigidum bibere, & post cibum magnam potionem sumere. Quinil. lib. 7. cap. 3. Bibere portione.
POTOR, otis, Idem quod potator, apud Martialem est titulus, ad Sertilianum potorem. *ἡ ποτίον*. Ital. *Beuendo*. Hisp. *Beuido*. Horat. 1. Epist. 20. Nulla placere diu, nec viuere carmina possunt, Quae scribuntur aqae potioribus.
POTUS, *Ποτός*, Idem quod potandum pertinet. *ἡ ποτίον*. Vnde dicimus vasa potoria, sicut vasa escaria.
POTORIUM, potorii, Vas quod ad potum est deputatum. *ἡ ποτίον*. Plin. lib. 33. cap. 10. Potiorum Vatro tradit, Pompeio res gerente circa Iudam, octona milia equorum sua pecunia tolerauisse: mille conuinas coedem aureis potioris murantem vasa cum ferculis saginasse.
POTULENTUS, potulenta, potulentum, Idem quod potus, sive ebrius. *ἡ ποτίον*. Sueton. in Othone, Ferrus & noctibus vagari solitus, atque inualidum queneque obuiorum, aut potulentum corrumpere. Interdum potulentum idem est quod potui idoneus. *ἡ ποτίον*. Cic. lib. 4. cap. 1. Potus est quod efulentum, aut potulentum est. Sic enim nonnulli malit legere quum quod vulgata exemplaria habent, potulentum.
POTIO, *Ποτίον*, pen. corr. frequentatiuum à potio, Consuetudinem potandi habet. *ἡ ποτίον*. Plautus in Amphit. Nunc tibi hanc pateram quae dono mihi illic ob virtute data est, Pretera res quae potitavit, quem ego mea occidi manu. Idem Asina. Tecum vna postea quae pocula potiet.
POTIOM, *Ποτίον*, Cuius passivum est Potior. Sueton. in Calig. Creditur potioratus à Calpurnia uxore, amatorio quidem medicamento, sed quod in furorē vertit.

P
ante
R

PRACTICUS, practica, practicum, & Practica, practice, vide **PRACTIS**.
PRACTIVS, practij, *ἡ ποτίον*, Fluvius est Troadis, inter Lampscam, & Abydum in Hellespontum influens, teste Strabone lib. 13. Meminit huius fluvij & Homerus in Catalogo.
PRAE, Prepositio idem significans quod Anè, qua tam separata veimur quam composita. *ἡ ποτίον*. Ital. *Avanti*, *inanti*. Hisp. *Ante*, *delante*. Extra compositionem modo absolute ponitur: ut apud Terentium in Andr. I praefiguar. Modò cum ablativo, ut, Prae oculis, id est ante oculos. Prae cunctis, id est ante cunctos, vel plus quam cunctis. Nonnunquam causam denotat, accipiturque pro ob, vel propter, *ἡ ποτίον*. Terent. in Andr. Prae studio dum efficias quod cupis, id est ob studium. Idem in Eunuc. Mifera pra amore. Item idem valet quod praeter. Gell. lib. 1. Prae se vno, ceteros omnes linguarum Atticarum principes, gentemque omnem togatam, quodcumque nomen Latinum, rudes esse argue agrestes praedicabat. Terentius in Heey. Extra vnam ancillam, dixit: hoc est praeter vnam ancillam. Aliquando respectum importat hae comparationem. *ἡ ποτίον*. Terent. Eunuc. Hic ego illum contempni pra me. *ἡ ποτίον*. Plaut. in Persa, Imò res omnes relietas habeo, pra quod tu velis. In eadem significatione dicimus Pra quam. Plaut. in Amph. Parua res est voluptatum in vita, atque in xtate Agunda, pra quam quod molestum est. Composita, significat ante, vel prius: ut, Praepono, prafero. Aliquando superi. Praefectus, praefecto. Aliquando valde, vel mirum in modum, sive praeter modum: ut, Praclarus, praecellus, quorum multa per ea Graeci efficiuntur. Magis autem auge quam per, iungiturque cum aliquibus dictionibus

ditionibus cum quibus illud non iungitur: vt, Præpotens, *ὑπερδυνατός*. Præcellus, Præclatus, Præclarus, Præfulgens, Prædiues, *ὑπερβατός*. Prædictus, Prædurus, Præculus, Prælargus, Prælongus, *ὑπερμαχός*. Nam Prælongus homo, & prælonga oratio, ea dicitur quæ enormi longitudine est. Præpotens, Præcellus, & similia, maiorem in modum potens, cellusque, & quasi præter modum, morumque aliorum potens, ac cellus. Significat quādoque etiam ante tempus, siue præter morem aliorum: vt, Præcox uia, præcox ingenium. Aliquando superuacue ponitur, vt Præmorior, prætingo, quæ significant sicut eorum simplicia. Præ, fit Præx, quod collationem significat. Plautus, Modestior nunc quidem est de verbis, præter dudum fuit, id est si pristinos eius mores respicias, *ἄρτι ὅτι ἴσμεν*. Hinc etiam deducitur Præter, sicut a sub, subter: in, inter: pro, propter. Præ me fero, præ te fers, præ se fert: vide infra in verbo F E R O.

Præcipio, Ante accipio. *ἄντιπροβω*. Ital. *Anticipare*. Hisp. *Tamar delante*. A quo Præceptio, figura quæ presumptio à nostris, à Grecis uero *προβω* dicitur, quæ Poeta aliquid præcipit quod eo tempore quo res quas describit, gesta sunt, in rerum natura non fuit. Eiusmodi est illud apud Virg. 6. Aen. — portūque require Velinos. Nam quo tempore Aeneas in Italiam venit, Velia nondum erat condita.

Præcuno, Prius acuo, aut anteriorem partem acuo. *ἄντιπροβω*. Ital. *Aguzare*. Hisp. *Aguzar, y hazer muy agudo*. Cato de Re rust. Vitem tencram præcuno, oblique iniecit in medullam cum medulla componito.

Præcutus, a, um, Valde acutus, vel anteriore sui parte cuspidatus. *ἄντιπροβω*. Ital. *Molto acuto*. Hisp. *Muy agudo*. Plin. lib. 11. cap. 26. Asperitas præcuta in docto. Cæsar 2. belli Gal. Tum magni ponderis fraz, & præcutas trabes in muro collocabant. Cuspis præcuta, Quid. 7. Metam.

Præaltus, a, um, Valde altus. *ἄντιπροβω*. Ital. *Molto alto*. Hisp. *Muy alto*. Lilius 10. ab Vrbe, Ostium fluminis præalti, quo circummagi naues in stationem eam possint. Præaltus alueus, Idem 5. ab Vrbe.

Præalta rupes, Idem 10. ab Vrbe.

Præbeo, præbes, ex præ & habeo, abieci a & h. Significat do, exhibeo. *ἄντιπροβω*. Ital. *Dare*. Hisp. *Dar*. Nam qui aliquid præbet, id præhabere ratione dicitur. Cic. 1. de Nat. deor. Aer saluarem & vitalem spiritum præbet animalibus. Horat. in Scem. Sunt qui conuiuias salubres conspergere gaudent. Præter eum qui præbet aquam. Aliquando significat ostendo. Terent. in Adelphi. Scruum haud illiberalem præbes te, id est te ipsa ostendis, factis probas. Dicimus autem Præbere cibum de manu, id est manu ipsa cibum in os ingerere. Præbere accessum. Præbere autem id est auscultare. Præbere auxilium, errorem, honorem alicui, ut ad aliquid iustandum alicui, ludos, locum peccandi. Lumen præbere dicitur fenestra. Præbere materiam igni. Præbere incum, miraculum, munimenta. Præbere operam, id est ponere. Præbere prandium alicui. Præbere se strenuum hominem, id est ostendere. Præbere se æquabilem, æqualem auditorem, credulum, docilem, ac rem iudicem, vitum, suspectum, durum. Præbere se facilem, id est acquiescere, siue obsequi alicui in re aliqua. Præbere fontem, speciem, terrorem, spectaculum latum, vicem alicuius rei, vim alicuius rei, usum. Præbere sponfaliam, id est conuiuium sponsaliorum.

Præbitus, participium, *ἄντιπροβω*. Præbita substantiue, pro rebus nec faciliis quæ feruis operis præbentur. Colum. lib. 1. cap. 8. Tanquam curiosior inquisitio partissimilias debet esse pro tali genere seruorum: ne aut in uelutariis, aut in ceteris præbitis iniuriis tractentur.

Præbitor, oris, verbale, Dator. *ἄντιπροβω*. Cic. 2. de Offi. An tu id agis vt Macedones te non regem suum, sed ministrum & præbitorum putent?

Præbenda, uel pluralis tantum uenerunt, neutri generis, dicitur signa & sal. quæ Parochi legatis publicè missis exhibere debebant de quibus Horat. 1. Serm. Saty. 5. Proxima Campano ponti quæ villula, rectum Præbuit & Parochi quæ debet signa, sal. m. q. Gel. lib. 1. cap. 4. Comparandis multis, & ueluticulis magistratibus, qui fortissimi prouincias forunt, præbenda publicè confusa. Vide in dictione P A R O C H I. Erant autem in exercitu Copiarum, quibus erat præceptum vt præbenda, id est saltem & signa publicè missis exhiberent.

Præbia, A veteribus appellabantur remedia, teste Festo. *ἄντιπροβω*. præcipueque ea (vt lib. 6. de Ling. Lat. innuit Varro) quæ amuleti vim habebant, cuiusmodi (inquit) erant lora quæ de puerorum collo suspdebantur circa dicta à præbendo, vt testatur idem Varro.

Præbire, pro perire, seu enecare vsuauit Plaut. in Pseud. Interminatus est a minimo ad maximum, Si quis non hodie munus misisset tibi, Eum eras cruciatu maximo se præbire. Idem in Poenu. Præbire dixit pro præterire, At ne inter vias præbiteram cas, metuo.

Præcaluus, Caluus in anteriore parte capitis. *ἄντιπροβω*. Ital. *Culno dinanzi*. Hisp. *Culno delante*. Sueton. de Galba, Statura fuit iusta, capite præcaluus.

Præcantatio, præcantationis, verbale à præcantando, idem significans quod incantatio. *ἄντιπροβω*. Ital. *Incantamento, incantazione, incantefimo*. Hisp. *Encantation*. Quintil. 1. 4. Declam. Dixit vique cæ mimibus, & ferialium præcantationum terrore permissum.

Præcantrix, cis, Saga, incantatrix. *ἄντιπροβω*. Varro de liber. educ. Vt faciunt plerique, vt adhibeant præcantrices, nec medico ostendunt.

Præcanus, pen. prod. Qui ante iustos annos canus est. *ἄντιπροβω*. Horat. lib. 1. Epist. Corporis exigui, præcanum solibus aptum.

Præcarus, Nimis, siue multum carus. *ἄντιπροβω*. Ital. *Molto caro*. Hisp. *Muy amado y caro*. Terent. in Phorm. Quantum opus est tibi argempheloquere. p. sola triginta minx. o. Triginta hui, præcara est Phædris. Quædam exemplaria Percara legunt.

Præcauo, præcaues, penult. cor. Ante cauen, provideo. *ἄντιπροβω*. Ital. *Solluiffare innanzi, prouedere*. Hisp. *se guardar ante*. Plautus in Amph. An id præcauiffe oportuit? Cæsar 1. belli Gall. Id ne accideret, præcauendum fuit Cæsar existimabat. Cic. ad Ant. lib. 2. Quod à me ita præcauiffi, atq; ita prouisum est, nō uego de optima mea ratione decederem, &c.

Præcedo, præcedis, Antecedo. *ἄντιπροβω*. Ital. *Precedere*. Hisp. *Andar delante*. Plin. lib. 11. cap. 37. Nulla præcedente iniuria. Virg. 9. Aeneid. Turnus, vt aneuolans, cardum præcesserat agmen. Per translationem significat præcellere. Plaut. Asin. Vt vestrae fortunæ meis præcedunt Litane longæ. Præcedere auctoritate, sapore, suauitate, & simi-

libus. Plin. lib. 29. cap. 1. Ad syderum motus ex ephemeride mathematica cibos dando, horafq; obseruando, auctoritate eum præcellit.

Præcello, præcellis, præcellui, præcellum, Antecello, præcedere, & superare. *ἄντιπροβω*. Ital. *superare, auancare, precedere*. Hisp. *Sobrepasar*. Plin. lib. 12. cap. 3. Malus Assyria odore præcellit foliorum. Robore mentis præcellit, Silius lib. 3.

Præcellens, præcellentis, adiectiuum. *ἄντιπροβω*. Plin. lib. 12. cap. 1. Prisco ritu simplicia rura etiam nunc Deo præcellentem arborem dicant. Ibidem cap. 6. Maior alia pomo, & suauitate præcellentior, quo sapientes Indouunt viuunt. Idem in Proemio lib. 6. Videmus Virgilium præcellentissimum vatem eadem causa hororum dotes fugisse.

Præcellus, a, um, Valde cellus. *ἄντιπροβω*. Ital. *Molto celloso*. Hisp. *Sobrepasante*. Cic. 6. Verr. Enna autem, vbi ea quæ dico, gesta esse memorantur, est loco præcello, atque edico. Virgil. 3. Aeneid. Vna præcella confedit rupe Celano.

Præceps, præcipitis, quum de loco dicitur, idem est quod altus & præruptus, unde quis facile in præceps dati potest. *ἄντιπροβω*. Ital. *Precepito*. Hisp. *Cesa que cae de cabega abaixo*. Cic. pro Plancio, Vita præceps & lubrica. Virg. 2. Aen. Turrim in præcipiti stantem, fumisq; sub astra Eductam recitis. Præceps item dicitur qui ex loco sublimi deorsum decidit. Virg. in Pharmaceutia, Præceps ærii specula de montis in vndas Deferat. Dicit autem videtur præceps à capite, sicut & anteis, biceps, & triceps. Proprie enim præcipitem dati dicimus qui ita ex editiore loco decurbat, vt deorsum decidat in caput. Per metaphoram autem præceps dicitur qui sine consideratione, aut modo quid agat, & quasi rem & tempus præoccupat. *ἄντιπροβω*. Cic. de Anus. resp. Ille demens, & iam pridem ad penam, exitiumq; præceps. Virg. 3. Aeneid. — mox fesse ad litora præceps Cum fletu, præcipitq; tulit. Hoc est sine respectu salutis, inquit Seruius. Vnde pro nimis festino poni solet. Virg. 2. Aeneid. Præcipites atra eorum tempestate columbae. Præcipites palmires apud Columellam sunt qui de hortorum virgis enati, in duro alligantur. Ht (vt lib. 5. cap. 6. idem scribit) plurimum fructus ferunt, sed & matri maxime nocent. Itaque nisi extremis ramis, aut si vitis arboris cacumen superauit, præcipitari palmires non oportet. Habet autem hoc nomen variis in oratione vsus. Dicimus enim, Committere se in locum præcipitem. Dare aliquem præcipitem, pro eo quod est præcipitatus; per translationem pro festinanter eicere, siue expellere. Præcipitem in certam dare, Præcipitem agere, Præcipitem ferri. Præcipitem trahere, id est secum deorsum capere. In præcipiti esse, id est in summo discrimine. Præceps senectus, id est decrepita. Præceps dies, quum Sol occasui propinquus est, nōque apparet. Lilius 4. ab Vrbe, Præcipitque iam die cutare corpora milites iubet.

Præcipio, præcipitas. In præceps deicio. *ἄντιπροβω*. Ital. *Præcipitare, nauigare*. Hisp. *Derribar de deprimar*. Cic. pro A. Cæci. Præcipitatus ex locis superioribus. Præcipitare se de turri, Lilius 3. belli Pen. Præcipitare se in flumen, Cæsar 4. belli Gall. Præcipitate palmitem, flagellum, & humi modum, pro deorsum reflectere. Colum. lib. 5. cap. 6. Quæ pars palmis præcipitata est, studiū induitur. Præcipitare ad mortem, est ad mortem præcipitem agere. Præcipitare moras, id est festinanter abicere. Aliquando est neutrum absolutum, idem significans quod in præceps ire, vel ruinam minari. Cic. pro P. Sylla, Reipublicæ præcipitanti subueni. Præcipit hyems, hoc est ingruit, & repente aduenit. Præcipit Nilus, hoc est præceps ruit, & ex alto delabitur. Præcipitans currus, id est vergens. Aliquando ponitur pro temere, & inconsiderate rei aliquid aggredi. Plautus Trinummus. Nam qui in amorem se præcipitauit, peius perit quam si de saxo salit.

Præcipitans, participium, quod & ipsum duplici modo in oratione colloca- tum, quemadmodum suum verbum. *ἄντιπροβω*. Modò enim à tergo accusatiuum habet, vt, Cella præcipitans sese de Leocade Sappho. Modò absolute ponitur. Cic. pro Cluentio. Præcipitantem igitur impellamus, & periculum proferamus. Sic Solem præcipitantem dicimus, occasui vicinam tunc Aetatem præcipitantem. Hoc est cadentem, & ad interitum properantem.

Præcipitans, aduerbiū. Quod significat inconsiderate, temere. *ἄντιπροβω*. Lucetius lib. 3. Currat agens mannos ad villam hic præcipitans.

Præcipitatio, præcipitationis, verbale: & Præcipitatio, præcipitatio, apud Gellium lib. 6. cap. 2. *ἄντιπροβω*.

Præcipitum, præcipiti. Locus præruptus, unde præcipitari facile quis potest. *ἄντιπροβω*. Ital. *Precepito*. Hisp. *Desfiladero, o derribadero*. Quintil. lib. 1. Est etiam non inuadendū ad declamandum sic materia, in qua ponitur tibicem qui faciliatissimi phrygiæ eccinerat, acto illo in infantiam, & per præcipitia delato, accusari quod causa mortis extiterit.

Præcepto, Præceptas, Præceptor, Præceptrix, Præceptum, Vide P R A E C I P I O.

Præcepto, is, Antè carpo. *ἄντιπροβω*. Ital. *Sforare, raccogliere prima*. Hisp. *Disflorar, coger delante*. Plin. lib. 18. cap. 19. Ne germinum tenebra præceptant. Cic. 6. Verr. Non præcepto fructum officij tui, non alienam mihi laudem appeto.

Præcertatio, onis, verbale à Præcerto, significans quoddam futuræ pugnae quasi presidium. *ἄντιπροβω*. Ad Herennium lib. 4. Mihi tecum præcertatio non est, ideo quod populus Romanus, me nolo dicere, ne cui forte arrogans videar: autem saepe ignominia dignum putauit.

Præcido, præcidis, pen. prod. ex præ, & cædo. Significat ante cædo, hoc est ante immolo, vt interpretatur Festus. *ἄντιπροβω*. Ital. *Tagliare*. Hisp. *Cortar ante*. Aliquando est amputare, obtruncare. Cic. 5. Tull. At Cinna collegæ sui Consulis Cn. Octauij præcidi caput iussit. Præcidere spem alicuius rei, est auferre, siue præcludere, apud Cic. 1. Verr. Præcidere aliquando designare est vt quum quis non simpliciter, & in vniuersum admittitur ad dicendum, aut oppugnandum, sed cogitur id designare quod oppugnare velit. Budzus. Ponitur aliquando pro dure negare. Cic. ad Attic. lib. 10. Quod quia planè, quum in Formianum venisset, præciderat, nulla in cædo de cædo sentire solebam. Idem Attic. lib. 3. Nonquam reo cuiquam tam humilitatem nocenti, tam præcisi negant, quam hic mihi planè sine vlla exceptione præcidit. Præcidi os dicitur, quum bene pullatur. *ἄντιπροβω*. Seneca lib. 4. Nat. quest. Q. ij

dulci, dum præcoctis, alba faciunt sicantes sole.
Præcordia, orum. [Ital. *Parti vicine al core de interiora*. Hisp. *Las alas del corazón*.] Proprie partes laterales dicuntur, notis costis subiecte, hepatis & lienis superficiem: quæ quodammodo præcordia, hoc est sub cartilagine sitæ sunt. Græcis *σπλην* appellatur. Cellus lib. 4. cap. 8. Dextra parte sub præcordiis vehementis dolor est. Idem alibi, Pericordium est etiam post aquatū morbum febrem oritur, vique præcordia in dextra parte dura manescunt. Plinius lib. 11. ca. 37. præcordia accipere videtur pro diaphragmate, siue sepro transverso, quod vitalia viscera à naturalibus separat. Verba eius sunt hæc, Extra homini ab inferiori viscerum parte separatur membrana, quæ præcordia appellant, quia cordi prætenduntur. Græci appellant Phrenas. Idem lib. 30. cap. 1. extra ipsa præcordiorum nomine signi- fiantur. Quæ andoque etiam generalius hoc nomen posuit inueniuntur pro quibusque partibus interioribus cordi vicinis. Cicero. 1. de Fin. Felix cursus, quum is ipse annulus in præcordiis pilicis inuentus est. Virgilius redit in præcordia nota, Virgilius. 1. Aeneid.
Præcorruptio, is, ante corruptio. [Ital. *Corromper per avanti*. Hisp. *Corromper antes*.] Ovid. 14. Metam. Dum tamen hanc sperat, dum præcorruptum donis. Me cupit.
Præcorruptus, a, um, participium. Ovid. 8. Metam. Illa quidem venit, sed præcorrupta.
Præcox, coctis, pen. cor. generis omnis, Quod præter morem exteriorum, vel ante cætera coctum & maturum factum est. [Ital. *Cò che è innanzi tempo, maturo avanti la stagione*. Hisp. *Cofa temprana antes que las otras cosas*.] Vt. Præcoxa vna, præcox ficus. Præcoxia vna, ex pericordium genere, quæ primò maturefcunt. Galli. *Abricatis* vocant. Plinius lib. 15. cap. 11. Perlica Duracina post Autumnum maturefcunt, æstate præcoxia, intra triginta annos reperta, & primò dena- ziti singula venduntur. Eadem & præcoxa dicuntur. Martial. lib. 13. Villa materis fuerant præcoxa ramis: Nunc in adoptiuis perlica extra sumus. Per translationem præcox ingenium dicitur quod nimis citò maturitatem est consequutum, & ante tempus videtur adoleuisse. Quintilianus lib. 1. cap. 3. Illud ingeniorum velut præcox genus, nò temere vnaquæque peruenit ad frugem. Præcox fuga. Varro Synephebis. Quod si non manumitteret, fugies si me audies: quum tempus reuocaret, ea est præcox fuga. Præcox pugna, apud Eunium lib. 9. Annalium. Præcox risus, Plinius lib. 7. in Præfa. At hercle risus præcox ille, & celeritius, ante quægræsum diem nulli datur. Legitur & hic & hæc præcoxis, & hoc præcoque. Colu. lib. 3. cap. 2. Quæ quum talis est conditio, maxime præcoques, & duracina, tum denique purpureæ & bumasti, &c. Eodem lib. cap. 9. Quum pulchre memineris à me duo genera vinearum intra tempus biennij ex vna præcoque vite, quam in Ceretano tuo possides, in- sitione facta consummata. Idem lib. 1. cap. 6. Quæ fumi quodam tenore præcoquem maturitatem trahit. Præcoxi opponitur ferotinus: unde dicimus ferotinas vias quæ post consummum tempus tardè maturefcunt.
Præcrassus, a, um, Valde crassus. Plinius lib. 16. cap. 8. Correx præcrassus, ac renascens. *πρόσχυρος*. Idem. 14. cap. 10.
Præcurro, is, Antè curro, siue citò ante eo. [Ital. *correre innanzi*. Hisp. *correr delante*.] Terent. Eun. Abi, præcurro, ut sint domi parata omnia. Cæcilius. 1. bel. Gall. Præcurrit equites, quanto res sit in periculo cognoscant. Cicero. 1. de Diuin. Sed ita à principio inchoatum esse mundum, ut cæcis rebus contra signa præcurrerent. Idem in Oratore, Horum veterque Iſocraem erate præcurrere.
Præcurrentes, eis, *πρόσχω*. Cicero in Part. v. primordia rerum, & quasi præcurrentia, in quibus inest aliquid argumenti.
Præcursor, sus, *πρόδρομος*. Ital. *Illo correte avanti*. Hisp. *A quella corrida delante*. Plinius lib. 16. capite 25. Omnia intra v. i. i. Julij Idus Etesia- rum præcursor.
Præcursor, onis, verbale. *πρόδρομος*. Ital. *Esso correte avanti*. Hisp. *corrida delante*. Cicero. 7. in Verrem. Quem isto in decumis in rebus capitali- bus, in omni calumnia præcursorum habere solebat, & emissarium.
Præda, a, pariendi, (ut loquitur Varro) quasi parida, quod manu par- ta sit. [Ital. *Preda, bottino*. Hisp. *Roba*.] Et sunt (ut Gellius lib. 1. cap. 2. inquit) proprie corpora ipsa rerum quæ ca- pra sunt manibus verò pecunia ex venditione præda redacta. Virgilius. 1. Aeneid. Illi se prædæ accingunt, dapibique futuris. Idem 9. Aeneidos. Si verò gæpere Italiam, sceptrisque potiri. Contigerit victori, & prædæ ducere socrem. Ouidius. 11. Metamorph. Vt matutina ceruus periturus arena Præda canum est. Cicero. 7. Ver. Quum ea res non solum provincie saluti, verum etiam prædæ esse possit.
Præda, a, um, Quod ex præda est. [Ital. *Di preda*. Hisp. *Cofa de presa*.] Gellius lib. 4. ca. 17. Aegre passus quod cui salus Imperij ac Reipub. accipia ferri deberet, ratione pecunie prædæque posceretur.
Prædativus, a, um, Idem quod præda. *πράδα*. Gellius lib. 1. cap. 13. Ex manibus, id est ex pecunia prædativus.
Præda, daxis, A præda fieri Varro docet, idemque significat quod diripio, vi auctore, quemadmodum prædæ auferri in bello solent. [Ital. *Prede, bottino*. Hisp. *Roba*.] Cicero. 3. Verr. Tuus apparitor de aratorum bonis prædabitur. Idem 3. Offi. Ex quo in- telligitur, quoniam iuris natura fons sit, hoc secundum naturam esse, neminem id agere, ut ex alienis prædaretur inicitia. Idem 3. Ver. Verum- tamen quid esset omnibus in rebus apertissime impudentissimeque præ- datus. Ovid. 1. Amor. Eleg. 3. Iusta præcor quæ me nuper prædara puella est, Aucamet, aut faciat eum ego semper amem.
Prædator, oris, Prædo, populator, spoliator. [Ital. *Saccheggiatore, predatore*. Hisp. *Robador*.] Cicero. 1. Catil. Quos ego v. i. i. Quos- que in eodem genere prædatorum, direptorumque pono. Ioui ve- ro prædatori templum fuisse legimus, non quod prædæ præstet, sed quod ei aliquid ex præda in partem debebatur. Nam mos Romanorum

fait, ut bella gesturi, de parte prædæ aliquod numinibus pollicerentur.
Prædatrix, eis, *πράδα*. Stat. 1. Syl. - & Herculi prædatrix cedat alumni.
Prædatorius, adiectivum, Quod ad prædatorum pertinet. [Ital. *Di saccheggiatore*. Hisp. *Cofa para robar*.] Vt. Prædatorius naues. Lucretius libro 4. belli Macedonici. Annis propè quinquaginta nulli Romanorum exercitum viderant, prædatoribus classibus.
Prædabundus, Idem quod populabundus, vel prædas agens. [Ital. *Predebanda*.] Idem. *Predebanda* chi non fa altro che bottinare. Hisp. *Cofa que mucho roba*.] Sallust. in Jug. Daturque sibi prædabundum post paucos dies eodem venturum.
Prædo, donis, Qui iter facientes terra mativè spoliatur, quivè pacatas regio- nes incursionibus infestat. [Ital. *Corfale, ladro*. Hisp. *Robador*.] Idem. Plinius lib. 16. cap. 4. Germani prædones singulis arboribus cau- tatis navigant. Horat. 1. Serm. sat. 2. fugiens hic decidit actem. Præ- donum in turbam: dedit hic pro corpore nummos.
Prædonulus, diminutivum, à Cænone vsurpat.
Prædamno, as, are, Est præiudicio suo aliquem quasi condemnare. *πρόδομα*. Suet. in Aug. Sin decessit, delictuere, ac præda- mare amicum existimaretur. Nonnunquam simpliciter idem est quod ante, vel priore loco condemnare. Liv. 4. ab Urbe, Totam culpam eius temporis in prædamnatam collegam transferentem, omnes tri- bus absoluerunt.
Prædelaflo, as, Antè delaflo. *πρόδελος*. Ovid. 12. Met. - adiacet vndis Facta manu moles, quæ primas æquoris vndas Frangit, & incurfus quæ prædelaflo aquatam.
Prædens, Valde densus. [Ital. *Molto denso*. Hisp. *Muy espeso*.] Plinius lib. 18. ca. 18. Culter vocatur, prædensam priusquam profcindatur, tetram secans.
Prædensatus, Prædensus factus. Plinius lib. 9. ca. 3. Prædensata, porrecta, sinuata, breui nodo ligata.
Prædes, Vide P. R. A. S.
Prædestino, nas, pen. cor. *πρόδομα*. Vide P. R. A. S. I. N. O.
Prædiatores, Prædiatorius, Prædiatus, Vide P. R. A. S. I. N. O.
Prædictio, cas, penul. cor. Aperte seu publicè quædam cosa. Hisp. *Predicador y predicador y alabar*.] Terent. And. Adum est, si quidem hoc vera prædicat. Cicero. Atti. lib. 9. Prædicat enim palam, & militibus ostendit, sed largi- tione ipsa superiorem quam huc fore. Cæcilius. 1. bel. Cui. Sepe ex tribunatu prædicavit aduersa Cæstium præfata secisse. Cicero. Lucio, Ignoscere mihi de me ipso aliquod prædicant. Sallust. Ipsi Crassum ego postea prædicantem audiui, tantam illam contumeliam sibi à Cicerone imposi- tam. Prædicat item prædo, dum aliquid palam promulgat, & pronuntiat ex Senatuconsulto. Cicero. pro Quint. De quo homine præconis vxor præ- dicat, & pretium conficit.
Prædictum, Dialectici dicunt, quod Grammatici appositum vocant, quod prædicatur, id est dicitur de subiecto. *πρόδομα*.
Prædictio, Commemoratio affirmatio, laudatio. *πρόδομα*. Ital. *Esso predicare, dire*. Hisp. *A quella obra de predicar y alabar*. Plinius lib. 3. cap. 3. affirmat vana prædicatione, ut palam est. Idem lib. 10. cap. 10. Radix quoque plurimorum prædicatione trita.
Prædictor, oris, Id est laudator, & cuiuscunque rei divulgator. [Ital. *chi dice qualche cosa pubblicamente, predicatore*. Hisp. *El que predica, predicador*.] Cicero pro Cornelio Balbo. Qui sui furis, sui iudicij, sui be- neficij voluit me esse, ut apud eosdem vos Iudices nuper in alia causa fuerim, & prædicatorem, & autorem.
Prædicabilis, & hoc prædicabile. Quod est palam dicendū, & prædicatione dignum. *πρόδομα*. Cicero. 5. Tule. Nec in misera vita quicquam est præ- dicabile, aut gloriandum, &c.
Prædicameta, A Dialecticis dicuntur quæ Quintilianus lib. 3. ca. 7. clumeta decem vocat, circa quæ versari videtur omnis questio. *πρόδομα*.
Prædictio, cas, pen. pro. Antè, siue prius dico. [Ital. *Predire, annun- ciare*. Hisp. *Decir de antes*.] Terent. And. hoc primū in hac re prædicto tibi, Quas credis esse has non sunt verè nuptiæ. Ibidem. - sed dico tibi, Ne temere facias, neque tu hand dicas tibi non prædictum, caue.
Prædictio, onis, Quod prædicatur, siue pronuntiatur, vel prædiatur. *πρόδομα*. [Ital. *Profetia, aviso de cose future*. Hisp. *Obra de decir de an- te*.] Cicero. lib. 1. de Diuin. Ex quo sepe genere hariolorum etiam, & varum furibundas prædictiones, ut Octaviano bello Cornelij Culeoli audien- das putauerunt.
Prædictus, a, um, Antè vel supra dictum. *πρόδομα*. Cicero. 4. Acad. Quæ ab his dicuntur sic persequamur, ut nihil in prædictis relinquamus.
Prædictolum, Vide P. R. A. S. I. N. O.
Prædisco, is, Antè disco, & prius inquito. [Ital. *Apprendere avanti*. Hisp. *Deprehender de ante*.] Virgilius. 1. Georg. Ventos, & celi varios prædisce mores.
Præditus, a, um, *πρόδομα*. Ital. *chi ha*. Hisp. *Dotado*. Gen- eralissime forefido, Participium est sine verbi origine, latissime in ora- tione vsum habens, variamque significationem, pro ratione rei per ab- lativum quem post se habet, significat. Nam quum dicimus, Præditus virtute, Præditus ingenio, Etudicione præditus, idem est quod doctus, siue ornatus. *πρόδομα*. Rursus quum aliquem præditus moribus, per- uersa indole, aut oris farditate præditum dicimus, idem est quod pol- lutus, contaminatus, dehonefatus. Interdum idem est quod affectus: ut cum morbo, morituræque quæpiam affectum dicimus. Horum om- nium exempla, etiam in usum non occurrunt, pauca subiungemus. Cicero. pro Archia. Gloria ingenij summi præditus. Idem pro Cælio. Ad- olescent rectissimis studiis, atque optimis artibus præditus. Idem 2. Ver. Homo singulari cupiditate, audacia, scelere præditus. Idem pro Rab. Posthumus, senectute affectus, morbo præditus. Item pro Murena. Idem squalore sordidus, confectus morbo, lachrymis ac morte præditus. Vide plura de hoc apud Vallam, lib. 7. cap. 38.
Prædiues, itis, Valde ditus. [Ital. *Molto ricco*. Hisp. *Muy rico*.] Suet. de Clar. Gram. L. Apuleij ab Equitio Caluino Equite Romano prædiuite quadringentis numis cōductum, multos edocuisse. Ovid. 6. Metam. totumque tulit prædiuite cornu Aucumna, & mentas felicia

felicia poma secundas. Aulæ prædices, Claudianus i. in Rufinum. Prædium, as. Rem eventuram diuino. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Antivedere, indovinare. Hisp. Preverdelante, adovinar.] Plin. lib. i. ca. 11. Prædium est enim apes ventos, imbrēque.

Prædium, onis. [αὐτοπροβλεψία. Plin. lib. 8. ca. 1. Parit oua quanta anseres, cæq; extra eum locum transiens semper incubat prædiuminatione quadam, ad quem summo ausu eo anno egressurus est Nilus.

Prædium, 3. um, Valde diuinus. [αὐτοπροβλεψία. Plinius lib. 37. capi. 10. Præmittitur prædium somnia representare.

Prædium, dii. Nomen est tam rusticis quam vrbani possessionibus cōmune. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Possessione, podere, heredità. Hisp. heredità de bienes rayes.] à præstando (si Varroni lib. 4. de ling. Lat. credimus) deductum: propterea quod pignori data, mancipiis fidem præstent. Cic. 3. Offic. Ac de iure quidem prædiorum sanctū est apud nos Iure Ciuili, ut in his vendendis vitia dicerentur quæ nota essent. Idem pro Rosc. Amer. Fructuosa prædia colenda ac tueda pater filii tradiderat. Horat. 2. Serm. saty. 3. Seruius Oppidus Canus dñi prædia, diues, Antiquo censu, natis dedisse duobus. Fertur. Prædiorum itaque nomine veniunt tam vrbaniq; possessiones quàm rustice, & suburbanæ, hoc est vrbis proximæ. Vnde extant tituli aliquot apud Iuriconsultos de Seruitutibus vrbianorū prædiorum, & rusticorum, & vtriusque communibus. Ager autem propriè dicitur locus in rure quæ collimus, Arum, & ea pars agri quæ sementi datur. Fundus etiam pars agri est. Singula enim prædia, singulæ vineæ, singuli horri, singula oliueta, pomaria, pascua, salicta, nemora venatoria, piscatoria loca, siue villam atque edificium, siue piscinam, siue viuaria habeat, siue non habeant, singuli fundi sunt, & hoc in agro donatur. Nam in vrbē, oppido, vico, castello, quicquid tale est, prædium vocatur. Est itaque fundus rustica possessio: prædium, & vrbana & rustica: possessio generale nomen est. Nam & tabernæ, & hospicia, & horrea in vrbē, possessiones dicuntur, & generaliter omnia bona immobilia.

Prædium, li. Paruum prædium. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Poderetto, possessione picciola. Hisp. Pequena heredità.] Cicero M. Cælio, Sed mea prædiola tibi nota sunt: in his mihi necesse est esse, ne amicis molestus sim. Idem Attico, lib. 16. Aedificata belle prædiola nostra, & satis amolena.

Prædium, Prædiis munitus. Apuleius lib. Florid. Ipse bene vestitus, bene prædatus.

Prædicatorius, ria, rium, Quod ad prædium pertinet. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Prædicatorio. Cicero pro Cornelio Balbo, Et enim si Quæ Sequoia ille Augur, quum de iure prædicatorio consulitur, homo iuris peritissimus, consultores suos nonnunquam ad Turium & Casellium prædicatoris reiciebat: nos, &c.

Prædicator, Discurrit periti iuris ad prædia pertinentis. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Cicero Attico, lib. 12. Eius reus locuples est, & Apuleius prædicator liberalis. Ibidem, Procuratores Cornifici, & Apuleius prædicator videlicet.

Prædo, prædonis, vide P R A E D A.

Prædomo, as, penul. cor. Antè domo, comprimo, sedo. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Seneca Epist. 14. Et omnes casus antequam exciperet, prædomuit meditando.

Præduco, is, Antè duco. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Menare avanti. Hisp. Guiar delante.] Plinius lib. 31. capi. 16. Probatur mollitie, & quod si præducantur, violacem reddit colorem. Tacit. lib. 14. Neque fossam, neque vallum præduxerunt. Præducere fossam homini obfesso, pro circumvallare. Seneca lib. 2. de Ira.

Prædulcis, & hoc prædulce, Valde dulcis. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Molto dolce. Hisp. Muy dulce.] Plin. lib. 1. ca. 5. Fructus per folia solibus coctus prædulci sapore. Claud. Paneg. 2. Luxuries prædulce malum. Stat. 5. Syl. Tyrrhenæ volucres nautis prædulce minantur. Virgil. 1. 1. Aenei. Haud ignarus etiam, quantum noua gloria in armis, Et prædulce decus primo certamine possit.

Præduro, ras, penul. produ. Præter morem duro, siue valde durum facio. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Far molto duro. Hisp. Hacer muy duro, endurecer mucho.] Columel. lib. 3. de rubrica, Verum hoc est in opere difficilior, quod neque humentem fodere possis, quod si glutinosissima: nec nimium ficeam, quia nimium præduratur.

Prædurus, 3. um, Valde durus. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Molto duro. Hisp. Muy duro.] Colum. lib. 6. capi. 2. Illa ætas adhuc tenera est, hæc iam prædura. Virgil. 1. Georg. Corporaque agresti nudat prædura palæstra. Idem 10. Aeneid. Partheniumque Rapo, & præduram viribus Orsen.

Præeo, præis, Antè eo. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Andare innanzi. Hisp. Preceder yendo delante, & andar delante.] Præierat Aruns Tarquinii filius regis: Rex ipse cum legionibus sequebatur. Præire verba, est certam verborum formulam alicui dicere, quam ille totidem referat verbis. Solebant enim veteres ad execrationes, vel deuotiones hostilis exercitus, & ad fœdera percutienda, similesque publicos ritus peragendos, certam verborum formulam habere conceptam, quod carmen vocabant, à qua ne minima quidē syllaba recedere licebat. Itaque ne Imperatores qui hœ, hostilēque exercitum erant execrarentur, aut ii per quos fœdera sanciebantur, in proferendis formulis laboraret, adhibebatur Pontifex aut sacerdos qui verba præire, hoc est conceptam verborum formulam dicere, quam alter totidem verbis repetere. Sic præire verba iuristurandi, dicitur qui iuridurandi verba concepit, & iuraturus dicitur. Budæus, Præire, est verba præfari: & Subsequi, est dictata verba pronuntiare. Lilius 8. ab Vrbe, aegidum Pontificis publicis populi Romani præi verba, quibus me pro legionibus denoueam. Gellius lib. 14. cap. 2. Si de omni officio iudicis præire tibi me vis. Id est pronuntiare quod sequatur. Præire verba de scripto, quid sit, declarat Budæus his verbis, Præire hodie verba damnationis aduarij, aut eorum vicarij carnisioj solent, quum damnati facinorosis ad supplicia trahuntur, sed de scripto id faciunt.

Præiurus, præiuratus, participij præiuratus. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Ouid. 8. Metamor. & diis præiuribus, ambo Membra leuant baculis, Idem ad Liuium, Lucifer in toto nulli cōpatuit orbe, Et venit stella non præcunte dies. Inde Prætor. Idem.]

Præfacilis, le, valde facilis. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Molto facile. Hispani. Muy facil, muy dispuesto à ser hecho.] Plautus Epid. te præfecit

Apocides. nihil motor mihi. & de præfacili exoras. Epidice.

Præfari, Antè fari, proloqui. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Parlare innanzi. Hisp. Hablar antes.] Colum. in Præfati 1. Quas ordine suo rone demū persequar, quum præfatus fuero quæ reor ad vniuersam disciplinam maximè pertinere. Cicero de Vniuers. Sed hæc satis sunt dicta nobis, quæ de deorum qui cernuntur, quique sunt orri, natura præfati sumus. Præfati diuos. Virg. 11. Aenei. Præfatus diuos, solio Rex insit ab alto: Vbi Seruius, Præfatus diuos, more antiquiorum maiores nullam orationem, nisi inuocatis numinibus, inchoabant. Carul. Argon. Talia præfantes quondam solicia Pelei Carmina, diuino cecinerunt pectore Parca. Præfari honorem dicimus, quum rei non satis honestam dicitur, aliquot verbis præmissis mollimus, quod alioqui pudicis auribus indignum esset. Clausula autem quibus honorem præfari soleamus, hæc ferè sunt. Si licet dicere, Si commemorare fas est, Quod dictu quoque fœdum est, Honor sit auribus, & similes. Cice. Papyrio Præto, lib. 9. Nos autem ridiculè, si dicimus, Ille patrem strangulauit, honorem non præfamur: sin de Auteia aliquid, aut Lolliæ, honos præfandus est.

Præfatio, nis, A præfando deducta, & significat id quod præloquitur antequam ad rem veniamus. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Prefazione, proemio. Hisp. A quella habla que se habia antes, prologo.] Plinius lib. 2. 5. capi. 1. Inchoata etiam præfatione religiosa. Marti. lib. 1. Perfrinxisse tuas quæstæ est præfatio fauces. Cic. 5. Ver. Quæ porro præfatio tur donationis fuit? Huius diminutium est Præfatiuncula.

Præfectus, Vide P R A E F E C T O.

Præfeto, præfets, Antè fero. Plinius. Epist. 112. Numquæ quod sibi maiores sui prætulissent, posteris præferret. Cice. 6. Ver. Sinistra manu retinebat arcum, dextra ardentem sacem præferebat. Aliquando significat præpono. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Preficere, preparare. Hisp. Ante poner, preferir.] Plin. Junior in Epist. Quid hominem rudem, atque ignarum sibi præferret. Cic. pro lege Man. Salutem Reipublicæ suis cōmodis præferre. Item dicto, facto, aut gestu, animi affectum ostendo. Lilius, Vultus tuus nescio quod ingens malum præfert. Curtius, Vultu & oculis motum præferens animi.

Præfeticulum, à præfeto, vas æneum sine ansa, patens veluti peluis, quod præferre in sacrificiis solebant. Festus.

Præfetrox, [αὐτοπροβλεψία. Ital. Prefetto. Molto ferace. Hisp. Muy cruel y duro.] Lilius 5. ab Vrbe, Miris legationi præfetroces legatos, Gallisque magis, quàm Romanis similes habuisset.

Præferratus, a, um, Quod in cacumine habet ferrum. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Ferrato in cima. Hisp. Cosa herrada en la cima.] Vir. Hæstia præferrata, quæ eisdem habet ferrum. Pilum præferratum, quod ferrum habet in summitate, quo Hetrusci olim vtebantur ad pinsenda grana. Diuersumque est à pilo ruidio, quod sine ferro est, ad vsum molarum quas aqua versat, vrile. Plinius lib. 18. ca. 10. Quippe & Hetruria picam farris tolli pinsente pilo præferrato, &c.

Præferruidus, valde feruidus. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Preferruido. Lilius 9. ab Vrbe. Quid si vini amor in dies fieret acrior? quid si iuxta & præferruida ira? Colum. lib. 3. capi. 1. de vire, Hanc nos ceteris stirpibus aut præponimus, non tantum fructus dulcedine, sed etiam facilitate, per quam omni penè regione, & omni declinatione mundi (nisi tamen glaciali, vel præferruida) curæ mortali respondet: tamque facilis campis, quàm collibus provenit: & in densa non minus, quàm resoluta, sæpe etiam gracili acque pingui terra, siccaque & vliginosa.

Præfestino, as, Antè tempus festino. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Prefestino. Afferarsi avanti tempo. Hisp. Acelerar, apressurarse ante tiempo.] Plautus Rud. tace Scæpario. s. c. 2. n. Quid opus est adolescens? Isti infortunium, Qui præfestiner, vbi herus addit, præloqui. Lilius 3. bel. Pun. Cœcedendo picbi Senarum, se ne deficere præfestinarent, effecisse. Colum. lib. 11. capi. 1. Satis erit per dimidios menses exequi quodque negotium: quia neque præfestinatum opus nimium iternaturū videri possit ante quindecim dies factum: nec rursus post totidem, nimium tardè.

Præfestinè, aduerbium, [αὐτοπροβλεψία. Ital. Prefestino. Plautus Rud. Vi siue labore extraxi hanc præfestinè satis.]

Præfestinatum, idem. Silenna Historiarum lib. 4. Iudices quos vellēt, instituerent præfestinatum, & cupidè.

Præficia, x, pen. cor. Mulier in funere conducta ad lamèrabile cantū, quæ dat ceteris modum plangendi, & sorida defuncti facta laudat: ita dicta quasi in hoc ipsum præfecta. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Donna condotta à pianto per piangere & laudare i morti. Hisp. La endechadera de los muertos.] Næuius, Hæc quidem me hercle præficia si mortuum laudat.

Præficio, cis, pen. cor. Ex præ & facio, significat præpono. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Preponere. Hisp. Anteponer.] Teren. Eun. Chærem ei rei præfecimus. Lilius 4. ab Vrbe. Quos & pro centurionibus sibi præfecerat, Tempanio autore, equites. Quid. 1. de Arte. Me Venus artificem tenero præfecit Amori. Cicero 4. Ver. An aliquem curatorem præfecere, qui statutus faciendis præficeret.

Præfectus, ci, substantiuū, Qui rei alieni præficiunt. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Prefetto, capitano proposto à qualche officio. Hisp. Antepuesto en algun officio, prefecto.] Vir. Præfectus moribus dicitur qui ad cōponendos mores est constitutus. Cicero Papyrio, lib. 9. Quædū hic erit noster hic præfectus moribus, parebo auctoritati tuæ. Idem pro Cluent. Tu es præfectus moribus. Præfectus vigillum, cui dispōndorū per vrbis regiones vigili cura incumbit. Præfectus vrbis. Gell. lib. 13. capi. 16. Qui præfectus vrbis, & bis Consul fuit. Præfecti regij. Lilius 6. bel. Maced. Præfectus annonæ. Lilius 4. ab Vrbe, Dux præfectusque classis, Cice. 7. Ver. Præfectus libidinum, Cicero post reditum in Senatu. Præfecti provinciarum, sunt quos præfatos uos & senatores Galli dicunt. inquit Budæus. Præfectus Prætorio, & Præfatus. Talis apud Cæsares erat, qualis olim apud Reges Tribunus celerum, & apud Dictatores Magister equitum. Gerebat enim secundas partes post Cæsarem, præeratque disciplinæ publicæ emendandæ. Cassiodor. Epist. libro 6. Porcæ Præfecti Prætorio nulla dignitas est æqualis. Vice sacra indicat. Nullus ci miles fori auctoritate præfribit, excepto Officiali Magistri militum. Curiales etiam verberat. In officio suus scinet singulare: & talibus, tantisque noscitur iubere, quos provinciarum non auderet Iudices in qualibet parte continere. Præfectura, x, dicitur officium, vel dignitas Præfecti. [αὐτοπροβλεψία. Ital. Prefectura. d. cura,

beneficentia minorum maxime gentium parces, admonere paterni beneficii. Cic. Attic. lib. 11. Prælati unus P. Galba sine furore, ac fallacis, more maiorum. Virgil. 4. Aeneid. præstant fastigia dextris. Præfate consilium, idem quod capere consilium. Livius 2. belli Pun. Ad consilium præstantem tempus opus esse.

Præfatio, siue Præhensio, verbale. *ἀφ' ἑαυτοῦ, κατὰ λόγον, διέλεσθαι*. Cic. Attic. lib. 1. Fuit illius hæc præfatio præfatio.

Præfatio, præfatio, pen. cor. Antè iacō. *προφάσις*. Ital. *Giacer inanti*. Hisp. *jaer adelante*. Plin. lib. 3. cap. 4. Oppida de cætero rara, præfatiōibus flagrant. Tacitus lib. 12. Campo qui castris præfate.

Præfatio, is, Antè iacio, oppono. *προτίθημι*. Ital. *Geltare inanti, opporre*. Hisp. *Echar de antes*. Colum. lib. 9. Mox præfatiōitur in gyrum moles, ita ut complectantur sinu suo, & tamen excedant flagni modum.

Præiudicio, Antè tempus iudico, inquit Budrus. *προκαταδικάζω*. Ital. *Preiudicio*. Hisp. *juagar de antes*. Vnde causa præiudicata, dicitur quæ præsumpta opinione damnata est, antequam causa agatur. *προκαταδικάζω*. Brutus ad Ciceronem, Quod enim noudum Senatus censuit, nec populus Romanus iussit, id arroganter non præiudico. Interdum est præiudicium facere. Cic. 3. de Legib. Edant, & exponant quid in magistratu gesserint, de quæ iis censores præiudicent.

Præiudicatus, a, um, participium: vt Euentus belli præiudicatus, apud Livium lib. 1. Decad. 5. Cic. pro Cluent. Cognoscite iam, ita reum cunctum esse illum, ut re semel atque iterum præiudicata condemnatus in iudicium venerit.

Præiudicio, onis, verbale. *προκαταδικάζω*. Quint. lib. 4. ca. 2. Aut si iam præiudicatione Senatus damnatus esset Milo.

Præiudicium, cii, ut inquit Afconius, Dicitur res quæ quum statuta fuerit, afferre iudicariis exemplum quod sequantur in eadem causa, vel paribus causis. *προκαταδικάζω*. Ital. *Preiudicio*. Hisp. *la sententia primero dada*. Iudicium autem, res quæ causam, litemque determinat. Cic. pro Cluentio, Quum iis duobus præiudiciis iam damnatus esset. Idem 1. Ver. De quo non præiudicium, sed plane iudicium iam factum putatur. Livius, Præiudicium iam de rebus & Senatui, & ab ipso Romano, & ab ipsorum collegis factum esse. Quintilianus, Præiudicia sunt in rebus iudicatis quæ pares fuerint, aut ex iudiciis ad ipsam causam pertinentibus, aut ab eiusdem causæ pronuntiatione. Præiudicium ergo quod in eadem causa, vel simili prius est latum. Vipianus, Interdum etiam ut præiudicium iudicio publicè fiat. Laurentius Valla, Præiudicium, quasi sententia quædam ante iudicium facit si essent duo de officio aliquo contententes, quum lis in longum procedit, magistratus iubet interea dum sententiam ferat, alterum officio fungi, quasi indicans iam nunc se pro ea parte sentire, penes quem vult esse rem de qua litigatur. Et hoc præiudicium dicitur quod possidentem adiuvat, & obest exclusio.

Præiuro, as, Antè alios iuro. *προκαταρκέω*. Ital. *Giurare inanti*. Hisp. *juar de antes*. J. A. Quæ iuratur, Præiuratio, & Præiuratio, quam ij facere dicuntur qui ante alios conceptis verbis iurant, hoc est qui alius iuramenti formulam præeunt.

Præiuvo, as, penult. corr. Antè iuvo. *προκαταρκέω*. Ital. *Antate inanti*. Hisp. *Antate de antes*. Tacit. lib. 12. Et credebatur affectam eius fidem præiuvo, domo, agrisque pignori acceptis.

Prælabor, pen. prod. Prælaboris, Antè labor, præteritio. *προκαταρκέω*. Ital. *cadere tentamento, frustare*. Hisp. *correr, deslizar, arse*. Colum. lib. 11. cap. 1. Prælaboris verò temporis fuga, quàm sit irreparabilis, quis dubitet? Cic. de Nat. deorum, Pisces quorum alter paulo prælaborat antè. Lucan. lib. 6. Quoquo modo Romæ prælaboris moenia Tybris.

Prælambo, Antè lambo, prægusto. *προκαταρκέω*. Ital. *Lingere inanti*. Hisp. *lamer de lamber adelante*. Horac. 1. Serm. laty. 6. Continuaturque dapes, necnon vernaliter ipsis Fungitur officiis, prælabens omne quod offert.

Prælego, gis, penult. corr. Antè lego, vt solent præceptores suis discipulis. *προκαταρκέω*. Ital. *Leggere inanti*. Hisp. *Leer*. *adelante*. Quint. lib. 1. cap. 14. Sed pueris quæ maxime ingenium alant, prælegenda, atque animum augeant. Prælego, prætereo, prætereuehor. *προκαταρκέω*. Tac. lib. 5. Campaniam prælegebat, ambiguus an vitem intraret.

Prælectio, *προκαταρκέω*. Quintilianus lib. 1. cap. 2. Attamen emendationi, prælectioni quæ numerus obstat.

Prælector, onis, verbale. *προκαταρκέω*. Gel. lib. 18. cap. 5. Si magistrum, prælectoremque habuisset alacris eris.

Præliaris, & hoc præliare, vide P R A E I V M.

Prælibo, as, pen. prod. Antè libo, & degusto. *προκαταρκέω*. Ital. *Guštare inanti*. Hisp. *Guštare antes*. Stat. 3. Syl. Chate puer, superis qui prælibare verendum. Nectar, &c. Vultum, & pectora alacris prælibare visu. Stat. 2. Achil.

Prælicenter, Numis licenter. *προκαταρκέω*. Gellius, Quam verba sinxit prælicenter.

Præliganeum vinum, Apud Catonem à prælegendo dicitur: estque illud quod vel præmatum est, vel præ omnibus legitur, quod & precium Virgilio dicitur. *προκαταρκέω*. Cato de Re rustica, cap. 23. Vnas miscelas ad vinum præliganeum quod operari bibant, vbi tempus erit legito, &c.

Præligo, gas, pen. cor. Ab anteriori parte ligo. *προκαταρκέω*. Ital. *Ligare prima*. Hisp. *Ligar de antes*. Livius 2. bel. Pun. Falsèque vitgarum, atque arida fœrmenta præligantur cotibus boum. Cicero 2. de Inu. Os autem obuoluitum est folliculo, & præligatum.

Prælium, li, Consuetus, dimicatio, certamen, pugna. *πρόλες*. Ital. *Guerra, giornata, confitto*. Hisp. *Pelca*. *del batalla*. à præmendo (vt quidam putant) dictum, quod in dimicando hostes se inuicem premant, quoniam non desunt qui à prælo deducti malint, eo quod in dimicationibus & corporibus sanguis profuit non secus atque mustum prælis. Virg. 6. Aegloga, Quum canerè Reges, & prælia, Cynethus autem Vellit. Idem 2. Georg. necdum horrida miscerè Prælia, sed dum bius mediis Mars errat in armis. Audere in prælia. Virg. 2. Aeneid. Quos ubi confectus Odræ in prælia vidit. Cicero, Prælium exitus suus inerat. Idem 2. de Orat. Quum Tarento amisso, arcem tamen Liuii retinisset, multaque ex ea prælia præclara fecisset, &c. Idem 2. de Nat. deor.

rum, Quam A. Posthumus cum Octauio Mamilio prælio dimicaret. Virgilius 3. Geor. prælii appellationem honesta metaphora ad coitum transiit, Frigidus (inquit) in Venetrem senior, frustratq; laborem. Ingratum trahit: & si quando ad prælia ventum est, Vt quondam in stipulis magnus sine viribus ignis Incassum fuit.

Prælior, aris, Dimico. *προκαταρκέω*. Ital. *combattere*. Hisp. *Pelcar*. Celsar lib. 5. belli Gal. Equestribus præliis sepe ex egois desiliunt, ac pedibus præliantur, equosque eodem manere vestigio adfuerunt. Idem 2. belli Gall. Ex loco superiore in ipsis fluminis ripis præliantur. Præliari, per translationem pro contendere verbis. Cicero ad Atticum, libro 2. Ego enim quandiu Senatus auctoritas mihi defendenda fuit, sic acciteri, & vehementer præliatus sum, vt clamor concursusque maxima cum mea laude fierent.

Prælians, eis, participium. Cicero 8. de Diuinat. Eudemus prælians ad Syraculas occidit.

Præliaris, Præliare, Quod ad prælium pertinet. *προκαταρκέω*. Ital. *cosa da guerra*. Hisp. *cosa perteneciente à pelea*. Vnde Præliares pugnar. Plautus, Cureul. -mezque pugnos præliates obrutæ iacent. Præliares dies, quibus fas est hostem bello lacerare, vel ablata repetere. Solebant enim Romani quoties ipsi bellum inferrent, certum diem ad conferendum prælium delectum habere. Alioqui quum exiperent, nullus obstat dies, quominus vel salutem suam, vel publicam defenderent dignitatem.

Prælongus, a, um, Valde longus. *πρόμακτος*. Ital. *Molto lungo*. Hisp. *Muy largo*. Liv. 2. bel. Pun. Dispartes ac dissimiles gladij, Gallis prælongi, ac sine mucronibus. Quint. lib. 6. capite 4. Quale refert Cicero de homine prælongo.

Prælongo, as, are, Prælongū facio. *προκαταρκέω*. Plin. lib. 11. ca. 2. Qua subtilitate pedum crura prælongauit.

Præloquor, pen. cor. Antè vel prior loquor, præfatione vtor. *προκαταρκέω*. Ital. *Parlar prima*. Hisp. *Hablar antes de primero*. Plin. Epist. 174. Fortè accidit vt eo die mane in aduocationem subitam rogaret: quod mihi causam præloquendi dedit. Cælius Ciceroni, lib. 8. Vix hoc erat prælocutus, quum ego Appium Censorem eadem lege postulauit.

Prælucce, præluces, pen. produ. Antè lueo. *προκαταρκέω*. Ital. *Lucere inanti*. Hisp. *Luzir antes*. Martia. lib. 11. Præluces faces, velatir Rammea vultus. Plin. lib. 32. cap. 10. Puitmone maximo si conficeretur lignum, ardere videtur adeo vt baculum ita præluceat. Prælucere aliquid, est præferre faciem. *προκαταρκέω*. Suero. in Augu. cap. 19. Quum expeditione Cantabrica per nocturnum iter lecticam eius fulgur perfrinxisset, seruimusque prælucentem examinasset. Plinius de viris illust. Dullio concessum est, vt prælucente funali, & præcincte tibicine, à corna publicè rediret. Per metaphoram Prælucere, est luce, hoc est claritate & nobilitate superare. Cice in Sall. Ego maioribus meis virtute me præluxi, vt si prius non fuerunt, à me accipiant initium memoriz suæ. Horat. 1. Epist. 1. Nullus in orbe locus Baïis præluceat amœnis. hoc est præpoller, siue amœnior est.

Prælucidus, a, um, Valde lucidus. *προκαταρκέω*. Ital. *Molto lucido*. Hisp. *Muy lacio*. Plin. lib. 37. ca. 6. Arabiz excellunt candore circuli prælucido, atque non gracili.

Præludo, is, penult. prod. Antè ludo, præcino: leue quiddam, sed maioris rei initium præmitto. *προκαταρκέω*. Ital. *Pate*. *teoria*. *leuada come di prima*. Hisp. *Maker leuada enel iugo*. Virgil. lib. 3. Georgi. & sparsa ad pugnam præludit arena. Sene. Epist. 103. Illi meliori vira longiorique præluditur.

Prælusio, onis, Idem quod præiudicium. *προκαταρκέω*. Plin. Epist. 99. Cuius quasi prælusio, atque præcussio, has contentiones excitauit.

Præiudium, di, proprie est præcensio illa quæ ante cantum legitimum fauoris emerendi gratia à citharædite solet præmitti: quæ etiam generalius accipitur pro quouis initio rei seriz præmissio. *προκαταρκέω*. Ital. *Affaggiamento, premo, canto precedente*. Hisp. *A quella leuada enel iugo, prologo*. Præiudium & portentum, metaphoricè in malam partem. Cicero 4. Philip. Quæque esset facturus in hac urbe, nisi eum hinc ipse Iupiter ab his moribus repulisset, declarauit in Patmenisium calamitate: quos optimos viros, honestissimisque homines, maxime cum auctoritate huius ordinis, & populi quæ Romani dignitate coniunctos, crudelissimè interfecit præiudium illud & portentum L. Antonius, insigne odium omnium hominum: vel si etiam dii oderint quos oportet, omnium decorum.

Prælium, præli, Proprie est trabs illa in torculari qua vna calcata premuntur. *πρόλες*. Ital. *Torchio, torcolo*. Hispan. *La prensa o husillo de la viga del ligar*. Torcular autem dicitur rota illa itructura qua ad liquorem exprimendum vtuntur. Lacus autem, vas illud, in quod mustum de torculari infuit. Dicitur prælium (vt quibusdam placet) à præluendo, eo quod humore profuente præluatur, id est madefiat. Alij potius à premendo deducti volunt, vnde & sine diphthongo scribere malunt. Quæ quidem derivatio verisimilior videretur, nisi reclamaret primæ syllabæ quantitas, quæ in dictione prælium produciatur, quum in verbo premo contrahiatur. Sed hoc omnino insolitum non est, derivatumque à primogenij quantitate distetere. Virgil. 2. Georgi. -tu spisso vimine quales, Colaque prælorum fumosis deripe rectis. Cato ca. 32. Prælium de sapino atra potissimum facito.

Præliumbo, bas, Lumbos præfingo. *προκαταρκέω*. Nequius, Vindemiatoribus (vt citat Nonius) cepit vnumquemque præliumbari fustibus.

Præluo, is, Antè vel prius abluo. *προκαταρκέω*. Nonnullam etiam præteritio. *προκαταρκέω*.

Prælustris, lre, Valde illustris. *προκαταρκέω*. Ital. *Molto illustre*. Hispani. *Muy claro y lacio*. Ouidius 3. Trist. Viue tibi, quantumque potes, prælustra vira, Scrum prælustris fulmen ab arce venit.

Præmando, as, Antè siue prius mando. *προκαταρκέω*. Ital. *Comandar prima*. Hispani. *mandar antes*. Vatinius Ciceroni, lib. 5. Dicitur mihi tuus seruus anagnosces fugitinus Vardaci esse de quo tu mihi nihil mandastigeo tamen terra, marique vt conquireretur, præmandauit.

Præmanibus, In promptu, & ad manum. *προκαταρκέω*. Ital. *In pronto, alle mani*. Hisp. *En manifestlo*. Gel. Quod præmanibus est, ponemus. Apuleius. Et xs si forte præ manu non fuerit, nemo eum expirare patietur.

præmaturus, a, um, Ante tempus maturus, præcox: propriè que de fructibus dicitur qui ante alios maturefcunt. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Non ancora maturo, di maturo avanti tempo*. Hispan. *cosi no madura, madura ante tiempo*.] Colum. lib. 1. cap. 3. Sed qui præmaturum fructum cucumeris habere vult, &c. ¶ Transfertur et ad alia: Præmatura senectus, id est præcipitata, legitimumque tempus præteriens. Præmatura mors, hoc est imatura, & quæ ante rebus venit. Plin. lib. 7. cap. 51. Senilem iuveniam præmaturæ mortis esse signum.

Præmaturæ, adverbium, *πρὸς ἄνωγαν*, id est immaturæ, & ante tempus mortuus sum ante tempus.

Præmedicatus, a, tum, participium. Pharmacia aut incantatione præmeditatus. *πρὸς ἄνωγαν*. Quid. Epist. 12. Iste anhelatos non præmedicatus in ignes. Immemor Aesclonides, oraque adunca boum.

Præmeditor, a, ris, Prius meditor, præcogito. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Disserere, considerare inanti*. Hispan. *Pensar antes*.] Cic. ad Atticum, lib. 6. Ex quo me fingere possim, & præmeditari quo animo accedere possit, id præmeditari. Idem Heren. libro 2. Si reus nihil horum fecerit, accusator dicitur eum vix præmeditatum fuisse quid sibi esset vbi venturum. Plautus Epid. Vt paratè Eam præmeditam meis dolis, altissimèque Onustam mitram.

Præmeditatio, nis, Est meditatio, & cogitatio rei futuræ. *πρὸς ἄνωγαν*. Cic. 3. Tuscul. Hec igitur præmeditatio futurorum malorum lenit eorum aduentum que venientia longe ante videris.

Præmercor, a, ris, Prius eno. *πρὸς ἄνωγαν*. Plaut. in Epid. Aedepol nã istam tempore suo, gnato tuo sumus præmercati. Plinius libro 3. capite secundo. Ni qui ad pollicum emerent, pretio minus parcerent, eaque præmercerentur.

Præmetior, a, ris, Antè metior. *πρὸς ἄνωγαν*. Vnde Præmensus, participium. Tibul. lib. 3. Eleg. 3. Tunc quum præmetiose defunctus tempore lucis, Nudus letheæ cogere iter ratæ.

Præmittellum, m, Quod præstationis causa præmetitur. *πρὸς ἄνωγαν*. cuius modi erant spicæ quas prius demissas sacrificabatur Cerei. Autor Festus.

Præmittio, is, Antè metuo. *πρὸς ἄνωγαν*. Lucr. lib. 3. at mens sibi conscia facti Præmetuens adhibet stimulos, torretque flagellis.

Præmitto, as, pen. cor. Antè mitto. *πρὸς ἄνωγαν*. Plin. lib. 8. ca. 28. Ruinis imminutibus, mulsuli præmittant.

Præmitto, is, Antè mitto. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Mandare inanti*. Hispan. *Embarcar delante*.] Plautus in Amph. Me à potius præmitti domũ, ut hec annuntiem vtori suæ. Cic. 1. Off. Præmittit barq; de stipatoribus suis qui scrutarentur arcibus multebres. Cat. 4. bel. Gal. Quum id nō impetrasset, perebat vti ad eos, equites qui agmina antecessissent, præmitteret. Virgil. 1. Aeneid. rapidum ad naues præmittit Achatem.

Præmissus, a, um, *πρὸς ἄνωγαν*. Virgil. 9. Aeneid. Interea præmissi equites ex vrbe Latina.

Præmium, premij, Propriè dicitur id quod cutquam pro rectè factis datur. [*πρῆμα*. Ital. *Premio*. Hispan. *Calardonar*.] Cic. ad Attic. Solon rempublicam duabus rebus contineri dixit, premio, & pena. Idem de Orato. Legibus & premia proponant sunt virtutibus, & supplicia vitiis. ¶ In ludis quoque & certaminibus premia dicuntur, quæ proponuntur victoribus. *πρῆμα*. Virgil. 7. Aeneid. Prius Aeneas celeri cecitate sagitta Inuitat qui forte velint, & premia ponit. ¶ Accipitur aliquando etiam in deteriorum partem pro scelere conspiciam mercede. Cic. ad Prou. Conf. Provinciæ quas pestiferi illi Consules pro eueris Reipublice premis occupauerant. Idem in Pisonem, Totam rempublicam provincie præmio vendidisti. Pretium autem propriè illud est quod pro re emptæ persoluitur. Terent. Eun. Pretium sperant, producit silico, ac vendit. Postè tamen hec duo in eadè significatione aliquando usurpant. Virg. 5. Aeneid. Inuitat peritis animos, & premia ponit. Et paulo antè, Munera principio ante oculos, circòque locantur. In modio: facerit tripodis, vii idèque coronæ. Et palmarum præmij victoribus. ¶ Aliquando præmij pro pecunia ponitur. Natus, sine præmio sum, marcupium reliqui domi.

Præmiolus, Pecuniolus. *πρὸς ἄνωγαν*. Accius, Diuitem ac præmiolum auum.

Præmioratus, *πρῆμα*. Ital. *Premiare*. Hispan. *Calardonar*.] Sueton. in Tito Vesp. cap. 7. Quod constabat in concionibus parvis nundinari, præmiorumque solum id est lucrari, inquit Budus.

Præmoderor, Antè moderor. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Dar mi sira inanti*. Hispan. *Regir o tempar antes*.] Gell. lib. 7. cap. 9. Cretenses quoque prælia ingredi solitos, prætenente, ac præmoderante cithara grellibus.

Præmodum, penul. cor. adverbium, Significat supramodum. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Ultra misura*. Hispan. *Fuera de regla*.] Gell. lib. 7. cap. 7. Parcentes (inquit) præmodum.

Præmolestia, lestia, Molestia ex malo quod imminere putamus anticipata, & præsumpta: hoc est timor ipse molestiam vel malum futurum antecedens. *πρὸς ἄνωγαν*. Cic. 4. Tule. Alii merum præmio lestiam appellabant, quod est quasi dux consequentis molestia.

Præmolior, a, ris, Antè molior, vel præparo. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Preparare*. Hispan. *Apreparar*.] Liu. 8. bel. Pun. Itaque præmolitendas ibi ratus iam res, conciliandisque Regum Gentiumque animos, Syphacem petum Regem statuit tentare.

Præmollius, ille, Valde mollis. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Molto molle*. Hispan. *Muy muelle*.] Plinius lib. 1. cap. 37. Cor palpitat certè, & quasi alterum mouetur animal, intrā præmolli firmoque opertum membrana inuolutro. Idem lib. 9. cap. 1. Intra se parit oua præmolli.

Præmollio, is, Antè mollio. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Mollire inanti*. Hispan. *Mollir delante*.] Vnde Præmollius, participium. Quin. lib. 2. cap. 9. Et fuit ista sparsitæ semina, nisi illa præmollius fuerit sulcus. Idem lib. 6. cap. 5. Quo genere defensionis etiam offendisset nondum præmollius ludicum mentes.

Præmonco, nes, penul. cor. Antè moneo. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Annunziare inanti*. Hispan. *Annunciar antes*.] Colum. lib. 1. Idco præmonco, ne villi- cum ex eo genere fetuorum qui corpore placuerunt, instituamus. Liu. 1. bel. Pun. Quam Aruspices ad Imperatorem id pertinere prodigium

præmonuissent. Cic. 2. Verr. Animo sane beneuolo, vt magnopere caue- rem, præmonebat.

Præmonitus, a, um, participium. Plin. lib. 16. cap. 39. Fuitque arbor illa fatalis excidio vrbis præmonita oraculo, quum arbor arma peperisset.

Præmonitus, us, verbale. Pro prædictione. *πρὸς ἄνωγαν*. Valer. Max. lib. 1. cap. 6. Sic deorum sprei præmonitus exarandescunt. Quidius 17. Metap. Non tamen infidias, venturæque vincere fata Præmonitus pot- tuere deum.

Præmonstro, as, Antè monstro, doceo, ostendo. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Monstrare inanti*. Hispan. *Mostrar de antes*.] Plaut. in Persa, Præmon- stra doctè, præcipe astu filix. Quid fabuletur, vbi ceteram prædices. Idem Mil. atque hoc ei præmonstra & præcipe, Vt teneat consilia no- stra. Cic. 1. de Diuin. Atque etiam ventos præmonstrat sæpe futuros Insticum mare.

Præmonstrator, verbale, Qui præmonstra, & docet quod faciendum sit ante periculum. *πρὸς ἄνωγαν*. Terent. in Heaue. Sed hic adiutor meus, & monitor, & præmonstrator Chremes, Hoc mihi præstat.

Præmordio, es, Morfu dilacero. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *stordere inanti*. Hispan. *Morder lo de delante*.] Gell. Plautus in Trinit. neque præmordisse dixit, sed præmorsisse. Nisi fugissem, (inquit) medium, credo, præmorsisset.

Præmori, oris, Antè morior. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Morire inanti*. Hispan. *Morir antes*.] Plin. lib. 7. ca. 50. Præmori vixus, audis, incesus. Quid. Epist. 8. Aut ego præmoriar, primòque extinguar in xuo, Aut ego Tan- talidæ Tantalus vxor ero.

Præmortuus, participium. Liu. 1. ab Vrbe, Scriptum ipsum id quidem cre- do, esse præmortui iam sic pudoris, non facturum.

Præmunio, nis, secunda syl. pro. Prius munio. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Fortificare inanti*. Hispan. *Fortalecer antes*.] Cat. 3. bel. Ciuil. Isthmum præmunire in- stituit. ¶ Per translationem etiam de incorporato dicitur. Cic. pro Ca- lio, Quamobrem illa que ex accusatorum oratione præmuniti iam, & singi intelligebam, frutus vestra prudentia non perit meo.

Præmutio, onis, verbale. *πρὸς ἄνωγαν*. Cic. 3. de Orat. Præ- mutio est etiam ad id quod aggrediare, & relictio in altum.

Prænatio, as, Antè natio. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Narrare inanti*. Hispan. *Contar antes*.] Terentian. Eun. Rectè sanè interrogasti, oportuit rem prænarrasse me.

Prænato, as, pen. cor. Antè natio. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Narrare inanti*. Hispan. *Contar antes*.] Plin. lib. 9. cap. 45. Prænante pisciculi frontem (sua spargit. ¶ Ponticæ aliquando pro præterfluere. *πρὸς ἄνωγαν*. Virgil. 6. Aeneid. Lethæumque domos placidas qui prænatat, amnem. Vbi Scruus, Præ- natat, præterfluit: contrariè dictum est: nam non natant aque, sed nos in ipsi natamus. Ennium igitur sequutus est qui ait, Fluctibusque na- tantes. Hæc ille.

Prænauigio, as, Præternauigio. *πρὸς ἄνωγαν*. Plin. lib. 6. ca. 23. Vt vigiori dieum Ipatio prænaui garint insulam quæ Solis appellatur.

PRÆNESTES, generis nuntii, & hæc Prænests, *πρῆνests*. Stephano, Vulgò *Pilastrina*, Oppidũ Latij edito in loco, naturæque munio situm: ita dictum (si Stephanus credimus) à Præneste conditore, Lacinii filio, Vlyssis & Crecis nepote. Alij *πρῆνests*, id est ab illisbus quæ illic abundant, nomē accepisse existimant. Pompeius Festus nominis huius originē ad loci situm refert, eo quod montibus præterit: vnde & alium Præneste à Virgilio dicitur. 7. Aeneid. Quique alium Præneste colunt, Fuerunt qui à Cæculo Vulcani filio conditi putantur: quorum sententia Virgilius quoque subseribit, Nec Præneste fundator deusit arcis, Vulcano genitū peccata inter inertia regem, Inuentumque, foris omnis quem credidit ætas, Carculus Strabo lib. 5. Græcam urbem esse tradit: cuius rei argumentum hoc affert, quod olim Poly Stephanus dicta fuerit. Habet hoc oppidum nobile Fortunæ templum, cuius paucumetum lihollitris struit L. Sylla, teste Plinio, lib. 36. cap. 15. Silius, facit- que dicat. Fortunæ Præneste iugis. Furminio genere vixit est Viag. 8. Anei. Qualis eram, quum primam aciem Præneste sub ipsa Strai- Præneste, pen. prod. Habitoribus Prænests. Cic. 2. de Diuin. Numerum; Suffusum, Præneste linor monumenta declarat, honestum hominem; & nobile somniis crebris, &c.

Prænesticus, a, um, possessiuum. Vt Dea Prænestina, Quidius 6. Fast. Sortes Prænesticæ, Cic. de Diuin. Fortuna Prænestina, Lucanus lib. 2.

Prænimis, Nimis, multum. [*πρῆνests*. Ital. *Troppo*. Hispan. *Muy mucho*.] Gellius lib. 19. cap. 10. Hoc prænimis plebium est.

Prænireo, es, Valde nireo: vnde Prænitus, valde nitidus.

Prænitens Luna, Plin. lib. 2. cap. 9. *πρῆνests*. Ital. *Prænitens*.

Prænomen, vide in dictione NOMEN.

Prænoscio, is, Antè nosco, prædiuino. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Conoscere inanti*. Inda- nitare. Hispan. *Conocer de antes*.] Cic. 1. de Diuin. Neque non possunt futu- ra prænosce. Plaut. Añ. Verum meam vxorem tu nescis qualis sit. Tu primus sentis, nos tamen prænosceimus.

Prænotio, verbale. *πρὸς ἄνωγαν*. Cic. 1. de Nat. deorū, Fateamur constare illud etiam, hanc nos habere siue anticipationem, vt antè dixisse præno- tionem deorum.

Prænoto, as, penul. cor. ex præ & noto, Antè noto, inscribo. *πρὸς ἄνωγαν*. Noto verò frequentatium est à Noso.

Prænobilis, a, um, Valde nobilis, & obsecutus. [*πρῆνests*. Ital. *Molto nobile*. Hispan. *Muy nobiloso*.] Ouid. 3. Amor. Stat vetus & densa prænobilis arbore lucus.

Prænuntio, as, Antè nuntio. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *Annunciare inanti*. Hispan. *Traber nuntio antes*.] Terent. in Phorm. Abi, ac prænuntia hanc venturam. Cic. 1. de Diuin. Est enim vis & natura quedā, quæ tunc obsecutus long- go tempore observationibus, tum aliquo instinctu, iustitiaeque diuino futura prænuntia.

Prænuntius, a, um, adiecti. [*πρὸς ἄνωγαν*. Ital. *che annuncia tua cosa à venire*. Hispan. *Meñsgero de antes*.] Cic. 2. de Nat. deo. Quæ nuper bello Oleg- niano magnarum fuere calamitatum prænuntio. Quid. 3. Trist. Eleg. 5. Hoc vti nam nitidi Solis prænuntius ortus. Afferat, admissio Lucifer albus equo. Idem 3. Meram. Addidit hæc eladis prænuntia verba futu- ra. Idem 1. Fast. An Veris prænuntia venit hirundo.

Præoccido, dis, pen. cor. Antè occido. *πρὸς ἄνωγαν*. Plin. lib. 18. ca. 29. Cui præ- occidere Canicula necesse est.

dicem, ne qui tenet, diffidens causâ possessione deteriores faciat. Differunt autem prædes à v. libus, quoniam vas appellatur qui pro alio vadimonium promittit, & proprie datur in re capitali: Præz verò in litem nummaria. Aufonius, Quis subit in penam capitalis supplicio i vas. Quis quom. his fuerit nummaria, quis dabitur præz. Prædes hodie sunt, inquit Budzus, qui sponsores Reipublicæ vel Principi facti sunt pro his qui pecuniam publicâ dispendant, quos *Receptis* vocant. His etiam qui publicanos in locationibus vestigialium, aut corâ sâcralibus locupleters affirmant (quod idemones esse, & sufficientes testificari vocant) prædes dici propterea possunt, quòd locupleters eos esse prestare debet. Prædes etiam pro bonis ipsius prædis interdum accipiuntur. Cice. 2. Philip. Et domi quidem causam amos habuisti. foris etiâ tuptorem. ne Lucius Plancus prædes tuos rogeret. id est bona tua sponsoni obnoxia. Possunt etiam hic prædes pro sponsonibus accipere, quodam loquendi schemate non inueniunt, v. sit prædes vendere, sponsoni bona & prædia auctioni addicere. Budzus.

[illegible]

Præſagior, giris, deponēs, pro præſagio, ſeu prædiumo. Plautus in Bacchid.
Plus præſagitur mali.

Præfatio. *propterea, proinde.* Cic. i. de Divi. Inest igitur animis præfatio extrinsecus injecta, atque inclusa divinitus.

Presajium, gij. Presensio, diuinatio. [*presajere* *duo*. Itali. *Presajio*, esso indovinare. Hilp. *Divination*, conserimento o significacion de las cosas a venir.]
Colu. lib. 12. ca. 1. *Quantūvis vtile cōtinget villico rempestatis futuræ presajium*. Quid. 2. de Pont. *Vera precor sūt timide presajia mentis*.

Preflagium, g. a. g. m. pen. prod. Futura infatigabilem, praetentens. [Eugymnus, ex
Olympo, Itali, cbr. indomita le cose future. Hilo. Et que sabe aduena lo veni-
diero, aduena.] Claud. de rapta Prosepio, -heu mens prefaga futuri. Vir-
gilius 10. Aeneis. Agnouit longi gemitum prefaga mali mens. Ouid. 2.
Metam. praefagus luctus. Poetore sollicito reuerens suspensa dixit.

Presano, nas, Anté sano. [πρεσανος, αντισανος. Ital. *sano* *prima*. Hilp. *sano* *antes*.] Hinc Presanaleo, presanalecis, anté sanum fieri. Plin. lib. 24. c. 10. Contra plus inferior cicatrice, que presanauere, apertit. Budzov.

Præfatio, es, idem quod simplex scateo: & per translationem abundo. *arab. dōr, dōrētis* & Gall. lib. 14. cap. 8. Et simul dat mihi librum grādi volūmine, docetis omniū genis, ut ipse dicebat, præfationem.

Preſcio, is. Antè ſcio. [προβιζω. Itali. Sapere inanti. Hiſpa. ſaber antes, de ſiempo.] Terent. in Andr. Nonne oportuit preſcitiſſe me antè? Preſcientia, Futurorum notitia. προβιζω.

Præficio, Id est præficio, vel potius præsentifico significat. [apud Petrum 124 Ital. sapere inanti. Hic p. scire antes.] Liu. 7. belli Pun. Quamprimum eos sortiri provincias, & præficeret quamvisque eorum provinciam, quem hostem haberet, volebat. Virgil. 4. Georgi. Continuôq;ue animos vulgi, & trepidantem bello Corda, licet longè præficeret.

Præfita, pœa. prod. Plinius idēdem vocat, quæ Græci *προφασια* inquit Budæus. Plin. lib. 10. cap. 18, Vnum eorum præfictum transire non queo. id est augurium & ostentum. Ibidem cap. 77, Verūmne sint aliqua præficta animi quiescentis.

Præficia, a. um. [apertissima Ital. chi fa le cose future. Hispan. sabidor.] Virgil. 6.
Aenei. itaque o sanctissima vates Præficia vènturi. Celi vènturi præficias,
Vale. Plac. 5. Argon. Ouid. 1. Fast. Substitit in medio præficia lingua so-
no. Mens præficia, Silius lib. 6. Augustinus lib. 5. Ciuit. Constat Deum
esse & necare præficiam futurorum, apertissima infamia est.

Prescribo, iis, Anre, huc prius scribo. *[prop. 44. p. Ital. Prescriuere. Hispan. Prescriuir.]* Cic. Ser. m. Sic enim prescriptum iis quibus ea negotia mandantur. Interdum significat inscribere, in est titulus prenotare. *im. 44. p.* Virgilius. nec Phario gravior ulla est. Quam sibi qui Vari prescripti pagin. nomē. ¶ Interdum significat precipere, determinare, legem ponere. *im. 44. p.* Cic. lib. 3. Officio. Sed hoc natura prescribit, v. mo hominū, quicquid sit, ob eam ipsam causam, quod is homo sit, consilium velinē, necesse est secundum eam naturam omniū utilitatem esse communem. Vatro, Quoniam prescriptum erat, nequis angustiorum transgredieretur. Secundum hanc significationem Prescriptum, & Prescriptio, pari modo pro precepto, vel ordine, lege, regula, seu forma sumuntur. *im. 44. p.* Traçin (ve ducet Porphyrio) 3 magister ludi, qui scripta pueris dant, precipitum quod imitari, quod *im. 44. p.* Greci dicitur. Seneca lib. 4. Epist. Pueri ad prescriptum discunt. Prescriptio rationis, id quod recta ratio dicitur & prescribit. Cic. 4. Tusc. Omnia autem perturbationum fontes esse dicunt intemperantiam, quę est a tota mētē recta ratione defectio, sic auriā a prescriptione rationis, ve nullo modo appetitione animi nec regit, nec contineri quārit. ¶ Interdum Prescribere, est sine finem, & quod vulgi dicitur, *limitare.* Terent. in Andria, Ture ipse his rebus finem prescripti pater. Propē adest quam alieno more viuēdum est mihi. ¶ Interdum proponere. Cic. in Catone, at Senatui que sunt gerēda prescribo; & quomodo Cathaginī male iaudiu cogitanti bellum intērat, multē antē denuntio. ¶ Interdum preuenire, siue predicere. Item in Vati. At ibi idem prescribit, ne tas fordes cum clarissimorum virorum splendore permiscas. ¶ Ponitur aliquando pro excipere, siue exceptionem summoctiam obdicere. Agenti. Quin. lib. 7. gnomioso patri filius prescribit, de eo solo iudicatio est, an liceat.

Prescriptio, ptiōis, Titulus. [improba] Itali. Commandamento, ordine, regola.
Hispan. *Prescription, titulo.* [Cice. lib. 1. Offic. Ex quo fit, vt ager Arpinas,
Arpinatius dicitur.] Tulsca nonum; similisq; est priuatiua possessionum
prescriptio. Ex quo quia solum cuiusque sit eorum qui natura sacrae
cōmunia, quod cuique obagit, id quilibet teneat. Prescriptio, inquit Di-
dus, exceptio, et translatio, vnum et idem in re forensi significant. Iu-
reconsulti in Pandectis promissu exceptiendi verbo, & prescribendi
verbi sunt; licet prescriptiōis vocabulum apud recentiores legum inter-
preses, et apud iuris Pontificij conditores ad prescriptiōis exceptionis-

que temporis significationem edarditarum fit, & præfinitum. Budęus:
Præscriptum, vide P R A E S C R I B O.

Preſectio, a penſu corr. Preſectio, praefectio. Prius loco, praecido. *[Sext. uſu, domus tua, regitae tua, Hilpa, Carſar ante,]* Colum.lib. de arboribus, cap. 29. Radicem arundinis acuta falce praefectam impendenti pluuiâ diſponit. *[Accommodatur quandoque immolationi.]* Lilius librò 5, Inferiur huic loco fabula, immolante rege Veientium, vocem Aruſpicis dicentis, qui hoſtis eſtiae praefecit, ei victoriam dari, exaudiam. Suer. in Augu. Nuntiata repente hoſtis incurſione, ſemicuriam exta rapta foſo praefecit, atque ita praelium ingreſſus victor rediit. id eſt partem reddidit Marti, partem ad veſcendum reſeruaui.

Præfegmina. Partes corporis incisæ, vel amputationes terræ superficiei.
[Dactylis glomerata. Ital. Cefe tagliata via. Hisp. Las cortaduras, à mondar-se de lo cortado.] Unde quæ ex vnguibz plantis scinduntur, præfegmina vocantur, *[Dactylis glomerata.]* Plautus, Quam ipsi pridè confor vngues dem-
 plexerat, collegit omnia, abtulit præfegmina. ¶ In eadem significacione
 dicimus & refegmina. Plin. 18, Omnia præfecuti fumus vsque ad refeg-
 mina vnguium.

Præfens Præfento, Vide PRÆESUM.
Præfentio, is, Anteq, vel prius fentio. [*Παρουσία* Græc. Itali. *Præfentire, fentire*

prima. Hisp. *seu* ante. Plaut. in Trinum. Fecisset xedpol, nisi huc praesentissimè canes. Cat. 3. bel. Gall. Quum ille praesentissimè, & profugissimè, vique ad fines inferni, regno domoque expulserunt. ¶ Animo aliquid praesentire. Quid. Epist. 11. prima malum nuxii animo praesentit anti. Praesentire futura. Cic. 2. de Divin. Consent. efficit mentibus hominum tanquam oraculum aliquod ex quo futura praesentiant. ¶ Praesentire sermones aurium tinnitui. Plin. lib. 28. cap. 1. Quin & absentes tinnitui aurium praesentire sermones de sorreptione est.

Presentifco, ſcis, quo & ipſo frequenter vtuntur aurores, idem quod pre-
ſentio. Plaut. in Amphit. Nunc ne legio preſentificat, clam illuc redeun-
dum eſt mihi. Terent. in Heaut. Et ea gratia ſecum adduxiſſe, ne id tu
preſentificeres.

Præfens, a, um. participium. *Προσεννους, προσεννους*. Cicero 1. de Divinat.
Satis est non modo plura, sed etiam pauciora diuinæ præfensæ, & præ-
dictæ reperiri.

Præfensio, onis, verbale. *ᾠδὴν ἔχουσαν, ὁμοιωτικὴν*. Cic. in Topic. Multarumque rerum in terra portenta, atque etiā per cetera inuenta præfensio. Idem 2. de Nat. deor. Prædictiones verò, & præfensiones rerum futurarū, quid aliud declarant, nisi, &c.

Præfepio, is, Circumunio, vel fepto includo. [*Septuaginta. Ital. Semire d'ogni intorno. Hisp. Cerrar en derredor.*] Crif. Abel. Cuilis, Aditus autem, & ite-
nera duo quæ extra murum ad portam ferebant, maximis delixis re-
libus atque eis præcuris præfepit.

Præfep, pis, penul. prod. & Præfepium, pii. Stabulum dicitur in quo equi, muli & cætera id genus animalia continentur. *Idem. Itali. Præfepio. m. giora. Stalla d. animalia. Hispan. El pefbire. Idem 7. Aenei. Præfep ter cen. tam nitidi in præfepibus aieci. Q. Nonnumquam etiam linet ille concaus in quo iumentis, bobus & hordei, auro. aliudve pabulum apponitur, præfep appellatur. Colum. lib. 1. cap. 6. Nunc alicui præfepa dedit esse conveit quæm ve bos, aut iumentum sine incommodo fap. velt.*

possit. Apul. lib. 6. de Asino, Praeseptum meum hordeo passim repieri i-
bet, forūmq; Baetrisano camelo sufficiens apponi. Lignum verò ad
quod equos capistris (ita enim ipsa lora dicuntur) religare solemus ne
aliter quam ad ansulas, seu vinctum, vacetra nominatur. Verum de hoc
suo loco. Virgilius item apud albos praesepta appellavit. *Cruciat*

Ignauum fucus pecus & præsepibus arcent. ¶ Quinctiam loca omnis
clausa, & tuta, præsepia appellantur, teste Nonio Cicero in Pisonem, præ
ganea, siue lupanari videtur posuisse, Verum (inquit) audis in præsepi
audis in stupris, audis in cibo & vino. Horatius lib. 1. Ep. 16. præsepi

posuit, huc habitaculo, Scuta vagus, non qui certum præstare poteret.
 Legitur & præcipia, x. fœminum. Varro de Re rust. lib. 9, v. citat Ner-
 nius, is habebat culinam rusticam vnam, præcipiam latam, eelliam vi-
 nariam, Plaut. Cureu. Quin sciperet se huc cœlliam præcipiam suam
 In cœlo item nubeculam quandam inter ascillos, plurali numero præ-
 cipia appellant, eo quod in ea asselli stabulari videantur. Plin. lib. 16, cæ-
 vltimo, Sunt in signo Canceri duæ stellæ pa-
 uze, asselli appellatæ, exigua-
 inter illas spatium obtridente nubecula, quam præcipia appellant. Hæc
 quæ cælo sereno apparere desierit, atrox hyems sequitur.

Præsertim, adverbium, Significat præcipue, hoc est ante alia. [*Adæce, præsertim.* Ital. *specialmente, principalmente.* Hisp. *Mayor y especialmente.*] Plaur.

Preferuis, Idem quod inferuis. *in inferis, in inferis.* Plautus in Amph. V. pr.
feruis mei amanti possum patri.

Præfido, des. pen. con. [*messardus*, *ipipidus* Ital. *Effere* presidente. Hisp. *Tener* *presidencia*.] Idem ferè quod præsum. à quo tamen differt vt specialius à generaliori. Nam præfisse, de quouis officio vel vilissimo dicitur: Præfidere autem semper auctoritatem quandam habet coniunctam. Nec minus quàm à Cicerone monetur, quod præfide

mirum, quum a ludis componatur, quod pre se fert quendam dignitatem, Præfex fit, quasi ludeo, vel quasi Princeps, idem præfexens, et præstans omnibus, ut iustitiam subveniat, et oppressis opem ferat. Cicero, Quamobrem vos, dii, & patrij penates, qui huic viri atque Imperio præfident. Sueronius, Præfexit & Aethracis ludis. id est præfuit. Virgilius, Aenei, quoque Iunoni.

gimus? 7. Aeneid. — quid supplex Anxurus aris Praefide, & viridi gaudens Perona loco. Idem. 3. Aeneid. Gradulumque patrem, Geticis quae praefidit aris. Oibi terrarum praefidite. Cicero 2. Philip. Vide plurimum hoc verbo apud Vallam, libro 5. Eleg. Invenitur & accusativus junctum. Tacitus libro 3. Qua vbi cognita P. Velleio (is proximum exercitum praefebat) alarios equites ac Juleis cohortibus mittit in eos. Idem lib. 4. Et laud speranda illic civium, sociorumque manus litore Oceani praefidat.

Præfcs, præfidis, Qui maximum in provincia imperium habet post Principem, ut ait Ulpianus in l. iij. ff. de Off. Præf. *ἡ δὲ τοῦ ὑπαίου, ὑποτάσσεται*. Ital. *Præfide, prefidente*. Hisp. *Alende, prefidente* solum alias in *gouernos*: como corrector, *ajusistente* & *adelantado*. Dicitur & præfidiendo, sive reses & residendo, & deses & desidendo. Accipitur tamen & generaliter pro Deo.

Principe, aut magistratu qui rei alicuius tutelæ præest. Ouid. 15. Met. 3.
Quam tantum geniois esse virum; quo præside rerum Humano generi
superi fauisti abunde. Idem 10. Metam. & orbe In medio positi ca-
tueront præside Delphi. ¶ Custos & præses iuuentutis Mercurius, Cic. 7.
Verr. Libertatis præses & custos Tribunus plebis, Cicer. de Lege Agr.
Luius, Bur, dea; que, qui Capitulum incolitis, fecisse vestrum militem,
ac præsidem finis, vexarib; inimicis. Vide Vallam lib. 5. ¶ Præses loci,
ponitur pro tutâ. Plaut. in Cassi. nec vllum quidem Nequirem
arbitror esse, qui locum præbet aliis nunc præsidem.

Præfidium, di] Proprie dicuntur milites cum suo præfecto custodiri vel
defensionis acq[ui]ppa, vel personæ præfidentes. [Sp[eci]m. Epist[ol]æ. Ital.
Præfido guardia. Hipp. d. Omnisio[n]e de gente.] Cæsar. 1. bell. Gall. Eo opte
facto præfidia disposuit, castella cõmunis, quo facilius si se inuito trãsi-
re conarentur] prohibere possit. Iurecõsulti de Re militari, Qui relin-
quit præfidium, peccatum desertionis incurrit. Desertor autem capite
puniti solet, quanius non omnes desertores similiter puniendi sint. Di-
cunt autem præfidium putat Varro, lib. 4. de ling. Lat. ab eo quod ali-
quis in loco extra castra solet præfidere, quo soli essent tutiores. ¶ Præ-
fidia videtur posuisse Cicero pro castris, quum pro Ligatio inquit, in
præfidiis hostium versari. Ibidem, Versanturque in hostium castris, ac
sua præfidia dimittunt, &c. ¶ Præfidium starium dicitur, quod firmũ
est & stabile, neque loco mouetur. Cic. 12. Phil. Hæc mea vigilia, hoc
præfidium starium. ¶ Per translationem verò omne auxilium, & salu-
tis propugnaculum, præfidium dicitur, quam vulgo *Mantionem* dicere
solemus. ὁ ἀστυν. Terent. in Hecy. Illum autem esse vnicum præfidium
velle se fecundum fuit. Subfidium autem proprie dicitur, quod locis la-
borantibus subimitur, cuius nominis ratio ducta est & triarius, qui in acie
tertio ordine extremis subfidio ponebatur, complicatiusque eru-
ribus subsidebat donec re exigebat versus opem ferret. Plautus, Agri-
tis subfidite omnes, quasi solent triarii. Cæsar de gestis in Italia, Ad
eum miris, nisi subfidium sibi subimitur, sese diutius sustinere non
posse. Sed de hoc facis suo loco.

Præfidiarius, rin, rium. Quod paratur ut præsidio sit. *φρουρς*. Colu. lib. 4. cap. 14. Et præfidiarii malleoli propagandi sunt. Præfidiarii milites, apud Liu. lib. 9. belli Pun. et *φρουρί* Ital. *Genti d'arme in guarnigione*. Hisp. *Hombres de guarnicion*.

Præsideratio, Est quum maris tempestas hyberna mouetur, quasi ante sideris tempus. Felus. $\pi\rho\alpha\sigma\pi\rho\alpha\beta\alpha\lambda\iota\sigma\mu\epsilon\varsigma$.

Præsignifico, as, pen. cor. significo, prædico, præmonito, portendo. [*προ-
σηγορεύω. Mo. prætere persequi qualiter cosa. Hic. Significat d. d. x. i. t. a. n. t. e. s.*] Cic.
1. de Divin. Aut non censent esse suæ maiestatis præsignificare homini-
bus quæ sunt futura.

Prefignis, Prefigne, Id est prefignus, vel per alijs infignis. [Vt ex. omnia per Ital. Prefignate, eccellente, indiffer. Hic dicitur fufidato, ut fuffre y eccellente.] Quidam e. Falfor. Prefignis facie Corniculæ fup. Idem 7. Metamor. Percuiffem fupereft herbis fopire draconem. Qui cifta linguique tribus pteffignis, & vncis Dentibus horrendus. Stat. 4. Syl. Gaudeat & Libya præfignis auunculus hafta.

Præsigno, as. Prius signo [*præsigno*, *signo*]. Ital. *Segnare prima*. Hisp. *Señalar antes*. Cato cap. 154. Et ad summam, qua fini culcum capiet, præsignato. Plin. lib. 8. cap. 4. Incipientes furunculos ter præsignare ieiuna saliva.

Plin. lib. 28. cap. 4. Incipientes furunculos ter præsignare leclina lingua.
Præsilio, præsilis, pen. cor. Ante salio. *ὑποσηΐδιον*. Plaut. in Stich. Vt præle-
gitia lachrymæ præsiliunt mihi.

Præspargo, is, Antispargo. [*apospila* Ital. *spargere* auansi. Hif. *Derramar antes*.] Lucet. lib. 5. Flora quibus mater præspargens ante viâ Cuncta coloribus cæcæis, & odoribus opplet.

Præstabilis, Præstantia, vide **P** **R** **A** **E** **S** **T** **O**.

Præstega, Locus ubi otii causa sumus sub tecto tantum, parula reliqua
parit, tanquam sub porricu. *Ex Gr.* Plautus in Pseud. - facite ut offen-
dam parata omnia, Vosra præstega, strata, lautique, costaque om-
nia uti sint.

Platiferum, Antei iterno. ~~correspondens~~ Star. j. Syl. Quz fibi platiferum vi-
uax alaria phoenice. Per translocationem aliquid ponitur per pra-
eparo. [ital. Preparare. Hilp. ~~parare~~.] Plinius Junior lib. 5. Epitolo. Illud
peto platiferas ad quod hortatis, eligasque materiam, ne mihi iam
scribere parato, alia rufus cunctationis, & moris iusta ratio nascat-
ur. Ducta est metaphora à vins publicis, quæ in viatorum vsum fi-
licet terminantur.

Præfites, præfites, pen. corr. Idem est quod præfes, anfitles. [suppositum, præ-
fites. Ital. Presidente. Hifp. El prelado.] Nam antiqui sic Præfites dixe-
runt, ut nunc Anfitites, teste Festo. ¶ Præfites itidem Lares dicti fue-
runt, quod in ædibus omnia rura præstarent, hoc est conseruarent, &
tuerentur. Quid. s. Pastor.

Præstitibus Mater Laribus videre Calendar:
Aram constitui, parvæque signa dei sum.
Voverat illa quidem Curius, sed longa verestas
Destruit & saxo longa senecta nocet.
Causa tamen positi fuerat cognominis illis,
Quod præstent oculis omnia iura suis.

Præstigator, ois, Dicitur qui circumstantibus ita oculorum aciem præstingit, ut non advertant dolum qui & præstrictor vocatur. [Sext. Metaph. 1. 1. Ital. Giocolatore. Hisp. El que juega de passa passa.] Plautin Pern. Præstigator hic quidem Pernus probus est.

Præstigiatrix, femina quæ vixit Plaut. in Amph. ἡ γυνὴ τῆς ἀντιπαιδείας. Aut pot hæc præstigiatrix mulier multo maxima est, &c.

Præfixæ, ætymologice, Incantationes, delusiones: eutismodi sunt quæ manuum
quædam dexteritate alia apparent quàm re vera sint. [2074. Ital. In-
cantismi, inganni di giuochi streghe] sanuo parere una cosa che non è. Hisp. Los
juegos de poder, el le. Accipitur tamen pro quavis fraude & impostura.

Propter hoc capiti puffed. Accipitur tamen pro quibus trauē & impositura.
Placit. in Capit. Opera que fuerit aperta sunt patent prestigia. Cicero
Rabirio Posth. Illinc omnes prestigia illinc, inquam, omnes fallaciae,
omne denique ab his numerorum argumeta sunt. Item d. Acad.
Ne ab iis qui clara sint, ipsa per sese, quasi prestigiiis quibuscūq; & ca-
pitonibus depellamur.

Praetino, itinas, penul. cor. Antiquis idem erat quod emere. [Lepidus] p-
na? Ital. Comperit. Hic comperit plant. Epid. Vt & praetines argento

priusquam veniat filius. Idem Psud. Ego eo in macellum, ut piscium
quicquid est pretio praestinem. Idem Capt. Iubén, ánon lubes altitui
aulas, patinas elui. Alium píce praestinatam abire?

Præstituo, is, Prius statuo, præfero, prædestino. [*ὑποτίθημι, ἀποδοῖμι*. Ital. Ordinare, assegnare, determinare. Hispan. Establecer de antes.] Ouidius, -dij summu[m] præstituit diem. Cice. 3. Verr. Diem præstituit opem faciend[um] do Cal. Decemb.

Præstos, as, itit, ititum, & starum: unde & præstatur: multiplicē in oratione vsum habet, variāque significationes. Nonnunquam eorum idem est quod antecessor, præcellere, excellere. *Ussipipis, Ussipipis, Ital. Eccedere, scire da più. Hiisq. Tenet excellenciae in algo.* In qua significatione modo datius iungitur. Cic. de Orat. Maiores nostri ceteris gentibus iustitia præstiterunt. Idem i. Offic. Difficile est quum præstare omnibus cupieris, seruare æquitatem. id est quum cupieris inter omnes emicere, poterisque omnibus antecessor. Idem de Inuentione. Aëxus in muliebri corpore pingendo multum reliquis præstabat. Idem in Leisio. Nāque hoc præstat amicitia propinquitati, quod ex propinquitate beneuolentia tolli potest, ex amicitia non potest. Modò accusatus, Quint. lib. i, Præstat tamen ingenio alius altum. Virg. i. Aen. - vel magnū præstat Achilles. Quandoque solo ablatiuo contenti est eius rei qua quis excellit. Sallust. in Catil. Primum omnium qui vbiq; probio atq; petularia maximè præstabant. Cic. de Orat. Pluristat titeris, doctrinaq; præstint. Colu. lib. 3, Quamuis candore præstet, pondere tamē vineatur. Cic. lib. i. Offic. Quorum verò patres, aut maiores aliqua gloria præstiterunt, si student plerumque in eodem genere laudis excellere. Itud verò Sallustii. Omnes homines qui sese cupiunt præstare ceteris animantibus, quidā se interpretant. Qui cupiunt sese præstatores reddere ceteris animantibus. Quamquam non absurdè se accipi potest, vt accusatiūs sese à fronte verbi infirmior regi intelligatur vt sit sentius, Qui student vt ipsi præstent ceteris animantibus. Illud autem in i. Officio.

Dificile est autem quum præstare omnibus cupieris, seruare æquitatem, quæ est iustitiæ maxime propria: prestesse, vel præsidere significat, ideo datiuo, non ablatiuo iungitur. ¶ Quandoque præstare est satisfaccere, hoc cautionem daret: & (vt plinius dicamus) id est aliquid exire in te recipere, siue alienæ culpe dispendium velle luere: vt quum dicimus, Præstare euentum, Præstare alienum promissum, quod est alieni promissum in te recipere, & quasi propriè accipere, velle satisfaccere. *Sed*
omni ad id quod diximus, & est verbum Iureconsultorum, apud quos frequenter sunt huiusmodi locutiones, Præstare dolum, Præstare culpam alienam, Præstare noxam, & aliæ consimiles. Cic. lib. 7. Quiquid esset in prædio vitij, id statuerunt, si venditor sciret, nisi nominari dictum esset, præstare oportere. ¶ Quandoque implere, perficere. Cic. 3. Offic. Si autem non omne dictum peritandum est, quod dictum non est, id præstandum puras? ¶ Quandoque facere. Cicero, Emporem indemnem præstare oportet. ¶ Quandoque beneficiū dare. Plinius, Plura hic mihi præstitit, quam parentes. ¶ Quandoque cauere, & providere nequid accidat. Cicero, Torquato, Simus igitur va mente quam ratio & veritas præferbit, vt nihil in vita nobis præstandum præter culpam putemus: tæque quum careamus, humana omnia placata, ac moderate teramus. Vbi præstare culpam dixit, pro eo quod est cauere nequid culpa nostra accidat. ¶ Quandoque re ipsa perficere, siue persolvere. *Idem ad Atticum*. Cic. Et quoniam præstitimus quod debuius, modeste quod exoptat, feramus. Laetian. lib. 4. Homines malunt exempla quam verba: quia loqui facile, præstare difficile. ¶ Quandoque tribuere. Liu. lib. 6. Pacem quam nos præstitimus, cam à vobis petimus. Laetian. lib. 7. Quid tales dij præstare hominibus possint. ¶ Quandoque exhibere, reddere, præbere representare. *Idem ad Atticum*. Cic. Lentulo, Sed præsta te cum qui mihi à teneris (vt Græci dicunt) iungendis es cognitus. Idem Terentio, Neque legis impossibilem pona deductus est, quominus hospitij & amicitie eius officium præstare. ¶ Ponitur interduo imperposibile, idemque significat quod melius est. Sallust. in Cæcil. Quousque parietini tandem, o fortissimi viri! Nōne coram mori per virtutem præstat, quam hanc vitam miseram, atque inhonestam, vt alijs superbie ludibrio fuerimus, pro dedecus amittere? Cic. in Pis. Em. Et potius, quam seruire præstat. Idem Attico lib. 14. Mori milites præstin, quam hæc pati. ¶ Habet & alios hoc verbum in oratione vsus: quos ex sequentibus exemplis facile erit perspicere. Dicimus enim Præstare benevolentiam id est exhibere. Præstare diligentiam, operam in re aliqua, quædam, iustificandam, & silentium Præstare se incolumem, propugnatorum accursum alieuius. Præstare vicem alieuius rei, pro esse vice alieuius rei. Præstare fidem, reverentiam alicui. Præstare vltimam iocundatid est efficere. Præstare sollicitatem alicui: id est sedulo alieuius negotiorum agere: Præstare aliquæ ante ades, id est exhibere, siue adducere, eum ante ostium. Præstare aliquem alicui negotiorum id est præficere. Præstare fidem promissi, fidem publicam, promissum. Præstare rempublicam: id est incolumem ab omni incommodo conseruare. Præstare nihil debeo: id est culpa nec est mea, siue culpam in me recipere non debeat.

Præstandus, a, um, participium. Quid. 4. de Pon. Eleg. 10, Sed præstandus amor, res non onerosa volenti.

Præstans, quod modo participium est. [*præstans*] Ital. *Esistente di virtù* & di gran co. Hist. *Excellent.* ¶ Cic. de Vniversi, Altera pari numero præstis, extremis parique numero superata. Modò nomē idē significans quod insignis, quē excellēs habet; ferē ablatiui. Vig. 8. Aen. Quorum de numero, qui scē in bella sequuntur, Præstantes virtute legi. Cic. pro Planc. Ingento, iustitia, integritate omnibus præstantes vir. Idem 3. de Orat. Literis doctrinæque præstant. Nonnunquam etiam gentium: v. præstantes animi. Vig. 3. Aencl. O præstant animi iuuenes. id est cui et animi præstantia. (Hinc Præstantior, & Præstantissimus. Vig. 6. Aencl. quò non præstantior alter. Aere certe viros, Martemque accendere cantu, Cic. de Amicis. Quo motu me ad & industria præstantissimum audeo dicere.

Præstantia, & Excellencia, ab adiectivo præstans, quod insignem vel excellentem significat. [Exempli gratia] Præstantia, excellencia. Hisp. Excellencia, Cic. de Amic. Fructus coim ingenij & virtutis, omniſq; præſtantiæ rumma-
dd s ximus

rimis accipitur, quum in proximum quenque confertur. Idem 1. Offic. Nobis autem personam imposuit ipsa natura, magna cum excellentia praestantiaque animantium reliquorum. Gell. lib. 1. scire, subtiliterque ratiocinari: Pythagorae philosophi dicit in reperienda, modulandaque stans, longuquidique eius praestantia. Plin. lib. 12. cap. 3. Tentare gentes ad se transferre, propter remedia praestantiam.

Praestatio, verbale, *παραστήσις*. Paul. de Legat. lib. 1. Si plures gradus. Itaque si quis velit non omnes heredes onerare legatorum praestatione, &c. Praestabilis, *παραστήσιμος*. Ital. *eccellente*. Hisp. *cosa de grande excelencia*, *excellente*. Gellius, Chilo praestabilis homo sapientiae. Cic. de Amici. Vos autem hortor, ut ita virtutem locetis, sine qua amicitia esse non potest, ut ea excepta nihil amicitia praestabilis esse putetis. Idem 1. de Fin. Quem tandem hoc ita praestabilem, aut magis expectandum possumus dicere? Idem 2. de Orat. Sumendum autem res erant aut magnitudine praestabiles, aut novitate primae, aut genere ipso singulares: neque enim parum, neque videretur, neque vulgares admiratione, aut omnino laudis dignae videri solent. Idem de Seneca. Nil mente praestabilis natura homini dedit.

Praestatio, siue adverbium loci sit, ut quidam volunt: siue nomen indeclinabile, ut alii placeat, idem fore est quod praesens, siue in promptu, & communi: quumque soli verbo substantiuo sum, & nonnunquam eius compositio addum. *παραστήσις*. Ital. *Presente*. Hisp. *cosa presente y eficaz*. Cic. 3. Verr. Quadraplatores ad fretum praesto fuerunt. Terent. Eunuc. Praesto addum. Cic. de lege Agrar. Te volo curare ut mihi summo opere praesto sis, auxiliumque adducas, dum eos agros quos tuo labore cepisti, ego mea lege vendam. Accipitur aliquando praesto esse, pro auxilio esse, siue operam suam alicui praestare. Idem pro Murana, Ius civile didicit, multum vigilavit, laboravit, multis praesto fuit. Idem praesto esse, significat advenire, siue comparere. Autor ad Herennium, Hirundines citius tempore praesto sunt: hyeme, pulle recedunt.

Praestolor, penul. prod. aris, Maneo vel expecto. *παραστήσομαι*. Ital. *Aspettare*. Hisp. *Esperar lo que ha de venir*. Fessius, Praestolari is dicitur qui ante factum ibi quod venturum excipere vult, moratur, Plautus, Dum eam domi praestolor, adulter scens advenit. Idem Truc. Sed quid hoc hic autem tandem ante ades stetit? Inscio quem praestolatus est. Terent. Eun. Quem praestolare Parmeno hic ante ostium? Cic. 2. belli Ciu. Huius aduentum L. Caesar filius quem decem longis navibus praestolans, &c. Cic. 2. Inuict. in Catil. datu inuixit, Qui tibi ad forum Aurelium praestolantur.

Praestringo, *παραστήνω*, x. i. dum, Ante stringo, przligo, obuincio. *παραστήνω*. Ital. *Chinder forte, stringere*. Hisp. *Esperar o apretar fuertemente*. Stat. 3. Syl. Ille rursus tones praestrinxit tempora fertis. Interdum idem est quod obuenire, interpretare Nonio, ut, Prastringere aciem oculorum. Prastringere visum. *παραστήνω*. Plautus in Milite, Prastringit aciem oculorum aciem in acie hostibus. Autor ad Herennium lib. 1, Existimasse se gemmæ nitore, & auri splendore omnium aspectus praestringere. Interdum idem est quod loquitur attingere, & paucis praercurrere. *παραστήνω*. Cicero de signis, ut citat Nonius, Ignoscere rei magnitudo me breuiter prastringere atrocitate criminis non sinit. Nonnunquam idem est quod radere, eodem Nonio interprete, & transiendo attingere. Cicero in Philip. Arari vomere portam Capuz penè praestrinxisti. Interdum idem est quod hebreare, siue obtundere: ut Prastringere aciem ferri, apud Plinium lib. 7. cap. 15. & Prastringere aciem ingenti, apud Cicero in Diuina.

Praestruo, *παραστήνω*, is, x. i. dum, prius ædifico. *παραστήνω*. Ital. *Edificare inuanti*. Hisp. *Edificar antes*. Colum. lib. 1. cap. 5, Quippe ab imo praestruata, valenter resistent contra ea quæ postmodum superposita incumbunt. Prastruere sibi fidem, per translationem accipitur pro præparare. Liu. 2. belli Pun. Non semper temeritas est scilicet, & fraus fidem in parvis sibi praestruit, ut quom operam suam sit, cum morede magna fallac. Ponitur aliquando pro obsequio. Ouid. 1. Fasto. Ille aditum fracti prastruxerat obice montis. Virg. 1. Georg. 1. Vix iuga mouissent quique bis illud onus, Hoc est obstruxerat, clauserat.

Prastruere, *παραστήνω*, x. i. dum, Acce preparatus, & excomposito, siue ex industria factus. *παραστήνω*. Suet. Tiber. cap. 53, Quondam vero inter cenam porrecta à se poma gustare non ausim, etiam vocare desist, simulans se venenitissime accersitur: quum praestruum vitruque consilium esset, ut & ipse tentandi gratia asseret, & illa quasi certissimum exitum capueret. Interdum idem est quod obstruere. Ouid. 1. Ibin, Vtque Syracosio praestruata fauce Poëtz, Sic animæ laqueo sit via clausa tuæ.

Praestudo, *παραστήνω*, is, x. i. dum, Antè sudor: per translationem præterceor. *παραστήνω*. Ital. *Sudare inuanti*. Hisp. *Sudar antes de tiempo*. Stat. 6. Thebaid. Iudumque super quo Martia bellis Praestudare parat, suffrague accendere virtus.

Praestul, *παραστήνω*, ulis, A veteribus dicebatur primus inter Salior Martis sacerdos: à praestulando nomine imposito, quod Salis ancilla per urbem canit & tripudius circumferentibus præter, & choream duceret. *παραστήνω*. Vide Vallam, lib. 5. Elegan. & Liu. lib. 1. ab Urbe condita. Hodie tamen Praestulis nomine quemvis intelligimus antistitem.

Praestulor, *παραστήνω*, oris, Qui saltatium choreæ ducit. *παραστήνω*. Cic. 1. de Diu. Exin rustico cuidam dormienti visus est venire qui diceret, praestulorem sibi non placuisse.

Praestulto, *παραστήνω*, as, Antè salto. *παραστήνω*. Ital. *Menare la danza*. Hisp. *Saltar o danzar delante*. Liu. lib. 7. Si tu permittis, volo ego illi belat ostendere quādo adeo feror praestultor hostium signis, me ex ea familia ortum quæ Gallorum agmen exurpe Tarpæa deiecit.

Praestulus, Valde suffulsi. *παραστήνω*. Ita. *Molto salso*. Hisp. *Muy salado*. Colum. lib. 6. cap. 1, Libralisque offas in praestulis adipis liquamine tinctas.

Praesum, *παραστήνω*, præs, Præfatus sum, curam rei alicuius habeo. *παραστήνω*. Ital. *Essere presidente, essere preposito*. Hisp. *Presidir o ser en gouerno sobre otros*. Sallustius, Et pro cuiusque opibus Romæ per totam urbem vigilare haberentur, hisque maiores magistratus praesent. Cic. 4. Acad. In Asia Quæstor profectus, ibi per multos annos admirabili quadam laude provinciarum praesent. Exercitus praesent, Placuit Senatui. h. 10. Epist. Nauibus & classis praesent, Cic. 7. Ver. Sacris praesent, Cic. de Acusp. resp. Hinc Praesens, *παραστήνω*, sit, sicut à possum, potes, absum, absens: & proprie significat quod

nunc sit, vel sine mora: & qui in conspectu est, siue qui adest. *παραστήνω*. Ital. *licet & Hispanice, presente*. Plautus, Agite si vultis, præda erit praesentium: id est coram qui hic adsunt. Virg. 1. Aen. Presentemque vitis intendant omnia mortem. Quandoque praesens dicitur, non quod nunc sit, sed quod tunc sit: id est tempore praeterito, tunc praesentis: quod sit futuro tempore, quod tunc erit praesens. Cicero, Ego inculcavit tuium primum, & postea dignitatis: ille praesenti potius, quam futurae dignitati consulebat, de mortuo loquitur. Idemque non nunc praesentis, sed tunc. Cic. Quætor (ut tu scribis) praesenti sermoni referentur: id est sermoni qui aliquando inter nos praesens habebitur. Sic etiam, in praesentis, in praesentia, & in praesentiarum, significat praesentis tempore, quod vel praesens est, vel fuit praesens, vel praesens erit. Vlp. de Tab. exhib. Quid enim si occurrat tabule postea prolatae sunt: cur necesse est qui responderit quod in praesentiarum ei videbatur? Sallust. in Iugur. Si causa peccandi in praesens minus suppeditabat. Horatius, Pleraque differat, & praesens in tempus omittat. Idem in suum tempus. Terent. in Phor. Prosumum est ne in praesentia hanc habeat. Caes. Caius Caesar suos à praesilio continet, ac satis habebat in praesentia hostem rapinis prohibere. Autor ad Heren. lib. 2, In praesentiarum hoc interficere non alienum fuit, ut huius instantiae garrulam disciplinam contemneremus. Venire in rem praesentem, est eum in locum se conferre de quo est controuersia. Cic. pro Cæciu. Placuit de amicis sententia constituitur quo die in rem praesentem veniretur. Idem 1. Offic. Ut si promiseris te cuiquam in locum praesentem esse venturum. Interdum praesens accipitur pro potestati & efficacia. *παραστήνω*. Cic. Atti. lib. 6. Praesentes ad nocendum vires habet. Hinc Praesentius, & praesentissimum. Virg. 2. Georg. quoniam praesentius vllum. Sic dicimus, Praesentissimum periculum, praesentissima medicina, praesentissimum remedium, praesentissimum venenum, id est potes, & in primis efficax, & subito aut sanans, aut necans: quod etiam praesentaneum vocatur. Plin. lib. 20. cap. 1, Idem podagris cum articulis morbis decoctum, aceto illitur, praesentaneo remedio (si spiri olis) prodest. Quandoque praesens ponitur pro forti. *παραστήνω*. Terent. in Phor. Animo virili, praesentique viis, para. Quandoque pro proprio: quoniam is qui praesens est, nobis propiusque facili, si inuenerit, & citius quam is qui praesens non est. *παραστήνω*. Cic. 4. Tuscul. Hercules tantus, tam praesens Deus. Virg. lib. 1. Georg. Er vos agrestis praesentia numina Fauni, id est propria, quorum praesentia fauor est, inquit Seroius. Terent. in Phorm. Non tu hunc habes praesentem deum?

Praesentia, *παραστήνω*. Ital. *Presencia*. Hisp. *La presencia de el que está presente*. Sallust. in Iug. Tum M. Tullius Consul siue praesentiam eius timens, siue ira commotus, orationem habuit luculentam, atque perutilem Republicæ, quam postea scriptam edidit. Terent. in Hecy. Ne mea praesentia obster. Idem Hecy. Multa fert libidinis prohibet facere tua praesentia. Cic. Licin. li. 5. Desiderium praesentis tuae meo labore minuam. Idem 2. de Diuina. Declarant praesentiam suam sepe diui. Praesentia animi, quæ Græce *παραστήνω* dicitur, Latine praesentia, & robur animi. Cic. pro Milone, Neque verò sine ratione certa, causa Milonis semper à Senatu probata est. Videbant enim sapientissimi homines facti rationem, praesentiam animi, defensionis constantiam.

Praesentibus, pro praesentibus dixerunt antiqui, quemadmodum Absente pro absentibus: quod locutionis genus hodie minus est vsitatum. Pöponius Syris, ut citat Nonius, Quid est apud fori praesentibus mihi vendidit. Praesentio, as, Officio, & quasi praesens exhibeo. *παραστήνω*. Ital. *Presentare*. Hisp. *Representar alguna cosa*. Qui in lib. 1. Penstra docemur, si quicquid audiuimus praesentari, & exemplorum legum, responsorum, dictorum, beneque factorum velut quidam copias quibus abire dare, quasque in promptu semper habere debet orator, eadem illa vis non praesentat. Plin. de Vir. illust. Caput ab Achilla Ptolemæi facillite, Aegyptio velamine inuolutum, cum annulo Caesaris praesentatum est. Praesentare, referre, speciem præbere, quod & representare dicitur. Plin. lib. 2. cap. 19. Altera & syluestribus genus, heraclion vocatur, ab aliis aphron, foliis (si procul intuearis) speciem passerum praesentantibus. Huius compositum est representatio: quod vide suo loco.

Praesentaneus, *παραστήνω*, a, um, Quod praesentem habet efficaciam. *παραστήνω*. Ital. *Che opera subito*. Hisp. *Cosa que obra luego, sin dilacion*. Vt Praesentanei bolæti, apud Senec. Epist. lib. 1, qui citò enecant. Plin. lib. 2. cap. 31. Praesentaneum remedium ad dentium mobiles firmandos. Idem lib. 24. cap. 1. Ferule asinis gratissime sunt in pulbo: ceteris vero iumentis praesentaneo veneno: quia de causa id animal Libero patri assignatur, cui & ferula.

Praesentarius, *παραστήνω*, a, um, Quod praesens est, & in numero: ut Praesentarie pecunia. *παραστήνω*. Plaut. in Mostel. Vbi id erit factum, à me argentum petito praesentarium. Idem Pænu. Quia aurum posuit praesentari.

Praesumptio, *παραστήνω*, is, Prius sumo. *παραστήνω*. Ital. *Presumere, prendere avanti*. Hisp. *Tomar antes, presumir*. Plin. lib. 36. Theophrastus autor est, potiores in certamine bibendi praesumere farinam eius. Praesumere animo, est praesagire. *παραστήνω*. Valer. Max. lib. 1, Armis cum collega sub Cinna dissidens, praesumpit animo, ea te significari exieum suum.

Praesumptus, *παραστήνω*, pta, ptum, participium. Sil. lib. 5, Ipsa suis manibus praesumpta piacula mitens. *παραστήνω*. Ital. *Presumpta opinio*, est quæ vulgo dicitur praesumptio. Quin. lib. 1. cap. 17, Nihil inuidia valeat, nihil gratia, nihil opinio praesumpta. Apud Tacitum Praesumpta suspicio, pro eodem dicitur Budeo teste.

Praesumptio, Praeceptio. *παραστήνω*. Ital. *Presunzione, anticipazione*. Hisp. *Aquella obra de tomar antes*. Plin. Iunior in Epist. ad Paulum, Ego hecristum existimo cum qui bonæ ac integræ famæ praesumptione perfraur, certisque posteritatis cum futura gloria viuit. Apud Rhetores praesumptio dicitur, quum id quod in aduersarii causa, vel in Iudicis opinione contrarium nobis esse, aut fore arbitramur praecipuum dicere, & cum ratione dissoluere. Quin. lib. 9, Mirè verò in causis valet praesumptio, quæ *παραστήνω* dicitur, quid id quod obici potest, occupamus, quæ precipue pro x mio conuenit.

Praesidio, *παραστήνω*, is, præsui, si, um, Antè fuere. *παραστήνω*. Ital. *Coscire auanti*. Hisp. *Defender antes*. Plin. lib. 12. cap. 19, Consecant sarculos longitudine binum cubitorum: mox praesunt recentibus coriis quadrupedum ob id interemptorum, ut in praesentibus vermiculi lignum et odant, & excauent eorum totum amaritudinem, hasta praesuta solius. Ouid. 1. Metamor. Quæ foliis praesuta notam sine vulnere fecit.

P R A E T

nam p.e. quoniam periculossimum locum silentio sum præteruictus.
Hoc est quoniam vester cum silentio nullaque obmurmuratione, dis-
fingit locum orationis absolui.

Præteritio, onis, verbale. *παρηγορησις, παράλασις*. Cic. 7. Ver. Monumentum sceleris audacisque suæ voluit esse in conspectu Italiæ, vestibulo Siciliæ. præteritione omnium qui vltro citroque nauigarent.

Præternuolus, as, are. Proprie est volando prætereo. [Trægo. Trægo. Ital. Træpassare volando. Hisp. Træpassar volando.] Cicc. in Arat. Hic iam se totū cæca equus abdit in vmbraz. Quem rutila fulgens pluma præteruo.

Stridentem gelidis vibrauit viribus hastam, *Que* medias velox rap-
pim præteruolat auras. Cice. 3. de Orato. Sententiaque sæpe acore non
acutum hominum sensus præteruolant. hoc est celeriter, & antequam
intelligantur. præterfugiant.

[illegible]

Prætexitur, ſi, Dicitur illud velamen quod moueri ſe aliquis ſimulat ad aliquod agendum, quum ramen alia cauſa moueatur. ¶ *ſæpe hæc Ital. Præſto coloramento, ombreggiamento, coperta. Hiſp. so color, cobertura.* ¶ Suet. de Cæſare, Et prætexitur quidem illi ciuiliu amorum hoc fuiſſe cauſas autem alias fuiſſe opinatur. ¶ Eiuſdem eſt ſignificatiois Prætexitur, huius prætexitur, id eſt obtrectus, & quod Cicero per cauſam, & per ſimulationem dicere ſolet. Suet. in Tiberio, Omnium inimicitiæ hoc prætexit ad nos deſeruit.

Prætextus, a, um, adiectivū: ut Prætexta toga, prætextæ aditiones vel substantiivæ, hæc prætextæ, huius prætextæ. Prætextæ fabulæ, seu comedię, in quibus Reges Romani, vel Duces inducebantur, personarum dignitate pene tragœdiis similes. Horat. Art. Vel qui prætextas, vel qui doctore togatas. Dicit prætextæ, quòd princeps, magistratuumve personæ in iis inducerentur quæ prætextis vti solent. ¶ Prætexta toga, genus vestimenti oblongum ac talare, quod supra tunicas honoratissimi mi quique sumebant: ita dicta quòd et purpurea prætextebatur. *Senec. lib. 1. de ira.* Hæc vna cum bulla in vsum puerorum nobilium usurpabatur. Vnde prætextati dicebantur qui nondum decem & septem annis præterierant: à prætexta quam inducebant: quæ deposita, accipiebant togam virilem, quæ ad annū decimum septimum pervenisset, tanquàm pueri essent, sed virilitate vix effere peragenda. Nam pueri existimabantur qui minores essent annis septendecim. Vnde Vlpianus ait, Pueritiam duntaxat annis septendecim finiri: & qui eos non in totum complevit, prohiberi postulare. Cicero, Ego autè à patre ita eram deductus ad Scævolam, sumpta virili toga, vt quoad possem & liceret, à senis latere nunquam discederem. Senec. lib. 1. Epistol. Tenes utique memoria quantum senilis gaudium, quum prætextâ posita, sumpsisti virilè togam. Ideo autem ingenuis pueris attribuitur existimant togam prætextam, vt ex purpureæ robore, ingenui pudoris admonerentur. Lege. Macro. lib. 1. Sæur. Ab hoc vestimenti genere olim Papyrius cognominatus est Prætextatus, hoc tacendi loquendique in prætextata ætate prudens. Id postea cognomen in omnem eius familiam translatum fuit. ¶ Erat & Prætextæ gestlame magistratuum & regum. Hac Tullius Hostilius primus usus est (vt inquit Plinius) qui debellatis Hetruscis, sellam curulem lactores, & togam piam atque prætextam (quæ insignia magistratuum Hetruscorum erant) Romam transtulit. Sed postea Tarquinius Demarati filius, quum de Sabinis egisset triumphum, quoniam in eo bello filius eius annos quatuordecim natus, hostem manu percussisset, & pro concione illum laudavit, & prætextæ ac bullæ aures donavit, insigniens puerum supra annorum sortem præmisi virilitatis & honoris. Prætextæ igitur ac bullæ gestandæ mos à Pisci Tarquinij filio deductus est. Sunt tamen qui tradunt eundem Priscum quum statum civitatis ordinaret, instituisse vt Patrinio filij bulla aurea vterentur: & togam quæ purpurea prætextatur, his tantum quorum patres curulem magistratum gessissent, cæteris prætextam tantum indulsisse, & iuxta ad eos quorum parentes stipendia iusta meruissent. Fuit & in vfu prætextæ bulla, quæ nulli alij licebat vti, nec ei qui sonus faciebat.

Prætextarius, a, um; adiectivum. Prætextarum ferromem (inquit Festus) veteres appellauerunt ab eo quod prætextatis nefas fit obsceno verbo vti. Vel (ex quidam aiunt) quod nubentibus depositis prætextatis multitudinem puerorum obscena acclamauerunt. Ideoque prætextarum ferromem appellabant, qui nihil obsecratis habere. Hæc ille. Contra hanc tamen Festi opinionem Suetonius, Gellius, & Macrobius Prætextarum ferromem (*παιδαγωγὸν ἄλγεα*) acceperunt, pro eo qui apertè obscenam rem significat. Suetonius in Vespasiano, Erac enim diracitatis plurimæ, & sic scurrilis, ac fœdiorde, vti ne prætextatis quidem verba abstinere. Sic Macrobius lib. 1. Saturn. Hæc nobis fit licetata lœtitia, & docta caustio, vice planipedis & subulonis, impudica & prætextata verba iacentis. Sic prætextati mores, dicuntur lasciuia, & obscenitas (*ἀνεγκλίτων*). Iuven. Saty. 2. Sic prætextatos referunt Arxaræ mores. Prætextati anni à Plinio dicitur lib. 33. pro annis pueritiae; & prætextata ætas, à Gellio, lib. 1. Prætextata puellæ dicebantur inopem, & inopuit; à prætextis quas nubentes deponebant.

Prætimeo, prætimeo, penul. corr. Valde timeo. [*ὑποφειναι*. Ital. *Temere* molto. Hispan. *Temer* mucho.] Plautus Amph. Mirari non est æquum, si tibi prætimeat.

P R A E T

Prætor, oris, Athenis *ἀρχις*, *παρμες*. Omnis magistratus appellabatur cui pareretur exercitus. [Ital. *Prætor*, *podestà*. Hisp. *Alcalde*, *quex*.] Vnde Imperatores, Prætores quandoque vocantur. Autor ad Herennium, Epaminundus Thebanorum Imperator, et qui sibi ex lege successerat Prætor, exercitum non tradidit. Vbi Victorinus, Notare debemus, omnes magistratus, Prætores appellatos. Sed Patres quo tempore L. Sextius primus ex plebe Consul creatus est. Furium Camillum primum Prætorum urbicum, qui ius in vrbe diceret, creauerunt: mox vltio Prætor non sufficere, quod multi peregrini in ciuitatem venissent, alius creatus est peregrinus, eo quod plerumque inter peregrinos ius dicebat. Capta deinde Sardinia, aliique provinciæ, totidem Prætores quot provinciæ in ditionem venerant, creati sunt: partim qui vrbis rebus, partim qui provincialibus præfissent. Dicitur Prætor (vt Lilius inuinit) præfessendo: vt Varro à præuendo, quasi prætor, quod præiret iure & exercitu. Idem Lilius lib. 5. scribit, primum Prætorum ex Patribus, qui ius in vrbe diceret, creatum fuisse, penes quem magistratum, omnis publici priuaticue iuris erat potestas, vt & nouum ius condere, & vetera abrogare facultas esset. Idque ob magistratus honorem, ius honorarium appellatum est, quoniam tamen regia illi essent insignia, vt apparatu Consulibus penè par videretur. Creatus, quem Consulibus auocaretur bellis finitrimis, nec esset qui in ciuitate ius diceret. Eius dignitas, Prætorum dicitur.

Prætorius, a, um, Quod est Prætoris, seu quod ad Prætorem pertinet: *ſe prætoriale*, & *prætoria* Ital. cioè ſe appartiene al prætor. Hupianice, *ſe pertinetſe al prætor*, ve Prætorium ius, Prætoria cohors, quæ à Prætorè, hoc eſt Imperatore non difcedebat. Scipio enim Africanus primus fortiffimum quenque delegit qui à ſe in bello non difcederet, & certo munere militiæ vacaret, & ſequiplex ſtipendium acciperet. Prætoria verò porta dicitur qua exercitus in prælium educitur, quia initio Prætores erant qui nunc Imperatores, qui bella adminiſtrabant. ¶ Prætorium genus, ex quo maiorum quiquam Prætorum geſſit, ad Conſulatum tamen non peruenit. Cicero pro Plancio, Cedat Conſulari generi Prætorium, nec contendat cum Prætorio. Equeſter locus, ¶ Prætorius vir, qui Prætoratum geſſit, ſicut Conſularis, qui Conſulatum perfunctus eſt. Cælius Ciceroni, Provinciæ, quas Prætorij pro Prætorio obtinerent. Cicero Attico, Conſulares atque Prætorij viri.

Prætorium, rj, Dñus in qua Prætor habitat, sive Dux. [Σελ. 210. σπυρ. 210. πρætorium.] Ital. Prætorio. Hisp. La casa real & consular. Quare et dictum est y) omnis magister aut par pareret exercitus, Prætor dictus est. Liat. lib. 3. Querens ingens arbor Prætorio imminabat, cuius vmbra opaca sedes erat. Hoc alio nomine à Quintiliano dicitur Augustale. ¶ Ponitur etiam pro magnifica & ampla domo in agro & ruri extensa, in quæ fidei pecunias ingentes effundebat. Suet. de Calig. In excusationibus Prætorium acque villatum omni posthabita ratione, nihil tam effecere concupiscebant, quàm quod loci posse negaretur. Pallad. lib. 1. Ipsius etiam Prætorij sitis sit loco aliquatenus erectiore, & sciere propter iniuriarum fundamentorum, & ve leto fruatur aspectu. ¶ Item Prætorium dicitur locus in quo Prætor ius dicit, ve est in Evangelio. ¶ Figuratè item Prætorium accipitur pro ipso concilio à Prætorio tentorium suum domumve conuocato: vnde Dimittite Prætorium legimus, sicut Dimittite Senatui. Liu. Fulvius ne idipsum impedimentum inæprobo foret, dimittens Prætorium, Tribunis militum, ac præfidi sociorum imperavit, &c.

Prætoriani, Discebantur cohortis Prætorie milites, à Prætore, hoc est Imperatoris corporis sui custodiæ causa electi. Cice. pro Celio, Nemini unquam præfenti Prætoriani maiores honores habuerunt, quàm M. Celio. Plin. lib. 6. cap. 19, Nuper renuntiaverit principi Neroni, missi ab eo Prætoriani milites cum Tribuno ad explorandum, inter reliqua bella Aethiopum cogitanti.

Prætorius, æ, um, aliud adiectivũ, idem significans quod Prætorius. Martia. lib. 8. De prætorio folium mihi Paule corona Mittis, & hoc phœnice nomen habere iubes.

Pretura. i. Pretoris dignitas. [*ἡ ἀρχὴ τῆς πραιτορίας* Ital. *Pretura. podestaria.*
Hisp. La dignidad del pretor.] Plinius lib. 14. cap. 22. ad praefectum
 vique Pretura honoribus gestis. Cicero pro P. Clodio iurisdictionem res-
 variat, & multiplex ad suspiciones, & simulacris. Idē pro Murena, Pre-
 tura Murenae probata in iure, grata in manere, ornatu in provincia.
 Idem § Caril. Quum Pretura se abdicasset. § Egreto Preturam. Tacit.
 lib. 7. Vnde nota vetus familia. & *praetor* D. de *curat. offi.*

Prætorius, Valde tortus. [πῶς ἐπὶ λῆς, λίαν διγασφῶ. Ital. Molto torto. Hisp. Muy tuerto.] Columel. lib. 3. cap. 19, Julius Atticus prætorio capite & recututo.

Prætrepidus, as, penul. cor. Valde trepido. Vnde prætrepidans, participiū.
[ὁ λίαν πρίπας. Ital. Tremare di paura, suonato. Hisp. El que tembla mucho.]
Carul. Epigr. 43, Iam mens prætrepidans auct vagari,

Prætrunco, cas, Amputo, præcindo. [*ἀντρίμνη, ἀντρίμνη* *Tr. Ital. Francosc.*
Hisp. *Cortar miembro.*] Plautus in Mil. Nonne tibi istam prætruncari lin-
guam largiloquam iubes?

Prætumidus, Valde tumidus: *πρᾶτον ἐν ῥύθμῳ, λίαν οἰδῶν λίαν*. Ital. *gonfio tumido*. Hisp. *anuy hinchado*.] Vt Prætumidus furor, apud Claudianū, priore Inuicti in Rufinum.

1. Inde sunt Pretutius, a, um: ut Pubes Pretutia, apud Sil. lib. 15. Et Preturianus, na, num: ut Preturianus ager, apud Plin. lib. 3. cap. 13. et 14. Præualeo, præuales, penult. cor. Antecello, & quasi in maiori pretio sum.

¶ Aliquando preualere significat potentiorcm seu robustiorcm esse.

[*ἰσχυρός*. Ital. *Effer più forte*. Hisp. *deus poder*.] Statius. 2. Achill. Quisquis equo, iaculoque potens qui preualet accu. Plinius lib. 10. cap. 6. Vulturum preualet nigri.

Præqualidus, is, Validior ho. Colu. lib. 5. cap. 6. Vitem quoque antequam ex toto præualeat arbor, conferre convenit.

Præqualidus, adiectivum, Id est præpotens. [Certe præpotens, impii populi in die per. Ita. Fatis possente Hisp. Euerre potens] Uu. e. belli Rup. Dux præqualidus va.

P R A s i s, *ἡ Πρασινα*. Indiae populi sunt clarissimi, quibus metropolis est Palibora. Plin. lib. 6. cap. 19.

Prasinus, *πρασινός*. Italice & Hispanice, *Verde*. Color viridis ad similitudinem porri. Nam *πρασινός* Latine porrum dicitur. Hinc vestes de viridi lana, prasinae dicuntur. Maucia. lib. 10. De nostra prasina est synchosis empta toga. Plautus, Prasina, coccina, soccos, monilia amittit. Plin. lib. 17. cap. 10.

Prasina, *πρασινά*. Oppidum maritimum fuit in ora Laconica non procul ab ostio Inachi fluminis: cuius meminit Thucyd. bel. Pelop. lib. 1.

Prasius, *πρασινός*. Gemma est de viridantium genere, viriditate tamen multo dilutior quam smaragdus, ut pote quia ad porri colorem (unde & nomen accepit) maxime accedat. Sunt autem tria prasii genera, quae vide apud Plin. lib. 37. cap. 8.

Prasoides, *πρασινός*. Gemma est ex genere topaziorum, à porri colore nomen habens. Nam *πρασινός* Graecis idem est quod porraceus. Vide Plin. lib. 37. cap. 8.

Pratum, *πράτον*. Ager ex quo fructum percipitur. [*πράτον*. Ital. *Prato*. Hisp. *Prado*.] nomen habens ex eo quod sine opera paratum sit, ut placet Varro. lib. 4. de ling. Lat. Pratum (inquit Vlpia de Verbo sign.) in quo ad fructum percipiendum falce duarum opus est, ex eo dictum quod paratum sit ad fructum capiendum. Colu. lib. 2. cap. 17. Prato veteres Romani primas in agricolazione tribuerunt partes. Nomen quoque indiderunt ab eo quod protinus esset paratum, nec magnum laborem desideraret. Ouid. 1. Metam. Figuratur in viridi, si fors tuit, anchora prato. Idem, Area gramineo suberat viridissima prato. Virg. 3. Aeglo. Frigidus in pratis canendo rumpitur anguis. Prata item dicebantur quae nunc viridatilla, ut pluitum buxo & lauro frequentata.

Pratum, diminutivum, apud Plin. Epist. 10. π. 1. *πρασινός*, *πρασινός*. Cic. ad Attic. lib. 12. Pro isto afflo sole quo tu abules in nostro prarulo. Idem de Clar. orato. Tum in prarulo propter Platonis statuum confestim.

Pratenfis, *πρατενσις*. Quod est ex prato. [*πρατενσις*. Ital. *Prato*. Hisp. *Prado*.] Colum. lib. 6. cap. 3. Eoque nemo dubitat quin optima sint, vicia in falce ligata & cicercula, itemque pratenfis forum. Pratenfis flores. Plin. lib. 21. ca. 8. Pratenfis fungi, qui in pratis nascuntur. Horat. lib. 1. Sermon. Saty. 4. pratenfisbus optima fungis Natura est alius male credente.

Pravitas, *πρᾶσις*. Distortum, peruersum. [*πρᾶσις*. Ital. *Torco*. Hisp. *Torcido*.] Redum etenim & pravum sunt contraria. Cic. 1. Acad. Quid rectum in oratione, pravum vero. Horat. 1. Sermon. Saty. 7. hunc varum distortis curibus, illum Balbutit scurum, pravus sultum malè talis. Lucr. lib. 4. Denique ut in fabrica si prava est regula prima, Omnia mendose fieri, atque obliqua necessum est. Per translationem accipitur pro malo & vitioso. [*πρᾶσις*. Ital. *Cattivo*, *malvagio*. Hisp. *Malicio*, *delo*, *bueno*.] Terent. in Adelphi. Etsi hoc mihi pravum, inepit, absurdum, atque alienum à vita mea videtur. Cic. pro Rosc. Com. Nihil ab hoc pravum & peruersum produci posse arbitrabatur. Cic. 2. de Finib. Restitutum verò nullum iudicium putoque quis enim depravatus non sint, prava tamen esse possunt. Tenax pravi, Virg. 4. Aeneid. Obnoxius pravi. Horat. 1. Sermon. Saty. 7. Stultitia prava, Horat. 1. Sermon. Saty. 3. Ambicio prava, Horat. 1. Sermon. Saty. 6. Prava naso vivere. Horat. in Arte.

Pravitas, id est obliquitas, mala & peruersa alicuius rei constitutio, & corruptio. [*πρᾶσις*. Ital. *Torco*, *malvagio*. Hisp. *Torcido*, *delo*, *bueno*.] Cic. 4. Tule. Vitiis, quum partes corporis inter se diffident, ex quo pravitas membrorum, distortio, deformitas. Idem 1. de Legib. Corporis pravitas, sicutum peristit, an habebunt aliquid infestationis, animi deformitas non habebit. Ponitur aliquando pro malitia. Plaut. in Truculentis. Cic. 4. Acad. Tamenne in ista pravitate perstabitis? Cic. in Parad. Animi pravitates rectè vitia dicuntur.

Pravus, adverbium, cui opponitur rectè. [*πρᾶσις*. Ital. *Torco*.] Cic. 2. de Finib. Ille porro malè, pravè, iurperit conbat.

Praxas, *πράξας*. Nobilis Persa, qui Smerdim Cambisæ fratrem iussu regis occidit, cuius facinoris conscientia adactus, postea in maximo Persarum conuentu, ex editissima turri se precipitem dedit. Vide Herod. lib. 3.

Praxagora, *πράξαγος*. Nobilis medicus fuit, cuius aliquoties meminit Plinius.

Praxidice, *πράξις*. Dez nomen, cuius non statum integram, sed caput tantum in templis dedicabant. Hinc Mnaseas Soteris vxor facit, eandemque forem, Concordia & Virtutis matrem. Auctor Suidas. Stephanus Praxidiceum Nympham fuisse tradit, quæ ex Tremilete Cragum peperit, à quo Lycia mons nomen accepit.

Praxibulus, *πράξιβυλος*. Atheniensium magistratus, cuius meminit Plin. lib. 33. cap. 7.

Praxis, *πράξις*. Ital. *Praxione*. Hisp. *Obra*, *negocio*.] Sæm. gen. Actionem significat. Vnde practicus, a. um, actius, & qui actu ipso aliquid proficit. Hinc artes dictæ sunt quædam practicae, quæ in exercitatione & ipsa actione consistunt: diuersæ ab illis quæ theoreticae, id est speculatiuæ, & quæ *πράξις*, hoc est effectus dicuntur. De veris quæ Quintil. lib. 2. cap. 18. Quum sint autem artium alia posita in inspectione, id est cognitione, & actione rerum, qualis est Astrologia, nullum exigen actum, sed ipso rei cuius studium habet, intellectu contenta: quæ *πράξις* vocatur. Alia in agendo, quarum in hoc finis est, & ipso actu perficitur, nihilque post actum operis relinquit, quæ *πράξις* dicitur, qualis est saltatio. Alia in effectu, &c.

Praxiteles, *πράξιτελης*. Statuarius, marmore nobilitatus, & præcipue duplici Venere Gnidia, & Coanarum illam maxime nobilitavit: velans adolescentis cuiusdam amor, qui nocte in templo delectans simulachro cohabit: & Nicomedis regis æstimatione, grandi Gnidiorem ex alieno permutare eam conans. Natus fuit in extrema Italia ora, quam Magnam Græciam olim appellabant: deinde propter artis præstantiam civitate Romana donatus: quam multis etiam egregiis signis ornauit: quibus à Plinio commemorantur Triptolemus, Flora, Ceres in hortis Serulianis, Boni euentus, & bonæ Fortunæ simulachra in Capitolio: item & Menades, & quas Tyadas vocant & Caryatidas, & Sileni in Alfini Pollionis monumentis, & Apollo, & Neptunus,

aliæque nonnulla quæ vide apud Plin. lib. 34. cap. 8, & lib. 37. cap. 5. de hoc etiam Propertius, Praxitelem parius vindicat arte lapidis.

Precia vix, esse Seruio dicitur quæ ante alias maturescunt, quasi præcox. Virg. 2. Georg. E passio Phrycia vultior, tenuisque Lagos Tentatura pedes olim, & Quareque linguam? Purpureæ, præciaque: & quo te carmine dicam. Præcia?

Præc i v s, Lacus nomen est, apud Cice. in Orat. pro Milone.

Precium, & preciosus, vide **P R E** i v m.

Precor, *πράω*, cum aculatio significat. Oro. [*πράω*. Ital. *Prego*. Hisp. *Rogar*.] *generale*. Cic. 1. de Nat. deor. Quid veneramur, quid precamur deos? Ibidem. Dii quos nos colere, precari, venerarique soleamus. Iustum vero cum dativo, id est quod opto alicui bonam vel malam fortunam. *πράω*. Quintil. Et ora soluentibus bene precemur. Horat. 1. Sermon. Saty. 7. Miluius & scurræ tibi non referenda precari discedunt. Dira precari alicui. Tibul. lib. 2. Eleg. 7. Male precari alicui. Cic. in Pisone. An quod tibi proficere ceni euenit, ut omnes exeretaretur, male precarentur, vnam tibi illam viam, & sempiternam esse vellet. Dicimus autem precor deos: precor ad deos. Liu. 8. belli Macedo. Ad quos precemur, & supplicet. Precor deos bonas preces. Cato cap. 134. Iane pater te hac struce commouenda bonas preces precor. Huius composita sunt, Deprecor, de quo supra. Imprecor, pen. cor. quod in bonam & in malam partem accipitur. Quintil. Imprecamur debilitates, naufragia, morbos.

Precator, Qui pro alio intercedit, vel postulat. *πράω*. Terentius in Heautont. Nemo accusat Syre te: nec tu aram tibi, neque precatorem paratis.

Precatio, onis, verba. [*πράω*. Ital. *Pregiera*. Hisp. *Ruego*.] Cic. pro Muræ. Quod si illa solennis comitorum precatio, Cōsularibus auspiciis consecrata tantam habet in se vim & religionem, &c. Liu. 9. ab Vrbe, Quid enim aut sponsoribus in facere opus esset, aut obfidibus, ubi precatione res transigunt?

Precis, **precii**, **precem**, &c. obliqui sunt ab inusitato nominatio præcedem significantes quod precatio, siue obsecratio. [*πράω*. Ital. *Pregiera*. Hisp. *Ruego*.] Terent. Phorm. Sed parumne est quod omnibus nunc nobis succentet fenece, Nisi illigemus etiam vi nullus locus relinquitur precii? Quintil. lib. 3. cap. 10. Hæc illi opus est occasione, ne eum talis precum pudeat. Terent. in And. Nihil est precii loci relictum, iam perurbauit omnia. Horat. 2. Epist. 1, Carlestes implorat aquas docta prece blandus. Ouid. 2. de Ponto Eleg. 2, Tempus adest aptum precibus.

Precarius, a. um, adiect. Est quod precibus petendi vinctum conceditur tandiu quandiu is qui concessit, patitur. [*πράω*. Ital. *Precario*. Hisp. *Ruego*.] In hanc sententiam dictum est à Seneca, hominem esse precarium spiritus. Et apud Curtium ait Alexander, Mori præstat quam precario Imperatorum esse. Idem, Sed precarium spernebatur Imperiū. Vbi precarium Imperiū dicitur id quod tandiu obinetur, quandiu qui concessit, permittunt. Anima precaria. Tacit. lib. 1, Mæque precariam animam inter insensos trahere. Precariū auxilium, non iustum ferre. Liu. 3. ab Vrbe. Ius precarium, Tacitus de Germanis. Solus precaria, Brutus Ciceroni. Quæstus precarius. Cicero Octauiano, Cuius aus fuerit argentarius, astipulator pater, vteroue verò precarium fecerit questum.

Precatio nomen, ipsa terminatione datini pro adverbio accipitur. [*πράω*. Ital. *Pregiera*.] Terent. in Eunuch. Seu vi, seu clam, seu precatio. Paul. Iuricons. Precario habere videtur, qui possessionem corporis vel iuris adeptus est ex hac solummodo causa quod adhibuit preces, & impetravit, ut sibi possidere eam videretur. [*πράω*. Ital. *Pregiera*.] Veluti si me rogaueris ut per fundum meum ire, vel agere tibi liceat, vel ut in totum meum stillicidium, vel tignum in parietem immisissum habeas. Cic. pro Auf. Cecin. Ne id quidem satis est, nisi doceat ius se possidere, ut nec vi, nec clam, nec precario possiderit. Idem 1. de Orato. Etenim verenda debet esse translatio, ut deducta esse in alienum locum, non irratissetatque ut precatio, non vi venisse videatur.

Prehendo, *πράω*. vide **P R E** h e n d o.

Preclum, *πράω*. vide **P R E** c l u m.

Premo, *πράω*. propriè calco, & innoto alicui rei cum pondere, Aringo. [*πράω*. Ital. *Premere*, *calcare*. Hisp. *Cargar*, *apretar*.] Virgil. 4. Georg. & spumantia cogere pressis Mellis fauis. Idem Aeneid. 2, veluti qui sentibus anguem Pressis humi nitens. Quædoque aduersari, vixare. Virg. 10. Aen. Numina nulla premuntur altari viremur ab hoste. Plaut. Amph. Fata istæ me premunt. Quædoque effodere. Idem 10. Aen. fulciturque sibi premat ipsa carina. Quædoque infrequi, insistere. *πράω*. Virg. 1. Aen. Hæc fugeret Graii, premeret Troiana iuuentus. Quædoque vixare: ut Ingenem clamore premes ad teritæ ceruicem. Quædoque occultare. *πράω*. Virg. 1. Aen. Spem vultu simular, premit altum corde dolorem. Quædoque expellere. *πράω*. Varro 2, Inuitamque pressis ab ædibus. Quædoque cohibere. Virg. 1. Aen. Imperio premit, ac vincit & carcere fixat. Quædoque claudere. Virg. 9. Aen. pressive oculos, ac vulnera laui. Quædoque vitare. *πράω*. Varro, Qui totius villici tui vxorem absente pressisti viro. Quædoque remouere, excitare. Virg. 1. Georg. & curis opaci Falce premes vmbra. Quædoque vastare. Virg. 1. Aeneid. pelago premit arua sonanti. Quædoque occidere. Virg. 9. Aeneid. Armigerumque Rhemipremis. Quædoque demergere, infodere. Idem 2. Georg. Quod superest, quæcunque premes virgulta per agros Spargæ simo pingui. Quædoque instare, & dicendo immorari. Plin. Epist. 9. lib. 3, Quæ Cascam accusat, nihil magis pressis quam quod accusator eius, &c. Quædoque reprehendere, maledicere. Quintil. lib. 1. de Cicerone, Precipue verò presserunt eum qui videri Atticorum imitatores concupiebant. Acre alieno premi. Cic. in Catil. Qui quamquam premuntur ære alieno, dominationem tamen expectant. Facta premunt annos, hoc est superant. Ouid. 7. Metam. Si titulos, annosque tuos numerare velimus, Facta premunt annos, id est plura erunt facta quam anni, aut maiora quam pro ætate. Angustis premi. Cat. 3. belli Gall. Quibus angustis casar à Venecis prematur, docet. Huius composita sunt, Apprimo, Comprimo, Deprimo, Exprimo, Opprimo, Imprimo, Reprimis, & Suprimo, quæ habent penultimam correptam.

Pressus,

Preſſus, a, um, Modò paſſicipiũ eſt: v. preſſus manu caſus. [*vilis, a, uſu, ſo-*
lital. calcato, caricato. Hiſp. Apreſſado cargado.] Colu. lib. 7. cap. 8. Illa ve-
rò noſſiſſima eſt ratio ſaciendi caſei, quem dicimus manu preſſum. Vir-
gil. 2. Aeglo. ſunt nobis mitia poma. Caſtane molles, & preſſi co-
pia laetis. Idem 3. Georg. Lata magis preſſis manabunt flumina mam-
mis. Modò nomen idem ſignificans quod ſubeſilis a brevis. Cic. in Hor-
ten. Quis te autem eſt, aut ſuiſ inquam in partiundis rebus, in defini-
diſ & explicandis ſententiis preſſior? Aliquod dicitur conſultum, gra-
uatum. [*ſic, a, uſu, ſo.*] Virg. lib. 2. Georg. Ceu preſſe quum iam portum te-
tigere carinae. Preſſo gradu incedere, hoc eſt firmo, nec celeri, ſed quo
cautos incedere videmus. Liu. 8. belli Pun. Inde ubi incipiendũ iam pu-
gnae tempus erat, Hiſpanos (ca media acies ſui) preſſo gradu incedere
inber. Preſſum vocat Onidius quod eſt quæſita nota ſignatũ,
lib. 6. Faſt. Cetera fides faſti eſt, dictus ſceleratus ab illa Viciũ, & æter-
na res ea preſſa nota eſt.

Præfatus, us, ipse præfatio, hoc præmendi actus. [Ἰπὸς τὴν προοίμιον. Ital. *Esso pre-
mere.* Hisp. *Apertamiento.*] Cic. lib. 1. de Orat. Nemo est quin literatissi-
mum oratorum omnium Quæ Valerium Soranum lenicare vocis, atq;
ipso rogatus præfatu & sono facili vincat. Idem 2. Tusc. Sic animus intentio-
ne sua depellit omnem ponderum.

neta de pellit pretium omnem ponderum.
 Pressura, x, idem quod pressa, huius pressus, hoc est aptus ipse premendi.
 [Sals. fur. oxys. Ital. Effo premere i frigare. Hispa. *Apertamiento*.] Plin. lib.
 18. cap. 3. 1, Pressura vna culcos x x implere debet. Colum. lib. 2. cap. 36.
 Mustum tortuicum est quod post primam pressuram vinaceorum circū-
 cis pedes exprimitur.

Presso, *fas*, *Frequentativum à premo.* *quæmiz.* Virg. 3. Aeg. -pressabimus
vbera palmis. ¶ Invenitur & *pressor*, *aris*, deponens. Plaut. in *Per-*
vica est, *pressare* patet. ¶ *Pressatus*, participium. Plaut. *Asin.* Quo
dis hac crumena *pressatum* herum:

[illegible]

ramus que tuis antepono.

Pressorius, a, um, adiectivum. *pressorius*, ut Pressorium vas, in quo quid premitur. Colum. lib. 12. cap. 18. Tum sacrificia Libero, Liberisq; & vas pressorius quam facillime castissimeque facienda.

& vasis pifloris, quàm fanctiffimè, cattiffimè què faciendâ.
Prepon, *πρὸς*, Ital. *Decor*. Hisp. *Adornar*. Latine decorum dicitur.
Cic. de Orat. Ut in vita, sic in oratione nihil est difficilius quàm quod
decat. *πρὸς*, appellant Græci, nos dicamus fanct decorum. Idem r.
Officio. Hoc loco continetur id quod dici Latine decorum potest: Græ-
cè enim decorum dicitur.

et enim *πρεσβυτερος* dicitur. Presbyter, *επίσκοπος* & *καθολικός*. Ital. *Antico, prete*. Hisp. *Antiano, viejo, presbitero*. Latine senior dicitur. Augustinus, Sanæ etiam grandioris ætatis, & sicut Scriptura loquitur, plenum dictum posse dici seniores, hoc est presbyterum. Proinde omnis senex etiam presbyter, nō omnis presbyter etiam senex, quia plesque est hoc nomen ætatis, quæ infra senectutem senectutis vicina est, & ex hoc etiam ipsa à senectute nomen accepit in Latina lingua. Quoniam autem presbyter senior appellatur apud Græcos, aut maxime, sicut Scriptura loquitur, *πρεσβυτερος* & *καθολικός* dicitur, etiam si ætates iuvenum comparentur, quod dicimus nos majorem atque minorem.

maior et minorem.
Prester, presteris, pen. genituli prod. ^{serp.} Serpentis genus est, quem alio nomine vocant dipladem. **C**ap. lib. 9. Orasque diffundens audis spumantia prester. **P**lin. lib. 20. **E**can. lib. 20. Sagitarum venena, et serpidum huiusmodi dum, et presterum restringi. **E**st etiam prester celestis flame genus, quæ quicquid attingit, amburit, et proterit. **P**lin. lib. 2. **C**ap. 1. Idem ardenter accensumque dum furit, prester vocatur, amburens contacta pariter et proterens.

prætia pariter & proterens.
 Pretium, tij, Quid datur pro re compra. [non Ital. Prezzo, precio. Hispan.
 Precio, estimacion de cada cosa.] Plantus in Poen. isto pretio tuus uos facile
 feceris. Virgil. 4. Aeneid. Fœmina quæ noster errans in finibus, vr-
 bem Exiguam pretio posuist. Terent. Heaut. Agrum in his regioni-
 bus Meliorem, neque preti maioris meo habet. ¶ Auclere pretium
 antequam mercem ostendere. Horat. r. Sermos. Saty. 1. an tibi manvis
 Insidias fieri, pretiûm quæ auclere arêr. Quàm mercem ostendi? Ca-
 pi pretio. Tibul. lib. 3. Eleg. 1. -pretio capiuntur auxæ. ¶ Aliquando
 pretium accipitur pro mercede siue præmio; idque interdum in melio-
 rem partem. Terent. And. Quid habui summum pretium, persolui tibi,
 E seruo libertus v' esses. Virg. 5. Aeneid. Et palmæ pretium victoribus.
 Interdum in deteriorem, v' idem ferè sit quod poena. Ouid. 10. Metam.
 Nos pretium tardis æla cerataminis esto. Terent. And. Ego pretium
 ob stultitiam fero. ¶ Legitur etiam pretium aliquando pro composito
 opere pretium. Tacit. lib. 1. Res eo anno prolatas haud referrem, ni
 pretium foret. Cn. Pisonis, & Ahiui Galli super eo negotio diuersas senten-
 tias noscere. Pretium operæ, & pretium curæ, locutiones notari dignas.
 Plinid. vbi vult audire pretium operæ sit. Plin. Epist. 1. 19. Postea mihi vi-
 sum est præcium curæ ipsum censuulconsumum querere.

lum est pretium eury, ipsum Senatuseonfultum querere.
 Pretiosus, a, um, Quid est multi pretiosus. *ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.* Ital.
Di famo pretiosus. Hilp. *De magno pretio.* Plaut. in Bacch. At nimium
 pretiosa operaria est. Cice. 3. Offic. Quærit, si in mari iactura facienda sit,
 equibæ pretiosi porus iacturam faciat, an ferai valis. ¶ Emptor pretio-
 sus, hoc est sumptuosus, qui magno pretio aliquid emit. Hora. 3. Carm.
 Ode 6, Scu navis Hispanæ magister Dedecor pretiosus emptor.
 Quid. 5. Amor. ¶ Ingeniû quondam fuerat pretiosus iudo. Idem 1. Met.
 subijciunt. *Amor decessit, fulgo pretiosus pro.*

-ubique argentea proles Auro deterius, fulvo pretiosior aere.
 Pretiosè, aduèrbum, *negat, contrariè, inuoluntariè*. Cic. de Inuent. Vafa, ma-
 gnifica, & pretiosè celata. Gell. lib. v. cap. v. Pretiosè armatum exercitu.
 p. 1. A. V. s. pen. con. *reprobè*. Laomedontem Trojanorum regis filius:
Id est vanaè, quod est emere, auctor Seruio. Nam puer ab Hercule,
 qui patrem Laomedontem interfecerat, captus cum Hesiōna foris,
 cuius pecunia redimi potuisset secundum alios, quia Hercules eum à vi-
 cinis hostibus redempit in patris regno locauit. Eum à Ioue origi-
 nem traxisse ferunt. Dardanum enim filius fuit Iouis ex Electra, cuius
 filius fuit Eriichonius. Hic filium habuit Trōem, qui regionem cum

ad Dardano Dardania dicebatur, Troiam & se dixit. Huius filij fuerunt
Assaracus, & Ilus, qui urbem totius regionis caput, Ilion & se vocauit.
Hic filium habuit Laomedontem qui pater fuit Priami. Ad Priamum
ipse, pater ab Hercule interfecto, auro redemptus, Ilion instaurauit si-
mul & exornauit, regnique limites vsqueadeo prouit, ut non solum
Troia, fed totius fere Asia re uideretur. Hecubam filiam Cissei regis
Thracie uxorem duxit: habuitque, teste Cicerone Tuscul. Quest. lib. 1,
filios quinquaginta. quorum decem & septem ex iusta uxore sunt nati,
ex quibus fuit & Paris, qui reperiatur Helenionem sororem, in Græciam
profectus, Menelao Helenam uxorem rapuit, uide meruit esse bellum.
decaſe à Græcis in Troianos, in quo uidit filios suos ferè omnes ab
hostibus interfectos. Tandè captu Ilio, & ipse à Pyrrho Achillie filio
occisus est prope artem Iouis Hercet, in sanguine Polite filij, ut est apud
Virg. lib. 1. Aen. Postea & Priami fuerint quo fara requiritas, & c. ut apud
Aen. ex altero latere Assaracus Capyn genuit, & quo Auchises, & ex Ilio
Aeneas. Quæ sanè genealogiam Ouid. lib. 4. Fast. Pulcherrimè expresse-
rit. ¶ A Priamo fit Priamideus patronymicum, prima longa: & Priameius, a,
um, prima breui. ¶ Fuit & Priamus alius Polite filius, superioris nepos,
quem Aeneas ex Troia excidio secum in Italiam duxerat. Virg. lib. 9,
Aene. Vna acies iuuenum ducit, quam paruos ouantem. Nomen aut
referens Priamum, uia clara Polite Progenies auctura Italos &c.

relatens Priamus, sua clara Polix Progenies auctura Italos, &c.
 RIAPONNESVS, Ῥίπωνος, Insula est in sinu Ceramico. Plinius
 lib. 4. cap. 32.

lib. 1. A v s. p. prod. = *clan* @. Liberi patris, et Veneris filius, quē super-
sticioſa antiquitas horum totum preſidem credidit. Horat. 1. Serm. Saty. 3.
Olim erucos eam ſcolus, inuente ſignū, Quam faber addubitan
ſcamū faceretne, Priapū Maluit eſſe deſidius hinc ego fui, autūm
q. Maxima formido. Idem & Lāpſacea dicebatur, & Lampaco nō
ignobilis Troadis vrbe ad Helleſpontum ſita, in qua & natus creditur,
iſtacia *argemira*. Carmen obſcenum quod nonnulli Virgilio, alij Ouidio
ſcribunt; quāquam veriſſimū eſt multorū id opus eſſe, quod ar-
guerunt ſimilitudinē æquū in volumine conſeruum.

apertum; similidudinem vnum in volumine congestum.
Capitulum, in parte in parte, in parte. Morbus est vnum genitale membrum
in longitudinem protenditur, in circulum intumescit sine Venæ
appetit quod vitii genis iis potissimum solet vñ venire qui supini
in hare cōsueverunt. Ratio nominis deducit eam à Priapo obsceno horro-
rum deo, quod qui hoc vitio laborant, eodem iusto maiorem habere
cōsueverunt; et infat Priapei membris assidue extensum. Vide plura
de hoc apud Galienū de de Priapei vitio.

de hoc apud Gal.lib.6, de Locis affectis.
I r A r v s, Hellepontus vrbis, teste Plin.lib.5. cap.32, à Priapo Liberi &
Veneris filio condita; vix per alij volunt, à Milesius nomine Priapi.Cæ-
ptus est enim ibi colui ob vineta verissima que iuxta eam in Pariana &
Lampsacena regione sunt, autore Strab.lib.1.

adempit, temporis aduerbium, quod modo de exiguo tempore dicitur
idcirco quod valet quod paulo ante, vel paruo tempore prius, [sed idcirco
ital. *Gia tempo ha gia buona pecca di tempo.* Hisp. *Dias ha ya, tiempo tempore.*]
Pli. lib. 7 cap. 16, Ipsi vero pridem vidimus ea omnia præter pubertatē
in filio Cornelij Taciti Equitis Romani. Modò de longiore tempore,
idcirco quod valet quod multo ante, vel multo tempore prius *quod aemulū*.
Apuleius, Quod pridem Plato affirmauit. Quod si cum tempore aut
dudum addamus non, vel quā, vel ita, (figificant multo tempore an-
tē. Plin. lib. 5, Medice non pridem venir in Italiam. id est non multo
tempore antē. Cicero pro Qu. Roscio, Quampridem Fanni nomen in ad-
uerfaria reuulsiſſit hoc est quā multo tempore antē. Terent. in Eunuch.
Huc euasit, quampridem pater mihi et mater morruissent. id est quan-
tum tempore præterſiſſet. Cicero in Bruto, Noſtra autem ciuitate non
ita pridem dominatu regio liberata. id est non multo tempore antē.
Vide Vallam, lib. 2. cap. 14.

vide Vallam, lib. 2. cap. 34.
 vidē, adverbium, et Pridianus, aum, vide in dictione POSTRIDIE.
 T N N. *vidē, gē, Vrbis maritima*, (v'ringit Serabo lib. 12. c. 3. & 14.) quae
 inuēit Maza nēdū summis intercipit, Militemque laeatis, mediter
 rancia facta est. Biance aliquo nobilis, qui paria aliando ab hosti-
 bus capta, quom relinquit omnes fugientes quidpiam rerum suarum
 asportaret, interrogatus ipse ex adēo nil efferret, Omnia(inqu)
 mea mecum fecerom, summas diuitias in animo statuens. Meminit huius
 Cicero in Paradoxo.

ienæus & Prienēsis. Sîdonius, Prienæ Bîa. quòd plus tibi turba malotū,
 imarius, Primates, Primitiæ, Primipilus. Vide PRIMVS.

Primus, & *primæque*, *primulæ*, *primipilus*, Vide R. I. v. s.
Primus, i. am, Quandoque ad numerum seu ordinem refertur, quemad-
modum, & secundus, & tertius. [§. 60.] Ita. *Primo*. Hisp. *coſta prima* in
omnia. Virgil. 1. Aeneid. Primus ibi ante omnia noſtra, primus reſeſſo
cautez, Laocoon ardens fumma decurrit ab arcē. Cice. Appio, lib. 3.
Prima duo capita epistolæ tuæ racia mihi quodammodo relinquen-
da sunt. Plancus Ciceroſi, lib. 10. *Primæ* tuæ ſententiæ infinitis cum
muneribus, poſteriores ad tempoꝛis arbitriumq̃ amicorum meotum
compoſitæ. Horat. 1. Epist. 2. Extremi primorum extremis vsq̃e priores.
Ingitur autem frequenter apud bonos auctoꝛes cum quilibet,
Primo quoque tempore, primo quoque die. Liu. 5. ab Vrbe, Decreuerunt
vt primo quoque tempore de ea res ad populum ferretur. Caſar. 4.
bel. Gall. Cupiebant Caſar, ſiqua conditione poſſet adſtataris in æquū
locum deducere, & primo quoque tempore bello decedere. Pompeius
ad L. Domitium, Vt primo quoque die Lucernā aduenirent. ¶ *Prima*
quoque occasione id ell vbi primum ſeu illa offerret occaſio. *Prima*
occasiōe mitte. ¶ Quandoque idem valet quod princeps, vt eminentiam
dicat, non ordinem. Virgil. 1. Aeneid. *Prima* quod ad Troiam pro charis
geſſerat Argis. ¶ Quandoque ponitur pro optimo, ſicut & prior pro
meliore. Regem. Idem 9. Aeneidos, -primos iuuenum tot miſere
Orco. ¶ Quandoque pro præcipuo. Idem 7. Aeneid., -quantas primus
patiare labores. ¶ Quandoque pro eo ante quem nullus eſt. Virgil. 1.
Æcloga, Sic mihi reſponſum primus dedit ille pueri. ¶ *Prima*, plu-
rali numero, pro principijs. Liu. lib. 8, Quod bellum ſi prima ſatis proſpe-
ra fuſſent, haud dubie perueniſſet ad Romanos. Curv. Adeoque acie
verſatilem poſuit, vt qui vitium ſtabant ne circumirent, venit tamē,
& ſtatim circumagi poſſent itaque non prima quæ latere, non læticia

muticiora fuere quam terga. Tacit. lib. 18. Quoniam prima consiliorum frustra ceciderunt. Primis labris gustare. Cic. 1. de Natu. deorū. Hunc centes primis (ve dicitur) labris gustasse physiologiam, id est naturae rationem, qui quicquam quod ortum sit, putet aeternū esse posse. Hinc hunc aduerbia, Primū, Apprimē, Primū, Primus, & Imprimis, de quibus suis locis.

Primus, arum, pluralis tantum numeri, idem valet quod primae partes, vel primus in re aliqua locus. [m. in primis, m. in primis. Ital. Le prime parti. Hisp. La ventaja de majoria, las primeras partes. Vnde primas ferre, vel tenere dicitur qui primus in re aliqua locū obtinet. Cic. in Bruto, Et his Corra & Sulpitius, cum meo iudicio, rum omnium facile primas tulcerunt, id est sapientissimi, & doctissimi habiti sunt. Et iterum, Erat excellens iudicio vulgi, & facile primas tenebat. m. in primis. Ital. Idem de Clar. Orat. Primas in causis agebat Hortensius. Dicimus in eadem significatione, dare primas alicui. Cic. 1. de Orat. Non possum equidem non ingenio primas concedere. Idem S. Philip. Pater tuus quo vebat sene auctore adulescens, homo seuerus & prudens, primas omnium cluim P. Nasic, qui Tiberium Gracchum interfecit, dare solebat. Deferre primas alicui pro eo quod est palmam, vel primum locum alicui tribuere. Cic. 1. de Natu. deorū. Ad quem tum Epicurei primas ex nostris hominibus deferrebat. Idem ad Attic. lib. 1. Amoris erga me, quum a fraterno amore, domesticisq; discessi, tibi primas deferō. Id est post eos ille es qui maximo me amore prosequens. Idem in Orat. Cui primae sine controuersia deferrebantur.

Primū, aduerbium, idem significans quod primū [m. in primis. Ital. Primamente. Hisp. Primamente. Ad hoc sunt composita, quam primū, & vprimū. Ponitur autem aliquando in oratione nulla alia sequente clausula, Plaut. in Aul. Centēn' tu illum hodie primū ire astitum in ganeum? Aliquando alia sequente clausula, cui praepositur praeterea, vel deinde. Terent. in Adelph. Nā ego sum infelix: primū fratrem nūquam inuenio genitum: Praeterea autem dum illum quæro, à villa mercenarius vidi. Idem in Prolog. Hæc. Id primū dicam: deinde quod veni eloquar. Nonnunquam sequitur certa clausula, cui praepositur postremo. Aliquando pro postremo bis subiungitur deinde.

Primū, Ordinis aduerbium idem significans quod initio, principio, vel ante omnia. [m. in primis. Ital. Nel principio. Hisp. Primamente.] Terent. in Phorm. Corpi aduersari primū.

Primulus, penul. cort. diminutiuum. Plaut. in Amphit. Primulo diluculo abiisti ad legiones. i. in primis.

Primulū, aduerbium, i. in primis. Terent. in Adelph. Paulatim plebem primulū facio meam. Plaut. in Menach. Nam cum deares mihi eadebant primulū.

Primarius, a, um, Quod aliunde nō habet originem. [m. in primis. Ital. Primaio. Hisp. Cosa primera en dignidad.] Primarius lapis, qui primus in aliquo edificiū fundamento ponitur. Primatū ciues, qui primi sunt in ciuitate, qui etiam Primates dicuntur. i. m. in primis. Ital. Primarius vir. Cic. in Cat. Maio. Plurimæ essentium gentes, populi primarium fuisse vltum. Hoc est primū inter populum, & veluti eminentiorem. Cic. 5. Vetr. Hæc omnia doceo ciuitatum, & priuati primarium virorem testimonis. Plin. lib. 7. cap. 3. Voluisse enim primarium bellatorē esse, optimum oratorem, fortissimū Imperatorem, &c. Plaut. Stich. Quin vobis capitis obditionem ex pessima primariam? Terent. Phorm. Neque huius sis veritus summi primatū. Quinuo nouo modo ei faceret contumelias. Q Primario loco esse. Cic. 3. de Fin.

Primares, Diſti sunt qui & summae siue optimates, qui sunt primi in ciuitate. i. in primis. Ital. Primati. Hisp. Los principales del pueblo.

Primus, huius primatus, pen. prod. male gen. Ipse primatum auctoritas. [m. in primis. Ital. Primus. Hisp. Cosa primera en dignidad.] Primatū mutauit Cæsar. Idem lib. 8. cap. 3. Ob id phaleris argenteis, quo maxime gaudent, & reliquo omni primatū donauit. Primatū dare alicui rei. Varro 1. de Re rust. cap. 7. Alij dant primatum bonis pratis, vt ego quoque quo antiqui prata, parata appellabant.

Primani, Primæ legionis milites dicebantur, quemadmodum Secundani, Secundæ Tertiani, &c. Tacit. Annal. lib. 1. Primani, stratis vna & vestimantium principibus, aquila abstulere. Primanus Tribunus si dicebatur qui primæ legionis tributum scribebat, vt tradit Festus, cuius Catois orationem quam de suis virtutibus contra Thermum habuit.

Primores, aliquando adiectiuum est, idem significans quod summi vel extremi. [m. in primis. Ital. Primus. Hisp. Cosa primera en dignidad.] Primores vagues, Primores digiti, Primores nates, Primoribus labris: nam in neutro genere reliquos casus non habet. Primores (inquit Nonius) dicuntur summi quæque res. Lucil. lib. 8. Saty. Gallinaceus quum victor se gallus honeste sustulit in digitos, primoribusq; erigit vngues. Plaut. in Bacch. Sic hos digitulis duobus sumebas primoribus. Idem in Trinummio, Atque etiam modo vefabatur mihi in labris primoribus. Primoribus labris gustare, est leuiter quippiam attingere, & quod barbare dicitur, superficialiter. Cicero pro Cælio, Equidem multos & vidi in hac ciuitate, & audiui, non modū qui primoribus labris gustassent genus hoc vitæ, & extremis (vt dicitur) digitis attigissent: sed qui totam adulescentiam voluptatibus dedissent, emetisse aliquid. Primores viri, hoc est primi, siue optimates. Suetonius. Scripta famosa, vulgūque edita, quibus primores viri ac formine notabatur, aboluit. Accusatiuum singularem protulit Gell. lib. 16. cap. 5. Animaduerti quosdam (inquit) haudquaquam indoctos vitos opinari, vestibulum esse partem domus primorem, quam vulgus atrium vocat. Et Cato cap. 8. 1. Suralcos in terram deprimito, extolliroque primorem partem. Ponitur aliquando primores substantiue, pro optimatibus. Liv. 1. ab Urbe. Restitit Romanis tanquā celesti voce iussu: ipse ad primores Romulus proculat. Virg. 9. Aeneid. Procinx armati incedunt: quos omnis euntes Primorum manus ad portas, iuue, & senumque, senumque Prosequitur votis. Vbi Seruius, Primorum: genitius hic venit ab eo quod est, hi Primores, sicuti hi Proceres: quorum nomen nominatiue singulati, non inuenitur, licet dicamus, huius primoris. Horat. 1. Serui. Saty. 1. Primores populi asripuit, populumq; eribuit. Nonnunquam pro dentibus anterioribus qui primi in ridento reteguntur: Græcè πρῶται & ἀντὶς dicuntur. Plin. lib. 11. cap. 37.

Terræstris minutis quadrupedibus primores bini vtrinquē longissimi. Ibidem, Capræ superiores dentes non sunt, præter primores geminos. Primæus, a, um, In primo ætatis flore constitutus. [m. in primis. Ital. Dieta fiorita. Hisp. Cosa de la primera edad.] sicut grandæus, grandioris ætatis. Virg. 9. Aene. vix vobis Helenor, Et Lycus elapsi quorum primæus Helenor. Idem 10. Aen. primæuo corpore Lausus. Idē 7. Aeneid. primæuo flore iuuentus. Primicerius, a, e, cetera (vt auctor est Hieronymus in Chronicis, & Cassiodorus in Epistol.) dicebatur notarius principis qui cæteris honore antecederet. Antiqui enim in æratis tabulis scribebant. Idem & Græcè πρῶτος dicitur. Ammianus Marc. Vexati sunt multi, & nocentes, & innocentes inter quos Valentius ex primicerio protectorum Tribunus. Ad eundem etiam modum secundicerius dicebatur qui secundum inter principis notarios gradum obtinebat.

Primigenius, a, um, Idem quod primitiuus. [m. in primis. Ital. Primigenio. Hisp. Primogenito.] Vnde Primigenia semina dicuntur quæ à natura nobis insita sunt, quæ Cicero prima naturæ, & Græci πρῶτα φύσις appellant. In his numerant incoleuitatem, conseruationemque omnium partium, valetudinem, sensus integros, doloris vacuitatem, vires, pulchritudinem, ceteraque huiusmodi. Varro 1. de Re rust. cap. 40. In his intus primigenia semina dedit natura. Primigenia pecuaria. Varro lib. 1. cap. 2. Dicam de primigenia pecuaria. id est de ouibus quales sint ad fecundam viles. Verba item vocantur primigenia. πρῶτα γέννημα. vt lego, scribo, quæ non sunt profecta ab alio verbo, sed suas habent radices. Item primigenius sulcus dicitur, teste Festo, qui in condenda noua vrbe iunctis tauro & vacca designationis causa imprimebatur. Et primigenia iura primi & maximi natu filij. m. in primis. Ital. Primigenia fortuna. Cic. 2. de Legibus Fortunæque sit vel huiusce dicuntur valet in omnes dies: vel respiciens, ad opem ferendam vel forum, in quo incepti casus significauerit magis: vel primigeniam à gignendo. Liv. 4. bell. Maced. Et adem Fortunæ Primigeni in colle Quirinali dedicauit Qu. Martius Ralla, Duumuit ad ipsum cretus.

Primitiuus, a, um, Quod aliunde non habet originem. [m. in primis. Ital. Primitiuo. Hisp. Cosa primero engendrada.] Vnde & primitiua verba, quæ aliunde non deriuantur: Vt Amo, Primitiuū anni. Colum. de Arbor. cap. 23. Ex res & fertilem arborem reddet, & primitiuus annis fructum vinofum: postea verò etiam dulcem, & apyritum.

Primipara, pen. cort. dicuntur feminae in quouis animalis genere, quæ primò pepererunt. [m. in primis. Ital. La prima parto. Hisp. Hembra primipara.] Plin. lib. 8. cap. 40. de canibus, Et ab ea quæ femina sit, ex primipara genita, citius cecni.

Primipilus, li, Centurio primæ cohortis, vt Liv. lib. 7. scribit. πρῶτος πῖλος. Nam ordo partes tres habebat, quarum vnam quaque primipilum vocabant. Ibidem, Id propter P. Solonium postularum est à comitatibus qui alteris prope annis à Tribunus militum, & primus Centurio erat, quem nunc Primipilum appellant Cæsar. bell. Gall. in his Primipilo P. Sextio Raculo fortissimū viro, multis grauibūque vulneribus confecto. Primipilus (vt ait Veget. lib. 1.) p. cccc milites ducebat in prima acie, eratque caput legionis.

Primipilaris dici videtur, non tam miles qui fuerat sub ceteratione Primipili, quàm ipse centurio qui olim prædix fuerat hac dignitate. Et ea forma dicitur Primipilaris, qua Consulatus. Quint. lib. 6. cap. 3. An Primipilaris ei testamento spaderet ordinare suprema iudicia.

Primitæ, & primitus, aduerbia à primū, idem significat. quod primū, teste Nonio. [m. in primis. Ital. Primiter. Hisp. Primeramente.] Lucil. lib. 5. Sicuti quum primitter fecos populare sentis. Varro 1. de Re rust. ca. 31. Primitus oritur herba imbribus vitioribus euocata. Idem lib. 1. ca. 31. In vitario primitus quum exit vitis, tota refecit sol. Lucret. lib. 4. Tum quibus ætatis fæta primis infuuantur. A primitus hic compositum apprimis idem significans quod apprimo, siue valde. Lucanus apud Nonium, Ingenti prelio apprimis paucos.

Primitijs, a, um, Quod in aliqua re primū, & principale est. [m. in primis. Ital. Principale. Hisp. Primero y principal.] Quid. 12. Metamor. Ecce rapit mediis flagrantem Rheus ab aris Primitiuū totum.

Primitijs, arum, Primi fructus ex agro potest qui Deo offeruntur. [m. in primis. Ital. Primitie. Hisp. Cosa primera de la ofrenda.] Dio. Hisp. La primicia de cada cosa. Prisci enim Romani, teste Plin. lib. 18. cap. 2. non gustabant vina, aut nouas fruges priusquam sacerdotes primicias libassent. Primitijs vitis refecit censuerunt, inquit Colum. lib. 4. cap. 10. Id est prima sagella. Primitijs operum. Stat. 1. Theb. Tu bellis, tu pace feres de morte frequentes Primitijs operum, non indignante Diana. Primitijs armorum. Idem lib. 11. Theba. Mei mihi, primitijs armorum, & rite nefasto Libatis, iussusque mori. Primitijs lachrymarum. Idem 5. Theba. Primitijs egomet lachrymarum, & cædis acerba Ante tabulas, feruūque tuli.

Primodium, Pro primū. Plautus in Capt. Primodium opus est pistoriensibus.

Primogenitus, inquit Hieronymus contra Heluidium, Est qui aperit vulum, & antequam nullus est genitus, non is quem frater post genitus subsequitur. [m. in primis. Ital. Primogenito. Hisp. Primogenito.] Nā & omnis vigenitus est primogenitus. Alioqui si non primogenitus esset nisi tantum quem sequuntur fratres, tandū sacerdotibus primogenita non deberentur, quādiū & alia fuerint procreata, non forte patu non sequente vigenitus sit, & non primogenitus. Est igitur primogenitus, non post quem alij, sed ante quem nullus est genitus. Plin. lib. 11. cap. 40. Primogenitis in quacunque patte fies primas premunt. Intelligit mammas. Quāquam ibi in puerisque exemplarijs Primis genitis, legitur, diuisis dictionibus & præbent, pro premunt.

Primordia. Quæ primū dicimur, hoc est initia [m. in primis. Ital. Principio. Hisp. Comienzo.] Plin. lib. 12. cap. 1. Quamobrem par est ordinem vitæ, & arboris ante alia dicere, ac moribus primordia ingerere. Cic. in Partit. Vt primordia rerum, & quasi præcurrentia, in quibus inest aliquid argumenti. Q Belli primordia, Stat. 2. Achi. Dicendi primordia, Quint. lib. 1. cap. 9. Genitis primordia, Quid. 5. Metam. Aspicet, ait, Perseu nostræ primordia gentis.

401

Princeps, principis, Proprii idē est quod primus. *Æt. & Ital. Principe.*
Help. Principe de varum principij. Cic. 3. Verr. Sicilia princeps se ad amicitiam populi Romanū applicuit, & prima omnium provincia est appellata. Idem de Orat. Herodotus ille, qui principis genus hoc ornavit. Ibidem, Gorgias princeps ex omnibus aulus est. & Cic. Virg. 3. Aeneid. Princeps ardentem conciecit lampada Turinus, hoc est primus conciecit. Sic Januarius Colimella principem mensem appellat. lib. 1. c. 2. ¶ Principem locum vel gradum obtinere, hoc est primum vel præcipuum. Sueton. de Clar. Gramina. Principem locum inter Grammaticos tenuit. Cic. pro Domo sua, Locum principem auctoritatēque in salute mea tenuisti. ¶ Ab hac significatio tractum est, ut qui in ciuitate reliquis auctoritate antecellit, quique primum dignitatis locum obtinet, Princeps appelletur. Cic. pro Domo sua, Ciuitatis longē princeps Pompeius. Idem 5. Philip. O diu immortales, quā magnum est, in ciuitate locum tuum Princeps. Plin. lib. 7. cap. 3. Fuit inter principes ciuitatis sine potentia, sine inuidia. Idem princeps Iuno. Quid. 6. Fastorum, Cui igitur regina vocor principij deorum? Romanū item, Imperatoris suos, quod Regum nomen his est et otiosum, Principes appellatur. Quid. 4. Trist. Eleg. 4. Nec tamen officio nostro tibi carmine factum, Principe tam iusto, posse nocere potui. ¶ In militia item Romana principes dicebantur secundæ aciei milites, ex robustiore fere atate collecti, & armis secunde insignes. Ita enim apud Romanos acies instituebantur, ut primi hostes aggredierentur manipuli hastatorū ex fore iuuenum pubescentium collecti qui si hostem propulsare non possent, à principibus qui omnes secuti erant, in interualla ordinum recipiebantur: principijq; in eorum locum succedebant: hastati autem post eos subsistebantur. Si à principibus quocumq; non satis felicititer esset pugnatum, à prima acie ad ceteros paulatim referebantur, vnoq; agmine facto, nullaq; spe post se relicta, vni omnes in hostem procedebant. Vide Liliū, lib. 8. ad Vrbe. ¶ Octauum principem ducere, teste Budoro, est octauum ordinem ducere inter principes. Cic. ad Brutum, Cicerenti bello Metello Imperatore, octauum principem duxit.

Imperatore, octauum principem duxit.
Principaliter, praeputium. Quod primum & praeputium est, aut quod Principis caput. [*Præputium, præputium. Ital. Principale. Hiip. Principal. J* Quintil. lib. 9. cap. 1.] Est igitur Tropus, sermo à naturali & principali significatione translatus ad aliam, ornatus orationis gratia, id est praeputia. Idem lib. 9. ca. 13. Hanc questionem veluti principale, vocat [*præputia. Plin. lib. 9. cap. 3.*] Igitur de cultura agri præcipere, principale fuit & apud externos. Cic. de Fato. Si omnia fato fiunt, sequi illud quidem, vt omnia causæ fiant antepositis: verum non principalibus causis, & perfectis, sed adiunctoribus, & proximis. ¶ Principalis apparatus, & Res principales, quæ sunt Principis, vel Principe dignæ. Tacit. lib. 8. Nullo Principali apparatu, sed vetere egestate conspicuus. Plin. in Paneg. Tanta benignitas Principis, tâta fecunditas temporis est, vt ille nos Principalibus rebus existeret dignos. ¶ Principalis porta castrorum, inquit Festus, nominata quòd in eo loco est in quo Princes ordines tenebat. Liu. 4. belli Macedonici. Duæ legiones duabus principalibus portis signa efflere iussit.
Principaliter, aduerbium. [Aduerbijs, aduerbijs. Ital. & Hiip. Principialmente. J Præcipue, vel vt decet Principem. Plin. in Paneg. Quid vitam, quid mores iuuenatis quam principaliter formasti? Seneca, Ille qui non magis dolere, quam gaudere principaliter possit.

merita: Inhumanus, contra pietatem. A reprobus fit aliud compositum contrarium, scilicet irreprobus, qui non est reprobus.

Probo, adverbium, id est bene, recte, eleganter. [ἀγαθῶς, ἑλεγχόμενος. Ital. Benamente. Hisp. Benamente.] Plaut. in Mosell. Profecto nos probè, ut volumus, viximus. Omnibus autem fere verbis iungi potest: ut Probè curate, probè decipere, probè mouere, probè memini, probè porus, probè ornatus: probè percutere dixit Plautus in Amph. id est fortiter. Probitur, adverbium, pro probè, apud antiquos. Varro, Postquam auida libido rapere ac concidere coepit, si que opifice, non probiter strepere. Probitas, probitatis, Bonitas, [ἀγαθότης, ἡλικία, ἡλικία. Ital. Bonità. Hisp. Bondad.] Cic. de Amici. Quod si tanta vis probitatis est, ut eam, &c.

Probo, probas, Laudo, commendo, approbo. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Laudare, premiare. Hisp. Probar, loar, a loabar.] Cic. Attici. Audio à bonis viris hanc cunctationem nostram non probari. Ibidem, Meum factum probari ab eis, gaudeo. Cic. in Caro. Maio. Mihi verò & Flacco nequitiam probari potuit tam flagitiosa, & tam perdita libido, id est nullo modo persuaderi mihi potuit, ut bonam iudicarem, & laudarem tantam libidinem. (Hinc probari & valere in vulgus, vel ad populum, ad vulgus id est populare & plausibile esse. Cic. in Parado. Caro autem perfectus, mea sententia, Stenius, & ea sentit que non probantur in vulgus id est que ne ipsam quidem vulgus probat, neque laudat. Contrà, Frigere ad populum, est improbari. Plus est autem probare quam laudare. Cicero ad Marium, lib. 7. Tūq; & istam rationem otij cui & laudo vehementer, & probò. Quandoque probare est argumentis demonstrare. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Plautus in Rud. Non probare pernegando mihi potes, nisi pars datur. Quintil. lib. 1. cap. 10. Dialecticè probare. Lucet. lib. 2. Hinc probari illud erat planum facere atq; probare. Ponitur aliquando pro persuadere, aut fingere: ut probare se pro eunuchio, est persuadere se esse eunuchum, aut fingere se eunuchum esse. Terent. in Eunu. Præterea forma, atq; ipsa est, facile ut pro eunuchio probes. subaudi, te, inquit Donatus. Sic etiam dicitur, Homo sacrilegus probavit se pro innocente. Quandoque experientiam facere, testare quod Gallicè dicitur, Effayer, Effayer. ut quum dicitur, Amicos probato: apud Columellam, Probare boues. Quid. in Epist. Phyllidis, Exius acta probat. Aliquando probare est efficere ut probum remque sit, rectumque iudicetur id quod quis facit, vel dicit. Cic. 1. Verr. Ut si in hac causa nostrum officium, ac diligentiam probaverimus, hæc quæ, &c. Quandoque permittit. Horat. lib. 1. Carm. Vagus & sinistra Labitur ripa loue non probante. (Huius composita sunt, Approbo, Comprobo, eiusdem fere significationis. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Et contraria horum, Improbo, & Reprobo, pro damno, quæ habent penultimam exceptam. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Probans, probanda, probandum, Cæsar 5. belli Gall. Quem locum probandæ virtutis tux expectas.

Probat, probata, probatum, Modò participiū, modò nomen. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Cic. in Top. Nam & ingeniosos, & opulentos, & ætatis spatio probatos, dignos quibus credatur, putant. Quid. 1. 5. Metam. Crimenque patens, sine teste probatum. Liu. 7. belli Pun. Ita repente exiit antiquos mores, ut nemo tota iuventute haberetur prior, nec probatior primoribus patrum, suis patris alienisque esset. Probatissimus homo, Cic. 4. Verr. Probatissima femina, Cic. pro Cæcin.

Probatior, probatioris, verbale, Qui probat. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Cic. 1. Philipp. Quid enim interest inter suasorem facti, & probatorem? Quidius 2. de Pon. Eleg. 2. Ingenij certè, quo nos malè sensimus vsos Artibus exceptis, sæpe probator eras.

Probatio, probationalis, verbale forminum. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Cic. 3. Verr. Quid itane vitiosum opus fieret? ac erat probatio tua. Artificialis probatio, firma probatio, lineares probationes, inexpugnabiles probationes, potentissimæ probationes, leguntur apud Quintilianum.

Probabilis, le, dicitur quod licet fortassis non sit verum, videretur tamen rationibus probari posse. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Le que se puede probar.] Plin. Epist. 1. 37. Cur minus probabilis sit causa recitandi quæ dixeris, quam edendi? Cic. 1. de Inuen. Probabile autem est id quod ferè fieri solet, aut quod in opinione positum est, aut quod habet in se ad hoc quandam similitudinem, siue id falsum est, siue verum. Idem in Parado. Nihil est tam incredibile, quod non dicendo fiat probabilis.

Probabiliter, adverbium. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Con apparenza di verità. Hisp. Probablemente.] Cic. 1. de Divin. Illa verò cum eueniant quos probabiliter dixerit.

Probabilitas, probabilitatis, [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Gran colore de apparenza di verità. Hisp. Aquella posibilidad de probar.] Cic. 4. Acad. Certe tam multa non collegisset quæ nos fallerent probabilitate magna, nuli videret his, &c. Captiosa probabilitas, Cic. 3. de Finibus.

Procax, procacis, vide p r a o c o, procas.

Procapis, penult. corr. Progenies quæ ab vno capite procedit. Festus.

Proca, p r a o c a s, [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Rex Albanorum fuit, pater Amulij & Numitoris, & avus Romuli & Remi, cuius meminit Livius lib. 1. ab Vrbe condita. Virgil. lib. 6. Proximus ille Procas Troianæ gloria gentis.

Procedo, procedis, pen. prod. Progredior. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Procedere, andare innanzi. Hisp. Ir adelante de proceder.] Cic. 1. de Divin. In sella aurea sedit, & cum purpurea veste procedit. Cæsar 1. belli Cui. Tali dum pugnat modo, leuè, ac paulatim proceditur. Cic. pro Sest. Huic ad vrbem venienti tota obviam ciuitas cum lachrymis gemituq; procellerat Sallust. in Iugurth. Sed vbi plerumq; noctis processit, quod est, quasi præterit. Aliquando est bene, vel malè cadere, siue cedere. Terent. in Andr. Nisi id putas, quia procellis parum, Non possè hoc iam ad salutem conuertere malum. Plaut. in Capt. Neq; ieiunio forem, neque magis effectum fame vidi: nec cui minus procedat quicquid facere occiperit. Liu. 1. ab Vrbe. Tanta res est, si primo impetu capi Ardea possit: vbi id parum processit, obfidiōne, munitionib; que carpi premi hostes. Qui procedere in pedes, & pedibus gignit, idem significant: hoc est, statum ita nasci, ut pedes ex vtero primores emergant. Plin. lib. 7. cap. 8. In pedes procedere nascuntur, contra naturam est. Qui procedere in philosophia, est proficere. Cic. 3. de Finibus. Qui tum in philosophia, tum in optimo genere philosophia tantum processerit. Qui procedunt stipendia militibus, quod vulgo dicitur, currunt. Liu. 5. belli Pun.

Tribuni plebis, si iis videretur, ad populum ferrent, ut qui minores se prem & decem annis sacramento dixissent, tunc perinde stipendia procederent ac si septem & viginti annorum, aut maiores milites facti essent.

Procedens, procedentis, participium. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Cic. 3. Tulc. Quod ira esse dies declaraturque procedens ira mitigat, ut si idem malis manentibus non modò leniat aggritudo, sed in plerisque tollatur. Tempore procedente, pro eo quod dicitur Successu temporis. Plin. lib. 1. ca. 16. Tempore procedente instillant cibos. Plin. Iun. Epist. 64. Sed veror ne procedente tempore ex ipso remedio vitia nascantur.

Processus, us, Idem quod progressus. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Cic. pro Lege Manil. Ut ex iis locis à militibus nostris reditus magis maturus quam processus longior quæretur. Nonnumquam accipitur pro promotione, siue processu. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Sueton. de Clar. Giammar. Ad summam, philologus ab semet nominatus ipse, ad Lulium Hermam scripsit, se in Græcis literis magnam processum habere. Aliquando pro successu, siue euentu Seneca Epistola 116. Queritur & de consiliis, & de processibus suis malumque semper que reliquerunt.

Procellus, inatitatus, [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Pes ex quatuor syllabis breuib; constans: ita dictus quod ob celebritatem, breuiumque syllabarum concursum, celesumati, hoc est nauticæ cohortationis esset apertissimus: siue quod sacris Minervæ carmen quoddam hoc pede constans primo loco cani solebat.

Procello, procellis, Concutio, euerto. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Percutere, battere fortissimè. Hisp. Rebaluer, trastornar, subvertir.] Plin. in Paneg. Erant sub oculis naufragia multorum, quos inuidiosa tranquillitate procellos, impropitius turbo proculerat.

Procella, procelle, Est vis venti cum pluvia, nec durans, & in mari potius, quam in terra. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Grande tempestad.] Dicitur ab eo quod omnia procellat: id est moueat, & concutiat. Virg. 1. Aeneid. crebèq; procellis Aphricus. Quid. 1. 1. Metam. Hic iubet: impedit aduersè iussa procelle: Nec finit audiri vocem fragor æquoris villam. Horat. 3. Carm. Ode 27. -age, te procelle Crede veloci. Idem 2. Carm. Ode 9, -aut mare Caspium Vexantia quales procelle. Virgil. 1. Aeneid. Talia iactanti stridens Aquilone procella. Velum aduersa ferit, fluctusque ad sidera tollit. Per translationem accipitur pro molestia, turba, siue inquietudine. Cic. pro Cluent. Et vitam illam tranquillam & quietam, remotam à procellis insidiarum, & huicemodi indiciorum anfractu, sequi maluisse. Itarum procelle, Silius 1. 1. 1.

Procellosus, procellosa, procellosum, Procellosus plenus. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Pleno de tempestade vento. Hisp. Llento de tempestad.] Livius 10. belli Macedonij, Ver procellosum eo anno fuit. Plinius lib. 1. 5. cap. 35, Nubecula quauis parua ventum procellosum dabit.

PROCEPATIS, [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Oppidum Bithyniæ, ad Bosphorum Theacium, eregione Byzantiæ, quod notiore nomine Chalcedon appellatur. Autor Plinius lib. 5. cap. 6. Idem.

Procerus, proceræ, procerum, pen. prod. Prolixus, & in longitudinem productus. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Longo, alto. Hisp. Cosa alta de luenga en su espere.] Quod nomen quidam à terra deriuant, quasi ad similitudinem terre protensum propter facilitatem. Alij à crescendo quasi potestatem. Horat. 1. Carm. Satyr. 2, -quod pertinet ergo Procerus odisse lupos? Virg. 7. Aegloga, -arque solo proceras erigat alnos. Horat. 3. Carm. Ode 25, Proceras manibus vertere fraxinos. Huius compositum est Improcerus. Gellius lib. 4. Advertemusque hinc elici tarditatem, corporaque eorum improceræ fieri, minusque adoleferit.

Procerè, adverbium. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Cic. 3. de Orat. Brachium procerius proiectum, quasi quoddam telum orationis.

Proceritas, aris, Probitas, itarum altitudo. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Longhezza. Hisp. Longura.] Plin. in Paneg. Tu sola corporis proceritate clarior alius. Cic. de Senectute, Quum autem miraretur Lylander & proceritates arborum, & directos in quicuncumq; ordines.

Proceres, penult. corr. Capitabulum, hoc est muuli quidam in parietibus exarantes. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Hinc principes ciuitatis, proceres appellati sunt, quod iura in ciuitate emittunt, sicut illi in ædificiis. [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Principes & gubernatores della città. Hisp. Los principales del pueblo.] Virg. 1. Aeneid. Post alij proceres. Idem 3. Aeneid. Defectos populi ad proceres, primūque parentem. Monstra diuinæ refero, & quæ sit sententia posco. Livius 1. ab Vrbe, Quum consensum, deosque consociatos laudaret mitè Senius inter proceres Latinorum. Castorum proceres, Lucanus lib. 7. Rectum proceres Paulus & Flaminius, Silius lib. 11. Proceres gulæ, pro principibus helluonum, apud Plinium, lib. 9. cap. 17. Huius nominis accusatiuo singulari vsus est Iuuenalis, Satyr. 8. Agnosco procerem.

Proceritus, (inquit Calepinus) Id est malo spiritui assensus: citans locum Plauti ex Pœnulo, Neque nos populus proceritis infectabit lapidibus. Quam tamen in loco qui vel primoribus labris literas degustare, facile deprehender, Proceritis, duabus dictionibus esse legendum, pro eo quod est, Tanquam ceriens id est fustiosus.

Procellitum, procellitri, Aedificium patulum puratur ante castra, æqualibus distinctum intervalis columnarum, supra quarum epistylia arcus curuabantur. Inde dictum quod pro castris id est ante castra situm esset, adiūmque ad ea præberet. Quidam procellitum interpretantur locum ante cubienta magnatum, in quo quiescente hero, corporis custodes exornibus agunt: decepti opinor deprauata sectione loci cuiusdam Plinij Iunioris, ex epistola ad Gallum, vbi sic legunt, Post hanc cubiculum cum procellitro, alitudine æstium, munimento hybernium, quum tamen castigatiora exemplaria, cubiculum cum procellitro legendum ostendant.

Prochematis, siue Prochimatis, [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Precedens tempestatem significatio. Plinius lib. 18. cap. 26. Accedit confissa rerum obscuritas, nunc præterente, nec paucis diebus, tempestatum significatione, quod [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Prochematis Græci vocantur: nunc post veniente, quod [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. p r a o c h y t a, prochyte, penult. corr. & Prochyte, prochytes, [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. Insula in Pætolano sinu dicta quasi profusa, [ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι. Ital. quod est profundere. Ferunt enim Inarces vicine insule mouere ceræ aora concussam, insulam hanc fudisse. At Dionysius lib. 1, scribit Prochyliam dictam esse à nutrice Aenææ eiusdem nominis, de hac Virgilius

P R O C

lib. 9. Tum sonitu Prochyta alta tremir.
 rochytes, melleum gen. προχίτης. Vasis genus erat quo in facies vebantur:
 quod & ipsum a profundando nomen accepit.
 Procidio, procidis, penult. corr. proci. prociolum, Pronus cado, huius me
 profero, vehementer inclinor. [προκίω, προκίω. Ital. Guernir di
 terra. Hic. Ceter, charse à los pies.] Gellius, Nani quum multis annis poltea
 secunda quæ prociaderat, reflecta esset. Liu. 5. belli Maced. Saxum ingens
 iussu imbris, seu moru terræ leuiore quam ut aliquot sentiretur, labe-
 factatum, in vicum Iugarium ex Capitolio procidit, & multos oppres-
 sit. Ibidem lib. 1. Muri quoque pars arietē incesso subruta, multos iam
 locis prociderat.
 Prociuentia, procidentia, Aclius ipse procidentia. [προκίω. Ital. Cadimento.
 Hisp. Cayda.] Plin. lib. 34. cap. 18. Vitis enim ex eodem & in oculorum
 medicamentis, & maxime contra procidentiam eorum, & inanitatem,
 &c. Prociuentia felis, Plin. lib. 24. cap. 11.
 Prociudus, adiciendum, Quod procidit. [προκίω. Ital. Chi cade.
 Hisp. Cofi, que cae.] Plin. lib. 20. cap. 20. Infantium cerebro imponitur,
 & obliquo prociduo. Idem lib. 16. cap. 12. Memorari hoc idem fa-
 ctum & in Philippis, faice procidua atque deturcata. Idem lib. 21.
 cap. 20. Telles verò & sedem prociduum, quæque illi sunt vitia.
 Procioco, procies, prociti, procitum, penult. corr. [μίσθω λίσω, προκίω λίσω.
 Ital. Domandare. Hisp. Pedir, demandar.] Idem quod peco. Lilius, Matrem
 procitum pluri venerunt, id est petiunt, ut interpretatur Festus.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procingo, procingis, Apparo. [προκίω. Ital. Apparachiare. Hisp. A-
 pparar.] Hinc Prociutus, procienda, procitum, paratus, expeditus.
 Vnde procitella classis, teste Festo, dicebatur exercitus ad pugnam pa-
 ratus, πρὸς μάχην. [προκίω. Ital. Apparechiare.] Idem quod peco. Lilius, Matrem
 procitum pluri venerunt, id est petiunt, ut interpretatur Festus.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum Aeg-
 yptum liberam fore, quum in eam venissent Romani fauces. Autor
 Lampridius.
 Procioclii v. Grammaticis, cuius meminit Seneca, vir suis temporibus
 doctissimus fuit, qui in itinerario commemorat apud Memphim, in
 aenea columna Aegyptiis literis scriptum fuisse, tunc deum A

P. R. O. C.

rarios in totum Homocum , in Hesiodi (*ἥμετεροι*) in Rempub. Platonis, præterea contra Christianos Epichecraata x v i i . Hic est Proclus, qui post Porphyrium secundus contra eos latearum aduersus quem Iohannes cognomen Grammaticus scripsit apologeti, deditque eum, quauquam in rebus Græcicis magnam, Antematem esse, & in hac parte indoctum. Auctor Suidas. Is etiam est eius hodie commentarios in Platone habemus. Præceptor fuit M. Antonini, à quo ad Consulatū vsq; processit est, vt scribit Spartianus. ¶ Proclus item alius fuit Malloceus patria, qui scripsit in Sophismata Diogenis, & contra Epicurum. ¶ Proclus cognomen Proculus, est Laodice Syrie, qui scripsit mythologiam in fabulam Pandoræ, apud Hesiodum item Aurea carmina, & Iogogen in Anthemetiam Nicomacchi, & alia quædam geometrica. ¶ Proclum Nactarum hunc Proclofratū addit, cui dicit vnum fuisse ex suis præceptoribus, ac docuisse Athenis, filiumq; habuisse: In qua deditur, in quem non modò non feceris fuit, vixit metum vsq; adeò indulgens, vt in aleudis canibus, aubisq; ad edesit, diciturq; has nugas cum ciuium cum senibus diffimulur, quam cum æqualibus. In decedendo hunc omnino ferat sensale mortem, vt ab initio à discipulis centum drachmas pro totius temporis mercede accepit, bibliotheca domi publicata: vt illi solium h. cionis iutenti, dum cogenerat, minime per otium, vt moris est in ludis, totius inter se iurgis, sibilisq; pestire perent. Philostratus.

PROCO, procas, procare, teste Festo. [*procedens auctor, aut qui vult aliquid*. Ital. *Adimandare impudentemente*. Hisp. *Demandar de sergongadamente*.] Antiqui dicebant pro eo quod est poscere, seu impudenter petere: vnde & Procacitas dicta est: quod & Nonius annotat, citans illud Ciceronis ex lib. 4. de Repub. A procando, id est procendo procacitas nominata est. Procax, procacis, pen. prod. Lasciuus, petularis, improbus, proteruus. [*προκαχ, αυταρχωτο, ιδιοεραυτο*. Ital. *Procace, petulante, lasciuo*. Hisp. *Desfergongadado, pedregoso, destruydor*.] I quod nomen à procando, id est procendo, didū esse, ducet Nonius Marcellus, ex sententia. Cic. lib. 4. de Republica: cuius hæc citat verba. A procando, id est procendo, procacitas nominata est. Alij etiam à procendo, id est procuocando, sive lacessendo dictum natiunt. Cicero pro Caliso. Temeraria & procax mulier. Ibidem. Vt non solum meretrix, sed etiam procax videatur. Idem lib. 3. Epist. Scio te non esse procacem in lacessendo. Terent. in Hecyr. Maligna muldo, & magis procax illico facta est. ¶ Transfertur etiam ad inanimata, quod & Nonius annotat. Virg. i. Aeneid. penitusque procacibus Anferis. Procacitas, procacitatis. Petulantiā, lascitiā, imbrebitas, proteruita. [*προκαχ, τι αυταρχωτο*. Ital. *Isfiamente, sfacciato, agguato*. Hisp. *Desfergongamiente*.] Cic. in Sallust. Non enim procacitate lingue vitæ sordes elinunt. Ibidem. Ne incidam in idem vitium procacitatis quod huic obiciio. Procaciter, aduerbium. Proterū, petulantius vnde procacis & procacissimi. [*προκαχ, αυταρχωτος*. Ital. *Alia sfacciata*. Hisp. *Desfergongadamente*.] Lilius 8. belli Pun. Flagitium in quoque stipendium procacis, quàm ex more & modestia militari erat.

PROCI, Dicuntur qui virginis mulierisq; nuptias ambiunt: à procando, id est procendo dicti. [*προκαχ, τι*. Ital. *Proci, renali*. Hisp. *Los que demandan muger para se casar, rombores*.] Quid Epist. i. Turba ruunt in me luxuriosa proci. Cic. 4. de Clar. Orat. Et hoc ignoro, & impudens procos repudiemus. Quid. 4. Meramur. Multotiesq; sunt ipse inuidiosa procorum. Virgilus 4. Aen. En. quid agam? turis hinc procos irrita priores. Experiatur Proconon, prononnis. [*προκονητο*.] Locus ante cubiculum magnatum, in quo quiescente domino, corporis custodes exubant. Nam *αυτοκατο*. Græci est exubitor & *αυτοκατο* exubare. Vnde *αυτοκατο*, quasi exubitorium. Plin. Epist. 41. Post hæc cubiculum cum proconate, altitudine æstium, muniturq; hybernium.

PROCONNESY, [*προκοννησσον*.] Vulgò Mormora. Insula Propòtidis, ante Cyclicum, alio nomine Elaphonnesis dicta: vtroque nomine à ceruis deducto. Hinc Proconnesus, sia, sum. Plin. lib. 5. cap. vltimo.

Proconsul, proconsulis, pen. corr. male. gen. Qui cum præfate Cōsulari extraordinaria ad aliquam provinciam administrandam mittitur. [*προκοννητο*. Ital. *L'auuement de consolate, qui haulla provincia auuorita di consolo*. Hisp. *El consul en la provincia proconsul*.] Cic. 2. de Trium. Quam multi sunt anni, quod bella à Proconsulibus, & Proprætoribus administrantur. Proconsulatus, us, Dignitas Proconsulis. Plin. lib. 14. cap. 32. Ad Proconsulatū vsq; est Prætura honoribus gestis. Plin. i. en. Epist. 12. Summum à Proconsulatu, quia lē in legatione turpius gesserat.

Proconsularis, re, Ad Proconsulem pertinetes. Gell. lib. 5. ca. 14. Quum provinciam Africam Proconsulari imperio meus dominus obtineret.

PROCOPIVS, [*προκοπιος*, E Celsæ Palæstinæ orator & sophista: scripsit iustiniani quæ in Oriente, aut Occidente, aut Africa per Belisarium Patricium gesserat. Cuius scriba & comes in cunctis expeditionibus fuit. Compositum item alterum librum quem inscripsit. *αυτοκατο*, id est nouenda, sive non edicta iustiniani, & eius vxoris Theodoræ vituperationem continentem. Auctor Suidas. ¶ Procopius, alius fuit tyrannus Constantinopolitani, qui insurgens contra Valentem principem, apud Narioliam Phrygiæ ciuitatem, in eius possessionem, cum exercitu venit, proditus à duobus militibus à alligatus deinde duabus per vim reflexis alioribus, disceptus est de proditoribus etiam sumptum supplicium. Ex hisoria tripartita.

Procrastino, as, pen. corr. Prologo, diem de die trahio, differo. [*προκρασινος*. Ital. *Prolongare di giorno su giorno*. Hisp. *Dilatar de dia en dia*.] Gell. lib. 16. Quæ reliquæ perfectæ expositiue, omni poetice venustissimæ laude florent. Sed quæ procrastinata sunt ab eo, vt post recenserentur, nequaquam poetæ nomine atq; iudicio digna sunt. Cic. pro Sexto Rosc. Amer. Ac primò rem differre quotidie, ac procrastinare isti experunt, deinde aliquantò lentius agere, atque deladere. Procrastinatio, verbale, Dilatio. [*προκρασινος*. Cic. 6. Philipp. Nam quum plerisque in rebus gerendis tarditas & procrastinatio odiosa est, tum hoc bellum indiget celeritatis.

PROCREO, procreas, procreare, Liberos generare. [*προκρασινος*. Ital. *Procreare, generare*. Hisp. *Engendrar de criar*.] Plaut. in Milite. Nam procreare liberos, lepulum est opus. Cic. 3. de Finibus, Atque vt è natura vitæ, vxorem adiungere, & velle ex ea liberos procreare. Idem antiquam iret in exil. Sic enim ab iure: sui animatus, vt non magis me meâ causâ putarem esse

ελε πατρι, quam deipub. procreatum.

Procreator, procreator, et procreatio, verbalia. *Procrator, Procratoris*. Ital. *Generatore, procreatore*. Hil. *Crator, et que engendra*. Cic. de Venerficiis, *Animi* *ignis* quum ille procreator mundi: Deus ex sua mente, et voluntate genuiffet. Idem 1. de Orat. Neque enim te fugit laudandum artium omnium procreatricem quandam, et quæ parentem esse cum quam *procreatrix* Græci vocant. Idem 1. Tusc. Quid procreatio librorum: quid propagatio nominis!

Procreſco, is, Idem quod ſimplex creſco vel augeor. [*auzharo*. Ital. *creſcere*.
Hiſp. *creſcer*.] Lucret. lib. 2. Et res progigni, & genitas procreſcere poſſe.

2 A. P. R. I. S. *Ερεχθίδι* Atheniensium regis filia fuit, & soror
Orithyia, quæ Cephalus nupsit: qui quum calitatus vxoris sui periculum
facere vellet, Aurora opera, quæ illum ad amabat, in metatorem
mutatis, ingentibus muneribus illius pudicitiam sollicitauit: quumque
illa precij magnitudine propemodum succumberet, Cephalus recepta
priori forma, perdidit illa exprobrauit. Quod Procris quum inficias
ire non posset, pudore impulsâ, relicto viro, domumque rursus petiit, in
sylvas sese locaq; deserta conuulit. Tandem tamen viro reconciliata,
iaculum ei incurtabile, & canem Lælapa nomine dedit, quem à Minos
dono acceperat. Postea quum à rustico quopiam audisset, Cephalum
Auræ cuiusdam amore teneri, (cuius ille nomen inter venâdum, quum
æstu laboraret, sepius inculcabat) in frutibus fide occultauit, vt pellicem
deprehenderet. Quum itaq; Cephalus æstu laborisq; fatigatus, se ad
virgula receperisset, & sub arboris quadam vmbra recubens, Auram
ex more innoceret, Procris suspicata iam pellicem affuturam, quo rem
omnem melius cognosceret fide erigens, virgula commouit. Quæ
inamadufera Cephalus, feram ratus, iaculum illum emisit, & vxoremque
charissimam incurabili scitu interfecit. Fabulam hæc Iacius exequit
Ouidius, lib. 7. Metamorph.

PROCRUSTES, *σπρονκρυστης* Plutarcho in Romu. Latro insignis in Attica regione, ad Cephissum flumen habitans: qui hospites interimere solitus, tandem à Theseo est interfectus. Ouid. 7. Metam. cellus Epidauria per se Clauigeram vidit Vulcani occumbere prolem; Vidit & immittunt Cephissos, occurrere Procrustes.

Procubo, as, pen. corr. procubui, birum, Propriè idem est quod procubo.
[*αφινειναι*. Ital. *Abbastarsi*. Hisp. *Abucharse*, *abaxarse*.] Interdum idem
quod vigilare. Sic exorbis ago. *προσχημι*. Nonnunquam idem quod de-

quod vigilis, non excurias ap. *proph. 1.* Ne quando in lectis quod de-
mitti vel inclinari. Virg. 3. Georg. Muscus ubi, & viridissima gramine
ripa. Speluncæque tegant, & saxea procubet umbra.

Procubitor, procubitoris, Qui noctu custodix causa excubat, quum castra
hostium in proximo sunt. [oppoſ. excubitor]. Ital. chi deve far la ſcolta

Procudo, is, pen. prod. Significat prolato, eudendo extenuo, seu probè bu-
do, exacuoꝛe. [*προαγωγὴν, προεχάληται.* Ital. *Affortigolare, agguantare bat-*
tificare, procurare.] *Υπερλίπη*. *Αδύνατον*. *αδυνάτου* proculat ar-

endo. *Hisp. Liber de martido.*] Virg. lib. 1. Georg. — ducum procedit arator Vomeris obtusi denicem. Ira procedit enfes, Horat. 4. Carm. Ode 15. Procedere dolos, Plautus in Pseud. Linguam procedere, Cic. 3. de Orat. Non enim solum acuenda nobis, neq; procedenda lingua citifed onctandum complendumq; pectus maximam rerum, & plurimam suavitatē copia, varietate.

Procul, adverbium. Idem significans quod longe, quasi procul ab oculis. [*προκ, προ*] Ital. *Di lontano, di longi*. Hiip. *De lexas*.] Dicitur & de loco minus longinquo. Virg. c. Aen. Est procul in pelago faxum. Quod certe non nimis longe fuisse debet intelligi, ne periret voluptas spectaculi. Idem in Sileno, Serra procul tantum capiti delapsa tacebant. Vbi Servius. Procul, modo non prope, imul, tantum capiti delapsa, et ostendit

uius, Procul, modo propemam intulit, tantum capiti detrapla, vt osten-
deret non longius protrulam esse coronam. Dicitur aliquando, Pro-
cul hinc: id est longe ab hoc loco. Terent. in Hecyra, Quem cum istos
sermone habuisti, Procul hinc stas accepi, vxor. ¶ Item procul, ab
eunde. Cic. 4. Verr. Quia non posset negare ab illis pecuniam datam,
non quæsiit procul aliunde. ¶ Procul pro longe, habet aliquando se-
quentem a, præpositionem cum ablatiu. Terent. in Adelphi. Postre-
mo quando ego concessi mihi sum, a me culpam esse hanc procul. Aliquan-
do & procul & longe, simul in eadem oratione ponuntur. Plaut. in Cure.
Hæc noctu in somnis visus fum videri procul cedere longè à me
Aesculapium. ¶ Procul aliquando præpositio est, deserviens quandoque
ablatiu: vt Procul dubio, perinde est ac si dicas, certe. Sueton. in Claud.
Cæsa. Reliquit filium omnibus generis suo procul dubio preferendum.
Ad eundem etiam modum dicimus procul vero, pro eo quod est à veri-
tate abhorrens. Colum. in Præfat. lib. 1. Nam illud procul vero est quod
elegeris crediderunt, facillimam esse, &c.

plerique crediderunt, ita cum in eam, *Præculco, proculæas, Conculco, protero.* [*proculæa* Ital. *conculcare, atterere.* Hisp. *stollar de pascar, de pisar.*] Colum. lib. 1. cap. 10. Nam à præculdis legumina proculcantur: à hisbæ etiam atteruntur vngulis: à que glabrescit, & fit idonea trituri area. Lilius 10. ab Vrbe, Et turbatus equus sua ipse fubfidia terrens equis proculcauit. Quid. 8. Metamor. Is modò crescentes segetes proculcat in herba.

ΔΟΚΥΕΙΥΕ, προκυλίει, ut scribit Acron, Horatii interpres, eques
 fuit Romanus, Augusti amicissimus, qui adeo pius erga fratres suos
 Scipionem & Murrinam fuit, ut spoliis bello civili patrimonium suum
 ex integro divideret, quod cum eis iam ante diuiserat. Hec Acron apud

ex integro abluisset, qui cum esset in balneo, Horatium libellam. Carm. Huius inuenimus & Plutarchus in vita Antonij, dicens Antonium paulo antequam expiaret, admonuisse reginam Cleopatram, vt sibi ac rebus suis confideret: & maxime omnium, qui cum Cæsare Augusto erant, Proculeio se crederet. Mortuo Antonio Augustus Proculeium misit, vt curaret Cleopatram viam in suam potestatem perducendam: quumque illa accepit esse vellet sibi mortem inferre, Proculeius eam & manibus adiecit.

Proculiunt, Promittunt, ait significare Antistius de iure pontificali, libro 9, Festus

Procumbat, bis, Prosteruor, humi iacco. [*prōmēdēuq*, Ital. *Abbuffarsi*, *giacere in terra*, *inclinarsi*, *Hisp.* *Abaxarse*, *inclinarse*.] Luce lib. i, Iplum sellum via procumbat. Colum. lib. i, Atta bubilia esse oportebit pedes decem, vel ut minimum novem. Quæ mensura & ad procumbendum pecori, & iugatio ad circumuendum laxa ministeria prebeat. Vig. i. Aen. -ne grauidis procumbat culmus aristas. Idem 8. Aen. - & viridi sortem Ma-

notis in antro Procubuisse lupam. ¶ Significat interdum demitti. Pl.
lib. 1. cap. 36. de arundinibus. Omnibus vero folia à nodo orta, com-
plexu tenuis per ambitum inducunt tunicas, atq; à medio internodio
guam plurimum defluunt vestire, procumbuntque. Hoc est in terram
inclinantur. Lutan lib. 1. Et procumbunt item confusæ quædam

inclinantur. Lucean. lib. 3. Et promebentes iterum confingere taxos.
Procuro, procuras, pen. prod. Administratorem rerum alienarum gero.
improbo, improbo, improbo. Ital. *Procursare, amministrare, curare, d. alteri.* Hist. *Procurator*
negocii. Cic. Cornificio. Is procurat rationes Dionysij. Aliquan-
do et ludiosius curare. *improbo, improbo.* Apuleius. Hunc enim equulum suum
curiosus nimis procurantem inueni. Aliquando iussu ferre, medicari,
adiuvare. *improbo, improbo.* Cato de Re rust. Eodem modo ceteras arbores
procurare. Plaut. in Curcul. Tibi opus est hoc quo te procures. Procuro-
re aliquando et expiare. Gell. lib. 4. cap. 6. Ut terram mouisse nuntiari
soler. *improbo, improbo.*

Procurator, procuratoris, Difpenfator, & negotiorum geftor, quem vulgo
factorem dicunt. [*ingegnere*, & *avvocato* Ital. *procuratore* Hifp. *El que procura*,
procurador.] Vlpianus de Procuratoribus & Difpenfor. l. i. Procurator eft
qui aliena negotia mandato domini adminiftrat. Adtores verb cau-
fam, candidi dicuntur.

Procuratorius, procurator, procuratorium, Quod ad procuratorem per-
tinet. [*ed. digni. Ital. Di procuratore. Hisp. coja de procurador.*] v. Procu-
rator litera. Procuratorium munus.

Cic. 4. de Finibus. Sed quoniam sapientiam totius hominis custodem & procuratricem esse vellent, quæ esset naturæ comes.

Præcatorum, Ipsa administratio. *de legem.* Cic. lib. 1. de Natura deorum, Sunt enim philosophi, & fuerunt qui omnino nullam habere censuerunt rerum humanarum procuracionem deos. ¶ Procuratio item expiatio est. Cic. 1. de Divin. Atque etiam scriptum à multis est, quum terremotus fortis esset, ut ne plena procuratio fieret.

Ital. Andare inanzi velocemente, correre avanti. Hif. Andar adelante, correr a
 lexos. I. Colum. lib. 6. Ex domitis bubus valentissimum, eundemque pla-

prædisillum, cum indomito iungimus, qui & procurrentem cecidit, & cunctantem prodeuat. Cæsar 7. belli Gal. Quoties quæque cohors procurrerat, ab ea parte magnus hostium numerus cadebat. Virgil. 9. Aen.

Et conferte manum, & procurrare longius audent.
 Procurrens, procurrentis, participium. *πρὸς τὴν ἑξῆς, πρὸς τὴν ἑξῆς*. Vigilius. s. Aen.
 Inferit fax in procurrentibus hæsit. Hoc est prominens, & velut
 obnixus, propinquus, inani sermone.

Procurfus, fufus, Aftus procurrendi. (in *Encyclopædia Ital.* *Correria, corfo*. Hif. *corrida à lexes*.) Liviuf. 1. belli Pun. Tumultuario prælio, ac procurfus magis mi-
litem quam ex præparato, aut iuffu Imperatorum ordo, laudatissimum

par Pœnis dimicatio fuit. Virgil. 12. Aeneid. Quem rota præcipitem, & procurſu concuſus axis Impulit, effuditque ſolo.

Procurſio, procurſionis, verbale ſexminutum, Excurſio, vel digreſſio à cauſa *principali*. Quintil. lib. 4. cap. 3. Non ſemper eſt neceſſaria poſt narrationem illa procurſio.

Procursio, as, frequentativum. [*currere*, *currere* *spesse*. Ital. *correre spesso*. Hisp. *correr à menudo*.] Liud. lib. 7. belli Pun. Ibi per dies aliquot quum ab stationibus procurfaretur, multa equitum, peditionque tumultuosa magis prælia,

quàm magna. Idem 3. ab Vrbc. Modò procurantes pauci, recurrētēsq; Procuratio, procurationis. *παρασκευα*. Linius 8. belli Pū. A quibus ubi per procurationem commissa pugna esset, &c.

Procurvus, Valde curvus. [$\mu\upsilon\kappa\epsilon\pi\lambda\alpha\theta\epsilon$, ἐπιγµαπτό. Ital. *Molotorto*. Hispa.
Mucho corcobado de corna.] Virg. 2. Georg. Contra nonnulla est oleis cultura,
 nec illis Procurvum expellant falcem. Littora procurva, Idem 5. Aen.
 Procurva, angui. Vide. P. P. C. I.

PROCYON, PROCYONIS, pen. gen. corr. *procyonidis*, fides ætium, Canis ortum præuertens: unde etiam à Latinis verbum ex verbo exprimentibus.

Antecanis appellatur Cic. 2. de Natura deorum, - geminis est ille sub
 ipsis Antecanis, Procyon Graeco qui nomine fertur. Antecanis tamen
 nomen videtur minus usitatum fuisse, & à Cicero primum confi-

stum: unde etiam Plinius lib. 18. cap. 28. fidus hoc nomen Latinum habere negat, nisi quis (inquit) Caniculam velit appellare. Columella tamen, lib. 11. cap. 2. Caniculam manifestè distinguit à Procyone: huius

orum, Idibus Iulius illius, v. i. Calend. Augusti assignans, Canicula
nimirum appellans quem nos Canem dicimus.
Prodeambulo, prodeambulas, Foras deambulo. *πρὸς ἀμύνειν*. Terentio

Adelph. Prodeambulare huc libitum est.
Prodeo, prodis, prodiiui, vel prodij, proditum, ex pro & eo, d. interposita,
significat procedo, ultra eo, siue foras exeo, quasi porro eo. *prodeamus*

App. Pul. An ego obuiam tibi non prodirem, primum Appio Pulchro, deinde Imperatori Idem lib. i. Offic. Scenicozum quidem mos tantum habet, ut discipuli rorari nec prodirent, ut in Seneca sine fabulante non

haber disciplinæ veteris verecundiam, ut in scena sine subligaculo pro-
deat nemo, id est exeat, Caesar 5. belli Gall. Suo more conclamaverunt,
vbi aliqui ex nostris ad colloquium prodirent.
Prodire prode prodire prodire. Cic pro Muz. Eguia autem non prodire

Proditor, penult. prod. impersonale. Cic. pro Mur. Ecce autem non proditor reuerentis? Subaudi, obuiam.

PRODITOR, penult. prod. *proditor*, Philosophus fuit parzia Couscius quanta fuerit autoritas ex Xenophonte deprehendere licet, qui in Bro-

quanta fuerit auctoritas, ex Xenophonti de pedereto iacet, qui in Socratico captus, vadem pro reditu dedit. In consilio Arheniensium magnam est laudem adeptus, quanquam voce grauiore atq; asbna. Conatusque est in ea ciuitate primarios ex quaque nobili familia adolescentes sibi

deuincire, quorum hospitium vsui tibi et voluptati forer. Hæc ex Philostrato. Suidas autem dicit Ceum cum fuisse ex Iulide oppido, & Democriti ac Gorgiæ temporibus floruisse, librumq; edidisse qui inferi-

bitur *Ipai*, in quo finxit Herculeum virtuti pariter ac voluptati congregatum, & vtrique huic ad se trahente, tandem à virtute persuasum, alteram spreuisse. ¶ Fuit & Prodicus alius, medicus, ex Selymbria civitate, Hip-

Prodictator, prodictatoris, Qui extraordinariam Dictaturam gerit. Liu. 2.
belli Pun. Prodictatorem populus creavit Qu. Fabium Maximum.

Prodige hostie, à veteribus dicebantur quæ totæ consumebantur igni:
cc 3 vide

vnde & homines luxuriosi, prodigi dicti sunt: vt ex Veranij sententia tradit Festus.

Prodigium, prodigij, Monstrum, portentum, ostentum: dictum quasi prociendum, quod portio dicat, portio significet, & aliquid futurum esse precendat. *[Hisp. Milagro que significa mal.]* Festus, Prodigia, quod praedictum futura, permutatione g. inter: nam quae nunc e appellatur, g. vocabatur. Nonius, Prodigia, deorum minae, vel ira. Virgil. 3. Aeneid. Sola nouum, distique nefas Harpyia Celano Prodigium canit. Cic. 6. Verr. Etenim multa saepe prodigia vim eius, numenque declarant. Virgil. 6. Aeneid. Prodigis aethi celestibus ossa piabant. Ouidius 6. Metamorph. - vidi praesens stagnumque locumque Prodigum nouum.

Prodigiator, Qui ex prodigio futura praenuntiat. *[Hisp. Prodigo.]* Festus, Prodigiatore, auspices, prodigiorum interpretes.

Prodigiola, prodigiola, prodigiosum, Monstruosum, portentosum: quod scilicet prodigium facit, vel quod praeter naturam est, & consuetudinem. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigio.* *[Hisp. cosa de aquel milagro.]* Plin. lib. 10. cap. 63, Partus aliquando singulorum prodigiosum putant.

Prodigiolum, aduerbium. Id est praeter morem, vel naturam. *[Hisp. prodigo.]* Plin. lib. 1. cap. 37, Lichen cum ite morem loci aliquando permutat, sed prodigiolum.

Prodigialis, prodigiale, Nonnquam idem est quod prodigiosus. *[Hisp. prodigo.]* Aliquando idem quod prodigium auctens: vnde prodigialis Iupiter dictus est, cui expiandum prodigiorum gratia facta habebat. *[Hisp. prodigo.]* Plaut. in Amph. Sed mulier postquam experrecta es, prodigiali Ioui Aut mola salua hodie, aut tunc compeccatum oportuit.

Prodigialiter, aduerbium, Idem quod prodigiolum. *[Hisp. prodigo.]* Colum. lib. 3. cap. 3, Nam illa videntur prodigialiter in nostris Ceteranis accidisse. Horat. in Arte, Qui variate cupit rem prodigialiter vnam.

Prodigo, prodigis, penult. corr. prodigi, supinum non legitur pro, & ago, d. cyphom: causa interposita. Significat consumo, profundo, liberalitatis limites eg. edior, ultra modum expro. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *consummare prodigum.* *[Hisp. Gasser demasidamente.]* Plautus in Aulul. Feste die liquid prodigeris, proflo egere liceat, nisi peperceris. Aliquando significat appellere, producere, quasi proci agere. Varro 2. de Re rust. cap. 4. de subus, Adnulsuras quom faciunt, prodigunt in lutosos limites. Idem lib. 3. cap. 9, Prodigunt in solem & sterquilinum, vt se volutare possint, quid ita albiore sunt.

Prodigus, prodigi, Profusus, effusus, nepos, dissolutus, perditus, nimius, praeter modum liberalis. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Cic. lib. 2. Offic. Omnino duo sunt genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. Prodigi, qui cupis & viscerationibus, & gladiatorum munitionibus, ludorum, venationumque apparatu pecunias profundunt in eas res quarum memoria aut breuiem, aut omnino nullam sunt relicturi liberales, qui suis facultatibus aut captos ad praedonibus redimunt, aut eas alienum suscipiunt causa amicos, aut in filiarum collocacone adiuvant, aut opulantur vel in re quarenda, vel augenda. Idem in Catil. Homo largitor & prodigus. Auri prodigus, Claudian 2. Paneg. Aetris prodigus, Horat. in Arte. Cic. ad Brut. Quid in honoribus decernendis esset nimius, & tanquam prodigus. Prodigus animae, & sanguinis, qui vitae suae non parcat. Horat. 1. Carm. Ode 12, Animaeque magna Prodigiū Paulum superante Poeno. Gracius insigni resecram Camena. Vbi Forphyrio, Aemiliū Paulum dicere fuisse prodigum, id est contemptorem vitae. Ouid. 3. Amor. Eleg. 8, Sanguinis acque animae prodige Galle tua. Locus prodigus multae herbae, Horat. 1. Epist.

Prodige, aduerbium, Profuse, abundanter. *[Hisp. prodigo.]* Cicero 11. Philipp. Sed non possunt non prodigi vivere qui nostra bona sperant, quum effundunt sua.

Prodigitas, prodigitas, Antiquis idem erat quod profusio. *[Hisp. prodigo.]* Lucil. lib. 8. Soryt. Nequitia occupat, hoc peculantia, prodigitasque.

Prodigenticia, prodigenticia, prodigo, prodigis, Idem quod profusio. *[Hisp. prodigo.]* Tacit. lib. 13, Cuius abditis adhuc vitis per avaritiam, ac prodigenticiam mire congruebat.

Prodinunt, Antiqui pro produunt dixerunt. Ennius Annal. lib. 3, Prodinunt famuli, quum candida lumina lucent.

Prodixit, Antiqui dixerunt pro interius, longius (inquit Nonius) a produendo, quasi portio cundo. Varro in Virgula diuina, Primum venit in vibem, atque intra muros, deinde accedit prodixit, atque introiit domum.

Prodo, prodixit, prodidi, id est longi prociio, desero, excludo, proello. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Virg. 1. Aeneid. Naubus (infandum) amissis vnius ob iram Prodixit, atque Italiam longe distungunt oris. Aliquando idem est quod deserte, ostendere, patilacere. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Virg. 3. Aeneid. Prodere voce sua quinquam, aut opponere morti. Item differte, protrahere. *[Hisp. prodigo.]* Terent. in Andr. Cicero, impetrabo, vt aliquot saltem nuptiis prodar dies. Item propagare. Virg. lib. 4. Aeneid. Sed fore qui grauidam impetis, bellum, fecerunt Italiam regeter, genus alto & sanguine Teucri Proderet. Item tradere, dare. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Sallust. Antequam arcem prodere hostibus. Prodere patriam, est clanculum enim hoste aduersus patriam sentire, vt qui vel patriae consilia hosti enuntiant, vel vires, accers, aut propugnacula eidem tradunt. Cic. 3. de Finibus. Nam vt peccatum est patriam prodere, parentes violare. Prodere posteris, est posteris tradere, vel ad posterum transmittere. Cic. de Senect. Non accipere modum huius maioribus voluerunt, sed etiam posteris prodere. Prodere memoriae, est licetis mandare. *[Hisp. prodigo.]* Cic. Appio, Quum tuum studium confumes in victorum sortium factis memoriae prodendi. Pro eodem etiam legitur, Prodere memoria. Caesar 5. belli Gall. Ques natos in insula, ipsi memoria produm dicunt. Cic. de Orat. Quia memoria sic esset produm. Item prodere memoriam, id est propagare, & ad posterum transmittere. Caesar 1. belli Gall. Ne committerent vt is locus vbi constitissent, ex calamitate populi Romani, & exercitus interuentione nomen caperet, aut memoriam prodiret. Interdum suppressit datus memoriae. Plin. lib. 6. cap. 23, Regabat ibi quum hac prodiret, Celebras. Cic. lib. 3. Offic. Vile videbatur Vlyssis, vt quidam Tragici poete prodiderunt. Plin. lib. 2. cap. 7, D. Augustus lexum sibi prodidit calcem preposere inductum,

quo die seditione militari prope afflicus est, id est significauit, siue reult. Sic dicimus, fama prodit, id est refert. Celsus, Quosdam fama prodidit in ipsis funibus reuoluisse. Prodere, autem Donato, aliquando est decipere, desecere. Terent. in Adelph. Prodidi & te, & illam miseram, & gnatum. Prodere exemplum, est tradere, vel monstrare, vel aliquid designare vnde alij sumant exemplum. Cicero pro Flacco, In hoc reo nequod perniciosa exemplum prodatur, peritescit. Ibidem, Ne periculosam imitationem exempli reliquis in posterum proderetis. Prodere fidem, est inuicando non stare. Sallustius in Catil. Sed ea saepe antea fidem prodiderat, creditu abiurauerat. Prodere officium, est officium suum non facere, aut contra officium facere. Cic. 4. Acad. Qui statuit omniem cruciatum perferre, intolerabili dolore lacerari potius, quam aut officium prodar, aut fidem. Prodere vitam, est se vitae periculo exponere. Prodere legem, destituere. Vlpian. ad l. Iul. de Adul. Legem prodidisse dicitur ob hoc quod accusationem adulterij aggressus, accusare desistit. Prodere interregem, est nominare, renuntiare, vt ait Budzus. Lilius 6. ab Vrbe. Sed nos quoque ipsi sine suffragio populi, auspicio interregem prodamus. Sic prodere flammam, apud Ciceroem pro Milone.

Produs, participium, *[Hisp. prodigo.]* Quod pro decepto, ac circumuento legitur apud Ciceroem ad Atticum lib. 3, Quandoquidem inquit, ego produs, inductus, coniectus in fraudem, &c. Ouid. 13. Metamorph. Prodrus a socio est, &c.

Proditor, proditoris, *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Proditor.* *[Hisp. prodigo.]* Plaut. in Rud. Vrbs proditor. Cic. 3. de Finibus, Nec magis viurpandus est proditor patriae, quam communis vilitatis aut salutis desecor.

Proditi, onis, *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Proditi.* *[Hisp. prodigo.]* Cic. 4. Acad. Amicitiam proditiōnes & Recumpublicum. Ouid. 8. Metamorph. Nam percat potius sperata cubilia, quam sim Proditiōne potens. Luca. lib. 4. Nunquam nostra salus pretium mercedisq. nefanda. Proditiōnis erit.

Prodromus, prodromi, penult. corr. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodromus.* *[Hisp. prodigo.]* El que corre adelante. Latinè praecursor. Cic. ad Atticum lib. 1, Nam mihi Pompeiani prodromi nuntiant aperte Pompeium aditum. Vnde prodromi dicuntur a Graecis fici praecoces, quasi praecursorum, reliquarumque maturitate praecurrentes. Plin. lib. 16. cap. 26, Ficus & praecoces habet, quas Atheniensis prodromos vocant. Prodromi item dicuntur Aquilones, qui octo ferme diebus exortum Caniculae antecedunt. Columel. lib. 1. cap. 2. Sexto Idus Iulias Prodromi stare incipiunt.

Produco, producis, Profuto, protraho, in longum duco. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Prologare, minar suori, produere. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Virg. 2. Aeneid. Abnegat excidia vitam producere Troia. Cic. in Caro. Conuiuium vicinorum quotidie comelio, quod ad multam noctem quam maxime possumus vario sermone producimur. Id est protrahimus. Terent. in Andr. per translationem dixit, Nonne tibi esse satis hoc solidum visum est gaudium, nisi me laetasse amantem, & falsa spe produceres. Id est de ludere, detinere. Aliquando idem est quod foras educere, coram, siue in medium adducere, vel praesentem sistere. *[Hisp. prodigo.]* Plaut. Capt. Vbi sunt isti quos ante ardes iussi huc produci foras. Sic producere testes dicimus, pro eo quod est, ad dicendum testimonium in iudicium eos adducere. Cic. 6. Verr. Harum omnium rerum aures, testisque produco. Producere copias in aciem, est extra castra ad pugnam eas educere. Galba Cicero, Repente Antonius in aciem suas copias de vico producit. Aliquando idem est quod vnum exponere. Terent. in Eunuc. Pretium sperans, illico producit, & vendit. Vbi Donatus, Proprie vnales produci dicuntur. Plautus pro prostituere posuit, Audientem dicto mater produxit filium, id est prostituisti. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Interdum pro gignere. *[Hisp. prodigo.]* Plaut. in Capt. Quid hoc est scelus, siquid in orbitam filios produxerint. Cic. pro Qu. Roscio, Nihil ab hoc prauum & peruersum produci posse putant. Idem 2. Verina, Nihil a me audiet ex impura illa adolescentia sita: quae qualis fuerit, aut meministis, aut ex eo quem sui similem produxit, recognoscere potestis. Terent. Adelph. Seni animam prius extinguere ipsi qui illud produxit fecius. Producere moram rei alicui, est moram interponere, siue (vt Donatus ait) differre, protrahere, protelare. Terent. in Andr. Dicam aliquid iam me inueniunt, vt huius malo aliquam producam moram. Interdum prosequi. Virg. 9. Aeneid. - nec te tua funera mater Producat. Interdum consumere, rerere. Terent. in Adelph. Et cyathos forbittans, paulatim hunc producam diem. Producere in iudicium, est vocare, vel cogere. Cic. 7. Verr. Grauiorem apud sapientes iudices se fore ab inferis testem, quam si viuus in iudicium produceretur. Ponitur aliquando pro detinere, & vt bis remorari. Cic. pro Quintio. Cōditionibus hunc, quoad potest, producit. Producere aliquando est promouere hominem, & in medium honorifice proferre: cui opponitur Subducere. Cic. pro Dom. sua, de Carone in Syria amalegato, Quem tu non pro illius dignitate produxeras, sed pro tuo scelere subduxeras.

Productus, a, um, quod modum participium est, verbi sui significationem retinens. *[Hisp. prodigo.]* Cicero post reditum, Quum a Tribunis plebis Consul in concionem productus esset. Modum nomen, idem significans quod longus. *[Hisp. prodigo.]* Cic. in Orat. Inclytus dicimus breui media litera: infans, producta. Cic. 2. de Orat. Et principia tarda sunt, & exitus tamen ipsi & producti esse debent.

Productior, & productissimus. Colum. lib. 7. cap. 1, Quare status eius longior, productiorque ad hos casus magis habilis est, quam brevis, aut etiam quadratus. Idem lib. 3. cap. 10, Extrema pars eius, quod caput vitis appellant, id est vitum & productissimum flagellum.

Productum, aduerbium, cui opponitur breuiter. *[Hisp. prodigo.]* Cic. in Orat. Et ne multis, quibus in verbis ex prima littera sunt, quae in sapientia atque felice producte dicuntur, in ceteris omnibus breuiter.

Productio, productionis, prolongatio. *[Hisp. prodigo.]* Cic. 3. de Finibus, Et quemadmodum opportunus (sic enim appellamus *diuolutum*) non fit maior productione temporis: habent enim suum modum quaeque opportuna dicuntur.

Productile, penult. corr. Quod tunc sonibus malleorum productum est. *[Hisp. prodigo.]* Ital. *Prodigo.* *[Hisp. prodigo.]* Præter Arguorum regis, & Antae filiae fuerunt: quae quum forma essent praestantissima, se Iunoni ausae sunt praefere: quare

quare irata dea talem eis immisit furorem, ut vacca se esse arbitratentur, & ad sylvas confugerent. Postea autem helleboro sanata à Melampode dicuntur: unde quoddam hellebori genus, Melampodij nomen accepit, teste Plinio, lib. 2. cap. 5. Virgil. in Sileno, Proteides impulerunt falsis mugitibus agnos.

¶ *Profano, a, um, pen. prod.* Dicitur irreligiosum, & à religione remotum: cuius antithesis sunt sacrum, & religiosum. *[grec. profano, hunc loco.]* Plaut. *Sacrum, an prophanum habebas, parui penditur.* Cic. pro Domo sua, Si ista consecratio legitima est, quid est quod profanum in tuis bonis esse possit? Insuper profanum accipimus pro scelerato, & impio. Statius in principio Theb. Fraternalis scies, alternatim bella profanis Decretata odiis. Profanum etiam dicitur quod ex religio, vel sacro in hominum vsum conuersum est. Virg. 1. Aeneid. Faune precor miserece, (inquit) tuque optima ferum Terrarum, colui vestros si semper honores. Quos contra Aeneadæ bello fecere profanos. Profani ite dicebantur sacris non initiati, qui à sano & sacris arcebantur. Idem 6. Aeneid. -procul o procul este profani, Conclamant rates. Nunc Laicos vocamus, quasi populares, teste Budæo. Profanos etiam dicuntur imperatores, qui Multarum sacris non sunt initiati. Horat. lib. 2. Carm. Odi profanum vulgus. Profanus vñs, dicitur communis & vulgaris, non sanctus. Plin. lib. 1. cap. 30. Adeoq; in profanis visibus pollui laurum & oleam fas non est.

Profano, profanas, id est ex sacro humanis visibus profanum facio. *[grec. profano, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere. Profari, Eloqui, dicere, pronuntiare. *[grec. profari, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere. Profari, Eloqui, dicere, pronuntiare. *[grec. profari, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere.

Profanatus, participiumve Profanatum templum, hoc est ex sacro profanum factum, vel Bagio alioquo pollutum. Stat. 9. Theb. Ergo profanatum Menalippi sanus acerbo Vultu. Manus profanata, Quid. 1. Metamorph. Terce. profanata, Stat. 3. Syl.

Profanatio, onis, verba, *[grec. profanatio, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere. Profari, Eloqui, dicere, pronuntiare. *[grec. profari, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere.

Profatus, a, um, participium à passivo verbo profatur, Modò idem est quod dilatus: ut quum diem iudicii prolatum esse dicimus. *[grec. profatus, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere.

Profatio, prolatis, verba, Ipse actus profatendi. *[grec. profatio, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere.

Profecio, ois, profecus, a, um, & profecio, vide PROFITOR.

Profecus, a, um, Quod contrarium est festo: unde dies profesti dicuntur, teste Nonio, qui vacui sunt à festiuitate. *[grec. profecus, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere.

quum consilio profici nihil possit, vna ratio videtur, quicquid conuerit, moderatè ferre. Caesar 3. belli Civil. Apud quos quum proficere nihil posset. Proficere, us, Promotio, sue progressus in re aliqua, siue fructus qui ex rei alicuius tractatione provenit. *[grec. proficere, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo. *[grec. proficiscor, hunc loco.]* Plin. lib. 1. cap. 4. Postquam civilium bellorum profanatione meritum cepit videri, ciuem non occidere.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo.

Proficiscor, eris, profectus, Eundi, veniendi, aut discedendi significatio-nem habet, secundum eos casus cum quibus iungitur: ut si accusatio iungatur, proficiscor Romam, hoc est eo: si vero ablatum, ut proficiscor Romæ, significat venio, vel discedo.

Idem 5. Verr. Profigatissimus omnium mortalium, ac perditissimus. Sueton. in Tiber. Ex inmentute viri quique ordinis profigatissimus quisque. Profigata dicuntur quae propè absoluta sunt. Cic. lib. 5. Tusc. Atque si ita est profigata iam haec, & penè ad exitum adducta quaestio est. Liv. 5. belli Maced. Vix qui profigatum bellum haberet, ad comitia Romanæ rediret. Cic. ad Cornificum, lib. 12. Sic vehementius nos laboramus, qui profigato bello, ac penè sub lato, renouatum bellum gerere conamur. Affectus quoque dixerunt qui Latine locuti sunt, id quod profigatum appellatur in hac significatione. Cic. in Orat. de Proin. cōsol. Bellum affictum videmus, & (verè ut dicam) penè confectum. Idem in Oecon. Quomodo verò iam afficta assare vias à Sole miscere fas est. Profigator, profigatoris, verbale. *Προφύλακτος, Προφύλακτος, Προφύλακτος*. Tacit. Habebaturque non ganeo, & profigator, ut plerique sua haerentium sed erudito luxu. Profigo, profigis, profigi, profigium (inquit Calepinus.) Idem quod multum certo: citatque locum Colum. ex lib. 1. cap. 3. Flagitiosum videbatur quos: hostis profigendo agros desolasset, nouo more ciuem Romanum supra modum patrimonij possidendo deserere. Quo tamen in loco profigendo, legendum constat, non profigendo. Proffo, proffas, idem quod stando resoluo. *Προφύλακτος*. Ital. *Fondere fissando, fessur fuori*. Hisp. *separar mucho de lexos, derramar seplando*. Plin. lib. 34. ca. 9. Massa proffata in primis: mox in proffatum additur tertia portio aris collectanea. ¶ Est etiam proffare idem ferè quod effare. Valer. 6. Argon. Noctem tartaream proffante pectore tauri. Hoc est ignem & fumum ingentem, tenebris & flammis tartareis non absumilem. Idem 7. Argon. Taurus & immani proffant rursus flammis. Proffare pectore somnum, est inter dormiendum sonoro statu vti. Virg. 9. Aeneid. qui fortè rapitibus ahis. Exterius cor proffabat pectore somnum. ¶ Proffare iras, est iram iras, ut solent ferè. Plinius lib. 8. cap. 4. Subfistere ab offectu, circumspectare, iras proffare. Proffarus, us, penult. prod. Adus ipse proffandi. *Προφύλακτος*. Colum. lib. 5. cap. 9. Acitio proffatu refrigeratur. Proffuo, proffus, Abundanter effluo, promano, prolabor, & proprie de li quid dicitur. *Προφύλακτος*. Ital. *scorrere, di scorrere, colare*. Hisp. *Mucho correr lo liquido*. Colum. lib. 4. proffuere lacrymas ab oculis dixit. Cic. 1. de Divin. Si lacus emissus lapsus, & cursu ad mare proffuxisset. Virg. 4. Georg. In medium seu Italis iners, seu proffuet humor. Plin. lib. 8. ca. 16. Proffuit sanguis ex vulnere. ¶ Proffuere ad hominū famam, per translationem, pro delabi, & decurrere. Cic. Cello. Equidem (ut ad me reuertar) ab his fontibus proffuxi ad hominum famam, & meus hic forensis labor, vixque ratio dimanant ad exultationem hominum paulo latius commendatione ac iudicio meorum. Gracia proffuit ore Romano. Quidus ad Pisonem, Quinertiam facili Romano proffuit ore. Gracia, Cecropique sonat gravis amulus Virbi. Cuius ore sermo inelle dulcior proffuebat. Ad Herennium, lib. 4. Proffuens, proffuens, modò participium est. *Προφύλακτος*. Ital. *che scorre*. Hisp. *corrence*. Liv. lib. 1. Pueros in proffuentem aquam mitti iubet. Cic. ad Qu. Frac. lib. 3. Ego locum vltare vmbrosiorem vidit nunquam: perculis locis aquam proffuentem, & eam vberem. Idem 2. de Orat. Genus orationis liquidum, fufum, ac proffuens. Cui opponitur exilis, aridum, conciliū, & minutum. Modò substantium, & generis masculini, ponitur, pro flumine, seu fluuio. *Προφύλακτος*. Ital. *Torrente*. Hisp. *El venao del rio caudat*. Auctor ad Herennium, lib. 1. Qui parentem necesse iudicatus erit, obolusculi & ligatus culeo, deuchatur in proffuentem, id est fluminis proffuentem. Quintil. lib. 3. cap. 9. Quid obiectus in proffuentem non poterit extingui. Proffuer, aduerbium, Abundanter, *Προφύλακτος*. Cic. 5. Tusc. Ergo omnia proffuer, absolute, prosperè, gignit beatè. Proffuentia, proffuentia, Abundantia, copia. *Προφύλακτος*. Ital. *Abundanza*. Hisp. *Abundancia*. Cic. in Partit. Et hanc diatortiam vim inanis quendam proffuentia loquendi, subaudi, imitatur. Proffuus, a, um, Quod proffuit, ut proffus amnis, qui perpetuè fluit. *Προφύλακτος*. Ital. *che scorre*. Hisp. *che corre uixte affi*. Plin. lib. 19. cap. 4. Hortos vilis iungendos non est dubium, riuosque maxime habendos, si continentur amne. Colum. lib. 8. cap. 17. Humilis in duos pedes piscina depressit: in ea parte litoris, quae proffuo recessu nonquam delinuit. Quid. 2. de Pon. Eleg. 1. Fluminis & montes, & in altis proffua sylvas. Armiq; cum telis instrue mista suis. Proffuum, proffui, Fluxio. *Προφύλακτος*. Ital. *Proffuio, desforione, sfioranza*. Hisp. *Aquet meño correr, sfuio continuo*. ¶ Proffuum sanguinis, ad pugnam. Plin. lib. 26. Sanguinis proffuum sicut herbe praemae semen rubrum. Colum. lib. 6. cap. 26. Sed minime id permittendum, ne proffuum sanguinis intereat. Proffuum alui. *Προφύλακτος*. Idem lib. 9. cap. 1. Tali nocere cibo, quo quom fecit affatim repleuerint, proffuum alui, nisi celeriter succurrat, intereat. Proffore, penult. corr. Compofitum à fore, idem significans quod proffurum esse. *Προφύλακτος*. Ital. *effere vixte gignare*. Hisp. *Apronchir, se fer prouecho*. Horat. lib. 1. Epit. Quae nocere, sequar: si finem quae proffore credam. Verbum est defectiuum, sicut simplex fore. Proffugio, proffugis, Procul fugio, aufugio. *Προφύλακτος*. Ital. *Fuggire fozze*. Hisp. *Nuyr lexos*. Plaut. in Caf. Quid nunc agam nescio, nisi ut improbus famulos imiter, ac domo proffugiam. Cic. in Lat. Hac itaque amenua perterris in Aham proffugit. Terent. in Adelph. quum hic egeus Proffuger aliquo militatur. ¶ Proffugio cum accusatiuo, pro eo quod est fugiendo relinquo. Curtius lib. 10. Quando enim Regem vniuersus exercitus dereliquit: Nec ferui quidem vno grege proffugunt dominos. Proffugus, a, um, pen. corr. Qui à patria, domicilio, illic finibus in quibus ante agebat, proffugit. *Προφύλακτος*. Ital. *Fuor vixte, vagabondo*. Hisp. *Fuggino, que mucho de lexos huye*. Sic Horatius proffugos Scythas appellat, quod crebro domicilio mutent. Sallust. Troiani qui Aenea duce proffugi sedibus incertis vagabantur. Livius 4. belli Mac. Annibal patria proffugus peruenit ad Antiochum. Quid. 13. Metam. proffugaeque per aquora classe. Ferunt ad Andread. Proffugum, proffugi, Dicitur illud ad quod quis in periculis, velut ad asylum & portum quandam confugit. *Προφύλακτος*. Ital. *Refugio*. Hisp. *Gauida del que huye*. Cic. lib. 1. Tusc. Portum potius paratum nobis & pro-

figum putemus, quò vti nam velis passis prouehi liceat. Idem pro Caecina, Exilium non supplicium est, sed proffugium, portusque supplicij. Proffundo, proffundis, Largi, & copiosè effundo. *Προφύλακτος*. Ital. *Spargere, largamente*. Hisp. *Mucho derramar*. Plautus in Anul. Aquam hercle plorat, quum lauat, proffundit. Idem Cure. Proffundis vinum: quae res agitatur? Virg. 12. Aen. Vix ea quum lachrymas oculis Iulian proffudit. Cic. pro Fontio. Quem ut vidi, equidem vim lachrymarum proffudi. Sanguinem pro patria proffundere. Cic. 2. de Finibus. Verba proffundere ventis, Lucet. lib. 4. Viram proffundere. Cic. 1. Offic. Inuenti autem molit sunt qui non modò pecuniam, sed etiam vitam proffundere pro patria parati essent. ¶ Proffundere aliquando idem est quod prodigere, & inutiliter consumere, siue liberalitatis metas egrediatrædum ab aqua quae proffunditur ex vasis. *Προφύλακτος*. Terent. in Adelph. Tibi si illic placeat, Proffundat, perdat, peccet, nihil ad me attinet. Cic. 5. Verr. At, omnia pecunia effici possidere, proffundere, opponere, si velis vincere. Idem in Catil. Patrimonia sua proffuderunt, scilicet suas obligauerunt. ¶ Proffundere vota & preces, est multum & instantè precari. ¶ Proffundere vires animi, est omnes nervos intendere, & omniū ingenij vim applicare. Cic. ad Attic. lib. 1. Vehemens fui, & omnes proffudi vires animi, atque ingenij mei. Proffusus, a, um, participium. Largi fufus. *Προφύλακτος*. Ital. *Spargo*. Hisp. *Derramado*. Plin. lib. 11. cap. 11. Mulieri autè scriptum mensiem proffusum lac inuente. Quidius 11. Metamor. Aetius super ora proffusus. Plin. lib. 5. cap. 9. Ex hoc lacu proffusus, indignatur Aetius per arenosa & squalentia. Proffusus, nomen, Supra modum impetuosus, abundans. *Προφύλακτος*. Ital. *sens uoxo, abundante*. Hisp. *Abundante, largo, gaffador*. Sallust. in Catil. Alieni appetens, sui proffusus, quasi proffusus sui. Cic. pro Muzena. Odit populi Rom. priuatum luxuriam, publicam magnificentiam diligere: non amat proffusas epulas, sordes, & inhumanitatem multo minus. Idem 1. Offic. Ipsiusque genus iocandi non proffusum, neque immoderatum, sed ingenuum & facetum. ¶ Ponitur aliquando pro abiectio, & iacente. Plaut. Proffusus, squalens, sordidus, ab omnibus derelictus. Proffusè, aduerbium, Id est effusè. *Προφύλακτος*. Ital. *du dard*. Liv. 10. ab Urbe Hæc ipse minitans obstitit proffusè tendentibus in castra. Proffundus, proffunda, proffundum, adiectiuum, Quod deorsum magnam habet altitudinem: ita dictum quòd porro, id est longe habeat fundum. *Προφύλακτος*. Ital. *Profundo, alto*. Hisp. *Alto fondo*. Virgil. 5. Aeneid. Amifum Anchisen stebant, cunctaque proffundum Pontum aspicebant. Quid. ad Luuiam, Effugerent aliqua stagna proffunda via. Lucet. lib. 2. Corpora soluentes abeant per inane proffundum. ¶ Quandoque sumitur pro alto. Virgil. 1. Aeneid. Ni faciat maria ac terras callidumque proffundum Quippe ferant secum, &c. ¶ Proffundus saepe per translationem capitur pro ingenti, magno, siue immenso. Hinc proffunda auaritia dicitur à Sallustio in Iugurtha, Ibi fide data & accepta, Iugurtha Boechi animum oratione accendit, Romanos iniustos proffunda auaritia communem omnium hostes esse. Sic proffunda cupiditas, apud eundem loco iam citato, Naniq; Romanis cum nationibus, populis, Regibus cunctis vna, & ea vetus causa bellandi est, cupiditas proffunda Imperij & diuitiarum. ¶ Proffunda libido. Idem Sallust. de Rep. ordinanda, Vt ex alienis malis decerimi mortales ventri atque proffunda libidinis sumptus quærent. Nix proffunda, Virg. 4. Aeneid. Proffundum, substantiuè acceptum. Idem est quod mare. *Προφύλακτος*. Ital. *Il mare proffondo*. Hisp. *El mar fondo y alto*. Quid. 17. Epit. Frigora ne possim gelidi sentire proffundi. Rubrum proffundum, apud Lucanum lib. 8, pro mari Erythraeo. Indomito proffundo iactant, Quid. 1. Trist. Eleg. 10. Pater proffundi, hoc est Neptunus. Valer. Hæc 2. Argon. Proffennio, proffennas, Gemmas emitto. *Προφύλακτος*. Columel. lib. 4. cap. 27. Si palus incipientibus, proffennatibusque fossorem immiseris, magnam partem vindemix decideris. Proffener, penult. corr. proffeneri, masculin Gen. Neptis mer maritus. *Προφύλακτος*. Ital. *Marito da mia nexa*. Hisp. *El yerno delos abuelos*. Cuius correlatiuum est proffocer, qui & fecer magnus dicitur. Suetonius proffenerum videtur accepisse, pro generi patre, in Augusto cap. 19. Luciliusque Pauli proffeneri sui, &c. Proffenero, proffeneras, penult. corr. Generationem ex me produco. *Προφύλακτος*. Ital. *Generare*. Hisp. *Engendrar*. Plin. lib. 11. cap. 16. Pateris quoniam modo proffeneratent, magna inter eruditos, & subtilis fuit quaestio. Idem lib. 10. ca. 3. E quibus vultures proffenerantur minores. Horat. 4. Carm. Ode 4. Fortes creantur fortibus & bonis. Est in iuuentis, est in equis patrum Virtus: nec imbellem feroces Proffenerant aquilæ columbam. Proffeneratio, proffenerationis, Proffenerandi adus. *Προφύλακτος*. Plinius lib. 8. cap. 3. de afinis, Opera sine dubio geruli mirifica, atatio quoque, sed multarum maxime proffeneratione. Proffeneries, ci, Genus, stirps, familia: à proffignendo. *Προφύλακτος*. Ital. *Proffenie*. Hisp. *La generation desde lexos*. Cic. 9. Philipp. Reddita est ei cum à maioribus statua pro vita: quæ multos per annos proffeniem eius honestaret. Virgilius 7. Aeneidos, hinc proffeniem virtute futuram Egregiam. & totum quæ viribus occupet orbem. Horat. 3. Carm. Ode 6. Accas parentum peior auis, tulit Nos nequiores, mox daturos Proffeniem vitiolosorem. Proffennio, proffenninas, Germen produco. *Προφύλακτος*. Ital. *Germigliare*. Hisp. *Echar veneno los arboles*. Colum. lib. 4. cap. 10. Putand aucto duo sunt tempora: melius autem (ut ait Mago) verum antiquam furculus proffenninet. Proffero, profferis, proffessi, proffestum, Idem quod extra gero, effero. *Προφύλακτος*. Ital. *Portare fuora*. Hisp. *Lleuar à fuera*. Columel. lib. 11. cap. 50. Vtci quibus oleum profferitur. Plinius lib. 11. cap. 18. Quum defunctas profferunt, funeralesque more comitantur exequias. Proffigno, proffignis, proffigni, proffignitum, Generationem produco. *Προφύλακτος*. Ital. *Generare*. Hisp. *Engendrar*. Plautus in Trucul. Neque natus est, neque proffignetur. Cic. 3. Offic. Sed hic qui illud lumen proffignit, ex filio est nominandus. Virg. 4. Aeneid. Illam terra parcas ira irritata deorum Proffignit, &c. Proffignitor, oris, verbale, Quod proprie significat auum. Quid. 11. Metam. Quid

Quid peperisse duos, & displicuisse duobus. Et forti genitore, & progenitore Tonante. Elfe Gram prodesti.
 Prognare, aduerbum. Id est aperte, autore Festo.
 Prognatiter, Adiectiuum, strenuus. *Prognatiter, Ital. Audacem, strenuamente.*
 Hup. *Sabra, y diligenter, y fidem.* Plaut. in Poen. Age, indica prognatiter. Ennius. Annal. Audire parumper, Vt pro Romano populo prognatiter armis. Certando, prudens animam de corpore mitto.
 Prognatus, Idem quod natus. *Prognatus, Ital. Figlio, figliuolo.* Hup. *Hipo, genitudo delexor.* Tertullian. Phorm. Bonam bonis prognatam. Livius. 1. ab Vrbe, Vt in eadem ciuitate post centesimum fore annum quam Romulus Deo prognatus. Deus ipse tenuit regnum. Horat. 2. *Serm. Saty. 1.* -ouo prognatus eodem. Proprie tamen non filium a patre, sed nepotem ab auo, aut priuato, aut aliquo maiorem prognatum dicitur. Cicero. 3. Tufcul. Thyestes Tantalo prognatus, Pelope natus. Prognati sublimitudine, hoc est ipsi nati, vel liberi. Plautus Amphit. Res, inquit, parentes, patria, & prognati rurantur, seruantur.
 Prognatus, Pandionis Atheniensium Regis filius fuit, & soror Philomela, quae Tereo Thracum Regi matrimonio iuncta est, ex qua filius Iteus suscepit. Hec quum de deditore videnda foretis teneretur, exoratur virum ut Athenas profectus, Philomelam ad se duceret. Qui mandata peragens, aduenit Philomela a Pandione impetravit. Verum quum in itinere essent, in libidine mulieris exardens, quauis repugnantem compellit: & ne facti obsecrationem exprimit, postea, linguam ei abscidit, & sermo in vinculis custodiam tradit: reversusque ad vxorem, maris nausica perisse simulat. Philomela interea radio carceris affecta, rem omnem rei gesta fuerat, ac in tenuissima tela depinxit: hanc ancille Progne clam deferendam tradidit. Progne re intellecta, ac dissimulata ad tempus dolore, postquam Origonius dies adducit, thyrus & pellicibus pro more instructa forem ex carcere eripit, eodemque indutam habitu ad regiam ducit: ibique furis exagitata arreptum Iteum filium interfecit, virgoque domum redeuntis epulandum apponit. Qui tandem re cognita ex pueri capite, quod Progne sub sinu coarctat per forem afferendum curauit, dum fugientem vxorem furibundis persequitur, mutatam deorum commiseratione in hirundinem vidit, quae consuetudine habitandi intra hominum tecta semper seruat. Ipse in vrypam conuersus est, ideoque militem exstam adhuc in capite gerit, & quasi adhuc filium queritans, clamat *pro, pro*, quod significat ubi, ubi. Iteus autem in phasiam, quae avis frequens est iuxta Phasiam flumini in Colchis. At Philomela in aem conuersa est sui nominis, quae ne nunc quidem cessat de flere caui dulcissimo iniuriam quam paulo ante elinguit promere non poterat. Vide hanc fabulam latius apud Ouidium, lib. 6. Metam. Gorgias tamen apud Austrolem lib. 3. Rhetorice, existimant Philomela in hirundinem, Prognem forem ipsius in Lufcinia conuersam fuisse. Quam etiam opinionem sequitur est M. Varro: Lufcinia, inquit, luduosa canere existimatur, atque esse ex Attica Progne in luctu facta avis. Ad quod alludit Virgilius, quum inquit, Quas illi Philomela dapes.

Progniguum, vide *PROGNIGUUM*.

Prognosticus, pen. proli. *Prognosticus, Praesentia, prouidentia dicitur. Cicero.*

1. de Diuina praedicatione vocat.

Prognosticon, *Prognosticon, Ital. Prognostico, Hispan. Señal de cosa venidera.* Rei futurae signum a Graeco verbo *prognostico*, quod praefeo, siue praecognosco significat: unde & per g scribi debet. Cicero lib. 1. de Diuina. Atque his rerum praesentionibus prognostica tua referta sunt. Exar hoc nomine libellus Hippocratis, in quo signa ea persequitur quibus medici agrotorum conualescentiam, mortemue possint praesagire.

Progrederi, deris. progressus, Vltra procedo. *Progrederi, Ital. Andare inuanti, procedere.* Hup. *Progrederi, Ital. Plaut. in Pseud.* Si hic quo progredietur, pariter progrediamini. Idem Caeli. Sed tecum progredietur cum corona & lampade. Meus fuerat. Caesar 4. belli Galli. Quum illi aut ex arido, aut paululum in aquam progressi, omnibus mebus expediti, & Cicero. Offic. Atque ut regredi, quum progredi mallent. Caesar 2. belli Civilis. Ipse cum equitibus sexcentis magnis itineribus progreditur. Progredi longius, laudantes gratulantisque Dictatorum perducunt. Progredi longius, per translationem est sermonem extendere. Cicero 5. Ver. Non dubito quin vobis farsissecim, Indices: verum tamen progrediar longius. Dignum non progredi, proverbialis quidam formula, pro ne minimum quidem. Cicero 4. Acad. Non quare ex his illa Mathematicorum, quibus concessis, dignum progredi non possunt.

Progressus, progressus, Id est processus, progressio. *Progressus, Cicero. Att. lib. 1.* Progressum precipitem, inconstantem reditum videt. Idem 6. Philippi. Dolabellam incertum in Asiam a progressu arcuit, a reditu refraxit. Accipitur & pro promotione, siue fructu quem rei alieni operam dantes facimus. Cicero 3. Tufcul. Philopoli nunquam in studiis suis tantos progressus facere potuissent.

Progyrnasmatia, *Progyrnasmatia, Latine dici possunt praexercitamenta:* a verbo Graeco *progyrnasmatia*, quod est praexerceri.

Prohibere, interdictio indignantis. Vide *PROHIBERE*.

Prohibeo, prohibeo, penult. corr. ex pro, & habeo. significat veto, arceo, aucto, impedit nequid fiat, aut incipiat. *Prohibeo, Ital. Prohibere, vetare.* Hup. *Prohibere, Ital. Virg. 1. Aeneid.* Prohibeo, prohibeo infans ad nauibus ignes. Plautus Placid. egredere, & sonum prohibe forum, & crepitum cardinum. Ne quod hic agimus, herus percipiat fieri. Inhibeo vero idem est quod retineo, comprimio. *Inhibeo, Ital. Hoc enim differt a prohibeo, quod prohibere generale sit, etiam ante rem incipientem: Inhibere, re iam incipientem. Illud verum nequid facere incipias: hoc ne pergas, sed potius desistas.* Virgil. 1. Aeneid. Quod genus hoc hominum, quare hunc tam barbarum morem. Permittit patriae hospitio prohibere aeneam. Idem 11. Aeneid. Parcite iam Rutuli, & vos te la inhibete Latini. *Inhibere, Ital. Sed de hoc plura suo loco in verbo INHIBERE.*

Proicio, is, pen. corr. Abicio, quasi porro iacio. *Proicio, Ital. Tirare a luno, gettare via.* Hup. *Proicio, Ital. Virgil. 6. Aeneid.* Proice tela manu. Ouid. Epist. 1. Proice ipse (suas deducta fronte coronas. Virg. 5. Aeneid. Galeam ante pedes proicit in anem. Caesar 3. belli Civilis. Ex superiori-

bus locis in planitie descendere, atque arma proicere iussit. *Proicio, Ital. fectur & ad inco: pora.* Caesar 2. belli Galli. Incipiente atque incurre reliquos Belgas, qui se populo Romano dedidissent, & patriam victorem proiecissent. Aliquando ponitur pro extendo, porro: *Proicio, Ital. Cicero. Cicero in Top.* Quoniam P. Sexuoli id solum esse ambibus admodum dicere, quantum patiens communis regendi causa tectum proiecitur. Proiectus, etus, Pro extensione. *Proiectus, Ital. Lucet. lib. 3.* Quamlibet immam proiectu corporis extet. Interdum proicere, est eicere. *Proiectus, Ital. Cicero.* Quid si cum ex vrbe proicertis? Proicere se ad pedes, est se humi ad pedes alicuius p. offerre. Caesar 1. belli Galli. Quis quum eum in itinere conuenissent, seseque ad pedes proiecissent, suppliciter locum. Proicere lacrymas, est effundere. *Proiectus, Ital. Alexand.* Ad eo contra Caesaris bellum acriter gerere caput, ut lacrymas quas in colloquio proiecerat, gaudio videretur profundisse. Proicere se, est de sp. dere animum. Cicero. Att. lib. 9. Tuas hunc epistolas a primo lego: huc me panum recreant: prima mouent, & rogant, ne me proiciam. Hoc est despondam animum. Ibidem. Iam poterrimus deliberare, non scilicet integra re, sed certe minus infracta, quam si vna proicertis te.

Proiectus, a, um, participium. *Proiectus, Ital. Cicero. Cicero. 2. de Diuina. Simo-* nides ignotum quendam proiectum mortuum quum vidisset, humanum. Virgil. 11. Aeneid. Sternitur & toto proiectus corpore retrahit. Lucan. lib. 9. Ignavis manibus proiectos reddidit enfes. Proiectus, extensus. Cicero. 1. de Orat. Brachium proiecitur proiecitur, quasi quoddam retum orationis. Virgil. 10. Aeneid. proiecto dum pede lauo. Ret se pugnae. Idem 3. Aeneid. Proiectaque saxa Pachyni, Sisyphus, Vetus atque ingens erat arbor ilex, quae circum proiectis ramis, maiorem partem loci summi tegebat. Virgil. 1. Aegloga, Non ego vos posthac viridi proiectus in antro Dumosa pendere procui de rupe videbo. Proiectus, contemptus, & vilis. Tacit. lib. 1. An ciues, quibus iam proiecta Senatus auctoritas? Proiectus puer, dicitur expolitus. *Proiectus, Ital. Plautus in Cist.* Paruulam puellam proiectam, ex angustia iustitiae. Pro eodem etiam dicitur proiectus. Plaut. Cist. Leuissime nam respondit adulescentulo amore capto illius proiectus.

Proiecta, in aedificiis dicitur quae ita prouidentur & extenduntur ex aliquo aedificio, ut nulum quietat. *Proiecta, Ital. Cicero. Cicero. 2. de Diuina.* & suggestia, & postea peristila. Inimica autem dicitur quae ex nostro adhibito protensa, in alieno recumbit: cuiusmodi sunt tigna & trabes quae ex nostro pariete in pariete vicini immittimus. Haec proiecta, a verbo proicio, quod inter cetera significat porro siue extendo.

Proiectio, onis, verba. Extensio, id est quod proiectus, us. *Proiectio, Ital. Cicero. Cicero. 1. de Orat.* Brachij proiectio in concenacione, concenacio in remissione. Proiectio, as, frequentatiuum. Plaut. in Bacch. Etiamne vltro tuus me proiectas probris? id est iniuriis afficis?

Proiectura, re, Est promittentia, & velut supercilium quoddam parietis, atque stillicidius inuentum. *Proiectura, Ital. Fabii Lamius appellat, & Instabulamenta. Budus.*

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proinde, cum accentu in antepenultima, componitur ex pro & inde, significat, ideo, ideoque, propterea, propter hoc, quapropter. Semper enim dependet ex superiore sententia. *Proinde, Ital. Per tanto, pen. Hup. Por cito, a causa.* Livius lib. 1. ab Vrbe, satis sciri origini Romanorum, & deos affuisse, & non de hunc virtutem, proinde ne grauerentur, & c. Ponitur quandoque pro adhibito similitudinis, eandemque significationem habere videtur cum perinde. *Proinde, Ital. Tertullian. Tertullian.* Proinde explicare, quasi non nosset. Sallustius, At hi contra ignauissimi homines, per summum scelus, omnia eis foetis adire quae fortissimi viri victores reliquerant: proinde quasi victoria iniuriam faceret, deum id esset imperio vii.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

Proin, aduerbum. Idem significans quod proinde. *Proin, Ital. Per tanto, pen. Hup. Dende, por cito.* Teicet in Eunuc. Proin tu dum est tempus, etiam atque etiam cogita.

ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου, hoc est à præsumendo. Fit autem quum id quod in aduerlati, aut iudicis opinione esse, aut fore arbitramur contrarium nobis, præsumamus dicere, & ratione dissoluere.

Proles, huius proles, feminini generis, Soboles, progenies, neque hominum solum, sed etiam animalium dicitur. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prole, stirpe*. Hisp. *La generación de hijo o hija*.] Colum. lib. 8, de caprino pecore. Parit autem, si est generosa proles, frequenter duos, nonnunquam trigeminos. Cice. 1. de Nat. deor. Fertacitatem vero proles exorta repente est. Virg. 1. Aene. & pulchra faciat te prole parientem. Quid. 8. Metam. Ante volat, comitque timet: velut ales ab alto. Quæ teneram prolem produxit in æra nido. Duellia proles equorum, Lucret. lib. 2. Per translationem etiam de plantis dicitur: ut Olix proles, apud Virgilium 2. Georg.

Proletarii, Qui in plebe Romana pauperissimi erant, neque amplius quàm mille quingentum æris in censum deferrebantur: dicti quod raro ad militiam conferrentur, & ferè procreanda prole gratia in urbe relinquerentur. Qui vero nullo aut perquam paruo ære censebantur, Capite censi vocabantur, ut ait Gellius lib. 16. cap. 10. August. lib. 3. Civit. Tum vero tam multa bella ubique crebuerunt, ut inopia militum proletarii illi, qui eo quod proli gignenda vacabant, ob egestatem militare non valuerunt, hoc nomen acceperant, militiæ conferrentur. Nonius, Proletarii dicti sunt plebei, qui nihil Reipub. exhibeant, sed tantum prolem sufficiant. ¶ Proletarius sermo, dictus est plebeius, & vilis. Plaut. in Mil. Nam proletario sermone nunc quidem hospes vter.

Prohibeo, as, pen. prod. Ant. lib. 1. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prohibeo*. Hisp. *Prohibeo*.] Plautus de prima. Plin. lib. 1. 8. cap. 4. Alij tribus precibus pari mensura aquas miscuit, & prohibant nouo scitili.

Prolicio, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Induco*. Hisp. *Induco*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Proleto, as, ase, illesto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Cicero pro Flac. Egentes & leues spe largitionis, & viatico publico, priuata etiam benignitate proleto.

Proleto, is, Induco, allicio. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Proleto*. Hisp. *Proleto*.] Plautus in Curcul. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio. id est inducit.

Prolusio, verbale, Ipse proludens actus. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prolusio*.] Cice. 2. de Orat. Acque eiusmodi illa prolusio debet esse: non vt Samnium, qui vibrant hastas ante pugnam, quibus in pugnando nihil videntur. ¶ Prolusionis vocabulum etiam ad causas traditum est. Sic Cicero Diuinationem suam, Prolusionem Verrinæ accusationis vocat: ea enim de constituendo accusatore Verris agebatur. Verba Ciceronis sunt. Sin mecum in hac prolusione nihil fueris: quem te in ipsa pugna cum acerrimo aduersario fore putemus?

Proludium, dii, Proprie est iusti, legitimeque certaminis quoddam veluti exordium, cuiusmodi est illud quod à Citharædis iusto carmine solet præcini. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prolusio*. Hisp. *Prolusio*.] ¶ Per translationem accipitur pro leuiore rei cuiusvis iustio, quod tamen ad alia grauiora non nihil afferat momenti. Gell. lib. 5. cap. 10. Sed maius mihi in ista victoria proludium est, quam te non causa tantum, sed argumento quoque illo vince.

Prologo, [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

Proluo, luis, ex pro. & lauo: quod è prima in tertiam transit coio-gationem, quemadmodum & reliqua eius verbi composita: significat idem ferè quod abluo, purgo, humecto. [ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου. Ital. *Prologo*.] Plautus in Trucul. Seditio diutius lugeo, vltra annu tempus luctum produco. Festus, Prologere dicitur qui solito diutius lugeat.

in Lilio lectum est de Tullio Hostilio, qui eo igni exultus est et omnia suis. Numa vero Pompeium impune eo vius est tantum in sacra decorum. Hinc est quod igne rapto, mortalibus morbi ab iras numibus deuntur immitti. Flaccus Serranus enarrans illud Virgilii *Krex Aegloga*, Hinc lapides Pyrrhæ iactos, Saturnia regna, Cauca (casp.) reserit volucres, sicutumque Promethei. ¶ A Prometheus sit Promethides patronymicum masculinum.

Promico, as, penult. corr. inquit Nonius, Est extendere, vel longè iacere. [Ital. *Gettare a lunga*. Hisp. *Echar lejos*.] Navius, Si quidem loqui vis, non perdocere, multa longè promicanda oratio est.

Promineo, promines, pen. corr. ex pro, & maneo, significat exto, emineo, propendo. [Hisp. *soprañere, offere prominente*. Hisp. *sobrepajar, estar mucho encima*.] Plin. lib. 1. cap. 37, Simia dentes ut homini, elephanto iactus ad mandendum quatuor, præterquam eos qui prominent. Horat. Epod. 5, Quam promineret ore, quantum extant aquæ. Suspensa mento pectora, quid. 1. Metam. coma plurima toruor. Prominei in vultus. ¶ Prominere in memoriam ac poscitatem, pro extendi. Liu. 8. belli Pun. Tanquam non longius, quam quatum vitæ humanæ spatium est, cupiditas glorie extenditur: maximæque pars eius in memoriam ac poscitatem promineat.

Promineus, is, participium. *ἐπὶ τοῦ, ἀπὸ τοῦ*. Liu. 7. belli Pun. Gallos prominentes collis tegebat.

Prominens, nomen substantivum. Tacit. lib. 1, Inueneruntque in litoris prominenti nihil, &c.

Promisceo, *ἐμπροσθεν*. vide M I S C E O.

Promiscuus, a, um, mistum, incertum, confusum. [Hisp. *Mezcla*.] *confuso*. Hisp. *Mucho mezclado*. Salust. Diuina aq. humana habere promiscua, &c. Vnde Grammatici promiscuum genus appellauerunt, quasi incertum, siue confusum: quod & à Græco nomine ἐμπροσθεν appellamus. Quintil. lib. 1. cap. 4, Nec statim diligenter putabo qui promiscuus (quæ epica dicuntur) ostenderit. ¶ Conubia promiscua. Liu. 4. ab Vibe. Quam enim aliam vim conubia promiscua habere, nisi ut ferarum prope ritu vulgus concubitus plebis, patrumque? Idem 9. belli Macedo. Nec vnum genus noxæ stupra promiscua ingenuorum, seminaurque erant. ¶ Operam promiscuam dare, est mutam operam tradere. Plaut. Rud. Eomus intio omnes, quando operam promiscuam damus.

Promiscue, adverbium, Mistè, confusè, incertè: pro quo veteres etiam promiscam dixerunt, inquit Festus. *ἐμπροσθεν*. Liu. 1. ab Vibe. Eodemque iure promiscue omnibus datum est. Ibidem lib. 3, Placet pecudum, ferarumque ritu promiscue in concubitus iuere?

Promitto, tis, Pollicor. [Hisp. *prometer*.] *promittere*. Hisp. *prometer*. Cic. Jam enim eorum quod tibi promiseram, præstiti. Terent. Adelph. Koga hunc tuum promitte huic. ¶ Promitto. Cic. 2. de Diuin. Quæ autem inconstantia deorum, ut primis minuerit exis, bene promittant secundis? ¶ Quandoque est producere, & in longèdine demittere, quasi porro mittere. *ἐκτείνω*. Plaut. in Rud. Capillum promittam, optimum est, incipiamque hariolari. Plin. lib. 16. cap. 16, Nec vlla arborum audius se promittit. ¶ Promittere barbam. Liu. 6. ab Vibe. Coniecto in carcere Manlio, facis costat magnam partem plebis vestem muisse, multos mortales capillum ac barbam promissit, obuerfaramque vestibulo carceris molam turbam. Tacit. lib. 2, Donec crimen barbæque promitteret. Virg. 8. Aegloga, Hirsutumque supercilium, promissæque barba, id est longa, prolata, & dependens. (¶ Quandoque minari.) *ἐπιτιμῶ*. Vi. gil. 2. Aeneid. Promissi vltorem, & verbis odia aspera moui. ¶ Promittere ad eam, est promittere se iurum ad eam. Plaut. in Menchi. Sic promittere ad fratrem, est promittere se iurum ad fratrem. Cic. 1. de Orat. Quum ille dubitaret, quid ad fratrem promitteret. Promittere, & in se recipere, pulchre iunxit Cic. ad Brut. lib. 13, Sed tamen, inquit, separatim promitto, in meque recipio, fore cum tibi & voluptati, & vlti. ¶ Huius composita sunt, Adpromitto, quod est pro altero promitto. Compromitto, quod significat item ad boni viri arbitrium mittere. *ἐμπροσθεν*. A quo Compromissum, ipsa facultas ad iudicio data. *ἐμπροσθεν*. Traatum ab eo quod verque litigans simul promittit se arbitri sententia paritorem. Repromitto, rursum vel vicissim promitto. Cicero pro Qu. Roscio, Repromittit tu abhinc triennium Roscio: recita istam restitutionem clarius. Quandoque idem est quod simplex promitto. Sueton. in Claud. Facinum aggressus est non minus compendij spe, quam gloriæ, quum quidam privato sumptu emissuros se repromitterent, si libi siccat agri concederetur.

Promissum, si, substantivum. Quod promittitur. [Hisp. *promessa*.] *promissa*. Ital. *promessa*. Hisp. *promessa*. Vnde dicimus, Consequi promissa, Conficere promissum, Efficere promissum alicui, Exigere promissa, Expectare promissa, Flagitare promissum, Facere promissum alicui, Implere promissum. Stare promissis, Seruare promissa, Satisfacere promissis. Repetere promissum, Soluere promissa aliquibus, Mauere promissis: quorum omnium testimonia legenti receptos autores nufquam non occurrunt.

Promissio, onis, verba. [Hisp. *promissio*.] *promissio*. Ital. *promissio*. [Hisp. *Prometi-miento*.] Cic. 8. Philipp. Scelerum enim promissio, & is qui expectant perniciosa est, & is qui promittunt.

Promnestria, *ἐμπροσθεν*. Mulier nuptiarum conciliatrix, quæ Latino nomine pronuba dicitur. Nam *ἐμπροσθεν* inter cetera significat Pronuba, siue nuptiarum conglutinatricis officio fungi.

Promo, mis, pi, ptum. Profero, in medium aif-ro. [Hisp. *promover*.] *promover*. Ital. *promover*. Hisp. *sacar lo guardado a fuera*. Plaut. in Cist. Accipias clauas, siquid tibi opus erit promptu, promitto. Virgil. 2. Aeneid. Leque cause ferore promittit, Thestandus, Sphelenique duces. Id est educunt. Pecuniam ex ætario promittit. Cic. 5. Verr. Quum tibi Sennatus ex ætario pecuniam promississet, & singulos tibi denarios adnumerasset. Idem 3. de Finib. Nam in Tusculano quum essem, vellémque & bibliotheca pueri Luculli quibusdam libris vi, veni in eius villam, ut eos ipso, vel solebam, inde promittere. Plin. in Paneg. Iubes quæ sentimus promere in medium. Promere consistit, est aperire, palam facere. Cic. ad Att. lib. 9, Nunc certe promenda tibi sunt consilia. ¶ Huius composita sunt Depromo, quod est aliquid profero, ex traho, declaro. Virg.

2. Aene. & vlticè phætrea deprome sagittam. Plaut. in Amph. Quid faciam nunc, si tres vii me in carcere compegerint inde eras & prompetaria cella depromat ad flagrum. Expromo, proloquor, declaro, & in pedore recondita quasi in lucem profero. *ἀποκρύπτω*. Terent. in Heaut. Nemo est meorum amicorum hodie, apud quem expromere omnia mea ocella audeam.

Prompt, as, frequentativum. Plaut. in Bacch. Quia malum si prompter, in dies faciat minus.

Promptus, a, um, Dicitur qui iam paratus est ad agendum, & in quo nulla mora est, quasi iam productus, expeditus, alacer, ardens. [Hisp. *aprovechado*.] *aprovechado*. Ital. *pronto*. *praparechato*. Hisp. *aprovechado*. Salustius, Natura ferax, vchemens, manu promptus erat, maximum bonum in celeritate putabat. Sic dicimus, Promptus ingenio, qui ingentium ad omnia paratum habet. ¶ Iungitur sæpius accusatiue cum præpositione ad. Cic. 1. Offic. Promptiores igitur debemus esse ad nostra pericula, quam ad crimina, &c. Interdum iungitur genitiue. Gell. lib. 10. cap. 28, Plato veritatis hermo amicissimus, cuiusque omnibus exhibenda promptissimus. ¶ Per translationem ponitur pro manifestato & aperto, quum res à secretiore loca educitur & parata nobis & ad manum sit. Vnde dicimus Res est in promptu, hoc est manifesta. *ἐμπροσθεν*. Cic. lib. 1. Offic. Quæ quæquam ita sunt in promptu, ut res disputatione non egeat. Salustius, Aliud clausum in pectore, aliud in lingua promptum habere. ¶ Promptum esse, aliquando legimus pro facile esse. Quyn. tit. lib. 9. cap. 1, Neque enim me mouent nomina illa quæ fingere vti que Græcis promptissimum est. id est facillimum. Hinc promptæ res dicuntur, inuentu faciles.

Promptu, adverb. Alacriter, sine cunctatione. Vnde promptius & promptissime. *ἐμπροσθεν*. Plin. Epist. 82, Quare ego verò Corellia adero promptissime, ne e subite offensas recubabo.

Promptuarius, a, um, vel promptuarius, Ex quo aliquid depromitur. *ἐμπροσθεν*. Plautus in Amphit. Inde eras & prompetaria cella depromat ad flagrum. Nam ibi prompetaria cellam pro carcere posuit, quia & carcere ad supplicium promitur noxii.

Promptuarium, ii, Locum in quo res ad vsum necessaræ ita repositæ sunt, ut statim promi ac profecti possint. [Hisp. *promptuario*.] *promptuario*. Ital. *Dispensa*. Hisp. *La dispensa ala mano*. Cato cap. 11, Armarium, promptuarium vnum, scama longa sex. Pro eodem etiam legitur promptuarium.

Promptuendo, inis, Est facilitas ingenij ad quævis ex tempore expromenda. *ἐμπροσθεν*.

Promus cõdus. Apud veteres pro cellario sumebatur. [Hisp. *promus*.] *promus*. Ital. *Dispensa*. Hisp. *Dispensa*. Plautus in Amph. Ego sum promus condus, procurator peni. Promus dictus, quæ præfess peni promendo: condus, quod eundem in cellam reconderet. Duo enim hec officia ab eodem ferè administrabantur: licet in potentiorum adibus aliquando fuerint distincta: vnde & nomina ipsa aliquando separatum collocantur, promusque aliquando legimus sine adiunctione condi. Plaut. Pænu. Aedepi fecisti prodigum pro-mum tibi. Colum. lib. 12. cap. 3, Promis quoque & cellaris aliquid attendentibus, aut merentibus interuenire. ¶ Per translationem dixit Plautus in Titin. non admittam Calsam, ego meo sum promus pectori. Apuleius in Apolo. Promum librorum appellat illum qui libris promendis præfess.

Promontorium, ii, Significat montem in mari prominentem: vnde & nomen accepit. [Hisp. *promontorio*.] *promontorio*. Ital. *Capo*. Hisp. *El cabo de tierra en mar*. Plinius lib. 3, 6, Promontoria aperuimus mari, & rerum natura agitur in planum. Cæsar 1. belli Civilis, Hic locus duobus eminentibus promontoriis continetur. Cic. 6. Verr. Ab eo oppido non longè in promontorio fanum est Iunonis antiquum.

Promonstra, Prodigia, inquit Festus.

Promoueo, es, Proueho, quasi vlticè moueo. [Hisp. *promoueo*.] *promoueo*. Ital. *Promoueo*. Hisp. *Pro-mouer a lexos*. Terent. in Eunucho, Moueo verò ocyus te nutrit. Moueo. c. video, at nihil promoueo. ¶ Ponitur aliquando pro prolongare, producere tempus. Terent. in Andr. Quantum huic promoueo nuptias. ¶ Aliquando pro proficere. Terent. in Hecy. Abibo hinc, præfena quando promoueo parum.

Promotus, a, um, participium. Idem quod prouectus. *ἐμπροσθεν*. Stat. 2. Achil. siquæ hycenes classis promotæ, subleue Attollit fluctus. Promotus ad dignitatem. Plin. epist. 151, Postea promotus ad amplissimas procuraciones, nulla occasione corruptus, ab infesto abstinentia amore deflexit.

Promulgo, gas, Publico, palam pronuntio, quasi prouulgo. [Hisp. *promulgo*.] *promulgo*. Ital. *Publishare*. Hisp. *Publishar*. Festus, Leges promulgari dicuntur quum primum in vulgus eduntur, & legenda proponuntur: ut si cui videatur, possit intercedere. Colum. lib. 1, C. Licinius damnatus est, qui agri modum, quent in magistrato rogatione Tribunitia promulgauerat, immodica possidendi libidine transcessisset. Cic. ad Qu. Frat. lib. 2, Cato legem promulgauit de Imperio Lentuli abrogando. Idem pro Scit. De meo reditu adlo Tribuni promulgauit.

Promulgatus, a, um, participium. *ἐμπροσθεν*. Cice. pro Muræna, Etenim, ut ait ingeniosus poeta, & autor valde bonus, prælis promulgatis, tollitur & medio non solum ista vestra verbosa simulatio prudenter, sed etiam ipsa illa domina rerum prudentia.

Promulgator, Promulgatrix, Promulgatio, Id est diuulgator, diuulgatrix, diuulgatio. Cicero ad Lent. lib. 1, Subito exorta est nefaria Catonis promulgatio.

Promulsis, inis, Genus cibi dulcioris, multo conditum. *ἐμπροσθεν*. Cice. Papy. Habuisses non hospitem, sed conubertalem: At quem virum: non eum quem tu es solitus promulsis conficere. Integram famam ad ouum afferre: itaque vique ad assum vitulum opera perducitur.

Promulsidaria vasa dicuntur quibus promulsis continetur. Scribit Pomponius Iureconsultus legatis vasis, scutellas, & promulsidaria contineri.

Promurale, Murus circum ciuitatis murum ductus, qui & antemurale dicitur. *ἐμπροσθεν*.

Promuscis, idis, Femin. gen. Manns, siue proboscis elephætorum dicitur. [Hisp. *promusca*.] *promusca*. Ital. *La tromba dell' elefante*. Hisp. *La trompa del elefante*. Plin. lib. 8. cap. 7, Promuscidum elephætorum facillime amputari, & ex hi prætorum experimentis patuit.

Pronco,do,

Pronectio, is, etc. *ὑποπνεύσις*. Stat. 4. Syl. Vidi quā seiem morantur aut Pronectant tibi candida forores. hoc est in longum tempus nectant, producant, protrahant.

Pronepos, pen. cor. Nepotis filius. [*ὑπονεπός*. Ital. *Figliuolo di mio nipote per dritta linea*. Hisp. *El hijuelo de mi nieto*.] Cic. 1. Tule. Iouis iste quidē pronepos. Quid. 1. 3. Mera. sed enim quia reulit Ajax. Esse Iouis pronepos. mox quoque sanguinis auctor Iuppiter est.

Pronepus, is, [*ὑπονεπός*. Ital. *La figliuola di mia nonna*. Hisp. *La bisnieta de mi nieto*.] Nepotis filia.

Pronomen, inis, Vni est ex octo orationis partibus ita dicta, quod vice nominis fungatur. *ὑπονομήν*.

Pronuba, z, pen. cor. Dicitur quæ nuptiis præest celebrandis, & ex ea parte vxoris, sicut auspex est ex parte viri. [*ὑπονομήν*. Ital. *colei che mena la sposa a casa del marito*. Hisp. *La madrina de la boda*.] Inde Iuno pronuba dicebatur, quia nuptiis præest. Virg. 4. Aen. - prima & Tellus, & pronuba Iuno. Dant signum. Flāma pronuba. Claud. 1. de rapui Prolept. Jam vicina toro, plenis adoleuerat annis. Virginitas tenebatur iam pronuba flamma pudorem. Sollicita hoc est ingenitus ardor quidam qui ætate matura virgines ad nuptias pronocat. Pronubæ (inquit Donatus) dicuntur quæ nubentes domum mariti deducunt, ac comitantur, & quæ in obsequio nubentis sunt.

Pronubo, Nuptiis præsum. *ὑπονομήν*. Vide N V B O.

Pronuntio, as, Clara voce, decentique corporis motu aliquid profero [*ὑπονομήν*. Ital. *Pronunciare*. Hisp. *Pronunciar con voz clara*.] Plin. Epist. 1. 14. Nam pronuntiat acciter, sapienter, apte, decenter. ¶ Ponitur aliquando, inquit Budrus, pro eo quod est expressum, & nominatim prædicere, præfarique ex bona fide in rebus contrahendis. Vlpianus in l. 1. de Aedil. edict. sæpe in ea significatione vsus est: & in l. Quod si nolit, Qui incipit, vendunt, inquit, nationē cuiusque in venditione pronuntiare debent. Cic. 1. Offic. Quum in vendendo eam rem scilicet, & non pronuntiaffer, emptori damnum præstari oportere. ¶ Aliquando pro nominare. Liu. 4. bel. Pun. Postremo victi consensu, & seditione metuentes, pronuntiant eos Prætores. ¶ Aliquando pro decernere, iudicare, dicere. Plin. Epist. 1. Et ego ne iurrogare quidem fas puto, de quo pronuntiatum est. Cic. 2. de Fin. Aequum igitur pronuntiauit sententiam ratio adhibita primū humanarum, diuinatūque rerum sciētia, &c. ¶ Nonnunquam pro palam & classico nuntiare. Curtius, Imminētque Dario iter ad Euphratem pronuntiauit. ¶ Aliquando pro palam promittere. Liu. 1. ab Vrbe, Aedem Castori vouisse fertur, ac pronuntiasse militi præmia, qui primus, quæ secundum castra hostium intrasset.

Pronuntiatum, a, um, participium. [*ὑπονομήν*. Ital. *Pronunciato*.] Cic. in Part. Verus pronuntiatum syllaba vna breuior, aut longior.

Pronuntiatum, ai, substantiuum. Propositio veri vel falsi significatiua, quæ Græcè ἀληθεια dicitur. Cic. 1. Tule. Omne pronuntiatum, (sic enim mihi in præsentia occurrit vt appellarem ἀληθεια, vtas post alio, si inuenire melius) id ergo est pronuntiatum, quod est verum aut falsum.

Pronuntiatum, us, ui, Idem quod pronuntiatum. [*ὑπονομήν*. Ital. *Pronunciato*.] Gell. lib. 4. cap. 17. Ratio in pronuntiatu manet.

Pronuntiatum, onis, verbale est, Vocis, vultus, & gestus moderatio cum venustate, inquit auctor ad Hætenum lib. 1. *ὑπονομήν*, ἡ φωνὴ καὶ ὁ ὄψος. Cic. 1. de Invent. Pronuntiatum est ex rerum & verborum dignitate, vocis & corporis moderatio. Idem 1. de Orat. Quis enim cantus moderatæ orationis pronuntiatione dulcor inueniri potest.

Pronuntiator, oris, Qui pronuntiat. [*ὑπονομήν*. Ital. *Pronunciatore*.] Cic. de Claris Orat. Thucydides enim rerum gestatum pronuntiator syncerus, & grandis eriam fuit.

Pronupex, Valde nuper. [*ὑπονομήν*. Ital. *Sur adesso poco fa*. Hisp. *Agora, agora luego*.] Plaut. in Trin. Qua sponione pronupex tu exactus es pro illo adolescentē.

Pronurus, huius pronurus, pen. cor. Dicitur vxor nepotis. [*ὑπονεπός*. Ital. *Moglie di mio nipote*. Hisp. *La nuera de los abuelos*.] Ouid. Epist. 16. Pronurus & magni Laomedontis ero.

Pronus, ni, Proprie dicitur in anteriorem partem flexus. [*ὑπονομήν*. Ital. *clinato, chino, inclinato*. Hisp. *cosa inclinada hacia el fin*.] Ouid. lib. 1. Mera. Pronaque quum spectent animalia cetera terram, Os homini sublime dedit. ¶ Per translationem verò quis dicitur pronus, id est ipeclatus ad virtutes, vel ad vitia, quāquam viciarius in malam partem accipitur. [*ὑπονομήν*.] Nam qui ad virtutem, aliamve rem laudabilem naturæ inclinatione feruntur, faciles potius dicuntur: vt ex Ciceronis sententia docuimus supra in dictione P R O C I V S. Plin. in Paneg. Nihil est tam pronum ad similitudines quā simulatio, in feminis præsertim. ¶ Pronus & supinus contraria. Plin. lib. 7. cap. 17. & lib. 8. cap. 4. Supini cobitis oculis condeunt, ac prouti resiliunt. ¶ Pronum mare, littori vicinum dicitur: sicut altum, quod longius abest a littore. Virg. 1. Aene. ventisque vocatis. Prona petit maria. Id est littori vicina. ¶ Dicitur & Pronis in tertia declinatione, vt apud Varronem in Parmenone. Alia trabs prona in humum accedens proximè fraugit ramos cadentes. ¶ Et dicimus Pronus huic rei. Colum. lib. 3. ca. 2. Aquiloni prona. Et Pronus ad hanc rem. Idem lib. 2. cap. 9. Campo patente, & ad solem prono.

Pronitas, acis, [*ὑπονομήν*. Ital. *Inclinacion in vitijs*. Hisp. *Inclinacion*.] Seneca in Præfat. Declam. Nescio quā iniquitate & ad malum pronitate naturæ eloquentia se retroulerit.

Proeconomia, mix, *ὑποοικονομία*. Figura Poëtis familiaris: de qua sic Seruius in illum versum Virgilij, 1. Aeneid. - & Libyx defuit lumina regois. Pulchra proeconomia, id est dispositio carminis. Vituperabile enim fuerat, si ex abrupto transitum faceret. Inducit enim hic Iouem de rebus humanis cogitantem, & Africam respicientem, ad quam venēre Troiani.

Proemium, mii, *ὑποπροίμιον*. Ital. *Proemio affordio*. Hisp. *El principio del razonamiento*.] Latine initium, vel exordium, siue præfatio dicitur: ex *ὑποπροίμιον*: propterea quod præcipuum, legitimūque carmen soleat præcedere. Propterea enim proemium dicebatur quod à citharædis certamē inuitis præconi solebat. Quāquam deinde etiam orationum exordia hoc nomine dici cœperunt. Nam sicut citharædi pauca quædam

antequam legitimū carmen inchoent, emerendi fauoris gratia canunt: sic Oratores nonnulla priusquam causam exordiantur, ad conciliandos Iudicum animos præloquuntur: quæ illorum imitatione proemia appellarunt. Cic. 2. de Legib. Habes legis proemium, sic enim hoc appellat Plato. Cic. ad Atticum, lib. 16. De gloria librum ad te misi: & in eo proemium id est quod in Academicis tertio. Id euenit ob eam rem quod habeo volumin proemiorum: ex eo eligere soleo, quum ali quod *ὑποπροίμιον* institui. Quintil. lib. 3. cap. 8. In demonstratū vero proemia esse maximè libera existimat Aristoteles. ¶ Per translationem accipitur pro quouis principio Iuuenal. saty. 3. - mittere cognosce proemia rixæ.

Proemiorum, aris, Quod est exordior. [*ὑποπροίμιον*. Ital. *Cominciare*. Hisp. *Hacer aquel principio de un discurso*.] Plin. Epist. 27. Proemiatu apte, pugnat acriter, colligit fortiter, ornatur ex celsis: postremo docet, delectat, afficit.

propius factum est, id est parum absuit quin hoc, aut illud factum fuerit. *παρὰ τὸν τόπον, παρὰ τὸν τόπον, παρὰ τὸν τόπον.* Cic. in Verrem, Nec quicquam factum est propius quam ut viuis combureretur.

Proximus, superlativum. Proximissimus, maximè vicinus. *πρὸς τὸν τόπον.* Ital. *Prossimo*. Hispa. *Muy cercano*.] Quid. i. de Arte, Proximus ad dominam, nullo prohibente, sedet. Ibidem, Proximus huic labor est, placidam exorare puellam. Terent. Itecy. Despondent ei gratiam huius vicini proximi. Cic. Att. lib. 2. Arrius proximus est vicinus: imò ille quidam contubernalis. Terent. in Eun. Ille qui mihi deierat his mensibus. Sex vel septem prosum non vidisse proximo. Id est prateritis, inquit Donatus. Terent. in Adel. Proximus mihi genere. Veteres tamen non solum propinquum, & nobis harentem, proximum dicebant, verum etiam longè remotum: si tamen inter duo discreta nihil medium extitisset. Virg. 5. Aen. Proximus huic, longo sed proximus intervallo. Aliquando ponitur pro maximè propitio. Varro, Graduum restor, qui Deus est nobis omnium proximus. Interdum non habet vim superlativam, & propinquam significat: quapropter comparativum facit, Proximior, quod propinquiorum significat. Veget. Proximior & dextra sit, quæ plagam possit inferre. Vlpian. ad Edictum edil. Si quis proximior nasceretur cognatus.

Proxime, adverbium. *πρὸς τὸν τόπον.* Ital. *Prossimamente*, *vicinamente*, *dapoi*. Hispa. *Muy cerca*.] Cicero Lucio lib. 5. Litteræ quas te proximè accepi. Idem 11. de Natu. deor. Is quem proximè nominavi. Nonnunquam habet & accusativum, quemadmodum & cetera à prope præpositione derivata. Idem Attico lib. 6. Habere exercitum quam proximè hostem. Idem Attico lib. 3. Quare nihil esset necesse, quam proximè Italiâ esse. Eadem lib. 1. Proximus Pompeium sedebam. Propius urbem mouent. *πρὸς τὸν τόπον.* Sallustius, Proxim: Hispaniam Mauri sunt.

Proximis, atis. *πρὸς τὸν τόπον.* Ital. *Prossimità*. Hispa. *cercanidad*.] Quid. 2. de Arte, Et lateat vitium proximitate boni. Idem de Nuce, Mèque team nimia proximitas agi. Quintil. lib. 3. cap. 8. Sed eam plures petant, vel eodem iure, vel proximitas, vel diversis: ut quum hic testamento, ille proximitate nitatur.

Propecto, is, xui, xum, In longum pectus inde Propeus, a, um: ut Barba propeus. Quid. 1. Fast. Ille manu nuleus propeam ad pectora barbâ. Virg. 10. Aen. propeam in pectore barbarum.

Propeidiam, adverbium temporis, idem valens quod breui, vel post paucos dies. *πρὸς τὸν τόπον.* Ital. *Prossimo*, *prossimo*.] Hispa. *Desde aqui à poco dias*.] Terent. in Heaut. Et illum tibi saluum affuturum esse hic confido propeidiam. Cic. Att. lib. 6. Ego ut spero, propeidiam te videbo.

Propello, is, puli, pulsum, Longè pello, procul amoveo. *ἀποπέμπω.* Ital. *scacciare lontano*. Hispa. *empujar à lejos*.] Cæsar 5. belli Gall. Varenus gladiacius rem gerit: atque vno interfecit, reliquos pauli propellit. Lucan. lib. 3. Propellit, ut classem velis edentibus Austere. Incumbes, mediantque rates tenere profundum. Livius 10. belli Maced. Periculum vitæ propellere à me potes, puniendo eos qui ad me interficiendum fecerunt. Sumpserunt. Oratorem remis propellere, per translationem. Cic. 4. Tuscul. Querebam igitur vitium pandere vellem orationis statim, an eam ante paululum dialecticorum remis propellerem.

Propulsus, a, um, participium. *ἀπορριπτός*, *ἀπορριπτός*.] Lucan. lib. 7. cernit propulsa cruce Flumina.

Propulsio, as, frequentativum, Significat arceo, depello, quasi procul pulso. *ἀπορριπτική*, *ἀπορριπτική*.] Ital. *Propulsare*, *scacciare*. Hispa. *Desfenderlo echando, empujar à lejos*.] Liv. lib. 1. Tamen quum membris bellum propulsare posset, in aciem copias educit. Terent. And. Nam quod tu speras, propulsabo facile. Cic. pro Cluent. Displaceat mihi legum præsidio à capite periculum propulsare.

Propulsatio, onis, *ἀπορριπτική*.] Cic. pro Sylla. Cum huius periculi propulsatione coniungam defensionem officii mei.

Propulsator, oris, *ἀπορριπτικός*.] Val. Max. lib. 7. ca. 9. Autorem harum rerum benevolentiam, propulsatorum odium infecerunt.

Propemodum, Id est penè, fere, ferme, quasi prope mēsuram. *πρὸς τὸν τόπον.* Ital. *Quasi*. Hispa. *Quasi à poco más ó menos*.] Plautus in Trocul. Propemodum exerce estis quam ego sim tranquillus vique homo.

Propempticon, *προεμπτικόν*, Latine comitatus *προεμπτικόν*, comitor, præmitto. Vnde est titulus apud Sponium, Propempticon ad libellum.

Propendere, is, inclinor, deorsum vergo: proprieque dicitur de lance in statera præponderante. *πρὸς τὸν τόπον.* Ital. *Pendere*. Hispa. *Mucho inclinarse*.] Cicero 5. Tusculanar. Qui quum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & exterminat: tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram & maria deprimat. Propendere in aliquè inclinatione voluntatis. Cic. 2. de Orat. Necessè est ut inclinatione voluntatis propendeat in nos. Propendere verò penè conest diu, siue multum aut diligenter ponderare, aut examinare. Quintil. Dabam his otium, refrigerato inuentionis amore, diligentius repetitas tanquam propendere.

Propendens, tis, Demissus. *προεμπτικός*.] Colum. lib. 7. cap. 12. Probat quadratus potius, quam longus, aut brevis, capite tam magno, ut corporis videatur pars maxima, distictus, aut propendens: bas autibus. De cane villarico.

Propensus, a, um, Vehementer inclinatus. *προεμπτικός*, *προεμπτικός*.] Ital. *Inchino grandemente*. Hispa. *Coglia muy inclinada*.] Cic. 3. de Finib. Ita non solum ad descendendum propensissimus, verum etiam ad docendum. Idem 2. Offic. A quo enim expeditur, & celerior remuneratio fore videtur, in eum fere est voluntas nostra propensior. Idem 1. Offic. Quinetiam si quis paulo ad volupatem propensior. Aliquando id est quod propendens, promittens, siue extensus. *προεμπτικός*.] Persius, quum tibi Calve Pinguis aqualculus propenso sese qui pede exeret. Vbi Cornelius interpres, Quum tu, ô Calve, Senator abundanti ciborum pinguis sis, & ventrem habes ultra se pedes extensum. Inde propensa munera, id est multa ac magna. Plautus in Trocul. Miles aduenit, natique causa dat propensa munera.

Propensio, adverbium, Id est ex animo. *προεμπτικῶς*.] Ital. *Di core, con affezione*. Hispa. *Muy inclinadamente, de corazón*.] Lantulus ad Senatorem, lib. 12. Epist. Famil. Ut hanc concordiam, & conspirationem omnium ordinum ad descendendam libertatem propensio non credent esse factam.

Propensio, onis, Animi inclinatio. *προεμπτική*, *προεμπτική*.] Ital. *Inclinazione*.

Hispa. Inclination.] Cic. 4. de Finib. Qui nulla in re nisi in virtute, aut virtutione, ne minimi quidem momenti ad summum bonum adipiscendum esse diceret.

Propero, as, pen. corr. Festino, ac celeritate vtov à propere, ut putatur, dictum. *προεμπτικός*.] Ital. *Prossimo*.] Terent. Andr. Propere, ac celerè, hinc qui auferat eam. Cicero Cornificio, lib. 10. Atque inde ventis, remissis: in patriam omni festinatione properavi. Quid. 10. Metam. sedem properamus ad vnam. Virg. 7. Aene. quem regem conuox. Adiungi generum mico properabat amore. Sallustius, Quâ illi discessus erat in Galliam properantem, id est celeriter eunti. Propereare id dicitur qui festinanter aliquid agit, vel dicit. Virg. 1. Georg. Multa furcæ quæ mox caelo properanda ferunt. Maturare dant. Nonius, Festinare & properare veteres diuiserunt. Cato, Qui vnum quid mature transigit, properat: qui multa simul incipit, nec perficit, festinat. Verum utique; verborum ratio sub hac significancia proxima est veritati, ut si sepe animi properare, studiosi ad res aliquas contendentes: festinare, corporis necessitati obsequentis. Virg. lib. 4. Aene. Et mediis properas Aquilonibus ire per altum. Et lib. 2, festinate victimam quæ tam sera moratur. Segnitius hæc Nonius. Huius composita sunt, Appropere, quod est iuxta propero. *προεμπτικός*.] Cicero pro Milone, Quam hic infidatior qui iter illud ad eandem faciendam appropereat. Depropere, valde leuè celeriter propero, properanter facio. Horatius lib. 2. Carin. quis vdo Depropere apio coronas, Curatæ myrto: Impropero, intrò propero, festinanter ingredior. Plin. lib. 16. Intus labyrinthum inextricabilem, quò si quis improperet sine gloriæ hui, exitum inuenire nequeat. Aliquando est erimen vel aliquid aliud obicere. *προεμπτικός*.] Vnde Improperium. Sed de hoc plura suo loco.

Properatio, onis, Idem quod festinatio. *προεμπτική*.] Ital. *Fretta*. Hispa. *Prisfa*.] Cic. lib. 2. Epist. Sed ad properationem meam nonnulli interstet, nò expectare donec ad locum venias. Cicero Titoni, lib. 16. Epist. Nam quæ parcius frater percipit, verècundia videlicet & properatione.

Properatò, adverbium, Festinanter, præpropere. *προεμπτικῶς*.] Ital. *Fretolamente*. Hispa. *Apuradamente, apresuradamente*.] Tac. lib. 12. Neque nimis properatò Narcissus Claudii libertus ad mortem agit. Propereatò opus est, pro Properare. Cicero pro Mil. Primum erat nihil cui properatò opus esset. Properantia, æ, Festinatio. *προεμπτική*.] Ital. *Esfo*, *apressurati*. Hispa. *Apuradamente*.] Sall. in Lug. Negi ex tanta properatà tam facile tractum bellum socordia magis, quam dolo crederent.

Properatim, pen. prod. adverbium, Celeriter. *προεμπτικῶς*.] Cæcilius, Properatim in tenebris illic confectum est opus. Nonius.

Properanter, adverbium factum à participio properans, Id est quod festinanter. *προεμπτικῶς*.] Accius Thelepho, Remissive nixi properanter nauim in fugam trahunt. Lucr. lib. 5. Vique adeo properanter ab omnibus ignibus eius.

Properiter, *προεμπτικῶς*.] Catullus, Animula miserrima properiter abire. Pacuvius Teucro, ut citat Nonius, Mihi classem imperat Thecissalam, nostramque in alium ut properiter deducerem.

Properus, a, um, pen. corr. Idem quod celer. *προεμπτικός*.] Ital. *Prisfo, veloce*. Hispa. *Presuro, ligero*.] Plautus, Properam video ancillam venientem. Ite properus. Tacitus lib. 11. Si præuenient Claudium, ut infidius incautus, ita ite properus. Cuius properus, Quid. Epist. 16. Gressus properus, Val. Flac. 4. Argon. Pede propero sequentur duces, Catullus. Oblata occasio propere propera, Tacit. lib. 12. de Agrippina. Hinc fit Properior, properissimus, & compositum Præproperus.

Properè, adverbium, Celeriter. *προεμπτικῶς*.] Ital. *Prisfamente*. Hispa. *Apresuradamente*.] Sallustius, Tum properè Confil ducit exercitum. Virg. 6. Aeneid. His actis properè exequitur præcepta Sibyllæ.

PROPERTIUS, Elegiarum Poeta ex Mevania oppido oriundus, quod in Umbria est, ut ipse autor copiose testatur. Sunt qui scribant eius patre Equestri dignitate ornato, ac Triumvirali potestate fuisse: inter eos connumeratum qui L. Antonium fecerit, Persula capta ex Ostia: Cæsaris auctoritate, ad aram Diui Iulij perducti, ibidem occisi fuerunt. Illud omnino constat, hunc Propertium magna ex parte amissis bonis, Romam se recepisse, quum patrem suum in tenera adhuc ætate amississet: quod illi versibus apparere, Aspicere me, cui parua domus fortuna relicta est, Nullius & antiquo Marte triumphus aut. Ex Crinico.

Properto, as, pen. corr. Est inidare ut aliquid perficiatur, teste Festo. Accius, Agè verò, propterea quod capisti fieri.

Propexus, vide *πρὸς τὸν τόπον*.

Prophanus, vide *πρὸς τὸν τόπον*.

Propheta, æ, & Prophetes, æ, male. gen. *προφήτης*.] Ital. *Profeta*. Hispa. *El profeta de lo vendero*.] Qui futura prænuntiat à se primum intellecta. Nam qui spiritu pythónico, aut furore correpti, futura prædicunt, Prophetarum nomen non merentur. Veteres (ut inquit Festus) antistites sanorum, oraculorumque interpretes, prophetas dicebant. Huius forminum est Prophetissa, mulier diuino instinctu futura prædicens. *προφητις*.

Prophetia, æ, *προφητεία*.] Ital. & Hispa. *Profetia*.] Est inspiratio, vel reuelatio diuina, rerum euentus immutabili veritate denuntians.

Propino, nas, penul. prod. *προπίνω*.] Ital. *Porger beuer ad alcuno*. Hispa. *Das à beber de lo que beuiste*.] Præbibo, poculum prægusto, & deinde alteri tradidit. Plaut. in Cure. Propino magnum poculum, ille bibit. Quæ consuetudo inde inurum habuit, quòd Græci in solennioribus compositationibus quas phioetis appellabant, aurea argentique pocula proferri, & vino impleri iubebant: eaque prægustata, cui vilum esset, dono offerebatur. *προπίνω*, inquit Pindari interpretis, *ἐν ποσειδῶνι τῷ πρὸς τὸν τόπον*. Cicero 1. Tuscul. Quo sonitu reddito, arridens, Propino, inquit, hoc pulchro Crutæ, qui in eum fuerat teterissimus. Græci enim in conuiuiis solebant nominare cui poculum tradituri essent. Mart. lib. 4. Nemo propinabit Calliodore tibi tuen. Saryr. 1. quando propinat Viro tibi Propinare salutem. Plaut. Stich. Propino tibi salutem plenis faucibus. Demosthenes eos qui patriam produunt, *προπίνω* τὸν ἑαυτοῦ, hoc est propinare hostibus dicebat. Interdum est simpliciter prætere. Terent. in fine Eunuc. Hunc comedendum, & deridendum vobis propino. Plin. lib. 20. Quidam ad vuluæ dolore radicem cum vino dulci propinant.

Popinazio, onis, verbale, Actus ipse propinandi seu præbibendi. *προπίνω*.

Seneca de Benefic. ca. 2. 1. Ego ab eo beneficium accipiam, à quo propinationem accepturus non limi.

Propinator, oris. *προνομης*. Ouid. 1. de Arte, Inde propinator nimium quoque multa propinet.

Propinquus, a, um, Quod propè est. [*πρόξινος*. Itali. *Propinquo*, vicino. Hisp. *Cercano* como quicra.] cui opponitur longinquus. Terent. in Eun. Ex meo propinquo rure hoc capio commodi. ¶ Nonnunquam idem est quod consanguineus, vel sanguine coniunctus. *ἰσχυρὸν δὲ γένος, ὃ καὶ αἱμοῦ προσηύχοντο*. Cic. ad Cxl. lib. 1. Episto. Virginius propinquus tuus, familiarissimus noster.

Propinquitas, as, Modò sanguinis coniunctionem significat. [*ἀγγιστία*. Itali. *Propinquità*. Hisp. *Cercanía* id de parentesco d de lugar.] Cic. de Amic. Adfiscantque sibi quasi propinquitatē coniunctos, atque natura. Modò loci vicinitatem Idem 3. Offic. Nihil enim imminet propter propinquitatem Aegina Piræo.

Propinquo, adverbium. *πρόξινος*. Plaut. in Truc. Atque ecce iam adest propinquo. &c.

Propinquo, as, Propinquus sio, aut propè accedo. [*πρόξινος*. Itali. *Propinquo*. Hispan. *Acercar algo*.] Virg. 2. Aen. tamque propinquabam portis, omneque videbar. Euasile viam. Ibidem. Nate exclamat, fuge nate, propinquam. Idem 9. Aen. nam lux inimica propinquat. A quo sic Appropinquo, de quo supra, *προσπύλλω, προσπύλλω*.

Propior, vide P R O I E.

Propitius, a, um, Placidus, fauēnsque: à propè, & ito, itas, ut quidā aiunt. [*πρόπιος*. Itali. *Propizio*, fauorabile. Hisp. *Favorable*.] Nam qui nobis fauent, prope nos ire cōducunt. Vt dicitur Propitius, quasi prorsus pius: aut portò, id est valde pius, autore Nonio. Plaut. in Merc. Tam propitiam reddam, quàm quum propitia est Iuno Ioni. Idem Amph. Et tibi, & tuis omnibus propitius cali cultor aduenit. Cic. pro Calio, Huic homini ego fortasse, & pauci, deos propitios, plerique autem iratos parabant. Idem in Epistola Odiūm, Pēque fortunā populi Romani, quē quamquam nobis infesta est, fuit aliquando propitia.

Propitio, as, siue Propitiator, aris, Propitium reddo, placo. [*πρόπιος*. Itali. *Placare*. Hispan. *Hacer algo favorable*.] Plaut. in Pœn. Illud faciet, nisi te propitio. Suet. in Otho. ca. 7. Per omnia piaculorum genera manes Galba, quò dētrubari, expellique se viderat, propitiare tentasse. ¶ Propitiare aliquid, pro conciliare. Iden dicit. Curt. lib. 4. Ille capite velato verbenas manu preterens, prebat preces Regis, Ioue Minerūque victoriā propitiante. ¶ Propitiare animi sollicitudinē, est lenire. Plin. lib. 2. 8. cap. 2. Albus salina post aurem digito relata, sollicitudinē animi propitiat.

Propitiabilis, inquit Nonius, id est pronus ad propitiandum. Ennius, Animus huic est propitiabilis. ¶ Propitiabilis hostia, id est apta propitiatori.

Propitiatorium, tij, Quod nobis aliquem propitium reddit, placidum, & fauentem. [*πρόπιος*. Itali. *Propizio*.] Erat & tabula quedam, qua cooperiebatur arca Testamenti: de qua in Exodo legitur, Facies & propitiatorium de auro mundissimum.

Propitiatio, ces, [*προπιήσις*. Itali. *Arte di fare con terra imagine di reliquo*. Hisp. *Arte para hacer imagines de barro*.] Ais faciēdi typos ex argilla, certāc quos in xenis, marmoreisq; operibus artifices sibi proponunt imitandos. Ponitur & figuratē pro ipsis typhis. Plinius lib. 35. cap. 12. Arcefilai propitiācen platis vñire solitā constat ab artificibus ipsis, quā aliorum opera.

Propitigēon, [*προπιήγειον*. Itali. *Bocca del forno*. Hisp. *Boca del horno*.] Os furni, huc praefurnium. Graecis enim *πυρρῆ*, furni significat, huc caminum: *ἄνδρ' ὅς πυρρῆς*, hoc est à suffocando, quòd ignis in eo suffocetur. Plin. Epist. 4. 2. Adiacet victoriorum hypocauftò, adiacet propitigēon balinei.

PROPOETIDIS, *προποειτίδης*, Pucellā fuerunt Cypria, ex Amathunte vebat, quòd Veneris nomen aspernarentur, ab irata dea adeò periclitata sunt libidinis desiderio, ut corpora passim in tuitius prostituere: unde factus est locus fabulæ, Propetides in saxa fuisse mutatas, quòd abiectio omni pudore, velut saxa induruisse. Ouid. 1. 0. Metam. Sunt tamē obsecrata Venerem Propetides aulæ. Esse negare deam: pro qua sua nūmis ita Corpora cum forma primò vulgasse feruntur. Vtque pudor cessat, sanguisque induruit oris. In rigidum paruo silicem discernit veris.

Propola, x, pen. produ. [*πρόπολις*. Itali. *Rincuditore*. Hisp. *El regato que compra para reuender*.] Negotiator, qui merces praemit minoris, ut postea plus vendat: aut etiam ante, nulla vendit. Cicero contra Pisonem, Pisonem domi nullus, nulla cella, panis, & vinum à propola, atque de cappa.

Propolis, huius propolis, pen. coc. [*πρόπολις*. Itali. *Materia como cera, tronada al bufo doue le api entrano nel suo alueo*. Hisp. *El betun de las colmenas*.] In apū operibus dicitur tertium ceræ fundamentum, ex crassiore, tenaciorēque cōstans materia, frigoris, iniuriæque omnes aditus obstruens, fauōque stabiliens. Plinius lib. 1. 1. cap. 7. Prima fundamenta operis, comosio vocant peritescunda, piscoctronaertia, propolin inter coria, cerāque magni ad medicamina vsus. Nigra crusta est prima, saporis amari. Piscoctros super eam venit, picantior modo, ceu dilutior. Cera initium plerunque est mitiore gummi. Propolis crassioris iam materiz, additis floribus: monum tamen cera, sed fauorum stabilitentum, qua omnes frigoris aut iniuriæ aditus obstruuntur, odore etiamnum graui, ut qua pleiūque pro galbano vtiuntur. Idem lib. 24. cap. 8. Populi ferum in foliis guttam ex qua apes propolin faciunt.

Propono, ais, sui, frum, Interdum idem est quod ad comedendum appono. [*προσφέρειν*. Itali. *Proporre*, *proporre*. Hisp. *Anteponer*.] Plinius lib. 10. ca. 50. Carnarium indistictis inuicem exceptum, nequid volucrum proponeretur, praeter vnam gallinam. ¶ Aliquando in publico ponere. Plin. lib. 35. Idem perfecta opera proponebat in pergola transeuntibus. ¶ Aliquando ante oculos ponere. Cic. de Inuent. Qui leges scribunt, vtilitatem Reipublicae proponere sibi debet. Idem lib. 1. Epist. Omnibus propositum esse debet cum dignitate otium. ¶ Interdum exponere, & obicere. Cic. Titio, lib. 5. Epist. In animo habere debemus, homines nos ut esse meminerimus ea lege natos, ut omnibus telis fortunae proposita sit vita nostra. ¶ Propondere praemium, est in medio ponere ut fiat victoris, aut promeritis. Cicero, Quis est qui tantis propolis praemiss non ex-

citetur? ¶ Propondere item Oratores dicuntur, quum ea de quibus dicitur sunt, paucis ante enumerant. Cic. de Claris Orat. Curio quum tria proposuerat, aut quantum addebat, aut tertium querebat. Idem pro Legge Man. De tribus enim quæ proposui, hoc extremum est. ¶ Propondere animo, est confluere, & deliberare. *προσφέρειν*. Seneca, Id in primis animo proponendum, ut rectè viuamus.

Propositio, onis, Itali. *Proposizione*. Hisp. *Proposición*. [A Rhetoribus appellatur ad cuius probationē omnia disinguntur argumenta. Solent enim oratores breuiter proponere id circa quod totius negotii cardo versatur, idque deinde argumentis cōfirmare. Auctor ad Herennium lib. 2. Propositio dicitur per quā ostendimus summatim quid sit quod probare volumus. Cic. de Inuent. Propositio est per quam breuiter locus is exponitur, quo omnis vis oportet emanet ratiocinationis. Recentiores Dialectici propositionem vsuunt, pro oratione significatiua veri vel falsi, quam Cicero Enuntiationem, siue Pronuntiarum, Graeci *ἀξιωμα* appellant.

Propositum, ii, Dicitur quod mente statutum est, & intentio hominis. [*προσέταξις, ἢ πρόθεσις, ἢ πρόθεσις*. Itali. *Proposito*, intentione. Hisp. *El proposito que se antepone*.] Plinius, Hoc ei propositum erat, vel superare, vel cedere. Ouid. 1. 0. Metam. Propositumque et nax, quòd cūq; est, orat ut ipsi Indicer. Venustè autē dicimus, Quæpiam auctri à proposito Declinare à proposito: Egredi à proposito: Nulla re à proposito decerere possit: Permanere in proposito: Fugare aliquem à proposito alicuius rei: Aliquid ad propositum pertinere. Exempla passim occurrunt studio.

PROPORTIO, is, Proportio, *πρόποσις*. Vulgò *Mare di S. Giorgio*. Vno nomine dicitur totum illud mare quod ab Helleponti angustis ad Thraciam vsque Bosporum proteritur. Nam Geographi primas angustias maris Aegri se coarctantes Helleponton vocant. Inde expatiatur æquor: quæ laxitas, Proportio appellatur. Vbi iterum in arcum coit, & restringitur, illā angustia Bosporus Thracius nuncupatur. Vbi iterum effunditur, Pontus Euxinus, qui curuatus in figuram Scythici acus committitur ostio Mæotidis paludis: idque ostium, Cimerius Bosporus vocatur.

Propontiacus, ea, cum, *προποντικός*. Ouid. lib. 1. Fast. Hincque Propontiacis hærentem Cyzicon oris.

Proportio, onis, Est duarum rerum inuicem facta comparatio. [*ἀνάλογος*. Itali. *Proposizione*. Hisp. *Proposición entre dos cosas*.] Cic. de Vniu. Id optimè assequitur, quæ Græcè *ἀνάλογος*, Latine (audendum est enim, quoniam hæc primum à nobis nouatur) comparatio, proportio dicitur ei potest. Idem 6. Veri. Vt hoc liceret suspicari, fuisse aliquando apud Siculos peræqua proportione cetera.

Propositio, vide P R O P O S I T I O.

Proportio, Vterius, vel præterea. *πρόποσις*. Lucret. lib. 2. Et sibi proptò quæ sint primordia quærit.

Proptator, oris, Qui Prætoris auctoritate extra ordinem ad provinciam administrandam mitteretur. *ἀντιπρότορος*. Cic. 2. de Diuin. Quam multi anni sunt, quò bella à Prætoribus, & Proconsulibus administrantur.

Proptius, a, um, A prope sit: & dicitur quod peculiare est vniuscuiusque. [*πρόπιος*. Itali. *Proprio*, *particolare*. Hisp. *Proprio*.] Hoc enim maximè propè est quod proprium est. Virg. 7. Aen. Hunc mihi da proprium virgo fata Noctē laborem. ¶ Aliquando accipitur pro stabili, diuturno Sile. At qui metu, & suspitione propriam habere quietem non poterat. Plautus, Aque illum amatoris tibi proprium futurum vita. Id est perperum. Virg. 6. Aene. Propria hæc si dona fuissent. ¶ Dicimus eleganter, aliquod proprium esse oratori, vel epistolæ: hoc est quod maximè obseruari debet, & conuenit oratori aut epistolæ. Cic. ad Quint. Fratrem, Hoc est epistolæ proprium, ut is ad quæ scribitur, &c. ¶ Dicimus quoque aliquod esse proprium alicuius: hoc est illi ascribi, per translationem. Cic. pro Rose Amer. Quicquid maleficia, scelera, & cetera crim, proprium id Rolfium esse debet. ¶ Proprium & Commune contraria. Cic. in Cato. Maio. At id quidem non proprium sine dicitur est vitium, sed commune valetudinis. ¶ Constat cum genitio, ut patet ex superioribus exemplis: & cum datiuo. Quint. lib. 1. Propria est nobis mentis agitatio, atque solertia.

Proprietas, atis, [*ιδιότης*, *ιδιότης*. Itali. *Proprietà* pertenesciente à ciascuno. Hisp. *Propriedad*.] Cic. in Acad. Singulari res singulæ proprietate sunt.

Proprie, Quod est peculiariter. [*ιδιότης*. Itali. & Hisp. *Propriamente*.] Cicero de Orat. Quam proprie de vnoquoque dixit.

Proprium, pen. pro. Antiqui dicebant pro proprie, teste Nonio. Idem. Lucr. lib. 2. Quid dignus humanum proprium de quibus autem est.

Propter, Perpositio est causam significans: quæ non nisi separata legitur. [*πρό*. Itali. *Per*, *appresso*. Hisp. *Porcerca*.] Cicero ante exitum, Non iurpititudine vitæ, non pro magnitudine scelorum, non propter reliquæ aetatis infamiam, poenas iure & lege perfoluo. Virg. 4. Aen. Te propter Libyx gentes, Numidūmq; tyranni Odere, id est tui causa. ¶ Aliquando idem significat quod propter. Terent. in Adel. Nimum illuc abisti, hic propter hunc abisti. Ouidius, Propter humum voluit, ponitque in sepibus oua. Lucræus, tum portam propter athena Signa manus detras ostēdunt attenuari. ¶ Sine casu positum, migrat in aduerbium. Cic. 6. Veri. Etenim propter est spelunca quedam.

Propterea, Significat ob causam: siue quapropter, propter quam causam. [*πρό*. Itali. *Per*, *appresso*. Hisp. *Porcerca*.] Terent. in Andr. Ego vitam deorum propterea sempiternam esse arbitror. ¶ Propter ea quòd, idem valet quod ideo quia. *αὐτό*. Cic. 1. Acad. Si notionem veri & falsi, propterea quia non possint inter nosci, nullam habemus.

Propudium, Rem pudendam significat, teste Budæo: quasi portò, id est valde pudendum, vel à quo pudor, & pudicitia procul sit. [*αἰσχύνη*.] Propudium virorum, apud Plinium, lib. 28. cap. 8. Plautus quoque meretricium propudium vocat.

Propudiosus, a, um, Cuius nos meriti pudet. Sidorius, Igitur hic proxime ab ipso contubernio ancillæ impudicissimæ, cui se totum confudit, obsecra addixit. Id est impudicissimæ. Gel. lib. 2. cap. 7. Sed enim si imperet uxorem ducere infamem, propudiosam, criminolam.

Propugno, as, Pugnando defendo: protego. [*προσπύλλω*. Itali. *Defendere*. Hisp. *Defender peleando*.] Plin. lib. 12. ca. 19. Calia circa paludes, propugnante vnguis diro vespertilionū genere, de curio. Cic. 1. Oth. Propugnare pro aequitate. Idem pro Rabir. Testor, me pro illorum fama,

vestra Tribuno plebis potestate dabitur, ut proferbere possit quos vellet. Quæro enim, quid sit aliud proferbere. Velitis iubeatis, ut M. Tullius in cunctis ne sit, bonæque eius ut mea sint. Ita enim fecit, et salus verbis tulit. Idem pro Roscio Amer. Quam proferberentur homines, atque ex omni regione caperetur, qui aduersarij fuisse putabatur. Macrobian Saturn. Non est facile scribere aduersus eum qui potest proferbere. Proferptus, a, um, participium. *proferptus*, *proferptus*. Cice. Attic. lib. 1. 6. Ille locare incipit non proferpta, neque edicta die. Idem ad eundem, lib. 1. 2. Horum quam in diem proferpti sunt, velim ad me scribas. Proferptus, relegatus. Cice. 3. Verr. Lex Cornelia proferptum inuare vetat. Horat. 1. Serm. saty. 7. Proferpti regis Rupilli pus, atque, venenum. Plinius de Sylla, Agge, non exitus vitæ eius omnium proferptorum ab illo calamitate crudelior fuit. Proferptio, onis, Publication. *proferptio*, *proferptio*. Ital. *proferptio*. *proferptio*. Hispan. *proferptio*. Cice. pro Flacco, Emptiones falsas, proferptorum proferptionses cum mulierculis aperta circumscriptione fecisti. Idem pro Roscio Amer. Caute proferpti deos immortales, ne noua, & multo crudelior per vos proferptio instaurata esse videatur. Proferptio, onis, *proferptio*, *proferptio*. Plin. lib. 7. cap. 12. Adeoque tempestiuam admirationem intulit, ut ille proferptor animus, meo & cõtumelia furens, non aliud in censu maius, & in fortuna sua duceret. Proferptio, proferptus, pen. corr. verbum desideratum. *proferptio*, *proferptio*. Cice. Attic. lib. 9. Sed mediocriter tunc nobis puto esse de fuga cogitare. Hoc turpe Cneus noster biennio ante cogitauit, ita Syllauri animus eius, & proferptio tandem. Proferco, profercas, proferci, proferctum, Idem quod feco. *proferco*, *proferco*. Hispan. *proferco*. Cice. Attic. lib. 1. 6. si pectora plena. Saepè dedi, & laui calido profercta cerebro. Quid. 7. Metam. Inque virum soliti vultus mutare ferinos. Ambigui profercta lupi. Nonius, Profercta, exta que aris dantur ex fibris pecudum dissecta. Inueniuntur & in feris. Lucil. Sary. 14. Cornam, inquit, nullam, neque diu proferctam, & illam. Proferca, pen. prod. Dicuntur meretrices, eo quod ante stabula sedent. *proferca*, *proferca*. Plaut. in Pœn. an ibi vis inter istas versariæ proferdas, pistorum amicas, reliquias alicuias? Proferdamus, proferdami, pen. corr. Tai diras in venere est, arietibus & hircis, alique pecudibus promouens ex nimio labore. Huic moibo rusticus medetur genere satyri, quod erat gonon appellat, quum in cibum potestur. Plinius lib. 2. 6. cap. 10. Et a Sarmatis equis, ob assiduum laborem pigrioribus in coitu, quod vitium proferdamum vocant. Proferemus, *proferemus*, pen. prod. Arcadum epitheton est, qui se *proferemus*, id est ante Lunam fuisse gloriabantur. Statius 4. Theb. Arcades huic veteres, altis Lunæque priores. Argina fida datis. Proferlytus, *proferlytus*, Ital. *proferlytus*. Hispan. *proferlytus*. Latine aduena, vel peregrinus dici potest verbo Greco *proferlytus*, quod est aduenio. Proferlyti Hebræis Gerim dicebantur, & propter id quod ex Ethniciis, legibus Moysi, & egeronitis intrari, tudisimum prohibebantur, non illi quidem gentis, sed adoptione Iudæi. Vnde est illud in Actis Apost. Iudæi quoque, & Proferlyti. Profermino, proferminas, Quasi propago, disseminio. *profermino*, *profermino*. Ital. *profermino*. Hispan. *profermino*. Cice. 3. de Orat. Nam quum essent plures orti feræ a Socrate, quod ex illius variis & diuersis, & in omne partem diffusis disputantibus, alius aliud apprehenderit, proferminatæ sunt quasi familiaris dissonantes inter se, & multum dissonant & dispares. Proferquor, *proferquor*, Idem fere quod sequor, vel à longe sequor. *proferquor*, *proferquor*. Ital. *proferquor*, *proferquor*. Hispan. *proferquor*. Cice. 2. Offic. Sequitur ut hæc officiorum genera proferat. Idem in Carone, Quam palmam vitinam diu immortales tibi referunt, ut tui aut reliquias proferquare. Id est ab illo felicitate cepta, ad finem perducas. Aliquando proferqui, est cum affectu animi sequi, habereque posse ablatum: ut, Proferquor te amore, odio, laude, honore, contumeliis, & huiusmodi. *proferquor*, *proferquor*. Cice. 1. Verrem, actione quarta, Ille iratus hominem verbis vehementioribus proferquirit: id est infestatur. Idem Metello, Domus tua denique tota omnibus summis officiis proferquiritur. Aliquando est quasi decedere & comitari. Lili. 2. ab Vrbe, Decedente domum cum fauore ac laudibus proferquiritur. Cice. pro Cluēno, Postremo etiam fortassis mater exequias illius funeris proferquirit, nonnem de filij lugere simularit. Aliquando alius modis usurpat. Plin. Epist. 8. Nam si medici, salubres ac volutate carentes cibos blandioribus alloquiis proferquiritur, id est condunt. Cice. lib. 1. Tusc. Qui totum prope celum ne plures proferquirit, nonne humano genere completum est: id est ut alios taceam. Proferqui præmio, est præmio afficere. Colum. lib. 1. cap. 8. Ac tunc præmio proferquiritur eos qui strenue, atque industriè se gesserunt. Proferpis, *proferpis*, ere, Protereo: & proprie dracones proferpere dicuntur, siue serpentes, qui nullis pedibus innixi, per terram denoliuntur. *proferpis*, *proferpis*. Ital. *proferpis*, *proferpis*. Hispan. *proferpis*. Plaut. in Alin. Fac me proferpentem bestiam duplicem te habeam linguam. Idem Pœn. Qui huc aduenisti nos capatū Magdalia. Bisulci lingua, quasi proferpens bestia. *proferpis*, *proferpis*. Pen. corr. *proferpis*, *proferpis*. Iouis & Cereris filia, quæ quum in campis Ennais flores legeret, à Plutone rapta est. Quam quum Ceres diu frustra totentratum orbe inuestigasset, tandem à Cyane Nympha rem omnem edocta, petiit à Ioue ut communem filiam ab inferis libi reduceret licet: quod ea dñat lege imperauit, si nihil illa cibi apud inferos gustasset. Quare quum Acalaphi indicio palam factum esset, aliquot mali punici grana illam gustasse, omnis reditus spes illi fuit interclusa. Quid agere ferens Proferpina. Acalaphum committit in bubonem noctis autem, & tristitiam imper rerum nunquam Poiteatamen Ceres à Ioue dicitur impetrasse ut Proferpina senis quatuordecim mensibus

secum apud superos, & eisdem apud inferos cum marito esse liceret. Quid Poitarum eorumque nomen Mythologici ad Lura naturam referunt, (quam Proferpina nomen intelligunt) quæ æquali tempore spatio superius & inferius hemispherium illustrat. Hæc fere Seruius in illud Virgil. 1. Georg. Quamvis Elysios hinc metur Græcia campos, Nec repetita sequi curret Proferpina matrem. Proferuche, vel Proferucha, *proferucha*, *proferucha*. Ital. *proferucha*. Hispan. *proferucha*. Obsecratio, vel oratio quæ ad Deum funditur quali *proferucha*, propterea quod in orationibus summa attentione opus sit: *proferucha* enim attendo, vel intendo significat. Iuuenalis Saty. 1. videtur ponere pro eo loco ubi precibus, vel obsecrationibus mendicij à transuentibus stipem mendicabant, vel videlicet mendicant. Ede ubi cõstitas, in qua te quæro proferucha. Nam in ingratibus pontium mendicij tugiaria habebant ubi à prætereuntibus mendicabant stipem. Proferari, Impetrari, inquit Nonius, verbum antiquum. Luc. lib. 2. 6. Nec minime proferetur pax, quod Cassandra signo diripuit. Proferio, *proferio*, proferium, Cui salu & festinatione profero. *proferio*, *proferio*. Ital. *proferio*. Hispan. *proferio*. Vng. 5. Aen. finibus omnes, Haud mora, proferre suis. Lili. 2. ab Vrbe, Prope attonitis miraculo Rex, quum à sede proferuisset. Horat. lib. 1. Epist. ad Mecænam, Ennius ipse pater nunquid, nisi potus, ad arma Proferuisset decedat. Vbi proferuisset, dixit pro eo quod est impetu & furore potius eo incitatus se cõtulit. Proferumum, *proferumum*, *proferumum*, Pontificale pomerium, ubi Pontifices auspicabantur Festus. Proferum, Veteres dixerunt pro propositum: quasi ante situm Festus. Proferum, Dicitur in sacris quod profectum proferunt. Festus. Proferet, pen. corr. proferet, male gene. qui & locer magnus dicitur, est vxoris nre aussego vero illius sum progener. *proferet*, *proferet*. Ital. *proferet*. Hispan. *proferet*. Quid. 1. Epist. 3. Digna natus socero, Iouis, Aeginaque nepote, Cuique senex Nereus proferet esse velit. Plin. Epist. 1. 10. Etam cum profero meo, etiam cum amica vxoris, etiam cum amicis diu desideratis, circumibat agellos, &c. Profodia, penultima acuta, *profodia*, *profodia*. Ital. & Hispan. *profodia*. Latine accentus dicitur, qui lex est, siue regula ad accendendam, deprimendam, circumflectendamve syllabam, vniuersumque particulæ orationis accommodata: & alio nomine apud Græcos *profodia* dicitur. Fit autem profodia à *prof* Græca præpositione, quæ significat ad, & *odia* cantus. Gel. lib. 3. cap. 6. *profodia* Græci, Latine accentus dicunt. Fas veteres docti tum notas vocum, tum modum cantus, tum accentus, tum vocaliones appellabant. Sunt qui contendunt debere scribi cum æ diphongo in secunda syllaba, ut Comædia, Tragedia, quia est eisdem originis. Profonomasia, *profonomasia*, *profonomasia*, Latine annominatio dicitur: quæ sit similitudine aliqua vocum, & vicinitate quadam verborum: ut, Quis locus aur lacus: Ex oratore arator: Deligere oportet, quem velis diligere, Amentium, haud amantium. *profonomasia*, *profonomasia*. Insula non longe à Carthagine: cuius incolæ Prospij dicuntur, vel Prospita: Stephanus. Prospopæcia, *prospopæcia*, Personæ confectio, quum rebus inanimatis personam orationemque tribuimus: veluti quum Rempubl. ipsam loquentem inducimus, aut eorum hominū qui in humanis esse desierunt, tanquam viuorum & presentium actionem, sermonemque effingimus, de funditque quasi ex citatis ab inferis, & in conspectu iudicis collocamus. Exemplum insignis est illud Ciceronis in Catinam, quo patriâ secum expostulantem inducit, quid Vrbs, quæcum in ipso fuerat, euerforem, quem iam pridem ad supplicium ductum oportuerat, micribus incolam emitteret. *prospopæcia*, *prospopæcia*. Insula est in Delta Nili, nottem sexhorum ambitu, vrbe habens Atabechim, ex qua naues proficiunt ad tollenda rota Aegypti bovm, aliorumve pecorum ossa, quæ religiose apud Aegyptios sepeliuntur. Autor Herodotus lib. 2. Prospecto, prospectas, & Prospectus, vide *PROSPICIO*. Propter, *propter*, rum, Secundus, qui dar felicitatem, & sem noniam implet. *propter*, *propter*. Ital. *propter*. Hispan. *propter*. Vnde Prosperos deos dicimus, & prospera lydera, quasi felicitatem impericium: hominem autem ipsum cui omnia ex voto succedunt, felicem potius, quam prosperum dicimus. Contrâ, fortunam prosperam rectius dicemus, quam felicem: quemadmodum & prosperam valentiam, & prosperos exirus, vel successus, Lilius 1. ab Vrbe, Cem bonis potius omnibus, vniuersæ ac precatibus deorum, deatūque, si (ut Poëta) nobis quoque, mos esset, libentius inciperemus, ut oris ranti operis successus prosperos darent. Cice. ad Attic. lib. 9. Ege enim non iam id ago (mihi crede) ut prosperos exirus consequar. Quid. 4. Trist. Eleg. 3. Prospera sic maneat vobis fortuna, nec vnanquam, &c. Cice. 3. de Nat. deor. Ad prosperam, aduersamve fortunam, qualis sis, aut quemadmodum vixeris, nihil interit. Sic prospera valetudo, apud Suetonium in Cæsare. Prospera fama, id est integra, vel inuoluta. Tacit. lib. 17. Hist. Augustæ. Et prospera de Pisonæ fama consilio eius fidem addiderat. Et felix aliquando ponitur pro prospero. Virgil. 1. Aeneid. Sis felix, nosti iungue leues quæcunque labores. Prosperus, *prosperus*, um, Cice. lib. 6. de Republica, Deinde est hominum generi prosperus & salutaris. Prosperè, aduerbium, Id est feliciter, quasi pro spe, siue ad votum. *prosperè*, *prosperè*. Ital. *prosperè*. Hispan. *prosperè*. Cice. 2. de Nat. deor. Magna dii curant, parua negligunt, magnis autem viris prosperè eueniunt semper omnes res. Cuius contrarium est Improsperè. *prosperè*, *prosperè*. Colum. lib. 1. Nam ubi quid perpetu administratum, cessit improsperè, vitatur quod fecisset illuminatque rectam viam docentis magistratium. Prosperitas, *prosperitas*, Felicitas, & ad votum successus. *prosperitas*, *prosperitas*. Ital. *prosperitas*. Hispan. *prosperitas*. Cice. 3. de Finib. Vr Aristoteles qui virtutis vltim cum vitæ perfectæ prosperitate coniunxit. Idem 3. de Natur. deor. Commoditatem, prosperitatemque vitæ à diis habemus: virtutem deo acceptam nemo relet. Prospero, as, Secundo, prosperum officio. *prospero*, *prospero*. Ital. *prospero*. Hispan. *prospero*. Cice. 3. de Finib. Vr Aristoteles qui virtutis vltim cum vitæ perfectæ prosperitate coniunxit. Idem 3. de Natur. deor. Commoditatem, prosperitatemque vitæ à diis habemus: virtutem deo acceptam nemo relet. Prospero, as, Secundo, prosperum officio. *prospero*, *prospero*. Ital. *prospero*. Hispan. *prospero*. Cice. 3. de Finib. Vr Aristoteles qui virtutis vltim cum vitæ perfectæ prosperitate coniunxit. Idem 3. de Natur. deor. Commoditatem, prosperitatemque vitæ à diis habemus: virtutem deo acceptam nemo relet.

P R O t

Pro tempore, adverbialiter vsutpamus pro eo quod est pro ratione rem
poris, vt tempus monet. *ἢ ἄρα. Ital. secondo il tempo. per necessità. Hisp.*
Segun tiempo por necesidad.

Pro tempore, is, Ultra tendo. *ὑπερβαίνω* Ital. *Porgere innanzi*. Hist. Extender ante. Quid ad Pisonem, Tu nati protende maoum, tu Pifo latentem Exerc. Plin. lib. 1. cap. 43, Inter digitos medius longissime protenditur. Virg. 12. Aene. ille humilis, supple:q; oculos, dextramque precantur. Protendens, Equidem merui, nec deprecor, inquit. Idem q. Aene. - alternâq; iactat Brachia protendens, & verberat ictibus auras. Item profero, differo. *ἀναβαίνω*. Cic ad Furn. lib. 10, Comitia tàm in Ianuarium mensum protendimus.

Proterentus, a, um, participium. *apertus* *Virg. i. Georg.* Hinc à stirpe
pedes remo proterentus in octo. *Tacit. lib. 14.* Et eques proterentis hastis
perfringit quod obuium & validum erat.

Protenus, aduerbum. Quasi porro tenus, & longè à finibus, interprete
Scriuo. [μᾶλ', Ital. *Lomano*. Hisp. *Lexos*.] Virg. Aegio. t. -en ipse capellas
Protenus ager ago. Sic enim legit Caper, quanuis in vulgariis quibus-
dam codicibus Protenus prii legatur.

Protermino, as, Propago, fines promoueo; à termino promouendo ductum verbum. [Tus *quæ pax termino*. Ital. *Prolongare il tempo*, prolongare il termino, *Hiip. Dilatar en lungo tiempo*, poner terminos à lexos.] Apulc. lib. 9. Fines vsq; & vsq; proterminauit is.

Protero, *zis*, pen. cor. *protrui*, *protrinum*, *Pedibus conculco.* [*zis* *protri*.
Ita] *Calcere con* *pedi*. [*Hisp. Hollar con los pies*.] *Plautus*, Ego hic te mulier,
quasi sus catulos pedibus proteram. Et in *Amphitry*. Exstant & proce-
runt hostium copias iure iniustas. *Cæsar 2. belli Civil.* Equitatus ho-

Proritus, aum, participium. *Lu. 4. belli Maced. Quod mar-
ruerat curā, de messum, & coniectum est viridē: ne hostes mox habe-*

Proterere, res, A longè terreo, vel terrore incusso abigo. [*ἀντρίψω* Ital. *spaventare*. Hisp. *Espantar*.] Stat. lib. 2. Theb. Prounus idem vitro iaculo parmaque Menaten Proterebat agēs. Virg. 12. Aen. Aduerso proterret equo: tuit ille recedens.

Proteratque, ut perulana, laetitia [ἐκλεπται, ἀπὸ τοῦ λαοῦ τῆς] superbia, sicut
est agnoscere, ubi dicitur laetitia sicut in oratione, latragia. Hic. Et dicitur, ubi
sola. In hac enim, Crippides agitat ut latra proterat Panas. Quod et
nominis significat sacrificium quoddam [in] testatur Macrobius] in
quo mos fuit, ut siquid ex epulis superfluum esset, igne consumeretur : que in
admodum Moyses de agno Paschali precepit. Hinc et iocus ille Cato-
nis in Albidiu[m] quendam, qui quum bona sua comedisset, & novissimu[m]
domum quæ ei reliqua erat, incendio perdidisset, proteratam cum fuf-
cille dicebat. Quod enim comesse non poterat, id comibullis.

Proterueus, u. u. u. u. Petulus, prociac, improbus, [*ἀνδρῆς, ἀνέμους. Itai. Proterueus, τριῖτα. ἕμπα. Δεφύργοναδο.*] Includit enim hoc nomen: Itaium quandam, & libidinem cum superbia coniunctam, ammiq; incontinentiam pronom ad quemvis lascendum m. Cie. pro Celio, Si vidua liberet, proterua petulante, diues effusus, libidinoso meretricio more vivere: adulterum ego putarem siquis hanc paulo liberius solutalet. Terent. Hæc. Ne inceptus, ne proteruus videat. Cie. g. de Finib. Et flexi, hæcque motus, quales proteruorum hominum ius mollium esse solent, cont. naturam sunt. Quid. Episto. 6. Damnares nati falsa proterua pater. Iuuenes proterui, Horat. i. Carm. Ode 25, Lingua proterua, Quid in Ibin. Oculi proterui, Quid Episto. 16. Manus proteruæ, Quid. 12. Metamor. Venti proterui, Horat. i. Carm. Ode 16.

Proterit, aduerbium, Petulāter, prociaciter, immoderate, & superbe; [ἐπεταῖς ὑπερβόρως, ὀκνητῶς, ἰσχυρῶς, ἁλ. Feruente, arrogante, ἁλ. Desperante, aduente.] Plaut. in Rud. Quis est qui tam proterit foribus facit iniuria? Quid. I. Amor. Eleg. 4. Multa mihi terro timco, qui feci multa proterit. Terentius Hecy. Ecce agrem tu quoque proterit iracundus es. Quid. I. de arte, Et quid dicēs, facitve proterius æquo, Credatur nimium causa fuisse merum.

Proteruiter, in eadem significatione. Ennius Pancretiaſte, vt citat Nonius,
Quis eſt qui noſtris foribus tam proteruiter inſultat?
Proteruius raris. Idē quod proteruia, et inde. Terentius in Heaut. Quam

penè tua me perdidit proceruitas. Cice. pio Cælio, De corruptelis, de adulteriis, de perducitacæ, de sumptibus, immensa oratio est. Horat. 1. Cæc. Ode 19, Vir grata proceruitas, Et vultus nimii lubricus aspicit.

PROTESSILAE, *Προτεσίλαος*, Filius fuit Iphicli, & vnus ex Graecis principibus qui ad bellum Troianum profecti sunt. Nam quando audierit a viribus, esse primum omnium in bello Troiano perituros, fiducia facillime crederet, contemptis nihilominus vaticiniis, vna cum ceteris Graecis profectus est: quumque omnium primus e nauis in terram exiit, & in Hectorem incidisset, primus Graecorum omnium ab illo est interfectus: vnde non sine omne quodam, & futurae mortis praesagio Proteſsilas videtur appellatus. Aufonius, Proteſsilae cibum nomen fuisse dederunt, Vidima quod Troix prima victoris eras. Vxor lae bue, & aodamnia, & asili filia, quae quum eius interitum rescisset, hoc vnum de loris sui solacium petiit, ut mortui vbram posset intueri: eandemque, dum intueret, in illius amplexibus exspirauit.

Protestor, protestans, [Ital. *Protestare*. Hisp. *Protestar*.] Iuriconsultorum
verbum est, quo illi utuntur pro eo quod est cauenda, & quæ fieri non
debet manifestè denuntia.

Protestatio, verbale. Hoc est animi nostri declaratio, iuris acquirendi, ve
conferuendi, vel damni depeliendi causa facta.

bilantur, Oceani & Tethyos filii, Neptuni phocas in mari pascens
idemq; vatinnorum peritissimus, & in quamlibet formam sese trans-
mutans; quem hec describit Virgilius 4. Georg. Est in Carpathio Ne-
ptuni gurgite vates. Cateulor potentes, magnum qui pifibus æquor.
Estincto bipedum curru meritor; equorum. Hinc nunc Enathar por-
tuse, patriarumq; reuist. Pallene; hunc & Nympha venistratur.
Iose. **Grandæus Nereus**: nouit nāque omnia vates, Que linq; qua-

P R O T

ferunt, quæ mos ventura trahunt. Quippe ita Neptuno vidum est,
immania cuius Armenta, & turpes pascit sub gurgite Phocæ. Quæ
item Proteus, Aegypti Rex, patriæ Memphis, qui Phéroni in regnum
successit: regnavitque belli Troiani temporibus. Tradit enim He-
rodotus, lib. 2, Paridem quum rapta Helena patriam reperevit, vi tempe-
statu ad Canopicum Nilii ostium fuisse appulsum, capsumque à Tho-
mi regis eius Ptoleæto, ad Proteum Regem missum fuisse: qui
quum ex seruis Alexandri cognovisset, mulierem quam ille secum ve-
hebat, hospitii illius vxorem esse, abducere viro capiam fuisse, per-
fidiam hominis detestatus, illum quidem triduo fatis suis excedere
iussit: Helenam vero cum omnibus opibus quæ illi discreta Sparza fe-
cum vebat, Menelaum integram servavit. Expugnato itaq; Ilio, quum
Menelaus reuera cognovisset, vxorem eò nunquam aduocatum fuisse,
sed à Proteo retentam, Canni gubernatoris in ductu in Aegyptum nau-
gavit: qui quum ibi diemulum obisset, Canobicum ostio nomen fecit.
Menelaus autem adito Proteo, vxorem suam libenter alibi ab eo habi-
tam, cum opibus vniuersis recepit. Ad quam opinionem videtur respi-
cere & Virgilius, r. Aeneid. quum ait, Attrides Proteo Menelaus ad
vsque columnas Exulat. Quæ verò de Proteo mutabilitate Poëtae sunt
commenti, ab Aegyptiorum Regum consuetudine videntur emanasse.
Illis enim, teste Diodoro, mos erat aut leonis, aut tauri, aut draco-
nis priorem patrem in capite ferre, insignia principatus: quandoque
verò arboreo, aliquando ignem, quandoque redolentia supra caput
vnguenta. Hæc tum ad decorem spectabant, atque ornatum: tum ite-
porum, & superstitionem quandam aspicientibus intuebant. Vnde
factus est locus fabulæ, Proteum in ea omnia quacunque capite ges-
tabat, solvere transformari.

ROTHOMOR. *αἰθρίαρ*, Homero teste, Iliad. 2, unus ex quinque
Bæotiorum principibus, qui ad Troiam cum Græcis profecti sunt.

ROTHOV, , Tenthredonis filius, dux eorum qui ex Magnesia ad Troiam venit, teste Homero. lib. 2. Iliad.

Prothesis, ὁ προσθησις. Pars orationis apud Græcos, quam Latini præpositio-
nem appellant. Et est & figura contraria apharesis, qua litera vel syllaba
principii dictionis adicitur: vt Gnatus, pro natus: tetulit, pro tulit.
Hanc tamen figuram alij prothesin malunt appellare.

Prothyma, prothymatis, *πρόθυμα*. Dicitur vaporatio urtis, filiginis, hor-
dei, aliarumve primitiarum, quæ ante sacrificium fieri solebat.

Prothymia, et προθυμία. Ital. Promptezza, diligencia, animosità, accortezza.
 Hist. Ligerea, prefixa. Latine promptitudo, alacritas, animi propensio.
 Plant. in Sic. Vides benignitatis hominum perire, & prothymias. Sic
 etiam προθυγοι dicuntur Graeci pro prompto, alacri, & propenso. A no-
 mine θυγος oxytono, quod animum, siue animositatem significat: nam
 θυγος oxytonon, herba nomen est.

prothyron, pen. corr. ~~vestibulum~~. Vestibulum in privatis aedibus, teste Vitruvio: nam urbium, templorum, regiarumque vestibula, propylaea potius dicuntur.

protinus, pen. cor. Statim, sine mora. { *subito. Ital. Disubito, senza dimora.*
1 lib. *Eny.* Virg. 4. Aene. Protinus ad Regem cursum detorquet Iar-
dam. ¶ Quandoq; accipitur pro deinceps, deinde. { *subito. Ital. Subito.* Virg.
lib. 1. Georg. Protinus aerij mellis caelestis dona Exquar. ¶ Quando-
que cognitur, continuo. Virg. - traiecit nulla lacerto Protinus hasta
fugit, forsaque eruenta renouit. Plin. lib. 5. cap. 9. Originem habet in
monte inferioris Mauritaniae, non procul Oceano, lacu priusquam ita-
nante quem vocant Nilidem. ¶ Quandoque omnino, lasterque. Vitell.
- quum protinus utraq; tellus Vna foecit, ad est omnino vna, vel vt Ser-
uius exponit, continua. ¶ Pōnitur aliquando pro simul, sic etiam, Virg.
6. Aene. - quin protinus omnem Perlegetur ceculis Et cūm quod ita

tim fit, quasi simul fit, ait Valla. ¶ Aliquando pro eo quod vbi go dicitur
directe & immediate, ait Budo. Vipianus, Et enim parui rector pro-
 tinus patrone libertus cogatur dare, an per interpositum fideiusso-
 ri vel rei personam. ¶ Aliquando pro primum, sive a principio Celsus,
 Alique febres proximus a calore incipiunt. ¶ Aliquando pro vno, co-
 demque tempore. Virg. 8. Aeneid. Nam memini Heliones videntem re-
 gna foris Laomedonem inter Pitram Salamina petentem. Proti-
 us Atarad gelidos insulere finibus. Scruis. ¶ Quum autem addit ue-
 gation, significat non idcirco: sicut fit in continuo, & statim. Quirinus
 Non autem vbi quicquid præcipuum necessarium est, sic ad efficiendum
 oratorem maximi protinus erit momenti. ¶ Protiom veteres dicebat
 in eadem significatione i quod & Festus annotat. Teneant in Phorm.
 Aq: hinc me conicerem protinus in pedes. Vbi Donatus, Protiom
 fuit, & sic Nigidius legit. ¶ Protenus verò per secundam vocalem in
 penultima, ex portò & tenus compositum, idem valet quod proci, sive
 vbiq: in locum longè distitum. Vug. 1. Aeglo. -en ipse capellas Prote-
 nus arger agos. Sic enim legit Caper: quoniam in vulgatis quibusdam
 exemplaribus protenus per tertiam vocalem legatur.

Protocolum, unico pen. prod. *Πρωτόκολλον*. Ital. *Protocollo*. Hisp. *El protocolo del notario*. Proprie dicitur illud quod breuitur, & succedat à tabellione notari, vt postea per octum quoties opus sit, latius possit extendi. Diditum protocolum quasi primum membrum, vel potius prima membrana. Sunt qui gemino illi scribendum velint, per tuncque deduci à Graeco nomine *πρωτος*, quod nobis huius significet: siue quod glutine graeco soleant conglutinari: siue quod in glumine, vix egra per tabulas extensa olim feriberetur. Vide ea quae suprà annotauimus in dictione *MACROCOLON*.

a r o t o g e n s , p e n . c o r . n e a r e t y l i s , p i c t o r n o b i l e s f u i t , p a t r i a C a n u i n s ,
 (e s t a u t e m C a n u s C a r i g o p p i d i , R h o d i u s o l i m s u b t e c t u m) , J e c i u s f a m a
 m i n i o p a u p e r t a s f u i t , a r t i c u l e a c c u r a t i s s i m a i n t e r i o : v n d e & m i n o r
 f e c e r i t a z . P a l m a h a b e t t a b u l a r u m e i u s I a l y s i , q u i e s t R o m e d i c a t o s
 i n t e m p l o P a c i s : q u e m q u a n t u m p i n g e r , e c c a d i t m a d i d i s l u p i n i s v i x i s s e ,
 q u o n i a m s i m u l f a m e m s u s t i n e r e n t & s i t i m , n e s e n s u s l u p i n i a d u l c e d i
 n e o b t u l t e r e t . H u i c p i c t u r a q u a t e r c o l o r e m i n d u x i t s u b s i d i o i n i r i c i a
 v e l t a r i s , v t d e c e n t e s u p e r i o r e , i n f e r i o r l u c c e d e r e t . E s t i n c a c a n i s
 m i r e f a c t u s , v t q u a n t u m p a t e r c a f u s & a r s p u n x e r i t . N o n i u d i c a b a t e x
 p r i m e r e i n c a s p u m a m a n b e l a t i s p o s s e , q u a m i n r e l i q u a o m n i p a r t e
 (q u o d d i f f i c i l i s s i m u m v r a t) b i t i p i e f a t i s s i e s s e t . D i s p l i c e b a t a u t e m a r s
 i p s a , n e c m i n u s p o t e r a t , v t v i d e b a t u r : n i m i a , a c l u n g u i s a v e r i t a t e d i s c e
 d e r e , s p u m a q u e

applicuit, id quod ornamentum imperij est, provincia est appellata. Quidam. Fast. Redditaque est omnis populo provincia nostra. Provinciarum alie erant Consules, alie Praetores. Redigere autem regiones in provincie formam, nihil aliud est quam regionem subicere Imperio Romano, & ad eam gubernandam mittere Praefectum. In hac significatione dicimus quempiam habere provinciam. Cic. in Piso. Sed hac omittit. Ille si non acerrime fureret, auderet quam provinciam P. Lentulus amicitimus huic ordini, quum & auctoritate Senatus, & forte haberet, interposita religione sine ulla dubitatione deposuisset, eam sibi tum adfiscere, quum etiam si religio non impediret, mos maiorum tamen, & exempla, & gravissima legum poena vetarent. Obtinere provinciam. Cic. pro Flacco. Quum provinciam Afiam Consulari imperio obtineret. Deponere provinciam. Cic. in Pisonem. Ego provinciam Galliam Senatus auctoritate, exercitu, & pecunia instructam & ornata, quod ita existimabam tempora Reipub. ferre, in concione deposui, reclamante populo Romano. Per translationem accipitur pro quovis munere, siue onere. Terent. in Phorm. O Geta provinciam cepisti duram. Idem Heaut. Ideo huic nostro tradita est provincia. Cic. 6. Verr. Pererebat grauer istam sibi ab illo provinciam datam, nec quid faceret habebat. Idem pro Sylla. Tunc tuus pater, Cornelius, id quod tandem aliquando confectur, illam sibi officiosam provinciam deposuisti, ut quum prima luce Consulatum salutaturo veniret, intermissis meo more, & iure amitteret, me in meo lecto trucidaret. In hac vero significatione dicimus, Capere provinciam, Suscipere provinciam, Dare provinciam alicui, Deposce provinciam alicui.

Provincialis, & hoc provinciale, adiectivum, Quod ad provincias attinet: ut Scientia provincialis, quae de provinciarum administratione est. [Imperialis. Ital. Cofa di provincia. Hisp. Cofa pertenciente a provincia.] Cicero ad Qu. Fratrem lib. 1. In qua scientia praefertim provincialis ratio ipsa expedita est. Negotia provincialia. Cic. ad Atticum lib. 2. Neque enim illa negotia provincialia esse putabam, neque te in Decurionibus habebam: sed scripsi ut de his diligenter. Vici provinciales. Idem ad Quintum Fratrem, lib. 1. Non enim possunt multi esse provinciales vici boni, sed hoc sperare licet, iudicare periculolum est. Hospitia provincialia. Cic. 4. in Catilinam. Provinciales dicti sunt qui ex provinciis sunt, siue (ut Vlpianus inquit) qui in provincis domicilia habent. [Imperialis. Provincialis nomine omnes populo Romano subditi, praeter Italicos, appellabantur. Vnde Columella libro 5. cap. 4. caput facie de Agricultura provincialium vinearum, quum alibi de agricultura Italicarum scribat. Plinius Iunior lib. 8. Epist. Italicos es, an provincialis.]

Provinciarum, adverbium, Significat per singulas provincias. [Imperialis. Suetonius in Augusto, cap. 49. Ex militaribus copiis legiones & auxilia provinciarum distribuit.]

Provincialis, penult. prod. Vitam protraho. Tacit. lib. 1. Nondum illa dolor exoleverat, quum de Agrippina auditum: quum inuicem Sciano spe sustentatam prouixisse reos.

Provoce, as, pen. cor. Ex adibus, vel ex loco interiori foras voco. [Imperialis. Ital. Chiamare di lontano. Hisp. Llamar de lejos.] Plautus in Pseud. Herus si domi est tuus, quin provocas? Aliquando provocare, est in aliquod certamen vocare, siue ludendi, siue luctandi gratia. [Imperialis. Ital. sfidare. Hisp. Desfilar al enemigo.] Hinc dicimus provocare ad pugnam provocare ad certamen, provocare in alea, provocare minimo. Horat. 1. Serm. Saty. 3. Crispinus minimo me provocat, digito scilicet. Solemus enim dicere nos tantum digito valere, quatum alius brachio. Budaeus. Iust. lib. 73. Gallus magnitudine atque armis insignis, provocat per interpretem unum ex Romanis qui secum ferro decernat. Provoce, care aliquem literis, est literas misistando, alium ad rescribendum invitare. Cicero Mario, Tuis amantissimis literis provocatus. Provoce care aliquem iniuriis, id est lacessere & irritare. Plinius Iunior in Epist. Quoniam etiam multis provocatus iniuriis, nunquam tamen ab amicitia recessi. Aliquando provocare, est maioris iudicis, potestatisve opem implorare. [Imperialis. Ital. Provocare, apellarsi al giudice superiore. Hisp. Apelar para el superior.] quod & appellare dicimus, habetque in ea significatione accusacionem cum propositione ad. Cic. Attic. Quum alter ad Senatum provocasset, alter vero appellasset Tribunus. Aliquando sine ad. Liv. lib. 3. Quod si Tribuni eodem fardere obligatos se fateantur tollende appellationis causa, in quem collapsi Decemvros criminati sunt, aut se provocare populum, implorare leges de provocacione, & Consulares, & Tribunitias copio anno latas. Quum enim provocatum, si hoc indemonstrato indicia causa, non licet? Cui plebeo & humili praedium in legibus fore, si Appio Claudio non fesset documento futurum, utrum novis legibus dominatio, an libertas firmata sit, & appellatio, provocacionis, adversus iniuriam magistratum offerata tantum in iudicibus literis, an vera data sit. Provocare auctore Budaeo, videtur aliquando poni pro vincere, seu superare. Quint. lib. 10. Elegia quoque Graecos provocamus. hoc est quasi certi de victoria, in contentionem vocamus. Provocare in integrum dixit Cicero ad Brutum. De Casare vero quod fieri debuit, ac potuit, transactum est: neque iam provocari in integrum potest, hoc est, integrum iam non est illi ut provocare possit iure.

Provocator, oris, verbale, Qui alterum ad pugnam, certamenve provocat. [Imperialis. Ital. sfidatore. Hisp. El que desfila a otro.] Plinius de Viris illustribus, Adversus ingentem Gallum provocentem solus Valerius Tribunus militum, omnibus territis processit. Cic. pro Sestio. Quum vero ne de vanalibus quidem homines elevatos, sed ex ergastulis emptos, nominibus gladiatoris ornatis, & sortito alios Samnites, alios provocatores fecerit, &c.

Provocatorius, adiect. ut Provocatoria dona militaria, quae meruit provocatus: quod humanius est quam provocasse. Cell. lib. 2. cap. 11. Populi militaria bona habuit multumque, in his provocatoria pleraque.

Provocatio, onis, id est appellatio: quae inuenta est pro remedio adversus iniurias magistratum. Et causa in qua quis provocat ad alium iudicem. [Imperialis. Ital. sfidare. Hisp. El que desfila a otro.]

Provoles, as, Avolo, vlticulus volo. [Imperialis. Ital. Volare corriere velocemente. Hisp. Solar a lezo, correr ligeramente.] Plin. lib. 10. Tunc vniuersae provo-

lant, si dies micis futurus est. Liv. lib. 2. per translationem pro procurator posuit. Sic primus infensus habitis provolant duo Fabij: totumque moventur secum aciem. Idem lib. 3. ab Urbe, Is daco negotio suus, & corpus obregerent, ipse in locum, vicemque Consulis provolat.

Provolutio, is, Volvendo protrudo. [Imperialis. Ital. Rinsolvere. Hisp. Rebolter.] Livius, Ingentia saxa in subeuntis provolentibus Barbaris. Terent. in And. iam ego hunc in mediam viam provoluam. Provolvere & ad genua alicuius, est sese humi supplicem prosternere, & veniam impetranda gratia, genua eius amplecti, in quibus antiqui misericordiae fidem esse voluerunt. [Imperialis. Ital. Livi. 4. bel. Maced. Legari vbi huc audierunt, stantes ad genua Consulis provoluerunt.]

Prout, adverbium similitudinis, idem valens quod perinde ut, vel quemadmodum. [Imperialis. Ital. Come, secondo che. Hisp. Como.] Cic. Attico, Tuas literas, prout res postulat, expecto. Idem in Verrem, Prout Thermitani hominis opes ferebant. Livius lib. 9. ab Urbe, Rapin collatae sarcinam medium, & prout tempus patiebatur, intructa acies.

Proxenetes, te. [Imperialis. Ital. Sefidare. Hisp. El corredor de mercaderia.] Licetator, mediator, conciliator, siue interpres duorum inter se stipulantium, aut spondentium, aliumve quentius contractum, conventumque ineuntium. A verbo [Imperialis. Ital. Sefidare.] quod est conciliatore contractum ago. Martial. lib. 10. Quis sulphuraco nolit empta ramento, Vatiniorum proxenetes statorum.

Proxeny, o, is, [Imperialis. Ital. Sefidare.] Vbi Aegypti, iuxta Nauratiā. Gentile, Proxenypholites. Stephanus.

Proximus, vide P R O.

Prudens, is, Sagax, pronidus, multarum rerum peritus. [Imperialis. Ital. Sapiente. Hisp. Prudente.] Cic. de Orat. Vir natura peracutus & prudens. Idem de Clar. Orat. Lelius Torquatus elegans in dicendo, in existimando admodum prudens. Interdum prudens idem est quod sciens, & data opera aliquid faciens. [Imperialis. Ital. Prudente.] Plaut. Capt. Et iam multis in locis plus sciens quis fecit, quam prudens boni. Cicero Attico, Ne prudens & sciens cor de demittas, vnde exitum vides nullum esse. Idem lib. 10. Epist. Vt in fabulis Amphiarzus, sic ego prudens & sciens ad pestem ante oculos poscam sum profectus. Differunt autem haec duo, prudens & sciens, secundum Donatum, quod prudens est qui intelligentia sua aliquid cognoscit: sciens, qui alterius indicio rem percipit, hoc est prudens per se, sciens per alios. Terent. in Eunuch. Et prudens, sciens, vniuersi videntur, pereu. Omittit prudens, id est sciens, & de industria. Plinius lib. 10. cap. 29. Multa praeterea similia quae prudens subinde omittit. Prudens pro sciens cum infinitivo. Plinius lib. 8. cap. 31. de vitulo marino, Eumote fel sum ad multa medicamenta vtile: item coagulum ad comitales morbos, ob ea se peti prudens. Interdum prudens accipitur pro gnaro, perito, seu docto. [Imperialis. Ital. Prudente.] Vnde iuris prudentes dicimus, id est consultos, & peritos iuris. Cic. de Amic. L. Aelius prudens esse in iure civili putabatur. Prudens adulandi. Iuvenalis Saty. 3. Quid quod adulandi gens prudentissima laudat Sermonem indocti, faciem deformis amici? Cic. de Clar. Orat. Omnes ferē Stoici prudentissimi in differendo.

Prudentia, tis, Est rerum expendarum (ut inquit Cicero, 1. Offic.) fugienda, sumve scientia. [Imperialis. Ital. Prudentia. Hisp. Prudentia.] Idem 5. de Finib. Vt medicina videretur, sic viuendi ars est prudentia. Idem de Senect. Temeritas est videlicet florentis aetatis, prudentia senectutis. Prudentia est (sicut docet Macrobius) ad rationis normam quae quis cognat, quaeque agere vniuersa dirigere, ac nihil praeter rectum vel laudabile facere. Prudentia infusa ratio, intellectus, circumspectio, prouidentia, docilitas, cunctio. Graeci dicunt *phronesis*, quae voce vltis est & Plautus in Trucu. Quae hic habet Phronesium, omnem ex pectore mouit meo phronesis.

Prudenter, adverbium, sapienter, pronide. [Imperialis. Ital. Prudentemente. Hisp. Prudente.] Cic. 5. de Finib. Facit igitur L. nostro prudenter qui audire de summo bono potissimum velit. Plin. Epist. 2. 3. Prudenter autem constituit, interit nauibus, interit velentibus vti.

Pruna, ae, perurendo, quod fruges & virgulta perurat. [Imperialis. Ital. Pruna. Hisp. La elada de yelo que quema.] Ex rore gelido nascitur, nec sic nisi immoto aere, & sereno. Cicero 1. de Natu. deo. Pars obrigitur niue, pruinave, longinquo Solis accessu. Virg. 2. Georg. -id venter euras gelidusque pruine. Idem lib. 3. Georg. -stant circumfusa pruinis Corpora magna bouum. Cic. in Catil. Quo autem pacto illi Appenninum, atque illas pruinas, ac niues perferunt nisi idcirco se facilius hyemem toleraturos putant, quod in conuiuiis nudi saltare didicerunt. Idem lib. 2. de Natu. deorum. Atque aquae etiam admixtum esse calorem, primum ipsi sentiunt, tum aquae declaratur effusum, quae neque congelaretur frigibus, neque niue, pruinaveque concrederet, nisi eadem se admixto calore liquefacta & dilapsa diffunderet.

Pruna, ae, A carbone ita distinguitur, quod illa ardens sit & viua, carbon autem extinctus. [Imperialis. Ital. Brasi. Hisp. La brasi, carbon encendido.] Dieta pruna a perurendo. Virg. 5. Aene. Subiciunt veribus prunas, & viscera torrent. Plin. lib. 19. cap. 6. Si radicem betae in pruna tostam superederint. Horat. 1. Serm. Saty. 5. Patet exani, & latum clauum, prunaque batillum.

Prunus, ni, Arbor quae pruna producit. [Imperialis. Ital. Arbre de prunes. Hisp. El ceruelo arbol.] Colum. lib. 2. cap. 1. Multa sunt quae & dulcem terram, & frumentis habilem significat: ut iuncus, & calamus, & gramen, & trifolium, & bulbus, & rubi, & pruni syluestres. Virg. 2. Georg. Et sepe alterius ramos unipine videmus Vertere in alterius, mutatamque insita mala Ferre pyrum, & prunis lapidosa tubescere corna.

Prunum, ni, Arboris fructus dicitur. [Imperialis. Ital. Sefino. Hisp. La ciruela.] Martial. lib. 12. Pruna peregrinae carie rugosa senect Summe, facient duri solueret ventris onus. Virg. 4. Georg. Eduramque pyrum, & spinos iam pruna ferentes. Idem 2. Aegio. Addam cerea pruna, & honos erit huic quoque pomo.

Prunum, Locum prunis confusus. [Imperialis. Ital. Prunum. Hisp. El ciruelo.]

Pruri, is, quasi peruror. [Imperialis. Ital. Prurire, rodere, picar, etc. Hisp. Tener comeo.] Est enim pruritus propriis libidine scalpenti ardere, excrucientis spiritibus, sibi per poros exitum querentibus. Plaut. Poen. An dentes pruriunt? Idem Mith. Ita dolium totum prurit. Prurire item interdum fardat

Theodoros ex Aristotele, de Natura animalium.

Pittacus, *Ῥιττάκος*, Ital. *Papagallo*. Hist. *Papageio*. Auis ex India, aut Occidui Oceani insulis, vocem humanam mitto naturæ artificis exprimens. Martial. lib. 14. Pittacus à vobis aliorum nomina disco. Hoc per me didici dicere, Cæsar ait. De hac aue Apuleius lib. 2. Color phtæcus viridis, & intus plumulis, & extimis palmulis, nisi quod sola ceruice distinguitur. Enimvero ceruicula eius circulo minio, velut aurea torque, pari fulgoris circūactu cingitur, & coronatur. Rostrum prima duritia, quum in petram quampiam concitatus, altissimo volatu præcipit, ostio se, velut anchora, excipit. Sed & capitis eadem duritia qua rusticum sermonem nostrum cogitur emulari. Ferrea clauicula caput tunditur, imperium magistri vè persequitur: hæc ferula discendi est. Discit autem statim pulsus vsque ad duos ætatis suæ annos, dum facili os, vti conformetur, quum tenera lingua vti velit, conuulsetur. Senex autem capitis & indocilis est, & obliuiscus. Verum ad disciplinam humani sermonis facilius est phtæcus glande qui velleitur, & cuius in pedibus, ut hominis, quini digiti numerantur. Non enim omnibus phtæcis id insigne, sed illud omnibus proprium, quod eis lingua latior quam ætatis æquibus: facilius verba hominis articulantur, parentiore phtæco & palato. Id verò quod dicit, ita similiter nobis canit, vel potius eloquitur, ut vocem si audias, hominem putes: nam quidem si videas, idem conari, non eloqui. Verum enimvero & coruus, & phtæcus nihil aliud quam quod didicerunt, pronuntiant. Si conuictis docueris, conuictiabitur, diebus ac noctibus perstrepsens maledictis. Vide Plinium, lib. 10. cap. 42. & Varr. 1. de Re rust. cap. 9.

Plophidius, *Πλοφιδίος*, Arcadiæ ciuitas, à Plophide Lycaonis filio, aut vti alij malunt, à Plophide Erycis Sicula filia condita. Ouid. lib. 5. Metam. Vñ; sub Orchomenon, & Plophida, Cyllenēnq; In Insula quoque Venerorum Zacyntho arx ipsa vocabatur Plophis, & alij multis locis. Auctor Herodotus in Plinium. Est & alterum eiusdem nominis oppidum in Arcadia. Item tertium in Achaia.

Ploia, *Πλοία*, Ital. *Roma*, dicitur à *πλοῖο* Hist. *Plota*. Cutis asperities squamosa: & videtur alia à scabie, quum Plin. lib. 29. cap. 1. dicat, Arida cum refina, impetiginem, & scabiem, quam *πλοῖα*, & *λινθία* vocant, sanare. Fit autem à *πλοῖο* scalpore. Nam qui ploia laborant, vlcera siue pustulas supra modum contingere, palpare, & scalpere cupiunt.

Plychrolutes, *Πυχρόλυτες*, Dicitur qui frigida aqua corpus lauat, & balneo frigido iterat. Vnde & verbum *πύχρως* Græcis vitium, pro eo quod est frigida lauit. Seneca lib. 12. Epist. Ille tantum plychrolutes qui Calendis Ianuarii Eurytum saluabat.

Plychomantemur, pen. *πύχμοναντες*, Locis cuiusdam varietinij, vbi herba diuina per modum excoctationem, quædam animam, & *πύχμονα* diuinationem significat. Cic. 1. Tusc. Ait enim Termañum quendam Elythum, quum grauius filij mortem mœreter, venisse in plychomantem, quærentem quæ fuisset tantæ calamitatis causa.

Plychotrophum, *Πυχότροφον*, Herba duorum cubitorum altitudine, angulosum habens caulem, à radice spargens folia ferè lapathi, ferata, semine purpureo viridula feracula dicitur, in Gallia Veronica. Autor Plin. lib. 25. cap. 8. Plychotrophon inde dictum, quod locis potissimum gaudent aliois. Plychotrophon item piceas quidam appellatur, quod vmbrosos sedentur recessus, ac humido frigidoq; delectetur elemēto.

Plydracion, *Πυδράκιον*, Genus pulegiarum durarum, & subalbidarum, acutiarum, caput præcipue infestatum. Vide Aeginetam.

Pythia, *Πυθία*, Populi Libyæ prope Garamantas, à Pytho Rege dicti (vè inquit Plin. lib. 7. cap. 1.) quorum corpori ingentium fuit virus exitiale serpentibus. Scribit Plin. Caronem iter per desertam Libyæ facientem, secum Pythos duxisse qui moribus serpentum moderentur, partim ore trahentes venenum, partim serpentes cantibus medicantes. In vita autem Catonis Plinius in dicto loco sic ait, Mos verò illis fuit liberos genitos prius obiciendi fructibus earum, eoque genere pudicitiam coniugium experiendi non profugitibus adulterino sanguine natos serpentibus. Hæc Plinius. Meminit horum & Herodotus, lib. 4. Silius item de Aeyre Pytho. lib. 1. Necnon serpentes dispoexat mare veneno. Doctus Ayt, ratiq; graues fopite chelydros, Ac dubiam admoxa sibi oleum explorare cessasse. In eadem sententia de Pythiis scribit & Lucanus, lib. 9. Gellius lib. 16. cap. 11. Crinitus lib. 1. cap. 3. alique complures.

Pythion, *Πυθίων*, Herba quam vulgus noster *pulicarem* vocat: de qua vide Plinium, lib. 27. cap. 11.

Pythia, *Πυθία*, Pen. *Pythia*, Plin. lib. 5. cap. 1. Vrbis Bithyniæ.

Pythia, *Πυθία*, Insula iuxta Chium. Strabo lib. 14. Vulgo *Pyra*.

Plythia, Vrbis genus est ex qua optimum fit passum. Virgil. 2. Georg. Et passio plythia vtilior.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Pter, *πτερ*, syllabica adiectio: quæ in dictione *πτερ*.

Videtur enim diminutiuum esse à *πτερ*, id est ala, quam tunc videtur efficere caro ab vnguibz discedens. Plinius lib. 2. cap. 1. Illiniur eadem cum fice, & pterygiis digitorum ex vino. Idem, Cum oleo etiam paronychiis, & pterygia volit.

Pterna, *Πτερνα*, Vocatur pars inferior naualis mali: circa mediam ferè trachelos, summa pars carochelionis.

Pteron, *Πτερον*, Est regio apud Riphæos montes: sic dicta ab assidua niue quæ ibi pennarum similitudine continuo decidit.

Ibi creduntur esse cardines mundi, extremitq; siderum ambitus. Plin. lib. 4. cap. 13. Mox Riphæi montes & assiduo niuis casu pennarum similitudine, Pterophorus appellata regio, pars mundi damnata à natura rerum.

Pterophori item dicti sunt eurfiores pegafaij, quod peregrè proficiscentes (vè Dionysius scribit) succedat in capite pinas gestare solebant. Ad quod & Iuuenalis allusit videtur, quum ait, Tanquæ de Cartis aliquid, toruissq; Sicâbris Anxia præcipiti venisset epistola pœna.

Ptifana, pen. cor. *Πτιφάνη*, Ital. *Sugli d'orco*, *acqua cotta d'orco*. Hist. *Ordinate* dicitur à *πτεφάνη*. Hordeum deurticatum, vel hordei tremor, siue pulis genus ex farina hordeacea, in quo est maxima vis restituerandi vires, & nutriendi. De ptifana vide Plinium, lib. 18. ca. 7. & lib. 22. ca. 25. Latini vocis huius primam syllabam corripunt, altera ex Græca voce abiecit. Martialis lib. 12. Frumentum, milium, ptifanâque, fabâque solebas Vendere pragmaticus.

Ptifanarium, *Πτιφανήριον*, Pro vase in quo coquitur, vel tunditur ptifana. Horatius lib. 2. Scrm. Satyr. 3. Tu cessas agendum sume hoc ptifanarium oryxæ. Alij volunt ptifanarium oryxæ, esse oryxam coctam, vel ptifanam ex oryxæ.

Prochotrophia, pen. prod. *Προχοτρόφια*, Ital. *spedali*, Hist. *Hospedales*. Diuerficia, siue domus in quibus mendici nutriuntur. *Προχοτρόφια* enim Græci medicum dicunt, & *πρόχοτρο*, nutritio.

Proctus, *Προκτός*, Nomen proprium Lagi gregarij militis filij, qui maxime autoritatis fuit apud Alexandrum Macedonem. Post cuius mortem Ægypto & Aphricæ, & magna Arabiæ parte potitus, regnavit annis quadraginta. A quo deinceps Ægyptij Reges, Ptolemij appellati sunt. Hic frequentissimè apud amicos & cenabat, & dormiebat. Quod si aliquando cenam præberet, rebus illorum utebatur. Accerbat enim scyphos, strata, ac mensas. Ipse præter necessariâ possidebat nihil: quin alios locupletes fecere, regale magis esse dicebat, quam locupleteri. Est autem hoc nomen *πρόκτος*, hoc est à pugnatione deductum: sicut à *πύγξ*, quod est honoro, Timæus. Hic duos filios habuit, Ptolemæum Philadelphum, & Ptolemæum Ceranum. Deceffit in ætate gestarum gloria, quum paulo ante regni se abdicans administrationem, Regem filium constituit Philadelphum. Autor Trogus, lib. 15. Philadelphus itaq; in regno patri succedit, vti doctissimus, Stratonis discipulus: qui bibliothecam illam celeberrimam fecit, quæ vsque ad primum Alexandrinum & Romanorum bellum duravit. Regnavit annis 41. vti successit Ptolemæus cognomēto Euergetes, *Ευεργέτης*, quod Latine dicitur beneficis potest. Hic viginti sex annis regno potius, moritur: cui successit Ptolemæus Philopator, 41. annis regnans. Post eum Ptolemæus Epiphanes, qui annis vigintitres regnavit. Tum Ptolemæus Philometor qui trigintaquinque annis Ægypti regnum quæmouit, fratrem suum Euergetem alterum moriens Regem constituit. Euergetes qui & Physico dictus est, regnavit annis vigintinovem: cui Ptolemæus cognomēto Lathyrus successit. Lathyrus Auletes, Cleopatra pater. Post hunc Ptolemæus cognomēto Dionysius, Cleopatra mater, qui Pompeium post Pharsalicam eadem in Ægyptum fugientem, iuramentum curavit. Fecerunt & alij hoc nomen, vti Pythi Regis filius, & Cyrius Rex, qui suis diuitijs Romanum locuplerat: ita Ptolemæorum seriem describit Strabo, lib. 17. Claudius Ptolemæus, astrologus, natione Ægyptius, Alexandriæ professus est, Liberahum artem, ac Græcarum literarum studijs clarus, temporibus Antonini, vti ipse scribit: in Astrologia scientia priorum nulli cessit. Primus enim apud Græcos instrumenta omnem diligentius explicuit, inuentaq; ab Hipparcho instrumenta clarior demōstravit. De Musica quoq; & rebus alijs, tum de Geographia abfclutissimè scripsit. Suidas. Ptolemæus quoq; sex alios centumquaraginta, quinquæ Grammaticos & vnum versificatorem, quorum opera ad nos nondum peruenierunt. Josephus iterum alium ponit, Abobi filium, Simonem ducis ludæorū generum, quem socer Hierichuntis tēpori belli Maccæorum præfecerat. At ille incedens regni cupiditate, inuitatū ad cenā, incautus interfecit. De quo multa in Hierosolymitana historia Josephus.

Ptolemæus, *Πτολεμαῖος*, ætæ, ætæ, possessum. *Πτολεμαῖος*. Ptolemæus lib. 2. Eleg. 1. Et Ptolemæus littora capta Phari.

Ptolemæus, *Πτολεμαῖος*, madis, vel dos, *Πτολεμαῖος*. Vulgo *Tolamita*, Oppidum in ora Rubri maris, ad primos elephætorum venatus, à Ptolemæo Philadelpho conditum in regione Troglodytarum. Autor Plin. lib. 2. ca. 73.

Ptolemæus enim Troglodytes, primus exiit, ad venatus elephætorum, quæ ideo Epithetas à Græcis cognominata est, eodē Plinio auctore, lib. 5. cap. 29. Est & Ptolemæus, vrbis Ægyptij apud Strabonem, lib. 17.

Item Phœnicis vrbis, colonia Claudij Cæsaris, quæ quondam Ace dicta est, vè scribit Plin. lib. 5. cap. 12. Harum quinque vrbium meminit Hieronymus ad Eusebium, Per arenas, inquit, Syriæ peruenit ad Coom, quæ nunc Ptolemæus dicitur, altera est in Aethiopia. Tertia in Phœnicia. Quarta Nili fluminis. Quinta in Cyrenæa provincia Aphricæ.

Ptyas, *Πτυάς*, Alpdis genus colore subuiti, cinereoq; sed in aurâ tendente, quo Cleopatra libi mortem credidit conficiuit. Dicta *Ptyas*, *Πτυάς*, hoc est à spuendo, coquendo spumam habere maximè letale, quod in hominum oculis expuit. Vide de hoc Plin. lib. 2. ca. 7.

Ptynx, *Πτυνξ*, Auis rapax, quam alij hybridem vocant, noctu volans. Venatur more aquilæ. Pugnat etiam cum aquila acriter, ita vè sepe ambæ implexæ deficiantur in terram, & vix à pastoribus capiuntur.

Pubes, Proprie lanugo quæ maribus decimoquarto anno, feminis duodecimo circa pendenda oriri incipit. *Πύξ*, Ital. *Peli* dicitur quia vixit alle parti vergens nōle à masculis & unis quatuordecim, & à feminis dicitur. Hist. La macebia. Quod quia maturatis est signum, factū est vè mas pubes, quæ puber vocatur, quum primum ad generandum aptus est, & feminæ similiter.

similiter ad concipiendū. Cic. pro Rabirio, Nemo pubes tum fuit qui arma cepit. Sallustius, Puberes omnes interfici iubet. Cæsar, 7. bell. Gal. Hoc more Gallorum est initium belli quo lege communi omnes puberes armati convenire coguntur. Cic. A. Off. Nostro quidem more cum parentibus puberes filij, cum soceris generi non lauantur. A quo Impubes, bis, vel impuberis, qui nondum lanuginem emisit, siue quod nondum ad pubertatis annos peruenit. *ἀνὴρ ἄννης*. Pubes etiam honeste pro parte pudenda ponitur. Virg. 1. Aeneid. Prima hominis facies, & pulchro corpore virgo. Pubetens. Inde Os pubis medici vocant ostium ipsum mulieris pudendi, quod pube ambitur. *ἰντερδουμ*. Pubes, collectivum nomen est, eiusdem fore significationis cum nomine inuenitur. [Ital. *compagnia de giovani*. Hisp. *las mancebos*.] Virgil. lib. 1. Aene. Haud aliter, puppif, tux, pubesq, tuorum. Liu. lib. 1. Quam pubem Albanam in arcem, praesidium, armisq, obtinendam auocasset. Cic. pro Milone, Ea potestas, qui Senatus omnem Italiam pubem commiserat. *ἰντερδουμ* etiam accipitur pro populo. Vnde Pube praesente dicimus hoc est populo praesente, ab his qui puberes sunt, omnē populum significantes. Transfertur etiam ad alia. Virg. lib. 12. Aene. Puberibus caule solis id est, vt inquit Seruius, adultis. Et lib. 4. Aene. Puberentes herbae. *ἰντερδουμ* etiam pubes pro lanugine, pro parte pudenda, & pro multitudine substantium, & facit genitiuū pubis. Ad Impubes, bis, pro eo qui adhuc inuestus est, adiectiuū est. Vnde Impubis Iulii, apud Virgilium. Et apud Horac. in Epo. Impube corpore. Ouid. lib. 3. Metam. Impubes genis. Pubes, bis, Pubes sum. *ἡδω-ἰτα*. Effere *glauiue*, coniciatur a *midar* suorum *glaui* primi belii. Hisp. *començar a baruar*, etas de puerdada.] Propriēq, de adultescitulis dicitur qui primā circa pudenda lanuginē emittunt: quauis etiam ad alia transferatur: vt Pubentes herbae, apud Virg. 4. Aene. Vbi Seruius, Pubentes, quia aliae haece, aliae viridiores leguntur. Et sciendū inter homines et herbas esse reciprocam translationem. Sic enim pubentem herbam dicimus, quemadmodum florem aetatis. Idem 3. Georg. Pubentēq, fecant herbas. Vbi rursus Seruius, Pubentes, adultas, maiores, quibus robur acquiritur.

Pubescere, Lat. *Pubescere* emitto. [*pubes*, *pubes* Ital. *Cominciare ad habere barbam, & ad invensum humo.* Hilp. *Començar a barbaar.* Virgil. s. Acne. Et nunc aequali tempore pubescere auro. Cic. Off. Nang. Hercules Prodicus dicit, vixit apud Xenophontem, quem primum pubesceret (quod tempus a natura ad delinquendum quam quisque vivendi virescit reser- datum est) exiit in solitudinem, atque ibi sedentem diu secum, mul- rumque dubitasse, quum duas cerneret vias, vnam voluptatis, alteram virtutis, vtram ingredi melius esset. ¶ Interdū Pubescere ponitur pro- crelescere, sive maturare adsequi. Cic. lib. de Natu. deot. Nam & fruges, & reliqua, quae terra parit, & tempestates, ac temporum varietates, celsique mutationes, quibus omnia quae terra gignat, maturata pubescunt. Virg. lib. i. Georg. Hinc omnis laeta pubescit vigne ferax id est exuberat.

Virg. lib. 2. Geor. Hinc omnis largo pubescit vinea riteid et exubant.
Pubertas, atis, Aetas in pueris, puelisque qua pudentia prima langvine
obducitur: qui est in maribus annis decimusquartus, in feminis
duodecimus. [Cic. de Off. lib. 2. Et 4. anni diuinit. Hist. Et ad delos manebat.]
Iste Pubertas est emissio ipsa pubis, à qua anni pubertatis dicti sunt.
Colum. lib. 4. At citra naturam quandam pubertatem. Cic. 2. de Nat. deo.
Vt siquis dentes, et pubertatem naturam dicat existere. Pubertas autem
plena annos octodecim complectitur. Modest. de Adop. l. Arrogatio. Non
tantum, inquit, quum quis adopret, sed et quum arrogat, maior esse de-
bet eo quem sibi per arrogationem, vel per adoptionem solum facit
sed utique plena pubertate id est octodecim annis cum præcedere debet.
Budzus. Vix pubertas. Plin. in Proem. libri 23, Omphacium qua se-
re ratione incipientis vix pubertate, in vnguentori loco docuimus.

Publicus, publica, publicum; Quod non est priuatum alicuius, sed popu-
li commune. [Aug. de Civ. Ital. l. publica, communis. Hist. publico, communis de mun-
cip. l. Plaut. in Rud. Iste vix vix conformis, nempro prohibet, publicus
est. Cic. 1. de Inuent. Publicum est, quod ciuitas vniuersa alicui de cau-
sa frequentat. Sic Loca publica vrbis, apud eundem cetera Roma. In
publica fides, est quam vulgus Gallicum *fatium confectum* appellat. Salu-
tu. In Luc. Comes ciuium qui Romam fide publica venerat.

In lug. Comites eius qui Romam huc publica veniunt. Publicum substantiue pro conspectu publici. Hinc dicimus Carere publi-
co, pro eo quod est non prodire in publicu. Cic. pro Milo. Carui deinde
foro Pompeius, carui publico. Idem in Verr. In publico esse non aude,
inelsit se domi. Livijs de pace Caudina loquens, Vt postero die, ac se-
quentibus diebus nemo forum ac publicum aspiciere vellet. ¶ Positur
et Publicum aliquando pro vtegalia: vnde et Publicani dicti. Cic. de
Qu. Fratr. Hic te ita versati, vt et publicanis satisfacias, presertim publi-
cis male redemptis, ac socios perire non sinas, diuine cuiusdam virtu-
tis esse videtur, id est tunc. ¶ Publica sacra, quæ pro populo fiebant. *ἄγρια*
ἱερὰ sicut priuata, quæ pro singulis hominibus, familiarive. Publica
via, quæ vniuerso populo communis est. *ἀσφαλτος*. quod genus Romani
partim Consulares, partim Prætorias appellabant. Sunt et viæ priuatæ,
sunt et vicinales, quæ in vicis sunt, vel quæ in vicos ducunt. Præterea
aliæ rusticæ dicuntur, aliæ vrbicæ. Militares viæ, quæ inter publicas
superiores, vt capere possint milites agminum iter facientes. Vnde et
illis nomen. Suet. de Aug. Iuuenis primò modicis interualis per mi-
litares vias, dehinc vehicula disposuit. Cic. L. Philipp. Et Curcius, Cum
hoc agmine Darius paulum declinauit à via militari. Viæ militares (vt
Paulus inquit) exiunt ad mare, aut in urbem, aut in flumina publica,
aut ad aliam viam militarem habent. Vehiculas autem via dicitur
quam Græci *ὀδοὶ* *ῥομῆων* vocant. ¶ Publica vtegalia, intelli-
gere debemus ea ex quibus vtegalis scis caput, vel ararium. *ἀγροὶ*
κοινὰ. quales est vtegal potius, vel vtegalium rerum, et piscinarum, et
metallorum. Vlpianus de Verb. significat. Inter publica, Publica iudi-
cia, non omnia sunt in quibus erimen vertitur, sed ea tantum quæ ex
legibus iudiciorum publicorum vertuntur. *ἀγροὶ* *ὑπὸ* *τῆς* *ῥομῆς*. vt, Iulia ma-
iestatis, Iulia de adulteriis, Cornelia de sicariis, et veneficiis, Pompeia
de patriciis, Cornelia de testamentis. ¶ Publica verba dicuntur quæ
in communi sunt confusione, et vtu. *ἀγροὶ* *ἡ* *ῥομῆς*. Seneca, Magnam
ex epistola tua percepti voluptatem. Permittere enim mihi vti verbis pu-
blicis, nec illa ad significationem Stoicam reuoca. Cic. 1. Acad. Dialec-
ticorum verò verba nulla sunt publica, suis vtuntur. Quid. 3. de Arte,
Munda, sed è medio confectis, verba puellæ Scribite, sermonis pu-

blica verba placent. ¶ Publicum cōsiliū, dictus est Senatus. *συνκλητος*
 ἄλλ. Cic. lib. de Orat. Pericles Athenis plurimos annos princeps con-
 siliij publici fuit.

Publico, as, Publicum facio, manifesto. [*φανερον*. Ital. *Publicare, manifestare*, Hisp. *Publicar, manifestar*.] Iustinus lib. 1, Non contentus voluptatum suarum tacita conscientia, nulli etiam matrimonij reticenda publicaret. ¶ Publicare item est rem aliquam in Reipublicae potestatem redigere, & præconi publico subicere. [*δημοκρατειν*. Ital. *Confiſcare*. Hisp. *Confiscar los bienes*.] Cic. lib. 2. de Invent. Lex est apud Rhodios, utique rostrata in portu nauium deprehensa sit, publicetur. Quum magna in alto tempestas esset, vis ventorum inuitis nautis, Rhodiorum in portum nauim coëgit. Quæstor nauim populi vocat: nauis dominus negat oportere publicari. ¶ Publicare librum atque, est e dere in publicum. *καταδραγ*. ¶ Metreus quoq; se publicum dicitur, quæ te publicè prostruit, nulli mercedem offerenti, sui copiam denegans. Plaut. in Bacch. Tum illam quæ corpus publicauit vulgo suum, id est sui copiam palam facit. Publicatio, onis, verbale, Bonori alicuius in publicum redactio. [*δημοκρατειν*. Ital. *Confiscatione*. Hisp. *Confiscacion de bienes*.] Cic. in Caril. Adiungit etiam publicationem bonorum.

Publicanus, ni, Quæſtigalia, & alios populi, Principumve reditus exi-
gendos, certo conſtituto pretio redimit. *videtur, etiam, si, hæc adde.* quod
genus hodie *datarios* appellatur. Horum ordinem Romæ & numero am-
pliffimum, & perſonarum dignitate potentiſſimum fuiſſe conſtat. Cic.
pro Plancio, Flos equitum Romanorum, ornamentum ciuitatis, ſtrena-
mentum Reipub. publicanorum ordine continetur. Vlpianus de Publ.
& viciſſit., Publicani ſunt qui publico ſuntur: nam inde nomen ha-
bent. Et omnes qui aliquid à ſeſco conducent, rectè vocantur publica-
ni. Cic. ad Qu. Fratr. lib. i. Non eſſe autem ſeniores in exigendis viciſtigali-
bus Græcos, quod nos publicos, hinc intelligi poteſt, quodd., &c.
Ibidem, Nomen autem publicani aſpernari non poſſunt, qui pendere
ipſi viciſtigal ſine publicano non poterunt. Mulier publicana. Cic. 5.
Verr. Mulierculæ publicanæ noluit ex decumis ninium lucrare. dicit.

Publici, & Publicitus, aduerbia à publico nomine deriuata: idemque significat quod vulgo, sic palam. *Idemque* Teratice & Hispanice, *Publicamente*. Cicero, Ver. Itaq; quom Plinius Hebræus, homo disertus & prudens, & domi nobilis, de calamitate aratorum, & de fuga, & de reliquorū paucitate publicè diceret. Terent. In Adelp. Haud citò mali quid orum ex hoc sit publicè. Id est non facile aliquid detrimere aut hoc capiet Republica. Cicero pro Ralio Amer. Anteribus cibaria publicè locari, id est palam, coram; omnibus qui interesse voluerint, conductori anteris alēdo addicere. ¶ Publicè dare sumptus alicui, est illi sumptus suppeditare ex urario. ¶ Publicè aliquid deporcare, hoc est ex decreto publico. Terent. in Phorm. Nōne hoc publicus seclis hinc deporcar in solas terras? Vbi Donatus, Publicitus, publica cura, & consilio. Plautus Amphi. Hospicio publicitus accinait. Id est carere publico.

Publicola, *ix*, Qui populum colit & observat. *De moribus* Plutarcho. quo cognomine dictus est P. Valerius, qui in locum Tarquinij Collatini successus est Consul.

Publicus, a, um, vr Iter publicum. Quid, s. Fast. Vile nunc iter est, publicumque vocant. Publicij ædiles. Ibidem, Plebis ad Aediles perducta licentia talis Publicos.

sed Publius acceptus. Nam Laberij maledicentia, simul & arrogancia Cæsar magnopere offendebar. Is Publius, genere Syrus fuit, conditione servus: puer enim & forma, & ingenio à Domitio manumittitur, & eruditur meruit. Romam venit ad ludos Cæsaris, ubi minus suos egit, magno ipsius populi applausu. Autores Gellius & Macrobius.

Publior, Publij puer, siue feruus: sicut Marcior, Marcipuer. Veteres enim à suis prænominibus pueros, id est feruos in familia nomina bāt. Vide à Lucio, Lucipore: à Quinto, Quintipores. Et hoc est quod Plinius ait, id genus feruos domino nō fuisse gentilis: id est eodem nomine appellatos, quo domini appellabantur. Vide MARCIOR.

v c i n v m, *ἐκείνη*, Vrbs est Ilixis in Mediterraneis, vt Ptolemus scribit, lib. 3. cap. 1.

Puccinum vinum, Inter generosissima Italica vina, & medicamentis apri-
fima connumeratum est. *mk m* ④ *in* ④. Nasceitur in sinu Adriatici ma-
ris, super colle, non procul à Timauo fonte, teste Plin. lib. 4. cap. 6.

Pudet, pudui, vel pudium est, Pudere, Verbum est Imperfonale, idem
 fignificat quod erubefcere, fuis pudore affici. *[ut dicitur Ital. Vergo, affi-
 Hifp. Haer. verguena, avergonzari.]* Habetque fed accufarium cum ge-
 nitiuo. Cic. 2. Ver. Sunt homines quos infamiz fuz neq; pudeat, neque
 erudet. Cic. pro Domo fua, Me non folum piger flultitiz meæ, verum
 etiam pudet. *[Differit autem Pudere à pigere: quod pudere, verumcu-
 que fit: pigere, poenitentia. Salluft. in Jug. Nam poftica quæ fecerit, in-
 certum habeo, pudere, an pigeat magis. Donatus, Pudere est in his quæ
 turpiter fiunt: pigere, in his quæ cum damno ac malo. Pudere, ad dede-
 cus: pigere ad dolorem refertur. Terent. in Adel. Patris me quidem pu-
 det, pigetq;.]* Inuenitur aliquando perfonaliter pofitum cum nomina-
 tiuo: verum id non aliter quàm in tertijs perfonis. Lucanus, -femper
 metuer, quem fœux pudebunt. *[Compoftia eius fiunt Depudet, Dispu-
 det, & Supudet, de quibus fuis locis.]*

pudens, tis, Verecundus. [*ad puer. Ital. Verecundo, non sfacciato, spettofo.* Hisp.
Caste con vergenza, vergosofo. Cic. p. Ver. Metelli est filius in provincia,
 non puer, sed adolefcens bonus, ac pudens. Terent. in Heaut. Animi est
 pudentis signum, & non infrenui. Cic. pro Flac. Pudentissimus, acque
 optimus vir. Idem 3. Verr. Pudentissima, lectissimaque fortuna. Cuius
 contrarium est Impudens, de quo egimus luo loco. *ad iu. puerum.*
 pudenter, aduerbium. Id est verecunde. [*ad puerum. Ital. con verecordia &*
modestia Hisp. castamente, con vergenza. Cic. pro Quintio, Eum tum pu-
 denter appellare nolebas. Horat. 1. Epist. 18, - diltant, facias puden-
 ter, An ripas. Cic. in Vatini. Vivere pudenter. Contrarium est Infu-
 denter, de quo luo loco. *ad iu. puerum.*

videns, dā, dūm, Quod pudore dignum est: siue quod eiusmodi est; ut il-
lius nos pudere oporteat. *(αἰσχυνάριος. Ital. cosa vergognosa. Hisp. Vergon-
goso.)* Plin. lib. 3. cap. 29, Quædam pudenda dictu tantæ auctorit affec-
tatione commendantur. Qui. Epist. 5, Causa pudenda tua est. Idē lib. 3.
ff. 4. de Arre.

Pugna, x. Prælium, dimicatio, certamen: quod nomen à pugna deducit ex illis: ut Donatus. [*xxix. Ital. Pugna, combattimento. Hisp. Pelen, & batalla.*] Nam veteres, inquit, ante vñum fellei, & armorum, pugnis, & calcibus.

calcibus, & mortibus, corporumque luctatione certabant. Virg. 3. Georg. Mox tamen ardentes accingat dicere pugnant. Idem 8. Aene. quem ille fortuna sequatur. Euentum pugnae cupit. Idem 11. Aene. Isq; ubi se nullo iam cursu euadere pugna posse, &c. Cic. pro Murana. Ex omnibus pugnis, quae sunt innumerabiles, vel accerrima videtur illa quae cum Rege commissa est, & summa contentione pugnat. Cicet. 3. in Catil. Tum interuentu Pontini atq; Flacci, pugna quae erat commissa, sedatur. Dicimus pulchre, Committere pugnam, Date pugnam, Rem venire ad pugnam. Quandoque apud Poetas pro stupro ponitur. Terentius Eunuc. Dabit hic aliquam pugnam.

Pugno, as, Dimico, pugnam committo. *Πύγμας, ἀσ, δαμνάνω, πολεμώ, Ita. Committere, guerreggiare. Hisp. Pelear.* Irefertur ad animata: vt, Pugno cum hoste. Plaut. in Ampli. Nam quum pugnant illi maxime, ego fugiebam maxime. Cic. pro Corn. Balbo. Quum cum hoste nostro cominus in acie saepe pugnauit. Plin. lib. 32. ca. 1. Sed armatae classes imponunt sibi tutum propugnacula, vt in mari quoque pugnaret velut e maris. Pugnat pugnam, id est pugnam committit, manus conferere. Gell. lib. 2. Dum Pyrrhus rex in Italia esset, & vnam atque alteram pugnam prosperè pugnasit. Interdum Pugnae accipitur pro contendere, certare, litigare. Cic. 2. de Natu. deor. Videtur Epicurus de diis immortalibus non magnopere pugnare. id est de diis non valde laborare, aut pro eorum defensione non magnopere contendere. Gell. lib. 12. ca. 15. Pugna, re de possessione hominis. Terent. in Prologo Hecy. Tumultuantur, clamant, pugnant de loco. Pugnat secum, vel inter se, ea dicuntur quae inter se sunt contraria: vt, Pugnantia studia, pugnant sententiae. Quint. lib. 3. cap. 10. Hae autem quae tantum inter se pugnant, plerumque nominibus desecti solent. Horat. in Scem. -quid mea quum pugnat sententia secum? Pugnat, pro conari. Ouid. 1. de Remed. Pugnat in aduersas res natorum aquas. In qua significatione non inueniunt accusatum admittit. Cicero Appio Pulchro, Illud pugna, atque certare, nequid mihi temporis prorogetur. Idem 1. de Natu. deor. Illud video pugnare te, species vt quendam sit deorum. Pugnatu, vt veteres dicebant pro eo quod est strenue se gesserit. Terent. in Adel. Et istam psalteriam vna illic mecum hinc abstraxam. Pugnatu, vt bi Donatus, Pugnatu, id est magnam rem gesserit. Habet autem hoc verbum vt cetera eiusdem significationis, varias constructiones. Dicimus enim Pugno in hostem, contra vel aduersus hostem, cum hoste. Et apud Poetas, Pugno hosti. Exempla nusquam non occurrunt. Pugnatu, impersonale. Caesar 4. belli Gal. Quum ab hora ferè quarta usque ad Solis occasum pugnetur. Ouid. 3. de Arte, Ponite iam gladios hebetes, pugnetur acutis: Nunc dubito, celis quin petat ipse meis. Cic. 3. Offic. Quum male pugnatu apud Claudium esset. Item pugnatu, passiuum: vt, Hoc pugnatu, pro hoc contenditur. Cic. pro Rosc. Amer. hoc solum hoc tempore pugnatu, vt ad illam optimam praclaramque praedam damnatio Sext. Roscii velut conuenit accedat.

Pugnans, tis, participium. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ouid. 1. 3. Metam. -ego Telephon hasta Pugnans domui: victum, orantemque, refeci. Idem 1. de Pto. Eleg. 1. Hic me pugnans cum frigore, cumq; sagittis. Cumq; meo fato, quanto fatigat hyems. Interdum migrat in nomen, idemque signi fcat quod contrarius, huc repugnans: vt, Pugnans sententiae, hoc est inter se contrarie. Plin. Epist. 1. 67. Quae distinctio pugnatu sententiarum, &c. Pugnans studia. Cic. 1. de Finib. Atqui pugnantibus & contrariis studiis consiliis: semper venis, nihil quicquid videre, nihil tranquillu potest. Cic. 7. Tusc. Pugnans te loqui non vides?

Pugnatus, a, um, participium. Sallu. lug. Quae negotia multo magis, quam praelium male pugnatum à suis, Regem terebant. Horatius 3. Carm. Ode 19. Et pugnata sacro bella sub lio. Virgil. 8. Aeneid. -pugnataque in ordine bella.

Pugnax, acis, Bellicosus. *Πύγμας, πολεμῶν.* Bellicosus, guerriero. Hisp. Hombre que mucho pelea. Cicero in Anton. Saxa censorio pugnax & laceratissus. In reerum idem quod vehemens & pertinax in pugnando, seu contendendo. Cic. 1. de Orat. Carneades dicere solebat, me sibi perfacilem in dicendo, re per pugnam in disputando esse visum. Idem in Pisonem, Graecus facili, & valde venustus, nimis pugnax contra Senatorem populi Romani esse noluit.

Pugnacior, Pugnacissimus. *Πύγμας, πολεμῶν.* Plin. lib. 22. cap. 2. Perdicces, & gallinaeas pugnaciores fieri putant, in cibum eorum additis. Cic. de Clar. Orat. Sed & huius oratio in philosophiam translata, pugnacior (vt ita dicam) videtur, & illorum in iudicio pacator. Pugnax exordia dicendi, ad est efficax, & vehemens, apud Ciceronem 1. de Orat.

Pugnacius, acis, Pugnandi auaritas, & pertinacitas. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ita. Appropinquatio de combattere. Hisp. Aquel habito de mucho pelear. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdicces capiuntur quoque pugnacitate eiuldem libidinis.

Pugnaciter, aduerbium. Vehementer, pertinaciter, instanter. *Πύγμας, πολεμῶν.* Cic. 4. Acad. Ergo de omni statu, consilioque totius vixit aut certare cum aliis pugnaciter, aut frustrari cum aliis, tum etiam me ipsum velim. Quint. lib. 9. ca. 4. Vbi cumque actus erit, & instanter, pugnaciterque dicendum, membratim, casimque dicemus.

Pugnaculum, li, Idem quod propugnaculum, hoc est locus munitus ex quo hostilis vis arceatur. *Πύγμας, πολεμῶν.* Plaut. in Mil. Meus illic homo est, deurbabo ego iam illum de pugnaculis.

Pugnus, gni, Manus, clausa, & in condylos contracta. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Pugno. Hisp. El puño de la mano cerrada. Terent. in Adel. Ctelipho me pugnis miseru, istam psalteriam usque occidit. Vbi Donatus, Aut pugnis à pugna est dictus, aut ab illo pugna. Quodam à Graeco *πύγμα* deducunt, quod & inter cetera pugnum significat. Cic. in Orat. Nam quum compelleret digitos, pugnumque fecerat, dialectice aiebat eiusmodi esse. Cato cap. 82. Sphaeras pugnum altis facio. Hoc est ad etasitudinem vnius pugni. Cic. in Parador. Quoniam verbis contendimus inter nos, non pugni. Virgil. lib. 11. Aeneid. Pectora nunc furdans pugnis, nunc vnguibz ora.

Pugillus, li, diminutiuum, Significat paruum pugnum. *Πύγμας, πολεμῶν.* Pugillares, rign, mase gen. vel Pugillaria, rium, neutri gen. Tabellae cereae, vel lignae, huc alterius materiae, in quibus stylo scribimus. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Tavolette incerate sopra le quali si scrivano autem. Hisp. Las Tabillas para escribir. Idcirco quod pugno comprehendatur, vel

à pungedo, quod stylo in his pungendo scribatur. Plin. lib. 13. cap. 12. Pugillarium enim vsum fuisse cuius ante Troianae tempora iuuenius apud Homeru. Carul. de Aene. En negat mihi veltia reddidit Pugillaria, si pari potestis. Legitur & Pugillar, in singulari numero. Aulianus, Bipatens pugillar expedit. Variis autem nominibus dicebatur pugillares apud veteres: alij duplices, alij triplices, alij quinquaplices nominabantur. Erant & citrei, ebores, membranis dicti, qui ex citro, ebores, membranis erant confecti.

Pugillaris, pugillare, adiectiuum, Quod pugillum, huc pugnum implere potest, seu quantum pugnus potest continere. Iuuen. sat. 12. Nec pugillares desect in balnea rancus Testiculos, nec vellendas id praebuit alas. Pugillatorius, a, um, adiectiuum, Quod pugno percutitur. *Πύγμας, πολεμῶν.* vt l. sol. his pugillatorius, maximum pila genus, quod spiritu inflatur, & pugno percutitur, nō palma. Plautus in Ruden. -exemplū huius ego te solle pugillatorium Faciam, & pendente incurfabo pugnis, peritissimum.

Pulcher, chra, chrum, Formosus, bellus, venustus. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Bello, leggiadro. Hisp. Bello & hermoso. Cic. 5. Tusc. Itaque, nec pulcherrimos administratores aspicebat, nec plenum artis argentum, &c. Ibidē, Suum cuique pulchrum est. Virg. 2. Georg. Nec pulcher Ganges aut turbidus Hermus. Laudibus Italici certent. Idē 3. Aene. Sic factus, meritis aris maetabat honores. Taurum Neptuno, taurū tibi pulcher Apollo. Sunt qui pulchrum à pollendo dictum putant, quasi polichrum, quod forma polleant pulchri. Illud certū vel Cicero testimonio constat, nomen hoc antiquius sine aspiratione scribi solere, quoniam perpetuo deinde vsu effectum sit vt eam receperit. Eius diminutiuum est pulchellus, la, lum. Cic. Attic. lib. 10. Rodeo ad alterationem: surgit pulchellus puer. Interdum pulcher sumitur pro bono, sicut bonum pro pulchro. Gell. lib. 1. 9. cap. 8. Nūquid contra ea dicis Poetarum pulcherrime, quo & te purges, & non esse id vitium demonstras. id est optime. E conuerso bonam formam pro pulchra dicimus: quemadmodum & malam, pro deformi. Terent. And. Forma. s. o. s. Bona fortassis. Interdum pro forti. Virg. lib. 7. Aeneidos, -factus Hercule pulchro Pulcher Augustinus. Pulchrior, comparatiuum: & superlatiuum pulcherrimus. Virg. 9. Aene. quo pulchrior alter Non fuit Aeneadum. Cic. de Senec. Vna quid potest esse cum fructu letitiae, tum aspectu pulchriori Virgil. lib. 1. Aene. Regina ad templum forma pulcherrima Dido Incessit, magna iuuenum stipante caecura. Idem 6. Aeneid. Hic genus antiquum Teucri pulcherrima proles.

Pulchralis, Antiqui dicebant pro pulchro, teste Festo. Ennius, Pulchralibus Indis.

Pulchre, aduerbium, Id est bellè, benè, praclare. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Bene, leggiadramente. Hisp. Hermosamente. Plaut. Amph. Optime optime optumam operam das, darum pulchre locas. Cic. lib. 10. Epist. Lepidum pulchre noram. Plaut. in Merc. Si tu vera dicis, & pulchre, & adiectis arbitror. Ponitur aliquando pro sapienter, interprete Donato. Terent. in Eunū. Dixit pulchre, nunquam vidi melius consilium dari. Aliquando pro valde, fortiter, nimis, inquit Donatus. Terent. in Eunū. At dum acerbabam, quum videbar mihi esse pulchre sobrius.

Pulchritas, atis, Antiqui dixerūt pro pulchritudine, vt annotauit Nonius, citans illud Caecilij, Dii boni, quid illud est pulchritas? *Πύγμας, πολεμῶν.*

Pulchritudo, inis, Species, venustas, decor, elegitia: & vt Cic. lib. 3. Tusc. Quae inquit, quaedam apta figura membrorum, cum coloris quadam suauitate. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Bellezza. Hisp. Hermosura, belleza. Venustas autem est gratia quam affert pulchritudo. Cic. 1. Offic. Pulchritudo corporis apta compositione membrorum mouet oculos, & delectat hoc ipso quod inter se omnes partes quodam lepore consentiunt. Idem 11. 3. de Orat. Tantam habet pulchritudinem, vt nulla species ne excogitari quidem possit ornatio. Idem lib. 1. Offic. Quis non admittit splendorem, pulchritudinemque virtutis?

Pulegium, gij, Herba horrentis est nota, quam Galli sua lingua appellat, *du Poulet.* *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Pulegio. Hisp. Polejor, polejor. Colum. lib. 8. cap. 3. Pulegij futeulis sumuntur: ea res videtur prohibere pituitam, quae celerim tenores inficit. Legitur etiam pro eodem puleu. Cic. lib. 1. de Diuinat. Nam & musculorum iecuscula bruma dicuntur augeri, & pulcium aridum florescere ipso brumali die. Accipitur etiam pulegium per translationem pro suauitate sermonis. Cic. ad Tironem, lib. 1. 6. Cras expecto Lepam: etenim ad cuius rutam pulegio mihi tui sermonis vtendum est.

Pulex, cis, Vermiculus notus, inde dictus quod ex pulcre generetur. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Pulice. Hisp. La pulga. Plin. lib. 30. cap. 10. Aliud est cuculo miraculum, quo quis loco primum etiam alterum illam, si dexter praecircumferatur, ac vestigium id defodiatur, non gigni pulices vbiunque spargatur.

Pulicosus, a, um, Pulcibus plenus. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Piene di pulci. Hisp. Llento de pulgas. Columel. lib. 7. cap. 13. Pulicosi cani remedia sunt: Summe cyminum tritum, pari pondere cum veratro, aquaque mistum, & illitum, seu cucumeris auguina succum, vel (si haec non sunt) vetus amurca per totum corpus infusa.

Pullarius, Pullaster, vide p v l e v s substantiuum.

Pullatus, vide p v l e v s adiectiuum.

Pulleco, Pullicanus, Pulleticus, vide p v l e v s substantiuum.

Pullulaco, Pullulo, vide p v l e v s substantiuum.

Pullus, pulli, à puellus (vt quidam putant) per syncopen deductum. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. Piccioli signali nati di nouo delle bestie, pollastri, polcino. Hisp. Pollo de cualquier ave, o pollino de cualquier bestia. Significatur autē hoc nomine quorumlibet animalium factus: vt pullus equinus. Virg. lib. 3. Georg. Continuo pecoris generosi pullus in aruis Altius ingreditur. Iuuen. Sat. 13. -quarto gallinae filius albx, Nos viles pulli, nati infertilibus ouis. De pullis gallinae est Epigramma apud Martialem lib. 1. Plin. lib. 8. cap. 44. Pullis eorum eeu praestantibus sapore, Africa gloriatur. Pullus ranæ. Horat. lib. 2. Ser. Sat. 3. Absentes ranæ pullis vituli pede pressis. Quoniam praesentibus pullis dicebant suos carmines. Vnde Qu. Fabius, cui Eburno cognomen fuit propter candorem, quod eius natis icta esset salmine, pullus tonis appellatus est.

Pullus, Stolenes sunt (vt quibusdam placet) ex arborum radicibus enascentes. *Πύγμας, πολεμῶν.* Ital. I nuovi germogli de gli alberi. Hisp. Pimpelos que nazcen del arbol.

del arbol.) unde & pullulare dictum putant, pro eo quod est, stolonem, sine germen emittere. Plin. lib. 17. cap. 10. Nullis vero tales pulluli pro-
ueniunt, nisi quarum radices, amore Solis, atq; umbris, in summa rellu-
re spatiantur. In multis exemplaribus legitur pulli.

Pullulo, las, pen. corr. Fertifico, quasi pullulos, hoc est stolonem emitto. *[nona] Ovidii, 8. Metamorph. Ital. Pullulare gemmificare. Hic Naxos et crescit echiar renuens et arbor.* Nam pullulare dicimus arbores, quum à radice nouæ plantæ surgunt. Virg. 2. Georg. Pullulat ab radice alius densissima sylva. Plin. lib. 17. cap. 10. Natura & plantaria demonstrent, mularum inter cibus pullulante fobole densa, & pariter matre quæ enacet. Eius quippe umbra turba indigesta premitur, & in lauris, platani, cerasis, prunis: paucorum in hoc genere rami parcunt foboli, & vt vltimorum, palmariūq; Nullis vero tales pulli proueniunt, nisi quætuor radices, amor Solis atque imbris, in summa tellure spariantur. Virg. lib. 7. Aeneid. Tam sua facies: tor pullulat atra colubris. ¶ Huius compoſitum est expullulo, quod ſignificat extra pullulo, vel enaſcer. Colum. lib. 2. Nec dubium quin gemmæ quæ cacumini proximæ ſunt, inferiorem in coſeſcunt, ex quibus pampinus expullulat.

Pullulasco, pullulascis, Pullulans fio, germen emitto. *βλαττω*. Colum. lib. 4. cap. 21. Ex novello palmite vitis pullulascit.

4. cap. 21. Ex nouello palmite vitis pullulauit.
 Pullefolia, fctis, dem quod pullefolia. *Pharm.* Colom. lib. 4. cap. 2. 1. Quic-
 quid est supra vetuli brachij, amputatur, & ita ex nouello palmite vi-
 tis pullefit. Quot tamen in loco in emendationibus Columellæ ex-
 planaribus legitur, pullulauit. ¶ A. pullefolia nonnulli deducunt compo-
 situm repullefolia, exantcs locum Columellæ eodem lib. cap. 2. Quum
 scilicet plurimarum stirpium natura sic se commodet, vt iuxta cicatricem
 nouellis frondibus repulleant. Verum & ibi emendatiores codices,
 Repulleantur legendum ostendunt.

Pullaster, & pullastra. Significant gallum, siue gallinam adulescentem. [oppoⁿitur gen. Ital. Pollo, pullastro. Hisp. Pollo grande quasi gallina.] M. Varro, lib. 3. de Re rust. cap. 9. Et ea quæ subiciis, potius vetulis, quàm pullastris, & quæ soltra, ut vngues non habeant acutos: quæ debent potius in concipiendo occupari effc. quàm in cubando.

Pullicenus, à quibusdam, degenerate iam lingua Latinæ puritate, & usurpatum est pro pullo gallinæ. Aelius Spartianus, de Alexandro Severo, Et necarum pastus grauarer annonam, seruos habuit vestigiales, qui eos ex onis, & pullicenis, & pisonibus alerent.

Pullinus, na, num, Quod est pulli ^{canis}. Vnde pullini dentes, quos primum equi iaciunt. Plin. lib. 8. cap. 44. Que non priusquam dentes quos pullinos appellant iaciat, conceperit, sterilis intelligitur.

Pullātus, Qui ē pastu pullorum capat auspicia. *ἄρτυς*. Liuius lib. 10.
 Nam quum pulli non pascerentur, pullarius auspicium mentiri auisus,
 tripodum solistimum nuntiavit Consul. Cic. 2. de Diuin. Attulit in ca-
 uca pullos is qui ex eo nominatur pullarius. Liui. 8. ab Vrbe. Nāque
 Papyrius Dictator a pullario monitus, quam ad auspicium repetendū
 Romam proficisceretur. Cic. lib. 10. Epist. Fam. Literis recitatis,
 oblata est religio. Coartare pullationum admonitū, non satis diligenter
 eum auspiciis operam dedisse.

Pullatio, onis, Accipitur pro forura pulloꝝ, quæ & pullio dicitur.
[*tiq̃es r̃es op̃du-ita. Nascimẽto ò il conare de polli. Hic. Nascimẽto, ò crĩan-
ca de los pullos.*] *Colum. lib. 8. cap. 5. Plerique tamen etiam ab æstivo Sol-
sticio non putant bonam pullationem.*

Pullicies, cici, ipsa pullatio. *Πύλεις τὰ ἐπὶ τοῖς* Colum. lib. 8. cap. 10, de ture, Huius quis aras ad saginam non tam vetus est idonea, quam nouella. Itaque circa messem quam iam confirmata est pullicies, eligitur. Idem lib. 9. cap. 12, de apibus, Quam primo vere in co vase nata est pullicies, nouus res eligitur.

Pullus, a. um, Fulvus, in nigrum vergens, cuiusmodi est color terræ, qui & Bæticus dicitur, hinc Hispanus. *[Fosse Ital. Fosse Hisp. Negro.]* Virgil. lib. 3. Georg. - ne maculis insulfent vellera pullis, id est nigris, inquit Seruius. Tibullus lib. 1. Eleg. 2. Concidit ad magicos hinc pulla deos. Hoc colore olim in luctu utebantur. Cic. in Vatin. Atque etiâ id se teire cupio, quo consilio, aut qua mente feceris, ut in epulo Q. Atrij familiaris mei cum toga pulla accumberes, idem & Vir. In hac officina maiorẽ partem diei cum tunica pulla sedere solebat, & pallio. Porre so-lum, & pulum. Colum. in Præf. lib. 1. In aliis regionibus nigra terra, quam terram pullam vocant. Plin. lib. 17. cap. 4. Nec pulla, qualem habet Campania, ubiq; optima vitibus. Pullum olus, id est olus atrum. *[in præf. Colum. lib. 1. Atque olis pulli radix, hoc est olus atrum.]*

Pullarius, Pulla vellet indurus: hoc est lugubrem habitum ferens ex paren-
tur morte, vel aliâ quavis ratione: qui & atratus dicitur. *[pullatus est. w.]*
Ital. *Vestito di nero. Hispan. Vestido de negro.* Qui mos à Lydis caprus est.
Cicero in Vatini. Quis inquam carnavit atratus, quum ipse epuli domi-
nus. Quintus Arrius albus esset: Quandrag; pullarius accipitur pro
viliori persona, sine rudi, & imperita: translatione sumpta à spectacu-
lorum consuetudine, in quibus lautores candidis togis spectabant: ve
non vno in loco indicat Marialis i) tenuiores, quibus mutanda toge
copia non erat, nigris, Sueton. in August. Militem secrevit à populo,
multis ex plebe proprios ordines assignavit, prætextatis cuneum suum
& proximum padagogis: sanxit; nequis pullatorum media cauea
sederet. Quint. lib. 2. cap. 13. Jam collidere manus, terræ pedem incutere,
semur, petus, frontem exdere, mirè ad pullacum circulum facit. hoc
est ad cumulum rudium, atq; imperitorum hominum.

Pulligo, ginis, Idem quod pullus color. [Macdavia Ital. Color fofco. Hifp. Color negro.] Plinius lib. 8. cap. 48. Fulvas lanas Tarentum habet, & alias fux pulliginis.

Pulmentum, n. *Epipuls*, vel aliud cibarium ad modum pulvis factum. [*aprove*. Ital. *ogni vivanda con brodo*. Hisp. *Manjar delicado*.] **Apuleius**, ius porcorum, pulcrum, plicum, & ius pulmentorum largissimas epulas. **Plaut.** in **Aulul.** Pulmentum pridem eripui millius. **Horat.** l. **Epil.** 19, *Cereus* vel pariter pulmenta laboribus empta.

Pulmentaris, pulmentaria, Quod pertinet ad pulmentum. *செய்துணர்*
பொருள் Plin. lib. 8. cap. 12. Quin etiam fabacia prisco ritu suæ reli-
 gionis diis in sacro est. praevalens pulmentaria cibo.

Pulmētarium, rīj, Proprie dicitur puls, vel cibus in modum puls factus, quoniam & generalius pro quouis opsonio sumitur. *πνεύματιον*. Au-

cor est enim Plin. lib. 18. cap. 8, primum in Latio cibum pulcrem fuisse,
non panem : argumentum quod id esse, quod pulmentaria pro cibis sua cru-
tate diceretur. Colum. lib. 11. cap. 3, Satureia viridis estibus est iocun-
da : nec acida, inutilis ad pulmentaria condienda. Horat. 2. Serm. Sat. 2,
-tu pulmentaria quare sudando. Venit pulmentaria, Persius Saty. 3.
In Evangelio quoque legitur. Nunquid pulmentaria habetis?

Pulmo, *onis*, *Vileus* spongiosum corporis totum secundum car nobilissimum, ad vagulae bulbulae similitudinem dissectum, foliis modo spiritum attrahens, eundemque reddens, calor emque naturam leniter refrigerans. *[arborescunt Ital. Pulmone. Hisp. El pulman listauo. Pers. Soc. r. Grande aliud, quod pulmo animae praerogare auctor. Cuiuslibet Epit. Cervus vetis molli sanguis pulmone tenuissimus, ad Stygiis certo limite ducatur aerites. Apud veteres saepius pluraliter pulmones dicebantur, sicut & aerites. Plautus in Curcul. Pulmones distrahuntur, cruciuntur car. Cic. 2. Tuscul. Lateri inherens, molli lacerat viscera, venguinque promittit pulmonum haurit spiritus. Pulmo item piscis fons carens, iudabatur tamen nautis focum et tempestatis signa praebens. Vide Plinium lib. 9. cap. 47. & lib. 17. cap. vlt.]*

Pulmonarius, a, um, Pulmonis inflammatione laborans, quam & febris acuta, & difficilis anhelitus folent comitari. [Celsus. de agnosc. et p^{re}scrip^{ti}oⁿe. Ital. Inferno del polmone. Hipp. 2. reſe. de humanis.] Colubr. lib. 7. cap. 5. Quem pulmonarium ſimiliter vi ſuam curatiore, inferre per auriculam, quam veterinarii conſilignam vocant. Quin & morbum ipſum pulmonarium dicimus, quem Graeci appellant *σφοδρὴ πνεύμας*. & Pulmonaria item herba eſt quam nonnulli pepanum appellant, bugloſſi foliis, ſed promiſſio magis, atq; leuiore, colore quoq; dilutior: e. albican- tibus maculis notato, ad ſimilitudinem pulmonis inde & nomen accen- tit. Pulmonica, Poma quorundam pulmonis inſtar tumentin. Plin. lib. 17. cap. 14. Stolidè tument pulmonica. Peroritur ea eſſe exiſtimat quæ Itali ſua lingua *centum folida* appellant.

Pulpa, e, pars carnea in corpore animalis, quam & musciculum appellat. *Quibus Ital. Pulpa. Hisp. La pulpa carne fin. hussell. Martialis. lib. 1. Et pulpa in dubio de Petasione voras. In arborum quoque carne pulpa dicitur, meatum quidam diffusum venis similis, nisi quæd vñz auctores, cardiorisq; sparguntur, pulpa filisibus infusa vnde si vñz aure ad caput trabis quamlibet longæ admodum, ictus ab altero capite vel graphis feriat. Plin. lib. 16. ca. 18. Quibusdam arboribus pulpa sine nervis, moro flamine & renui constat: hæcq; maxime filisilia. Alia frangi celerior quam findi, quibus pulpa non est.*

Pulpamentum, *ti*. A *pulpa* deductum: quo nomine significantur carnes
delicaticiores, aliæve lauciora opsonia. *πρωτόφασος*. Terent. Eunu. Tute le-
pus es, & *pulpa*mentum queris? *δυστόπος ἢ καὶ κρέας ἐπιθυμῶν*. Cuius
proverbiij solum fuerat explicandum in dictione **LEPVS**.

Pulpitum, Locus editor in orchestra, in quo choros Tragediarum, & Comediarum, quoad Comediarum chorum habuerit, ceterique personam non habentes, subleu subsisterant. histrioque ibidem in scenam abditis, populum gestulatione retinebant. *Ἰσομελὲς, ὁμοῖον*. Ital. *pulpito*. *ἡ θύρα*. Et *pulpito*, *predicatorio*. [Pin. Epist. 90, Inde ista ludibria, secna & pulpito digna. *Ἰ* Pontus etiam popi suggestio, id est quocunque edito loco, siue cathedra: cuiusmodi sunt ex quibus docent disciplinarum professores, aut qui concionem habent ad populum. Sueton. de Clar. Grammaticis, Repeto quēdam principem nomine alternis diebus declamare, alternis disputare, nonnullis manē differere, post interitum remoto pulpito declamare solium.]

Pulsis, Cibi antiquissimi genus, ex farina & aqua constans, additis interdum ovis, melle, vel calce. *ῥαβδωτός*, ῥάβδος, Ital. Polenta con farina & acqua condita con mele & formaggio. Hispan. Las pulas o poladares. Aetius *πυλός*, hoc est pulcum appellari ait, sortitionem omnem confectam ex cerealibus granis in succum resolutis. Plin. lib. 18. cap. 8. Pulre autem, non pauc longo tempore viris Romanos manifestum est: quoniam inde pulmentaria hodieque dicuntur. Porro quod ad vocis huius etymon attinet, quidam à sono dictum existant, quem edere dum coquunt. Vetus tamē videtur inauere, à pulis pulcum appellari, quòd pullarii, vel tripodum solistimum facerent, hoc possimum cibi genere pullos pasceret. Verba Festi sunt hæc, Puls potissimum dabatur pullis in auspicijs, quia ex ea caecesse erat aliquid decidere quod tripudium faceret id est tripudium. Paire enim ferire est. Bonum enim augurium esse putabatur, si pulli per quos auspica bantur, comessissent, præterea si eis edebantur, aliquid ex ore decidisset : sin autem omnino non edissent, arbitrabantur periculum imminere. Hæc ille. *Διάλος* autem Græci recentiores imitatione Romanorum videntur appellasse, quom à vestitionibus *καλυμνός* vocabatur.

Pulicula, α , diminutivum à *pule*. $\omega\alpha\lambda\mu\acute{\epsilon}\nu$. Colum. lib. 8. cap. 11, Nec minus quolibet frumento cocta pulicula. Plinius lib. 26. cap. 8, de polypodio loquens, Coquitur in pulicula ad aluum vel in febrili cauter soluenda.

Pulvris, vij. **Valeculum** culinarium, in quo puls decoquebatur. [*Expositio*]
apocrypha. **Tral.** *Frax* da cocerunt la polenta. **Hil.** *El pulhero* o alla para cozer *pul-*
ver. **Cor.** **Cellus**. Si cætera deficerint, calciculus aut pulvis oris com-
 pressioris ei rei comode aptatur. **Plin.** lib. 7. ca. 13. **E**ditena calida po-
 tionem in pulvis populei. **Col.** lib. 1. cap. 13. **S**ed vult dependere a
 matre sic in pulvis condit debet, ne quæ partes vasa contingant.

Pulsio, **Pulsula**, **Pulsio**, **Pulso**, vide **PELLO**.

Pulvinar, pen. prodest. Ex quod capiti dormitur, subiciimus: dictum quasi pulvinar, eo quod est pulvis foliat. cōfici. (πρὸς τὸ κοιναῖον αὐτοῦ). Ital. *Guanciale, cospino*. Hisp. *Almohada de estrado*. Vt abatur autem pulvinariaibus potissimum laucissimi quique, praefertim in lecto coniugali. Quo, factum est vt pulvinar figuratè pro ciuiumodi toris accipitur, luxen. Satyr. 6. sumôq; lucearnæ. Perda Iupanaris tulit ad pulvinar odorem. Quid. lib. 2. de Part. Eleg. 1. Incolum coniuæ suæ pulvinaria feruaz. Quidētib; potuq; & rei alicui inmeritis pulvinaria subici solent. Quid. lib. 1. de Arte, fuit vtile multis Pulvinari facili cōpetuit manu. Loquitur autē de iis officiis qui in Citeo spectatibus mulieribus ab amatoribus praefari cōseuerant. Pulvinaria itē in repts dicebantur lectuli: dicitur, in quibus illorū simulachra folatib; recitari. Cic. pro Domo sua. Eā arā & xediciā, & pulvinar sup̄ sacro sacro dedicauit.

Quid. 14. Metam. & pulvinaribus altis Dignior est. Sternebantur autem hic lectuli quoties decreta erant supplicatio: unde & lectisternium nuncupabatur, sicut docet Augustinus lib. 3. Civit. Liv. Curatum lectisternium, & peritridum habuit Decemviri sacrorum curantibus, & pulvinaria in conspectu fuerit Iovi & Iunoni, alterum Neptuno & Minervae, rectum Marti & Veneri, quantum Apollini & Dianae, quantum Vulcano ac Vestae, sextum Mercurio & Cereri. Abusue tamen pulvinaria pro templis ipsis dicuntur. Inde apud Livium legitur, ad omnia pulvinaria sacrificatum fuisse. Cic. in Catil. Quoniam ad omnia pulvinaria supplicatio decreta est, celebratore illos dies cum coniugibus ac liberis vestitis.

Pulvinarium, rj. Idem quod pulvinar: quod scilicet capiti subterni, aut scilicet subici solet. Item lectus qui in templis sterni consuevit. Liv. 1. belli Punici. Et corum in aedem Iunonis deuolasse, atque in ipso pulvinario confidisse.

Pulvinus, ni, pen. prod. Idem quod pulvinar: hoc est quo dormientium capita fulcuntur: à plumis quibus facitur, nomen habens, quasi pluvius. *Quoniam pulvinus. Ital. Guanciale. Hisp. Almohada de estrada.* Quod accipitur pro lecto. Cic. in Verrem act. 7. Nam vt mos fuit Buthyni regibus, lectica hexaphoro ferebatur, in qua pulvinus erat perlucidus, Melicenses rosa factus. Apuleius. Quatuor Eunuchi confestim pulvinis compluribus, vento tumentibus, pluma delicata, terrestrem nobis cubitum perstruunt. Pulvini item dicitur qui sellis, scamnisve imponuntur quo mollior sit sessio, plumis, lana, vel tomento facti. Cicero Trebatio, Sella tibi erit in iudo: cum pulvinus sequetur. Idem de Oratore, Tum Crassum pulvinos poposcisse, & omnes in iis sedibus quae erant sub platano, confidisse dicebat. Iuven. Sat. 3. - excrat, inquit, Si pudor est, & de pulvino surgat Equitrix, Cuius res legi non sufficit, & sedeat hic. Leconum pueri quocumque in fornice nati. Pulvinus item in hortis dicitur terra eminens, seu protuberans inter duos sulcos: quod genus in agris à porrigendo, porcam appellat. Plin. lib. 19. ca. 14. Arcis distinctus, casq; resupinus pulvinorum toris ambici singulis tramicibus suis quae datur accessus homini, & scaberrimq; decurrit. Colum. lib. 12. cap. 3. Vipsia habet velut alium, plures coherentes spicas: haec quae sunt distinctae, litatim feri debent, vt in pulvinis positae, minus infestentur hyemis aquis. Item lib. 5. ca. 10. Omnium aure generum ramos circa Calédas Martias in hortis per pulvinos arcarum disponere conuenit.

Pulvinatus, ra, com, Quod est ad similitudinem pulvini, eminus, & protuberans. *Quoniam pulvinatus. Plin. lib. 15. cap. 12. de iuglandibus loquens, Necne & honor hic naturae peculiaris, gemino protectis operimento pulvinati primis calycis, mox hinc putaminis. Idem lib. 17. ca. 22. Clivosa loca altiores possunt feroces, praeterea pulvinatis à deo uicem fabris.*

Pulvinulus, li, diminutivum à pulvinus, varia habet significata quaedam modum suum primitivum. *Quoniam pulvinulus. Ital. Piuma letto. Hisp. Pequena almohada.* Nam modo id significat quo dormientium capita fulcuntur: modo id quod scamnis, sellisve imponitur, quo commodior sit sessio. Nonnunquam etiam pro areola in hortis in medio duorum sulcorum eminens. In qua significatio vltus est Colum. lib. de Arboribus, ca. 10. Sed quocumque in citius erunt positae, ita ablaqueandae sunt, vt à superiore parte secundum codicem sacculi fiant, ab inferiori autem pulvinuli altiores excutuntur.

Pulvillus, li, aliud diminutivum: vt Serici pulvilli, serico panno obducti. Horat. Epod. 8. Quid quod libelli Stoici inter sericos Iacere pulvillos amant.

Pulvis, huius pulveris, tam masculini quam feminini generis, Terra minuta & arida. *Quoniam pulvis. Ital. Polvere. Hisp. Polvo.* Propert. lib. 1. Eleg. 11. Sit mihi perpetuo pulvis Haeruca dolor. Virgil. lib. 4. Georg. - ceu pulvere ab alto Quum venit, & terram siccupit ore viator. Aridos. Idem 1. Georg. Humida pulvis, atq; huius orate Ierenas Agricola, hyberno latissima pulvere farra, Latus ager. Quinil. lib. 4. cap. 6. Sed nec omne iter pulvere mouet. Horat. 4. Carm. Ode 7, Pulvis & vmbra sumus. Colum. lib. 8. cap. 4. Sicus etiam pulvis, & cinis, vbi cumque coheret potius, vel tectum protegit, iuxta parietes reponendus est, vt sit quo aures se perfundant. Dicitur autem pulvis (vt quidam existimant) à pessendo, quod ventorum impetu pellatur. Accipitur aliquando pro loco certaminis. *Quoniam pulvis. Cic. 3. de Legib. Doctrinam ex vmbra culis eruditorum, acioque, non modo in solem, atq; pulverem, sed in ipsam dissimem, acioque, perduxit. Virgil. 7. Aene. Ante vrbem pulvere, & primivo flore iuuentus. Exercentur equis, domitantque in pulvere curris.* In suo pulvere currere, id est, ea in re versari in qua quis plurimum valet. Quid in Fall. Inque suo noster pulvere curat equus. Citra pulverem contingere dicitur, quo quis facili, & citra negotium potitur: quae translatio sumpta est à palatitris, qui certamina iurati se mutuo pulvere solebant aspergere, vt corpora ceromate, & sudore lubrica, mutuas prehensiones non frustarentur. *Quoniam pulvis. Gellius. lib. 5. Onandi, inquit, causa est, quum de ditione repente facta, sine pulvere (vt dici solet) incrementaque victoria obtinet. Apud antiquos etiam pulver dicebatur. Sed eo quod est pulvis, pectus erat pulvis, vt opud Catullum in Epithalamio Iulie, Ille pulvis Erythraei, Sydenumque micanti. Subducit numerus prius. Pulver verò, pulveris. Verum hodie tantum in usu est pulvis in recto, pulveris in obliquo.*

Pulveres, a, um, & pulverulentus, a, um, de quibus infra.

Pulvisculus, li, diminutivum à pulvis: quod quavis generaliter pro omni sumatur pulvere, propter tamen de co dicitur quo mulierculae videntur vt vel cutis colorem commendent, vel dentibus candorem inducant: qui & cinis dicitur: quo alium cinerem, immundi epitheto secetur Virgilius, 1. Georg. Et cinerem immundum latos iactare per agros. Apuleius, Misi, vt pectus, munditias dentis, Nicetas oris, ex Atabacis frugibus Tenum, candidum, nobilem pulvisculum, Comploratitum tunc dicitur gingivis, Conuertere pridianz reliqua, Nequa visum terra labet sordium. Refrictis quoque si labellis riseris. Cum pulvisculo aliquid conuertere dicitur, quoniam omnia sic tolluntur, vt nihil sit reliquum, ne pulvis quidem. Plaut. Rud. Conuerteret iam hic me totum cum pulvisculo.

Pulverulus, a, um, Quod ex pulvere est. *Quoniam pulverulus. Ital. Di polvere. Hisp. cosa de polvo.* Ivt Nubes pulverea, id est ex pulvere moto excitata. Virg.

3. Aene. Stant pauidæ in muris matres, oculisq; sequuntur Pulveream nubem. Nonnunquam idem quod pulverulentus, hoc est pulvere plenus. *Quoniam pulverulentus. Ovid. 7. Metam. Pulvereamq; trahens perfumam cacumina pallam. Verrit humum. Aequor pulverem, pro arena in qua pugnatur. Stat. 12. Theb. Iamque in pulverem, furis hortantibus, aequor Profluit.*

Pulverulentus, a, um, Pulvere plenus. *Quoniam pulverulentus. Ital. Polveroso. Hisp. Llento de polvo.* Cicero ad Atticum, lib. 5. Nunc iter conficiebamus altuosa & pulverulenta via. Virg. 12. Aene. versiq; vicissim Pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros. Martial. lib. 3. Est illic coniunx, quae te manibusq; sinuq; Excipit, vel si pulverulentus eas. Varro lib. 3. de Rust. cap. 18. Minus valentium signa, si sunt pilosae & horridae, aut pulverulentae, nisi opifici eas vergeat tempus.

Pulvero, as, Idem quod ocreo, hoc est glebas maiores continuo, & in pulverem resoluo. *Quoniam pulvero. Ital. Redurre in polvere, impolverare. Hisp. Reducir polvo, empolverar con polvo.* Colum. lib. 12. cap. 2. Priusquam vineae pulverentur, si periculis est, vel rara ipsa vitis, lupini modiciores, vel quatuor in singula iugera spargunt. Pulverer, Plaurus dicit, pro pulvere plenum sit. ait enim. Exi tu Daue, age, sparge, mundum esse hoc vestibulum volo: Venus ventura est nostra, nolo hic pulverei.

Pulveratio, est genus culturae (vt inquit Seruius in libro 1. Georgicon.) quo immunitae glebae vitibus applicantur. Colum. lib. 12. ca. 2. Sed frigidioribus regionibus pulveratione faciunt, quam vocat rustici occatione, quum omnis gleba in vineis resingitur, & resoluitur in pulvere.

Pumex, pumicis, mase. gen. Lapis caueus noster, aquis innatus, ad scabra iuganda laudatissimus. *Quoniam pumex. Ital. Pumice, pumica, pietra pumica. Hisp. La piedra esponja.* Virg. lib. 12. Aene. Inclusas vt quum latebroso in pumice pastor Vestigavit apes, humiq; implevit amaro. Idem 5. Aene. & dulces latebroso in pumice nidi. Idem 4. Georg. Postquam est in thalamo pendente pumice lecta. Peruncum. Pumicibus cauis, Idem 4. Georg. Ovid. 8. Metamor. Pumice multivoco, nec luisbus acria tophis Structa subit, molli tellus erat humida musco. Lapis pumice, pro molli, & effeminato. Iuven. Sat. 9. Nam res mortifera est inimicus pumice Iuvis. Quid lib. 3. Trist. Quid neq; sis cedro flauus, nec pumice laevis. Plin. lib. 36. cap. 21. Sed & i pumices qui sunt in visu corporum leuigatorem feminis, iam quidem & vitis, atq; (vt ait Catullus) libris, iudatissimi sunt Melo, Seyro, Aeolis inlulis. Probatio eorum est in candore, ac minime pondere, & vt maxime spongiosi, atq; aridi sint, acceci faciles, nec in fricando arenosi. A Graecis dicitur *καραγες*, à similitudine vermiculi qui ex dicitur, qui in tritico, hordeoque quum referbuerunt, nascens, semina illa cuspidi sua multis foraminibus solet cecurrere. Vis eius in medicina est extenuare, siccare, & abstergere. A pumice aquam quzere, à Plauto dictum, pro eo quod est frustra ab alio petere, cuius ipse à quo petas, maxime sit indigus: nihil enim pumice lapide siccius, nihil sticulosius. Plaut. Persa. Quia confidentia rogare tu à me tantum audes. Argentum impudens qui si egomet totus vaneat, vix potest. Recipi quod tu me rogas: nam tu aquam à pumice nunc postulas. Pumex enim feminino genere reperitur. Catullus ad Cornelium, Cui dono lepidum novum libellum. Arida modò pumice expolitum.

Pumicosus, a, um, Quod pumicis vel naturae, vel similitudinem habet, hoc est rarum, & caueus noster. *Quoniam pumicosus. Ital. Di pietrosi fori come la pietra pumica. Hisp. cosa esponjosa.* Plin. lib. 17. cap. 5. Pumicola terra. Idem lib. 32. cap. 8. Quartum pumicosus, spongiosq; putri simile, penè purpureum. Pumicosus locus, pumicibus plenus.

Pumiceus, adiectivum, Quod ex pumice est, vel quod aridum est ad similitudinem pumicis. *Quoniam pumiceus. Ital. Di pumica. Hisp. cosa de esponja.* Plaut. in Pseud. Pumiceos oculos habeo, non quo iachrymas exortat.

Pumico, as, pen. corr. Pumice polio, leuigo. *Quoniam pumico. Ital. Polire, lissare. Hisp. Polir, esponjar.* Tibullus lib. 3. Eleg. 2. Pumice, & canas tondet ante comas.

Pumicatus, a, um, Pumica politus, Martialis lib. 1. Mutare dominum non potest liber notus, Sed pumicata fronte siquis est nondum, Nec vmbilicis cultus atq; membrana.

Pumilio, onis, Proprie dicitur homo patre & humilis status, quem Graeco vocabulo nomen appellamus. *Quoniam pumilio. Ital. Nano, humo piccolo. Hisp. Enano, hombre pequeño.* Gell. lib. 19. cap. 13. Quos pumiliones dicimus. Graeci *ναῖος* appellant. Martialis lib. 14. quae vincere raro, Parma tibi, secum pumilionis erit. Transfertur etiam ad aues, aliq; cuiusvis generis animalia humilis status. Colum. lib. 8. ca. 2. Pumilionis aures, nisi quem humilitas earum delectat, nec propter saecunditatem, nec propter aliam redium nimium probro.

Pumilus, pen. corr. *Quoniam pumilus. Ital. Nano.* à Statio ponitur pro pumilione, lib. 1. Syl. Castusq; vagis grutes rapinis Mirantur pumilos feroces. Legitur & Pumilio, onis, in eadem significatione: vt ibidem apud Statium, Hic audax subit ordo pumilionum, Quos natura breui statu peracto Nodosum semel in globum ligavit. Itē Pumilius, hij, apud Suetonium in Augusto, eade significatione legitur ca. 83. Nam pumilos, & difortos, & omnes generis crudeli, vel ludibria natura, maliq; omnis, abhorrebat.

Punctus, mase. gen. & Punctum, neut. gene. Dicitur minima individuūq; lineae pars, nullam neq; longitudinem habens, neq; latitudinem, neq; profunditatem. *Quoniam punctus. Ital. Punto. Hisp. Punto en la geometria.* Seneca, Punctū, & adhuc pūcto minus, modū quod incolimus. Plin. lib. 2. ca. 68. Non aliud est terra vniuersa quam mundi punctus. Tradunt Geometrae punctum esse corpus indiuiduum, in quo neq; longitudine, neq; latitudine, neq; altitudine deprehenditur, & ob incomprehensibilem breuitatem sui, in partes diuidi non posse. Hoc protractum lineam efficiunt est corpus vnius dimensionis. Longum enim est sine lato, & duobus punctis ex vtraque parte solam longitudinem terminantibus continetur. Hanc lineam si geminamus, alterum corpus efficitur, quod duabus dimensionibus extenitur ex longo, latiq; sed alto caret. Puncti autem quatuor continentur, per singulas scilicet lineas binis, & hoc Graeci *τετραπύκνον*, nostri planum, siue superficiem vocant. Quādoq; tamen punctum sumitur pro temporis, vel horae momento. *Quoniam punctum. Cicero Caelina. lib. 6. Itaque ne punctum quidem temporis in ipsa fortuna fuisset. Idem pro Cluent. Neq; postea Larini punctum est temporis commotus. Caesar lib. 1. bel. Civil. Ita multorum mensum labor, hostium perfidia, & vi temp*

& vi tempestatis, puncto temporis interit. *de arboribus.* Puncta item pro calculis huc suffragiis accipiuntur. Græci vocant *ῥήγες*. Cicero pro Plancio. Nam quod questus es plures testes te habere, quam quot in ea tribo puncta tute. *de arboribus.* Omne rube punctum, qui miscuit vtile dulce: hoc est solus suffragiis iudicium tulit, qui & vtile, & dulce scripsit, quoniam prodest et delectat. *In scriptura item puncta dicuntur quibus clausulae interponuntur, hoc est distinguuntur.*

Punctum, adverbium, idem valens quod pungendo. *de arboribus.* Ital. *Punctum*, di. *elocata.* Hisp. *titendo* *est locata.* *Incit* exim, exendo. *de arboribus.* Livi. 5. belli Pun. Hispano punctum magis quam casum, allucto perere hostem. *Casum* & punctum aliq. petere, proverbijs specie habet, pro eo quod est totis viribus, omniq. conatu aliq. aggreditur: translatione sumpta à gladiarioribus, qui modo cuspidem incutentes, modo idem desuper, modò à latere inferentes, in adversarij necē incumbūt.

Pungo, gis, pupugi, vel punxi, punctum, Cuspide vel aculeo idem infero. *de arboribus.* Ital. *Pungere.* Hisp. *Pungar.* Varro. Admotā aspis quum pupugit, si non occidat, faciat. *Phylorum esse stirpe.* Plant. Trucul. *Nā ista stirpem hunc habet quod visque illinc cor pungit meum.* Cicero pro Sextio, Gladii, qui per se pungere non potest. *Per translationem etiam de animo dicitur, quum is agitudine aliqua afficitur.* Cic. lib. 3. Trucul. *Signominia pupugit, siquid tenebrarū offudit exilium.* Idem ad Atticum, lib. 1. *Tu quid dicis? vnum enim pungit, ne neglectiores esse videamur.* Idem ad Trebatium lib. 7. *Pungit me rursus, quod scribit esse te istic libere.* *Huius composita, Compungo, Expungo, & Repungo, quorum significata vide totis locis.*

Pungens, gentis, participium. Plin. lib. 6. cap. 24. *Pungentia folia pino.* Punctus, 2. um, aliud participium. Cicero pro Milone, *Vulnus acu punctum.* Punctio, onis, verba. *de arboribus.* Ital. *Pungimento, punitura.* Hisp. *Pungidura.* Plin. lib. 2. cap. 1. *Bibitur & contra serpentes, & ante sectiones punctiōesque, ne feneantur.*

Punctum, 2. um, neut. gen. idem quod punctio. Plin. lib. 8. cap. 50. *Oculos suffosus capra iuncto puncto sanguine exonerat, caper rubi.*

Punctus, huius punctus. Idem, 2. us, videlicet pungendi. Plin. lib. 29. ca. 6. *Mullez etiam oculis punctus eruit, autem visum reuertit.* Punctiuncula, 2. diminutivum. *de arboribus.* Seneca 3. de Ira, *Magis ignoscere ei qui vulnus inimici, quam qui punctum clam concepsit.*

Punicus, ea cum, pen. corr. Possessivum est à Pœnus deductum, quasi Pœnicus, idem valens quod Carthaginensis. *de arboribus.* Pœnorum autem nomen à Phœnicibus derivatum est, de fracta aspiratione. *Punica mala, granata: quæ hoc cognomen sibi circa Carthaginem vendicant, vbi & multa & insignia nasci perhibentur.* *de arboribus.* Graeva dicitur, à granis quibus sunt referta. Martialis lib. 1. *Aur imitata breves Punica mala rotas.* *Poma punica.* Ovid. 4. Fast. *Rapta tribus dixit solui ieiunia granis.* *Punica quæ in lento cortice poma regunt.* Punica grana. Ovid. 4. de Ponto, Eleg. 15. *Punica sub lento cortice grana rubet.* *Punica fides, id est levis fides, & nullis sacramentis satis firmata.* *Pœnotū enim perfidia proverbium abiit, quod ea gens peculiariter peritū, vanitatisque notata sit, quemadmodum abunde testatur Livi. lib. 2. belli Pun. vbi ait, Quæ Punica religione feruata fides ab Annibale est. Salustius in Iugur. Comperio Bocchum magis Punica fide, quam obea quæ prædicabat simul Romanos & Numidas. spe pacis decinuisse.* Vide Erasmus in Chili. *Punicū sagum.* Horat. Epod. 9. *Gloria Punica.* Virg. 4. Aeneid.

Punicus, eae, eum, Quod violæ flammæ colore referunt. *de arboribus.* quod genus coloris & rutillum, & spadicem appellat, autor est Gellius lib. 3. cap. 9. *Sunt enim hæc omnia, vt ille inquit, synonyma, quandam roborem exuberantem splendoremque significantia.* *Punicum autem colorem Latini Græcorū imitatione videntur appellasse: nam illi *φονικόν* nominant.* Virg. 4. Aeneid. *Punicis ibant euicti tempora tænis.* Idem 5. Aeglog. *Punicis humilis quantum saluina rosetis.* *Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.* Idem 12. Aeneid. *Punicis inuicta rotis Aurora tuebatur.* Plaut. Rud. *Fiet punicum coriū, tibi postea artum denuo.* *Color: e punico matura arbusta.* Lucr. lib. 5.

Punicanus, 2. um, Quod est Pœnorum, vel quod ex regione Punica affertur: vt Læti Punicani. *de arboribus.* Cic. pro Muræna, *Atque ille struit pelliculis h. d. n. lectos Punicanos.*

Punio, nis, nui, nitum, Pœna afflicto, castigo, quod & pœnio dixerunt antiqui. *de arboribus.* Ital. *Punire, castigare.* Hisp. *Punir* *castigare.* Cic. pro Domo sua, *Tu eum supplicio puniendum putasti.* Idem 1. Officiorum, *Prohibenda autē est in maximo ira in puniendo.* Plin. Epist. 167. *illi qui puniunt capite, initio statim in alia discedunt.*

Punior, is, passivum. Ovid. 9. Metam. *Quid vides hæc lucem, quod non ego punior ipsa.* *Consilium, monitumque, tuum est: miserece duarum.* *Tuenerit & punior deponens apud Ciceronem pro Domo sua.* *Tu me iratum Sexte putastibi.* *ceius tu inimicissimum multo crudelius etiam punitus es, quā tu erat humanitatis meæ postulare.*

Puniendus, 2. us, participium. Cic. lib. 1. de Orat. *Iracundia est cupiditas puniendi doloris.*

Punio, onis, Actus puniendi.

Punitor, oris. Qui punit. *de arboribus.* Cic. pro Milone, *At valuit odiū, fecit iratus, fecit inimicus, fuit viros iniuriæ, punitor doloris sui.*

Pupa, 2. e, Puella parvula & tencella. *de arboribus.* Ital. *Pupina, fanciulla.* Hisp. *Mochocha* *pequeña, o muñeca.* Martialis lib. 4. *Pupam se dicit Gellia, quæ sit anus.* *Auronijs, Barbara quæ Latias vineis alumna pupas.* *Pupae item appellabantur imagunculas quasdam puellares quibus virgines in prima pueritia luscæ solebāt, donec iam pubertati vicinæ, eas Veneri offerrent.* *de arboribus.* Varro in Orig. *Itaque breui tempore magna pars in desiderium puparum, & sigillorum veniebat.* *Perius Satyr. 2. Dicite pœnites, in sacris quid facit autum?* *Nempe hoc, quod Veneri donatæ à virgine pupæ.*

Pupilla, 2. e, Niger in cornæ tunicæ, atque aded in medio oculi circulus tunicæ, quæ *de arboribus.* à Græcis dicitur, foraminis respondens. *de arboribus.* Ital. *Pupilla luce dell'occhio.* Hisp. *La niña del ojo.* Plin. lib. 1. cap. 37. *Media oculorum cornæ fenestrat pupilla: cuius angustia non sicut vagari incertam aciem, & veluti canali dirigunt, obitæque incidentia facile declinant, alius nigra, alius atra, alius rufa, alius glauci coloris orbibus circumdatis: vt habili mixtura accipiatur circuncincto candore lux, &*

temperato repercussu non obstrepat. Addeque iis absoluta vis, vt tam parua illa pupilla totam imaginem reddat hominis. Ea causa est vt pleæque alitum è manibus hominum oculos potissimum appetant, quod effigiem suam in iis cernentes, velut ad cognata desideria sua tendunt. *de arboribus.* Plinius. Cic. 1. de Nat. deo. *Acies ipsa quæ cernimus, quæ pupilla vocatur, ita parua est, vt ea quæ nocere possint, facile vitet.* Plin. lib. 28. cap. 6. *Augurium ex homine ipso est non timendi mortem in ægitudine, quādiu oculorum pupillæ imaginem reddant. Eadem & mox pupula dicitur.*

Pupula, 2. e, Idem quod pupilla. *de arboribus.* Ital. *Pupilla, luce dell'occhio.* Hisp. *Niña del ojo.* Lucr. lib. 2. *Et quoniam plaga quoddā genus excipit in se Pupula, quum sentire colorem dicitur album.* Cic. 2. de Nat. deo. *Palpebræ quæ sunt tegumenta oculorum, mollissimæ tactu, ne laderent aciem, aptissime factæ & ad claudendas pupulas, nequid incideret, & ad aperriendas.* Manil. lib. 4. *Parvula sic totum percipit pupula cæcum.* Horat. Epod. 5. *Interminato quom fœmæ cibus.* *Intabuissent pupulæ.*

Pupillus, h. impubes, qui in patris potestate esse desit morte, vel emancipatione: vt docet Pomponius, l. Pupillus. Digest. de Verb. significat. *de arboribus.* Ital. *Pupillo* *senza padre.* Hisp. *El menor de la casa del tutor.* *Huius forminum est pupilla.* *Videntur autem hæc voces à pupus & pupa, veluti per diminutionem, deductæ, quāvis à primiciuorum significatione non nihil degenerent.* Hieronymus, *Pupillus dicitur qui non habet patrem: orphanus, qui nec patrem habet, nec matrem.* Cic. 3. Verr. *Is mortuus est, reliquit pupillum paruum filium.* Idem in Top. *Non quemadmodum quod mulieri debes, recte ipsi mulieri sine tutore solasistæ quod aut pupillo, aut pupillæ debes, recte possis eodem modo solvere.* Horat. 1. Epist. 1. *vt piger annus Pupillis quos dura premit custodia matrum.* Cic. 3. Ver. *Ille infanti pupillæ fortunæ patrias admittit.*

Pupillaris, re, Quod est pupilli: vt Pupillaris ætas, pupillare negotium, pupillaris pecunia. *de arboribus.* Ital. *Fanciuleſco.* Hisp. *Cuſa perenneſcente à pupillo.* Livi. lib. 4. *belli Pumi, Pecuniæ quoque pupillares primò, deinde viduarum captae conferri.*

Puppis, huius puppis, fœm. gen. Proprie posterior pars navis est. *de arboribus.* Ital. *Pappa della nave, nave.* Hisp. *La popa, parte poſterora dela nave, o toda la nave.* Livi. 2. belli Pun. *Naues omnes, quæ non aut perſeſſerant protas licori illas, aut carinas fixerat vadis, religatas puppibus in altum extraxere.* *Per ſynecdochen tamen accipitur pro tota nau.* Ovid. 4. de Ponto, *Dum mea puppis erat valida fundata carina.* Virgil. 10. Aeneid. *Interea Aeneas foros de puppibus alitis.* *Pontibus exponit.* Ovid. Epist. 12. *Iuſſus inſperatam Colchos addeſtere puppim.* *Pontius ali quando pro loco honoratiſſimo in Republica translatione ſumpta à guber natoribus, qui in puppi ſedentes, clauum teneant.* Cic. ad Papyr. *Pærum, lib. 9. Sedebamus enim in puppi, clauumque tenebamus: nunc autem vix eſt in ſentina locus.*

PUPPIVS, Poëta Tragicus fuit, qui ita ſpectantium affectus mouit, vt eos flere compelleret. Autor Aeron in illud Horatii, lib. 1. Epist. *Vt propius ſpectes lachrymoſa poëta Pupp.*

Pupula, vide PUPILLA.

PUPILLVM, *de arboribus.* Virb est in latere Meridionalis Sardinie, teste Ptolemaeo, lib. 3. cap. 1.

Pupus, Puer parvulus, & tenellus. *de arboribus.* Ital. *Fanciullino.* Hisp. *Mochocha* *pequeño, o muñeco.* Varro, *Mammam lactantis ſugentem paſcere pupum.* *Huius forminum est pupa: de quo paulo ante.*

Pupulus, *de arboribus.* & Pupula, *de arboribus.* diminutiva à Pupus & pupa. Catullus, *Deprendi modò pupulum puellæ.* *Tuſſantem.*

Purgas, Mundo, ſordibus libero, quaſi purum ago. *de arboribus.* Ital. *Purgare, mondare.* Hisp. *Purgar* *à limpiar.* Colum. lib. 2. Itaq. cauatum forum quum purgauerimus, ndiq. ad ratos furculos inferimus. Cato cap. 65. *Si inquinata erit, lauto: à ſolis & ſtercore purgato.* Ovi. 2. de Ponto, Eleg. 9. *Nec dubitem longis purgare ligoibus arua.* Idem 4. Fast. *Omnia purgat edax ignis, vitiumque metalli.* *Excoquit: idcirco cum ducet purgat oves.* Horat. 1. Epist. 7. *Cultello propius purgantem leniter vngurs.* *Purgare alium, eſt alui ſordes medicamento expellere.* Cic. 1. de Nat. deo. *Vomitio canis purgare alui ibes Aegyptia dicuntur.* *Purgare, eum genitino.* Horat. 2. Serm. Satyr. 3. *nonis.*

Et morbi morit purgatum te illius. *Purgare piſces.* Terent. in Adel. *Piſces cæteros purga Dromo: conſutum iſtum maximum in aqua ſinico ludere pauiſſet.* *Per translationem, purgare ſignificat excuſare.* *de arboribus.* Idem in Eunuch. *Sed heus tu, purgare ego me de iſthac Thaidi.* *Quod eam me amare ſuſpicata eſt.* Cic. Attic. lib. 1. *Quintus ſrater purgat ſe mihi per litteras.* Idem pro Sex. Roſcio, *Seruos ipſos neque arguo, neque purgo.* *Purgati rationes dicuntur, quando deciduntur ſuperflua, aut obſtancia, collatione facta accepti & expenſi.* *Purgare ſaltidium, eſt curare, & remedium adhibere.* Plin. lib. 8. ca. 27. *Palumbes, graculi, merule, perdieſe ſanti folio annuum ſaltidii purgant.*

Purgatio, onis, verba. Ipſe purgandi actus. *de arboribus.* Ital. *Purgatione.* Hisp. *Obra de purgar* *à limpiar.* *Ponitur aliquando pro excuſatione.* *de arboribus.* Terent. in Heaut. *Nefcio quid peccati poſter hec purgatio.*

Purgationes ſeminatum, pro menſtruis dixit Plin. lib. 20. cap. 4. *Purgationibus, inquit, ſeminatum, & veſicæ & vrinæ vtile decoctum.*

Purgamentum, mitis, ſeu Purgamentum, ti, Sordes, vel immunditiæ quas rem aliquam purgates, eiiciamus. *de arboribus.* Ital. *ſporchea.* Hisp. *inmundicia.* Colum. lib. 1. *Sterquilinia quoque duo ſunt: Vnum quod noua purgamenta recipiat, & in annum conſuetur: alterum verò ex quo vetera vehantur.* Livi. 1. ab Vrbe, *Clouacumque maximam receptaculum omnium purgamentorum Vrbis, ſub terram agendam.*

Purgabilis, le, Quod facile purgatur. *de arboribus.* Ital. *Facile da purgare.* Hisp. *Cola que ſe puede purgar.* Plin. lib. 1. cap. 23. *Rotundior quæ balantis vocatur, purgabilis maxime, & ſpontè proſiliens.*

Purifico, Puritas, vide PVRVS.

Purpura, 2. e, Piſcis ex concharum genere, in faucebus habens liquorem, tingendis lanis maxime expetitur. *de arboribus.* Ital. *Porpora.* Hisp. *La concha de carmeſi color.* Plin. lib. 9. cap. 36. *Purpuræ viuunt annis plurimum ſeptenis.* *Latent ſicut murices, circa Canis ortum tricenſis diebus.* *Cōgregantur verno tempore, multoque artius lentorem cuiuſdam ceræ ſoluunt ſimili modo & murices.* *Sed purpuræ ſtorem illum, tingendis expetitur.*

expetunt velibus, in mediis habent faucibus. Liqueoris hic est mihi in candida vena, unde pretiosus ille bibitur, nigri autem rosae colore subluces. Reliquum corpus ferile. Vnus capere cōtendunt, quia cum vira sua succum illum euomunt. Vitruvius autem est, purpureas pro soli proprietate alium atque aliud habere colorem: & apud Tyron quidem tubum, circa Africam autem puniceum succum emittere, quo & purpura tingitur, quam violaceam appellant. Corn. Nepos, Me iuene violacea purpura vigeat. Primum autem tingenda purpura initium ad Herculem referunt Phœnices, teste Iulio Polluce, qui quum Tyro puella comitatus, iuxta maris litus iter faceret, accidit ut canis purpuram e mari electam natum, carnem eius depalceretur: cuius ritum quum Tyro gratissimum colore infectum videret, negavit sibi cum Hercule deinde quippiam futurum, nisi ille coloris cuiusmodi vellem sibi attulisset. Cui morem gerens Hercules, primus cruorem ex purpura collegit, lanāque eo infusa, amica, quam petierat vestem attulit. Accipitur quandocumque purpureus pro pulchro. Virg. 7. Georg. Et pro purpureo penna, dat Scyllia capillo. Purpura, a pelago pelagia appellatur. Purpura antiquitus erat insignis Romanorum magistratuum: quod Martialis adnotat, quum ait, Divisit nostras purpura vestra togas. Unde aliquando ponitur pro ipsis magistratibus. Idem, Purpura te fœlix, te colit omnis honos.

Purpureus, a, um: ut Purpureus color, qui purpureo succo tinctus est: aut certe qui succi eius colore refert, hoc est qui ex subnigro rubefcit. [Purpureus] Ital. Porporino. Hisp. *color de carmesí*. Virg. 1. Aene. Labitur exanguis, labantur frigida letho. Lumina: purpureus quondam color ora relinquit. Purpureæ vestes, aliis Tyria dicta: à loco ubi purpura optime tingebatur. Plin. lib. 11. cap. 37, Cæsari Dictatori quo die primum veste purpurea processit, atque in sella aurea sedit, sacrificantibus in exitis defuit cor. Quandoque tamen purpureum pro carulo positum legitimus, præsertim quum de mari dicatur, ex nimia altitudine nigrescente. Virg. lib. 4. Georg. In mare purpureum violentior insuunt amnis. Cic. 4. Acad. Mare illud quod nunc Fauonio nascente purpureum videtur, idem hunc color videtur.

Purpura, as, in purpuram vergo. [Purpura] Ital. Tingeri in porpora. Hisp. *color de carmesí*. Colum. lib. 10. Tum quæ palles humi, quæ frondens purpurat auro, Ponatur viola, & nimum rosa plena pudoris. Purpurasco, se, scere, in purpuram vergere. [Purpura] Cic. 2. Acad. Quid, mare nonne caruleum aut eius vinda, quum pulsa est remis, purpurascit? Purpurata, rum, purpura ornatus. [Purpura] Ital. *vestito con habito di color porporino*. Hisp. *vestido de carmesí*. Unde purpurati dicti sunt qui apud principes ceteris dignitate antecurrentes, purpurea veste utebantur. Cic. lib. 1. Tuff. quærit. Ilius quid, inquit, ista horribilia minuitur purpuratus eius. Lili. 1. belli Pun. Cum duce Aethiagora vno ex purpuratis. Purpuratus Gabinus, Cic. 4. Cæcil.

Purpurarius, ria, rium, Quod ad purpuram pertinet: ut Officina purpuraria, in qua purpura tingitur. [Purpura] Ital. *di porpora*. Hisp. *de carmesí*. Plin. lib. 35. ca. 6, Alterum genus est in purpurariis officinis.

Purpurissum, ili, Coloris genus, ex creta argentea, purpureo succo inebriata: quo & pictores utuntur, & mulierum genarum colorem sibi conciliant. [Purpura] Ital. *coloris*. Aristoteli, & Polluci. [Ital. coloris] *coloris* di porpora. Hisp. *el brisil de alconçilla*. Plin. lib. 35. cap. 6, Ex reliquis coloribus quos à dominis dari diximus, propter magnitudinem pretij, ante omnes est purpurissum, ex creta argentea cum purpura pariter tingitur, bibiti quæ eum colorem celerius lanis.

Purpurissus, as, Purpurissus in facio. [Purpura] Ital. *tingere di tale colore*. Hisp. *color de brisil de alconçilla*. Plin. lib. 11. Truc. Istas buccas tam bellicè purpurissas habes. Purpurissus enim vetebar mulieres ad labra & genas tingendas, quemadmodum etiam hodie plerumque fieri videmus.

Purpur, ra, rum, Mundus, sine lotu. [Purpura] Ital. *purpureo mundo*. Hisp. *purpureo mundo*. Cic. pro Cæci. Quicquid inde habitus, purpur, liquidi quæque te haurire sentias. Horat. 3. Carm. Ode 16, Purpureus aquæ, sylvarum, iugum. Pauca, & sergentis creta fides mea. Cic. 2. de Natu. deor. Et enim licet videre acutiore ingenia, & ad intelligendum aptiores eorum qui terras incolant eas in quibus aer sit purus, ac tenuis, quam illorum qui videntur crasso celo, atque cœteto. Hinc pura vestimenta à veteribus dicebantur quæ Sacerdotes ad sacrificia sumebant, id est non obfusa, non fucata, non maculam habentia: & purum aurum, quod rectè expurgatum, coctumque, esset. Purus locus, id est liber à religione. Vlpianus in l. Locum. De reli. & sumpt. son. purum locum esse definit, qui nec sanctus, nec sacer, nec religiosus est. Sic pura oratio à Terentio in Heaut. prologo dicitur quæ nihil fœcis barbaræ habeat admistum. Pura halita, à Virg. 6. Aene. appellatur quæ & sine ferro, quæ primum fuit apud antiquos militum eorum qui ex memorabili aliquo prælio victores euassissent. Pura vasa, à Paulo in l. Si in rem. De rei vend. dicuntur quæ sunt sine emblemate, sine calatura, & iacustatione. Purum iudicium, à Cicerone, 2. de Inuent. ponitur pro simplici, & absoluto ab omni exceptione. Huius contrarium est Impurum, quod modo sordidum, contuminatamque, significat. [Purpureus] Cic. 4. Philip. Quam malis illum ingenuis, quam multis matribus familiaris in illa terra atque impura legatione vim attulisse existimatis? Modò improbum. Terentius, Mei loci, atque ordinis homine haud impurum.

Pur, adverbium. [Purpureus] Ital. *Puramente, nettamente*. Hisp. *Puramente, limpiamente*. Cic. 1. de Natu. deor. Hæc enim omnia pure ac castè tribuenda deorum numini. Idem de Senect. Quæd, pure, & eleganter acta ætas. Loqui pure, & emendatè, Cic. de opt. Gen. Orat. Legitur & puriter, apud antiquos. Cato de Rust. cap. 25, succum puriter omnium dierum pariter in dolia diuidit.

Purime, dixerunt veteres pro purissime: ut annotavit Festus.

Purifico, as, Mundo, purum facio. [Purificare] Ital. *Purificare, mondare*. Hisp. *purificar, limpiar*. Suet. in Cæsa. August. Paulusque post egressum, illamque expergefactam, quasi à conebituri marini purificasse, & statim in corpore eius extitisse maculam depicti draconis. Plin. lib. 2. cap. 41, Villaribus gallinis & religio inest: inhorrescent edito ovo, excutiantque sese, & circumactæ purificant, ac festuca aliqua sese & oua histrant. Idem lib. 8. cap. 1, de elephantis, Autores sunt, in Mauritanæ insulis ad quandam annem cui nomen est Amulo, nesciente Luna

nova, greges eorum descendere: ibique se purificantes soleuiter aqua circumspergi, atque ita salutato sydere in sylvas reuerti.

Purificatio, onis, verbale. [Purificare] Ital. *purificare*. Plin. lib. 15. cap. 30, de lauro loquens, Eadem & purificationibus adhibetur.

Puritas, atis, Munditia, castitas. [Puritas] Ital. *Purità, mendrà*. Hisp. *Pureza, e simplicia*. Cuius contrarium est Impuritas, hoc est turpitudine, seu improbitas.

Pus, puris, gen. neutri, Sanies crassa, & ex maturitate crassa iam effecta, & albida. [Pus] Ital. *Marcia, che esce di una apostema di du qu. brajo*. Hisp. *La putrefaccion de podre*. Plin. lib. 28. cap. 11, Si grauitas sit audiendi, sed bulum cum vira capra, vel hirci prodest, vel si pus sit. Pus à sanie distinguit Celsus, lib. 5. cap. 6, his verbis, Sanguis omnibus notus: sanies est tenuior hoc, variè crassa, & glutinosa, & colorata: pus crassissimum, albidissimumque, glutinosius & sanguine & sanie. Exit autem sanguis ex vulnere recenti, aut iam senescente: sanies est inter utrumque: tempus pus ex vlcere iam ad sanitatem spectante, Movere pus, est pus excutere, & euocare. Celsus. Aliud emplastrum eodem nomine puri mouedo est.

Purulentus, ra, rum, Quod pure, siue sanie plenum est. [Purulentus] Ital. *Pieno di marcia*. Hisp. *Cesa podrida*. Plin. lib. 22. cap. 11, Soreb decocia in vino, præcipue auribus purulentis medetur. Idem lib. 10. ca. 2, Purulenta autem expuentibus auxiliatur cum eu mmo, per pondere.

Purulentus, adverbium. [Purulentus] Ital. *Purulentus*. Plin. in Proem. lib. 23, Cicatricibus marcidis, olibus purulentis hmoiis purulentum confert.

Purulentia, atis, ipsa puris plenitudo, vel vultus plenus pure. [Purulentia] Ital. *Purulentia*. Festus.

Pusa, Pro puella: pud antiquos accipiebatur. [Pusa] Ital. *Pusa*. Festus.

Pusillanimitas, nimie, [Pusillanimitas] Ital. *La poco animo*. Hisp. *De poco coraçon*. Qui est pusilli animi, quem Græci μικροψυχος dicunt: cui contrarium est magnanimitas. A quo pusillanimitas, μικροψυχία, ἀνιδρυία, & Pusillanimitas, adverbium. [Pusillanimitas] Ital. *La poco animo*.

Pusillus, a, um, Paruus, exiguus. [Pusillus] Ital. *Piccolo, piccolino*. Hisp. *Paguelo o paguelo*. Quod videtur esse diminutiuum à pus, quo veteres pro puero utebantur. A quo rursus sit aliud diminutiuum pusillulus. Martial. lib. 1, Bullus homo, & magnus visidem Corta videtur: Sed qui bellus homo est Corta, pusillus homo est. Trebonius Ciceroni, lib. 12, Ego tamen nactus in navigatione nostra pusillum laxamenti, id est paululum recreationis, relaxationis. Horat. 1. Ser. Saty. 4, Di bene fecerunt, inopis me quodque pusilli. Fecerunt autem, arto, & perpaucalocutus. Cic. ad Brutum, Videlicet quum illam pusillum epistolam cui ad me dabas, nondum erat tibi id notum. Iuuen. Saty. 15, Terra malos homines nunc educat, atque pusillos. Cic. Att. lib. 5, Habuimus in Iuliano quasi pusillam Romam, tanta erat in his locis multitudo. Vxor pusilla, Horat. 2. Ser. Saty. 3, Testis pusillus, Cic. 1. de Orat.

Pusio, onis, Paruus puer. [Pusio] Ital. *Fanciullo*. Hisp. *El muchacho de poca edad*. Veteres enim pusum & pusam, pro puero & puella iurabant. Caputuramen fere semper pro puero maleulo. Cic. pro Cæli. Qui te amat plurimum, qui propter neicio quam credo timidatè, & nocturnos quosdam inanes metus, tecum semper pusio cum maiore dolore cubiuit. Iuuen. Saty. 6, Nonne putas melius, quod tecum pusio dormit, Pusio, qui noctu non litigat.

Pustula, ix, [Pustula] Ital. *braccia, vaiuolo, porro, bollosa*. Hisp. *Pustula de sarna o boma*. Nomen generale est ad tubercula omnia, præter naturam in cute efflorescentia: à pure (ut quidam volunt) quod in se continet, deducta appellatione: quanquam etiam latius pustulatum nomen ad ea extenditur quæ pure carent. Martia. lib. 14, Feruida ne trito tibi pollice pustula surgat, Exorunt docilem garrula plebs hylam. Quo in loco pustulam appellare videtur, ampullæ genus, in manibus pedibique ex nimio labore proveniens. Celsus lib. 5. cap. 28, pustularum nomen ad quatuor contraxit genera, in phlyctenas scilicet, hoc est maiores pustulas, fluidas, aut pallidas, aut nigras, humore distentas ex frigore, igni, vel medicamentis provenientes, sub quibus quum ruptæ fuerint, quasi exulcerata caro apparet. In cranthemata, quæ Plinius modò eruptiones pituitæ, modò papulas appellat. In phlyctenæ paulo diutiora, subalbida, & acuta. Et in epynctidas quæ sunt sublimia, modicè tumescences, & plenæ sanguinis, tibias & pedes, noctu fere, maxime infestantes: unde & nomen trahunt.

Pustulatum argentum, A pustulis dicitur quæ in argento exalto in aspidinem quandam excisse videntur, sicut pustule in corpore ex igni, frigore, vel labore nascentes. [Pustulatum] Martia. lib. 7, Sed causam scio, nulla venit à me. Argenti tibi libra pullulati. Tranquillus in Nerone, pustulatum argentum posuit pro purgatissimo, & excoctissimo: cuiusmodi aurum obryzum à Græcis appellatur. Exegitque, inquit Suetonius, ingenti fastidio & acerbitate nummum asperum, argentum pustulatum, aurum obryzum, ut plerique omnem collationem palam reculant. Budrus.

Pustula, x, pen. corr. Morbi genus à flaua bile, vel tenui sanguine, vel ab utroque proficiens: quem & ignem factum appellant. [Pustula] Ital. *fermità, sacro fuoco*. di S. Antonio. Hisp. *Boia de sarna*. Colum. lib. 7. ca. 5, Est etiam insatiabilis sacer ignis, quam pustulam vocant pastores.

Pusillus, Qui eo morbo laborat. [Pusillus] Idem ibidem, Viuum peudem, quæ fuerit pusillosa, resupinam obituamus.

Puramen, vide P v r o, puras.

Pureal, is, quid sit, video vel inter primi nominis Grammaticas parum constare. A eorum locum fuisse pteat ad quem conuenerat solebant ferretatores. Porphyrio sedem fuisse tradidit Prætoris, prope arcum Fabianum, in quo primum tribunat & sublella à Libone quodam fuerint collocata: unde & Libonis pteat ad Horatium aut appellatum, Forum, pteatque Libonis. Mandabo licetis. P. Victor in regione Vrbis octaua pureal collocat Libonis, & Ianos duos, totumque cum locum mercatoribus frequentem fuisse ait. Veterum omnis horum opinionibus, illud certe constat, Pureal locum fuisse in Comitio, in gradibus ipsis ad leuam Curiz, in quo olim Accij Neui statua posita fuit, quod eo in loco is ceterum nouacula dicebantur dicitur. Sub cuius statua, locus erat subterraneus, quem Pureum appellabant, aram habens & Accij nouaculam ibidem defossam. Suprà autè vmbella imposita erat, huc pteat, pureum reges: unde & locus nomen accepit. Purealia enim pureorū operacula dicuntur. Cl. 1. de Diuin. Ceterum autè illam & nouacula defossam in Comitio, supràque

nionem editum Alexandri Magni, quo verit in gemma se ab alio sculpi, quam à Pyrgotele, non dubie clarissimo artis eius. Et rursum lib. 7. ca. 37. Idem hic Imperator edixit, ne quis ipsum alius quam Apelles, pingeret: quam Pyrgoteles, sculperet: quam Lygippus, ex ære duceret: quæ artes pluribus inclaruerit exemplis.

P Y R o, *pyros*, Ptolemaeus, Oppidum in ora Tuscia, inter Antium & Graviscas. Virg. l. 10. Aeneid. Et Pyrgi veteres, intempestæque Graviscæ. Vulgò *civitas vetusta*.

Pyrgus, *pyrgos*. Italicè & Hispanicè, *Torre*. Latine turris dicitur, quod fulgureis ignibus ferri turres consueverunt. **Q**ui cuius similitudine pyrgus etiam vas genus dicitur cavitare fissili, quod coniectali, agitantur antequam in alveolum emittantur. Horat. l. 2. Serm. Sary. 7. Mitte- ret in pyrgum talos. Martialis turriculam Latino vocabulo appella- vit. Perfrus oreum dixit, Scire erat in voto damnosa Canicula quantum Raderet, angustæ collo non fallier oreæ. Porphyrio pyrgum idem esse docet cum frutulo, vasculum scilicet in quo coniectæ testæ, agitaturq; mittuntur. Iuv. Sat. 14. parvūq; eadem movet arma frutulo. Quibus verbis clauum fit, frutulum turriculam esse, non tabulam lubriam, quæ lata, & spatiosa esse consuevit, & quæ alveus, sive alveolus, sive latrin- cularia tabula dicitur. **Q**ui Pyrgus etiam militaris ordo dicitur, quadrin- gentos viros continens: & turma equitris: *ἀνὰ τὸ πύργον*, ut quidam existimant, eo quod in acutum desinat more ignis.

Pyrites, pen. prod. *πύρις*, Silicis genus quod in metallis & fluminibus quibusdam invenitur, æris similitudine: cuius varia sunt genera, cog- nomina accipientia à metallis quæ in se continent. Nam in quo autem elucet, chrysolis: in quo argenteum, argyrolis: in quo æs, chalcodes, hoc est æreus cognominatur. Plin. lib. 36. cap. 19. Sed est alius etiam nomen pyrites similitudine æris. In Cypro eum reperiri voluit, & in met- allis quæ sunt circa Acarnaniam, vnum argenteo colore, & alterum auro. Dicitur pyrites, quod ægerimè quidem ignem accipiat, semel tamen acceptum diutius non confuet. Vide Georg. Agricola de Re metal. qui multo plura enumerat pyritarum genera. **Q**ui Pyrites item di- citur silicis ille qui ferro illusus, ignem emittit. Plin. lib. 36. cap. 19. Pyri- tarum etiam nomen aliqui genus vnum faciunt, plurimum habens ignis, quot viros appellamus, & ponderosissimi sunt. Hi exploratoribus cas- trosum maximè necessarij, qui clauo, vel altero lapide percussit, scintil- las edunt, quæ exceptæ sulphuris, aut fangis aridis, vel solis, dicto celerius ignem trahunt. **Q**ui Pyrites etiam molarem lap- idem, pyritem appellare, teste eodem Plinio, lib. 36. cap. 19. propterea quod plurimè illi fit ignis.

Pyroboli, pen. corr. *πύροβλος*, Sunt tela ignita, & ardentia, quæ cum flam- ma mutantur. Vnde Plutarchus in Dione scribit pyrobolorum in- cendium complures extrinxis.

Pyrocorax, *πυροκόραξ*, Avis luteo rostro, nigra, præcipuo sapore: nomen habet à colore rostri igneo: quali ignitum cornum dicas. Vide Plin- ium, lib. 10. cap. 48.

P Y R o d a, *πύροδας*, Silicis filius, qui primus è silice excussisse igne dicitur quem admodum afferuasse in ferula, Prometheus. Plin. lib. cap. 56. **Pyrois**, pen. corr. genitiv. pyroentis, *πύριος*, Martis sidus, ab igneo co- lore dictum. **E**st item nomen vnius ex equis Solis. Ovidius l. 2. Metam. Interca volucres Pyrois, & Rous, & Aethon Solis equi, quarūque Phlegon, hinc inde auras Flammiferis implent. Dicitur Pyrois, quasi ignitus, vel igne plenus.

Pyromantia, penult. acuta, *πυρομαντία*, Genus divinationis quæ fit per ignem. Vide in dictione **M A** o i a.

Pyropus, pen. corr. *πύροπος*, Ital. *carbunculo*. Hist. *Caruncol* *pietra pre- ciosa*. Gemma est flammæ colore referens: vnde & nomen. Ovid. 2. Metam. Flammæ imitatur pyropo.

P Y R i t e s, *πύριτες*, Maris Argæi insula, Cycladum omnium claris- sima, quæ notiore nomine Delos appellatur. Pyripile dicta eo quod ibi primum ignis reperitus existimetur, teste Plinio, lib. 4. cap. 12.

P Y R e n a, *πύρινα*, Deucalionis vxor, quæ post diluvium vnâ cum marito, iactis post terga lapidibus, humanum genus fecit reparasse: ut fabu- laur Ovid. l. 1. Metam. **E**st & hoc nomine Carix civitas, iuxta Myr- toum pelagus: cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 19. **E**st & alterum eius- dem nominis oppidum in Lycia, apud eundem lib. 5. ca. 27. **E**st aliud in Eubœa insula apud eundem lib. 4. ca. 12. **E**st aliud præterea in Magnesia, cuius meminit idem Plin. lib. 4. cap. 9. **E**st aliud in Phocide, apud eundem lib. 4. cap. 5. **E**st aliud ad Pontum Euxinum, non procul à M. rotide, maris impetu haustum, teste eodem Plinio, lib. 2. ca. 92. **E**st ad huc fuit & aliud in Scio insula, cuius meminit Ptolemaeus, lib. 5. cap. 2. & Plin. lib. 5. ca. 31. **E**st item Pyrethi sive Pyrethe, insula Caræ adia- cens, in sinu Ceramicæ: cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 31.

Pyrihichæ, sive pyrihiche, *πύριχη*, Genus fuit saltationis enoplæ, hoc est quam armati peragebant, quæ Lacedæmoniorum iuuentuti loco bellici prægyminasus erat, teste Aristoxeno, apud quos à quinto statum ætatis anno pueri incipiebant *πύριχον*, accente interim ali- quo carmen hyporchæmaticum, ad cuius numeros motus compone- bant. Erat autem hoc laboriosum saltationis genus, pugnantium iacu- lantiumq; item ictus, iactūq; declinantium: interdu etiam subili- tum, & succiduo poplite fe ex cipientium, motus gestūq; exprimentes: ut abundè docet Plac. lib. 7. de legibus. Plin. lib. 7. ca. 57. à Pyrho quodam Cretensi primum institutam tradidit in Creta. Aristoxenus origi- nem eius ad Pyrihichum quendam Laconem refert. Aristoteles con- trā ad Pyrrhum Achillis filium, quem primum omnium pyrihicham ait saltasse ad Panoeli rogum. Sueton. in Cæsare, Pyrihichæ saltave- runt Afix, Bithyniæq; principum liberi.

Pyrihichæ, sive Pyrihichæ, (ut scribebant veteres, nullam peregrina- nam litteram recipientes) *πύριχον*, Qui pyrihicham saltabant arma- ti, pugnantium, ictūq; inferentium vicissim, & declinantium gestus motūq; ad rhythmum imitantes. Vtiur hac voce Vlpianus l. At damnum. ff. de Pernis.

Pyrihachus, pen. corr. adiect. Livi. l. bel. Maced. Quum legibus cautum esset ne de pace, bellove, nisi in panatolico & pyrihacho concilio age- rent. Vetus exemplar habet, pylaico.

Pyrihichius, *πύριχος*, Per metricus, constans ex duabus syllabis bre-

uibus: dictus à Pyrho, qui primus victoria positus, frequentibus pyre- rhichis est laudatus.

P Y R h o, *πύρρος*, Philo sophus fuit Elidæ primò pictor, deinde Anaxar- chi discipulus à quo philosophi Pyrrhonij dicti, quos Græco cognome- to *ἀσκήτως*, id est consideratores appellat. Nihil enim decernunt, sed in quærendo semper considerandū sunt: ac ne videre quidem plene quicquam, neq; audire se putant: aiuntq; veritatem incomprehensibi- lem videri. Idem *ἀσκήτως*, id est ambigētes dicuntur, quoniam nihil affirmant, & de omnibus ambigunt. Vixit annis ferme novaginta.

Pyrrhorecius, *πύρροραϊος*, Marmoris genus, quod & à Syene The- baidis vrbe, circa quam effodiebatur, Syeniticum dicebatur, sive lapis Syenites. Ex hoc Aegyptiorum reges obeliscos faciebant, quos Solis numini dicabant: teste Plinio lib. 36. cap. 8. Pyrrhorecium autem Græci à fulviorum macularum varietate videntur appellasse. Nam *πύρρος* fulvum appellant, & *πυρρὸν* variū.

P Y R h e s, *πύρρος*, Achilles filius, ex Deidamia Lycomedis filia, ita di- ctus à fulvo colore capillorum, teste Sertorio. Hic & Neoptolemus ap- pellatus est, propterea quod admodum adulescentulus ad belli Troiani reliquias fuerit perductus. Erat enim in fati, sive illo Troiam capere non possit. In Ilijs autē expugnatione primum Politen Priami filium, deinde & patrem ipsum interfecit. Polyxenam Achilles patris sui Manibus in- ferias misit: Andromachum verò quæ in prædam sibi ceciderat, aliquā- diu iussit vxoris loco habuit: quæ deinde, Hermonem Menelai & Helenes filiam ducturus, Heleno vxorem tradidit. Erat autem Hermon- ne multo antè Orestis respondens: cuius etiam mutuo amore teneba- tur. Aggre itaq; ferens Orestes vxorem sibi cupi, ex insidijs Pyrrhum obruncavit. **Q**ui & alter Pyrrhus, Epitroarum rex, mæreni genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus: qui quum à suis ob otium paternæ crudelitatis, ad necē quæveretur, clam à mare subductus est, & Illyricorum regni traditus nutriendus: apud quem quum ad sum- mam spectu adoleuisset, reuocatus à suis, regni administrationem suscep- pit. Postea à Tarentinis accitus, aduersus Romanos vario eventu pug- navit. Perit ita regule percussus, quem Thebas cepit. Vide vitam eius latius apud Plutarchum.

Pyrus, priore correpta. Arbor nota. *ἄμϑ*. Ital. *Pereto arbore*. Hispa. *Pend. arbol*. Virg. 4. Georg. Edurimq; pyrum, & spinos iam pruna ferentes. Idem l. 1. Aeglo. Insere nunc Melibœe pyros, pone ordine vites, &c. **Q**ui Pyrum, fructus. *ἄμϑ*. Ital. *Pero*. Hispa. *La pera fruta*. Dicitur quod ad simi- litudinem pyramidis è lato tendat in acutum, flammæ similitudinem reddens. Autumnalia pyra, acidulo sapore iucunda, Tiberiana ap- pellantur, quod maxime Tiberio principi placere, Plin. lib. 15. cap. 15. Cucurbitina pyra, ob cucurbitæ similitudinem sic dicta, Cato ca. 7. De- cumania pyra, apud Colum. lib. 12. cap. 10. Vesci pyris. Horat. l. Epist. 7. Non quo more pyris vesci Calaber iubet hospes. Idem Epod. 2. Vt gaudet inlirua decerpens pyra. De pyris multa vide apud Plinium lib. 15. cap. 15. Mammola pyra, apud eundem ibidem.

P Y T h a g o r a s, *πύθαγγας*, Philosophus fuit Samius, Anaxarchi annu- lator sculptoris filius, & Italicæ philosophiæ princeps, de quo extat celebre illud elogium apud Ovidium l. 5. Metam. Vixit deos adiit, & quæ natura negavit Vistibus humanis, oculis ea prætoris hausit. Audi- cor fuit Pherecydis Syri post cuius mortem Hermodamam iam seni, Cirophili nepoti, se in discipulū dedit. Sub quo quum fatis profectile videretur, in Aegyptum nauigavit, ut illorū theologia, ritus, morēq; cognosceret. Deinde astrologia, Chaldaicæq; disciplinæ cupidus, Babilonē sese contulit ubi syderum cursus, cœliq; in genitibus hominū effectus, est edoctus. Spartam quoq; adiit, & in Cretam nauigavit, ut Minois, & Lycurgi inelictas eo tempore leges cognosceret. Post hæc in patriā rediens, quum causā Polyeræ tyranni occupatam videret, in eam parte Italiæ secessit, quæ magna Græcia dicta est: delectaque sedē apud Crotoniatas, magno auditorio afflatus Philosophiam professus est, quo tempore Roma regnabat Serrus Tullius, ut docet Livi. lib. 1. ab Vrbe. Auditores ferunt habuisse non pauciores secentis, qui noctu ad eum audiendum confluxerant quibus clarissimi fuerunt Archytas Ta- rentinus, Alcmaon Crotoniata, Hippalus Metapontinus, & Philolaus Crotoniata. Primus *πύθαγγο* *νόμος*, hoc est transfusionis animarum in alia corpora, astructor fuit. Idq; ut facilius persuaderet, primum se Aethalidem Mercutij filium fuisse affirmabat, quūq; à patre optio sibi facta esset petendi quicquid vellet, excepta immoritate, se ab illo potuisse ut & viuens & vita functus, omnium quæ contingerent, memoratū haberet. Eāq; ob causam se omnium quæ in vita gessisset, meminisse, eandemq; memoriam post obitum referrebat. Post Aethalidē mortem Euphorbum se fuisse aiebat, & deinde Hermodotum, postea Delium quendam piscatorem nomine Pyrrhum: mortuūq; Pyrho, se factum esse Pythagoram. Crotoniatas & Metapontinis leges conscripsit, popu- losq; luxuria diffuentes auctoritate, & doctrina ad frugalem cultum re- vocavit, aded, ut & mulieres integritate eius, vitæq; severitate adductæ, auratas vestes, ornamentaq; lasciuia in templo Iunonis consecraret. Postremò quum multos annos Crotonē egisset, Metapontum commi- gravit: ubi & supremum diem obiit: quanquam aliis alia tradentibus, de mortis genere non satis cōstat. Quanti autem illum viuum fecissent Metapontini, post obitum eius declarant, ardes eius pro templo ei consecrantes, diuinisq; honoribus mortuū prosequentes. Ab anima- rum carnibus, & à fabis religiosissime abstinerebat. Quod & tangit Iuue- nalis, Saty. 15. Vel quò non fugeret, si nunc hæc monstra videret Pythagoras, cunctis animalibus abstinentie qui. Tanquam homine, & ventri indulget non omne legem?

Pythagorici, *πύθαγόρειοι*, Doctrinæ & præceptis Pythagoræ insistentes, qui & Pythagorici dicuntur. Iuuenalis, Viue eidentis amans, & culci vili- ticus horti: Vnde epulas possis centum dare Pythagorais.

P Y T h e a s, pen. corr. *πύθαγας*, Rhetor Atheniensis, Demosthenis æqualis, su- pra modò arrogans: qui quum æris alieni causā in carcere cōiectus esset, tractis vinculis ad Macedones transfugit. Scripsit conciones aliquot, & orationes in genere iudiciali, aliq; nonnulla. Male audiuit nomen sui- tæ. Quare quā in Demosthenis causis, ei obiceisset, orationes eius lu- cerna ostendit. Noui, inquit ille, ubi inausus esse qui noctu lucernā habet.

P Y T h e a m y s, *πύθαγας*, Princeps fuit eius legationis quæ Iones Acolisq; ad petendum

visitatione nomine amphoram appellamus. *ἀμφώρα*, Plaut. in Cureul. Anus hæc liti: pa. quantillum fuit: pa. modica est, capit quadrantal. Quadrantarius, a, um, adiectivum est à quadrante deductum. *ὑψήρου* *ἐκείνου*. ut Quadrantaria permutatio, id est permutatio quadrantum. Cic. pro Cælio, Nisi fortasse mulier potens quadrantaria illa permutatio facta familiaris erat balneario. Accipitur pro vili & contemnendo: unde quadrantaria meretrix dicitur vilissimum sortum, quod vix paucis quadrantibus noctes suas possit locare. Huc etiam respexisse videtur Cæcilius apud Quint. lib. 8. cap. 6, quum Clytemnestram, quadrantariam vocat, impudiciciam nimirum illius notans. Solet enim pro stibulis aliquot quadrantum merces esse constituta. Quadrarius, adiectivum. Idem quod quadratus, aut ceret quadrangulus: ut Vas quadrarium. *ὑψηλὸν*. Cato de Re rust. cap. 18, Torcularium si edificare voles quadratis vasis, uti contractiora sient, ad hunc modum vasa componito. Quadratarij, Quadratura, Quadratus, vide Q V A D R A T V M. Q V A D R A T V S, Apostolorum discipulus, Presul Atheniensis, vna cum Philippi filiiabus, prophetico spiritu clarus perhibetur. Christianis magnis ea tempestate terroribus dispersos, sua prudentia redintegravit. Adriano principi Athenas venienti, librum pro nostra religione cõpositum dicatur, valde quidem prabatum: in quo sue fidei ratione assignat: videlicet, se plurimos in Iudæa asserit, qui variis prelli calamitatibus liberati sunt: sed & mortuos quoque, tenuisse. Ex Hieronymo & Eusebio. Quadraticulum, dicitur quod quatuor cornua habet. *ὑψηλὸν*. Quadrident, omnis gen. Quod quatuor habet dentes. *ὑψηλὸν*. Cato cap. 10, Rurra quinq, tallos quadridentes duos. Quadrannium, n. sp. quatuor annorum. *ὑψηλὸν*. Ital. *spazio de quattro anni*. Hisp. *espacio de quatro años*. Cic. 5. Verr. Nam quum quadriennio post in Siciliam venissem, &c. Quadrifarium, adverbium, Quadriperitio, hoc est in quatuor partes. *ὑψηλὸν*. Ital. *in quattro parti*. Hisp. *En quatro partes*. Li. 4. ab Urbe, Quadrifarium diuisu exercitu. Idem lib. 1, Quadrifarium enim Urbe diuisa regionibus collibusque, que habitabantur partes, tribus eas appellavit. Sueton. in Vitellio, ca. 13, Sed vel præcipue luxurie scurrilique, deditur, epulis trifariam semper, interdum quadrifariam disperiebat, in ientacula, & prandia, & cœnas, comessationisque. Quadrifidus, a, um, pen. cor. Quod in quatuor partes fidi potest, aut fidi sum est. *ὑψηλὸν*. Ital. *che si può fendere in quattro parti*. Hisp. *Cosahendida en quatro partes*. Virg. 2. Georg. Quadrifidusq, fides, & acuto robore vallos. hoc est ita robustus, ut in quatuor partes diuidi possint. Trahs quadrifida, Valer. 1. Argon. Labor quadrifidus, Claud. 5. Paneg. Quadriforis, quadrifore, Quod quatuor fores, sive foramina habet. *ὑψηλὸν*. Ital. *De quattro porte d'entrare*. Hisp. *De quatre herades*. Plin. lib. 1. cap. 1, Velæ nidos Vere faciunt fere quadrifores. Quadriforme, Quod habet quatuor formas. *ὑψηλὸν*. Quadriga, æ, pen. prod. Currus quatuor equis iunctus, quasi quadriga. *ὑψηλὸν*. Ital. *Carreta de quattro cavalli*. Hisp. *La quadriga de quatro cauallos*. Gell. lib. 19. cap. 8, Quadrigas Cæsar etiam equis curus vnus, equorum quatuor iunctorum agmen vnum sit, plurimum numero semper dicendas putat. Horat. 2. Car. Ode 16, ubi tollit hinneum apra quadrigis equa Cic. de Claris orat. Nec enim in quadrigis dum secundum numeraverim, aut tertium, qui vix & cæceribus exierit. Idem 3. de Nar. deor. Minervam quadrigarum invenerim ferunt. Aliquando quadrigarum nomine intelliguntur equi, qui quadrigas agunt. Colum. lib. 3. cap. 9, Vnde sacrorum certaminum studiosi perniciosissimarum quadrigarum semina diligenti observatione custodiunt, & spem futurarum victoriarum concipiunt, propagata sobole generosi atmenti. Plaut. in Afin. Nam si huic occasionis tempus subsiderit, Nunquam pol indifferet quadrigis albis postea. Vbi quadrigas albas vocat equos Veneris, qui albi erant, & citius sit sensus, Etiam si currum Veneris ab alibi viderem, & per hoc summa celeritatis, confunderet, & sequi vellet iam amissam occasionem, nunquam eam consequeretur. Virg. 8. Aeneid. Haud procul inde erit Metium in diuersa quadrigæ Distulerant, Claud. 7. Paneg. velut ordine rupto Quum procul iussu traherent Phæthontia quadrigæ. Quadrigula, diminutivum. Cic. de Fato, At Philippus hæc in capulo quadrigulas vitare monebatur. Quadrigrarius, rij, Qui quadrigas in Circencibus agebat, inquit Asconius. *ὑψηλὸν*. Ital. *Carrettiera che conduce vn tal carro*. Hisp. *El regidor de aquel carro*. Varro 2. de Re rust. cap. 7, Docet aliter quadrigarius, & desultor. Fuit præterea hoc cognomen Q. Claudij, scriptoris verulibissimi, non semel ab A. Gellio citati. Quadrigratus, Numus erat argenteus, quadrigæ imaginem habes impressam: sicut Bigatus, qui bigarum notam habebat. Plin. lib. 3. ca. 33, Nota argenti fuere bigæ, atq; quadrigæ: inde Bigati, & Quadrigrati dicti. Li. 2. belli. Pun. Pacti vii arma, atq; equos traderent, in capita Romana tricenis numis quadrigatis, in fortis ducentis, in seruis centenis. Quadrigenus, adiectivum. Plin. lib. 8. ca. 23, Gerastis corpore eminere cornicula sæpe quadrigemina, quorum motu, & id est quatuor cornicula. Quadrugi, sive Quadruiques, pen. cor. Equi quatuor ad vnum iugum alligati. *ὑψηλὸν*, *ὑψηλὸν*, sicut Bilugi, Tunugi, & Seugi, quum duo, vel tres, vel sex equi ad vnum iugum adhibentur. Ouid. 2. Metam. tritumq; relinquunt Quadruiques spatium: nec quo prius, ordine currunt. Virg. 10. Aeneid. quin ecce Nymphæ Quadruiques in quos, aduersaq; pectora tendit. Currus quadrugi *ὑψηλὸν*, idem quod quadriga, id est currus quatuor equos iunctos habens. Virg. 3. Georg. Quadruiugo vehitur curru. Quadrilaterum, Quod habet quatuor latera. *ὑψηλὸν*. Ital. *Pro di quadrate libe*. Hisp. *Caja de quatro libras*. Quod est ponderis quatuor librarum. Plaut. in Asinul. Quadrilibrem aulam auro onustam habeo, qui me est diuitor. Quadrilinguis, Qui quatuor linguas habet: aut qui quatuor diuersis loquitur linguis. *ὑψηλὸν*. Quadrimembrius, Quatuor membrorum, hoc est partium. *ὑψηλὸν*. Quadrimus, m, m, pen. prod. Quod habet quatuor annos. *ὑψηλὸν*. Ital. *Di quattro anni*. Hisp. *Caja de quatro años*. Plaut. in Cap. Perdidisti vni

filium puerum quadrimum. Plin. lib. 8. ca. 44, Ad tales partes equis neq; quadrimis minores, neq; decennibus maiores. Quadrimalis, li, diminutivum. *ὑψηλὸν*. Ital. *Di quattro anni*. Plaut. in Pœn. Altera quinquennis, altera autem quadrinula, Cum nutrice vna perire. Quadrimatus, tus, Aetas quatuor annorum. *ὑψηλὸν*. Ital. *Di quattro anni*. Hisp. *Etad de quatro años*. Plin. lib. 8. cap. 45, Id consequurus est non ante quadrimum ad partus vocando. Idem lib. 19. cap. 11, Sed ex his quæ sunt fortissima, nullum extra quadrimum vile est. Agere quadrimum. Colum. lib. 7. cap. 9, Quam salacissimos oportet esse mares, qui & annula ætate comode progenerant, dum quadrimum agant. Quadringenti, ta, æ, Quater centum, numeri cardinalis est. *ὑψηλὸν*. Cic. in Pisonem, Centum prope annos legem Aeliam & Fusiam tenueramus: quadringentos iudicium, rationemq; Conforiam. Idem de Divin. Tali quadringenti iacti. Quadringentes, adverbium. *ὑψηλὸν*. Ital. *Quattrocento volte*. Hisp. *Quatrocientas veces*. Cic. pro Rabirio, Secteturum bis milites & quadringentes, ne magnopere contemnerent. Quadringentesimus, a, um, Vnus, vel postremus ex quadringentis. *ὑψηλὸν*. Ital. *Quadragesimo*. Hisp. *Vno de quatrocientos*. Plin. lib. 8. cap. 6, Anpo Urbis quadringentesimo septuagesimo fecundo. Quadringenus, a, um, & (ut nonnulli legunt) quadrigenus, vel quadricenus. Li. 8. ab Urbe, Vestigal quoque, eis Campanus populus iussu pendere in singulos quorannis (sive autem mille & sexcenti) denarios nummos quadrigenos quinquagenos. Quadrinoctium, Tempus quatuor noctium: sicut Binoctium spatium duarum noctium. *ὑψηλὸν*. Quadrinus, a, um, pen. prod. adiectivum, pro quatuor dicitur: ut *ὑψηλὸν*. Vtrinis pro tribus. Plin. lib. 1. cap. 36, Mutationes, & in alias figuras transus trinis, aut quadris diebus. Quadriperitior, iris, In quatuor partes diuiso. *ὑψηλὸν*. Ital. *Diuidere in quattro parti*. Hisp. *Partir en quatro*. Vnde quadripertiti, in quatuor partes diuisum. Plin. lib. 15. cap. 12, Nucleorumq, illis quadripertita diuisio. Cic. 3. Verr. Quare hæc eadem erit quadripertita distributio totius accusatoris mæ. Quadripertitio, adverbium, idem significans quod quadrupliciter, sive in quatuor partes. *ὑψηλὸν*. Quadrizemis, huius quadrizemis, pen. prod. Navis quæ quatuor remorum ordines habet. *ὑψηλὸν*. Ital. *Galea di quattro remi per banco*. Hisp. *Naue de quatro ordines de remos*. Li. 4. belli Punici. Præmissa quadrizemis, quum intrasset fauces portus, capitur. Cic. 7. Verr. Egreditur Centuripina quadrizemi Cleomones è portu. Quadrivium, Dicitur locus publicus ubi quatuor viæ concurrunt. *ὑψηλὸν*. Ital. *Luogo de quattro vie*. Hisp. *Entrucijada de quatro vias*. Corullus ad Cælium de Leibia, Nunc in quadriuis & angipertis Glabris magnanimos Remi nepotes. Iuven. saty. 1, Nonne libet medio ceras implere capaces Quadrivio. Quadro, quadras, vide Q V A D R A T V M. Quadrum, quadri, Idem quod quadratum, quod scilicet quatuor æquales lineas, quatuorq; angulos rectos habet. *ὑψηλὸν*. Ital. *En quadro*. Hisp. *Quadrado*. Colum. lib. 8. ca. 3, Perticæ dolantur in quadri. In quadri sententias redigere: hoc est æqualiter fundere, & suo numero seruatæ æqualiter disponere. forma enim quadrata, inquit Quintilianus, nulla est ex parte neq; longior, neq; brevior. Cicin orat. Quin redigeret omnes fere in quadrum, nomenq; sententias. Quadro, as, In quadrum redigo. *ὑψηλὸν*. Ital. *Quadrare*. Hisp. *Quadrar con esquadra*. Horat. 1. Epist. 6, Et quæ pars quadrat æcerum. Colum. lib. 1. cap. 2, Abies atq; populus singulis operis ad vnguem quadratur. Per translationem ponitur pro consuetudine, & ex omni parte convenire. *ὑψηλὸν*, *ὑψηλὸν*. Tractum à lapidibus quadris, qui omnium laterum æquali proportionem inter se optime conveniunt. Virg. 2. Georg. nec fecit omnis in vngue Arboribus positis scoto via limite quadrate. Apul. Ut omnia ad calamitatem quadrarent. Cic. 3. de Orat. Et tamen eam cõiunctionem, sicuti verum, numerosè cadere, & quadrare, & perfici volumus. Idem de Claris Orat. Quoniam tibi quadrat omnia in illis fuisse paria. Quadrare ad. Cic. ad Att. 4, Visum est hos mihi ad multo quadrare. Quadrare in. Cic. pro Cælio, Quod profectò nunquā hominum sermo, atq; opinio cõprobasset, nisi omnia quæ cum turpitudine aliqua dicerentur, in istam quadrare apte viderentur. Summa rationum quadrans dicitur, in qua nihil excurrit, & in qua nulla sunt reliqua: id est quum equalis est summa accepti & expensi. Budrus. Quadratus, a, um, Quod habet quatuor angulos rectos æquales. *ὑψηλὸν*. Ital. *Squadrato*. Hisp. *Quadrato del todo*. Li. 4. ab Urbe, Capitolium quoq; saxo quadrato substructum est. Plin. Epist. 154, Manent adhuc paucissimi arcus: possint & erigi quidam lapide quadrato, qui ex superiori opere detractus est. Quadratum agmen. Cic. 2. Philipp. Agmine quadrato cum gladiis sequuntur securi milites. Li. 2. ab Urbe, Valerius quadrato agmine peditem ducit. Turres quadratæ, id est quadrilateræ, apud Lucret. lib. 4. Dimensio quadrati. Cic. 8. Tusc. Mutare quadrata rotundis. Horat. 1. Epist. 1. Quadratum corpus, id est mediocre, quod neq; nimis procerum est, neq; nimium humile, sed medio quodam temperamento decorum. Celsus Medicinæ lib. 2, Corpus habillissimum quadratum est, neq; gracile, neq; obesum. Nam longa statura, ut in iuvenute decora est, sic matura senectute conficitur. Colum. de canibus, Probat, inquit, quadratus portus, quum longus aut brevis. Sic & Suetonius Vespasianum scribit quadrata fuisse statura. Quadrata compositio, id est æqualiter fusa. Quintil. lib. 3. cap. 5, Quæ levis & quadrata, sed virilis tamen compositio. Quadrus, quadra, quadri, Idem quod quadratus, hoc est quatuor angulos rectos habens, & æquales. *ὑψηλὸν*. Colum. lib. 8. cap. 3, Perticæ dolantur in quadrum. Reliqua vide paulo ante in dictione Q V A D R A T V M. Quadratarij, Dicuntur marmorarij, qui marmora ad amulsum quadrat. *ὑψηλὸν*, *ὑψηλὸν*. Ita. *Taglia pietra*. Hisp. *Cantero que quadra piedra*. Quæ voce vult est Sidonius Apollinaris, Vide (inquit) ut vitium non faciat in marmore lapidica: quod factum fuit de industria, sive per incuriam, mihi magis, quàm quadratario, liuidus lector adscribat.

Quadratura

Quadratura, Ipsa quadratio hoc est alterius figuræ ad quadratam reductione. *Terent. in Andr.* Vnde Archimedes scriptum est Quadratura circuli.

Quadrupes, quadruped, proprie adiectivum est, quod de omni eo dicitur quod quatuor habet pedes. *Terent. in Andr.* De quatuor pedibus. *Hisp. Cofa de quatuor pedibus* Terent. in Andr. in tamen Cura afferendum vincentur; audiri quadrupedem constringit. *Quid. 15. Metam.* Edicis in locum licet sine viribus infans. Mox quadrupes, citius; tolit sua membra statum. Sæpe camen accipitur substantivum; idque modo in masculino genere. *Quid. 2. Metam.* Nec tibi quadrupes animosus ignibus illis, Quos in pectore habent, quos ore, & naribus efflant. In promptu regere est. *Virg. 21. Aene.* Quadrupedemque citum fertata cauce tangat. Idem 7. Aene. Saucius at quadrupes nota intra tecta refugit. Modò in f. m. gen. *Quintil. lib. 2. cap. 10.* Distent quadrupes viridi pabulo. *Cic. in Parad.* Nihil inter te atque inter quadrupedem interest. *Plin. lib. 10. cap. 33.* Ut nulla quadrupes possit accedete. Aliquando etiam in neutro. *Colum lib. 11. cap. 2.* Nec minus maiora quadrupedia charactere signari debent. Idem lib. 2. cap. 24. Quinetiam pecus lanatum, cunctique quadrupedia tempus idoneum est castrandi.

Quadruped, as, pen. cor. Quatuor pedibus gradior. *Terent. in Andr.* *Virg. 11. Aene.* de equis, perfractaque quadrupedantur. Pectora pectoribus rumpunt. *Plin. lib. 1. cap. 45.* Theflalorum generis inuentum est, equo iuxta quadrupedante cornu intorea ceruice cauros necare. Quadrupedans (omnis). *Virg. 8. Aene.* Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Quadruplatores, à Quadruplato, aris, dicuntur delatores, quod quartam partem bonorum damnati indispicebantur. *Cic. in Ver.* *Terent. in Andr.* *Plin. lib. 1. cap. 45.* Vnde Petrus Navius Turpio quidam, istius excusator, & causarius, homo omnium ex illo conuictu quadruplatorum dederimus. *Liv. 3. ab Urbe.* Clarum hac fore imagine Scæptum nomen Pop. Rom. quadruplatores & interceptoris litis alienæ personam latum & Alcon. Quadruplatores, delatores erant criminum publicorum, in qua re quartam partem de proleptorum bonis, quos detulerant, consequiebantur.

Quadruplato, aris, Quadruplaturam exerceo, siue delator fio, & damnati quartam partem accipio. *Quint. 1. de Orat.* *Plaut. in Persa.* Neque quadruplari me volo. Neque enim decet, siue meo periculo abire aliena cretum bona.

Quadruplex, huius quadruplicis, pen. cor. generis omnis, dicitur quod aut quatuor est modorum, aut quatuor specierum, aut ordinu quatuor. *Terent. in Andr.* *Plin. lib. 1. cap. 45.* Vnde Petrus Navius Turpio quidam, istius excusator, & causarius, homo omnium ex illo conuictu quadruplatorum dederimus. *Liv. 3. ab Urbe.* Clarum hac fore imagine Scæptum nomen Pop. Rom. quadruplatores & interceptoris litis alienæ personam latum & Alcon. Quadruplatores, delatores erant criminum publicorum, in qua re quartam partem de proleptorum bonis, quos detulerant, consequiebantur.

Quadruplicatio, as, pen. cor. In quadruplum augere. *Terent. in Andr.* *Plin. lib. 1. cap. 45.* Vnde Petrus Navius Turpio quidam, istius excusator, & causarius, homo omnium ex illo conuictu quadruplatorum dederimus. *Liv. 3. ab Urbe.* Clarum hac fore imagine Scæptum nomen Pop. Rom. quadruplatores & interceptoris litis alienæ personam latum & Alcon. Quadruplatores, delatores erant criminum publicorum, in qua re quartam partem de proleptorum bonis, quos detulerant, consequiebantur.

Quadruplus, 2, um, Numeti multiplicatiui est, idem significans quod quater tantum. *Terent. in Andr.* *Plin. lib. 1. cap. 45.* Vnde Petrus Navius Turpio quidam, istius excusator, & causarius, homo omnium ex illo conuictu quadruplatorum dederimus. *Liv. 3. ab Urbe.* Clarum hac fore imagine Scæptum nomen Pop. Rom. quadruplatores & interceptoris litis alienæ personam latum & Alcon. Quadruplatores, delatores erant criminum publicorum, in qua re quartam partem de proleptorum bonis, quos detulerant, consequiebantur.

Quadruplo, aduerbium. *Plin. lib. 1. cap. 37.* de elephantis, pulmo quadruplo maior bubulo.

Quæ, sicut inquit à Quæ, ita. Modò interrogatiue accipitur, modò reatiue, modò infinitiue, & cum adphebitione scribitur cum omnibus compositis, ut dicitur à que coniunctione. *Ve. Quænam, Quædam, Quævis, Quæcumque, Quælibet, & cetera huiusmodi.*

Quæro, is, quæsum, quæsum, & quæsum per synecopem, idem quod inuestigo, vel inuenire laboro. *Terent. in Andr.* *Plin. lib. 1. cap. 45.* Vnde Petrus Navius Turpio quidam, istius excusator, & causarius, homo omnium ex illo conuictu quadruplatorum dederimus. *Liv. 3. ab Urbe.* Clarum hac fore imagine Scæptum nomen Pop. Rom. quadruplatores & interceptoris litis alienæ personam latum & Alcon. Quadruplatores, delatores erant criminum publicorum, in qua re quartam partem de proleptorum bonis, quos detulerant, consequiebantur.

Quærentis participium. *Cic. 1. de Orat.* Mihi percontanti, aut aliquid quærenti inquam defuisti. *Quærendus.* Seneca Hec. Oethao, Quoties genitor quærendus erat?

Quæritus, 2, um, participium, siue nomen ex participio. *Ve. Artes quæritæ, Quæritæ.* *Virg. 1. Georg.* Quæritæ; nocent Arces. *Quid. 14. Metam.* Vix quæritæ fauis comitibus; mihi quæritæ. *Tacit. lib. 3. Adulario.* Quæritæ fuit. Id est exquiritor. Idem lib. 2. Excepere Græci quæritissimis honoribus. Hoc est exquirissimis.

Quæritum, ti, pe. prod. Pro te parat. *Terent. in Andr.* *Quid. 7. Metam.* -patens genus est, patiensque laborum. *Quæritum; tenax.* *Cic. in Parad.* Cui quæritum aut opus sit, quis unquam hunc vere dixerit diuites? *Quæritum;* pro eo quod est rogatum, siue iuterrogatum. *Quid. 4. Metam.* Accipe quæritum causam.

Quæritio, as, frequentatiuum. Significat inlitter quæro. *Terent. in Andr.* Ehem oportunditer quæritio. Proprie tamen quæritate dicuntur, qui quotidie inquirendo, vix victum inueniunt, ut inquit Donatus in illud Terentij in Andria, Lanza ac rela victum quæritans. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, as, pen. cor. frequentatiuum est exoletu à verbo Quæro. Præficiaus, Quæritio quæritio differentie causa fecit quia à quæro quæritio fit.

Quæritio, onis Inuestigatio, actus quærendi; supino quæritum. *Terent. in Andr.* *Plaut. Cicerone.* *Hisp. Cofa de buscar.* *Plaut. Cistell.* iube domi oppertier, Ne quæritio mihi sit, si quid eum velim. Id est ne cogar eum quætere.

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

Quæritio, significatione dubitationem, siue interrogationem. *Terent. in Andr.* *Plautus, Quinops & sordidus* quæritando alit familiam. Id est ostiatim quærendo victum, quod mendicij faciunt, qui & Rogatores dicuntur. *Terent. in Andr.*

in oratione vocat. Cic. ad Sertium, Trebatium mandavi vt siquid tu voles cum ad me mittere, non recusetur. ¶ Composita sunt, quicquid, quicquam, quiddā, quidquid, quippiam, nequicquam, quidnā, iniquid, quidnā, quidlibet. Vfus habet, vt d. sequente q. mutetur in c, vt quicquid, quicquā & sequente p, in p, vt quippiam. Quidcunq; autem, & vndūquid, aut vnuquicquid, aut vnuquidlibet nequaquā dixerō, sed quodcunq; vnuquodq; quodlibet vnum, &c. ¶ Quid agimus? conſilium quærentis eſt, inquit Donatus. n. *quærit* Terent. in Eupuo. Quid nunc agimus? Quid hominis habemus contemptu dicitur. Terent. in Hecy. Sed quid mulieris vxoſtem habes? ¶ Quid iſtuc? aduerbium eſt ægrè concedens, inquit Donatus. n. *quærit* Terent. in Eunuc. Quid iſtuc? Si certum eſt facere, facias; verūm nō poſt coſeras culpam in me. Idem in Andr. Quid iſtuc? ſi ita in animum induxi eſt vtile. Nolo triſtē viliū commodum in me claudere. ¶ Quid ita, ſignificat cur, n. *quærit* Plaut. in Aut. Occidi. ¶ Quid ita? Donatus putat vnam eſſe partem orationis. ¶ Quid quæris, clauſula eſt ſermoſum in compendium redigens, eandem vim habēs quam quid plura, vel quid opus eſt verbis; ſicut vſ præterea i quid vſ dicam? n. *quærit* Terent. in *Andr.* Cic. ad Attic. lib. i. Quid quæriſſimum ad priuata redami? Horat. lib. i. Epist. Quid quæriſſimo, & regno ſimul iſta reliqui. Quid tum, quid tum poſtea, & quid tum deniq; idem valent quod quid ergo iſta itaq; quid iſtuc? itaq; decum? n. *quærit* Terent. in *Hecy.* quæ omnia ſignificant, quæ pectitur iſtuc de quo loqueris? ſue, quid artiter habet dicitur iſtuc. Quid ſibi vult hic ſermo?

Quidam, cum suis personam certam dicit, & singulare potius signū est, quā plūre. *[i. d. s. u. Ital. Vn. certo. Hisp. Vn. cierto.]* Cic. pro Cluent. Quidam ex aduocatis homo summa virtute praeditus.

Quidem, adverbium affirmandi, quo significatur certè. [*γάρ, γάρ.* Ital. *Certamente.* Hisp. *Ciertamente.*] Et tribus modis in oratione accipi solet. Vno ad distinguendas res. *Quidē* Ego quidem scribo, tu verò legis, ille

Quintil. in Infam. Torquebis quidem filium, sed fatebitur mater. Cic. lib. 3. Off. Ab optimis illis quidem vitis, sed non facis eruditus. *Id.* Plu-
tarch. in hoc modo comites habere potestis. Verum, verumtamen. *Id.*

zelq; in hoc modo comites nobiles potuerit venisse, verum tamen, & tamen, at, et tamen, exterius. Tertio, quoniam nulla sequitur ex praedictis coniunctionibus, apud eundem. Aut enim nemo (quod quidem magis credo) aut si quisquam est, ille sapiens fuit. ¶ Quidem, & certe, aliquando simul iunguntur. Cic. ad Lentulum, lib. 1. Illud quidem certe nostrum consilium iure laudandus est. Terentius in Phor. quidem constanter cum hercle: Nam tu a quidem hercle certo vix hæc expenda, &c. Cicero autem lib. 10. Epist. ad Att. post quidem subiunxit profecto: Nunc quidem profecto Romæ es. ¶ Eius composita sunt, Equidem, Si quidem: de quibus alibi.

Quidnam, aliquando interrogatiue accipitur, aliquando indefinite.
Inter. Ital. che, che cosa. Hisp. Que, que cosa. Teren. in Phorum. Quidā
 ille commotus venerat hoc est, quamobrem, vel propter quid. Idem
 in Ennuc. Reuiso quidnam Chærea hic rerum gerat.

Quidni, Significat certè, vel certū est, vel cur non. [πῶς γὰρ, ἢ μὴ ἀντιτ. Ital.
Perche non. Hisp. Perque no.] Et duæ partes sunt secundum Priscianum,
sicut, Cur non, Terent. in Eunuc. Habēsne hominē amabo? R. H. Quidni
habeami? Vereres enim nī pro ne ponebant, & ne pro nobis. Plautus, Nī
Quia sis. Et ne vult, pro non vult.

Quidquid, vt quidam aiunt, mutat d in e, ne bis interrogare videamur.
Idem. Ital. Cisterna cofa. Ital. Todequ. Sed non est ratio satis ponde-
 rosa, vt purem non reprehendendum qui scripserit quidquid & quid-
 quam. *Quintil. lib. i. ca. de Orthographia.* Frigidiora his alia, vt quid-
 quid quam & habere, ne interrogare bis videretur; & quocidie, ne
 condis, vt sit quoti die. Est autem quidquid substantiuum, siue & quid-
 idem genitiuum substantiuu, vel adiectiuum exigitur. Quicquid pecu-
 niarum, quicquid molli. *Quocundq;* adiectiuum est, & ideo substanti-
 uum in eodem casu patitur, siue & quod : vt *Quocundq;* calidius
 iectiuum vobis respicit.

Quies, eius, Vacatio à labore, sine cessatio à quocunque opere. *Idem. Ital.*
Quietes, riposo. Hisp. Halsega de trabajo. ¶ Cic. Catil. Mors laborum, aut mi-
seriarum quies est. ¶ Sapissimè accipitur pro somno, eo quòd dor-
mientes ab omni opere ferientur: cui opponitur vigilia. Quinct. lib. 7.
cap. 3. Labor aut otium, vigilia aut quies. Horat. Epist. 17. Si te grata
quies, & primus somnus in horâ Delectat, si te pulvis, & strepitusque re-
tarum, Si iadit caupona, ferentium ire vultu. Cic. 1. de Divina. Quo-
quidem multo plura cunctent, si ad quietem integri tremus: nunc
onusti cibo & vino, perturbata & confusa cernimus. Virg. 10. Aeneid.
neque enim mebris dat cura quietem. ¶ Q. om. per quintam declinati-
onem inflectebatur, Quies, quiei: quæ inflexio etiam hodie manet in
compolito requies, requiei: quamquam & hoc nonnunquam faciat re-
quies. Cicero in Catone, Ut inter senectutes, requiemere, delectamen-
tari, nescatis. ¶ Differunt (vt quidã volunt) quies & tranquillitas: quòd
quies, corporis sit: tranquillitas, animi. Cic. in Prolog. lib. 1. de Orat.
Nam qui locus quietis, & tranquillitatis plenissimè fore videbatur,
in eo maxime moles molestiarum, & turbulentissima tempestates ex-
titerunt. Sallustius. Nang: animus impurus diis, hominibusque infestus
neque vigiliis, neque quietibus sedari potuit: ita conscientia mentem exci-
tatam versabat. Cic. 1. Offic. loco vt illo quidem licet, sed sicut somno
& quietibus ceteris. Verùm hæc differentia non est perpetua. Acci-
pitur enim sapissimè quies pro otio, & tranquillitate animi. Plin. lib. 8.
cap. 28. Qui pauperatam, & quietem doctrinarum ei seiebant in pri-
mis cordi esse. ¶ Quietes, in plurali pro cubilibus. Lucrer. lib. 1. Nangu-
caneas vt montiuagz per sepe ferai Narius inuenit inestras frond-
quiesces. ¶ Accipitur aliquando quies pro tranquillitate, siue serenitate
aëris. Virg. 2. Georg. Si non tanta quies irret, frigidusq; calor emq; Inter-
& excipere exit indulgentia terras.

Quiesco, quiescis, quiescit, quiescunt. Quiescem ago, ferior à labore. *(Istius verbi
causam habet Ital. Reposarsi. Hisp. Holgar.)* Virg. 1. Aene. nonne blandi-
compellat pacem quiescit. ¶ Accipiat & pro dormire. Cic. 6. Vetr. Eius
quum venio, Praetor quiescebat. Modò sto, non moueor. ¶ *Istius verbi
causam habet Virg. 6. Aeneid. Postquam collapsa cineres, & flamma quiescit*
Idem 7. Aen. postquam alta quiescunt. Acquora. ¶ Aliquando adiu-

accipitur pro quietere sacro. *modo*. Plautus in Mostell. Quiesce tumultum hunc qui est ante osium. ¶ Quiescere etiam dicitur, qui solitum peculatum emittant. Terent. in Pheol. Ad. Dehinc vi quiescant porro monco, & definit maledicere. ¶ Aliquando accipitur pro abstinere, seu superferre. Gellius lib. 2. cap. 16. Statueret, arripere dicitur quiescant. Plautus in Mostella. Quin tu si sapis quiesce hanc rem. modo petere. ¶ Aliquando pro permitto. Cic. ad Art. lib. 7. Quiescat rem adduci ad interregnum. ¶ Quiesci, impersonale. Terentius And. Quibus quidem quam facili poterat quiesci, si hic quiesset. ¶ Hinc coponuntur acquirco, quiesco, & requiesco, quorum significatio varietate suis locis.

Quierus, ta, rum, pen. prod. adiectivum est à nomine quietis deductum, aut potius nomen ex participio, idem valens quod tranquillus, otiosus, placidus. [*Novus Ital. quieto ali ft. in riposo. Hilp. segando y queda.*] Terent. in Phorm. Quietus esto, inquam: ego curabo nequid verborum diuin, Vbi Donatus, Quietus, securus ab eo quod praecedit, id quod sequitur. Virg. 4. Aen. - mox aëre lapsa quierio. Radix iter liquidum, celeriter neq; commouet alas. Idem t. Aeneid. - in primis regina quierum Accipis in Teucros animum, mentemq; benignam. Q. Reddere quietum est, efficiere vt quieret & securus quæ viuat. Terent. Eun. Sex ego te totos Parmeno hos menses quietum reddam. Nec sursum deorsum curfices, & ne vsq; ad lucem vigiles. Solutus & quietus animus. Cic. pro R. offe. Com. Hoc ego loco soluto & quieto sum animo: & quorsum recidat responsum, tum, non magnopere laboro. Idem s. Tulc. Nam qui id quod vitari non potest, metuit, is viuere animo quieto nullo modo potest. Idem s. Veri. Primum mirum omnibus videri, Didocum reum hominem quietissimum. Horat. Epod. 10. Quietiorne non feratur aequor, Quam Graia victorum manus, cum Pallas vltro vertit: iram ab illo In impiam Aiacis ratem.

Quirē, pen. prod. adueibium, Tranquillē, placidē, *[non est, ut p. Ital. Pa-*
acificamente, tranquillamente, Hulp. Quadamēte, siffegadante.] Cic. de
Finib. Quā qui vrantur, benevolentiam sibi conciliant: & (quod apri-
fimum est ad quietē viuendum) charitatem. Cæsar 3. bel. Ciuil. No-
stri compluribus intersectis, quinq; omnino suorum amissis, quie-
tissime se receperunt.

Quilibet, Idem quod quisvis, quasi quencunq; ex multis libet deligere.
[Cicero. Ital. Chascon, qual si piace. Hifp. *quien quiera* q.]. Horat. in
Arte, pictoribus aq; Poëtis *Quilibet* audeſt; ſemper fuiſt aliquid po-
reſſus. [Fonitur etiam aliquando pro vili & obſcuro. *Plin. li. 7. p.*
Bis ab Annibale captus, neq; cum quolibet hoſte reſt. ſuit. Ouid. 1. de
Arte amandi, Pollicitus diſces quilibet eſſe poteſt, hoc eſt, renuſſum
fortune hominibus. Qui locutionis generi non diſſimile eſt illud Ho-
ratium, Non cuius homini contingit adire Corinſum.

Quinquaginta, Aetas quinq; annorū. [ar. *quing. Ital. spatio de cinque anni. Hisp. Espacio de cinco años.* Hicur binarius, & trimatus, ætas duorum, & trium annorum. Plin. lib. 8. cap. 45. Fœminis vita quindecim annorum longissima, maribus viginti: robur in quinquaginta. De hominibus.

Quin, variis modis dicitur. Nam aliquando ponitur pro quoniam non, [A per-
Ital. che non, perché non, anzi.] Hilp. Quo non per quod non, tamquam cano. Jve qui
incredentes, vel interagentes, vel exhortantes dicimus, **Quin** venis
quin fugis. Virg. i. Aegi. **Quin** tu aliquid saltem potius, quorum indi-
get usus. Viminibus, molliq; par as dererere tunc? Cic. pro Rabirio.
Quin incompellitis istam vocem indicem stultitia? Et Aliquando pro

quod, seu vt. Cic. Attic. Proflus nihil abest quin sim miserimus. Idem. Non dubito quin eo sis animo quo ego essem, siquid tu me rogares. Terent. in Andr. Non dubium est quin vxorem nolet filius. Aliquando pro quoniam, id est in super, preter id quod, etc. Virg. lib. 3. in Virg. l. Aene. quin aspera luno. Quae mare nunc, tertaq; metu, celsumq; fatigat. Consilia in melius referret. hoc est quoniam, vel quod nunc est. Aliquando idem valet quod vt non, vel quod non, vt Cicero. Non idcirco casus infortunes non defendit, quin id velle esse, honestum existimaret. Similiter quoniam dicimus, Non possum me continere quin gestiamus est vt non, vel quominus gestiam. Virg. lib. 3.

Aene. Hic tibi nequa morae tuentur dupedia tanti, Quin vatem infamam
aplicis, id est vt non. ¶ Aliquando ponitur pro qui non. In s. Cic. lib. 9. Epist. Nemo est nostrorum quin vota videtrix sua fecerit
¶ Aliquando pro imo. Terent. in Heaut. Quid dicam? quam causam affe-
camus? quin nolo mentiare. ¶ Aliquando pro etiam. Terent. in Heaut.
Syrte, puder me. S. Credo, neq. id iniuria, Quin mihi molestum est
¶ Aliquando pro quamobrem. Plaut. in Epid. hic non est locus, Quin
et alium queras ceteros facias. ¶ Aliquando pro certe, profecto
Plaut. in Amph. Ar. pol quin certa res hanc est obviurare.
¶ Quincentos, pro quingentis dixere veteres, auctore Festo.

Quincunx, xis, Pondus vel mensura quinq; vocitarum. [xiii] *dyntus*. [ita] *De cinque onces. Hispa. Di cinco onças.* ¶ In arborum quoq; ordinibus quincunx dicitur, quum ita disposita sunt arbores, vt binæ cum tertio proximi ordinis equali intervallo sit ali opposita, quoque totæ veras, quincunciales referunt. *Quincil. lib. 8. cap. 3.* Nullitas ergo etiam fructiferis adhibendus decor: quis negatiam & in ordinem, certatq; interualla redigam eas arbores. *Quid* enim illic quincuncie speciosius, qui in quancunq; partem spectantem, rectis esse sed proximus in id quoq; prodest, vt teritæ succum equaliter trahant. *Cic. in Catone Maiore, Quum* autem miraretur Lyander & progeritatem arborum, & directos in quincuncem ordines, &c. *Colum. lib. 3. cap. 13.* Nonnulli tamen omnem vitem per denos pedes in quincuncem disponunt. Arborum ordines in quic Bayssidicantur in quincuncem digesti, quando secundi ordinarbores patibus intervallo sit diducuntur, vt figuram quincuncialem seruare adineuem videantur. Est autem figura quincuncialis, vt supra annotauimus in dictione *o x c v s i*, dimidia pars literæ *x*, per medium scilicet, quæ decessit figuram refert. Eius dimidium figura est literæ *v*, quæ quincunem representat. Ratio quare huiusmodi figura quincuncis & decessit appellationem sine sortitæ, non est obscura. Veteres enim, quemadmodum etiam hodie fieri videmus, numerum denarium, & quinarium huiusmodi notis *x* & *v*, pingere solebant. A bore itaq; in quincuncem digestæ dicuntur, quum ita sunt collocaræ, vt tertiam duas equali intervallo oppositæ, *v* literæ similitudinem faciat. Quincuncialis, sc. pen. prod. *dyntus nōis xxi. xxi. Quincuncialis* hec b

radendum quid, auferendumque. Hæc Festus. [*Radendo*. Ital. *Radendo* procurator. Hisp. *Radado*.] Alij radulam dictum malunt à radendis auribus. Nam vt fando fabula, à nando nabulata à radendo rabula. Nec alia ratione radulas in foro dictos puto, quàm quòd radant, id est offendant aures, & (vt ait Quintilianus) nimia verbositate feriant, quasi ab instrumento illo nuncupati quod rabula commodius, quàm radula vocari possit. Cic. in Orat. Non enim declamatorem aliquem de ludiculis aut rabulam de foro, sed doctissimum, & perfectissimum quærimus oratorem. Idem. Quasi rabule qui sibi differri non videntur, nisi omnia tumultu & vociferatione concusserint. Idem. de Orat. Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc sermone nostro conquirimus.

Racemus, mi. pen. prod. Pars botryonis, siue potius ipse botryon, qui & botrys more Græco, & botrus nostris dicitur, hoc est integra vna ex multis constans acinis. [*Racemus*. Ital. *Racimo*, *grappolo*. Hisp. *Racimo*, *gajo*.] Virg. lib. 2. Georg. tumidis bumaste racenis. Horat. 2. Carm. Ode 5, iam tibi limidos Distingue autumnus racemos. Purgureo variis colore. Virgil. tamen lib. 2. Georg. aperit racemos distinguit ab viti, quum ait, Et turpes aubus prædam fert vna racemus. Quo tamen in loco Viam nonnulli figuratè pro ipsa vite positam interpretantur. ¶ Dicitur item Racemus de alijs fructibus, qui vix in modum ex pluribus acinis sunt conglobati. Plin. lib. 1. 6. cap. 34. de hedera, Alijs densus acinus, & grandior, racemis in arbem circumactis.

Racemifer, a. um. Quod racemos fert. [*Racemifer*. Ital. *Chi porta grappe*. Hisp. *cola que trae o lleva gajos*.] vt Vux racemiferæ. Ouid. 3. Metam. Ipse racemiferis frontem circumdatus vuis, Pampineis agitât velatam frondibus hastam. Bacchus racemifer. Ouid. 15. Metam. Victa racemifera lyncas dedit Indis Baccho.

Racemosus, a. um. Quod est racemis plenum. [*Racemosus*. Ital. *Pieno de grappe*. Hisp. *Lleno de gajos*.] Plinius, Hederæ modo racemosa est.

Racematus, a. um. Quod acinos habet, siue bæccas, aut etiam grana racemi modo disposita. [*Racematus*. Ital. *Chello grappe*. Hisp. *Lo que tiene gajos*.] Plin. lib. 1. 8. cap. 7. de Panico. Paruis racemato paniculis.

Racemarius malleolus is dicitur, ex quo pampini pululant, vel steriles, vel certè minus feraces, vt inquit Colum. lib. 3. ca. 18. Nec dubium quin gemmæ cæcuminè proximæ, quæ sunt infœcundæ, in eo relinquantur: ex quibus pampini pululant vel steriles, vel certè minus feraces, quos rustici vocant racemarios.

Racematio, onis. Collectio racemorum, qui à vindemiatoribus sunt præteriti. [*Racematio*. Ital. *Il vendemiare le grappe*. Hisp. *Larebusta*.] Sicut mellisibus prædictis, quod superest, specielegit dicitur.

Racha, hæc, Nomen Hebræum est (inquit Hieronymus) quod idem est quod uir, id est inanis, aut vacuus, quem nos possumus vulgata iniuria, absque cerebro nuncupare. Quidam etymologiâ huius nominis de Græco trahere voluerunt, putâtes dici pannosum, Græcè enim pannus *ráche* dicitur. Sed nos huius verbi proprietatem subtilius perspicientes, nihil intelligimus aliud esse Racha, nisi vocem inæognitam, irati animi commotionem significantis, quales sunt interiectiones apud Grammaticos: sicut à dolente Heu, ab irascente Hem, & eiusmodi. August. in Marthæum, Racha vox indignantis animi motum significans.

RACI c. v. s. Tribunus plebis, qui de Clodianis facinoribus est questus in Senatu, vt scribit Cicin Epist. ad Q. fratrem.

RACIA a. s. v. s. Gothorum rex, qui floruit Arcadij & Honorij Cæsarum temporibus. Dicitur habuisse sub signis supra ducenta bellatorum milia. Autor Paulus Diaconus.

Radicatus, Radico, Radiculâ, vide **RADIX**.

Radius, dii, Splendor à sole emans. [*Radius*. Ital. *Raggio*. Hisp. *El rayo*.] Varro. O summe sol, qui totam hanc mundi compagem tuis radiis illustras. Cic. 5. de Finib. Ita enim paræ, & exigua sunt istæ accessiones bonorum, vt quemadmodum stellæ in radio solis, sic istæ in virtutum splendore ne ceruantur quidem. Ouid. lib. 2. Metam. Tum primùm radiis gelidi caluere Tritones. ¶ Transfertur & ad fulgorem oculorum. Plinius, Cuius ex oculis radij nocte micantes cernuntur. Gell. lib. 5. cap. 16. Stoici causas esse videndi dicunt radiorum ex oculis in ea quæ videri queunt, emissionem. ¶ Item Radius dicitur virga, quæ Geometrarum lineas indicant. Virgil. 3. Aeglog. Descriptis ratio totum qui genibus orbem. Inuentæ autem est hæc ars, tempore quo Nilus plus æquo crescent, confudit terminos possessionum. Ad quos innouandos adhibiti sunt philosophi, qui lineis diuiserunt agros. Inde Geometria à terræ positissimè dimensione dicta est: quauis non tantum terræ, sed etiam maris, & cæli, & æris spatia ea metiri consueuerint. ¶ Item textoris instrumentum, quo subtegmen stamini inferitur, radius appellatur. *radius*, *textoris*. Virg. 9. Aene. Excussi manibus radij, reuolutæque pensa. ¶ Radius quoque in roris dicitur, qui hinc centro, illinc canthinis inferuntur. Græcè *ἀκτὴς* dicuntur. Virg. 1. Georg. Hinc radios triuete rotis. ¶ Instrumentum etiam quo raduntur mentura, radius vocatur, quod alio nomine hostiorum nominat. Plautus, Dij, deæque omnes tantam nobis lætitiæ, tot gaudia, sine radio cumulent. ¶ Radius item dicitur oliuæ oblongæ. Virg. lib. 2. Georg. Nec pingues vnam in faciem nascuntur oliuæ. Orehites, & radij, & amara paula bæcca. Hos & radiolos nominat Colum. lib. 1. 2. cap. 47. Albam (inquit) paulam, vel orchitem, vel radiolum, &c. ¶ Est & radius pastinacæ pisci pro teio. Plin. lib. 9. cap. 42. Pastinacæ laterocinatur ex oculo, trāsente radio (quod telum ei est) figens. ¶ Radius item à rei Anatomice peritis dicitur minus brachij, inter cubiti curuaturam & carpum situm, maiorique ossi quod cubitum appellant, superincumbens. *radius*.

Radius, as, ate. Radios emittere, fulgere. [*Radius*. Ital. *Radiare*, *mandar fuori raggi*. Hisp. *Resplandecer ahar de si rayos*.] Ouid. lib. 3. Metam. Argenti bifores radiabant lumina valus. Colum. lib. 1. 0. Nec tam nubifugo Boreæ Latonia Phœbe Purpureo radiat vultu. Mart. lib. 8. Vera minus flauo radiant electra metallo. Propert. lib. 4. Eleg. 1. Nec rudis infestis miles radiabat in armis. Ouid. 3. Amor. Eleg. 3. Argutus habuit radiant vt sydus ocelli. Per quos meatu est peritida sepe mihi.

Radior, aris. Ouid. lib. 4. de Ponto, Eleg. 4. Scuta sed & galææ gemmis radiantur, & auro.

Radians, tis, participium. *Radens*. Virg. 6. Aene. Arma sub aduersa posuit radiantia quercu.

Radiatus, adiectiuum. Quod radios habet, aut emittit. [*Radiatus*. Ital. *Ch' ha raggi*. Hisp. *Cercado de rayos*.] Cic. 4. Acad. Solis autem magnitudo, (ipse etiam hic radiatus me intueri videtur) admonet, &c. Radiata rota. Varr. 3. de Re rust. cap. 5. In insula est columella, in qua intus axis, qui pro mensa sustinet rotam radiatam, ita vt ad extremum vbi orbis solet esse acutus, cabula cauta sit.

Radiatio, onis, Radiorum ciaculatio, splendor. Verba. [*Radiatio*. Ital. *Luce giramento de raggi*. Hisp. *Obra de echar de si rayos*.] Plin. lib. 3. 6. cap. 5. Hecate Ephesi in templo Dianæ post ædem, in cuius contemplatione admonent ædifici parceret oculis, tanta marmoris radiatio est.

Radiosis, adiectiuum. Quod multos emittit radios. [*Radiosis*. Ital. *Pieno de raggi*. Hisp. *Lleno de rayos*.] Plaut. in Stichio, Postquam misisti ad portum cum lucu simul, Commodum radio us ecce sol superabat ex mari.

Radix, cis, ima pars plantæ, quæ alimentum attrahit. [*Radix*. Ital. *Radice*. Hisp. *Raya*.] Cic. 5. de Finibus, Videmus ea quæ terra gignit, corticibus & radicibus valde seruati. Virg. lib. 2. Georg. Pullat ab radicibus alius densissima sylua, Vt cerasus, vlmusque, &c. Idem lib. 3. Aeneid. Nam quæ prima solo ruptis radicibus arbor Vellitur, &c. Plinius, Quum pali defixi radices cepissent. ¶ Radices montis dicuntur imæ partes montis: similitudine semper à plantis, quarum radices infimæ sunt. Cæsar lib. 1. belli Civilis. Ab infimis radicibus montis intermissis ciuiter passibus quadringentis, castra facere constituit. Idem 7. belli Gall. Erat eregione oppidi collis sub ipsi radicibus montis egregie munitus. In radice Palatij est in ima parte Palatii. Cicero antequam iret in exil. Cuius templum à Romulo victis Sabinis in Palatii radice eum Victoria est collocatum. ¶ Agere radices, *radicare*, est radices emittere. Et per translationem, pro stabilire, & firmitatem acquirere. Cic. lib. 2. Offic. Vera gloria radices agit, atque etiam propagat. Defixum radicibus. Cic. 4. Philipp. Virtus est vna altissima defixa radicibus, quæ nunquam vlla vi labefactari potest.

Radicula, æ, Parua radix. [*Radicula*. Ital. *Radicezza*. Hisp. *Pegueña rya*.] Colum. lib. 3. cap. 15. Idemque Pænus auctor probat, vinacea permissa stercori, depositis feminibus, in serobem vires mouere, quòd illa prouocent, & alliciant nouas radiculas. ¶ Radicula etiam vocatur herba, succum habens lavandis lanis, & ab æsypo repurgandis accommodatissimum: quam ob id lanariam Latini appellant. Dioscoridi *σπύσθη* dicitur. De hac Plin. lib. 19. cap. 3.

Radiculus, pen. cor. aduerbium. Significans à radice, vel vsq; ad radicem, vel vna cum radice. [*Radiculus*. Ital. *Fin d'aller radici*. Hisp. *Arrancando de rya hasta ala rya*.] Plin. lib. 1. 8. cap. 26. Herbas malas radicibus erui. ¶ Per translationem accipitur pro penitus, siue omnino, *radicaliter*. Plaut. in Mostel. Nam omnia malefacta vltra reperi radicibus. Catul. Argon. Non acris atque ille tulit radicibus altas Fagos. Propert. lib. 4. Eleg. 7. Huic fluctus vno radicibus abstulit vngues. Cic. 1. de Finib. An potest cupiditas finiri tollenda est, atque extrahenda radicibus. Idem pro domo sua, Videt scilicet non radicibus euellere omnes actiones tuas.

Radico, cas, pen. prod. sine Radico, caris, Radices ago, radices emitto. [*Radico*. Ital. *Far le radici*. Hisp. *Raygarhar en rya*.] Plin. lib. 1. 8. ca. 7. Frumenta multis radicanatur fibris. Idem lib. 1. 9. cap. 6. Scilla autem & bulbi, & capæ, & allium omnium in rectum radicanatur. ¶ Hinc componitur teradico, quod est vsq; ad radices, vel vna cum radicibus euellio.

Radicatus, a. um, participiū. Quod iam radices egit. [*Radicatus*. Ital. *Radice*. Colum. de Arbor. cap. 20. Arboræ aut radicata femina Autumno serito. Radicosus, adiectiuum. Quod multas radices habet. *radicosus*. Plin. lib. 1. 6. cap. 34. Omnium generi radicosâ brachia.

Radio, is, i, sum, Compiano, incido, extirpo, mundo. [*Radio*. Ital. *Radere*, *mondare*, *nettare*. Hisp. *Raer*, *alimpiar*.] Colum. lib. 1. 8. Sic tamen nequid radatur. Iuuenalis saty. 6. nam Serciolus iam radere gurgit. Cæciliæ Sueton. in Calig. cap. 5. Regulus quosdam barbam posuisse, & vocem capiti rasilis ad indicium maximi luctus. Virg. lib. 7. Aeneid. Proxima Circæ raduntur littora terræ. Lucr. lib. 5. & ripas radentia flumina rodūt. ¶ Radere aures, est re aliqua in aures offendere. Quintil. lib. 3. Ne ieiuna atque arida traditio auerteret animos, & aures præfiteri delicatas raderet. hoc est offenderet, fatigaretque. ¶ Ponitur aliquando pro scalpere. Plaut. in Aulul. Simul radcat pedibus certam, & voce croticabat sua. ¶ Huius composita sunt, abrado, adrado, circundo, corrado, derado, errado, interrado, obrado, & prædictorum signi ficata vide suis locis.

Rafus, a. um, participium. *Rafus*. Virg. lib. 2. Georg. Tum leues calamos, & rase hastilia virgæ. Ouid. lib. 2. de Ponto, Eleg. 4. Virgi meus lima rafus liber esset amici, &c.

Rasito, ras, pen. cor. Sæpe rado. [*Rasito*. Ital. *Radere rasito*. Hisp. *Raer à menu do*.] Gellius lib. 3. cap. 4. Comperimus autem ceteros quoque in his temporibus nobiles viros, barbam in eiusmodi raze rasilauisse.

Rasores, id est tonsores, à radendo dicti. *rasores*. ¶ Per translationem quoque fidicines dicuntur rasores, teste Nonio, quòd videantur chordas istu radere.

Rasorius, a. um, Quod ad radendum pertinet. *rasorius*. vnde Cuius rasorius dicitur quem alio nomine nouaculam appellamus. *rasorius*. Cicero etiam consorium cultum vocat, lib. 1. Officiorum.

Rasura, æ, is, Ipe radendi actus. [*Rasura*. Ital. *Effor radere*. Hisp. *La radura obra de raer*.] Colum. lib. 4. cap. 2. Rasura ita diducitur, &c.

Rasilis, & hoc rasilis, pen. cor. Idem quod ralus, seu politus, & nihil extatis ac redundantis plenitudinis habens, inquit Valla lib. 1. cap. 10. ¶ *Rasilis*. Ital. *Acconco da radere*. Hisp. *Cosa que se puede raer*.] Ouid. 7. Metam. Rasilis huic summâ mordebat fibula vestem. Foris rasilis. Catul. in Epithal. Trāsfer omne cū bono Limen aureolos pedes, Rasilisq; subis forē. Interdū idem quod aprum radi. Virg. 2. Georg. Et torno rasilis buxum.

Radula, æ, penult. cor. Instrumentum ferreum, à radendo ductum, quo doliorum veterum pix liquata primū vel in sole, vel lampade ardenti educitur, vt deinde iterum picentur ad futuram vindemiam. [*Radula*. Ital. *Raspapala, radi mandata*. Hisp. *La radura instrumento para raer*.] Colum. lib. 12. cap. 18. Sublata lampade subabulo ligno, & ferrea curua, ra radula ducitur, &c.

Ragades,

- Ragades, vide **R H A G A D E S**.
- Rana, Genus piscis plani, & cartilaginei, in tergo & cauda spinas habens his simillimas, qui in rubro visuntur. *[Vnde & βάρνα Græci, hoc est subrum, appellatur. Vide Plin. lib. 9. cap. 42. & Hermolai castigaciones ibidem.]*
- Ralla, Genus veltis, à raritate dictum, teste Nonio. Nam Rarum facit diminutivum rallum. Plaut. in Epid. Tunicam rallam, tunicam spissam.
- Rallum, A radendo, ferrum illud quo vomeres identidem purgantur in arando. *[Vnde.]*
- Ramale, vide **R A M V S**.
- Ramentum, it, Tenus cuiusque rei particulam radendo, quasi rasura. *[Vnde Ramenta auri, argenti, lignorum, & ceterarum rerum dicimus quæ ex sectione earum rerum decidunt. Fluminum quoque ramenta dicuntur, quæcumque illa ex locis per quæ fluunt, abradunt: minutulæ aræne partes. Plin. lib. 3. cap. 2. Apud nos tribus modis aurum inuenitur: fluminum ramentis, ut in Tago Hispaniæ. Nec vllum absolutius aurum est, cuius ipso, tritum, perpolium.]*
- Rameus, vide **R A M V S**.
- Rameus, m, Genus herpiz, continens sub se porocelam, quæ est quum ex abscellu aliquo circa serorum materia induruit, & cocelam, quum in ipso seroto concretit carocis cocelam, quum venæ intumuerunt, ex quibus restituti dependunt bubonocela, quum ipsi restituli intumuerunt, & ex inflammatione dolorem afferunt. *[Vnde Plaut. in Mercat. Tuta causa rupi ramices, iandudum spuro sanguine. Idem in Pœnulo, Tuta causa nemo nostrum est tuos rupturus ramices. Plin. lib. 30. cap. 15, Ramices infantium, lacertæ viridis ad mortem dormientibus mortu emendantur. De ramice vide Celsum lib. 7. cap. 22. Colu. lib. 9, aliter accipit ramices, quæ de viuario confectio sic inquit, Deinde per transuersa laterum caua transmittuntur ramices, qui exitus fecerum obserent.]*
- Ramicofus, Qui ramificus laborat. *[Vnde Plin. lib. 30. cap. 15, Ramicosus, cochlearum cinis cum thure ex oui albi succo illitus per dies triginta medetur.]*
- Ramus, m, Arborum veluti brachium, quod à caudice fufum, & in latitudinem sparsum, frondes emittit. *[Vnde & αλάδης, αλάς. Ital. & Hisp. Ramo.]* Virg. a. Geor. Tuo fortes late ramos, & brachia tendes. Cic. 3. de Orat. Quid in arboribus, in quibus non truncus, non rami, non folia sunt denique, nisi ad suam rectitudinem, conferuandamque naturam, nullquam ramentem esse vlla pars, nisi venusta? Idem pro Cœcina, Qui prætereuntes ramentem destringent arboris. Virg. lib. 2. Geor. qui me gelidis in vallibus Hæmi sistat, & ingenti ramorum protegat vmbra. Colu. lib. 4. ca. 10, Truncum deinde superpositum, velut quædam staturam corporis, & habitus: mox ramis diffudit, quasi brachiis. Virg. lib. 1. Georg. neque in vacuum poterant se extendere rami.
- Ramufculus, diminutivum. *[Vnde & αλάδης. Ital. Ramiculus. Hisp. Ramuculo, ramillo.]* Plin. lib. 20. cap. 3. E viridi ferula ramufculus vltis est ad omnia ca vicia. Dicitur & Ramulus. Columella, Et quum primum germina eumebunt, de ramulis anniculis eos ligato. Cic. 1. de Divin. Quæ autem illi respondisset in agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum suum recidisse, &c.
- Ramosus, adiectivum, Quod multos ramos habet. *[Vnde & αλάδης. Ital. Ramoso, ramuto. Hisp. Llento de ramos.]* Plin. lib. 8. cap. 34, Cornua ramosa, vngula bifida, &c.
- Ramulosus, adiectivum à ramulus. Plin. lib. 16. cap. 24, Ramulosa folia vlmio, & cytisio.
- Ramale, h, p, c, prod. Ramus inutilis ex arbore decisus. *[Vnde & αλάδης, αλάς. Ital. Ramo inutile. Hisp. Ramo inútil.]* Ouid. lib. 4. Metam. Multisq; faces, ramalique arida cæcto. Pers. Saty. 1, Vt ramale vetus vgrandi fube coctum.
- Rameus, um, Quod ex ramo est. *[Vnde & αλάδης. Ital. Di vn branco. Hisp. Cafa de ramos, & ramones.]* Virg. lib. 4. Georg. & ramea costis Subiciuntur fragmenta, thymum, cistagis, recentes.
- Rana, n, Genus animalis palustris, tam in terra, præsertim humida, quam in aquis vitam habens. *[Vnde & βάρνα. Ital. Rana, ranocchia. Hisp. La rana.]* Hæc solito vocalio pluuiam denunciat, vnde est illud Virgil. Georg. Et veterem in limo rana cecineret querelam. Sunt & rana terrestris omniū maximæ, quæ quod ioter reptes & rubos potissimum vuant, rubet à Latinis, à Græcis verò ὀφθαλμοί appellatur, teste Plin. lib. 8. cap. 31. Est & alia rana species, quam calamitem appellant, ex quod inter arundines, stricisq; vivat. Est autem hæc ex omni ranarum genere minima & viridissima, teste eodem Plin. lib. 31. ca. 10. Sunt item ranae mure, præsertim in Scripio insula, vnde & Rana scripiana in reum verbum efficit, pro homine muto & elingui. Est & Rana maxina, quæ piscandi astu, piscatricem cognominant, totam enim se limo operit, solae verens cornua, quæ eminentia sub oculis habet. Ea conspicientes pisciculi, quum prædam ex ius captantes propius accedunt, ipsi ranae præda sunt. Vide Plin. lib. 9. cap. 42. Præter hæc rana à medicis dicitur tumor sub lingua cum inflammatione, quæ & Græci βάρνα. Autem ranaula appellatur. Quod morbi genus etiam boues nonnuquam infestat. Colu. lib. 6. cap. 8, Solent etiam fastidia cibo afferre victiosa incrementa linguæ, quas ranas vocant veterinarij.
- Ranuncul, li, diminutivum. *[Vnde & βάρνα. Ital. Ranocchio. Hic. Ranacajo de larana.]* Ranunculos per iocum vocat Vlubienfes Cice. ad Treb. lib. 8, quod sibi obpreptent tanquam ranæ, quæ præsertim instantes vesper totas paludes coactionibus implent. Est & ranunculus herbarum genus, quatuor sub se complectens species, quas vide apud Plinium lib. 25. cap. 13.
- Ranceo, es, Puerilis sum, & rancidus. *[Vnde & αλάδης. Ital. Diuini rancido. Hisp. Rancoso.]* Vnde Ranceo, quod est putrescere & corrumpi, & ex vetustate grauem odorem contrahere. *[Vnde Plin. lib. 13. cap. 13, Rancidus, da, dum, Putridum, & putidum, quod scilicet nimia vetustate corruptum serotem contrahit, & ingratum saporem.]* *[Vnde & αλάδης. Ital. Rancio, rancido. Hic. Rancio & rancioso.]* Horat. 2. Serm. sat. 2, Rancidum aptum antiqui laudabant, non quia natus illis nullus eratit (credo) hac mente, quod hospes Tardius adueniens vitatum commodius quam integrum edax domique consumeret. Interdum pro insuavi ponitur.
- Plin. lib. 12. ca. 22, Quorundam ex his facile noscuntur venena, diluto subore, rancido aspectu, luido intus colore.
- Rancidè, aduerbium, *[Vnde & αλάδης. Ital. Rancio.]* Gell. lib. 18. ca. 8, In collocandis verbis immodice faciunt, & rancidè.
- Rancidulus, diminutivum. *[Vnde & αλάδης. Ital. Rancio.]* Iuuen. Saty. 11, Non tamen his illa vquam opsonia sunt Rancidula.
- Rancor, oris, Putor quidam, atq; odoris grauitas quæ ex vetustate & putredine, ac corruptione nascitur, à ranceo, nomen verbale. *[Vnde & αλάδης. Ital. Puzore di stato. Hisp. El rancio.]* Sicut Acor, ab aceto, Albor ab albo, Palladius de Re rust. Receptacula olei semper sunt munda, ne nouos sapores veteri rancore infesta corrumpant.
- Ranco, as, are, Verbum à rigridum sono effectum, quemadmodum rugire à voce leonum. Autor Philomela, Tagridus indemit rancant, ruguntque leones.
- Rapa, p, z, Herba est nulli non nota, radicem habens quodammodo cartilaginosa, crassa, & in orbicularem formam conglobata. *[Vnde & αλάδης. Ital. Rapa, rapa. Hisp. El nabo rancido.]* Ita dicta ut nonnulli existimant, quod passim ex agro rapiatur, Quæcumque non desunt qui etymon eius à Græcis petere malunt, qui nabi quoddam genus rapis simillimū ῥάβιον & ῥάβιον nominant. Palladius, Rapa muratur in napsos, in alio loco pro biennium fatat: alio verò napsos transit in rapam. Colu. lib. 11. cap. vltimo, Napsos, & rapa duas rationes habent. Dicitur & rapum, rapa, acuto genere. Mart. li. 13, Hæc ubi brumali gaudetia frigore rapa, Quædamus, in celo Romulus esse solet. Vari. lib. 1. cap. 11, & eximie brastice veteres rapæ nasci aiunt rapam, & conuè ex rapum brastice. Colu. lib. 12, ab his legumibus ratio est habenda napsos, rapum, rapumque; magis vtilia rapa sunt. De raporum natura vide prius apud Plin. lib. 18. cap. 13, Theophr. lib. 7. cap. 4, Diosc. lib. 2. cap. 12.
- Rapulum, li, diminutivum à rapum. *[Vnde & αλάδης. Horat. 2. Serm. saty. 2, in primis Lucanus aper lensi furi Austro.]* Capus, ut archat cæne pater, acacia circum Rapula. Idem saty. 2, quum rapula plenus, Atque acidas maule inulas.
- Rapunculus, li, A quibusdam appellatur herba quæ Dioscorides ῥάβιον ἄγριον, Plin. capum sylvestre nominat. Ital. Rapuncolo. Hisp. Rapunculo.
- Rapacia, orum, Tenuesiores raporum frondes, & cauliculi quos in brassica cymas appellamus, non ingratum ipsis etiam hominibus cibum præbentes. *[Vnde & αλάδης. Ital. Rapacia, rap. Hisp. El nabo rancido.]* Plin. lib. 18. cap. 13, Quædrupes & fronde raporum gaudet: & homini non minor rapaciorum gratia quam cymatum. In antiquis codicibus manu scriptis rapiciorum legitur, non rapaciorum. Vnde & rapiciorum coles apud Catonem legitur, non rapacios, cap. 35. de Re rust. Rapinam & coles rapicij vnde fiant, & raphanum in loco lterorato bene, aut in loco crasso serito.
- Rapina, prima syllaba prod. Locum significat rapis confitum, aut certe rapa ipsa vno quouis in loco nascuntur. *[Vnde & αλάδης. Ital. Loco dunc crescono rane. Hisp. Lugar de son nabo, simiente de nabo.]* Cat. de Re rust. 31, Rapinam, coles rapicij vnde fiant, & raphanum in loco lterorato bene, aut loco crasso serito. Colu. lib. 11. cap. 2, Nam & rapina, itemque rapina, siccanis locis per hos dies fiunt.
- Rapacitas, Rapaciter, Rapax, vide **R A P I O**.
- Raphanus, & Raphanitis, propterea quod Græca sint à ῥάβιον aspirato initium summenta, merito hinc tanquam ex alienis lctibus, sustulimus, & inter aspitata, velut in proprium retulimus municipium.
- Rapina, prima syllaba producta, vide **R A P A**, & **R A P I O**.
- Rapio, pis, pui, prum, Vi, imperi, & celerrate quippiam aufero. *[Vnde & αλάδης. Ital. Rapire, torre per forza. Hisp. Arrabatar, & rorar.]* Tenent in And. Sublimem hunc intro rapo, quantum potes. Idem in Adelp. Ceteros ruem, agerem, raperem, runderem. Virg. 4. Georg. Quid faceret quod læpta bis coniuge ferretis est ablata. Et lib. 1. Georg. Atq; illum in præceptis promo rapit alius amari. Cic. 3. Verrina, Rapunt eum ad suspitum diu patris. Aliquando in præceptis rapit fecit. Cic. 2. de Legibus, ex x. 1. Tab. Sacrum, sacro ve commendatum qui replevit, rapieritve patricia ceto. Aliquando rapere, est vim afferre, vitare, & propterea de virginibus, atq; impuberibus pueris, etiam si loco non dimouantur. *[Vnde & αλάδης. Virg. lib. 1. Aen. Et genus inuulsum, & rapti Gany medis honores. Liu. 6. belli Pun. Nec dicit, incendi; partium videbo, nec rapit stuprum matres Campanas, virginisq; & ingenius pueros. Seneca, Rapta raporis aut mortem, aut indotatas nuptias optet. Rapere aliquem in ius, est quouis modo aliquem compellere, ut se iudicio sistat. Apud veteres enim cōsuetudo erat, siquis in ius vocatus ne recusat, ut actor apprehensis præsentium auriculis, colq; antestitus reum vel in iudiciū adducere posset. Quod & ipsum nō obsecrare docet Horat. lib. 1. Serm. Sat. 9, casu venit obtutus illi. Aduersarius; quod tu turpis sume magna. Exclamat voce, Et licet antestitus ego verò. Oppono auriculam: rapit in ius. Clamor utriusq; vndiq; concursus, & c. Plaut. in Pœnu. Rapiamus in ius. Rapere ad pœnam, est punire. Rapere ad disciplinam, est attrahere, & impellere ad disciplinam cognitionem. Rapere aliquem in iudiciū, est odium in aliquem concitare. Composita, Abripio, Arripio, Corripio, Deripio, Diripio, Eripio, Irripio, Præripio, Proripio, & Surripio. quæ vide suis locis.]*
- Rapum, pti, Res, rapta. *[Vnde & αλάδης. Ital. Rapto. Hisp. Cafa robada de arreba, & tada.]* Liu. 7. ab Vibe, Quod rapto viuere necessitas cogeret. Ouid. 1. Metam. Viuitur ex rapto, non hospes ad hospite tutus: Non socer à genitricis fratrum quoque gratia rara est.
- Rapera, p, Rapiedi actus. *[Vnde & αλάδης. Ital. Rapimento. Hisp. Arrabamiento.]* Plin. lib. 11. cap. 24, Quum verò raptura incidit, quam vigilans, & paratus ad cursum?
- Rapior, oris, Qui rapit. *[Vnde & αλάδης. Ital. Rapire. Hisp. Arrabatar.]* Plaut. in Epid. Rapior hostium gloriosus. Virg. 2. Aene. Sic animis inuenit furor additus: inde lupi ceu Raptores atra in nebula, quos improba ventris Exigit carcos rabies. Hora. 3. Carm. Ode 20, Rapa pōst paulo fugies in audax. Rapia rapior.
- Rapo, raponis, Idem quod rapior. *[Vnde & αλάδης. Pomponius, Ne vos conturbent auxi, atq; rapones. Varto ῥάβιον, ut citat Nonius, Prætor nolter eripuit mihi pecuniam: de ea questum ad annum veniam ad nouum magistratum: tum hic rapo vmbiam quoque ipse deuorasset.]*

Thulcis conicere ab oris Aenean, armēq; rates, pelagōq; vehantur
Idem 3. Aeneid. Poltquam cum alium renuere rates, &c.
Raturarius, rj, mase- gene. dicitur venauicularius, non opifex, sed negoti-
ator. i. q̄d x̄d̄m v̄m̄ x̄p̄m̄ & x̄d̄m̄ r̄m̄c̄m̄. Paulus de Pignor. 2. c.
l. Qui raturario credidat, quum ad diem pecunia non solueretur, & ra-
tem in flumine sua auctoritate detinuit: poltea; flumen creuit, & ra-
tem abstulit. Budæus.
Ratus quadrans, & Ratus tricens, ab antiquis appellati sunt, quod in his
ratis fuerit effigies, quemadmodum naui in alie. Auctor Nonius.
A T V M N A, i, Auriaga fuit, qui quum in Iudis Circensibus excussus fuisset,
quē eius cum corona, & palma in Capitolium perueniret, sedēq;
ter illustrant. Ex quo factum est vt porta per quam intrauerant, Rata-
men diceretur. Auctor Plin. lib. 8.
Ratus, vide R A T O R.
Rauca, Vermes terreni, radices arborum ludentes. Plin. lib. 17. cap. 18.
Olea vbi quercus effossa sit, male ponitur: quando vermes, qui rauca vo-
cantur, in radice quercus nascuntur, & transeunt.
Raucus, a, um, Qui nimio calore vel frigore, aut etiam clamore, vel alia
causa vocem obusam habet, compressam & impeditā. (*περὶ χυδm̄. Ital.*
Raura, voco. Hisp. Rauco. Virg. 1. Aene. Dant sonitum rauci per saxa silen-
tia eigni. Vbi raucos cygnos vocat, non quidem canoros, aut optimam
vocem habentes, sed alatum concussione inter volandum, raucum per
atra sonum efficientes, qualis est clangor tubarum. Ponitur aliquando
pro fesso, & defatigato: vt, Rauca fama. Cic. ad Vatonem, lib. 9. Te verò
nolo, nisi ipse rorum iam raucus eris factus, ad Baia venire. id est nisi
ipse rumor defecerit. Budæus.
Raucifonus, adiectiuum. *περὶ χυδm̄. i. c. l. p. m. s.* Lucr. lib. 2, Concava rauci-
fonos; minantur cornua cantu.
Raucaitas, citatis, Vocis obtusitas, siue ex catarrhi defluxu, siue ex aëre frigi-
do, siue ex febris calore, aliāve ex causa contracta. (*περὶ χυδm̄. Ital.* *Exstere*
rauca, raucaità. Hisp. Ronquedad. Plin. lib. 1. cap. 5. Elephas per nates tu-
barum raucaitis similem edit sonum. Legitur & Raucedo, dinis, in eā-
dem significatione.
Rauco, ces, cui, Rancus sum. (*περὶ χυδm̄. Ital.* *Diuenari rauco.* Hisp. *Enroque-*
cerse. A quo Rauceus, rancus fio, & competitur Itrauceus.
Raudus, vel rodus, vel etiam raudus, teste fello, significat rem rudem, &
imperfectam. (*αὐτοῖς. Ital.* *Roxca, imperfecto.* Hisp. *No labrado, imperfe-*
cto, rudo. Nam & fōx quoq; raudū appellat poetæ. Accius. Menalippe,
Collocat sese in locū celsum: Hinc manibus capere raudus saxū grande
& graue. Aes quoq; rude & impolitus, raudus, rodus, siue rudus dice-
batur. Cincius de Priscis vocabulis, apud Festū, Quemadmodū omnis
materia ferē non deformata, rudis appellatur: & vellimentum rude, nō
perpolitum: sic & infectum, raudufculum, siue rudafulum. Apud adem
Apollinis & cōstarum iacebat, id autem raudū appellabatur. In zstima-
tione Censoria tamen & infectum raudū dicebatur.
Raudufculum, li, siue rudafulum, diminutiuum à raudus, siue rudus, Proprie
est & zstude & infectum: quoniam nonnunquam etiam pro æte si-
gnato accipitur, vt ex Cincio annotat Festus. Vnde in venditionibus
manenti scriptum erat, Raudufculo libram ferito.
A V D V C V L A, Porta Roca appellata est, à raudō, id est æte, quod zra-
ta esset. Varto 4. de Ling. Lat.
A V S N N A, i. p̄c̄t̄m̄, Vrbis in octaua regione Italiz Sabinorum colonia,
teste Plin. lib. 3. ca. 17. in ora litoris Adriaticæ, cxi. m. distās ab Ancone,
olim tota ligneis compacta adificiis, aquis diffusa, pōtibq; ac lembis
peragrata. Hanc quidā à Thebalis conditam perhibent. Alij post exci-
tam Troiam, Alij post cōsulās heminū linguas in Babylone, constructā
fabulantur. Hæc quidā mari sunt inundationes, non mediocrem accipit
partē cōti palustris. Silius lib. 8, Leuta paludose proscindunt flagna Ka-
venne. Hinc ortus est Cassiodorus Senator, qui multa eruditissime scri-
psit. Esse autem vrbem vetustā, res ab Ostrogothis gestæ cōmōtior, qui
ibi regij posuere. Liuus autem est ab Augusto muniti cūctās fuisse,
quos Valerianus Imperator postea ampliatuine iussu Archiepiscopo du-
odecim ciuitatū episcopos subiecit, Azimini, Casennæ, Forti Lusi, Forti
Cornelij, Fauentiz, Briuntj, Bononiz, Mutinæ, Regij, Parmæ, & Placen-
tiz. Hodie cum alijs pleriq; eiusdem tractus vrbibus Venetis parer: à
quibus tam egregie est munita, tam splendidè illustrata, vt cum am-
plissimis, munitissimisq; Italiz vrbibus iure possit conferri. Hæc fuit pa-
tria beati Apollinjs primi eius episcopi, & Vitalis, & Geruasij, & Pro-
tasij. Hinc ortus est Petrus iste Rauenas, illustri Forti Cornelij episco-
pus, qui multa in Theologia digenter scripsit.
Rauis, huius ravis, Idem quod raucedo, hoc est vocis obusitas, siue ex ca-
tarrho, siue ex aëris frigidityte, siue ex febris calore, aut etiam ex im-
derato clamore contracta. (*περὶ χυδm̄. Ital.* *Rauca, i. fere roca.* Hisp. *Ronqued-*
dad. Plaut. in Anul. Hucne deduxisti me ad cenam partissimum. Vbi
siquid potcamus, ad rauium potcamus prius, Quam quicquam detur:
id est improbe, (inquit Erasmus) sapius, clamose, adeo vt vox etiam
toties vociferanti raucescat. Apuleius lib. 3 Floridum, Claritudo
arteris oboleuit: identidem boando purgant rauium. Hinc Rauen,
uis, & Rauus, a, um.
Rauus, ua, um, Quod medium habet colorē inter flauum & cæsiū, vt inter-
pretatur Festus: siue quod ex fuluo definit in nigredinē. *χαρῶντι.* Cic.
lib. 4. Acad. Quia nobis incipit tunc ex cæsiū, cum rauiū videtur, quodq;
nunc felle collucet. Sic ab Horatio Rava lupi dicitur à colore oculorum,
lib. 3. Carm. Od. 17, aut ab agro Rava decurrens lupa Lanuino. Varr.
1. de Re rust. cap. 2, Carnibus pronis ad rostrum, raui oculis.
Rauisus, adiectiuum, Quod ex fuluo colore nonnihil ad nigredinē declinat.
μαλακῶντι. p̄c̄t̄m̄. vt Rauidi oculi. Colu. lib. 8. ca. 2, Sublimes languineq;
nec oblique cristis, rauidi, vel nigricantes oculi. *χαρῶντι. p̄c̄t̄m̄.*
Rauifcellus, diminutiuum, adiect. Plauus, Quis (inquit) hæc mulier, & ille
rauifcellus qui venit? Festus, Rauī coloris appellantur, qui sunt inter fla-
uos & cæsiōs, quos Plauus appellat rancellos.
Rauiz, Dicuntur qui ravis oculis habent, *χαρῶντι. p̄c̄t̄m̄.* quemadmo-
dum qui cæsi, cæbilis. Festus.
A V R I C I, Galliz Belgicæ populi non procul à Rhena, Tribocis, Helue-
tis, & Sequanis finitimi: quorū caput fuit Rauricu, siue (vt apud Prole-
mum legitur) Augutz Rauricorum, cuius etia hodie ruinz, quædam
ostenduntur.

enim reuocante, & receptui canente Senatu, propter dimicare? Nonnunquam tamē per translationē accipitur per recedere. Cic. 3. Tuscul. Verat igitur ratio inueneri molestias, abstrahit ab acerbis cogitationibus libetatem aciem ad miseriam contemplandā quibus quum cecinit receptui, impellit casum, & incitat ad conspiciendas, totāq; mente correctandas varias voluptates quibus ille & prætentatam memoria, & spe consequentium, sapientis vitam refertam putat. Receptus præterea significat locū ipsum in quem tūc se recipit exercitus. Virgil. 1.1. Aenei. Planities ignota iacet, tutiq; receptus. Cic. Attico, lib. 8. Neque ex omnibus oppidis cōtrahere copias expedire, ne receptū amittam. Plautus Ciceroni lib. 10. Animaduerti nullum alium receptum Antonium, reliquidq; quæ cum eo essent, habere, nisi in his partibus.

Receptor, Receptrix, & Receptor, verbalia à recepto, cas, quæ sepe illos, aut illas significat qui vel quæ latrones, eorumque sortepta recipiunt, occultantq; Vulgus reuelatores appellat. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Receptor, reuelator. Hisp. Encubitor de huius.] Cic. 6. Ver. Receptor furtorum, ac prædatorum Messana. Metius Iurifconsultus titulo De receptat. Pestilim, inquit, genus est receptorum, sine quibus latere nemo diu potest. Cic. pro Mil. Occultator ille, & receptor latronum locus.

Receptio, receptionis, Aliud verbale. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Retiramento. Hispani. Refugio.] Plautus in Afin. Quid tibi huc receptio ad te est meum vicum? Id est Quare recipis ad te vicum meum?

Receptivus, a, um, Idem quod exreceptivus hoc est quicquid in vitione aut quavis alia alienatione exreceptivus, & nobis referuamus. [i. e. d. d. d. d. d. Ver. Receptivus servus appellatur est, quæp; multis proprius, quæ referuatur quum dotem marito daret. Quoties enim mulier in danda viso dote, aliqua ex suis bonis retinet, nec ea ad virum transmittit. Recipere ea dicitur. Vide Gellium lib. 17. cap. 6.]

Recepto, præf. Frequentativum à receptio. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Recettare, speffe, rucitare speffe. Hisp. Recibir à menudo.] Terent. Hecy. Meū receptas filium ad te Paphilum. Idem Heaut. Ibi tūc stultitia semper erit periculum Clitropho, Vicius, velutius, quō in teclum te receptes, Lucan. lib. 7. tabelline cadauera solant, An rogus, haud refert placido natura receptat Cuncta tūc, finemque sui bi corpora debent.

Receptaculum, li, Quicquid rem aliquam in se recipit. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Ricettacolo, luogo sicuro, ricetto. Hispani. El lugar adonde nos refraemose.] Ver. quum licent melacholiz, vesicam vrinæ, & alium exis dicimus esse receptaculum. Cic. 1. de Natura deorum, Alius cibi portioneque est, receptaculum. Idem 1. Tuscul. Nam Corpus quidē est quasi vas, aut aliquid animi receptaculū. Idem 7. Ver. Illud tibi oppidū receptaculum prædæ fuit. Interdum idem est quod periculum. hoc est locus in quem quis se recipit et vi, aut iniuria tutus sit. [i. e. d. d. d. d. d. Gal. Præterea oppida interdum oportere, quæ non munitione & loci natura ab omni sunt periculo tutamē suis sint ad deestandam militiam receptacula. Cic. in Pisonem. Cui templum illud fuit arx civium perditorum, receptaculū vicerū Catilinæ militū, castellū forensis latrocinij.]

Receptus, a, um, pen. cor. Quod aliunde profectum, redit eo vnde profectum estā recipiendo dictum, vt docet Varro lib. 6. de ling. Lar. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Recepto, che torna in se. Hisp. Cosa que retorna en si misma.] Receptus amnis, id est refluus. Plin. lib. 9. ca. 57. Cauernisq; faciat sibi in terra, atque in vis viuat, etā recipiens amnis siccat litorē.

Reciprocatio, onis, Eiusdē vice retrogradā repetitio, & accessus & recessus. [i. e. d. d. d. d. d. Plin. lib. 9. ca. 5. Innumera vis mugilum statū rōpore angustis faucibus stagni in mare eripit, obseruata æstus reciprocatione.]

Reciproco, reciprocus, In contrariam partem reflecto, alterius actio & remittit. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Retornare recipere, reciprocate.] Plin. lib. 2. belli Pan. Quum iam spiritum includeret ventus, nec reciprocate animam sineret, auctū à vento parumpet confedere. Gellius, In eam filiam per quam spiritus reciprocatur. Interdum est quod mutua quadam consequentia à se invicem dependere. Cic. lib. 1. de Dui. Si quidem ista sic reciprocantur, vt si diuinitio sit, dii sint, & si dii sint, diuinitio sit.

Reclamamentum, vide a c i p o.

Recito, cas, Clare de scripto pronuntio vt alij audiant intelligantque vt vnde Poetæ, & alij scriptores recitabant publicè opera sua, & nonnulli aliena. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Recitare, narrare. Hisp. Leer, pronunciar.] Cic. ad Planc. lib. 10. Cane enim pures vllas literas inquam grauiorē, quā tuas, in Senatu esse recitatas. Aliquando non legendo, sed memoriter referendo sit recitatio. Quintilianus, At ista legem recitat.

Loquens de muliere, quæ cara erat.

Recitatio, onis, De scripto pronuntio. [i. e. d. d. d. d. d. Cicero pro Cluent. Crassus cum in Brutum vtrūq; se, vt illum recitationis suæ puniret.]

Recitator, oris, Qui aliquid de scripto pronuntiat. [i. e. d. d. d. d. d. Cicero 2. de Inuent. Neque enim vos scripti sui recitatores, sed voluntatis interpretes fore putauit.]

Reclamo, as, pen. prod. Clamore aduersor, non acquiesco. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Reclamare, repugnare. Hisp. Reclamar, resistir.] Cic. pro Pomp. Propterea quod illis reclamantibus, vos vñ illum elegistis, quem bello prædonum præponeretis. Idem Lentulo, Eius orationi vehementer reclamatum est. Reclamo tibi pro reo, dixit Plinius Epist. lib. 9, id est cum clamore reprobo quæ in reum dicit.

Reclamatio, onis, Contradictio, & propriū cum clamore. [i. e. d. d. d. d. d. Cic. 4. Philipp. Præclara & luculenta reclamatio vestrā factum pulcherrimum Martialium comprobauit.]

Reclamio, as, frequenatiuum. [i. e. d. d. d. d. d. Cic. pro Rosc. Ame. Magna est enim vis humanitatis, multū valet communio sanguinis, reclamant istiusmodi suspitionibus ipsa natura.]

Reclino, as, are, Verbum est aduim idem ferē valet, quod compungere, vel inclinare se ad faciendū vel quiescendū. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Inclinar si humilarsi con ruotazione. Hispani. Reclinarse.] Cesar 6. belli Gal. His sunt arbores pro cubilibus, ad eas se applicant, atque ita paulum modō reclinate quierem capiunt.

Reclinatus, a, um, participium. Horat. 1. Carm. Ode 3. Sequ te in remotio gramine per dies Felitus reclinatum beatis Interiorē nota Falerni.

Reclinis, reclus, idem quod reclinatus, huc procumbens. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Inclinarse.] Martial. lib. 9.

Sic in gramine flores reclusis, Quæ gemantibus hinc & inde riuus, &c. Ouid. 10. Metam. Inque sinu iuuenis posita ceruice reclusis.

Recludo, is, pen. prod. reclus, reclusus, Quod clausum erat aperio, retego. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Aprire. Hispani. Abrir.] Plautus Capt. Cellas refrigeri omnes intus, recluditque armazium. Virgil. 8. Aenei. Infernas referet sedes, & regna recludat Pallida. Ouid. 7. Metam. Iusto Medea recludit Euseis iugulum. Virg. 1. Aenei. veteres tellure recludit Thesuros, ignotum argenti pondus & auri. Horat. 3. Carm. Ode 3. Virtus recludens immodicis mori Celum, negata reatit iter via.

Reclusus, a, um, participium. Apertus. [i. e. d. d. d. d. d. Ouid. 7. Metamor. venit Telamon prope foribusque reclusus Spēque, fidēque pater dixit, maiora videbis.]

Recogito, iterū, atque iterū cogito. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Ripensare. Hisp. Muche pensar.] Cic. Qu. Fratris, lib. 1. Sic mihi videris in Sardania de forma Minutiana, & omnibus Pompeianis in otio recogitare. Colum. lib. 1. in Præf. Quæ quum animaduertam sepe meum retractans ac recogitans, quā turpi consensu deferta exoleuerit disciplina curis.

Recognosco, is, Agnosco, ad memoriā reuoco, & rem olim cognitā denuo cognosco. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Riconoscere. Hispani. Reconocer.] Cicero 2. Verri. Non videtur hæc multitudo cognoscere ex me causam voluisse, sed ea quæ sit, mecum recognoscere. Idem ad Brutum. Verba tua recognosce, & aude negare seruicem aduersus regem istas esse preces. Interdum est curiosē aliquid inspicere, quod vulgus vocat [i. e. d. d. d. d. d. Colum. lib. 1. ca. 8. Panis potioneque bonitate gustu suo explorat: vellem, manicas, pedumq; tegmina recognoscat.] Interdum idem quod corrigo, emendo. [i. e. d. d. d. d. d. Cicero in Vari. Is codicem non recitandi causa legit, sed recognoscendi. Idem 4. Ver. Hæc omnia summa cura & diligentia recognita & collata, & ab hominibus honestissimis obliquata sunt.] Recognoscere equitum turmas, pro recensere, [i. e. d. d. d. d. d. Suet. in Octau. Augusti. capite 38. Equitum turmas frequenter recognouit.]

Recognitio, verbale, idem significans quod agnitio. hoc est eorum quæ aliis nobis nota fuerunt, iterata ex intervallo cognitio. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Riconoscenza. Hisp. Reconocimiento.] Idem quod commemoratio, vel recordatio. [i. e. d. d. d. d. d. Cic. 6. Ver. Qui tandem istius animus est nunc in recognitione scelerum suorum.] Interdum idem quod inspectio, quā vulgus [i. e. d. d. d. d. d. Colum. lib. 1. ca. 1. Quare tam velle seruiciorū, quā vt dixi, terramē bis debet singulis mentibus recensere, inam frequens recognitio nec impunitatis speciem, nec peccandi locum præbet.]

Recolo, is, penult. cor. Denuo colo, iterum subigo. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Colmare, & laborare ad nouo. Hisp. Labrar la tierra otra vez.] Ouidius 5. Metam. partimque reddi dase femina iussit Spargere humo, partim post tempora longa reuoluit. Per translationem autem accipitur pro polire, & exercere, quod & excolere dicimus. [i. e. d. d. d. d. d. Plinius Epist. 129. Vt enim terræ vatis, muratque seminibus, ita ingenia nostra nunc hac, nunc illa meditatione reuoluntur.] Aliquando etiam idem valet quod cului suo, & nitui reuoluerē, & pristinum decus reparare. Lilius lib. 9. Decadis 4. Sed metalla etiam & vetera intermissa reuoluit, & noua multis locis instituit. Tacit. lib. 3. Quorum exemplo Lepidus, quāquā pecunia modicus, auctū decus reuoluit. Idem lib. 7. Et recens ab exilio reuoluit nobilis adolescentulus auitas ac paternis sacerdotiis in solatium reuoluit. Interdum idem quod meditari, pendere, mente tractare, in memoriā reuocare. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Ridurre in memoria. Hisp. Tornar algo ala memoria.] Cicero 9. Philipp. Quæ si tecū ipse recolis, æquiore animo, & maiore colatione morietur. Cicero pro Archia poëta, Quātu alij tribuū repelliū conuoluit, quātu denique alex, quātuq; pilatranū egomē mhi ad hæc studia recolenda sumptis. Plaut. Trin. hæc ego quā ago cum Meo animo, & recolo, vbi qui egge, quā precij sit parui.

Recolligo, is, In vnum colligo. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Adunare, raccogliere, metter insieme. Hisp. Recoger à tornar à coger.] Colum. lib. 8. cap. 5. Confestim circumire oportebit cubilia, vt quæ mora sunt oua, recolligantur. Plin. Epist. 190. Actionē meā, vtrūque potui, recolligi. Lucan. lib. 1. Dar stragem latē, rursusque recolligit ignes. Ouid. 7. Metamor. Nunc opus est succis, per quos reuocata senectus In florem redeat, primōque recolligat annos. Recolligere animam alieniū, reuocare ab ira, reuigare. Cic. Attico, lib. 1. Quod scribis, etiam si uis animus in te esset offensior, à me recolligi oportere, &c. Recolligere se ad ægritudine, est vires resumere, sine recipere. [i. e. d. d. d. d. d. Plin. lib. 13. cap. 7. Reco. ligentibus se à longa valetudine vtilissima. Idem lib. 20. cap. 5. Acgritque se recolligentibus, &c.]

Recommiscor, eris, pen. cor. Idem quod reminiscor, siue memor fio. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Ricordarsi, diuenir ricorduolo. Hispani. Tornar algo ala memoria.] Plautus Trinum. Literis recommisceat.

Recompositus, penult. cor. Rusus compositus. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Ricomporre. Hisp. Reconstruir.] Ouidius 1. Amor. Eleg. 7. Donec recompositas in statione comas.

Reconcilio, as, are, In concordia reducere, & in gratiam restituere eos qui ob offensam quampiam fuerant abalienati. [i. e. d. d. d. d. d. Ital. Reconciliare, ritornare in gratia. Hisp. Tornar otra vez ala amistad, reconciliar, soldar la amistad quebrada.] Cic. Attico, lib. 6. Quincus filius piē currentem animū patris suori tūc reconciliauit, Liu. 2. ab Vrbe. Vt alio nuntio libi reconciliaret civium animos. Idem 5. belli Macedo. Non mouit modo talis oratio Regem, sed etiam reconciliauit Annibali. Reconciliare existimationem, est tam recuperare. Cicero 1. Verri. In quo reconciliare existimationem iudiciorum amicis possitis. Reconciliare filium, frequens est apud Plautum in Captiuis, pro eo quod est efficere vt reducat filius domum.

Reconciliatus, a, um, participium. [i. e. d. d. d. d. d. Cic. Lentulo, lib. 1. Videbatur enim reconciliata nobis voluntas Senatus esse.]

Reconciliatio, onis, [i. e. d. d. d. d. d. Cic. Attico, lib. 9. Vt simul Romā venerit, agat de reconciliatione gratiæ suæ & Pompeij.]

Reconciliator, oris, Pacifactor, dissidiorū compositor. [i. e. d. d. d. d. d. Liu. 5. belli

quâ sol vtrique recurrens Aspicit Oceanum. Horat. 2. Epist. 1. Liber-
tate recurrens accepta per annos Lulit amabiliter.
Recurfus, us, ui. Recurrendi actus. *ἀναστρέφω*. Lit. 6. belli Pui
ut subeunt saepe ad matrem ut bis recurfus pateret. Virg. 5. Aene. Indi
alios ineunt cursus, aliosque recurfus Adversis spatibus. Ovid. Epist. 6.
Abstrahor Hippolyte, si det modò fata recursum, Virtus hinc abeo
vir tibi semper ero.
Recurso, as, are. frequenteratum. *ἀναστρέφω*. Lit. 6. belli Pui
Mostel. Quid ego huc recursem, aut operam sumam, aut conteram? Virg.
4. Aen. multumque recurat Genis honos. Idem 1. Aen. Vritatē la-
no, & sub noctem cura recurat.
Recurvus, a, um. Valde curvus. *ῥαχίς*. Ital. *riccio*. Hisp.
corno *hacia tras de muy curvo*.] Col. lib. 9. cap. 33. Ad plauti in apertis, ac
buccinam recurvis. Ovid. 1. de Remed. am. Vel quā pūcis edax auidi
malè deuoret ore. Abdere supremis era recurva velus
18. Qui equid recursum, & fursum velus fr. claus, demersum est, qui
compellunt eximur, in modum hami epugnat oblectant sossori
Ouid. 1. Am. Epig. 1. Dūq; gregis cornu per tēpora dura recursum.
Recursum, as, Cursum facto. *ἀναστρέφω*. Ital. *riccio*. Hisp.
corno *hacia tras de muy curvo*.] Col. lib. 9. cap. 33. Ad plauti in apertis, ac
buccinam recurvis. Ovid. 1. de Remed. am. Vel quā pūcis edax auidi
malè deuoret ore. Abdere supremis era recurva velus
18. Qui equid recursum, & fursum velus fr. claus, demersum est, qui
compellunt eximur, in modum hami epugnat oblectant sossori
Ouid. 1. Am. Epig. 1. Dūq; gregis cornu per tēpora dura recursum.
Recurtus, a, um, p. participium. Quod factum est recursum. *ἀναστρέφω*.
Celsus lib. 5. 12. speculo protrahendum est, aut hamulo reufo, parum
recuruato. Vndis recuruatit iudit. Mzander. Ouid. 2. Metam.
eculo, fas, pen. prod. renuo, reufo: à Re, & cuso, quod est frequenta-
tione verbi Cudo. *ἀναστρέφω*. Ital. *riccio*. Hisp.
corno *hacia tras de muy curvo*.] Col. lib. 9. cap. 33. Ad plauti in apertis, ac
buccinam recurvis. Ovid. 1. de Remed. am. Vel quā pūcis edax auidi
malè deuoret ore. Abdere supremis era recurva velus
18. Qui equid recursum, & fursum velus fr. claus, demersum est, qui
compellunt eximur, in modum hami epugnat oblectant sossori
Ouid. 1. Am. Epig. 1. Dūq; gregis cornu per tēpora dura recursum.
Recurtus, a, um, p. participium. Quod factum est recursum. *ἀναστρέφω*.
Celsus lib. 5. 12. speculo protrahendum est, aut hamulo reufo, parum
recuruato. Vndis recuruatit iudit. Mzander. Ouid. 2. Metam.
eculo, fas, pen. prod. renuo, reufo: à Re, & cuso, quod est frequenta-
tione verbi Cudo. *ἀναστρέφω*. Ital. *riccio*. Hisp.
corno *hacia tras de muy curvo*.] Col. lib. 9. cap. 33. Ad plauti in apertis, ac
buccinam recurvis. Ovid. 1. de Remed. am. Vel quā pūcis edax auidi
malè deuoret ore. Abdere supremis era recurva velus
18. Qui equid recursum, & fursum velus fr. claus, demersum est, qui
compellunt eximur, in modum hami epugnat oblectant sossori
Ouid. 1. Am. Epig. 1. Dūq; gregis cornu per tēpora dura recursum.
Recurtus, a, um, p. participium. Quod factum est recursum. *ἀναστρέφω*.
Celsus lib. 5. 12. speculo protrahendum est, aut hamulo reufo, parum
recuruato. Vndis recuruatit iudit. Mzander. Ouid. 2. Metam.
eculo, fas, pen. prod. renuo, reufo: à Re, & cuso, quod est frequenta-
tione verbi Cudo. *ἀναστρέφω*. Ital. *riccio*. Hisp.
corno *hacia tras de muy curvo*.] Col. lib. 9. cap. 33. Ad plauti in apertis, ac
buccinam recurvis. Ovid. 1. de Remed. am. Vel quā pūcis edax auidi
malè deuoret ore. Abdere supremis era recurva velus
18. Qui equid recursum, & fursum velus fr. claus, demersum est, qui
compellunt eximur, in modum hami epugnat oblectant sossori
Ouid. 1. Am. Epig. 1. Dūq; gregis cornu per tēpora dura recursum.

quem Lemni v. oris reddunt prædia. Itē pro exponere. Plaut. in Aut.
Tibi ego rationem reddam stimulum leges. Ponitur aliquando pro
commentatore, sine recensere. Plin. in Præf. lib. 11. Tria, non amplius,
ut opor. absolute quæ traduntur inferpra, ille fecit, quæ suis locis
reddidit. Aliquando pro referre, siue repræsentare. Plin. Epist. 1. 39. Tan-
t. formina marrem tursus videret amittere: quam hæc v. reddit, ac re-
fert nobis. Reddere animam, respirare. Cic. 2. de Nat. deor. Exci-
piatque animam ea qua eductus sit spiritus, eamque à pulmonibus respicit,
ac reddat. Reddere anhelitum, idem Plin. lib. 9. cap. 7. Nec piscium brā-
chias habentes anhelitum reddere, ac per vices recipere existimant.
Reddere animū, est recreare, reficere, & cōfirmare. Terēt. in Andr. Nu-
ptias effugere ego istas malo, quā ut adipiscier. e. Reddidisti animū.
Reddere beneficium, id est referre. Plaut. in Persa, Improbus est homo
qui beneficium fecit fumere, & reddere nescit. Gratum reddere, est re-
mereri & reponere. *ἀναστρέφω*. Col. lib. 4. cap. 3. Ex pecto mihi cre-
de Syluine, bene positam vineam, bonique generis, bono cultori nun-
quam non gratiam reddidisse. Latine reddere, est vertere. Cic. 1. de
Orat. Vt ea quæ legerim Græcè, Latine redderem, non solum, &c. Red-
dere nomen alicui, est eum proprio nomine nuncupare. Plin. lib. 27. ca.
24. Omnibus in exercitu suo militibus nomina reddidit.
Redditus, a, um, participium. *ἀναστρέφω*. Cic. 14. Philip. O for-
tunata mors quæ naturæ debita pro patria est potissimū reddita. Virg.
2. 1. Aene. Patrius v. redditus oris. Idem 6. Aene. Redditus his primū ter-
ris tibi Phœbe sacrauit Remigium alarū, possitque immania tēpla.
Redditus, tus, substantiuū. Pro prouentu, vel obsecratione. *ἀναστρέφω*. Plin.
in Epist. Nec redditus incertus. Hoc ramen potius vno d. scribendū
videtur, v. sit à verbo redeo v. inde apud Poetas prima syllaba corrip-
tur. Ouid. 1. de Ponto. At redditus iam quique suos amat, &c.
Redditio, onis, verbalis. A dūs ipse reddendi. *ἀναστρέφω*. Quint. lib. 8. cap. 3.
Redditio illam rem vtrunque comparat.
Redemptio, vide *ἀναστρέφω*.
Redeo, dis, diui, & redi, reditum, Reuortor, quasi recto eo. *ἀναστρέφω*.
Ital. *riccio*. Hisp. *riccio*. *ἀναστρέφω*. Terent. in Andr. Red-
eo inde iratus, atque agere ferens. Redire ad ingenium dixit Terētius
in Adelphis, id est redire ad suam naturam, siue pristinos mores resu-
mere. In eadem significatione dixit Cicero, 1. Verr. Redire ad se, &
mores suos. Quod tamen aliquando accipitur pro se recolligere, & ab
ira (quem breuē furorē vocat Horatius) ad mentis sanitatem redi-
re. Terent. in Adelphis. Tandem reprimere iracundiam, atque ad te redi.
Redire in mores patrios, est in libertatem venire. Iulius 9. belli Pui.
Vt ab omni imperio externo soluta in perpetuum Hispania, in patrios
rediret mores, ritūque. Ponitur aliquando redire pro prouentu, vnde
fit reditus, id est prouentu, de quo paulo post. Plin. lib. 14. ca. 4. Ac ne-
quis viciam in hoc antiquitate arbitretur, idem Cato de nos culeos
redire ex ingeribus scripsit. Redire in orbem, est à fine ad principium
reuolui, & reuocari. *ἀναστρέφω*. Virg. 1. Geor. Reddit agricul-
tis labor actus in orbem. Redeamus ad rem, Cic. 1. de Finib. id est re-
uertamur ad instituta quod idē Cic. 1. Tusc. dixit ad propositū redire.
Rediens, tis, participium. *ἀναστρέφω*. Ouid. 10. Metam. Pētrę
nouem errant redeuntis cornua Lunę. Horat. 3. Carm. Ode 8. Hic dies
anno redeunte festus, &c.
Rediurus, a, um, aliud participium. *ἀναστρέφω*. Ouid. 4. de
Pon. Eleg. 5. Flumināque in fontes cursu reditura supino.
Reditio, onis, verbalis. Reduendi actus. *ἀναστρέφω*. Cæsar 1. belli
Galli. Vt domum reditiois spe sublata, paratiores ad omnia pericula
subeunda essent.
Reditus, tus, pen. cor. Idem quod reuersio. *ἀναστρέφω*. Ital. *riccio*.
Ital. *riccio*. Hisp. *riccio*. *ἀναστρέφω*. Cic. de Amic. Idem dicebat sem-
per, animos hominum esse diuinos, itaque quæ e corporibus excessis-
sent, reditura ad celum patere. Idem pro Cluent. Sic hominibus igno-
minia notaris, neque ad honorem aditus, neque in curia reditus esset.
Horat. Epod. 16. Hæc & quæ poterunt reditus abscondere dulces. Ovid.
1. Fast. Vt pateat populo reditus ad bella profecto. Reditus etiam si-
gnificat prouentum, e quo quodannis redeat. *ἀναστρέφω*. Ouid. 2. de
Ponto. At reditus iam quique suos amat: sibi quid sit. Vile, solici-
tis supputat articulis. Plin. 1. 17. ca. 7. Maiore singularum reditu, quā
erat apud antiquos prædiorum.
Redito, tas, pen. cor. frequenteratum à Redeo, Idem valens quod statim
vel continuo reuortor. *ἀναστρέφω*. Ital. *riccio*. Hisp. *riccio*.
Ital. *riccio*. Hisp. *riccio*. *ἀναστρέφω*. Plaut. in Capt. Nunc ita conuenit inter me atque hunc,
Tyndare, vt re æstimatum in Aulidem mitem ad patrem, Ac si non
reditas huc, vt viginti minas dem pro te. Quo tamē in loco in casti-
gationibus Plauti codicibus rebitas, legitur more antiquo, ut non reditas.
Redhibeo, bes, secunda syllaba corre. ex re, & habeo, d. interposita cau-
sa melioris soni. *ἀναστρέφω*. Ital. *riccio*. Hisp. *riccio*.
Ital. *riccio*. Hisp. *riccio*. *ἀναστρέφω*. Est autem redhibere (vt Vlpianus inquit de Aedil. edic. l. Redhi-
bere) facere vt rursus habeat venditor quod habuerat. Festus, Redhi-
beri id dicitur quod redditum est, improbatumque, & qui dedit, rursus
coactus est habere id quod ante habuit. Ponitur aliquando simpli-
ter pro reddo, restituo. Plaut. in Menæch. Saluum tibi, vt mihi dedisti,
redhibeo marsupium.
Redhibito, A dūs ipse restituitis. *ἀναστρέφω*. Est & redhibito, actio
nomen, quæ actio redhibitoria vocatur. *ἀναστρέφω*. Ea
verò actio contra quam intentatur, qui quid vitio corruptum commo-
tauerit, vendiderit, vt cogatur & restitueret pretium, & recto, quod
tradiderat, accipere: hoc est enim redhibere.
Redigere, dis, diui, & ago, a in i conuersa, & d. interposita. Signi-
ficat quādam vi, & industria reducere ad aliquid, vel aliquod. *ἀναστρέφω*.
Ital. *riccio*. Hisp. *riccio*. *ἀναστρέφω*. Ec
semper accusatum cum præpositione postulat, multisque commodat
adibus, & in vtrunque partem sumi solet. Plautus in Amphit. De-
nique Alcenam rediget antiquam in concordiam coniugis. Idem in
Afinaria, Redigā te, vnde orta es, ad pgetatis terminos. Cic. 4. Philip.
Potentiss

Potentissimos reges, bellicosissimas gentes, in deditione huius Imperij redegerunt. Terrent in Adelp. Tu homo rediges me ad infamiam. Et in Phorm. Ego me negoti tu quis, redige in memoriam. Et iterum: In id redactus sum loci, ut quidagam ex illo, nesciam prorsus. ¶ Ponitur aliquando pro retrorsum agere, & ad redeundum compellere. Liu. s. bel. Pan. Hi supra x. comprehensi, & cum transfugis novis multati visgis, manibaque præcis. Caput addidit. Liu. s. belli Pan. Hostemque in tunas muri expellunt: inde impeditumque, crepidantemque exturbant: postremo susum, fugatumque in castra redigunt. ¶ Accipitur aliquando pro coaccrere, accumulare, & in vnum redigere. Cic. r. Verr. Deinde prædam vendit, pecuniam redigit. Idem s. Philipp. Quibus rebus tanta pecunia vna in domo coaccratur et, ut si hoc genus in vnum redigatur, non sic pecunia Reipublicæ defutura.

Redimitur, redigitur, redimūtur, redimītur. Orno, orono, acu crines discerno [*ἀκύνω*, *ἀκύνειν*, *ἀκύνωμαι*, *ἀκύνεσθαι*] *Orare, pingere, coronare* [*ἰστάναι*, *ἰστάνω*, *ἰστάνομαι*, *ἰστάνεσθαι*] *Claudianus* lib. de Op. Prosp. Nec sic innomeres arcu mutante colores, incipis redimitur huius, quum tramite flexo Semita discretis intereunt humida nimbis. Et lib. 3. Mediis iuvencibus arvis Exanimem Cyanen: ceruix redimita iacebat. Cice. In Somnium Scipionis, Ceruis autem terram eandem, quasi quibdam ad redimitam & circumdatam cingulis. Stat. r. Syl. Crinem redimire corymbis, Virgil. 3. Aeneid. Virtus, & sacra redimit tempora lauro. Nam cinx simplex Emio orno, seu decoro significat.

Redimiculum, culi. Ornamentum à mitra muliebri vel sacerdotali dependens; quod etiam Graeco vocabulo teneas appellamus. (ῥέναιον, *teneasion*). Ornamentum de testa di donna. Her. 1022. et ornamentum pars ornat. et cabo della muger. J. Iov. Sen. 2. accipit et Paulatim, qui longa domi redimicula sumunt. Frontibus, & toto pollicere monita collo. Virg. 9. Aeneides. Et tunice manicas, & habent redimicula mirra. Quid. 10. Meram. Aut leues hacc. redimicula pectore pendunt.

Redimo, mis, Seruum, & p̄cipuime vbi eo qui in potestate emu habebat, pretio libero. [Αντὶ τοῦ ἀπολύειν.] Ital. Comprare, ricomprare, riscuotere. Hisp. Redimir [de feñalar.] vt Redimere captiuos & pradiuonibus. Cice. 6. Verr. Terent. Eunuchus, Quid agas nisi vt te redimas caprum quam queas minimo? si nequas paulo, vt quanti queas. ¶ Item rem alienatam nec paratim vt pretio recipio idem t. t. Philop. Pompeio sua domus patebit, eamque non minoris, quam emit Antonius, redimet: redimet, inquam, C. Pompeij domum filius. ¶ Interdum idem quod simplex emio. Cice. 5. Verr. Hæc verò, quæ vel vitæ redimi rectè possent, pecunia restimare non queo. ¶ Redimere lites, est iudicæ nonnihil facere, & cum aduersario pacificè, vt te litis molestia explices. Cic. pro Q. Roscio, Suas Roscius, non societatis lites redemis. ¶ Ponitur & redimere pro aliquo certo pretio faciendum suscipere, quod & conuocero dicimus. ἰσχυαίνω. Vlpian. Idemque si vestimenta texenda redemerit, vel infulam, vel nauem fabricandam, &c. Cic. 3. Verr. Etenim quæ stultitia fuisse, siquædem quæ istum eripendum redemerunt, in cautione viderent, &c. Redemerunt, inquit Budeus, id est qui susceperunt procuratorem corrumpeudorum iudicum, & conducerunt corrumpeudum iudicium. ¶ Redimere hæreditatem, est quod vulgus *retrahere* dicit, quoniam aliquis venditam hæreditatem iterum recipit. ¶ Redimere vectigalia, vel portoria, vel pecuniar, dicuntur Publicani, quoniam annuorum aliquot redditu certa emunt pecunia, vt libi car interim liceat erigere, & in quæstum suum conuertere. Cic. de Clari Oratoribus, Qui pecuniar de P. Cornelio, & L. Mummiio Cenforibus redemiſſe.

Redemptio, onis, Actus ipse redimendi, hoc est precio quæpiam è vin-
culis aut feruitute liberandi. *[Agnus. Ital. Redemptio, riscatto. Hispa-
ña de redimir è rescatar.]* Plin. de Viris illust. Impetrata redemptione
marito adulterum Cæntonem in sacrificium tradidit. *[Interdum
idem quod emptio, sive corruptio, Cic. a. Verr. Redemptio est huius
iudicii facta grandi pecunia. Redemptio vedaigalium, id est emptio quæ
quis à Principi vel ciuitate vedaigalium redituri certa pecunia redimit,
ut ex eo faciat quæstus. Cic. de Proin. Cõsul. Publicanos temeritate re-
demptiois facit esse cures. Redemptio operis, est susceptio operis cer-
to precio faciendi quod vide larius paulo ante in ipso verbo redimo.]*

Redemptor, oris, *Qui capivimus, servumve pretio in libertatem veditur.* [Lactantius, *de* Ital. *Redemptor, rescissor.* Hilsf. *Et qui redime et rescata.*] ¶ Redemptores item dicuntur qui certo pretio opus aliquod faciendum suscipiunt. Cic. 1. de Divin. Redemptor qui colunam illam de Cozza & Torquato conduxerat faciendam. Idem Quinto Fratri, Redemptorii tuum didimidum pecunio curavi. Redemptores (inquit Festus) propriè, atque antiqua consuetudine dicebantur, qui quom ad faciendū, aut præbendū quid conduxerant, illudque effecerant, tum demum pecunias accipiebant. Nam antiquitus emere pso accipere ponebatur. At ij nūc dicuntur redemptores qui quid conduxerunt præbendum, videntur. Hæc Festus. ¶ Redemptores vespitalium dicebantur Publicani, qui certa pecunia summa totius anni redicium ad fisco emebant, vt ex eo quæstui facerent. Sed de his plura in ipso verbo redimo.

Redemptio, as, frequentativum quod à verbo redimere: à quo rursus fit aliud frequentativum redemptitum: quod magis est in vsu. *Antipho*. Plantas, Redemptitauere ad vnum captos. *Cato* de Signis & tabulis, *ve citat Pompeius*. Facta benefactis non redemptitauere. id est remunerauerunt, aut commiserunt.

Redintegrare, a, um, idem quod renouatus, instauratus, quasi rursus inter-
ger. [ἀνακαταστήσει, ἀνακαταστήσει, ἀνακαταστήσει] Ital. *Renouato*. Hisp.
Renuegado esse ver. [Luius 8. ab Vrbe, Tunc Papyrius redintegra ira
spoliati Magistrum equitū, ac viros, & secures expediti iussit. Aliqua
exemplaria habent, redintegrata ira.]

[illegible]

nobis redintegrare possit, Antonio sibi coniuncto. Caesar 3. bel. Gall.
Nostri redintegratis viribus, quod plerunque in spe victoriz accidere
soler, actus immonere consuevit.

Redintegratio, onis, verbale, Renovatio. *à re-integrare*. Terent. in And. Aman-
tium iræ, amoris redintegratio est. Cicero antequam isset in exilium.
Nam quid ego improbum facta renouem oratione, vt redintegra-
tione illius coniurationis animos vulnerem vestros?

Redipiscor, eris, te deprei sum, Rem amissam recipio, rursus acquirō.
[*consequor*, Ital. *Asseguire, conseguire, hauere*. Hisp. *Alcanzar, conseguir*,
hauer.] Plautus in Trinū. Inter eosne homines condalium te Redipi-
sci postulas, &c.

Reduſia, x. A beſſus circa radices vnguinum. *ῥαυδία*. Ital. *Pannarice*,
crepatur, ſchioppatur, torno all'ogno. *Hisp.* El reſpigon, *reſpelo* ò *padraſta* de la
 ma. [Plin. l. 29. c. 2.] Lana ſuccida reduſia ſanar et aqua frigida. *Le-*
gicor & reduſia duplici u. apud Ciceronem pro Roſcio Amerino. verba
 eius ſunt hæc, Iurelligo me autē tepus, Iudices, hæc ſeruari, & prope-
 modum *reſere*, qui me autē tepus. *Sexti* Iſtius modum *reſere*.

monuerat, qui quæ capiti Sexti Rolfci moderi debet, reduciis cures.
Reduuius, Vermiculus, seu bestiola quædam quæ in fixo semper sanguini
capite vivit, cui vni ex omnibus animalibus cibi carere non est, sed
vsquæquæ intumescit satietate, vt ipsio alimento moriatur. Hoc Græci
αποτρυς vocant. Latini reduuium à reduiundo, id est soluedo, quod car-
nem animalium solui resoluat. Vernaculi nostri *stecæ* appellant. Colu-
lib. 6. cap. 1, Veneri quoque, & sub femina manum subsuicere cœnenti, ne
ad huiusmodi tactum postmodum pascatur, & vt reduiis, qui plerum-
que feminibus inhaerent, eximatur. Sic enim legit Calepinus, sed cor-
rupte, vt videtur, Columellæ codice deceptus. Nam in emendationibus
exemplaribus, ricini legitur, non reduiis.

Rediuius, a, um, Quod ex vesperio renouatum est. *Simon. di. i. It. R. renouat. r. m. n. u. H. i. p. 2. lo. q. re. f. e. s. t. a. d. m. u. e. r. t. o. f. e. n. s. e. q. u. e. n. a. s. e. t. o. r. n. a. d. v. i. u. r.] Seneca lib. 3. Declam. Rediuium me cense inuenerit vocat. Iuuenal. Saty. 6. Prodigia non sentit pereuntem fœmina cœsum: Ac velut exhausta rediuius puluiter arca Numus, & è pleno semper tollatur acrius, Non vniquam reputat quanti sibi gaudia censet. Rediuius, in ædificiis dicimus materiam adiri iudicij, quæ rufus ad noui ædificium applicatur, vel potest applicari. Cie. 4. Verr. R. diuiua sibi habetur. Quasi quicquam rediuiis ex illo opere tolleretur: ac non totum opus ex rediuiis constitueretur. hoc est ex veteri materia. Ibidem, Virtum existimatis minus operis esse, vnam columnam efflicere ab integro nouam, nullo lapide rediuium, an quatuor illas reponeret. Beila rediuiua, Silius lib. 10. Gens rediuius, Silius libro 1.*

Redolens, es, Multum odore, vel odore alicuius rei refero. [Eg. Ital. *Risodor* odor. *Hisp. bien olor, derramar olor.*] Virg. 4. Georg. Feruet opus, redolentque thymum fragrantia mellis. Plin. lib. 1. cap. 12. Frutex est grami & crassa radice, situm redolente. ¶ Per translationem accipitur simpliciter pro referre. Cic. de Clar. Orator Sed nescio quo modo huius, quem constat eloquentia præfuisse, cilliores orationes sunt, & redolentes magis antiquitatem, quam aut Lelii, aut Scipionis, aut etiam ipsius Catonis. Consul. lib. 12. ca. 3. Cella quoque vinaria omni herore liberanda, & bonis odoribus suffundenda, nequam redolent fraxerem, acoremve. Cic. 2. Philip. Is vomentis fructus efulescentis vinum redolentibus, gremium suum, & totum tribunal implevit. Quid. 3. Metam. Prunæque & in patulis redolentia mala canistris.

Redono, redonas, Reddo. [*Reddi, dedit, reddidit.* Ital. *Ridonnare, rendere.*
Hispan. *Tornar otra vez, à donar.*] Horat. 2. Carm. Ode 7, *Quis te redonavit*
Quiritem Dñs patriis, Italôque cælo! Idem 3. Carm. Ode 2, *Inuisum*
neptem Marti reddidabo.

Redordior, iris, redorsus sum, Recco, quod orsum erat solno. [in uap-
m. Ital. Ricominciare, rissere. Hisp. Tornar a comenzar, retocer.] Plin. lib.
9. cap. 17. Vnde geminus fructibus nostris labor, redordiendi filia, rut-
sumque extendi.

Redormio. his, Rursum dormio. [*ἀναπαύωμαι, ἀναπαύωμαι*]. Ital. Tornar a dormire. Rursum a dormir otra vez. Plin. Epist. 2. 3, Paulum redormio, dein ambulo, mox orationem Græcam Latinamve clare & intente, non tam vocis causa, quàm stomachi, lego.

Redormitio, onis, verbale. *ἀδρμιξις* *ἡ* *ἡσυχία*. Plin. lib. 10. cap. 75, In redormitione vana esse visa, propè conuenit.

Redoſtite, Eſt retribuere, teſte Feſto, vel gratiã referre. *Act. 20.* Nonius
verò ait, redoſtite, id eſt redit. Accius in Amph. Quid hic redoſtite viã

Reduco, cis, pen. prod. Recroduco, retraho, [ἀνάγω, ὑποτάσσω. Ital. Ridurre.
Hisp. Reduzir, tornar à outro guindado. Justin. lib. 2. Reliquas copias rex
ipse reducere in regnum parva super.

ipſe reducere in regnum parat. Sueton. de Caligula, Equitem Romanū obiectum feris, quum ſe innocentem proclamaffet, reduxit, abſciſſaque lingua, curſus induxit. Cic. pro Quinctio. *ſcimus*

lingua, rufus induxit. Cic. pro Quasrio, Seruum domum reduci cura-
vit ad Quintium. Idem 2. Offic. Hunc Fabricius reducendum curavit
ad Pyrrhum. Item replicare. Virg. Georg. 1. 6. siue frindis se fronde

reductos. id est replicatos. ¶ Item reconciliare, ut illud eiusdē 2. Acneid.
Numēnque reducant. ¶ Huius verbi quandoque prima produciunt.

litera poetica licentia duplicata: ut apud Horatium in Serm. Distribi
dēt capta classem reducere Troia. Alioqui corripitur: ut apud Virg.

Reductus, 2, am. participium. *iraxanthin, iraxanthin*. Horat. i. Epist. 16.

Virtus est medium vitiorum, vtrinque reductum. Virgil. *Aeneid.* Interea vide Aeneas in valle reducta. Seclusum nemus. Hoc est secerera.

Reductio, onis. *de p^{er} p^{er} Cic. ad Lentul. lib. i. Quoniam senatus consultum nullum erat quo reductio regis Alexandrini tibi adempta sit.*

Reductor, oris. *ar. r. p. p. s.* Liv. 2. ab Vrbe, Reductori plebis Romanę in vr-
bem sumptus funeri defuit.

Redux, reducis, pericor. Qui e periculo in tutum, aut à captiuitate longè
ve peregrinatione in patriam reuertitur. [*ἀνασώδεις, ἀνασώδεις, ἀνασώδεις*]
Itali. Ritornato sano eo saluo. Hisp. Librado de peligro à Cien pro

Milone, Quid me reducem esse voluistis an ut spectare me expelleretur ij per quos essem restitutus? Virgil. i. Aene. Nonne tibi reduecs so-

participio rediens. Plin. lib. 8. cap. 5, Sexto die perfunduntur amne, non

ante reduces ad agmen. Redulcero, as, Ulcerosum facio. [*ἀλγῶν*, Itali. *Rinovere le piaghe*. Hisp.

Tornar à ligar. Jt Cutis redoleceratur putridis humoribus. Id est vlcera sic vlcetaria. Plaga redoleceratur, hoc est redintegratur. Colu. lib. 7. cap. 5. Tepelactum, que medicamentum illinitur scabrae parti, que prius aspera telia. vel pumice defricata redoleceratur.

Reductus, a, um. Retrosusum inflexus. *Reductus*. Plin. lib. 11. cap. 16. de animalium cornibus loquens, Aliis adunca, aliis reduncis. Ouidius 12. Met. Viribus vltus aus, pennis, rostroque reduncis. Hamadisque viri lauiuerat vnguibus ora.

Redundo, das, Proprie aquarum est, quum adeo augentur, vt se ripis littoribus non possint continere. *Redundo*. Ital. *Esfer tanto pieno che si sparga, redondere*. Hisp. *Rebollar lo lleno*. Cic. 2. de Diu. Si lacus Albanus redundasset, si que in mare fluxisset, Romam perieram. Per translationem tamen accipitur pro abundo, affluo. *Redundo*. Ital. *Esfer tanto pieno che si sparga, redondere*. Hisp. *Rebollar lo lleno*. Cic. 3. Verrina. Hinc illa extraordinaria pecuniarum, quas nullo ducere, tamen aliquid ex particula inuelligamus, redundarunt. Ouid. 2. de Remed. Am. Gurgure fac pleno sumpta reddidit aqua. Cic. pro lege Manil. Testis est Africa, que magnis oppressa hostium copiis, eorum ipsorum sanguine redundauit. Aliquando vero ponitur pro recidere. *Redundo*. Ital. *Esfer tanto pieno che si sparga, redondere*. Hisp. *Rebollar lo lleno*. Plaut. Hoc facinus, ut tuum redundabit caput. Aliquando etiam acularium habet cū prepositione Ad. Plin. in Paneg. Non ad ipsos gaudium magis, quam ad similes redundat.

Redundantia, redundante, Id est superfluitas. *Redundantia*. Cic. in Orat. Ipsa enim illa pro Roscio iuuenilis redundancia, multa habet attenuata, quodam etiam paulo hiliora.

Redundans, tis. *Redundans*. Cic. de Fato, Inter locorum naturas quantum inter se videmus, ut esse salubres, alios pestilentissimas alius picuissimos, & quasi redundantes, in aliis exsiccatos & aridos.

Redundatus, a, um. Ouid. 6. Fast. Amne redundatis fossa maderat aquis. Idem 3. Trist. Eleg. 10. Siue igitur nimis Boreas vis sua marinas, siue redundatas summe cogit aquas.

Refacio, cis, Antiquum, apud Plautum legitur in Trucul. Nam refacere si velim, non est locus.

Refello, his, ex, re, & fallo, Significat, quod dictum est, arguendo falsum ostendo. *Refello*. Ital. *Confutare, repudiare*. Hisp. *Redarguir lo falso*. Cic. 2. Tusc. Et refellere sine pertinacia, & refelli sine iracundia, parati sumus. Virg. 4. Aeneid. neque te teneo, atque dicta refello. Cic. 4. de Fin. Vt audias meque & te dicta sunt refellentem. Differt à purgo, quod refellere dicitur de eo qui factum negat: purgare vero de eo qui scitur quidem factum, sed defendit.

Refectio, cis, ferri, Ex re, & facio, significat repleo: quod aliquid enim cū ablauo, alij vero cum genitio conuincunt. *Refectio*. Ital. *Empire*. Hisp. *Refecar*. Cic. pro C. Balbo, Quod iis rebus viderem, Italiāque refecerunt. Idem 2. Tusc. Eadem enim dicuntur à iuicis, ex quo libris omnia refecerunt.

Refertus, adiectiuum ex participio, idē significans quod plenus. *Refertus*. Ital. *Pieno*. Hisp. *Lleno*. Cic. ad Q. Frattrem, lib. 2. Accepi tuas litteras datas Placentiā: inde alteras poltridie datas Blandenouæ, cum Caesaris litteris refertis omni oratione, diligentia, suauitate. Idē 5. Verr. Tum refertus erit ærarium populi Romani, quam vnumquodque. Idem ad Q. Frattrem, lib. 3. Quare quoniam eummodi theatrum totius Asiæ virtutibus est datum, celeritate refertissimum, magnitudine amplissimum, &c. Ingenter aliquando genitio. Cic. pro Font. Referta Gallia negotiatorum est, plena ciuium Romanorum. Gellius, si librum multæ varietatisque historiarum refertum composuit.

Refertio, refertis, penul. corr. Repetutio. *Refertio*. Ital. *Reperire, riterere*. Hisp. *Refertar*. Cic. in Orat. Terent. in Adelph. Quia auferam mulierem, & me seruolum, Quia refertum non audebam, vici, huius perfortiter. Ouid. 4. Met. Non aliter quam quæ puro nitidissimus orbe. Opposita speculi refertit imagine Phœbus.

Refertio, penul. corr. Reporto, reduco, quali retrosum fero. *Refertio*. Ital. *Refertar*. Hisp. *Refertar*. Cic. in Orat. Terent. in Adelph. Quia auferam mulierem, & me seruolum, Quia refertum non audebam, vici, huius perfortiter. Ouid. 4. Met. Non aliter quam quæ puro nitidissimus orbe. Opposita speculi refertit imagine Phœbus.

Refertio, penul. corr. Reporto, reduco, quali retrosum fero. *Refertio*. Ital. *Refertar*. Hisp. *Refertar*. Cic. in Orat. Terent. in Adelph. Quia auferam mulierem, & me seruolum, Quia refertum non audebam, vici, huius perfortiter. Ouid. 4. Met. Non aliter quam quæ puro nitidissimus orbe. Opposita speculi refertit imagine Phœbus.

Referre gratiam, est ipso facto beneficium acceptum re meriti. *Referre*. Ital. *Referre*. Plaut. in Moltel. Nunquam ego illi possem gratiam referre, vt meritis est de me. Aliquando etiam in malam partem accipitur pro eo quod est, par pari reddere, & malum malo compensare. Cic. in Sallust. Nam quod illa inuistata rabie peculiariter in vobis & filium meum inuastit, facis deo & perire fecilli. Non enim sperasti me tibi mutuum gratiam relaturum, vt tuos vicissim compellat. Proinde etiam dicimus referre gratias. Plaut. in Amphitruo. Nam illi ad pol. si merito meo referre studeant gratias, Aliquam hominum allegent, qui mihi aduenienti os osciller probē. Referre gratias, inquit Valla lib. 5. est factio: vt si tu subleuatus à me aut patrocinio, aut pecunia, aut manu, aut aliquo simili subsidio, vicissim me aliquo modo subleuaueris, gratias retulisti. Habere vero gratiam, est animo: Agere autē gratias, est verbis. De hac differentia vide plura in verbo A. G. O. Referro acceptum, proprie est quod ab aliquo acceptis, in tabulas referre: cui opponitur Expendum ferre, quod est in rationibus ascribere quod aliquid dederis. *Referro*. Ital. *Par di riceuere, far credere*. Hisp. *Referir lo recibido*. Cic. lib. 1. de Orat. Quod minus Dolabella Verris acceptum retulit, quam Verris illi expensum iulit. Per translationem autem accipitur pro eo quod est fieri nos aliquod beneficium ab altero accepisse. *Referro*. Ital. *Referir*. Vt etiam in malam partem, pro eo quod est alicuius mali causam alicui imputare. Cic. pro M. Marcello, Vitam acceptam referre elementis iure. In malum, Idem, Omnia denique quæ postea vidimus (quid autem mali non vidimus?) si recte ratiocinabimur, vni accepta referemus Antonio. Habet autem hoc verbum primam syllabam correptam. Componitur enim ex prepositione re, & verbo fero. In preterito tamen & supino aliquando geminatur consonans, vt syllaba aliqui breuis, producat. Horat. lib. 2. Epist. Retulit acceptos regale munera Philippi. Lucanus lib. 9. Id rursus celi relatum in templa receperat. Inuenitur tamen etiam retuli peiore syllaba correpta. Catullus, Si redicam retulisti, aut in tempore longo. Relatum autem ferre semper primam corripit. Ouid. 17. Metamorph. Digitis ad frontem saepe relatis.

Referre, priore prod. compositum ex nomine res, & verbo fero, impersonale verbum est, aut certe per tertias tantum personas singularis numeri declinatum: idemque significat quod inter est, siue velle aut commodum est, vel alicuius momenti est. *Referre*. Ital. *Importare, offerre, necessitate, appartenere*. Hisp. *Referir, pertenecer*. Cic. Attico, Tui istius referre maximē. *Referre*. Ital. *Referir*. Cic. Publio Scruilio, sperare tamen vident. Cæsar collegæ nos fore cura & esse, vt habeamus aliquam Rempublicam, cuius consilio magni referre bar te interesse. Id est estimandum erat. Plin. 6. cap. 19. Infinitum referre lunaris ratio: nec nisi à vicissima in tricesimam eadi voluit. Hoc est plurimum interest quo in statu sit luna, quum luna exorditur. Idem, Quippe victimas eadi sine precatone non videtur referre, nec deus rite colit. Terent. in Phor. Quid tua, malum id referre? Magni Demipho. Colum. lib. 8. de canibus loquens, Non multum referat villæ corporibus graues, & parum veloces sint. Id est, non magni est momenti, siue non magnopere perit in rem. Plaut. in Rud. Quomodo habes, nihil id referre. Tu re ane iniuria? Lin. lib. 2. Adeone est fundata leuiter fides, vt vbi sum, quam qui sim, magis referat id estimetur, siue existimetur, curetur. Aliquando sumitur pro expedit, siue necesse est. Sallustius, Quare vnum quidem hoc consilium est, si periculum ex istis timuit in tanto omnium moru solus non timeret, eo magis referre me nihil, atque nobis timere. Virgil. lib. 4. Georg. Neque enim numero comprehendere refer. Id est non est necesse enumerare. Constituitur autem referre cum his ablatiuis mea, tua, sua, nostra, & vestra: in reliquis autem omnibus genitio habet.

Relatum, relatu, supinum. Plin. lib. 12. cap. 11. Præter hæc purgantia aliqua relatu indigna, & algis potius annueranda, quam animalibus. Ouid. 17. Metamorph. res horrenda relatu.

Relatus, a, um, participium. *Relatus*. Ital. *Referir*. Cic. 2. de Natura deorum. Sed duos, & quasi cornucopas habent introitus, multisque eum flexibus, quod his naturis relatus amplificatur sonus. Ouid. 3. Fasto. Nomine mutato causa relatu mea est.

Relatus, us, ui, Id est commemoratio. *Relatus*. Tacitus lib. 17. Neque enim relatu virtutum in comparatione Othonis opus est.

Relatio, onis, Actus referendi. *Relatio*. Ital. *Relazione, rapporto*. Hisp. *Relacion*. Cic. in Piso. Nam relatio illa salutaria, & diligens fuerat Consul animaduersioni quidem & iudicio. Quintil. 4. cap. 1. Nonnunquam contingit relatio meritorium.

Relator, oris. *Relator*. Ital. *Relatore*. Plin. lib. 12. cap. 11. Præter hæc purgantia aliqua relatu indigna, & algis potius annueranda, quam animalibus. Ouid. 17. Metamorph. res horrenda relatu.

Refertuo, es, Valde feruere. *Refertuo*. Ital. *Bollire molto*. Hisp. *Herm. rmucho*. Plin. lib. 16. cap. 11. Alij vtilius putant sine aqua coquere lento igne tota die, vtique vase vitæ albi. Item terebinthina in sarragine referunt. Aliquando conerarium significat, vt idem sit quod deferuo, hoc est ferre defino. *Refertuo*. Cic. de Clar. Orat. Nam & contentio nimia vocis reciderat, & quasi referbuerat oratio. hoc est refererat.

Referuens crimen à Cicerone pro Roscio Comedo, per translationem dicitur pro vehemēti, & atroci. Nūne (inquit) vt ignis in aquam collectus continuo restinguitur, & refrigeratur: sic referuens fallum crimen, in purissimam & calidissimam vitam collectum, statim coëdit, & extinguunt.

Refertuo, es, Recalefco, denovo feruidus fio. *Refertuo*. Ital. *Bollire*. Hisp. *Herm. rmucho*. Plin. lib. 16. cap. 11. Alij vtilius putant sine aqua coquere lento igne tota die, vtique vase vitæ albi. Item terebinthina in sarragine referunt. Aliquando conerarium significat, vt idem sit quod deferuo, hoc est ferre defino. *Refertuo*. Cic. de Clar. Orat. Nam & contentio nimia vocis reciderat, & quasi referbuerat oratio. hoc est refererat.

Refibulare, Fibulā panī inductam soluere. Martial. lib. 9. & equis Refibulauit turgidum fater penem.

Reficio, cis, pen. corr. Instauro, renouo: quod corruptum erat, in statum pristinum restituo. *Reficio*. Ital. *Restaurare, riterere, riterere*. Hisp. *Refecar*. Cic. 4. belli Gall. Omnia decrant que ad reficienda

tus, huius, premium, omnium exemplum: ipsarum denique literarum
 iam senectutem reducit ad reformatorem.
 Refectio, q̄s, ere, Alimento, vel calore moderato refocillare. [ῥεφαινω-
 ναι, ῥεφαινω. Ital. *contere, nodere*. Hisp. *Refractar, abrigar*.] Colu. lib. 2. ca. 1.
 Licet enim maiorē fūctū percipere, si frequēti, & tempestiva, & medi-
 ca iter curatione terra refocuetur. Lucan. lib. 8. quā pectore magnus
 Ambir, & adfrictus refocuit complexibus artus.
 Refractarius, vide a f r a c t o.
 Refractus, id, idē fere quod fraxare, hoc est cohibere, & coercere. [ῥε-
 φαινω. Ital. *Refractare, ritenere, resistere*. Hisp. *Enfrenar, o retener*.] Cic.
 pro Caelio. Etenim semper magno ingenio adfractos refrenandi po-
 tius ā gloria, quam incitadī fuerūt. Ouid. Epist. 6. Illa refractat aquas,
 obliquaque flumina nitit.
 Refrenatus, participium. [ῥεφαινω. Ital. *Refractato, resistito*. Hisp. *En-
 frenado, retenido*.] Lucr. lib. 1. Religione refractatus, ne forte rearis, &c.
 Refragor, aris, pen. prod. Verbum deponens, significans resistere, repō-
 gnare. [ῥεφαινω, ῥεφαινω. Itali. *Refragnare, far resistere, resistere*. Hisp.
Rescontrario en tolo, resistir.] Homer. ἀντιπαύω. Plin. lib. 19. cap. 8. Quo-
 niam hæc maxime refrageretur Veneri. Cic. 11. Philip. Et siquis potest
 refragari non modō nō petenti, venim etiam recusanti. [Legitur etiam
 refragor, as, teste Nonio, pro suffragari, apud antiquos, Siliena lib. 2. 2.
 Ilstor. Multi populi plurimę cōtionis Dictaturam omnibus animis,
 & studis refragaret. idē Dictaturę suffragari sunt. & Refragari inge-
 nium alicui dicitur, quando ingenio alicui assequi nequit. Quinti-
 lii. lib. 10. cap. 6. Vt cum non refragatur ingenium, &c.]
 Refricio, cas, pen. corr. Renouo. [ῥεφαινω, ἀνακαίω. Ital. *Rinouare*. Hisp. *Ren-
 novar*.] Tractum ā vulneribus, quę plerumque fricando renouantur.
 Cic. ad Sestium. lib. 5. Epist. Sin autem omnia quę sentio, præcep-
 tione, ne refricem meis literis desiderium, ac dolorem tuum, & Proprie
 refricare, idē rursus vel valde fricare. [Ital. *Multo di più alta fiera frega-
 re*. Hisp. *Refregar*.] Cato ca. 87. Id omne ita facito, & refricato denuo.
 Cic. ad Atticū lib. 10. neutri posuit, Crebro, inquit, refricat lippitudo,
 non illa quidem per diosa, sed tamen quę impedit scriptationem meā.
 Refrigeo, ges, pen. prod. vel prout refrigescio, is, Frigidum fieri. [ῥεφαι-
 νω. Ital. *Refreddarsi*. Hisp. *Refrigar*.] Cato ca. 105. Vbi iam vinū re-
 frigerit, in doliū quadrangulum infundito. Colum. lib. 2. ca. 1. Et hōies
 inhibeat, vt colla corū refrigescant: quę celeriter conflagrant, nisi assidu-
 e refrigerentur. Ouid. 12. Metam. -paruo cor vulnere lscum. Corpo-
 re cum tota post tell. educta refrixit. [Refrigescit res, per translati-
 onem. Quint. lib. 10. Calor ille cogitationis scribēdi morā refrixit. Cic.
 ad Dolabellam. lib. 9. Ego, cetera quę animo quo fero, vnum veteror,
 ne hacta Cæsaris refrixerit. Terent. Adelp. Nihil est, refrixerit res,
 Refrigero, ras, pen. corr. Frigus induco, vel rem calidam frigidam facio.
 [ῥεφαινω, ῥεφαινω. Ital. *Refrigare, raffreddare*. Hisp. *Refriar otra cosa*.] At
 Cicero in Catone, Vbi enim potest illa xras aut calefere, aut apacior-
 ne melius, vel igni, aut vicissim vmbri, aquivē refrigerari salubriter.
 Colum. lib. 2. Atque ita rursus in sole hiccata, & mox refrigerata recon-
 ditur. [Refrigerari item tumor vel sermo per translationem dicitur,
 quum paulatim evanesceat, atque minuitur, & in ore hominum esse de-
 finit. Cic. Appio Pulchro, Refrigerato iam leuissimū sermone hominū
 provincialium. Sic etiam negotiū aliquod refrigerari dicitur, quod
 iam minore cura studioque geritur. Accusatio item refrigerata dicitur,
 cuius aculei, Iudicium animis infixi, temporis tractu elanguerunt.
 Idem 1. Verr. Defosia ac refrigerata accusatione, &c.]
 Refrigeratus, a, um, participium. [ῥεφαινω. Ital. *Reffreddamento, rinfre-
 scimento*. Hisp. *Refriamiento*.] Cic. 12. de Natu. deorum, Quę si mundus est
 deus, quoniam mundi partes sunt, dei membra partim ardētia, partim
 refrigerata dicenda sunt.
 Refrigeratio, onis, a, uel. Cic. de Senect. Et refrigeratio æstas, & vi-
 cissim aut folis, aut ignis hybernus.
 Refrigerator, oris, & Refrigeratrix, cis. [ῥεφαινω, ῥεφαινω. Plin. lib. 1.
 9. cap. 8. Est quidam natura omnibus refrigeratrix.
 Refrigeratorium, ria, rium, Quod refrigerat. [ῥεφαινω. Ital. *Risfratatoio*.
 Hisp. *Cosa que da refriamiento*.] Plin. lib. 22. cap. 22. Refrigeratorium tamē
 vim esse conuenit nigro, & hac causa impouendum cum polenta. Idem
 lib. 2. cap. 13. Semini & solis refrigeratoria vis.
 Refrigna, æ, pen. prod. Fabā (vt inquit Felsus ex Cincij sententia) quę ad
 sacrificium referri folē domum ā segete, auspicio causa. Aelius Gallus,
 teste eodem Festo, addubitat an ea sit quę prolata in segetem, domum
 referatur: quę refrigeratur idē testatur. Sed Cincij opinionem ad-
 iuvat, quod in sacrificiis publicis, quum puls fabata diis præbetur, no-
 minatur refrigna. Hæc Felsus.
 Refringo, is, refrigi, refractum, Rumpendo aperio. [ῥεφαινω. Ital. *Frangere, frastringere*. Hisp. *Quebrar*.] Plaut. Capt. Cæli refrigit omnia sententias,
 reclusitque armarium. Lilius 4. belli Maced. Compræauerat homines
 quę pluribus simul locis vt bis nocte incendia facerent, vt in conspē-
 nata nocturno tumultu ciuitate refringi carcer posset. [Refringere
 vim fortunę, per translationem. Liu. 5. ab Verbe, Adeo occæcat animos
 fortuna, vbi vim suam ingruentem refringi non vult.]
 Refractus, a, um, participium. [ῥεφαινω. Plin. Epist. 18. Nunc refractis
 pudoris & reuerentię claustris omnia parent omnibus.]
 Refractarius, a, um, Dicitur quę contumax est, & nimis fusa sententię te-
 nax. [ῥεφαινω. Ital. *contumace, obstinato*. Hisp. *Cosa que contradice, porfisa*.]
 Idē refringendo, quāsi nimium liber, obstantiaque omnia refringens,
 nullis quę rationum claustris se patiens coercere. Seneca, Existiman
 philosophia fideliter didicos, contumaces esse, ac refractarios.
 Refractarius, adiectiuū diminutiuū. [ῥεφαινω. Cic. ad Atticū lib. 2. Et
 quod fē ab hoc refractariolo iudiciali diecēdi genere abuerit, &c.]
 Refugio, ges, Idem quod aufugio, vel fuga me retrosum recipio. [ῥεφαι-
 νω. Ital. *Fuggire, fuggire in dietro*. Hisp. *Huir, o huir atrás*.] Gellius. Post-
 eamque praxio victus, in vltimam regionem refugio. Cic. pro Cælio.
 Cum illecebre cognitis non refugisti. [Per translationem sumitur
 pro deere stare, reculare, & tūquam ā te perniciose resistere. Cic. de Orat.
 Semper ego ā genere hoc toto sermonis refugi. Idem 8. Philip. Refugij
 animus, & quę reformidat dicere, &c.]
 Refuga, gr, pen. cor. & cōmunis gen. Fugiuus vel fugitiua. [ῥεφαινω, h
 4 Ital.]

Ital. *Fuggitino*. Hisp. *Nombré d' manger que huy*.] Vipian. in l. Aut dānum, de Penis. Quicquid refugit ex opere metalli in metallum damnatur.

Refugus, a. um, Pro eo quod est cecellus, ac relictum. [ἀναφύζω. Ital. *chi fugge dietro*.] Hisp. *El que huye atrás*.] Sidenius. Capitis apex rotundus, in parvulum à planitie frontis vertice ciliaris refuga crispatur. id est in frontem reiecta. Lucan. lib. 10. -refugosque gerens à fronte capillos. Mare refugum, id est refugum, & quasi refugies. Stat. 12. 1 heb. Refugium, gij. Asylum, id est locus, vel persona ad quam refugimus, ut tuti sumus. [ἀστυγύ. Ital. *Rifugio*.] *lugo da saluarsi*. Hisp. *Lugar à donde huyamos y à donde nos acogemos para escapar de algun peligro*.] Cice. lib. 1. Offic. Regum, populorum, nationum potius erat, & refugium Senatus. Sueton. in Tiberio. Ne refugium in tali fraude cuiquam esset.

Refundo, is, Fundendo regero. [ἀνατρέφω. Ital. *Refondere*, *spandere*.] Hisp. *Deramar*.] Quid. 11. Meram. Egerit hic fluctus, quibusque refundit in exort. Cic. 2. de Nat. deorum. Quibus alia, renouata, que stella, atque omnis æther refundunt eadem, & rursus trahunt indidem.

Refusus, a. um, adiectionum, id est redundans. Plin. lib. 36. cap. 16. Non nisi refuso mari arenas faceret. Virgil. 1. Georg. Ponto sonat vnda refuso. Idem 1. Aeneid. Stagna refusa vadis. id est effusa.

Refusus, aduerbium, Redundanter. [ἀνατρέφω. Ital. *Refusus*.] Colum. lib. 4. cap. 1. Nam semper in plano refusus egesta humus tumidior est, &c.

Refuto, as, pen. prod. à furo quod frequentatium est à Fuo. suis, quod protulit Plautus in Amph. Ne quisquā tam audax fuit homo qui obuiam obstitit mihi. Præsertim quum dicat Festus, Eutae, arguere est. Vnde & confutare, & refutare, redarguere est, siue refellere, & non ita esse ostendere. [ἀνατρέφω. Ital. *Rifutare*, *accusare*.] Hisp. *Redarguir*, *reprouar*, *desfuyar*, *por razones*.] Cic. Dolabellz, Non tam id laboro, ut siqui mihi obrederent, à te refutetur: quam intelligi cupio quod certe intelligitur me à te amari. Alio modo dixit Cice. de Arusp. responsis. Et aut concedente, aut adiuuante Milone, eius conatum refuta bo. id est aut factio, aut verbis reprimam.

Refutatio, onis, verbale, Actus ipse refutandi. [ἀνατρέφω. Ital. *Refutatio*.] Cic. in Top. Refutatio autē accusationis, in qua est depulso criminis, quæ Græci *valens* dicitur, Latine appellatur status, in quo primū inlinit, quasi ad repugnandum congressus, tunc defensionis. Firma refutatio. Quintil. lib. 5. cap. 10. Refutatus, rus, tui, idem quod refutatio. Lucet. Antipitque refutatu cōvincere salum.

Regaliolus, i, Aus est exigna, eadem (ut docti credunt) cum trochilo: quæ Plin. lib. 8. ca. 24. & lib. 10. ca. 74. in Italia auium regē ait appellari, eoque nomine aquilæ esse inuifum, quod regi illi dignitatem præcipere videatur. [ἀνατρέφω. Ital. *Regaliolus*.] Suet. in Jul. Cæ. Prædie autem eisdem idus autem regaliolum cum lauro ramo Pompeianæ curiæ se inferentem, volentes varij generis de proximo nemore profectus, ibidem disceperunt.

Regalis, & hoc regale, vide *re* & *o*.

Regelo, las, pen. corr. Resoluere gelu: contrarium est suo simplici. [ἀνατρέφω. Ital. *Regelo*.] Colum. lib. 1. cap. 5. Quotiesque fuerit adhiçit solū prouisus Orienti, & æstate liberius capere perflatus, & hycinis procellis minus infestari, & matutino regelati ortu potest, ut concretæ rores liqueant. Idem lib. 10. Post ubi Riphææ torpentia frigora brumæ Candidus aprica Zephyrus regelaueit aera.

Regenero, as, iterum, siue rursus genero. [ἀνατρέφω. Ital. *Regenerare*.] Hisp. *Regenerar*.] Plin. lib. 1. ca. 1. Sed ex ea primū quæ est in Cere, placentia latæ regenerare vitium. Per translationem accipitur pro repræsentare, & formæ, morum, ingenijve similitudinem referre. Plin. lib. 14. ca. 22. de Tiberij Imperatoris, & Drusij bibacinaræ verba facies, Nec alio magis Drusus Cæsar regenerasse patrem Tiberij ferebatur.

Regemino, as, penit. corr. Iterum germino. [ἀνατρέφω. Ital. *Regemino*.] Ital. *Germinare*.] Plin. lib. 1. ca. 33. Et in Aenaria succisa regeminat.

Regeminatio, onis, verbale, *ἀνατρέφω*. Plin. lib. 17. cap. 20. Regeminatio cædua, vel salice laticior.

Regero, ris, gessu, gessu. Refero, reporto, reficio, reddo. [ἀνατρέφω. Ital. *Regero*.] Ital. *Riferre*, *rispondere*.] Plin. lib. 2. ca. 9. In coitu quidem non certum quoniam haustum omnem lucis averta illud regerat vnde accepit. Cic. lib. 1. 1. Epist. Pro quo tibi rusticis Stoicos regerā, ut Catium Athenis natum esse dicas. Interdum regerere, est scilicet mandare, quod quis legendum aut audiendum dicitur. [ἀνατρέφω. Ital. *Regero*.] lib. 3. cap. 8. Sunt enim vel res egesta in hos commentarios, quos puer deduxerat schola. Vnde regesta dicuntur, quæ iam in tabulas, librōve redacta sunt. [ἀνατρέφω. Ital. *Regero*.] Plin. lib. 1. ca. 33.

Regestus, ita, itum, participiū. [ἀνατρέφω. Ital. *Regestus*.] apud Apuleium in Asinoid est vomitu cicta: Regesta (inquit) erapula vestem inquinauerat. Tertia regesta, id est eodem relata vnde fuerat egesta. Ouidius 11. Metam. -secundæ, humumque Effodit, & domini quales conspexerat aures, Voce refert parua, tertiaque immurmurat hausti: Indiciū quod sua voce tollere regesta Obiure, & scrobibus tacitus discedit operis.

Regestum, it, Terra ex sulco egesta, & in aliquantulum altitudinem eleuata. Colum. lib. 3. cap. 13. Quum à parte superiore in inferiorem detrahitur humus, vix iustum palustationi præbet regestum. Idem lib. 1. cap. 3. Potest etiam in siccissimis locis opus custodiri, si depressius palustinetur solum, cuiusque abunde est gradum effodere tribus pedibus, ut in quatuor confurgat regestum. Regestum etiam dici potest (inquit Budrus) quod non regitū appellamus. Vide supra in verbo *re* & *o*.

Regia, Rege, Regificus, vide *re* & *o*.

Regifugium, it, itum, festum erat Romanoque celebrari solitum posttridie Terminalium, hoc est v. Calend. Martias, quo die Tar. pinus Roma profugit. Inter Terminalia autem & Regifugium quarto quoque anno inter ferebatur dies vnius, quem ob id intercalarem vocabant. Vide Macrobius, & Confortium.

Regigno, is, iterum pigno. [ἀνατρέφω. Ital. *Regignere*.] Hisp. *Regenerar*.] Regignor, palium, apud Lucium lib. 5. -quapropter maxima mundi Quum videam membra, ac partes consumpta regigni. [ἀνατρέφω. Ital. *Regigno*.]

Regilla, Vellitis regin, quæ & basilica, & trabea dicitur, quoniam ea reges vicebantur, auro, & purpura intexta. [ἀνατρέφω. Ital. *Regilla*.] Est & vellitis muliebris

genus, à superioris fortassis similitudine dictum. Plaut. in Epid. Quid erat indutatum regillam induculam, an mendiculam.

Regillus, a. um, Imperator Romanus fuit, miro fortassis ludibrio ad tantæ dignitatis fastigium euectus. Nam quum forte milites aliquot apud ipsum canarent, exortaque esset questio vnde Regilliani nomen deductum foret: quibuldam ad Regillum lacum, aliis aliò originem eius referentibus: Grammatista, qui forte aderat, deflectere hoc nomen à rege exortus est, Rex, inquit, regis, regi, inde Regilliani. Quæ voce, veluti omne quoddam, excepta, succlamatum est protinus à militibus, (ut est id hominum genus, ad ea quæcunque in mentem veniunt, prætopo. um) Merito itaque rex eris, ut pote cui diuino quodam præfatio id nominis est impolitum. Quid multa? quum posttridie in publicum prodisset, ab vniuersis Imperator est consalutatus.

Regillus, it, itum, Lacus est in Alpidia sylva ingressu, ad quæ Ant. Posthumus Dictator, propter aduersum Tarquinium Superbum patria cictum & Latinos bellum inferentes pugnavit. Vide Liv. 2. ab Vrbe.

Regimen, Regina, Regio, vide *re* & *o*.

Registrum, it, itum, Vocabulum est parum receptum apud idoneos scriptores: quo tamen vñs est Vopiscus in Probo, Vñs (inquit) etiam ex regitris scribarum porticus porphyreticæ. Budrus docet Latine regestū posse appellari.

Regio, is, itum, Vulgo *Rezzo* d' Lombardia, Oppidum Cispalpinæ Gallicæ à Lepido & discatur vnde & Regium Lepidum vocatur. Regium, propter pulchritudinem, & amoenitatem. Est & aliud Rhegium, in scabris agri Brutij, ubi olim Sicilia impetu maris ab Italia creditur esse diuisa. Vulgo *Reggio*. Sed hoc in prima syllaba aspirationem recipitur quum dictum patet *Rei* & *Regio*, quod est absumptum. Ab hoc Regini, telle Seruio: ab illo, Regentes dicti sunt.

Regius, vide *re* & *o*.

Reglutino, as, Quod glutinatū erat, dissoluo. [ἀνατρέφω. Ital. *Reglutino*.] Hisp. *Defengudar*.] Plin. lib. 2. Purgant huiusmodi oculorum, expelluntque, & ad cicatricem perducunt, palpebras reglutinat. Catull. Remitte palium mihi meum, quod inuoluisti. Sudatūque Serabum, cataglyphosq; thynos Incepit, quæ palam habere soles tiquam auita: Quæ nunc tuis ab vnguibus reglutina & remitte.

Reglutinosus, a. um, Valde glutinosus. [ἀνατρέφω. Ital. *Reglutinosus*.] Plin. lib. 11. ca. 14. Sequē probatio, ut sit odoratum ex dulci acere, reglutinosum, ierulicū.

Regno, gis, itum, Gubernio, administro. [ἀνατρέφω. Ital. *Regno*.] Virg. 4. Aegloga. Pacatūque reges patris virtutibus orbe. Cic. in Somn. Scip. Siquide deus est qui viget, qui sentit, qui meminit, qui præuidet, qui tæ regit & moderatur, & mouet id corpus, cui præpositus est, quàm hunc mundum princeps ille Deus. Virgil. 1. Georg. Per duodena regis mundi sol aureus astra. Terent. Eun. Hæc, quæ res in se neque consilium, neque modum. Habet vñm, eam consilio regere non potes. Quid. 1. de Arte am. Arte citæ, veloque rates, remque reguntur: Arte lenis cursus, arte regendus amor. Regere, est rectum tenere. [ἀνατρέφω. Ital. *Regere*.] Cornelius Celsus, Qui nimio dolore regere caput non possit. Huius composita sunt, Arrigo, Corrigo, Dirigo, Erigo, Pergo, Porrigo, Surgo, quorum significata aperiantur suis locis.

Rectus, ita, itum, Quod nullam in partem seclitaretur, contrarium est Obliquum. [ἀνατρέφω. Ital. *Rectus*.] Hisp. *Recto*.] Plin. lib. 1. ca. 19. Hi recto cursu per sinus impellunt. Per translationem accipitur pro bono, & laudabili: cui opponitur prauum. Cic. 1. Acad. Tertia de differendo, & quid verum, & quid falsum: quid rectum in oratione, prauum uenit, & ceteris, quid repugnet, iudicando. Cic. Att. Sausseu sine meis litteris ad te venire, vix rectum erat. Idem pro Muræna, Negat Cato rectum esse, hoc est æquum, iustum, & pro ratione officij. Conscientia recta. Cic. Att. lib. 13. In omni vita sua quæque à recta conscientia transuersum vnguem non oportet discedere. Consilium rectum. Terent. in Andr. Facile omnes quæ valemus, recta consilia ægrotis damus. Via recta rem narrare, est narrare rem vñs, & nullo colorum vri circuitu. Terent. in Heaut. Imò vt recta via rem narret ordine. Cic. 2. de Orat. Ego me hercule, inquit, Antoni, semper is fui, qui de te oratore sic predicarem, vñm te in dicendo videri rectissimum. Recta cæna, vel recta, absolute, à veteribus dicebatur cæna quam clientibus, & cōsistoribus, & rector ordine discumbentibus lauræ principes dabant. [ἀνατρέφω. Ital. *Rectus*.] Suet. de Ang. Cōiuiabatur & assidue, nec vñquam nisi recta, non sine magno ordinum, hominumque delectu. Idem in Domit. Multa etiam in conuiuio vñs nouatū sportulas publicas sustulit, reuocata cornatum rectarum consuetudine. Martial. lib. 8. Promissa est nobis sportula, recta data est. Liberaliores enim diuites, ciuilioresque saluatoribus suis legitimum conuiuium exhibebant, quæ recta cæna vocabatur. Sordidæ autem, & maligniores, rectæ cæna loco sportulæ tantum præbebant. Sportula specimen erat pusilli, parciq; hominis. Suet. in Nerone, Adhibitus sumptuosus modus, publicæ cæna ad sportulas redactæ. Interdū nummi sportulæ loco cedebant. Iuuen. Saty. 1. Sed quā summus honos fuito cōputer anno. Sportula quid referat, quantum rationibus addat, Quid faciant comites, quibus hinc toga, calceus hinc est? Budrus. Recta tonica, dicebatur quæ ita cōtexta erat vt veluti rigens flaret: vel quæ à stantibus ab imo in altū reuebatur. Idem Epist. Hæc tyrones, & nouæ nuptæ induebant. Hanc pariter libris suis conficiendæ curabant, omnis causa, vt tradit Festus. Rectū intestinum, *ἀνατρέφω*. Imper. sextū est & postremum in ordine intestinorū, à crasso intestino, quod *uñs* appellant, ad sedē vsque productum, aulis sinibus inuolutum: vnde & nomen accepit.

Rectum, it, itum, gen. substantiuum, Idem quod officium perfectū, omnes virtutis numeros complens, quod Græci *καταρτυγία* appellant. Cic. 1. Offic. Perfectum autem officium, rectū, opinor, vocemus, quod Græci *καταρτυγία*. Idem 2. de Finib. Quæ autem nos aut recta, aut recte facta dicimus, si placet, illi autem vocant *καταρτυγία*, omnes numeros virtutis continent. Virg. 1. Aene. & mens sibi cōscia recti. Quid. 1. Metam. quæ vindice nullo Sponte sua sine lege fidem, rectūque colebat.

Recta, adiectiuum, Per rectam viam. [ἀνατρέφω. Ital. *Recta*.] Hisp. *Por camino derecho*.] Terent. in Eunuch. Quid hic stabas? cur non rectā introibast Cice. ad Attic. lib. 6. E nauī rectā ad me venit.

Recton

ex aduerso, in conspectu, quasi rectis lineis, tanquā aduerbium in oratione ponitur. *aduerso*. Celsus 4. bel. Gall. Quum uterque utriusque esset exercitus in conspectu, ferēque eregione castra castris poneret.

Regionatim, aduerbium, per singulas regiones. *Regionatim*. Ital. *Di regione in regione*. Hisp. *De region en region*. Sueton. in Celsae, Ludos etiam regionatim vbe tota, & quidem per omniū linguarum hitiones. Lu. 10. belli Maced. Mutarunt suffragia, regionatimque generibus hominum, causisque & quāstibus tribus descriperunt.

Regnū, gni, Dicitur tam regio ipsa subiecta, quā a rege possidetur, quā ipse dominatur. *Regnū, gni*. Ital. *Regno, reame*. Hisp. *El reyno o regnado*. Cic. Cassio, Non regno, sed rege liberari videmur. Virg. 1. Aen. Vultis & his mecum pariter considere regnis? Habere regna, pro regnare. Virg. 1. Aeneid. sed regna Tyri germanus habebat. Pygmalion. Regnum etiam dici potest quicquid possidetur. Cic. 1. de Orat. Quare negasti te fuisse latum, nisi in regno meo esset? id est in Tusculano. Regnum quoque dicitur in quo quis eminet, ut in eo regnare videatur. Cic. pro Sylla, Regnum credo Consulatus mei. Unde in regnum, propriū appellatur id tempus quo regnum vacat rege. *regnum*. hoc est ante quā in demortui locum novus rex praestitatur; quamquam & in libera ciuitate interregnum dici possit, medium illud tempus ex quo magistratu abierūt Consules, usque ad novorum creationem. Lilius, Quum sine Curuli magistratu res publica esset, patritij coire, & inter regem creare, contentio, Consule sine an tribuni militum crearetur in interregno, rem complures dies tenuit.

Regio, as, Regnum possideo, & administro. *Regio, as*. Ital. *Regnare*. Hisp. *Regnar*. Priscianus, Rex solum quod a regendo nascitur, peperit ex alio verbum, regno. Cic. pro lege Manil. Sed ab illo tempore annum iam tertium & vicesimum regnat, & ita regnat, &c. Idem 3. Offic. Nam si violandum est ius, regnandi gratia violandum est. Liu. 1. ab Vrbe, Manlio Syllius postea omnibus cognomen qui Albe regnauerunt. Ponitur aliquando regnare pro auctoritate valere. Cic. ad Gallū lib. 7. Olim quum regnare existimabamur, Regnare impersonale. Virgil. 1. Aeneid. Hic iam trecentum totas regnabit annos. Genre sub Hectora. Regnor, aris, passivum. Tacit. lib. 17. Neque enim hic, ut in ceteris generibus, quae regnantur, certa dominorū domus, &c. Ouid. 4. de Pont. Eleg. 15. regnatque terra Philippo.

Regnator, regnatoris, verbale, Qui regnat. *Regnator*. Ital. *Regnare*. Virg. 4. Aene. Ipse deum tibi me clero demittit olympo. Regnator, calum & terras qui numine torquet. Aliquando pro possessore. Martial. lib. 10, Quisquis eris nostri post me regnator agelli.

Regnatix, eis, verbale, terminum; ut Domus regnatix. *Regnatix*. Ital. *Regnatix*. Tacit. lib. 1.

Regredior, Retrogradior, reuertor. *Regredior*. Ital. *Ritornare*. Hisp. *Retornar*. Plaut. Aul. Illuc regredere ab ostio, illuc sis; vide ut incedit. Cic. 1. Offic. Cū versis; separatim locuti, ne cupidē quid agerēt, nec appeterent, atque ut regredi, quā progredi mallet. Liu. 10. ab Vrbe, Pars stare, incedi vtrū progredi, an regredi in castra tutius foret.

Regressus, us, ui, Regrediendi actus. *Regressus*. Ital. *Ritorno*. Hisp. *Retornar*. Liu. 4. belli Pun. Neque locus pœnitendi, aut regressus ab ira relictus esset. Cic. 2. de Natu. den. Nihil enim errat, quod in omni aeternitate conseruat progressus, & regressus, reliquosque morus constantes & ratos.

Regula, Regulus, vide a r o o.

Regulus, v. Attilius, vir Consularis, de quo ita scribit Plin. in libello de Viris illust. M. Attilius Regulus Consul fufus Salentinis triumphauit, primūque Romanorum ducum in Africam classem traiecit; quāstas duce Amilcare naui longas tres & sexaginta accepit; oppida ducenta, & hominum ducenta millia cepit. Absente eo coniugi & liberis ob paupertatem sumptus publici dati. Mox ante Xanthippi Lacedaemonij mercenarij militis captus, & in carcerem missus est. Legatus deinde de permittendis captiuis Romanis missus, dato iuramento, ut si non impetrasset, ita denum rediret in Senatu conditionem dissuadet; relictisque a se coniuge & liberis, Carthaginem regressus; ubi in arcem lincam coniectus, clauis interosum adaectis, viginti ac dolore excruciatum est. De eius morte sic Cicero in Pisonem, Maecus Regulus, quē Carthaginensis relictis palpebris vigilando necauerunt.

Regulatio, iterum gustus; per translationem relogo, & ad iudicium reuocor. *Regulatio*. Ital. *Regulatio*. Hisp. *Regulatio*. Cic. lib. 4. ad Attic. Nam Veltorio danti sunt dies, & ille Latinus a Pisonem ex inueriallo regulandus. Eadem lib. 13. Sed crebro regulo tuas literas in his acquiesco, tamen expecto nouas.

Reicio, eis, pe. cor. Retorsum iacio, in tergum abicio. *Reicio*. Ital. *Reicio*. Hisp. *Reicio*. Cic. de Orat. Virg. 11. Aen. Reiciunt parmas, & equos ad munia ducunt. Quandoque est repellere, arcerē, *Reicio*. Virg. 3. Aeg. Tityre pascentes a flumine reice capellas. Quandoque respuo, contemno, nihil facio. *Reicio*. Cic. 1. de Fin. Quis Ennii Medeam spernat, aut reiciat? Idem 2. de Dimi. Diocarchus idem rebus fidem tribuit; cetera diuinationis genera reiecit. Reicere iudicem, vel arbitrum, idem est quod repudiare, siue recusare. *Reicere*. Cic. in Verr. Act. 3. Sciebam in reiciendis iudicibus nonnullos memorias, &c. Recepti enim erant apud Romanos, ut editis iudiciis reo liceret, siqui ex his sibi suspecti essent, repudiare: in quorum locū alij subfortiebantur. Accipitur interdū pro differe, siue protrahere. *Reicio*. Cic. Atti. lib. 1. In mensem Quynrilē reieci sumus. Incerdū pro temeritate. *Reicio*. Cic. pro Corn. Balbo, Quint. Sexuola, quā de iure predicatorio cōsuleretur, consultores suos nonnumquam ad Furium & Cestellum praedictores reiciebat. Cic. ad Attic. lib. 9. Sed ne bis eadē legas, ad ipsam te epistolam reicio. Reicere causam ad Senatum, est ad Senatum referre, cūq; iudicio rem permittere. *Reicio*. Cic. ad Attic. lib. 1. Aut se de Consulū sententia tē ad Senatum reieciisse. Idem ad Plancum lib. 10. Tu quamquam consilio non eges, vel abundas potius, tamē hoc animo esse debes, ut nihil huc reicias, nēve in rebus tam subitis, tamque angustis ad Senatu consiliū perendum putes. Quandoque enomere, & dū. Sueton. de Aug. Senos ferantes non reiciebat; si excessisset, reiciebantur.

Reiectio, & Reiectus, us, pro vomitu. *Reiectio*. Ital. *Reietamente*. Hisp. *Obra de echar atrás*. Plinius, Et vernatio vilis erat, si postquam sorpe fuerat, statim reiectio sequebatur. Celsus, Et reiectus cibi nō erit inutilis, si raro fiat. Reiectio sanguinis, quum sanguis per os quouis modo eicitur, siue id per tussim fiat, pulmone, thoracēve affecto. *Reiectio*. siue per vomitum ex ventriculo, quum sanguis eō ex hepate licet defluerit: siue per excretionem ē faucibus, quum ē capite ad interiores circuliōnes partes fuerit delatus. Contingit etiam tribus potissimum de causis: vale rupto quod *rejectionis* vocant: et si non, quā *Rejectionis* Graeci appellant: aut ore venā paulo latius patefacto, quā vocatur *Rejectionis*. Plin. lib. 23, cap. 8. Item tussis & sanguinis reiectioni prodest.

Reiectio, as, frequentatiuum. Spartianus de Anto. Pio, Quum caesum Alpinum in cerna edisset auidius, nocte reiecit aut.

Reiectanea, siue Reiecta, [Ital. *Cosa cattiva*. Cosa da rifiutare. Hisp. *Cosa que se deuen de fugar*.] A Cicero appellatur, quā Stoici vocat *Reiectanea*; cuiusmodi sunt morbus, egestas, dolor, & id genus alia quae vulgo mala dicuntur. Illi verō quod *Reiectanea*, hoc est indifferētia esse vellent, malis nō annumerabat. *Reiectanea* tamē, id est reiectanea vocabant, quā ab omnibus tanquā mala reieceretur, quā sunt morbus, egestas, dolor. Cic. 4. de Finib. Illa autē, morbum, egestatem, dolorem, nō appello mala, sed, si liber, reiectanea. Idem 3. de Fin. *Reiectanea*, & *Reiectanea*, quorum hae quidem, praepositi a reiecta, reiecta dicere licebit.

Reiculus, a, um, Quod nullo est in pretio, quod ob vitium aliquid ab omnibus spernitur, & reicitur. *Reiculus*. Ital. *Cosa di picciol prezzo*, cosa di poco valore. Hisp. *Cosa di menysprecio*. Hinc oues reuolue dicuntur, quae propter aetatem, vel morbum reiciuntur. Varro 2. de Rustic. cap. 1. Scire oportet in grege, quē d reiculus sint alienandae. Armenta reicula. Caro cap. 2. Vndat boues vetulos, armenta reicula, oues reiculas, sanam & pelles.

Reitero, as, idem quod repetito. *Reitero. Ital. *Replicare, ripetere*. Hisp. *Repetir, reiterar*. Vnde Reiteratio, verbale, idem quod repetitio. *Reiteratio*. Quint. lib. 1. cap. 2. Ut crebra reiteratione firmetur.*

Relabor, penul. prod. eris, Recido, recedo, remeo. *Relabor*. Ital. *Relabore*. Hisp. *Relabor*. Ouid. in Epist. Sapphus ad Phaonem. Hinc ades, inque sinus formosē relabere nostros. Horat. 1. Epist. 1. Nunc in Attilippi furtim praepcepta relabor.

Relanguo, es, siue Relanguesco, is, Denuo languo, vel in languore recido. *Relanguo*. Ital. *Relanguo*. Hisp. *Relanguo*. Cic. ad Attic. lib. 1. Quod autem ille relanguisse se dicit, ego ei tuis literis scitis, significauit me non fore *relanguisse*. Refertur & ad animū pro eo quod est effeminari. *Relanguo*. Celsus 2. bel. Gall. Nihil parui vici, reliquarūque rerum ad luxuriam pertinendum inferniūque iis rebus relanguescere animos, eorumque remitti virtutem existimarent.

Relatio, Relator, Relatus, vide a r o o.

Relaxa, s, a, um, Idem quod laxus, rarus, vel solutus. *Relaxa*. Ital. *Relaxa*. Hisp. *Relaxa*. Colum. lib. 1. cap. 3. Relaxa humo plenioris crassitudinis fiat radix.

Relaxo, as, Remitto: quod sensum erat, laxum facio, vel soluo. *Relaxo*. Ital. *Relaxo*. Hisp. *Relaxo*. Cic. ad Attic. lib. 10. Pater enim nimis indulgens, quicquid ego aliter, relaxat. Relaxare animum, est animū recreare, & curas intermittere. Cic. 1. Offic. Etiam quum relaxare animos, & dare se iucunditati volent, caueant intemperantiam, meminerintque verecundiae.

Relaxatio, verbale, Recreatio, solutio. *Relaxatio*. Ital. *Relaxatio*. Idem 2. de Orat. Verum otij fructus est, non contentio animi, sed relaxatio.

Relego, gas, pe. prod. Ablego, amando, separo, remoueo. *Relego*. Ital. *Relego*. Virg. 3. Georg. Atque ideo tauros procul, atque in sola telegale Pascua. Cic. 3. Offic. Criminabatur etiam quod Titum filium, qui postea Torquatus est appellatus, ab hominibus relegerat, & iuri habitare iussisset. Aliquando remitto. *Relego*. Plin. lib. 7, cap. 1. Nec tamen ego in plerisque eorum obstringam fidem meam: potiusque ad auctores relegabo, qui de dubiis rogentur omnibus. Aliquando exulem facio, aut egrē ad tempus ciuitate eiicio. *Relego*. Plin. lib. 35, Martianum in quinquennium relegant. Ouid. 2. Trist. Vnde precor supplex ut nos in cura relecti.

Relegati, Dicitur in exilium missi. *Relegati*. Ital. *Relegati*. Cic. ad Attic. lib. 2. Relegatus mihi videor, postquam in Formiano sum. Ouid. 4. Trist. Eleg. 1. Ipse relegati, non exulis vtrius in me. Nominetur tua suo iudice causa mea est. Differt autem relegatus ab exule, quod ille quum exilij causa solum vteretur, suis tamen persequitur bonis: exul autem bona sūco vendicatur. Ambitione relegata, id est citra ambitionem, vel omnia omni ambitione. Horat. 1. Serm. Saty. 10. Ambitione relegata te dicere possum Pollio.

Relegatio, onis, verbale, est exterminatio, quum quis fines patriae exire iubetur: quod Cicero, Sedibus expellere interpretatur. *Relegatio*. Liu. 3. ab Vrbe, Exilio, & relegatione ciuium vicissentes Tribunos. Cic. pro Rosc. Amer. Tamēne hae attenta vita & rusticana, relegatio, atque amandatio appellabitur.

Relego, gis, pen. corr. Rufus lego. *Relego*. Ital. *Relego*. Hisp. *Relego*. Ouid. 1. de Pont. Quum relego, scripsisse pudet. Cic. 3. de Natu. den. Quum autem omnia quae ad cultum deorum pertinerent, diligenter pertractarent, & tanquam relegerent, sunt didi reliquos ex relegendo, ut elegantes ex eligendo. Relegere iter, est per eandem redire viam. *Relegere*. Stat. 1. Achil. Plenaque materni referens praesagia somni, Culpatum relegat iter. Virg. 3. Aene. Talia monstrabat, relegēs errata retrorsum Littora Achaemides. Relegere, recolligere. *Relegere*. Virg. 1. de Pont. Relegere pecuniam. Horat. Epod. 2. Omnem relegit Idibus pecuniam.

Relentisco, is, Proprie est ad tentorem pristinum redire. *Relentisco*. Ital. *Relentisco*. Hisp. *Relentisco*. Cic. 1. de Pont. Per translationē tamen accipitur pro Ralefcere, & vigore amittere. Ouid. 1. Amor. Eleg. 8. Nēve relentiscat saepe repulsus amor.

Relcuo,

R E M

est Quod mea opera opus sit vobis, aut tu plus vides, Manebo: ne-
quod

[illegible]

Repono, *mis, pen. prod.* Rursus pono. *[ἀνατίθημι. Ital. Riporre. Hispa. Guad-
durra. ingar.]* Cie. pro Sestio, Hanc Pompeius crexit, atque iugine re-
gum quod de capite suo abiecerat, reponit. Virg. 3. Aeneid. *atque*
reponimus ignem. Id est instauramus ignem. Martialis. 2. Vllus si pu-
der est, reponere cenam. Id est rursus appone. Vnde reponere fabulas,
& scripta Poetarum dicuntur, est cum secundo eam cenam afferunt. Sole-
bant enim (ut inquit Porphyrio) qui ludis apud veteres praeerat, scrip-
tores quum primum in scenam prodirent, benignè excipere: ut si forte
non rectè egissent, iterum ad scribendum audiencium benignitate alli-
cerentur. Vnde Horatius in Arte, Fabula quae posci vult, & spectata re-
poni. id est semel, atque iterum spectari, & denuo agi. Quandoque repro-

nere, est recondere. *ἀποκρύπτειν*. Colu. lib. 12. ca. 45. Vnumquodque genus separatim propriis arculis reponatur. Cic. 2. de Nat. deor. Scientia condendi ac reponendi fructus. *ἡ ἀνὰ μνήμην*. Vnde mentis reponere, est memorie imprimere, & veluti in intimo pectore recondere. Virg. lib. 1. Aeneid. -manet alta mente repositum Iudicium Paridis. Quodque idem quod ponere seu collocare. Cic. pro Sextio, Quos equidem in deum immortalium numero ac cetero repono. Idem 1. de Nat. deor. Quo quid absurdum, quam aut res sordidas, atque deformes deorum honore afficeret, aut homines iam morte defectos, reponere in deos? Idem de Op. gen. Orat. Tamen hunc in numero non repono. Idem Quin- to fratri, Virtutes tuas in numero deorum repositas vides. Lucr. lib. 4. Et bona sepe valent quod dicitur esse Corporis, & non est tamen hæc pars illa valentis. Sic animi sensum non certa parte reponunt. *ἡ ἀποκρύπτειν*. Quodque reddo, vel restituo. *ἀποδοῦναι*. Plaut. in Persa, Des mihi numos sexcentos, quos pro capite illius pendam, quos continuo tibi reponam in hoc triduo, aut quadriduo. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi inquit Seneca ad Lucilium dicitur illud, quod creditori debemus. Virg. 2. Georg. Et quantum longis carpent armenta diebus, Exigua tantum ge- lidus ros nocte reponet. Id est instaurabit, refectiet, restituet. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere gratiam, id est referre, & beneficium beneficio compensare. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere potius in veritatem, est ad eum finem reponere, ut in incorrupta servetur. Colum. lib. 12. ca. 44. Omne autem po- tum, quod in vetustatem reponitur, cum pediculis suis legendum est. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere in coronamenta, est in eum usum reponere, ut quum opus sit, coronamentis addatur. Plin. lib. 22. ca. 21. de anthemide herba. In mactro solo, aut iuxta semitas colligitur vere, & in coronamenta reponitur. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere item aliquid, dicitur scriptores, quum argumentum ab aliis tractatum tractant. Horat. in Arte, Scriptori honoratum si forte reponis Achillem. Id est si de Achille aliquid scribendum suscep- peris post Homerum, qui primus mores eius depinxit, gestaque celebra- vit. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere aliquid alius, est vicissim illud obicere, replicare, recriminari. Cic. ad Lentum, Nec tibi idem reponam, quum venies.

Repositus, a, um, iterum positus. *ἀποθετός*. Ital. *Reposito*. Hispan. *Reposito*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repositorium, n. Vas in quo reliquæ ciborum, & mensæ instrumenta reconduntur, siue ex corio sit, siue ex alia materia. *ἡ ἀποδοῦναι*. Ital. *Reposito- rium*. Hispan. *Reposito*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reporto, ras, Refero, eueho. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Reporto*. Hispan. *Reporto*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reporto, cis, Repeto, hoc est peto ab aliquo quod mihi debet, vel quod à me accipit. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Reporto*. Hispan. *Reporto*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reporto, orum, Dicta sunt quum postredie nuptiarum apud nouum ma- ritum celebrantur: quod quasi refectur potatio. *ἡ ἀποδοῦναι*. Ital. *Reporto*. Hispan. *Reporto*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Represento, as, Presentem sitto. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Represento*. Hispan. *Represento*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Representatio, verbale. *ἀπορροῦμαι*. Plin. lib. 9. ca. 6. Cuius ima- go nulla representatione exprimi possit alia, quam carnis immense dentibus trulentæ.

Reprehendo, is, vel per syncope represso, Retraho, quasi retrò pre- tendo. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Reprehendo*. Hispan. *Reprehendo*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reprehensio, onis, verbale. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Reprehensio*. Hispan. *Reprehensio*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reprehensor, oris, Qui reprehendit, redarguitve. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Reprehensor*. Hispan. *Reprehensor*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reprehensio, as, frequentatiuum. *ἀπορροῦμαι*. Lit. 2. ab Vrbe, Repre- hensans singulos, obstrictus, obstrictusque deum hominumque fide, re- stabatur, nequicquam deserto perfidius eos fugere.

Reprimis, pen. corr. repressi, repressum, Contineo, cohibeo. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Reprimis*. Hispan. *Reprimis*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repressus, a, um, participium. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repressus*. Hispan. *Repressus*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repressor, oris, Qui reprimis, repressum, Contineo, cohibeo. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repressor*. Hispan. *Repressor*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reprobo, improbo, reicio. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Reprobo*. Hispan. *Reprobo*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repromitto, is, Spondeo stipulanti. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repromitto*. Hispan. *Repromitto*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repromissio, onis, ipse repromittendi actus. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repromissio*. Hispan. *Repromissio*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Reptile, Reptitum, Repto, vide a 2 p o.

Repubesco, is, Rursum pubesco, ad pubertatem redeo. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repubesco*. Hispan. *Repubesco*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repudium, repudij, Proprie dicitur recusatio ea qua vir uxorem à se reicit, ut rem aliquam pudendam. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repudium*. Hispan. *Repudium*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repudio, as, Matrimonium dirimo, & quasi ob rem pudendam uxorem repello. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repudio*. Hispan. *Repudio*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repudiatio, onis. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repudiatio*. Hispan. *Repudiatio*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repudiolus, adiectiuum. *ἀπορροῦμαι*. Plaut. in Pers. Verum vi- deo, me ubi vobis nupti dare, ne hæc fama faciat repudiolas nuptias. Id est ut hanc ob causam nuptiæ me repudiolus.

Repualco, is, In perilem statum reuertor. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repualco*. Hispan. *Repualco*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

Repugno, as, Resisto, contradico, obisto, refragor. *ἀπορροῦμαι*. Ital. *Repugno*. Hispan. *Repugno*. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponi & frigidis cibi. Quint. lib. 2. Necessè est iis, quum eadem pluribus iudiciis dicunt, fastidium ut moueant, ut reponi & frigidis cibi. Id est eorum appositi mensæ. *ἡ ἀποδοῦναι*. Reponere, per syncope. Virgil. 3. Georg. -atque non Mallica Bacchi Munera, non illis epule nocere repositi, idem 3. Aeneid. -& euncti fuserunt num- mine diui Italiam petere, & terras tentare repositas. Id est longè pos- sitas, inquit Seruius.

mofo pecu? Hodie tamē hoc in loco legitur rete in neutro genere. Var-
10 3. de Re rust. Intra retē aues sunt omne genus. Plantus in Ruden-
te, Neque piscium vllam vnciam pondo hodie Cepi, nisi hoc quod
nunc sero in rete. Quibus in locis retē accusatiuus, & rete ablatiuus,
proculdubio sunt à nominatiuo retis.

procedunt, hiantia a nominato retis. *Reticulum*, lib. 1. diminutivum. *ῥαχινός*. *Retiella*. *Hisp. Piquena* red. *Plin.* lib. 1. cap. 6. Item dimissis reticulis in mari concava cetera pilæ, vel vasa inania obcurata, dulcem intra se colligunt humorem. ¶ Capiti & protergmine muliebri capitis, quod capillos continet. *κεφαλῶν*. *Juven. saty. 1.* Reticulumque comis auratum ingentibus impler. ¶ Est & reticulum, sacculus in modum retis, quo viatores pecuniam, & paucem gestabant. *Horat. lib. 1. Scem. saty. 1.* - vt si reticulum panis vanales inter onusto. Forrè vebas humero. Alio nomine dicitur fundatiqua vocè vitur *Macrobius* in *Satur.* ¶ Est & reticulum, fascia quædam lanæa, vel lincæ, ad formam retis facta, quam faciei admodum nec agno sciamur. *Cic. Verr. Reticulum* ad nares sibi apponbat tenuissimo filo, minutissimis maculis, plenum rosæ. ¶ Accipitur præterea reticulū pro instrumento luforio quo pilam remittimus. *Quid. lib. 3. de Arte*, Reticulūque pilæ læues fundantur aperto.

Reticulus, li aliud diminutivum ab antiquo nomine retis. *Aggus*. Plin. lib. 12. cap. 14. Persona adiectur capiti, densive reticulus. Varro lib. 3. cap. 5. Inter columnas exteriores pro pariete reticuli è nervis sunt, ut pervicini in sylvam possit.

peripici in iunium polire.
 Reticularis, ta, tum, Quod est factum in modum retis. *[Reticolare. Itali. Fatto à modo di rete. His. Hecho à guisa de red.]* v. Strutura 36. cap. 7. quæ figuram plagarum quæ in retibus sunt, imitatur. Plin. lib. 3.6. cap. 12. Dictyotton vocant reticularis structuram quam frequentissimè Romæ fronsunt, timis opportunam. Fensetræ reticularis, reticulis obiectis munitæ. Varco 3. de R. rust. cap. 7. *[Reticulus] sive v. reticulus, magna camera tectus, vno ostio angusto, fenestris puniceis, aut laticioribus, reticularis v. triquinæ, vt locus omnis sic illustris, nève serpens, aliudve quod animal introire queat.*

quod animal iniret quærit.
Retiarius, rj, Alter ex gladiatoribus dicebatur in arena depugnantibus,
quod reie sub scuto gestaret, quo aduersarium suum inuolueret, quem
mirmillone & gallum appellabant, à Gallicis armaturæ genere *Γαλλικῆς*.
Hic in summo galeæ cono pileis effigiem gestabat, & in primo
congregisæ cecum ibat, retiario semper insequente, carmenque illud
occinebat, Non te peto, piscem peto, quid me fugis galle? Huius autem
certaminis primum initium à Pitracō profectum existimatur qui ad-
uersus Phrononem dimicitarus propter finium controuersias, recti eue-
niss sub scuto altato impediuit aduersarium. Quintil. lib. 6. cap. 4. Et
Peto de mirmillone qui retiarius consequebatur, nec feriebat, Vinū,
inquit, capere vult.

Regere, regere, pen. corr. Quod testū erat denudato, aperio. [ἀνακαλύπτω].
 Ital. *Discofrige, aprire*. Hisp. *Defundir, abrir*. Virg. lib. 1. Aen. - castigūq;
 domus scelus omne retereit. Iuvenal. sat. 6. Si tibi zelotypē retereatur
 sceleris mactrix. Horat. lib. 3, Carm. Ode 21, - tu sapientum Curas, &
 arcanum iocoso. Consiliū regere. Lyvo. Virg. lib. 4. Aen. - vbi primos
 crastinus ortus Exteriore Titan, radiisque retereit orbem.

Rectus, a, um, participiū. *ῥεκτης* *ῥεκτης*. Virg. lib. 9. Aen. iam sole infuso, iam rebus luce reiectis. Catullus. Nudātes reiecta veste papillas.

Retendo, is, Quod tensum est laxo. [*ovis*. Ital. *Risfargare*. Hiss. *Affloxare* *lo refittare*.] Ouid. 3. Metam. — nympharum tradidit vni. Armergez iaculum, pharetramque, arcusque retento. Idem 2. Metam. Exiit hic humero pharetram, lentosque retendit Arcus.

Respecto a los B. E. T. N. E. O.

Retexo, zis, Contrarium est suo simpliciter: significat enim, quod textum erat tessuto non textum. [*επιστρίψαι, διαφανείν*]. Cal. *Disseffere, disare quælibet esse i tessuto*. Hisp. *Desfazer lo tecido*. Quid. 3. Amorur, Eleg. 4. Tardæque nocturno tela retexet dolo. ¶ Penelope telam retexere, quæ proberbio dicitur, qui magno vel labore, vel sumptu rem quampiam conficiunt, quam postea coguntur destruire. Tractum à Penelope Ulyssis vxore, quæ quum tantum temporis impetrasset à prociis, qui suæ pudicitie infideliabantur, donec telam, quam tum foret præ manibus habebat, abfoluisset, quicquid interdictu tenuisset, noctu retexeret. ¶ Est etiam retere, in contrarium mutare, expolire, emendare, vel potius rursus texere, & redordiri, quasi alia telam. Cic. 1. Philipp. Itaque iam retexo ora tionem illam. Matius Cicero, An quod adulescentis prælitum, quæ etiam errare cum exculatione possem, id nunc atate præcipitata commutem, ac me ipse retexam? Item significat disfoluere, renouare, irritum facere. Cic. 4. Verr. Omnia erant cum Metelli eiusmodi, vt totam suam præturam retexere videretur. Suprà dixerat, Vt omnes illas iniurias, quas nosset, retereret. Budæus.

Retiarum Periculum **Retculus**, vide **RET**.

Reticeas, cecis cui, Idem quod subriceo, vel supprime. [Saxoniae Ital. *c.*
Teneris di dire, facere. Hifep. Callar.] Cice-2 de Leg. Quoniam nihil sermo
 est apud eos, nihil reticebo. Terent. in Heaut. Ne lacrimamque istud
 quicquid est, fac me ve scia: Ne retice. Cic. 3. Offi. Neq; enim id est cel-
 re, quiequid retices: sed quò, quod tu scias, id ignorare emolumentū rui
 causa velis cos, quorū interitū id fecit. Onid. Epist. 18. Multaq; prater-

ca lingua reticenda molesta, Q^{ue} scissile iuuat, facta referre p^oder.
 Reticentia, π , Q^{uod} id n^o dicitur quod dicit debuit, v^o viciu^m adiu^m,
 vel rei x^oalis, v^o verbalis. [Non n^o m^o n^o Ital. Il tacere n^o e^o c^osa che si deu^oberie
 dire. Hisp. Obra de callar lo que se deve decir. Cic. lib. 3. Offi. A Iurecon^o s^ol^o
 etiam reticentis p^oena constituta est. Plaut. in Merc. Dic, enecas me
 miserum tua reticentia. Cicc. 4. Phil. Actum igitur preclare vobiscum
 fortissimi, dum visis, nunc vero etiam sanctissimi milites, quod v^o
 str^o virtus n^o obliuio eorum qui sunt, nec reticentia posteriorum
 insculpta esse potuit.]

Retinere, nes, secunda syllaba corr. Remoror, detineo. [ῥημι, ῥημι, ῥημι]. Ital. *ritener*. Hiss. *Retener*. ¶ Tercium in Eunu. Id faciebatur retinēdi illius causa. Cic. ad Attib. 13, Quare nūquam profecti sunt, retinebis homines. Quid. de Arte aman. Saucius arrepto pīfīs retineatur ab hmo. ¶ Aliquando pro cohibeo, coēco. ῥημι, ῥημι. Tercium in Adelp. Pūdo, ac liberaliter liberos retinere satius esse credo, quam metu. ¶ Aliquando pro suo simpliciter tenere. Cic. 5. Varr. Sagitta pendebant ab his

mero, sinistra manu arcum retinebat. ¶ Retinere officium, est in officio manere. Cice, pro Cluentio. Neque in omnibus officiis retinendis diligentior esse quisquam potest. ¶ Aliquando retinere, est terrare aliquem, ne cadat. Terent. in Heaut. Ah retine me obsecro.

Retinens, tis, Participium, seu nomen ex participio. *retinens*, *retinens*. Cic. ad Quintum fratrem lib. 1, Fert enim grauitur homo, & mei obseruatissimus, & sui iuris dignitatisque retinens. Gel. lib. 10. ca. 20. Sallustius quoque proprietatum in verbis retinentissimus.

Retentus, a, um, particip. Detentus, retentus, *retentus*. Cic. 1. Vetr. Po-
ramone Scribam, & familiarē tuum retentum esse à Vetre in pro-
cia, quum tu decederes. Ovid. 10. Metam. Verbisque dolore retentis.
Retentio, tionis, verbale. Ipse retinendi actus. [Ital. *Retenimento*.
Hilp. *Retenemento*.] Cicad. At. lib. 3, Semperque Carneades pugilis,
& retentione aurigæ similem facit. Idem 4. Acad. Hinc certè
opinatione, & perceptione sublatæ sequitur, omnium assensionū reterio-
re tibi ostendero, nihil posse percipiti concedas. nuncum a tibi nuncum esse.

vti occidero, nihil potui percipitur concedas, nunquā audentur esse.
 Retinacula, Quidam aliquid retinetur floe rememoratur. [Exemplum. Itali.
 Penghi, bruns, & ogni cosa che si ritiene. Hilp. Cosa que retiene.] vt, Retinacu-
 lum viciū id est viciū quibus vires religantur. Virg. lib. 1. Georg.
 Atque America parant lentæ retinacula vili. Retinacula nauium, id
 est funes quibus naues alligantur continent. Virg. 4. Aen. Vaginatæ
 eripie ensem Fulminæ, strôchèque ferit retinacula serpo. Retinacula
 equorum, id est lora, seu habenæ, quibus equi reguntur. Idem lib. 1.
 Georg. Vt quum carceribus sese effuderat quadrigæ, Addunt se in spacia
 & frustra retinacula redens Pertur equis aurigæ: nec audit curtus
 habenas. Sallust. in Caril. Nam imperium facile his artibus retinetur,
 quibus initio paruum est.

Retentio, s. Frequentativum. Sepe retinco. [in] x. Ital. *Retenere, ritenere*. Hisp. *Retener muchas veces*.] Plaut. in Afinacia. *Quor me retentat* ¶ In-
terdū iterū tento, id est deniq̃ experior, vel periculū facio. *Interdū tento*.
Quidlibet. *Mora*. Ergitur, meruq; loqui, ne more iuvocet. *Mugiat*,
& timidē verba intermissa retentat, id est, iterum tentat proferre.

Retondeo, es, iteratò rōdeo: *fararepa*. Ital. *tondare, sofare*. Hll. *trifsqilar*.] quæquam nonnunquam etiam accipitur pro tondo, siue detondeo: ut apud Plin. lib. 18. cap. 17. Retonsarum verò etiam semel, omnino certum est granum longius fieri. De segetibus.

Retono, as, pen. cor. Contra tono, refono. [*ἀντιφωνία, ἀντίχο, ἀντιχῆ.*
Ital. *Tronar* a vincenda. Hisp. *Tronar contrario*.] Caullus, Fac cuncta mu-
gienti fremitu loca retonent.

Retoritur, res, ista, vel ista reciprocò: vt quum quis saxum, cellamve aduocet, vel pro eodem reicit in aduersariu. *[in philosoph. Ital. Retor. Hisp. Tiner. et qu. iro.]* Caro Maria, Quid quidem me profligicentem haud fane quis facile reteraxerit, nec equum pilam reterofit. Alij legunt, Ne eorumqum Peliam reteroxerit. Nonnunquam aucto, ius reflecto, id est reterofur flecto. Cice. in Catilinam, Oculos sapius ad hanc vrbem reterofurgens. Quid, i. Meta. Ille dolore feror caput in sua terga reterofit. Virg. l. 2. Aen. Aures toties curus Iuturna reterofit.

Retoritur, a, um, participium, *ἀναστρέφω*. Horat. 2. Epist. 1, Mox trahitur
manibus regum fortuna retoritur. Plin. in Paneg. Quum delatorum su-
pina ora, retoriturque ceruices agnoscebamus & fruebamus.

Retorreo, rui, retostum, Aduro, arsefacto. [ῥετορειναι & ῥεπειναι Ital. *Arsuffire, arsare.* Hisp. *Tostar.*] Plin. l. 7, ca. 8, Martesq[ue] nō retostus furnis.
Retorretere, Idem est quod retorridum fieri. [ἀνατρεπειν & ἀνατρέπειν.]

Retorrecendere, idem est quod retorrecere non ferri. *Plin. lib. 16. cap. 16. §. 1. Retorrecere*
Ital. Diuener fectio arfo. Rétorrecer fectio. *Colu. lib. 3. ca. 3.* Deinde fatis
 non ita emittitur, vt ante cōualefcent, ac proflant, quā rectorrefcunt.
Retorridus, aam. Solis calore cauitus. *[quidam uero uol. Ital. Colu. dicitur,*
arfo dāt calor dō fcti. Rétorrecit dāt dō fcti.] *Retorrida zona, hoc est*
alimio folis calore zōre habitabilis. Ramus retorridus, id est arcfus-
cus, deficiente alimento. Colu. lib. 3. Si uero uoca uis ramus aliquando
 ceteris lētor et, nifi cum recideris, arbor zona fiet retorrida. Idē lib.
 7. ca. 3. Et hī sunt parū fructuofa, uel cūminibus retorridis frondis,

Retorride, aduerbium. *Macris* ~~apud~~ *Plin.* lib. 17. cap. 5. Terram amar-
ram siue macram si quis probare velit, demonstrant atræ herbæ, frigi-
dam autem retorridè nata.

Retractat, as, Denuo se diligentius tractat, in manus resumit, recogno-
scit. [*ἀναρτῶνται ἑαυτοῖς, ἀνακαλύπτω*. Ital. Tornar à trattare più diligen-
temente. Hifp. Retratar.] Cic. pro Murana. Nunc tertius ille locus de cri-
minibus ambitus à me retractatus, id est rursus tractandus post alios
qui ante me dixerunt. Colu. lib. 4. cap. 27. Hæc corumque similia post
putationem retractanda sunt, id est denuo, & diligentius administran-
da. ¶ Aliquando Retractat, accipitur pro refricare, seu renouare.
[*ἀναρτῶν*. Cic. Att. lib. 8. Sed omittamus hæc, ne augeamus dolorem retra-
ctando.] Nonnunquam pro detrectare, terpiuerat, seu subterfugere.
[*ἀναρτῶν*.] Vnde Fuenenien retractante vocat Columella lib. 2. cap. 2,
qui iugum subterfugit, & inuitus paret bulbo.

Retractatus, a, um, participium, Denovo retractatus: *ἐκ νέου μετὰ τὴν ἀποστολὴν*, *ἐκ νέου ἀποστέλλεται*. Quintil. lib. 2. ca. 4. Quoties eandem materiam rursus à me retractatam scribere de integro inberem. Retractatus, opus, id est diligenter emendatum, multis locis immutatus, scilicet, aequae retractatus. Cic. Att. lib. 16. Sed tamen idem *ἐκ νέου μετὰ τὴν ἀποστολὴν* retractatus.

Retraſtatio, verbale, id eſt. Deſtreſtatio, reſuſcitatio, tergiverſatio, ſubterfu-
gium. *innoſ. ſum.* Cict. Atti. lib. 2. Conſicies igitur, & quidem ſine vlla
dubitatione, aut retraſtatione.

Retraxo, is, retraxi, retraxum, Retrō, siue in contrariam partem traho.
[*Gr. ῥαῖνω Ital. Ritirare, tirare indietro Hisp. Traher atrás, tornar atrás.*] Cic.
de Senect. Quod quidem me proficiscēte haud sanè quis faciliè retraxerit.

Retractus, a. m. participium. *xxxviii. Cic. 6. Phil.* Ita mœstus rediit, v. retractus, non reuersus videretur. Retracti proprie dicuntur, qui iocē fugiendū capti, redeuntur eō vnde fugerāt. Sallust. Catilin. Genarios

Retribuo, Recompensó, remunero. [*retribuere, retribuere* Ital. *Ricompensare, remunerare*. Hisp. *Recompensar, galardonar, tornar el pago.*] Cice. pro Qu.

Roseio Comæ. Nihil mihi detrahā, quā illis ex ætate severissime
fructum quem meruerunt, retribuam. Idem antequam irer in exilium,
li 3 Fidei

R H I R H O

Rhetorice, *ῥητορικῆς*, sive Rhetorice, *ῥητορικῆς*, Ipsa recte dicendi ars, siue exercitatio. Cic. 2. de Finib. Zeno omnem vin loquendi in duas partes eburam esse dicebat: rhetoricam palmam, dialecticam pugno similem esse: quod iacius loquerentur rhetores, dialectici autem compressius. Quintil. lib. 2. cap. 1. Huius eius substantia maxime conuenit finitio, rhetoricum esse bene dicendi scientiam.
 Rhetorica, *ῥητορικῆς*, *ῥη*, Libri de rhetorica conscripti, siue ipsæ præceptiones rhetorice. Cic. de Fato, Mihi vestra rhetorica fati nota sunt.
 Rhetorici, *ῥητορικοί*, sive substantium generis masculini, Libri de rhetorica scripti. Quintil. lib. 3. cap. 1. Post quem taceat modestissimum foret, nulli & rhetoricos suos ipsi adolescenti sibi elapso diceret. De Cicerone. Idem numero quoque singulari vsus est lib. 3. ca. 5. Sicut & Ciceronis quoque rhetoricæ primo manifestum esse. Et rursus cap. 8. Nec me fallit, in primo Ciceronis rhetorice aliam esse loci negotialis interpretationem.
 Rhetoricus, *ῥητορικός*, adiectiuum, Quod ad thetorem, quos rhetorice pertinet. Cic. 2. de Orat. Rhetoricis quibusdam libris suos tu agnosces puras. More rhetorico loqui, Cicero 2. de Orat. Ars rhetorica. Idem 4. de Finib.
 Rhetorice, *ῥητορικῆς*, *ῥη*, Cic. de Clar. Orat. Hanc enim mortem rhetoricæ & tragicæ ornare poterunt. Idem 2. de Finib. Rhetoricæ igitur, inquam, nos minus, quam dialecticæ disputare.
 Rhetoricor, *ῥητορικός*, Rhetorum more loquor. *ῥητορικός*. Hieronymus contra Heluidium, Rhetoricari sumus, & in morem declamatorum paululum insimus.
 Rhetorici, *ῥητορικοί*, Rhetorice loquor. *ῥητορικός*. Nonius.
 Rheumatis, *ῥευματισμός*. Itali. *Civetta di humore*. Hifp. *Decurso de amena de la mor*. Fluxio humoris à cerebro in parit aliquid decubens à *πῆξι*, fluxio.
 Rheumaticus, *ῥευματικός*, adiectiuum. Qui rheumatice, siue fluxione laborat. Plin. lib. 2. cap. 6. Aut eritis clysteribus infundendis orthopneicis, aut rheumaticis.
 Rheumaticus, *ῥευματικός*, Itali. *Sfredimento*. Hifp. *El romadizo*. Fluxio humoris à cerebro manans, odoratus instrumentum obturans, & grauedinem afferens. A verbo *ῥέω*, *ῥέω*, quod est fluxione eorū huius moris infestor, & grauedine laboro. Plin. lib. 22. cap. 18. De eo quōtūque in cibo contra fluxiones quæ Græci rheumatismos vocant.
 ῥητορικός, *ῥητορικός*, Nautiboi filius, & frater Alcinoi Phæacum Regis, & pater Arctes ab Apolline sagittæ idu interfectus, teste Homero circa initium lib. 7. Odysseæ.
 Rhinoceros, *ῥινόκερος*, Itali. *Animale in Egitto ch' ha vn corno s'el naso*. Hifp. *Animal que tiene vn cuerno sobre la nariz*. Animal quadrupes, habens in nate vnū cornu. vnde hominem sagacem & prudentem, nam rhinoceros habere dicimus. Mart. lib. 1. iuuenēque, senēque, Ex pueri nati rhinoceros habent. Rhinoceros (inquit Plin. 8. ca. 20.) generis hostis elephantorū cornu ad saxa limato præparat fe pugnax, in dimicatione alium maxime petens, quā seit suis ictibus percutiam esse. Solinus dicit repandum esse, id est recursum eius cornu, & atterit cautibus in mucronem excitat: pugnareque cū elephantibus, longitudine palæ, breuiorem cruribus. Paulinus affirma rhinocerosa duo habere cornua, alterū insigni magnitudine ex naribus extans: alterū quod superne erumpit, exiguum quide, sed validissimū. Festus, Rhinocerosa quādam putant esse bouem Aegyptium. Quæ Cōpolum nomen à *ῥίον*, quod natiū significat, & *κερας* cornu. Mart. lib. 14. rhinocerotem figurate posuit pro gutto ex rhinoceros cornu cōfecto, quod oleū in balneo lotorū corporibus guttatim solebat instillari. Verba c' sunt hæc, Gestatū modo fronte me iuuentus: Verum rhinocerosa me putabis.
 Rhinocissia, Alterum callæ herbæ genus, de quo Plin. lib. 27. cap. 3.
 ῥητορικός, *ῥητορικός*, Montes *ῥητορικός*, Montes Septentrionalis Scythiæ: quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 12. Græci hoc nomen in secunda syllaba non aspirant, quod *ῥητορικός*, hoc est à statum vi deductum putent: quod libi vehementissimū esse dicantur Boreæ flatus. Latini tamen euentum mutant in aspiratam, ad differentiam Rhiparon montium, teste Seruio, qui in Arcadia collocantur.
 Rhiparus, *ῥητορικός*, Virgi. 3. Georg. Gens effrena virū Rhiparon tundiur Euro.
 ῥητορικός, *ῥητορικός*, Rhiphei, *ῥητορικός*, Vnus ex Cætauris, Ixionis & Nubis filius: curus meminit Ouid. lib. 11. Met. C' fuit & Rhipheus Trojanus, iustitiae nemine Trojanis omnibus prelatu: & placeat Virgilio lib. 2. Aen.
 ῥητορικός, *ῥητορικός*, Verbs in latere Septentrionali Cretæ insule. Prometheus lib. 3. cap. 17.
 ῥητορικός, *ῥητορικός*, Promotorius est Achææ propriū dictū, ad ipsū ostium sinus Corinthiaci. Quæ & alterum Rhium, Aetolia promontorium, quod à Thucydide Rhium, Molycrium, *ῥητορικός*, à Molycria vicina vix appellatur. Plin. lib. 4. cap. 2. Anthurium vocat. Duo hæc promontoria angulo freti diuisuntur, septem circiter radiorum latitudine: quæ ostium sinus Corinthiaci, quem Thucydides lib. 2. Crissum sinum appellat.
 Rhizias, *ῥητορικός*, Sucus est à radice laserpitij profluēs, nam quæ à caulibus exprimitur, caulibus appellatur. Plin. lib. 19. cap. 3.
 ῥητορικός, *ῥητορικός*, *ῥητορικός*, Fluuius Gallie rapidissimus, à Rhoda Rhodiorum oppido, vixit Plin. lib. 3. ca. 4. Hyer in Comment. Epistolæ ad Galat. Rhodiorum coloni locauerunt: vnde amnis Rhodanus nomen accepit. Nascentur in Alpibus quæ Italiā à Gallia diuisant, non longe à fontibus Rheni, & Danubij. Fereur per Lemannū lacum, & versus Occidentem, per Galliam fluens, Ararim apud Lugdunū suscepit. Inde ad Meridiem conuersus, & Isaram, Dracūnamque suscipiens, apud Heracleam vno ostio, & paulo vterius duobus aliis in mare Tyrrenum irumpit. Vulgò *Rosne*.
 ῥητορικός, *ῥητορικός*, *ῥητορικός*, Nymphæ marinae nomen, Oceani, & Tethyos filia: à rosen, vt videtur, genatum colore impositum. Hesiod. in Theo. *ῥητορικός*, *ῥητορικός*, *ῥητορικός*, *ῥητορικός*, Quæ & vitis vix, quæ genus à Rhodo insula primum in Italiā aduectum. Virg. 2. Georg. Non ego te mensis, & diis accepta secundis Transierim Rhodia.
 Rhodium oleum, *ῥητορικός*, *ῥητορικός*, *ῥητορικός*, Quod rosaceum nostri nuncupauerunt. Est enim *ῥητορικός* adiectiuum à *ῥητορικός*, quod Latine rosam significat. Olei huius meminit Plin. lib. 15. cap. 7.

Rhodionum viuentium, *ῥοδιον ῥιζον*, Quod sit oleo rosaceo de quo Plin. lib. 1. cap. 7.

Rhodites, *ῥοδιτης*, Gēma a rose rubore nomē sortita. Plin. lib. 1. cap. 11. Rhododaphne, *ῥοδοδάφνη*, Frutex est, quem alio nomine vocant rhododendron, florē habens similem rose, folium autem indeciduum simile lauri foliis: unde rhododaphne appellatur, nomine ex rosa, & lauro composito: *ῥοδος* enim Græci appellant, quā nos rosam: & quam nos laurum dicimus, illi vocant *ῥοδόν*.

Rhododendros, siue Rhododendron, *ῥοδοδένδρον* Dioscoridi, Frutex est florē ferens rose similem, foliumque indeciduum, nō dissimile lauri foliis: unde & rhododaphne appellatur. Rhododendron autem idcirco vocant, quod in arbutuq; altitudinem excresecat. *ῥοδος* enim arborem vocant: quasi dicas arborem rose ferentem, vel rosam arboreascentem. Effertur autem tam femineo genere, quam neutro. Plin. lib. 1. cap. 10. Et quauis herba Sabina dicatur rhododendron. Idem lib. 2. cap. 11. Rhododendros nō nomen quidem apud nos inuenit Latinum.

Rhodogynē, *ῥοδογυνή*, Fuit filia Darii, quæ post mortem viri, nutritiōe, quæ illi secundas nuptias suadebat, occidit.

Rhodope, *ῥοδοπέ*, *ῥοδοπέ*, Montis Thraciæ, à Rhodope Thraciæ regina in hunc montē (vt Ouidius fabulatur) conuersa, vel (vt alii placet) ibi sepulta. Vel à Rhodope Scyrmionis amnis filia, ex qua Neptunus Achon giganteum genuit, qui & ipse monti nomen dedit. Corripit autē Rhodope in hac significatione penul syllabam. Virg. 8. Aeg. Duris in cotibus illum. Ilmaris, aut Rhodope, aut extremi Garrañates. De Rhodope meretricula, vide in proxima dictione *ῥοδοπέ*. A Rhodope pro monte Thraciæ sic adiectum Rhodopeius, quā, vt Rhodopeius Ophius, apud Ouid. 1. Meta.

Rhodopione, *ῥοδοπίων*, Syria dicta est in ea parte, qua transit Taurum montem.

Rhodops, pen. pro genituo Rhodopidis, *ῥοδοψ*, Suida, vel vt apud Plin. lib. 1. cap. 11. Rhodops, meretrix nobilissima fuit, ex Thracia Aescopi fabulatoris aliquandiu cōserua, & postea à Charaxo Sapphus potius fratre, qui eius amore tenebatur, ingenti pecunia redempta. Hæc teste Plin. lib. 1. cap. 11. tantas opes meretricio questu corrasit, vt pyramidem insignem suis sumptibus extructam reliquerit.

Rhodora, *ῥοδόρα*, Herba quæ caulem habet virgē siculæ modo geniculatā, folia vertice in medio exalbida. eadem procedente tēpore tota rubentia, florē argenteū ad similitudinē rose. Plin. lib. 2. cap. 19.

Rhodos, *ῥόδος*, Insula est nobilissima in mari Carpathio, Carie adiacens ambitu ex x x x m. pass. vrbem habens eiusdem nominis, quæ totius insule nomen fecit: quæ antea Ophiussa, Aferia, Aethra, alijsq; plurimis nominibus fuerit appellata. Vrbem autem ipsam Rhodom dictā voluit, huc à Rhodia pella, ab Apolline adamata, vt fabulatur Diomedes, huc ab eo quod capulo rose illic inuenio sic edificata. Ea portus olim & viis, & muribus, & reliquis ornamentis tantopere cretæras superauit, vt nulla putaretur equalis. Legum præstantia, & naualis rei pericia adeo valuit, vt annis multis maris imperio potiretur, & piratarum latrocinia sustulerit. Hæc insula inter Asiaticas insulas tertia numeratur. Nā Lesbos, & Cyprus maiores habentur. Ab Horatio Clara Rhodos vocatur Nam vt Solinus auctor est, nunquam dies ita nubi-osa est vt sol in hac insula non conspicitur. Autem Rhodi pluiis, ob sollicitatem insule cecinit Pindarus. In ea fuit admiranda magnitudinis colossus, à quo postea Rhodij appellati sunt Colossenses, ad quos Apollolus Epistolam scripsit. Habet & Camirus urbem, & Lindum, ex qua fuit Cares statuarius, qui colossus extruxit. A Rhodius sunt adiectiua Rhodius, *ῥοδιος*, & Rhodensis, & Rhodiacus. Vulgo *Roda*.

Rhodes, *ῥόδος*, Erosio caruncule quæ est in maiore angulo oculi.

Rhodes, *ῥόδος*, Equus fuit Mezentij apud Virg. lib. 10. Rhæbe diu, res aqua diu mortibus vlla est. Virgilius, &c.

Rhodes, *ῥόδος*, Marrubiorū rex fuit in Italia, pater Anchēmolū qui vitiatia nouerca sua, Rhæti patris furorē metuens, cōfugit ad Turnum. Vide Seruiū in decimū Aen. ¶ Est etia Rhætorū apud Pōdas nomen. Dionysius, qui quum Iouem de celi possessione deicere conaretur, à Dionysio in leonem transmutato interemptus est. Horat. lib. 2. Carm. ad Racchum. Tu quæ patris regna per arduum Cohors giganteā scanderet impia, Rhætorū rectorisq; leonis Vnguibus, horribiliq; mala detret impia, Rhætorū rectorisq; leonis Vnguibus, horribiliq; mala detret impia.

Rhodes, *ῥόδος*, Promontorium & oppidum Troadis, adiectiua Rhodius, *ῥοδιος*, quemadmodum Sigou sepulchro Achil-
les. *ῥοδιος* lib. 6. Aen.

Rhodes, *ῥόδος*, Rheumatismo, id est fluxioni-
bus laborantibus.

Rhoites, *ῥοίτης*, Vinum ex maus *ῥοίτης* pressum, quæ Græci *ῥοίτης* ap-
pellant. Dioscor. lib. 5. cap. 5.

Rhombus, *ῥόμβος*, Ital. *Figura quadrangula cōlati equali*. Hisp. *Figura de quadrangulo de que vsan las bechueras*. Græca vox est significans si-
guratū retriangleum, id est quadrilaterū, cuius latera omnia sunt aqua-
lia, anguli verō obliqui. Vebatur eo malefex mulieres ad deducendā
Lunā, totis silis cōfecto. Ouid. 1. Amor. quid torto concita rhombo
Licia? Mart. lib. 9. Quæ nunc Thessalico Lunam deducere rhombo.
Propert. lib. 2. Deiciat magico forti sub carmine rhombi. ¶ Itē rhom-
bus est machinula illa quam verendo mulieres stram ad lanicium
nec. ¶ Est itē rhombus piscis plani genus, à figura dictum. Inue. Saty. 4.
Incide Adiciat spatium admirabile rhombi. Ante domum Veneris.

Rhompha, *ῥόμφα*, Ital. *Vn forte di lunge spada*. Hisp. *Espeada*. ¶ Ramæa,
seu telū longioris genus. Vale. Flac. lib. 6. Argon, penultimam syllabam
corripit, abiecta vocali præposita, aut cetē diphthongo Græca licē-
tia corripit. Aequat; (inquit) nec ferro breuior, nec rhompha ligno.

Rhombus, *ῥόμβος*, Ital. *Rhomphæmentum*. Hisp. *El romquido*. Isonus quem
edunt Rhetores, verbo Græco *ῥόμβος*, quod est serico. ¶ Per trāslationē
nem accipitur pro irrisione. Mart. lib. 1. Maiores nusquam rhombi, &c.

Rhombus, *ῥόμβος*, Stercoris, *ῥόμβος*, Ital. *Rombare*. Hisp. *Rombare*. ¶ Plautus, Cya-
thillus dum crenatū dormit, rhombiflat.

Rhombifonus, adiect. Rhonchionon sonum imitatur, & ad irrisio-
nem spectat. Sidorius. Nec nos rhonchifono rhinocerote notat.

Rhopalon, *ῥόπαλον*, Herba quæ nouiore nomine nymphæa appellatur.
Rhopalon autem appellatum existimant ab eo quod radicem habeat

ῥοπαλον, hoc est clauæ similitudinē referentem.

Rhopala, *ῥόπαλα*, Populi Seythici vitæ Borysthenem, in extremis Eu-
ropæ sinibus: quorum meminit Strabo lib. 2. & Plin. lib. 4. cap. 12.

Rhopala, *ῥόπαλα*, Oxyartii filia, & vxor Alexandri Magni, quæ illi
iam vita functo Posthumum peperit: de qua multa apud Q. Curtium,
& Arrianum.

Rhopala, *ῥόπαλα*, Populi Septentrionales, inter Borysthenem & Ta-
nim amnes, campetria incolentes. Strabo lib. 7.

Rhus, *ῥήσ*, Frutex in petris nascens, binum cubitorum altitudine, folijs
oblongis, subrubentibus, in ambitu serratis, acino vuarum gracilium
denso, magnitudine terebinthi. Quidam curiariū fruticem appellat,
quod corticij eo vrantur ad inspissandas pelles. Galli *Vitruum* vo-
cant. Rhus item Plinio herba est syluestris, breuib; coliculis, folijs
myrthi, cinæ & vena pellenis.

Rhus, *ῥήσ*, Myrica fluuius, iuxta Alaziam fluens, & per Mygdo-
nium campum in Rhindacem influens. Vide Strab. lib. 12.

Rhus, *ῥήσ*, Scythiarū populi, à Rhusyni vicino amne, vt qui-
dam volunt, dicti. Meminit horum Plin. lib. 6. cap. 17.

Rhus, *ῥήσ*, Populi Galliarū Aquitanicæ, (vt inquit Plinius) con-
termini Narbonensi prouinciæ: de quibus Luca. lib. 1. Soluuntur flau-
i longa statione Rhuteni. Vulgo *Rodes*.

Rhus, *ῥήσ*, pen. cor. *ῥήσ*, Myrica fluuius in Tēno monte nascēs
& in Propontidem se exonerans: cinæ quæ serpentes in tantam mag-
nitudine adolefunt, vt in summo aëre volantes, solidas aues haurit de-
uorēt. Vide Plin. lib. 8. cap. 14. Hinc Rhusdactylus, a. um. *ῥήσ*.

Rhus, *ῥήσ*, Vir fuit Thraciæ, cuius exemplo, teste Plutarcho
in vita Romuli, Cæsar saepe dicere consueuerat, amare quidem se pro-
dicionem, sed proditores magnopere abhorreere.

Rhus, *ῥήσ*, Tarentinus nugator vilissimus, in agendis præci-
piē fabulis: quo Rhytonicæ fabulæ dictæ sunt. Ad quem alludunt
tam Varro quā Columella, apud quos modō Mython, modō Rhy-
ton legitur.

Rhyarographus, *ῥυαρογράφος*, Sordidarum rerum, humiliumque pi-
ctor. Sic enim cognominatus fuit Pyseicus, pictor excellens quidē, sed
qui contrinas, ac lutrinās, asellos, opsonia, alijsque huiusmodi humi-
lia secutus est: nam *ῥυαρος* Græci sordidum dicunt.

Rhytion, *ῥυτίον*, Vitis genus, luari specie. Mart. lib. 2. Quam sint eruta ti-
bi, similent quæ cornua lune. In rhytio poteris Phœbe lauare pedes.

Rhythmus, *ῥυθμός*, Ital. *Numero harmonia*. Hisp. *Numero, consonancia en la musica*. Latine numerus, harmonia. Quinc. lib. 9. de Instit. cap. 4.
Sunt numeri rhythmici, qui neque finem habent, cetum, nec villam in
contextu varietatem, sed quæ ceperunt sublatione, ac positionem, ad
finem vsq; decurrunt. Diomedes, Rhythmus est versus, imago modu-
lata, seruans numerum syllabarum, positionem, quæ sublationemque
continens. Differet à metro, quia temporū, syllabarum, pedumque con-
gruentia in infinitum multiplicatur, ac profuit. Hinc Rhythmicus,
rhythmorū concinnator. *ῥυθμικός*. Cic. 3. de Orato. Nec sunt hæc
rhythmicorum ac musicorum æcristima norma dirigenda.

Rica, *ῥίκα*, Veli genus erse, à ritu dictum, teste Varrone lib. 4. de ling. Lat. quod
eo mulieres Romano ritu sacrificantes, caput velabant. *ῥίκα*.

Rica, *ῥίκα*, Vitis de dona vsu anticamente. Hisp. *Vn cierto genero de vitedura*. ¶ Ri-
ca (inquit Festus) palliola erat, ad vsum capitis facta. Idem paulo post
ex Grani sententia, cingulum capitis interpretatur, quo procincta Fla-
minica solet redimiri. Et alibi, Rica est quadratum vestimentum, sim-
bratum, & purpureum, quo pro palliolo, seu vitæ utebatur Flami-
nicæ. Alij dicunt quod ex lana *ῥίκα* succida alba, quod conficiunt virgi-
nes ingeniorū, paritima, *ῥίκα*, cinæ, & inficiunt caruleo colore. Hæc
Festus. Plaut. in Epid. Supparum, aut subminiam, ricam, bacillum, aut
exoticum. Nonius, Ricam sudarium interpretatur. Huius diminuti-
uum est Ricula, quod legitur apud Festum.

Rica, *ῥίκα*, vna ex insulis quæ Hybernici adiacent, auctore Ptolem. lib. 2.
cap. 2. Plinio Ricæa dicitur.

Ricinus, & ricinum, vel (vt quidam malunt) recinum, dicitur à reiciēdo,
vestis antiquissima quæ adrata, vt inquit Varro, cuius partem media
retrosum iaciebant. *ῥίκα*. vnde Riciniat mimi. Seruius in lib. 1.
Aen. Ricinus dicitur ab eo, quod post eorum reicitur. Festus, Ricin-
um est omne vestimentum quadratum. Apud Cic. 2. de Legib. legitur
ricinum per quatuor syllabas. Extenuato (inquit) sumptu tribus ricin-
is, & vinculis purpureis, & decem ricinibus, tollit etiam lamenta-
tionem. ¶ Est & ricinus, genus vermis canum botrysque aures acerrimè
infestans. *ῥίκα*. Varro 2. de re Rust. cap. 9. Quidam nucibus Græcis in
aqua tritis perungunt carulorum aures, quod ricini soletur (si hoc vn-
guine non sit vltus) eas exulcerare. ¶ Ab huius animalis similitudine
ricinus dicitur frutex, aut herba instar arboris, grana ferens ricinis
animalibus similia: quā Dioscorides arborum fruticem esse dicit,
similem ficui, sed minorem, folijs habentem similia platano, sed maio-
ra, læuia, & nigriora, ex qua exprimitur oleum ricinum, *ῥίκα*. Vul-
go *Palmam Christi* appellat.

Ricinus, *ῥίκα*, vide *ῥίκα*.

Rideo, *ῥίδο*, risum, Modò absolute ponitur sine casu. *ῥίδο*, *ῥίδο*.
Ital. *Ridere*. Hisp. *Rir*. propria obra de hombre. ¶ Gell. lib. 1. Rex, quasi an-
xare desipet, ririt. Cic. 5. de Fin. M. Cassius, quem semel ait in vita
rississe Lucilius, & ca re *ῥίδο* vocatur. Modò datiuū admittit, pro
arrideo. Rideo tibi, Virg. 4. Aen. rissit parer optimus olli. Quum au-
tem accusatiuum habet, significat deideo. *ῥίδο*. Plaut. in Stich.
Accastor, rissit te hodie multum. Tetēt in Adelph. Rideo hunc primum
ait se scire: solus nescit omeia. Cic. de Arusp. resp. Quum rissit in-
ruptantiam hominis, &c. Ouid. 2. Fastor. Ridet amatorem Lyda puella
summa. ¶ Transfertur & ad plantas, quæ ridere dicuntur, quum coloris
amantate spectantium oculos oblectant. Virgil. 4. Aeg. Mistique ri-
denti collocasia fundet acantho.

Rident, *ῥίδο*, participium. *ῥίδο*, *ῥίδο*. Horat. in Arte, Vt ridentibus as-
sident, ita ridentibus assunt. Humanus vultus.

Ridendus, id est deridendus. *ῥίδο*, *ῥίδο*. Horat. 1. Epist. 7. Solue senes-
centem maturæ sanus equum, ne Peccet ad extremum ridentus.

Ridib

R O R

Regrat.

Etiam nunc multis in locis pecudum ferarum genera sunt aliquoties in Phrygia ex ouibus, ubi greges videtur complures: ut in Samothrace caprarum, quas Latine rotas appellat. Est & Rota, piscis, siue helix marinis generis, a rota, quia in circuitu voluitur, similitudine dictum. Plin. lib. 9. cap. 4. Apparet & Rota appellata à similitudine, quatenus distincte radiis, modiolos eorum oculis duobus utrinque claudens. Rota item in figlinis dicitur, quia fistula tornantur: cuius primum inventorem fuisse tradunt Anacharsin Scytham, aut (ut alij malunt) Hyperbion Corinthium. Horat. de Arte, amphora cepit insituisse: currense tona cur vitreus exit.

Rotula, est diminutivum. Plin. lib. 1. R. cap. 18. Gallix verò duas addiderunt rotulas.

Rota, as, Vetto, in modum rotæ verso, circumago. [rotas, xuxlōm. Ital. Rotare, rotare, polare, atorno, girare. Hisp. Rotar, d. rober en derredor, haxer buelta en derredor.] Martia. lib. 1. Preceps sanguinea dum se rotat versus arena, Implicitam visco perdidit ille fugam. Ovid. 4. Metam. Deque sinu maris tidentem, & parva Learchum Brachia tendentem rapit, & his teque per auras. More rotat fundæ, rigidoque infantia saxo. Discutit ora ferax. Lucet. lib. 6. rotantque cauis flammam fornacibus intus. Rotare item se pavones dicuntur, quum veluti pulchritudinem suam admirantes, gemmanes caudæ pinnas in orbem explicant, rotæque orbem imitantur. [rotas, xuxlōm. Ital. Rotare, d. rober en derredor, haxer buelta en derredor.]

Rotans, ris, Horat. 4. Catm. Ode 1. Sordidum flammæ trepidam rotans vertice sumum.

Rotatus, a, um, Ouid. ad Pisonem, & nunc cervicæ rotata. Incipit effusus in gyrum carpere cursus. Iuven. Saty. 6, aut curtum sermone rotato Torquetur entymema.

ROTOMAGUS, siue Rhothomagus, [rotas, xuxlōm. Ital. Rotondo, Hisp. Redondo.] Dicitur Rotundum, [rotas, xuxlōm. Ital. Rotondo, Hisp. Redondo.] quia quidam volunt à rotundo, quod omnis vadique refusa sit angulorum asperitas. Plin. lib. 10. cap. 52. Aquatilius una rotunda ibidem, Oua exiunt à rotundissima sui parte, dum patitur. Cic. 1. de Nat. deo. Nunc autem haec tenus admiraber eorum tarditatem, qui mundum animantem, immortalem, & eundem beatorum & rotundum esse velint, quod ea forma neget vilam pulchriorem esse. Plato. Horat. 8. Epod. Nec sit marita, quæ rotundioribus Onusta bacis ambulet. Cic. de Vni. Idque ira toranant, ut nihil effici possit rotundius, nihil ut asperitatis haberet, nihil offensionis, &c. Colu. lib. 8. ca. 8. Quum deinde quis videret quamplurimos mares excludi, longissima quoque, & acutissima ora subiecit, & rursus quum feminas, rotundissimas. Ote rotundo loqui, est volubili, & cetero orationis genere vti. Horat. in Arte, Gratias ingenium, Gratias dedit ore rotundo. Mosa loqui. Gell. Crispum sanè agmen orationis, rotundumque, ac modulo ipso numerorum venustum. Cic. in Orat. Thucydides autem praefactoris, nec satis (ut ita dicam) rotundus, primus instituit dilatare verbis. Rotundæ clausulæ dicuntur, intra quas sententiæ clauduntur cum sequentibus non haerentes. Budius.

Rotunditas, atis, [rotas, xuxlōm. Ital. Rotondità. Hisp. Redondez por todas partes.] Plin. lib. 1. cap. 3. Cornibus quæ sunt rotunditate præpilata, ad latera porrectis. Ibidem, cap. 16. Rotunditas oris.

Rotundè, adverbium. [rotas, xuxlōm. Ital. Rotondità. Hisp. Redondez por todas partes.] Cic. 4. de Fin. Ista ipsa, quæ ut breuiter, Regem, Dictatorem, diuitem solum esse sapientem, à te quidè aprè, ac rotundè, &c.

Rotundo, as, Rotundum facio. [rotas, xuxlōm. Ital. Rotondità. Hisp. Redondez por todas partes.] Cic. de Vniuer. Quumque similem vniuersitatis natura efficere vellet, ad volubilitatem rotundauit. Vitru. lib. 10. cap. 11. Id ad circumum rotundauit. Per translationem accipitur pro explicite siue perspicue, eo quod rotunda forma nulla sit perfectior. Horat. 1. Epist. 6. Mille talenta rotundiorum: totidem altera: porro Tertia succedant.

Rotundatio, verbale. [rotas, xuxlōm. Ital. Rotondità. Hisp. Redondez por todas partes.] Vitru. lib. 10. cap. 11. Sic & in rotundatione & in longitudine aequalia spatia fiunt.

ROTANA, siue potius Rhoxana, vide supra, inter ea quæ ab Rh, aspirato initium sumunt.

ROTARI, siue Rotari, apud Ptolemaum lib. 3. ciuitas est Cœthica insule: in uine vulgò Regela dicta.

R ante V.

Rubedo, Rubefacio, vide R V B.

Rubellianæ vires, siue rubellæ, quæ dicantur, vide R V B.

Rubellio, onis, Piceis est prægrandi capite, ex genere mullorum, (quem [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] à coloris rubedine nomen habens. Vnde & Galli roussetum appellant. Hic in vino necatur, in postero vini cædium inducit. Plin. lib. 11. cap. 10. Mullus in vino necatur, vel piceis rubellio, is qui inde bibent, vini cædium affert. Rubeta, æ, Ranz genus venenosum, in sicco semper viuens, & à rubis nomen trahens, in quibus plerumque videtur. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Inuen. Saty. 1, quæ molle Calenum Porrecta viro miscet sitiente rubetam. Plin. lib. 8. cap. 31. Auxiliatur contra tantam mibetam. Idem lib. 3. ca. 5. Sunt quæ in vepibus tantum viuunt, ob id rubetorum nomine, ut diximus, quas Græci phrynos vocant, grandissimæ cunctarum, geminis veluti cornibus, plenæ veneficiorum. Mira de his certatim tradunt auctores.

Rubeus, a, um, & Rufus, generalia nomina sunt, ad omnia quæ quomolibet rubent. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Erenim sanguineus, croceus, auticus, ostrinus, fulvus, flauus, rubidus, phœniceus, rutilus, luteus, spadiceus, ruber seu rufi coloris sunt, aut acutes eū, & quasi incandescentes, aut eū colore viridi miscentes, aut nigro infuscentes. Gell. lib. 2. ca. 26. Sed quod aliter rubet, ignis, aliter sanguis, aliter ostris, aliter crocum, has singulas eū varietate Latina oratio singulis, propriisq; vocabulis non demonstrat: omniāque ista significat vna ruboris

appellatione: quæ tamen ex ipis rebus vocabula mutuatur, & ignem aliquid dicit & flammam, & sanguinem, & crocum, & ostrinū, & aureum. Sunt tamen qui negent rubeum Latine vocem esse: illud certe constat rubrem, seu rubrum colorem videri, ita, quàm rubrum.

Rubeo, bes, bui. Rubens sum. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 2. Georg. Sanguineis; inculca rubent avaria bacis. Idem 4. Georg. Ante notis rubeant quàm prata coloribus, &c. Cice. ad Attic. lib. 15. Rubeo, mihi credes? iam scripseram, delere nolui. Id est prè pudore rubore suffundor. Idem 4. Vetti. Hæere homo, auersari, rubere. Martia. lib. 1. Partans rubeant amula labra rosas. Ovid. 2. Fast. Diffugiant hostes, inhonestique vulnera tergo Accipiunt: Tusco sanguine terra rubet.

Rubeos, ris, participium, siue nomen ex participio, Idem quod rubrum. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Rubefacio, is, Rubens fio. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 2. Aene. Imque rubefecit stellis Aurora fugatis. Ovid. 2. Metamorp. Tum pater ut terras, mundumque rubescere vidit. Plin. lib. 9. cap. 35. Miror ipso tantum cas cælo gaudere, sole rubescere, colorumque perdere vi corpus humanum. Hinc componitur Etubeo, de quo suo loco.

Rubefacio, rubefacio, pen. corr. Rubro colore tingo. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Rubefactus, a, um, participium. Ovid. 1. 3. Metam. Expulsi ipse cruor, rubefactique sanguine tellus.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

Ruber, bra, brum, Idem quod rubeus. [rubellio, vocat Aristoteles, ut Gaza arbitrat] Ital. Effere rosso, arrossirsi, Hisp. Embarberse. Virg. 1. Georg. Sempiternus Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ovid. 3. Fast. tremula dat vina rubentia dextra.

maues in omnem oram maritimam demississet: Non sanè optabilis est quidem, inquit, rudentibus apta fortuna. Idem 1. de Diuin. Sed est quasi rudentis explicatio.

Rudus, eris. Lapidum crusta, & ruinarum materies. Est autem duplex, nouum scilicet & vetus. [i. p. m. m. Ital. Scaglia, ogni vecchia materia di roto edificio come pietre calce & simili. Hisp. La roffura.] Nouum rudus, est materia pauimenti: hoc est laxa recens concussa, seu testæ contraxit cum calce ad pauimentum faciendū. Vitruu. lib. 7. Deinde ruderi nouo tertia pars rufæ admiscetur, calceiq; duæ partes ad quinq; mortarij misti, omnibus præstent responsum. Vetus rudus, est materia veterum pauimentorū, & dirutorum ædificiorum, quæ lapidibus & testis cōtractis, calceq; arena commista constat. Plinius, Cōplanatæ veteri rudere erat via. ¶ Antiqui Rudus dicebant, teste Festo: eoque nomine non solum lapidum fragmenta, verumetiam rem omnem rudem, & impolitam significabant. Quæ de re vide plura paulo antè in dictione **R. A. V. D. V. S.**

Rudero, as. Est rudus induco. [i. p. m. m. Ital. Empire di tale materia, mescolataui calceina. Hisp. Zaharrarò ripiar la pared.] Vitruu. lib. 7. cap. 1. Ne minori saxo quàm quod possit manus implere, crustuminationibus indutis rudetur. ¶ Rudere verò, est rudus eiecerit. [i. p. m. m. Ital. V. d. R. r. s. lib. 1. cap. 2. Solum oportet esse crudarum, & proclium vt euerit facile queat.]

Ruderatus ager. Dicitur qui veterum ædificiorum materia scateat. Plin. lib. 21. cap. 4. Rosam sicis locis quàm humidis odoratiorem constat nasci: ferendum nec pinguibus, nec argillosis locis, contētāque rarit: propterea ruderatum agrum amare.

Rudratio, onis. verba. [i. p. m. m. Ital. Rudatio.] Vitruu. lib. 7. cap. 1. Primūque incipit de ruderatione, quæ principia tenet expolitum.

Rudarium cribrum. Ab Aulico appellatur cribri genus maius, ex mbrana minuti foraminibus pertusa, quo rudera, hoc est lapilli, confusimilisque sordes, è frumento expurgantur. Pollinarium autem, siue excusorium cribrum dicitur, quod ex setis equinis, aut linteo rariore confici solet, ad pollinem à sursutibus sceternendum.

Rudum, ti. Locum plenus rudere, hoc est lapidum fragmentis, & materie ruinæ. [i. p. m. m. Ital. Loco pieno di faglie. Hisp. cosa llena de los cascayes de los edificios viejos.] Cato, Lentem in rudeto, & rubricolo loco qui herbolis non licet, ferito.

R. V. F. A. S. Oppidum Campaniæ, cuius meminit Macrobius lib. 7. Quique Rufus. Batulūque tenent, &c.

R. V. F. I. N. V. S. Vir Consulatus à Fabricio Censore damnatus quod decem pondo argenti apud eum inuenta essent. ¶ Rufinus alter, vnā cum Stilicone & Gildone relictus à Theodosio seniore imperij administrator, pro tutela Arcadij & Honorij filiorū, Gildo in Africa, Scilicem in Occidente, Rufinus verò in Oriente omnes sanè cupiditate regni incensis, in suos principes arma conuerterunt, ex quo diuersis modis oppressi perierit. Extant in hunc Rufinum Claudiani Poëtæ inuectiue.

R. V. F. I. M. A. E. R. A. S. pluralis numeri, Oppidum Campaniæ. Cato ca. 22. Venduntur ad Rufimaterias numis centum octoginta, &c.

Rufus, a, um. Color non planè ruber, sed ad flauum nonnihil declinans. [i. p. m. m. Ital. Rosso. Hisp. Rojizo, & bermejo.] Marti. lib. 14. Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis. Terent. in Heaur. Rufissime illa virginem, &c. Plin. lib. 12. cap. 12. Synterum quidem leuitate deprehenditur, & color rufus. ¶ Rufior, comparatiuus. Plin. lib. 16. cap. 14. Nanque & materies maris dura, rufiorque, ac nodosa.

Rufulus, diminutiui. [i. p. m. m. Ital. Rufulus.] Plaut. in Amph. Vt primū coitit cicatrix rufula.

Rufuli. Appellati sunt Tribuni militum, non à populo, sed à Consule facti, quod de eorum iure Rufili Rufus legem rulerit. Hi postea mutatione vnus literæ Rutuli tribu appellati. Festus.

Rufeo, es. Rufus sum. [i. p. m. m. Ital. Rufus.] Marti. lib. 10. cap. 29. Quæ senectute nigrescunt: merula ex nigra rufescit.

Rufus, as. Rufum facio. [i. p. m. m. Ital. Rufus.] Plin. lib. 10. cap. 29. Rufus capillus primū prodeuntibus nucleis. Et lib. 23. cap. 2. Tunc addito lentificino oleo illita vna nocte rufat capillum.

R. V. F. S. P. V. A. T. O. Legatus Romanorū in cōcilio Aetolorū apud Lina. lib. 11. ¶ Rufus, Cæsurus sub Scipione Africano, cuius & res gestas, & belli apparatus describit. Autor Appianus. ¶ Virgilius Rufus, Orator egregius, inuictus à Nerone, de quo Tacitus, Virgiliū Rufum claritudo nominis extulit. Et paulo inferius, Nā Virgilius Rufus studia iuuenū eloquentia, Musonius præceptis sapiētæ fouebat. ¶ Rufus, Poëta Bononiensis, cuius meminit Martialis. Funde tuo lachrymas orbata Bononia Ruse. Et resonet tota planctus in Aemilia. ¶ Rufus, medicus insignis, qui sub Traiano principe floruit, multaque cōscripsit, quorum nihil ad nos peruenit. Sæpe tamen ab alijs testis citatur. ¶ Rufus, Corinthius philosophia, quamquam diuitiis & generis nobilitate pollebat: plus tamen ad eius laudem dicendi gloria, linguæq; gratia contulit. Autor Philostratus.

Ruga, æ. Cōtractio cutis in plicas, & quosdam quasi sulcos: cuiusmodi in senibus cōspici solet. [i. p. m. m. Ital. Rappa, faldia, respa, griecia. Hisp. La ruga.] Cic. de Senect. Non cani, nō rugæ repente autoritate arripere possunt, sed honeste acta superior ætas. Ouid. 14. Meta. & rugis perarauit anilibus ora. Idē 2. de Arte, iam veniet rugæ, quæ tibi corpus ætæ. ¶ Plica quoq; in vestibus eminetes, rugæ dicuntur: quæ admodum contra cavitates inter plicas, sicut appellantur. Plin. lib. 35. ca. 8. Præter quæ in vestibus rugas & sinus inuenit. ¶ In arborū quoq; fructibus qui ante maturitatem sunt decepti, asperitatem quædam, & corticis contractiones oriuntur, quæ à similitudine rugarū anilium, veniunt & ipsæ in nominis huius cōmunionem. Plin. lib. 12. cap. 7. Semina pipæris distant à iuniperio paruulis siliquis, quales in phaeolis vide mus. Hæ, priusquā dehiscant, deceptæ, tollitque tollit, faciunt quod vocatur piper longū. Paulatim verò dehiscentes per maturitatem, ostendunt candidū piper: quod deinde totum solibus, rugis colorq; muretur. Et paulo post, Deest tota illa maturitas, ideòq; & rugarum, colorisque similitudo.

Rugosus, a, um. adiectiuum, Rugis plenum. [i. p. m. m. Ital. Pieno di creste. Hisp. cosa llena de ruga.] Colu. lib. 12. cap. 43. Sed hæc ratio facit rugosa

acina, & penè tam dulcia, &c. Idem lib. 16. cap. 31. Cortex omnibusq; fenelute rugosior. Facies rugosior vna passa. Claud. 1. in Eutrop. Martialis lib. 3. Rugosior sola quam gras frontem, Et aranearum castibus pares mammas.

Rugo, as. Rugas contraho. [i. p. m. m. Ital. Infaldare, intreppare. Hisp. Arrugarse.] Plaut. in Cas. Vide palliū vt rugat. Rugata testa, apud Plin. lib. 9. cap. 33. ¶ Vnde Corrugo, in rugas cōtraho. [i. p. m. m. Ital. Ruga.] Hocat. 1. Epist. 5. Ne turpe total, ne sordide mappa Corruget nates. ¶ Hinc contrarium est Erugare, id est rugas explicare, & extendere. [i. p. m. m. Ital. Ruga.] Plin. lib. 21. Furfures in facie emendant, & erugant corpora.

Rugio, gis. rugini, & rugii. [i. p. m. m. Ital. Ruggine. Hisp. Ramar el leon.] Vnde Rugius, qui propriè leonis est, quum vocem emittit. [i. p. m. m. Ital. Rugio.] Hiero. Amos 3. Leo rugiet, quis non timebit. Autor Philomela, Tigrides indomiti rancant, rugiuntque leones. ¶ Hinc componitur Irugio, gis: quæ supra suo loco.

Ruidus, a, um. adiectiuum, à ruendo. Hoc est à cadendo, vt quidam volūt, deducit: vt Pilum ruidum, cuius crebro casu frumenta pinsuntur, siue euasuntur. Plin. lib. 18. cap. 10. Pistoria nō omniū facilis. Quippe & Hetruria spica farris tolli pinfente pilo præferato, stitula serrata, & stella iotus denticulata: vt nisi interi pinsant, cōcidantur grana, feròq; frangantur. Maior pars Italiæ ruidio vtiunt pilo, rotis etiam, quas aqua verset obiter, & molat. Quem tamen Plinij locum explicans Hermolaus, Ruidū pilum dictum inuit, nō à ruendo, sed ab asperitate, quasi ruidum: siue vt alij scribunt, ruidum: quod nomen antiquis asperum & impolitū significabat. Verba Hermolai sunt hæc, Præferatum pilū in molendo propterea vocatur Plinio, vt à pilo ruidio (sic enim ipse vocat) distinguatur, ad molas videlicet quas aqua versat, vti nec tam quod sine ferro est, id nomen habet, quàm quod asperum impolitūque.

Ruina, vide R. V. O.

Rulla, æ. Instrumētum ferreum, stimulo rusticorum additum, ad vomerem detergendum. [i. p. m. m. Ital. Rulla.] Plin. lib. 18. ca. 19. Purget vomerē subinde stimulus cuspidatus rolla. Est autem diminutiuum à R una, quod est reli genus, latiore habens cuspidem. Vnde Runatum dixit Ennius, pro runa armato, fusc (vt Festus interpretatur) pro pilato, hoc est pilo instructo.

R. V. F. T. V. S. Tribunus plebis fuit, Agrarij legis promulgator, quam Cicero in Consulatu suo euerit. Hic teste Plin. lib. 8. ca. 51. solidum aprum Romanorum primus in epulis apposuit.

Ruma, æ. A veteribus dicebatur mamma, vt annotauit Nonius, citans locum Catonis ex opere De liberis educandis. [i. p. m. m. Ital. Poppa, poccia, tetta. Hisp. Yeta.] Romani (inquit Cato) prisco vocabulo mammas appellauerunt: quæ Subrum etiam nunc dicuntur agni. ¶ Hinc etiam Inrumare dicebant antiqui pro lactare, quasi rumā in os inferere: quod nam verbum postea ad fœdē libidinis significationem est translatum, vt latius videre licet suo loco. ¶ Rumam præterea Seruius interpretatur eminētiorem colli partem, ad quam demissus eibus à certis reuocatur animalibus. Quod & ipsum Festus innuere videtur, quū rumare antiquos dixisse ait pro ruminare.

Rumen, inis. Propriè in animalibus quibusdam dicitur quidam quasi ventriculus, quo illa pabulum ad tempus demittit, indeque rursus ad os reuocant: vnde & ruminatione nomen accepit. [i. p. m. m. Ital. Rumina.] Locos est in ventre, quo eibus demittitur, & vnde redditur. Per translationem tamen pro ipso etiam sumitur ventriculo, cibi & potus receptaculo. Pomponius Proflibulo, vt citat idem Nonius, Ego rumorem panis facio, dum sic rumen qui impleam. Festus rumen interpretatur partem colli qua escaduoratur. ¶ Rumem item antiqui pro ruma accipiebant, hoc est pro vberē, siue mamma. Plin. lib. 11. cap. 18. Colitur ficus arbor in foro ipso, ac Comitis Romæ nata, sacra fulguribus ibi conditis: magisque ob memoriam eius, quæ nutritrix fuit Romuli ac Remi conditoris appellata, quoniam sub ea inuenta est lupa infantibus præbens rumen: ita enim vocabant mammam.

Rumino, as. pen. corr. & Ruminor, aris, deponens, Idem quod remando, & cibū à rumine ad os reuocare: proprièq; de iis dicitur animalibus quæ in superiore mandibula dentes primores nō habent. [i. p. m. m. Ital. Rumina.] Rumina, quando i buis à pecore rumificant quanto hanc non mangiato. Hisp. Ruminar los animales, & rumiar.] Colu. lib. 7. Propter quæ bos neq; ruminat, neq; lingua se detergit. Virg. 6. Aeg. Illic fies nigra pallicies ruminat herbas. Plin. lib. 10. cap. 23. Ruminant fies iam dicta syluestrium cerui, quum à nobis aluntur. ¶ Per translationem ponitur pro in memoriam reuocari, & diligenter perpendere. [i. p. m. m. Ital. Rumina.] Bimargo, vt citat Nonius, Odysseam enim Homeri ruminari incipies. Idem Tanagile, apud eundem Noniū, Varro, Non modò absens de te sapius cogitabit, sed etiam ruminabit humanitatem tuam.

Ruminatio, onis. verba. [i. p. m. m. Ital. Rumina.] Plin. lib. 11. cap. 37. Quibus neque dentes vtrunque, neque ruminatione. ¶ Ruminatio, rei cuiuspiam in memoriam reuocatio. Cic. ad Attic. lib. 2. Quanto magis videri tuis literis, quàm ex illius sermone, quid ageretur de ruminatione quotidiana, de cogitatione, &c.

Ruminalis ficus. Romæ fuit in Comitio, fulguribus sub ea cōditis sacra, à ruminando (vt quidam volunt) dicta quod sub ea pecudes æstatis tempore frigora capientes, herbas ruminare consueverint. Aut certe (vt Plin. lib. 15. ca. 18. placere video) ab eo quod sub ea inuenta sit lupa Romulo & Remo rumen, id est mammam præbens. Liu. lib. 1. ab Vibe, primū Romularem ficum à Romulo dictū putat, quæ deinde voce paulatim deprauata, Ruminalis exipit appellari. Verba Liuji sunt hæc, Ita velut defuncti regis imperio, in proxima aliuete, vbi nunc ficus ruminalis est (Romularem vocatam ferunt) puerorū exponunt. ¶ Ruminales hostiæ, eorum animalium quæ ruminant. Plin. lib. 8. cap. 51. Cornucanus ruminales hostias, donec tridentes fierent, puras negauit.

Rumentum, inquit Festus, Idem quod abruptio.

Rumex, icis. Herba est syluestris ex lapathi generibus, à quibusdā Oxalis appellata, latius proxima, folijs acutis, colore betæ cædide, radice minima. [i. p. m. m. Ital. Rumice. Hisp. La ruma, & yerua conocida.] Quidam etiam lapathum cantherinum appellat, ad strumas cum arungia effacissimū. Virg. in Moreto, Forcidisq; rumex, malax, violæq; virebat.

Suar

Sunt ex recentioribus qui rumicis appellationem latius accipiant: ut ad omnia lapathi genera extendatur. Plinius tamem speciem iam depictam, à ceteris generibus, rumicis nomine distinguit. Vide ipsum, lib. 20. cap. 21. lib. 19. cap. 12.

Rumina, sive Rumina, vel alij malum, dicta est dea quæ rumis, id est mæmis, hoc est pueris lactentibus præsidebat: cuius meminit Augustinus lib. 4. de Civitate Dei. Var. lib. 2. de Re rust. cap. 11. Non negarim, inquam, idcirco apud duos Rumis facilius à pastoribus fatam sicuti ibi enim solent sacrificare lacte pro vino, & pro lactentibus. Cato de Liberis educandis, ut erat Nonius, Hic lacte sit, non vino, Cumina propter eunas, Rumina propter eunas: sic prisco vocabulo mammam appellabant, à quo Subiumi etiam nunc dicuntur agni.

Rumifero, Rumigero, vide R V M O R.

Rumigare, Apuleius usus est pro ruminare, & quod Quintilianus ac Plinius aiunt, remandere, & comanducare. [μυρμαγία. Ital. Ruminare, masticare bene. Hisp. Rumiar.] Verba Apuleij sunt hæc lib. 4. de Asin. tam ferè rectum palam rumigabam.

Rumino, Rumino, vide R V M E N.

Rumis, idem quod rumis, id est mamma. Rumis (inquit Festus) mamma dicitur: unde & rustici appellat herdos subrumos, qui adhuc sub mammis habentur. [μῆμα. Varro 2. de Re rust. cap. 11. Mamma rumis, sive rumia, ut ante dicebantur dicuntur subrumi agni lactentes.

Rumo, mas, Antiquis idem erat quod lacto, quasi rumam in os infero. [ῥῆμα. Ital. Lattare, mettere la mamma in bocca. Hisp. Dar à mamma la leche.] Unde deductur compositum Rumare, quod olim nihil aliud erat quàm rumam, hoc est mammam, in os pueri inferere. Rumare item antiqui dicebant pro ruminare, teste Festo. Nam & rumam, si Servio credimus, iidem pro rumine dixerunt, hoc est pro emicente sub collo parte, ad quam cibus de missis, à certis revocatur animalibus.

Rumor, oris, Sermo in populo sine certo autore, vel in malum de recenti dispersus re. [ῥῆμα. Ital. Rumor, fama, novella. Hisp. La fama de nuevas incierta.] Cice. in Philipp. Improbissimis rumoribus dissipatis. Terent. in And. Meum quam rumor est amare. Cice. ad Cassium, lib. 12. Epist. Nihil perferat ad nos, præter rumores de oppresso Dolabella: satis illos quidem constantes, sed adhuc sine autore. Idem Attico, lib. 16. Sed tamen rumoris nefcio quid affluerat. Horat. 2. Serm. saty. 6. Frigidus à rostris manat per compita rumor. Virgil. 12. Aeneid. Rumorēque fecit varios, ac talia fatum. Aliquando ponitur pro fauore, seu studio. [μῆμα. Virgil. 8. Aeneid. Ergo iter inceptum peraguar rumore secundo.

Rumulus, diminutivum, Parvus rumor. [ῥῆμα. Ital. Rumore.] Cice. ad Attic. lib. 2. Quas quidem ego multo magis vereor, quàm eorum hominum qui hodie vivunt, rumulos.

Rumifero, ras, penult. corr. Rumorem fero, hoc est famam spargo: quod & Rumigero, as, dicitur. [ῥῆμα. Ital. spargere rumore. Hisp. Acatrear rumor.] Plaut. in Amphit. Quamque adeo cives Thebani non rumiferant probam.

Rumpo, pis, rupi, ruptum, Frango, revello, scindo. [ῥῆμα. Ital. Rumpere, spezzare, dissolvere. Hisp. Romper, quebrar.] Virgil. lib. 5. Aeneid. Nodos, & linea vincula rupit. Idem 9. Aeneid. Rumpere claustra manu, fociōsque immittere porcis. Rumpere vincula, est effracto carcere, vel ruptis compedibus, aliāque viam vi, sese, aliūque de custodia eximere. Cice. in Catil. Adiungit grauem potnam municipibus, si quis eorū vincula ruperit. Idem 4. Tullul. Nec tamen illa vincula carceris ruperit. Interdum rumpere ponitur pro defatigare. Terent. in He. cy. Ve me ambulando rumpere. Rumpere silentium, & rumpere vocem, est in vocem prorumpere, & rem silentio aliquandiu suppressam eloqui. [ῥῆμα. Virgil. 10. Aeneid. Quid me alta silentia cogis. Rumpere: Idem 1. Aeneid. Composito rumpi vocem, & me destitit arare. Rumpere moras, est aufere moras, siue festinare. Virg. lib. 3. Georg. en agē segues rumpere moras. Rumpere fide, est fidem violare. Ouid. Epist. 13. Rupi, quam rumpam sum mihi quæta fidem. Rumpi item dicitur, quæ nimia tensione dissiluit. [ῥῆμα. Virg. 1. Georg. Quid dicam, quando ista, quæ sunt inflata, rumpantur. Inflata rumpere vesiculas, apud eundem 2. de Diuin. Horat. Serm. 2. saty. 3. quum magis, atq; se magis inflaret, Non si te ruperis, inquit. Par eris. Hinc sumpta traslatione, rumpi iniuria, & rumpi malis dicimus, pro eo quod est, grauitate discrucari, & vix ferre posse. Virg. 7. Argol. Inuidia rumpantur ut illa Codro. Cice. Quint. frat. lib. 3. Ve his malis Reipub. licentiaque audacium, quibus antea, rumpebat, nunc ne moueat quidem. Rumpo, pro rumpi facit. Martial. lib. 10. Grandis ve exigui bos ranam ruperat olim: Sic, puto, Torquatus rumpet Oraculum. Huius verbi composita sunt, Abrumpo, corumpo, dirumpo, erumpo, irumpo, intererumpo, perumpo, & proumpo: de quibus suis locis.

Ruptor, oris. Liv. 4. ab Vrbe, Hicine est, inquit, ruptor fœderis humani, violatorque gentium iuris.

Rupus, a, um, Idem quod fractus. [ῥῆμα. Ital. Rotta, creuata. Hisp. Quebrantada.] Virgil. 2. Georg. Qua vi maria alta tumescant Obicibus rugis. Testamentum ruptum, id est cancellatum, & ritum: cui opponitur iurum. Cice. de Otat. Testamentum ruptum aut tarum. Aliquando ruptum dicimus delassatum, & membris fractum ex diutino labore. Apuleius, Quousque ruptum istum asellum, nunc etiam claudum, frustra pascemus? Aliquando ruptus, pro eo sumitur qui vestitus est lacertis, & pannofus. [ῥῆμα. Martial. lib. 3. fœne ruptos, dic mihi Galle quis est?

Rumpi, porum, Qui & traduces dicuntur, brachia sunt vitium, quibus illæ ex arboribus in arbores traducuntur, & sibi mutuo connecluntur. Ital. Rampoli, uoli. Hisp. sarmientos de la prouena. Varro lib. 1. de Re rust. ca. 8. Quorum pedamentum est nativum eius generis, vbi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea sit: quos traduces, quidam rumpos appellat. Quibus ex verbis Varionis, quoniam manifestum est eosdē esse rumpos, qui alio nomine traduces dicuntur, reliquum est ut doceamus, hisce nominibus non arbores ipsas significari, (ut quidam putauerunt) neque rursus vires ipsas, sed quædam vitium veluti brachia, à sua vitina, matre potrecta, & circa medium arborū intervallum sibi occurrentia, ibidēq; conneclta. Id autem planum fiet Columellæ testimonio

lib. 5. cap. 6, vbi sic habet, Cetera simili ratione atq; in arbutu Italico administrantur, ut vires longis ferribus deponantur, ut eadem diligenter curentur, atq; in ramos deducantur, ut noui traduces omnibus annis inter se ex arboribus proximis conneclantur, & veteres decidantur. Si traduca traducem nō contingit, matre vitig: inter eas deligetur. Quum deinde fructus pondere virgub, subiectis adimiculis sustinentur.

Rumpotinum, arbutum, Genus arbuti Gallici est, à rumpis, id est traducibus nomen habens, qui utriq; à matre exportecti, & crura mediū arborum duarum intervallum sibi occurrentes, connecluntur. Colum. lib. 5. cap. 6. Est & alterum genus arbuti Gallici, quod vocatur rumpotinum. Id desiderat arborem humilem, nec frondosam. Cui rei maxime videtur idonea populus: ea est arbor cerno similis. Quinctiam cornus, & carpinus, & ornus: nonnunquam & salix. Hoc genus arbuti frequēs est in agro Mediolanensi, vbi etiam hodie nomen seruat. Arbores rumpotinas, quibus vires rumpotinas imminuitur. Vires autem rumpotinas (ut ex prædictis facili intelligi potest) eas vocamus, ex quibus rumpi, id est traduces ducuntur. Columella loco iam citato, Arbores rumpotinis si frumentum non subleclitur inter vitig: partem, viginti pedum spatia intervenerunt. At si Getibus indigetur, in alteram partem quadraginta pedes, in alteram viginti relinquuntur.

Rumpotinerum, Locus rumpotino arbutu confusus, vel ipsum arbutum rumpotinum, Colum. lib. 5. cap. 6. Nam ita testis constituitur rumpotinerum animaducti, ut ad octo pedes locis sicis, & cliuosis, ad duodecim pedes planis & virginolis tabulata disponantur. Reliqua vide in dictione præcedenti.

Rumulusculus, vide R V M O R.

Runa, Teli genus latiorē habens cuspidem: à quo deductur adiectivum Runatus, id est runa armatus. Ennius, Runata recedit ad est pilata, ut interpretatur Festus. Huius diminutivū est Runula: de quo paulo antè.

Runcina, nx, Fabrilis instrumentum esse constat: id tamē quale sit, video non satis convenire inter eruditos: alius afferentibus genus esse ferræ maioris, quæ fabri materiæq; siccant arborum moles, subiectis cantheis: alius rustici ferramenti genus esse existimantibus, ad dumeta excidenda accomodatam. Nos contra runcinam eandem putamus, quom vulgus hodie planulam vocat, quæ fabri assamenta radunt & laugant. Idque ut ita censamus, facile adducimur Plinij testimonio lib. 16. cap. 42, vbi sic habet, Firmissima ad rectum abies. Eadem valuarum repagulis, & ad inflexa opera aptissima, siue Græco, siue Campano, siue Siculo fabricæ artis genere spectabilis, ramentorum crinibus pampinato semper orbe sese voluens ad incitatos runcinarum rapus.

Runcina item à Romanis Dea credita est, quæ runcationi præfesset: cuius meminit & Augustinus lib. 4. Cuius Quum runcantur legetes, id est à terra herbæ auferuntur, deam Runcinam præfecerunt.

Runco, as, Herbas iniuites, fruticesve noxios euellit, siue extirpo. [ῥῆμα. Ital. Estirpare l'herbe cattive. Hisp. Ropar.] ut Runcare spinas, apud Catonem de Re rust. cap. 2. Runcare segetem, est herbis noxiis expurgare. Plin. lib. 18. cap. 21. Siliginem, far, triticum, semen, hordeum occato, sacrito, runcato, quibus dictum erit diebus. Hinc componitur Franco, de quo supra suo loco.

Runcatio, verba. [ῥῆμα. Ital. Runcare.] Colum. lib. 2. cap. 9, Frequentem tamē exiguam sarrationem & runcationem, ut herbis liberentur.

Runcator, oris. [ῥῆμα. Ital. Runcatore.] Colum. lib. 1. cap. 3, Quæque præterierit, intelligi oportebit, nullam operam postulare runcatoris.

Ruo, is, rui, ruium, & ruium, Cado, concido. [ῥῆμα. Ital. Romare, cadere precipitare. Hisp. Derribar, caer.] Virgil. 1. Aeneid. ruit alto à culmine Troia. Terent. in Heaut. Quid si nunc exilium ruat? Ouid. 4. de Pont. Eleg. 1. Et subito casu quæ valuerat, ruunt. Per translationem quandoque ponitur pro effundi. Virgil. lib. 6. Vnde ruunt totidem voces responsa Sibyllæ. Quandoque pro decipi. Cice. lib. 3. Offic. Si hoc nō est emptorem pati ruere, & per errorem in maximam fraudem incurrere. Quandoque pro euertere, seu dissipare, [ῥῆμα. Ital. Romare.] ut sic habet accusativum, quum alibi absolutum sit. Virgil. lib. 1. Georg. Quid dicam, iactio qui semine cominus arua. Incolunt, cumuloque ruit male pinquis arena? Idem 1. Aeneid. Spumas falis are ruebant. Quandoque pro festinante ire, seu in præcepis ferri, & sine cautela in aliquem impetum facere, [ῥῆμα. Virgil. lib. 10. Quo moitue ruit, maiorāque viribus audet? Quandoque pro impellere. [ῥῆμα. Terent. in Adelph. Ceteros ruerem, agerem, raperem, runderem, profererem. Quandoque pro ruo, siue eximo. [ῥῆμα. Virg. lib. 11. confusa ruebant ossa loci. Quandoque pro crepare, & graui sonitu quodammodo ruinam minari. Virgil. lib. 1. Georg. ruit arduus ather. id est tonitru prærept. Ad eundem modum celi ruinam idem lib. 1. Aeneid. pro tonitru posuit. Fluctibus (inquit) oppressos Troas, exelique ruina. Ver ruit, id est præcipit, & ad finem properat. Idem libro 1. Georg. Vel quum ruit imbuferum ver. Nox ruit. Idem 6. Aeneid. Nox ruit Aenea, nos flendo ducimus horas. Ruere nubem, est egerere, emittere. Virgil. 2. Georg. & ruit atram. Ad exilium picæ crassus colligine nubem. Huius composita sunt, adobruo, corruo, diruo, cruo, iruo, obruo, & subruo: quorum significata vide suis locis.

Ruina, x, Casus, excidiumque dicitur. [ῥῆμα. Ital. Rovina, caso, Hisp. Caída.] Nam (ut inquit Hieronymus) ruina est quum parietes domorum diruantur. Cice. 3. Tullul. Magis me mouerunt Corinthi subito aspectu parietum ruinæ, quàm ipsos Corinthios. Ponitur aliquando pro morte. Plin. lib. 17. cap. 15. Prodigium in nostro æuo Neronis principis ruina factum. Celi ruina, pronitium. Virg. 1. Aeneid. Fluctibus oppressos Troas, calique ruina. Vbi Seruius, Celi ruina, id est tonitribus, quorum sonus similis est ruinis. Transfertur & longius, ut pro quouis perniciæ, seu calamitate accipitur. Cice. 1. Inuecl. in Catil. Prætermittit ruinas fortunarum mearum. Idem Attico, Magna proxima Idibus ruina impendit. Subducere caput ruinæ, est exponere se periculo. Curtius lib. 5. Hinc spe, hinc metu milites animo versant: ruinarum illos subdere capra, in perniciem trahi, quæ Bactra pateant exceptura eos donis & opulentia.

Ruinofus, fa, sum, Id est caducus, seu ruinam minans. [ῥῆμα. Ital. Rovinoso, che minaccia rovina. Hisp. Cofa que está para caer.] ut Aedes male materiæ, ruinofæ, apud Ciceron. 3. Offic. Ignoratur in omnibus culis

R V S R V T

foles rusticatias dixit Varro 1. de Re rust. cap. 21.

Rusticator, aris, Ruri dego. [*ῥυσιτάρω*. Ital. *stare in villa per spisso*, & *piacere*. Hisp. *estar a morar en el campo o aldea*.] Plinius, Quam simul actus rusticaremur. Cic. Tironi, Licetam modum rusticari. Idem 1. de Legibus, Vt dum cōsilio in Tufelano, scilicet quid garrat, sin rusticat, quid scribat ad te.

Rusticatio, onis, Actus ipse rusticandi. [*ῥυσιτάρω*. Ital. *Effo dimorare in villa*. Hisp. *Aquella estancia del campo*.] Cic. de Amic. Neq. solum militia, sed etiam peregrinationes, rusticationeque communes. Colum. lib. 1. c. 1. Et hoc vndecimum præceptum rusticationis memora tradidi.

Rusticatum, aduerbum, pro rusticē. [*ῥυσιτάρω*. Ital. *Rusticamente, rustica mente*. Hisp. *Rusticamente*.] Pomponius, Ego rusticatum tangam, vrbatim nescio.

R V S C I N O, onis, Oppidum in extremis Gallie finibus, non procul a montibus Pyrenæis: cuius modum Plinius lib. 3. cap. 4. Vulgus *Rusticaniom* hodie appellat.

Rusticum, rufci, vel rufcus, humilis frutex est, foliis myrti, sed latioribus, cupidis specie, mucronato cacumine bacis: pro maturitate in tubefectibus, quæ à mediis foliis dependunt, nucleo intus effe dutia. Græci *ῥυσιτάρω*, *ῥυσιτάρω*, *ῥυσιτάρω*, *ῥυσιτάρω*, hoc est humilem, acutam, & agrestem myrtum appellant. Virgil. 7. Aeglog. Horridior rusco, proiecta vilior alga. Idem lib. 2. Georg. necno etiam aspera rufci Viminis pro sylfium. Q Rustico etiam fepes munitur antiquis. Colum. lib. 10. dirifuto fepes nunc horrida rusco. Prodit.

R V S P I N A, *pinaria*. Oppidum Aficæ propriè dictæ, non procul ab Admeto: de quo Plinius lib. 5. cap. 4.

Rustpor, spatis, Antiquis in vfu fuit pro fecutari, seu diligenter inquirere. [*ῥυσιτάρω*, *ῥυσιτάρω*. Accius Nyctereia, vt citat Nonius, Vagant rufpantes sylvas. Sic rufpanti latrabis, apud Festum. Translato fumpia est à gallinis, quæ rufpanti propriè dicuntur, quum etiam quærenes, terram fcalpunt. Q Hinc componitur Corruſpor, pro conquire. Plaut. Corruſpare etia conſilia in pedore.

Rullus, & Ruffus, Nomina fune coloris, ad rufum inclinans, dilutius tamen rubentis. Vnde in factionibus augurantium rullati dicebantur, qui hoc colore crant exornati. Vide Thyleſum in libello de Coloribus.

Ruta, orum, Apud Iurifconfultos, quafi cetera dicuntur: vt arena, creta, & his ſimilia, nondum in opus conuerſa. Feſtus, Ruta creta, dicuntur quæ venditor poſſeſſionis, ſui vſus gratia concedat, et eaſque contraxerat. Vlpianus in l. Fundi, de A. E. empt. & vend. Si ruta creta excipiantur in venditione, ea placuit eſſe iura quæ cruta ſunt: vt arena, creta, & ſimilia. Creta ea eſſe, vt arbores cretas, & carbones, & his ſimilia. Mutius l. In rutis, de Verborum ſignifi. In rutis & cysis ea ſunt que terra non tenent, quæque opere ſtruditi, rectoriæ non continentur. Q Ne in rutis quidem & cæſis, proverbialis locutio eſt, qua rufus eſt Cic. 2. de Oratore, pro eo quod eſt, nulla in patre. Sed dicit te (inquit Cicero) quum rdes venderes, ne in rutis quidem & cæſis ſolum tibi paternum recepiſſe. Vide de hoc plura in Adagis Eraſmi.

Rutæ, æ, Herba eſt nulli non nota, etiam hodie nomen vel apud vulgum retinetur, luminibus claritate afferens, fed venenem coërcens. [*ῥυτι*. Ital. *Herba dicta rutæ*. Hisp. *La ruta yerva conocida*.] Dictam autem volunt rutam, quod vna ex omnibus herbis, propter multiplicem eius vſum, maxime eruat. Quid 2. de Remed. am. Vtiliſſimas acuentes luminarias, Et quicquid Veneri corpora noſtra negat. Ruta muſtellæ cōtra Serpentes dimicaturæ ſe munient: habet enim præſentaneum aduerſus venena omnia remedium. Vide Plinium lib. 10. cap. 3.

Rutaceus, a, um, Quod ex ruta confectum eſt: vt Aqua rutacea.

Rutatus, a, ti, Quod ruta cōditiom eſt. [*ῥυτι*. Ital. *Cofa meſcolata con ruta*. Hisp. *Cofa mezclada con ruta*.] vt Multum rutatum. Plinius, Iuuenio meſſum rutati populo datum. Rutati lacerati, ruta conſitis. Martialis lib. 10. Sceta corona bunt rutatos quo laceros.

Rutabulum, li, autore Feſto, Proprie dicitur instrumentum quo ruſtici vruntur in prouocando igne, pannis coquendi grana. [*ῥυτι*. Ital. *Cofa meſcolata con ruta*.] Plinius, Iuuenio meſſum rutati populo datum. Rutati lacerati, ruta conſitis. Martialis lib. 10. Sceta corona bunt rutatos quo laceros.

R V T I N E, *turni*, Populi Gallie Aquitania, Narbonenſis provinciæ & Cadurcis contemini. Vulgo *Rhodes*. Q Alij turn Rurhem in Sarmatia Europæa, non procul à Tanai fluuio: hodie Ruſſi dicti: & eorum regio, Ruſſia.

R V T I L I V S Geminus, Iurifconfultus ſui ſua ætate inſignis & Pontificallium librorum autor: Orator quoque, vt illa ſeccebat temporis, non commendus: cuius tamen orationes poſteriori horridæ viſe ſunt & ieiunæ. De hoc Cicero in Bruto. Rutilius in quodam triſti & ſuero diecidi genere verſatus, magnum munus de iure reſpondendi ſuſtinebat. Sunc eius orationes icitunæ, multa preſtata de iure, doctus vir, & Græcis literis eruditus, Panætius auditor, propè perfectus in Stoicis. Hæc ille. Q Rutilius, Cn. Manlij in Conſulatu collega fuit, qui primus accitis in caſtra gladiatorium, vitæudorum, inferendūque icitun rationē mililibus erandam curauit. Armorum (inquit Valerius) tractandorum mediatio. à P. Rutilio Conſule Cn. Manlij collega militibus eſt tradita. Is enim nullis ante ſe Imperatoris exemplum ſecutus, ex ludo Cn. Aurelij Scauti doctus gladiatorium accerſiſſe, vitandi æq. interdicti illud fuſillorū rationem legibus ingenerauit. Hic actus in exiliū à patribus Syllanis, & à ſylla deinde redeundi preſtare facta, reſpōdit illud quod à Suetec lib. 6. de Benef. reſeruit, Malo vt patria mei exilij erubefcat, quum redim iuxteat. Q Mar. Rutilius Cenforinus, teſte Valerio cap. de Moderatione, iterum Cæſari creatus, in concione populum corripuit, quid eam portetatem bis ſibi deruliſſent, cuius maiores, quā nimis magna videretur, tempore cōſuetudum iudicaveſſent. Q Rutilius Lupus, Rhetor inſignis fuit, ipſi etiam Q. Vntiliano com memoratus, cuius etiam hodie opus eruat de Rhetorum figuris.

Rutilio, ſas, Aliquando actum eſt, idem ſignificans quod rutilum facio. [*ῥυτι*. Ital. *Far riſplendere, riſplendere*. Hisp. *Arrojar, riſplender*.] Plin. lib. 2. cap. 1. Galium hoc inuentum rutilandis capitis & cinere & ſeuo. Comæ promiſſæ, & tūtilat, Plin. lib. 28. c. 12. Crinis propter æq. rutilatus, Tacitus lib. 20. c. Interdum neceum eſt abſolutorum, ſignificans idem quod rutilo colore reſplendere. Virgil. 1. Aeneide.

Donatus, Sal neutraliter, condimentum masculinum, pro sapientia. Aliquando pro vrbositate, ioco, & ridiculo, & dictis ad risum, vel delectationem compositis, idque tam singulari, quam plurali numero. *Salus, & salus.* Catullus Epigr. 1. de Quintia, Nulla est in toto corpore mica salis. Hoc est nihil venustum, nihil argutum, nihil facetum. Cicer. de Clar. Orat. Publius Scipio omnes sale & facetis superabat. Lucanus, Non soliti ludere sales. Quintilianus lib. 6. Salsum (inquit) in consuetudine pro ridiculo tantum accipimus: natura non vique hoc est, quamquam & ridicula oporteat esse falsa. Nam sicut sal suauitatem quandam cum mordacitate habet, ita etiam vrbosorum ioca. Sales enim pro Ciceronis sententia, sunt ipsa ridicula, quae necessarii falsa oporteat esse. Nam salsum erit quod non erit insulsum, velut quoddam oris condimentum, quod sentitur latente iudicio, & veluti palatum exeat. Quandoque sal pro mari ponitur, quod admodum & as forminum apud Graecos: quia salsum est, & ex ipsius aqua sal elicitur. Virgil. 1. Aeneid. Et spumas salis are rubant.

Salarius, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salarius, & salarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salarius, & salarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salarius, & salarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salarius, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salarius, & salarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salarius, & salarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salarius, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salarius, & salarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salarius, & salarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salus, a, um, Quod salis saporem habet, siue quod sale conditum est. *Salus, & salus.* Ital. *salado*. Plaut. in Rud. Itaque alium prodiperat nobis salis poculis. Horat. Epod. 16. Amet, falsa leuis hircus aquosa. Lucret. lib. 1. Et lachrymis salis humectant ora, genasque. Virg. lib. 1. Aeneid. falsusque per artus Sudor iit. Idem 5. Aeneid. Et falsus ridens reuometem pectore fluctus. Quintil. lib. 6. cap. 3. Ridiculum dictum plerumque salsum est. Cic. ad Papyrum lib. 9. Accedunt non Attici, sed saliores quam illi Atticorum Romani veteres atque vrbani sales.

Salis, aduerbium. Idem quod facere, & vrbane, & cu quadam salum mordacitate. *Salis, & salis.* Ital. *salado*. Plaut. in Rud. Itaque alium prodiperat nobis salis poculis. Horat. Epod. 16. Amet, falsa leuis hircus aquosa. Lucret. lib. 1. Et lachrymis salis humectant ora, genasque. Virg. lib. 1. Aeneid. falsusque per artus Sudor iit. Idem 5. Aeneid. Et falsus ridens reuometem pectore fluctus. Quintil. lib. 6. cap. 3. Ridiculum dictum plerumque salsum est. Cic. ad Papyrum lib. 9. Accedunt non Attici, sed saliores quam illi Atticorum Romani veteres atque vrbani sales.

Salamentum, iij, Quod est ex sale compositum, siue quod est sale conditum ad diuturnum vsum ciborum. *Salamentum, & salamentum.* Ital. *salame*. Hic est qui vendit sal. *Salamentum, & salamentum.* Ital. *salame*. Hic est qui vendit sal.

Salamentarius, iij, substantiuum. Qui salamenta vel facit, vel vendit, qui & salarius. *Salamentarius, & salamentarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salamentarius, & salamentarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salamentarius, iij, substantiuum. Qui salamenta vel facit, vel vendit, qui & salarius. *Salamentarius, & salamentarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salamentarius, & salamentarius.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salis, a, um, Quod salis saporem habet, siue quod sale conditum est. *Salis, & salis.* Ital. *salado*. Plaut. in Rud. Itaque alium prodiperat nobis salis poculis. Horat. Epod. 16. Amet, falsa leuis hircus aquosa. Lucret. lib. 1. Et lachrymis salis humectant ora, genasque. Virg. lib. 1. Aeneid. falsusque per artus Sudor iit. Idem 5. Aeneid. Et falsus ridens reuometem pectore fluctus. Quintil. lib. 6. cap. 3. Ridiculum dictum plerumque salsum est. Cic. ad Papyrum lib. 9. Accedunt non Attici, sed saliores quam illi Atticorum Romani veteres atque vrbani sales.

Salis, a, um, Quod salis saporem habet, siue quod sale conditum est. *Salis, & salis.* Ital. *salado*. Plaut. in Rud. Itaque alium prodiperat nobis salis poculis. Horat. Epod. 16. Amet, falsa leuis hircus aquosa. Lucret. lib. 1. Et lachrymis salis humectant ora, genasque. Virg. lib. 1. Aeneid. falsusque per artus Sudor iit. Idem 5. Aeneid. Et falsus ridens reuometem pectore fluctus. Quintil. lib. 6. cap. 3. Ridiculum dictum plerumque salsum est. Cic. ad Papyrum lib. 9. Accedunt non Attici, sed saliores quam illi Atticorum Romani veteres atque vrbani sales.

Salinum, ni, Vasculum in quo sal reponitur tum ad mensum vsum, tum ad sacrificia paratum. *Salinum, & salinum.* Ital. *salino*. Hic est qui vendit sal. *Salinum, & salinum.* Ital. *salino*. Hic est qui vendit sal.

Salinum, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salinum, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salinum, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salinum, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

Salinum, iij, substantiuum. Qui sal, vel salamenta vendit. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal. *Salinum, & salinum.* Ital. *salario*. Hic est qui vendit sal.

salitoribus, sed data à titioribus.

Salutaria, iij, substantiuum. Quae salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutaria, & salutaria.* Ital. *salutaria*. Hic est qui vendit sal. *Salutaria, & salutaria.* Ital. *salutaria*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Salutatio, iij, substantiuum. Qui salutem faciunt, hoc est sale conditi. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal. *Salutatio, & salutatio.* Ital. *salutatio*. Hic est qui vendit sal.

Saluum, salui, & Salua, saluq. Spumum, quod ferè salis saporem habeat: vel à saliendo, quod in ore saliat, & crestat. [*ῥαλῖον, ῥαλῖον. Ital. Salina, spuma. Hisp. La salina, dela boca.*] Plin. lib. 7. cap. 2. Feruntque ictas salua, vel feruentis aquæ contactu fugere. Idem lib. 2. cap. 2. 7. Sua cuiq; vino salua innocentissima, sua cuique ætas gratissima, hoc est media. ¶ Ponitur aliquando salina pro gustu. Persius Saty. 6. Nec tenemus solers eundem nosse saluam.

Saluosus, adiectiuum. Quod saluæ similitudinem habet. *ῥαλῖος, ῥαλῖος. Ital. Saluosus. Plin. lib. 16. cap. 38. Humor vltimus saluosus.*

Saluo, uas, Saluam facio. [*σάλω, σάλω, ῥαλῖον. Ital. Salutare salua. Hisp. Saluar de celar de si salua.*] Plin. lib. 2. cap. 36. Congregantur verno tempore purpure, mutuoq; attritu lentorem cuiusdam cere saluant. ¶ Aliquando illino, siue perungo. Colum. lib. 6. ca. 5. Tunc panaces, & eryngij radices forniculi feminibus miscenda, & cum destroc ac molui tritici farina, candentiq; aqua conspergenda; eoque medicamine saluandus agrotus pecus.

Saluarius, saluaria, saluarium, adiectiuum. Quod ad saluam pertinet. *σάλω, σάλω. Plin. lib. 9. cap. 51. quæ durioris telis sunt, ut mures, purpure, saluarius lentore patiuntur. Id est viscositate saluæ.*

Salix, salicis. Arbor nota à salendi, hoc est cretendi celeritate dicta. [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Salice, salco. Hisp. Salice.*] Nam siue sara, siue casu terra impacta, statim surgit. Virg. 10. Aegloga. Mecum inter salices lenta sub vine iaceat. Quid. lib. 10. Metamorph. Amnicolæque simul salices, & aquatilis lotos. Virg. 1. Aegloga. Florentem erysim, & salices carpentis amatas.

Salignus, a, um. Quod ex salice materiam est. [*ῥαλῖος, ῥαλῖος. Ital. Di salua. Hisp. cosa de materia de salice.*] Virg. Est ruguri cultus armatus falce saligna. Idem 4. Georg. Et cultus furum, atq; autum, cum falce saligna. Hellepontiaci ferunt tutela Priapi. Colum. lib. 7. ca. 1. Quippe vel folijs, spinisq; vel periculis salignis altur. Hora. 1. Sermon. Saty. 5. donec cerebrosus proficit vnus, & amula, nautæque caput, lumbosq; saligno Fuste dolat.

Saligneus, a, um. Idem. Colum. lib. 7. cap. 10. Deinde ab ictu virgæ oportet tumentem venam ferro rescindi, detractoque sanguine colligari saligneo libito, vel etiam vltimo. ¶ Saligneæ claua, apud eundem lib. 6. cap. 2.

Salicetis, saliceti, & per syncope salicidum, Locis salicibus constitutis. [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Lago piantato di salici. Hisp. El salicidal, lugar de salices.*] Varro, idoneus locus eligendus ubi facias salicidum, & arundinetum. Cic. 1. de Diuina Ennio, Nam me visus homo pulcher per amena salicida, Et ripas rapere. Idem pro Lege Agr. Accedet et mons Gaurus, accedent salicida ad Minervas. Virgil. 1. Aegloga. Hyblæis apibus florem depasta salicidi. Iuuenalis Saty. 11. Necdum ausus, virgas humilis mordere salicidi.

Salio, Salto, vide s. a. l.

Salustius, a, um. Crispus, Nobilis historicus, atque adeo Martiale teste, totius Historiæ princeps fuit, Ciceronis contortans, cuius aceritius fuit inimicus, ut ex vltimoque inuestigatis constat. Vide c. l. s. p. v.

Salutatio, a, um. Proleptio lib. 2. cap. 5. oppidum est in Orientali tractu Lusitaniz, in Hispania vetronum, vulgo *Salamanca*.

Salma, a, um. Fons in Caria, iuxta Halicarnassum, quo veteres crediderunt lauantium corpora effluunt. Quid. 1. 5. Metam. Cui non audita est obsecrans Salma; vnde Statius lib. 14. Salmacis fons nescio quam ob rem calumniam, tanquæ emolliens eos qui inde bibant. Hominum enim molliens non videtur ab aëre, vel ab aqua proficisci, quum ea minime fit causa mollioris, sed diuitiæ, & victus incontinentia.

Salmacidas, da, dum. denominatum à nomine Salmacis: ut Salmacida spolia, apud Cic. de Eutro. Phil. 3. ca. 3. Nam nitrofas, atq; Salmacidas & fluctantis in desertis Rubrum mare petentes, addita polema, velis intra duas horas faciunt, quo tamen in loco nonnulli legunt Salmacidas, putantque salmaidas aquas dici, quæ salis saporem referunt.

Salmo, piscis marinus, qui & fluuii subit, semelque gustata aqua doli vix vnquam in mare regreditur. [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. salmone, pesce. Hisp. salmón, pez. Plinius lib. 9. cap. 18. in Aquitania Salmo fluuialis: marinis omnibus præferitur.*]

Salmonides, a, um. Aeoli filius fuit, & rex Elis, qui quum diuini sibi honores petulantiis quæreret, Iouemque struendo æneo ponte, tonando, & iaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulminatus, ad inferos detrusus est. Vide Seruium in illud Virg. 6. Aen. Vidi & crudelis dædrem Salmonæa penas. Dum Râmas Iouis, & sonitus imitatur Olympi.

Salmonis, Salmonidos, Filia Salmonæ, id est Tyro. Propertius lib. 1. Non sic Aemonio Salmonida nixit Enipeo. Thracius, &c.

Salnitrinum, a, um. Ut modò confectudine vulgi dicitur, factitium est & ad tormentum ignium mistilia repetitum, veteribus autem fuisse videtur incoctum. *ῥαλῖς, ῥαλῖς. Corrupta tamen dictio est.* Nam legitur apud Plinium, Sal, & nitrum sulphuri coniectum in lapidem vertitur. Vide in dictione NITRUM.

Salonia, salonis, Fluuius est apud Celtiberos, non procul à Bilbili oppido, optima ferri temperatura nobilis. Marciali lib. 10. Ausciferumq; Tagum litam, patriamque Salonem.

Salomon, a, um. siue ut alij malunt, Solomon, *ῥαλῖς, ῥαλῖς.* Nomen sapientissimi Iudæorum Regis, quod li interpretaris, Pacificum sonat. Filius fuit Dauidis ex Bersabæ, qui parci in regnum successit, Deoque optimo maximo templum primum edificauit.

Salomonius, salomonis, salomonium, possessiuum: Ut templum Salomonium, apud Lactantium.

Salonia, a, um. Regio Bithyniæ, pascendis bobus idonea. Vnde & Saloniensis casus. *ῥαλῖς, ῥαλῖς. Straboni lib. 12. vulgo Salonia.*

Salonia, a, um. saloniae, Stephano, Vrbis Dalmatiæ, olim capta ab Asinio Pollione: quæ & flum suum Saloniun appellauit. Lucanus, Quæ maris Adriaci longas fecit ora Salonas.

Salonia, a, um. pen. prod. Pollionis filius, sic dictus à capitis à patre Salonia Dalmatiæ ciuitate, auctore Seruio. Asinius Pollio, inquit, ductor Germanici exercitus, quum post captas Salonas Dalmatiæ ciuitatem, primò meruisset lauream, post etiam Consulatus adeptus fuisset, eodem anno suscepit filium quem à capta ciuitate Saloniun vocauit: cui nunc Virgilius Genethliacôn dicit. Hunc constat natum tuisse Racim: quod parentibus omen fuit infelicitatis: nam ipsum puerum inter ipsa primordia petiisse manifestum est.

Salpa, a, um. Genus piscis, circa Ebusum Hispaniæ insulam, obsecus

alibi, & qui coqui non possit, nisi ferocia percussus, ut ait Plin. lib. 9. ca. 18. *ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ptolemaeo lib. 3. cap. 1. Apulorum vrbis in Ionio pelago: Salapia Plinio.*

Salapia, a, um. Palus in Apulia, iuxta Salpiam ciuitatem meretricio amore Annibalis inclinata. Lucanus lib. 5. Quos recipit Salpina palus.

Salpamentum, Salso, Salcedo, vide s. a. l.

Sallicortex, salicorticeis. A nonnullis appellatur arbor ex genere glandifera: um, quam Græci *ῥαλῖς* nominant. Est autem hæc arbor cortice, atque crudice crassissimo, & plerumque cauato, fungosoque. Sola corde caret, etiam quum viuit, putrescens. Fulmine frequenter ictur, etiam si altitudine non excellat: ideo ad sacrificia vti, nefas erat apud Aecoles. Eadem ferè sterilis est: & si quando glandem tulcrit, ea adeo est amara, ut præter sues, à nullo attingatur animal: nec ab his quidem, quum aliud pabulum possunt nancisci.

Salisago, Salitudo, Saluta, vide s. a. l.

Salus, a, um. pen. prod. Fons in finibus Narbonensis Galliz, aquis salis fluens, circa arcem Hispaniæ munitissima, quæ vulgo *Salus* dicitur.

Saluator, Salatrix, Salatricula, vide Salto, in s. a. l. o. salis.

Saltem, coniunctio per defectum dicta, quasi, si aliter non posset. Vel (ut inquit Gellius) u littera abiecta, [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Almeno, pure. Hisp. Almenos, si aliter non posset.*]

Saltem, coniectio per defectum dicta, quasi, si aliter non posset. Vel (ut inquit Gellius) u littera abiecta, [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Almeno, pure. Hisp. Almenos, si aliter non posset.*] Nam à principio saltem dicebant, quod nos saltem dicimus. Nam quum alia quedam petita, & non impetrata sunt, hic solemus, quasi ad extremum aliquid petitiui, quod negati minime debeat, dicere. Hoc saltem fieri aut dari oportere: tanquam saltem postremo petentes, quam impetrari sit æquissimum. Seruius, Saltem tractum à captiuis, qui quum tenerentur ab hostibus, dicebant sublati manibus, Saltem concedere. Hinc per synæresin natus est sermo, ut in conceptu rerum multarum petitiui aliquid, saltem dicamus. Virg. lib. 1. Aen. Sin adsumpta salus, & te patet optime Teucrum Pomus habet Libyæ, nec spes iam restat Iuli: At si cetera Siconiæ saltem, sedesque paratas. Vnde huc aduecti, regemq; petamus Aescen. Idem lib. 6. Aeneid. Da dextram misero, & recum me tolle per vndas. Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam. Cic. Attico lib. 9. Eripe mihi hunc dolorem, aut minue saltem.

Salutatio, a, um. Populi sunt iuxta Pontum Euxinum, postea *ῥαλῖς* à tenitate victus appellati.

Salto, vide s. a. l. u.

Salutare, a, um. In Nymphæo sita sunt ita dicta, quod ad idus salutarium mouentur. Plin. lib. 2. cap. 95. Sunt & in Nymphæo parus insula, Saluare dicta, quoniam in symphoniz cantu ad ictus modulationum pedum mouentur.

Salutarius, a, um. Locis incultis, crebris syluis passim oppletus, in quo pasci etiam & aliuare pecora possunt. [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Bosco, selua, foresta, spissa ex salta. Ital. bosco, spissa.*] Virg. lib. 3. Georg. Salubris in vacuis paleantur plena secundum Flumina. Pestis, Salum. Caus Aelius lib. 2. Significationum, quæ ad ius ciuile pertinent, ita definiunt, Salus est ubi sylvar & pastiones sunt, quatum causa eas quæqueque particula in eo saluæ pastorum, aut cultus causa aratur, ea res non petiuit nomen salui, non magis quàm fondi, qui est in agro cultus, & eius causa habet edificium, siqua particula in eo habet syluam. Cæc. 6. bel. Gall. Atque ille latebris, aut syluis, aut salubris se eriperet, & noctu occurreret. Idem 1. belli Ciui. Celeriterq; Pyrenæos saltus occupari iubet. Virg. 1. Georg. & magnos canibus circedare saltus. Quid. Epist. 5. Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos: Vide plura de hac voce apud Vallam Elegantiæ lib. 5. cap. 10. 6. & lib. 4. cap. 57.

Saluarius, a, um. Syluarius, seu salubris, [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Guardiano di foresta. Hisp. montana, que guarda los bosques.*] Pomponius lib. 1. si ita. si de Vltimo habitat. Dominus proprietatis, etiam inquit Vltimo, fundum, vel ades per saluarium, vel insularium custodire poterit.

Saluosus, a, um. Salibus passim obiectus, & impeditus, [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Boscoso, pieno di foreste. Hisp. colin de muchos bosques y pastos.*] Liu. 7. bel. Pun. Aperta erat regio, sine viliis ad insidias latebrisque in loca saluosa cedere inde cepit.

Saluber, Saluc, vide s. a. l. v.

Salua, a, um. Frutex est nulli non notus, virgas habens quadrangulas, foliaque aspera, crassa, & incana, odore graui quidem, ceterum non ingrato. [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. & Hisp. salua.*] Dicta salua (ut putatur) quod multis incommodis medeatur, ægrorumq; saluos præstat. Prodest enim paralyticis, & contra serpentium morus remedium exhibet. Plinius lib. 2. cap. 25. Dioscorides lib. 3. cap. 38. ¶ Fuit & salua maris Apulej. ¶ Est & salua, Triacanthum oppidum, in quinta regione Italiz de quo Plinius lib. 3. cap. 13.

Saluarium, saluari, Genus medicamenti est, quo veterinarj, & mulomedici videntur in ægrotantium animarum curatione. [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Remedio di salua. Hisp. saluado.*] Colum. lib. 6. cap. 9. Recens istius optime saluarii farinæ ordacæ discretur. Idem lib. 6. cap. 24. Lupini semicrudi conteruntur, & offæ saluarii more fancibus ingeruntur. Et paulo post, Potest etiam cum arido fico & eruo conteri heiba sentonica, & formata in offam, sicut saluarium demitti. Quibus tamen in locis saluarium, potius legendum crediderim: quod & eruditioribus placere video: qui saluarium interpretantur medicamenti genus quod pecori ægroto datur deglutiendum.

Salutio, saluz, Saluatio medeor, vel saluarum deglutiendum præbeo. Colum. lib. 6. cap. 24. Vel tenero olere commisto, torrido, molliorque milio, & per vnam noctem lacte macerato, saluatur. Quo tamen in loco doctioribus quibusdam saluarum, legendum videtur: quorum iudicio non quousque libenter subscribimus, alio Columellæ loco adducti, qui est eiusdem libri cap. 5, ubi sic habet. Euincendi sunt quauis pestiferi morbi, & exquiritis remediis propoliandi. Tunc panaces & erigij radices, & feniculi feminibus miscenda, & cum destructi, ac moliti tritici farina, candentique aqua conspergenda; eoque medicamine saluandum ægrotum pecus. Vbi saluandum pecus dixit, pro eo quod est, saluatio per os immisso curandum.

Salum, sal, Mare. [*ῥαλῖς, ῥαλῖς. Ital. Mare. Hisp. El mar.*] à sapore salis: vel à verbo Græco *ῥαλῖς*, quod significat mouere, fluctare. Virgil. 1. Aeneid. Pæq; vndas superare salo. Cic. pro Cæcin. Vt à quo loco depulsi esset,

k k s

in cum

in eum se fortuna restitueret, non in salum, sed in ipsam urbem quam peribat. Idem 3. Tuscul. Nec tam arumano naufragem salo. Virgil. 2. Aeneid. Fit fontus spumante salo.

Salus, salutis, incolumitas. [omnis Ital. salute sanitas. Hifp. salud, sanidad.] Cic. Attico, Saluti, si me amas, consule. Terent. in Adelph. Quod cum salute eius fiat. Cic. lib. 3. de Leg. Qui ne reditus quidem ad bonos, salutem a bonis potuit afferre. Plaut. in Mere. Spem teneo, salutem amari: redeat, an non, nescio. Quid. lib. 3. Meta. - te scilicet omnis in vno. Non salus potest esse. Salutem dicere alicui rei, id est vale dicere, & iube valere, relinquere. Cic. ad Volum. lib. 6. Quas si, ut volumus, exceperimus, ego verò multam salutem & foro dicam, & curiae: vnamque tecum, & cum communibus nostris amatoribus. Hoc est iubebo valere curiam: nihil mihi amplius cum curia erit commune. Accipitur aliquando salus pro remedio. Virg. 2. Aeneid. Vna salus victis, nullam sperare salutem. § 1. a l v s item de salutis credita est: unde Salutaris porta Romae appellata, ab eius deae, quae ei proxima fuit. Terent. in Adelph. Ipsa si cupiat Salus, servare prius non potest hanc familiam. § 2. Diemus Latine, Nuntiare salutem, Aferre salutem, Dicere salutem, id est salutare. Cic. Attico lib. 4. Misit ad me statim, qui salutem nuntiaret. Et lib. 6. Filio tua gratum mihi fecit, quod tibi diligenter mandavi ut mihi salutem adferberes. Plaut. in Capt. Omnium primam salutem dico parvi & magni. Mittere salutem, Remittere salutem: id est salutare, & refutare. Quid. Epist. 15. Hanc tibi Priamides mitto Ledae salutem. Cic. ad Attic. lib. 16. Atticam nostram cupio suavitati mihi dulcis salus visa est. Per te ab illa refectores igitur ei plurimam salutem.

Saluber, pen. pred. mascul. gen. salubris, feminini: salubre neutri: & hic & haec salubris, & hoc salubre, Quod praebet sanitatem. [supra, omnis Ital. salubre, salubris, salutare. Hifp. cosa salubre.] Unde aer, cibis, locus, salubres dicuntur. Colum. lib. 2. cap. 4. Fundum sicuti ne fecundissimi quidem soli, quum sit infalubris: ita ne efferti, si vel saluberrimus sit, parandum. Cic. 1. de Divin. Vix enim Cynos accepimus ortum Caniculae diligenter quotannis solere servare, ponit curamque capere, ut scribit Ponticus Hecataides, salubrisne, an pestilens annus futurus sit. Nam si obscurior, quasi caliginosa stella extiterit, pingue & concretum esse caelum, ut eius aspiratio gravis & pestilens futura sit. Sin illius & perlucida stella apparuit, significari caelum esse tenue, purumque, & propterea salubre. Aquas salubres, Horat. in Carm. secul. Fluvius saluber, Virg. 1. Georg. Salubre alicui rei. Plin. lib. 8. cap. 27. Chelidoniam visus saluberrimam hirundines monstrare. Consilium salubre, Cicero ad Attic. lib. 8. Aliquando salubris accipitur pro sano. Salubritas in descriptione Africæ, Genus hominum salubri corpore. Lilius 3. ab Vrbe, Grauiore tempore anni circumactio, defuncta morbis corpora, salubriora esse coepere.

Salubritas, salubritatis, sanitas. [supra, Ital. sanitas. Hifp. sanidad.] Plin. lib. 37. cap. 1. Jam sit ac salubritate celi, atque temperie, &c. Caesar 8. belli Gall. Ipse tantum incertum faciebat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salubritatem existimabat.

Salubriter, adverbium. [supra, omnis Ital. sanamente. Hifp. saludablemente.] Lilius 3. ab Vrbe, Extrahi bellum salubriter, & mature perfici potest. Cic. de Senectute, Vbi enim potest illa atas aut æque calescere, vel applicatione melius, vel igni: aut vicissim umbris, aquisque refrigerari salubriter?

Salutaris, salutis, Idem quod salubre, hoc est sanitatem praebens, vel ad sanitatem praebendam idoneum. [omnis Ital. salutare salubre, salubriter. Hifp. cosa salubre.] Cic. ad Octavium, Nulla enim remedia quæ vultuibus adhibentur, tam faciunt dolorem, quam quæ sunt salutaria. § 2. Salutare litteræ dicuntur quæ consolationem afferunt. Cic. ad Attic. lib. 7. Sic ergo habito, salutare te mihi litteras misisse, &c. § 3. Salutaris littera à Cicerone dicitur à quæ absolutionis nota erat: ut tristis e, quæ condemnationis. Cicero pro Milone, Nec nobis tam salutarem hanc in iudicando iteram, quam illam tristem dedisset. Budæus. § 4. Invenitur & Salutare substantivum. Plin. lib. 12. cap. 1. In praesentia extrema profectus digito salutari, silentium maxime orsi. § 5. Salutare est proximus, qui & index dicitur. Axiar. Suet. de Aug. ca. 80. Dextræque manus digitum salutarem tam vixicillum interdum sentiebat, ut rotentem, contractumque frigore, vix cornei circuli supplemento scripturæ admoeretur. Martiani de Nupt. Verum quidam redimus puer ad os compessio digito salutari, silentium communebat. Dicitur autem salutaris, vel quia non salutamus nisi visa & indicata. Virgil. 3. Aeneid. Italiam læto loci clamore salutant. Vel quia eo compitimus os ad silentium, quod salutare est praecipuum.

Salutariter, adverbium. Salutis ergo, sine discrimine salutis, tuenda salutis gratia. [omnis Ital. sanamente. Hifp. saludablemente.] Flancus Ciceroni, Quadragesima militum passuum spatio relicto, confido co. consilio vel celeriter accedere, vel salutariter recipere me possem. Cicero de Clar. Orat. Tum arma sunt ea sumpta, quibus illi ipsi qui didicerant eis uti gloriose, quemadmodum salutariter vterentur, non repperiebant.

Saluto, salutas, Salutare dico, invito. [omnis Ital. salutare. Hifp. saludar.] Salutare denotando salutem: Cicero Attico, Quum Philogenes liberrimus ad me salutandi causa venisset. Terent. in Adelph. Oppertat hominem hic, ut salutem & colloquar. Neque verò accedentes tantum salutare dicimus, verum etiam recedentes. Statius 4. Theb. Stant tamen, & nota puppim de sup. salutant. Salutare item est venerari. Terent. in Phor. At ego deos Penates hinc salutatum domum diuorant. Martia. lib. 12. Multis dum precibus locum salutem. Quid. 1. Metamorph. Axiar. Deum clamore salutant. Composita, consaluto, & refaluto, de quibus suis locis.

Salutator, oris, Qui salutatur. [omnis Ital. chi saluta ex saluatore. Hifp. El que saluda.] Quod Cicero de Petit. Consul. Deductorum officium, quod maius est, quam salutatorum.

Salutatio, salutatoris, Salutandi actus. [omnis Ital. saluto. Hifp. salud.] Cic. in Pisonem, Quis enim te aditu, quis vilo honore, quis denique communi salutatoris dignum pariet?

Salutatorius, rituum, adiectivum. [omnis Ital. salutaris. Hifp. salutari.] Plin. lib. 15. cap. 1. 1. Omnia iam & vitiorum salutatoris cubilibus inclusa.

Salutifer, rituum, Idem quod salutator. [omnis Ital. salutiferus. Hifp. cosa

que traehe à siene salud.] Quid. 2. Metam. Aspicit infantem, totoque salutiferi orbi, Cresce puer dixit, tibi se mortalitas spe Corpora debet. Martial. lib. 3. Scui placet Aeneas matris, seu filia Solis, Sive saluiferis candidus Anxur aquis. Quid. 1. Metam. Vixit saluiferam miseris succurrere rebus. Sorte velis, tantaque vrbis mala sinas, orans.

Salutiger, salutigeri, Quo nomine vitur. Apulcius, videtur esse non qui suo nomine alicui dicit salutem, sed qui nuntiat, tanquam interpres & administer eius à quo mittitur. [omnis Ital. salutigerus. Hifp. salutador.]

Salutigerulus, Idem. Unde Plautus Aul. Salutigerulos pucos, vocat servos, qui iussu domini hunc, illum salutant, utque nuntij & renuntij.

Salus, Verbum salutantis, idem valent quod salus his solusque, declinatur per secundas personas imperativi utriusque numeri, & praesens infinitivi. [omnis Ital. Dio si salus. Hifp. sey saluo.] Terent. in Phor. Hic salus, saluum te advenisse gaudeo. d. Oh bone custos, salus. Iubco te salutem, id est precor ubi salus. Horat. lib. 1. Epist. 10. Vrbis amatorem Fuscum salutare iubemus. Ruitis amatores: hac in re scilicet vno. Multum dissimiles, ad cetera penè gemelli. Cic. Attic. lib. 4. Dionysium velim salutare iubeas. Virg. 5. Aeneid. Salus sancte parens, iterum salus recepi. Nequiquam cineres, animaque, vmbraeque paternæ. Saluo dixit Plautus Truc. pro salus, & sanus sum. Salubris in futuro dixit Cic. Attic. lib. 6. Salubris à Cicerone meo, id est Cicero meus te salutatur. Vide in dictione VALEO.

Salvus, salua, saluum, Sanus, incolumis. [omnis Ital. sano è saluo, scampato da un pericolo. Hifp. cosa salva de peligro.] Terent. in Phor. Salutem te advenisse gaudeo. Idem in Andria, Saluus sum, si haec vera sunt. Hoc est in tuto, & sine periculo sum. Transfertur & ad inanimata. Plaut. in Rud. Heu heu, scelestus galeam in noxi perdidisti. Nunc mihi opportuna hic esset, salua si foret. Cic. 2. de Finib. Simulatioque ipse gravi vulnere exanimari videret, ut primum disiecit, quævisit, saluulne esset clypeus, &c. Terent. Adelph. Salva res est. id est recte se habet.

Saluo, salvas, Saluū facio, servo. [omnis Ital. saluare. Hifp. Hacer salvo, salvar.] Cic. in Pisonem, Me posse iterum Rempublic. saluare, si cessasset, infinitam eadem fore, si restitisset.

Saluator, saluatoris, Vox in Sacris litteris nullquam non occurrens. [omnis Ital. saluatore. Hifp. salvador.] quam tamen evadentes, tanquam parum probam, religiose fugiunt, quemadmodum & verbum Saluo: quod ne ipsum satis Latinum iudicant: putantque locum Ciceronis, quem iam citavimus, menda non vacare: praeteritum quidem id verbum non tamen apud quempiam veterum, apud Ciceronem certe alibi nullquam licet invenire.

SALUTIS, saluum, salute Straboni & Ptolemaeo, Populi sunt Narbonensis Gallia, Liguriis finitimi. Plinius tamen Salluos vocat, Ligurias eos adscribens, Ligurum celeberrimi ultra Alpes Sallii.

SAMARIA, Samaria, Samaria, Palaestina regio est, Galilee & Iudæa contermina, oppida habens Neapolim, antea Mammotham, Sebalon, & Gamalan. Vide Plinium lib. 5. cap. 6. Stephano item Samaria, regionis huius vrbis est, eadem cum ea quæ postea Neapolis est appellata. Gentilis sine, Samaria, & Samaritanus, omnisque gentis, omnisque gentis.

SAMAROBRIA, Samarobria, Samaria, Foris populi in Gallia inter Belgas, apud quos Caesar Gallorum concilium induxit. Horum ciuitas est Samarobrina à Samara amne nomen habens. Hanc Carnvacaensem esse urbem nonnulli autem, quam Scaldis fluuius interfluit. Vulgo Cambray. Constantior tamen opinio est, urbem esse Noviodunum vicinam, quam vulgo sancti Quintini dicunt. Hanc castri praetulerunt Samara fluuius.

SAMBICUS, sambucus, Famosi sacrilegi nomen, qui quum Diane in imensa sanum aliquoties expulisset, tandem deprehensus, annum perpetuum in quaestione, tormentisque habitus, miserumque mortis genere excruciat, sacrilegi peras luit. Hinc factus est locus proverbii, ut Sambico grauiora pati dicamus, quem significare voluit exquiritissimo tormenti genere excruciat.

Sambuca, sambucus, siue Sambyca, siue Sambyx, sambycis, sambucis, sambucis, Instrumenti musici genus, trianguli, recte Porphyrio in Ptolemaei Harmonica, quod ex nervis tum longitudine, tum crassitudine inaequalibus constabat: solebatque leuiori carminum generi adhiberi. Unde sambuca cothurno aptare, proverbij schemata habet pro cothurno, res leuissimas, planasque: nugatorias, negotiis grauib. scripsi adnoscere. Persus Saty. 5. Sambucam citius caloni aptaretis alto. Nomen habet, ut Diomedes existimat, à Sambyce inventore, quancumque Athenæ ab Ibycum Rhegium postea eius originem referre malit. Et ætæ & genus machinæ militaris, qua vrbes expugnare consueverunt, in qua sic fones intendebantur, sicut in organo musico chordæ.

Sambucina, penult. corrept. Quæ sambuca canit. [omnis Ital. sambucina. Hifp. sambucina.] quæ fidiuina, Plautus in Seich. Fidiuina, ubi canit, sambucinas aduexit secum forma eximia.

Sambucistia, sambucistia, sambucistia, Mulier sambuca canes, quæ sambucina dicitur. Lilius 9. belli Maced. Tunc pascit, sambucistiaque, & conualia ludionum oblectamenta addita epulis.

Sambucus, ci, Arbor nota, surculos spargens arundinaceos, teretes, cauos, candicantes, fungosa medulla plenos, folia iuglandis terna quaternave, ex intervalis circa ramos exuentia graui odore, minutim in ambitu seclia, & in ramulorum cacuminibus, cauliculisque circinatis habens rumbellas, quæ florem candidum parant, uox acinum crebrincho similem, in nigredine purpureum, racemolum, acini sanguinis succo madentem. [omnis Ital. sambuca. Hifp. sano arbol.] Et ætæ & alterum sambuci genus, quod ob humilitatem sambucum vocant Graeci, herbaceo magis generi assignandum, caule quadrangulo, geniculato, foliis amygdalæ, ex intervallo longioribus, geniculatim expansis, pinnatisque in ambitu serratis, muscato flore, & acino superioris sambuci. Latine ebulum vocant. Vide Plinium lib. 24. cap. 8.

SAMOS, Samos, Insula ante finem Ambraciæ, quæ & Samos, & Cephalonia dicitur. Ite oppidum eiusdem insulae, à Romanis dirutum. Vide Plin. lib. 4. ca. 12.

SAMERA, samera, Semen est vmi. Col. lib. 5. cap. 6. Acinam vmi Terentii scrofa non ferre samerā (quod est semen eius arboris) falsū est opinatus. Apud Plin. lib. 17. cap. 11, legitur samara, per primam vocalem in media syllaba, inueniuntur inquit) pifusquā folio vestiantur, samara, coligenda

idem esse putant quod simpliciter, hoc est ossa, ex oleis premere, sine olei
vna ossibus liberare. Quorum sententia: quominus subscribam, facit

apud Ciceronem pro Cn. Balbo. Modò idem quod constitutio, promulgatio, decretum. Idem ibidem, Sanctiones sacrae sunt aut genere ipso

aut oblatione, & consecratione legis, aut pœna, quum caput eius qui contra facit, consecratur. ¶ Sanctio (inquit Seruius) latio legis est, cum terrore pœna. Cic. 6. Ver. Nisi vehementius homini minatus essem, nisi legum sanctionem, pœnamque recitarem, tabularum mihi potestas facta non esset. Idem ad Atticum, lib. 3. Sed vides nunquam esse oblationem sanctiones earum legum quæ abrogarentur.

Sanctitas, sanctitatis, Est quidam (ut ita dicam) venerabilitas, quæ proprie est deorum immortalium, eorumve qui vix continentia quamproximi ad deos immortales accedunt. [sanctus, sanctus. Ital. Santità. Hisp. Santidad.] Cic. 1. Offic. Deos placatos pietas efficit, & sanctitas. Idem pro Cælio, Si matrem familiam secus quædam matronarum sanctitas postulat, nominamus. Idem 2. de Finib. Iam si pudor, si modestia, si pudicitia, si vno verbo temperantia, pœna, aut infamie metu coercerentur, non sanctitate sua se tuebantur.

Sanctitudo, sanctitudinis, Idem quod sanctitas. [sanctus, sanctus. Ital. Santità. Hisp. Santidad.] Cic. 4. de Repub. ut etiam Nonius, Eodem terminos hominum etiam atque vix, sic Pontifici iure sanctitudo sepulture. Accius Tere, apud eundem, Alia hic sanctitudo est, aliud & nomen, & nomen Iouis.

Sanctimonia, sanctimonie, Idem quod sanctitas. [sanctus, sanctus. Ital. Santità. Hisp. Santidad.] Cic. pro Quintio, Quid mihi, inquit, cum ista sanctimonia summa ac diligentia? Idem pro Rabirio, Mentis quæ ex hominum vita ad deorum immortalium religionem, sanctimoniamque demigrant.

Sanctuarium, sanctuarii, Abditissimus templi locus, sacrorum. [sanctus, sanctus. Ital. Santuario. Hisp. Lugar donde guardan las cosas santas.] Sanctuaria quoque Mithridatis appellavit Plin. lib. 2. cap. 8, quæ alio loco vocat arcana; [Mithridatis sanctuaria.] In sanctuariis, inquit, Mithridatis maximi Regis deus. Cn. Pompeius invenit in peculiari commentario ipsius manu compositionem amidioli.

SANCTUARIUM, s. sanctuarii, Sardinia insula denominata est, ab effigie sandali, hoc est soleæ, unde & nonnulli Ichnusam, [sanctuarii] vocant, a similitudine vestigi, quod Græci [sanctuarii] dicunt. Plin. lib. 3. cap. 7, Sardiniam ipsam Timæus Sandaliotem appellat ab effigie soleæ, Myrsilus Ichnusam a similitudine vestigi. Vulgo sandegna.

Sandalium, li, [sandalium, sandalius] Luciano, Muliebris calcamenti genus. Terent. in Eunuc. Vtinam tibi commutari videam sandali caput. ¶ Hinc Sandaliarius Apollo dictus est, à vico, cuius meminit Gellius lib. 17, In Sandaliario foret apud librarios fuimus. ¶ Item Sandaligeria, [sandaligeria] quæ sandalis vicitur, ducitur familia tora, Vestis ipsi vincti, auri castos, flabelliferæ, sandaligeria, Cantices, cistellatrices, nuntii, remanens, raptores panis & peni.

Sandalium, li, Farris Galli genus, plus alio quous farris panis reddens. Plin. lib. 18. cap. 7, Gallia quoque suum genus farris dedit, quod illic [sandalium] vocant, apud nos sandalum, mixtum mihi grani. Est & alia differetia, quod quatenus libris plus reddat panis, quam far aliud. Ruellius autem etiam hodie Gallis vnius literæ immutatione blandi appellari.

Sandalides, [sandalides] Palmæ genus, à similitudine sandali dictum. Plin. lib. 13. cap. 4, Quarta autem sandalium, à similitudine appellatur. ¶ SANCTUARIUM, s. sanctuarii, Vir fuit quidam Lydus, qui frustra Cæso suadere conatus est, ne bellum Persis inferret. Herod. lib. 1.

Sandapila, sandapilæ, pen. cor. [sandalium, sandalius] Ital. cadito da motti. Hisp. Lefo en que tiran a enterrar los muertos.] Genus feretri, quo tenuiorum cadauera efferebantur. Martial. lib. 8, Grandis in angusta sarcina sandapila.

Sandapillari dicebantur vespillones, qui pauperum cadauera in sandapila efferebant.

Sandaracha, sandarache, [sandaracha] Coloris rubri genus est, quod in auratis & argentatis sodinis invenitur, eo melius, quo magis rufum, quod magis viris cedoleis, quod purius est magis confici solet. Plin. lib. 3. cap. 6, Sandaracha quo modo fieret diximus. Fit & adulterina ex cerussa, non in forage cocta. Colosse esse debet flammeus. Pretius in libris æstis quini, Hæc si torreatur, aqua parte iusticia admista, sandycem facit. ¶ Sandaracha, item herbæ nomine apibus gratissima, quam alio nomine cerithum appellant. Vide Plinium lib. 1. cap. 7.

Sandarachinus, a, um, [sandarachinus] Quod colorem sandarache refert, hoc est quod flammeum colorem imitatur. Nænius apud Nonium, Merula sandarachino colore.

Sandarachus, adiect. Cui sandaracha admista est. Plin. lib. 35. cap. 15, Item lentes polli cum squamis æris, aceto sandarachato admulto.

Sandalitros, Gemma est ex genere ardentium, quam aliqui garumantem vocant. Habet velut in transluce stellas intus aureas guttas, & ferè Hyadum numero. Hanc nonnulli eandem putaverunt cum sandagere, quam Nænius sandasertion & sandasertion appellat, sed falsò, ut inquit Plinius, vicinitate nominum deceptumque sint gemmæ processu diuersæ. Vide Plinium lib. 37. cap. 7.

Sandyc, sandycis, [sandyc] Coloris rubri genus, quod fieri solet ex cerussa vehementius adusta, teste Galeno ad suum lib. 9, Simplicium Plinius & ex sandaracha fieri tradit, aqua parte rubricæ admista. Quo in loco & Virgilium tacite imperit videretur reprehendere, quod sandycem herbam esse crediderit, quum ait, Sponte sua sandyc pascens velle agnos. Verum quod viri totius memorie doctissimi bona cum venia dictum velim, eo ex versu colligi non potest, Virgilium sandycem pro herbæ genere posuisse, quod & ante nos annotavit Virgilius Marcellus eo capite quo de sandaracha agit Dioscorides. Illud enim solum videtur speccasse Mæro, eam fore rerum omnium feliciter, ut sponte sua colores in omni velle ruber nascerentur, & inter pascendum lanæ colorarentur; neque id passu sandycis futurum significasse, sed id tantum voluisse, fore ut sponte sua lanæ sandycis colorem contraherent, non deconfectæ in ipsis agnoscere tergoribus, quum interim illi pascerebantur.

Sanè, adverbium, Quandoque affirmatiue ponitur, pro eo quod est certe; ut la sanè, Sanè verò. [sanè, sanè. Ital. Certamente, veramente. Hisp. Ciertamente.] Cic. ad Lentulum lib. 1, Sanè moleste Pompeium id ferre constabat. ¶ Quandoque, permittit, quando aliquid aduersario tribuimus; ut Sit sanè ut vis, pro esto ut vis. Cic. Quid enim habet commodi i quid non potius laboris, sed habet sanè, Quin, Tulerit sanè filius noster merito pœnas, dederit spiritum supplicio, nihil de præteritis loquimur.

quasi dicat, Esto ita, sic ut vis. ¶ Quandoque ponitur pro valde: quoniam qui sanus est, validus est. [sanus, sanus. Sueton. Bellum sanè difficile gestum.] ¶ Iungitur nonnunquam cum &, affirmatiueque, est. Quintil. Et sanè quis concipiat vel declamantis habitum, vel orantis vocem, incesum, pronuntiationem illam denique animi & corporis morum? Item cum quædam. Gellius, Sanè quæm vtile est. ¶ Non sanè, pro non admodum. Cic. 2. de Finib. Post enim Chrysippum non sanè est disputari. Budæus. ¶ Sanè bene, id est bene quidem. Cic. pro Quinto. Erat ci pecunia res ampla, & rustica: sanè bene culta & fructuosa. ¶ Ponitur aliquando in principio sententia. Cic. 2. de Nat. deo. Sanè testat ut qualis eorum natura sit, consideremus. ¶ Ponitur aliquando pro facit. Cicero, Sopater, quum hoc illi impronitum accidisset, commotus est sanè. ¶ Aliquando pro multum. Terent. in Andria, Sanè pol illa temulentia est mulier.

Sanseco, vide s. a. n. s.

SANCTUARIUM, s. sanctuarii, Cantabrorum flouius, in Hispania citeriore. Plin. lib. 4. cap. 20. ¶ Sangaractera est ferui nomen apud Terentium in Eunuc.

SANGARACTERA, s. sangaractera, Vulgo Zagar, Fluvius est Afrie, alio nomine Coralius dictus in Didymo monte nascens, & per Phrygiam Bithyniamque in Pontum illabens. Vide Plin. lib. 6. cap. 1. Ptolemæus Sagarium appellat, Ouidius Sagarim. Vide supra suo loco.

Sangenos, Gemma est ex opali generibus, quam ob eximiam gratiam, & prædictis quidam appellatur. Plinius lib. 16. cap. 6.

Sanguis, sanguinis, quid & sanguen, neutri generis ab antiquis dicebatur. [sanguis, sanguis. Ital. Sangue. Hisp. Sangre.] Lucet. Viscus gigni, sanguis, creari. Dicitur autem propriè sanguis, qui est intra venas, creatur vero, qui iam extra vasa est effusus. Cic. 2. de Nat. deo. In quam sanguis à iecore per venam illam cauum iussit, eoque modo ex his partibus & sanguis per venas in omne corpore diffunditur, & spiritus per arterias. Idem 2. de Orat. Reliquæ dux, sicut sanguis in corporibus, sic illæ in perpetuis orationibus fusa esse debent. Virg. 2. Aeneid. nec soli pœnas dant sanguine Teucris. Idem Aegloga 2, Sæuus amor docuit notorum sanguine matrem Commaculare manus. ¶ Derractio sanguinis, & sanguinis missio, [derractio sanguinis] & sanguinem mittere, & sanguinem detrudere, [derractio sanguinis] apud Celsum lib. 2. ca. 8, & 9, sapies leguntur. Quint. lib. 2. cap. 10, Impleat id declamator aliquando, dum sciat, ut quadiu pedes, quum viridi pabulo diffente sunt, sanguinis detractione curantur, & [Sanguis arat] pro substantia in arario contenta: metaphoricè. Cic. 1. Vetr. Quæ quum de pop. Rom. victu, de vigiliis acris, de sanguine detraxisset arari, Tertius nimis condonauit. ¶ Plenus sanguinis, pro sanguinario. Plaut. in Bacch. Magistrum quoniam discipulum manuticiat. Nil moror discipulos mihi esse tam plenos sanguinis. ¶ Sanguis, pro vigore ac vi. Cic. ad Att. lib. 4. Amimus, mi Pomponi, omnem succum & sanguinem, sed etiam colorem & speciem pistina civitatis: nulla est Res, quæ delectet, in qua acquiescam. ¶ Sæguis, pro progenie. Virg. 1. Aen. Troiano à sanguine duci Audierat. Idem 4. Aen. Sed fore, qui grauidam imperis, bellis, fletu mentis morbis membra prædicantur, ita turpes ac perniciosos, etiam si nobis sanguine cohercant, amputandos. ¶ A Sanguis sit compositum Ex sanguis. Item denominatiui Sanguineus, eiusque compositum Con sanguineus de quibus suo loco.

Sanguiculus, Sanguis hædi, siue suis, in cibum formatus. [sanguiculus, sanguiculus. Ital. Sanguiculus.] Plin. lib. 2. cap. 14, Vritur ad vtrumque vitium & coagulo hædi in vino myrteo magnitudine fabæ poto, & sanguine eiusdem in cibum formato, quem sanguiculum vocant.

Sanguinolentus, a, um, Plenus sanguine, & sanguine conspersus. [sanguinolentus, sanguinolentus. Ital. sanguinolento, pieno di sangue, tutto sangue. Hisp. colado de sangre.] Varro de Vita pop. Rom. Itaque propter amorem imperii, magistratus gradatim seditionibus sanguinolentis vibem perturbauerunt. Ouidius, Epist. 3, Vidi quantus erat, fufum tellure cruenta Pectora iactantem sanguinolenta virum. Idem 1. Amor. Eleg. 1, Ille color verè sanguinolentus erat. ¶ Litera sanguinolenta pro inuicta, seu famulo libello. Idem in Ibin, Nullaque quæ possit, tot scriptis millibus, extat. Littera Nafonis sanguinolenta legi.

Sanguinariis, ria, rium, adiectiuum, Sæuus & crudelis. [sanguinariis, sanguinariis. Ital. crudel, sanguinario. Hisp. Enfrenador, cruel.] Cicero, Itaque grauem illam, ac sanguinariam vocem audiuimus. Sic sanguinarius homo, dicitur à Seneca, qui gaudet humano sanguine, & crudelis est. Cic. ad Att. lib. 2, Megabrotus, & hæc sanguinaria iuuentus inimicissima est. Plin. lib. 19. cap. 4, Tarquinius nuntium illum sæuam atque sanguinariam filio remitte ex hortu. ¶ Sanguinaria, herbæ est quam Græci à multitudine geniculorum [sanguinariis] appellant. Sanguinaria dicta, propterea quod succus eius infusus naribus, supprimit sanguinem. Colum. lib. 7. ca. 5, Est etiam grauis perniciis herbæ sanguinaria, quam si pasta est quis, toto ventre diffunditur, cœca hæret, & ipsum a quanda tenacem retri odoris expuit. Vocatur & sanguinalis herbæ Cola. lib. 6. ca. 12, cuius hæc sunt verba, Pollunt etiam, v. Cornelius præcipit, liliæ radix, nux Cylla cum sale, vel sanguinalis herbæ, quam [sanguinariis] Græci appellant, vel marubium, seruo reclusa sanare. Vulgus [sanguinariis] vocat, & centinodiam.

Sanguineus, a, um, Modò ad corporis temperamentum refertur. [sanguineus, sanguineus. Ital. sanguigno. Hisp. Llena de sangre.] Medicis enim sanguineus dicitur, cui plurius inest boni sanguinis, hoc est qui temperamento calido sit & humidus. ¶ Modò de eo dicitur quod ex sanguine constat: ut Imber sanguineus, apud Cic. 3. de Diuin. Plin. lib. 1. ca. 37, Colæ nulli, nisi sanguinem pulmoneum habenti. Ouid. 3. Metam. et inde sanguine manant tanquam de vulnere guttæ. ¶ Interdum idem quod sanguinolentus. [sanguineus, sanguineus. Ouid. 3. Trist. Eleg. 9, Pallentisque manus, sanguineus; caput. ¶ Modò ad animum refertur, & significat crudeliter, ut in rumpi. Ouid. 13. Metam. Hunc ego sanguinem succellu cordis ouantem Eminus ingenti resipiscum pondere fudi. Horat. Carm. Ode 17, Tollite barbarum morem, verecundumque Bacchum. Sanguineus probere ixis. ¶ Sanguineus frutex, à cortice sanguineo colore nomen accepit, vimina ferè lenta, vitibus vincta suppedicantia, teste Plin. lib. 16.

cap. 37.

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1027-1031.

Satyrus, *satyrus*, Quod ad Satyram pertinet, aut Poëta ipse qui Satyram scripsit.

Satyrice, adverbium, Acriter, cum conuito.

Satyræ avis, vel ut alij legunt, Satyræ, à L. Floro pro corvo accipitur. Verba eius sunt hæc, Quum singulari certamine Manlius aureum torquem Barbato deaxisset, inde in Pontuari agro, quum in simili pugna L. Valerius insidente galeæ Satyræ alite adiutus, Gallum viciisset, inde Coruini. Quo in locum illud quidem constat, Satyram autem pro corvo accipitur tamen ita dicitur, video à plerisque omnibus ignorari. Quidam ad naturam eius avis id referunt, quod sola sit Satyrorum more, & ad libidinem proclivior. Quinetiam Anaxagoras ore corve credidit, quod tamen negat Aristoteles. Olim tamen vulgò ita persuasum fuisse satis constat ex hoc Martialis disticho, Corve salutarior, quare felator haberis: In caput intravit mentula nulla tuum. Verisimilius tamen est, Satyram autem, dictam à loco in quo res gesta est. Constat enim non modò Flori, verumetiam Liuji & Gellij testimonio, singularem hanc Valerij cum Gallo pugnam in agro Pontino factam fuisse: quem agrum palus alvebat, quam Plinius Pontinam, Virgilius Sauræ, huc Satyræ paludem appellat. Satyræ itaque avis dicta videtur, quasi avis Satyræ paludis. Corvus enim locis aquis delectari, aut est Theon apud Aratum, propterea quod corpora eorum vehementius inaruerint. Vide Cælinum Rhod. lib. 1. cap. 2. §.

À T Y R, *satyrus*, Dicitur fuisse, quod in libidinem semper proni sint, à virili membro quod veteres Græci *satyrus* appellabant. Hi sunt (ut Plinius lib. 7. cap. 2. ait) animalia quadrupedia, in subfoliis Indorum montibus perniciosissima, humana effigie, reddè currentia. Veteres huiusmodi monstra pro sylvestribus diis coluerunt: cuiusmodi à D. Antonio visum fuisse in cretensis Aegypti, autor est Hieronymus in Vita Antonij. Vidit homunculum (inquic) aduncis naribus, & fronte cornibus aspera, cui extrema corporis in caprarum pedes definebant. Et præmissio signo crucis, quum quisnam esset, interrogasset Antonius, respondisse ferunt, Mortalis ego sum, vni ex colis cretensium quos vano errore delusa gentilitas, Faunos, Satyrosque, & Incubos appellat.

Satyrorum infanz, *satyrus*, Sunt tres contra Indiam extra Gangem fluvios, sicut Ptolemæus lib. 7. scribit, quas qui habitant, caudas habere dicuntur, quales Satyri pinguntur.

Satyrum signum, id est Priapi effigies, quæ in hortis constitui solet, ad fascinationes horum arcendas. *satyrus*, Plin. lib. 1. cap. 4. Quam rem comitata est, & religio quædam: hortosque & fores tantum contra invidentium fascinationes dicari videmus. In remedio Satyrice signatiquamque hortos turelæ Veneris assignante Plauto.

Satyræ, *satyræ*, Cibus ex variis compositis herbis.

À T Y R, *satyræ*, Fluvij nomen in Aquitania, cuius meminit Lucanus lib. 1. runc tura Nemesis. Qui tener, & ripas Satyræ quæ hinc curvo, &c.

Satyræstis, vel Satyrismus, *satyræstis*, *satyræstis*, Pulsus testium, & velut singulis quidam inguinis, sequens inflammatam quandam passionem feminalem receptaculi, cum intentione, & teneigine. Quod si non cessaverit pulsus ille, solent feminis receptacula intendi, vel (palmus nasci, Satyrismus, inquit Galenus lib. 2. Methodi, est virilis membri præter naturam erectio. *satyræstis*, enim Græcis arrigere est, & rei veneris pruritus extimulari. Idem & Priapismus dicitur, ab obsecro horum custode ducto nomine, qui vetero prægrando sculpi solet, & erectio.

Satyrion, *satyrion*, Herba foliis lilij cubiti, aliquanto minoribus, tribus non amplius à terra exeuntibus, caulibus laevibus, cubitali modo, radice gemina. Vulgus *trifolium sacerdotis* appellat. Est & alterum Satyrion genus, quod *ipsiphetus* cognominant, huc *ipsiphetus*, Venerem, etiam si manu tangatur, extimulans. Semen habet lini, còque maius, durius & laevius. Est & tertium, cognomento *hamulæ*, foliis nigra plumbagine maculosis, reliqua superficie cynosorchi similibus, radix est lævis, crebrisque ramis ad manus effugiem accedens. Officinæ *Palmarum Christi* appellant. Denique herbas præpmodum omnes, libidinis desiderium extimulantes. Græci Satyrion nomine sunt complexi.

Saucio, *saucias*, *saucias*, Vulnero. *saucias*, Ital. *ferire*, *impingere*. Hisp. *herido*, *lagar*. Cic. 3. Vetr. Serui nonnulli vulnerantur ipsi Rubris in tui sauciat. Colum. lib. 6. cap. 14. Ferro palatum opus est sauciare, ut sanguis profluat. Idem lib. 4. cap. 24. Saucianda ferro est atque exulceranda vitis in ea parte qua pampinum studeamus elicere. Ovid. 3. de Arte, -tenuis à peccore vestes Rupit, & indignas sauciat vngue genas. Sauciat, a, um, participium à *saucias*, *saucias*, Colum. lib. 1. cap. 1. Sive quis quod plerumque accidit sauciat in opere noxam cepit, &c. Sauciat, ois, verbe, Vulneratio. *saucias*, *saucias*, Cic. pro Cæcinnæ, Et sauciat quæretur, quum fugam factam esse constabit.

Saucius, a, um, Idem quod vulneratus. *saucius*, Ital. *ferito*, *impingato*. Hisp. *herido*, *cui*, *lagar*. vnde Sauciare, id est vulnerare. Virg. 2. Aeneid. Quales mugitus, fugit quum saucius aram Taurus. Cæsar 3. bel. Ciuil. Sauc. orum modo, & æporum habita ratione. Cic. pro Cæcinnæ, Nemo, inquit, occisus est, neque saucius. Transmittitur & ad animum: ut Amore saucius. Cic. pro Cælini, ex retulso quopiam Poëta. Medea amore saucio saucia. Saucius, fatigatiois id est fessus, seu fatigatus. Apud lib. 2. de Asino, mihi verò fatigationis helesce etiam nunc saucio da veniam.

Saulor, *Saujum*, vide *S A V I T M*.

À V P, onis, Fluvius est in finibus Campaniæ. Plin. lib. 3. cap. 5.

Saura, *sauræ*, Lacerta quæ in maceris, & in sepibus delitescit. Est & piscis nomen, quem & Latini lacertam nominant.

Saurites, *saurites*, *saurites*, Gemma species, quæ in ventre viridis lacertæ traditur inveni. Plinius lib. 37. cap. 10.

À V R O M A Y, penult. corr. *saurites*, Populi Septentrionales, qui & Sarmatæ dicuntur: quorum alij Asiatici sunt, alij Europæi, Tanais fluvio discreti: quibus vide plura supra in dictione *S A R M A T A*.

À V R V, Nobilis staurus, cuius opera commemorat Plin. 36. cap. 5.

À V S, *sauris*, Ptolemæo, Fluvius est apud Carnos ortum habens, & circa Liburnie montes, non procul à Tauraro oppido (hodie Albam Græcam vocant) in Danubium probatens.

À X O N E, *sauris*, Illustres Germaniæ populi, qui Angeli Regis auspicio Angliam deiecerunt. Hos Ptolemæus non longe à Cimbris in Oceanis Septentrionalis litibus, & paludibus iunctis constituit, li. 3. ca. 11.

À T V M ferretum, & A T V O R A T V M, teste Volaterrano, Oppidum in Piceni, atque Umbriæ finibus situm: ita appellatum à ferro, propter fodinas ferrarias, quas eo in loco multas fuisse earum reliquias ostendunt. Sentinum, *savinus*, à veteribus dicebatur, à Scintino amne iuxta montem labente, quem nunc quoque incolit Scetinum vocant.

Saxum, *saxi*, Mavis, asperius, duriusque quam lapis: licet quondamque saxum pro lapide ponatur. *saxi*, Ital. *sasso*, *pietra*, *quandello*. Hisp. *pedra*, *saxa*, *no labrada*. Cic. pro Cæcinnæ, Qui saxa lacerant. Ovid. de Nuce, A populo faxis pertereunte petor. Virg. 1. Aeneid. Iamque faces & saxa volant, furor arma ministrat. Idem 2. Georg. Adde tot egregias vrbes, operumque laborem. Tot congesta manu prærupis oppida faxis. & Vo luere Saxum dicuntur, qui methausio quopiam, atque inutili labore fatigantur. Terent. in Eunuch. Satis diu iam hoc saxum volui. Donatus admonet prouerbium fuisse dictum in eos qui inextricabili sudore affigerentur: in quoque putat à notissimis Sisyphi fabula, saxum apud inferos furtum ac deorsum voluentis. Ad quem respicit & Virgilius 4. Aeneid. Saxum ingens voluunt alij, radiisque rotarum Districti pendem, &c. & Pontus aliquando pro scopulo, seu monte saxosa. *saxa*. Plautus in Mostell. iterum iam ad vnum saxum me fluus effertur. Virg. 1. Aeneid. Pæque vndas superante salo, pæque iuncta saxa. Disputat. Quidius 3. Metam. Per rupes, scopulosque, adiuque carentia saxa. Virgilius 2. Aeneid. -stupet infans alto Accipiens sonitum saxi de vertice pastor. Idem 2. Georg. Mitis in apicis coquitur vindemia saxum.

Saxulum, *saxuli*, diminutivum. *saxuli*, Cic. lib. 1. de Orat. Ut sciam illam in asperis saxulis tanquam nidulum affixam.

Saxum, *saxi*, Locus saxosus, & petriolosus. *saxi*, Ital. *Luogo saxoso*, *pietra*. Hisp. *Luogo piedra*. Cic. pro Lege Agræ. Quod solum ram exilis & macrum est, quod aratro perstringi non possit: ut quod est tam asperum saxum, in quo sgricolarum cultus non elaboratur.

Saxecan, *saxecan*, Quod inter saxa habitat. *saxecan*, Ital. *saxecan*. Mare. lib. 7. Quom saxecan ponatur cauda lacerat.

Saxeus, *saxea*, *saxeum*, Quod è saxo est. *saxeus*, Ital. *Fatto di sasso*, *duro come sasso*. Hisp. *cosa de materia de piedra*. Lucetius lib. 1. Strataque iam vulgi pedibus detrita via. Saxea conspiciamus Lucanus lib. 4. Saxea iacentem quem pons amplectitur arcu. Quidius 12. Metam. -socium quoque saxea moles Oppresse spacio stantem propiore Cometem. Pons saxens, Lucanus lib. 4.

Saxosus, *saxosa*, *saxosum*, Saxorum copiam habens: ut, Saxosa via, quæ saxis abundat. *saxosus*, Ital. *sasso*, *pietra*. Hisp. *cosa llena de piedras*, *saxosa*. Colum. lib. 5. cap. 10. Loca aprica, calcinosa, glareosa, interdum & saxosa amat. Saxosus frutex in faxis crescent, vci saxosus locus. Plin. lib. 1. cap. 7. Simillimum huic inest & chamaele fruticis saxosus. Virg. 1. Aegloga, -nec quæ Saxosus inter decurrit flumina vultus. Idem 2. Georg. Flumibus salices, crassilique paludibus alui. Nascuntur, & scilicet saxosis montibus orni.

Saxatilis, *saxatilis*, penult. corr. Quod saxa incolit. *saxatilis*, Ital. *Ogni cosa che si fa gli saxi*. Hisp. *cosa que esta entre las piedras*, *saxatilis*. Jv. Piscis saxatilis. Colum. lib. 8. ca. 6. Rustus optime saxosum mare nominis sui pisces nutrit, qui scilicet, quod in petris stabulantur, saxatiles dicti sunt: ut merula, turdusque, nec minus melanuri. Saxatiles aves, quæ saxa incolunt. Varro 3. de Rust. cap. 7. Vnum agrestis, ut alij dicunt, saxatile, quod habet in turribus ac columinibus villæ, à quo appellatur colum bæ. Piscatus saxatilis, qui fit inter saxa. Plautus in Rud. Piscatum haurilem, saxatilemque aggredimur.

Saxifex, *saxifex*, *saxifex*, ut Os saxifex: id est vultus aspicientes in saxa videntes. *saxifex*, Ital. *che conuerse qualche cosa in saxa*. Hisp. *cosa que haze de cosa piedra*. Senec. in Herc. Furem. Tete laborum socia, & adiutrix. precor Belligera Pallus, cuius in iuxta ciek Aegis ferocitate saxifex nimas. Quid. 3. Metam. Vincis, ære, Perfractumque tua monstrat, quæ Saxifex vultus, quæcunque ea, tollit Medusa.

Saxifragum, *saxifragi*, vel Saxifraga, *saxifragæ*, vel Saxifragia, *saxifragia*, *saxifragia*, Dicoctidia, Herba, à frangendis in corpore calculis appellata: vel quod in locis saxosis quum enascatur, saxa ipsa frangat. Vulgus *saxum vitæ* appellat.

S ante C

Scabellum, vide *S C A M N V M*.

Scaber, *scabra*, *scabrum*, Proprie idem quod scabrosus. *scaber*, Ital. *Aspero*, *scabro*. Hisp. *Aspero*, *scabroso*. Cæc. Rei rust. cap. 96. Si hæc scaber, non scabra fient, & laux plus, & meliorem habebunt. Colum. lib. 7. cap. 4. Hoc modo curarum pecus toto anno scabrum fieri non potest. Varro 2. de Rust. cap. 2. Non enim solum ea vilgo lauiam corumpit ovium, sed etiam vngulas, & scabras fieri cogit. Quoniam verò quæ scabiosa sunt, eum asperam habent, scabrum est ut scabrum pro aspero ponamus, & impolito. *scaber*, Virg. lib. 1. Georg. Exesa inueni scabra in bigine pila. Cic. 4. Tule. Rectus illuue scabræ. Celsus li. 7. Arvi scabri vngues sunt, circū aperti debent, quæ corpus edungunt.

Scabrosus, *scabrosus*, *scabrosus*, Plenus scabritia. *scabrosus*, Plin. lib. 20. cap. 2. Hippolapthi radices primum vngues scabrosos detrahunt.

Scabrum, *scabri*, substantium neutri generis, Idem quod scabrities. *scabrum*, Plin. lib. 37. cap. 2. Infestantur pluvimis vitis, scabro, ferrugine, maculosa nube, &c. De crystallis.

Scabratus, *scabratus*, *scabratus*, adiectivum. *scabratus*, Ital. *scabro*. Colum. lib. 4. cap. 14. Quo plerumque fit, ut quod præcidet debet, perstringatur, & sic vitis laniata scabrataque putrescat humoribus.

Scabredo, *inis*, Idem quod scabrities, hoc est asperitas, & inæqualitas. *scabredo*, Quo vocabulo usus est Hieronymus in diui Hilitionis vita.

Scabritia, & Scabrities, *scabrities*, *scabrities*, *scabrities*, Ital. *Asperitas*, *che si sente nel maneggiare*. Hisp. *Asperita*. vnde Plinius Vnguim scabritiam dixit. Nonnunquam accipitur pro scabie. Colum. lib. 7. cap. 5. Potest etiam scabritiem tollere succus viridis cicuræ.

Scabies, *scabiei*, Asperitas cutis cum pruritu, natura corporis interioris expurgante, noxiolique humores foras expellente. *scabies*, Ital. *Regina scabiei*. Hisp. *la sarna*, *si semejante*. Iuven. Saty. 1. -sicut grecus totus in agris Vnius scabie cadit, & porrigine potet, Vnaque confecta luorem ducit ab vna. Virgil. 3. Georg. Turpis eos tenet scabies, vbi frigidus imber. Alius ad vitium perferat, &c. Horat. de Arte, Ut mala quæ

qui dicto, factore occasione ruinæ, suo cadendi cuiquam dederit. Scandalizo, scandalizas, *scandalizo*. Quod est alicui scandalum præbere, alicui offendere.

SCANDINAVIA, Insula est Sc. ani Septentrionalis, quam Plin. lib. 4. cap. 13. incompe. te magnitudinis esse scribit. Quidam alterum terrarum orbem appellaverunt nonnulli etiam officinam gentium, eo quod incredibilem mentium vim identidem effuderit, qui ad quærendas novas sedes orbem peragrantes, cuncta ciadibus & vastitate implerunt. Hodie satis constat insulam non esse, sed ad ortum supra Livoniam continenti adhaerere. Tenent eam Sueci, Norwegi, Gothi, innumereque alie barbaræ gentes.

Scandix, *scandix*, Oleis sylvestris genus, gingidio simile, amarum & subactre, quo tenuiores in cibo vebantur. Athenis olim notissima erat Aristophanis Poëta in Euripidem diceretis, quibus illi obicit, matrem eius ne legitimum quidem olus, sed scandicem vendidisse. Vide Plinium lib. 21. cap. 15.

Scando, scandis, scandum, Idem quod ascendo. *ascendo* Ital. *ascendere* andare in su, andare all' alto. Hisp. *subir ariba*. Cic. in Catone, Vt si qui gubernatorum in nauigando nihil agere dicant, quum alij scandant malos, alij per foros cursent. Virgil. 2. Aeneid. Scandit fatalis machina muros. Ibidem. pars ingentem formidine turpi Scandunt rursus equum, & nota conduntur in alto. Liv. 3. ab Urbe, Exquiritis quidem ab hoste prop. capias: & scandentem in aggerem Volscum hostem nemo submovit. Scandor, eris passivum. Plin. lib. 14. ca. 1. Etiam nunc scalistetum Ephelæ Dianæ scandunt vite vna Cypria. Hinc Scalar dictæ sunt, per quas in altum ascendimus. Scandere in subiectum, dicit Plinius lib. 10. cap. 18. pro eo quod est solum modo ascendere. Huius composita sunt, ascendo, Conscendo, Inscendo, Superascendo, & Transcendo: uorum significata vide suis locis.

Scandilis, scandile, penult. cor. Ad quod facile ascenditur. *ascendit* Ital. *che si può ascendere facilmente*. Hisp. *cosa que se puede subir*. Plinius lib. 17. cap. 1. Præterquam quædam scandilem fieri. Scandilis annorum lex à Plinio lib. 7. cap. 49. dicitur, per quam ad ætatem veluti quibusdam annorum gradibus ascendimus.

Scandulaca, (inquit Festus) Herba est frugibus inimica, quod eas velut hedera implicans necat. Creditur esse secunda species clematidis, quam Latini consouidulum vocant.

Scandula, scandularum, *scandula* Ital. *cantiniello*. Hisp. *Ripias de madera rajada*. Paræ tabulæ, ligno in tenues laminas scissæ, quibus ante inventas tegulas ades tegebantur. Constat enim Romam ad bellum vsq; Pyrrhi, hoc esse ante s c e c l x x, scandulis rectam fuisse. Fiant autem ex robore, abiete, & picea scissæ, vel assulatim defectis. Dicitur scandula, à scandendo, quasi scandula vel à scandendo, quoniam in culminibus rectiorum ad tegulas imbutæque sustinendos collocantur, quod scandentes peruenire solemus. Inde Rectum scandulare, quod ex scandulis constat.

Scantilla poma, à Scantio inuente dicta, quæ Cato tradit in dolis optime condi, referunt Plinius lib. 15. cap. 14. Scantiana uia, à Varione dicta est, quæ alio nomine Anninea maior appellatur: vt refert idem Plinius lib. 14. cap. 4.

Scapha, scaphæ, Nauicula parua, quæ in maiori nauis circumuehitur, vel eam pone assequitur. *scapha* Ital. *barchetta* *barca*. Hisp. *esquepeque* *barca*. Cic. 2. de Invent. Postea aliquando ipsos quoque tempestas vehemens iactare corpi vsque adeo vt dominus nauis, quum idem gubernator esset, in scapham confugeret. Iustinus lib. 2. Scapham pro piscatoria nauicula posuit Vbi (inquit) solent pontem hyberni, tempestatibus offendi, piscatoria scapha traiecit trepidus. Livius 9. belli Pun. Quum merissent eas in aëre, exceptis in præparatas scaphas nauis, multiplices fuisse merces enuclebantur. Dicta est autem scapha *scapha* *scapha*, hoc est ab excavando, propterea quod primum ex prægrandi arbore capax fuit excavati.

Scaphium, scaphi, *scaphio* Ital. *Necessario caecatio*. Hisp. *sermador de orinul*. Vasis genus, quæ excrementa tam liquida quam sicca excipiuntur a quadam scaphæ similitudine nomen habens. Proprie autem mulierum erat quemadmodum lacinum virorum: vt annotauit Iulius Pollux Onomastici sui lib. 10. cap. 9. Vlpianus 1. Q. Mutus. Digest. de Auro & argenti leg. Legato argento, puo habita ventris causa scaphia non conuenit. Erat etiam scaphium, ferramenti genus, quo athletæ excorcedantur vitium gratia terram effodiebant. *scaphia*, hoc est à fodiendo dictum. Latini lignem v. cant. Vide Plutarchus in Arato, athleticam ei speciem fuisse tradit à pugilum victu & scaphio non abhorrentem. In qua item significatione à Iuvenale pulum existimant, Saty. 6. ubi viriles mulierum exercitationes infestant, ne à pugilum quidem & palæstrarum amissum hinc.

Aspic (inquit) quo scemtu monstratos perferat istus, Et quanto galeæ curueur pondere, quanta Popliribus sedeat, quàm densa fœcia libro: Et ride, scaphium positis quum sumptis eris.

Erat & scaphium vas æneum, in quo stylus in medio sui proceritas horarum ductus discernit. Viciuiss scaphæ & hemisphaerum appellat. Plutarchus in Numa, Scaphium appellat, quo ignis facit, ut dicitur, solis tantum radiis accendebatur. Suidas præterea scaphion, *scaphion*, hoc est confusus quoddam genus interpretatur: citatur Aristophanem in Vespis, *scaphion*, hoc est confusus, hoc est à confusione dictum. Tu vero scaphio similis es, cui remissum est scaphium. Athletæ quoque lib. 4. Scaphium inter vasa potoria enumerat. In qua significatione videtur à Plautus accepisse in Stichis, Quibus dicitur domi sunt, scaphio, cantharis, batiocis vinctur.

Scaphium, scaphi, Veteres pro tergo vsurpant, & aliquando pro ipsa scapula. *scaphium* Vnde & scapulum quod inter scapulas quasi vallicula est, inter scapulum dicitur.

SCAPTE SYLA, (inquit Festus) locus in Macedonia, ubi argentum fodi solebat, à *scapta* fodio. Lucet. lib. 6. Quales expirat Scaptilula subter odores. Rectius tamen videtur Scaptilula legi posse, sine m. apud Stephanum enim scribitur *scapta*, quoniam ille in Thracia, non in Macedonia, eam collocat. Quod discrimen non est magni momenti:

quippe quum ne inter celesterrimos, quidem Geographis satis conuenerit de Macedonia, Thraciæque terminis, alius Scymone amne, alius Nesso eas terminauit.

SCAPTE SYLA, Latij oppidum fuit, teste Plinio 3. ca. 5. à quo Scaptea Tribus, Scapulae, scapularum. Proprie dicuntur ossa di. o. in posteriore corporis parte figurata, in terra, externa facie tumefcente, interiore reducta, extrema sui parte in acerbula quadam denotata, quæ humerorum capira excipit. *scapula* Ital. *spalle*, *homere*. Hisp. *las espaldas*, *los homeres*. Cellius etiam scapula aperta uomoni lib. 8. cap. 1. Pallium tamen apud scriptores scapulas acceptas iuuenes pincta illa regione quæ pectori obiecta est. Plaut. in Aſinar. Mirabar quid dudum scapulae gestabant mihi, Hæriolique occiperunt, sibi esse in mundo malum. Varro 2. de Re rust. cap. 7. Lumbis deorsum versum pectus, scapulis lateris, spina maxime duplici. Claudian. 1. in Eutrop. Quæ miser scapulas turabimur arte?

Scapularis, scapulare, adiectiuum: vt Scapularis fetus, cuius scapulae ad flagra denudantur, quique tergum habet assiduus verberibus lividum. Scapularis vestis, quæ scapulae teguntur.

Scapus, scapi, Ab architectura petris dicitur ipsum columnæ coepus quod est inter basim & epistylum. *scapus* inquit Budus corpus columnæ: nam quod super columnam imponitur, capitulum, vel epistylum vocatur infra scapum, spira, quæ basis sepe appellari solet: infraq; spiram, stylobates. Virrius lib. 3. cap. 3. Scapis columnarum statueris, capitulum ratio, &c. Et paulo post, In summis columnarum scapis. Et cap. 4. Quæ crassitudine fecerunt basim scapi. Scapus item in herbis dicitur caulis simplex in styli modum succedens. Ruellius lib. 1. cap. 2. Radix est id quod alimentum albeitur, & terre coheret: caulis vero, in quo idem deestur nutrimentum, simplexq; super terram affurgit: si in styli modum sursum prorepit, aut in altum feratur, scapus Latinis nominari consuevit, ducta à columnaribus scapis similitudine. Varro de Re rust. lib. 1. cap. 31. ad finem, Vicia dicta à vinciendo, quod item capreolos habet vt vitis, quibus cum iussu uorsum serpit, ad scapum lupini, aliumve quem vt hæret, solet vinciri. Plin. lib. 8. cap. 10. Inuenitur est iam & scapus vnus centum fabis onustus. Hinc constat classicis autoribus scapum pro caule frequenter vsurpant. Idem quoque quod in virgula modum, vel teli rectitudine conſurgat, thysi nomen sibi vendicat. Hætenus Ruellius. Scapus cardinalis, rectum illud, & paulo crassius ligum in valuis quo fores ipsæ sustinentur, & reguntur præcipue: cuius capitibus, seu ambabus extremis in superiori & inferiori cardine, insertis valux ipsæ voluuntur, aut aperiente, aut claudende. Virrius lib. 4. cap. 6. Fores ita compingantur, vt scapi cardinales sint æ altitudine liminis totius duodecima parte: inter duos scapos tympana ex duodecim partibus, &c. Scapus item nonnulli appellant tentus illos, lignosque ramulos, quibus vuarum acini dependent. Varro lib. 1. Re rust. cap. 54. Quæ calcata vix erunt, eorum scapi cum folliculis subleuendi sunt sub prælum. Qæo tamen in locis alij scapi, legendum existimant.

Scarabeus, penult. prod. Insecti genus, teneas habens pennas, & ob id euilla superueniente tedas, stercore potissimum se se alens. *scarabeus* Ital. *scarafaggio*, *scarabæo*. Hisp. *escarabajo*. Varia eius sunt genera. Sunt enim grandiores, cornua prælonga habentes, bifurcis denticulata forscipibus in eadem quum liber, ad mortem erèuntia, quæ instantibus remedijs vix ex collo suspelluntur. Hos Nigidius lucanus appellat. Alij ex simo ingentes pilas auersis pedibus volantes, paruiq; in iis contra rigorem hyemis vermiculos fortis sui nidulantes. Hos Aegyptij facientes summi venerabantur cultu, animatam Solis imaginem esse putantes, vt scribit Eusebius de Prep. Euang. Voluit alij magno cum murmure, & quodam quasi mignu. Alij locos & prata crebris foraminibus excavant, ne quino stercore vocales. Scarabeorum generi adscribuntur & Lampyrides, nunc pennarum hiato resurgentes, nunc vero cõpresso nubitate, non ante matura pabula, aut post defecta conspiciunt. Sunt & alia scarabeorum genera, quæ vide apud Plin. lib. 11. ca. 28. **SCARABÆO**, *scarabæo* Ital. Insula in mari Adriatico, adiacens Illyrico, teste Ptolemy, lib. 2. cap. ultimo, In ea sunt duæ vrbes, Colentum & Arba. Vnde Scardo.

Scarificatio, scarificas, Scalpello aperio, leuiter vulnero quod aliquod facilius exeat. *scarificatio* Ital. *scarifica*. *scarifica* togli nella carne, porlo ue e ca pio facilmente il sangue. Hisp. *hacer para sacar sangre*. Plin. lib. 12. cap. 7. Dentium dolores sedantur ossibus draconis maximi scarificatis gingiuis. Scarificatio dolorem, id est scarificando dolorem expellere. Idem lib. 18. cap. 11. Præterea in corde equorum inuenitur os dentibus caninis maxime simile: hoc scarificari, dolorem putant. Hinc scarificatio dicitur leui insectione aperitur. Plin. lib. 17. cap. 27. Interim est & scarificatio quadam in remedijs, quum macie cuticulis ex ægitudine attingente se, iustoque plus vitalis aiborum comprimentis exactam fœcia aciem vertaque manu imprimentes perpetuis ineluris diducunt, ac veluti cutem laxant. Colum. lib. 6. cap. 14. Si sanguis adhuc supra ungulas in eribus, est allidua scarificatione discutitur.

Scarites, scarite, *scarites* Ital. Gemma est quæ scari piscis colorem refert, vt ait Plinius lib. 37. cap. 11.

SCARITIA, *scaritia* Ital. Insula Helladi adiacens, in mari Aegæo, non præcul ab Africa, de qua Plin. lib. 4. cap. 12. Est & Scarphia. vrbs Leucorum Epimenidiurum, decem stadis distans à mari, teste Strabone libro 9. à Stephano Phocidi saltò assignata.

Scarus, scari, *scarus* Ital. Pisci nobilissimi genus, mari Capathio maxime frequentis, qui solus piscium luminare dicitur & herbis, non alijs piscibus vesci. Lectus Troas promontorium sponte non excedit. Hunc Optatus Elipertius classis sub Claudio prefectus, à mari vsq; Capathio petiit, nauibusq; aduectum, inter Ostiensem & Campaniam oram disseminauit: adhuc etiam cura, vt proximo quinquennio capri, mari redirentur, vt refert Plin. lib. 9. cap. 17. Oppianus, Hic scarus saxa frequenter, Quæ mites inter pisces clamore tremendo Innotat, & solus palentes ruminat herbas. Hor. 2. Scrm. Saty. 2. pinguem vitis albâ mûque nec ostrea. Nec scarus, aut potior pergetina mare lagotis.

Scatco, scatere, scatere, emanare, erumpere, ebullire, & ita piscium esse, vt

exiliat quod continetur: proprièque de fontibus dicitur, quum vena
eque copia non capiens, foras eam expellit. [*βλῆναι, ἀναχθῆναι, ἀνα-
χθῆναι*. Ital. *Scorre, scorrere fuori*. Hisp. *Bullir lo que mana*.] Cic. 1. Tuscul.
Fontes scaterere, prata herbis conuultur. Ablatio aliquando iungi-
tur. Plaut. Aulul. Quæ mihi inter bibere sola, si vino scateat, Corin-
thiensem fontem Pyrenæ potest. Per translationem accipitur pro
abundare. Horat. 3. Carm. Ode 27. Scateatem bellus pontum. Colum.
lib. 6. cap. 16. Solent etiam negligenter vlcera scaterere vermibus. Ali-
quando etiam pro exagitari, siue xstueretque aliquando cum genitio-
uo. Gellius lib. 1. cap. 17. Irarumque & molestiarum muliebrium per
diem, perque noctem scatebat. Nonnunquam etiam cum accusatio-
ne, dependente à præpositione ob, vel propter subaudita. Plan. Persa, Potin-
ne me moneas i memini & scio. Et calleo, & commemini: amas pol-
miseratid tuos scateret animus.

Scatebra, scatebræ, pen. corr. Ebullitio aquæ de terra exiliens. [*βλῆναι*.
Ital. *Sortire*. Hisp. *Agüella obra de bullir para manar*.] Virg. lib. 1. Georg.
Scatebrisq; arentia temperat aua. Plin. lib. 31. cap. 10. Mirum est & il-
lud, scatebra fonticuli semper emicant, acum nec augeri, nec effluere.
Idem lib. 5. cap. 1. Eundem opacum, nemorosumque, & scatebris
fontium tegum, quæ spectat Africam, fructibus omnium generum
sponte ita subnascentibus, ut nunquam facies volupcratibus desit.

Scaturigo, penult. prod. genitio, scaturiginis. Idem quod scatebra. [*ἀνα-
χθῆναι*. Colum. lib. 3. cap. 13. Nam præstat non conferre, quàm in sum-
ma terra suspendere, nisi tamen scaturigo palustris obuia, sicut in agro
Rauennate, plus quàm sequepudam prohibeat infodere. Plin. lib. 31.
cap. 3. In nigra scaturigines non ferè sunt perennes.

Scaturiginosus, adiectiuum. In quo abundat scaturigines. [*πυλινθῆναι*.
Ital. *Sortire*.] Colum. lib. 5. cap. 8. Creta ex toto repudianda est, ma-
gis etiam scaturiginosa, & in qua semper vltio consistit.

Scaturio, scaturis. Pro suo primitiuo Scateo ponitur, quod propriè
fontium est quauis etiam per translationem accipitur pro quouis modo
abundare. [*βλῆναι*. Ital. *Salutare fuori, scorrere*. Hisp. *Bullir lo que mana, salir
fuera arriba*.] Colum. lib. 3. cap. 1. Modicè tamen roscidum solum, quod
fontibus non in summo, non in profundo terræ scaturiat, sed vt vici-
num radicibus humorem subministrat.

Scatinia lex, Quæ præpositæ veneris vius cõsecratur ita dicta à Scat-
tinio latore. Iuuen. Saty. 2.

Quid si vocatur leges, ac iura, citari

Ante omnes debet Scatinia.

Scaturio, [*σκατῖον*. Ital. *chi hauno le cauechie grosse*. Hisp. *Las que tienen las pies
tortuos*.] Dicitur sunt quæ talos pedum tumentes, ac portectos habent, vel
quibus pedes inflecto talo cardigadi sunt. Horat. lib. 1. Sermone. Illum
Balbuius Scaturio prauis sultum mali talis. Ab huiusmodi pedum vici-
o cognomen traxit, qui primus in Aemylia gente s c a v r v d dicitur
est. Fuit autem s c a v r o r v m familia Romæ in primis illustris: ex
qua fuit Marcus Aemylus Scaturio, princeps Senator, cuius patrem
adco inopem tradunt fuisse, vt quauis nobilissimus esset, carbonariam
tamen vix sustinenda causa exercere cogere. Quinetiam Marcus
ipse primùm addubitalle ferui, num ad argentariam sese, an potius ad
forum & curiam conferret. Verum quum eloquentis semper studio-
sissimus fuisse, forto magis idoneus sibi visus, breui magnam sibi glo-
riam peperit. Et ceteros quidem magistratus ex ordine adeptus, ita eos
gessit, vt Consulatu dignissimus videretur. Magna itaq; nobilitatis stu-
dio Consul factus, Ligures & Canisios domuit, & de iis triumphauit.
Censor deinde creatus, Aemylum traivit pontemq; Aemylum extru-
xit. Filium suum, quod in saltu Tridentio hosti loco cesserat, in con-
spectum suum venire veruit: quod eam agrè tulit adolescens. Cui
sponsæ necem consenserat. Idem in Africam legatus missus, vt ager
tham ab oppugnatione Cirtis, & obsidione Ad Balbuius tunc erat, quem
infecta redidit, Senatori auro fuit bellis aduersus Jugurtham succe-
piendi. Quo tamen in bello, quum L. Calpurnius Bestia legatus esset, aua-
ritie quæque eius & rapinarum paritæque credidit extruere: quæ res,
vix antè actæ splendori haud exiguum offudit labem. Scaturio alter,
superioris filius, & Syllæ priuignus fuit: de cuius Aedilitate sic scribit
Plin. lib. 3. cap. 1. Non patiemur duos Caios, vel duos Neronæ nec hæc
quidem gloria famæ fructuobis: etiam infamiam eorum viciat
priuatiu operibus M. Scaturio, cuius nescio an Aedilitas maximè prostra-
uerit mores ciuiles, maiusq; si Syllæ malum tanta priuigni potentia,
quam proscriptio tot millium. Hic fecit in Aedilitate sua opus maxi-
mum omnium quæ nunquam fuerunt humana manu facta, non tempo-
raria mora, verum etiam æternitatis destinatione: Theatrum hoc fuit.
Scena ei triplex altitudine e c c t x. columnarum, in ea ciuitate quæ
fuit Hymericas non tulerat sine probro eius amplissimi. Ima pars sex-
ta & marmore fuit, media è vitro, inaudito etiam postea genere luxu-
ria. Summa tabulis inauratis columnæ, vt diximus: imæ duodequadra-
gèdum pedum. Signa inter columnas, tria millia numero. Causæ
ipsa cepit hominum octoginta millia, quum Pompeii amphitheatrum
toties multiplicata vrbe, tantòq; maiore populo, sufficere largè x l m. Sed
& reliquos apparatus tantis Atalica vrbe tabulis pictis, æquoròq; cho-
ragio fuit, vt in Tusulanam villam reportatis quæ superfluebant, quo-
tidiani vltus deliciis, incensa villa ab iratis seruis, coneremacetur ad se-
sterium millies. Hæc Plinius. Fuit præter hos & Aurelius Scaturio,
qui quum legatus aduersus Cimbro infeliciter pugnaſſet, solo exer-
cui viuis in hostium manus peruenit. Quinque ab iisdem in concu-
lium adductus, de ratione belli aduersus Romanos gerendi: interroga-
retur, magnopere in diffusiis Alpes traiecit, populum Romanum
bello insuperabilem esse afferens: quod eius responsum tanta indigna-
tione excepit Bolus, hostilium copiarum rex, vt protinus impetu tu-
eum factò, multis vulneribus eum confrexit.

Scaton, scatonis, [*σκατον*.] Carminis Iambici trimetri genus, in quinta
sede lambicum, in sexta habens spondee, in cæteris nihil differens à
recto Iambico. Nos delumbes, siue claudos lambos nominare possu-
mus. [*σκατον* enim claudicare est. Huius generis sunt illi in Præfatione
Axyrarum Persij. Nec fonte labra prolus caballino. Nec in bicipiti
Pomposisse Parnasso, &c.

Scelotybe, scelotybes, [*σκαλοτύβη*.] Motbi genus quo compages in ge-

nibus resoluitur. Plin. lib. 5. ca. 3. In Germania trans Rhenum castris
à Germanico Cæsare promotis, maritimo tractu fons erat aquæ dulcis,
quæ pota intra biennium dentes deciderent, compagisq; in genibus sol-
ueretur: stomacacen medici vocant, & scelotyben. Hoc mali genere
Achij Galli exercitum laborasse ex Arabicorum fructuum esu, auctor
est Strabo lib. 15. Fit etiam mali huius mentio in Medici definitioni-
bus Galeno attributis.

Scelus, huius sceleris. Graue aliquod peccatum, seu atrox facinus. [*μῆλον
ἐπὶ κλέπῃ*. Ital. *Misfatto, sceleraggio*. Hisp. *El grande y deforme pecado*.]
Plautus in Stich. Aduersari sine dedecore, & scelere summo haud pos-
sumus. Quintil. lib. 6. cap. 1. Vestis tamen illa sanguine madens, ita re-
præsentauit imaginem sceleris, vt non occisus esse Cæsar, sed tum ma-
ximè occidi videretur. Virg. 6. Aen. Quid moror irumpunt thalamos,
comes additur vnâ Hortator scelerum Aetolides. Dicitur autem
facere scelus, edere scelus in aliquem astringi scelere, perficere scelus,
suscipere scelus, quorum exempla nullum non occurrunt. Ponitur
aliquando scelus pro scelerato. Plautus in Amphit. Ego sibi istam sce-
lestam scelus linguam abscondam.

Scelustus, sta, stum, Sceleratus, impius, flagitiosus. [*ἀσέλγης, μωχθῆρης*. Ital.
Pien di scelerità. Hisp. *scelerado, lleno de grandes pecados*.] Cicero pro Sexto
Roscio, Res scelerata, atrox, nefaria. Plaut. Milite. Atqui improbi & sce-
lesti, his animam adimerent cito. Liu. lib. 5. ab Vrbe condita, ibi scelerato
facinori sceleritorem sermonem addidit.

Scelstus, aduerbium id est sceleratè, flagitiosè, impiè. [*καταπεπρωμένως, μωχθῆρως*.
Cic. Attic. lib. 15. Clodius mihi arbitror malitiosè, quauquam
scelstè quidem egerit. Liuus lib. 4. belli Pun. Quæcumque post Hicri-
onis mortem, scelstè, atque impiè facta essent, Andionodorum atque
Themistium arguit scelstè.

Scelerosus, scelerosa, scelerosum. Idè quod sceleratus. [*μωχθῆρής, κατὰ πῶρον*.]
Terent. in Eunuc. Vbi ego illum scelerosum, misera, atque impium iu-
ueniam! Facta scelerosa atque impia. Lucr. lib. 1.

Scelero, sceleras. Pollus, scelere coinquino. [*μυλῖναι*. Ital. *Maculare*. Hisp. *En-
fumar con tal pecado*.] Virg. 3. Aen. Parce pius scelerare manus.

Sceleratus, ra, tum, Scelustus, & nefarius. [*καταπεπρωμένος, μωχθῆρής*. Ital. *Scelerato,
ribaldo*. Hisp. *scelerado, corrupto, lleno de gran pecado*.] Cic. ad Atticum, Ego
autem illum malè sanum semper putauimus etiam impium, & sceler-
atum puto. Quid. li. 3. Metamor. - factio pius, & sceleratus eodem Luca.
lib. 1. Quenq; suæ rapiunt scelerata in prælia caussa. Quid. 1. Metamor.
A me causa dacta est, ego sum sceleratior illo. Vt veteres etiam scelerat-
um accipiebant pro contaminato & scelere aliquo polluto. Vnde Sce-
leratam portam dixerunt, quæ egressi Fabij, ad Creceram amnem ad
vnum omnes à Veientibus sunt intercepti: & Sceleratum campum,
proxime portam Collinam, in quo virgines Vestales quæ incestum sce-
lerant, defodiabantur. Et Sceleratum vicum, in quo quum Tarquinius
Superbus interficiendum curasset, Sceruium regem locerum suum, cor-
pus eius iacens, filia carpeno superuecta est, propterea in possitionem
domus paternæ. Transfertur & ad inanimata, vt idem sit quod no-
tius. Virgil. 1. Georg. - at sceleratum exquirere frigus. Difficile est.
Hoc est nocens, omnia exuens.

Scena, scenæ, sine diphthongo, [*σκαῖναι*. Ital. *Scena, locum obfco- ex dote stan-
no i rappresentazioni delle comidie*. Hisp. *Ador de fombra, cabauela, standi pa-
uella*.] Propriè significat tabernaculum ex strobibus inuibrationis
causa compositum: *σκιὰ τῆς σκηνῆς*, hoc est ab vmbra, deducto nomine.
Vnde & Scenopegia, dicta sunt festa quædam in Hebræorum, quibus agen-
tes sub huiusmodi tabernaculis, quæ sunt spondibulq; compositi, mo-
riam renouabant eius cultus, vt Agagytiorum: seruntque libe-
ritate inuentione subterfugii agerant. Ad hanc vocis huius ori-
ginem respexit Virg. lib. 1. Aeneid. Africæ portum quendam his verbi-
bus describens, Hinc atq; hinc vastæ rupes, geminique minantur in
caelum scopulique portum sub vertice latè. Aequora iuta silent: ruma
sylvæ scena coruscis. Desuper, horrentiq; atrum nemus imminet vmbra.
Quauquam ibi scenæ vocabulum, non pro tabernaculo arte, maniv
facto acceperit, sed pro loco situ, naturæq; vmbroso. Et quoniam in
eiusmodi tabernaculis Attica iuuentus, quum adhuc viciatim ageret,
catina quædam incoadita decantabat, fabulæque quædam suo more
agebat: factum est vt postea in vrbe redactis Atheniensibus, nomen
idem illi manserit contabulationi, quæ inter vrtrung; theatri coru erat
protena, in qua ab histrionibus fabulæ agebantur: quod etiam nomen
Romani vnâ cum re ipsa ab Atheniensibus acceptum, assiduo vtu velu-
ti suum effecerunt. Latius tamen scenæ vocabulum interpretatur La-
beo, referente Vlp. li. 1. ff. de his qui nor. infra. cuius verba sunt hæc, Sc-
na est (vt Labeo definit) quæ ludorum faciendorum causa, quolibet lo-
co vbi quis constiterit, moueatq; spectaculum sui præbitur, posita sit
in publico priuatoq; vel in vico, quo tamen loco passim homines spe-
taculi causa admittuntur. Scenarum olim varia fuerunt genera:
ex quibus, quæ Tragica dicebatur, columnis, fastigiis, palatiis, & signis,
ceteroque apparatu prorsus regali instruebatur. Comica, priuatorum
ædificiorum, & Menianorum, mediocriq; cultus speciem habebat. Sa-
tyrica, a boribus, montibus, speluncis, operèque topiario exornabatur.
Erat & scena versatilis, quæ subitò tota machinis quibuldam verreba-
tur, & aliam picturæ faciem ostendebat. Item alia ductilis, quæ con-
tractis tabulatis hac atq; illac interiorem picturæ speciem denudabat.
Prodi in scenam dicebantur histriones, mimæ, quum ab eo qui
ludos edebat, mercede, auctoritate, aut gratia adducebantur vt in sce-
nam ad agendum prodirent. Reduci autem in scenam dicebantur, qui
aliquanto intervallo, postquàm primum sui spectaculum præbuerunt,
ad agendum reuertebantur. Plin. lib. 7. cap. 48. Valeria Copiola Embo-
liaria reducta est in scenam à Pompeio Magno, quæ producta fuerat à
M. Pomponio Aedili plebis. Scenæ scenæ, id est scenæ temporis, &
rebus præsentibus sese accommodare. Cic. ad Brutum, Tibi nunc populo
& scenæ, vt dicitur, seruendum est. Scena totius rei hæc est, dixit
Cælius ad Cic. lib. 5. pro eo quod est, hæc est totius rei actio, in hoc rei
totus cardo vertitur. Scena minore aliquid agere, id est minore ap-
paratu, & ostentatione.

Scenalis, scenale, adiectiuum. Idem quod scenicus. [*σκαλῆς*. vt, Specie sce-
nalis. Lucræ. lib. 4. Nanque ibi confessum caucal subter, & omnem
11 3 Scenalem

11 f. ric

riobubulo praeiis temporibus fuisse, & inde dictam pecuniam, quod ex pecore fieret.

Scotari, aris, Meretricior. [*scotari* Ital. *Andare a meretricie*. Hisp. *Andar tras putas a su puteria*.] Terent. in Heaut. Scotari crebro nolunt. Idem Adelphis, Non est flagitium (mihi crede) adolescentulum scotari.

Scotator, oris, verbale Meretricior. [*scotator* Ital. *Putaniero fornicatore*. Hisp. *Putanero, que anda tras putas*.] Cicero 2. in Catil. O bellum magnopere petrimus, quum hanc sit habiturus Catilina Scotatorum cohortem praetoriam.

Scotari, Britannia insulae populi, ab Anglis ad Ortum Tueda, ad Oceana Soluco humine dirempti: mediterranea mons Chetora discriminat. Horum olim tanta fuit feritas, ut humanis carnibus vescerentur: quod & ipsum testatur Hieronymus lib. 2. contra Iovinianum. Quid (inquit) loquor de ceteris nationibus, quum ipse adolescentulus in Gallia viderem Scotos, gremem Britannicam, humanis vesci carnibus: Et quum per sylvas porcorum greges, & armentorum, per uellumque reperiant, pastorum nates, & feminarum papillas solere abscindere, & has solas ciborum delicias arbitari.

Scotus, aris, *scotus*, Locustae apud Lacedaemonios, densis quercubus ymbrosus, in quo Iupiter colebatur, cognomento Scotinus: ut est autor Pausanias lib. 10.

Scotoma, *scotoma*, Verrigo capitis, quum omnia quae foris oculis occurrunt, in gyrum circummagi videntur: quam & visus obsecratio, nonnunquam & casus solet comitari. Dicitur scotoma, quasi obsecratio. Xenus enim Graecis tenebras significat unde *scotus*, obsecratio, obsecro. A cuius praeterito passivo deducitur verbale *scotomus*. Latini hoc mali genus vertiginem appellant.

Scotus, aris, *scotus*, Oppidum est in confinio Macedoniae, ad Nesium amnem, locum habens, quem *scotus* *scotus*, hoc est canis capiti appellatur, in quo Romani & Aetoli T. Quintio duce, Philippum Demetrii filium, Macedoniae regem ingenti praelio superant. Autor Strabo libro 9.

Scro, eas, Cum conatu quodam de pectore spiritum elicio. [*scro* Ital. *Corruffare, spumare per forza*. Hisp. *Escupir, tufiendo a gargara*.] Plin. lib. 2. cap. 1. Eadem in iumento, hominemque phlegma, aut sanguinem qui seceatur, ludo circumligata sanat.

Scroto, oris, Qui secat. [*scroto* Ital. *spuatore*. Hisp. *Escupido*.] Plaut. in Milit. Scroto sum in dem minimi facit.

Scrabile, Quod secat potest. [*scrabile* Ital. *scrabile*.] Vnde compositum Excrecabilis. Plin. lib. 20. Pulmonum vicia excrecabilia facit.

Scratas, aris, Ipsa secatio. [*scratas* Ital. *scratas*.] Terent. in Heaut. Gemitus, secatas, tussis.

Scrida, vide *scra* & *scra*.

Scribilita, pen. prod. Genus cibi appellatur, quod in circulo ad restis modum torquetur. Hoc solum differens a placenta, quod sine melle coquebatur, & sequentissima cdi sebat. Marti. lib. 3. Circulata diu melle scribita seculis. Vrebat nimio sua calore manus. Plaut. in Pen. Dum ludi sunt, in papinam pedisequi irruptionem facite: nunc dum occasio est, nunc dum scribita xluant, occurrere.

Scribit, aris, *scribit*, Eorum proprium est, qui operis aliquid componunt. [*scribit* Ital. *scribere*. Hisp. *scribir*.] Cicero. Cornifici, Sed proxime scripsi de optimo genere dicendi, in quo, &c. Idem Lentulo lib. 1. Scripsi etiam veribus treis libros de temporibus meis. Plin. lib. 12. cap. 14. Iuba rex iis voluminibus quae scripsit ad C. Caesarem Augusti filium. Horat. 2. Epist. 2. Praeter cetera Roma meae poemata censes scribere posse, inter tu curas, & ique labores. Interdum tamen scribere accipitur pro manu propria literas fingere. [*scribit* Ital. *scribit*.] Plaut. in Pseud. Quasi in libro quum scribuntur literae calamo. Advertendum, quod apud bonos autores non reperitur, scripsi propria manu: sed, mea, aut tua, aut sua manu. Cicero. Attico, Neque semper mea manu literas expeclabis. Sic alibi peripse. Quandoque pingere. Plinius de Nicomacho pictore, Scripsit & Apollinem, & Dianam, Deumque Martem in leone sedentem. Vnde & picturas legere dicimus. Virg. 6. Aeneid. quia protinus omnia Perlegerent oculis. Scribere notis, est celeriter excipere, & dictionibus decuratis aliquid scribere, quemadmodum olim faciebant notarii, quibus eam nomē a notis huiusmodi emanavit. Quintil. lib. 15. cap. 2. Habemus sane, ut qui notis scribunt, certas imaginis omnium, &c. Scribere leges, quod & condere, & dicere, & facere dicitur. Cicero pro Roscio Amerio. Eius porro ciuitatis sapientissimum Solonem dicunt fuisse cum, qui leges quibus hodie quoque videntur, scripsit. Scribere huiusmodi, est instituire, facere. Martia. lib. 10. Huiusmodi scripsi me Numa, consulari.

Scriptum, aris, Idem quod scriptura, hoc est idipsum quod literis mandatum est. [*scriptum* Ital. *scritto, scrittura*. Hisp. *escritura*.] Lib. 1. ad Herennium, Ex scripto sententia controversa nascitur hoc modo, Quum videbitur scriptoris voluntas cum scripto ipso dissentire. Cice Lucio, At deo cupiditate incredibili, neq. ut ego arbitror, reprehendenda, nomen ut nostrum scriptis illustretur, & celebretur tuis. [*scriptum* Ital. *scritto*.] Cicero. Idem scribendo videtur quere. Gellius lib. 6. cap. 9. Cn. Plautus patre libertino natus scriptum faciebat.

Scriptus, pen. cui, Idem quod scriptum, siue scriptura. [*scriptus* Ital. *scritto*.] Gell. lib. 6. cap. 9. Dicitur tabulas posuisse scriptu sese abdicasse. De Cn. Flavio. Scripto, aris, frequentatiuum est a verbo scribo. [*scripto* Ital. *scritto*.] Cicero. Atti. lib. 7. Et hac, & siquid aliud, ad me scribas, velim, vel porius scriptis. Scriptio, oris, Actus quidpiam literis mandandi, siue idipsum opus quod conscribitur. [*scriptio* Ital. *scrittura*. Hisp. *escritura*.] Cicero. Tull. A quo nō modo impūsi sumus ad philosophicas scriptiones, verum etiam lacessiri. Idem Dolabella, Oratiunculam pro Deotaro quam requirebas, habebam mecum, quod non putaram. Itaque cam tibi misi, quam velim te legas ut rem tenuem & inopem, nec scriptione magnopere dignam. id est non magnopere dignam quae literis mandetur. [*scriptio* Ital. *scrittura*.] Cicero. Atti. lib. 10. Crebro reficere lippido, non illa quidem prodigiosa, sed tamen quae impedit scriptiōem meam. Varro, Avarus scriptor, spe lucri rem scriptiōe duplicarat.

Scriba, r. Cuius munus est literas, vel acta, aliudve quidvis. Principis, vel ciuitatis, vel etiam magistratus cuiuspiam nomine, seu mōdato scribere. [*scriba* Ital. *scriba*.] Cicero. Atti. lib. 1. Scribam pro Rege orbem. Cicero. Rufino, Ad ea quae scripsisti, commodius equidem possem de singulis ad te rebus scribere, si Marcus Tullius scriba meus adesset.

Scriptor, oris, Operis alicuius autor, qui quippiam literis mandat. [*scriptor* Ital. *scrittore, compatore*. Hisp. *escritor*.] Cicero. Atti. lib. 1. Scribam pro Rege orbem. Cicero. Rufino, Ad ea quae scripsisti, commodius equidem possem de singulis ad te rebus scribere, si Marcus Tullius scriba meus adesset.

Scriptorius, aris, Quod apum est ut ex eo scribatur, seu quod ad scriptorem pertinet. [*scriptorius* Ital. *scrittore*.] Cicero. Atti. lib. 1. Scribam pro Rege orbem. Cicero. Rufino, Ad ea quae scripsisti, commodius equidem possem de singulis ad te rebus scribere, si Marcus Tullius scriba meus adesset.

Scriptura, aris, Idem quod scriptio, stylus, vel ipse actus aliquid literis mandandi. [*scriptura* Ital. *scrittura*. Hisp. *escritura*.] Cicero. Atti. lib. 3. Non sum necesse quantum susceperim negotii, qui innotis corporis exprime verbis, & imitari scriptura conatus sum voces. Scriptura, inquit, id est scribendo, vel (ut Cicero loquitur) scriptiōe. Et lib. 4. Reliquum scripturae consumetur in exemplis. id est reliquū eius quod scribendum est. Aliquādo caput pro stylo quo quis vult in scribendo. Cicero Trebatio, lib. 1. Quum vero ea quae scriptura persequitur ex, sine summo amore cognare non possunt. Cicerina Ciceroni, Genus autem hoc scripturae non modò liberum, sed incitum, quia laqueum esse quis ignorat? Scriptura ponitur aliquando pro vestigali quod percipitur e posteriori, seu passivo: vel ipsa ratio eorum qui praesent huiusmodi vestigalibus: & ij, qui portus, aut portoria curabant, vestigalia describentes, aut intelligentes, Magistri scripturae, & prius dicebantur. Scriptura huiusmodi hodie est eorum mancipum qui glandiatis, & passivis salus redimunt. Plaut. in Truc. Nam aduersum legem a me ob meam scripturā pecudem accipi, Fierique. A. idem quod tu facis, faciente rem male gerentes: ubi non Est scriptura, vnde dent, iuculatur publicanus. Scripturae magister, Qui vestigalia describat in portu, eorumque rationes conscribat. [*scripturae* Ital. *scritturae*.] Cicero. Atti. Magister scripturae, & portus, quidam Lucius Capricornus.

Scripturarij, Olivi dicebantur, teste Nonio, qui postea tabularij dicti sunt, quod scripturis & commentariis omnes aut ciuitatum, aut provinciarum res complecterentur. [*scripturarij* Ital. *scrittarij*.] Lucili. lib. 1. 6. Publicarum rerum assuesiam, ut scripturarios. Scripturarius ager, teste Festo, is dicitur qui publicus est, in quo ut pecora pasceretur, necesse est ut certum xs pastor pendat publicano.

Scritonius, aris, *scritonius*, Oribij seruus atq. discipulus, mox a Scribonia Libonis filia, quae prius Augusti vxor fuerat, redemptus & manumissus. Huius meminit Tranquillus.

Scrinium, A seceundo, arca dicitur qua seruantur pretiosa ac secreta. [*scrinium* Ital. *scrigno, cassetta*. Hisp. *caja*.] Cicero. Atti. lib. 1. 3. cap. 1. Alexander cepit scrinium vnguentum. Horat. 2. Epist. 1. Et prius ortu Sole vigil calamus, & chartas, & serinia posco. Idem 1. Serm. Sary. 1. Jam satis est, ne me Crispini serinia Luppi Compilasse putes, verbum non amplius addam. Huius diminutiuum est Scrinolium.

Scrinarius, aris, *scrinarius*, Id est rerum secearum, [*scrinarius* Ital. *scrinajo*.] Cicero. Atti. lib. 1. 3. cap. 1. Alexander cepit scrinium vnguentum. Horat. 2. Epist. 1. Et prius ortu Sole vigil calamus, & chartas, & serinia posco. Idem 1. Serm. Sary. 1. Jam satis est, ne me Crispini serinia Luppi Compilasse putes, verbum non amplius addam. Huius diminutiuum est Scrinolium.

Scrobis, aris, *scroba*, Fossa, arca dicitur qua seruantur pretiosa ac secreta. [*scroba* Ital. *scroba*.] Cicero. Atti. lib. 1. 3. cap. 1. Alexander cepit scrinium vnguentum. Horat. 2. Epist. 1. Et prius ortu Sole vigil calamus, & chartas, & serinia posco. Idem 1. Serm. Sary. 1. Jam satis est, ne me Crispini serinia Luppi Compilasse putes, verbum non amplius addam. Huius diminutiuum est Scrinolium.

Scrobiculus, diminutiuum est, id est rerum secearum, [*scrobiculus* Ital. *scrobiculus*.] Cicero. Atti. lib. 1. 3. cap. 1. Alexander cepit scrinium vnguentum. Horat. 2. Epist. 1. Et prius ortu Sole vigil calamus, & chartas, & serinia posco. Idem 1. Serm. Sary. 1. Jam satis est, ne me Crispini serinia Luppi Compilasse putes, verbum non amplius addam. Huius diminutiuum est Scrinolium.

Scrofula, aris, *scrofula*, Fossa, arca dicitur qua seruantur pretiosa ac secreta. [*scrofula* Ital. *scrofula*.] Cicero. Atti. lib. 1. 3. cap. 1. Alexander cepit scrinium vnguentum. Horat. 2. Epist. 1. Et prius ortu Sole vigil calamus, & chartas, & serinia posco. Idem 1. Serm. Sary. 1. Jam satis est, ne me Crispini serinia Luppi Compilasse putes, verbum non amplius addam. Huius diminutiuum est Scrinolium.

Scrofula, aris, *scrofula*, Fossa, arca dicitur qua seruantur pretiosa ac secreta. [*scrofula* Ital. *scrofula*.] Cicero. Atti. lib. 1. 3. cap. 1. Alexander cepit scrinium vnguentum. Horat. 2. Epist. 1. Et prius ortu Sole vigil calamus, & chartas, & serinia posco. Idem 1. Serm. Sary. 1. Jam satis est, ne me Crispini serinia Luppi Compilasse putes, verbum non amplius addam. Huius diminutiuum est Scrinolium.

Scrofula, aris, *scrofula*, Fossa, arca dicitur qua seruantur pretiosa ac secreta. [*scrofula* Ital. *scrofula*.] Cicero. Atti. lib. 1. 3. cap. 1. Alexander cepit scrinium vnguentum. Horat. 2. Epist. 1. Et prius ortu Sole vigil calamus, & chartas, & serinia posco. Idem 1. Serm. Sary. 1. Jam satis est, ne me Crispini serinia Luppi Compilasse putes, verbum non amplius addam. Huius diminutiuum est Scrinolium.

secubitus, ut, Ipse secubandi otiosus. [dormire. Ital. *Essa dormire separata-
mente.* Hisp. *Aquel apartado de cama.*] Quid. 1. Amor. eleg. 9. Quis tibi
secubitus cutes dea hana fuisset, Has cogor sacris nunc ego ferretus.
Carullus Argonaut. Anxia nec mater discordis moesta puella: Secubi-
tu, caros mitter sperare nepotes.

Secula, penit. corr. Fals. à secundo dicta, ut ait Varro lib. de lingua Lati-
na. 1. [dormire. Ital. *Falso.* Hisp. *Hace para figar.*] Hac vivitur qui in
pratis herbas secant.

Seculum, seculi, siue à secundo, ut quibusdam placuisse, ut alij malunt,
à sequendo deducatur, absq; diphthongo melius scribitur; productque
anteponitima contra primitivam rationem. [dormire. Ital. *Secolo.* Ita.
Hisp. *siglo.* etc.] Est autem seculum, idem fere quod hominis vitus aetas.
Festus interpretatur sparium centum annorum. Vnde carmen Horatii
seculare dicitur, quo deservitur sacrificia quæ centesimo quoque anno
fiebant. Id etiam colligi potest ex lib. 1. Ciceronis de Oratore, quod ait,
Numam Pompilius duobus seculis Pythagoram præcessisse: quem ex
Livij auctoritate constat ductis annis fuisse ante Pythagoram. Sunt qui
sparium triginta annorum, seculum putent: alij verò mille annos secu-
lum habere existimant. Cice. Bruto, lib. 1. In multa secula videbamur
Rem publicam liberatam. hoc est in multum tempus, siue in multas aeta-
tes. Idem 1. de Orat. Seculis multis ante gymnasia inventa sunt, quàm
in his philosophi garrire coeperunt. Id est multis retro ætatibus. Idem
6. Verr. Patries quorum ornatus tot secula manserunt. Idem 4. Acad. Ni-
hil nec tot seculis summis ingeniis, maximis studiis explicari putamus.
Seculum, siue seculum, per syncope, Lucretius pro genere usurpat: ut
Serpentia secula, lib. 6. Natiibus alipedes vi cerus sepe putantur. Duce-
te de laetibus serpentina secula ferarum. Idem lib. 3. Desuper homines,
saperent fera secula ferarum. Et lib. 3. Efficit ut cupide generarim secula
propagant. Sepe etiam seculum accipitur pro tempore. Cice. in Parad.
Etiam ipse fortassis in huius seculi errore versor. Id est in errore nostri
temporis, vel nostre ætatis. Aurea secula. Virg. 6. Aene. Augustus Cæsar
dictum genus auro conder secula. Aspera secula. Virgil. 1. Arneid.
Aspera tum politis misceret secula bellis. Impia secula. Virgil. 1.
Georg. Impiæque æte: nam timevunt secula noctem.

Secularis, seculare. Quod centesimo quoque anno instauratur: ut Iudi
seculares, qui ita instituti erant, ut non nisi centesimo quoque anno fierent:
quamquam postea principum ambitione, minore spatio interiecto, se-
pius fuerint instaurant. In his ludis præto promissariæ solebant, Po-
pulum Romanum eos visurum esse ludos, quos nemo eius ætatis un-
quam vidisset, aut visurus esset posthac. Plin. lib. 7. cap. 48. Minus mi-
nor Stephionem, qui primus togatus salutare instituit, virisque secu-
laribus ludis salutare.

Secum, dictio composita ex ablativo se, & præpositione cum: notum est si-
gnificationis. [dormire. Ital. *con se.* Hisp. *con se.*] Cice. Attico lib. 8.
Quis autem est tanta quidem de re, quin variè secum ipse dispuet? Vir-
gil. 4. Aeneid. Ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores
Abstulit ille habere fecit, servetque sepulchro.

Secundo, secunda, vide *secundus*.

Secundus, a, um, Qui in mediè sequitur primus: & tam numeri, quàm
dignitatis ordine denotat. [dormire. Ital. *Secundo.* Hisp. *segundo en orden.*] Cice. in Orat. Quoniam id secundum erat de tribus. Virgil. 1. Aeneid.
Tornare ego, hanc vili veterum virtute secundos. Hirtius 4. belli Alex.
Hic non templum, quod tanta religione colitur, ut sacerdos sine dea
maiestate, imperio, & potentia secundus à rege consensu genus illis ha-
beretur. [Per translationem ponitur pro prospero. [dormire. Ital. *Pro-
spiro, favorevole.* Hisp. *colta prospera, favorable.*] ut Secunda fortuna. id est
prospera, quod vel conatus nostros sequatur, vel quod nobis obsequi-
tur. [dormire. Ital. *Virgil. 9. Aene. tantum fortuna secunda.* Aut diocesa
edat. Sic res secunda, quæ pro nostro desiderio sequuntur. Virgil. 10.
Aeneid. Nescia mens hominum fatis, forsisque futura. Et servare me-
dum rebus subdita secundis. Ventus secundus, qui à puppe sequitur.
[dormire. Ital. *Virg. 4. Aene. Nec Zephyros audis spirare secundos.* Secundo
flumine nare, siue navigare. hoc est in eam partem in quam flumen de-
currit. Quid. 4. de Pöto, sed flumine sepe secundo. Augur temis cur-
sus euntis aqz. Virgil. 3. Georg. misissimè secundo defluit amur.
Secundis auribus aliquid accipere id est benevolis, elementibus. Lucretius.
Omnia semper quæ magistratus ille dicit, secundis auribus: quæ ibi
notum aliquid dicitur, aduersus accipere. Secundo populo philoso-
phiam viupere, dicit Cice. 1. Tuscul. id est fauente, & non repugnante.
[Secundo lumine, pro secundo die, posuit Ciceo ad Atticum lib. 7.
Epist. 144. Secunda classis, In censu Servij Tullij Romanorum regis,
dicebatur ea pars populi, quæ ætis x x v. m. aut eo amplius, intra ta-
men centum milia, in censum deferrebat: istisq; armis vivebatur,
quibus prima classis, præter lorica m & clypeum, cuius loco scuto ute-
batur. [dormire. Ital. *Virg. 1. Aeneid. Lib. 1. ab Vebe condita.* Secunde
mensæ, dicuntur fructus, ceteraq; bellaria, quæ sublaris carminibus se-
cundo loco apponuntur. [dormire. Ital. *Virg. 1. Aeneid. Quæ uomnis ratio inde ducta est,*
quæ antiqui mensas appellabant ipsos discos, siue quadras, quibus epulæ
in convivium inferebantur. Virg. 1. Georg. Non ego te diis & menis ac-
cepta secudis. Transierit Rhodias. Horat. 1. Serm. saty. 2. cum pennis
vna secundas. Et nunc ornabat mensas eû duplici scu. Legimus secunda
mensa in singulari numero. Cice. Attico lib. 14. Hæc ad te scripsi appon-
ta secunda mensa. Plin. lib. 9. cap. 15. Inferri mensam secundam iussit.

Secundum, præpositio accusativo casui serviens, idemque significans, quod
iuxta. [dormire. Ital. *secundo, appresso.* Hisp. *segundo de cerca.*] Cice. 6. Verr. Secun-
dum arbitrium eorum testes dabo. Idem de Senectute. Quid autem tam
secundum naturam est, quàm sensibus mori? Interdum idem valet
quod post. [dormire. Ital. *Servius Sulpicius ad Cicer. lib. 4. Duo vulnera acceperis,*
vnum in Romacho, alterum in capite secundum aurem. Quintil. Nam
quod vnum mihi secundum partem, fortuna videbatur parasse præ-
dictum: id ego sperare in alia (sine non poteram. Cice. 1. Offic. Proximè
aurem & secundum deos, homines hominibus maximè viles esse pos-
sum. Interdum idem valet quod propter. Propter secundum me decrevit.
id est pro me. Cice. pro Qu. Roscio. Secundum nos iudicari volumus.
Idem Attico. Quisne eorum secundum causam nostram iudicavit.
Aliquando in: ut Secundum quietem: id est in quiete. Suetonius in

Augusto, Affirmabat ipsum esse, cuius imago secundum quietem sibi
obversata sit. Aliquando super, siue de. [dormire. Ital. *Superior.* Sec-
undum ea ut deliberetis &c.

Secundo, adverbium. Secundo loco, secunda vice, iterum, rursus. [dormire. Ital. *Secundamente, secundamente.* Hisp. *segunda vez, &c.* Cice. Attico, Semel hominem allocutus fuisti: tunc secundo mihi redeun-
dum esset, ignorabam.

Secundæ, arum, Membrana illa quæ patres obvolunt et veteri prodit: di-
citur quod nascentem intantem sequantur. [dormire. Ital. *Secundine,*
la pelle della quale è involto il fanciullo nel ventre materno. Hisp. *Las pams de la
madre después del parto.* Plin. Brachia succus contra ardorem febrium
facit, & Romachi vicia, & ad secundas.

Secundani, Dicebantur secunde legionis milites, sicut Primani, primæ le-
gionis. si ex. [dormire. Ital. *Secundani.* Liv. 4. belli Maced. Dum repe-
runt eam signum, priores secundani se porta ceciderunt. Et paulo post,
Secundani terga hostium cadunt: ceteri castra diripiunt. Plin. lib. 3.
cap. 4. In Medio colonia Arelate sextanorum, Blitæ septimanorum,
Atravici secundanorum.

Secundarius, a, um, Quasi secundi ordinis. [dormire. Ital. *secondario, della
secunda volta.* Hisp. *Lo segundo que se fica.*] ut Panis secundarius, id est vul-
garis & sordidus, ut qui confectus sit ex farina, ex qua pollinis pars an-
te sit exculsa. [dormire. Ital. *Secundarius.* Suetonius in Augusto, Cibi minimi erat, atque
vulgari fere: secundarium panem, & pisciculos minores maxime ap-
petebat. Hic etiam secundus dicitur. Horat. Past. siliquis, & pane se-
cundo. Legimus & secundarium, neut. gen. pro ea parte farinae ex qua
conficitur panis secundarius. Plin. lib. 18. cap. 9. In illum est grano
Campæ, quam vocant castream, è medio redire sextarios quatuor
siliquis, vel è gregali sine castream sextarios quinque. Præterea Floris
semodium, & cibarij (quod secundarium vocant) sextarios quatuor,
sursus sextarios totidem. Ponitur aliquando pro proximo, & secun-
do. Cice. 1. de Invent. In hoc autem loco caput illud erit accusatori, si
demonstrare poterit alij nemini causam fuisse facientem: secundarium,
si tantam, si tam idoneam nemini. Cice. de Clar. Orat. Qu. Artium
M. Crassi secundarium appellat, hoc est secundum à M. Crasso eloquē-
tiaz locum obtinentem. Idem (inquit) faciebat Qu. Arrius, qui fuit M.
Crassi quasi secundarius.

Secundo, as, Prospero, prosperum reddo. [dormire. Ital. *Prosperare.* Hisp. *Prosperar, afortunar.* Propert. 1. in liquidum nausis auro secundat iter.
Virg. 7. Aene. dijnosta inceper secundum. Quid. Epist. 13. Blandique
compolitas aura secundat aquas. Hinc obsecundo, as, de quo alibi.

Secundus, a, um, Philoſophus fuit Atheniensis, quem aliqui Epichyrum vo-
cant, quod architecti filius fuerit, multæ quidem doctrinæ, mediocriter
eloquentiæ, æqualis, æmulique Herodoti Attici: qui illud Heliodi
genui mutatione in eum canaliculus est. Figulus æqualem exagitat, tum
rhetora rectum. Nilominus tamen senem postea mortuum, & epice-
dio & lachrymis honoravit. Ex Philostrato. Secundus alter, Teidenus,
vir sanctus, Agulphi Regis Longobardorum tempore, scripsit bre-
viter Longobardum historiam. Autor Paulus Foliolensis. Fuit etiā
hoc illustis Veronensis familia cognomen, ex qua fuit Plinius Secun-
dus Naturalis historici scriptor.

Securis, huius securis, Instrumentum ad secanda ligna: quasi semiquirit,
ut inquit Sertius, vel ut versimiliter videtur, à secando. [dormire. Ital. *Secura, manara.* Hisp. *La secura de segurar.*] Virgil. lib. 11. vatem quærens
Tarpeia securim. Cice. 1. Verr. Arguit eum præcipitem pæne cuium Ro-
manorum, quos partim securi percussit, partim in vinculis necavit. Idem
in Pisonē, Quod miser ille securibus hospitij sui ceruices subiecit: gesti-
ter. Virg. 6. Aen. Consul impetui hic primus. Quasque securas Acci-
piet. Luca. lib. 7. Pacificas securas tremuit Carthina securas. Huius instru-
menti inuenerunt Perichleia Amazon, vnde Plin. lib. 7. cap. 56. Vnde &
Amazones securigere à Perichleia dicitur. Secures ite magnificenti in-
signia erant, virgati fasciculo loro illigati. Cice. 1. Verr. Quamobrem fasces
Prætoribus præfator, cur feceris dare? Indigere Reipublicæ securim, per
translationem dicit Ciceo pro Placido, pro eo quod est vehemens ledere,
vel graviter ei officere. Idem pro Murena, Quæ securim putas inexcus-
sit periculi tui? Id est quædā detrimenti putas te attulisse: tui periculi
quasi dicat, Omne periculum tuæ spei quamquam quasi securi præcidisti.

Securicula, ix, Exigua securis. [dormire. Ital. *Securicula, seure manara.* Hisp. *Pequeña segura.*] Plin. lib. 18. cap. 19. Securiculam inuitiā pendere, quia
intercedantur radices.

Securifer, a, um, Qui fert securim. [dormire. Ital. *chi porta la seure.* Hisp. *El que trae la secura.*] Quid. 1. Metamorph. Quinque neci Cæneus
deducit, Stipheliumq; Bromiumque, Antimachiumque, Helimiumque,
securiferumque Pyraemon.

Securiger, a, um, Idem quod securifer. [dormire. Ital. *chi porta la seure.* Hisp. *El que trae la secura.*] Quid. 1. Metamorph. Quinque neci Cæneus
deducit, Stipheliumq; Bromiumque, Antimachiumque, Helimiumque,
securiferumque Pyraemon.

Securicula, ix, Exigua securis. [dormire. Ital. *Securicula, seure manara.* Hisp. *Pequeña segura.*] Plin. lib. 18. cap. 19. Securiculam inuitiā pendere, quia
intercedantur radices.

Securus, a, um, Tranquillus, cura, & anxietate vacans: quasi sine cura,
[dormire. Ital. *Securo.* Hisp. *seguro de desquidido.*] Et dif-
fer à tutus, quod securus dicitur is qui non timet, etiam si imminet pe-
riculum: tutus autem is qui est extra periculum, quavis etiam timeat.
Cice. Placido lib. 10. Si Africanæ legiones celeriter venient, securos vos
ab hæc parte reddemus. Quid. 1. Metamor. Mollia securæ peragabant
otia gentes. Ibidē, Nève foret tuis securus aidus æner. Affec-
te ferunt regnum cælestē. Ciceronius, &c. Aliquando securus capitur
pro cōtempore, incurioso, & negligenter: ut regē gentium dicit
Virg. 1. Aeneid. securus amom. Germanæ. Quinlib. 8. In
quod

Selesus, a. um, participium. *[Selesus, a. um, participium.]* Ital. *Seleso, patto da parte*. Hisp. *casajá, a. um, participium*. *[Selesus, a. um, participium.]* Cic. 1. de Nat. deo. Itaq. in illis selesis eius breuibus; selesis, quas appellatis *selesis*. *[Selesus, a. um, participium.]* Hæc, hæc, ut opinor, prius sententia est. Quod beatorum & immortalis est, id nec habet, nec exhibet cuiquam negotium. Ouid. 5. Fast. Romulus hoc vidit, selesisq. corpora patres. Dixit: ad hoc vrbis summa relata noue est. Hinc selesis iudices, Equites dicti sunt. Cicero pro Cluentio, Deinde Prætor tantum vrbani, qui iurati debent optimum quæq. in selesis indices referre, nunquam libi ad eam rem. Censoria ignominiam impedimento esse oportere duxerunt. Horat. 1. Sermon. Sat. 4. & sine iubebar. Ut facerem quid; habes autorem quo facias hoc, Vnum ex iudicibus selesis obiciebat. Id est ex Equestri ordine.

Selinus, a. um, pen. prod. a. um, Verbis nomen iuxta Lilybæum, à selino, quod ibi plurimum nascitur. Auctor Seruius in illud Virgilij 3. Aene. Tæque datus linquo ventris palmosa Selinus.

Selinon, a. um, Græcis appellatur herba notissima, quam Latini apud nominant. Inde sunt composita petroselinum, hipposeelinum, & eleoselinum: de quibus egimus suis locis.

Selinus, a. um, pen. prod. a. um, Duorum fluminum nomen in Asia, qui in mare in Buentis, Dianæ Ephesiæ templum vtrique complectuntur. Vide Plinium lib. 5. cap. 29. Est & Selinus alius in Agriorum agro, qui est in Achaia propriè dicta. Et alius in Elide. Rursus alius in Sicilia, iuxta Megara & Hyblæ montem quorum omnium meminit Strabo lib. 8.

Selinus, a. um, pen. prod. a. um, Oppidum est Siciliae palmarum abundans. Selinus, a. um, adiectiuum, a. um, ut Tertia Selinilla, quæ à Galeno lib. 9. Simpl. inter medicamenta ophebalitica ponitur.

Sellia, a. um, inquit Festus sedilia appellantur antiqui generis, d. littera in l. conuerfa, sicut & in sella, & solio factum est, quæ omnia à sedendo dicta sunt.

Sella, a. um, Idem quod sedes. *[Sella, a. um, Idem quod sedes.]* Ital. *Sedia*. Hisp. *Affiento, fida*. à sedendo dicta, quasi sedda. *[Sella, a. um, Idem quod sedes.]* Plin. de Vir. illust. P. Decium Prætorum transiente ipso sedentem inuisit assurgere, ei; vestem fere, sellam condecit: nequis ad eum in iusset, edixit.

Sellaria, a. um, Dista sunt loca, in quibus sedes palmarum solebant. *[Sellaria, a. um, Dista sunt loca.]* Ital. *Luogo dove si pongono più sedie*. Hisp. *Luogo donde estan las sedas*. Plin. lib. 34. cap. 8. Atq. ex omnibus quæ reperiuntur, clarissima quæq. in vrbis, iam sunt dicata à Vespasiano principe in templo Pacis, alique eius operibus, violentia Neronis in vrbem conuecta, & in sellariis domus aureæ disposita. Sueton. in Tybe. Seculæ verò Capiteciens, etiam sellariam excogitauit, sedem arcanarum libidinum.

Sellaria, a. um, diminutivum Martialis lib. 5. In sellariolis vagus poppinis. Sellarii, Opifices, qui sedendo opus faciunt. quos Livius lib. 8. scribit militæ minime apud idios. Quia (inquit) opificum quoque vulgus, & sellarii, minime militis idoneum genus, exciti dicuntur. Idem & Seditarii à quibusdam appellantur, ut supra docuimus suo loco.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Sella, a. um, Oppidum est Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan. 3. Quercusq. silentes Chæonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

de Re rusti. cap. 6. Ego, inquit, de aſinis potissimum dicam, quod ſim Reatinus, vbi optima, & maxima ſunt: è quo ſeminio ego hic procreaui pullos. Plaut. in Amph. angustico. Repente hoſtes peperit ſeminio. Lucrerius lib. 3. Denique cur acris violentia ruſticeſcent. ſeminio ſequitur? vulpes doſus: & fuga ceruis. A partibus datur? Quandoque accipitur pro ſeminis lucto. Plautus in Rud. Venundantur merces non hoc ſuo ſeminio.

Seminarium, ri, Est locus ex quo transferuntur plantæ in aliam terram. *[Seminarium, ri, Est locus ex quo transferuntur plantæ in aliam terram.]* Ital. *Luogo dal quale ſi traſferiſcono le piante in altra terra*. Hisp. *El almaziga para arboles*. Colum. lib. de Arboribus, cap. 1. Qui vineam, vel arbutum conſtituere vult, ſeminaria prius facere debet: ſic enim ſcit cuius generis vitem poſiturus ſit. Idem lib. 5. cap. 6. Operam dabit ne emortuis arboribus rareſcat, ac primam quanque ſeuio, aut reſpectare aſſictam ſummoueat, & in vigem nouellam ſolem ſubſtituat. Id autem facile conſequi poterit ſi vltimorum ſeminarium paratum habuerit. Idem, Satoris officium eſt, de ſeminario tranſferre plantam. Ponitur & ſeminarium per tranſlationem pro rei alienius ſorte & origine: idque tam in bonam partem quam in malam. Cic. in Carilina. Qui niſi exirent, niſi pereunt, etiamſi Catilina pereiret, ſcitote hoc in Republica ſeminarium. Catilinarium futurum. Cic. 1. Offic. Idem eſt principium vrbis, & quaſi ſeminarium Reipublicæ. Idem in Piſonem, Ex illo fonte, & ſeminario triumphantum quum arida folia laurea retuliſſes, quum ea abſicta ad portæ reſtitiſſet, tum tuipſe de reſentiam culiſſe videris, tum iudicium pronuntiaſſi.

Seminarius, a. um, Quod ad ſeminandum pertinet. *[Seminarius, a. um, Quod ad ſeminandum pertinet.]* Ital. *Coſa pertinente à ſeminare*. Hisp. *Coſa para ſeminare*. Ambroſius, In eſt naſcentibus ſingulis aut ſemen, aut virtus aliqua ſeminaria.

Sementis, huius ſementis, ſem. gen. ſignificat ipſam ſationem, ſeu ſeminacionem. *[Sementis, huius ſementis, ſem. gen. ſignificat ipſam ſationem, ſeu ſeminacionem.]* Ital. *Si ſeminare, ſeminatura, tempo di ſeminare*. Hisp. *La ſementera, tiempo de ſembrar*. Plin. lib. 18. Sunt qui properent, atq. ita pronuntient, Feſtinam ſementem ſepe decipere, ſerotina ſemper. Colum. lib. 1. Quibus magna ſementis præparatur. Luu. Vt Campani ſementem facere poſſent. Ouid. lib. 1. Faſt. Villice da requiem terras, ſementem præſta. Nonnunquam pro ſeminandi tempore. Colum. lib. 2. Prima ſementis rariis ſerere permittit, nouiſſima ſpiſſius poſtulat. Id eſt primum tempus ſationis. Idem, ſeminari debet poſt æquinoctium media ſere ſementi, læto ſolo. Ponitur aliquando pro ſegere. Gell. lib. 2. cap. 29. In ſementem forte conceſſerat tempelliuiores. Facit ſementis aliquando in ablatiuo ſementi, & in accuſatiuo ſementem. Cato cap. 27. ſementem facito ita. Colum. lib. 2. cap. 12. Præſta ſementi.

Seminalis, ſeminale, Quod ad ſementem faciendam pertinet. *[Seminalis, ſeminale, Quod ad ſementem faciendam pertinet.]* Ital. *Coſa per ſeminare*. Hisp. *Coſa para ſeminare*. Colum. lib. 1. cap. 2. Vicia pabularis modis ſeptem, vel octo, vicis ſeminalis modis quinque, vel ſex.

Semenicus, a. um, pen. corr. Quod ſeminari poteſt. *[Semenicus, a. um, pen. corr. Quod ſeminari poteſt.]* Ital. *Buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buena para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Sementinus, a. um, adiectiuum: *[Sementinus, a. um, adiectiuum:]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buena para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Sementis, huius ſementis, ſem. gen. ſignificat ipſam ſationem, ſeu ſeminacionem. *[Sementis, huius ſementis, ſem. gen. ſignificat ipſam ſationem, ſeu ſeminacionem.]* Ital. *Si ſeminare, ſeminatura, tempo di ſeminare*. Hisp. *La ſementera, tiempo de ſembrar*. Plin. lib. 18. Sunt qui properent, atq. ita pronuntient, Feſtinam ſementem ſepe decipere, ſerotina ſemper. Colum. lib. 1. Quibus magna ſementis præparatur. Luu. Vt Campani ſementem facere poſſent. Ouid. lib. 1. Faſt. Villice da requiem terras, ſementem præſta. Nonnunquam pro ſeminandi tempore. Colum. lib. 2. Prima ſementis rariis ſerere permittit, nouiſſima ſpiſſius poſtulat. Id eſt primum tempus ſationis. Idem, ſeminari debet poſt æquinoctium media ſere ſementi, læto ſolo. Ponitur aliquando pro ſegere. Gell. lib. 2. cap. 29. In ſementem forte conceſſerat tempelliuiores. Facit ſementis aliquando in ablatiuo ſementi, & in accuſatiuo ſementem. Cato cap. 27. ſementem facito ita. Colum. lib. 2. cap. 12. Præſta ſementi.

Semento, ras, Semen produco. *[Semento, ras, Semen produco.]* Ital. *Far ſemenza*, *andar in ſemenza*. Hisp. *Sementar para ſeminare*. Plin. lib. 18. cap. 2. 8. Est in primis inuile naſci herbas ſementuræ.

Semino, ras, Nota ſignificatio. *[Semino, ras, Nota ſignificatio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

Seminatio, onis, verbale Satio. *[Seminatio, onis, verbale Satio.]* Ital. *Coſa buona da ſeminare*. Hisp. *Coſa buona para ſembrar*. Plin. lib. 18. Sementicia autem triticeum, hordeum, fabam, napum, capam.

6. *mediocritas*. Id est mediocris eruditionis. [*μετριοτης*-Ital. *dotto*, ciò è non molto. Hisp. *medio en fondo*.] Cic. 2. de Orat. Hinc vi & prosperans &

Semipedalis, le. penult. prod. Quod dimidij pedis longitudinem habet.
hypocistis Plin. lib. 13. cap. 4. Semipedales ramorum relinquentes

Roma stadiis distans, quam Brennus Gallorum dux pro senibus, valedudinariisq; & armentis extruxit, anno ante Christi aduentum trecentesimo sexagesimo secundo. Vulgo *Senia*.

Senaculum, *in*, ubi Senatores consultandi gratia consistebant. [*Senatus* Ital. *Palazzo di consiglio* Hisp. *Lugar donde se ayuntan los senadores*.] Valerius Maximus scribit, Senatum apud senaculum habitare consuevisse, et quum ad Curiam vocaretur, praefixo adesset. Fuerit autem tria senacula Romae. Vnum ubi nunc est ardes Concordiae, inter Capitolium & forum, in quo sedebant magistratus, de Republica cum senioribus deliberantes, alterum ad portam Capenam: tertium intra eadem Bellonae. Auctor Nicolai libro de Senatu habendo. Festus, Senaculum, locus Senatorum.

Senarius, adiectivum, vide *s n x*.

Senatores, inquit Plutarchus in Problematis, Alios Patres vocant, alios Patres conscriptos, quia primis à Romulo lectis alij additi, & conscripti: vel quia qui sententiam dicunt, conscripti sunt: qui non solum patres vocati sunt, sed cum additione Patres conscripti. [*Senatores* Ital. *Senatori* Hisp. *Los senadores*.] Vlpia de Senat. l. Nuptae dicit Senatores esse, qui à Patribus, & Consulibus usque ad omnes illustres viros descendunt, quia hi soli in Senatu dicere sententiam possunt: appellatique sunt ab eate proeclata, quod tales in principio in Senatum electi fuere. Sed & à senendo dici possunt Senatores: quoniam ipsi agendi facultatem dabant.

Senatorius, aum, Quod est Senatoris. [*Senatus* Ital. *Casa da senatore* Hisp. *Casa de senador*.] Et Senatoria dignitas, Senatorium consilium. Cicero. 3. Verr. & Pub. Senatorio consilio maxime posse defendi. Tacit. lib. 1. Et Vitianus Annus gener Cornulonis nondum Senatoria aetate, sed pro legato quintae legionis impetravit. Cicero pro Flacco, Liliānus adepsus est ordinem Senatorium.

Senatus, ius, & *in*, A senectute, vel à senendo, quia magistratibus non plus licebat quam Senatus permitteret. [*Senatus* Ital. *Senato*, *palazzo di consiglio* Hisp. *Senado* & *lugar da se ayuntan los senadores*.] Et significat tam locum in quem Senatores conveniunt, quam ipsos Senatores. Cicero pro Sextio, Senatus princeps salutis, mentisque publicae. Idem alibi, Nec ante in Senatum accederem, quam rem conficissem. Cogere Senatum, est Consulē, & Senatores in consilium convocare. Convocare, vel vocare Senatum, idem. Efficere frequentem Senatum, est ferre omnes Senatores cogere. Senatum haberi, est cogi. Senatus erit, id est convocabitur, cogetur. Senatus mitti, aut dimitti dicitur quum datur facultas Senatoribus abeundi domum. Senatus discedit, quum Senatores à Consule missi facti, domum abeunt. Senatum cooptare, est Senatum constituere. In Senatum legere aliquem, est ipsum Senatorem facere. In Senatum venire, aliquando est Senatorem fieri. Movere Senatum, & ex Senatu reicere, idem. Senatum extinguere, est Senatum auctoritatem & dignitatem deprimit, vel tollere. Senatum consilij in cor convocare, dicitur Plautus in Amphitruo, quod est consilium apud se quid agendum sit. Huc (inquit) concessero, dum mihi Senatum consilij in cor convococo. Idem in Epid. Iam Senatum convocabo in corde consiliarium.

Senatusconsultum, *in*, Id est Senatus sententia. [*Senatus* Ital. *Senato*, *palazzo di consiglio* Hisp. *Senado* & *lugar da se ayuntan los senadores*.] Et significat tam locum in quem Senatores conveniunt, quam ipsos Senatores. Cicero pro Sextio, Senatus princeps salutis, mentisque publicae. Idem alibi, Nec ante in Senatum accederem, quam rem conficissem. Cogere Senatum, est Consulē, & Senatores in consilium convocare. Convocare, vel vocare Senatum, idem. Efficere frequentem Senatum, est ferre omnes Senatores cogere. Senatum haberi, est cogi. Senatus erit, id est convocabitur, cogetur. Senatus mitti, aut dimitti dicitur quum datur facultas Senatoribus abeundi domum. Senatus discedit, quum Senatores à Consule missi facti, domum abeunt. Senatum cooptare, est Senatum constituere. In Senatum legere aliquem, est ipsum Senatorem facere. In Senatum venire, aliquando est Senatorem fieri. Movere Senatum, & ex Senatu reicere, idem. Senatum extinguere, est Senatum auctoritatem & dignitatem deprimit, vel tollere. Senatum consilij in cor convocare, dicitur Plautus in Amphitruo, quod est consilium apud se quid agendum sit. Huc (inquit) concessero, dum mihi Senatum consilij in cor convococo. Idem in Epid. Iam Senatum convocabo in corde consiliarium.

Senatus, ius, & *in*, A senectute, vel à senendo, quia magistratibus non plus licebat quam Senatus permitteret. [*Senatus* Ital. *Senato*, *palazzo di consiglio* Hisp. *Senado* & *lugar da se ayuntan los senadores*.] Et significat tam locum in quem Senatores conveniunt, quam ipsos Senatores. Cicero pro Sextio, Senatus princeps salutis, mentisque publicae. Idem alibi, Nec ante in Senatum accederem, quam rem conficissem. Cogere Senatum, est Consulē, & Senatores in consilium convocare. Convocare, vel vocare Senatum, idem. Efficere frequentem Senatum, est ferre omnes Senatores cogere. Senatum haberi, est cogi. Senatus erit, id est convocabitur, cogetur. Senatus mitti, aut dimitti dicitur quum datur facultas Senatoribus abeundi domum. Senatus discedit, quum Senatores à Consule missi facti, domum abeunt. Senatum cooptare, est Senatum constituere. In Senatum legere aliquem, est ipsum Senatorem facere. In Senatum venire, aliquando est Senatorem fieri. Movere Senatum, & ex Senatu reicere, idem. Senatum extinguere, est Senatum auctoritatem & dignitatem deprimit, vel tollere. Senatum consilij in cor convocare, dicitur Plautus in Amphitruo, quod est consilium apud se quid agendum sit. Huc (inquit) concessero, dum mihi Senatum consilij in cor convococo. Idem in Epid. Iam Senatum convocabo in corde consiliarium.

Senecio, *onis*, Herba est cauliculo cubitali, subrubro, foliis continuis, divisiis cruce, sed multo minoribus, floribus luteis, qui celeriter in pappos & antheses capillorum modo caespitantes, idque potissimum vere: unde & erigeron à graecis appellatur. [*Senecio* Ital. *Carduella* Hisp. *Los berros de ben zarpa*.] Fuit item hos Oratoris cuiusdam cognomen Neronis tempore, qui quod omnia grandia affectaret, per ipsum pro Senecione Grandio dicebatur. Vide Senecam Suasoriarum lib. 1.

Senectia, **Senectus**, **Senescio**, vide *s n x*.

Senex, huius senis, dictus videtur quasi femineus, quod aetate maiori suae aetate patre, iam morti propinquior sit. [*Senex* Ital. *Vecchio* Hisp. *Veje*.] Et est generis communis secundum Priscianum. Tibullus libro Elegiarum 6. Commemoratur meritis tot mala ferre senem. Loquitur de meretricis vetula. Huius genitivus est senis, olim etiam senicis secundum analogiam. Plautus in Cistellaria, Vos negotiosissimi senicis foretis esse. Comparativum est senior, quod valde senem significat. Quidlibet v. Metam. Tum senior, quavis obliet mihi longa vetustas. Quinque de florere, Et naque seniore (octauum enim & nonagesimum complevit annum) praecipere Aristoteles pomeridianis scholis cepit. Capitur quoque etiam senior pro magis senes. Seneca Epi. 75. Quomodo modum ex duobus sapientibus, qui senior decessit, non est beator eo, cuius interpauciores annos terminata est virtus. Est & senior, generis communis: in obliquis vero, commune trium generum. Senes vocantur quoniam ad priuam ipsorum vitam, quod usque ad senilem aetatem vixerunt: Veteres, quantum ad publicum tempus, quod alia aetate vixerunt, etiam ad senium non peruenierunt.

virique Antiqui dicuntur, sed magis veteres, quam senes. Seniores pro Senatu aliquando dicuntur, quoniam ex profectione aetatis hominibus legi solet Senatus. Lini. 4. belli Maced. Scipitum erat, Aristonem priuatum ad neminem, publicè ad seniores (ita Senatum vocabant) mandata habuisse.

Senectus, **senectus**, & **Senecta**, *in*, In eodem sensu accipiuntur, pro Senatu aetate. [*Senectus* Ital. *Vecchiozza*, *vecchiezza* Hisp. *La vejez*.] Teren. in Phorm. Senectus ipsa est morbus. Est autem senectus, sexta hominum aetas: unde & senes à senario numero quidam dictos existimant. Aetas enim prima incipit ab infantia, nomen à non fando accipiens. In ea enim grate non satur homo: aut si satur, imperfectus est eius sermo. Secunda, pueritia: cuius pars est pubertas, usque ad 12. annorum. Tertia, adolescentia. Quarta, iuuentus. Quinta, virilis aetas. Sexta, senectus, cuius pars est aetas decrepita. Alij tamen senes à seguitis dictos malunt, quod tardi sint, & ad res gerendas inutiles. Alij rursum à mortis vicinitate appellatos exordunt, quasi femineos. Cicero in Topicis, Senectus est occasus vitae. Idem de Senectute, Hoc enim onere (quod mihi tecum commune est) auriam vrgentis, aut certe aduentantis senectutis, & te, & me ipsum leuari volo. Iuuen. Satyr. 9. obrept non intellecta senectus. Cicero de Senect. Aetate senectus hi nihil quicquam aliud viti apparet secum, quum aduenierit, vnum id satis est, quod diu viuendo, multa quae non vult, videt. Ibidem. Tum etiam in senecta hoc reputo miseritimum, sentire ea aetate se esse odiosum alteri. Virgil. Georg. 1. populusque ingeniem facris accertum Curculio, atque inopi metuens formica senectus. Oui. 3. de Arte, Venturae memores iam aucte estote senectae. Propert. lib. 4. Eleg. 11. Desiste vixitum iam nunc sentire senectam. Senectas praeterea dicitur pectus quam verno tempore sequentes exuunt, quae & à Graecis *senectas*, à nobis etiam vernatio dicitur: unde & senectutem exuere dicuntur. Plaut. lib. 8. cap. 30. Angues eodem modo & stelliones senectutem exuere, eamque pectus deuorare, praecipientes comitales morbo remedia.

Senectus, a, um, Idem quod senilis: vt Membra senecta. [*Senectus* Ital. *Vecchio* Hisp. *Vejez*.] Lucr. lib. 3. Quidve foras sibi vult membris exire senectis. Aetas senecta. Plaut. Aulul. Video hercle ego te me arbitrarì Euclio hominem idoneum, Quem senecta aetate ludos facias haud merito meo. Senectum corpus. Sallust. lib. 4. Hist. Omnes quibus senectio corpore animus militaris erat.

Senium, **senij**, Idem quod senectus. [*Senium* Ital. *Vecchiozza* Hisp. *Vejez*.] vt Senectus senio, apud Plinium lib. 7. cap. 55. Mens senio fluxa. Tacit. lib. 5. Terentius Eunio, pro improbo & moroso senio posuit, quum ait, Vt illum dii, deique senium perdant, qui me hodie remoratus est. Senium lunae, pro decursu. Plin. lib. 7. cap. 48. Quidam lunae senio annum terminabant, vt Aegyptij. Quandoque etiam dicitur aetium, tristitia, & molestia: quod senes omnibus odio sunt. Cicero pro Milone, Tota ciuitas constata senio est: sicut videntur municipia. Turpilij, Quia odio, ac senio mihi nuptiae sunt. Nauius senium senitium appellat, quia nocens, quia senectus naturalis morbus est, vt inquit Aristoteles.

Senio, **senes**, **seni**, & **Senescio**, *is*, **Senex** *fi*. [*Senio* Ital. *Essere vecchio*, *senescere* Hisp. *Envejecer*.] Catul. Nunc placida senet quierere. Plinius lib. 6. cap. 4. Feminas gigni celerius, quam inares, sicut quierere senescere. Unde & Confescio, de quo supra suo loco. Senescit ciuitas otio, id est otio torpescit. Senescunt consilia, quum nimia diuturnitate & mora vana sunt. Senescere fama dicitur quum tempore minuitur. Senescit hyems, id est declinat. Senescit laus, id est deflorescit. Senescit morbus, id est remittitur, relaxatur. Senescunt vitia, abolentur.

Senilis, **senile**, Quod ad senem pertinet. [*Senilis* Ital. *Casa da vecchio* Hisp. *Casa perteneciente a vejez*.] Cicero de Diuina Is autem Tages, vt est in libris Hetruscorum, puerili specie dicitur visus, sed senili sensu prudentia. Quid. 1. de Ponto, Iamque meos vultus ruga senilis arat. Cicero pro Sextio, Te sororis filius Plautum, adolefcentis grauis, senili iudicio notauit. Oui. 5. Met. Hyems senilis tremulo venit horrida passu. Seniliter, aduerbium: vt Tremere seniliter. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Senij, **senes**, **senia**, vide *s n x*.

Senio, **senionis**, Latius talis sex puncta continens, & à senario numero dici videtur: cuiusque iactus perutilis erat. Ister. Persius Satyr. 3. Iure etiam id summum, quid dexter senio ferret. Scire erat in voto. Nonnumquam & damnosus, quemadmodum & canis. Erat enim quidam iudi ratio, quae quicunque aut canem occideret, aut senionem, eum vnum in medium conferre cogebatur: vt est videtur in epistola quadam Augusti apud Suetonium. Mart. lib. 13. Non mea magnanimo depugnat testis talo, Senio nec nostrum cum cane quassatibus.

Senium, vide *s n x*.

Senia, *in*, Campus Babylonis, in quo à Nimrod gigante extructa est turris illa celsum, diuotio linguarum notissima.

Senio, *in*, **Senio**, *in*, Ciuitas est agri Gallici, infra Picenum, teste Plin. libro 3. cap. 14. dicta à Senionibus Gallis, qui eam condiderunt. De hac Silius lib. 8. Et Glanis & Rubico, & Senionum de nomine Sena. Pomp. Mela lib. 2. Senogallia maritima ad Aeterni fluminis ostia.

Senio, *in*, **Senio**, *in*, Populi Galliarum, finium Belgis, qui olim urbem Romanam incenderunt, & Capitolium obsederunt. Hos Furios Camillus aggressus adeo occidit vt incediorum vestigia Gallici sanguinis inundatione deleteret. Scribit Verrius, referente Festo, ideò Senones appellari, quia noui venerunt ex Transalpina Gallia, quasi Cænonas, litera immutata. *senes* enim Graecè, Latine nouus dicitur.

Senile, **Senilis**, **Senius**, vide *s n x*.

Senia, *in*, **Senia**, *in*, Deum nomen apud Romanos, quam & Bonam deam vocabant: veteres Faunam, & Fatnam dixerunt. Hanc Varro scribit tanquam pudicitiae fuisse, vt nemo illam, dum vixit, prae vultum suum, mas videret: nec nomen eius audiret. Propter quod illi in operto mulieres sacrificabant, & Bonam deam nominabant.

Sententia, **Sententiosus**, vide *s n x*.

Sentierum, vide *s n x*.

Sentina, *in*, **Sentina**, *in*, Pars nauis inferior, in quam quicquid in illat aquarum, defluit, quibus corruptis tetrum odorem emittit: à sentio, quod eius fetor sentitur: nam odorem sentium emittit. [*Sentina* Ital. *Sentina*, *parte bassa della nave* Hisp. *La sentina de la nave*.]

lanas. Juvenalis Satyr. 8. Si iubeat conux, durum est confendere nomen. Tunc sentina grauis, tunc fumus vertitur aer. Per translationem sentina dicitur omnis locus qui feculatorum hominum receptaculum sit. Cic. in Catilinam. O fortunatam Rempublicam, si quidem hac sentinam huius vrbis eiecerit. Vno meculum Catilina exhausto, releuata mihi, & recitata Respublica videtur.

Sentina, nas, Satago, ac subriter periculum enito: à sentina nauis, quam quisque vt aqua liberet, euacuat contendit. Caelius, Capiti consilium postquam sentinat satis. Festus.

SINTIVM, *sentivus*, Oppidum in confinibus Vmbriae & Piceni, quod nunc *taxum feratium* appellatur: quo Sentinates populi dicti sunt. Plin. lib. 3. cap. 14. tradit vocatum Sentinum ab amne qui Sentinus dicitur.

SENTIO, vis, si, sum, Sensu percipio. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentire, pigliare in sentimento.* Hisp. *sentir.* Plaut. in Curcul. Sentio sonitum. Vnde quinq; corporis sensus appellati sunt, visus, auditus, gustus, odoratus, & tactus. Lucretius lib. 1. Vniens porro varios rerum sentitus odores. Nec tamen ad nates venientes certumvis vni quam. Interdum sentire ponitur pro intelligere. *sentio.* Ital. *intendere.* Hisp. *entender.* Cic. pro Archia. Nā & ipse animus sentit, nescio quid in se esse diuinum. Interdum iudicare, opinari. *sentio.* Ital. *opinare.* Plinius Iunior, Cupio abs te intelligere quid sentias. Cic. de Amicitia. Sed hoc primum sentio, nisi in bonis amicitiam esse non posse. Interdum aduertere. Plautus in Amph. Nec nostrum quicquam sensum, quem peperit. Sentire pro aliquo, siue ab aliquo, est sententia (sui alicui saure. Sentire grauer de aliquo, est malam (vt vulgus loquitur) de eo opinionem habere: siue grauer de aliquo iudicare, statuer. Budzus. Sentire medicinam, apud Celsum, est melius habere post medicinam. Sic Plinius lib. 2. cap. 2. f. atropa dixit, quod cibum non sentiat, hoc est quod ob debilitatem alimentum attrahere non possunt, aut in substantiam sui conuerti. Sentire cationem, sentire veritatem. Plin. lib. 12. cap. 7. Celeriter ea cariem sentit. Hoc est efficitur cariosa. Idem lib. 11. cap. 42. Tradunt Zoroastrem in defectu caseo vixisse annis 111, ita temperato vt veritatem non sentiret. Id est non sentiret. Budzus. Huius composita sunt, assentio, confentio, dissentio, presentio, subsentio, quae vide ius locis.

Sentio, vis, si, sum, ferre quod sentio. *ad hoc uocatur.* Lucretius lib. 3. Vsq; adeo prius in nobis fuit multa scienda. Semina, corporibus nostris immista per artus. Quam p. imordia sentium concussa animar.

Sensus, vis, si, sum, Facultas animi, qua obiecta sensibilia apprehenduntur. *ad hoc uocatur.* Ital. *senso, sentimento.* Hisp. *sentido, potencia para sentir.* Sensus autem alij sunt exteriores, visus, auditus, gustus, tactus, & olfactus. Alij interiores, sensus communis, imaginatiu, & memoria. Plin. lib. 10. cap. 69. Ex sensibus ante cetera homini tactus, deinde gustus: reliquis superatur multis. Aquilae clarior cernunt: vultures sagacius odorantur: illic quidius audiunt talpa obruta terra, tam de nocte, atq; surdo natura ele-

mento. Cic. 1. de Nat. deo. Gustatus praclare sepius est: ore enim continentur, & ad vsum apte, & ad incommutabilitatem custodiam: omnisq; sensus hominum multo antecedit sensibus bestiarum. Differunt autem sensus, & sentia: nam sensus sunt facultates ipsae quibus sentimus: sentia vero, quae sentiuntur. Sensus humanitatis. Cic. 3. Verr. Non dubito quin tamen nullus in te sensus humanitatis, nulla ratio vniqua fuit religionis: nunc tamen in metu periculose tuo, tuorum tibi celestium veniat in mentem. Idem 7. Verr. An vos quoque hic acerbissimum innocentium cruciatu, & maxor pari sensu doloris afficit? Sensus vitalis. Lucret. lib. 3. Denique saepe hominem paulatim cernis e bire, Et membratim vitalem deperdere sensum: In pedibus primum digitosque, & vngues: Inde pedes & crura mori: post inde per artus. Ita alios tractum gelidi vestigia lethi. Mentis conceptus erat sensus. Sensus dicitur, *ad hoc uocatur.* Ital. *sentire.* Quintil. lib. 1. cap. 5. sentia dicitur, quod animo sensu sentit vocatur: *ad hoc uocatur.* Ital. *sentire.* Quoties frequentissimum, tum etiam in vni quotidiano quadam reliquis habet. Nam & iurati ex animi nostri sententia, & gratulantes ex sententia dicimus. Non raro tamen & sic locuti sunt, vt sentia sua dicere: nam sensus corporis videbatur. Sed consuetudo iam tenuit vt mente concepta, sensus vocaretur: lumina autem, praecipueque in clausulis posita, sententias. Cic. 2. Acad. Quod autem erat sensu comprehensum, id ipsum sensum appellabat. Idem 1. de Orat. Hoc vno praestamus feris, quod colloquimur inter nos, & quod exprimere dicendo sentia possumus. Sensus communis. Quintil. lib. 1. ca. 1. Sensus ipsum, qui dicitur communis, ubi dicitur, quum se a congressu, qui non hominibus solum, sed multis quoque animalibus naturalis est, segregari: Vbi interpretes, Communis sensus accipitur pro rerum peritia, ex multorum hominum congressu comparata, non pro sensu communi, qui in anteriori cerebri ventriculo à Physicis collocatur. Horat. 1. Serui. Satyr. 3. Communi sensu plane caret.

Sensibilis, li, diminutiuum. *ad hoc uocatur.* Quintil. lib. 8. cap. 5. Inde minus, contritiusq; sensibili, & extra rem petiti.

Sensim, aduectiuum, Idem quod paulatim, seu perdetentem. *ad hoc uocatur.* Ital. *per poco.* Plaut. in Casin. Sensim super atolle limen pedes noua nupta. Cic. 5. Verr. Quibus rebus non sensim, atque moderate, ad istius amicitiam aduerserat: sed breui tempore totum hominem, totamq; eius Prætoriam possederat. Sensim & repente contraria. Cic. lib. 1. Offic. Magis decere censent sapienter amicitiam sensim diffuere, quam repente praedicere.

Sensibilis, le, Fere passim accipitur, pro eo quod sentiri potest, hoc est quod vel auditu, vel visu, vel olfactu, vel tactu potest deprehendi. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentibile.* Hisp. *cosa que se siente, o que se puede sentir.* Nonnunquam & actiue, pro eo quod sensu facilitate praeditum est.

Sensibile, *ad hoc uocatur.* Ital. *sentibile.* Quod sensus est insensibilis: quo vitium A. Gellius lib. 1. cap. 10.

Sensibilis, ra, rum, Sensus ferens. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentiente.* Lucret. lib. 3. Ideo conclusa mouebunt Sensiferos motus. Ibidem. Longe ab sensiferis primordia motibus erant.

Sensificus, ca, cum, adiectiuum, Quod sensus causam praestat. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentificante.* Macrobius, Spiraemum sensificum, ad sua quaeque loca naturali sege ducentes.

Sensile, penult. corr. Idem quod sensibile, hoc est quod sensu subiectum

est. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentibile.* Insensile, quod sentiri non potest. Lucret. lib. 3. Ex insensilibus ne credas sensibile gigni.

Sententia, a, ludicium, animi sentia, conceptus mentis, & quicquid animo sentimus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentenza, a parere, opinione.* Hisp. *sentencia o parecer.* Isallust. At M. Porcius Cato rogatus sententiam, huiusmodi orationem habuit. Plaut. in Pseud. Hae mea sententia est, vt hinc porro quid agas consulas. Terent. in Phorm. Alere nolunt hominem edacem, & sapientem, mea quidem sententia. Sic sententia est, id est ita statui in animo.

Res posita in sententia dicitur, de qua varix sunt hominum sententiae. In ea sum sententia, id est ita sentio. Omnibus sententis absolutus est, dixit Cic. ad Quintum Frat. lib. 2. Id est omnium consensu, & calculo.

Modo dicitur indicatum: hoc est quum ex lege, vel ex quo & bono sententia dicitur: vt iudex in causa mea sententia dixit: id est sententia quod ius exigebat. Et vt. f. de Arbitr. scribit Paulus, Dicere sententiam aestimatur is qui ea mente id pronuntiat, vt secundum hoc discedere eos, qui litigant, à tota controversia velit. Senectus etiam vocamus, inquit Quint. lib. 8. cap. 5, lumina orationis, praestitum quae in clausulis sunt breuiter collecta, quas *sententiae* vocant. Graeci: cuiusmodi est ista apud Terent. Obsequium amicis, veritas odium parit.

Sententiosus, sa, sum, Quod sententia abundat, & dicitur quibusdam breuiter collectis. *ad hoc uocatur.* Ital. *pieno di sentenzie.* Hisp. *leno de sentencias.* Cic. de Clar. Orat. Genera autem Aenacae dictionis duo sunt. Vnum sententiosum, & argutum: sententis, non tam grauib; & leueris, quam concinnis, & venustis.

Sententiosus, aduerbium, *ad hoc uocatur.* Ital. *sententiosamente.* Cic. 2. de Orat. Saep enim sententiosè ridicula dicuntur. Autor ad Herennium definit sententiam hoc modo, Sententia est oratio sumpta de vita, quae aut quid sit, aut quid esse oporteat in vita, breuiter ostendit.

Sententiola, a, diminutiuum. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentenzia.* Cic. 3. Philipp. Sententiolas edidit: cuiusdam memoria mandauit.

Sentis, is, Spina, quod à tangentibus quam primum sentitur. *ad hoc uocatur.* Ital. *spina.* Hisp. *espin.* Colum. lib. 6. cap. 3. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

Sentiosus, sa, sum, Spinosus, & alper. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Lucil. Quam sentiosa verba perorquet.

Sentierum, ti, Locum in quo sentes abundant. *ad hoc uocatur.* Ital. *spineto, fatta.* Hisp. *espinal, lugar de espina.* Plaut. in Capt. Non enim es in sentierum, eo non sentis.

Sentus, a, um, Horridus, pilosus, situ & squalore oblitus. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentoso.* Plin. lib. 1. cap. 1. Librantor arua sentibus, qui æstuo tempore per Caniculis ortum tectis, plerumq; intereunt radicibus. Virg. 1. Aen. Imptuissimum aspris veluti sentibus angue pressit humi uentis. Sentis canis, ferax est arbustulæ instans, rabo meliore maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, luctu oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem suauescit, & flocculos intrus continet. *ad hoc uocatur.* Ital. *sentis.* Alio nomine rubus canis, & Gallo: vni vocabulo *Engleteria* nominatur. Colum. lib. 11. cap. 3. Et eius quam Graeci vocant *canis canis*, nos sentem canis appellamus.

ex quo filiam. Sestepie, & eam clam educat. c. sepultus sum.
 Sepultura, x. Quidam pro ipso sepulchro dicitur. *sepulchrum*. Ital. *sepultura*. *Hif.*
sepultura. Sui. ad Cic. lib. 4. ab Atheniensibus locum sepulchri intra
 urbem viderent, impetrare non potui. ¶ Quandoque pro funeratione,
 atque ipso sepeliendi actio. *sepulchrum*. Plinius, Post sepulchrum alia ma-
 nium ambages sunt. Cic. 1. Tusc. Cuius hoc dicto ad moncor, ut aliquid
 etiam de humatione & sepultura dicendum existimem.
 Sepulchrum, chri, Locus in quo corpus, ossave hominis sepulta sunt: a se-
 peliendo dictum. *sepulchrum*. Ital. *sepulchrum*. *sepultura*. *ancho*. *Hif.* *sepultura*. *generalmente*.
 Sicur simulachrum a simulo, & Lavacrum a lavando.
 Vnde etiam ars exigit ut sine aspiratione scribatur: consuetudo tamen
 (ut inquit Gellius) obtauit ut vegetioris soni causa aspirationem re-
 cipiat. Virg. 1. Geor. Grandiaq; effolis mirabitur ossa sepulchris. Idem
 3. Geor. animamq; sepulchro. Condimus. Cic. pro Archia, Ennius in
 sepulchro Scipionum putatur esse constitutus. Idem pro Sexto Roscio,
 Cui de tanto patrimonio, ne iter quidem ad sepulchrum patrum reli-
 ctum est. Idem de Senectute, Nec sepulchra legens vertor, quod avarum,
 ne perdam memoriam. Quid. 9. Metam. Neve merere meo subscrisbi
 causa sepulchro. Horat. 1. Sermo. Saty. 8. post magna latere sepulchra.
 Sepulchri autem appellatione omnis sepultura locus continetur, ut
 ait Vlpianus de Sepul. violat. Prator ait.
 Sepulchralis, le, Quod ad sepulchrum pertinet. *sepulchralis*. ut Ceremonia
 sepulchralis, quae pertinet ad funerationem, impensam, structuram
 que sepulchrorum. Quid. 9. Metam. Ante sepulchrales infelix afflicta
 aras. Idem Epist. 12. Fax sepulchralis.
 Sepulchretum, ti, pen. prod. Locus ubi sepulchrorum est frequentia. *sepulchretum*.
sepulchretum. Ital. *sepulchretum*. *sepulchretum*. *sepulchretum*. *sepulchretum*.
 Plaut. Cistell. -scito, ut facias stultitiam sepulchretum. s. Quid faciam
 c. in latere abscondas pectore penitissimo. Tuam stultitiam.
 Sepes, pis, famini generis, Quae obiecta introitum prohibet in agrum
 aut hortum. *sepes*. Ital. *sepes*. *sepes*. *sepes*. *sepes*. *sepes*. *sepes*.
 Columel. lib. 10. Talis, humus vel parietibus, vel sepibus hictis. Claudatur, neu
 sit pcori, neu pecunia furi. Virg. 8. Aeglo. Sepibus in nostris parum ac
 roseida mala (Dux ego vester eram) vidi cum matre legentem. Idem
 1. Georg. Quippe etiam felix quidam exerceat diebus Fas & iura
 lunae: riuos deducere nulla. Religio vetuit, segeti praetendere sepe,
 Infidias aubus moliri, incendere vepres.
 Sepio, pis, piui, pitum, vel sepi, sepium, Circumuallo, impedio, circundo.
sepio. Ital. *sepio*. *sepio*. *sepio*. *sepio*. *sepio*. *sepio*.
 Dicitur a sepius, quae obiecta intercludunt iter. Cic. 2. de Nat. deor.,
 Latet praeterea vultus, & excelsis vndique partibus sepiuntur. Idem.
 Epist. lib. 1. 5. Vallo & fossa circundedi, sex castellis castrisq; maximis
 sepi. Tacitus lib. 1. Acubus nanque custodiis domum & vias sepiat.
 Livius. Virg. 1. Aene. At Venus obscuro gradientes aere sepiit.
 Septus, a, um, participium. *septus*. Ital. *septus*. *septus*. *septus*. *septus*.
 Lili. 1. ab Vrbe. Ad hac Albana pubes inermis ab armatis sepi in variis voluntatibus, com-
 muni tamen metu cogeant fluctum cecidit. Virg. 1. Aenei. Infer se,
 sepius nebula, mirabile dictu. Per medios, misereque vitis, neque
 ceperit vili.
 Septa, orum, Generali vocabulo dicuntur omnia loca munita, & quodam
 sepimento vallata. *septa*. Ital. *septa*. *septa*. *septa*. *septa*. *septa*.
 ut Septa villae, quibus villa circumscribitur.
 Varr. lib. 1. de Re rust. cap. 14. Nunc de sepiis, quae cutandi fundi causa,
 aut patris fiant, videamus. ¶ Hinc etiam pecorum stabula, ut stabula
 ouilia, bubilia, caprilia, & id genus reliqua. Septa nuncupantur. Virg. 1.
 Aeglo. Quamvis multa meis exiret victima sepiis. E coerto Lucanus,
 Ovis pro sepiis po. ut, & miserae maculae ouilia Romae. ¶ Inde in
 Martio campo loca inclusa tabulatis, in quibus itas populus Romanus
 suffragia ferre coeueat, Septa dici meruerunt, ad similitudinem ouili-
 De quibus Mart. lib. 9. In sepiis Mamurae diu multumq; vagatur.
 Varr. lib. 3. de Re rust. appellat Septa, omnia quae habet inclusa animalia quae
 pascuntur. Turficonfili accipiunt Septa pro obiectis, & claustris, quibus
 reitum ad imperium fluorum coercentur. Vlpianus de riuis lege 1.
 Septem transuersum, a Medicis, reiq; anatomicis peritis appellatur,
 quod Graeci vocant *septem*, quo partes vitales, hoc est cor & pulmo,
 a naturalibus discedunt: de cuius substantia, figura, & usu vide plu-
 ra supra in dictione *diaphanum*.
 Septuaginta, adverb. a sepio, id est obiectu. *septuaginta*. *septuaginta*.
 Lilius Antiope, Ita sepi-
 mosus dictio absce datur quod consecratam sapiens agere conulit.
 Sepimentum, ti, Id dicitur, quo aliquid sepiunt. *sepimentum*. Ital. *sepimentum*.
sepimentum. *sepimentum*. *sepimentum*. *sepimentum*. *sepimentum*.
 Varr. 1. de Re rust. cap. 14. Primum naturale sepi-
 mentum, quod obiecti solet vis guttis, aut spinis, quod habet radices viuz
 sepi. Cic. 1. de Legib. Atq; haec omnia quasi sepiimento aliquo vallabit,
 discedendi ratione, veri & falsi iudicandi sciencia.
 Sepio, vide *sepio*.
 Sepia, a, um, Ital. *sepio*. *sepio*. *sepio*. *sepio*. *sepio*. *sepio*.
 Genus piscis, acru cruo-
 tem, dum se peti animaduerit, per aquam effundens, atq; ita piscatoribus
 iter veluti praesepiens. Plin. lib. 9. cap. 19. Sepias generis maris
 varij & nigrioris, constantiq; maioris. Percussa tridentis formina au-
 xiliantur: at formina icto mare fugit. Ambo autem, ubi sentire se ap-
 prehendi, effuso atramento, quod pro sanguine iis est, insulcata aqua
 absconduntur. Persius Saty. 3. Sepiam pro atramento scriptorio poluit,
 respiciens nimirum ad piscis vius sanguinem, atramenti nigrorem re-
 ferentem. Verba eius sunt haec, Tum queritur, crassus calamo quod
 pendear humor, Nigra quod insula vaneat sepi lymphae.
 Sepiola, diminutivum. Plaut. in Cas. E muto sepiolas sepidas, &c.
 SEP, a, adis, omnis, Magnitudo promontorium est, apud Herodotum lib.
 6. & Plinium lib. 4. cap. 9.
 SEP, i, n, a, t, s, vel potius Sepiatae, *sepia*. Ital. *sepia*. *sepia*. *sepia*.
 Populi sunt inter Samni-
 tes, in quarta Italica regione a Plinio collocati. Horum oppidum Sepi-
 um, *sepium*, commemoratur a Ptolemaeo, lib. 3. cap. 1.
 SEPI, s, untis, *sepium*, *sepium*, hodie *mausoleum*, Oppidum Appulorum
 Dauniorum, ad radicem Gargapi montis a Diomede conditum: a multi-

ordine sepiarum, quae ibi fluitibus effluunt, imposito nomine. Hoc
 postea aliquo literarum immutatione Sipus, *sipus*, & Sipontum ap-
 pellarum est.
 SEP, i, a, s, i, a, Fuit forum Capuz, in quo vnguentarii negotiabantur,
 cuius delicias fractam fuisse Punicam fecerant testatur Valerius Max.
 lib. 9. Cicero contra Rull. Iam vero qui metus erat tunicatorum illo-
 rum in Albana, & Sepiasia.
 Sepiasarius, pro vnguentario, & efforminato. Lampridius in Heliogaba-
 to, Pinxit, se ut cupidinarium, ut sepiasarium, ut popinarium.
 Sepono, nis, penult. prod. Seorsum pono, sepo. *sepo*. Ital. *sepo*.
sepo. *sepo*. *sepo*. *sepo*. *sepo*. *sepo*.
 Sicur da banda, separe. *sepo*. Ital. *sepo*. *sepo*. *sepo*. *sepo*.
 Cic. in Orat. Vt qui doce-
 rent, nullum sibi ad eam rem rebus ipsi seponerent. Idem 3. de Orat. Vt
 alius aliam sibi partem, in qua elaboraret, seponeret. Horat. in Arte. Sci-
 mus inurbatum lepido seponere dicto. Quintil. lib. 12. In consiliis ve-
 ro, quae ratio suadendi est, ab honesti quaestione seposita est. Id est di-
 uisa, separata. Lili. lib. 1. ab Vrbe, Caputiam pecuniam in edificatio-
 nem eius templi seposuit.
 Seposus, Pro remotio, qui in longinquis habitat sinibus. *seposus*. Ital. *seposus*.
 Martial. lib. 1. Quae tam seposita est, quae genus tam barbara Caesar,
 Ex qua spectator non sit in vrbe tua?
 Sepis, sepi, masculini generis, *sepi*. Paruus serpens, ex cuius ictu mem-
 bra percussa putrescunt: a *sepi*, verbo Graeco, quod est putrefacio.
 Nam quicquid momorderit, resoluunt in putredinem. Lucan. lib. 9.
 Ossaque dissolvens cum corpore tabificus sepi. Plin. lib. 29. Lacerta
 quam hi Sepa, alij Chalcidem vocant. Aulo. An Libyae ferale malum
 sit Romula vox, sepi.
 Septa, sepiorum, vide Sepio in *sepio*.
 Septem, Numeralis nomen notae significationis, a Graeco *septem* deducta,
 spiritu aspirato in s, mutato, & vocali vltima in em. *septem*. Ital. *septem*.
septem. *septem*. *septem*. *septem*. *septem*. *septem*.
 Obloquuntur numeris septem discretima vocum.
 Septangulus, Dicitur quod septem angulos habet. *septangulus*. Ital. *septangulus*.
 September, Mensis septimus a Martio, a quo Romani olim annum suum
 auspiciabantur. *septem*. Ital. *septem*. *septem*. *septem*. *septem*. *septem*.
 Aliquandol sumitur, adiectiu. Horat. 1. Epist. 7. Hae lae-
 ces dulces, etiam (si credis) amarae, Incolunt tibi me praestant
 septembribus horis.
 Septemfusus, a, um, Quod sepiet alveis, riuus, aut fontibus fluit. *septemfusus*.
 Quid. 15. Metam. Perq; papyriferi septemfusus lumina Nilus. Videretur
 egisse rates.
 Septemgeminus, a, um, Quod septem habet partes, siue membra. *septemgeminus*.
 Virg. 6. Aene. Et septemgemini turbant crepidia ostia Nili.
 Septempedalis, le, Quod septem pedes est longum. *septempedalis*. Ital. *septempedalis*.
 Longo de sepiet. *septempedalis*. Ital. *septempedalis*. *septempedalis*.
 Plaut. Curcul. -ibi nunc sta-
 tuam vult dare auream Solidam faciendam ex auro Philippo,
 quae sit septempedalis.
 Septemplex, cis, Quod in septem partes diuisum est. *septemplex*. Ital. *septemplex*.
 In parte parti. *septemplex*. Ital. *septemplex*. *septemplex*. *septemplex*.
 Virg. 12. Aene. & clypei exte-
 mos septemplex orbes. Per medium stridens transit semur. Quid. 2.
 Trist. Solus ad ingressus missus septemplex litri. Parthae gelido
 virginis axe premor.
 Septemuir, ri, sicut Triumuir, Magistratus nomen apud Romanos: a no-
 mero vitorum qui eo Magistratu fungebantur, dictum. Cic. 1. Philipp.
 Iudicandumq; nullis Septemuiris fuisse, nihil placere ratum esse quod
 egissent, aut quod ab iis actum diceretur.
 Septemuiralis, le, Ad septemuiros pertinet. Lilius 4. bel. Pun. Vt prodi-
 tio pro Septemuirali iudicio esset, semperq; aliud sentiret, infidus so-
 cius, vanus hostis, &c.
 Septemuiratus, us, pen. prod. Septemuirore dignitas. Cic. 1. Philip. Eun-
 dem in Septemuiratu nonne destituit inuenit enim.
 Septenarius, a, um, Ve Septenarius numerus. *septenarius*. Ital. *septenarius*.
 Numero de sepiet. *septenarius*. Ital. *septenarius*. *septenarius*. *septenarius*.
 Cic. 1. Tusc. Non intelli-
 go quid metuar, quum tam bonos septenarios fundat ad tibiam.
 Septendecim, pen. c. n. Numeri nomen indeclinabile, notae signifi-
 cationis. *septendecim*. Ital. *septendecim*. *septendecim*. *septendecim*.
 Cic. 7. Verrina, En quod
 Tyndarici liberent praedant, non in septendecim populus Sicili-
 non eramus.
 Septenus, a, um, Idem quod septem. Cic. 4. Verr. Et pueri annorum senum,
 septenumque denum, Senatorium nomen nudinari sunt. Virg. 5. Aene.
 Dixerat haec, adytus quum lubricus anguis ab imis Septem ingens
 gyros, septena volumina traxit. Propert. lib. 2. eleg. 17. Non quia septe-
 nas noctes sepiunda cubaris.
 Septennis, sepienne, Id est septem annorum. *septennis*. Ital. *septennis*.
 Cic. 1. Phil. Vbi est sepienne milles tertium, quod in tabulis quae sunt
 ad Opes, perbat. Plin. lib. 16. cap. 40. Septies restituit templo.
 Septisariam, Septem modis, ea forma qua multisariam. *septisariam*. Ital. *septisariam*.
 Sistra de modis. *septisariam*. Ital. *septisariam*. *septisariam*.
 Sistra de Verborum antiquitate, in quod
 volumen vnum eos sectauimus, & postea inuenimus septisariam di-
 uisum. Nonius.
 Septimus, a, um, Vltimus, siue vnus ex septem. *septimus*. Ital. *septimus*.
 Cuius sepiet in ordine. Plin. lib. 7. cap. 52. Vt tamen in septimum & quin-
 quagesimum.

quagelimum, atque centesimum vitæ duraret annus, Plautus Pseud.
Aedes esse septimas à porta.
Septimim adverbium. *[in 1649, in 1649. Ital. La setima volta. Hisp. La setima vez.]* Vt Septimim Consul: sicut & Secundum Consul. Cice. 3. de
Natu. deor. Cur enim Marius tam feliciter septimim Consul domi suæ
senex est mortuus?
Septingenarius, a, um, Quod septingentorum numerum complectitur: vt
Septingenarius grex. Varro 2. de Rerust. cap. 10. Septingenarij enim
mei, eo octingenatios habuisti.
Septingenti, æ, æ, pluraliter tantum. *[in 1649, in 1649. Ital. Settecento. Hisp. siete-
cientos numero.]* Plin. lib. 3. cap. 2. Et M. Varro benignissimè inuenit
inferis voluminum suorum fecunditatem non nominibus tantum sep-
tingentorum illustrium. Liv. 3. belli Puni. Cassinum oppidum reddi-
tum Campanis: hinc septingentorum militum de exercitu An-
nibalidis præsidio.
Septingentesimus, a, um, penult. corr. Vltimus, siue vltus ex septingentis.
[in 1649, in 1649. Ital. Settecentesimo. Hisp. siete centésimo en orden.] Liv. 1. ab Ve-
be. in Proem. Res est præterea & immensè operis, vt quæ septi-
gentium annuum reperiatur.
Septicollis, Urbis Romæ epitheton: à septem collium numero impositum.
[in 1649, in 1649. Ital. Sette colli.] Capitolinus, Palatinus, Quirinalis,
Aventinus, Caelius, Viminalis, & Esquilinus.
Septuaginta, Decies septem. *[in 1649, in 1649. Ital. Settanta.]* Hisp. setenta en nu-
mero. Cic. 1. Ver. Vnus æger Aegyptienus centum septuaginta oratori-
bus inferior quum sit.
Septuagenus, a, um, Quatuordecies septem à distributivum: numerum perti-
neat, siue tam enim ferè valet quod septuaginta. Plin. lib. 3. cap. 10.
Septuageno coitu durare libidinem contractu herba cuiusdam.
Septuaginta, mala, *[in 1649, in 1649. Ital. Settanta.]* Dicitur à septio Libertino, eorum pri-
mo infirio, insigni: & condidit prædica. Apud Columellam tamen
lib. 5. cap. 1. vnde Calpurnius hinc se sumptisse proficetur, Sextiana po-
ma legitur, non Septiana.
Septicus, a, um, *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* Idem quod patrefaciens dicitur à *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* quod est
patrefacere. Vnde & *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* dicitur medicamentum quæ patrefaciendi
vim habet. Plin. lib. 8. cap. 9. Quin & sanguis eorū septica vim habet.
Septunx, eis, Mensura, vel potius septem vnciarum, hoc est alius partes
septem. *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]*
Vnde & in agri mensuris septunx dicitur qui continet semingerum,
& ingeri partem duodecimam. Colum. lib. 5. ca. 1. Pars dimidia, & vna
duodecima, pedes sexdecim millia & octingentos: hoc est septunx, in
quo sunt septupla & LXXV. Accipitur etiam septunx pro septem
cyathis vini: Solebant enim veteres, quando se paulo liberius invita-
bant, tot vini cyathos ebibere, quot erant literæ in amatoria, amica-
rūve nominibus: singulosq; cyathos appellabant vncias. Mart. lib. 8.
Si Telephus venit, promissūq; gaudia portat. Servat dominæ Rufe
trientetuo. Si dubia est, septunx etiam: si fallit amantem, Vt ingu-
lem curas, nomen vtunq; bibam. Tale est illud etiam poete lib. 1.
Quinque, & sex cyathos, bestemq; bibamus, Quis vt fiat Iulius, &
Proculus. Quinque, aut id est quinque cyathos: bestem, id est cyathos
octo. In Caus enim quing; sunt literæ, in Iulius sex, in Proculus octo.
Idem lib. 1. Nevia sex cyathis, septem Iustina bibatur, Quinq; Lycas,
Lyde quatuor, Ida tribus: Omnis ab infuso numeretur amica falet.
no. Et quia nulla venit, tu mihi come veni.
Septuaginta, le, Quod est vnciarum seu partium septem. *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* vt
Septuaginta fatio, qua feritur semingerum, & duodecima iuggeri
pars. Colum. lib. 2. cap. 10. Media sementi parafieri, & pars vltima
bet, quæ septuaginta fatio dicitur.
Septuaginta, vide SEPTE.
Sepulchrum, Sepulchra, vide SEPULCHRA.
Sepum, vide SEPUM, & SEPUM, & SEPUM.
Septuaginta, a, um, penult. corr. *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* Plinius Gallia, Belgas à
Celtis diuidens, qui Sequanus populus, apud quos oritur, nomen credi-
tur fecisse. Plin. lib. 4. cap. 17. A Scaldæ ad Sequanam Belgica.
Septuaginta, a, um, penult. corr. *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]* Stephanus, Populi sunt Gallicæ, Heduis,
Lingonibus, & Helueticis Britanniæ Sequana fluvio qui apud eos oritur,
nomen sortiti. Horum loca hodie tenent Burgundiones, gens origine
Germanica, quemadmodum & Franci, qui traiecit Rheno in Galliam
iter perunt, pulsiq; prioribus incolis, sedes eorum inuaserunt.
Sequanus, a, um, adiectivum. Lucan. lib. 1. Optima gens flexis in gyrum
Sequana franis.
Sequaniceus, a, um, aliud adiectivum. Martial. lib. 3. Hanc tibi Sequanice
pingrem textrix alumna, &c.
Sequax, Sequela, vide SEQUAX.
Sequester, tris, itre: & hic & hac Sequestre, & hoc sequestre, & Seque-
ster, a, um. Apud quem plures rem aliquam, de qua controversia est,
deponitur, vt inquit Modestinus de Verb. sign. *[in 1649, in 1649. Ital. Sette.]*
Ital. chi ha in deposito d'anni d'altri, in sequestro. Hisp. El tercero, aquel en qui se
seponen los reh. nes d'prendi en un tercero. Dicitur vt docet Gellius lib. 10.
cap. 10. quid eius qui electus sit, vtiq; pars fidem sequatur, est enim
medius inter duos alterantes, apud quem aliquid seponitur. Quapro-
pter Virgil. lib. 11. Pacem sequestram, inducis appellavit, quod mediæ
sint inter bellum præteritum & futurum. Bis senos (inquit) pepigite
dies, & pace sequestre. Persylus Tercer, militiq; impune Larini Erra
uere iugis. Sequester, inquit Aconius Iapud quem pecunia deponitur.
Tribum quoq; corrompendarum conductor. Sequester dicitur
quod etiam annotavit Budæus, Sequester, inquit, verbo Oratores
pro iis interpretibus vtuntur qui iudicis corrumpeendis, aut eiusmodi
maleficiis suscipiendis operam suam locant. Cic. 2. Ver. Monce, præ-
dico, ante denuntio, qui aut deponere, aut recipere, aut accipere, aut
polliceri, aut sequestre, aut interpretes corrumpe diuicij solent esse:
quique ad hanc rem aut potentiam, aut impudentiam suam professi
sunt, abstineant in hoc iudicio manus, animosque ab hoc scelere nefa-
rio. Idem pro Cluentio, Quo sequester in illo iudice corrumpe di-
cebatur, esse vltus. Quo sequester apud Quintilianum est, qui à iugatore
decus, docet paronum is enim ait lib. 1. cap. 8. Quomodo autem se-
quester ille, & mediæ litem manus, &c.

Sequestro, aduerbium, & est apud sequendum vt Pecuniam sequestro
deponere, hoc est in manibus sequestre, donec sententia decussu
suerit cuius esse debeat. Sequestro se ponere, dicit Caro, pro eo quod
est se separare ab eo cum quo ad ea fueris coniunctus. Sequester
per Deum immortalem vos sequestro ponere.
Sequor, sequeris, sequutus, à Seco dicitur: est verbum commune, se-
cundum Priscianum. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguire.]* Hisp. Seguir.
Plaut. in Amph. Sequere hac igitur me. Terent. Andr. - Nunus interem
Procedit, sequimur, ac sepulchrum venimus. Cic. 1. Offic. Nequidem
ruiet repugnare naturæ, nec quicquam sequi quod affectus non hinc
Virg. 1. Aene. hos tota armenia sequuntur. A tergo, & lobum per
valles pascitur agmen: Senus amicum, est facere quod amico placeat
obtemperare illi. Cic. de Amic. Vt nequis concessum pueri, amicum bel-
lum patris inferentem sequi. Sequi consuetudinem, est facere licet
dum consuetudinem. Plin. Epist. 30. Tu ergo inquit, quam consuetudi-
nem sequeris? Sequi fidem alicuius populi, aut principis, est illi fide-
lem esse, fidem seruare, non discedere à fide. Cic. 2. de Divin. Quod fide
secutus, amicitiamq; pop. Rom. sanctus se officio. Sequi suam forti-
nam, est succedere, & occasione fortunæ vt. Sequi naturam ducem, fa-
cere quemadmodum natura nos inclinæ. Sequi verbum aliquod, est
summa dictionis curi insistere, omnia interem sententia. Huius com-
posita sunt, aliquid, coliquor, & sequor, obsequor, persequor,
subsequor, pedilequor, & pedilequa: de quibus suis locis.
Sequor, oris, Qui præmitti sequitur. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Hisp.
El que sigue d'otra cosa. Sequor, oris, & glaciatores dicuntur,
qui aduentus tentatis pugnant, alio nomine mirabilibus dicitur.
Vt hac voce Suetonius in Caligula.
Sequitur, aris, Multum & obsequor. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Hisp.
Seguir. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Plaut. in Cist. Anum seclat
sum clamore per vias. Cic. 4. Verina, Præter rem per omnia fora seclat-
batur. Idem pro Sexo Roscio, Iherui vbi sunt: Chrylogonum, Iudices,
seclatur. Propter autem hoc verbum (quod & Donatus adhibet) ad
Philosophum dicitur peritotique præceptorum alio die vbi sunt
aut, vt colloqui eius, & vbi iudicantes, qui per omnia similes vbi sunt.
Huc respicit Gnatius Terentianus in Eunuchis, lib. 1. hinc edipit me
obsequere, Vt libi licet de seclat de me: seclat vult. Tanguam
Philosophorum habent disciplinæ ex ipis. Vocabula, præter ita vt
Quatonic, vocentur. Seclat, beluas, aplos, ceruos, est venando con-
sectari, persequi, intelligat, perquirere, sequi. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Virgil. 1. Bucol. 3.
Aeglo. Si dum tu seclat aplos, & goctia seruo: Horat. 1. Saty. 2.
- leporem seclat, equor. Lassus ab indomito.
Seclator, oris, verbale, Qui alioque aliquid alit. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Cic. pro
Muræna, Quid opus est seclatoribus? Idem pro Rabirio Posthumio.
Num Gabini comes est, vel seclator? Seclatores Philosophorum, id
est discipuli qui vt aliquid ab iis addiscant, ab eorum latere nunquam
discedunt. Gellius lib. 2. cap. 2. Taurus seclatoribus conimodum dimi-
sis, sedebat pro cubili tui foribus.
Seclat, a, um, *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Hisp. La seta que cada uno sigue. Pro-
prie est ratio illa dogmatum quam quis sibi in philosophia inuena-
tam proposuit, & tuendam suscepit seclat (vt voluit) dicta, quod
plures primum opinionis cuiuspiam auctorem sequuntur: vel à seclato-
re (vt alius placet) quod quum omnes Philosophi dicantur, seclatorum
tamen dicitur à se inuicem sint diuisi. Aliud enim de summo bono
sentunt Stoici, aliud Academicus, aliud Peripatetici, aliud Epicuri. Cic.
1. de Orat. Est autem seclat, disciplina, seu certa quardam disciplinæ for-
mula, factio, studium, ratio vite. Colum. lib. 6. Quare antiquissimum
est forma in huius operis conscribere, quam velut seclat, legemq; in
profundendis agris sequantur agricolæ. Cic. pro Cælio, Quæ hanc se-
clat, rationemq; vite, te magis quam verbis seclat sumus. Idem 1. de
Natu. deorum, Omnis natura artificiosa est, quod habet quasi viam quæ-
dam & seclat quam siquatur. Idem ad Brutum, Reliquias hostium
Brutus persequitur, & Cæsar: hostes autem omnes iudicat, qui M. An-
tonij seclat seclat sunt. Hinc Consecutus, qui euident seclat est.
[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.] August. lib. 10. Cuius. Quanto humanius, & tolerabilius con-
secutus tuus Platonius Apuleius eratit.
Seclarius verus, Qui gregem ouium præcedens, ducem se illis præbet.
Plaut. in Cap. Qui Perroti nomen induit veruice seclario.
Sequax, eis, Facilis, siue aptus ad sequendum quocumq; trahatur. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Hisp. La seta que cada uno sigue. Vt Lanæ sequaces,
quæ nentis manum sequuntur. Martial. lib. 13. Niliaum ridebis olus,
lanâq; sequaces, Improbæ quum morsu fila, manq; trahes. Cornuum
natura sequax, id est flexilis, & ductilis. Plin. lib. 11. cap. 37. Adeo se-
quax natura est, vt in ipsi viucentium corporibus seroenti circa seclat-
tur. Aliquando significat id quod se spargendo dilatat. Persius in Pro-
mio, Quorum imagines lambunt. Hedera sequaces, & sequacem verò
materiam, dicit Plin. lib. 11. cap. 1. pro tractabili, & facili. Idem Bru-
men sequax, dicit lib. 7. cap. 1. id est lentum, & quod actum digitos
sequitur, pietis vel vici more. Sequaces caprea, hoc est alia aliam se-
quentes. Virg. 2. Georg. Capreaq; sequaces. Illud, pascuntur oues,
audenq; iuvenat. Aliquando sequax, idem est quod seclator. Seneca,
Cæterique Anilippi sequaces.
Sequela, æ, pen. prod. Ipse sequendi actus. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]*
Sera, æ, per simplex r, instrumentum est, quo clauduntur ostia. *[in 1649, in 1649. Ital. Seguir.]* Hisp. ceradura, instru-
mento para cerrar. Plin. lib. 13. Ad seclat, cohibe: sed quis custodiet
iplos. Custodet Ouid. 1. Am. Eleg. 6. Quid facies hosti, qui sic exclu-
dis amantem? Tempora noctis eunt, exere post seclat, Dicit seclat,
teste Festo, quod foribus ad mortem opponunt, defixæ postibus, quem-
admodum ea quæ terræ inferuntur. Varro lib. 3. de Ling. Lat. à sarice
dermat, quod est aperire.
Sera, n, v, t, siue (vt alij scribunt) Serranus, duplicato r, Attij cuiusdā
nobilissimi Senatoris cognomen, à serendo impositum: quod quo tem-
poris aduersus Sumites dictus est Dictator, à serare inuenit fuisse
in agro sua manu frumentum. Terent. Plin. lib. 18. cap. 3. Serentem in-
ueniunt dei honores Serranum: vnde cognomen.
Seraphim, Vox est Hebraica, pluralis numeri, idem significans quod

Serid, aduerbium, sine loco: quod vulgus barbarorum dicit *Pro bono*. [*serid* Ital. *Da dove*. Hisp. *De vnu y no buriando*.] Plautus Amphit. An id loco dixisti equidem serid ac verò raturus idem Cas. Ego eo quod me ipsa misisti. veròne. a. serid. Terent. Misse porro orare vt venirem serid. Cic. Attic. lib. 5. Inde ad Taurum cogitabam, vt cum Mophragine signis collatis, si possem, serid decernerem.

Sermon, oratio, Locutio, verba, colloquium, mentio. [*sermon* Ital. *Sermone*, *parlamento*, *ragionamento*, *loquela*. Hisp. *Sermon*, *conuerso*, *palabra*.] Cic. 1. Offic. Sermonem vti debemus qui notus est nobis, ne, vt quidam, Græca verba inculcantes, iure optimo rideamur. Dictum autem putant sermonem, a verbis ferendis, hoc est conferendis siue conuocandis. Seruius, Sermo est confectio orationis, & confabulatio duorum, vel plurium. Virgil. 1. Aene. Amisos longo socios sermonem requirunt. Idem 6. Aene. Nec magis incepto vultum sermonem mouetur. Quam si dura filer, aut flet Marpesia cautes. Idem 4. Georg. His medium distis sermonem abruptum. Tractare aliquid Græco, vel Latino sermone. Cic. lib. 1. de Finib. Non eram nefcius, Brute, quum quæ summis ingeniois, exquisitæque doctrina philosophi Græco sermone tractauissent, ea Latinis literis mandata meos, fore vt hic noster labor in varias reprehensiones incurreret. Insistueret sermonem cum aliquo, est cum illo verba facere, vel incipere colloqui. Cic. de Orat. Quum mihi sermo cum ipso Crasso multis audientibus esset de te institutus. Dissipare sermonem, est euolgare, & dispergere. [*sermon* Ital. *Sermon*, *conuerso*, *palabra*.] Cic. pro Flacco, Sermo est tota Alia dissipatur. Quidam sermonem, id est excogitare, communis. Idem de Oratore, Crassus princeps eius sermonis ordiendi fuit. Habere sermonem, est verba facere. Cic. de Senect. Cyrus in eo sermone quem moriens habuit. Tribuere alicui sermonem, est inducere eum loquentem. Cic. de Senect. Omnem autem sermonem tribuimus Catoni seni. Incidere in sermonem alicuius, Idem de Amicitia. Conferre sermonem cum aliquo, hoc est cum altero colloqui. Cic. 1. de Inuent. Sermo capite carens, & pede, hoc est cuius neque initium facile fuerit inuenire, neque exitum.

Sermonculus, diminutiuum. [*sermonculus* Ital. *Sermonculus*.] Plin. Epist. 103. Vt sermunculis etiam, & fabellis ducantur. Cic. ad Attic. lib. 1. 3. Sermonculum enim omnem aut festinaret, aut sedaret. Idem pro Deiotaro, Nonne intelligis Casar, ex vrbis maiusculorum sermunculis hæc ab istis esse collectas. Sermocin, actus, pen. corr. Sermonem facio, loquor. [*sermocin* Ital. *Sermocin*, *parlare*, *ragionare*. Hisp. *Sermocin*, *hablar*, *razonar*.] Plin. lib. 10. Super omnia humanas voces reddunt phœciæ, & quidem sermocinantes. Cic. 2. de Inuent. Et quibus in rebus homines in confectudine scribendi, aut sermocinandi eo verbo vti solent, considerabitur. Idem 1. Verr. Respondit illa, vt meretrix, non inhumane, libenter se ait esse facturam, & se cum isto diligenter sermocinaturam.

Sermocinatrix, cis, &. [*sermocinatrix* Ital. *Sermocinatrix*.] Quintil. lib. 3. cap. 4. Quam sanè permittamus dicere sermocinatricem.

Sermyia, sive Sermylia, *sermyia* Ital. *Sermyia*.] Stephanus, Ciuitas est in finibus Macedonia, non procul ab Atho monte, vt scribit Herodotus lib. 1.

Serota, Clara, [*serota* Ital. *Serota*, *chiudere*. Hisp. *Serota*, *con serradura*.] Colum. lib. 6. de mulz feminibus loquens, Femina (inquit) lerari, & interdu inuri solent. Huius composita sunt Obsero, pro occludo. [*serota* Ital. *Serota*.] Terent. in Eunu. Tu abi, atq; obsera ostium intus. Et Refero, aperiō. [*serota* Ital. *Serota*.] Virg. 7. Aene. Refertur fridentia lumina Consul.

Serota, feris, feru, fatum, Significat ferino. [*serota* Ital. *Serota*.] Hisp. *Serota*.] Casar 5. belli Gallici, Nudus arum non ferunt, sed lacte, & carnibus viuunt. Idem lib. 1. Georg. Nudus ara, lere nudus, hyems ignaua colono. Ibidem, Exerceat viti tauror, ferite hordea campis. Aliquando significat planto. [*serota* Ital. *Serota*.] Plin. lib. 1. Tule. Serp. arbor, quæ alteri seculo proficit. Colum. lib. 3. cap. 20. Si vnum genus ferimus, quum id acciderit quod ei noxiū est, tota vindemia priuabitur. Per translationem ferere quandoque caput pro genere. Vmbur, id est generatus. Virg. 7. Aene. Satus Hercule pulchro Pulcher Autentius. Per translationem quoque dicimus Serere bella, & ferere certamina: id est mouere lites & pugnas. Liui. 7. belli Pun. Animal totum ferit per equites, pedibusque insulatores leuia cercamina ferens, calum vniuerse pugna non necessarium ducet. Liuius 1. ab Vibe, Et in aliena vrbem cum patribus ferere certamina, priusquam pignora coniugum, ac liberorum, charitâque ipsius soli, cui longo tempore affluerat, animos eorum consociasset. Serere bella ex bellis, est bello vno extincto, alterum aggredi. Liui. 1. belli Maced. Tum Q. Belius Tribunus plebis viuis antiquam criminandi Patres aggressus, insculauit bella ex bellis feri, ne pace vnquam plebs frui posset. Huius composita sunt, assero, circularo, conféro, defero, dissero, exsero, intersero, infero, obfero, refero, & subfero, quæ habet penultimam correptam: de quibus suis locis. Fuit etiam antiquis in vsu sero, ferui, ferum: à quo manserunt Assero, rui, asserum, Consero, tui, conferum, aliâque complura: de quibus egimus suis locis.

Satus, actus, participium, Idem quod seminare. [*satus* Ital. *Seminato*.] Hisp. *Sembrado*.] Virg. 1. Georg. Sed frumenta manu carpes sata. Idem 8. Aeglo. Acque stras aliò vidi traducere melles. Per translationem 8. Aeglo. alia ex terra oriebantur: quædam etiam hominum, pecudumve conceptu, & fatu. Quandoque etia satus, pro ipso accipitur semine, siue semine. [*satus* Ital. *Satus*.] Tule. Cultura autem autum philosophia est, quæ extrahit vicia radicibus, & præparat animos ad fatum accipiendos.

Sator, oris, verthale, Qui ferit, aut plantat. [*sator* Ital. *Seminatore*.] Hisp. *Sembrador*.] Colum. lib. 3. cap. 16. Satoris officium quo ferit velis, quam recentissimam, & si fieri posset, eodem numero quo ferit velis, de seminario transferri plantam diligenter à sumptis & integrantibus

deinde, &c. Plin. lib. 2. 5. cap. 1. Hesiodus negauit satorum oleæ structuram ea percipisse quenquam. Sator celestium, Cic. 1. Tuscul. Id est creator, & genitor.

Satorius, a, um, adiect. Quid ad satorum pertinet. Colum. lib. 1. cap. 9. Nonnulli pelle hyenæ satoriam ximodiam veliunt, &c.

Satio, oris, Idem quod satus. [*satio* Ital. *Semina*, *seminare*.] Hisp. *Semiente*, *sementera*.] Cic. de Vniuers. Post eam autem lationem diu (vt ita dicam) iunioribus permittit vt corpora mortalia effingeret. Idem 5. Verr. Ne si tempus sationis præterisset, granum in provincia Sicilia nullum haberemus. Virg. 1. Georg. Optima vineris satio est, quum vere rubenti Candida venit auis, longis iouisa colubris.

Satiuus, a, um, Quod seminatur, vel quod idoneum est vt seminetur. [*satiuus* Ital. *Son da seminare*.] Hisp. *cosa que se puede sembrar*.] Cui contrarium est agrestis. Plin. lib. 1. 5. cap. 7. Eadem ratio & in iocuna myro. Gellius, Sed hi pleraque nauis loris fuebant: Græci magis eanabe, & stuppa, cæteri que satius rebus.

Sero, aduerbium, Serotinus, vide s e r o t u s.

Serap, a, *serap* Ital. *Serap*.] Ciuitas Phœnice, apud quam nascebatur vinum laudatissimum, quod Seropetum dicebatur. Sidonius, Quæque Seropanno palmitis missa bibas.

Serpens, serpentis, vide s e r p o.

Serperastræ, Varro vocat instrumenta quæ geniculis puerorum ambulare discendum alligantur, ne viti fiant, aut compernes. Dicta à serpendo: serpente enim magis pueri quàm gradiuntur.

Serpo, pis, pfi, ptum, Repi, ventre ingredior, more serpentis incedo. [*serpo* Ital. *Rampagare*, *andare carponi*.] Hisp. *Catuar per el surio*.] Cic. 5. de Finibus, Deinde suo quæque appetit mouentur: iterpere anguiculos, nate anaticulas, euolare merulas, cornibus vti videmus boues, vespas aculeis: suam denique cuique naturam esse ad viuendum ducem. Plin. lib. 9. cap. 13. Pinnis, quibus in mari vtuntur, humi quoque vice pedum serpunt. Ouid. 3. de Ponto, Eleg. 3. Liquor inter vitiū mores non exit in istos: Vtiq; latens ima vipera serpit humo. Serpere quoque dicuntur plantæ, quæ quum ob caulis infirmamentum stare non possint, humi prœcumbunt. Plin. lib. 2. 1. cap. 16. Aculeatatum caules aliquarum per terram serpunt, vt eius quam euronopum vocant. Virg. 8. Aeglo. atq; hanc sine tempora circum Inter videris hedera tibi serpere lauros. Serpere item humi dicuntur serpicores, qui amice humili vtuntur genere dicendi. Horat. de Arte, Serpit humi, rotas nimium, cinat. dūq; procelle. Transfertur & ad insaniam, vt idem sic quod spargi, crederet, seu dilatar. Cic. in Lælio, Serpit enim nefcio quomodo per omnium vitæ amicitia. Idem pro Rab. Posthumo, Serpet hoc malum, mihi credite, longius quàm putatis. Composita sunt in serpo, & Proserpo: de quibus egimus suis locis.

Serpens, itis, modò participiū. Quod longius, ac latius serpit, & diuagatur. [*serpens* Ital. *Serpens*.] Cic. de Senect. Vitis, quæ natura cadauca sit, & nisi fulca sit, ad terram fertur: tandem vt se erigat, clauiculis suis, quasi manibus, quicquid est nacta, complectitur, quam serpente multiplici lapu, & erratico, fetro amputans coercet ars agricolatum, ne lyfueat sarmentis. Modò nomen, tam masculini, quàm feminini generis, generale est ad omnia quæ serpunt intra vltim pedum: vel quæ tam exiguis habet pedes vt repere potius, quàm pedibus incedere videantur. [*serpens* Ital. *Serpente*.] Hisp. *Serpe*.] Plin. lib. 8. cap. 2. Nec pedibus pauidas tantum serpentes, sed & milui volare tormento. Idem lib. 8. cap. 24. Nota est in Punicis bellis ad flumen Bagradam à Regio Imperatore, ballistis, tormentisque, vt oppidum arripuerat, expugnata serpens 6 x. per dura longitudo. Virg. 1. Georg. Ille malum vitus serpentibus addidit. Ouid. 3. Metam. longo caput exulit antro Ceruleus serpens, horrendaq; subila misit. Serpentina scia ferarum, pro serpentum genere. Lucet. lib. 6. Naribus alipedes vt cerui sepe putantur Ducere de latebris serpentina scia ferarum.

Serpentinus, na, num, vt, Vox serpentina. [*serpentinus* Ital. *Serpentinus*.]

Serpentiger, a, um, *serpentiger* Ital. *Serpentiger*.] Ouid. 4. Trist. Eleg. 6. Sphynxq; & Harpyias, serpentigeræque Gigantes.

Serpentigenæ, Ex serpentibus nati. [*serpentigenæ* Ital. *Serpentigenæ*.] Ouid. 7. Metam. Vos serpentes in se fera bella dedistis.

Serpula, læ, A veteribus dicebatur, quam nos serpentem dicimus. Fe. [*serpula* Ital. *Serpula*.]

Serpyllum, [*serpyllum* Ital. *Serpillo*, *Serpolino*.] Hisp. *Serpil yerna conuocida*.] Hæc nomen nulli non notæ, *serpyllum*, hoc est à serpendo dictum, mutatione aspirationis in linterâ. Habent enim ramuloscos tenues humi serpentes: & quacunq; terram attingunt, radicem agentes, & sepe propagantes. Officina etiam hodie Latium nomen retinent. Vulgus Galloium *Serpoletum* appellat. Virg. 1. Aeglo. Alia serpyllūq; herbas contundit oleores. Idem 4. Georg. & olentia latæ Serpylla.

Serra, a, per duplex r, Instrumentum dentatum, quo ligna & lapides locantur: à Daxalo primū inuentum, teste Plinio libro 7. cap. 56. [*serra* Ital. *Serra*, *raja*, *seja*.] Hisp. *La sierra de hierro*.] Colum. lib. 5. Vao idu arborem præcidi: si minus, serra desecari. Martialis, Et pinguis tunica serra ferare potest. Est & genus piscis marini, apud Plinium lib. 3. cap. 11.

Serrula, æ, diminutiuum, Parua serra, [*serrula* Ital. *Serrilla*.] Hisp. *Pequeña serra*.] Colum. lib. de Arboribus cap. 5. Et si fieri potest, iuxta aliquem nodum serrula desecato.

Serro, ras, Serra per medium sero. [*serro* Ital. *Serre*, *raja*.] Hisp. *Afferrare can serra*.] Silius lib. 6. Qualisq; conantes Auso serrauit ramos lunonius anguis. Sic enim legit Calepinus, sed inemendatus deceptus exemplaribus, culpâq; libratorum suam, vt solent, faciens. Nam qui vel leuissimè in Poetarum fabulis fuerit vestitus, facili deprehendat, seruauit, ibi legendum esse, non serrauit: quod vix putauimus esse Latini, sensui certe nullo modo congruit.

Serratus, a, um, Quod serra in modum est denticulatum. [*serratus* Ital. *Serratus*.] Hisp. *cosa que tiene dientes como serra*.] Vnde serrati dentes dicuntur, qui ad similitudinem dentium serræ pectinatus sunt. Plin. lib. 1. 1. cap. 37. Dentium etia genera, serrati, aut continui, ac exerti. Serrati pectinatus cœuantes, ne contrario occurru atterantur, vt serpentibus, piscibus, canibus: continui, vt hominibus, equis: exerti, vt

nm 5 apto.

Serid, aduerbium, sine loco: quod vulgus barbarorum dicit *Pro bono*. [*serid* Ital. *Da dove*. Hisp. *De veras y no burlando*.] Plautus Amphit. An id loco distilli equidem serid ac verid rarus Idem Cae. Ego eo quod me ipsa misistis. verone. a. serid. Terent. Misse porro orare ut venirent serid. Cic. Attic. lib. 3. Inde ad Taurum cogitabam, ut cum Mophragine signis collatis, si possem, serid decernerem.

Sermo, onis, Locutio, verba, colloquium, mentio. [*sermo* Ital. *Sermone*, *parlamento*, *ragionamento*, *loquela*. Hisp. *Sermon*, *expos*, *palabra*.] Cic. 1. Offic. Sermone uti debemus qui notus est nobis, ne, ut quidam, Graeca verba inculcantes, iure optimo rideamur. Dictum autem putant sermonem, a verbis ferendis, hoc est conferendis siue conuocandis. Seruus, Sermo est confectio orationis, & confabulatio duorum, vel plurium. Virgil. 1. Aene. Amisos longo sacros sermone requirunt. Idem 6. Aene. Nec magis incerto vultu sermone mouetur, Quam si dura silet, aut flet Marphea cautes. Idem 4. Georg. His medium distis sermonibus abruptum. Tractare aliquid Graeco, vel Latino sermone. Cic. lib. 1. de Finib. Non erant nefcius, Brutus, quum quæ summis ingenis, exquisitæque doctrina philosophi Graeco sermone tractauissent, ea Latinis literis mandaremus, fore ut hic noster labor in varias reprehensiones incurreret. Insistere sermonem cum aliquo, est cum illo verba facere, vel incipere colloqui. Cic. de Orat. Quum mihi sermone cum ipso Crasso multis audientibus esset de te institutus. Dissipare sermonem, est euolgare, & dispergere. [*sermon* Ital. *sermone*, *sermone*.] Cic. pro Flacco, Sermo est tota Alia dissipatur. Oratio sermonem, id est ex cogitare, comministri. Idem de Oratore, Crassus princeps eius sermonis ordinandi fuit. Habere sermonem, est verba facere. Cic. de Senect. Cyrus in eo sermone quem moriens habuit. Tribuere alicui sermonem, est inducere eum loquentem. Cic. de Senect. Omnem autem sermonem tribuimus Catoni seni. Incidere in sermonem alicuius, idem de Amicitia. Conferre sermonem cum aliquo, hoc est cum alio colloqui. Cic. 2. de Inuent. Sermo capite carens, & pede, hoc est cuius neque initium facile fuerit inuenire, neque exitum.

Sermonculus, diminutiuum. [*sermonculus* Ital. *sermonculus*.] Plin. Epist. 103. Ut sermonculus etiam, & fabellis duratur. Cic. ad Attic. lib. 1. 3. Sermonculum enim omnia aut restituerit, aut sedarit. Idem pro Deiotaro, Nonne intelligis Cæsar, ex vrbis malcolorum sermonculis hæc ab istis esse collectas? Sermoncin, aris, pen. corr. Sermonem facio, loquor. [*sermoncin* Ital. *Parlare*, *ragionare*. Hisp. *Parlar*, *hablar*, *razonar*.] Plin. lib. 10. Super omnia humana voces reddunt præcæ, & quidem sermoncinantes. Cic. 2. de Inuent. Et quibus in rebus homines in consuetudine scribendi, aut sermoncinandi eo verbo uti solent, considerabitur. Idem 1. Verr. Respondit illa, ut meretrix, non inhumane, libenter se ait esse facturam, & se cum isto diligenter sermoncinaturam.

Sermoncinatrix, cis, & *sermoncinatrix*. Quinil. lib. 3. cap. 4. Quam sanè permittamus dicere sermocinatricem.

Sermyia, siue Sermylia, *sermyia* Ital. Stephanus, Ciuitas est in finibus Macedoniae, non procul ab Atho monte, ut scribit Herodotus lib. 1.

Serogras, Claudio. [*serogras* Ital. *Serogras*, *chiusura*. Hisp. *Serogras*, *conseradura*.] Colum. lib. 6. de mulx feminibus loquens, Femina (inquit) ferari, & interdum inuri solent. Huius composita sunt Obfero, pro ocludo. [*serogras* Ital. *Serogras*.] Terent. in Eunu. Tu abi, atque obferat ostium intus. Et Refero, aperiō. [*serogras* Ital. *Serogras*.] Virg. 7. Aene. Refertur sidereant lumina Consul.

Serofers, ferui, farum, Significat sermo. [*serofers* Ital. *Serofers*. Hisp. *Serofers*.] Cæsar 5. belli Gallici, Nudus arum non ferunt, sed lacte, & carnibus viuunt. Idem lib. 1. Georg. Nudus ara, leti nudus, hyems ignaua colono. Ibidem, Exerere virtutem, ferre horda campis. Aliquando significat planto. [*serofers* Ital. *Serofers*. Hisp. *Serofers*.] Cic. 1. Tule. Scitote, quod alteri serulo profine. Colum. lib. 3. cap. 20. Si vnum genus ferimus, quum id acciderit quod ei noxiū est, tota, & indemia priuimus. Per translationem ferere quandoque caput pro generare. Vmbur, id est generatus. Virg. 7. Aene. Sæus Hercule pulchro Pulchre Ausentius. Per translationem quoque dicimus Serere bella, & ferere certamina: id est mouere lites & pugnas. Liui. 7. belli Pun. Anibal turmatim per equites, pedumque inuolutores leuia certamina ferens, casum vniuersæ pugne non necessariū ducere. Liuius 1. ab Vrbe, Et in aliena vrbe cum patribus ferere certamina, priusquam pignora coniugum, ac liberorum, charitatisque ipsius soli, cui longo tempore coniugum, ac liberorum, charitatisque ipsius soli, cui longo tempore afflictorum, animos eorum consociasset. Serere bella ex bellis, est bello vno extincto, alterum aggredi. Liui. 1. belli Maced. Tum Qu. Behius Tribuni plebis vni antiquam criminandi Patres aggressus, inuolauit bella ex bellis feri, ne pace vnquam plebs frui posset. Huius composita sunt, assero, circūsero, conféro, desero, didero, exsero, intersero, infero, obfero, refero, & subfero, quæ habet penultimam correptam: de quibus suis locis. Fuit etiam antiquus in vsu sero, scriui, seruium: à quo manserunt Assero, rui, asseruium, Conféro, tui, confertum, aliisq; complura: de quibus egimus suis locis.

Satus, æ, tum, participium, Idem quod seminatus. [*satus* Ital. *Seminato*, *seminato*, *seminato*, *seminato*. Hisp. *Seminato*, *seminato*.] Plin. lib. 17. cap. 17. Quæ propter de raleatum sari nunc dicendum, id est plantatione. Cic. de Senectute, Quid ego vitium ortus, satus, inere menra commemorem? Idem 1. de Diuin. Ob eandem causam multa inuoluta partim de celo, alia ex terra oriebantur: quædam etiam hominum, pecudumque conceptu, & sari. Quandoque etiam satus, pro ipso accipitur semine, siue semine. [*satus* Ital. *Seminato*.] Cic. 1. Tule. Cultura autem animi philosophia est, quæ extrahit vicia radicitus, & præparat animos ad latus accipiendos.

Sator, oris, verba, Qui ferunt plantæ. [*sator* Ital. *Seminatore*, *seminatore*. Hisp. *Seminatore*, *seminatore*.] Colum. lib. 3. cap. 16. Satoris officium est, primum quum recensissimam, & si fieri posset, eodem numero quo ferere velis, de seminario transferri plantam diligenter & exactam & integrantem

deinde, & c. Plin. lib. 3. cap. 1. Hesiodus negauit satorum oleæ fructum, ex ea percepisse quendam. Sator celestium, Cic. 2. Tuscul. Id est creator, & genitor.

Satorius, æ, um, adiect. Quod ad satorum pertinet. Colum. lib. 1. cap. 9. Nonnulli pelle hyenæ satoriæm ximodiam vellunt, & c.

Satio, onis, Idem quod satus. [*satio* Ital. *Semina*, *seminatio*. Hisp. *Seminatio*, *seminatio*.] Cic. de Vniuers. Post eam autem sationem diu (ut ita dicam) iunioribus permittit ut corpora mortalia effingeret. Idem 5. Verr. Ne si tempus sationis præterisset, granum in provincia Sicilia nullum haberemus. Virg. 1. Georg. Optima vinctis satio est, quum vere rubenti Candida venit avis, longis inuisa colubris.

Satiuus, æ, um, Quod seminatur, vel quod idoneum est ut semineat. [*satiuus* Ital. *Son de seminare*. Hisp. *cosa que se puede sembrar*.] Cui contrarium est agrestis. Plin. lib. 1. cap. 7. Eadem ratio & in iocuna myro. Gellius, Sed hi pleraque nauis loris fuebant: Graeci magis canabæ, & stuppa, ceterisque satiois rebus.

Sero, aduerbium, Sero, vnde, vide s e r o.

Serap, o p t a, *serap* Ital. Ciuitas Phœnice, apud quam nascebatur vinum laudatissimum, quod Seropetatum dicebatur. Sidonius, Quæque Seropano palmitis missa bibas.

Serpens, serpentis, vide s e r p o.

Serperastræ, Varro vocat instrumenta quæ geniculis puertorum ambulare discendum alligantur, ne viti fiant, aut compernes. Dicta à serpendo: serpente enim magis pueri quam gradiuntur.

Serpis, pis, plis, ptum, Repi, ventre ingredior, more serpentis incedo. [*serpis* Ital. *Rampagare*, *andar carponi*. Hisp. *Carrar par el furo*.] Cic. 5. de Finib. Deinde suo quæque appetitu mouentur: serpente anguiculus, nate anaticulas, euolare merulas, cornibus uti videmus boues, vespas aculeis: suam denique cuique naturam esse ad viuendum ducem. Plin. lib. 9. cap. 13. Pinnis, quibus in mari vtuntur, humi quoque vice pedum ferunt. Ouid. 3. de Ponto, Eleg. 1. Liuior inter vitium mores non exit in istos: Vtqi latens ima vipera serpit humo. Serpere quoque dicuntur plantæ, quæ quum ob caulis infirmis moris stare non possint, humi procumbunt. Plin. lib. 2. cap. 16. Aculeatatum caules aliquarum per terram serpunt, ut eius quam euronopum vocant. Virg. 8. Aeglo. atq; hanc sine tempora circum Inter vidit hederæ tibi serpere lauro. Serpere item humi dicuntur serpentes, qui atque humi vtuntur genere dicendi. Horat. de Arte, Serpit humi, tutus nimium, cunctisq; procelle. Transfertur & ad inanimata, ut idem sit quod spargi, excidere, seu dilari. Cic. in Latio, Serpit enim nefcio quomodo per omnium vitæ amicitia. Idem pro Rab. Posthumo, Serpet hoc malum, mihi credite, longius quam putatis. Composita sunt Inserpo, & Proserpo: de quibus egimus suis locis.

Serpens, itis, modò participiū. Quod longius, ac latius serpit, & diuagatur. [*serpens* Ital. *Serpente*.] Cic. de Senect. Vitis, quæ natura cadauca est, & nisi fulca sit, ad terram fertur: tandem ut se erigat, clauiculis suis, quasi manibus, quicquid est nacta, complectitur, quam serpente multiplici lapu, & eraticio, ferro amputans, coarctat ars agricolatum, ne lyfueat sarmenis. Modò nomen, tam masculini, quam feminini generis, generate est ad omnia quæ serpunt extra vltim pedum: vel quæ tam exiguis habet pedes ut repere potius, quam pedibus incedere videatur. [*serpens* Ital. *Serpente*. Hisp. *Sierpe*.] Plin. lib. 8. cap. 3. Nec pedibus paucis tantum serpentes, sed & multis volare tormento. Idem lib. 8. cap. 14. Nota est in Punicis bellis ad Bumen Bagradam à Regulo Imperatore, balistis, tormentisque, ut oppidum, expugnata serpens. O x x. per dunt longius diuis. Virg. 1. Georg. Ille malum virus serpentibus addidit. Ouid. 3. Metam. longo caput exulit antro Ceruleus serpens, horrendaq; sibilis misit. Serpentina scela fecerunt, pro serpentum genere. Lucet. lib. 6. Naribus alipedes ut cerui sepe putantur. Ducere de latebris serpentina scela fecerunt.

Serpetinus, na, num, vi, Vox serpentina. [*serpetinus* Ital. *Serpente*.] Serpenter, æ, um, *serpenter* Ouid. 4. Trist. Eleg. 6. Sphynxq; & Harpyias, serpenterque Gigantes.

Serpentigenæ, Ex serpentibus nati. [*serpentigenæ* Ital. *Serpente*.] Ouid. 7. Metam. Vos serpentigenis in fera bella dedistis.

Serpula, læ, A veteribus dicebatur, quam nos serpentem dicimus. Fe. [*serpula* Ital. *Serpula*.]

Serpyllum, [*serpyllum* Ital. *Serpillo*, *Serpilino*. Hisp. *Serpil*, *Serpil*.] Hee hæc nomen nulli non notæ, *serpyllum*, hoc est à serpendo dictum, mutatione aspirationis in linter. Habent enim ramulosque tenues linter serpentes: & quacunq; terram attingunt, radicem agentes, & sepe propagantes. Officinæ etiam hodie Latium nomen retinent. Vulgus Gallos *Serpilum* appellat. Virg. 1. Aeglo. Alia serpyllumq; herbas contundit oleites. Idem 4. Georg. & olentia late Serpylla.

Serra, æ, per duplex est, Instrumentum dentatum, quo ligna & lapides scantur: à Dardalo primum inuentum, teste Plinio libro 7. cap. 56. [*serra* Ital. *Serra*, *Serra*, *Serra*. Hisp. *Serra*, *Serra*.] Colum. lib. 5. Vno idu arborem præcidi: si minus, serra defecari, Martialis, Et pinguis tunica serra scere potest. Est & genus piscis marini, apud Plinium lib. 3. cap. 11.

Serrula, æ, diminutiuum, Parua serra, [*serrula* Ital. *Serrilla*, Hisp. *Pequeña serra*.] Colum. lib. de Arboribus cap. 5. Et si fieri potest, iuxta aliquem nodum serrula defecato.

Serro, ras, Serra per medium seco. [*serro* Ital. *Serra*, *Serra*. Hisp. *Serra*, *Serra*.] Silius lib. 6. Qualisq; comantes Auro ferrat tamos lunonius anguis, Sic eum legit Calepinus, sed in emendandis deceptus explicatibus, culpamq; libratori suam, ut libet, faciens. Nam qui vel leuissimè in Poetarum fabulis fuerit vestitus, facili deprehendat, seruauit, ubi legendum est, non serrauit: quod vix putauimus esse Latine, sensui certe nullo modo congruit.

Serratus, æ, uti, Quod serra in modum est depectulatum. [*serratus* Ital. *Serra*, *Serra*.] Hisp. *Serra*, *Serra*.] vnde serrati dentes dicuntur, qui ad similitudinem dentium serra depectulati sunt. Plin. lib. 1. cap. 37. Dentium tria genera, serrati, aut continui, aut exerti. Serrati pedum marium coenantes, ne contrario occurfu atterantur, ut serpentibus, piscibus, canibus; continui, ut hominibus, equis; exerti, ut

nam s apto,

apto, elephanto. § Serrati item numi quidam dicebantur apud Romanos, ab impressa serrae nota. Tacitus de moribus Germanorum, Pecuniam probant veterem & diu notam, serratos, bigatosq.

§ S E R A N T S, vide S E R A N T S VINCIT.

Serrata, Frutex est odoratissima in petrosis & asperis nascens, folia habet exigua, amara, effugit & diuisura quereus, flore paruo, penè purpureo.

§ Serrata, Alio nomine trisago dicitur. Vide Plinium lib. 24. cap. 15. Serracula, Herba est, caulibus habens quadrangulum, tenuissi, cubiti aetudine, folia mollia, quereus similia, per ambitum incisissimis diuisis, odorata, prope radicem maiora, semina in summo caule thymbræ modo spicata: radice tenuem, vt ellebori. Nascitur in pratis, montosis, frigidis & opacis locis: vnde & *φύλλον* Graeci appellantur. Latini etiam Vetoniam appellant, nomine à Vetonibus Hispaniæ populis qui eam primi inueniunt, indito: qua appellatione etiam hodie videntur officina. Plin. lib. 25. cap. 8. Vetonies in Hispania eam inueniunt, quæ Betonica dicitur in Gallia, in Italia autem Serracula, à Graecis cestron, aut psychotrophon, ante cunctas laudatissima.

§ S E R H S, fuit Serthium, pen. prod. *Σερθίου* Stephano, mon Thraciæ, cuius meminit Plinius lib. 4. cap. 11.

§ S E R H S, *serph*, Populi sunt Colchidi vicini, inter Cereetas & Cephalomones sui, quorum meminit Plinius lib. 6. cap. 5.

§ S E R I O R I Y S, Cuius Romanus fuit, è Nursia oriundus, rei militaris peritissimus, partium Marianarum fuit vñ cum Cinna moderatius tamen se gessit, quam alii. Sylla redeunte è bello Mithridatico, vtique posito, ipse quoque in Hispaniam aufugit: vbi breui tempore ob vitæ rem, sibi gratiam earum gentium conciliari tradidit: per eum Hispani disciplinam rei militaris Romanam didicisse, ac fortiores deinde fuisse. Nam præter artem rei militaris abstinuissimum etiam voluptatum, tum religiosus est habitus, quod certum quandam secum in expeditionibus haberet sequentem, quam Dianæ nomen dicebat esse, ex eaq; responsa accipere, rēq; gerendas auspicari. Quare dux Lusitanorum delectus, patris copis multas vrbes subegit. Sed & quatuor Romanorum duces contra se missos variis cladiibus addixit. Primum Coram nauis prælio superauit, Phidiam Hispaniæ Prætorē cum duobus millibus ciuium Romanorum interfecit, Domitium Proconsulem eorū: Toranium quoque à Metello missum cum toto exercitu deiecit. Deniq; à Pompeio victus est, & à M. Perpenna eiusdem factionis socio per prodicionem in castra intersectus est. Ex Plutarcho.

Sertula campiana, Herba inæna, eroci odorem referens, folia habens breuissima atq; pinguisima, in coronamentorum vñ commendata: vnde & sertula nomen inuenit. *Σερτὺλα* Ital. Melito. Hispania. Corona de Rey. Carceriam Campaniam vocat, propterea quod circa Nolam Campaniæ vrbi laudatissima proueniat: quanquā & in agro Attico, & circa Cyzicum, & Chalcedonem nascatur. Vide Plinium lib. 21. ca. 9. Sertus, a, um, Idem quod confertus, vel compositus. *Σερτός* Plin. lib. 10. Accipitur fertas nardo florente coronas, Et nunquam fugiente rosa.

Sertum, si, Sertia, corollæ ex herbarum frondibus, floribusq; confertæ, hoc est connexæ, vnde & nomen acceperunt. *Σέρτιον* Ital. *Ghirlanda*. Hispania. *Guislanda*. Virgil. lib. 3. Aene. Sertisq; recentibus halant. Idem Aeglo. 6. Sertia procul tantum capiti desapa iacebant.

Sertua, vide S E R V S.

Sertua, uiz, Sertum quod ex floribus fiebat. *Σέρτιον*, *Σέρτιον*. Plinius libro 21. cap. 2. Quum verò ex floribus fierent ferta, à serendo seruit appellabatur.

§ S E R V I L I O R I Y S illustis Romæ familia fuit: ex qua ortum traxit P. ille Seruilius, vt triumphalis, qui à deuctis Iauris Asiæ populis, Iaurici cognomen accepit: de quo vide Strabonem lib. 14. Item P. Seruilius Rullus, qui primus Romæ solidum aprum in conuiuium apposuit, teste Plinio lib. 2. cap. 51. Huius filius fuit Seruilius ille Rullus, legis Agrariæ promulgator, quem Cicero in Consulatu suo subiecit: cuius meminit idem Plinius loco iam citato.

Seruilius, Seruilius, Sertio, Seruilius, Seruicudo, Seruicus, vide Seruus in S E R V O, seruas.

Seruius, feri, vide S E R V S, aduerbium.

§ S E R V I S, Tullius, Sexus Romanorum Rex, ex serua parus, Tanquilis astu post Tarquinij Prisci necem ad imperium prouectus, Hetruscos ingenti praelio fudit. Primum lustrum condidit, populūq; omnem ex censu in quinque classes distinxit. Vrbis pomeria protulit, Quirinali & Viminali collibus muro inclusit. Tandem iam iam ætate prouectior, à Tarquinio genero occisus est, & insepultus in viam abiectus: idque insitidū Tullia filia suæ, quæ etiam conspecto patris cadavere, autiga eius reuerentia lora retroquentem, compulsa, vt per medium patris corpus carpentum ageret: à quodam immani scelere ei vicino in hac gesta sunt. Scelerati nomen mansit. Vide plura de hoc apud Plinium lib. 1. ab Vrbe. § Seruius Sulpicius, Iuriconsultus insignis fuit Cætonis temporibus, qui à Senatu legatus missus ad Antonium, Reipublicæ bellum inferentem, ea in legatione perit. Quo nomine illi itatum, & morum: nomen publicum in campo Martio est decretum. Vide Cic. inem 9. Philip.

Seruius, a, i, libero, meoium præsto. *Σέρβιον* Ital. *Servare*, *seruare*, *custodire*, Hispania. *Cavador*, *saluar*. Virg. 3. Aene. Seruatū ex vñdis Strophadum me litota primum. Accipitur, § Item custodia, *σερβία* *σέρβιον*, *σερβιον*. Virg. 2. Aene. Di patri seruate domum, seruate nepotem. § Item solite, ac diligenter obseruo. Plaut. in Añ. Tuus seruas seruet, Veneris eas det, an viro. § Item inhabito, possideo. Virg. lib. 4. Geor. Centum quæ sylua, centum quæ flumina feruant. § Item teneo. Virg. lib. 7. Curiam seruans sub imagine læcem. § Ponitur aliquando pro recuperare. Tullianus, Simandato meo decem Titio credideris, si cum Titio egeris, ego non liberabor: sed in id dumtaxat tibi obligatus ero quod à Titio seruate non potueris. Cic. ad Qu. Fratrem, Calvus aiebat, aqua dempta, & seruente fundo impolita, tamen nos pretium seruate posse, si vendere vellemus. Qui modis loquendi frequens est apud Iuriconsultos. Budrus, § Seruate de calce, est nudare aut pluisse, aut intonuisse, & idem diuipium esse auspicium: quæ obnuntiatio facta, si quis tamen in re capta perisset, id contra auspicia fieri dicebatur. Cic. pro domo

sua, Negant fas esse agi cum populo, quum de calce seruatum sit. § Seruate fidem, est præstare promissum. Terentius Heey. Pollicitus sum, & seruate in eo certum est, quod dixi, fidem. § Seruate in veritate, est aliquo in loco reponere, vt diu, sive in aliquot annos integrum, incorruptūq; durare. Colum. lib. 12. cap. 28. Si in veritate seruate viles, in cado duarum vinarum quàm optimi vini seruatium, aut facis genecrota recentis sextarios tres addito. § Dicimus quoque Seruate modū, ordinem, officium, institutum, premisum, temperamentum, & gloria. Exempla studiosis passim occurrent.

Seruans, tis, participium. Seu nomen ex participio. *Σέρβων*, *σερβων*. Virgil. 2. Aene. - cedit & Ripheus iustissimus vnus Qui fuit in Teueris, & seruansissimus æqui.

Seruatus, a, uiz, *σερβω* *σέρβω*, *σερβω*. Ovi. 3. Trist. Eleg. 1. Causa superposita scripto testata coronæ, Seruatus ciues indicat huius ope.

Seruator, oris, Qui seruat & liberat. *Σέρβω* Ital. *Chi libera & conserva*. Hispania. *Quidador*. [Lui. 4. belli Maced. Quorum agmen Imperator sequutus, pēsequētibz cunctis, seruatore; liberatore; acclamantibus, salutaris, dimissisq; eis, eadem, quæ liberat, vñ Elatiam rediit. Ovi. 4. de Ponto, Eleg. 1. 6. Tēque mea causam seruatore; quæ salutis, Mēq; rum liba norit & are magis.]

Sernatrix, tris, *Σέρβω* Ital. *Donna che libera & conserva*. Hispania. *Quandadora*. Cic. 5. de Finib. Non dubitemq; dicere, omnam naturam esse seruatrium sui: idque habere propositum quasi finem & extremum, se vt custodiat quā in optimo sui generis statu. Terentius Heey. O Bacchis, o mea Bacchis, seruatrix mea.

Seruabilis, le, Quod seruari potest. *Σέρβω* Ital. *che si può conseruare*. Hispania. *che se guarda & puede guardar*. Ouid. 4. Trist. Eleg. 5. Et tura caput nulli seruabile.

Seruus, serui, Proprie ita dicitur, qui sui iuris non est, sed alieni dominio subicitur. *Σέρβω* Ital. *Seruo*, *seruor*. Hispania. *Seruo*, cui opponitur liber. Cicero pro Cornelio Balbo, Serui quorum ius & fortuna: conditio infima est. Ibidem, Seruus de Republica bene meritis per sepe liberata, id est ciuitate publice donari vidimus. Idem 6. Verrina, Neque tam serui illi dominorum, quā in libidinum. Idem 1. Officio. Vlydes contumelias seruorum ancillarūq; perulit. August. libro 19. Ciuit. Origo vocabuli seruorum inde ereditur docta, quod i qui uiriles possent occidi, à victoribus conseruabantur, & serui fiebant, à seruando appellati.

Seruulus, diminutiuum. *Σέρβω*. Terent. in And. Obseruabam manē illorum seruulos venientes, &c.

Seruus, a, um, adiectiuum. A seruo deductum. *Σέρβω* Ital. *Seruo*, *seruo*. Serua prædia, quæ seruitori alicui obstricta sunt. Cic. contra Legem Agr. Libera prædia meliore iure sunt, quā seruata. Luca. lib. 6. O famuli cupes, seruum pecus. Ovi. 1. Am. Eleg. 6. Nec tibi perpetuū serua bibatur aqua. Idem 1. de Rem. am. Vile propositum est fasces extinguere flammæ. Nec seruum vitis pedus habere tuum.

Seruua, a, id est ancilla, quæ seruitem seruit. *Σέρβω* Ital. *Serua*, *massa*. *ancilla*. Hispania. *Serua* *de esclava*, cui opponitur libera. Virg. 3. Aene. Olli serua datur operum haud ignara Mineræ.

Seruula diminutiuum, id est ancillula. *Σέρβω* Ital. *Serua*. Cic. Att. lib. 10. Eūque per manum ancillulæ seruauim, atq; eductim.

Seruilis, le, Quod seruorum est, vel quod à seruis pertinet. *Σέρβω* Ital. *Seruilis*, *de seruo*. Hispania. *Seruilis*, *de seruo*. Virg. 1. Georg. 1. 1. Seruili condicio, & seruilis officium. Indoles seruilis. Luit. 1. ab Vrbe, Comparando eorum ætatem, & ipsam minime seruilem indolem, tegetat animum memoria nepotum. Iugum seruile. Cic. 1. Philip. Patriz liberatores vrbe carabant ea, cuius à ceruicibus iugum seruile deiecerant.

Seruilitas, aduerbium, Seruorum more. *Σέρβω* Ital. *A faggia di seruo*. Hispania. *A manera de seruo*. Cic. 2. Tullul. Nequid seruilitate, mulicritate faciamus.

Seruitus, secunda syllaba corr. ruitis, Ipsa seruendi necessitas, aut seruorum condicio. *Σέρβω* Ital. *Seruitus*. Hispania. *Seruidumbre*. Cic. Philip. Pax est tranquilla libertas: seruitus postremum malorum omnium, non modò bello, sed morte etiam repellendū. Tacit. lib. 17. Sed imperatores es hominibus, qui nec totam seruitutem pati possint, nec totam liberatem. Terent. in And. Vt semper tibi apud me iusta & elementis fuerit seruitus. Scis, id est quā iusta & elementis dominatione in te fuerit vñs.

Seruitium, tij, Idem quod seruitus. *Σέρβω* Ital. *Seruitium*. Terent. in And. Ego Pamphile, hoc tibi pro seruitio debeo, Conari manibus, pedibusq; noctisque & dies Capitis periculum adire, dum prosum tibi. Virg. 1. Aeglo. Quid facerem: neq; seruitio me exire licebat. Nec tam præfentes alibi cognoscere diuos. Idem 1. Aene. Quam domus Asaraci Phryiam, clarissq; Mycenæ Seruitio premet, ac victis dominabitur Argis. In plurali verò Seruitia, non raro pro ipsis seruis accipimus. Sallust. Catil. Interca seruitia repudiabat, quorum in initio magnæ copiæ ad eum concurrabant. Cic. 4. in Catil. Hic ad euerenda fundamenta reipublicæ Gallos accessit, seruitia concitauit, Catilinam euocauit. In qua significatio ne aliquando etiā legimus Seruitium singulari numero. Cic. de Atrop. resp. Omne seruitium in alteram scenam immisum.

Seruio, uis, uiz, uizum, In seruare sum, domino ministerium exhibeo. *Σέρβω* Ital. *Seruo*, *seruo*. Hispania. *Seruo*, *seruo*. Plaut. in Mench. Propterea heri imperium exequor bene, & sedulo seruo. Prop. lib. 3. Eleg. 14. Quinque tibi potui se uire fideliter annos. Horat. 1. Episto. 10. Sic qui pauperiem vicit, poriore metallis Liberate carer: dominū vheri improbus, atq; Seruiet æternum: quia paruo necesse vñ. Ovi. 2. Amor. Eleg. 17. Si quis erit, qui turpe putet seruire puellæ, &c. Interdū idem quod obtemperare, seu morem gerere. Cic. in Catil. Qui aliorum amori flagitiosissime seruiebat. § Seruire rei, est rei augendæ incumbere. Terent. Heey. Rus habitatum abij, concedens vobis, & rei seruens. Cic. pro Sexto Roscio, Rei familiari maxime seruire, & in prædiis colendis opere plurimum studiique consumere. § Seruire item prædia dicuntur, in quibus venditor aliquam sibi seruaturam reseruauit. Cic. de Lege Agrar. contra Rullum, Capite hoc prædia omnia quæ seruiebant, non seruiant. Idē de Orat. Quum Marius uis Auratē vendidisset, neq; seruire quandam partē ædium in mancipij lege dixisset. § Seruire postquam, valeatini, honori, dignitati vel commodis, est eorum rationē habere. Cic. 3. Tull. Optimus

S I C

Siccitas, aris, & Siccitudo, inis, Qualitas humiditati contraria. [Exprim. Ital. siccità, seccura, nua. Hilp. secura, sequeat.] [Colum. lib. 2.] Si vero torpor calis, siccitatem regionis suadebit, fœdatur statim proferendi fœdis. Cæsar 4. bell. Gallici, Qui quum propter siccitatem paludum, quò se recipere non haberent, & Cic. 1. de Nat. dor. Neq; enim flumine contorbor inanius verborum, nec subtilitate sententiarum, si orationis est siccitas. 3. Ponitur aliquando pro firmitate, interpretè Nonio. Cic. in Catoe Maiore. Summam esse in eo corporis siccitatem.

Siccitas. Quod humidum erat siccum reddo. [Ξηραια-Ital. *Seccare*. Hisp. *Secar*.] Colum. lib. 2. Si humidus erit, abundantia vlginis aut hieccetur folijs. Plin. lib. 8. cap. 14. Mergitur limo sepius, siccatur sole. Horat. 2. Scerp. Saty. 6. Siccet inaequales calices conuina, solutus Legibus in-fanis. Virg. 4. Aene. 1. argue atrox siccabat veste cruores. Idem lib. 10. Aene. Intra genitor Tyberini ad flumini vndam. Vulnera siccabat lymphis, corpusq; leuabat. Aidoris acclius trunco. Ouid. 8. Metam. 1. lachrymas siccauerat ardor. 4. Huius composita sunt, afflicto quod est valde sicco. Plin. lib. 8. cap. 44. Ea quum spicas ediderint, prius quam semina hieet affligbus, manu carpuntur, & suspensa in sole quam afflica- uerint, receduntur, argue ita reposta perennare aro diutius, quam cetera. Afflicco. Idem quod exiccio. *Ξηραιω*. Plinius, Plurimum refert, non abscisato fugo sumum vires continere, & aliduo macerari liquore. Desiccio. Exiccio. vide supra huius loci.

Siceco, feis, Siceo, res, Siceus ho. [*Euphorbia* Ital. *Siccaria* Hilp. *Siccaria*, *hisp. Euphorbia*] Plin. lib. 18. cap. 34. Aquilonem praenuntiat terra siceces hentes, Austrum humilem fere occulit. Columel. lib. vit. Forum Gracum vetere vino macerato, deinde in sole exposito, aut in furno, vit. siceces. ¶ Hinc Afficeco, ficus, & aridus ho. Idem ibidem, In muria lute oportet, & exprefis in cratibus pondere, dum afficeat. Siceculus, adiectivum. [*Euphorbia* per. Plaut. in Plaut. Genus nostrum femp. ficeculum fuit. Nomen videtur à Plauto fictum, pro eo quod est ficecus oculis in est nec lippis, nec lachrymosis.

Siccaneus, hea, neum, Quod est naturaliter siccum, vel quod nullo humore iriuguum, vel asperum est. *Item ego. Ital. Siccio di natura ilip. cosa secca & de seque del.* [Colum. lib. 2. cap. 17. Eius praxi animaduertimus duo genera, quorum alterum est liccaneum, alterum riguum. idem cap. 2. De siccanis, & iriguis non conuenimus vix numero vincant.

Sicelion, *ψευδ. Dioscoridi*, Herba est, quæ alio nomine pulicaris dicitur, à femine pulicis similitudinem referente. Vide *Phaium* lib. 25. cap. 11.

SICENDVS, Lacus est Theſſaliæ, muras habens ranasque, pameñ aliò
tranſlatz sunt vocales. Autor Plinius lib. 8. cap. 18.

ΣΙΕΝΥΣ, vi, penult. prod. *σιένω*®, Insula est non procul à Creta, antea Oenoe appellata. Autor Strabo lib. 10.

Sicera, rz. pen. *zinnia*, Omnis portio apud Hebræos, quæ inebriare potest (ut scribit Hieronymus ad Nepotianum) siue illa fermento conficiatur, siue pomorum succo: siue faui decoquantur in dulcem, & barbaream portionem, aut palmarum fructus exprimantur in liquorem, cocti siue frugibus aqua pinguior coloretur.

SICHAEVS, *virgatus*, Filius fuit Plifthenis, sacerdos Herculis, & maritus Didonis, à Pygmalione iuxta aras, incautus q̃d auri cupiditatem interfecit: vt elt apud Virgiliana lib. r. Aene. Huic coniux Sichæus erat, ditissimus agri, &c.

ΣΙΧΕΜ, $\sigma\iota\chi\epsilon\mu$, Filius Chanaan, qui civitatem sui nominis ædificavit
in Phœnice, eam Sidon à Græcis appellata est.

Sicilae, les, siciliæ, id Sicilio, lis, liti, litum. Verbum est propriè ad prara
pertinens, quæ sunt siciliæ dicuntur, quoniam ea quæ prima sectione re-
secta sunt àr cunctis, iterata sectione demerguntur [*scilicet àr cunctis*].
Plin. lib. 7. c. 8. cap. 3. Prara quoniam secta sunt, sicilise nuncietur: hoc est
quod siciliferae præterierunt scilicet. Varro lib. 1. de Re rust. c. 49. Quo
facto sicilienda prara, id est falsibus conficienda, quæ scilicet præ-
terierunt, ea quasi barba superfluo reliquerunt campum: à qua sectio-
ne arbitror dictum sicilise prarum.

Sicilimentum, si, Herba sicilione resecta, id est ea quæ à fornificis pri-
ma scissione relicta, iterata scissione demittitur. Cato ca. 3. Item forum
cordum. sicilimenta de prato demito. eaq; arida condito.

51 CILIA, & *meris*, Tyrrheni maris insula, à Thucyde dicta Sicania dicta,
 à pluribus Trinactia, quod etiam Italia habere promontoria, Patet in circulo,
 ut ex Agrippæ sententia tradit Plinius, p. c. xvi. t. m. pass. Olim agro
 Brutor crederetur adhaesisse, posteaque interituro mari aulsa m. o. pass.
 fieri, iuxta columnam Rhegium. À quo defluendo argumentum, Rhe-
 gium Græci nomē dedere oppido. Quin & insula ipsa inde nomen cre-
 ditur traxisse, quasi Sicilia, id est celsa. Virg. lib. 3. Hæc loca vi quondam,
 & valsa consula ruina? Tantum cuius longinqua valet mutare ve-
 cutas?) Dissiluisse ferunt, quum protinus vtrique tellus Una foret. Eadem
 & Triquetra à quibusdam appellatur, à figura trianguli, cuius
 unus angulus, qui in Meridiem vergit, Pachynus dicitur: alter Pelo-
 rus, qui ad Septentrionem spectat, & ab Italia mille quingentis passis
 distat: tertius Lilybæus, qui Carthagine maxime spectare vide-
 ritur, quæq; ab Aphrica litoribus c. x. m. millibus passuum distare
 didicerunt. Hæc ab Oriente, & Occidente, Septentrionemque Tyrrheno
 mari, à Meridie Aphrico alluitur. Patet in longitudinem à Peloro vsq;
 ad Pachynum, millia passuum centum octoginta septem, in latitudine
 centum octoginta novem. Sicaniam autem dictam putant à Sicanis
 Hispanie populis, qui duce Sicano primum in Italiani venisse feruntur.
 Solinus autor est, Siciliam primum Cyclopum scelerem fuisse, hincque
 extinctis, Atolum insulam occupasse. Vnde Virgilius 3. Aene. Ignaq;
 vix Cyclopum allabimur oris. Item lib. 7, Aetnaeque vidit Cyclopa
 Vlysses. De hac Diodesius scribit, Siciliam optima insularum omnium,
 antiquitate rerum ceteras antecellere. In ea sunt Panormus, Catania, Syra-
 culæ vndeque Olympiade condita. Præterea Mellana, Eryx, &
 Leontium. Gorgis theoris patria. Ibi Arctula fons, Eryx & Etna
 montes. In ea, Comædia primum creditur inventa. Virgo genuit illu-
 stres complexus, ex quibus Cuius fuerit hic nominare Dionem Platonis
 audiretur, & Archimedem insigne Mathematicum.

SID

Sicelis, lidis, *σιελίς*, patronym. f. m. forma Græca à Sicilia deducitum.
Vulg. 4. Arglo, Sicelides Mufic. vaulo maiora canamus.

Siciliensis, *sc. possessum à Sicilia deductum.* Cic. 1. Ver. Ei quoq; nego-
tio fisci Siciliensis minabatur. Pretum Siciliensē, apud eundem 1. de
Nat. deor. Questura Siciliensis, apud eundem in Epist.

Siciliſſo, ſas, Loquor lingua Siculorum, quorum ſermo ad eò corruptus fuit, ut abierit in proverbia. [*ex* *ſiciliſſo*, Ital. *Parlare a modo de Siciliani.*] Plant. in *Mench.* Non *Articiſſat* ſed *Siciliſſat*.

Siculi, *σικελοί*, Qui Siciliam insulam incolunt. Cicero, in Divinat. Quum
Quislor in Sicilia fuisset Iudices, itaque ex ea provincia decessisset
et Siculis omnibus diurnum, iurandumque promissum maiorem

relinquerem. ¶ Siculum mare, angustum, atque anceps alterno cursu, modò in Tuleum, modò in Ionium pelagus inluit, vorticosum, & Scyllæ ac Charydis freuitia inclutum. σικελὶ θύλασσα. Sicula cellus, pro Sicilia. Virg. 1. Æneid.

Sicilices, Hastarum spicula lata, inquit Festus. Ennius, Incedit veles vul-
go sicilicibus latis.

Sicilicum, ei, penult. corrept. Pars assis quadrageſima octava, hoc est ſerula ſex, ſive (quod in idē recidit) diachmas duas continens. *ſilapaz*, 249.
Dicitur ſicilicum, à ſiciliendo, id eſt ſecādo, quòd ſemineſcit per medium. Neq; ſolum de ponderibus dicitur, verum etiam de menſuris. Plin. lib. 13. cap. 15. *Quā* in re non omittendum videtur, Tiberio principi menſam quatuor pedes ſextante, & ſicilio excedentem, totis vero craſſitudine ſiciliencia, operimento lamina veſtitam fuiſſe.

Sicilimina, inquit Hieronymus, quidam interpretantur genus arborum
quæ Palæstina nascitur in campellibus, quæ si non vellicentur, ama-
rissimas caryculas faciunt, & culicibus corrumpuntur. Nobis autem
(inquit) quia solitudo in qua morabatur Amos, nullam huiusmodi
gignit arborum, magis videtur rubos dicere qui afferunt mora & pa-
lorum famem ac penuriam consolantur.

Sicinnis, *cinus*, Salrationis Satyrica genus teste Athenæo, à Sicinno inuente (siue is Barbarus fuit, siue Cretensis) ita dictum: à quo & *Satyri* ipsi *Sicinnis* appellatur.

si c i n n i v s, Dentatus, *ἀντίωνος*, Strenuus bellator, qui ob ingentem
fortitudinem, Achilles Romanus appellatur. Est centum & viginti
pælis pugnauit: cicatrice auriem nullam, aduersas quadraginta
quinque tulit: coronis aureis octo donatus est. Triumphauit cum Im-
peratoribus suis triumphos nouem. Vide Gellium lib. 2. cap. 11. & Pla-
nium lib. 7. cap. 18.

Siclus, Apud Hebræos dicitur vncia: apud Græcos, Latinisque quarra pars vncie est, & stateris medietas, drachmas duas appendens. Iosephus ait Hebræos numisma esse quatuor drachmas Argeas valere.

si c o x i s, pen. corr. Hispania Tatraconensis Bueius, non longe ab Ilerda fluens, iuxta quem Cæsar Afranium & Petreium Pompeianos duces, siti ad deductionem compulsi. Lucan. lib. 4. Hesperios inter Sicoris non vltimus amnis. Vult. d. Serre.

Sicubi, penul. cor. Idem quod si alicubi. [*Æn. Ital. se in qualche luogo. Hif. si in algun lugar.*] Lini. 3. ab Vrbe, Consul providere omnia, laudare fortes, increpare sicubi segnior pugna fuisset. Cic. 7. Verr. Atque hæc sicubi facta sunt. &c.

Sicunde, adverbium de loco, Idem valēs quod, si ex aliquo loco. [*ἀπὸ οἴου*. Ital. *se di qualche luogo*. Hisp. *se de algun lugar*.] Cic. ad Atticum, lib. 13, Sicunde poros eruece qui. &c.

Sicut, & Sicuti, Aduerbia similitudinis sunt. [sicut, ~~ut~~ Ital. Come, siccome. Hisp. Asi como.] Plaut. in Rud. Quibuscum parua perit Athenis, sicut dixi. Interdum tamen non res similes, sed diuersas & plane contra-

rius denotant, et ita in priorem ambio ponuntur. Quinque lib. 10. cap. 1.
Sed hæc eloquendi præcepta, sicuti cognitioni sunt necessaria, ita non
facis ad vim dicendi valent, nisi illis irina quædam necessitas, quæ apud
Græcos *τὸν* nominatur, accesserit. *τὸν* habent enim ventulæ et, arque
vtilitate in magnam, quoties antecesserunt sententiam, adnecunt etiam
sequenti. Plin. lib. 7. ca. 19. Feriæ Crassum auum Crassum, in Parthis inter-
bit, nunquam risibile. ob id Arelatam vocatur. sicuti nec *ἄλλοι* multos.

1 c v n 4. Infula est, non procul à Creta, vna Sporadum, antea Oenoe
dicta, teste Plinio lib. 4. cap. 12. A Strabone tamen & Stephano, Sice-
nus, ~~dicta~~ appellatur.

olim Aegialos dicta, à rege Aegialeo, qui totius eius tractus imperium tenuit. Hanc Plinius lib. 36. cap. 4. metallicarum omnium officinarum patriam fuisse scribit. Praecipue autem nobilitatem constat Occasionis

simulaculo à Lyfippo fabricato. Ab hoc oppido vicina regio, Sicyonia appellatur. Ex hac urbe ortus est Aratus ille, cuius in clarorum virorum catalogo meminit Plutarchus. Vulgò *Basilica*.

Sideratio, Siderari, Sidericus, vide *S I D E R S*.

Sideron, Heracleum, *σίδερον ἡράκλειον*, Herba est ab Hercule inuenta, caule tenui, digitorum quatuor altitudine, flore puniceo, foliis coriandri, iuxta amnes & lacus nascenti, & omnia vulnera ferro illata sanat. Auctor Plinius lib. 3 c. 4.

Sideritis, *anagyris*. Herba est foliis marubij, sed longioribus, cauleculis quadratis, palmi longitudine non multum excedentibus, gustus non inluendus, & subfastigatis, in quibus per interstitia orbiculare vertice, betæ, ut in marubio, spectantur, & fermen in eis nigrum. Vulgus *Terrahil* hanc *Judaicam herbam* appellat. ¶ Est & sideritis altera, binum cubitorum, ramulis exilibus, folio filicis numerofo, utrinque per oras diftufa, pediculo longo, prodeuntibus & summo alarum finu luteolis longis, cænuibus, capitulo in eacumine orbiculato, aspero, in quo fermen edinetur, quam betæ, rotundius aliquanto & durius. Hodie chymici & herbarij nonnulli *Lunaria maiorem* appellant. ¶ Sunt & alia sideridis genera, quæ ex Diofcoride & Plinio hinc petenda relinquimus.

Sideritis, *oxyphrys*, Lapis occulta naturæ vi ferrum ad se trahens: unde & nomen accepit. Nam *oxyphor*. Græci ferrum appellant: Idem & magnæ dicitur, & Heracleus lapis, eo quod primum inuentus fuerit in Magnæsiæ Aliv, circa Heracleam urbem. Plinius tamen in Ida monte

nauigando agere nihil dicant. Idem de Nardeor. Similiter facis ac si me roges, &c. Idem Philipp. 1. Neque verò illum similit, atque iple eram, commotum esse vidi. Idem de Officiis. Similiter eos facere qui inter se contenderent, verò Rempublicam potius administrarent, ut si nautae inter se certarent quis eorum potissimum gubernaret. Similes inter se, id est sibi inuicem similes. Cicero pro Cluentio, Homines inter se cum forma, tum moribus similes.

Similitudo, inis, Notæ significationis est. [Similitudo, inis, gine, forms. Hisp. La van y otra suntanjan, imagen.] Cic. lib. 1. Officiis. Nihil autem amabilius, nec copulatus quam motum similitudo bonorum: in quibus enim eadem studia sunt, eadem voluntates: in iis se ut æque quisque altero delectetur, ac seipso. Liu. lib. 3. bel. Pun. Gracchus fraterdem & sermoni, & rei abesse ratus, ac similitudine veri capitis, cum lictoribus ac turma equitum & castris profectus, duce hospite in insidias præcipitatus. Eius contrarium est dissimilitudo, Cicero in Laelio, dispares mores, dispersa studia sequuntur: quorum dissimilitudo difficiat amicitias.

Similitas, atis, Antiqui in usu erat pro similitudine. [Similitas, atis, gine, forms. Hisp. La van y otra suntanjan, imagen.] Cælius apud Nonium. Vide quid ferat motum similitas.

Similo, las, Refero, reperi, extingo, extingui, accensurum. [Similo, las, gine, forms. Hisp. semjar.] Marcialis, Quum sint crura tibi, similent quæ cor noua Lunæ. Hinc componitur affimilo, de qua supra suo loco.

Simulu, Antiqui vebantur pro simul quod & Nonius annotauit. [Simulu, itale, infeme. Hisp. juntamente.] Plautus in Mercator. Ita res simulo agendæ sunt. Idem in Amphitruo. Non ego cum vino simulo ebibi imperium tuum.

61 M O T A S, philosophus Thebanus, Socratis auditor: cuius scripta enumerantur à Suida.

61 M O T S, entis, [Motus, gine, forms. Hisp. movimiento.] Fluvius est Troadis, ex Ida monte nascentis, labitur per campum Troianum, qui ab eo dicitur Simoechus, & mari appropinquans, commisitetur Xantho, ac in paludem cogitur, deinde exit in Helelponem iuxta Sigeum promontorium. Vig. 1. Aen. Tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisæ Alma Venus Phrigiæ genuit Simoechem, ad vndam.

Simoechus, a, um, adiectivum, ver, Campus Simoechus, hoc est Troadis campus, Simoeche irrigatur. Quo nomine etiam dictus fuit adolescens quidam Troianus, quod apud Simoechem fluuium esset natus. Autor Homerus 4. Iliados.

Simones, a, um, Idem qui simi, hinc est qui notes habent pressas.

61 M O N E S plures fuerunt, nomine hoc post Philippum Græcis, Latinis, Hebræis, pariter communi facto. Ex his antiquissimum legimus Atheniensem philosophum, Socratis discipulum fuisse, qui scripsit dialogos x x i j. Alius fuit, qui scripsit de Arte Rhetorica. Alius Meleagrus, id est sanctior vitar, quæ habetur in bibliotheca Vaticana. Ex Hebræis verò Simonem magum legimus, caput & autorem totius hæresis: de quo Eusebius lib. 4. latissimè, & Iustinus in Apologia ad Antoninum principem, in hæc sententiam scribit, Simon quidam Samaritanus sub Claudio principe, artibus magicis & ope dæmonum subleuatus vrbe nostrâ, compluribus per phantasmata deceptis, deus est creditus, & honore simulacri donatus: à vobis inter duos potentes Tyberis colitur cū titulo literis Latinis descripto, Simoni deo sancto. Quem omnes penè Samaritæ, & nonnulli alij tanquam deum adorant, ac fatentur. Sed & Seleucem quandam ex totis comitem, qui prius in Iupianum fuit apud Tyberiadem, cum ipso consecraverunt. Similia quoque, Idenus in primo aduersus hæreses libro. Simon item ille qui à Petro Spiritus sancti gratiam meretur, unde vicio nomē inditum: alij complures, præter Apostolum.

Simoniam, vulgo dicunt à Simone mago, quam Latini ambitum vocant, quum quis ecclesiasticas functiones, quæ metæ Dei dona sunt, pecunia nundinatur.

61 M O N I O S, [Monio, gine, forms. Hisp. monio.] Lyricus poeta fuit à Cæa insula, Stesichori æqualis, quem Plin. lib. 8. cap. 66, quatuor harum literarum &c. &c. &c. inuentorem fuisse tradit, ostenditque in lyra chordam inuenisse. De hoc Cicero in Oratore, Simonides, inquit, Cæus primus artem memorandi inuenisse feretur. Quum exnaret in Thessalia Simonides apud Scopam, fortunatum hominem & nobilem, cecidissetque id carmen quod in eum scripsisset, in quo multa ornandi causa poetarum more, in Castore & Polluce scripta fuisse, nimis illum fardidè Simonidi dixisse, se diuidium eius ei quod pacis esset, pro illo carmine daturum: reliquum à suis Tyndaridis, quos æque laudasset, peteret, si ei videretur. Paulo post esse ferunt nutritum Simonidi ut prodiret, iuuenes stare ad ianuam duos quosdam qui eum magnopere euocarent: surrexisset illum ipsum, prodidisse, vidisse neminem. Hoc interim spatio conclaue illud, ubi epularetur Scopas, concidisse, ea ruina ipsum oppressum cum suis interisse: quos quum humare vellint sui, nve possent obertos interoscere vilo modo, Simonides dicitur ex eo, quod meminisset quoniam loco quique cubasset, demonstrator vniuersi sepeliendi fuisse. Hac tum re tunc admonitus, inuenisse fertur, ordinem esse maxime qui memoratis lumen adferret. Hæc tenus Cicero. Fuit & Simonides alter, Cræni filius, ex Amorgo insula, Iambicus poeta: de quo Quintil. lib. 10. cap. 1, Simonides tenens, aliqui sermone proprio & iucunditate quoddam commendari possent: recipia tamen eius in commendanda miseratione virtus, ut quidam in hac eum parere omnibus eiusdem ope eis autoribus præferant. Simonides item alius, Carilius, fuit Erythræus poeta Epicurus fuit, qui scripsit Græcorum apud Ausidem conuentum, erimetroque libro duos & alia. Præter hos, alios duos ponit Suidas, vnum nepotem Simonidis Lyrici ex sorore cognominatum Melicetram, qui ante bellum Peloponnesiacum fuit, scripsitque genealogia libris tribus. Alterum Simonidem Magnætem poetam Epicum Antiochi magni tempore, cuius res gestas scripsit, ac bellum aduersus Galatas Suidas.

Simplex, eis, Philosophis propriè appellatur quod nullo modo compositum est: quemadmodum elementa quatuor, quæ sola, si rationem confulamus, sunt simplicia. [Simplex, gine, forms. Hisp. cosa sencilla, simple.] Aliquando tamen in simplicibus discernendis à compositis, sensum, non rationem iudicem adhibemus. Et ita partes corporis, partes similes item plantas omnes simplices dicimus, propterea quod sensus in iis compositionem nullam possit deprehendere. Arguuntur simplex, quod in plures partes non est diuisum. Terent. Prolog. Hæc duplex quæ ex argumento facta est simplicis. Aliquando ponitur pro vero, & sincero, sicut ecotaris, duplex pro fallaci & vasto. [Simplex, gine, forms. Hisp. sencillo.] Marius Ciceroni lib. 12, Trebatio nostro magnas ago gratias, quod cum erga me animum simplicem, atque amicum aperuit Horat. Et curus duplicis per mare Vlyssæ. Simplex homo, purus, apertus, nihil reatum, nihil simulatum habens. Cicero 4. Acad. Cum simplici homine simplicitate agerem, nec magnopere contenderem. Anni simplices, id est rudes, & doli nondum capaces, cuiusmodi sunt in pueritia, aut prima adulescentia, quibus etiam simplex toga, & puta, quæ prætexta dicebatur, sumi solebat. Mart. lib. 20, Tu mihi simplici bus Mani dilectus ab annis, Et prætexta cultus amicitia. Simplex cibis, purus, non affectatus, aut aliquo condimento corruptus, vel compositus. [Simplex, gine, forms. Hisp. sencillo.] Plin. lib. 11. cap. 53, Homini cibis vtilissimus simplex. Coddimentum orationis simplex, Quintil. lib. 6. cap. 3.

Simplicitas, atis, [Simplicitas, gine, forms. Hisp. simplicidad.] Mart. lib. 10, Vitam quæ facit beatiorum, Iucundissimè Martialis hæc sunt: Res non parva labore, sed relicta: Non ingratus ager, focus perennis: Prudens simplicitas, partes amici. Quid. 3. de Arte, simplicitas rudis ante fuit: nunc aurea Roma est. Et magnas domi possidet orbis opes. Quintil. lib. 6. cap. 7, In paucis atque humilibus accutatur simplicitate gloriari potest.

Simpliciter, aduerbiu. Pure, apertè. [Simpliciter, gine, forms. Hisp. sencillamente.] Plin. Epist. 92, Amice, & simpliciter reprehenderunt. [Simpliciter, gine, forms. Hisp. sencillamente.] Plin. lib. 8. cap. 4, Elephas homine obuius foris in solitudine, & simpliciter oberrante, elementis placidusque, etiam demonstrare viam traditur. Quintil. lib. 2. cap. 12, Prætexta secundum aliam ætatis illius simplicitatem, vel simplicius docentes sequuntur.

Simplicitus, veteres pro simpliciter vebantur. Plaut. in Merc. Ut simplicitus dicam. Sic enim legit Nonius: nequis forte sciolus librariorum incuria Simplicitus pro simplicius irreptisse suspicetur.

Simplus, Nomen numerale, significans vnicum, & minimè multiplex. [Simplus, gine, forms. Hisp. sencillo.] Plaut. in Most. Simpla est habitatio. Idem in Pœnu. Licet simplum solvere. Sic Duplus, bis tantum, Triplus, ter tantum, & huiusmodi.

Simplarius, adiectivum à simpli, sue simplici deductum, cuius etiam propemodum habet significationem. [Simplarius, gine, forms. Hisp. sencillamente.] Simpliciter vendiciones (inquit Budæus) sunt pro quibus venditor necesse non habet de duplici emptori reprimere: quarum cominit Vlpianus in l. Emporia. de Euctionib. Ita enim simpliaris vendiciones à Ponponio dicuntur, ut simpliaris actiones, & dupliciaris, & quadrupliciaris dicebantur, quæ in simplum, duplum, quadruplum dabantur. Eadem ratione armaturæ simplices, duplicatæque à Vegetio dicuntur, lib. 2. de Re milit. quas qui gestabant, singulas, & duplas consequentur annonas. Et à Modestino de vocabulis rei militaris, Torquati simplices, duplicatæque, quod quæ illa præmia virtutis, & decora militis meruissent, singulas, & binas præter alios consequentur annonas. Sic hodie in sacerdotibus collegiis sacerdotia quadam simplaria dici possunt, & quadam duplicaria: à simplice, duplicatæque, stipe in consensu Ecclesiastico accipienda. Vide plura de hisce in dictione D V L A R I V S.

Simplum, li, Calix siccus quo vinum in sacrificiis libabatur: à sument, quod eo vinum sumentur minaturum. [Simplum, gine, forms. Hisp. sencillo.] Plin. lib. 31. cap. 12, Sed siccilibus prolibatur simplis innocentibus. Verbis, caritum, & simplum sacrificiis adhiberi solita ostendit his verbis, pauperas populo Romano imperiū à primordio fundavit, pro quo eo in diuinitum diis immortalibus simpulo & casto siccilibus sacrificat. Festus, Simpulum, vas paruum, non dissimile cyatho: unde mulieres diuinis rebus dedit, simpulariæ vocatur. Varro scribit vas esse minutum fundes, in cuius locum succederet epichysivæ veteres res minutas, nulliusque, precij, simpularis appellabant. Sunt qui pro simpulo, simpulium legunt: cuius meminit Iuvenalis saty. 6, Aut quis simpulū ridere Numæ &c. Sunt etiam qui velint simpulū gemino l. feribendum, ea forma quæ ampullam dicimus. In simpulo aliquid facere, prouerbij speciem habet: de qua vide Chistadas Erasmi.

Simul, aduerbiu congregandi, idem significans quod vna, pariter. [Simul, gine, forms. Hisp. juntamente.] Terent. in Eun. Simul consilium eunt te amisti. Aliquando ponitur pro deinde, vel etiam, vel perterea. Vatinius Ciceroni, Cives Romanos occidit, abrupit, disperdidit, regiones vastauit: simul verò semissis homo contra me arma tulit. Sallustius His amicis, locis, consiliis Castilia, simul quod res alienum per omnes terras ingens erat. Inuenitur quodque geminatum, & habet quasi eandem vim quam cum & tum, sue partem. Quintilianus, Simul vel pleniori obsequio demeterer amantissimos meos, simul ne vulgarem viam ingressus, alienis vestigiis inhiarem. Ponitur aliquando simul, pro eadem opera. Plaut. in Merc. Duas res simul nunc agere decretum est mihi. Dicimus veniū, simul teum, nobiscum, & simul cum aliquo. Cicero pro domo sua, Optimi cives seruantur nobiscum simul hac ciuitate. Cicero de Amicitia, Differere ceperunt cum corporibus simul animas interire, &c. Accipitur aliquando simul, pro postquam, simulac, sue simulatque. Cicero 4. Acad. Et simul inhaui cibicem, à perito carmen agnoscebat.

Simulac, & Simulatque, Quum primum, vel statim quum, sue postquam. [Simulac, gine, forms. Hisp. luego que, subito que.] Sallustius, Iam primum inueniens, simulac belli patiens erat. Colum. lib. 5, Semper conuenient, simulatque, solia agere capere, sicut rubricæ amurca adhibere. Cicero Appio, Gratissimū mihi feceris, si ad me, simulatque ad præsens, miseris. In eadem etiam significatione dicimus simulac primum, simul primum, & simul vel Cicero 3. Verr. Simulac primum ei occu-

Go vif

no visa est, aucta pecunia publica Quæstor Consulæ, exercitum, pro uinciamque deferuit. Ibidem, Simulacra portenta primò data est, adeo hi quos dixi. Liu. 6. ab Vrbe, Interim Q. Fabio, simul primùm magistratu abiit, ab C. Martio Tribuno dicta dies est. Plin. lib. 11. cap. 49. Vro quoque simul et expirauit, conuoluitur genitalia. Posuit aliquando Simul & Simulq; pro Atq; etiam, vel præterea: ut quum dicimus, Vir fortis, simul & prudens, Plin. Epist. 7. lib. 2. Sordidū simul & sumptuosum, Plin. 10. ca. 13. Superbo simul & procaci fastu. Qujati. li. 10. cap. 1. Qualis feret fulgor, quo mens simul visusq; perstringatur.

Simulacrum, pen. prod. Imago ad similitudinem rei alicuius efficta. [ἰδὺλον, ἑκαστὸν ἀντικειμένη, ὁμοίωμα. Ital. Simulacro, figura, forma, imagine, idolo, effigie. Hisp. Imagen, semejanza.] Cic. pro domo sua, Mulieris simulacrum ē maritimo. Ouid. 10. Metam. quod multa sacerdos Ligna con tulerat veterum simulacra deorum. Virg. 2. Aene. Hic Hecuba, & natæ nequequam alacra circum Condensæ, & diuim amplexu simulacra tenebant. ¶ Simulacrum ciuitatis, per translationem, pro signo & nota. Cic. ad Planciu li. 10. In qua nec Senatus, nec populus vim habet illam, nec leges illæ sunt, nec iudicia, nec omnino simulacrum aliquod ac vestigium ciuitatis.

Simulo, as, Præ me fero quod non est, & fidem rei alicuius similitudinem refero, & pro vero fallum ostendo. [ἀπαμύμνω, ἀπαμύμνω, ἰταλ. Simulare, fingere. Hisp. Engañar, lo que no es.] Cic. Att. Simulabat se Romam rediturum quum in Africam nauigaturus esset. Virg. 1. Aene. Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem. Ouid. 1. de Arte, vt simulat vultu gaudia, tristis erit. Eius antitheton est Dissimulo. Cic. lib. 7. Epist. Multa & simulati inuitus, & dissimulati cum dolore. ¶ Simulo non sentire, id est dissimulo. Plin. Epist. 14. lib. 1. Ille siue quia non sentiebat, siue quia non sentire simulabat, immobilis & exterius fidem peractæ moris impleuit. ¶ Est & Simulo, as, per tertiam vocalem in secūda syllaba, quod significat similitudinem rei alicuius representare. [ἰμῶσι. Horat. 2. Epist. 1. 2. Portis Alexandri vultum simulantia. Sed de hoc supra egimus suo loco.]

Simulatio, onis, verbale, Fictio, & simulata fictiq; alicuius rei internæ per vultum representatio. [ἀπαμύμνω, ἰταλ. Fintione, simulatione. Hisp. Aquella obra de fingir lo que no es.] Vnde pro deceptione & circunventionē ponitur, quod animo, vel vultu, aut voluntate simulata fiat. Cic. ad Lent. lib. 1. A quibus tuendus fuerat, derelictusq; non solum fronte, atq; vultu, quibus simulatio facillimè sustinetur. Item 3. Ver. Nullæ sunt occultiores infidie, quàm hæc quæ latent in simulatione officij, aut in aliquo necessitudinis nomine.

Simulator, oris, Qui simulat. Ital. che finge, simulatore. Hisp. El que finge lo que no es.] Cic. 1. Offic. De Græcis autem dulcem & facetum, festiuique sermonis, atq; in omni ratione simulatorem quem ἄριστον Græci nominauerunt, Socratem accepimus. Ouid. 1. de Arte, Tantum ne pateas vsus simulator in illis.

Simulatio aduersus, Fictio, & simulata fictiq; alicuius rei internæ per vultum representatio. [ἀπαμύμνω, ἰταλ. Fintione, simulatione. Hisp. Aquella obra de fingir lo que no es.] Vnde pro deceptione & circunventionē ponitur, quod animo, vel vultu, aut voluntate simulata fiat. Cic. ad Lent. lib. 1. A quibus tuendus fuerat, derelictusq; non solum fronte, atq; vultu, quibus simulatio facillimè sustinetur. Item 3. Ver. Nullæ sunt occultiores infidie, quàm hæc quæ latent in simulatione officij, aut in aliquo necessitudinis nomine.

Simulamen, nis vel Similamen, Idem quod representatio, assimilatio, siue imitatio. [ἰμῶσι, ἰταλ. Representazione, simiglianza. Hisp. Imagen, semejanza.] Ouid. de Adonide lib. 10. Meta. Anna plangoris perager simulamina nostri. Id est representationem nostri doloris. Loquitur enim de sacerdotis annus quæ Adonia dicebantur, in quibus Adonis plangebatur, ac luctus Veneris referebatur.

Simulas, aris, inimitia, ad simulando, vt quidam volunt, quod propriè latens & dissimulatum odium nomine hoc significari exiliterent: quum reuera etiam de apertis inimicitijs dicitur. [ἰμῶσι. Cic. pro Lege, Manil. Vt multas etiam simulas partim obsecras, partim apertas intelligam mihi non necessarias, vobis non inuitas, suscepisse. Ius. Suet. 13. Inter finitimos verus atq; antiqua simulas. Plaut. Pseud. Nam hic id metuit, ne illam vendas ob simulacrum suam.]

Simulter, aduerbium, Diuerse antiqui pro similiter. [ἰμῶσι. Plautus, Excessabo ego cum simulter vt murænam coquos.]

Simus, a, um, [ἰμῶσι. Ital. con le nare voltate in su. Hisp. Cosa que tiene las narices rotas.] Qui pressis est naribus: vnde proprium caprarum est epitheton. Virg. 10. Aeglo. Dum reuera attendent simæ virgula capellæ. Hieronymus de Socratis vitijs, Quæ quum crebro inter se iurgarentur, & ille eas irridere esset solitus, quod propter se fœdissimum hominem, finis naribus, recala fronte, pilosis humeris, & repandis crura bus, disceperat. Mart. lib. 6. Atq; ille simæ nare, eurgidis labris.

Simulus, diminutiuum. Mart. lib. 6. Simulus iste quis est, vatori semper adhæret. Qui Mendocetur?

Sin, a, cum subiunctiuo, Ex h & ne componitur, abiecta et signifi catq; Si verò: & nunquam in prima parte collocatur, sed in secunda, vbi duorum est oppositio: & fere semper si, in priore parte præcedit. [ἰταλ. Ma se. Hisp. Mas si.] Terent. in Andr. Si illo relinquo, eiu. vix tim eo: in opitulator, huius minas. Habet enim quandam vim negationis, Perinde ac si diceretur, Si autem non relinquo, sed opitulator. ¶ Ali quando sin solum reperitur, ita tamen vt conditio aliqua intelligatur præcessisse. Sallust. in Jugur. Imperat vt pretio, sicut multa confectat, insidiatore maxime parat, ac maxime occultè, id patum proce dat, quouis modo Numidam interficiat. Id est si potest, occultè non potest, vt quæque queat.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sinciput, pitis, Pars anterior capitis, aures, tēporaq; cōplectens. [σινίπυς. Ital. Parte dinanzi della testa. Hisp. Pedago de cabeza & pestorejo.] Sinciput (inquit Cornutus in Persium) anterior pars capitis: Occiput, posterior Plautus Menæchmis, Non est tibi sanum sinciput, adolescens, Iuuen. Saty. 13. Si verò & pater est, comedam, inquit, scibile nati Sinciput elixi, Phariq; madentis aceto. Apollinariæ ad Valerium Maioratum: partemq; cerebri Hic galeæ cum parte rapit, fortisq; lacerto Difficilè accipit miserabile sinciput ense. ¶ Neg; solum in homine sinciput dicitur, verum etiam in brutis animalibus: & præcipue in genere fœllo. Erant enim olim in deliciis sincipitia verina siue ap rugna aceto condita, & ad esum preparata. Plin. lib. 8. cap. 11. Interdicta quoq; abdo mina, glandia, testiculi, vuluæ, sincipitia verina.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

Sin, a, (quod hic pro Cariz vrb legebatur) vide s y n n a d a.

ardentem. Idem 5. Aen. Nunc dextra iugeminis istis, nunc ille sinistra. Ouid. 3. de Ponto. Dicitur infirma cornu tenuisse sinistra. Sinistra potuit aliquando pro ea parte quae sinistram manum versum est. Cice. de Digni. Cor à dextra cornus, à sinistra cornu facit raturum. Ponsit aliquando aduersus alteram partem sinistram. Cic. 4. Acad. Ex quom in vno mundo ornatus hic sit tam mirabilis, innumerabilis, supra, infra, dextra, sinistra, ante, post.

Sinister, tra, trum, Quod ad sinistram est. [λαίος, οὐκ αἰσίοις, καὶ ἀντιπρὸς, καὶ ἀντιπρὸς, Ital. Chi è alla sinistra. Hisp. El que es puesto à la man sinistru.] vt, Sinistra manus, Sinistrum cornu. Liu. 3. ab Vrbe. Nam quum equaliter aciem, duo extra ordinem millia, quae in sinistram cornu Romanorum in ipso certamine impressionem facerent, renouit. Virg. 10. Aene. Palliisq; sinistro Affixus lateri. Idem 7. Aene. Vestigia nuda sinistra Instituitque pedis. Ouid. 9. Metam. In latus erigitur, cubitq; innixa sinistro. Sinisterior, & sinisterius, Varr. 2. de Re rust. cap. 5. Siquidem si mas est, in dexteriorem partem abisti forma, in sinisteriorem. Cice. ro. Cornu sinisterius, quod erat infirmius. Sinistram autem quantum ad auguria pertinet, significat prosperum, teste Festo, propterea quod nos agere aliquid sinat. Cice. de Leg. Is aut sinistra dictus populi magister est. Aliam tamen eius rei rationem affert Vatro lib. 5. Epistolicarum questionum, his verbis, A deorum sede quum in Meridiem spectes, ad sinistram sunt partem mundi exorientes, ad dextram occidentes: quo factum arbitror, vt sinistra meliora auspicia, quam dextera, esse existimetur. Aliquando accipitur pro aduerso, noxio, omni nolo: quod quae sinistra manu sunt, minus recte fieri videntur. Ital. Infelice, nocuole, contrario. Hisp. Cosa de mal aguro. Virg. lib. 1. Geor. Arboribusq; sinistisq; Notus, pectoriq; sinister. Plin. Epist. 9. Nemo me apud quemquam sinistris sermonibus carpit. Neminem ipse reprehendo, nisi vnum me. Virg. 9. Aeglog. Ante sinistra caua monuisset ab illic cornu. Ouid. Epist. 10. Et fuit ad corporis hora sinistra vias. Idem Epist. 13. Dij precor à nobis omen remouere sinistram.

Sinistrè, aduersum. Tacit. lib. 17. Ceterum utraq; caedes sinistrè accepta. Excepit sinistrè, Horat. in Arte.

Sinistrosus, aduersum, significans versus sinistram partem. [sin. ap. v. Ital. Sinistra. Ital. Da banda sinistra. Hisp. Hacia la mano y izquierda.] Hora. 2. Sermo. Saty. 3. Ille sinistrosus, hic dextrosus abicit. Legitur & Sinistrosus: quod & Festus annotat, citans locum Celsi 6. belli Gall. Hinc se recedit sinistrosus, duxerit à flumine regionibus.

Sinisteritas, atis, Peruersitas, improbitas. [sin. Ital. Senectute, mala. Hisp. Aquella disposicion de sinistram maldad.] Plin. Epist. 182. Piciorum autem cum venientur ne gratia potentium vnum impatire videntur, sinisteritatis, atq; etiam malignitatis famam consequuntur.

Sinistimum, inquit Festus, Antiqui dixerunt pro sinistro, vt Sinistimum auspicium, quum aucta sinistra conspiciuntur. Id autem dextero felicitas habebatur. Cuius rationem hanc reddidit Festus, ex sententia Vatro, quod veteres deorum sedem ad Septentrionem esse voluerint, atq; inde eos in Meridiem spectare. Quo fit vt Occum ad dextram, Occalum habeant ad sinistram.

Sino, is, sui, strum, Permittito. [sino, ap. v. Ital. Permettere, lasciare. Hisp. Dejar de dejamparar.] Vatro, Sino is ad pubertatis annos perueniat. Teceat, Anad. Sinc nunc meo me viueret interea modo. Ibidem, Sinc te hoc exorem, s. sino. Celsi 4. belli Gall. Vinum ad se importari omnino non sinunt.

Situs, & Siturus participia, Id est permittitur, & permittitur. Cic. pro Sestio, Acculare cum moderate, à quo ipse nefarie accusatur, per Senatus auctoritatem non est situs. Idem ad Q. frat. lib. 1. Cato concionatus est, comitia haberi non siturum. Huius compositum est Delinod: quo suo loco.

SINO, nis, pen, genicui prod. Nomen est filij Sisyphi, nepotiq; Autolyi furis. Autolyus enim, teste Seruio, duos habuit liberos: Sisyphi, vnde natus est Simon; & Anticleas vnde Vlysses. Hinc est quod Virg. 2. Aene. Sinopi astuti & fallacis proditoris tribuit personam. Hic naq; cum Graecis Troianis profectus, post diuturnum bellum ab iisdem subornatus, sua sponte se Troianis capendum obtulit, & ad Priamum deductus, illi & omnibus ciuibz Graecis abisio, ac equum illum in gentem in vrbem recipiendum esse fictionibus suis persuasit, sed maximo eorum derimento. Virg. lib. Aene. Talibus insidiis perituriq; arte Sinonis. Credita res, & c. Sinonis huius inuentum esse significationem speculatem, autor est Plin. lib. 7. ca. 56.

SINO, nis, A. Insula Corfica vltra Tyberina ostia in Antiano: vt tradit Plin. lib. 3. cap. 6.

SINO, nis, pen, prod. nis, Vrbis Ponti, quae olim frequenti gymnasio & rubricae genere, quae Sinopem vocant, clarissima fuit. Sinopem inquit Strabo lib. 12. vrbis quae in Ponto sunt, clarissimam Milesij condidere: quae classe coparata, mari, quod intra Cyaneas est, imperavit. Extra vero multorum certaminum particeps fuit cum Graecis: & quum libera fuisset, tandem amissa libertate, Pharnaci obtemperavit, (fuit enim obsidione capta) posteaque successoribus eius vique ad Eupatorum, & Romanos, qui illum sustulerunt. Eupator ibi natus & educatus, eximie illam coluit, & regni metropolim fecit. Monita est naturali providentia. Nam in colle peninsulae cuiusdam sita, ex vtraque isthmi partem portus & stationes habet, & c. Hinc Diogenes Cynicus, & Timotheus, Patria, & Diphilus comicus orti sunt. Cicero in oratione pro Pompeio haud obcurè indicat in Sinope & Amiso Mithridatis olim domicilia fuisse, omnifariis rebus ornata, summa refectissimaque.

Sinopeus, gentile, per tres syllabas. [sin. Ouid. 1. de Ponto, Non doluit patria Cynicus procul esse Sinopeus.]

SINOPIS, pen, prod. nis, Sinopidis, nis, Rubricae genus praestantissimum, quod circa Sinopem Ponti vrbem effundebatur: vnde & nomen habet. Plin. lib. 35. ca. 6. Nascentur sinopis, rubricae, paratonium, meliolum, cretina, aut pigmentum, ceteri finguntur. Et paulo post, Sinopis inuenta est primum in Ponto: inde nomen à Sinope vrbe. Species eius sunt tres, rubens, minus rubens, & media. Hec ille. Vietrius lib. 7. eam rubricam sinopem appellauit, Strabonè arbitror sequutus, qui lib. 12. ca. 56. eam nominat, & in Cappadocia ea nasci asserit: idcirco autem sinopica vocati, quod à mercatoribus Sinopen solet ad

mercatum deferri, priusquam Ephesiorum emporium tam celebre esset. SINO, nis, A. Sinuosa, Vulgo Sisso, Oppidum (vt inquit Plin. lib. 3. cap. 5.) noui Latij extremum, non procul à Liri fluuii, quod quidam olim Sinopen appellatum voluerunt. In eius agro gignitur vinum copiosum, quod à saxosis collibus in quibus nascitur, Sinuesanum petrinū vocat Horatius. De hac Linius lib. 10. In actu Vestino Falernū contingente agrum, Sinope dicitur Graeca vrbs fuisse, Sinuesa deinde à Romanis colonis appellata. Strabo lib. 5. Sinuella in Setano sita est sinu, à quo nomen vendicat, Et proximè calidæ sunt Balneæ ad agritudines quasdam accommodatissimæ.

SINUOS, as, Sinuosus, vide SINO, nis.

SINUS, us, prio, cor. Caruitas illa quae est intra pectoris, brachiorumque complexum. [sin. Ital. Italiane & Hispanice, seno.] Terent. in Adelph. Hic non amandus hicce non gestandus in sinu? Ouid. Epid. 3. Te tenet in tepido mollis amica sinu. Seneca Troade, Blando sinu fouens nepotem. Foudre dextrâ sinu, Ouid. 1. Amor. eleg. 4. Hinc sinus vestis appellatur, Iasitates inter plicas, intermedias. Virg. 1. Aene. Nuda genu, addoque sinus collecta fluentes. Per translationem quoq; sinus vocatur litorea curua, duobus quasi brachiis longius in mare procurrentibus inclusa. Graeci ἰσθμὸς appellant. Ital. Golfo. Hisp. Golfo de la mar entre dos cabos.] Hinc Plinius totam Europam, quae Mediterraeo mari aluitur, in quatuor precipuos diuidit sinus: quorum primus Calpe Hispaniae, & Lacinio extremo Italiae promontorio includitur: secundus à Lacinio initium sumens, Acrocerania montibus terminatur: tertius ab Acrocerania ad Hellepontum angustias extenditur: quicquid reliquum est Europae vique ad Tanaim fluuium, quarto sinu includitur. In oculis item sinus dicitur coarctatus ille quibus lachrymae erumpunt, primum excipitur. Sic enim interpretatur Seruius illud Virgilij 4. Aene. Sic effata sinum lachrymis impleuit obortis. Accipitur item sinus pro gremio, siue ea parte vestis qua verenda reguntur. Iuuenalis Saty. 3. Pata regunt homines: fatum est in partibus illis, Quas sinus abscondit: nam si tibi fidera cessant, Nil facier logi mensura incognita nerui. Nonnunquam etiam pro calibus venatoriis, Martial. lib. 13. Pulcher adest onager, mitti venatio debet Dentis Erythraei, iam remouere sinus. Aliquando pro velo quod ventis fluctibus curuatur, & sinuosum redditur. Virg. 5. Aene. Colligere arma iuber, validisq; incumbere remis, Obliquaq; sinus in ventum, & c. Iuuenalis Saty. 1. Toros pande sinus. Sinus est toga facere, est extremae togae oras ita contrahere, vt in medio sinus, hoc est capacitas quaedam relinquantur. Liu. 1. bel. Pun. Tum Romanus sinu ex toga facto, Hic (inquit) vobis bellum atq; pacem portamus: vtrum placeat, sumite. E sinu alius est dicimus, quod ex intima familiaritate eius esse volumus intelligi. Cic. 3. Verr. Verres simulacra tegit provinciam, statim Messanam literas dedit: Dionem euocauit: calumniatores ex sinu suo apposuit: qui, & c. In sinu suo habere, pro eo quod est habere in potestate resua. Caius Iureconsultus, Titio centum do lego, quae mihi pertoluit, quae ideo ei non caui, quod omnem fortunam & substantiam, siquam à matre susceperat, in sinu meo habui sine cautione. Sinus item pro copia ponitur: quo modo accipitur à Seneca, Non recipis ferdidū virum amatorē: solum ad eam sinu veniendū est. Id est plena liberalitate, & copia effusa, vt interpretatur Budaeus. Sinus, nus, prio, prod. Genus vasse sinuosus, interprete Nonio, quoadmodū & galeola. Plaut. in Curc. Hic ed vno sinus fertur. Varro de Vita populi Romani, vt idē Nonius citat, Vbi erat vinū posuit in mensa, aut galeola, aut sinu. Virg. Aeg. 7. Sinus lachis, & hac te liba Priape quotannis Expectare (ar est) & c. SINO, nis, A. magnus, nis, A. Indici Oceani sinus est, iugo seu promontorio magno, & Saxi fluminis ostiis interceptus: vt describitur à Ptolemaeo Tab. Asiae vndecima. Hispani, qui eam orbis partem iustitauerunt, vocant Mare de furtradunt; breuiori itinere eo perueniunt, si Occidentem versus nauigant.

SINUOS, as, Curuio, in sinus recto. [sin. Ital. Ingobbire, intorcere. Hisp. Enroscar, entorcer.] Virg. lib. 2. Aene. Sinuosus immenis volumine terga. Id est in sinus rectis. Ouid. lib. 2. Metam. tremulae sinuantur flumine vestes. Id est rugantur, vel in sinus colliguntur. Hinc componitur Insinuare: de quo satis multa dicta sunt suo loco.

SINUOSUS, a, um, Quod habet multos sinus. [sin. Ital. Tortuoso, gombriso, golpho. Hisp. Torcido, lleno de golfos.] vt mare sinuosum, Vela sinuosa, quae vento inflata in sinus turgescunt. Claud. lib. 1. de Rap. Prof. sinuosa draconum Membra reges, volueri per aua nubila, & c. Plin. lib. 1. cap. 37. Cor prima domicilia intra se animo & sanguini praebet, sinuosu specu, & in magnis animalibus triplici, in nullo non gemino. Virg. 11. Aen. Saucius at serpens sinuosa volumina versat. Ouid. 5. Met. rament sinuosa veste pendit.

SINO, nis, A. Herba est in locis aquosis nascentis, frutice pingui, recto, foliis latis, olisatro similibus, sed minoribus, & odoratis. Alio nomine Lauet dicitur, & vulgo Berula. Plin. lib. 22. cap. 23. His adnumerant Sion, latius apio, in aqua nascentis, pinguius, nigriusq; copiosum semine, sapore nascitur.

SIPARIUM, ri, Veli genus quo utebantur mimi, sceniciq; artifices ad scenam velandam. [Siparium, Ital. Velo da ornare il teatro, tapexaria. Hisp. Velo para sombra y ornar el teatro.] Cic. de Prouinciis Consul. Itaque ille alter (vt ipse est homo doctus, & à suis Graecis subtilius eruditus) quibuscum iam in orchestra helluatur, antea post siparium solebat.

SIPHON, nis, A. Insula est maris Aegaei, non procul à Scyro, x v 111. m. passuum ambitu ante Meropiam & Acis appellata, vt tradit Plin. lib. 4. ca. 12. Hae insula locupletissima erat, teste Herodoto lib. 3. vt in qua auraria & argentaria metalla essent, vnde tantum pecuniae fiebat, vt ex decima eius parte reponeretur apud Delphos thesaurus locupletissimo cuiq; par, Siphonis pecuniam, quae quotannis consuebat, distribuentibus. Gentile est Siphonius. [Siphonius, Stephanus.]

SIPHONES, pen, prod. [Siphones, Ital. Canali condotti da acqua. Hisp. Los aqueductos de aguas.] Canales tibi, siue fistulae in fontibus, per quas vrgente spiritu aqua velut liquor emittitur: sono dicti, quem edie aqua per eos erumpens. Iuuenalis Saty. 6. Effugimq; de longis siphonibus implunt. Plin. lib. 3. de aqua in summa iuga erumpente, Quo spiritu acta, & pondere terrae expressa, siphonum modo emicant.

Siphuncul

ſita eſt. Cie. r. de Finib. Eſt autem ſtrum in nobis, vt aduerſa quali per-
petua obſolutione obruamus, & ſecunda iucundæ ſitaueri meminerimus.
¶ Accipitur aliquando ſitus, pro conditus. Tacitus lib. 3. v. Membræ
Philippopolim à Macedone Philippo ſitis. ¶ Situs præterea dicitur
deſunctus, qui ad tempus in aliquo loco conditus eſt, donec aliò tranſ-
feratur, vel iuſtum ci fiat ſepulchrum.

Situs, ius, Languo ex humore creata, præterim in locis Sole carentibus.
[*situs, ius, languo*, p. 108. *ill. sito, ius, languo*, p. 109. *Hil. situs, ius, languo*.] Valla lib. 6.
Situs, ius, languo, & illius ius, quæ nascitur inter opaca domus que diu
non repurgatur. Virg. æ. Aen. Sed me iussa deum, quæ nunc has ire per
vmbas, Per loca fœta suis cogunt, noctemque profundam, Imperiis
agere suis. Solet autem in locis siccatis odor quidam reter & fœdus
olfactum mentes offendere, qui & ipse situs dicitur. Plin. lib. 21. Pe-
fissimum esse croci quod situm redolet. ¶ Accipitur & situs pro horriditate
quoddã corporis, quò scilicet cultu omni neglecto, & corpus obliquitate
quamdam, & iugatum contrahit odorem, quem etiam padrem dicimus,
cuiusmodi lib. 6, deferibit Lucretius. Fœda situm macies, &c.
¶ Quinetia vitibus ipsi Colu. lib. 7, situm assignat, iam verò (inquit)
mulus qui more compedit distringit vitium, & vineta comprimit, si quis
& veterino maceat, secto cutringendus, & eradendus est. ¶ Accipitur
aliquando situs pro torpore & inertia ex diutino otio. Virg. 7. Aen. Sed
te visita situ, verique effusa senectus, O mater, cuius nequequam exer-
cet. Quem locum explicans Donatus, Situs, inquit, est corruptio ex hu-
more & diuturnitate contracta, qua deterioris sunt species, vno in lo-
co prolixo tempore consistitur. Vide Senectus visita situ, quasi otio, &
nihil agendo corrupta. Hinc non difficile est illud apud Virg. 1. Geor. Et
legem paciere situ durescere campum, id est quiete & inertimilio-
ne atandi. ¶ Situs præterea dicitur qualitas, & positio loci. *situs, ius, languo*. Ce-
sar. libel. Gall. Sub castris eius vagabatur, aliàs vero situm castrorum co-
gnoscere ait, aliàs collocandi, aut terrendi causa.

Sive, coniunctio, quum ex his & v coposita sit, duorum generum vim simul obtinere videtur. [scilicet] Italio, *quero the*. [Hilp. O.], Itaq; quum orationē trechoat, minimē mirum est si praeferat morem aliarum coniunctionū tres minimū sensus politul, quū & s coniunctiuā suā apodosis, & v, alterā disiunctivā exigat: sive me amas, sive edisti, non magis aestimo. Aliquando quoque. Quid in Epist. Penelope, Sive quis Antilochū narrabat ab Hectore victum. Antilochus nostri causa timoris erat: Sive Menecides falsis cecidisse sub armis. Flebis successu posse carere dolos. Aliquādo simpliciter per se ponitur. Cic ad Q. Frat. Quapropter hoc te primū rogo, ne cōtrahas, aut demittas animum, neve te obui, vanquam fluctu, ita magnitudine negotij sinas, contrāq; te erigas, & resistas, sive etiam vitā occurras negotiis.

S **ante** **M.**
Smaragdites, *σμεράγδις*, *Gemma viridis eoloris*, quam alio nomine *carchedoniam* vocant, quod circa *Carchedonem*, hoc est iuxta *Carthaginem* legebatur. Vide *Plin. lib. 17. cap. 6.*

gemmæ legabatur. v. l. de Plin. lib. 37. cap. 5.
 Smaragdus. [*σμάραγδος*. Ital. *smaragdus*. Hip. *Λαεσμεραδα* *πiedra preciosa*.]
 Gēma viridis & tranquillida, tertiam in ordine gemmarum nobilitatē
 obtinens. Plin. lib. 37. cap. 5, Tertia auctoritas smaragdus perhibetur
 pluribus de canis. Nullus coloris aspectus iucundior est. Nam herbae
 quoque virientes & frondes auidē ipse tamus: smaragdus verō cano-
 ribus, quoniam nihil omnino viridis comparatur illis viret.
 Præterea soli gemmarum congruit oculos implere, nec faciunt Marti.
 lib. 5, Sardonichas, smaragdus, adamantas, iaspides vno Portat in
 articulo. Quid. 2. Amor. eleg. 6, Tu poteras viridis pennis hebetare
 smaragdus. ¶ Est autem smaragdus ferē generis masculini, ut sæpius
 apud Plinium lib. 16. cap. 5, Apud Suidam tamen inuenitur articulo
 feminino iunctus.

Smaris, idis, ~~maris~~. Piscis exigui genus, mari peculiare, quod Theodo-
rus ex Aristotele cerum vertit. Plin. lib. 31. cap. 2. Mulieribus lactis co-
piam facit glauciscus è iure sumptus, & marides cum pitana sumpti,
vel cum feniculo decocti.

Smeema, smeematis. [σμεμα. Ital. *sapone*. Hisp. *Xabon*.] Sapo, aliudve quid abstergeri habes facultatem. *σμεμα*, quod est abstergere, siue purgare. Plin. lib. 22. ca. 25. Si verò caelesti aqua decoquantur, succus ille smeema sit quo solent fouere gangrenas.

5. *Megmaticus*, adiectionum, *μεγαμικτός*, *μεγαμικτός*. Idem quod absterius. Plin. lib. 31. cap. 7. Sudorem cit, aluum soluit in vino & aqua, acopis & megmaticis utilis, hoc est medicamentis quæ lassitudinem tollunt, & deterforijs.

Sinecticus, a, um, *συνετικός*. Quod habet vim abstergendi unde smectica
vis dicitur, quæ & linegmatica, id est absterfua. Plin. lib. 30. cap. 4.
Omnium autem cochlearum cinis foijlat. calfacit smectica vi.

Onianum autem ecclesiam tunc ipsi, caligine cecidit. vi.
 5 M. 2. 1. 5. Cambyſe Perſarum regis fratrem, quem quum Cambyſes per
 ſonnum vi diſſet regio throno aliſidentem, meruit ne regnum occuparet,
 occidi iuſſit. Fuit et Smerdis, Magus, qui poſt Cambyſe fratrem,
 filius eſt aſſimulatus, cōq; altu in regni ſuccellione iureſſit,
 regnans; aliquot menſes, donec fraude per Phedimem Otamis
 filiam detecta, conſpiratione ſeptem optimatum eſt interfectus.
 Vide Herodotum lib. 5.

8 M I L A X, *εμίλαξ*. Puellæ nomen, quæ amore Croci pueri capta extra-
buit, mutarâq; eît in fruticem sui nominis, quæ similis est hederæ: huc
in flores, ut ait Ouid. lib. 4. Metam. Et Crocon in paruos versum cum
Similace flores.

Smilax, *Smilacis*, pen- genitivus cor. [σμιλαξ Ital. *Naffo jaffo*, Hisp. *Taxa*.] Arboris est abierem magnitudine & foliis referens, in Italia & Narbonensi Gallia, Hispania continetur, abundans: quam Latini, Diochoride teste, taxum appellant. Bacca habet letales, in Hispania præcipue. Ligno quop; cristallus est, adeo, vt comperitur fir, lagomus victorias ex eo confectas, ex his bibentibus exitio fuisse. In Arcadia verberatambram letiferam esse tradunt, sub ea aut dormientibus, aut cibum summentibus. Galli *thun vancan*, puniceæ arbutus materiam suppetitias. § *Smilax horrentis*, [σμιλαξ ἄκαυτος Ital. *Fagioli*, fujf. Hisp. *Feyout*.] frutex est hederae foliis, sed mollioribus, caulibus tenuibus, & capreis vicinis fruticibus circumvolutus, qui in tantam altitudinem excre-scunt, vt propatias secnas representare videantur. Siliquas habet sumo

græci, sed longiores, & zoroiores, in quibus semina includuntur renibus
similia inæqualiter fulvescantia. Accius vñ cum recentioribus eandem
hanc plantam esse existimant, quam alio nomine phasiolum appel-
lant, non illum quidem candidum, sed rubentem, qui & lobus & dol-
cheus dicitur. *¶* Est & similia aspera, *[σφαλαια ὀφραλα]* Ital. *Hedera spinosa,*
ruo ceruino. Hisp. *Signados.* Frutex hedære humilis, densis gemmulis
caulibus, spinosis, fruticosis ramis, foliis hedæraceo, flore candido, olea-
te liliæ, insuauis omnibus facis: & coronis, eo quod lugubris sit, puella
eiusdem nominis ob amorem Croci ignem in hunc fruticem, aut in
flores eius comurata. Ouid. lib. 4. Metam. Et Crocon in paruos versum
cum similia flores. *¶* Est & similia lazus. *[σφαλαια ἄζα.]* Ital. *Polichium*
maggiore. His. *La campanella,* *corregel la muer.* *[σφαλαια ἄζα.]* Non distinctum
libus, sed mollioribus & uirioribus, & tenuioribus, nullis horrens spinis.
Circumvolvuntur arboribus, fructuumque parit lupini modo nigrum, ex-
guum, floribus in cæcine perpetuis, malis, & rotundis.

Quam, notissimum est, etiam in populo sinthia, quae vocatur. S M I N T H E V S, quibus, Apollinis cognomen, qui apud Chrysam Acolidis urbem colebatur, muribus, quos Graecorum nonnulli *τῶνδ' ἐν ἀποπῆλῃ*, imposuit. Qua de re duplex ab Homeri interprete adfertur opinio: quarum prior est, fuisse in Chryse oppido Acolidis, Crimiam facerdotem Apollinis: cui deus iratus, immisit in agros illius mures, qui fructus illius vultabant: postea; eiusdem sacrificii placatus, quum peccatum hanc tollere vellet, ad Gredem patrem illius venit; quo hospicio acceptus, pollicitusq; mali remedium, mures sagittis omnes interfecit: eoq; facto iussit patrem Crinidē indicare, apum Apollinem huius manspēe apud se diuertere, & ab eo mures acillos: quod audiens Crinides, templi deo construxit, vocauitq; Apollinis Sinthiae, quod Acolis cingitur dialecto mures *τῶνδ' ἐν* vocatur. Altera talis est, quum Cretenses aliquando coloniam deducituri essent, ab Apolline responsum acceperunt: ubi urbem condere vbi esset terra genitū obtulissent. Venientibus igitur ad Hellepontum, noctū mures clypeorum lora arrosferunt: itaq; mane quum id factum viderent, memores oraculi, urbem posuerunt, eamq; Sinthiam appellauerunt: templo etiam Apollini exstructo, quum illi ab euentu Sinthiae cognominarentur. Ouid. lib. 6. Fast. Conspicit Sintheus, lucēq; obscuri opaco.

SMINTHVM, siue Smintheum. pen. prod. *μινθη*, Apollinis delubrum,
circa Chrysaem urbem, quæ fuit in confinio Troadis & Acolidis, teste
Strabone lib. 13.

SMYRNA, *myrrina*, Vulgò *Le Smirne*. Verbs Ionice clarissima, Melete amne irrigata, Homeri, ut plurimum credit, patria. De hac Serabo lib. 4. *Quæ* Lydi Smyrnam euefuit, circiter annos quadringentorum in vicum modum mansit habitata. Postmodum Antigonus eam fuscitauit, deinde Lysimachus: & nunc omnium pulcherrima est. Eius pars in monte sita est, pars maxima in campo, præter portum, & gymnasium, & maritonarum locum. Vix sunt in rectum pro viribus distinctæ, & lapidibus iostatæ. porticus magnæ, quadratæ, planæ & altæ. Habet enim bibliothecam & Homerum, hoc est porticum quadratum cum Homeri templo & statua. Nam & hi maxime hunc poetâ sibi vendicant: vnde & nummus quidam æneus apud eos Homerus vocatur. Verbis mœnia Meles amnis præterfluit: ceteram structuram vocant portum clausum habet. Hæc Serabo. Hanc Theophrastus Thellalus, in memoriam vxoris suæ, quæ Smyrna vocabatur, extulit. Quæ Smyrnam item Græci vocat aromatis genus, quod alio nomine myrrham appellamus.

Smyrnx, adiect. *Plectra Smyrnx*, *Homericæ*. *Silius* lib. 8.
Smyrniūm, *rupeus*. Herba est ex duobus generibus, myrtæ odorem re-
 ferens: unde & nomen accepit. *Vulgo* *Leuistrom* appellat. Descriptio-
 nem eius vide apud *Plin.* lib. 12. cap. 15. *Theophr.* lib. 6. cap. 3. & *Diof-*
corid. lib. 2. cap. 77.

5. ante O.
S. ANA, *scilicet*, recte Prolemzio lib. I, dicitur sunt ostia Auuij cuiusdam in
Taprobane insula.

so A N S, *scilicet*, Populi Afiz, Caucasii extrema obtinentes, qui ducentia hominum millia educunt in pugnam. Vide Strabonem lib. 11.

Soboles, id est proles, ab olefendo, id est crescendo dicitur. *Yan. Ital. Suestione. figulianus. Hisp. La generacion, id est linaje que descendit.* *[Plin. lib. 20. cap. 34.]* Amor verique; sobolis æqualis. *Cic. 1. Offic. Sequuntur conuivia & affinitates, ex quibus etiam plures propinqui: quæ propagatio & soboles, origo est rerum publicarum.* *Virg. 4. Aeglo. Chæra deum soboles, magnum Iouis incrementum.* *Idem 4. Aene. Saltem quia mihi de te suscepta fuisset. Ante fugam soboles.* *Cic. 3. de Legib. Censores populi iuveniles, soboles, familias, pecuniâsq; censent.* *Colu. lib. 9. ca. 14. Ne nouit soboles diffugiant.*

Soboleſco, ſcis, ſecre, Subnaſco, ſucceſco. Γενέσθαι. Ital. *figliuolare*.
Hiſp. *creſcer en generacion*.] Liu. p. bel. Pan. illis Romanum plebem, illis
Latium iuuentutem praebuſſe maiorem ſemper, frequentiorẽq; pro

Latium iuventutem praestantem morum tempore, frequentioribusq; pro
tor exilis exercitiis sobolescentem. Quotamen in loco sobolescentem
porius legendum videtur.

Sobrin! Duarum pluriumve sororum filij: quasi sororini. [*ante* *Frasi. Ital. Cugini germani*, *figliuoli di sorelle. Hist. Primos hijos de hermanas.*] Terent. in Andr. Quem vides esse hic Ciro sobrinus Chrysidis? Idem in Phorm. Eho tu sobrinum tuum non noias?

Sobrius, a, um, non clivus. (An. metris. *Idem, v. g. d. An. Ital. Sobrio. Hic, casti templi deus bene.*) Terent. in And. Tu pol homo non es sobrius. Cic. 4. Acad. Ne violenti quidem qui facient, eadem approbatione facit quia sobrii. Pocula sobria. Tribul. lib. i. eleg. 6. et apte bibebam Sobria supposita pocula victor quia. Rura sobria, id est in quibus antea vinum non nasebatur. Statius 4. Syl. sic videro sub palmis nudos Vmbrae colles, & sobria rura Lyxus.

Sobrietas, aduerbium, Temperatior. *ἡ σωφροσύνη*. Cic. 1. Off. Intelligemus quātm
fit turpe dissuere luxuria, & delicatē ac molliter viuere: quāmq; hone
stem, narcē, continentem, seuerē, sobriē.

Stellum parce, continenter, leuere, Iobide.
Itum, et, per duplex c, Genus calceatreti, humilis cothurno, quod nō
tantum commodior erat (vt apud Horatium). Hunc feci cepere pe-
dicem etiam multum, et, ^{apud} Suer. de Calig. Sæpe gemmatis, de-
pictisq; penulas induens, manuleatus & armillatus in publicum pro-
cessit, quando feriatas & cyckladus, æ modū in crepidis & cothur-
nis, modū in speculatoria, calig, nonnunquam fœco multebri.

quarrarios futores. Sed quum non potuisset per publicas necessitates, constari eos iussit, & remissis tantum, solidisq; formari. Ex his verbis Lampidij facit intelligimus solidos primum dictos esse aureos nummos cuiusdam, suiq; ponderis, quasi integros. Budæus.

Solidæ, adverbium, Integre, omnibus modis. *Plaut. Terent. Andria*, Nam hunc scio mea solidè solum gausurum gaudia. *Plaut. Trinum*. Hic homo solidè sycophanta est.

Soliditas, aris, Firmitas. *[supra] Ital. taldeca saldamento. Hisp. Firmesca.* Cic. 1. de Natu. deorum. Vt manu doceat nos, cam esse vim & naturam deorum, ut primum, non sensu, sed mente cernatur, nec soliditate quadam, nec ad numerum. Idem de Vniuersi. Sed quum soliditas mundo quæreretur, solida autem omnia vno medio, nunquam duobus, semper copulatur, &c.

Solidipes, pen. cor. huius solidipedis. pen. cor. omn. gen. Quod solidos habet pedes, non bifurcatis. *[supra] Ital. De pedi solum non bifurcati. Hisp. Animal de tres cascas.* Plin. lib. 10. Contra naturam solidipedum, aut bifurcorum supra cuncta est murum Erunt.

Solidus, as, Solidum & firmum reddo. *[supra] Ital. Saldare, affermare, far duro. Hisp. Fortalecer, fundar.* Virg. 1. Georg. Area tum primū ingenti est æquāda cylindro. Et vertenda manu, & creta solidanda tenaci. Nonnunquam quod ruptum, fractūve erat, conglutinum. *[supra] Plin. lib. 2. cap. 16.* Bوم neruos abscissos vomere, solidari ea, rursūq; iungi, addita æruginia, affirmans.

Solidifecit, eis, consolidor, cōglutinor, cōco, solidus fio. *[supra] Plin. lib. 1. cap. 37.* Vt ficia membrana constet, vulnerata cicatrice consolidescit.

Soliferreum, Genus teli appellatum, quasi totum ferreum. Tractum ex Oscorum lingua, teste Festo, qui solon dicebant, quod nos totum. *Ital. Arma tutta di ferro. Hisp. Arma de hierro masca.* Liu. 4. belli Maced. Vt emissis soliferis falacitq; gladios struxerunt, tum velut redintegrata est pugna.

Solfuga, Genus formicæ venenatæ, à fugiendo sole dicta. Plin. lib. 12. cap. 27. Et leguminibus innascuntur bestiolæ venenatæ quæ manus pungunt, & periculum vitæ afferit solifugarum generis. Idem lib. 29. cap. 4. Et & formicarum genus venenatum; non eas nouere in Italia. Solifugas Cicero appellat, solifugas Bætica. Festus Solipungam vocat, indēq; nomen sortitum existimat, quod fiat acris concitatusq; feruore solis. A Luciano dicitur Solpuga, lib. 9. Quis calcare tuas metuat solpuga lacerat.

Solilitium, tripudium. Dicebatur quum in auspiciando esca ex ore puli decideris, solum paribat, hoc est terram feriebat: vnde & Tripudium dictum, quasi ter tripudium. Solilitium autem à solo dictum est, sicut à medio mediastinum. Vide latius infra in dictione TRIPUDIUM.

Solitana, cochleæ, Ab Africa loco dictæ, quibus Plin. lib. 30. cap. 6. principatum tribuit. Laudatissime inquit cochleæ Africanæ, ex his solitana. Varro lib. 3. cap. 14. Nam & valde amplex sunt quadam ex Africa cochleæ, quæ vocantur Solitana, ita ut earum calices quadrantes ostēdunt capere possint.

Solitarius, vide s o l e o.

Solitaurilia, orum, neut. gen. plural. numeri, Solennia apud Romanos sacrificia erant diuersi generis, tantū, arctis, & verris, quibus Censores quinto quoq; anno vrbem lustrabant, teste Aconio. Dicta Solitaurilia, ut placet Festo, ab integris generalibus hostiarum quæ immolabantur. Solum enim Osci integrum dicebant, taurum autem etiam Græci eam quodendurum patrem quæ à castatore eximitur: vnde & lastrari dicti sunt, qui egregie sunt mentulati. Liu. 8. ab Vrbe, Si potuerit, Marti Solitaurilibus piaculum fieri.

Solito, solitus, vide s o l e o.

Solitudo, Solitagus, vide s o l v s.

Solium, lii, Sella regia in qua Reges ius dicentes sedebant. *[supra] Ital. Cattedra, sedia. Hisp. Silla, silla propria delos reyes.* Primum solium (ut quidam volunt) quasi solidum, propterea quod olim Reges in thronis lidam, & quibusdam quasi armatis ob corporis sui tutelam sedebant. Alii inde dictum malunt, quod soli in eo Reges sederent. Asper *[supra] ad hunc* appellatum putat, quasi sedium quodammodum & sella dicta est, quasi sedda. Virgilius. Præfatus diuos, solio Rex insit ab alto. Quandonq; pro vale saligno, vel abiegn ponitur, quo venitur ad vinum, pluriusq; liquores transferendos, & ad pannos lineos cum lizonio calido, & cinere emaculandos. Et & solium vas quo in balneis vehantur, & in quo sedentes lauabantur. Cellus, Interpositis duabus horis, in solium is aquæ calidæ respicius demittendus est, sic ut à genibus ad umbilicum aqua peringat. Matrualis, Non vis in solio prius labari. Suetonius de Augusto, At quoties neruorum causa, matris, albulisq; calidis vendum esset, contentus hoc erat, ut insidēs ligneo solio, quod ipse Hispanico verbo *durum* vocabat, manus ac pedes alternis iactaret. Nonnunquam etiam solium dicitur loculamentum sepulchrale in quod conduntur defuncti. Plin. lib. 3. Quoniam & defunctos sepe multi fictilibus solis condi malebat. Curtius lib. 10. Septimus dies erat ex quo corpus Regis iacebat in solio.

Solo, solas, vide s o l v s.

Solo, numero plurali, morte Græcorū, *[supra] sicut* Dioscuri, pro Dioscuri, Ciuiras est Cilicæ ab Achius & Rhodius edificata, postea Pompeiopolis appellatur à Pōpeio, qui piratas in eā transtulit, quos dignos existimauit ut feruaretur. Laetius in vita Solonis auctor est, vrbē hanc à Solone Salaminio condita fuisse, & ab eo nomen accepisse: vnde laetius docet in dictione Solonius. Ex hac vrbe ortum eraserunt viri memoratu digni, Chrylippus Stoicus, Philamon Comicus, & Aratus, qui de astris carmine scripsit. Sune & Solæ, siue soli in Cypro insula, qui de astris carmine scripsit. Sune & Solæ, siue soli in Cypro insula, qui de astris carmine scripsit. Sune & Solæ, siue soli in Cypro insula, qui de astris carmine scripsit.

estmus, ut in Vita Solonis annotauit Laetius, à colonis quibusdam Atheniensibus, quos Solon Salaminus in Solos Cilicæ urbem transtulit: quum non multo interiecto tempore, partii sermonis nitorem corripissent, & partum conuenienti partum structura vti expellunt, factum est ut qui ea in parte peccarent, *[supra] sicut* diceretur. Per translationem tamen latius solocismi nomen accipitur, ut quicquid perperam fiat, nec recte, nec ordine peragatur, solocismi nomen vocemus.

Solæcophantes, *[supra] sicut*, Quicquid speciem habet solocismi, qui ratione aliqua potest excusari: ut quum genus superioris iungitur inferiori diuersi generis: ut Eunuchus Terentiana, respiciendo ad genus superioris Comædia.

Solæcismus, *[supra] sicut*, Fuit vnus ex septem sapientibus Græciæ, patria Salaminus, qui (teste Gellio lib. 17. ca. 21.) Athenis clauit, Tarquinio Prisco Romæ regnante. Hic Atheniensibus leges dedit, tanto temperamento compositas, ut parem gratiam à Senatu & plebe contraheret, quanquā plebs & Senatus in summa prius essent dissensione. Draconis autem leges (ut exceptis, quæ in homicidis pœnas statuebant) quod iusto atrociores videretur, omnes atrogauit. Illis enim in omnia scelera æqualis poena statuta erat, adeo ut etia i, qui otij damnati essent, aut qui olera surripissent, capite plecterentur. Ob quam causam Demades dicere solebat, Draconem non amento, sed sanguine leges scripsisse. Florebat tunc in Republica Pisistratus æmulus Solonis, cui & genere propinquus erat. Illius igitur eloquentia plus potuit apud populum, quam huius sapientia. Cessit sponte Solon tyrannum fugiens, primum in Aegyptum, deinde in Cyprum, postremo ad Crosum regem: cuius quum opes videret, ostentanti Croso, atq; interroganti num quis felicius esset respondit, Tellus quendam pauperem admodum, alioqui iustū, Athenis agentem: qui in suo prædolo solitarius cōsueverat: simul adfirmans nihil esse fortis, quod tēporum mutationi subiaceret: scilicet rem tantum finem indicare. Cuius sententia Croesus postea à Cyro capus meminisse dicitur. Solon inde in Ciliciam profectus, ciuitatem à suo nomine Solos dixit, in qua Athenienses ex Iobus statuit, qui interuallo temporis ab Attica lingua defecissent, Solocissare dicti sunt: vnde verbum Solocismi tractum. Decessit in Cypro anno 700. x. mandauitq; ossa Salaminem transferri, ibiq; per regionem proiciat ad dispersi, ne Athenas inferrentur, quoniam discendens iururando ciues addegerat, non antiquatas leges suas, donec rediret. Reliquit etiam cōdones & epistolas quasdam. Epigramma sepulchro eius inscriptum Cicero in hanc sententiam commemorat, Tule quæst. lib. 1. Mors mea ne careat feru: linquamus amicis Mororem, ut celebret funera cum lachrymis. Ex Plutarcho & Diogene Laertio.

Solophytus, *[supra] sicut*, Regius ex Scytharum genere iuuenis fuit, qui vna cum Iliano fratre per optimatum factionem domo pulsus, ingentem iuuentutem secum traxit, & in Cappadocia ora ad Thermoodontem amnem confedit: subactisq; Themisyris, vna cum fratre regnum occupauit. Verum quum ex vicinis populis perpetuo prædas ageret, tandem illorum conspiratione per insidias vna cum fratre trucidatur. Horum vxores, quum exilio orbitate quoq; adiunctam videret, arma capessunt, singulq; suos submouentes primum, mox etiam inferret bella, quā latissime propagant: vniq; omnibus interfecit, finitimum concubitus admittunt: mares natos trucidant, virgines non lanificid & colu, sed equis venationibusq; exercent, dexteram mamillam, ne sagittarum ictus impediretur, inuulsi. Vnde & Amazones dictæ sunt, quasi sine mamma.

Solor, aris, Verbum est commune, significans, consolationē do, vel consolationem accipio. *[supra] sicut* Ital. Consolare, consolare. Hisp. Consolar, consolar. Cic. in Varronem, C. Antonius hac vna te miseriam suam solatur. Virg. 5. Aeneas bonus Aeneas dictis solatur amicis. Quid. 2. Fast. Hinc patet, hinc conuix lachrymas solantur, & orant. Indicit, &c. Solari laborem, vel famem, idem est quod subleuare. Virg. 1. Georg. Interea longum cantu solata laborem, Arguō cōiux percurrit pectus telas. Ibidem, Conuulsiq; famem in syluis solabere queru. Idem 10. Aen. Et mortuum Mæssa solatur amorem. Hinc fit compositum Consolatorum vel balia Solator, Solamen, & Solatium: quorum significata vide in sequentibus.

Solatum, Ipla consolatio: & proprie rebus fit. *[supra] sicut* Ital. Consolatione, pacere, solare. Hisp. Solar, consolacion de obrar. Quintil. in Partice palmato, Excitatis miseræ solatum est, habere rem videntium. Cic. Marii lib. 7. Vacare culpa magnum est solatium. Virg. 9. Aeglog. heu tua nobis Penē simul tecum solaria rapta Menalea, Quintil. in Proæ lib. 6. Credendumq; doctissimis hominibus, qui vnicum aduocatum solatium literas putauerunt. Quid. 8. Maramorphæ sed vincite fratres, Dummodo quæ dederō vobis solacia, vōsq; Ipsa sequar. Cic. de Clar. Orat. Vos verō, inquam. Attice, & presentem me cura leuatis, & absenti magna solaria dedisti.

Solariolum, li, pen. cor. diminutiuum. *[supra] sicut* Catull. ad passerem Lesbæ. epigram. 1. ut solatiolum sui doloris.

Solamen, inis, idem quod solatium. *[supra] sicut* Cic. in Læli. Et illis planē oratus essem, magnum tamen ferret mihi iras ipsa solamen. Virg. 3. Aene. Solamēq; mali de collo stitula pender.

Solæx, inquit Festus, est lana crassa, & pecus, quod passim pascitur non tectum. Titinnius Barathro, Lana soloci ad peram data. Lucil. Montano hircio, atq; solocæ. Hæc Festus, sed succinctus, quā vti à quouis possint intelligi. Fient autē notiora, si sciamus, duo veteribus in vsu fuisse ouilli precoris genera: quod vulgatissimum erat & robustissimū, & velut hirsutie hirtum dicebatur: alterū à lane molliore molle nominabant, hircio pecore multo infirmius, sed velleris nobilitate longē præstantius. Vnde & pellicibus quibusdā tectum pasci solebat, ne aut spinis adhærescens lana minueretur, aut luto sordidaretur. Hoc genus ē Magna Græciæ, & præcipuē Tarento peti solet: vnde & Græcum pecus, & Tarentinuū solet appellari: non quāquam etiam ex agro Gallico quod Alepinum vocitatur. Ex hircio igitur satis constat quod solocis nomine intellexerit Festus, nimirum vulgatum illud pecus genus, quod ab hirsutiorē vellere hirtum appellat Columella. Idem nullis pellicibus tectum pascetur, cuius etiam lanam eodem nomine appellabant.

Solpuga, x, Genus est venenatæ formicæ, quod etiam à fugiendo sole, solifuga

hos est tertiarum & vltimarum partium histrio. Primus etiam choros ex iuuenibus quiddecim introduxit, quum antea duodecim tantum introducebantur. Primus quoque tragicas contentiones ac compositiones instituit. Scripsit insuper Elegiam & Pæanas, atque orationem proslam, quum de Choro aduersus Thepsim & Charilum contenderet. Obiit autem sexto anno post Euripidis mortem; cui styli magnitudine præfector, licet eius sententia inferior. Filios habuit Iophonem, Leontionem, Aristonem, Stephanum, Menecleum. Exhibuit fabulas centum vigintitres: quanquam alij dicunt multo plures. Victorias autem vigintitres reportauit. Hunc Cicero diuinum poetam lib. 1. de Diuin. vocauit: cuius in Catone maiore his meminit verbis, Sophocles ad summam senectutem Tragedias fecit: quod propter studium quum rem familiarem negligere videretur, à filiis in iudicium vocatus est, ut quem admodum nostro more malè rem gerentibus bonis interdici solet, sic illi, quasi desipientem, à re familiari remouerent iudices. Tum senex dicitur eam fabulam quam in manibus habebat, & proximè scripserat. Oedipum Colonus, qui docuit Tragedias x. l. vicit. 8. commemoratur à Suida. (Sophocles etiam grammaticus, minor appellatus, enarrauit Lycophronem, Apollonium, aliosque poetas, cuius opera habemus. Sophocles alius, dux Atheniensium, Solratidæ filius, apud Thucydidem.

Sophocles, a, um, pen. prod. (Sophocles). Cic. ad Tironem, An pangis aliquid Sophocleum? Virg. 8. Aeglog. Sola Sophoclea tua carmina digna coturno.

S O P H R O N, *σοφρων*, Syracusanus, Xerxis & Euripidis tempore scriptis nimios viros, & nimios famineos lingua Dorica & soluta oratione, cuius scripta erant admodum obscura: Statius lib. 5. Sylua. Sophronaque implicitum, tenuisq; arcana Corinna. Huius scriptis tantopere delectatum fuit Platonem, ut etiam moriens capiti subiecta haberet. Fuit alter eiusdem nominis Comicus, cuius meminit Arrianus in Diogenolophistis.

S O P H R O N I A, *σοφρωνία*, Matrona Romana fuit, quam ob insignem pudicitiam, Lucretiam Christianam vocant. Hæc quum se vim Decij principis videret non posse effugere, consentiente viro, arrepto gladio se ipsa transiit, & in duorum numerum est relata. Autor Eusebius in Hist. Ecclesiastica.

Sophronistæ, *σοφρονισται*, Magistratus quidam erant apud Athenienses, non dissimiles his quos Romani Censores vocabant, licet longè plures essent, & potestate aliquanto inferiores. Legebantur enim ex lingulis tribus decem, qui inuenum mores censuerunt.

Sophronistæ, *σοφρονισται*, Dentis duo, qui omnium extremi nascuntur, circa annum ætatis vigesimum, *σοφρονισται* dicitur, hoc est circa id tempus, quo iam sapere incipiunt.

S O P H R O N I Y M, *σοφρονισμός*, Meretricule nomen apud Plautum amatoria quadam adulatione per diminutionem prolatum. *σοφρονισμός*, quod temperantiam, modestiam, siue castitatem significat.

Sophrosyne, *σοφροσύνη*, Ital. *Temperantia, modestia*. Hisp. *Templança modestia*. Temperantia, modestia, castitas. Hieron. contra Iovin. Non enim (ut male habetur in Latinis codicibus) sobrietas est legenda, sed castitas: id est *σοφροσύνη*. Fia autem à Græco *σοφρος*, quod Latine temperantem, seu castum significat, fere moderatum. Cic. 3. Tuscul. Verisimile etiam illud est, qui hic temperans, quem Græci *σοφρονιστής* appellant eamque virtutem *σοφροσύνη* vocant, quam si quæ eundem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam, &c.

Sopor, *σορος*, idem quod somnus. [*σορος*. Ital. *Sonno, dormire*. Hisp. *Sueño quando dormis, obra de adormecer*.] Cic. 2. de Diu. Quum iam quies corpus nocturno impetu dedit, sopore placans artus languidos. Idem in Sallustio, Noli nobis languorem ac soporem artuum exprobrare. Virg. 6. Aene. Tum consanguineus lethi sopor, & mala mentis Gaudia. Horat. 5. Epod. Formidolosis dum latent syluis feræ. Dulci sopore languidæ. Ouid. 1. 5. Metam. Aut furit, aut patitur mirum grauitate soporem. Idem 1. Metam. Et quoniam sopor est oculorum parte receptus, Parce tamen vigilat. Idem 6. Metam. & ignes Ipse suos autrit, cura remouente soporem.

Soporifer, *σοφορifer*, riferum, Quod soporem inducit. [*σοφορifer*. Ital. *Porta sonno*. Hisp. *Cosa que haze adormecer, o que trae sueño*.] Plin. lib. 7. Præterea dextra pennæ vim soporificam inesse, somnosque allicere subditum capiti, tradunt. Virg. lib. 4. Aeneid. Spargens humida mella, soporiferumque papauer. Ouid. 11. Metam. Vile soporiferam somni velociter aulam.

Soporosus, a, um, pen. prod. Soporem induco, stupefacio. [*σοφορικός*. Ital. *Adormentare*. Hisp. *Adormecer à otro*.] Plin. lib. 28. Cauda humina & aquarum impetus listi, serpentes soporari. Idem lib. 2. cap. 31. Nec illud præteribo, alpidum naturæ haliacabum in tantum aduersam, ut radice eius propius ad mora soporentur.

Soporatus, ta, tum, particip. Id est sopore obrutus, [*σοφορικός*. Ital. *Adormentato*. Hisp. *Adormecido*.] ut Attus soporatus premit quies. Plin. lib. 10. cap. 75. Aquatilia ipsa quiesce cernuntur placida, seu soporata. Dolor soporatus, id est lenitus. Curt. lib. 7. Recruduit soporatus dolor. Ossa soporata melle, apud Virg. 6. Aeneid. est soporifero melle imbuta. Ramus soporatus vi Stygia, ibidem.

Soporatus, a, um, Somnum inducens: ut nox soporata, id est nox intempesta, quæ placida rigat membra quiesce. [*σοφορικός*. Ital. *Porta sonno, che fa dormire*. Hisp. *Cosa que haze adormecer*.] Lucan. lib. 2. sed nocte soporata Astra cognati pulsant non ampla Catonis. Stat. 1. Theb. eadem sub nocte soporata Lustra terit.

Sopio, pis, piui, pira, Soporo, soporem induco. [*σοφίζω*. Ital. *Adormentare*. Hisp. *Adormecer à otro*.] Liu. 9. ab Verbe, Die festo alij alios per speciem cantus epularum causa inuitant, & vino, cuius auditum ferme genus, oneratos sopiunt. Idem 4. belli Pan. Lentior denique æqualiorque accidens auribus, magnam partem hominum sopiunt. Ouid. 7. Metam. Custodemque, eadem somno sopiunt. Vnde sopitum dicimus, qui iam cepit dormire. Liu. 5. belli Pan. Nico ex improviso ad portas sopitos

vigiles in cubilibus suis obrutur, portæque aperit. Virgilius tamen sopitum somno dixit, quasi irrigatum. Virg. 1. Aene. Hunc ego sopitum somno super alta Cythæra, Aut super Idalium sacra sedere condam. Aras sopitas excitat ignibus, Virg. 8. Aene. Brachia sopita, Ouid. Epist. 14. Ignis sopitus, id est propemodum extinctus, aut cineribus occultatus. Virg. 8. Aene. Impositum cinerem, & sopitos suscitatur ignes. Manus sopitæ, Ouid. lib. 3. Fast. Sopitus ictu, id est stupefactus. Liu. 1. Iubet bono animo esse, sopitum fuisse regem subito ictu, ferum haud altè in corpus descendisse: iam ad e rediisse, inspectum vulnus, absterlo e ruore, omnia salubria esse: confidere propemodum ipsum eos visuros. Huius compositum est Consoptio, quod est totum sopore obruto. Cic. 1. Tuscul. Quæst. Num igitur eum curare censet quum Luna laborat, & quæ consoptus putatur, ut eum dormientem osculetur.

S O R A, *σώρα*, Oppidum Campaniarum, cuius meminit Plin. lib. 3. ca. 5. Iuue. Saty. 2. optima Sora, Aut Fabrateræ domus, aut Fusinone paratur. [Stephanus Soram alteram collocat in Phœnicæ.

S O R A C T E, is, vel Soractis, Mons est Faliscorum Apollini sacer, circa quem fiebat sacrificium annuum, in quo Hirpæ familiarum super ambulant lignorum struem ambulantes, non adurebantur: ut refert Plinius lib. 7. cap. 2. Virg. 11. Aene. Summe deus, sancti coetus Soractis Apollo. Plin. lib. 31. cap. 2. Varro ad Soractem scripsit esse fontem, cuius sit latitudo quatuor pedum, sole oriente eum exundare feruenti similem, anteq, quæ gustauerint, iuxta mortuos iacere. Neutro genere vsus est Silius Italicus lib. 8. Et factum Phœbo Soracte frequenter, vulgo Monte di S. siluestro.

S O R A N Y S, Disis seu Pluronis cognomen à voce Græca *σώρα*, quæ tumulum sepulchralem significat: à Sora oppido, ad Soractem montem sita. Tradit enim Plin. lib. 2. cap. 92. eo in tractu tam pestiferos spiritus exhalari, ut auius sint lethales. Vnde videtur potest Plutarchus dicitur esse Soranus non dissimili ratione ab ea qua Aueron pro inferis potest accepit. Soranus, *σορῶν*, Ephesus medicus. Alexandrie vixit. Deinde Romam venit, ubi artem exercuit, Traiani & Adriani temporibus. Suidas.

Sorbeo, es, ui, itum, vel sorpsi, sorpsi, Liquidum aliquid deglutio. [*σώβω*. Ital. *Sorbire*. Hisp. *Soruer*.] Factitium verbum à *σώβω* quæ edunt qui sorbet. Plaut. in Milite, Sorbet dormiens. ra. Quid sorbet? v. Illud stertit, v. v. l. ui dicere, sed quia consimile est quod stertat, quasi sorbeas. Plin. lib. 7. cap. 3. Ap. Sauscius quum à balneo reuerfus multum bibisset, eumque sorberet, &c. Transfertur & ad alia. Ouid. 2. de Arte, Terræq; cautes ærida sorbet aquas. Virg. 3. Aen. Dextrum Scylla latus, luvum implacata Charybdis Obsidet, atque imo barathri ter gurgite vastos Sorbet in abruptum fluctus. Lucan. lib. 4. Sordidus exhausto sorbetur ab vberis sanguis. Sorbere odia alicuius, pro perferre. Cic. ad Qu. Frat. Sed me ab eo ita obseruari scio, ut eius ista odia non sorbeam solum, sed etiam conuocum. Sorbere animo, pro eo quod est præpropterea se deuorare. Cic. 2. Philip. Quem gurgitem, quam voraginem, quid eum non sorbere animo, quid non haurire cogitatione, cuius sanguinem non habere censetis? Huius Composita sunt, absorbeo, exorbeo, oborbeo, &c. & reorbeo de quibus suis locis.

Sorbitionis, *σώβησις*, Ipe sorbendi actus, vel potio ad sorbendam apta. [*σώβησις*. Ital. *Sorbitione*. Hisp. *Sorbo de forme dura*.] Persius Saty. 4. Barbarum hæc ere de magistrum Dicere, sorbitio tollit quem diu cicurat. Socratem intelligit. Plin. lib. 20. cap. 6. Pulmonis & arterie sanat vitia, datum in sorbitione præstat.

Sorbitione, *σώβησις*, diminutivum, Sumitur pro portione, vel cibo liquido, qui facile sorbetur. [*σώβησις*. Ital. *Sorbitionella*. Hisp. *Pequeña sorbe, dura, manjar liquido dispuesto para beber*.]

Sorbillo, las, diminutivum à sorbeo, Proprie idem est quod minutum & paulatim sorbeo. [*σώβησις*. Ital. *Sorbir poco a poco*. Hisp. *Sorber poco y a menudo*.] Terent. in Adelphi. Et cyathos sorbillans paulatim hunc producere diem.

Sorbillo, li, Portioncula sorbitioni apta. [*σώβησις*. Ital. *Sorbillo*. Plaut. in Pœni, Hem, mihi iam video propter te victurum sorbillo.

Sorbilis, sorbile, pen. cor. Quod facile sorbetur. [*σώβησις*. Ital. *Cosa che facilmente si sorbe, cosa da sorbere*. Hisp. *Cosa que se sorbe a puerde soruer*.] v. Quum sorbile, apud Cellum lib. 2. cap. 10. & 5. Colum. lib. 8. cap. 17. Quique sunt cibi sorbilibus proximi, ut multæ, recens catius.

Sorbilus, sorbi, sem. gene. Arbor est proceræ, quam Græci *σώβησις*, & *σώβησις*, fructumque, eius *σώβησις* vocant: cuius longiore descriptionem videbis apud Theophrastum lib. 3. cap. 21. Gallie, *cormier*. Ital. *Albero di sorbe, sorbiero*. Hisp. *El serual árbol conserido*.

Sorbum, sorbi, Sorbi arboris fructus, similis pyro. [*σώβησις*. Ital. *Sorbo*. Hisp. *Sorbo fruta*.] quod malum sorbum etiam Columella appellat lib. 5. cap. 10. Et mala sorba, pruna, post mediam messem vigue ad Idus Febr. ferit. Hæc mala, ut docet Martialis lib. 3. alium siliunt, Sorba sumus molles nimium durantia ventres, Aptius hæc puero quàm tibi, poma dabis, Columella, Sorba manu lecta, in vireoles picatos adiciunt. Plin. lib. 15. cap. 21. Sorbis quadruplex est differentia: alius enim eorum rotunditas mali, alius turbinatio pyramidalis ouata species, eum malorum aliquibus. Hæc obnoxia acridior odore & suauitate recunda præcellunt: ceteris vero saporem grossissimum, quibus circa pediculus tenera folia. Quartum genus torminale appellant, remedio tantum probabile, assiduum prouentu, minimumque poma, arboris dissimili, foliis penè placant. Non ferunt ante trimitum ex vilo genere. Caro cap. 7. Sorba in sapa quum vis condire, vel siccare, viridia facias. Gallie, *Des cornes, ou des sorbes*.

Sordis, sordis, sem. gene. Immunditia. [*σώβησις*. Ital. *Sordis*. Hisp. *Sordis*.] quod malum sorbum etiam Columella appellat lib. 5. cap. 10. Et mala sorba, pruna, post mediam messem vigue ad Idus Febr. ferit. Hæc mala, ut docet Martialis lib. 3. alium siliunt, Sorba sumus molles nimium durantia ventres, Aptius hæc puero quàm tibi, poma dabis, Columella, Sorba manu lecta, in vireoles picatos adiciunt. Plin. lib. 15. cap. 21. Sorbis quadruplex est differentia: alius enim eorum rotunditas mali, alius turbinatio pyramidalis ouata species, eum malorum aliquibus. Hæc obnoxia acridior odore & suauitate recunda præcellunt: ceteris vero saporem grossissimum, quibus circa pediculus tenera folia. Quartum genus torminale appellant, remedio tantum probabile, assiduum prouentu, minimumque poma, arboris dissimili, foliis penè placant. Non ferunt ante trimitum ex vilo genere. Caro cap. 7. Sorba in sapa quum vis condire, vel siccare, viridia facias. Gallie, *Des cornes, ou des sorbes*.

Country	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2020	2030	2040	2050
Japan	7	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26
Germany	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
France	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Italy	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Spain	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Sweden	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
United Kingdom	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
United States	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Canada	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
China	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
India	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
South Africa	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
South Korea	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Poland	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
Ukraine	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Russia	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
Belarus	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Latvia	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
Lithuania	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Estonia	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
Finland	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Norway	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
Iceland	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
Denmark	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
Netherlands	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
Australia	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
New Zealand	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
Switzerland	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46
Austria	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
Portugal	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
Greece	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
Turkey	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
Israel	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
Iran	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
Pakistan	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
Bangladesh	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
India	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
China	46	47	48	49	50	51					

Sorilegis non discrepuit sententia Delphis. **Sorilegium**, *gij*, Quamvis proprie significet rei futura per sortes explorationem. [*gij* *μωδία* Ital. *Distinzione con sorte*. Hisp. *Distinccion por sortes*.] Plinius tamen sorilegis accepit pro magis quibuldam superstitiosis, lib. 2. cap. 4. ubi titulus capitis sic habet, De sorilegis quibuldam, & salua hominis. Quid autem ibi sorilegiorum nomine intelligat, satis declarat capitis totius tenor, quo non nisi vanissimas Magorum persuasiones exequitur.

Sorti, aduerbium. Virg. 4. Georg. Sont quibus ad portas cecidit custodia sorti. Vbi Servius, Sorti, id est ex sorte, vel in sortem. Nam aduerbium est, quod traxit à militia.

Sortitio, pen. prod. aduerbiū, significat ex sorte, vel per sortem. [*αληγορ* Ital. *Per sorte*. Hisp. *Sorteando à por sortes*.] Cic. 4. Verr. Lex Iouis sacerdotem sortitio capi iubet. Idem lib. 6. Epist. Eos sortitio in provincias mitti placere. Aliiter accipitur apud Horat. 4. Epod. Lupis & agnis quanta sortitio obigit, Tecum mihi discordia est. hoc est naturaliter vel occulta quadam fari ratione.

Sory, *μωδία*, Corpus metallicum, simillimum melanteriz, nisi quod hæc densior est & solidior, illud rarius & fistulosius. Facultates habet raris cum chalcitii, & misy, astrioliorum videlicet & caulicam: crassioris tamē est essentia: unde & in metallis infimo loco nascitur, sua chalcitii nimitum, quemadmodum & chalcitis sub misy. ¶ Est autem Sory tantum solile, quod & temporis progressu, in chalcitin commutatur, quemadmodum chalcitis in misy. Vulgus hodie, ut cetera ferē omnia eius generis, *μωδία* appellat.

Sos, Pro eos antiqui dicebant, teste Festo.

S O S A N D R A, *δία*, *μωδία*, Insula Cretæ adiacens, ita dicta, quod inter las suos à vi Lydiorum seruarit incolomes. Autor Stephanus.

S O S I A *νυς*, Apollinis cognomen, cuius Romæ erat statua ex cedro, & Selencia aduēta, teste Plin. lib. 1. cap. 9.

S O S I A *ς*, sine Sosia, *μωδία*, Philosophus quidam impius, qui sublata penitus providentia, omnia ceteris ferri asserbat: quo in errore & Euhemerus, & Diagoram, & Hipponem, & ipsum etiam Epicurum, versatos accepimus. ¶ Est item hoc personæ proteritæ nomen in Terentiana Andria.

S O S I V S, *μωδία*, Grammaticus Lacedæmonius, cuius meminit Suidas. ¶ Fuit & alter Sosibius, homo altus, qui falso tutoris nomine assumpto, Ptolemæi regnum inuasit, & Lyfimacho Arisæos filio machinatus est necem.

S O S T O N E S, *μωδία*, Astrologus insignis fuit, cuius opera usus est Cæsar, quum annum ad solis rationem redigeret. Autor Plin. lib. 1. cap. 25.

S O S T I A *ς*, *μωδία*, Patria Syracusanus, poeta Tragicus, circa nouissima Philippi Amyntæ filij tempora, vixit ex iis, quos à sideris nomine, quod septem numero essent, Pleiadem appellarunt. Docuit fabulas 2211. victorias retulit septem. De hoc Suidas.

S O S T I, Bibliopola erant celeberrimi Horatii temporibus, quorum meminit lib. 1. Epist. librum suum alloquens, Scilicet ve proles Sotiorum pumice mundus.

S O S I P A T E R, *μωδία*, Nobilis Grammatici nomen, è Carysio Eubææ oppidoni cuius meminit & Suidas.

S O S I P A T R A, *μωδία*, Mulier è Libya, Aedelij sophistæ vxor, quæ ob insignem doctrinam, rationandiq; peritiam à numinibus quibuldam educata credebatur. Autor Eupapius.

S O S T H E V S, *μωδία*, Poeta Tragicus patria Syracusanus, ut alij, Atheniensis, (quamquam non desunt, qui ex Alexandria Troadis ortum maiunt) vixit ex iis, qui quod septem essent numero, Pleiades dicebantur, Homeri Tragicus mulus. Vide Suidam.

S O S T O L I S, *μωδία*, Iouis cognomen apud Magnæssios, cuius meminit Strabo lib. 14. ¶ Sosipolis alius apud Eleos colebatur, ita dictus quod ab Arcadem impetu ciuitatem seruasse crederetur. Ferunt enim Eleis aduersus Arcades in prælium exantibus, apparuisse mulierem puerum in manibus gestantem, cuius sese & matrem esse dicebat, & in somnis monitam, ut illum Eleis ducem traderet. Quid multa? credita res. Acceptus à muliere puer, & in ipsa aciei fronte nudus hostibus obiectus, qui in ipso inuendi prælii momento in draconis speciem sese transformauit, tantumq; Arcadibus terroris inculsit, ut se pronus in fugam conuerterent. Cuius beneficii memores Elei, eo in loco, quod draco se recipere visus erat, sacrum extruxerunt, quod Sosipolida deo dedicauerunt.

Sospes, *eis*, gen. comm. Saluus, incolomis. [*μωδία* Ital. *Sano ex saluo*. Hisp. *Coja salua de peligro*.] Liu. ab Vrba, Sosipetisq; omnes Romam ad propinquos relictur. Virg. 11. Aene. at non Euandte pudendis Vulneribus pulsam aspicias, nec sospite dirum Opirabis nato funus pater. Idem 8. Aene. Maxime Teucrorum ductor, quo sospite nunquam Res equidem Troie victas, aut regna fatebor. Horat. 1. Carm. Ode 36, Vix vna sospes nauis ab ignibus. ¶ Antiqui item sospitem accipiebant pro spoliatore, siue seruatore: unde Iouem sospitem dixit Ennius, quem alij Iouem seruatore appellat.

Sospita, *x*, pen. prod. Id est seruatrix. [*μωδία* Ital. *Donna che libera ex conserva*. Hisp. *La que libra de peligro salvadora*.] quo cognomine Iuno colebatur apud Lanuvios. Cic. pro Muxia, Nolite à sacris patris Iunonis sospite, cui omnes Consules facere necesse est, domesticum & suum Cōsulem potissimum auellere. Idem 1. de Diuinat. Quin etiā memoria nostra templum Iunonis sospite ex Cetheu Balearici filie somnio fuit, de Senatus sententia refecit ex Cetheu Balearici filie somnio.

Sospitalis, & hoc sospitalē, Salutaris, salutaris. [*μωδία* Ital. *Saluifero*. Hisp. *Saludable cosa que trahē à nene salud*. Plaurus in Pleud. Quis est qui moram occupato molestam obulit, qui tibi sospitalis fuit.

Sospito, *as*, pen. prod. Incolumem seruū, *μωδία* Ital. *Conseruare sano ex saluo*. Hisp. *Librar à nro de peligro*.] Liu. lib. 1. Pacem precibus exposcunt, uti volens propitium suam semper sospitet progeniem.

S O S T R A T Y, *μωδία*, Insignis architectus qui in Insula Pharo, iussu Ptolemæi Philadelphici curam exercebat ad ostentandos nocturnos ignes, nauigantium: curfus dirigendos, cum huiusmodi inscriptione, Solstratus Gnidius, Desphanis filius, diis seruatoribus pronauigantibus. Nam quum ora ex vitæ parte importuosa & humilis esset,

& oantes, & breuia haberet, signum aliquod necessarium fuit, alium & clarum, quo nauigantes ad portus ingressum dirigerentur. Hæc Strabo lib. 7. ¶ Solstratus alius fuit, nobilis ætorem signorum artifex, qui ex 111 Olympiade floruit, ut refert Plin. lib. 34. cap. 8. ¶ Alius item pugil, patria Sicionius, Acteochestus cognominatus, quod aduersarium extremis manibus corripere, nec ante dimitteret quàm deficientem sentiret. Autor Pausanias.

S O T A D E S, *μωδία*, Marconis poeta fuit, turpissimi carminis autor, in quo omnes nefandatum libidinum refert species. Hoc carminis genus, sumpro nomine ex argumento, Cinædos inscripfit Suidas.

Sotadeum, carmen, *μωδία* *μωδία*, Pedes habet septem. Primus spondeus, secundus periambus, tertius spondeus, quartus periambus, quintus & sextus tribrachys, & vitimus spondeus. Et (quod magis mirum est) totus sotadeus numerus est trocheus potest constare pedibus. Hæc Fortunatianus Atrilius. Alij de hoc, otaculo sic, Sotadeum carmen constat è quinq; pedibus: primis duobus Ionicis à maiore, & tribus reliquis trocheis. Et quia Ionicus à maiore constat è duabus primis longis, & reliquis duabus breuib; primus per interdu soluta prima Ionicus in duas breues, fit mesomacros, constans è media longa, & duabus viring; breuib; soluta secunda, fit paropxon, constans è prima longa, & quatuor breuib;.

Soter, *μωδία*, [*μωδία* Ital. *Servatore, saluatore*. Hisp. *Saluador*.] Latine seruator. Cic. in Verr. Act. 4. Itaq; non solum patronum istius infuiz, sed etiam sotera inscripsum vidi Syraculis. Hoc quantum est: ita magnum ut Latino vno verbo exprimi non possit. Is est nimirum soter qui salutem dedit.

Soteria, *μωδία*, Dicuntur munera quæ pro conualecentia diis videntur. Solebant autem huiusmodi munera ab amicis corrogari. Vnde non inueniunt Martialis locatur in Sosibianū qui quoties visum esset, se egrotum simulabat, ut munuscula ab amicis prætextu soteriorum extorqueret. Verba Martialis sunt hæc, Egrotas quoties sotera poscis amicos, Iam precor egrotas Sosibiane semel.

S O T E R I C H Y S, *μωδία*, Verficator fuit ex Allo Troadis, qui Diocletiani Encomium scripsit, & Dionysiorum liberos duos, & alia nonnulla quæ commemorantur à Suida.

S O T E R I D A *ς*, *μωδία*, Epidauius Grammaticus, Phamphilæ doctissimi mulieris patricius meminit Suidas.

S U T I A, *μωδία*, Vrbis Aricenorum ab Antiocho Seleuci filio condita. Stephanus.

S O Z V S A, *μωδία*, Trium oppidorum nomen, quorum vnum in Phœnice collocatur à Stephano, secundum in Piskia, tertium in Aethiopia.

S

S P A C O, *μωδία*, Vxor fuit Mithridatis, bubulci Astygas Medorum regis, & nuxrix Cyri: quæ vox quoniam Medorum lingua canem significat, factum est ut Cyrus creditus sit nutritus esse a cane. Autor Herodotus lib. 1.

Spadix, *icis*, pen. gen. prod. *μωδία*, teste Gellio lib. 2. est auulsus à palma termes cum fructu: qui quoniam puniceum refert colorem, hoc est rubrum cum exuberantia quadam splendoris, factum est ut spadicem pro puniceo colore accipiamus, qui potissimum in equis commendatur. Virg. lib. 3. Georg. Luxuriatq; totis animosum pectus: honelli Spadices, glauciq; ¶ Est etiam spadix, genus instrumenti musici, cuius meminit Iulius Pollux lib. 4. & Cælius lib. 9. cap. 4. Quinril. lib. 1. cap. 17. de Musica, Plectra, & spadicem etiam virginiū probis reculanda.

Spadiceus, *a*, um, Idem quod puniceus siue baius, quod coloris genus in equis potissimum commendatur, *μωδία*. Significatur autem hæc voce exuberantia quadam ruboris, splendorisq; qualis cernitur in termitibus palmarum, qui spadices appellantur. Vide Thysicem in libello de Coloribus.

Spado, *onis*, *μωδία*, Ital. *castrado*, *μωδία*, Hisp. *Paron castrado*. ¶ Proprie is dicitur cui aut testes euulsi sunt, aut ipsi cremallices, hoc est necui, è quibus testes dependent. A verbo Græco *σπάω*, quod est euellere. Eunuchus autem etiam natura quis esse potest, ut quum frigidior temperatura veneris vsum cuiquam pernegat. Plin. lib. 11. cap. 37. De huiusmodi capillorum in spadonibus vō vsum. ¶ Spadones item dicuntur furellæ infrugifera. Colum. lib. 1. de Arbor. Eulmodi furellas, qui nihil afferunt, spadones appellantur.

S P A L A T H R A, *μωδία*, Magnesiæ oppidum apud Plin. lib. 9. ca. 9.

Sparganion, *μωδία*, Herba est folia habens similia gladioli, sed angustiora, magisq; in terram procumbentia, circa summum autem caulē semen capitulis quibuldam inclusum. Autor Dioecorides lib. 4.

S P A R G A P I S, *μωδία*, Fuit filius Tomyridis, Massagerum regis: qui captus à Cyro seipsum interfecit. Autor Herodotus lib. 1.

Spargo, *gis*, s. lum. Huc illuc prociat, dissemino, late diffundo. [*μωδία* Ital. *Spargere*. Hisp. *Deramar*.] Virg. 3. Aeglog. Iam cornu petat, & pedibus qui spargat arenam. ¶ Spargere aqua, est aquam affundere. Plaut. Trucul. Sparsisti aquam iam rediit animus. Insula sparsæ per æquor. id est late diffusa. Virg. 3. Aene. Niucamq; Paron, sparsasq; per æquor Cycladas. Colum. lib. 2. ca. 16, Si tamen aliqua causa tempestuam stercoreationem facere prohibuerit: secunda ratio est, ante quam sarras, mote seminantis ex auariss puluerem stercoreis per segetem spargere. ¶ Spargere humū folijs, id est sterneere vel operire, Virg. 5. Aene. Spargite humum folijs, inducite fontibus vmbra. ¶ Spargere se in aristas, vel brachia, dicitur herba, quādo in aristas vel in brachia dilaturatur. Plin. lib. 12. cap. 12, Carumina in aristas se spargunt. ¶ Composita sunt Alpergo, Conspargo, Dispergo, Inpergo, & Respergo: quorum significata explicatur suis locis.

Sparsus, participium, Longè latèq; diffusus. [*μωδία* Ital. *sparsus*. Hisp. *Deramado*.] Cic. in Arat. Stella sparsa solzq; videntur. ¶ Os sparsum, id est latum, & plus satis diffusum. Tereat in Heaut. Ruffamne illam virginem, cassam, sparsa ore, aduoco nati. ¶ Aliquando idem quod Conspersus. Ouid. 8. Metamor. iaris iam sparsus tempora canis. Corpus senatus sparsum, id est diffictum. Lucan. lib. 7, Calcauistq; simul reges, sparsamq; senatus Corpus, & immensa populos in eade natantes.

Sparsim,

spatium, aduerbium, Multis, variisque in locis, hic & illic. [*αὐτοῦ* Ital. *Spazio*, quod est. Hisp. *Espacio*, deinde. Gell. lib. 1. Præterea ex eodem libro Cato in hac etiam spatium & interitū comminuit.

S P A T I A, *αὐτοῦ*, Vulgo *αὐτοῦ*, Peloponnesi ciuitas nobilissima fuit, Lycurgi legibus optimè olim instituta, ita dicta à Spatio Phoronei filio, aut (ut alij malunt) à Sparta Eurotae flui: quum antea Lacedæmon diceretur. Virgil. 3. Georg. Veloces Sparte carulos, acrimque Molossum Pasce sero pingui. Huius ciues dicuntur Spartiatae, siue Spartani, *αὐτοῦ*, qui à Lacedæmonij.

Spartanus, a, um, Idem quod Lacedæmonius. *αὐτοῦ* Virgil. 1. Aeneid. Virginis os habitumque gerens, & virginis arma Spartane.

S P A T A, Lacus in Atroparia, in quo sales nascuntur & congelascunt.

S P A T A C Y S, *αὐτοῦ*, Famulus gladiator fuit, à Thracia oriundus, robore animi & corporis præstanti, qui vnà cum Chryso & Oenomaos, effraeto Lentuli ludo gladiatorio, cum septuaginta gladiatoribus erupit Capua, manūque senorum congregata, quasi iusto exercitu comparato, Cereuius montem in Campania occupauit: ubi quum à Clodio Glabro oblideretur, eius castra diripuit, & Campaniam populatus, raptis Praetorū sacibus appellatus est Imperator. Inde Lentuli exercitus in Appennino dissilauit: apud Mutinam Cassij castra deleuit. Tandem quum de Vrbe inuadenda deliberaret, à M. Crasso pulsus, fugatusque quum Brutium angulum occupasset, nec in Siciliam præ nauium penuria transire potuisset, cum suis omnibus fortissimè dimicans quasi Imperator occisus est. Lucan. lib. 1. - Parthorum vnam post prælia foscas, Et Scythicus Crassus victor remeasset ab oris, Vi simili causa caderes, quæ Spartacus hostis.

S P A T O P O L I T O S, *αὐτοῦ*, Persona erat histriónica in Tragædia, sparti canitie dicta, virili specie, nigra & subpallida: quemadmodum contra Polia, *πολιά*, facie muliebris, densa canique capillitio, ceteris omnibus muliebribus personis, ut ætate, ita & dignitate præstans. Vide Iulium Pollucem Onomastici lib. 4. & Hermolaum in Plinium. ¶ Est item Spartopolis, gemma quadam à colore dicta, quem Sparti modo habet incanum. Vide Plinium lib. 37. cap. 11.

S P A T I U M, sparti, siue Spartium, *αὐτοῦ* Dioscoridi lib. 4. Id est quod nostri Genitum appellant, fortassis quia genu modo flexilis ad nexus sit: vel quia genibus medeatur dolentibus. [Ital. *Genestra*. Hisp. *Genestra*, *genestra*, *genestra*.] ¶ Est & aliud sparti genus quod in Hispania nascitur: de quo Plinius lib. 19. Sparti quidem vltus multa post secula corpus est: nec ante Puerorum arma, quæ primùm Hispaniæ intulerunt. Herba & hæc sponte nascens, & quæ non querat ferri, iuncūque propriè aridi soli, vni terra dato vitio: tanquæ id malum telluris est, nec aliud ibi ferri aut nasci potest. Idem lib. 24. Genista quonque vinculi vltus præstat: flores apibus gratissim. Dubito an hæc sit quam Graeci autores Spartum appellauerunt, quum ex ea lina piscatoria, apud eos fabricari docuerim. Et nunquid hanc designauerit Homerus, quum dixit, Nauium sparta dissoluta. Nondum enim fuisse Africanum, vel Hispanum spatium in vsu, certum est: quum fuitiles fierent naues, lino tamen non sparto vnquā futas. Semen eius quod Graeci eodem nomine appellant, in folliculis phaeolorum modo nascens, purgat hellebori vice, drachma & dimidia pota in aqua melle cyathis quatuor, ieiunio.

S P A T I A R I U M, rij. Locus spatio abundans. [*αὐτοῦ* Ital. *Lusco* quæ fons melle genestre. Hisp. *Lugar de mucha genestra y sparto*.] Plinius lib. 11. Falsè excipiunt spatium: quippe in Hispania multa in spartariis mella eam herbam spatiunt.

S P A T I E U S, a, um, adiectiuum, Est spatio compactum & compositum. [*αὐτοῦ* Ital. *Spazio*, quod est. Hisp. *Espacio*, deinde. Gell. lib. 1. Præterea ex eodem libro Cato in hac etiam spatium & interitū comminuit.

S P A R T U S, seu spatum, Telum rusticum, in modum pedis recuruum. Virgil. lib. 5. Agrestisque manus armat sparus. Salustius, Sed ex omni copia circiter quætera pars militariibus armis instructa: ceteri ut quosque casus armauerat, sparus, aut lanceis, alij præcursus fides portabant. Festus, Spata, minimi generis fuit iaculata spargendo dicta, quod passim pugnando spargeatur. Lucilius, Tum spata, tum mutices, portantur traquila potio. ¶ Est & sparus, *αὐτοῦ*, piscis marini nomine circa vernum æquinoctium parientis: ut tradit Plinius, lib. 9. cap. 51.

S P A S M U S, mi, siue Spasma, aris, [*αὐτοῦ* Ital. *Spasmo*, quod est. Hisp. *Spasmo*.] Contractio nervorum, rigor, siue distentio, cōuulsio. A verbo Græco *σπασμα*, quod est conuelle. Plinius lib. 22. cap. 8. Item ex multa auxiliatur renibus, stranguit, opisthoronicis, spasmi, lumbis.

S P A S T I C I, *αὐτοῦ*, Dicuntur spastici aliquid inus consuevit esse. Plinius lib. 22. cap. 19. Radicem decoctam bibere spasticis, cæuis, cōuulsis, suspensis salutare.

S P A T H A, *αὐτοῦ* Ital. *Spada*. Hisp. *Espada*. Gladii genus. *αὐτοῦ* hoc est à sciendendo, siue diuellendo: aut certe *αὐτοῦ*, quod inter cetera significat stringere. Apuleius, Et militaris sacramenti genium ob amillum spatham verebatur. Vegetius gladios maiores spathas vocari docet: minores verò semispathas. Hæc etiam autore Augustino, dicitur frama, & alio nomine romphæa. ¶ Est item spatha, rudicula qua vimur in versandis rebus quæ conquantur. Colum. lib. 11. cap. 22. Deinde permisceto spatha lignea. ¶ Spatham præterea vocamus instrumentum illud culinarium quo spumam detrahimus. ¶ In palmis item spathæ dicuntur, ramuli ex quibus palme dependunt frondis, vnde videtur, figura nomen habentes, quæ ad gladioli folium satis accedit, licet duplex sit, minor & tenuior. Plinius lib. 16. cap. 16. Palma sola in spathis habet fructum, racemis propendens.

S P A T H A L I O N, *αὐτοῦ* Ital. *Ramo di palma*. Hisp. *Raximo de dátilis*.] diminutiuum à spatha, significans ramulum palmæ cum dactylis inde pendentibus. Vnde apud Martialem lib. 13. Spathalio caryotarum numeratur inter munera reuolutorum quæ Calendis Ianuariis solent militari. Aurea (inquit) porrigitur tani caryota Calendis. Sed tamen hoc munus pauperis esse solet. ¶ Est etiam ornamentum muliebre, inter delicias fornicarum annumeratum. A verbo Græco *σπαθα*, quod significat delicias ago, & lasciuio. Plin. lib. 13. cap. 15. Iuba tradit circa Troglodytarum insulas fructum in alto vocari: istos plocam, corallio similem, siue foliis præcisum mutato colore in nigrum durescere, quum cadat, frangi. Item alium qui vocatur charicobepharou, efficaci in amato-

toriis. spathalia eo facere, & monilia forminas Plaut. Menæchmis, Amabulo Menchime inuaretis diu in inuacendo, pondo duum nummum spathalia, ut te libenter videam quum ad vos veneris.

S P A T H E, *αὐτοῦ*, Inuolutum est, siue operimentum fructus palmarum adhuc florentium, quo in spissandis vnguentis vntur vnguentarij, ut docet Dioscorides lib. 1: cui ea in re optimè conuenit cū Theophrasto, qui lib. 3. de Plantarum historia de palmis agens, in eo masculam à feminâ differre scribit, quod mascula prior florem ferat in spathe. Plin. lib. 23. cap. 6. spathus, siue elates nomine proprium quoddam palmæ genus videtur intellexisse, quod inedicina conferret germina, folia, & corticem. Vide Marcellum in Dioscoridem.

S P A T H U L A, *αὐτοῦ* Ital. *Spazula*, diminutiuum à spathe, siue spatha, quo Celsus lib. 8. cap. 15. vltus est pro instrumentum chirurgico, ad humeri luxatū curationem accommodato. At (inquit) si vastius corpus, neruive robustiores sunt, necessaria est spathula lignea, & quæ crassitudine duorum digitorum habeat.

S P A T I U M, spatii, Capedo, intervallum. [*αὐτοῦ* Ital. *Spazio*, quod est. Hisp. *Espacio*, deinde. Gell. lib. 1. Præterea ex eodem libro Cato in hac etiam spatium & interitū comminuit.

S P A T I O R, acis, Deambulo. [*αὐτοῦ* Ital. *Andar à passo*. Hisp. *Espacio*.] Virgil. lib. 1. Georg. Tum cornix plena pluuia vocat improba voce, Et sola in seica secum spatatur arena. Idem 4. Aene. Aut ante ora duum pingues spatatur ad aras. Ouid. 2. Metam. - nam quum per littora lætis Passibus, ut soleo, summa spatier arena.

S P A T I O S, *αὐτοῦ* Ital. *Spazioso*, Ouid. 3. Fast. Flebat amans con-

uinx, spatiatque littore curuo. Edidit inculcis talia verba comis.

S P A T I O T E M pro eratore posuit Cato. Festus.

S P A T I O S U S, fa, sum, Amplus, capax, vastus. [*αὐτοῦ* Ital. *Spazioso*, grande. Hisp. *Espacio*, largo, grande, ancho.] Colum. lib. 6. cap. 2. Primum omnium spatiosum stabulum præparetur, ubi domitor facili verari, & digredi sine periculo possit. Idem 2. de Arte. Omnibus Andromache vltis est spatiosior æque. Interdum non loci, sed temporis spatium importat. Ouid. lib. 1. Amorum. Eleg. 8. Sed nunquam dederis spatiosum tempus in itam: Sepe simulatas ita morata facit.

S P A T I O S E, aduerbium, Id est late, diffusè. Plin. lib. 19. cap. 5. Quoniam spatiosè fructuar. Spatiofus, & Spatiofissimè. Plin. Epist. 61. Bono cini conuenientissimum credidit, eadem illa spatiosus & vberius volumine amplecti.

S P E C I E S, speciei, Effigies, facies, vel imago. [*αὐτοῦ* Ital. *specie*, imagine. Hisp. *Especie*, deinde. Gell. lib. 1. Præterea ex eodem libro Cato in hac etiam species & interitū comminuit.

S P E C I A L I S, *αὐτοῦ* Ital. *Speciale*, singulari proprio. Hisp. *Especial*, en su genero proprio.] In qua significatione vtitur hoc nomine Iulius Capitolinus, quum ait, Macrinorū familiam id speciale semper habuisse, ut Alexandrum Magnum in auro & argento ex cultu semper haberet. Speciatim, aduerbium significans particulariter. [*αὐτοῦ* Ital. *specialmente*, singulariter.] Cice. post Reditum in Senatu, Multa de me C. Messinus & amicis & Reipublice causa dixit, legem speciatim initio de salute mea promulgauit.

S P E C I A L I T E R, aduerbium, Idem quod speciatim. *αὐτοῦ* Colum. lib. 3. Atque de cura eligendi malleoli generatim præcepimus: nunc illud propriè specialiter, ut non solum ex sacratissima vite, sed etian: è vitis parte sacratissima semina eligantur.

S P E C I O S U S, fa, sum, Pulcherrimus: semper enim in bonum accipitur, quauis species medium vocabulum sit. [*αὐτοῦ* Ital. *Spazioso*, apparente, bello, ben formato. Hisp. *Especial*, de mucha hermosura, hermoso, bello.] Virg. 4. Aeneid. - neque enim specie famæ mouetur. hoc est nec præsentis deformitate, nec ru-

S P E

more max futuro. Sic & formolus, licet forma indifferenter ponatur, semper tamen in meliorem partem accipitur. Plinib. l. 1. cap. 4. Minus speciosa, sed sapore caryotarium sorores. Cellus lib. 2. cap. 2. Si plenior aliquis, & speciosior, & colorator fidus est, suspecta habere bona sua debet. Float. de Arte, interdum speciosa locis, moraque recte Fabula, &. Quid. 7. Metam. 4. speciosasque nomina culpe Imponis Medica rursus; in aspic quantum Aggrediate nephas.

Species, speciosus, speciosissime, Pulchre, ornate. *de pulch. & ornate. de spec.*
Lini. 4. bel. Macedo. Et quam tibi viro liceat purpure in veste stragula
vi, matrem familiam tuam purpure amiculum habere non si-
nes? & equus tuus speciosus illustratus erit, quam vox vestitus? & Specio-
sus ingredit, id est cum ornatu. Colum. libro 2. cap. 2. Igitur in opere
hoves ac et iunctos habere conuenit, quo speciosus ingreditatur sub-
limes & clavis capribus.

Speciem, nis, penult. corr. Proprie in quavis merce dicitur exiguum quid-
dam quod à venditori spectandum proferitur, vt ex eo emptor rem to-
tam sibi met. (vid. de qua Ital. *esperienza, a pasta, prava, mostra*, Hulp. *La mesure
de la mejor*.) Frequen-illime tamen per translationem accipitur pro quovis
documento, experimento, siue exemplo, ex quo rei totius capimus
coniecturam. Cic. in Tusc. Quid illud non dubitas quid specimen natu-
ræ capi debeat ex optima quaque natura? Apul. in Flor. Sed Marfyas
(quod illi sit maximum specimen) non intelligens se deridiculo ha-
beri, quadam deiramenta effluit. ¶ Dare specimen sui, est re aliqua
insigni declarare quid de se sit sperandum. Cic. in Divin. in Verrem, Tu
verò Cecili quid petes? quo tempore, aut qua in re non modo specimen
exteris aliquid dedisti, sed tute tui periculum fecisti? Specimen inno-
centiæ, prudentiæ, virtutis id est exemplar. Cic. 3. de Nat. deor. Cur tem-
perantia, prudentia quæ specimen auct. simulachrum Veslz pontifex
maximus est? Qu. Scævola trucidatus?

Specio, cis, xi, tum, Apud antiquos in vfu fuit pro videre. *[Lanæ Ital. Præf. Hifp. Miræ, ver.]* Vnde augures Specere, hoc eft infpicere aues dicebantur. Ennius apud Varroem, Vos specite, postquam fpexit. Hodie abiit in delufum finem: vniufque tantum eius compofitis, alpicio, confpicio, circumfpecio, defpicio, difpicio, infpicio, perfpicio, præfpicio, præfpicio, refpicio, introfpicio, fufpicio, & tranfpicio: de quibus fuus locus.

Specitō, as, arc, frequentatiuum antiquum. πειλὸς βλίστω. Plautus in Ci-
celi. (per Dionysia Mater pompam in specitatum duxit.

ſpecto, &c. Aliud ſequitur auctori a ſpecto antiquo verbo, idem valens quod mutare & fixē intueri. [*ſpecto* *ſpexi* *ſpexeris* Ital. *Guardare* *guardare* *ſpeſſo*. Hiſp. *mirar*.] Cic. de Aſtip. relp. Quid nō tu Megaleſia eo de ſpectare voluiſſes, haud ſcio, &c. Terent. in Eunuchō, Hec ne me ſpectes: me impu-
ſſe hanc aſto facit. ¶ Accipitur non raro pro iudicare, probare, ſive ex-
aminare. [*ſpecto* *ſpexi* *ſpexeris*.] Cic. pro Roſcio Com. Ne mo enim illum ex trun-
co corporis ſpectabat, ſed ex artificio comico exſtimabat. Ibidē, Quem ſi ex cenſu ſpectas, eques Romanus eſt: ſi ex viri, homo clariffimus eſt: ſi ex te, iudice ſummiſti: ſi ex veritate, id quod ſcire potuiſſi & debuiſ-
ſi. Idem lib. 5. Tuſc. Non igitur ex ſingulis vocibus philoſophi ſpec-
tandi ſunt. Aurum ſpectatur in ignibus. Quid. 1. Triſt. eleg. 4. Scilicet
ex ſolum ſpectatur in ignibus aurum. Id eſt probatur. Vnde & ſpecta-
tores pecuniarū dicuntur qui valorem eius explorant. Huc etiam per-
tinet illud Virgilii 3. Aegloga. Si ad vitulum ſpectes, nihil eſt quod poe-
ſta iudex. hoc eſt ſi vituli pretium tecum reputes: vel (vt Seruius inter-
pretatur) ſi pecula cum vitula compares. ¶ Interdum ſpectare, idem eſt
quod attendere, cauere, diſpicere, & vt Cicero loquitur, etiam atque
etiam videre. Plautus, ſpectadum ne tibi amulum det, neq; roget. ¶ E-
legantius item accipitur ſpectare pro eo quod eſt ad rem aliquam per-
ſpicere, reddere, ſive referri, quod & Græci dicunt [*ἀποδείκναι* *ἀποδείκναι* *ἀποδείκναι* *ἀποδείκναι*]. Cic. 3. de Finib. Hæc ſtudia ad imitandos ſummos viros ſpectato-
rum. Idem lib. 2. Epist. Omnia viriſque conſilia ad concordiam ſpectaue-
runt. Idem l. Offic. Ad extremum, ſi ad perneciem partiæ res ſpectabitur,
partiæ ſalutem anteponet ſaluti patriæ.

Spectatur, impersonale. Plin. lib. 10. cap. 70. Plausu congregari ferros ad ci-
bium consuetudine spectatur.

ſpectatu, ſupinum. Cice. 2. Offic. Maximèque admirantur eum qui pecunia non mouetur: quod in quo viro perſpectum ſit, hunc dignum ſpe-

Speciandus, adiectivum. *Specis*. Plin. lib. 10. cap. 42. Nec vulgaris pistraci
forma, quod quicquam faciat.

torum, quantum non spectanda.

Spectatus, probus, cognitus, cuius scilicet perfecta tam virtus est. [*De re. Sic. Ital. Eodem, probus. Hifp. Alabado, prouido.*] Virgil. 8. Aene. — sunt nobis fortia bella. Pectora, sunt amici, et rebus spectata iuuentis. Plautus Perfa, Vitam equidem iam satis tibi spectatam esse censebam, Et meos mores. Spectata integritatis vir. Lucret. 6. belli. Prou. Spectatissima femina. Cicero pro Sexto Roscio, Quam vero nescias hunc & alii, & velint in Crecilia Balcani filia, Nepotis sorore, spectatissima femina: quae quoniam patrem clarissimum, amplissimos patruos, ornatissimum fratrem habere iuratum, &c.

Speciē aduerbium, Feliciter, egregiē. [congruē, egregiē, & s. Ital. Felicemente, egregiamente, Hiſp. Bienauenturadamente, ſeñaladamente.] Plin. li. x. Flores vērō odorifque in diem gignit, magna (vepālā m eſt) admonitione hominū, quā ſpectatiſſimē floreat, ceterim mareſcere.

Spectatio,onis verbalis, ipse spectandi actus. *Acc.* Cicero ad Atticum. Erit quidam etiam animum levati cum spectacione, tum religione opinionis et famae. *¶* **Spectatio** pro probatione pecuniae. Cicero in Verrem actione 4, Ex omni pecunia, quam aratoribus solvere debuisti, certis nominibus deducitiones fieri solebant: primum pro spectacione et collybo: deinde pro nefcio quo Cerario. Budzus.

ſpectatores. Quia ad ludos ſpectandi cauſa conveniunt. [*ſpectat.* Ital. *ſpectatori.* Hiſp. *Los que miran los juegos.*] Plaut. Amphit. Nunc ſpectatores locis ſummis ſedate clare plaudite. ¶ **ſpectatores rerum caeleſtium,** id eſt contemplatores. Cic. 2. de Nat. deor. Homo rerum ſuperarum, atque caeleſtium ſpectator. ¶ **ſpectator pugnae,** qui pugnam non admittit, ſed ſecurus eius exitum expectat. Tractum à ludorum ſpectatoribus, qui hiſtrionibus in ſcena fabulam agentibus, otioſi incertim deſident. Cice. 2. Offic. ſpectator eſſe qui oſculos praeberunt Leuctrice calamitatis. ¶ **ſpe-**

S P E

¶ *A*ctor formarum, id est iudex, altimator, probator. *Idem* Terent. in Eunu. *Quam* micipsum noris quam elegans formarum spectatorum. *Vbi* Donatus, spectator elegans est, qui sic cunctantis & fastidiosi iudici, cui non quidvis facile placet. ¶ *S*pectator, probator, ut spectatores pecuniarum dicuntur.

Spectatrix, i. e. verbale sum. à spectando deductum. ὁράτις. Plaut. Merc.
 Divum atque hominum quæ spectatrix, atque hera eadem es homini-
 bus. Lucan. lib. 3. Detegere iam ferrum: acque enim tibi turba verenda
 est Spectatrix scelerum, &c.

*Specularius, adiectivum. Idem quod specularius siue cōtemplativus. An-
pon. uel. Quin. lib. 3. cap. 5. Vt illa sit spectatiuū parci, hæc actiuū.*

ſpectabilis, ſc. ſpectatū dignus, clarus, illuſtris, &c. *ſpectabilis*. Ital. *ſpectabilis*, illuſtre. *ſiſp.* *Lo que fe puede mirar, claro, illuſtre.* *Plin. lib. 7. c. ap. 14.* Aliubi enim ſatis æra ſpectabilis gignuntur. *Quid.* *ſc. de Ponto, Eleg. 2.* Ipſe ſuper curram placido ſpectabilis ero. *Idem 7. Metam.* — ſpectabilis heros, *Et veteris retincoſ citam nunc pignora formæ* Ingreſſitur. *Iuven. Saty. 8.* Ipſi deinde Læres, ſiquid ſpectabile ſignum, &c. *Tacitus* in *ſua Agricola*, *Et extremo meo corpora deſicere in his veſtigiiſ, in quibus pulchram & ſpectabilem victoriam edoceat.*

Spectaculum, hīpī, dicitur id quod spectandum exhibetur. [ur. *g. Hæm.* Ital. *spectacolo*. Hīpī. Iuergo que *femina*.] Virgil in quodam Epigram. Nocte pluit tota, redeunt spectacula manē. Lib. i. Iudici deinde finitimus spectaculum iubet. ¶ Aliquando dicitur ipsa spectatio. *ur. Cic. 7. Verr.* O spectaculum miserum, atque acerbum, ludibrio esse vbi gloriari! ¶ Aliquando locus vnde spectatur. *ur. Sueton.* De spectaculo excitatus descendit. Liu. Tum primum circo, qui maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca Patribus, Equitibusq; vbi spectacula sibi quicquid faceret. Fori appellati.

Spectamen inis, Idem quod Specimen. Plaurus in Menæh. Spectamē bono seruo, id est qui rem herilem procurat, vider, collocat.

Spēctio, **onis**, Verbum est propriè ad Augurum disciplinam pertinens, in qua officia ita distributa erant, ut quī spēctionem habebant, nuntiationem non haberent. *si videretur.* Vide Varronem lib. 5. de Ling. Lat. & Pompeium Festum lib. 17.

Specimin, cij, Instrumentum teres & paruum, quo medici ad tentandum vulnere ac fistulatum viam & profunditatem videntur. *απλως.* Pacunius, Ut medici faciunt, qui prius specio vulnus tentant. Sic autem à verbo specio.

Spectabilis, Spectaculum, Spectator, Spectatus, Specto, vi-
de **SPECTIO.**

Speculum, trcl, Simulachrum, seu imago oculis sese offerens (φαντασμα, ειδω-
λον, Ital. Simulacro, imagine fantastica, imaginatione. Hicp. Imago, idolo, phan-
tasia, Cic. lib. 9. Epit. qui putant ἀπειραντος φαντασιν) Specus Catianus
excitari. Ibidem, Quae ille Gargaricus ἄδωλα, hic Specus nominat. Et rus-
sus, Hic Specus etiam oculi ferri possint, animus qui possit non video.
Speculari, trcl, Locus excelsus, & eminens, unde aliqui eminus videri & pro-
spici possent, siue sit mōs, siue turris, siue lapis, siue arbor, siue quid aliud
eminēs. (συνωρισμός, ὑψος, Ital. Pediccia. Hic. La atalayā, lugar para atalayā.)
Valla in Raudenim, Specula locum vnde sunt excubae, an hostes ve-
niant, transcurrant, an inaneant, quot sint, & quae sint id genus. Vir. 8.
Aegloga, Princeps arcis specula de montis in altum. Deferat. Quid, in
Epit. Leandri. In speculi omnis Abydos erat, Liui. 8. belli Punici. Ipse
in Cisso (mons in altitudine ingētem cacuminis edici) specula posuit,
vt ignibus procul sublati, signum, vbi qui moliretur holtes, monito
temporis acciperet. Virg. 3. Aene. Dat signum specula Misseus ab alta.
Specula, speculæ, diminutiuum a speculo, vnde s. r. c.

Specula, specula; diminutivum à spe, vide s. F. E. S.
Speculator, laris, lari, Exploro, contemplor, quasi è specula prospecto. [xviii.]

latus. ¶ Plautus in Mil. Sed speculator nequis aut hinc abiecit, aut ab dextera. Noſtro conſilio venator adſe cut auribus plagis. Caſar A. bell. Gallic. Q. ſpeculad gratia eſſent remiſſi. ¶ Per translationem ſpeculati ponitur per ſerutati, & exacte conſiderate. Synops. Tacit. lib. 18. ſancti patuit iſti, qui principum offeſas acriter ſpeculabantur. Cicero in Catil. Multi te etiam oculi & aures non ſentientem, ſicut adhuc fecerunt, ſpeculabantur acule cuſtodite. ¶ A quo fit compositum Praeſpeculator, quod eſt ante ſpeculor, vel proximiſſis ſpeculatoribus exploror. Suetonius de Caeſ. Exercitum neque per ſadiſſiora itinera dedit vaquam, niſi praſpeculatores locorum ſitros.

Speculatores, Id est exploratores, qui à specula aspiciunt, vel in bello ante exercitum explorandi gratia mitti solent. *(Σπευλατορες. Ital. spieguardie. Hisp. Alalayadores, miradores.)* Cæsar à belli Gallici, Hac re Cæsar ita-
tim per speculatores cognita, insidias veritus.

Speculatrix, cis, verbale. [*speculatrix* in *Speculr.* Ital. *specularie*. Hisp. *Acad.*
laydara.] Cic. 3. de Natu. deorum. Furz dex sunt, [speculatrices, credo, &
vindices & facinorum, & sceleris.

Speculatorius, a, um, adiectivum, Quod speculationi est ac commodum
ut speculatorius ut speculatoria navigia quibus in mari speculamur quid
 fiat. Cels. 4. belli Gall. Item speculatoria navigia militibus compleri iussit.
 Speculatus, huius specularis, Ipse speculari actus. ut speculatus Plin. lib. 10.

Specularis, specularis, adiectivum, à specula deductum: vt specularis significatio, quæ fit igne à specula ostenso. *ἡμεῖς τὸ φῶς*. Plin. lib. 7. cap. 18. Specularem significationem Tiviano bello Sæmæ inuenit.

Speculum, li. Instrumētum ex vitro, chalybe, stanno, argenteve, inuen-
tione imaginem repræsentans : cuius inuentione Aesculapio assignat
Cicero 2. de Nat. deor. *[Inuent. por. Ital. specchio. Hisp. Espejo en que nos mi-
ramos. Terent. in Adelphis. Inspicere tanquam in speculum vias ho-*

nam. Etiam in Aduerſis, Impetere tanquam in ſpectulum vias no-
minum iubet. Quid. 3. de Arte. quid quãquãdecebit, Eligat, & ſpecu-
lum inſublet ipſa ſum. Cic. 2. de Finib. Nec tamẽ argumẽtum hoc Epi-
curus à moris netiũe quãcriã à beſtiis que nũc eſſe ſequi non poſſent

Spicillum, li. Instrumentum, quo vruntur chirurgi ad scurrationem vulo-
rum, & fistularum. *[μυλων. Ital. Zaffo. Hisp. Lientia de cata de cirugians.*
Est autem diminutivum à Specium, quo antiqui vsi sunt in eadem signi-
ficatione. *Corn. Celsus lib. 6. de fistulis & carum curacionibus. Apr.*

omnibus, Corn. Celsus lib. 7. de nitulis & earum curationibus, Ante omnia autem specillum demitti in fistulam cōuenit, ut quid tendat, & quā alit̃ perueniat, scire possimus. Hinc auricularium specillum dicitur

Spiro, res, Spiritum duco, animam emito & attaho. [*σπίνω*, Ital. *spirare*, *mandar fuera el futo*, *efalar*. Hist. *Espirat* o *respirat*, *exhar* a fuerat. *folo*.] Plin. Hæc duo genera spiritus spirant, quæ ad pulmonem pertinet. Idem lib. 9. cap. 7. Spiritum autem confessione omnium & paucissima alia in mari. *Spirare*, *latere*, *valentius* spiritus Euris, id est stat. Ovid. 1. Metamor. Quum mare sub nocte tumidis albescere cepit. Fluctibus, & præceps spirare valentius Euris, &c. Clemens spirant, Austri, Stat. 1. Syl. Aliquando spirare, est odorem aliquem emittere, siue exhalare: & sic constituitur cum accusativo. Virg. 1. Aene. Ambrosiæque comæ diuinum à vertice odorem spirare. Colum. lib. 1. Reliquique immunditiei reorum odor: in spirantibus. Extra spirantia, hoc est palpitantia. Virg. 4. Aene. Spirantia consilium extra. Spirantia signa, hoc est tam artificiosè facta, ut vivere, atque adeo spirare videantur. Virg. 3. Georg. Stabant & Parj lapides spirantia signa. *Huius* verbi composita sunt, *Aspiro*, *Conspiro*, *Expiro*, *Interpiro*, *Prospiro*, *Respiro*, & *Suspiro*.

Spiritus, Halitus: idem enim sunt Spiritus, Halitus, & Anima. [*πνεῦμα*, Ital. *spirito*, *animo*, *futo*. Hist. *Espirato*, *folo*.] Cic. 1. de Natu. deor. Tibus: rebus animantium vita tenetur, cibo, potione, spiritu. Idem de Senectute, Quorum visque ad extremum spiritum protracta est prudentia. Aufferre spiritum sine sensu doloris, Cic. in Ver. *Accipitur* aliquando spiritus pro vento. Virg. 12. Aeneid. Ac velut Edoni Boreæ quum spiritus alto infonatur Aegæo. *Nonnunquam* etiam pro animi elatione. Cicero pro Sylla, Res enim gestæ, credo me, me nimis extulerunt, ac mihi necesse quos spiritus aculebant. Cæsar lib. 3. belli Ciu. His rebus tantum fiducia ac spiritus Pompeianis accessit, ut non de ratione belli cogitarent, sed viciis illi sibi viderentur.

Spiritalis, & hoc, & per synonymum spiritalis, & le, Quod halitus emittit. [*πνευματικός*, Ital. *spirituale*. Hist. *folo*.] Vnde spiritalis auræ dicimus, id est vitales: & spiritalium liliulam, pro aspera aeterna.

Spirabilis, le, Vitale, quo spiritus: [*ψυχαῖος*, Virg. 1. Aene. per sidera tellor, Per lupos, atque hoc cæli spirabile lumen. Spirabilis animus, Cic. 2. de Natu. deor. Quum & humor, & calor, qui est solus in corpore, & terrenâ ipsam viscerum soliditatem, animâ denique ipsam spirabilem, si quis querat vnde habemus, apparet: quod aliud à terra sumptum, aliud ab humore, aliud ab igne, aliud ab aëre, quæ spiritum dicimus.

Spiramen, minis, Per quod exit spiritus. [*σπῆρα*, Ital. *Spiramenta*. Hist. *Aspiradit*.] Vnde, Natis spiramina. Lucan. lib. 2. Hic aurcs, alius spiramina naris aduocet. Stat. 12. Theb. Rescit spiramina fossi Iguis.

Spiramentum, ti, Est per quod exit spiritus. [*σπῆρα*, Ital. *Spiramenta*. Hist. *Espiradit*.] Virg. lib. 4. Georg. Nequequam in rectis ceratam tenuia cæca Spiramenta linunt. *Spiramenta*, pro poris, Plin. lib. 32. cap. 6. Spiramentum cauernæ. Iulianus, Vbi acrior per spirameta cauernarum ventus incubit. Virg. 1. Georg. Seu plures calor ille vias, & cæca relaxat Spiramenta.

Spiraculum, li, per quod odor, aëre expirat, aut exhalat. [*σπῆρα*, Ital. *spiraculo*. Hist. *Aspiradit*.] Virg. 7. Aene. Hic specus horredum, & fœui spiracula Diis. *Monstratur*. Id est aduersus. Stat. 1. lib. 2. cap. 93. Vt in Sinu clauo agro & Puteolano sunt, quæ spiracula vocant, mortiferum spiritum exhalantes.

Spirax, inter, *σπῆρα*, Quasi primipilaris, aut cohortis præfectus. Nam *σπῆρα* inter cætera cohortem significat.

Spirillum, Amiqui dicebāt barbā capræ. Festus ex sententia Opilij Aurelij.

Spissus, a, um, Idem quod densus: cui opponitur Rarus. [*σπῆς*, Ital. *spisso*, *infusio*. Hist. *Espisso*, *maico*.] Virg. 2. Georg. Cærolibus superabit terra replebis Spissus æquor. Ouid. 1. Metam. Et liquidum spisso secreuit ab aëre calum. Idem lib. 1. Amor. Eleg. 23. Aut caderet spissa nube reuertitur equus. Plin. lib. 12. cap. 14. Aspalathi probatio est in colore rufo, vel liguo, & aliq. spisso. Corona spissa viris. Virg. 9. Aeneid. Quæ raris efficitur, interclucitque corona. Non tam spissa viris, *Quandocumque* significat, interclucitque corona. Non tam spissa viris, *Quandocumque* significat, sicut tardum. Plaut. in Cistell. Spissum hoc est, amanti dicere, Veritas. Cic. ad Att. lib. 10. Sed hoc quoque, timide scribo, ita omnia ad huc tæta & spissa. Idem ad Q. Fr. lib. 2. Scribimus illa quæ dixerant *πῶντος* spissum. *Sanctus* opus & opusolum. Cæcilij Dardano, Nihil ego spei credo: omnes res spissas facit. *Hinc* etiam Spissus legitur pro tardus. Varro Mytheris, ut citat Nonius, Nescimus enim spissius, quàm emortuatur. Vix duo homines decem mensibus edolatum vnum reddunt puerum: contra vna pestilentia totas acies puncto temporis immanes accervos facit. *A* spissus hinc spissior, & spississimus: hoc est densior, & densissimus. Plin. lib. 1. cap. 1. Eduerit Arabea glans vitidis ac tenuior: & quoniam monota sit, spissior. Idem lib. 16. cap. 40. Spississima ex omni materia, id est & grauissima iudicatur ebenus.

Spissæ, aduerbium. Densè, siue ad multam spissitudinem. [*σπῆς*, Ital. *spessamente*, *strenuamente*. Hist. *Espessamente*.] Plin. lib. 36. cap. 3. Dein spissè calcatis carbonibus induitur, sabulo calce ac fauilla mistis. Cic. de Clar. Orat. Quamdiu in eorum enumeratione versamur, quum tamè spissè atque vix, ut dudum ad Demosthenem & Hyperidem, sic nunc ad Antonium Crassumque peruenimus.

Spisso, as, Spissum facio. [*σπῆς*, Ital. *Espessare*. Hist. *Espessare*, *lo ralo* o *liquido*.] Plin. lib. 1. cap. 41. Omne lac igne spissatur. Spissati in panem fatinæ modo. Plin. lib. 13. cap. 4. Dentes pectinatim spissati. Idem lib. 31. cap. 11. Dentes in circuitu marginum habent pectinatim spissatos. Ouid. 1. Metam. Ignis enim densum spissatur in aëra transiit. Nubes spissatur, Lucan. lib. 4. Spissaturque fluunt, nec feruant fulmina flammæ. *Huius* composita sunt, *Inspisso*, & *Conspisso*, quorum significatza vide suis locis.

Spissescere, se, se, se, Spissum fieri. [*σπῆς*, Ital. *Inspissare*. Hist. *Espissare*.] Celsus lib. 7. de Curatione aduersus idum aspidi, Eadem ergo vi verisimile est spissescerem quoque intus humorem hominis ab eo discuti, & sic dari sanantem. Lucret. lib. 6. Fecit ut ante cavam doctui spissescere nubem.

Spissamenta vocantur, quæ à Græcis *σπῆρα* dicuntur, quæ in vnguentorum conficiendis, & oliuorum, aliorumque id genus fructuum condituris extrema adduntur, ne fluere quod cōditum fuerit. Colum. lib. 13. cap. 46. de conditura iunolæ. Post lixæ in vimbra triduo succentur, & ita cap. 46. de conditura iunolæ. Post lixæ in vimbra triduo succentur, & ita in hanciam picatam recedantur adiecto passio, vel defruto, quod superaret: spissamentoque cuniculæ impositio, coniectum vas pelliculetur.

Spissigradus, Qui tardo paulum moru in ambulando vixit. [*σπῆς*, Ital. *Spissigradus*. Hist. *Espissigradus*.] Plin. lib. 2. cap. 30. Quoniam spissitate sua concalescit.

Spithama, *σπιθαμή*, Palmus, constans ex duodecim digitis, quem Latini dodrantem appellant. Plin. libro 7. cap. 2. Supra hæc extrema in parte montium spithamæ Pygmæi narrantur, tetras spithamæ longitudine, hoc est tetras dodrantes non excedentes.

Splen, huius splenis, masc. gen. [*σπλήν*, Ital. *Milza*. Hist. *El bazo*.] Viscus est in sinistra animalis parte situm, succos crassos & melancholicos in hepate genitos ad se attrahens, quorum parte subtilissima quum se aluit, quod superest, proprio quodam meatu ad ventriculum remittit. Latini nemem appellant. Celsus lib. 4. Splen in sinistra parte est intestino innexus, natura mollis & rarus, longitudinis & crassitudinis modica. Plin. lib. 8. cap. 23. Sanguis in corde, & circa oculos tantum viscera sine splene. Persius saty. 1. Quid faciamis dum petulant splene cachinno.

Spleneticus, adiectiuum. [*σπληνικός*, Ital. *cin ha male di milza*. Hist. *Delente del bazo*.] Id est hepatis, cui post inflammationem lien in primum non restituitur habitus, sed tumor permanet, ac durus. Plin. lib. 20. ca. 9. Item spleneticis in vino albo per dies quadraginta.

Splenium, nij, *σπλήν*, Empiastri genus, oblongum, quod ferè fronti ad sedandos capitis dolores solet adhiberi, quanquam & alius parubus intermedo accommodetur: nomē habens ab oblonga splenis figura. Martialis, Splenia tolle leges. Plin. lib. 9. de oculis cruce suffusus loquens, Superimponi oportet splenium è melle de coctum.

Spleniatu, a, um, *σπληνιτις*, Splenio obuolutus. Martialis lib. 10. Cur spleniato fæpe prodeam muto, Albive pictus ana labra cerussa, Philani queris: batiare te nolo.

Splendee, es, ut. Lucro. [*ἀλμυρο*, Ital. *Resplendere*, *resplendere*. Hist. *Resplendere*.] Martialis lib. 4. Et facies multo splendet alba pilo. Virg. 7. Aeneid. Splendet tremulo sub lumine pontus. Cicero pro Sestio, Quid denique visus valeret, quæ in tempestate fæua quæta est, & lucet in tenebris, & pulsa loco manet tamen, atque hæret in patria, splendetque per se semper, neque alienis inquam sordibus obolefecit. Horat. 1. Carm. Ode 14. Vrit me Glycæritator Splendens Pario marmore purius.

Splendescere, se, se, se, Splendens fieri, nitore acquiro. [*ἀλμυρο*, Ital. *Cominere à resplendere*, *Hispl. Cominere à resplendere*.] Apuleius, Quum iam auro splendesceret. Martialis lib. 8. Desuat, & leno splendescere turbida limo. Amphora, cetero Consule facta minor. Cic. in Parad. Nihil tam horridum, tam inculum, quod non splendescat oratione, & tanquam excolatur. Idem de Senect. Omnino sanorum illud in voce, splendescit etiam nescio quo pacto in senectute. Virg. 1. Georg. Depressa incipiat iam rum mihi taurus aratro. Ingemere, & fules attritus splendescere vomer.

Splendor, oris, Lux, nitro, claritas. [*ἀλμυρο*, Ital. *Splendore*, *lucere*. Hist. *Resplendore*.] Plaut. in Merc. Cælum ut splendore est plenum, nonne ex aduerso vides? Horat. 1. Scrm. lary. 4. Hunc caput argenti splendor, superbus Albus ære. Per translationem ponitur pro decore, dignitate, gloria. *Sidit*. Vnde splendor nominis, splendor familiaris, splendor virtutum: hoc est claritas. Cic. pro Pompeio, Nunc imperij nostri splendor illis genibus lucet. Idem pro Cluentio, Honesti homines & summo splendore præditi.

Splendens, a, um, Clarus, lucidus, nitidus. [*ἀλμυρο*, Ital. *Splendens*, *resplendere*. Hist. *Resplendere*.] Cic. in Parad. Reuoluitur M. Curius, aut eorum aliquis quorum in villa ac domo, nihil splendendum, nihil ornatum fuit, præter ipsos. Virg. 1. Aene. At domus interior regali splendida lura. Horat. lib. 3. Carm. Ode 13. O fons blandissimè splendidiore vitro, Dulci digne mero. Cic. 1. Offic. In maximis animis, splendidi similes, ingenij plenius, existunt honoris, imperij, potentie, gloriæ cupiditates. Splendidus homo, id est magnificus, diues, faustus, liberalis: cui opponitur sordidus. Cic. 1. de Finibus, C. Plotius Eques Romanus splendidus.

Splendidè, aduerbium, Laure, magnificè. [*ἀλμυρο*, Ital. *Splendidamente*, *Hispl. Resplendesciente*.] Cic. 3. Tusc. Et acta ætas honestè ac splendide, tantam adfert consolationem, ut eos qui ita vixerint, aut non tangat ægritudo, aut perleuerit cauga animi dolor.

Spleneticus, Splenium, vide *S P L E N*.

Spodos, siue Spodium, *σποδς*, *σποδης*, Cineris genus est quod ex fornacibus araris lufum euolat, atque inde recidit in pavementum. Nam quod testudini fornacis adhæret, pompholyx dicitur. Vide Galenum libro 9. Simpl.

S P O L E T I V M, iij, *σπολήτης*, Ciuitas in Vmbria, etiam hodie nomen retinet. Vulgo *spoleto*.

Spolētus, a, um, penult. prod. *σπολήτης*. Vt ab Aterio Aterinus: vt, P. Coniunio Spoletinus, apud Cicero nem de Clar. Orat. Martialis lib. 13. De Spoletinis quæ sunt cariola ingenij. Malueris, quàm si vna Fæterna bibas.

Spoliū, spoliij, Quicquid hostibus detrahitur, vt ait Sernius. [*σπολίων*, Ital. *Bottino spoglie d'inimici*. Hist. *Despolio de los enemigos, presa, a robo*.] Virg. 8. Aene. nam maximus vltor Tergemini necè Geryonis, spoliisque superbus Alcides aderat. Spolio optima, quæ dux duci detraxit: qualia fuerunt ea, quæ primus omnium Ioui feretro obtulit Romulus, rege Cenensium manibus suis in acie occiso: vt est videre apud Liuium lib. 1. ab Vrbe.

Spolio, as, Exuo, nudo, orbo, priuo, spolia detraho. [*σπολίζω*, Ital. *Spoliare*. Hist. *Despolio*.] Liui. lib. 1. ab Vrbe, Exercitum fundit fugaque, sulum persequitur, regem in prælio obruncat, & spoliatur. Cic. 6. Verr. Apollonium omni argento spoliasti, & depeculatus es. Tereus in Hecy. Quin spoliis, mutilis, lacertes. Virg. 5. Aeneid. Pars spoliatur aras. Lucan. lib. 3. cæcis spoliatur templi rapina. Cic. 3. Verr. Nesciebas ab eo Cn. Carbonem Consulē, cuius re vera Quæstor fuit, non modò selidum, sed etiam spoliatur auxilij, pecunia nefariè oppugnatum, & proditum: Idem pro Quint. Necesse est, iste qui amicum, socium, affinem, famam & fortunam spoliare conatus est, vanum se, & perfidiosum, & inipium esse fateatur. Virg. 5. Aeneid. cecidit, quoniam spoliata magistro est. *Huius*

composita sunt Despolio, Dispolio, de quibus suis locis.

Spolior, inquit Nonius, Antiqui dicebant pro spolio: unde Despolior, & Expolior, in activa significatione leguntur. Afranius, Quos impuni de populatur & despoliatur dedecus. Quadrigarius, Agrum Campanum expoliabatur.

Spoliatio, tionis, verbale, Spoliorum detractio, depopulatio. [*scilicet dicitur*. Ital. *spogliamento*. Hisp. *despojamiento obra de despojar*.] Cic. 4. Verr. Quam in legatione oppido, unum, laetotumque spoliationes cogitaret.

Spoliator, toris, verbale, Qui alicuius spoliatur. [*scilicet dicitur*. Ital. *spogliatore*. Hisp. *despojador*.] Cic. 4. Verr. Neque solum spoliata illa pati, sed etiam spoliatores vexatoresque eorum dicentes? Spoliatrix. Marti. lib. 1. Sic spoliatrix commendat Faustus amicam.

Spoliaticum, ti, Proprie locus ante balneum, in quo locuti sese spoliabant. [*scilicet dicitur*. Ital. *luogo dove si spogliava ne bagni*. Hisp. *lugar donde se ponen las despojas*.] Accipitur tamen & pro quouis alio loco, in quo quis vestibus, pucinia, aliaque se & lacrimibus exuit. Plin. in Pan. Quam iuvat certare aratum silens & quietum, & quale ante delatores erat: nunc templum illud nunc verè Deus, non spoliatorum ciuium, ciuentiumque prædium secum recepitaculum.

Sponda, da, Latus lecti: nam spondeæ sunt tabulæ quæ utrinque lectum sustinent. [*scilicet dicitur*. Ital. *sponda del letto*. Hisp. *la cama o lecho de madera*.] Marti. lib. 1. Sed si nec focus est, nec nudi sponda gratabi. Virg. 1. Aene. Quam venit ausuriam se regina superbis Aurea compulsi sponda, mediæque lecauit. Horat. Epod. 3. Precor Manu puella suauis opponat tuos. Extrema & in sponda cubet.

Spondeo, des, spondens, sponsum, Idem quod sponse promitto. [*scilicet dicitur*. Ital. *promettere*. Hisp. *prometer*.] Cic. 14. Phil. Palla aut morte, aut victoria se satisfacturum Republicæ spondit. Idem ad Atti. lib. 16. Egit autem pater & filius, ut tibi spondere mised ita, ut tum crederes, quum ipse cognosces. Idem Lenuolo lib. 1. Dependendum tibi est quod mihi pro illo spondisti. Idem ad Trebonium lib. 1. Quod ego non modò de me tibi spondere possim, sed de te etiam mihi. Virgil. 12. Aeneid. Nam quid ago, aut quæ iam spondet fortuna salutem? Quid in ibi, Te fera nec quicquam placidum spondentia Martis. Sydera presserunt. & Spondere puellam dicitur pater alicui, quum pollicetur futurum esse ut eam uxorem ducat. Plaut. Trin. Spondet ergo Tuam gratiam uxorem mihi? c. h. Spondeo, & mille auti Pithippum datis. & Eius composita sunt Spondendo: unde veteres Spondonios dicebant, teste Festo, hinc mutua obligatos. Et spondonores duo, pluresve eandem rem promittentes. Cicero Lepre, De negotio tuo, quod spondor es pro Pompeio, si Galba consponsor tuus redierit. Despondeo, & Respondeo, de quibus alibi.

Sponsus, a, um, participium, Promissus. [*scilicet dicitur*. Ital. *promessa*. Hisp. *prometido*.] Terent. in Eunuc. Scis sponsum mihi? Subaudi, Eile. Idem Phorm. etiam nunc si vult Demipho Dare, quantum ab hac accipio, quæ sponsa est mihi, Nullam mihi malim, quam istanc uxorem dari.

Sponsus, sponsi, male gen. Cui spondetur puella, siue qui spondit eam se ducturum. [*scilicet dicitur*. Ital. *sposo*. Hisp. *esposo*.] Plaut. Cas. Huc venisti sponsam præteritum meam? Iuven. Saty. 1. Quem paritur dotem natus corruptor avaræ? Quem sponsæ torpes, & præteritatus adulter?

Sponsus, sus, Sponsio, [*scilicet dicitur*. Ital. *promissione, promessa*. Hisp. *obra de prometer, promesa*.] Scribitur Sulpitius, Si post eas stipulationes vxor non dabatur, qui stipulabatur, ex sponsu agebat iudices cognoscebant.

Sponsor, oris, Idem est fideiussor, qui pro altero spondet. [*scilicet dicitur*. Ital. *segurid, eis prometer*. Hisp. *prometedor fideiussor*.] Cic. Attic. lib. 1. Iuliola, nolite delicatissimum munusculum flagitare, & me, ut sponsores, appellari. & Sponsor item dicitur is qui puellam viro promittit. Ovid. Epist. 2. Qui mihi coniugij sponsores & obdes erant.

Sponsio, sponsionis, verbale, Idem significans quod promissio. [*scilicet dicitur*. Ital. *promissione, promessa*. Hisp. *promesa, fianza o apuesta*.] Paulus de verb. signifi. Sponsio appellatur non solum quæ per spoli inter obligationem fit, sed omnino stipulatio, promissioque. & Erat etiam: Spolio, genus actionis apud antiquos, quod fiebat interposita stipulatione certæ pecuniæ, quæ perderet, si qui sponsione vinccretur, & eorum recuperatoribus, aut alio iudice dicebatur. [*scilicet dicitur*. Ital. *segurid*.] Erat autem decima pars controuersæ rei in causis priuatis: in publicis autem quinta apud Græcos, autore Polluce, penna scilicet remerit litigantium. Cic. lib. 3. Offic. Fimbriam Consularem audiebam de patre, iudicem M. Lutatium fuisse equum Romano, sane honestum, quum is sponsionem fecisset, ut vir bonus esset. Fiebat sponsio plerumque in interdictis: id quod ostendit Quintilianus in spiritum, Quoties autem, inquit, potestis, efficiendum est ut de re quæcunque bene sentiat iudex: si enim iuri nostro libentius indulget, ut in sponsionibus quæ ex interdictis fiunt, etiam si non proprietas est quæ iuris, sed tantum possessio: tamen non tantum possedisse nos, sed etiam rem nostrâ possedisse dicere oportebit. Cicero pro Cæcina, Erat enim Cæcina de fundo vi armata decessus: propterea Prætor interuenerat, ut vnde decessisset, restitueret restituisse se dicere: sponso facta est, hac de sponsione vobis iudicandum est. & Sponso voti. Cic. de Leg. Diligencia votorum satis in lege dicta est, ac voti sponsio, qua obligamur deo prius, verò violatæ religionis iustam reclusionem non habet.

Sponsalis, sponsale, Quod ad sponsionem pertinet. [*scilicet dicitur*. Ital. *segurid*.] Vnde Spōsalis dies dicitur quo puella sperare promittitur.

Sponsalia, orum, Promissio, siue stipulatio futuræ nuptiarum. [*scilicet dicitur*. Ital. *sponsalia, maritaggio*. Hisp. *promesa por casamiento*.] Sponsalia hoc modo fiebant, Qui uxorem ducturus erat, ab eo vnde ducenda erat, stipulabatur eam sibi in matrimonium ductum iri. Qui daturus erat, itidem stipulabatur eam traditum iri. Is contractus stipulationum, sponsionumque dicebatur sponsalia. Vide Gellium lib. 4. cap. 4. Vlpia. 1. de Sponsalibus, Sponsalia dicta sunt à spondendo. Nam mortui sunt veteribus stipulati, & spondere sibi futuras uxores. Iuven. Saty. 6. Conueniunt tamen & pactum, & sponsalia nostra Tempestate parat.

Sponsio, fas, frequenter natiuum à spondeo, quod significat vxor sibi stipulari. [*scilicet dicitur*. Ital. *promettere, sponfare*. Hisp. *prometer como por casamiento*.] Paulus

de Ritu nupt. 1. 1. Siquis officium in aliqua prouincia administrat, inde oriundam, vel ibi domicilium habentem, vxorem ducere non potest, quauis sponsare non prohibetur: ita scilicet, ut si post officium depositum noluerit mulier nuptias contrahere, liceat ei hoc facere, artibus tantummodo redditus quas acceperit. Budæus.

Spondeus, pen. prod. *scilicet dicitur*, pes duabus syllabis longis constans: qui in Heroico veru omne libri viderat locum, licet raro quinq. loco reperitur. Dicitur quod in iactantibus & libamentis eo maxime vteretur. Nam *scilicet dicitur* libamentum, scilicet quod, & spondonem in iactantibus.

Spondylium, hij, siue Sphondylium, *scilicet dicitur* Dio. Corindi. Herba est in locis palustribus nascens, totius proptermodum prætati, caulis cubitalibus, vel etiam amphioribus, formiculi coilibus non dissimilibus, qui semen afferunt in cacumine filis similitudine, sed duplex & latus, candidum, paleolum, g. aue olens, flore candido, vel pallente, radice alba, raphano simili. Romanis teste Dioscoride, herbam vtilitatem appellatur. Plin. lib. 12. cap. 26. Inter scilicet genera annumerat, panacique similem facit, nisi quod minora habeat folia, & plani diutius.

Spondylis, dyllis, scilicet *scilicet dicitur* Aristoteli, Serpens genus, quod Gaza ex Aristotele verticellam vocat. Plin. lib. 27. cap. 13. Et animalium quidem cæterorum nullum aliud radices à nobis dictas attingit, excepta spondylis, quæ omnes persequitur. genus id spondylis est.

Spondylus, i, siue Sphondylus, masculini generis. *scilicet dicitur* Aristoteli, Serpens, seu vetebris spinæ dicitur. Sunt autem in ipsa spina spondyli quatuor & viginti, quorum septem collum constitunt, duodecim thoracem, quinque alij lumbos. & Spondylus in mari animal apud Plinium lib. 3. cap. 1. & Spondylus, calculus æneus, qui sustinuitur iudices Athenis dabant, ut est apud Lulium Pollucem. & Spondylus, verticellum quod apponitur fufis, ut nedo melius vterantur. & Spondylus, callus, siue caro interior ostreorum. Plin. lib. 23. cap. 6. Neq. in luto capra, neq. in arenolis, sed folido vado, spondylo breui, atq. non carinon, nec libris lacunoso, ac tota in aluo. & Spondylo vocat Martialis pro animalium officulis, lib. 7. Rosus repetit spondylium hui condit.

Spongia, x, [*scilicet dicitur*. Ital. *spongia, spugna*. Hisp. *sponja*.] Quiddam est in natura tertium ordinem habes, ut neq. animal, neq. iuter, sed tertium quiddam, ac medium inter vtrunq. genus dicitur pollic, quod Græci *scilicet dicitur* *scilicet dicitur*. Plurimus locis in saxis maxime nascuntur spongiæ, dicitur, siue nominibus ab antiquis distinctæ, quoniam non vna est earum bonitas & vltus. Sentium his inesse apparet, quia ubi auulsiorem lenescere, contractæ multo difficilior abstrahuntur: auulle relinquunt in petris veluti cruoris vestigium, atque ex his quæ molliores peniculi recedunt. Spongiæ antiqui in deliciis habuerunt, itegulam vinæ, licoeorumq. illis viuentis ad distinguenda & mundanda corpora. Quapropter purpura tingebant eas, alias cura candidas faciebant, tinctas per altam salis spuma ad lunam & priuam lincuntur inueltas, ut candore biberent. Apud antiquos in viu erat tingendæ mensuram, adhibebanturque ad obsecranda emundanda. Marti. lib. 14. Hæc tibi forte datur tergedis spongia mensis. Vnus, expresso quon ieuus imbre tuncet. Senec. lib. 10. Epist. Vnus ex Germanis signum id, quod ad emundanda obsecra, adhæret spongia, totum in guttam fari, & in practulis saucibus spiritum emittit. & Accipitur & Spongia pro alparagi latius radice, apud Plinium & Columellam lib. 11. cap. 3.

Spongiola, lz, diminutiuum à spongia, quo nomine citâ significatur quiddam squamatum compactum & cyon hodi tamis parue spongiæ modo dependens. *scilicet dicitur*. Plin. lib. 23. cap. 2. Aliæ apud autores cyon hodi vna medicina erat, spongiola, quæ in modis spiritus eius ualeat, cinere cum melle alopecias capitis explet. & Spongiola, radicle alparagorū inter se implicat. Colum. lib. 1. cap. 3. Sicut autem inter se pedali mensura distantes sunt non amplius duodecim altitudinis, in quam ita spongiola deprimitur, ut facile superposita terra gemmine.

Spongiolus, adiectiuum, Quod inmutuamem spongiæ habet. [*scilicet dicitur*. Ital. *spongiolo*. Hisp. *sponjolo, o cosa a manera de sponja*.] Plin. lib. 1. cap. 37. Idcirco pulmo spongiolus.

Spongiare, Significat spongia extingere, quo sequenter vtitur Apicius. [*scilicet dicitur*. Ital. *spongiare*.]

Spongiatoris, Qui spongiæ capiant. *scilicet dicitur* ea forma dicti, qua purpuratores appellantur, qui purpuras piscantur. Vide Cælium Rhodig. libro 8. cap. 11.

Spongites, *scilicet dicitur*, Gemma est à spongiæ similitudine dicta. Plin. lib. 37. cap. 10.

Sponsa, Sponsalis, Sponsio, Sponso, Sponsus, vide s p o n s o.

Sponse, Nomen ablatiu calis, ut in valeis quod aduectum vltro, hoc est propria voluntate. [*scilicet dicitur*. Ital. *da sua poita, di voluntà*. Hisp. *voluntariamente*.] Cic. Atti. Gaudet id tibi suadere, quod ego mea sponte prius feceram. Virg. 4. Aegle Sponse sua sandyæ palcentes vestiet agnos. & Sunt qui putent sponse aduectum esse, quod certe verum esse non potest, cum quod admittat secum aduectum, quæmadmodum alia nomina substantiuu: ut Alca, tua, vel suo sponse: tum quod non raro legatur eius genitiuus sponter. Celsus lib. 1. cap. 1. Sanus, qui & bene valet, & suæ sponis est, nullis obligare se legibus debet. Vatro lib. 2. de Rust. Sponsus suæ statuerat finem.

Sponciensis, nea, neum, Quod est voluntarium, aut naturale. [*scilicet dicitur*. Ital. *sponciensis*.]

Sponsalis, sponsale, Idem significat quod sponsancus, vteronius. [*scilicet dicitur*. Ital. *sponsalis*.] Plin. lib. 1. cap. 37. Idcirco pulmo spongiolus.

Sponsio, *scilicet dicitur*, Infula quædam circa Cretâ in mari Carpathio, sicut Strabo lib. 10. scribit. Dicitur quod in mari spatia sint, non in orbem coarctate, quæmadmodum & Cyclades. Sunt autem harum nomina, Helene, Phocula, Phæcia, Schinusa, Phologanotos, & heræ, Anaphe, Asypatza, Lagusa, & Ios, in qua Homerus scitur esse stipulatus.

Sporta, x, aut à spato herba, quæ frequens apud Hispanos nascitur, aut ab sportando: erat valis genus, ex vimine, iuncis, aut spato, aut simili leuio materia. [*scilicet dicitur*. Ital. *sporta*. Hisp. *la esportura*.] Palli. lib. 2. Hist. & muris canes sportis demittebant. Colum. lib. 8. cap. 7. Locus ad hanc rem delideratur calidus maxime, & minimi luminis, in quo singula cauetis

caueis includantur angustioribus, vel sportis inclusis pendant aues.

Sportula, ita, diminutivum. [*sportula*. Ital. *sportella*. Hisp. *Pequeña espuela*.] Plaut. in Curcul. Qui incedunt suffraginati cum libris, cum sportulis. Idem in Menach. Sportulam cape atque argentum: ecce numos tres habes. e. Habeo. s. abique opsonium affer. ¶ Et quoniam in sportulis pecunia, quandoque etiam cibus in quotidianum usum deferri solebat, factum est ut sportula pro iis cibis, & pro ea pecunia acciperetur quæ à magnatibus iis quotidie dabatur qui ipsos officij gratia essent comitati, aut domi salutauissent rogari. Iuven. Saty. 1. nunc sportula primo Limine prima sedet turba capienda rogatz. Idem Saty. 3. Nuncne vides, quanto celebretur sportula fumo?

Sporrela, diminutivum, genus quoddam bellatorum significans. Cic. ad Papyrium Patrum. Dedicende tibi sunt sporrellæ, & aitolagani tui. **S P O R V S**, Spodo fuit à Nerone in deliciis habitus, quem etiam in mulierem conatus est transformare, eundemque dote inter auspices cõsignata, palam in vxorem duxit. Pest Neronis autem necem, iussus à Vitellio ut in habitu constupræ puellæ se in theatro siceret: nõ ferens tantam ignominiam Sportus, manus sibi intulit.

Spudastes, *σπυδαστὴς*. Fautor, studiosus. Hiero. lib. de scrip. Eccles. vbi de duo Luca agit, Sed & Tertullianus vicinus eorum temporis, refert presbyterum quendam in Asia *σπυδαστὴς*, id est amatorem, Pauli, conuictum apud Iohannem, quid autor esset libri, & cõfessum se hoc Pauli amore fecisse, loco excidisse.

Spuma, *σπῦμα*. Rara quidam sex, quæ per ebullitionem, aut vehementer agitationem rebus liquidis superstat. [*spuma*. Ital. *spuma*, *schuma*. Hisp. *Espuma*.] Virgil. 1. Aeneid. Spumas salis ære rubeant. Ouid. 5. Metam. Spumæque pestiferæ circumfusa alba rictus. Virgil. 3. Aeneid. Ter scopuli clamorem inter castra saxa dedere. Ter spumam elisam, & torantia vidimus astra.

Spumeus, *σπυμεύς*. Spuma abundans. [*spumeus*. Ital. *che rende gran spuma*. Hisp. *Aleno de espuma*.] Virgil. 10. Aeneid. Spumea semifero sub pectore murmurat vnda.

Spumofus, *σπυμοφύς*. Idem. [*spumofus*. Plin. lib. 12. cap. 7. Lycium aptissimum medicinz, quod est spumofum. Virgil. 6. Aeneid. Inter saxa virum spumofa immerferat vnda.

Spumatus, adiectivum, Spuma aspersus. [*spumatus*. Ital. *schumato*, *spumato*. Hisp. *Espumado*.] Cic. 1. de Divin. Saxæque cana salis niveæ spumata liquore, Tullificæ certant Neptuno reddere voces.

Spumifer, *σπυμιφύς*. Idem quod spumofus. [*spumifer*. vt. Flautus spumiferi. Stat. lib. 1. Achill. Illi spumiferos glomerant à pectore fluctus.

Spumiger, *σπυμιγύς*. gerum, Enuidem significat cum superiore: vt. Fons spumiger. Ouid. lib. 1. Metam. Spumigerque tuū fontis qua plurimus exiit. Subde caput. Lucr. lib. 5. Ercitque domo fugiebant saxa recta Spumigeri suis aduentu, validique leonis.

Spumio, *σπυμιό*. mas, Spumam emitto. [*spumio*. Ital. *Maudar fuora la spuma*, *far la spuma*. Hisp. *Hezer espuma*, *cinar de si espuma*.] Plin. lib. 31. cap. 7. Vultu de spuma pennis detecta: & postquam defecit spumata, tepidum infunderet. Virgil. 5. Georgic. spumator plenis vindemia labris. Idem lib. 5. Aeneid. ferre æthere clamor Nauticus, adductis spumant freta vesta lacertis.

Spumantis, *σπυμιαντίς*. participium. [*spumantis*. Virgil. 1. Aeneid. Aut spumantis apri cursum clauone premittant. Idem 4. Aeneid. Stat sonipes, ac siena feror spumantis inaudite. Columel. lib. 10. Sordidus & misto spumantes exprimit vias.

Spumatus, *σπυμιαντός*. us, substantivum. [*spumatus*. Statius 1. Syl. Dictamni florentis opem, quodque anguis abundat Spumatus.

Spumefco, *σπυμιέσκω*. is, ere, Spumofus fio. [*spumefco*. Ouidius Episto. 2. At si nostra tuum spumefcat æquora tepor.

Spuo, *σπυώ*. is, utrum, Saluam encio. [*spuo*. Ital. *sputare*. Hisp. *Espumar*.] Virgil. lib. 4. Georg. Nanq; aliz turpes horiet, æcu pulvere ab alto Quam vclit, & tercam siccò spuit ore viator. Aduis. ¶ Huius composita sunt, conspuo, despuo, expuo, inspuo, & respuo: de quibus suis locis.

Spuro, *σπυρό*. as, à spuo frequentativum. [*spuro*. Ital. *spurare*. Hisp. *Espurar de menudo*.] Plautus, Nam illic isti qui spurauit, interdum morbus venit. Id est morbus comitalis, quem nominantes solemus despuere.

Sputator, *σπυράτωρ*. oris, Qui frequenter spuit. [*sputator*. Plautus in Milite, Minimè sputator, fereator sum.

Sputum, *σπυμα*. ti, Salua à spuendo dicta. [*sputum*. Ital. *sputo*. Hisp. *Espetina*.] ¶ Dicitur & sputus, *σπυτός*. Latine lib. 4. Dabant autem Deo alapas manibus incestis, & imputato ore expuebant venenatos spiritus.

Sputatilis, adiectivum, Est innotatum à verbo spuo, quo quum vteretur Siseana in defensione cuiusdam Chritilij, merito à C. Rufcio est irritus: vt refert Cicero de Clais Orat. Fuit accusator, inquit, vetus, quo accusante Chritilium Siseana defendens, dixit quendam eius sputatilis esse crimina. Tum C. Rufcius, Circuvenior, inquit, Iudices, nisi subuenitis. Siseana quid dicas nescio, metuo insidias. Sputatilis, quid est hoc? Sputa quid sit, scio, tilien uicior. Maximi rifus: sed ille tamen familiaris meus rectè loqui putabat esse, inuitat loqui.

Spurcus, *σπυρξ*. um, Quod est impurum, obsecrum, luenteuon. [*spurcus*. Ital. *sporco*, *lardo*, *mal netto*. Hisp. *Cosa sucia*.] A spuendo dicta, quod tale sit quod despuere auctetur. Plautus, Tot noctes reddet spurcas, quot putas habuit. Cic. 2. Tull. ex poetâ quodam, Sannis spurcus homo, vita illa dignus, locoque. Idem pro Domina sua. Spurcissimus homo pragustator libidinum. ¶ Aliquando ponitur pro secundo. [*spurcus*. Apuleius, Tam multa res spurcæ & graues naves infestant. ¶ Aliquando pro vehementi, aspero. [*spurcus*. Cicero, lætati tempestate spurcissima. Colum. in Praefat. lib. 1. Atque in his ipsis haberet cognitum quid recula- ret collis, quid campestris positio, quid humidus & graminosus, quid secus & spurcus ager. ¶ Aliquando pro seruo, & sanguinario. Varro, Spurcus gladiator & canisæ.

Spured, aduerbium. [*spured*. Cic. Atti. lib. 7. An bene conueniat, inquit Car- neades, spured, sed tamè prudentius quàm Lucius noster, & Patron. E- deam lib. 11. Deinde per se libet spurcissimè quas ob causas fecerit.

Spurcitia, & spurcitas, Immundicia. [*spurcitia*. Ital. *sporchezza*. Hisp. *Suciedad*.] Lucret. lib. 6. At contra nobis cæni reuerentia quom sit Spurcitas, eadem porcis hæc munda videtur. Colum. lib. 12. cap. 22. Ci-

nis autem odorem auferit, & eluit spurcitiam. Idem lib. 1. cap. 5. Nulla alia vis potest nocturnas pruinæ, & quodcumque rubiginis, aut spurci- tie resedat, hæc atque deterere.

Spurcus, cas, Fædo, vitio. [*spurcus*. Ital. *sporcare*, *lordare*, *imbrattare*. Hisp. *Enfuciar*.] Celsus lurediculus. Cum eo agi possit Aquilia, qui vinum spur- cauit, vel effudit, vel acetum fecit, vel alio modo vitiauit. Plaut. in Men- ach. Spurcatu nasum odore illutibili. Antiqui spurcum vinu dicebant, eum aqua mistum, tanquam non amplius purum foret, aut igne calcia- tum, aut mustum antequam deferretur. Catul. Epigr. 103. ad Siconum, Siconi arbitrio populi tua cana Cnefius Spurcata impuris moribus intereat. ¶ Hinc Conspurco, de quo suo loco.

Spurcicus, Qui spurca, & fæda facit. [*spurcicus*. Plaut. in Trio. Spurcifi- cum, immanem, intolerandum, vesanum. ¶ Spurcidicus, qui spurca lo- quitur. [*spurcidicus*. Plautus in Capt. Neque spurcidici insunt verus.

S P V A I N A, Dux regis Parthorum, qui Cissium interemit. ¶ Item Ma- thematicus ac vates, qui Cæsar prædixit ut Martias caueret Idus, cuius Tranquillus in Cæsare & Valerius meminere. ¶ Tertius huius nominis adolescens fuit egregia forma, qui cum se formis virilique ad libidi- nem aspectu decoro videret imitare, otis pulchritudinem vultuibus sponte dehonestauit. Autor Valerius de Vetercundia.

Sputius, adiectivum, Incerto patre natus: *σπυτιος*, hoc est à semine: propterea quod nihil habeat à patre nisi semen. [*sputius*. Ital. *bastardo*. Hisp. *Qualquiera cosa bastardo*.] Vnde Spurius velus dicimus, quasi adul- terinus, supposititius, vel itreptitius. Aulonius, Quisque notas spuriis verbis apposuit. Seruius, Spurius dicitur, qui ex muliere non nota or- tus est. Modestinus Iure consultus spurius eos dici affirmat, quos & vul- gò *concepitos* appellamus, eos scilicet, qui in certo patre nati sunt, vel qui cum habeant patrem, quem habere non liceat. Plutarchus in Problem- de hoc verbo loquens, ita inquit, Spurius propriè nomen est apud Roma- nos, vt Sextus & Decimus, & Caius. Prima autè nomina non tota scilicet, sed aut vna litera, vt T. Titum aut duabus, vt Cn. Cnecum: aut tri- bus, vt Sex. Sextum. Sic Spurius, Sp. scribatur. Eos autem qui sine pa- tre erant, qui *adulteris* Græci dicuntur, & P. designabant, quasi sine pa- tre. Hoc errore factum, vt Spuri, qui sine patre sunt, dicere iur.

S ante
Squaleo, *σπυλός*, lui, A squamarum crebreitate & asperitate dictum est, teste Macrobio lib. 6. Saturn. [*squaleo*. Ital. *Esfer sporco*. Hisp. *Esilar sucio*.] Olim enim hoc verbum de omnibus is dicebatur, quæ dura essent, densa & rigida, & squamarum similitudinem imitantes. Hinc Virgil. lib. 10. Aeneid. Tunicam autem squalentem dixit, hoc est rigentem & densam, & in squamarum modum contextam. Virg. 1. Aene. Ipse dehinc auro squa- lentem, albæque orichalco Circundat lorica humeris. Postea tamè assidue vsu effectum est ut hoc verbum de iis tantum dicitur quæ in- culta sunt, horrida, deformia, & multarum sordium congerie contami- nata. Virgil. 2. Aeneid. Squalentem barbam, & concretos sanguine eri- nes. Quintil. lib. 10. cap. 1. Neque ego squalere arma sru & rubigine ve- lim. Cic. pro Sest. Erat igitur in luctu senatus: squalabat civitas publi- co consilio veste mutata. Virg. 1. Georg. non vilis aratro Dignus ho- nos: squalent abductis aua colonis.

Squalidus, *σπυλός*. um, Sordidus, incultus. [*squalidus*. Ital. *Sporco*. Hisp. *Sucia*.] Te- rent. Eun. Video sentu, squalidum, argum, pannis annisq; oblitu. Liu. 1. belli Pun. Otium etenim ex labore, copia ex inopia, cultus ex illuie, rabidq; squalida, & prap effecata corpora variè efferebant. Ouid. 1. Fast. Ora super postes, affixæque brachia pendunt: Squalidæque humanis ossibus albet humus. Cic. in Orat. Sed quia sua sponte squalidiora sunt, adhibendus erit in his explicandis quidam orationis nitor.

Squalidum vestem, Pro squalida veste dixeret veteres: vt annotauit No- tius. citans locu Ennii ex Telamone, Elauere lachrymis vestem squali- dam & sordidam.

Squalidus aduerbium, Horridè, incultè. [*squalidus*. Ital. *Sporco*. Hisp. *Sucia*.] Te- rent. Eun. Video sentu, squalidum, argum, pannis annisq; oblitu. Liu. 1. belli Pun. Otium etenim ex labore, copia ex inopia, cultus ex illuie, rabidq; squalida, & prap effecata corpora variè efferebant. Ouid. 1. Fast. Ora super postes, affixæque brachia pendunt: Squalidæque humanis ossibus albet humus. Cic. in Orat. Sed quia sua sponte squalidiora sunt, adhibendus erit in his explicandis quidam orationis nitor.

Squalor, oris, Inquinatio, sordes. [*squalor*. Ital. *Sporchezza*. Hisp. *Suciedad*.] Gellius, in corporibus incultis, & squamolis alta congerie sordiu squa- lor appellabatur. Liu. 2. ab Vibe, Obstita erat squalore vestis, sordior cor- poris habitus pallore ac macie perempti. Cic. ad Terent. Nam mi ante oculos dies noctisque versatur squalor vestis, & moror, &c. Virgil. 6. Aene. Peritor has horrendus aquas, & flumina seruat Terribili squa- lore Chæron, cui plurima mento Canities inculta iacet.

Squalus, si, Piscis marinus, ex genere cartilagineorum, qui parit circa æquinoctium vernum, teste Plinio lib. 9. cap. 56. Varro 3. de Re rust. cap. 3. Et in ea duntaxat squalos ac mugiles pisces.

Squama, arum, Quibus eorum piscis aut serpentis tegitur. [*squama*. Ital. *scaglia*. Hisp. *Espuma*.] Plin. lib. 9. cap. 10. Aquatilium tegmenta plura sunt: alia corio & pilis teguntur, vt vitulina squamis, vt pisces. Virgil. 11. Aene. Saucius at serpens sinuosa volumina vestæ, Atrectisq; hor- ret squamis, & sibilat ore. ¶ Hinc Desquamo, mas, de quo suo loco. ¶ Ab harum similitudine loricarum quoque, catenulæ squamæ dicuntur. Virg. 11. Aene. quæm pellis ahcnis In pluma squamis auro cõferta tege- bat. ¶ Est & squama æris, de qua Plin. lib. 34. ca. 12. Et scoria æris simili modo lauatur, minor esse tui quàm æs ipsum. Sed & æris flos medicinz vtilis est, sit ære fuso, & in alias fornaces translatonibz statu crebriore ex- cutitur velut milij squamæ, quæ vocant florem.

Squameus, *σπυμεύς*. um, adiectivum, Plenum squamis. [*squameus*. Ital. *scaglioso*. Hisp. *Aleno de escama*.] Virg. 2. Georg. Nec rapit immensos orbes per hu- mum: neque tanto Squameus in spita tractu se colligit anguis.

Squamofus, Idem. Plin. lib. 9. cap. 16. Vagantur gregatim ferè cuiusque generis squamofus. Virgil. 4. Georg. Squamosusque diaco, & fulua cer- uice læna.

Squamiger, *σπυμιγύς*. um, Quod habet squamas. [*squamiger*. Lucret. libro 1. & terra, posset oriri Squamigerum genus. id est pisces. Plin. lib. 1. cap. 37. Simili modo squamigeris atque seipentibus.

Squamarum, aduerbium, Ad similitudinem squamarum. [*squamarum*. Ital. *A soggia de scaglie*. Hisp. *A manera de escama*.] Plin. lib. 16. cap. 10. Na-

bus stellis composita, quæ & signa cælestia vocamus: cuiusmodi sunt Aries, Taurus, &c. ¶ Est & stella piscis marinus, à stellæ effigie nomen habens. Plin. lib. 9. cap. 60. Præter hæc claros sapientia autores video mirari stellam in mari. Ea figura est, parua admodum, caro inrus, extrâ diuore callo. Huic tamigneum feruorem esse tradunt, vt omnia in mari contracta adurat, omnem cibum statim peragat.

Stellatus, adiectiuum, Stellis plenus: proprium cæli epitheton, quum est claram & serenam: quæquam ad alia etiam transferitur. [ἀστειός, Ital. *stellato* p. r. di. *stelle*.] Hisp. *Estrellado*, *lento de estrellas*. Plin. lib. 20. cap. 67. Salamandra animal lacerat figure stellatum. Cic. 4. Tuscul. Nec verò Atlas sustinere cælum, nec Prometheus affixus Caucaſo, nec stellatus Cephæus cum vxore, genero, filia traderetur, nisi cælestium diuina cognitio, nomen eorum ad errorem fabulæ traduxisset. Ouid. 1. Metamor. Talia dicenti stellatus summouet Argus. Virgil. 4. Aeneid. -atque illi stellatus iaspide sulca. Enſis erat.

Stellifer, a, um, Quod stellis fert: proprium cæli epitheton. [ἀστειφόρος, Ital. *stellifero*.] Hisp. *Casa que trae estrellas*. Cic. in Somnio Scipionis. Quam ob causam summus ille cæli stelliferi cursus, cuius conuersio est concitatio, acuto, & excitato mouetur sono: grandissimo autem hic lunaris, atque infimus.

Stelliger, a, um, Eiusdem significationis cum superiori. [ἀστειήρ, Ital. *stelliger*.] Theb. -radios declinat, & horret. Stelligeri iubar omne poli. Idem 3. Syll. Nondum stelligerum senior demissus in ætem.

Stello, stellus, Lucero, & quasi stellis imitor. [ἀστειόω, Ital. *Lucere* s. r. di. *guise di stelle*.] Hisp. *Lucar*, *hacer à manera de estrellas*. Mart. lib. 2. Et numerosa linunt bellantem splenia fronte. Plinius lib. 37. Quoniam stellarum Hyadum & numero, & dispositione stellantur. Claud. lib. 2. Ducitur in chalamum virgo, stat pronuba iuxta. Stellantes nox picta finis.

Stellio, stellionis, Animal non dissimile lacerat, multo tamen minus, tergum habens lucentibus quibusdam guttis depictum, ad modum stellarum. [στέλλιον, Ital. & Hisp. *Tarantola*.] Vescitur rore & araneis. Exiit quorannis cutem, exuamque; deuorat, inuidens nimirum homini comitalis morbi remedium. Vnde & stellionum nomen in maledictum abiit. Moyses eius pectore inretinit hominem, tamen semisupinum facit, & variè afficit. ¶ Est & alius Stellio, ex phalangiorum genere, lentiginosus, accubi stictoris, in cauernulis dehiscentis per æstum terræ habitans. Olim Italic incognitus, nunc in Apulia frequens videtur, & similiter tarantula dicitur, scorpionibus in contrariis, vt visus ab eis pauorem ipsis afferat & torporem. Plinius lib. 30. cap. 10. Stellionem transmarinum appellauimus, quod à Græcis ἀστειόωνος vocari tradit: ab eo opinor, quod circulatorum progrediatur. [στέλλιον] enim Græcis ciculus est, & στέλλιον & στέλλιον, incedo.

Stellionatus erimen, A iuriscōsulitis dicitur, quando quis alterum callida quapiam impostura defraudat: vt si quis rem alij obligatam, dissimulata obligatione, per calliditatem alij distraxerit: aut si quis merces corruperit, aut imposturam fecerit, cuius nulla ordinaria poena est, sed ex traordinarij plectitur, & ad prædictum spectat cognitio. Dicitur stellionatus à stellionis natura, quo nullum animal homini fraudulentius inuider, vt inquit Plinius lib. 30. cap. 10. Cuiem enim, quam quotannis ponit, protinus deuorat, vt præcipiat homini praesentissimum comitalis morbi remedium. Inde est, inquit Plinius, quod stellionem nomen in maledictum est translatum.

Stellatura, stellaturæ, Idem quod stellionatus, hoc est fraus, decipio, impostura. Lampadius in Alexandro, Annonas (inquit) militum diligenter inspicere: Libanos, qui per stellaturas militibus aliquid abstulissent, capitali poena afficit.

Stemma, stemmatis, [στέμμα, Ital. *Ghirlanda*, *maſco di fiori*.] Hisp. *Corona*, *guirnalda*. Græca vox est idem significans quod corona. A verbo στέφω, quod significat coronare. Julius Firmicus lib. 2. Magnos viros facit Mercurius, qui sacris & gloriolis stemmatibus coronantur. ¶ Stemma item dicebatur maiorum imagines, quæ in atriis magnatum ad nobilitatis ostentationem solent collocari: quæquam nonnunquam etiam pro ipsa stirpe, siue generis nobilitate accipiuntur. Martialis, Atria Pisonum stabant cum stemmate toto. Iuuen. Sat. 8. Stemmata quid faciunt quid prodell Pontice longo Sanguine censeſſi? Sueton. in Nerone, Quod in vere gentium stemmate, C. Calpurnius percussor Cæſaris imagines retinuisse. ¶ Quoniam verò mos erat apud antiquos, vt viri ob res bene gestas coronis donarentur, & eorum statuum caputibus imponerentur, inualuit confectum vt stemma aliquando pro facinore acciperetur. Martialis lib. 1. Cæſaris atque Iouis confer nunc stemma iuuentis: Par ovis vt iuletis, altius ille tulit. Plin. lib. 35. ca. 2. Stemmata accepisse videtur pro ipsa generis serie, gradibusque descendentiis, qui ramis quibusdam, & velut intercurrentibus lineis distinguebantur. Stemma vero lineis discurrebant ad imagines pictas. Legimus præterea stemmata aliquando accipi pro inscriptionibus: Saxorum Martialis, Tristitia saxorum stemmata delet herus.

Stemmatum, a, um, Græcorum omnium vocalissimus, qui quinquaginta hominum clamorem vocis magnitudine adæquabat, vt placet Homero 5. Iliad. Vnde procerbum, Stentore clamorosi. Iuuen. Sat. 13. Tu miser exclama, Stentora vincere possis.

Stephanus, [στέφανος, Ital. & Hisp. *Corona*.] Latine corona, à quo Stephanum, & Stephaniscus diminutiuum: à quorum posteriore fit rursus aliud diminutiuum Stephaniscidium.

Stephanoma, penult. prod. στέφανος. Idem quod coronamentum, hoc est materia coronarum, id est flores frondiferae, quæ odoris colorisve gratia coronis solent interiri.

Stephanoplocus, [στέφανοπλοκος, Ital. *chi fa corone*.] Hisp. *El que hace coronas*. Dicitur coronarius, id est qui coronas conficit. [στέφανος] enim coronam significat, & πλοκος iterum. Apud Græcos est communis generis: vnde Plin. lib. 35. cap. 1. Glyceram quandam à Paula Sicyonia adamatam, corollatum confecticem stephanoplocum appellatam scribit.

Stephanus vites, Hoc est coronaria: nempe quæ per statumina calamo-um materis ligatis in orbiculos gyrosque decidunt, & materis sub-illis eandem statumibus per orbem, & in coronam cōnectuntur. Colum. lib. 3. ca. 2. Nec solum quæ iucunditate saporis, verum etiam quæ specie cōmendant possint, conferti debent, vt Stephanus, vt trepidanæ.

Stephanopolis, pen. prod. [στέφανοπολις, Ital. *chi vende corone*.] Hisp. *Auget que vende coronas*. Corollatum venditur. Plin. lib. 35. cap. 11. Amant in iuuentia Glyceram municipem suam, inuenientem coronarum iucunditatem: dōg imitatione eius, ad numerosissimam forum varietatem perduxit artem illam. Postremo pinxit illam sedentem cum corona, quæ nobilissima tabula appellata est Stephanoplocos, ab alio, Stephanopolis, quoniam Glyceræ coronas venditando sustinuerat pauperatam.

Stercus, stercoreis, pen. cor. Ab extendendo de duci videtur, quod vndiq; abstergi solet. [ἀσφιδος, σκῆτος, Ital. *sterco*, *merda*.] Hisp. *Estiercol*. Plaut. in Aſin. Tullius scelerate abianus hoc sterces hinc aufert. Colum. lib. 2. cap. 6. Vineis emaciatis, & annis, optimi sterces lupinum præbet. Cic. 1. de Diuina. Tum & dormienti eundem illum visum esse rogare, vt quoniam sibi viuo non subuenisset, mortui suam ne inultam esse pateretur, se interfectum in plaustum à caupone esse coniectum, & supra sterces iniectum, &c. Iuuen. Sat. 14. Ergo miser trepidans, ne stercore frada canino Atria dispheant oculis vententis amici. Horatius Epi. 12. Coliturque stercore lucas crocodili.

Stercorus, stercorea, stercoreum, vt Stercoros miles, id est vilis, & non plus quam sterquilinum, faciendus. Plaut. in Mlite, -miles meus est herus, Qui hinc ad forum abiit: gloriosus, impudens, Stercoros, plenus perituri, atque adulterij.

Stercoris, stercoreas, Fimum agris fecunditatis gratia adhibeo. [στέργω, Ital. *Letamare*, *ingrassare*.] Hisp. *Estiercolar la tierra*. Plin. lib. 8. Agri si non stercoretur, algeri: nimum stercoreatur est, adiutur. Columella, Lupinum vbi in florem vertitur, nihil agrum stercoreaturis. Idem lib. 2. cap. 16. Nec ignorare colonos oportet, sicuti refrigerare agrum, qui non stercoretur, ita peruri si nimum stercoretur: magisque conducere agricola, frequenter id potius, quam immodice facere. Stercorari item ager dicitur, quum quouis modo pingue fit, etiam nullo adhibito fimo, sed alia quouis re quæ fimi vicem supplet. Colum. lib. 12. Vicia & faba stercoreare agum dicuntur.

Stercoratus, a, um, participium, vel nomen ex participio, Stercore infectum, vel fecundatum. [στέργω, Ital. *Letamato*, *ingrassato*, *mirrattato*.] Hisp. *Estiercolado*, *ingrassado*. Columella lib. 1. Pomaria quoque & hortos oportet septo circumdari, & esse in propinquo, atque in ea parte qua possit omnis stercore colluies cohortis, balneariorumque & oleis existeret amplex: sanies influere. Et apud Caroum, lib. 2. Locus stercoreatissimus. Stercoratio, onis, ipse stercoreandi actus. [στέργω, Ital. *Estiercolar la tierra*.] Colum. lib. 2. cap. 16. Si tamen aliqua causa tempus suum stercoreationem facere prohibuerit, secunda ratio est, antequam fatias, morem seminantis, ex auariis puluerem stercoreis per segetem spargere.

Stercorarius, a, um, Quod ad stercore pertinet. [στέργω, Ital. *che serve à partate letame*.] Hisp. *Casa para estiercol*. Varro lib. 1. de Re rust. Sic est ligno & ferro vt plaustra maiora tria, arata cum vomeribus sex, crates stercorearias quatuor.

Stercorosus, a, um, adiectiuum, Plenus stercore. [στέργω, Ital. *Ben letamato*, *pleno de stercore*.] Hisp. *Letado de estiercol*. Colum. lib. 9. cap. 4. Villaticum quod nascitur in clementibus & stercoreis herbis. Idem lib. 8. cap. 3. Nam plurimum refert aquam non esse in ea, nisi vno loco, quam bibant, eamque mundissimam: nam stercorea puritatem concitat. Cato cap. 52. Locus stercoreatissimus.

Sterquilinum, sterquilini, Locus stercoreis plenus, seu stercoreis receptaculum. [στέργω, Ital. *Possa da sterco*.] Hisp. *Muladar*, *lugar de estercol*. Colum. lib. 7. Sterquilina duo sunt: vnum quod noua purgamenta recipiat, & in annum conferret: alterum ex quo verera vehantur: sed vtrunque more piscinarum deuexum. Ieni eluio, & extruendum, paulatimque solum habet, ne humorem transmittat.

STEREOTYPUS, Dicitur est Saturnus, quod primus stercoreandi agri rationem inuenit. Autor Macrobius.

STERTIVUS, a, um, Nomen inferiore climate Germaniarum: cuius meminit Pericles lib. 2. cap. 12.

Sterilis, le, Infecundus, & studium non ferens: dō & στείρος, quod inter cætera significat carere. [στέργω, στείρος, στείρος, Ital. *sterile*.] Hisp. *Estéril*, *coſi fin fructo*. Plin. lib. 1. ca. 39. Pubescit homo solus: quod nisi contingat, sterilis in pinguedine est, seu masculus, seu femina. Virgilius 6. Aeneid. -sterilemque tibi Proſperina vacca. Idem 3. Aeneid. -tum steriles exurere Silius agros. Ouid. 1. Fast. -sterilem quoque tange iuuentam. ¶ Sterilis verum, qui verum necit, Perſius Sat. 1.

Sterilitas, sterilitatis, Infertilitas, infecunditas. [στέργω, Ital. *sterilità*.] Hisp. *Estérilidad*. Cic. pro lege Agræ. Alterum genus agrorum propter sterilitatem incultum. Cic. 1. de Diuina. Quorum ex habitu, atque ex colore cum salubritatis, tum pestilentie signa percipi, nonnunquam etiam quæ sit vel sterilitas agrorum, vel sterilitas futura. Pilo. lib. 31. cap. 1. In eadem Campanie regione, Sinuſſana aique sterilitatem semina- rum, & virorum infamiam abolere produunt.

Sterileſco, is ere, Significat sterilem fieri. [στέργω, Ital. *Diueni sterile*.] Hisp. *Ser alguna coſa eſterile, fin fructo*. Palladius de gallinis loquens, Vinaciz (inquit) cibo sterileſcunt, hordeo fementio & parere sapie coguntur, & reddunt oua maiora. Plin. lib. 8. cap. 50. Caprae pinguedine sterileſcunt. Idem eodem libro, cap. 16. Is ergo tradit leuamini primo fetu parere quinq;uæ canulos, ac per annos singulos vno minus, ab vno sterileſcere.

Sterno, sternis, strauis, stratum, Humi decubio, & quasi in terram extendendo. [στέργω, Ital. *Gettare per terra, diſtender gin, atterare*.] Hisp. *Derribar por el ſuelo*. Liu. 7. bel. Pun. Ita delictum à ducibus agmen, primo per agros palatur, fessique aliquot somno ac vigilis sternunt corpora passim. Idem 1. ab Vrbe, Stratis arrete maris. Horat. 4. Carm. Ode 14. Primobis, & extremos merendo Strauit humi sine clade victor. Ouid. 2. Metam. Dixit, & atrepia preſis à flore capillis Strauit humi pronam. ¶ Vnde etiam pro occidere ponitur. Virgil. lib. 10. Aen. Sternunt infatili alieno vulnere: cælumque Alpem, & dulcis moricis remissit Argo. Liu. 1. belli Mace. Et cornua ab equitibus, & medijs pedire pulſi ac repente quum omni parte cæde ingenti ternerentur, Galli turga vertunt. Hinc casum exercitum stratum dicimus. Item stragem pro ingentia clade. ¶ Per translationem sterno pro extendendo, quandoque ponitur. [στέργω, Ital. *Gettare per terra, diſtender gin, atterare*.] Vnde sternere humi tapetas, frondes, & huiusmodi dicimus.

Ayuntamiento de Madrid

reculo. & Stationes item dicuntur loca in quibus milites confide-
runt, quæ & flatua dicuntur, & præsidia. Curtius, Cognitum id per
explor.

exploratores, qui stationes hostium fuerant ingressi. ¶ Locum item vigilibus ad excubias agendas assignatum, stationem vocamus, quod in eo subsistere cogatur, neque cum sine gravi noxa possint relinquere. Virgil. 9. Aeneid. Vigiles simul ex citatili. Succedunt, seruantque vices statione relicta. Ipse comes Niso graditur. ¶ Item officina, in quam multi conueniunt, ut de aliqua re decernatur, & ius dicatur, statio appellatur. Gell. lib. 13. cap. 13. Quod situm esse memini, in plerisque Romae stationibus, ius publice docentium. Iuven. Satyr. 1. Stationes omne theatrum. ¶ Similiter errantium stellarum matutinae (quas primas vocant) & vespertinae (quas secundas) quod stare spectantibus videantur in Oriente, & Occidente, stationes vocantur. ¶ Per metaphoram etiam Statio pro temporaria habitatione accipitur. Cic. ad Att. lib. 6. Athenis statio mea nunc placet. Sumpta translatio a loco littoralis, ubi naues ad tempus subsistunt, quoniam non aequè tutae, atque in portu. ¶ Proprie autem Statio dicitur ipse standi actus: unde ceterae omnes significationes fluxerunt.

Stationalis, diminutivum. Parua stationis dicitur a ratione ratiuncula. Stationalis, adiectivum. [quod dicitur Ital. Della stazione. Hisp. cosa de estanca de estacion.] ut Stationalis miles, qui & Stationarius, quibus cetera ad excubias agendas assignata est statio. Stationalis stella, quae matutino tempore omnium novissima, & vespertino omnium prima in caelo apparentes, quasdam quasi excubias facere videntur. Plinius de sideribus loquens lib. 2. cap. 15. Eadem stationalis senis mensibus commoratur in lignis, alioquin bimembris: quum ceterae veraeque statione quaternos menses non implent.

Stationarii milites, dicuntur quibus custodire, aut praesidium gratia statio assignata est: ut qui in castris, ubi subsistunt ad excubias agendas certo loco disponuntur: quare in provinciis distribuuntur partim ad externam vim, si qua forte ingruat, propulsandam: partim ad provinciales in fide continendos. Plin. lib. 10. cap. 1.

Stativum, adiectivum. Castria, siue munitiones militares: a stando dicta, quod in his milites subsistunt. [quod dicitur Ital. Stativum, luogo forte. Hisp. El real de huesa para poca tiempo.] Liv. lib. 1. ab Urbe, in his stativum (ut sic) longo magis quam acri bello satis liberi commorati erant. Et lib. 9. Stativa nostra munitionem satis tuta sunt. Cic. pro Lege Agrar. Num quid causeret quin omnes agros, vires, stativa, portus, totam denique Bithyniam Decemviri vendidissent?

Stativus, adiectivum. pro Idem quod stationalis: ut Praesidium stativum, quod certis locis custodire & securitatis gratia disponitur. ¶ Castria stativa, quae & stativa absolute, munitiones sunt militares, quibus copiae septuntur, ut adversus repentinum hostium incursum tutae sint, neque inuita in praedium descendere cogantur.

Stativus, adiectivum. Fixus, firmus, immobilis. [quod dicitur Ital. Fermo, immobile. Hisp. cosa firme, y no variable.] Unde stativae fabulae dictae sunt quae morosis opponuntur, his rationibus minime laboriose, quippe quae a stantibus non discorantibus, tumulantibus peraguntur. Terent. in Heaut. Adde, aequo animo, dare potestatem mihi. Stativam agere ut liceat per silentium. Stativus orator. Cic. de Clar. Orat. C. Pilo, stativus & plenus sermonis orator. Et paulo ante, si quos stativus appellavit, quorum est illa simplex in agendo veritas. ¶ Pugna stativa, in qua non furis, non excoisitionibus, non leuibus praeliis, sed collatis verissime signis decernatur. ¶ Stativus ordines, ad stativam pugnam instructi. Liv. lib. 9. Stativus uterque miles ordines servans.

Stabilis, adiectivum. Firmus, fixus. [quod dicitur Ital. Stabile, immobile. Hisp. cosa firme, que no se muda.] ut apud Terentium in Adelphi. Errat longe, mea quidem sententia, Qui imperium credat grauius esse, aut stabilius. ¶ Ut quod sit, quam illud quod amicitia adiungitur. Cic. 1. de Orat. Nihil est enim tam insigne, nec tam ad diuturnitatem memorabile, quam id in quo aliquid offendet. Ouid. 3. Trist. Eleg. 14. Rara quidem vitas, quam non fortuna gubernet, Quae maneat stabili, quam fugit illa pede. ¶ Stabile est, id est certum, & statutum. Plaut. in Bacch. Profecto stabile est me fratri aurum reddere. ¶ Mala stabilia, hoc est poma non decidua, & quae diutius in arbore stant, vel diu maturitatem retinent, neque citò corruptuntur. Caro cap. 7. Eo locum suillum, aut fereus ad radicem eorum addere oportet, ut stabilia mala stant.

Stabilis, adiectivum. Stabilem facio, firmo. [quod dicitur Ital. Stabilire, fermare. Hisp. Firmar, establecer.] Plaut. in Amph. Regique Thebano Creonti regnum stabiliui suum. Cic. 4. de Finibus, Nisi forte censeres T. Gracchum patrem beatorum fuisse quam suum, quum alter stabili Republicam studuerit, alter evertit. ¶ Hinc constabit quod est omnibus modis stabile & securum redditum. Plaut. in Capt. Addepol rem meam Constabilitui, quum illum emi.

Stabilimen, adiectivum. Stabilitum, id est idem quod firmamentum, siue corroboratio. [quod dicitur Ital. Stabilimento. Hisp. Firmar para estar.] Plaut. in Cure. Haec sunt ventri stabilitimenta, panis, & asina bubula, Potulum grande. Cic. de Natura deorum, Adde, inquit, huc, quod mihi portento caelestium Pater prodigium misit, regi stabilitimen eius. Stabilitas, adiectivum. Firmitas. [quod dicitur Ital. Stabilitas, firmeza. Hisp. Firmeza para estar.] Caesar 4. belli Gall. Ita nobilitatem equitum, stabilitatem pedum in praeliis praestant. Cic. 1. de Finibus, Quo loco videtur quibusdam stabilitas amicitiae vacillare. Plinius lib. 5. cap. 3. Gingivis, & oris ulceribus, dentium stabilitatem efficacissime subuenit.

Stoebe, stoebe, adiectivum. gen. stoebei. Frutex aculeatus tum caule, tum folio, semine molli, rubido, radice pecoris pabulo gracillima, non alibi quam in aquaticis nascens. Plin. lib. 2. cap. 11. Quaedam spinam habent in folio, & in caule, ut phlecos, quod aliqui stoben appellant. Idem lib. 22. cap. 1. Stoebe, quam aliqui phlecon vocant, decocta in vino, praecipue auribus purulentis medetur: item oculis itum crescentibus: haemorrhagiae quoque & dysenteriae infusa.

Stoebe, adiectivum. gen. stoebei. Vulgo Lam. Insulae sunt numero tres, Massiliensium litore vicinae: sic dicitur propter ordinem quo sitae sunt. Plin. lib. 3. cap. 5. Stoechades tres a vicinis Massiliensibus dicitur propter ordinem: quas item nominant singulis vocabulis, Proteon, & Meleon, & Pompeoniana vocantur tertia Hypza. Lucan. lib. 3. Et iam turigeram Brui comitara carinam. Venerat in fluctus Rhodani cum gurgite classis Stoechados aua tenens.

Stoechas, adiectivum. gen. stoechae. Hisp. cantueffa. Herba a Stoechadibus

insulis ex adverso Massiliae, in quibus solis nascitur, nomen accepit. Tenues habet circulos, comam hyssopi, amatam gustu. Hanc hodie vocant imperiti stoechas strinum. Naeque frutes ostenduntur succulosis, odoratis, capitibus luteolis ex concoloribus floculis compactis: unde strinum vocatur. Plin. lib. 27. ca. 12. Stoechas in insulis tantum eiusdem nominis gignitur, odorata herba, coma hyssopi, amara gustu. Menfes est potu, pectoris dolores leuare, antidotis quoque miscetur.

Stoa, adiectivum. Philosophi appellati sunt a stoa, quod significat porticum, quod conuenire ad discendum solebant. Erat enim porticus Ache nis dicta Porcile, ex varietate picturae. (Graeci enim stoa dicitur varium dicitur) in qua Zenon primus eius sectae autor, philosophiam professabatur. Unde & secta Stoica, & philosophi Stoici nuncupati sunt, quae autem Zenonij dicebantur, a Zenone doctore. Hae est illa porticus Stoicorum memoratissima, quam Chrysippus dicitur esse fulcire, quam pius Polygnorus grauito.

Stoici, adiectivum. Cic. in Parad. De diis immortalibus, de charitate patriae, Stoici scilicet, nullis oratoris ornamentis adhibitis, dicere de Catone.

Stola, adiectivum. Graecorum vocabulum est, quo illi quodlibet vestis genus significat, [quod dicitur Ital. Stola. Hisp. cierta vestidura.] hoc est ab induendo. Unde Plutarchus scribit ab Alexandro eundem esse permixtum ut Stola Pellica videretur, hoc est cultu Persico. Idem in Dion, Dionysium maiorem ait eo diffidenter processisse, ut ne fratrem quidem aut filium in cubiculum admitteret, nisi prius illi suam Stolam posuisset, & aliam sumphisset. Apud Latinos tamen ad honestatatum matronae vestem hoc nomen eratatum est, quae usque ad imos pedes demissa erat, & cuius extremam partem ambibat inflexa assura, quae erat fasciola quaedam siue limbus. Vlp. 1. Vestis. ff. de Auro & arg. leg. Mulierum stola (inquit) quae matrisfamilias causa parata sunt, quibus vir non facit uti potest sine viri peractione: clari stola, pallia, tunicae, & c. Cic. 2. Philipp. Sumptus virilem togam, quam statim muliebrem Stolam reddidisti. Ouid. 2. Trist. Equid ab hac omnes rigida summovimus arte, Quas stola contingi, sumptusque vitatae Valerius Max. lib. 2. Sed quod matronale decus verecundum munimentum tutius esset, in ius vocant matronam, corpus eius attingere non permittitur, ut intolera manus alienae tactu stola relinqueretur. ¶ Hinc Stola nonnunquam pro ipsa matrona, siue honesta muliere figurare accipitur. Papinius in Sylus, Omnis plebeio teritur matrona tumultu: Hinc eques, hinc iuuenum caetu stola missa laborat. ¶ Stola etiam accipitur pro veste sacerdotali apud Aepuleum lib. 10. Metamorph. Processi duodecim sacras stolas.

Stolatus, adiectivum. Stolatus, gen. stolatus. Verum quoniam (ut iam docuimus) stola honestarum tantummodo matronarum vestis erat, factum est ut stolatum accipiamus pro matronali & honesto. Unde stolatum mulierem pro locupletem & primariae divitiis contra rogatam, pro plebeia, & minoris dignitate: ut non obscure iunius Horat. lib. 1. Scm. Satyr. 2. ¶ Stolatus pudor, hoc est matronalis verecundia. Mart. lib. 1. Quis Floralia vestit, & stolatum Peimur meret: iabus pudorem? Stolidus, adiectivum. Excois, stupidus, stultus. [quod dicitur Ital. Stolidus, gesso. Hisp. bovo. loco.] Terent. in Heaut. Nomen ad senem aliquam fabricam fingit stolidus est. Plaut. Epid. Ego illic me autem assimulabam quasi stolidum. Liv. 4. belli Maced. Consul extemplo arma capere milites iussit: armatos inde paulisper continuit, ut & stolidam fiduciam hosti augeret, & disponeret copias, quibus quaque portis erumperent. Ouid. 1. Metamorph. Pingue sed ingenium manit: nocituraque vante, Rursus erat dominus Proque praecordia mentis. Plaut. in Milit. Nullum est hoc stolidum forum.

Stolidus, adiectivum. Stolidus, gen. stolidus. Liv. 5. belli Pun. Id non promissum magis stolidè, quam stolidè creditum, tanquam eadem militares & imperatoriae artes essent.

Stolonis, adiectivum. Quasi stolidus fructificatio, ex arborum radicibus. [quod dicitur Ital. Germoglio a pie del albero. Hisp. Pimpollo que nace al pie del arbol.] Plin. lib. 17. cap. 1. Euerunt ab arboribus cognomina antiquis: ut Fronditio militi illi, qui picea facinora, Vulturum translatans, fronde capiti imposuit, aduersus Annibalem edidit: Stolonum Licentiae genti: ita enim appellatur in ipsis arboribus fructificatio inuiculis. Varro lib. 1. de Re rust. cap. 1. Nam Stolonis illa lex, quae vetat plus quingenta iugera habere: eum Romanum, & qui propter diligentiam culturae Stolonum constituit cognomen, quod nullus in eius fundo repetiri poterat stolo, quod effodiret eorum arborum radices, quae nascerentur ex solo, quos stolones appellabant.

Stomacace, adiectivum. Stomacace, gen. stomacace. Plin. lib. 23. cap. 3. In Germania trans Rhenum castris a Germanico Caesare promotis, maritimo uactu fons erat aquae dulcis solus, qua pota intra biennium dentes deciderent, compageque in genibus soluerent. Stomacacen medici vocabant & celeriter ben ea mala.

Stomachus, adiectivum. gen. stomachi. [quod dicitur Ital. Stomacho. Hisp. La boca del estomago.] Fistula per quam cibum descendit. Plin. lib. 1. cap. 37. Summum gulae fauces vocantur, postremum Stomachus. Cic. 2. de Natura deorum, Linguam autem ad radices eius hactenus Stomachus excipit, quod primum illabuntur ea quae recepta sunt, & oris utraque ex parte tonsillas attingens, palato terminatur. Celsus lib. 4. cap. 1. Deinde duo itinera incipiunt: alterum aperiunt arteriam nominant, alterum Stomachum. Arteria exterior ad pulmonem, Stomachus interior ad ventriculum fertur: illa spiritum, hic cibum recipit. Et paulo post, Stomachus verò, qui intestinorum principum est, neruosus, sepius, a septima spinae vertebra incipit, ac circa praecordia cum ventriculo committitur. Ventriculus autem dicitur, qui receptaculum cibi est. Haec Celsus. ¶ Improperie tamen Stomachus accipitur pro ventriculo qui cibum concoquit. Iuven. Satyr. 5. Si Stomachus domini fuerit vinoque, ciboque. Celsus lib. 1. cap. 1. Secunda mensa bono Stomacho nihil nocet, in imbecillo coaccet. Horat. 2. Scm. Satyr. 2. Ieiunus Stomachus raro vulgaris tenuit. Et paulo post, Larentem Stomachum bene lenit cum sale panis. Dicitur Stomachus, [quod dicitur Ital. Stomacho.] quod cibum inferiore orificio ad intestina transfundat. Stomachi resolutio. Celsus lib. 4. cap. 5. Vulgarissimum verò, pessimumque Stomachi vitium est resolutio: id est quum cibi non tenax est, solique debet ali corpus, ac sic tabe consumit. Plin. lib. 9. cap. 48. Vomitus.

Vomitum, dissolutionemque stomachi protinus creat. Interdum stomachus ponitur pro indignatione, siue iracundia. *Interdum stomachus ponitur pro indignatione, siue iracundia. Cic. 4. Tuleul. Tractata definitione fortitudinis, intelliges eam stomachum non egere.* Sic dicimus, Possim sine stomacho dicere: hoc est sine fastidio & indignatione. Cic. Qu. Fratr. lib. 6. Superiori epistolæ quid respondeam nihil est, quæ plena stomachi & querelæ est. Idem ad Atticum lib. 6. In quo ramentum ille mihi risum magis quam stomachum mouere solet. Si stomachus pro animo: quia quemadmodum stomachus facit eo cibo mouetur, à quo natura abhorret: sic animus eas res maximè auersatur & abhorret, quas suæ naturæ contrarias esse sentit. Cic. ad Cæcium lib. 2. Nosti enim non modò stomachi mei, cuius tu similem quondam habebas, sed etiam oculorum in hominum insolentium indignitate fastidium. Hoc est, Nosti animum meum præ fastidio id ferre non posse. Interdum in bonam partem capitur pro facilitate. Plin. in Prolo. Argumentum huius stomachi mei habebis. Id est huius meæ facilitatis & mansuetudinis, & benignitatis.

Stomachor, charis, ari, Indignari ac turbare. *Stomachor, charis, ari, Indignari ac turbare. Cic. Cassio, Si enim stomacho habere, & molestie ferres, plura dicemus. Tercio in Eunu. id quidem adueniens mecum stomacho habere modò. Cic. 4. Tuleul. An vero vis fortis, nisi stomachari exerceat, non potest fortis esse? Idem Capioni in Epist. ad Atticum, lib. 16. Non dubito quin mittere, atque etiam stomachare, quod tecum de eadem re agam. Ipsi.*

Stomachans, tis, particip. Cic. de Cla. Orat. Videre quempiam irascentem, & stomachantem. *Hinc substantiæ stomachor, de quo suo loco.*

Stomachicus, i, adjectiu. Ital. *che ha il stomacho cattivo, o di distentione.* Hisp. *Do- l iente de estomago.* Propriè dicitur, teste Aegineta, cuius stomachus, siue ventriculus cibum assumptum non retinet. Plin. lib. 25. cap. 5. scribit helleborum mederi stomachicis.

Stomachosus, a, sum, Iracundus, qui facillè indignatur, ac cuncta fastidit. *Stomachosus, a, sum, Iracundus, qui facillè indignatur, ac cuncta fastidit. Cic. 2. de Orat. Me quidem hercule valde illa mouent stomachosus, & quasi submorosa iudicia, non quum à moroso differunt: tum enim non falli, sed natura cideat. Cic. 4. Tuleul. Quæ indignationem, iracundiamque scriptoris præ se ferunt. Stomachosiores meas litteras, quas diuersi, non intelligo.*

Stomatitus, i, adjectiu. Ital. *che ha qualche male al postero in bocca.* Hisp. *Doliente de la boca.* Oris vitio laborans, cuius est exulceratum. Plin. lib. 24. cap. 14. Huius stomas cum melle epiphoris illinitur, & ignibus sacris, stomatitici: ex aqua bibendus datur. Stomatitica item dicuntur quæ oris ulceribus medentur. Plin. lib. 22. cap. 9. Ideo & commanducata, stomatice est, viceribus oris inspersa. Stomatitica tamen Celsus lib. 5. cap. 18. interpretatur quæ apertendi vim habent. Sunt (inquit) quædam malagmatica, quæ *σπυγμω* Græci vocant, quoniam apertendi vim habent.

Stomoma, stomomaeis, i, summa, Squama subtilissima ex aris summa lanugine decussa. Plinius lib. 14. cap. 11. de squama aris, Squamæ est alterum genus subtilius, ex summa scilicet lanugine decussum, quod vocant stomoma.

Storea, æ, i, adjectiu. Ital. *stora, fluua.* Hisp. *La esfera de esparto à juncos.* Teges viliores, ex runcis aut stramentis, quæ humi sternunt. Plin. lib. 15. cap. 16. Colligi mala post æquinoctium autumnale, neque ante sextadecimam Lunam, neque ante primi horam: caduia separati stramentis, storeis, paleisve subleui. Dicitur storea, à *στρω* quod significat sternere.

Strabo, strabonis, i, adjectiu. Ital. *chi guarda in traverso, guerrio.* Hisp. *El que tiene los ojos torcidos.* Qui oculos habet distortos. Cic. 1. de Nat. deorum. Redeo ad deos: quos si non tam strabones, ac petulos esse arbitramur. Plin. lib. 11. cap. 37. Vni animalis homini oculi deprauantur, vnde cognominata Strabonem & Petorem.

Strabo, strabonis, i, adjectiu. Insignis geographi nomen qui temporibus Augusti, & Tiberij clauit. Scripsit Commentarios geographicos, qui etiam hodie omnium manibus reuolunt.

Strages, gis, Clades, occisio, vel (vt Valla interpretatur) cadauerum interfectorum multitudo. Ital. *strage, hil. Estrago de cuerpos muertos.* Cic. ad Attic. lib. 1. Quas ego pugnas, & quantas strages edidit. Idem 3. de Leg. Sed ille quas strages edidit. Idem lib. 8. Per arma, per viros late stragem dedere. Virgil. 9. Aeneid. Quas ibi rum ferro strages, quæ funera Turnus Edidit, quem quisque virum demiserit orco, &c. Idem 6. Aeneid. Prociubisse super conuulso stragis acervum.

Stragones, i, adjectiu. Verbs in climate inferioris Germaniæ, apud Ptolemaum lib. 2. cap. 11.

Stragulum, guli, vel stragula, gulæ, Genus vestis, inquit Asconius. *Stragulum, guli, vel stragula, gulæ, Genus vestis, inquit Asconius. Ital. Coperta di letto o da camallo.* Hisp. *El repofiro, tapete, o alfombra.* Varro lib. 4. de ling. Lat. Quæquid interiebant, à steinendo stragulum appellabant. Vlpianus accipit pro veste exteriori, quæ reliquis inuenitur, quale est Græcorum pallium. In stragulis item dormiebant: vnde proverbio monemur, vt stragula semper conuolara habeamus: hoc est vt pudoris verecundiaque, limites non transgrediamur. Item quæ equis inueniuntur, stragula dicuntur. Stragulas item vestes, siue stragula pro aulis, siue peripetematibus accipiebant veteres, quod his aulis & euclina, nonnunquam etiam lecti interiebantur. Tibul. lib. 1. Eleg. 2. Nam neque tunc plumæ, nec stragula picta soporem. Cic. 4. Verr. Dico te maximum pondus auri, argenti, eboris, purpure, plurimam vestem Melitensem, plurimam stragulam, multam Deliacam supellestem, &c.

Stramen, straminis, siue stramentum, Culmi frumentacci, inde dicti quod pecori subleui nantur. Ital. *strame, letto di paglia, fuccone.* Hisp. *La paja de la cama, lecho, los pajas para endegar la cama.* Varro de Re rust. lib. 1. cap. 30. Tertio modo metitur, vt stramentum medium subleui, quod manu sinistra summum prehendant: à quo medio messem dictam puro. Infra manum stramentum, quod terzæ hæret, postea subleuiatur. Columel. lib. 6. cap. 3. Hybernæ strabulationis bonum præparanda sunt stramenta. Cæsar lib. 6. bel. Gal. Et feruèntia iacula in casis, quæ more Gallico straminis erant rectæ, iacere coeperunt. Horat. 2. Serm. Saty. 3. Si & stramentis incubet, &c.

Stramentitius, a, um, Quod ex stramento fit. Ital. *che è di fa di*

strame di paglia. Hisp. *cosa de aquel tal paja.* vt Tectum stramentitium, Tegetes stramentitiae.

Stramentus, a, um, Quod est ex stramine. Ital. *Di strame di paglia.* Hisp. *cosa de paja.* Propriè lib. 1. Eleg. 17. Straminea possit dux habere casa. Ouid. 2. Amor. Eleg. 9. Roma, noli immenium vires promittere in orbem, Stramineis effes nunc quoque densa casis.

Strangulo, as, Stringendo gulam neco. Ital. *strangolare, strazare.* Hisp. *ahogar.* Plin. lib. 7. Fabius Senator Prætor in lactis haustu vno pilo strangulatus est. Cic. ad Pætum lib. 9. Nos autem ridicule, si dicimus, ille patrem strangulauit, honorem non præsumimus. Transfertur & ad alia: vt quum hominem cura strangulati dicimus. Iuven. Saty. 10. Sed plures nimia congesta pecunia cura. Strangulat. Strangulare diuitias in arca, est conclusas seruare, & perperis quasi tenebris dammare, nec quicquam inde aut ad suum, aut ad amicorum vsum depromere. Stat. 2. Sylu. Non tibi sepulchris infelix strangulat arca diuitias. Strangulare segetes dicitur nimia terzæ latititia. Quin. lib. 8. in Proem. Et velut lato gramine lata strangulant.

Strangulatus, i, adjectiu. Ital. *strangolato, strazato.* Hisp. *ahogado.* Vnde stranguatus vuluæ, pro compressione & angustia vteri. Plin. lib. 20. cap. 18. Datur & obstruendum ex accio in strangulatu vuluæ.

Stranguria, æ, i, adjectiu. Ital. *Difficultas d'urina, diffisare.* Hisp. *ahogamiento de la urina.* Vrinae stillicidium, quum vrinæ per interualla, & guttati debuit. Vnde definitionis Galeo assignatur: *quæ iugiter esse aut non, hæc quæ iugiter & iugiter iugiter, hoc est vrinæ per guttas excretionem.* Dysuria autem dicitur, quum ægrè it loium (vt Cato loquitur) nec sine dolore excrentur. Cic. 1. Tuleul. Quauis idem forticulum se in torminibus, & in stranguria sua præbeat. Plin. lib. 20. cap. 5. Philistion in lacte coquit, & ad stranguriam dat radices vnicæ quatuor.

Strategus, i, pro-prod. Ital. *Capitane del' esercito.* Hisp. *Capitan de armada.* Dux exercitus. Plautus in Cure. Nec strategus, nec tyranus quicquam, nec agoranomus.

Strategema, i, adjectiu. Ital. *strategemi, astucie militari.* Hisp. *El ardid de astucia de guerra.* Astutia rei militaris, facinus egregium, consilio potius quam viribus gestum. Cic. 3. de Natura deorum. Consilium illud imperatorum fuit, quod Græci *στρατηγικον* appellant, sed eorum Imperatorum, qui patriæ consulere, vitæ non parcerent. Idem ad Atticum lib. 5. Quum interim Rufio nollet, quod se à Veltorio, biferuati videbat, strategemate hominem percussit. Dictum est autem strategema à Græco verbo *στρατηγικον* quod est exercitum ducere.

Strategia, strategis, i, adjectiu. Perfectura militatio, prætura, imperium rei militaris, & gubernatio. Plin. lib. 6. cap. 9. A Tigranocerta ad Iberiam. Diuiditur (quod certum est) in præfecturas, quas ij strategis appellant. Idem lib. 4. cap. 11. Thracia sequitur inter validissimas Europæ gentes in quinquaginta strategias diuisa.

Stratiotes, i, adjectiu. *Strux* exiguus palmi altitudine, foliis auicularum pennas imitantibus, breui admodum dissectoq; foliorum exortu, quod vulnera omnia ferro facta intra dies quinque sanare dicitur ex oleo imposita. Est & stratiotes aquaticus, sine radice viuens, aquis tantum si pernatans, folia habet semperiuuio similia, sed maiora. Huius me munit & Plin. lib. 24. ca. 18. Celebratur (inquit) & à Græcis stratiotes: sed ea in Aegyptio tantum, ex inundatione Nili nascitur, azeo similis, ni maiora haberet folia. Resrigerat mire, & vulnera sanat ex acco illius, &c. Stratiotes, quædam *στρατιωτης* Militaris. Plautus in Pseud. Stratiotem nuntium aduenientem percutiam probrum.

Stratonicus, i, adjectiu. Iouis cognomen qui apud Caras colebatur: quod non bellifolium interpretari possumus. Autor Herodotus lib. 5.

Straton, i, adjectiu. Nomen proprium Sidoris reguli, qui (vt Hieronymus scribit) manu propria se volens confodere, ne imminentiis Persis ludibrio foret, quorum fœdus Aegyptij regis societate neglexerat, retraheretur formidine, & gladium quem attriperat, circumspiciens, hostium pauidos expectabat aduentum. Quem iam iamque capiendum vxor intelligens, extorsit acinacem de manu, & iarus eius transiebat. Compositoque ex more cadaueris ferientis superiecit, ne post virginitali fœdere, alterius coitum sustineret.

Straton, i, adjectiu. Vt scribit Suidas, Lampiscenus philosophus fuit, Theophrasti familiaris, & succesor, & præceptor Ptolemæ Philadelphi: qui ob insignem naturalis philosophiæ cognitionem Physicus esse cognominatus. Stratonem octo fuerunt: primus Iocratidis auditor, secundus Lampiscenus, Theophrasti discipulus: tertius medicus qui Erasistratum audiuit: quantus historicus quintus poeta, Epigrammatum scriptor: sextus antiquus medicus, vt ait Aristoteles: septimus Peripateticus, qui vixit Alexandria. Hæc Diogenes Laërtius. Octauum Plutarchus Stratonem ponit rhetorices præceptorem, ac Brutii familiaris, qui vna com eo in bello Philippensi fuit: solusq; adhibitus, dum ille sibi mortem conscivit. Conciliarias postea Augusto per M. Messalam, qui comes ad bellum Actiacum fuit. Lachrymans enim Messala, Hic est (inquit Augusto) qui meo Bruto gratias extremas subministravit.

Straton, i, adjectiu. Attiaris filius Cappadocum Regis filia, vxor Eumenis, Pergami Regis: cuius Attalum peperit, qui illi in regnum successit. Vide Strabonem lib. 13.

Strehula, i, adjectiu. Lingua Vmbriorum appellabantur partes carniū sacrificia, tarum. Festus.

Strena, æ, Munus quod datur die festo, omnis boni gratia: qualia sunt quæ passim dantur quotannis circiter Calendas Ianuarias. Ital. Bonamano, mania. H. Laus strenæ, aguedo d' albicci. Dicitur à numero quo significatur alterum, tertiumq; venientium similis commodi: veluti trenæ, quæ præposita littera, diuini strena, vt in line solebant antiqui dicentes Ilium. Hæc ex Festo. Contra Nomen Strena, inquit, dicta est à streouitate. Pomponius Pictorius, Affide, si qua ventura est aia strena strena, sicut in Calig. cap. 42. Edixit & strena inuente anno se receperunt: strena; in vestibulo medium Calend. Ianuarii ad captadas stipes, quas plenis ante eum manibus ac sinu omnis generis turba iacebat.

Streptus, a, um, Fortis celer, vigilans, & ad res gerendas promptus. Ital. *Strepido, forte, valoroso, gagliardo.* Hisp. *Fuerte, diligente.* Sall. in Catilinam

Catilinam, Nam strenuus quisque; aut occiderat in praelio, aut grauius vulneratus discesserat. Cic. ad Atticum lib. 1. Noli me tam strenuum putare: v. ante Nonas recurrem. Idem 1. Philip. Vt cognosceret, si minus forte, autem strenuum. Quid. 9. Metamorph. Vna ministrum media de plebe Galanthis, Flaua comas, aderat faciendo strenua iussis. Columella lib. 8. Magister pecoris acer, durus, strenuus, laboris patientissimus, alacer, atque audax esse debet.

Strenuitas, oris. *[adph. 2. Ital. Valentia, agilitas, despectus. Ital. Ligeritas, despectus. 7. diligenter.]* Quid. 4. Metamor. Strenuitas antiqua manet, nec rege coloris. Amiserit suum, forma est diuersa priori. Hinc strenuor, comparatum pro magis strenuus: & superlatiuu strenuissimus. Plaut. in Epid. Nam strenuorior deior si praeceat suas pugnas, de illius ore sunt fordidae. Plin. lib. 18. cap. 5. Fortissimi viri, & milites strenuissimi. Cato in Praefat. At ex agricolis & viri fortissimi, & milites strenuissimi gignuntur.

Strenue aduerbium, Fortiter, diligenter. *[adph. 2. Ital. Ligeritas, despectus.]* Cicero ad Qu. Fratrem, Domus virtusque nostrum adificatur strenue.

Streptus, pis, pui, pium. Pedibus, aut alio quocumque modo strepitum facio, fultro, murmuo. *[adph. 2. Ital. Far strepitio de romore. Hispan. Hacer estruendo.]* Plin. lib. 11. de apibus, Quam aduersa perat, in aluco strepitum. Virg. 6. Aeneid. Streptus omnis murmure cantus. Idem 8. Aeneid. & rauco strepente cornua cantu. Strepete aliquid, pro submurmurante. Liu. 2. ab Urbe, Hec quum sub ipso vallo, postisque streperet, laudatque Consules pati. Idem 2. belli Pun. Streperet aures clamoribus plorantium sociorum, sepius non quam deorum inuocantium opem. Composita sunt, ad strepo, confrepto, circumfretor, infrepto, obfretor, & per streptum quorum significata vide suis locis.

Streptus, as, pen. corr. Frequenter exilimque strepitum edo. *[adph. 2. Ital. Far strepitio effrepto. Hispan. Hacer estruendo a menudo.]* Virgil. lib. 1. Georg. Nescio qua pariter solitum dulcedine latere Inter se foliis strepitant. Arma strepitantia, Tibul. lib. 2. Eleg. 6.

Streptus, us, pen. corr. Lenior sonitus, murmur, susurrus cuiusmodi pedibus ambulanti edo solet, aut voce ad murmurium. *[adph. 2. Ital. streptus, de murmuo. Hispan. Estruendo.]* Cic. 2. Veri. Tum vero non strepitus, sed maximo clamore suo populi Romani significauit voluntatem. Accipitur etiam pro fastu diuini, & comitum pompa: ut apud Quintilianum, Declamat. 13. Hic quum me euocasset subito strepidum, coraque fortunae suae strepitu circumfretis.

Striatum, & Striatum, sunt quidam quasi canaliculi, & sulci, cuiusmodi in columnarum scapis quibuldam, item in herbarum quarundam caulibus videmus apertis interuallo excavatos. *[Ital. Canellare, de lungo una colonna. Hispan. Los canales entre dos alueras.]* Virg. lib. 3. Columnarum striat facienda sunt x x i i z, ita excavant, ut norma in cauo striat quum fuerit comecta, circumacta anconibus striatum, dextra ac sinistra tangat arcum.

Striatum, aum, Vnde Striatas columnas dicimus, quae striis distinctae sunt: & solia striata, & cochas striatas. *[Ital. Accanellare. Hispan. Cuya acanalada.]* Plin. lib. 21. Candor eius eximius, foliis foris striatis, & ab angustis in latitudine paulatim sese laxantibus, effigie calathi. Idem lib. 37. cap. 10. Eures nucleos oliuae similis est. Striata concharum modo, non adeo candida. Apuleius frontem striatam vocat contractam, caperantque, & quasi sulcos facientem pra tristitia.

Strio, as, are, Strias facere. *[Ital. Fare incauare a lungo una columna, Hispan. Canellare, de la obra de aquella manera.]* Virg. lib. 4. Columnas autem striari vixit Strio oportet. Striare etiam dicitur boues, quum peracto, non peracto priore versu, alius super alium iniicitur. Hoc autem fieri dum boues adhuc in priore versu anhelant, non conuenit. Plin. lib. 18. ca. 19. Instrando versum peragi, nec striare in actu sepius.

Striditio, A venustioribus Latinis dicebatur solacium, *[adph. 2. Ital. Striditio, de stridendo.]* Striditio orationis prauitate ac versura. Ad Alfinio Capitone dehairat impar & inconueniens compositura partium orationis. Vide Gellium libro 5. cap. 10.

Stridit, Strichum, Strichura, Strichuus, vide s t r i n g o.

Strideo, des, doi, Stridorem aut strepitum edo. *[adph. 2. Ital. Far stridore strepito. Hispan. Rechinar, hacer ruga fuertemente apretando las dienas.]* Plin. Epist. 203. At quum strident funes, curuatur arbor, gubernacula gemunt. Quamuis etiam ad alia transferatur. Horat. 2. serm. Saty. 8. Stridere secreta diuersos aures susurros. Virg. 1. Aen. foribus carido stridebat abentis. Idem 4. Georg. Vt mare solitum strider resistentibus undis. Lucan. lib. 6. Strident oculis ardentibus ignes. Legitur & Strido, dis. Virg. 8. Aen. Striditque caueris Stridit chalybum.

Stridens, tis. Virg. 6. Aen. ac belua Lernae Horrendum stridens, flammisque armata Chimera. Idem 3. Georg. montesque per altos Concreta ceruice trahunt stridentem plaustra.

Stridor, oris, Streptus, ingratu sonus: qualis in forum cardinibus, & angulum sibilis, & in curuum rotis male inunctis intelligitur. *[adph. 2. Ital. Stridore strepito, romore. Hispan. Ruido fuerte.]* Virg. 1. Aeneid. Striditque rudentem. Cic. 5. Tull. Ac vocem euharecti non audimus, ne stridorem quidem ferri tum quum accitit. Virg. 7. Aen. Strido: e ingenti liquidum trans aethera vocat. Obsidere epitem. Quid. 8. Metamor. Feruida quum rauco laro stridore per asmos Spuma fluit.

Stridulus, pen. corr. Adieciui, *[adph. 2. Ital. Stridulus, de stridendo.]* Plautus Stridula, Quid. 3. Trist. Eleg. 12. Fax stridula lachrymolo fumo, Quid. Metam. 2. Coniuncta Stridula, Quid ad Pisonem.

STRIDON, Vulgo Stridus, Oppidum in agro Iustino politano fuit, in Dalmatiae & Pannoniae confinio, D. Hieronymi patria, a Gothis euersum.

Striga, Ordines rerum inter se continuat collocatarum, v. ut Festus dicitur, quod vna sint conficta. Columella lib. 2. cap. 19. Verumque siccatum coarctabimus in striga, atque ita manipulos vinciemus. Alceas lectio habet strigam. Item longior maior latitudine dicitur striga: a quo strigatus ager vocatur, qui per strigas crescit a Septentrione in Meridie.

Strigilis, huius Strigilis, Instrumentum propriè e ferro dentatum, quo equos, & id genus iumenta exspolire solent equifones, e corpore fordes abradendo. *[adph. 2. Ital. Strigilia, striglia, Hispan. Almohaza de herra.]* Strigilibus item vocabantur veteres in balneis ad radendas cordes

corporis, sudoremque tergendum, praecipue in frictionibus ante cibum. Fiebat autem hac ex auro, argento, ferro, interdum etiam ex pumicibus. Persius Saty. 5. I puer, & Strigiles Crispini ad balnea defer. Indu etiam ex hebeno strigiles conficebant, teste Strabone lib. 14. Strigiles etiam sunt velaria quibus athletae post laborem stringuuntur. Plin. de Spongia, Cinis eius plurimum proficit contra scabrities genarum, & quicquid opus distringere praestat & strigilum vicem, imo coniungi affe-ctis corporibus. Alij strigilem accipiunt pro quodam vasis genere. Plautus in Persa, Ampullam, strigilem, scaphium, soccos, palthum, Mar-supium habet. Cic. lib. 4. de Finibus, Si ad illam vnam, quae cum virtute degatur, ampulla aut strigilis accedat. Et hinc Hispani (venerunt Plinius lib. 33. cap. 3.) strigiles etiam vocabant auri patulas massas.

Item strigil aluminis genus pumicosis, & foraminosum, sibilis spogae simile, rotundumque natura. Corn. Celsus, medicamentum in aures per strigilem instillari iubet. Strigiles etiam moue, sermone venaculo pisciculi quidam dicuntur, quorum frequens sit captura per hyemes. Hanc dictionem Persianus ad Strigam, vel ad Graeco *[adph. 2. Ital. Strigilem, de strigendo.]* Budaeus, Strigiles in antiquis libris Virgilij impressis bene legabatur, ubi nunc striges, legitur, & strigulum, lib. 4. cap. 4. & lib. 4. cap. 7. Nam id verbum apud Celsum legitur, lib. 4. ca. 7. Strigilis inquit, Celsus, certum est esse feminini generis: antiqui & neutro prouenerunt.

Strigilecula, diminutiuum, Instumentum quo sudores, fordesque a corpore in balneo abraduntur. *[adph. 2. Ital. Strigilecula, de strigendo.]* Apuleius, Qui magna incepta praedicauit, fabricatum semet sibi ampullam quoque oleariam, quam gestabat lentulari forma, recti ambitu, pectus rotundioris, utraque honestam strigileculam, recta fastigatione clausula, flexa tribulodigula, ut ipsa in manu capula moraretur, & sudor ex carniola laberetur.

Strigillo, as, Verbum est a strigendo, & strigula, eiusdem cum illo significationis. *[Ital. Strigere, strigere. Hispan. Strigar.]* A quo fit compositum Obstrigillo, quod est obilo, impedire. Varro, Quid Curio: quam illi fecisset, dicebat amicis ut illi nuntius etiam obstrigillatum, iuc aut triumphus decerneretur, aut iterum Consul fieret.

Strigmentum, ri, Sordes quae ex corporibus videntur. *[adph. 2. Ital. Strigmentum, de strigendo.]* Hermolao. *[Ital. L'ardura che si cade del corpo. Hispan. Mundaleta de suciedad que se cae del cuerpo.]* Celsus lib. 2. ca. 6. Albus quoque varia pellicula est, quae strigmentum, sanguinem, bilem viridem, aliquid modò diuersis temporibus, modò simul & in mixtura quidam, discreta tamen, representat. Vnde strigmenta olei dicimus: & ramata: id est sordes olei, quae ex victorum athletarum corporibus raduntur. *[adph. 2. Ital. Strigmentum, de strigendo.]* Plin. lib. 15. cap. 4. Notum est magistratus honoris eius octogenis sceleris strigmenta olei vendidisse.

Strigium, Vestis Hispanica. Plautus, Nudus est, iurat se strigium oppignerasse.

Strigones, Denarium vitium homines, quod in se constructi, atque arctati sunt. Apud Festum legitur strigoris.

Strigosa, a, um, Quod est exhaustum & macilentum, quasi strigosum: unde iumenta strigosa dicta sunt, quorum corpora relictia sunt fame, aut alia vitij causa. *[adph. 2. Ital. Strigosa, macilento, consumato, desastro.]* Hispan. *[adph. 2. Ital. Strigosa, macilento, consumato, desastro.]* Colum. lib. 8. ca. 37. Quamquam possit huic aliquatenus comparari quod progenitur onager, nisi & iadomirum, & feruere conuexa, (sicutis more strigosum parvis praefertur habitum. Et lib. 7. cap. 6. Placidia ac lente pabulatur, ut & largi sit veris, & non strigosis corporis. Hic etiam male habitus dicitur. Celsus, Equum strigosum, & male habitum, sed equitum eius & verum, & habitissimum viderunt. Strigosis Orator, per translationem ieiunus, ineptus, Cicero de Clar. Orat. Habet enim certos fusi studiosos, qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitatis consistunt: quos valeudo modò bona sit, tenuitas ipsa delectat: quamquam in Lydia sunt saepe etiam facit, sic ut & fieri nihil possit valentius: verum est certe genere toto strigosis, sed habet tamen suos laudatores: qui hae ipsa eius subilitate admodum gaudent. Id est gracilis & tenuior, ut ipse ibidem: cui opponit habitum corporis opimum.

Stringo, gis, xi, dum, Ardo. *[adph. 2. Ital. Stringere. Hispan. Estrinir de apretar.]* Plinius, Apprehensioque manu stringit. Per translationem stringere quoadque pro percutere ponitur. Virg. lib. 10. Atque animum patris strinxit pietatis imago. Quoadque pro decerpere, colligere. Idem in Buc. hic ubi densas. Agricole stringunt frondeis. Idem lib. 2. Georg. Sed tamen & quernas glandes tunc stringere tempus. Et lauri baccas. Quoadque pro iado. *[adph. 2. Ital. Stringere, de strigendo.]* Virgil. lib. 8. Ego sum, pleno quem summe cernis Stringentem ripas. Quoadque pro vulnerare. *[adph. 2. Ital. Stringere, de strigendo.]* Virgil. lib. 8. hunc primum leuis hasta Themille Strinxerat. Quoadque pro attenuare, quod stringendo fieri solet: ut Stringite remos. Stringere eusem, est nudare remos. Virg. lib. 11. Stridit rotar acer Lucius ensem. Huius composita sunt, astringo, constingo, distingo, delstringo, obstringo, perstringo, prastringo, restringo, & substringo: quorum significata explicantur suis locis.

Stridulus, a, um, pariticipium a verbo stringere: ut Stridulus gladius, euaginat. *[adph. 2. Ital. Stridulus, de strigendo.]* Cic. 2. Philipp. Quiddam homines putarent, si tum occisus esset, quum tu illum in foro spectant pop. Rom. Stridulo gladio insecutus es: Liuus 1. ab Urbe, Stridulo itaque gladio, simul verbis increpans transigit puellam.

Stridit, aduerbium, Significat arde. *[adph. 2. Ital. Stridit, de strigendo.]* Cic. de Amic. Nec obstruere stridit, ne plus reddat quam acceperit.

Striditum, aduerbium, Significat compressus & breuiter, singula strigendo. *[adph. 2. Ital. Striditum, de strigendo.]* Plin. in poche parote, in breuitate. *[adph. 2. Ital. Striditum, de strigendo.]* Virg. lib. 10. Et de striditum referri dicimus: a qua quum sparsa ac diffusa essent, breuiter, & quasi summam colliguntur. Cic. pro Cluentio, Audistis quum ea quae copiosissima dici possunt, breuiter a me, striditumque dicuntur. Idem ad Atticum lib. 2. Quum tu Corcyra, ut mihi aliis literis significas, striditum attigisti. Idem de Natura deorum, Quibus de quationibus tu quidem striditum, nostri autem multa solent dicere. Plaut. Capt. Sed verum striditum me attonsum dicam esse, an per decernere. Nescio.

Striditius, a, um, Quod stringitur: ut Striditius oleum quae manu colligitur, ut,

ad eum caret tamen. Tamen ab ingenio est improbus. Sueron. in Neron. cap. 30. Si paulum subdubiter.

Subblandior, irrisus, Paululum & leuiter blandiri. [ὑπερβλάνδιον. Ital. *Attacare, care aliquando, in poco.* Hisp. *halagar in poco.*] Plaut. in Casina, Non matronarum est officium, sed meretricum, vias alienas, Mi vir, subblanditice.

Subcæruleus, adiectiuum, In cæruleum colorem declinans. [ὑποκέρλευτος. Cels. lib. 6. cap. 3. In ea partes portiones sunt myrtobalani, magnaticæ, etæz cimoliz subcærulei, nucum amararum, &c.]

Subcandidus, adiectiuum, Ad colorem candidum nonnihil accedens. [ὑποκέρλευτος. Plinius libro 27. cap. 3. Folia bouis lingue similia, minora, subcandida.]

Subcenturio, onis, masculinum. Qui Cæturionis vices gerit. [ὑποκέντιον. Lit. 2. ab Vrbe, Romano haud satis fidenti viribus, permillum erat ab Consulibus, vsq; subcenturionem sibi quem veller, legere, qui curaretur eum ab vno delictorum hoste.]

Subcerculium, si, Far inarium cibum, quod sit è fetis equorum. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Subcerculium, tamisio.* Hisp. *El cedazo.*] quemadmodum excusforium, & pollinarium sit è lino.

Subcineritius panis, Qui sub cinere coquitur. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Pane cotto sotto la cenere.* Hisp. *Pan cotto do la ceniza.*

Subcistma, vide sv c i s t o, pen. prod.

Subcingulum, si, Idem quod baltheus. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Cintura de spada.* Hisp. *Cinta para ceñir de baro o cinta de espada.*] Plautus in Mench. -hanc periculo nimio ego

Surripui hodie, meo animo ab Hippolyta subcingulum

Hayd Hercules æquè magno inquam abstinuit periculo.

Subcontumeliosus, adiectiuum, Aliquantulum contumeliosus. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Alquanto inuagioso in parole.* Hisp. *Vn poco inuagioso de palabras.*] Ja quo subcontumeliosè aduerbium. Cic. ad Atticum, Hercule, verum in loquarum, subcontumeliosè tractatus nosse Publius, qui quum in domo Caris quondam vovis vir fuerit, nunc ne in viginti quidem esse potuerit.

Subcrispus, a, um, adiectiuum. Qui crines habet aliquantulum crispis. [ὑποκέρλευτος. Ital. *De capelli aliquanto crespi.* Hisp. *Caja vn poco crespa.* Cic. in Verrem, Videris, iillum subcrispum capillum nentum?

Subcrudus, a, um, adiectiuum. Quod non omnino coctum est. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Mezcla cruda, non cotta in tutto.* Hisp. *Caja vn poco cruda o cruel.*] Cato 1. 6, Sumito brassicam, conicio in aquam feruentem, coquo paulisper, vsq; subcruda sit. Celsus lib. 6. cap. 13, Subcrudum incidendum, ne si diutius ibi pus permanserit, os lædatur.

Subcruentus, a, um, adiectiuum. Aliquantulum cruentus. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Alquanto in sanguinatos.* Hisp. *Vn poco sangriento.*] Celsus lib. 4. cap. 28, Descendunt autem pituitæ, nuciisque similia: interdum etiam leuiter subcruentia. id est cruentum aliquid mistum habentia.

Subcurator, oris, Qui curatoris locum tenet. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Substituto di curatore.* Hisp. *El que tiene lugar de curador.*] Iulianus in l. Ex facto. De nego. gest. Quendam ad filiginem emendum decreto ordinis constitutum, eidemque alium subcuratorem constitutum.

Subcutaneus, siue subtercutaneus morbus, Dicitur qui intra cutem, siue sub cute est, siue subter cutem: [ὑποκέρλευτος. Ital. *Subcutaneo.* Ital. *Substituto in una guarda.* Hisp. *La guarda en lugar de otro.*] Plautus in Milite, Quia Seelcdarus dormit, hunc subcutaneum suum Foris ablegauit, dum pæpe transire huc placet.

Subcullus, odis, Qui pro alio custode substitutus est. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Substituto in una guarda.* Hisp. *La guarda en lugar de otro.*] Plautus in Milite, Quia Seelcdarus dormit, hunc subcutaneum suum Foris ablegauit, dum pæpe transire huc placet.

Subdebilitatus, adiectiuum, Aliquantulum debilitatus. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Vn poco indebolito.* Hisp. *Vn poco debile y flaco.*] Cic. ad Atticum, l. 1. Equidem ex tuis literis intellexi, & iis quas communiceat cum alio scipitili, & iis quas tuo nomine, quod etiam nua (ponte videbam) vt subdebilitatum, nouas rationes tuendi mei, quæ, &c.]

Subdialis, subdialis, Quod sub dio est, hoc est sub ipso aere, & sine tecto. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Chì è sotto el cielo, all'aria.* Hisp. *Caja no tejada y so el cielo.*] Plinius lib. 34. cap. 15, Distat à cadmia, quod illa super terrâ ex subdiali- bus peris creditur: hæc ex obrutis. Subdialia à Græcis primò habita, quibus quum regeretur domus, pedali crassitudine ex conueta testa constructa. [Hinc subdialia paupera, & subdialia decambulationes, quas Virgilius Græco vocabulo vocat ὑποκέρλευτος. Terraciam nunc appellatur.]

Subdifficilis, le, pen. cor. Aliquantulum difficile. [ὑποκέρλευτος. Cicero de Amic. Exiit autem hoc loco questio quædam subdifficilis]

Subditarius, a, um, Suppositicius. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Sotto posto.* Hic. *Enchirido.*] vnde à Plauto in Amphit. Iupiter dicitur subditarius. -Amphitruo subditarius, eceum exiit foras Cum Alcmena vxore vsitata, Cic. 7. Verr. Quod eodem cæteros piratas contrudi imperat, intellexi, si hunc subditum archipiratum in eandem custodiam dedisset, fore vt, &c. Suet. de Clar. Gramin. Non modo versus censoria quadam virgula notare, & libros qui falsi viderentur inscripi, tanquam subditus summouere familia, permiserint sibi.

Subditus, adiectiuum, Qui subditus est, & in alterius locum positus. [ὑποκέρλευτος. Plautus in Amphitruo. Nanque de illo subditio Sosia nimis est.]

Subdiu, idem quod die, siue interdiu. [ὑποκέρλευτος. Plaut. in Mostel. Nam subdiu loquitur hic perpetuum diem.]

Subdo, dis, Suppono, subdicio. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Sottoporre, sottamettere.* Hisp. *Sotoponer, sotamettere.*] Cato de Rust. Ignum subdito: vbi bullabit vitum, ignum subdito. [Aliquantum accipitur pro subiungere, siue adiacere.] Quinilianus, His diuis & alia subditi. [Interdum pro subiacere, siue subiacere.] Cic. 1. Verr. Videat quid de illis respodcat, quos in forum locum subditos domi suæ reuerant. Idem pro Domotua, Quis in meum locum iudicem subditus? [Subdere equo calcaria, est vsq; vsq; equi calcaria pungendo, ad cursum incitare.] Quamquam & per translationem accipitur pro quouis modo vtgere. Cui 2. de Arte, Quum mora non tuta est, totis incumbere remis. Vile: & admissio subdere calcar equo. Subdere ignem, ac materiam seditioni, per translationem pro augere, & fouere seditionem, animosque iam satis incitatos vehementius inflammare, & oleum (quod dici solet) camino adiacere. Lini lib. 8. ab Vrbe condita, Ita irritatis militum animis sub-

dere ignem ac materiam seditioni, non esse aratis, non prudentie eius.

Subdus, ta, rum, participium, Subtus immixtus. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Sotto posto, sottomesso.* Hisp. *Sotopuesto, sotomesso.*] Cic. 2. de Nat. deorum, Quæ effervescant subdus ignibus. [Subditum etiam partum, dicimus (suppositum): hoc est sublatum ab ea muliere quæ peperit, & alteri appositum.]

Subdolus, a, um, pen. corr. Fraudulētus, astutus, dolosus. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Ingeniatore astuto.* Hisp. *Engañador, engañoso.*] Plaut. -Strobile subdole Hucine derulisti me ad senem parcellitum? Idem Epid. -arg; ei præmonstrabitur Quo pacto fiat subdole aduersus senem. Quid. i. de Arte, Facit tibi subdola lingua sono. Martial. lib. 5, Sed tendit audis rete subdolum turdis.

Subdole, Cautè, & fraudulenter. [ὑποκέρλευτος. Plautus in Trinummo, Eos confectatur, subdole blanditur, ab re Consulit. Cic. de Clar. Orat. Nihil acutè inueni potuit in eis causis quas scripsit: nihil (vt ita dicam) subdole, nihil versutè, quod ille non viderit.]

Subdubito, as, are, Nonnihil addubito. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Dubitare in poco.* Hisp. *Dudar in poco.*] Cic. Cælio lib. 2, Hæc eo pluribus scripsi, quod nonnihil significabant tui literæ, te subdubitare qua essem erga illum volunare. Idem Attico lib. 14, Iam enim dico meum: antea, crede mihi, subdubitaui.

Subduco, is, pen. pro. Subtraho. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Tirar sotto, menar sotto, condur sotto.* Hisp. *Subtraher, sacar.*] Cato, Ignum subduco: vbi bullabit vitum, ignem subduco. Sane enim contraria, Subdo, & Interduco. Iuuenal. Saty. 1, Et nos ergo manum ferula subduximus. [Interduco sursum duco, eleuo, extollo.] Virg. Aeglo. -qua se subduce- re colles Incipiunt. Subducere naues, dicimus pro eo quod est, in terram trahere, quod terra altior mari sit: sicut econtrario Deducere, in mare è terra ducere. Virgil. 1. Aeneid. Quæstam ventis liceat (subducere classem, Plautus in Cæli. Ibo intro, vt subducam nauim rusticum in puluinarium. [Subducere rationem, vel calculum, est computare, siue calculare.] Cic. Lentulo, Rationibus subductis, summam feci cogitationum mearum. Plautus in Cæli. Subducam rationculam, Quamvis argentum mihi apud trapezitum sit. [Subducere item est fortim subtrahere.] Plautus in Cæli. Ibo intro, vt subducam nauim rusticum poculum, ille bibit. Caput ponit: quum dormisset, ego ei subduco anulum. Virgil. 1. Aeglo. Et succus pecori, & lac subducitur agnis, [Subducere se ex aliqua societate, vel de aliquo loco est sensim & clauentum discedere, ita vt nullus videat.] Cic. ad Quintu Frat. libro 3, De circulo se subduxit. Terentius Ennu. Vbi primu poterit, se illinc subducat, scio. Ibidem. Et cum eo clàm subduxi te mihi. Sallustius, Præterea ex gregariis militibus quæque armatum in prima acie subducit. id est extrahit, & alibi locat. Subducere aliquem dictis, circumuenire. Terent. in Andria, Etiam nunc me subducere illis, dictis postulas.

Subductarius, adiectiuum. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Subductario.* Ital. *Substituto in una guarda.* Hisp. *La guarda en lugar de otro.*] Plautus in Milite, Quia Seelcdarus dormit, hunc subcutaneum suum Foris ablegauit, dum pæpe transire huc placet.

Subductarius, adiectiuum. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Substituto in una guarda.* Hisp. *La guarda en lugar de otro.*] Plautus in Milite, Quia Seelcdarus dormit, hunc subcutaneum suum Foris ablegauit, dum pæpe transire huc placet.

Subductarius, adiectiuum. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Substituto in una guarda.* Hisp. *La guarda en lugar de otro.*] Plautus in Milite, Quia Seelcdarus dormit, hunc subcutaneum suum Foris ablegauit, dum pæpe transire huc placet.

Subdulcis, subdulce, Nonnihil habens dulcedinis. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Alquanto dulce.* Hisp. *Vn poco dulce.*] Plinius lib. 26. cap. 8, Radix subdulcis, in petris nascens, aut sub arboribus vetustis.

Subeo, bis, iui, vel subii, bitum, Ingredior. [ὑποκέρλευτος. Ital. *Andar sotto, sottentrare.* Hisp. *Subir debajo áriba.*] Cælar Com. 1, Qui intra annos quatuordecim rectum non subiissent. [Passum ptoctul Iuuenal. Saty. 16, Nam si subeantur prospera castra. Et Cic. 7. Verr. Inimiciz sunt subeantur: labores suscipiantur. [Subire item aliquando est suscipere, aut pari: vt, Subeo periculum, Subeo crucem, mortem.] Cic. lib. 3. Offic. Qui retinendi officij causa cruciatu subierit vitio. [Item succrescere.] Virgil. 1. Georg. Ne subeant herba, neu puluere victa fathiscat. [Interdum inuadere, corripere, in mentem venire, id. que tam cum datiuo, quam cum accusatiuo.] Plinius lib. 12. Aeneid. Et mentem patriæ subii pietatis imago. Item Curtius lib. 3, Sera penitencia subii regem. [Item subdere, supponere.] Virg. Aeneid. 10, Aeneas subii mucronem, ipsamque morando - sustinuit. [Subire onus dorso, est suscipere, siue ferre.] Horat. lib. 1, Serm. Saty. 9, Demitto auriculas, vt iniquæ sorti afellus, Quum grauius dorso subii onus. [Accipitur item subire pro subleuari, & in alium extolli.] Plinius, Sed h. rationem afferunt, quod lenissima sit imbrum cisternarum aqua, vt quæ subire poterit, & pendere in aere. Idem, Nec leuitatis in pluvia aqua argumentum est subiiisse eam in celum, quum etiam lapides subiiisse appareat. [Item pro succedere.] Vatro, In quorum locum subierunt iniquitas, impietas, perfidia, impudicitia. [Item respondere: seu resistere.] Cic. de Diuin. Potentissimè orationem eius subire. [Item succedere.] Plinius lib. 4. cap. 1, Hemi exelstas sex millia passuum subitur. [Subire iudicem, est iudici quodammodo obrepere, & latenter eum inducere vt pro nobis sentiat.] Quintil. lib. 4. cap. 5, Fallendus est iudex, & variis actibus subundus, vt aliud agi, quam quod nos petimus, puret. [Subire ad hostes, id est versus hostes ascendere.] Lini. 2. ab Vrbe, Cum Aquis possit aliquanto pugnatum est, inuito quidem Consule, quia

Subferuio, uis, Diligenter feruio, vel obtempero. [Cic. *de officiis*. Ital. *seruio* *benissimo*.] Hisp. *seruio muy bien*.] Plaut. in Menach. Ita ite solent quæ viros Subferuere sibi postulant, fretæ dote feroces. Subferuere orationi alicuius, est ea dicere quæ pertinent ad confirmandum alterius orationem. Terent. in And. ego quoque hinc ab dextra Venire me assumulabo: tu vt subferuas. Oratori, vt quæ opus sit verbis, vide.

Subsideo, des, Subsisto, sedeo. [Cic. *de officiis*. Ital. *star sotto, sedere*.] Hisp. *asentarse de bajo*.] Cic. Attico, lib. 4, Iraq; subsedi in ipsa via, dum hæc summationi tibi perscriberem. Cæsar 6. belli Gall. Magna præterea multitudo calorum, magna vis iumentorum quæ in castris subsederat, facta potestate subsedit. [In aquis quoque, cæteri; liquoribus subsidere dicuntur quæ immo perierunt fundum, ibique subsistunt. Colum. lib. 1. cap. 1, villica debet curam adhibere, vt siquæ fæces, aut amuræ in fundis valorum subsederint semel, statim emundentur. Est & subsidere, insidiari. *insidiari*. Cic. pro Mil. Cur neque ante occurrat, ne in villa cederet; nec in eo loco subsideret, quo noctu venturus esset? Budzus. Inde subsessores, & subsessæ: de quibus paulo post. *insidiari*.]

Subsellia, liorum, Sedes & pulpita, vel (vt ita dicam) scemna, in quibus audientes pœtas recitantes sedere consueverat, vel in quibus ab equitibus spectabantur ludia: à subsedendo, quasi subsedia, per mutationem d, in i, vt sella, pro sedella. [Cic. *de officiis*. Ital. *sedes pulpiti, banche*.] Hisp. *las sillas para asentarse*.] Nam Senatoribus in sellis aulicis confidebat. Persius Saty. 1, Trossulus exultat tibi per sellis lævis. Scribit Aescanius, Subsellia esse. Tribunalium, Triumvirorum, Quæstorum, & huiusmodi minora iudicia exercituum, qui non in sellis curulis, nec tribunaliibus, sed in subselliis confidebant. Vnde Varro Subsellium dictum existimari, quod non sit planè sella. Erant præterea subsellia sedes in foro, sub dio, ubi iudicia publica exercebantur. Cic. in Vatinius, Quæ ex te, post vrbem conditam num quis reus in tribunal sui quæstoris ascenderit, eumque, vt deurbat, subsellia dissipat, vnas deleuerit &c. Quo in loco Cicero Prætoris tribunal assignauit, qui iudiciis præerat, & Quæstor vocatur: Subsellia verò Iudicibus, qui reos sententis suis tabularibus iudicabant. Quintil. lib. 10. cap. 1, Quod accidit Porcio Larconi creditur, vt quæ summam in scholis opinionem obtinenti causa in foro esset oranda, impensè petierit vt subsellia in basilica transerentur: ita ei cælum nouum fuit, vt omnis eius eloquentia contineri tecto & parietibus videretur. Erant & subsellia in Curia, in quibus Senatores sedebant, vt ostendit Cicero 1. Inuentum Catil. Item sedes in theatro Sueton. in August. Fadnigrit decreto patrum, vt quoties quæ spectandi vsquam publicè edereur, primus subselliorum ordo vacaret Senatoribus. Item sedes, in quibus sedebant rei, & accusatores, & testes. Cicero pro Roscio Amerino. Erant ei veteres inimicitie cum duobus Rosciis Amerinis: quorum alterum sedere in accusatorum subselliis videri, alterum tria huiusce prædia possidere audio. Subsellia pro ipsis Iudiciis aliquando accipiuntur: quod & Budzus annotauit. Martialis lib. 1, Sextiliane bibis, quæcum subsellia quique.

Subsellæ, Dicuntur à Vegetio insidiæ, quibus in itinere exercitus impetratus, ac nihil tale suspicans opprimi solet. [Cic. *de officiis*. Ital. *insidiæ, armati, imbecillæ*.] Hisp. *las aspillançus*.] Subsidere enim significat deliterere: vnde subsidiores dicti, qui delitererantes insidiantur, & insidiis circumuentos interunt. Contra subsidior vocamus hostilibus insidiis circumuentos.

Subsessor alieni matrimonij, à Valerio dictus est qui pudicitie alienæ coniugis insidiatur.

Subsidium, Auxilium eum in vsum comparatum, vt laborantibus opem ferat. [Cic. *de officiis*. Ital. *subsidio, socorro, aiuto*.] Hisp. *Ayuda, socorro*.] Cic. Quint. frat. Sestius multis vulneribus acceptus, subsidio bestia seruatus est. Vnde subsidio venire dicimus, pro eo quod est laboranti auxilium ferre. Cic. 6. Philipp. C. Cæsar Gallie provincie cum exercitu subsidio profectus est. Subsidium senectutis, id est peragium. Cic. ad Atticum lib. 5, Res Hispanienfes valde bonæ, modò Balbium in eolumem videam, subsidium nostræ senectutis.

Subsidiarius, a, um, adiectiuum, Quod in subsidio paratur. [Cic. *de officiis*. Ital. *che viene in socorro*.] Hisp. *el que socorre*.] Liui. 7. ab Vrbe, Paulum erat ab dextra editi loci, quem subsidiarius repleti placuit. Idem 9. ab Vrbe, Qui subsidiarias cohortes, quæ integræ ad longioris pugne casus reseruantur, in primam aciem ex templo emittit. Subsidiarius palmetes, qui & præsidarius & reflex à Columella, à Catone custos, & vinaris appellatur palmetes.

Subsidio, is, penul. prod. Ad sedendum descendendo, pessus eo. [Cic. *de officiis*. Ital. *insidiari*.] Hisp. *hacer asiento lo pesado*.] Virgil. 5. Aeneid. Subsidunt vnde, cum idemque sub are sonanti Sternitur aquor aquis. Ouid. lib. 1. Metamorph. Iam mare litus habet, plenus caput alveus amnes, Flumina subsidunt, colles exire videntur. Et paulo antè, Iussit & extendit campos, subsidere vales. Liui. lib. 8. belli Pun. Subsidunt Hispani aduersus emissatela ab hoste: inde ad emittenda ipsi cõfurgunt. Subsidere in loco aliquo pro commorari: cui opponitur Proficisci. Cicero ad Cæcinnam libro 6, Quid sim tibi autor, in Siciliam subsidias, an vt ad reliquias Asiaticæ negotiationis proficiscere. Subsidiere, significat aliquando innadere. Lucanus libro 5, Iure sed incerto mundi subsidere regnum.

Subsigno, signas, signare, Subscribo, subnoto. [Cic. *de officiis*. Ital. *sottoscrivere*.] Hisp. *firmar escripto poner el sello de bajo*.] Cic. pro Flacco, Illud quartum, suntne ista prædia censui censendo: habeant ius ciuile, subsignari apud ænarum, apud censores possint?

Subsilio, subsilui, pen. eor. Subsiliui, subsiluium, Subsilium Galio. [Cic. *de officiis*. Ital. *salutare in su*.] Hisp. *salvar de abajo arriba*.] Plaut. in Cure. Subsile obsecro, & mittere istanc foras. Lucret. lib. 2, Nec quem subsilunt ignes ad recta dormorum, Ec celeri flamma degustantigna, trabesque sponte sua facere id sine vi subsilic purandum est.

Subsulto, frequenter sum. [Cic. *de officiis*. Ital. *salutare in su*.] Hisp. *salvar de abajo arriba*.] Plaut. in Cas. Vt subsultat postquam vicit villicus. Idem, Tu subsultas, ego miler vix alto præformidine.

Subsultum, aduerbium. [Cic. *de officiis*. Ital. *saltando*.] Hisp. *saltando de abajo arriba*.] Sueton. in August. cap. 83, Mox nihil aliud quàm vectabar

tor, & deambulabat, ita vt in extremis spatiis subsultum decurreret.

Subsilles, (inquit Festus) Dicebantur quædam lamellæ sacrificij necessitæ.

Subsimus, a, um, penult. prod. Aliquantulum simus. [Cic. *de officiis*. Varro libro 1. de Re rustica. cap. 5, Vt sint bene compolite, & integris membris, &c. pilosis auribus, compressis malis, subsimilve, gibberibus demissis, &c.]

Subsisto, is, Contrà sisto. [Cic. *de officiis*. Ital. *contrastare, fermarsi, dimorare in un luogo*.] Hisp. *Quedarse, pararse*.] Cæsar 1. Bel. Gal. Quo prælio sublaci Helueti, quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius subsistere: nonnunquam ex nouissimo agmine prælio nostros lacessere cœperunt. Virg. 9. Aen. Ergo nec clypeo iuuenis subsistere tantum, Nec dextra valet. Subsistere feras, est excipere, nec cedere inuenientibus, vt ait Budzus. Liui. 1. ab Vrbe, Hinc robore corporibus, animis; sumptis, iam non feras tantum subsistere, sed in latrones præda onustos impetum facere, pastoribusque rapta diuidere. Subsistere in aliquo loco, est aliquandiu commorari. Virgil. 1. Aen. quare ipso in limine portæ Substitit, atque vtero sonum quater arma dedere. Plin. Epist. 2. 4. Grauius alibus, vt que etiam subitulis veratibus, Pergami subsistit. Id est restitit, remansit, commoratus sum. Lingua substitit timore, Ouid. Epist. 13, Substitit vnda, hoc est iterit, sue constitit. Virg. 8. Aen. Tybris ea fluuium, quàm longa est, nocte eumentem Lenit, & tacita refluxu ita subsistit vnda, Mitis vt in mare stagni, &c.

Subsolanus, is, Vetus spirans ab ortu æquinoctiali, aduersus Fauonium: ita dictus quod sub Sole nasci videatur: vnde & Græci Apelinæ appellantur. [Cic. *de officiis*. Ital. *ueniente vento*.] Hisp. *Viento del Oriente*.] Plinius lib. 2. cap. 47, Ab Oriente æquinoctiali Subsolanus, ab Oriente brumali Vulturius. Illum Apelinæ, hunc Græci Eurus appellant.

Substitor, is, Est forte aliquem in reiectorum Iudicum locum substitucere. [Cic. *de officiis*.] Vnde Substitoris Iudices dicimus qui in aliorum locum sunt substituti, Cic. 3. Verr. Cur ea quæ diu alium Prætozem, cum iis Iudicibus quos in hoc locum substitutos es, de te in consilium iturum putasti, tam diu domi fuerunt?

Substitorio, onis, Est substitio quæ forte fieri solet à Prætoze, ad supplicandum numerum Iudicum qui ab accusatore, aut reo erant reiecti. [Cic. *de officiis*.] Cicero 3. Verr. Nam de substitutione illa luniana Iudicum, nihil dico. Sueton. in Iulio Cæsare, cap. 41, Ac nequi noui cetres refectionis causa moueri quandoque possent, insituit quotannis in demortuorum locum, ex his qui reiecti non essent, substitutio à Prætoze fieret. Cic. pro Cluentio, Et quod C. Verres Prætor vrbis, homo sanctus & diligens substitutionem eius in eo codice non habet, qui cum interitus præferatur.

Substantia, vide s v b s t o.

Substernis, is, aut, arum, Subus sternis. [Cic. *de officiis*. Ital. *sotto distender*.] Hisp. *Derocar por de bajo*.] Terent. in And. Ex ara hinc sume verbenas tibi, atque eas substernere. Ouid. 1. Metam. Quasque cum fulua substernat cinnama myrrha. Cic. de Natu. deor. Iam gallinæ, auctæque reliquæ quæcum requirunt ad parandum locum, & cubilia sibi, nidisque construunt, eosque quàm possunt molliissime substernunt, vt quàm facillimè eas feruent. Subsinternere animo omnia, id est substitucere, supponere. Cicero de Vniuers. Animum igitur quum ille procreator mundi Deus ex sua mente & voluntate genuisset: tum denique omne quod erat concretum atque corporeum, substernebat animo, interitilique faciebat.

Substratus, huius substratus, Ipse substernedi actus. [Cic. *de officiis*. Plin. lib. 24. cap. 9, Sufficit quoque aut substratu fugant venenata.]

Substramen, inis, Quod animalibus substernitur. [Cic. *de officiis*. Ital. *letto che si fa alle bestie*.] Hisp. *Paja de la cama de lecho por las bestias*.] Varro lib. 3. de Re rust. cap. 10, Easque cellas prouident, ne habeant in solo humorem, sed habeant mose substramen è palea, aliæ quæ re.

Substillum, li, Tempus dicitur quod ante pluuiam, vel post pluuiam est, non secum, sed humidum, quod aut iam stillat, aut nondum stillare desierit. Hæc Festus. Apud Catonem lib. de Re rustica, ponitur pro æquiditine, quando stillatum vrina emittitur, quam Græci vocant *quænegia*. Nunc (inquit) de iis quibus ægrè lotum it, quibusque subsistitum est.

Substituto, is, In locum alterius sutrogo, sufficio. [Cic. *de officiis*. Ital. *suffragare*.] Hisp. *substituir à poterea lugar de otro*.] Cic. 7. Verr. Tum ille in eorum locum alios substitucere, & supponere cœpit. Idem 2. de Diuin. In libris enim sententiam dicebamur, concionabamur, Philosophiam nobis pro Reipublicæ procuratore substitutam putabamus.

Substituto, onis, Surtogatio, suffectio. [Cic. *de officiis*. Paul. Iureconf. In vulgari substitucere ne quæ ei qui supremus morietur, hæres substituitur, recte hæres substitucere etiam vnicuique intelligitur.]

Substus, itas, Sustineo, & constans sum, non vacillo, aut labasco. [Cic. *de officiis*. Ital. *sostenere*.] Hisp. *sostener*.] Terent. in And. Perij: meo ne substes hospes.

Substantia, æ, Est quæ per se subsistat, & fundamentum præbet accidentibus, quæ sine illa subsistere non possunt. [Cic. *de officiis*. Ital. *substancia*.] Hisp. *El sueldo de los accidentes, lo que es*.] Quandoque etiam substantia ponitur pro materia & argumento, circa quæ versatur cardo totius rei. Plinius Nouocomensis in Epistola, Substantia omnis orationis fuit cohoratus eius ad pacem, Quintil. in Proem. lib. 1, Prima apud Rhetorem elementa, & quæ de ipsa Rhetorice substantia queruntur, tractabimus. Quandoque pro facultatibus. Quintil. Vt plus substantiæ filio reliquerem.

Substantius, a, um, Idem quod substantialis, hoc est quod per se stare possit. [Cic. *de officiis*.] cuius contrarium est Insubstantius. Rufinus in expositione symboli, Sed forte dicas, illa quam memoras, insubstantia est generatio. Neque enim lux substantiam facit splendorem, aut cos substantiam generat verbum.

Substringo, is, Contrahio, coarctio, complico. [Cic. *de officiis*. Ital. *stringere*.] Hisp. *Estringir, apretar*.] Quintil. lib. 10, Omnia supple, & effusa substringere. Martialis lib. 12, Festinant trepidi substringere carbasia nautæ. Lucan. libro 3, Hinc & Sidonæ gentes, auroque ligatas Substringens Ariamæcomas, &c.

Substitutus,

A. M. L. P. A. S. B. A. D. I. y rectos por de baxo.] Filibus lib. 8. cap. 11. y etiam

fruges & legumina, quum impinguandi agri causa inarantur. Colum.
lib. 11.

lib. 11. cap. 2. Item qui lupinum stercorendi agri causa fecit, nunc de-
num aratro subvertit.
Subuolco, as, are, frequentatiuum. *subuolco*. Plau. Curc. Vel qui ipsi
vortant, vel qui alios subuersandos præbeant.
SVBVERBIS. Est loci nomen in vrbe Roma, sicut & Subnois.
Plaut. in Curc. Subuercitibus ibi sunt qui dant, qui accipiunt sene-
re. Euctonius in Augult. Bisfariam laudatus est, pro ad diu Julij à Ti-
berie: & pro Roftris Subuercitibus. Varro, Subnois dicta pars in foro
adificiorum: quod vocabulum est peruetustum.
Subuexus, adiectiuum, vt Conuexus. Lilius 5. belli Pun. Omnia fasti-
gio leui subuexa.
Subultridis, de, pen. corr. Aliquantū viride. *subultridis*. Ital. *perdeggiante*.
Hisp. *cofa* pro *verde*. Plin. lib. 37. cap. 10. Balaniz genera duo ha-
beant, subultridis, & Cocinthiszris similitudine. Idem lib. 25. cap. 9. The-
ronarica fruticosa, folijs subultridibus, flore rosco.
Subula, iz, instrumentum fuororum, quo illi calceos fuentes eorum
perforant. *subula*. Ital. *lajua*. Hisp. *aleña*, instrumento de *zapatero*.
Martial. lib. 1. Quidq; tibi tribuit subula, sic rapit. Colum. lib. 6. cap. 5.
Aenea subula pars auriculæ latissima circumferibitur.
Subulcus, ci, Cui porcorum nutriendorum cura commissa est. *subulcus*.
Ital. *Poraro*. Hisp. *Porquero* que *guarda porcos*. Varro de Re rust. lib. 2.
cap. 4. Alititudo nis hanc modus sit, vt subuleus facile circumspicere pos-
sit, nequis porcellus à matre opprimatur. Colum. in Præfat. libri 1. Por-
cellus verò & subulci diuersa professio, diuersæ passionis.
Subulo, onis, pen. corr. Lingua Hetrusca dicitur tibi cen. *subulo*. Eonius
apud Festum, Subulo vicinas propter adstant aquas. In alio signifi-
catu subulones dicuntur cerui quibus sunt cornua simplici, minimè
ramosa, ad subularum similitudinem. Plin. lib. 11. cap. 37. Alijs simpli-
cia tribuit, vt in eodem genere subulonis ex argumento dictis. Idem
lib. 18. cap. 17. Sunt & qui suum simi cinerem profuisse scripserint in
passo: & cerui pulmonem, maxime subulonis.
Subuolo, as, are, Subulo enolo. *subuolo*. Ital. *Volat in alto*. Hisp. *Solar*
de *abaxo* *arriba*. Plin. lib. 20. cap. 8. Item & columba nouere ex iis peri-
cula, visq; confidunt, aut subuolant. Cic. 1. Tuscul. Sic hæc forsū rectis
lineis in caelestem locum subuolent. Quid. 14. Metam. numerusque ex
ordine maior Subuolat, & remos plausus circunvolat alis.
Subuoluo, is, ere, Surlum voluo. *subuoluo*. Ital. *Rinolgere*. Hisp. *Reboluer*.
Virgil. 1. Aeneid. Instant arcesque Tyrin, pars ducebat muros, Mo-
lirique acceidit, & manibus subuolue saxa.
SVBVR, B. Hispaniz Tarraconensis oppidum ad flumen Rubricatum,
vt scribit Plinius lib. 3. cap. 3. Vulgo *siges*: alijs *Cubelles*.
Suburbia, Plurali numero tantum, sunt frequentes extra Vrbem domus
instar vici vrbani, quasi vix sub vrbe. *suburbia*. Ital. *Borghj*. Hisp. *Ar-
ruales cerca de la ciudad*.
Suburbanum, ni, substantiuum, Prædium vrbis vicinum. *suburbanum*.
Ital. *Suburbio*. Sueton. in Augult. Nutrimetorum eius ostenditur adhuc
locus in auxilio suburbanum iuxta Velitras permodicus.
Suburbanus, a, um, Quod vrbis est vicinum: vt Regio suburbana. Colum.
lib. 7. cap. 9. Hoc autem sit longinquis regionibus, vbi nihil nisi submit-
tere expedit. Nam suburbanus lactens porcus ære mutandus est. Cic. 2.
de Diuin. Ita æqua Albana deducta ad vilitatem agri suburbanum, non
ad arcem, vrbemq; reueniant. Rursus amicum & suburbanum, Cic. pro
Ros. Amer. Hortulus suburbanus, Plin. lib. 35. cap. 10.
Suburbanitas, atis, Vrbis vicinitas. Cic. 4. Verr. de Sicilia loquens, Sic po-
pulo Romano iugunda suburbanitas est huiusce prouinciz.
SVBVR, A, A. Vicius Romæ, vix Junij sententia refert Varro libro 4. de
Ling. Lat. sic dictus ab eo, quod sitis sit sub loco quem Terrem mu-
rum appellat. Verum ego (inquit Varro) potius à pago Succusano
puto dictam Succulam inde mutatis litteris Suburram. Cuius rei in-
diciū est, quod antiquius per e litteram, non per b scribatur. Fe-
stus verò Verium sequitur, à succurendo dictam existimat, quod
in ea statione soleat habere præsidium statuum, vt Exquilis suc-
currebat, Gabinis eam partem instantibus. Cuius rei indicium
proferat, quod & sup. eam Succurana tribus scribi soleat, per e litteram,
non Suburana per b.
Subvtragus, na, nom, vt Regio Suburrana, in qua meretricum diuersoria
erant, quæ ob id Subvtrang dicuntur à poetis. Martial. lib. 6. Famæ non
nimium bonæ puellam Quales in media sedent Subvtræ, Ven-
dat modò præco Gellianus.
Subuulturius, a, um, Vox est à Plauto tris mouendi gratia conficta,
qui Ampeliscæ puellæ corpus subuulturium tribuit, quod vulturus, ritu
raperes aspicientes. Verba eius sunt hæc in Rudente, Proh di immortales,
Veneris effigia hæc quidem est. Vt in oculis hilaritudo: cia, corpus
cuiusmodi Subuulturium illud quidem subuultum volui dicere.
Succedo, is, Subeo, ingredior. *succedo*. Ital. *Andar sotto*, succedere *intrare*.
Hisp. *Succeder à otro*. Cicero pro Domo sua, is rectum, quod umbris vi-
tandi causa succederet, nullum habebat. Virgil. lib. 3. Georg. Aut recto
affuerus coluber succedere, & vmbre. Pestis acerba bouum, pecoriq;
affuerit, vitus. Idem lib. 7. Et nostris succedit sedibus hospes. Idem
4. Æneid. Quis nouis hic nostris succedit sedibus hospes? Cæsar 2. bel.
Gal. Mutuq; defensoribus nudatus est: testudine facta portis succe-
dere, montibusq; subuolunt. Item in alterius locum venire. *succedo*.
Ital. *Andar sotto*. Cæsar 5. bel. Gal. Stationesq; dispositas habere, atq; alios alij
deinsepere existerent, integriq; & receptis defatigatis succedere. Cic.
3. Offic. Quid ergo hic non nocet qui quondam quasi reno. perici-
cia vt videretur mouere, in eorum locum ipse succedat? Inde
Successor, *successor*, & Successio, *successio*, de quibus iust. Accipitur
aliquando succedere, pro proleptere, seu fortiter euenire. *succedo*.
Ital. *Terent* in And. Hænon succedit, alia aggrediamur xia. Lilius 8. a b
Vrbe, Vt si succedisset incertum, cogitaret pop. Rom. potius, cum quā-
to studio, periculisq; reditum in amicitiā suam esset, quā qua stul-
ticia & temeritate de officio decessum. Cic. ad Brutum, Nos te, rulumq;
exoptum expectamus: sine quo (vt reliqua ex sententia succedant)
vix satis libere videmur fore. Successit, accipitur pro accidit. Plinius
lib. 18. cap. 8. Quod si succedat alienari mente, vel ex equo hominem
decidere. Successum est, impersonaliter. Cic. ad Plancum lib. 13. Qui

quum forte Quæstor Macedoniam obtineret, neq; ei successum esset,
Pompeius in eam prouinciam cum exercitu venit.
Succellus, a, um, participium passiuum sine verbi origine, id significans
quod prosperè cessit. Cic. ad Tironem, lib. 16. Nam quum omnia mea
causa velles mihi successa, cum tua: socium enim te morum commo-
dorum semper esse volui.
Succellus, us, Pro euentu accipitur tam bono quā malo. *succellus*. Ital. *Au-
uimento*. Hisp. *Lo que sucede*. Vnde bonum succellum, & prosperos suc-
cellus, & infelices succellus legitimus. Virg. lib. 2. Aene. Atq; hoc succes-
su exultans, animiq; Choræbus. Lilius 1. ab Vrbe, in Præfat. Cum bonis
potius omnibus, vobisq; ac precationibus decorum, deamque, si (vt
Poëti) nobis quoq; mos esset, libentius inciperemus: vt oris tanti
operis succellus prosperos daret. Quid. 8. Metam. Nec tamen illa sui
succellu lartior ictus, Quam Malecrag erat. Idem Epist. 1. Flebam suc-
cellu posse carere dolos.
Succella, orum, pluralis numeri. Quid. 2. Metam. Murrura parua dedit,
succellorumq; Mineræ Indoluit.
Succellor, oris, Qui alteri succedit. *succellor*. Ital. *succellor*. Hisp. *El que suc-
cede à otro*. Cic. ad Caninium, lib. 2. Marium quidem succellorem tardè
video esse venturum. Martialis lib. 9. Sic quali Pythagoræ loqueris suc-
cellor & hæres.
Succellio, onis, Ipse succedendi actus. *succellio*. Ital. *succellio*. Hisp. *Obra
de suceder*. Cælius ad Ciceronem lib. 8. Epist. Præterea Marcellus quod
adhuc nihil retulit de succellione prouinciarum Galliarum. Idem
eidem, Placitum est vt quum primam ad vrbem reuenteretur Pom-
peius, vt coram eo de succellione prouinciarum ageretur. Cicero 1. de
Finib. Vt enim quum cibo, potioneq; fames, sitisq; depulsa est, ipsa de-
tractio molestia confusione affert voluptatis: sic in omni re dolo-
ris amorio succellione efficit voluptatis.
Succedaneus, a, um, Quod alteri succedit, seu quod pro alio subicitur.
succedaneus. Ital. *succellor*, *vicario*. Hisp. *Cosa que sucede à otro*. Plautus
in Epid. Mên piacularum oportet fieri ob stultitiam tuam, Vt meum
tergum stultitiz tua subdas succedaneum? Legitur & Succedaneum
à succedendo: vt paulo post docebitur suo loco.
Succendo, is, Ignem subicio. *succendo*. Ital. *Infiammare*.
Hisp. *Encender*. Lilius 8. belli Pun. Quum urbem faminarum, putro-
rumq; imbellem, inermemq; ciues sui cederent, & in succellum ro-
gum semina pleraq; iniicerent corpora.
Succensus, participium. *succensus*. Ital. *Encender*. Cic. in Piso. Sapiens
etiam si in Phalaridis tauro inclusus succensus ignibus torreatur, &c.
Succenseo, ses, In re graui & iusta ex causa irascor, vt ait Donatus.
succenseo. Ital. *Accoroscarsi*, *adirarsi*. Hisp. *Enfajarse à otro*. Cic. 4. Acad.
Cur mihi magis succensetis, qui ista non aspernor: quæ enim, qui quum
audiunt, dispere non arbitrantur? Quid. Epist. 16. Nec tamen ira-
scor: quis enim succenset amanti? Cic. pro Deiotaro, Non enim iam
metuo, ne cui illi succenset: illud vereor, ne tibi illum succensere
aliquid suspicere.
Succenturio, as, Explendæ centuriæ gratia substituto. *succenturio*. Ital.
Rimettere genti in luogo de gli assenti. Hisp. *Socorro deffeso à otro*. Vnde suc-
centuriati milites dicuntur, non primæ, sed secundæ centuriæ, vt ad
insidiandum maxime collocabantur. Ex quo in succenturiis, hoc est in
insidiis quempiam collocatum dicimus. Terent in Phorm. Nunc prior
aduo tu: ego in insidiis hæc ero Succenturiatus.
Succerda, v, Stercus faeculum, interpretare Festo. *succerda*. Ital. *Morda por-
cina*. Hisp. *Fregado deffeso de purros*. Tiurnius, Quid habes nisi vnam
arcam sine clauē: cō condis succerdas. Rectius videtur vniuo scribi
posse. Nam apud Luciliū corripit primam syllabam: ex quo hanc
versiculam citat Nonius, Hic in stercore humi fabulique fimo, at-
que succerdis.
Succerno, is, ere, Separo, seccrno. *succerno*. Ital. *Separare*, *spartire*. Hisp. *cer-
nir*, *apartir*. Plin. lib. 18. cap. 11. Farinatio cribro succernitur. Cato cap.
18. Eo calcem etibro succernam induo alid digitos duos.
Successio, Successor, Succellus, vide SVC C A D O.
Succido, is, pe n. prod. Subiceo, abicendo: à sub, & cado. *succido*. Ital. *Tagliar sotto*.
Hisp. *Contar debajo*. Virg. 1. Georg. Ar rubicunda
Ceres medio succiditur arbo, Plin. lib. 16. cap. 12. Postea tota arbor suc-
ciditur, & medulla eius vritur. Cæsar 4. bel. Gall. omnibus eorum agris
vastatis, frumentis succis.
Succidant, hostiz, Dicebantur quæ secundo loco cadebantur. *succidant*.
Ital. *Primo*. Apud veteres enim primis hostiis litatum non fuisse,
alias post easdem ductæ hostiz cadebantur dux, quæ prioribus iam
caxis lundis placuli gratia succidantur. Festus.
Succidia, diaz, Tergum, siue massa carnis portuæ salica, & in necessarium
vsum seruata: ita dicta quod quæ opus est, succiditur. *succidia*. Ital.
Mecana di porco salato. Hisp. *El lardo de porco salado*. Nonius succidia
pro lardo exponit. Continet autem pernam, pascuonem, & lardum. Cic.
in Carone, Iam horum ipsi agricolæ succidia alteram appellant.
Varro lib. 4. de Ling. Lat. non à succidendo, sed à subbas cadendis di-
ctam existimat. Nam id pecus primum occidere ceperunt, & vt id ser-
uarent, salire. Idem de Re rust. lib. 1. cap. 4. Quis enim nostrum fundum
colit, quin fues habeat: & qui non audierit patres nostros dicere,
ignauum & sumptuosum esse qui succidia suspendit in carnatio
potius ab laniatio, quā ex domestico fundo?
Succisus, a, um, adiect. Vt Succisum tempus, Quod subtrahitur rebus
magis leuiss, vt ad aliquem vsum accomodemus. *succisus*. Gel. lib.
20. cap. 12. Quantum autem vix mihi deinceps decum voluntate erit,
quandūque à cura & à re familiaris, procurandōque cultu liberorum
meorum dabitur otij, ea omnia succisus, & subsecundaria tempora,
ad colligendas huiusmodi memoriarum delectationesq; conferam.
Cic. 1. de Legib. Succisus quædam tempora incurrunt, quæ ego perire
non patior: vt si qui dies ad rusticandum dati sint, ad numerum ac-
commendantur, quæ feribimus. Succisus opera, quæ post necessarias
sunt, & quasi intermiscitur. Cicero 1. Philipp. Nec verò tibi de veribus
respondebo: rancidum dicam breuiter, neq; illos, neq; vllas te omnino
litteras nosse: me nec Ripub. nec amicis vniquæ deuisse: & tamen omni
genere monumentorū meorū perfectisse operis succisus, vt meq; vigiliæ,
mea que

met'q; litera, & iuuentur' uelutatis, & nomini Romano laudis aliquid afferrent. Menores etiam terra nonnunquam dicunt. In succisuum esse uociam agri, aut sextantem, quoniam ad iugerum interdum pertinebant, & aliquid prater id, quod demetendum erat, superest videbatur. ¶ Sunt hodie ex eruditioribus, qui succisuum scribere malunt; quia de re uide supra suo loco. ¶ Succisua in agrorum diuisionibus dicuntur assignatorum agrorum reliqua, quae a normali linea superabab. ¶ Succisuum (inquit Frontinus) a subsecuta linea nomen accepit. ¶ Succisuum duo genera, unum quod in extremis assignatorum finium centuria expleri non potuit. Alterum genus, quod in medijs assignationibus & integris centurijs interuenit: quicquid enim inter quatuor limites minus, quam interclusum est, fuerit assignatum, in hac remanet appellacione, idco quod is modus qui assignationi superest, linea elandatur, & subsecutur. Nam & reliquatum mensuratum actus, quicquid inter normalem lineam, & extremitatem interest, succisuum appellatur. Hanc autem (ut scribit Hyginus) diuisionem atq; assignationem auctores Colli referuabant. Ab hac similitudine operis, hanc, dices, & tempora, quae amicosum, fori, & cipub' superfluit, atq; ex us quasi subsecutur, quae nobis referuamus, & perire non sinimus, sed aut legendo, aut scribendo, aut commentando consumimus, subsecutua nominantur. Eam enim scripturam a doctioribus magis probari uideo, quam ut scribi solet, succisua. Cic. lib. 1. de Legib'. Succisua quadam tempora incurunt, quae ego perire non patior.

Succido, is, pen. corr. Sub onere, vel p'ia lassitudine succumbit: a sub, & cado. (Succido, is, pen. corr. Sub onere, vel p'ia lassitudine succumbit: a sub, & cado.)

Succido, is, pen. corr. Sub onere, vel p'ia lassitudine succumbit: a sub, & cado. (Succido, is, pen. corr. Sub onere, vel p'ia lassitudine succumbit: a sub, & cado.)

Succidus, uide s v c e v s.

Succingens, is, Vellus lacrimas cingulo coereco, ut solemus, quod expeditio- res sumus ad aliquod opus faciendum. (Succingens, is, Vellus lacrimas cingulo coereco, ut solemus, quod expeditio- res sumus ad aliquod opus faciendum.)

Succingulum, is, siue Subcingulum, Idem cum baltheo, teste Fello. (Succingulum, is, siue Subcingulum, Idem cum baltheo, teste Fello.)

Succinctor, is, Canendo subleuor, postior loco cano: cui opponitur Præcino. (Succinctor, is, Canendo subleuor, postior loco cano: cui opponitur Præcino.)

Succinctor, is, Canendo subleuor, postior loco cano: cui opponitur Præcino. (Succinctor, is, Canendo subleuor, postior loco cano: cui opponitur Præcino.)

Succinum, succini, pen. corr. Idem quod electrum. (Succinum, succini, pen. corr. Idem quod electrum.)

Succinus, a, um, adiectiuum, Quo id significatur quod ex succino constat. (Succinus, a, um, adiectiuum, Quo id significatur quod ex succino constat.)

Succinum tempus, uide s v c e v s, succidis.

Succlamatio, is, Idem quod acclamatio, siue alterius orationem clamore ex- cipio. (Succlamatio, is, Idem quod acclamatio, siue alterius orationem clamore ex- cipio.)

Succlamatio, is, Idem quod acclamatio, siue alterius orationem clamore ex- cipio. (Succlamatio, is, Idem quod acclamatio, siue alterius orationem clamore ex- cipio.)

Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat. (Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat.)

Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat. (Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat.)

Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat. (Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat.)

Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat. (Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat.)

Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat. (Succollatio, is, Collata suppono, ex uicibus subiectis porro: quod proprie- eorum est qui aliquem in lectica gestat.)

stati, sed & ingenio peracti, & studio flagrant.

Succuba, & Succubi, Qui dicuntur, uide in verbo s v c e v s o.

Succubus, is, ar, Viro se subiecit, inquit, & succubus. Vnde & succu- ba dicitur adultera, quae alieno succubat viro. ¶ Item damones quidam dicitur succubi, qui assumpta muliebri specie, uiris se creduntur subiecit: quemadmodum Iucubi appellantur, qui virosum specie as- sumpta, mulieres inire exultantur.

Succuba, ha, Adultera quae se alieno marito subiecit. (Succuba, ha, Adultera quae se alieno marito subiecit.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero. (Succurro, curis, Auxilium praesto, suppedita sero.)

Adcamur,ideu,de Naz,deor,Alia lugun,alia carpunt,alia vorant,alia
mandunt.

sumptuosa, adolefcentis luxu perditus. Idem in Heaut. Mea est potens, procat, magnifica, sumptuosa, nobilis. Sumptuosa cena, in quam magnus factus est sumptus. *Πολυτελής*. Cic. Parto. Expecta igitur hospitem tum minime edacem, tum inimicum carnis sumptuosus.

Sumptuosus. *Συμπτουσιος*. Plinius Epist. 189. Quod paulo sumptuosius equos & canes emeret. Cat. Epig. 44. Vos conuivia laeta sumptuosè de die facitis.

Sumptificatio, cis, Facio sumptum. [*συντελεσις, συμπόσιον*. Ital. *Fest, festa, consumare*. Hisp. *Hacer gasto y costa*.] Plautus, Si nunc me suspendam, meam operam iustitro, Vi prater operam testim sumptificerim.

Sumptio, as, are, secundum frequentatiuum à sumo. *συνδεδωκεν*. Plin. lib. 25. cap. 5. Candidum autem vomitione, causas morborum extrahit, quondam terribile, plerique studiorum gratia, ad prouidenda acris quae commentabantur, xpius sumptificauerunt.

Sumptio, onis, verbale. Idem quod assumptio. *ἀσμεν*. Cic. lib. 2. de Diuin. Sed demus tibi istas duas sumptiones, ea quae Lemmata appellant Dialectici, sed nos Latine loqui malumus.

SVM, *σύν*, *σύν*, Vulgo *Cabo de columbas*. Extremum Atticae promontorium, Orum spectans, vicum habens eiusdem nominis, quem Leonitidi tribui assignat Stephanus. Vide Ptolemaeum decima Europa Tab. & Strabonem sub initium lib. 9.

Suo, is, ius, tum, Sarcio, concinno, compingo. [*σύνω*. Ital. *cucire*. Hisp. *cocer*.] Cic. 2. de Nat. deor. Cultus dico agorum, extructioneque rectorum, regumenta corporum, vel texta, vel futa, omniaque fabricam xris & ferri. Vnde futores, qui calceos fiunt. Quidam à sue verbum hoc deduci existimant, eo quod huius animalis fetis in suendo futores videntur. Sumitur tamen generaliter, pro eo quod est rem quamvis coniungere, connectere, siue colligare. Gellius, Sed hic plebsque, naues lotis fucant.

Sutores, qui calceos fiunt. [*σύνω*. Ital. *calceolari*. Hisp. *capateros, oficiales de zapatos*.] Proprie enim artifices calceorum sutor appellatur, quoniam ille, qui fuit pannos, potius sutor dicitur. Plin. lib. 35. cap. 10. de Apelle, Peritque à suture reprehensum, quod in crepidis vna iugis pauciores fecerit antea eodem postero die superbo emendatione pristinae admonitionis cauillante circa erus, indignatum prospexisse denuntiantem, ne supra crepidam sutor iudicaret: quod & ipsum in prouerbum venit.

Sutorius, aum, adiectiuum, Quod, ad suturem pertinet. Sutorium atramentum, corpus metallicum, quo aqua dissoluta corium denigratur. [*σύνω*. Ital. *legamento*. Hisp. *tinta de zapatos*.] Duo eius sunt genera. Follicium, quod aliquando est caeruleum, aliquando pallidum, aliis candidum & pellucidum in more vitri: vnde & *Vitriolum* vulgo appellatur. Factum vero ex aqua pluviali fit per metalla defluente in lacunam, quae inde ab iis qui in metalla sunt damnati, in vasa ampla fictilia perferitur, in quibus altius diebus concreuit. Vide plura de hoc apud Plin. lib. 34. cap. 12. & Dioscoridem lib. 5.

Sutura, re, pen. prod. Commissura partium coniunctura. [*σύνω*. Ital. *cucitura*. Hisp. *costura*.] Cornel. Celsus lib. 8. Sutura oras iungit, quae acipie quidem contingere ex toto debent. In crano quoque suturae dicuntur, commissurae illae quibus ossa coniunguntur. Celsus lib. 7. Raro calvaria solida sine sutura est, & id caput firmillimum, atque à dolore nullum efficit, ceteris quoque pauciores sunt suturae, eo capitis valetudo commodior est.

Sutiles, & hoc futile, pen. cor. Quod confutur est. [*σύνω*. Ital. *cucire, cucitura*.] Ivi, Corona sutilis, quae opponitur pactili. Plin. lib. 21. ca. 3. Summam, auctoritas pactili coronae sutiles Saliorum sacris inuentum, & solennibus cernis. Balteus sutilis. Virg. lib. 12. Aene. teritur quae sutilis albo Balteus. Cymba sutilis, quae Charon inferorum portitor animas per Stygiam paludem trahit. Idem lib. 6. Aene. gemuit sub pondere cymba Sutilis.

Sutrina, furtin, pen. prod. Officina sutoris. [*σύνω*. Ital. *calceolaria*. Hisp. *tienda de zapatos*.] Plin. lib. 10. cap. 43. Tiberio principe ex furtu supra Calorum adrem genitus pultus, in oppositam furtinam deuolutus, etiam religione commendatus officinae domino.

Supellex, stilis, feminini generis, vel haec Supellectilis, & apud antiquos haec Supellectile: vnde putatur mansisse plurale neutri generis Supellectilia. Ablatiu singularis facit Supellectile, vel Supellectili. Est autem Supellex, domesticum instrumentum, quod neque argento, aut ovè facto, vel vesti annumeretur: id est res mobiles, ut vocant Iureconsulti, apud quos titulus est, de supellectile lega. [*σύνω*. Ital. *mobili di casa, massarie di casa*. Hisp. *El alhaja de casa*.] Cuius nomine, ut inquit Paulus, continentur mensae, trapezophora, delphicae, subsellia, scania, lecti inargati, culetræ, toralia, mappae villosae, vasa aquaria, pelues, aquimariaria, candela, lucernae, trullae, vasa aenea vulgaria, id est quae non proprio sunt loco attributa: praeter ea capse, armaria, vitreae, elaria & porotia. Haec Supellectilis ex 33. Digest. de Supellectile legata l. 1. & l. Supellectile. Plin. lib. 35. ca. 9. Totam supellectilem ligneam. Horat. 1. Serm. Saty. 6. Cena ministratur pueris eribus: & lapis albus Pocula cum cyatho duo sunt ineta stat echinus Vilis, cum patra guttus, Capana supellex. Cic. 4. Verr. Supellex ex arte elegantior Deliciae, & Corinthia. Ibidem. Tu P. Caciae proimprissimi hominis & experientis, & in primis gratiosi, supellectilem omnem auferte non dubitasti. Virg. 1. Georg. vilisq; supellex, Arborea crates, & mystica vannus Iacchi.

Super, [*σύνω*. Ital. *supra, disupra*. Hisp. *sobre, encima*.] Praepositio est modò accusatiui, modo ablatiu casu feruens, deducta à Graeca praepositione eiusdem significacinnis, aspiratione in s, & in u, commutata. Eius antitheron est Subter. Quondam hoc discriminis esse voluerunt inter super & supra, quod illud configurat, hoc spatium quoddam interiectum importaret. Quae rament differentia perpetua non est, ut satis constat vno Luiti testimonio lib. 44. ab Vrbe, vbi sic habet, Vbi circa muros, supra, subterq; terram per dies viginti quinque pugnatum est, & Accipitur aliquando Super pro De, cum genitiuo. *σύνω*. Virg. 1. Aene. Multa Super Priano rogatus, Super Heletoe multa. Aliquando idem valet quod Pro: ut apud eundem 4. Aen. Nec Super ipse sua moluit lau-

de laborem. Quidam verò accusatiui, significat Ultra. Virg. 6. Aene. Super Germanias & Indos Proferet imperium. Apuleius, Iam enim super oppidum profectus, nos citra reliquerat. In qua significacinnone aliquando etiam ablatiu iuncta inuenitur. Virg. 9. Aeneid. Nocte super media Id est ultra mediam noctem. Superitur aliquando adverbialiter sine casu. Plautus. Hinc atq; hinc super subterq; premor angustis. Accipitur aliquando pro vehementer. Virg. 1. Aene. His accensa super, iactatos exquire toto, &c. Nonnunquam pro desuper. Virg. 9. Aen. Et super è vallo prospectant Troes. Super somnum, id est feruus à cubili, interprete Budzo. Cuius, Sed per dispositos, quos super somnum habebat, omnes procul relegatos, ne fremitu murmurantium inter se excitarentur. Quidamq; pro insuper, & amplius. Virg. 2. Aen. Cui neq; apud Danaos vsquam locus, & super ipsi Dardanide infensi penas cum sanguine poscunt. Compositur cum dictione incipiente ab a, ut superad dote, ut supercideo: d, ut superduco, ut supereminco: f, ut superfluus: t, ut superincido: m, ut supermeo: p, ut superpono: vt superfedo, u, ut superuacuos. Compositur & cum praepositionibus de & in, ex quibus sunt desuper, & insuper: de quibus egimus supra suis locis.

Superabundo, as, Redundo, superfluus. *σύνω*. Vlpianus Digest. de Regulis iuris, Non solent quae superabundant, vitare scripturas.

Superaginata tunica, Omniu oculis tunicarum extrema, coxae extremae adhrens: vnde & nomen accepit. *σύνω*. Ital. *Ligata sopra*. Hisp. *Ataraca cima*. Plin. lib. 30. cap. 6. Caninus lien illi viciat exprimat, & in cibo sumat, & liberat ex vicio. Quidam recentem superalligant.

Superbilio, Post cibum, potumve assumptum alium potum superingeret. [*σύνω*. Ital. *Beuer fort di modo*. Hisp. *Beuer de mastadimento*.] Plin. lib. 23. cap. 1. Aquae potum interponere villissimum, itemq; iugi superbibere ebrietati quidem frigida potus exempli discent.

Superbio, bis, Fastu quodam extollit à praepositione super, & verbo co, ut volunt, compositum, h litera euphoniz causa interfecta. [*σύνω*. Ital. *superbia, altitudo*.] Virg. 3. Aene. Strepit Achilleus fallus, iuvenemq; superbum. Scutiu enixe culimus. Idem 10. Aene. Turne superbum. Cade noua quereas. Carul. Epig. 12. Et ille nunc superbus, & superfluus Perambulat omnium cubilia. Horat. Epod. 4. Licet superbus amboles pecunia, Fortuna non mutat genus. Ouid. 2. Meta. Ecce suo comitata choro Diffynna per altum Maelon ingrediens, & cade superba ferat. Aliquando nobilis, magnificus, excellens. *σύνω*. Idem 1. Aen. Hinc populo late Regem, belluq; superbum. Venturū exido Libye. Aliquando altus, sublimis. *σύνω*. Virg. 7. Aen. Tela nouant Atina porens, Tyburuq; superbū. Aliquando ornatus. Idem 2. Aen. Barbarico postes auro, spoliisq; superbū. Aliquando opulentus: ut apud Virg. 9. Aen. simul ense superbū Rhamnetem aggreditur. Aliquando iniquus: ut apud Virg. 8. Aen. Quos illi bello profugos egere superbo. Antiqui etiam superbos (propter pontum functis) mortuos dixere. Plaut. in Amph. Faciam ego hodie te superbū, nisi tu hinc abis. Id est occidam.

Superbia, a, Elatio mentis, arrogantia, insolentia. [*σύνω*. Ital. *superbia, altitudo*.] Virg. 3. Aene. Strepit Achilleus fallus, iuvenemq; superbū. Scutiu enixe culimus. Idem 10. Aene. Turne superbū. Cade noua quereas. Carul. Epig. 12. Et ille nunc superbus, & superfluus Perambulat omnium cubilia. Horat. Epod. 4. Licet superbus amboles pecunia, Fortuna non mutat genus. Ouid. 2. Meta. Ecce suo comitata choro Diffynna per altum Maelon ingrediens, & cade superba ferat. Aliquando nobilis, magnificus, excellens. *σύνω*. Idem 1. Aen. Hinc populo late Regem, belluq; superbū. Venturū exido Libye. Aliquando altus, sublimis. *σύνω*. Virg. 7. Aen. Tela nouant Atina porens, Tyburuq; superbū. Aliquando ornatus. Idem 2. Aen. Barbarico postes auro, spoliisq; superbū. Aliquando opulentus: ut apud Virg. 9. Aen. simul ense superbū Rhamnetem aggreditur. Aliquando iniquus: ut apud Virg. 8. Aen. Quos illi bello profugos egere superbo. Antiqui etiam superbos (propter pontum functis) mortuos dixere. Plaut. in Amph. Faciam ego hodie te superbū, nisi tu hinc abis. Id est occidam.

Superbia, a, Elatio mentis, arrogantia, insolentia. [*σύνω*. Ital. *superbia, altitudo*.] Virg. 3. Aene. Strepit Achilleus fallus, iuvenemq; superbū. Scutiu enixe culimus. Idem 10. Aene. Turne superbū. Cade noua quereas. Carul. Epig. 12. Et ille nunc superbus, & superfluus Perambulat omnium cubilia. Horat. Epod. 4. Licet superbus amboles pecunia, Fortuna non mutat genus. Ouid. 2. Meta. Ecce suo comitata choro Diffynna per altum Maelon ingrediens, & cade superba ferat. Aliquando nobilis, magnificus, excellens. *σύνω*. Idem 1. Aen. Hinc populo late Regem, belluq; superbū. Venturū exido Libye. Aliquando altus, sublimis. *σύνω*. Virg. 7. Aen. Tela nouant Atina porens, Tyburuq; superbū. Aliquando ornatus. Idem 2. Aen. Barbarico postes auro, spoliisq; superbū. Aliquando opulentus: ut apud Virg. 9. Aen. simul ense superbū Rhamnetem aggreditur. Aliquando iniquus: ut apud Virg. 8. Aen. Quos illi bello profugos egere superbo. Antiqui etiam superbos (propter pontum functis) mortuos dixere. Plaut. in Amph. Faciam ego hodie te superbū, nisi tu hinc abis. Id est occidam.

Superbiter, aduerbium, Elate, fastuose. [*σύνω*. Ital. *superbamente, arrogantemente*. Hisp. *superbiamente*.] Terent. in Phorm. Satin' superbe illudis mei: Lilius 4. ab Vrbe, Superbe à Samnitibus qui Capuam habebant, Cum aequae legati prohibiti commercio sunt. Cic. pro lege Manilia, Legati quod erant appellati superbis, Corinthum patres vestri, totius Graeciae lumen, extitum esse voluerunt.

Superbificus, pen. cor. adiectiuum. [*σύνω*. Ital. *superbamente, arrogantemente*.] Seneca Herc. furiens, Et superbifica manu. Atrum per vrbes ducit Argolicas canem. Superbiloquentia, rit, Elatus atq; arrogans sermo. [*σύνω*. Ital. *superbia, altitudo*.] Cicero 4. Tustul. Quam vim mali significantes Poetae, impendentes apud inferos saxum Tantalos faciunt ob scelera, animique impotentiam, & superbiloquentiam.

Superbiter, antiquis in vsu fuit, pro eo quod hodie vsitatus dicimus Superbe. [*σύνω*. Ital. *superbiamente*.] Afranius apud Nonium, Ille superbiter imperat. Neuius lib. 6. belli Punici, ut citatur ab eodem Nonio, Superbiter, contemptim, conteris legiones.

Supercalco, as, are, Idem quod conculco. [*σύνω*. Ital. *calcar sopra*. Hisp. *hollar encima de otra cosa*.] Colum. lib. 12. cap. 39. Vbi vnum tabulatum fueris, vinum vergius conpergito, postea alterum supercalcato, & item vinum conpergito: eodem modo tertium calcato, & infuso vino superponito, ut superneat: & finito dies quing, postea pedibus proculeto.

Supercrenere, Est terram cribro purgatam iniicere. [*σύνω*. Ital. *calcar sopra*. Hisp. *hollar encima de otra cosa*.] Colum. lib. 12. cap. 39. Vbi vnum tabulatum fueris, vinum vergius conpergito, postea alterum supercalcato, & item vinum conpergito: eodem modo tertium calcato, & infuso vino superponito, ut superneat: & finito dies quing, postea pedibus proculeto.

Supercido, dis, pen. cor. Super rem aliquam cado. [*σύνω*. Ital. *cadere sopra*. Hisp. *caser sobre algo*.] Colum. lib. 5. Ne si transeueria fuerit cicatrix, celsam supercidentem aquam contineat.

Supercilium.

Supernas,

Symphonia

Symphonia, $\sigma\upsilon\mu\phi\omega\eta\iota\alpha$. Ital. *Harmonia*, *consonantia*, *concento*. Hisp. *Consonancia en la musica*. Consonantia, & musicus concentus, $\sigma\upsilon\mu\phi\omega\eta\iota\alpha$, quod est consonare, siue concinere. Cice. pro Cælio, Accusatores quidem libulinis, amores, adulteria, Bais acta conuicia, commellationes, cantus, & symphonias, nauigia iactant. Cic. ad Tiro-nem lib. 1. 5. Symphoniam Lyonis velum vitales. Symphonia herba, quæ & gumphena dicitur. Plin. lib. 16. cap. 7. Symphonia vel gumphena alterius viridibus rosisq; per caulem foliis, in posca sanguinem reicientibus medetur.

Symphoniaci pueri, $\sigma\upsilon\mu\phi\omega\eta\iota\alpha\gamma\iota\tau\epsilon\varsigma$, Serui qui ad modulationes musicas, concentusq; conficiendos comparantur. Cice. pro Milone, Milonum casu pueros symphoniacos vxoris ducebat. Padianus au-tor est, cani remigibus celestina per symphoniacos seruos solitum olim fuisse, interdum per asiam vocem, id est ore prolata, interdum per citharam.

Symphonica herba, Eadem cum Apollinari siue hyoscyamo, teste Apuleio. Palladius, si cerasus seu canicularium fatigetur, herbam symphoniacam circa arboris truncum torquere in coronam iubet, vel ex ea iuxta vnum caudicem cubile fieri.

Symphreacides, $\sigma\upsilon\mu\phi\rho\epsilon\alpha\kappa\iota\delta\epsilon\varsigma$, Qui idem videntur purcis. Cic. lib. 2. de Legibus. Ego mehercule & isti & omnibus municipibus duas esse censo itatuas: vna naturæ, altera ciuitatis: vt ille Cato quum esset Tusculi natus, in populi Romani ciuitatem susceptus est. Itaq; quò ortu Tusculanus esset, ciuitate Romanus, habuit alteram loci patriæ, alteram iuris: vt vestri Attici, priuilegium Thecus eosdem migrare ex agris, & in Asty quod appellatur, omnes conferre se iussit, & symphreacidas ex Atticis fieri: sic nos & patriam dicimus, vbi nati, & illam quæ excepti sumus. Quo in loco tamen nonnulli $\sigma\upsilon\mu\phi\theta\alpha\kappa\iota\delta\epsilon\varsigma$ legere malunt, quasi $\sigma\upsilon\mu\phi\theta\alpha\kappa\iota\delta\epsilon\varsigma$, hoc est eiusdem animi & sententiæ.

Symphyton, $\sigma\upsilon\mu\phi\upsilon\tau\omega\eta$, Petreum, $\sigma\upsilon\mu\phi\upsilon\tau\omega\eta$ $\pi\epsilon\tau\epsilon\iota\omega\varsigma$, Herba in saxis nascens, ramis tenuibus, paruis, originis humilibus, capitulis thymi, siculeola tora, odo-rata, gultu dulcis, saluum eiens, longa radice, subruia, digiti crassitu-dine. Latini alium, iustici in Gallia *Englum* appellat. Symphyton alterum, caule nascitur cubitorum binum aut maiore, anguloso, inani, & sonchus, & crasso, qui per breuia interualla circumdatur foliis lanugi-nosis, oblongis, &c. Officinæ nomen symphyti retinuerunt. Herbariis & vulgo conseruida maior vocatur.

Sympnitium, $\sigma\upsilon\mu\pi\eta\tau\iota\omega\varsigma$, Vas vinarium non dissimile cyatho quo in sacri-ficiis utebantur. $\sigma\upsilon\mu\pi\eta\tau\iota\omega\varsigma$, quod est compotare. Iuuen. saty. 6. Et quis tunc hominum contemptor numinis, aut quis Sympnitium ride-re Numæ, nigilumq; cininum? Quo tamen in loco non desunt qui sym-pnitium legere malunt: quæ vox & apud Plinium, & apud Varronem legitur. Verba Plinii sunt hrc. lib. 3. cap. 12. In sacris quidem, etiam inter has opes, non murthinis, crystallinisve, sed fistilibus probatur sym-pnitium. Vario autem sic habet, lib. 4. de Ling. Latina, Quod vinum dabant vt minutum fundere, aut guttis guttis appellatur. Quod su-me-bant minutum, id sumendo sym-pnitium nominauerunt. In huiusce lo-cum in conuuiis & Græcia successit epichysis, & cyathus in sacrificiis remanet guttus & sym-pnitium.

SYMPLEGADES, $\sigma\upsilon\mu\pi\lambda\epsilon\gamma\alpha\delta\epsilon\varsigma$, quæ & Cyaneæ, Insulæ duæ sunt, siue potius scopuli trans Bosphorum Thracicum, in ipso Ponti Euxini ostio, mille quingentis passibus ab Europa distantes: tam modico autē inter se distere interuallo, vt ex aduerso quidem intrantibus geminæ cernantur, paulum verò deflexa acie, coccinorum speciem præbent. Quæ res occasionem præbuit Poëtarum fabulis, quicquid olim inter se concurrerit, iteradunt. Vnde & nomen acceperunt $\sigma\upsilon\mu\pi\lambda\epsilon\gamma\alpha\delta\epsilon\varsigma$, hoc est à concurrendo, seu consistendo. Quidius, Compressos vitinæ Sym-plegades elisissent. Nominatiuus singularis est Symplegas, $\sigma\upsilon\mu\pi\lambda\epsilon\gamma\alpha\varsigma$, pen. prod. Martialis lib. 1. 1. Si constringantur geminæ Symplegade culli. Quo in loco per geminam Symplegadem naves ipsas intelligit.

Symposium, $\sigma\upsilon\mu\pi\omega\sigma\iota\omega\varsigma$. Ital. *Conuiuio*. Hisp. *Combitio*. Idem quod conuiuium, Cic. lib. 3. Epist. ad Patum, Sapientius nos quam Græci, illi symposia, aut syndapna, id est conuotationes, aut conuentiones: nos conuiuia, quia tum maxime simul viuunt.

Symposiastes, $\sigma\upsilon\mu\pi\omega\sigma\iota\omega\varsigma$, Dicitur ipse coniuator, seu conuiuij dominus: ipsi autem conuotatores, $\sigma\upsilon\mu\pi\omega\tau\epsilon\varsigma$, $\sigma\upsilon\mu\pi\omega\tau\epsilon\varsigma$. Cuius femininum est sym-potia, $\sigma\upsilon\mu\pi\omega\tau\iota\omega\varsigma$, conuotatio.

Sympsalma, $\sigma\upsilon\mu\psi\alpha\lambda\mu\alpha$, Vocum in cantando copulatio. Diapsalma, di-siunctio eorum, vbi quædam requies distinctæ continuationis osten-ditur. Psalma quod psallitur.

Symynista, $\sigma\upsilon\mu\gamma\iota\sigma\tau\alpha$, Secretarius, seu secretorum conficius, vt apud interpretem Origenis. Sicut Ioannes Symynista prouocant di-cens, Quia si quis peccauerit, aduocatum habemus apud Deum Ie-sum Christum.

Syn, $\sigma\upsilon\gamma$, prepositio Græca quæ in compositione significat simul: quem-admodum apud nos con.

Synæresis, $\sigma\upsilon\gamma\epsilon\sigma\iota\varsigma$, Contractio: figura qua duæ syllabæ in vnam con-trahuntur, nullo sublato elemēto: vt Aera dissyllabum pro arei. Virg. lib. 6. Aen. Centum arei claudunt vestes, &c. Item terra pes duas syl-labas pro ferret. Ibidem, ferretq; Eumenidum thalami. Dicta synæresis, $\sigma\upsilon\gamma\epsilon\sigma\iota\varsigma$, quod est contrahere. Hinc figuræ cōtraria est diæresis, quum vna syllaba in duas resoluitur.

Synagoga, pen. prod. $\sigma\upsilon\gamma\alpha\gamma\omega\gamma\epsilon$, Idem quod congregatio, vel cœtus. $\sigma\upsilon\gamma\alpha\gamma\omega\gamma\epsilon$, quod est congregare.

Synalophea, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\lambda\omicron\phi\epsilon\alpha$, Absumptio vocalis dictionem finientis, à se-quenti dictione incipientē a vocali. Dicta synalophea, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\lambda\omicron\phi\epsilon\alpha$, hoc est à conglutinando, propterea quod per eam duæ syllabæ in vnam coalescant.

Synanche, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\gamma\chi\epsilon$, Ita. *Ichitancia*. Hil. *Egguinancia*. Angina, morbus in faucibus, & propterea musculorum interiorū inflammatione, teste Aegi-neta. Nam quū malū guttur ipsum inuasit, porus Cynanche, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\gamma\chi\epsilon$ appellatur. Quæ tamen differentia non raro confunditur. Celsus lib. 4. cap. 4. Vt hoc autem morbi genus circa totam ceruicem, sic alterum aquē pestiferum, acutumq; in faucibus esse cōsuevit: nostri Anginam vocant: apud Græcos nomen, prout species est. Interdum enim neq; ru-bor, neq; tumor vllus apparet, sed corpus aridum est, vix spiritus tra-

hitur, membra soluantur, id $\sigma\upsilon\gamma\alpha\gamma\chi\epsilon$ vocant. Interdum lingua fau-cēsq; cum rubore intumescunt: vox nihil significat, oculi reuertuntur, facies pallet, singultusq; est. Id $\sigma\upsilon\gamma\alpha\gamma\chi\epsilon$ vocatur. Illa communis sunt, Aeger non cibum deuorat, non potum potest: spiritus eius inclu-ditur. Leuius est, vbi tumor tantummodo & rubor est, cætera non se-quuntur, id $\sigma\upsilon\gamma\alpha\gamma\chi\epsilon$ appellant. Hæc Celsus.

Synathræismus, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\theta\upsilon\tau\epsilon\iota\sigma\mu\varsigma$, Figura est, quæ nos cōgeriem vertere pos-sumus: $\sigma\upsilon\gamma\alpha\theta\upsilon\tau\epsilon\iota\sigma\mu\varsigma$, quod est congerere, seu congregare. Potest au-tem & singulis verbis, & plurium verborum coniunctione fieri. Singu-lis, hoc modo. Sed quā ad supplicium sumendum se confirmaret, multa simul eum reuocabant, officia, consuetudo, tempus, existimatio, pericu-lum, religio. Plurium verborum cōiunctione sic apud Lysurgum, Nemo enim nocēs sine summo dolore est, ludices, sed multa simul eum peccabant: quod adest, sollicitudinis plenum: quod furorū est, formido-lum: lex paratum supplicium ostendens, vitia ex vitis coacta, occasio-nem arguendi maleficij capere inimicis, quæ quotidie eius animum vehementer exercebant. Vide Rutilium.

Syngategorema, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\tau\epsilon\gamma\omicron\gamma\omicron\epsilon\mu\alpha$, Latine dici potest vox significatiua. Sunt enim syngategoremata particulae per se ipsas nihil signifi-cantes: quæ tamen orationem ingresse, aliarum compositioni non nihil addunt. Huiusmodi sunt quæ à Dialecticis vocantur Signa vniuersa-lia, & particularia, vt Omnis, Nullus, Quiddam.

Syngategorematicus, matrica, ticum, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\tau\epsilon\gamma\omicron\gamma\omicron\epsilon\mu\alpha\tau\iota\kappa\iota\varsigma$. Id est con-significatiuus.

Synceraltum, inquit Varro lib. 6. de ling. Lat. dicitur omne edulium antiquo vocabulo Græco. Pacuius in Phagone, Honos synceraltis per-rit, pernis, glandio.

Syncerus, a, um, pen. prod. Proprie idem quod integer, illæsus, non mu-tilatus. $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$. Ital. *Sincero puro, intero, reale*. Hisp. *Cosa limpia y entera*. Tractum ab eo quod qui diuidere fructum communē alio-rum cum socio volunt, simul cum cera mel partitur: quod si mel tantum sine cera consignat, fraudant socum, nec agunt integrè. Synce-rum itaq; quasi simul cum cera. Cuius. 12. Metam. rursus sine vulne-re corpus Syncerumq; fuit. Lucr. lib. 3. Sin ita synceris membris ab-lata profugit. Vt nullas patiens in corpore liquerit ex se, &c. Cice. lib. 13. Epist. Hoc mihi da, vt M. Curium integrum syncerumq; conserues. Accipitur itē syncerus pro puro, & incorrupto. $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$. Horat. lib. 1. Epist. Syncerum est nisi vas, quodcunq; infundis, accescit. Ali-quando pro vero, & minime fucato. $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$. Cic. lib. 2. de Diuinat. Quod licet exillimare, in aliis quoq; oraculis Delphicis aliquid non synceri fuisse. Idem lib. 2. Offic. Perspicere quidem in qua-cunque re verum syncerumque sit. Liu. lib. 9. belli Pun. Si sparium ad sua, vt velit, componenda deat, nihil syncera fide cum Romanis acturum. Syncerus, inquit Donatus, id est purus, sine fūco & sim-plex, vt mel sine cera: quod cymon si admittamus, Syncerus i Latino scribendum erit.

Syncerè, aduerbium, Puzè & integrè. $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$. Ital. *Sincera-mente*, *paramente*, *interamente*. Hisp. *Limpia y enteramente*. Cæsar 7. belli Gall. Hæc vt intelligatis, inquit, syncerè à me pronuntiari, audite Ro-manos milites. Cic. ad Att. lib. 3. Crassi libertum nihil puro syncerè lo-quutum. Huic contrarium est Insyncerus, pro viciato & corrupto.

Syncerter, aliud aduerbium, eiusdem significationis. Coll. lib. 13. ca. 1. 1. Quas qui syncerter capient.

Sinceritas, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\iota\varsigma$, Puritas, integritas. $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\iota\varsigma$, $\sigma\upsilon\gamma\alpha\upsilon\tau\epsilon\iota\varsigma$. Ital. *Sincerità*, *puri-tà*, *integrità*. Hisp. *Limpieza y entereidad*. Plin. lib. 3. cap. 7. Salinarium synceritas summam fecit suam differentiam. Colum. lib. 4. ca. 2. 6. Atq; alia conuertenda, quæ synceritatem habent: alia summouenda, quæ vel cariola, vel iusto breuiora sunt.

Synchronos, $\sigma\upsilon\gamma\chi\upsilon\rho\omicron\varsigma$, Contemporaneus. Vnde scribit Hieronymus Oream prophetam fuisse synchronon Iesaiæ. Et Varro ait, non esse du-bium quin aliquo tēpore eodem vixerint Homerus & Hesiodus, cōsq; synchronos fuisse tellurem.

Synchyfist, $\sigma\upsilon\gamma\chi\upsilon\sigma\iota\varsigma$, Cōfusio, turbatio ordinis: vnde accipitur pro figura, vbi vitio orationis, quò ordo perturbatus est: quod & hyperbaton ap-pellant: cuiusmodi est illud Virgilianum, Tres Notus abregres in saxa latentia torquet: Saxa vocat Itali mediis quæ in fluctibus atas. Dicta Synchyfist, $\sigma\upsilon\gamma\chi\upsilon\sigma\iota\varsigma$, quod est confundere, seu perturbare.

Synclitus, vide $\sigma\upsilon\gamma\kappa\lambda\iota\tau\epsilon\varsigma$.

Syncope, $\sigma\upsilon\gamma\kappa\omicron\phi\epsilon$, Conclisio, figura quum licera vel syllaba è medio di-ctionis absconditur: vt Compositus pro Compositus: Virum pro Viro-um. Dicta Syncope, $\sigma\upsilon\gamma\kappa\omicron\phi\epsilon$, quod est concidere.

Syncretis, penul. cor. $\sigma\upsilon\gamma\kappa\epsilon\tau\iota\varsigma$, Figura eadem cum antithesi, hoc est comparatio rerum atque personarum inter se contrariarum: vt, Tu delinquis, ego arguor pro malefactis. Cicero pro Muræna, Vigilas tu de nocte, vt consilioribus tuis respondeas: ille vt matutè, quò inten-dit, cum exercitu perueniat: te gallorum cantus, illum buccinarum strepitus excitat.

Syndicus, ci. pen. cor. $\sigma\upsilon\gamma\delta\iota\kappa\iota\varsigma$, Patronus, qui cum alio causam aliquam tuendam accepit, quæ secundis actionibus causam defendit: vt in causa Cornelij Balbi Cicero. Syndici item sunt ciuium aduocati & defensores iuris publici: quasi in causam publicam communiter in-cumbentes. Vnde apud Plurarchum legimus, Aristidem ab Athenien-sibus creatum fuisse Syndicum, vt communem causam Græcorum, ciuium suorum nomine defenderet. Demosthenes quoq; $\sigma\upsilon\gamma\delta\iota\kappa\iota\varsigma$ referit lege sancitum fuisse Athenis, ne cui iterum Syndicum fieri lice-ret, creatique à populoidq; ideo ne $\sigma\upsilon\gamma\delta\iota\kappa\iota\varsigma$, id est Syndici munus ob publicam vtilitatem inueniunt, vteretur in quaestum, compendiū-que priuatum. Hoc nomine vocari possunt, quos hodie *Despatatos* no-mini vocant. Budrus.

Synecdoche, $\sigma\upsilon\gamma\epsilon\delta\omicron\chi\epsilon$, Figura loquutionis, qua à parte rerum vel à to-to pars intelligitur: vt Puppis, pro nauis: & Annus, pro hyeme. Virgi-lius. Quam multæ glomerantur auces, vbi frigidus annus Trans pon-tum fugat, id est frigida hyems.

Synechon, $\sigma\upsilon\gamma\epsilon\chi\omicron\eta$, A. Latinis R. heteribus continens, vel firmamentum dicitur: $\sigma\upsilon\gamma\epsilon\chi\omicron\eta$, quod est continere.

Synedrus,

Synedrus, editi, [auspiciis] Ital. *senatore, consigliere*. Hisp. *senador, confijero*.] Latini censor, sive consiliarius dicitur. Liu. 5. Decad. lib. 5. illis rerum exterarum cognitionibus interpositis, Macedonum rursus aduocatum concilium: pronuntiatum quod ad statum Macedonice pertinebat, Senatores, quos Synedros vocant, legendos esse, quorum consilio Respublica administraretur.

Synephebi, pen. prod. *synephebi*. Dicuntur adolescentes simul pubescentes. Quod nomen inditum est comædiae Stasij Cæciliij. Cic. 1. de Finib. Synephebos ego (inquit) potius Cæciliij, aut Andriæ Terentij, quam vtrâq; Menandri legemidem de Senectute, Aut Statius in Synephebis.

Synephebes, *synephebes*. Gemma est lactei coloris, alio nomine galactites. Plin. lib. 17. cap. 10. Galactites ex vno colore lactis est. Eandem dicunt leucogam, & leucographiam. Appellatur & synepheben lactis succo & sapore notabilem.

SYNESIVS, *synesius*. H. Pentapoli Africæ, philosophus Christianus, præful Ptolemæidis factus. Scripti libros in grammatica, Philosophia, Panegyricis, Epistolis, & alia. Autor Suidas.

Syngrapha, *syngrapha*, & Syngraphum, phi. pe. cor. [auspiciis] Ital. *Polizca*. Hisp. *la escritura entre dos*.] Scriptura siue chedula quæ sit propria magis contrahentium, ad pactum fidem. Plautus in A. sin. Agæ, istum ostende quem conscripsi syngraphum Inter me, & amicum, & lenam. Cicer. T. rebus lib. 7. Tanquam enim syngrapham ad imperatorem, non epistolam attulissetis pecunia ablata, domum redire properabas. Idem de Atrop. resp. Alterum putabo Regem, si habuerit unde tibi soluat quod ei per syngrapham credidisti. Suetonius, Cæsar patri non dubitavit: à quibusdam iussurandum, atque etiam syngrapham exigere. Dicitur syngrapha, *syngrapha*, quod inter cetera significat scripto caute.

SYNNADA, *synnada*. Ciuitas maioris Phrygiæ. De hac Strabo lib. 10. sic scribit. Synnada urbs non magna, ante quam planities iacet oleis confusa, sexaginta fere stadiis. Vltimus est Docima vicus, & Synnadii lapidis sodina: sic enim eum Romani appellant: indigenæ vero Docimeren, & Docimeam. Venæ in initio paruas glebas emittebat, nunc propter maximos Romanorum fumpsum columnæ integre & ingentes extrahuntur, & varietate alabastri lapidi proximæ. Dicitur & Synnada, adis, ut apud Sidonium.

Synochitis, *synochitis*. Gemma quæ Magi afferunt umbras inferorum euocatas teneri. Plin. lib. 37. cap. 1.

Synodiarum, *synodiarum*. Congressus, colloquij: ex *syn* & *dia*. Cic. ad Att. lib. 10. Iniecta autem mihi pes quædam est, velle mecum Seruium Sulpitium colloquatur cum mihi Philorum libertum cum literis, si vit esse voleat, det clara synodia: sinuatur, erimus nos quales solemus.

Synodontites, *synodontites*. Gemma ex cerebro synodontis piscis. Autor Plin. lib. 17. cap. 10.

Synodus, donis, *synodus*. Piscis genus, in cuius cerebro synodontites gemma inuenitur. Plin. lib. 37. ca. 10.

Synodus, di. pen. cor. & feminini generis, *synodus*. Idem quod euentus, siue cætos. A *syn* præpositione, & nemine *ode*.

Synodius, *ca*, cum, *synodius*. Quod ad synodum pertinet. Hieronymus, Ante annos plurimos, quum iuarem Damasum Romanæ urbis episcopum, & Orientis atque Occidentis synodis consultationibus responderem.

Synœceosis, pen. prod. *synœceosis*. Figura quæ docet diuersas res coniungere, & communi opinioni cum ratione aduersari, & habet magnam vim, vel ex laude vitium, vel ex vitio laudem exprimendi. Cuiusmodi est illud Hyperidis, Nam hominis avari atque avari, vnum atque idem vitium est. Vterque enim nescit vri, atque vterque pecunia addecori est: quare merito vtrique parti pœna afficitur, quos pariter non decet habere. Ex Rustilio Lupo.

Synonymia, *synonymia*. Dicitur, quæ sub diuersis vocibus idem significant, ut, Ensis, mucro, gladius.

Synonymia, *synonymia*. Figura, quæ communi nominis interpretatur. Vt iurum a genere eloquutionis, quoties vno verbo non satis videtur dignitate, aut magnitudinem rei demonstrare. Ideoque in eandem significationem plura conferuntur: ut si dicamus, Prostravit, affixit, percussit.

Syntagma, *syntagma*, *syntagma*. Tractatus, ordinatio, rerum constitutio, documentum: *syntagma*, quod est componere, ordinare.

Syntaxis, *syntaxis*. Dicit potest constructio & series, à *syn* & *taxis*, ordino.

Synexis, *synexis*. Colloquatio, & tabes corporis ex diuturno morbo: *synexis*, quod est liquefacti. Plin. lib. 22. ca. 15. Tali fortificationis genere emendatur synexis, id est defeciones ex longis morbis sumptæ. Idem, Aqua multa præclaram utilitatem habet vitibus recreandis. Inde Syntectici, *syntectici*, dicti sunt quorum corpus longo morbo exhaustum est, & colliguescunt. Idem lib. 22. ca. 13. Præcordiorum vitis syntecticis, comitialibus in vino, in aqua multa lingua paralytici.

Synteresis, pen. prod. *synteresis*. Dicit potest attentio, seu conseruatio. Nā à *syn* & *teresis*, quod est conseruatio, derivatur. Vnde ea pars animæ quæ vitis aduersatur, & sese semper immaculatæ cupit à vitio conseruare, & perperata male continuo arguit, Synteresis dicitur.

Synthema, pen. prod. genitio Synthematæ, pen. cor. *synthema*. Signum bellicum quod datur instructæ aciei. Item tessera vigiliarum, quæ erat tabella scripta à Tribuno data. Item nota & tessera quædam epistolæ, commendatæ eius qui eam reddebat. In Pandectis item Græcis Synthematæ vocantur Diplomata, quæ iis dabantur, qui cursu publico utebantur. Synthematæ item, dicuntur breues quædam & obfcuræ sententiæ, & quædam quasi enigmata, altiore quædam & reconditum sensum occultant: cuiusmodi sunt Pythagoræ symbola. Habet & alia significata apud Græcos: quæ quoniam ad linguam Latinæ instructionem nihil pertinent, ex Græcorum Lexicis petenda relinquimus.

Synthesis, pen. cor. *synthesis*. Idem quod empheosis, *synthesis*, quod est componere. Quintus Serenus pro committione accepit, vitem (inquit) dependit in illis Synthetis, & vulgata satis medicamina risit. Est item Synthesis, figura contraria *synthesis*, à quibusdam confectis eroidicis, & desinens in id quod in questione est. Analysis autem qua-

li retertio est complexio. Significatur item hoc nomine apta & concinna orationis & verborum structura & collocatio: in qua ita componuntur & struuntur verba, ut non asper eorum concursus, non hiulus sit, sed leniter coagmentatus, & molliter fluens. De qua ratione satis multa differuerit Cic. 3. de Orat. & Quintil. lib. 6. Est etiam Synthesis genus vestis brevis, quæ Romani peculiariter in Saturnaliibus utebantur. Illis enim diebus omnes exuebant togam, & synthesis inducebant. Dicitur Synthesis ab eo quod confusa cõte xia, est cõpositio quædam versicolori. Mart. lib. 14. Synthesis dum gaudet eques, dominatq; Senatus, Dumq; decet nostrum pilea sumpta Iouem. Suet. in Nero. cap. 5. Ac plerumq; synthesis indutus, ligato circa collum, si dario prodierit in publicum sine cinctu, & dicitur. Synthesis præterea aliquando accipitur pro tota veste in vestitio cõposita. Scenolæ in l. Titia de Auro & argent. leg. Quæto an ex vinctura vestis, id est synthesis, tunicas singulas & palliola Sempronio eligere possit.

Syntomia, *syntomia*. Quam Latine concisione vteremur possumus, figura est quæ res quatuor magis breui & compendioso verborum ambitu redduntur. Quam eandem nonnulli Græcorum *synopsis* appellat à luce, quoniam rebus addit. Nonnulli etiam *synopsis* à monendi efficacia. Dicitur Syntomia, *synopsis*, quod est concidere, abbreviare.

SYRACUS, *syacus*, pen. genitui prod. *syacus*. Numidæ rex fuit, qui quid Scipioni per Lælium fuisse cõcilias, bellique societatem cum eo iniisset, postea violata fide Annibali adhaeruit. Tâdem victus à Masinissa viuis in Scipionis manus perductus est, à quo in triumpho circumductus, & deinde in carcerem inclusus inedia vitam finit, regno eius Masinissa concessit. Claud. de Bello Gildonico, Syphacem exulit, media syllaba correpta. haurire venena. Compulsi sunt duræ Syphacem, Græcæq; Metelli. Alij tamen ferè omnes constantem producent. Propert. lib. 3. Annibalis spolia, & duræ monumenta Syphacis. Ouid. 6. Fast. Postera lux melior vincit Masinissa Syphacem.

SYRACUS, *syacus*, pen. prod. *syacus*. Vulgo *Saragusa*, Ciuitas Siciliæ amplissima, sub Pachyno monte sita, vbi fons Arctæus ab Alpheo (ut creditur) Elidis fluuij per subterraneos cuniculos means, magna aqua tum vberitate erumpit. Cic. 6. Ver. scribit Syracusas urbem esse maximam Græcarum urbium, pulcherrimamq; quæ ex quatuor quasi vrbibus maximis constare videatur, quarum una Insula neminatur, altera Acradina, tertia Tyche, à nobili Fortuna templo, in ea extructo, quarta Neapolis. Syracusani multos claros principes habuerunt, sed præcipue clarissimum Dionysium seniore. Qui quum apud hunc Dionysium videret ingentem vasorum aureorum, argenteorumq; copiam, exclamans inquit, ita te affectus regius non est, qui ex tanta poculorum vi amicum neminem tibi conciliasti. Ambo tamen Dionysij philosophi fuisse, ambob; Platonem audierunt. Ex Syracusis fuit Archimedes mathematicus, & Theocritus poëta Bucolici carminis scriptor, quem Virgilius imitatus est.

Syraculanus, *syraculanus*. Gentile formatum à Syracusis. *Saragusanus*, de *saragusa*.

Syraculus, a. um, *syraculus*. Vel abiecta vocali subiunctiua Syracosius, eiusdem significationis est cum superiore. Virg. 6. Aeg. Prima Syracosio dignata est ludere verfu. Quid in ibi, Virg. Syracosio, præstitit fauce, poëta. Sic animæ laqueo sit via clausa tua.

Syracus, pro sapa, huc nō pertinet quæ prima eius syllaba apud Græcos per *u*, scribitur, quod & ipsum etym ratio exigit. Nā *syacus* & *syacus* dictum putatur, eo quod ad tertiam partem ad ignem exiecerit.

SYRIA, *syria*. Vulgo *seria*, Regio Asiae quæ ab Oriente fluuij Euphrate, ab Occidente nostro mari, & Aegypto terminatur à Septentrione habet Ciliciam, & partem Cappadociæ, à Meridie Arabiam: cuius insignes ciuitates (ut li. 5. refert Ptolem.) sunt Laodicea, Hierapolis, Antiochia, Apamea, Palmyra, Heliopolis Ptolemæis, Sidon, Tyrus, Berytus, Carmelus, Cadius, Libanus: fluuij, Euphrates, Chrysorrhoea, Singastegiones, Phœnice, Palestina, Iudæa, Idumæa, Comagena, & Samaria, & Syria Cœle. Hæc regio in medio orbis constituta est, quod sit ut ne frigore nimio rigeat, nec calore torreatur. Sunt qui quadripartita facili diuisione, in Syros, Assyrios, & Cœlefyros. Plin. lib. 6. ca. 12. Mesopotamia quoque & Babyloniam Syriæ attribuit: totiusq; Syriæ partem facit Assyriam. Multi confundunt (ut Herodotus) qui Syros à Græcis dictos, Assyrios à Barbaris dici scribit, & illis Chaldeos adnumerat. Acron quoque & Porphyrio, insignes Grammatici, apud Horatium eam quæ nunc Syria dicitur detracta syllaba olim Assyriam dictam scribunt. Ammianus Marcellinus lib. 21. Citra amnes (inquit) provincia est nobilis Assyria celebritate, & magnitudine, tum & multiformi fertacitate diuissima: quæ per populos, pagosq; amplos diffusa, quondam & copiosa, ad vnum concessit vocabulum, & nunc omnis appellatur Syria. Dion in Traiani vita Atrypiam Barbaris dictam littera in e muta, tamquam Assyriam nos vocamus, indicat. Scriptores in eo ferè conueniunt omnes, ut Syria & Assyria nomina confusa esse credant.

Syri, Syrorum sunt eius regionis populi, ludis, celebratib;q; dediti. Perunguntur oleo pretioso, & in theatris vnguentis. Maximam dici partem in comestationibus absumunt & potu. Masculi à 11:11 anno, femine à 11:11 usq; ad 12:11 tributo obligantur. Fortunam colunt. Prima autem dictionis huius syllaba cortipitur, quum in Syro insula eadem producat. Iuuenalis saty. 6. Quamque longum vehit cruce Syrorum. Syri olim astutis nomine male audierunt, quemadmodum & Phœnices. Vnde factus est locus proverbio, *Syri et Phœnices*, hoc est Syri aduersus Phœnices: quo vitumur quoties significare volumus duos egregie astutos, hoc agere ut dolis se mutuo circumueniant. Hæc Suidas.

Syrissa, *syssa*, *syssa*. Mulier est Syria. Nam quemadmodum à Libys sit Libylla, ita à Syros, Syrisa. Virg. in Moreto, Copa Syrisa caput Græia redimita mitella.

Syrius, *syrius*, nomen, denominatiuum, *syrius*, ut Syria pyra. Cotel. lib. 5. ca. 10. Ea fuit Crustumina, regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicitur.

Syriacus, *syriacus*, *syriacus*. *Seriano*, di *seria*, possessum: ut Syriaci boues. Plin. lib. 8. cap. 45. Syriaci non sunt palearia. Syriaca radix pro silphio, quod Latini aserpitid vocant: quia (ut inquit Dioscorides) ex Syria & Media optima huiusmodi radix adferebatur. Colum.

lib. 1. cap.

T A N

num, & odoratum, & saporis, quæ sunt omnes vnius generis ad perscrutandum animam, tanquam illi effacti voluptates.

TANTUS, *tantus*, Causitas Aegypti, à qua Tancium, siue Tancitum Nili ostium dictum est. Herod. lib. 2. ab insignibus oppidis Nili ostiis imposta nomina scribituræ sunt, Canopus, Bolbis, Sebennis, Pathmis, Mendes, Tanis, quæ Tancitum Proleum, & Stabulo deriuant, Pomponius Tancium.

TANOS, Gemma inter smaragdos ingratis viridis & intus sordida. Plin. lib. 17. cap. 6.

TANQUAM, aduerbium est similitudinis, verbis subiunctiuis gaudens. [*tanquam, tanquam, tanquam* It. *come*. Hisp. *como*.] Plin. Nat. hist. lib. 2. Tanquam nesciamus hanc esse solam, quæ nunquam irascitur, id est quasi nesciamus. Quæ Tanquam cum pro quantummodum. Cicero ad Cæsum lib. 12. Tanquam enim si clausa sit Asia, hic nihil perferret ad nos præter rumores de oppresso Dolabella.

TANTALUS, idus, *tantalus*, Oppidum fuit Magnesiæ, tectæ hiatu abforpsum. Plin. lib. 2. cap. 1.

TANTALUS, *tantalus*, Iouis ex Ploie nympha filius fuit, Agamemnonis & Menelai auus. Vnde & Tantalidæ dicti sunt. Hic quum deos conuiuio excepisset, et eorum diuinitatem expetiret, Pelopem filium membratim discerpit, coëctumque his apposuit comedendum. Illi vero à nefandis epulis abstinent omnes, vna Cereie excepta, quæ pueri humerum deuorauit: pro quo illi diebusnum humerum restituerunt, reuocaturque per Mercurium ab inferis anima, Pelopem ad vitam reuocatur. Patrem vero tanti sceleris autorem ad inferos detruxerunt, ubi perpetua fame & siti torquetur, Eridani fluminis aquis, & pomis, quæ capiti eius imminet, captationem eius fugientibus. Quam fabulam mythologici de auis interpretantur, qui bonis partibus fuit non audet. Horat. lib. 1. Ser. saty. 1. Tantalus à labris sitiens fugientia capat. Flumina, quod ridetis mutato nomine, de te Fabula narratur, congestis vande facies Indorum inhians, & tanquam parere facies Cogens, aut pectus tanquam gaudere tabellis. Plaro in Craylo scribit, Tantalum dictum esse, quasi *maldestro*, hoc est infestissimū. Alius fuit Tantalus Corinthiorum rex, ob pietatem deorum mensis dignatus. Alius Thylestæ ex Merope filius, interfecit & apposuit eadem patri. Eusebius Tantalum Phrygiæ regem cum Troe rege Dardaniz, quod Ganymedem rapuerit, bellum gessisse scribit.

TANTALEA, *tantalea*, adiectiuum. Propertius, Tantalea poterit tradere potina manu.

TANTALIS, item patronymicum femininum est, quo Poëta vultur pro Niobe Tantalii filia. Ouid. 6. Metamorph. -dico conuiua fuisse Tantalidis adiecti.

TANTUS, *tantus*, A tam deduci videtur, quantitatemque significat, quasi tam multus, vel tam magnus: habetque sæpe particulam. Quantum, siubi respondentem. [*tantus, tantus* It. *tanto* *così grande*. Hisp. *cosa tanta en cantidad*.] Cic. 6. Philipp. Multas habui coëctiones: aunquam tantam vbi quanta nunc est vestra. Idem 2. de Diuin. Sol maioris terræ sit, an tantus quantum videatur. Aliquando non habet particulam hanc expressè subsequentem: sed quæ tamen facillè possit intelligi. Virg. 1. Aeneid. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Subaudi quæ et iam dictis potest intelligi. Cic. pro Pompeio, Quis vnequam tam breui tempore tot loca adire, tantos cursus conficere potuit? Subaudi quantos hic conficit. Quæ tantum genitiuis, verbi iungitur ad pretii pertinentibus. Ouid. in Epist. Penelope, Vix Priamus tantum, totaque Troia fuit. Eius tamen loco aliquando legitur ablatiuus tantum. Plin. lib. 12. cap. 18. Tanto nobis delicia & faminae constant. Quæ tantum, & quanti, *tantum*, cum eorum compositis, tantidem, quantulibet, quanticumque, iunguntur verbis pretium significantibus, qualia sunt, Ego, vendo, vnaeo, mercor, comparo, æstimo, constat, conduco. Io. 6. forneror, pacifcor, pango pepigi, condemo, pollo, & si qua sint alia: quæ tamen in aliis à predictis ablatiuum postulant. Terent. in Eunucho. Quid agas nisi ut te redimas caprum quamqueas. Minimo si nequeas paululo, at quanti queas. id est tanti te redimas quanti queas. Lilius lib. 48. Mancipia minora annis viginti, quæ post proximum lustum decem milibus aris aut pluris venissent, ea quoque tantum pluri, quam quanti essent, æstimarentur. Quicquid quoque aliquid non esset tanti, id est non satis dignum, ob quod quicquam fiat, & *tantum*. Ouid. in Epist. Penelope, Vix Priamus tanti, totaque Troia fuit. Cælius ad Ciceronem lib. 8. Tanti non fuit Asiæcum capere, Seleuciam expugnare, vt eorum tunc quæ hic gessit sunt, spectaculo careret.

Tantidem, id est æquè magno pretio. Terent. in Adelphis, Donio me eripuit, verberauit, me inuito abduxit meam: Ob malefacta hæc, tantidem postulat emptam sibi tradier.

Tantisper, aduerbium. Tandem: postulatque polle, cum, donec, siue quâdiu, vel quoad. [*tantisper, tantisper* It. *Tanto tempo, tanto*. Hisp. *entre tanto*.] Cic. 2. de Inuent. Deinde est in carcere deductus, vt ibi esset tantisper dum culeus in quem deiectus in profluentem deferretur, coparetur. Terent. in Heaut. Ego te meū esse dici tantisper volo. Dum quod te dignum est, facies. Quæ cetera eiusdem terminationis, tēporis breuitatē significant: vt Quantisper, parumper, paulisper, aliquantisper. Ponitur etiam tantisper, sine dum, & significat tantummodo, sine interea, *tantisper*. Lilius lib. 1. Tamen id imperium ei ad pubertem ætatem incole lucum mansit. Tantisper turela muliebri res Latina, & regnum autum, paternum quoque puero liberis. Cic. 4. Tusc. Sed video quid efficiat, tantisper hoc ipum magno æstimo quod pollicetur.

Tanto, aduerbium comparatiuis gaudens: vt Tanto magis. [*tanto, tanto* It. *tanto*.] Cic. 9. Verr. Tancione minoris decem vnicuique quam fecerunt? Tanto arde. Cic. in Catil. Neque tanto ante exitum & fati diem Resp. diuina esset. Sic Tanto post, apud eundem pro Flacco. Tautrope, V. I. uocato, tam vehementer. [*tanto, tanto* It. *si gran- demente*. Hisp. *Entanto grado*.] Terent. in Adelphis. Ego hac in te nihil reperio quam mōbre laudi tantope.

Tantum, aduerbium, Solum, quod & tantummodo dicitur: & iungitur postiuo. [*tantum, tantum* It. & Hisp. *Solamente*.] Plin. lib. 12. cap. 1. Sed quis non iure miratur arborem vmbra gratia tantum ex alieno orbe petitam?

petitam? Aliquando significat usque adeo, *ταύτην*. Clee. Attri. De fano illo tantum quantum me amas, velim cogites. *τάντων* non, id est fer me: rei non plane petat, aduerbium. *ταύτην*, *ταύτην* & Sucto. in Tibi. Cezare. Tantum non aduersus tempestates Rhodum enauigauit. *τάντων* abest, non solum non est, *ταύτην* *ταύτην*. Cic. lib. 1. Offic. Tantum abest ab officio, ut nihil officio magis possit esse contrarium. Hoc est, non modò officium non est, verum etiam nihil magis officio potest esse contrarium: vel tantum abest ut officium sit, ut nihil officio, &c. *τάντων* quantum, *ταύτην* *ταύτην*. Plaut. in Most. Tu vt occerpisti, tantum quantum quis, fuge. *τάντων* modo, aduerbium, idem quod tantum. *ταύτην*. Terent. in Phorm. Posthac si quicquam, nihil precor: tantum modo non addat, &c. *τάντων* genitium tantumdem, sine aliis casibus, *ταύτην*, multum, quali tantum idem. *ταύτην*. Colum. lib. 7. Tum paribus casibus, myrtaeque & thuris ponderibus, ac tantundem sanguinis marinis selludinis miscetur. Terent. in Phorm. Num tu intelligis quid hic narret? Num tu? A. nihil. V. M. A. D. tantundem ego. hoc est nihil plus quam tu.

Tantulus, diminutiuum, Procrea parvus. *τάντλος*. Plaut. in Trucul. Tū tantuli doni causa.

Tantillus, alterum diminutiuum. Terent. in Adelph. Quem ego modò puerum tantillum in manibus gestauit meis.

Tantulum, & Tantillum, aduerbia. *τάντλον*, *ταύτλον*. Cic. 7. Verr. Si tantulum oculos deiecerimus, & Plaut. in Rud. Si hercule tantillum peccassis, &c.

Taos, Gemma pavoni similis, qui Graece *ταός* dicitur. Autor Plin. lib. 37. cap. 11.

Tapetum, *ταπέτης*, pen. prod. vel Tapetium, *ταπέτης*, vel Tapes, *ταπέτης*, male gene. Idè quod aulicum, hoc est vestis itragula, variis coloribus interta, quo aularum parietes, mensae, lecti, nonnunquam etiam equi intertuntur. *ταπέτης*, *ταπέτης*, *ταπέτης*. Itali. *Tapete*. Hispan. *Alhombrá de tapete*. Virg. lib. 10. qui forte tapetibus altis Extructus, toto perstabat pectore somnum. Idem lib. 7. Instratus oltro alipedes, pichique tapetis. Statius lib. 1. Thebaid. Alòque inferre tapetas. Accusatiuum Graecus est à Tapes, *ταπέτης*. Plaut. Pseud. Vt ne peritromara quidem æque sint Campanica. Neque Alexandria belluata, confutataque tapetia.

TAPHIA, *ταφία*, Quædam insula in mari Ionio, ante Leucadiam, prope Echinas: quarum nomina fuerunt Taphias, Amoria, & Pronesia, teste Plin. lib. 4. cap. 12. Et Teledoides dicuntur, vt quoque nomine ab ioculis duobusnam Taphij & Teledoides iis communiter dicuntur imperasse. De quibus huiusmodi repetit originem enarrator Apollonij poeta. Perseo ex Andromede, vt narrat Herodotus, quatuor fuisse filij: Alarzus, Schenelus, Mellor, & Elektion, qui simul regnauerunt. Ex Hippothoe Melloris filia, & Neptuno Perelas genitus, ex Proela Teledoides & Taphus: à quo Taphus insula, in qua Teledoides ac Taphij communij nomine & imperio regebat. Igitur ij Hippothoes eorum antix pecuniam ab Elektione eorum necessario, qui pro ea sponso, reperiebant: quæ negata, ad arma venerunt, arma abegerunt, ipsum denique & filios sustulerunt. Alemona Elektionis filia patrem vitata, Amphitryonem Thebanum hominem potentissimum in matrimonio accepit, atque hoc pacto, bello inter eos confecto, ab eodè Amphitryone delecti sunt, eorumque regnum Cephalo ptofigo Atheniensij, qui exierat præcar, donatum: quod ad Virgilem c. successione peruenit. Hæc ille. Ex quo apparet Teledoides & Taphios omnibus iis insulis imperasse.

TAPHIA, *ταφία*, adis, *ταφία*, insula est exigua in mari Ionio, ante Leucadiam, vna Taphiarum iude Teledoidum. Autor Plin. lib. 4. cap. 12.

TAPHIA, *ταφία*, Mons est Actoliz, non procul à Chalcide. Plin. lib. 4. cap. 2.

TAPHIA, *ταφία*, Dicitur sunt populi, à Tapho Neptuni filio, qui Taphis insulis imperauit, quæ sunt in mari Ionio, iuxta Echinas. Vide supra in dictione TAPHIA. Strabo lib. 7. Taphios alios collocat præ Pontum Euxinum, non procul à Borythene flumine.

TAPHIA, *ταφία*, Oppidum Cephaleniz insule, è regione Leucadis, in qua Taphiunum marmor effundebatur. Vide Stephanum, & Plin. lib. 36. cap. 11.

TAPHIA, *ταφία*, Stephano, Oppidum est Cephaleniz insule, postea Taphia appellatum. Alioqui *ταφία* Graecis sepulchrum significat, vt de Epiphonio, sepulchri inscriptione.

TAPHIA, *ταφία*, Vrbis Aegypti, Osiridis sepulchro nobilitata: vnde & nomen accepit. Strabo lib. 7. duas huius nominis vrbes in Aegypto collocat, alteram ad mare, in qua maxima Osiridis festa celebrabantur: alteram in mediterraneis.

TAPHIA, *ταφία*, Plinio, *ταφία*, Oppidum est Africae propriè dictæ, inter duas Syrces.

TAPHIA, *ταφία*, Oppidum est ad sinum Carcinitem, in ipsi Taulex Cherfonech angustis sinu: vt refert Plin. lib. 4. cap. 12. Hunc locum quondam ferri munisse dicuntur, quum absentibus dominis in diuturno illo bello quod aduersus Thebas Scythia gesserant, cum eorum virtutibus rem habuissent: vt ex sententia Callistrati refert Stephanus. Huius vrbs meminit & L. Florus, refertque sua illam ætate, Traiani auspiciis fuisse expugnatam.

Tapinosis, penul. prod. *ταπινώσις*, Figura est orationis, seu potius vitiū, quum rei dignitas verbi humilitate deprimitur. *ταπινώσις* enim humile significat, & *ταπινώσις*, humilio, extenuo. Exemplū potest esse illud Virg. 1. Aeneid. Apparent tati nantes in gurgite vasto. Vbi Seruius, In gurgite vasto, Tapinosis est: id est rei magnæ humilis expositio. Prædicet tamen Virgilius humilitatem sermōnis epicheto pletunque subleuat, vt hoc loco, vasto addidit.

TAPUSIRIS, vide TAPHUSIRIS.

TAPROBANE, *ταπροβανή*, Insula est omnium quæ veteribus cognita fuerunt, maxima, à Colisco Indiz promotorum in Aultrum quatuordecim nauigatione recedens, in qua Septentriones negant conspici posse. Lucius ibi Canopus sidus clarum & amplissimum. Homines corporum magnitudine alios antecellunt, cæculis oculis, atroci visu, terrifico sono vocis. Viuunt vltra annos centum. Nascuntur in ea berylli & hyacinthi, vt Ptolemæus lib. 7. refert. Vide plura de hac insula apud Plinium,

lib. 6. cap. 12, & Vadianum in Melis librum 3.

TAPSA, *ταψα*, Cyrenæica regionis oppidum, vt scribit Plin. lib. 5. ca. 5. in descriptione Cyrenæica regionis.

TAPSVS, vide TAPSVS.

TAPSA, *ταψα*, Plinio, *ταψα* Stephano, Populi sunt ad mare Caspium, inter Derbicas, & Hyrcanos, quibus mos fuit vt vxores suas, quum duos tréve filios ex iis suscepissent, aliis nuptui concederent. Autor Strabo lib. 12.

TARACINA, vide TARACINA duplicato r.

TARACON, vide TARACON, littera geminata.

Tarandus, *ταρανδός*, Aciloreti, Aomai apud Scythas bouis magnitudinis, capite ceruino non absimili, sed maiore, cornibus ramolis, vngula bifida, villos magnitudinis vtriorum. Solum ex iis quæ pilis velluntur, animalibus, colore mutatur: sed quum lux coloris esse libuit, alioi simile est. Autor Plin. lib. 8. cap. 34.

TARANTIS, *ταράντις*, spon. cor. Dicebatur Iupiter à Gallis, cui humano sanguine litabant. Lucan. lib. 1. Et Tarantis Scythia non minor aza Dianæ.

TARANTIS, *ταράντις*, fuit Neptuni filius, qui primus Tarentum condidisse creditur, & à nomine suo appellasse. Graecè enim Tarentum *τάραντις* dicitur. Vide paulo post in dictione TARENTUM.

Taratantara, Vox tubæ ab Ennio ficta. [Ital. *Voce de la tromba*. Hisp. *El son de trompeta*.] Seruius in 9. Aene. in eum versum, At tuba terribile sonitum procul late sonoro: Hemistichium, inquit, Ennij nam leueq; ista mutauit. Ille enim ad exprimentum tubæ sonum ait Tarantara: & multa huiusmodi Virgilius quum aspera inuenisset, mutauit.

TARANTIS, *ταράντις*, Populi Gallia Aquitanica, in Pyrenæos montes vt gentes, quorum vibs Aqua Augustæ commemoratur à Ptolemæo lib. 2. cap. 7.

TARCHETIUS, *ταρχήτιος*, Nomen fuit impij Albanorum regis: de quo Plutarchus in vita Romuli, Quidam inquit, verum sunt, qui de Romulorum fabulosa quædam referre non dubitent. Nam dicunt Tarчетий Albanorum regi scelestissimo & crudelissimo hominem diuinitus spectrum domi vitum, ex penultimo sacrario leatollens, & ad multos dies mansisse. Fuisse etiam Tethyos in Hetruria fœdicum templum: quo altatum Tarчетий responsum vt ei admisceretur virgo. Nam genitum iij ex ea filium virtute, fortuna, ac viribus potentissimum, magnamque ex re bellica gloriam relaturum. Quod quum Tarчетий vix ex filiabus exposuisset, impetrasse vt eum inuoluit illo coiret. Illam contempto patris imperio, ancillam in sui locum supposuisse. Id Tarчетий re cognita, ægre tulisse, & veranque in carcerem, vt morte multaret, coniecisse. Sed visum est illi per quietem se Vestam videre, quæ puellas necari vetaret, sed celum illis tunc tradidit: tueretur neque prius viro locari quam illam absoluisse. Cui usomnio infantem quum paruisset Tarчетий, commentus est rationem vt puellas perpetuo damna retinebat. Nam quicquid illi interdum texuissent, noctu aliis ancillis tradidit retexendum. Expleto deinde legitimo pacto tempore, ancillam geminos ferunt peperisse, quos Tarчетий itatim Teratio eadem tradidit exponendos. At illam ferunt secus flumen infantem deposuisse: lupamque quum eo venisset, admodum huiusmodi lac præbuisse, ausibus quoque variis cibum pueris coporantibusque bubulcus aspicies, admiratus, aususque accedere, infantes sustulit. Hæc illos ratione seruatos, quum primum per ætatem licuit, Tarчетий retendisse iniurias, ac tandem oppressisse. Hæc à Promachione quodam, qui italicam scripsit historiam, memorie prodita accepisse se dicit Plutarchus.

TARCHEON, *ταρχέων*, Nomen proprium Hetruræ ducis & Aruspici, qui Aeneæ supplicias culit aduersus Tarçum & Aeneas. Dicitur & Tarcho abiectione litteræ. Virg. Aeneid. 8. Haud procul hinc Tarcho, & Tyrhenæa tenebant castra locis.

TARDUS, *ταρδός*, *ταρδός*, *ταρδός*, Ital. *Tardo*. Hisp. *Tardio*. Virg. 1. Georg. Sepe oleis tardicollas agitator aselli: Vilibus aut onerat pomis. Plautus Pœnulo, Sciebam matre tardiores: metui meo amoris moram. Nequequam hos paternos mihi elegi, lortipedes tardissimos. Cic. 1. de laouer. Formolus an de iormis, velox an tardus sit. *Quod tardus, tardus venientes, vt sunt astutus, tardus, Virg. 2. Georg. Vel quæ tardis mora noctibus obstet.* Per translationem quoque de animi, vel ingenij tarditate dicitur: & accipitur pro hebeti, cui ingenium non est expromptum. Virg. 10. Aeglo. Tardi venere subulci. Terent. in Eunuc. Tatuus est, insullus, tardus. Cic. 3. de Lege Agrar. Sed quem vestimentum tam tardo ingenio fore putauit, cui post eos Consules syllam Dictatorem fuisse in mentem venire non possent. Cic. de Senect. At memoria minuitur: credo, nisi exerceas eam, aut etiam si sis natura tardior. *Quandoque pro perseveranti, & diuturno.* Virg. 2. Georg. Media fere tristes succos, tardumque saporcm. Sic Novus. Seruius verò interpretatur saporem tardum, vt intelligibilem. *Quandoque pro denotat et casso.* Virg. 5. Aeneid. vdo sub robore viuit. Stupa vioces tardum sumum.

Tardiuleulus, diminutiuum, Id est subardus. *ταρδύλεωλος*, *ταρδύλεωλος* in *ταρδύλεωλος*. Terent. in Heaut. Est ille Clinæ seruus tardiuleulus.

Tardus, aduerbium, Lentè, pigre, cunctanter. *ταρδός*. Ital. *Tardamente*, *pi. gramente*. Hisp. *Tardamente*. Cic. Terent. Prædic idus Octobris Athenas venimus, quum sanè aduersis ventis vñ essemus, tardèque & incommode nauigasset. Hinc Tardus comparatiuum & superlatiuum tardissime. Cic. 4. Acad. Quinetiam quum victor à Mithridatico bello reuertisset, inimicorum calūnia triennio tardus quam debuerat, tritum phauit. Plin. lib. 10. cap. 7. Quatuor, aut quinque tardissime diebus Hostes incipiunt: totidemque aut paulo pluribus desolentur: horrea vero, quum tardissime, septem. *Accipitur aliquando pro serò, hoc est vesperino, vel nocturno tempore.* Cic. pro Mil. Egreditur e villa subitocur vesperit quid necesse est tardè?

Tarditas, *ταρδίτης*, Cunctatio, mora, pigritia, celeritati contraria. *ταρδίτης*. Ital. *Tardicezza*. Hisp. *Tardanza*. Cic. ad Qu. Fratrem, lib. 2. Sic ego quoniam in isto homine colendo tam indormit diu, te mehercule læpe exarante, cursu corrigam tarditatem cum equis, tum velis. Idem 6. Philipp. Plerisque in rebus gerendis tarditas & procrastinatio odiosa est. Idem in Piso. Tarditas ingenij, stupor, debilitasque languis. Plin. lib. 20. cap. 9. Idque etiam tarditati audientium prodelle adiecerat. *Antiqui*

in eadem significacione & Tarditudine dicebatur, & Tarditiem. Plaut. in Pomo. Podagrosi estis, ac vicistis cochleas tarditudine. Accius, Multa mitantur tarditie & socordia.

Tardigradus, penul. corr. Qui tardè graditur. [Sed. Nover. Ital. Chi va tardo. Hisp. Cesa que anda poco.] Cic. 2. de Divinat. Quadrupes tardigrada, agrestis, humilis, aspera. Ex poeta.

Tardiloquus, Qui tardè loquitur. [Sed. Nover. Ital. Chi parla tardo. Hisp. El que habla poco o tardio.]

Tardo, as, Remoror, morari initio, tarditate affero, reprimō. [Sed. Nover. Ital. Tardare, indugiare, dimorare, tener in tempo. Hisp. Retardar o detener a otro.] Caesar 5. belli Gall. Sed ne omnino metum reditus sui barbaris colleret, atque ut eorum auxilia tardaret, &c. Idem lib. 1. belli Civi. Sed exercitum Caesaris viarum difficultates tardabant. Cic. ad Caesarē lib. 7. Mea quædam tibi non ignota dubitatio aut impedire profectio nem meam videbatur, aut certe tardare. Caesar 1. belli Civi. Quo facilius impetum Caesaris tardaret, ne sub ipsa profectioe milites oppidū itumperent. & quo retardo, morari facio, retineo. [Sed. Nover. Ital. Tardare, indugiare, dimorare, tener in tempo. Hisp. Retardar o detener a otro.] Cic. in Catone, Ad quem fruendum non modo se non retardat, verum etiam in iuviat. Ad Tardare, absolutum, morā trahere. [Sed. Nover. Ital. Tardare, indugiare, dimorare, tener in tempo. Hisp. Retardar o detener a otro.] Cic. ad Brutum Epist. 18. Accersere misse te, atque tibi id conducere putarem, ut tardare & commorari te, melius esset tibi. Tardare etiam, tardum reddere. Plin. lib. 8. cap. 8. Ac pizacura bipenni hoc erit tardum, id est debilitatum.

Tardans, is, participiū. Virg. 5. Aene. Sed enim gelidus tardante senecta Sanguis hebet, frigensque efficitur in corpore vites.

Tardatus, a, um, aliud participiū. Virg. 5. Aen. At non tardatus casu, neque territus heros, Accit ad pugnam redit.

Tardescio, is, Tardus fio. [Sed. Nover. Ital. Tardare, indugiare, dimorare, tener in tempo. Hisp. Retardar o detener a otro.] Lucr. lib. 3. Consequitur gravitas membrorum, præpediuntur Crura vacillanti, tardescit lingua, mader mens.

TARENTUM, Vulgò Tarento, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus. [Sed. Nover. Ital. Tarento, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Hæc à Tarante Neptuni filio primū cōdita fuit, à quo & nomen accepit, deinde à Lacinibus aucta, qui duce Phalanto illuc advenientes, expulsi incolis (vbi Iustinus lib. 3. scribit) eam tenuerunt. Quibus incolæ dicuntur Tarentini, [Sed. Nover. Ital. Tarentini, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] quia cum Romanis aliquandū bellum gesserant: quibus quædam pars non esset, Pyrrhum Epirotarum regem auxilio sibi acciverunt. De hac Virg. Aeneid. 3. Hæc sinus Herculei (si vera est fama) Tarenti Cernitur, artolise fide Lacinia contra, Caulonisque arces, & nascituræ Scyllæarum. Sunt qui Tarentum nō à Tarante Neptuni filio, sed à Sabina voce Tarentum deducant, quæ illis molle significat: propterea quod in agro Tarentino & nubes, & lanx mollissima proveniant. Ex hac urbe ortū traxerunt Arceus illustres, Aristoxenus Musicus Aristotelis familiaris: Rithon Tragicus, & Comicus: locus medicus: Archytas summus Mathematicus, qui Platonem, quum mortem illi moliretur Dionysius tyrannus, per epistolam eripuit, ut scribit Lactius lib. 8.

Tarentinus, Quod ex Tarento est, vel in Tarentinis agris crevit, apud Colu. lib. 8. cap. 10. Tarentina pyra: cuius hæc sunt verba. Curadum est autem ut quam generosissimis pyris pomaria conferamus: ita sunt, Crustumina, Regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur: & quædam alia, quorum enumeratio nunc longa est. Venenum Tarentinum, id est purpura Tarentina, quæ rubedinis plausculum habebat. Horat. 1. Epist. Lana Tarentina violas imitata veneno. Tarentina nux, è iuglandum genere est, aded fragili putamine, & ita mollis, ut vix attrita rumpatur. [Sed. Nover. Ital. Tarentina, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Vnde quidam Tarentū appellatum putant, quod iuglandis nux & pincas molles habeat, ac similiter oues. Tarentum autem Sabini vocant molle, sicut iam dictum est: ad quod alludens Horat. lib. 1. Scrim. fuit. Tarentum molle vocavit. Quo pacto autem Tarentina nux arte libet, ut scribit Colum. lib. 11. cap. 12.

Tarmites, Genus vermiculæ, quæ in exodens. Festus.

TARPEIA, [Sed. Nover. Ital. Tarpeia, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Virgo Vestalis fuit, teste Varro, quæ areem Capitolinam, patris sui Tarpeij custodire commissam, Sabinis prodidit: a quibus quam proditoris mercedem petere (pacta enim erat, quicquid in sinistris brachiis gestaret, armillis intelligeret, quas illi aureas gemmatasque leuo in brachio ferebant) scitis illorū obruta, Tarpeio monti nomen fecit, qui prius Samentis dicebatur. Vide Livium lib. 1. ab Urbe, & Plutarchum in Vita Romuli.

Tarpeius mons, [Sed. Nover. Ital. Tarpeia, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] idem qui Capitolinus, ita dictus à Tarpeia virgine Vestali: quæ quum Sabinis areem prodidisset, corūdem locuti obruta, eo in monte sepulta est. Virg. 8. Aene. Idem Tarpeiam appellat, hinc ad Tarpeiam sedē, & Capitollia duce. Aurea nūc, olim sylvestribus horrida dumis.

TARPHARA, opum, [Sed. Nover. Ital. Tarphara, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Vrbis felicitis Arabiæ: cuius ciues dicuntur Tarphareni, [Sed. Nover. Ital. Tarphara, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] ut scribit Stephanus.

TARPHES, [Sed. Nover. Ital. Tarphes, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Stephanus, Vrbis Locorum Epicnemidiorum, iuxta Pharygas: cuius meminit Homerus in Catalogo. [Sed. Nover. Ital. Tarphes, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Nomen habet à Tarphe propinquo fonte, sicut ab arborum densitate. [Sed. Nover. Ital. Tarphes, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] ut scribit enim Græci densum appellant.

TARQUINII, iorum, [Sed. Nover. Ital. Tarquinii, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] iorum, quæ Tarquinii Priscus Romam commigravit. Hinc oppido vicinus erat lacus, duo memora habens in nataura, & pro ventorum impulsu nunc trequetram, nunc rotundam figuram edentem: ut refert Plinius lib. 1. cap. 25.

Tarquinienis, fere Tarquinienis ager: pro quo & Tarquinienis legimus absolutè. Plin. lib. 8. ca. 12. Qui in Tarquinienis feras pascere instituit.

TARQUINIVS PRISCUS, Demarathi Corinthij filius, Tarquinius urbe Tuscorum natus, primū Lucumo dictus, qui vbi in patria nullo in honore esse videret, quod peregrino patre esset prognatus, suavi uxoris (ea mulier laudata erat, nomine Tanaquil) Romam sese contulit: vbi brevis propter opem ingenique dexteritatem in Anci regis amicitiam infauatus, ab eodem relictus est liberorum eius tutor: quorum

tamen comoda propriis rationibus posthabuit: breuiterque perfecit, ut magno plebis consensu rex crearetur. Quare ut regnum parum iustè patrum stabiliret, centum patres in Senatum allegit, qui minorum deinde gentium dicti sunt, sive eos factionis futurus ratus, cuius beneficio in Senatum venissent. Bellum primū cum Latinis gessit, oppidumque Apollas vi cepit. Circa maximo primus locum designavit, loca quæ Patribus Equitibusque dimisit, vbi sibi quisque spectacula faceret. Sabinos victos Collatia, agròque Collatino multavit. Corniculum, Ficulneam veterem, Cameriam, Crustumium, Ameriolam, Medulliam, & Nomentum, priscorum Latinorum oppida partim expugnauit, partim in deditionem accepit. Tandem quum annos duodequadraginta regnasset, dolo liberorum Anci in Curia est obruncatus. Vide hæc lacus apud Livium lib. 1. ab Urbe. Tarquinii Collatinus, Aeger rex Tarquinij Superbi forore filius fuit, & gener Sp. Lucretij, qui Romæ præfectura vrbis fungebatur. Hic quum in Arde obsidione cum regis iuuenibus conaret, exorta de vxoribus mentione, quum suam quisque certatim laudaret, Collatinus negat verbis opus esse, patris id quidem sciri posse, quatum ceteris præster sua Lucretia. Quid multatitatis pariter equis Romam aduelant, regiæque nurus in conuiuiis, luxuræ cum æqualibus deprehendunt. Deinde Collatiam perentes, Lucretiam nocte fera lanx dediram inter luebrantes ancillas in medio ædium sedentem inueniunt. Quare mulieris certaminis laus penes Lucretiam fuit. Adueniens vir, Tarquinique benignè accepit, victor maritus comiter inuitat regios iuvenes. Ibi Sextum Tarquinium mala libido stupræ per vim Lucretiæ caput formæ, tum spectata castitas incitat. Dissimulata tamen in præsens cupiditate, tum quidem vna cum ceteris in caltra redit: sed paucis post interfectis dictibus Ardeam reuersus, & à muliere propinqua hospitio exceptus, nocte in tempesta conceptum animo facinus, vi minique exequitur. Quæ res mulier castissima tam ægrè tulit, ut postredie viro, patreque per literas accersito, quum rem vi gestæ erat, exposuisset, necem sibi conceleberet. Pulsis deinde ob facinus tantū retrum Tarquinis, Collatinus Bruto in Consulatu datus est Collega: quo tamen nō multo post eosdem se se abdicare, nō aliam ob causam, nisi quod Tarquinium propinquitum esset, eodemque cum illis nomine diceretur. Vide Livium lib. 1. & 2. ab Urbe, & Tarquinii Superbi, septimus & vltimus Romanorum Rex, cognomen à moribus meruit. Occiso Seruio Tullio, regnum seclerè occupauit: bello tamen strenuus Latinis, Sabinosque domuit. Suesiam Hebrus eripuit, Gabios per Sextum filium simulato trāsugio, in potestatem redegit, Ferias Latinas primus instituit. Quem Capitolis exuerere inciperet, caput hominis inuenit: ex quo cognitum eam urbem caput gentium futuram, ut scribit Tarentius Varro de Lingua Latina, lib. 4. Demū quum in Arde obsidione filius eius Lucretiæ stupratus inuideret, eū in auxilium adus ad Porrenam Hetruriam Regē se contulit, cuius ope regnum retinere tentauit. Pulsus Cumas concessit, vbi per summam ignominiam reliquum vite tempus exegit. Livius lib. 1.

TARACIA, Vrbis Lydia, Lucij Grammatici patria. Alia Cretæ in qua Apollo Tarrhus colebatur. Tertia iuxta Caucaum, Cretensium colonia. Stephanus.

TARRACINA, [Sed. Nover. Ital. Terracina, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Stephano, Terracina, Oppidum Volscorum in Italia, ante Trachina. Id est aspera, à loci asperitate. Alio nomine Anxur dicebatur, à loue Anxuro, qui ibi colebatur barbatus, intonsus, unde Anxur dictum putant, quasi *anxurus*. Effertur & Tarracinarum, pluraliter. Livius 4. ab Urbe, Anxur fuit quæ nūc Tarracina sunt, vrbis prona in paludibus.

TARRACON, siue Tarraco, cōnis, [Sed. Nover. Ital. Tarraco, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Vulgò Tarrago, Hispaniæ citerioris vrbis olim clarissima, Scipionū opus, à qua præcipua Hispaniæ pars Tarraconensis cognominatur: quæ ut Pōponius scribit lib. 1. altero capite Gallias, altero Beticam, Lusitaniamque coniungens, mari latera obicit, mediterraneo, quæ Meridiem spectat: quæ Septentrionem, Oceano. Vrbium maritimarum opulentissima fuit Tarraco. Mediterranea um autem fuerunt Pallantia & Numantia: nunc est Caesar Augusta. Circa Tarracōnem nobilissimū nascebatur vinum, quod Tarracōense dicebatur, [Sed. Nover. Ital. Tarraco, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] ut scribit Lyxo. Et Silius lib. 3. dat Tarraco pubem Vitisera, & Latio tantum cellura Lyxo.

TARAS, [Sed. Nover. Ital. Taras, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Vulgò Tarso, Vrbis Ciliciæ præclarissima (ut auctor est Strabo lib. 15.) & regionis totius caput, in campis sita, & Cydno amne irrigata: cuius conditorem voluit fuisse Persam Danaus filium. Lucan. lib. 4. Deseruit Taroticque nemus Persæque Taras. Alij tamen vrbis huius originem ad Sardanapalum referunt, postremum Assyriorum regem: cuius etiā monumento incisum erat, quod Tarsum, & Anchialon die vno condidisset. Ex Tarso viri illustres orti sunt Antipater, Archelaus, & Nestor, & duo Arceodori, Philosophi Stoici, quorū qui Cordilion dictus est, cum M. Catone vixit, & apud eum mortuus est. Alter Canauia à vico quodam, Caesaris præceptor.

Tarfenis, Tarfenis, possessiūm: ut Tarfenis pelagus. Colu. lib. 8. cap. 16. Tartarinum, pen. corr. Veteres dixerūt horrendum atque terribile. [Sed. Nover. Ital. Tartarum, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Festus. Varro li. 6. de Ling. Lat. à Tartaro deducit, etiā versiculæ ex versto quopiam Poeta, Corpore Tartarino prognata paluda vicagora.

TARVS, pen. corr. & masc. gen. in plurali Tartarus, neutri. [Sed. Nover. Ital. Taras, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Loc. profundissimū inferorum, in quo fontes plectuntur. A verbo Græco *taros*, conturbo, quia illic omnia perturbata dicuntur: vel quod verisimilius est, *taros* est *taros*, id est à tremore frigoris. Sole enim caret, inquit Seruius. Virgil. 6. Aeneid. tum Tartarus ipse. Bis pater in præcepis tantum, tenditque sub umbras, Quamvis ad ætherium cadi suspexit Olympum.

Tartareus, a, um, adiectiūm, pen. corr. [Sed. Nover. Ital. Tartarus, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in interno recessu sinus qui ab ea dicitur Tarentinus.] Virgil. 7. Aeneid. cornique recuruo Tartaream intendit vocem. id est terribilem aut forem, inquit Seruius.

TARTARI, Populi sunt parvis Sarmatiæ Europæe moribus, omnique crudelitatis genere effratissimi, incerti vagantes sedibus, ex præda victitantes, improvisis incurtionibus maxime noxij, profundis & trabibus oculis, ac ferè caesi, turbato cranio, & citum tempore capite pressio. Vide Vadianum in Melam. Nemo enim veteri hac vix esse appellacione: quum sit vox noxia, & paucis abhinc seculis nata.

T A R T A S S V T, *τάρταρος*, Vulgò *Tartarus*, Hispanice Batiæ oppidum, in litore Oceani situm, ea in parte qua primò ex angustis fœci faucibus panditur mare. Hæc eadem esse creditur cum ea quæ nostri Carthæiam appellant dicunt Plin. lib. 3. ca. 1. Carthæia, quam Græci Tartessum appellant. Quid & ipsum confirmat Strabo, ita scribens lib. 3. Tartessum huius temporis nonnulli Carthæiam appellant. Silius tamen lib. 3. Tartessum omnino aliâ facie à Carthæia rectè, ipse viderit. Lilius ceterò lib. 8. Decad. 3. situm Carthæie describens, omnino eandem fuisse ostendit. Dum hæc (inquit) ad Bætim fluvium geruntur, Lælius interim fœto in Oceanum euctus, ad Carthæiam clasce accessit. Vrbis ea in ora Oceani sita est, ubi primò e faucibus angustis pāditur mare. Tartessum olim vivacissimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius centum quinquaginta annos dicitur regnasse.

Tartessiacus, ca, cum, possessivum: vt Tartessiaci zhyrri, apud Columellam lib. 10.

T A R V A N N A, *τάρωννα*, Vulgò *Terranova*, Morinorum vrbis est in Gallia, hodie oceanum terminans. Commemoratur à Ptolemæo lib. 2. cap. 9. Hodie à Carolo V. Imperatore solo æquata.

T A R V E D Y M E, *τάρυδμυ*, Vulgò *Dirigibæ*, Promontorium ex tremis in tractu Septentrionali Britannia insula, non procul ab Oxæde altero promontorio, & Nabari fluminis ostio. Ptolemæo lib. 2. cap. 3.

T A R V N T I V S, Vir fuit tum philosophiz, tum mathematicarum disciplinarum in primis studiosus: qui quum ad astrologiz disciplinam se contulisset, contemplationis gratia: & in ea excellere putaretur, huic imposuit Vatro, vt Romuli conceptionem in diem & horam deduceret: inspectique eius viri iolitus ac rebus gestis, ex illis consequentiam colligeret, veluti Geometricarum propositionum resolutiones præcipiunt. Autor Plutarchus in Romulo.

T A R V S I, Cisalpinæ Galliz fluvius, in Appennino nascens, & in Padum se exonerans. Plin. lib. 3. cap. 16. Vulgò *Taro*.

T A R V S C E M, Ptolemæo lib. 2. cap. 10, Saliorum vrbis in Gallia, Vulgò *Tarsen*.

Tasconium, Est terra alba, similis argillæ, ex qua carini sunt, in quibus coquitur autum. Plin. lib. 3. ca. 4. Carini sunt ex tasconio. Hæc est terra alba similis argillæ. Neque enim alia afflatum, & ignem, & ardorem materiam tolerat.

T A S M E N E S, (quod hic pro Nestoris filij nomine corruptè legebatur) vide **T H R A S Y M E D A S**.

Tatum, Pueri patrem vocant, quemadmodum Mammam, matrem. Martial. lib. 1. Mammam atque tatas habet Afrasid ipsa catarum Dicit, & mammarum maxima mamma potest.

Tatæ, Cantio est sibi invicem respondentem. Plaut. in Stich. Fac tu hoc modo. s. t. At tu hoc modo. s. a. bab. s. t. rat. s. a. pap. s. t. cuar. Nonnunquam & admirantis particula. Idem in Truc. Tatæce quis illa est?

T A T I V S, Sabinorum dux fuit, acerrimusq; pop. Rom. hostis, qui proditione Tarpeiz virginis Capitolio capto, ex superiore loco adversus Romanos in aciem descendit: ubi quum aliquandiu acerrimè, sed varia victoria pugnantem esset, tandem ditempto interuentu Sabinarum prælio pax ita convenit, vt Sabinum in urbem, Tatius in regni partem acciperetur. Verum quum postea Tati propinquus Laurentium legatos pulsasset, eamque iniuriam Tatius iniuriam reliquisset, illorum pœnâ in se conuertit. Nam quum Launium ad solenne sacrificium venisset, cœcus oppidanorum factio, est interfecit. Autor Lilius lib. 1. ab Vrbe. Vigil. 6. Aen. subitòque novum confurgere bellum Romulidis, Tatiquo fœni, Curibùsq; fueris.

Tatienfes, Tertia pars populi Romani, sub Romulo, à T. Tatío Sabino, quem Romulus ex fœdere in regni portionem acceperat, denominata. Ager Romanus (inquit Varro lib. 4. de Lin. Lat.) primùm divisis fuit in partes tres: vnde Tribus appellatur, quæ Tatienfium fuerunt Romanum, & Lucerum: vt ait Lilius. Tatienfes à Tatío, Ramneuses à Romulo, Luceres à Lucumone. Lilius contra lib. 1. ab Vrbe, non Tribus hanc fuisse, sed equum centurias asserit.

T A T I V S, *τάρυς*, Lacus est maioris Phrygiæ, post Galatiam, Austrum versus, iuxta Morimænos, fontes habens salis natui, qui adeò facilliter rebus immeris circumgelascit, vt sæpe quum funalem torquem demiserint, salis coronas educant. Quin ipse etiam volucres aquas contingentes facillè capiunt, quum sale repleto concretis alis contrictis, ipsarum ministerio ad volandum vri non possint. Autor Strabo lib. 12.

Tatæus sal, *τάρυς*, qui & Phrygijs, oculis præcipuè vitilis. Autores Dioscorides lib. 5. & Plin. lib. 3. cap. 7.

T A T C H I R A, Herodoto lib. 4. Ciuitas Bærcorum, qui sunt Aphricæ populi, Cyrenæicis ad Occasum proximi.

T A T L A N T I, *τάρλαντι*, Illyrici populi, teste Plin. lib. 3. ca. 22, qui postea mutatis sedibus, in eam Macedoniæ partem se contulerunt, quæ mari Adriatico incumbit, non procul à Dyrrhachio, ubi Armissam oppidum incoluerunt, teste Ptolemæo lib. 3. cap. 13. Horum meminit & Lucanus lib. 6. Quæcumque vocat collem Taulantius incola Petram, Insedit castris.

Taura, vide **T A V A S**.

T A V A S a Iubellus, Vir fuit Campanus, insigni corporis robore, in Anibalidis castris militans: qui quum Claudium Asellum Romanum apud Nolam ad singulare certamen provocasset, post inanem garrulitatem, quum Asellum ad se accedere videret, pedibus magis quàm manibus fretus, intra oppidum se recepit: quem infestus Asellus vñ eum ipso vrbem ingressus, inter tor hostium tela incolumis per alteram portā euasit. Hic postea capta à Fulvio Capua, manu propria coniuge, libisque interfecit, se postremò ante pedes imperatoris gladio traxit. Autor Lilius lib. 2. bel. Pun.

Taurica, pro Icutica ex taurino corio facta, vide **T A V A S**.

T A V S V S, *ταύσος*, Neprui epitheton, suæ quæ ei tauri solent immolari: vel, Virgilio teste, quod mare (cui præesse putabatur) taurinum boarum imitetur.

T A V R I, orum, *ταύροι*, Sarmatiz Europæe populi, ad Bosphorum Cimmerium peninsulam inhabitantes, eodem Bosphoro, Byce palude & Carcinite sinu circumfusa, tenui tantum isthmo continenti adhærent.

temque de incolatum nomine Taurica Cherronefus appellatur. Euerunt autem Tauri omnino inhospitalis, moribusque immanissimis, vt qui hospites omnes Diane solent immolare: cuius sacrificij primus autor Thoas fuisse perhibetur: vnde & Diana ipsa Thoante dicitur à Silio lib. 4. Sacra Thoante, ritusque imitata Diane. Herodotus tamè lib. 4. autor est, non Dianæ esse, sed Iphigeniæ Agamemnonis filiam, cui Tauri humanas victimas solcant immolare, naufragos præstant, & Græcos, quoniam casu illuc delatos: quorum post preces præstas caput claua ferebantur: unum de rupe deturbabant: caput cruci affigebant. Hostibus autem in bello captis, aut in prælio occisis, capita prægebat, & pericæ suffixa quàm maximè sublimis supra summanū statuebant, existimantes hoc ad totius domus tutelâ custodiendū pertinere.

Tauricus, a, um, *ταυρικός*, Adiectiuum est à Tauris Cimmerij Bosphori acolis ductum: vt, Diana Taurica, apud Ouidium lib. 4. Tristium & Scythæ Taurici, apud Plinium 4. cap. 12.

T A V R A N T I A, *ταυραντία*, Oppidum fuit Campaniæ, non procul à Stabii. cuius meminit Plin. 3. ca. 5. inter ea oppida, quæ in Italia intercederent.

T A V R I A N Y M, Brutorum oppidum in Italia iuxta Rhegium. Autor Pomponius Mela lib. 2. Plin. lib. 3. cap. 5, Tauranium appellat.

T A V R I I, numero plurali, & Taurilia, *ταυροθύσια*, Ludi quoque honorum deorum inferorum facti: quos & Boalia, & Supercia vocatos inuenimus: quoniam duobus hisce nominibus potius sacrificia quædam significantur, quæ pro bouum salute fieri solent. De origine horum ludorum refert Festus Pompeius, quod regnante Tarquinio Superbo, quum magna incidisset pestilentia in mulieres grauidas ex carne taurorum diu vendita, ob hoc ludi diis inferis instituti sunt, qui Taurij sunt appellati.

T A V R I C A Cherronefus, *ταύριον χερρόνησος*, Peninsula est in sinibus Europæ, Bosphoro Cimmerio, Byce palude, & Carcinite sinu propemodum circumfusa, angusto tantum isthmo continenti adhærens, immittit Dianæ ara, & nefanda hospitum immolatione infamis. Ciuitates multas habet, ex quibus præcipue fuerunt Eupatoria, & Theodefia, hodie Capha. Legitur & Taurica absolutè. Iuuen. Saty. 15, nefandi Taurica sacri Inuentrix, homines tantum immolat.

T A V R I N I, *Δι Τυρίν in Piemonte*, Populi Italiz Transpadanæ, sub Alpium radicibus, à Liguribus oriundi, quorum vrbis Augusta Taurinorum commemoratur à Plin. lib. 3. cap. 17.

T A V R I S A N I, Venetiz populi, per quorū regionem Silis amnis in mare Adriaticum labitur. Autor Plin. lib. 3. cap. 18.

T A V R I S C I, Populi Germaniz, Carnis, & Pannoniis finitimi, quos Monfcaudius dirimit à Scordiscis: postea Norici appellari, teste Plin. lib. 3. cap. 20.

T A V R O M E N I V M, *ταυρομήνιον*, Ptolemæo, *ταυρομήνιον* Stephano, Vulgò *Taurmino*, Siciliæ oppidum est, à Zancleis conditum, non procul à Dicpano promontorio: restibus Plin. lib. 3. cap. 8, & Strabone lib. 6.

Taurominitanus, a, um, Silius lib. 14, Taurominicana cernunt à sede Charybdis.

T A V R O P O L O S, *ταυροπόλις*, Dianæ cognomen, apud Dionysium Aphrum, impositum ab eo quod apud Tauris Cimmerij Bosphori accolas colebatur: aut quod gregibus præfert, vt ex parte totum intelligamus: aut certe quod eadem lit cum Luna, quæ tauris vehitur. Vide Eustachium in Dionysio.

T A V R O P O L Y M, *ταυροπόλειον*, Dianæ templum in Icaria insula, teste Strabone lib. 14.

T A V R O S C Y T H A S, *ταυροσκοθας*, Populi ex genere Scytharum, summa Taurica Cherronefus iuga incolentes. Autor Plin. lib. 4. cap. 12.

T A V R Y M, *ταύροι*, Pannoniz inferioris oppidum, ad Danubium situm, cuius parte, quæ Saus, & Drauus Danubio immiscetur. Vide Ptolemæum lib. 2. cap. 16. Plin. lib. 3. cap. 25. Hodie *gradum* vocatur, & *Gratum* Græci.

T A V S V S, *ταύσος*, Berytijs, philosophis *ταύσος* A. Gellij familiaris, sub Antonino Pio floruit. Scripsit de differentiis stellarum Platonis & Aristotelis, de corporis & incorporeis, & alia, vt est autor Suidas.

Taurus, (*ταύρος*, Ital. *tauro*, *toro*, *but*, *bo*, Hispan. *toro* *buty* *reco* *para* *avar*.) Mas in genere bubulo & vaccarum admixtus. Virg. 6. Aen. Hic crudelis amor tauri, suppositaque furto Pasiphae. Idem 3. Georg. Atque ideo tauris procul atque in sola relegant Pasia. Accipitur & pro quocunque forti boue. Virg. lib. 1. Georg. ergo age terz Pingue solum primis extemplo à venisibus anni Fortes inuentant tauri. Idem Aeg. 7. Quum primum palti repertent præsepia tauri. Ouid. 1. Fast. Bellidii tenere viros: erat aptior ensis Vomere: tenebat taurus arator equo. Est & Taurus secundum Zodiaci signum. Plin. lib. 17. cap. 14.

Quum sit Luna in Leone, Scorpione, Sagittario, Tauro. Virg. 1. Georg. Candidus auratis aperit quum cornibus annum Taurus. Ideo autem translatus fuisse Taurus existimatur, quod Europam in Cretam insulam transfluxerit incolumem. Lege fabulam apud Hyginum. Taurus etiam accipitur pro radice arboris. Quint. lib. 8. ca. 2. Sicut in his, quæ homonyma dicuntur: vt Taurus animalne sit, an mons, an signum in celo, an nomen hominis, an radix arboris, nisi distinctum, non intelligitur. Taurus item auicula est, ex genere carduelium, ita dicta quid taurorum mugitus imitetur, præsertim in agro Arclateni, referent Plin. lib. 10. cap. 41. Tauri item, dicuntur fœtibus terrestres, rionis similes. Aristoteli, quibus cornicula nomen dederunt: vt docet Plin. lib. 30. cap. 30.

Taura, (*ταύρα*, Ital. *taura*, *stere*, Hispan. *taura* *stere* *de macherna*.) Vacca sterilis: ita dicta, teste Festo, quod nihil magis pariat quàm tauri. Columella lib. 6. cap. 21. Et vtique tauræ, quæ locum occupant forondarum, ablegandæ. Varro 2. de Re rust. cap. 5. Quæ sterilis est vacca, taura appellatur.

Taurinus, a, um, (*ταύρινος*, Ital. *Di toro*, Hispan. *Cosa de materia de toro*.) Quod est ex tauro: vt Tergum taurinum, id est corium tauro detractum. Virgil. 1. Aeneid. Taurina possent quantum circundare tergo. Habet autem penultimam productam, quemadmodum omnia huius terminationis adiectiua à nominibus animalium formata: vt Leporinus, caprinus, formicinus, hircundinus, verueticus, porcinus, caninus, suinus, & huiusmodi.

Taurica. [græc. Ital. *Nero di St. Hsp. El agote de vergado de toro.*] Scutica est ex taurino corio facta, quod & à Grecis *ταυρίνη* appellatur. Iuuenal. Sat. 6. taurica punit. Continuo flexi crimen facinusque capilli.

Tauriformis, me. Formæ tauri habens. [*ταυρίνιος*. Ital. *che ha forma di toro.*] Horat. 4. Catm. Ode 14. Sic tauriformis voluitur Ausidus, Qui regno Daunum præfuit Appuli.

Tauriformis, mons. Mons Altit totius longe maximus, qui ab Indico mari exurgens, vultu satis attollitur: dein dextro latere ad Septentrionem, sinistro ad Meridiem versus it, in Occidentem rectus & perpetuo iugo, multarumque gentium, quæ dorsum agit, terminus, sed pro genti ac linguarum varietate diversis habet nomina. Prima sui parte Imaus dicitur, mox Ediges, Paropamisus, Cirus, Chambades, Pharthariades, Choatras, Oreges, Orates, Niphates, Taurus: atque ubi se quoque, exuperat, Caucasus: ubi brachia emittit, subinde tentant maria similis, Serpedon, Coraceus, Cragus, iterumque Taurus: etiam ubi debilis, itaque populi aperiti: porrarum tamen nomine vnitatem sibi vident, quæ alibi Armenica, alibi Caspiæ, alibi Cilicæ vocantur. Quintum contrafractus, effugiens quoque maria, plurimis se gentium nominibus hinc & inde implet: à dextra Hyrcanus, Caspius: à lœva Pariedrus, Moschus, Amazonicus, Corax, Scythicus appellatur: in vniuersum verò Græcis Ceraunus. Cætera vide apud Plin. lib. 5. cap. 17. ubi latissime montis huius descriptionem exequitur.

Tautologia, *ταυτολογία*. Eiusdem sententiæ per alia atque alia verba repetitio: cuiusmodi est illa apud Ouidium, cinis ipse sepulci. Ingenus hoc pugnatumulo quoque sensum hostem: Acacida fecunda fui. Item illa apud Virg. 1. Aene. Quem si fata virum feruare, si videretur aura. Aethera, neque adhuc crudelibus occubat vmbis.

Tax, Vox est sibilitia, quam Plautus in Persa procliu sive verberare vsurpat. Tax tax (inquit) tergo meo.

Taxi, *ταξι*. Stephanus, Index vrbis amplissima, inter Indum, & Hydaspem fluuios sita: cuius incolæ Taxiæ appellantur à Plin. lib. 6. cap. 10. In hac vrbis (vscribit Philostratus) Apollonius inuenit elephantiem, quem vitæ & myrtis coronis indigenæ ornabant. Eum autem regionis illius homines esse dicebant, qui pro rege Porro contra Alexandrum pugnauerat: quem, idcirco Alexander Soli dicitur, torques aureos circa cornua adaptans.

Taxim, aduerbium obsoletum, quo antiqui utebantur pro sensim, siue paulatim: vt annotauit Nonius, citans Pomponij locum ex Baccone, Adoptatu clandestino taxim perspectau percautum.

Taxo, as, Reprehendo, mordo, noto, incesso. [*ταξις*. Ital. *Tassare*.] Reprehendere, bisfamare. Hic. Reprehenderet, taxat infamare. à tangendo, (vt Felso placet) inclinatum, quod sit taxare, veluti conuictis tagere. Suetonius in Augusto, Sed etiam vt nummulatij nepotem, sic taxat Augustum. Plin. lib. 15. ca. 15. Eadem causa in pyris taxatur superbia cognomine. Taxare etiam pro pretio æstimare ponitur. [*ταξις*. Ital. *Tassare*.] *mentis pretio à quædam causa estimat.* Hic. *Taxat, appretiar, estimat.* Plin. lib. 17. cap. 1. Illos qui frugiferas tamen taxauerant.

Taxatores, Dicti, teste eod. Felso, quoniam alter alterum conuictis tangit. Taxatio, onis, Idem quod æstimatio. *taxatio*. Taxatio, inquit Festus, dicitur quæ sit certæ summæ Plin. lib. 11. cap. 15. Quam Cethegus decedens libris 1111 permutauerat: latifundij taxatione. Idem lib. 9. ca. 35. Ac illa corollarium id esse, consumpturamque se in ea cetera taxationem confirmans.

Taxus, xi, Arbor abieti similis, baccaque ferens, quibus lethale venenum inest, præcipue in Hispania & Arcadia. [*ταξιδας*. Ital. *Nasso, tasso*.] Hic. *Taxo arbor conoscienda.* Plin. lib. 16. cap. 10. Similis his (abieti scilicet & picæ) est taxus, minus, minus, gracilisque & tristis, ac dira, nullo succo, ex omnibus sola bacca. Lethalis quoque fructus. Lethale equippe bacca, in Hispania præcipue, venenum inest. Vasa etiam viatoria ex ea vitiis in Gallia facta, mortifera fuisse comperit. Hanc Selsius similem à Græcis vocari dixit, & esse in Arcadia tam præsentis veneni, vt si qui dormiant sub ea, cibum accipiant, moriatur. Sunt qui & taxica hinc appellata putent venena, quæ nunc toxica dicimus. Hæc Plin. Virg. 9. Aeglo. Sic tua Cyrenas fugiant examina taxos.

Taygetus, es, vel Taygeta, *ταγέτης*. Atlantis & Pleiones filia, teste Hygino, vna Pleiadum, quæ Ioni peperit Lacedæmonem vrbis sibi cognominis conditorem. Virg. 4. Georg. Taygete simul os tectis ostendit honestum Pleias, &c. Vide PLEIAS.

Taygetus, ti, mæ. gen. & Taygeta, orum, neutri, *ταγέτης*. Mons est Laconia, teste Strabone: non ille quidem admodum magnus, sed tam excellens & erectus, Sparæ & Amyclis imminens, quem Libero patri sacrum fuisse tradit Seruius in illud Virg. 2. Georg. -6 vbi campi, Sperchidusque & virginibus bacchata Lacænis Taygeta. Huius montis bona pars quum terremoto corruisset, Spartanorum vrbem oppressit: vt refertur à Cic. lib. 1. de Diuinat. & à Plin. lib. 2. cap. 79. Fuit præterea hic mons Castori & Polluci sacer, qui in eius radicibus mari dicitur: quod & Homerus asserit in Hymnis,

*Καστορ καὶ Πόλλυς ἐν ἱερῷ τῷ ὄρει
Ταγέτῳ ἐν τῇ Λακωνίᾳ ἐστὶν ὄρος
τὸ κατὰ τὴν ἑσπέρην πᾶσι πτόλια λῆδη,
ἀδελφὴν τῶν ἀδελφῶν αἰλουρίσσης κροτάων.*

Id est, Castora &

Pollucem cantato musa stridula Tyndaridas, qui Ioue Olympio prognati sunt, quos sub Taygeti verticibus peperit veneranda Leda, later commissa nubes denigrauit Saturnio. Saluete Tyndaridæ celerum cultores æquorum.

T ante E.

Te, Syllabica adiectio quæ pronominibus tu & te adiungitur: vt Tute, tute, pro eo quod est tuus, & teipsum. Cic. lib. 1. Epist. Vt tute mihi præcepisti.

Tea, m, *ταέα*. Stephanus, Durum ciuitatum nomē est in Italia. Est enim Teanum Sidicinum in Appia via, & Teanum Apulum in Apulia, distans à Latina xviii m. passuum. Huius meminit aliquo-

ties Cic. in Orat. pro Cluentio. Illius etiam mentionē facit Horat. lib. 1. Epist. -cras sortamur Teanum Tolleis fabri.

Tea, c, *ταέα*. Archipia rex porcatissimus, qui bonâ Europæ partem dicitur subegisse, & ad Herculis vltique columnas esse progressus refert Strabone lib. 15.

Tea, x, s, *ταξ*. Thracie fluuius, duodequadraginta nascens fontibus, partim calidis, partim frigidis, & in Constatidum amnem influens, qui in Agrianem illabitur, Agrianes autem in Hebram. Ad hoc Aumen quum peruenisset Darius Histaspis filius, aquis eius delectatus, triduo ibi commoratus est: cippumque ibidem erexit cum hac inscriptione, Teari amnis capita optimam atque pulcherrimam cunctorum animam aquam continent: & ad ea peruenit exercitum ducens aduersus Scythas, vir optimus atque pulcherrimus cunctorum hominum Darius, Hytaspis filius, Persarum, cunctarumque cōtinentis rex. Autor Herodotus lib. 4.

Tea, t, *ταέν*. prod. *ταέν* Prolemæ, Oppidum Marrucinorum, in quarta regione Italia: cuius incolæ dicuntur Teatiniqueorum meminit Plin. lib. 3. cap. 12.

Techna, *τεχνή*. Ital. *Arte di ingannare*. Hic. *Arte para enganar*. Græca vox est, quam Latine artem seu artificium interpretari possumus. Vtuntur hac voce & Latini, sed ferè in deteriorē partem, pro dolo, astutia, impostura, fraude, siue officia. Terent. Eunuc. Tam scio hanc technam à Parmenone profectam, quam me viuere. Idem in Heaut. Falli te sinas technis per seruulum. Plaut. in Capt. -destruatur sum mi ser Scelesti huius technis.

Technophyon, *τεχνόφωον*. Græca dictio quam nos artium officinam vertere possumus: *τεχνή* τὸ φῶς τῆς τέχνης, hoc est à producendis artibus. Sæcio. in August. Erat illi locus in edito singularis, quem Syracusas & technophyon vocabat.

Tector, Tectorium, Tectorium, vide T E C O.

Teda, *ταῖδα*. Stephanus, *ταῖδα* Stephanus, Gallia Narbonensis populi, quàm maxime in Occidentem vergentes, Pytenxis, & Cemeis montibus proximis: quorum oppida sunt Tolosa, Carcasio, Ruscino, & Narbo Martius, aliæque nonnulla, quæ vide apud Ptolemæum, lib. 2. cap. 10. Hi olim Gallorum omnium fortissimi habiti sunt: qui quum domi multitudine abundarent, relicti sedibus, per Græciâ tunc gentium victricem in Asiam penetrarunt, & supra Phrygiam in vberimis Cappadociæ campis confederunt.

Tecum, aduerbium compositum ex ablatiuo te, & præpositione cum, *μετὰ σοῦ*. Plau. in Milit. Quid nunc taces: tecum loquor.

Teda, x, Arbor est ex eorum genere quæ resinam ferunt, abudantior succo quàm reliquis similis generis, parior tamen liquidiorque quàm picea, gammis & lumini sacrorum etiam grata. [*ταῖδα*. Ital. *Faccia, cella, facellina*.] Hic. *Teda de pino para alombrar*. Improprie tamen teda appellatum quia piceæ satius partes imas, rum alia quoque ligna, quæ vel naturali pinguedine, vel oleo piceæ vel illita, facili modo lucent. Hinc Cæciliam deam redideram potius vocant, quod teda dicitur inflammasse, quum inuestigare vellet filiam Proserpinam à Plutone abreptam. *ταῖδα*. Ouid. Epist. 1. Et per redideram mystica sacra deæ. Teda etiam accipitur pro nuptiis, siue pro ipso coniugio. Mos enim antiquior erat, vt in nuptiis (inquit Varro) faces & teda semper prærent, quod olim non nisi per noctem nubentes ducebantur à sponsis. Virg. 4. Aeneid. Si non peratsum thalami, teda quæ fuisset.

Teda, t, *ταῖδα*. Fluius est in extremis sinibus Iapidiz: cuius meminerit Plin. lib. 3. cap. 17. & Ptolemæus lib. 2. cap. 17.

Teda, x, *ταῖδα*. Oppidum Arcadiæ quo Tegeus, *ταῖδα*: sicut à Nemea Nemeus. Vnde Pan Arcadiæ deus dicitur Tegeus. Virg. 1. Georg. Pan ouium custos tua si tibi Mænala curæ, Adis & Tegeæ fauens. Propertius, Fictilis & calami Pan Tegeæ tui. Ensis Tegeus, id est Arcadius. Virg. 8. Aene. Tunc lateri atque humeris Tegeus subligat enses. Huius vrbis incolæ etiam Tegeæ, *ταῖδα* dicitur. A quo rursus deducitur aliud adiectiuum, Tegeaticus, a, um: vnde Mercurium Statius Tegeaticum appellat. Et cum Mænalia voluerit Tegeaticus vmbra.

Teges, Tegetica, vide T E C O.

Teda, t, *ταῖδα*. *ταῖδα*, Cypri oppidum: à quo fit gentile Tegeusius, siue Tegeffus. Stephanus.

Tegillum, Tegmen, vide T E C O.

Tego, tis, x, i, cum, Opetio. [*ταῖδα*, *ταῖδα*, *ταῖδα*, *ταῖδα*. Ital. *Coprire*.] Hic. *Cubris*. Plin. lib. 13. cap. 18. Radicem lotos hæc habet opetum nigro cortice: qualis & castaneas tegit. Propert. 11. 4. eleg. 5. Et teste picea barbara molle caput. Ouid. 1. Amor. eleg. 5. Pugnat tunicæ se tamen illa regi. Idem 1. de Arte. Aequore quor pisces, stonde teguntur aues. Per translationem, tegete, accipitur pro vmbra. Martial. Quod regit, maius credidit esse malum. Cic. pro Quinct. Id re admittit concedis, quod ne mendacio quidem tegere possis. Item defendere, conferuare, *ἀσφαλίζειν*, *ἀσφαλίζω*. Sallust. in Catil. At Romani domi militæque intenti sellinare, parare, alius alium hostari, hostibus obulam ire, libertatem, patriam, parentisque armis tegere. A tege sunt composita Contego, detego, intego, obtego, pertego, prætego, protego, retego, supertego: quorum significata supra explicuimus suis locis.

Tegulus, a, um, Participium passiuum à Tego. Idem significans quod oper tus. [*ταῖδα*. Ital. *coperto*.] Hic. *Cubito*. Ouid. 1. Metam. At vrbibus tecto dicumbere iusserat antro. Interdum migrat in nomen, & accipitur pro obscuro, secreto, occulto, non manifesto. *ἀσφαλίζω*, *ἀσφαλίζω*. Idem 1. de Arte. Hic tibi multa licet sermone latentia tecto Dicere. Cic. ad Patrum lib. 9. Itaque testis verbis ea ad te scripsi, quæ apertissimis agunt Stoici. Idem pro Rosc. Am. Hue accedit, quod paulo tamen occultior, atque tectior vestra ista cupiditas esset. Idem 2. de Orat. Ego mehercule inquit, Antoni semper is fui, qui de te oratore sic prædicarem, vnum te in dicendo videri tectissimum. Tectus oues, eadem quæ à paria Tarentina, siue Græcæ dicebatur, quæ quod mollissimam ferre lanam, pellibus infusa pasciebatur, ne vellera aut conspuerentur, aut dumis adhaerere: quæ de te vide Colu. lib. 7. ca. 6. Plin. lib. 8. cap. 47. Onium summa genera duo, tectum & colonicum: illud mollius, hoc in pascuis delicatius.

T E M

in Bacchid Rapidus fluuius est, non hæc temere transire potest. Temeriter, aliud adverb. Idem quod temere. Accius in Amph. Hoc in te est, quod tu tam temeriter meam benevolentiam interire esse ratus. Temero, as, pen. corr. Seclero, corumpo, contamino. [*ἐκ ταραχῆς, ὁ δὲ τὰ καὶ ἰταλ. Ataculare, contaminare.* Hisp. *Violar, mular, corromper.*] Ouid. 1.5. Meta. Parente mortales dapibus temerare nefandis / Corpora. Idem 7. Metam. Atque flos fluuios temerasse venenis. Idem 1. de Arte. At non Astorides lectu temeravit Achillis. ¶ Temerare pro violare, stuprare. Tacit. li. 20. Eandem Iuliam in matrimonio M. Agrippæ temerauerat. Temerasus, a, um, participium. Ouid. Epist. 16. Aulus es hospitii temeratus aduena sacris Legitima nuptæ sollicitare fidem. Liui. 6. belli Pun. Sepulchra maiorum tuam, temerata, ac violata. ¶ Hinc Intemeratus, integere, incorruptus, inuolutus. *κλεινός.* Virg. 1. Aen. Per, si qua est, quæ restat adhuc mortalibus vsquam Intemerata fides, ero miserrere laborum. Tantorum, misereere anim non digna ferentis. Temerator, verbale, *ἐκ ταραχῆς.* Pro falsatio in I. Siquis obreperit. ad lege Cornel. de falsi.

ΤΕΜΕΛΑ, a, z, vel Temese, es, pen. corr. *τῆς ἐμῆς* Steph. Vibs est in agro Brutio, ab Aulonis cõditæ, olim xrisofodina nobilis; quæ deinde mutato nomine Tēpla vocata est. Plin. li. 3. ca. 5. Tēpla, inquit, à Græcis Temesla dicta. Ouid. 1.5. Meta. Thuriõisq; sinus, Temesq; et Iapygis arua. Temeslaus, a, um, adiectiuum. *τιμωσέας,* vt Aes Temeslaum. Ouid. 7. Meta. -quanuis Temesla labores Aera tibi minuant. ¶ Et Temeslae geniosus, quod vide Erasmus in Adagis.

Temetum, ci, Idem quod vinum; ita dictum, quod tener, hoc est labefactet mentem. [*αἶψα.* Ital. & Hisp. *Tino.*] Plaut. in Autli. Cerecine Strobile has facit uiperæ neptæ; τ κ. Quis r. a. quia temeti nihil altatum intelligi. G. Liui. 2. ab Vibe, Voueræ uicti victori, silegiones hostium fudisser, poculum mulsi, prius quàm temetum biberet, scilicet sacrum. Horat. 1. Epist. 2. penultimæ dictiõnis huius syllabæ product, quod apud Iuuenalem corripitur, Te (inquit) dominû tenit; das nummos, accipis uasas, Pullos, oua, cadum temeti: nepe modo lio. Paulatim mercaris agrû. Temulentus, a, um, Vinolentus, ebrius. [*ἐνέπλητος.* Ital. *Embricæto.* Hisp. *Embrigue.*] Terent. in Eunuc. Temulenta es. r. uinum sic sũt, qui mihi male uolunt.

Temulencia, z, Ebrietas. [*ἐνέπλητος.* Ital. *Embricæto, c. a.* Hisp. *Embrigue, uex.*] Plin. lib. 14. cap. 1. Siquidem temulentiam sola non facit. Idem lib. 1. 4. Cæcio deo propinquos feminis osculum dare iussit, vt ferri ætatem tuemtu olerent; hoc tum uino nomẽ erat. Vnde & Temulentia appellata. ¶ Per contrarium Abstinentia, sobrietas, quasi sine temetio.

Temulenter, aduerbium m. Colu. lib. 8. ca. 8. iam nunc Gangeticæ & Aegyptias aues temulenter euolant.

Temno, nis, tempsi, temptum, Sperno: à *τῆμα*, quod incidit, testescõque significat; quoniam quæ spernitur, amputare & refecare cõsueuimus. [*ἐκ τῆς σπέρτης.* Ital. *sperzare.* Hisp. *Menosprear.*] Virg. 6. Aen. Disticte iustitiam moniti, & non temere diuus. Idem 1. Aen. Si genus humanum, & mortalia temnit. Hinc Arua. Horat. 2. Serm. sat. 2. Iuuenis stomachus raro uulgaria temnit. ¶ Arua Contemno, composui de quo suo loco.

ΤΕΜΝΟΙΣ, *τῆμα* Stephano & Straboni, Vibs est Acollidis, Hermogenis & Rhetoris patria. Cice. pro Flacco. Temni vsque ad illam ætatem in Senatui venire non potuit; & qui se artem dicendi traditurum etiam cæteris pollicebatur, ipse omnibus iudicis turpissimis conuictus est. Temnutes, *τῆμα*, Gentile. Cic. pro Flacco. Heraclides ille Temnites homo ineptus & loquax.

Temo, onis, Lignum in curru, inter equos in eo medium cõtinet iugum in curru vel plastru. [*ἰσὺ πῆγῃ.* Ital. *Temno del carro, c. carrita.* Hisp. *Timon del arado, o periego.*] Ouid. lib. 2. Meta. Aureus axis erat, temo aureus, aurca summæ Curuata curæ. Liuius 7. bel. Maced. Cuspides ceteri temonẽ ab iugo decẽ cubita extantes, uelut cornua habebant, quibus quicquid obuium daretur, transigerent. ¶ Temonem pro stipite Columella postulat, siue pro lignis transversariis & longioris, lib. 1. 6. cap. 18. Huic solo stipendi pedum stipites recti ab utroque latere quaterni applicator. Ij autem in ipsis quatuor angulis affixi sunt, omnesque etiam fueris sex temonibus, quasi vacæz inter se ligantur. Budzus.

ΤΕΜΥΣ, *τῆμα*, neutro genere, & numero plurali, Proprie Thessalia loca, quinque milia passuum longitudine; & formẽ sex latitudine, Peneo amne irrigua, cuius ripæ præmine uiridi, amœnissimique, uelutur arboribus. Ouid. 1. Meta. Est nemos Aemoniæ prærupta quod uandique claudet Sylua; uocant Tempe; per quæ Peneus ab imo Æthiûs pñdos spumosis uoluitur vñdis. ¶ Sunt & Tempe in Bæotia, quæ Teumelia dicuntur; à Teumello monte Bæotici; ab Ouidio Cygæna dicta. ¶ Sunt & alia in Sicilia, & hõnime amnis Helioria. ¶ Denique quælibet loca amœna, nemora præditum atque aquas habentia, Tempe uocamus. [*ἐκ τῆς ἐμῆς.* Virg. 2. Georg. Speluncæ, uulque lacus, æ frigida Tempe.

Tempero, has, Rem suo ordine æ melius à temerari, moderor. [*ἀντιστρέφω, ἢ ἐκ τῆς ἐμῆς.* Ital. *Temperare.* Hisp. *Templar.*] Cic. 1. Tull. Rem publicam uerò nostri maiores recte melioribus temperauerunt & instituerunt & legibus. ¶ Sic dictum temperare uinum aqua, temperare ita sedato animo, temperare ferrum flammis & ignibus. ¶ Téperalnis itẽ sylum, calatum, & huiusmodi, id est enseninnamus. ¶ Temperare datiuo iunctum, significat abstinere. ¶ Temperare alicui, pro abstineræ ab invidia inferenda. Cic. 3. Verr. Te pueri quicquam quum ab Italia freto diffugisset, ellis, sociis temperasse, qui ædem Castoris testem furtoꝝum tuõũ esse uolueris. Sibi temperare. Cic. pro Flacco, Vt qui antequam iustitiam sibi temperaret; quum tamen aliquid, & c. ¶ Temperare uibi, temperare ab iniuria, temperare in amore, & multa alia, id est abstinere. ¶ Temperatum est, impersonale, pro abstinerẽ. Liuius lib. 1. ab Vrbe cõdita, Vnquoq; hostes quadiu ingentioꝝum annorum opum, quibus Alba steterat, excidit æ ruinis dedidit; templa tamen deũ temperatum est. ¶ Huius composita sunt, Attempero; & obtemperor; de quibus suis locis.

Temperans, anis, Modicus, continens. [*μετρίως.* Ital. *Rimeffa, moderato.* Hisp. *modera flos, offerri.* Hisp. *El que tiene compaña.*] Cic. pro Pontico; Vir frugi, & in omnibus uis paribus moderatus, æ temperans, piens, pudor, piens officij, pñsus religionis. Idem in Paradoxis. An temperantem dicies qui in aliqñã libidine se cõsumit; in alia se effudit?

Ayuntamiento de Madrid

T E M

Ibidem, Dii maris, & terrez, tempestatesque potentes Ferte viam vento faciem. Plinius. Hunc diem festum tempestatibus leniendis ferunt institutum. Idem, Tempestates vocamus, in quibus grauides, procellæ, cæteræque, similia intelligunturque quæ accidunt, vis maior appellatur. ¶ Tempestates aliquid subire, id est pericula. Cicero ad Caronem lib. 15. Mixto quod inuidiam, quod pericula, quod omnes meas tempestates & subieris, & multo etiam magis, si per me licuisset, subire paratissimus fueris. ¶ Inuidia tempestas. Cicero in Catil. Tamen si video, si mea voce in exilium animum induxeris, quanta tempestas inuidia nobis, si minus in præsens tempus recenti memoria scelorum rursus, at in posterum imminet.

Tempestivus, a, um, Opportunus, & qui suo tempore sit. [scilicet] Ital. *Disposizione, à tempo convenevole*. Hispa. *A buen tiempo*. Plin. lib. 16. cap. 36. Cadi solebant tempestivè viq; ad Arigenem tibicinem. Cicero de Nat. deor. Neque enim ferendi, neque colendi, neque tempestivè detestandi, percipiendique fructus, neque condendi ac reponendi vlla pecudum sciticia est.

¶ Horum contraria sunt, Intempestivus, & intempestivè quorū significata explicatur suis locis.

Tempestuosus, Procellolus, tempestate turbatus. [scilicet] Ital. *Pieno di tempesta*. Hispa. *Aleno de tempesta*. [Gellius, Marc solum ac tempestuosum erat.]

Tempestas, a, um, Antiqui dicebant tempestivus: unde intempestus, pro intempestivus: ut Nox intempesta, quod minimè tempestiva sit rebus agendis.

Temulentus, Temulentia, Temulentus, vide T E M U T V M.

Tenaculus, [Græce] *tenax*. Ital. *Disinfiabile di scaricare il ventre con poco effetto*. Hispa. *El puco, gema de laxer camara*. [Frequens, sed irrita deiciendæ alui cupiditas, cum inflammatione ac tumore sedis, mucosa & sanguinolenta quædam egerentis: quod morbi genus nasci solet ex biliosis, acerbisque humoribus, rectum intestinum mordicantibus. Plin. lib. 28. cap. 14.] Tenafinos, id est crebra & inanis voluntas egerendis tollitur lachrymæ.

Tenax, Tenacitas, vide T E M U S O.

Tendo, dis, tendere, tensum, & tentum, Eiusdem ferè significationis cum compositis extendo. [scilicet] Ital. *Distendere*. Hispa. *Estender*. Virg. 3. Aene. Tendunt vela Noti. Sallustius, Manus supplices ad cælum tendere. Virgil. 7. Aeneid. Ante vrbem pueros & primævo flore iuvenures Exercentur equis, domitaneque in pulvere currus: Aut accitis tendit arcus, aut lenta laceretis. Spicula contorquent, cursuque, istaque lacerant. Ovid. 9. Metam. Tendeat gratias verum mihi, &c. ¶ Tendere, ere, est explicare, & aubis, ferè eo insidiari. Ovid. 1. de Arte, Scit bene venator, ceruis ubi retia tendat. Terent. in Phorm. Quia nec recte accipit reditur, nec milio. ¶ Tendere insidias, id est parare, vel struere insidias, hoc est insidiari. [scilicet] Sallust. in Catil. Interca Romæ multa simul moliri, Consiliis insidias tendere. Cicero pro Rose. Commodo, Ex perfidia & malicia, per quam insidias tenduntur alicui, dii immortales hominibus ita se, & succensere consueverunt. ¶ Interdum pro comari. Virg. 2. Aene. Ille simul manibus tendit diuelleræ nodos. Liv. 4. ab Urbe, Ipse (ut est animus humanus insatiabilis eo quod fortuna spondet) paulatim ad altiora, & non concessa, tendere. Id est aspirabat ad altiora. Quintil. lib. 2. cap. 4. Paulatim ad maiora tendere incipit.

¶ Tendere ad eloquium, est studere eloquentiæ, vel scopum eloquentiæ nobis præfigere. Ovid. 4. Trist. Eleg. 9. Frater ad eloquium viridi tendebat ab ævo. ¶ Accipitur aliquando tendere, pro eo quod est tentoria, seu tabernacula figere. [scilicet] Valer. Max. lib. 3. Nequis tentoria intra castra tenderet. Virg. 2. Aeneid. Hic Dolopum manus, hic Teuus tendebat Achilles. Extenduntur enim tentoria, dum ponuntur. ¶ Interdum pro offerre, portigere, quod protendendo manus fieri solet. [scilicet] Virg. lib. 1. Aeneid. Parumque patri tendebat lulum. ¶ Interdum pro iter instituere, proficisci. [scilicet] Cicero ad Attic. lib. 1. Et itaque dubito, an Venuiam tendam, & ibi expectem. Idem 2. de Divina. Ad reliqua acci tendebamus animo: sic parati, ut nisi quæ causa grauior obtinuerit, nullum philosophiæ locum esse pateremur, qui non Latinis literis illustratus pareret. Virg. 1. Aeneid. per tot discrimina rerum Tendimus in Lariem. ¶ Tendere alicui merum aut spem. Cicero pro Font. Nolunt isti aut quiescere, id quod victi ac subacti solent: aut quum minantur, intelligere se populi Romani, non merum belli, sed spem triumphi tendere. ¶ Tendi res eo, hoc est res eo spectare. Cicero ad Brutum, Atqui eo tendit, id agie, ad eum exitu properat vir optimus, ut sit illi Octavianus propitius. ¶ Huius composita sunt, Attendo, contendo, circūterendo, distendo, intendo, extendo, obiendo, ostendo, perendo, præterendo, portendo, de quibus supra suis locis: & sustendo, quod est decipiendi gratia subdo aliquid, aut machinor. [scilicet] Sallustius, Dum sustendit insidias militi.

Tensus, vel tentus, participium, id est distensus. [scilicet] Horat. 1. Serm. Saty. 3. - seu pinguis tentus omalo Furios, &c. Statius 3. Sylva. 1. Tentosque modos imitatur arcu. Horat. 10. Epod. Illic iniussu veniunt ad mulctra capellæ. Refertur tenta grex amicus vbera.

Tentorium, ri, Tabernaculum, extensis velis contra æstum cælie iniuriam excitatum. [scilicet] Lucan. lib. 1. Deserere cauo tentoria fixa Lemano. Ovid. 3. Fasto. Sub Ioue pars durat: pauci tentoria ponunt: Sunt quibus & ramis fro odea facta castra est.

Tentoriolus, diminutivum. [scilicet] Virg. lib. 1. bell. Afri. Reliqui ex vestimentis tentoriolis factis ex arundinibus coris intextis permancabant.

Tendicula, æ, Laqueus est, quem aubis, seu feris tendimus, &c. ¶ Tendicula literarum, id est captiones ex literis & syllabis, quum non rei æquiritia, sed summo iuri insitimus, ipsique voculis aduersarium irerire conamur. Cicero pro Cecin. Tum aucopia verborum & literarum tendiculas in inuidiam vocant.

Tendones, *tenes*, A recentioribus medicis appellantur quædam motus

T E N

instrumenta, in capite musculorum ex nervis & ligamenti confecta, eorum ossibus annectentia. Græcorū nonnulli, quod ex nervis oriatur, *tenes* appellat. Vide Gale. in tractatu de Moribus musculorū.

Tenebra, pen. cor. Privatio lucis, quod teneant, id est impediunt oculos, & visum prohibeant. [scilicet] Ital. *Tenebre, oscurità*. Hispa. *La tiniebla*. Cicero de Nat. deorum. Nos autem tenebras cogitemus tantas, quæ quondam eruptione Actæonum ignium finitimas regiones obscurasse dicuntur. Virg. lib. 9. Aeneid. Hic subitam nigro glomerari pulvere nubem. Prospiciunt Teucri, ac tenebras insurgere campis. Idem lib. 11. Aen. Et tenebris nigrescunt omnia circum. Ovid. lib. 2. Metam. Talia dicentem circūstant omnia solem. Numina, nève velit tenebras inducere rebus. Supplice voce rogant. ¶ Tenebra, metaphoricè, pro cuiuscunque rei obscuritate. Cicero pro Archia poëta, Quæ tacerent in tenebris omnia, nisi literarum lux accederet. Virg. lib. 1. Aen. Afflictus vitam in tenebris, luctuque trahebam. Cicero Post reditum in Senatu, Ex superioris anni caligine & tenebris lucet in Republica Cæland. Ianuarij despicere capillis.

Tenebrosus, a, um, Quod tenebris plenum est. [scilicet] Ital. *Tenebroso, oscurità*. Hispa. *Aleno de tinieblas, oscuro*. Varro 3. de Re rust. cap. 9. de Gallinis, Eas includunt in locum rapidum & angustum, & tenebrosum. Virg. 6. Aeneid. - quando hic inferni ianua regis Dicitur, & tenebrosa palus Acheronte refusa. Ovid. 4. Metam. Hanc metuens cladem, tenebrosa sedes tyrannus Exierat.

Tenebrosus, a, um, pen. cor. Offusus tenebris. Cicero 2. Tusc. Hæc à Tartarea tenebrica abstractū plaga, Tricipitem eduxit hydra generatū canē.

Tenebrosus, fa, sum, Idem quod obscurus. [scilicet] Ital. *Tenebroso, oscuro*. Hispa. *Aleno de tinieblas, oscuro*. Tenebrosæ libidines. Cicero de Proine. Consul. Lateant libidines eius illæ: tenebrosæ: quas fronte & supercilio, non pudore & temperantia congebat. Idem in Vatiniū, Illud tenebrosissimum tempus ætatis rux parat latere. Idem in Pisonem, Tu ex tenebrosissima popina Consul extractus.

Tenebrosus, Mendaces & dolosi, qui mendaciis & astutis suis quasdam quasi tenebras obiciunt. [scilicet] Ital. *Tenebroso, oscuro*. Alij tenebrosos interpretantur lucifugos, quasi in tenebris delitescerent. Afranius, Si accusator & reus erunt tenebrosos, uterque vituperato. Ex Nonio.

Tenebrosus, scis, Obscurus sive [scilicet] Ital. *oscurità*. Hispa. *oscuridad*. ¶ unde Contentebresco. Augustinus, Aër contentebrescat, inquit, id est tenebrosus fiat. [scilicet] Ital. *oscurità*.

Tenedos, penul. cort. *tened*, Vulgò Tenedo, Insula in mari Aegæo, inter Lesbum & Hellespontum, contra Troiam, à Sigeo litore x 1 1 m passuum distans, à Lebbo x 1 m. Hæc prius Leucophris, *Adæppos* appellabatur, à nonnullis etiam Phœnice & Lyrcæssis, teste Plin. lib. 5. cap. 31. In hanc ex Troade nauigavit cum novis colonis Teues Cycni filius: conditaque vrbe, de nomine suo Tenedonem vocavit, à qua & insula denominata est. Cicero 3. Verri. Tenedo (præterea perunij quæ eripuit) Tenem ipsam qui apud Tenedos sanctissimus deus habetur, qui illam vrbe dicitur condidisse, cuius ex nomine Tenedos nominatur hunc ipsam, inquam, Tenem pulcherrimè factum, quem quondam in comitiis vidistis, abstulit magno cum gemitu civitatis. Insula hæc ante bellum Troianum florētissima fuit: in qua Græci supremas illas, quibus Troia perit, insidias struentes, sese occultaverunt: quod & Virgilius testatur lib. 2. Aeneid. scilicet scribens, Est in conspectu Tenedos notissima fama. Insula, diues opum, Troia dum regna manebant, Nunc tantum sinus, & statio malæ fida carinis. Huc se propecti delecto in litore condunt.

Tenedius, a, um, *tenid*, adiectivum: ut Tenedius tibicen, pro calumniatore, & falso teste: proverbium crassum ab eo quod Philonome tibicinem suum dicitur subornasse, qui apud Cygnum testaretur, ipsam à Tenedo stupro fuisse inretpellatam. ¶ Tenedia securis, *tenid*, *tenid*, pro Iudice nimium severo, propterea quod Tenedi olim rex securis geltans causas soleret audire, nocentemque statim securi percutere. Vide Erasmus in Adagijs.

Tenellus, vide T E N E R.

Teneo, nes, nui, tentum, Apprehendo, detineo. [scilicet] Ital. *tenere*. Hispa. *tener*. Virg. 4. Aeneid. Neque te teneo, neque dicta res fello. Cicero 1. Tusc. Et quum penè in manu iam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita est. Ovid. Epist. 15. Quam te tener archus ille. Idem 1. Fast. Ille tenens baculum dextra, clauumque sinistra. ¶ Per translationem tenere capitur pro habitare, possidere. [scilicet] Ital. *Posidere, habitare*. Hispa. *Posseer, morar*. Virg. lib. 4. Georg. - quæ Burgitis huius ima tenes. Plin. Epist. 67. Tene se trans Tyberim in hostis. ¶ Teneri, possideri. Cicero 1. Offic. Propterea quod iam longo spatio multa hereditatibus, multa emptionibus, multa doriis tenebatur. ¶ Teneo, pro habere, retinere. Cicero Terentij, Tulliam adhuc mecum teneo. ¶ Teneo pro remittisci, seu meminisse. [scilicet] Ital. *memorare*. Virg. Aegli. 9. Numeros memini, si verba tenerem. Martial. lib. 1. Et teneo melius ista quam meum nomen. ¶ Aliquando pro constingere, includere, continere. [scilicet] Ital. *tenere*. Virg. 1. Georg. Teneas spes etiam, & pecus omne teneas. ¶ Aliquando pro regere. [scilicet] Ital. *regere*. Idem 1. Georg. Et obducto late tener omnia limo. ¶ Teneo etiam pro conuinci, & coargui. [scilicet] Ital. *arguere*. Cicero 4. Acad. Si recte concluderit, teneo sin vitiosè, minam Diogenes reddet. Idem 7. Verrina. Neque solam argumentis, sed etiam certis testibus illius audacia tenebatur. ¶ Teneo iter, est iter dirigere, quod & iter habere dicimus. [scilicet] Ital. *iter dirigere*. Idem 1. Aeneid. Sed vos qui randemiquibus aut venistis ab oris? Quòve teneis iter? ¶ Aliquando pro intelligere. [scilicet] Ital. *intendere*. Terent. Rem tenes. ¶ Aliquando pro remota. [scilicet] Ital. *remota*. Virg. 1. Aene. Hunc Phœnissæ tener Dido. ¶ Item tenere, seruare, curari. [scilicet] Virg. 3. Aeneid. Stabat pro templo, & Capitolia alta tenebat. Id est defendebat. ¶ Teneo se castris, est saluam suam castrorum vallo tueri. Cæsar 4. Comment. Sabinus infector omnibus rebus, loco se & castris tenebat. ¶ Teneo cursum, proprie naues dicuntur, quarum cursus clauo regitur. Virg. 3. Aeneid. Inter vtraque viam lati discrimine paruo. Ni teneant cursus. ¶ Teneo furti, & furto obnoxium esse. [scilicet] Ital. *tenere*. Idem Teneo, est possidere, occupare, corrumpere, inuadere. Sallust. in Jugur. Fortè apud illum, quem inhonestæ & perniciosæ libido tenet, poterat paucorum decus atque libertatem

Tib. 3. Scilicet in tenero tenera ferre corpore mentem. Plin. lib. 17. cap. 12. In tantum tenerescere acrios, vt rumpantur. Idem lib. 28. cap. 12. Cuiem in facie erugari, & tenerescere, & candorem custodire laete asino putare.

TENES, uirg. Aeneas, Filius fuir Cyeni, & Scamandroides, Tenendi visus conditor, vt refert Lycophronis Scholiafles. Cicero. 3. Act. in Verrem, Tenent apud Tenedon in Sicilia purant esse sanctissimum deum, ac eorum urbem condidisse.

TENTARI, AZ. Credebantur esse fortium deæ, quod tenendi potestatem haberent. Festus.

TENTONES, *morbi*. A Grecis dicuntur quos recentiores medici, nouitio quidem vocabulo, attamen inter ipsos melioris penuria recepto, Tentones appellant. quidam etiam Græci, ex neruis nascentes, *dentes d'ipotes*. Sunt autem quidam morus infusumens, in capite musculorum ex neruis & ligamentis conficta, colique obstituta (quorum morus præcipue seruatiunc) annectentia. Habent autem mediam quandam naturam interneruos & vincularilis quidem duriores, horum tamen duritiem non exequantur. Vide Galenum in tractatu de Moribus musculorum.

TENSOR, vide **T**ENSIO.

TENSIO, *visio*, Infusa vna ex Cycladibus, in qua est oppidis eiusdem nominis, quâ propter aquarum abundantiam Aristoteles Hydriusam, *Hydrion*, appellatam dictitalique Ophiussam, *Ophiasam*. Vide Plin. lib. 4. cap. 12.

TENTO, az, Idem quod experiri, siue periculum facio, inquis. [*τῆναι, πειράσθαι, πειρᾶσθαι Ital. Tentare, Hisp. Tentar.*] Colum. lib. 9. Sapius digitis loca formatum tentanda sunt nam in promptu gerunt oua, quibus iam partus appropinquat. Cicero. In Parado. Tentare volui, possente ita dici vt probaretur. Virgil. 2. Aeneid. Vix primi palatia tentant. Portantur vigilēs. Terent. in Phorm. Vilium est mihi vt eius tentarem sententiam. Quidius, Sed quid tentare nocebit illi? Idem. Metacrae t. Cuncta prius tentanda: sed in medicabile vulnus. Enle reciderit est, ne pars syncera trahatur. Cicero. 1. Tuscul. Tentavi quid in eo generare possem. ¶ Tentari morbo, id est dolere, affligi morbo. Cicero. 4. Tulc. Illud animomorsu corporumque dissimile est, quod animi valentes morbo tentari non possunt, corpora possunt. ¶ Tentare pudiciam alieuius, & tentare iudicium pecunie, est pudicitiam, vel iudicium conari libestitate, & corrumpere. Cicero. pro Cluen. Iudicium pecunie esse tentatum, non à Cluentio, sed contra Cluentium. ¶ Tentare feneculem, vel solitudinem alieuius, est aggredi, & conari subuertere aliquem fenecule, & necessarium inopia infernum, & iniuriis facilius obnoxium, Cicero. p. R. bir. Idcirco in omnibus iis euerendis, vnus hominis senectus insimulatus, solitudine tentata est.

TENTATUS, ra, tum, particip. Quid. 1. de Arte. Opprime tentatum, nec nisi victor abi. Cicilio. 1. Offi. Tentatus res est ab omni genere hominum.

TENTATURUS, ra, tum, aliud particip. Virg. lib. 2. Aeneid. Tentaturum aditus, & quæ mollissima fandi Tempora.

TENTATIO, onis, verbale, Experimentum conatus. [*πείρασις Ital. Proba. saggi, sperienza, Graec. Hysia. Tentatio obra de tentari, essencienca.*] Lucret. 4. ab Vrbe, Aegei Horetulus pari, tentationem eam credeus esse perseverantia suæ. Cicero. ad Attili. lib. 10. Valentudinem tuam iam confirmatam esse, & à veteri morbo, & à nouis tentationibus, gaudeo.

TENTATOR, oris. [*πείραστής, Tentator. Ital. Hysia. Tentador, el que tienda.*] Horatius, -norus & integræ Tentator Orion Dianæ.

TENTABUNDUS, adiectiuum, Nunc hoc nunc illi tentans. & *πείραζων, tentans, tentans*. Liu. 1. belli. Pnn. Vennum deinde ad multo angustiorum rupem, atque ita rectis faxis, vt æquæ expeditus miles tentabundus, manibusque resinosis virgula, ac stirpes circa eminentes, demittere sese posset.

TENTAMENTUM, ri, Idem quod tentatio. [*πείραξις Ital. Proba. saggi, esperienza, Tentamentum tua tentatio.*] Ouid. 7. Metam. Adnataque peccata reliqui Tentamenta. Idem. 1. de. Vide pro Bala. Idem 15. Meta. mor. postquam mortalia tenuerunt Tentamenta nihil, nihil alter posse medentur, Auxilium caeleste petunt.

TENTIPPELLUM, ij, Gens calcantiensis sectorum, quo pelles extenduntur, vt ex Attorij tententia tradit Festus. Alij putant medicamentum esse quo rugæ abiguntur, cuiusque extenditur. Titinius apud Festum. Tentipellum inducis: rugæ in ore extenduntur. Vide plura apud Festum.

TENTORIUM, vide **T**ENSIO.

TENTYRA, a, orum, penult. cert siue Tentyrus, idis, *tentyris* Ptolemæo & Straboni, *tentyris* Stephano, Vbs est Aegypti in eiusdem nemoris insula quam Nilus effluit: cuius incolæ Tencyridi vocantur, de ouibus vide in diuisione sequente. Ioue. Saty. 15. Qui vicini colunt vmbrosae Tentyra palmæ.

TENTYRIZ, penult. prod. *tentyrim*, Populi sunt ex Tentyris Nili insula: qui tanto crocodili terrori esse dicuntur, vt sola eos voce in fugam vertant. De his sic scribit Plin. lib. 8. cap. 21. Quin & gens hominum est huic beluæ aduersa in ipso Nilo Tentyritz, ab insula, in qua habitat, appellara. Mensura eorum parua, sed praesentia animi in hoc tantum visu mira, Terribilis hæc contra fugaces belua est, fugax contra infequentes. Sed aduersum ire hi soli audent: quoniam fluminis innatant, dorsoque equitantur: mox impositi, hiantibus respicio capite ad morsum, addita in os clauda, dextera ac lœva teneres extrema eius vitrinque, vt fratris in terram agunt captiuos, ac voce etiam soli terribitos cogunt euomerè secuticia corpora ad sepulcrum. Itaque ei vni insula: crocodili non adnatant, oïstæque eius generis hominum, vt Psyllorum serpentes, sugantur. Strabo quoq. lib. 17. Quym (inquit) crocodili Romani allati essent vt videntur, Tentyritz eos sivebantur, facta est ab illis piscina quadam, & foramen in vno latere, vt ex aqua in apricum egredi possent: Tentyritz aderant qui eos interdum retia reti educabant ad solem, vt à spectatores viderentur: interdum in aquâ intrantes, rursum eos in piscinam retrahabant. ¶ Nonnulli hos etiam Tentyros vocari putant: ita vulgo legitur apud Plin. lib. 28. cap. 3. Nam in insula Nili Tentyri nascentes tanto sunt crocodili terrori, vt vocem quoque eorum fugiant. Quo in loco alij legunt ad hunc modum, Nam in insula Nili Tentyris nascentes: & Tentyris ablatus sit à Tentyra, orum, quod insulam ipsam significat.

TENUIS, tenuis, Exilis, gracilis, exiguus: cuius antitheton est Crassus.

[*ἀντίος, ἀντίος, ἀντίος*. Ital. *sottile, picciolo*.] Hist. Delgado de sotil. Cic. de Fato, Athenis tenuis calumniae quo etiam acutiores putantur Attici: crassum Thebis: itaque pingues Thebani ac valentes. Idem in Hortensio, Fundum non modum mediocri pecunia, sed etiam tenui percipere possumus. Colu. lib. 2. Quo tenuis huius proveniat. Cic. pro Flacco, Hec enim ratio, ac magnitudo animorum in maioribus fuit, ut quid in privatis rebus, suis impudens minimo contenti, tenuissimo cultu viveret, &c. Virg. 4. Aeneid. Et tenui telas discere erat auro. Cic. 5. Tuscul. Negat viliam in sapiente vim esse fortunae: tenuem victum antefert copioso. Ovid. 1. de Arte, Bladitiamque leues tenui perferbere vino. Tenuior, & tenuissimus. Stat. 1. Syl. 4. Hec tu sperne coli tenuiore lyra. Cic. ad Attic. lib. 3. Spes mea semper fuit tenuior quam literae tuae. Idem 2. de Finib. Negat enim tenuissimum victum, hoc est contemptissimis escis, & potionibus, minorem voluptatem percipi, quam rebus exquisitissimis ad epulandum. Tenuissima membrana, Cic. 1. de Natu. deor. In minimis tenuissimisque rebus labi, Cic. 1. de Orat. In tenui labor, ac tenuis non gloria, si quem Numina laeva sinunt, auditque vocatur Apollo. Per translationem nonnunquam tenuis ponitur pro paupere. [νῆρος. Ital. *Povero* Hisp. *Pobre*.] Cic. pro Muræna, Pona grauior in plebem tua voce efflagitata est: commoti animi tenuium in ordinem nostrum. Ibidem, Tenuiorum, & non occupatorum amicorum est ista assiduitas. Idem 3. de Legib. Concessa plebi a patribus ista potestate, arma ceciderunt, restituta seditio effluuientum est temperamen tum, quo tenuiores cum principibus aequari se putant. Idem 3. Ver. Verres tenuissimum quaeque contemptum.

Tenuiculus, diminutivum. [νῆρος. Ital. *sottile, picciolo*.] Hisp. *cose* cuius de delgada va poco. Cic. Peto, Tenuiculo apparatu significat Balbum fuisse contentum.

Tenuitas, atis, Gracilitas, subtilitas. [νῆρος. Ital. *sottile, picciolo*.] Hist. Delgado de sotil. 2. Plin. lib. 8. cap. 3. Cauda prelonga in tenuitatem dehinc, & implicans se viperinis orbibus. Idem lib. 10. cap. 19. Linguis luseiniarum tenuitas illa prima non est quae exterius animalibus. Tenuitas, pro paupertate. [νῆρος. Ital. *Povero*.] Hisp. *Pobre*. Cic. 1. Off. Danda etiam opus est, ne quod apud maiores nostrum sepe habebat, propter aram tenuitatem, assiduitatemque bellorum, tributum sit conferendum. Idem Titoni, Ut possim, ex meis angustiis illius sustento tenuitatem.

Tenuiter, tenuius, tenuissimè, adverbium. [νῆρος. Ital. *sottilemente, sottilmente*.] Hisp. *Delgadamente*.] Casar lib. 3. bell. Gal. Pelles pro velis, aluizque tenuiter confectae. Cic. lib. 1. de Invent. Sed illae tenuis & acutius, & subtiliter tractantur: huius autem grauius & ornatus. Idem 6. Verrina, Iussit Timarchidem altissimè argentum, quo modo quoque qui vnam tenuissimè in donatione hixionum altissimè.

Tenuos, as, Tenuis reddo, extenuo, macero. [νῆρος. Ital. *Estenuare, affostigliare, minuire*.] Hisp. *Adelgarzar, aminguar*.] Quintil. lib. 2. ca. 10, Ita sibi quoque tenuandos adipēs, & quicquid humoris corrupti contraxerit, emittendum, si esse sanus ac robustus voleat. Propert. lib. 3. eleg. 1. Dicit quo pariter carmen tenuastis in auro. Ovid. lib. 3. Mera. Et tenuant rigiles corpus miserabile curae. Idem 2. de Ponto, Eleg. 7. Nec magis assidue vomer tenuatur ab vso, Pectora quam mea sunt serie calcata malorū. Composita sunt, Attenuo, & extenuo de quibus suis locis.

Tenuus, a, um, participium. Horat. 1. Sermo. Sary. 4. Nea recreare vult tenuatam corpus, vbi que Accedent anni, &c. Ovid. lib. 2. Metamor. Quum vox est tenuata viro, canaque capillos Dissimulant plumae.

Tenuis, huius tenuis, Idem quod laqueus, teste Nonio, a tendendo dictus. [νῆρος. Ital. *Bacchid*.] Pendebit hodie tibi pulchre tendi tenuis.

Tenus, [νῆρος. Ital. *Fina*.] Hisp. *Huista*.] Prepositio, idem significans quod vique ad: exigique aut ablativum singularem, cui tamen postponitur, Pube tenus. Mento tenus, Capulo tenus. Virg. lib. 1. Aeneid. Prima hominis facies, & pulchro pectore virgo. Pube tenus. Aut genitium pluralem, Virg. lib. 3. Georg. Et erunt tenus a mento palatiora pendunt. Sic Cumarum tenuis id est, vsque ad Cumas. Cic. in Epist. Illi maiores de comitis Tanfapanorum Cumarum tenuis caluerunt. Nonnunquam admittit & accusativum. Flaccus in Argonautis, Et Tanaium tenuis immenso descendit ab Euro. Quodam tenuis prodire, est qualemque in re quapiam progressum facere. Horat. 1. Epist. 1. Est quodam prodire tenus, si non datur vitā. Titulo tenuis Conful, hoc est solo titulo, & non re.

o s, m, Stephano, Ionis ciuitas, Anacreontis Poetae patria, qui ab ea Teius est cognominatus. Horat. in Epod. Non aliter Samio dicunt arsisse batillo Anacreonta Teium. Est & altera eiusdem nominis ciuitas in Scythia, ad paludem iam piscibus refertam, cui sereno tempore oleum immitat tāta copia, ut in vasa colligi possit, & necessariis vilius adhiberi. Autor Steph.

Tepco, tepes, vide t e p o v s.

Tephritis, [νῆρος. Gemma, quae noue Lunae speciem habet, in cornua curuata, cinerici tamen coloris: unde & nomen habet. Autor Plinius lib. 17. cap. 10.

Tepidus, a, um, Quod est medium inter calidum & frigidum. [νῆρος. Ital. *Tepido, ne freddo ne caldo*.] Hist. Tibio, entre fin y caliente. Plin. lib. 12. cap. 25. Praeterea synceri densantur in tepida aqua. Interdum pro calido ponitur. Lucrētius, Tepidisque caminis. Virg. 1. Georg. Non tepidum ad Solem pennas in litore pandunt. Ovid. 2. Amor. eleg. 19. Tepidusque refoverat ignes. Interdum pro frigido, praeterum quando transferretur ad hominem. Plautus, Hic homo factus est tepidior, id est frigidior, segnior.

Tepidulus, diminutivum, Id est subtepidus. [νῆρος. Ital. *Tepido*.] Plin. lib. 17. ca. 26. In eodem agro bruma, tantū niagis siquiescat, gelēve, ne frigus vites adurāt, circumfundunt riguis, quod ibi tepidare vocant, memorabili natura in amne solo. Sed idem estate intolerandi rigoris.

Tepco, pes, pui, Tepidus sum. [νῆρος. Ital. *Effert tepido*.] Hist. *Entibis arde*.]

Plin. lib. 29 cap. 4. Carnibus gallinaceorum, ita ut tepcant auulſe ap-
positis, venena serpentum domantur. Ouid. 3. de Pone. eleg. 4. Illa re-
cens pota est, nostra tepabit aqua. Virg. 3. Georg. Pareurit almus ager,
Zephyriq; repentibus auris Laxant arua sinus. Ouid. 3. Fast. Et per-
eunt victæ sole repente nives. Cat. de Re rust. cap. 69. Leuibis lignis
facito caleſcat: vbi temperatē tepabit, tum cominum indico.

Tepesco, eis, Tepidus fio. [νῆρος. Ital. *Tepido*.] Cic. 2. de Natu. deor. Atque etiam
maria agitata ventis ita tepescunt, ut intelligi facile possit in canis
illis humoribus esse inclusum calorem. Virg. 9. Aene. Et fixo ferrum in
pulmone tepescit. Lucan. lib. 4. Paulatim cadit ira feroc, mentēque te-
pescit. Huius compositum est, Intepesco, quod est valde tepesco. Co-
lumel. Nunc mitigato iam & intepescente frigore, largissimis oliui-
tibus, Liberisque vindemiis exuberent.

Tepor, oris, & Tepiditas, atis, Media qualitas inter calorem & frigoris.
[νῆρος. Ital. *Tepido*.] Hisp. *Tepido*.] Diffusio del tibio. Colum.
lib. 1. Si verō tepor calis, siccatq; regionis suadebit. Februatio facim
proficendi sunt. Cic. 2. de Natu. deor. Nec enim ille externus & ad-
uentitius habendus est tepor, sed ex intemis maris partibus agitatione
excitatus, quod nostris quoque corporibus contingit, quā motu atque
exercitatione recalcantur. Ouid. 2. Metamor. Quae neque dant flam-
mas, Icnique tepore cremantur.

Tepoto, as, pen. prod. Idem quod tepescio. [νῆρος. Ital. *Intepidire, far te-
pido*.] Hisp. *Entibiar, bucar tibio*. Plin. lib. 16. cap. 26. Fragmenta repora-
ta agglutinantur tantum, rursus tota fundi non queunt, praeter quam
abrupta sibi.

Ter, [νῆρος. Ital. *Tre volte*.] Hisp. *Tres veces*.] Adverbium numerate, idem va-
lens quod tribus vicibus. Cic. de Diuin. Cadunt de caelo ter quatuor
corpora sancta. Virg. lib. 1. Georg. Ter sunt conati imponere Pelio
Ossum: Ter Pater exstructos disscit fulmine montes. Hec. 3. Catm.
Ode 3. Ter si resurgat mutus athenus, Autore Theocritus percat meis
Excusis Argiuisiter vxo. Capta virum, puerosque ploret. Et Aliquan-
do non tam numerum significat quā augmētum, ut, Ter maximus,
quae maximus. Ter beati, [νῆρος. Ital. *Tre volte*.] Ouid. 8. Meta. O ego ter felix. Vir-
gil. 1. Aene. O terque quaterque beati.

Tercentum, Id est trecenti. [νῆρος. Ital. *Trecento*.] Hisp. *Tre cientos*.] Virg.
3. Aen. Maxima tercentum totam delubra per vrhem Latitia, ludif-
que via, plausque fremebant. Idem 1. Georg. Turcentum autem ton-
dendū dumta iuueni. Idem 4. Aenei. Stant arx circum, & erines effusa
sacerdos Tercentum tonat ore deos.

Tercenti, te, ta, Id est trecenti, quae tercentum. [νῆρος. Ital. *Trecenti*.] Cic. 2. de Finib.
Tercentisque eos, quos eduxerat Sparta, quom est proposita aut sug-
ga turpis, aure glorioſa mors, opposuit hostibus. Plaut. Persa, Tercentis
veribus tuas impuritas loqui nemo potest. Cic. 3. Phil. Et Brundisij
tercentos fortissimos viros, cuiusque optima trucidavit.

Tercenties, adverbium. Caecil. in Jul. Caesarem, Ducenties comestit, aut
tercenties? Non desunt tamen qui hūc omnibus in locis Trecenti, &
Trecenties legendum contendunt.

Tercenteni, Id est trecenti. [νῆρος. Ital. *Trecenti*.] Mart. lib. 1. Tercentena quidem po-
terat epigrammata ferre.

Terdeni, a, Triginta. [νῆρος. Ital. *Trenta*.] Hisp. *Trenta en numero*.] Mart.
lib. 12. Terdenos vigilaueram per annos. Virg. lib. 8. Aeneid. Et quo
terdenis vrhem redcutibus annis, Aescani clari conder cogno-
minis Albani.

Tergerinus, a, um, adiectiuum, Id est triplex. [νῆρος. Ital. *Tre volte*.] Liu. 6.
ab Vrbe, Modō tergerminis victorū triplicem triumphum ex his ipsi
Volſis & Aequis, & ex Hetruria egisti. Ouid. 4. Trist. eleg. 6. Terge-
minūque virum, tergerminūque canem. Stat. 1. Syl. 1. Non hoc im-
briferas hyemes opus, aut Iouis ignem Tergerminum, Aetoli non
agmina carceris horret. Id est fulmen trifidum. Quas tergermin
prolis, ad illius trium liberorum. Stat. 4. Syl. 8. Ergo quod Aufoniz pa-
per angustissimus vrbis Iustibi tergerminae dederat latitabile prolis,
Omen erat.

Tergerini, Dicuntur qui tres eodem partu editi sunt. Plin. lib. 7. cap. 3.
Tergerinos nasci certum est, Horatiorum Curatiorumque exemplo.
Tergerini fratres, apud Liu. 1. ab Vrbe.

Ternus, a, um, Distributiuū numeri nomen est: quod tamen saepe accipi-
tur pro suo primitiuo. Horat. 3. Carm. Ode 19. Ternos ter cyathos ze-
tonitus petet Vates. Virg. 1. Aene. Terno confurgens ordine remi.
Cic. ad Pætum lib. 4. Quum loquimur terni, nihil dicitur dici minus
quum bini, obſecum est.

Ternarius, ria, rium, vr, Ternarij serobes, id est serobes quadrati, quaque-
uerſum pedes habentes ternos. Colu. lib. 11. cap. 2. Serobes omnis ge-
neris, quos eris autumnō conſtiturus, hoc tempore praeparare oportet
bitreorum quaternarij, hoc est quatuorſum pedum quatuor, si est
commodum terrenarij, 2 1 1 ab vnofſum: ternarij autem 2 1 1 1.

Tertius, a, um, Vltimus, siue vnus ex tribus. [νῆρος. Ital. *Tercio*.] Hisp. *Tercero
en orden*.] Plin. Epist. 92. Tertius dies est, quod audiui recitanſe Sen-
tium Augurinum. Cic. pro Rabirio Posthumo, Modō vobis inſpectan-
tibus in Gabini iudicio, tertio quoque verbo excitabatur. Plin. lib. 8.
cap. 48. Tertium locum Mileſis oues obtinent. Tertius notæ herbe,
id est tertio loco adſcribenda: vel tertiam dignitatem poſt alias forti-
ta. Colu. lib. 9. cap. 4. Tertiz notæ, sed adhuc generoſa, marinus ros, &
noſtrās cunila, quam dixi ſaturciam.

Tertianus, adiectiuum, vr, Tertiana febris: siue tertio quoque die recur-
rit. [νῆρος. Ital. *Tercia*.] Quam admodum Quarana, quae quarto. Cic. 3. de Natu.
deor. Vide quæſo ſi omnis motus, omniūq; quæ certis temporibus or-
dinem ſuum conſeruant, diuina dici mus, ne tertianas quidem febres, &
quartanas diuinas eſſe dicendum ſit. Tertiana etiam abſolute idem
ſignificat. Plin. lib. 10. cap. 14. Xenocrates pulegij ramum lana inuolu-
tum in tertianis ante accellionem oliſcandum dari, &c.

Tertianus, anorum, Tertiz legionis milites. [νῆρος. Ital. *Tercia*.] Tac-
itus lib. 11. Tradidit & Syria duo & viceſimoſque, tertianosque.

Tertio, adverbium, Tertia vice. [νῆρος. Ital. *La terza volta*.] Hisp. *La tercera vez*.] Terent. in Eunuch. Non hērele veniam tertio. Colo-
mel. lib. 3. cap. 13. Sactiorum ſequi opera, iterum ſactiuntur vna ope-
ra, & tertio vna.

Tertium,

Tertium, aduerbium, *Tertia* vice, *τρίτην, ἑξήσδον*. Cice. 2. de Divin. Quid est tam incertum, quam talorū iactus: nemo est qui in sepe iactans, Venere incipiat iacere aliquando, nonnunquam etiam iterum ac tertium. Tertium Consul esse dicitur, qui duobus iam perfundus Consulatus, tertium gerit. Tertio autem Consul qui factus esse dicitur, qui tertio post exatos reges anno gessit Consulatum.

tertio ponit exactos leges agri Genio Constatuuntur.
Tertio, aut, Verbum est rei sufficit licet propriis familiari, pro eo quod est,
opus aliquod tertio repero. *ἔρπει, ἔρπει ὅτι ἔρπει*. Ital. *Interzare, luvare*
la terra la terza volta. Hiipa. *Tertiar lo rindao*. Jvt. *Tertiare agrum, est*
tertio proficindere. *ἔρπει ἄνω*. Colu. lib. 1. Sed ingerit talis agri quatuor
operis expeditur, nam comode proficindit duabus, vna iteratur, tertium
dodrantur, in liram statim redigitur quadratè operat. Idē lib. 1.

ca. 1, 3, iterato esse oportebit, ac deinde circa Septēb. Calēdas tertiaros: Tertiarioronis, verba le. Pro tertia operis repetitione quo nomine Coll. lib. 1. cap. 50, vsus est pro tertia olei pressura. Sine autem (inquit) cella olearia tres laborum ordines, vt vnus primæ notæ, id est primæ pressuræ oleum recipiat, alteri secundæ, tertius tertie. Nam plerumque refert non misceat iterationem, multoque minus tertiarioronem.

Tertiaria verba, Appellatur imperfecta, lapsaria, & cum pauore nutanda quando quis exanimatus nō profert verba integra, sed vix tertia quæque enunciat, modis ex perturbatione suppressis. *Exangui pulsi pueri*. Apuleius lib. 5. Tremens & exangui colore, lurida, tertiaria verba subleptens, sic ad illas ait.

Tertarius, a, um, adiectivum, Quod tertiam rei alicuius partem recipit: vnde Tertiarium stannum appellatur à Plin. lib. 34. ca. 17. Adulcerini & facturi stanni genus, quæ singulis stanni libris singulæ plumbi albi, & singulæ nigri libris admiscuntur.

Terciarium, rñ, substantiuum, Idem quod triens, hoc est vñz quatuor:
& tam de pondere quàm de mensura dicitur. *periplo. 240.* In ponderibus
enim, teste Budzo, libz terriam partem significat: mensuris autem
tertiā partem conij. Caro Re rusti. cap. 95. Porrex summo bitumi-
nis terciarium, & sulphuris quartarium.

Terebellum, videt **TEREBRA**.
Terebinthus, *chi, terebinthos*. Arbor est circa Idam, Macedoniâq., bre-
vis huiuscola & conoposio. Syria vero magna & copiosa materie leni:

us, horticola, et confertim Syria vero magna et copiosa, materiei le-
vis, et nigra, laevi pene folio, oleæ floræ, sed puniceo, bacis primùm
herbacis, mox turgis, et quom maturuerint, nigrantibus, magnitudi-
nis subq. refinosis, et sulphureis, radice valida, in profundum æta. Duo
terebinthiflora generis, seu distinctæ, ex quibus mas fertilis est, restit
Theophrasto. Ex hac arbore distillat laudatissimū resinæ genus, quam
terebinthinam Latini vocant. Plin. lib. 5. cap. 6. de refinæ generibus
loquens. In arborum differentia placet terebintina odoratissima at-
que leuissimam rationem Cypria atque Sytiaca, utraq. mellis Attici
colore, sed Cypræ carnosior, sciociorque.

crebra, bræ, pen. corr. Instrumentum quo ligna perforantur: à terendo dictum. [*trépans, trépan*. Ital. *Trinella*. Hispan. *Barrena*.] Colum. lib. 4. cap. 19. Nam antiqua teretibus quam solam veteres agricolæ nouerāt, scabem faciebat, percutiebātque eam parrem quam perforauerat.

Frebellum, diminutivum. Instrumētum chirurgorum, quo fracta cra-
nij ossa cxiuntur. *πυγίσις*. Ital. *Truellino*, *facchiello*. Hispa. *Pequeña*
herra.

Terēbro, bras, Terēbra perforo. [τρεφω. Ital. *Trisulare, forare*. Hisp. *Barrenar*.] Virgil. i. Acidu. Aut terēbrae cauas tēri & tentare latebras. Columell. lib. 5. cap. 9. Bas cerebri Gallica terēbra conuenit. Quid. 4. Fallos. Prima terēbro per tēra foramina buxo. Vedalet effeci tibia longa fonos. 4. Huius compositum est, Exterēbro, quod est extorquero, & exculpo: vt, Exterēbrare veritatem. Plautus, Exterēbra prorsus, acque excutit.

Terebratio, onis, verba, Ipse terebrandi actus. τέρω. Colu. lib. 4. cap.

29. in illa autem, quæ sit per celebrationem, &c. *Hiſpa. El*
terredo, inis, pen. prod. Ital. Terme generata nel legno che la rode. Hiſpa. El
gusano que roe la madera. Vermis in ligno caſſens, eaque erodens. Eſt
autem hæc vox Græca, ſed quoniam Latini & ſibi & inflexione ſuam fecerunt.
Græci enim *terpēda* appellāt, quam nos teredinem. Quoniam
nihil prohibet Latinam vocem eſſe & terendo dictam. Eadem & Tinea
dicitur. Licet ſint qui diſtinguant, vt teredines tantum dicantur in
mari, hoc eſt in nauibuz, tinea, terreſtes ſint. Plin. lib. 6. c. 41. Inſeſtan-
tium quatuor genera. Teredines capite ad portumem grauiſſimo, ro-
dunt dentibus: hæc tantum in mari ſentiuntur, nec aliam purant
teredinem propriè diciteſſe res, tineaſ vocant. ¶ Teredo pro verme
veſtes terente, & erodente. Plin. lib. 8. cap. 48. de præteritis Seruij Tullij,
Mirumque fuit, nec deſuſſiſſe eaſ, nec teredinum iniurias ſenſiſſe an-
tiquis, quæ tineaſ ſexaginta.

TERTIUS, Cicero nis vxor fuit, Epistolis ipſius noſtriſima; quæ poſtea à viro repudiata, Salloſtius vxorem duxit, vt inimici ſui arcana certius poſſet diſcere ex ea, quod omnium eius conſiliorum participes fuerat & ſociæ. Connummeratur hæc à Plin. lib. 7. cap. 48. inter longiſſimæ vitæ exempla, quæ vt ſuprà ad C. x. v. 1. addidimus dicatur perueniſſe.

Tercius exemplum, ut quæ vique ad c. v. et adhuc dicatur peruenire.
¶ *Vixit et scripsit.* Poëta comicus, natione Afer, patria Cartha-
ginensis, liberens fuit Romæ Terentij Luccanici quo liberrale ingenium
optimis literis eruditus, in hominum nobilissimorum amicitia
peruocatus, præcipue Scipionis & Lelii; quorum etiâ opera adiutus cre-
ditur in scribendo, ob sermonis elegantiam. Cui opinioni attestatulus
etiâ Varro, Non obscurum est ingenuitas, adiutum Terentium in scrip-
tis à Lelio & Scipione. Eandem ipse famam auxit. Nunquam enim,
nisi leuiter, se tutari conatus est. Scripsit fabulas sex, quæ omnium ma-
nibus teruntur. Post hæc visendam Athenarum cupiditate ductus,
ex quo nasum confendit, nusquam deinde conspectus est; quod sit, vt
nastrago credatur perisse. Lætus exequitur huius vitam Donatus in
Prolegomenis Andrie. ¶ Terentius Scaurus, Grammaticus, quem Cel-
sius dicit floruisse Adriani temporibus, ac librum de Celsellij Vin-
dicis Grammaticæ erroribus scripsisse. ¶ Terentius Guleo, Senator
Romanus, caput à Carthaginensibus fuit, & redemptus ab Africa-
no minore: unde & cursum eius sequutus esse dicitur pileatus: vt re-
fert Iulius to. de bell. Punic. Hinc natus error apud indoctos, qui
Terentium commem. à Pœnis carrum fuisse, & à Scipione redem-

prum crediderunt. Terentius Varro, collega Pauli Aemylj post
ciadem Cannensem cum reliquiis exercitus, Canusium se recepit. Cui
Romam redeunti gratulatus est populus Romanus, quod de Repu-
blica non desperasset.

1. DENTUS, Locus in campo Martio, quod in eo ara Diis patris in
 terra occultaretur; quæ ludis tantum secularibus effossa terra osten-
 debatur; quæ per diis tutius clauderetur. Martialis, Bis mea Romæ
 non spectata est vita Terentio. Hoc est binos spectauit ludos seculares.
 Idem lib. 4. Et quæ Romuleus sacra Terentius habet.

terentinus, (tina, tum, penul. prod. adiectivum). Vide Ludi Terentini dicti sunt, qui alio nomine seculares vocantur, qui centesimo quoque anno cisibus diebus continuis, tribusq. noctibus celebrabantur: metis poltea ambitione principum minore interiecto spatio aliquoties fuerint celebrati. Aufonius in Ternario. Trina Terentino celebrata tino-
tia ludo. De horum ludorum institutione, & ritu, vide Polstranum cap. 88. Miscellaneorum, Conseronium cap. 6, Duum Augustinum de ciuitate Dei lib. 1. cap. 18, Valerium Maximum lib. 1. cap. 1.

eres, itis, pen. cor. generis omnis. Longum & rotundum, cuiusmodi est
figura cylindrica dictum quod anni circunquaque quasi toro vi-
deantur esse detriti. *Lucret. p. 16. Ital. Longo & tondo come vno haffa. Virg.
Roxillo, rotando y luengo.* Virg. 3. Aeglog. Incumbens ceteri Damon sic
capit oliu. Quid ille. 10. Metam. Pendebat tereti gemmata monilia
collo. Idem. 12. de Arte. Nec faciem, nec te pigrae laudare capillos, Et
teretes digros, exiguique pedem. Virg. 3. Aen. Et tereti subnectit
orbula gemma. § Oratio tereti. Cic. 3. de Orato. Sed si habuit etiam ora-
tionis, & quasi colorem alicuius requiritis, est plena quidam, & tam
teres, & tenuis, & non sine nervis ac visibus. § Torus teres aequo zom-
inus. Horat. 1. Scrm. Saty. 3. Hoc est aequalis & constans in fe, interpretet
Acron. Nam teretes (vt inquit ille) dicuntur, qui ab alio non quærit
quid faciendum sit, sed ipsi per se inueniunt. Tale est illud Virgili
de viro bono. mihi indistat habens. teres atque rotundus.

u r r e s s o n s . m u n i t i n i t i a n o b e n . r e t e r a r q u e f a c i u n t .
 u r r e s s o n s . R e c . T h r a c u m . M a r t i s e c . B i l l o n e a m p h a s i l i u s . q u i
 q u o m P r o g n e n P a n d i o n i s A r t h e n a r u m r e g i s s i l i u m v r o r e m d u r i f i c e .
 c i u s e r i a m f o r e m P h i l o m e l a m p e r s p e c i e m v i f e n d e r i t o r i s a b d u c t a
 v i t a i u r . v i t a i o . l i n g u a m p r a e d i d i t . Q u o d f a c i u s q u a m u l a i n d i c a r e
 a l i o q u e n o n p o s s e t . v r o r e s u o d e p i c t u m f o r o r i f u x t r a d i f m i t . Q u a r e
 c o g n i t a P r o g n e . p e r f o r e m v l e i c e r e t . I r y m s i l i u m p a t r i e p u l a n d i
 a p p o f i t . P r o f a c e d e i n d e c a p i r e . q u o m p a t e r f e v r o r i s d o l o f i u s i n f i z
 v i f e r a c o n d i d i f a g n o f e r e t . a d v r o n e m p r o p e r a t . P r o g n e m u t a r e
 e s t i n h i r d i d i n e m . P h i l o m e l a i n a e m f u i n o m i n u s . T e r c i u s i n v p a m
 a r t . I r y s i n p h a s i a n u m . H i r c S e r u i u s e n n a r i u s i l l u d V i r g i l i i . A u t r
 m u t a t o s T e r c i m u t a e r i t a r r u s . L e g e f a b u l a m h a n c f a c i u s a p u d O u i
 l i b . e . M e t a m o r p h . A l i u x t a m e n A n i f o r e s G o r g i a m f e q u o t u s h a n c
 f a b u l a m t r a d i d i . v i d e i n d i c t i o n e c a p o n s .

ergemini, vide *τ ε ρ ε*.
ε ρ ε σ τ ε, *τ ε ρ ε* Ptolemæo, Colonia Venerorum ab Aquileia sta-
 dia centum octoginta distans (vt inquit Strabo) hodie *Trevisum* voca-
 tur. Vide Plin. lib. 3, cap. 18.

erginus, Tergius (for vide τ & α γ s.
 ergo, tergis, & Tergo, γ ε s, l i m, & secundum antiquos rerum; Mun-
 ditudo, nitidum facio. (γ ε γ ο ν ο i s, i n p o r t e, n i x t o. Ital. *Nettare* forare. Hisp.
Alimpiar.) Ioue. SATY. 14, Vasa aspera tergeat alter. Plautus, Ornantur,
 lavantur, tergentur, poluantur. Luv. 4. belli Pun. Secundo die arma cura-
 re, & tergere ante tentoria iussit. Cice. in Parad. Vt in familia qui tra-
 ctant ista, qui tergent, qui vngunt, qui verunt, qui spargunt, non ho-
 nestissimum locum seruius tenent. Quid. s. Metam. Vt tercis nitent
 telaria Plautis. Idem 13, Metam. — mandaque simul veluti lachryman-
 tia tercis Luminaria. Huius compolita sunt Abstergo, attergo, detergo,
 exergo: quorum significata explicita sunt suis locis.

tergum: quorum significata explicita sunt suis locis.
 tergum, q. d. Dorſum. *[Virg. Ital. Schena ſpalle di dietro, romi. Hiſp. z. a. eſpal-
 la. a. las caſſas.] Virg. 1. Aene. Ecce manus iuuenem intercea poſt terga
 reuincunt. Idem ibidem, Tinxerat & poſt terga manus. Inſtambulæ
 manibus ad tergum reiecit, Aſinus Cice. lib. 10. Quid. lib. 2. Metam.
 Oſſaque poſt tergum magna iactata parentis. q. Dicitur & de auribus.
 Cice. 2. de Natu. deor. Grues in tergo proſtantiū colla & capita reponunt.
 q. Neq. ſolum de animalibus, verumetia de rebus inanimatis dicitur.
 Vnde librum à tergo, ſcriptum dicimus, id eſt à poſteriori parte
 chartæ, vel membranæ. *[immo.]* Iunen. Saty. 1. Scriptus & à tergo, needi
 ſinitus Oreſles. Glacialia terga Buuorū, Claud. de bel. Ger. Acrea terga
 loquax, Star. 9. Thel. q. Aliquando tamen Tergum pro tergore ponitur.
[ſic ut.] Ital. Cingro. Hiſp. *Cucro di pellejo.*] Virg. 1. Aen. Mercatique ſolum
 iacti de nomine byſſum, Taſtrino quantum poſſent cernere tergo.
 q. Item pro ſcutō, quoniam ſaura c. riora tegit. *[ſic, a. rior.]* Idem lib.
 10. Aeneid. Et tergo decur baſſas. & Et tam Tergus, quā. Tergum,
 à terendo dici videtur, quoniam vehēdis oneribus teruntur. Terga & ter-
 tere, fugere. *[ſic ut.]* Caſar 3. belli Gall. Vt ne nunc quidem noſtrum
 impetū ferrent, ac ſtatim terga vertent. Daræ terga, idem. Quint.
 lib. 2. cap. 1. Nonnuncum terga ciuim dedidit ſimulata fuga pro-
 dunt. Virg. 4. Georg. Aut hos verſa fuga victor dare terga cōgēit.
 Præbere terga fugæ. Quid. 10. Metam.*

tergiversor, fars, Fallo, & dicta muto, inquit Nonius: proprie est eorum qui terga verentes adhuc tamen pugnant, nec sese victos facere voluit. Unde etia ad alias res transferunt, ut disputationes, controuersias, &c. Nam vertere terga, fugere est, quod & terga dare dicimus. (γίγαι, ἀντιστάειν, πρὸς τὰς ὀπίσθας) ut vult. Ital. Tergiversare, postlegare, voltare le spalle. Hispa. Soluar las espaldas.) Plautus, Quid expectas? quid tergiversaris? Cicero. lib. 3. Tufcul. Quid tergiversamur Epicure? nec fateamur cum nos diceret voluptatem quam tu idem, quum os perfricauit, soles dicere? Id est dissimulamus & subterfugimus. ¶ Iureconsulti accipiunt tergiversari, pro in vniuersum ab accusatione delistere, teste Martino ad Senatuseons. Turp. l. j.

ergueratio, onus, verbale, Id est subterfugium, detrectatio. *Varro* *De Prop.*
Cic. pro Milone, Quid erat morx & tergierationis?
ergus, tergoris, pen. con. neut. gen. Corium & proprie crassior illa pars
qua tergus, id est dorsum tegitur. [*Isidorus* *Orig. lib. 12. cap. 1. Hisp. Curo & pellico.*]
Virgil. lib. 1. Aeneid. Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. *Plin.*
lib. 8.

Plin. lib. 8. cap. 10. Durissimum dorso tergus, venres molles, setarum nullum tegumentum. Silus lib. 3. Squalentem tergore serpens.

Terginus, a, um, possessivum: vt Terginorum lorum, id est scutica à tergore animalis. *Plaut. in Pseud. Aedepol nostrum durius tergum erit quam tergulum hoc meum.*

T E R I N A, a, i, e, *terata*. Agri Brutij oppidum maritimam quo propinquus sinus Terentius appellatur. Autor Plin. lib. 3. cap. 5.

T E R I A, s, *terae*. Fluvius est Siciliæ non procul à Catana, teste Plin. lib. 3. cap. 8. Stephanus alium eiusdem nominis fluvium collocat in Phrygia, quem alio nomine Gallum ait appellari.

Termentarium, inquit Varro lib. 4. de Lingua Latina, Linteam quod teritur corpore.

Termentum, apud Plautum, Pro detrimento, teste Festo.

T E R M A, s, *termen*. Oppidum liberum Cariz, teste Plin. lib. 5. cap. 2. Stephanus Lyciz assignat.

T E R M E R I U M, *termeion*. Promontorium est Myndiorum, Candariæ Gorum promontorio oppositum, & quadraginta nō amplius stadiorum mari ab eo directum. Autor Strabo lib. 14.

T E R M E S, s, *terme*. Ptolemaeo, Pifidiz urbs est, teste Strab. lib. 13. Cithyæ, & Milyis proxima.

Termes, terminis, pen. cor. masculini generis. Ramus ex arbore decerpis cum fructu. *Plaut. in Pseud. Ital. Romo d' albero fenza fructo.* Hispano, *El ramo de veneno del arbol.* Igitur quoniam in divisione agrorum antequam metæ ponerentur, huius solent termino nomē dedit. Proprie terminas (ait Porphyrio) est olivæ, sicut palmæ vitis. Horat. Epod. 16. Terminas, & nunquam fallentes terminos oliuæ. Gellius ramen terminem appellat palmæ ramum cura fructu auulsum, quem Græci *termeion* nominant.

T E R M I N A, s, *termina*. Herodoto, Populi sunt Lyciz, & Creta oriundi, quos Sarpedon Minos, & Rhadamanti frater colonos ex Creta duxit, ac Terminas nominavit, quum prius Minos & Solymi vocarentur, vt Herodotus refert. Postea Lycus Pandionis filius, eisdem à se Lycios appellavit. Quæ profecto ratio Lycios ac Solymos eisdem esse ostendit, quoniam Homerus eos videtur separare.

Terminus, nō, Proprie dicitur limes qui agrum ab agro dividit, ut tendit, (vt Varro) placet lib. 4. de Ling. Lat.) quod hæ partes maxime tantum propter iter limitat. Aut certe à Græco nomine *termeion*, quod est eiusdem significationis. *Plaut. in Pseud. Ital. Termine finis.* Hispano, *el termino y fin generalmente.* Cic. 4. Acad. Est enim limes ipso, nō, qd terminis, sed de tota possessione contentio. Per translationem terminus pro quovis sine accipitur. Cic. 1. de Orato. Nullis terminis circumscribere, aut definire ius suum. Idem de Senect. Omnia ætatem æternus est terminus: senectutis autem nullus certus est terminus. Virg. lib. 4. Georg. Quia ius angustus terminus xvi. Apud antiquos Terminus Deus putabatur, in cuius tutela sineis agrorum esse existimabant, unde etiam sub tecto colebatur, propterea quod nefas putabatur Terminum sub tecto consistere, vt autor est Festus. Liu. 1. ab Urbe. Nam quum omni facellorum exaugurationem aues admitterent, in Termini fano non adduxerit. Huius compolita sunt Anterminus, & conterminusque, quorum significata vide suis locis.

Terminalia, aliorum *termina*. Varro ideo appellata esse existimat, quod is dies anni extremus erat constitutus. Ego potius à Termino Deo nomen sumpsisse existimo. Fuerunt enim Terminalia festa, quæ in honorem termini Dei celebrabantur mense Februario, ad octavum Calendas Martias. Nam inter Terminalia & Regifugium, teste Censorio, intersecebatur dies intercalares. Liu. 5. Dec. lib. 3. Tertio die post Terminalia Calendæ intercalares fuerit.

Termino, as, Terminos confituro, certis finibus circumscribo, finio. *Termino, vel qd. Ital. Terminare, determinare finire, concludere.* Hispano, *acabar & definir.* Cic. 1. Offic. Illorum fines, sicut ipsi dixerunt, terminavit in medio relictum quod erat, populo Romano adjudicavit. Idem in Catil. Quorum alter fines vestri imperij, non terræ, sed exli regionibus terminaret. Idem de Fin. Omnia autem privatione doloris putat Epicurus terminari summam voluptatem hoc est Epicurus putat summam esse voluptatem privari doloribus. Idem lib. de Senect. An censes (vt de meipso aliquid mortis senum glorier) me tantos labores diutinos, nocturnosque, domi, militiaeque sustinere fuisse, si iisdem finibus gloriam meam, quibus vitam, essem terminaturus? Terminare sententiam, absolvere. Cicero ad Attic. lib. 9. Sed vi contentiam aliquando terminemus.

Terminatus, a, um, participium. *Terminatus, finis.* Hispano, *Terminado, acabado.* Vt Terminatus ager, id est limitatus. Terminatæ divitiæ. Cic. 1. de Finibus. Ne naturales quidem multa desiderant, præterea quod ipsa natura divitiis, quibus contenta sit, & parables, & terminatas habet.

Terminatio, onis, verbale, Finitio. *Terminatio*. Terminatio aurium, distinctio, discretio. Cicero in Orato. Vigetur poetica, & versus inventus est terminatione aurium, oblatione prudentium: sic in oratione animaduersum est, &c.

Terminus, vide **T E R**.

Tero, teris, trivis, tritum, Frico, contero, attero, consumo. *Tero, vt. Ital. Tritare, sfummare, rompere.* Hispano, *trillar, & trillar.* Plaut. in Asin. Num me illic ducis, vbi lapis lapidem terit? Ouid. 1. de Arte, Frequaque magnanimitate dentur equi. Virg. 4. Georg. Ipse labore manum duro teras. Phinius, De refrigeratum teritur in farinam, id est comminuitur. Tere teris, est iter agere. Virg. 1. Georg. Sapius è rectis penetralibus exulit oua. Angustum formica terens iter. Tere rempus, est consumere: similiter tere re otium. *Terere, vt. Liu. lib. 1. Quas in conuivis, luxurie cam xualibus viderant tempus terentes.* Idem in eodem. Regij quidam iuvenes iterum otii conuivis, comestationibusque inter se terebant. Huius compolita sunt, Attero, contero, detero, differo, extero, intero, obtero, protero, pertero, subtero, quæ suis vide locis. Retero, rursus tero, purgo, externo. *Terere, vt. Col. lib. 7. Pura dunt frumenta, si in annos recondantur, reteri debent, nam quanto sunt expoliora, minus à cuculionibus exeduntur.*

Tritus, a, um, participium, id est attritus, & usu consumptus. *Tritus, vt. Plin. lib. 8. cap. 10. Tritum, vt. Plin. lib. 8. cap. 10. Tritum, vt. Plin. lib. 8. cap. 10.*

Plin. lib. 8. cap. 10. Tritum, vt. Plin. lib. 8. cap. 10. Tritum, vt. Plin. lib. 8. cap. 10.

Tritus, us, ui, Ipse actus terendi. *Plin. lib. 3. cap. 4. Tritus, vt. Plin. lib. 3. cap. 4. Tritus, vt. Plin. lib. 3. cap. 4.*

Tritor, oris, Quicquid conteritur, vt Tritor colorum. Plin. lib. 35. ca. 11. Næque Erigonis tritor colorum Nealex pictoris instantum ipse profecit. Tritor stimulator, qui assidue vapulando stimulum tergo suo conterit. Plaut. Persa. Quid ais tu eris, stimulatorum tritor?

T E R P A N D E R, d, *terpander*. Poeta Lyticus, ex Antissa Lesbii civitate, qui primus quatuor lyrae chordis tres alias addidit, & Lyrici carminis leges conscripsit, quas nonnulli Philemoni cuiusdam adscribere. Autor Suidas, Tanta autem in Terpandro artis excellentia fuisse perhibetur, vt quem significare volebat insigniter quidem canere, primum tamen locum non mereri, eum *terpander* habere, vt post Lesbii cantorem collocandum dicerent. Cuius proterbiij octum ad huiusmodi referunt historiam. Quum Lacedæmoniorum ter seditionibus tumultuaretur, consilium oraculum in se vultu Lesbium canentem accerserent. Accersitus itaque Terpander populi animi sic delinuit, vt omnia omni seditione, in pristinum concordiam redirent. Quæ ex re facta vt Lacedæmonij Lesbii musicis primas partes tribuerint, & si quem alium canentem audissent, protinus dicerent, *terpander*, id est post Lesbium cantorem eum collocandum.

T E R P E N, s, *terpen*. Citharædis insignis Neronis temporibus floruit, cuius canu supra modum Neronem delectatum fuisse, scribit Suetonius in vita eius. Statim (inquit) vt imperium adeptus est, Terpenam citharædis, vigentem tunc præter alios, accersit, diebusque continuis post cenam canenti in multam noctem assidens, pariter & ipse meditari, exercitarique cepit, nec eorum quicquam pertermere, quæ artifices eius generis vel conservande vocis causa, vel augendæ faciliarent.

T E R P I C I O, a, s, *terpicio*. Vna novem Musarum dicta, quod choreis, & tripudiis delectatur, vt Plutarchus ait, quod maxima vitæ pars ea delectetur & gaudeat. Hic quidam citharæ inventionem tribuunt. Virgilius de novem Musis, Terpsichore affectus cithara mouet, imperat, auge. Vide in dictione **M** s. a.

Terra, ex Elementum frigidum & secum, quod quoniam reliqua omnia gravitate exuperat, infimum sibi inter ea loca vendicant. *Terre, vt. Ital. Terra. Hispano, Tierra.* Dicitur terra (vt quidam volunt) quod pedibus teratur, Cic. de Nat. deo. Terra locata in media mundi sede, solida & globosa, & vndique in sese nutibus suis conglobata, vestita floribus, &c. Sunc qui velint hoc nomine in singulari numero totum elementum significari, in plurali aliquot eius regiones. Virg. 1. Aene. Multum ille & terris iactatus & alto, id est per multas regiones, vt illi exponunt. Quæ differentia aut falsa est, aut certe non perpetua. Nam & trita frequentissime pro vna qualibet regione legimus, & terras pro toto orbe. Cic. de Amicit. Eorum qui in hac terra fuerunt, Magnamque Græciam, quum florebat, &c. Virg. 4. Aeneid. Et nunc magna mei sub terras ibit imago. Terra filij, *terreni*, olim obscuro ignotique genere prognati dicebantur, propterea quod terra sit omnium communis parentis, vel quod iuxta quorundam etiam historias, primævi mortales ex terra nascebantur, quod etiam de gigantibus Poetarum fabule prouiderunt: quorum quod obscura essent, & incognita stirpe prognati, ad Terram, communem omnium matrem origo referebatur. Ad quod alludens Iuuenalis, hominem obscuro, gigantem fraterculum appellat. Cic. Atti. lib. 1. Et huic terræ filij, nescio cui, committere epistolam tantis de rebus non audebam. Vide Erasmi adagia. Terram pro terra, codæ Erasmo teste proterbius est figura in hominem exulem, eronem, & incertis vagantem sedibus. M. Tullius in epistolis ad Attic. lib. 14. Hæc & alia terre non possunt itaque *terreni* cogito, significat se de fugiendo cogitare. Terra desolatum aliquod habere dicitur, qui nō impetit, neque profert suas domos, sumptum ab auaritia aurum humo defodientibus, quod apud Plautum facit Euclio. Terram videre, dieitur qui ad molesti, prolixique laboris finem propemodum perueniunt. *Terre, vt. Plin. lib. 3. cap. 4. Terre, vt. Plin. lib. 3. cap. 4.* Sumptum à nauigantibus. Varro lib. 1. de Re rustica, tertram tribus modis dici: communi, proprio, & mista. Communi, vt quæ dicimus, orbem terræ, & terram Italianam, quum & lapis, & arena, & cetera eius generis sint in nominando cōprehensa. Altero modo dicitur terra proprio nomine, quæ nullo alio vocabulo neque cognomine adiecto appellatur. Tertio modo dicitur terra quæ est mista, in qua feri quod potest & nasci, vt argillosa, aut lapidosa. Terra etiam vocatur Vesta, siue quod rebus omnibus vestitur, seu quia vi sua ster. Ouid. lib. 6. Fasto. Stat vi terra sua, vi stando Vesta vocatur. Dicitur & mater. Colum. lib. 10. Tu penitus clathris eradere viscera matris. Ne dubita. Plin. lib. 3. Sequitur terra, cui vni terere naturæ partium eximia, propter merita cognomen indidimus maternæ venerationis. Nos nascentes excipit, natos alit, semel editos sustinet, & semper nouissimæ complexa gremio iam ab reliqua natura abdicatos, tum maxime vt mater operiens. Et paulo post, Terra serpentem, homine percusso, amplius non recipit.

Territorium, rij, Est (vt inquit Pomponius) vniuersitas agrorum intra fines cuiusque ciuitatis. *Terre, vt. Ital. Terreno, & Hispanice, Terriorio.* Quod ab eo dictum est quod maxime teratur, vel quod magistratus eius loci intra omnes fines terendi, id est summo iuris habeat. Hæsternus Pomponius. Plin. lib. 2. cap. 6. Extra territorium id abire. Cic. 1. Phil. Vt florentis colonie territorium minueretur.

Terreus, a, um, Quod est ex terra. *Terreus, vt. Ital. Di terra. Hispano, de materia de tierra.* Vt Vas terreum. Colum. lib. 1. Horreum camera contestu, cuius solum terreum, prius quam confectionem, perfosum.

Terrenus,

TEST

Ayuntamiento de Madrid

norum regem, vñ a ceteris mulieribus, quæ deessent viri, tutata est. Thelygonum, *ῥηλύνος*, Herba habens vnas floribus alæ similes, sed aliquanto pallidiores. Plin. lib. 27. cap. 8. ¶ Est & alia cetrægonus, quæ thelygonos vocatur, differentia intelligitur lenitate gullus. Vide *ΚΕΝΟΓΟΝ*.

Thelyphonon, *ῥηλύνος*, Herba ab aliis scorpion vocatur, propter similitudinem radicis, cuius tactu moriuntur scorpiones. Plin. lib. 25. cap. 10. Telypteris, *ῥηλύνος*, Filicis species. Plin. lib. 27. cap. 9. Alterum genus filicis thelypteris Græci vocant: alij nymphæam præterin.

Thema, matris, *ῥηλύνος*, Latine positum, seu posito dicitur. ¶ Sunt etiam themata mathematicorum apud Firmicum, affectiones naturalia, & quasi posita celi, *ῥηλύνος*. ¶ Thema, controuersia declamanda argumentum. Quintil. lib. 7. cap. 2. Erat mihi cura in controuersis forensibus nosse omnia que in causa versarentur. Nam in schola cetera sunt & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci vocant, Cicero proposita.

Themis, Themis, vel Themidis, vel etiam Themistis, *ῥηλύνος*, Celi & terræ filia fuit, quæ Iouis nuptias fugiens, ab eo in Macedonia compressa fuit, quæ Iouis nuptias fugiens, ab eo in Macedonia compressa fuit. Hæc dea putabatur quæ præcipere hominibus id petere quod fas est, vnde Festus, (nam *ῥηλύνος* fas dicitur) habuitque vetustissimum oraculum in Bæotia ad Cephissum amnem. Ouid. 1. Meta. Fatidicamque Them in quæ tunc oracula tenebat. Claudianus, sic Atropos vregit, Sic cecinit loggæ Themis. ¶ Fuit & alia Themis, quæ alio nomine Carmentis dicta est.

Themistæa, Eadem est quæ Themis. Cic. in Pisonem, Licet Themistæa sapientior. Themis accusatum fecit chemin, & chemistæa quorū posteriore sit Themistæa.

Themistoclea, *ῥηλύνος*, Regio Ponti, finitima Cappadocia: vt scribit Plin. lib. 6. cap. 3. & Meli lib. 1.

Themison, *ῥηλύνος*, Medicus apud Herodotū, & Cornelium Celsū.

Themisones, *ῥηλύνος*, siue Themisonij, Populi à Themisio Phrygiæ maioris loco prope Lyciam.

Themistivus, *ῥηλύνος*, Philosophus fuit temporibus Iuliani apostatæ, à quo etiam prætor Constantinopolis vrbs promotus est. Scripsit paraphrasim in Aristotelis Physica, libris octo: in Analytica posteriora, libris duobus. Præterea edidit sua: videlicet De intentione & intentione prædicationum: etiam disputationes etiam quasdam. Hic Valentem imperatorem quotidie sententiam in orthodoxos, autoritate sua & epistolis reddidit mitiorem. Suidas.

Themistocles, *ῥηλύνος*, Nomen viri Atheniensis clarissimi, Neocles filijque prodigis ac lasciuus prima iuuentute, postea dux delectus res inclat gessit. Pyæcum munuit. Bello maritimo Peras apud Salaminem viciit. Hic quæ ab ingrata patria exul factus esset, & à Xerxe princeps exercitus aduersus Athenienses magno cum honore creatus, quom videret patriæ suæ ingentis cladis periculum imminere, hausto tauri sanguine seipsum interemit, ne aut regi de se merito infidelis esset, non pugnando vitilicet, aut patriæ suæ hostis aut oppugnatorem videretur. Vide Plutarchum.

Themistocenes, *ῥηλύνος*, Syracusanus historicus, Cyri expeditionem & bella, quæ in historia Xenophontis continentur, composuit. Autor Suidas.

Thenæ, (vt docet Asconius) Sunt sacra vehicula, cum pompa ordinum & officiorum: sic dicta quod ante eas lintea tenduntur, quæ gaudent manu tenere & tangere qui eas deducant. *ῥηλύνος*. Vel *ῥηλύνος*, id est à re diuina, & sic per hoc scribitur. Cic. de Aruspicio responsis, Te appello Lentule, cuius sacerdos tuus sunt thenæ, curricula, præcentio, ludis, libationes. Lin. lib. 5. Quæ augustissima vestis est, theus ducuntibus, triumphantibusque, ea vestis medio ædium eburneis sellis sedere.

Thesoclymenus, *ῥηλύνος*, Homero lib. Odyss. 17. Vates qui Penelope prædixit Vlyssin Græciam reditam.

Thesocritus, *ῥηλύνος*, Nomen cuiusdam Atheniensis, qui primum Tragediarum actor fuit: deinde calumniator & sycophanta. Vnde & Demosthenes in oratione pro Ctesiphonte, Aeschinem tragicum Theocritum vocat. Erasmus in Chiliad.

Thesocritus, *ῥηλύνος*, Poeta Syracusanus, Prætorque, siue (vt alij malunt) Symmachus & Philinus filius, qui sub Ptolemæo Lagi filio floruit. Alij Commisse voluit, sed admodum iuuenem Syraculas commigrasse. Scripsit Idyllia in genere bucolico, quæ etiam hodie omnium manibus reperiuntur. ¶ Fuit & alter Theocritus, historicus Chius Theopompus æqualis, & in administratione Reip. mulus. Scripsit historiam Libycam, & epistolas quasdam. Autor Suidas.

Thesodamas, *ῥηλύνος*, Pater Hylæ fuit, qui ab eius nomine Theodamanteus dicitur à Propertio lib. 1. Elegiarum.

Thesodectes, *ῥηλύνος*, Orator, Cilix genere, discipulus Platonis, Isocratis & Aristotelis, qui ei suos de Rhetorica libros dedicauit. Conuersus deinde ad Tragedias, scripsit fabulas 1. Deceffit Athenis natus annos 111. Scripsit & versibus artem rhetoricam: laudauit & vitum Artemisium Mausolum, vñ cum claris eo tempore oratoribus. ¶ Theodectes orator, superioris filius, scripsit Encomium Alexandri regis Epitragum: commentarios historicos, artem rhetoricam libris 11. aliaque complura. Autor vtriusque Suidas.

Thesodorus, *ῥηλύνος*, Byzantius sophista, à Platone vocatus *λογόδαιμος*, Logodædalus. Scripsit contra Thrasylbulum & Andocidem, & alia quædam. Suidas. ¶ Theodorus & Teindrus fratres Samij, sculptores celeberrimi, quorum alter in Samo Pythij Apollinis signum incipit alter Ephefi eodem tempore, & alio saxo abfoluit: quibus simul eo positis ita conuenit, vt eum corpus ab vno artifice, & ex vni lapide sculptum videretur. Genus artis huius est Græcis ignotum, sed apud Aegyptios frequentatum. Nam soli hominum non oculis tantum totius statue compositionem metiebantur, sed dimensione, vt ex vasis multisque lapidibus in vnum corpus, in certam mensuram statu persiceretur. De hoc Theodoro Diogenes testatur, quod non solum sculptor, sed etiam architectus fuerit, quod iue Ephefi autor extiterit vt Dianæ templi fundamentis carthones subicerent, vt locus aliquo huiusmodi immobilem acciperet soliditatem. Idem primum lectum fuisse

re docuit, statumque ferre fecit. Autor Pausanias. ¶ Theodorus Gadareus, nobilis orator. Carthar amem, Syrix ciuitas est non longe ab Ascalone: vtrum ipse dici maluit Rhodius, teste Strabone, cuius tempore fuit. Eius discipuli Theodori sunt dicti: inter quos fuit Hermagoras, qui de arte Rhetorica scripsit. Tiberius quoque princeps quem secessisset Rhodum, eū Rudioso audiuit. vt Quintil. lib. 4. tradit. ¶ Theodorus alius fuit cognomento Acheos. Zenonis primum, mox & Pyrrhonis auditor: de quo vide Laertium & Suidam.

Theodosia, *ῥηλύνος*, Tauricæ Cherfonei vrbs. Ptole. lib. 3. cap. 6, & Plin. lib. 4. cap. 11.

Theodosius, *ῥηλύνος*, Nomen proprium doctorum Romanorū principum, quorum vitam vide apud Eutropium. Theodosius alius, fuit insignis Mathematicus: cuius scripta enumerantur à Suida.

Theodora, *ῥηλύνος*, Meretrix Elea fuit, lepidia in primis & festiuæ: cuius meminit Xenophon de dictis & factis Socratis: & Laertius in Vita Aristoteli.

Theodorus, *ῥηλύνος*, Patria Chius, vltimi Ptolemæi in Rhetoricis præceptor fuit, qui decertantibus in concilio Aegyptiorum satrapis, an Pompeius post prælium Pharsalicum profugus, esset in Aegyptum recipiendus, pro sententia dixit, recipiendum quidem esse, sed receptum occidendum: iudicans irrem illud prouerbium, Mortuos non morde. Hunc postea Cæsare interfecit Brutus in Asia reperiunt, & ad se adductum interfecit in Asia. Vide Plotarchum in vita Pompeii. ¶ Theodorus alium memorat Philostratus in Sophistis, qui tempore Herodis Attici præfuit Atheniensium schola.

Theognis, *ῥηλύνος*, Poeta fuit Siculus, Megaris natus, 1111 Olympiade, qui viles quidem & lectu dignas parues conscripsit, nisi scdis amoribus passim aspersis eas contaminasset.

Theogonia, *ῥηλύνος*, Deorū origo: quo nomine extat opus Hesiodi deorum genealogias explicans. Cic. 1. de Nat. deo. Quæ verò Hesiodi Theogoniam, id est originem deorum interpretatur tollit omnino.

Theologus, *ῥηλύνος*, *ῥηλύνος*, Philosophus circa rerum diuinarū cognitionem versans, Cic. 3. de Nat. deo. Principio sones tres numerantur, qui theologi nominantur.

Theologia, *ῥηλύνος*, Prima philosophiæ pars, quæ versatur circa Deū, & rerum diuinarum contemplationem.

Theomacrus, *ῥηλύνος*, pen. corr. *ῥηλύνος*, Philosophus fuit Metroclis auditor, & præceptor Demetrii Alexandrini: cuius meminit Laertius in Met. ocle.

Theombrorios, *ῥηλύνος*, Herba magica, qua Persarū Reges aduersus omnia cum animi, tum corporis incommoda utebantur. Plin. lib. 24. ca. 17. Theombrorion triginta schenais à Choespensei, pauonis picturis similem, odore eximio. Hæc autem à Regibus Persarum comedi aut bibi contra omnia corporum incommoda, instabilitatemque mentis, eandem denique semion à potentie maiestate appellari.

Theomachus, *ῥηλύνος*, Cous, vt auctor est Strabo lib. 14, vir fuit clatus administratione Reip. & Nicias tyranni amulus.

Theon, *ῥηλύνος*, Nomen pictoris Sami, de quo Quintil. lib. 12. de Instit. Orat. Alter mathematicus, qui scribit de spiritibus ad Ptolemæū all. 10. logum. Tertius grammaticus, interpretes Apollonij Rhodij. ¶ Fuerunt & alij hoc nomine, qui commemorantur à Suida: ex quibus celeberrimus fuit Theon Alexandrinus, eiusdem patriæ, tempore, & discipulus, quibus Pappus, sub Theodolo Seniore. Scripsit de Astrologia, commentariisque in Ptolemæum, & Astronomiam paruum, & alia. ¶ Theon ite alius & ipse Alexandrinus, Stoicus, tempore superioris: quidem sub Augusto post Aetium philosophum emicuit: scripsit in Physicam, & in artem Rhetoricam, & alia. ¶ Alius item eius nominis Stoicus fuit Antiochenus, omnium antiquissimus, qui scripsit apologiam Socratis. ¶ Quædam Smyræus. ¶ Quintus etiam Alexandrinus Sophista, cognominatus Aelius, qui Progymnasmatum quædam Rhetorica scripsit, & commentarios in Xenophontem, Isocratem, & Demosthenem. Autor Suidas. ¶ Theon item Sidonius Sophista, qui in patria ludum aperuit sub Constantino. ¶ Fuit & marmoris exaltor hinc nomine, vnus ex iis qui Mausolum exlaurent: cuius meminit Plin. lib. 35. ca. 17. ¶ Theon præter hos Poeta quidam fuit rabiosus & cuiusdam loquacitatis: petulantissimæque maledicentia. Vnde factum est, vt Theonino dente rodenti eum dicamus, qui conuictis læssit. Vide Erasmus Adarja.

Theophrastus, *ῥηλύνος*, Mitylenæus historicus, scriptor rerum Pompeij Magnitius meminit Cicero in Orat. pro Archia.

Theophrastus, *ῥηλύνος*, Cæsaræ Palestinæ præsul, Seneca imperante, cuius meminit Hieronymus. ¶ Theophilus alius Antiochenus præsul, qui imperante M. Antonino librum in Marcionem edidit, & alia quædam quæ ab Hieronymo commemorantur. ¶ Alius item eiusdem nominis præsul Antiochenus, ad quem Lucas scribit Acta Apostolorum. ¶ Alius quoque præsul Alexandrinus, qui scripsit aduersus Originem. ¶ Præter hos Theophilus Comicus antiquæ Comedix: cuius fabulas nonnullas commemorat Suidas.

Theophrastus, *ῥηλύνος*, Philosophus fuit ex Erefo Lesbii oppido, prius Tyrstamus appellatus, deinde Euphrastus, & postremo Theophrastus ob oris & eloquentiæ suauitatem propemodum diuinam. Hic Peripateticorum eloquentissimus doctissimique fuit, Aristotelis discipulus & in schola successit. Dicere solebat, doctum hominem ex omnibus solum neque alienis locis percontatum esse, neq. inopem amicum. Habuit discipulos ad duo millia. Opera eius à Diogene commemorantur, inter quæ sunt libri sex epitomes in Aristotelem de animalibus. Extant hodie tantum de plantis conuersi à Theodoro Gaza, & pauca quædam opuscula. Excessit admodum senex. Ex Suida, Diogene, Strabone. ¶ Theophrastus alter fuit Ephesus, cuius meminit Aelianus De varia historia.

Theopolis, penult. corr. *ῥηλύνος*, Maxima Syrix ciuitas, sic à Iustiano nominata post iteratum, quum prius Antiochia diceretur. Autor Stephanus.

Theopompus, *ῥηλύνος*, Chius orator & historicus post Theudidem & Herodotum, teste Quintiliano, quibus vt in historia minor, ita oratori magis similis: vt qui antequam esset ad hoc opus sollicitus, diu fuerit orator. Filius fuit Damastri, teste Suida, & auditor Isocratis. Scripsit

T H O O S A, *ῥοοσα*, Phorci filia, ex qua Polyphemum Neptunus genuit. Homerus lib. 1. Odyl.

T H O O T E S, Vnus fuit ex praeconibus Graecorum, teste Homero libro Iliados 12.

THORAX, cis, *ῥωραξ*, Ital. *Petto*. Hisp. *Huaco del cuerpo del hombre peto*.] A. medicis, & rei anatomicae petitis, dicitur pars corporis ab ipsis clauibus vsque ad diaphragma, costis vndique circumscripta, partemque vitales continens. Vnde quum apud Plinium Celsumve legimus, medicamentum aliquod vitia pectoris purgare, intelligere debemus concauitatem illam quae intra septum pectoris continetur. Accipitur item pro quouis munimento pectus regente, siue illud lanceum sit, siue ferreum, siue ex alia materia confectum. Ital. *Pettorale*, *giuppone*, *giacco*, *corax*, *corax*, *corax*, *corax*. Hisp. *Las coracas* & *el jubon*.] Virg. 10. Aen. Thorax simul cum pectore rupit. Idem 11. Aene. thorax indutus ahenis. Horrebat squamis. Plin. lib. 7. cap. 20. Nos quoque vidimus Athanasium nomine, prodigiosa ostentationis quingenario thorace plumbeo indutum, cothurnisque quingentorum pondus calciauerat per scenam ingredi. Lanceus thorax. Suet. de Augusto. Hyeme quateris cum pingui toga tunicis, & sabucula, thorace lanceo, & femoralibus, & tibialibus munebatur.

THORACUS, *ῥωραξ*, Ital. *Armato di corax*, *corax*. Hisp. *Armado de corax*.] Quid thorace indutus est. Plin. lib. 35. Paribasiu pinxit Nauarchus thoracum.

T H O R A X I A C I S, *ῥωραξιας*, Mons est Libyus Hesperitis vicinus, Lethæo fluuiio imminens, teste Strab. lib. 14. in quo dicunt crucifixum fuisse Daiphantem grammaticum, propterea quod reges veribus inesset: vnde tractum est proverbiale enigma, *Cauca Thorace, φάλαξ τοῦ ῥωραξ*, quo vitimur quoties linguae petulantiam frangendam volumus significare, ne voces petulantius emissa aliquando per iugulum redeant. Vide Erasmi proterbia.

T H R A C I E S, & **THRACIA**, *ῥακία*, Vulgo *Romania*, Europæ regio, Macedonia ad Occasum proxima, à Septentrione Istrum habens, ab Oriente Pontum à Meridie Aegreum mare. Olim Scythion, postea Thracia, à Thrace Martis filio, seu ab asperitate dicta: Graecæ enim *ῥακία* asperum dicitur. Est enim regio (vt Pomponius scribit) nec calida, nec solum tractabilis: & nisi quia mari propior est, infæcunda, frigidaque. Habet ferros homines, asperum cultum. In ea sunt vrbes celeberrimæ: Apollonia, Aenos, Nicopolis, Byzantium, Perinthos, Lysimachia, Callipolis. Amnes sunt Hebrus & Nestos. Montes Aemus, Rhodope, & Orbelos. Dicitur & Thracia, *ῥακία*. Virg. lib. 12. Aeneid. gemit vltima pulvis Thracia pedum.

THRAZ, *ῥακία*, gentile. Virg. 3. Aene. Terra procul vastis colitur Mauortia campis: Thrazes arant.

THRASSA, *ῥακία*, femininum, *ῥακία* fuisse Threissa, *ῥακία*. Virgil. 1. Aene. -qualis equos Threissa fatigat Halpice.

THRACIUS, a, um, possessivum, *ῥακίος*. Virg. 5. Aene. -quem Thracius albis portat equos bicolor maculis.

THREICUS, a, um, *ῥακίος*. Virg. 5. Aeneid. -Threicia sterces cithara, fidibusque canoris.

THRACIAS, *ῥακία*, Diostoridi, vel Thracius lapis, Siler est tam admirabilis naturæ, vt aqua madefactus accendatur, oleo autē affuso restinguatur. Ita dictus (vt Nicandro placet) eo quod in Ponto Thracia flumine inueniatur. Vide Galenum 9. Simplicii & Dioscori lib. 5.

T H R A S C I A S, *ῥακίας*, Aristoteli, Venus media regione flans inter Septentrionem, & Occasum solstitialem, teste Plin. lib. 2. cap. 47.

T H R A S A S, *ῥακίας*, Auguris nomen, qui in summa siccitate Busrin Aegypti tyrannum adiens, ostendit à superis posse exorari pluuiam, si hospites immolaret. Querente deinde tyrannum quidnam & cuius esset, quum se peregrinum profiteretur. Tu igitur primus, inquit Tytānus, Aegyptio aquam dabis. Quid. 3. de Arte. Dicitur Aegyptus caruissit tiganibus arua Imbribus, atque annis siccis fuisse nouem, Quum Thrasas Busrin adie, monstraque piæi Hospitis effuso sanguine posse loqui: Illi Busris, Pies Iouis hostia primus, Inquit, & Aegyptio tu dabis hospes aquam. Hunc tamen nonnulli Thrasium potius, quam Thrasam malunt appellare. Thrasas item, *ῥακίας*, Suidæ, Philosophus fuit Stoicus sub Nerone: à quo quum iussus esset mori, sileum suum magna constantia compevit: porrectisque alacriter ad incisionem brachii, humoque sanguine aspersa, Hunc, inquit, sanguinem libemus Ioui liberatori. Reliqua vide apud Tacit. lib. 16.

T H R A S O, *ῥακίας*, Nomen proprium gloriosi militis apud Terentium in Eunuchis. *ῥακίας*, hoc est ab insolentia, & ferocitate impositum. Fuit & nobilis statuarius ejusdem nominis, cuius meminit. Plin. lib. 34. cap. 8. & Strab. lib. 14.

T H R A S V M E N Y S, pen. prod. *ῥακίμην*, Vulgo *Lago di Prezia*, Lacus in agro Perusino, Annibalis victoria, & Flamini Consulis clade nobilitatus. De hoc Ouid. lib. 6. Fast. Sum: tibi Flaminius, Thrasumenque hitoræ testes. Dictus à Thrasumeno puero quem Aegyla nymphe rapuisse dicitur.

T H R A S V L V S, pen. prod. *ῥακίμην*, Nobilis Atheniensis fuit, ingenti animi magnitudine, & amore in patriam singulari: qui vbi à tyrannide in exilium actus esset, comparato exercitui non admodum magno, adiunctisque exilibus, sibi fuisse reditum in patriam manu comparauit: lato prius plebiscito de iniuriis vero citroque oblitterandis, quam *ῥακίμην* Graeci appellat. Vtebatur enim ne exules reduci, iniuriam suam vilescentes, ciuitatem ciuibus exhauserent. Causa est ab Aspensidis, noctuad tabernaculum eius facto concursu, ob pecuniam acerbius imperatam. Vide Xenophonem Retum Graecarum libro 4.

Fuit & alius Thrasylus dux Milethorum, qui vt portum Sicyoniorum occuparet, ex aduersa parte vrbem aggressus erat: quam partem tuendam quæ ciues vndique concurrerent, interim ex inopinato classe portum occupauit. Vide Front. Strab. lib. 2.

T H R A S Y L L V S, *ῥακίμην*, Atheniensis fuit, rei militaris peritissimus, qui æquali cum Thrasylulo imperio classi praefectus, Myodatum Lacedæmoniorum, Peloponnesiorum duccm apud Scythum Hellespontici vt-

bem nauali praelio superauit. Autor Thucydides lib. 8.

T H R A S Y M A C H V S, *ῥακίμην*, Sophista fuit ex Chalcedone Bithynia, qui primus in oratione numeros, & artificiosam verborum cōpōitionem tradidit inuenisse. Scripta eius enumerat Suidas.

T H R A S Y M E N Y S, vide **T H R A S Y M E N Y S**.

T H R A S Y M E D I S, *ῥακίμην*, Fuit filius Nestoris: vt autor est Homer. lib. 9. Iliad.

Threnodia, *ῥακίμην*, Cantus lugubris: quo genere primus omniū Simonides vsus fuit apud Graecos.

T H R I A X, siue **T H R I O**, *ῥακίμην*, Srephano, Vicius est Atticæ, in tribu Oeneide: à quo Thriasij populi, & campus Thriasius: cuius meminit & Plin. lib. 4. cap. 7. & multis in locis Thucydides.

T H R I V S, antist. *ῥακίμην*, Oppidum Elis, olim Achaia, Patris proximum: ita dictum à Thriunte quodam Athenicō, quem Thebes Herculi suppetas misit.

Thridacius, *ῥακίμην*, Mandragora femina, à laquearum similitudine, quas *ῥακίμην* vocant Graeci, nomine imposito. Autor Dioscorides lib. 4. cap. 17.

Thrips, *ῥακίμην*, Ital. *Tarso, tarma*. Hisp. *El gusano que roe la madera*.] Teredinis genus lignum erodens, culci non dissimile. Autor Plinius libro 16. capite 41.

T H R O N I V M, *ῥακίμην*, Oppidum est Loctorum Epicnemidiorum, ad Boagrium amnem, non procul à sinu Malitico. Plin. lib. 4. cap. 7.

Thronus, *ῥακίμην*, Ita. *reggio, sedes, curia, acatreda*. Hic. La. *filia real*.] A nostris sedes, siue solum dicitur. Quamuis in Scripturis sacris throni quandoque non pro cathedris, sed pro virtutibus aliquibus celestibus, in quibus Deus semper sedeat, quali in quadriga sua ponatur.

Thryallis, *ῥακίμην*, Genus herbae, quæ aliis Lychnis dicitur, folia habens terna, aut quum plurima, quaternaria, crassa, pinguiusque, ad luctu- rum limum apta. Vide Plin. lib. 25. cap. 10.

T H R Y O N, *ῥακίμην*, Messeniarum oppidum, non ita procul ab Alpico fluuii cuius meminit Homerus in Catalogo nauium, & Strab. lib. 8. & Plin. lib. 4. cap. 5.

T H Y C I D I D E S, *ῥακίμην*, & *ῥακίμην*, Historicus Atheniensis, Holori filius, nobili in primis genere, vt qui à Milciade & Cimone ducibus ortum traheret, qui & ipsi genus suum ad Aeneum Iouis filium referrebant. vxorem duxit à Thracia oriundam, alioqui diuitem: cuius opes adfectus, nō in voluptates, sed bonam earum partem in otium literarium erogauit. Nam bellum Peloponnesiacum scribere aggressus, eodem quo illud gerebatur tempore, Atheniensibus pariter ac Lacedæmonis aliquot militibus, qui bello interessent, mercedem praebat, vt res quodidie veras sibi renuntiarent, quas fidelius se accepturum sperabat, si non solum ab amicis, sed etiam ab hostibus de iis edoceret, ne partes quique suas falso tuerent. Praeceptoris habuit in philosophia Anaxagoram: & in rhetorica, Antiphontem. Scripsisse autem putatur historiam in Aegina insula, quō in exilium se contulerat. Sepultus est in agro Attico iuxta sepulchra Milciadarum, in loco qui Coria appellatur. Quidam Athenis obisse dicunt, expleto iam legitimo relegationis tempore. Alij in Thracia decessisse volunt, ossaque eius Athenas in maiorum suorum sepulchra fuisse relata: vbi & cippus erectus fuit cū hac inscriptione: Thucydides Holori iacet hoc altum fuit antro. Hæc ferè ex Marcellino. Quintil. lib. 10. cap. 1. de Thucydide sic scribit. Thucydides (inquit) & Herodotus, longè ceteris in historia praferendi, quorum diuersa virtus laudè penè est parem consecuta. Densus & brevis, & semper in illis sibi Thucydides: dulcis & candidus, & effusus Herodotus: ille concisus, hic remissus affectibus melior: ille cōtentionibus hic sermonibus ille vlt. hic voluntate. Dionysius Halicarnassensis scribit Demosthenem adeo Thucydides stylium probasse, vt eius libri octies, sua manu descriptis, totumque ferè ediderit. Cicero in Bruto, Thucydidem (inquit) imitatur. Optime, si historiam scribere, non si causas dicere cogitatur. Thucydides enim rerum gestarum synceras pronuntiator & grandis etiam fuit: hoc forense concitatorum non tra- stitit genus. Orationes autem quas interposuit (multæ enim sunt) eas ego laudare soleo, imitari neque possum, si velim, nec velim fortasse, si possum. Haec tenet Cicero. Fecerunt & alij eiusdem nominis, qui commemorantur à Marcellino. Vnus Milesius Athenis inter principes viros ad duces habiles, amulus Periclis. Alius Pharsaliæ Menonis filius, cuius meminit Polemon in his quæ de Acropoli scripsit. Tertius natione Achedrylus, cuius meminit Androton in Athide, dicens eū filium fuisse Aristonis, qui fuit tempore Platonis Comici & Agathonis Tragicæ, ac Nicerati versificatoris. Ex Marcellino.

T H Y L I A, *ῥακίμην*, Insula est in ditione Scotorum, in Septentrionem vergens, vltra Orcadas, latitudinem habens graduum 21. 11. Quo fit vt circa æstiuum solstitium quàm breuissimæ ibi sint tenebræ. Sole ab illorum horizonte quàm minimum recedente: quemadmodum contra circa solstitium hybernum nihil ferè aut quàm minimum habet diei, Sole Tropicum Capricorni ab illis disunctissimū perambulante. Hæc extrema fuit earum quæ in Septentrionali Oceano Romanis fuerunt cognitæ: vnde etiam à Virgilio vltima Thule appellatur. Georg. Tib. (inquit) securat vltima Thule.

Thurnus, (sic enim antiqui scribebant, qui nullam recipiebant litteram peregrinam) vide **T H Y M Y S**.

T H Y R I A X, *ῥακίμην*, Oppidum Messeniæ agci, non procul à Pheris, excello in loco situm, vnde & *ῥακίμην* veteres appellabant. Ab hoc oppido propinquus sinus Thuriates dicitur. Autor Strabo.

Thurianus, Genus est piscis marini, quem alij xiphiam vocant. Plinius lib. 32. cap. 11.

T H Y R V M, *ῥακίμην*, Vrbis Magnæ Graeciæ, olim nobilissimæ, ad sinum Tarentinum sita, inter Crathin & Sybarin amnes: à Thuria vicino fonte nomen habens. Huius incolæ Thurij dicti sunt & Thuriij, *ῥακίμην*, qui quum aliquandiu floruisse, à Lucanis in seruitutem tracti, & à Tarentinis infestati, tandem in Romano rum tutelam sese dedere sunt coacti, qui eō deducta colonia, vrbem eorum pro Thurio Copias appellauerunt. Hæc Strab. lib. 6.

Thus, *ῥακίμην*, Ital. *Incenso*. Hisp. *El encienso*] Lachtyma est exigua arbutula, vni terrarum Arabie concessa, gratissimum in sacrifici-

cis, deorum fustum praeiens: unde etiam nonnulli nomen accepisse existimant, *Thy* quod est sacrificare. Alij Latinam vocem esse putant, quod dicitur *Thy* de et *Thy* aspirationem scribere malunt. Sed de hoc latius infra suo loco.

THYSCIA, Italiae regio, à Latino Tiberi, à Liguribus Macra fluvio divisa, quae alio nomine Hetruria dicitur. *Thyscia*. Dicitur Thyscia (ve quidam existimant) *Thy* quod est sacrificare, propterea quod Tyrreni semper habuit fuerint religio, deorumque cultui & sacrificiis ad superstitionem vsque dediti. *Thyscia*.

Thysci, Dicitur sunt regionis huius incolae, qui & Tyrreni dicuntur. *Thysci*. Quidam citra aspirationem scribere malunt.

THYSSAGETAE, siue Thyssagetae, vide **THYSSAGETAE**.

Thya, *Thya*, Arbor odorifera, quae notiore nomine cedrus, & ab Homero trogete dicitur: teste Plin. lib. 4. cap. 16.

THYAS, *Thyas*, Fluvius qui Thesprotidem, Castrinamque discimit, teste Thucydide, lib. 1. Meminit huius fluvij Plin. lib. 4. cap. 1.

Thyasus, *Thyasus*, Saltatio, siue chorea dicitur, quae Baccho exhibebatur: à verbo *Thyas*, quod est Orgia celebrare. Virg. 5. Aeg. Iustituit Daphnis thyasos inducere Baccho.

THYATIRA, pen. prod. *Thyatira*, Insula est maris Ionij, vna Echinadum, Actoliz adiacentem, teste Plin. lib. 4. cap. 11. *Thyatira* item Toniz civitas in Asia, ad Lycum fluvium, teste eodem Plin. lib. 5. cap. 9. Strab. lib. 13. Myfix attribuit, Stephanus Lydia.

THYBIA, *Thybia*, Nomen vnius ex comitibus Aetnae. Virg. Aen. lib. 10. Astaracque duo, & senior cum Calisto Thybris, Prima acies, &c.

THYLLA, *Thylla*, Oenotriae vrbis, in qua pars Phocensium confedit, vix Herodoti sententia refert Stephanus. *Thylla* quae tam Harpam videtur appellasse refert nimirum ad vocis proprietatem, quae apud Graecos repentinam & sonoram significat procellam.

THYESTES, *Thyestes*, Fuit filius Pelopis ex Hippodamia, & Atrai frater, ac Tantali nepos, qui quum fratri, cui pessime nocebat, aliter nocere non posset, vxorem eius per adulterium possuit. Atrius verò ei filium epulandum apposuit. Ob quae flagitia Sol, ne pollueretur, retrò fugisse fertur. Thyestis fabula sic scribitur Seneca, Atrium & Thyestem germanos, quum diffensione sibi nocere non posset, in simulatam gratiam rediisse: qua occasione Thyestes cum fratri vxore concubuit. Atrius verò ei filium epulandum apposuit: quae Sol abominatus, ne pollueretur, aufugit. Sed veritas haec est, Atrium apud Mycenam primum Solis eclipsim invenisse: cui invidens frater, ex vrbis discessit eo tempore, quo eius probata sunt dicta. Haec Seneca, enatrans illud Virgilij, lib. Aeneid. 1. Nec tam auctus equos Tyria Sol iungit ab Urbe. Et rursum in illud 11. Aeneid. Atrides Protei Menelaus aduque columas Exulat, &c.

Thyesteus, *Thyesteus*, Quid. lib. 15. Metam. Nerve Thyesteis cumulus viscera mensis.

THYIA, *Thyia*, Nomen filiae Cepheij, quae prima Liberi patris initiata fuit Orgijs, à qua Thyades, & Thyiz, Herod. lib. 7. Ab hac vrbis eiusdem nominis in qua colitur.

THYIADES, pen. cor. *Thyidae*, Bacchi sacrificulae, quae & Bacchae & Menades, & Bassarides dicuntur. Rationem autem huius nominis quidam referunt ad Thymiam quandam Cepheij filiam, quae prima omnium Dionysio initiata, Orgia eius celebravit, Bacchicorumque furorē correptos nomen reliquit, vt ab ea Thyades dicerentur. Alij haec non Cepheij, sed Castalij cuiusdam indigenae filiam fuisse volunt. Vide Caesium Rhodigum lib. 16. cap. 19.

Thyites, penul. prod. *Thyites*, Genus est lapidis durissimi, ex quo mortaria fieri consueverunt: unde & à Plinio lapis mortariorū vocatur: & à Graecis *Thyites*, quibus *Thyia* mortarium est.

Thymallus, Genus piscis pretiosius, quo Ambrosius lib. Hexa. Neque te inhonoratum nostra persecutione thymalle dimittam, cui à flore nomē inolevit, seu Ticiui vnde te fluminis, seu amoeni Aethes vmbra nutrit, flos es. Quid specie tua gratius: quid suauitate iucundius: quid odore fragrantius: Quod mella fragrat, hoc tu corpore tuo spiras.

THYMBRA, *Thymbra*, Latini cuiusdam nomen, à Palante occisi, quod Virgilium 10. Aen. Nam tibi Tymbræ caput Eudrius abstulit ensis.

Thymbra, *Thymbra*, Diofcoridi. Itali. *Satureia herba*. Hispani. *Azedra gerua*. Herba est satis nota, quam Latini cunilla appellant, apibus gratissima: unde etiam scriptores rei rusticae circa aluearia ferenda praecipunt. Virg. 4. Georg. Et grauitur spirantis copia thymbræ. Dux autem sunt thymbræ species, sativa, & agrestis: illa condimentis gratior, quae & Satureia dicitur haec medicinae utilior.

THYMBRAE, *Thymbrae*, Campus est Troadis, per quem Tymbrus fluvius in Scamandrum influit. Thymbra autem nomen huius campo facti putat Seruius à copia thymbræ herbae, quam Romani cunillam vocant, cuius maximus hoc in campo est proventus. Fuit item Thymbra vetustum iis in locis oppidum, Dardani opus, cuius meminerunt Strabo lib. 13, & Plin. lib. 5. ca. 34. Item delubrum Apollinis, qui à loco cognominatus est Thymbræus, teste eodem Strabone loco iam citato.

Thymbræus, *Thymbræus*, Apollinis cognomen, siue à Thymbra Troadis campo, siue ab eiusdem nominis vrbis in qua colebatur, impolitum. Virg. 3. Aeneid. Da propriam Thymbræ domum. Vbi Seruius, Thymbræus Apollo dictus est à loco Troiae vicino pleno thymbra, in quo & nemus habuit & templum, in quo à Paride occisus est Achilles. Ergo Thymbræus, vt Delius. Nam numina à locis frequenter nomen accipiunt. Vt cum quia Graeci *Thymbræ* dicitur, in dedicatione, in xiphthongum mutatur: vt, Atrix, Aeneas: *Thymbræ*, Critaeus. Apollinis Thymbræ templum Strabo ea in parte fuisse tradit, qua Thymbrus fluvius in Scamandrum influit: quo in templo ferunt Achilles Apollinis sagittis diceretur esse interfectus.

THYMBRAEA, *Thymbraea*, Oppidum Afix, ad Pactolum fluvium teste Xenophonte in Persia.

THYMBRAEUS, *Thymbraeus*, Fluvius est Troadis, per campum, cui nomen est Thymbra, in Scamandrum influit. Antiores Stephanus & Strabo lib. 13.

THYMBRAIA, *Thymbraia*, Catix vicus, iuxta autrum Charonium, qui in loco propter pellicias exhalationes, inferorum fauces esse credebantur.

tur. Autor Strabo libro 14.

Thymele, penul. cor. *Thymele*, Ital. *Pergamo, pulpita, pergola*. Hisp. *Pulpito* & *predicatorio*. Pulpitum erat in orchestra altum pedes quatuor, in quo chorus Tragediarum, & Comediarum, quoad Comediarum chorus habuerunt, ceterique personam non habentes, fabulae subseruebant: hystionibusque in scenam additis, populum gestulatione retinebant. Est praeterea Thymele nomen notissimum saltatriculae, cuius gestulatione Domitianus impensè fertur delectatus. Martial. libro 1. Qua Thymelem spectas, derisorumque, Latinè, Illa fronte, precor, carmina nostra legas. Vide de hoc plura in Annotationibus Viuis in Augustinum de Ciuitate Dei.

Thymelici, *Thymelici*, Dicuntur gestulatorum, qui in pulpito orchestrae, quod thymele vocabant, fabulae subseruebant, & hystionibus in scenam additis populum gestulatione retinebant. Meminit horum Vitruvius, diuersisque eos facit à scenicis. *Thymelici* enim dicebantur hystiones, qui in scenam additi agebant: thymelici verò, qui personam ex fabula non habentes, ante scenam in orchestra saltabant, & scenae subseruebant.

Thymiatina, *Thymiatina*, Ital. *Perfumo, perfumeo*. Hisp. *Sahumerio*. Suffumigatio, vaporatio, suffumigium, *Thymiatina*, quod est vaporare, sufficere.

Thymiatum, *Thymiatum*, vel etiam locus in quo suffusio solet adoleri.

THYMOTIS, *Thymotis*, Priami filius fuit ex Arisbe (ve quidam voluit) cuius vxor quum filium peperisset eodem die quo Hecuba Paridem, asserentibus hariolis eo die natū esse puerum, cuius causā illi euerteretur, iussit Priamus vtrūque interficere. Et Paris quidem matris altu clām traditus est educandus: Thymotis autem puer est interfectus. Cuius iniuria vitione in multos annos dilata, Thymotes, quod equi lignei dolum sentiret, commodum sibi vindictae tempus oblatum (iat, primus autor fuit vt in vrbem reciperetur. Haec ferè Seruius enarrans locum illum Virgilij, primòque Thymotes. Duci intra muros hortatur, & arce locari. Sine dolo, seu iam Troia sic fata ferebant.

Thymus, vel **Thymum**, *Thymus*, Ital. *Timo herba*. Hispani. *Tomillo gerua*. Futex humilis, odoratus, apibusque gratissimus. Virg. 3. Aegloga, Dūque thymo pascentur apes, dum iorecietur. Horat. 2. Carmi. vt apud Matina: Grata carpētis thyma per laborem. Sunt autem thymi duo generatim scilicet, & nigrum. *Thymus*. Vnde Bithyni mel, quod ex vtroque thymo collectū est. Plin. lib. 11. cap. 16. *Thymus* item (ve inquit Iulius Pollux) verrucula est Aegyptiæ fabae magnitudine, (scabra, & subrubens sanguine, cuius summa pars (vt Celsus inquit) flosorem thymi representat, in genitalibus, sede, seminibus, palmis, & inferionibus pedum partibus nascens. Vide Plinium lib. 21. cap. 10.

Thymites, pen. prod. *Thymites*, Vinum thymo conditum: ea forma dictū qua Abinthites, & Abrotonites de quo Columella lib. 11. cap. 36.

Thymius, adiectiuum, Quod ex thymo factū. Colum. lib. 6. cap. 13. Cum melle Attico, vel si id non est, vti que thymino: celeriter leuatur.

Thymosus, aliud adiectiuum. Plinius libro 11. cap. 15. Thymosum mel non coit.

THYNTIA, *Thyntia*, Thraciae populi fuerunt ad Hebeum fluvium, quorū pars in Asiam transgressa, iuxta Apolloniā & Salmydeum flumē cecidit: quae tra. Num ab ipsis Thyniacum licus appellat Strabo lib. 12.

THYNIA, *Thynia*, adis, *Thynia*, Ponti Euxini insula Bithyniae adiacens, trium milium passuum ambitu, alio nomine Apollonia dicta. Autor Plinius lib. 6. cap. 12.

Thynnus, *Thynnus*, Ital. *Tenno*. Hisp. *El atun pescado conatido*. Piscis maximus est notissimus, qui mensē Maio copiosissime capitur in freto Gaditano. Nam id temporis ex Oceano Aethiaco in mare Mediterraneum irumpit non paruo Gaditanorum quaestu, qui insubitum eorum multitudinē recibus extrahunt, ceterisque insectis, salinisque, membratimque dissectos, & in cadis asseruatos celebri mercimonio per omnem Europam diffundunt. Gallicè de la *Thynne*. Haec ferè ex libello Pauli Iouij de Romanorum piscibus.

Thynneum, pen. prod. *Thynneum*, Sacrum erat quo piscatores Neptuno thynnium immolabant, spe impetrare ab illo felicitatis captaur. Vide Caesum Rhodigum lib. 5. cap. 6.

THYNOS, *Thynos*, Ciliciz oppidum, non procul à Pyramo fluuio, teste Plinio lib. 5. cap. 27.

THYON, *Thyon*, s. ritum syllabarum, *Thyon*, Cognomen Bacchi, quod à *Thyon*, id est sacrificio, quidam deducunt putant, quod illi adhuc inter humanos versati sacrificarent. Quamquam non debeat qui id cognominus cum à matre sua Semele accepisse velint, quae alio nomine dicta est Thylene, *Thyon*. Ouidius 4. Metam. Additis his Nyctus inderonstusque Thyleneus.

THYRA, siue **THYRA**, per contradictionem, *Thyra*, Oppidum est in confinio Lacedaemoniorum, & Argiutorum: cuius causa aliquando grauius bella inter illos emerferunt. Huius incolae dicuntur Thyraeae, *Thyraeae* Stephano. Est item Thyra insula ante Peloponnesum, & regione Heimonides, non procul à Troezen: cuius meminit Herodotus libro 3.

THYRACOS, *Thyracos*, Populus in Attica regione, ex Acamanteide tribu. Autor Strabo.

THYRAGETAE, pen. cor. Populi sunt Scythiae vltra Sauromatas, ex venatione victitates Mela lib. 1. Thyragetae, Turcaeque vastas sylvas occupant, alunturque venando. Hi à Plinio Thysagetae appellantur: à Strabone, Ptolemaeo, & Stephano *Thyracetae*. Quo fit, vt suspicer apud Metam & litteram librorum culpa irreprehesse.

THYRSUS, *Thyrsus*, Nomen pastoris propriū, apud Virgilium 7. Aegloga. Thyrsus, *Thyrsus*, Ital. *Torfo, costone*. Hispani. *El ramo de troncho de berga*. Proprie dicitur illud in herbis quod vitigule in modū, vel teli rectitudinem consurgit. Plin. lib. 19. cap. 8. Inuentum omnes thyrsos, vel folia lactucarum protogare vices conditos, ac recentes in parvis coquere. Idem, Folia lactucae tosta, thyrsusque, ex aceto bibunt. *Thyrsus* accipit thyrsus pro furore, ardore, stimulo, vel instigulo, quum ait, Percussit thyrsu laudis spes magna meum cor. Est praeterea thyrsus hausta aculeata, hederis obiecta, quam in Orgijs Bacchae quatiunt. Tancius, Messalina crine fuco thyrsū quatit. Scribit Diodorus, Dionysium in exercitu habuisse mulieres thyrsis armatas. Et Macrobius ait, Liberum

riola, Proprie est os eruris oppositum surc. Ipsiur. Irea. G. m. s. H. u. p. Espi-
nolia c. cailla de la pierre. J. Celus lib. 8. cap. 1. Vtrum autem erus est
ex ossibus duobus, Sc. Vtrum alterum os ab exteriori parte, Sc. Alterum
ab priore parte positi, cui tibi nomen est, longius, et in superiore parte
pleni, solum cum femoris inferiore capre cum mittitur, sicut cum
humero cubitus. Tibia item vneatur instrumentum masculum oblon-
gum, teres, et furatino, quod infatur, et digitis modo adductis,
modo reductis temperatum, non iniucundum sed et symphoniam.

in edificio coniungo. *παρατίθημι*. Plin. lib. 9, Alexandri Magni classium
ss. f. praefecti

Ayuntamiento de Madrid

vitaeque abstinentissimus, qui missus cum paucis irremissibiles ad liberandas à Dionysii tyrannide Syracusas, quem Dion Syracusanus implorato Cotintheorum auxilio, expellere conabatur, quinquagesimo postquam Syracusas appulisset die, vrbepotius est: deinde arcem obsides, Dionysium ad dedicationem compulsi, & cum paucis in exilium Corinthum misit. Arcē verò solo squavit & Syracusanis libertate restituit. Deinde cōtra Leontinos pergens, eorū tyrannum in bello capēdi interfecit. In summa qualis fuit Timotheo, Agesilao, Pelopide, Epaminonda. Hæc ex Plutarcho qui cum è nostris comparat Paulo Aemilio.

TIMOLVS, Lydiz mons, postea Tmolus, *τμολος*, appellatus, teste Plin. lib. 5. cap. 29.

TIMON, *τιμων*, Philasus philosophus, qui apud Chalcædonem philosophiam, & oratoriam exercuit, charus Ptolemæo Philadelpho. Scripsit Tragedias, & Comædias, & Satyras. Dictus amarulencus, & mordax, sitorum, id est dicacitatem scripsit, de quo Gellius, Timon amarulencus librum maledicentissimū conscripsit, quem filios inscripsit. ¶ Fuit et alius Timon Atheniensis temporibus Periclei, & Alcibiadis, (ut ex Aristophanis & Platonis poematibus perspicere licet) yxorius inhumanus, ac vitans hominū congressus, præter viuius Alcibiadis adolecentis. Interrogatus quæ cum illo causa esset amicitiæ, Quod sciam (inquit) illum quandoque multorum maiorum Atheniensibus causam futurum. Scmel in vita in concionem dicitur ascendisse, factique notitiam cunctis admirantibus, Est mihi (inquit) viti Atheniensis, post adeo horribilis, in quo fides coarctat quædam, in qua permulti nostri ciues se suspendunt in eodem nunc ego loco edificare volo. Quamobrem visum est mihi, vos publice admonere, si quis forte sit qui se prius velit suspendere, antequam arbor excidatur. His igitur de causis ab Atheniensibus *μωχθηρ* est appellatus, hoc est humani generis osor. In sepulchro quod sibi ipse construxerat, incisum erat epitaphiū in hanc sententiam: hic sum post vitam, miseramque, inopemque sepultus. Nomen non querat idij, lector, te malè perdat.

TIMOMACHVS, penul. cor. *τιμομαχος*, Fuit pictor Byzantius, Cæsaris Dictatoris ætate. Fecit Medeam & Alacem, quos ipse Cæsar 1. x. x. talentis emit, & in templo Veneris dicauit. Autor Plin. lib. 35. ca. 11.

Timor, vide **TIMOR**.

TIMOTHEVS, pen. cor. *τιμοθεος*, Nomen proprium Cononis Atheniensis filij, qui acceptam à patre gloriam multis auxit virtutibus. Fuit enim discretus, impiger, laboriosus, rei militaris peritus: & (quod super omnia est) *δωρητης*, id est fortunatus Imperator habebatur. Huic statua publicis in foro Athenis posita est, ob victoriam qua vicis Lacedæmonis, imperium Atheniensium auxit, & muros Athenarū extitit. Post huius obitum non fuit quiquam ferè Athenis dignas memoriam. Huius gesta æmul, vnde laudem eius imitauerunt, Fortunæ adscribunt, circūferentes passim tabulas, in quibus ille pictus erat dormiens, adstante interitum fortuna, quæ ciuitates in retia eius ageret. Quæ rem ille ægrè ferens, sua illa esse dicebat, non fortunæ opera. Ex quo tempore, quasi perosa hominis ingrati tudinem fortuna, omni proflus fecerit excedit. Auct. Suidas. Huius vti docti hominis meminit Cicer. lib. 1. de Offic. Quod idem fecit (inquit) Timotheus Cononis filius, qui quum belli laude non inferior fuisset quàm pater, ad eam laudem, doctrinæ & ingenij gloriam adiecit. Hæc Suidas. Timotheus item Atheniensis Comicus, medix Comædiarum fabulas nūnullas commemorat Athenæus. ¶ Timotheus Milesius, Therlandri filius, musicus, qui decimam & vndecimam chordam lyre addidit, & antiquam musicam in molliorem modum mutauit. Hunc ferunt duplo maiorem ab his quos alius instituit, mercedem exigere solitum fuisse, quàm si rudestradentur. Geminatum enim laborē dicebat dedocēdi prius, mox docendi. Emicuit tempore Philippi Macedonis, cuius filius Alexander mollius eius excitabatur, & ad res bellicas alacris instituebatur. Deceffit anno ætatis 111. Scriptæ de musica libros 17. Item canonicus, & dithyrambos. Hæc Suidas. ¶ Timotheus, sculptor nobilissimus, vnus ex iis qui Mausoleum exalauerunt: cuius in templo Apollinis Romæ multa fuerunt monumenta: vnde scribit Plin. lib. 34. cap. 8. ¶ Timotheus Gaz rus grammaticus, tempore Anastasij principis, in quem etiam Tragediam conscripsit. Edidit & heroico versu de Indici, & Arabicis, & Aegyptiis, & Libyis quadrupedibus, & de auiibus peregrinis libros 4. ¶ Fuit & Timotheus, Pauli Apostoli discipulus, patria Lycaonius, mulieris viduæ filius: postea presul Ephesus, Apostolicis epistolis, & martyrio clarissimus.

TIN, Antiqui pro eum dicebant.

TINA, *τινα*, Vitis vinarij genus, quod à Festo tinion appellatur. Varro li. 1. de Virapop. Rom. vi. citat Nonius. Antiqui in conuitiis vires vini primò, postea tinas ponebant. ¶ Tina item Ptolem. lib. 2. cap. 3. Buius est in tractu orientali Britanniz insulæ.

TINDA, *τινδα*, Thraciz vrbis, in qua Diomedes equos suos humana carne pascebat. Autor Plin. lib. 4. cap. 11.

TINDILLIS, **TINCTURA**, vide **TINO**.

TINEA, *τινεια*, Vermiculus est qui aut sru, aut puluere, ac putredine interdū nascens, vestes, aut libros abrodit. *στειν*. Ital. *Tignola*, *farma*, *verme*. Hispan. *Latina* de *los colmenas polilla*. Horat. 1. Epist. 2. ad librum suum: aut tinea pasces taciturnus incertus. Aut fugies Vitæ, aut vincas mit tēris llerdam. ¶ Item tinea ventris vermes sunt, in intestini recti extremo nascentes. *τλινειν*. Celsus Lumbricos appellat. Plin. lib. 1. ca. 33. Sic intra hominem tinea tricenūm pedum, aliquando & plurimum longitudine. ¶ Item tinea sunt vermes in aluacribus, apibus noxij. Colum. lib. 9. cap. 14. Præterea vti tinea, si apparuerint, euertantur, papilionēscēq. euectantur, qui plerumque inter aliuos morates, apibus exitio sunt. Nam & ceras erodunt, & stercore suo vermes progenerant, quos aluacorum tinea appellamus.

TINEOSUS, *τινεις*, *τινεις*, Aluei tineosi, apud Colu. lib. 9. cap. 14.

TINO, *τινω*, Oppidum est Africæ, non procul ab Ampeluso promontorio, ab Antæo (ut ferunt) conditum. Tingi, inquit Pomponius Mela lib. 1. & Plin. lib. 5. cap. 1. Mauritania peruersus oppidum, ab Antæo, (ut ferunt) conditum, postea à Claudio Cæsare, quum coloniam faceret, appellatum Traducta Iulia. Vulgo *Tanjir*.

TINOT, *τινω*, Extrema Mauritaniæ pars, à Tingi vrbe nomen

habens: cuius descriptionem vide apud Plin. lib. 5. cap. 1.

TINGO, *τινω*, *τινω*, vel tinguo, Inficio, mædofacio, immergo, colore vel humore imbuo. *τινω*. Ital. *Tingere*, *Hisp. Tintir*. Mart. lib. 5. Metis iuuenem tinctus Lentine capillis, hoc est viciis, & coloratis. Virgil. 1. Aen. Quid tantum Oceano properent te tingere Soles. id est immergere. Martia. lib. 1. tingit cūtem Casinus, & tamē paret. Virg. 5. Georg. Ac vix suppositi tinguntur sanguine cultri.

TINGENS, *τινεις*, participium, Plin. lib. 9. cap. 38. Sed id tingentium officinæ ignorant, quum summa vertatur in eo.

TINCTUS, *τινεις*, participiū passiuum, Idē quod immersus, vel infectus. *τινεις*. Ital. *Tinto*, *tento*, *ilinto*. *Hisp. Tintido*, *mejido*. 1. v. Spicula tincta venenis, Quid. 4. de Pont. Idē 1. de Arte, Consule de gemmis, de tincta murice lana, Consule de facie corporibulq. diē. ¶ Per translationē accipitur pro leuiter imbutus. Cic. 1. de Orat. Sit enim mihi tinctus licetis. Idem de Clar. Orat. Ergo illam patris elegantiam tinctam.

TINCTUS, *τινεις*, Ipse tingendi actus. *τινω*. Plin. lib. 10. cap. 48. Et alia eodem nomine croceo tinctu.

TINCTURA, *τινεις*, Imbutio coloris. *τινω*. Ital. *Tentura*. Hispan. *Tintura*, *tintura*. Plin. lib. 37. cap. 9. Adulteratur maximè tinctura, idque in gloria regis Aegypti ascribitur, qui primus eam tinxit.

TINCTILIS, *τινεις*, pen. cor. Quod intrinsecum est. *τινω*. Ital. *Tinto*, *Hisp. Tintido*. Quid. de Trist. lib. 3. Nam voluerit ferro noctile virus inest.

TINIA, Vasa vinaria apud antiquos fuisse, ut inquit Festus. *τινω*. Ital. *Tine*. Hispan. *Latina*, *vasis de vino*. Nonius Tinos appellauit. Erant autē hæc vasa minora, & omnino diuersa ab iis quæ apud nos sub hoc vocabulo habentur, nec ad eos vsus parata. His namque è ligno fabricatis, multa cum vinaceis nostri ebulliunt. Apud veteres autem inter *τινω* numerantur.

TINTIO, *τινω*, *τινω*, Propriè de metallis s. dicitur quum ex earū pul. satione sonus efficitur. *τινω*. Ital. *Tintire*, *reuer*, *reuer*, *reuer*, *reuer*. Hispan. *Retinir el metal*. Tinnit enim aurum, argentum, æs, ferrum, stannum, orichalcum, & huiusmodi. ¶ Hinc Circennio composuit. Varro 3. de Re rust. cap. 16. Quum à mellario id fecisse sunt animaduertit, sciundo in eas puluerem, & circuntinendo arc, perterritas, quod voluerit perducet. ¶ Tinnire quoque dicitur auris, quum incluis subriles, & leues vapores interdum per membranam illam quæ in auribus est, emergunt, & sonum illum fictitium edunt. Catul. ad Lesbiā, epigr. 48. Aures tinnunt suapte sonitu.

TINIMENTUM, *τινω*, Ipse tinnendi actus. *τινω*. Plaut. in Rud. Illud quidam ædipoli tinimentum est auribus.

TINNIUS, *τινω*, Metalli sonitus. *τινω*. Ital. *Tinnimento*. Hispan. *Agual retinir*, *7 son de metal*. Plin. lib. 17. cap. 20. Apes gaudent plausu, arg. tinnit. Virg. 4. Georg. Tinnitūque cie, & Matris quate cymbala circum. Aurium tinnitū præsentire. Plin. lib. 17. cap. 2.

TINNULUS, *τινω*, Quod acutè edit sonum: cuiusmodi est sonus metallo. *τινω*. Ital. *Tinnulo*, *tinulo*, *tinulo*, *tinulo*. Hispan. *Agual retinir*, *7 son de metal*. Quid. Tinnitūque xia sonant, & olent myrrhæque, crociq. Quot. lib. 2. cap. 3. Nam & tinnulos, & corruptos, & tinnulos, & quocunque alio caco: elia genere peccantes, certum habeo non vnum, sed inimitatit molabor.

TINTINNO, *τινω*, pen. cor. Preteritum *τινω*. Ital. *Tinnere*, *ribbare*. Hispan. *Retinir el metal*. Conuultus ad Lul. can. Joni m canno Tintinant aures. ¶ Dicitur & Tintinnus, *τινω*. Afranius, Tintinnus ianitoris im. pedimenta audio.

TINTINABULUM, *τινω*, Instrumentum æneo m, quo populus lauandi hora ad balneas conuecti solebat. *τινω*. Ital. *Tintinabulo*, *tinulo*. Hispan. *Agual retinir*, *7 son de metal*. Nomen factitium à sono quem edit. Luue. Satyr. 6. Tot pariter pellicæ, & tintinabula dicas Pulsari. Plin. lib. 36. cap. 1. 3. Vt in summo orbis æneus, & petasus vnus omnibus sit impolitus, ex quo pendeant excepta catenis tintinnabula: quæ vento agitata longe sonitus referant, ut Dodoni vltim factum.

TINTINACULI, *τινω*, Quæ flagris cadunt sonus obnoxam, & loribus bubulis castigant. *τινω*. Ital. *Tintinaculi*, *tinulo*. Fictio vocabulo à sonitu, quem; verbera efficiunt. Nam dum verberant, & cadunt flagris, tintinnum reddere videntur ex crepitu plagarum: quæ percussio à Plauto dicitur raz, per onomatopæiam, à sonitu quem reddit Id genus homines flagitantes dicebātur, & lorarijnam cadendo loribus, & flagris hunc sonum faciunt. Plaut. in Truc. Nisi ad tintinnaculos vultis vos educi viros.

TINNUNCULUS, *τινω*, Auis est, teste Plin. lib. 10. cap. 37. columbas defendens, & accipitres territans occulta naturæ vi, iustitiam vti vsum vocemque eius fugiat.

TION, *τινω*, Vitis maritima Ponti, non procul à Parthenij fluminis ostio. Autor Ptolemæus lib. 5. cap. 1.

TIPAS, *τινω*, Vitis Mauritaniæ Cæsariensis, apud Plin. lib. 5. cap. 2.

TIPHERNYM, vide **TIPHERNYM**.

TIPHYVS, *τινω*, Argonautarum in Chelchica expeditione gubernator fuit. Virg. in Buc. Arg. 4. Altererit tum Tiphys, & altera quæ vehat Argo Delectos heros, & c. Ouidius, Tiphys in Aemonia puppe magister erat. Seneca in Medea, Tiphys in primis dormitor profundus.

TIPULA, *τινω*, pen. cor. Vermis sex pedes habens, sed tantæ leuitatis, ut super aquam currens non desidat. Plaut. in Persa, Neque tipulæ lenius pondus est, quàm fides lenonia.

TIREAS, *τινω*, Vates Thebanus fuit, Euerio patre genitus, qui quā aliquando in Cithærone vidisset duos dracones coherentes, obseruata fermine ex iis occidit illam: quo facto in feminam & ipse mutatus est. Deinde quum rursus post septem annos eodem pacto & matrem draconem interfecisset, in pristinam formam rediit. Contingit igitur aliquando certantibus inter se Ioue & Iunone, virine an formine maiorem ex venere voluptatem caperent, ut ille index sit adhibitus, ut qui utronque fuisset expertus. Tireas autem post Ioue fœderatam tulit, asserens multo plus ex coitu voluptatis percipere feminas. Ob quod à Iunone excreatus est. Alij verò propterea excreatus dicunt, quod Palladem nudam in fonte conspexerit. Iupiter autem in solatium visus amissi diuinationem illi dedit. Stat. li. 10. Theb. sibi callidus ista Tireas natq. canat, & c. Huius animam euocat Vlysses apud Home. lib. 10. Odyss. multæque ab ea futura edocetur. Autor est Strabo lib. 9.

Ticlic

Tirefca monumentum fuisse sub Tilphofo monte Boetia, iuxta fontem Tilphofoam, ubi profugus diem suum obiit, quum iam senex gelidissimam Tilphofoe aquam haufisset. Ibi Thebani eius sepulcro diuinos honores tribuere. ¶ Fuit Tirefca filia fatidica, nomine Manto, quæ ex Tiberino fluuio filium peperit nomine Oenon, qui in Cifalpinia Gallia oppidum cõdidit, & à nomine matris Mantuam appellauit. Ioue Sary. 1. ¶ Ticeham appellatiue posuit pro homine egeo, quum ait, Nec surdum, nec Ticeham quenquam esse deorum.

¶ TIRIDATES, *ἱνδῶν*, Rex Armeniæ qui variis gestis eum Corbulone bellis, tandem ex furede Romam venit, & diadema regni à Nerone accepit. Vide Tacitum lib. 1. ¶

¶ TIRIS, *ἰσὶν*, *ἡνδοῦ*, Daciz vrbis, non procul à Danubio, teste Ptolem. lib. 3. cap. 1.

¶ TIRYNS, mascul. gen. *ἱνδῶν*, Agri Argiui fluius eiusdem nominis vrbem præterlabens.

¶ TIRYNTHOS, *ἱνδῶν*, *ἡνδοῦ*, gen. Agri Argiui oppidum, Herculis patria, à qua ille dictus est Terynthius, *ἡνδοῦ*.

¶ TIS, gentilius est antiquius à Tu pronominis. Plaut. in Mil. Tis egeat, quia te careat, ob eam rem huc ad me missa est.

¶ TISIAS, *ἰσῖας*, Stesichorus poeta ante dictus est, sed à chorea id nominis sortitus est.

¶ TISIPHON, *ἰσῖφον*, Vna ex furiis, à exdibus plectendis dicta, *ἡνδοῦ* vicio, vel penna: *ἰσῖφον*, vel *ἰσῖφον*, cadens, aut mors. Horatius in Sermon. Tisiphonem vrbem Iam peritura modis, Hecaten vocat altera, seuam: Altera Tisiphonem.

¶ TITANES, *ἰσῖφον*, Fluius Britanniæ, teste Ptolem. lib. 2. cap. 3.

¶ TITANES, *ἰσῖφον*, Ptolemæo lib. 3. cap. 4. Siciliz vrbis.

¶ TITANES, *ἰσῖφον*, Titanus, penult. product. *ἰσῖφον*, Saturni frater, Cæli & Vestæ filius, qui etiam pro Sole ponitur, qui & ipse à Titanibus duxit originem, tradunt enim Titanas sex fratres fuisse, & quinque sorores à Titæ matre dictos, vt auctor est Diogenes. Ex quibus vnus fuit Iapetus pater Promethei. Hyperion quoque ex Titanum numero est, qui Solis ac Lunæ, stellarumque motus obseruasse, atque demonstrasse primus fecit. Ideo Solis parens, & astrorum fertur. Hinc Sol, Titan; Luna, Titanis, *ἰσῖφον*, & Diana Titania à poetis dicuntur. Luca. lib. 1. Flamminge an Titam, vt alentes hauriat vndas. Quid. 1. Metamor. Dùmque ibi perleuit solita Titania lympha. Seruius sic habet, Ferunt fabulæ Titanas ab itata contra deos Terra, in eius vltionem creatos. Vnde & Titanes dicti sunt, *ἰσῖφον*, id est ab vltione. Primùmque contra Saturnum quidam Titanes, deinde Gigantes contra Iouem genuit. Ipse verò Titan cum filiis quos Titania à patre appellabant, bellum gessit aduersus Saturnum & Opim, quod conuentui nõ steriscent, eoque capto muto inelucto, qui postea à Ioue filio victis Titanibus liberati sunt, vt supra latius de Saturno dictum est.

¶ Titanus, *ἰσῖφον*, adiectiuum: vt Titania altera. Virg. 6. Aeneid. Lucetentemque globum Lunæ, Titanique altera Spiritus intus alit.

¶ Titanicus, *ἰσῖφον*, Quid. 7. Metam. Hinc Titanicus ablata draconibus, intrat Palladias arces.

¶ TITANUS, *ἰσῖφον*, vt refert Plin. lib. 5. cap. 30. Fluius est Acolidis, & ciuitas ab eo cognominata.

¶ TITANUS, *ἰσῖφον*, Homero, Fluius est Theffaliæ, qui in Titano monte, qui Olympo vicinus est, ortum habens, labensque versus plagam Tempe cõtingentem, in Peneum inluit: ob aquatum tamen crassitudinem illi non admiscetur, sed in modum olei superfluit. Plin. lib. 4. cap. 8. Euroton vocat. Lucanus Titaresum vocat, per quatuor syllabas, lib. 6. Solus in alterius nomen quum venerit vadit, Descendit Titaresus aquas.

¶ TITANUS, *ἰσῖφον*, penult. prod. *ἰσῖφον*, Laomedontis filius, qui (vt fabulæ ferunt) quum iuuenis esset, & decorus, ab Aurora dilectus, & raptus fuit, ex qua Memnonem genuit. Sed tandem post longissimam vitam, audita Memnonis filij morte, in cecidam versus dicitur, dicente Horatio, Longa Tithonum minuit senectus.

¶ TITHYMALUS, *ἰσῖφον*, Ital. *Lanaria herba*, Hisp. *Lechetexa na yerua*.] Herba est lacteum emittens succum: cuius septem enumerantur genera. Characiæ, myrsinires, paralios sue tithymalis, helioscopios, cyparissias, dendroides, & platyphyllos. Col. lib. 9. Tithymalus maior quoque animalium ventrem soluit. Idem paulo supra, Maximusque vel minimus annuus earum labor est initio veris, quo tithymali floret fructus. Plin. lib. 2. cap. 10. Dioscor. lib. 4. cap. 168.

¶ TITIA CURIA, & Titiensis tribus, dicta est à Tico Tatío Sabinorum duce, à Romulo in partem regni recepto. Festus.

¶ TITIANUS, *ἰσῖφον*, Titiani filius, Orator Græcus, præceptor Maximini principis. Scripsit libros Prouinciæ pulcherrimos. Appellabatur Simia sui temporis, quod omnia probè imitaretur. Capitolinus.

¶ TITIJ, duo memorantur: Alter tragicorum scriptor Romanorum poetarum antiquissimus, qui ob ingenij felicitatem à Livio Sabinatore, cuius liberos erudiebat, libertate donatus est. Alter Parauinus cum Caisio Sallustio de Historiæ principatu certans. Vide supra in disputatione 1. ¶

¶ TITIS, Sacerdotes fuerunt Apollinis, à titis auibus quas in auguriis certis obseruare solebant, sic appellati, vt ait Varro lib. 4. de Ling. Latin. Luca. lib. 1. Et doctus volueres augur ferat sinistras, Septem virque epulis festis, Titiique sodales.

¶ TITILLO, titillas, Leui attractione alarum, aliamve mollis corporis partium rillum cuiuspiam munus. *ἰσῖφον*, Ital. *Promocare far gariciale*, Hisp. *Promocare harer coxquillas aorro*.] ¶ Per translationem tamen accipitur pro nouis modo blandiri, & volupate afficere. Cic. 1. de Finib. Nam si ea sola voluptas esset, quæ quasi titillaret sensus, ita dicam, &c. Lucr. lib. 2. & quæ Titillare, magis sensus quàm lædere possunt. Horat. 2. Sermon. Sary. 1. Præterea ne vos titillet gloria.

¶ TITILLATIO, onis, verba, ipse titillandi actus. *ἰσῖφον*, Cic. in Cæcil. At non est volupatum tanta quasi titillatio in senibus.

¶ TITILLATUS, idem Plin. lib. 1. cap. 17. In eadem præcipua hilaritatis sedes, quod titillare maxime intelligitur alarum, quas subit.

¶ TITIO, onis, Lignum adustum, quod ab igne extrahitur. *ἰσῖφον*, Ital. *Ticane di fuoco stilo*, Hisp. *Tizon*.] Celsus lib. 3. cap. 12. Pomentisque protinus

totum corpus circundare conuenit, maximeque inuolutis testis, & extrinsecis titicionibus.

¶ TITILLITUM, *ἰσῖφον*, Diei voluerunt (inquit Nonius) sila putrida, quæ è tellis cadunt. Plaut. in Cæf. Non ego illud verbum emphitem titillitio. id est re admodum vili.

T ante I.

¶ TITOLANVS, *ἰσῖφον*, Hercules & Astioches filius, quæ ex Ephiræ vrbe Peloponnesi rapuerat, (vt meminit Hom. Iliad. 9.) clarius rebus bellicis, corporisque proceritate insignis. Hic quum adoleuisset, Licymnium auunculum suum Marte progenitum, & patri suo charissimum iam senem interfecit. Propter quod fabricatis nauibus patriæ profugus, collecta iuuenum multitudine, Rhodum perijt, & ea insula occupata, Rhodiensibus imperauit. Postea ad bellum Troianum cum nouem nauibus profectus, à Sarpedone occisus est.

T ante M.

T O T O S, pen. prod. *malum*. Vrbis Tectofagum in ea parte Narbonensis Gallie, quæ in Pyrenæos montes vergit: cuius incolæ dicuntur Tolosani. Autum Tolosanum habere, proverbio dicuntur qui magnis & fatalibus afficiuntur malis, non odia, ac miserando pereunt exitio. Sumptum à Q. Cæponis Consulibus ex cretito, (vt indicat Gellius) qui quum Tolosam diripisset, multumq; auri ex templis abstulisset, subito magna lues exercitum inuasit, quæ eos omnes qui aliquid ex sacro auro attigerant, miserando lethi genere absumpsit. Vide Erasmi Adagia. **Tolulari**, siue Tolulares equi, dicuntur qui alio nomine ab Asturia Hispanie regione asturcones dicuntur, à nonnullis etiam gradatii, propterea quod gradu non vulgari incedant, sed æternis crura molliiter explicantes, commodam festori prebeant uestigationem, citra ullam succussionis molestiam. [vt *propositio*, *adpositio*. Ital. *Cavallo che vanno de portante*. Hispan. *Cavallos ambladores*.] Tolulares dicti, siue à tollendis æternis glomeratu pedibus, siue (vt alij malunt) à pedum volubilitate, quæ volutarij. Sen in Epist. Mannos tollulares appellat.

Tolucim, *τολυμ*, *τολυμ*. Id est volubiler, & molliiter proprièque ad alturconum, siue gradatiorum incessum attinet, qui æternis crura molliiter explicantes, commodissimam festori præbent uestigationem; quod genus equorum à Polluce *τολυμ* appellatur, *τολυμ* *τολυμ*. Tolucim, (inquit Nonius) quasi volum, vel volubiler. Plaut. Asin. De. nam hercle tam de hordco, tolucim in badizis. Varro, Vt equus qui ad vehedum est natus, tamen traditur magistro, vt equis doceat tolucim incedere. Plin. lib. 8. cap. 4. In eadem Hispania, Callaica gens, & Asturia, equini generis, quos thielones vocamus, minoti forma appellatos asturcones gignunt, quibus non vulgaris in cursu gradus, sed molliis æternis curum explicatu glomeratio: vnde equus tolucim carpere incurfus traditur arte.

Tolutiloquentia, id est volubilis sermo: vt interpretatur Nonius, citans locum Næuii vultu pœtæ ex Gallinaria, O pestifera, Pontica, fera, trux tolutiloquentia. *τολυμ* *τολυμ*.

Tomacula, vel per synecopen tomacia, Edulia sunt quæ ferè ex iecore porcinum minutim conciso, & iam semicoccto, insulis ouis cendis, & casio optimo, & liquamine, pipere, aniso, zingibere feri confocuerunt, tegunturque ometo fustillo. *τομακία*. Ital. *tomacile*, alibi *mortadella*. Hifp. *Assadura del animal guisado*. Dicta tomacula, *τομακία*, quod est incidere. Iuven. Saty. 10. Candiduli diuina tomacula porci.

Tomacina, Edulia ex iecore porcinum minutim conciso, quæ & tomacula dicuntur. *τομακία*. Varro lib. 2. cap. 4. Quotannis de Gallia apponitur Romam porci, tomacina, & peralones. Plinius, Tomacina appellantur quæ tomacula insubres vocant, Gallis nostris temporibus tomacellas.

T O M A E v. mons, *τομας* *τομας*. In Peloponneso est, iuxta Coryphasium promontorium. Stephanus.

T O M A R v. s. penul. cor. *τομας* Straboni & Stephano, Mons est Thesprotiorum, Dodonæo oraculo imminens, centum fontibus intectus, qui & Tmarus dicitur per concisionem. Vide Plinium in Proemio lib. 4. & Strabonem lib. 7.

Tomentum, n. Lana brevis ac concisa, quæ ex vestibus à fullone polio deerrahitur: & quicquid farciminis ex quacunque re, siue ex feno, aut palea, siue ex pluma fuerit quo culcitra farciuntur. *τομας*. Ital. *stoppa grossa*, *stoppacci*. Hifp. *Aquello dela que algo se enfonda, como juncos, lana-pluma para enfundar colchones o colcedras*. Varro de Ling. Latina lib. 4. Postquam transeunt ad culcitra, quod in eas sagos, aut tomentum, aliudve quid calcabantiab incoleando culcitra dicta. Videtur autè tomentum deduci à *τομας*, quod significat incidere. Suet. in Tib. Adeo alimenta Dyos subdita, vt tomentum ex culcitra teneantur mandere. **Tomentorum** autem aliud leuconium dicebatur, quod fiebat ex lana alba concisa. Aliud Circense, ex arundinibus concisis factum, quod stramentum habebatur plebeioum. Dictum Circense, quod in Circo Romano sternebatur, illicque egei quiescebant. Senec. lib. de Beata vita. Nichilo miserius ero, si lassa ceruix mea in manipulo ferri ac quiescat, si super circense tomentum per farcinas veteris lincei effluens incubabo. Matra lib. 4. Tomentum circense palus circense vocatur: hæc pro leuconio stramina pauper emit.

Tomice, ces, siue (vt quibudam placet) Tomix, cis, *τομας*. Ital. *Fune di canape di di sparto*. Hifp. *Toma de canino de esparto*. Gæco nomine appellatur ex cannabi impolita, & sparto leuiter torta testis, ex qua funes fiunt. Plin. lib. 7. cap. 10. Tomice moris spinarum circuncilata. Pallad. lib. 1. cap. 3. Tunc eos catenis ligneis ex iunipero, aut oliua, aut buxo, aut cupressis factis, ad contignationem suspēdemus, & binas inter eas periticas erigemus, tomicibus alligatis. Vitru. lib. 7. docet asseres tomice religandos. **Tomuilli** quoque quos in collo habent animalia, ne resse laxantur, tomices vocantur.

T O M O, *τομος* Straboni, Ciuitas in Pontio, Quidij exilio notata eo dicta, quod illic Medea Absyrti fratris membra fustulatum conciderit: vt patrem insequentem remoueret. Quid. 3. Tristium, Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo Membra soror fratris consecuisse sui. Condiam apparere à Miletiis: quod & ipsum tellatur idem Quid. lib. 1. Tristium. A quibus adeeniat Miletida sospes ad vrbem, Offensi quo me contulit ira dei.

Tomus, mi, mascul. gen. *τομος*. Ital. *Penna, parte, volume, tomo*. Hifp. *Corradura*. Fragmentum, vel pars operis, quam Latine sectionem vocamus. Martialis lib. 1. Scriptura quanti conset, & tomus vilis. Vnde (origenes tertium librorum suorum genus tomos inscripsit, quos (vt ait Hieronymus) non possumus appellare volumina. Idem alibi de eodem, Edidit innumerabiles commentarios, quos ipse appellat tomos.

T O M V *τομος* Straboni, Ciuitas in Pontio, Quidij exilio notata eo dicta, quod illic Medea Absyrti fratris membra fustulatum conciderit: vt patrem insequentem remoueret. Quid. 3. Tristium, Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo Membra soror fratris consecuisse sui. Condiam apparere à Miletiis: quod & ipsum tellatur idem Quid. lib. 1. Tristium. A quibus adeeniat Miletida sospes ad vrbem, Offensi quo me contulit ira dei.

Tondeo, des, tocondi, tosum, Lanam, siue capillos, & huiusmodi inci-

do. *τονω*. Ital. *Tondere*. Hifp. *Trefquilar*. Plin. lib. 8. cap. 48. Oves non vbiq; tondentur. Cice. 5. Tulci. quæst. Regis virgines, vt tonsuræ, tondentur barbam, & capillum patris. Martialis lib. 2. Non tondet, inquam: quid ergo facit? radit. Virgil. lib. 3. Georg. Nec minus interea barbas, incanisque menta Cinyphio tondent hirci, scæque comantes. Interdum depascere, vel pascendo absumere. *τονω*. Virgil. lib. 1. Georg. Tercium nuci tondent dumeta iuenci. Aliquando restare, vel demere. Idem lib. 1. Georg. Noctæ arata tondentur, id est secantur. Tondere aliquem auro, id est emungere, techon aliqua spolare, Plautus in Bacchid. Tondebo auro, vtque ad viuam cutem. Huius verbi composita sunt, Attondeo, & detondeo: quorum significata explicantur suis locis.

Tonso, as, frequenter tatum: vnde & detonso. *τονω*. Gellius, Capillos dialis, nisi qui liber homo est, non detonser.

Tonitro, as, aliud frequentatuum. Plautus in Bacch. Ter in anno tu has tonitras?

Tonius, la, sum, participium, Lana, crinæve spoliatus. *τονω*. Ital. *Tofato*. Hifp. *Trefquilaro*. Cicero in Pisonem, Cum illa saltatice tonsa. Martialis lib. 1. Et tonso pura ministro. Ibidem, mihi nigrescent tonsa sudaria barba. **Tonse** valles, quæ arboribus & syluis veluti comis suis vduatæ sunt. Virgil. 4. Georgicor. tonis in vallibus illum Pastores, &c. **Contra** Tonon montes, id est syluosi. Varro, Tonon montes, & feris pleni. Villi toni. Virgilius 1. Aeneid. Tonisq; ferunt mantilia villis. Tonsa oliua. Virgil. 1. Aeneidos, Ipse caput tonse foliis emulus oliuæ.

Tonse, Dicuntur remi à diuerberandis fluctibus. *τονω*. Virg. lib. 7. Et lento luctantur marmore tonse.

Tonsor, oris, Qui barbam tondet, aut aliud quippiam. *τονω*. Ital. *Barbiero*. Hifp. *Barbero de trefquilaro*. Varro lib. 2. de Re rust. cap. 11. Omnino tonsor in Italia primus venisse ex Sicilia dicuntur, post Romæ conditam anno quadringentesimo quinquagesimo quarto, vt scriptum in publico Ardeæ in literis exaratisque adduxit P. Ticius Menamus. Ibidem, Olim tonsores non fuisse adsignificat antiquorum statum, quod plerique habent capillum, & barbam magnâ. Horat. lib. 1. Sermon. Saty. 7. Omnibus & lippis notum, & tonsoribus esse. Cic. 1. Tuscul. Dionysius ne tonsori colium committeret, tondere filias suas docuit. Plautus in Asin. Ad tonsorem ire dixit.

Tonsorius, a, um, Quod ad tondendum pertinet. *τονω*. Ital. *Barbiero*. Culter tonsorius hoc est nouacula. Cice. 2. Officio. Qui cultros metuens tonsorius, candente carbone sibi adurebat capillum. Apud Martialis lib. 14. titulus est de tonsoriis ferramentis.

Tonsura, æ, Est ipse tondendi actus. *τονω*. Ital. *Tofatura*. Hifp. *Trefquilaro*. *obra de trefquilar*. Colum. lib. 7. cap. 4. Tonsuræ certum anni tempus per omnes regiones seruari non potest. Idem lib. 11. ca. 2. Oves Taractinæ radice lanaria lauari debent, vt tonsuræ præparentur.

Tonitrix, cis, Mulier tonsoris officio fungens. *τονω*. Ital. *Tonditrice*. Hifp. *Barbero de trefquilaro*. Plaut. Trucul. Tonitricem Syram nouisti nostram.

Tonitricula, diminutiuum. *τονω*. Ital. *Tonditrice*. Cice. 5. Tulci. Regis virgines, vt tonitricula, tondentur barbam.

Tonilis, le, pen. cor. Quod tonsum est, ac in orbem & comam putatum. *τονω*. Ital. *Tofato*. *pedato*. Hifp. *Trefquilaro*. Tonsiles oleæ, Tonsilis buxus. Plin. lib. 1. cap. 1. Primus Cn. Marius memora tonsilia inuenit. Idem lib. 8. cap. 50. Villi tonsilis feniuntur.

Tonsilla, Extrema faucium partes circa radicem linguæ, gulam vtriusq; attingentes. *τονω*. Ital. *Palla*. Hifp. *Agalla en la garganta del hombre*. Cic. 1. de Nar. deo. Linguam autem ad radices eius hærens excipit linthas, quod primum illabuntur ea quæ accepta sunt: oris vtraque ex parte tonsillas attingens, palato extremo atque intimo terantur. **Tonsillas** item medici vocant faucium inflammationes cum tumore, quas & *τονω* *τονω* appellant.

Tonitrua, æ, pe. prod. Officina tonsoris. *τονω*. Ital. *Barberia*. Hifp. *Barberia, la tienda del barbero*. Plaut. in Asin. Libanum in constitnam vt iussuram venire, is nullus venit. Terent. in Phorm. Ex aduorsum ei loco tonitrua erat quedam.

T O N O *τονω*, siue potius Tungri, *τονω*. Populi inter Belgas, quos Prolemæus lib. 2. cap. 9, post Tabullam fluuium collocat, caputque eorum facit Atuatium.

Tonimus, Veteres pro sonamus usurpant. Varro Eudemonib. vt citatur à Nonio, Tibi Tympana non inaneis sonitus matris desini tonimus.

Tonitrus, Tonitruum, vide **T O N O**.

Tono, tonas, tonauit, tonatum, & aliquando tonui, tonitum, pen. corr. tonare. Notæ significationis *τονω*. Ital. *Tonare*. Hifp. *Tonare el cielo*. Cic. 2. de Diu. Quum tonuit laeum bene rempeltate serena. Idè ibidè, Ioue tonante, fulgurante, comitia haberi nefas. Apud vecutissimos legitur Tono, tonis, per tertiam coniugationem. Varro in Eudemonib. vt citatur à Nonio, Tympana tibi, non inaneis sonitus matris deum tonimus tibi seminare. **Tonare** laudes alicuius, est magnopere effere. Plin. in Prefat. lib. 3. Quanto tu ore patris laudes tonas? Tonare murmurare, & verberibus, est resonare. Martialis lib. 9. Murmur iam saxo, verberibusque tonas. Huius composita, Artono, cõtono, circumtono, detono, intono, pertono: quorum significata explicantur suis locis.

Tonescit, Idem quod tonat. *τονω*. Varro Bimargo, vt citatur à Nonio, Tunc repente exitum altum tonitribus templum tonescit.

Tonitrus, us, mascul. gen. & tonitru, neutrum indeclinabile in lingu. in plurali Tonitrua, Fragor subis qui fit erumpente fulmine. *τονω*. Ital. *Tono*. Hifp. *Tonido*. Quid. 2. Meta. Vnde solet tonitrus, & fulmina mittere totis Ioue Saty. 5. Et facient optata tonitrua cœnas. Cic. 2. de Diu. Nonne perspicuum est, ex prima admiratione hominum, quod tonitrua, iactantque fulminum exitum fuisse, credidisse ea efficere rerum omnium autorem Iouem?

Tonitruum, tonitru, Idem Celsus Cicero lib. 8. Hic tibi strepitus, stremitus, clamor tonitruum.

Tonilla, Tonfor, Tonitrix, Tonius, vide **T O N O**.

Tonus, *τονω*. Ital. *Tono*, *tonno*, *accento*. Hifp. *El tono en la arte de la musica, acento de cada palabra*. Idem quod vocalio, siue accentus: à verbo *τονω*, quod

T O R

Torpidus, a, um, Segnis, stupens, piger. *[supra dñs. Ital. Tutto stupido. Hisp. Entorpecido y sin sentido.]* Liu. s. bel. Pup. Tum inter torpidos somno paucē (sive ad nec opinatū tumultū) & inermes in cubilibus suis oppressos illa exdes edatur, a qua vos hesternō die reuocatos ægē ferebatis.

Torpedo, inis, in in. gra. Pifcis genus, qui limo merfus occultat fe, & pifces fupra natantes torquetur facit: poftquam obtorpuit, deuorat.
 ῥαπτοῦ. Plin. lib. 9. cap. 43. Nouit torpedio vim fuam, ipfa non torpens,
 merfaque in limo fe occultat. Quo in loco torpedo aperiſſimè fecit
 fuumq; generis quodq; contra eos qui mafculin generis effe putant.
 Idem Plin. lib. 31. ca. 1. Ex eodem mari torpedo, etiam procul & a lon-
 gitudine, vel li hafta, virgare attingitur, quandoq; praualidus hactenus
 torpescere, quanlibet ad curſum velocis aligari pedes tradunt. Cic. 2.
 de Natu. deor. Atramepi effuſione ſepit, torpore corpore ſe turan-
 tur. & ſcribitur & proſequitur, torpore, ſive ſtupore. ῥαπτοῦ. Hiſp. a-
 stupore de membris. Hiſp. Entormecimenzo. J. ſalluſt. lib. 1. Hui. Hæc li placet,
 li tanta torpedo animos obſepit, &c.

T O R Q V A T V S, *torquatus*, Cognomen Titi Manlij, à torque imposi-
tum, quem occiso ad Antienem Gallo dextravit. Hic est ille Torquatus
Manlius, cuius inuicta quam filius aduersus *hostem*, à quo provocatus
fuerat, pugnaisset, eoque occiso, æquellita spolia victor, ad patrem
tulisset, libidino cum, quod aduersus, eductum suum, & rei militaris dis-
ciplinam fecisset, virgis æt cum securi iussit percipi. & Torquatus alius
fuit Mediolanensis, qui spectatur Tiberio principis, res vini congios
vno impetu hausit: unde & *Tiscongij* cognomen accepit. Vide *Plin.*
lib. 14. cap. 22.

Torquatus, adiectiuum, vide τ ο ρ α ρ υ ς .
Torquere, es, ſum, & corripo, Curuo, inſecto. [τρεφω, τρεπνω, λογιζω.]
Ital. *Torcere, lanciare.* Hiſp. *Torcer.* Plin. lib. 5. ca. 2. 5. Neceſſarium binas
per diueſas coaſſationes ſuſtineri, capita earum præſtiꝑ clauis, ne tor-
querentur. Virg. lib. 2. Georg. Iſtyres taxi torquerent in arcus. ¶ Ali-
quando torquere ponitur pro gyro ceteri rotare. *μεγας, κυκλωει, περιστοι.*
Virg. 1. Aene. ante illum ter fluctus ibidem. Torquer agens curio, &
rapidus vorax aqore vortex. ¶ Aliquando pro torquendo iacere. *πτελει.*
Idem 5. Aen. In medios celum toſiſit primus Achiuus. Horat.
2. Epit. 2. Torquer nunc lapides, nunc ingens machina tignum. Vir-
gil. lib. 4. Aeneid. ante genitor quum fulmina torques. Nequequam
torremus; ¶ Aliquando pro gubernare. Virg. lib. 4. Aen. Cælum & terras
qui numine torquet. ¶ Aliquando pro ſuſtineri. Virg. lib. 6. Achi.
ubi maximus Athlas. Arem humero torquet. ¶ Accipitur quandoq;
torquere pro eo quod eſt tormentis in quempiam ſauire, ſive id hac
eruendæ veritatis, ſive delicti puniendi cauſa. [*βασανιζει*] Ital. *Dare la*
toritura tormentare. Hiſp. *Tormentar.* ¶ Torquemus (inquit Donatus) ho-
mitem, torquemus veritatem. Cicc. Atq. Apud Romanos liberi cuiusq;
torquebuz. ¶ Tranſſerit & ad animam pro eo quod eſt angere, ſive
moſtieſia afficere. Idem Attico, Equidem dies, nocteſq; torquetor. Pli-
epiſtol. 1. 98. Remitte aliquid adoleſcentiæ ipſius, remitte lachrymis,
remitte indiſcretiſſe torſeris illum, ne torſeris etiam re. ¶ Aliquan-
do pro nere. *επιφω.* et illud Iuuenalis, Penelope melius, melius tor-
quetur Arachne. ¶ Aliquando pro trahere. Virgil. 5. Aen. Torquetq;
ſonantia ſaxa. Cicc. in Orato. Orationis ita flexibilis, ut ſequatur quocun-
que torqueas. ¶ Torquere ſunem, eſt torquendo ex funiculis pluribus
ſunem vnum effecere. *αυξιναι, μεταξω.* Propter, Dignior obliquo ſunẽ qui
torquetur? Oeno: Aſternũque tuam paſcar aſſeſe famem. ¶ Tur-
quere ius per tranſlationem, eſt peruenire, aut euertere. Cicc. pro Cæ-
cilia. An verbo, alioſiteras omne torqueri, &c. ¶ Huius compoſita
ſunt; Abſtorqueo, contorqueo, detorqueo, diſtorqueo, extorqueo, in-
tertorqueo, obtorqueo, pratorqueo, & ztorqueo; quorum ſignificata
explicantur ſuis locis.

Torquetur, a. u. m. participium. Id est cruciatur. *[Sarcin. & c. Ital. Tormentato
cop. battitur. Hipp. Tormentado.]* Cic. in Topici. Nam & verberibus
torretur, & igne flagrant, qui dicuntur ea veritas videretur. *[Sarcin. & c. Ital. Tor-
tus vino, vel ira dicitur, qui aut per ebrietatem, aut ira impotentiam,
quæ tacenda erant, nequit condire. Horat. l. Epist. 19, Arcanum neq-
ue scrutaberis vilius inquam: Commisitumque reges & vino torretur
& ira.]* Torquetur, flexus, obliquus. *[Sarcin. & c. Ital. Torto. Hipp. Tortio lo-
tortio.]* Quid. i. Meta. Neu te dexterior tortum declinet ad Anguem.
Torta supercilia, apud Plaut. in Rud. Haber & alia significata: quæ
quoniam supra explicuitur in verbo torqueo, superuacaneum forte
ea hic denub inculcare.

Tortus, us, Ipse torquēdi actus. [τορτυωμένη. Ital. Tortuosità. Hisp. Torcedura de robra.] Cic. 2. de Divinat. Vidimus immani specie, tortūque dracōnem Terribilem. Virgil. lib. 5. Aeneid. Nequicquam longos fugiens dat corpore tortus.

Tortum, Vox obsoleta, quæ antiqui ucebantur pro tormento. Pacuvius. Duloreste, ut citat Nonius, Nā in tenebras sæpe lacerabo fame clausum, & fatigans artus torro distraham.

Tortuosus, a, um, Obliquus, & multus flexibus sinuosus. [ἰσχυρὸς καὶ ἰσχυρῶς, ἰσχυρῶς.] Ital. Tortuosa, torto. Hisp. Tortuosa i torcido. Cic. in Lælio, Neque enim fidum potest esse multiplex ingenium, & tortuosum. Idem de Nat. æd. Est autem alius multiplex & tortuosa. Tortuosum disputandi genus, apud eundem d. Acad. Tortuosa yrina, apud Plin. lib. 2. l. cap. 27, quæ tortuosæ defluit.

Torſio, onis, verbale. [*torſio* Ital. *Torcimento*. Hiſpa. *El torſion* ò *tormento*.] vt, Torſio ſtomachi, id eſt tormina, ſive eroſiones ab humoribus actibus. Plin. lib. 20. cap. 17. Priuatim eius vſus contra torſiones ſtomachi in tepida aqua, & cruditates.

†*tortilis*, le. pen. cor. Quod retortum, & replicatum est. [speculib. Ital. *Tortio*, *intestigato*. Hisp. *Torcido*.] Quid. in Epist. Pandis ad Helenam, *Tortilis* à digitis excidit ansa meis. Luca. lib. 6. Hūc autē tortilibus vibrata pharica neruis Obruat. Quid. Metamor. caua buccinae sumitur illi *Tortilis* in latum quæ turbinis crevit ab imo.

Torreo, as, iterum atque iterum torqueo. [*Scruv. c. Ital. Torcere bene. Hisp. Torcer macho.*] Verus est frequentativum à verbo Torqueo. Pomponius in Decuma fullonis, vbi citatur à Nonio, Vbi infili in cochleatū equuleum, vbi solutim tortor, &c.

tor, oris, Qui veritatis erudæ causa tormenta admouet: quod quo-

T O R

niam hodie carnicum officium est, factū est vobis totum est accipimus pro carnisce. *[Sarcophagi, Ital. chi da il torturatore. Hisp. Atarmador a torredor.]* Cicero pro Cluentio. Quum iam tortor, atque effient tormenta ipsa defessa, neque tamen illa finem facere vellet, &c. Lii. to. bel. Macedon. Conspicuum tortoris, verberumque sustinuit, ordiētiq; omnem facinoris legatorum, ministeriūque sui exposuit. Horat. 3. Carm. Ode 3. Atqui sciebat tibi sibi barbarus. Tortor pararet. et Tortores item ab Ammiano dicuntur, qui saxa, aliāve tela ex ballista, aliāve machina ciacularunt.

Tortum mustum quod dicatur, docet his verbis Colum. lib. 12. cap. 36. Tortum mustum dicitur quod post primam pressuram vinearum circumciso pede exprimitur. Cato de Re rust. cap. 3. Circuncidancum zppella, nō quod exprimitur pede vinearum ante circumciso: Tortum (inquit) mustum circuncidancum suo cuique dolo dividito.

Torques, & Torquis, modò masculini, modò fœminini gæ. Colli & fœmini pectoris ornamētum, ex auro, argento, gemis, aliâve materia [p. 171] [p. 171] Ital. *colana*, *collare* Hispan. *el*. Gæc. *σφιγξ*. Offic. Atque hic T. Manlius is est qui ad Anienem, Galli quem abso. provocatus occiderat, torque detractò, cognomen invenit. Propert. lib. 4. Eleg. Torquis ab incidia detracti vincta gula. Gallibz. cap. 3. Caput Galli præcidit, torquem detraxit, cūque sanguinolentam in collum posuit.

Torquatus, a, um, Torque insignitus: vt Palumbus torquatus, cuius collū circulo quodam, veluti torquet, cingitur. *Æneid. lib. 6. Ital. ci ha la collana di vell. Hip. Et quæ a tal collar.* Aristoteles *quædam* appellat. Martia lib. 13. Inguina torquati tardant, hebetique palumbi. Non edat hanc volucrum qui cupit esse *salax.* Torques auri militibus ob rem strenuè gestam donari ab Imperatoribus solebāt: vnde Torquati milites dicti, qui hoc honoris signum vitæ ac reus consecuti. Horum duo erant genera, simplices, duplariē. *Ægei. lib. 2. Torquati (inquit) duplares, & torquati simplices erant, quibus torquis aureis solidus victoris præmium fuit: quem qui micruisset, præter laudem interduo duas consequēbatur ænoas: iduplares duas: simplices vnam.* Autor tamen est Plinius lib. 3. cap. 1. præfice Romanorum temporibus auxiliares tantum & externos aureis torquis donari solitos: ac cives non nisi argenteis. Torquatos hodie equites (inquit Budæus) vocare possumus, qui *certicasse* dicuntur, quos rex Gallorum gestamine suo, regiōque insigniuit.

Torrens, tis, mascu. gen. Riuis, fluuij (ve temporarius non e fonte, sed
e pluuia nascens, estate siccus, hyme magno fluens impetu. *Хиуи рѣ.*
Ital. *Torrente*. Hisp. *El arroyo, chorro de corriente*. J. Virgil. 2. Aen. aur rapidus
montano flumine torrens, Sternit agros, sternit fata laeta, bouda-
que labores.

Torrens, participium, siue nomen ex participio. Id est rapidus, vehemens,
concitatus. *capitulis, fluuiis piron.* Virg. 7. Aeglo. Hic tantum Boræ cura-
mus frigora, quantum. Aut numerum lupus, aut torrentia flumina
ripas, Virg. 2. Georg. Neeron & torrentem vadam leuis innatat alnus.
Hinc Torrentior, & Torrensiſſimus. Plin. lib. 3. cap. 6. de Pado flume-
ne, Agris quam nauigis torrentior, &c. Iuen. Saty. 3. Ingenium ve-
lox, audacia perdita, sermo promptus, & hæc torrentior. hoc est vehe-
mentior & concitator. Statius 3. Syl. Tempus erat celi quom torren-
tissimus axis Incumbit. Campi torrentes languine, apud eundem r.
Syl. hoc est vndantes, & torrentium fluxum imitantes. Rixæ coeren-
tes piec. Virg. 9. Aene. Dixerat, idque saxum Stygi per flumina fissis,
Per piec torrentes, arraque voragine ripas Annuir.

Torres, *huic torris, mafu. gene. Idem quod fax, interpretis Nonio, hoc est flipes femiurris, & adhuc ardens, aut: saltem ignitus: namq. titio fit totis extinctis* [Pa. ad. Ital. Tixone. Hilo. Tixen & correxio. Lactan. Titionem vulgus appellat extractum foco, torrem femiurris extincti. Virg. 11. Aen. Obuius ambustum torrem Chetivus ab ara Corripit, & venient! Ebulu, plagamq. ferenti Occupat os flammis. Quid. 8. Meram. Fune rump torrem medios coniecit in ignis.

Torreo, res, rui, rostum, Ad ignem foldme secco, arefacio. [Epaphrodit. Ita.
Succare, arrostare. Hip. Tollarē q̄ quemar, fecar.] Plin. lib. 1. cap. 20. Deinde
sole verno torrestur. ¶ Nonnumquam idem quod nimio calore exu-
rere. Cicero de Som. Scip. Medium autem illum circulum Solis calore
torreri. Virg. 4. Georg. Iam rapidus torrens sicciter Sirius indus. Arde-
bat cælo. Neque solum torreri calore dicimur, verum etiam frigore
annuitur Marcellus, et tans locum Varronii est Euphrosidibus, Capite
oportet effluere lucem fuscit: frigore torret: venatus eicit.
¶ Torreri item dicuntur carnes quæ sine aqua ad ignem coquuntur.
[Ite, Virgil. y. Aeneid. Subiciunt veribus prunas, & vifceta torret.
Cicero in Pilo. Sapientem in Phalantis tauro inclusum succentis igni-
bus torreri.] Accipitur aliquando pro vetere. Lucan. lib. 7. Ingenius
fato torrens & iuuas.

Tostus, a, um, aliud particip. *ἄστῳ*. Ouid. 12. Meta. & corpora tosta
Carne replent. Virg. 1. Georg. Ex medio tosta æstu terit arca fruges.

Torridus, a, um, Nonnunquam actiue accipitur pro preferendo, quodque
 siccat, aut exurienti vim habet. *Laurem, Ital. secco arrostito*, Hilpan.
seco tostado. Ite, quomodo xilarem torridam dicimus, aut Solem torridum.
Virgil. 7. Aeg. iam venit aestas. Torrida, iam *læto* torrens in palmæ
 gremio. ¶ Nonnunquam passiuè pro exusto, sive tecto, & sole, igne
 torrefacto: vnde Zonam torridam vocamus, quæ inter duos tropicos
 sita, assidue æstu torretur. *Virgil. 1. Georg. 5. quinque tenent calum Zo-*
næ, quæ sunt vna cœlestis. Semper sole rubens, & torrida semper ab
 æstu. ¶ Torridus macie, id est siccus. *Galien. Cicco*, pro lege Agræ. Quæ
 hominem & grandi macie torridum Romæ, contemptum, abieci-
 videbamus, &c. ¶ Torridus frigore. *Liu. 1. belli Pun. Adhæc perusti ar-*
tus, nunc rigentes nerui, membra torrida gelu, quassata, fractaque ar-
ma. ¶ Hinc Rectoridus eiusdem significationis, *Colum. lib. 3. Nisi enim*
recederet, arbor tota fieret torrida.

Torrefco, Torridus fio, exuror. [*exuror, exuror* Ital. *torrefco, arrostirfi*. Hisp. *secar-se, quemarse*]. Lucrer. lib. 3, non inuenio cui non sit acerbum, Ignibus impositum calidis torrefcere flammis. ¶ A quo Retorrefco, rectorridus fio. Columel. lib. 3, Deinde sata non ita nutriunt, vt ante conualefcant quam retorrefcant.

Torrefacio, acis, Torridum reddo, ascfacio, ad ignem soléme sicco. [κρυσφύζω]

[*Ex. 2. Cap. 1. 2. Equivo.* Ital. *seccare, arrostire, rostitire.* Hisp. *secar, tostar, quemar.* Colu. lib. 2. cap. 21. Er subinde opportunis solibus torrefacta proteritur. Idem lib. 6. cap. 7. Quidam vinaceorum duas libras torrefaciunt, & ita conterunt.

Tortor, Tortum, Tortuosus, Tortus, Vide TORQVIO.
Toruè, Vide TORVVS.

TORQUE, Vide TORRES.

Torus, tori, gen. masc. [In Græc. Ital. *torro, torula*. Hisp. *La mesa* de comemos & el *lechazo*.] Lēctus, ab intortis herbis dictus. Virg. 2. Aeneid. Inde toro patre Aeneas flet orsus ab alto. Plin. lib. 8. cap. 47. Antiquis enim torus est stramento oratus, qualiter nunc etiam in castris gaulatæ. ¶ Confortor tori, conior, conior. Euid. r. Meram. Cum conforte tori parua rase vestis adhæsit. Socia tori, vxor. Quid. 10. Meta. Appellatque tori fociam. ¶ Tori item dicuntur emittente musculorum, quales in robustioribus copacioribusque corporibus ternuntur quodammodo nodosæ, & colliculorum riuu inter quasda quasi valliculas nonnihil asurgentes. Virg. 3. Geor. Luxuriatque toris animosum pectus. Inde Torosi dicuntur, qui tororū amplitudine corporis robur per se ferunt. Hinc apud Columellā legimus, parandos esse boues nouellos, ceruice longa, & torosa. Quod & de venis dicitur, quum varicum in morem quibundam in locis turgescunt. Cor. Celsus lib. 7. Ac per ipsos venarum toros inæquale est. ¶ In herbis item, ceterisque plantis, prominētes partium caui, & in se purpuram colore collecti, tori nominantur. Plinius lib. 19. cap. 5. Breuior is est, sed torosior amarioreque inula.

Torulus, ruli, diminutivum, Id est parvus lectus. [scilicet] Ital. *Zetticello*.
Hispa. *Pequeño lecho*] Plautus in Amph. Tum meo patri torulus inierit
aureus sub peraso. Vbi interpres Trochulus legendum esse contenda-
dit, & recte.

TOTURUS, a. um, Species ipsa ferociam præ se ferens. *Δαίμων, δαίμων*. Ital. Terribile, *spauentlicher fiera*. Hist. *Agrodo, cruel*. Quam vocem à tauris declinatam putat Seruius, quoniam propriam uile esse toruitarem. Alij à terrore deducunt: nonnulli etiam à torto aspectu, Virg. j. Geor. optima totus. Forma bouis, cui turpe caput, cui plurima ceruix. Plin. lib. 7. cap. 19. Exit hic antmi tenor aliquando in rigorem quandam, toruitatemque naturæ &c. Torus uina dicuntur aspera, & indomita, siue inimica Plin. lib. 17. ca. 23. Cultura quodam totus sunt uina.

Torū, torūm & torūa, aduerbia. Plautus, Quid me torū aspectas? Apuleius, Quum torūm in eos intraretur. Virg. 4. Aenei. Talibus Aeneas ardentem, & torūa tuentem. Lenibat dictis.

To: pluralis tantum numeri & indeclinabilis. Tam multi. [*τάντων*. Ital. *Tanti*. Hipp. *Tantos* in numero.] Habere ferè adiectum particularem. Quot Cicero de Arul. Ref. De nullo opere publico tot Senatus exant consula, quod de mea domo. Idem de Orat. Quot homines, tot caulae. Tordem Aque multi, nec plures, nec pauciores. [*τάντων*. Ital. *Attendants* vole. Hipp. *otios* & *inios*. Cicero 2. de D. iun. P. Clodius, & Eurythenes gemini fratres fuerunt, hic nec tordem annos vixerunt, &c.

Toties, aduerbiū. Tā saepe. [*ἄνωγες*. Ital. *Tante volte*. Hisp. *Tantas veces*.]
Cice. Atti. lib. 7. interim velim mihi ignoscas, quod ad te scribo tam
multa toties. Huic responderet *relatiuū Quoties*. Cice. lib. 1. Episto. Quo-
ties mihi certorum hominum potestas erit, toties ad te scribam.

Totus, a, uti adiectivum. Integer, vniuersus, solidus, [sic] o. Itali *Tutto*.
Hiip. *Tota*: cosa y entera.] Totum & Omne sic differunt, quod totum ad
quantiuatem refertur, omne ad numeru[m] finitum partium, omne numeri
denotat plenitudinem. Partes tamen ista confundu[n]t. Fit autem Totus
a tot, quauis Tot breuius sit, Totus uero prior[um] productiuu[m] ramen
Quotus eandem habeat breuiem. Totus ades, id est integra Plauis in
Moissi. Aedificauit ades tora denuo. Totus in amore, uel in studiis
esse dicitur, qui ita amat, uel studet, vt nullam temporis portionem
alteri rei decidas.

TOXICUM, ci. pen. cor. Idem quod venenum, quasi carterum: quoniam taxos
 arbor est venenosa parissimilima, ad eam se iumenta eius folia comede-
 rent, emoriatur. [Hæc, δαλας καὶ φάρμακον. Ital. Tossico, ma forte di ve-
 leno. Hisp. Ponzoña del curno del tazo arbol. Plin. lib. 16. cap. 10. de tazo
 agens, Hanc Sestius similem vocari dixit, et esse in Arcadia tam pres-
 entis veneni, et si quis sub ea dormiat, cibumve capiat, moriatur. Sunt
 qui et taxica hinc appellata dicunt venena, quæ nunc toxica dicimus,
 quibus fagrite tinguntur. Hæc ille. Quod. 4. de Pont. eleg. 7. Aspiciet &
 mitti sua admodum toxica ferro. Et telum causas mortis habere duas.
 Idem 2. A mor. eleg. 2. Non fecit aggredimur, nõ ad miscenda coimus
 Toxica. Plaut. in Merc. Ibo ad medicum, atque ibi me toxico morti dabo.

Tcabaiks, Vide TRANS.

TRABEA, *Trabea*. Nomen Poëta, cui inter Comicos octauus locus assignatur. Huius meminit Cicero lib. 4. Tufe. & de Finib. c. 18. & Trabea genus velis [Σαμπεύς]. Ital. *Habito antico* ysto da Re. Hisp. *Vestidura era propria de Reyes*. cuius etia sunt genera, vt Suetonius lib. de velis generibus inquit. Vnum, quod diti sacrauit tantum de purpura: aliud purior est regnum, quoad aliquid alii habens admittit: tertium auro, & c. purpura & coccum mistum. Erat autem velis cognata purpura circumdacta subregrime puniceo, quam aures fibulae annectebant. Trabeæ regalis meminit Virgilius 7. Aenei. Ipse Quirinali lituo, paruaque sedebat Succinctus trabea, leuauit ancile gerere, Picus equum domitor. In funebri pompa vhebantur & Equites trabea, si Tacito credimus, qui lib. 3. de suenere Germanici sic ait, Igitur Tribunorum, centurionumque humeris cineres portabantur, præcedebant incompa signa, versis falcibus: atque vbi colonias transgredirentur, atrata plebes, trabeati Equites, pro opibus loci, vestem, odores, aliæque funerum solennia creabantur.

Trabeculi, quia trabes fune indunt. Quid. lib. 1. Fast. Hoc igitur vidit tra-
beati cras Quirini. Quum rudibus populis annuo iura daret.
Trabs, trabs, & Trabs, lib. 1. Lignum duplex (inquit Festus) ex duobus
compactum rignis ædificij gratia. [duæ Itali Trave. Hispani. La viga.]
Virgil. L. Aeneid. Quum iam hic trabibus contextus acernis Stare
equis. Et paulo post, Aurataque trabes, veterum decora alia parentum
Devolunt. Interdum trabes legimus pro ipsis arboribus. Virgil. 9.
Aeneid. Lucus in arce fuit Summa, quo sacra ferebant, Nigricans picea,
trabibusque obscuris acernis. Autor ad Herennium lib. 1. Nisi enim

secidissent ad terram abigne trabes, Argo illa facta non esset. ¶ Non-
nunquam etiam pro naui ex trabibus contexta. Horat. lib. 1. Carm. 17.
trabe Cypria Myrtoum pauidus nauta fecit mare, Virg. lib. 3. Aenei.
Vastumque caua trabe currimus aequor.

Trabica (inquit Festus) Dicta est navis, quod sit trabibus confecta. Pacu-
nius, Labitur trabica in alveos.

Trabalis, trabale, Id. est magnus, siue ingens, instar trabis. *Lucr. vi Te-
lum trabale. Virg. 12. Aenei. -at feruidus aduolat hasta Messapus. re-*

lōq; orātem multa trābali. Deſuper alius equo grauitis ferit. Haſta trābaliſ. Statius 4. Theb. dextraque trābalem Haſtam intorſit agēs: liquido quō ſtridula cælo Fugit, & aduerſo celſe ſteſcit agmine Virces. Clauus trābaliſ. *Ακράς ῥάκος*. Cic. 7. Ver. Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trābali clauo figeretur, cum conſilio cauſam Mamercinorum cognoviſſet. Vbi Trābali clauo figere beneficium, prout ſubalter dictum eſt, in eodē ſerē ſenſu quo dictum Herculano nodo aliquid ligare, vel immortalē, & indeſignitū bilī memoriz commendare. Trāctum à conſueſcuntia veterum, qui ad clauum ſigendum Diſtictorem ſolent creare: & ex clauis fixis, quōdā ratz apud eos eſſent litterz, numerum annorū obſeruare. Vide Liliū lib. 7. ab Vrbe. Apud Horat. lib. 1. Carm. Trābaliſ clauus accipi videtur prout morienti quodā genere, quōd ait, Te ſemper anteit ſeuā neceſſitas, Clauos trābaliſ, & cunctos manu Gellianz athenaez ne ſeuerus Vncus abſciſſi, liquidū me plumbum. Trāchali, Appellatur muriciū, ac purpurz ſuperiores partes. Vnde Arminienſis præſidiū eſſe

TACHALYS, Orator fuit Domitianitemporibus, magna vocis, pron-

nunciacionis que sollicitare de quo Quinti. lib. 10. cap. 1. & lib. 1. c. 1.
 A C H E A, pen. prod. rex. Regio Asiæ inter Ciliciam & Pamphyl-
 liam quæ notioris nomine dicitur Iauria. Autor Stephanus. Eodẽ item
 nomine dicitur Cilicie pars montana & aspera, cuius etiam incolæ di-
 cuntur Tracheotæ, & c. Vide Strabonem lib. 12.

Trachea, fuit Trachia, pen. prod. § *trachia*. Ital. *Arteria del polmone*. Hisp. *El gargarero, caña del pulmon*. [Fistula qua spiritus ab ore scitur ad pulmonem. Latini Graecorum imitatione alperam arteriam vocant. Vide Gellium lib. 17. cap. 2.]

Trachelus, penult. produ. $\pi\alpha\chi\eta\lambda\alpha$ Θ . A Græcis appellatur collum, æque
ad eam tota spina à vertice usq; ad os sacrum: $\pi\alpha\chi\eta\lambda\alpha$ ἢ $\pi\epsilon\chi\eta\lambda\alpha$ Θ , hoc
est ab asperitate.

Trachinus, sine Trachin, inis, pen. genitu. pro. *Trachin.* Civitas Phthiotidis sub Oeta monte, alio nomine ab Hercule conditore Heracles dicta, teste Plinio lib. 4. cap. 7, in hac regnavit Ceyx, Aleyones maritus, qui inde Trachinius cognominatur ab Ovidio lib. 11. Metam.

trachoma, pen-prod-^{us} ~~trachoma~~. Dicitur scabrities palpebrarū interior,
sicut in eadem parte glabritas, hoc est defluuium pilorum, madarosis,
& milphosis.

Tetrachonia. Tetrachonia. Una regione de Giudea. Tetrachia fuit in Decapoli Syrix, teste Plinio lib. 5. cap. 13. inter Libanum & lacum Tiberiadis sita. Huius tetrarches fuit Philippus, iuxta Evangelii Luc.

¶ Est & regio (ve Hieronymus inquit) trans Bosram Arabiae ciuitatem
in deserto, contra Australem plagam, quasi ad Damascenam respiciens.
Hanc gentem instruxit Cis filius Aram, ve scribit Iosephus lib. 1. Auri-
quit. Vide Plinium lib. 5. cap. 18.

tractatus, Tractum, Tracto, tractus, Tractus. Vide TAB. V. 2.

[illegible]

tradi. virgii. Aegloga. 3. Nuper mihi tradidit Aegon. c. Ponitur aliquando pro dare, possidere. Cic. 2. belli. Cui. Pecunia est publico tradunt. c. Praer. suum accusatum aliquando aherum habet cum praepositione Ad, fide iuvit. Tradere aliquid ad supplicium. Tradere fide ad scientiam rei militaris. Cic. pro Pompeio. Cuius adolescentia ad scientiam rei militaris, non alicuius praecipis, sed fide imperii est tradita. Tradere fide in studium aliquid quiescit, apud eundem de Inventione. Tradere fide in feruitur alicui, apud eundem de Provinciis. Conf. Non raro tamē posterior accusatus commutatur in daturum; ut, Tradere fide in lachrymis, & tristitia, apud Cicero lib. 4. Epist. Tradere fide quicquid, 1. de Diui. Tradere per manus, est de manu in manum tradere. Cest. 1. belli. Cui. Saxa multis locis praerupta inter impediebant, vt arma per manus necessarii traderentur. Sic & morbos per successiones tradidimus. Plin. Epist. 1. Nam pieruque morbi quosq; per successiones vocatam, vt alia tradidit. Tales enim sunt, quos haereditarios morbos vocamus. c. Traditur, vt Traditū est, hoc est dicitur, vt memoris mandatum est. Plin. lib. 8. ca. 36. Quum pro caulis dimicasset, oculo morbo acciem traditur degere in terram, ne venabula expauescat. Cic. c. Tullio. Traditum est etiam Homerum caecum fuisse.

traditum est etiam Homerum cæcum fuisse. *Traduco, eis, it, ðum, pen, pro, per* locum aliquid ducō, vel de loco in locum ducō: à Trans, & Ducō, abiectis duobus postremis prepositionibus. *transducere, adducere, conducere, inducere, perducere, reducere, &c.* Itali. *Tradurre, trasportare.* Hispan. *Traducir, guiarlo.* Gallic. *Conduire.* Helvetij per angustias, & fines Sequanorum luas copias traduxerant, & in Heduorū fines peremerant. ¶ Iam tunc idem quod traicio, hoc est in illius vel ipsius interitōis transuocō. *transire, Cic. 2. de Inuen. Fluvius erat ita magnus, ut in victimā traduci nō possent.* ¶ Aliquando extendō, produco. *transducere, extendere, Plautus. Traducere, adducere, Cicero.*

TRADE

transfere, interpretari, & ex vna lingua in aliam conuercere. *μεταφράζειν*. ¶ Traducere vitam, vel Traducere tempus, est consumere, trerere, trahere. Cic. de Senect. Vi vitam otiosam & quietā, siue vilo labore, & contentione traducamus. Idem Senuio Sulp. Quia ratione nobis traditūndum sit hoc tēpus. Aliquando sinistrā famam de aliquo spargere, iudicio ex ponere, ac deridendum omnibus per vicos & theatra ducere. Mart. lib. 9. Multos; magis traduceris Aphr. Liu. lib. 4. ab Vrbe, de Volscis inquebus publico consilio, ac voce praeconis à spectaculis eſactis, Vos, inquit, omnibus ciuibz, peregrinis populis spectaculo abeuntē fuisse, vestras coninges, vestros liberos traductos per ora hominum. ¶ Aliquando traducere facere. Paulus in i. si duob. Et. vii. possid. Si vicinus vites ex fundo tuo in suas arboribus traduxit. ¶ Aliquando accipitur pro transſmittere, & de loco in quo quid nātum est, aliū mittere. Ruic. Sar. 7. Quāquā & Cappadoces faciāt, equitēq; Bithyni, Altera quos tūdoreducit Gallia rāto. Hoc est quos micit Gallia nudo pede traduces, penul. prod. quī & Rumpi dicuntur, Sunt brachia virtū, quibus illi ex arboribus in arbores traducuntur, & sibi murō conſectantur. [si in vniuersali] *ἄρχει*. Itali. *Rampoli*. Hisp. *Los migraños* & *provenas de la vid*. Varro 1. de Re rult. cap. 8. Quartum pedamentū est natiuum eius generis, vbi ex arboribus in arbores traductis vinca sit quos traducēs, quidam rumpas appellāt. Colum. lib. 6. 22. 6. Cetera simili ratione atq; in arbutio Italico administrantur, vt vites longis crotibus deponantur, vt eadē diligētia curentur, atque in ramos diducantur, vt noui traduces omnibus annis inter se ex arboribus proximis connectantur, & veteres decidantur. Si tradux, traducem non contingit, media virga inter eas deligetur. Quum deinde fructus pondere vagebit, subiectis administriculis sustineatur. ¶ Per transſationē accipitur pro omni eo quod de se aliqua in alterā transſunditur, atque ita veluti in infinitum propagatur. Sic hominis generū, humani generis traducē, nonnulli appellatur. ¶ Famam quoq; Fertullianus in aurū & linguarū traducēs ait proſpectare, quod autium linguarūque inſtrumentis propagatur, & breui temporis ſpatio infinitum propemodum capiat incrementum.

Tragacantha, *ῥαγκανθα*. Prutex est spinē candida non diſſimilis, succulcis humilibus, robustis, itac se diſtendētibz, inter quos, frequēs comā, sed brevis, caeſis spinis incuruētibz horrida quae ſua fronde conſertur, radice lata, furculosa, ſupra terrā emergente, quā diſſila diſtillat ē vulnere ſuccus, qui coaleſcit in lachrymamque & ipſa Tragacantha appellatur. Officina vulgō *Dragacanthum gummi* nominant.

Tragelaphus, phi. pen. cor. *τραγελᾶφος*. Animal est ad Phasim amē nāſcens, barbā & armorum villos hirci habēs, reliqua ceruus ſimile, vnde & commiſtum ex ceruo & hircō nomen inuenit, Nos Hircocœrum vertere poſſumus. Vide Plinium lib. 8. cap. 32.

TRAGIAS, *τραγία*. Stephano, inſula est vna Sporadum, patria Thegorionis Peripatetici, Aristotelis familiaris. Apud Plinium lib. 4. ca. 12. legitur Tragia. ¶ Est item eiūſdem nominis oppidū in Naxo inſula, in quo Apollo Tragiās colebatur. Autor Stephanus.

TRAGIAS, *τραγία*. Epiri regio, teſte Stephano, in qua ſal provenit, iſoigne nec crepitans, nec exiliens, vt reſert Plinius lib. 31. cap. 9.

Tragemata, *τραγμητα*. Ital. *Secunde vineae*. Hisp. *Pratas de ſorten*. Quae Latini bellaria vocāt, ſiue ſecundas mēſas. A Graeco verbo *τραγω*, quod est comedere, quia aoritis ſecundus est *ἄρχει*.

Tragion, *τραγίων*. ſiue Tragionis, Prutex nō nūti in Creta naſcens, iunipero ſimilis, ita dicta, quōd autumnī tēpore eius folia hircinum virus oleat. Plin. lib. 7. cap. 1. ¶ Est & alterum tragiū genus, quod & tragocœra nonnulli appellatur, multis in locis naſcens, folia habens ſcolopēdia, & radicem *ῥιζινεῖς* chaphani, tenuem, & candidam, denique cum ſuperiore nihil praeſer nomen & hircinum virus habens commune.

Tragedia, *τραγῳδία*. pen. cor. quāvis apud Graecos accentum habeat in penultima, [*ῥαγῳδία* Tragedia]. Poematis grauiſſimū genus, quō regum, principū, aut eorum qui in aulis regum verſantur, calamitates depingunt, triſtiſſimum ſerē habeo exitum. Dicta Tragedia (vt quidam voluit) ab eo quōd primum eius poematis praeſit hircus fuerit, aut cerē vter hircinus vino plenus. Quod & ipſum non obſcurē indicat Horatius de Arte, Carmine qui Tragico viliem certauit ob hircū. Alij à fruce putant, quā Graeci *ῥαγῖον* vocant, Tragediam appellatam, quōd ora ſua ſacibus perlinebant ſcienit, aut vſum perſonarū ab Aeſchylo reſerptum. Quam ſententiam etiā tangēs Horatius dicit Tragediam à Theſpide reſerptam. Ibidem, ignotū Tragicę genus inueniſſe camœnæ dicitur, & plauſtris vexille poemata Theſpis. Quae canerent, agerētque perundi ſacibus ora. Diſſert autem Tragedia à Comœdia, quōd in hac humiles & priuātę perſonę introducuntur; in Tragedia reges & principes, nonnūquam etiā am herōes & dī. Ad hec Comœdia à turbulentioribus ſerē rebz initium ſumens, tranquillū ſcēnam ſoritur exitum. Tragedia autem totū quidē argumentum habent luctuoſum, exitum autem triſtiſſimum. Triſtitia nanque Tragediæ propria eſt. Propter quōd Euripides Archelao rege petente vt de ſe Tragediam ſcriberet, abnuī, ac precatus eſt ne illi accideret aliquid Tragediæ proprium. Ouid. 3. Amo. elc. 1. Venit & ingenti violenta Tragedia paſſu. Hora. 1. car. Ode 1. Paucū ſeneræ muſa Tragediæ Deſſe theatris. Tragediis perturbationi, Cic. 1. de Orat. Neque verō iſtis Tragediis ruis, quibus vti philoſophi maxime ſolent, Craſſe perturbationes, ¶ Tragedias agere, & Tragedias excitare, prouerbij ſpeciem habet, pro eo quod eſt, tumultum commouere. Cic. 1. de Orat. Ne aut inſiſſione, aut odio diuini putemur, ſi aut Tragedias agamus in nugis, &c. Quintil. lib. 6. cap. de Peroratione, Nam in parvis libris has Tragedias mouere, tale eſt quaſi ſi perſonā Herculis, & cothurnos aptare inſanpibus reſis. Vide Chl. Eraſ.

Tragicus, ſubſtantiuum. *τραγικός*. Qui Tragediam ſcribit. Horat. de Arte, Et Tragicę plerūque dolet ſermone pedareſci.

Tragicus, a. um. [*τραγικός*. Itali. *Pertinente à tragedia*. Hisp. *Cosa perteneciente à tragedia*]. Quod ad Tragici ſpectat, vt, Cothurni tragici, Poëta tragicus. Horat. 1. ſerm. ſat. 3. Nil illi larua, aut tragicus opus eſſe cothurnus. Cic. 1. de Nat. deo. Quod quia quēmadmodum natura efficere ſine aliqua mente poſſit, non videris, vt tragicū prētē, quā explicare argumenti exitū non poteſſis, cōſugiſis ad Deū. ¶ Aliquando accipitur pro triſti, crudeli & ſcelerato, quālis ſere ſolent eſſe Tragediarum

T R A

argumēta. Livius. 1. ab Vrbe. Tulit enim & Romana regia scelestis tra-
gici exemplum, vt cædō regum mariorū venierit libertas.
Tragici, adverbium. [τραγικοί. Itali. *Ad primum tragicamente, crudeliter.*
Hisp. *Ad sperantem, crudeliter.* Macrē, grauiter, sublimiter, crudeliter,
& more tragico. Cicero de Clar. Orato. Hanc enim mortem rhetoricē &
tragici ornare potuerunt.
Tragædus, τραγῆδus. Itali. Tragædus, colui hic retia te tragedie. Hisp. *Represen-*
tator de tragediis. [Auctor Tragædus. Cic. 1. de Orat. Vox tragædorum
gestus pene summutum actorum est requitendus. Horat. 2. Epist. 1, Qui
se credebat miros audire tragædos.
Tragomachali, τραγομαχία. A Grecis dicuntur, quorum alie hircu-
rum virus olent; quos & Hircosof Latini vocant.
Tragonia, τραγονία. Hærbæ nomē, quā Democritus tradidit corpori ad-
alligatam lienes triduo absumere referente Plinio lib. 27. cap. 7.
Tragonis, Vide τ α σ ι ο ν.
Tragopanax, τραγοπαναξ, Aues quædam in Acthiopia, teste Pom-
pilio lib. 3. aquis maiores, cornua in temporibus curuata habentes, fer-
ruginei coloris, capite tantū Phœniceo. Has Plinius fabulosos esse pu-
tat, quemadmodum & Gryphas. Vide ipsū lib. 10. cap. 49.
Tragopogon, πενυλ. πογον. τραγοπογον. Hærbæ in acerratis laudata, quæ
quibuldam barbula hircina, ab aliis comē dicitur, quia folia habet in-
star croci in rotundū spatia. Vulgo *barba perra* dicitur in Gallia Tran-
spadana. Componitur autem ex πύλον, quod significat hircum, πο-
γον, barba, vt iure hirci barba nominari à Latinis possit.
Tragoriganon, τραγοριγανον. Hærbæ similis ferpyllo lyseultri.
Tragos, [τραγος. Itali. Becco. Hisp. cabron.] Præter vulgatam illam signifi-
cationem, quæ apud Græcos hircum significat, etiam fugis genus est
aliud non dissimile, minus nutiens quam cæ, & concoctū difficultius.
Vide Dioscoridem lib. 2. Item spongiæ genus, spissum, prædurum &
asperum, de quo Plinius lib. 9. Est etiam Tragos, hærbæ genus in ma-
ritimis maximè nascēs, similitudine iunci maritini nonnulli Scorpion
vocat. Vide Plinium lib. 27. cap. 13.
Tragula, ιε, Genus celisimilitudine hæstæ, ita dictū quod securo infixum
trahatur. [εχρησμεγ. Ital. Darde anticamentum iusto. Hisp. *El posador de*
baleta de torno.] Sallust. lib. 4. Hist. or. citat Nonius, Auidissimis, atq;
præparatis ducibus, vt Metellus itū tragulæ fauciaretur. Plautus in
Epid. Tragulam in te mittere adornat, nescio quā fabricā facit: id est
quod aliquē in te struit. ¶ Tragula item, reptis genus est, quod vulgo
nunc *traham* vocat. [αφελος. Plin. lib. 16. cap. 8. Vbi subseris anco-
ralibus rostratæ nauium, piscantiūque tragulis, & cadorum obtura-
mentis. Dicit tragula, quod ex vndis vt pluitum trahatur.
τ α ο υ ρ ι ν υ, τραγουρον, Insula in mari Adriatico, adiacens Dalmat-
ia, in qua est ciuitas eiusdem nominis. Autor Ptolemæus lib. 2, & Plinius
lib. 3. cap. 21.
Traha, ιε, Genus vehiculi sine rotis, quo coloni videntur: à trahendo di-
ctum. [τραχηρ. Itali. sorte di carretta. Hisp. Rastra, mirra de naria.] Vir-
gil. lib. 1. Georg. per epenthesin trahæam vocat, sicut nauitum dicimus
per nauia: Tribulūque trahæque, & iniquo ponderē raltii.
Trahax, cis, Audeus, tapax, omnia ad se trahens. [ακκωξ. Itali. Tirante, va-
pace. Hisp. *El que mucho arrebatá, codicillo, que mucho trae.*] Plautus in Persa,
Ehū luto lenonium, ehō tserquilionum publicum, Impure, in-
honeste, iniuriæ, illæx, labes populi, Pecunia accipiet, auide, argue
inuide, Procar, tapax, trahax, trecentis versibus Tuas impuicitate
loqui nemo potest.
Traho, his, traxi, trahū, Per vim duco. [τρανω. Itali. strascinare, tirare,
trahere. Hisp. *Lleuar a tirar arrastrando.*] Trahirum enim inuici, duci-
muri volentes. Virgil. 2. Aeneid. altaria ad ipsa tremement Traxit.
¶ Aliquando simpliciter ducere. [τραν. Plin. lib. 6. cap. 18. A rege Crete
Minoe, vt existimant, originem trahentes. Cicero pro Archia. Trahirum
omnes laudis studio. Et paulo post, Optimus quique maximè gloria
dicitur. ¶ Aliquando haurire. [αφελος. Plin. lib. 2. cap. 1. C. 3. de Nat. deo.
Ex puteis iugibus aquam calidam trahi. ¶ Aliquando protrahere.
[αφελος. Plin. lib. 2. cap. 1. C. 3. de Nat. deo. Sallust. In iugur. Adherbal, vbi intelligit omnes
fortunas suas in extremo siras, hostem infestum, auxilij spem esse nul-
lam, penuria rerum necessariarum, bellum trahi non posse. ¶ Aliquando
remouere, auocare. [αφελος. Sallust. Nisi ea res longius vos ab incepto
protraheret. ¶ Trahere noctem sermone, id est terere, seu consumere.
Virg. 2. Aeneid. Necnon & vario noctem sermone trahabant. ¶ Trahi
item dicitur, quod ita gestatur, vt tantum humo non attollatur: quod
Galli dicunt traher. Plautus in Cistell. Amiculus hoc suffollet salte s,
sine trahi, quom egiomet trahor. Huic non dissimile est illud Virgilij
4. Georgicorū, Latamque trahens inglorius alium. hoc est egre, &
vix ferens alius præ magnitudine. Trahi puer dicitur, qui vix ambu-
lare potest. Virgilius 1. Aeneidos. Et auopucū Afryanacta trahēbat.
¶ Trahere se cum aliquo, est cum eo morari. Plautus in Trin. Atque
egomet me ad eū cum illis Vnā ibidem traho. ¶ Trahere, interdum est
cum festinatione abducere. Virgil. 2. Aeneid. Ecce manus iuuenem in-
cerea post terga reuinctū Pastores magno ad regem clamore trahē-
bant. Trahere ad se partem dici, est diē partem occupare. Plinius
Epist. 21.3. Interueniunt amici ex proximis oppidis, partemque dici
ad se trahunt. Trahere ad defectionem, est impellere, incitare, cogere
ad defectionem. Trahere aliquem secum in calamitatem, est eum
calamitatis suæ participē facere. Cicero pro Pompeio, Non possunt vnā
in ciuitate multi rem atque fortunas amittere, vt non plures in ean-
dem trahant calamitatem. Trahere candorem, acquirere. Plin-
ius lib. 7. cap. 16. Candorem trahunt quodam medicamine. Huic simili-
mum est illud apud Ciceronē 6. Phil. Aliquid enim salis ab vxore mi-
ma trahere poteras. Trahere dictum aliquid in voluntatem, est di-
ctum aliquid secundum voluntatem suam interpretari. Plinius de vi-
ris illustribus. Hoc dicto in voluntate tracto, &c. Trahere turam for-
tunam, est feliciter agere. Trahere tutā pacē, est in tuta pace age-
re. Cicero ante exilium, Nos hic tutā, tranquillāque pacem trahimus.
Diuersum, siue in diuersum trahere, est accipere & ambiguum redde-
re. Teren. in And. Tot me enee in diuersum trahunt. ¶ Huius verbi cō-
posita sunt Abstrahō, atrahō, protrahō, retrahō, & subtrahō: quorum
significata explicare lūis locis.

Tractus.

16 2 Trans

TRANS

Translatores, Cancelli lignei, ferrei, vni vimine, qui fenestris, aut etiā mercuribus oppositi, visus perij sunt. *Translatio*, Ital. *Fermata*, *tratto*, *trappo*, *la*, *laccio*. Hipp. *La verja*, *o*, *rexas para apertar*, *binieira heroda*.] Cic. lib. 1. de Orat. Nunc peras à Crafso, vte illam copiam ornamentorum suorum, quam constructā vno in loco quasi per transnamam praeferueris, iterum affertur: in lucem proferat. Quo in loco, Per transnamam aspicere, proverbiale metaphora dixit Cicero, pro eo quod est. nō propius neq; singillatim, sed proci, obiter, & summarim inspicere. Translarum à negotiatoribus, qui mercuribus quos, contrarij nolūt, cancellos ob-

Tralaticius, a, um, siue translaticius, aut translarius, Quod aliunde est
translatum. *plato de rep. Itali. Prelo di altrove non nouo. Hisp. cosa traída de
de otra parte*) vt Vox tralaticia, quæ à propria significatione ad minus
propriam, augedi, minuēdiue gratia est translata. Celsus Ciceroni lib. 8.
Nostr enim hæc translaticia. Idē d. de Inuent. Translatitia dicitur cōstitu-
tio. Verus codex habet translaticia. (Translatitia item, siue, et valij ma-
lunt) Translatitia dicuntur, teste Asconio, quæ noua non sunt, nec nu-
per inuenta, sed aliunde translata. Cic. 4. Ver. Hoc vetus edictum, tran-
slaticiusque

tes, maria transmittunt, trianguli efficeret formam. Suetonius in Iulio Cesare, A Bruto dno Dyrrachio inter oppositas classes hyeme transmissit. Transmittere campos, est celeriter percurrere. Virg. lib. 4. Aenealia de parte parentes Transmittunt campos. Transmittere aliquem, est cum felinatione mittere. Plaut. in Epid. Continuo te orabit vltro, ut illam transmittas sibi. Transmittere rectum lapide, est lapidem vitra rectum conicere. Transmittere bellum, vel aliquod onus alicui, est dare prouinciam belli administrandi. Transmittere in formas coactam materiam, dixit Columella lib. 7. ca. 8. pro formare, & in formas redigere. Transmittere menses, transigere. Transmittere tempus, ducere, consumere. Transmittere discrimen, euadere. Transmittere hereditatem fratri, id est transferre. Transmissio, onis, id est traectio. Cicer. ad Att. lib. 4. O navigationem amandam, quam mehercule ego valde timebam, recordans superioris tui transmissio. Idem 1. Philip. Calendis Sextilibus veni Syracusas, quod ab vrbis ea transmissio in Græciam laudabatur. Transmontanus, Qui vltra montes habitat. Cicer. lib. 1. *Sto de la de monti*. Hispan. *caja de alende los montes*. Lilius 9. belli Maced. Tum transmontanos adortus, quos non adierat C. Flaminius, omnes Aemylus subegit. Transmoueo, transmoues, penult. cor. De loco in alium locum moueo. *transmoueo*. Ital. *rimouere da un luogo all' altro*. Hispan. *Remouer de lugar a otro*. Tetr. Eun. Labore alieno magnam parram gloriam Verbis sepe in se transmouet, qui habet salem. Qui in te est. Transmoueo, um, participium. Tacitus lib. 13. Quippe Syria transmoet legiones. Transmuto, muntas, penult. prod. Idem ferè quod muto. *transmuto*. Ital. *Transmutare*. Hispan. *Mudar alende*. Lucetius lib. 2. Summa atq; ima locans, transmutoans dextera laus. Horat. 3. Carm. Ode 19. Fortuna seuo lata negotio, & Ludum insolentem ludere peritina, Transmutat intercos honores. Nunc mihi, nunc alij benigna. Transnato, as, Vltra nato, natando transito. *transnato*. Ital. *Nuotato*. Hispan. *Pasar nadando a otro cabo*. Lilius 1. belli Pun. Ipsi ceteris superpositis incubantes, flumen transnatare. Plin. lib. 6. cap. 27. Vnum genus ei piscium est, idque transcurrentis non miscetur aluco, sicut nec e Tigri pisces in lacum transnatare. Transno, as, Idem ex superiori. Cicero in Som. Scip. Vel illum Gangem transnare. Hora. 2. Serm. fac. 2. ter vñchi Transnato Tiberim, somno quibus est opus alto. Transnomo, nas, Nomen committo, vel inueto, vel immuto. *transnomo*. Ital. *Mutar nome*. Hispan. *Mudar nombre*. Suetonius de Clar. Græma. Lucius Crassius genere Tarcentinus, ordinis libertini, cognomine Patides, mox Panam fe transnominauit. Transnumero, as, Vltra numero. *transnumero*. Ital. *Nuotato*. Autor ad Herennium lib. 4. Puer qui iam bene hominis naturâ nouit, Tu illo plures mitras oportet, inquit, si hodie vis transnumerari. Transpadanus, Trans Padum habitans. *transpadanus*. Ital. *De la del Po*. Cicer. ad C. lib. 12. Tuo clientis Transpadanos etiam misit conuictos cum causa habebamus. Transpicio, is, Per cæcelos aut per corpus pellucidum aspicio. *transpicio*. Ital. *Guardar d'alto*. Hispan. *mirar alende*. Lactius de opific. Per eas igitur mēbras sensus ille qui dicitur mens, ea quæ sunt foris, transpiciet. Lucet. lib. 4. Quid genus illa foris que verè transpiciunt. Transpectus, us, Lucet. lib. 4. Ianua quum per se transpectu præbet aperet. Transpono, is, De vno loco in alium transero. *transpono*. Ital. *Trasporre*. Hispan. *Trasportar*. Gel. lib. 12. ca. 1. Arborē in locū alium transpositam. Transporto, as, De loco in locū porto. *transporto*. Ital. *Trasportare*. Hispan. *aleuar alende*. Cicer. ad Att. lib. 14. Quid eas, quas Antonius transportauit? Transportate copias, vel exercitū, est nauibus traicere. Lilius 6. belli Pun. Eum exercitum Ptoleis in naues impositū Nero in Hispaniam transportauit. Transportare pro transmittere. Virgil. 6. Aeneidos, Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluena Transportare prius, quàm sedibus ossa querunt. Transrhenanus, Qui trans Rhenum incolit. *transrhenanus*. Ital. *De la del Reno*. Cæsar 5. belli Gall. Germanosq; transrhenanos sollicitare dicebantur. Transrhenani hostes, apud Plinium lib. 19. cap. 1. Transsiberinus, a, um, pen. pro. Trans Tiberim incolēs. *transsiberinus*. Ital. *De la del Teseo*. Mart. lib. 1. Vrbano tibi Cæcili videris. Non es, crede mihi, quid ego vrbis, Hoc quod Transsiberinus ambulator. Transstra, orum, gene. neut. num. pluri. Remigū sedilia in nauibus. *transstra*. Ital. *Trasfieri*. Hispan. *Bancos y asientos en la galea o barca*. Virg. 5. Aeneid. Iurit immisiss Vulcanus habentis Transstra per & ramos, & pictas abiete puppes. Idem 4. Aene. Precipites vigilare transstra carinæ. Cæsar 3. belli Gall. Transstra ex pedibus in altitudinem confixa clauis ferreis, digitis pollicis crassitudine. Hæc etiam iuga dici solent. Virgil. 5. Aeneid. Indole animas, quæ per iuga longa sedebant. Deturbat, laxiq; foros. Transstra item signa dicuntur, quæ transuersa à pariete in parietem porriguntur. Vitru. lib. 4. ca. 2. Trabes etiā supra colūnas, & parallatas, & autes possunt, in cōtignationibus, signa, & axes sub tectis, si maiora spatia sunt, & transstra, & capricoli: si commoda, columnæ, & canterii. Transuho, is, Ex vno loco in aliū veho, siue id nauis fiat, siue plastro, aut etiam iumentis. *transuho*. Ital. *Menar oltra*. Hispan. *lleuar alende*. Salust. in Iug. Ex eo numero Medi, & Persæ, & Armenij cum nauibus in Africā transuecti, proximis nōstro mari locos occupauere. Tempus transuectum. Tacitus lib. 18. Abiit iam, & transuectum est tempus, quo posses videri concepsisse. Transuectio, onis, verbale, Transportatio, traectio. *transuectio*. Cicer. 1. Tuscul. Dic quaslo, quum te illa terrē, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, transuectio Acherontis, mento summā aquam attingēs, sibi enectus Tantalus? Transuectio, item dicebatur equitum recessio, quæ ante conspectum Censurum vel Principis equites præteruehebant. Lilius libro 9. ab Vrbe. Idem Fabius instituit, ut equites Idibus Quatilibus transuecterentur. Tranquilus in Augst. cap. 18. Equitum eorum saepe frequenter recognouit, post longam interapedinem reducto more transuectionis. Sed neque quempiam detrahi in præteruehen-

do ab accusatore passus est, quod apte fieri solebat. Transuerbero, as, Transigo, traicio, *transuerbero*. Ital. *Trappastare*. Hispan. *Traspassar como con lanza o espada*. Cicer. Mario, Sed quæ potest esse homini politico delectatio, quum aut homo imbecillissus à valentissima belua laniatur, aut præclara bestia venabulo transuerberatur? Virg. 1. Aeneid. cuius apertum Aduersi longa transuerberat abiete pectus. Transuersus, a, um, Obliquus, lateralis. *transuersus*. Ital. *In trasuerso*. Hispan. *Transuerso*. Ite Linea transuersa, quæ rectam lineam decussat: ut si linea recta, verbi gratia, ab Ostu ducatur in Occasum, transuersa dicetur, quæ à Septentrione ducta eandem mediam dissecat. Colum. lib. 2. Sed in arando maxime oblectandum est, ut transuersus mons succedat. Autor ad Herennium lib. 4. Ecce ibi ille de transuerso, fletus, inquit, adolefcentis, pueri tui, modo me pulsauerunt, satisfacias oportet. Transuersum digitum vel vnguem discedere: prouerbialis hyperbole est, pro eo quod est quum minimo spatio. Cicer. 2. Tuscul. Ab hac regula mihi non licet transuersum, quod aise, vnguem discedere. Idem Attico lib. 13. Curandum est hoc omni in vita, à sua quæque conscientia transuersum vnguem non oportere discedere. Plautus Aulul. Si tu hercle ex illo loco digitum transuersum, aut vnguem latum excefferis? Transuersus agi dicitur, qui vi & impetu quodam ab initio depellitur. Metaphora ducta à nauigantibus qui secundo vento recto cursu feruntur, nam aduerso transuersi aguntur. Transuersa, accusatiui pluralis, neutri generis. Aliquando aduerbialiter ponitur pro transierit, & oblique. Virg. 3. Agloga, Nouimus & quic, transuersa ruentibus hirsquis. Transuersarius, adiect. Quod in transuersum ponitur. *transuersarius*. Ital. *transuersarius*. Cæsar 2. bel. Ciuil. Transuersaria signa iniiciuntur, quæ firmamento esse possint. Transulco, tas, Idem idem transilio. *transulco*. Ital. *Saltar oltra*. Hispan. *Saltar alende otra cosa*. Lilius 3. belli Pun. Nec omnes Numidæ in dextro locati cornu, sed quibus desultorum in modum binos et hætibus equos inter acerimā saepe pugnam in recentem equum ex fesso armatis transulare mos erat. Transumo, is, Ex alio sumo. *transumo*. Ital. *Statius* 3. Theba. sacrum mas non perculit vltra. Bellipotens hastā laeta transumit, & alto (haud mora) dissiluit, &c. Vnde quæ ex primis tabulis transcripta sunt, solennitate iuris adhibita, dicuntur transumpta: & ætus ipse, transumptio. Transumptio, Figura est quæ Græci *transumptio* vocant, quum ab eo quod præcedit, id quod sequitur, paulatim infundatur. Virg. 1. Aeneid. Speluncis abditis artibus. Nā ex artibus intelligimus nigras, ex nigris tenebrosas, ac per hoc in præceptis profundas. Transuho, is, Ex trās & suo, abiecta vittima præpositionis litera. *transuho*. Ital. *Trasferre del tutto*. Hispan. *Pasar costando*. Colum. lib. 6. ca. 3. Media pars deserti per obiectum eadem subula transiuit, & facto foramine prædicta radícula inferitur. Cornel. Celsus lib. 7. cap. 24. Cutis æcum flum ducente transiuit. Transuolo, as, pen. cor. Volando prætereo. *transuolo*. Ital. *Trasvolare*. Hispan. *Nolar alende lugar*. Plinius lib. 10. cap. 19. Perdices non transvolant: Ætiorz fines in Africa. Per translationem ponitur pro transuero, vel pro repente accedo, celeriter eo. *transuolo*. Lilius 3. ab Vrbe. Eques inter ordines peditem rectus se ad equos recipit: transuolat inde in alteram partem suis victoriz nuntius. Plautus in Epid. pro transugio posuit, transuolauerunt ad hostes. Trapez, eus, masculini generis, & penult. genitiui prod. Mola olearia, à *trapez*, voluo, *trapez*, *trapez*. Ital. *Macina da olio*. Hispan. *Alfarge del molino de aceite*. Varro à terendo deducit. Cato cap. 18. Trapezibus locum dextra, & sinistra. Trapetum, ri, pen. prod. Idem cum superiore, hoc est ipsa mola olearia. Virg. lib. 1. Georg. Teritur Sicyonia bacca trapeis. Trapetus, ri, masculini generis, Idem sed antiquè. Cato cap. 12. Trapetus emptus est in Suesiano numis quadringentis. Trapezita, pen. pro. *trapezita*. Ital. *Tranchieri*. Hispan. *Cambiadores*. Nummularij, menarij, *trapezita* enim vocant Græci quum non mensant. Plautus in Cap. subducam ratiunculam, Quancillum argenti mihi apud trapezitam fier. Trapezophoros, phori, *trapezophori*. Mensam ferens. Cicer. ad Gallum. lib. 7. Quod tibi destinatas trapezophoros, si te delectat, habebis. Vbi interpret, Trapezophoros signum erat sacerdotis cuiusdam huius nominis, quæ cū alia Cosmo nomine omnia sacra Mineræ administrabat. Hæc ille ad verbum ex Suida. Iulius Pollux Onomastici sui lib. 10. Trapezophoton mensam interpretatur potula sustinentem. Vide Cælius coniecturam capit apud Ciceronem, hoc nomine statuum significari, in eum vsum factam ut abacum sustineret, in quo pocula reponerantur. Vide ipsum, lib. 7. cap. 12. Trapezunda, *trapezunda*. Vultus *trapezunda*. Civitas libera ad Pontū Euxinum, in Cappadociz finibus, vasto monte clausa, ut est auctor Plinius lib. 6. cap. 4. Ex hac vrbe ortum habuit Georgius Trapezuntius, Latinum, Græcarumque litterarum peritissimus, sed ingratissime ætate ira omni memoria destituit, ut vtriusq; linguae profusus obliuisceretur. Trapezomenus, Vide Trapezomenus. Traulo, as, Antiquum verbum est, quo vsus est Lucet. lib. 4. pro transeo. *traulo*. Ital. *Tranare*. Hispan. *Traspassar*. Hispan. *Traspassar*. Quælia sunt (inquit) vitri species quæ tranat omnis. Trauli, *trauli*. Ital. *Traspassar*. *Traspassar*. A Græcis dicitur, quos nos balbos & blasos dicimus. Vnde verbum *traulizari*, quod est balbutire: & *traulizari*, ipsa balbuties. Lucetius lib. 4. Magna atque immanis cataplexia, plenique honoris: Balba loqui non quit, *traulizari*, muta, pudens est. Trauersa tui, iurifconsultus, Ciceronis familiaris, epistolæ eius notissimus. Trauersa, *trauersa*. Fluvius est prope Placentiam in Gallia Cispina, ex Apennino monte in Padum fluens. Iuxta hunc Annibal Romanos. L. Scempronio duce maxima clade affecit. Lucan. lib. 2. quod non in Punicamui Tempora Cannarum furimus, Trebizque iuuentus. Trauersa, *trauersa*. Vmbrix populi, in quarta Italia regione: quoru meminit Plinius lib. 3. cap. 14. Idem & Trebiani dicuntur. Suet. in Tib. Iren-

Ayuntamiento de Madrid

TRIC

Ayuntamiento de Madrid

Ital. *chi ha tre punte*. Hisp. *cosa de tres puntas*.] Ouid. 3. Metamor. - possitque tricuspide telo Muliceraquas rector pelagi.
Tridacna, *tridacna*, Olfrea tantæ magnitudinis, vt ter mordeda essent: ad nomenclaturæ nepotis eandem ita primum appellatur: vt refert Plinius lib. 3. cap. 6.
Tridentis, Ferramentum tres habens dentes, siue cuspides. [*tridentis* Ital. *Forcina di tre denti*. Hisp. *cosa que tiene tres dientes* d. punctas.] Vnde Nepotini scriptum Poëta ab hac forma peculiariter Tridentem appellatur. Virgil. 1. Georgic. Magnos tellus percussa tridentis. Plinius lib. 9. cap. 17. Thyani ad gubernaculis non separantur, ne tridentis quidem in eos Lepus facto trerit.
Tridentifer, a, um, pro Nepruno. [*tridentifer* Ital. *Tridentifera*.] Ouid. 3. Metamor. - ñ proxima terræ Regna vage dixi foris tridentifer vnde.
Tridentiger, pen. cor. Idem Ouid. 1. 1. Metamor. Quémque tridentigero tumidi genitore profundi.
TRIENNIUM, n. i. Vulgò *Trenno*, Rhætie oppidum, ad Athesium fluuiû in Alpibus angustis sitû: quo Tridētini, quorû meminit Plin. 3. ca. 19.
Triuidum, n. i. Spatium trium dierû [*triuidum* Ital. *Tre di*.] pro Triuidum, a, um [*triuidum* Ital. *Tre di*. Hisp. *El espacio de tres dias*.] Vnde Triduazæ indurcia, in tres tantum dies patet. Plin. Episto. 62. Et qui audire triduo veline, inueniuntur. Cice. 2. de Legib. Corra censeat habendas triduum ferias, & porco fermina piaculum parit. Idem pro Mil. Clodius respondit, triduo illum, ad summum quadriduo petitorum.
Triennis, ne, Quod est trium annorum. [*triennis* Ital. *Di tre anni*. Hisp. *cosa de tres años*.]
Triennium, nij, Spatium triannorû. [*triennium* Ital. *spatio di tre anni*. Hisp. *espacio de tres años*.] Cice. 4. Verr. Triennid prouinciâ obtinuit. Idem ad Qu. frat. lib. 1. Perclarû est enim summû cui imperio fuisse in Asia triennium. Ouid. 9. Metamor. Ilmaria celebrant repetita triennia Bacchæ.
Trientis, tria, Tertius pars assis, hoc est vncie quatuor. [*trientis* Ital. *Triente*.] Cice. 2. Atti. Doi abellam video Luixæ testamento cum duobus coheredibus esse in triente, hoc est in tertia parte totius hæreditatis. ¶ Erat ite Triens nummuli genus, valens tertiam assis partem. Iunc. Sary. 1. Nec habet infelix, quem porrigere trientem. ¶ Item sumitur pro calice quatuor cõtinentes cyathos. Propert. lib. 1. Quâ fuerit multus exacta trientibus hora. Persius Sary. 3. - calidumque trientem Excussit è manibus. ¶ Triens item apud Virgillum accipitur pro tertia parte pecunie. vnde Trientalis materia dicitur, quæ est grassidum quatuor vnciarum. siue quatuor pollicum. Nam in *mois*, teste Budro, vncie accipiuntur pro pollicibus. Duodecim siquidem pollices constituunt pedem.
Trientalis, lis, neutri gen. Vasis genus, tertiam partem feratit capies. Persius Sary. 3. - calidumque triental Excussit è manibus. Quo tamen in loco alii legunt Trientem, vti iam dictum est.
Trientalis herba, Quæ altiudine æquat tertiam pedis partem, hoc est pollices quatuor. [*trientalis* Ital. *Triente*.] Budro.
Trierarchus, chi, male gen. [*trierarchus* Ital. *Trierarchus*.] Perfectior triremis. Nam à Græcis *trier*, dicitur, quam nos triremem vocamus. Cice. 1. Verr. Qua de re Charidemum Chium testimonium priore actione dicere audistis, (sele quam esset trierarchus, &c.
Trieres, huius trieris gen. form. pen. prod. [*trieres* Ital. *Trieres*.] Naui oblongæ genus est, quam Latini à trieris remorum ordinibus Triremem vocant.
Triereticus, a, um [*triereticus* Ital. *Di tre anni*. Hisp. *cosa de tres años*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quoque anno fit. ¶ Hinc Trieretica appellata sunt sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno sumptuosiora annis eius Orgiis agitabatur. Instituta enim sunt, quæ ex India victor Liber pater rediisset, à triennio quo peregrinatus est. Virg. 4. Aene. - ubi audito stimulant Trieretica Baccho Orgia, nocturnumq; vocat clamore Cithæron. Ouid. 6. Metamor. Tempus erat, quon sacra solent Trieretica Bacchi Sithonia celebrare turpes. Nix Trieretica, Stat. 2. Theba. - non hæc Trieretica voluit, Non parit de moie venit.
Trieretris, pen. prod. genitius triereticus. [*trieretris* Ital. *Trieretris*.] Triennialis, siue quod tertio quo

Non sum de primo, fateor, Trifolina Lyxo: Inter vina tamen septima vitis ero.

Triformis, me, Tres habet formas. [τρίμορφος. Ital. chi ha tre forme. Hifp. cosa que tiene tres formas & figuras.] Vt Canis triformis. Cerberus. Seneca Herc. Oethro. Diua triformis Hecate. Horat. 3. Carm. Ode 12, Monumentum cultus, nemorūq; virgo, Quę laborantes vtero puellas Ter vocata audis, adimisque letho Diua triformis.

Trifur, Idem quod furcillimus, huc erimus fuit. [τρίφυλλος. Ital. Piu che ladro. Hifp. Grande y famoso ladron.] Nam particula τρι in compositione augendi vim habet. Plautus, Non fur, sed trifur. Sic Trifurcifer dicitur, id est infignis furcifer. Plaut. in Rud. Tū trifurcifer mihi audes inclementer dicere?

Trifurcus, adiectivum, Quod tres furcas habet. [τρίφυλλος. Ital. Di tre forche. Hifp. cosa que tiene tres horcas.] Colum. lib. 5. cap. 10, Trifurcus maximè ponito, ea extet minimè tribus pedibus. Trifurca femina, quę in tres partes furcata sunt. Colum. de Arb. ca. 20, Semina trifurca maximè ponito: ea extet supra terram tribus pedibus.

Triga, g, Vehiculi genus quod tribus trahitur equis: quasi triagax tribus equis iunctis. [τρίγων. Ital. Carro da tre cavalli. Hifp. El carro de tres cauallos.] In Pandectis lib. 31, Et si triga venerit, retinenda erit tota: sed et si quadriga, redhibeatur.

Trigarius, rij, Trigari agitur: τριγάρη. Plin. lib. 8. cap. 17, Perfuntur & Nerone principem hac potione recreari solitum, quod sic quoque se trigario approbare vellent.

Trigatus, penul. cor. τριγάρη. Qui tres duxit uxores: nam τρις, nuptias significat.

TRIGATIUM, rij, Locus iuxta campum Martium, ubi trigarum curule certamen fiebat. Plin. lib. vic. cap. 13, Ne equos equidem in trigariis praefecti illos vernaculis animaduerto.

Trigeminus, tantum pluraliter, Tres vno partu ediri. [τρίδυμος. Ital. Tre figliuoli nati à un parto. Hifp. Tres mellizos.] Plin. de Viris illust. Bellum Albanis indixit, quod trigeminorum certamine finivit. Colum. lib. 7. cap. 6, de capillis. Parit autem si est generosa proles, frequenter duos, nonnumquam trigeminos.

TRIGEMINI, a, um, Postea Romę dicebatur per quam trigemini fratres Horatij exierunt. Lilius, Minutius extra portam trigeminam boue auro donatus est.

Trigeminus, gemme, Quod tres habet gemmas. τριγάρη. Colum. lib. 3. cap. 19, Vallis, & vliginosa, in situ ferimus: etia trigeminem (scilicet malicolum) qui est paulo minor dodrante, longior vti que semipedesque non ab eo trigeminus dictus est, quod omnino triū occupat, sed quod ferē circa plagam qua mari abscissus est, plenus sit gemmarum: sed quod his exceptis, quibus est frequens in ipso capite, tres deinceps articulos, totidemque gemmas habet.

Trigeminus, a, um, pen. cor. τριγάρη. Vltimus ex trigina. [τρίγιστος. Ital. Trigessimus. Hifp. Treinta en orden.] Gicē de Senectū. Cuius à morte iam tertius & trigeminus est annus.

Triginta, indeclinabile nomen numerale, Ter decem. [τρίγιστος. Ital. Treinta. Hifp. Treinta en numero.] Virg. 3. Aenid. inuenta sub ilicibus sus Triginta capitem factus enixa iacebit.

Trigla, τριγλα, Genus piscis qui à veteribus nullus vocabatur, in præcipuis olim cenarum deliciis habebat, adeoque gæoneum mensis exuperit, ut sapies argenti pueri ponderē à primariis etia Quiribus emeretur. Apud Romanos etiam hodie Græco nomine trigla appellatur, amissa muli appellatione. Vide Iosū in libello de Romanis piscibus.

Trigrites, pen. prod. τριγρίτης. Gemma muli piscis colore habens. Autor Plin. lib. 37. cap. 11.

Trigon, onis, τριγων, Locus erat in thermis, pilæ ludo destinatus: à trigona, hoc est triquetra figura nomen habens. Vnde & minimum pilei genus, trigonem, & trigonalem pilam appellantur, quod eo in trigone insititare solebat. Mart. lib. 2, Qui tenuem ceroma totis, tepidumq; erigona. De pilei trigonali extat epigramma apud eandem lib. 14, Si me mobilibus seis expullare sinistris, Sum tuarū nescis, nullū reddere pilam. Idem lib. 12, Caprabat tepidum dextra, lausque trigonem.

Trigonus, ni, penul. prod. τριγωνος. Triangulus: vnde Trigonus, a, um; triangularis.

Trilinguis, que, Qui tres linguas habet: vel tribus loquitur linguis. [τρίγλωσσος. Ital. Trilingue. Hifp. cosa que sabe à siene tres lenguas.] Horat. 3. Carm. Ode 11, quanvis furiale centum Muniat angues caput eius: atque Spiritus celer, sanique manet Ore trilingui.

Trilix, cis, pen. genitui prod. adiectivum, Quod ex tribus constat licis. [τρίλιξ. Ital. Trilix con tre fili. Hifp. Cosa de terlix, triada de tres licas.] Vnde trilices velles dicuntur, quę ex tribus licis versicoloribus constant. Interdum tamen Trilix accipitur pro triplici. Virg. 3. Aenid. Loricam confertam hamis, aurōque trilicem. Valer. Flac. 2. Atgon. Per clypei cædenti opus, patēque trilicem.

Trimacrus, τριμακρος. Pes metricus, contrarius tribracho, constans ex tribus longis: vti Vitiuri.

Trimestris, lre, Trium mensū. [τρίμηστος. Ital. Di tre mesi. Hifp. Cosa de tres meses.] Plin. lib. 7. ca. 13, Et hoc tale, tantūmq; omnibus tricens diebus malum in muliere existit, & trimestri spatio largius.

Trimetron, τριμετρον, Carminis genus ex tribus constans mensuris maioribus, hoc est pedibus sex: vnde senarios iambicos, trimetros appellamus.

Trimma, τριμμα. Ital. Astuto scelerato, pratico. Hifp. Ennegcido en su arte, astuto. JA Græcis dicitur is qui à Latiis appellatur veterator, qui scilicet in te aliqua trius est, & exercitatus, quali est τριμακρος περμακρος: idque ea forma qua Latini Scelus dicunt pro scello. Sic Quintilianus atrita vbi forensi ingenia dixit.

Trimodius, trimodij, Quod tres modios continet. [τρίμοδιος. Ital. Trimodius. Hifp. Cosa de tres modios.] Plin. lib. 33. cap. 1, Neque enim aliter potuissent trimodia illa anulorum Carthaginem ab Annibale mitti. Plautus Menach. Nunc argumētum vobis demensum dabo, Non modio, neque trimodio, verū ipso horreo.

Trimodia, x, Nomen vasū tres continentis modios. Columella Satotiam trimodiam appellat, quod ex ea satotes iaciant semina, lib. 2. cap. 9,

vbi sic ait, Nonnullipelle hyenę satotiam trimodiam vestiunt, atque ita ex ea quum paulum immorata sunt semina, iaciunt, non dubitantes prouentura quę sic facta sunt. Idem lib. 12. cap. 50, Tum scilicet, corbulę, decemmodi, trimodij satotia, &c.

Trimorion, τριμωριον, Idem quod dodrans, quod tres contineat assis partes.

Trimus, mā, mium, Quod est trium annorum. [τρίμωρος. Ital. Di tre anni. Hifp. Cosa de tres años.] Plaut. in Rud. Trima quę perit mihi, iam tanta est, si vult, scio. Plin. Arborem nec minorem bima, nec maiore trima, transferri quidam præcipiunt.

Trimulus, diminutivum, Quo in his duntaxat vitum, teste Valla, quę adhuc incrementum capere possunt. Vnde puerum trimulum recte dixeris: equum autem aut canem trimum, non trimulum. Suet. in Vesp. Trimulus patrem amisi.

Trimyxos, τριμυξος, Lucerna est tribus lucens elychniis. Nam μυξας & Græcis & nates dicuntur, & canaliculi, quibus elychnia infuscantur.

TRIPLARI, τριπλარი, Insula est maris Tyrrenici, angustissimo fretu ab Italia dirempta, cum qua olim creditur cohasisse: vnde Siciliā dictam volunt à scitendo, hoc est abrumpendo. Eadē quoque à triangelari figura dicta est Triquetra. Trinacria autem à tribus promontoriis, Pachyno scilicet, Lilybaeo, & Peloro. Græci enim τριπληρον sumunt vocant, vel promontoria. Virg. 3. Aenid. sic denique victor Trinacria fines Italos mittere solita. Et paulo post, intremere omnem Murmure Tinaetiam.

Tinacris, τριπληρον, Patronymicum forminum. Ouid. 2. Fastorum, Terra tribus scopulis vastum protexit in æquor, Tinacris à posito nomen adpta loci.

Trinacrius, a, um, possessivum, τριπληρον, Siculus. Virgil. 3. Aen. Præstat Trinacrii metas lustrare Pachyni. Iuuenes Trinacrii, Idem 5. Act. Trinacris, pen. cor. genitui Trinacris, Abnepos filius, tertius à nepote. [τριπληρον. Ital. Il nipote di nostro nipote in dritta linea. Hifp. Tata, tancito, & chezo.] Cuius correlativum est Tritauus, hoc est arui pater. Vide Institutiones Iustiniani.

TRINODI, a, um, Populi in Orientali tractu Britannię ad Tameſim fluvium, siue æstuarium. Prolem. lib. 2. cap. 3.

Trinoctium, diij, τρινοκτιον. Ital. Spatio di tre notti. Hifp. Espacio de tres noches. Trium noctium spatium. Gell. lib. 3. cap. 2, Non enim posse impleri trinoctium, quod abesse à viro vsurpandi causa ex x i tabulis deberet.

Trinoctialis, le, pen. prod. [τρινοκτιον. Ital. Cosa di tre notti. Hifp. Cosa de tres noches.] Martial. lib. 12, sed ipse diuini Offensus genitor, trinoctiali Afficit domicinio clientem.

Trinodis, de, pen. prod. Tres nodos habens. [τρινοδος. Ital. Di tre nodi. Hifp. Cosa de tres nudos.] Vt Claua trinodis. Ouid. Epistol. 4, Olla nuci traris claua perfracta trinodi.

Trinundinum, ni, Idem quod tres bundinx. vnde Trinundino promulgari dicebatur, quod tribus cōtinuis nundinis promulgabatur. Erant autem nundinx apud Romanos, sex itate, nono quoque die celebrari solite, eo consilio institutę, vt octo diebus iustici in agris essent, nono autem die in urbem cōmearent, partim vt res sibi necessarias compararent, partim vt plebs ita & senatus consulta frequentiore populo referrentur: quę ideo trinundino, hoc est tribus nundinis proponebatur, ne in tanta hominum frequentia promulgata quęrpiam latere possent. Quamobrem lex, teste Cicerone, iure sacra non putabatur, nisi quę trinundino ante esset promulgata. Magistratum quoque candidati, trinundino plebem circuebant, vnumquenque manu prehensantes, namque illi dignitatem commendantes. Cice. in Epist. de Casare, Neque iam velle abicere se rationem haberi sūisse præsentem trinundinum petiturum.

Trinus, a, um, Idem quod tres significat. [τρις. Ital. Tre. Hifp. Trei.] Cesar 7. bell. Galli. Milites signo dato celeriter ad munitionem perueniunt, cūque transgressi, castris castris potuerunt. Trium, pro terni, distribuitur. Suet. in Nero. cap. 56, Delecta confestim conuocatione, pro summo numine, trisque in die sacrificiis colere persequerant. Cice. ad Atticum, Tullia mea literas reddidit trinas.

Triobolus, pen. cor. τριβολος, Tres obolos valet, alio nomine Hemidrachmum dicitur: scēnos enim obolos drachma efficit, vt ait Plinius, Pollux, & alij. Trioboli nota ab altera parte effigiem Iouis, ab altera notuam habebat. Plaut. in Bacch. Negare se debere tibi triobolum. Trioboli homo, nequam, & nullius pretij, Plaut. in Pænu. Non ego homo trioboli sum.

Triobolarius, τριβολαριος, Vilis, & pretij trium obolorum.

TRIOCLA, a, siue Triocla, τριocλα. Ptolemæo, Oppidum Sicilię mediterraneum post Messaniam, teste Prole. lib. 3. cap. 4.

Triocalini populi, à Plinio commemorantur lib. 3. cap. 4.

Triones, Ab antiquis dicebantur boues aratores: quali teriones, à terendo. [τριονες. Ital. Boui aratori. Hifp. Bueyes para labrar la tierra.] Ianc, vt alij malūt, à terra, quasi teriones. Triones inquit Varro lib. 6. de Lingua Lat. Ictiam nunc boues appellantur à bubalcis, maximè quę terram arantē quibus valentiores dicti glebarij, quod facile glebas profundat. Sic omnes qui terram arabant, à terra Teriones: quod Triones vt dicerentur, detritum. Hadenus Varro. Triones item dicuntur septem stellę, versus Aquilonem circūlūque hyemalem fixę, sydas illud conficientes, quod Græci Arcton, postea Vrsam & Plaustrum appellant. Martia. lib. 6, Cernere Parthasios dum te iuuat Aule Triones, Communis & Scythici sydera ferre poli. Cice. 1. de Nat. deor. Altera dicitur esse Helice, Cuius quidem clarissimas stellas totis nobis certamus, Quas nostri Septem soliti vocitare triones. Virg. 1. Aenid. Arcturum, pluviasque Hyadas, geminasque Triones. Ouid. 2. Metam. Tum primum radiis gelidi caluere Triones.

TRIOPEA, τριοπεα, Thessalorum rex fuit, pater Metropis, à cuius nomine Cōs insula olim Metropis, ipsique insulani Metropes sunt appellati. Autor Stephanus.

Triophthalmus, τριοφθαλμος, Lapillus qui in Sicyonia nascitur, triū oculorum effigiem præ se ferens. Plin. lib. 37. cap. 11.

TRIOPIA, τριοπια, τριοπια Stephano, Cariz oppidum, ad fines Doridis situm.

dis summa dictum à Triopa Erifichthonis patre. Vide Stephanum, & Plin. lib. 5. cap. 28.

Triorchis, chris, *τριόρχης*, Aus ex accipitru genere, quam Latini appellant buteonem: ita dicta à tricholorum numero. Ab huius ausis nomine putat Plinius, Theophrastum secutus, triorchis herbe nomen factum, eò quòd eruentes hanc herbam, infestissimum habeant hoc genus accipitris, ratòque sine vulnere discedant. Vide Plin. lib. 10. cap. 8. & lib. 15. cap. 6.

Triparcus, *τριπαρκος*, Valde parcus. *τριπαρκος*. Plautus in Pers. Nam idemum lepidum est, triparcos homines, vetulos, auidos, aridos Bene admordere.

Tripechorus, *τριπεχώρα*, um, Tria habens pechora. *τριπεχώρα*. Ital. *Di tre petti*. Hispa. *Cofa que tiene tres pechos*. Lucet. lib. 5. quidve tripechora tergemini vis Gerionae?

Tripedalis, *τριπαιδης*, vide *τριπαιδης*.

Triperior, *τριπεριος*, in tres partes diuiso. *τριπεριος*.

Triperitus, *τριπεριτος*, Quod est in tres partes diuisum. *τριπεριτος*. Ital. *spanio in tre parti*. Hisp. *co. a parti da en tres partes*. Cic. 1. de Inuent. Oratoris arte, & facultas in hac materia triperita versari existimanda est. Cic. ad Quir. post red. Cuius oratio fuit, quemadmodum accepit, triperita.

Tripartitio, *τριμερος*, adverb. In tres partes. *τριμερος*. Ital. *In tre parti*. Hispa. *En tres partes*. Liu. 1. bell. Pun. Annibal infesto exercitu ingressus fines, perualis passim agris, vrbem triperito aggreditus. Cic. 5. Tusc. At diffidat necesse est, qui bona diuidit triperito.

Tripartitus, *τριμερος*, ni, penul. cor. Quid sit declarat Plin. lib. 15. ca. 12, his verbis: Tripartitus, inquit Penicella, appellatur summa cernarum haerentium erat muturnum, altera luporum, tertia myxonis pilis: inclinatis iam scilicet moribus, ut tamen eos praefere Graeciae etiam philosophis possumus.

Tripes, *τριπες*, pen. cor. Habens tres pedes. *τριπες*. Ital. *Tripie, tripeida*. Hisp. *Cofa que tiene tres pies*. Mart. lib. 12. Ibat tripes grabatus, & bipes mensa. Liu. 6. bell. Maced. Simul procuratum est, quòd tripedem mutuum. Reate natum, nuntiarum erat. Horat. 1. Serm. Saty. 3. -modò sit mihi mensa tripes, & Concha salis puri, & toga, quæ defendere siturus. Quamuis crassa queat.

Tripedalis, *τριπαιδης*. Ital. *Di tre piedi*. Hispa. *Cofa de tres pies*. Quod mensuram habet trium pedum. Plin. lib. 17. cap. 12, Medion folia habet triditis satius, eulem tripedalem.

Tripedaneus, *τριπαιδης*, um, idem quod tripedalis. *τριπαιδης*. Cat. de Re rust. ca. 47, Taleas oleaginas, quas in scrobe saturus es, tripedaneas decido.

Triphyllon, *τριφυλλον*, à Græcis dicitur herba, quæ nostris vocat Trifolium. Eius tres sunt species, ut supra docuimus in dictione *τριφυλλον*.

Triplex, *τριπλος*, pen. cor. om. gen. Terminus. *τριπλος*. Ital. *Triplice, tres pin.* Hisp. *Cofa que tiene tres pinos*. Horat. 1. Carm. illi robur, & æs triplex. Circa pectus erat. Ouid. 9. Met. -nec me pastoris Iberi Forma triplex, nocturna triplex tua Cerebra mouit. Virg. 10. Aen. Gens illi triplex, populi sub gente quatuor. Idem. 8. Aene. At Cæsar triplici inuectus Romana triumpho. Mixta. Vnde Triplico, *cas, τριπλίου*. Plin. lib. 7. cap. 48, Cornici nouem nostras attribuit ætates Hesiodus quadruplum eius ceruicis triplicatum cornu.

Triplix, *τριπλος*, plurali tantum numero, & mascul. gen. Tabellæ erant ceratæ, à numero foliorum dictæ, in quibus res leuiores scribi solebāt, quemadmodum in quinquuplicibus grauioribus. Martia. lib. 14, Tunc triplices nostros non vilia dona putabis, Quam se venturam scribet amica tibi. Idem lib. 10, Et vana triplices, breuè signè mappæ.

Triplus, *τριπλος*, um, Ter tantum. *τριπλος*. Ital. *Tre pin.* Hisp. *Tres pinos*. Cic. 1. de Vno. Deinde tertiū quæ esset secundæ sequialtera, primæ triplade inde quæst, quæ secundæ dupla esset: quinquaginta inde, quæ tertiæ tripla. *τριπλος*. pen. cor. *τριπλος*. Tractus est Phœnicis, tres vrbis continens, Tyrum, Sidonem & Aradum: quarum numero & nomen accepit. Autor Plin. lib. 5. cap. 10.

Triposium, *τριπαιδης*, Herba est in locis marinis nascens, quæ vnda assiduitur, folio glasse, sed crasso, palmeo caule, in mucronem diuiso: floribus colore quodideter mutantibus, manè candidis, meridie purpureis, vespere purpureis: radice alba, odorata, & gustu acris. Officina hodie Mauritanorum vocabulo *Trips*, appellat.

Triptolemus, *τριπτολεμος*, Celci Eleusinis regis filius, qui primus in Græcia agriculter rationem creditur inuenisse. Eleusio (inquit Seruius) ciuitas est Atticæ provincie, non longe ab Athenis, in qua quum regnaret Cereus, & Cereem filium quærerem, liberalissimè hospitio suscepisset, illa pro remuneratione ostendit ei omne genus agriculturæ. Filium etiam eius Triptoleum recens natum, per noctem ignefecit, per diem diuino lacte nutruit: & cum alacris serpentibus superpositum, per totum orbem misit ad vsum frumentorum hominibus indicandum.

Triptota, *τριπτοτα*, pen. prod. *τριπτοτα*, Nomina sunt, quæ tribus tantum casibus declinantur, vt Scamnum.

Triputium, *τριπυτιον*, dii, Saltatio, chorea: quasi terripauum, à terra pauenda, id est ferièda. *τριπυτιον*. Ital. *Danza, saltare*. *co. a piedi, tripudio*. Hisp. *Danza, de tres pies*. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Per vrbem ire canentes carmina cum tripudiis, solenneque saltatu iussit. Catullus Epigr. 58, Quòd nos decet citatis celerare tripudiis. Tripudia solistima in auspiciis dicebantur, quum pulli iam auidè vescebantur, ut aliqua offe particula illis ex ore excedens, solum pauire, hoc est terram ferire. Vnde primùm terripauum dictum est, quod postea voce paulatim immutata, tripodium. Solistimum autem ita à solo dicitur, vt à medio Mediastrum. Cic. 1. de Diuin. Sed quia, quum pascuntur, necesse est aliquid ex ore cadere, & terram pauire, tripipauum primò, post tripodium dictum est: hoc quidem iam tripodium dicitur. Quòd igitur ossa cecidit ex ore pulli, tum auspicant tripodium solistimum nōciatur. Liu. 10. ab Vrbe. Nam quum pulli nō pascerentur, pullarius auspicium mentiri ausus, tripodium solistimum Consuli nuntiavit.

Triptodio, *τριπτοδιον*, Idem quod saltio. *τριπτοδιον*. Ital. *Danza, saltare*. Hisp. *Danza, de tres pies*. Liu. 1. bell. Pun. 2. Erumpant igitur agmine cæstris, tripudiantes more suo. Cic. pro Sestio, sed illam tot

iam in funeribus Reip. exultantem, ac tripudiantem, legum, & possit laqueis constringeret.

Triputium, *τριπυτιον*, Pondus trium librarum. *τριπυτιον*.

Tripus, *τριπυς*, pen. cor. *τριπυς*. Ital. *Olla di tre piedi*. *τριπυς*. *Olla di tre piedi*. Hisp. *Olla de tres pies*. Olla ærea, tribus fulta pedibus. Erant autem tripodium duo genera, quorum alij *τριπυς* dicebantur, qui ornatus tantum gratia dicantur erat in domibus vel templis, ignibus prorsus intactos: quos Homerus *τριπυς* appellat. Qui verò ad ignis vsum comparati erant, *τριπυς* aut *τριπυς*. Tripodium item nomine intelliguntur mensæ, scilicet, aliæque omnia quæ tribus pedibus sustentantur. Tripodes, vt ait Seruius, erant mensæ in templo Apollinis Delphici, quibus superpositæ Phœhades, vaticinabantur. Alio nomine dicitur Cortina. Plin. lib. 14. ca. 3, Ex ære facta fuerunt & cortinas tripodium nomine Delphicas, quoniam domus maximè Apollinis Delphici dicabatur. Cic. 3. de Nat. deo. Ex eo igitur & Lysitio estis Hercules, quem concertauisse cum Apolline de Tripode accepimus.

Triquetra, *τριγων*, a, pen. natura correpta, quauis propter mutam & liquidam subsequentem aliquando producat, Insula maris Tyrreni, olim Italiz annexa, quæ notiore nomine Sicilia dicitur. Triquetra dicta à trianguli figura. *τριγων*. Plin. lib. 3. cap. 8, Antequam claritate Sicilia, Sicaniæ à Thucydide dicta, Trinactia à pluribus, & Triquetra à trianguli specie.

Triquetra, *τριγων*, a, um, Quod trianguli formam habet. *τριγων*. Colum. lib. 5. cap. 1, Omnis ager aut quadratus, aut iogus, aut cuneatus, aut triquetra. Cæsar 5. belli Gall. Insula natura triquetra, cuius vnus latus est contra Galliam. Incertum Triquetra, idem est quod Siculus, a, um. *τριγων*. Nam (vt paulò antè docuimus) Sicilia inter cetera nomina olim dicta fuit Triquetra, à figura trianguli. Silius lib. 5, Nunc ætæna cohors triquetris quam miserat oris. Hoc est, Siculis. Horat. 2. Serm. Saty. 6, -quid militibus promissa Triquetra Prædia Cæsar, an est Itala tellure daturus. Hoc est, Quos Cæsar militibus agros promissit, Ætæna in Sicilia, an potius in Italia daturus.

Triquetrum, *τριγων*, substantiuè, Idem quod triquetra. *τριγων*. Plin. lib. 2. cap. 15, Pollea radiorum eius contactu reguntur, & in triquetra à partibus centum viginti stationes maturinas faciunt.

Triremis, *τριreme*, huius triremis, penul. prod. gen. form. Navis oblonga est, tres habet remorum ordines. *τριreme*. Ital. *Naue di tre remi*. Hisp. *La galera de tres remes de remas*. quemadmodum biremis, quæ duos habet remorum ordines: quadriremis, quæ quatuor. Liu. 1. bell. Pun. Quinquaginta quinqueremes, quadriremes duæ, triremes quinque. Cic. 7. Ver. Nauæ verò Cybeam maximam, triremis instar pulcherrimam, atque ornatissimam. Lucan. lib. 3, Cornua Romanæ classis, validæque triremes. Horat. 3. Carm. Ode 1, -neque Decidit ætata triremi. Bellatrix triremis. Claud. 4. Paneg. Triremes ab Amineole Corinthio primùm fuisse inuentas, post Thucydidem referi Plin. lib. 7. cap. 16.

Tris, *τρις*. Ital. *Tre*. Hisp. *Tres*. Vt veteres in plurali accusatiuo scribebant, quod nunc vulgò Tres scribimus. Virg. 1. Aenei. Tris notas abreptas in saxa latentia torquet. Cic. 4. Acad. Testatur sepe Chrysippus tris solas esse sententias, quæ defendi possint de finibus. Priscianus ait, Nominum, quorum genitiuus pluralis ante unum syllabam, i litteram habuerit, accusatiuum in is terminari. Nostra tamè ætate passim ab eruditis receptum est, vt eiusmodi accusatiuus per a dipthongum scribatur: quum tamen Velij Longi sententia sit, vt per i solum notetur. Nam & aliquando Quintiliano in eodem modo per ei scribere visum est. Vide Gell. lib. 13. cap. 18.

Triscuria, *τριςκυρια*, Vocatur à Iuuenale Iudi admodum scurriles, liberòque hominè indigni. Locus Iuuenæ. est Saty. 8, -populi frons durior huius Qui sedet, & spectat triscuria patriciorum. Hanc vocem alibi nō temerè inuenias. Videtur enim ab ipso Iuuenale excogitata ea forma quæ hominem insigniter furacem triscurum appellamus.

Trismegistus, *τριμεγιστος*, Latine ter maximus sonat. Quo cognomine dictus est Mercurius, superiis Mercurij nepos: quem fabulantur fuisse filium Nili. Hunc tamen secundū asserunt occidisse Argæ, Aegyptiisque præfuisse, & leges, literæque tradidisse: sed literarum characteres, animalium, arborumque figuras habuisse. Hic condidit vrbem quæ à se Hermopolis nominatur. Dictus est autè Trismegistus, quòd & philosophus maximus, & sacerdos maximus, & maximus denique rex fuerit. Conseruerunt enim Aegyptij ex omni philosophorum numero sacerdotes, ac rursus ex sacerdotibus regem eligere. Hic autem vt philosophos sapientia, ita religione sacerdotes excelluit, ac mox in imperio administrando superiores omnes reges superauit. Primus à phycis ad diuinorum speculationem se crexit. Primus de maiestate Dei, de dæmonum ordine, animarumque mutationibus sapientissimè disputauit. Scripsit multa volumina quibus arcana mysteria, & oracula panduntur. Non enim vt philosophus tantum, sed vt propheta futura sepe prædicit. Hæc ex Diodoro Siculo.

Trislagus, *τρισλαγος*, ginit, Herba est quæ ab aliis reuerion, ab aliis chamædrys, à quibsdam etiam chamædrys appellatur. *τρισλαγος*. Ital. *Quercus, chlamandrina*. Hisp. *Camedros*. Nascitur in locis petrosis & asperis: folia habet exigua, amara, effigie & diuisura quercus. Vnde & querculam vulgus Gallorum appellat: nonnulli etiam *ferretulam*. De hac vide Plin. lib. 24. cap. 15.

Tristega, *τριστεγα*, pen. cor. *τριστεγα*, Triplicia tabulata, siue ædificia trium contignationum: *τριστεγα*, quod inter cetera significat contignationem: vnde *τριστεγα* & *τριστεγα* dicuntur ædificia quæ deas, vel tres habent contignationes.

Tristis, & hoc tristis, idem quod tristis. *τριστης*. Ital. *Triste, tristo, gram*. Hisp. *triste*. Virg. 1. Arglo. 10, Tristis ar ille, tamen contrariis es, &c. Sed quia tristitia in fronte hominis crudelitatis, grauitatis, ire, minatur, difficultatis indicium est, sic vt tristis aliquando pro sermo accipiat. Virg. 1. Aen. -illi mea tristia facta, Degeneretque Neoptolemū narrare memero. Idem 5. Aen. quòd tristis Erionyx, Quòd fremens vocat. Aliquando pro graui, vt annotauit Nonius, citans illud Cic. lib. 6. de Repub. Grauitatis suæ liquor illum tristis, & plenam dignitatis sonum. *τριστης*. Aliquando pro irato. Lucilius, Timco

Timeo certare mihi sic tristior. Aliquando pro minaci. Virg. 2. Aeneid. aduersus hanc tristitia dicta reponitur. Aliquando pro amaro. Virg. 1. Georg. tristisque lupini. Sultulicis fragiles calamos. Sic tristis luccos, pro amaro. Virgil. 1. Georg. Media ferr. tristis luccos, tartarumque saporem. Fictilis mali. Aliquando pro difficili. Virg. 2. Aeneid. Cice. in Catone. Facilis in morbos incidit adolescenter, grauius agrotant, tristis cutatur. Tristius inquit id est difficultis. Est enim comparatiui gradus adiectiuum. Aliquando pro horrido. Martialis. Amator ille tristum iacrarum. Tristis aliquando dicitur qui inuitus aliquid facit, nec libenter. Terent. in Eunuch. Inuitat tristis, manet ibi. Tempus triste. Cice. Figul. lib. 4. Quotiesque tristissimo meo tempore meritorum erga me memoriam conferuabo. Tristia verba. Cice. 2. de Finib. Sic enim maiores nostri labores non fugiendos, tristissimo tamen verbo exornant etiam in Deo nominauerunt.

Tristiculus, diminutiuum. Id est subtristis. Cice. de Diuin. Filiola suam Terentia, que tum erat admodum parua, animaduertit tristiculum.

Tristitia, a. Mestitia, cui opponitur Lætitia. (A. Ital. Mestitia. Hifp. Tristitia.) Cice. de Orat. Iudex tum ad tristitiam, tum ad lætitiam est conuertendus. Mitigate tristitiam. Cice. 1. Offic. Lenitate verbi tristitiam rei mitigante. Tradere se tristitiae. Lucius Tullio M. P. lib. 1. Lachrymis, ac tristitia te tradidisti.

Tristificus, adiectiuum. Quod tristitiam adfert. Lucius. Cice. 1. de Diuinat. Tristificas certare Nepeuno reddere voces.

Tristo, stas, Antiquis in usu erat, pro tristem facit unde mansit compositum Comestis. (A. Ital. Tristis. Hifp. Dardistia. Detro.) Virg. 3. Georg. Et pluuio centis illat frigore celum. Est et tristior depones, idem quod tristis. (A. Ital. Tristior.)

Tristuleus, a. um. Quod tres habet acies. (A. Ital. Ditre solchi. Hifp. Cefalendia. In tres partes.) Virgil. 1. Georg. Linguis micat ore tristuleus. Ouid. 2. Met. Ille pater, rectorque deum, cui dextra trifidus Igobis armata est qui motu concutit orbem.

Tritatus, a. um. pen. prod. Nomen est fortissimi gladiatoris, qui in castris Cn. Pompeii militans, cum hoste se prouocante inermi dextera congestis, pugna cum huius prostrauit, caputque vno digito in castra Imperatoris sui reportauit.

Tritatus, Aravi pater, quasi Tetartatus, et quidam voluit. (A. Ital. Tetartus. Hifp. Tetarto. abulo.) Est enim quartus ab a. Plaut. in Persa. Pater, tuus, proauos, abauos, atauos, tritauos. Sic Tritaui, atauus mater. (A. Ital. Tritaui.)

Tritiales, a. um. Sedum. siue semperuiuum minuscula dictum quod ter floreat. (A. Ital. Tritiales. Hifp. Tritiales.) Plin. lib. 15. cap. 3.

Triticum, ci. Optimi frumenti genus est ita dictum quod tritum est ex spica. (A. Ital. Triticum. Hifp. Triticum.) Plin. lib. 18. cap. 7. Tritici genera plura quæ fecere gentes, Italico nullum equidem comparari eandem ac pondere, quo maxime discernitur: montanis modo comparatur Italica agri externum, in quo principatum tenent Bæotia, deinde Sicilia, mox Africæ tertium pondus erat Thracia Syriacæ, deinde Aegyptio. Cice. de Diuin. Midæ illi Phrygio, quum puer esset, dormienti, formicæ in os tritici grana congererunt: tritissimum fore prodicium est quod euenit.

Triticus, a. um. Mestis. Mestis triticea. Virg. 1. Georg. At si triticeam in mellestem, robustaque farra. Exercebis humum. Fortis tritici. Ouid. 1. Fasti. Tritices fruges, passuræque facta bis ignem, Hoc deaque ingenti furore reddet ager.

Triton, o. nis, pen. prod. Deus marinus, Neptuni & Salacis maris nympha filius, quem poëtae fingunt Neptuni cubicinam esse. Ouid. 2. Metam. Cæruleus habet vnda deos, Tritona canorum. Proteæque ambiguum. Est præterea Triton, Africæ fluius ex Tritonide palude erumpens cuius nomine Pallas Tritonis, & Tritonia est appellata, quod circa hunc fluium, vel lacum primum apparuerit. Huius fluii meminit Plin. lib. 5. cap. 4.

Triton, o. nis, a. um. Dicitur est Minerva, quod temporibus Ogygis regis ad lacum Tritonidem, ex quo Triton fluius erumpit, virginalem primum habitum apparuerit. Vbi ait Herodotus virginis annis singulis inter se pugnare lapidibus & fistulis in venerationem Palladis. Dioscorus scribit dictam Tritoniam à Tritone Crete fluiuo.

Tritura, Trituratio, vide t r a o.

Triuencica, ce. Insignis venefica. (A. Ital. Grande iacantura. Hifp. Grande halixera.) Quia voce tritur Plaut. in Aulul. Mirum quid tua nunc me causa faciat Iuppiter Philippum regem, aut Darium, triuencica.

Tria, i. v. a. Dicitur est Diana, quod triuis præfesset, propter quod tres facies habere fingebatur. (A. Ital. Tria. Hifp. Tria.) Virg. 4. Aeneid. Tria virginis ora Dianæ. Ouid. 1. Fasti. Ora vides Hecate, in tres vergentia partes. Seruat ut in ternas compita secta vias. Idem 3. de Pont. eleg. 2. Protinus immitte Triuix dicuntur ad aram. Euius geminas ad sua terga manus. Virgil. 6. Aeneid. Atque vna Phœbi, Triuixque sacerdos.

Triuistium, id est per tres viros, (vel quidam volunt) hoc est quibusque tribus partem vnam tenentem Colu. lib. 1. ca. 3. ubi sic legunt, Ideoque post reges exactos Liciniana illa septena iugera, quæ plebi triuistium diuiderat. Quo rati in loco ex emendatione codicum fide sic legendum constat. Quæ plebi Tribuni virum diuiderat.

Triuium, triuij, & Quadruium, Locis in quem tres vel quatuor conueniunt viæ. (A. Ital. Triuium. Hifp. Triuium.) Virg. 1. Georg. Triuium, id est per tres viros, (vel quidam volunt) hoc est quibusque tribus partem vnam tenentem Colu. lib. 1. ca. 3. ubi sic legunt, Ideoque post reges exactos Liciniana illa septena iugera, quæ plebi triuistium diuiderat. Quo rati in loco ex emendatione codicum fide sic legendum constat. Quæ plebi Tribuni virum diuiderat.

Triuium, triuij, & Quadruium, Locis in quem tres vel quatuor conueniunt viæ. (A. Ital. Triuium. Hifp. Triuium.) Virg. 1. Georg. Triuium, id est per tres viros, (vel quidam volunt) hoc est quibusque tribus partem vnam tenentem Colu. lib. 1. ca. 3. ubi sic legunt, Ideoque post reges exactos Liciniana illa septena iugera, quæ plebi triuistium diuiderat. Quo rati in loco ex emendatione codicum fide sic legendum constat. Quæ plebi Tribuni virum diuiderat.

Triuialis, triuale, Quod in triuio fit, vel quo in triuiis utebantur. (A. Ital. Triuialis. Hifp. Triuialis.) Virg. 1. Georg. Triuialis, id est inculca, & parum elegantia. Sueton. de Clar. Rhetor. Tantummodo verbis triualibus egit. Vnde triualis scientiæ magistris à Quintiliano dicitur qui in triuiis doceat. Quintianam Grammatica

dicta est scientia triualis, quia in triuiis docebatur.

Triuialiter, aduerbium, id est vulgariter, & minime exquisitè.

Triumphus, phi, (Ital. Trionfo. Hifp. Triunfo.) Quodam Græcum putant. nam *trionfo* appellatur Græci. Nos aspiratione ex prima in nouissimam syllabam translata, & b in p mutata, dicimus Triumphum. Vatro à Baccho huius rei inuentore tractum nomen putat. Tranquillus dicit existimat triumphum, quia qui triumpharet, triplici iudicio honoraretur. Primum enim exercitus de triumpho duci decernendo iudicabat, secundò Senatus, tertio populus. Erat autem triumphus omnium honorum qui à populo Romano dari solebant, maximus. Nam illa pompa solennis erat, quæ fiebat redeuntibus in urbem cum victoria. Cice. in Piso. Differt de triumpho, quid tandem habet ille cursum quid victi ante cursum duces quid simulachra oppidorum quid aurum quid argentum quid Legati in equis, & Tribuni quid clamor militum quid tota illa pompa quid vehi per urbem?

Triumphus, phas, Triumphus ago. (A. Ital. Trionfare. Hifp. Triunfar.) Cice. in Cat. M. Curius qui de Samnitibus triumphauit. Idem 2. de Fin. Bella magna gesserat isibus Consul fuerat, triumpharat. Idem 7. Ver. At etiam qui triumphat, cogit diuini, &c. Constat triplici: aliquando cum accutator: & triumphauit Mummio Achæz. id est victis Achæz triumphauit. Plin. de Viris illust. Achæz bis prælio fudit, triumphandos Mummio tradidit. Dein le cum ablatiuo cum præpositione ex. Plin. lib. 2. Consul de Liguriis triumphauit. Tertio cum præpositione ex. Plin. lib. 7. ca. 43. Qui solus eodem anno, quo fuerat hostis, Romæ triumphauit ex his, quorum Consul fuerat. Qui autem triumphauit apud Romanos, quatuor equis albis vehentibus, curru inaurato, capite coronato lauro, & ante ipsum triumphante victus hostis, oneratus colla catenis, & præcunte Senatu, Capitolium ascendebant ad templum Iouis Opt. Max. ubi inactato tanto albo domum redibant, ut non vno in loco docent Plutarchus & Plinius. Aliquando tamen triumphare ponitur pro exultare, & sibi placere. Cæsar Ciceroni, Meum facta probari abs te triumpho, & gaudio. Cice. 7. Ver. Lætaris tu in omni gemitu, & triumphas. Dicimus quoque triumpho gaudio. Cice. pro Cluent. Exultare lætare, ac triumphare gaudio corpus. Inuenitur etiam triumphare verbis impersonale. Cice. 2. Offic. Massilia portari in triumpho vidimus, & ex ea vice triumphari, sine qua nunquam nostri Imperatores ex Transalpinis bellis triumpharent. Liu. 3. ab Virbe. Tum primum hinc auroritate Senatus, populi iussu triumphatum est.

Triumphatus, a. um, De quo triumphatum est. (A. Ital. Triunfatus. Hifp. Triunfado.) Georg. Bisque triumphatus vtrique ab littore gentes. Ouid. 1. Amor. eleg. 15. Roma triumphata dum caput orbis erit.

Triumphatus, us, ipsa triumphatio. (A. Ital. Triunfare. Hifp. Triunfar.) Plinius. Ne triumphatu suo nimis superbiat Antonius.

Triumphator, ris, Qui victis hostibus triumphum reportauit. (A. Ital. Triunfator. Hifp. Triunfador.)

Triumphalis, le, adiect. Quod ad triumphum pertinet. (A. Ital. Triunfale. Hifp. Triunfale.) Vnde triumphales coronæ, quibus Imperatores in triumphis coronabantur. Hæ primum ex lauro fieri solebant, postea ex purissimo auro confecta sunt, quod inde Coronatum appellabatur. Vide supra in dictione c o r o n a. Triumphalis porta. Romæ dicta est, quod per eam triumphi agerentur: hoc est triumphantes victores in urbem deducerentur. (A. Ital. Triunfale. Hifp. Triunfale.) Hæc alio nomine Capena porta appellatur, & Appia, quod ad viam Appiam ita sit. Hodie o. schaffians porta dicitur. Triumphale territorium, Romæ, quod nunc Patianum dicitur. (A. Ital. Triunfale. Hifp. Triunfale.) Vnde Damasus Papa scribit de eodem Petrum sepultum fuisse in Vaticano iuxta triumphale territorium. Triumphalis, vir, qui triumphauit sicut Consulatus, qui Consul fuit. Suet. de Augusto, Solos triumphales, quam & socios expeditionum, & participes victoriarum suarum, nunquam donis impetrandos putauit quod ipsi quoque ius habuissent tribuendi ea quibus vellet. Triumphalis currus, quo vehébatur triumphans. Plin. lib. 7. ca. 25. Curru triumphali reuerfus est. Triumphalis provincia, propter quam deuotum Imperator triumphum reportauit. Cice. in Pison. Ex ea provincia, que fuit ex omnibus vna maxime triumphalis, &c. Triumphales vestes, quæ triumphantium erant, quemadmodum & aurum triumphale, & habitus triumphalis. Plin. lib. 8. cap. 48. Victas vestes iam apud Homerum fuisse vnde triumphales stant. Triumphales coronæ. Plin. lib. 9. cap. 55. Coronis triumphalibus Cæsar Dictatoris sex millia numero murgatū murro appedit. Triumphalis statua. Plin. Epist. 1. lib. 1. Hæc à Senatu Vestricio Spuria, principe auctore, triumphalis statua decreta est id est in habitu triumphantis.

Triumphalia, lium, pluraliter, ipsa triumphatio. Tacitus lib. 4. Dolabella petenti abnuat triumphalia, Seiano tribuens, ne Blasii aunculi eius laus obsolesceret.

Triuimur, triuimuri, pen. cor. maf. gen. Nomen magistratus, quem tres collegæ administrant. Triuimuri triplices fuere, Capitales, Mensarii, Nocturni. De capitalibus sic habet Pomponius de Origine iuris. In necessarium, Triuimuri capitales constituti sunt, qui carceris custodiam haberent, ut Athenis Vnde cum iuri, ei iudicet, & qui animaduerti oporteret, interuenire eorum fieret. De Mensariis Livijs commemorat, Triuimuri mensarii creati sunt: hique numularii, & monetæ omnis generis, & formæ aurobus præerant. De Nocturnis meminit Cornelius Tacitus. Triuimuri nocturni, quod ad incendium in sacra via ortum tardè venerat, à Tribuno plebis die dicta dampnari sunt. Triuimurorum item nomen assumpserunt Octauius, Antonius, & Lepidus, qui oppressa iam republica, ut tyrannidem honesto aliquo velarent nomine, Triuimurorum reipublicæ constitutæ causa, se dici voluerunt.

Triuimuratus, ipsa triuimurorum dignitas. Cice. de Clar. orator. Qui quidem in triuimuratu indicauerit contra P. Africani aunculi sui testimonium.

Triuimuralis, le. Horatius Epod. 14. Sedus flagellis hic triuimuralibus Præconis ad fastidium.

Triuincis, Numulus cretus, quæ postea quadrantem appellatur. (A. Ital. Triuincis. Hifp. Triuincis.) Plin. lib. 33. cap. 3. Quadrans antea Triuincis vocatus, à tribus vncis.

Troadis, a. um, penul. cor. Troadis, Regio est Asia minoris quam Ptolemæus minorem Phrygiam appellat, Helleponto adiacens. Hanc Homerus

Homeros ab Aefapo fluuij vsque ad Caici fluminis ostia produxit.
Plinius tamen exierit recentiores Lecto promouitio eam ab Aeolide diuidit. In ea fuit Nion, *Ἰων, Ἰάον*, mille quingentis passibus a portu distans. Homeri & Virgilij carminibus nobilissimum. *Ἰστ* præterea Troas, patronymicum femininum, formati à masculino Troas Trois Virg. f. Aen. At procul in sola seceret Troades acta Anchisen
Rebant. Troades ipouit. hoc est mulieres Troianæ.

Trochæus, ^{τρεῖς} tripes metrisus syllabis duabus, priore longa, altera breui constans. Dicitur Trochæus (ve quidam existimant) quod celeritate sua imitari volubilitatem totæ quam Græci ^{τροχῶν} τροχῶν appellant: vel (ve alij malunt) ^{τρεῖς} τρεῖς ^{σύνθετον} σύνθετον ^{ἵππων} ἵππων ^{ἵππων} ἵππων ^{ἵππων} ἵππων hoc est ab eo quod circums aras currentes carmen decantantes hoc pedis genere compositum. Cic. 3. de Orat. Iambum & trochæum frequentem generat ab oratore Aristoteles.

Trochillos, pen. prod. ~~792~~ 795. *Auicula exigua, quam ideo aquile in-*
usam esse quidam tradiderunt, quod rex avium appelleretur. Vide Plin.
lib. 10. cap. 7, & lib. 8. cap. 17.

Trochiscus, vide τ ρ ο χ η ν ς.

Trochlea, xpen. cor. Inſtrumentum cum orbiculis ad lubranda & demittenda onera. Vel rotula ſtrata ligno, vel ære, qua aquam baurimus ſune ductario, & hydra. [xpen. cor. xpen. Ital. Taglia, circla. Hiſp. Carillo, polea, engelo.] Læcretius, Multaque per trochleas, & tympana ponderem magno Commouere, æque leuiſſiſſiſti machina nixu. Budæus ait Trochleam ſignificare totam illam machinam quæ continet rotulam, & axiculum per rotulam trahentem, circa quem rotula verſatur, & præterea ductarium funem, qui circa orbiculum æneum currit, quales in puteis videmus, quas *Poleas* vocamus. Trochlearum memini Caſo de ſe Ruſt. In ſtrumento rotularis, in quo ſcufalas quinque, ſunt ductarios quinque, trochleas decem oportere eſſe tradit. ¶ Trochleis piritum adducere per tranſlationem dixit Qvin. lib. 1. cap. 3, de pronuntiatione, pro difficileſt expuere, his verbis, tam ruſſire, & expuere crebro & ad imo pulmone piritum trochleis adducere, eſſi non vique vocis ſunt vitia, quia tamen propter vocem accidunt, poſtiſſimum huius loco ſufficiantur.

Trochus, chi. *τροχός*. Ita Trochæ, mofcolo, pila, pila, torlo. Hispan. *trampo* & *peropa*. Instrumentum quo lufura n pueri, quod Latine Turbo dicitur: a toro dicitur. *τροχός* enim fignificat curro, & *τροχός* zoram, vel aliud instrumentum quod in gyrum circumvoluitur. Trochus (inquit Acron) turbo est qui a ludentibus pueris scurra agitatur, & rotatur. Martialis lib. 14. Inducenda rota est, das nobis uile munus: Iste trochus pueris, at mihi canthus erit. Horat. de Arte, Indoctusque pila, dilectæ, grochive quiescit.

Trochulus, diminutivum. τριχάλλω Plautus in Amphit. Tum meo pateri autem trochulus inerat aureus sub petaso. Exemplaria depravate legunt Torulus.

Trochiscus, seu, *trochiscus*, diminutivum, Parva rota. Unde compositiones quædam medicorum in formam rotulæ, *trochiscus* dicuntur. Latini vocant Pastillos, ut apud Celsum lib. 5. cap. 17.

ΤΑ Ο Σ Μ Ι, ΓΑΛΛΟΙ, Galliz populi, qui Mizoniz, Paphlagonizque parte occupata, Tauum Galatiz oppidū condiderūt. Autor Philib. 6. ca. 32. ΤΑ Ο Σ Τ Ε Σ, ΤΡΟΙΚΗ, Phoenicis cuiusdā nomē, hominis subdoli, in quem

Vlyfſes apud Eumzum ſuboleū fingit ſein Aegypto incidiffe, cuiuſque ſuaſu inducitur, ſe in Phœnicem cōſuliffe, ubique annum cum eo integrum egiffe: tunc exacto auium rufus cōſcēdiſſe eodem Troctē ſuoſque: quicquid aliam quidē exuam prætexat, reuera autem hoc agebat v. in Aſſiciā ipſum vnanimatorum. Verum ſubito exorta tempeſtate, nauis fracta, Troctem cum ſuis omnibus interſiſſe, ſe verò arrepto auis malo, nouem perperus dies vandarū arbitrio iactatum, decimo rēdem die in Theſſaloniam littora fuſſe eiectum. Vide Home. Odyſſ. lib. 1. et in Theſſaloniam littora fuſſe eiectum. Vlyſſa. ruf. lib. Opidium

Peloponnesi in Gno Argolico, à Træzen condit filio Pelopis. In hoc
 segnavit Pittheus Aethra pater, & anus maternus Theciavnde & Pit-
 theia Træzen ab Ovidio cognominatur. ¶ Est & Træzen altera Ca-
 in inconvenerit Allabandrum: cuius meminit Plin. lib. 7. cap. 29.

Troezenius, a, um, ~~troezenius~~, et, Troezenij carbunculi, apud eundem Plin.
lib. 37. cap. 7.

Arabicum & mare rubrū vergentes in Ἰερουσαλ. hoc est à specubus,
in quibus habitant, nomen sortiti. Plin. lib. 4. cap. 8. Troglodytæ spe-
cies excavant: hæ illis domus: victus serpentium carnes, sordorque, nō
parado sermonis commercio carent.

Troglodytice, ἐν τρυφῇ, Regio Aethiopia sub Aegypto, in qua Sæpenteriones, si Plinio credimus, conspici non possunt. Hinc proximus sinus Troglodyticus appellatur à Plin. lib. 6. c. 29, quem Barbaricum appellat Ptolemæus.

Regia Priami, quæ etiam à scriptoribus nonnunquam Troia vocatur. Quid. Epist. I. Troia iacet cæcis Danaïs inuisa puellis. Ibidem. Iam se-

ges est ubi Troia fuit. Virg. 3. Aene. Et campos ubi Troia fuit. Cice de
Aene. Nec enim (ve ad fabulas redeam) Troiam Neptolem capere
potuisset, si Lycomedes, apud quem erat educatus, multis cum iachry-
mis iter suum impediendum audire voluisset. Virg. 3. Georg. Et Troia
misit autem Troia autem dicta est à Troë regente. Teucris à
Teucro: & Dardania à Dardano. ¶ Troia item dicitur ludus puerilis,
& sciomachia quæstus, ab Aenea in Sicilia ad Anchizæ patris tumulū
primum inuenta: deinde post Albam conditam ab Ascanio instaura-
ta, tandemque veluti per manus ad Romanos transmissa. Virgil 3.
Aeneid. Hunc morem curis, atque hæc cæramina primus Ascanius,
longam multisque cingent Albæ, Rectulit, & priscos docuit cele-
brare Latinos. Quo puer ipse modo, scæd quo Troia pubes, Albani
docuere suos: hic maxima porto Acceptæ Romæ, & patrium seruauit
honorem: Troiaque nunc pueri Troianum dicitur agmen. Sueton.
in Cæsare, Troiam luiti turba duplex, maiorum, minorumque puer-
um. ¶ Troia item fuit oppidum, ad intumum maris Adriatici sinum,
ab Antenore Troiano, & Hecetore conditum. Item alterum ciuitatem
nominis in agro Laurenti, ab Aenea extructam, ætequam Lavinium

Tros, gentes, *potes*, Cuius sœminium est Troias, adis, *potes*. huc Troias,
per tres syllabas. *potes*. Virg. i. Aene. Tros, Troiaque omni nullo di-
scrimine agitur. Idem j. Aene. At proci in solâ secreta Troiades æta.
Anchilem Rebat. Petrus Sary. 1. Ne mihi Polydamas, aut Troiades
Labeonem Prexerunt.

Troianus, a. um. Virg. Aeneid. Troianus vt opes & lamentabile regnum
Erucint Danai. Bellum Troianum. Horat. de Arte, Nec gemino bellū
Troianum orditur ab oio. ¶ Porcus Troianus, per iocum dicebatur
aper, qui integer correbat, minorioribus animalculis veluti graui-
dus, quo vide Macrobi. in Satur. ¶ Equus Troianus, proverbialis me-
taphora, pro elandellitis infidis accipitur, & latentis periculo. Cic. pro
Mur. Inus, inus, inquam, est equus Troianus, à quo nunquam me
Confide dormientes oportere muni.

Troicus, ca, cum, *troicus*, eiusdem significationis. Cie. de Clar. Orat. Neque enim iam Troicis temporibus tantum laudis in dicendo Vlysi tribuisset Homerus, & Nestori, nisi iam tum esset honos eloquentiæ habitus.

Troilus, a. um, dictio trisyllaba, τρώϊός. Troia gaza. Virg. i. Aenei. Apparent rari nantes in gurgite vasto. Atma virum, tabulæque, & Troia gaza per vendas.

Troiu gena, nē, τρωας, id est Troianus, quasi in Troia genitus, ea forma qua
Graecos vocamus Graiugenas, quasi genitos in Graecia. Virg. 8. Aenei.
Troiu genas, & tela vides inimica Latinis.

TROILVS, *troia* ①. Filius fuit Priami & Hecubæ, cuius vita inter Troia-
norū fata numerata datur: nec ovio Troia capere potuerat. Hic adhuc
adolescentulus aſus cū Achille Græcorū omnū fortiffimū cōgredi, ab
eodē occiſus eſt. Vixit lib. i. Paræſia fugiens amiſiſſi Troilus armis,
Infelix puer, atque impet congreſſus Achilli Ferre equis.
Tropæi, *tropæum* ②. Venti Alcani, qui in terra gentis, quā mare perſerant,

redcunt ad continentem ita dicti *ἄντρες*, hoc est à conuersione. Idem, quum in mare tendunt, *Ἀπογῆ* vocantur, quòd à terra proficiscantur. Plin. lib. 2. cap. 43. Nanque & è fluminibus, & è niuibus, & è mari.

marī videmus etiam tranquillo, et alios, quos vocant Altanos, et terra confingere. Qui quidem quum ē mari redeunt, Tropici vocātur: pergunt, Apogei. Tropici item dicuntur in certo latus genere, qui alios vellicant, infestant, et ne dependantur, conuertunt se. Sicut in Claud. Cael. cap. 8, Et quoties post cibum obdormiscere, oleum, ac palmularum obfusus incescebaris: interdum ferula, Aggrosce, velut per ludum, excitabatur et tropici.

Trophæum, trophæi, *trophaeum*. Ital. *Trofeo*. *Spoglie de nemici poste in mostra per memoria*. Hic. *Spesio del nemico abbattuto*. Item & diphthongo & ph, aspirato, quando apud Græcos fine aspiratione scribatur, à verbo Græco *tropha*, quod est, retrocto. Proprie enim Trophæum est monumentum à victore erectum eo in loco vbi hostes in fugam cœverint. Primitæ autem trophææ ex arboribus confectæ sunt, quas amputatis ramis hostium spoliis decorabant. Deinde etiam cœpta sunt fieri ex lapide, & in montibus, & locis eminentioribus collocari. Hinc Sallustius de Pompeio ait, quod deivictis Hispanis trophæa in iugis Pyrenæi montis posuit Romæ quoque, in arcebus figebantur ex marmore edificatis. Quæ vero posita in trophæo figeretur, docet Virgil. lib. 11, & 12.

Belliporens aptat rotantes sanguine cristas,
Telasque trunca viri, & bis sex thoraca petrum,
Perfusa manu locis, elapsamque, res sistit

Subligat,arque enfem collo suspendit eburauu. Nonius,Spolia
capra,fixa in scilpitibus appellatur trophæa.& Accipitur & trophæum
pro victoria,siue pro spoliis,quæ victoria parantur. Horac.1. Carm.
Ode 9. & potius noua Cantemur Augusti trophæa. Virg.3.Georg.
Et duo rapta manu diuerso ex hoste trophæa.

TROPHONIOS, ^{ἱεροπόλις} In gentis architectus fuit, qui subterraneum
 fœdum in Lebadei Boeotiae regione construxit, quod ab ipso Tropho-
 nio autem cognominatum est. Vbi quoniam aliquando oracula reddi-
 disse, atque tandem fama interitisset, ferunt Genium quendam antea hoc
 fuisse, quae ex eo oracula reddidisset. Qui verò hinc oracula ce-
 ssit abire, nudum aditu specus sedere soliti sunt, atque inde fluxu quod-
 dam sub terram abripiebantur. Occurrant autem secum placeant, quae
 lemuribus, serpentibusque occurrentibus obliicerent. Deinde ac-
 cepto oraculo, rursus per alium hiatum in terram restituebantur. Credi-
 tum est autem quosvis in hoc autem descendissent, nunquam postea
 eundem. Hinc factus est locus proverbio, ὅτι ἄνθρωποι ἐκ τῆς Τροφονίου
 in Trophonij anno variatim dicebantur. Hæc sicut ad verbum de-
 scriptum est ex Erasmi Adagis.

Tropis, is, feu tropius, *τροπις*. Præter vulgaram illam significationē, quæ apud Græcos nauium significat, accipitur etiam pro vino quo in balneis vrebantur, siue ad abluenda corpora, siue ad ciendum vomitum. Marr. lib. 1. 1. Famose feret ipse tropin de sæce lagenæ: Frontis & humorē colligeret sique iux.

Tropologia, τροπολογία, Sermo allegoricus, ad morum emendationem tendens. Graeci enim Τροπικὴν appellationem mores intelligunt. Tropus, τροπὴ. Figurae verbi tropaeae. Quae est.

orationem Graeci putant, si verborum immutationibus utantur, quos
appellant *repros*, et sententiarum, orationisque formis, quae vocantur
epitaphia. Quintilianus Trovum sic definit, quod sit verbi cuiusdam

Tropicus, a. um. *spanio*. Id est figuratus. Augustinus, Quod ea locutione dictum, quæ vitæ tropica est, non propria.

Tropici, *per tropicos*. A Cosmographis appellatur duo circuli celestes, equi in ipatio distantes ab æquatore, quos Latini Solstitiales appellat: quorum alter, qui nobis propinquior est, Cancrī Tronicus dicitur: alter in

Aultra verges, Tropicus Capricorni. Hæc circulos Sol nunquā egred-
itur: verum vbi ad alterum eorū peruenierit, retrorsum se conuertit.
Vnde & nomen acceperunt, *Antares*, hoc est à conuerſione Solis.

rum autem rex, pater Ili, Atracaci, & Ganymedis: vt refert: Aeneas apud
Homic. lib. 20. ¶ Est item Tros, gentile nomen à Troia deductum. Vide
suprà in dictione TROIÀ.

Trossus, *τροσσος*. Oppidum fuit Tusciae, nouem passuum millibus distans à Volturnis, quod quum equites Romani cepissent sine pedum adiumento, inde Trossuli dicti sunt. Plin. lib. 3. cap. 2. Quinetiam ipsum equitum nomen sepe variatum est, in his quoque, qui ad equitatum trahebantur. Ceteros sub Romulo regibusque appellati sunt, deinde Fluximines, postea Trossuli, quum oppidum eius vocabuli in Tuscia extra Volturnis passuum i x m. sine villo pedum adiumento cepissent. Hic ille. Nonius Trossulos dictos putat, quasi torosulos, hoc est bene habitos, & musculorum toris praualidos; citaque testimonium Varonis ex Scythiis esse, Nunc emunt Trossuli, natio nitidi, vulgo Atticotalento equum.

Troximos, *τροχιμος*. Vus edulis, quae cibaria à Plinio vocatur. Apud Iureconsultos, constat troximos vus esse, quas non vini causa habemus. Paulus in Pandectis, Qui fundum vendidit, pomum recipit, naves, & ficos, & vus duntaxat duracinas, & purpuras, & quae eiusdem generis essent, quas non vini causa haberemus, quas Graeci *τροχιμος* appellarent, recepta videri. Ita enim legit Politianus ex archetypo Pandectarum, qui Florentiae afferatur: quauis ut idem Politianus fateatur, non male ibi à quibusdam legatur *ιδωδης*, cuius significatio fecer eadem est cum superiore. Vtunque enim nobis sonat comestibilis: licet huius significatio videatur generalior *τροχιμος*, autem etiam si nihil aliud addas, propriè de vus intelligitur. Huc accedit quoddam *τροχιμος* à verbo *τρομος* fiat, cuius verbi significatio vus, exteriusque bellatis, quae in secunda mensa apponitur, optime congruit. Inde enim sunt *τροχιμος*, *τροχιμος*, *τροχιμος*, *τροχιμος*. Hae ex lib. 7. Epist. Politiani Epist. vlti.

Trulla, *τρούλα*. Vasis genus, à terendo dicitur, quasi terua, quam nos diminutivè Trullam dicimus. Sive (ut Varro docet) à trauolando, trauiciendoque, quod per eam aqua traciatur. *τρούλα* in *αλφειον*. Ital. *Trulla* de *ricuerle* in *moderle*. Hisp. *Barrea*.

Trulla, *τρούλα*, diminutivum est à Trua, Vasis vinarii genus. *αλφειον*. Trulla (inquit Varro lib. 4. de Ling. Latina) dicta est à similitudine trui: sed hae magna, illa pusilla. Mart. lib. 9. Clinicus Herodes trullam subdixerat agro: Deprensus dixit, Stulte quid ergo bibis? Est item Trulla, eodem Vatronè testè, aliud vasis genus, quo in culina aquam in lautrnam solent infundere. Item capitur pro vase lato, profundoque, quod in mensam inferri plerumque solet. Quod licet potius ineptum videretur, tamen usurpatum fuisse legimus. Horat. 2. Satyr. 3. Qui Veientanum festis potare diebus Campana solinus trulla vappamque prolestit. Iuuen. Satyr. 3. Si trulla inuerso crepitum dedit aurea fundo. Vbi bibacem arguit, quod in trulla bibacineptum, quod crepitus inter bibendum edat. Plin. lib. 34. cap. 2. Sunt ergo vasa tantum Corinthia, quae isti elegantiores nunc æs seculpendo transferunt, modò in lucernas, modò in trullas, nullo mundiciarum despectu. Est & trulla cumentarii instrumentum, quo fabri murariorum rectoris linendis, complandisq; vbi solent: ut non solum parietes pulchritudinè accipiant, sed & similitatem conera inuiriā imbrui, & creberrimas repellat.

Trullifare, apud Vitruv. lib. 7. cap. 3. Pro trulla gypsum inducere legitur: cuius hae sunt verba, Coronic explicatis, parietes quàm asperitè trullissentur: postea autem supra, trullificatione subarsescere, deformetur directiones arenari.

Trucido, *τροχιδος*. Truculentus, vide *τροχιδος*.

Trudo, *τροχιδος*. Proprie significat violentia quadam impello. *αλφειον*. Ital. *trudere*, *trudere*, *trudere*. Hisp. *Empuxar*. Cic. 1. Tusc. Et quum pe ne in manu iam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita est, ut non ad mortem trudi, venim in exilium videretur ascendere. Plaut. in *Alfin*. Ille exaltor hinc truderetur. Aliquando est obicere, seu producere. Idè in Epid. Quae te inempte tenentur tu mihi tenebras trudi. Terent. in *And. fallacia* alia aliam trudit. Idè insequitur. Huius composita sunt, Abstrudo, protrudo, detrudo, extrudo, intrudo, obstrudo, ostrudo, & retrudo, quae habent penultimam productam. Trufatilis, *τροφαιδης*. Verba. *αλφειον*. Mola trufatilis, quae manu trusa circumagitur. *αλφειον*. Ital. *Mola da mano*. Hisp. *Muela de mano para molar*. Gell. lib. 3. cap. 3. Ob querendum victum, ad circumagendas molas, quae trufatiles appellantur, operam pistori locasse.

Trudes, *τροχιδος*. Instrumenti genus quo in requapiam protrudenda vimur. *αλφειον*. Tacitus lib. 3. Quidam trudibus aut fureis inextrem molem prosternere.

Trulleum, *τρούλεον*. Vasis genus quo manus perfructur, simile trullae, nisi quodd latius erat. *αλφειον*. Ital. *Basino*, *napo*. Hisp. *El aguamanil para lavar*. Varr. de Vita populi Rom. lib. 1. ut citatur à Nonio, Itaque ea sibi non ponere, ac suspendere quae vtilitas postulat trulleum, macellionem, peluim, nasticinam. Apud Varro. lib. 4. de Ling. Latina. Trulleum legitur, non trulleum.

Trunco, *τροχιδος*. Amputo, in partes scindo, mutilo. *αλφειον*. Ital. *Truncare*, *truncare*, *truncare*. Hisp. *Defabegar* & *comar* miembro. Valer. Flac. 6. Argon. iam non per curua volantem Stagna, nec in medio truncantem marmore ceruos. Claud. de bel. Ger. Manibus truncatus & armis. Huius composita sunt, Detrunco, distrunco, obtrunco, petrunco, quorum significata vide suis locis.

Truncus, *τροχιδος*. Pars arboris crassior, è qua rami enascuntur. *αλφειον*. Ital. *Trunco* d' *albero* & *albero* *cofo*. Hisp. *Trunco* de *arbol* & de *otra cosa*. Colu. lib. 3. Ve ex his partibus trunci sumantur, quae & genitales sunt, & maximè fertiles. Cic. 3. de Orat. Quid in arboribus, in quibus non truncus, non rami, non folia deniq; nisi ad sua retinendam, conferuandamque naturā. Virg. 3. Georg. Arboris obnixus trunco. Idem 10. Aene. Vulnera fecerat lymphis, corpusq; leuabat Arboris acclius trunco. Truncus corporis. Cic. pro Ros. Com. Nemo enim illi ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio Comico altimabat. Virg. 2. Aen. iacet ingens liore truncus, Auiusque humeris caput, & sine nomine corpus. Truncus per translationem pro homine stupido, quemadmodum & Stipes. Cic. in Piso. Sed qui tanquam truncus, atque stipes, si stetit modò, poruisset tamen sustinere titulum Consulatus.

Trunculus, diminutivum. Cellus lib. 2. cap. 19. Præcipue tamen in vngulis, trunculusque suum in petiolis, capitulisque haedorum.

Truncus, *τροχιδος*. Quod est truncum vel mutilum. *αλφειον*. Colu. lib. 2. Quam deinde truncum reddideris, acuto ferramento plagam lenuato.

Vleg, *τροχιδος*. Trunca manum pinus regit, & vestigia fient. Idem 6. Aenei. & truncas inhonefio vulnere nates. Propert. lib. 4. Eleg. 9. I. clabst truncas ad causa bona manus. Ouid. 3. Metamor. Non habet infelix quæ matri brachia tendat Trunca, sed ostendens deiecit vulnera membris, Alphe mater, ait, &c.

Truo, *τροχιδος*. Auis cygno non dissimilis, quæ alio nomine Onocrotalus, *τροχιδος* dicitur in faucibus ipsis capacissimum ventriculum habens, quo omnia congerit, donec perfectè capina sensum inde in os redita, in veram aluum ruminatis modorefert. Supra rostrum verò nates habet valde prominentes: vnde Caxilius, referente Festo, nati cuiusdani magnitudinem irridens, Proh dii immortales (inquit) vnde hic protreptus cruo?

Trutina, *τροχιδος*. pen. cor. Stratera. *αλφειον*. Ital. *Trutina*, *bilancia*. Hisp. *El peso* & *balanza para pesar*. Vitru. lib. 1. 1. Id autem ex trutinis, quæ statim dicuntur, licet considerare. Cornutus tamen feribit trutinam formatam esse, intra quod est lingua bilancis, ad quod est examinatio, quod alij æquamentum, alij libramentum, alij æquilibrium vocant. Per translationem ponitur pro iudicio. Horat. lib. 1. Sermon. Satyr. 3. In trutinam ponetur eadem. Cic. lib. 1. de Orat. Ad ea probanda, quæ non actibus, sed populari quadam trutina examinantur.

Trutino, *τροχιδος*. pen. cor. Examine, peniculo, libeo. *αλφειον*. Ital. *Effaminare*, *psare*. Hisp. *Pesar* & *balanza*. Hicrony. ad Damascum, Sicut alij differunt, laudentur ut volunt, & inflatis buccis verba putantia trutinant.

Trutinos, *τροχιδος*. pen. cor. Perfrus Satyr. 3. Atque exportet trutinatum verbalabello. Apuleius Trutinatum sententiam, vocat grauem, & rectè examinatum.

Trux, *τροχιδος*, omnis gen. Feror, crudelis. *αλφειον*. Ital. *crudele*. Hisp. *cruel*. Plaut. in Bacc. Arctes truces nos erimus. Cic. 2. de Fini. Capite breui, ceruice angusta, aspectu truci. Idem 2. de Nat. deor. E truciùsq; oculis duo feruida lumina flagrant. Plin. lib. 6. cap. 2. 1. Ipsos vero excedere hominum magnitudinem, multis comis, creuleis oculis, otis sono truci, nullo commercio linguæ. Ouid. 8. Metamorph. Non artem truces possunt defendere tauri. Tacit. lib. 4. Et Cæsar truci vultu defensionem accipiens, &c.

Trucido, *τροχιδος*. pen. prod. Crudeliter neco. *αλφειον*. Ital. *Tagliar* & *perire*, *ammazzare* & *crudelmente*. Hisp. *Matar* & *despedando* & *crudelmente*. Virg. 2. Aenei. Fit via vi, rapiunt aditus, primòque trucidant. Cic. 4. in Caril. Qui nos, qui coniuges, qui liberos nostros trucidare volunt. Idem in Catil. Et quos ferro trucidari oportebat, eos nòdum voce vulnero. Trucidari senore per translationem dixit Cic. pro Cæli. Parcat (inquit) iuuentus pudicitia suæ, ne spoliè alienam, ne effundat patrimonium, ne senore trucidetur.

Trucidatio, *τροχιδος*, verbale. Occisio, exdes. *αλφειον*. Cic. 4. Phil. Nullus ei ludus videtur esse iucundior, quàm cruor, quàm exdes, quàm ante oculis trucidatio ciuium.

Truculentus, *τροχιδος*, am. Qui vultu crudelitate præfere, aliòque terret. *αλφειον*. Ital. *crudele*, *fero*. Hisp. *Terrible* & *cruel*. Terent. in Adelph. Ego ille agrestis, scæus, pareus, tristis, truculentus, tenax. Cic. pro Sest. Alter, d. dii boni, quàm teret incedebat, quàm truculentus, quàm terribilis aspectu: Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Nulla Getis toto gens est truculentior orbis. Inuenitur datiuo inuenctum. Plin. lib. 8. cap. 4. Sic & tigris etiam feris cunctis truculentus.

Truculenter, *τροχιδος*, ius, ius, ius, aduerbium. *αλφειον*. Ital. *crudelmente*. Hisp. *crudelmente*. Cicero contra Legem Agræ. Truculentius se gerbat quàm ceteri.

Truculentia, *τροχιδος*, tir, quæ & Truculentitas ab antiquis est dicta *αλφειον*.

Trychnos, *τροχιδος*, quæ & Trychnos, Herba est quam Latini solanum appellant: cuius quatuor sunt genera quæ supra explicauimus in dictione *ο*. *αλφειον*. *τροχιδος*. Plin. lib. 21. cap. 1. Trychnon, quoniam quidam Trychnon scribere, vti nam ne coronarij in Aegypto videretur, quos iouit hederæ florum similitudo.

Trygionon, *τροχιδος*. Atramentum genus ex vini fæce excoctum. Plin. lib. 35. cap. 6. Sunt & qui vini fæcem siccitam excoquant: affirmandumque si ex bono vino fæx fuerit. Indici speciem ad atramentum præbere. Polygnos & Mycon celeberrimi pictura Athenis, & vitiacis fecere, Trygionon appellant.

Trygodamones, *τροχιδος*. Poeta dicebantur, qui fæce faciem inuncti, ne cognoscerentur, plaustris inuncti Poemata canebant.

Tryphon, *τροχιδος*. Piscis est ex genere venenatorum, quem Latini pastinacam vocauerunt, nonnulli etiam turturum, Graecos imitati, qui vna voce & auem significant & piscem.

Tryphon, *τροχιδος*. Grammaticus & Poeta Aegyptius, ex cuius operibus à Suida commemoratur, Marathoniaci, Excidium Ilij, Pugna Lapitharum, & Cœnoratord, in Hippodamiae nuptiis, Odysseæ Paralipomena, in quibus fabulas persequitur, Homero & aliis intactas item Paraphrasis Homeriarum comparationum.

Tryphon, *τροχιδος*. Grammaticus Alexandrinus, Ammonij filius qui circa Augusti tempora fuit natus. Scripsit tractatus aliquot de variarum linguarum dialectis, & alia nonnulla ad Grammaticæ cognitionem pertinentia. Fuit & Tryphon alius, Origenis auditor, cuius extant nonnulla ad ipsum epistolæ. Tryphonem item Bibliopolæ nomē fuit, Martialis carminibus non vno in loco celebrati.

Tryxallis, *τροχιδος*. Animal locustæ simile, sine pennis, quod nonnulli idem esse putant cum eo quod alio nomine Gryllum vocamus. Vide Plin. lib. 30. cap. 6.

T ante V.

Tu, *τροχιδος*, vel tis, tibi. Vnicum scēdæ personæ pronomen. Plaut. in Amphit. Lactumantem ex abiu concinnas tu tuam vxorem. Cic. pro Rabi. Tu mihi etiam legis Porciz, tu C. Gracchi, tu horum libertatis, tu cuiusquam denique hominis popularis mentionem facis. Plaut. in Mercar. Tibi aras, tibi occas, tibi feris, tibi eide metis. Tute, tu ipse. Terent. in Enna. Et quod nunc tute tecum iratus cogitas. Tutem, idem Luer. lib. 4. Tutemet in culpa quum sis.

Tuatim, inquit Nonius, Id est tuo more. Plaut. Amph. Ecce rem iam tuatim facis.

Tuba, *τροχιδος*, instrumentum incuruum ex ære argentove, cuius sonitu milit-

res equique ad praelium inflammantur: tubi, hoc est canalis concavitate nomen habens. *[αὐλὴ, Ital. Tromba. Hisp. El ayoñ de trompeta de rucha.]* Huius inventionem Piseo Tyrreno assignat Plin. lib. 6. cap. 56. Cic. in Catil. Quum tubas & signa militaria scire esse praemissa. Virgil. 2. Aeneid. Exortitur clamorque virum, clangorque tubarum. Autor ad Heren. lib. 4. In concione de virtute loqueris, in praelio per ignavia tuba sonitus perficere non potes. Lucan. lib. 1. Vangiones, Barabosque rucos, quos pro reo recurro. Stridentes acuer tuba. Tacit. lib. 1. Tum Sentius occidere cornu tubaque, & peti aggerem, exigi scalas iussit, ac promptissimum quonque succedere.

Tubicen, tubicinis, penul. corr. Qui tuba canit. *[αὐλὴ κικῆς, Ital. sonatore di trombeta. Hisp. Varan que tañta trompeta.]*

Tuber, eris, nent. gen. & prima syllaba producta, Tumor siue callus, in quocunque corpore eminent. *[τῦβη, Ital. Confiamento, tarrifela. Hisp. Hinchazo o torcedor, tumor de la tierra.]* Terent. Adel. Præterea colaphis ruber est totum caput. Plin. lib. 8. cap. 18. Tubera bina in dorso habent camelis. Tuber, pro callo prædoro in arboribus eminente. Plin. lib. 16. cap. 16. Reperitur & in alio tuber, tanto deterius, quanto ab acere alius ipsa distat. Tuber item dicitur tumentis terræ calli, & quidam prægnantis arenæ focus, sicis in locis sine villo caule prouenientes, nullisque radicis nixi capillamentis. Plin. lib. 9. cap. 2. Tubera enim vndeque terra circumdata, nullisque fibris nixa, aut saltem capillamentis, nec vtiq; extuberant in quo gignuntur loco, aut rimam agente, neque ipsa terræ coherent: cortice etiam includuntur, ut planè nec requam esse possimus dicere, nec aliud quàm terræ callū, &c. Idem cap. 16. Quam fuerint imbrices autumnales, ac conitrua crebra, nascuntur, & maxime d' tonitribus, nec vltra animum durant. Iuue. Saty. 5. post hunc raduntur tubera, si ver. Tunc erit, & facient optata tonitrua cornas Maiores. Mart. lib. 13. Rumpimus alticem tenero de vertice terram, Tubera, boletis poma secunda sumus. Est & Tuber priore breui & femini gen. arboris genus, poma ferens bacis quàm malis similiora, à Sexto Papinio ex Africa in Italiam translata. Plin. lib. 16. ca. 25. Ab amygdala proximè ferent Armeniacae: deinde tuberes & præcozes: illæ peregrinae, hæc coactæ. Fructus quoque arboris huius Tuberes dicuntur, sed mascul. generis. Sueton. in Domit. Prædæ quam petiret, quon oblatos tuberes seruari iussit. Mart. lib. 13. Lecta subibat banis mittuntur apyrina ramis, Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis? Nebrisensis, & Sabellius putantes. Vernæ ibi adiectiuum esse, dixerunt Tuberes fam. gen. esse: substantiuum id plurale. ab hic Vernæ, ut per appositionem dicamus Tuber vernæ, id est ruti nostri natus, non ex Africa allatus. Tuber terræ, herba est folia habens hederæ, purpurea, varia, maculis virisq; albicantibus, caule quadrato, nudo, floribus purpureis, rosarum effigie, radice nigra & tuberosa, ita ut rapum videri possit: cuius figura apud Latinos etiam nomen accepit. *[αὐλὴ τῦβος, Ital. Vide Plin. lib. 2. cap. 9.]*

Tuberculum, tuberculi, diminutiuum. *[τῦβος, Ital. Plin. lib. 11. cap. 11.]* Apes regias extruunt tuberculo eminentes. Colum. lib. 7. cap. 5. Clauis quoque dupliciter insistant ouem, siue quum sublimis atque intertrio in ipso discrimine vngula nascitur: seu quum idem locus tuberculum habet, cuius media sedè parte canino similis extat pilus, eique subest vermiculus.

Tubero, as, Tuberosus sum, tubetis modo emineo, in tuber excreasco. *[τῦβω, vnde Extrubero, & protubero composita: de quibus vide suis locis.]*

Tuber, a o, Prænomine Quinctus, cuius Romanus fuit, Cicerois æqualis, qui quum in Pompeianis partibus fuisset, postea veniam consecutus à Cæsare, eodem crimine accusauit Q. Ligarium, defendente Cicero: cuius aduersus illum extat Oratio pro Q. Ligario inscripta.

Tuber, a m, r, Flumen Casermanis nauigabile, quod Paricæ populi uocant. Auctor Plin. lib. 6. cap. 23.

Tubulifluntium, (inquit Festus) Dies erat quo aqua tubæ iustabantur.

Tubus, a s, Verbs Africa propriè dicitur inter Bagradam, & Tritonem amnes. Auctor Plin. lib. 5. cap. 4.

Tuburcinor, tuburcinatis, Rapim comedo. *[τῦβω, Ital. Demerare, mangiare ingordamente. Hisp. Tragar mucho.]* Titinius apud Nonium, Tuburcinari sine me vultis reliquias. Plaut. in Persa, Tuburcinari de suo, siquid est domi.

Tubus, tubi, masculini generis, Canalis teres, & conexus, seu fistula maior qua aqua ducitur: nomen habens à tumore. *[τῦβος, Ital. canna, cannone, dociana. Hisp. El ataron para traer agua.]* Cic. lib. 2. de Legi. Ductus verò aquarum, quos isti tubos, & curipos appellant: quis non, quid hæc viderit, irriserit? Tubos viderunt Martia. lib. 11, per translationem posuit pro podice, & pudendo muliebri, quod iis meatibus, veluti canalis quibusdam, excrementa tam liquida quàm sicca egerantur. Modò (inquit) qui per omnes viscerum tubos ibat.

Tubulus, tubuli, pen. corr. diminutiuum, idem significans quod canaliculus, seu fistula minor. *[τῦβος, Ital. Varro lib. 1. de Re rusti. cap. 3.]* Inde enim aliquot colligatas libris demittunt in tubulos fistiles cum fundo peruerso, quos cuspidis appellant, quæ humor aduentitius transire possit. Tubuli olim in parietibus fiebant, quibus calor ignis ex fornace ascendens, primum parietem, deinde & locum vicinum calefaciebat. Hinc est quod apud Paulum Iuriconsultū legimus tubulos eos esse, quibus paries calore torretur. Apud antiquos enim nullus in cubiculis trichinifis vltus erat ignis, nondum scilicet ratione excogitata summus per insimibula emittendi.

Tuber, a, Augusti temporibus vir in primis eruditus fuit, Virgilioque amicissimus, & ex parte testamenti hæres, cui Augustus vix cum Varro, & Plotio Aeneidem, quam cremari Poeta testamento iusserat, ea lege dedisse emendam, ut nihil adderetur. Auctor Seruius.

Tuber, a s, Virgo vestalis fuit, quæ incesti accusata, aquam perculit in cubito. Plin. lib. 28. cap. 2.

Tuber, a s, Oppidum Hispaniæ Tarraconensis, in tractu Callecorū, inter Minium & Duriam fluuios. Ptolem. lib. 2. cap. 6.

Tuber, a s, Stephanus, Vulgo Todi, Oppidum est Vmbriæ mediteranæ, teste Plin. lib. 3. cap. 14. Huius oppidi incolæ Tuderens appellantur. Silius lib. 4. Et gradiuolam celsa de colle Tuderem.

Tudes, eis, idem quod malleus, teste Festo, à tundendo dictus. *[τῦβος, Ital. malleus, malleo.]*

vnde cuiusdam nomen factum est Tuditano, quod caput oblongum haberet, & malleo simile. Hæc ille.

Tudicula, ix, Instrumentum quo vasis signa imprimuntur. *[τῦβος, Ital. malleus, malleo.]* Quidam etiam accipiunt Tudiculam pro cochleati maiori quo olla mouetur. *[τῦβος, Aristophano.]* Est & Tudicula machina qua tunditur oleæ. Colum. lib. 11. cap. 50. Est & organum erectæ tubulæ simile, quod tudicula vocatur, idque non incommode opus efficit, nisi quod frequenter vitatur, & si bacæ plusculum inieceris, impeditur.

Tudiculo, culas, penulti. corr. Imprimio, ac sculpo: & per translationem commoueo, excito. *[τῦβος, Ital. malleus, malleo.]* Hæcine nobis cernis hæc mala tudicula scireculam?

Tuder, a s, *[τῦβος, Ital. malleus, malleo.]* Civitas in inferiore Germaniæ climate, apud Ptolem. lib. 2. cap. 11.

Tudita, nvs, Nobilis apud Romanos familiæ cognomen fuit, inde tractum, quod qui primus id cognominis fortitus est, caput habuerit oblongum, & malleo non dissimile. Fuit hoc cognomen quidam ex Ouidij Poëtæ amicis, ad quæ ille semel atq; iterum scribens in libris de Ponto, conqueritur eius nomen in carmine elegiaco locum non habere, eo quod breuem habeat syllabam inter duas longas sitam.

Tuditio, ditas, penul. corr. Negotij aliquid ago, teste Festo, & quæ tamendo aliquid efficio. Lucr. lib. 2. Nec tuditantia rem cessant extirpescere villam. Corpora conficere. Tractum à fabris, qui malleis sepe percutiendo opera faciunt.

Tutor, eris, Pro defendo, & conseruo, secundæ coniugatio. est à quo Tutus. *[τῦβος, Ital. Dissendere, malleus, malleo.]* Tutus est Quinctilianus in declamatione Cæci. Tutus sum (inquit) adulescentis miserimi causam. Quæ imitatus Laurentius Valla in Raudesem, Quis, inquit, narrat Verrem superasse Dacos? Tantum Siciliam contra piratas fortiter ruitum esse accepimus. Hinc & Tutio nomen verbale, non tutio est defensio, custodia. Cic. in Top. Tutio sui. Similiter in compositis, Tutium dicitur, non Tutum. Tutus autem magis nominis, quàm participij vim habet, licet actiuum, & passiuum in se gerat significationem, ut Valla docet: Tutus porcus, Tutus vir: quod reuocatur alios, non quod ab aliis defendatur. Cæsar. 3. bel. Cui. Hic subitam fortunæ commutationem videre licuit: qui modò sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebant, &c. Sic apud Terent. in Heau. Tutum consilium id est firmum, securum. Tutus locus, in quo securè versari, aut quippiā agere possumus. Plaut. in Mili. Nam opus est nunc tuto loco. (Non ratio etiam passiuè accipitur: & tunc ferè ablatiuum cum præpositione à, vel ab iungitur: ut Tutus sum ab hostibus, pro munitus, & sine periculo sum. Cæsar. 1. bel. Gal. Quæ res & latius vnum castrorum ripis fluminis munitur, & post cura quæ essent, tuta ab hostibus reddebant. Sic dicitur quempiam tutum à calore, à vi, à perisidia, &c. Cætera vide in dictione t v s, suo loco.) In hac autem significatione Tutor vnicuique habet compositum. Contutor, quo usus est Cic. in Clod. Videant hi qui illum Pompeij inimicum, ob eamque causam tot, tantisque secleribus contuebantur, & nonnunquam eius indomitos furores plausu etiam suo prosequantur, quàm se citò inuenerit.

Tutor, aris, Deponens, siue (ut Prisciano placet) commuans, idem significans quod diligenter protego, siue defendo. *[τῦβος, Ital. Dissendere, malleus, malleo.]* Horatius in Epist. Res Italas armis tutaris, moribus ornes. Terent. in Hecyr. Ego interea meum non potui tutari locum. Cicero pro Sylla, Hunc patronum, defensorem, custodem illius coloniz, si in omni fortuna atque honore incolumem habere non poterunt: in hoc tamen casu, quo afflictus iacet, per vos tutari, consuleretque cupiunt. Virgil. 7. Aeneid. & iudet arma parati, Tutari Italiam, detrudere finibus hostem. Idem 2. Aeneidos, sin aliquam ex petitis sumptis spem ponis in armis, Hanc primum turgere domum, cui paratus Iulius, &c.

Tutor, oris, Nomen verbale, quo si significatur qui ius & potestatem habet in capite libero, ad tutandum eum qui se per ætatem nondum tutari potest. *[τῦβος, Ital. Tutor, malleus, malleo.]* Tutor del menor de etad. Hinc autem etas (secundum Iuriconsultos) est vsque ad pubertatem, id est vsque ad decimum quartum annum. Nam inde vsque ad vigesimum quintū dantur curatores, qui etiam furiosis, & mente capitis dari solent. Est igitur Tutor, pupilli defensor. Liu. 1. ab Vrbe, Postremo tutor etiam liberis regis testamentum institueret. Cic. de Orat. Quin. Sergius Galba populum Rom. tutorem institueret. Cic. de filiis suorum orbati. Idem de Claris Orat. Orbæ eloquentiæ quasi tutores reliqui sumus. Tutor finium, id est defensor. *[τῦβος, Ital. Horat. Epod. 2. & te pater Syluane tutor finium.]*

Tutorius, a, um, Quod ad tutore pertinet. *[τῦβος, Ital. Tutor, malleus, malleo.]* Tutoria Tutela, ix, quid sit docet Paulus Iuriscōs. ff. de Tut. Tutela (inquit) est ius ac potestas in capite libero, constituta ad tutandum eum qui per ætatem sua sponte se defendere nequit, iure ciuili data ac permixta: qua ipsi tutores nomen acceperunt, quasi tutores, atq; defensores: sicut Aeditui qui ædibus iumentis. *[τῦβος, Ital. Tutor, malleus, malleo.]* Tutor del menor de etad. Cic. de Orat. Filius eius paruus, qui tibi in tutela est traditus. Accipitur ite latius Tutela nomen, pro quouis protectione. Cic. 3. de Fin. Atque etiam Iouem, quum Optimum & Maximum dicitur, quumque eundem saluarem, hospitalem, statorem: hoc intelligi volumus, salutem hominum in eius esse tutela. Horat. 1. Epist. 1. rerum tutela mearum. Quum sis, &c.

Tutelar, re, Quod quippiam in sua habet tutela. *[τῦβος, Ital. Tutor, malleus, malleo.]* Tutelar, id est vrbium præfides, in quorum tutela illæ esse putabantur. Hi autem in oppugnationibus vrbium certo carminis genere solent euocari, ne cum ipsis etiam diis bellum susceperum videretur. Tutelar Prætor, cuius officium erat pupillis tutores attribueret. Hunc autem omnium primus M. Antoninus Imperator constituisse existimatur, ut in Vita eius narrat Capitolinus.

Tutelarius, Aedituus, qui ædes sacras, aut publicas suo periculo tueretur. *[τῦβος, Ital. Tutor, malleus, malleo.]* Tutelar, id est vrbium præfides, in quorum tutela illæ esse putabantur. Hi autem in oppugnationibus vrbium certo carminis genere solent euocari, ne cum ipsis etiam diis bellum susceperum videretur. Tutelar Prætor, cuius officium erat pupillis tutores attribueret. Hunc autem omnium primus M. Antoninus Imperator constituisse existimatur, ut in Vita eius narrat Capitolinus.

pro tumultu eligitur. Tumultuarii opus, in promptu, & raptim factum. Tumultuarius exercitus, dicitur qui quasi tumultu quodam preparatus effudit est raptim, & festinanter conscriptus. Liu. lib. 5. Quippe quibus velut tumultuario exercitu raptim ducto agrè ad vindexim lapidem occursum est.

Tumultuariò, adverbium. *ἐκ τῆς παραχρῆτος*. Apulcius, Et ex more calida tumultuariò lausero nostro preparato.

da tumulibus, iis, Colliculis, terra nonnulli eminent. [*ἄλφθ*., *Βασιλ.* Ital. *Mucchio*, *sepelito*. *Hil.* *sepultura*, *corra* *colle*.] Virg. lib. Aen. Est vrbe egressus tumulus. Caesar. i. belli Gallici, Plautius erat magna, & in ea tumulus terreus satis grandis. Cicero antequam iret in Cili. Dixi de quaque immortalis, qui excellens tumulo civitatis sedem Capitolii in faxo incolis constitutam. Virg. 5. Aen. Socios in caetum litore ab omni Advocat Aeneas, tumulusq; est aggeris fatus. Ovid. 3. 5. Metamor. Est prope Plintham tumulus Troezen, ille villis Arduus arboribus, quondam plantissima campi Abia, nunc tumulus, &c. Aliquando accipitur pro sepulchro, quia ibi coeuerunt terra confecti. Virg. lib. 3. Aen. O felix via ante alas Priamiae virgum, Hostium ad tumulum Troia; sub montibus albis Iulia mori. Cic. 3. Tufcul. ex Homero, Quod magis est aequum tumulis mandare peremptos Firmo animo, & iuctum lachrymis haurire diurnis. Quod Tumulus honorarius, hoc est vacuum sepulchrum, quod in mari submergitur, sitq; quorum corpora haberi non poterant, & igit. solet. *κρηνη*. Sueton. in Claudio, Ceterum exercitus ei honorarium tumulum excitavit, circa quem, &c.

Tumulosus, a, um, adiectivum. Quid est tumulus plenum. [Juvén. Ital. *Pieno di picciole eleuatur.* Hylp. *Coja llena de cerros.*] Sallust. in Yugur. Ante lucis adventum peruenit in locum tumulosum, à Capia non amplius duum millium intervallo.

Tumulo, ac, Sepelio in tumulo condo. [*9th* Ital. *sepelire*, *seppellire*. Hisp. *sepelir*, *enterrar*.] Martial. lib. 11. Accolitum Canace iacet hoc tumulata sepulchro. Vltima, qui parua septima venit hinc. Quid. 3. Metamor. -ne coniugis vnaquam busta meae videam, neu sim tumulandus ab illa. Caroll. Argon. Nec iniecia rumulabor mortua terra. ¶ Vnde & Atrium, quod est terram aggregatam, quasi tumulum iuxta facio. Plin. lib. 9. Dein si terram fugientes cauculos feceris, & terraque proceritate luxuriant, tumuli erunt, quos conda, & vna stygumque

rificat a orationes se exaggerando aliam attumules.
 Tunc, aduerbium temporis, Significat ex tempore: & de omnibus tem-
 poribus dicitur, *Virg. Æneid. Ital. Adh' hora. Cepta. In aquel tiempo.* De
 præterito. *Virg. tunc dequit, quum Hippa dadas. De præfenti.*
Plinrus, Tunc ad eam accede, quum pates. De futuro. Idem, Ego tunc
adero, quum tui videri mibi copia erit. & Adiecit quandoque geni-
 tivus temporis adverbium Iulianum, Tunc temporis Perfarum Cambysii
 mediocri viro. & Tunc demum, idem quod tum demum. *Plin. lib. 11.*
cap. 14. Tunc demum labra verum, morfu apprehendentes.

¶ *Tundo, tundis, tundi, tunsam, secundum Priscianum, licet eius composi-
tulum n. non habeat, vt Obtrundo, obtundi, obtusum. [obtrudo, et obtu-
do. Ital. Pestare, pestare, vt Obstrere. Hispan. Tundir et berrir.]* Vng. lib. 4.
Georg. Profuit & tunsam galle admiscere saporem. Plin. lib. 31, Tunsam
sine n. posuit. Hæc tunsam, cribratam; vino quantum posuit excellenti. Dio-
medes purat habere duplex præteritum, & duplex supinum, scilicet tu-
ndi, tunsam, & tundi tunsam. Significatq; Tundere, percutere, pulsare,
comminuere. Plaut. in Afin. Sed quid hoc quodd pitus vltimum tundi?
Colum. lib. 2. cap. 1, Ipse autem supini melius futibus tunduntur. Et
lib. cap. 7, Qubus in vnum tunsis. Cic. 7. Tunc. Quam ille nihilom-
nino iacenti; itera tunderet, vt aliquando spondere se diceret. Quid. id. de
Arte, Långi; iterum tundens mollissima pectora palmis. * Refertur iterum
interdum ad verba, & significat sapius idem repetere. Tulent. in Hec.
Tundendo, atq; odore efficit lenex. Id est sepe dicendo, siue iterando. Et
est translatio sumpta à malleo fabrorum sape percutiente. Tundere
aures. Plaut. in Pren. Pergin' aures tunderet id est obtunderet, sape idem
repetendo. * Tundere eandem in eodem assidue, prosterbis iterum dicunt
per pro eo quod est inderisagabili à sfiditate in operis attentius studio per-
seuerare. Vide Chalcidas Etalim. * Huius composita sunt, Conundo,
exundo, obtrundo, pertrundo, prorundo, & recundo quorum significata
explicantur suis locis.

v. n. s. Tunctis, *tuētis*, Vulgō *Tunct*. Vrbis est Africa totius præstantissi-
 ma, regūq; Libyæ regia. Hæc eo tempore quo Scipio in Africa bellum
 gerebat, tumultus erat, cum operibus, cum natura loci munus, quode-
 rum non amplius millia passuum à Carthagine distans, qui & ab vrbe
 conspici, & prospectum cum ad urbem, tum ad circumsusum mare præ-
 bere possent. Recentiores aliqui antiquitatis imperiti, Tunctum vocāte,
 alij Tunitium, sed præter cuiusquam veterum, vt arbitror, exemplum.
 Linius ceteri lib. 10. bell. Pun. arcuatissimum modò Tunctem Latiniorem,
 modò Tuncta Græcorum mare effert. Sic enim habet circa initium
 lib. 10. Iam in Carthaginem intentus, occupat reliquum custodum su-
 & Tuncta. Et circa finem eiusdem libri, Tum ad Tunctem eodem quo
 prius loco castra posita.

T YNGRI, *νύμφη*. Populi inter Belgas, qui à Ptolemæo post Tabulam
 Aumen collocantur. Horum vrbs fuit Auuacutum, teste eodem Pro-
 lemxo lib. 2. cap. 9.

Tunica, & Vestis erat apud Romanos interior, & sine manicis, cuiusq[ue] superinduebatur. [scilicet] Ital. *Tunica ionega*. *Hic. Sayo fin. mangia*. Virg. 9. Aeneid. Et tunica manicis, & habent redimicula mitra. Hoc autem dicitur, et barbarum & peregrinum morem indicere, nō Romanum, quum apud Romanos sine manicis tunica gestarentur. Plautus, Manicularam tunicam habere hominem deceat. Dicta est autem Tunica à tuendo corpore. Cic. 4. Tusc. Atq[ue] isquum plura ludere vellet, (studiosc enim id faciebatur) tunicamq[ue] poneret, adolescentulo cum amabar, tradidit gladium dicitur. Mulieres quoq[ue] olim tunicis utebantur, sed oblongis, & talariibus, quae ima erant crura tegebant Plin. Epist. vii. lib. 2. Aurelia ornata femina signatur testamentum. I. sumptu pulcherrime tunicas. Martialis in Lesbiam: De cathedra quoties surgis, iam saepe notavi, Prædicant miseram Lesbiam te tunica. & Tunica item omnium minima dicebatur, quae hodie linea vtimur. Ouid. 2. Am. -quam vidi terigique puellam, Sic erat tunica tangit libi sua. Idem 3. Am. Illic esse tunicam amo. Si posuisti pudori. Et alibi, Pugnavit tunica

se tamen illa regi. ¶ Vrebanur et tunica quæ media dici potest, cuius-
modi est tunicæ laneæ, rubræ, albæ, quæ biuualim tempore viturur,
¶ Etas: alia tunica quæ his superinduebatur: Gallicis eorumque Græci
vestigia recinentibus *Hocqueton* appellatur, quasi *o zonæ*. Neque verò id
eupiatum mirum videri debet, Gallicæ vocis eorum ex lingua Græca
petitissimum olim *Druida* Gallorum sacerdotum in publicis, priuatis
orationibus Græcis literis utebantur, viderimus in iexto *Commenta-
tationum Cæsaris*. Hæc erat *Baylio*. ¶ Tunica molesta, genus erat sup-
plicij: ea ignium alimentis illata et inrexta, vt *Seneca* docet, ac mox
succensa, cruciatibilibus obvoluens nocentes, qui sceleros convicti gra-
uiores forent, amittebat. Vide *Cælium Rhod. antiqu. lib. 10. cap. 3.*
¶ Tunica occurrunt, sunt membra, quibus oculi sunt compositi. *Plin.*
lib. 11. cap. 37. Tenuibus, multisq; membranis oculos natæ compos-
uit, callidis contra frigora calidæque in extremo tunicis. ¶ Arborum
quinq; et fructuum membranas, *Tunicas* appellamus *Plin. lib. 12. ca. 19.*
Probatæ casta breui conicium fistula, et non fragili.

Tunico, tunicas, penult. correpta, Tunicam induo, vestio. *χρῆσις α.* *ΥΑΠΟ-*
ΛΗΝΤΕΣ χίε, ut cum Nonius, Hæc lanigera detonderi docuit tunicaréq;
homulus.

Tunicatus, a, um, Qui sola indutus est tunica, hoc est qui nullam tunicæ superinduit togam: cui opponitur Togatus *Agrotopio*. Plaut. *Pœnulo*, Nouistis tu sunc tunicatum hominem, qui sibi lumen. Saty. 3. Tunicati fuscina Græci. Est autem Tunicatus, non participium, sed nomen adiectiuium, a tunica deductum ea forma, qua à caligis caligatum dicimus, & à calcis calcatum.

Tuor, tueris, Video: a quo deducuntur composita Contuor, intuo, & ob-
tuo. *Ex tenuor. Ital. Guardare. Hisp. mirar.* Plaut. A fin. At hercle ipsum
addo contuor, quassanti capite incedit. Eternum, Nam ego illud argu-
tum tam paratum filio scio, quam me hunc te scipionem contui. Idem Mo-
tellaris, - profecto nullam equidem illic cornicem intuo. p. At tu
aitas ad nos obtuere, quoniam cornicem nequis Cospiciaris vulgus
forte duos pilos contui. § Hodie tamen Tuor cum compositis raro est
in usu: cumque loco magis recepta sunt Tuor, contuor, & intuo: et
vclutius docemus furia in verbo t u e o r.

T Y R A N T U S, Vicus Romæ fuit, in quo thus, ceterisque thymiamara vendebantur. Asconius, Signum Vestimenti in ultimo vico Turario est, sub Basilica se descentibus.

Turba, turba, & Rixa non idem significant. [τὴν βίαν, ἡ μάχην. ἢ ἄλλοι.] Ital. Turba turbamento, romere. Hisp. Turba, turbemiento. Vlp. Vi. bo. rap. & de turba. I. Prætor ait. Turbæ appellatur esse Labeo acq. ex genere tumultus. Si duo rixam commiserint, vtq; non accipimus in turba id factum, quia duo turba non proprie dicuntur. Si verò fuerint decem, aut quindecim homines, turba dicitur. Turba ergo multitudinis, Rixa duorum. Sed quia multitudo ferè non vacat perturbatione, factum est vt perturbationem appellemus turbam. Est igitur turba, & multitudo, & in multitudine perturbatio Cicero Cecinæ, Exponem etiam quemadmodum hic, & quanta in turba, quantaque in confusione rerum omnium viuimus. Tereant Andria, Diu vestræ fidem, quid turba est apud forum? Cic. 6. Verrina, Ecce autem noua turba atq; rixa. Q Turba, pro multitudo. Cic. 2. Verr. Vider ad ipsum fornicem. Fabianum in turba Verrem appellat hominem, & ei voce maxima victoriam geratulari. Idem 6. Tull. Quid erit in philopoli grauiare, quam in vulgi opinione, est horumq; turba, quod dicatur aut grauius, aut giandius? Quid. 1. Amo. Eleg. 7. Quæq; tuos curtus comitantur tutha sequetur. Q Turbam prouincium, pro variis generibus prouincum, dixit Plinius lib. 5. cap. 138. Turbam vulnorum, pro multitudo vulnorum, It. 1. ca. 37. Turbella, turbellæ, diminutiuum, Parua turba. ἢ ἄλλοι. Plaut. in Pseud. Scis ut quidam herede, mea si commoio facta, Quo pacto, & quantas soleam turbellas dare?

Turbidus, 2, um, Concurbarus, confusus, non clarus, tumens, commotus. [*Asp. Ital. Concurbarus turbido. Hilp. Turbis 2 periturbado.*] Horat. 1. Carm. Ode 3. Quid vidit mare turbidum. Turbidus dies, procellosus. Plin. 11. cap. 10, Quin & excrementa operantium intus, ne longius recedat, vnum congesta in locum, turbidis diebus, & operis otio cogerunt. Turbidus homo, commotus, plenus perturbationis, terribilis, elatus, & arrogans tumens. Virg. 9. Aeneid. -huc turbidus, atq; huc Lustræ equo muros, adiungunt, per auiâ querit. Idem lib. 12, Tum scilc affatur regem, atq; sca turbidus infit. Tacit. lib. 20, Mox C. Caesar turbidus animi, &c. Turbida aqua, id est turbata, & impura. Cic. 7. Tuscul. Darius in fuga quum aquam turbidam & cadaveribus inquinatam bibisset, negavit vquam se bibisse jucundius. Virgil. 5. Aene. -ruit æthere toto Turbidus imber aqua, densissq; nigerrimus Austris. Turbidior, turbidissimus. Quid. 1. Trist. Eleg. 1, Pectora sunt ipso turbidiora mari. Actinænes turbidissimæ, apud Quintilianum lib. 1. cap. 10.

Turbidè, adverbium, *in app. Cic. 4. Tusc.* intelligatur igitur perturbatio-
nem iactantibus se opinionibus inconstanter & turbidè, in motu esse
semper.

Turbulentus, a tūm, Commotus, iratus, turbidus, contentione plenus. [Cic. ad Brut. p. 10. v. 16. Ital. Turbolenza, parolata, s. tribolata. Hisp. Turbio, p. 10. v. 16. Ital. Plautus in Epid. Tu zedepi te is tu turbulentus. Conciones turbulenti. Cic. ad Attic. lib. 4, Conciones turbulentæ Metelli, temerariæ Appij, furiosissimæ Publij. Tempestas turbulenta. Idem 7. Verr. V. nullus vnquam dies tam magna turbulentiæque tempestate fuisse, quia aliquo tempore solem eius diui homines viderent. Idem pri. Sylla, Ia illa turbulentiſſima tempeſtate Reipub. macta (ponte) desperem. Turbulentiſſimi animus, id est perturbatus. Lilius lib. 2. ab Vrbe, Turbulentior inde animus L. Valerio. T. Acmylio c. 6. s. s.

Turbulentē, adverbium, *ἄτακτος*. Cic. pro Domo sua. Omnia contra leges, morēque maiorum temerē, turbulentē, per vim, per furorem esse gesta.

Turbulenter, aliud aduerbium. Cic. ad Cælium lib. 2. Extremum illud erit
nos nihil turbulenter, nihil temere faciemus.

Turbulento, turbulenta, Exagico, perturbo. $\alpha\lambda\gamma\eta\eta\alpha\iota\omega$. Apuleius, Me stre-
pitu turbulentaui.

Turbo, turbas, Confundo, commoueo. [*ἄρρηκτος, ἐχλίο, κωίσι, τυρβάζω*. Ital. *Turbare*. Hisp. *Turbar* perturbar.] Plautus in Capt. Aduencius turbabit

torum cum carne carnariam. Id est commouit. Martial. lib. 2. Peccare te nolim, sed nec turbare capillos. Cic. 1. de Natura deorum. Aristoteles quoque in tertio de Philosophia libro multa turbat, à magistro Platone vero dissentit. Idem pro Cluen. Mare, quod sua natura tranquillum est, ventorum vi agitur, atque turbatur. Virgil. 1. Aeneid. Sed res animos incognita turbat. Idem 12. Aeneid. Et subita turbaret clade Latinos. Turbare, absolvere. Tacit. lib. 4. Quum repente turbare fortuna coepit. Turbatum est, impetionale. Terent. in Eunuc. Nescio quid profecto absente nobis turbatum est domi. Turbasse, pro turbaverit, usurpatione ab antiquis. Cic. 3. de Legibus. x. 1. Tab. Alii qui turbasit in agendo, fraudis auctor est. Turbor passivum. Cic. ad Atti. lib. 2. Proius, ut scribis, ita sentio turbatur Samplicia anus. Huius composita sunt, Conturbatio, deturbo, exturbo, disturbo, inturbatio, obturbo, & perturbatio, quorum significata & explicantur suis locis.

Turbatus, Commotus. *τὸ κινηθῆναι*. Cic. 2. belli Civilis, Turbatus ex inopinato malo.

Turbatus, adverbium, Turbulentus. *τὸ κινηθῆναι*. Cic. 1. belli Civilis, His de causis aguntur omnia capiti atque turbat.

Turbator, turbatoris, Qui rem aliquam conturbat. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Disturbatore*. Hisp. *Perturbador*.] Liu. 4. ab Urbe, Parum id videri, quod omnia divina humanaque turbentur, iam ad Consulatum vulgi turbatores accingit. Idem lib. 2. Quum pacis ipse auctor à belli turbatoribus premebatur.

Turbamentum, idem quod turbatio. *τὸ κινηθῆναι*. Tacitus lib. 7. Quaeque alia turbamenta vulgi. Sallust. in oratione Lepidi ad Quirites, Maxima reipublicae turbamenta atque exitia probare.

Turbo, turbinis, Ventus validissimus, & vorticofus, obuius quaeque deturbans proferat. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Nembo di vento*. Hisp. *Torbellino, viento tempestuoso*.] Virg. 1. Aeneid. & terras turbine perfrangit. Cic. 3. de Orat. Undique omnes venti exurpant, fraxi existunt turbines. Turbo pacis, per translationem pro turbatore, & euerfio. Idem pro Domo sua, Tu prociela patris, turbo ac tempestas pacis atque otii. Est & Turbo, genus instrumenti loforii, quod à pacis seutica in gyrum circumagitur. *τὸ κινηθῆναι*.] Virg. 5. Georg. 1. Nunc, quod agor ut per plana citius sola verberet turbo, Quem celer affluet verberat ab arte puer. Virgil. 7. Aeneid. Cui quondam torto volitans sub verberet turbo, Quum pueri magno in gyro vacua atrox circum latenti ludo exercebant. Ad huius instrumenti similitudinem Turbo dicitur quicquid è lato paulatim definit in acutum. *τὸ κινηθῆναι*. Cicero de Fato, Sed reuertitur ad cylindrum, & ad turbines suum, quos moveri incipere, nisi pulsus, non possunt. Plin. de alio. lib. 2. cap. 4. In turbinibus cadorum. Ouid. 1. Metamor. caua buccina sumitur illi. Tortilis, in latum quae turbine crevit ab imo.

Turbineus, a, um, ut, Vortex turbineus. Ouid. 5. Metamorphoseos, Multa quoque hic torrens nitibus de monte solutus, Corpora turbineo iuvenilia vortex misit.

Turbino, as, penult. corr. In turbinis figuram exacuio. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Aguzzare, appuntare*. Hisp. *Aguzar, hacer agudo*.

Turbinator, adiectivum, Quod in turbinis figuram definit. *τὸ κινηθῆναι*. Plin. lib. 37. cap. 4. Si quidem & colore transluendo non differe, & laterum serangulo laquei turbinator in myconem. Idem lib. 11. cap. 17. Cor homini infra laqueum papillam turbino mucrone in priora emens. Idem lib. 1. cap. 1. Turbinatioe pyris figuras quam malis.

Turbinator, turbinatoris. Plinius libro 21. cap. 20. Aliis turbinatio pyri, aliis ouata species.

Turbis, o, bonis, *τὸ κινηθῆναι*. Proprium nomen gladiatoris. Horat. lib. 2. Serm. Saty. 3. Corpore maiorem rides Turbonis in armis.

Turbis, a, *τὸ κινηθῆναι*. Teste Mela, Scythiae populi fuerunt, maris Caspii, Caucasique montis aequalis, qui supra septingentesimum abhinc anuum, relicta patria, portatque Calpiae gressu, latrocinantium rore in Persidem primum, deinde in Pontum, & Cappadociam impetum fecerunt occupatque minore Asia, vixitela arma in Europam traiecerunt, Graeciamque omnem, ductu Mahometis in potestatem redegerunt, ipsa etiam imperij sede Constantinopoli post longam obsidionem expugnata. De origine Turcarum, rebuque gestis vide latius Baptistam Eggenium in opusculo de Romanis principibus.

Turbis, a, *τὸ κινηθῆναι*. Hispaniae Beticæ populi sunt, apud Ptolemaeum lib. 2. cap. 5.

Turbis, a, *τὸ κινηθῆναι*. Populi Hispaniae Beticæ, Bastulis, & Turdetanis finitimi, teste Ptolemaeo lib. 2. cap. 5. Varro de Re rust. lib. 2. cap. 10. Non omnis apud nationem ad pecuariam, quod neque Bastulis, neque Tindulis idonei.

Turdus, Avis nota, & inter primas à saporis bonitate collocata. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Tordo*. Hisp. *Zorçal* aut *canocida*.] Hora. lib. 1. Epist. 16. Nil melius turdo, vulva nil dulcius ampla. Est & Turdus nomen piscis, quem & ipsum *αἰχλὰς* vocant Graeci. Plin. lib. 32. cap. 1. Turdus inter saxatiles nobilis.

Turdarius, Locis quod turdi aluntur ad signum. *τὸ κινηθῆναι*.

Turces, turca, turcum, vide *τὸ κινηθῆναι*.

Turgeo, turges, tursi, tursor, tumco, *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Confiarsi*. Hisp. *Hincharse*.] Virgil. Aegi. 7. iam lato surgent in palmis gemmae. Turgere alicui, est iactare in aliquem, siue commoueri. Plaut. in Cas. Nunc in fermento tota est, ita teger mihi. Idem in Mostel. Tota mihi turger vtor nunc domi, scia. Plin. lib. 10. cap. 1. Imponunt & manibus turgenibus de constanti curam, & putit. Composita sunt Deturgeo, & obturgeo, quorum significata & explicantur suis locis.

Turgesco, Turgidus fio, in tumescio. *τὸ κινηθῆναι*. Persius, Non equidem hoc studio, bullatis ut mihi augis Pagina turgescat dare pondus idonea fumo. Cic. 3. Tule. Cōsequimur penitus turgescenti crilibus iris. Varro 3. de Re rust. cap. 9. Obiectum pulvis diebus quindecim primis mane iuncto pulvere (ac rosis necesse terra dura) potentiam mistam cum nasturtij semine, & aqua aliquanto ante facta iuncta: & ne tum denique in eorum corpore turgescat aqua, prohibendum. Ouid. 1. Am. Eleg. 9. Prima Ceres docuit turgescere seipem in agris. Plin. lib. 8. cap. 50. Nouembris mense, ut Martio patiant caprae turgescentibus virgultis.

Turgidus, a, um, Tumidus, inflatus. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Gonfiato*. Hisp. *Hinchado*.] Plaut. in Milite. Cubare in naui lippam, atque oculis turgidis. Cic. 5. Tule. Num aliquid quodpiam membrum tumidum ac turgidum non visiose

se habet? Horat. 3. Carm. Ode 13. cras donaberis hœdo, Cui fronte turgida cornibus.

Turgidulus, diminutivum. Catullus, Flendo turgiduli rubent ocelli.

Turris, a, *τὸ κινηθῆναι*. Fluvius est Ederatorum, in tractu Tarracensis Hispaniae, Valentiam præterfluens, & in signum Suetonenfem se exonerat. Claudianus, Floribus & rosibus formosus Turia ripis. Sallust. lib. 4. Hist. Inter lœva maxium destrum flumen Turia, quod Valentiam parvo intervallo præterfluit. Phocas hoc nomen neutro genere effrendum contendit, quemadmodum & Molueharui tamen refragatur testimonium paulo ante ex Claudiano citatum. Plinius Duriam vocat lib. 3. cap. 3. Ptolemaeus Dorian.

Turibulum, Turifer, Turicremus, vide *τὸ κινηθῆναι*.

Turiones, Teuelli arborum, fruticum, aut herbarum cacumina. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Teneri germogli d'albero*. Hisp. *Los renuevos del arbol*.] Columel. lib. 11. cap. 48. Conciliis deinde pleno vase oliuis, immitte defrutum vsq; ad os, lauri turiones in hoc vsu mittito, ut oliuas depri mant post dies viginti vete.

Turma, turma, Ordo militum, tres equitum continens decurias, totidemque habens decuriones. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Compagnia de soldati*. Hisp. *Batalla de los de caballo*.] Romuli enim tempore quum tres tantum essent tribus Rammenisium, Tacitum & Lucretium, ex singulis tribubus deni equites in turmam ascescebantur, & singuli decuriones: à quo etiam numero Turmam dictam ascessit Varro, quasi terdecim. Cic. pro Marcel. Nihil sibi ex ista laude centurio, nihil præfectus, nihil cohors, nihil turma decerpit. Virgil. 5. Aeneid. Tres equitum numero turmx, retinque vagantur Ductores, pueri bisseui quæq; secuti. Horatius lib. 3. Carm. Ode 4. Diuosi; mortalesq; turmas Impetio regit vno æquo.

Turmalis, Dicitur qui in curia sunt eadem. Liuus 5. ab Urbe. T. Manlius Consul filius, supra castra hostium cum suis turmalibus cauit.

Turmalis, turmale, adiectivum, Quod ad turmam pertinet. Claud. de bell. Gild. Excitit incesstos turmalis buccina sonnos.

Turmatim, adverbium, Per turmas. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Per compagnia*. Hisp. *De batalla en batalla*.] Caesar 8. bel. Gal. Turmatim in eum locum deueniunt. Liuus 5. ab Urbe, Moa violata, cantusque diffusus, vagantibus circa moenia turmatim barbaris, audiebant.

Turp, a, *τὸ κινηθῆναι*. Nomen regis Rutulorum, acerriquis Trojanorum in Italiam aduenientium hostibusque Aeneas singulari certamine victum occidit, Launiâque illi desponsatam vxorem duxit.

Turpis, a, *τὸ κινηθῆναι*. Lugdunensis Galliae populi sunt, ad Ligerim fluvium. Autor Plinius lib. 4. cap. 18. Vulgo *Tauri*.

Turpis, a, *τὸ κινηθῆναι*. Ambivus, Actor Comediarum, Terentij temporibus.

Turpis, & hoc turpe, Deformis: est enim contrarium Pulchro. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Disforme, brutto, sordo, sordido, sordido*.] Terentius in Phorm. Lachrymæ, & istius turpis. Horat. 3. Carm. Ode 17. Ance quàm turpis macies decentes Oeuppet malas. Ouid. 3. de Arte, Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine campus, Et sine stonde iuxta, & sine crine caput. Transfertur etiam ad animum, pro inhonesto, infami, indecenti. Ouid. 1. Am. Eleg. 13. Si mihi Tithono de te narrare liceat, Turpior in cario forma nulla foret. Cic. pro Quintio, Multis vixat contumeliis, plurimis iactatus iniuriis, non turpis ad te, sed miser confugit. Terentius in Heaut. pueri Dicere hac præsentem verbum turpe. Ouid. 1. Am. Eleg. 9. Turpe senex miles, turpe senilis amor. Cic. 1. Offic. Luxuria verò cum omni turpi turpis, tum scelesti foedissima est. Interdum ponitur pro magno, ve annotauit Nonius Virgil. 3. Georg. optima totius Formæ bouis, cui turpe caput, cui plurima cervix. Idem 4. Georg. Et turpes pascit sub gurgite phocas. Item pro crudeli, ut non vno in loco apud Sallustium.

Turpiculus, a, um, diminutivum. Idem quod subturpis. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Alquanto sordido*. Hisp. *Por no poro*.] Cic. 2. de Orat. Locus in turpiculis, & quasi deformibus ponitur. Hinc fit compositum Subturpiculus. Idem Attic. lib. 4. Quiddam subturpicula mihi videbatur palmodia.

Turpico, turpificas, Fædo, turpitudine afficio. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Far sordido*. Hisp. *Hacer feo*.] Cic. 3. Offic. Quanta illa deprauatio, & fœditas turpificati animi videri debet.

Turpitudine, turpitudinis, Deformitas. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Bruttoza, disformidad*. Hisp. *Faldad, desformidad*.] Cic. 2. de Finibus, Sunt etiam turpitudines plurimæ, quæ nisi honestatis natura plurimum valeat, cur non cadant in sapientem, non est facile defendere. Quintil. lib. 2. cap. 2. Cæcæ non solum crimine turpitudinis, verum etiam suspitione. Cic. 2. de Orat. Verborum turpitudinem, & rerum obsecrationem vitare.

Turpiter, adverbium, Fædo, inhonestè, indecorè. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Bruttamente, disonestamente*. Hisp. *Far feo, desonestamente*.] Plaut. in Met. Quod in se olim admitterit turpiter. Caesar 3. belli Civil. Reliquos turpiter fugere coëge runt. Cic. 3. Tule. Quare turpiter & nequiter facere nihil patiar. Ouid. 5. Trist. Eleg. 7. Turpiter eiecitur quàm non admittitur hospes.

Turpo, turpas, Fædo, turpitudine afficio. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. *Sporcare, lordare, macchiare*. Hisp. *Manchar, ensucar*.] Cic. 1. Tule. ex vetusto quopiam Poëta, Hæc omnia vidi inflammati, Primo vi vitam cutiari, Iouis æram sanguine turpari. Virgil. 10. Aeneidos. & terra subleuat ipsum sanguine turpantem comptos de more capillos. Horat. 1. Serm. Saty. 5. at illi fæda cicatrix Seculam læx frontem turpauerat oris.

Turris, huius turris, form. gen. A terrendis hostibus dicta est. *τὸ κινηθῆναι*. Ital. & Hisp. *Torre*.] sicut A rex ab arcendis: vel quod aspectu torua sit, hoc est terribilis. Cesar 5. belli Gall. Tum ex omni parte lapidibus coniectis deturbati, turrisque succensa est. Cic. 5. Tule. Dionysius conlocari ex turre alta solebat. Virgil. 10. Aeneid. Non spes vlla fugæ: miseris stant turris alta. Nequequam, & raris muros cinere corona. Idem 9. Aeneidos. -tum pondere turris Prociubus subit, & cælum tonat omne fragore. Horat. 4. Carm. Ode 10. Sapius venter agitur ingens Pinus, & celsa grauiore casu Decidunt turres, feruntque summos Pulmina mœres. Fiant etiam turres ambulatorie, de quibus Vegetius lib. 4. cap. 17. sic scribit, Turres dicuntur machinamenta, ad ædificiorum speciem tabulis, tabulatibus compacta. Et ne tantum opus hostili concremetur incubatio, diligentiâne ex erudis coitis vel centonibus communitur, quibus pro modo latitudinis additur altitudo. Nam interdum triticos pedes per quadrum, interdum quadragenos, vel

vel quinquegenos late sunt. Proceritas autem ipsarum tanta fit, ut non solum mores, sed etiam turris lapideas altitudinem superent. His plures rotæ mechanice ante subduntur, quarum lapsu volubilibus, magnitudo tanta moueatur. Praefens autem periculum ciuitatis est, si ad murum fuerit turris ad moea. Plures enim accipit scalas, & diuerso genere conatur iterum impere. Nam in inferioribus habet aricem, cuius impetu destruit muros. Circa mediam verò accipit pontem factum de duabus trabibus, leuissimū de vimine, quem subito proleam inter turres murumque constituunt, & per eum egredientes de machina bellatores in ciuitatem transiunt, & occupant muros. In superioribus autem turris illius partibus conati, & sagitari collocant, qui defensores verbis ex alto contis, faxis, missilibilibus, proferant.

Turricula diminutivum. Paria turris, puppis. Est & vasculi genus, turris similitudine, per quod tali in alveolum mitti solet, ut in iaciendo fraus committi possit. Graeci *μυρο* vocant, Persius etiam Orcam. Extat distichon apud Martialem lib. 14. turriculae usum describens,

Quisit compositos manus improba mittere talosa
Si per me misit, nil nisi vota facit.

Turritus, ta, tum, Turribus instructus. [*ἑρπυλῶν, πυρρῶν*]. Ital. *Alto*,
sublime. *Hisp. Alto*, *torcedor de torres*.] v. Mater deum turrita, id est Cy-
 bele, quæ eadem credebatur cum Tellure. Virgil. lib. 3. *Æneid.* - qualis
 Berecynthia mater, Lata deum partu Phrygiæ turrita per vrbis Inue-
 hatur curru. Castella turrita. Luca. li. 5. - turritæ; summis Disponit
 castella iugis. Elephanti turriti, quibus turres superponuntur, vel qui
 turres gerant. Plin. lib. 8. cap. 7. Iterum totidem turriti cum sexaginta
 propugnatoribus. Mœnia turrita. Ouid. 3. *Am. Eleg.* 7. Quid tibi turriti
 incingere mœnibus vrbes? Interdum Turritus accipitur pro alto,
 & turris instat deo, *ἑρπυλῶν*. Virg. 3. *Æneid.* - gemino demittunt
 brachia muro Turriti scopuli.

Turtigæ, Gerens turres. *Plinius*, Sed turtigeros elephantorum mimamus humeros. *Virgil*. 10. *Æneid*. Alma parens Idææ deûm, cui Dindyma cordi, Turtigeraq; verbes, &c. Dea turtigæ, eadem cum Cybele, sive Tellure, *Quid*. 4. *Fasto*. Carina turtigera, *Luca*. lib. 3. Front. turtigera Cybeles, *Quid*. 6. *Fast*.

Turcico, tortionis. Piscis est delphino non dissimilis, tristitia tamen aspe-
ctus ab eo differens: laetumque rursus, quæ in delphino conspicitur, pro-
fus expertus, solito tamen canicularum masculentiam præ se ferens.
Hæc Plinius lib. 9. cap. 9.

Turtur, mascul. gen. Avis nora ex genere columbarum, a sono quem edit, nomen habens. *τρυγας*. Ital. *Tortora*. *Fors.* *Tortola*. etc.] Plaut. in *Mos.* Tu tibi istos habebas turtures. Scimus, & quidam cum secuti putant, seminum esse in hoc versu Virgilij ex t. *Aegloga*. Nec gemere aëna cessabit turtur ab vlimo. Sed proculdubio decipiuntur. Nam adiectivum aëna non cum nominativo turtur, sed cum ablativo vlimo cohercet. *¶* Est ierem Turtur pifens marinus, ex genere venenatorum, qui & *τρυγας* dicitur à Græcis, eodem quo avis nomen.

Tarunda, Massa, five buccella qua farcimur, siue saginamur altilia.
[Simplic. Ital. Tarunda. Hipp. apas à manera de buccadillo buillido, para engor-
duras.] Vase 3. de Re.uss. 4. 89, Gallinas faciunt buccidus hordea-
ceis. ¶ Apud Catonem tamen cap. 89, significat linamentum illud ex
flis quod in vlex immittit à medico solet. Aut enim, Et si fistula erit,
tarunda in intro tradito.

TYR VPTIANA, Vibs Callaeorum Lycensium, in Tarraconensi Hispania. Prohemius lib. 1. cap. 6.

T. us, huius trus, Lachrya libani orbiculæ, vni terrarum Arabiz, con-
 fecta, diuinis facificiis, & templorum suffumigis dedicata. (A. Caw-
 ital. Incens. Hisp. Encenso.) Quid. 14. Meta. Tempia tibi flammamolu-
 tibi trus honores. Tibull. lib. 1. Eleg. 3. Redderet antiquo mensura
 trus Lari. Varro 2 rusticis glebis dictum exsuffimari; & Seruius astu-
 pulari, & Pricianus. Quocirca sine aspiratione feribendum videtur. Alij
 tamen originem eius a Græco verbo *trus* petere malunt, quod est fa-
 cificare; vnde etiam per aspirationem feribendum præcipiunt. Pro-
 uenit autem trus potissimum in regione Sabæorum, quæ Felicitis Arabiz
 pars est. Virgil. 1. Georg. India mittit ebur, molles sua tora Sabæ. Col-
 ligitur autem duplici vindemia; quærum prior est circa Canis ortum,
 altera verno tempore incito arboris cortice, quæ maximè videtur esse
 prægnans, & vbi tenuissimè tenditur. Laxatur hinc plaga, vnde pro-
 lisit spuma pinguis, quæ concreta densatur. Probatr trus candore,
 amplitudine, fragilitate, carbone, vt statim ardeat, & frietur potius
 quam dentem recipiat.

Turcus; aum, Quid ex ture est. f. *Licoum*. Ital. *Di iucco*. Hipp. *Cosa de materia de enseipe*. Colum. lib. 3, iam turcam plantam mature ampliatam florentem; hortos myrica & croco. Virg. 2. Georg. - sola India nigroreant. Fuit hebenum, solis est turea virga Sabazis. Idem. 6. Aeneid. - congesta crematur Torea dona. Ovid. 4. Fast. Eodem loco; licet salientis honorum

Decis, & in veteres turea grana focos.

Turibulum, li. Vas quo ut adolectur. *Interuenit Ital. L'urto ad incensare.*
 Hifp. *Incensario dicitur se quem ad incensat.* | Liu. 9. bel. Po. Ex per manus
 succedentes, & inde alix aliis, omni effufa ciuitate obuam, turibulum
 ante ianuas portis, quae perferrebat, atq; accenso ture precantibus, &c.
 Cic. 6. Ver. Nam cum de L. Papyrio viro primario, locuplete, hono-
 rifico equite Romano turibulum enfiit.

Turifer, rum, penult. corr. Tus produens. ~~lib. 6. cap. 1.~~ vi Regio turis
fera. Plinius lib. 6. cap. 1. Veniuntque circiter x x diem Ocellin
Arabis aut Canam turifera regionalis. Idem lib. 12. Vtillo modo, quum
deuicisset turiferas gentes, supplicaret. Quid. 3. Fast. Et domitas gente
turifer Inde tuas.

Tunicemus, a, um, Cremans tus: vt, Ar. tunicemz. Virg. 4. Aen. Tunicem
mis, quum dona imponeret aris. Ouid. Epist. 2.
Sæpe deos funales, x in scelere valeres,

Turilegus, a, um, pen. corr. *Arabis* id est, vt Arabes turilegi, id est colligen-

Tusculum, tusculi, diminutivum. Plaut. Aul. Nunc tusculum emi.

TYSCA, Africae huius est, Zeugitanae provinciam, hoc est Africam

propriè dictam dirimens à Numidia. Autor Plinius lib. 5. cap. 4.
 T V S C A N I A, *τρωσκάνια*, Oppidum Tusciae prope Tarquinios: à quo Tu-
 scanenses populi: quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 5.

τ υ σ ε ι α, Vulgo *Tosana*, Celeberrima Italiae regio, Macra & Tyberi fluminibus intercepta, alio nomine *Herruria* dicta, à *Græcis* etiam *Tyrchenis* à *Tyris* bene quodam *Arctus* filio qui natus à *Mæonia* in *Asiæ*

Phénia, à Tyrhénéo quodam Attyos filio, qui relicta Mæonia in Italiam sece conculc, & in ora maris inferi conleq, populūq; Tyrrenhom, & mare ipsū Tyrcheum de nomine suo appellauit. *in phlous.* Tulciū autem Feltus dicit exstimaſe à Tulco quodam Hetrucis filio, qui regionis huius imperium dicitur tenuiſſe: quanquam non deſineſqui à Græco *Τυλ*, quod eſt ſacrificæ, vocis cuius originem repetunt. Fecerunt enim Hetrucſi præ cæteris Italici populi eorum quæ ad religionem & ſacrificia pertinebant, ad ſuperſtitionem uſq; ſtudioſi. Hinc ſe ut nonnulli primum hominis huius elementum exiſtente eſſe aſſerendum. Tulciæ oppida celeberrima ſunt Florentia, Piſā, Luca & Sena. Populi ipſi Tulci appellantur, & Hetrucſi à Græcis *in phlous*, hæuſcūq; olim peſtiſſimi. Quapropter interpretandum prodigium, & procurandum ſulminum cauſa vates olim ex Hetruria Romam ſapientē accerſebantur.

Tufcus, tufca, tufcum, poffeffum deducunt. *negl. de*. vt, Tufcus vicus, à Tufcis incolis, teftè Fefto, ita dictus, quibus poft Porfenæ difcellum in vrbe manentibus fedes fuit assignata. Horat. 1. Sermo. Saty. 3. Ac Tufci turba impia vici.

τὸν ἑσπερίαν, *vesperas* Straboni, Oppidum Latii, πρὸν πασίμην ἀνὰ ὄρε διαστάς, olim inter insignes Latii civitates numeratum, Frederici Aconobazis temporibus, à Romanis Pontificibus deletum, eo quod Imperator Pontifici bellum inferenti auxilio fuissent Tufulanum. Hodie obscurus est vicus, quem Romani *Frijulam* vocant. Didum autem putatur Tufulum, quasi τὸ σκῆμα, propterea quod in monte satis edito situm, molelliam exhiberet ascendentibus. Est enim σκῆμα τὸν νεώτερον, seu molelliam afficere. Conditum autem existimatur à Telegono Phylis & Circes filio, qui quum patrem imprudens occidisset, in casale loca recepit.

Tusculanus, aum, diminutivum, *tuſculanus*: Stephano: vt, Ager Tuſculanus, Ciceronis villa nobilitatus: & Tuſculanum municipium, Catone Cenſorio municipe illuſtratum.

Tuffis, ſis, formi gen. Vehemens ſpiritus effluio (vr definit Galenus in tractatu de Sympt. cauſis) ex quo meazum ſuum obſtruitur, excutitur, conariſ, &c. [ſy. Ital. & Hiſp. Toſſe.] Quæ ſi continuè vexet, à Seneca Petruſſis nuncupatur. Eſt enim continens tuſſis, & inueterata, quæ viſum nyquam eliditur, ex qua multi conſueſcunt. Terent. in Heaut. Gemiſtus, ſercean, tuſſis, riſus, abſtine. Virgil. 3. Georg. Hinc canibus blandiſ rabies venit, & quatit ægros. Tuſſis anhelata ſueſ, ac faucibus angit obſeſ. Catullus Epigram. 41. Fui libenter in tua ſuburbana villa, Malam; pectore expulſi tuſſim. Ibidem, Hic me grauedo frigida, & frequens tuſſis Quaſſauit.

Tussicula, tussicula diminutivum. ῥέζον. Plinius Epist. 114, Veteris in
frenitatis tussicula admonitus, &c.

Tuffedo, tuffedinis, Idem quod tuffis. *S. 2.* Apuleius, Assiduo pulsu tuffedinis huius pectora.

Tussio, *cus, fusi, tum*, Tussim patior. [*ῥῆμα*: Ital. *tosare*, Hisp. *tosar*.] Plant. in Agn. Forè si tussire occępit, ne sic tussiat. Vt cuiquam linguam in tussiendo proferat. Plin. lib. 20. c. 2. Semen corum cum cumino citrum potius; in vino, tussientibus auxiliatur. Mart. lib. 1. Et placet, et tussit Horat. 2. Scrm. Sat. 2. 1. - *hiquis* Foute cohareduu senior male russit.

Tussilago, tussiliginis. Herba est, foliis suis folia habens quina, aut septem, natis, iunctis, etiam hederæ, subulbæ à terra, superne pallida, in caule, sine flore, sine femine, radice tenui, cæcis. Nomen habet ab eadem, quod fumus eius per arundinem haustus, tussim quantumvis egerit remanare dicitur. Officina *Tussilago capelli* hodie appellant. ¶ Et a Tussilago sativa, à quibusdam Salvia appellata, similis verbaſco, quæ re pulverem conrita, aduersus tussim vtiliter habieat. Aucto veriusque Plinius lib. 6. cap. 6.

TUTANUS, penult. prod. Deus quidam apud Romanos, idem (ut putatur) cum Hercule, quem periclitantes invocabant, ut ipsos tueretur. ~~est autem~~ Varro in Hercule, ut citat Nonius; Noctū Annibalis qui fugavit exercitum Tutanus, ob hoc Tutanus Romæ nuncupor: hac propter omnes qui laborant, invocant.

Tute, Tu ipse. *ad auris.* Cic. 4. Verr. Hoc autem tute facere. Idem 2. Tuscul. Reliquum est ut tute tibi imperes.

Tutela, Tutelaris, vide TUTOR.

TUTILINA, Dea apud Romanos (iuxta Nonium) à tuendo dicta. Varro in Hercule, ut citatur ab eodem Nonio, Tuam fidem Tutilina inuoco. quæ adesse mortalibus soles. Hanc Aug. lib. 4. de Civitate Dei, præse frumentis collectis, atque reconditis scribit, ut tutò servarentur.

Tutor, Tutorius, vide **TUTOR**.

Tuculus, inquit Festus, Ornamentum capitis Flaminicarum, & viri purpurea inferta crinitus, & in altitudinem erecta, qua Flaminicae ceteris mulieribus differantur. Viri item in sacris tuculi vebantur, qui inde tuculari dicebantur. Varro lib. 6. de Ling. Lat. Tuculari dicti, qui in sacris habere solent, ve veram in capibus suis tuculus appellatur, ab eo quod matresfamilias crines conuolutos ad veterum capitis, quod habent ve velatos, dicunt tuculos: huc ab eo quod rueri causa capilli habent, siue ab eo quod altissimum in vrbe, quod est arx, ea restitissima tuculus vocatur.

Tutus, tuta, tutum, vide T V E O R.

Tuas, tua, tuum, pronomen possessivum à Tu. *scr.* Plautus, in *Pecca*, Tum-
merx est, tua indicatio. Cicad Trebonium lib. 1, Nunc hæc primo cu-
pio cognoscere, iter tuum cuiusmodi sit. ¶ Tuum est, ad te spectat, tu-
um est negotij & officij. Terent. in *Andr.* Tuum est, siquid præter speran-
tium, mihi ignoscere. De tuis vus, pro vuis tuorum amicorum, ve-
de de numero amicorum tuorum. Cicad Cæsar. 13, Qui & in bello tecum
fuisse, & propter memoriam Cæsaris, de tuis vuis esset. ¶ Tuapte, à
Tuopie, ablativus sunt & Tua, & Too ablativus, & Pie, syllabica ad te-
stione composuit, ut, Tuapte sponte, id est tua ipsius sponte: Tuopie con-
silio, id est tuo ipsius consilio. Plautus *Mil.* Qui ppe si resicere inimici

habentes: ubi & oppidum habet sui nominis. Vide Plinium lib. 4. cap. 2, & Proem. item lib. 3. cap. 5. Quidius 4. de Ponto, Eleg. 10, Partheniūque rapax, & volens fura Cynapes

Labitur, & nullo tardior anne Tyras.

T Y R A A G E T A E, *tyrannus*. Populi sunt Sarmatici, Insulam Ponti Euxini incolentes, quæ dicitur à Pseudo-Homero Ilii c. x. v. m. pass. Autor Plin. lib. 4. cap. 12.

T Y R A M B E, *tyrambus*, *tyrannus*. Oppidum est Sarmatæ Europæ, nonnihil supra Tanaisidis ostia in Maeotim paludem influens. Autor Ptolemaeus lib. 5. cap. 4.

T Y R A N N I O N, *tyrannion*, Amifenus, discipulus Hestiri Amifeni, nobilis Grammaticus, tempore magni Pompeii docebat Roma. Ductus est Romam à Lucullo, captus in bello Mithridatico. Prius dicebatur Theophrastus; mutavit autem nomen quod inter æquales superbis versaretur moribus. Clarus & dines ob doctrinam factus adeo est, ut supra triginta millia librorum possideret. Deceffit senex morbo podagrico. Tyrannion junior est Phœnice, discipulus prioris, à quo nomen sibi usurpavit, quum prius Diocles vocaretur. Caprius & ipse Romam ductus, à quodam Dymante Caesaris liberti emptus, deinde dono datus Terentio Ciceronis, ab eoque liber factus, ludum Romæ aperuit. Scripsit libros 1. x. v. 1. Vtriusque autor Suidas.

T Y R A N N Y S, *tyrannus*. Nomen proprium Sophistæ, qui scripsit de disquisitione orationis libros 2. Autor Suidas.

Tyrannus, tyranni, *tyrannus*. Ital. *Tiranno*, *signore*. Hist. *Tiranno*, *señor*, *el señor injusto*. Apud veteres in bonam partem dicebatur pro domino, rege, seu monarchia, qui plenam habebat in subditis potestatem. Ab initio enim, Trogo teste, omnium civitatum, regionumque imperium penes reges fuit: quos ad huiusmodi fastigium maiestatis, non ambitio popularis: sed spectata inter bonos moderatio provehebat, qui etiam tyranni ob fortitudinem vocabantur. Virgil. 7. Aen. Pars mihi pacis erit, dextram regisse tyranni. Postea tamen Tyranni nomen ad illos solum restrictum est, qui per insolentiam imperij viribus abutebantur, & vi & quadam animi libidine dominabantur, non iure & legibus æquis. Cic. 2. Offic. Nec verò huius tyranni solum, quem armis oppressa pertulit civitas, interitus declarat, quantum hominum odium valeat ad pestem, sed reliquorum similis exitus tyrannorum. Quid. 1. Metamor. Arcados hinc sedes, & inhospita cæca tyranni. Ingredditor.

Tyrannis, tyrannidis, *tyrannus*. Ital. *Tirannide*, *tiannia*. Hist. *Tiranía*, *señoría*. Dominatio, monarchia, sævum ac violentum imperium. Iuven. Saty. 8, Quid Nero tam sæva, crudelique tyrannide fecit? Quid. 1. 5. Metar. -odiūque tyrannidis exul. Sponte eat.

Tyrannicus, tyrannice, tyrannicum, *tyrannicus*. Quod est tyranni, hoc est crudele, & superbum. Cic. 1. de Legibus, Aut si homines Athenienses delectarentur tyrannicis legibus, num idcirco hæc leges iustæ haberentur? Idem de Invent. Quid totum, crudele, nefarium, tyrannicum factum esse dicamus, per vim per manum opulentiam, quæ res ab legibus, & ab æquabili iure remotissima est.

Tyrannice, adverbium, Crudelementer, violenter, & more tyrannorum *tyrannice*. Ital. *Crudemente*. Hist. *Crudente*. Cic. 4. Verr. Nunc ut hoc tempore ea quæ regis, seu potius tyrannice statuit in aratores Apronius, prætermittam.

Tyrannoctonus, ni. pen. corr. *tyrannocitus*. Ital. *Occiditore*, *amma*. *Matore del tiranno*. Hist. *El que mata algun tirano*. Tyrannicide, percussor tyranni: à verbo *tyrannus*, quod est interficere. Cic. ad Atticum lib. 14. Sultuliste mihi videtur simulationem desiderare adhuc quæ ferperat in dies, & inueterata verebar ne periculosa nostris tyrannoctonus esset.

Tyrannicide, dæ. pen. prod. gener. male. Qui tyrannum occidit. *tyrannocida*. Ital. *Amma*. *Matore del signore*. Hist. *El que mata el señor injusto*. Plin. lib. 7. ca. 23. Non indicavit Harmodium, & Aristogitonem tyrannicides.

Tyrannicidium, tyrannicidij, Tyranni cædes, *tyrannocidium*. Quintil. lib. 7. cap. 4. Tyrannicidium est, occidere tyrannum.

T Y R E S, *tyræ*, Fluvius est Scythiæ, secundus ab Istro, teste Herodoto lib. 4. Idem priorius cum eo qui à Proleto Tyras, à Plinio Tyræ appellatur. Huius fluvij ripas olim sæclebant populi Græci, qui à fluvij nomine Tyræ dicebantur, teste Herodoto loco iam citato.

Tyræmethys, *tyræmethys*. Amethys, color, Tyræ rursus purpura inebriatus. Plin. lib. 9. cap. 41. Non est satis abstulisse gemmæ nomen amethystum: rursus absolutus inebriatur Tyræ, ut fit ex utroque nomen improbum Tyræmethys, simulque luxuria duplex.

Tyræanthinus, a. um. penult. corr. *tyræanthus*. Vox est ex Tyræ & ianthino composita, colore significans, qui refertur ex ianthino, hoc est violaceo, rursus Tyræ purpura inebriato.

Tyræanthina, Dicuntur vestes colore huiusmodi infædæ. Martialis lib. 1, Sic interposito vilis contaminat vincto Vibia Lingonicus tyræanthina bardocucullus.

T Y R I D A T E S, seu potius **T Y R I D A T E S**, *tyrædatus*, Vologesis Parthorum regis frater, qui Neronis principatu Romam venit, & regni Armeniæ diadema ab eo accepit. Vide Tacitum Annal. lib. 6. & 7.

T Y R I T A C E S, tyriraces, *tyrædatus*, Verbs est Colchorum ad Phasidis ripas, teste Plin. lib. 6. cap. 4.

Tyro, tyronis, Novus miles, & fortis ad militiam exercendam. *tyro*. *tyro*. Ital. *Tyrone*, *soldato novello*. Hist. *Novicio en la guerra y armada*. Cic. 2. Tull. Aetas tyronum plerumque melior: sed ferre laborem, contemnere vulnus, confutendo docet. Lin. 10. bel. Macedon. Veteribus militibus tyrones immisceantur. Per translationem Tyrones, generaliter appellamus, qui prima in arte aliqua ponunt rudimenta. *tyro*. *tyro*. Vnde pro rudibus & novitiis gladiatore posuit Suetonius in Cæsare, Tyrones neq; in ludo, neq; per lanistas. Sic adolescentem quando togam sumebant, & barbæ ponebant, eloquentiam in foro auspicabantur, Tyrones dicebantur, & illa prima ætate, tyrocinium. Seneca lib. 3. De elam. Ille in foro primum dicitur, tyro dictus est. Sueton. in Nerone cap. 7. Deductus in forum tyro, populo concitatus, militi donatium proposuit, indicata de cutione. Quæque scribant Tyro per i nostrum, & melius fortassis. Arbitror enim Græcam dictionem non esse.

Tyrocinus, tyrocinum, Pro iuvenulo, qui prima in arte aliqua cepit ponere rudimenta. *tyrocinus*. Ital. *Tirocinio*. Plin. Junior in Epist. Quid

me, quævis tyrocinum, incitant ad emendum, hoc est rodem, & nondum satis exercitum in cognitione signorum. Iuven. Saty. 11, -neclatus Afræ. Noverit aut noster tyrocinus.

Tyrocinula, tyrocinum, quo Columella vires est pro cane adolescentiore, in educendis catulis parum adhuc exercitæ. Quoniam (inquit lib. 1. cap. 7.) tyrocinula nec recte nutrit, & educatio totius habitus aufert incrementum.

Tyrocinium, tyrocinij, Prima artis alieniculus rudimenta. *tyrocinium*. Suet. in Tyberio, ca. 54. Neronem & Drusum patribus commendavit: idemque vtriusque Tyrocinij congiario plebi dato celebravit. Tyrocinij autem die adolescentuli togam puram sumebant. Tyrocinium navium dixit Plinius lib. 24. cap. 7, per metaphoram, quum primum mari committuntur, & veluti in Neptuni militiam conscribuntur.

T Y R O, siue **T Y R O**, Nomen liberti Ciceronis, in omni literarum genere exercitissimus, ad quem extant multe Ciceronis epistolæ.

Tyronianus, tyroniana, tyronianum, siue Tyronianus, possessum à Tyrone Ciceronis liberti formarum. Gellius lib. 1. cap. 7, in oratione Ciceronis quinta in Verrem, libro spectata fidei, Tyroniana cura, æque disciplina facta.

T Y R O, *tyro*, Virguncula fuit Thesalia, Salmonei filia, ex qua Neptunus Neleum & Peliam suscepit. Propert. lib. 7, Vobiscum est Iope, vobiscum candida Tyro, &c.

Tyrocinellus, *tyrocinellus*. Ital. *Gratarola*, alibi *gratacola*. Hist. *El rallo*. Instrumentum culinarium, quo saraminato cæcis discernitur minutum.

T Y R O S, siue **T Y R S**, *tyros*. Vulgo *Parro de Sar*, Vrbis Phœnicæ olim celeberrima, vna ex his quæ Tripolim efficiunt, olim insula, sed Alexandri operibus continenti coniuncta. Tyros (inquit Plinius lib. 5. ca. 19.) quondam insula præalto mari septingentis passibus diffusa: nunc verò Alexandri eam oppugnantis operibus continens. Olim portu clara, viribus genitrix Lepi, Vitæ, & illa Romani imperij æmula, terrarum orbis auidæ, Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis. Nunc omnis eius nobilitas conchylio, & purpura constat. Olim Sarra fuit nuncupata, ut ait Gellius lib. 14. cap. 6. Vnde Sarranum ostium pro purpura Tyria dicimus.

Tyros, Tyria, Tyrium, adiectivum, *tyrius*. Virgil. 1. Aeneid. Vrbis antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Tibullus, Quid Tyrio recubare toro? Et quoniam in hac vrbis laudatissima tingebatur purpura, factum est ut Tyriam dicamus pro purpureo. Quid. 2. de Arte, Siue erit in Tyris, Tyrios laudabis amictus. Tyria maria, proverbio dicebatur, de re admodum tumultuosa, periculique plena. Festus putat inde uarum esse proverbium, quod Pœni Tyro oriundi, adeo potentes in mari fuerint, ut omnia maria infestantes, navigationem redderent periculosa. Vnde Tyria maria excitare, proverbialiter dicitur pro eo quod est, Ingentes tumultus commovere. Vide Adagia Erasmi.

Tyrotrarchus, *tyrotrarchus*. Genus opsonij, ex casco, salsamentisq; confecti. *tyro* enim cascus est, *tyro* salsamentum. Cicerro ad Patrum lib. 9, Tu verò (volens enim abstergere animi tui metum) ad tyrotrarchum antiquum redi. Et ad Atticum lib. 4, Multa me in epistola tua delectant, sed nihil magis quàm patina tyrotrarchi.

T Y R H E N O S, *tyrhenus*. Romani Hætienses appellant, atque Tuscos, hoc est quicquid est populorum in Italia, inter Macram, & Tiberim fluvijs. Græci verò hunc eos nomine nominantur à Tyrhenio Atyos filio, qui à Lydia colonos in hanc regionem deduxit. Atyos enim ex posteritate Herculis, & Omphales vnus, quum flexisset ac fame populum suum emittere cogeretur, à duobus filiis, scilicet iadæ, Lydum quidem regni successorem tenuit: Tyrhenum autem cum bona populi parte ad quærendas novas sedes emissit: qui quum post longos errores in inferi maris ora sedes fixisset, eorum cum tractum de se Tyrheniam, & mare ipsam Tyrhenium appellavit. Virgilius lib. 7, Primus inire bellum Tyrhenis asper ab oris. Contemptor diuini Mercurius, &c. Tyrhenum mare, *tyrhenus*. Stephanus, Mare inferum efficitur dictum quod Tyrheniam, hoc est Tusciam alluatur: unde & Tuscum dicitur. Vel à Tyrhenis nautis, qui se in hoc mare præcipitaverunt. Nanque hoc habet fabula, Dormientem in littore Liberum patrem adhuc puerum nauas abstulisse Tyrhenos: qui quum effit expectatus in nauis, quod ducebat inuenerat, respondit illi illi. Quid vellet. Liber ait, Ad Naxum insulam sibi sacratam. Sed quum alijs vela descederent, irarum nimen tigres sibi sacratas visibus eorum obiecit: quo terrore de illi in fluctus dedere præcipientes. Hæc Seruius in illud Virgilij 1. Aeneidos, Gens inimica mihi Tyrhenum navitat æquor.

T Y R H E S, *tyrhes*, *tyrhes*. Latini regis armentarius, cuius ceruus mansuetus ab Alcanij comitibus occisus, primam belli causam præbuit inter Troianos & Latinos.

Tyrhides, penult. prod. paronymicum, *tyrhes*. Virg. 7. Aeneid. Ceruus erat forma præstanti & cornibus ingens. Tyrhidæ pueri, quem matris ab vbe rapit. Nutriant, Tyrhesque pater, cui regia parent Armenta, & læte custodia credita campi.

Tyrhis, *tyrhis*. Græcis significat ambitum mutorum: à *tyrhis* hoc est à Tyrhenis inuencoribus appellatione deducta.

T Y R T A E Y S, *tyrtæus*. Archimbroci filius, Poëta Atheniensis fuit, aut (ut alij malunt) Milesius, Elegiarum scriptor, & ribicen egregius: quem Lacedæmonij oraculo moniti ut peregrinum ducent sibi addeicerent, adversus Messenios pugnaturos, sibi præfecerunt. Quo in prælio Tyrtæus carminibus suis, tibique modulis ita animos eorum inflammavit, ut Athenienses insignem illam victoriam, quam eo die adepti sunt, Tyrtæo acceptam referrent. De hoc Plato in libris de Legibus, O diuine Poëta Tyrtæe, sapiens centæ ab bonis nobis esse videris, quia excellentibus eos exultasti laudibus, qui in bello excelluerunt.

T Y R V S, (ut inquit Iustinus lib. 18.) Fuit nomen proprium patris Didoni, qui ab alijs Belus vocatur est.

T Y S A P H E S, siue potius Tisaphernes, *tyrtæus*. Suidæ, Persarum satrapa fuit, qui Cyrum minorem apud Artaxerxem fratrem criminando, causâ exitus eius belli quod postea inter fratres emeris. Oceris tandem fuit eiusdem Artaxerxis iussu, quod in Asia tem gerens aduersus Agellau, omnia prodicione agere videretur. Vide Xenophonem Rerum Græcarum lib. 4, & de Cyri minoris expeditione lib. 1.

Yang.

Vano, as, vñico n, Antiquis in usu fuit pro fallo. *Adu. ut anporant Nōnūs, citans illud Accij ex Alemana, Sic illum vanans in angiporum deduxit.*

Vapidos, vide V A P O S.

Vapor, oris, & Vapos, Tenuis humoris alicuius exhalatio [*ἀρῆς* Ital. *Vapore, exhalatione*. Hispa. *Vapor d' baho*.] Lucretius lib. 5. Peruolantans permanat odos, fugitque, vaporesque. Cic. 2. de Natu. deor. Ipse enim oritur ex respiratione aquarum. Earum enim quasi vapor quidam aer habendus est. Ouidius lib. 1. Metamorphoseos, -vapor humidus omnes Res creat, & discors concordia fortibus apta est. Pōnitur aliquando pro calore. Colum. lib. 5. cap. 10. Minusque vaporisestate per angustum os pēnetret. Virgil. 5. Aeneid. -lentiusque carinas. Est vapor, & toto deprendit corpore pestis.

Vaporarium, arii, in hypocaustis dicebatur, quā vapor, seu fumus erumperebat. [*ἀρῆς* Ital. *Stufa*. Hispa. *Lugar en el baho para sudar*.] Cic. Quisfratilib. 3. In balneis hypocausta in alterum apodyterij angulum promouit, propterea quod ita eiant posita, ut eorum vaporarium, ex quo ignis erumpit, esset subiectum cubiculo.

Vaporiferus, ra, tum, Multos emittens vapores. *ἀρῆς* Statius 3. Syl. 5. Sive vaporiferas, blandissima litorea, Bajas. Vbi Bajas vaporiferas vocat propter aquas calidas, multos exhalantes vapores.

Vapores, ras, per prod. Aliquando neutrum est, idem significans quod vaporē m' emitto. [*ἀρῆς* Ital. *Stufa*. Hispa. *Lugar en el baho para sudar*.] Plin. lib. 3. cap. 2. de differentis aquarum, Vaporant & in mari ipso, quæ Licinij Crasi fuerat. Aliquando actiuum est, & pro suffice ponitur. *ἀρῆς* Virg. lib. 11. Aeneid. Succedunt matres, & templum thure vapores. Aliquando pro asacere, exaugere. Plinius libro 2. cap. 16. Quod solidiores glebas diutius sustineat, & suspēdat, ut ex solidis æstiuis vaporatē resoluatur.

Vaporatio, onis, verbale, Vaporis excitatio. [*ἀρῆς* Ital. *Stufa*.] Plin. lib. 18. cap. 4. Perfundere caput aqua calida ante balnearum vaporationem, & pollea frigida, saluberrimum intelligitur. Gell. lib. 19. cap. 5. Quam aqua frigore aëris duratur & coit, necessum est fieri vaporationem, & quandam quasi auram tenuissimam exprimi ex ea, & emanare.

Vapidos, a, um, Plenus vapore, vel multos emittens vapores. *ἀρῆς* Persius Saty. 5. -Veientanūque rubellum Exhalet vapida læsum pice sessilis obbar. Vapidos pectus, per translationem, apud eundem eadem factura, Sin tu quum fuscis nostræ paulo ante farinæ, Pellicula veterem retines, & fronte politus, Astutiam vapido seruas sub pectore vulpem. Id est veterum virorum pleno, & pristinæ fraudes redolente.

Vappa, æ, Vinum vitiosum, cuius vis omnis euaporauit, addo ut & Caporē amitteret & odorē. [*ἀρῆς* Ital. *Vino suauito*. Hispa. *Vino de suauito*.] Plin. lib. 14. cap. 20. Vitiūque multo quibusdam in locis sponte seuerit: qua calamitate quum deferberit, perit sapor, vappæque accipit nomen. Horat. 2. Serm. saty. 3. Qui Veientanum festis potare diebus, Campana foliis trulla, vappamque profectis. Per translationē ponitur pro homine ignauo, deside, inerte, & in quo nihil sit industriae aut solertiae. [*ἀρῆς* Ital. *Vino suauito*.] Horat. 1. Serm. saty. 1. -no ego auarum Quum vetore fieri, vappam iubeo, aut nebulonem.

Vapulus, as, pen. cor. Verberor, ex dō. [*ἀρῆς* Ital. *Esfer batente*. Hispa. *Verberar de apulido*.] Propert. lib. 2. eleg. Non ego, sed tenuis vapulat vmbra mea. Cuius ad Ciceronem lib. 8. Spūrationes diuinar veniunt: alius equit perdidisse, quod opinor, cece factum obsecrationis septimam legionem vapulasse. Vapulare sermonibus, est oblocutionibus fugillari. Cic. ad Attic. lib. 2. Qui quum se omnium sermonibus sentit vapulare, & quum has actiones, &c.

Vapularis, idem quod verbero, hoc est qui continē vapulat, et apud Plautum in Persa. [*ἀρῆς* Ital. *Esfer batente*.]

V A R D V L, Ἰσθμὸς Πτολεμαίου, Hispania citerioris populi, in consensu Clunientis quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 3.

Varigo, Varicosus, Varius, vide V A R I C T S.

Vari, Qui interortus pedes, vel crura oborta gerunt. [*ἀρῆς* Ital. *chi ha le gambe torte*. Hispa. *Esfer batente de piegas, que buelvan, baxia dentro*.] Horat. lib. 1. Serm. saty. 3. -huc Varum distortis crucibus, illum Balbutit Scaurum prauis lulum malè talis. Quid Varum frequenter pro oborto accipitur. Persius Saty. 4. Et non fallit pede regula varo. Vari autem dicitur quibus in exteriorē partem crura pedesve flexionem. Varo lib. 2. de Re rust. de canibus, Crucibus rectis, ac potius variis, quam variis.

Hinc Variatum, & Variatorum cognominia fluxerunt, quod pedibus essent variis. Seneca in quadam Epistola, Seruilius Vatia latere sciebat, nō viueret. Valgi autem sunt qui diuersas luras habet, hōc est ambas intorsum intortas: cuiusmodi iaccharū pedes sunt. *ἀρῆς* Plautus in Milite, Aut varum, aut valgum, aut compennem, &c. Hinc valgum suauum: id est intortum. Plautus in Milite, Maiorem partem videas valgus suauis. A qua fortasse similitudine instrumentū quoddam rusticum ad pretas complandandas, Valgium Plinius appellat lib. 17. Scitur (inquit) mense Aprilis, arca aquata cylindris aut valgio, aliis densum. Alioqui & sermo agrestis valgiare usurpat hodie pro eo quod est pauire, coarquareque. Omnino id fere videtur esse quod Caro ait, Commingito terram & cylindro, ac paucula coarquo. In Campania certe haberi genus id testatur tali specie, quali sunt suræ dux in diuersum collocatae, quo ut cylindro, supplanantur aræ. Varæ manus, incuruæ. Ouid. lib. 9. Metam. -tenuique à pectore varas In statione manus. Sic varū brachium à Marziale dictum lib. 7. Vara nec infecto certamine brachia tendis. Varus genius, apud Persium Saty 6. Quid item Vari, tubercula exigua & dura in facie, quos in Græci appellant. Plinius lib. 23. Contra serpentium ictus trita drachmis duabus bibitur: vitia vitis in facie varolque, & lentiginis, & sugillata emendat, & cicatrice.

Vatices, pen. cor. generis masc. Sunt venæ plus æquo intumescētes, in temporibus, in vultu, in testibus, in inguine, & potissimum in crucibus, quas Plinius lib. 1. cap. 45. In crucibus viro tantum, mulieri raro, præ nimio labore nasci asserit. [*ἀρῆς* Ital. *Vene delle cosce, ex delle gambe piene di sangue*. Hispa. *Vena retorcida en las piernas llenas de sangre*.] Cic. 2. Tusc. Quum vatices fecabantur C. Mario, dolerebat. Horat. Va-

ricet succiso. Apud Senecam. Episto. 78. legitur in feminino genere, Dum (inquit) varices excandās præberet.

Varicosus, Qui huiusmodi venas tumidores habet. *ἀρῆς* Ital. *Aulicenna* autor est, varices accidere cursoribus, & onera baiulantiibus, & diu stantibus, Inde est illud Lucretius Saty. 6. Varicosus fiet aulipex. Ex diuturna scilicet statione.

Varico, cas, seu Varicor, aris, deponens, secunda syllaba correpta, Crura in diuersas partes extendo. [*ἀρῆς* Ital. *Hauer le gambe serie*. Hispa. *Andar ganejando*.] Troctum ab iis qui natura vari sunt, etu tique habet extorsum intorta, ideòque quā longissimè à se inuicem distantia. Quintil. lib. 11. cap. 3. de gestu pedum, Variare supra modum, & in stādo deforme est, & accedente motu propè obsecumum.

Varicula, variculæ, diminutiuum. *ἀρῆς* Ital. *Celsus* libro 5. de curationibus vlcērum, Si varicula intus est, quæ sanari prohibet, ea quoque excidenda.

Variet, a, um, penult. corr. *ἀρῆς* Ital. *Qui ampliore passu incedit*. Ouid. 3. de Arte, Illa velut coniunx Vmbri rubicunda mariti Ambulat ingentes varica, seretque gradus.

Varietis, aduerbium, Idem est quod citius diuaticis, diuisisque. *ἀρῆς* Ital. *Apuleius* libro 1. Varietis super faciem maris resedentes, vericam exonerant.

Variis, a, um, Multiforme vel diuersorum colorum. [*ἀρῆς* Ital. *Parvato con diuersi colori*. Hispa. *Coja de diuersos colores*.] Terent. in Eunuc. ita visus est dudum, quia varia veste exortuarius fuit. Virg. 4. Aene. -varium, & mutabile semper Formina. Idem 5. Aene. -cen nubibus arcus Mille trahit variis aduerso sole colores. Idem 1. Aeneid. -vte post multa tuorum Funera, post varios hominūque, vebisq; labores Defessi aspiciamus. Cic. 1. Acad. Plato varius & multiplex, & copiosus fuit. Liu. 2. ab Vrbe, Ibi varia victoria, & velut æquo Marte pugnatum est. Variæ vix sunt, quæ ad maturitatem perducuntur incipiunt, & colorem mutant. Cato cap. 17. Vbi vix variæ coeperint fieri, bubus medicamentum dato quotannis ut valeant. Variis præterea dicitur, qui in facie variis distinctus est. Vnde iocus Ciceronis apud Quintilianum lib. 6. cap. 4. in Iauricum, Miror quid sit, quod pater tuus homo constantissimus, te nobis variū reliquit.

Variē, aduerbium, Variis modis. [*ἀρῆς* Ital. *Diuersamente, in diuersi modo*. Hispa. *Diuersamente, de muchas maneras*.] Plinius Epist. 104. Variē me affectum literæ tuæ, nam partim læta, partim tristitia continebant.

Variæ, Ex genere sunt pantherarum, na dictæ à macularum varietate, quibus sunt spectabiles. *ἀρῆς* Ital. *Plinius* lib. 8. cap. 17. Nunc variæ, & pardos, qui mates sunt, appellant in eo omni genere, creberimo in Africa, Syriæque.

Vario, as, Distinguo, muto, variū sine diuersum facio. [*ἀρῆς* Ital. *Variare, far vario e diuerso*. Hispa. *Diuersificar en colores, disordar en qual que modo*.] Plinius Epist. 161. Laborem orio, otium labore variare. Martialis lib. 8. Nō ego præterierim Babylonia picta superbi Texta, Semiramia quæ variantur acu. Ouid. 2. Metam. Non erat huius opus lanam mollire trahēdo, Nec posset variare comas. Idem 2. de Remed. Nam quoties variant animi, variabimus arces. Virg. lib. 9. Aene. Discuntur, variantque vices, fusque per herbas Indulgent vino, &c. Ponitur aliquando pro varia tradere. Liuus 7. bel. Pun. Multos circa vnam rem ambitus fecerim, si quæ de morte Marcelli variant auctores, omnia exequi velim. Legitur & absolute, pro eo quod est, sibi dissimilem esse, & modò hoc, modò illo modo se habere. Celsus lib. 3. Non in iis solum in quibus semper ita se habet, sed in iis quoque in quibus variat. Variare, aliquando est rem ambiguum esse. Liu. 9. ab Vrbe, de suffragiis, Ibi si variaret quod ratio incedebat, ut secundæ, &c.

Variatur, imperfonale. Liuus 2. belli Pun. Ibi quum sententiis variaretur, &c.

Varians, participium. *ἀρῆς* Ital. *Plinius* lib. 4. cap. 2. Vix vlla magis tam denso vuarum partu imparietis varians calis. hoc est inconstans calis, & modò hoc, modò illo modo se habentis. Varians adhuc, & acerbe vix, apud Colum. lib. 4. cap. 10. hoc est nondum nigra, sed colore adhuc vario, qualis solet esse vis immatura.

Variatim, aduerbium, Id est diuersimodè. [*ἀρῆς* Ital. *Plinius* lib. 5. cap. 13. Vt enim particula quæ in albis, atque albis vocabulis variatim per has duas litteras, quum a littera media immissa dicitur.

Variatus, Variis picturis distinctus, exornatusque. [*ἀρῆς* Ital. *Variatus* enim est variare, & variate distinguere. *ἀρῆς* Ital. *Variatus*, acis, Proprie est variatio & dissimilitudo colorum: quauis & ad alia transferatur. [*ἀρῆς* Ital. *Variatus, diuersus, dissimilitudo de colori*. Hispa. *Diuersidad*.] Plin. lib. 8. cap. 30. Oculis mille variates esse, colorumque mutationes. Cic. 7. Verr. Neque hoc prouiderim, ut variate criminum vos attētos haberem. Idem 2. de Finib. Varietas enim Latini verbum est, idque proprie quidem in disparibus coloribus dicitur, sed transferitur in multa disparia. Varium poema, varia oratio, varij mores, varia fortuna, voluptas varia etiam dici solet, quum percipitur ex multis dissimilibus rebus, dissimiliter efficiētib; voluptates. Quintil. lib. 1. cap. 12. Rescit animos, ac reparat varietas. Idem lib. 9. cap. 1. Quod enim res variate, Apud antiquissimos etiam variata locum fuit in eadem significatione: ut annotauit Nonius. Lucil. lib. 3. Principis vnde hæc oritur variata verum.

V A R I V S, Nomen poetæ Tragici, Virgilij & Horatij amicissimū, vnus ex iis quibus Virgilij Aeneis commissa est emendanda. Meminit eius aliquoties Horatius in Sermonibus.

V A R V S, Quintilius, Nobilis Romanus, qui ab Augusto Germanicano exercitui præfectus, ab Arminio dolo circumuentus est, & cum tribus legionibus interfectus. Huius mortem deest Horatius ad Virgilium scribens, lib. 1. Carm. Aliquoties eius meminit & Maro, præsertim 6. & 9. Aegloga.

V A R V S, Fluuius est Galliam Nathonensem à Liguria diuidens, à tortuosus alui mandris ita appellatus. Vide Strabonem lib. 4.

V A R R O, pērius, Senator Romanus fuit, Ciceronis equalis, non immittō à Quintiliano Romanorum omnium eruditissimū appellatus: ut qui plurimos doctissimisque scriptis libris, peritissimū linguæ Latine, & omnis antiquitatis, & rerum Græcarum, nostrarūque: plus

tamen scientiaz collatus quam eloquentiz.

Vas, vasis, gen. neut. & tertiz declin. in plurali num. secundæ. Pro instrum. ad aliqd capiendum idoneo [*vasculum, vasum*. Ital. & Hisp. *Vaso*.] Cic. 1. Tufcul. Nam corpus quidem quasi vas est, aut aliquod animi receptaculum. Idem pro Mur. At ille expositæ vasa Samia. Horat. 1. Epist. 1. Synerum feli niti vas, quodcumq. infundis, accessit. Idem 1. Serm. saty. 3. Ar nos virtutes ipsas inuicemus: atque Synerum cupimus vas inuiceturæ. Vasorum appellatio generalis est. Dicitur enim vasa & vinalia & uasula, inquit Vlpianus De iur. & ar. leg. 1. Si gemma. Cic. 6. Veri. Etæ etiam vas vinarium, ex vna gemma præglandi, trulla excauata cum manubrio auro, &c.

Vasum, si. Etiam in secundo d. si x. dixerit antiqui, vt autor est Gellius lib. 1. cap. 11. Plautus Truc. Aut aliquod vasum argenteum.

Vasculum, & Vasillum, dimin. [*vasculum*. Ital. *Vasello*. Hisp. *Pequeño vaso*.] Caro cap. 1. 11. Si viles (sive in vinum aqua addita sit) necne, vasculum facito de materia heretæca. Quintil. lib. 1. cap. 2. Nam vt vascula oris angustil superfluum num. ris copiam respuunt, sensim autem inducentibus vel etiam instillare complentur: sic animi pueros quum quantum acciperet possint, videndum est.

Vasarium, i. vt. vasarium, calcearium: Hoc est vasori supellex. [*vasarium*. Ital. *sestero vasello*. Hisp. *Vasor donde se paron los vasos*.] Cicin Pisonem, Nonne scilicet timentis & ostrogies, quod quali vasarij nomine in v. ditione mei capitis adscitpseras, ex arario tibi attributum Romæ in questu reliquisti? Vasarium præterea dicebatur, quod magistratibus in prouincijs cunctibus publice dabatur, vt muli, equi, vasa, & reliqua, quæ magistratus instrumentum complerent, & ipsa etiam pecunia, quæ viatici nomine numerabatur. Vide Budzum in Commentario de Asse.

Vasularius, asii. Qui vasa conficit aurca, & argentea. [*vasularius*. Ital. *Orifice di vasi d'oro & d'argento*. Hisp. *El platero que haze vasos*.] Sunt enim inter artifices vasculatili, exalatores, insauratores, & bractarii. In 1. apud Labronem de Præscript. verbis, Si quum emere argenteum voles, vasularius ad te detolet, &c. Cic. 6. "errina, In regiam maximam palam artifices omnes. exalatores, ac vasularios conuocari iubet, ipse suos complures habebat.

Vas, vasidis, vide v a o s in plurali.

Vascones, pen. corr. *Vascones*. Vulgo *Gasceni*, Populi citerioris Hispæ, quæ in Gallicum & Britannicum Oceanum vergit ad Pyrenæum pæsin. Hi à Merello Romano duce obfessi, in tantam famem compulsi sunt, vt humana carne vescerentur. Iuuenalis Sary. 15, Vascones (vt fama est) alimentis talibus vsi. Producere animas.

Vasconis, *vasconis* Ptolemæ, Cipidium Vconiorum, in Gallia Narbonensi cuius meminerunt Plinius lib. 3. cap. 4. Pomponius lib. 1, & Ptolemæus lib. 2. cap. 10.

Vastus, a, um, Valde magnus, immensus, quodcumq. iuxta magnitudinis modum excedit. [*vastus*. Ital. *Grande*, *largo* ultra misura. Hisp. *Grande, espacio profundo*.] Virgil. 1. Aeneid. -vastumq. caua trabæ currimus æquor. Virgil. 1. Aeneid. -hic valde Rex Aculeus antro Luctantis ventos, tempestatesq. fonatas Imperio premis. Idem 3. Aeneid. Vastos quatit æger anhelitus artus. Cicero 1. de Diuina. Tum visam bellum vastam & immane, circumplicatam serpentibus, &c. Virgil. 10. Aene. Talis fe valtis infert Mezentium armis. Aliquando ponitur pro deserto. [*vastus*. Ital. *Deserto, ruinato*. Hisp. *Destruído, desierto, deshabitado*.] Accius apud Nonium, Hanc vrbem ferro vastam faciet.

Vastitas, aris, Immenitas, nimia magnitudo. [*vastitas*. Ital. *Grandexa, similitudo*. Hisp. *Grandexa de magnitud*.] Colum. lib. 3. Pari tamen in hac terra vastitate beluas generat, quis neget id est pari magnitudine. Et lib. 5. Sed quum sim proflissus rusticæ rei præcepta, nisi fallor, non asseueraberam quæ vastitas eius scientie contineret. Accipitur tamen aliquando vastitas pro populatione, seu desolatione. [*vastitas*. Ital. *Distructio*. Hisp. *Distructión obra de destruir & errar*.] Cicin in Catiulinam, Teda visis, vram ciuium, Italiam denique totam ad exitium, & vastitatem vocas.

Vastitudo, inis, Idem fere antiquum. Caro Rei rustici. cap. 14. 1. Vritu morbos vifos inuisq.que, vidueratrem, vastitudinem, calamitates, insemperiatq.que prohibetis.

Vastities, es, Idem, sed & ipsum vastitum. Plautus in Pseud. Harum mihi volupatum ornatum, atque itidem tibi Distractio, dissidium, vastities venit. Apuleius, Cui in primis tanti corporis vastities horrori fuit.

Vastè, aduerbium. [*vastè*. Hisp. *Vastè*.] Cic. lib. 3. de Orat. Sic maiores non asperè, vt ille, quem dicit, non vastè, non rusticè, non huius: sed præfè, & æquabiliter, & leniter.

Vastitatus, a, um, pen. corr. Quod vastitatem affert. [*vastitatus*. Hisp. *vastitatus*.] Ital. *Guastato, struggerito*. Hisp. *Destruído, guastado*.] Cic. 1. Tufcul. ex vastitatu quoniam Poëta, Ery manchiam hæc vastitatem abiecit beluam.

Vasto, itas, Populus, destrui, perdo. [*vasto*. Hisp. *Destruído*.] Ital. *struggerito, guastato, deserto*. Hisp. *Destruído, errar*.] Cesar 1. bel. Gall. Agri vastitatis, liberi corum in feruorem abduci, &c. Vastant agros eulcoribus, dixit Virgil. 8. Aeneid. -hoc est abduco cultores agros, eos vastos, & desertos efficiunt. Brutus ad Ciceronem lib. 11. Decurſionibus præqueque, quos habet multos, vastat ea loca in quæ incutrit. Cic. ad Atticum lib. 9. Primum consilium est, suffocare vrbem & Irahiam famem: deinde agros vastare, vtere, pecunis inceptum non abstinere. Liv. 1. bel. Pun. Vastare omnia ferro & incendio. Virg. 4. Geor. Omnia dami late vastant. &c. Cic. Attico lib. 8. Homo magis ad vastandum, quàm ad vincendum paratus.

Vastitatus, a, um, i. vt. *vastitatus*. Cic. pro Sestio, Lex erat lata, vastitatu atque relicto fero.

Vastitudo, onis, verbale. Depopulatio, desolatio. [*vastitudo*. Ital. *Distructio, ruinato*. Hisp. *Obra de destruir & errar*.] Liu. 7. ab Vrbe, Accessit ad eam cladem & vastatio Romani agri.

Vastator, onis, Populatur. [*vastator*. Ital. *Guastatore, struggerito*. Hisp. *Destruído, errador*.] Quid. 9. Metam. Nec mini Cæciani potuerit resistere, nec mi. Arcadie vastator aper.

Vastello, is, etc. Populatur, & vastum fieri. A. d. 1. 1. 1. Accius apud Non.

nium, iussu proficisci in exilium quouis gentium, ne scelere suo libani vastarent agri.

Vates, vates, communis gen. Fatidicus, diuinus, propheta: à fando (vt quidam volunt) quasi fates. [*ῥαψ. me. Ital. Indovino, profeta. Hispa. Adensino.*] Plaut. in Milite. Bonus vates poteras esse, quam quæ sunt futura videas. Virg. 6. Aeneid. Quippe pui vates, & Phæbo digna locuti. Ibidem, Cunctante & vatis potior lubrecta Sybilis. Cic. 2. de Legib. Alterum quod interpretatur fatidicorum, & vatum effaria incognita. Virgil. 4. Arctid. tibi quæ sanctissima vates Præfata venturi, &c. q. Vates item dicitur Poëta, à vendis versibus. Vtere enim vincere est, ait Varro 4. de Lingua Latina. Colum. in Praefat. lib. 19. Ex voluntate vatis maxime memorandi. id est Virgilij. Quint. lib. 10. cap. 1. Penetulum auditorem inuocant deorum, quas praesidere vatribus credunt est, Iac. Cic. 1. de Diuinat. Versus, quos olim Fauni, vates sive canebant. Vates medicum. Plin. lib. 11. cap. 17. Arteriarum pulsus miranda arte ab Heterophilo medicinae vate descriptus.

Vaticinor, penult. cor. Dicitur, futura prædicare, quasi fata cano. [*ῥαψ. me. Ital. Indovino, profetare. Hispa. Adensinar pro iussu.*] Cic. 1. de Diuinat. Illud quod vultus expellum est, vt vaticinor: futurum vera foleat. Quid B. Metam. Quæ tibi facturum puerus initiare te.orum Vaticinor mortens. Liu. 2. ab Urbe. Saepè deinde & Virginitum Consul em in concionibus, velut vaticinantem, audiebæ. q. Aliquando etiam Vaticinari accipitur pro delirare, siue hallucinari: quæ significatio inde tracta est, quod sacerdotes oracula edicti, future quodam foleant corrip. Cic. pro Sestio. Eos autem qui dicerent dignum esse seruandum, vaticinari & insanire dicebat. Idem Epist. lib. 2. Sed ego sustasse vaticinor, & hæc omnia meliores habebunt exiis.

Vaticinatio, verbale, Diuination, futurorum prædictio. [*ῥαψ. me. Ital. Indovino, profeta. Hispa. Adensinar profeta.*] Cic. 1. de Nat. deor. Multa ex Sibyllinis vaticinationibus, multa ex auspiciis responsum commemorare possum. &c.

Vaticinator, oris, Fatidicus, hariolus, coniector. [*ῥαψ. me. Ital. Indovinator, profeta. Hispa. Adensinar.*] Quid de Vento, clig. 1. Vnde tamen viuat vaticinator habet.

Vaticinus, a, um, pen. cor. Quod à vaticinia pertinet. [*ῥαψ. me. Ital. Indovinator, profeta. Hispa. Adensinar.*] Liu. 4. bel. Puni. Et dicit vt quicunque libros vaticinos, præceditque, aut ætæ sacrificandi conscriptam habere, eos libros omnes, literasque ad se ante Calendas Aprilis deferret. Idem 9. bel. Maced. Sacrificulos, vatesque foro, circo, vrbis prohiberet, vaticinos lib. 10. conquirent, comburentque. Furor vaticinus. Quid. 2. Metam. Ergo vbi vaticinos concepit mente furor. Incaluitque deo, &c.

Vaticinium, Diuination, oraculum, prædictio futurorum. [*ῥαψ. me. Ital. Indovinator, profeta. Hispa. Adensinar.*] Quid de Vento, clig. 1. Vnde tamen viuat vaticinator habet.

VATICINVS, pen. prod. *Gallico*. Collis est non procul à Tiburi, (supra molem Adiani, conterminus Tivoli, in quo Petri basilica est. Sic dicta, quod populus Romanus eo potius sit vatum responso, expulsi Hæretici, vt inquit Festus. Vel (secundum Gellium lib. 1. cap. 17.) à vaticinis, quæ ibi dari solebant, vt atq. insitudo dei Vaticani. Varro scribit Vaticanum deum in eo monte fuisse, qui insantibus primam vocem daret, quæ est va, quæ prima in Vaticano syllaba est. Augustinus tamen vocat Vagitanum, tanquam infantium vagitibus prædicentem. Primi huius nominis syllaba semper productur, secunda variatur, tertia semper productur. Iuuenalis Saty. 6. Et Vaticano fragiles de monte patellas. Horat. libro 1. Carm. . vt paterni Fluminis lîpæ, simul & locosa Redderet laudes tibi Vaticani Montis imago. De Vaticano agro, colle, & duo sic scribit Gellius lib. 1. ca. 17. Et agium Vaticanum (inquit) & eiusdem agri deum præsidem appellatum acceptatissimum à vaticinis, quæ vt argue insitudo eius dei, in eo agro fieri solita essent. Sed præter istius causam Marcus Varro in libris rerum diuinarum, aliam esse tradit istius nominis rationem. Nam scilicet Aius, inquit, deus appellatur, atque est si natura est, quæ est in infinita noua via, quod eo in loco diuinus vox edita erat: ita Vaticanus deus nominatur, penes quem essent vocis humane initia: quoniam pueri, simulque parui sunt, eam primam vocem edunt, quæ prima in Vaticano syllaba est. Idcirco vagire dicitur, exprimente verbo sonum vocis recentis. Hæc deus Gellius.

VATICINVS, Nomen cuius Romani contumacissimæ viæ, & profligatissimi pudoris: qui quod aduersus Sestium testis productus esset, eumque testimonio suo iussisset, in eum Cicero, qui Sestij defensionem susceperat, tam acerbo inuectus est, vt patet factus eius fugit in summum Romani populi odium perueniret. q. Hinc factus est locus vulgi proverbij, vt Vatinianum odium, pro capitali & implacabili odio accipitur. Catull. munere isto Odissimæ tu odio Vatiniano. q. Fuit & alter Vatinius Neronis tempore, sistræ primium alumnus, postea Neronianæ aule assentum, corpore deorum, sacenis scriptibus, primò in contumelias assumpus, deinde optimi cuiusque criminatione eo usque productus, vt gratia, pecunia, vi nocendi, etiam malis prævaleret. Auctor Tacitus lib. 15.

VATICVS, rî, Qui pedes, curruæ habet extorsos oborea: quemadmodum contra Varus, quæ interiorum habet induræ. [*ῥαψ. me. Ital. chi ha le gambe torte in gin. Hispa. pancejo, el que tiene la pierna torcida.*] Varro libro 2. de Re rust. cap. 9. de cambus, Sine cruribus rectis, & porius variis quàm variis. Hinc Vatinum cognominem originem sumptis, quod qui primus in ea familia id cognominis sortitus est, pedibus fuit variis.

VATRA, acis, omnis generis, & Vatricosus, adiect. Qui crura vitiosa habet, teste Nonio. Lucilius lib. 5. Vsi progeniem antiquam qua est maximus Quintus vacax, quæ vatricosus vatrax.

VATRIVS, Fluuius est ex agro Forocorneliensi in Padum decedens, à quo & amplissimum quoddam Padi ostium Vatricum portus appellatur. Auctor Plinius lib. 3. cap. 16.

VETRIVS, Italici ciuitas, Venetiz propinqua, Ptolemæo auctore, libro 3. cap. 1. Vulgo *Lovino*.

V

ante

B.

Vberis, Modò adiectiuum est, idem significans: quod fertilis, sæcundus, copiosus. [*ῥαψ. me. Ital. Abundant, fertile. Hisp. Fecund.*] Cic. 1. de Nat. deor. Vberum, lætissimæque fructus vitium Idem de Senect. Agio bene cultio nihil est nec vi vberius, nec specie ornati, &c.

V E C T

Ayuntamiento de Madrid

tati estis inter vos. Gell. lib. 6. cap. 11. Cum inquinatissimis hominibus non est conuitio decertandum, neque maledictis aduersum impudentes & improbos vellendum: quia tantisper similes, & compar eorum fias, dum paria & confusilia dicas, atque audias.

Vellatio, onis, verbale. Q. V. teste Festo, dicta est vitro citroque proborum obediatio, ab exemplo vellaris pugnae. *Argo xpo xla*. Plaut. in Afin. Verbis vellationem fieri, compendio volo.

Vellia, *βελία* Stephano, Lucania oppidum, in sinu Paestano conditum à Phocenibus, antea Elea dicta, & incolæ ipsi, Eleatæ. *¶* Est præterea Vellia Romæ collis editior, in quo quom Valerius, qui postea Publicola dictus est, domum edificare vellet, apud plebem in suspitionem venit affectatæ dominationis, quod in editiore loco veluti arcem quidam ad opprimendam libertatem constitueret. Quare intellexit Valerius, postquam plebi in concione se purgasset, iussit materiam omnem ad radicem Velli transferri, domumque illam, quam in summo colle insisteret, in imo Velli pede edificari. Vide Liliam lib. 2. ab Vrbe. Hunc autem collem dictum voluit Velliam, quasi velliam, quod ibi pastores lanam vellere soliti fuerint. *¶* Vnde Velinus adiectiuum: vi Velina regio, quæ circa palatium erat.

Vellius, item adiectiuum, penult. prod. à Vellia Lucania oppido. vt Portus Velinus. Virgil. 6. Aeneid. - Portusque requirit Velinus. Velinus lacus, Plin. lib. 3. cap. 12. & Columella lib. 8. cap. 16.

Vellia, *βελία*. Populi Ligurici trans Alpes. vt scribit Plinius lib. 3. cap. 5. Vellificus, Vellificus, Vellifer, vide **VELIFER**.

Vellitaris, Vellitor, vide **VELLES**.

Vellitor, *βελίτης*. Stephano, Civitas insignis Volscorum, Octaviæ gens, origine nobilitata, vt in Augusto testatur Suetonius. Huius incolæ dicuntur Vellitæ, qui à Romanis olim subacti, bona agri sui portione sunt mulctati. Scribit Dionysius lib. 7. Vellitis adiectiuum, vt *βελίτης* pars ciuium superfluit, quod damnata postea Romani milia eò colonia fecerunt.

Velluolus, vide **VELUOLUS**.

Vellurata, *βελυράτα*. Exercitum ducendi plaustrum, vel quaestus ex vectura. *βελυράτα*. Vecturam facere (inquit Varro lib. 1. de Re rust. cap. 2.) dicuntur qui vecturis viuunt. Nam antiqui vellam, non villam dicebant. Eius hæc sunt verba, Villa dicta, quod à villico in eam cõuehantur fructus, & euehantur quom veniunt. A quo iussit etiã nunc quoque viam vellam appellari, propter vecturas & vellam, nõ villam, quod vehunt, & vnde vehunt. Item dicuntur qui vecturis viuunt, Velluram facere.

Vello, vellis, velli, & velli, vullum, Extirpo. *βελω*, *βελω*, *βελω*. Ital. *canari*, *stipare*. Hispan. *arrancar*. Colum lib. 1. cap. 3. Reliquis annis non erit decerpendum, sed radicibus vellendum. Plin. lib. 12. cap. 12. Nardum Gallici cum radice vellitur. Virgil. 3. Aeneid. Nam quæ prima solo ruptis radicibus arbor Vellitur, huic arto liquitur sanguine gutta. Suet. de Calp. cap. 45. Circa corporis curia morosior, vt nõ solum tondetur diligenter, ac raderetur, sed vellitur etiam. *¶* Vnde Vulla corpora à Quintil. in Proo. lib. 8. dicuntur, quibus pilii sunt euulsi. Corpora (inquit) si quis vulla atque fucata muliebriter comat, scdissima sunt ipso formæ labore. *¶* Ponitur aliquando Vellere pro eruere, in terram proicere, euttere. *βελω*, *βελω*, *βελω*. Luv. 6. belli Punici, Aræ, foci, deum delubra, sepulchra maiorum vulla, temerata, ac violata. *¶* Barbam vellere: proverbum est, quo summum contemptum, ac ludibrium significamus. Horat. 1. Serm. saty. 3. - barbam ubi vellunt. Lasciuio pueri. Vide Erasim. in Chil. *¶* Huius composita sunt Vellio, euellio, diuello, euello, petuello, interuello, & reuello, quorum significata vide suis locis.

Vellura, *βελύρα*. Ipsa vellio. *βελύρα*. Ital. *canamento*, *stipamento*. Hispan. *arrancamiento*, *obra de arrancar*. Varro 2. de Re rust. cap. 11. Lanam tonsam & conglobatam alij vellera, alij vellumina appellantur ex quorũ vocabulo animaduerti licet, prius lanæ vellurã, quàm tonsuram inuentam.

Vellio, *βελω*, pen. corr. Frequenter vello, quod proprie fit quod extremas corporis partes digitis vellimus, & præstando infestamus. *βελω*, *βελω*. Ital. *trare*, *cauare*, *pungere*, *picciare*. Hispan. *pelligar*, *dar del codo*. Propert. lib. 2. Nec mihi tã duris insulset moribus, & te Vellicer, heu sero debis amara diu. *¶* Per translationem vellicare ponitur pro extirpare, mordere, ac lacerare. *βελω*, *βελω*, *βελω*. Cic. pro Corn. Balbo, More hominum inuident, in conuiuiis rodunt, in circulis vellitant. Gell. lib. 4. cap. 15. Plura in Sallustij scriptis inscisse, aut malignè vellitant. Horat. 1. Serm. saty. 10. - an crucior, quod Vellicer abentem Demetrius.

Velliscus, *βελίσκος*. Ipe vellendi actus. *βελίσκος*. Plin. lib. 28. cap. 6. Extremitates corporis vel aurium velliscibus perstringi, &c.

Velliscum, aduerb. Id est particulatim, spatium, carpium, non continuè, hinc illinc aliquid decerpendum. *βελίσκος*, *βελίσκος*. Sifconz Hist. lib. 1. vt citatur à Nonio. Vos vna æstare in Asia & Grecia gesta, literis idcirco continencia mandauimus, ne velliscum ac saltuatim scribendo, lecturam animos impediremus. Sunt qui hoc loco legant vellitarim, à vellere.

Vellio, *βελω*. Populi sunt Galliz Lugdunensis ad Ligerim fluuium, quorũ meminit Plinius lib. 4. cap. 18.

Vellus, Lana ex oue dempta & conglobatissima dicta à vellendo, quod ante inuentam tondendi rationem lana soleret euelli. *βελω*, *βελω*. Ital. *vello*, *lana*. Hispan. *el velluto de lana*. Varro Rei rust. lib. 1. cap. 16. Sole calidior tona, ex eius sudore lana fit mollior, & pãderosior, & colore meliore. Quam demptam & conglobatam alij vellera, alij vellumina appellantur. Ex quorum vocabulo animaduerti licet, prius lanæ vellutam, quàm tonsuram inuentam. *¶* Frequentissimè tamen Vellera ponuntur pro lana nõdum detonta, sed adhuc in ipsis hærente pecudibus. Virg. 3. Aeglo. Parcite oues nimium procedere: non bene ripæ Creditur: ipse aries etiam oue vellera siccet. Idem 3. Georg. Reice, ne maculis infuscet vellera pulvis. Nalcentum. Ibidem, circa finem, Nec tondere quidem morbo, illuque prefa Vellera, nec telas possunt attingere putres. Ouid. lib. 7. Meta. Særa facit, cultroque in guttura vellereis attri Coniicit, & patulas perfundit sanguine fossas. *¶* Nonnunquam etiam pro ipsi pelibus vnã cum lana ouibus detractis. Colum. lib. 7. cap. 4. Pelle s eorum propter pulchritudinem lanæ maior pretio quàm alia vellera mercantibus traduntur. Virgil. lib. 7. Aeneid. Centum lanigeras mactabat rite bidentes, Atque harum effulsu tergo stratisque iacebat Velleribus. *¶* Vellera etiam propter similitudinem Virgilius posuit

pro lana quæ apud Seres Scythiarum populos ex arborum frondibus decerpitur. Ita enim habet libro 2. Georg. Vellerique vt foliis depellant tenuis Seres. Quin etiam ipsas arborum frondes vellera interdum inuenimus appellata, eo quod iis velliantur arbores, quemadmodum velleribus oues. Ouidius de Nuce, Ac simul induimus nostris sua vellera ramis.

VELANI, Populi Alpini. D. Augusti auspiciis in populi Romanj potestatem redacti, referente Plinio lib. 3. cap. 20.

VELO, velas, vide **VELUM**.

VELOX, *βελός*. Celeritã volando, quasi volox. *βελός*, *βελός*. Ital. *veloce*, *leggero*. Hispan. *ligero*. Plin. lib. 8. cap. 34. de Tarando, Velox salu, venatu viuens, innocuum homini, &c. Ouid. 1. de Ponto, Eleg. 3. Sed piger ad pãnas, princeps ad præmia velox. Vng. 5. Aene. Veloces iaculo ceruos, cursuque fatigat. Ouidius 8. Metam. - nec fortibus illis Profuic armatis, nec equis velocibus esse. Idem 10. Metamot. Et nihil est annis velocit. *¶* Velox pro velocitate. Virgilius lib. 5. Aeneid. - itum venientem è vertice velox. Præuidit.

Velocitas, *βελότης*. Celeritas. *βελότης*. Ital. *velocità*, *leggierezza*. Hispan. *ligereza*. Plinio lib. 9. cap. 8. At mugilum nihilo minus velocitas transiit. Cic. 2. de Finib. Quid si in ipso corpore multa voluptati præponenda sunt, vt vires, valetudo, velocitas, pulchritudo? Lilius 5. bel. Pun. Decem nullibus pedum acque equorum quos in expeditione, velocitate corporum, ac leuitate armorum apertissimos esse ratus est, electis, quarta vigilia noctis signa mouit.

Velociter, aduerbium, Celeriter. *βελότις*. Ital. *velocemente*, *leggieramente*. Hispan. *ligeramente*. Marciali lib. 2. Quidque magis mirum est, velociter exit ab hoste. Cic. Somnio Scipionis, Sunt autem optime curæ de salute patriæ, quibus agitur & exercitatus animus, velocius in hanc sedem & domum suam peruolabit.

Velum, veli, Integumentum, inuolucrum quo quid velatur, id est tegitur. *βελω*, *βελω*. Ital. *vela*, *velo*. Hispan. *el paramento para baxer fombria*, *vela*. Varro à velleribus dictum putat, quod ex omnium velleribus fieret vela quibus homines tegebantur. Cic. 6. Ver. Tabernacula carbascis intacta velis. Idem in Catil. Socij velis amici, non togis. *¶* In nauibus ite velum dicitur linteum quod circa malum expansum, ventum excipit, *βελω*. Virgil. 3. Aeneid. Intra classem velis aptare iubebat Anchises. Idem 1. Aeneid. Talia iactanti strident Aquilonis procella. Velum aduersa ferit. Plin. lib. 12. cap. 19. Vehunt per maria vasta ratibus, quas neque gubernacula regant, neque remi trahant, vel impellant, non velo, nõ ratio vlla adiuvet. Ouid. 1. Fast. Diriget in medio quis mea vela fretor? *¶* Dare vela, est venis se committere, & nauigare. Virg. 1. Aeneid. Vela dabant læti. Dare vela ventis. Idem 4. Aeneid. - quos Sicionia vi vrbe reuelli. Rursus agam pelago, & ventis dare vela iubebo? *¶* Dare vela terrorum, est in diuersum mutare sententiam, viæque insilutur. Sumpta metaphora à nauigantibus, qui cursu errore versis velis corrigunt. *¶* Vela dare famæ suæ, est non curare famam suam. *¶* Vela facere, idem quod expedire, seu expãdere vela. Cic. 5. Verr. Cleomenes malum erigi, vela fieri, anchoras præcidi iubet. *¶* Per translationem vela facere, accipitur pro eo quod est toto conatu rem aliquam aggredi. Cic. 4. Tusc. Verũ igitur maius? Ratissime nos vela facere, an quasi e portu egredientes, paulum remigare? Per mirramus vela ventis, dixit Quintilianus in Præfat. Insistit, hoc est editionis accipitum enatum, vt cumque cadet, experiamur. *¶* Velis, equisque, id est omni conatu, & mari, terraque. *βελω*, *βελω*. Cic. 2. Offic. Quibus obsoletis Epicurus eisdem ferè adiutor, auctorque sententiarum. Quam his velis equisque (vt dicitur) si honestatem tuam ac retinere sententiam est, decertandum erit. *¶* Velis, remisque, idem. Cic. 3. Tusc. Terra enim res est, miscra, detestabilis, omni contentione, velis (vt ita dicam) remisque fugienda. Vide in Chil. Erasmi.

Velifico, *βελίζω*. Vela facio. *βελίζω*. Ital. *nauiare* à vele *βελίζω*. Hispan. *Nauegar haciendo vela*. Plin. lib. 9. cap. 33. Per summa aquora velificamus. Propert. lib. 4. eleg. 10. Nauia per vrbanas velificabat aquas.

Velificor, passiuum. Inuen. Saty. 3. Velificatus Athos, & quicquid Grecia mendax Audet in historia, id est circinnauigans. *¶* Legitur & velificari, deponis: vt Velificari honori suo, id est velis, remisque honori, & dignitati operã dare. Cic. de Lege Agr. Quod si vestrum spe ducitur, se posse in turbulenta ratione honori velificari suo, &c. hoc est euadere ad summos honores nõ virtute, & maiorũ gloria, sed violentia quadam ratione, vt solet fieri ab his, qui quauis fortunæ temere experiantur velis in altum elatis, nullo consilio quicquam facientes.

Velificatus, *βελίζω*. Participium. Propert. lib. 2. eleg. 29. Vna raris faci nostros portabit amores. Cæcula ad infernas velificata rates.

Velificatio, onis, verbale. Ipe velificandi actus. *βελίζω*. Cic. ad Lentulum lib. 1. Quom verò id possis mutata velificatione assequi, stultum est eum tenere cum periculo curam, quem corperis.

Vellifer, *βελίτης*. Ferens velum. *βελίτης*. Ital. *che porta vela*. Hispan. *cofa que tiene à traer vela*. Jvt Carina vellifer. Ouid. 15. Meta. Huc vbi velliferam nauem auertere carinam, &c. Malus vellifer, Valer. Flac. 1. Argon. Palada vellifero quærentem brachia mælo.

Velificus, adiectiuum: vt Velificus cursus, qui velis fit. Plin. lib. 13. cap. 11. Noctis, dicique velifico nauigij cursus. Idem lib. 6. cap. 17. Complures autem totam ipsius longitudinem x 1 dierum noctiumque velifico nauium cursu determinant.

Veluolus, *βελω*, pen. corr. Proprie nauium est epitheton, quæ, vt alis aues, ita velis quodammodo volitare videntur. *βελω*, *βελω*. Ital. *che si nauica à vela*. Hispan. *cofa que buela à nauiga con vela*. Ouid. 4. de Ponto eleg. 5. Et freta veluolans non habitura rates. Virgil. 1. Aeneid. ad mare ipsum transiit, Despicens mare veluolum, terræque iacentes.

Veluolantes naues, Cic. 2. de Diuin.

VELO, *βελω*, per simplex 1, Tego, operio. *βελω*, *βελω*. Ital. *coprire*, *nascondere*. Hispan. *cubrir con velo*, *esconder*. Cic. pro Domo sua, Tu, tu inquam, capite velato, concione aduocata. Virgil. 3. Aeneid. Et capita - caras Phrygio velamur amictu. *¶* Nonnunquam vellire, inducere, &c. *βελω*, *βελω*. Ouid. 1. de Arte. Croce velatur amictu. Plautus, Mulchri velatus roga. *¶* Hinc velati olim dicebantur, teste Festo, qui postea literis aliquot immutatis velices appellati sunt, quod velisti, non armati.

lib. 2. cap. 3. Hominum monstrificas naturas, & veneficos aspectus plenius diximus, &c.

Veneficium, cñ, Dux significat. [φανερόν, φανερός, Ital. *Aueneratione*, incantatio, *Strigaria*, Hisp. *Maleficio*, como dispoñer la persona para matar con ella, y dar la obra de hechizo.] Aliquando enim accipitur pro crimine illo quo quis alterum veneno necat. Cice. pro Cluent. Altera tantummodo consuetudinis causa timide & diffidenter attingere rationem veneficij criminum. Tacit. lib. 12. Diligitur artifex calum, vocabulo Locusta, nuper veneficij damnata. Aliquando pro maleficis artibus, & venito magis genere. *φανερόν*. Cice. de Clar. Orat. Idque veneficij & cautionibus *Ticinia* factum esse dicebat. Ouid. 1. de Remedi. am. Ista veneficij verus est via: nosse Apollo Innocuam sacro carmine monstrat opem.

Venerifer, rum, Venenosus. *φανερός*. Ouid. 3. Metam. Iamque venerifero sanguis manare palato Coepit.

Veneno, as, are, Inficere veneno. [*φανερόν*, Ital. *Auenerare*, Hisp. *Empoñar*.] Lucret. lib. 6. Ut spatium celi quadam de parte veneno.

Venenatus, rum, Venenosus, veneno infectus. [*φανερός*, Ital. *Aueneratus*, Hisp. *Aleno de ponçón*.] vt Venenata caro, apud Ciceronem 2. de Natu. deor. Sic Venenata munera, Venenatum pabulum, Venenataz sagittaz, Venenatus morsus, Venenata fanies, Venenatum telum. Plin. lib. 8. cap. 18. In Italia muribus araneis venenatus est morsus. Cice. 1. de Divin. Quam Ptolemaz familiaris eius in pralio telo venenatus idus effecit, &c. Ouid. 14. Metam. Attentum monitis vulgus pauca telli pauca tura Venenata tetigit mirantia virga.

Venenosus, fa, sum, Quid venenum habet. [*φανερός*, Ital. *Esfer venuto*, Hisp. *Esfer venado*.] vt Venenosus serpens.

Veneo, nis, veni, vel veni, supino venum, quanvis analogiz, compositionisq; ratio videatur exigere venium, sicut reliqua composita à verbo eo. *πρὸς μὲν*. Compositum enim ex dictione Venenum, & verbo eo, abiectis duabus literis: quemadmodum fieri videmus in verbo vendo. Sequiturque per omnia ferè coniugationem verbi eo. Sub voce tamen neutrali habet significationem verbi passivi. Est enim veneo idem quod vendo: habetque eandem omnino constructionem. Nam ipsum quod venditur, in nominativo ponitur, & is à quo venditur in ablativo cum præpositione, & pretium in ablativo sine præpositione. Cui autem venditur, in dativo: vt Centum aureis numis à mangone venire mancipia mihi. Sed nonnunquam venditor, & pretium rei non explicatur. Plaut. in Mench. Quibus hic pretis porci veniunt; Varro, Veniunt propter pecuniam magno. Cice. pro Sext. Rosc. Amer. Primum hoc videmus, cuius hominis bona qua ratione venierit, aut quomodo venire potuerunt. Idem de Arusp. respon. Atque ei sese, cui totus venierat etiam vobis inspectantibus vendiderat. Horat. 1. Serm. saty. 5. *venit vilissima rerum* Hic aqua. Claud. 1. in Eutr. Non pudet (heu super!) populos venisse sub hasta Videntur. Apud antiquissimos legitur Vencos. Plautus apud Diomedem, Egone illi venci? Sunt qui hoc verbum in prima syllaba per z diphthongum scribendum putent, vt differat à verbo venio, cui in multis temporibus & personis adeo simile est, vt solo sensu alterum ab altero possit dignosci. Quicquid id est, prima syllaba huius verbi producit, quæ in verbo venio corrigitur.

Venalis, venale, Quid vendi expostum est. [*φανερός*, Ital. *Cosa posta in venta*, Hisp. *Cosa que sehta puesta para vender*.] Cice. lib. 3. Offic. Venales quidem hortos se non habere dicit. Salust. in Jugur. O vrbem venalem, & cito perituram, si temporè inveniat. Venales etiam, si nihil addas, sequi intelliguntur qui ad vendendum sunt exposti. Venalis ascriptor, qui pretio emitur, pecunia comparatur. Cice. pro Domo sua, Denique ille Novitius Ligur, venalis ascriptor, & subscriptor tuus, &c.

Venale, substantivum, neutri generis, id quod venditioni exponitur. Plin. lib. 6. cap. 22. Fluminis vltioris ripa merces positas iuxta venalia tolli ab his, si placet permittitur. Alij primam huius dictionis diphthongum scribunt de quo vide v. n. e. o.

Venaliarius, ri, masculini generis, Apud Varronem & Plinium dicitur mango, & novitiorum seuuorum negotiator. [*φανερόν*, Ital. *Venditore di serui*, Hisp. *Vendedor de seruos*.] Africanus, Mercis appellatione homines non cōtingit Mela ait: & ob eam res mangones, non mercatores, sed venalitiarii appellari ait. Vlpian. lib. 2. Digest. Quia ergo venalitiarii seiviti faciliè decurrunt ad novorum emptionem, idcirco interpolant veteratores, & pro novis vendunt.

Venalius, substantivum, Idem quod venalitiarius, qui scilicet greges mancipiorum venales habet. [*φανερόν*, Ital. *Uomo dove si vendono gli serui*, Mercata de serui. Hisp. *Mercado de seruos*.] Venalius de Aedilitio edicti. I. vlti. Nam quicumque ex venalicio novitiorum emperus, alicui miziliterio præpositus sit, statim eum de veteratorum numero esse.

Venalius, ri, Locis ubi mancipia venalia prostant, vel ipse grex venalium. [*φανερόν*, Ital. *Uomo dove si vendono gli serui*, Mercata de serui. Hisp. *Mercado de seruos*.] Venalius de Aedilitio edicti. I. vlti. Nam quicumque ex venalicio novitiorum emperus, alicui miziliterio præpositus sit, statim eum de veteratorum numero esse.

Veneris, ri, Locis ubi mancipia venalia prostant, vel ipse grex venalium. [*φανερόν*, Ital. *Uomo dove si vendono gli serui*, Mercata de serui. Hisp. *Mercado de seruos*.] Venalius de Aedilitio edicti. I. vlti. Nam quicumque ex venalicio novitiorum emperus, alicui miziliterio præpositus sit, statim eum de veteratorum numero esse.

Veneris, ri, Locis ubi mancipia venalia prostant, vel ipse grex venalium. [*φανερόν*, Ital. *Uomo dove si vendono gli serui*, Mercata de serui. Hisp. *Mercado de seruos*.] Venalius de Aedilitio edicti. I. vlti. Nam quicumque ex venalicio novitiorum emperus, alicui miziliterio præpositus sit, statim eum de veteratorum numero esse.

Veneris, ri, Locis ubi mancipia venalia prostant, vel ipse grex venalium. [*φανερόν*, Ital. *Uomo dove si vendono gli serui*, Mercata de serui. Hisp. *Mercado de seruos*.] Venalius de Aedilitio edicti. I. vlti. Nam quicumque ex venalicio novitiorum emperus, alicui miziliterio præpositus sit, statim eum de veteratorum numero esse.

Veneris, ri, Locis ubi mancipia venalia prostant, vel ipse grex venalium. [*φανερόν*, Ital. *Uomo dove si vendono gli serui*, Mercata de serui. Hisp. *Mercado de seruos*.] Venalius de Aedilitio edicti. I. vlti. Nam quicumque ex venalicio novitiorum emperus, alicui miziliterio præpositus sit, statim eum de veteratorum numero esse.

placiter venerans, demisso lumine Turnus.

Veneratus, rum, aliud participium. [*φανερός*, Ital. *Honorato*, Hisp. *Honorado*.] Horat. 1. Serm. saty. 2. Ac venerata Ceres, vt culmo surgente alto, &c. Poeta tamen quandoque veneratum pro venerabili ponunt. Virgil. 3. Aeneid. Cursusque dabit venerata sacerdos.

Venerator, oris, Cultor. [*φανερός*, Ital. *Reverencia de si ad alcuno*, Hisp. *Obra de honor*.] Plin. lib. 8. cap. 1. de Elephantis, Imò verò (quæ etiam in homine rara) probitas, prudentia, acquiras: religio quoque (yderum, solisque ac luna veneratio. Cice. 1. de Natu. deor. Habet enim venerationem iustam quicquid excolit.

Veneratio, onis, Cultus, & honor. [*φανερός*, Ital. *Reverencia de si ad alcuno*, Hisp. *Obra de honor*.] Plin. lib. 8. cap. 1. de Elephantis, Imò verò (quæ etiam in homine rara) probitas, prudentia, acquiras: religio quoque (yderum, solisque ac luna veneratio. Cice. 1. de Natu. deor. Habet enim venerationem iustam quicquid excolit.

Venerabilis, Qui cultus, & veneratione dignus est. [*φανερός*, Ital. *Digno di honore, venerabile*, Hisp. *Cosa que deve ser honrada*.] Plin. Iunior in Episto. Vir grauis, & ipsa senectute venerabilis. Liu. 1. ab Vrbe, Venerabilis vir miraculo literarum, rei nouæ inter rudēs autum homines. Marti. lib. 1. Hic ubi cōspici venerabilis amphitheatra. Exiguam mole, stigma Neronis erat. Ouid. 2. de Remedio am. Est prope Collinam templum venerabile portum. Virgil. 6. Aeneid. ille adiutans venerabile donum Fatalis virgo, longo post tempore visum.

Venerandus, rum, Cum veneratione aliquid faciens. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerandus, rum, Idem quod venerabilis. [*φανερός*, Ital. *chi fa riverentia*, Hisp. *el que haze honra*.] Curt. lib. 8. Itaque more Persarum Macedonas venerabundus ipsum salutare prosterentes humi corpora. Liu. lib. 1. ab Vrbe, Quam persusos horrore, venerabundusque astutissem, petens precibus, vt contrā intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

getes, illie veniunt felicitis vix. l. de eodem lib. circa principiu. Principio arboribus rapta est natura creandis : Nanque aliz, nullis hominibus egentibus, varia Sponte sua veniunt, campoque & flumina late Curva tenent. ¶ Aliquando pro portari, siue affectu. Plin. lib. 35. cap. 6. Species sinopidis tres, tundra, & minus rubens, & media inter has : eius quæ ex Africa venit, octoni affert. Cic. ad Brutum lib. 11. Quod feribis, in Italia te moraturum, dum tibi litteræ meæ veniant, vi per hostem licet, non eratis. ¶ Venire ab aliquo, est ab eius adibus, sibi aderat, venire. Cic. pro Rosc. Comed. Quia venebat à Roscio, plus etiam scire quam sciebat, videbatur. id est, iure vel d. discipline Roscio. ¶ Ad Arcelesium venimus, dixit Cicero. Acad. hoc est de Arcelesio loquamur. ¶ Venire adversum, est venire obvium. ¶ Quod venit in buccam. Cic. Atti. lib. 1. Tu velim sepe ad nos scribas : si rem nullam habebis, quod in buccam venit scribero. Proverbialiter, pro quoquequid in mentem venit. ¶ Venire in cognitionem. Quintil. lib. 7. cap. 3. Patet hoc genus in cognitionem venire Senatus. In cõfiliū venit, id est notum & manifestum est. Plin. Epist. 302. Veneceffe sit in ea re quæ & in cõfiliū venit, & exempli defensor, deliberare. ¶ Venire in cõfiliū alicuius, pro obtemperare eius cõfilio. Cic. ad Atti. lib. 10. Venit nãdumne sit in cõfiliū tyranni si aliqua de re bona delibaturus sis. ¶ Venire in crimen. Terent. in Hecy. Hæc in crimen venit, ego verò in magnum malum, hoc est accusabitur. ¶ Venire in fidē alicuius, hoc est sese dedere. Lu. 6. belli Pun. Proinde brevis sunt viginti oppida, sex vi capta : voluntaria deditione in fidem veniunt ad quadraginta. ¶ Venire in flammam. Cic. ad Atti. lib. 16. Veniendum est igitur vel in ipsam flammam : turpius est enim priuatim cadere quàm publicè. Hoc est oportet conticere se in periculum. ¶ Felicitate venit, pro evenit. Cic. ad Tiron. Emisse te prædiū vehementer gaudeo, felicitateque rem tibi istā venire cupio. Venire gratum. Cic. 3. Philipp. Quis nefcitit venisse eam tot diebus tibi vitam gratulamini ? In usum venit. Plin. lib. 24. cap. 11. Nec tuis Latinum nomen habet, quem in usum plurimis modis venit. Visu venit. Terent. in Hecy. Et ne ego res (si vsus veniat) magnificè, Chreme, tractare possim. Venire vsu. Cic. ad Atti. lib. 7. Nunc venit idem vsu mihi quod tu tibi scribis. Venire in religionem res aliqua dicitur, quando consensit (vt vulgus loquitur) scrupulus de ea exstitit. Cic. de Nat. deorum, Gracchus quom comitia nihilominus peregrisset, rēque illam in religionem populo venisse sentiet, ad Senatū itculit. Venire in mentem, est succurrere, in apium incidere : neque solum ad recordationem pertinet, vt metuetiam ad consideracionem & repurationem. in ardu, in ardu, in ardu. Terent. in Eunoe. Hoc adeo ex hac re venit in mentem mihi. Virgil. 4. Aene. Nec venit in mentem quorū cōsideras ausi? Lucrer. lib. 3. Et venit in mentem Solis, Lunæque viarum. Cic. 1. Verr. In mentem tibi non venit quid negotij sit causam publicam sustineat. Venire diutius ad aliquem dicuntur, qui more cuiusquam ad eum devoluunt. Cic. pro Sexto Roscio, Ad quem morte Roscij diuitia venerunt. Venire ad manus, vel ad arma, est rem eo vsque progredi, ut pugna, vel bellum ex eo emergat. Cic. 6. Ver. Nonnunquam etiam res ad pugnam, & ad armam venebat. Venire oratum, est orandi gratia venire. Cæsar 7. belli Gal. Legati ad eum principes Heduarum veniunt oratum vt maxime necessario tempore subveniat. summo esse in periculo rem.

Venitur, pen. prod. Imperfonale. Plin. Epist. 10. Venitur ad me, confugo. Ouid. 1. Fast. Seu quod ad vsque decem numero crescente veniunt. Ventum est Liv. 1. ab Urbe. Ad Ianiculum fortè ventum erat. Ouid. 3. Fasto. Qud postquam ventum est, &c.

Veniens, ris, participium. Cic. ad Qu. Fratrem, Non enim fumus omnino sine cura venientis anni, etsi fumus sine timore. Virg. 5. Aene. Gratior & pulchro veniens in corpore virtus.

Venustus, 2. um, Aliud participium. Ouid. 3. de Arte. Venustus memores animi nunc efflore fœnetæ. Sic nullum vobis temporis abibit iactans. Virg. 4. Georg. Venturæque hyemis memores, ætate laborem Experiantur, & in medium questita reponant.

Vento, ois, verbale. Plaut. Tracult. Quid cibi huc ventio est? Ventio as, frequenter autem ad insultato venit, Frequenter venio, identidem adeo. [Sextus Ital. Venio spesso. Hisp. Venio amando.] Plin. lib. 35. cap. 10. Grator Alexandro Magno erat frequenter in officium venientiarum. Cic. ad Atti. lib. 1. Dies ferè nullus est quin hic Satyrus domum meam veniat. Catull. Epig. 8. Quam venientibus quo quella duebat.

VENOTVS, 5. Historicos Romanos, cuius meminist Cic. in Epist. ad Atticum, conquirentis se eius historiam non habere. Et iterum lib. 1. de Legib. ubi cum inter nudos & exiles scriptores recenseret. Nam (inquis) post Annales Pontificum maximorum, quibus nihil potest esse nudus, si quis ad Fabium, aut ad eum, qui tibi semper in ore est, Catonem, aut ad Pisonem, aut ad Fannium, aut ad Venonium venias : quæquam ex his aliis alio plus habet virum, tamen quid tam exile, quàm isti omnes?

Venor, aris, Ferax indago, feris infidior, & quasi circumvenio. [Sextus Ital. Venor spesso Ital. Cacciare alla bestia silvatica. Hist. Montear. de Capr.] Cic. ad Cæliū lib. 2. De pantheris, per eos qui venari solent, agitor mandato meo diligenter. Virg. 3. Georg. Er canibus leporem, canibus venatore damo. Plin. lib. 16. cap. 1. Fugientes cum mari pisces circa tuguria venantur. Cic. 2. de Natu deorum, Canum tanta alacritas in venando. ¶ Per translationem Venari, capinus pro captare, hoc est artificio quodam & solertia querere. [Sextus Ital. Venor laudem gloriæ : quod etiam Accipari dicimus. Cic. Atti. lib. 16. Bene igitur tu, qui dixerant venaris, reliquis pariam.] ¶ Venari apud in mari, dixit Plaut. in Asin. pro eo quod est operam perdere, & frustra aliquid conari. ¶ Legitur etiam venari, passivè pro captari, huc dolis impex, circueueniri. [Sextus Ital. Venor, & Novus annotavit, citans ille Enoli ex Nemæz, Tencor conscripta, æque vndique venor.]

Venatus, us, Ista venatio. [Sextus Ital. Venor spesso Ital. Caccia di salmatione. Hisp. Monteria, capa de fierre.] Plaut. in Rud. Hunc qui cepi in venatu meo. Virg. 9. Aen. Vidimus obsecris primam sub vallibus irbem Venau assidue, & totum cognovimus amnem. Ovid. Epistol. 3. Quis tibi monstrabat saltus venagibus aptos? Cic. 5. Tuscul. Labor in venatu labor, curfus ab Eurota, famēs, sitis : his enim rebz Lacedæmoniorū epulis condunetur.

Venerio, aris, Participium. Plaut. in Rud. Venieris, & venies. [Sextus Ital. Venio spesso Ital. Venio amando.] Plin. lib. 35. cap. 10. Grator Alexandro Magno erat frequenter in officium venientiarum. Cic. ad Atti. lib. 1. Dies ferè nullus est quin hic Satyrus domum meam veniat. Catull. Epig. 8. Quam venientibus quo quella duebat.

fulminea. Hissp. Monteria, capsa de feras. [Cic. 2. Offic. Omnino duo sunt genera largorum: quorum alteri prodigi, alteri liberales. Prodigii, qui epulis, & vicerariis, & gladiatorum numeribus, venationumque apparatus pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut bene, aut nullam sint relicturi omnino. Quotid venatio accipitur p. o ipso apparatu aut comitatur venatorum. Livius 5. belli Pun. 2. Conueniunt autem vt Philomenes portula afflueta venationem inficiens, armatos induceret.

Venator, otis, Qui feras persequitur. [Xenophon. κυνηγος. Ital. Cacciatore. Hissp. Montero cazador de feras.] Horat. lib. 1. Carm. Ode 1. Mancer sub Ioue frigido Venator, necesse coniugis immicor. Cic. 2. Pater. Pernoctant venatores in nive, in montibus vti se parantur.

Venatrix, icis, Mulier feras persequens. [Xenophon. Ital. Donna cacciatrice. Hissp. Monteria cazadora de feras.] Virg. 9. Aene. comitem Aeneæ quem miserat Ida Venatrix, iaculo celerem, scabibusque sagittis.

Venaticus, ea, cum, Quod ad venationem pertinet. [Xenophon. Ital. Cosa da caccia. Hissp. Cosa de monteria.] Vnde venaticus canes dicimus, quibus feras persequimur. Varro 2. de R. rust. 9. Canum duo genera: vnum venaticum, & pertinet ad feras bestias, ac lylyctres; alterum quod custodiz causa paratur. Colum. lib. 7. cap. 12. De villicato igitur & pastorali dicendum est: nam venaticus nihil pertinet ad nostram professionem. Cic. 6. Verr. Mirandum in modum canes venaticos diceres, ita odorabantur omnia, & persequabantur. Canum venaticorum elegantisissime excoctata nomina habes apud Quid. 3. Metam. & apud Xenophontem in tractatu De venatione. Parasiti venatici. Plaut. Cap. Proliis rebus parasti venatici sumus.

Venatorius, a, um, Idem quod venaticus. [Xenophon. vt Venatoria instrumenta, quibus in venando vtitur. Culter venatorius, apud Martial. lib. 14.

Venter, huius ventris, Toti illa pars corporis concaua, & mucronata cartilagine & nothis costis, vsque ad pubem extesa. [Xenophon. Ital. Ventre, lo stomaco. Hissp. El vientre.] Plin. lib. 9. cap. 60. Pisces attitit ventium coeunt, tanta celeritate, vt visum fallant. Ibidem, Fœmina pisces coeunt tempore matris sequitur, ventrem eius ostro pulsans. & Venter, pro ventriculo, in quem cibis repletus, comitatur in chylum. Xenophon, γαστήρ, γαστήρ. Perclus in Prolog. Saty. Magister atque, ingenique largitor Venter, negatas artes sequi voces. Fames enim in superiori ventriculi officio potissimum sentitur. Iuuenal. Saty. 5. Venter nihil noui frugalus. Plaut. Capt. Proin tu tu queridiani vitæ ventrem ad me afferas. & Venter pro aluo. Celsus lib. 3. cap. 18. Vbi ad inferiore parte purgandus aliquis est, ventrem eius ante soluendum esse: vbi ad lēpore, comprimendum. Colum. libro 9. cap. 12. Nam & thymalus maiorum quoque animalium ventrem soluit. & Ventrem ferre, est esse gravidam. & γαστήρ. Colum. lib. 7. cap. 24. de vaccis. Nam decem mensibus ventrem perferunt.

Ventriculus, ventriculi, Cibi & potus receptaculum, primæque coctionis instrumentum, quod & stomachum nonnulli appellant. [Xenophon. γαστήρ, γαστήρ. Ital. Lo stomaco. Hissp. El omago.] Celsus lib. 4. cap. 1. Ventriculus autem, qui receptaculum cibi est, constat & duobus trigonibus: quibus inter lienem & iecur politus.

Ventrale, huius ventralis, neut. gen. Vestimentum ventrem contegens. [Xenophon. ινδάλμα. Plin. lib. 8. cap. 48. Pars mei memoria corpore amphi-malla vestra, sicut villosa erant ventralia.

Ventriculosus, a, um, Qui magnam habet ventrem. [Xenophon. χλιβα gran ventre. Hissp. Cosa que tiene mucho vientre.] Plaut. in Mercatore. Canum, vatium, ventriculosum. Idem A. Gauri. Macilentis malis, rufus, aliquantum ventricosus. Pro eodem nonnulli videntur ventricosus, inietta & inter duas vocales e consonante, quauis primitiuum eam litteram non habeat. Quod etiam in aliis nonnullis adiectiuis vsuenerit videmus: vt ab Arcadia fit Arcadicus, ab Italia Italiens.

Ventrosus, a, um, γαστήρ, γαστήρ. Plin. lib. 14. cap. 17. de dolis loquens ventralis, Ventrosa, ac patula minus villosa.

Ventilo, las, paul. corr. Ventem excito, vt aliquid ardeat, aut coquatur. [Xenophon. γαστήρ. Ital. Ventare, ventire. Hissp. Ventar como para trillado, & hacer ayre con mofador.] Propert. lib. 4. eleg. 1. Hanc Venus, vt viuat, ventilar ipse faciem. & Ventilari frumentum dicitur, dum in area ventilabro purgatur. Xenophon. Plinius, Multi ventilare quoque granum vetant. & Ventilari vinum dicitur, pro eo quod dicunt dū ventum vino: vt sit, quō diffuciler exit & dolio. Colum. lib. 1. cap. 3. Quo maior aestus erit, coepius conuenit vinum nutrire, refrigerarique, & ventilari. & Ventilare annulum, est & digitis exceptum manibus versare, & veluti vento perfrandum exponere. Iuuenal. Saty. 1, quum verna Canopi Crispinus Pyrrias humero reuocante lacernas Ventiler aestuum digitis sudantis aurum. & Huius compositum est Euentilo, eiusdem fere significationis cum suo simplici. Plin. lib. 31. cap. 3, Fit & sine his altitudine ipsa granior aer, quum emendant assiduò lincorum iactatu eueculandus. Colum. lib. 1, Et celeriter frumenta deeruntur, non cedente solo pulvis vaulgarum, tribulorumque; & eadem eueculata mundiora sunt, lapillique carent.

Ventilatio, onis, verbale. Actus vētilandi. [Xenophon. Ital. suuocamento. Hissp. Agitar miento.] Plin. lib. 3. cap. 1, Inuentores vnaque decepta dum pendere, qua ventilatione etiam viles sunt stomacho, ægrifque.

Ventilator, ventilatoris, Qui ventilatione frumenta purgat, aut legumina: hos est qui post trituram frumenta quæ legumina ventilabro in sublimem eiciat, vt ventorum flatu grana secerantur a palea. [Xenophon. Ital. Venturatore. Hissp. Ventador.] Colum. lib. 3. cap. 10. Faba quæ longius emittetur, pura eo perueniet quō ventilator eam iaculabitur. & Ventilatores apud Quid. lib. 10. cap. 9, sunt praestitigatores, qui vt ventilatores grana quæ pergant, in ventem proiciunt, ita rem quam retineat, manibus eicere videntur. Iuuenal. Ita enim ait, Quo vsu collata mita illa in feris pilartorum, ac vētilatorum, vt ea quæ emiserint, vltro venire in manus credas, & quā dubium decurrere.

Ventilabrum, bri, pen. prod. Instrumentum quo rustici Apparent, legumina post trituram solum eiciantur, vt vētorum flatu & palcis repurgantur: quem in vsu rustici hodie habent paleis quibus frumenta ita in sublimem eiciantur, vt aliō grana suo pondere, aliū palea, ventorum

et ferantur. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Ventus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Ventus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Ventulus, diminutivum, Lenis, & exiguus ventus. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venacula, vix genus, quod in ollis coaditum, quamdiu in incorrup-
tum seruetur, Colum. lib. 3. cap. 1. Item quum vix rempositibus
hyemis durabiles vasis conduntur, vt venacula, vt nuper in hos vsus ex-
plorat Numefianus. Plin. lib. 14. cap. 1. Veniculum appellat per septima
vocalem in secunda syllaba, Veniculum (inquit) inter optime deflore-
scens, & ollis aprissimam, Campani malunt Siculam vocare, alij Sta-
culam. Philippus Beroaldus vtrique Venunculam, legendum existi-
mat: quemadmodum & apud Horatium in p. acceptis Catianis: Venun-
cula conuocat ollis. Venuculi, facris genus, clusino ponderosius. Colu-
lib. 3. ca. 6. Fae quod vocatur venuculum, rusticum, atque alterum candi-
dum, sed vtrique maioris ponderis quam clusinum. Quo in loco Ruellius
legit Vermiculum: nonnulli etiam Vernaculum: quam lectionem
etiam Plinio teste ceteri conserunt, quem autem Vernaculum inter adores
gentis connumerat: quod tamen nos apud Plinium inuenire non potui-
mus. Vtrum illi acutiores fuerunt, qui viderunt quod nusquam erat.
Eo tamen in loco Ruellius legit Vermiculum, ex Plinio fortasse, qui
lib. 22. cap. 25, ait in farre vermiculum esse tecedini similem, qui de-
quibus vinaris medetur. Vtrum quid si vernaculum legatur: quum id
Plinius far ad osseum vernaculum appellari asserit.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

et ferantur. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Venus, et masculini generis. Exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris)
et terra resoluta cum aliqua virtute caelesti composita. [w. 100, 110, 120, Ital. Venagila, v. rano. Hif. El vieldo para am-
tartril ad. amtrada.] Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum aceruus paleis
granisque mistis in vnum fuerit congehit, paulatim ex eo ventilitas
per longum spoutum adititur quo pacto palea quae leuior est, citra decen-
dit: faba quae longius mittitur, pura eo peruenit quod ventilitas eam
incolat.

Iones & dicitur, pro eo quod communi lingua dicitur *Ver*. Cic. 7. Verr. Quam autem ver esse coperat, cuius initium ille non à Favonio, neque ab aliquo alio notabat: sed quomodo rōsam viderat, tum incipere ver arbitrabatur. Dividitur autem ver, ut ceteræ anni partes, in portiones tres: in Ver novum, siue primum, adultum, & præceptum. Nam quomodo verum tempus sit reimestre, primum mensis primo, siue nouo veri assignatur: secundus adultum tribuitur, tertius præceptum siue cadenti. Virg. 1. Georg. Vere nouo, gelidus canis quomodo montibus humor. Soluitur. Plin. lib. 10. cap. 19. Lufonix parium vere primo quomodo plurimū fena oua. Lufius, Primo vere exercitum moturus erat. ¶ Ver sacrum, sacrificij genus erat apud Italos, quo diis immolabatur quicquid proximo vere apud ipsos natum esset. Quam consuetudinem à Sabinis oriam putat Serabo lib. 5, qui aduersus Vmbros quomodo aliquoties infeliciter pugnaissent, Marti vorum fecerunt, si victoria potius contingeret, se illi cōsecratos quicquid proximo vere apud ipsos nasceretur. Quare quomodo re bene gesta in partem essent reuerti, omnem pecoris proventum Marti immolabant: liberos quoque, eo vere natos, quoniam erudele videbatur occidere. Marti immittit cōsecratur, posteaque adules, velato capite, extra lines suos egerunt. Quendam (inquit Silenus lib. 4. Histo.) Sabinis feruntur vovisse, si res communis melioribus locis conlisteret, se Ver sacrum facturos. Lufius lib. 4. ab Vrbe, Ver sacrum factum erat priore anno M. Porcio, & L. Valerio c. 11. Id quomodo P. Licinius Pontifex non esse recte factum collegio primū, deinde ex auctoritate collegij Patribus renuntiasset, de integro faciendum arbitrat Pontificum conlisterunt, indolensque magnos, qui vna veti essent, tanta pecunia, quantā assolerent, faciendos.

Vernus, a, um, Quod est veris. *Lucius*. Ital. *Di primavera*. Hisp. *cosa de verano*. Jvi, Verni flores, Vernum æquiuocatum. Plin. lib. 10. cap. 31. Otines non temere sacris faciunt aut æquiuocum vernum. Ouid. 3. Trist. A mihi sentitur nix verno sole soluta. Horat. de Arte, o ego laus, Qui purgat bilem sub verno tempore horam. Cic. 1. Tusc. Alia verno tempore tepida frondelescit. Idem de Senect. Breue enim tempus ætatis satis est longum ad bene honesteque viuendum, si procelesis longius, non magis dolendum est quā agricolæ dolent præterita verno tempore suauitate, ætatem autem autumnūque venisse.

Vernalis, nale, Quod est veris. *Lucius*. August. lib. 7. de Cinit. Dei, Propter vernalem quippe faciem terra quæ ceteris temporibus est pulchrior, Porphyrius philosophus nobilis Atyon florem significare perhibuit.

Verno, as, Pullulo. *Lucius*. Ital. *Florire, & vendicare de primavera*. Hisp. *florere & haerere verno*. Maria. lib. 2. Dum ubi veni nati tenet lanugine malæ. Id est pilos emittere incipient, & tenera quadam lanugine ætatis florem præ se ferent. A Vere deducunt vrbū, quo tempore omnia renasci conspiciuntur. ¶ Aliquando pro canere. Plautus. Dum auicula vernant. Quippe verno tempore omnia latari videntur. ¶ Ponitur aliquando pro splendete. Plin. lib. 8. cap. 27. Anguis hybernus fura membrana corporis obdusta, fœniculi succo impedimentum illud exiit, nitidūque vernat.

Vernans ædum, Vernam quādam temperiem præ se ferens. Plinius lib. 7. cap. 1. Salubri cælo, semperque vernante. Vernans ager, pullulans, Rosidus, viridis, latus. Matthei. lib. 9.

Vernatio, onis, Corium vetus, quo serpentes verno tempore exuuntur, quod & Seneca dicitur. *Lucius*. Ital. *Serpe che lascia la bissa à primavera*. Hisp. *Holijo de la culebra*. Plin. lib. 2. cap. 6. Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibum sumptis anguillarum modo, aut vernatione, quam exuunt, pora. ¶ Nonnūquam verbalis significationem retinet, adum ipsum exuenda: curis significans. Plin. lib. 30. cap. 3. Anguine vernationis membrana cum oleo, tædæque refina calefacta, auribus prodest. Plin. lib. 19. cap. 5. Membrana, siue scædus anguine vernatione exura cum cancio masculo trita.

Veratrum, tti. Ital. *Parato herba*. Hisp. *redagambri*. Herba est quam Græci vocant *incisura*, vehementer habens vim purgandi: educendique humores noxios, principis animæ facultatem sedem infestantes: unde melancholicis & furiosis dani solet, & comitiali morbo laborantibus, Perisatry. 3. non est hēllas Acci. Ebra veratro. Dicitur autem purgatur Veratrum à vertenda mete. Eius duo sunt genera, album & nigrum: de quibus satis multa dicta sunt supra in dictione *Veratrum*.

Verax, vide *Verax*.

Verba, nō, Vulgo *Lato Maior*, Lacus Cissalpinæ Galliæ, Ticiuum ex Alpibus deuentem accipiens, & eundem in Padum transfundens. Nunc lacum maiorem appellant. Plin. lib. 9. cap. 18. Duo lacus Italice in radicibus Alpium, Larius & Verbanus appellantur, in quibus pisces omnibus annis Virgilium ortu existunt, squamis conspicis crebris, atque præcatis, clauorum caligariū effigie, nec amplius quā circa eum mensum visuntur.

Verbascum, Herba est duo summa habens genera, albū & nigrum, folij colore distincta. *Lucius*. Ital. *Tasso barbasso*. Hisp. *Verbasso, & dordolabo*. Galli *bononem album*, & *nigrum* appellant. Candidum rufius in matrem & forminam diuiditur, forma folia habet bractæ, sed hisfurata, latiora, & candidiora: caulem cubitalem, candidum, & leuiter pilosum: flosorem album aut suppalidum: semen nigrum: radicem longam, acerbā, digitali crassitudine. Nascentur in campis tribus. Mari folia candidant, sed longiuscula sunt & angustiora quā forminæ: caulis quoque tenuior. Verbascum verò nigrum omnia heic paria habet, folia ratiū latiora, minusque candida. Et & syluestre verbascum, altum virgis arboreis, folia foliis, orbibus virgas cingentibus, ut marrubium, flore luteo, frigore aut. Vide Plinium lib. 25. cap. 10.

Verberna, nō siue Verbernea, Herba est ramulos habens cubitales, angustos, in quibus ex intervalis folia quædam, sed minora, angustioraque, eisdem diuisuris in ambitu, colore aliquatenus cæsi: radicem autē longam, tenuem: flores purpureos, & grales. *Lucius*. Ital. *Verberna*. Hisp. *La grama yerna, verberna*. Galli ex Latino vocabulo litera tantum vna immutata, Verbanum appellant. A Græcis etiam hierobotane *icē* *βερβανος* Dioscoridi dicta est, propter quod ad multos sacrorum vñs ea vterentur. Plin. lib. 15. cap. 9. Nulla tamen Romanæ nobilitatis plus habet, quā hierobotane. Alij putent herona, nōstri verbernacam vocant. Hæc est quam legatos fecit ad hostes indicauimus. Hæc Iouis

mēsa vertitur, domus purgatur, lustranturque. Hæc ille. Peritellione autem Græci idcirco appellantur, quod plurimum in ea manifestent columbæ. ¶ *Verberna* tamen quælibet herbas & frondes teitas, agatas cōuandas ex puro loco decerpas, Verbernas apponamus, quæ aut herbernas: quod & Donatus annotat in locum illum. Antius Terentianus, Ex ara verbernas hinc fume. Quo profecto in loco Terentianus nō videtur intellexisse herbam illam, quam propter Verbernam appellari dicimus, quomodo apud Menandrum, à quā illa transtulit, *verberna*, hoc est myrsus legatur. Plin. lib. 22. cap. 2. verbernarum & saginū nomina idem significari ait, hoc est granē ex arce cum sua terra euulsum: quæ semper vñs legatos, quomodo ad hostes clargitur mittitur: eundemque vñs ex iis, qui verbernas fecerit, Verbernanum fuisse appellatum.

Verbernaca, x, Herba procul eadem, cum verberna: de qua satis multa in dictione præcedenti.

Verber, is, Instrumentum verberandi (inquit Valla lib. 6.) longum, & exile, qualis est virga, baculus, fustis, Iora, flagellum, ierua, arado, & siquid est simile. *Lucius*. Ital. *Virga longa da battere alicui*. Hisp. *Para para herir & hostigar*. Virgil. 3. Georg. Illi instant verbere totto. Cic. 7. Verr. Ne catenæ, ne verbera, ne scutres, ne cruciatus faciorum. Plin. lib. 8. cap. 9. Domantur autem rabidi fame & verberibus. Terent. Andr. Verberibus casum te in pillum. Dædædam vñs ad meum. ¶ In vitibus quoque & arboribus Verbera dicuntur, teneriores virgæ, longitudine & flexibilitate sua saggetum speciem referentes: unde & flagella à rei rusticæ scriptoribus appellantur. Quintilianus De clama. vñs. Ignēque ex proximo raptos, verberaque, quæ cæus obtulerat in vado. ¶ Verbera nonnūquam pro ipsa verberatione, seu pro iocibus accipiuntur. *Lucius*. Ital. *Verbera*. Virgil. 3. Georg. Ec neque es iam fixa virum, nec verbera laua. Non scopuli, rupique cauat. atque obiecta retardant flumina, &c. Terent. Heaut. Tibi erunt parata verbera, huic homini verbera. Radios verbera luerit lib. 1. quoniam mittere multa videbant. Verberibus radiolum, ac vñs victa per agros. Vñs verbera vitare, apud eundem lib. 5. Lingua verbera, ob iurgantes. *Lucius*. Ital. *Verbera*. Horat. 3. Carm. C de 12. Aut exanimat metentes porius verbera lingua.

Verbero, as, Cado verberare. Sic enim à verberare fit verbero, quomodo à sustis, sustigo, à flagellum, flagello. *Lucius*. Ital. *Verbero*. Hisp. *Apertar apertis*. Cic. 7. Verr. Quæ quomodo apud te dicitur, virgæ oculi verberantur. ¶ Verberari etiam verbis quomodo dicitur, quoniam (ut restat Nonius) non solum verberare à verberibus dictum, sed etiam à verbis. Plaut. in Trucul. Me illis quidem hoc verberat verbis. ¶ Verberare conuino, vel iniuria, est iaculare. Cic. C. C. ad Titonem lib. 12. Verberantur cogitationis tacto duntaxat conuincto. ¶ Huius composita sunt, Diuerbero, euerbero, reuerbero, & tranfuerbero: quomodo significata explicauimus suis locis.

Verberatus, us, Ipā verberatio. *Lucius*. Ital. *Verberatus*. Hisp. *Apertar apertis*. Plin. lib. 3. cap. 3. Si etiam expressa in altum, aut è sublimi deiecta, verberatu corripit ætæ. ¶ Verberatus, pro impulsu. *Lucius*. Ital. *Verberatus*. Cuius lib. 7. Si quomodo propemodum tuo verberatu ai omnes te præteunte iocauimus, eisdem nos inimicos, &c.

Verberatus, a, um, Verberibus dignus. *Lucius*. Ital. *Digno de offere battuto*. Hisp. *Digno de fr hostigado*. Plautus in Pseud. Sed video. Eecum verberam statuam, vi magnificè inest fete. Idem Persia. Ain' verò verberum caput?

Verberabilis, Id est verbero, seu verberibus dignus. *Lucius*. Ital. *Digno de offere battuto*. Vnde superlatum Verberabilissimus, deduxit Plautus. Aut Verberabilissimè me (inquit) etiam regnas non far, sed rufus. Sic enim habent emendationes exemplaria, quoniam non defuit in quibus verberabilissimè legatur.

Verbero, onis, masculi gen. *Lucius*. Ital. *Digno de offere battuto*. Hisp. *El que perperuim vapulat, quem etiam Græci vocabulo multigiam vocant*, Plautus in Amphitru. Ain' verò verbero? Idem. Ain' me verbero. Aude herum ludificari?

Verbum, bi, Generaliter accipitur pro quavis dictione, quæcunque ea sit orationis pars inde nomen habens quod à veris verberatu formetur. *Lucius*. Ital. *Parola, motto*. Hisp. *Palabra generalmente*. Variatamen à veritate deducit, quod verum nos loqui oportet. Terent. in Eun. De cyclione verbum nullum. Idem Heey. Verbis dici non potest. Tantum quā re ipsa navigare incommodum est. Cic. 1. de Clai. Neque enim quories verbum aliquod est scribendum, nobis toties eius verbi litteræ sunt cogitatione conquirendæ. ¶ Aliquid specia iter, pro parte orationis per tempora & personas declinabili. *Lucius*. Vnde verbale nomen dicitur, quod à verbo originem accepit. ¶ Nonnūquam verba ita accipiuntur, ut rebus siue factis opponantur. *Lucius*. Cic. in Sallustium, Vbi res testimonio adfuit non opus est verbis. ¶ Hinc verba dare dicimus pro decipere, & verbis circumvenire. *Lucius*. Cic. Attico, Verba dæi mihi facillè pitorinque libenter præbeo credulum ¶ Interdum ita accipimus verbum, ut scripto opponatur: vnde Verbo alicui mandata dare, hoc est viua voce, & non scripto. Cic. lib. 7. Epul. Plura illi mandata verbo quā scripto dedi. ¶ Nonnūquam non singulas tantum dictiones Verbi nomine complectimur, verum etiam solidas orationes. Quo fit ut modò sententia in aliquam insignem, modò etiam procerbum, verbum appellatum inueniamus. Terent. in Adelphi. Postremo illud nō meum verbum facio quod tu Mitro Bene & sapienter dixi. Er paulo ante, nam verus verbum hoc quidem est. Communia esse amicorū inter se omnia. ¶ Meis verbis, locutio in primis elegans, pro eo quod est meo nomine. Cic. Attico, Attice, quoniam hilarula est, meis verbis suauium des. Er alibi, Tu Atticam, quæso, cura: & ei saluem, & Pyliz, Tulliz quoque verbis plurimum. Idem lib. 4. Epist. Cum Sura locutus sum, ut ei meis verbis diceret. Idem lib. 16. Si ei meis verbis eris gratus. Verbi causa, idem valet quod exempli gratia. Cic. 3. Verr. Siquis, verbi causa, orietur Canticula natus sit. Verbi gratia, in eadem significatione apud Ciceronem: Acad. Verba facere, discere, orationem habere, disputare, proloqui, *Lucius*. Ital. *Verba*. vt. Facere verba in Senatu. apud eundem 5. Verr. Idem de Clai. Quæ nunquam verbum in publico fecerunt. Idem pro Pompeio, Permulta contra legem Gabinium verba fecisti, ¶ Verba mortuo facere, in eadem significatione dicimus, quæ Sordo fa-

bulam narraret: hoc est ei velle aliquid persuadere qui aut non audiat, nolit audire. Terent. in Phor. Ego Naufistrata esse in hac re culpam meritam non nego: Sed eam quæ ut ignoscenda. v. verba sunt mortuo. Verbum de velle verbo exprimitur, id est ad verbum transferre. Terent. in Prolog. Adelphi. cum hic locum sumpserit sibi. In Adelphi: verbum de verbo expressum extulit. Verbum reddere verbo. Horatius de Arte, Nec verbum verbo curabis reddere fidus. Interpret. Verbum pro verbo reddere. Idem Cicero de Optimo genere Orato. Conuertere enim ex Attici duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes inter se contrarias, Aeschini, Demosthenisque: nec cōverti ut interpres, sed ut orator, sententias eisdem, & earum formis, tanquam figuris, verbis ad nostram consuetudinem aptis in quibus non verbum pro verbo habui necesse reddere, sed genus omnium verborum, vimque seruavi. Totidem verbis transferre, pro eodem, apud Cicero in lib. 6. ad Atticum, Eisdem verbis aliquid reddere. Idem Cicero de Clar. Orat. Primum, inquit, memoria tanta, quanta in viro cognouisse arbitror, ut quæ secum commemoratus esset, ea sine scripto verbis eisdem redderet, quibus exco-gitauit. Quod Cicero Eisdem verbis, Quintil. lib. 10. cap. 6. Ad verbum dixit. Verba dare, est decipere. *παρολίζω*. Terent. in Andr. Cui verba dare difficile est. Verba ad rem cōferre, hoc est se ipsa verborum fidem facere, & dicta factis comprobare. *πρὸς τὴν πραγμασίαν*. Terent. in Eunu. Verum si verba ad rem cōficeret, vapulabit.

Verbale, Quod à verbo descendit. *ῥημῶδες*. vt, Lector à Legō, Doctor à Doceo. dictio Grammaticis familiaris.

Verbigerō, *ῥαβδίζω*, Verba facio. *ῥαβδίζω*. Ital. *Cianciare, cicalare*. Hisp. *Con-tender con palabras*. Apuleius, Nimis multa oratio est, si velim memora-re quæ ego contrā responderim, quàm diu, & quoties inter nos verbige-ratum sit. Verbum est verus, & iustus, & iustus.

Verboſus, a, um, Multiloquus, garulūſus, locuteliuſus. *ῥητορικός, πολλόλογος*. Ital. *Cianciatore, chi abonda in parole*. Hisp. *Lleno de palabras*. Cic. pro Muræna, Non solum ista vestra verboſa simulatio prudentia, sed etiam ipsa illa domina rerum sapientia. Quintil. lib. 2. cap. 4. Vt quidam ſen-tentiarum gratia verboſiſſimos locos arceſſunt, quum ex locis debant naſci ſententia. Cicero. Marii lib. 7. Habes epistolam verboſiorem for-taſſe quàm velles.

Verboſe, aduerbium. Multis verbis. *ῥητορικῶς*. Cicero. pro Muræna, Satis verboſe, ſed quid poſtea?

VERCELLAE, *Βερκελαι*, Vrbs Transpadanæ Italiæ, quàm Plinius lib. 3. cap. 17. in vdecima regione Italiæ collocaſ, non procul à Tauri-nis. Vulgo *Perell*.

Vere, vide VERVS.

Verecundia, *ἰσχυρία*, Metus iuſta reprehentionis, modeſtia, contraria arro-gantia: & idem ſerè quod pudor. *ἰσχυρία*. Ital. *Verecundia, modeſtia*. Hisp. *Verguenſa con timor*. à quo tamen in hoc diſſert, aſſe Donato, quod Ver-ecundia, ingenuitatis cuiuſdam ſit & modeſtiæ: unde & in laude poni-tur. Pudor verò, animi ſibi male cōſeji obſeſus aliquid perpetratum. *αἰσχυρία*. Cicero. pro Quintio, Homo timidus, virginali verecundia. Liu. 1. ab Vrbe. In eam verecundiuſ adducti ſunt, vt ciuitatem totam in cul-tum verſam deorum, violatū ducerent neſas. Plin. Epist. 7. lib. 2. Cauſas ſumma fide, pari conſtantia, nec verecundia minore deſendit.

Verecundus, a, um, Qui verecundia teneatur, id eſt iuſta metuens reprehe-nſionis. *ἰσχυρὸς*. Ital. *Verecundus, modeſtus*. Hisp. *Verguenſo, con timor via-dito*. Ouid. 1. Amor. eleg. 5. Illa verecundis lux eſt præbenda puellis. Idem 14. Metam. Illa verecundo vix tollens lumina vultu, &c. Cicero. 3. de Leg. Verecundus eſt, qui vt bene audiat, erubeſcit, & pudet impudica loqui. Verecundus, & parcus in transferendo, hoc eſt non nimium audax, aut frequens in tranſlationibus, qui ſcilicet metaphoris vtitur non nimium diſus, neque longè petitis. Idem de Orat. Nec in faciendis verbis erit audax, & in tranſferendis verecundus & parcus. Verecun-da tranſitio, id eſt modicè aſſerta, & non nimis longè petita, apud eundem lib. 16. Epistola.

Verecunde, Cum verecundia. *ἰσχυρῶς*. Ital. *con vergogna*. Hisp. *con verguenſa*. Cicero. 3. de Finib. Tum ille timide, vel potius verecunde, Facio, inquit, equidem. Idem 2. de Fin. Cyrenæci quidem non recuſant: veſtri hæc verecundius, illi fortaſſe conſtantius.

Verecundor, *ἰσχυρίζομαι*, Verecundia teneor. *ἰσχυρίζομαι*. Ital. *Vergognarſi honeſta-mente*. Hisp. *Tener d'auer verguenſa*. Cicero. lib. 3. de Orat. Aliterum cun-ctantem, & quaſi verecundantem incitabat. Plaut. in Trin. Verecundari neminem apud menſam deſcet.

Veredus, di, pen. prod. Equus cuiuſus velociſſimi: quaſibus antiqui verbāt in venatione. *ῥεῖος*. Martial. lib. 14. Stragula ſuccidit venator ſumpe veredi: Naro ſuſcit à nudo ſurgere ſicus equo. Idem alibi, Parcius vtaris monco rapiente veredo, Priſce, nec in lepores tam violentus eas. Veredis item vtatur principum tabellarij, qui muta-ris per ſtationes equis, quàm velociſſimi, quod inſtituerunt, perueniunt: qui inde etiam Veredarij appellati ſunt. Iulius Firmicus Matheſcos lib. 3. Regum nuntios, veredariorū reddent. In qua etiam ſignifica-tione vocem eandem uſurpauit Procopij interpres Belli Perſici lib. 2. Sunt qui veredum dictum putant, à vehēda rheda: vnde & veredarium vrbs, apud Hieronymum legimus, metaphora proſecta nō inueniſta, pro gubernatore, rectore, ſeu adminiſtratores: Singulæ (inquit), metunt veredarium vrbs offendere. Quamquam nō deſunt qui rhedarium ibi potius, quàm veredarium legendum cenſeant.

Verer, *ῥεω*, eris, itus, Cum obſeruantia quadam, & ingenuo pudore tactus. *ῥεω*. Ital. *Vereri, dubitare, haue-re in timore*. Hisp. *Tener con verguenſa*. Eſt enim Vereri propriè libetorum, qui honeſtatis gra-tia mouentur: Timere autem ſeruatorum, qui ſormidine prene aliquid aut faciunt, aut omittunt. Cicero ad Attic. lib. 7. Et quod ſcribis in vr-bum introiſſe, veror quid ſit. Terent. Andr. Sed quidnam Pamphilum exanimatum video: veror quid ſit. Et vt dicimus, Timore te, ti-bi, à teſte dicimus, Veror te, tibi, à te, in eadem diſſerentia, quam ex-plicauimus in verbo Timere. Cicero. 4. Acad. Vos autem veremini mihi, ne labor, &c. Terent. in Andr. Ego dudum nonnihil veritus ſum. Dauid abſte, &c. In eadem ſignificatione dixit Cicero in Cat. Maro. De qua (ſo-juritur de Carthagine) non aptè vereri deſſimam, &c. id eſt timere ne vobis malum inferat.

Verens, entis, participium, ſeu nomen ē participio, Timens, metuens. *ῥεωδής*. Cicero ad Papyrium lib. 4. Qui te ad ſcribendum incitauit, ve-rentem, ne Silius ſuo nuntio aliquid mihi ſollicitudinis attuliſſet.

Verecundus, a, um, Idem in quod venerandus. *ῥεωδής*. Quid 4. Metam. & ab-ſulte illis, Quod mortale fuit, maieltatemque verendam Impoſuit: nomenque ſimul, faciēque nouauit. Idem 4. de Ponto, Eleg. 1. Curia-zum Patribus fuerat ſtipra verendis.

Verecundorum, gen. neut. numeri pluralis tantum, Corporis partes puden-dæ, quæ ſine verecundia nominari non poſſunt. *ῥεωδής*. Ital. *Le parti diſtinte del huomo*. Hisp. *La verguenſa genitalis*. Plinius Epistola. 14. lib. 3. Repente cum ſerui circunſiſtunt, alius ſances inuadit, alius os verberat, alius pedes & ventrem, atque etiam (ſordum dictu) veren-da contundit.

Verecrum, tri, Penis, menturia, membrum virile. *ῥεωδής*. Suetonius in Tiberio, cap. 62. Excoꝑitauerat autem inter genera cruciatuſ etiam vt larga meri potatione per ſullaciam onerato, repente vereris deli-gatiſ, ſidicularum ſimul, vtriusque tormento diſtenderet.

VERGETVS, Septē ſunt ſtellæ in genu Tauri: ita dictæ quod circa æqui-noctium vernum maturino tempore oriuntur. *ῥεωδής*. Virg. 1. Georg. Nauita cum ſtellis numeros, & nomina fecit. Pleiadas, Hyadas, claramque Lycæonis Arcton. Vide de his plura in diſtione PLEIADES.

VERGETVS, Maro, *ῥεωδής*. Euſtathio in Catal. apud Homerum, Lati-norum poëtarum preſtantiſſimus, ex æquo prope modum certans cum Homero: cuius vita latiffimè deſcribitur ab Aelio Donato, & Petro Crinito. Sūt qui Virgiliuſ ſcribere maluit per tertiam vocalem in pri-ma ſyllaba: de cuius orthographiæ ratione nonnihil diſſeremus infra in diſtione VERGETVS.

Vergo, *ῥεω*, gls, verſi, vel ſecundum Diomedem, xi, ſum, Tendo, ſpecto, incli-no, de clino. *ῥεω*. Ital. *Tornare, ver qualiter eſta, deſtinare*. Hisp. *Inclinare, de for inclinando, embocar, o trallenaar*. Vir-gil. 11. Aeneid. Quem daminer labor, & quo vergat pondere ſethum. Quingitur aliquando accuſatiuſ cum præpoſitione ad, vel in. Cicero. 1. Philipp. Et eius auxilium ad Italiam vergere quos ad Adam, malue-runt. Venenum vergere alieni, actiue pro miferere, porrigere. Lucere. lib. 5. Illi imprudentes ipſi ſibi ſape venenum Vergabant, nunc dant aliis ſolertius ipſi.

Vergens, *ῥεωδής*, participium. Lucanus lib. 2. Illyris Ionias vergens Epidaurus in vndas. Sueton. in Othone, cap. 7. Vergente iam die ingreſſus Sena-tum, id eſt inclinato.

Veridicus, Veriſimile, Veritas, vide VERVS.

Vermis, huius vermīs, maſculini generis, à vertendo dicitur, quod re-pendo torqueat ſeſe & veritat. *ῥεωδής*. Ital. *Verme*. Hisp. *El gusano*. Plin. lib. 18. cap. 17. Vulgò vero ſi dulcedo noceat, & vermes radicibus in-hæreant, remedium eſt amurea pura, &c. Lucere. lib. 2. Quippe videre licet viuos exiſtere vermes. Stercore de tetro.

Vermiculus, diminutiuum, Exiguus vermīs. *ῥεωδής*. Ital. *Vermicello*. Hisp. *Gusanillo*. Plin. lib. 10. cap. 65. Iam obituri muribus vermiculū in capite gigni tradunt. Lucere. lib. 2. Et tamen hæc quom ſunt quaſi putrefacta, per imbres, Vermiculos pariant.

Vermiculor, *ῥεωδής*, Vermiculus inſector, vermiculus gigni quod vitium nō modò lignis & arboribus, verumetiam aliis plantis & fructibus ſolet accidere. *ῥεωδής*. Ital. *Verme*. Hisp. *Tener d'auer verguenſa*. Plin. lib. 17. cap. 27. Vermiculor magis minuit quædam arbo-res, omnes tamen ſerè, idque aues caui contigit ſono expetuntur.

Vermiculatio, *ῥεωδής*, verbalis, Vitium arborum, aliarūve plantarum, aut etiam fructuum, quum vermiculis inſectantur. *ῥεωδής*. Plinius lib. 11. cap. 17. Ficus ſi ſtilla ſeritur, ocyliſſimè ſerè traditur pomum, nec vermiculationis obnoxium: quo vitio non carent reliqua poma ſimiliter ſata.

Vermiculatus, a, um, Quod quandam vermiculorum effigiem imitatur. *ῥεωδής*. Ital. *Fatto à muſſola*. Hisp. *Diferente, vario, o hecho à ſemejanza de las rayas que haze en los gusanos*. Vnde opus vermiculatum dicitur, quod minutis teſſellis inhiuſis vermiculorum inſar variegatum eſt, ac diſtinctum. *ῥεωδής*. Plin. lib. 13. cap. 1. de pictura lo-quens, Nūc verò in totum marmoribus pulſta, tum quidem & auro: nec tantum vt parietes toti operiantur, verum & intereaſ marmore, vermiculatiſque ad effigies rerum, & animalium cūſtunt.

Verminalis, teſte Feſto, Die annuæ ventris tormina, quum inſteſtina minuo motu, quaſi vermibus quibuſdam ſeindi videantur, quod doloris genus Græci *ῥεωδής* appellant. Hæc Feſtus.

Verminalis, pen. cor. Vermibus inſector. *ῥεωδής*. Ital. *Hauer verme*. Hisp. *Tener gusanos, o tener come en come de gusanos*. Corn. Ceſ. Nihil periculofius pueris, dum verminant, Martial. lib. 14. Si tibi moſa pru-rigine vermīner auris.

Verminalio, Vitium in iumentis, quum à verme inſectantur, Plin. lib. 28. cap. 11. Iſdem ſanari diſmiſſis in fauces iumentorum verminationes, notum eſt.

Verminalis, aris, deponens, Ventris torminibus vexor. *ῥεωδής*. Vermina enim, teſte Feſto, veteres ventris tormina appellabant. Pomponius Hærica, vt citat Nonius, Decimo menſe demum turgens verminatur, parurit. Tractum à vermibus, qui in animalium aluo ſeſe mouentes, inſteſtina excruciant.

Verminalis, Qui vermes habet. *ῥεωδής*. Ital. *Pieno di verme, bacchi*. Hisp. *Lleno de gusanos*. Vnde verminofus aures, quibus innati ſunt ver-mes. *ῥεωδής*. Plinius lib. 10. cap. 14. Succus auribus vermi-nofus inſtillatur.

VERNA, vernæ, communis generis, Seruus, aut ancilla, domi noſtræ, aut certe ex ancilla noſtra natus, natæ: v quod nomen Feſtus à vere dedu-ctum putat, quod id tempus maxime idoneum ſit ſortitæ. *ῥεωδής*. Ital. *Nato in caſa noſtra di noſtro ſchiavo*. Hisp. *Nacido en caſa de noſtro*. Plaut. in Milite. Quid, nectici non miſſus quieſquam, quæ veros alie: Cælius Ciceroni lib. 9. Bellienus verna Demetri, qui ibi cū præſidio erat, &c. Tibul. lib. 1. eleg. 1. Turbique vernaſum ſaturi bona ſigna coloni. Lucret. Horat. 1. Scem. vernæque procaces Paſco libatis dapibus. Vernarum nomen apud antiquos, teſte Nonio, pro conuitiis habebatur, quod eo nomine primum dicti fuerint i qui ſacro vere nati eſſent.

Junbis,

lumbis, viris mammae, atque barba. In eadem etiam significacione nō raro hac voce vtitur Plinius, testimonia hic breuiter causa omittimus. ¶ Interdum tamen Verticillares vestes postas legimus pro variis seu discoloribus. Lii. lib. 4. belli Maced. de lege Oppia loquens, Tulerat eam C. Oppius Tribunus plebis. Q. Fabio T. Sempronio c. o. s. s. in medio ardore Punici belli, Nequa mulier plus semina auri habebat, ne vestimento verticillare videretur. Quo tamen in loco verticillares vestes nonnulli intelligunt, colore alio quā natui infectas: vt Verticillares inde dictas intelligamus, quōd viderent, id est mutarint colorem. Cōtrā Colores dicuntur, quā nullo externo colore sunt imbutae. Est autem hoc nomen adiectiuum omnis generis, cuius neutro vsus est Virg. 10. Aene. Astur equo fidens & verticilloribus armis.

Verticillaris, le, Aiturus, verticillaris, simulandi quidvis, & dissimulandi artifex. [Admirationem, Phidias, p. 235. Ital. Muta pelle, muta faciem, muta volto, accorto, pieno di cuncte. Hisp. Adulcisco & engañador.] Plaut. in Amph. Verticillaris se facit, quando lubet. Plin. lib. 8. cap. 22, indicat lupo tempore vulgō infixam hanc opinionem fuisse, homines in lupos verti, vrsūque restitui sibi, atque inde ducam esse consuetudinem loquendi, vt homines astutus, vt viles dicamus.

Vertebrae, pen. corr. siue Vertebrae, Spinae ossa dicuntur, in crassiores quosdam nodos conglobatae, & in medio sui concava, vt spinali medulla transiunt praebeant, firmitudinem autem vinculis colligatae, quorum beneficio interiores nodi cohaerescunt. [Aristoteles, Ital. Offe della spalla, & la schiena, & simili. Hisp. Huesos de qualquier espina.] Harum munus est vt corpori flexibili sit, incuruūque praebeant facultatem, quōd sine illis proflus rigidum esset, & inflexibile. Plinius quoque per quandam similitudinem in infectis vertebrae appellat eas partes quae circa ipsam sita ineluturam, corpori flexum praebeant. Itaque habet lib. 11. cap. 1, Aliquisbus vt. o. non tota incurta eas ambone rugas, sed in alio aut superne tantum, imbricatis flexilibus vertebrae, nullquam alibi spectantur naturae artificio.

Vertebrae, a, um, In vertebrae conglobatas. Plinius lib. 11. cap. 17, Sed quibus ceruix & molis, vertebraeque orbiculatim ossibus flexilis ad circumspectum articulum nodis iungitur.

Vertex, is, qui & Vortex, à verto, is, Proprie venus est conuolutus ac rotatus: qualis est qui *σφαίρα* vocatur, id est vibratus ceneptias, vt interpretatur Plin. lib. 1. cap. 48. [σφαίρα, Ital. Vertice in cirkello. Hisp. Remolinosamente.] Vortex (inquit Apuleius in Colima) torquetur humis arida, & ab imo erigitur ad summum. Vertex, auctor Seneca lib. 5. Nat. quill.) aliquo promontorio repercutitur: atque in se volutam facit vorticem: qui circumactus, & eundem ambiens locum, ac se ipse vertigine concipit, vertigo vocatur. Docet Quintilianus lib. 8. cap. 1, Vertice esse cōtinuam in se aquam, vel quicquid aliud similiter vertitur. Virg. 1. Aene. Ingens à vertice pontus. ¶ Cicero 2. Tufcul. per translationem vertices dolorum dixit, pro vertigine, rotationeque quae in doloribus circumactis, lancinatque per corda. Nunc nunc (inquit) dolorum anxietati torquent vertices. ¶ Inde propter flexum capillorum, pars summa capitis dicitur vertex, siue quia ad occipitum in declue vertitur, vt 2. Aene. Pulchrius de dogmate Platonis, Denique ipsius capitis verticem spectat, tenui cure connectum, capillūque hirsutum aduersus vim frigoris & caloris. Plinius lib. 11. cap. 37, binos hominum aliquibus vertices dat, quom aut, Vertices bini homini tantum, aliquibus capitis ossa plana. ¶ Ab huius similitudine, quod in montibus eminentissimum est, vertex appellatur. Virg. 1. Aeneid. geminis minantur In caelum scopuli, quorum sub vertice late Aequora iuta silent. Item aliusmō partes caeli quas Graeci *σφαίρα* vocant, dicuntur vertices, quod circa hos mundus rotetur. Virg. 1. Georg. Hic vertice nobis semper sublimis: at illū Sub pedibus Styx aera videt, Manesq. profundū. Propter quod etiam cardines dicuntur, à similitudine eorum cardinum circa quos valvae voluuntur. ¶ Apud Virgilium lib. 4. Georg. Vertex pro Aquilone ponitur, tempestas à vertice huius Incubuit. Vortices antiqui per o litteram pronuntiabant, teste Quintiliano, cap. de Orthographia: primūque à Phrygiis per e vertices dixit.

Verticillus, adiectiuum. [επιστάλας, Ital. Che ha molte concavità. Hisp. Cosa remolnada en si misma.] Linius 1. bel. Pun. Quidam verticillo amni delati, in holles ab elephanis obtriti sunt.

Verticulum, li, Instrumentum quod fuso adhibetur, vt facilius vertatur. [σφαίρα, Ital. Cotto, fusainolo. Hisp. El torero de luso.]

Verticillus, li, & Verticillis masculini generis, diminutiuū. Plin. lib. 37. cap. 2, In Syria quoque inde feminas verticillos facere, &c.

Verticilla, Infecti species, inquit Budrus.

Verticillatus, adiectiuum. [επιστάλας, Ital. Cotto, fusainolo. Hisp. El torero de luso.] Plin. lib. 7. cap. 6, A conceptu decimo die doloris capitis, oculorū vertigines, renebraeque, lūe. Sary. 4, Quam bibitur concha, quom iam vertigine tectum Ambulat, & geminis exurgit mela lucernis. Colum. lib. 7. cap. 10, Fabricantium signa sunt, quō oblitpae fues tranfuerfa capita ferūt, ac per pascua, quom paululum procurant, confilunt, & vertigine correptae concidunt.

Veritas, Dei cuiusdam nomen apud Romanos, in omnigenas se formas vertentis: vnde & nomen accepit. Hic Pomponius Nympham fertur adamasse: & vt eius saltem conceptu frui liceret, in nullas formas sele trāsmutasse. Q. de re vide Onidius lib. 14. Metam. Acron in illud Horatij lib. 2. Serui. Verumini, quorūque sunt, natus iniquis: Verumini aut esse Deum humanarum cogitationum praesidem: deo quoque multiformem fingi & inconstantem, quemadmodum & illa variat sunt & mutabiles. Iniquo autem Verumini natos esse interpretatur, qui cogitationes suas regere non possunt. Tibertius Donatus Verumini dicitur, existimare, quemadmodum & Portunum: quem idcirco coli arbitrat, vt res instituat, ad quem desinunt sunt finem, perducantur.

Saepe enim male cedit quod vel opprimē est institutum: quemadmodum gladius ille, qui reginae dono datus fuit ab Aenea, necis ipsi confectenda fuit instrumentum. Nec desunt, qui inde Verumini dictū putant, quōd lacum Curtium in Tibertum auerterit. Quam opinionem tangit & Quid. lib. 6. Fastorum.

Vertunalia, siue Vertunalia, Vertuni festa, quae fiebant mensē Octobri.

Veru, indeclinabile nomen in singulari numero, in plurali Verua, ium, Instrumentum oblongum ex ferro, quo carnes ad ignem torrentur. [σφαίρα, Ital. spedo, schiduar. Hisp. El asador, & frenal que se junta algo.] Virg. 2. Georg. Pinguiaque in verubus torrebimur exta coluntis. Varro à ver fando dictum existimat, quōd ad ignem iugiter calcitur. ¶ Ab huius item similitudine telum oblongum, & tenue, Veru dictum est. Virg. 7. Aene. Etereti pugnant mucrone, vertique sabello.

Veruculum, li, Instrumentum ferreum, quo metallorem expurgatores, spumam eximunt à reliqua materia. [σφαίρα, Ital. Plin. lib. 3. ca. 6, Spuma ex argente sublata veruculis ferreis, atque in ipsa flamma conuoluitur veruculo, vt sic modici ponderis.

Verutum, veruti, pen. prod. [σφαίρα, Ital. Dardo, tecto & acuto. Hisp. Arma à mueria de espada.] Et hoc illic quod veru habet praesigium. Hinc Lucan. lib. 8, Caesaries compressa manu, Phariogque veruto, Nonius, Verutum est telum breue, & acutum. Caesar 1. belli Gall. Transfigur scutum Pulfoni, & verutum in balneo desiguit. Lii. 10. ab Verbo, Quibus plerisque in scuta, plerisque verutis in corpora ipsa fixis, nec nitur cunctis.

Verutus, a, um, adiectiuū. [σφαίρα, Ital. Veruto armatus: sicut Scutatus, & Clypeatus. Virg. 2. Georg. Aluerumq. malo Ligurē, Volscoq. verutus. VER T O B R I O, Celicorum oppidum est in Hispania Batica conuentus Conubensis. Auctor Plin. lib. 3. cap. 1.

VER T O M N V S, vide VER T O.

Veru, Verutum, vide VER T O.

Veruactum, Ager, verno tempore semel profectus, deinde quiescens siue ad sequentem autumnum, quo natus. [σφαίρα, Ital. Terra che se lascia riposare. Hisp. El heredo.] Veruactum dicitur, quāsi vere actum. Plin. lib. 8. cap. 19, Quidam vique ab equo, modio verno proleudi volunt. Quōdque vere semel aratum est, à temporis argumento Veruactū vocatur. Hoc in nouali atque requieto agro necessarium est.

Veruex, eis, penult. prod. Ab inuicis testiculis dicitur: cui mas inter oves, cui inguēsi, siue adempti sunt testiculi. [σφαίρα, Ital. Castore, castrato, montoni. Hisp. Carnero castrado.] Nam qui ad generandam sobolem integer tenetur, aies dicitur. Sedarius veruex, qui gregem agnorum praecedens ducit.

Veruecinus, a, um, penult. prod. Quod ex veruece est. [σφαίρα, Ital. Di montone. Hisp. Cofa de canero.] Plinius, Et huius, & veruecinus adeps ei vtilis est.

Verueceus, a, um, Quod est ad similitudinem veruecis factum: vt. Statua veruecea, apud Plautum in Capr. pro seruo stupido, quique quā minimum differat à veruece. Vos (inquit) introite: interibi ego ex hac statua veruecea volo Erogitare, mox minore quid sit factū filio. Quō tamē in loco quidam legunt Verbera statua: nō Veruecea, Trochaei metri ratio nō patitur superest enim syllaba: nisi cea, per sincretism cōtrahatur.

VER V L A N I, Populi sunt Italiae, Tusculanis & Veluternis vicini, vt scribit Plin. lib. 3. cap. 5.

Verum, Coniunctio idem valens quod Sed, [σφαίρα, Ital. Ma, ante, pio. Hisp. Mas, empero.] Cic. pro Muræna, Ea sunt omnia nō à natura, verum à magistro. Cic. 5. Philip. Expectabatur Calend. & Ianuaris, forent nō recte, verum praeterita omittimus. Idem 3. de Orat. Verum hoc (vt dixi) nihil ad me. ¶ Verum enim, sed enim, etenim. [σφαίρα, Terent. Adelph. Verum enim, quando promerui, fiat. ¶ Verū enim, sed tamen. [σφαίρα, Cic. in Frumetaria, Verum enim duo denos fortiter exegisti. ¶ Verū tamen, sed tamen, at tamen. [σφαίρα, Cic. de Orat. Leue est verū tamen non inutile. Idem lib. 1. Epist. Difficile est: verum tamen ipse me confirmo.]

Verus, a, um, adiectiuum, Quod est solidum, sincereum, non falsum. [σφαίρα, Ital. Verus, & adiectiuum. Ital. Vero. Hisp. Cofa verdadera & juiza.] À Ve particula, vt nonnulli putant, quae vehementiam significat, & Resi quasi nō verborum inanis sonitus, sed solida res. Terent. in Andr. Adum est, si quidem hac vera praedicat. Cic. Acad. Quae illa regula est veri & falsi, si notōne veri & falsi, propterea quōd ea nō possunt inter nosci, nullam habemus? Nam si habemus, interesse oportet vt inter rectū & prauum, sicut inter verum & falsum. Si nihil interest, nulla regula est, nec potest is cui est visio veri falsique cōmunis, vllum habere iudicium, aut vllam omnino veritatis notam. Cuid. 5. Trist. eleg. 7, Nec procul à vero est, quod vel pulsant amicum. Hoc est verisimile est. Simile vero. Cic. ad Cassiū, lib. 12, Id autem eo facilius credebatur, quia simile vero videbatur. Verus vero. Mart. lib. 8, Vero verus ergo quid sit, audi: Gallice non libenter audis. Similiter veri. Cic. de Vniū. Bene agi putat, si similitudinem veri consequatur. ¶ Verum mordax, id est veritas libera, analē sibi consistorum aures offendens. Pers. Sat. 1, Sed quid opus teneras mordaci rodere vtro Auriculas? Aliquādo Verum accipitur pro bono, equo, & in si. [σφαίρα, Ital. Horat. lib. 1. Epist. Metri si quēque suo modulo ac pede, verum est. Cic. 3. Tufcul. Si maxime verum sit, ad corpus omnia referre sapientem. Idem pro Muræna, Curo negat verum esse, benevolentiam allici cibo. ¶ Aliquādo sumitur pro veridico, sicut econtrario Falsum pro fallace. [σφαίρα, Terent. in Andr. Sum verum. ¶ Verus color, id est naturalis, non adulteratus, [σφαίρα, Terent. in Eunuch. Color verus, corpus solidum. ¶ Verus labor dicitur, quem quis per seipsum suscipit, non qui ex aliorum viure Imperatoribus adscribi consuevit. Virg. 12. Aene. Dicte puer virtutem ex me, verumque laborem, Fojitunam ex aliis. ¶ Verior, Verissimus. Plin. lib. 12. cap. 13, Quod verius, costo vicinius esse debet Cic. Acad. Sed mehercule, vt quidem nunc se causa habet, est hesterno sermone labefacta est, mihi tamen videtur esse verissimum.

Verē, aduerbium. [σφαίρα, Ital. Veramente, senza fessione. Hisp. con verdad.] Terent. in Heaut. Hoc ibi sit, vbi non verē vivitur. Cic. pro Roscio Am. Verē nihil potes dicere, siue aliquid falsum commod. Idem 1. Offic. Honestum quod proprie verēq. dicitur, id sapientibus est solis.

YES

¶ *vsus*, penult. prod. qui & Vesuvius, Vulgò *Monte di Somma*. Mons est Campani, Nolz vicinus, ægros habens mirè fertilis, præterquam in solo eucumbe, vbi plantis cum habet magnam, fructum omnino nul- lum ferentem, terræ cinerulicat facie, ruspabilis ex his, nò indubituræ veteris incendiî indicia ostendens. Constat enim sæpius artilis: nun- quam tamen vehementius quàm imperante Tito, quo tempore erum- pens ex eo ignis, & vicinas regiones latissimè populus est, & Plinius *Naturalis historiæ scriptorem*, qui cognoscendi cupiditate eis se contule- rat, fumo, flammisque encauit: quæ de re vide Epistolam Plinii Lutoris ad Cornelium Tacitum, qui Naturali Historiæ hodie est præfixa. Montis huius meminit Virg. lib. 7, & vicina Vesuvio Ora iugis. Fallitur autem Seruius, qui Vesuvium diuersum esse putat à Vesulio, atque illum quidem in Liguria; hunc in Campaniæ situm esse. Cõstat enim celeberrimorum scriptorum testimoniis, Ligusticum illum montem, Vesutum, non Vesuvium esse appellatum: unde profectò non sensit Virgilius, qui non Liguriz, sed Campaniæ populos, qui Turno adversus Aeneam sup- pectias tulerant, susceperat enumerandos. Quid enim impetricius à Poëta dici potuisset, quàm hî Clanio fluio, Acertis, Capuz, reliquisque Cam- pania locis rependè Liguriæ montem miscuisse?

Vēlica, yelicer, pen-prod. Vrina receptaculum. [*vesica, φέσις*, Ital. *Vesica*. Hispan. *Besiga*.] Cic. 1. de Finibus. Tantum enim morbi aderat, ut velle et torminum, ut nihil ad eorum magnitudinem posset accedere. Quidius 15. Metamor. Extensum tunc fecit humum, cui spiritus oris Tendere veficam solet. Plin. lib. 11. cap. 17. Vefica membrana constat, quæ vulnerata cicatrice non solidifecit. Horat. 1. Serm. lary. 8. Et displice sonat quantum vefica, pæpedit. Cuper Veficæ scribendum affirmar, eo quod à vengo deduci existimet.

Vesicula, lex diminiuntium. [νεστις, νεστος, νεστον, φουσκαλις. Ital. *Picciola vesica*.
Hisp. *Pequeña bexiga*.] vt. Vesicula fellis, κωρη γαστρίδος, quæ in caua-
coris parte sita, bissem exipit, proprioque meatui in ecphyph emittitur
quæ de se vide Galenum lib. 4. & 5. de Vsu partium. ¶ Vesiculæ item in
herbis quibusdam dicuntur folliculi quibus semen includitur. Cicc.
de Diuin. Et pulegium aridum florebre bromati iplo die, & indaras
rumpi vesículas, & semina malorum, quæ in his media inclusa sunt, in
contrarias partes se vertere.

Veficaria, Secunda folani species est, quā peculiari nomine *Halicacabum* vocant, frutex vetus, quā herba, veficās habens humanis nō diffimilis, & in iis grana, vbi motu fuerint, videntur. *ῥιζὸν δ' ἀλγερικόν, φρούταις*. Officina vocant *Aleaqumet*. Veficaria autem dicta est siue à folliculis humanis veficis similissimis: siue ab effectu, quod veficæ calculis medetur, ut placet Plinio lib. 1. c. 629. 11.

Vespa, 2. Insectum volucris, apī similitudine dictum quod vesperis muscas
venetur in cibum. [αψις, Ital. *Vespa*. Hisp. *Aviſpa*.] Vide Plinium de hac
abundē tractantem lib. 11. cap. 21.

✱ **ESPASIANVS**, Prænomine Flavius, decimus Romanorum Imperator, multis infignis virtutibus, sed quas omnes vix auaritie crimine fidebant. ✱ **Titus Vespasianus**, Flavius filius, & in imperio successore fuit, omnibus omnium ordinum hominibus adeo charus, ut Amor mundi, & Delitice humani generis cognominaretur, utriusque vitam vide latius apud Tranquillum.

Vesper, vesperti, vel Vesperus, ei, mascul. gen. Vna errantium, eadem cum Venere, medium inter Solis & Mercurij sphaeras sicut obitrens: ira dicta quod Sole iam occiduo, prima omnium ex stellis lucere vesperi conspicietur. *[Varro, &c. Ital. Vna fides est dicta Hisp. Luxero de la tarde. Plinius lib. 1. cap. 9. Infra Solem ambie ingens fidus appellatur Venetis, altero meatu vagi, ipsique cognominibus et mulum Solis & Luox. Pra-*

ueniens quippe & ante matutinum exortus, Luciferi nomē accipit, vel Sol alter, diem maturans. Conterā ab Occasu refulgens nominatur Vesper, et prorogans lucem, victricem Lunæ reddens. Eadem & Vesperugo dicitur, & Græco nomine Hesperus. Plaut. Amphit. Neq; Vespertugo, neque Vergiliæ occidit. Virgil. to. Aegloga, Ite domum saturo, venit Hesperus, ite capellæ. & Sapphicē tamen Vesper, & Vesperus accipiunt.

Aur pro extre ma diei parte, qua fella hæc incipit apparere, quæ & Graeci *iariæ* vocant. [Ital. *verpo, ferra, Hifp. La tarde.*] Statius lib. 10. Thebaid. *felis Vesper opacus.* Luvius jam ducit equos. Cæfar 1. belli Civilis. *Magistris imperat nauium* v. primo *vespere omnes scaphas ad litus appulſas habebant.* Cic ad Att. lib. 1. 1. *Quamvis* manū me in lyſia abſtruſi denſam & aſperam, non exco inde ante veſperum. Virg. 3. Georg. Solis ad oc-

caſum quon frigidus æſta Veſper Temperat, & ſaluſ reſcit iam roſcida Luna. ¶ In eadem ſignificatione legitur & Veſpera, æſ, ſæm, gene. Plaut. Curcul. Si media nox eſt, fue eſt prima veſpera, nequi quid ſene veſper vehat. ¶ Ex Menippie Vatronis Satyræ citatur hic trituluſ, tibi ab Aulo Gellio, tum à Macrobio neque; dubitandum quin proverbialiſ ſit, ſicuti ſunt & alij plerique. Quo ſalubriter admonemur, ne præſentium veſceſſum proſperitate ſublati, futuri curam abiciamus; neque vlla de re ſecuri ſimur, proſperum exitum viderimus. Idem hodie quoque vul-

gò dicunt, diem possunt ad vesperam decurrisse, quom significat di-
versum exitum posse accidere. Apparet Maronem ad pariteriam al-
luisse, quom air lib. i. Georg. Denique quid scus vesper vheremagens
prognosticis occasus. Liv. lib. 7. Decad. 7. In secundis rebus nihii in què
quom superbe ac violenter consilere deest, nec presenti cedere fortu-
næ, quom quid vesper erat, incertum sit. Hæc Erasmus in Chlidæ. (Sic

qui dicant vespere enim feminini generis reperiri (sed quàm bene ipsi viderint) adducunt testimonium ex lib. 2. Georg. Virgili, illic sera rubens accendit lumina vesper. Vbi voluit adiectivum sera coherere cù vocabulo vesper: quod certè non est verisimile, praeterim quum vesper aliud adiunctum habeat adiectivum rubens.. Et itaque proculdubio sera adiectivum coniungendum cum substantio lumina: vnde hic est (en-

sus. Illic rubens vesper accendit sera lumina. ¶ Invenitur etiam vesper,
 vespera, vesperum. Vnde quom. Vesperum dicimus neutro genere, in-
 telligitur tempus. Plin. lib. 18. His hora rigandi matutinum atq; vespere-
 ra. Idem, Matutinum tempus atque vesperum.
 Vesperi, adverb. Tempore vesperatino. [scilicet. Ital. *in vespere*. Hilp. *Tarde*,
tempo del dia. Cic. ad Matili. 11. Epist. Nam quom in Tusculanum ve-

perit venissem. ¶ Pro eodem legitur & Vespere. Cic. ad Att. lib. 11, Co-
phalio mihi à te literas reddidit ad octauum idus Marti vespere.

Madrid

Madrid

Plinius lib. 5. cap. 8. Vestiarium etiam contra teredines, ac noxia animalia amara aspergi. Aliquando vestiarij nomine vestitus intelligitur. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Colum. lib. 1. cap. 8. Tantoque curiosior inquisitio patrisfamilias debet esse pro tali genere servorum, ne aut in vestitiis aut in ceteris praeibis iniuriöse tractentur. Vide in dictione CALCEARYUM.

Vestiarium, Quod vestiarium praestit, aut vestes vendit. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *chi si vende vesti*. Hispan. *el que haze de vende vestiduras*. Aliquando adiectivum est, ut Vestiarium arca, apud Catonem lib. 11, in qua vestes reponuntur, & conservantur.

Vestispicus, vestispici, & Vestispica, vestispica, pen. corr. Scrivus, siue ancilla custodiens vestes, quod frequenti diligentia vestes inspiciat. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Guarda vesti*. His. *El que alimpiar las vestes y las guarda*. Plaut. in Trin. ducitur familia tota, Vestispici, vactor, auti cultos. Afran. Noui non insciam ancillulam vespere & vestispicam.

Vestitissimus, vestitissimus, vestitissimus. Quod est optimè vestitum. Colum. lib. 7. cap. 3. Id pecus, quantum est omnibus animalibus vestitissimum, siugoris tamen impatientissimum est. De eubus.

VETUS, penult. corr. *βητος*, Mons Liguriae iuxta Alpes, inter ceteros clarissimus, ex cuius radicibus Padus erumpit, teste Plin. lib. 3. ca. 16. Virgil. 10. Aeneid. Ac velut ille canum moris de montibus alris Aetna aper, multos Vesulus quos pinifer annos Defendit.

VETUS, vides, VETUS.

Veter, veteris, penult. corr. Adiectivum trium generum. Senex, vetustus. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Vetecio, antio, Hisp. Viejo, anciano*. Ennius, Quam veter occubuit Priamus sub Maece Pelago.

Veterior, & Veterimus. Plautus in Bacch. Senem illum ego tibi dedo veteriorem, lepidè vel lenitum reddas. Treba. Ciceroni, Pro nostro veterimò, verissimèque amore. Virgil. 2. Aen. Ingenis ara fuit, iuxtaque veterissima laurus. Tacitus lib. 5. Arfacem liberorum suorum veteritimum imposuit. Id est maximum natu. Cic. de Amic. Veteritima quæque, (ut ea vina, quæ vetustatem ferunt) esse debent suavitissima.

Veteramentarius, Veteranus, Veterator, vide **VETUS**.

Veterinus, a, um, adiectivum. ut, Veterina animalia, *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Quæ bestia da forma, come canelli mule, asini & simili*. His. *Qualquier bestia para fargos*. dicuntur ad veteris idonea, quæ aliquid vehere possunt. Ita dicta, quasi veterina, teste Festo, quod ad veterem onus religatum gerant: vel potius à vehendo, quasi veterina. Plinius lib. 11. cap. 46. Vngula veterino tantum generi reascuntur. Legitur & Veterinum, substantivè, pro animalis veterinae hoc est vechture idoneo. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Plin. lib. 11. cap. 37. Aetas veterinorum, dentibus indicatur.

Veterinarius, veterinarij, Qui veterinorum curam gerit, & veterina ducit, qui apud nos consuevit etiam illa locanda domi nutrire ad questum, *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Mulattiro, pelaficenero, marefaleo*. His. *Albreyar de tales bestias*. Vnde equos, mulos, asinos, meritorios vocamus. Colum. lib. 11. cap. 1. Nam & arator reperitur aliquis bonus, & optimus fossor, aut forni factor, nec minus arborator, & vinitor, tum etiam veterinarius, & probus pastor. Veterinarij item, medici sunt veterinorum, quos nunc vulgus *Marefaleos* appellat. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Colum. lib. 6. cap. 8. Solent etiam salidita cibi afferre vitiosa incrementa linguae, quas ranae veterinarij vocant.

Veterinarius, rita, rium, Quod ab veterinario petinet. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Vt Medicina veterinaria. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Colum. lib. 7. cap. 3. Quare veterinarij medicinx prudens esse debet pecoris magister.

Veternus, veterini, Morbus est nascens ex humoribus frigidis cerebrum infestantibus, memoriam simul & rationem tollens, inevitabilemque dormiendi necessitatem inducens. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Plaut. in Mench. Num cum veterinus, aut aqua intercus tenet? Et quia hic morbus pigros homines facit, & ad negotia inutiles, quemadmodum senectus, ideo Veterinus quandoque pro pigritia ponitur. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Virgil. lib. 1. Georg. Nec corpore gravi passus sua regna veretur. Cic. lib. 6. Epist. Nisi ego cum tabernariis & aquariis depugnarem, veterinus occupasset civitatem. Quandoque pro nimia dormitione. Plin. lib. 8. cap. 16. Primitis diebus bis septenis tam gravi somno viti premuntur, ut ne vulneribus quidem excitari queant, tunc mitum in modum veterino pinguescunt.

Veternofus, Qui veterino, hoc est lethargo laborat. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Terent. in Eunue. Hic est vetus, victus, veterinosus senex. Quo in loco Terentius Eunueum vocat veterinosum, quod tardus esset, & segnus, ac si veterum pateretur. Cato verò Veterinosum appellat hydropicum, quum inquit, Veterinosum quàm plurimum bibet, tantum plurimum sicit.

Vetero, vide **VETUS**.

Veto, vetas, vetui, vetuium, Prohibeo, & nequid fiat, impero. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Pietate prohibere*. His. *Pedar*. Lilius lib. 2. Illi victi ira, vetuere reddi. Terent. in Phorm. Aruspex vetuit ante brumam aliquid novi. Negotij incipere. Cæsar 2. bel. Gall. Et quod ab opere singulisq; legionibus singulos legatos Cæsar discedere, nisi munitis castris, vetuerat. Cic. 5. Verr. Vetat te Volcanus tuæ, tuorumq; deliciae, mentionem mancipis facere. Virg. 1. Aen. Quippe veter fatis. Horat. 1. Serm. ridendum dicere verum. Quid vetat? Virgil. 10. Aegloga. non me vlla vorabunt Frigora Parthemos canibus circumdare saltus. Legitur etiam prateritum vetavi, & supinum veratum. Petrus Sary. 5. Excepto siquid Masani rubrica vetavit. Quo tamen in loco nonnulli Notavi, legendum contendent. A veto, quantum supinum faciat vetitum, participium tamen futuri temporis deducitur veraturus, non vetiturus. Item verbale vetatio, non vetitio, autore Valla lib. 1.

Vetans, verantis participium. Cic. 2. de Legibus. Ita principem legem illam, & vleitam, mentem esse dicebant omnia ratione aut cogentis, aut verantis Dei.

Vetitus, prateriti participium. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Pietate*. His. *Pedar*. Virgil. 6. Aen. Hic chalamum iuvatis nata, vetitòque hymenæos. Quidam. Metam. Veto tentantur æquore tingi. Horat. 1. Carm. Ode 3. Audax omnia perpeti. Gens humana ruit per vetitum nefas.

Vetium, n, substantivum, Id quod prohibetur. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *cosa vietata*. His. *Cosa vietada*. Virgil. 10. Aen. Quæ contra vetitum discordia? Quid. 3. Amo. Nitiemus in vetitum semper, cupimusq; negata.

VETONIS, pen. prod. Hispania citerioris populi, inter Tagum & Duram amnes sita, Carpetanis ad Oceanum proximè: à quibus herba nobilissima, quam Graeci *ἡξος* vocant, Vetonica siue Beticæ nomen accepit. Vide Plinium lib. 3. cap. 3. & lib. 4. cap. 20 & 21. & lib. 24. ca. 8. Nonnulli etiam Vetones vocant geminato r, quidam etiam Vectones: ut apud Lucanum lib. 4. Vectonèque leues, &c.

Vetonica, vide **VETONICA**.

VETULONIVM, *βητωνιον*, Ptolemaeo, siue **VETULONIA**, vetulonit, Urbium Hetruriae, quum Maxonij com obtinerent, caput: cuius meminit Silius lib. 8. Maxonizque decus quondam Vetulonia gentis. Plin. lib. 2. cap. 103. Vetulonios appellat, Parauinorum (inquit) aquis calidis herbe innascentur videntes, Pisanorum ranae, ad Vetulonios in Hetruria, non procul à mari pisces.

Vetulonientes populi, Vetuloniam incolentes, quorum meminit Plinius lib. 3. cap. 5.

Vetus, veteris, pen. corr. om. ge. Antiquum & multorum annorum, mensum, aut dierum significat, secundum id cui adiectum est. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Vetecio, antio, Hisp. Viejo, anciano*. Plaut. in Truc. Vetus est maceira. Cic. pro Cæcin. At vè hoc quidem iam vetus est, & maiorum exemplo multis in rebus vstratum. Quidam dici putant, quasi veteris hoc est sine vietas enim debilitat vires. Alij à ve, pro valde, & ætas. Et plerumque in laude ponitur. Vnde dicimus, Apud veteres: eos videlicet auctoritatis plenos significantes. Item Vetus Falerum, quod ætate vires acquisivit. Interdum ad vituperationem refertur, & pro carioso, seu rancido ponitur, proque eo quod ætate iam deterius est effectum. Terent. in Andr. sed qui maleuoli Veteris poetæ male dictis respondent. Vetus adagium, vetus verbum, id est iandiu vstratum, & à veteribus etiam dictum. Plaut. in Amph. Vetus est adagium, fames & mora Bilem in nasum conciant. Terent. in Adelph. Nam vetus verbum hoc quidem est. Communia esse amicorum inter se omnia.

Vetulus, diminutivum, Quod modò substantivè accipitur pro seniculo. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Vetecio, antio, Hisp. Viejo, anciano*. Plaut. in Epid. Quales volo vetulos duos. Modò adiectivè, pro subiecto, siue substantivè: ut, Vetula cornu. Horat. 4. Carm. Ode 13. Senectura diu parcm cornicis vetula temporibus Licem, &c. Arbor vetula. Cic. 5. de Finib. Itaq; & vivere vitem & mori dicimus: arborumq; & novellam, & vetulam: & vigere, & senescere. Equus vetulus. Cic. de Amic. Num quando amici noui digni amicitia, veteribus siue anteponeudi, ut equis vetulis teneros anteponere solent. Falerum vetulum. Catul. Epigram. 24. Minister vetuli puer Faleri. Vinum vetulum. Columel. lib. 10. Brachia lactantes vetulo marcentia vino.

Vetulus, a, um, Idem quod vetus. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Vetecio, antio, Hisp. Viejo, anciano*. Lilius lib. 1. Possit quidem se vetulo iure agere. Cic. Acilio, lib. 13. Cum Demetrio Mega mihi vetulum hospitium est. Idem de Clar. Orat. Sed multo tamen vetustior, & horridior ille, quam Scipio. Quid. 2. Fall. Tybri doce verum, tua rita vetustior vrbis est. Virgil. 2. Aeneid. Est vrbis egressus tumulus, templumq; vetustum. Deserere ceteris, iuxtaque antiqua cupressus. Religionem patrum multos servata per annos. Plin. lib. 25. cap. 2. Ve Aesculapio vetustissimis in poetica referam, Italiam herbarum potentia prodere. Tacit. lib. 2. Qui vno nomen vetustissimum liberorum eius accipit. Hoc est maximum natu.

Vetuste, adverbium, Antiquè. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Plin. lib. 27. cap. 7. Vetustissime in usu est: hoc est durissime conservatum in usu est.

Vetustas, vetustatis, Antiquitas, senectus. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Vetecio, antio, Hisp. Viejo, anciano*. Plin. lib. 27. cap. 7. Nix vetustate iubeat. Liu. 2. ab Vrbe, Nec quid quoque anno actum sit in tanta vetustate non rerum modò, sed etiam autorum, digere poteris. Cic. de Amic. Magna est vis vetustatis & consuetudinis. Quid. 5. Metamorph. Tempus edax rerum, ubi invidiosa vetustas Omnia destruit, viciatq; dentibus æui Paulatim lenta consumit omnia morte.

Vetustesco, is, inueterasco, vetustatem acquirere. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Inueterciare, dicuntur vetecio*. His. *Enueterciare*. Colum. lib. 1. cap. 7. Apotheca rectè superponetur his locis, unde plerumque fumus carum exoritur, quum vinu celerius vetustescunt, quæ sunt quodam genere præcecum maru, ritatem trahunt.

Vetero, veteras, Vetustesco, vetustatem acquirere. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Inueterciare, Hisp. Enueterciare*. Celsus lib. 1. cap. 12, in his autem febribus quæ veterauerunt, vilis fames non est. Hinc compositum Inueterro, & augmentativum Veterasco, quæ sunt eiusdem significationis. Colum. lib. 2. cap. 15. Aptior est tamen furetilis hominis vrina, quam sex mensibus passus fueris veterascere, si viribus aut pomorum arboribus adhibeas. Ab hoc fit Inueterasco, quod est valde vetus fio, seu valde in consuetudinem venio. Ngidius differentiam ponit inter vetustescere, & veterascere: quod quæ vetustate deteriora sunt, vetustescere dicuntur: veterascere, quæ meliora. Columella verò lib. 6, docet veterascere, seu inueterascere, non semper in melius dici: cuius hæc sunt verba, Sed si iam inueteravit morbus, vehementioribus est opus remediis.

Veterasco, veteraleis, Verus fio, vetustatem contraho: quod vetustescere dicimus. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Inueterciare, Hisp. Enueterciare*. Colum. lib. 2. cap. 15. Aptior tamen est furetilis hominis vrina, quam sex mensibus passus fueris veterascere.

Veterator, veteratoris, Homo veteris astutiae, ut inquit Donatus, & in omni re callidus: à mulcarum rerum gerendarum vetustate. *[ἡσθητικὸν, ἡσθητικὸν]*. Ital. *Gratia vetula, tramento, felerato gloriato, cattivo, jristo, di mala forte, di mal pelo*. His. *Asino, maliciofo, engañoso, enegredo en su arte*. Terent. in Heaut. Idem illic, mihi venit in mentem. c. veterator. Idem in Andria, Quid hic vult veterator libi? Veterator, inquit Budrus, est qui diuturna ac multiplici, & sæpe commutata servitute assuetus & vaser eualet: quod genus servorum olim minior erat in pretio quam nouitiorum: unde ab Aedilibus præceptum erat, referre Vlpiano, ac veterator pro nouitioribus. Veterator & ad liberos homines transfertur, pro eo qui in quasvis, quouisve instituto astutia & solertia plurimè poller. Cic. lib. 2. de Fin. Accutum, vetulum, veterator, facile vt excogitet quomodo occulte sine teste, sine viro consilio fallat. Gell. lib. 3. ca. 1. Videbatur esse in literis veterator, & Veterator aduocatus, dici hodie potest, qui diu, ac multa in foro versatus, ois luti tradidit, anfractus,

Viso, visionis, verbale, Ipse videndi actus. [*visio* Ital. *vedere* Hisp. *oír* de verò la vista.] Cic. 4. Acad. Nec potest is cui est visio veri falsique communis, illum habere iudicium, aut ullam omnino veritatis notam. Cic. 2. de Nat. deorum. Neque visionem, neque auditum, neque sonum sine aëre fieri posse. ¶ Visiones etiam dicunt, quas Græci vocant *phantasias*. Quint. lib. 6. cap. 1. Tentabo etiam de hoc dicere, quas *phantasias* Græci vocant, nos sancti visiones appellamus, per quas imagines rerum absentiæ ita representantur animo, ut eas cernere oculis ac præsentibus habere videamus. Macrobi. in Somn. Scip. Omnium quæ vident sibi dormientes videntur, quæ sunt principales, & diuersitates, & nomina. Aut enim est *imago*, secundum Græcos, quod Latini somnium vocant: aut *deus*, quod visio recte appellatur: aut *phantasia*, quod oraculum nuncupatur: aut est *inimicus*, quod Insomnium dicitur: aut est *phantasia*, quod Cicero, quodvis opus hoc nomine fuit, visum vocauit.

Visio, vis, sum, Ad videndum eo. [*visio* Ital. *vedere* Hisp. *oír* de verò la vista.] Cic. 4. Acad. Nec potest is cui est visio veri falsique communis, illum habere iudicium, aut ullam omnino veritatis notam. Cic. 2. de Nat. deorum. Neque visionem, neque auditum, neque sonum sine aëre fieri posse. ¶ Visiones etiam dicunt, quas Græci vocant *phantasias*. Quint. lib. 6. cap. 1. Tentabo etiam de hoc dicere, quas *phantasias* Græci vocant, nos sancti visiones appellamus, per quas imagines rerum absentiæ ita representantur animo, ut eas cernere oculis ac præsentibus habere videamus. Macrobi. in Somn. Scip. Omnium quæ vident sibi dormientes videntur, quæ sunt principales, & diuersitates, & nomina. Aut enim est *imago*, secundum Græcos, quod Latini somnium vocant: aut *deus*, quod visio recte appellatur: aut *phantasia*, quod oraculum nuncupatur: aut est *inimicus*, quod Insomnium dicitur: aut est *phantasia*, quod Cicero, quodvis opus hoc nomine fuit, visum vocauit.

Visendus, partic. *visendus* Ital. *vedendo* Hisp. *oír* de verò la vista.] Cic. pro Pomp. Quæ ceteri tollenda arbitrabantur, ea sibi ille ne visenda quidem existeret. Aliquando nomen est ex participio. Phil. 1. 6. 44. Vicina loco est illex, & ipsa nobilis x x x v pedum ambitu candicis, decem arboribus metiens singulas magnitudinis visenda: id est spectabilis, admiranda, digna videri. Visitationes, frequentatissimum est à Viso. [*visitatio* Ital. *visitare* Hisp. *visitar* de *visendo*.] Cic. 5. de Fin. Is quum arderet podagra doloribus, visitatæque hominem Carneades, Epicuri persamiliaris, & tristis exiret, &c. Aliquando Visitare possum legitimum pro sepe videtur. Plaut. in Curc. Ibi me interrogat, Ecquem in Epidaurum Lyconem traxerint nouerim. Dico me nouisse, quod lenonem Cappadocem annuo Visitasse. Idem Epidic. Nescito hanc nam videtur nescio vbi me vidisse prius. Est ne eam non est quam auisum tui mensi.

Visitationis, visitationis, verbale, Actus visitandi.

Visibilis, & hoc visibile, Quod videri potest: sicut inuisibile, quod videri non potest. [*visibilis* Ital. *visibile* Hisp. *visible* de *visendo*.] Plin. lib. 11. cap. 37. Oculi, cum vasa quædam, visibilem animi partem accipiunt, atque transmittunt.

Vidua, viduus, Mulier viro orbata: & particula intensiva, (ut quibusdam videtur) & antiquo verbo *viduare*, quod olim Hætruscis, videre significabat. [*vidua* Ital. *vedova* Hisp. *viuda* de *viduare*.] Plautus Stich. Quæ tam diu vidua viro suo caruit. Horat. 1. Epist. 1. sunt qui Frustris & pomis viduas venient auxas. Contra Iambolus Iristicophilus Viduam dictam putat à Ve priuatio, & nomen Duo: vi Vidua dicta sit, quasi sine duitate: cæque voce non eam totum intelligi putat quæ orbata est viro, verum etiam quæ nunquam nupsit. Viduam (inquam) dici placet, non solum quæ aliquando nupta fuisse, sed eam quoque quæ virum non habuisset: quia Vidua sic dicta est, quæ modum *Ve* prius. Vetusque sine corde aut familiariter efficitur: similiter Vidua quasi sine duitate.

Viduo, viduus, Orbo, seu priuo. [*viduus* Ital. *vedovo* Hisp. *viudo* de *viduare*.] Virgil. 8. Aen. tur ferro seu de dicitur Funera, tam multis viduasset ciuibz urbem. Hora. 2. Carm. Ode 9. Et follii viduantur orni.

Viduat, viduata, viduatum, vi, Leges viduæ Iudice, Claudia. 8. Paneg. Regna viduata lumine, pro insectis, Silius lib. 3. Coniux viduata ædis, Seneca Medea.

Viduas, a, um, Priuatus, orbatus, desertus. [*viduus* Ital. *vedovo* Hisp. *viudo* de *viduare*.] Horat. lib. 1. Carm. Voce dum terret, viduus pharæta, Ristit Apollo. Cic. 2. Tuscul. Sic me ipse viduus pestes excipio anxia. ¶ Hipe viduus lectus, dicitur qui altero coniugum carcat. Lucianus, Insomnis viduo tum primum frigida lecto. Ouid. 1. Fasto. Per totidem menses à funere coniugis vxor sustinet in vidua tristia signa domo. Idem Epist. 1. 8. Cur ego tot viduas cægi frigida noctes? Arbor vidua, quæ viro non est maritata. Hora. 4. Carm. Ode 5. Et vitæ viduas ducit ad arbores.

Viduas, viduatis, Vira celebs post nuptias. [*vidua* Ital. *vidua* Hisp. *viuda* de *viduare*.] Lucret. lib. 10. bel. Maced. In viduate relicta filix singulos patuos filios habentes. Idem 4. bel. Maced. Et ipse libertatem quam viduas & orbata facit, detestantur. ¶ Ponitur aliquando pro inopia. Plautus in Ruden. Omnium copiarum, atque opum, auxilii, prorsusque viduas nos tenet.

Viduat, viduat, viduat, Antiquis, teste Festo, idem erat quod calamitas: ita dicta quod bonis viduaret. *viduat* Caro Rei rust. cap. 141. Vti tu mor-

hos visos inuisosque, viduatatem, vastitudinemque, calamitates, intemperatiamque prohibebis.

Vidulus, viduli, Bulgæ, vel sacculus quo viatores pecuniam aliâve res charas circumferunt. [*vidulus* Ital. *vidulo* Hisp. *vidulo* de *viduare*.] Plaut. Rud. Estne hic vidulus, vbi cistellam tuam inesse aiebas? Hinc Vidularia Plauti Comœdia, quæ aliquoties citatur à Nonio.

Vienæ, Viennæ, Austria metropolis est, omnium vrbium quæ ad Danubium sita sunt, & adsciscitur splendore, & facili rerum copia clarissima, munitissimamque Germaniam, æque adeo totius orbis Christiani aduersus Turcarum irruptiones propugnaculum. Hanc Plin. 3. ca. 24. Vianam appellat, ut annotat Hermolaus. ¶ Est præterea Vienna Allobrogum ciuitas ad Rhodanum flumini, olim clarissima, vbi etiam hodie non pauca antiqua nobilitatis extant monumenta. Meminit huius idem Plin. lib. 3. cap. 4.

Vicio, vies, vieui, viciui, Ligo, seu inficco, interprete Nonio. [*vicio* Ital. *ligare* Hisp. *atar* de *ligare*.] Varro lib. 1. de Re rust. Vt habbas vimina, vnde viciendo quid facias. Varro lib. 4. de Lingua Latina, Vicio est vincire: vnde apud Ennium, Ibane vicio Veneræ corollam. ¶ Hinc Vimina, & vasa viminea, teste Festo.

Victores, Qui vasa vinaria relegant, stipantque, inquit Budzus: à viciendo, hoc est ligando, seu vinciendo. [*victor* Ital. *vincere* Hisp. *atar* de *ligare*.] Los que hazen vicos.

Victus, a, um, Mollis, languidus, sine vi, naturalibus priuatus viribus. [*victus* Ital. *molle* de *vincere*.] Hic. *cosa maritata, muelle*. ¶ Varro de oporioribus. Ne quum humorem amiserint peritaci venio, mala vicia stant: est flaccida, & rugosa. Habet autem hoc nomen penultimam syllabam indifferenter. Lucr. 1. 3. Nec supra caput eiusdem cecidisse victam Vestem sentimus. Horat. lib. 1. Carm. Qui sudor viciis, & quàm malus vndique membris Creteat odor. Victum corr. Cic. 1. de Diuina. Ego enim suspicari possum contrarium aliquo morbo houis capis, & exiguum, & victum corr. Ficus victa, Columel. lib. 12. cap. 15. Ficus porro neque nimium victa, neque immania legi debet.

Vigore, ges, qui, Floreo, polleo, siue potens, aut in vigore sum, & viriditatem quandam habeo. [*vigore* Ital. *vigore* Hisp. *vigore* de *vincere*.] Vigoreggiare. Hic. *Essorjate, jete in vigore*. Cic. 1. Tusc. Multaq; secula postea sic viguit Pythagororum nomen, ut nulli alij docti viderentur. Idem 11. Philop. Nihil semper floreat: atas succedit atati: diu legiones Cæsaris viguerunt, nunc vigent Panse. Idem ad Attic. lib. 4. Nos animo dumtaxat vigemus etiam magis, quàm quum florebamus. Virg. 2. Aen. Dum stabat regno incolamus, regnabamq; vigeat. Cossius, & nos aliquod nomenque decusque Gessimus. Idem 4. Aen. Fama malum quoniam non aliud velocius vilius. Mobiliter viget, viretque acquirit cundo.

Vigens, tis, paticip. *vigens* Ital. *vigens* Hisp. *vigens* de *vincere*. Cic. 1. de Fin. Homines enim etiam mul-
tis aliis, tamen hoc vno à bestis plurimum differunt, quod rationem habeant à natura, mentemque datam & aërem, & vigentem. Inter Vegetum, & Vigens hoc interit: quod Vegetum sit incolumè: Vigens, forte. Nam vegetum corporis, vigens animi possumus dicere. Nonius.

Vigeto, vigetis, Inchoatum. Catullus Epigr. 43. Iam læti ludum pedes vigescunt.

Vigor, vigoris, Firmitas, robur. [*vigor* Ital. *vigore* Hisp. *vigore* de *vincere*.] Plin. lib. 7. cap. 25. Antiqui vigore præstantissimum arborum C. Cæsarem Dictatorem Luc. 1. bel. Pun. Eundem vigorem in vultu, vique in oculis, habitum oris, lineamentaque intueri. Virg. 9. Aen. nec tarda senectus Debilitat vires animi, tuiatq; vigorem. Ouid. 12. Metamorph. Gratus in ore vigor, &c.

Vigil, vigilis, pen. corr. adiectiuum. Est omnis generis, ablatiuum faciens vigil, vel vigili: quauis in plurali numero neutrum genus non habeat. Est autem Vigil, idem quod vigilans, hoc est qui non est torpes, quales sunt dormientes, sed qui in vigore suo est. [*vigil* Ital. *vigilante* Hisp. *vigilador*.] Virg. 4. Aen. Monumentum horrendum, ingens, cui quot sunt corpore plumæ. Tot vigilis oculi. Ouid. 3. Metam. Et tenuant vigilis corpus miserabile curæ.

Vigil, substantiuum, Nocturnus custos, qui & Excubitor dicitur: à quo præfectus vigilum vocatus est. [*vigil* Ital. *chi fa la guardia de notte*. Hic. *Velador, guarda de noche*.] Plautus in Amph. Rex Creon vigilis nocturnis singulos semper locat. Cic. 6. Verr. Clamor à vigilibus, famiq; custodibus tollitur. Lucan. lib. 7. ne rumpere somnos Castitum vigilis, nullas tuba verberet aures, &c.

Vigessimus, a, um, Vltimus ex viginti. [*vigessimus* Ital. *ventesimo* Hic. *cada uno de veinte*.] Cic. pro Pompeio, Ex illo tempore tertium iam & vigesimum regnat annum.

Vigesima, vigesima, Tributi genus, quum in centenas minas quinque exiguntur. [*vigesima* Plin. in Paneg. Hic vigesima septima est, tributum tolerabile. Vide *VIGESIMA*.]

Vigesimalium aurum, à Liuiio dicitur, quod ex vigesimis colligitur. [*vigesimalium* Ital. *de veinte*.] Erant autem vigesimalia tributi genus, dimidia parte leuius quàm decimæ. Vide supra *VIGESIMA*.

Vigessis, masculini gen. Quod est viginti assium. Martialis lib. 12. Amphora vigessis, modius datur ære quatereno. Id est viginti assibus amphora venditur.

Vigilo, vigilas, Excubo, vigilas ago, non dormio. [*vigilo* Ital. *vigilare*, *vegiar*. Hic. *Velar*.] Terent. in Eunuch. Ne solum deorum cursum, neque vbi ad lucem vigilas. Cic. de Somn. Scip. Me & festum de via, & qui ad multam noctem vigilassem, archior quàm solebat sompnus complexus est. Idem 2. Catil. Tardissime autem Lentulus, credo quod literis dandis præter consuetudinem proxima nocte vigilaret. Horat. 1. Sermo. Sui. 3. noctes vigilabat ad ipsum Manè, diem totum steterat: nil fuit inquam Sic impar sibi. ¶ Per metaphoram accipitur vigilare, pro eo quod est omni cura vigilantiaque in id incumbere, nequid nos in opinantes subito opprimat. Cic. pro Plan. Vigilandum est semper: multæ infidix sunt bonis. Idem 6. Philip. Quamobrem, Quirites, consilio quantum potero, labore plus penè quàm potero, excubabo, vigilaboque pro vobis.

Vigilator, vigilatis, passiuum, Ouid. Epist. 12. Non mihi grata dies, noctes vigilatur amara: Nec tener in misero pectore somnus adest.

Vigilatur, impersonale. Martialis lib. 12. Oua me somnūque iuuant, quæ magna magna

angitur. ¶ Gratiam item viloscere dicimus, hoc est fordescere, & minoris aspernari. *φωλιζω*. Villosus. *φωλιζω*. Ital. *Fer vile, spinar poco*. Hispa. *Añepespiñar*. Torpilis apud Noniū, Et quatrat tua vicia, quæ te vilidat. Villa, villæ, Domus in agro, agri colendi, & fructuum condendorum, aut etiam habitatoris causa constituta. *ἰσθαυλός, ἀγροικία*. Ital. *Villa, castello*. Hisp. *La casa en la heredad del campo, la posesion del campo, villa*. Plinius lib. 18. ca. 6. Modus hic probatur, vt neq; Fundus villam, neq; villa fundum quærat. Cic. pro Qu. Rofcio Com. Tum erat ager incultus, siue tectonunc est cultissimus, cum optima villa. Idem at Atticum lib. 10, Præterit villam meam Curiō, iussisque mihi nuntiare mos se venturum. Virgil. i. *Ægloga*, Et iam summa præcol villarum culmina fumant. Horatius i. *Sermō*, Sary. ¶ Hinc nos Cœcili recipit plenissima villa. Id est populosa. ¶ Dicta est autem villa, à vehendo, quasi vehilla, quod in campo fructus à villico conuehantur, & euehantur quæque venient, vt ait Varo de Re rust. lib. 1. cap. 2. Columella villam tripartitò distribuit, partem vnam vrbana, culticam alteram, & restiam fructuariam appellans. Villa rustica, est ea pars villæ, quam villicus colonus, vel vinitor, vel arborator habitandam sibi obtinet, & familiæ villaticæ, atq; instrumentum omni rustico condendo, aut continendo est accommodata. Villa vrbana, quæ & prætorum dicitur, ea pars est quam dominus sibi recipit; quæq; elegantius, amoeniusq; edificari solet, & instructo vrbana vocatur, quæ vrbani notius, & elegantius plus habens quàm rustica. Fructuaria autem villa dicitur, vbi fructus reconduntur. Budæus.

Villula, villulæ, diminutivum *ἰσθαυλός*. Cic. ad Attic. lib. 8. Ego Arpini volo esse pridie Cal. deinde circump villulas villas errare. Horat. i. *Sermō*. Sary. 5. Proxima Campano ponti quæ villula tectum præbuit.

Villanus, villani, penult. prod. gen. masc. Qui in villa habitat. *ἀγροικός*. Ital. *Villano, rustico, lavoratore, contadino*. Hispa. *Villano, aldeano*. vnde & Semiullanus, (semirusticus). ¶ Villani (inquit Budæus) dicuntur quod villa (vnde dicti villici) assenpti, & colonarie cõditioni addicti aut ipsi sint, aut eorum maiores fuerint; quarum res vtiligia non obfcura multis in locis extant. Quod namque nomen loquentiū insensita in contumeliā iam venit. Villanum enim & vilem vernacula simplicitas confundit.

Villaris, villare, Idem quod villaticus. *ἰσθαυλός, ἀγροικός*. Ital. *Di villa*. Hispa. *Casa de aquella posesion del campo*. Plin. lib. 10. cap. 47. Villaticus gallinis & religio inest inhorrescunt edno ouo, excutuntq; sese, & circumcinctæ purificant, aut festuca aliquæ sese & oua lustrant.

Villaticus, a, um, Quod ad villam pertinet. *ἰσθαυλός*. Ital. *Villico, di villa*. Hispa. *Casa de aquella posesion del campo*. vnde Villaticus pastio, dicitur alimentum, quod pertinet ad animalia, quæ ruri nutriuntur, vt puta pecudes, aues, pisces. Villaticus canis, qui villæ assensuæ gratia alitur. Colum. lib. 1. cap. 10. De villatico cane igitur, & pastoris dicendum est: nam venaticus nihil pertinet ad nostram professionem. Plin. lib. 1. cap. 1. Auent siquis villam ea tinxerit, fugere accipietur, iurisque fori villaticæ aures. Villaticæ gallinæ, dicuntur gallinæ illæ vulgares, quales præterque in villis, & in ipsi etiam vrbibus vulgò videmus educari. Dicitur villaticæ ad differentiam agrestium, & Africanarum: de quibus vide in dictione C A T I N A.

Villico, villicæ, & Villico, villicæ, deponens, Rustico, siue in villam animi causa secudo. *ἀγροικός*. Ital. *Stor à la villa, governare la villa, lavorare la terre*. Hisp. *Mar de officio de mayordomo, labrar la tierra*. Pomponius, Ego rus eo, vt aliquot diebus villici. Terent. in *Heceyra*, Hic villicos ante vrbem. Plin. lib. 1. ca. 6. Quorum prædia colenda suscipiebant: Rer. exercitiisq; ducebant, Senatus illi villicane. ¶ Aliquando villici, Est villæ præf. *ἀγροικός, ἀγροικός*. Pomponius, Longè ab vrbis villicari, quod heras raretore venit, nō villicari, sed dominari mea est sententia.

Villitatio, ipsa rustica negotiatio, vel villæ dispensatio. *ἀγροικία, ἀγροικία*. Colum. lib. 1. cap. 1. Qui susceperit officium villitationis, in primis conuictum domesticum, multoque etiam magis externum vici.

Villikones, Idem qui villici, vel præfati villitationis, vt est apud Apuleium in *Apologia*. *ἀγροικός, ὁ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπιμελίας*.

Villicus, ei, Præfatus villæ, cui totæ rei rusticæ cura à domino committitur. *ἀγροικός, ὁ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπιμελίας*. Ital. *Factor, quasi aldo*. Hispa. *Mayordomo del campo, aporador que los señorios llaman capataz*. Varo de Re rust. lib. 1. cap. 1. Villicus agri colendi causa constitutus, atque appellatus à villavilla, ab eo quod in campo conuehantur fructus, & euehantur, quum venturi. A quo rustici etiam nunc quoque viam vrbem appellat, propter vecturas; & Vellam, non Villam, quòd vehunt, & vnde vehendo. Occonomus autem, tam pecuniam, quàm frugum, & omnium quæ dominus possidet, dispensator est. Cic. 4. *Tusculanarum* quaest. Qui quum villico factus esset irator, Quo te modo, inquit, accepisse, nisi iratus essem? Horat. lib. 1. *Epist.* Villicus sylvarum & mihi me reddetis agelli. Colum. lib. 1. r. Villicus semper caueat ne imprudens ab opere vineæ: etres est agrestis inuidiosa cunctantia.

Villica, villicæ, Vxor villici. Martial. lib. 1. Pinguis inæquales onerat cū villica mentes. Iuven. Sary. 11. Asparagi, posito quoque legit villica fuso. Villam, villi, vide v N V M.

Villus, Non propter pilus est, vt nonnulli interpretantur, sed multorum pilorum collectio, & quidam quasi floccus, quales in rubis leonum, & luporum, & nonnullorum etiam canum separatos videmus propendere. *ἰσθαυλός, ὁ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπιμελίας*. Ital. *Pili mēsi insēte, comēdo vñ mēza dō fēste*. Hisp. *El vello pelo, pelo*. ¶ In velibus etiam villi dicuntur, flocci illi promineutes, qui hodie etiam ornatu causa ante fustionia pannis induuntur. Cic. 2. de Nat. deo. Animalium vnde quanta varietas est figurarum alix coriis rectæ sunt, alix villis vestiti, alix spinis hirsuti; pluma alias, alias squama videmus obductas: alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pennarum. Plin. lib. 8. cap. 10. de capris loquens, Dependet omnino mento villus, quem aruncum vocant. Virg. 3. *Georg.* Duteibes icterico lauiis pecus omne magistri. Percussunt, videsque arietes in gurgite vilis Meretur. Martial. lib. 14. Calfactum villi pallia nostra mitti. Villifolus, adiectivum, Quod villis plenum est, hirsutus, hitus. *ἰσθαυλός, ὁ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπιμελίας*. Ital. *Pelo*. Hisp. *Cosa vellosa d' pelada de tel pelo*. Colum. lib. 7. cap. 12. Amplo, villosio, prætor. Virg. 8. *Æneid.* villis pelle leonis. Vimen, ius, Omne virguleum lenum, & flexile, & ad ligandum aptum, quod

quasi vincimen. [αἰσθησις, q. d. Ital. Stroppa, vimine, legame, fatto d'ogni specie di ramo d'erba. Hisp. Para o verga que se doblaga.] Colum. lib. 4. ca. 30. Nec refert cuius generis vimen sitas, dum sit lentissimum. Virg. 3. Aen. Rursus & alterius sentia conuelleret vimen. Insequor, & causis penitus tentare latentes. Idem 2. Georg. - aqua elustabitur omnis. Scilicet, & grandes ibunt per vimina guttae. Idem 1. Aeneid. Haud segnes alij crates, & molle phœtœram. Arboreis texunt virgisi, & vimine quærono. Columel. lib. 14. ca. 3. Si viminibus salicis aut viti ligaueris. Cæsar 1. bel. Ciuilis. Reliquum corpus nauium, viminibus contextum, coctus inoregebor. Funt autem vimina ex populorum virgis, viti, & sanguineorum fruticum, & betulæ, & vitis, & coryli intortæ, & salicis, quæ principatum obuiet.

Vimineus, a, um, Quod est ex vimine. [αἰσθησις, Ital. Fatto de vanchi o alere verghe. Hisp. Cosa hecha de tales varas.] vt, Vasa viminea. Plaut. in Epid. Viminei salces virgatum. Virgil. 1. Georg. Vimineaq; itabis crates, &c. Cæsar 3. bel. Ciuilis. Multum autem ab ictu lapidum, quod vnum nostris erat telum, viminea tegumenta galeis imposita defendebant. Viminalis, viminalis, Quod vimina profert. [αἰσθησις, vt, Salix viminalis. Plin. lib. 17. cap. 10. Salicis viminalis singula iugera sufficiunt viginti quinque vineæ iugibus. Colum. lib. 4. cap. 10. Quare salices viminalis, atque arundinæ, vulgarisq; sylua, vel consilio consistit, & castaneis prius faciendæ sunt.

Viminalia, abfolore, Nomen generale est, omnibus tum arboribus, tum fruticibus commune, quæ vimina producant. [αἰσθησις, Plin. lib. 17. cap. 10. Hec est viminalium cultura. Viminalis collis, vnde ex septem vibus Romæ collibus, in terra vrbis regione ita dicta à viminalium sylua in eo, enata: vnde & Ioui Viminio, cuius ibidem ara erat, nomen inditum: vt est auctor Varro lib. 4. de Ling. Lat. Viminalis porta, Romæ fuit inter Salariam & Esquilinam: ita dicta quod in Viminali collem ducebat. Eadem & Nomentana dicta est, quod per eam in agnum Nomentanum esset iter.

Vinacea, Vinalia, Vinarius, vide v n x m.

Vinca, vinca, Herba topiaria, humi repens, lauci foliis, tenuibusque faringibus quibus obuia quæque vineæ vnde & nomen inuenit. [αἰσθησις, Plin. lib. 2. Epist. 17. Adiacet gestationi interiore cingulo, vinca tenera, & vmbrosa, nudisq; etiam pedibus mollis & cedens. Eadem & Vinca peruinia appellatur à Plinio maiore lib. 21. ca. 11.

Vincaperuina, Herba est topiaria, perperuò vineos folii geniculatim vestita, veteribus inopiam horum supplere solita, humi serpens, & in modum funiculi sese porrigens, & vicina quæque vinciens vnde & nomen inuenit. [αἰσθησις, Plin. lib. 2. ca. 11. alio nomine chama-daphne, quasi humilem laurum, appellari tradit, propter foliorum similitudinem. Omnino tamen diuersa est à chama-daphne. Dioscoridis, quam Latini Laureolam appellant, siue Lauraginem. Officinæ Peruina nomen nominant.

Vincio, vincis, vinci, vincium, Ligo, constringo. [δένω, δένω, δένω, δένω, Ital. Legare. Hisp. Atar.] Virgil. 1. Aeneid. Purpureoque alæ furas vincite cohærent. Ouid. 10. Metamorph. - non huc vt opaca viderem Tartara descendit, nec vti villosa colatris. Terna Medusæ vinciem guttura monstri. Cic. pro Marcel. Omnia quæ delapsa iam fluxerunt, seucrius legibus vincienda sunt. Idem in Orat. Et verba eligebant, & sententias graues & suaves reperiebant, sed casus haud vinciebant, haud explebant.

Vinculus, a, um, participium, Ligatus, constrictus. [δένω, δένω, Ital. Ligo. Hisp. Atada.] Cic. 6. Verr. Dedit igitur tibi fortuna stultorum C. Marcellum iudicem: vt cuius ad litium Siculi te Prætoris alligabatur, eius religione te eundem vinculum astricimus; dedamus. Terentius in Eunuch. quas matres student. Demissis humeris esse, vincio pedore, vt graciles fient. Vinculus aliquando pro capriuo accipitur, siue pro seruo compedito luminis, qui ex vinculis aut in ergastulo opus facit. [δένω, Seneca. Qui vinctus erat vinculis Cæsar, mox libertate donatus est. Plinius Epist. 19. Nam nec ipse vquam vinctos habeo.

Vinculus, us, ui, Ligamen. [δένω, δένω, Ital. Ligamento. Hisp. Atadura.] Varro 1. de Re rust. cap. 8. Et vindemia facta denique discat pendere in palmam aut funiculo, aut vinctu, quod antiqui vocabant cestum.

Vinculum, vinculi, Ligamen. [δένω, δένω, Ital. Ligame. Hisp. Atadura.] Cic. 3. Offic. Nullum enim vinculum ad stringendam fidem in reuocando maiores archius esse voluerit. Copulare vno vinculo. Liu. 8. bel. Pun. Idem 2. Aen. Nam teneras arcebant vincula palmas. Ouid. 9. Metamor. Directat, & summo digitorum vincula collo. Initi. Virg. 4. Georg. Hinc tibi nate prius vincis capiendus. Cic. pro Cæcin. Qui ius civile contemnedum putas, is vincula reuellit, non modò iudiciorum, sed etiam vtilitatis, vitæque communis. Vincula pro viminibus, quibus vires religantur. Columel. lib. 3. Salix humida loca desiderat, genitula etiam sicca, vt quæ tamen circa vineam seruntur, quum palmitibus idonea præbeant vincula. Vinculum iugale, per translationem pro coniugio. Virgil. 4. Aeneid. Ne cui me vincolo vellem sociare iugali. Vincula, pro carcere in quo noxii vincti seruantur. [δένω, Cic. 7. Verr. Quid si aufugissetis, vincula rupsissetis, vinculis esse, est in carcere esse vinculum. Plin. lib. 7. cap. 34. de Scipione Nasica. In summa, ei in patria mori non liceat: non huius magis quam extra vincula illi sapientissimo ab Apolline iudicato Socrati. Venuleius de verb. sign. Vinculorum appellatione, vel priuata vel publica vincula significantur. Custodia verò raptum publica custodia.

Vincto, vinctis, vici, vinculum, Supero, ex certamine superior euado, victoriam reporto. [αἰσθησις, Ital. Vincere, superare, farsi superiore. Hisp. Vencer o ganar en juego.] Cicero in Catil. Mihi vinctum est cum illis, quos vici, & subegi. Virgil. lib. 10. Aegloga. Omnia vincta amor. Idem 1. Georg. - labor omnia vincit. Improbis; & duris vinctus rebus, egessit. Cic. 1. Offic. Non est consentaneum, qui metu odii fraudatur, eam stragem cupiditate: nec qui inuictum se à labore præliterit, vinctè voluptate. Per translationem ponitur pro capriuo, & quasi difficultatem rei dicendo supero. Virgil. 3. Georg. Nec fuit animi dubius, vrbis ea vincere magnum Quam sit. Idem pro animi compos. fio: vnde & Victor pro animi composit accipitur. [αἰσθησις, Idem lib. 3. Georg. Illi victor ego, & Tyrio conspectus in ostro. Potatur aliquando pro conuincere, docere, probare. Cic. pro Clu. Vince

deinde virum bonum fuisse Oppianicum. Vincere elsum dixit Plin. lib. 1. cap. 53. pro conuincere. Vincere expectationem: est facere plus quam quiquam sperauerat. Vincere sua fata, dicuntur parentes suis liberis superstitibus. Virg. 1. Aeneid. Contra ego vincendo vici mea fata, superstes. Restarem vt genitor, id est naturalem ordinem vita longiore superauit: namque hic ordo est, vt sint parentibus superstitibus filij. Vinctus, vincta, vinctum, participium, Idem quod certamine superatus. [αἰσθησις, Ital. Vinto, superato. Hisp. Vencido.] Cic. 2. de Diuin. Galli vincti silere solent, canere victores. Horatius Epod. 9. Terra manij: vinctus hostis, &c. Vincti, & subacti populi, apud Ciceronem ad Attic. cuius contrarium est inuictus, id est insuperabilis. [αἰσθησις, Cic. 1. Offic. Animi excelli, atq; inuicti magnitudo ac robur. Ponitur aliquando Vinctus, pro voti impote, αἰσθησις. quemadmodum concit Victor, pro voti composit. [αἰσθησις, Virgil. 9. Aegloga. Nunc vincti tristites, quoniam socs omnia verfat. Vinctus aliquando dicitur à proposito recedens. Virgilius 2. Aeneid. Hic verò vinctus genitor. It tollit ad auras. Seruius.

Victor, victoris, penult. prod. Qui in certamine superior euasit. [αἰσθησις, Ital. Vincitore, vittore. Hisp. El que vence, vencedor.] Cæsar 2. belli Gall. Nostros victores transire flumen conspexerant. Plin. lib. 7. cap. 18. L. Sicius Dentatus, cernens vicies præliatus, oches ex prouocatione victor. x i v cicatricibus aduocet corpore insignis, nulla in tergo. Cic. Marcello lib. 4. Multa enim victori eorum arbitrio per quos vici, etiam inuito facienda sunt. Aliquando accipitur pro voti composit. Virg. 3. Georg. Victorque virum volitare per ora. Vbi Seruius, Victor, effector propoliti & voti.

Victrix, victricis, verbale femininum, Mulier quæ in certamine superior euasit. [αἰσθησις, Ital. Vittoria, vittoria, vincitrice. Hisp. Vencedora.] Cic. ad Brutum. Erat victrix Republica cæsis Antonij copis. Idem 1. Tuscul. Oraculum erat datum, si rex interfectus esset, victricis Athenas fore. Accipitur & pro voti composit. [αἰσθησις, Virgil. 7. Aen. lunonem victrix affatur voce superba. In plurali numero adiectiuè accipitur, vti quæ de se neutrum, victricia. Virgil. 3. Aeneid. Res Agamemnonias, victriciaque arma sequor. Id est quæ vicerunt. Vbi Seruius, Omnia à verbo venientia, quum in or exiunt, masculina sunt, vt victor: quum in trix, & minima, vt victrix: neutra verò non faciunt, nisi tantum in numero plurali: vnde est victricia. Victrices licet dicuntur victoriam denuntiantes. Cic. ad Atticum lib. 5. Quo autem die Cassij licet victrices in Senatu recitare sunt, &c.

Victoria, victoriæ, Nomen superatio. [αἰσθησις, Ital. Vittoria. Hisp. Vittoria, ven- cimiento.] Cic. pro M. Marcello. Victoria, quæ natura insolens, atque superba est. Idem pro lege Manil. Cuius adolescentia ad scientiam rei militaris non alienis præceptis, sed suis imperiis: non ostentibus bellis, sed victoriis: non stipendiis, sed triumphis est traducta. Horat. 1. Sermon. Saty. 1. Quid enim concurrebat: horæ. Momento circa mors venit, aut victoria laeta. Pulchre autem dicimus, Consequi victoriam, & reportare victoriam, parere victoriam, victoriam in manu habere. Eripere victoriam de manibus, extorquere victoriam de manibus, & multa alia quæ legenti veterum scripta passim occurrunt. Apud Romanos Victoria, deæ nomen erat, cuius simulachrum effingebatur lauro coronatum, altera manu palmæ, altera oleæ ramum præferens.

Victoriatas, victoriari, Genus numi argentei, lege Clodia percussus, qui alio nomine Quinarius dicebatur, quod quinq; assibus valeret, hoc est dimidio denarii, vt ex Volusio docet Aetlicus. [αἰσθησις, Didius victoriatas, quod Victoriatas nota signatur esset. Quynul. lib. 6. cap. 4. Dicente quodam, victoriato se vno in Sicilia quinque pedes longam murænam emisit. Vide Plinium lib. 33. cap. 3.

Victoriosus, Vincere assuetus, siue qui varias aut plures victorias reportauit: quæ dictione vsus est Cato, teste Gellio lib. 4. cap. 9. [αἰσθησις, Ital. Vittorioso. Hisp. Cosa de muchos vencimientos.]

Vincibilis, Superabilis, qui vinci potest. [αἰσθησις, Colum. lib. 3. cap. 12. Grauem terram, vix vlla cultura vincibilem. Inuendum actiue accipitur pro eo quod vincere potest. Causa vincibilis, quæ facile possit, & merito debeat obtineri. Terent. in Phorm. Iustam illam causam facilem, vincibilem, optumam.

Vindelicia, a, vnde Vindicia. Regio Germaniæ confinis, Rhetiam habens ab Occasu, & Noricum ab Oriente. Eam Lycus amnis discernit à Rhetia, Aenus à Norico: à Septentrione Danubio terminatur, à Meridie Alpihus supra Italiam extendit. Eius ciuitas insignis est Augusta Vindelicorum, vulgo Augsburg: cuius meminit Prolemæus lib. 1. ca. 13. Vindelici, & vnde Prolemæus, Vindelici incolæ, hodie Germanis auctoritatem. Horatius, Videre Rheti bella sub Alpibus Drafum gerentem, & Vindelici.

Vindemia, vindemiar, Collectio vuarum, quasi vindemia, à vno demendo. [αἰσθησις, Ital. Vendemia. Hisp. La vendimia.] Colum. lib. de Arborib. Vindemia facta, statim putare incipit fermentans quàm optimis. Varro lib. 1. de Re rust. cap. 54. In vinctis vna quum erit matura, vindemiam ita fieri oportet. Nonnunquam accipitur pro ipsi viti. Virgil. 3. Georg. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. Idem 2. Georg. Non eadem arboribus pendet vindemia nostris. Transfertur & ad aliarum rerum collectionem. Plin. Prima mellis vindemia melior. Colum. lib. 10. Mox veretrasfacto, sequitur mellis vindemia.

Vindemiola, vindemiolæ, pen. corr. diminut. & vnde vnde vnde vnde. Cic. ad Attic. lib. 1. Ego omnes meas vindemiolas eo refero, vt illud subsidium senectuti parem. De studiorum fructu loquitur.

Vindemio, vindemias, Vitis colligo. [αἰσθησις, Ital. Vendemiare. Hisp. Vendermiar.] Plinius lib. 14. cap. 2. Nouissimas vindemiant.

Vindemiator, Qui vindemiam peragit. [αἰσθησις, Ital. Vendemiator. Hisp. Vendemiador.] Columel. lib. 4. Vindemiatoribus quoq; hæ semine laxitatem opportunam præbeant, per quam vel fructus, vel statumina partentur. Huius dictionis secundam syllabam contra primitiuu naturam corripuit Horatius 1. Sermon. Saty. 7. Durus vindemiator, & iuictus, cui sæpe viator. Cessisset magna compellens voce cucullum. Ouidius verò detraxit a, vt de, syllabam produceret in 3. Fall. At non effugiet vindemitor. Est & vindemiator sydes caelestis, quod tertio Nonas Martij apparet. Plin. lib. 10. cap. 3. Delphinus occidens x i. Cal. Septemb. Cæsar, & Alfyria stella, quæ vindemiator appellatur.

Vinde

vas vinarium ex vna gemma pregradi. Cella vinaria, apotheca in qua vinu alleruatur. Plin. lib. 12. cap. 13. In quibus erat clauus vinariae cellae. Lacus vinarius, in quem multum deiecit. Columel. lib. 12. cap. 18. Tum lacus vinarij, & torcularij, & fora, omniq; vasa si vicinum est mare, aqua marina infusa, dulci eluenda sunt & commutanda.

Vinipotor. pen. pro. huius vinipotoris. Potator vini. *vinipotes*. Plin. lib. 10. ca. 4. Scitum de quodam vinipotore reperitur, Syracusis tandiu potare solitum, donec ab eo coeperta in terra oua fortum edecent.

Vinolentus, a, um, Ebriofus, vino se ingurgitas. [Ebr. *vinolentus*, *vinolentus*.] Itali. *Embricato*. Hisp. *Embrigo*, *deno de vino*. [Cice. 4. Acad. Ne vinolenti quidem quae faciunt, eadem approbatione faciunt, qua sobrii dubitant, haeritant, reuocant se interdum, hisq; quae videntur, imbecillius assentuntur: quibusq; dormierunt, illa visa quanta leuia fuerint intelligunt.]

Vinolentia, Ebrietas. [Cice. 4. Acad. Ne vinolentia. Hisp. *Embrigo*.] Cice. 4. Acad. Ne vinolentia. Cuius etiam generis illa sunt, ex quibus verum nonnunquam inuenitur, pueritia, somnus, imprudentia, vinolentia, infamia.

Vinofus, a, um, Qui vini cupidior est, vt ait Val. lib. 1. [Cice. 4. Acad. Ne vinolentia. Itali. *Debita* a vino, *embricato*. Hisp. *Embrigo*, *deno de vino*.] Ouid. 3. de Arte. Sit tibi Callimachi, sic Cui nota potest, Sit quoq; vinofus Teia multa senis. Plautus in Curcul. Quid opus est verbis inuolentia est. Vinofus fucosus, vini saporem referens: qualis est moro, pyro, myrto. Plin. quoque inter mali punci genera, vinofa quaedam appellat, quae alium si sunt, & stomachum.

Vinulus, penul. cor. Vox est Plautina, quam pro suauisurpassae videtur. Plautus in Aferia, Compellam blanditer, osculando oratione vinula, venutula.

Viola, z, Flocculosa purpurei coloris, cuius planta folium habet hederæ non dissimile, nigrius camen & tenuius: cauliculus autem a media radice proficiens, flos, vt dictum est, feretum purpureum. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. Hisp. *Viola* generalmente.] Cice. 3. de Nat. deor. Viola, aut in rosa dicitur: Virg. 2. Aeglo. tibi candida Nais Pallentes violas, & summa papauera carpens, &c. Dicta autem putatur Viola, quasi vitula, propterea quod hunc flossem Poeta fabulatur in pabulum Ius puelle, iam in iuuenis conuersa: ex terra fuisse effusam: vnde & a Graecis ab eisdem puellæ nomine, vt appellatum volunt. [Sunt & luteæ violæ, & ceruleæ, & albae, quas omnes Graeci *Adonis* nomine complectuntur. Vide Plinium lib. 2. cap. 6.]

Violaceus, cea, eum, Idem quod purpureus, hoc est violæ colore referens. *Violaceus*, *violaceus*. Cornelius Nepos, vt tradit Plinius lib. 9. cap. 39, dicit, Me iuene violacea purpurea vigeat.

Violaria, arom. Loca in quibus copiose nascitur violæ. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. Hisp. *Viola* donde se crían las violas.] Virg. lib. 4, Georg. Irriguumque bibant violaria fontem. Vt ipse potius violæ vno in loco conficit. Ouid. 4. Fast. Ille iugis calthas, huc sunt violaria curæ.

Violarius, rij, Dicitur violæ coloris insector. *Violarius*. Plaut. in Aulularia. Flammarij, violarij, carinarij.

Violo, z, pen. cor. Cortumpo, polluo, vin infero: quod propterea de virgine dicitur, quum pudicitia eius vi eripitur. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*. Hisp. *Corrumper* *por fuerit*.] Cice. 3. de Nat. deor. Minerva quinta Pallantis, quæ patrem dicitur interemisse, virginem suam violare conantem. Tibul. lib. 1. eleg. 6. Parcite, quæ cultoditis amor, violare puellam. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Cice. 3. de Nat. deor. Viola, amicitia, dignitate, existimatione, fidem coniugij, sedus, hospites, iura, loca religiofa, parentes, Rempublicam, sacra, famam probis, &c. Cice. 3. Verr. Quom apud exterar nationes imperij, nominiq; nostri famam, quis probis, flagitijsq; violatis. Idem ad Qu. Philippum lib. 13, Nisi quid existimas in ea re violari existimationem tuam. Idem 3. de Finib. Peccatum est patriam prodere, parentes violare, fana depeculari, &c. Virg. 4. Aeneid. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat, Ante pudor quam te violentem, aut tua iura resoluam.

Violatus, a, um, participium. *Violatus*, *violatus*. Liu. 6. ab Vrbe. Post publicæ causam priuato dolore habito, ne verbo quidem violatis Consulibus, rogationem tulit ad populum. Ouid. 3. de Pont. eleg. 3, Ipse quidem Getico percam violatus ab arcu.

Violandus, a, um, vt, Roderat clam violanda. Tibul. lib. 1. eleg. 9.

Violatio, ois, verbale, Violentia illatio, corruptio, profanatio. *Violatio*, *violatio*. Liu. 9. del. Pun. Tum quoq; alio genere cladis eadem illa pecunia omnibus contrahitur ex violatione templi furorum iniecitque inter se duces in ducem, militem in militem, rabie hostili vertit.

Violator, oris, Violentia illator, corruptor, raptor, [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Liu. 4. ab Vrbe. Hincine est, inquit, raptor fœderis humani, violatorque gentium iuris? Ouid. 2. de Pont. eleg. 2, Confugit interdum templi violator ad aram.

Violabilis, Qui aptus est vt violetur. *Violabilis*, *violabilis*. vt cetera, Inviolabilis, qui non facile violari potest. Virg. 2. Aeneid. Vos æterni ignes, & non violabile vestrum Tector numen, ait.

Violens, apud Horatium, teste Budro, pro violento legitur. *Violens*, *violens*.

Violenter, aduerbium. *Violenter*, *violenter*. Liu. 5. ab Vrbe. Quia solènia ludorum, quos intermittere nefas est, violenter decemisset. Proconsularum violenter gerere, apud Plinium, Epist. 9. lib. 3. id est crudeliter. Violenter tolerare, apud Terentium in Phorid est agere, inuit.

Violentia, xiz, Vis maior, imperus. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Plin. lib. 2. ca. 38, Quoniam & tonitruum & fulminum iactus horum violentiorum plerique assignant. Cice. 5. Tusc. Ne sobrius in violentiam violentorum incidat, ante discedat. Virg. 12. Aeneid. Haud secus accento gliscit violentia Turno.

Violentus, a, um, Qui vim facit. *Violentus*, *violens*. Hispan. *Cosa ferozadora*.] Ouid. 8. Metam. Nuoc violentus aper, nunc quem terribilissimè, Anguis eras, modò te faciebant cornua taurum. Claud. 8. Paneg. peragit tranquilla potestas Quod violenta nequit. Virgil. 2. Georg. Aut vbi nauigij violentior incidit Eurus. Ouid. 3. Meta. alius violentior æquo Vifa dea est. Ponitur quandoque pro superbo. Virgil. 10. Aeneid. violentaque pectora Turni Edocet.

Vinera, z, pen. cor. Serpens genus, quod vi pariat. Vulgò enim persuasum est, pullos erosos matris lateribus cum interitu eius erumpere. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Hispan. *La serpe de la viperina*. Hispan. *La bimoto serpe*.] Cice. 3. de Nat. deor.

resp. Etiamne in sinu, atque in deliciis quidam optimi viri viperam illam venenatam ac pestiferam habere potuerunt? Virg. 3. Georg. Saepè cum immotis præsepibus aut mala tactu Vipera delinuit. Ouid. 2. de Remed. am. Parua necat morsu spatiofum vipera taurum. Ambrosius lib. Hexam. Vipera (inquit) nequissimum genus bestiarum, & super omnia quæ serpenti sunt generis, altior. Vbi coeundi cupiditatem allumpit, mutante maxime notâ sibi requirit copulam, vel nouam præparat: progressaque ad hunc, libilo restituta præsentiam sui, ad conjugalem amplexum illam edocet. Murtina autem inuitata non deest venenata serpenti. Expetitos vltus suæ impetrit coniunctionis. Atq; vbi adueniare vipera comparem senserit, venenum tuomit, reuerentiam matris deferens. Hieronymus verò ad Præsidium sic scribit, Vipera per os contum facit. Malesci mortem contemnant: sed femina in ipso coitu, sine magna dulcedine exagitata, siue futuri præsciens periculi, dum aborber semen, caput malesci excidit, & sic eum occidit. Sed quod conceperit, viscera illius ab ipso capite conceperit, comeduntur, & sic matrem occidunt. De vipera Plinius abunde multis locis, maxime vltimo libro 10. capite 62, Vipera (inquit) mas caput infert in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine. Terrestrium eadem sola intra se parit oua vnius coloris, & mollia, vt pisces. Tertia die intra vterum catulos excludit: deinde singulos singulis diebus parit, viginti ferè numero. Itaque cæteræ tarditatis impatientes, percurrunt latera, occisa parente. Hæc Plinius. Apollonius tamen apud Philostratum negat hoc esse verum, quoniam à grauissimis auctoribus affirmatur: eo quod aliquando visa sit vipera catulos suos quos peperisset, lambere & expositis etiam hodie frequentè experientia cognitum est. Quo si vt rectius sensisse putentur, qui viperam dictam putant, quasi viuiperam, quod non oua, vt ceteri serpentes, sed vitum pariat animal.

Viperinus, a, um, pen. prod. adiectiuum. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Hispan. *Cosa de buera*.] Plinius, E vipera carne sunt theriaci pastilli. Cice. 2. de Finibus. Cui viperino morsu venæ viscerum veneno imbuta terrores cruciatu ciente. Plinius libro 11. cap. 53, Scythæ sagittas tingunt vipera rina & humano sanguine. Horatius Epod. 3, Quid hoc veneni sequit in præcordiis? Num viperinus his eruat Incoctus herbis me fessellit.

Vipereus, a, um, Eiusdem significationis. Virg. lib. 7. Aeneid. Vipeream inspiras animam. Idem 7. Aeneid. Vipereo generi, & grauitè spirantibus hydrys. Ouid. 2. Metam. videt intus edentem Vipereas carnes vitiorum alimenta suorum Inuidiam.

Vipiones, Sunt minores grues, sicut Pipiones minores columbi. *Vipiones*, *Vipiones*. Plin. lib. 10. cap. 49, In Balcariis insulis & bure accipitum generis in honore mensarum essent vipiones: sic enim vocant minores grues.

Vir, huius viri, masculin. gen. à vi dicitur, quod vi, hoc est viribus & robore præstet. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Hispan. *Cosa de buera*.] Plinius, E vipera carne sunt theriaci pastilli. Cice. 2. de Finibus. Cui viperino morsu venæ viscerum veneno imbuta terrores cruciatu ciente. Plinius libro 11. cap. 53, Scythæ sagittas tingunt vipera rina & humano sanguine. Horatius Epod. 3, Quid hoc veneni sequit in præcordiis? Num viperinus his eruat Incoctus herbis me fessellit.

Virago, pen. prod. in genitio viraginis, Mulier fortis, quæ viro similis sit, & virilia opera faciat. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Hispan. *Cosa de buera*.] Plinius, E vipera carne sunt theriaci pastilli. Cice. 2. de Finibus. Cui viperino morsu venæ viscerum veneno imbuta terrores cruciatu ciente. Plinius libro 11. cap. 53, Scythæ sagittas tingunt vipera rina & humano sanguine. Horatius Epod. 3, Quid hoc veneni sequit in præcordiis? Num viperinus his eruat Incoctus herbis me fessellit.

Viriliter, le, pen. produ. Quod est viri. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Hispan. *Cosa de buera*.] Plinius, E vipera carne sunt theriaci pastilli. Cice. 2. de Finibus. Cui viperino morsu venæ viscerum veneno imbuta terrores cruciatu ciente. Plinius libro 11. cap. 53, Scythæ sagittas tingunt vipera rina & humano sanguine. Horatius Epod. 3, Quid hoc veneni sequit in præcordiis? Num viperinus his eruat Incoctus herbis me fessellit.

Viriliter, aduerbium, Fortiter, & magno animo. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Hispan. *Cosa de buera*.] Plinius, E vipera carne sunt theriaci pastilli. Cice. 2. de Finibus. Cui viperino morsu venæ viscerum veneno imbuta terrores cruciatu ciente. Plinius libro 11. cap. 53, Scythæ sagittas tingunt vipera rina & humano sanguine. Horatius Epod. 3, Quid hoc veneni sequit in præcordiis? Num viperinus his eruat Incoctus herbis me fessellit.

Viriliter, aduerbium, Fortiter, & magno animo. [Cice. 3. de Nat. deor. Viola. *quasi* *violare*, *maculare*.] Hispan. *Cosa de buera*.] Plinius, E vipera carne sunt theriaci pastilli. Cice. 2. de Finibus. Cui viperino morsu venæ viscerum veneno imbuta terrores cruciatu ciente. Plinius libro 11. cap. 53, Scythæ sagittas tingunt vipera rina & humano sanguine. Horatius Epod. 3, Quid hoc veneni sequit in præcordiis? Num viperinus his eruat Incoctus herbis me fessellit.

V I R

Ayuntamiento de Madrid

quam eius naturam vide apud Plinium lib. 9. cap. 13.
 Virulinus, adiect. Quod ex virulo est. *Virulino*. Vir, Virulina caro, apud
 Plautum in Aul. Cic. 1. de Virili. An tu, inquit, caruncula virulina ma-
 nus, quam Imperatori veteri crederet?

Viricellinus, a, um, idem quod virulinus. *Viricellinus*. Cice. ad Pat. lib. 9. Inte-
 gram famem ad ovum afferatque vsque ad assum viricellinum opera
 perducitur. Quo ramentum in loco meliora exemplaria Virulinum legem
 dum ostendunt. Viricellina bilis à medicis appellatur, quæ sit ex bile
 pallida vehementius vicia ita dicta quod crudi omni vitellum & colore
 & substantia crassitudine imitetur. *Viricellinus*.

Virulati, Veteres vsurpantur pro voce latari: propterea quod eam veram
 vitam putabant, quæ in summa læticia ac tranquillitate degeretur.
Virulati. Varro. lib. 15. Rerum diuinarum, Pontifex quibusdam sa-
 ceris virulati solet, quod Græci *πρωτε* dicunt. Hinc Viuere læpenu-
 mero ponitur, pro lætam vitam agere. Festus à viculis deducit, qui sum-
 ma in pratis læticia exultant. Virulans (inquit) lætans gaudium, vt in
 prato vitulus. Ennius, Haber is coronam, virulans victoria.

Vir v n s, Antiquis deus erat qui credebatur vitam largiri: vt Sentinus
 sensum. *Vir v n s*. Rhodig. lib. 15. cap. 30.

Virupero, as, Virio do, virio verio, culpo, de dignitate vel autoritate ali-
 cuius detracto. *Virupero*. Ital. *Virupero*. Hispan. *Virupero*. Terent. in Eunoe. Et
 libenter viuperecimus bene libenter victuras. Plaut. Mostel. Victitabam
 volupe parlatonia & duritia. libid. Licet me amare, & bubuleitater,
 Me victitate pulchre, te miseris modis.

Virutur, A, vincto participium est. *Virutur*. Sallustius, Pyrrhine rex, an
 M. Curtius prelio victurus esset. Et à viuo, *Virutur*. Cice. in Cato. Maior.
 Nemo est tam senex qui se annuum non putet victurum.

Viutus, etus, Omne illud quo viuimus. *Viutus*. Ital. *Viutus*, *viutus*,
 Hispan. *Viutus*. *El mantenimiento*. Vlpian. de Verb. signific. Viutus verbo con-
 tinetur quæ elui, potui, cuiusque corporis, quæque ad viuendum homi-
 ni sunt necessaria. Cice. de Amicit. Multi diuitias despiciunt, quos pa-
 uo contentos tenuis victus, cultusque delectat. Virg. 3. Aeneid. Quædam
 herba, & viduum seges ægra negabat. Ouid. 6. Fasto. Nunciopos vi-
 ctus, ignauoque fati rimentes, &c. Cic. 1. Offic. Vita, victusque commu-
 nis in amicitis vigent maxime. Victi gentius à victis legitur apud
 Plautum in Capt. Proin tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas.

Quo Conuictus, vna viuendi societas, quum plures simul viuunt.
Conuictus. Cic. lib. 3. Epistolari. Vt istis te molestis lares, & ad nostrum
 conuictum redeas. Victus in gentio pro victus antiqui dixer. Var-
 ro, Primum de te familiariter, secundum de victus consuetudine differam.

Viuus, a, um, Spiritus, animatus, vita præditus. *Viuus*. Ital. *Viuus*, *viuus*,
 Hispan. *Viuus*. *Cosa viva*. Cice. ad Atticum lib. 4. Cato tamen
 affirmat se viuo illum non triumphare. Quandoque ponitur pro na-
 turali, & non artificiali. Virg. lib. 2. Georg. Et sua sua plantæ terra.
 Idem 1. Aeneid. vinctoque sedilia saxo. Quandoque pro valido, aut ve-
 hementi. Virg. 1. Aeneid. paulatim aboleret Siechem. Incipit, & tentat
 viuo præuocare amore. Viua spes dicitur, quæ dumis non præterit,
 sed in eo loco natis contexitur. Col. lib. 3. Vetusissimi auctores viuum
 semper struili præulerunt: quia non solum inuolunt impemiam deside-
 ratet, verum etiam diuturnior immensis temporibus permaneret. Viua
 aqua, naturalis, & indidem nata. Varro 1. de Re rust. cap. 11. Si omnino
 aqua non est viua, cisternæ faciendæ sub tellis, & lacus sub dio ex al-
 tero loco vt homines, ex altero vt pecus vti possit. Flumen viuum. Virg. 1.
 Aeneid. donec me flumine viuo Abluerit. Lacus viui. Virg. 2. Georg. Spe-
 luncæ, viuique lacus, ac frigida Tempe. Vultus viuos ducere: hoc est
 viuum, & naturalem effigiem referentes. Virg. 6. Aen. Excudent alii spi-
 ritum mollius gra. (Credo equidem) viuos ducet de marmore vultus.

Viuax, is, pen. pro. om. gen. Longæuius, seu vix diuturnioris. *Viuax*. Ital.
Viuax, *viuax*, Hispan. *Viuax*. *Cosa que vive mucho tiempo*. Virg. 2. Georg.
 Palladia gaudent sylua viuacis oliuæ. Idem Aeglo. 8. Et ramola Mycoi
 viuacis cornua cerui. Hinc Viuacior, Viuacissimus. Plin. lib. 9. ca. 20.
 In scæco quoque repantur: deo etiam viuaciora talia. Hora. 2. Serm. fac. 2.
 Postremum expellet certe viuacior hæres.

Viuacitas, atis, Longæuitas, vix diuturnitas. *Viuacitas*. Ital. *Viuacitas*,
 Hispan. *Aguella obra de mucho biuir*. Colum. lib. 1. cap. 3. Multis etiam
 locis viuacitatem suam vsque in annos decem protogat.

Viuisco, is, Viuus fio, animor: propterea quod de rebus inanimatis dicitur, quæ
 anima imbuntur. *Viuisco*. Ital. *Viuisco*. Hispan. *Viuisco*. *Tomar*
vida. Plin. lib. 9. ca. 11. Anguilla æternæ se copulis: ea fringenta vi-
 uiscent: nec alia est caræ procreatio. Idem li. 1. 6. ca. 25. de Fauono vento
 loquens, Hoc enim maritane viuiscentia cætera, quo etiam equæ in Hi-
 spania. Per translationem accipitur pro inualescere, & vigorem acqui-
 rere. *Viuisco*. Lucr. li. 4. Quod cupido affertur cordi viui-
 scit, vt ignis. Et paulo post, Vix enim viuisce, ac inueterat aliendo.

Viuidis, a, um, pen. cor. Multo vigore præditus. *Viuidis*. Ital. *Viuidis*,
 Hispan. *Viuidis*, *viuidis*. Plin. lib. 1. cap. 19. Pyritarum
 etiam num aliqui genus vauum faciunt, plurimum habens ignis, quos
 viuos appellamus, & ponderosissimi sunt. Hi exploratoribus castro-
 rum maxime necessarij, qui clauo, vel altero lapide scintillas edunt,
 quæ exceptæ sulphuratis aut faugis anidis, vel folijs, dicto celerius
 ignem trahunt.

Vix, aduerbium, Significans propemodum, non exgrè, vel difficulter, quasi
 cum vi & labore. *Vix*. Ital. *Vix*, *vix*, Hispan. *Vix*, *vix*. *A pena, difficilmente*. Hispan.
A pena. Virgil. lib. 2. Georg. Vix humiles apibus calas, totæque mini-
 strat. Teren. Vix tertatium filium ab amore ancille. Aliquando refertur
 ad tempus, pro vixidum, siue vix adhuc, statim vbi, vel iamiam. Virg. 1.
 Aeneid. Vix cæspetu Sicula telluris in altum Vela dabant lati. Id est
 statim postquam è conspectu Siculæ, &c. Idem, Et quos Sidioma vix

me tua mi Tiro valetudo, id est moriar, vt idispream, nisi tua valetu-
 do me sollicitat. Eandem vim habet, Ne viuum, subsequente particu-
 la si, vel nisi, Cice. ad Atticum lib. 4. Quid poteris, inquit, prois dice-
 reine viuum, si scio. Viuendo vincere aliquem, dixit Plaut. in Epid. pro
 eo quod est ei superstitie esse. Viuitur, impersonale. Plaut. Persa. Quid
 agitur? viuitur. Ter. in Heaut. Hoc ibi sit, vbi non verè viuitur. Cice. 1.
 de Finib. Quæ præceptrice in tràquillitate viui potest, omnium cupidi-
 tarum ardore restincto. Ouid. 1. Metam. Viuitur ex capto: non hospes
 ad hospite tutus. Hor. 1. Carm. Ode 16. Viuitur pacuo bene: cui paterunt
 Splender in mensa tenui salinum, Nec leuissimos somnos timor, aut Cu-
 pidio Sordidus aufert. Viuitur, personale. Ouid. 1. 5. Metam. - vixi
 Annos bis centum, nunc tertia viuitur ætas. Viuere in diem dicuntur,
 quos Græci vocant *μικροβίους*, qui quotidie parant noua cibaria, nullum
 habentes penum reconditum, nihil de futuro tempore solliciti, omniem
 denique cutam ita abiciunt, ac si eo solum die victuri essent. Cic. 5.
 Tuscul. Nos in diem viuiamus. Colum. libro 3. Nec proinde futuro
 tempore, sed quasi planè in diem viuam, sic imperant vitibus, & eas
 multis palminibus onerant, vt posticitari non consulant.

Vicitio, as, pen. cor. Vescor, alor, vidu vt vt Sarmatæ lacte vicitant.
Vicitio. Ital. *Vicitio*. Hispan. *Vicitio*. Terent. in Eunoe. Et
 libenter viuiterecimus bene libenter victuras. Plaut. Mostel. Victitabam
 volupe parlatonia & duritia. libid. Licet me amare, & bubuleitater,
 Me victitate pulchre, te miseris modis.

Victurus, A, vincto participium est. *Victurus*. Sallustius, Pyrrhine rex, an
 M. Curtius prelio victurus esset. Et à viuo, *Victurus*. Cice. in Cato. Maior.
 Nemo est tam senex qui se annuum non putet victurum.

Vitutus, etus, Omne illud quo viuimus. *Vitutus*. Ital. *Vitutus*, *vitutus*,
 Hispan. *Vitutus*. *El mantenimiento*. Vlpian. de Verb. signific. Vitutus verbo con-
 tinetur quæ elui, potui, cuiusque corporis, quæque ad viuendum homi-
 ni sunt necessaria. Cice. de Amicit. Multi diuitias despiciunt, quos pa-
 uo contentos tenuis victus, cultusque delectat. Virg. 3. Aeneid. Quædam
 herba, & viduum seges ægra negabat. Ouid. 6. Fasto. Nunciopos vi-
 ctus, ignauoque fati rimentes, &c. Cic. 1. Offic. Vita, victusque commu-
 nis in amicitis vigent maxime. Victi gentius à victis legitur apud
 Plautum in Capt. Proin tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas.

Quo Conuictus, vna viuendi societas, quum plures simul viuunt.
Conuictus. Cic. lib. 3. Epistolari. Vt istis te molestis lares, & ad nostrum
 conuictum redeas. Victus in gentio pro victus antiqui dixer. Var-
 ro, Primum de te familiariter, secundum de victus consuetudine differam.

Viuus, a, um, Spiritus, animatus, vita præditus. *Viuus*. Ital. *Viuus*, *viuus*,
 Hispan. *Viuus*. *Cosa viva*. Cice. ad Atticum lib. 4. Cato tamen
 affirmat se viuo illum non triumphare. Quandoque ponitur pro na-
 turali, & non artificiali. Virg. lib. 2. Georg. Et sua sua plantæ terra.
 Idem 1. Aeneid. vinctoque sedilia saxo. Quandoque pro valido, aut ve-
 hementi. Virg. 1. Aeneid. paulatim aboleret Siechem. Incipit, & tentat
 viuo præuocare amore. Viua spes dicitur, quæ dumis non præterit,
 sed in eo loco natis contexitur. Col. lib. 3. Vetusissimi auctores viuum
 semper struili præulerunt: quia non solum inuolunt impemiam deside-
 ratet, verum etiam diuturnior immensis temporibus permaneret. Viua
 aqua, naturalis, & indidem nata. Varro 1. de Re rust. cap. 11. Si omnino
 aqua non est viua, cisternæ faciendæ sub tellis, & lacus sub dio ex al-
 tero loco vt homines, ex altero vt pecus vti possit. Flumen viuum. Virg. 1.
 Aeneid. donec me flumine viuo Abluerit. Lacus viui. Virg. 2. Georg. Spe-
 luncæ, viuique lacus, ac frigida Tempe. Vultus viuos ducere: hoc est
 viuum, & naturalem effigiem referentes. Virg. 6. Aen. Excudent alii spi-
 ritum mollius gra. (Credo equidem) viuos ducet de marmore vultus.

Viuax, is, pen. pro. om. gen. Longæuius, seu vix diuturnioris. *Viuax*. Ital.
Viuax, *viuax*, Hispan. *Viuax*. *Cosa que vive mucho tiempo*. Virg. 2. Georg.
 Palladia gaudent sylua viuacis oliuæ. Idem Aeglo. 8. Et ramola Mycoi
 viuacis cornua cerui. Hinc Viuacior, Viuacissimus. Plin. lib. 9. ca. 20.
 In scæco quoque repantur: deo etiam viuaciora talia. Hora. 2. Serm. fac. 2.
 Postremum expellet certe viuacior hæres.

Viuacitas, atis, Longæuitas, vix diuturnitas. *Viuacitas*. Ital. *Viuacitas*,
 Hispan. *Aguella obra de mucho biuir*. Colum. lib. 1. cap. 3. Multis etiam
 locis viuacitatem suam vsque in annos decem protogat.

Viuisco, is, Viuus fio, animor: propterea quod de rebus inanimatis dicitur, quæ
 anima imbuntur. *Viuisco*. Ital. *Viuisco*. Hispan. *Viuisco*. *Tomar*
vida. Plin. lib. 9. ca. 11. Anguilla æternæ se copulis: ea fringenta vi-
 uiscent: nec alia est caræ procreatio. Idem li. 1. 6. ca. 25. de Fauono vento
 loquens, Hoc enim maritane viuiscentia cætera, quo etiam equæ in Hi-
 spania. Per translationem accipitur pro inualescere, & vigorem acqui-
 rere. *Viuisco*. Lucr. li. 4. Quod cupido affertur cordi viui-
 scit, vt ignis. Et paulo post, Vix enim viuisce, ac inueterat aliendo.

Viuidis, a, um, pen. cor. Multo vigore præditus. *Viuidis*. Ital. *Viuidis*,
 Hispan. *Viuidis*, *viuidis*. Plin. lib. 1. cap. 19. Pyritarum
 etiam num aliqui genus vauum faciunt, plurimum habens ignis, quos
 viuos appellamus, & ponderosissimi sunt. Hi exploratoribus castro-
 rum maxime necessarij, qui clauo, vel altero lapide scintillas edunt,
 quæ exceptæ sulphuratis aut faugis anidis, vel folijs, dicto celerius
 ignem trahunt.

Vix, aduerbium, Significans propemodum, non exgrè, vel difficulter, quasi
 cum vi & labore. *Vix*. Ital. *Vix*, *vix*, Hispan. *Vix*, *vix*. *A pena, difficilmente*. Hispan.
A pena. Virgil. lib. 2. Georg. Vix humiles apibus calas, totæque mini-
 strat. Teren. Vix tertatium filium ab amore ancille. Aliquando refertur
 ad tempus, pro vixidum, siue vix adhuc, statim vbi, vel iamiam. Virg. 1.
 Aeneid. Vix cæspetu Sicula telluris in altum Vela dabant lati. Id est
 statim postquam è conspectu Siculæ, &c. Idem, Et quos Sidioma vix

vrbe tenelli, id est nuper. Aliquando ponitur pro Non. Lucanus, Carcerem vix carceris dignus. Ovidius, Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit, hoc est non fuit cauti Priami vix expositi Donatus. Vix tandem, post multum temporis. *μῆνις πολλῆς*. Cicero Appio Pulc. Vix tandem legi literas dignas Appio Virgili. A. Aeneidos. Vix tandem magnis Ithaci clamoribus actus, Compulso rumpit vocem, & me delinquit arce.

V ante L.

Vlcero, vlcera, vide v l c v s. Vlcifcor, vlcis, vlcus sum, vlcio, iniuriam non impunitam relinquo, vlcionem repeto. [*ἐκδικῶ, πηγάς*. Ital. *Vendicare, far vendetta*. Hispan. *Pengarla injuria*.] Vlcifcor autem, vlcifcor te, vlcifcor te pro hoc scelere, vlcifcor scelus, vlcifcor me. Terent. in Eun. Ego pol te pro istis dictis, & factis scelus vlcifcor. Plautus in Mench. Ni hanc iniuriam, mēque vltus fuero. Idem in Amphib. Ego pol illum vlcifcor hodie Thesalum vencheum. Cic. 2. de Inuent. Deinde hoc si conititutum sit, vt peccata homines peccatis, & iniurias iniuriis vlcifcantur, quantum incommodum consequatur? Quid. 7. Metam. Androgeique necem vltis vlcifcantur armis.

Vlcio, onis, verbale, vindieta. [*ἐκδικῶν, πηγάς*. Ital. *Vendetta*. Hispan. *Obra de vengar injuria, venganza*.] Plin. lib. 11. cap. 28. Illis etiam vlcionis causa datum est. Tacitus lib. 2. Simul perfidos & ruptores pacis, vlcioni & gloria mactandos.

Vltor, oris, pen. prod. verbale masculinum, ab Vlcifcor, ris, Vindex, vindicator, qui iniuriam illatam vlcifcit. [*ἐκδικῶν, πηγάς*. Ital. *Vindicare*. Hispan. *Vengador*.] Cic. pro Sylla, Ego ille coniurationis inuestigator atque vltor, certe non defendender Syllam, si coniurasse arbitrarer. Virg. 4. Aen. Exoriare aliquis nostris ex ossibus vltor.

Vltix, forminum, a quo Vlticia: vt Vlticia a Vltix. [*ἐκδικῶν, πηγάς*. Ital. *Donna che si vendica*. Hispan. *Vengadora*.] Virg. 1. Aene. Hic capte, & vlticem pharetra deproinde sagittam. Idem 4. Aene. vlticēque sedent in limine Diræ. Idem 6. Aene. Veltibulum ante ipsum, primisque in faucibus orci Luctus, & vltices posuere cubilia eunt.

Vlcus, vlcis, Solutio vitæ in carne, quæ sit per erosionem: vt docet Galenus in tractatu de Differentiis morborum. [*ἡλκῆς*. Ital. *Piaga nata da perfia*. Hispan. *Ullaga que haze materia y que nase*.] Virg. lib. 3. Georg. Non tamen vlla magis præfens fortuna laborum est, Quam si quis ferro potuit se defendere sumum. Vlcus os, aliter vitium, vitiumque tegendo. Vlcus vero est huius, patensque apertura corporis, ista facta. Vlcus tangere, proverbialiter metaphora dicitur pro eo quod est mouere dolorem, & rei alius quæ non magnopere vrit, mentionem facere. Terent. in Phorm. Quid minus velle fuit, quam hoc vlcus tangere? Cic. 1. de Natu. deo. Quicquid enim horum attigerit, vlcus est: ita male instituta ratio exitum reperire non potest. Id est ita ab eo defendi non poterit, quin erroris vanitatisque conuincatur.

Vlcusculum, diminutivum. [*ἡλκῆδον*. Plin. lib. 28. cap. 19. Lien vituli in vino decoctus, tūdicus, & illius, vlcuscula oris sanat.

Vlcero, as, pen. cor. vel, v l i j Græcam originem sequentes, malum scribere Vlcero, vlcerosum facio, vlceribus infecto. [*ἡλκῶ*. Ital. *Impiagare*. Hispan. *Ullerar y hazer ulla*.] Plin. lib. 28. cap. 9. Itē equatū (subaudi languis) ppter quam virginū erodit, emarginat, vlcerat. Hora. 1. Serm. saty. 6. quæ mihi curto Te licet mulo, vel si libet vique Tarentum, Mantica qui lumbos onere vlceret, atque eques armos. Cic. de Fato, Nondum enim vlcero serpente morsu Philoctera, quæ causa in rerum natura cōtinebatur, fore v l i j in insula Leno linqueretur. Hinc Erulceto, compositum, cuius significationem vide supra suo loco.

Vlcerosus, a, sum, adiectiuum, Quod est plenum vlceribus. [*ἡλκῶδης*. Ital. *Pena di piaghe*. Hispan. *Ullagado con podre*.] Horat. 1. Carm. Ode 25, Quum tibi flagrans amor, & libido, Quæ solet matres furiare equorum, Szuet circa iecur vlcerosum, Non sine quæstu. Transfertur & ad arbores. Plin. lib. 17. cap. 14. Ante omnia gemmantis nectre conueniet, nihil vlcusquam vlcerosum esse, aut retortidum. Quidam hoc nomen aspirandum putant, & melius fortassis. Nam à Græco ἡλκῶ deduci videtur, quod primam vocalem habet aspiratam.

Vlex, cis, Frutex, rosiframini similis, sed asperior, qui retinendi auri gratia steris: solet in fossis canalicibus, ad lanandas montium ruinas fieri solitus. Plin. lib. 3. cap. 4.

Vlgo, gnis, pen. prod. Terræ humor naturalis, ex ea nunquam recedens, inquit Seruius. [*τῆ γῆς*. Ital. *Humido naturale della terra*. Hispan. *Humidad cruda de la tierra*.] Virg. 1. Georg. At quæ pinguis humus, dulcique vlgine lata. Silius lib. 8. Erquos pestifera Pontini vlgine campi. Vnde Varro 2. de rust. cap. 2. Solum oportet esse eruderatum & prælium, vt ceteri facile possit, ac fieri purum. Non enim solum ea vlgio lanam corrumpit ouium, sed etiam vngulas scabras fieri cogit.

Vlginosus, a, um, Semper viduis: vt Vlginosus ager, qui semper est humidus: humidus vero qui aliquando fœcatur. [*τῆ γῆς*. Ital. *Ogni cosa humida*. Hispan. *Cosa humida aspi*.] Plin. lib. 17. cap. 7. Terram amaram, siue macram siquis probare velit, demonstrant eam aræ, degeneretque herba frigida autem, retortidæ natantem vlginosam trilitia: rubricam oculi, argillamque operi difficillimas, quæque rastros, ac vomeres ingentibus glebis onerent: quantum aliquando non quod operi, hoc & fructui sit aduersum. Colum. lib. 2. cap. 4. Igitur vlginosi campi profundi debent polt Idus mensis Aprilis.

V l i v s, ἄλκυς, Apollinis cognomen apud Milesios: quod is sanitatis auctor putaretur. Nam ἄλκυ, lones vsurpant pro ὀψιμύς, hinc est recte valere: vt annotat Ioannes Grammaticus. Vnde & ἄλκυ dictas putat cicatrices, quod sint notæ personarum vulnerū. Vide Macrob. lib. 1. Satur.

Vllus, a, um, Aliquis: ab vnus, vt putatur, per diminutionem formatum. [*ἄλ*. Ital. *Alcuno*. Hispan. *Alguno*.] Nam quum dicimus non esse vllum qui legibus pareat, perinde est ac si dicat, ne vnum quidem esse. Nunquam autem hoc nomine vltimū affirmatiue. Non enim dicimus. Sunt vlli qui studiū amplectantur: sicut sunt aliqui. Sed vel negatiue: vt Non est vllus qui publica cōmoda priuatis rationibus præferat. Vel interrogatiue: vt Rne vllus qui legum meto solutos, ab iniuria tēperet? Vel infinitiue: vt Nescio an vllus sit qui non maiore opibus quam virtuti honorem deferat. Cic. 6. Verr. Nullum, inquam, horum soli-

quitrineque aliud vllum tamen, præter vnum peruetus ligneum, bonam Fortunā, vt opinor: ita iste domi suæ habere noluit Idem 1. Off. Iustitiae tanta vis est, vt ne illi quide qui maleficis & scelere passuntur, possint sine vlla particula iustitiae viuere. Virg. 3. Aeglo. in me morz non erit vlla. Vide Vallam, lib. 3. cap. 63.

Vlmus, vlmī, Arbor est propter raritatem foliorum maritandis vitibus maxime idonea. [*ῥαλμία*. Ital. *Olmo*. Hispan. *Olmo arbol cenecido*. Gall. *Orme*.] Colum. lib. 4. cap. 13. Quia si vitibus salicis aut vlmī ligueris, incertens vltis seipsum præcidit. Virgil. 1. Georg. quod fidei terram Vettere Mecenas, vlmūque adiungere vites Conueniat, Idem 1. Aeglog. Semipterata tibi stondosa vltis in vlmō est.

Vlmus, a, um, adiectiuum, Quod ex vlmō est. [*ῥαλμῖος*. Ital. *Di elmo*. Hispan. *Cosa de olmo*.] Colum. lib. 6. cap. 3. Probatūque maximē vlmæ frons.

Vlmartum, iij, Arbustum ex vlmis, vel vlmorum seminarium. [*ῥαλμῖον*. Ital. *Lucopiantato d'olmi*. Hispan. *Olmedo*.] Plin. lib. 17. cap. 11. Deferenda arcarū vltis post annū in vlmaria, intervallo pedali in vltiquaque partem. Vlmaria quo pacto confici debeant, docet Columella lib. 5. ca. 4.

Vlmiriba, pen. prod. Vox est Plantina ex Græco & Latino composita significatque cum qui assidue vlmis virgis caditur. *μυρῖβαν*. Virius hac voce Plautus in Persa.

Vlna, a, dem quod brachium. [*ῥαλμία*. Ital. *Braccio gemito*. Hispan. *Brasada*.] Catul. Epigr. 17. Nec sapit pueri instar Bimuli tremula patris dormientis in vlna. Est item mensura nomen, tantum habentis longitudinem, quantum completuntur duo brachia vtriusque extensa. [*ῥαλμία*. Ital. *Longhezza di due braccia*. Hispan. *Medida de dos brazos*.] Virg. 3. Aeglo. Dic quibus in tercis (& eris mihi magnus Apollo) Treis pateat celi spatium non amplius vlnas. Vbi Seruius, Vlna proprie est spatium, in quantum vtrique extēditur manus: licet Suetonius vnum cubitū tantū esse velit.

Vlochyton, ὀλκῆχτων, Far (alecon) persum, quo holiz perfondebantur: ita dictum ab eo quod tones ἄλκιδι καὶ ἄλκῖς, hoc est pro hoc hordeo siue farre, & ἄλκῖς fundo.

Vlophonum, pen. cor. ἄλκῖον, Chamæleontis species, quam plerique Ixiam vocant, quod quibūdam in locis vltum signat sub alis foliorum, maximē sub Canis exortum, quo mulieres in Creta pro mulieribus vltunt. Vlophonum autem dictum est quasi ἄλκῖς φωνή, hoc est torum exitiale. Fertur enim à iuuenis gustatum veluti angina quadam ea interficere.

V l t a n v s, Iureconsultus, patria Tyrius, Adriani temporibus floruit, cuius Iunius præfuit. Hic quum Gallias administraret, seditione oborta interfecit.

Vlpicum, pen. cor. Genus alij grandius, præcipuè Aficæ celebratum inter pulmentaria ruris: vnde & Punicum allium à quibūdam appellatur. *ἄλκῖον*. Colum. lib. 11. cap. 3. Vlpicum vocant allium Punicum: Græci autem ἄλκῖον, ἄλκῖον appellant: longi maioris incrementi quàm allium. Plaut. in Puri. Tu autem plenior alij vlpicū, quàm Romani remiges.

Vls, Antiquis in vsu fuit pro vltis, vt annotauit Festus ex Catone. *vltis*. Eadem enim forma ab Vls deducta: Vltis, quemadmodum à Cis derivatum est Citta.

Vltior, vltius, vide v l t r a.

Vltio, vide v l c i s c o r.

Vltra, Præpositio est, quum accusatiuo deservit, significatque præter, & trans: & non nisi leparata inuenitur. [*ὑπὲρ*. Ital. *Oltre, oltre*. Hispan. *Allende*.] Salust. in Iug. Mauri. vagum genus, vt alij Aphricæ contendebant Antepodas Vltra Acthiopiam cultu Persarum & iuliorum, & egregios agere. Aduerbium est, quū sine casu ponitur, idem significans quod præterea. Cic. de Vniuer. Si probabilia dicuntur, nil vlti à requiritis. Ponitur aliquando pro amplius. Liv. 4. belli Mac. Tanta vi se in hostem intulerunt, vt sustineri vltis non possent. Hinc deducuntur Vltior, & Vltimus. Cic. ad Att. lib. 8. Ille Galliz vltioris adiuvetur. Fit autem Vltra ab Vls, quo veteres utebantur, sicut Citta à Cis. Autor Gellius lib. 12. cap. 13. Vltra famam, id est supra opinionem, vel plus quàm homines opinentur: *ὑπὲρ τὴν ὄψιν*, sicut intra famam esse dicitur, quod famæ magnitudinem non respondet. Quintilianus, Hortensij scripta tamen intra famam sunt.

Vltimus, a, um, pen. cor. ab Vltra, Idem est quod postremus. [*ὑπὲρ*. Ital. *Ultimo*. Hispan. *Postremo*.] Cic. 2. de Natu. deo. Luna, quæ omnium vltima est. Quid. 3. Metam. sed scilicet vltima semper. Expectanda dies homini est, dicique beatus Ante obitum nemo, supremamque funera debet. Horat. 1. Epith. 16. Mors vltima linea rerum est. Liv. 4. ab Vrbe, Necessitate, quæ vltimum ac maximum telum est, superiores esset. Aliquando etiam accipitur pro primo. Virg. lib. 8. Aen. de Saturno, primo Latini regis progenitore. Tu sanguinis vltimi auctor. Dicitur Vltimus, quod vltis omnia sit, siue ante respicias, siue retrō. Cic. 1. de Fin. Quod quàm magnum sit, sicut veterum fabulæ declarant, in quibus tam multis, tamque variis ab vltima antiquitate repetitis, tria via amicorum patia inueniuntur.

Vltimum, aduerbium, Id est postremum. [*ὑπὲρ*. Ital. *Ultimo*. Hispan. *Postremo*.] Liv. 4. ab Vrbe, Nunc errabundis domos suas, vltimum illas visuri, peruegantur. Curtius lib. 3. Darius Artabazum, vltimum illum visurus, amplectitur.

Vltimū, aliud aduerbium, Eiusdem significationis cum superiori. Suet. in Ner. cap. 32. Vltimū templis compluribus dona detraxit, simulachraque ex auro vel argento fabricata confluxit.

Vtro, Vtrā, siue insuper. [*ὑπὲρ*. Ital. *Oltre, oltre*. Hispan. *Allende*.] Virg. 2. Aen. His lachrymis vitā damus, & misere scimus vltro. Vbi Seruius. Vltro, non spontem iam rogauerat, sed insuper: quia plus quàm rogauerat Sinon, ei præstitit Priamus. Vltatius tamen accipitur sponte, hoc est nemine rogante, aut cogente. [*ὑπὲρ τὴν ὄψιν*. Ital. *Di volontà spontaneamente, senza offerre richiesta*. Hispan. *De buena gana, sin ser requerido*.] Plaut. in Epid. Conuincit te orabit vltro, vt illam transmutas sibi. Terent. in Adel. Nisi si me in illo credidisti esse hominum numero, qui ita putant Sibi fieri iniuriam vltro, si quàm fecere ipsi expoliunt. Et vltro accusant. Hinc est ipsi priores accusant, non expectata querela eorum, qui iniuria sunt affecti.

Vltro,

res pediculos, hemisphaerij, quandam imaginem sitis rotunditate reserentes, & in orbem se colligentes.

Vmbrosas, Tegendo vmbra facio [vmbrosus]. Ital. *A. dombare*. Hisp. *maxer* *fombra*, *cubir* *con fombra*. [Plin. lib. 19. cap. 1. Marcellus velis forum vmbrauit. Virg. 3. Aeneid. Sol ruit interea, & motes vmbrae opaci. Columel. lib. 7. cap. 7. Tum omnes penè vitæ, ne vmbrae, eo tempore quo vitis putatur, abradentur. Huius composita magis sunt in vsu, scilicet *A. dumbo*, *inumbro*, *obumbro*, *præumbro*; quorum significatio vide suis locis.

Vmbrosus, a, um, Quod est ex vmbra, seu ad similitudinem vmbrae. [Quid. Ital. *A. dombro*. Hisp. *fombra*.] August. lib. 1. Confessio. Non scilicet ut est quidam defectura species & vmbra, vitis fallitibus. Vmbrosus homo, dictus est à Plauto in Curculione, qui in vmbra sub testio vicam agit otiosam. [vmbrosus]. & Artes quoque & negotia vmbrosica nominantur, in quibus per delidiam in vmbra elanguescimus. Plin. Epist. 79. Nos quam angustis terminis claudamur, etiam tacente me perspicuisi fortè volumus scholasticas tibi atque (ut ita dicam) vmbrosas literas mittere.

Vmbrosus, vmbrosus, pen. corr. adiectiuum: vt Vita vmbrosus, quæ vmbra, atque opaco mare fecit, seu in vmbra & otio domestico degit. [vmbrosus]. Ital. *Fatto all'ombra*. Hisp. *hecho à la fombra*. Cice. 2. Tusc. Sic ad malam domesticam disciplinam, vitamque vmbrosam & delicatam quum accesserit, etiam Poteris neruos omnis virtutis elidunt. Studiosi vitam vmbrosam colunt, quos libri docent in vmbra & otio, vt inquit Cice. pro Corn. Balbo. Res etiam vmbrosas dicuntur, quæ sunt per inuolueria, & inanitate, qualis vmbra est. Vmbrosam exercitationem dicit Cice. de Oratore, quæ in loco opero, atque adeo in otio fit.

Vmbrosus, li. Tabernaculum, velumve vmbrae causa erectum. [vmbrosus]. Ital. *Frattata*, *ombrello*, *come di ramo di foglia*. Hisp. *sombro* *que haze fombra*. [Varro lib. 1. de Re rust. cap. 5. Prope aream faciunt vmbrosaculum quo sedant homines in æstu tempore meridiano. Valer. Maxim. lib. 3. Q. Carulus primus spectantium concessum velorum vmbrosaculis eexit. & Ponitur & vmbrosaculum pro vmbella mulieris qua regitur eius facies, ad solis calorem arcendum. vmbrosus. Ouid. in Fast. Aurca pellebat tepidos vmbrosacula soles.

Vmbrosus, ra, rum, adiectiuum, Ferens vmbra. [vmbrosus]. Ita. *che porta ombra*. Hisp. *cosa que trae fombra*. [Varro 2. de Re rust. cap. 5. Circiter muridanos æstus dum deseruiscit, sub vmbrosis rupes, & arbores patulas subiiciunt. Virg. 6. Aen. 2. atque inimica refugio. In nemus vmbrosæ.

Vmbrosus, adiectiuum, Opacus. [vmbrosus]. Ital. *ombroso*, *oscuro*. Hisp. *sombro*. [Virg. 6. Aen. Et crines vmbrosa tegebat arundo. Cice. ad Q. Fratr. lib. 3. Ego locum æstate vmbrosiorem vidi nunquam. Plin. lib. 16. cap. 26. Fico folium maximum, vmbrosissimumque. Quid. 7. Meta. Quas nemus vmbrosus, secretæque fylæ regebat.

Vmbrosus, a, um, adiectiuum, Vulgo *Ducato de Spoleto*, Regio Italæ inter Apenninũ & mare Adriaticũ, ita dicta dicitur à vmbra, hoc est ab imbrebus quod vmbra omnium Italiz populorum antiquissimi, inundationi terrarũ, imbribusque superuolante credantur vt refert Plin. lib. 3. cap. 1. Vel dicta est vmbra ab vmbra, quod ea regio propet altitudinem montium, & viciniam Apennini, vmbrosa sit. Luca. lib. 1. Iusque sui pulso iam perdidit vmbra Thermo, Olim trecenta oppida habuisse fertur, quæ postea Hetruræ delerunt. Hodie sunt reliqua Sontium, Fanum, Fortunæ, Spoleto, tum quæ nunc ea regio ducatur. Spoletinus dicitur: Narzia, Reate, Ameria, Tiphernũ, Fulginium, Nuceria, Amissa, Tuderum, & Narnia.

Vmbrosus, a, um, possessiuum *quæda*. Catullus, Aut parcas vmbra, aut obsecras Hetruræ.

Vmbrosus, a, um, possessiuum *quæda*. Fluius vmbrae nauigiorum capax, cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

V ante N.

Vna, posteriore acuta, Simul, pariter. [vna]. Ital. *Insieme in compagnia*. Hisp. *juntamente concordemente de compañía*. Cice. ad Attic. Si in Italia Pompeius constitit, erimus vna. Idem. 1. Verrina. Vna & id quod facio probabit, & in hac causa profecto neminem mihi esse preponendum actorem potabit.

Vnanimitas, & hoc vnanime, & Vnanimitas, a, um, Qui vnus animi est, & vnus sententiz cum altero. [vnanimitas]. Ital. *Conuenimento de l'istesso animo*. Hisp. *concordia de vn coraõ de vn voluntad*. Virg. 4. Aeneid. Quum sic vnanime alloquitur male (ana forem. Lilius 7. ab Vrbe. Consules funebem quoque rem quæ distingere vnanimos videbatur, leuare aggressi, &c.

Vnanimitas, a, um, Concordia consensus, æquanimitas. [vnanimitas]. Ital. *Conuenimento de l'istesso animo*. Hisp. *concordia de vn coraõ de vn voluntad*. Plaut. in Truc. Nō amaris mulieris, sed sociis vnanimitati fidens fuit. Lilius 10. bell. Macedo. Mihi, Antiocho, & eulibet regum huius ætatis nulla re magis quàm fraterna vnanimitate regnum acquisisse videtur.

Vncia, x. [vncia]. Ital. *oncia*. Hisp. *onza*. Duodecima parte de lo entero. [Dicta est quod vna sit ex duodecim partibus assis. Plaut. in Menæch. Atque hinc vt addas auti pondo vnciam. Vncie partes sunt Semuncia, continens drachmas quatuor: Duella, pendens duas sextulas, hoc est tertiam partem vncie. Sicilius, quod & Didrachmum dicitur, pondus est duarum drachmarum, hoc est quarta pars vncie. Sextula, sexta pars vncie. Deinde sequitur Drachma, quæ octies sumpta explet vnciam. Quod si ad minima ponduscula libeat descendere, vnciamque in minimas particulas difficere, continent singulæ vncie scrupula x x i i i i, obolos x x i i i i, semiobolos x x i i, siliquas, siue ceratia x x i i i i. Quoties autem de mensuris sermo est, Vncia mensuralis accipitur pro duodecima parte Romani sextarii: medici frequenter Cyathũ vocant. Hinc deducuntur composita Quincunx, pondus, vel mensura quinquæ vnciarum: & Septunx, septem vnciarum. Quia in mensuris Geometricis dicitur duodecima pars pedis: alio nomine Pollex. Frontinus de Aquaductibus. Est autem Digitus, vt conuenit, decimasera pars pedis. Vncia duodecima.

Vncialis, x. pe. cor. diminutiuum ab Vncia [vncialis]. Ital. *che pesa vn onza*. Hisp. *cosa que pesa vna onza*. Iu. Saty. 1. Vnciolâ Proculeius habet, sed Gellio deuenit, Partes quique suas ad mensuram inguinis heres Accipiar.

Vncialis, vnciale, Quod est vnus vncie [vncialis]. Ital. *che pesa vn onza*. Vncialis as, qui vncia tantum valebat. Plin. lib. 3. cap. 3. Q. Fabio Dictatore asser vnciales facti. Vncialis herba, quæ est pollicaris altitudinis. Duodecim enim pollices conficiunt pedem. Idem lib. 18. cap. 16. de Medica herba loquens, Ideo proutus altitudine vncialis herbis omnibus liberanda est.

Vncialis literæ, pollicis crassitudine exarata, inquit Budenz. Vnciarus, a, um, adiectiuum, ab Vncia derivatur. [vnciarus]. Ital. *che pesa vn onza*. Vnciarus, apud Festum: & Fenus vnciarium, quod erat leuissimum quoddam vsuræ genus, quum scilicet ex sorte centum aureorum, quorannis redderet aureus vnus. Dictum vnciarium fenus, quod duodecim tantum pars sit vsuræ centesimæ, siue quoddam singulis mensibus vnciam, hoc est duodecimam partem aurei vnus pareret. Nam sicut ex vsuræ centesimæ quorannis ex centum aureorum sorte aurei duodecim redibant, hoc est in singulis mensibus aureus vnus: & ex semilibus vsuris in singulis annos aurei sex, & ex tricentis aurei quatuor: ita etiam seruata proportionem conuenit vt vnciarus vsura ex centum aureorum sorte quorannis aureum vnus pariat, vel (quod in idem recidit) vnciam, hoc est duodecimam partem aurei in singulis menses. Lilius 7. ab Vrbe. Nam et si vnciarior fenus factio leuata vsura erat, forte ipsa obruebatur inopis.

Rursus Semunciarium fenus, dimidio leuius est vnciarior, quod ex centum alibus quorannis semissem pariebat, vel in menses singulos semunciam. [vnciarior]. Ital. *che pesa vn onza*. Huius fenus ibidem meminit Lilius, Semunciarium (inquit) tantum ex vnciarior factum fenus, & in pessiones aquas triennij. Vnciarior Hisp. Romæ erat moneta omnium minimæ, duodecimam tantum assis partem valens. Plin. lib. 3. cap. 5. Item P. Minutius præfecto annonæ extra portam Trigeminam vnciarior stipendi collata. Vnciarior vites dicebantur, quæ ita dispositæ essent, vt inter quamlibet vitem vicia vnus iugeris relicta, interualla omnia parerent. Colum. lib. 3. cap. 2. Nec solum quæ iucunditate saporis, verum etiam quæ specie commendari possint, censeri debent vt Stephaniz, vt tripedianæ, vt vnciarior, vt cydonior.

Vnciarior, aduerbijs, Per singulas vncias. [vnciarior]. Ital. *che pesa vn onza*. Hisp. *che pesa vn onza*. Teret. in Phorm. quod ille vnciarior de demenso. Suum defraudans genium, comparat miser, &c. Plin. lib. 2. cap. 9. Datur & phriscis vnciariorum cum vini veteris hemina decocta, donec tres vncie ex toto residant.

Vncius, ni, pen. prod. [vncius]. Græca dictio est, idem significans quod vnus, vel curuos.

Vncinatus, a, um, adiectiuum, Vncinis hamatus. [vncinatus]. Ital. *che pesa vn onza*. Cice 4. Acad. Nec vt ille qui asperis & leuibis, & hamatis, vncinatisque corporculis concreta hæc esse dicat interfectio inani.

Vncius, vide v n g o.

Vncus, ci, Baculus oblongus, ab altero latere ferramentum habens incuruum, ac in se rectorum quod genus in vsu erat Romanis ad pertrahendos damnatos ad scalas Gemonias. [vncus]. Ital. *Rampino*, *vincino*. Hisp. *El garro, escarto, y coque*. Iuue. Saty. 10. Impasto Sciaous ducitur vncus. Dictus Vncus, dicitur à vncio, quod est extubetare, vel intumescere, quod hoc instrumentum ab ea parte quæ incuruatur, intumescere ac extubetare videatur. Cice. 1. Phil. Vncus impactus est fugitiuo illi, qui in C. Marii nomen inuaserat. Lilius 10. belli Pnni. Postremo asseres ferro vncio præfixi (harpagines vocant milites) ex Punicis nauibus iniici in Romanas cepit. Colum. lib. 3. cap. 18. Et velut vncus infixus solo, antequam extrahatur, præruptur.

Vncus, a, um, incuruus, aduncus. [vncus]. Ital. *Piegato, torto*. Hisp. *curuo*. Colum. lib. 7. cap. 1. Atque vncis digitis alterum quoque testiculum educito. Virg. 1. Georg. Adis ô Tegeæ fauens, oleæque Mineræ Inventrix, vncique puer monstrator aratri. Ouid 15. Meta. de parte sepulchra Scorpis exhibet, caudæque minabitur vncæ. Idem 1. de Ponto, eleg. 7. Qui semel est latus fallaci piscis ab hamo. Omnibus vnæ cibus æra subesse putat. Huius composita sunt Aduncus, & Reduncus, quorum significatio vide suis locis.

Vnda, x, Fluctus, siue globus aquæ in vnũ collectus: quales in mari vêtis exagitato maxime solent excitari. [vnda]. Italice & Hispanice, *Onda*. Dicta Vnda (vt quidam volunt) quod sit vna, & in se coadæ. Virg. 1. Aen. Frangitur remi, tum prora avertit, & vndis Dar larus, &c. Ouid. 8. Meta. succede meis, ait, inlyte testis Cecropide, nec te comitte rapibus vndis. Aliquædo ponitur pro aqua, vt pars pro toto. Ouid. 1. Meta. Ex terris abscidit vndas. Hoc est mare à terra separauit. Vnda pro hominum multitudine. Virg. 1. Georg. Si non ingentem foribus domus alta superbis. Mant salutatant totis vomit adibus vndam.

Vndula, diminutiuum. [vndula]. Ital. *Picciola*. Vnde comitior, per translationem, pro varia sententiarum multitudine, quibus veluti vndis mare, ita etiam comitiorum, vt mare profundum, & immensum, sic effertur, &c.

Vndabundus, a, um, Idem quod vndosus. [vndabundus]. Ital. *Pieno de onde*. Hisp. *Lleno de ondas*. Vt, Vndabundum mare, apud Gellii. lib. 2. cap. 30.

Vndatim, Ad vndarum similitudinem. [vndatim]. Ital. *À foggia di onda*. Hisp. *Onda à onda, à manera de ondas*. Plin. lib. 13. cap. 15. Sunt & vndatim eripæ mensæ, &c.

Vndilonus, a, um, pen. cor. Quod vndis strepit. [vndilonus]. Ital. *Plutano*. Hisp. *cosa de las ondas del río de la mar*. Vnde Mare vndilonom dicitur, quod fluctuando sonitum reddat. Vndifoni dii. Propert. lib. 3. Eleg. 11. Ergo ego nunc rudis Adriaci vehat æquoris hospes, Congat & vndilonus nunc prece adire deos. Stat. 1. Achil. At Thetis vndifonis per noctem in rupibus altans.

Vndiuomus, a, um, pen. cor. Quod vndas, id est aquas vomit. [vndiuomus]. Ital. *Vndiuoma*, *charybdis*.

Vndo, as, Fluctuo, vndis agitor. [vndo]. Ital. *Flutuar*, *ondigiare*. Hisp. *Ondear*, *ondizar*, *ondar*. Cice. 2. de Natu. deor. Subter radices penitus vndanti in freto, Vndare quoque per quandam similitudinem dicimus aquam sequentem, quod quibusdam quasi vndis agitur videatur. Virg. 6. Aene. Pars calidos latrices, & ahenas vndantis flammis Expediunt. Idem lib. 7. magno veluti quæ flamma sonore Virga suggeritur colitis vndantis aheni, Exultantque æstu latrices, furit intus aqua & vis. Accipitur aliquando vndare, pro suo composito abundare, vt à diphthongo. Claud. de Re. Proserp. lib. 3. Vndaret neu sylua fauis, neu vna tumeret. Valer. Flacc. 1. Argo. Iampridè regio vndatque floritque

Horatiusque viris. Sic etiam Virg. i. Georg. Et iuvat vndantem buxo spectare Cytorum, Quamquam ibi non tam propter copiam buxi qua omnino mons ille abundat, verbo hoc vultur, quam ut leuibus auris impullis arbuti motum, vndabundis maris mulum exprimeret. Legitur & vndare actiue pro inundare, siue vndare facere. Statius i. Achil. Quis tuus Aecides tepido modo sanguine Teucros Vndabit campos. Vndans, tis, nomen ex participio. *ὑνδανς*, *ὑνδαντος*, *ὑνδαντῆρος*. Vndantem chlamydem facere, est incedere chlamydem laxā, rugosāque; sic in dextrā modō, modō in laeuā iactare, vt eius pars potissimum inferior vndas modō accedentes, modō recedentes imitari videatur. Plaut. in Epid. Sed hic quis est quem huc aduenientem conspicio, Suam qui vndantem chlamydem quassando facit. Vndosum mare, id est fluctuosum, vndis exagitatū, *ὑνδαντὸς* *θάλασσα*. Ital. *Mare fluctuosū*. Hisp. *Marilleno de ondas*. Virg. 4. Aen. Troia per vndosum peteretur clauibus xquor. Vndulatus, a, um, Aliud adiectiuum vt Vndulata vestis, vestimenti genus, ab vndis quibus depictū erat, nomē habens: *ὑνδαντὸς* *ἱδῶν*. Ital. *veste farta a onde*. Hisp. *vestidura de chameleor*. Iuliusmodi hodie ad nos afferuntur ex hircorū & caprarū pilis verius quā lanis cōfecta: quae syllabulata passim appellatur. *ὑνδαντὸς*, quasi *στριμβλῆς*, quod coactio potius implexū quā textū sint cōfecta: cūcū originē ab illo vestimenti genere accepta, de quo Plinius ita scribit, Lanx & per se coacta vestē faciunt. Vndulatus autem (vt diximus) appellatur sive ab vndarū imagine per eas discurrentes, ea forma quā & scutulis seculatū. Hanc eandem quidā & cymatillem dictā fuisse existimant: sed falsū, mea eadem sententia: quā cymatilis eadem sit quae carulea, nō & discurrentibus vndarū lineis, sed & fluctuū colore appellata. Varro lib. i. de Vita pop. Rom. Vndulata togā pro pura posuit, idq; nouē, vt annotauit Nonius, A quibusdā (inquit Varro) dicitur esse Fortunae virginis simulacrum, ideo quod duabus vndulatis togis est operū, perinde vt olim reges nostri praeextatas & vndulatas togas soliti sunt habere. Vnde, aduerbiū, Ex quo loco, vel à quo loco. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Onde, donde*. Hisp. *Donde*. Cic. pro Cec. Hoc verbi vnde vtrūq; declarat, & ex quo loco, & à quo loco. Accipitur autē modō interrogatiue. Cic. in Rullū, Vnde ille amor tam repetitus? Modō relatiue. Virg. i. Aen. Torrim in praeceptis stant, (summissis) sub astra. Eductam rectis: vnde omnis Troia videri, Et Danaūm solitū naues, Achaica castra. Et paulo antē, Euado ad summū fastigia culminis: vnde, Tela manu miseri iactabant irrita Teucri. Nonnuquam etiam infinitē. Cic. Atti. Non recordor vnde ceciderim, sed vnde surrexerim. Aliquando non ad locum refertur, sed ad personam. Cic. Terentiz, Hem mea lux, vnde omnes opem petere solebant. Idem de Senect. Quis diuinarem, illo extincto fore, vnde discerem, nemiū. Vnde gentiū, idem quod vade. Plaut. Afin. Face id vt paratum iam sit. vnde gētiū. Idem Pseudolo, Vnde ego hominem hunc esse dicam gentium? Vndeque, aduerbiū, Ex quoque loco. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Da ciassum loco*. Hisp. *Donde quiera*. Liu. 4. bel. Pun. Bellum vndeque cum Annibale Consulibus mandatum. Plin. lib. 2. 7. cap. 4. Vndeque quoque sanguinem, & vndequeque fluentem, sifit per se, vel ex aceto. Vndeunde, Significat vndequeque. *ὑνδαντὸς*, quēdammodū Vbiū dicimus, pro vbiūque, & Quoquo pro quocunque, & Quaque pro quacunque. Vndecentum, Nonaginta nouem, centum minus vno. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Plin. lib. 7. cap. 6. Paruerunt tamen eis annis vndecentum. Vndecenti, x, 2, Centum minus vno, nonaginta nouem. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Plin. lib. 36. cap. 8. de Aegypti obeliscis agēs, Idēque digressus inde, vbi fuit Meneides regio, posuit alium, longitudine vndecentis pedibus, per latera cubitis quatuor. Vndeies, aduerbiū, Vndecim vicibus. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Vndeci volte*. Hisp. *Onda veces*. Colum. lib. 5. cap. 2, Hanc summam vndecim multiplicato sunt pedes quinquaginta tria millia nonaginti. Vndecimus, a, um, pen. Ex vltimis ex vndecim. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Vndecimo*. Hisp. *Cada vno de onda*. Virg. i. Aen. Alter ab vndecimo tum me iam cepet annus. Vndecimem, huius vndecimem, pen. prod. Naui vndecim remorū ordines habens. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Plin. lib. 16. cap. 40. Maxima ea in Cypro traditur ad vndecimem Demetrii successa centum viginti pedum longitudinis: castris illius verō ad trium hominum complexum. Vndeni, x, 2, adiectiuum, Vndecim. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Vndeni*. Hisp. *Onda*. Plin. lib. 1. cap. 2, Partitur autem vndeni. Ouid. i. Amor. Eleg. 1, Multa per vndenos emolunda pedes. Vndeiginti, adiectiuum, indeclinabile, Nouendecim, viginti minus vno. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Dicetione*. Hisp. *Diez y nueue*. Cic. de Clar. Orato. Vndeiginti annos natus erat eo tempore. Liu. 3. belli Pun. Vbi ea dies venit, ad conuocandum tres societates aderant hominum vndeiginti. Vndeicesimus, a, um, Decimus nonus. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Decimo nono*. Hisp. *Diez y nueue en orden*. Cic. de Sen. Anno enim vndeicesimo post eius mortem, hi Cōsules T. Flaminius, & M. Atilius facti sunt. Vnderigesimus, a, um, Id est viceimus nonus. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Trentantesimo volte*. Hisp. *Trenta y nueue veces*. Liu. 5. bel. Pun. 2. Anno octogesimo postquam in Hispaniam venerat Cn. Scipio, vnderigesimo die post fratris mortem interfectus est. Vndequadraginta, Tuginta nouem. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Liu. 5. bel. Pun. Ad mille c c c c Carthaginensium caui, vndequadraginta viui capti. Vndequadragies, aduerbiū, Nouies & tricies. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Plin. lib. 7. cap. 2, 5, Solut M. Marcellum transgressus, qui vndequadragies dimicauerat. Vndequinquaginta, Quadraginta nouē, quinquaginta minus vno. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Liu. 7. bel. Maced. In eo triumpho vndequinquaginta coronae aureae translate sunt. Vndequagesimus, a, um, Quadagesimus nonus. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Cicero pro lege Manil. Ipse autem vt & Brundisio profectus est, vndequagesimo die totam ad imperium populi Romani Ciliciam adiunxit. Vndesexaginta, Quinquaginta nouem. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Liu. 3. belli Punici, Ceperit amplius tria milia hominum, paulo minus mille equo-

rum, vndesexaginta militaria signa. Vndeoctoginta, Septuaginta nouem, octoginta minus vno. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Horat. i. Seru. Saty. 3, age, si stramentis incubat, vnde Octoginta annos natus, cui stragula vestis, Blatatum ac rineorum epulae putrescat in arca, &c. Vndenis, & Vndeliber, Significat ex vno quouis loco. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Autor ad Heren. lib. 4, Alit istud quidem facile vnde vnde inuenire. Vndique, aduerbiū, Id est ex omni parte. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Da ogni parte, da ogni banda*. Hisp. *De cada parte*. Cic. pro Pompeio, Sicilia multis vndique cinctis periculis. Idem 2. de Finib. Habes vndique, expletam & perfectam, Torquata, formam honestatis. Virg. 8. Aeneid. ductores primi Messapus & Vfens, Contemptorūq; decū Mezentius, vndique cogunt Auxilia, & latos vastant cultoribus agros. Vndiq; ex omni genere. Cic. 5. Tusc. Sic vita non solum si vndique referta bonis est, sed & multo maiore & grauiore ex parte bona propendunt, beata recte dici potest. Idē pro Sestio, Non sum tam ignarus, Iudices, causarum, non tam insolens in dicendo, vt omni ex genere orationem auceper, & omnes vndique soscules carpiam, ac delibem. Vnodo, pen. cor. vndeonis, pen. prod. Fructus est arbuti, terrestribus fragis non dissimilis: inde nomen habens, quod plures edi non possint. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Libano, cerfa del mar*. Hisp. *Madroño*. Plin. i. 5. cap. 24, Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud congeneri eorū vndeonis: quod solum pomum simile fructui terre gignitur. Arbor ipsa fructuosa fructus anno maturefcit, pariterque floret (subnascens, & prior coquitur. Pomum inhonoratum, vt cui nomen sit ex argumento vnum tantum edendi. Duobus tamen hoc nominibus appellatur Gyzici, comaron & memecylon. Ex quo apparet, totidem genera esse & apud nos. Alio nomine Arbutus vocatur. Hec Plinius. Vngo, is, xi, stem, & Vnguo, gis, secundum Priscianum, Oleo, aliōve pingui obliquo: ab vniendo (vt volumus) dictum, quod vaguentis densentur corpora atque vniantur. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Ongere*. Hisp. *Untar*. Cato cap. 72, Pice liquida cornua infima vngito. Cic. 6. Verr. Vixisse vngentis: complese, &c. Vnctio, as, frequentatiuū. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Plaut. Most. quia castrorū mulier recte olet, vbi nihil olet. Nam illi veteres, quae se vngentis vnditant, interpoles, Veturā, edentulā, quae vitia corporis fūco occultant: Vbi se fūdor cum vngentis sociauit illic olient: quasi quum vnā multa iura confundit coquus. Vnctū, Significat illud pingue quod in porci dorso mollius est. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Ono*. Hisp. *Pedazo de cosa grasosa*. Colum. lib. 6. cap. 2, 9, Frigoris fomēta adhibentur, capite & spina repenti adipe vel vnctō leniuntur. Sic enim legunt ibi nonnulli quum tamen emendatione exemplaria Vno, ibi legendum ostendant, non vncto. Vnctus, a, um, participium verbi vncti Vngor, Vnguentō delibutus, oblitus, vnguentatus. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Ono*. Hisp. *Untado*. Cic. 3. Philip. Antonius eo die nudus, vnctus, ebrius concionatus est. Olera vncta, hoc est lardo, oleo, aliōve pingui condita. Horat. i. Seru. Saty. 6, O quando faba Pythagorae cognata, simulque Vna satis pingui poterit oluscula lardo. Hinc Vnctum & vnctus, per translationem dicimus, pro splendido & splendidiorē: inde tracta metaphora, quod opulentiores liberalius condire soleant sua opsonia. Cic. de Clar. Orat. Iam enim erat vnctior quādam splendidiorēque confusū loquendi. Aliquando tamen Vnctum accipimus pro fordido, & pinguedine obilito. Horat. i. Seru. Saty. 4, Magna mouet stomacho fastidia, seu puer vnctus. Traxit autē calicem manibus. Vnctusculus, a, um, Hoc est paulo vnctior: vt, Polimentū vnctusculum, hoc est paulo liberalius conditum. Plaut. Pseud. Nunc tua etiam est mihi hodie & tuorum opera conseruatorum, caput Nitidissimum: ac car non ipse ego pulmento tutor magis vnctusculo. Vnctio, onis, Vngendi actus. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Onione*. Hisp. *Obra de vn*. Cic. 2. de Orat. Philosophum omnes vnctionis causa reliquerunt. Vnctor, oris, Qui vngit. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Oni*. Cic. ad Gallum lib. 7. Epist. Ille autem qui sciret se nepotem bellum tribicnem habere, & sat bonum vnctorem, discessit a me. Vnctorius, a, um, Quod vnctiōni destinatum est. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. vt Hypocaustum vnctorium, apud Plin. lib. 2. Epist. 17, pro loco in quo post sudationem, aut lauacionem vnguentis petungebantur. Vnctura, x, Idem quod vnctio. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Esso vngere*. Hisp. *Obra de vn*. Cic. 2. de Leg. Hec praeerea sunt in legibus de vnctura. Et paulo post, Scruilis vnctura tollitur, & omnis circumpotatio. Vngentum, ti, quod & Vnguentum à quibusdam dicitur. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Homero *ὑνδαντὸς*. Ital. *Vnguento, onte, onione, presunto*. Hisp. *Vnguento oleoso, vnio*. Non est illa compositio tenax quae chirurgi vniuntur ad vulnera curanda: sed commissio diuersorum odorū addito oleo, ad vngenda corpora, deliciarum, & luxuriae causa inuenta. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*, veteres *ὑνδαντὸς*, vulgare autem ac promiscuum, & ferē palustris dicitur, *ὑνδαντὸς*, *ὑνδαντὸς*, & *ὑνδαντὸς* vocat Iechus. Vnde *ὑνδαντὸς*, & *ὑνδαντὸς*, polstri vnctores, & reuñctores vnctant: Graecis frequentēter *ὑνδαντὸς*, *ὑνδαντὸς* nominantur. Hae Hermolaus. Plaut. in Most. Non possunt omnes olere vnguenta exotica. Cic. 5. Verr. Quam interea Apronius caput atque os suum vngento perficeret. Horat. i. Carm. Ode 7, -sunt de capicibus Vnguenta de conchis. Pomponius tamen Iureconsultus tit. de Auro, argento, mundo, orna. &c. l. Argumento, scribit vnguenta esse quae valetudinis causa comparantur: sed hae magis medicamenta dicuntur. Seruius ait hoc nomen vnguentum non recipere u, sicut nec vngo: vnguen verō u habere. Vnguentatus, a, um, Vnguento oblitus. Catul. Epigram. 56, Diceris male à tuis Vnguentate glabris marice Abstinere Vnguentarius, ri, vel potius vnguentarius, vt Seruius scribendū affirmat, Qui vnguenta conficit ac vendit. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Vnguentario, spiciario, medico*. Hisp. *El que haze de vende vnguentos*. Cic. i. de Offic. Adde hoc, si placet, vnguentarios, saltatores, totūque ludum talarium. Horat. i. Seru. Saty. 3, -pomariis auctis, Vnguentarius ac Tufci turba impia vici. Vnguentaria, foemininum est. *ὑνδαντὸς* *ἵδῶν*. Ital. *Donna che fa vnguenti*. Hisp. *Seuget que haze vnguentos*. Plin. lib. 8. cap. 5, Et vnguentariam quamdam

dam dilectam suba tradit, &c. ¶ Est & vnguentaria, ars ipsa conficiendorum vnguentorum: unde Vnguentarium facere, dixit Plaut. in *Poen.* Vnguentarius, a, um, Vnguentis idoneus, ad vnguenta pertinet. *μυρταγογ.* Ital. *Perniente ad vnguentum.* Hisp. *cosa para vnguentos.* ¶ Plin. lib. 3. cap. 8, Hunc aliqui lapidem alabastrum vocant, quem cauant ad vasa vnguentaria, quoniam optime feruare incoactura dicitur.

Vnguentus, Quoduis pingue quo quippiam possumus inungere. [*ἐλαιοφάρμακον.* Ital. *Onguento.* Hisp. *Vnguento.* Plin. lib. 28. cap. 11, Epiphoras bubulo seuo cum oleo cocto illuntur: ceruini cornu cinis scabietibus eodem vngue sanat. Virg. 3. Georg. Et pingues vngue ceras. Valer. Flacc. 6. Atigon. Pingui fuit vngue tellus. Palladius, Sumas tantumdem vnguinis quod vocamus axungiam, vel seui. Persius Saty. 6, Farnisecæ crasso vitiantur vngue pultes.

Vnguinofus, adiect. Idem quod pinguis. [Ital. *Onguoso.* Hisp. *Vngoso.*] Vt Vnguinofum medicamentum, vnguinofæ nuges. Plin. lib. 23. cap. 8, Sunt autem recentes nuges iuglandes iucundiores: scæc vnguinofiores, & stomacho inuitiles.

Vnguis, huius vnguis, mascul. gen. Corneum illud quod in extremis digitis enascitur, non solum in manibus, verum etiam in pedibus, neque iis solum humanis, sed exterorum etiam animalium quæ pedum digitos habent separatis, vt sunt simiæ & aues. [*ὄνυξ.* Ital. *Onghia.* Hisp. *Uña generalmente.*] Dicit vngues, ab eo quod Græci ὄνυξ in eadem dicitur significacione: aut certe ab eo quod iidem dicunt ὄνυξ pro incuru: cuiusmodi auium ferè omnium sunt vngues. Plin. lib. 11. cap. 45, Vngues simiæ imbricati sunt, hominibus latius, rapacibus vni, exteris rectius, vt canibus, præter eum qui à crure pectusq; dependet. Idè de aquila, Vngues quoque huius generi inuicuntur. ¶ Interdum tamen Vngues in animalibus bisulcis dici inuenimus pro vngulis. Colu. lib. 6. cap. 11, de medicina bonis claudicantis, At si iam in vngulis est sanguis, inter duos vngues cutello leuiter aperies. Et paulo post, Si sanguis in inferiore parte vngulis est, extrema pars ipsius vnguis ad viuum refectatur. ¶ In bellio quoque maculas quasdam cædidas, humani vnguis similitudine Plinius vngues appellat. lib. 11. cap. 9, Baetiano, inquit, color sicus, multique candidi vngues. ¶ Vngues ferrei, apud Colu. lib. 12. cap. 18, sunt instrumenta quædam ferrea, quibus vindemiatores vnguem vice vetebarum ad colligendas uas, ne ipsas manibus distringerent. Fieri enim non poterat, vt dum vnguibz manuum uas colligerent, bona pars acinorum digitorum contactu, in terram non delaberetur. Colu. lib. 12. ca. 18, Et vngues ferrei quam plurimi parantur, & exacuendi sunt, ne vindemiator distringat uas, & non minima fructus portio, dispersis acinis, in terram dilabatur. ¶ Vnguem transfusum siue vnguem latum non discedere: prouerbialis hyperbole est, pro eo quod est, quam minimo spatio discedere. Cice. 2. Acad. Ab hac regula mihi non licet transuersum, vt aiunt, vnguem discedere. Idem Atti. lib. 3, Curandum est, atque hoc in omni vita, sua quæque à conscientia transfusum vnguem non oportere discedere. ¶ Vnguem medium ostendere, prouerbium est, quo summus cõtempus significatur: inde sumptum, quod melius digitus pro impudico habebatur. Iuuen. Saty. 10, quum fortiter ipse minaci Mandaret laqueum, mediumq; ostenderet vnguem. ¶ Vngues arrodere: prouerbialis metaphora dicitur, qui cogitabundi sunt, & rem aliquam secum agitant. Horat. 1. Ser. Saty. 10, Si foret hoc nostrum fato delapsus in æuum, Detereret sibi multa, recideret omne, quod vicia Perfecum traheretur, & in versu faciedo Sepe caput scaberet, viuos & roderet vngues. ¶ Vnguis, nectosa quædam adnatæ membranz excrecentia, à maiori oculi angulo vt plurimum nascens, ad oculi coronam ita procedens, vt quandoque pupillâ operiat. *ὀφθαλμίου.* Cels. lib. 7, Vnguis verò, quod ὀφθαλμίου Græci vocant, est membrana nervosa, oriens ab angulo, quæ nonnunquam ad pupillam quoque peruenit, eoque officit. Scipius à narium, interdum etiam à temporum parte nascitur.

Vnguiculus, li, pen. cor. diminutivum. [*ὀνυχίου.* Ital. *Onghia picciola.* Hisp. *Pequeña uña.*] Plaut. in *Compla Epidice*, vique ab vnguiculo ad capillum summu. Cice. 5. de Fin. Valer. diuinem, vires, naturam, formam, integritatem, vnguiculorum omnium. ¶ A teneris vnguiculis, *ἀνδρὶ ἀνδρὶ ὀνυχίου*, prouerbialiter dici solet pro eo quod est ab infanzia, ab ineunte ætate, à puero, ab incunabulis. Cice. Lent. Sed præsta teum qui mihi à teneris, vt Græci dicunt, vnguiculis es cognitus. ¶ In eadem etiam significacione dicimus, De tenero vngui. Horat. in *Odiss.* Motus doceri gaudet lonicos Matura virgo, & fingitur arcubus iam tunc, & insectos amores A tenero meditatur vngui.

Vngula, lz, Calceus corneus, pedes muniens eorū animalū quæ digitos non habent: siue etiā ea pars pedis, quæ cornu regitur. [*ὄνυξ.* Ital. *Onghia dei animalis.* Hisp. *Uña de los animales patibendidos.*] Virg. 3. Georg. Et solido grauitat sonat vngula cornu. Idem 8. Aen. Quadripedante putrem sonitu quatit vngula campum. Cice. 3. de Natu. deo. Ergo illud in silice vestigiū Castoris equi credis esse? Colu. lib. 6. cap. 11, Sed si sanguis adhuc supra vngulas in cruribus est, fricatione assidua discutitur. At si iam in vngulis est, inter duos vngues cutello leuiter aperies. Et paulo post, Si sanguis in inferiore parte vngulis est, extrema pars ipsius vnguis ad viuum refectatur. Quibus in locis manifestè Columella Vngues, pro ipsis calceis corneis accepit, Vngulam verò pro ea parte pedis quæ coram regitur. Contra pro ipsis calceis apertè accepit Plin. lib. 11. cap. 46, quā ait, Vngulæ veterino tantum generi renascuntur. Idè lib. eod. cap. 47, ea ratione vngulas distinguat ab vnguibz, vt vngues iis tantum esse afferat quibus pedes sunt, & in pedibus digitis: ceteris autem neque pedes tribuat, neq; vngues, sed tantum vngulas. Omnia (inquit) digitos habent, quæ pedes, excepto elephante. Huic enim informes numero quidem quinq; sed indiuisi, ne leuiter discedet, vngulq; non vnguibz similes. Hanc differentiam eleganter exprimit Ouidius in transformatione Iūs, c. bouis effigie in primam formam redeuntis, Vngulq; (inquens) in quinos delapsa absimitur vngueis. ¶ Omnibus vngulis, prouerbij speciem habet, pro eo quod est, omnibus viribus manuūque pedūq; & conatu totius corporis niti: vt etiam vngues, qui funt in extremitate collocati, intendatur, quod Plinius existimat esse summus nequorum clausulas. Cels. lib. 2. Tusc. Toro corpore, atque omnibus vngulis (vt dicitur) contentioni vocis asseruiunt. ¶ Iniicere

vngulas, est rapere, vel furari. Plaut. Nunc scio febrim tibi esse, quia non licet huc iniicere vngulas.

Vngulatus, Qui magnos vngues habet, ac scabros: quasi vngulis similiorum quam vnguibz: vt ex Catonis sententia refert Festus. *ονυχιδος.*

Vngulum, Antiquis anulum significabat: de cuius etymo nihil est quod laboremus, quum Festus autor sit peregrinum esse vocabulum, & ab Osciis sumptum. [*ἀνυλόν, ἀνυλός.* Ital. *Anello.* Hisp. *Anillo.*] Plin. lib. 33. cap. 1, Miror Tarquinij ciuis statua sine anulo esse, quamquam, & de nomine ipso ambigi video: Græci à digitis appellauere: apud nos præfici Vngulum vocabant: pollica & Græci, & nostri Symbolum.

Vnicaulis, Vnicolor, Vnicornis, Vnius, Vnigenitus, Vniliq; Vnimanus, vide V N V.

Vnio, onis, Modò concordiam significat, [*ἑνωσις.* Ital. *Vnione, concordia.* Hisp. *Vnion d'vnidad.*] Augustinus, Nam hoc fieri posse in tanta animorum vnione quis dubitet? ¶ Modò margaritam, *μargarήτην*, quod in conchis nulli duo reperitur indifferetivè. [Ital. *Perla.* Hisp. *La perla d'ajo far grosso.*] Plin. lib. 9. cap. 35, Dos omnis vnionem est in candore, maguitudine, orbe, luore, & pondere, haud promissis rebus, in tãtum vt nulli duo reperiantur indifferetivè: unde nomen Vnionum Romanæ scilicet impollicere deliciaz: nam apud Græcos non est, nec apud Barbaros inuiciores eius aliud quàm Margaritæ. ¶ Est & Vnio, expe genus capitulū. Colu. lib. 12. ca. 10, Pompeianam, vel Alscaloniam capā, vel etiam Marticam simplicem, quam vocant Vnionem rusticā, eligito. Hoc autem nomē, vt inquit Ruellius, apud Gallos, vel ut triviale hæctenus vsurpatum est pro eo expe genere, quod pluribus bulbis non coagmentatur.

Vnioculus, Vnistirps, Vnitas, Vniter, Vniuerlus, Vniuoculus, Vniuoculus, vide V N V.

VNNI, vide H N N I.

Vnquam, aduerb. Vlo tempore, omni memoria. [*οὐ ποτε.* Ital. *Alcuna volta.* Hisp. *Alguna vez.*] Cic. in *Orat.* Iocates præstat omnibus qui vnquam orationes attigerunt.

Vnus, a, um, Numeri principium est. [*ἓν.* Ital. *Vno.* Hisp. *Uno principio de contar.*] Cic. pro Sexto Quintio, Alphenus seruulum vnū abducit. ¶ Aliquando accipitur pro solo. *μὴ ὅτι.* Ital. *Non solo.* Vnus tum domi etiam, & fores erant clausæ. In qua significacione quandoque gentiuo iungitur, & ferè genitiuo Omnium. Plin. lib. 9. ca. 17, Acipenser vnus omnium squamis ad os versis, contra aquam natando meat. ¶ Nonnunquā etiam genitiuo nominis substantiuū, sed ferè subintelligitur genitiuus Omnium. Plin. lib. 11. cap. 37, Caluricum vni tantum animalium homini. ¶ Aliquando in oratione vnus subicitur. Quint. lib. 9. cap. 1, Nec desunt, qui tropis figuræ nomen imponent, quorum est Caius Atriorius Proculus. Hoc est, quorum vnus est, &c. ¶ Ponitur aliquando pro pronome idem. Plaut. in *Capit.* Ilic postquam hunc emit, dedit ei in hunc gnato suo peculiatem, quia quasi vna ætas erat, idè eadem ætas, siue eiusdem ætatis erant. Vno exemplo omnes viuunt, id est eodem. Plaut. in *Militie.* Sic etiam accipiuntur id illud Ouid. 1. Metam. Vnus erat toto naturæ vultus in orbe, id est, idè vultus, & sibi per omnia similis. ¶ Aliquando pro primo. Virgil. 1. Aene. cadit & Rhipheus iustissimus vnus Qui fuit in Teucris. ¶ Vnus & alter, pro duobus. *ἓν καὶ δύο.* Cice. 4. Verr. Dicit vnus & alter breuiter, nihil interrogatus. Terent. in *Andr.* Sed postquam amator accessit vnus, & item alter, pretium pollicens. ¶ Sic alter & tertius, pro tribus. Tacitus, Sed & alter & tertius dies cunctatione absimulit.

Vnquolibet, & Vnquiquis, Idem significant quod quilibet & quicquid. Ital. *Ciufuno, ogniuno.* Hisp. *Cada uno.*

Vnquippiam, Aliquis vnus &c. Ital. *Alcuno.* Hisp. *Alguno.*

Vnquisque, vnusquisque, vnusquodque, & vnusquidque, id est singulū, dictio vniuersalis, potiusq; cum positio quàm superlatiuo iungitur, eo quod vnus vni quāvis superlatiuo obtineat. [*ἕκαστος, πᾶς ἑκάστῳ.* Ital. *Ciufheduno.* Hisp. *Cada vno.*] Cic. pro Fontio, Mouetur eo tempore quo vnusquisque nostrum, quum in eum locum productus est. Ibidem, Mihi enim semper vnusquodque de re telis non solum scmel, verum etiam breuiter interrogatus. Idem pro Roscio Amer. Leuiter vnusquodque tangere.

Vnicaulis, le, Quod vñ caulem habet, nec in ramos spargitur. [*μονοκαυλός.* Ital. *Di vn caule.* Hisp. *Cosa que ha vn solo tallo.*] Plin. lib. 19. cap. 10, Est autem vnicaulis, radice bulbo simili.

Vnicolor, pen. cor. & omnis gen. Vnius coloris. [*μονοχρόμος.* Ital. *Di vn colore.* Hisp. *Cosa de vn color.*] Plin. lib. 32. cap. 9, Dulciores feruntur sunt, & vnicolors, Ouid. 11. Metam. Ad medio torus est hebeno sublimis in antro Plumeus, vnicolor, pullo velamine reclus.

Vnicornis, huius vnicornis, gen. mas. A recetioribus quibusdā ex nostris appellatur fera, quam Græci *μονοκέρως* appellant. [Ital. *Ziornano.* Hisp. *Animal de vn solo cuerno, vnicorno.*] Hæc Plinius ceruino capite esse scribit, pedibus elephanti, cauda apri, reliquo corpore equo non dissimili, vnicorn media in fronte cornu gerentem cubitorum duorum longitudine. ¶ Est & Vnicornis, & hoc vnicornis, adiectiuum, quod vñ cornu tantum habet. Plin. lib. 11. cap. 46, Vnicorne bisulcum oryx. Idem lib. 8. cap. 11, In India bones sunt solidis vngulis, & vnicornes.

Vnicus, a, um, Singularis, vel solus. [*μὴ ὅτι.* Ital. *Vnico, solo, singulare.* Hisp. *Cosa sola y vna.*] Vt Phœnix est vnica avis, Cice. pro Rosc. Amer. Et quæramus quæ tanta vitia fuerint in vnico filio.

Vnicè, aduerbium, Singulariter. *μοναχῶ.* Plaut. in *Bacch.* Imò vnicè vnū pluri pendit.

Vnigena, æ, pen. cor. & comm. gen. Vniuis, vniogenitus. *μνησθῆναι.* Cic. de *Vniuer.* Singularem Deum hunc mundum atque vnigenam procreauit. Alia ratione Pallas à Catullo dicitur Vnigena, quod scilicet vnico parente crederetur genita, ex cerebro nimium lovis.

Vnigenitus, Vox frequens est Ecclesiasticis scriptoribus pro filio vnico, qui neque fratrem habuerit, neque sororem. *μνησθῆναι.* Ital. *sol figlio, vniogenito.* Hisp. *hijo solo.*

Vniue & vineæ, Quæ simplici nituntur iugo, quā binis halibitibus in terra defixis, singula trahuntur: peritæ in vñ tantum partem ordinis superincumbunt. *μνησθῆναι.* Plin. lib. 17. cap. 21, Si vniue & erit vineæ Vnimanus, a, um, Vnam tantum manum habens. [*μνησθῆναι.* Ital. *Di vna mano.* Hisp. *Cosa de vna sola mano.*] Liu. 5. belli Macedo. Captum sex hædos

Volens, entis, particip. ve Volenti animo: id est libenter, non iniurē. [Volens, Ital. *Volente*. Hisp. *El que quiere*.] Sallust. in logus. Hæc Romæ plebes, literis, quæ de Metello ac Mario missæ erant, cognitis, volenti animo de ambobus acceperat. Livi. Precatus deinde, si diuus, si diua esset, qui sibi præpete misisset, volens propitiūque adesset, id est fauēs, & prosper. Sallustius tamen lib. 4. Histor. referente Nono, Volentia plebi dixit, hoc est placencia & grata. Verba Sallustij sunt hæc, Multisque suspitionibus volentia plebi facturus videbatur.

Volentia, In compositione idem esse videtur quod voluntas. Sallust. N. Volentia, A Volentia fit Benevolentia, Malivolentia, pro amore & odio, quasi bona & mala voluntas. Item Beneuolus, & Maluolus.

Voluntas, atis, Animi nostri sententia. [Voluntas, Ital. *Volontà*. Hisp. *Voluntad, potencia libre*.] Cic. 4. Tull. Natura enim omnes ea quæ bona videntur, sequuntur, fugiuntque contraria. Quam obrem, si simul obiecta species cuiuspiam est quod bonum videatur, ad id adipiscendum impellit ipsa naturæ quum constanter, prudenterque sit, eiusmodi appetitionem Stoici *βούλησις* appellant, nos appellamus voluntatem: illi putant in solo esse sapientem, quum sic diffiniunt, Voluntas est quæ quid cum ratione desiderat. Quæ autem aduersus rationem incitata est vehemens, ea libido est, vel cupiditas effrenata, quæ in omnibus vultus inuenitur. Cic. 3. in Cæcil. Diis ergo immortalibus ducibus hanc mentem Quiritis, voluntatemque suscepit. Ponitur aliquando pro ea, quam vulgò affectionem vocamus. Cic. ad Qu. frat. lib. 3. Significat valde te sibi gratum fecisse, quod de sua voluntate erga Cæciliam humanissimè, diligentiissimèque locutus es. Aliquando pro favore. Terent. in Prolog. Phor. Voluntas vestra si ad poetam accesserit. Id est si faueritis poetæ. Voluntate ablatiuus pulcherrime ponitur pro eo quod est, bona cum gratia. Terent. in Adel. Quod vosius cogit, id voluntate imperet. Cic. 1. Ver. Ego iam tibi ipse istud, quod expetis, mea voluntate concedam. id est sponte. Cic. ad Valer. lib. 3. Reditus tamen in patriam voluntate omnium concedi videtur. Id est omnibus volentibus, & concedentibus.

Voluntarius, adiectiuum, Quod fit sponte. [Voluntarius, Ital. *Volontario, chi opera spontaneamente*. Hisp. *Voluntario*.] Cic. ad Marium lib. 7. Aut consensit mors voluntaria. Livi. 1. ab Verbe, Ferocissimus quisque iuuenum cum armis voluntarius adest. Plin. de Viris illustri. Voluntarium militem se obulit. Voluntarij milites dicuntur, qui sponte nominantur. Cæsar 5. belli Gall. Neque sibi voluntarium copias desore, si ex finibus suis progredi cõpisset.

Voluntarie, & Voluntario, aduerbia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarie, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Voluntarius, & Voluntaria, substantia. Id est sponte, bono, & prompto animo, non coactis. [Voluntarius, Ital. *Volontariamente, francamente*. Hisp. *Voluntariamente*.] Cæsar 3. belli Civil. Milites electi circiter centum viginti voluntarie eiusdem centurij sunt profecti. Livi. 1. ab Verbe, Inde ob reliquas bellorum iras, maxime sollicitis ad defectionem animis, voluntario traxerit.

Plin. lib. 18. cap. 18. Simili modo ne conuoluculus fiat, in vinea amurce congos duos decoctos in crassitudine mellis, rursus cum biruminis in terra parte, & sulphuris caput sub dio coqui, ne excidat sub recto. Hoc vites circa caput ac brachia vaguira nō fore conuoluculum alij Voluocē appellant, animal, præterdens pubescentes vias. Hæc Plinius. Voluptas, aris, Elata præter modum lativra, opinione præsentis alicuius boni [*id est, Ital. Voluptas, piacere. Hisp. El deleyte generalmente.*] Vnde quicquid cum delectatione animum demulcet, voluptas dicitur, quod id maxime velimus. Referuntque tam ad animum, quàm ad corpus, quāvis nonnulli infimulent solius corporis esse, ac turpem quod certe verum non est. Est enim voluptas vocabulum medium, omniēque iucundum motum, quo sensus hilaratur, significat, quem Græci vocant *id est, lib.* Cice. 1. de Orat. Percipietis enim illam ex cognitione iuris letitiam & voluptatem. Voluptatem enim capio, dixit Plin. Epistol. 17. lib. 1. pro, voluptatem ex eo capio. Cum voluptate legere id est cum delectatione, Cice. 1. de Finib. Omne autem id quo gaudemus, voluptas est: ut omne quo offendimur, dolor. Ouid. 7. Metam. Nulla est sincera voluptas. Voluptati esse, id est esse gratū, & iucundū, Cice. Lent. lib. 1. Quod mihi de filia, & de Crallipede gratularis, agnosco humanitatem tuā, speroq; & opto, nobis hanc coniunctionē voluptati fore. Quibus omnibus in exemplis voluptas in meliōrē partē accipitur, pro ea quæ in animū cadit. Reliquū est ut & in deteriore partem accipi doceamus, pro ea quæ corpori propria est, in qua Cyrenæici summū constituerūt bonū. Cice. de Senec. Divinus enim Plato eisdē malorū voluptatē appellat, quod ea videlicet homines capiunt, ut hamo pisces. Ibidē, Nullā capitaliōrē pellē quā voluptatē corporis hominibus dicebat à natura datā: cuius voluptatis auidē libidines remerē & effrenatē ad potiū dū incitaret. Idem 1. de Leg. Ab ea quæ penitus in omni sensu implicata insidit imitatrix boni, voluptas: malorū autē omnium mater. Voluptabilis, le, Gratum, voluptuosum. [*id est, Ital. Grato. Hisp. Agrado de lo agradable.*] Plaut. in Epidio. Voluptabilem mihī tuo advenit atulisti nuntium.

Voluptarius, sia, rium, Quod voluptatem affert. [*id est, Ital. Cosa piacevole. Hisp. Cosa deleytosa.*] Cice. 3. de Finib. Aegritudo, libido, formido, quāvisque Stoici communi nomine corporis & animi *id est, lib.* appellant: ego malo letitiam appellare, quāvis gestientem animi elationem voluptariā. Voluptarius homo, voluptatē deditus. [*id est, Ital. Voluptuoso.*] Plaut. in Mench. Nanque Epidamneia natio est hæc, ita hominum Voluptatij atque potatoris maximi. Cice. 1. Tuscul. Ego à te non postulo ve dolorem eiusdem verbis afficiat quibus Epicurus voluptatem homo ve scis voluptarius. Idem 3. de Orato. Quinetiam gustatus, qui est sensus ex omnibus maxime voluptarius, quique dulcedine præter ceteros sensus communior.

Voluptuosus, a, um, Habitu, & vehementiam significat, & affectionem. [*id est, Ital. Voluptuoso. Hisp. Deleytoso.*] Ite Voluptuosus homo, qui perquam amat voluptatem, quæ Cicero voluptatium vocat. Voluptuosas res, quæ in se habet voluptatem, & quæ voluptatē afficiat. Ille recipit, hæc recipitur. Plin. lib. 1. Epistol. 17. Voluptuosam rem esse, utrunque eadem opera eadem viario inuisere.

Volupe, Delectabile, gratum, iucundum. [*id est, Ital. Voluptuoso, id est, piacevole.*] Plaut. Deleyt. Quāquam non rarō substantivē accipitur pro ipsa delectatione, seu voluptate. *id est, lib.* Plaut. in Amph. Nā quia vos tranquillos video, gaudeo, & volupe est mihi. Legitur & volup, per apocope inquit & Nonius annotavit. Plautus Calina, Facite animo vestro volup. Idem Alinea, Hic senex siquid clam vxorem animo fecit volup.

VOLENTIA, a, e, Voluptatis dea quæ facillam habebat Romæ circa nauis, non procul à porta Romanula, teste Varro. lib. 4. de Ling. Latini.

VOLENTIA, a, e, Poeta quidam incertus fuit, patria Patavinus, qui Ennium secutus, rerum gestarum populi Romani Annales carmine scripsit. Carullus de Smyrna Cionæ, At Volusi Annales Paduam moventur ad ipsam. Et laxas stombis sæpe dabunt tunicas. Et alibi, Annales Volusi cæcra charta.

VOLUTÆ, Ab architectura petitis appellantur capreoli, in columnarum capitulis ex herbarum foliis nascentes, & vbi abacum iam propemodum contingunt, in orbem circumvolvuntur tam apud Græcos quā apud Latinos nomen invenerunt. *id est, lib.* Vitru. lib. 3. Dempia abaci crassitudine, diuidatur reliqua pars in partes tres: ex quibus vna imo folio datur, secundum folium medium aliquid inexteacaculiculi eadē altitudinem habeant quibus folia nascuntur proiecta, vbi abaci ex-cipiant, quæ ex cauliculis foliis nata, procutunt ad extremos angulos volute: minorēque helices intra suum medium, qui sunt in abacis floribus, subiecti scalpantur. Idem paulo post, De volutarum autem defectionibus, vti ad circinam sine recte involuta, quæ admodum distribuuntur, in extremo libro forma & ratio earum est descripta. Idem lib. 7. cap. 5. Nam pinguntur testoris monstra potius quā ex rebus floritis imagines eerre. Pro columnis enim statuitur calami, pro fastigijs harpagi betuli strati, cum crispis folijs, & volutis. Item candelabra xdiculorum sustentencia figuras, supra fastigia earum surgentes ex radicibus cum volutis: coliculi teneri plures, habentes in se sine ratione sidentia sigilla, non minus etiam ex coliculis flores, dimidiata habentes ex secunda sigilla, alia humanis, alia beliarum capitibus similia. Hæc Vitruvius.

Volutabrum, Volutatum, Volutio, vide VOLO.

VOLUNTAS, a, e, Fluminis nomen in quinta Italij regione, non procul ab Adria colonia. Plinius lib. 3. cap. 13.

VOMET, vomeris, masculini generis, vide VOVO.

VOMICA, æ, pen. cor. Abcessus internus, copiosam euomens sanietem: unde & nomen accepit. [*id est, Ital. Vomica. Hisp. Peste.*] Cice. 2. de Nat. deo. Nec prodesse voluit Plur. xō Iasoni qui vomica eius aperuit, quā medici sanare nō poterat. Serenus, Sunt odio quos dicit vomit natura, tumores. Vomica qualis erit, vel eidē proxima quædā. Plin. lib. 20. cap. 1. Petroselinon præcipit ad vomicas. Hinc Plautus in Persa, nō inesteliter vomica appellatur emam numis referant, atq; tuemē. Quid hoc, inquit, quod in collo tibi tumet? A vomica est, presens parce. Plin. lib. 3. cap. 6, per translationem accepit pro argenti

viui vena iugiter manante. Est (inquit) lapis in his venis, cuius vomica liquoris æterni argenti viuum appellatur, venenum rerum omnium. VOMO, mus, mui, tum, Per os eicio. [*id est, Ital. Vomitar. Hisp. Gomit.*] Cice. pro Deiotaro, Quum (inquit) post cenam vomere te vellexisses, in balatū te ducere ceperunt. Idem 1. Philip. Tantum vini in Hippix nuptiis exhauseras, ut tibi necesse esset in populi Romani conspectu vomere postridie. Virg. 9. Aeneid. Purpuream vomit ille animam, & cum sanguine mista Vires referit moriens.

VOMITO, as, frequentatiuum. [*id est, Ital. Vomitar. Hisp. Gomit.*] Cice. 1. de Nat. deo. Colu. lib. 7. ca. 10. Quia quum pecudes biberent, paucæ correptæ vomitant, atque expurgantur.

VOMITIO, onis, Cibi, potusve per os eictio, quæ vetriculi subuersioe contingit. [*id est, Ital. Effo vomitare, vomita. Hisp. Gomit.*] Plin. lib. 1. ca. 33. Homini cibis vilissimus simplex: acervatio ciborum pestifera, & condimenta perniciosiora. Difficiliter autem perficiuntur omnia in cibis acris, nimia, & auidē hausta: & astare, quā hyeme, difficilior, & in senectū, quā in iuventa. Vomitiones homini ad hæc in remedium excogitant, frigidiora corpora faciunt, inimicæ oculis, maxime autem dentibus. Somno concoquere corpulentior, quā si firmat villius: ideo athletas maluit cibis ambulatione perficere.

VOMITUS, tus, Idē quod vomitio. [*id est, Ital. Vomitus. Hisp. Gomit.*] Plin. lib. 20. ca. 14. Menstruū cum fureo granati singulus & vomitus sistit, ut Democritus monstrat.

VOMITOR, oris, Qui vomit. [*id est, Ital. Vomitor. Hisp. El qui gomit.*] Plin. lib. 23. cap. 1. Non expedit vomitoriis, sicut neque multum, acque sapa, neque passum.

VOMITORIUS, a, um, Quod vomitum ciet. [*id est, Ital. Cosa che fa vomitare.*] Plin. lib. 21. cap. 19. Hunc stomacho inatitem, & ideo vomitorium. Idem lib. 20. cap. 9. Bulbus quem vomitoriū vocant ab effectu, folia habet nigra, ceteris longiora.

VOMER, & Vomis, huius vomeris, gen. masc. Ferramentum aratri, quo sulci fiunt. [*id est, Ital. Vomer, vomero del aratro. Hisp. La reja del arado.*] Ita dictū quod terrā vomat, hoc est eruat. Virg. 1. Georg. Depresso incipit iam tum mihi raurus aratro Ingemere, & sulcos attritus splendescere vomer. Idem, Vomis & inferi primum graue robur aratri. Plin. lib. 18. cap. 18. Vomerum plura genera: Culter vocatur, prædentem, priusquā profundatur, terram secans, futurisque sulcis vestigia præterebus incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. Alterum genus est vulgate, rostrati veltis. Tertiū in solo facili, nec toto porrectū dentali, sed exigua cuspidē. In rostro hæc quarto generi, sed exarator in mucronē fastigiata, eodēq; pladio scindens solum, & acie laterū radices herbarum leuans: id nō pridē inuentū in Rhætia. Gallie vero duas addiderit rotulas, quod genus vocat *planarati*. Cuspis effigie palæ habet. Latitudo vomeris cuspides vertat. Ouid. 1. Met. Ipsa quorū immunitis, & itōq; intacta, nec villis Saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus.

VOPISCUS, Dicitur qui ex duobus conceptis, voborū excludo, ad partum legitimum dicitur. Quo cognomine dictus est Flavius historicus qui Imperatorum vias scripsit. Plin. lib. 7. cap. 10. Vopiscos appellabāt geminis, qui retenti vtero nascerentur, altero interempto aborti.

VOX, a, n, s, Quæ Luctarij furacissimis libertus, quæ nūmularius nummos de mensa liberaheatem, & in calecos infartientem deprehendit. Cælius lib. 10. cap. 49.

VORO, as, Cibum non confectum deglutio. [*id est, Ital. Deuorare, transgurgitare. Hisp. Tragor lo que no se mast.*] Cic. 2. de Nat. deor. Alia vorant, alia mandunt. Hinc per translationem vorare capitur pro auidē sumere. Plaut. in Truc. Interim ille hamam vorat, si semel amoris preculum accepit ruerit. Cice. ad Attic. lib. 4. Nos hic voramus literas cum homine mirifico (ita macheteule sentio) Dionysio.

VORAGO, inis, secunda syllaba producta, Locus immensus profunditatis, quicquid acciperet, deuorans, & propemodum inexteabilis. [*id est, Ital. Voragine, baratro. Hisp. Tragadero, profundo de agua.*] Cice. 1. de Diuin. Qui quum per agrum Leontium iter faciens, equum demisisset in flumen, summis equos voraginitibus non exiit. Virg. 7. Aene. Hic specus horrendum, & sæui spiracula Diuis Monstrantur, ruproque ingens Acheronte vorago. Idem 6. Aeneid. Turbidus hic coeno, vastaque voragine gurgis Aestuat. Curr. lib. 8. Imber violentius quā aliās fufus, campos lubricos, & inequitabiles fecerat: grauiēq; & propemodum immobiles currus illuniv & voragine hærebant. Transierat & ad hominem insigniter prodigum, cuius gula vel amplissimis patrimonij in ventrem, tanquam in barathrum quoddam, coniectis, expleri non potest. Cice. pro Sestio, In meo periculo, inquit, gurgis & vorago patrimonij helluabere!

VORAGINOSUS, a, um, adiecti. Quod est voraginitibus plenum. [*id est, Ital. Pieno di voragini. Hisp. Llento de voragini.*] Hirci. 6. belli Hisp. Nam palustri & voraginoso solo currebat ad dextram partem.

VORAX, cis, omnis generis. Multa absumens, inexteabilis edacitatus. [*id est, Ital. Vorace, deuoratore. Hisp. Cosa que mucho traga, comilon.*] Ouid. 1. 5. Metam. Nec, nisi perdidideris aliū, placere voracis, Et malē morati poteris ieiunia ventris. Charybdas voras. Cæchybdas potuisset Vltura vorax. Luca. lib. 1. Hinc vltura vorax: auidēque in tempore serenus. Et conuicta fides, & multis vile bellum.

VORACITAS, aris, Edacitas, inexteabilis edendi auiditas. [*id est, Ital. Voracitas.*]

VORLURA, vide VERLURA IN VERBO.

VORTO, vortis, vide VERBO.

VORTOX, vide VERTOX IN VERBO.

VOS, vestrum, vel vestri, pronomea pluralis numeri, à tu. Vosmetipsi, pro vobis. [*id est, Ital. Vosmetipsi.*] Cice. 4. Acade. Nos autem dicimus ea vobis videt, quæ vosmetipsi nobilissimis philosophis placuisse conceditis. Idē pro Rose. Ame. Quæ facitis ciuimodi sunt, vta dedita opera à vobis contra vosmetipsos facere videamini.

VOTIUS, Vorum, vide VOVO.

VOUO, nes, ui, cū, Deo aliquid sanctē promitto. [*id est, Ital. Vouo, voto, voto.*] Plin. lib. 20. cap. 1. pro quo etiam dicitur vota facere, & vota nuncupare. Liu. lib. 1. ab Urbe, In re trepida duodecim vovisti Salios, fanāq; Pallori, & Fauori. Horat. 3. Carmin. Ode 8. Voueraui dulces epulas, & album Libero capiti. Ouid. 9. Met. Vota puer soluit, quæ

quæ formina vocatur Iphis. ¶ Vover caput pro salute patriæ, dixit Cic. 5. de Finib. pro obituere se periculis pro salute patriæ. ¶ Huius conpositum est, Devouco, de cuius significatione abundè multa dicta sunt suo loco.

Votus, a, uni, particip. d. xxiij. Cic. 3. de Natu. deorum. At earum templa sunt publicè vota, & dedicata. Liu. 4. ab Vrbe, Ludi ab Decemviris per secessionem plebis à Patribus ex senatusconsulto voti, eo anno facti sunt.

Votum, n, Promissio facta Deo. [d. xxiij. Ital. & Hispanice, Voto.] Cic. 3. de Natu. deo. Nonne animaduertis ex rotabellis pictis, quàm multi votis vim tempestatum effugerint? Idem 1. de Legib. Diligentia votorum satis in lege dicta est, ac voti sponsio, quo obligamur Deo: pena verò violatæ religionis iustam exculationem non habet. Virgil. 8. Aeneid. Vota metu duplicant matres, propiusque periclo. It timor. ¶ Nefariū votum. Cic. pro Cluent. Quicquid nocturna sacrificia, quæ putat occultiora esse, sceleratiusque eius preces, & nefaria vota cognouimus. ¶ Et quoniam quæ magnopere desideramus, adhibitis votis à diis petere solemus, factum est vt Vota accipiamus pro optatis. d. xxiij. Plin. Epist. 4. 5. Hanc ego vitam voto, & cogitatione præsumo. ¶ Vnde voti compem dicimus cum, qui desiderium suū assecutus est. Et pro voto succedere, id est pro desiderio, d. xxiij. Plin. Epist. 4. 5. Item facere vota, pro optatis. d. xxiij. Cic. pro Milo. Vota enim feceratis, vt in eos se potius mitteret, quàm in vestras possessiones. ¶ Nonnunquam tamen facere vota, idem est quod vovere. Cic. de Anulp. respon. Nostri Imperatores maximè & periculosis bellis huic deæ vota fecerunt: vnde in ipso Pessinunte ad aram principum persoluerunt. ¶ Voto aliquè fringere, id est talem fringere, qualem vel maxime optauerat. Plin. Epist. 1. 2. Tibique, vt qui explorauerim, spondeo habiturum te generum, quo melior fingi ne voto quidem potuit. ¶ Nuncupare vota pro impetio, apud Cic. 6. Ver. id est nominatim aliquid vovere, quod Republica periculo liberata, se persoluerat. ¶ Voto teneri, est voti ergo obligatum esse. Cic. Attic. Sed iam quasi voto quodam & promisso me teneri puto. ¶ Vota soluere, est ea quæ vovimus, præstare, Cic. ad Attic. Vota reddere, apud eundem, 3. de Legib. Liberare se voto, est solutione eorum quæ vovimus, eximere sese ab obligatione sponsonis diis factæ. ¶ Legimus tamè & liberare se voti, pro voto. Liu. 5. ab Vrbe, Ve-recundiam non tulit Senatus, quin sine mora voti liberaretur. ¶ Reus voti, & Damnatu voti, vide in dictis d. a m n a t v s, & a t v s.

Votiuus, a, um, penul. prod. Quod ex voto dari promittitur. [d. xxiij. Ital. Di voto. Hisp. cosa prometida por voto.] Horat. 1. Epist. 3. Pascitur in vestris redditum votiua iuuenca. Ludi votiui, qui ex voto sunt. Solebat enim in Reipub. periculis, aut principis aduersa valitudine, ludi voveri, quos deinde votis dammati ingenti cum apparatu faciebant. Plin. lib. 7. cap. 48. Valeria Copiola Emboliaria reducta est in scenam, Cn. Pompeio, Qu. Sulpicio Coss. ludis pro salute D. Augusti votiuis annum centesimum quartum agens. ¶ Thura votiuæ, quæ voti causa persoluantur. Ouid. 3. Amor. Eleg. 12. Accipit ara preces, votiuæque thura piorum, Ara per antiquas facta sine arte manus. ¶ Legatio votiuæ, quæ voti ergo suscipitur. Cic. Attic. lib. 1. 5. Votiuæ (subaudi legatio) ne tibi quidè placebat. Et enim erat absurdum, quæ si scilicet Republica, vovisset, ea me euerfa illa vota dissolveret. ¶ Aliquò votiuum significat quod voto desideratum est. d. xxiij. Apul. lib. 6. Vota ciuitas ad votiuū conspectum effunditur. ¶ Votiuæ aures, quæ cupiunt aliquid audire. Plaut. in Cal. Aures votiuæ si sunt, animum adiuvit.

Vox, vocis, Proprie dicitur sonus qui ab animalis ore profertur. [d. xxiij. Ital. Voce, suono, dizione. Hisp. La voz, son.] Fit enim dicitur & sonus, quod est clamare. Cic. 2. de Natu. deor. Vocis genera permulta, canorum, fuscum mitem, asperum grave, acutum inflexibile, durumque hominum solum auribus iudicantur. Idem in Orat. Vocis mutationes toridem sunt, quot animorum, qui maxime voce commouentur. Mira est enim quædam natura vocis: cuius quidem est tribus omnibus sonis, inflexo, acuto, graui, tanta sit & tam suavis varietas perfectæ in canibus. De vocis quantitate, ac qualitate, vide Quintil. lib. 11. cap. 3. Ouid. 1. Meta. Nec conata locus est: nec si conata fuisset, Vocis habebat iter, saxum iam colla tenebat. Idem 1. Amor. eleg. 6. de Pittaco, Non fuit in terris vocum singularior ales. Virg. 3. Aeneid. Sente, & ad sonitum vocis vestigia torfit. Quintil. lib. 11. cap. 3. Augentur autem, sicut omnium, ita vocis quoque bona curas & negligentia minuantur. ¶ Nonnunquam tamen Voces dicimus pro rerum etiam inanimatarum sonis. Virg. 6. Aeneid. Orpheu cithara, Necnon Threicius longa cum velle sacerdos Obloquitur numeris septem discrimina vocum.

Vocula, x, pen. cor. diminut. Parua vox. [d. xxiij. Ital. Voce, voce picciola. Hisp. Pequeña voz.] Cic. ad Qu. frat. Quanto molliores sunt & delicatioris in cantu flexiones, ac falsæ voculæ, quàm certæ, seu lueræ? Propert. lib. 1. Eleg. 1. 5. O vitinam traicte caua mea vocula rima Percussas dominæ vestat in auriculas.

Vocabulum, li, penul. cor. Dictione qua res singulæ vocantur, aut voce effertur. [d. xxiij. Ital. Dizione, vocabolo, voce. Hisp. La palabra.] Terent. in Eunuc. Tanquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsius vocabula. Plin. Epist. 1. 4. Neque alio vocabulo potest exprimi. Cic. 3. de Orator. Nam si res suum nomen & proprium vocabulum non habet. Quintil. lib. 9. cap. 1. Mutatur vocabulum vis rerum.

Vocalis, vocale, Quod est sonorum, & summæ vocis. [d. xxiij. Ital. Vocale, sonoro. Hisp. cosa que resuene y tiene voz.] Plin. lib. 1. 8. Rana quoque vitra solitum vocales, sunt signa tempestatum. Tibul. lib. 2. Eleg. 5. Nunc te vocales impelleret pollice chordas, Nunc precor ad laudes sceleris verba meas. Ouid. 1. Metam. Carmine vocali clarus citharæque Philimon? Vnde vocales, dicitur sunt quinque illæ apud Latinos litteræ: quæ per se voces faciunt, & sine his vox profertur non potest. d. xxiij. ¶ Hinc Semivocales, quæ quasi dimidiatum vocalium sonum habent. d. xxiij. Vocalium concursus. Cic. in Orator. Habet enim ille tanquam hiatus concursu vocalium molle quiddam. ¶ Vocalis etiam dicitur, qui voce vitatur, & profertur verba potest: puta si quis, quum mutus fuisset, postea loquatur. d. xxiij. Valer. lib. 1. Agles Samius athleta mutus, quum ei victoris titulus & præmium creperetur, indignatione accensus, vocalis euasit.

Vocalitas, atis, Consonantia, quam Græci *diaphonia* vocant. [Ital. Consonanza. Hisp. consonancia.] Quintil. lib. 1. cap. 5. Sola est, quæ vocari possit velut vocalitas, quæ *diaphonia* dicitur.

Vocamen, inis, Nomen, appellatio. [d. xxiij. Lucet. lib. 2. & Bacchi nomine abuti Mauult, quàm laticis proprium proferre vocamen.]

Vocatiuus, adiectiuum fictum à Grammaticis: vt Vocatiuus casus, Per quem aliquem vocamus. [d. xxiij.]

Vocatiuè, aduerbium, apud Gellium lib. 1. 3. cap. 21. Vocatiuè, inquit, dicitur est per vocatiuum.

Vociferor, atis, Exclamo, maiorem vocem emitto. [d. xxiij. Ital. Gridare forte, gridar ad alta voce. Hisp. Gridar mucho, dar voces.] Cic. 6. Ver. Minitari absenti Diodoto, vociferari palam, lachrymas interdum vix tenere. Lucet. lib. 2. Nulla est finis, vt docuere ipsæque per se Vociferatur, & elucet natura profundum. Virg. 2. Aeneid. Talia vociferans genitum tectum omne replebat. ¶ Vociferare actiuum proulit Cic. Act. 4. in Verrem, si mendo locus vocat: Nam me diei, vox, latera deficient, si hoc nunt vociferare velim, quàm miserum indignumque sit, &c.

Vociferatio, onis, verbale, Clamor, adus vociferandi. [d. xxiij. Ital. Effo gridare. Hisp. obra de gritar.] Cic. pro Cluent. Nam in ipso sermone hoc & vociferatione mortua est. Ad Heren. li. 3. Habet enim quiddam illiberalis, & ad muliebrem potius vociferationem, quàm ad virilem dignitatem in dicendo accomodatam.

Voco, as, Interdum idem est quod aduoco, vel accerso. [d. xxiij. Ital. Chiamare. Hisp. Llamar.] Plaut. in Capr. Que ad patrem vis nuntiat? in vocem huc ad te? Aliquò idem est quod appellare. [d. xxiij. Virg. 1. 1. Aeneid. varisique instigat vocibus alas, Nominem quæque vocans. Item inuitare. Cic. 6. Ver. Deinde ipsum regem ad cœnam vocauit. Vnde vocatores, dicti sunt, quibus inuitandi datum est negotium, siue qui per se vocant ad cœnas. [d. xxiij. Plin. lib. 3. 5. cap. 10. Inuitatus ad regis cœnam venit, indignanteque Polemoxo, ac vocatores suos ostentanti, vt diceret à quo eorum inuitatus esset, ille arrepto de foculo carbone extincto, imaginem in pariete delinxiuit. ¶ Tanti vocat ille pudicam, à Iuuenale Saty. 6. dictum est in hunc sensum, Tantū accepit, vt illam dicat esse pudicam. Verba Iuuenalis sunt hæc, Bis quingenta dedit tanti vocant ille pudicam. Loquitur de Cessenia muliere impudicissima, quàm tamen matris pudicæ esse asserere non quod ita res esset, sed quod quingenta doris nomine accepisset. ¶ Item denotare. Virg. 1. Georg. Tum cornix plena pluuia vocat improba voce. ¶ Aliquando significat nomen imponere. Plaut. in Afin. Quo nos vocabis nomen? ¶ Vocare aliquem ad calculos, est eum vocare vt suffragiū ferat. ¶ Vocare seruus ad libertatem, est eos incitare vt sese vindicent in libertatem. ¶ Vocare aliquem ad computationē, dicitur Plin. in Paneg. Nemo recentē, & attonitum oratorē ad computationē vocet, cogatque parit, quid reliquent filius, scire. ¶ Vocare aliquem ad testimonium, est testem citare. ¶ Vocare aliquem in crimen, est aliquem criminis accusare. ¶ Vocare in discrimen, est periculo committere. ¶ Vocare aliquem in inuidiam, est quod vulgus indoctū ait, adducere in malam gratiam. ¶ Vocare rem aliquam in medium, est discutienda proponere. ¶ Vocare aliquem in partem, est eum vocare vt alicuius rei partem accipiat. ¶ Vocare aliquem ad calculos, est in supputationem deducere. Cic. de Amic. Hoc quidem est nimis exiliter, & exigui ad calculos vocare amicitia: vt pat sit ratio acceptorum, & datorū. ¶ Vocare deos in vota, est votis factis, deorum auxilium implorare. [d. xxiij. Virg. 6. Aen. Ni palmas ponto tendens vtraque Cloanthus, Fudistis que preces, diuūque in vota vocasse. ¶ Vocare aliquem à mediocritate, est iubere lato animo esse. Cic. Attic. lib. 1. Quod me à mediocritate vocas, multū proficis. ¶ Sic vocare ad vitā, ibidē, pro eo quod est bono animo esse iubere, & eum qui iam necesse sibi inferre cōstituerat, spe meliori iniecta ab instituto reuocare. ¶ Vocata est opera, dixit Plaut. in Stich. Cœnabis apud me, quoniam saluos aduenis. ¶ Vocata est opera, id est non vacat apud te cœnare, quoniam rogauit me aliquis vt negotium aliquod pro te transigerem.]

Vocatus, a, um, particip. [d. xxiij. Ital. Chiamato. Hisp. Llamar.] Ouid. 1. Metam. Conciliū vocat: tenuit mora nulla vocatos. Horat. 2. Carm. Ode 18. Vocatus, atque non vocatus audir.

Vocatus, us, ui, [d. xxiij. Ital. Inuocatio, pregar.] Virg. 10. Aen. nunc o nunquam frustrata vocatus Hæta meus, &c. Vbi seruus, Vocatus, hoc est inuocatus & preces: nā appellatio est à verbo quæ semper in eo exit, aut in us, id est nomen verbale. Cic. 3. de Orat. Manē lib. Septemb. & ille, & Senatus frequens vocatu Drusi in Curiam venit.

Vocito, ay, pen. corr. Frequenter voco. [d. xxiij. Ital. strachiamare. Hisp. Llamar à menudo.] Plaut. in Capr. Pagnium vocitatus est, post vos nomē indidistis Tyndaro. Cic. 5. de Natu. deor. Quas nostri Septem soliti vocitare triones.

V ante P.

Vpilio, onis, masc. gen. Positum est à Virgilio pro opilio, causa metri. Aeg. 10. Venit & Vpilio, rardi venter subulci. Est autem opilio, vel vpilio, ouium costos. [d. xxiij. Ital. Pecorare. Hisp. Pastor de ouejas.]

Vpupa, pæ, Aus, cristis à capite excurrentibus galeata, in simo semper com morans. [d. xxiij. Ital. Bulba. Hisp. El abubilla aus.] Plin. lib. 10. cap. 29. Mutat & vpupa, vt tradit Aeschylus poeta, obfecra alias pastu aus, cristis visenda plicatili, contrahens eam, subrigensque per longitudinem capitis. ¶ Plaut. in Capr. Vpupam pro meretricie accipit. Idem (inquit), huc mihi aduenienti vpupa quæ me delectet, data est.

V ante R.

V a a, Reg. Locus est in finibus Syrie Palmyrenæ, ad Euphratem fluium, qui inde relictiis Palmyrenorum desertis, in ortum restituitur. Autor Plin. lib. 5. cap. 24.

Vrachys, pen. cor. [d. xxiij. Meatus est proficiens ex fundo vesicæ factus in vitro existens, lotium deferens in membranam vide recipiendæ destinatum, quæ à medicis *membranæ* appellatur. Virg. Gal. lib. 1. 5. de Vsu partium, & in tractatu de Confectione vultus.]

V R a o v a, Reg. Plutonis cognomen est, ab vrigendo (vt quibusdam videtur) impropositum, quod omnium deorum maxime nos vregat. Nos Græcam vocem esse malimus. Apud illos enim *regis* dicitur, quoniam acie extremam agminis partem ducit. Vnde non inuenisse ad Ditem

Dicem transferrunt, qui postremum humanæ fabulæ ædum excipit.

V R A N I A, sive Vranice, es, *βραγία, ὡς βραγία*. Vna musarum, Iouis & Mnemosynæ filia, cui Astrologi inuencio tribuitur. Vnde & Vraniam dictam putant, quasi *ἡ ἀστρολογία*. hoc est sublimia speculantem. Ouid. lib. 5. Fast. Excipit Vranie: fecere silentia cuncta.

Vranoscopus, pi, *βραγροσκοπός*. Pūcis idem cum cailionymo, sed habens prægrande, quo cicatrices, & excrecentes in oculo carunculae persantur. Dicitur vranoscopus ab oculo, quem in capite habet ita situm, ut oculos inueneri videatur. Vide Plinium lib. 32. cap. 7.

V R A N O P O T I S, *βραγροποτός*. Verbs in finibus Macedoniae, ad radicem montis Atho: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 10.

V R A N V S, *βραγρός*. Pater Saturnique Latini Caelum, vel Caelum appellat. ex cuius virilibus, à Saturno filio erectis, & in mare abiectis, nata est Venus, quæ ideo Græco nomine appellata est Aphrodite.

Vrbana, *ἡ ὑβανία*. Vrbana, Vrbani, Vrbani, vide **V R B S**.

V R B I, *ὑβρί*. Populi sunt Capissæ (quæ est Asia regio Carmania finitima) non procul à Pandorum finibus, & Ponomo flumine navigabili. Autor Plin. lib. 6. cap. 23. Sed corrupta est Plinii lectio: sic enim habet, Plumen Bortu, Genluri, flumen navigabile ponomus Pandorum finibus. Vbi Genluri Buii nomen est non populi.

Vrbina, *ἡ ὑβρινία*. Teli genus oblongum. Plaut. in Bacch. Si tibi est machera, & nobis vrbina est domi. Verba sunt Chrysalis, minas referentis, & militis scutum seu item didis retundentis. Placides Fulgentius legit hoc loco Verinam, & interpretatur iaculi genus, quod verutum vocant. Vide Erasmi Adagia.

V R B I N Y M, Italici oppidum: à quo Vrbinate. Plin. lib. 3. cap. 14.

Verbs, huius verbi, Oppidum muto cinctum. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *la ciudad*.] ab **Vroo**, arari curatura: quod antiqui iunctis bobus tauro & vacca, Hetrusco ritu in cædendis viribus, inferiore vacca, aratro circumagebant sulcum, intra quem urbem edificarent. Hoc faciebant religionis causa die auspicio, ut verbi fossa, murusque munita esset: & locum vnde terram fodissent, fossam vocabant. Virg. 1. Georg. Apti dies legiti, qua mœnia signet aratro. Quodam ab orbe urbem appellatam putant, quod sulcus in orbem duceretur: nam ciuitates antiquæ in orbem fiebant. Et proprie Roma Verbs dicta est per antonomasiam, quam cetera dicuntur Oppida, ut testatur Quintil. lib. 8. cap. 2. Verbi autem vocabulo proprie adificia ipsa significantur. Virgil. 1. Aene. Verbs antiqua fuit, Tyrsienuræ coloni. Carthago. Ciuitatis autem nomine proprie intelliguntur coloni, qui & ciues dicuntur. Cic. 1. de Rep. Quam quoniam locis manibus sepius, cuiusmodi coniunctione testorum Oppidum, vel Urbem appellatur, delubris distinctam sparsisque communibus. Omnis ergo populus, qui est talis ceteris multitudinis, qualem exposui, Cuius est. Idem pro Sestio, Tum domicilia coniuncta, quas verbi dicimus, inuento & diuino iure & humano, mœnibus sepius. Sed confunduntur quandoque, ita ut Verbi pro ciuitate ponatur, idque per metonymiam, ut ait Quintil. lib. 8. cap. 6. Virg. 2. Aeneid. Inuadit urbem somno, vinodis sepius. Et ciuitas pro urbe. Seneca. Quam plerique ciuitates videmus terræ motu funditis collapsas. Ab urbe fit Suburbium & Suburbanum, Vrbani, & Urbicus: sicut ab oppido Oppidanus, & Oppidicus.

Urbicus, ca, cum, Quod ad urbem pertinet. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *ciudadine*.] Hisp. *cosa perteneciente a ciudad*. Iuric Rusticus, ca, cum, quod ad rus. Gell. lib. 13. cap. 1. Si quod autem posset remedium esse, ut ne tam alidud domus Romæ arderet, vnum hercle dedissem res rusticas, & vrbicas emissem. Sueton. in Augusto, Ut feraciorum, habilioremque annonæ vrbicæ redderet. Martial. in Proc. lib. 12. Quæ absolunda non esset inter illas quoque occupationes vrbicæ, quibus facilius consequimur ut molesti porius quam officiosi esse videamur.

Vrbani, na, num, Idem quod Urbicus. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *civile, urbano, costumato bene*. Hisp. *civil, cosa de ciudad*.] Vrbani mores, Vrbana curia: aut qui in urbe habitant, cui opponitur Rusticus. Plaut. in Merc. Vrbani dicitur rustici. Vrbana prædia. Vrbana sive de verbis, Vrbana prædia omnia ædificia accipimus, non solum ea quæ sunt in oppidis, sed & si forte stabula sunt, vel alia meritoria in villis, & in vicis: vel si Prætoria, voluptati tantum destinata, quia vrbani prædium non locustas, sed materia. Vita vrbana. Terent. Adel. Ego hanc clementem vitam vrbana, atque otium securus sum. Ouid. 1. de Pon. Eleg. 9. Nec te credideris vrbana commoda vitæ. Querere Nasonem: quatit & illa tamen. Per translationem accipitur pro facto, comi, lepido, quæ Græci *ἡ ὑβρινία* vocant, sive *ὑβρινία*: & pro eo qui in verbis & sono, & vrbis proprium quandam præ se fert vrbis gestum, & sumptum ex conuersatione doctorum tacitam eruditionem. Cic. pro Domo sua. Et homo factus inducis etiam sermonem vrbani, ac venustum. Horat. 1. Seru. Sary. 10. fuerit Lucilius, inquam, Comis & vrbani, fuerit limator idem, & c. Et differt à Dicaci, quod dicax est, cuius sermo cum visu aliquem incedit. Ideo Demosthenem vrbani fuisse dicunt, dicacem negant. Quæ admodum autem vrbani & dicacem hominem dicimus, ita vrbani & dicacem sermonem: vnde vrbani & dicacitas tam de oratione quam de homine dicuntur.

Vrbani, aus, Sermonis lepor, oratio salubris condita. [*ἡ ὑβρινία*. *ὑβρινία*. Ital. *Vrbani, bona gratia, civilis*. Hisp. *Ciuitas como de ciudad, civilidad*.] Vrbani (inquit Quintil. lib. 6. cap. 33) illa est, in qua nihil absconum, nihil agreste, nihil inconditum, nihil peregrinum neque sensu, neque verbis, neque ore, gestuque possit deprehendi. Cic. 1. de Finib. Et sunt illius scripta leuiora, ut vrbani summa appareat, doctrina mediocritas. Idem pro Cælio, Maledictio autem nihil habet propostit præter contumeliam: quæ si petulantius iactatur, conuincim: si facit vrbani nominatur. Quintil. lib. 4. cap. 1. Vrbani opportuna reseruit animos. Est autem hæc significatio metaphorica, tracta à moribus, quoniam qui in vrbis agunt, quorum oratio, vitæque omnis lepor, salubris, & venustate amœnitas condita est, quæ eorum qui in agris agunt. Nonnunquam tamen legitur in propria significatione pro rebus ipsis vrbis, vel pro vita vrbana. *ἡ ὑβρινία*. Cic. Trebatio, Tu modo desideras vrbis & vrbani deponere.

Vrbani, aduerbium, Facere, lepide, venuste. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *Piacere, mori bono gratia*. Hisp. *manera de ciudad, bono gratia y civilidad*.] Cic. 1. de

Finib. Facere & vrbane (ut patre audiebam) Stoicos irridente. Quint. lib. 1. ca. 11. Nec sanè possit vrbani ex confessione inficere suæ clari. Vrbani, Antiquis in vsu erat, pro vrbane, hoc est vrbanius more, ædus, sicuti contra Rusticam, pro rustice, sive rusticorum more. P. apud Nonium. At ego rusticam tangam, vrbani nescio.

Vreus, vreci, ut Paulus Iureconsultus ait, Est vas quo aqua in vrbam infunditur, vel in ahenum. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *Bacile, orculo*. Hisp. *El jorro*.] Mart. lib. 14. Hic tibi donatur panda ruber vrecus ansa, Stoicos hoc gelidam Fronto petebat aquam. Colum. lib. 12. cap. 21. Sal autem quàm candidissimus conticitur in vreo fictili sine pice: qui vrecus quum recipit salem, diligenter torus oblinitur luto pascato. Orat. in Arte, amphora crepit Inliti: corrente tota cur vrecus exit.

Vreolus, diminutivum, *ἡ ὑβρινία*. Colum. lib. 12. cap. 16. Eodetempore forba manu lecta curiosè in vreolus picas additum. Iuuc. Saty. 2. Lectus erat Cædrot Procula minor, vrecoli scæ, Ornamentum abaci necnon & parulus infra Cantharus, &c.

Vreolaris herba, A Romanis dicta est quam herbariorum vulgus hodie parietariam, seu muralem appellat. [*ἡ ὑβρινία*. Dioscoridi. Quidam & perdicum, quod perdicæ hæc herba peculiariter delectentur. Vreolaris autem idcirco appellata est, quod sua asperitate sit lauandis vrecis maxime idonea. Plin. lib. 12. cap. 17. Perdicum, sive parthenium, à nostris herba vreolaris vocatur, ab aliis altericum, folio similis oeymo, nigrior tantum, nascens in regulis, parietibusque.

V R C I, *ὑβρί*. Ptolemæo, Oppidum maritimum in finibus Hispaniæ Tarraconensis, vbi à Bætica diuinitur. Aureos Ptolemæus lib. 2. cap. 5, & Plinius lib. 3. cap. 3.

Vredo, inis, Morbus herbarum, fruticum, arborumque qui in viribus etiam carbunculus dicitur: & in cæteris rubigo, sata, plantas, arborisque adurens. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *Secura, quando si ficco gli alberi & le herbe*. Hisp. *Quemadura de arboles y yerbas*.] Cic. 3. de Natu. deo. Nec si vredo, aut grandæ quippiam nocuit, id Ioui animæ duerendum fuit. Plin. lib. 18. cap. 28. Plerique dixere rorem nullum sole acri, frugibus rubiginis causam esse, & carbunculi vitibus. Quod ex parte falsum arbitror: omnemque vredinem frigore tantum constare, sole innoxio. Quid est vredo, exulsiō cum pruritu, qualis ab vrbica tum herba, tum pice excitatur. *ἡ ὑβρινία*. Plin. lib. 9. cap. 45, de vrbica pice. Dum ad moueri sibi manum sentit, colorem mutat, & contrahitur: ita vredinem mittit.

Vreterces, *ὑβρί*. Meatus oblongi per quos vrina à renibus in vesicam defertur. Vide Celsum lib. 4. cap. 1.

Virgeo, ges, vel, virum, Incubo in aliquo, cogo, premo, impello. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *Spingere, premere, forzare*. Hisp. *Apremiar & costringer*.] Virg. 3. Georg. ima Soluuntur latera, atque oculos stupor vrbis incertus. Idem 7. Aene. Iusque ingentibus virget Apollo. Cic. ad Atticum lib. 6. Solitudine prouincie tamen vel maxime virgebamur. Et lib. 12. Sed neque hæc digna longioribus literis: nec erar quod scriberem: & somnus virgebat. Virgere, inficere. Quadrigarius lib. 5. Annal. apud Nonium, Sed circiter horas duas graui prælio vrbetur: deinde in fugam sunt coniecti. Cic. 5. de Finib. Non pugnem cum homine, cur tantum habeat natura boni: illud virgeam, non intelligere cum quid sibi dicendum, quum dolorem summum malum esse dixerit. Accipitur item virgere pro tegere, ut annotauit Nonius, citans illud Virgilij, lib. 2. Georg. Qui saxo super, atque ingenti pondere testæ Virgerent. Quidam pro accelerare: ut apud Virgilium lib. 9. Aeneid. Velle regens, tibi quam noctes festina, diisque Virgebam, & tela curas solabar anileis. Item infestare, & opprimere. Cic. pro Rabirio, Satis est homines lapsos non erigere: virgere vero iacentes, aut præcipites impellere, certe est inhumanum.

V R O I, *ὑβρί*. Populi Sarmatiæ Europæ, Iazygibus finitimi, ad vrbaneque Illyriam, magna ex parte ex passionibus vrbicantes, pauci agriculturæ dediti. Autor Strabo lib. 7.

V R O O, Insula est in mari Tyrrhæno, non procul à Capratia. Plinius lib. 3. cap. 6.

V R I, *ὑβρί*. Indiæ populi, Indi fluminis acceolæ, Sileis proximi. Autor Plinius lib. 6. cap. 20.

V R I A Plinio, *ὑβρινία*. Ptolemæo, Oppidum Hispaniæ Bætiæ, in conuentu Gaditano: cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 1. Est item Vria lacus Acarnaniæ, semistadium distans à mari. Autor Strabo libro 10. Est præterea eiusdem nominis oppidum in ora Apuliz, & post Alexum Gargani montis, teste Plinio lib. 3. cap. 11. Strabo Vreum, Ptolemæus *ὑβρινία* appellat. Vriam aliam collocat Strabo lib. 8, medio fere itinere inter Tarentum & Brundisium.

Vrica, ex, Commune satorum omnium vitium, sed maxime cicercis, quum falsilaginem eius abluendo, imber id dulcius facit. Plin. lib. 18. cap. 17. Virgo, penult. prod. vriginis, Vredo, quæ ex vi caustica alicuius medicamenti prouenit. *ἡ ὑβρινία*. Plin. lib. 20. cap. 12. At in magna duritia sine hoc impositum, vel si vehementior virgo timeatur, per duplices pannos.

Vrina, vrinx, pen. prod. Serum sanguinis, quod in renibus colatum, per vretas transmittitur ad vesicam. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *Orina, pisio, pissio*. Hisp. *Vrina*.] Latini etiam Lorium appellant. Dicta Vrina, à verbo *ὑβριν*, quod est metere. Colum. lib. 2. cap. 15. Aptior est tamen fureculis hominis vrina, quam fex mensibus passus fuerit veterascere. Vrinam facere, & vrinam reddere, idem quod metere. Plin. lib. 8. cap. 16. Vrinam mares erunt sublato reddere, ut canes. Colum. lib. 6. cap. 30. Quum suo tempore vrinam non fecerint. Vrina genitalis, est genitalis sperma. Plin. lib. 8. ca. 43. Incontinens affine vretus genitalem vrinam reddit, qui cogatur in cursum verberibus à coitu.

Vrinæ, as, penult. prod. Vrinor, deponens, pen. prod. Est in aquam mergi, & natado emergere. [*ἡ ὑβρινία*. Ital. *Notare & forare aqua, sepposarsi in acqua*. Hisp. *Nadar à foror en agua*.] dictum ab **Vroo**, ut Sipontino placet, hoc est à curuatura aratri, quam vrinantes imitari videntur: vel ut alij malunt, ab Vrina, quæ aqua est puteo, aut flumine haurimus: quæ ut aquam capiat, primum immergitur, deinde extrahitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Eadem est causa, quia sub aqua diu rancæ, & phocæ vrinantur. Hinc compositum Iurino. Colum. lib. 8. Lacus, piscinæque, sicut, ut sint quibus iurinare possint aues.

temporibus vñstato, ne decisset etiam Lingux nostræ, quod Græci appellant *4.4.4.* Hoc enim verbū ē verbo expressum est, vt diceretur Essentia.

Vñō, Vñstato, Vñstor, vide *v r o r*.

Vñpiam, Pro vñpiam, & in loco, & ad locum significat. [*pro. lra. In qualesda loca. Hispa. En algua lugar.*] Terent. in Adelph. Aut vñpiam occiderit. Plaut. in Caf. Num me es expertus vñpiam? id est in re aliqua, vel in aliquo negotio.

Vñquam, Aliubi, quasi vñ quoque loco: à quo Nusquam, nullibi. [*pro. Ital. In alcun luogo. Hisp. En algua lugar.*] Cic. 6. Ver. Quam crucem non ausus est vñquam deligere, nisi apud eos quibuscum omnia scelera sua, ac latrocinia communicasset. Virg. 1. Aene. - si quid Vñquam iustitiam est. Cic. 1. Offic. Nec est vñquam consilio aut auctoritate locus. Vñquam gentium. Terent. Heecy. An vñquam gentium est æque miseri?

Vñque, præpositio est, significans continuationem, & finem actus loci, repositi, aut huiusmodi. [*pro. Ital. Fino in fine. Hisp. Hasta.*] Habereque ferē adiunctam alteram præpositionem accusativo seruientem. Cic. 1. Ver. Vñque ad eum finem, dum iudices reiecti sunt. Idem de Orat. Ab initio rerum Romanarum vñque ad P. Mutium Pontificem. Virg. 1. Georg. Vñque sub extremum bzymz intractabilis imbrem. Sed quom nominibus propriis minorum locorum, vel cum hisce accusatiuis Domum, Rus, Militiam, iungitur, frequentius sine alia præpositione ponitur. Cic. 6. Ver. Sacerdotes vñque Ennam profecti sunt. Idem Attic. Quinque vñque; Puerulos venit. Quandoque; tali accusatio postponitur. Terent. in Adelph. Militem vñque; obsecro. Quandoque; etiam additur præpositio ad, vel similis. Cic. pro Deiot. Vñque ad Numantiam misit. Interdum etiam originem vel motum ex loco importat. Cic. pro Flacco. Hanc legationem non à suis accepit cuiusvis, sed vñque; Timolo petiuit. Idem 1. de Nat. deor. Vñque à Thalete enumerasti sententias philosophorum. Terent. in Eunuch. Ex Acthiopia est vñque; hæc. Quandoque; aduerbium est, significans assidue, vel iugiter. [*pro. Ital. Semper.*] Idem in Adelphis. Crespho me pugnis miserum, & istam plactriam vñque occidit, id est assidue, seu identidem verberat. Nam occidere veteres pro verberare accipiebant. Cic. Cornificio. Mihi euz vñque erit quid agas. Virg. lib. 6. Nec vidisse semel satis est: iuuat vñque; morari. Plautus in Epid. Benedic vñque; valuit: id est semper, vel hæcenus. Vñque ad hunc, eleganter ponitur pro eo quod est, Hoc excepto. Plin. Epist. 33, Assenserunt Consules designati, omnes etiam Consulares, vñque; ad Pompeium. id est excepto Pompeio. Vñque affatim, est quod dicitur, vñque ad satietatem. Plautus in Pæn. Edas de alieno quantum velis, vñque affatim. Vñque adhuc, id est hæcenus, vel hucusque. Plaut. in Ausul. Quod celatum est, atque occultatum vñque adhuc, nunc non potest. Vñquedum, id est vñquequo, quoad, quandū. Plaut. in Menæch. Vñquedum regnum obtinebit Iupiter? Vñquedum modum posuit Cato cap. 236, pro tandū. Vñqueduo, id est tantum. Virg. 1. Aeglo. - vñquid; totis Vñqueduo turbatur agris. Ponitur aliquando pro tandū, & accipit post se donec, vel dum. [*pro. Ital. Non desisti.*] Plautus in Cistell. Non desisti instare vñqueduo, donec adiurati es anus le eam mihi monstrare. Terent. in Eunuch. Vñqueduo ego illius ferre possum ineptias, & magnificæ verba. Verba dum sint. Vñquænt hac, id est antequam, sicut exponit Donatus. [*pro. Ital. Non desisti.*] Ibi iunguntur duæ præpositiones, sed vna est velut aduerbium. Nulla enim præpositio præpositioni iungi separatim potest. Sed vñque; eiusmodi est, vt sine aliqua præpositione ratio inueniatur. Terent. in And. Vt animus in spe, atque in timore vñquænt hæc attente sunt. Vñquænt hæc, id est antequam tua verba audirent. Vñque eo, id est in tantum. [*pro. Ital. Non desisti.*] Cicero, Vñqueduo ego miserere eius. Vñqueduo, sequente dum, id est tandū, quoad. Liu. 3. ab Vite. Vt qui plebem Romanam Trib. pleb. rogaret, is vñqueduo rogaret, dum decem Tribunos plebis faceret.

Vñquequoque, Passim, assidue, semper quasi in vnoquoque loco, siue vnoquoque tempore. [*pro. Ital. In ogni luogo.*] Cicero Trebatio, Vñquequoque sapere oportet. Plaut. in Bacch. Chrysalus mihi vñquequoque loquitur. id est vbiqueque, me reperit, mihi loquitur. Idem Pænulo, Marti, terræque illas vñquequoque; quæritur: id est vbique.

Vñquequo, Quouque, donec, quoad, quandū. [*pro. Ital. Fin dove, fin qui toto finche. Hisp. Hasta quon.*] Varto lib. 1. de Re. rustica. 2. Quod iubet eamam lueriam contere in aquam, vñquequo, ad tertiam partem decoctis.

Vñt, Vñt, pñ prod. Mons est in Sabinis, cuius meminit Horatius lib. 1. Car. Od. 17. Vñtque; dulci Tyndari fistula Valles, & Vñtque; cuban-
tis Lævia personere saxa. Est & insula eiusdem nominis, Siciliæ adiacens, cuius meminit Plinius lib. 3. cap. 1.

Vñtio, Vñtrigo, Vñtrina, Vñtula, vide *v r o r*.

Vñtialis, Vñtrarius, Vñtucapio, Vñtura, Vñtruo, Vñtus, Vñtfructus, vide *v r o r*.

V

ante

T.

Vr, Coniunctio causatiua, causam denotans finalem, quemadmodum Vri, quod, & similia. [*pro. Ital. Accioche, che, poiche, quando.*] Hisp. *Assi como, para, despues que.* Cicero Lentulo, Non illi quidem, vt mihi flomachum facerent. Interdum adiunctiua est. Plautus, Is mihi suavit ad te irem. Interdum elegantiz causa ponitur. Cic. de Senect. Inuitus feci vt L. Flaminiū de Senatu eicerem. Nihil enim significat, nisi inuitus eieci. Interdum ponitur pro quod. Terent. in Phormione, Nihil do, vt etiam imparatus ille me irideat. Interdum est aduerbium temporis, & significat postquam, ex quo, statim ex quo primum. [*pro. Ital. Virg. 2. Aeneidos.*] Vt regem æquæuum crudeli vulnere vidi Expirantem animas. Idem 12. Aeneid. Turnus vt infractos aduerso Marte Latinos, &c. Interdum particula est admirantis, idem valens quod quomodo, vel quanteper. Virg. 1. Vt vidi, vt peti, vt me malus absistit error: id est statim postquam vidi, siue quum primum vidi, quomodo perij. Cicero pro Milo. Vt contempsi vt pro nihilo putauit? Nonnunquam interrogantis. Plautus in Persa. Vt valet? id est quomodo valet? Vñque; vt postponitur Ita, & superlatiuo iunguntur pro tanto, & quanto. Cic. lib. 1. de Oratore, Vt quisque optime Græce sciret, ita esse nequissimum. Eleganter præterea accipitur pro prout, vel secundum quod, vt vulgo loquimur, & hoc ferè per

parenthesim. Liuius, Gens (vt in ea regione) diuinitis præpollas. hoc est secundum diuinitas eius regionis, vel habita ratione diuinitatum eius regionis. Simile est illud Terentij in Phom. Vt nunc sunt mores, adeo res reddit, Siquis quid reddidit, magna habenda est gratia. hoc est secundum mores quibus hodie vtimur. Cic. de Senect. Quis sermo, quæ præcepta, quanta notitia antiquitatis, scientia iuris Augustini multa etiam (vt in homine Romano) licet. Hoc est pro ex eruditione quæ tunc Romani erant imbuti. Quandoque pro quippe. Quantitas, Nec ignoro quostiansteo, nec vñque damno, vt qui dixit in esse in omnibus utilitatis aliquid. Interdum significat ita vt, siue propter quod, vel quapropter. Plaut. in Pæn. Olen. falsa sunt, tangere vt non velis. Item est aduerbium optandi, idem valens quod vñquam. Terentius in Eunuch. Vt illud dii, de quoque sensum perdant. Interdum significat quantum. Plautus in Añia. Vt nolite fortune procedunt Litane? Aliquando ponitur pro quemadmodum, hoc quomodo, sine interrogatione, & sine admiratione. Terentius in Andria, Ego postquam re mi à paruulo, vt semper tibi Apud mei iusta & clementer fuerit seruicius, Scis. Nonnunquam pro quantum. Plautus. Vt istud periculum ingens sit, me tamem non tremefacit. Ouidius ad Ruf. Vt desint vires, tamen est laudanda voluntas. Pro quom. Cicero pro Cluentio, Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus, vt blandissime potest. Pro ne non. Terentius in Andria, Dies hic mihi vt satis sit vt reor ad agendum. Iungitur autem ferè subito. Etiam, præteritum quum accipitur pro quod, vel ne non. Virg. 2. Aeneid. Infandum regina iubes renouare dolorem, Troianas vt opes, & lamentabile regnum Erucunt Dana. Quando autem optandi vel exacerandi particula est, optatum exigit. Plautus in Persa, Vt illud dii, de quoque perdant. Aliquando pro licet, esto, sit, sanè. Cæsar in Comment. Ac iam vt omnia contra opinionem acciderent, tamen multo se plurimum nauibus posse prospiciant. Ouid de Ponto, Luce minus decima dominam venietis in vrtem, Vt festinatum non faciatis iter.

Vt vt, Vtunque, quocunque modo. [*pro. Ital. Come si voglia.*] Hisp. *Como quiera que.* Terent. in Adelphis, imò hercle hoc quæso Syre, Vt vt hæc sunt facta, potius quàm lites sequare, Mecum mihi reddat. Plaut. Merc. Verum hercle postremo, vt ut est, non ibo tamen.

Vtunque, Quomodoque, quocunque modo. [*pro. Ital. Come si voglia.*] Liu. in Praefatione lib. 1, Vtunque erit, iugabit tamen rerum gestarum memorie principis certatum populi, pro virili parte, & meipsum consuluisse. Plautus in Epid. Vtunque; in alto est ventus Epidice, ex imo velum vortitur. Idem in Pænulo, Vtunque est ventus, ex imo velum vortitur. Cic. in Orat. Itaque ille perfectus, quemadmodum iandudum nostra indicat oratio: vtunque fe affectum videri, & animum ardens moueri vult, ita certum vocis admouebit sonum.

Vtensile, Vide *v r o r*.

Vter, vterque, gen. masc. Pellis qua vinum, ac oleum deferri solet. [*pro. Ital. Odero, pelle.*] Hisp. *Odero para vino, & aque.* Virgil. 2. Georg. Mollibus in pratis vñctos saliere per vtres. Plinius lib. 12. cap. 7, Lycion apissimum medicinz, quod est spumofum: Indi in vtribus camelorum aut rhinocerotum id mittunt. Ouid. 3. Am. Eleg. 11, Acolos lithacis inclusimus vteribus Euro.

Vtriculus, diminutiuum. [*pro. Ital. Dimin.*] Plin. lib. 1. cap. 37, Fæminis eadem omnia, præterque vñctus iunctus vtriculus: vnde dictus vterus. Vtriculus item in farina videtur Plinius accipere lib. 18, quod Galli Cissalpini Redundaginum, in Venetia provincia plerique rudimentum vocant. Idem Plinius alibi Vtriculos vocat, quæ Græci *κλυστρον*, id est seminum in frugibus involuta, & operimenta, quæ trita, & cribro excussa, glutum, siue æcus dicuntur. Quæritur prima illa florum germina, quæ veluti quidam vtriculi tunc primum flos arborum aperitur, Plinius vtriculos etiam vocat, lib. 1. cap. 26.

Vtricularius, Qui canit tribus indexis vtriculo, quæ vocantur tribz vtricularibus. [*pro. Ital. Chi suona la pina.*] Hisp. *Gastero.* Sueton in Nerone, Venerat se produm hydraulam, choraulam, & vtricularium.

Vter, a, um, genitiuo vtrius, Modò interrogatiuum est, quærens de duobus. [*pro. Ital. Qual dei doi.*] Hisp. *Qualquiera de dos.* Cic. 3. Ver. Vtrum reprehendis, quod patronum iuuabat, cum qui tum in miseris erat: an quod alterius patroni mortui voluntatem conseruabat, à quo summum beneficium acceperat? vtrum horum reprehendis? Modò indefinitum est, idem significans quod Quis, in fine posuit: nisi quod hoc de pluribus, Vter non nisi de duobus dicatur. Cic. de Fato, Quoniam vtriusque studij nostra possessio est, hodie vtro frui malis, vstra optio est. Accipitur aliquando Vter pro alter. Cic. pro Milone, Vter vtri infidias fecerit. Hoc est, vter alteri infidias fecerit: quod & ipsum classicis scriptoribus vsurpat. Plin. Vter alteri dixerit, desidia. Ponitur aliquando pro alteruter. Cic. in Frumentaria, Omnium controuersiarum quæ essent inter aratorem, & decumanum, si vter velit, edicit se recuperatores daturum.

Vterunque, Idem quod vtrius, siue vterque. [*pro. Ital. Qualquiera de dos.*] Hisp. *Qualquiera de dos.* Cic. ad Tiberium, lib. 5, Magnæ vtrunque copie ita paratæ ad pugnandum esse dicuntur, vt vterunque vicerit, non sit mirum futurum. Gel. lib. 5. cap. 10, Ne sententia sua vtramque in partem dicta esset, ipsa sese rescinderet.

Vterlibet, Alter ex duobus, quem tibi capere libet. [*pro. Ital. Vno di doi.*] Hisp. *Qualquiera de dos.* Cicero pro Quint. Vtrumlibet elige: alterum incredibile est, alterum nefarium, & ante hoc tempus vtrunque inauditum. Plin. lib. 24. cap. 4, Suberis cortex tritus, ex aqua calida potus, sanguinem fluentem ex vtralibet parte silit.

Vtrnam, Idem quod vter. [*pro. Ital. Vno di doi.*] Horat. Seru. - vtrnam Ad casus duobus fides sibi certius hic qui Pluribus assuerit, &c.

Vterque, [*pro. Ital. Ambo.*] Hisp. *Entrambos de dos.* Si significat ambo, licet inter se differant: quod quum vtrunque aliquid fecisse dicimus, & ab hoc, & ab illo separatim id factum intelligimus: vt, Vterque sibi donum ædificauit: hoc est, & hic ædificauit sibi donum, & ille. Quum verò ambo dicimus fecisse, ab vtroque coniunctum id factum ostendimus: vt, Ambo sibi monumentum construxerunt: hoc est

quod vaticum involuat. *[Virg. 1. Georg. Ital. Solgia di cuore. Hisp. Solgia.]* Vulga (inquit Nonius) capacitas, vel sinus cum laxitate. Lucil. lib. 2. In vulgam penetrare pilosam. Varro, Vt vaticum ex arcuula adderem in vulgam. Est & Vulga, siue Bulga, folliculus minor, siue crumena, e parte aliqua corporis pendens gerenda pecuniae gratia. Lucil. 3. v. et. tar Nonius, Cui neq; iumentum est, nec ferus, nec comes villus Bulgam, & quicquid habet numerum, secum habet ille: Cum bulga coenat, dormit, lauit. Aliquando ponitur pro vulva: & e contra dicitur vulva pro sacculo. Idem lib. 26. Ita vt quisque nostrum est bulga est matris in lucem editus.

Vulgus, vulgi, mase & neut. gen. Pars populi ignobilior, plebs: à voluendo (vt quidam volunt) nomen habens, quod inconstanter stultitque huc atque illuc voluatur: vnde etiam immobile vulgus Virgilius appellauit. *[Virg. 1. Aene. Scilicet, animis ignobile vulgus. Virg. 1. Aene. - & spargere voces. In vulgum ambiguis, & querere conficiis arma. Horat. 2. Sermon. Saty. 3. In huc ego vulgum Errori similem cunctis infansitro docebo. Sallust. in lug. Alii vulgum effusum oppido cadere, alij ad portas festinare. Cic. 1. Tulliu. Vide ne plus commendatio in vulgus, & huc quæ expetitur gloria, molestæ habeat, quàm voluptatis. Idem pro Plancio, Non est enim consilium in vulgo, non ratio, non discretio, non diligentia, &c.]* Vulgus de omnibus dixit Virgilius lib. 3. Georg. Continuo ferro culpam compece priusquam Dirâ per incautum serpent contagia vulgus.

Vulgo, Passim, nūquam non, plerūq; & quod vulgus dicit, Communiter. *[Virg. 1. Aene. Vulgus, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Cicero 1. de Inuenc. Deinde natura eius euenit vulgo soleat, an insolenter & raro. Idem pro Sex. Roscio, Homines vulgo impune occiduntur. Virg. 3. Georg. Hinc lexis viliū vulgo mortuū in herbis. Idem 3. Aeneid. Cernit alij curia hæc habitare ad littora vulgo Infandi Cyclopes, & altis montibus errant. Id est passim. Terent. And. Verum illud verbum est, vulgo quod dici solet, Omnes sibi melius male esse, quàm alteri. Vulgo concepti, siue vulgo quæsit, *[Virg. 1. Aene. Plutarcho dicuntur, qui patrem demonstrare non possunt, vel qui possunt quidem, sed cum habent, quem alere non licet: qui & Spuriū vocantur. Vlpian. l. 2. ad Tertul. Siue iniuste sint procreati, siue vulgo quæsit.]* Vulgo occideret, id est publice, passim. Cic. pro Roscio Amerino, Eiusmodi tempus erat, inquit, vt homines vulgo impune occiderentur. Caesar 1. bel. Gall. Quod in Gallia à potentioribus, atque illi qui ad conducendos homines facultates habebant, vulgo regna occupabantur.

Vulgaris, re, Quotidianum, commune, proterum, per vulgatum, vile: cui opponitur Singulare. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Cosa comun, y de menprecio.]* Cic. 2. de Inuenc. Magna, an parua: facilia, an difficilia: singularia sine, an vulgaria: veta, an falsa. Horat. 1. Sermon. Saty. 2. Ieiunus stomachus raro vulgaris tenuit. Cic. pro Roscio Am. Deniq; nihil tam vile, neque tam vulgare est, cuius pariem viliam reliquerint. Idem ad Cælaem lib. 3. Genere nouo sum literatum ad ne vili: vt intelligere non vulgarem esse commendationem. Vulgaris via, pro ratione trita, & consueta. Quintil. Simulne vulgarem viam ingressus, alienis demum vestigiis insisterem. Vulgares artes, quæ vulgo Mechanicæ dicuntur. Cic. pro Roscio Ame. Mitto artes illas vulgares, coquos, pistores, lecticiarios, &c. Vulgaris forma, id est quotidiana, qualis vulgo videtur. Plin. lib. 10. cap. 42. Nec vulgaris phitacis forma, quamuis non spectanda. Vulgaris puella, id est vulgata, & vulgi libidini exposita. Ouid. 4. Fast. Numina vulgares Veneris celebrare puellas: Multa profectum quæstibus apta Venus.

Vulgariter, aduerbiū, id est trivialiter, more vulgato, & consueto. *[Virg. 1. Aene. Vulgariter, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Cic. lib. 1. 3. Epist. Vt intelliges, me non vulgariter, nec ambitiose, sed vt pro homine mihi pernecessario scribere:

Vulgo, as, In vulgus enuntio, vulgo notum facio, famam rei alicuius dispergo, rem occultam in lucem profero. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Virg. 10. Aeneid. Quid me alia vultu cogis Rumpere, & obducere verbi vulgare dolorem? Interdum vulgare, est vulgi vsui exponere. Cic. de Anul. resp. Natus in humine vulgata omnibus, id est omnium vsui exposita. Vulgare corpus, est profuturum. Livi. lib. 7. Sunt qui Laurentiam vulgato corpore lupum inter pastores vocatam putent. Plaut. in Amph. Cui me absente corpus vulgare suum. Vulgare morbos, est morborum contagia in vulgus propagare. Livi. 3. ab Urbe, Ministeriūq; iuicæ ac contagio ipso vulgabant morbos. Curtius lib. 9. Contagium morbi etiam in alios vulgatum est.

Vulgus, a, um, participium, seu nomen ex participio: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* vt, Vulgatus cibis, quo vulgus passim, & quotidie vitur. Plin. lib. 1. 3. cap. 23. Ibi & caparis firmioris ligoi fructus, seminisq; & cibi vulgati. Virg. lib. 1. Aene. Bellique iam fama totum vulgata per orbem. Livi. 7. ab Urbe, Vulgatio fama est, indubio fratris Remi non nos transiisse muros. Quint. lib. 5. cap. 4. Nam quid hi possint in causis proprium inuenire, qui etiam in his quæ sunt communia & in plurimis causis tractantur, vulgatilimos scilicet verbis, nisi tanto ante præparatis, proficui nequeam?

Vulgatoris, a, um, vt, Littera vulgatura nefas. Claud. 2. Danegy.

Vulgator, onis, verbale, id est euulgator, enuntiator. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* vt, Taciti vulgator, hoc est Tantalus, qui decem mensis adhibuit, illorum arcana enuntiauit. Ouid. 1. Amor. Eleg. 6. Sic aret mediis tacita vulgator in vadis: Pomusq; quæ nullo tempore tangat, habet.

Vulgius, adiectiuum, *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Lucr. lib. 4. Vulgiusq; vagus venter. Id est sectus plebeiam, popularēque venter, non ceræ mulieris amore captus. Budæus. Idem Lucr. lib. 4. Vulgius vitam tractabant more ferarum.

Vulnus, huius vulneris, Hiens, patensque apertura corporis, idu aliquo inflicta. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Pun. Tandem vulneribus confectæ virgines, quum omnia replessent sanguine, exanimæ corruerunt. Virg. 4. Aene. Infirum strider sub pectore vulnus. Idem 7. Aen. hæsit enim sub gutture vulnus, & vix. Vocis iter, sequēque inclusit sanguine vitam. Ouid. 6. Metam. Torquet

in hunc hastam calido de vulnere raptam. Virg. 6. Aeneid. Diophobum vidit, lacerum crudeliter ora, Ora, manūque ambas, popularitque tempora raptis Auribus, & truncas in honore vulnere nates. Idem 4. Georg. - & corpora bello Obiectant, pulchrāq; percut per vulnera mortem. Per translationem accipitur pro angore animi, siue molestia, *[Virg. 12. Aene. - sic exhorata reliquit Incertam, & tristi turbatam vulnere mentis. Ouid. 5. Metam. Ac Cyane raptaque deam cōtempitque fontis Iura filii maris, inconfolabile vulnus Mente gerit tacita, lachrymisque absumit omnis.]* Aeternum vulnus, pro æterno odio. Virg. 1. Aene. Tum Iuno æternum fertans sub pectore vulnus. Vulnus, pro amore. Virg. 4. Aene. At regina graui iandudum saucia cura Vulnus alit venis. hoc est amoris dolorem ac molestiam foues intra venas. Sic mutua vulnere dixit Ovi. 14. Metam. pro amore mutuo. Vulnus orbitatis, id est dolor ex orbitate. Quintilian. lib. 6. illum enim de quo summa conceperam, & in quo spem vnicam senectutis reponchant, reperit vulnere orbitatis amisi.

Vulnerarius, a, um, adiectiuum, Vulnerum sanandorum vim habes. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* vt, Vulnerarium emplastrum, quod vulneribus imponitur. Plin. lib. 23. cap. 4. Vulnerarius emplastris vtile. Idem lib. 34. cap. 11. Cruda autem ærugo vulneratis emplastris miscetur.

Vulnerarius, ij, substantiuum, Curator vulnerum, chirurgus. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Plin. lib. 29. cap. 1. Ob id publice vulnerarius fuisse eum tradunt vocatum, misereque gratum aduentum eius initio.

Vulnere, as, Saucio, vulnus indigo. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulneratio, nis, verbale. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulnificus, a, um, Quod vulnus infligere potest. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulpes, huius vulpis, Animal ferum, singulari astutia, nulli non notum: cuius naturam explicat Plinius lib. 10. cap. 63. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulpecula, æ, diminutivum. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulpinus, a, um, pen. prod. Quod pertinet ad vulpem: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulpinor, pen. prod. vulpinaris, Mendacis, ac fraudibus vera percreto, siue effugio. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulpis, a, um, pen. prod. Quod pertinet ad vulpem: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulturnus, a, um, pen. prod. Quod pertinet ad vulturnum: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vultur, a, um, pen. prod. Quod pertinet ad vulturem: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulturis, huius vulturis, Antiquis in vsu erat pro aue ea prægrandi, quæ iam à nobis duabus literis superactis, vultur dicta est. Ennius, Vultur in syluis mæstrum mandebat hominem.

Vulturis, a, um, pen. prod. Quod pertinet ad vulturem: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulturis, a, um, pen. prod. Quod pertinet ad vulturem: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

Vulturinus, a, um, pen. prod. Quod pertinet ad vulturum: *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Livi. 4. bel. Gall. Cæsar 1. bel. Gall. Et nonnulli inter caros rotasque, mazaras ac tragulas subsciscabant, nostrisq; vulnerabant. Cicero 3. Vert. Serui nonnulli vulnerantur ipse Rubrius in turba sauciatur. Vulnere voce, id est ledere, & verbis offendere. Cic. 1. Catil. Et quo feror truci dari oportebat, eos nondum voce vulnero. Vulnerari idu fortunæ, est ex fortunæ aduersitate molestia affici. *[Virg. 1. Aene. Vulgaris, dicitur, d'ogni banda. Hisp. Vulgarmente.]* Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror idu. Vulnere aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aeneid. - grauiorē nuntius aures Vulneret.

lib. 4 cap. 1.

xx 4

Amatoris quædam scripsit, quæ Babylonica appellauit. Alter Ephesus, quæ et ipse Amatorium narrationum libros decem scripsit, quæ Ephesiaca nominauit. Tertius Cypricus, quæ et ipse Amatoria quædam edidit de Cynira, Myrrha, et Adonide, quæ Cyprica nominauit. Lærtius septem commemorat Xenophontis: quorum nomina et scripta vide apud ipsum.

X I R A, *1499.* Vibs prope Herculis columnas : vt ex Theopompī senten-
tia refert Stephanus.

Xerampelinus color, *Ξερμπίλινος* *ῥοῦμος*. Medius est (inquit Probus) inter coctineum & muricetum, quo marronz peculiariter uti so-

leur. Dictus *Xerampelinus* à fecis vitium foliis, quæ eius ferè sunt co-
loris. *Exopis* enim aridum est, vel æccum, & *æpium* vitis. Quæ hoc colore
sicca *rope* dicitur. Hinc *Xerampelinæ* vestes dicuntur, quæ hoc colore
rinctæ sunt. Iuven. Satyr. 6. Et *xerampelinæ* vestes donauerat ipsi.
Has nonnulli atrabaticas vocant, ali. atrabapticas, vel quibusdam pla-
ceti. Vide *Thyellum* in tractatu de Coloribus, & *Cælium Rhodig.*
lib. 8. cap. 10.

Xeria, ~~Emplastrum~~ Emplastra sicca: sicut Hygremplastrum vocantur, liquida

Xerolophia, Ξερολοφία, Vndio sicca, hoc est quæ sic citra lauationem.
Contra, quæ post laucrum adhibetur, Hygralophia, ὕγραλοφία, ap-
pellatur.

x. **R O L I B Y A**, *Ῥωλία*, Libya sicca, hoc est pars Libyæ interior, præter æquatum inopiam desertarum Virgilius libr. 4. Acne vocat regionem sui desertum.

Tumulorum fuit Constantinopoli, cochlearum
 sedecim, et Dianæ columnam struibilem, et tripodes habens, in quibus
 Epigrammata solent inscribi. Quæ vocem iustitiam C. de
 publicis iudic. etiam Alciatus vocem adulterium esse putaverit
 Meminit huius tumuli Suidas et Priscianus, qui lib. 8. de accidentibus
 literæ, Epigrammata quædam se legisse testatur Byzantij in Xeroli-
 pho, in venustissimo tumulo inscripse.

Xeromyrum, ξερόμυρον, Unguentum est siccum : ut Hygromyron, ὑγρόμυρον, liquidum, feminarum auribus exinetur.

Xerophthalmia, *Ξηροφθαλμία*, Arida lippitudo, quum nec tument, nec fluunt oculi, sed rubent tantum, & pruritus infestantur, & noctu prae-gravi pituita insarescunt. Vide Celsum lib. 6. cap. 6.

XERXENA, *Ξερξην*, Minoris Armeniae regio, ita dicta à Xerxe, quem admodum à Cambyse Cambyfene. Auctores Stephanus & Straboli x.

xix. x. s. s. Perfarum rex fuit, filius Darij, & Cyri ex Atofa fili-
nepos, qui c. lxx hominum myriadibus, hoc est decies septies cente-
nis milibus pro totum quinquaginta annorum contra Grczci bellum in-

ans inimicus. Per totius quinquennium contractis, Græciæ bellum in-
tulit. Quam rācam hominum turbam quum ex editiore specula aspe-
xisset, ceneriter fertur lachrymasse, quòd post centum annos ex hanti-
bus hominum numero nemo esset supersiturus. Tancum autem habui

navium apparatus, ut totum Hellespontum operiret, & Asiam Euro-
pæ ponte conjungeret. Athion præterea montem, teste Plinio libro 4
capite 10. à continente abscidit. Vigus deum, and Thermoplas

capite ro, a continente abiecit. Victus demum apud Thermopylas a
quatuor hominum millibus, nauale quoque certamen cum Themisto-
cle tentauit: quo similiter apud Salaminem superatus, quum an-
te maria classe sternebat, vix nauula cumba effugit reliq[ue] Macedo-

tora maria clausu iteraret, vix parvula cymba effugit, relicto Mardo-
nio Praefecto, qui & ipse re in Bexoria infeliciter gesta cum paucissi-
mis in Persidem se recepit. Demum quum se totum, concordiaq; , relic-
tilicia tradidisset, premium, genus luxuriae novum, invenierat, in

Amica et adinnet, prægium, genus luxurię novum invenientibus pro-
posuit, ve scribit Valerius. Quamobrem a suis spereris, paucis post an-
nis ab Artabano prefecto suo in regia interficere, quum regnasset ab
his octo. Vide hæc latius apud Iustinum Tironi abbreviatore. C.

Itaq; Graeci lepido cauallo Venerem amica Xervis vocitantur. quò

X ante I.
XILIA. Erās. Libye vrb. vix Alexandro pponit Stephanus quia

incolæ dicuntur Xiliaræ.

Xiphias, *x, Epelas*, Pifcis genus, rostrum habens mucrone armatum: vnde & Latini Græcos imitant. eladium appellant Plin. libr. 11. cap. 2. Xiphias

& Latini, Græcos imitati, gladium appellant. Plin. libr. 31. cap. 2. Xiphiam, id est gladium, rostro mucronato esse, ab hoc naues perfoſſa mergi in Oceano ad locum Mauritaniz, qui Corta vocatur, non procul à Lixæ flumine. Trebius Niger autor eſt, Xiphiam item ſtellæ ſimilem.

Xiphion, *ῥοῖον*. Herba est folio mucronato, iridis folio non dissimili.

quam Romani gladiolum, vulgus herbariorum *Spatulam fatidam* ap-
pellat. Descriptionem eius vide apud Plinium lib. 2. c. 2. 11.

Strabo lib. 6.

x o r s, siue Xors, sive Stephano, Insula est in mediterraneis Aegypti, supra Sebenniticum & Pharniticum ostium, oppidum habens eiusdem nominis. Autores Stephanus & Strabo libro 17. & Hinc Xorsam.

hoc ex Xortica prefectura, apud Plinium lib. 3. cap. 9.

x v c H E S. xxv. Linx oppidum, vt ex Artemidori Epitome annota-
uit Stephanus: cuius incolæ appellantur Xochitæ.
x v t H I A. xxi. Sicilix oppidum, vt ex Philisti Sententia tradit Ste-
phanus. Gentile Xochiæres.

x v r m v s, Hellenis filius, & gener Eschthoi, qui in Tetrapo-
lim Aegypti, hoc est Oennoam, Marachonem, Probalithum, & Trico-
rinnu colonos deduxit. Arter Strabo lib. 2.

XYLENAPOLEIS, *ἡ Αλεξάνδρεια*, Vrbs in confinio Cariz, & Indiz, ab Ale-
xandro condita: post Onophris nomen, in *Flavio* lib. 1.

X FLINA.

xylus, *xylos*, Cappadocia oppidum, inter Arcadia, & Cissa fluuium ostia situm. Autor Ptolem. lib. 5. cap. 6.

Xylinum, pen. cor. *xylinon*, Lini genus candidissimi, & molliissimi, nascens in frutice, cui nomen est xylon, pomis quibusdam inclusum, barbatae nucis non dissimilibus, quae maturitate hirscentia globum ostendunt lini, quod à nomine fruticis xylum appellamus. Plin. lib. 19. cap. 1. Superior pars Aegypti in Arabiam vergens, gignit fruticem, quem alij gossipium vocant, plures xylon, & ideo linea inde facta, xylina. Paruulus est, similisq; barbatae nucis deorsum fructum, cuius ex interiore bombyce lanugo necur. Nec sunt villa cis candore, mollitiq; praeferenda. Haecenus ille. Hodie hoc lini genus etiam in Italia locis quibusdam gignitur, vulgusque vocabulo *colonium* appellatur.

Xylobalsamum, *xylobalsamon*, Balsami arbutusculi lignum, cuius succus Opobalsamum appellatur. Plin. lib. 12. cap. 3. Et balsami quoque fragmenta in merce sunt. Ampuratio ipsa, surculisque venit intra quintu demum annu. Xylobalsamum vocatur, & coquitur in vnguentis.

Xylocinnamum, *xylocinnamon*, Cinnami lignum. Plin. lib. 12. cap. 19. Ipsum verò lignum in fastidio est propter origani acrimoniam: xylocinnamum vocant.

Xylon, *xylos*, Praeter vulgatam illam significationem, qua Graecis ligni significat, peculiariter etiam accipitur pro quodam fruticis genere, quod & gossipium vocant, olim in sola Aegypti superiore parte, hodie etiam in Italia nascens, pomum ferens similitudine barbatae nucis, quod maturefcens copia lanuginis, quam inclusam habet, dirumpitur, liniq; globum inclusum, multò maiorem quam pro pomi magnitudine decegat, quod lini genus xylinum, seu gossipium appellatur. Vide Plin. lib. 19. cap. 1.

Xylophagus, pen. cor. *xylophagos*, Vermis albus, obesus, capite, si ad reliqui corporis magnitudinem comparatur, grauisimo, sub arborum corticibus potissimum nascens. Plin. lib. 17. cap. 2. Collos vocat: collosque à quibusdam in summis eborum deliciis habitos tradidit quinetiam farina saginari, aliisq; fieri. Idem tradit & Hieronymus contra Iovinianum, de Ponti & Phrygiae populis loquens. Et quomodo (inquit) apud nos fcedula, & aragen, nullus, & scarus in deliciis competantur, ita apud illos *xylophagos*, comedisse, luxuria est.

Xylis, *xylos*, Herba est folia habes iridis, sed latiores, & in turbinem mucronata, quorum è medio caulis erumpit crassus, cubitalis, ex quo glisquae triangulares dependent, in quibus purpureus flos, in medio punctus, semè in folliculis simile fabis, rotundum, rubrum, acceatradix longa, geniculata rufa. Vide Dioscor. lib. 4. cap. 24. & Plin. lib. 17. cap. 20. Officinae *xylos* dicitur appellatur.

Xynia, *xylos*, Thessaliae oppidum, apud Polyb. lib. 9. à quo vicina palus Xynias appellatur, quam alio nomine Beberidem vocant. Stephanus.

Xylis, vide *xylos*.

Xylis, *xylos*, Gemma quædam plebeia, apud Iodos nascens, quam Plinius inter lapsidum genera annuerat lib. 37. cap. 9.

Xylus, *xylos*, mase. gen. *xylos*, Ital. *Portico*, *luco da piffegiarie*, *loggia*, *Hisp.* *Porta para paffearse*. Apud Graecos porticum amplam significat: teste Vitruv. lib. 6. hybernae Athletarum exercitationi accommodata. Latini verò, eodem Vitruvius teste, Xylis appellatione subdiale ambulationem magis intelligunt, arborum fructuumve ordinis distinctio. Cic. in Bruto, Quum ambularem in xylis, & effem oriofus domi. Aote cryptoporticum xylus est violis odoratus. Plin. lib. 1. Epist. Ante porticum xylus confectis in plurimas species, distinctusq; buxo. Idem, Non tam statuarum, & tabularum pictarum ornatu xylus, quàm xylis, & nemoribus excoluit.

Xylis, *xylos*, Dicitur sunt athletæ, siue quod in xylis se sub recto exercerent: siue quod xylis depugnant. Sic enim Græco vocabulo appellabant halistas, quibus illi utebantur: unde & Xystophori dicti sunt spiculatores. Sueton. in Aug. Nec tamen eo minus aut xylis eorum certationes, aut gladiatorum pugnas fecerunt: siue semper exigit.

DE LITERA Y.

Y Gregorum vocalis est, qua in illorum dictionibus scribendis tantum vimus. Huius loco antiqui qui peregrinam litteram nullam recipiebant, quintam Latinorum vocalem substituebant. Cicero in Oratore, Putrum semper Ennius, nunquam Pyrrhum. Vi patet fecerunt Fruges: non Phryges, ipsius antiqui declarant libris: nec enim Græcam litteram adhibebant, nunc autem etiam duas: & quum Phrygum, & quum Phrygiens dicendum esset, absurdum erat aut tantum barbaris casibus. Græcam litteram adhibere, aut recto casu solium Græce loqui, tamen & Phryges, & Pyrrhum aurium causa dicimus. Hæc ille. Percutere autem est hinc elemento, vt in capite dictionum perpetuo aspicietur. Quare quæ ab eo initium sumunt, requirenda sunt inter aspirata.

DE LITERA Z.

Z Littera Græca est qua in Latinis dictionibus non vtitur. Est autem gemina consonans, loco cuius nos interdum geminam illi, vt Patrius, pro *patris*, Pityso pro *pitius*. Interdum f d, substituitur: vt Eldras, pro *eldras*. Antiqui loco eius vnicum aliquando scribebant: vt Zacynthus pro *zacythos*, Serchus pro *serchus*. Nonnunquam etiam d litteram loco eius vsurpabant: vt Medentias, pro *Medentias*. Sed hoc tantum apud antiquissimos, qui peregrinas nullas litteras recipiebant.

Z ante A.

Z A B D A, *zabdo*, Vicus in Arabia mediterranea, vt ex Vranio annotavit Stephanus.

Z A B D A, *zabdo*, Magus Babylonius, qui de gemmarum viribus scriptis ad Mithridatem Ponti regem. Autor Plin. lib. 37. cap. 10.

Z A B D A, *zabdo*, Zacynthiorum coloni, teste Polybio, Pyrenzi montis incolæ. Horum oppidum Zacynthiam expugnabit Annibal, quum in Italiam properaret, vt ex Apollodori Chronicis annotavit Stephanus.

Z A B D A, *zabdo*, Insula Ionii maris parua, Occidentali Peloponnesi lateri adiacens, vrbemque habens eiusdem nominis, à Zacytho Dardani filio qui in ex imperator, dicta. Plin. lib. 4. cap. 12. Inter Cephaleniam & Achaia in oppido magnifica, tum fertilitate præ-

cipua Zacynthus, aliquando appellata Hyria. De hac Virg. lib. 1. Aen. lam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

Z A B D A, *zabdo*, Tauri montis pars, Mediâ dirimens à Babylonia. Autor Strabo lib. 11. cap. 15.

Z A B D A, *zabdo*, Nomen fuit legislatoris Locrentium, qui quum in adulteros hanc poenam statueret, vt in adulterio deprehensi vtrique orbarentur oculosoblato filio, multisque relictis adulterij convicto, quum neque paternum animum posset exuere, neq; solus poenæ quam in alios statuerat, immunis esse vellet, sibi primum vnum oculum, quauis plurimum reclamante plebe, & filij crimen patris virtuti condonante, deinde & filio alterum iussit erui. Autor Valer. lib. 6. cap. 5.

Z A B D A, *zabdo*, Africae vrbis fuit, apud quam Africanus maior Annibalem insigni clade affecit. Vide apud Liv. lib. 10. bel. Pun. 2.

Z A B D A, *zabdo*, Vnicus Getarum deus, ad quem proficisci existimabant eos qui è vita decederent. Nonnunquam etiam forte ex viuis aliquor deligebant, quos de rebus suis Zamolxidi nuntios mitterent quos post mandata quæ illi nuntiata cupiebant, in sublimè iactatos, gladiis excipiebant, atque ita interfectos, rectâ ad Zamolxin proficisci credebant. Zamolxin autem quidam Pythagoræ seruum fuisse existimant, qui quod Getas ad cultiorem vitam reduxisset, ab eis habitus est pro numine. Vide Hierod. Histo. lib. 4.

Z A B D A, *zabdo*, Siciliae vrbis, in peninsulam Pelori sinu: postea à Messeniis in sauroribus *zabdo*, hoc est Messana appellata. Zancle autè prius à sitis obliquitate dicebatur, quod falcis in modum curuata esset. Vide Strabo lib. 6. Ipsa etiam Sicilia Zancledici inuenitur, à Saruni falcis, quam postea fabulantur in Siciliam decidisse. Quam fabulam inde orcam putat Macrobius, quod in primis frugum fertilibus sit. Saturnus autem primus potatur in Italia frugum vltim inuenisse. Ouid. 15. Metamor. -Zancle quoque iuncta fuisse Italiae legitur, donec con-

finia pontus Absulit, & media tellurem repulsi vnda.

Zancleus, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

Z A B D A, *zabdo*, vrbis fuit, à Caspijs versus Oricum sita: vrbis descriptioem vide apud Plin. lib. 6. cap. 16.

PAVLI MANVTII ALDI F. ADDI- tamenta egregia in Amb. Calepini Dictionario, ad in- telligendā exornandāque Linguam Latinam, quæ- dam etiam ad Rom. rerum scientiam vtilissima.

ACROAMA. mos erat apud veteres, qui ho-
die nullus est, vt in fabulis agendis, actionem
histrionum musica symphonia commenda-
ret. vnde illud, tibis dextri, & sinistris, aut
paribus, & imparibus, in voce, Serranis, & Phry-
giis, erat igitur in voce histrionū actio: erat
in musica symphonia, quod acroama diceba-
tur, inde scilicet, quod hæc fabulæ pars auri-
bus perciperetur, & auditio quadam esset,
animum leniente musico concentu, sicut illa,
quæ ad actionem histrionum pertinebat, spe-
ctantium oculos oblectabat: atque hæc fuisse acroamatis significatio, loci demonstrant, quos in antiquorum scriptis obseruauimus. nam in oratione pro Archia distinxit acroama & voce, id est cum qui fidibus, & eū qui voce caneret. Cū, inquit, ab eo quæretur, quod acroama, aut cuius vocem libenter audiret, respondit, eius, a quo sua virtus optime prædicaretur, & in Verem, acroama pro homine potius, quàm pro re, plane constat esse usurpatū. sunt enim hæc verba: Hic quasi festiuium acroama, ne sine corollatio discederet, emblemata auxilianda curauit. sed nusquam apertius, quàm apud Macrobiū, quid acroama sit, intelligitur. est enim certe is, qui fidibus, non is, qui voce delectat. Saturnaliorū inquit lib. 11. Delectatus inter eam erat Augustus pueris symphoniacis Turonij Flacci mangonis, atque eos frumento donauerat, cum in alia acroamata fuisse liberalis nummis: eodēmq; postea Turonius, atque inter eam quærenti Cæcili si excusauit. Ad molas sunt. In oratione autē pro Sextio, de P. Clodio: Ipse ille maxime ludus, non solum spectator, sed actor, & acroama, quod ideo dixit Cice-
ro, quia Clodius virumque munus, & histrionis, & musici, obicit. Ex nostro commentario in orationem pro Sextio.

ACTVARS lūnes est, qui primus actus est ab eo quintus quisque: quē si numerus cum primo erit sextus: quoniam quinq; centurias sex limites cludent. Actuari autem extra maximos, D. & K. latitudinem habent ped. x 11. Per hos iter populo, sicut per viam publicā debetur. ita enim actum esse lege Sempronij & Cornelia, & Iulia. Quidam ex his latitudo sunt x 11 pedibus, vt hi qui sunt per viam publicā militarem acti, habent enim latitudines viæ publicæ. Hæc tradita sunt ab Hygēno in libro de limitibus constitutis adis.

ACRES, agrestis mensura genus fuit, de quo dictū est in dictione Mensura. **A**DOPTIO. lege curiata fiebat, dicebat autem nō patrio pleberum, sed plebeio patricium adoptare. atque hoc in genere tria lex iubebat obseruari primum, vt is adoptaret, qui neque procreare iam liberos posset, & cum potuisset, expectus esset altitudo, vt cum generum ac dignitatis, tum facinorū ratio haberetur, id est, vt ita fieret adoptio, vt ne quid aut de dignitate generum, aut de sacrorum religione minueretur tertium, ne qua omnino calumnia, ne qua fraus, ne quis dolus adhiberetur, quæ si seruaretur omnia, cum adoptionem recte fieri. nihil tamen huius in adoptione P. Clodij seruatum esse, arguit Cicero in oratione pro domo sua: quæ solum ab hæc causam aut esse infirmam iurāmq; illā adoptione, verum etiā, quod, cum curiata lex ferretur, cum seruatum de celo sit, quod cum fieret, neq; legem ferri, neque omniū quicquid agi cum populo licebat. primum enim adoptandi causam esse oportuit, de quibus pontifices iudices erant inde, si causæ probarentur, curiata lex ferrebat: quā qui ferret, is omnia seruare debebat, quæ in ceteris legibus, cum ferretur, seruari mos fuit. quod virumq; significat Cicero in oratione, cum ait: Vt is adoptet, qui, quod natura iam assequi non potest, legitimo & potestatis iure quærat itaq; quod est apud Tacitum lib. x 11: Lege curiata apud pontifices adoptio fiebat, id ita est intelligendū, vt, nisi & lex ferretur, & adoptandi causas pontifices probassent, adoptio fieri nō posset. virumq; vero separatim agebatur: cum de causis pontifices cognoscerent, legem vero magistratus ferret. Adoptatis autē ætatem x 11 annis maiorem, quàm eis, qui adoptantur, esse oportere, à Modestino scriptum est his verbis: Non tantum cum quis adoptat, sed & cum arrogat, maior esse debet eo, quem sibi per adoptionem, vel per arrogationem filium facit, sed virque plena pubertate, id est x 11 annis, cum præcedere debet. Ex libro nostro de legibus Romanis.

AGRVS. ager limitibus maritimis & Gallicis quos nos D. & K. appellamus, finitur, per rationem arcuum, riparū, canabularum, vel no- ueratum, quod reipugis construitur. aliis vero loci muris, maceris, strobilioribus, congeriis, carbunculis, terminis Augusteis, fluminum cursibus. Ex libro de limitibus agrorum.

AGRVS. Latine appellari dicitur, eo quod in eo agatur aliquid: alij agrū ex Græco nominari manifestius credunt, vnde & villa Græce choragros dicitur. villa autem à vallo, id est aggerē terræ nuncupata, quod pro li- mite consuevit soler. Et possessiones quæ dicuntur, item fundi, prædia, rura, agri sunt: sed hoc differunt, quod possessiones sunt agri late-
rentes, publici priuatiq; quos initio non mancipatione, sed quisq; vt potuit, occupauit, atq; possedit: vnde & nuncupati. Fundus autem di- citur, quod in eo fundatur vel tabilitur testimonium. & tam verbanum additum, quàm rusticū fundus intelligendum est. Prædium appella-
tum, quod ex omnibus patris familias maxime prouideretur, id est appa-
re, quasi prædium: vel quod antiqui agros, quos bello cepērunt, vt

prædæ nomine habebant. Rura vero incultos agros, id est sylvas, & pascua, veteres dicebant. Agros nomina multa sunt, compascuus, alluuius, arcifinius, noualis, squalidus, vliginosus, subsecivus, quorum nomina rationem exponemus. Compascuus ager dictus, quia diuisi-
foribus agros relictus est ad pascendum communiter vicinis. Alluuius ager est, quem paulatim fluius in agrum reddidit. Arcifinius ager dictus est, quia ceteris linearum mensuris non continetur, sed ar-
centur fines eius obiectu fluminum, montium, arborum: vnde & in his agris nihil subsecivorum interuenit. Noualis ager est, primum profectus, sive qui alternis annis vacat, notandū sibi vitium causa. noualia enim semel cum fructu erunt, & semel vacua. Squalidus ager, quasi excolidus, quod iam à cultura exierit, sicut exconsol. quod à con-
sulatu discesserit. Vliginosus ager est semper humidus, nam humidus dicitur, qui aliquando siccatur, vligo enim humor terree est naturalis, ab ea nunquam recedit. Subsecivus sunt proprie, quæ quæstor de ma-
teria præcedens, quasi superuacua abiicit. inde & subsecivus agri, quos in pericula diuisos reculant, quasi steriles, aut palustres. Ex libello
vartorum auctorum de limitibus.

AGRORVM qualitates Iulius Frontinus his verbis persequitur est. Agros qualitates sunt tres: vna agri diuisi & assignati, altera, men-
sura per extremitates comprehensi: tertia arcifini, qui nulla mensura continetur. Ager diuisus assignatus, est coloniarum. hic habet condi-
tiones duas, vnam, quia plerumq; limitibus continetur, alteram, quia per
proximos possessorum liberos assignatus est, sicut in Campania Suc-
se, Aruncæ. quicquid autem secundum hanc conditionem in longitu-
dinem est delimitatum, per strigas appellatur; quicquid per altitudinem,
per scama. ager ergo limitatus, hæc similitudine decernitur & cardi-
nibus continetur. ager per strigas & per scama diuisus & assignatus,
est more antiquo in hac similitudine, quæ in provinciis æua publica
coluntur. Ager est mensura comprehensus, cuius modus vniuersus ci-
uitati est assignatus, sicut in Lusitania Salmaritensibus, aut in Hispania
Citeriore Palatinis, & compluribus provinciis. tributarius solus per
vniuersitatem populis est definitus. eadem ratione & priuatoꝝ agro-
rum mensura agitur. hunc agrum multis locis mensores, quamuis
extremum mensura comprehenderint, in formam, in modum limitum
condiderunt. Ager est arcifinius, qui nulla mensura continetur: finit-
us secundum antiquam obseruationem, fluminibus, fossis, montibus,
viis, arboribus antemissis, aquarum diuortijs, & si qua loca. hoc est quæ
ante à possessoribus potuerunt obtineri. nam ager arcifinius, sicut ait Va-
ro, ab arcendis hostibus est appellatus: qui postea, interuentu litium,
per ea loca, quibus finit, terminos accipere cepit. In his agris nul-
lum ius subsecivorum interuenit. Subsecivus est, quod à subsecante
linea nomen accepit. Subsecivorum genera sunt duo, vnum, quod in
extremis assignaturum finium centuria explei non potuit. Aliud
genus subsecivorum, quod in medijs assignationibus, & integris cen-
turijs interuenit. quicquid enim inter 1111. limites minus, quàm in-
terclusum est, fuerit assignatum, in hæc remanet appellatio: id eo
quod is modus, qui assignationi superest, linea claudatur, & subsecetur,
nam & reliquarum mensurarum actus, quicquid inter normalem li-
neam, & extremitatem intercessit, subsecivum appellatur. Est ager si-
milis subsecivorum conditioni extracclusus, & non assignatus; qui si
reip. populi Romani, aut ipsius coloniar, cuius sine circundatur, sive
peregrinæ vibi, aut locis sacris, aut religiosis æque ad populum Roma-
num pertinentibus datus non est, iure subsecivum, in eius, qui as-
signare potuerit, remanet potestate. Ager extracclusus est, qui intra fini-
tiam lineam, & centurias interiacet: id eoq; extracclusus, quia ultra
limitem finitima linea claudatur. Quoniam autem sepe oritur con-
trouersia de agris, sciendum est controuersiarum materias esse duas,
finem, & locum. conditiōque controuersiarum alterutra continetur,
quicquid ex agro de his interuenit. Sed quoniam in his quoque parti-
bus singulæ controuersie diuersas proprias habent condiciones, pro-
prio sunt nominandæ. sunt autem numero quindecim, de positione ter-
minorum, de rigore, de fine, de loco, de modo, de proprietate, de posses-
sione, de alluione, de iure territorij, de subsecivis, de locis publicis, de
locis relictis & extracclusis, de locis sacris & religiosis, de aqua pluvia
arceda, de itinibus. De positione terminorum controuersia est inter
duos pluresue vicinos: inter duos, an in rigore sit extreorum, sive ra-
tionis: inter plures, trifinium faciat, an quadrifinium. de horum opi-
nionem cum constitit mensori, si secundum proximi temporis possessionem
non conueniant, diuersas antiquis possessoribus faciunt contra-
uersias, sed ab integro alius fonte de loco, alius de fine litigat. De ri-
gore controuersia est finitima conditionis, quoties inter duos pla-
resve terminos ordinatos, sive quæ alia signa, secundum legem Mani-
liam intra quinque pedes agitur. De fine similis est controuersia,
nec dubium est, quin supra de finis conditione dixerim. nam & ea-
dem lege continetur, & de quinque pedum agitur latitudine: sed de
fine quicquid per flexus, quibus arcifini agri continentur, vt per extre-
ma compromontoria, aut summa montium, aut fluminum cursus, & al-
locorum natura, quam supercilium appellant. De loco controuersia
est, quicquid excedit superscriptam latitudinem, cuius modus ad pa-
tertem non proponitur. Hæc autem controuersia frequenter in ar-
cifinijs agris vartorum signorum demonstrationibus exercetur, vt
fossis,

fossis, fluminibus, arboribusque antemissis, aut culturae differunt. De modo controuersia est in agro assignato, agitur enim de antiquorum nominum propria defensione, ut si L. Titius dextra decumanorum iterum, circa cardinem quartum acceperit, fortis fuit partes tres, siue quod hinc simile, quartam habeat in quacunq; proxima centuria. hinc enim vniuersitati fines finem non facit, etiam si publico itinere seruiat. nam in ceteris agris de modo sit controuersia, quoties promissionis modus non quadrat. De proprietate controuersia est plerumq; in Campania cultorum agro syluae absunt in motibus, vix quartum aut quintum forte vicinum. propterea, proprietates ad quos fundos pertinere debeant, discutiantur. est & pascuorum proprietates pertinet ad fundos, sed in commune: propter quod ea compascua multis locis in Italia communia appellantur, quibusdam provinciis proinduiso. nam per hereditates, aut emptiones eius generis controuersia sunt, de quibus iure ordinario litigatur. De possessione controuersia est, de qua ad interdictum, hoc est, iure ordinario litigatur. De alluione sit controuersia fluminum infestatione. hinc fundi multas habent conditiones. De iure territorij controuersia est deniq; ad ipsam viam pertinet, siue quod intra pomerium eius verbi sit, quod ad priuatis operibus obtineri non oportet. cum dico locum, quem nec ideo nullo iure à publico poterit amoueri. habet autem conditiones duas, vnam vrbani soli, alteram agrestis, & agrestis, quod in tutela rei fuerat assignatum vrbani vrbani, quod operibus publicis datum fuerat, aut destinatum. huius soli ius, quamuis habita ratione diuis Augustus de statu municipiorum tractauit, in proximis vrbes peruenire dicitur, quatum ex voluntate conditionis maxima pars finium coloniarum est attributa, aliqua portio merum extremitate petiit assignationis inclusa, sicut in Piceno ferris, inter montium Praetorianorum quandam oppidi partem Asculanorum sine circundari, quod si ad hanc reuertamur, hoc conciliabulum fuisse fertur, & postea in municipij ius relatum. nam non omnia antiqua municipia habent suum privilegium: quidquid enim ad coloniarum municipij privilegium pertinet, territorij ius appellatur. Sed, si rationem appellationis huius tractemus, territorij est quidquid hostis terrendi causa constitutum est. De subseciis controuersia est, quod si aliqua pars centuriarum, siue tota non est assignata, & possideretur: aut, quidquid de extremitate petiit possessor proximus aliusque decinebit, ad subseciurum controuersiam pertinebit. De locis publicis siue populi Romani, siue coloniarum, municipiorumque controuersia est, quoties ea quae neq; assignata, neq; vendita fuerint, aliquis possederit, vt alium fluminis veterem populi Romani, quamuis aqua interpolata insula, & diuisi proximi possessores finibus reliquerint, aut syluae quas ad populum Romanum multis locis pertinere ex veteribus instrumentis cognoscimus, vt ex proximo in Sabinis in monte Mutela. nam & coloniarum aut municipiorum similis est conditio, quoties loca, quae rescripta assignata fuerant, ab aliis obtinebantur, vt subseciis cancella. De locis relictis extraculis controuersia est in agris assignatis. relictis autem loca sunt, quae siue locorum iniquitate, siue arbitrio conditoris relictis limites non acceperunt: hae sunt iuris subseciurum, extraculis loca sunt quae iuris subseciurum, quae vltra limites, & vltra finitima lineam exiit. finitima autem linea, aut mensuralis est, aut aliqua obseruatio, aut terminorum ordine seruata. multis enim locis assignationi agrorum immunitas superfuit, sicut in Lusitania finibus Augustinorum. De locis sacris & religiosis controuersia plerumq; iure ordinario finiuntur: nisi si de locorum eorum modo agitur, vt locorum publicorum in montibus, aut adiu, quibus secundum instrumentum fines restitueretur: similiter locorum religiosorum, quibus secundum cautiones modus est restituendus. habeant enim & Mafica iuris sui horrorum modos circumuicentes, aut praescriptum agri finem. De aquae pluviae transitu controuersia est in qua si collectus pluvialis aquae transierit, scilicet finem alterius flumen induit, & disconuenit, ad ius fundicium pertinebit. quod si per ordinationem finis ipsi agitur, exigit mensuris interuentum. De itineribus controuersia est: quae in antiquis agris iure ordinario finiuntur, in assignatis, mensurarum ratione. omnes enim limites secundum legem coloniarum itinere publico feruere debent. Est multi ex ingenti ratione per deui & confagiosa eunt, quod iter fieri non potest: & sunt in vltis agrorum eorum locorum, vbi proximus possessor est, cuius forte syluae limitem decinet, & transitum inuicem de negat, cum itinere limitem, aut locum limitis debeat. Est & controuersia genus, quod ad solum non pertinet, de arborum fructibus earum, quae in fine sunt, siue intra, nec vllam ad radicem habent controuersiam, quoties inclinatae in alterum fructum iactauerint, inter affines mouent dispositionem. Sunt & aliae limitum conditiones, quae ad solum non pertinent, hoc est ad artem nostram, solum autem quodcunq; coloniae est assignatum, id vniuersum petiit appellatur. quidquid enim hinc vniuersitati applicitum est, ex alterius ciuitatis sine, siue solidum, siue cellullatum fuerit, praefectura appellatur. Cultellandi ratio quae sit, sepe queritur, cuius praesentis soli spagium consumamus, & illam cliuorum inaequalitatem planam esse cogimus, dum meliore lateribus inferimus. Cultellamus ergo agrum eminentiorem, & ad planitiem redigimus. aequalitatem hanc nobis ratione ipsa seminum natura monstrauit. omnis enim illa soli inaequalitas colligi potest: nisi quod de terra quidquid nascitur, in aerem rectum exit, & illam terrae obliquitatem crescendo atterit, nec maius spatium occupat, quam si ex plano nascitur. Ex Frontino de limitibus agrorum.

AGNA vocabitur actus, mensurae genus agrestis, à rusticis provinciae Bracciae. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

ALIVIONUM, quae coniunguntur in praedictis, quae ripis quorundam fluminum terminantur, ea natura est, vt semper incerta possessio, incertum sit eius dominium, quod possessori per alluionem adcreuerit. nam quod hodie possidemus, nonnumquam altero die vicini fundi dominio in alteram fluminis ripam translatum adquisitum. nec tamen, apud quem decreuerit, remanet, sed plerumq; redit ad priorem dominum cum augmento: sepe nec ad posteritorem manet, nec redit ad priorem, sed in arena fluminis inundatione soluitur: ideoque suggestione culminis eius admittitur, vt iudicio agrimensores finiatur. non de Aegyptiis

solis, nec de limi tantum alluionibus loquimur, sed, quod salubre est, orbi terrarum, atque omnibus provinciis, promulgamus, vt ea quae per alluionem possessoribus acquiruntur, neque ab arario vendi, neque à quolibet peti, nec separatum censei, vel functiones exigi, perpetua lege valitura sancimus: nec alluionum ignorantia vitia, vel rem noxiam possessoribus indidere videamur. Similiter nec quidem quae paludibus antea, vel pascuis videbantur adscripta, si sumptibus ac laboribus possessorum nunc ad frugum fertilitatem transita sunt, vel vendi, vel peti, vel quasi fertilia separatim censei, vel functiones exigi cedimus: ne hi dolente diligenter operam suam agri dedisse culturae, ne diligentiam suam sibi damnosam intelligant. Hae ex Frontino de limitibus agrorum: quae ille recitat ex epistola Theodosij & Valentiani imperatorum. Agnus autem & ipse in libello de limitibus agrorum sic inquit. De alluione obsequio est, si hae in occupatoribus agitur: quidquid vis aquae abfluerit, repetitionem nemo habet. quae res necessitatem ripae muniendae iniungit, ita tamen, vt sine alterius damno quidquam fiat. Si vero in diuisa & assignata regione tractabitur, nihil amittit possessor: quoniam formis per centurias certis cuique modis ascriptus est: circa Padum autem cum ageretur, quod flumen torrens, & aliquando tam violentum decurrit, vt alutem muret, & multorum late agros trans ripam, vt ita dicam, transferat: saepe etiam insulas efficit. At Cassius Longinus, vt prudens sumus, iuris auctor, hoc statuit, vt, quidquid aqua lambendo abfluerit, id possessor amittat: quoniam scilicet ripam suam sine alterius damno tueri debet. Si vero maior vi decurrens aliquid mutasset, suum quisque modum agnosceret: quia non possessoris negligentia, sed tempestatis violentia abreptum apparet. Si vero insulam fecisset, à cuius agro fecisset id possideret, ac si ex communi, quisque suum reciperet. Scio enim quibusdam regionibus cum assignarentur agri, adscriptum aliquod per centurias flumini. hoc autem prouidit auctor diuidendorum agrorum: vt quoties tempestas fluminum concitasset, non per regionem excedens alueum vagaretur, sed sine iniuria cuiusquam deflueret. hostiam agros, id est hunc omnem modum qui flumini adscriptus est, resp. quibusdam vendidit, hae quaestiones maxime in Gallia tota mouentur, quae multis coepta fluminibus immodicas Alpium nites in mare transmittit, & subitum regionum repentinis inundationes patitur. Aliquis locis imperauerunt possessores à praefide provinciae, vt aliquam latitudinem flumini daret, nam & in Italia Pissaurum flumini latitudo est assignata earens, quousque abfluebat.

AMPLIATIO, & comperendinatio, differunt omnino inter se, nec tamen, in quo plane differant, satis constat. quae de re recitamus primum Pediani verba: deinde, quid sentiamus ipsi, exponemus. Pedianus igitur sic. Ante legem Glaucae de comperendinatione, aut statim sententia dicebatur, si absolueretur esse reus: aut, Amplius, pronuntiabatur, si videretur esse damnandus, cum diluxissent iudices. Non liquet, hoc est, obscura causa est. itaque ea pars, interposita dilatione, dicebat, in cuius peroratione videbatur obsecratur. comperendinatio vero vniuersae partis recitatio est. & infra subiungit hae. Alij sic: Inter comperendinationem & ampliationem hoc interest, quod comperendinatio ex vna tantum re dabatur, cum causam iudex non intelligeret: & omnino, si videbatur iudicibus bona causa, absoluebat reum; si mala, non statim condemnabant, sed hac exequatione percebant. nam, cum condemnandi nota esset C. litera, absoluerunt A, ampliandi signum N. L. dabant: quod significabat non liquere: vnde ampliatio nascebatur. quibus ex verbis primum illud intelligitur, in ampliatio aut acculatorum solum, aut defensorum iterum causam egisse: deinde, etiam hoc constat, esse, Amplius, pronuntiatum, non cum ambigeretur, absolueretur, an condemnandus esset reus, sed cum ita dilucide pateret culpa, vt condemnandus omnino videretur. in quo tamen, vt, quasi ad exequendam dilationem, speciem aliquam dubitationis praese ferret, ampliandi in tabellis dabant N. L.: utrumque iterum dicebatur, vel pro reo, vel contra reum, qui, quod proposuerat, argumentis non satis probasse videretur. Quod ad primum attinet, erit Pediano, sicuti debet, tribuo plurimum: quare tamen, vnde ne sententia, an secus. venit enim in mentem suspicari, ne, quemadmodum in comperendinatione, sic in ampliatioe ab vtraque parte iterum acta causa sit. Linius enim libro x. l. i. causam de repetundis ex ampliatioe vtriusque ait esse actam. idem ex iis verbis possum coniecere, quae sunt apud Ciceronem libro 1. in Verrem: Quid ego nunc in altera actione Cn. Dolabellae spiritus, quid huius lacrymas, & conuersationes proferam? vocat alteram actionem post ampliatioem. quod verbum spectare potius vtriusque partem, quam alteram, videtur. & Alconius ipse, non dubito, quid item sententia subiungit enim hae in suo commentario: Hic apparet, etiam in ampliatioe sic alteram dici, quemadmodum in comperendinatione. De illo altero, cum dixit, ampliatioem fuisse, non in causa dubia, sed in manifesta rei culpa, non ad causam melius cognoscendam, sed ad damnationem differendam: plane non assentior: nec tamen adeo dilucide, libenter enim existimauerim, Amplius, esse pronuntiatum, cum obscura causa esset, nec de absoluitone, aut condemnatione satis liqueret, propterea quod amplius requiri ad causam demonstrandam videretur. nam si ampliatio futura damnationis esset signum: quorsum, cum de Philodamo esset, Amplius, pronuntiatum, tametsi Dolabella & Verres comendissent, vt condemnarentur: non opera superuacanea fuisset? contenderunt autem, quia videbant posse fieri, vt absolueretur. quid? Pedianus ipse nonne contra suam sententiam loquitur? quasi eorum obitus ea, quae ante de ampliatioe dixerat, hoc in loco ait: Mos veterum hic fuerat, vt, si absolueretur quis esset, statim absolueretur; si damnandus, statim damnetur: si causa non esset idonea ad damnationem, absolui tamen non posset, Amplius pronuntietur. Sed fortasse Pedianus excusari poterit, si tempora distinguat, hoc modo: vt ante legem Glaucae ampliatio fuerit dilatae, condemnationis indicium, post legem vero Glaucae, obsecrationis, nec satis exploratae sententiae. vtriusque sane duo Ciceronis loca si quis attendere, videntur ostendere: primum, in iudicio Philodami, de quo proxime dictum est. ibi enim, dubium fuisse post damnationem euentum iudicij, plane

luns Polcher reuivisset, etque iterum classem amitteret, quod minorturba Romae foret. Publica vero capitalia crimina, haec erant, incestus, maiestas, repetundae, vis publica duplex, ea, quae in tempore magistratus inferebatur, de qua lex Lutatia fuit, & ea, quae in privatos ciues, de qua Pluria, & aliae leges: tum, peculatus, de residuis, interfectio, parricidium, veneficium, ambitus, pecunia ob iudicandum capta, adulterium, de falsis, de plagiaris, de tutorum fraude, de famosis libellis, de furto, clandestina coitio, quibus de criminibus aut ad praetorem, aut ad iudicem quaestio, aut ad populum notio pertinebat. de maiestate, perduellione excepto, de vi, de repetundis, de criminibus interfectio, de ambitu praetor quaerebat: de incestu, & perduellione populus, sed tribus comitiis de incestu, tribuno plebis populum per tribus in forum cogentes; centuriatis autem de perduellione, cum in campum consul centuriatum populum aduocasset, de veneficio autem, & praetor, qui iudex quaestiois idem dicebatur, & iudex quaestiois, etiam si praetor non esset, cognoscebat. Praetores, quae cuiusque futura esset quaestio, ante sortiebantur: ut deinde singulis de criminibus singuli, prout fors tulisset, cum consilio quaerent. vnum excipio praetorem urb. qui nullo de crimine publico quaerebat; itaque nec quaestor dicebatur, tantum, civilibus controversiis ad eum delatus, ius dicebat, hoc est iudices, & iudicii formulam, quam sequeretur, dabat. nec enim praetor ipse iudicare solitus erat, sed, cum iudices ab ipso dati, de controversia cognovissent, ac iudicassent, exercebatur. ideo in omnibus fere edictis praetorum legitur, iudicium dabo. in quo posteriores lapsi sunt, est igitur aliud, ius dicere; aliud, iudicare: contra quam, qui veterum iurisperitorum libro ignorant, opinantur. & quemadmodum civilibus in rebus praetor non cognosceret, neque iudicet, sed ius dicit: sic, qui ab ipso iudices dati sunt, non ius dicunt, sed cognoscunt, ac iudicant. Verum & haec ipsa, & alia paulo plenius in dictione praetor, de criminibus autem, quae erant eiusmodi, ut cognitione digna viderentur, ea fere diximus. singula autem crimina tractare, ut incestum, maiestatem, repetundas, non videtur esse proprium huius loci. Ex libro de Legibus Romanis.

C A P I T U L U M de veteribus dictis est huius, qui à Meridiano ad Septentrionem dirigeret: à mundi cardine. Hoc Aggenus, & Hygenus tradiderunt.

C E N S O R. quinquaginta primum fuit censorum imperium, ea lege, quae Gegano Macrino 11. Quinctio Capitolino 7. cos. lata est: Qua simul illud sancitum, ut gentes patricia crearentur. sed tam legem sexennio post Mam. Aemilius dictator correxit, lege lata, ne plus quam annua ac semelitis censura esset. gravis enim omnis diuturna potestas in libera civitate. Censorum erat munus, civitatem censere, vestigia locare, vitia notare, notatam autem, & animadvertio in impios ciues non eiusdem erat generis, senatori senatu movebatur: eques equum publicum perdebat: plebeius i. a. Caritum tabulas referebatur, & ararius fiebat, hoc est, ferendi suffragii, & capiendi muneris publici potestas omni priuabatur, ut tantum ad xra pro suo capite, tributi nomine, pendenda ciuis esset. Carites enim, inquit Gellius, pro sacris bello Gallico receptis, custoditisque, municipes sine suffragiis facti: concessumque illis, ut civitatis Romae honorem quidem caperent, negotiis tamen atque operibus vacarent. hinc tabulae Carites appellatae, in quas censores referri iubeant, quos nota causa suffragiis priuabant. adimebant igitur censores quod cuique ordini summum erat, senatori, ne in senatu esset; equiti, ne equitis insignis, publicum equum, & anulum aureum, haberet; plebeio, ne suffragium ferret, quod enim praeterea posset adiri, nihil erat. suffragii porro amissionem sequebatur amissio simul omnium numerum publicorum, sicuti, suffragii iure concessio, scimus honorem simul ac munerum omnium partem esse datam. Erant enim civi Romano senatori, dicit aliquis, praeter ordinis amissionem, alia poena: erat. nam interdum non modo auitu curiae prohibebatur, verum etiam tribu movebatur, in arariosque referebatur. moveri autem tribu, est, in tribum ignobiliorum transferri, ut ex rustica in urbanam, vel in aliam rusticam minus honoratam. Aemilius quidem Mamercinum, quod censuræ tempus minuisset, à censoribus & senatu electum, & tribu motum, arariumque etiam, censu octuplicato, esse factum, Liv. lib. x. x. scriptum reliquit. eodemque modo ciues Romanos ordinis equestris non modo equo publico priuatos, verum etiam in ararios reatos esse, ex Valerio Maximo, alius didicimus. Censoriam autem notam, atque ignominiam, qui succedebat, censores plerumque soluebant. atque etiam, quod censor vnius staturat, id alter saepe mutabat. praeterea, notatos à censoribus primum in locum restituere vel iudices, re cognita, & iudicata, suis sententiis, vel populus ipse suffragiis & poterat, & solebat. quod si quis, è senatu electus, neque à censoribus sequentibus, neque à iudicibus, neque à populo in integrum restitutus esset: vnam habebat in senatum redeundi viam, si honores illos de novo populi suffragiis consequeretur, quos qui gesserant, iis, etiam si lecti in senatum à censoribus non essent, patere tamen curiam leges iubeant. Causa, quibus ciues Romani à censoribus notarentur, multa traduntur, ut, si quis conceptis verbis peierasset; si, cum esset in provincia, socios diripuerit, si pecuniam accepisset ob rem iudicandam putaretur; si propter acris magnitudinem pradia mancipasset; si paulo esset insolentior in sumptibus, quae de re verba sunt hae apud Gellium lib. 11. Cornelium Rufinum, bis consulatum & dictatorem functum, censor Fabricius senatu movit ob luxuriam notam, quod decem pondus argenti facti haberet. notabantur etiam qui strigilos equos haberent. quibus equus publicus adimebatur. omnium depique rerum nomine male audientes, ut furti, peculatus, captorum pecuniarum, profocio, quorum criminum turpia iudicia vocabantur, à censoribus notabantur: ut tamen idem illarum ipsarum rerum postea iudiciis absoluti, ius suum, censorum animadversione ademptum, saepe recuperaverint. neque vquam iis, in quos animadversissent censores, propterea vel magistratum capere, vel iudicem legi, vel alterum accusare non licuit. In censu poena fuit gravissima, bonorum, & libertatis amissio: eamque significat quidem Livius, cum ait lib. 1. Servius censum maturavit meum legis de incensu lata: narrat autem aperte Dionysius. *τὸ δὲ ἐστὶν, μὴ πρὸς τὴν τιμωρίαν ἔλθον, τὴν τε*

ἐκείνην ἀποδοῦναι, καὶ ἀπὸ τῆς ἀποδομῆς ἀναλίσκειν. Ex nostro libro de legibus, & ex libro de civitate Romana.

C E N S U S. egregia multa sunt, nec à multis animadvertenda, quae de censu civium Romanorum à veteribus tradita licet colligere. Censebantur ciues Romani, non ubi ad artem ferendis armis idoneam, hoc est ad annos x v i i, pervenerant; quod video quosdam existimasse, sed à quo primum die nati erant. nam si robustiores tantum censu essent; Ser. Tullio regnante, qui censum instituit, Romae fuissent hominum ducenta milia. siquidem Livius octuaginta milia, Dionysius etiam plures in primo censu commemorat. ut necesse sit, eos, qui nondum per artem gestare arma possent, (omitto senes affecta iam aetate ob infirmitatem virium domi sedentes, aut in lectulis cubantes) laud fere pauciores ducentis millibus fuisse, tantoque marium numero parum fuisse numerum formidarum, &que necessarium videretur, quod certe, ad estimationem quidem iudicii mei, vix est ut credi possit. demus, id quod verum est, verbum Romam quique regum virtute, ac sapientia rebus omnibus vehementer esse auctam, annorum vero c x x i i spatio (in illo enim regni principio Servius, sextus rex, censum instituit) incrementa fuisse tanta, ut caput ducenta milia, quam hodie multitudinem in vna aut altera Europae urbe vix, aut fortasse ne vix quidem inuenias, numerata fuit, ita simile verum non est, ut monstrum simile videatur. ipse etiam Liv. lib. 1. i. cum ait; Qu. Fabio T. Quintio cos. censu civium capita c x x i i i milia, c x x i i i, praeter orbos, orbisque; nulla artem, orbis exceptis, nullumque sexum censu exclusum, satis indicat, idemque lib. 1. x. significat, cum inquit: Censu sunt c c x x v i i i milia, b x i i i, praeter orbos, & viduas. Quae si cui dubia videntur argumenta, Dionysii Aelianasse legat historiam. nam ex eius verbis, quae sunt lib. 1, non modo cuiusque iam esse astitit, tam, quod vnum Livius, scriptor quandoque parum diligens, tradidit, verum etiam aetates omnium, uxores, liberos, locum ubi habitarent vel in urbe vel in agro, publicis in tabulis notatum, planissime ostenditur. Quod autem ad libertinos attinet; eos item vna cum ingenuis esse censos, idem Dionysius eodem in loco significat. Vtrum vero, qui extra pomerium, an soli intra pomerium habitabant, censentur, dubitare non liceat, cum ab eodem & de agro Romano fieri mentionem videamus. Et ut de rusticis Romanis censu ex Dionysio, sic de municipibus, postea quam communicari coepit civitas est, plane constet ex eo Pediani loco: Conueniat ex municipiis cuiusque modi multitudo, aut, propter comitia, suffragiorum causa, aut ludorum, aut ut censentur, nec tamen obscure idem significat illa verba pro Cluentio illud tabulas publicas Latini censos corruptis, de curiosis vniuersi iudicauerunt. certe enim de tabulis iis intelligit, in quas censores, cum civium Romanorum censum agerent, municipum nomina reterebant. Coloni ante bellum Punicum secundum non censentur, ait enim Livius lib. x. x. Duodecim coloniarum, quod nunquam antea factum erat, deferentibus censoribus, censum acceperunt: quantum numero milium, quantum pecunia valerent, in publicis tabulis monumenta crearent. Censebantur quinquaginta annos, iusto scilicet confecto, quod integrum quatuor annorum spatium fuit, tamen, ultra quadrennium interuallum, vel bello, vel domesticis discordiis, vel alio casu, saepe productum esse censum, obsecrauius. Magistratus huic muneri praefuit, primum, qui summus in urbe fuit, reges duo postremi, Servius, & Superbus, electisque; regibus, consules; deinde, cum consules bellis impedirentur, censores; qui ab re nomen acceperunt. Censu in foro fiebat: lustrum in campo Martio condebatur, exis sue, oue, tauro: quod sacrificium & sollicitudo, & suocautelia vocabant. de lustris Livius, Dionysius, omnes historici narrant. de censu inde notio, quod equites trabeatos, per medium forum idibus quinquatilibus ante censores sua manu equum traduxisse, Livius, Valerius, Suetonius, Plutarchus affirmant. quod in re significanda, verbum, transducere, veteres historici libenter usurpant: Cicero, traducere dicit, quod si equites in foro censentur: de ceteris, nihil obstat, quin idem putemus. A principio, è Servii regis iustitia, in sua quisque classe, quae in centurias dispersae erant, hoc est, ex suo quisque censu, quae rei familiaris erat estimatio, censentur; qui centum milia, eoque amplius possideret, in prima classe; qui infra centum usque ad septuaginta quinque, in secunda; iude ad quinquaginta milia, in tertia; inde ad viginti milia, in quarta; ab eo ad vnde decem milia, in quinta; infra vero, in sexta, ex quo sequitur, ut decuriones, equites, censores omnes in prima classe censentur: quandoquidem neque decurio poterat esse, qui centum milia non haberet; neque eques, qui quadringenta milia, neque senator, qui octingenta milia. Post expletas vero x x v tribus, non in centuriis, sed in sua quemque tribu centum esse crediderint. censores enim, clarissimos viros, summis honoribus functos, ipsos, inquam, censores, M. Livium Salinatorem, C. Claudium Neronem, in suis vtrunque tribus, nulla facta classium mentione, censum esse, Livius libro x x i x perspicue demonstrat his verbis: Equitum deinde census agi coepit, & ambo forte censores equum publicum habebant. cum ad tribum Polliam ventum esset, in qua M. Livius nomen erat; & praeco eundem citare ipsum censorem: Cita, inquit Nero, M. Livium; & siue ex residua & vetere similitudine, siue intempestiva iactatione securitatis iactatus, M. Livius, quia populi iudicio esset eodem natus, equum vendere iussit. Item M. Livius, cum ad tribum Narniensem, & nomen collegit ventum esset, vendere equum C. Claudium iussit. Festus tamen videtur significare, post expletas etiam x x v tribus, censos esse ciues Romanos in centuriis: ait enim sic, Niquiscentia centuria est, quae dicitur à Ser. Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua; ne quis ciuis suffragii iure priuaretur. nam, scilicet, significat, sententiam dico, ac suffragium ferre: unde scire plebis, sed in ea centuria neque censetur quisquam, neque centuria praeficitur, neque centuriis potest esse: quia nemo certus est eius centuriarum. est autem, Niquiscentia, nisi quis sciat. Pedianus etiam, cuius nomen in albo suae centuriae scriptum fuisse, tradit; indocet, exemptos qui à censore ararij ferent. itaque hanc veterum quasi controversiam ita dirimemus, ut nominatas quidem recognoscas in censu singulas tribus, nomina tamen civium in sua cuiusque centuria scripta esse dicamus. Et quoniam

Et quoniam tria genera ciuium fuisse, constat, senatores, equites, plebem, & plebeique, equitibus senatores dignitate praestitisse, constat: ratio postulat, id quod etiam veterum exempla testantur, vt in censu primus ordinis senatorij locus, equitum secundus, plebis vero fuit postremus. primum igitur recitabantur omnium senatorum nomina. erat autem, inter ipsos senatores primum recitari, per honorificumque princeps senatus vocabatur. id in arbitrio censorum positum erat: a quibus tamen neminem, nisi de consularibus, principem senatus esse lectum, animaduertimus. eodem modo princeps equitum ordinis dicebatur is, quem censores primo loco scripsissent in suis tabulis, quae equitum nomina continebant. Ex nostris observationibus.

CENTURIA vocabulum centuriis, vt ait Siculus Flaccus, ex eo datu est, cum antiqui Romani agrum ex hoste captum victori populo per bina iugera partiti sunt, centenis hominibus ducentena iugera dederunt: & ex hoc facto centuria ille appellata est.

CILITII terminus dicti sunt à Cilitio Saturnino, centurione cohortis septimae & vicissim, qui terminationem fecit.

CIRCULVS quinq; circulus hanc nomina assignant, summum frigidissimae partis finem, septentrionale appellat: secundum ab eo, solstitialem ab hoc deinde, qui mediū solium diuinit, æquinoctialem; quod in eo sol diei & noctis horas aequat: ab hoc deinde, qui est æquinoctiali proximus, brumalem. nam & solstitialis est ordinatus. septentrionali deinde sefcontrarius austrialem appellat. circulus autem zodiacus, cuius fines sol negatur excedere, ex circulo solstitiali ab brumale per diagonum ostenditur, ita vt ex vtraq; parte meridianum circulum medium fecerit: per hunc sol ire fertur, & orbem terrarum viginti & quatuor horis circum ire. Ex Hygено de limitibus constituendis.

CIRCAVS Soli principaliter consecratus est à paganis, cui ædes medio spatio, & effigies de saltigio obelisci emicat, quod nonnulli putauerunt, sub recto consecrandum: quæ in aperto habent. Est autem circulus omne illud spatium, quod circuequitur obeliscus. hunc Romani dictum putant à circuite equorum, eo quod ibi circuitum metas equi currant: Graeci vero à Circe filia Solis, quæ patri suogenus hoc ceteraminis instituit. Ornamenta Circi, oua, metra, obeliscus, carcer. Oua honoris Castoris & Pollucis scribitur, qui, alios uo edutos credendo, de cygno & Ioue non erubescit. Metarum appellatione proprie terminum ac finem mundi designare volunt, ab eo quod aliquis emensus finis est, siue ad testimonium orientis occidentisq; solis. Obeliscum Messeres rex Aegypti primus fecisse fertur tali ex causa. Cum quodam tempore Nilus violenta inundatione Aegyptum vastasset, indignatus rex, tanquam poenas à flumine exigeret, sagittam in vadas misit. non multo post graui valitudine correptus, lumen amisit: qui post exercitum visu recepto duos obeliscos Soli consecravit, obeliscus enim sagitta dicitur, qui ideo in medio circi ponitur, quia per medium mundum sol currit. Medio autem spatio ab vtraq; metra constituitur obeliscus, saltigium summum tatemq; circi significat: cum sol ab vtraq; spatio medio horarum discrimine transcendit. summo obelisco superpositum est quiddam auratum, in modum flammæ formatum, quoniam Sol plurimum caloris atq; ignis habet. In circi, vnde emittitur equi, carceres dixerunt, à carcere, qui est in ciuitate: quod, vt ibi homines damnati, atq; inclusa hic equi coercentur, nec exeat ante quam signum emittat. Ars Circi, auriga, & currus, equites vel pedites. aurigæ autem duobus coloribus sunt, prasinus & venetus. prasinus terræ, venetus caelo & mari dedicatus est à paganis. Erichthonius autem, qui regnauit Athenis primus, quatuor equos iunxisse fertur, sicut Virgilius auctor est, dicens:

Primos Erichthonius currus & quatuor ausus
Iungere equos, rapidisq; rotis insistere victor;

Currus autem à cursu dictus, vel quia rotas habere videtur, vnde & currum, quasi currum; quadrigarum vero currus duplici temone olim erant, perperamq; qui omniū equis iniiceretur. iugo primus Ciri- stenes Syconius tantum medios iugauit, eosq; singulos ex vtraq; parte simplici vinculo applicauit. Quadrigæ, bigæ, trigæ, sciugæ, à numero equorum & iugo dicuntur. ex quibus quadrigas Soli, bigas Lunæ, trigas inferis, sciugas Ioui, defultores Luciferi & Hespero sacrauerunt. Quadrigas ideo Soli iungunt, quia per quas uot tempora annus vertitur, vt, iustitiam, autumnum, & hyemem bigas Lunæ; quoniam gemitu cursu cum Sole contendit, siue quia & nocte videtur, & die iunguntur enim vnum equum nigrum, alterum candidum. Trigæ diis inferis: quia hi per tres arates homines ad se rapiunt, id est per infantiam, iuuentutem, senectutem: sciugæ, maximus currus, Ioui: propterea quod maximum deorum suorum cum esse credunt. Septem spatia quadrigæ currunt, referentes hoc ad cursum septem stellarum, quibus mundum regi dicunt, siue ad cursum septem dierum presentium, quibus peractis vitæ terminus cõsummat. Porro equites singulares ideo currere dicunt, quia singulariter vnusquisque cursum vitæ hominis peragit, atq; transiit, alius alio tempore sequens alium, per vnam tamen viam mortalitatis vsque ad propriam metam mortis. Defultores nominat, quod olim, prout quisq; ad finem cursus venerat, desinebat, & curtebat, siue de equo in equum iterum transiliebat. Pedites autem aiunt propterea pedit currere, quia pedibus currunt mortalitati. ob hoc à superiore parte currunt ad inferiora, id est ab Oriente ab Occidentem, quia mortales oriuntur, & occidunt. Nudi currunt, quia & homini in seculo nullæ reliquæ sunt. recto spatio currunt, quia inter vitam & mortem nihil distat.

Circa causas quoq; elementorum iidem Gentiles etiam colores equorum iunxerunt, roscos Soli, id est igni, albos aeri, prasinus terræ, venetus mari affimilantes. item roscos affati currere voluerunt, quod ignei coloris sint, & cuncta tunc flauescant: albos hiemi, quod sit glaciæ, & strigibus vniuersa canescant: veri prasinus viridi colore, quia tum pampinus densatur. Item roscos currere Marti sacrauerunt, à quo Romanis exoritur, & quia vexilla Romanorum cocco decorantur, siue quod Mars gaudeat sanguine. abs zephyris, & serenis temperatibus, prasinus flori & terræ, venetus aquis vel aeri, qui cerulo sunt colore: luteos, id est croceos, igni & solis purpureos iri sacrificauerunt, quem arcum dicunt, quod is plurimos colores habeat. Idolorum de etymologiis.

CLAUDIA dicitur, tribus maxime cognominibus vsa est. Nam & Pulchri, & Nerones, & Marcelli nominantur: patricij fuerunt Pulchri & Nerones, plebeij Marcelli. nec minus multos ex plebeis, quam ex patricijs, virtute praestantes, meritisq; claros in tempore licet inuenire. Ex nostro commentario ad Q. Fratrem.

COGNOMEN necessitas primum excogitauit, cum prænomen, & nomen quandoq; non satis esse viderentur ad homines distinguendos: post vsus, & commoditas custodiuit, & propagauit. Qui vero agnomine aliud esse à cognomine tradiderunt, si mihi satis, quod sentiu, non probant. ex eorum vero numero grammatici veteres existunt; qui cognomina appellant ea, quæ tertio loco, quæ vero præterea adiciuntur, ea omnia agnomina nuncupant, vt Africanum, & Asiaticum. eiusmodi vero opinio facile locum plenissimè auctoritatis Ciceronis verbis refellitur: apud quem animaduertere possumus, ea omnia cognomina dici, quæ etiam quarto loco ponuntur. Sic enim ait pro Muræna: Quam laudem illi Africa oppressa, cognomine ipso præferbat, eandem hic sibi ex Asia cognomen assumpsit. & in somno: Eritq; cognomen id tibi per te parum, quod nunc habes à merceditariusdem Diuitum cognome vocat lib. 1. de officiis in M. Licinio Crasso, quod tamen quarto loco erat. Ex libro Caroli Sigonij de nominibus Romanorum.

COLLECTA, hoc est infimorum hominum, certas artes patitur exercitum, conuentus, iam inde à Numa rege esse instituta, in Plinij naturalis historia, & in Plutarcho scriptum est. postea, cum horum collegiorum numerus esset auctus; omnia, præter pauca atq; certa, vt fabrum, fitorumq; quæ ciuitatis utilitas desiderabat, pluribus legibus sublata sunt, neq; solum legibus, sed etiam senatus consultis, vt L. Cæcilius Q. Marcio cons. nec enim hominum humilium coitiones in ciuitate satis tute videbantur. Clodius autem, vt inopem plebem, quæ paruo negotio ad facinus impelleretur, sibi conciliaret, vt ipse qui nouitatem & vim meditaretur, collegia non solum vetera restituit, sed etiam noua innumerabilia constituit. de quo & in oratione pro Sextio, & in Pisonē Cicero meminit, præterea Dio libro xxxviii, Pedianus in commentario Cornelianæ. Hæc autē collegia non de solis peregrinis, aut de feruis, sed de peregrinis, qui postea ciues fiebant: nouis ciuibus, ex veteribus Romanis inopia laborantibus, & feruis constabant. est enim ridiculum, eos putare fuisse peregrinos, quorum patres & maiores multis ante annis artem aliquam sedetariam administrassent. peregrini quidem & erant, & dicebantur, ante quam essent censiti, cum Romæ domicilium iam per aliquod annos habuissent, profecti apud prætoris, ciuium Romanorum iura consequerentur; & vel eisdem, quas antea, artes administrabant, vel in militia proficerebantur. in qua cū nonnulli forte fidelitatem operam recipere uoluerint, equestris loci dignitate, si modo H. S. quadraginta millia possiderent, consequerentur; vel tribuni militum fiebant: ex quo postea tribuni pl. facili creabantur: unde ad alios magistratus erat accessus. Romanos autem ciues, alios magistratibus, alios militibus, alios mechanicis artibus operam dedisse, facile mihi & Plinius persuaderi, qui de collegijs ærariorum, fabrum, & singulorum à Numa rege institutis mentionem facit; & L. Florus id aperte demonstrat: cuius hæc sunt verba: A Ser. Tullio rege populus Romanus relatus in censem, digestus in classes, decuris atq; collegijs distributus: summaq; regis solertia ita est ordinata resp. vt omnia patrimonij, digressis, ætatis, artium, officiorumq; discrimina in tabulis refereretur, ac si maxima ciuitas minime domus diligencia contineretur. collegia, nominat, & artes quæ duæ dictiones manifeste declarant, cõta quam Dionysius Halicarnassensis quodam in loco affirmat, artes illas, quæ in officinis tractantur, etiam ab iis, qui multis ante annis iure ciuium Romanorum vterentur, esse cultas. hoc & Cicero demonstrat in oratione pro domo sua: in enim loci: Nullum est in hac vitæ collegium, nulli pagani, aut montani, (quoniam plebi quoq; vrbæ maiores conuenticula, & quasi concilia quædam esse voluerunt) qui non amplissime non modo de salute mea, sed etiam de dignitate decreuerint. Præterea lib. vi. epist. ad Att. Iudicem esse Romæ significat Turpionem tutorium. quid autem? Pedianus, qui fuit antiquitatum Romanarum bene peritus, nonne in orationis pro Milone commentario & concionem, & populum nominat, cum de iis, qui mechanicas artes tractant, manifeste loquitur: nam, cum exponit illud, contra hesternam concionem illam; subiungit hæc: idem T. Munatius Plancus, vt sæpe diximus, post audita, & obsignata testium verba, dimissisq; interit iudices, vocata concione cohortatus erat populum, vt clausis tabernis, postero die ad idicium adesset, nec pateretur elabi Milonem. Etant igitur opificum collegia ex quatuor hominum generibus, & feruis, ex inopi veterum ciuium Romanorum plebe, ex nouis ciuibus, ex iis, qui cum proxime in urbem venissent, censi nondum erant sed illa, quæ P. Clodius restituit, quæ etiam, vt ait Cicero in Pisonem, noua quædam & feruoriorum sæce constituit. Dio historici suæ lib. xxxviii. m. inueniunt nomina: quod mihi aliud essent, quàm opificum sodalitates: quales Veteris videmus esse quamplurimas. quod est ita sit ad aliam tamen sententiam conuertendū est illud, quod in lib. de Senectute ex persona Catonis Cic pronuntiat: sodalitates paulo ante me quaestorem constitute sunt. non enim de collegijs opificum est intelligendum, sed de sodalitatibus honestorum ciuium, animi causa constitutis, & quemadmodum sodalitates, item collegia non semper de artificum cõtibus dicuntur. non enim, quod lib. 1. ad Quintum Fraterem scriptum est, M. Furium Flacum, equitem Romanum Capitolini & Mercuriales de collegio eiecerunt, sic exponendum est, vt, de collegio eorum, qui mechanicas artes exercerent, sed de collegio aliquo sacerdotum eieciū esse Flacum, intelligamus. non enim suspicari aliter possumus, cum eques Romanus efferretur autem quaesturæ ab infima plebe tractarentur, argentaria tamen excepta, quam à Q. Cæcilio, equite Romano, Pompeij Attici auunculo, esse administratam, lib. 1. ad Atticū Cicero significat: si modo fenerator & argentarius id fuit, erat igitur inter quaesturias artes paulo honestior, vel, vt dicā verius, paulo minus turpis argentaria: cui tamen operam dare, probro ducebatur, itaq; Octauio, qui postea est Augustus appellatus, auum argentarium M. Antonius & Cassius Parmensis exprobrare soliti sunt. Ex nostris commentarijs in orationem pro Sextio.

re, nec locum deſertare debet imperator, vel quod, cum ad alia omnia dictatoris eſſet ſingularis poteſtas, in hoc vno voluerunt eum populo inferiorem videri. ſenatus tamen petenti Fabio Maximo Verruſcoſo contra veterem legem conceſſit, ut equo vehi poſſet: daturumq; id hominis virtuti, ac tempori, cum, caſus ad Cannas Romanis, in vno Fabio, dictatore creato, melioris fortunæ ſpes reſpoſita videretur. Dictaturæ ſpatium ſemiſtre fuiſſe, nec longius eſſe per leges poteſſe, ſatis conſtat. duo tamen, propriam potentiam legibus ac libertati anteponentes, L. Sylla, & C. Ceſar, veterique patricius, perpetuam dictaturam armis inuafere. verum Sylla moſtior: dictatorem enim ſponte depoſuit, ſolusq; aut cum paucis comitibus in publico verſari ſolitus eſt: cumq; ad quodam ingreſſu ſatis liberi adoleſcente conuiſis acerbiſſimis vexatum hiſtoriz produnt, Syllamque tum dixiſſe, Hic adoleſcens, ne quis vnuquam poſthac in deponenda dictatura me imitetur, efficit. Ceſar etiam illud ſape in ore habuit: Sylla neſciuit litterarum cum inſuſtinentiam impudentiamq; in omittenda dictatura notare. Ex noſtro libro de legibus Romanis.

D I R E M P T I S, & dirimere, illud tabellarum, hoc ſuffragiorum video proprium verbum fuiſſe: neque enim autem, ſatis fuiſſe manifeſtum. dirimere tabellas ſignificat, diſtribuire. diſtribuebantur autem iis, qui ſuffragium laturum eſſent, de quo ſic in oratione in Piſonem. Hoc certe video, vos togatores, vos diſtributores, vos cuſtodes fuiſſe tabellarum. & in ea poſt reditum in ſenatu: Quando illa dignitate tot rogatores, diribitores, cuſtodesq; vidisti loquitur autem Cicero de lege pro ipſius reſitu comitis centuriarum lata. Nec dubito, quin legendum ſit, Diribebantur, non diripiuntur, in ea in Piſonem, in eo loco. An expectas, dum de te lxxv. tabellæ diſcipiantur hoc verbum non in comitiis ſolum, verum etiam in iudiciis vſurpatum patebit. nam hoc proximum exemplum ſatis plane iudicium, quod Piſoni Cicero minatur, ſignificat. Plinius autem ad alias res tranſtulit hoc verbum ſic enim ſic lib. xxxvi. cap. xv. Hic eſt ille domitor orbis populus, qui gentes & regna diribet. Quod autem in oratione pro Plancio viſ diligens & eruditus legendum putat, pro direptio, diſtributio: rectius opinor ſenſiſſet, ſi, diremptio, repone maluiſſet. cum enim populus, aut iudices tabellas, voluntatis indicies, in ciſſas depoſuerant, tum vt intelligeretur, quæ tabellæ legem probeant, quæ reſicerent, aut quæ reum abſoluerent, quæ condemnarent, omnes diſtribuerant, & ſeparari neceſſe erat. id autē, dirimere, eaq; actio diremptio, vocabatur. id ita eſt, plane demonſtrat Varro de Re ruſt. lib. iiii. Comitibus, inquit adiciis, cum ego atq; Axiſ ſuffragium tulſiſſemus, Axiſ mihi, dum dirimuntur, inquit, ſuffragia, viſ porius Villæ publicæ vnamur vmbra, quam priuati candidari tabellæ: ſic enim ſcriptum eſt in veteribus libris, non, vt à quibusdā huius verbi vim ignorantibus, nimis temere eſt intruſum, diſtribuerunt. In epistoſa quoq; lxxv. lib. iiii. ad Q. Fratrem, Cato, inquit, diſruptis tabellis de circulo ſe ſubduxit. vbi, diremptis, legi malim. perſpicue autem huius verbi ſententiā demonſtrat Lucanus lib. v. in illo verſu. Ee nō admixta dirimit ſuffragia plebis, pro diſcunctat & diſcunctat. Hæc ex obſeruacionibus noſtris.

D I S C E D E R E, non eſt ſemper, de loco abire. nam lib. i. ad Atticum. Si poſſum, inquit, diſcedere, ne cauſa optima in ſenatu pereat. id eſt: ſi poſſum conſequi, ſi hunc exitum res habere poteſt. idem verbum ad eandem ſententiā tranſtulit Terentius apud quem ita loquitur Geta ſeruus in Phormione. Modo vt hoc conſilio poſſit diſcedi, vtilitatem ducat. Ex noſtris commentis ad Att.

D U C E, verus locutio fuit, ducere ſe, pro latenter abire, ac diſcedere. Terentius in Hecyſa, vxor, inquit, vbi me ad filiam ire ſenſiſſe, ſe duxit foras. & Plautus in Aulularia: Ego me deorſum duco de arbore, & in Bacchidibus: Duce ab arbore, & Aſinius in epistoſa ad Ciceronem: Balbus queſtor, magno pondere auti, maiore argenti coactio de publicis exactionibus, ne ſtipendio quidem milicibus reddito, duxit ſe à Gadibus. Ex noſtris ſcholiiſ in epistoſa ſam.

D U C T V M, Duo genera edictorum fuiſſe video, vnum, quod initio magiſtratus, publice proponebat prior vrb. ex quo toto anno ius diceret: alterum, quod ad ſingulas cauſas pro re nata accommodaretur, quale fuit Albi prætoris, quo Gabinium maiſtatis reum addeſſe iuſticius mentio ſit à Cicerone lib. i. i. ad Q. Fratrem. fuit autem proprium prætoris vrb. edictum illud annum, nam reliqui ſeptem prætores, qui de criminibus queſcebant, factis pro tempore edictis vrebantur. Ex noſtro commentario ad Q. Fratrem.

E Q U E S, tria genera loquendi Latini ſcriptores vſurpant, eques, equeſtris ordinis, equeſtri loco natus, quæ vtrum idem ſignificent, an verò diſſerant, & quatenus diſſerant, conſiderandum. Eques & equeſtris ordinis, id eſt, ſunt. nam & eques quicūq; eſt, & dicitur, id eſt, equeſtris ordinis, & eſt, & dicitur: & contra, quod ſi eques patre natus eſt equi nunquam ſenator fuerit, is equeſtri loco natus dicitur. ſin patre natus eſt ſenatore; eques quidem, ſed non equeſtri loco natus. qui porro, cum eques fuiſſet, in ſenatum eſt allectus; eques non amplius dicitur, ſed aſſumpto nobilitatis ordinis nomine, ſenator: ornamenta tamen retinet equeſtria, anulum aurum, & equum publicum. itaque M. Cicero, cum equire Romano natus eſſet, nunquam, poſtea quàm in ſenatum peruenit, eques appellatur, ſed ſenator. atq; ipſe ſuis in ſcriptis, cum de ordine ſenatoris loquitur, noſtrum appellat, cum de equeſtri, non item, is igitur non eques, neque equeſtris ordinis, ſed ſenator, & ſenatoris ordinis iure dicebatur. Ac mihi venit in mentem, quod in quadam epistoſa ſcriptiſ M. Cælius ad Ciceronem. Noſtri, inquit, equites niſi ætatis viduiſſent, noſtri, ob eam cauſam dixit, quia vterq; patre equite Romano natus erat. Poteſt igitur eſſe eques equeſtri loco natus, & eques nō equeſtri loco natus. itēq; poteſt eſſe ſenator equeſtri loco natus, & ſenator non equeſtri loco natus. cuius verò pater eques fuiſſet, is, ſi ſenator factus eſt, deſinit appellari eques, & equeſtis ordinis: eadem tamen retinet inſignia, niſi ſi ea, ignominia cauſa, notatus à cenſoribus amiſit. Ex noſtris obſeruacionibus.

E X I L I V M, mentionem ciuium Romanorum exulantium ſæpe fieri videmus; cum tamen nulla lege damnatis ciuibz exilium ſit irrogatum, quod ne vocari poſſit in dubium, ponam verba Ciceronis in oratione pro Cæcina. Exilium, inquit, non ſupplicium eſt, ſed perſeſſum, portūque ſupplicij, nam, qui voluit poenā aliquam ſubire,

fugere, aut calamitatem, eod ſolum vertunt: hoc eſt, ſedem, ac locum mutant. itaque nulla in lege noſtra reperitur, vt caput cæteras ciuitates, maleficiū vltimū exilio eſſe inſtitutum ſit, cum homines vincula, neceſ, ignominiaſque vitant, quæ ſunt legibus conſtituta, conſugiunt, quæ ad aram, in exilium. qui ſi in ciuitate legis vim ſubire vellent, non prius ciuitatem, quàm vitam, amitterent. quia nolunt, non admittunt ius ciuitatis, ſed ab iis reſtatur, atque deponitur. nam, cum ex noſtro iure duarum ciuitatum nemo eſſe poſſit; tum amittitur hæc ciuitas denique, cum is, qui profugit, receptus eſt in exilium, hoc eſt, in aliam ciuitatem. Hæc Cicero: quæ tum, non eſſe exilium vlla in lege nominatum, aperte docent: tum verò ideo multos in exilium ante damnationem ſua volutate proſiſſe, quia, legis poenā, quam præſentes corpore ſubirent, vt vincula, neceſ, ignominiaſque aliquam omnino vitare vellent. nam etiā reo in exilium proſeſſo, niſiſſimul cauſa peragebatur, & ſententiæ ſerebatur: (id exemplo Fabricij, de veneficio condemnati, ex oratione pro Cluentio conſtat: qui cum, abſolutione deſperata, à ſibiſſis ſua ſponte diſceſſiſſet, cum tamen latis ſententiis, abſentem iudices condemnarunt: idēq; de Verre Pedianus ſignificat, & in commentario Miloniano, cum ait: Multi præſentes, & cum citati non reſpondiſſent, damnati ſunt) tamen, cum quod ad corpus attinet, aut ad præſentem ignominiam, ipſe ſibiſſim reus cauerat; leuiora ducebat reliqua, ſive ſibi abſenti aqua & igni interdiceretur, ſive bona publicarentur, ſive aliqua inſamiz nota inureretur. Ac idem Cicero ipſe ſibi quaſi repugnare in Paradoxiſ videretur: vbi de exilio, tanquam poenā legum, ita loquitur: Omnes ſolent, atque impij, quorum tu te ducem eſſe proſiſſeris, quos leges exilio aſſiſci volunt, exules ſunt, etiam ſi ſolum non mutantur. an, cum omnes leges exulēte te eſſe iubent, non eris ex exul? in oratione autem pro Muræna, noua ambibus lege, quam ipſe tulit, ſenatores in exilium niſſos, ſiſis verbiſ demonſtrat: Legem ambibus flagitiſ: quæ tibi non dedit: erat enim ſeuereſſime ſcripta Calpurnia. geſus eſt mos & voluntati, & dignitati tuæ, ſed tota illa leraculationem tuam, ſi haberes oncentem reum, fortaſſe armaſſet, petitioni verò reſtagata eſt. poenā grauior in plebem alta voce eſſagitata eſt: commotiſ animi tenuiorum. exilium in noſtrum ordinem: conceſſit ſenatus poſtulationi tuæ, ſed non libenter diuorem fortunæ communi conditionem te auctore conſtituit. Atque hæc ipſa de lege, de qua exilio x annorum loquitur & Dio libro xxv. i. nec deſunt alia de ciuibz Romanis exulantibus exempla: quos tamen à lege, vel à iudicibus, qui miſiſſi legum ſunt, nominati in exilium eſſe eiſſos, non debemus opinari. quo modo igitur exules? Sciendum eſt, exilij duo genera fuiſſe, voluntarium, & legitimū: & voluntarij rursus duo genera, vnum, cum reus ante latis à iudicibus ſententiis in exilium abibat, vel vt legis poenā vitaret, quod iam diximus; vel quia, cum ſe damnatum ſi perſeſſe videret, ſponte veller eam poenā ſubire, quam paulo poſt leges ſi fine dubio illarum videretur: quod ſi, quos paulo ante dominauit, Verres, Fabricijſque, omni proſus abſolutionis abſoluta ſpe, ſecerunt. non enim ante damnationem ideo diſceſſerunt, vt legis poenā vitarent: quandoſque ſibiſſim exilio grauius timere à iudicibus poterat: cum Oppidicū qui mox eodem crimine præſens damnatus eſt, nullam omnino, præterquam exilij, calamitatem tulſiſſe conſtat. nec de repudiandis quo crimine damnatus eſt Verres, alia, præter exilium, & lxxv. xlii. mationem. nocentes reos poenā ſequabatur. quam vtrancque poenā, poſt proſeſſionem damnatus, Verres tulit. Alterum exilij voluntarij genus fuit, cum reus, poſt damnationem, quia multam à iudicibus dictam ſolvere non poſſet, ex vrbē diſcedebat, quod vt putem eiſſe legibus, ad eſſe fugiendam multæ ſolutionem, fuiſſe permiſſum, adducor ut verbiſ, quæ ſunt in oratione pro Cæcina: In colonias Latinas ſæpe noſtri ciues aut ſua voluntate, aut legis multa proſeſſi ſunt: quam multam ſi ſuſſeſſe voluiſſent, tamen manere in ciuitate poſſuſſent. Legitimum autem exilium erat, cum reus, non ille quidem verbo, ne tamen ipſa in exilium mittebatur, vetus enim conſuetudo fuit, inſoluta legibus, more conſtituta, quæ non modo in rep. ſed imperatorum quoque ætate, multique poſt ſeculis, viguit: vt, ſi quis exilij poenā dignus videretur, ei, nulla exilij ſacta mentione, reſto, aqua, igni interdiceretur. ita earum rerum, quæ maxime ſunt ad vitam ſuſtentandam neceſſariæ, vſu priuatus cum vno aëris alimento contentus eſſe non poſſet, abire cogebatur. ex quo exulare ciues Romani dicebantur: patet hoc in oratione pro domo: in qua ita ſcriptum eſt: Qui erant rerum capitalium condemnati, non prius hanc ciuitatem amittebant, quàm erant in eam recepti, quò vitendi, hoc eſt mutandi, ſoli cauſa venerant. id autem vt eſſet faciendum, non ademptione ciuitatis, ſed reſti, & aquæ, & ignis interdictione faciabant. Ac ne ciues quidem omnium improbiſſimi, atque audaciſſimi, cum in ſuos inimicos, ætérnimo incitati odio, non leges, ſed priuilegia ferrent, exilium nominabant. ſed iſ aqua & igni interdiceretur. itaque & de ipſo Cicerone, quod in eadem oratione legitur, P. Clodius tribunas pl. cui nihil in tota vita moſtitiæ fuit, qui in tribunatu pro ſua libidine, neglecto more maiorum, abieciſſis legibus, cuncta geſiſſet, ita populum rogauit: Velitis, iubeatis, vt M. Tullio aqua & igni interdicator, neque ſolum Clodius, ſed antea quoque homines maxime ſeditioſi, C. Gracchus, & L. Appuleius Saturninus de ſuis inimicis eodem modo tulerunt. eſt enim eadem in oratione ita ſcriptum: Ne cum quidem, cum aſhoram, negare poterat eſſe me tua lege ſenatorem. vbi enim videras, vt mihi aqua & igni interdiceretur? quod Gracchus de P. Popillio, Saturninus de Metello tulit. & minorem, ſive mediam capitis diminutionem, cum ciuitas eſſet non verbo, re tamen adimebatur, ita fieri ſolitam, tradidit Iuſtinianus Inſtit. libro t. de capitis diminutione, hiſ verbiſ: Minor, ſive media capitis diminutio eſt, cum ciuitas quidem amittitur, libertas verò retinetur: quod accidit ei, cui aqua & igni interdictionem fuerit, vel ei qui in inſulam deportatus eſt. Ergo cum dixit Cicero aduerſus Clodium in Paradoxiſ: Familiariſſimus tuus de te priuilegium tulit, vt ſi in opertum Bonæ dæce acceſſiſſes, exulares: hoc ſignificant; vt tibi aqua & igni interdiceretur. & cum de ambibus dampnis x annorum exilio puniendus Dio locutus eſt, non aliud intellexit, quàm, vt iſ in x annos aqua & igni interdiceretur. Erat autem, vt neque flagitia ſunt paria, ſic hoc poenæ genus neque loci ſpatio, neque temporis æquale, quibusdam enim tantum intra vrbem, hoc eſt intra pomerij fines, aliis longius, aqua & igni interdiceretur. crediderim tamen, actum ſatis leuiter ac miſericorditer cum reo, nequitiæque aut cerè paucoſ admodum extra

Italix terminos aquæ & ignis interdictione summotos, qui videam Oppianicum, de veneficio, quod capitale crimen erat, damnatum, impune tamen ad urbem habitare potuisse. notauimus enim hæc in oratione pro Cluentio: Cum vagus, & exul erraret Oppianicus & huc ad urbem profectus esset, accidisse ex equo dicitur, & latus offendisse vehementer, & postea quàm ad urbem cum febris venerit, paucis diebus esse mortuum. Quid, quod Q. Pompeium Rufum, & T. Plantum Bursum, verumque de vi damnatum, quod ex Dionis historia constat, alterum Baulis fuisse, alterum Rutenæ scribit M. Cælius in epistola ad Ciceronem? nam Cicerō ipse quadringentis millibus passuum, non vlla communi lege, neque iudicium sententis, sed iniquissimo P. Clodij privilegio, per operas Clodianas lato, abesse iussus est, aqua & igni citra illum terminum interdictis. Milonis autem Massiliæ exulantis exemplum, vix cum altero licet exemplo coniungere, graue enim facinus occiso in Appia via Clodio, à senatu iudicatum est: & fuit faciendum populo, Clodij cæde concitato. Ideo noua lex per lata, & extra ordinem questum, nec tamen satis habeo compertum, Massiliam ne sedem exilij Milo delegerit, quod citra esse interdictionem aqua & igni, an vero, quod, cum propius urbem, concedere lege, posset habitare, Massiliam tamen probauerit, ac voluerit, nec puto leges, aut iudices præscripsisse cuiquam, vbi esse deberet, sed non posset. ne verò his de quibus & Cicerō in oratione pro Balbo, & historice loquuntur, Q. Maximus, P. Popillius, Q. Philippus Nuceria, aut C. Catoni Tarraco, aut Q. Crispioni & P. Rutilio Smyrna locus exilij definitus sit: sed ipsi, cum Romæ esse non liceret, eas res, vt iucundas, aut quietas, aut commodas, aut sibi fortasse beneuolas, ad habitandum legerunt. Memorabile illud fuit, quod legitur in Polybio: capite damoatis egressi palam ex urbem egressi: quod si tribuum vna, quæ scilicet ad damnationem deesset, suffragium de reo nondum tulisset, fauilem reo esse datam exilij suo sibi arbitrari deligendi: exulibus autem commemorari tunc licebat in qua vellet urbe federata, vt Neapoli, Pitane, Tybure. hæc Polybius: cuius ætate populus de capitalibus criminibus iudicabat. nam postea prætores quaesierunt, excepto crimine perduellionis, aut si quando tribunus pl. diem alicui diceret, suffragiumque de reo mallet à populo, quàm sententias à iudicibus, & prætoris, ferri. Quod autem exilij tempus disparibus in culpis diuersum fuisse dixi, id ita verisimile est, vt exemplis probari multis non debeat. quare vnum ponam, etsi minime necessarium. Damnatis de ambitu aqua & igni per x annos tantum interdicitur: quod antea demonstrat, at damnatis de corrupto iudicio, in vniuersum vitæ tempus: quod in oratione pro Cluentio licet coniectare: huius in extremo, peritutum extra patriam Cluentium, si damnatus erit, his verbis significat: Quid enim profectum, nisi vt huius ex mediis mortis insidiis vitæ ad luctum referuata, mors sepulchro patris priuata esse videatur? Ac de duobus exiliis, voluntario ac legitimo, vtrum fuerit grauius, venit in mentem queri posse. legitimum existimo: primum quod eos, quibus aqua & igni interdictum est, recipi recto intra spatium interdictum leges vetant: quod his non contigit, qui sua sponte in exilium profugerunt: deinde, quod, vt ego arbitror, aliquot turpius est, exulare legibus eiectionem, quàm, exulare non eiectione. eiectionem enim ciuitate, cui aqua & igni interdictum est, qui verò sua voluntate discedit, non ita eluitare possit, sed eam ipse deserit, ac relinquat. huc adde, quod, quibus interdictum est, iudicatos postea non sunt, & eos legi suo loco à censore in senatum leges prohibent: quibus verò non interdictum est, etiam si urbe eant, senatores tamen sunt. hoc in oratione pro domo didicimus: in qua hæc sunt, Necrum quidem, cum aberam, negare poterat esse me senatorem. vbi enim tuleras, vt mihi aqua & igni interdiceretur? quod Gracchus de P. Popillio, Saturninus de Metello tulit, homines seditionis optimis ac fortissimis ciuibus non vt esset interdictum, quod fieri non poterat, tollerunt, sed vt interdiceretur. vbi caussit, ne meo me loco censor in senatum legeret? quod de omnibus, etiam quibus damnatis interdictum est, scriptum est in legibus. Ergo, cum de pœnis capitalibus loquimur, aut exilium inter eas nominandum non est: quod lex nulla, nullum ob malefactum interrogabat: aut eo de exilio dicendum, quod etsi non nominaretur, necessario tamen, cum damnatis interdiceretur aqua & igni, conuequebatur. Hæc ex libro nostro de legibus Romanis.

EXTRA CILVSVS ager dicebatur, qui intra finitimam lineam & centurias interiacebat: ideoque extraculus, quia extra limites finitima linea clauderetur. & extraculus loca sunt aquæ iuris subsecutorum, ultra limites, & ultra finitimam lineam, quod genus agrorum si reip. populi Romani, aut ipsius coloniz cuius sine circumdatur, siue peregrinæ urbi, aut locis sacris, aut religiosis, quæ ad populum Romanum pertinentibus, datum non est, iure subsecutorum in eis, qui assignare potuerunt, remanet potestate. Ex Frontino de agrorum qualitate.

EXTRIMITAS in agro ita definitur ab Aggeno. Extrimitas finitima linea est, quæ interuenit aut per iter publicum, quod transcendere non potest, secundum legem colonicam: quia omnis limes iuncti publico feruere debet: aut per limites siue terminos aliq. signa quibus territoria finiuntur: aut vbi insoluta loca remanserunt. hæc autem sunt loca quæ insoluta dicuntur: quæ aut in saxosis & sterilibus locis sunt, aut in paludibus, vbi nulla potuit exerceri cultura: quia, dum non esset quod excoli potuisset, nullis necesse fuit limum regulis obligari. Ex Aggeno de limitibus.

FORIS quandoque pro passum vsurpatur. Cicerō ad Q. Fratrem, Foris valde placidius id est, non solum in senatu, sed apud ceteros etiam. & in epistola longa ad Lentulum: Cum ea contentio mihi magna etiam foris fructum tulisset. In vulgus, idem alibi dixit, eadem sententia. Ex nostro commentario ad Q. Fratrem.

GALLIATOGATA non est, vt quidam credunt, ipsa plane cisalpinæ, sed cisalpinæ patris togata enim incipit à Rubicone flumine, & Placentia terminatur: cisalpinæ verò initium quidem ipsa quoque capit ab eodem flumine, sed terminum habet alpes. erant autem in togata multa municipia, multe coloniz Romanæ: propterea dixit Cicerō in epist. 1. ad Att. Videtur in suffragiis multum posse Gallia ius enim ferendi Ro-

mæ suffragij habebant omnia municipia, & omnes coloniz, quæ idem Romanæ dicebantur, quia iura possidebant ciuium Romanorum. nam Latine suffragium non habebant, sed tantum Latij, vnde appellatur. Ex nostro commentario in epist. ad Att.

GENTIS & familia. inter gentem, & familiam illud interest, quod gens ad nomen, familia ad cognomen refertur. itaq. illa rangum totum continere videtur, hæc quodam modo partem. exempli gratia. Valerij omnes vniuersæ gentis dicuntur, quia vno nomine continentur omnes. at verò partes gentis huius sunt plures, quæ ex cognominum varietate distinctæ sunt, & quæ familiæ nominantur, vt in gente Valeria Maximi, Messallæ, Flaccæ, Læuini, Faltones, in Cornelia Scipiones, Lentuli, Dolabellæ, Sullæ, Cinnæ: in Aemilia Mamercini, Lepidi, Pauli, Scauri, Barbullæ: itemque iocæsteris. at verò Valerij omnes vniuersæ gentis, itemque Cornelij, atque Aemilij. itaque recte Festus gentē definiit eā, quæ ex multis familiis cōficeretur. Quod autē interest inter gentē, & familiam, idem interest inter genus, & stirpem, quæ quidem ita esse, ex his veterum historiarum urbis intelligitur, Suetonius in Galba: Imagines vniuersæ gentis exequi longum est, familiæ breuiter attingam. Qui primus Sulpitiorum cognomen Galbæ tulit, eum, aut vnde traxerit, ambigitur. & Lilius lib. x. x. v. i. i. Scipio Nalica orationem habuit plenam veris decoribus non communiter Corneliz gentis, sed proprie familiæ suæ. & apud Suetonium Cæsar: Ab Anco Marcio sunt Marci Reges, quo nomine sui matris, à Venere Iulij, cuius gentis familia est nostra. & in Augusto: Gens Octauia à Tarquinio Prisco rege inter Romanas gentes allesta, mox à Ser. Tullo inter patricias traducta. primus ex hac magistratuum cepit C. Rufus. Is quæstorius Cæcum, & Cæcum prætoris, à quibus duplex Octauiorum familia defluxit, conditione diuersa. & Cicerō in Bruto: Funebres orationes ipsæ familiæ quasi ornamenta seruabant ad vsum, siquis eiusdem gentis occiderit. & Lilius lib. i. x. Duodecim Pontiorum familias fuisse, cum gens Pontia tota interiret. & lib. i. Iulia gens Iulium auctorem sui nominis nuncupat. & lib. v. i. i. sic loquitur Valerius Coruius: Non, si mihi nouum hoc Corui cognomen diis auctoribus homines distulit, Poplicolarum vetustum nostræ familiæ cognomen memoria excidit. & libro x. i. Inde cognomen familiæ inditum, vt Annales appellarentur. & Catullus, Non deerat tam vetus sine liberis domus esse. id est tam veterem gentem, qualis erat Mausia. Hæc de gente, familia, & genere. nunc de stirpe dicam. Cicerō pro Rabirio: Quia in familia laus aliqua fortè floruerit, hanc ferre, qui sunt eius stirpis, cupidissime persequuntur. & primo de Legibus: Hic oritur stirps antiquissima sumus. & in Lælio: Quia aliquandiu propter ignorantiam stirpis, & generis in famulatu fuerunt. & libro i. de oratore Quid, qua de re inter Marcellos, & Claudio patricios centumviri iudicauerunt? Cum Marcelli à liberis filio stirpe, Claudij patricij eiusdem hominis hereditatem gente ad se redisse dicerent: nonne in ea causa fuit de toto stirpis, & gentilitatis iure dicendum? & Suetonius in Claudio: Claudius Cn. Pompeio antiquissimæ stirpis Magni cognomen ademit. Quæ autem ratio est inter gentem, & familiam, eadem est inter gentes, & agnatos. vt enim familia, aut stirps non propius attingit, quàm gens, aut genus, sic agnati, quàm gentiles. siquidem gentilis, auctore Festo, dicitur, qui eodem ex genere natus. & is, qui simili nomine appellatur. recte, quatenus enim ait, Ex eodem genere, eos intelligit, qui eiusdem gentis eundem principem habent: quatenus, simili nomine, eos qui eandem quam vno gentis nomine omnes vtuntur, tamen alium atque alium auctorem sui generis nuncupant. quo modo Cicerō in prima Tusculana, se gentilem esse ait Ser. Tullij regis, quod vterque simili gentilitio nomine vteretur, cum tamen è diuerso vterque fonte manaret. Cum autem ad Herennium scriptum sit: Si furiosus existat, agnatorum, gentiliūque in eo, pecuniāque eius ius esto. item: Si pater familias intestato moritur, familia, pecuniāque eius agnatorum, gentiliūque esto: agnati profecto videntur esse, quæ eadem familia sint: quibus deficientibus, gentiles subeant. nam Cicerō dixit primo de Oratore: Iura gentilitarum, & agnatorum. item: Ius gentilitatis, & stirpis. & de Legibus primo: Homines decorum agnatione, & gente tenentur: cum vtrunque coniunctionem compledi vellent. Qui autem libris scriptis ante nos de nominibus, idem esse censet gentē, & familiam, gentiles, & agnatos: ait enim: Agnomen familiæ est appellatio, & gentis: vnde agnati, & gentiles dicebantur, quæ eadem erant familia, vt Cicerō in Topicis ait, & idem in Bruto Ser. Tullium regem gentilem suum ea de causa nominat. mea autem sententia, Ciceronis sententiam percepisse non videntur, qui in Topicis gentiles eos definiit, qui inter se eodem nomine sunt, id est ex eadem gente: familiæ verò, aut agnatorum non meminit. Est præterea intelligendum, Plinium gentiles nouo quodam modo appellare. siquidem feruos gentiles esse dominorum ait, quia eodem prænomine appellarentur, quo domus, vt Marci Porci, Quintilij, id est Marci, & Quintilij puer. Ex libro Cæ. roli Sigonij de nominibus Romanorum.

GLADIATOR. plura genera gladiatorum erant, Samnites, Prouocatores, Retiarij, Mirmillones. ex his oppositi in pugnis Samnites, & Prouocatores: quod illa Ciceronis verba in oratione pro Sextio videntur ostendere: cum de venalibus quidem homines electos, sed ex ergastulis emptos, nominibus gladiatoris ornari, & sortito alios Samnites, alios Prouocatores fecerit. Retiarij autem, & Mirmillones componbantur: id quod Valerius Maximus libro i. & Quintilianus libro v. i. declarat. Samnites ad pugnandum primo lenti: Prouocatores ex se nomen sumpserunt, quia certaminis initio prouocare aduersarios solebant. vnde Horatius in epistola quadam, Lento Samnites ad limina prima duello. Mirmillones & Secutores dicebantur: quod, si quis Festum, & Quintilianum lib. v. i. & Suetonium in Caligula legere, facile poterit coniectare. de Secutoribus meminit & Cicerō libro v. i. ad Att. & Iuuenalis saty. v. 111. Ex commentario nostro in orationem pro Sextio.

Cum minus gladiatorum significare vellent, gladiatoribus, dicebant, vt libro i. epistola ad Att. item libro i. bis, & Philippica 1. item in epistola Attij, quæ est libro x. fam. Pedianus, Dare gladiatorum,

rum, dixit, cum subintelligeret, munus. Ex nostro commentario in epist. ad Att. Gegerat gladiatorum plura: quorum primum lusus equestris, duo enim equites, praecedentibus prius signis militibus, unus à porta Orientis, alter ab Occidentis, praecedebat in equis albis, cum autem galeis, muribus & habilioribus armis. Retiarius, ab armatura genere, in gladiatorio ludo, contra alterum pugnantem occulte ferebat rete, quod iaculum appellatur, ut aduersarium cupide insequentem operiret, implicitumque vitibus superaret. quae armatura pugnabat Neptuno, tridentis caula. Sutor est ab insequendo retiarius dictus, gestabat enim cuspidem & malleum plumbeum, quae aduersarii iaculum impediret; ut, ante quam ille feriret rete, iste superaret. haec armatura sacra erat Vulcano, ignis enim aquam semper insequitur. idcirco cum retiario componebatur, quia ignis & aqua semper inter se inimici sunt. Laqueatorum pugna erat, fugientes in ludo homines, iniecto laqueo impedire prostrare, amictos vmbone pelliceo. Velorum pugna erat ut vltro citroque telo obiciderent. erat autem equum varia pugna, & spectantibus gratior quam reliquae. velites autem vocati sunt, siue à volitatione, siue à ciuitate Etrurcorum, quae Velites vocabatur. Idcirco de etymologia.

I D Q U O D, pro ideo quiddam veteres dicebant. Sic locus est Terentius in Heautontimorumenos. Id quod est consimilis moribus, conuincens facile ex te natum. & in Hecyra: Illico latre exclamant, venit, id quiddam repente aspererant. & Lilius libro 11: Id quod erat vetusta coniunctio cum Macedonia. & libro 11: ad Q. fratrem: Teneo ab accusando, vix me hercule, sed tamen teneo, id quod iudices nullo habemus. Ex nostro commentario ad Q. fratrem.

I T R A X X X creabatur, cum nullus esset in urbe patricius magistratus, creabatur autem à senatu, nec à senatoribus cunctis, sed à patriciis tantum, nec verò interrex poterat esse, qui patricius non esset: nec ultra quinque dies durabat. moris autem fuit, ut, qui primus interrex creatus esset, comitia non haberet: habebat autem vel secundus interrex, vel qui deinde facti essent. Ex nostris observationibus.

I T A L I A sic describitur à Siculo Placco in libro de conditionibus agrorum. Ab Alpibus in mare porrigitur à tribus lateribus exteras gentes intueitur: à Sicilia vsque ad Galliam omne litus Africum ei est contrarium: sursum à Leuconopetra pars, quae ad mare attingit, Macedoniae & aliam Epri partem spectat. Adriaticum verò litus Illyricum contra se habet.

I D I C I A. Satis est obscura & percurata iudiciaria cognitio. itaque studiosius vult futurum putamus, si, quae legendis veterum libris obseruauimus, asstantur. sic enim aut tota res patet, aut certe minus obscura videbitur. Ac primum illud ponam, decem leges à me esse notatas, quae diuersis temporibus Romae de iudiciis latae sunt, Semproniam, Seruiliam, Liliam, Ploriam, Cornelianam, Variatam, Aureliam, Pompeiam, Iuliam, Antoniam: quibus de singulis agendum est. Ante C. Sempronij Gracchi tribunatum soli senatores, vultuissimum, ut opinor, Romuli lege, iudicabant, exceptis causis, in quibus de pecuniis ob iudicandum captis ageretur, nam de his ad equites questio pertinebat. idcirco non antiquum fuisse, sed tributum esse equestri ordini aetate Ti. Sempronij Gracchi Tiberij, & C. patris, qui etiam senatum, quod id fieri passus esset, reprehenderet, cum futurus ex eo publicas discordias calamitatisque praedictor: Appianus historiz suae libro 1. scriptum reliquit. C. Gracchus, Tiberij filius, tribunus pl. Cn. Domitio Ahenobarbo C. Fannio Nepote cons. legem tulit, quam paucis ante annis frater eius Tiberius ferre conatus erat, ut equites soli iudicarent. sic enim ex Velio, Pediano, Appiano, Cicero ipso cognoscitur. Postea Q. Seruilius Capiō consul, qui postea cum Cimbris male pugnavit, legem rogauit, ut cum equitibus, qui antea lege C. Gracchi soli iudicauerant, etiam senatores iudicarent. hanc tamen legem, quam & Cassiodorus, & Obsequens, & Cicero ipse latam significat, non multo post esse abrogatam, ex eo suspicor, quod paucis post annis C. Norbanum, quo accusante Capiō damnatus erat, non ab equitibus, & senatoribus, sed à solis equitibus esse iudicatum, Cicero libro 11. de Oratore declarat his verbis. Animus equitum Romano, Cicero libro 11. de Oratore causa agebatur, ad Q. Capionis odium, à quo rum, apud quos tum iudices abolerent, renouabam, atque reuocabam. Facit etiam ipsi propter iudicia abolerent, renouabam, atque reuocabam. Facit etiam mecum illa ratio, quod, cum M. Lilius Drusus tribunus pl. Philippo & Caesare cons. legem tulit, ut cum equitibus senatores iudicarent, quod proxime probatum est: manifestum est, solos equites ante Drusi tribunatum iudicasse. Praeterea, scriptum est apud Cicero in oratione pro C. Cornelio, non ante legem Ploriam senatores cum equitibus iudicasse. ac legem Ploriam Pompeio Strabone & Porcio Catone cons. latam esse, Pedianus docet. ex quo, legis Semiliae de communicandis inter equites & senatores iudiciis nullam habuit esse rationem, ac ne Lilius quidem, quae id sanxit, facile est cognoscere. Post Capionem M. Lilius Drusus tribunus pl. eius Drusi filius, quo tribuno pl. ad labellandam C. Gracchi potentiam senatus usus erat, L. Marcio Philippo Ser. Iulio Caesare cons. tulit ad populum ut cum equitibus senatores causas cognoscerent. cuius legibus, Philippo consule referente, S. C. sublati, in eundem, quo antea fuerat, statum re iudiciaria restituta, solique ex lege Gracchi iudicantur. Anno deinde interfecto, M. Plautius Silanus tribunus pl. Cn. Pompeio Strabone L. Porcio Catone cons. qui fuit annus belli Italici secundus, tulit ad populum, ut singulae tribus à se numero quinos decenos, per annum iudicarentur, suffragio crearent. quod factum est, ut senatores quinque in eo numero essent, & quidam etiam ex ipsa plebe. Post victor Sylla, dictator primus reip. constituendae causa factus, insensit equitibus, quia pro Cinnanis nartibus steterant, legem tulit, ut tres ordines, senatores, equites, tribuni ararij simul iudicarent. tamen si, & conuentionibus aditum ad res iudicandas patuisse hac ipse lege, & sequentibus dubit, de quibus dicemus. Pompeia, & Iulia, censuram praefinitio. Cicero docet in Philippica prima. videtur autem Patreulius, nisi mendosus libri sunt, neque tempus, neque sententiam huius legis perfecte nouisse: qui libro 11. legem à Cotta latam per i. tempus significat, quo Gabinus tribunus pl. rogationem tulit, ut Pompeius contra piratas summo cum imperio mitteretur, quod factum esse constat. nam Gabinus biennio post Pompeij consulatum, hoc est Pisonis & Glabronis cons. eam legem tulit: quod & Vellius ipse asserit, & inde facile licet existimare, quod, absoluto bello piratico, statim C. Ma-

nilius tribunus pl. tulit ad populum, ut Mithridaticum bellum Pöpeio mandaretur. id Plutarchus Vellicusq. confirmant. Manilius autem legem Cicero praetore latam esse, inculeta ipsius oratio declarat. porro Cicero de gestis praeturae Lapidio & Tullo cons. qui fuit annus post Pisonis & Glabronis consulatum proximos, quis est qui ignoret? testem habemus Pedianum: ut alia, quae facile probantur, argumenta praetmittam. tulit igitur de piratico bello rogatione Gabinus tribunus pl. Pisonis & Glabronis cons. at Cotta, cum rogationem de iudiciis eo anno tulit, quo designatus ad illis Cicero Verrem acculauit, defendente Horcenio consule designato, plane videtur eo anno tulisse, quo Pompeius & Cassius consules fuerunt. quod aperte Dio narrat. Hoc de tempore, quod ad sententiam attinet, non video, qui probari possit id, quod idem narrat, Cottam iudicandi munus inter equites & senatum aequaliter esse partitum, cum, eam potestatem non his modo, sed praeterea tribunis arariis esse permissam, feretis loci demonstrant: nisi forte illud, (libet enim tunc antiquitatem) aequalitatem inter vtrunq. ordinem partitum est, ideo Patreulius dixit, ut significaret, non solum senatui, ut antea, sed equestri pariter ordinem post legem Aureliam iudicasse: ut ararios tribunos, qui deinde cum senatoribus & equitibus iudicauerunt, et si non nominauit, non tamen exclusisse videatur. quo modo & Cicero in lib. v. in Verrem locum videmus. ait enim, cum Cotta legem significet iudicium de iudiciis, & de te futurum est: at quo tempore futurum est? nempe eo, cum populus R. aliud genus hominum, atque alium ordinem ad res iudicandas requirit nempe ea lege de iudiciis iudicibusq. nouis promulgata. Alium ordinem dixit, cum tamē non vno de ordine, sed de tribus. hoc est de senatoribus, equitibus, tribunis arariis in ea lege mentio fieret. Eodemq. modo, cum censuram iudicia refecisset esse iudicium sententiae, significare vellet in oratione pro Cluentio locutus est. Senatores, inquit, equitibusq. Romani in compluribus iam reis, quos contra leges pecunias accepisse subscriptum est, suae potius religioni, quam censuram opinioni paruerunt. & in Diuinatione: Iudiciorum leuitate ordo quoque alius ad res iudicandas postulat. Pedianus etiam in commentatio 11 orationis in Verrem, Cottam, inquit, praetorem significat, qui legem promulgat de restituendis equis i. ordini iudiciis. cum tamen Cotta lex non de vno equestri ordine, sed de senatoribus, equitibus, tribunis arariis mentionem faceret. Plutarchus etiam in Pompeio iudicia ad equites, ait, esse emanata: cum tamen lege Cotta inter tres ordines essent communicata. Quod si quis putat in vno ordine, quem Cicero ad res iudicandas requirit significat, simul cum equitibus tribunos ararios intelligi, opinione fallitur, eam senatores, equites, tribuni ararij, non ordines duo, sed tres à scriptoribus antiquis appellatur: itaq. Pedianus in commentario Cornelianae, L. Cotta, inquit, lege sua iudicia inter tres ordines communicauit, senatum, equites, tribunos ararios: & in commentariis duarum orationum, in Pisonem, in extremis, pro Milone, in principio. Lex Vatinia secuta est. tulit enim cam, ut opinor, P. Vatinus tribunus pl. Caesare & Bibulo cons. qua sententia, nondum inuenire potui: Sed fuisse popularem, cum Vatinus senatum, senatus illum vehemeter oderit facile possum existimare. Lex Pompeia, quam tulit Cn. Pompeius Magnus in consulatu 11, nihil ab Aurelia de tribus ordinibus discrepabat, (nam postea de tribus ordinibus iudicantibus exempla multa sunt, maximèq. apud Pedianum) sed ex amplissimo censu, & centuriis legi iudices iubebat. Iulia, quam C. Iulius Caesar, rerum potitus, tulit iudicia ad duos gentes iudicium redegit, equestrem ordinem, ac senatorum tribunos ararios, quod erat tertium, sustulit. Antonia consularis, M. Antonij, qui 11 vii fuit, hoc sanxit, ut ad duas iudicium decurias accederet: restia de centuriationibus, hoc est, ut cum equitibus, & senatoribus tertium enim ordinem tribunos ararios lex Iulia sustulerat) centuriones iudicaret. quod genus hominum ne superiores quidem leges, Iulia, Pompeia, Aurelia, iudicandi iure excluderant, sed praescripserant, quo censu eos esse oportere: sicuti senatoribus quoque, & equitibus, & tribunis arariis census erat praefinitus: cum in iudice, ut ait Cicero, & fortuna spectari deberet, & dignitas. Antonij verò lex plus aequo impudens & dissoluta, quae rationem censuum nullam habuit, omnibus, quicunq. ordinem duxissent, iudicandi potestatem permisit. atq. hanc Antonij legem de tribus decuriis non esse abrogatam, cum ille hostis iudicatus esset, cum eiusdem legem de sacerdotibus abrogatam esse videam, & Suetonio cognoscitur: qui in Augusto ita scripsit: Ad tres iudicium decurias quartam addidit, ex inferiore censu, quae ducentariorum vocatur, iudicantemq. de leuioribus summis. Hae de ordine iudiciorum, pro varis legibus, variis. De numero autem iudicium, lex Gracchi c. c. fecit, omnes ex equestri ordine, totidem, quos antea senatores iudices fuerant: lex Drusi c. c. equites, & c. c. senatores, numero pari: lex Plautij d. x. x. iustit enim ex singulis tribus, quae x. x. v. erant, quinos decenos creari: lex Syllae c. c. ordines ex ordine senatorio. lex Aurelia cum lege Syllae de numero, ut opinor, congruebat, cum in ordinibus discreparet. nam libro epist. fam. v. 11, de iudiciis c. c. c. cum lex Aurelia seruaretur, mentionem fieri video. quod si ita est, auctam deinde numerum esse lege Pompeij, vere dicemus: quia Vellicus auum suum inter c. c. & x. x. à Pompeio lectum esse narrat, eundemque numerum Plutarchus in Pompeio tradidit. lex Caesaris, cum de tribus ordinibus vnum, ut diximus, sustulit, numerum simul iudicium, vrego sentio, commutauit. lex Antonij cum tertiam decuriam addiderit, satis liquet, eorum, qui res iudicarent, amplioem numerum esse factum. quem rursus & ab Augusto esse auctum cum ad tres decurias quartam addidit, facile cognoscitur. De iudicium aetate legem fuisse, ne quis interea x. x. aetatis annum iudicaret, facile possum ex eo coniectare, quod Suetonius de Augusto scripsit: Iudices à x. v. aetatis anno elegit, id est, quinquennio maritum, quam solebant. Cassitatus quidem iuriconsulatus, lege Iulia cautum esse, ait, ne minor annis x. x. iudicare cogere, neque minorem annis x. x. compromissum iudicem liceret eligere. Sanxide eadem legem, ut opinor, de numero patronorum. nam ante L. Domitij Ahenobarbi & Ap. Claudij Pulchri consulatum raro quisquam pluribus, quam quatuor, patronis usus erat. his consiliis M. Scaurum de repetundis accusatum, lex defenderunt. eoque progressa res est, ut eadem causa post bella

ciuitia nonnunquam à duodecim patronis ageretur. cui licentia, vt in Pediano scriptum est, C. Cæsar dictator lege modum imposuit. Et fortasse idem Cæsar, qui in lege de numero patronorum, in eadem eulie de ratione iudicandi, quod Gellius lib. x. i. 11, cap. 11. significare videtur his verbis: Atque in rerum quidem diffinitionibus, compendiationibusque, & aliis quibusdam legitimis in rebus ex ipsa lege Iulia, & ex Sabini Massurij, & ex quorundam aliorum iurisperitorum commentariis communis sumus. Legimus etiam apud Priscianum de lege Latoria, quæ minore annis x. v. stipulari verbat. Addatur aliquid de personis, quæ facinus iudicare possent, & de causis, in quibus possent, tum de iudiciis, deque testimonij dicendi potestate. ac primum illud ponatur, legibus eos iure iudicandi non esse excludos, quos ignominia censores notassent. id Cicerio significat his verbis in oratione pro Cluentio. In omnibus legibus, quibus exceptum est, de quibus causis aut magistratum capere non liceat, aut iudicem legi, aut alterum accusare, hæc ignominia causa prætermissa est. immortis enim causam, non vix potnam in illa potestate esse voluerunt. & ibidem paulo post: Prætoris vrb. qui iuri debent optimum quemque in selectos iudices referre, nunquam sibi ad eam rem censoriam ignominiam impedimento esse duxerunt. Postea tamen inductum video lege Iulia, vt senatu moti iudicare non possent. quod & lege Cassius, de senatoribus, traditum est, & Paulus quoque, vt proxime docuimus, significat. Turpi autem iudicio damnatus ademptum esse iudicandi potestatem, idem Cicerio in eadem oratione, paulo ante, demonstrat. Quod si, inquit, illud iudicium putaretur: vt ceteri, turpi iudicio damnati, in perpetuum omni honore, ac dignitate priuantur, sic hominibus ignominia notatis neque ad honorem aditus, neque in curiam reditus esset. turpia, vero, famosaque iudicia erant, calumnie, præuaticationis, furti, vi bonorum raptorum, iniuriarum, de dolo malo, pro socio, mandati, tutelæ, depositi, & alia quedam à Iuliano memorata digesti lib. 1. 1. 1. Pamosos etiam, non minus, quam qui turpi iudicio damnati essent, Pegasus & Nerua filius eos iudicant, qui quæstus causa in certamina descendissent, aut propter præmiu in senam prodissent. athletas autem, quia ludicram autem non facere, sed victus gratia exerceri viderentur, infamia liberabant Sabini & Cassius, quæ scripta sunt apud Vlpianum. Præterea, cum ab eodem ita traditum sit lib. digesti. x. 1. 11, qui iudicio publico damnatus esset, eum ius accusandi non habuisset, nisi si libertorum, vel patronorum suorum mortem, vel rem suam exequeretur; consentantur videri potest, eundem iudicandi munere exclusum, quanquam ad rationem accedit auctoritas. nam ita scriptum postea competi apud Marcellum iuriconsultum. Omnes etiam de vi priuata damnatos iudicare lex Iulia prohibebat. quæ de re Martiana his verbis lib. dige. x. 1. 11: De vi priuata damnata pars cetia bonorum ex lege Iulia publicatur: & cautum est, ne senator sit, aut decurio, aut vilius honorem capiat; neque in eum ordinem fideat, ne ve iudex sit. Huc illa pertinent, quæ tradita sunt à Paulo iuriconsulto: quæ seruata credimus etiam reip. temporibus. nihil enim à iure, aut æquo dissentiant. Quidam, inquit, lege impediretur, ne iudices sint, quidam moribus: quidam natura natura, vt furdus, mutus, & perpetuo furiosus, & impubes, quia iudicio caret: moribus, vt stultus, & ferus; non, quia non habeant iudicium; sed, quia receptum est, ne ciuilibus fungantur officiis: lege, qui searum motus est. qui vero possunt esse iudices, nihil interest, in potestate, an sui iuris sint. Cum iudicibus recte coniunguntur testes. itaque subiectionibus ea, quæ de testimonio dicendo idem Paulus tradidit. Lege, inquit, Iulia, & Papia iudiciorum publicorum cauetur, ne cui inuito denuncietur, vt testimonium dicat aduersus fœderum, generum, vitricum, priuignum. Cassius etiam Longinus, cuius libri non extant; sed eorum testimonio Martiana digesti lib. 1. vitur; putabat, ei, qui obcurpiudinem senatu motus, nec restitutus esset, non licere neque iudicare, neque testimonium dicere: quia lex Iulia repetundarum casieri veraret. Calumniam damnatis publico iudicio quid liceret, satis aperte Papiniani præclara sane verba demonstrant. Quæstum, inquit, iudicio, ut in publicis iudiciis calumniam damnati testimonium iudicio publico perhibere possint. sed neque lege R. hemmia prohibetur: & leges Iulæ de vi, repetundarum, peculatus eos homines testimonium dicere non vetuerunt. verumtamen, quod legitimum, ommissum est. non omittitur religione iudicantium: ad quorum officium pertinet, eius quoque testimonij fidem, quod integra fronte homo dixerit, pendere. Mulieribus quoque videtur licuisse testimonium dicere: si quidem, non licuisse de adulterio damnatis, Paulus indicat his verbis: Ex eo, quod prohibet lex Iulia de adulteris testimonium dicere condemnari mulierem, colligitur, etiam mulieres testimonium in iudicio dicendi ius habere. Dictum est de iudicio, & testimonio: superest de iudicio. Senatori iudicium profiteri saluis legibus non licebat. aliis impunita dabatur, nec tamen omnibus in causis, sed prodictionis, maiestatis, & siquid huiusmodi: in causis repetundarum non dabatur: itaque nec per iudices agi solitam esse legimus. Non est ab hoc genere aliena Memmia lex: quæ, si vocarentur in iudicium ii, qui reip. causa abessent, eorum recipi nomina verbat. itaque C. Cæsar, cum in prouinciam, peracto consulatu, abiisset, & ab L. Antistio tribuno pl. Romæ appellatus esset, appellato collegio obtinuit, ut, cum reip. causa abesset, reus fieret. Non abhorret à legibus de iudiciis lex illa, quam C. Calpurnio Pisone, M. Acilio Glabrione cos. C. Cornelius tribunus pl. tulit, vt prætores ex edictis suis perpetuis ius dicerent: cum antea, vt quisque, auaritia, aut ambitione duceretur, varie ius dicere consueverat. de quo scriptum est apud Pedianum in commentario Cornelianæ. Soriebantur autem iudices de tribus ordinibus, id est Senatoribus, equitibus, tribus ætatis, primum quæstores vrb. deinde prætor vrb. ita fiebat, vt non modo prætorij, verum etiam consules interdundum vna cum iis, qui nullos gesserant magistratus, iudicarent. Dies autem, quos reo prætor dabat, vt aduocet in iudicio, decem erant. Sic lib. 1. 11 ad Qu. fratrem: Decimus erat Cælio dies. & Pedianus in commentario Cornelianæ, Cum, inquit, L. Cassius prætor decimo die, vt mos est, reum adesse iussisset, eoque die ipse non affuisset: circumueniunt ante tribunal eum accusatores à notis operaturum ducebant. Ex no-

libro de legibus Romanis, & ex commentario ad Q. fratrem.

L. A. P. D. V. M. finalium genera apud eos qui de limitibus scripturunt, multa repetiuntur. sunt enim hæc verba. Lapis fluuialis, cromaticus vocatur, lapis tiburtinus, cæsius dicitur. verminus coctus testaceus, v. l. ageris dicitur. lapis albus siliceus, si paribus fuerit, Gallienus nuncupatur. mixtam venam habuerit, ignifer nomen habet, nam in aliis quibus locis terminos non dolatos posuimus, & nihil illis subter addimus. lapis gammatius dicebatur, in quo forma gammatæ, græcæ litteræ appareret; qui pentagoni recipiebatur rationem. vnde & gamma trermini dicebantur.

L. A. T. I. N. A. E. feris dicebantur, cum ex populis Latinis vici simul & mulieres in montem Albanum hostias adducebantur, & quadriano sacrificio facto, accepta carne in suam quisque ciuitatem digressi reueriebant. ea dicta visceratio, quoniam ex hostiis carnes in partes casæ distribuerentur. viscerationem mox & Cæsar populo dedit, vt apud Suetonium legimus. Ferias autem Latinas, maximo Romanorum Latino rumque magistratum conuentu, consules procurabant. interea eum populo agere non licebat: vt ob eam causam Latinæ aliquando à consulibus instaurarentur, cum tribunus pl. obfisteret. vellent, populares leges, & reipub. perniciosas, sette cupientibus. itaque ad Quinctum Fratrem lib. 11, Consul inquit, Lentulus dies comitiales exemit omnes, nam etiam Latinæ instaurantur: nec tamen decrant supplicationes, sic legibus perniciosissimis obfisteret, maxime Catonis. Instaurabant Latinas etiam Pontifices, vt Lucretius libro x. x. 11, tradidit. id autem fiebat, qualiter, faciendis iis, aut prætermisum aliquid esset, aut, quod non oporteret, committisum. Primus eas in vnum diem Tarquinus Superbus instituit. secundus dies addidit, pulsus regibus: tertius post secessum in Auentinum quartus, plebe & patribus à dictatore Camillo in concordiam reductis. In eo meam fluctuare sententiam fateor, conceptuæne an statius feris fuerint Latinæ. si Vatonem, & Macrobum sequamur, antiquitatis vtunq; peritissimum conceptuæne erant, non statim, concipiebantur; in dies vel certos, vel incertos. Lucretius tamen statuas indicat fuisse, cum ait libro x. v. Romæ consules prætorisque vtiq; ante diem v. cal. Mai. Latinæ tenebant. eo die perpetrato sacro in monte, in iuas quisque prouincias proficiscuntur. Non enim simile veri est, consules, cum victor Annibal vastaret Italiam, consilio in v. cal. Mai. qui dies à primo iugit magistratus die, hoc est ab idibus Martij, x. 11, diem unum spatio distat, Latinas distulisse, vt ipsi sibi diuina in vrbe mansionis necessitatem imponerent: cum ite in prouincias neque consulibus, neque prætoribus liceret, nisi Latinatum sacro perpetrato, aut igitur eas è statu in ordinem conceptuarum postea transisse credendum est: aut latentem causam alij perfererentur. Ex nostris commentariis in epit. ad Att. & ad Q. fratrem.

L. A. T. I. N. A. E. qui sui negotij causa, vt exigenda pecunie, visitandi templa deorum, abesse ab vrbe diutius volebant, legatione libera à senatu impetrata, vtebantur. erat autem ex hoc genere votua legatio. nam ad Atticum lib. 11, Libera, inquit, legatio voti causa datur. Harum legationum definitum fuisse tempus, lege à C. Cæfare lata, ostenditur his verbis lib. x. v. ad Att. Et habent, opinor, liberæ legationes definitum tempus lege Iulia; nec facile addi potest. ante legem Iuliam annum fuisse tempus lege ea quam consul M. Cicerio tulit, ipse declarat lib. 11, de legibus. Hoc, inquit, genus legationis ego consul, nisi mihi leuissimus tribunus pl. intercessisset, sustulissim: tamen minuit tempus, & quod erat infinitum, annum feci. quo in loco liberæ legationes, quæ turpes, nec satis aut ordine senatorio, aut repub. dignas, multis verbis exagitat. Nomen autem liberæ legationis inde ortum videtur, quod, introire in urbem, & rursum exire, liberam legationem habentibus liceret. quod eodem in loco ostenditur, quem attigit iam, lib. x. v. ad Atticum. quæ porro honores, qui extra urbem gererentur, ingrediuntibus in urbem deponerentur. Ex commentario nostro ad Q. fratrem.

L. A. T. I. N. A. E. in quavis legione erant, ætas prima, triariorum, iactera, principum, tertia, hastatorum, viatica, velum, quæ velibus exceptis, diuidebantur singulis in decem centurias: singulis autem centuriis primariis centuriones præerant: & in triariis ita appellabantur, primum pilum, secundum pilum, tertium pilum, & deinceps vtiq; ad decimum pilum, in principibus, primus princeps, secundus princeps, vtiq; ad decimum, in hastatis, primus hastatus, secundus hastatus, item vtiq; ad decimum. duces appellabantur, primi pili centurio, primi principis centurio, primi hastati centurio, & ita vtiq; ad decimum. velites vero in has triginta centurias pro rata parte distribuebantur. Cicerio in epit. ad M. Brutum, Nasennius, inquit, octauum principem, id est octauam centuriam principum, duxit, Metello imperatore. Ex nostro commentario ad Q. fratrem.

L. A. T. I. N. A. E. In vrbe Roma nec nisi à magistratibus, nec nisi comitiis ferebantur. sed, quia nec vnus magistratus, nec vna comitia erant; verum ab vno, an ab omnibus magistratibus, & vtrum vnus, an omnibus comitis ferebantur, aperitum non videtur. Ferebantur leges à magistratibus maioribus quatuor, vno minore: à maioribus, prætoribus, & consulibus, qui ordinarij magistratus erant: item à dictatore, & inter reges, qui maiores quidem, ordinarij tamen magistratus non erant: neque populi comitis creabantur. censor autem, etiam erat inter maiores magistratus, ius tamen ferendæ legis, aut habendorum comitorum non habebat, minor magistratus, qui leges ferret, tribunus pl. erat. nam adiles curules quæstores, adiles pl. 11. viti capitales, 11. viti moneræ eundem, tribuni militum tam Rufuli, quam Comitiis, etiam magistratus erant, leges tamen non ferebant. legistatibus autem vel tribus comitis, vel centuriatis, vel etiam, vt in imperio mandando, & in adoptionibus, curiatis legem ferebant. si tribus aut cum S. C. aut sine: si centuriatis, & S. C. semper. plus omnino dignitatis, atque auctoritatis in centuriatis, sed potestatis non minus erat in tributis. æque enim populus vniuersus tenebatur iis legibus, quæ tribus comitis ferebantur, atque iis, quæ centuriatis: idque sancitum esse lege à Q. Hortensio dictatore lata, Lælius Felix memorat prodidit: cum ante iure eo, quod statuisset plebs, patricij non tenerentur. non enim aduocate patricios tribuni pl. neque ad eos referre vlla de re poterant. ita ne leges quidem proprie, sed, ple

sed plebsita dicebantur, quæ tribunis pl. ferentibus accepta erant. Hortensius, quæ rogata plebs sanxisset, ea pertinere ad omnes Quiritis voluit: siue, ut iura plebs augeret; cum plebs ipse esset: siue villi reip. consilio; quod in libera ciuitate dissimilem ciuium conditionem discordia femina putaret. Legem laturus magistratus, scribebat eam domi, & cum prius consultabat, ne quid contra populi rem, aut voluntatem sanciret: ne forte pugnantia capita simul ferret; neque quid, quod vetus aliqua lex, si ferretur, inane infirmumque iuberet esse: & si, quæ postea ferretur lex, superiores omnes, præter sacras, abrogabat) ne curationem, potestatem, commodumque aliquod ipse sibi sua lege, aut collegis, cognatis, affinis mandaret: quod leges dux, Licinia, & Acutia, fieri viderentur contra quas leges fecit P. Clodius: tulit enim, quod in oratione pro domo sua; tum, faciendum non esse, indicat idem in suarum legum lib. 111. his verbis: Qui agent, non plus quam de singulis rebus consultunt. nam, consultum est, populum rogante. consultum enim populus, cum lex rogatur: itaque in oratione pro Milone, Nihil, inquit, de eius more populus consultus, nulla quæstio decerata à senatu est. & pro domo sua: Si populus de illa re consultus esset. & Festus: Rogatio est cum populus consultatur. Addebatur illa exceptio; ut, si quid ius non esset rogari, ne esset rogatum. quod in oratione pro domo notaui: item: si quid contra alias leges eius legis ergo latum esset, ut ei, qui eam legem rogasset, impunitus esset. quod fuisse translatum, hoc est, scribi solitum in omnibus legibus, tradit Cicero libro 111. epist. ad Atticum. Hæc igitur, quæ proposui, quasi legitima à bonis viris in ferenda lege omnia cauebantur. sed, ubi rationem vici libidinis præter bonorum consuetudinem, nihil præter suam potentiam, & vilitatem in lege spectare. ideo sæpe leges Clodij, aut Vatini, alienas à more maiorum, acerbe reprehensas à Tullio videmus. Scripta lege, legislator bene de republica sentiens, antequam eam promulgaret, secebat ad senatum; ut, quo plus ponderis maiorisq; vim lex haberet, de senatus eam sententia ferret: popularis verò, ac seditiosus magistratus sæpe, prætermissa senatus auctoritate, aut etiam contra senatus auctoritatem, legem rogabat. Promulgabatur deinde lex, id est, in publico ponebatur. est enim promulgare, ut ait Festus, quasi promulgare. id autem & fiebat, ut inspicere qui vellet, inspectam consideraret. non solum, ut intercedi posset ante, quam ferretur; verum etiam, ut aliquando ante statuere cuius liceret, verum, cum ferretur, antiquanda, an accipienda lex esset. adde etiam illud, ut quis monere legislatorem posset vel de corrigenda, vel omnino de non ferenda lege. Sparium autem promulgationis, vt ex Dionysio, & aliis patet, quæcumq; de ferretur lex, erat trinumidum, id est per trinas nundinas, cum enim nundinarum causa ex agris in vt bem ciues conuenirent; per trinumidum leges patere, vt à rustica plebe ter legi cognoscere possent, voluerunt. quod cum M. Antonius non seruasset, inuicitur in eum Cicero Philippica 11. his verbis: Vbi lex Caecilia, & Didia; ubi trinumidum; idem pro domo sua: Hora fortasse sexta dici questus sum in iudicio, cum C. Antonium collegam meum defenderem; quædam de rep. quæ mihi visa sunt ad illius miseri causam pertinere, hæc homines improbi ad quosdam viros fortes longe aliter, atq; à me dicta erant, derulerunt. hora nona, illo ipso die tu es adoptatus, si, quod in ceteris legibus trinumidum esse oportet, id in adoptione satis est trinum esse horarum: nihil reprehendo. si eadem obseruanda sunt; vt decreuit senatus M. Drusi legibus, quæ contra legem Cæciliam & Didiam latæ essent, populum non teneri iam intelligis, omni genere iuris, quod in sacris, quod in suspiciis, quod in legibus sit, te tribunum pl. non fuisse. Neq; verò trinumidum ita interpretor, ut, ipso trinarum nundinarum die latas esse leges existimem: cum & Macrobius lib. 2, Comitum nundinas haberi non potuisse, neq; concione aduocare, id est cum populo agere, licuisse, veterum testimonio probet: & Festus, nundinas non solum inter ferias, sed etiam inter nefastos dies apud antiquos fuisse dicat; inter ferias, ne cū populo agi liceret; inter nefastos dies, ne lege. Nundinas, inquit, feriarum die esse voluerunt antiqui; quod iusticiæ mercedi vendendi; causam in vt bem conuenirent; cumq; nefastum, ne, si liceret cum populo agi, interpellarent nundinarum. Aliud autem erat, cum populo agere; aliud, lege agere. cum populo agere, populum, est, ad consilium, aut concilia vocare, ut ait Festus: lege agere, ius experiri, in iudicio contendere. libro etiam 111. epist. ad Att. per duos nundinarum dies neq; comitia esse habita, neq; concionem vllam, his verbis Cicero declarat. Ante x. cal. nundinæ. concio biduo nulla. trinumidum igitur in eam sententiam dictum accipio, vt inter eum diem, quo promulgata lex erat, & eum, quo deinde ferretur, trinz nundinz intercederent; quo & sæpius, & à pluribus, urbem mercandi vendendique causa visitantibus, promulgata lex cognosci posset. Post tertias nundinas, magistratus in eum locum, ubi legem laturus erat, siue in forum, siue in campum Martium, populum conuocabat: ubi eum legem præco, subiiciente scriba, recitasset; tum, (forte etiam in toto trinumidino, quousque populus coisset, vel suadebant legem, vel dissuadebant: sed, maxime, ac vehementer fieri solitum quo die ferenda lex erat, consentaneum est) primum quidem is, qui legem promulgasset, populo suadebat, vt rogationem acciperet; sed post eum alij, non priuati modo, quibus ab aliquo magistratu concio daretur, (nam aliqui concionandi potestas priuatis non erat) verum etiam quandoq; magistratus, pro suo quisq; sensu, vel suadebant, vel dissuadebant: suadentem rogationis eum, qui rogabat fuisse, ita verisimile est, vt exemplis, quæ multa suppetunt, mihi esse vendum in re minime dubia non existimem, quod autem minus verisimile est, vt aliquis eius rogationis, quam ferret, ipse dissuasor fuerit: id nisi testimoniis probem, credibile non erit. atq; hoc eum fiebat, cum magistratus non è sua, sed è senatus sententia rogationem fererebat: neq; enim prohibebat dissuadere ad populum, quod non probauerat in senatu. Plonius consulis exemplum habemus in epistola, Vereor, ad Att. lib. 1. Pifo, inquit, consuli,

latur rogationis, idem erat dissuasor. quod Attico, vt nouum & iniquum scripsit Cicero; cum suadere suas rogationes reliqui solerent. vnde illud Attici ad Ciceronem lib. 11 de legibus: Suade igitur, si placet, ipsam legem, vt ego. Vti rogas, possim edicere. loquitur enim Atticus cum Cicrone, vt cum magistratu legem rogante. & quemadmodum in eo libro personam Cicero fuisse magistratus legem rogantis; quod proxima superiora verba declarant; Si quæ forte leges à me hodie rogabuntur, quæ non sicut nostra rep. nec fuerint, tamen erant sere in more maiorum; qui tum vt lex valebat; sic Atticus eum agere de ipsa lege suffragium ferentem. quod indicat illud: Vt ego, vti rogas, possim edicere. refert enim modum illum tabellarum, quibus scribebatur lex: quæ his duabus erant literis signata, V. R. id est, vti rogas: cum ex, quibus lex recitabatur; vna litera, A, essent inscriptæ: quæ valebat, antiquo, hoc est, nihil nonari volo, antiqua proba. Priuatis legem concionam de donis & muneribus Q. Fabius Maximus suasse, Ogulniam de sacerdotibus P. Decius Mus, Vocationem de hereditatibus M. Cato ille censorius, Corneliam de reditu Ciceronis Cn. Pompeius. Nec verò, qui priuati item leges dissuasent, inuenire non facile est. exemplum habemus in oratione pro lege Manilia, Q. Hortensij in libro de amicitia, C. Lelij, & minoris Africani. Manilia legem, de bello Mithridatico Cn. Pompeio fuisse ordinem mandando, dissuasit Hortensius: Papiam, de tribunis pl. rescindendis, Lælius, & Africanus. atq; hanc ipsam consuetudinem, vt priuati legem suaderent, aut dissuaderent, indicat Lilius lib. xlv. his verbis: Ita traditum erat, ne quis prius intercederet legi, quam priuatis suadendi dissuadendiq; potestas facta esset: quo melius aut commodius leges aperirentur, aut vitia, quo per sepe euenit, vt aut ij, qui ad intercedendum venerant, desisterent; aut intercederent, qui non profecti essent se intercessuros. eodem libro infra: Cum in Capitolio rogationem eam Ti. Sempronius ferre vellet; & priuatis legem dicendi locus esset; neq; ad suadendum, vt in re minime dubia, quicquam procederet: Ser. Galba repente processit. item Cicero in oratione pro C. Cornelio; cuius extant reliquæ quædam, cum Alconij commentariis editæ. Est, inquit, ius vetandi, dum priuati dicunt, dum sitella desit, dum quantor fortes, dum sortitio sit. quibus in locis cum & Lilius & Cicero de folis priuatis meminerint; non tamen eam potestatem folis priuatis fuisse debemus existimare. pattem enim pro toto posuerunt; quia priuati & sæpius, & plures, quam magistratus, aut pro lege, aut contra legem edicere solerent. Magistratu porro vel suadenti vel dissuadenti legem exempla habemus hæc. M. Porcius Cato, ille sapiens, prætor Lucianum de cooptatione sacerdotum ad populum transferenda dissuasit. legem Maniliam prætor Cicero luculenta, quæ erat, oratione suasse: Agrariam Rullij iis, quæ extant, orationibus contul idem dissuasit. Verum hæc, quæ paulo longius, vt illustriora fierent, produxi mus, paucis admodum verbis libro de Legibus 111. Cicero comprehendit. Populum, inquit, docento, doceri à magistratibus priuatisq; patiuntur. in quo significatur, vt & ipsi magistratus, qui legem ferent, doceant, hoc est de ipsa lege dicant, & dicere alios quoq; tum magistratus, tum priuatos patiantur. Infra verò, eodem libro, cum dixit, De promulgatione, de singulis rebus, de priuatis, de magistratibus addendis; priuatos posuit ante magistratus, cum supra primum magistratus, deinde priuatos nominasse. quod si ad veritatem ordo referatur; prius nominari priuatos, deinde magistratus oportuit. prius enim priuatis locus in suadenda dissuadendaue lege ideo datus est, ne, si eos, qui magistratum gerebant, ante audirent, ab iis dissentire non auderent, idque Dio historiz suæ libro x x x scriptum reliquit. quos autem suadere, aut dissuadere leges solitos fuisse diximus, eos in oratione pro Flaco legis auctores Cicero appellasse auctores intelligat vel accipienda legis, vel antiquanda. Hæc de suadentibus dissuadentibusq; lege. nunc de loco, vnde suaderent aut dissuaderent. Nemo ad populum, nisi de loco superiore, concionabatur, siue is priuatus esset, siue magistratus administraret. id autem ob eam causam, quo longius à standibus in concione tum exaudiri vox, tum intelligi verba possent, concionabantur igitur, si in foro, de Rostris, quæ ad Comitum fuisse, prope iuncta curiæ, Pedianus ait: si in campo Martio, vel alibi, de suggestu, aut editore aliquo loco, concionati autem magistratibus pro ea, quam habebant, potestate, omnibus licebat: priuatis, quod iam diximus, nisi concionem, id est concionandi potestatem, à magistratu aliquo acciperent, non licebat. & quia sæpius in foro, ubi Rostra fuisse diximus, quam in campo, leges ferebantur: ideo sæpius pro Rostris, quam in campo, conciones habebantur: multo enim plures tribus comitiis, quæ legum quidem causa, in foro, interdum & in capitolio habebantur, quam centuriatis, quæ in campo, latas esse constat; cum tribunus pl. qui comitia tributa, non ceteri tribus, habebat, facillime ad leges rogandas adduceretur, quippe qui leges non ferrent ex senatus auctoritate: quod necesse erat de legibus centuriatis. Cum suaserant, dissuasent e legem primo loco magistratus, qui legem fererebat, secundo priuati tertio reliqui magistratus; tum præsentibus sacerdotibus, vt scribit Dionysius, & diuina exponenibus, sitella, quam nominat Pedianus, deferrebat: unquam huc tribuum, si tribus comitiis lex ferretur, siue centuriatum, si centuriatis, nomina concionabantur: deinde, sortibus æquatis, hoc est, ita agitata sitella, ne qua fors subleuaret, atq; existeret, sed pariter omnes æquaræ iacerent, sortitio fiebat; quæq; prima vel tribus, vel centuria, quæ secunda, quæ tertia de sitella exisset, eundem, quem fors dederat, in suffragio ferendo locum atq; ordinem tenebat. hæc dum agerentur; si quis tribunus pl. legi vellet intercedere, locus erat. nunquam autem ante suasionem dissuasionemq; legis intercessionem fuisse, declarant illa proxime recitata, quæ Lilius lib. xlv. Cicero in oratione pro C. Cornelio tradiderunt. Er quoniam de intercessionem, quæ legem impediret, mentionem facimus: (neque enim legi tamen, verum & senatus consiliis, & prætorum decretis, aut iudiciis intercessum esse, animaduertimus) omnibus de causis, quæ, quo minus promulgata lex perferri posset, impedimento fuerunt, dicendum nobis est. Hæc quinq; traduntur: prima, intercessio; cum tribunus pl. quorum proprie intercedendi ius erat, edita voce illa, Veto, de qua meminit Lilius, intercedebat: cuius generis exempla

supperunt, altera, cum is, qui promulgaret, vel amicum precibus adductus, vel senatus auctoritate commotus, vel ipse sua sponte consilium mutabat: quod C. Manilius, & L. Cæcilius, uterque tribunus pl. diuersis temporibus fecerunt, ille in lege de libertinorum suffragiis, hic in ea, quam de minuenda ambitus pena promulgauit. Tertia ratio fuit, cum, neque intercedente tribuno, neque eo, qui promulgauerat, consilium mutante, comitiales dies, id est eos, quibus agi cum populo licebat, consul eximebat, vel supplicationibus decernendis, vel festis indicendis, non solum iis, quæ Latius dicebantur, quas indicare soli consules poterant, sed etiam iis, quæ imperatiuræ, quas non modo consulibus, verum etiam prætoribus ipsorum arbitratu licebat imperare: quo genere vsum esse Marcellinum consulem, ut C. Catonis tribuni pl. legibus obstitit, videmus in epistola, Placiturum, lib. 11. ad Quintum fratrem. Quartam causam, quæ & ipsa comitis, quæcunque de re haberetur, impedimento esse, obnuntiationem inueniunt: quam omnes plane magistratus, ut ego arbitror, habebant. nam, quod oratione secunda in Antonium ita legitur: Nos nuntiationem solum habemus, consules, & reliqui magistratus spectionem: duas dictiones. Nuntiationem, & spectionem, alteram alterius sedem occupasse, facile crediderim: ut augures spectionem duntaxat habuerint, magistratus si modo augures essent, ut erat Antonius, idem consul, & augur, simul cum spectione etiam nuntiationem, hoc est obnuntiationem, id est, cum ad ipsam Ciceronis sententiam magis quadrate, qui diligenter animum intenderit, intelligitur: cum Festus Pompeius ita esse, deprauatis ille quidem verbis, satis tamen aperte significat in dictione spectione legamus igitur in ea oratione sic: Nos enim spectionem solum habemus consules & reliqui magistratus etiam nuntiationem. ut augures intelligit, cum, Nos, dicitur etiam ipse augur: cum verò, Consules, subiicit, in eo notet Antonii consulis infestitatem, qui se id auguratus iure posset diceret, quod, quia consulatum gerebat, multo facilius putaret. præterea, ut de magistratibus obnuntiationibus, ita de auguribus de celo seruantiibus haud parum spec legimus, quod quidem spectionem significat: quæ tolleretur, si verum illud esset, Nos nuntiationem solum habemus. Quod si quis dixerit, idcirco verum esse, nuntiationem solum habuisse augures, quia spectionem, nisi iussu magistratibus, non haberent: facile refellitur. nam si augurum spectionem non est: quia pendet à magistratu voluntarie nuntiationem quidem erit, quia pendet à spectione qui enim esse potest nuntiationem, nisi spectione antecedit? præterea, si spectionem augur non habet, nisi iubente magistratu: ne nuntiationem quidem habet, nisi eodem iubente. neutram igitur habebit: quando quidem non ipsius, sed magistratus in vtriusque potestas est. quomodo igitur consistit illud, Nos nuntiationem solum habemus: siue nuntiationem pro nuntiatione, siue pro obnuntiatione accipias? Quinta impedimenti ratio fuit, cum de calo vel fulgebatur, vel tonabat. erat enim in augurum discretissima, ut, loue fulgente, tonante, comitia dimitterentur. quo genere impedimenti Pompeius Magnus in secundo consulari, ne M. Cato prætor crearetur, comitia dissoluit. R. deo ad institutum. Sortitione tribuum aut centuriarum facta, dicebat is, qui legem ferebat: Si vobis videtur, discedite Quiritēs, de quo Pediani verba subseribam. Cum, inquit, id solum superest, ut populus sententiam ferat, iubet vnumquemque is, qui fert legem, discedere. quod verbum non hoc significat, quod in communi consuetudine est, de eo loco, ubi lex fertur, sed in suam quisque tribum discedat, in qua est suffragium laturus. populus enim consulsus, ut semper alias, ita & in concione. Lilius autem libro 11, ubi de Terentia lege agit, idem significat, cum ait: quemadmodum se tribuni gessissent in prohibendo delectu, sic patres in lege, quæ per omnes comitiales dies ferebatur, impedienda gerebant. initium erat rixæ: cum discedere populum iussissent tribuni: quod patres se summoueri haud sinebant. Cum igitur, de concione iussu discedere, in suam quisque tribum, aut centuriam abiissent: priuatos homines inuenio, qui de lege laborant, non modo populum, vel legem acciperet, ante lata suffragia rogasse, verum etiam, ne quid fallaciarum committeretur, ipsos aut tabellas distribuisse, aut distribuentibus aliis præfuisse, id est, distribere, proprio vocabulo dicebatur. quod munus quia fere obiri curarique ab iis solet, qui neque ætate graues, neque gestis honoribus insignes admodum essent, id sibi & sibi, & à dignitate præstantibus præcipue contigisse, gloriose commemorat Cicero in Pisonem. Hoc, inquit, certe video, quod indicant tabellæ publicæ, vos rogatores, vos distributores, vos custodes fuisse ea bellarum: & quod in honoribus vestrorum propinquorum non facitis, vel ætatis excusatione, vel honoris in salute mea, nullo rogante, vos vestra spœce fecistis. eodemque verbo eadem de re vltus est in oratione post reditum in senatu. Nec dubito, quin legendum sit, Distribuantur, non Distribantur, in ea in Pisonem, in eo loco: An expectas, dum de te & xv tabellæ diripiuntur? Plinius quoque libro xxv, cap. xv, hoc verbum vltus est. Hic est, inquit, ille domitor orbis populus, qui gentes & regna diribet. Cistis autem suffragiorum custodiendis certos homines in comitis præfuisse, qui nongenti sint appellati, idem Plinius libro xxv, cap. 1, scriptum reliquit. Tabellis distributis, primo loco ea tribus, aut centuria suffragium ferebat, quæ, omnium tribuum, aut centuriarum nominibus in sortem coniectis, prima de fide, de qua iam diximus, forte exierat: cæq; prærogatiua dicebatur: quia prima rogaretur à magistratu, qui comitia habebat. At in prima tribu, aut centuria quis primus videlicet, quem magistratus legem ferens deligebat: deligebat autem, quem & dignitate præstare, & rogationis præter ceteros fauere iudicabat. vtriusque cognoscitur in oratione pro Plancio: in qua ita scriptum est. Nam quod primus sciuit legem de publicanis, cum, cum vir amplissimus consul id illi ordini per populum dedit, quod per senatum, si licuisset dedisset: si in eo crimen est, quia suffragium euitis, quis non tulit publicanos, si, quia primus sciuit: vtrum id fortis esse vis, an eius, qui illam legem ferebat?

si fortis, nullum crimen est in casu consulis, splendor etiam Plancii, hunc ab summo viro principem ordinis indicatum. quo constat, idcirco primum Plancium ad suffragium ferendum à Cæsare consule lectum esse, quia primus ordinis equestris iudicaretur, quod ipsum confirmat illa pro domo sua: Consulari homini P. Clodius, eueria repub. ciuitatem adimere potuit, concilio aduocato, conductis operis non solum egentium, sed etiam feruorum, Sedulo principe dixit enim, Sedulo principe, pro, primo omnium suffragium ferente. quod appetitus proxi me ostendit, cum ait: Sin autem is primus sciuit: erat enim quodam modo legis ornamentum, cum is eam sciscitabat primus, cuius in ciuitate non leuis esset auctoritas: quod est satis clare indicant ea, quæ ex oratione pro Plancio recitauimus: tamen in hac ipso pro domo sua idem sic illustrius subiungit enim post ea, quæ proxime ad exemplum attuli, non magno intervallo: Tu huius, ut acta tui præclari tribunatus hominis dignitate honestes, auctoritatem amplecteris. quasi Clodius Sedulij, tanquam clari hominis, nomen publicis in tabulis ad legem honestandam scripserit, aut fortasse etiam in simul cum ipsa lege incidisset. Cum igitur ab eo, quem magistratus ipse primum delegisset, desinere, ab aliis eiusdem tribus, aut centuriæ perlata suffragia erant: cum, suffragiis in vtriusque lenientiam dinumeratis, & quomodo veteres loquebantur, diremptis, numerisq; eorum punctis notato, eius tribus, aut centuriæ voluntas cognoscebatur, cæq; à præcone renuntiabatur: & eadem in reliquis tribubus aut centuriis ratione seruata, ex maiore tribuum centuriarum numero vel antiquabatur, vel sciscitabatur: lex æque antiquata quidem lege nihil est dicendum. sciam autem, atq; acceptam, omnium ciuium iureiurando confirmari solitam legimus. itaq; Q. Metellus, ille Numidicus, ne in legem Sarunini per vim latam iuraret, in exilium abire maluit, sibi que porius de patria, quam de sententia, decedendum putauit. quem anno post xxv imitatus non est M. Cato, is, quem Vitiensis historiis nominant: qui cum leges P. Clodij nullo neque iure, neque more rogatas putaret, in eas tamen iurauit, consilio vltus optimo, ut Cicero ait in oratione pro Sextio. nam ab eo, quod omnino ne fiat, fieri non potest, cum periculo discedit, temeritatis videtur esse. Post iurandum, in æs lex incidebatur: quod indicat Lilius libro 11 his verbis: Prius quam in vrbem consules egredierentur, leges decemvirciles, quibus tabulis duodecim est nomen, in æs incisas in publico proposuerunt. quod ipsum libro x. Dionysius confirmat, & Cicero in oratione 11. in Catilinam, Memoria teneris, inquit, Cotta & Torquato cons. complures in Capitolio turres de celo esse percussas: cum & simulacra deorum immortalium depulsa sunt: & statua veterum hominum deiecta: & legum æra liquefacta. quod ipsum verbum deinde persecutus est in secundo de consulari fin. ut libro 8 & 11 de diuinatione patet. eandem consuetudinem confirmant illa, quæ in 1 Philippica scripta sunt: Forum sepelitur: omnes clauduntur aditus: aruati in præfidiis multis in locis collocabuntur. quid tum? quod erit ita gestum, id lex erit, & in æs incidi iubebitis? quod etiam non multo ante dixerat: Quæ ille in æs incidit, in quo populi iussa perpetuassit, leges esse voluit: pro nihilo habebuntur? exemplis non egimus: sed vnum Suetonij, quod in C. Cæsaris vita legimus. quod ægeram rem multo etiam illustrius ostendit, apponemus. Marcus, inquit, Claudius Marcellus consul, edicto præfatus, de summa se rep. acturum, retulit ad senatum, ut ei succederetur ante tempus: quoniam, bello confecto, pax esset, ac dimitti debet victor exercitus: & ne absentis ratio comitis haberetur: quando nec plebs, nec Pompeius postea abrogasset. acciderat autem, ut is, legem de iure magistratuum ferens, eo capite, quo à petitione honorum absentes summoueant, ne Cæsarem quidem exciperet per obliuionem, ac mox, lege iam in æs incisa, & in ærarium condita, corrigere errorem. Ne illud quidem prætermittam, non in tabulis modo æneis, sed etiam in columnis incisas esse leges. de tabulis dubium non est: quas etiam aliquot, in hunc vsq; diem seruatas, ipsi vidimus de columnis autem Cicero pro Balbo sic: Cum latinis omnibus foras idem Sp. Cassio, Posthumus Geminio cons. quis ignorat? quod quid nuper in columna ænea meminimus post Rostri incisum & per scriptum fuisse. quia ipsa de re Lilius lib. 11. sic: Tantum sua laude obstitit famæ consulis Marcius, ut, nisi ferus cum latinis, columna ænea insculptum, monimēto esset, ab Sp. Cassio vno, quia collega abfuerat, idem, Posthumum bellum gessisse cum Volscis, memoria cessisset. & Varro, ut apud Macrobius legimus, antiquissimam legem in columna ænea scriptis incisas fuisse, cui mentio, intercalaris adhiberetur. nec deest Dionis in historia testimonium, qui lib. 11. columnas, quibus incise legeslegerentur, de calo tactas memorie prodidit. Scripta iam lege, promulgata, per lata, in æs incisa, (his enim quasi gradibus ad id, quod in lege vltimus, ac summum est, peruenimus) vnum restat, ut, ubi custodienda reponeretur, ostendamus. Scire igitur oportet, non eandem legum omnium fuisse rationem, sed aliquot, maximèq; tabulis æneis incisas. in publico proponi solitas, ut oculis ciuium paterent: quod exempla demonstrant, quæ verò æneis in tabulis essent incise, eas ad ærarium delatas, quod scilicet & S. C. ibi cum publicis pecuniis, omniumque publicarum rationum libris condita asseruabantur. erat autem ærarium in Saturni Opisth: templo: templum autem in vico Iugario, ad Capitolij radices: vnde septies millies & s, à Cæsare dictatore depositum, post illius interitum M. Antonius consul abstulit. & si tantum Opis in Philippica 1 & 11. ubi hac de re Cicero loquitur, mentio sit, quod duabus cellis simulacra Opis & Saturni separatim dedicata colebantur, & ad Opis cellam propius, quam ad Saturni, eam pecuniâ Cæsaris locasset, primis tamen reip. temporibus legem Iuliam in templo Dianæ, quod in Aëtino monte fuit, repositâ esse, legimus in historia Dionysij. Quæ ad rationem pertinet: de legis auctoritate, quæ fere ponderis alicuius esse viderentur, omnia, ut arbitramur, persequi sumus. perlatæ verò legis quæ vis esset, primum vtrum maxima deinde, & maxima, vtrum perpetua, breui differemus. Erat in lege summa vis, non solâ, quia, quod erat lege sancitum, eo Quiritēs omnes renebantur: quod tribus legibus, vna consulari Valeria Horatia, duabus dictatoris, Publilia & Horatiana, eam tum est: pauca tamen excipio, quibus non omnes plane ciues obstringebantur, quo de genere fuisse legem de reperundis, animaduerti: lata enim

lata enim est post illas tres, consulem vnam, dictatorias duas, à nobis proxime nominatis: quodcumque postremum populus iussit, id ius tantumque esse xii tab. lege sanctum esse vtrumque etiam, quia, non, ut pratoris edictum, item lex annuo spatio terminatur, sed vigebat vique dom alia lege abrogaretur. abrogari verò omnes licuit, præter sacrasque violari sæpe, abrogata nunquam sunt. abroganti verò non eadem, quæ violanti legem, poena faneitur. ceteræ leges & abrogari omnes potuerunt, & abrogatae multæ sunt. tametsi nulla lata lex est, quæ ipsa se contra abrogationem quasi sanctionis sepimento non munierit, graui poena, multave ei, qui abrogasset, irrogata. at multi multas abrogauerunt, neque tamen vllam propterea subire poenam. dixi iam, plus fuisse potestatis in eo, quod postremum populus iussit, quam in eo, quod antea iusserat id lege xii tab. sanctum esse. iustum autem populi & suffragia fuerunt, quibus abrogabantur leges. itaque, non quid antea populo placuisset, sed quid ei postremum placeret, spectari solebat. sentit autem in hoc genere populus non semper e rep. nam quemadmodum sæpe malas leges bonus populus, sic interdum bonas malas abrogauit. à senatu verò nunquam lex vlla, nisi reip. causa, sublatæ est; vt, cum Apuleius, Marco consule referente, S. C. damnoze sunt, quod ab hoste reip. L. Appuleio Saturnino rogatae essent: tunc cum Luitio consilio Philippi consulis sublatæ, quia contra auspicia, quæ seruari lex Aelia subibat, à M. Luitio Druso latæ iudicarentur. erat enim quatuor omnino genera, (vt ipsa fere Cicerois verba vltimam, quæ sunt in oratione pro C. Cornelio) quibus per senatum more maiorum statueretur aliquid de legibus, vnum huiusmodi, placere legem abrogari, vt Q. Cæcilio, M. Iunio cos. quæ leges rem militarem impedirent, vt abrogaretur, atque hoc genere non abrogabat legem senatus, (nam abrogare proprie populus dicebatur) sed, vt abrogaretur, statuerat. Alteri genus eratque lex lata esse diceretur, ea non videtur populum teneri, vt L. Marius Sex. Lulio cos. de legibus Luitius: quæ vt vno S. C. tollerentur, Philippus consul, Luitius inimicus, obtinuit à senatu. ideo autem, huiusmodi legibus non videri populum teneri, senatus decernebat, quia, contra auspicia lata esse, augures monuissent. ita Romæ fuit in auguribus auditoris, de quibus L. ii. de Legibus hinc à Cicero scripta legimus. Quid religiosius, quàm cum populo, cum plebe agendi ius aut dare, aut non dare? quid, leges, non iure rogatas, tolleret Tertium, de legum rogationibus. quo de genere præcipue S. C. sunt, vt de lege calpurnia, de ambu, quæ derogaretur. Quartum genus, quod ex Cicerois oratio mutila admodum est, neque in ipsa, neque in Pediano interprete, ac ne alibi quidem, quod sciam, inuenitur. me tamen in eam partem coniectura ducit, vt existimem, eum aliquem senatus hostem iudicaret, simul, vt eius quoque leges, quæ quidem aduersus temp. essent, tolleretur, eodem S. C. aut alio, proxime facti iudicasse. quarum enim maxime legum causa perniciosa patris eius damnauit sit, & de rep. mors, eas ipsas leges in rep. non habuisse, sed abiectas in loco esse, etiam si ab historia non profuerit, veri tamen simillimum est, quale fuit, quod de legibus Saturnini, proxime, & de legibus M. Antonij traditum est. postremum illud est, eum, verbo quidem, neque à senatu, neque à populo, tacito autem omnium consensu per defensionem leges abrogabantur. id quod & L. ian. Iurisc. notauit. Agamus nunc de loco ferendæ legis. erat interdum Prata Flaminia, qui postea circus Flamini dictus est, interdum etiam locus Petelinus, quandoque Capitolium, sed plerumque forum, aut campus Martius. de Pratis Flaminis, Iulio Petelino, Capitolio, Luitius testis est. de foro, declarat illa pro C. Rabirio Postumo: Si lex ferretur, conuolaretis ad Rostra. erant enim Rostra in foro. dixit autem, Conuolaretis ad Rostra, cum hoc subintelligeret, vt inde ledi diceretur. & aperte in oratione: in Antonium, & in v. & pro domo: ubi non de campo, inde constat, quod, cum leges centuriatis comitiis sæpe latæ sunt, centuriatis porro comitiis in campo esse habita, omnes historici narrant: manifeste sequitur, vt leges centuriatis comitiis late, in campo late sint. Hic oritur alia coniectura, Iocunde sacro an profano ferretur lex, sacro potius, quàm profano, crediderim: primum, quod in Rostris, qui locus erat auguratus, templum dicebatur, sæpe à magistrato ferretur: itaque pro Sextio, Principes, inquit, rogationes Q. Fabricius templum aliquando ante. Iocem occupauit. occupat enim vt legem ferret, quod illa verba pro Milone declarant. Porro ne Fabricio, viro optimo, eum de rebus meo legem ferret, pulso? Occupat autem Rostra, non templum alicui deo sacrum: quod ipse Cicero declarat infra, in eadem pro Sextio subiungens, Tribunos pl. ferro à Rostris à Clodio pulsos, Fabricium inde legens. Sed fabissime in Vatinius his verbis: Cum L. Vestium iudicem in Rostris, in illo, inquam, augurato templo ac loco collocatis. & Luitius lib. vii. Naues, inquit, Antiarum partim in naualia Romæ sunt ductæ, partim incensæ: Rostrisq. earum suggestum in foro extructum adornari placuit: Rostraq. id templum appellatur. Altera est ratio, quod leges à P. Clodio tribuno pl. in templo Castoris late inuenio. quod indicat illud in Pisonem: eodem in templo, eodem & loci vestigio. & temporis, arbitrio non mei solum, sed patriæ funeris abstulisti. Nam illud, eodem in templo, ego sic interpretor, quo in templo legem de mea pernicietate tulerat Clodius, eodem in templo de Macedonia tibi tradenda statim legem tulistiquam tu provinciam ad arbitrium tuum pro meo funere, quod idem funus patris fuit, ipse pater eras. itaque provinciam legem traditam, quasi præmium à Clodio debitum, abstulisti. Et apertius in oratione pro domo sua: Cum arma, inquit, in adem Castoris comportabas, nihil aliud, nisi, vt nequid per vim agi posset, machinabare. In libris autem de inuentione, Flaminium, inquit, eum, qui consul temp. male gessit bello Punico secundo, legem agrariam per seditionem ad populum ferentem, pater suus de templo deduxit. accersitur maiestas. & apud Luitium, ante quàm Rostra in foro extensa essent, de tribus pl. legum rogandarum causa in templum comitiis, non semel mentionem fieri videmus. Ferrebat ergo magistratus legem in templo: ferebat suffragia de lege populus circa templum. locum enim tanta multitudi in vilo in templo fuisse, credidisse non est. eum verò lex à magistratu ferretur, eodem in templo alias quoque magistratus affuisse, eos nuprim, qui cum magi-

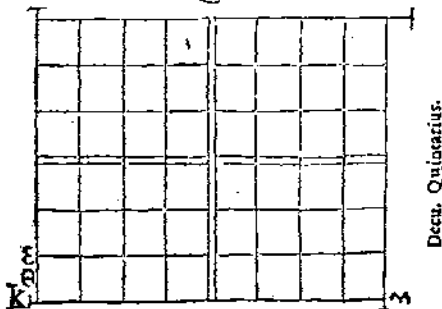
stratu legem ferente consentirent, legimus in oratione in Vatinius. Quæ quidē leges, inquit, anno post, sedentibus in templo duobus nō consulis, sed proditoribus huius ciuitatis, ac pellibus, vna cū auspiciis, eum intercessionibus, cum omni iure publico colligrauerunt. Ostendit datam in templo legem, cum in foro ferebatur, hoc est (tribus comitiis, quid cum in campo centuriatis? cum in templis deorum non existimo, quæ in campo nulla fuisse legimus, quorū tamē in loco à magistratu ferretur, eum locum ante auguratum fuisse crediderim. nam si tribus comitiis semper in templo, cur centuriatis, quæ maiorum rerum causa habebantur, profano in loco lex ferretur? sed fortasse videri possit infirma coniectura. addamus exemplum, vt dubia res testimonio probetur. Luitius lib. i. i. i. Tribus, inquit, vt impediret reuoluita spes erat, de proferendo exercitu agere, eo magis, quod, & augures iussos adesse ad lacum Regillum, fama extierat, locumq. inaugurari, ubi auspicio cum populo agi posset, vt, quidquid Romæ vt tribunicia rogatum esset, id comitiis ibi abrogaretur. Inter leges autem, quæ in foro, & eas, quæ in campo ferrentur, dixi iam hoc interfuisse, quod in foro tribus comitiis ferrentur, in campo centuriatis, nunc adiungo, primum illud, centuriatis comitiis eas esse latas, quæ à S. C. ferebantur: deinde illud, quæ & centuriatis comitiis ferrentur, eas, si à S. C. non ferrentur, patribus quidem auctoribus semper esse latas. id quod non à primis reip. temporibus, sed tantum post Publili Philonis dictatam obseruatum est. hunc enim dictatorem legem tulisse, vt legum, quæ comitiis centuriatis ferrentur, ante latum suffragium patres auctores fierent, scribit Luitius lib. v. i. i. Quo significatur, non omnes antea leges, quæ centuriatis comitiis ferrentur, à S. C. aut patribus auctoribus esse latas, quod si factum nunquam antea non erat, consuetudine seruata, quæ in Numa Rege creando est inducitur: scilicet, ante quàm populus suffragium iniret, patres in incerto comitorum euentum auctores fierent, Publilius in plebem propellens, quia plebeie gentis erat, quod senatus liberum erat, id necessarium fecit, quodq. more factum erat, id vt lege fieret, sua lege sanxit. Neque verò, quod ait Luitius, Patres auctores fierent, expono, patres S. C. probarent. nebat enim de re & relata, & disputata S. C. quid porro referri & disputari opus erat id, quod omnino probati à senatu Publicia lex haberet? nam de quo sit S. C. id eiuſmodi est, vt improbi & abieci potuerint: autem & probatum, & acceptum, quia maior pars senatus ita sentierat, in hoc nō, vt vtrum vis liceret, neque plurium senatorum voluntatem spectari, Publilius voluit, sed, quasi ab vniuerso senatu iam probatum esset, ita, vellet nollet, patres auctores esse, ergo sic existimare debemus: & eas leges, quæ centuriatis comitiis ferrentur, post legem Publiliam aut à S. C. aut certe patribus auctoribus esse latas, & eas, quæ ante legem Publiliam centuriatis comitiis late erant, alias à S. C. alias sine S. C. Patribus tamen auctoribus, alias neque à S. C. neque patribus auctoribus esse latas. Nihilne igitur interfuit, dicer aliquis, inter leges, quæ patribus auctoribus, & eas, quæ à S. C. ferrentur? nihil plane, ante legem Publiliam, nam, siue à S. C. siue patribus auctoribus ferrentur, & senatus voluntate ferebantur. post legem autem Publiliam multum inter huiusmodi leges interfuit, atque adeo tantum, quantum inter secundam & aduersam voluntatem interesset, nam secunda senatus voluntate ferebantur ex leges, quæ S. C. probati iam erant, aduersa verò nonnunquam ex, quarum patres auctores ferebant. probabant enim inuiti, lege coacti. itaque, honorificentius habebatur id, quod à S. C. centuriatis comitiis latum esset, quàm id quod isdem comitiis patribus auctoribus, sed extremis reip. temporibus nullam legem centuriatis comitiis sine S. C. patribus auctoribus latam inuenio, per multas autem S. C. isdem comitiis, siue, quod abrogata sit Publicia lex, siue, quod, postea quàm Q. Horatius dicta tot mules annis post Publiliam legem tulerit, vt eorum quod plebs statuerat, omnes Quirites tenerentur, nihil attinuit patres auctores de eo fieri. quo, vel si auctores ipsi non fierent, tamen omnes ciues æquè tenerentur, itaque magistratus aut à S. C. centuriatis comitiis, aut, si senatus dissenserit, tribus leges tulerunt: (quantum & leges multe tribus comitiis ex S. C. late sunt) cum lege Horatiana eandem vim haberent leges tribus comitiis late, quam habuerunt antea leges ex, quæ centuriatis comitiis patribus auctoribus, late erant. Hic fortasse quaeretur, ante Publiliam legem omnēne leges, quas senatus, siue centuriatis, siue tribus comitiis ferri cuperet, ferrentur à S. C. an verò aliter à S. C. aliter verò sine S. C. tantum patribus auctoribus. vtrumque factum est, nam neque omnes à S. C. neque omnes patribus auctoribus late sunt, de iatis à S. C. testimonium res non dederat: exemplorum enim plena sunt omnia. patribus autem auctoribus minus quidem multæ, sed aliquot tamen late sunt, vt Perilia de ambu, à tribuno pl. tribus comitiis late: de qua Luitius libro v. i. i. Quaeretur etiam, vtrum centuriatis comitiis leges à maiore tantum magistratu, an etiam à minore ferrentur. faciamus quod oratores solentique cum rebus rem probare non possunt, argumētantur à simili, & hoc genere sæpe fidem faciunt: item nos, cum, centuriatis comitiis à minore magistratu leges late sint, nec ne, affirmare non possumus, quia neutrum ab antiquis proutum est, similitudinem sequemur, & quod in creandis magistratibus fieri solitum est, idem in ferendis legibus obseruatum esse dicemus, nam si creandis magistratibus centuriatis comitiis nunquam, nisi à maiore magistratu habita sunt: itidem, ferendis legibus nunquam, nisi à maiore, esse habita consentaneum est. illud autem esse igitur & hoc dicemus, neque enim, cur non sit, aut ratio suadet, aut exempla demonstrant. Ex libro nostro de legibus Romanis.

L I M A. veteres dicebant omnia transuersa: à quo & limina hostiorum, per quæ foris & intus itur: & limites, quod per eos foris & intus erat.

L I M T S S. ait Siculus Flaccus in Libro de conditionibus agrorum, ab liminibus vocabala accepisse inquit enim sic: Quo modo limina introitus extrisq. locis præstant, limites agris. similiter introitus extrisq. qui in agris diuisi & assignati semper peruiſe debent, tam reuerentibus, quàm & mensuris agendis. Pergit idem Flaccus his verbis, Cum omnes limites à mensura dentium actum decimani distent, si qui Orientem Occidentemq. intuerent, qui Meridianum & Septentrionem

nam tenent, vnum vocabulum illis erat, decumanum nuncupabant maritimi & vespertini & meridiani & septentrionis cardinem: alij vero ob regionum positionem & naturam appellauerunt maritimos & montanos. postea vero, cum agri diuiderentur & assignarentur, decimam quidem vocabulum permansit, vt iij, qui Orientem Occidentemque inueniunt, decimam dicerentur: verò, qui meridianum & septentrionem, quoniam cardinem mundi tenerent, cardines sunt appellati. Et omnes limites dirimunt agros, centuriatque designantque, vt supra diximus, in agris diuisis & assignatis semper perij esse debebunt, & itineribus, & mensuris agendis. Limitum autem nomina hæc inuenimus in libello extremo eiusdem Flacci. Orientales, ait, dicuntur decumani: Septentrionales, cardines: Item, Maximus, C. M. Actuarij, Interficij, Quiritarij, Cultellarij, Nonarij, Maritimi, Temporales, qui solis ortum secuti sunt, Gallici, Regales, Sobroneini, Linearij, Sextiani, Teilelarij, Diagonales, Montani, Austrinales, qui per arcam & posticam diuiduntur: Hypotenissales, qui angulis subiacent: Prefecturales, Egregij, Vndeicimani, Duodecimani, Colonici, Passiui, Solutarij, Perpetui. Aggenus autem in libro de limitibus agrorum distinguitur limitem a rigore his verbis: Limes est quodcumque, in agro ad oblationem finium opera manuum factum est, rigor vero sue rectitudinis naturalis nomen accepit. Rursus Hygenus in libello & ipse de limitibus constituendis, sic: Antiqui mensuras agrorum normalibus longieudinis includerunt, primum duos limites constituerunt, vnum, qui ab Oriente in Occidentem dirigeret: hunc adpellauerunt duodecimam, ideo quod terram in duas diuidat partes, & ab eo omnis ager diuidatur: alterum à Meridiano ad Septentrionem, quem cardinem nominauerunt, à mundi cardine. Duodecimam postea decimanum appellauerunt, quare à decem potius quam à duobus, sicut duo pondo nunc dicimus dupondium, & quod dicebant antiqui duo viginti: nunc dicimus viginti. Similiter duo decumanos, decumanus est factus. Reliquos limites fecerunt angustiores, & qui spectabant in Orientem, prorsus, qui ad Meridianum, transversos appellauerunt. Limites autem appellati à limo, id est antiquo verbo, transuersi nam & limum cinctum, ideo quod purpuram transversam habeat. Item limina ostiorum, postea poros & transversos limites appellauerunt, à liminibus, quod per eos agrorum limina seruantur, postea apud quoddam nomina à loci natura acceperunt: & qui ad mare spectant, maritimos, qui ad montem, montanos appellauerunt. Omnis ergo huius rectæ longieudinis rationis, limes appellatur, nec interest quicquam, decumanum dicamus, an limitem, decumanum autem primus, maximus appellatur, item Kardos: nam latitudine ceteros præcedunt. sunt alij limites Actuarij, alij linearij. Actuarius est limes, qui primus actus est ab eo quintus quisque: item si numerus cum primo erit sextus: quoniam quinq; æturiæ sex limites cludunt, reliqui medij limites linearij appellati, in Italia subuncini. Actuarij autem extra maximos, D. & K. latitudinem habent pedum xij, per hos iter populo, sicut per viam publicam debetur, ita enim cautum est lege Sempronij, & Cornelia, & Julia, quidam ex his latiores sunt xij pedibus, vt si qui sunt per viam publicam militari acti, habent enim latitudines viæ publicæ linearij limites mensuræ tantum differenda: causa sunt constituti: & si finitimi interueniunt, latitudinem secundum legem Mamiliam accipiunt. in Italia itineri publico seruiunt sub appellatione subuncinorum, habent latitudinem pedum octonum. Hos conditores coloniarum fructus asporandi causa publicauerunt, nam & possessiones pro ætudio vbertatis angustiores sunt assignate: idcirco, limites omnes non solum mensuræ, sed & publici itineris causa, latitudines acceperunt.

K. Quintarius.

Secundum antiquam constitutionem limites diriguntur: quare non omnis agrorum mensura in Orientem potius quam in Occidentem spectet. in Orientem, sicut ædes facit, nam antiqui architecti in Occidente templa spectare recte scripserunt, postea placuit omnes religionem eò conuerti, ex qua parte cæli terra illuminatur, sic & limites in Orientem constituentur. Hæc Frontinus in libro de limitibus agrorum.

L. 1. 7. 2. 4. E. in terminis inuentæ quid significent, ostenditur in libro variorum auctorum de limitibus, in quo sunt hæc. A, si in termino inueniatur, finem in proximum significat, aut aquam viam designat. B, si in termino inueniatur, bifurcum ostendit, aut triuium significat. C, si in termino inueniatur, à centuria nunquam recedas. D, si in termino inueniatur, decimanum ostendit. E, si in termino inueniatur, vallem ante se significat, aut riuum, aut fluvium: & super se subreptiore loco per plantæ limes excurrit. F, si in termino inueniatur, finalem causam exponit, & in longinquo terminum ostendit. G, si in termino inueniatur, sui terminis auctorem, limitem toruolum ostendit. H, si in termino inueniatur, grandes longitudo limitum ostendit, & rariora signa in fine inueniunt. I, si in termino inueniatur, viam significat, aut collis rigore ostendit, hoc est iugum. K, si in termino inueniatur, cardinem ostendit, quem terminum subtrilissimum & speciosum inueniunt, hoc est formosum. L, si in termino inueniatur, suæ normæ facturam designat, limitem gemmatum, & in longinquo arcam finalem ostendit, & conualia eius fundi

finem vindicant. M, si in termino inueniatur, fines quadras designat, & in proximo signa finalia inueniunt. N, si in termino inueniatur, proximam aquam significat, & quadras fines habentes aquæ, à Septentrione arcam maiorem inueniunt. O, si in termino inueniatur, à Septentrionali parte syluam demonstrat, & per ipsam syluam riuus currit, & trans riuum signa demonstrat. P, si in termino inueniatur, pedaturam significat, extra alius signis finalibus, vel quod literas finales continet, hæc per singulos titulos inueniunt, alioquin, finales titulos sine notis signis in agris posuimus, qui rationem ostendunt limitum, & causam dirigunt finalem. Q, si in termino inueniatur à limite riuum. R, si in termino inueniatur, per collicellum terminos inueniunt. S, si in termino inueniatur, supra possessionem multas aquas vias indicat, quæ alieum transeunt. T, si in termino inueniatur, trifinium ostendit. V, si in termino inueniatur, terminum in collem meridianum ostendit, per limitem orientalem. X, si in termino inueniatur, quadrifinium exponit, & pro decumano finem habebis. Y, si in termino inueniatur sub se fontem proximam habet. Z, si in termino inueniatur à sinistra parte fontem significat.

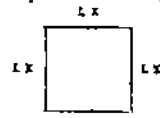
M. 1. 2. 3. 4. 5. Crimen hoc esse maximum nemo nescit: interdum tamen capitale non fuit, nam Claudij Vestalis, Appij Cæci filij, C. Furij, & Ti. Sempronij ædiles pl. quod populo R. calamitatem esset impetrata, multam dixerunt æris grauis xxv milia, quæ capitalis pœna non fuit, iudicium autem illud maiestatis nomine notatum, Suetonius in Tiberio significat. Et maiestas quidem multis modis ladebatur, his fere vbi quid in populum suum, suamue remp. aut in magistratus, personamue principis commissum est: in populum, vt si quis exercitum hostibus tradidit, si exercitum sollicitauit, delectumue in illa populi aut senatus habuit: si quis exercitum extra suam provinciam inuolu populi duxit, aut ipse, vel ipso exercitu, prouinciam finibus excessit: si quis remp. sua culpa mole gestis, si stationem deseruit, si contra libertatem consilia iniecit, si seditionem, aut bellum excitauit: si publicum hostem domi priuatus habuit: si ius ciuitatis aut magistratus immutauit: si præter dignitatem populi R. regio in comitatu fuit: si contra bonum publicum locutus esset, quod maiestatis quidem crimen, non tamen capitale fuit: vt exemplo docuimus: præterea, si quis ad hostem transiit, alibi quid cum eis aduersus remp. pactus est. Hæc in populi læsæ maiestatis crimina, in magistratum autem, vel in principis personam, si quis vni omnino vllam attulit: si tribuno pl. intercedenti non paruit, aut ab eo concionem auocauit, cumue priuati loco habuit, vt puta, si eurrenti in via non cessit, si consilium plebis distulit: & huius generis alia, quæ facile possumus intelligere ex ea definitione, quæ prodita literis est: Maiestatem is minuit, qui ea tollit, ex quibus ciuitatis amplitudo constat. Hoc de crimine leges nominantur hæc, primum illa xij tab. de qua Polybius lib. v. vt, qui hostem concitasset vel eum hosti tradidisset, capite pœnas daretur inde, tribunicia, Appuleia, Varta, consulares, Cornelia, Julia, Antonia. Appuleiam tulit, opinor, L. Appuleius Saturnina tribunus pl. quem postea cum C. Scerulio Glauca prætor C. Marius vt consul S. C. interfecit. Variam tulit Q. Varius Suetonensis tribunus pl. qui Philippo & Cæsaræ cos. in locum M. Livij Drusi interfecti tribunus pl. creatus est. huius legis hæc sententia fuit, vt quæretur de iis, quorum ope, aut consilio bellum italicum esset concitatum, quo crimine cum essent multi condemnati, & ad plures præterea, quos damnari necesse esset, ea culpa pertinere videtur: fecit sapiens senatus, qui decreuerit, ne, dum tumultus italicus esset, iudicium vllum lege Varia fieret. Secuta est Cornelia, L. Syllij dictatoris, inde Julia, C. Cæsar, in primo, vt opinor, lata consulari, aut post victum in Pharsalia Pompeium, nam consul iterum, bello Pompei, aut Alexandrino impeditus, absuit, hæc lex damnata aqua & igni interdicitur. Postremo Antonia, M. Antonij consulis, qui i. i. vit. postea fuit: quæ damnatis de maiestate prouocationem ad populum dabat, quod antea in vno perduellione, omnium de maiestate criminum grauisimo, licebat. In causa maiestatis, & proditoris, impunitatem indicari damnum Pedianus ait: in causa repetundarum negat. nulla vero proflus in causa senatoribus licuisse indicium proficere, ne videlicet summi dignitas ordinis minueretur, affirmat. Ex libro nostro de legibus Romanis.

M. 1. 2. 3. 4. 5. L. Villius tribunus pl. rogationem tulit, quot annos nati quisque magistraturam peterent, capereque: vnde & ipsi, & posteris cognomen inditum, vt annales Villij dicerentur, hoc à L. Iulio traditum, sed quoniam, quis plane cuius magistraturam petendo legitimus annus esset, nominatim hæc lege expressum non inuenio, quid ipse legendum obseruauerim, breuiter subiiciam. Omitto quæsturam, tribunatū pl. ædilitatem pl. quia curules tantum magistratus in lege Villia nominatos existimo, nam si quæstura, de tribus non curulibus magistratibus, exempli gratia, vnum ponam, ceteri annum Villius sua lege statuit, vnde postea tam incerta ratio, gesserunt enim quæsturam duo Græci, Tiberius, & Caius anno ætatis xxvj, M. Cicero anno xxxi, C. Cæsar, is qui perpetuam dictaturam inuasit, xxxiij, M. Cato vti censeo x x x. Quod si quis dixerit, liberam fuisse, quo quis anno vellet, quæsturæ petitionem, modo peteretur post annum xxvj, qui esset ad petendum legitimus, idcirco mirum videri non debere, si Cicero, Cæsar, & Cato non eodem omnes anno petierint, quandoquidem satis duxerint leges obseruare, quæ petendæ quæsturæ annum definiebant xxvj, gerendæ xxvj: hoc si quis obiecit, ad coniecturam, id est ad rationem ipsam, confugiam. Quid enim? simile ne veri est, C. Cæsarum (omisso Cicero) cui tamen, cum homo nouus esset, laborandum maxime fuit de dignitate, nec, quæ prima daretur, occasio negligenda? sed C. Cæsarum, quo nemo magis honores appetiuit, nemo potestatis & imperij fuit audior, eumne verisimile est petitionem quæsturæ ab anno x x v, si is legitimus esset, in annum x x x i distulisse? verum habeo, quo nitatur, aliud paulo firmissimum argumentum. video enim Pompeium Magnum, cum annum ageret x x v, consulari gessisse, solum videlicet legibus, meritorum ingenium in tempore, virtutis ergo, at eo anno magistraturam per leges capere nullum potuisse, Cicero demonstrat in ea oratione, qua rogationem Manilij suadet. Quo modo igitur, dicit aliquis, Cicero ipse, & Cæsar, & Cato quæsturam ante annum xxxv ceperunt? Nam obsecrum est, leges loqu

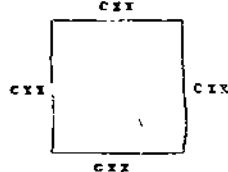
que loqui de curulis tantum honoribus, adilitate prætura, consulatuque ætatem, adilitas pluri tribunatus pl. rationem habuisse nullam. Sed recitatur verba Ciceronis. Quid, inquit, tam singulari, quam re, ex S. Legibus solutus. Consul aut fieret, quam vltimū alium magistratum per leges capere licuisset? Dicit, Vltimū autem magistratum quod, si de quaestura leges loceret sunt, falsum est, cum, vt ostendi, quecturam multi gesserint ante annum x i x v i, quo anno gestum esse primum à Pompeio consulum, quem Cicero significat, tum ex Appiano collat, tum ex Vellicij historia, in qua scriptum est, petisse Pompeium Cæsare & Scurlilio cōs. ætate ætatis suæ i v r i t. à quo anno si retrosum amoveret, eader primus eius consulatus in annis eius ætatis xxv. vt iam enī ita suppetit; non simul cum anno ætatis Pompeij finisse consulum, sed cum ille iam annus esset ingressus xxvi. ita cum falsis Ca pitolinis, & cum appiano Vellicij congruer historia. nam, quod ait Plutarchus, anno i x i interficij Pompeium, id quoq; potest esse verum; hoc modo, vt pñmunt eius ætatis annum capitimus C. Atilio Q. Scurlilio cōs. quo anno Pompeium esse natum, Velleius asseruit. tamen cum ait ipse Pompeium petisse anno lv i, non incipit numerare ab eo anno, sed à proximo sequenti quod scilicet non ita multo ante exitum cōsularis Attilij & Scurlii; natus esset Pompeius, & exigui illud spatium in annorum numero videtur omittendum. Constat igitur, legem Villiam nihil de iis honoribus sanxisse, qui caperentur ante eū annum, quod Pompeius prius consul fuit, sue cum velis esse x x v, sue malis xxvi. nam adilitatis curulis annus erat xxvi i. cuius rei argumentum est, quod eam petit Scipio Acmilianus xxvi i, & solutus legibus, consul factus est. annum porro fuisse eius ætatis x x v i, Velleius demonstrat his verbis. Decessit M. Aquillio, C. Sempronio cōs. anno sermo lvi. de quo si quis ambigat, recurrit ad priorem consulum eius, in quem etætus est anno xxv i. ita dubitare desinet. vt omittam, quod cum adilitas prætura, biennio antecedit, & prætura item biennio consulum; consulas autem geratur anno x i i x, quod paulo post ostendimus, necesse est, vt gerenda adilitati legitimum annos sit x x v i. Nunc agamus, quando satis de adilitate didicimus, ut, & anno preturæ. at hoc, id de adilitate conceditur, in dubium vocari non potest, geritur enim adilitas anno xxvi i. sequitur post biennium prætura; quod indicant & maiorum exempla. & illa maxime verba Ciceronis in epistola ad Furnium: Si adilitis fuisses, post biennium tuus annus esset. ergo geritur prætura anno xi. Nec de consulum difficultis probatio est. percurrantur fastimenim invenies, nisi prætura biennio, faltem ante gesta, consulem fuisse. est igitur annus consularis quo quadragesimus tertius, accedit Ciceronis testimonium in oratione quinta in Annoniam, qua sunt hæc, Quid Macedo Alexander i cum ab ineunte ætate res maximas gerere cepisset, nõne tectori & trigefimo anno mortem obiit? quæ et ætas nostris legibus x annis minor, quam consularis. Hanc opinor, legem Dio significavit, cum ait libro xxvi i. Consules in senatu sententiam dixerunt, vt ei prætura daretur; licet nondum per leges hiecer. quò spectauit & Plutarchus, cum dixit Decrevit senatus, vt Catoni prætura extra ordinem daretur. & Valerius lib. i. i. cum inquit: Cato Cypricum pecuniam maxima cum diligentia in urbem deportaverat. eius ministerij gratia senatus relationem interponi iubebat, vt prætoriis comitiis extra ordinem ratio eius haberetur. sed ipse id fieri passus non est, iniquum esse affirmans, quod nulli aliq; crederetur, id libi decerni. Quanquam est quiddam, hac in re cur magnopere dubitem. nam, cum eo sit anno decretum, quò Marcellinus & Philippus consulum gesserunt; certe per ætatem potest Cato petere præturam, tribunus enim plante annos quinq; Silano & Murena cōs. fuerat. prætura vero quadriennio tantum à tribuna distat. eq̃q; magis liquet, potuisse Catonem Marcelino & Philippo cōs. petere præturam, quod anno sequenti, Pompeo & Crasso cōs. petiit, non vt designaretur, sed, vt creatus magistraturam statim finiret; quod anno proximo superiore habita comitia nulla fuerant: ideòq; consules Pompeius & Crassus ex interregno facti sunt: qui deinde prætores creantur, quod igitur ob domesticas discordias Marcelino & Philippo cōs. producta in annum lequenter comitia sunt; propterea Cato non perit eo anno, petiit autem sequenti, consulum, vt dixi, Pompeo & Crasso, creatus, quare, etiam si Plutarchus dixerit, Licet nondum per leges liceret: videndum tamen est, an senatus potius decreverit, vt omnino Cato prator crearetur, neq; à populi suffragiis penderet, quorum dubius esset eventus. quam sententiam illa quoque videtur confirmare Valeri) verba: Campelliem expetiri temeritate quam curia beneficio vti, fasces esse duxit. Verum paulo altius repetamus, quò præter illi, fasces hæc tota cognitio; prima fuit, vt opinor, lex de magistratibus hæc, vt de senatu, id est de patricijs familiis, omnes magistratus crearentur idq; à Romulo institutum reliqui deinde reges observarunt. sanxit enim Romulus; quod ait Dionysius lib. ii, vt patricij sacra curarent, magistratus gererent, uis dicent, plebeij, qui rodes inopelq; essent, agros colerent, quasi uacilli; artibus operam darent; temperamentum illud tamen, quò ciuitatē concordia, id est salus ipsa, custodiatur, maxime questuit. nam, ne nimis in ordine patricium videretur esse propensum, darum aliquid populo voluit &, vt is suis suffragiis magistraturam crearet, leges scriberet, bella decerneret, curiaris comitiis tollit. Regibus pulsus, consul P. Valerius Bruti collegas duas leges tulit, quibus plebis potestas aucta, senatoris & magistratum imminuta; primum, vt magistraturam nemo caperet, nisi qui à populo imperium acceperit: si quis aliter fecisset, capitali poena puniretur; qui eum occidisset, ei impune esset: deinde, vt aduersus magistratum provocatio ad populum esset; si nõne quis magistratus cinem Romanum aduersus provocationem ves berare, aut necare veller. Quam legem centuriatis comitiis esse laram, Valerius tradidit lib. i. i. De plebeijs magistratibus in Sacro monte primum lata lex est, quinque Sacre nomen accepit, vt plebi, quæ patriciorum iniuriis nuda quodam modo parceret, sui magistratus essent, iug; sacrosanctiq; uibus auxilio latro aduersus conules esset; necne qui patrum capere eum magistraturam liceret. qua lege tribuni pl. quinq; primi creati sunt. Plebeijs autem magistratus curias primum facti comitiis. Postea, tribus vt fieret, lege tribunitia, quam Publicius & Lartorius tulerunt, cautū est.

Sed magistratum omnino nullum ei gerere liceat, cuius pater in he-
stium potestate esset, quod ex Licio colligitur in enim lib. xxv. 1. Seru-
ilius, inquit, pegas barbare aut tribunum pl. fuisse, aut adilem esse:
quod patrem eius, quem 11. virum agrarium occisum à Boiis circa
Mutinam esse, opinio per annos fuerat, vinceret, atque in huiusmodi pote-
state esse, satis constabat. & lib. xxv. 2. de comitiis arum ad populum est,
ne C. Sertilio fraudi esset, quod patre, qui curuli sella sedisset, viuo, eū
id ignoraret, tribunos pl. acq. adilis pl. fuisse, eorū quā legibus fan-
ctum erat. Verum, quia satis constat, plebeios magistratus fuisse, tri-
bunatum pl. adilitatem pl. patricios autem, adilitatem curulem, præ-
torem, consulatum, principum lib. secundum, plebeios magistratus ap-
pellatos, qui ab initio plebis causa facti in fuit: patricios item, qui
patriciorum deinde, eorū hanc gerendorum magistraturum rationem
Paulianum esse permixtam, atque commutatam, nam plebi, cui rationē ple-
bei magistratus pertinebat, post etiam ad patricios omnes aditus fuit.
nec tamen mutatum est nomen: sed potius semper magistratus dicti,
qui primis temporibus patriciorum causa facti, postea communicati
cum plebe, tum plebeios tamen magistratus patricii homines non ge-
sere, quia, credo, contra dignitatem ducebant, eum maiora consequi
posset, minora persequi. Generale illud fuit, ne is, qui comitibus præ-
esset, sui rationem in petendo magistratu haberet: lege veritatem,
significat Lilius lib. x. Etiam, ne quis magistraturam abiens preterit,
legis culti Pompeius Magnus in tertio consulo: in qua cum nemine
excepisset, mox, soceri sui C. Cæsaris recordatus, lege iam in eis incisa,
& in ætatem condita, corripuit errorem, vno Cæsare excepto, quod à
Tranquillo proditū legitimus. Ex libro nostro de legibus Romanis.

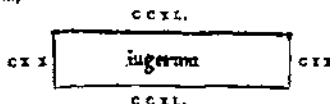
MENſURA ſed definitur, & exponitur ab his, qui de hmitibus ſcripſerunt: quorū hæc ſunt verba, Meſura eſt, quicquid pōdere, & capacitate, lōgitudine, altitudine, latitudine, animoq; ſinitur. Maiores itaq; orbē in partes, partes in provincias, provincias in regiones, regiones in loca, loca in territoria, territoria in agros, agros in centurias, centurias in iugera, iugera in climata: inde climata in adūs, peticas, paſſus gradus, cubitos, pedes, palmos, uncias, & digitos diſiſerunt. tāta enim fuit eorum ſolertia. Digtus eſt pars minima agrefium meſurarum: inde vñcia habet digitos tres, palmus autem quatuor digitos habet, pes xvi. paſſus ped. v. petrica paſſus duos, id eſt pedes x. Petrica autem a portando dicta, quaſi portica. omnes autē m precedentes meſura in corpore ſunt, vñ palmus, pes, paſſus, & reliqua: ſed petrica poſtatur, eſt enim x. pedum, ad inſtar calami in Ezechiele templum meſurantis. Adūs minimus eſt latitudine pedum quatuor, longitudine c x i, climata quoq; vñdig; verſus pedes habent x. i. ita,

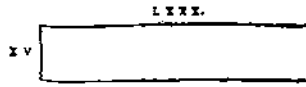
ACTVS quadratus vndique finitur pedibus cxx. ita,

Hinc Bactri arapennem dicunt. ab arando scilicet. Aquis duplica-
tus iugerum facit : ab eo quod est iunctum, iugerum nomen accepit.
iugerum autem constat longitudine pedum ducentorum XL, latitu-
dine CXL. ita,

Ας τὴν provinciam Bæticam rustici agnam vocant: porcam idem Bæti-
ci xxx. pedum latitudine, & lxxx. longitudine definiunt ita,

S³ ¹ porca est quod in arando extrahit quod defossum est, i. tra. Galli can-
 dictum appellant in arvis v. banis spatium centum pedum, quasi can-
 ceatrum in agrestibus autem pedum c. x. quod ratorum iustum caode-
 tum vocant. Porro stadialis ager habet passus c. x. v. id est pedes
 dc x. v. cuius mensura octies computata miliarium facit, qui constat
 quing. milibus pedum. Ceterum autem ager est ducentorum iugerum,
 qui apud antiquos ad centum iugeribus vocabatur: Sed postea duplica-
 ta, nomen pristinum retinuit. in numero enim centuriz multiplicata
 sunt, sed nonnum mutare non poterunt. Frontinus autem sic in libro de
 limitibus. Mensura est compluris, & inter se equalium inaequaliorum
 longitudo finita. mensura est, vt per per vncias, per pedem decempeda-
 per decempedam actus. per actum passus, per passus stadium, per sta-
 dium miliarium. minima harum mensurarum pars est digitus. si quid
 enim intera digitum metiarum, partibus respondemus, vt dimidium au-
 rertiam parte digitum, in pede prodestio semipedes duo. in pede constare
 semipedes quatuordecim pede quadrato semipedes octo. per habet pal-
 mos quatuor, vncias duodecim, digitos sexdecim. palmus habet digi-
 tos quatuor, vncias tres. sextans, quæ eadem doctans appellatur, habet
 palmos tres, vncias nouem, digitos duodecim.

MUNICIPIA quidem purantur munitionibus dicta: alij è manifestis, quòd

etia, quod munificer essent ciuitates. primasq; origo oppidorum, quæ ciuitates dictæ sunt, municipia nominata. Hæc Siculus Flaccus.

M 7 1 lapides in agrorum diuisionibus dicebantur, sine inscriptione ap-
positi, idcirco quia nulla significatione apparent, quoro loco numerat-
rentur. Ex Hygено.

N 7 M 7 5. notis quibusdam veteres utebantur numeros significan-
tibus, quas deinde ad litterarum formam, scribendi consuetudine, pau-
latim conuerterunt in agrorum mensuras. quas quidem notas, & earum si-
gnificationem è regione subiciam. atq; hæc tredecim sunt, eisdem, quot
Priscianus agnoscit ab eo tamen, quiddam est, cur dissentire cogat.

Antiquæ notæ:	Significatio	vntus
I	1	vntus
v	5	quinque
x	10	decem
L	50	quingenta
c	100	centum
10	500	quingenta
c10	1000	mille
100	5000	quinque millia
c100	10000	decem millia
1000	50000	quinquaginta millia
c1000	100000	centum millia
10000	500000	quingenta millia
c10000	1000000	decies centena millia.

N 0 N erat autem, inquit Plinius, apud veteres numerus ultra centum
millia. itaq; & hodie multiplicatur hæc, vt, decies centena millia,
aut sapius, dicitur. Atq; hæc nota, si figuram consideres, eadem omnes
sunt, nisi quod in quinq; primis deprehenditur dissimilitudo. nam cum
scribitur c 10, siue 100, & inde quæ subsequuntur, duabus tantum
vntus notis, i & c, hoc tamen obseruantes, vt c post i non tanquam
quæsit, sed quasi respiciens constituitur. sic vnamquamque summam,
quàm volueris immensam, explicari primis quinq; notis animaduertes.
Hæc est prima consideratio: sequitur altera, quod à prima nota
ad vsque eas, quas in extremo posui, alternis modo in quincuplum
summa crescit, modo in duplum: quod, ipsas notas qui persequi sin-
gulas voluerit, intelligit. Priscianus autem hanc rationem tractat
imperitè. primum, mille sic ait notari, x, & decem millia sic, c x0. in
quo repugnat vetustatis obseruatio. triplex enim genus est, quod an-
tiquitate maxime testatur, lapides, libri, nomini. et cum ego in sin-
gulis non ita negligenter sim versatus, nunquam tamen x pro mille
comperi, nunquam c x0 pro decem millibus. sed idem labor in sua
sententia: inferit enim paulo post: Decem millia, quod verisimilius est,
notatur per M, circumscriptum ex vtroq; latere: & M purat mille si-
gnificare, quia nominis prima sit littera. quorum alterum concedo, vt
M mille valeat: alterum, quia cum ratione pugnat, concedere non pos-
sum, vt M ideo mille significet, quod in verbo mille princeps occurrat
littera, mihi enim dubium non est, quin M inde sit deriuata, quod veteres
pro quingentis hæc utebantur figura 100: vnde, contra Priscianum
sententiam, qui de origine nescio quid ridicule comminiscitur, facta,
est 0, negligenter simul & ignoranter deservientium, dum anti-
quas notas elementa putant. ergo pro quingentis, vt dixi, scribebant
x0, pro mille c 10: vnde Buxi M, errorem creante similitudine; quod
M quandoque ita scribitur c 10; vt minimum discrepare videatur à
c 10. in antiquis autem libris & alias figuris pro mille v surpata licet
animaduertere, vt a & c 10, quas peperit minus accurata librorum
festinatio, id agentium, vt c 10 vno calami ductu perficerent. etiam
00 & 00 pro mille reperias: quæ deriuatæ sunt ab c 10, corruptæ
scilicet à corrupta. Queritur etiam, cur L quandoq; pro i posita re-
peritur, vt in hac figura c c c 1000, & similibus. huius quoq; mu-
tationis culpam sustinet librorum incertitia: qui cum antiquam no-
tam, L, longiusculam viderent, exempli gratia sic, c c c 1000; de-
cepti similitudine consonantem i putarunt, & pro c c c 1000, scri-
bunt c c c 1000. Hæc de numerorum notis. reliqua erant non-
nulla, quæ, quia saturati legentium placet occurrere, prætermittam. hæc
de re paulo plenius agitur in libris de quæstis per epistolam. Ex no-
stro commentario in epistolam Atti.

P A S. multis partibus plures, pro multo plures, veteres dicebant. Ci-
cero lib. 1. epist. fam. Perspiciebant, inquit, multis partibus plures in
Horrenti sententiam iuros. & lib. 11. de finibus. Multis partibus
malis, dixit, pro multo malis. item M. Cælius in epistola ad Cicerone-
m: Turpe tibi erit, Parisem Curioni decem pantheras misisse, te
non multis partibus multo plures. etiam apud Cæsarem in commen-
tariis illa nouimus: Quoniam numero multis partibus esset inferior.
Suetonius quoq; non minus Latinus auctor, in Iulij vita eodem lo-
quendi modo vsus est. Ex nostris scholiis in epist. fam.

P A S A B pro apparere, veteres dicebant. itaq; scriptum est apud Si-
culum Flaccum, Aliquis locis lapides, qui in limitibus positi erant,
intercederunt: & limites ipsi, id est rigores, non parentibus lapidibus
difficile inueniuntur. Et Frontinus, Ante Iouem limites non parebant,
qui diuiderent agros. Hygenus autem: Antiquæ mensuræ actus in di-
uersum nouis litoreibus inciditur. nam veterum veterum lapides
adhuc parent, sicut in Campania finibus Minturnensium. Et apud Ci-
ceronem in oratione pro R. Ofcio Comedo.

P A C T A T S à principio capitalis Romæ non fuit, & pecuniaria pœ-
na, non capitis diminutione, notabatur. id significat Lilius lib.
xv 11, cum ait, M. Lilius erat, multis annis ante eam consulu po-
puli iudicio damnatus. quam ignominiam adeo ægre tolerat, vt & rus
migraret; & per multos annos & Vrbe & omni cœtu careret homi-
num. ex his verbis, non esse M. Liliu aqua & igni interdictum, sed,
afflictum animo grauiter ex eo iudicio, iratum populo sua sponte vr-
be cessisse, animaduertitur. cum autem peculatus nomine esse damna-
tum, ex eo libello constat, quem nescio quis de virtutibus composuit.
& apud Liliu lib. xxxv 11. damnato de peculatu L. Scipione
Africano, Africani maioris fratre, hris æstimatæ, & carceris, nisi solu-
ret, mentio fit; aque verò & ignis interdictio nulla nominatur. est

etiam exemplum M. Camilli, qui vrhem Romanam obsidione Gallorum
liberauit. hic ob Veientanam prædam, vt ait Lilius, à L. Appuleio ac-
cusatus, xv millibus grauis æris damnatus est. abijt autem in exilium.
ante iudicij diem; quia, cum se damnatum iri de suis tribulibus & elen-
tibus cognouisset, de patria maluit decedere, quàm iniquissimam mul-
tam populi suffragiis interrogatam exolvere. nam damnatis de peculatu
vel quanti esset lris æstimata, soluendum erat, vel in vinculis, donec sol-
uerent, miserime viuendum. quod in Scipionis Africani iudicio Li-
lius significat. quod si reus, iudicio non expectato, in exilium volunta-
rium abiisset; tunc accusationem quidem is, qui ceperat persequi ba-
tur; reum tamen absentem non alia, quàm pecuniaria pœna populus
condemnabat: eamq; pecuniam soluere, si rediret, damnatus cogeba-
tur; aut, si soluendo non esset, in carcerem ire. Hoc de crimine lex nulla
nominatur: sed ante M. Aemiliu Lepidum C. Flamini Coss. quo an-
no superior Africanus à duobus Petiliis tribunis pl. est accusatus, iudi-
cem leuatum fuisse Lilius lib. xxxv 11 significat. me tamen idem Li-
lius in dubitationem adducit, senatus ne, an populus ante eos confu-
les, quos nominauit, de peculatu quæserit. scribit enim duobus libris,
x x v 11, & x x 11 M. Liliu Salinatorem, post priorem consulatum à
populo esse condemnatum. eam porro damnationem peculatus nomi-
ne fuisse, iam ostendimus. Sed videlicet existimare possumus, quous
de crimine, si tribunus pl. aliquis esset accusator, populum iudicare po-
tuisse: grauis auctor T. Lilius, damnetur inconstancie. Post Africa-
ni, eiusq; fratris A. Africi accusationem, prætor cum iudicio consilio
de iis, qui peculatus arguerentur, quæstionem exerceuit. id opinor lege
ab aliquo magistratu lata institutum. alioqui, quod senatus vniuersi
munus erat, ad prætorum, certumq; iudicium numerum, senatu negli-
gente, translatum, vix putarim. Lege postea Iulia capitalis peculatus
factus est: quod Iurisconsulti declarant. Peculatus pœna, inquit Vlpia-
nus ad legem Iuliam peculatus, aque & ignis interdictionem continet
in quam hodie successit deportatio. porro, qui in eum statum deduc-
tur, sicut omnia prius iura, ita & bona amittit. Lege autem pecu-
latus tenebatur, si quis pecuniam publicam furripuisset, vel, vt supere-
retur curasset: si quis in aurum, argentumve, aut æs publicum quid
indidisset, vel immisisset, fecissetq; dolo malo, quod id prius fieret.
hæc apud Venuleium scripta sunt. Quod autem additur, eadem Iulia
lege obstricto fuisse qui æs, in quo leges incise erant, reuoluerit, vel
quid immutasset, aut in publicis tabulis deleuisset, induxissetue: hæc
ego non ad peculatum, sed ad maiestatem reuelum. quod si precio
commisum id fuisse: ne sic quidem peculatus mihi videtur, sed dam-
nati potius maiestatis, & corruptus, & corruptor: quedam enim inec-
ta crimina in maiestatem conferebantur: neq; aliud crimen parebat la-
tius. atq; etiam, quod in lege Iulia peculatus ait Vlpianus scriptum
fuisse, ne quis ex pecunia sacra religiosaq; auferret, interceperit, in rem
suam verteret, non peculatum magis, quàm sacrilegium, fuisse existi-
mauerim. Hæc præterea sunt in crimine peculatus: si quis imperator
pecuniam ex præda captam penes se priuatim retinuisse, eamq; nec in
triumpho tulisset, nec in ætario retulisset. Pœna peculatus vel pecu-
naria fuit, vel capitalis. nam qui prædam ab hostibus captam surripue-
rat, in quadruplum damnabatur: ceteris autem aqua & igni interdi-
cebatur. postea interrogata est alia lege deportatio, abrogata interd-
ctionis pœna. Et quoniam, vt repetenda, ita peculatus publicum fuit:
eum fuit propterea, vt in repetundis, sic in peculatu æstimationes fi-
ciantur, contraq; heredes, vt scripsit Papinianus ad legem Iuliam
peculatus, actio dabatur. peculatum tamen, quod ante quinquennium
esset admissum, obici non oportuit, si Venuleio credimus. Ex libro
nostro de legibus Romanis.

P A R D E L L O, criminum omnium de maiestate fuit atrocissimum.
nam tunc est, cum in ipsam remp. vel in personam magistratus, aut
principis infertur iniuria. cognoscebatur autem non à prætore, sed à
11 viris. deinde ad populum erat prouocatio. itaq; Horatium il-
lum, qui sacrorem occidit, & Sp. Cassium Velleium, qui de regno cogi-
tauit, perduellionis accusatos, alterum à populo esse absoluit, alteri
condemnatum, & bonis publicis, necatum, Lilius monumentis histo-
riarum prodidit: quæque Horatii factum, patricium, non perduel-
lio, videtur fuisse: & lege patricij, quam Numa Pompilius fecerat,
iudicatum esse. Hostilij regis iussu, Pompeius docet. cur igitur perduel-
lionem Lilius nominat: nisi enim Rex, concilio populi aduocato, &
11 viros, inquit, qui Horatio perduellionem iudicem secundum legem, sa-
cio, causam hanc, forasse veram, licet opinari: vel quia Numa, vir san-
ctissimus, patricium omne perduellionem voluit esse, vel quia, si nō
omne patricium, saltem illud, quod in cognatos, affinesve committe-
retur. Lege perduellionis, primum 11 viros iudicabant; deinde ad popu-
lum erat prouocatio. declarat hoc oratio pro Rabirio perduellionis
reor: ex qua primum à 11 viris, deinde à populo de Rabirio iudicatum
esse, cognoscitur. quod etiam Suetonius tradidit. quanquam, multo an-
te, iudicem hoc de crimine populum fuisse, non modò Horatii proxi-
mo demonstratur exemplo, verum etiam ex eo, quod à Plutarcho in
Poplicola de Vitellio, & Aquillio, qui Tarquinia gentis vtriq; fuerit,
prodium est. nam, cum de Tarquinio rege reseruendo cogitasset,
damnari à populo pœnas morte debitas luerunt. Atq; hoc vno crimi-
ne damnatos necare ciues Romanos liquisse, cum eo tamen, si populus
ita iudicasset, (nam, alioqui ne liceret, Sempronius C. Gracchi tribuni-
cia lege sancitum est) factis plane constat: quippe, cum & erucem Rabi-
rio à Labieno accusatore in campo constitutum Cicero dicit; &, morte
lege Iulia interrogatum: postiores etiam Iurisconsulti tradiderint,
rei quoq; memoria post mortem condemnata. Notat Vlpianus, per-
dum fuisse crimen perduellionis etiam successoribus; si forte reus ob-
iisset anteq; de eo iudicatum esset. Quemadmodum autem omnid
de maiestate æriminum perduellio grauissimum fuit: sic à populo iis
comitis, quæ maxima omnium erant, centuriatis, inquam, iudicaba-
tur, quod in ea, quam proxime nominauit, oratione pro Rabirio decla-
ratur. idemq; Lilius, Valerijq; significant: qui ceteras nominant in
eo perduellionis iudicio, quod de T. Graccho, & C. Claudio ceterisq;
accusante tribuno pl. fiebat. nec dubito, quia Atilius ille Calpurnius,
Q. Fabij Maximi socer, quem scribit Valerius oppidi Soranorum pro-
ductione

ditione reum ad populum esse factum, centuriatis & ipse comitibus causam dixerit: cum oppidi prodigio, quæ in Rempub. grauis iniuria est, videtur esse perduellio: itaque minor, (ut aliud ex alio) eius prodictionem & maiestatem Pedianus quodam in loco separatim nominauerit: cum prodigio esse in maiestate includatur, atque etiam, ut ego existimo, perduellio sit, nisi sit species quomodo philosophi loquuntur, à genere se iunxit, perduellionem scilicet à maiestate, nam & vocabulum ipsum, prodere, videtur proprie ac directe perduellionem spectare. Est enim, ubi quis cum hostibus aduersus Kemp. conspirat. Ex libro de legibus Romanus.

P. A. T. I. C. A. à portando dicta, quasi portica. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

P. L. E. B. E. I. plebeij Romæ multi fiebant ex patriciis, sicuti contra ex plebeis patricij, id cum fiebat adoptione, nomen mutabatur, quod opinor satis constare, cum vero non adoptione, sed aliquo privilegio aut à plebe ad patres, aut à patribus ad plebem transibant; conferuabatur nomen, quod Orestæ gentis exemplo Suetonius ostendit: ait enim, modo patriciam modo plebeiam fuisse, nomen conferuato. & Dio lib. x. i. i. P. Cornelium Dolabellam qui Ciceronis gener fuit, transisse ad plebem, tradit. ex quo postea tribunus ple. factus est Dolabella: nec desit esse Cornelius, sed desit esse patricius, nam lib. x. i. i. Epist. Fam. Cicero P. Cornelium vocat dicit eum qui Dolabellæ beneficio ciuitate à Cæsare victoriam Pompeio, donatus erat, quod factum est post illud tempus, quo transisse ad plebem Dolabellam scripsit Dio. video etiam in historiis tribunum pl. nominari Minucium Augurinum, factum videlicet ex patricio plebeum nomine conseruato, nam antea Minucius omnes patricios videmus. Ex nostro commentario in Epist. ad Q. fratrem.

P. L. I. M. I. T. I. S. quid sit, Hygeus in libro de limitibus declarat his verbis. Quæstori dicuntur agri, quos populus Romanus, de iustis pulchisque hostibus, possedit, mandauitque quæstoribus ut eos recundarentur, quæ centurie nunc appellantur Plintheides, id est laterculi: eadem in quinquagena iugeribus quadratas eliserunt limitibus, atque ita certum cuique modum vendiderunt. Idem in eodem libro sic. Sunt plintheides, id est laterculi quadrati, vti centurie per sena millia pedum. I. limitibus inclusi, habentes singuli laterculi iugera numero i. c. c. x.

P. A. E. N. O. M. E. N. Romana prænomina ad triginta fuisse, ex Varronis sententia tradit Valerius. hæc autem fuisse videntur, Agrippa, Appius, Aulus, Cæso, Caius, Cneus, Decimus, Hostus, Lucius, Mamercus, Manius, Marcus, Numerius, Opiter, Polthamus, Proculus, Publius, Quinctus, Seruius, Sextus, Spurius, Tiberius, Titus, Tullus, Vibius, Volero, Vopiscus, peregrina vero prænomina fuere, Ancus, Aruns, Lar, Lucumo, Metrus, Numa, Petrus, Pompo, Sertor, Tallus, Turnus, Volusus, de quorum prænominum origine, ac significatione, quoniam qui de nominibus modo scripsere, nihil dixerunt, nos ea scribemus, quæ à veteribus tradita, à nobis, quanta maxima fieri potuit diligentia, sunt collecta. Agrippa, Felto auctore, vocatus, qui cum labore matris sit natus, ex amplis causis in pedes contra naturam, & non in caput, id est ab ægio partu, item Nonius Marcellus, & Quinctilianus lib. i. x. Appius ex Sabinorum prænomine Actio venit, ut ait Valerius: idque Romæ Claudiorum fuit, quorum princeps Actius Claudus dictus est. de quo Livius lib. o. i. i. Auli dicti, qui dñs alenibus nasceretur, ut ait Valerius. Cæso, qui ex vtero matris excreuit: quod tradunt Festus, Valerius, Plinius lib. v. i. cap. x. Caius à gaudio partum appellatus, ut ait Valerius. Cneus vel ab insigni aliqua re, quasi *gignere*, vel à *gignere*, id est generatione futura, dictus tradit Valerius, & Festus. Quinctus, Sertus, Decimus, à numero dicti sunt, teste Varrone, ut, quinto, sexto, & decimo quoque loco esset natus, is demum primis temporibus Quinctus, Sertus, & Decimus diceretur. Hostus, inquit Valerius, fuit prænomen in eo, qui peregre apud hospitem natus est; fuitque prænomen Lucerii Tricipitini, collegæ L. Scigij consulis. Macrobius lib. i. Sat. qui in hostio procreatus esset, eum Hostum fuisse vocatum scribit. est autem mendum apud Valerium, Hospes enim legitur, non Hostus. quod autem legendum sit Hostus, ex eo intelligi potest, quod Livius Lucetium Tricipitinum, cuius meminit Valerius, Hostum vocat & in Consulibus Capitolinis scriptum est, P. L. V. C. A. E. T. I. V. S. H. O. S. T. I. U. S. Macrobius etiam lib. i. Hosti Hostij mentionem facit. Lucij duplex origo traditur à Valerio. aut enim à Lucumoniibus Etruscis dictus est, ut Lucumo Tarquinienfis, qui se L. Tarquinium appellauit; aut is demum Lucius appellatus est, qui lucis initio natus est, quod scribit etiam Festus, & Varro. Mamercus prænomen gentis Aemiliæ fuit, de quo Plutarchus in Numa, & Aemilio sic, Mamercus fuit Pythagoræ filius, à quo Numa Pompilius rex filium Mamercum nominauit, qui auctor, & princeps gentis Aemiliæ fuit. Festus autem prænomen Oscum esse putat, quod Osci Matrem Mamercum appellauerunt. Manius dictus est, qui manu est ortus; aut hominis causa, quasi bonus: manum enim antiqui bonum dicebant, quæ tradit Varro lib. i. de analogia, Valerius, Festus, Macrobius lib. i. Sat. Zosimus autem, Græcos historiarum auctor, lib. i. tradit, Manium in gentem Valeriam profectum esse à quodam Valerio, qui primus facta dñs Manius fecit. Marcus dictus est, qui mense Martio natus est, ut ait Valerius. De Numerio sic Festus: Numerius prænomen nunquam antea fuisse in patricia familia dicitur, quam Q. Fabius, qui vixit post sex & trecentos ab Etruscis interfectus superstit, inducus magnitudine diuinitatem vxorem duxit Otacilij Maleuentani, ut cum dicebatur, filiam, ea condicione, ut qui primus natus esset, prænomine aut materni Numerius appellaretur. & Valerius ita: Numerio sola patricia familia vixit Fabia, necirco quod, c. c. v. i. apud Cremeram nomen cæsis, qui vixit ex ea stirpe extiterat, ducta in matrimonium vxore filia Numerij Otacilij Maleuentani sub eo pacto, ut, quem primum filium sululisset, ei Numerij prænomen imponeret, obtemperauit, hinc mendose apud Ciceronem lib. i. de Diuinatione legitur ita: His adiugatur etiam somnium Aeneæ, quod innumerum Fabij Picloris Græcis annalibus scriptum est, cum sit legendum. Quod in Numerij Fabij Picloris, fuit enim alter Fabius Piclor prænomine Quinctus, qui de rebus Romanis laudine scripsit, Gellio, & Nonio testibus, qui eius scpe verba Latina profert, itemque Cicero de Legibus lib. i. qui eum inter historicos

Latinos numerat: at qui Græce iisdem de rebus scripsit, is videtur fuisse Numerius nominatus, quem tamen lib. i. Dionysius Quinctum nominat. Hac ratione in oratione pro Cluentio Numerius Aurius legitur, & lib. i. i. de Oratore Numerium Furium, & lib. i. de Diuina Numerium Suffucium, & apud Pedianum Numerium Quinctum. Opter dictus, cuius pater, duo viuo, mortuus est: quasi qui post obitum patris genitus sit, aut qui ob patrem autum habeat. quod prænomen Virgilio Tricostio consuli fuit, Valerius, & Festus. Posthumus, qui post humatum patrem est natus. Varro lib. i. de analogia, & Plutarchus in Coriolano, vi Posthumus Cominius, & Posthumus Arbutus: de quibus Valerius. Proculus, qui natus sit patri peregrinante patria procul, ut ait Plutarchus in Coriolano. Valerius autem, qui patre senex natus sit, quasi procul ætate progrosso, eum Proculum esse vocatum dicit. Publij, aut Valerius, qui prius pupilli facti erant, quàm prænomina haberent, alij, omnis causa à pube. Seruius est: primum dictus est, quem seruens mulier peperisset, ut de Ser. Tullio rege scribit Dionysius. at Valerius, qui, mortua matre, in vtero seruatus est. Spurius dictus, qui sine patre esset, antiqui enim iisdem literis S. P. Spurius, & sine patre, scripserunt, quod à Plutarcho in quaestionibus, & Valerio traditum est. Tiberij, aut Valerius, dicti qui ad Tiberim nascerentur. De Tito controuersia est, Valerius à Sabinis quodam, nomine Tito, manasse ait: Festus à titulo: titulos autem milites fuisse, quod patriam tuerentur, quasi titulos. Tullus omnis causa dictus est, quasi tollendus, o litera in uersa quod à Valerio proditum. Volero, inquit Valerius, in prænomine abiit quia volentibus nasci liberis parentibus videbatur, quo vsus est Publius Philo, qui nominatur in anno c. c. c. x. i. i. Capitolino. Vibum prænomen est, indicat anus c. c. c. Capitolinus, ubi est ita: P. S. S. T. I. V. S. Q. F. V. I. B. N. C. A. R. T. O. L. I. N. V. S. memque Livius lib. x. v. i. Vopiscus dictus, qui ex duobus conceptis vno abortu excludo ad partum legitimum deducitur: quo prænomine præcipue Iulia gens vsa est. Valerius, Festus, Plutarchus in Coriolano, Plinius lib. v. i. cap. x. Hæcenus de Romanorum prænominum vi, ac significatione: nunc de peregrinis, quorum est ratio, & significatio. Ancum scribit Varro à Sabinis ortum. Valerius autem tradit eum Ancum esse appellatum, qui vitulorum habuit cubitum, qui *ἀνκων* Græce dicitur, cui etiam Fells assentitur. Ancus enim, inquit, ille vocatur, qui aduncum habet brachium ita, ut regi non possit. hinc Ancus Martius Rex, & Ancus Potibius Imperator Lanuuius contra Hostilium regem, Dionysio auctore. Arruntem, & Lucumoniem Etrusca prænomina fuisse, scribit Dionysius, itaq. Arruntem Tarquinium, Surrerbi regis filium, & Arruntem Tolumnium, Porfense filium, legitur. Volusus Sabinum fuisse: quoque vsus est pater P. Valerij Poplicolæ, Luito, & Capitolinus (apud antiquos auctoribus, quamquam Græci *δελαιος* vocant. Latius prænomen, ut tradit Valerius, à laribus sumptum est. Tulum autem ante creditum est esse, sicutque consulis Herminij, idem fere Cæcilius, & Præcilianus lib. v. i. Lar, si familiaris est, facit Laris; si Tolumnij Porfense, Laris; & Seruius in v. i. Aeneidos: Lar Tolumnius, à Cossio occisus, à loco dictus est, hæc autem, Lar Laris, & Livius lib. i. i. i. Daurus, quod Lar Tolumnius dedisset, & Cicero Philippica i. x. Lar Tolumnius, Veientium Rex, de Larre Porfense ita Dionysius lib. v. i. *Ερμιόνης δὲ ἀλυσσάτορος ἀδελφὸς ὄντας, κερταίαν ἰσχυλῆσαν.* Quod autem hoc prænomen Herminij consulis fuerit, ut ait Valerius, id etiam ex Dionysij lib. i. x. cognoscitur: quo ita anno c. c. c. x. i. i. consul scribitur *ἀλφειοῦ ἱερῆος* & à Diodoro *ἀλφειοῦ ἱερῆος*. Ex his autem intelligi potest, quàm vere scripserint quidam in nominibus, ita: Postea quàm in urbem migrarunt Sabini, dupliciter nomine ceperunt, ut Numa Pompilius, Ser. Tullius, Larres Porfense, quamvis hoc nomen Etruscum fuerit, in quo prænomine Larres sciendum eo veluti prænomine vsos veteres. Seruius interpret Vergilianus ab oppido dictum putat, itidem Plutarchus in Publicola existimat, qui tamen *ἀλφειοῦ* scribit, sed male. Hæc illi, quàm autem vere, ipsi viderint, neq. enim Larres Porfense duobus tantum nominibus vsus est, cum ex Tolumnia gente fuerit, Seruius, quem ante nominauit, auctore: nec Larres in recto casu dicitur, sed Lar: quod superioribus testimoniis comprobatur est: nec Seruius Larrem ab oppido dictum ait, sed à loco: nec item Plutarchus vltio in libro, ne dum in Publicola, ab oppido dictum scribit: neque item est apud Plutarchum *ἀλφειοῦ*, sed *ἀλφειοῦ*, quamquam mendose: inquit enim, *ἰσχυλῆσαν κερταίαν πορταίαν*: cum sit legendum ex Dionysio, *ἰσχυλῆσαν πορταίαν*. Cuius igitur hoc illi dixerunt, quia interpretem legerunt, qui ita vertit: Supplex ad Larrem Porfensem confugit. illi vero in Græcis libris versati, quid in Græco codice esse deberet, intelligentes, illud, quod non erat, esse assuauerunt. Metius Albanorum prænomen fuit, ut in Metio Fulerio; & Sabinorum, ut in Metio Cuius; & Latinorum, ut in Metio Geminio, & Metio Ostauio, de quibus Livius. Numa Sabinorum fuit, ut in Numa Pompilio rege, & in Numa Marcio pontifice maximo. Pompeius prænomine vsus est Pompo Pompilius, Numa regis pater: quod scripsit Dionysius in Numa, & Livius lib. x. i. i. itaq. Numa filium etiam habuit nomine Pomponem, qui ex se gentem Pomponiam propagauit, auctore Plutarcho, quamquam quidam imperire Pompilij filium Numam esse scripserunt. Tallus Sabinorum prænomen fuit: de quo Festus. Dionysius etiam cum Tatius rege Sabinorum Romam commigraisset ait Tallum cognomine Tyrannum. Turnus Latinorum nomen fuit, ut in Turno Herdonio Aricino. Sertor, auctore Valerio, dictus est, qui per farionem natus esset: eoque prænomine Sertor Relius vsus est, is, qui primus ius feciale instituit. Festus autem, Sertorem à prendendo dictum à quibusdam, ait: quia, cum cuiuspiam afferat manum educendi eius gratia ex seruitute in libertatem vocetur adfertor: cum veritumilius sit, dictum, quod sereret quidam ac potius adfertorem à ferendo accepisse nomen, cum aliquem ferat, petendo in libertatem eandem, qua ipse sit, id est iungat, quia fruges, cum seruntur, terræ iungit. Satiurn prænomen à stabilitate dictum, tradit Festus: seruile autem nomen fuisse, Gellius. Nunc ostendamus, quæ ratione hæc ipsa prænomina scriberentur. Romanorum prænominum alia singulari, alia bis, alia ternis literis scribi solita, eum à veteribus traditum, cum ab antiquissimo quoque lapide, nummoque

& ex Dionis historia: Sed arguit nescio quis, ut decem praetores ostendat hoc modo. Praetores publicis quaestionibus praerant: verba quaestiones erant septem, inter scarios, de repetundis, peculatus, de ambibus, de maiestate, de vi, de falsis, crimen veneficii, & alia quaedam completabantur, ergo, cum septem essent quaestiones, & quaestiones inter scarios duo praetores praesent, quod patet ex oratione pro Cluentio, reliquis autem singuli praetores fuisse praetores octo, qui quaestionibus praesent, & duos praetores, quorum alter inter cives, alter inter peregrinos ius diceret, necessarium videtur dixi iam, non esse agendum coniecturis, aut argumentis, ubi veterum testimonia perspicua sunt: nec vero illa, quae iam attuli, obscura videri possunt. Quod vero ad numerum quaestionum attinet, diversa ratio est: nam si numerum praetorum ad numerum quaestionum accomodabimus, non modo plures quam octo, sed plures etiam quam decem creati praetores necesse erit. est enim quaestio de falsis, est de parricidio, inter scarios, de iniuriis, de veneficio, de vi, de ambitu, de maiestate, de repetundis, de peculatu, de incestu, alia: ego autem ad argumentum illud, ne quis eo in aliquam dubitationem vocetur, ita respondeo: primum, praesent potuisse vnum praetorem quaestionibus pluribus, sicuti non vnum praetorem, sed duo quaestiones inter scarios quandoque praesentur: possunt, exempli gratia, sex praetores ita distincti crebritate iudiciorum, ut novis exoriantibus quaestionibus vacare non liceat: potest eo tempore septimus praetor (reliquis erat vnum verbanus, qui non querebat, sed ius dicebat) in ea quaestione minime occupatus esse, quae forte illi contingerat. hic, non dubito, quin ad eas quaestiones exercendas decreto senatus traduceretur, quibus vacare sex reliquis praetores non potuisse iam dixi: non enim committendum, ut impunita crimina differantur, nec sit locus quo nocentes tunc adducantur. Age vero, concedatur quaestiones ab vno praetore plures exerceri non licuisse, sequiturne necessarium, ut idem plures, quam octo, fuerint: non sane, mihi quidem ut videtur: nisi si mihi illud ante rationibus probetur, quaestiones non potuisse ab aliis, quam à praetoribus, exerceri: quod si quis aggrederetur probare, forte hæc erit. At nostra ratio quomodo procedit optime videlicet: nuncur enim testimonio veterum: à quo ego, quantum in me est, do operam ut ne differam, quid igitur veteres testantur praesentisse & publicis quaestionibus, & capitalibus, qui praetores non essent: qui iudices quaestionis dicebantur, nam quaestiones de veneficio, quam exercebat praetor Q. Voconius Naso, apud quem Cicero Cluentij causam egit, exercebat ante Cluentium, non ut praetor, sed ut iudex quaestiones, qui & quaestor vocabatur, patet ex oratione pro Cluentio: patet etiam ex Aconij commentariis, iudicum autem quaestiones duo fuisse genera, alios praetores ut Q. Voconium Nasonem in causa Cluentij, alios non praetores, ut C. Iunium in causa Oppianici, multis verbis demonstratum est à nobis in libro de legibus: haec ratione duos locum illum in oratione pro Cluentio, in quo sex praetores cum nominasset Cicero, Q. Voconium Nasonem, M. Pterotium, C. Flaminium, se ipsum, C. Aquillium, subiunxit, Quid reliquæ quaestiones? quibus ex verbis reliquos praetores intelligi, falso coniecit is, quem supra significatione tantum, ne cui videamus voluisse detrachere, appellauimus. vel enim, ut dixi, de iisdem praetoribus ibi nominatis, qui reliquis illas quaestiones exercere possent, licet intelligere; vel, quod iam probavi, de illis quaestionum iudicibus, qui cum praetores non essent, quaestiones tamen non modo publicis, verum etiam capitalibus (nec enim publicæ capitales omnes erant) iudicium praerant. Reliqui duo praetores, Ciceronis collega, P. Cassius, & C. Antonius fuere. Cassius de maiestate quaesivit: Antonium cum reliqui septem, quos nominauimus, omnes quaesierint, praetorem verbanum fuisse, iusque dixisse, necesse profusum est. Hic terneris, inquit, octo praetores nominasti, & peregrinorum omnibusque adiungi necesse est: si adiungitur, plures erunt, quam octo. Explico me Pedianij operis eleganter, pleniusque antiquitatis ac veritatis libellum non me peruenit iniquum legendo contriuisse: igitur in commemoratio orationis aduersus Antonium, & Catilinam, praetoria eum, qui de repetundis quaerere, eundem ius inter peregrinos dixisse demonstrat, quod nec à ratione videtur discrepare, non enim ciuium, sed sociorum, hoc est peregrinorum, causa iudicia repetundarum sunt infestiora. iure igitur idem praetor & ius dicebat inter peregrinos, & ius petentibus, de repetundis quaerebat, quod cum ita fecit inter peregrinos praetorem Ciceronem dixisse, qui de repetundis quaesivit, pro certo putandum est, verum Pedianij verba, ut eius testimonio res pateat, subseruamus. Antonius, inquit, multos in Achaia spoliauerat, nactus de exercitu Syllano equitum turmas deinde Graeci, quos spoliauerat, educerunt Antonium in ius ad M. Lucullum praetorem, qui ius inter peregrinos dicebat, & cum Lucullus id, quod Graeci postulabant, decreuisset; appellauit tribunos Antonius, iurisque se ideo appellare, quod æquo iure uti non posset, quem locum & Plutarchus attigit in vita Caesaris, sed ita mendose, ut mihi cum in rebus Romanis tam turpiter esse lapsum. primum P. Antonium nominat, qui Caius fuit; deinde Macedonia praetorem appellat M. Lucullum, qui praetor Romæ suiteretio, de corruptis iudiciis accusatum ait Antonium, qui accusatus est de repetundis: postremo, tradit cum ideo tribunos pl. appellasse, quod sibi non licere cum Graecis diceret æquo iure in Graecia contendere: cum appellare in provincia ad tribunos pl. qui Romæ erant, nemo solet, quæstus potius ad senatum socij veniebant, nec de corruptis iudiciis, sed de pecuniis ereptis, aut de nec iniusta, aut huiusmodi flagitiis: de quibus aut ad praetorem, aut etiam ad populum quandoque agebat accusator, quare Plutarchum hoc in loco non puro posse ab infentia culpa vindicare. Hæc paulo fultus tradidimus, non ambitione adducti, sed studio veritatis; ne confirmaretur opinio illa de decem praetoribus ante bellum ciuile Caesaris & Pompeij. Ex nostris commentariis in Epist. ad Qu. Frat.

P. R. O. P. A. N. V. M. dictum id, quod, cum sanctum fuisset, postea in usu hominum factum, hoc est extra sanum. Ex Aggeno de limitibus agrorum.

P. A. O. R. I. limites dixi, qui spectabant ad Orientem: transuersi, qui ad Meridiem. Id. Hygino.

P. A. O. V. I. N. C. I. A. exponemus, quot omnino in diuione populi Rom. pro-

uincis fuerint, & à quibus quove anno captae, tum, quæ consulares, quæque praetoriae. Quo anno M. Cicero Ciliciam pro consule administravit, qui fuit ab urbe condita D. C. C. I. I. M. Marcello Ser. Sulpicio cois. provinciae x. v. fuerunt in diuione populi Rom. Sardinia, Corsica, Sicilia, duæ Hispaniae, citerior, vltior; Asia, Aetolia, Macedonia, Illyrium, Dalmatia, Africa, Achaia, Gallia duæ, cisalpinæ, transalpinæ; Cilicia, Bithynia, Pontus, Creta, Sytia, Cyprus, quibus ex omnibus provinciis vestigal capiebat annum resp. ut à Plutarcho traditum est, octuagies quinquies decies centena millia. Sardiniam cepit, inter primum & secundum Punicum bellum, consul T. Manlius Torquatus: de qua triumphauitque prima, anno vrbis D. C. X. I. I. provinciam populi Rom. facta est, nullis ad eam componendam x. legatis: quod in faciendis provinciis seruatum est. Corsicam vicit, ac provinciam fecit C. Papirius Maso consul, & à senatu populi Rom. non impetrato, ipse de sua sententia in monte Albano primus triumphauit, anno D. C. X. I. I. & hanc vna cum Sardinia semper vnius rexit magistratus Romanus. Siciliam primus vicit, magnæque ex parte provinciam fecit Q. Catulus primo Punico bello: post aliquot annos, capitis Syraculis, vniuersam in provincie formam redegit M. Marcellus bello Punico secundo, aut certe, qui ei successit, M. Leuius, nam de Marcello Vellesio tradit: debellatum vero in Sicilia à Luino potius praetore, quam à Marcello consule, & Cicero in Verrem, & Leuius significat. Marcellus quidem, securus exemplum Papirij Masonis, in Albano monte triumphum egit, vrbemque ouans est ingressus. Hispaniam tum à Scipione Africano maiore, secundo Punico bello, tum, aliquot post annis, M. Catonis Censorij virtute, multis victoriis domita: & in eas magistratus Romani modo pro consulibus, modo pro praetoribus ierunt, variae tamen possesse, & ut ait Vellesius, saepe partibus amissa, certa ac stabilis esse populi Rom. possessio, stipendiumque pendere non prius, quam Augusto principe ceperunt. Aham cis Taurum montem bello Antiochiano L. Scipio, maioris Africani frater, profectus in eam consul, ad imperium adiunxit, & post consulatum proximo triumphauit, ab urbe condita D. C. X. I. I. post eam possedere beneficium senatus populi; Reges Attali, donec M. Perperna consul Arithonicum, qui eam, Attalo rege mortuo, occupauerat, deuicit, ac cepit. eam tamen in provinciam formam non Perperna, sed, qui ei successit, M. Aquilius consul redegit: qui etiam de Arithonico triumphauit, anno D. C. X. I. I. Aetoliam M. Fulvius Nobilior subegit. bellum gerere cepit consul, pro consul confecit, & triumphauit biennio post, anno vrbis D. C. X. I. I. Macedoniam x. l. diebus deuicit consul iterum L. Aemilius Paullus, anno D. C. X. C. V. I. neque tamen provinciam fecit, sed de sententia x. legatorum, quos ad componendam Macedoniam atque Illyrium senatus de more misit, Macedonas omnes liberos esse iussit; & vniuersis legibus vicerent, suas vrbes, & agros haberent, magistratus annuos crearent, permiserit; veteris etiam stipendij, quod regibus penderant, dimidia parte releuauit: anno proximo, Persæ rege inter captiuos Romam ducto, triumphauit. provinciam vero Macedoniam fecit anno vrbis D. C. V. I. Q. Metellus, is, qui ex ca pro praetore triumphauit, & Macedonia cognomen est adeptus. hanc provinciam postea cum Achaia coniunxit, & quæ duabus vnam fecit, rogatione perlata, P. Clodius tribunus pl. & vtrunque L. Pisoni, quasi primum, quod in Cicerone citando consensit, dedit administrandam. Illyrium, & Dalmatiam eodem anno, quo Macedoniam Paullus, L. Anicius praetor debellauit, & vnam provinciam fecit, triumphauit, post Paullum aliquot diebus, rege Illyriorum Gentio cum fratre, coniuge, & liberis aut eorum ducto. Carthaginem & Numantiam, illam Africæ, hanc Achaiae caput, exciderunt eodem anno, & triumphauit, Scipio Aemilianus, & L. Mummius, relique inde Scipio cognomen Africani, Mummius Achaici, factæ sunt provinciae duæ Africa, & Achaia. Africam autem intelligo regionem vniuersam, quam Carthaginenses possederant, nam Numidia, & ipsa pars Africæ, Massanise regnum fuit, Syphace superato; paratque regibus, & à C. Cesare deinceps, post Scipionem, & Iubam, Mauritaniam regem, deuictos, in formam provinciae redacta. Mauritaniam vero, & ipsam in Africa, multis post annis Caligula Imperator in duas provincias diuisit. Galliam cisalpinam puro provinciam esse factam eo tempore, cum M. Marcellus, is, qui consul quinquies fuit, primisque Annibalem acie vicit, Virtutum Gallorum regem singulari certamine occidit, & quæ Gallis Insulubris triumphauit, anno D. C. X. I. I. patet enim provinciam esse factam, quia coloniae plures annis sequentibus eò deduxit. Transalpinam vero Galliam, quæ Narbonensis quoque dicta est, Q. Fabius, L. Paullus nepos, deuictis Allobrogibus, vnde cognomen sumpsit, in provinciam formam redegit, anno D. C. X. I. I. Ciliciam perdomuit P. Seruilius pro consule; qui, quod Isauron, Cilicæ arcem, cecidit, Isauricus est dictus; triumphauitque anno D. C. X. I. I. ex eo tempore Cilicia provincia fuit. Bithyniam populo Rom. Rex Nicomedes, ut antea Rex Attalus Asiam, testamento reliquit: & simul cum Ponto, in quo Mithridates regnauit, vna provincia fuit, Bithyniaque nomine appellata, vtriusque vero provinciam fecit, Mithridate vicit, Pompeius Magnus pro consule, triumphauitque anno D. C. C. I. I. eisdem Pompeij lex à Plinio Iuniori in epistolis memoratur, Bithyniam & Ponticis darane quas annis x. x. minor magistratum caperet, neve in senatu esset; qui vtero magistratum cepisset, ei liceret in senatu esse: ne decuriones, in curiam à censoribus lecti, pecuniam pro introitu darentur, ut senatores certis de causis à censoribus ordine mouerentur: ut Bithynicis ciuitatibus adscribere sibi, quos vellent, ciues liceret, dum ne ciuitas essent alitæ, sed harum quinque ciuitatum, quæ essent in Bithynia, æque hæc à Pompeio sunt ad exemplum Romanæ ciuitatis instituta. Cretam debellauit Q. Metellus pro consule, & triumphauit anno D. C. X. I. I. Creticæque postea nominatus. Syria, Pompeij Magni singulari virtute, vltimo bello Mithridatico victa, leges accepit, provinciarumque populi Rom. numerum auxit, triumphauit ex ea Pompeius pro consule, item ex Asia, Ponto, Armenia, Paphlagonia, Cappadocia, Cilicia, Scythia, Iudæis, Albanis, Iberia, Creta, Balearibus, praeterea de regibus Mithridate, & Tigrane, anno D. C. C. I. I. Cyprus vltima, stante Rep. provinciae formam redacta, missa in eam M. Catone quaestore cum iure

quæstioni præfuerat. adde etiam illud, si placet: tum est condemnatus, cum esset iudex quæstionis. & alio loco: Quæstus tribunus pl. convici-um C. Junio iudici quæstionis maximum fecit. non fuisse autem prætorum, aperte, sic inquam aperte, v. clarius esse nihil possit, idem demonstrat in eadem, his verbis: In hac flammam recentem C. Lu-tum, qui illi quæstioni præfuerat, iniectum esse memini, & illum, ho-minem ædiliem, iam prætorum opinionibus hominum constitutum, de ciuitate esse sublatum. ecce, non prætorium, sed prætorum opinio-nibus hominum constitutum dicit: quod, eum prætorum sine dubio futurum, homines opinarentur. prætor autem si fuisset, non eum ædili-cium, sed prætorium vocasset. laudabant enim veteres, vbi ornare ali-quem vellent, ab eo magistratu, quem postremum gessisset, itaq; homo ædilius, prætorius, consularis, dicebant. Præterea, cum prætores in le-ges non iurauerint, neq; sententias tulerint, quod & Cicero & Pedianus docent; à iunio autem iudice quæstionis ideo multa petita sit, v. in ora-tione pro Cluentio legimus, quia in legem non iurasset; (erat enim illi iurandum idem, quod iudicibus, leges omnino se esse in ferenda sententia seruaturum) satis constat, iunium, cum de Oppianico quæsiuit, prætorum non fuisse. Quod si quis dixerit, non tam iunium iudicem quæstionis, quam Verrem prætorum, an illa Oppianici causa quæsiuit; quia Pedianus ita dicit: Iunius quæstor fuit in Cluentii causa, Verre prætor, & quia idem alio loco fortitionem, & subfortitionem à Verre prætorum factam tradiderit: huic ita responderi poterit: fortitionem, & subfortitionem non illius modo iudicij, verum etiam aliorum ideo petitiuissæ ad C. Verrem, quia prætor vrb. erat. quod ipse declarat Ci-cero in ea pro Cluentio. prætor autem verbanus de criminibus non quærebat, quare nec vquam quæstor dicebatur, sed ius tantum dice-bat, hoc est iudices, & formam iudicij dabat. idemque iudices, quibus alij prætores ad cognoscendas capitales causas vterentur, fortebatur, & subfortiebatur. quod ex Pediano, & ex ipso etiam Cicrone satis li-quet. Accedit locus ex lib. i. accusationis in Verrem: quo in loco Q. Curtium iudicem quæstionis appellat Cicero, in causa Veris repetun-darum: de qua prætor M. Acilius Glabrio cognoscebat, cumq; Curtium ait Pedianus à Cicrone esse reiectum. illud addo, cum iam docuerim, iudicem quæstionis, & prætorum, & non prætorum, de crimine capitali cognouisse, tertium genus iudicij quæstionis inieritum fuisse, quo-rum ius cognoscendi non esset, sed tantummodo fortitendi. quod locus de Q. Curtio proximus iam ostendit, quem cognouisse de repetundis, absurdum est credere: cum, in ea causa prætor quæsiuit Glabrio, cum Cicrone, & Pediano satis constet. itaque tertium hoc genus quæsto-ris dici non poterat: duo illa superiora genera, quoniam quidem quærenter, quæstiones & erant, & proprie dicebantur. Ex libro nostro de legibus Romanis.

QUÆSTOR. Creator, regnante Romulo, quæstores, Vlpianus prodidit à iunio Gracchano tradidit in iis libris, quos de potestatibus inscripsit. idem tamen hæc subiungit: Sicuri dubium est, an Romulo & Numare-gnantibus, quæstor fuerit: ita, Tullio Hostilio rege, quæstores fuisse certum est, & hoc crebrior opinio est, Tullum Hostilium primum in Reip. quæstores induxisse. Fuit autem quæstura patricius magistratu-s, nec à principio, multisq; deinde per annos, nisi solis patricijs da-tus est. postea non tam quæstura, quam reliquis omnes magistratus plebi communicatos animaduertit. Ex libro nostro de legibus Romanis.

RELIGIOSA loca sunt, quæ sue locorum iniquitate, siue arbitrio condi-toris relicta, licentes non acceptunt. hæc sunt iuris subsecutorum, sicut etiam quæ dicuntur extralocum. Ex Frontino de limitibus. Relicta etiam loca nominat Cicero oratione 1. in Rullum.

REPETUNDÆ, crimen capitale, necne, fuerit, dubitatur à doctis. ve-rum omnem dubitationem tollit vna distinctio. prioribus enim tem-poribus capitale non fuit: postea, cum avaritia magistratum haud paulo latius manare iam in prouincijs coepisset, visum est, vt actionibus remedijs obuiam iretur. itaque, lege lata, capitale crimen factum est. vtrumque probatur exemplis. L. Lentulum, de repetundis damnatus, postea cum L. Martio Censorio censores esse factum, tradit Valerius lib. v. i. Quo patet, damnatione ius Romæ manendi ademptum illi non esse; si quidem censuram sit affectus: quam gessit anno ab vrbe condita o c v i. idem illa confirmant, quæ scripta sunt lib. i. Rhetoricorum ad Herennium: Lex vetat eum, qui de repetundis damnatus sit, in con-icione orationem habere. augur quidam, damnatus de repetundis, in de-mortui locum qui petat, nominatur. veteris enim legis, non eius, quæ postremis Reip. temporibus lata esset, exemplum videtur attulisse: cum libro de Officiis 1. ita loquatur Cicero: Proximæ quæq; leges de repe-tundis duriores. Hæc, manifeste Romæ primis illis temporibus, qui iam de repetundis damnati essent, facile demonstrant. Rursum, capitale crimen fuisse, cõq; damnatos exulasse, interdictis aqua & igni, A. Ga-binij, & C. Veris exemplo cognoscitur. quod si quis obiecerit, non eos lege exulasse, sed quia, cum soluendo non essent, aut omnino cum nol-lerent soluere, voluntarium in exilium profecti sint: adiungemus de C. Carone quem & esse damnatum de repetundis, Cicero in Verrem, Vel-leiussq; tradunt; & exulasse Tarraconem, ex oratione pro Balbo perspi-cuum sit: cum tamen æstimata ei his esset tantummodo 43 x v i i i millibus. vt exulasse videatur, non, quod fortasse posset aliquis de Ga-binio & Verre suspicari, ne solueret quod æstimatum erat; quod mini-mum sane pecuniæ fuit; sed quia legi, quæ repetundarum damnatis aqua & igni interdiceret, parere cogebatur. Est etiam apud Velleium P. Rutilij exemplum, repetundarum lege damnatus: quem exulasse, & Cicero in oratione pro Balbo, & epistole Luciana lib. 1. x x declarat, Verum, hæc sunt dubia, quæ tamen satis aperta mihi quidem videntur: Pedianus testimonio nihil certius, nihil illustrius, vbi exponit il-lud Ciceronis in Verrem lib. 1. Anatrius supplicio communis subiungit, æstimatione litis, & exilio; satis manifeste exilium cum pecuniaria pena in repetundarum crimine coniungens. Actionem fuisse in hoc crimine aduersus heredes, nisi si rei in reatu, vt Iurisconsulti loqueban-tur, perisset, cum ex ipso cognoscitur Iurisconsultis, tum Valerius indi-cat his verbis: C. Licinius Macer, vt prætorius, Calpi patet, repetun-darum reus, dum sententia diceretur, in Mamianæ conficiendæ deinde M. Ciceronem, qui id iudicium egebat, prætextam ponentem cum vi-

disset, missi ad eum, qui diceret, se non damnatum, sed reum perisse, nec sua bona posse subici: ac protinus sudario, quod forte in ma-nu habebat, ore & faucibus coactis, incluso spiritu penam morte præcurrit. qua cogita re, Cicero de eo nihil pronuntiavit, igitur illu-stris ingenij orator ab inopia rei familiaris, iustitiam patris fati ge-nere, vindicatus est. Penam vero damnatis de repetundis, quod ex Pe-diano satis liquet, dupli fuit. Lex per annos o c hoc de crimine lata Romæ nulla est: consilijlibusq; Censorio & Manilio L. Pilo trugæ tri-bunus pl. primum de repetundis rogationem tulit, vt Cicero lib. 1. de Officiis & in Bruto docet. eodemque anno, aut certe proximo, alia lex à Cæcilio tribuno pl. lata est: qua damnatum L. Lentulum, cum, de quo proxime meminimus, qui postea censor fuit, prodidit Valerius lib. v. 1. alia deinde leges de repetundis, Seruilia, Acilia, Cornelia, Iulia: quibus singulis aliquando iudicia sunt administrata. nam postior quæque proximam superiorem abrogauit, sic tamen, vt quædam retineat, atq; adeo interdum multa. non enim dubito, quin, quot in rebus citius re-petundarum Seruilius constituit, idem in rebus, aut omnibus, aut ple-risque, idem crimen Acilius, cum suam legem ferret, esse voluerit: pen-am vero semper fere auxit posterior lex, & iudicij rationem aliqua re-multa mutauit: itaque C. Seruilius Glauca, (sedeo enim ad quatuor leges, quæ proxime nominauimus, qui cum Saturnino tribuno pl. prior est occisus, cum de repetundis rogationem ferret, nouum de compen-dinatione caput primum intulit, intrinsecus spatium hoc iudicij tempus conclusit, vt accusatori dies viginti ad agendum, totidem defensori ad defendendum darentur. ante hanc legem amplari quidem licebat, compendinari vero in iudicio repetundarum non licebat. quorum alterum lege Seruilia confirmatum, alterum, nulla in veteri lege te-nitum, sed nouum inductum, Acilia sustulit, qua de re Pedianus sic: Ante legem Glauca de compendinatione, aut itatim seneciora dicebatur, si absoluebat esse reus: aut, amplius, pronuntiabatur, si videretur esse damnandus, cum dixissent iudices. Non liquet, hoc est, obscura causa est: itaque ea pars, interposita dilatore, dicebat, in eius peroratione videbatur obsecratur. compendinatio vero vtriusque partis reuocatio est. Aciliam legem, quam tulit M. Acilius Glabrio, patet eius, qui Veris in causa prætor fuit, seuerissimam fuisse, Cicero lib. 1. in Verrem, & Pedianus tradunt, nec enim ea lege compendinari, aut amplari reum dicebat. itaque multi, nulla omnino, neque compendinationis, neque ampliationis, dilatoris interposita, semel accusati, semel dicta causa, semel auditis testibus, ea lege damnati sunt. Quod autem cum loco Cicero dixit. Ego tibi illam Aciliam legem restituo, non dixit, restituo, quasi de lege ante Seruiliam lata, sed habuit rationem præsentis tem-poris, cum ex lege Cornelia, non iam ex Acilia, de repetundis quære-batur. Acilia enim tollebat omnino & compendinationem, & am-pliationem: quæ vtraque, compendinatio quidem certe, lege Cor-nelia, permittitur. id Cicero significat satis aperte, cum dicit: Adimo enim compendinatum: quod habet lex in se molestissimum, his vt causa dicatur. & in eo: Glauca primus tulit, vt compendinaretur reus. nam, si primus Glauca, ergo aliquis post eum item de compen-dinatione tulit, cum autem Aciliam constituit non fuisse. id quod ostendimus. fuit igitur L. Sylla: cuius ex lege eo tempore iudicia de repe-tundis administrabantur. idemq; declarat Pedianus, cum ait, ideo te-stibus vltim esse Cicronem, vt, si posset, compendinationem tollerret. frustra enim Cicero conatus esset tollere, ac ne conatus quidem esset, si necessaria fuisset. Cum autem subiungit, Ita miram in consilium, vt, etiam si lex ampliandi faciat potestatem, tamen isti turpe sibi existiment, non primo iudicare: hoc dicit: Ita testes interrogabo, ita scelera Veris patefaciam, vt, etiam si lex Acilia, quam, quod ad me attinet, tibi restituo, (adimo enim compendinatum) permittat id, quod minime permittit, dilatoris videlicet, iudices tamen, haudquaquam amplian-tes, (compendinationem non nominat, quia compendinatio, non iudicium, sed accusatoris, & defensoris erat, cum, eorum alterutro pe-nter, fieret; amplio vero iudicium) magnitudine criminum, & vi probationum inspecta, sibi turpe ardeat non primo iudicare. Ex, quod Aciliam Cicero mississimam vocat, quam Africanus seuerissimam; vterque testis seuerissimam, si cum veteribus, mississimam, si cum Cor-nelia conferatur. Hæc pluribus verbis, quia locus Ciceronis in Verrem satis habet obsecratur: & in eo interpretes omnes implicari, tanquam in salebra hæserunt. Cornelia, L. Sylla dictatoris, fuit, vt postior quæque lex, durior, quam Acilia: resti compendinationem concedebat, quam Acilia tollebat, sicuti lex Glauca durior, quam verus: cum ta-men Glauca lege compendinari posset reus, veteri lege non posset. id Cicero significat his verbis: Vtram putas legem molliorem opinor, illam veterem eodemq; modo seuerior, quæ consecuta est, Iulia, quam Cornelia, quod idem Cicero scripsit in oratione pro Posthumo. Sunt autem lege Cornelia iudicia de repetundis omnia vsq; ad C. Cæsaris, qui postea dictator fuit, primum consilium administrata. consul enim Cæsar nouam de repetundis legem rogauit. cuius quidem capita, quæ ex veterum scriptis liceat colligere, hæc maxime fuerunt: vt repeteretur pecunia, quæ quis in magistratu, potestate, curatione, legatione, vel quo alio officio, munere ministeriove publico cepisset, vel aliquis ex cohorte ipsius: vt vrbani magistratus ab omni sorte de abstinerent, nè plus doni munereve in anno acciperent, quam quod esset aureo-rum centum: nè quis ob iudicem arbitrumve dandum, mutandum, iubendumve, vt iudicaret; nè ob hominem in vincula publica con-ducendum, vincendum, vincitive iubendum, vel ex vinculis dimittend-um; nè quis ob hominem condemnandum, absolueundumve, nè ob licem æstimandam, iudiciumve capitis pecuniæve faciendum, vel non faciendum aliquid acciperet. quæ verba non minus pertinebant ad prouinciales, quam ad vrbianos magistratus, item, ne quis omnino ob negocium faciendum, vel non faciendum, per calumiciam pecu-niam acciperet. Cautum præterea, ne prouinciæ præsidum avaritia premerentur, aut exhauserentur, nec illi, qui prouinciæ regebant, quive cit-æ eos erant, negociarentur, nec mutuum pecuniam darent, licitissime exciperent: neque hoc tantum; sed ne vxorem quidem ducere quis-quam posset ex ea prouincia oriundam, vel domicilium ibi habentem; nè filio vxorem ducenti conferrent: ne iis in liberos populos ius de-

pecuniis creditis dicere liceret: item, ne quis de provincia exiret, aut exercitum inde sua auctoritate educeret, bellum sua sponte gereret, in regnum alienum iniussu senatus ac populi accederet: vel libertas sociis, ac praemia, ob merita in Rempublica, integra essent: ne cuiquam autem coronatum aut impetare, aut accipere liceret, nisi cui decrevisset esse a senatu triumphus: ne dona quas flores acciperent, aut xenia: vel rectoris provinciarum rationes, prius quam decederent, apud duas in provincia civitates deponerent: ne quis pro consule, aut pro praetore legatum suum ante se de provincia dimitteret: quod ab Vlpiano in lege meminisse, traditum est. Spectavit haec lex non modo ad eos, qui cum aliqua potestate erant, verum etiam ad eos, qui curabant aliquod opus publice faciendum, frumentum comparandum, vel viam reficiendam: item ad legatos, qui provinciarum rectoribus a senatu dabantur, praefectisque, & tribunos, quos etiam, totamque cohortem praetoriam, si quid accepisset a provincialibus convicti essent. eadem lege illud etiam sanctum erat, quid rectoribus provinciarum, dum in provinciam irent, a sociis populi Rom. liceret accipere. qua de lege Cicero, dum in provinciam proficiscitur, ita scribit ad Atticum lib. v. Adhuc sumptus nec in me, aut publice aut privatim, nec in quinquam comitum. nihil accipitur lege Julia, nihil ab hospite, postea vero quam in provinciam peruenit, eodem libro sic: Scito non modo nos forum, aut quod lege Julia dari solet, sed ne ligna quidem, nec, praeter quatuor lectos, & lectum, quoniam accipere quidemquam. Ad hanc legem postea Caesar, utrum potius, fortasse caput hoc addidit, ut reprobandum convicti etiam ordine senatorio mouerentur. id quidem ab eo factum, Suetonius narrat. quod vel aucta, ut dixi, sua vetere lege posuit, vel nova lege lata, vel etiam, lege nulla, pro ea, quam omnium rerum vni habebat, potestate. Scripserunt etiam apud Martianum Iuristiconsum inuenio, lege Julia reprobandum cautum esse, ne iudicare, neve testimonium dicere liceret ei, qui ob turpitudinem senatu motus, nec relictus esset. Ex nostro libro de legibus Romanis.

R E P M P R O L A T I O. Res prolatae, sepe dixit Cicero: nec tamen, quid significet, intelligunt multi, significat autem, ut ex accurata multorum locorum examinatione collegimus, tempus illud, cum homines ferarentur, declarare maxime Plautus in Capituus in persona parasiti:

Vbi res prolatae sunt, cum rus homines eunt,
Simul prolatae res sunt nostris deoribus.
Quasi cum caletur, coelestis in oculis latet,
Suo sibi succo viuunt, ros si non cadit:

Item parasiti res prolatae latet.

& pro Murena, ubi Iuristiconsum exagitat: Sapiens existimari nemo potest in ea prudentia, quae neque est extra Romam usquam, neque Romae, rebus prolatis, quidquam valet. & ad Attic. lib. v. 1. Non istum rerum prolatis tardabit. & ad eundem lib. x. 1. 1. Meam Italianam verendum, qui legari voluerim ante res prolatas, ne deferret videret hunc rerum timorem. & ad Qu. fratrem. Res prolatae, ad interregnum comitia adducta. Rerum igitur prolatis, siue, res prolatae, idem est, ac si dicas, vacatio à muneribus: quae maxime erat ludorum dierum. ludorum autem nomina, Votui, Romani, Victorii, Plebeij, quorum primi Votui x. v. 1. cal. Sept. committi, per quindecim dies celebrabantur: & continuo Romani per decem dies: cum interea res prolatae dicebantur consecris Votui, & Romanis, rursum ad negotia iudicia fiebant: natus habebatur: tum publice, tum privatim, quique facile agebat in sua re: hoc vique ad v. 1. 1. cal. Nouembrii. nam cum inter ludos Romanos & ludos Victorii dies inter sint x. v. quod aperte ipse declarat lib. 1. 1. 1. in Verrem: recte subducuntur periculum fieri ludorum Victorii communionem incidere in diem v. 1. 1. cal. Nouembrii, quod significatur & ad Qu. fratrem lib. 1. 1. 1. iterum igitur res prolatae Victorii autem ludi, cumque his Plebeij coniuncti, dies auferebantur: ad v. 1. 1. nonas Nouembrii & magistratus, & cuiusvis ordinis homines intermissum rei suae publicae, siue privatae administrationem perpererant, itaque Cicero lib. 1. 1. 1. Epist. ad Att. Pontinius, inquit, vult ad v. 1. 1. nonas Nouembrii triumphare. ex quo patet, non fuisse diem festum v. 1. 1. nonas Nouembrii. Ex nostro commentario in Epist. in Attic.

R E C O R. terminus est, sed hoc differt à limite, quod limes est quodcumque in agro opera manuum factum est ad observationem finium: rigor vero suae rectitudinis naturalis nomen accepit. Sic Aggeus in libro de limitibus.

R O M A. ciuium Romanorum tria genera fuisse video, senatores, equites, de plebeique tres ordines dicebantur, & ex duplici genere constabant, patricio & plebeio. duplex enim est ciuium Romanorum diuisio, quarum altera ad alteram nihil pertinet. prior haec, Vel patricij sunt ciues Romani, vel plebeij, posterior haec, Vel senatores sunt ciues Romani, vel equites, vel de plebe, ita vel à genere, vel ab ordine distinguebantur: ut ciuis Romanus genere patricio natus, equestri tamen ordinis, si nondum in senatum lectus esset, dicebatur: si in senatum esset factus, ordinis senatorij, quod si patricius non modo in senatum allectus non esset, verum nec inter equites locum haberet: quia scilicet equestri censu non esset, hoc est sesterterium quadringenta milia non possideret: (minus enim qui habebat, eques esse non poterat, sed, ut Horatii verbis utar, plebs erat) aut qua, cum quadringenta milia possideret, annuo tamen auro & equo publico non videretur, quae illi, equestri ordinis insignia, censor ob aliquod flagitium ademerat: aut denique, quia neque maiores eius, neque pater, neque ipse, cum quadringenta milia, ob eam habebat, de equestri dignitate laborassent, equestrique ordinis insignia, annulum scilicet aureum, & equum publicum, neque in militia à duce, neque domi à censuribus, cum censureretur, postulasset: quod tamen vix est ut credi possit: quis enim contemnit honestatem quip, cum ab infimo ordine plebeio ad equestrem possit ascendere, aut ab equestri & senatorio, recenseri quis igitur patricius generis neque senator est, neque eques, is patricius quidem & erat, & dicebatur, idem tamen de plebe & erat, & dicebatur, quandoquidem ciuis Romanus quicumque erat, is de tribus ordinibus vnum habebat, senatorium, aut equestrem, aut plebeum, necesse erat. senator non est ergo eques, aut de plebe, neque senator, neque eques: ergo de plebe.

ordo enim praeterea nullus superest. at quadringenta milia, qui est equestri censu, aut octingenta milia, qui senatorio, possideo: sequitur ergo, ut eques ob quadringenta milia sum, aut senator ob octingenta milia, summus censu enim dat, non ut eques aut senator: necessarius sis, sed ut esse possis: neque propter opes honor datur, sed ob inopiam negatur, rursus enim, & indecorum, senator egens: malisque res non omnino malis mentibus quandoque persuadet inopia. Erant ergo patriciorum tria genera, patricij senatores, patricij equestri ordinis, patricij de plebe. Sed oritur consideratio. Cuius Romanus, ex equite senator factus, amittitne ordinis equestri insignia, annulum aureum, & equum? minime. auctus enim dignitate, tantum abest ut de pristino iure quidquam amittat, ut etiam aliquid praeterea consequatur. nam, praeter annulum, & equum, quae equitum erant, habebat senatoris tunicam purpuream: ut ab equestri ordine aliqua omnino specie distinguerentur, sicuti equester ordo à plebe annulo aureo, & equo distinguebatur. Ex nostris observationibus. Duos populos seminarium gentium Romanarum fuisse reperio, Aborigines, & Troianos, qui utique ab Aenea, ut Livius, & Dionysius tradunt, communi nomine Latini sunt appellati. Aborigines autem, qui, ante aduentum Aeneae, Latium, regente Latino, tenebant, docet Dionysius ex Graecis in Italiam venientibus esse constare. Graecos autem hos nominat, Oenotrum ex Arcadia, Pelasgos ex Thessalia, Evandrum item ex Arcadia, Hercules ex Peloponneso profectum. atque etiam idem scribitur, Romulum, superante Lariporum Albanorumque multitudine, vihem in Palatio condidisse, quae cum ita sint: iam id dubium esse non potest, quin ad hos populos alij etiam plurimi accesserint, qui Romanam urbem gentibus repleverint. In quidem accepimus, Romulum Canineules, Antemates, Camerinos, Veientes, Fidenates, quos bello deuicerat, Sabinos vero etiam quibus cum Aequo Marte pugnaverat, in societatem novae urbis vocasse. quin etiam multas Etruscorum vrbes se ad eum recepisse, initio à medullia facta, traditum est. hoc autem Romuli institutum reliqui deinceps reges studiofissime sibi conservandum esse duxerunt, ut finitimas civitates aut vi, aut benevolentia sibi adiungerent, Romaeque transferrent. itaque Tullus Hostilius, euerfa Alba, familias eius vrbes Romam traduxit. Ancus Lucumonem Etruscum in senatum asciuit. Priscus Scrv. Tullium Corniculannum sibi etiam generum adiunxit. idem post quoque factum est, liberata regio dominata Repub. neque enim unquam destitum est, civitatem victis populis & gentibus dari, Italiamque ipsam municipiis deuinciri, quousque bello Maritico vniuersa fere ciuitate donata est. Ex libro Caroli Sigonij de nominibus Romanorum.

R O M A L I A. lex, cauit, ne alij, praeter patres, & magistratus, sacra iurerent, peragerentque. postea plebi quoque aditus ad sacra fuit. nam rogationibus tribunitiis, primum Sextia Licinia sancitum est, ut iura sacrorum, non, ut antea, omnes patricij, sed ex parte dimidia de plebe crearentur. deinde secuta est Ogulnia: ut, cum quatuor pontifices essent, placeretque sacerdotum numerum augeri, quatuor praeterea pontifices, quinque augures, de plebe omnes, allegerentur: ut omnino octo pontificum, novem augurum numerus fieret.

R V A. veteres in cultus agros dicebant, id est sylvas, & pascua. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

S A C E R D O T E S. non eadem semper Romae fuit creatorum sacerdotum ratio. cum enim, vetere lege, ac more, augures ab auguribus, pontifices à pontificibus, reliqui sacerdotes à suis quique collegiis crearentur: vnus pontifex maximus à populo, quod omnium pene historiarum, Livij maxime testimonio constat: Cn. Domitius tribunus pl. Meroni Imperatoris aetatis, pontificis officio, quod alium, quam se, sui patris in locum cooptasset, lege lata ius sacerdotum subrogatum à collegiis ad populum transtulit, eo anno, quo C. Marius tertium consul fuit, nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in v. 1. in Rollum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quae integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potius, cum alia multa contra populum, qui Marianas portas fouerat, tum hoc sanxit, ut rursus sacerdotes à collegiis crearentur, de quo sic Pedianus in diuinationis commentario: Victore Sylla, spoliatus est populus Rom. arbitrio creatorum sacerdotum. Sed quemadmodum legem Domitiam abrogari sua lege Sylla: sic legem Syllae, aliquot post annis, T. Atrius Labienus tribunus pl. abrogavit. Domitiamque restituit. fecit autem hoc auctore C. Caesaris, qui, si populus in mandando sacerdotio suffragium ferret, si, qui popularis admodum erat, pontificem maximum, in demortui Metelli Pij locum, creatum iri, non sine causa putabat. quod re comprobatur est. nam, P. Seruilius Iulianus, & Qu. Lutatius Catulus, consularibus viris, & prouecta iam aetate, delectis, ipse, nondum praetorius, in amplissimi sacerdotij gradum ascendit, Tullie & ipse legem, non quae à Labieni lege disseparet, (fuit enim veteris popularis) sed quae nouum aliquot ius ascriberet. Domitiam quidem legem in eo capite confirmavit, ut absentibus petere sacerdotia liceret. rursus à populo ad collegia, lege Labieni abrogata, ius cooptandorum sacerdotum retulit post obitum Caesaris M. Antonius consul, eo consilio, ut facilius ac certius M. Aemilius Lepidus, cuius filio filiam suam collocauerat, pontifex maximus in Caesaris locum subrogaretur: ita ius creandi sacerdotes quater immutatum est. à Domitio, Sylla, Labieno, Antonio. atque hoc quidem satis ex historia patet. mihi tamen & de quinta mutatione oritur opinio, ut puto, satis certa, primum ex epistola ad M. Brutum, in qua non scriptum est. Panfa vix, celeriora omnia parabamus. statim enim collegam sibi subrogasset. deinde, ante praetorem, sacerdotum comitia fuissent. cum enim, quo tempore haec epistola scripta est, tum non à collegiis, sed à populo subrogari solitos esse sacerdotes, manifestum sit, quia comitia de populo dici nemo aescit: haec autem epistola eo anno scripta sit, quo Hierius & Panfa consules fuerunt, id est eo, qui Antonio consulatum primum consecutus est: liquet, Antonij legem non esse seruata, sed eam, quam Domitius valerat, iterum esse restitutam. notat etiam Dionis testimonio: qui lib. x. v. 1. leges Antonij à Panfa consule abrogatas esse narrat. quod etiam fecit Lentulus ille, qui scriptis his verbis ad Ciceronem: Primum

ego leges Antonianas fregi. Est etiam ex ipso Cicerone minime dubium de abrogatis Antonij legibus argumentum. Acta, inquit, oratione 1111 in ipsum, Antonij rescissis: leges rescissis: per vim, & contra auspicia latae decreuissis. Præterea patet hoc ex clariis, quod in ea de qua proxime meminimus ad Brutum epistola proxima legē de sacerdotibus Cicero iustam appellat quod si post Antonij consulationē, in quo legem tulit de lege cooptandi proxima dicitur C. Cæsar is iurimimium sublatam iam erat Antonia. Ex libro nostro de legibus Romanis.

S E N A T U S. primi sententias in senatu de consule rogabantur consules designati: si modo post consularia comitia senatus haberetur: si ante, rogabat consul arbitratu suo, non quem vellet ex omni senatorum frequentia, sed quem vellet de numero consularium. & antequam consuetudini daretur, ut, quem ordinem interrogandi sententias consul calendis Ianuariis institueret, cum toto anno conseruaret. quo ordine, Cæsar, neglecto, primum Pompeium post affinitatem consul rogare sententiam cepit, cum antea Crassum solitus esset. Quoniam autem cum designati consules fuissent, ij sententiam primi rogabantur: venit in mentem, quæri posse, uter ex ipsis designatis prior rogaretur. nec difficile est querenti respondere. nam me quoque olim ex ipsa re in eandem dubitationem adductum, & aliquandiu hærentem, obseruatio vetustis moris expedit. Sciendum igitur: siue patricius, & plebeius, siue duo plebeij designati consules essent, qui priore loco declaratus esset consul, cum in magistratu priorem quoque sententiam rogasse: id eo quod rogatur in re Catilinaria non C. Antonius, sed M. Cicero, quia consul priore loco declaratus. nam genere pares erant, uterque plebeius. & lib. 1. epist. ad Att. rogat sententiam M. Pupius Piso consul, ex familia plebeia: M. Valerius Messalla, etiam patricius, tamen non rogat. plebeius igitur anteprior patricio: quia priore loco declaratus consul. Vter in magistratu prior rogaret, ostendi. quo conuenit, & uter rogaretur, cum designati essent. Ex nostro commentario in epist. ad Att. Legitimi habendo senatus dies erant, calendæ, nonæ, idus. reliquis diebus, modo comitales non essent, haberi quidem senatus poterat: sed certus neque lege, neque more statutus erat dies. posticum id erat in voluntate magistratum. Ex nostro commentario ad Qu. fratrem. Animaduersione dignum est, quod legendo obseruauimus: qui ex equestri ordine senatorie dignitatis ad gradum ascendissent, eos inter senatores quidem esse censos, ut, si quid ordine senatorio minus dignum admisissent, senatu mouerentur: verum eisdem, cum deinde equum centuriæ recognouerentur, inter equites, quandoquidem ipsi quoque equum publicum haberent, citatos esse, ut, si flagitum vllum, quod in equite Romano dedecet, fecissent, equum publicum amitterent. patet hoc apud Lium duorum censorum exemplo, Neronis, & Salinarioris: quorum alter alteri, cum census equum ageretur, equum adem: quos tamen ante, cum senatorum census ageretur, in recitandis senatorum nominibus esse lectos, dubitari non potest. Atque ego, huius generis ciues, minime crediderim, sua manu, ut ceteros equestris ordinis, equum per forum tradidisse. proprius enim eorum census non in equestri, sed in senatorio erat ordine: nec equestri ordinis, sed senatorij dicebantur: nec ideo, quod equestris essent ordinis, quem, adepti senatorium, amiserant, sed quia equum publicum habebant, inter equites citabantur: qui vero in senatu, etiam nondum a censoribus lecti, iure tamen magistratus, quem aut gerebant, aut gessissent, adiutur habebant: eos video, si equites essent, equum publicum inter ceteros equestris ordinis ciues ante censes per forum tradidisse, nec inter senatores, cum tamen irent in senatum, esse lectos. quod de Pompeio, qui postea cognomen Magni est adeptus, à Plutarcho traditum obseruauimus. is enim eques adhuc, nondum in senatum lectus, consul ob virtutem ac singularia in reipub. merita legitimum, ætatem creatus (soluebantur enim legibus boni viri) equum publicum ipse ad censes adduxit: præclarique fuit populo Romano spectaculum, consulem sua manu equum publicum ducentem inueniri. Atque hæc, quæ diximus de ciuib. Romanis, & ex equestri ordine, & ex plebe in senatum lectis, ita tradimus, ut ad reipub. tempora spectemus. nam regum ætate solis patricii curia parui: cum tamen, quod Dionysius Halicarnassensis docet, non omnes patricij senatores essent, sed alij senatores, alij equites, alij de plebe. ut velle diceret: senator est, ergo patricius: non contra: patricius est, ergo senator. & quamquam ex familiis tum patricijs, tum plebeijs senatus constaret, veteres tamen ita locutos animaduerti, ut de vniuerso plane senatu nobilitatis nomen usurparent: quia scilicet summus ordo senatoris esset, eumque adepti præter ceteros nobiles esse viderentur: quandoquidem ob virtutem, quæ non sola nobiles, sola patricios, sola reges vere facit, dignitas illa mandaretur. Ex nostris obseruationibus.

S E P E L I T U M. facta fuisse Romanis iura sepulcrorum, antiquæ legis illa verba declarat: Vbi corpus de mortui hominis condas, sacer esto: & illa: Nequis vestibulum aditumve ad sepulcrum vsu capito, neu bustum violato: & illa: Deorum manium iura sancta sumo. quod & antea seruatum esse, i rogata violentibus parua, posteriores iustis consulibus Vlpianus, Paulus, Cælius tradiderunt. Quod autem Cicero scripsit lib. 11. de legibus: Credo fuisse aut eos, quibus hoc ante hanc legem virtutis causam tributum est, ut Poplicolæ, ut Tuberto: quod eorum posteri inire tenuerunt: aut eos, si qui hoc, ut C. Fabricius, virtutis causa solui legibus, consecuti sunt: id plane significat, etiam ante 1111 tab. in re vbi sepeliri non licebat: siquid. in Poplicolæ & Tuberto virtutis causa tributum est. quod ipsum & Dionysius confirmat, & Plutarchus. Seruius quidem vbi exponit illud Virgilij, lib. 1. Finitimos tollunt in agros, vbi que remittunt, Duilio consule primum à senatu decretum esse ait, nequis in vrbē sepeliretur. quod imperatores quoque Adrianus & Antoninus Pius renouarunt. & fuisse hæc veterem consuetudinem patet in lege mortuorum C. de religiosis, & sumptibus iurum. legis quidem 1111 tab. illa nota sunt: In vrbē ne sepelito, neque vito. quæ scripta sunt ob eam causam, tum ut ad oculum viuendum cadauera, quæ maxime animis interunt, quamprimum amouerentur: tum ne cosum illud vrbis, unde proxime spiritus duceatur, tetro putrescentium corporum odore corruptum,

pellem aliquam impotaret. Datum autem decreto senatus iis, qui triumphassent, ut, cum eorum corpora extra vrbem cremata essent, in vrbem ossa & cineres referrentur, humique mandarentur. hoc Pyrrhoum Lyparum scripsisse tradit Plutarchus in libro Romanarum rerum. Illa vero, non inuile est, cognoscere: in agris sepulcra fuisse: in agri venditione, iura tamen sepulcrorum penes eum, qui venderet, remansisse: eumque sibi tantum agri in venditione excepisse, quantum ad eum sepulcro satis esset: quod qui non faceret, ei summo probro ac turpitudini fuisse. vnde illud in oratione Ciceronis pro Roscio Amerino: Cui de tanto patrimonio ne inter quidem ad sepulcrum patrimonium relictum est. hac autem ipsa de re Pomponius iuriconsultus ita scripsit: Dominis fundorum, in quibus sepulcra fecerint, etiam post venditos fundos ad eundem sepulcrorum ius est: tum igitur in agris, tum iuxta militares, vel publicas vias cadauera, aut, si cremata essent, cineres condebantur. nam & sepelientes cadaueris, & cremandi consuetudinem fuisse, indicat illud in 1111 tab. In vrbē ne sepelito, neque vito. & illud, quod in 1111 de legibus scripsit Cicero: P. Corneliū Africanum sepulcrum esse, L. Corneliū Syllam primum & Cornelius cremari voluisse. Sepeliri autem antiquius fuisse, quam cremari, Plinius lib. 11. cap. 1111 declarat his verbis: Ipsum cremari, apud Romanos non fuit veteris instituti. terra condebantur. at, postquam longiusque bellis obrutos etiam cognoscere, tunc institutum. & tamen multæ familiaris priscos seruauerit ritus: sicut in Cornelia nemo ante Syllam dictatorem tradidit cremari, idque voluisse verum rationem, eroto C. Marij cadauere. hæc Plinius: cui, quod ante 1111 tab. in more fuerit, id verum non videri, mirum est. Cremandi consuetudo vsque ad Antonianorum imperatorum ætatem perdurauit. rursus terra conditum est. Legimus & illud, maiores natu ad tubas, minores ad tibias ad sepulcrum esse delatos: qui vero clavis maioribus hosti essent, his eorum imagines in funere prælatas. addit Seruius Honoratus, ante sepulcrum aram fieri solitam. quod & Cicero in epistolis ad Atticum significat. tamen non aram modo, sed sanam quoque filix mortuæ cogitabat. Illud ex Festo sic tu dignum, aut, quam cadauer ad pyram deferretur, digitum abscissum esse: ut, reliquo corpore perusto, ad eum iusta fierent. Cadauere pyre imposito, qui propinquitatem mortui deuinctus arctissime fuerat, is auctus rogo faciem accensam inferebat. Signum hominis sepulci non vnum fuit. nam & lapis, & tegula, & cæpes, & tunulus, & cippus sepulcrum locum indicabant. Ex lib. nostro de legibus Romanis.

S I T V A N T E S. tres fuerunt. vnus dicebatur domesticus, possessioni consecratus: alter agrestis, pastoribus: tertius orientalis, cui est in consilio laquei posuit. à quo inter duo pluresque fines oritur. id eo quod inter duo pluresque est & locus. Omnis autem possessio quare Siluanum colit: quæ primus in terram lapidem finalem posuit. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

S O C I I L A T I N I. dicebant veteres coniuncti: cum tamen & de sociis, id est Italis extra Larium, & de Latinis intelligerent: sicut, æquum bonum, copula omissa, pro æquum & bonum. sic, Socij Latini nominis, pro, socij, & qui erant Latini nominis. nam Latini, cum ipsi quoque socij essent, proprio tamen nomine à reliquis Italis distinguebantur: & proprio etiam iure fruebantur. vnde, ius Latij, & ius Italicum, diuersè posita. erat igitur, socij nomen generale, sicut & fœderati. tam enim socij fœderatique Latini, quam reliqui Itali. Lilius lib. 1. 1. Mouerunt senatum, inquit, legationes socium nominis Latini. summa querelatum erat, ciues suos, Romæ censos, plebsque Romanam commigraffe: quod si permitteretur, per paucos fultus futurum, ut defera oppida, deserti agri nullum militem dare possent. dixit, Socium nominis Latini, pro, sociorum, & nominis Latini. quod idem Lilius ibidem ostendit: subiungit enim: Lex sociis, ac nominis Latini, qui stipem ex sese domi relinquere, dabat, ut ciues Romani fierent. ea lege male vtendo, alij locus, alij populo R. iniuriarum faciebant. nam & ne stipem demum relinquere, liberos suos quibusque Romanis in eam conditionem, ut manumitterentur, mancipio dabant, libertinique ciues essent: & quibus stipis decisset, quam relinquere, ciues Romani fiebant. hic duo sunt animaduertenda, primum, de quibus dixerat, socium nominis Latini, de isdem intulisse, sociis, ac nominis Latini: deinde, cum in eo, Sociis, ac nominis Latini, distinxisset, ac separasset socios à Latinis, vnotamen postea nomine simul omnes comprehendisse, cum dixerit, Alij sociis, alij populo R. iniuriarum faciebant. ut appareat, quamquam Latini ac reliqui Itali non eodem iure essent, æque tamen omnes societate iunctos fuisse populo R. est etiam eadem de re, verbis aliquot interiectis, eiusdem generis exemplum. Legem, inquit de sociis C. Claudius tulit S. C. & edixit: qui socij ac nominis Latini ipsi maior esse eorum, M. Claudio T. Quinto censoribus, postquam ea apud socios nominis Latini cessi essent, ut omnes in suam quisque ciuitatem ante cal. Nouemb. redirent. & lib. 1111 cum de isdem loqueretur, Posthumius, inquit, consul pro concione edixerat: qui socium Latini nominis ex edicto C. Claudij consulis redire in ciuitates suas debuissent, ne quis eorum Romæ, & omnes in suis ciuitatibus censerentur. sexcenta sunt huiusmodi tum apud hunc, tum apud alios: quæ legendo, siquis voluerit, obseruet. Ex nostris obseruationibus.

S O L V T I agri sunt, quorum fines deprehendi non possunt, ut ait Silius Flaccus.

S T A D I A L I S ager habebat passus 1111, id est pedes 1111: cuius mensura octies comparata miliarium facit, qui constat quinque milibus pedum. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

S T A T V S. ex quibus omne genus controuersiarum de agris exoritur, octo omnino sunt, iniectionis, expolitius, subiectionis, recuperationis, assumptionis, initialis, materialis, effectiuius. Iniectionis ergo status est generalis. nam siue de possessione, siue de sine controuersia nascatur, per hoc repetitio iusta iniustique iniicitur. Expolitius est status controuersie, quoties finitimum argumentum caret demonstratione, & partium magis exigit narrationem, per quam exponendum sit, quo sint genere retinenda, aut persudandum iudici, etiam si loci natura finitima exhibeat similitudinem. Subiectionis status est, cum relinquatur status generalis, & alio quolibet statu controuersia de-

B b 4 fenditur.

fenditur. Recuperatio est status, quoties non à trisinio, aut quadrifinio, sed ex quolibet hinc loco incipientis terminus restituitur dirigat, & per incedum de finitionis loca quædam alteri fundo acquirat: aut solum aufert, & eius loco redditur. Assumptus primæ controversiæ status, qui est de positione terminorum, in rigorem aut in finem transiit. Iudicialis controversiæ status de rigore pertinet ad materiam, transiit ad controuersiam, quæ est loco tertio: de fine status materialis non conditionem mutat, neque materiam efficit. Materialis status est, ex quo omnes controuersie incipiunt de loco duntaxat. nam transcendentiæ non habet de hoc effectus, sed, dum consummatus fuerit, nascitur. Effectus est, cum de loco litigatur, & idoneas partes ad litigium aduocaciones instruant. Ex Aggenno de limitibus agrorum.

S T R I C T A apud scriptores agrestium mensurarum sic exponitur. Ager, inquit Frontinus, per strigas & per scamna diuisus & assignatus, est more antiquo in hac similitudine, quæ in provinciis arua publica coluntur. Hygenus autem sic, Mensuræ quadraturam dimidio longiorum facere debemus, & quod in latitudinem longius fuerit, scamnum appellare; quod in longitudinem, strigam. Et Aggenus, Strigatus, inquit, ager est, qui à septentrione in longitudinem in meridiano decurrit: scamnatu autem, qui eo modo ab Occidente in Orientem crescit.

S Y N O N Y M I limites ita nominantur ab Hygeno. Limites linearij mensuræ tantum determinandæ causæ sunt constituti: & si finium interueniunt, latitudinem secundum legem Maniliam acceperunt. in Italia itineri publico seruati sub arboribus subtruncuorum. habent latitudinem pedum octonum. hos conditores coloniarum, fructus apportandi causa, publicauerunt.

S Y F R A G I U M populus R. primum vocæ, deinde per tabellam suffragium tulit. quo modo autem à voce ad tabellam deuenit sit, & quibus temporibus, & quibus auctoribus, operæ precium est cognoscere. Quatuor igitur leges nominantur, omnes, ut puto, tribunicie, Gabinia, Cassia, Papiria, Cælia. Gabinia sanxit, ut populus in magistratibus mandandis suffragium, non, ut antea, voce, sed per tabellam ferret. Cassia biennio post idem iussit, in omnibus iudiciis populi, perductione excepto. Papiria & ipsa populo tabellam dedit, in iubendis ac verandis legibus. Cælia, quo vno in genere vocis suffragium reliquum erat, hoc est, in perductione, quod lex Cassia exceperat, in eo genere tabellam dedit. ita quatuor tribunorum pl. rogationibus factum est, ut populus posset, quod sentiret, in omnibus comitiis, nullo inimicitiarum metu, posse ostendere. ideo tabellam vindicem tacite libertatis appellat Cicero in agraria l. i. & lib. i. de legibus; in oratione autem pro C. Cornelio principium iustissime libertatis Cassiam legem, quæ tabellam in iudiciis populo dedit. magis enim intererat populi, tabella voluntatem in iudiciis tegere, cum ageretur de capite fortunisque ciuium, quàm aut in magistratibus, quod lex Gabinia sanxerat, aut in legibus, quod postea Papiria. His igitur quatuor legibus ferendi suffragij mutata ratio est. nunc de latioribus earum legum, & quo quæque anno lata sit, agamus. Gabiniam rogauit homo ignotus, & fordidos: quod lib. i. de legibus Cicero tradidit. & cum biennio ante Cassiam rogata sit, quod idem eodem in loco demonstrat, Cassiam vero Lepido & Mancino c. o. s. s. esse latam, ex libro de claris oratoribus constat: necesse est, Milone & Lenate c. o. s. s. rogaram, existimare. Cassiam Lepido & Mancino c. o. s. s. auctore Scipione Africano postiore tulit L. Cassius Q. F. Longinus Kanilla, pater illius L. Cassij, qui in omnibus causis querere solebat, cui bono; & C. Cassij, eius quem C. Mario C. Flauio c. o. s. s. leges multas ad minuendam nobilitatis potentiam tulisse, in quibus hanc, ut, quem populus damnauiet, cuiue impetum abrogasset, in senatu non esset, Pedianus tradidit. Papiriam tulit C. Carbo, ille eloquentissimus, tulit autem, ut opinor, P. Popillio & P. Rutilio c. o. s. s. nam eo anno tribunum pl. fuisse, quo Scipio Aemilianus de Numantini triumphauit, omnes historici declarant: quem à porta ad concionem productum, quid de Ti. Gracchi morte sentiret, seditiose interrogauit. Cælia, non facile est conicere, à quo sit rogata: sed, rogatam Q. Metello T. Flaminio c. o. s. s. crediderim, & ex iis verbis, quæ sunt apud Ciceroem lib. i. de legibus: Ut opprimeret Cælius Popillium, nam, id de P. Popillio dictum esse, quem C. Gracchus Metello & Flaminio c. o. s. s. tribunus pl. in exilium eiecit, videtur intelligendum; ut eius iudicij causa, quo Popillius, tribuno pl. Graccho, est oppressus, Cælius sua lege tabellam dederit. Suffragia vel in campum Martium, si centuriata comitia haberentur, vel in forum, si tributa, aliove, cistis in pontes deferrebantur, & ex his pontibus populo ministrabantur id significat Cicero in epistola ad Atticum lib. i. his verbis: Ope et Clodiano pontes occupant: tabellæ ministrabantur, ita ut nulla darentur. Vti rogas. nam quæ tabellæ legem accipiebant, & probabant, in iis duæ literæ scriptæ erant, V. R. quæ significant, Vti rogas: id est: vti, qui legem fers, nos rogas, ita iubemus. quæ vero leges legem antiquabant, hoc est, reiciebant, & improbant, in iis vnica litera, A, scripta erat: quæ significat antiquo: id est, antiqua mancant: noua non placent legem respuimus. In iis vero comitiis quo populus ut suffragium de reo ferret, coire solitus est, ternæ tabellæ dabantur: quarum in vna scriptum erat, A; in altera, C; in tertia, N. L. & prima significabat, absolutio; secunda, condemnatio; tertia, non liquet, id est, neque absolutio, neque condemnatio, causam plane non intelligo. Verum, ut ad pontes redeamus, angustiores vel essent, legem tulit C. Marius tribunus pl. qui postea sepius consul fuit. tulit autem eam legem, ne quid fraudis in distribuendis tabellis committeretur. multis enim locus esse non potest, ubi pontes angustiores sunt. ac in turba viris aliquid agere, difficultis negotij non est. propterea, quod hac lege sancitum, id ambitiosus oppositum fuisse, & plane Cicero narrat lib. i. de legibus, & Plurarchus significat in Marij vita, cum ait: In tribunatu legem de suffragiis tulit; quæ potentium opes tum in ferendis suffragiis, tum in creandis magistratibus imminuit. suffragium fererebant omnes ciues Romani, in ea quisque tribui, ubi census erat, aut in sua quisque classe. libertini tantum in quatuor vrbis tribubus, quæ minus nobiles erant, suffragium tulerunt. nam et si P. Sulpicius tribunus pl. L. Sylla Q. Pompeio c. o. s. s. tulit, ut in omnibus plane tribubus, quæ xxv erant, suffragium ferre possent: hanc tamen legem,

puto à victore Sylla, Sulpicij inimico, esse abrogatam. puto autem ob eam causam, quia C. Manilius tribunus pl. aliquot post annis eandem legem ferre conatus est: idemque postea & P. Clodius cogitauit. restis Cicero in duabus orationibus, pro C. Cornelio, pro Milone. Hæc ex libro nostro de legibus Romanis.

T E M P L A in Occidentem spectare, antiqui architecti recte scripserunt. postea placuit omnem religionem eo conuerrere, ex qua parte caeli terra illuminatur. ideo in Orientem ædes sacræ spectant. Ex Hygeno de limitibus constituendis.

T E M P L A, apud antiquos, adhibito sacrificio, disponebantur. quæ de re apud Siculum Flaccum hæc legimus: Carbo, aut cinis quare inueniatur, vna certa ratio, quæ apud antiquos quidem obseruata est, postea vero neglecta: sicut aut diuersa, aut nulla signa inuenimus. cum enim terminos disponent, ipsos quidem lapides in solidam terram collocabant, proxime ea loca quibus fossis factis defixuri eos erant, vnguento velaminibique & coronis eos coronabant: in fossis autem quibus positi eos erant, sacrificio facto, hostiæque immaculata cæsa, facibus ardentibus, in fossa cooperitis sanguinem instillabant, eoque thura & fruges iactabant: fauos quoque & vinum, aliisque quibus confueudo est terminis sacrum fieri, in fossa adiciebant, consumpsitque omnibus dapibus igne, super calentes reliquias lapides collocabant, atque ita diligenti cura confirmabant: adiectis etiam quibusdam saxorum fragminibus circumcalesbant, quo firmius starent. tale ergo sacrificium, domini inter quos fines dirimebantur, faciebant. nam cisi in trisinium, id est in eum locum in quem tres possessores attingebant, termini ponebantur, omnes tres sacrum faciebant: quique alij in consilio domini erant, omnes ex conuenientia terminos ponebant, & sacrum faciebant: terminos autem conuenientia possessorum confirmabat. nam in quibusdam regionibus iubemur vertices amphorarum defixos inuenies obseruare pro terminis. ergo conuenientia, ut supra diximus, possessorum terminos consecrat, qui vel ante dixeramus, omnibus angulis coisiquæ possit esse debent. Termini apud antiquos sancti in primis, ac seuerè seruabantur. nam in lib. v. sententiarum Pauli scripta sunt hæc, quæ leguntur apud Frontinum in libro de limitibus. Terminos qui effodiunt, vel exarant arbores, in metallum damnantur, si quidem serui sua sponte faciunt; humiliores in opus publicum; honestiores in iusulam, amissa tertia parte bonorum, relegantur. Termini compositionales à veteribus dicti, teste Aggenno Urbico, qui intra possessionem fines inueniuntur: qui si secundum pristini temporis possessionem non conueniunt, diuersas acquirunt possessionibus conuersionibus generantur. Termini autem, ut in libello de limitibus, vtriusque auctorum titulo, scriptum est, diuersi fuerunt per diuersas provincias. sunt enim hæc verba. Terminum singulum in quadrifinio inuenies. quatuor lapides in quadrifinio positi sunt, & termini factura tornatiles, hoc est rotundi, subtilissimi: in quadrifinio inuenies. Putum si in fine inuenies, pro termino habebis. Cisternam factam in fine positam, & circa hanc memoratum terminum inuenies, & pro termino habebis. Terminum de lapide decilium viuo inuenies, & pro termino habebis. Maceria lapidum in fine pro termino inuenies. Sepultura finalia aut monumenta siue dubio inuenies. Malum corouem in fine pro termino inuenies. Cypressum in fine pro termino inuenies. Oliuastellum in fine pro termino inuenies. Fossatum decilium paruum in fine pro termino positum. fossato alio finales maiores siue dubitatione inuenies. Litaticum correm hoc est totum siue dubio inuenies. Parietes de calce fabricatos finales direximus. Ripas de cillis finales direximus. Botonones finales inuenies. Arbores ante missas finales inuenies, peregrinas, exteras. Pontem marmoreum in fine inuenies. Pontem de lapide viuo in fine inuenies. Pontem ex calce factum in fine inuenies. Orcas in fine inuenies. Sarcofaga in fine inuenies. Imbrices in fine inuenies. Collectaculum de carbonibus in calce miscitatis, & glareas fluminales ne despicias, signales constituimus. Palos picatos pro terminis inuenies. Latereculos quadrangulos pro terminis inuenies. Lapidis natiuus cum aliquo signo siue pro termino constituimus, & multa consecratione signauimus. Flumen aliquoties in fine inuenies. Riuum finalem inuenies. Hæc signa per diuersas provincias obseruantur. Terminorum nomina apud Hygenum leguntur hæc: Egregius, qui & robustus, quinque pedalis; Augusteus, Rhombus, Rhomboides, Scalenus, Isosceles, Trigonus orthogonus, Triapezus, Trigonus oxygonius, Trigonus amblygonius, Parallelogrammum, Sepultura militaris in finem, Augustus in trisinio, Isopleurus, Scutellatus, Spatula, Sphaericalis in trisinio, Area in quadrifinio, Sepultura finalis, Scoria, Canabula, Formalis, Substructio ad terras excipiendas, Maceria finalis, Scroffiones, Botonini, Monumentum, Asptatilis terminus, Hermula, Scoria, Putus, Lapis non dolatus, incurforio positus; Terminus, qui subsocium demonstrat; Lapis intra lapidem in trisinio, Termini gemelli, Terminus, qui fluuium demonstrat; Lapis damnatu, Gamma de Petra sicca constructa, Lapis decussatus, qui agrum intraculsum & extraculsum significat; Terminus ante terminum in versura positus, Lapis cultellatus, qui pentagoni recipit rationem; Lapis gammatu, qui trigoni recipit rationem; Lapis intra lapidem in curtorio, Lapis, qui flexuositatem limitis ostendit; Terminus, qui riuum demonstrat. Ad hæc porto terminorum nomina sua cuique figura est adiuncta.

T E M P L A, punctum esse caeli, ex Hygeno cognoscitur: is enim sic in libro de limitibus: Cæli punctum esse terram, sic describunt, quod dicant, à polo ad Saturni circulum interuallum esse, quod Græci hemitionion appellant: à Saturno deinde ad Iouem, hemitionion: ab hoc deinde ad Martem, tonum: à Marte deinde ad Solem, tertium esse, quantum à polo ad Saturnum, hoc est trihemitionion: à Sole deinde tantum esse ad Venerem, quantum à Saturno ad Iouem, hemitionion: à Mercurio deinde ad Lunam, tantundem, hemitionion: à Luna ad terram tantum, quantum à polo ad Iouem, tonon. sic terram punctum caeli esse ostendunt, & ars musica per hæc distemata constare fertur.

T E R R I T O R I U M, ait Frontinus, est, quicquid hostis terrendi causa constitutum est.

ΤΕΣΤΑΜΕΝΤΑ leges mulierum testamentis Romae laxae sunt; quorum nominantur Voconia, Furia, Falcidia, Iunia Velleia, Cornelia, Aelia Sentia, Voconia, de mulierum hereditariis, inter secundum & postremum Carthaginense bellum à Q. Voconio Saxa Aricino tributo pl. suadente M. Catone Censorio lata, sanxit hoc, ne qui heredes reliqueret & filiam supra H-S x x v m. nam Dio lib. l. v. i. scriptum reliquit. Augustus quibusdam feminis tribuit, x x v m. heredes esse possent licet hoc lex Voconia vetaret. Furia cauebat, ut Theophilus scriptum legimus, ne cui plus, quam M. nummuli, legaretur; quod amplius legatum esset, quadruplum restitueretur. Falcidia cauebat, ne cui plus liceret legare, quam dodrantem ex tota hereditate, id est, ut, siue vnus heres institutus esset, siue plures, apud ipsum, eodē quartā pars tantum remaneret. meminit huius legis Celsus, lib. x. i. digestorum, his verbis: Cum de lege Falcidia quaeritur, heredis probatio est, locum habere legem Falcidiam, quod dum probare non potest, merito condemnabitur. In Iunia Velleia hoc erat, ut, qui testamentum faceret, omnes ex viris sexus necessarii infisteret heredes, qui, cum nascerentur, heredes ei futuri essent; eorumque in locum liberi succederent: qui nisi instituti essent, aut si exheredati, ad exemplum posthumorum essent, testamentum ne valeret. haec sunt quatuor leges tribuniciae; reliquae sunt, de quibus dicendum sit, Cornelia consularis, L. Sylla, & Aelia Sentia, à duobus consulibus, Augusto principe, Sex. Aelii, L. Sentio, lata. Cornelia saluum testamentum facientibus poenam irrogabat: eaque lege senatores soli tenebatur, ut in Suetonio legimus. quod si quis in hostium potestate decessisset; eius testamentum perinde lex Cornelia confirmabat, ac si qui testamentum illud fecisset, in hostium potestate peruenisset. testis Iulianus lib. x. i. digestorum. Testamenta porro lex infirmabat, irritaque profus iubebat esse, quae improba, inofficiosa, inhumana dicerentur, hoc est, quae contra leges, merita, pietatem facta essent: item illa, quae à quinque rebus, iustis, siue fide dignis, non essent obligatae. quod ad septem deinde testes, imperatorum auctoritate, translatum est. atque horum generum causas, de reuocandis confirmandisque testamentis, à centum viris esse iudicatas, quod haec iudicium dicebatur, Cicero, Valeriusque declarant. In Aelia Sentia scripta fuit haec: ut vnus modo heres necessarius fieret: plures si fierent, irritum esset: qui primo loco esset nominatus, haeres esset: ex libro nostro de legibus Romanis.

THEATRA M. Speiandi locum in theatro senatores in imis gradibus ante omnes habuerunt: quod insinuere curules adiles, censorum iussu, Atilius Sertranus, & L. Scribonius Libo fecit postea sua lege L. Roscius Otho, Cicero auctoritate, alteram in populo distinctionem tulit enim, ut equester ordo seorsum à plebe in x. i. gradibus sederet, iis tamen equitibus exceptis, qui siue suo, siue fortunae vitio decessissent. cui generi certum locum assignauit, poena irrogata, si in x. i. i. sedissent. hinc illud in Antonino, oratione 11. Tense memoria, te praeterea decessisse patris, inquit, ista culpa est concedo illud tamen audere iux, quod sedisti in quatuordecim: cum esset lege Roscia decessibus certus locus constitutus; quamvis quis fortunae vitio non suo, decessisset. primum igitur senatores in sedilibus citra proximis continebantur. secundo loco proxime sedisse equites purabam, cum, exceptis magistratibus & senatoribus & magistratibus dignitate anteirent: sed à Cornelio Tacito monitus opinionem mutauit enim, sedisse quidem in x. i. i. ordinibus equites, narrat, non tamen ante plebem, sed consule, tantum vt x. i. i. ordinibus haberent. Hero, inquit lib. x. v. equitum Romanorum locos sedilibus plebis anteponit apud circum. nam ad eam diem indifferenter ibant: quia lex Roscia nihil, nisi de x. i. i. ordinibus, sanxit. Ex libro nostro de legibus Romanis.

TRIBUNUS PL. in sacro monte, quo plebs irata patribus secesserat, lata lex est, quae sacrae nomen accepit, ut plebs sui magistratus essent, iisque sacrosancti; quibus auxilium aduersus cōsules esset; neque cui patrum capere eum magistratum liceret. quia lege tribuni pl. quique primi creati sunt, anno post reges ceciderunt x. i. i. quos ego non dubito curiatu comitis esse factos. nam aliquor post annis Publius & Latorius tribuni pl. tulerunt, vt plebei magistratus tribus comitis fierent. Post, alia lege decem tribuni pl. creati, bini à singulis clauibus, anno à primis tribunis pl. x. x. v. Er quoniam Atinij Plebisciti, quod ad tribunos pl. pertinet, mentionem à Gellio fieri video; quoniam eius fuerit sententia, antiquariis illustranda causa quaerendum videtur. Ego sic existimo, tribunos plane Atinij Plebiscitum partim senatores fuisse, alios non fuisse: quod scilicet liberum esset populo R. tribunatum pl. mandare cui vellent. Atinij, quo modo quidem mihi videtur, nec ad eam hanc libertatem plebi Romanae, & auxit potestatis tribuniciae dignitatem. tulit enim, non, nequis, nisi iam senator, tribunus fieri posset, (plebis enim libertatem huiusmodi rogatione minuisse; neque id plebes vilo modo sciuisset) verum, vt, quem tribunum pl. creasset, is hoc ipso in posterum senator esset: atque hanc esse Gellij verborum sententiam crediderim, cum ait lib. x. v. tribunis pl. senator habendi ius fuisse, quamquam senatores non essent ante Atinij plebiscitum. hoc etiam à quodam Suetonii loco suspicamus. nam in Augusto, Comitibus, inquit, tribunicis, si candidati senatores decesserint, ex equitibus Romanis creati. ex quo sequitur, non licuisse ante equitibus Romanis tribunatum petere. multo igitur minus tertio ordini, iis, qui de plebe dicebantur, qui nec equites, nec senatores erant. quin, primis temporibus, tantum abest, vt ex senatu tribuni pl. crearentur, vt ob eam ipsam causam instituti sint, ne senatus aduersus plebem crudelis, aut arroganti ageretur: idcirco ex ipsa plebe per annos multos creati sunt. postea capere equites quonque Romani, ac senatores tribunatum plebis petere. Quoniam autem M. Duilius tribunus pl. plebem rogauit, plebsque sciuit, qui plebem sine tribunis pl. reliquissent, tergo accipere punirentur, anno proximo L. Trebonius tribunus pl. rogationem tulit, vt qui plebem Romanam tribunos pl. rogaret, is vsque eo rogaret, dum & tribunos pl. faceret. nam Duilia lex de tribunis nullam numerum praefinierat: tantum, vt relinquerentur, sanciebat, & ab iis, qui creati essent, cooperari collegas iubebat. sustulit igitur Trebonia lex cooperationem. nam cum iusserit, ab eo, qui comitia tribunis creandis haberet, omnes plane tribunos, qui x. omnino erant, creati;

nimirum partem tribunorum creari, reliquos autem ab iis, qui creati essent, cooperari veruit, quod cum M. Duilius tribunus pl. fecisset, idcirco factum, neque contra legem ab ipso sacrum commissum, defendere, anno insequenti Trebonius tribunus pl. in posticum leuaret, lege canit, nec aliam legem intelligi Luitius lib. i. r. i. cum ait: Aut omnia resellit saltum imaginis titulum, pauca autem annis lege cautum, ne tribunis collegam cooperare liceret. haec enim verba vilius aliud significant, nisi id, quod idem lib. i. r. i. scriptum, vt qui plebem Romanam tribunos plebis rogaret, is vsque eo rogaret, dum & tribunos plebis faceret. Verum L. Sylla dictator, plebis inimicus, ad inueniendam tribuniciam potestatem legem tulit, primam, ne tribunis pl. alios magistratus capere liceret; deinde, ne ad eos provocatus esset; tum, ne leges ferre possent; postremo: ne in concionari liceret. hanc Sylla iratus plebi tulit, quia pro Marianis patribus contra ipsam secesserat, sed, eo mortuo, C. Aurelius Cotta consul primus legis caput abegit. tulit enim, vt alios magistratus tribunos pl. capere liceret. atque caput abrogauit Pompeius Magnus in primo consulatu, lege lata, vt ad tribunos pl. esset provocatus. omniaque omnino, quae tribunis pl. ademerat Sylla, illis esse restituta, exemplis intelligitur. ius autem intercedendi lege nunquam amiserunt: quod illis initio belli ciuilius inique ereptum, quaeritur. Caesar his verbis lib. i. de bello ciuili: Agunt omnia rapim, atque turbant; neque docendi. Caesaris propinquus eius spatium datur: nec tribunis pl. sui periculi deprecandi, neque etiam extremi iuris intercessionem retinendi, quod L. Sylla reliquerat, facultas tribuitur: sed de sua salute seipsum de cogitare coguntur: quod illis, vultuissimū superiorem temporis tribuni pl. octavo denique mense suarum actionum respiciere, ac timere consueuerant. & in eodem libro, paulo post: Nouum in rebus introductum exemplum quaeritur, vt tribunicia intercessio armis notaretur, atque optineretur, quae superioribus annis armis esse restituta: Syllam, nudata omnibus rebus tribunicia potestate, tamen intercessionem liberam reliquisset; Pompeium, qui amissam restitueret videatur, bona etiam, quae ante habuerat, ademisse. Video autem fuisse legem, quae tribunos pl. veraret integrum diem ab urbe abesse. nam in Gellio lib. i. r. i. cap. 11, ita scriptum est. Tribuni quos nullum diem abesse Roma licet, cum post mediam noctem proficiscuntur, & post primam faciem ante mediam sequentem reuertuntur, non dicuntur abuisse vnum diem; quando, ante horam noctis sextam regressi, partem aliquam illius in urbe sunt. Nam, quod in Livio lib. x. legitur, duos tribunos pl. Luitium, & Q. Melium, cum de iis, qui pacem Caudinam fecerant, dedendis in senatu ageretur, ita locutes; Neque caulus religione populum dedicatione sua, nisi omnia Samnitibus, quales apud Caudium fuissent, restituerentur; neque se pro eo, quod, spondendo pacem, iteruissent exercitum populi R. poenam vltimam meritis esse; neque ad extremum, cum sacrosancti essent, dedi hostibus, violare posse tribunos quidem pl. esse, cum hae dicerent, Luitium, & Melium, constare, non tamen singulū illud, eodē fuisse tribunos pl. cum pacem ad Caudium spondenderat. non enim hoc anno, quo de spondendo pacis populo Samnitum dedendis actum est, sed proximo superiore pars illa per spondendum facta fuerat: in qua non assidue tribunos pl. iudicant hae, quae subscribam, Livij verba: Spondenderunt consules, praefecti, legati, qualesque, tribuni militum: nominatque omnium, qui spondenderunt, extant. nemque illa, haud ita multo post, in eodem libro: Samnitibus non fatis, consules spondere; sed legatos, qualesque, tribunos militum spondere coegerunt. tribunos pl. non nominat, ergo nulli absterunt. Luitius autem, & Melius eodem tempore tribuni militum, vt opinor, in castris fuerant: vnus, quod meminerim, aut fortasse etiam, quod omnino legimus, Q. Metellus Nepos, cum tribunatum pl. gereret, contra legem in Syriam ad Cn. Pompeium sua sponte, nulla vi cogente, profectus est, quo facto subit ignominiam: nulla tamen adfectus est insigni poena, consule etiam aliquor post annis cum Lentulo Spithere creatus est; siue quod hominis vitia familiaris dignitas tegeret, siue quod cum non tam ipsius facta deprimerent, quam Pompeij, & aliorum, qui plurimum in rebus poterant, amicitia subleuaret. Non videtur praetermittendum, quod Plutarchus in libro de Syllae vita scriptum reliquit, tribunatum pl. magistratum non esse, cum neque purpuram haberet; neque lectibus utatur; neque sella curuli sedens ius dicat; neque potestatem, creato dictatore, deponat, more omnium magistratuum. Cicero tamen magistratum appellat in oratione pro P. Quinctio. Et quod, ait Plutarchus de purpura, id restitit idem Cicero pro Cluentio: qui, quo loco de L. Quinctij tribuni pl. inolebanti superbia verba facit, Vultum, inquit, atque amictum, atque illam vsque ad talos demissam purpuram recorderemini. Est illud quoque à nobis animaduertum, tribunos pl. comitis designari solitos antequam consules, vt ex prima epistola ad Atticum satis dilucide patet. qui etiam ante consules magistratum inibant, nempe 1111 id. Dec. quod ex Dionysio, Livioque planum sit. nam quod in Pedij libro impressum est, tribunos pl. nonis Dec. magistratum inire solitos; id mendosum puto. nam, vt omittam Livij testimonium, in quo momento multum statum esse, Dionysius cum de 1111 id. Dec. primo tribunatus pl. die mentionem facit, adiungit illud, *et ex* *et* cum dicat, suis quoque temporibus idem seruari. eoque magis adducor, vt suspicer de mendo; quod, quem locum Cicero, qui est in lib. i. in Veireni, Pedianus ibi exponit; in eo Cicero de alio magistratu potius, quam de tribunatu pl. locum esse, facile perspicitur, si quis animum paulo accuratius aduerterit. nam si de tribunatu pl. intellexisset, nunquam Sulpicius à Manlio, & Cornificio, quos proximus superioribus verbis tribunos pl. nominauerat, separasset. nec vero de Sulpicio vilo, nisi patricio, memini me legisse: etiam illud addo, nonis Dec. quo die actum est in senatu de coniuratis, non fuisse M. Catonem tribunum pl. sed designatum, vt esset anno sequenti. patet ex oratione pro Sexio. Ex libro nostro de legibus & ex commemorario ad Quiratem.

TRITIVM, sic Siculus Flaccus, dicebatur locus, in quem tres possidentes accingebant. quo in loco omnes tres sacrum faciebant, si terminis ponebantur.

TRIVM PHVS, antiquissima lex fuit, quae nunquam seruata non est: vt, qui

et, qui ob rem in bello gestam triumphum ducturi essent, ante triumphum urbem ne ingrederentur, triumphabant enim cum imperio: & imperium deponere, urbem intrare necesse erat. triumphum autem senatus decernebat: sed imperium in urbe, quo die triumphus duceretur, populus dabat, rogatione ab aliquo tribuno pl. lata. id aperte demonstrat illa apud Livium, lib. x. v. Tribus his omnibus triumphus ab senatu decretus: mādātūq; Qu. Calsio pratori, cum tribunis pl. ex auctoritate patrum ageret, rogationem ad plebem ferrent, ut iis, quo die urbem triumphantes inueherentur, imperium esset. Et erant impediendi triumphum rationes multæ, primum, cum tribuni pl. imperatori, qui triumphum peteret, aliqua de causa infensi, de rogatione ferenda omnes recusarent. deinde, cum rogationem quidem tribunus aliquis ferret, sed eam populus suffragiis antiquaret; tertio, ubi, tribuno rogationem ferente, vni, pluresve de collegio intercederent; postremo, cum tribunus impetori obres in bello gestas diem diceret, sicuti C. Memmius L. Lucullo; qui, duobus potentissimis regibus, Mithridate, & Tigrane, devictis, tamen non nisi triennio post, accusationem Memmius remittebat, Cicerone consule triumphavit. vnde illa: Nos eorum clarissimi viri nostra manu in urbem duximus. hanc legem de imperio vnius diei intra vrbem Cicerio significat his verbis lib. 111. ad Attic. Potius vult ad 111. nonas Novembriis triumphare. hinc obuiam Caro, & Servilius prætore aperte, & Qu. Mucius tribunus pleb. negant enim latum de imperio, & est latum Hercule infulse. latum infulse dicitur, quia legem de imperio Ponticij Ser. Galba. prætor clam ante lucem vulerat. quod à Dione traditum est. & agi quidam eum populo ante horam primam, leges vebant. Vetus etiam lex illa fuit, ut qui hostes acie vicerent, triumphantes urbem inirent. idque factum etiam cum intra septimum lapidem vrbis Romanæ fines includerentur, apud Valerium notauimus. Post etiam, ut imperatorum ambitioni, qui, lenibus præliis prospere factis, triumphum petebant, obuiam iretur, lege cautum est, ne quis triumpharet, nisi qui & quinque milia hostium vna pugna cecidisset, & de suo exercitu multo pauciores amisisset. quo in utroque ne falsus senatus numerus ediceretur, altera lex à L. Mario & M. Carone tribunis pl. lata est, ut punirentur ij, qui aut hostium occisorum, aut civium amissorum in numero mentiri essent. Sanctum & illud est, ut pro aucto imperio, non pro recuperatis quæ populi R. fuissent, triumphus decerneretur. quam ob causam neque Qu. Fulvius, qui Capuanam receperat, neque L. Opimio, qui Pregelas, permisit senatus ut triumpharent. Eademque fuit eorum conditio, qui ad res gerendas sine magistratu missi erant. qui etsi res triumpho dignas gessissent, triumphare tamen leges vebantur. itaque nec P. Scipioni, qui postea Annibalem vicit, ob recuperatas Hispanias, nec M. Marcello ob captas Syraculas triumphum senatus decrevit. Pompeius tamen, qui Magni cognomento est vñs, Sylla dictatore concedente, contra legem, eques Romanus adhuc triumphavit. Illud etiam fortasse lege datum, ut, qui triumphans urbem ingressus esset, ei laurea corona in spectaculis vii liceret, id ex eo conicio, quod Valerius Maximus, cui Plinius lib. x. v. naturalis historix subscribere videtur, C. Papirium Masonem tradit, eum, triumpho in senatu non impetrato in Albano monte triumphasset, myrtæ corona pro laurea in spectaculis vñm esse. habitu autem triumphali vñs esse eos, qui triumphassent, nō existimo. id enim, quasi proprium munus, extraordinariæ virtutis ergo, Pompeio Magno concessum, scripsit Dio. lib. x. v. 1, & Velleius lib. 11. ex quo illud Ciceronis in episto. ad Attic. lib. 1. Pompeius noster tabulam illam piam silentio tueri suam. vestis enim triumphalis erat toga picta. Datum etiam decreto senatus iis, qui triumphassent, ut eum eorum corpora extra urbem cremata essent, in urbem ossa & cineres referrentur, lumique mandarentur. hoc Pyrrhonem Lyparum scripsisse tradit Plutarchus in libro rerum Romanarum. Ex libro nostro de legibus Romanis.

VENEFICIUM capitale fuit. quæsiuit autem de eo non prætor modo, verum etiam iudex questionis, qui prætor interdum erat. in quo Budæus, vir aliquot bene doctus, satis manifesto errore videtur esse lapsus in suis adnotationibus. criminalibus enim, ut appellantur, in causis, prætor prætorum vrb. neminem quæsiuit, eumque tum, nomine commutato, iudicem questionis esse dictum, tradidit. capitale fuisse veneficium, indicat exitum Oppianici, de veneficio condemnati: cuius mentio fit in oratione pro Cluentio: & in eadem, cum futurum ait Cicerio si Cluentius veneficii reus damnetur, ut patris sepulcro priuaretur. clarissime autem hoc significatur in iuris civilis lib. 1. 1. 1. Quod autem à Budæo scriptum est, prætorē vrb. vbi de criminibus quæretur, solum cognovisse: aperte falsum esse dico. non modo enim solus nō quæsiuit prætor vrb. sed nec omnino quæsiuit. ipse ius dicebat: quod, quæret, non est. quærebant ceteri collegæ, cum iis iudicibus, quos prætor vrb. & fortissimus, & subditus esset, exemplorum plena sunt omnia: vnam, quæ multorum exemplorum loco sit, rationem afferam. Accusat Verrem Cicerio in suis libris acerbissime: prætorum vrb. totam ex agitat. obicit ne vnamquam, quod in causa capitali contra leges aliquid commiserit: nunquam certe. neque dubium, quin Verres, si potestatem illam prætor habuisset, multa fuerit inique facturus. Addidit idem Budæus, prætorē vrb. cum quæret, iudicem questionis esse dictum. hoc certe nemo de veteribus loquor: hos enim sequor: vnamquam tradidit: mirorque, cur hoc illi, qui sue sententiæ testem non haberet, placuerit affirmare. sed, ut opinor, error: ex errore fluxit. nam cum prætorē vrb. cum quæret de criminibus, iam sibi persuaserat: quod omnino falsum est: sequi videbatur, ut idem questionis iudex appellari posset. Leges, quibus veneficium vindicaretur, Romæ per annos multos nullæ fuerunt. anno demum vrbis conditæ c. n. x. 1. 1, C. Valerio Flacco M. Claudio Marcello c. o. s. s. de veneficio esse quæstum, legemque latam, Livius lib. 1. 1. 1. scriptū reliquit. Cornelia postea fuit, L. Sylla: quam, bello civili confecto, dicitur tulit, cum vni omnia teneret. de quo scriptum est in oratione pro Cluentio. Huius autem legis poena capitalis non ad veneficos tantum, sed ad eos etiam pertinuit, qui magis incantationibus homines occidissent, aut qui mala medicamenta publice vendidissent. omnēque profectus, ne me excepto, viri, mulieres, liberi, servi, hac lege in iudicio vocabantur. Permissum autem esse reo, ut ex illius voluntate, clam, aut

palam, à iudicibus sententiæ ferrentur, ex ea, qua de proxime meminimus, oratione cognoscitur. eademque lege de corruptis iudicibus quæstum, eadem declarat oratio. Secuta est colularis Iulia, C. Cæsaris. nec tamen deinde ex lege Iulia, sed ex Cornelia, quancūq; viciis fuerit, iudicia sunt administrata: puto, quia non semper posterior lex priorem comprehendebat, sed interdum aliquid tantum addebat: ut vniuersa pene iudicij ratio à priore lege penderet. propterea Cornelia potius, quàm Iulia, posteriores iuristiconsulti nominarunt. Ex libro nostro de legibus Romanis.

V. x. r. s. quibusdam nationibus sua cuique propria vestis est: ut Parthis sarabara, Gallis linæ, Germanis rhenones. Hispanis striges, Sardis masticæ. Sarabara sunt fluxæ ac sinuosa vestimenta: de quibus legitur in Daniele: Et sarabara eorum non sunt immutata. & Publius: Ut quid ergo in ventre tuo Parthi sarabara suspenderunt. Apud quosdam autem sarabara nuncupantur capiti quædam tegmina, qualia videmus in capite magorum picta. Linæ sagra quadra & mollia sunt: de quibus Plautus: Linæ coepta est rextina Gallia. Rhenones sunt velamina humerorum, & pectoris vsque ad vmbilicum, atque intorsis villis adeo hispida, ut imbres respiciant: quas vulgo reptos vocant, eo quod longiorum villorum quasi reptat: de quibus Sallustius: Germani inter ceteros rhenonibus corpus tegunt. Dicti autem rhenones à Rheno Germaniæ flumine, ubi his frequenter videntur. Masticæ vestis Germanica ex pellibus ferarum: de qua Cicero pro Scauro: Quem purpura regalis non commouit, cum Sardonum masticæ mutavit. Masticæ autem dicta, quasi monstrosa, eo quod, qui ea induuntur, quasi in ferarum habitum transformantur. Dignoscuntur & gentes ita habite, sicut & lingua discordes. Persæ brachia & crura lineamentis, caput tiara regunt. eminent apicibus fastigiatis Alani horrent & malis texti cum lacerantibus linguis Scoti. sagati sunt Alamani, lineati Indi, gemmati Persæ, fericati Seres, pharetrati Armeni. Nonnullæ etiam gentes non solum in vestibus, sed & in corpore aliqua sibi propria quasi insignia vendicant: ut videmus circos Germanorum, granos & cinnabar Gotthorum, stigmata Britonum. circumcidunt quoque Iudæi præputia: pertundunt Arabes aures: fluunt capitis interitis Geræ: nitent Albani albenibus crinibus: Mauros habet tæta non corpus, Gallos candida curis: sine equis incerte extant Alani. Isidorus de etymologiis.

V. 1. e. duplex fuit, publica, & priuata. publica definitur, ea, quæ armis, priuata, quæ sine armis infertur. priuatis enim hominibus armorum vsu tum in urbe, tum in agro lege Iulia interdictum, nisi si haberent ea venationis, itineris, nauigationisve causa, legitimis in Martiano, sic ad L. Iuliam de vi publica. idque renouatum à Iustiniano, scilicet ipse in libro nouellarum constitit. tit. 1. 1. 1. 1. sed hoc ante legem Iuliam, & ante Magni Pompeij edictum, de quo legimus in Plinio naturalis historix lib. x. v. 1, qui venit in tumultu necis Clodiani villum in urbe telum esse, primis temporibus insitum, obseruatumque non dubito. ideo enim, Seruio regnante, populum Romanum ad cenatuaria comitia in campum extra urbem conuenisse, quia in urbe vsus armorum interdicere non potuit deinde licentia: quam nouis legibus & edictis reprimi necesse est. Publica vis vel contra rempub. & magistratus, vel contra priuatos fectur. contra rempub. & magistratus capitalis erat: semper contra priuatos, non item, sed tantummodo cum crepta vita esset. de publica prætor cognoscebat: de priuata iudices dabat. nec tamen semper de publica cognouit. nam existunt controversiæ quædam vi, quæ consistunt in iure ciuili, ut ea pro Cæcina: in qua non prætor, sed recuperatores, qui erant iudices à prætore dati, iudicauit. ergo de publica vi modo prætor, cui ea quæstio obtingit, (is autem nec vrb. nec peregrinus erat, sed vñs de reliquis sex) modo iudices à prætore dati cognoscebant. dabat autem eos vel vrb. prætor, si causa esset in iure ciuili, & ageretur inter ciues, ut ea pro Cæcina; vel peregrinus, si ageretur inter peregrinos; vel vñs de reliquis sex, si cognitio non à iure ciuili penderet. de priuata vero nunquam prætor, semper iudices à prætore dati cognoscebant. prætor autem vel peregrinus, si res esset inter peregrinos; vel vrb. si ciuili ciuem in iudicio vocaret, & in iure ciuili posita causa esset: vel vno de reliquis, si de iure ciuili nulla esset consideratio. Leges de vi fere Pluria, tribunicia, consulares autem Lucania, Pompeia, Julia, Antonia. Pluria, de vi publica priuatis ciuibz illata, Catilinam ab L. Paulo, M. Lepido, qui 11. vir postea fuit, fratre, accusatum, in Sallustio legimus; Clodium à Milone in oratione pro Milone; M. Tullium à C. Sempronio Rufo, in epistola M. Cælii, quæ omnes causæ, non dubito, quin capitales fuerint; cum, Catilinam & Clodium minime leuibus flagitijs affines fuisse, constet; causam autem, qua in iudicio Tullius esset vocatus, extraordinariam Cælius appellat. hanc legem tulit, opinor, M. Plautius Siluanus tribunus pl. Cn. Pompeio Strabone L. Porcio Carone c. o. s. s. is, qui legem iudiciariam tulit. Lucaniam, de vi reip. illata Qu. Lutatio Catulus consul, M. Aemilius Lepidus collega, in tumultu reip. tulit: quæ festis etiam diebus iudicium de vi iubeat exerceri, ut ex proemio patet orationis pro M. Cælio. eaque damnati sunt, qui de Catilina sociis in urbe remanserant. vnde illud in oratione pro Sylia: Scueritatem iudiciorum, quæ per hos menses in homines audacissimos facta est, lenitate ac misericordia mitigare. quod exponitur in ea pro Cælio his verbis. De vi queritis, quæ lex ad imperium, ad maiestatem, ad statum patriæ, ad salutem omnium pertinet: quam legem Qu. Catulus, armata diffensione ciuium, reip. extremis pene temporibus tulit: quæque lex, sedata illa flamma consilatus mei, fumantes reliquias coniurationis extinxit. Pompeiam tulit Cn. Pompeius Magnus 11. consul, post occisum P. Clodium. hæc & poenam grauio- rem, quam reliquæ de vi superiores leges, & formam iudiciorum breuiorem continebat. iubeat enim, ut prius, quàm causa ageretur, citati testes per triduum adirentur: dicta eorum iudices cognoscant: quarta die adesse omnes in diem postea iubeantur, & coram accusatore ac reo pila, in quibus nomina iudicum inscripta essent, exarantur: iussus postea die à quæstore sortito iudicium fieret vñs & 11. x. x. x. qui numerus cum forte obtingit, ipsi prius reusque pigneturum ad dicendum duas accusator horas, tres reus haberet, restum egdem die illo iudicaturus prius autem quàm sententiæ ferrentur, quinos ex singulis ordinibus accu-

12

13

14

15

16

17

18

19

20

12

13

14

15

16

17

18

19

20

12

13

14

15

16

17

18

19

20

12

13

14

15

16

17

18

19

20

12

13

14

15

16

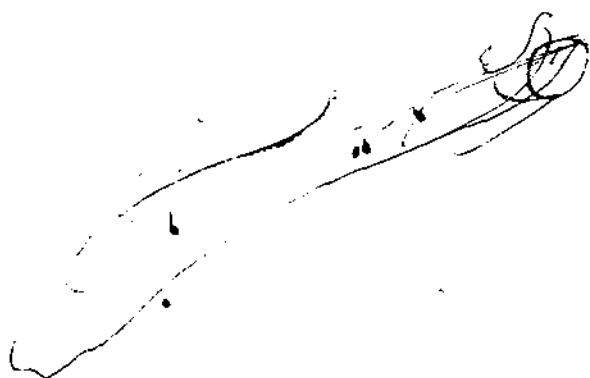
17

18

19

20

8025

Ayuntamiento de Madrid